ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ - ΜΕΛΕΤΗ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1941

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΞΙΣ
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ 11ου ΤΟΜΟΥ, ΕΤΟΥΣ 1952

Φίλ. Δ. Άγγελής, Δικηγόρος, **Γ. Άλεβίζος**, Δικηγόρος, **Άλ. Άμπατζής**, Δικηγόρος, **Κίμων Α. Άντύπας**, Δικηγόρος, **Βασ. Π. Βασιλείου**, Δικηγόρος, **Νικ. Δ. Βερβεσός**, Δικηγόρος, **Νικηφ. Δ. Βικελίδης**, Δικηγόρος, **Θεόδ. Γ. Βλαχόπουλος**, Δικηγόρος, **Δημ. Άλ. Γέροντας**, Δικηγόρος, **Ch. Gregory**, Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου, **Κ. Ι. Δημάκης**, Δικηγόρος, **Γ. Εὐθυμίου**, Δικηγόρος, **Δημ. Ζηνόζης**, Δικηγόρος, **Alfred Hueck**, Καθηγητής τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου, **Σωκρ. Π. Ἰατρόπουλος**, Δικηγόρος, **Ι. Καμπίτογλου**, Δικηγόρος, **Ἀντ. Κανακάρης**, Πταισματοδίκης, **Ι. Καποδίστριας**, Ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, **Χρ. Καραβοκύρης**, Δικηγόρος, **Κωνστ. Α. Κουκᾶς**, Ἀρεοπαγίτης, **Ε. Καφάλης**, Πρωτοδίκης, **Ν. Κοντογιάννης**, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, **Τρ. Κοντονασόπουλος**, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, **Χρ. Σ. Κοντός**, Δικηγόρος, **Παῦλος Μ. Κορδογιαννόπουλος**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Ν. Β. Κορφιάτης**, Δικηγόρος, **Σ. Κριτσίνης**, Δικηγόρος, **Σωτήρ. Π. Μάγκος**, Δικηγόρος, **Κ. Μενεΐδης**, Δικηγόρος, **Γεώργ. Γ. Μητσόπουλος**, Δικηγόρος, **Ι. Μοναστηριώτης**, Δικηγόρος, **Γεώργ. Δ. Μπλάτσιος**, Δικηγόρος, **Ἀθ. Μπόμπορας**, Δικηγόρος, **Σπ. Μπούκης**, Δικηγόρος, **H. Nipperdey**, Καθηγητὴς Ἐργ. Δικαίου εἰς Πανεπιστήμιον Κολωνίας, **Λεων. Δ. Ντάσιος**, Δικηγόρος, **Δ. Παναγῆς**, Δικηγόρος, **Ἀγ. Παναγιωτίδης**, Δικηγόρος, **Ἀγγ. Παπαϊωάννου**, Δικηγόρος, **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **R. Pétit**, τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, **Δέσποινα Πετρόγλου**, Δικηγόρος, **Δ. Η. Πομένης**, Δικηγόρος, **Γεώργ. Θ. Ράμμος**, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, **Κ. Ρουμπάνης**, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, **Δάμων Δρ. Ρουτσάκος**, Δικηγόρος, **Γεώργ. Ἀρ. Ρωμανός**, Δικηγόρος, **Β. Σάββας**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Ἀλεξ. Α. Σακελλαρόπουλος**, Δικηγόρος, **Γ. Σαρτζετάκης**, Δικηγόρος, **Κ. Ε. Στεῖρος**, Δικηγόρος, **Ἀθαν. Κ. Στεργίου**, Δικηγόρος, **Κ. Τέγος**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Ἀθαν. Κ. Τσακράς**, Δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, **Ἀριστοφ. Χρ. Τούσης**, Πρωτοδίκης, **Ι. Φαρμάκης**, Δικηγόρος.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ 9α, ΑΘΗΝΑΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 31-010

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 1 (247)

Ἀθῆναι, 1 Ἰανουαρίου 1952

Αι Αποψεις Μας

Μὲ τὸ νέον ἔτος

Ἐνῷ ἀρχίζει ἓν νέον ἔτος, δὲν εἶναι δύσκολον εἰς τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον νὰ ἐκλέξῃ τὴν καλλιτέραν εὐχήν του ; Νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τόσον βαρεῖα ἡ ἀγωνία τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ μας.

Αἱ ἄπειροι δυσκολίαι τῆς ζωῆς ἔχουν κλονίσει τὴν ψυχικὴν γαλήνην μας. Ἂν εὐχώμεθα ἤδη νὰ γίνουν αὐταὶ ὀλιγώτεραι, ἀφοῦ ἀτυχῶς δὲν εἶναι δυνατὸν συνολικῶς νὰ ὑπερνικηθοῦν, δὲν εἶναι μόνον, διότι ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ἐργαζόμενος νὰ τὸ ἀξιώσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ συντριβῇ ἡ ψυχικὴ γαλήνη του, ποὺ εἶναι καὶ ἀπονδαῖος παράγων δημιουργικῆς ζωῆς.

Ἂν κανεὶς εὐτυχοῦν, ἠμποροῦν καὶ αὐτοὶ νὰ ἐνθυμηθοῦν τὸ τοῦ Εὐγενίου Ο' Νήλ : Δὲν κάζει κανεὶς τὴν εὐτυχίαν του ἐπάνω εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ ἄλλου.

***

Πολλὰ εἶναι ἤδη τὰ νομικὰ προβλήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ποὺ κατέλιπε τὸ ἀπελθὸν ἔτος ἄλυτα ἢ μὲ δεινῶς διαφιλονικουμένας διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν των γνώμας. Παραδίδεται ὡς κληρονομία τοῦ τελευτήσαντος ἔτους μία εἰς πολλὰ ἀσαφὴς καταστατικὴ δικαίου, ἐνῷ καὶ κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ δὲν ηὐτύχησαν νὰ ρυθμισθοῦν ἀρρύθμιστα θέματα ἢ, ἀκόμη χειρότερον, ἐρρυθμισμένα, κατὰ τρόπον προσβάλλοντα τὸ κοινὸν περὶ δικαίου συναίσθημα.

Ἡ περίπτωσις τοῦ ἀσθενοῦς μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος θέλει τὸ θετικὸν δίκαιον νὰ χάνῃ τὴν θέσιν του, ὅταν κακότροπος μοῖρα τῶν ἀνθρωπίνων τὸν καθηλώνῃ ἀσθενῆ εἰς μακρότερον τοῦ νομίμου χρόνον καὶ, ἀκόμη χειρότερον, νὰ μὴ ἔχῃ καὶ δικαίωμα προειδοποιήσεως κατὰ τὴν ἀνεργίαν του, ἐνῷ τὸ ψυχικώτερον τῶν πραγμάτων εἶναι αὐτός, κυριώτερον, νὰ προστατευθῇ κατ' αὐτήν, ὅταν τὸ θετικὸν δίκαιον τὸν ἐξαναγκάζῃ νὰ πέσῃ εἰς ἀνεργίαν, δὲν εἶναι ἡ μόνη.

Ἂν ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται, εἶναι διότι πράγματι αὐτὴ ἐγγίζει βαθύτερον τὴν ψυχὴν παντὸς κοινωνικῶς σκεπτομένου καὶ αὐτὴ ἔρχεται ταυτοχρόνως εἰς τὸν νοῦν, διὰ νὰ τεθῇ καὶ πάλιν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων τὸ λογικὸν ἐρώτημα : Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθές, ὅτι ὁ νόμος πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον, τὴν λογικήν, τὸ δίκαιον ;

Καὶ ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθές, ποῖος ὀρθὸς λόγος, λογικὴ καὶ δίκαιον πρέπει νὰ καταδικάζῃ τὸν ἀσθενῆ μισθωτὸν ν' ἀγωνιᾷ, σκεπτόμενος μὴ ὁ νόμος—ἔχει ὁ ἐργοδότης—τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν δυνατότητα νὰ ἐργασθῇ ;

Διαμαρτύρεται ὅμως—καὶ εὐλόγως—καὶ ὁ πνευματικῶς ἐργαζόμενος, διότι μία ἀτυχὴς διάταξις δίδαξε εἰς τὸν ἐργοδότην του πῶς νὰ καταστραγγηθῇ ὁ νόμος.

Δίκαιος φυσικὰ καὶ αὐτὸς διαμαρτύρεται. Καὶ δὲν γνωρίζομεν, ἂν δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἡ διαμαρτυρία του ἐντονωτέρα, ἂν τοῦ ὑπομνήσωμεν, ὅτι κακὴ ἴσως μοῖρα ἐννοεῖ νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ θετικὸν δίκαιον τὸ παράδοξον ἰατροῦ π.χ., ποὺ λογίζεται ὡς ἐργάτης, διότι ἀμείβεται ἡμερησίως. Πῶς ἄλλως νὰ ἐκφρασθῇ τις, ὅταν εἶναι γνωστόν, ὅτι ἐπεχειρήθη πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ θανατωθῇ ἡ διάταξις—ἐσπεύσαμεν νὰ γράψωμεν καὶ τὸν ἀνάλογον ἐπικήδειον—καὶ αὐτή, παρὰ ταῦτα, ἀκόμη ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ εἰς τὸ δίκαιον ;

***

Καὶ ἄλλα ὅμως—πολλὰ—εἶναι τὰ προβλήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου, ποὺ ἄλυτα καὶ ἀρρύθμιστα κατέλιπε τὸ ἀπελθὸν ἔτος. Ἂς εὐχηθῶμεν νὰ εἰκτοποιηθοῦν κατὰ τὸ ἐρχόμενον.

◇

Λογικὸν ἐρώτημα

Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α.Ν. 1612/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι κηρύσσουν ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, δημοσιεύονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλά, μᾶς ἐρωτᾷ ἀναγνώστης μας, πῶς νὰ γνωρίζουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὅταν δὲν δημοσιεύωνται καὶ αὐταί, τοὐλάχιστον τὸ διατακτικόν των, εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὁπού μὲ τὴν κηρύσσουσαν αὐτὰς ἐκτελεστὰς ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ;

Τὸ ἐρώτημα εἶναι πράγματι λογικόν. Καί, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, παλαιότερον ἐδημοσιεύετο καὶ τὸ διατακτικὸν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων.

Πῶς ἄλλως νὰ λάβουν γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι τοῦ περιεχομένου των ; Ἐκτὸς ἂν πρέπει νὰ κατακλύζουν ὅλα τὰ ἁρμόδια δικαστικὰ γραφεῖα, ἵνα πληροφορηθοῦν σχετικῶς.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας παρακαλεῖται νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα.

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΜΙΣΘΟΣ ΕΝ ΚΩΛΥΜΑΤΙ ΕΝΕΚΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΡΡΩΜΑΪΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΙΩ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, Ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

I

Τὰ ἄρθρα 657, 658 ΑΚ, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ 679, ἐπιβάλλουν εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ καταβάλλῃ τὸν μισθὸν πρὸς τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην, ὅστις κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά του. Πρῶτος τοιοῦτος καὶ κυριώτερος λόγος, ἐπιφέρων κώλυμα πρὸς ἐργασίαν καὶ μὴ ὀφειλόμενος εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἐργαζομένου, θεωρεῖται ὁμοφώνως ὅτι εἶναι ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ (βλ. *Τριανταφυλλόπουλον* ἐν ΕΕΔ 9, 725 ἐπ.), διότι σπάνιαι θὰ εἶναι πάντοτε αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἀσθένεια ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐνῷ ὅμως οὕτω διὰ τοῦ Κώδικος ὁ Νομοθέτης ἐπέβαλεν εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς μισθοῦ πρὸς τὸν κωλυόμενον, διὰ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου (ἄρθρ. 24 καὶ ἐπιχ. ἐξ ἄρθρου 38 § 2) ἐξήρεσε τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 657, 658 τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Κώδικος συναφθείσας καὶ εἰσέτι ἰσχυούσας συμβάσεις ἐργασίας, οὕτως ὥστε ἐπὶ τῶν παλαιῶν συμβάσεων νὰ ἰσχύουν — ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας ἐν περιπτώσει κωλύματος αὐτοῦ — αἱ διατάξεις τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου. Τὸ ἐκ τῆς νομοθετικῆς ταύτης ρυθμίσεως προκῦψαν κοινωνικὸν ζήτημα ἐμφανίζεται ὀξύ, ὅταν ἰδίως ἐκ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει ἐργαζομένων οἱ μὲν νεώτεροι ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται, ἀσθενοῦντες καὶ ἕνεκα τῆς ἀσθενείας των ἀπέχοντες τῆς ἐργασίας, λαμβάνουν τὸν μισθόν, οἱ δὲ παλαιότεροι, ἀσθενοῦντες καὶ κωλυόμενοι νὰ ἐργασθοῦν, χάνουν τὸν μισθόν, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι δὲν τοὺς προστατεύει τὸ δι' αὐτοὺς ἰσχῦον βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον.

Ἂς ἴδωμεν ὅμως, τίς ἡ κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο ρύθμισις τοῦ προκειμένου ζητήματος.

II

Ἐν πρώτοις, δυνάμει τῶν διατάξεων Πανδ. 19,2,24 § 4 καὶ 27 πρ. = Βασ. 20,1.24 § 3 καὶ 27 πρ., ἀφορώντων μὲν τὴν μίσθωσιν πράγματος, ἐφαρμοζομένων ὅμως κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, διδάσκεται ὅτι δὲν χωρεῖ μείωσις τοῦ μισθοῦ διὰ τυχαίαν ἐλαχίστου λόγου καθυστέρησιν ἢ διακοπὴν τῆς ἐργασίας (*Τριανταφυλλόπουλος* ἐν ΕΕΔ 9, 726, *Παπαρρηγόπουλος - Φουρκιώτης* § 359, *Sintenis*, Das praktische gemeine Civilrecht, II 1868, § 118 σημ. 131, Motive zu dem Entwurfe eines bürgerlichen Gesetzbuches II 1896, σ. 464, Πρωτ. Ἀθ. 2475/1951 ΕΕΔ 10,558).

Εἰδικῶς ὅμως ἐπὶ ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου, καὶ δὴ οὐχὶ ἐπὶ βραχύν, ἀλλ' ἐπὶ μακρότερον χρόνον, δύναται νὰ στηριχθῇ, κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, ἀπαίτησις αὐτοῦ πρὸς λῆψιν τοῦ μισθοῦ ἐπὶ τῶν διατάξεων Πανδ. 19,2,38, Πανδ. 19,2,19, 9 καὶ Πανδ. 38, 1, 15 πρ.

Κατὰ τὴν πρώτην διάταξιν, ὀφειλομένην εἰς τὸν Παῦλον (Πανδ. 19, 2, 38 = Βασ. 20, 1. 37, ἔνθα καὶ σχόλιον Κυρίλλου) ὁ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἐκμισθώσας δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν ἐὰν ἐξ αὐτοῦ (δηλ. ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ) δὲν προῆλθεν (si per eum non stetit), ὥστε νὰ μὴ παράσχῃ ταύτην. Ἡ διάταξις καθιεροῖ κανόνα γενικῶς ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ πάσης παροχῆς ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως περὶ μισθώσεως αὐτῆς (*Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321, *Παπαρρηγοπούλου - Φουρκιώτη* § 358, *Windscheid - Πολυγένους* § 401 σημ. 7, *Δεπτεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, 1942, σ. 36).

Κατὰ τὴν δευτέραν διάταξιν (Πανδ. 19, 2, 19, 9 = Βασ. 20, 1, 19, 7) ὁ Οὐλπιανὸς υἱοθετεῖ τὴν λύσιν ὅτι ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας ταχυγράφου, ἀποθανόντος τοῦ μισθώσαντος τὴν ἐργασίαν (ἐργοδότου), ὁ ταχυγράφος δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν ὅλου τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ἐξ αὐτοῦ (δηλ. ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ) δὲν προῆλθεν (si per te non stetisse), ὥστε νὰ μὴ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν. Ἡ δευτέρα αὕτη διάταξις ἀποτελεῖ εἰδικωτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω γενικοῦ κανόνος, διὰ τὴν περίπτωσιν ἀνυπαιτίου κωλύματος τοῦ ἐργαζομένου, κειμένου εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας.

Ἰδοὺ ὅμως καὶ τρίτη διάταξις, ἥτις ὀφείλεται ἐπίσης εἰς τὸν Οὐλπιανὸν καὶ ἥτις, ἀφορῶσα εἰδικῶς τὴν περίπτωσιν ἀσθενείας τοῦ παρέχοντος τὴν ἐργασίαν, δίδει τὴν λύσιν τοῦ ἐρευνωμένου ζητήματος: Ὁ Οὐλπιανός, ὅστις ἐν τῷ ἀνωτέρω δευτέρῳ χωρίῳ δέχεται, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς τῆς ἐργασίας δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν ὅλου τοῦ χρόνου ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι δὲν προῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ἡ μὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας, ἐν Πανδ. 38,1,15 πρ. = Βασ. 49,3,14,1 ἀποφαίνεται κατηγορηματικῶς ὅτι: ἐὰν ἀπελεύθερος, μετὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιβολὴν ἐργασιῶν, κωλύεται ὑπὸ ἀσθενείας νὰ παράσχῃ ταύτας, δὲν ἐνέχεται, διότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐξ αὐτοῦ (δηλ. ἐξ ὑπαιτιότη-

ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΑΤΥΧΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Α.Ν. 1846)1951 ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ Δ. ΒΙΚΕΛΙΔΗ, Δικηγόρου ἐν Θεσσαλονίκῃ**

I

Κατὰ τὸν νέον Νόμον 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἄρθρ. 2 § 1, εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς αἱ αὐτοδικαίως τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρέχουν ξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς[1]. Ἡ ἔννοια τῆς ὑποχρεωτικῆς καὶ αὐτοδικαίας παγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἶναι, ὅτι αὕτη συντελεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν παρὰ καὶ ἐναντίον ῆς θελήσεως τοῦ ἀσφαλιζομένου, ἀφ' ἑτέρου ὲ αὐτομάτως, ἄνευ τῆς τηρήσεως προσθέτου ινὸς διατυπώσεως, εἴτε ἐκ μέρους τοῦ ἠσφαισμένου, εἴτε τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, ὡς χ. τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὰ μητρῶα ἢ τοῦ ἐφοδιασμοῦ του δι' ἀσφαλιστιῆς ταυτότητος (εἰσηγ. ἔκθ. Ν. 1846)1951, Κεφ. Β', Κύκλος ἠσφαλισμένων). Εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν καὶ αὐτοδικαίαν ἀσφάλισιν ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ μισθωτὸς ἐξακολουθοῦν μὲν συνδεόμενοι μεταξύ των διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἑκάτερος ὅμως συνδέεται πρὸς τρίτον πρόσωπον, τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα, δι' ἰδίας φύσεως ἐνοχῆς, διότι ἡ τοῦ μὲν ἐργοδότου συνίσταται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν (ἄρθρ. 25 § 1), τοῦ δὲ μισθωτοῦ - ἠσφαλισμένου εἰς τὸ δικαίωμα νὰ ἀξιώσῃ τὰς ἀσφαλιστικὰς παροχὰς ἐν περιπτώσει πραγματοποιήσεώς τινος ἐκ τῶν ἀσφαλιζομένων κινδύνων (ἀσφαλιστικὴ σχέσις). Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑποχρεωτικῆς καὶ αὐτοδικαίας ἀσφαλίσεως ἡ χρονικὴ ἀτιγμή, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου τὴν ἐξηρτημένην ἐργασίαν του, ἀπαιτεῖ, ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως κενοῦ τινος χρονικοῦ διαστήματος, καὶ τὸν χρόνον τῶν γενεθλίων τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, εἶναι δὲ ἄσχετος ἡ περὶ τοῦ ἀντιθέτου βούλησις ἢ καὶ εἰσέτι ἡ ἀμέλεια τοῦ ἐργοδότου ἢ μισθωτοῦ (Α.Κ. ἄρθρ. 3).

Λέγομεν ὅτι ἡ χρονικὴ στιγμὴ τῆς εἰς τὸν ἐργοδότην διαθέσεως τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ τὰ γενέθλια τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ὄχι μόνον διότι δυνατὸν εἶναι νὰ μὴ συμπίπτῃ ὁ χρόνος τῆς ἐνάρξεως τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν μὲ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κυρίως διότι ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει δὲν ἀπαιτεῖται ἔγκυρος σύμβασις, ἀρκούσης μόνον τῆς ὑπάρξεως ἐργασιακῆς σχέσεως (*Ἀγαλλόπουλος*, Κοινων. Ἀσφαλίσεις σελ. 36).

II

Συμφώνως πρὸς τὴν οὕτω δημιουργουμένην ἀσφαλιστικὴν σχέσιν, ἐὰν ὁ μισθωτὸς καταστῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, δικαιοῦται ἁπασῶν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν (ἰατρικῆς περιθάλψεως, ἐπιδόματος ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, συντάξεως), ἔστω καὶ ἐὰν τὸ ἀτύχημα ἐπισυνέβη κατὰ τὸν χρόνον τῶν γενεθλίων τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, ὅτε ὁ μὲν μισθωτὸς - ἠσφαλισμένος δὲν ἐπρόλαβε νὰ ἐγγραφῇ, ὡς εἰκός, εἰς τὰ μητρῶα τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, ὁ δὲ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ τὴν ἀντίστοιχον ἀσφαλιστικὴν εἰσφοράν (ἄρθρ. 34 § 1).

Κατ' ἀρχὴν (ἄρθρ. 60 § 3) ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἐν τῇ ἐπελεύσει τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς μισθωτόν του ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920 «περὶ κώδικ. τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» ὑποχρεώσεως. Ἐρωτᾶται

1. Τοιουτοτρόπως ἐπαλύθη νομοθετικῶς ἡ ἐγερθεῖσα ἀμφισβήτησις ἐν τῇ νομολογίᾳ καὶ τῇ ἐρμηνείᾳ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ καταργηθέντος Ν. 6208)1934, διαλαμβάνοντος ἁπλῶς ὅτι ἡ ἀσφάλισις εἶναι ὑποχρεωτική.

τος αὐτοῦ) προῆλθεν ἡ μὴ παροχὴ τῶν ἐργασιῶν (nec enim potest videri per eum stare quo minus operas praestet).

Ἀφοῦ λοιπὸν κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο χωρίον τοῦ Πανδέκτου ἡ ἀσθένεια δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προερχομένη ἐκ τοῦ ἐργαζομένου (δηλ. ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ), ὥστις κωλύεται νὰ ἐργασθῇ, ἕπεται ὅτι καὶ κατὰ τὰ δύο πρῶτα χωρία (Πανδ. 19,2,38 καὶ Πανδ. 19,2,19,9) ἡ ἀσθένεια δὲν θεωρεῖται ὡς προερχομένη (ὑπαιτίως) ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας καὶ ὅτι ἄρα, μολονότι ἀσθενὴς καὶ κωλυόμενος νὰ ἐργασθῇ ὁ ἐκμισθωτὴς τῆς ἐργασίας δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν (ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ σύμβασις καὶ δὲν καταγγέλλεται) καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του, οὐχὶ δὲ μόνον ἐπὶ ἕνα μῆνα ἢ δέκα πέντε ἡμέρας, ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ τὰς μετὰ τὴν 23 Φεβρουαρίου 1946 συναφθείσας συμβάσεις ἐργασίας.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι, ἐνῷ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 657, 658 τοῦ Κώδικος εἶναι ἀναγκαστικῆς ἐφαρμογῆς, ἀπαγορευομένης ἀντιθέτου συμφωνίας εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου (ΑΚ 679), αἱ διατάξεις τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου δὲν ἔχουν ἀναγκαστικὸν χαρακτῆρα καὶ ἐπιτρέπεται ἡ ἀπ' αὐτῶν παρέκκλισις διὰ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς συμφωνίας, ἔστω καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου.

δμως, έάν ή διάταξις αύτη καλύπτη οίανδήποτε γενεσιουργόν τοῦ ἀτυχήματος λόγον ἢ καί οίανδήποτε ἐξ αὐτοῦ προελθοῦσαν εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ ἐπιζήμιον συνέπειαν.

Ἐξαίρεσιν ἀπό τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου διαλαμβάνει ὁ νόμος 1846|1951 ἐν ἄρθρῳ 34 § 2, ὅταν ὁ γενεσιουργὸς τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος λόγος ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου, ὅτε ὑπόχρεως εἶναι οὗτος, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν παθόντα τὴν διαφοράν μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἀποζημιώσεως καὶ τῆς κεφαλαιοποιήσεως τῶν χορηγητέων αὐτῷ παροχῶν παρὰ τοῦ Νόμου 1846|1951.

Ἡ βαρεῖα δμως ἀμέλεια τοῦ ἐργοδότου, συνισταμένη εἰς τὸ ὅτι τὸ ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ τῆς παρ' αὐτοῦ παραλείψεως τῆς νόμῳ ὑποχρεώσεώς του περὶ τὴν λῆψιν τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας πρὸς πρόληψιν τῶν ἀτυχημάτων, δὲν ἐξομοιοῦται τῷ δόλῳ, ἵνα καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἔχωμεν κατ' ἐξαίρεσιν τὴν παράλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διότι ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ οὐδόλως δέχεται τὴν ἀρχὴν ταύτην (culpa lata dolo aequiparatur), ἤτοι ὅπου ὁ νόμος διὰ τὸ ἀδίκημα ἀπαιτεῖ δόλον ν' ἀρκούμεθα διὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ εἰς τὴν βαρεῖαν ἀμέλειαν (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαί, σελ. 372) [2].

Ὁ λόγος τῆς ἀπαλλαγῆς ταῦ ἐργοδότουἐκ τῆς παρὰ τοῦ ἀνωτέρω Β.Δ. ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὸν παθόντα εἶναι ἡ παρ' αὐτοῦ καταβολὴ εἰς τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα μείζονος ποσοστοῦ εἰσφορᾶς, ἀκριβῶς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος πραγματοποιουμένων παροχῶν εἰς τὸν παθόντα μισθωτὸν — ἠσφαλισμένον. Οἱ παρὰ τοῦ νόμου 1846|1951 δμως ἀντιμετωπιζόμενοι ἀσφαλιστικοὶ κίνδυνοι ἀναγράφονται ἐν αὐτῷ οὐχὶ ἐνδεικτικῶς, ἀλλὰ περιοριστικῶς (ἄρθρ. 1 § 2, 28, 31, 32, 34, 35, 39), καθὼς καὶ αἱ ἀντίστοιχοι παροχαί, συνισταμεναι εἰς τὴν κατὰ ποσοστὸν ἀναπλήρωσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ μόναν ζημίας, ἣν ὑφίσταται ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς ἀπωλείας ἢ μειώσεως τοῦ μισθοῦ του, συνεπείᾳ τῆς πραγματοποιήσεως ἀσφαλιστικοῦ τινος κινδύνου, π.χ. ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ τῆς ἐκ τούτου ἀνικανότητος αὐτοῦ πρὸς ἐργασίαν. Συνεπῶς πᾶσα ἑτέρα οἱασδήποτε φύσεως ζημία, ἣν ὑφίσταται ὁ ἀτυχήσας μισθωτός, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τοῦ Ν. 1846|1951, βαρύνει ὡς ὑποχρέωσις ἀποκαταστάσεως τὸν ἐργοδότην, ἀσχέτως ἐὰν τὸ ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς δόλον ἢ βαρεῖαν ἀμέλειαν αὐτοῦ, ἀρκεῖ μόνον ὅτι οὗτος ἐζημίωσε τὸν μισθωτὸν παρὰ τὸν νόμον, εἰς τὰς περιπτώσεις δὲ ταύτας νομίμως συντρέχει ἡ παράλληλος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Μεταξὺ τῶν περιοριστικῶς καθοριζομένων ἐν τῷ νόμῳ 1846|1951 ἀποκαταστατέων ζημιῶν δὲν διαλαμβάνονται ἐκεῖναι, αἵτινες ἀφοροῦν τὴν αἰσθητικὴν π.χ. ζημίαν, ἣν ὑπέστη ὁ μισθωτός. Π.χ. γυνὴ ὑφίσταται παραμόρφωσιν τοῦ προσώπου της ἢ ἀποκόλλησιν τοῦ τριχωτοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς της ἐκ παραλείψεως τοῦ ἐργοδότου τῆς νόμῳ ὑποχρεώσεώς του ὅπως λάβῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας τὰ ἐπιβαλλόμενα περὶ τὴν πρόληψιν τῶν ἀτυχημάτων προφυλακτικὰ μέτρα. Ἡ μισθωτὸς αὕτη μετὰ τὴν ἀποθεραπείαν της καθίσταται ἱκανὴ πρὸς ἐργασίαν, ἣν καὶ συνεχίζει μετὰ ταῦτα, θὰ ἐξακολουθῇ δμως νὰ παραμένῃ δυσμορφος.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 931 Α.Κ., διαλαμβάνοντι ὅτι ἡ ἀναπηρία, ἡ παραμόρφωσις, ἣν ὑπέστη ὁ παθών, λαμβάνεται ἰδιαιτέρως ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐπιδίκασιν ἀποζημιώσεως, ἐὰν ἐπιδρᾷ εἰς τὸ μέλλον αὐτοῦ ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν γυναικός — ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν ἐκείνου τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἡ γυνὴ θὰ δεῆσῃ νὰ παράσχῃ ὡς προῖκα ἐπὶ πλέον ἐκείνου, ὅπερ θὰ κατέβαλλε ἄνευ τῆς παραμορφώσεώς της.

Ἀντιλέγων τις θὰ ὑπεστήριζεν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 931 Α.Κ. ἐπαύξησις προϋποθέτει τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ζημιώσαντος καταβολῆς τῆς κυρίας ἀποζημιώσεως, ἐπειδὴ δμως ὁ ἐργοδότης δυνάμει εἰδικοῦ νόμου (ἄρθρ. 60 § 3) ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, ὑποκαθισταμένου εἰς ταύτην τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, ἕπεται ὅτι δὲν δύναται παραλλήλως νὰ ἰσχύσῃ ἐν προκειμένῳ ὁ Α.Κ. Πλὴν ἡ ἀποψις αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὀρθή, διότι ὁ νόμος 1846|1951 ἀπαλλάσσει ἐκ τῆς εὐθύνης τὸν ἐργοδότην, ἔστω καὶ ἐκ βαρείας ἀμελείας ὑπαίτιον ὄντα τῆς ζημίας τοῦ παθόντος ἐκ τῶν περιοριστικῶς ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένων περιπτώσεων ἀσφαλιστέων κινδύνων καὶ συνεπειῶν, οὐδόλως δμως σκοπεῖ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ καὶ διὰ τὰς ὑπαιτιότητι τοῦ προκαλουμένας ζημίας, μὴ ἀποκαθισταμένας δμως παρὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως. Τὴν αὐτὴν λύσιν θὰ δώσωμεν καὶ ἐὰν ἡ μισθωτὸς αὕτη ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότου της κατέστη ἀνάπηρος λόγῳ ἀκρωτηριασμοῦ π.χ. χειρὸς ἢ ποδὸς της καὶ ἔλαβεν ὡς ἐκ τούτου σύνταξιν, διότι ἡ μὲν ἀναπηρία της ἐπιδρᾷ εἰς τὴν ἀποκατάστασίν της, ἡ δὲ ἀπονεμηθεῖσα αὐτῇ σύνταξις, διότι μετὰ τὴν ἀποκατάστασίν της εἰς γάμον, θὰ ἐξοδεύηται ἐπὶ πλέον λόγῳ αὐξήσεως τῶν δαπανῶν της (π.χ. πρόσληψις ὑπηρετρίας) (Α.Κ. 931, 929 § 1).

Περαιτέρω εἰς περιπτώσεις, ὡς αἱ ἀνωτέρω, καθ' ἃς ὀφίσταται ὑπαιτιότης τοῦ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περιουσιακὴν ζημίαν, ἣν ὑφίσταται ὁ παθών, δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιδικάσῃ εὔλογον κατὰ τὴν κρίσιν του χρηματικὴν ἱκανοποίησιν λόγῳ ἠθικῆς βλάβης (Α.Κ. 932). Ἠθικὴν δὲ βλάβην ἀποτελοῦσιν ἡ θλῖψις, αἱ πλείονες φροντίδες τῆς ἀναπήρου μισθωτοῦ, ἡ στέρησις τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς, ὡς ἐκ τοῦ

---

2. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πλεῖα εἶναι πλέον ἡ νομολογία, ἐπειδὴ δὲ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 84 § 2 τοῦ ν. 1846|1951 οὐδόλως διαφέρουν τοῦ καταργηθέντος ν. 8298|1934 ἄρθρ. 45 § 2, οὐδὲν ζήτημα ἑρμηνείας προκόπτει καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου νόμου (Α.Π. ἀλφ. 435|1948, Θέμ. Ξ' 10, Α.Π. 61|1951 Δελτίον Ι.Κ.Α. τ. 3 σελ. 26, Ἐφ. Θεσσ. 370|1949 Ἀρμεν. 1950 σελ. 838).

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΡΟΥΣ ΔΥΣΜΕΝΕΣΤΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

('Εξ αφορμής της ύπ' άριθ. 5807|1951 αποφάσεως του Πρωτοδίκου 'Αθηνών)

'Υπό του κ. ΙΩ. Σ. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΗ, Δικηγόρου εν 'Αθήναις

'Η κατωτέρω, σελ. 10, δημοσιευομένη απόφασις λύει έν εκ των λεπτοτέρων ζητημάτων του 'Εργατικού Δικαίου, έάν δηλονότι δύναται να κατισχύση προϋφισταμένου νόμου συλλογική σύμβασις, περιέχουσα δυσμενεστέρους διά τον μισθωτόν όρους. Τό θέμα ενέχει εξέχουσαν σημασίαν, τεθέντος ότι τό πρώτον απασχολεί ad hoc την δικαστηριακήν πρακτικήν.

Διά της αποφάσεως έκρίθη ή ισχύς της § 2 του άρθρ. 14 της από 11|11|1949 συλλ. συμβάσεως υποδηματεργατών 'Αθηνών - Πειραιώς (ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 190). Διά ταύτης καθορίζεται ημερομίσθιον διά την κατ' έτος χορηγουμένην άδειαν κατώτερον του υπό του άρθρ. 3 § 2 του Ν. 539|1945 καθοριζομένου διά τους κατ' αποκοπήν υποδηματεργάτας, όπερ εξευρίσκεται επί τη βάσει των αποδοχών του τελευταίου τριμήνου, πολλαπλασιαζομένων επί τον αριθμόν των ημερών της άδειας.

Ρητή διάταξις του νόμου, τέμνουσα τό ζήτημα, δέν υφίσταται, εξαιρέσει ορισμένων νομοθετικών ερεισμάτων, περί ών κατωτέρω.

Αί συλλογικαί συμβάσεις, ώς γνωστόν, έχουσι κανονιστικήν δύναμιν, ήν άρύουσιν έκ του άρθρ. 3 του Α.Ν. της 21|11|1935 και του άρθρ. 680 του Α.Κ. Συνεπώς δύνανται να τεθούν δι' αύτων διατάξεις, έχουσαι ισχύν ούσιαστικού νόμου. 'Από της άπόψεως ταύτης και έκ πρώτης έντυπώσεως τά διά των συμβάσεων θεσπιζόμενα θά έδει να κατισχύωσιν ώς μεταγενέστεροι είδικοί νόμοι των προγενεστέρων γενικών τοιούτων. 'Εκ της γενικής ταύτης αρχής του Δικαίου πεπλανημένως άρμηθέντες ένιοι έργοδόται κατέβαλλον εις τό προσωπικόν των ώς ημερομίσθιον τό υπό της συλλογικής συμβάσεως οριζόμενον.

'Η προμνησθείσα συλλογική σύμβασις καθιέρωσε είδικήν μισθολογικήν κατάστασιν διά την περίοδον της έλαττώσεως των έργασιών του κλάδου με κατωτάτην έβδομαδιαίαν άμοιβήν διά τους έργαζομένους κατά μονάδα έργασίας κατά την περίοδον έκείνην. Παραδόξως τά συμβληθέντα μέρη έδέχθησαν, ότι τό 1|5 του έλαχίστου τούτου ορίου θά έχρησιμευεν ώς ημερομίσθιον της άδείας. 'Η διάταξις αύτη ήτο τόσον άδικος, ώστε ούδείς έργοδότης έτόλμησεν έπί δικείαν να την έφαρμόση, διότι, μεταξύ των άλλων, κατεστρατήγει και τον σκοπόν του Ν. 539|1945. 'Ο νομοθέτης επεδίωξε διά τούτου να ανακουφίση τον έργαζόμενον έπί τι έκ του έτησίου καμάτου, χορηγών αύτώ πλήρεις αποδοχάς κατά την διάρκειαν της άδείας, ούχι δέ και να τον βασανίση. 'Ορθότατα συνεπώς ή διάταξις αύτη έκρίθη άκυρος υπό της προμνησθείσης αποφάσεως, ώς περιέχουσα όρους δυσμενεστέρους του Ν. 539|1945.

'Η υποχρέωσις των συλλογικών συμβάσεων να μή αντιτίθενται προς κανόνας έξαναγκαστικού δικαίου, έφ' όσον αί πρώται είναι δυσμενέστεραι προς τους δευτέρους, προκύπτει έξ αύτης της φύσεως της συλλογικής συμβάσεως, συνάγεται δέ και από διατάξεις του Νόμου.

Κατά τό άρθρ. 680 § 1 του Α.Κ. αί συλλογικαί συμβάσεις δύνανται να καταρτίζωνται «κατά τας διατάξεις του νόμου» και ούχι προφανώς έναντίον του.

Εις τον Γαλλικόν Κώδικα 'Εργασίας (άρθρ. 31), όν επικαλείται και ή άνω απόφασις, υπάρχει διάταξις, καθ' ήν αί συμβάσεις δέον να μή περιέχουν διατάξεις αντιθέτους προς τους έν ισχύι νόμους. 'Αλλά και εις τα άρθρα 322 § 1 και 323 του 'Ελβετικού, έξ ών έλήφθη τό άρθρ. 680 του Α.Κ., υφίσταται ή αύτη διάταξις.

Κατά παρέκκλισιν των άνωτέρω αρχών έγένετο δεκτόν, βάσει της διεθνούς πλέον παραδεδεγμένης αρχής της εύνοίας (Διεθνές Γραφ.

ισχυρού αισθήματος της μειονεκτικότητος της δυσμόρφου και άναπήρου γυναικός και έν γένει ή διατάραξις της ψυχικής εύεξίας της.

Εις τάς άνω περιπτώσεις των δύο παραδειγμάτων της έκ του άρθρ. 931 Α.Κ. έπαυξήσεως της αποζημιώσεως λόγω αναπηρίας ή παραμορφώσεως τό μέγεθος της έπαυξήσεως άρτηται έκ της συνεκτιμήσεως της έν γένει οικονομικής καταστάσεως της παθούσης, των έξ άλλων περιουσιακών πηγών πόρων της, της οικονομικής έπίσης καταστάσεως των προς προικισιν της υποχρέων προσώπων (Α.Κ. 1495 έπ.), καθώς και έκ της οικονομικής θέσεως του υποχρέου έργοδότου, περί ών πάντων δέον ό δικαστής όπως τάξη θέμα αποδείξεως. 'Αντιθέτως εις την έκ του άρθρ. 932 χρηματικήν ικανοποίησιν ό δικαστής, κατ' έλευθέραν έκτίμησιν των περιβαλλουσών αμφοτέρους τους διαδίκους οικονομικών και λοιπών συνθηκών, θά έξεύρη τό προσήκον μέτρον χρηματικής ικανοποιήσεως έν τη συγκεκριμένη περιπτώσει, δυνάμενος όπως έπιδικάση ταύτην ή απορρίψη τό σχετικόν αίτημα, χωρίς να υποχρεούται, όπως τάξη προηγουμένως ειδικόν θέμα αποδείξεως (*Παπαχατζής*, 'Η έλευθέρα έκτίμησις του δικαστού σελ. 26, *Καυκάς* άρθρ. 932).

'Εν Θεσ|νίκη τη 7η Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Βάσις ὑπολογισμοῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900)1946 Υ.Α.

Ἔννοια ὡς «ἀκεκανονισμένου» ἡμερομισθίου πρὸς ὑπολογισμὸν ἐπ' αὐτοῦ τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ὁριθ. 8900)1946 Υ.Α. παρεχομένης προσθέτου κατὰ 75 ο)ο ἀμοιβῆς τοῦ πράγματι καταβαλλομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ ἀνωτέρου τοῦ κατωτάτου ὁρίου.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἔρχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 216)1951 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (οὕτω καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 217)1951 Ὁλομελείας, εἰσηγητὴς *Δ. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 10, 578), διὰ τῆς ὁποίας ἐλύθη ἡ προκύψασα μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφωνία ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς Κυριακῆς ἡμέρας δι' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900)1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223) περὶ προσθέτου κατὰ 75 ο)ο ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων κατ' αὐτὴν (καὶ κατὰ τὰς ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἐργασίμους ἡμέρας).

Τὸ θέμα, ἄλλως τε, τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἦχθη μέχρι τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐρρυθμίσθη (καθ' ὅμοιον, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας, τρόπον) ὑπὸ τῆς ἐρμηνευτικῆς ὑπ' ἀριθ. 25825)251)1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς καὶ Σ.Ε. 1321)1951, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς ***Η. Κομπίτσης***, ΕΕΔ 10, 751).

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἠμείβετο κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἡμερομισθίου ἄνω τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ἐργασίας.

Βασιζομένη αὕτη εἰς τὴν ἐν § VIII τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν» καὶ δριζούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900)1946 ὑ-

---

Ἐργασίας [les conventions collectives] ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις δύνανται νὰ ἀντιτίθενται πρὸς κανόνας ἐξαναγκαστικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον περιλαμβάνουσιν, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν μισθωτῶν, εὐνοϊκωτέρους ὅρους τῶν τοῦ νόμου. Οὕτω ἐπὶ παραδείγματι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἠδύνατο νὰ καθορίσῃ μεῖζον ἡμερομισθιον ἀδείας τοῦ ὑπὸ τοῦ Ν. 539)1945 καθοριζομένου. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἔχει παρ' ἡμῖν νομοθετικὸν ἔρεισμα τόσον εἰς τὴν τρίτην παράγραφον τοῦ ἄρθρ. 680 τοῦ Α.Κ., ὅσον καὶ εἰς τὰ ἄρθρα 8 τοῦ Ν. 2112 καὶ 10 τοῦ Β.Δ. τῆς 16)7)1920, καθ' ἃ εἶναι «ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον - ἐργάτην».

Ἐκ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 680, θεωροῦσης ἀκύρους τοὺς ὅρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτήν, συνάγεται, κατὰ μείζονα λόγον, ὅτι καὶ οἱ ὅροι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, οἱ ἀντιτιθέμενοι πρὸς ὀφιστομένους νόμους, ἐφ' ὅσον εἶναι δυσμενέστεροι τούτων, τυγχάνουν αὐτοδικαίως ἄκυροι.

Τὸ πρόβλημα τὸ πρῶτον ἠρεύνησε ὁ *Durand* ἐν *Durand* et *Jaussaud*, οὗ, 174 καὶ ἑπ., διεξοδικῶς καὶ παρ' ἡμῖν ὁ ***Β. Βασιλείου*** (Συλλ. Συμβάσεις καὶ Ὑπουργικαὶ Ἀποφάσεις ΕΕΔ, τόμ. 7, σ. 194).

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων καὶ ἡ διάταξις § 3 τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυρος, ὡς περιέχουσα δυσμενεστέρους ὅρους τῶν τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ Ν. 118)1945. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ρυθμίζεται ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας οἱ ὁποδηματοποιοὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχουν ἑβδομαδιαίως εἰς μὲν τοὺς ἄνευ βοηθοῦ τεχνίτας (κάλφας) δραχ. 90.000, εἰς δὲ τοὺς μετὰ εἰδικευμένου βοηθοῦ τοιούτους δραχ. 150.000 (90.000 διὰ τὸν κάλφαν καὶ 60.000 διὰ τὸν βοηθὸν τοῦτου). Διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ Ν. 118)1945 δύνανται αἱ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, ἀντὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, νὰ θέτουν τοὺς μισθωτούς των εἰς διαθεσιμότητα, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως. Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀνωτέρω δύο διατάξεων ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι συνισχύουσι, προκύπτει, ὅτι διὰ τοὺς ὑποδηματοποιοὺς δημιουργεῖται ἴδιον προνόμιον ἔναντι τῶν λοιπῶν ἐργοδοτῶν, καθ' ὃ δύνανται οὗτοι νὰ θέτουν τὸ προσωπικόν των εἰς ἀορίστου χρόνου διαθεσιμότητα. Καταδεικνύεται συνεπῶς κατὰ τρόπον ἐναργῆ, ὅτι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς τυγχάνει ἄκυρος, ὡς καθορίζουσα δυσμενεστέρους ὅρους διὰ τοὺς ὑποδηματεργάτας τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ Ν. 118)1945.

πουργικῆς ἀποφάσεως ὅτι καταβάλλεται τὸ ***κεκανονισμένον*** ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον θεωρεῖται τὸ πράγματι καταβαλλόμενον καὶ ἀνώτερον τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὴν ἄποψιν ταύτην ἐδέχθη καὶ ἡ ἀναιρεθεῖσα ὑπὸ τῆς Α.Π. 511|1950 Α' Τμήματος ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου Κυριακὴ ὑπ' ἀριθ. 986|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς (εἰσηγητὴς ***Δ. Θεοδοσόπουλος***, ΕΕΔ 9, 692).

Ἀλλ' εἶναι πράγματι αὕτη ἡ ἔννοια τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως;

Δὲν τίθεται κατ' ἀρχὴν ἐν ἀμφιβόλῳ, ὅτι ὡς «κεκανονισμένον» ἡμερομίσθιον νοεῖται τὸ νόμιμον, σαφεστέρα δὲ ἡ σχετικὴ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ἐκφράζεται οὕτω: «καὶ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί...».

Ἀλλὰ τόσον ἐκ τοῦ πνεύματος τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν ἐν ᾧ χρόνῳ ἴσχυεν ἀποκλειστικῶς ὁ κατὰ τὸν Ν. 28|1944 διοικητικὸς καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν —καὶ αὐτὰς ἠννόουν ὡς κεκανονισμένας καὶ νομίμους— ὅσον καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως αὐτῶν «...ἑκάστοτε» προκύπτει, νομίζομεν, ἐπαρκῶς πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας των, ὅτι εἶχον ὑπ' ὄψιν των μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς τὰ διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ βεβαίως καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἤδη καθοριζόμενα ἐλάχιστα καὶ κατώτατα ὅρια τῶν ἀποδοχῶν, διότι οὕτω μόνον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ γενικὸν καὶ καθολικὸν τρόπον ἐφαρμογῆς ἡ κανονιστικὴ των διάταξις.

Ἀκριβῶς δὲ ἐντὸς τῆς τοιαύτης ἐννοίας κεῖνται καὶ αἱ μνημονευόμεναι ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐξασθενίζουν τὴν ἀναπτυσσομένην ἄποψιν, οὔτε ἐπιβεβαιοῦν τὴν ὀρθότητα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς λύσεως διὰ τῆς ἀντιβολῆς αὐτῶν πρὸς τὴν ἑρμηνευομένην.

Εἶναι ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλαχίστης διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας προστασίας (βλέπε ***Π. Ζέπος***, Ἐναχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 1ον, σελ. 394 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους) διατηροῦνται τὰ ἀνώτερα τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἡμερομίσθια καὶ μισθοί, οὔτε καὶ ὁ κατὰ τὸν νόμον 28|1944 διοικητικὸς καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν περιωρίζετο ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἀρχὴν ταύτην τῆς ἐλαχίστης προστασίας τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, προκειμένου νὰ ρυθμίσῃ θέματα, ὡς τὸ προκείμενον.

Ἀντιθέτως, ὅπου ἠθελήθη τοῦτο, ρητῶς διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθωρίσθη (βλέπε προχείρως τὴν 2750|1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 10, 141, προσαυξάνουσαν καὶ τὰ πέραν τῶν κατωτάτων ὁρίων καταβαλλόμενα).

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, ἂν ἡ ἔννοια τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἦτο πράγματι αὕτη, τότε θὰ ἔπρεπε καὶ εἰς τὰς μεταγενεστέρας τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας αὐξήσεις διὰ διοικητικῶν πράξεων (βλέπε π.χ. τὴν 29188|2592|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 8, 610) νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προσαυξανόμενα καὶ τὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 λαμβανόμενα ἀνώτερα τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομίσθια, διότι καὶ ταῦτα θεωροῦνται νόμιμα, ἐνῷ τοῦτο ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Α.Π. 231|1951 (εἰσηγητὴς ***Δ. Ἀργυράκης***, ΕΕΔ 10, 608), ὅτι δὲν εἶναι ὀρθόν.

Αὐθεντικὴ ὅμως ἑρμηνεία τῆς ἐφαρμοζομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δίδεται ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 τοιαύτης (ΕΕΔ 10, 588).

Αὕτη ὁρίζει, ὅτι ἡ κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν ***ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων*** καὶ δὲν συμψηφίζεται πρὸς τὰς καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς.

Ἀρείου Πάγου 472|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Χρόνης, Α. Ζαρκάδης

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 216|1951 ἐν Ὁλομελείᾳ ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἅρασαν τὴν μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων αὐτοῦ ἀνακύψασαν διαφωνίαν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ τῶν ἐν Πειραιεῖ Πρωτοδικῶν ἀπόφασις, νομίμως εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου ἡ διαφορὰ πρὸς περαιτέρω συζήτησιν.

Διὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 216|1951 ἀποφάσεως ἐκρίθη, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἡ ἡμέρα τοῦ κατ' αὐτὴν δικαιουμένου προσωπικοῦ εἰς λῆψιν προσηυξημένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίων, ὡς ἀπασχολουμένου εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους ἄρχεται ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τοῦ ἄγοντος πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας μέχρι τοῦ ἑπομένου μεσονυκτίου.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρεσχημένην αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 866|1946, ἐκδοθείσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης, ὁριζούσης δ' ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐργασιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται, διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, τὸ κεκανονισμέναν ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75 ο|ο, συνδυαζομένων πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἰσχὺν νόμου ἐπίσης ἐχούσης ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἧς ἡ ἰσχὺς, παραταθεῖσα ἐκτοτε δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ λήγουσα τὴν 30.9.1951, παρετάθη] ἐπὶ ἓν εἰσέτι τριμηνον

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έπίδομα έπι νομίμου ήμερομισθίου λόγω φθοράς έργαλείων βαρελοποιών

Έφαρμογή ύπ' άριθ. 41690)1947 ύπουργικής άποφάσεως.— Δικαίωμα έπιδόματος βαρελοποιών, λόγω φθοράς έργαλείων, έφ' όσον κατέχουν άπαντα τα έργαλεία της τέχνης των.— Σκοπός έπιδόματος.

Έπικυρούται ή ύπ' άριθ. 167|1951 άπόφασις τού ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Σάμου.

Τό ζήτημα έχει ώς έξης: Διά της ύπ' άριθ. 41690|1947 ύπουργικής άποφάσεως (ΕΕΔ 6, 785) ώρίσθη, ότι προσαυξάνεται τό έκάστοτε νόμιμον ήμερομίσθιον τών ξυλουργών, έπιπλοποιών, βαρελοποιών διά προσθέτου έπιδόματος 15 ο|ο, λόγω φθοράς έργαλείων καί ότι τού ώς άνω έπιδόματος δικαιούνται έκείνοι μόνον έκ τών ώς άνω μισθωτών, οίτινες είναι κάτοχοι πάντων τών ύπό του άπό 31.3.1938 έσωτερικού κανονισμού έργασίας έργοστασίων καί βιοτεχνικών έργαστηρίων κατεργασίας ξύλου προβλεπομένων έργαλείων (βλέπε *Τ. Τσιμπούκη*, Κώδιξ Συλλ. Συμβάσεων Έργασίας, έκδ. 1947, σελ. 115).

Κατά την Α.Π 518|1950 (εισηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 9, 1139) ή άνωτέρω διάταξις δέν έβλεπε ύπό τών μεταγενεστέρων αύτης συλλογικών συμβάσεων έργασίας της 4 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 (αρβλ. καί Α.Π. 314|1950, εισηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 9, 591).

Λόγοι άναιρέσεως ήδη κατά της άνωτέρω πρωτοδικειακής άποφάσεως ύπήρξαν: α) ότι αύτη κατά κακην έφαρμογην της άνωτέρω ύπουργικής άποφάσεως έδέχθη, ότι ο ένάγων μισθωτός, ώς βαρελοποιός, δικαιούται τού έπιδόματος αύτης, λόγω φθοράς έργαλείων, άφού ή έφαρμογή αύτης, κατά την διάταξίν της, έξηρτήθη έκ της κατοχής ύπό τού βαρελοποιού ώρισμένων έργαλείων, καταγεγραμμένων ειδικώς καί άριθμητικώς έν τώ άπό 31.3.1938 έσωτερικώ κανονισμώ έργασίας έργοστασίων καί έργαστηρίων κατεργασίας ξύλου, ώστε νά είναι γνωστά τά έργαλεία ταύτα καί είς τόν πληρώνοντα έργοδότην, μή άφεθείσης διακριτικής έξουσίας είς τόν δικαστήν της ούσίας, ύπως άποφανθή περί αύτών, τών οποίων ή άπαρίθμησις καί άναγραφή άπητήθη νά είναι έν τώ είρημένω κανονισμώ, ένώ έν αύτώ ούδαμώς άναφέρονται τά έργαλεία, τά οποία πρέπει νά κατέχωσιν οί βαρελοποιοί, έν άντιθέσει πρός τούς ξυλουργούς κλπ. β) ότι κακώς ή προσβαλλομένη άπόφασις έδέχθη, πρός άπόδειξιν τών έργαλείων, τά οποία έπρεπε νά κατεχη ο βαρελοποιός, μάρτυρας, ένώ τά τοιαύτα έργαλεία πρέπει νά καθορίζωνται άτομικώς καί άπαριθμούνται περιοριστικώς έν τώ κανονισμώ, ύφ' ην ρητην προϋπόθεσιν άνεγνωρίσθη καί τό δικαίωμα τού βαρελοποιού.

* * *

Ήτο εύλογος βεβαίως ή άπορία περί της έννοίας της έρμηνευομένης ύπουργικής άποφάσεως, ώς αύτη διευρυνθη.

Διά τούς ξυλουργούς καί έπιπλοποιούς έχει νόημα ή άναφορά της ύπουργικής άποφάσεως είς τούς κατόχους τών έργαλείων, περί ών ο άφορών είς αύτούς άνωτέρω έσωτερικός κανονισμός.

Προστίθενται όμως είς αύτούς καί οί βαρελοποιοί καί ένώ είς αύτούς δέν άναφέρεται ο κανονισμός, ή ύπουργική άπόφασις όρίζει, ότι τού έπιδόματος δικαιούνται έκείνοι μό-

---

δια της ύπ' άριθ. 53180|5587|1951 άποφάσεως τού Ύπουργού της Έργασίας, σαφώς προκύπτει, ότι ώς κεκανονισμένον ήμερομίσθιον, έφ' ού ύπολογίζεται τό παρεχόμενον διά τάς Κυριακάς καί εορτάς έπίδομα 75 ο|ο, νοείται τό πράγματι ύπό τού έργοδότου καταβαλλόμενον κατά τόν χρόνον της έναρξεως της ίσχύος της μνησθείσης συλλογικής συμβάσεως της 4.11.1947, όπερ, κατά την ύπό ταύτης έν § VIII καθιερουμένην άρχήν, άνώτερον ον των ύπό της § 1 όριζομένων ήμερομισθίων, δέν δύναται νά μειωθη. Ή σαφής αύτη τού νόμου έννοια έπιρρώννυται καί έκ της άντιβολης τών διατάξεων τούτων πρός τάς τοιαύτας όμοίων υπουργικών άποφάσεων, ισχυόντων νόμου έπίσης έχουσών, των ύπ' άριθ. 49890|1947, 49400|1947, 39947|1947, 16202|1948, 57200|1949, έν αίς ο νομοθέτης, θελήσας νά ύπολογίζεται τό δι' αύτών παρεχόμενον έπίδομα έπι των κατωτέρων των ύπό των συλλογικών συμβάσεων όριζομένων ήμερομισθίων, ρητώς ώρισε τούτο, μή ποιησάμενος χρήσιν της έν τη ύπ' άριθ. 8900|1946 άποφάσει φράσεως «κεκανονισμένον έκάστοτε ήμερομίσθιον». Τάναντία άθεν δεξαμένη ή έκκαλουμένη άπόφασις τού Πρωτοδίκου ότι ταύτόσημον ώς κεκανονισμένον ήμερομίσθιον, έφ' ού ύπολογίζεται τό διά της μνησθείσης ύπ' άριθ. 8900|1947 ύπουργικής άποφάσεως παρεχόμενον έπίδομα 75 ο|ο, νοείται τό ύπό της συλλογικής συμβάσεως της 4.11.1947 όριζόμενον κατώτερον ήμερομίσθιον τών δραχ. 11.000 καί ούχι τό τών δραχ. 30.000, όπερ κατά την έναρξιν της ίσχύος της μνησθείσης συλλογικής συμβάσεως έλάμβανεν ώς ήμερομίσθιον ο έκκαλών καί ότι ούτος, ώς λαμβάνων άνώτερον τού κατωτάτου όρίου τού ύπό της συλλογικής συμβάσεως όριζομένου ήμερομισθίου τών δραχμών ....., δέν δικαιούται είς λήψιν τού έπιδόματος, συμψηφιζομένου πρός τάς άνωτέρας αύτού άποδοχάς καί έπί τη αιτιολογία ταύτη άπορρίψασα την διώκουσαν την είς τόν έκκαλούντα καταβολήν τού έπιδόματος των 75 ο|ο διά τάς Κυριακάς καί εορτάς, καθ' άς είργάσθη ούτος άπό τού Όκτωβρίου 1947 μέχρι τού Ίουλίου 1949 έπι τού ήμερομισθίου των δρχ. 30.000, ήμαρτε καί δέον, δεκτού γινομένου τού σχετικού της έφέσεως λόγου, όπως μεταρρυθμισθη, έξαφανιζομένη,

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Κῦρος ὅρων ἀντικειμένων πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ Νόμου

Δυνατότης διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ρυθμίσεως θεμάτων κατὰ τρόπον εὐνοϊκώτερον τοῦ νομίμου, βάσει ἀρχῆς εὐνοίας.—Ἀδύνατος ὅμως δυσμενεστέρα ρύθμισις.—Καθορισμὸς δι' ἄρθρ 3 § 2 Α.Ν. 539)1945 ἀποδοχῶν ἀδειῶν κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζομένων.—Ἀντίθετος ρύθμισις θέματος ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν.—Ἀκυρότης σχετικῆς διατάξεως

Ζητηρὸν εἶναι τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Πρόκειται περὶ τοῦ ἐξῆς: Ἐνῷ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 539)1945 ἐπερὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείας μεθ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 174) ὁρίζει, ὅτι διὰ τὸν κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἀμειβόμενον μισθωτὸν αἱ ἀποδοχαί, ὧν δικαιοῦται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του, ἐξευρίσκονται, πολλαπλασιαζομένων τῶν κατὰ μέσον ὅρον ἐπὶ ἓν τριμηνον πρὸ τῆς χορηγήσεως τῆς ἀδείας ἡμερησίων ἀποδοχῶν του ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῷ ἄδειαν, διὰ τῆς ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1948 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων καὶ μηχανοποιήτων ὑποδημάτων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (ΕΕΔ 9, 187) (ἄρθρ 14) καθωρίσθησαν δυσμενέστεραι τῶν τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἀποδοχαὶ τῶν δικαιουμένων ἀδείας ὑποδηματεργατῶν.

Ἀλλ' εἶχον τοιοῦτον δικαίωμα οἱ συμβαλλόμενοι καὶ εἶναι ἰσχυρὰ ἡ σχετικὴ διάταξις τῆς

νον ἐκ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες εἶναι κάτοχοι τῶν ἐργαλείων τοῦ κανονισμοῦ.

Πρέπει ἄρα ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, διότι ἄλλως θὰ ἐτύγχανεν ἀνεφάρμοστος διὰ τοὺς βαρελοποιούς, νὰ ἀφορᾷ εἰς τοὺς βαρελοποιούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὰ συνήθη τοῦ ἐπαγγέλματός των ἐργαλεῖα.

Οὕτω ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ἀρείου Πάγου 480)1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Δαβίλας, Γ. Χουδαρδᾶς

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29004)4679 ἔτους 1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθιερώθη τὸ πρῶτον προσαύξησις 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἐπιπλοποιῶν καὶ ξυλουργῶν, τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι κάτοχοι πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1938 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου προβλεπομένων ἐργαλείων. Διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1938 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ἀποτελοῦντος τὸ ἄρθρ. 22 τῆς ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατῶν κατεργασίας ξύλου, καθορίζονται κατ' εἶδος τὰ ἐργαλεῖα, ἅτινα ἕκαστος τεχνίτης ἐπιπλοποιὸς καὶ ξυλουργὸς ὑποχρεοῦται νὰ κατέχῃ. Διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης ὑπ' ἀριθ. 41690)1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν ἐπαναλαμβάνεται ἡ χορήγησις τοῦ αὐτοῦ ἐπιδόματος ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν ὅρους εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τεχνιτῶν, προστιθεμένων καὶ τῶν βαρελοποιῶν, ὡς πρὸς οὓς ὅμως ἡ εἰρημένη κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, βάσει τοῦ νόμου 28)1944, ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 154 τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1947, τεῦχος Β', φύλλον τῆς Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως καὶ ἐκ ταύτου ἰσχὺν νόμου ἔχουσα, δὲν καθώρισεν εἰδικῶς τὰ ἐργαλεῖα, ἅτινα ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν οἱ βαρελοποιοί, ὅπως δικαιωθῶσι τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος, οὔτ' εἰς τὸν ἀνωτέρω ἐσωτερικὸν κανονισμὸν ἀναγράφονται ταῦτα, ἐξ οὗ σαφῶς συνάγεται, ὅτι δὲν ἐξήρτησε τὸ κῦρος αὐτῆς ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐργαλείων, ἅτινα δέον νὰ κατέχῃ ὁ βαρελοποιός, ὡς ἔπραξε διὰ τοὺς ἐπιπλοποιοὺς καὶ ξυλουργούς, τοῦ νόμου σκοπήσαντος νὰ κατέχωσιν οἱ βαρελοποιοὶ ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης των, διότι οὕτω ἀπαλλάττουσι τὸν ἐργοδότην τῆς δαπάνης διὰ τὴν προμήθειαν καὶ ἀντικατάστασιν τῶν φθειρομένων ἐργαλείων, πληρουμένου οὕτω τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, δι' ὃν ἐχορηγήθη καὶ εἰς τοὺς ἐπιπλοποιοὺς καὶ ξυλουργοὺς τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἐπίδομα. Ταῦτα δεξάμενον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ ἀποφηνάμενον δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως δεκτὴν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν καταβολὴν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δὲν ἠμφεσβητήθη κατὰ τὸ πραγματικὸν μέρος ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατοχὴ πάντων τῶν ἐργαλείων τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὀρθῶς τὴν διάταξιν τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 41690)1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἀφ' ἑτέρου δὲ συναγαγὸν τὴν κρίσιν του περὶ κατοχῆς πάντων τῶν ἐργαλείων παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τῆς μὴ ἀμφισβητήσεως τοῦ γεγονότος τούτου, οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικὰ μέσα, μὴ ἐπιτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου α' καὶ β' λόγων ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένων ὡς ἀβασίμων.

συλλογικής συμβάσεως έργασίας; Αρνητικώς αποφαίνεται ή κατωτέρω κατεχωρισμένη πρωτοδικειακή απόφασις (βλέπε σχετικώς και *Ι. Μανωλεδάκη*, ανωτέρω σελ. 5).

Πράγματι, εφ' όσον ο Α.Ν. 539/1945 περί αδειών είναι νόμος δημοσίας τάξεως, ως εκ του επιδιωκομένου δι' αυτού γενικωτέρου σκοπού (κριτήριον του χαρακτηρισμού των νόμων ως δημοσίας τάξεως, Α.Π. 70/1948, εισηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274) (πρβλ. και *Γ. Χοϊδάν*, Θέμ. ΜΓ' 711) της προστασίας του καταναλίσκοντος εν τη εργασία της σωματικής και πνευματικής δυνάμεως του μισθωτού (Durand-Vitu, Traité de droit du travail, τόμ. II. 1950, σελ. 513, *Ι. Καποδίστριας*, Η άδεια αναψυχής, ΕΕΔ 4, 515, *Φ. Άγγελής*, Μορφή διατάξεων του περί αδειών αναγκ. νόμου 539/1945, ΕΕΔ 4, 648. *Βασ. Παν. Βασιλείου*, Το περιεχόμενον και η φύσις της αξιώσεως άδειας, ΕΕΔ 10, 908), δεν δύναται δι' ατομικής συμβάσεως να γίνη παραίτησις ή απόκλισις των υπό του νόμου τούτου οριζομένων και τούτο όχι μόνον λόγω του χαρακτήρος του νόμου ως δημοσίας τάξεως, αλλά και κατ' επιταγήν ρητών διατάξεων αυτού.

Εξ άλλου, και η συλλογική σύμβασις εργασίας, οι όροι της οποίας καθίστανται υποχρεωτικοί διά τους ατομικώς συμβαλλομένους (άρθρ. 3 Α.Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας»), δεν δύναται και αύτη να περιέχη όρους αντιθέτους, κατά το μέγεθος της προστασίας, προς τους όρους του νόμου.

Σχετική προς το θέμα είναι και η Σ.Ε. 870/1943 (εισηγητής *Γ. Σπυρόπουλος*, ΕΕΔ 9, 759), καθ' ην και η έξουσία των Επιτροπών Διαιτησίας του Α.Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» δεν εξικνείται μέχρι του σημείου, ώστε να δύνανται αύται εν τη υποβαλλομένη υπό την κρίσιν αυτών συλλογική διαφορά εργασίας να εκδίδωσιν αποφάσεις, αντικειμένας εις διατάξεις νόμων και δη αναγκαστικού δικαίου, τροποποιούσας τοιούτοτρόπως τους υπό της νομοθετικής ή εκτελεστικής εξουσίας τιθεμένους όρισμούς, αλλά δέον το περιεχόμενον των αποφάσεων τούτων να κείται εντός του πλαισίου των νομικών διατάξεων, αίτινες διέπουσι την επίδικον διαφοράν και να μη αντιβαίνη εις τον νόμον.

Κατ' ακολουθίαν—συνεχίζει η αυτή απόφασις—υποκειμένης διενέξεως ως προς την ισχύν ρήτρας συλλογικής συμβάσεως, καθ' ην η μη συμμόρφωσις.... συνεπάγεται διά τους μισθωτούς αδικαιολόγητον καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας και στέρησιν των υπό του *Ν. 2112 πλεονεκτημάτων*, ουχί νομίμως η Επιτροπή Διαιτησίας έκρινε διατηρητέαν εν ισχύι και έγκυρον την ανωτέρω ρήτραν της συλλογικής συμβάσεως, καθόσον αντίκειται αύτη προφανώς εις την διάταξιν του άρθρ. 8 Ν. 2112, δημοσίας τάξεως.

Μόναν δύναται η συλλογική σύμβασις εργασίας να περιέχη όρους ευνοϊκωτέρους των του νόμου (βλέπε Πρόεδρου Πρωτ. Αθηνών 294/1941, Πρόεδρος *Δ. Τούσης*, ΕΕΔ 1, 69, σημ. 4).

Πρωτοδίκου Αθηνών 5807/1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Μανωλεδάκης, Ε. Κλαυδιανός

Αι συλλογικαί συμβάσεις την κανονιστικήν δύναμιν αυτών εκ του νόμου αρύονται (Α.Ν. 21.11.1935, άρθρ. 680 Α.Κ.). Δύνανται όθεν να τεθούν δι' αυτών διατάξεις ισχύν ουσιαστικού νόμου έχουσαι και να ρυθμισθώσι δι' αυτών βάσει της αρχής της ευνοίας ζητήματα υπό του νόμου ρυθμιζόμενα κατά τρόπον ευνοϊκώτερον διά τον μισθωτόν, δεν δύνανται όμως οι διατάξεις αύται να περιέχουν δυσμενεστέραν ρύθμισιν και δη κατά τρόπον, ώστις να αντιτίθεται εις κανόνας δημοσίας τάξεως και εξαναγκαστικού δικαίου. Οι νόμοι, οι καθορίζοντες τας αποδοχάς των μισθωτών, αποτελούσι κανόνας εξαναγκαστικού δικαίου και ως εκ τούτου καθορισμός διά συλλογικών συμβάσεων αποδοχών δυσμενεστέρων άκυρος τυγχάνει και αντί της δυσμενεστέρας διατάξεως της συλλογικής συμβάσεως θα ισχύση η ευνοϊκωτέρα ρύθμισις του νόμου (*Β. Βασιλείου*, Συλλ. Συμβάσεις και Υπουργ. Αποφάσεις, ΕΕΔ 7, 194, *Durand—Jaussaud*, Traité de droit du travail, τομ. I, σελ. 174 και επ., δρα και άρθρ. 31 Γαλλ. Κώδ. Εργασίας).

Κατά το άρθρ. 3 § 2 του Ν. 539/1945 διά τον κατ' αποκοπήν ή κατ' άλλον τρόπον αμειβόμενον μισθωτόν αι αποδοχαί, ων δικαιούται κατά την διάρκειαν της άδειας του, εξευρίσκονται πολλαπλασιαζομένων των κατά μέσον όρον επί εν τριμηνον πρό της χορηγήσεως της άδειας ημερησίων αποδοχών του επί τον αριθμόν των εργασίμων ημερών, αι οποίαι περιλαμβάνονται εις την χορηγουμένην αυτώ άδειαν.

Κατά το άρθρ. 14 § 2 της από 15.7.1948 συλλογικής συμβάσεως υποδηματεργατών χειροποιήτων και μηχανοποιήτων υποδημάτων Αθηνών-Πειραιώς προς αποφυγήν αμφισβητήσεων, όσον αφορά τον καθορισμόν της βάσει του Ν. 539/1945 χορηγουμένης εις τους υποδηματεργάτας ετησίας άδειας μετ' αποδοχών, συμφωνούν ότι αι αποδοχαί της άδειας ταύτης υπολογίζονται βάσει ημερομισθίου, ίσου προς το εν τη προηγουμένη παραγράφω οριζόμενον, ορίζεται δε εν τη προηγουμένη παραγράφω, ότι οι έκτακτοι παροχαί επ' ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων και Πάσχα θα υπολογίζωνται βάσει ημερομισθίου ίσου προς το 1/3 του εκάστοτε ισχύοντος διά την περίπτωσιν της ελαττώσεως κατωτάτου ορίου εβδομαδιαίας αμοιβής περί ης το άρθρον 3 της άνω Σ. Σ. Προφανώς ο υπό της συλλογικής συμβάσεως καθορισμός των αποδοχών των ημερών άδειας τυγχάνει αντίθετος και δυσμενέστερος του υπό του νόμου γενομένου τοιούτου, διότι, ενώ ο νόμος θέτει ως βάσιν του καθορισμού τον μέσον όρον των πραγματικών αποδοχών κατά τα τελευταίον πρό της άδειας τρίμηνον, η συλλογική σύμβασις θέτει ως βάσιν καθορισμού το κατώτατον όριον των αποδοχών, των υπό της συλλογικής συμβάσεως

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112 ΔΙΑ ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἔλλιπής, ἐκ πλάνης ἐργοδότου, καταβολὴ καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.—Ἀδέσμευτος ἐκ διαδικαστικῶν τύπων.—Ἀνυπόχρεον δικαστοῦ πρὸς ἐφαρμογὴν ὡρισμένων κανόνων ἐν τῇ ἀποδείξει ἢ καὶ νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν, πρὸς σχηματισμὸν κρίσεώς του.— Οὐκ ἀπαγγελία ἀκυρότητος καταγγελίας ἐκ καταβολῆς ὑπ' ἔλαττον ἀποζημιώσεως Ν. 2112)1920, ὀφειλομένης εἰς ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν ἢ καὶ πλάνην συγγνωστὴν τοῦ καταβαλόντος ἐργοδότου.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637 ἑπ.), κατάργησιν τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη (ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951), συνδέει, ὡς γνωστόν, τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μεταξὺ τῶν ἄλλων (ἔγγραφος καταγγελία καὶ ἐμπρόθεσμος ἀναγγελία αὐτῆς) καὶ πρὸς τὴν «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Προφανὴς σκοπὸς τῆς διατάξεως εἶναι νὰ καταβάλλεται ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 ἀποζημίωσις ἅμα τῇ καταγγελίᾳ ἢ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπ' αὐτῆς (τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὁρίζει ὅτι ἡ καταγγελία θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις), ὥστε νὰ μὴ περιπλέκεται ὁ μισθωτὸς εἰς δικαστικοὺς ἀγῶνας, διὰ τὴν καταβολὴν αὐτῆς, ὡς θὰ συνέβαινεν, ἂν ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως δὲν συνεδυάζετο πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἐξ ἄλλου δέ, μὴ καταβαλλομένης τῆς ἀποζημιώσεως, νὰ δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. μισθοῦ του.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἔχει δεχθῇ, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ μὴ «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν αὐτῆς ὑπ' ἔλαττον τοῦ νομίμου ποσοῦ ἕνεκα συγγνωστῆς πλάνης τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 141, 144 Α.Κ.), δὲν ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ἀλλ' ἐπιδικάζεται μόνον ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ τὸ ὑπολειφθὲν ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως (βλέπε τὰς Α.Π. 294|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 278—280|1950 εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9843|1950, εἰσηγητὴς *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 57).

Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας κατωτέρω καταχωριζομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ δικαστὴς ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, σημειοῦται ὅτι σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας (ὑπ' ἀριθ. 1202|1951 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν) ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως, ἤτοι ὅτι πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀνηγγέλθη ἐμπροθέσμως καὶ νομίμως ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ, τουτέστι δι' ἀναγγελίας, ἡ ὁποία περιελάμβανε πάντα τὰ ἐκ τοῦ νόμου ἀπαραίτητα διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς στοιχεῖα, ἐνῷ οὐδεμία περὶ τῶν ἀνωτέρω προσεκομίσθη ἀπόδειξις καὶ ὅτι τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικὰ μέσα, μὴ ἐπιτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, ἤτοι εἰς ἀπόδειξιν τῆς γενομένης ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἥτις μόνον διὰ κεκυρωμένου ἀντιγράφου τῆς ἀναγγελίας ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ἵνα δύναται νὰ ἐλεγχθῇ κατὰ τὸν νόμον, ἐὰν μνημονεύωνται ἐν αὐτῇ τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς καὶ τῆς καταγγελίας, ἐδέχθη τὴν ἁπλῆν βεβαίωσιν τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐξ ἧς οὐδόλως, τοὐλάχιστον, προκύπτει, ἐὰν ἡ ἐπιδοθεῖσα ἀναγγελία περιελάμβανε τὰ ἐκ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα στοιχεῖα ἢ ποῖα ἐξ αὐτῶν.

Ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ δικαστοῦ κατὰ τὴν ἐργα-

---

ἐν περιπτώσει μειώσεως τῶν ἐργασιῶν ὁποχρεωτικῶς ὁρισθεισῶν ὡς καταβλητέων, ὡς ἐκ τούτου ὀφειλομένης συγκρούσεως διατάξεως ἐξαναγκαστικοῦ δικαίου καὶ συλλ. συμβάσεως, περιεχούσης δυσμενεστέραν ρύθμισιν, θεωρεῖται ἐπικρατεστέρα καὶ ἰσχύουσα ἡ διάταξις τοῦ νόμου.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσκομισθέντων ἐγγράφων, τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων καὶ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Μετὰ τῶν διαδίκων ἔχει καταρτισθῇ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς ὑποδηματεργάτης (κάλφας) καὶ ἐργάζεται εἰσέτι παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, ἀμειβόμενος κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας. Τὸν Αὔγουστον 1941 ἔλαβεν οὗτος τὴν ἄδειαν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους 1951 ἐκ 12 ἡμερῶν. Κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἀδείας τρίμηνον αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐναγομένου κατὰ μέσον ὅρον ἀνήρχοντο εἰς δραχ. 55.000, ἔδει ἐπομένως νὰ καταβληθοῦν αὐτῷ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 2 Α.Ν. 539|1945 δι' ἀποδοχὰς τῶν ἡμερῶν ἀδείας 55.000 × 12 = 660.000. Ἀντὶ τούτου ὁ ἐναγόμενος, ὑπολογίσας τὰς ἀποδοχὰς ταύτας κατὰ τὴν ἄνω Σ. Σ., κατέβαλεν αὐτῷ δραχ. 336.000, ὀφείλεται ἐπομένως ἡ ἐκ δρχ. 324.000 διαφορά, ἥτις δέον νὰ ἐπιδικασθῇ τῷ ἐναγομένῳ, δεκτῆς γενομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὡς νομίμου ἅμα καὶ βασίμου.

τικήν διαδικασίαν είναι σύμφωνος πρὸς τὰ νομολογηθέντα (βλέπε καὶ Α.Π 227|1950, εἰσηγητὴς Κ. Κανκάς, ΕΕΔ 9, 153 καὶ λοιπὴν νομολογίαν Α.Π. ἐν ΕΕΔ 9, 364).

Ἀρείου Πάγου 449|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δόγκας, Λ. Δρακόπουλος

Καθ' ἃ ἐκ τῆς IV αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἐξ ἐκτιμήσεως ἀποδείξεων: α) ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου κατατεθεῖσα εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων τὴν 2 Ἰουνίου 1950, λόγῳ ἀρνήσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὅπως δεχθῇ ταύτην, ἀποζημίωσις διὰ τὴν κατὰ 20 Μαΐου 1950 παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λάβῃ χώραν ἐνωρίτερον, παρακωλυθεῖσα ὡς ἐκ τῆς μεσολαβήσεως τῆς ἀπεργίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων β) ὅτι ἡ νομίμως γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη τὴν 20 Μαΐου 1950, ἀνηγγέλθη νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως εἰς τε τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ γ) ἡ κατὰ 20.000 δραχμὰς ὀπ' ἐλάττων τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὤφειλε νὰ κατατεθῇ δι' ἀποζημίωσιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, λόγῳ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, κατάθεσις εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερομισθίου της ἢ καὶ πλάνην συγγνωστὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, σχηματισθεῖσαν ἐκ τῆς ἐν τῇ καταστάσει πληρωμῆς ἀναγραφῆς μικροτέρου ποσοῦ, ὡς ἡμερομισθίου τῆς ἀναιρεσειούσης. Ὅθεν, ὁ δεύτερος λόγος ἀναιρετηρίου, συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοὺς οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἀσκοῦντας εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἰσχυρισμούς της, ὅτι, μὴ ὑπαρχούσης ἀπεργίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς 27 Μαΐου 1950 καὶ ἐφεξῆς, ἀδόλως παρεκωλύετο ἡ ἐμπρόθεσμος κατάθεσις τῆς ἀποζημιώσεως, λειτουργούντος ἔκτοτε κανονικῶς ταῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, καθὼς καὶ ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρετηρίου κατὰ τὸ σ' σκέλος αὐτοῦ, δι' οὗ ἀποδίδεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα, ὅτι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῆς ἀναιρεσειούσης εἶναι ἔγκυρος, καίτοι δὲν ἐπηκολουθήσεν ἀναγγελία εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀντικείμενος εἰς τὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, κατὰ δὲ τὸ β' σκέλος αὐτοῦ ὅτι ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως πρὸς τὸ ἄνω Γραφεῖα δὲν μνημονεύεται τὸ ποσὸν τῆς κατατεθείσης ἀποζημιώσεως, οὐδ' ὁ ἀριθμὸς τοῦ γραμματίου τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων καὶ ἡ ἡμερομηνία, καθ' ἣν ἔλαβον χώραν ταῦτα, ἐξ οὗ λόγου τυγχάνει ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις, ὡς ἀπαράδεκτος, μὴ ἰσχυριζομένης τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ὑπέβαλεν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 1202|1951 ἀπόφασις.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 12, 20 κλπ. τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν τηρεῖται, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας, ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου διαδικασία, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς δὲν δεσμεύεται ἐκ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ πάντοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει ἀσφαλέστερον ὅτι δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, τῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας ἰσχυουσῶν μόνον ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου καὶ δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἡ κρίσις τοῦ δικαστηρίου, δικάζοντος εἰς τὰς κατὰ τὸν ἄνω νόμον ἐργατικὰς διαφοράς, προσομοιάζει τῇ ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίᾳ, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ διατάξῃ ἀποδείξεις, οὐδὲ ν' ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους κανόνας ἐν τῇ ἀποδείξει πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεως του. Ὅθεν οἱ τρίτος καὶ τέταρτος λόγοι ἀναιρετηρίου, δι' ὧν ἀποδίδεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα ὅτι ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καὶ ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀπαδεικτικὰ μέσα, μὴ ἐπιτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, ἤτοι τὴν ὑπ' ἀριθ. 1212 βεβαίωσιν τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας περὶ τῆς γενομένης πρὸς αὐτὸ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀπορριπτέοι.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς IV αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, ρητῶς ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται, ὅτι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον τὴν κρίσιν του περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐνωρίτερον παρακατάθεσις εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων τῆς ἀποζημιώσεως τῆς ἀναιρεσειούσης παρεκωλύθη, ὡς ἐκ τῆς μεσολαβησάσης ἀπεργίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐσχημάτισεν ἐκ τῆς ἐνγένει διαδικασίας καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12746 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1950 πιστοποιητικοῦ τοῦ Ταμείου τούτου. Ὅθεν, ὁ πέμπτος λόγος ἀναιρετηρίου, συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι, παρὰ τὸν νόμον, πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεως του, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ προσαχθὲν ὡς ἄνω πιστοποιητικόν, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἅτε τῆς κρίσεως του ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ἡ κατὰ 20.000 δραχμὰς ὀπ' ἐλάττων τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὤφειλε νὰ κατατεθῇ δι' ἀποζημίωσιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, λόγῳ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατάθεσις εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερομισθίου της ἢ καὶ πλάνην συγγνωστὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, σχηματισθεῖσαν

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

Έλλειψις έπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου είσπράκτορος λεωφορείου καὶ κῦρος συμβάσεως.

Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ Ν.Δ. 1255|1949.— Ἀδιάφορον ποῦ ἐδρεύει ἡ ἐπιχείρησις ἐπὶ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως κατ' ἀνεργίαν ἐν τῷ τόπῳ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.— Συνέπεια ἐλλείψεως ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου ποινικαὶ μόνον κυρώσεις καὶ ὄχι ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν κατὰ τὸ προϊσχῦσαν τοῦ Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (διὰ τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστόν, ὑπήχθη εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἡ ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας) ἀσφάλισιν τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8 964) πραγματεύεται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, προκειμένου νὰ κρίνῃ τὸ συνυφασμένον πρὸς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ἐργαζομένου ἐν τόπῳ, ἔνθα εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις πρὸ τοῦ Α.Ν.1846|1951.

Ἡ ἀπόφασις ἐθεώρησε ὡς ἐφαρμοστέον ἐν προκειμένῳ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἠσφαλίζετο κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἐπιχείρησις ἤδρευεν ἀλλαχοῦ (οὕτω καὶ αἱ ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπαὶ διὰ τὸ μετὰ τὸν Α. Ν. 1846|1951 νομοθετικὸν καθεστὼς, βλέπε καὶ Ἐγκύκλ. Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. 98|1951, ΕΕΔ 10, 1009 ἐπ).

Ἐνδιαφέρουν ἐπίσης ἱκανῶς καὶ αἱ σκέψεις τῆς αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἐν ἐλλείψει ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου δὲν ἐπαγγέλλεται ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἵνα ἐντεῦθεν, κατὰ τὴν γνωστὴν καὶ παγίως κρατοῦσαν ἄποψιν τῆς νομολογίας (βλέπε ΕΕΔ 10, 928 ἐπ.), δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἑπομένως καὶ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, περὶ τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο.

Ὁμοίαν πρὸς τὴν τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἄποψιν ἐδέχθη καὶ ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 107|1951 (Πρωτοδίκης ὁ αὐτὸς **Μ. Καλεύρας**), ἀδημοσίευτος.

ἐκ τῆς ἐν τῇ καταστάσει πληρωμῆς ἀναγραφῆς μικροτέρου ποσοῦ ὡς ἡμερομισθίου τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ ὅτι ἐτηρήθησαν ἅπασαι αἱ κατὰ νόμον προϋποθέσεις τῆς ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν μισθῶν λόγῳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν διαταξιν νόμου παρέβιασε, τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐκτου λόγου ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένου ὡς ἀβασίμου.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 88|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κορίλης, Γ. Καρπέτας

Συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 1 ν.δ. 1255|1949 εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἐκ παραλλήλου, συνῳδὰ μὲν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 2 ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας, παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, συνῳδὰ δὲ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα θέλουσιν ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν, εἴτε συνολικῶς, εἴτε κατ' ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας, εἴτε κατὰ τοπικὰς περιοχάς, κατὰ τὰ ἐν σχετικῷ κανονισμῷ ὁρισθησόμενα. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι, εἰς τὴν περίπτωσιν ὑπαγωγῆς τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τοπικὰς περιοχάς, περιλαμβάνονται, ὑπαγόμενοι ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἅπαντες οἱ ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐπεξετάθησαν καὶ ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοδότου, πρὸς ὃν παρέχεται ἡ ὑπηρεσία, ἔχῃ τὴν ἕδραν της ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· ἢ ἀλλαχοῦ ἢ ἂν ἔχῃ ὁ ἐργοδότης ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ, διότι ἠσφαλισμένος κατὰ νόμον εἶναι ὁ μισθωτὸς καὶ ἐκ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ παρέχει τὴν ἐργασίαν του οὗτος, θέλει κριθῇ ἡ ὑπαγωγή του εἰς τὴν ἀσφάλισιν, οὐχὶ δὲ ὁ ἐργοδότης, ὅστις μόνον ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ καταβάλλῃ τὰς βαρυνούσας αὐτὸν καὶ τὸν μισθωτὸν εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., δικαιούμενος νὰ εἰσπράττῃ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου, βάσει τοῦ ἄρθρ. 22 ν. 6298|1934, τὴν βαρύνουσαν τὸν τελευταῖον μερίδα (πρβλ. Α.Π 173|1951, ΕΕΔ 10, 568 καὶ 650|1950, ΕΕΔ 10, 109, Ἐγκ. Ὑπουργ. Ἐργ. 56300|1949 VI α). Εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ παρέχεται, λόγῳ τῆς φύσεώς της (οἷα ἡ τοῦ ἐργαζομένου ἐπ' αὐτοκινήτου ἐκτελοῦντος μεταφορὰς μακρῶν ἀποστάσεων), εἰς δύο

ή πλείονας περιφερείας, εἰς τινα ἢ εἰς τινας μόνον τῶν ὁποίων ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., δέον ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν τόπον, ὅστις τυγχάνει ὁρμητήριον τῶν μεταφορῶν καὶ κέντρον τῆς καθ' ὅλου ἐργασίας του. Σχετικῶς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 64029|1.500| 5.1.1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. — δι' ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. — εἰς τὴν Κοινότητα Παμφύλλων, ἀλλ' εἰς μόνον τὴν βιομηχανικὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν περιοχήν, ἔνθα αἱ λοιπαὶ οἰκίαι τούτου. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναγομένη ἑταιρία λεωφορείων συγκοινωνίας Μυτιλήνης - Θερμῆς ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἕδρα της, τὸ γραφεῖόν της, τὸ γκαράζ της, ἡ στάσις τῶν λεωφορείων της, ἡ κατοικία τῶν μελῶν της, ὡς — ἀκόμη — καὶ ἡ κατοικία τοῦ ἐνάγοντος, εὑρίσκονται ἐκτὸς τῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς Παμφύλλων, ἤτοι εἰς περιφέρειαν, εἰς ἣν δὲν ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν, ὁ ἐνάγων δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ Τ.Α. Ὁ ἰσχυρισμὸς της οὗτος — συνιστῶν ἠτιολογημένην ἀπάντησιν —, ἐν ᾧ περὶ τῶν ἀνωτέρω, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἐπιστηριζόμενος ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως, ἀφοῦ τὸ ἂν ὁ μισθωτὸς ὑπάγεται ἢ οὐ εἰς τὴν περὶ Τ.Α. νομοθεσίαν δὲν κρίνεται ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ ἢ τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἐκ τοῦ τόπου, εἰς ὃν παρέχεται ἡ ἐργασία του, ὁ δ' ἐνάγων, ὢν — ὡς συνομολογεῖται — εἰσπράκτωρ λεωφορείου τῆς ὑπεραστικῆς γραμμῆς Μυτιλήνης — Θερμῆς, ἐξυπηρετούσης καὶ τὰ μεταξὺ Μυτιλήνης καὶ Θερμῆς κείμενα χωρία Παγαγιούδα, Παμφύλλα, Ἀφάλλων καὶ Μόρια, παρεῖχε τὴν ἐργασίαν του ἐν Μυτιλήνῃ, ἔνθα ἀπὸ μακροῦ χρόνου (1948), βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 42077| 1.1096|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον ἡ Μυτιλήνη ἀποτελεῖ τὸ ὁρμητήριον τῶν μεταφορῶν τῶν ἐξυπηρετουμένων διὰ τῆς ἄνω συγκοινωνίας καὶ αὕτη εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἐργασίας του.

Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 41 § 2 ν. 4841|1930 (ὡς αὕτη συνεπληρώθη ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 5 ν. 5611|1932, 57 ν.δ. τῆς 22.7.1933 καὶ 2 § 35 τοῦ κυρώσαντος τοῦτα Ν. 6033|1934), εἰσπράκτωρ λεωφορείου, μὴ φέρων ἐπὶ τῆς στολῆς του τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τῆς ἀδείας του, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ κράτησιν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ μὲ ἀφαιρέσεις τὰς ποινὰς ταύτας, συνῳδὰ δὲ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 42 § 11 ἰδίου νόμου (ὡς αὕτη συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 58 ν. δ. τῆς 22|7|1933 καὶ 2 § 36 ν. 6033|1934), ὁ ἐκτελῶν χρέη εἰσπράκτορος λεωφορείου, χωρὶς νὰ κέκτηται τὴν κεκανονισμένην ἄδειαν ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου ἢ οὗτινος ἡ ἄδεια ἀφῃρέθη προσωρινῶς ἢ ὁριστικῶς, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι 2 μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 3.000 δρχ. Παραλλήλως κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 π. δ. τῆς 7.12.1932, πρὸς παρακολούθησιν τῶν ὡρῶν ἐργασίας τῶν εἰσπρακτόρων, ὑπεχρεώθησαν αἱ ἰδιοκτῆται ἢ οἱ διευθύνται τῶν ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων νὰ ἐφοδιάσωσι τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτοκινήτων διὰ βιβλιαρίων ἐργασίας, ἅτινα θεωροῦνται παρὰ τῶν ἁρμοδίων ἐπιθεωρητῶν ἐργασίας ἑκάστην πρώτην τοῦ μηνός. Εἰς τὰ βιβλιάρια ἐργασίας δέον ν' ἀναγράφηται, προκειμένου περὶ εἰσπράκτορος, ὁ ἀριθμὸς τῆς ἀδείας του. Βάσει τοῦ ἄρθρ. 10 ἰδίου π.δ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 3 ν. ΓΨΛΔ' 6§3 ν. 2193|1920 καὶ 1 ν. 2943|1922, ἡ κύρωσις καὶ τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ποινική. Ἐξ ἑτέρου δυνάμει τῶν ἄρθρ. 7 Ν. 5611|1932 καὶ 1 ἐπ. τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος π. δ. τῆς 1|6.2.1932 προβλέπεται προσωρινὴ καὶ ὁριστικὴ στέρησις τῆς ἀδείας εἰσπράκτορος αὐτοκινήτου λεωφορείου διὰ παραβάσεις σχετικὰς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ εἰσπράκτορος, κακὴν διαγωγὴν ἢ συμπεριφορὰν αὐτοῦ, πράξεις ἢ παραλείψεις ἐπικινδύνους διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀσφάλειαν καὶ ὑγείαν κλπ. Τέλος δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνω διατάξεων τὰ Τμήματα Τροχαίας Κινήσεως (ἢ τ' ἀντικαθιστῶντα αὐτὰ Ἀστυνομικὰ Τμήματα), ἐκδίδουσιν ἀστυνομικὰς διατάξεις, δι' ὧν καθορίζονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς παρ' αὐτῶν ἐκδόσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων τῶν εἰσπρακτόρων λεωφορείων καὶ διὰ τῶν ὁποίων τίθενται καὶ τὰ κριτήρια τῆς χορηγήσεως τοιούτων βιβλιαρίων τοῖς ἐνδιαφερομένοις. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄνω διατάξεων — τῶν μὲν τῶν ἄρθρ. 41 § 2 καὶ 42 § 11 Ν. 4811, οὐσῶν καθαρῶς ποινικῶν, τῆς τοῦ ἄρθρ. 8 π.δ. τῆς 7.12.1932, κυρουμένης ὡσαύτως ποινικῶς, τῶν δὲ τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 5611| 1932 καὶ τοῦ π.δ. τῆς 1|6.2.1932 προβλεπουσῶν, οὕτως εἰπεῖν, πειθαρχικὰς παραβάσεις — δὲν προκύπτει, καθ' ἡμᾶς, ὅτι ἐργασιακὴ σύμβασις, συναφθεῖσα μεταξὺ εἰσπράκτορος λεωφορείου καὶ ἰδιοκτήτου λεωφορείου ἢ γενικῶς ἐκμεταλλευομένου τοιοῦτον, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς ἀμέσως ἀνωτέρω διατάξεις, αἵτινες, προφανῶς, ὡς ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον, εἶναι πράγματι ἀπαγορευτικαί, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ., διότι ἐξ αὐτῶν ἀβιάστως συνάγεται, ὅτι ἡ βουληθεῖσα κύρωσις ἦτο ἡ ποινικὴ καὶ πειθαρχικὴ καὶ πρὸ παντὸς ὅτι οὐδόλως ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ἀκυρότητα τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως τῶν ἄνευ τῶν τοιούτων βιβλιαρίων προσλαμβανομένων εἰσπρακτόρων. Ἡ ἀκυρότης εἶναι αὐστηρὰ — ἡ αὐστηροτέρα — κύρωσις καὶ δέον ὁ ἑρμηνευτὴς μιᾶς διατάξεως νὰ εἶναι ἐπιφυλακτικὸς εἰς τὴν συναγωγὴν ἀκυρότητος ἐν παραβάσει της. Εἰδικώτερον ἐνταῦθα, ἐν ἀκυρότητι τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὁ ἐργοδότης θὰ εὑρίσκετο εἰς λίαν πλεονεκτικὴν θέσιν ἀπέναντι τοῦ εἰσπράκτορος, διότι ὁ τελευταῖος δὲν θὰ ἠδύνατο τοῦτο μὲν νὰ ἐπιδιώξῃ ἀπαιτήσεις του — προερχομένας ἐκ παραοχθείσης ἐκείνῳ ἐργασίας — διὰ τῆς ταχείας διαδικασίας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, τοῦτο δὲ νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῶν εὐεργετικῶν διὰ τὸν μισθωτὸν διατάξεων, τόσον τῆς περὶ Τ.Α. νο-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ὕπαρξις σπουδαίου λόγου καὶ ἐπιδίκασις εὐλόγου ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ

Ἐφαρμογὴ ἄρθρων 672 καὶ 674 Ἀστικοῦ Κώδικος — Σοβαραὶ ζημίαι ἐπιχειρήσεως συνιστοῦν σπουδαῖον λόγον λύσεως συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς παρόδου χρόνου αὐτῆς. — Ἐπιδίκασις ὑπὸ δικαστηρίου εὐλόγου ἀποζημιώσεως ἐπὶ μεταβολῆς περιουσιακῶν ἢ προσωπικῶν σχέσεων ἐργοδότου. — Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου Ν. Γ΄ΟΔ΄ ὅπως διατάξῃ ἐμφάνισιν ἐμπορικῶν βιβλίων. — Μὴ ἀναγκαία ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας ἡ ἰδιαιτέρα μνεία ἑνὸς ἑκάστου τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων.

Μεταξὺ τῶν λόγων ἀναιρέσεως τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ὑπὸ τὴν Α.Π. 452|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπῆρξαν καὶ οἱ ἑξῆς :

α) Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσεν ἡ ἀπόφασις αὐτὴ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 672 καὶ 674 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διότι ἡ ἐπί τι χρονικὸν διάστημα ζημία μιᾶς ἐπιχειρήσεως ἐμπορικῆς, οὖσα ἄλλως τε εἰς τὴν φύσιν αὐτῆς, καὶ περισσότερον ἡ τυχὸν καταδίκη τοῦ φορέως (ἐργοδότου) μιᾶς ἐπιχειρήσεως δι' ἀδίκημα, πραχθὲν ὑπ' αὐτοῦ καὶ μάλιστα δι' αἰσχροκέρδειαν, δὲν συνιστᾷ τὸν κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. σπουδαῖον λόγον, τὸν δυνάμενον νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὸν νὰ καταγγείλῃ ἀζημίως καὶ ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ του πρὸ τῆς λήξεώς της, οὔτε ἀποτελοῦν οἱ λόγοι οὗτοι (καταδίκη δι' αἰσχροκέρδειαν ἢ περιοδικαὶ τυχὸν ἐμπορικαὶ ζημίαι) τὴν κατ' ἄρθρ. 674 Α.Κ. μεταβολὴν τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τοῦ ἐργοδότου, μὴ προκληθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ.

Δεχθεῖσα, οὕτω, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος δεδικαιολογημένως κατήγγειλε τὴν ὡρισμένου χρόνου σύμβασιν ἐργασίας του, διότι ἐτιμωρήθη μὲ φυλάκισιν 2 1|2 μηνῶν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἀγορανομίας Ἀθηνῶν καὶ ἐκ ταύτης ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν περιουσιακῶν του σχέσεων, μὴ προκληθεῖσα ἐξ ὑπαιτιότητός του καὶ διὰ δηθὲν σοβαρὰς ἐμπορικὰς ζημίας του καὶ ἀπαλλάξασα αὐτὸν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεών του ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 669 § 1 καὶ 656 Α.Κ.

β) Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 1 Ν. 2112|1920.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι καὶ ἐὰν ἤθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι Γ.Κ. καὶ Ν.Χ. διεδέχθησαν τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Α.Α., εἰς ἣν εἶχεν προσληφθῇ ὑπ' αὐτοῦ, πάλιν δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ ἡ προστατευτικὴ διάταξις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, ὡς οὖσης τῆς συμβάσεως του ὡρισμένου χρόνου. Ἡ ρηθεῖσα διάταξις προστατεύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ εἰς περίπτωσιν μεταβολῆς ἐν τῷ πρασώπῳ τοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως. Τὸ ὅτι περιλαμβάνεται εἰς Νόμον, ρυθμίζοντα τὰ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δὲν ἔπεται, ὅτι αὕτη, οὖσα γενικὴ καὶ προστατεύουσα τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, ἐφαρμόζεται καὶ προστατεύει τὴν ἐργασίαν του διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου συνδεομένου μισθωτοῦ καὶ οὐχὶ καὶ τοῦ διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου συνδεομένου τοιούτου εἰς τὴν αὐτὴν περίπτωσιν τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου. Τοῦτο δὲ διότι ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἣν προστατεύει ἡ διάταξις, εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς ἐνοχικὴ σχέσις κατὰ τὸ δίκαιον, εἴτε συνωμολογήθη δι' ὡρισμένον χρόνον, εἴτε δι' ἀόριστον. Ἡ διαφορὰ ἐγκειται μόνον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ τερματισμοῦ ἑκάστης τούτων, περὶ οὗ ὁρίζουσιν ἄλλαι διατάξεις τοῦ δικαίου, ὁ δὲ Νόμος 2112, ὅστις περιλαμβάνει τὴν ἀνωτέρω προστατευτικὴν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διάταξιν, περιλαμβάνει καὶ ἄλλας διατάξεις, μὴ ἐχούσας σχέσιν μὲ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, περὶ ἧς πραγματεύεται τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ καὶ ἐφαρμοζομένας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ συνδέουσα τὸν μισθωτὸν καὶ τὸν ἐργοδότην σύμβασις ἐργασίας εἶναι δι' ἀόριστον χρόνον ἢ δι' ὡρισμένον.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 2112 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ δὲν προστατεύει τὴν ἐργασίαν του εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν

μοθεσίας, ὅσον καὶ τῆς περὶ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοιαύτης, ἐνῷ συγχρόνως ὁ ἐργοδότης, γνωρίζων ταῦτα, θὰ ἐπιδιώκῃ νὰ προσλαμβάνῃ στερουμένους ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων εἰσπράκτορας, ἀφοῦ, ἐξ ἄλλου, ἐναντίον του δὲν ἀπειλεῖται ποινικὴ ἢ πειθαρχικὴ κύρωσις— ἡ διὰ τὸν μὴ ἐφοδιασμὸν τῶν εἰσπρακτόρων διὰ βιβλαρίων ἐργασίας εἶναι πάντῃ ἀσχετος (ὅρα Πλημ. Πειρ. 518|1945, ΕΕΔ 5, 645, *Α. Σακελλαρόπουλον*, Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια ὑγείας, ΕΕΔ 7, 33 ἑπ., *Χρ. Ἀγαλλόπουλον*, ἐν τε Ἐργ. Δικ. 1.278 ἑπ. καὶ Ἐφ. Ἑλλ. Ἀλλ. Νομ. 1943, σελ. 229 καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς παραπομπάς). Τούτων δοθέντων ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι ὁ ἐνάγων, καθ' ὃν χρόνον προσελήφθη παρ' αὐτῆς καὶ εἰργάζετο παρ' αὐτῇ, δὲν ἐκέκτητο ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ ἑπομένως ἡ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τούτου συναφθεῖσα ἐργασιακὴ σύμβασις εἶναι ἄκυρος καὶ κατὰ συνέπειαν οὗτος ἀναρμοδίως ἀπευθύνεται ἐνώπιον ἡμῶν ὡς πρὸς ἅπαντα τὰ αἰτήματα τῆς κρισιολογουμένης ἀγωγῆς, εἶναι μὴ νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος κρίνεται.

εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν εἰργάζετο, λόγῳ ταῦ ὁρισμένου χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, καίτοι ἡ μεταβολὴ ἐπῆλθε κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐξετελεῖτο ἡ σύμβασις καὶ ἀποστερήσασα αὐτὸν τῆς προστασίας της, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ταύτην, ἀλλὰ καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9 § 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου 2112, δεδομένου ὅτι διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς του ἐδέχθη αὐτή, ὅτι ἡ ὁρισμένου χρόνου σύμβασις του οὐδεμίαν προστασίαν τῷ παρεῖχε κατὰ τὴν ἐπαλθοῦσαν μεταβολὴν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως.

***

Περίπτωσις, περὶ ἧς ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, εἶναι καταγγελία συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, συνομολογηθεῖσα ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ.

Ταύτης ἐπῆλθε καταγγελία διὰ σπουδαῖον λόγον, ὁ ὁποῖος, ὑφιστάμενος, ἐτερμάτισε τὸν ἐργασιακὸν δεσμὸν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῆς καὶ φυσικὰ δὲν κατέστησε τὸν ἐργοδότην ὑπερήμερον περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, μὲ δικαίωμα ἐντεῦθεν τοῦ τελευταίου ἐπὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ (ἄρθρ. 656 Α.Κ.), πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον θὰ συνέβαινεν, ἐὰν ἐκρίνετο ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως, ὅτι δὲν συνέτρεχε σπουδαῖος λόγος (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9,468, *Ι. Καποδίστριας*, ΕρμΑΚ εἰσαγωγ. ἄρθρ. 116 - 154, ἀριθ. 49, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9, 97 ἑπ. καὶ ἐκ τῆς νομολογίας προχείρως βλέπε Πρωτοδικεῖον Καβάλας 20/1951. Πρωτοδικὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 689, ἔνθα καὶ σημειώσεις μας).

Ἐξ ἄλλου, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου κεῖται ἡ ἐκτίμησις τοῦ λόγου ὡς σπουδαίου, ὁπότε ταρμπτίζεται ὁ ἐργασιακὸς δεσμὸς ἄνευ προθεσμίας καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, ἔνθ. ἀνωτ.).

Ἀλλὰ κατ' ἄρθρ. 673 Α.Κ., ἐφ' ὅσον ὁ σπουδαῖος λόγος, διὰ τὸν ἐχώρησεν ἡ καταγγελία, συνίσταται ἢ ὀφείλεται εἰς ἀθέτησιν τῆς συμβάσεως, ὑποχρεοῦται ὁ ἀθετήσας εἰς ἀποζημίωσιν.

Ὡς ὅμως ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 689 ἑπ.), ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ὑφίσταται μόνον, ὅταν ἡ εὔλογος αἰτία (σπουδαῖος λόγος) συνίσταται εἰς τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἑτέρου ὑπαιτίου παραβάσιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, εἰς ἀντισυμβατικὴν διαγωγήν, ὡς λέγει τὸ Γερμανικὸν κείμενον, τὸ Ἑλβετικὸν καὶ ὁ Γερμανικὸς Κῶδιξ, 628 ἐδ. 2 (ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἄρθρ. 673). Τὸ στοιχεῖον τοῦ πταίσματος ὑπάρχει ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς παραβάσεως καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξορθῇ (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Περαιτέρω ὅμως, κατ' ἄρθρ. 671 Α.Κ., τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται ἐν προκειμένῳ, ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησεν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου) ἡ καταγγελία, ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν αὐτοῦ σχέσεων, δύναται τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν (ἐργαζόμενον) εὔλογον ἀποζημίωσιν (πρβλ. σχετικῶς καὶ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 384/1951, Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 10, 663, ἔνθα σημειώσεις μας).

Θὰ διέφερε εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως τὸ πρᾶγμα, ἂν μόνη ἡ ὑπαιτίως προελθοῦσα πρᾶξις (καταδίκη δι' ἀγορανομικὸν ἀδίκημα) προεβάλλετο ὡς λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἐδέχθη, ὅτι μόνη ἡ πρᾶξις αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ καὶ ἄλλα σοβαρὰ ἐπαγγελματικὰ ἀτυχήματα τοῦ ἐπιχειρηματίου.

***

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 2112/1920 περὶ μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ἐφαρμόζεται καὶ καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου (ἡ προσβαλλομένη ἀπεφάνθη ἀρνητικῶς), διέφυγεν ἡ εὐκαιρία, διὰ τὸν ἐν τῇ ἀποφάσει λόγον, ν' ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτοῦ – καὶ τὸ πρῶτον ἤδη τεθέντος ὑπ' ὄψιν του – ὁ Ἄρειος Πάγος.

Εἰς τὸν τέταρτον τόμον τῶν Νομικῶν Ἐνασχολήσεων *Ν. Π. Δημητρακοπούλου*, ἐκδ. 1927 σελ. 317 ἑπ., ἔνθα κρίνεται ἡ ἑλληνικὴ νομολογία, ἀναγιγνώσκομεν ταῦτα, τὰ ὁποῖα χρήσιμον εἶναι νὰ ὑπομνησθοῦν :

«Ὑπάρχει καὶ ἄλλη τοῦ ἀνωτάτου ἡμῶν δικαστηρίου τάσις, ἀπὸ τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνατο πᾶς τις τὴν ταχυτέραν καὶ ὁριστικὴν ἀπομάκρυνσιν

Ἡ ἐπικρατήσασα ἀρχή, ὅπως, βασίμου κρινομένου ἑνὸς τῶν λόγων ἀναιρέσεως, μὴ ἐξετάζονται αἱ λοιπαὶ κατὰ τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως αἰτιάσεις, δύναται ἴσως νὰ εὕρῃ ἔπαρκῆ ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἀντιρρήσεως ὅτι ἔπρεπε ὁ Ἄρειος Πάγος νὰ δικάσῃ τὴν ὕλην ἀπόφασιν, ἂν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον· ἆρα πάντας τοὺς κατ' αὐτῆς προβαλλομένους πρὸς ἀναίρεσιν λόγους. Ἀλλὰ τί δύναται νὰ προβληθῇ δικαιολογία κατὰ τῇ τάσεως, ὅπως, ἀναιρεσεως κριτομένης τῆς ἀποφάσεως, ἐκλέγεται πρὸς τοῦτο λόγος τις ὅλως δευτερεύων, οὐδεμίαν ἔχων νομικὴν σπουδαιότητα διὰ τὴν καθοδήγησιν τῶν κατωτέρων δικαστηρίων καὶ τῶν δικαζομένων, παρορῶνται δὲ σπουδαῖα καὶ δυσχερῆ νομικὰ ζητήματα, ἐφ' ὧν ἔκριναν τὰ κατώτερα δικαστήρια καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀποφεύγει νὰ ἀποφανθῇ ὁ Ἄρειος Πάγος ; Ἢ τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν τάσιν ταύτην ;

Εἶναι ἄξιοι βαθείας μελέτης, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, αἱ ὀξεῖαι παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ὁ Wolowski, μελετῶν στατιστικήν τινα τῆς γαλλικῆς νομολογίας, ἐδημοσίευσε πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν Revue de Jurisprudence (τόμ. XIX p. 562) περὶ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Γαλλίας «Τὸ καθῆκόν του ἐπιβάλλει αὐτῷ νὰ λύῃ καθαρῶς τὰς ὑποβαλλομένας αὐτῷ δυσκολίας, ὅπως προλαμβάνῃ νέας συζητήσεις καὶ νέας δίκας ἐπὶ ἀναλόγων ὑποθέσεων. Ἀλλὰ λέγομεν τοῦτο μετὰ λύπης, δὲν ἐκπληροῖ τὸ καθῆκον τοῦτο πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως. Βλέπει τις πολλάκις τὸ Ἀκυρωτικὸν ἀποφεῦγον τὰς δογματικὰς λύσεις, προσκολ-

λώμενον εἰς λόγους δευτερεύοντας, ὅπως ἀποφύγῃ νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτῆς τοῦ δυσχεροῦς ζητήματος. Καὶ ἄριστα μὲν γινώσκομεν, ὅτι ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη προέρχεται πολλάκις ἐξ εὐσυνειδήτου ἀμφιβολίας· οὐδὲν ἧττον ὁ ὑπερβάλλων διστασμὸς φαίνεται ἡμῖν πάντοτε ἀξιόμεμπτος ἐν παρομοίᾳ περιστάσει. Ἄπειρος ἐξουσία ὑπάρχει διαπεπιστευμένη εἰς τὸ πρῶτον τοῦ κράτους δικαστήριον, διότι τὸ ἔπαφελὲς τῆς τοιαύτης ἐξουσίας τυγχάνει ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τοῦ νομοθέτου· ἀποφεύγων δὲ αὐτὸς ὁ ρυθμιστὴς (cour régulatrice) νὰ ἀποφαίνηται γνώμην, ἀπεβαίνει ἄπιστος εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο, ἐν ᾧ συγκεφαλαιοῦται ἡ ἀποστολή του καὶ τὸ καθῆκόν του· διαιωνίζει τὰς ἀβεβαιότητας τῆς νομολογίας καὶ παρέχει λυπηρὰν τροφὴν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς στρεψοδικίας (Bordeaux, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 253)».

Καὶ διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, γίνεται ὑπ' αὐτῆς δεκτόν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 2112|1920, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, ἀναφέρεται μόνον εἰς τοὺς ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τελοῦντας μισθωτούς. Ἡ ἄποψις αὕτη ἔχει ὡς στήριγμα τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Ν. 2112|1920, ὁ ὁποῖος ἀφῆκεν ἔξω τῆς ρυθμίσεώς του τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, διεπομένας ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ν. 2112|1920 δικαίου τῶν ν. 88 καὶ 19 § 9 Πανδ. (19. 2), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ν. 55 § 2 Πανδ. (19. 2), κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ἐλύετο πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου αὐτῆς διὰ καταγγελίας, γινομένης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργοδότου), ἀλλὰ μόνον λόγῳ δεδικαιολογημένης αἰτίας, κειμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργαζομένου) (πρβλ. καὶ Ἐφ. Ἀθηνῶν 146|1934, εἰσηγητὴς *Χ. Δενάρδος*, ΕΕΝ α' 212) (πρβλ. ἐν τούτοις *Α. Σακελλαροπούλου*, Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, σελ. 58 ἑπ.).

Ἄλλο τὸ ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 479 Α.Κ., καθ' ὃ ἐὰν διὰ συμβάσεως μετεβιβάσθη περιουσία ἢ ἐπιχείρησις, ὁ ἀποκτῶν εὐθύνεται ἐναντίον τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν ἢ ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 457, ἔνθα νομολογία καὶ θεωρία, Πρωτ]κου Πειραιῶς 421|1951, Πρωτοδίκης *Κ. Κοντουρίσης*, ΕΕΔ 10, 757).

Ἄλλως καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 651 Α.Κ. ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν εἶναι ἀμεταβίβαστος, ἡ ἔννοια δὲ τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς ἀπέβλεψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου), ἵνα παράσχῃ εἰς αὐτὸν προσωπικῶς τὴν ἐργασίαν του, λόγῳ τῆς φερεγγυότητος κλπ. αὐτοῦ, ἄτινα προσόντα ἕτερος εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ συγκεντρώνῃ (*Κ. Κτωκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρα 651—652 Α.Κ., σελ. 305).

Ἀρείου Πάγου 452|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος **κ. Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης **κ. Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Παρασκευᾶς, Κ. Ἀμοργιανός, Ι. Ραμοῦνδος

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα, μετ' ἐκτίμησιν τῶν πρακτικῶν τῆς πρωτοδίκου δίκης, ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι ἀντέταξαν τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ λύσεως τῆς ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἡ ἀγωγὴ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, λόγῳ καταγγελίας ταύτης διὰ σπουδαῖον λόγον, ὡς καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ ἐξοφλήσεως τῆς ὑπὸ δίκην ἀπαιτήσεως τοῦ ἀναιρεσειόντος διὰ τὸν μισθὸν τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1949, ἐξετίμησεν ἁπλῶς ἔγγραφον, κατὰ κρίσιν διαφεύγουσαν τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικονομίας. Ἀφ' ἑτέρου, καταλήξασα εἰς τὸ πόρισμα, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι μόνον ὁ ἐκ τῶν ἀναιρεσιβλήτων Α.Δ. συνῆψε μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος τὴν μνησθεῖσαν σύμβασιν, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ἀναιρεσίβλητοι, δὲν ἐδέχθη πράγματα μὴ προταθέντα, ἀλλ' ἔκρινεν ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀναιρεσείοντος, τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐκτιθεμένους, ἀνελέγκτως δὲ ἐξετίμησε, πρὸς μόρφωσιν τῆς κρίσεώς της ταύτης, τὸ περιεχόμενον τῶν πρακτικῶν τῆς πρωτοδίκου δίκης, ἐξ ὧν δὲν συνήγαγε τὴν ὕπαρξιν ὁμολογίας τινὸς τῶν ἀναιρεσιβλήτων. Ἀπορριπτέος ὅθεν εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἴος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ πρῶτον μέρος αὐτοῦ.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος Α.Δ. κατήγγειλε τὴν μνησθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον, ἐγκείμενον εἰς τὸ ὅτι ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν περιουσιακῶν του σχέσεων, ὀφειλομένη εἰς τὴν διακοπὴν τῆς ἀσκουμένης ὑπ' αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως, δι' ἣν εἶχε προσλάβει ὡς ὑπάλληλον τὸν ἀναιρεσείοντα, προκληθεῖσαν δὲ δεδικαιολογημένως, συνεπείᾳ σοβαρῶν ζημιῶν, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων 674 καὶ 672 Ἀστ. Κώδικος ὑπήγαγε τὰ περιστατικὰ ταῦτα εἰς τὰς διαληφθείσας διατάξεις, καθ' ἃς, ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησεν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν περιουσιακῶν ἢ προσωπικῶν του σχέσεων, δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτήν, κατὰ τὴν κρίσιν του, εὔλογον ἀποζημίωσιν, διότι ὄντως ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας περιστάσεις δὲν θὰ ἦτο εὔλογον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ὅπως ἀξιωθῇ περαιτέρω ἐμμονὴ τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως καὶ ἑπομένως ὀφειλετο σπουδαῖος λόγος πρὸς καταγγελίαν ταύτης, οὐδαμῶς δὲ ἦρθη ὁ λόγος οὗτος ἐκ τοῦ ἐν συνεχείᾳ δεκτοῦ γενομένου ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως περιστατικοῦ ὅτι ὁ εἰρημένος ἀναιρεσίβλητος εἶχε καταδικασθῇ εἰς φυλάκισιν δι' ἀγορανομικὸν ἀδίκημα ὀλίγον χρόνον πρὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Ἀπορριπτέος ὅθεν εἶναι ὁ

περί τοῦ ἐναντίου 1ος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ δεύτερον μέρος αὐτοῦ.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, ἑπομένως ἀναμφιβόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐπικληθέντα ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος δύο βοηθητικὰ λογιστικὰ βιβλία, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς μνείας ἑνὸς ἑκάστου τούτων, οὐδαμῶς δὲ ἦτο ὑποχρεωτικόν, ὅπως ἐν τῇ ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίᾳ τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' διατάξῃ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων ἐὰν ἀναιρεσιβλήτων καὶ ἀπορριπτέοι εἶναι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 3ος καὶ 4ος λόγοι ἀναιρέσεως.

Ὡς πιστοῦται ἐκ τῆς 2ας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη, μετ' ἀνελέγκτων ἐκτιμήσιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ἀπέρριψε δι' ἐπικουρικὴν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς ἐπικουρικὴν βάσιν, ἐπὶ τῇ ἀνευρέσει ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἀναιρεσιβλήτων Γ.Κ. καὶ Ν.Χ. οὔτε ὑπῆρξαν διαδόχοι ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ τρίτου ἀναιρεσιβλήτου Α.Δ., οὔτε ὁπωσδήποτε ἀνεδέχθησαν τὰς ὑποχρεώσεις του καὶ ἀπορριπτέοι εἶναι οἱ 3ος καὶ 4ος λόγοι ἀναιρέσεως, πλήσσοντες τὴν κρίσιν ταύτην τῆς ἀποφάσεως, ἄρκοντος δὲ τοῦ ἀρείσματος τούτου πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, μάταιον εἶναι ὅπως ἐρευνηθῇ ἡ ὀρθότης τῆς ἐν αὐτῇ ἐναλλήλου αἰτιολογίας ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἦτο ἀπορριπτέα καὶ λόγῳ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 6 § 1 νόμου 2112|1920 ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, μὴ ὂν ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ 2ος λόγος ἀναιρέσεως.

Τὸ Δικαστήριον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του (σκέψις 2α), ἐκτιμήσαν ἀνελέγκτως τὰς ἀποδείξεις καὶ διὰ τὴν 2αν ἐπικουρικὴν βάσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἀποφαίνεται, ὅτι οὐδαμῶς ἀσαφῶς ἐβεβαιώθη ἡ ἐπικουρικὴ βάσις τῆς ἀπὸ 24.2.1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῶν ἐφεσιβλήτων, ἤτοι ὅτι οἱ Γ.Κ. καὶ Ν.Χ. τυγχάνουσι καθ' οἱονδήποτε τρόπον διάδοχοι τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Α.Δ. ἢ ὅτι ὁπωσδήποτε ἀπεδέχθησαν τὰ ἐξ αὐτῆς πηγάζοντα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις κλπ. καὶ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ, ἀφοῦ ἐστήριξεν ἐπὶ διατακτικοῦ της, στήριξε καὶ τὴν ἐπικουρικὴν ταύτην ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος. Περὶ καταγγελίας δὲ ἀνυπάρκτου συμβάσεως δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος. Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος ὁ τὰναντία ὑποστηρίζων 7ος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἀνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὑπ' ἀριθ. 2280|1951 (εἰσηγητὴς **Σ. Κοσμινίδης**) ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ταύτου, τὰ κάτωθι: Ὁ Γ. Κ. τυγχάνων μισθωτὴς τοῦ ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ... καταστήματος, τὴν 3 Νοεμβρίου 1948 παρεχώρησε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 30 § 2 τοῦ ἰσχύοντος ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1947 Β. Δ|τος περὶ ἐνοικιοστασίου εἰς τὸν Α. Δ. ἀπροσδιόριστον χῶρον τοῦ καταστήματός του, ἵνα ἐκθέτῃ καὶ πωλῇ τὰ ἐν αὐτῷ διάφορα ἐμπορεύματα (ραδιοφωνα, ἠλεκτρικὰ εἴδη κλπ.) ἐπὶ τῇ καταβολῇ εἰς τοῦτον ποσοστοῦ 50 ο|ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων καθαρῶν κερδῶν, περὶ οὗ καὶ τὸ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1948 ἰδιωτικὸν συμφωνητικόν, ὅτι ὁ Α. Δ. τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1948 προσέλαβε τὸν ἐκκαλοῦντα ὡς λογιστὴν τῆς ἀτομικῆς του ταύτης ἐπιχειρήσεως, ἀρχικῶς μὲν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἐκ δραχ. 1.200.000, ἀπὸ δὲ τοῦ Μαρτίου 1949 ἐκ δραχ. 1.500.000 συνταχθέντος μεταξὺ τούτων, (ἐκκαλοῦντος καὶ Α. Δ.) τοῦ ταὐταριθμου ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ, ἐν ᾧ ρητῶς ὁρίζεται ὅτι προσλαμβάνει τοῦτον δι' ὡρισμένον χρόνον, ἤτοι διὰ μίαν τριετίαν, ἤδη καὶ ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1948 ὁρισθεῖσα διάρκεια τῆς μεταξὺ τοῦ Α. Δ. καὶ Γ. Κ., ὑπογραφείσης συμβάσεως ὅτι ὁ Α. Δ. συνεπείᾳ ἀμετρικῶν του ἀτυχημάτων διέλυσε τὴν ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Γ.Κ. λειτουργοῦσαν ἐπιχείρησίν του, κατήγγειλε τὴν μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος σύμβασιν ἐργασίας, καταβαλὼν εἰς αὐτὸν τὸν μισθὸν του τοῦ Ὀκτωβρίου 1949, ὅτι ὁ Γ. Κ. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15428|1949 συμβολαίου τοῦ συμ|φου Ἀθηνῶν Κ. Ε. ἀνέλαβε ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1949 νὰ πωλῇ ἐν τῷ καταστήματί του ἐμπορεύματα τοῦ Ν. Χ. ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς περίπου ὅρους, ὑφ' οὓς ἐνήλλαι καὶ ἡ μετὰ τοῦ Α. Δ. σύμβασίς του. Ὑπὸ τοιαύτην δὲ θέσιν διαμόρφωσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν συνάγεται, ὅτι οὐδέποτε κατηρτίσθη καὶ ἐλειτούργησε μεταξὺ τῶν ἐφεσιβλήτων ἑταιρία ὑφ' οἱανδήποτε μορφήν, ὡς ὁ ἐκκαλῶν ἀβασίμως ὑποστηρίζει, οὔτε ὅτι οὗτος διετέλει κατὰ τὰς σχέσεις ἐξηρτημένης ἐργασίας μετὰ τοῦ Γ. Κ. καὶ Ν. Χ., πλὴν τοῦ ὅτι διετέλεσεν οὗτος ἀποκλειστικὸς ὑπάλληλος (λογιστὴς) τοῦ ἐκ τῶν ἐφεσιβλήτων Α. Δ. κατὰ τὰ προεκτεθέντα. Οὐδαμῶς ἀσαφῶς ἐβεβαιώθη ἡ ἐπικουρικὴ βάσις τῆς ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου 1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῶν ἐφεσιβλήτων, ἤτοι ὅτι οἱ Γ. Κ. καὶ Ν. Χ. τυγχάνουσι καθ' οἱονδήποτε τρόπον διάδοχοι τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Α. Δ. ἢ ὅτι ὁπωσδήποτε ἀπεδέχθησαν τὰ ἐξ αὐτῆς πηγάζοντα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τούτου. Τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι ὁ Ν. Χ. πωλεῖ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Γ. Κ. τὰ αὐτὰ εἴδη, ἅτινα ἐπώλει καὶ ὁ Α. Δ., δὲν πιθανολογεῖ ὅτι ὁ Ν. Χ. διεδέχθη τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Α. Δ. Ἄλλως τε καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι οἱ Γ. Κ. καὶ Ν. Χ. διεδέχθησαν τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Α. Δ., ἐφ' ὅσον ἡ μεταξὺ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τοῦ Α. Δ. καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας, καθ' ἃ προεξετέθη, τυγχάνει ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ νόμου 2112|20, ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν ἰσχύει νῦν, διότι, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ οὐχὶ ὡρισμένου χρόνου (*Δ. Καπαδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 397 σελ. 384, *Κ. Κακκᾶ*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, κατὰ τὸν Α. Κ. ὑπ' ἄρθρ. 669 § 2 σελ. 344, Ἐφετεῖου Ἀθηνῶν 145|1934,

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Έξάρτησις λύσεως αύτῶν ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου

Ὅρισμοὶ ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος αὐτῆς τελεῖ ὑπὸ διαλυτικὴν αἵρεσιν, ἐξαρτωμένη ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου.— Σύμβασις ἐργασίας μετὰ Γεωργικῆς Συνεταιρικῆς Τραπέζης μέχρις ἄρσεως ἀνατεθειμένης εἰς αὐτὴν ὑπὸ Δημοσίας Ἀρχῆς διαθέσεως πιτύρων.— Λόγοι ἀναιρέσεως καὶ ἀνέλεγκτος ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας ἐκτίμησις πραγμάτων.

Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ σκέψις τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι, ὅταν ὁ χρόνος διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τελῇ ὑπὸ διαλυτικὴν αἵρεσιν, πρέπει ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ θεωρῆται ὡς ἀορίστου χρόνου, μὲ συνέπειαν ἐκ τούτου τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου νομοθετικῶν διατάξεων (ἐν προκειμένῳ τοῦ Ν. 118|1945, ἄρθρ. 9).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως μισθώσεως μετὰ τῆς ἀναιρεσιτούσης Γεωργικῆς Συνεταιρικῆς Τραπέζης Πατρῶν, ἡ ὁποία, κατὰ τὰ συμφωνηθέντα, θὰ διήρκει μέχρις ὅτου ἀρθῇ ἡ ἀνατεθειμένη εἰς τὴν ἀναιρεσίουσαν ὑπὸ Δημοσίας Ἀρχῆς διάθεσις πιτύρων.

Ἡ ἀναιρεσίουσα διὰ τοῦ σχετικοῦ λόγου ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 755|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἰσχυρίσθη, ὅτι ἐσφαλμένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινε τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡς ἀορίστου χρόνου, ἐνῷ ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν Α.Π. 183|1951 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 629), τὸ ἐν τῇ ὁποίᾳ πραγματικὰ περιστατικὰ συνέκλινον πρὸς τὰ τεθέντα ἤδη ὑπ' ὄψιν τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀπόφασις αὕτη καθορίζει ἤδη τὴν ὁρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 619 ἐπ.), ναὶ μὲν ἐκ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. συνάγεται, ὅτι χαρακτηρίζεται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ἐκείνη, τῆς ὁποίας ἡ χρονικὴ διάρκεια καθορίζεται ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 630, πρόσθες καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3985|1951, εἰσηγητὴς *Β. Φασμακίδης*, ΕΕΔ 10, 786, ἐφ' ἧς *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 10, 717, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 23|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 836), ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι, κατὰ κοινὴν πεῖραν, γνωστόν, ὅτι τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συμβάσεως προϋποθέτει ὡρισμένον χρόνον αὐτῆς.

Ὅσάκις ἡ σύμβασις ἐργασίας συνέστη μὲ ἐξάρτησιν τῆς λύσεως αὐτῆς ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου, τότε δὲν πρόκειται περὶ προθεσμίας, ἀλλὰ διαλυτικῆς αἱρέσεως καὶ ἡ σύμβασις εἶναι τοιαύτη ἀορίστου χρόνου (βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρα 648—649, σελ. 296, *Ι. Καποδίστριον*, Ἐσμ. Ἐργ. Δικ. § 74, Α.Π. 253|1935, Θέμ. ΜΖ' 130, Πρωτ. ΞΕΝ α' σελ. 212, Ἀρείου Πάγου 596|1949, ΕΕΔ 9, σελ. 157) καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία τοῦτο τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζόμενα, ὡς μὴ νόμιμα.

Ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, καθ' ἃ προεξετέθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη ὡς λογιστὴς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ Α. Δ. δι' ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι διὰ μίαν τριετίαν (5 Νοεμβρίου 1948 μέχρι 5 Νοεμβρίου 1951), καὶ ὅτι ὁ Α. Δ., λόγῳ σοβαρῶν ἐπαγγελματικῶν ἀτυχημάτων (σοβαρῶν ζημιῶν του, καταδίκης τούτου εἰς φυλάκισιν δύο καὶ ἡμίσεος ἐτῶν ἐπὶ παραβάσει τοῦ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος, ὡς πιστοῦται ἐκ τῆς προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 6167 ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου Ἀγορανομίας Ἀθηνῶν), κατήγγειλε τὴν μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ναὶ μέν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους ἐπελθοῦσα διακοπὴ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Α. Δ., ὀφειλομένη εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν περιουσιακῶν του σχέσεων, μὴ προκληθεῖσα ἐξ ὑπαιτιότητός του, ἀποτελεῖ πράγματι κατὰ τὰ ἄρθρα 672 καὶ 674 Α.Κ. ἀπουδαῖον λόγον δικαιολογοῦντα τὴν κατὰ τὰ ἄνω καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὁ Α. Δ. ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως του πρὸς καταβολὴν τῶν περαιτέρω συμφωνηθέντων μισθῶν (*Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Τόμος Α', ὑπ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. § 3, στοιχεῖον Ζ σελ. 365, *Κ. Ἀποστολίδου*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Τόμος Ν § 150 ἄρθρ. 2, 3 στοιχείων ε' καὶ ὑπ' ἄρθρ. 674 Α.Κ. § 1-2), πλὴν τὸ Δικαστήριον, ἐκτιμῶν τὰς συνθήκας καὶ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἐγένετο ἡ ἀνωτέρω καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τὴν τοιαύτην τοῦ Α.Δ., οἵα εἶναι νῦν μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν περιουσιακῶν σχέσεων αὐτοῦ (*Κ. Ἀποστολίδου* αὐτόθι ὑπ' ἄρθρ. 674 Α.Κ. ἄρθρ. 3) κρίνει ὅτι ἐν προκειμένῳ συντρέχει δεδικαιολογημένη περίπτωσις, ὅπως, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 674 Α.Κ., ἐπιδικασθῇ τῷ ἐκκαλοῦντι εὔλογος ἀποζημίωσις, λαμβάνων δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐκκαλῶν μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του ἐλάμβανε μισθὸν ἐκ δραχμῶν 1.800.000, ὡς τοιαύτην ἀνάλογον ἀποζημίωσιν θεωρεῖ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 3.600.000, δι' ὃ δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν καὶ ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου 1950 ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος, μόνον ὡς πρὸς τὸν Α. Δ., κατὰ τὸ βάσιμον περὶ τούτου αἴτημα αὐτῆς, ὡς καὶ ὁ σχετικὸς λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως, μεταρρυθμιζομένης ὡς πρὸς τοῦτο τῆς τὰ ἐναντία ἀποδεχθείσης ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

τοδικείου Ἀθηνῶν 3985|1951, εἰσηγητὴς **Β. Φαρμακίδης**, ΕΕΔ 10, 786, ἀναφερομένην καὶ εἰς τοὺς Durand—Vitu, Traité de droit du travail, Τόμος II No 171, 173).

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν καὶ ἡ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 480|1946 (εἰσηγητὴς **Δ. Φιοράκης**, ΕΕΔ 6, 161), ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν ἐργασίας τυπογράφου στοιχειοθέτου ἡμερημερίδος, συνομολογηθεῖσαν «μέχρις ὅτου ὁ ἐργοδότης θέσῃ εἰς λειτουργίαν λινοτυπικὰς μηχανάς», ἔδεχθη, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, διότι ἡ λύσις της ἐξηρτήθη ἀπὸ γεγονὸς μέλλον καὶ ἀβέβαιον καὶ ἦτο μὲν βεβαίως γνωστὸν εἰς τὸν μισθωτὸν ὅτι ὁ ἐργοδότης του ἐπρόκειτο νὰ θέσῃ προσεχῶς εἰς λειτουργίαν λινοτυπικὰς μηχανάς, ἀλλ' ἡ ἐν προκειμένῳ βεβαιότης δὲν ἦτο ἀντικειμενική, ὥστε νὰ ὑφίστατο dies certus an.

Ἐπίσης ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6196|1942 (εἰσηγητὴς **Η. Καμούτσης**, ΕΕΔ 1, 818) ἐθεώρησεν ὡς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου καὶ ἐκείνην, καθ' ἣν προσελήφθη εἰς «μέχρις ὅτου στρατευθῇ», ἀφοῦ δὲν ἦτο ἐκ τῶν πρωτέρων γνωστὸς ὁ χρόνος τῆς στρατεύσεώς του.

Ἀρείου Πάγου 448|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Ἀναστασόπουλος, Κ. Μπουρῆς

Καθ' ἃ ἐκ τῆς γ' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἄτε τῆς κρίσεως του ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη κατὰ Δεκέμβριον 1947, ὡς ἡμερομίσθιος ὑπάλληλος, ἀντὶ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως δραχ. 9.000, παρὰ τῆς ἀναιρεσιούσης, εἰς ἣν παρὰ τῆς Νομαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ γεωργικοῦ ἐφοδιασμοῦ Ἀχαΐας ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1947 ἀνετέθη ἡ ἐργασία τῆς διαθέσεως τῶν πιτύρων τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 419 τῆς 20 Δεκεμβρίου 1947 πράξεως τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, μόνου ἁρμοδίου ὀργάνου διὰ τὴν πρόσληψιν καὶ ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 21 τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς, δι' ὃσον χρόνον θὰ διήρκει ἡ διάθεσις τῶν πιτύρων, ὅτι ὁ χρόνος λήξεως διανομῆς τῶν πιτύρων δὲν ἦτο ὡρισμένος, οὐδ' ἐκ τῆ φύσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐργασίας συνήγετο, ὅτι προσέφερεν ἡ ἀναιρεσίβλητος τὰς ὑπηρεσίας της μέχρι τῆς 2 Νοεμβρίου 1948, ὁπότε, ἀρθείσης προσωρινῶς τῆς διαθέσεως τῶν πιτύρων παρὰ τῆς ἀναιρεσιούσης, ἀπεμακρύνθη παρὰ τῆς ἀναιρεσιούσης, ἀλλὰ συνεπείᾳ διαμαρτυρίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐπαναπροσελήφθη ἐντὸς ὀλίγου χρόνου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀναιρεσιούσης, ἄνευ νέας ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου καὶ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας της, ἃς ἀπεδέχθη ἡ ἀναιρεσιοῦσα, καταβάλλουσα καὶ τὰς ἀποδοχάς της μέχρι τῆς 3 Αὐγούστου 1949, ὅτε ἀπελύθη, ἄνευ τηρήσεως ὁδεμιᾶς τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|1945 καὶ ἄνευ καταβολῆς τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον ἀπόλυσιν καὶ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν ἀπόλυσις τ ἀναιρεσιβλήτου τῇ 2 Νοεμβρίου 1948 δ πράξεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἀνα ρεσιούσης, μόνου ἁρμοδίου πρὸς ταῦτα κα τὸ ἄρθρ. 21 τοῦ νομίμως ἐγκριθέντος κατ στατικοῦ αὐτῆς καὶ ὅτι συνεχίσθη ὑπ' ἐκ νης ἡ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀποδο τούτων ὑπὸ ταύτης, ὡς καὶ ἡ καταβολὴ τ ἀποδοχῶν μέχρι τῆς 3 Αὐγούστου 1949 κ ἐκ τούτων ἔκρινε τὸ μὲν ὅτι ἡ σύμβασις ἐ γασίας ἦτο ἀορίστου χρόνου, τὸ δὲ ὅτι ἐξ κολούθησε ὑφισταμένη ἡ ἀρχικὴ σύμβασις σθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐ δ καὶ ἀπεφήνατο δεκτὴν τὴν ἀγωγήν, δι κουσαν τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν τῶν μ νῶν Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου 1949, λόγ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐ γασίας.

Ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκ φει, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δέχθη ἀνελέγκτως ἐξ ἐκτιμήσεως τοῦ περιεχ μένου ἐγγράφου, ἤτοι τοῦ καταστατικοῦ τ ἀναιρεσιούσης ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 21 αὐτ μόνον ἁρμόδιον ὄργανον πρὸς ἐκφρασιν τ βουλήσεως τῆς ἀναιρεσιούσης εἶναι τὸ δι κητικὸν συμβούλιον ταύτης, ὅπερ μόνον κατοῦται νὰ διορίζῃ καὶ ἀπολύῃ τὸ προσω κὸν αὐτῆς καὶ ὅτι διὰ τὴν κατὰ τὴν 2 Νοε βριου 1948 βραχείας διαρκείας ἀπομάκρυνσ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπὸ τῆς παρὰ τῇ ἀνα ρεσιούσῃ ὑπηρεσίας της δὲν εἶχε ληφθῇ σχ τικὴ ἀπόφασις τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβο λίου, μόνου ἁρμοδίου ὅπως προβῇ εἰς ἀπόλ σιν καὶ ὅτι ἐπανῆλθεν αἰτίᾳ μετὰ βραχεῖ διακοπὴν παρὰ τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ παρὰ τ ἀναιρεσιούσῃ, προσφέρουσα τὰς ὑπηρεσί της, ἃς ἀπεδέχετο ἡ μισθώτρια καὶ ἐμισθ δοτεῖτο κανονικῶς βάσει τῆς ἀρχικῆς συμβ σεως μισθώσεως ἐργασίας, τὰ μὲν ἔλαβεν ὑ ὄφιν καὶ ἐξετίμησε τὸν ὑποβληθέντα ἰσχυρ σμὸν τῆς ἀναιρεσιούσης περὶ τοῦ ὅτι μετ τὴν κατὰ τὴν 2 Νοεμβρίου 1948 γενομένη ἀπόλυσιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου δὲν ὑφίστατ πλέον σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἐ τούτου δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ τηρήσῃ δι τὴν ἀπόλυσιν τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου 11 1945 καὶ ἀπέρριψε ὡς ἀβασίμον, τὸ δὲ ὀρθ ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶ ἄρθρων 62 καὶ 70 τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ σ θεμέλιαν διάταξιν νόμου παρεβίασε κατὰ τ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 21 τοῦ Καταστατικ καὶ τῆς πράξεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλί τῆς ἀναιρεσιούσης, τῶν περὶ τοῦ ἐναντίο α' λόγου τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τοῦ αὐτοῦ π ριεχομένου β' τῶν προσθέτων ἀπορριπτομ νων, ὡς ἀβασίμων.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 669 Ἀσ Κώδικος, ὁριζούσης ὅτι «σύμβασις ἐργασία ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴ δους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύ ται προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελία σαφῶς προκύπτει ὅτι, ὅταν ὁ χρόνος διαρ κείας αὐτῆς τελῇ ὑπὸ διαλυτικὴν αἵρεσιν, δέο νὰ θεωρῆται ὡς σύμβασις ἀορίστου χρόνου καθ' ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου. Συνεπῶς ὀρθῶς, βάσει τῶν ἐ τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ ἀναφερομένων, ὡς δε

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΙΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως διά τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Προϋποθέσεις κύρους ἀπολύσεως μισθωτῶν ἡσφαλισμένων κατ' ἀνεργίας.—Ἀκυρότης ἄλλως ἀπολύσεως.—Ἀπαλλαγὴ ἐργοδοτῶν τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐν περιπτώσει μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν.— Δυνατότης ὑποβολῆς μηνύσεως καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐγγὺς ὅμως πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου πρὸς ἀπρόθεσμον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945, διὰ τοῦ ὁποίου ἀντικατεστάθη ἡ § 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (118|1945) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν ἀπολυομένων δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920. Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι, ἀπαλλασσόμενοι διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις ἀναιρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγὴν των ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Ἐπὶ τῆς διατάξεως αὐτῆς ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. (ΕΕΔ 5, 286) ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: Μοναδικὴ ἐξαίρεσις μὴ λήψεως ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰσάγεται διὰ τοὺς ἀπολυομένους λόγῳ διαπράξεως ἀξιοποίνου πράξεως, διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὁποίων δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι, ἐὰν ἀπαλλαγοῦν τῆς ἀποδοθείσης αὐτοῖς κατηγορίας καὶ ἐφ' ὅσον ἐντὸς ἑπταημέρου ἀπὸ τῆς ἀπαλλαγῆς των ἀναγγείλουν ἐγγράφως ταύτην εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, δικαιοῦνται ἐπιδόματος καὶ δὴ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των.

Ὡς ἔχει διατυπωθῇ ἡ ἀνωτέρω διάταξις, ἔχει τὴν προφανῆ ἔννοιαν, ὅτι ἐνδιέφερε τὸν Νομοθέτην της ἡ διάπραξις ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως, ἡ ὁποία συνεπάγεται κινδύνους διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπηρεάζει αὐτήν (πρβλ. *Ἀλεξ. Δεστερόπουλον*, Θέμ. ΝΒ' σελ. 461,

---

τῶν γενομένων, πραγματικῶν περιστατικῶν, κριθῇ ὅτι ἡ συνάπτουσα τοὺς διαδίκους σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἀορίστου χρόνου, ὁ δὲ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ νόμου 118|1945 πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως τῶν προσθέτων ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς Υ αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἄτε τῆς κρίσεως του ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι οὐθαμῶς ἐβεβαιώθη ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσειούσης ὠφελήθη ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ταύτης καὶ ἔτι μᾶλλον ὅτι αὕτη δὲν ἀπεδέχθη προσφερθεῖσαν αὐτῇ ἐργασίαν ὑπὸ τῆς διευθύνσεως γεωργίας. Συνεπῶς οἱ β' καὶ γ' λόγοι ἀναιρετηρίου, συνιστάμενοι ὁ μὲν β' εἰς τὸ ὅτι κακῶς καὶ κατὰ ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἐδέχθη, ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἀπεδέχθη προσφερθεῖσαν αὐτῇ ἐργασίαν ὑπὸ τῆς διευθύνσεως γεωργίας, ἐφ' ὅσον ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἄνω ὑπηρεσίαν, ἀπορρίψασα τοὺς περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμούς της, ὁ δὲ γ' ὅτι κακῶς ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της, ἐνῷ τοιοῦτόν τι δὲν ἀπεδείχθη, ἐφ' ὅσον μὲν πλήττουσι τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀόριστοι, μὴ καθοριζομένων τῶν προσβληθεισῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δὲ προσβάλλουσι ταύτην διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου γενομένην ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὡς ἀπαράδεκτοι, διαφεύγοντες τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐφ' ὅσον δὲν προσεβλήθη κανών τις δικαίου, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 810 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Καὶ ὁ γ' λόγος ἀναιρέσεως τῶν προσθέτων, πλήττων τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν δι' ἐκτίμησιν πραγμάτων, ἤτοι ὅτι κακῶς ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἐβεβαιώθη ὅτι ἐγένοντο ἀποδεκταὶ παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ἀναιρεσιβλήτου μέχρι τοῦ ἔτους 1949, ἐφ' ὅσον δὲν προσεβλήθη κανών τις δικαίου, διαφεύγουσι τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἀπορριπτέος ἐστίν, ὡς ἀπαράδεκτος, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν προτάσεων τῆς ἀναιρεσιβλήτου, τῶν ὑποβληθεισῶν ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἡ ἀναιρεσίβλητος ρητῶς, ἐν σελίδι 5 αὐτῶν, ἰσχυρίσθη ὅτι ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀναιρεσειούσης τὰς ὑπηρεσίας της. Ὅθεν ὁ λόγος προσθέτων, ἀποδίδων εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα, ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της πράγματα μὴ προταθέντα, ἤτοι ἐνῷ ἡ ἀναιρεσίβλητος οὐδόλως ἐπρότεινε προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν της, ἐν τούτοις ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἰσχυρισμὸν τοιοῦτον, ἄνευ προτάσεως, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ι. Καποδίστριαν, Έρμην. Έργ. Δικ. § 417), καὶ ὄχι ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως.

Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἔχει τεθῆ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 6 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 (βλέπε Α.Π. 531|1938, εἰσηγητὴς *Χ. Σταυράπουλος*, ΙΕΝ δ' σελ. 1779, διὰ τὸ ἄδιάφορον τοῦ χρόνου ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, δυναμένης νὰ ὑποβληθῆ καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, πρβλ. καὶ Α.Π. 416|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύνας*, ΕΕΔ 10, 1206, διὰ τὸ ὑποστατὸν τῆς μηνύσεως).

Τῆς ἐννοίας αὐτῆς δὲν ἀπεμακρύνθη καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἔχει ὡς σκοπὸν της νὰ συντελεσθῆ τὸ ἀξίκμα, ἀδιαφόρως χρόνου ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, διότι, ἀφοῦ ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 εἶναι, ὅτι δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ ἀπροθέσμως καὶ ἄνευ ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ του, ὁ ὁποῖος διέπραξε ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ὑποβάλλων καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν τὴν σχετικὴν μήνυσιν καὶ ὑποχρεούμενος εἰς καταβολὴν αὐτῆς μόνον ἂν ὁ μισθωτὴς ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας, δὲν ἐπεκτείνῃ ἀπὸ τοῦ Ν. 118|1945 νὰ ὑποχρεωθῆ εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, διὰ τὸ κῦρος τῆς κατ' αὐτὸν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἂν ὑποβάλλῃ τὴν μήνυσιν μεταγενεστέρως τῆς ἀπολύσεως.

Ἐξ ἄλλου, ὡς καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. ἐκθέσεως, δὲν ἐσκοπήθη καὶ ἡ καταβολὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τοὺς ὑπαιτιόσημει αὐτῶν διὰ τῆς διαπράξεως ἀδικήματος καθιστα μένους ἀνέργους.

Ταῦτα λοιπὸν σημαίνουν, ὅτι καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρ. 9 § 9 Ν. 118|1945 δύναται ἡ μήνυσις νὰ ὑποβληθῆ καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν.

Λύτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Καλαμῶν (βλέπε καὶ λοιπὴν σύμφωνον νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 517, ΕΕΔ 10, 519, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἀλλὰ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως εἶναι εἰς τὸ ὅτι ἡ μήνυσις πρέπει νὰ ὑποβληθῆ ἐγγὺς πρὸς τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας, διότι, ὡς σκέπτεται, δὲν εἶναι ἀνεκτὸν νὰ μένῃ αἰωρουμένη ἡ ὕπαρξις τοῦ μισθωτοῦ μέχρις οὗ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ποινὴν ἀγωνὶ, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ νὰ ὑποκύψῃ καὶ ἡ ἰσχαίτησις τούτου εἰς τὴν τριήνυον προθεσμίαν, καθ' ἣν εἶναι ἐκ τοῦ νόμου 118|1945 ὑπόχρεως ὁ μισθωτὸς νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ ἀκυρότητος ἀγωγὴν του.

Πράγματι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 συνδυάζεται πρὸς τὴν ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ὑποβολὴν μηνύσεως, διότι ἀντίκειται εἰς τὴν καλὴν πίστιν ὁ ἐργοδότης μὲν νὰ ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως νὰ καταβάλῃ ἅμα τῇ καταγγελίᾳ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112 καὶ νὰ μὴ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις ἐν γένει τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, νὰ τελῇ δὲ ἐν ἀβεβαιότητι οὕτω ἡ θέσις τοῦ μισθωτοῦ.

Καὶ ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 255 εδ. 2 Α.Κ. ἀναστέλλεται ἡ παραγραφὴ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ δικαιοῦχος ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἑξαμήνου τοῦ χρόνου αὐτῆς ἀπεκράτη τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀξιώσεως διὰ δόλου τοῦ ὑποχρέου καὶ τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας (ἄρθρ. 279 Α.Κ.), οἷα ἡ τοῦ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, ἀλλ' ἡ τοιαύτη βοήθεια τοῦ μισθωτοῦ προϋποθέτει ἀποδεικνυόμενον δόλον τοῦ ἐργοδότου (περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ δόλου βλέπε *Μιχαηλίδην - Νουάρον*, Ἑρμ. Α.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 330, ἀριθ. 7 ἐπ.), ἐνῷ ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἄρθρ. 281 τὸν προστατεύει.

Καθ' ὅσον ὅμως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., τὸ ὁποῖον ἐθεώρησε, καὶ' ἀρχήν, ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ὡς ἐφαρμοστέον ἐν προκειμένῳ, σημειοῦται, ὅτι τοῦτο δὲν εἶχεν ἐφαρμογήν, διότι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 413, βλέπε καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, Θέμ. ΞΒ' 41) κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος 2783|1941 διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ ὁ Ν. 2112, ὡς ἔχει, ὁ δὲ νόμος οὗτος δὲν προβλέπει περὶ ἄλλης περιπτώσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ προθεσμίας, εἰμὴ μόνον περὶ ἐκείνης μετὰ ὑποβολὴν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τῆς μετὰ τὸ ἀπὸ 7|10 Μαΐου 1946 Ν.Δ. περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. (βλέπε περὶ τῆς σχέσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς τὴν Ἐργατικὴν Νομοθεσίαν *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Λάθεκτα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 388), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ὁμιλεῖ περὶ ἀποτόμου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, πρᾶγμα διάφορον τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Πρωτοδικείου Καλαμῶν 1096|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΛ'
Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κοζύρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Δικκατᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀναγνωστόπουλος, Ν. Κουλουμβάκης

Προκύπτει ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ὑπηρετῶν παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ὡς μηχανικὸς ἐν τῷ ἐργοστασίῳ του, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, ἤγειρε δὲ τὴν ἀνωτέρω ἀγωγήν, διὰ νὰ τῷ καταβληθῶσιν αἱ μισθοὶ του ἐκ δραχμῶν 3.060.600, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ νεωμένη ἀπόλυσίς του, ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀνωνόμου, εἶναι ἄκυρος. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἄνω ἀγωγῆς ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίσθη, ὅτι ἐδικαιοῦτο εἰς ἀπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, λόγῳ τοῦ ὅτι κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς

έργασίας καὶ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος καὶ δὴ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ἐργαζόμενος ἐν τῷ ἐργοστασίῳ του κατὰ τὴν νύκτα τῆς 2ας Νοεμβρίου 1950 καὶ ὥραν... μ.μ., ἐγένετο παραίτιος, ὡς ὑπεύθυνος μηχανικός, εἴτε ἐκ προθέσεως, εἴτε ἐξ ἀμελείας, τοῦ ν' ἀναφλεγῇ καὶ ν' ἀνατιναχθῇ εἷς ἐκ τῶν ἐκχυλιστήρων, οὗτινος εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὸ προκληθὲν οὕτω πῦρ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν μεγάλας ζημίας. Διὰ τῆς κρινομένης ἀποφάσεως ὁ δικάσας Δικαστὴς ἀπέρριψε διὰ τῶν ἐν αὐτῇ σκέψεων τὴν ὑποταγὴν ταύτην τοῦ ἐγκαλοῦντος καὶ ἐδέξατο τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐναγόντος διὰ τὸ αἰτηθὲν ποσὸν καὶ ἐκήρυξε ταύτην προσωρινῶς ἐκτελεστήν. Ἤδη κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παραπονεῖται ὁ ἐγκαλῶν, διότι κακῶς ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέχθη, ὅτι δὲν εἶχεν ὑποβληθῇ μήνυσις καὶ ὅτι κακῶς καὶ παρὰ τὸν νόμον ἐκήρυξε προσωρινῶς ἐκτελεστὴν τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, αἱ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις, προκειμένου περὶ συμβάσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δικαιοῦνται νὰ καταγγείλωσι τὰς συμβάσεις ταύτας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἀρκεῖ μόνον : 1) Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως νὰ γίνῃ ἐγγράφως 2) νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένη ἀποζημίωσις, ν' ἀναγγελθῇ ἐγγράφως αὕτη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας τῶν ἐπιχειρήσεων ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας νὰ περιέχῃ τὰ ὑπὸ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51560|1946 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ ὁριζόμενα στοιχεῖα. Ἐν μὴ τηρήσει τῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος καὶ οὐδὲν ἔννομον ἀποτέλεσμα ἐπαγομένη. Διὰ τῆς διατάξεως δὲ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου § 9, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, αἱ ὡς ἄνω ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ νόμου 2112, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 ἐδ. β τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν, κατὰ τὰ ἄρθρα δὲ ταῦτα δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου ὑπεβλήθῃ μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας, ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος».

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς πρωτοδίκου δίκης καὶ τῶν προτάσεων τοῦ ἐγκαλοῦντος, ἰσχυρίσθη μὲν οὗτος, ὅτι ὑπεβλήθη μήνυσις ἐναντίον τοῦ ἐφεσιβλήτου δι' ἀξιόποινον ἀδίκημα, ἐπικαλούμενος πρὸς τοῦτο τὴν διενεργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γ' Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Καλαμῶν προανάκρισιν ἐν σχέσει μὲ τὰς συνθήκας τῆς γενομένης ἐκρήξεως καὶ τὸ διαβιβαστικὸν ἔγγραφον πρὸς τὸν ἐνταῦθα Εἰσαγγελέα, πλὴν ὅμως ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπαρχόντων ἀντιγράφων δὲν προκύπτει, ὅτι ἡ προανάκρισις ἐστράφη, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς κατηγορουμένου, οὔτε δὲ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 20|67431β ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1951 διαβιβαστικῷ ἐγγράφῳ τοῦ ἄνω Ἀστυνομικοῦ Τμήματος πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα γίνεται μνεία, ὅτι ἐτελέσθη ἀξιόποινον ἀδίκημα καὶ κατεμηνύθη ὡς αὐτουργὸς τούτου ὁ ἐφεσίβλητος, ὡς δὲ ἐξάγεται ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 355|19 Ἰανουαρίου 1951 πιστοποιητικοῦ τοῦ ἐνταῦθα Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν ἡ ὡς ἄνω δικογραφία ἐτέθη πρὸς φύλαξιν εἰς τὸ ἀρχεῖον, ἀποφανθέντος ὅτι «δὲν ὑπάρχει ἀδίκημα». Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι οὔτε μήνυσις ὑπεβλήθη κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὔτε ἀξιόποινον ἀδίκημα διεπράχθη πρὸς ἔγκλισ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΑΤΡΟΥ ΜΕΤ' ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Πνευματικαί έργασίαι ως άντικείμενον μισθώσεως υπηρεσιών

I

Έννοια έξαρτήσεως μισθωτού από τού έργοδότου.— Ούχί αποζένωσις μισθωτού από πάσης προσωπικής πρωτοβουλίας έν τή έκτελέσει τής υπηρεσίας του.— Διαχωριστική γραμμή έξηρτημένης από ανεξαρτήτου έργασίας.—Έργασία ιατρού προς έξακρίβωσιν αληθείας περί ασθενείας υπαλλήλων επιχειρήσεως.— Δέν συνιστά έξηρτημένην τοιαύτην, υπαγομένης τής έξ αύτής διαφοράς είς τήν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ'.

Άντικείμενον έρεύνης καί τών δύο κατωτέρω παρατιθεμένων δικαστικών αποφάσεων είναι ό χαρακτηρισμός τής σχέσεως τού ιατρού, τού παρέχοντος τάς ιατρικάς του υπηρεσίας είς επιχείρησιν (ή δευτέρα Πρωτοδίκου Άθηνών 4778|1951 έχει ώς' ού την παροχήν ιατρικών υπηρεσιών είς Άσφαλιστικόν Ταμείον).

Είναι ήδη έν τή θεωρίᾳ καί νομολογίᾳ δεδομένον ότι διά τήν έφαρμογήν τών έργατικών νόμων απαιτείται νά είναι τις μισθωτός (ύπό τήν έννοιαν τού άρθρ. 6 Ν. 765|1943). Πρός συγκρότησιν τής έννοίας τού μισθωτού έρευνάται κυρίως, άν είς τήν συγκεκριμένην περίπτωσιν υπάρχῃ ή νομική (ή προσωπική) έξάρτησις τού μισθωτού από τού έργοδότου (βλέπε *Γ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα Μελέται Άστικού καί Έργατικού Δικαίου, σελ. 118 έπ., *Ι. Καποδίστριον*, ΕΕΔ 3, 67 έπ., *Κ. Κανκάν*, Ένοχ. σελ. 271 έπ., Α.Π. 149|1948, ΕΕΔ 7, 390, Α.Π. 335|1947, ΕΕΔ 6, 39, Α.Π. 565|1949, ΕΕΔ 9, 105, Α.Π. 578|1949, ΕΕΔ 9,160).

Ή θεωρία τής οικονομικής έξαρτήσεως τού μισθωτού (περί τής οποίας κάμνει λόγον ή Α. Π. 550|1949, ΕΕΔ 9, 219) (θεωρία τού G u c h e, βλέπε ΕΕΔ 4, 73, σημ. 13) δέν γίνεται δεκτή ώς αποφασιστικόν κριτήριον, διότι ή ιδιότης έκείνου, ό οποίος μισθοδοτείται, έπάγεται άναγκαστικώς ένα δεσμόν υποτελείας, απέναντι έκείνου, ό οποίος πληρώνει τήν έργασίαν του (Γαλλικού Άκυρωτικού 6.7.1931, πρβλ. καί *Γ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα Μελέται Άστικού καί Έργατικού Δικαίου, σελ. 9, *Π. Ζέπον*, Ενοχ. Δίκ., Είδ. Μέρος. Τεύχος 3ον, σελ. 340).

Ή ξένη νομολογία έχει άσχοληθῇ έπανειλημμένως διά τήν περίπτωσιν τού ιατρού, ό οποίος παρέχει τάς ιατρικάς του υπηρεσίας είς επιχείρησιν.

Κατά τήν από 10 Αύγούστου 1933 απόφασιν τού

έντός τών ορίων, άτινα απαιτεί ή καλή πίστις καί δέν είναι ανεκτόν είς τό περί δικαίου συναίσθημα νά μένῃ αλώβητος ή θέσις τού μισθωτού, μέχρις ού υποκύψῃ είς τήν παραγραφήν ή ποινική άγωγή, έν τῷ μεταξύ δέ νά υποκύψῃ καί ή απαίτησις τούτου είς τήν τρίμηνον προθεσμίαν, καθ' ήν είναι έκ τού νόμου 118|1945 υπόχρεως νά έγείρῃ άγωγήν πρός λῆψιν τών μισθών του έκ τής άκυρου καταγγελίας. Συνεπώς ή μετά πάροδον τοσούτου χρόνου από τής καταγγελίας τής συμβάσεως καί μετά τήν συζήτησιν τής άγωγής υποβολή μηνύσεως άνευ νομίμου αποτελέσματος παρίσταται, ώς υπερβαίνουσα προφανώς τά όρια τά επιβαλλόμενα έκ τής καλῆς πίστεως, άλλως ούτε αξιόποινος πράξις έλαβε χώραν, καθ' όσον, ώς προκύπτει έκ τού ύπ' άριθ. 258|1951 βουλεύματος τού Συμβουλίου τών ένταῦθα Πλημμελειοδικών, ό κατηγορούμενος απηλλάγη πάσης κατηγορίας, έπί τῇ αιτιολογίᾳ ότι δέν υπῆρχε δόλος παρά τῷ έφεσιβλήτῳ, στοιχείον απαραίτητον διά τήν αντικειμενικήν υπόστασιν τού αδικήματος τής φθοράς. Συνεπώς απορριπτέοι κρίνονται υπό τού Δικαστηρίου τούτου καί οί ισχυρισμοί ούτοι τού έκκαλούντος ώς άβάσιμοι.

Έν συνεχείᾳ τό πρῶτον κατά τήν συζήτησιν τής έφέσεως ό έκκαλῶν προτείνει παραδεκτῶς, μή έναντιουμένου τού έφεσιβλήτου, ότι έδικαιούτο νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν άπροθέσμως, βάσει τού άρθρ. 672 τού Α.Κ., διά σπουδαίον λόγον καί επικαλείται ώς τοιούτον τό γεγονός τής μή επιμελούς έκτελέσεως τής εργασίας υπό τού έφεσιβλήτου, συνεπείᾳ τής οποίας ούτος υπέστη ζημίας, πλήν όμως έκ τής καταθέσεως τού εξετασθέντος μάρτυρος, τών προσκομισθέντων έγγράφων καί τής έν γένει διαδικασίας δέν έβεβαιώθη, κατά τήν κρίσιν τού Δικαστηρίου τούτου, ότι ή έκρηξις τού έκχυλιστῆρος οφείλεται είς αποκλειστικήν αμέλειαν τού έφεσιβλήτου, εκτιμωμένου καί τού γεγονότος ότι ό έφεσίβλητος, άν καί είργάζετο έπί 3ετίαν έν τῷ εργοστασίῳ τού έκκαλούντος, έν τούτοις υπό τού εργοδότου ούδεμία έτέρα προσάπτεται τούτῳ πλημμέλεια έν τῇ έκτελέσει τής εργασίας του, ούτε άλλως τε τό μειονωμένον τούτο περιστατικόν τού έμπρησμού, καί άν ήθελεν είσέτι αποδοθῇ είς αμέλειαν τού ένάγοντος, δύναται, κατά τήν ορθήν καί νόμιμον έννοιαν τής έν αρχῇ διατάξεως νά θεωρηθῇ ότι συνιστᾷ τοιαύτης σπουδαιότητος λόγον, ώστε βάσει τούτου νά δημιουργῆται δικαίωμα άπροθέσμου καταγγελίας τής συμβάσεως εργασίας.

Διά τής άγωγής, έφ' ής έξεδόθη ή προσβαλλομένη απόφασις, αιτείται νά επιδικασθῶσι μισθοί οφειλόμενοι λόγῳ άκυρότητος τής γενομένης απολύσεως, συνεπείᾳ τής οποίας δέν έτερματίσθη ή σχέσις τής εργασίας, άλλά συνεχίζεται, συνεπώς ορθῶς, κατά τήν κρίσιν τού Δικαστηρίου τούτου, έκηρύχθη προσωρινῶς εκτελεστή ή εκδοθεῖσα απόφασις βάσει τού άρθρ. 186α τής Π.Δ., απορριπτέα δέ τά αντιθέτως υποστηριζόμενα υπό τού έκκαλούντος.

Γερμανικοῦ Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ «ἡ σύμβασις τῆς προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος ἰατροῦ ἀρκεῖ νὰ ἱδρύσῃ τὴν προσωπικήν του ἐξάρτησιν ἀπέναντι τοῦ Δήμου. Δὲν ὑποχρεοῦται μόνον νὰ παρέχῃ τὰς φροντίδας του εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, λαμβανομένους κατὰ μόνας, ἀλλ' εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν θεραπείαν δι' ὅλους τοὺς ἐν τῷ νοσοκομείῳ εἰσαχθέντας ἀσθενεῖς. Διὰ τὸ σύνολον τῶν ὑπηρεσιῶν του τούτων λαμβάνει μίαν ὡρισμένην ἀντιμισθίαν καὶ δὲν φέρει καθόλου τοὺς κινδύνους ἐργολήπτου. Τὸ ὅτι τῷ ἐπετράπη νὰ διατηρῇ πελατείαν προσωπικήν, τὴν ὁποίαν δέχεται εἰς τὴν οἰκίαν του, δὲν ἔχει οὐσιώδη σημασίαν.

Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο τῷ παρεχωρήθη μόνον διὰ μίαν ὥραν περίπου καθ' ἑκάστην, καταδεικνύει κατὰ τρόπον ἰδιαίτερον τὴν θέσιν τῆς ἐξαρτήσεως αὐτοῦ.

Τὸ ποσὸν τοῦ ἀνταλλάγματος τῆς ἐργασίας δὲν συνιστᾷ κατ' οὐδένα τρόπον χαρακτηριστικὸν σημεῖον τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ συνήθεια δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ, παρὰ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἀνεξαρτήτου ἐπιχειρηματίου, ὁ ὁποῖος εἶναι, κατ' ἀρχήν, ἐλεύθερος νὰ ἐκτελῇ τὴν ἐργασίαν του, ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνεται καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει, ἐξ ἄλλου, ἡ εὐθύνη τῶν κινδύνων τῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῷ συνόλῳ του.

Ἡ Γαλλικὴ ὅμως Νομολογία εἶναι στενωτέρα. Οὕτω κατὰ τὴν ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1932 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Limoges (βλέπε αὐτὴν ἐν *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 140) ὁ ἰατρός, ὁ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ τακτικῷ μισθῷ εἰς ὡρισμένον Ἵδρυμα, μολονότι ἀπολαμβάνει ἀπολύτου ἀνεξαρτησίας κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν, διατελεῖ ὑπὸ νομικὴν ἐξάρτησιν, διότι ὁ διευθύνων τὸ Ἵδρυμα ἠδύνατο νὰ ἐλέγξῃ τὸ κανονικὸν τῆς ὑπηρεσίας του καὶ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐξεπλήρωνε τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἐπιβαλλομένας εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεις.

Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὕτη (ὡς σημειοῖ ὁ *Γ. Σιμωνέτος*, ἔνθ' ἀνωτ., ἐπικρίνων τὴν ἀναίρεσίν της) ἀνῃρέθη ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ διὰ τῆς ἀπὸ 17 Μαρτίου 1937 ἀποφάσεώς του, διὰ τῆς ὁποίας ἐκρίθη, ὅτι τὸ γεγονὸς ὅτι ἰατρός τις εἶναι μονίμως ἐντεταγμένος εἰς ὡρισμένην ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν καὶ ὅτι ὑπόκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, ἐργαζόμενος καθ' ὥρας ἐκ τῶν προτέρων ὡρισμένας, ἐπὶ παγίῳ μισθῷ, δὲν εἶναι ἀρκετόν, διὰ νὰ προσδώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν χαρακτῆρα τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἐκ τούτου δέ, ἐν περιπτώσει θανατώσεώς του ὑπὸ παράφρονος ἀσθενοῦς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας του, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ περὶ ἀτυχημάτων ἐν τῇ ἐργασίᾳ γαλλικὸς νόμος τῆς 9 Ἀπριλίου 1898, διότι ὁ ἰατρὸς οὗτος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἰατρικῶν του καθηκόντων ἀπελάμβανε πλήρους ἀνεξαρτησίας.

Ἀλλ' ὡς παρατηρεῖται (*Γ. Σιμωνέτος*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 141), ἡ ἐξάρτησις δὲν ἐγκειται ἐν τούτῳ.

Παρ' ἡμῖν ἡ Α.Π. 117|1942 (ΕΕΔ 1, 691) ἠγνόησε τὴν ἐξάρτησιν ὡς ὑποχρέωσιν τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἀκολουθῇ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου, κατευθύνοντος τοῦτον ὑπό τινας περιορισμοὺς τοῦ νόμου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν, ὡς πρός τε τὸν χρόνον καὶ τόπον διεξαγωγῆς, *τοῦ μισθωτοῦ ἀποξενουμένου πάσης πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐνεργείᾳ* αὐτῆς, ἐνῷ ἡ Α.Π. 335|1947 (ΕΕΔ 6, 39), πλησιεστέρα πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ἐξαρτήσεως, ἐδέχθη (προκειμένου περὶ ἐπιστήμονος πολιτικοῦ μηχανικοῦ), ὅτι ἐξηρτημένη ἐργασία ὑφίσταται κυρίως, ὅταν ὁ μισθωτὸς τελῇ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι ὅταν ἐργάζεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπαγρύπνησιν τοῦ ἐργοδότου, *χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ ἀπαιτῆται καὶ ἡ ἀποξένωσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του.*

Δὲν δύναταί τις ἀληθῶς νὰ ἐννοήσῃ πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ ἀνίδεος τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ἐργοδότης νὰ ἀποστερήσῃ τῶν ἐπιστήμονα μισθωτὸν τῆς ἐλευθερίας του περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας του (πρβλ. καὶ γνωμ. Νομ. Συμβουλίου Κράτους, εἰσηγητὴς *Κ. Περιφανάκης*, ΕΕΔ 1, 941 δι' ἰατρούς).

Κατὰ τὴν ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου 1935 ἀπόφασιν τῆς Magistratura del lavoro di Roma (ΕΕΔ 1, 329), ὅταν ὁ ἰατρὸς συμβάλλεται μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου κλινικῆς διὰ τὴν ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ ἀσκουμένῃ ἐπιχειρήσει παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν καὶ προσωπικὴν αὐτοῦ ἐξάρτησιν, εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι εἶναι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος. Ἐξάρτησις ὑφίσταται, ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἰατρὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ προσέρχηται καθ' ὡρισμένην ὥραν εἰς τὴν κλινικὴν καὶ νὰ παραμένῃ ἐν αὐτῇ καθ' ὡρισμένας ὥρας, ἰδίως μάλιστα, ἐὰν ὑποχρεοῦται νὰ ὑπογράφῃ καθημερινῶς βιβλίον παρουσίας.

Τὴν ὑπογραφὴν εἰς βιβλίον παρουσίας θεωρεῖ γενικῶς καὶ ἡ Α.Π. 650|1949 (ΕΕΔ 9, 220) ὡς μίαν ἐκδήλωσιν ὑφισταμένης ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου του.

Προκειμένου περὶ ἰατρῶν ἡ παρ' ἡμῖν νομολογία ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν Ἔφετ. Ἀθηνῶν 414|1941 (ΕΕΔ 1, 181) καὶ οἱ ἰατροί, οἵτινες θέτουσι ἐπὶ μισθῷ τὰς ὑπηρεσίας των ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου, ὅπως παρακολουθῶσι τὴν ὑγείαν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους (Α.Π. 15|1935, 145|1921, Ἔφετ. Ἀθ. 606|1932).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7066|1944 (ΕΕΔ 3, 113) τὸ γνώρισμα τοῦ μισθωτοῦ (ἡ ἐξάρτησις) ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐν γένει προσωπικὸν καὶ δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῆς ἐν ἄλλῳ χρόνῳ ἀσκήσεως ἐλευθερίου ἐπαγγέλματος. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἰατρὸς οὐ μόνον παρέχει ἐφ' ὡρισμένῳ μισθῷ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' ἀπαλλοτριοῖ ἐν μέρει τὰς ἐπιστημονικάς του ἱκα-

νοτητας, ἂς θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ τοῦ πελάτου, συνάπτει σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας (ὁμοία καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1024|1945, ΕΕΔ 4, 374, Εἰρηνοδ. Ἀθηνῶν 221|1948, ΕΕΔ 2, 209, ἐφ' ἧς βλέπε σύμφωνα σχόλια *Δ. Χαϊζηδάκη*, ΕΕΔ 2, 292).

Ἡ Α.Π. 478|1948 (ΕΕΔ 7, 892) ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς: Τὸ εἰς δεύτερον βαθμὸν δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐρευνήσαν τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς ὁ ἀναιρεσείων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἑταιρίας ὡς ἰατρὸς ἰσομέτου τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ἐδέχθη ἀνεξελέγκτως, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀπετέλει μέρος τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, οὐδὲ ὑπέκειτο εἰς τοὺς κανονισμούς, τοὺς διέποντας τὰς σχέσεις τούτου πρὸς τὴν ἑταιρίαν, μὴ δεσμεύσας δὲ τὴν ἐπαγγελματικὴν του δραστηριότητα εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον, ἠδύνατο, ὡς καὶ πρότερον, νὰ ἀσκῇ ἐλευθέρως τὸ ἰατρικόν του ἐπάγγελμα πέραν τῶν ὡρισμένων ὡρῶν, ἃς διέθετε διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς ἑταιρίας, τὸ ὁποῖον ἐδέχετο εἰς τὸ ἰατρεῖον του ἢ ἐπεσκέπτετο κατ' οἶκον ἢ εἰς τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα καὶ ὅτι ἐλάμβανε παρὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου γλίσχρον ἀμοιβήν, ἐπίκουρον τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν. Ἀπεφάνθη δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις αὕτη δὲν ἦτο τοιαύτη ἐξηρτημένης ἐργασίας δὲν ἐσφαλε, καθ' ὅσον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (περὶ αὐτοῦ ἐπρόκειτο) δέον ὁ ἀπολυόμενος νὰ φέρῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ μισθωτοῦ, τοιοῦτος δὲ εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943, ὁ παρέχων ἐναντι ἀμοιβῆς ἐργασίαν ἐξηρτημένην, τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας δὲν πληροῦν τὰ ἄνω πραγματικὰ δεδομένα.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Βάλου 150|1948 (ΕΕΔ 8, 58) ἐξηρτημένη ἐργασία δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ προκειμένου περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν παρὰ προσώπου, ἔχοντος ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, ὡς καὶ παρ' ἰατροῦ, μολονότι ἀπολαμβάνει οὗτος ἀπολύτου ἀνεξαρτησίας κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν, ἀρκεῖ ἡ ἐξάρτησις καὶ τοῦ μισθωτοῦ τούτου νὰ εἶναι φύσεως τοιαύτης, ὥστε οὗτος νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς γενικὰς ὁδηγίας τοῦ προϊσταμένου τῆς ἐπιχειρήσεως, δυναμένου νὰ ἐλέγξῃ τὴν κανονικότητα τῆς ὑπηρεσίας του καὶ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του.

Τὰ αὐτὰ ἐδέχθη καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6300|1948 (ΕΕΔ 8, 101), ἡ δὲ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1932|1948 (ΕΕΔ 8, 383) ἐδέχθη καὶ αὐτή, ὅτι ἐξηρτημένη ἐργασία ἢ ὑπηρεσία εἶναι καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἰατροῦ καὶ οὐχὶ ἀνεξάρτητος σύμβασις ἐργασίας, ὅταν θέτῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου τὴν προσωπικήν του ἐργασίαν του καὶ ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἐπιβλέψῃ καὶ ἐλέγξῃ τὴν κανονικότητα τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ὡς πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, μολονότι ἀπολαμβάνει ἀπολύτου ἀνεξαρτησίας κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν.

Τέλος καὶ ἡ παρ' ἡμῖν θεωρία δέχεται τὴν δυνατότητα ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας ἰατροῦ μετ' ἐργοδότου (βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648 - 649 Α.Κ. σελ. 294, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδ. Τεῦχος δον, σελ. 339, *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατ. Δικαίου, σελ. 140, *Ι. Καποδίστριαν*. Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. σελ. 54, 84).

Κατὰ *Χ. Οἰκονόμου* (Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων κλπ. σελ. 109), παραπέμποντα εἰς Lyon-Caen, Traité κλπ. Νο 152, 392, Α.Π. 15|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 499, 145|1921, Θέμ. ΑΒ' 550, τὸ ζήτημα ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διαγνώσεως τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς ἐργάζεται ὁ ἐπὶ μισθῷ ἰατρός.

Εἰδικῶς ὅμως, προκειμένου περὶ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, κατὰ μίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν.Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς» οἱ ἰατροὶ καὶ δικηγόροι, ὅσοι παρέχουν τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς Ὀργανισμούς, συνεχίζοντες τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των ἐκτὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ, λογίζονται διατελοῦντες πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν εἰς εἰδικὴν σχέσιν ἐμμίσθου ἐντολῆς, μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις τὰς θεσπισθείσας διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Ὀργανισμῶν.

Ἐμμισθος ὅμως ἐντολὴ δὲν ἀναγνωρίζεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Α.Κ. (πρβλ. καὶ *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 145 ἑξ.).

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 877|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Δέσπης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Δρίκος, Ι. Τσιτσεκλῆς

Νομίμως φέρεται πρὸς κρίσιν ἀγωγὴ ἐκ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, αἴτημα ἔχουσα τὴν καταψήφισιν ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως τοῦ αἰτοῦντος ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὀφειλομένης παροχῆς ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἡ ἐξουσία τοῦ δανειστοῦ ἐπὶ τῆς βουλήσεως ταῦ ὀφειλέτου ἐξικνεῖται πέραν ταύτης, περιλαμβάνουσα καὶ τὴν προσωπικὴν ὑποταγὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς τὰς διατυπώσεις καὶ ὁδηγίας τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ τοιαύτη προσωπικῆς φύσεως ἐξάρτησις δὲν ἀποξενώνει τὸν μισθωτὸν ἀπὸ πᾶσαν προσωπικὴν πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι αἱ πνευματικαὶ ἐργασίαι δύνανται ν' ἀποτελέσωσι ἀντικείμενον μισθώσεως ὑπηρεσίας. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ ρυθμίζεται, οἰκονομίας χρόνου καὶ δαπανῶν ἕνεκεν, πᾶσα διαφορὰ ἀφορῶσα εἰς «ἐξηρτημένην σύμβασιν ἐργασίας». Τῶν μὴ ἐξηρτημένων συμβάσεων ἐργασίας ἡ ρύθμισις διέπεται ἀπὸ τὸ κοινὸν δίκαιον (*Καποδίστριας* ἐν Θέμ. ΞΒ' 513 καὶ 678, Α.Π. 313|48 Θέμ. ΝΘ' 998).

Ἡ διαχωριστικὴ γραμμὴ μεταξὺ ἐξηρτημένης ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας δίδεται μὲν θεωρητικῶς a priori, ἀλλ' ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἀποτελεῖ αὕτη ἀντικείμενον ἐρεύνης εἰς ἑ-

κάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν, βάσει των έκάστοτε δεδομένων, άφοῦ διάφοροι εἶσιν αἱ ἑκάστοτε περιστάσεις αἱ συνθέτουσαι τὰς ἀτομικὰς ὑποθέσεις. Ὡς ἐπιθανολογηθὲν ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαδικασίας, ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος ἀλλαχοῦ ὡς χειροῦργος ἰατρός, ἐλάμβανεν ἐντολὰς ἀπὸ τὴν ἐναγομένην καὶ προέβαινε κατ' οἶκον ἢ εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐναγομένης, ὁσάκις παρίστατο περίπτωσις ἐρεύνης, εἰς τὸν ἔλεγχον ἁπλῶς πρὸς διακρίβωσιν ἂν πράγματι ἦτο ἢ οὐ ἀσθενὴς ὁ δηλώσας ἀσθένειαν ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης, χωρὶς νὰ παρακολουθῇ περαιτέρω τὴν ἀσθένειαν, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἴασιν τοῦ πάσχοντος. Τὴν δὲ διάγνωσίν του, ἐπιστημονικὴν οὖσαν καὶ κατ' ἐλευθέραν πρωτοβουλίαν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος διαμορφουμένην, ἀνεκοίνου οὗτος εἰς τὴν ἐναγομένην, ἀμειβόμενος διὰ τὴν ἐργασίαν του ταύτην μὲ μικρὸν μηνιαῖον μισθὸν (250.000 μηνιαίως). Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐτέλει μὲν ὁ ἐνάγων ὑπὸ ποιὰν τινα ἐξάρτησιν, ἀφοῦ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ διέρχηται ἐκ τοῦ καταστήματος τῆς ἐναγομένης καθ' ἑκάστην ἢ νὰ ἐπικοινωνῇ τηλεφωνικῶς μετ' αὐτῆς, πλὴν ἡ τοιαύτη ἐξάρτησις διέφερε τοῦ νομικοῦ ὅρου τῆς ἐξαρτήσεως ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ὑφ' ἣν ἔννοιαν νοοῦμεν τὸν μισθωτὸν τὸν ὑποκείμενον εἰς προσωπικὸν ἔλεγχον τοῦ ἐργοδότου, οὗτινος τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς διαταγὰς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελῇ, συμμορφούμενος πρὸς αὐτὰς καὶ ὑπαγόμενος εἰς πειθαρχικὸν ἔλεγχον, ἐξαρτώμενος δὲ οἰκονομικῶς ἐκ τοῦ ἐργοδότου, διότι ὁ ἐνάγων παρεμπιπτόντως καὶ εἰς ὥρας τῆς ἐκλογῆς του ἀπησχολεῖτο εἰς ὑποθέσεις τῆς ἐναγομένης, μὴ ἐξαρτώμενος κατὰ κύριον λόγον νομικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἐκ τῆς ἐναγομένης, ἀφοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἡ κυρία ἀπασχόλησις ἦτο ἀλλαχοῦ, ὡς ἐξετέθη. Δὲν δύνανται ὅθεν τὰ ἐκτεθέντα πραγματικὰ περιστατικὰ νὰ προσδώσωσι εἰς τὴν σχέσιν τὸν χαρακτῆρα νομικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν ἀρχῇ ἐκτεθέντα.

II

Πρόσληψις ἰατροῦ ὑπὸ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου δι' ἰατρικὴν ἐξέτασιν τῶν μελῶν του.—Ἐκτίμησις συμβάσεως ὡς ἀποβλεψάσης εἰς τὸ ἓν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ἀποτέλεσμα καὶ οὐχὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας.— Μὴ ἀναγγελία ἄλλως ἀνυπόστατος ἐκ τῆς κοραλείψεως ἀναγγελίας λήξεως χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4778|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Χριστούλας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσάκωνας, Λ. Μίχας

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκθέτει ὁ ἐνάγων, ὅτι τὴν 11ην Ἀπριλίου 1945 προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἐσωτερικὸς ἰατρός, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1951, ὅτε τοῦτο κατήγγειλε τὴν σύμβασιν, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 118|1945, δι' ὃ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ εἰς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τοῦ ἐφεξῆς χρόνου.

Προέκυψαν κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν τὰ ἑξῆς: Ἀπὸ τοῦ 1945 ὁ ἐνάγων, τυγχάνων ἰατρὸς μικροβιολόγος, ἀνέλαβε δυνάμει συμβάσεως μετὰ τοῦ ἐναγομένου Ταμείου Ὑγείας Ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης τὴν ἰατρικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν μελῶν του εἰς τὸν τομέα τῆς εἰδικότητός του, ἀναδεχθεὶς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μικροβιολογικῶν καὶ ἐργαστηριακῶν ἐξετάσεων καὶ ἀναλύσεων. Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, συναφθείσης ἀρχικῶς δι' ὡρισμένον χρόνον, ἀνανεωθείσης δὲ ἐν συνεχείᾳ ἐπανειλημμένως, δι' ὡρισμένην ὡσαύτως τοιοῦτον, ποικίλλοντα ἑκάστοτε καὶ ὑπὸ ὅρους μὴ οὐσιωδῶς διαφέροντας, συνεφωνήθη ὁ μὲν ἐνάγων νὰ ἐγκαταστήσῃ τὸ ἰδιωτικόν του ἐργαστήριον ἐν τῷ οἰκήματι τοῦ Ταμείου καὶ νὰ παρέχῃ πάσας τὰς ἀνωτέρω ἰατρικὰς ἐργασίας πρὸς τὰ μέλη τοῦ τελευταίου, τὸ δὲ Ταμεῖον νὰ παρέχῃ αὐτῷ στέγασιν, φωτισμόν, ὕδωρ, φωταέριον καὶ καθαριότητα, ἔτι δὲ καὶ ὡρισμένον κατὰ μῆνα χρηματικὸν ποσόν. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἐπετράπη εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡ πρόσληψις βαθμοῦ ἰατροῦ, κατ' ἰδίαν κρίσιν καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἀμειβομένου, τοῦτον δὲ ἐβάρυναν καὶ πᾶσαι αἱ σχετικαὶ δαπάναι διὰ τὰ ἀπαιτούμενα ἀναλώσιμα ὑλικά. Εἰς τοῦτον ἀφέθη πλήρης ἐλευθερία διὰ τὴν ἐκ παραλλήλου καὶ ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἐργαστηρίου ἐξυπηρέτησιν τῆς λοιπῆς (ἰδιωτικῆς πελατείας του, οὔσης ἀρκετὰ ἐκτεταμένης, ὡς πρακόπτει καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ 14|2|1951 ἐπιστολῆς τοῦ ἰδίου πρὸς τὸ ἐναγόμενον, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁμολογεῖ ὅτι συνεργάζεται μετὰ πλείστων κλαδικῶν Ταμείων, ὡς ἡ Κ.Υ.Δ.Ε.Π., τὸ Ταμεῖον τῶν Τ.Τ.Τ., τὸ Ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας καὶ τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων». Ἡ ὡς ἄνω σχέσις ἀνενεώθη διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν 2αν Ἰανουαρίου 1951 διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μέχρι τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1951, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου τὸ ἐναγόμενον, θεωρήσαν λήξασαν τὴν σύμβασιν, ἀπήτησε τὴν παράδοσιν τοῦ οἰκήματος, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἔθεσεν εἰς λειτουργίαν ἴδιον μικροβιολογικὸν ἐργαστήριον μὲ ἰδίας ἐγκαταστάσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι: α) οἱ συμβαλλόμενοι ἀπέβλεψαν κυρίως οὐχὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἀλλ' εἰς τὸ ἐκ ταύτης ἀποτέλεσμα β) ἡ ἐργασία ἐξετελεῖτο ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος δι' ἰδίων ἐν μέρει οἰκονομικῶν μέσων, οὐχὶ δὲ πάντοτε αὐτοπροσώπως, ἀλλὰ καὶ δι' ἑτέρου προσώπου ὑπ' αὐτοῦ ἀμειβομένου—τῆς ἐξετασθείσης ὡς μάρτυρος ἰατροῦ, ἣν εἶχε προσλάβει ὡς βοηθὸν γ) ἡ ἐργασία δὲν ἀπερρόφα ὁλόκληρον τὴν ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα τοῦ ἐνάγοντος, εἰς ὃν ἀπέμενεν ἱκανὸς χρόνος διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς λοιπῆς ἀτομικῆς του πελατείας δ) ὁ ἐνάγων δὲν ἐτέλει ἐν σχέσει προσωπικῆς ἐξαρτήσεως, οὐδ' ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐκτελῇ τὴν ἐργασίαν ὑπὸ τὴν

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου

Ἀγωγὴ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ.—Αἴτημα καταβολῆς μισθοῦ διὰ μὴ τήρησιν νομίμων διατυπώσεων ἀπολύσεως.— Προβολὴ οὕτω, καθ' ὑποφοράν, ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου.— Προϋποθέσεις ἐκ τοῦ Ν Δ 1255|1949 ὅτ' ἀσφάλισιν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας.—Ἐπέκτασις καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπ' αὐτῶν, γινομένης καταγγελίας πρὸ λήξεως χρόνου.—Ὑπαγωγὴ καὶ τραπεζιτικῶν εἰς Ν. 118|1945.—Χαρακτὴρ προβαλλομένης ἀκυρότητος καταγγελίας ὡς ἀντενστάσεως.—Μὴ ἀναγκαία ἡ διὰ τοῦ αἰτητικοῦ τῆς ἀγωγῆς αἴτησις δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως ἀκυρότητος.—Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα ἀποτελοῦν Ὀργανισμοὺς Κοινων. Ἀσφαλίσεως.

Μέγα εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Δι' αὐτῆς γίνεται δεκτόν, ὅτι καὶ εἰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον γίνεται καταγγελία αὐτῶν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμβατικῶς ὁρισθέντος χρόνου καὶ παραλείπεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 ἀναγγελία αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἤδη Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (Ὑπηρεσίαν ἤδη τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Α. Ν. 1846|1951), συνέπεια εἶναι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας.

Ἐν προκειμένῳ ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου περίπτωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μονίμου τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου (Τραπέζης Ἑλλάδος), ἀπολυθέντος κατὰ τὴν ἀγωγὴν παρὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἀναγνωρισθείσης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας (τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 7948|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν) τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, μὴ ἀναγγελθείσης.

Σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρὰ τὸν νόμον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης Ἑλλάδος, ἀποδειχθέντα διὰ προσαγωγῆς τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ της (ἄρθρ. 19) περὶ μονιμότητος καὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἤτοι ὅτι οἱ ἐπὶ ὁρίῳ ἡλικίας μόνιμον ὑπάλληλοι καὶ ἐργατοτεχνῖται συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ληγούσης συμβατικῶς ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ μὴ ἀπαιτουμένης τῆς κατὰ Ν. 2112 καὶ ἤδη κατὰ Ν. 118|1945 καταγγελίας πρὸς λύσιν των, ὁπότε τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δὲν ἐφαρμόζεται.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος, ἂν πράγματι ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ προσλαμβανομένου κατὰ Κανονισμὸν μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτοῦ εἶναι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου (βλέπε σχετικῶς τὴν νεωτέραν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 406 εἰς σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), (δεχομένη ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου), ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις λύει τό, τὸ πρῶτον ἤδη, ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀχθὲν ζήτημα ποῖαι αἱ ἀστικαὶ κυρώσεις ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἄρθρ. 60) παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Τὸ ζήτημα ἔχει ἀπασχολήσει ἐπανειλημμένως τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας, τὴν λύσιν δὲ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἔχει ἀποδεχθῇ καὶ ἡ Πρωτοδικίου Μυτιλήνης 39|1950 (Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 1124, πρβλ. καὶ συμφώνους *Κλ. Στογιαννόπουλον*, ΕΕΔ 9, 487, *Α. Ντάσιον*, ΕΕΔ 9, 1033, ἀντίθετος

διεύθυνσιν καὶ ἐπαρτείαν τοῦ ἐναγομένου.

Τοῦτο καταφαίνεται ἐναργέστερον καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀδόλως ὑπεχρεοῦτο νὰ ὑπογράψῃ τὸ δελτίον παρουσίας, ὡς συνέβαινε διὰ τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους τοῦ ἐναγομένου, μηδὲ τῶν ἰατρῶν ἐξαιρουμένων. Ἐνδεικτικὸν τέλος εἶναι καὶ τὸ ὕφος τῶν ἐπιστολῶν καὶ αἰτήσεων τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸ ἐναγόμενον, ὅπερ ἀδόλως προδίδει τὴν ὕπαρξιν σχέσεως πειθαρχικῆς καὶ ὑπαλληλικῆς, ἀλλὰ μαρτυρεῖ, ὅτι οὗτος ἀπηυθύνετο πρὸς τὴν διοίκησιν κατ' ἀπόλυτον ἰσοτιμίαν. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν σύμβασις, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ συμβαλλόμενοι ἀπέβλεψαν πρωτίστως εἰς τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποτέλεσμα καὶ δὲν ὑφίσταται τὸ στοιχεῖον τῆς ἐξαρτήσεως, εἴτε ἐν τῇ νομικῇ ἐννοίᾳ, εἴτε καὶ ἐν τῇ οἰκονομικῇ, δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλὰ μισθώσεως ἔργου (Α.Π. 498|38 Θέμ. Ν' 300, Α.Π. 578|49 ΕΕΔ 9, 160, *Καποδίστριος*, Ἐργατ. Δίκαιον σελ. 41-42). Ἡ ἀξίωσις ὅθεν πρὸς πληρωμὴν μισθοῦ μετὰ τὴν καταγγελίαν παρίσταται ἀβάσιμος, ἄλλως ἀναρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὁλοσχερῶς ἡ ἀγωγή. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι κατηρτίσθη σύμβασις ἐργασίας, αὕτη εἶναι προδήλως ὡρισμένου χρόνου, οὐδαμῶς δὲ ἀπέδειξεν ὁ ἐνάγων τὸν ἰσχυρισμόν του ὅτι τὸ ὡρισμένον τοῦ χρόνου συνεφωνήθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας τῆς λήξεως αὐτῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας οὐδεμίαν ἀκυρότητα συνεπάγεται, μόνον ποινικὰς εὐθύνας δημιουργοῦσα διὰ τὸν ἐργοδότην. Ἀπορριπτέα ὅθεν καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον καθίσταται ἡ ἀγωγή.

ή Πρωτ/κου Βόλου 56/1950 (Πρωτοδίκης *Ν. Κανελλάκης*, ΕΕΔ 9, 1032).

Λοιπαί άποφάσεις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας εἶχον ὑπ' ὄψιν των ἀναγγελίαν λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀναγγέλλεται, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 6 § 2 Ν. Δ. 1255/1949, καὶ ὡς μόνην συνέπειαν ἐκ τῆς παραλείψεως αὐτῆς ἐθεώρησαν τὴν ἀπαγγελίαν ποινικῶν κυρώσεων, περὶ ὧν τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 6 § 2, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἀκυρότης αὐτοδικαίως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., ληγούσης συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτ/κου Θεσσαλονίκης 323/1950, Πρωτοδίκης *Π. Δουμπόγιος*, ΕΕΔ 9, 425, ἔνθα σημειώσεις μας, ἀντίθετος *Κλ. Στογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 9, 487).

Περίπτωσις τῆς ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξε παράλειψις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ προκαθωρισμένου χρόνου αὐτῆς.

Ἐκ τῆς δεκτῆς γενομένης ὑπὸ τῆς ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἀπόψεως, ὅτι ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἐγένετο καταγγελία πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν, παρέπυγαι τὰ ἑξῆς :

Ὅτι, ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945, εἴτε ὑπάρξει, εἴτε ὄχι, σπουδαῖος λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως πρὸ τοῦ πέρατος αὐτῆς (ἄρθρ. 672) (ἀδιαφόρως ἂν μὴ ὑπάρχοντος σπουδαίου λόγου ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 672, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 386 ἐπ. καὶ τοὺς αὐτόθι ἀναφερομένους), ἐπέρχεται ἀκυρότης ἐκ τῆς παραλείψεως α) τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 ἐγγράφου τῆς καταγγελίας β) τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας ἢ τῶν στοιχείων αὐτῆς κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 8, 122) ἐντὸς τῆς ὀκταημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας (ἄρθρ. 6 § 2 Ν.Δ. 1255/1949, ΕΕΔ 8, 961).

Καταβολὴ ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920, περὶ τῆς ὁποίας τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945, δὲν ἀπαιτεῖται, ὡς εἰκός, ἀφοῦ τοιαύτη ὀφείλεται μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου.

Ἡ ἀσκηθεῖσα συνέπεια εἶναι ἀνεξάρτητος τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 Ν.Δ. 1255/1949 ποινικῶν κυρώσεων καὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημιώσεως λόγῳ παραβιάσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 Ν.Δ. 1255/1949.

***

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας, ρητῶς τοῦτο ἀναφέρει καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 8, 965) (πρβλ. καὶ λοιπὴν νομολογίαν δικαστηρίων οὐσίας ἐν ΕΕΔ 10, 846 ἐπ., γνωμ. Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους 539/1951, εἰσηγητὴς *Ε. Σαμαλέος*, ΕΕΔ 10, 814).

Ἡ ἀρεσπαγιτικὴ ἀπόφασις βασίζει τὴν ἄποψιν αὐτῆς εἰς τὰ ἄρθρ. 1 καὶ 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255/1949.

Τὸ ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255/1949 ὁρίζει, ὅτι «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, καταργεῖται».

Ἡ ἐξαίρεσις τῶν Τραπεζῶν ἐκ τοῦ Ν. 118/1945 προεβλέπετο ρητῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946 καὶ βεβαίως διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255/1949 κατηργήθη ἡ ἐξαίρεσις αὐτῶν (βλέπε καὶ σαφῆ περὶ αὐτοῦ εἰσηγητ. ἔκθεσιν Ν.Δ. 1255/1949, ΕΕΔ 8, 965).

Ἐν τούτοις προηγούμεναι ἀρεσπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 10, 1267 ἐπ.) ἠννόησαν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255/1949 ὡς ἀναφερομένην εἰς διατάξεις γενικοῦ περιεχομένου καὶ οὐχὶ εἰς τοιαύτας ἀναφερομένας εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, ἅτινα ὁ Νομοθέτης ἐκ γενικωτέρων λόγων θέλει νὰ προστατεύσῃ καὶ διευκολύνῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ των.

***

Ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ (περὶ τούτου βλέπε κατωτέρω παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως *Βασ. Π. Βασιλείου*, πρβλ. καὶ *Γ. Μπλάτσιον*, ΕΕΔ 10, 1258 ἐπ., καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένην νομολογίαν, *Δ. Δημακόπουλον*, Θέμ. ΞΒ' 755 ἐπ.) ὁ σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς : Τὴν κήρυξιν τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 ἀκυρότητος (οὐχὶ λόγῳ παραβάσεως τοῦ Κανονισμοῦ) οὔτε ἐν τῇ ἀγωγῇ, οὔτε κατ' ἀντένατασιν ἠτήσατο ὁ ἐναγων, ἤτοι δὲν ὑπέβαλε τοιαύτην, περιέχουσαν τὰ κατ' ἄρθρ. 552, ἀριθ. 1, ἐν συνδ. πρὸς ἄρθρ. 533, ἀριθ. 1—3 καὶ Ν. 118/1945 στοιχεῖα καὶ δὴ δὲν ὑπέβαλε τοιοῦτον ἰσχυρισμόν, μὲ ἱστορικὸν λόγον καὶ αἴτημα κηρύξεως ἀκυρότητος, λόγῳ παραλείψεως τηρήσεως ὡρισμένης διατυπώσεως τοῦ Ν. 118/1945, λ.χ. δὲν ἐγένετο ἡ κατ' αὐτὸν καταγγελία, οὔτε ἡ ὁλοσχερὴς καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 3 Ν. 2112, οὔτε ἀναγγελία ἐμπροθέσμως κλπ., ἀφοῦ κατὰ νόμον, ὡς παγίως νομολογεῖται, καὶ ὅταν ἔτι πρόκειται περὶ νόμου δημοσίας τάξεως, πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἀπαιτεῖται, ἵνα προταθῶσι τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα ἀποτελοῦσι προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ καὶ πολλῷ μᾶλλον, ὅταν πρόκειται περὶ σχετικῆς ἀκυρότητος, ἣν δέον πάντοτε νὰ ἐπικαλῆται μὲ τοὺς ὡρισμένους λόγους καὶ περιστατικὰ ὁ ὑπὲρ οὗ ἐτάχθη αὐτη καὶ ἐὰν δὲν πρόκειται περὶ σχετικῆς ἀκυρότητος καὶ πάλιν τὰ ἐν λόγῳ περιστατικά, ἐξ ὧν ἡ ἀκυρότης προκύπτει, οὐ μόνον δέον νὰ πρατείνωνται ἐν τῇ ἀγωγῇ, καθ' ὅσον ταῦτα καὶ ἡ ἀκυρότης τὴν βάσιν αὐτῆς ἀποτελοῦσιν, ἀλλὰ συνάμα δέον νὰ ἀποδεικνύωνται παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ταῦτα, διότι παρ' ἡμῖν λόγῳ τοῦ συζητητικοῦ ἀξιώματος ὁ ὑπόχρεως εἰς πρότασιν ἰσχυρισμοῦ τινος ὑποχρεοῦται συνάμα νὰ ἀποδείξῃ αὐτὸν (*Οἰκον.* Γεν. Ἀρχ. § 94, σημ. 8 καὶ 11. *Οἰκ.—Διβ* § 169, σημ. 4—7 καὶ ἰδίᾳ σημ. 6 ἐν τέλει, *Ρώμος* ἐν *Glaxson*, Τόμ. Γ' σ. 366 καὶ ἑπ., *Ι. Σημαντήρα*, Περὶ βάρους ἀποδείξεως §§ 23 καὶ 24).

Ἐσφαλεν, ὅθεν, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, μὴ ἀπορρίψασα ὡς νόμῳ ἀβάσιμον τὴν ἀγωγήν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀπέδειξεν ἡ ἀναιρεσείουσα, ὅτι ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῆς ἐτήρησε τὰς

διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, ἐσφαλμένως σκεφθεῖσα, ὅτι δηθεν κἀν ἀπητεῖτο ὡς στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς ἡ ἐπίκλησις καὶ ἀπόδειξις τοῦ κυρους ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐπίκλησις καὶ ἀπόδειξις τῆς συμβάσεως καὶ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν, τῆς ἀρνήσεως τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν ἀποδοχὴν τούτων καὶ τοῦ μεγέθους τῆς ἀντιμισθίας των».

Ἀρείου Πάγου 484|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημακόπουλος, Ι. Καποδίστριας

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐζητήθη ἡ πληρωμὴ τῶν μισθῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀφ' ἧς οὗτος ἀπελύθη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσιούσης, ἡ ἀπόλυσις δὲ αὕτη, καθ' ὑποφοράν, προσεβλήθη ἐπὶ ἀκυρότητι, τὸ μὲν διὰ παράβασιν τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης, τὸ δὲ διὰ μὴ τήρησιν τῶν νομίμων διατυπώσεων ἀπολύσεως, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ αἱ ὁριζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 3 Νόμου 118|1945, ὡς συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 9 § 3 Νόμου 125|1949, ἀφοῦ ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν εἶχεν ἐπικαλεσθῆ τοὺς νομίμους ὅρους τῆς μονῆς ἀπομενούσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ἥτις ἠδύνατο νὰ προβληθῆ κατὰ τὴν νομοθεσίαν περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ἀναπήρων τῶν πολέμων, ὡς ἄλλως τε διεκρίνισθη διὰ τῶν ἐνωπίον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ὑποβληθεισῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἥτις διασάφησις δι' οὐδενὸς λόγου ἀναιρέσεως πλήσσεται ὡς γενομένη ἀπαραδέκτως. Ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀγωγήν, ὁ ἀναιρεσίβλητος παρεῖχεν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις κεντρικὸν κατάστημα τῆς ἀναιρεσειούσης, ἦτο αὐτοδικαίως ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ ἐνταῦθα Καταστήματι τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 Νόμου 6298|1934, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι συνέτρεχον ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις, αἱ ἀπαιτούμεναι ὑπὸ ταῦ Νόμου 1255|1949, ὅστις ὑπήγαγεν ὑπὸ τὸ κράτος του καὶ τὰς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 1, ἐπεκτείνας ἅμα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 Νόμου 118 ἔτους 1945 καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβάσεων, ἐφ' ὅσον ἐγένετο καταγγελία πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμβατικῶς ὁρισθέντος χρόνου, ὡς τοῦτο σαφῶς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 2, δι' οὗ ἀπαγγέλλονται καὶ ποιναὶ κυρώσεις διὰ τὴν μὴ ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας, ἥτις διάταξις οὐδὲν θὰ εἶχε νόημα, ἂν ἀνεφέρετο εἰς τὰς ἀπλᾶς συνεπείας τὰς προσδιοριζομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Ἀστ. Κώδικος, ἀφοῦ αὗται ἐπέρχονται αὐτοδικαίως, λόγῳ τῆς παραβιάσεως καὶ μόνης τῆς διαληφθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Νόμου 1255|1949, ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, ὁ νόμος οὗτος περιλαμβάνει καὶ τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τῶν Τραπεζῶν, οἵτινες εἶχον ἐξαιρεθῆ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 118|1945, δυνάμει τοῦ Νόμου 683|1946, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 11 § 7 τοῦ μνηοθέντος Νόμου 1255|1949, ἐνδεικνυομένης τῆς ἑρμηνείας ταύτης καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Νόμου τούτου. Τέλος, ἀφοῦ ἡ προβληθεῖσα ἀκυρότης τῆς καταγγελίας φέρει τὸν δικονομικὸν χαρακτῆρα ἀντενστάσεως, δὲν παρίστατο ἀνάγκη, ὅπως ζητηθῇ διὰ τοῦ αἰτητικοῦ τῆς ἀγωγῆς ἡ δικαστικὴ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος, μὴ ἐπιβαλλομένη ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. Μετὰ ταῦτα εἶναι ἀπορριπτέοι 1) οἱ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὑπὸ στοιχεῖα Αα, Αβ, Αγ, Αδ, Αε καὶ Αστ' λόγοι ἀναιρέσεως ὅτι ἔδει, ὅπως ζητηθῇ διὰ τοῦ αἰτητικοῦ τῆς ἀγωγῆς ἡ δικαστικὴ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις οἰκοθεν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας κατὰ τοὺς διαληφθέντος Νόμους, ὡς καὶ τὰς ἀπαιτουμένας ὑπὸ τούτων προϋποθέσεις, 2) ὡς ὄβασιμοι οἱ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὑπὸ στοιχεῖα Βα, Ββ, Βγ, Βδ καὶ Βε, κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος, λόγοι ἀναιρέσεως ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ διαληφθέντες Νόμοι ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, οἷα ἦτο ἡ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ συμβασις ἐργασίας, καθ' ὁμολογίαν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἤν, ὡς καὶ τοὺς σχετικοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς ἀναιρεσειούσης, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κρίνασα ταύτην ὡς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου καὶ 3) ὡς πλαίσιον ἀορίστου χρόνου καὶ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὑπὸ στοιχεῖα Αζ καὶ Βε, κατὰ τὸ τρίτον αὐτοῦ μέρος, λόγοι ἀναιρέσεως περὶ ἐλλείψεως νομίμου βάσεως ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει, λόγῳ ἀσαφείας περὶ τὴν ἔκθεσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 § 2 Νόμου 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἐξηρέθησαν τὰ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 15|20 Μαΐου 1920 Β.Δ. λειτουργοῦντα Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα, ἐφ' ὅσον παρέχουν τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου ὁριζομένας παροχάς, σαφῶς οὕτω ὑπονοουμένου ὅτι καὶ τὰ Ταμεῖα ταῦτα ἀποτελοῦν Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, οἵους ἀκριβῶς ἔχει ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 1 § 1 Νόμου 1255|1949, συμπαραθέτων διαζευκτικῶς τούτους μετὰ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὸ ἐπιτρεπτὸν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ διαληφθὲν Ἵδρυμα ἢ τοὺς λοιποὺς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἦτο ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ἀλληλοβοηθητικῷ Ταμείῳ Περιθάλψεως τοῦ Συλλόγου Ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, λειτουργοῦντι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μνηοθέντος ἀπὸ 15|20 Μαΐου 1920 Β.Δ., δὲν ἦκει οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, μὴ ληφθεὶς δὲ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας δὲν δύναται νὰ ἱδρύσῃ βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 7 Πολιτ. Δικονομίας καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τούτου ὑπὸ στοιχεῖον Βε κατὰ τὸ δεύτερον αὐ-

τοῦ μέρος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Ἡ ἀναιρεσείουσα δὲν ἰσχυρίζεται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, ὅτι προέβαλεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἀκυρότητα τοῦ δικαγράφου τῆς ἀγωγῆς, συνισταμένην εἰς ἔλλειψιν καθορισμοῦ τῆς νομικῆς αἰτίας, δι' ἣν ὀφείλονται οἱ ζητούμενοι διὰ τῆς ἀγωγῆς μισθοί καὶ ἑπομένως ὁ περὶ τούτου νῦν τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προβαλλόμενος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὑπὸ στοιχεῖον Βστ' λόγος ἀναιρέσεως, μὴ ἀναγόμενος εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, εἶναι ἀπορριπτέος κατὰ τὸ ἄρθρον 811 § 2 Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 2ας καὶ 3ης αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ἀνελέγκτως ἐδέχθη ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα δὲν ἐτήρησε τὰς ὑπὸ τῶν ἀνωτ. διατάξεων τῶν Νόμων 118]1945 καὶ 1255]1949 ἐπιβαλλομένας διατυπώσεις, οὐ μόνον διότι αὕτη, καίτοι πρὸς τοῦτο βαρυνομένη, δὲν προσήγαγεν ἀπόδειξίν τινα περὶ τῆς τηρήσεως αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσεκόμισε πιστοποιητικὸν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, βεβαιοῦν τὴν τοιαύτην παράλειψιν, ὡς περὶ τούτου ἀπεφήνατο ἡ πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 966]1951 ἀπόφασις, ἧς τὰς σκέψεις ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, υἱοθέτησεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Ἀλλ' ἡ κατὰ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἶναι μάταιον, ὅπως ἐρευνηθῇ ἡ ὀρθότης τοῦ πρώτου ἐρείσματος καὶ ἀπορριπτέοι ὅθεν κρίνονται οἱ πλήσσοντες τοῦτο ὑπὸ στοιχεῖα Ια, Ιβ καὶ 2ος λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων.

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κρίνασα ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 966]1951 πρωτόδικος ἀπόφασις ἔχρηζε διασαφήσεως, διὰ τὸν λόγον ὅτι, ἐνῷ διὰ τοῦ σκεπτικοῦ ἔκρινε δεκτὴν ὡς ἀποδεδειγμένην τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, παρέλειψεν ἐν τῷ διατακτικῷ νὰ καθορίσῃ ἐπιδικαζόμενον ποσόν, ἀρκεσθεῖσα εἰς τὴν ἐπιδίκασιν «τῶν νομίμων ἀποδοχῶν» τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ὅτι νομίμως προέβη εἰς τὴν διασάφησιν ταύτην ἡ δευτέρα ἐκκληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 1300]1951 πρωτόδικος ἀπόφασις, τὸ μὲν συνεμμορφώθη πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 714 Πολιτικῆς Δικονομίας, μὴ παραβιάσασα τοὺς περὶ μὴ ἀνακλήσεως τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 180 Πολιτ. Δικονομίας, τὸ δὲ ἀνελέγκτως ἐξετίμησε τὰ περιεχόμενον τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 966]1951 πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀβασίμου οὔσης τῆς αἰτιάσεως ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα καὶ ἀπορριπτέος ὅθεν ἀποβαίνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὑπὸ στοιχεῖα Βγ λόγος ἀναιρέσεως.

Παρατηρήσεις:

Λίαν ἐνδιαφέροντα τὰ λυόμενα ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ζητήματα καὶ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ δικονομικοῦ δικαίου. Ἡ ἀπόφασις, σὺν τοῖς ἄλλοις, δέχεται ὅτι:

1. Ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8]11 Μαΐου 1946 Ν. Διατάγματος, καθ' ἣν «πᾶσα ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀπαρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», δὲν ἀπεβάλλεται ὡς ἀποκλειστικὸς τρόπος δικαστικῆς ἀνασκήσεως τῆς ἀξιώσεως ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Πράγματι τόσον ἐκ τοῦ γράμματος τῆς διατάξεως ταύτης, ὁμιλούσης περὶ ἀξιώσεως ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ σχετικῆς ἀγωγῆς, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ἐν γένει προϊστορίας τῆς θεσπίσεως τῆς διατάξεως ταύτης, προκύπτει ἄνευ ἀμφιβολίας τινός, ὅτι διὰ ταύτης δὲν ἀπονέμεται δικαίωμα εἰς τὸν ἀπολυθέντα, ὅπως δι' ἰδίας ἀγωγῆς ἀκυρότητος ἐπιδιώξῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν ἔκδοσιν διαπλαστικῆς ἀποφάσεως, κηρυσσούσης ἄκυρον τὴν γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Ἡ ἀγωγή, δι' ἧς ἀνασκεῖται ἀξίωσις ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, δὲν ταυτίζεται μὲ τὴν ἀγωγήν, δι' ἧς ζητεῖται ἡ κήρυξις ὡς ἀκύρου τῆς καταγγελίας. Ἡ ἀκυρότης χωρεῖ ipso jure καὶ ὑφίσταται καὶ πρὶν ἢ αὕτη ἀναγγελθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἥτις, ἐκδοθεῖσα, ἁπλῶς ἀναγνωρίζει τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν. Ἡ τοιαύτη ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος δύναται νὰ ζητηθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ὄχι μόνον δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς παρὰ τοῦ ἔχοντος συμφέρον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 127 Κ.Πολ.Δ.Κ., ἀλλὰ καὶ δι' ἀνταιτήσεως (ἀνταγωγῆς, ἀνταναστάσεως κ.ο.κ.). (Οὕτω ὀρθῶς καὶ Γ. Μαλλιάρης, ἐν ΕΕΔ 10, 1258 ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Δημακόπουλον, ἐν Θέμ. ΞΒ', 765).

2. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, ὅτι καταγγείλας τὴν σύμβασιν ἐργασίας, συνιστᾷ ἀνάστασιν καταλυτικὴν τοῦ ἐπιδίκου δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ τῇ λήψει τῶν ἀποδοχῶν του, τοῦ ἀνασκηθέντος διὰ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγῆς. Ὁ πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς ἀνταστάσεως ταύτης προβαλλόμενος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, ὅτι ἡ καταγγελία τυγχάνει ἄκυρος, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, συνιστᾷ ἀντένστασιν καὶ οὐχὶ ἄρνησιν τῶν ἀποτελούντων τὴν βάσιν τῆς ἀνταστάσεως τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου πραγματικῶν γεγονότων.

Ἡ ἀντένστασις αὕτη τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, ὀρθῶς χαρακτηρισθεῖσα, δὲν εἶναι καταλυτικὴ τοῦ προβαλλομένου δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ διακωλυτικὴ τῆς γενέσεως τοῦ δικαιώματος τούτου. Ὁ ἐνάγων, ἐπικαλούμενος τὴν ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, λόγῳ μὴ τηρήσεως νομίμου τινὸς διατυπώσεως, ἐπιβαλλομένης ὑ-

πό τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἢ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως κ.ἄ., προτείνει γεγονότα, ἀποβλέποντα τὴν ἀπάλειψιν τῶν ἐννόμων συνεπειῶν τῆς καταγγελίας, ἤτοι τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς ὑπερημερίας. Τὰ διακωλυτικὰ ταῦτα γεγονότα τῆς γενέσεως τοῦ δικαιώματος, ἀποτελοῦντα νέους πραγματικοὺς ἰσχυρισμούς, δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἄρνησις, ἀλλὰ θὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνταστάσεως, ὡς προκύπτει ἀμέσως καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 ἐδαφ. β Πολ. Δικ. (πρβλ. σχετικῶς καὶ *Ε. Μιχελάκην*, Ἔνστασις καὶ ἀπάντησις εἰς ἀγωγὴν ἐν ΕΕΝ ιζ' 402, *Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχαὶ σελ. 281, σημ. 7 β).

Ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀνάγοντος μισθωτοῦ ὡς ἀντενστάσεως καὶ οὐχὶ ὡς ἀρνήσεως συνάδει καὶ μὲ τὴν φύσιν τῆς ἀκυρότητος ὡς σχετικῆς, ταττομένης ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις καὶ μόνος κατὰ διάκρισιν δύναται νὰ προτείνῃ ταύτην δι' αὐτοτελοῦς αἰτήσεως ἢ ἀνταιτήσεως ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀγωγῆς, ἐνστάσεως ἢ ἀντενστάσεως κ.ο.κ., οὐχὶ δὲ δι' ἀρνήσεως, ἤτοι δι' ἁπλῆς ἀμφισβητήσεως τῶν ἀποτελούντων τὴν βάσιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου πραγματικῶν γεγονότων. Ἐὰν ὁ ἐνάγων μισθωτὸς δὲν ἀντιτείνῃ δι' ἀντενστάσεως, προβαλλομένης εἴτε καθ' ὑποφορὰν ἐν τῇ ἀγωγῇ, εἴτε κατὰ τὴν συζήτησιν, ὅτι ἡ καταγγελία τυγχάνει ἄκυρος, ἐλλείψει τηρήσεως νομίμου τινὸς διατυπώσεως, ἡ ἀγωγὴ θέλει ἀπορριφθῇ, μὴ δυναμένου τοῦ δικαστηρίου νὰ ἐξετάσῃ αὐτεπαγγέλτως, ἐὰν ἡ καταγγελία τυγχάνῃ ἄκυρος, λόγῳ μὴ τηρήσεως ἁπασῶν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθειμένων διατυπώσεων. Ὁ μισθωτὸς ὅμως διατηρεῖ τὸ δικαίωμα ν' ἀξιώσῃ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἣν καὶ θεωρεῖται ὅτι ἀπελύθη ἀσυμπλήρωτος (ἄρθρ. 306 Α.Κ.), ἐφ' ὅσον δὲν ἐπεκαλέσθη πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας. (Περὶ τοῦ δικαιώματος τούτου ἐπιλογῆς πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, ἐν ΕΕΔ 2, 580 ἐπ.).

Ἀντίθετον ἀκόλουθον πρὸς τὴν ἀνωτέρω φαίνεται ὑποστηρίζων ὁ *Μπαλάτσιος*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 1259, ὅτι ἐπιτρέπεται μεταξὺ τῶν στοιχείων τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ τὴν τήρησιν ἁπασῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945. Ἡ ἄποψις ὅμως αὕτη παραγνωρίζει, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἐπιφέρει ἐν πάσῃ περιπτώσει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μὲ συνέπειαν τὴν καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν προσβάλλῃ τὸ κῦρος ταύτης, ἀνασκῶν τὰς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ἀξιώσεις του ἐντὸς τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946.

3. Τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως φέρει ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης, ὁ ἐπιχειρήσας τὴν δικαιοπραξίαν τῆς καταγγελίας καὶ ἔχων συμφέρον ἐκ ταύτης κατὰ τὸν κανόνα ὅτι ὁ μαχόμενος ὑπὲρ τοῦ κύρους δικαιοπραξίας τινὸς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοῦτο.

Εἶναι ἄλλο ζήτημα ποῖος φέρει τὸ βάρος τῆς προτάσεως ὡρισμένων περιστατικῶν, ἀποτελούντων προϋπόθεσιν τῆς αἰτήσεως ἢ ἀνταιτήσεώς του (Behauptungslast) καὶ ποῖος φέρει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τούτων. Καίτοι κατὰ τὸ κρατοῦν σύστημα συζητήσεως τὸ βάρος τῆς προτάσεως καὶ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως κατὰ κανόνα συμπίπτουν (*Ράμμος* ἐν Glasson Πολ. Δικ. τόμ. 3ος σ. 368), ἐν τούτοις ὑφίστανται ἱκαναὶ ἐξαιρέσεις ἐκ τοῦ κανόνος τούτου *Εὐκλείδου—Παπαδοπούλου* Πολ. Δικ. τόμ. 2ος σελ. 108 σημ. 7). Τοιαύτη ἐξαίρεσις συντρέχει καὶ ἐν προκειμένῳ ἔνθα τὸ μὲν βάρος τῆς προτάσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, οὐσιαστικῆς, φέρει ὁ ἐνάγων μισθωτός, εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ὁποίου ἐναπόκειται ἡ ἐπίκλησις ἢ μὴ τῆς ἀκυρότητος, τὸ δὲ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῆς τηρήσεως τῶν ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεως τῆς καταγγελίας, οἵαι καὶ αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, φέρει ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης, ὁ ἐπικαλούμενος τὴν δικαιοπραξίαν τῆς καταγγελίας πρὸς κατάλυσιν τοῦ ἐπιδίκου δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ἂν ἐγίνετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἐνάγων μισθωτὸς φέρει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀντενστάσεώς του ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, θὰ ἐπεβαρύνετο οὗτος μὲ τὴν ἀπόδειξιν ἀρνητικῶν γεγονότων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀντιβαίνει καὶ πρὸς τὴν φυσικὴν τῶν πραγμάτων πορείαν.

Ἐκδιδομένη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 407|1947 (ΕΕΔ 7, 172) καὶ Α.Π. 173|1951 (ΕΕΔ 10, 568) ἀποφάσεών του, ὁμοίως κριναισῶν καὶ ἀπηχούσας τὰς ὀρθὰς δικονομικὰς ἀντιλήψεις, θέλει συντελέσῃ εἰς παγίωσιν τῆς νομολογίας ἐπὶ ζητημάτων, ἀπασχολούντων τὴν καθ' ἡμέραν πρᾶξιν.

Βασ. Παντ. Βασιλείου
Δικηγόρος

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΕΥ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ σιωπηρὰ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

Θεώρησις ὡς λύσεως συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112/1920, τῆς ἀδικαιολογήτου ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας.— Βραχεῖα ἀπουσία δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας διὰ σιωπηρᾶς καταγγελίας.— Ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ τεχνιτῶν ζαχαροπλαστῶν διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.— Μόνη κύρωσις παραβάσεως ἡ ποινικὴ δίωξις ἐργοδότου καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 174 Α.Κ.

Μετὰ πολλὰς διχογνωμίας καὶ παλινῳδίας τῆς νομολογίας, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αὕτη ἔχει καταλήξει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112/1920 συνάγεται, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον (πλὴν ἀσθενείας, λοχείας) καὶ πέραν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558/1930 ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου (βλέπε Α.Π. 615/1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 106, Α.Π. 806/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 10, 740, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν καὶ θεωρίαν).

Τὴν ἄποψιν ταύτην ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης εἰς τὴν ἐφ' ἧς ἀποφαίνεται συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀποχῆς ἐργαζομένης ἐπὶ 2—3 ἡμέρας ἐκ τῆς ἐργασίας της.

Ἀλλὰ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι εἰς τοῦτο: Διασκώσα τὴν παγίως σχεδὸν κρατοῦσαν ἄποψιν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως περὶ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς περίπτωσιν ἐλλείψεως παρὰ τῷ μισθωτῷ βιβλιαρίου ὑγείας, ἐπιβαλλομένου ἐξ εἰδικῆς διατάξεως (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 928), δέχεται, ὅτι ἐφ' ὅσον, ὡς εἰς τὴν περίπτωσίν της, ὁ νόμος ἐπιβάλλει ποινὰς κατὰ τοῦ ἐργοδότου, συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. ὅτι εἰς ταύτας μόνον περιωρίσθη ἡ κύρωσις ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ δημοσίας τάξεως νόμου (πρβλ. σχετικῶς καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 87/1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 929).

Ἑπομένως εἶναι ἐφαρμοστέοι οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ συνέβαινεν, ἂν ἡ σύμβασις ἐθεωρεῖτο ἄκυρος (βλέπε Α.Π. 63/1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199, *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δικ. ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 292).

Ἡ ἀντίπαλος καὶ κρατήσασα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψις στηρίζεται καὶ αὐτὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἵνα συναγάγῃ τὰς συνεπείας τῆς παραβάσεως ἀπαγορευτικοῦ νόμου, ὀρθῶς βεβαίως, ἀφοῦ ὡς ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ., νοοῦνται αἱ τοιαῦται δημοσίας τάξεως, τῶν ὁποίων ἡ ἐφαρμογὴ δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως, τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν συναγομένων ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου δι' αὐτῶν γενικωτέρου σκοποῦ (Α.Π. 70/1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274, *Α. Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 34).

Τοιαῦται διατάξεις δημοσίας τάξεως εἶναι ἀσφαλῶς αἱ περὶ βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ἐργαζομένων, ἀφοῦ ἀποβλέπουν εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑγείας τοῦ μετ' αὐτῶν συναλλασσομένου κοινοῦ, χαρακτηριστικῶς δὲ αἱ σχετικαὶ διατάξεις (βλέπε ΕΕΔ 10, 928) ἀναφέρονται εἰς τοιούτους συναλλασσομένους μετὰ τοῦ κοινοῦ μισθωτούς.

Ἐνῷ ὅμως τοῦτο εἶναι ἀληθές, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρξῃ παράβασις ἀπαγορευτικῆς διατάξεως, ἵνα ἐντεῦθεν συναχθῇ ἀκυρότης, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐρευνηθῇ καὶ ἂν δὲν συνάγεται ἄλλο τι.

Τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. ἀποδίδει τὸ προϊσχὸν δίκαιον (βλέπε *Γ. Μαριδάκην*, Αἰτιολογ. ἔκθ. εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἄρθρου 49 Προσχεδίου, ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 167) καὶ κατὰ τὸ προϊσχὸν δίκαιον, ἐὰν τὸ δίκαιον ἀπαγορεύῃ δικαιοπραξίαν τινὰ ἢ διατάσσῃ τι ὡς πρὸς αὐτήν, πρέπει νὰ ἐξαγόμενον ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ἀθέτησις ἐπάγεται ἀνίσχυρον, δὲν ἀποκλείεται ὅμως καὶ ἀντίθετος ἑρμηνεία (Windscheid § 70, σημ. 1α).

Κατὰ *Οἰκονομίδην* (Γεν. Ἀρχ. § 4 σημ. 14) πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τηρήσεως τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων γίνεται συνήθως χρῆσις τῶν ἑξῆς μέσων· ἢ ἀπαγγέλλεται ἡ ἀκυρότης τῆς πράξεως ἢ ἐπιβάλλεται ποινὴ εἰς τὸν παραβάτην. Ἐν τῷ πρώτῳ θέματι ὁ νόμος εἶναι lex perfecta καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ lex minus quam perfecta. Ὅσάκις ὁ ἀναγκαστικὸς νόμος δὲν ὁρίζει τὴν ζημίαν, τὴν ἐκ τῆς παραβάσεως αὐτοῦ, ἐπέρχεται ἡ βαρυτέρα, ἤγουν ἡ ἀκυρότης.

Ὁπωσδήποτε εἶναι ζήτημα ἐρεύνης τῆς νομοθετικῆς θελήσεως (πρβλ. *Παπαρρηγοπούλου*, Γεν. Ἀρχ. § 357), ἂν ὁ νόμος περιωρίσθη εἰς τὴν ἐλάσσονα κύρωσιν τῶν ποινῶν, τοῦτο δ' ἄλλως τε ὁρίζει καὶ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ.

Εἰς τὴν ἀρεοπαγιτικὴν νομολογίαν ἐπὶ παρεμφερῶν περιπτώσεων γίνονται δεκταὶ αἱ ἀκόλουθοι λύσεις.

Κατὰ τὴν Α.Π. 63/1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199). (τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁποίας ὑπῆρξε ἀπαγόρευσις ἐργασίας ἀρτεργάτου, λαμβάνοντος χρηματικὴν παροχὴν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 6413/1934), ἡ συναπτομένη σύμβασις εἶναι ἄκυρος, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., καὶ

δέν δύναται νά συναχθῇ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ σχετικὸν ἄρθρ. 6 Ν. 6413|1934 ἐπιβάλλει καὶ ποινάς εἰς τοὺς παρὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ συνάπτοντας συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, ὅτι ἐσκοπήθη δ' αὐτοῦ, ὅπως ἡ συνέπεια τῆς παραβάσεως ταύτης εἶναι μόνον ἡ ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἀκυρότης της τῆς συμβάσεως.

ΑΙ Α.Π. 345|1949, Α' Τμ., (εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542), 597|1949, Β' Τμ., (εἰσηγητὴς *Π. Τζαννετάκης*, ΕΕΔ 9, 58) ἐθεώρησαν ἄκυρον σύμβασιν ἐργασίας μηχανικοῦ, ἀσκοῦντος ἐπίβλεψιν εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐγκαταστάσεις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Β.Δ. 30.1|5.2.1937, ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

Ἡ Α.Π. 394|1951 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1167), ἔχουσα νὰ κρίνῃ περίπτωσιν ἐργασίας ἀλλοδαποῦ, μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, ἐθεώρησεν ὡς ἄκυρον τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ κατὰ παράβασιν τῆς σχετικῆς διατάξεως ἐργαζομένου ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος, μολονότι ὁ σχετικὸς νόμος ἀπαγγέλλει ποινὴν προστίμου κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἀπασχολούντων ἀλλοδαποὺς ἄνευ ἀδείας.

Ἀλλὰ καὶ τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας εἰς τὴν ἀνάλογον περίπτωσιν τῆς παραβάσεως τῶν περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας διατάξεων, παρ' ὅλον, ὅτι ποιναὶ ἐπιβάλλονται κατὰ τοῦ ἐργοδότου, δέχονται παγίως, ὅτι ἡ κατὰ παράβασιν αὐτῶν συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, τοῦτο δὲ διδάσκει καὶ ἡ θεωρία.

Εἰς τὴν νομοθεσίαν ἄλλως τε ἀπαντᾶται ρητῶς νομοθετηθεῖσα καὶ ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως καὶ ἡ ἐπιβολὴ ποινῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου (βλέπε Α.Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν κλπ.», κυρωθέντος διὰ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος).

Βεβαίως εἶναι βαρὺ νὰ ἐπιπίπτουν ἐπὶ τοῦ μισθωτοῦ αἱ βαρεῖαι συνέπειαι τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη (*Δ. Χατζηδάκης*, Ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ Νόμος 2112, ΕΕΔ 1, 814), οἱ προστατευτικοὶ τῶν ἐργαζομένων νόμοι, ὅπως, ἄλλως τε, τελικῶς συμβαίνει διὰ πάντα νόμον, ἐτέθησαν ὄχι μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ καὶ πρὸ παντὸς ὁλοκλήρου τῆς ἐθνικῆς κοινότητος, τῆς ὁποίας σημαντικὸν καὶ πολύτιμον τμῆμα ἀποτελοῦν οἱ ἐργαζόμενοι. Πρὸ τοῦ συμφέροντος τῆς ὁλότητος συνεπῶς εἶναι προφανές, ὅτι τὸ ἰδιαίτερον συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου πρέπει νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἡ ὀρθὴ τοποθέτησις τῶν ἐν λόγῳ ὁρίων ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν δυσχερεστέρων ἔργων τοῦ νομοθέτου πρὸ παντός, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαστοῦ καὶ γενικώτερον παντὸς ἀσχολουμένου μὲ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 1048|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Κανιαβίτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Κεντονικολάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ζάκας, Δ. Κατσένης

Κατ' ἀντιδιαστολὴν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 σαφῶς συνάγεται, ὅτι πᾶσα ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἐκτὸς τῆς ἀσθενείας, ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον παρατείνεται ἀδικαιολογήτως ἐπὶ μακρὸν χρόνον, θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἀπὸ μέρους αὐτοῦ (Α.Π. 305|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 745). Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐφεσίβλητος ἀπουσίασε μὲν ἐπὶ βραχὺ διάστημα 2—3 ἡμερῶν ἐκ τοῦ καταστήματος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἡ ἀπουσία της ὅμως αὕτη δὲν εἶχε τὴν ἔννοιαν ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ἐργασίας της, οὔτε ἦτο ἀδικαιολόγητος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηρὰ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ ἡ ὀλιγοήμερος αὕτη ἀπουσία της εἶχε μόνον τὸν σκοπόν, ὅπως διασκεδασθῇ ἡ δυσμενὴς ἐντύπωσις, ἥτις ἐδημιουργήθη εἰς βάρος της, διότι τὴν παρετήρησε αὐστηρῶς ὁ διευθυντὴς τῆς ἐκκαλούσης, ὅστις τῇ ἐπέρριψε τὴν εὐθύνην, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀστυϊατρικὴ ὑπηρεσία ἔδρε σκεύη τινὰ τοῦ καταστήματος του ἀκάθαρτα. Ὅθεν ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος, ἐστὶν ὁ λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἡ ἐφεσίβλητος ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς τὴν 3.7.1951 καὶ συνεπῶς κατήγγειλε σιωπηρῶς τὴν μετὰ τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας σύμβασιν ἐργασίας.

Κατὰ δεύτερον λόγον ἡ ἐκκαλοῦσα παραπονεῖται ὅτι ἡ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἐφεσιβλήτου σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, διότι αὕτη δὲν ἐκέκτητο, οὐδὲ προσεκόμισε βιβλιάριον ὑγείας καὶ συνεπῶς νομίμως, ἀζημίως καὶ ἄνευ τηρήσεως οἱασδήποτε διατυπώσεως τὴν ἀπέλυσε. Πλὴν τὸ παράπονον τοῦτο ἐστὶν ἀπορριπτέον, ὡς μὴ νόμιμον, καὶ δή: α) Πρωτίστως μὲν ὡς ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδόμενον, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἐπικαλουμένου Β. Δ|τος τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1940 ἐπιτάσσει τὸν διὰ βιβλιαρίων ὑγείας ἐφοδιασμὸν μόνον τῶν «τεχνιτῶν» ζαχαροπλαστῶν, ἐνῷ ἡ ἐφεσίβλητος—ὡς ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, πρὸς ἣν συμφωνεῖ καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο κατὰ τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα—προσέφερεν ἐργασίαν καθαριστρίας ἐν τῷ ζαχαροπλαστείῳ τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας, ἀσχολουμένη ἅμα ἐνίοτε εἰς πλύσιν τῶν σκευῶν τοῦ μπουφὲ τοῦ ἰδίου ζαχαροπλαστείου, δι' ἃς ἐργασίας δὲν ἀπῃτεῖτο ἴδιον βιβλιάριον ὑγείας, τόσον ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄνω Β. Δ|τος, ὅσον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. τῆς 4|16 Αὐγούστου 1928 καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἐκδοθέντος Πρ. Δ|τος τῆς 18|30 Ἰανουαρίου 1930 β) ἐπειδὴ δ' ἄλλως τε, ἐν πάσῃ περιπτώσει, διότι ἡ μεγαλυτέρα κύρωσις ἐκ τῆς προκειμένης ἀθετήσεως συνίσταται μόνον εἰς τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 8 τοῦ προμνησθέντος Β. Δ|τος). Τούτων δεδομένων οὐδεμία ἀκυρότης τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐπέρχεται ἐπὶ τῇ προσλήψει μισθωτῶν κατὰ παράβασιν τοῦ ἄνω Β. Δ|τος, πολλῷ μᾶλλον, ἐφ' ὅσον οὐδεμία κύρωσις θεσπίζεται κατὰ τοῦ προσλαμβανομένου μισθωτοῦ. Ἀλλοία ἐκδοχὴ θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ μόνον, ὅταν ἐκολάζοντο ποινικῶς ἀμφότεροι οἱ συμβληθέντες (Α.Π. 63|1948, ΕΕΔ 7, 199). Ἡ τοιαύτη δὲ λύσις εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸ ἐφαρμοστέον ὧδε ἄρθρον 174 τοῦ Α.Κ., κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ὁ-

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ

Νομοθετικὸς χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ προστατευόμενα πρόσωπα

I

Ὁρισμοὶ Ν. 1653|1951 περὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως προσθέτων ἀστυφυλάκων ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμογῆς Ν. 2112|1920.— Προστασία μόνον τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 1653|1951.

Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ὑπῆρξεν ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεων ἡ φύσις τῆς σχέσεως τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος, τοῦ διοριζομένου κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 4971|1931 ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τῇ αἰτήσει παντὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 820 ἐπ.).

Κατά τὴν μιαν γνώμην, μᾶλλον κρατοῦσαν, ἡ σχέσις ἐλογίζετο ὡς δημοσίου δικαίου καί, προκειμένου περὶ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἀφοῦ ὁ νόμος οὗτος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος οὗτος ἐπὶ προσθέτων ἀστυφυλάκων. Κατὰ τὴν ἄλλην γνώμην, ἀσθενεστέραν ὑποστηριζομένην, ἡ σχέσις ἦναντι τοῦ ἐργοδότου ἦτο ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὑπὸ τὰ νομολογιακὰ ταῦτα δεδομένα ἐξεδόθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 1653|1951 νόμος «περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 εἰς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας» (ΕΕΔ 10, 140).

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον αὐτοῦ τὸ ἐδάφ. β' τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ κωδικοποιημένου Ν. 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως: Οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν), αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ἡ δὲ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἔγγραφον προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα.

Οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἡ ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζονται ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων παρὰ τοῖς ὡς ἄνω προσώποις ὑπὸ τῶν Ν. 2112|1920 καὶ 4558|1930. Τῆς προστασίας τοῦ παρόντος ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των.

Ὁ ἀνωτέρω νόμος, χωρὶς νὰ εἶναι καθαυτὸ ἑρμηνευτικός, εἶναι βέβαιον ὅτι ἔσχεν ὡς ἀφορμὴν (occasio legis) τὴν ὕπαρξιν διχογνωμιῶν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως καὶ σκοπὸν νὰ διαλύσῃ τὰς ἀμφιβολίας περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως (πρβλ. τὴν Α.Π. 594|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 99 ἐπὶ τοῦ Ν.Δ. 381|1947 «περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν ὡς ὑπαλλήλων») καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ κυρίως εἰς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112.

Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ νόμου εἶναι «περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 εἰς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας». Καὶ ναὶ μὲν αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ οἱ τίτλοι τῶν νόμων δὲν ἀποτελοῦσι μέρος τῶν νόμων, οὐδὲ ψηφίζονται παρ' ἡμῖν ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ ἀποκρουσθῇ ἡ ἐκδοχή, ὅτι αἱ ἐπιγραφαί, καίτοι μὴ ἀποτελοῦσαι μέρος τοῦ νόμου, δύνανται οὐχ ἧττον νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἑρμηνευτικὰ στοιχεῖα τῆς ἐννοίας τοῦ κειμένου νόμου (ἴδε *Ν. Δημητρακοπούλου*, Νομικαὶ Ἐνασχολήσεις, Τόμος 4ος, σελ. 162). Ἑπομένως ἡ φράσις τοῦ Ν. 1653|1951 «τῆς προστασίας τοῦ παρόντος ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των» δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν φύσιν τῆς σχέσεως, διότι ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως δὲν συνθέτει τὸν ὅρον «προστασία τοῦ παρόντος», ἀλλ' εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112, ἡ ὁποία καὶ ἀπετέλεσε τὴν κυρίαν ἐπιδίωξιν τοῦ νόμου.

Τὸ διὰ τοῦ Ν. 1653|1951 ἀντικατασταθὲν ἄρθρ. 39 τοῦ Ν. 4971|1931 ὥριζεν, ὅτι ἐπὶ πρόσωπον, αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμός, ὀφείλει, ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ λήξῃ ἡ δαπάνη αὐτοῦ ὑπηρεσία τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων, νὰ δώσῃ περὶ τούτου ἔγγραφον εἰδοποίησιν *πρὸ ἑνὸς μηνὸς* πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀστυνομίας, ὅστις ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει ταύτῃ τερματίζει τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐν λόγῳ ἀστυφυλάκου», ἐνῷ ὁ νόμος 1653|1951 καθορίζει διάφορον τρόπον λύσεως τῆς σχέσεως.

Καί, ἵνα μὴ θεωρηθῇ ἀκριβὲς ἀμφίβολος ἡ ἔννοια τοῦ νόμου 1653|1951 ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ διαδραμόντος χρόνου ὑπηρεσίας τῶν διὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον 2112 προειδοποίησιν καὶ νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἑρμηνεία ὅτι ὁ

ποίου τότε μόνον εἶναι ἄκυρος ἡ δικαιοπραξία, ἡ ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ὅταν ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ περιεχομένου ταύτης δὲν συνάγεται ἄλλο τι, διότι δυνατὸν νὰ προκύπτῃ ἐντεῦθεν—ὡς καὶ ἐν προκειμένῳ συμβαίνει—ὅτι ἡ κατὰ παράβασιν δικαιοπραξία εἶναι καθ' ὅλου ἰσχυρὰ (πρβλ. Γεν. Ἀρχ. κατὰ τὸν Κώδικα *Μπαλῆ* § 59 καὶ ὡς πρὸς τὸ προϊσχὸν ὅμοιον δίκαιον βλ. παρεμφερῶς Α.Π. 82|1931, Θέμ. ΜΒ' σ. 300).

χρόνος τῆς συμβάσεως ἐργασίας θά ὑπολογισθῇ μόνον ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. 1653|1951, διότι ἀπό τούτου δηθεν χαρακτηρίζεται ἡ σχέσις ὡς τοιαύτη συμβάσεως ἐργασίας, ὁρίσθη εἰς τόν νόμον 1653|1951, ὅτι τῆς προστασίας αὐτοῦ ἀπολαμβάνουσιν καί οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες.

Τό συμπέρασμα εἶναι, ὅτι ναί μέν τῆς προστασίας τοῦ νόμου 2112|1920 δέν ἀπολαμβάνουν οἱ ἀστυφύλακες, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐλύθη πρό τοῦ ν. 1653|1951, ὁπότε ἴσχυε τό διαφόρως περί αὐτῆς ὁρίζον ἄρθρ. 39 τοῦ Ν. 4971|1931 (ἔγγραφος *πρό ἑνός μηνός* εἰδοποίησις), ἀλλά κατά τά λοιπά ἡ σχέσις καί αὐτῶν χαρακτηρίζεται ὡς τοιαύτη ἐκ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦ Νομοθέτου τοῦ ν. 1653|1951 προβάντος εἰς ἀποσαφήνισιν τῆς σχέσεως καί ἐπικυρώσαντος τήν ἐν τῇ νομολογίᾳ ὑποστηριχθεῖσαν πρότερον αὐτοῦ ὁμοίαν ἄποψιν, χωρίς φυσικά νά θελήσῃ νά μεταβάλῃ τήν σχέσιν ἀπό δημοσίου δικαίου εἰς ἰδιωτικοῦ τοιούτου, διχοτομῶν ταύτην ἄνευ συστήματος καί λόγου.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 5421|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἐφαρμογήν τοῦ Ν. 2112|1920 ἐπί προσθέτου ἀστυφύλακος, ἀπολυθέντος πρό τοῦ Ν. 1653|1951 καί, ἀφοῦ κρίνει τήν σχέσιν ὡς δημοσίου δικαίου, καταλήγει εἰς τό δι' αὐτόν τόν λόγον ἀνεφάρμοστον τοῦ Ν. 2112.

Ἡ δευτέρα ὑπ' ἀριθ. 5752|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἐφαρμογήν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί προσθέτου ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν, παρασχεθεῖσαν κατά προηγούμενον τοῦ νόμου 1653|1951 χρόνον καί κρίνασα τήν σχέσιν καί πρό αὐτοῦ ὡς τοιαύτην συμβάσεως ἐργασίας ἐφήρμοσε τήν σχετικήν διάταξιν.

Ἀμφιβάλλομεν ὅμως, ἄν ἡ διάταξις αὕτη ἦτο ἐφαρμοστέα ἐν προκειμένῳ, διότι ναί μέν ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλά τό μή τροποποιηθέν ὑπό τοῦ νόμου 1653|1951 σχετικόν ἄρθρον 39 τοῦ Ν. 1971|1931 καθορίζει εἰδικῶς τόν μισθόν τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος κατά τό ἐν αὐτῷ μέτρον, διπλάσιον κανονικῶν ἀποδοχῶν (μισθοῦ καί ἐπιδομάτων) τῶν ἀστυφυλάκων.

Διά νά ἔχῃ ἐφαρμογήν ἡ ἐφαρμοζομένη ὑπό τῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργική ἀπόφασις, θά ἔδει νά ἐφαρμόζωνται γενικῶς ἐπί τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος καί αἱ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ὑπουργικαί περί ἐλαχίστων ὁρίων μισθοῦ ἀποφάσεις, ἐφ' ὧν καί ὁ ὑπολογισμός τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν, ἀλλά τοῦτο δέν δύναται, νομίζομεν, νά ὑποστηριχθῇ, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εἰδικωτέρα διάταξις περί τοῦ ὕψους τοῦ μισθοῦ τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων, ἡ τοῦ ἄρθρ. 39 Ν. 4971|1931.

Ἄν ὁ πρόσθετος ἀστυφύλαξ εἰργάσθη πέραν τῆς συνήθους ἢ συμφωνημένης ἐργασίας καί ἐφ' ὅσον δέν ἰσχύουν διά τήν ἐπιχείρησιν χρονικά ὅρια ἐργασίας, ἔχει τήν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 659 Α.Κ. βοήθειαν νά ζητήσῃ συμπληρωματικήν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ μισθοῦ του καί τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

Αὕτη εἶναι, νομίζομεν, ἄν δέν κάμνωμεν λάθος, ἡ ὀρθή θέσις τῶν προκυπτόντων ζητημάτων.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5421|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Κανδρεβιώτης, Δ. Τρίμης

Κατά τό ἄρθρον 39 τοῦ Ν. 4971|1931 ὁ Ἀρχηγός τῆς Ἀστυνομίας δύναται, ἐάν ἤθελε κρίνῃ προσῆκον, ἐπί τῇ αἰτήσει παντός φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ἀποδεικνύοντος τήν ἀνάγκην τοῦ μέτρου τούτου, ὑποστηριζομένην καί ὑπό τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ τῆς πόλεως, νά ὁρίζῃ πρόσθετον ἀριθμόν ἀστυφυλάκων πρός τήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας εἰς οἱονδήποτε μέρος τῆς δικαιοδοσίας του, δαπάνῃ μέν τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλά ὑπό τάς διαταγάς τοῦ οἰκείου ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ καί ἐφ' ὅσον χρόνον ἤθελε κρίνῃ οὗτος ἀναγκαῖον. Πᾶς τοιοῦτος ἀστυφύλαξ δέον νά ἐφοδιάζεται διά πιστοποιητικοῦ, δυνάμει τοῦ ὁποίου περιβάλλεται διά πασῶν τῶν ἐξουσιῶν, προνομίων καί καθηκόντων τῶν ἀστυφυλάκων, τῶν ἀνηκόντων εἰς τήν ἀστυνομικήν δύναμιν τῆς περί ἧς πρόκειται πόλεως.

Σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ὁ πρόσθετος ἀστυφύλαξ, προσλαμβανόμενος διά μονομεροῦς πράξεως τῆς ἁρμοδίας Διοικητικῆς Ἀρχῆς (Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας), διεπόμενος ὑπό τῶν κανόνων τοῦ δημοσίου δικαίου, ὑφ' ὧν καί οἱ λοιποί ἀστυφύλακες διέπονται, καί ὢν τεταγμένος διά τήν ἐκπλήρωσιν τῶν δημοσίων σκοπῶν τοῦ Κράτους, ἤτοι τήν τήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας, συνδέεται μετά τοῦ Δημοσίου διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἤτοι τυγχάνει ἔκτακτος δημόσιος ὑπάλληλος. Τόν χαρακτῆρα τῆς σχέσεως ταύτης δέν μεταβάλλει τό γεγονός ὅτι τήν δαπάνην τῆς ἀμοιβῆς τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων φέρει ὁ αἰτησάμενος τόν διορισμόν καί οὐχί τό Δημόσιον (Γνωμοδ. Νομ. Συμβ. 718|47, ΕΕΔ 6, 756, 83|1941 ΕΕΔ 1, 817, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 673|45, ΕΕΔ 4, 240, ἀποφασις ἡμῶν 1205|1949, ΕΕΔ 8, 832. Ἐπί παρεμφερούς θέματος Α.Π. 118|39, ΕΕΝ στ' σ. 361 καί *Ἀγγελοπούλου* Δίκ. Πολ. Ὑπαλλήλων, ἔκδ. β' σελ. 57-58). Συνέπεια τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως ταύτης ὡς δημοσίου δικαίου τοιαύτης εἶναι, ὅτι ὁ πρόσθετος ἀστυφύλαξ δέν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|20, ὡς καί ὅτι αἱ ἐν γένει ἀξιώσεις αὐτοῦ δέν δύνανται νά εἰσαχθῶσι κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', διότι προϋπόθεσις τούτου εἶναι ἡ ὕπαρξις συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας (σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου).

Ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος 1653|1951, δι' οὗ ἀντικατεστάθη τό ἐδάφιον β' τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ Κῶδ. Ν. 4971|1931 καί ὡρίσθη, ὅτι οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπό τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρός τό πρόσωπον, αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμός των, ἡ δέ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διά διαταγῆς

τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἔγγραφον προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐτέθη νέας κανὼν δικαίου, θεσπισθέντος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ μέχρι τοῦ νόμου τούτου κρατοῦντα, μεταξὺ προσθέτου ἀστυφύλακος καὶ τοῦ αἰτησαμένου τὸν διορισμὸν φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ὅτι καταρτίζεται σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας. Ὁ νόμος οὗτος ἰσχύει καὶ καταλαμβάνει τὰς μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καταρτιζομένας σχέσεις. Ὡς πρὸς τὰς πρὸ τοῦ νόμου τούτου ὑφισταμένας σχέσεις ὡρίσθη, ὅτι τῆς προστασίας τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἀπολαμβάνουν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των, ἐξ οὗ καὶ κατ' ἀντιδιαστολὴν ἕπεται, ὅτι διὰ τοὺς μὴ ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 1653|9.11 Ἰανουαρίου 1951 προσθέτους ἀστυφύλακας δὲν ἐφαρμόζεται ὁ νόμος οὗτος καὶ ἡ σχέσις τούτων τυγχάνει δημοσίου δικαίου.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι, πρατάσει τῆς ἐναγομένης, προσελήφθη ὡς πρόσθετος ἀστυφύλαξ τὴν 1ην Αὐγούστου 1947 καὶ διετέθη διὰ τὴν φύλαξιν τοῦ κεντρικοῦ ἐργοστασίου ἠλεκτροπαραγωγῆς, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν δὲ ταύτην ὑπηρέτησε μέχρι τῆς 9 Νοεμβρίου 1950, ὅτε καὶ ἀπελύθη, καὶ αἰτεῖται ἀποδοχὰς δύο μηνῶν διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ χορήγησιν τῆς ἀδείας τοῦ ἔτους 1950, προσαύξησιν διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίαν του καὶ ἐπίδομα ἐπιφυλακῆς.

Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ ὅμως ἐν τῇ ἀγωγῇ διατυπώσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ὡς ἄνω ἐκτεθέντα, συνάγεται, ὅτι ἡ καταρτισθεῖσα σχέσις, λήξασα πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 1653|1951 καὶ μὴ ὑπαγομένη εἰς τὰς διατάξεις τούτου, τυγχάνει δημοσίου δικαίου τοιαύτη καὶ ἐκ τούτου ἡ ἀγωγὴ αὕτη, εἰσαγομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ἀπορριπτέα κρίνεται, λόγῳ ἐλλείψεως δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ταύτης.

II

Χαρακτηρισμὸς σχέσεως προσθέτου ἀστυφύλακος καὶ πρὸ τοῦ Ν. 1653|1951 ὡς τοιαύτης συμβάσεως ἐργασίας. — Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν. — Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 25826|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. — Ἀνεμφησίστον ἀμοιβῆς πρὸς καταβαλλομένας ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5752|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'.
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Θεοδωράπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπούρας, Δ. Παληγιαννάκος

Κατὰ τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1653|1951 ἀντικατασταθὲν β' ἐδάφ. τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ νόμου 4971|1931 ὁρίζεται, ὅτι οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἡ ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζονται ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων παρὰ τοῖς ὡς ἄνω προσώποις ὑπὸ τοῦ νόμου 2112|1920 καὶ 4558|1930, τούτων θεωρουμένων ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των ὡς τελούντων ἐν συμβάσει ἐργασίας ὁρίστου χρόνου διαρκείας, ὡς καὶ ὅτι τῆς τοιαύτης προστασίας ἀπολαμβάνουσι ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ οἱ ἤδη κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 1653|1951, ἤτοι 19.1.1951, ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των. Διὰ τῆς νομοθετικῆς ταύτης διατάξεως πρόδηλον εἶναι, ὅτι ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, διωκεῖται ἡ ἐπίλυσις τῆς ἐν νομολογιακῇ ἐρεύνῃ τοῦ ζητήματος ζωηρᾶς ἀναφυείσης διχογνωμίας περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῆς ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 39 τοῦ νόμου 4971|1931 θεμελιουμένης συμβάσεως ἐργασίας, χαρακτηριζομένης ταύτης ὡς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον ἀφορᾷ τὴν βαρύνουσαν ἀπὸ ἀποψεως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τούτου ἐναντὶ τῆς σχέσεως τῶν ὡς ἄνω διοριζομένων πρὸς τὸ Κράτος ἐργασιακὴν ἀναφορὰν τούτων πρὸς τὰ διὰ τῆς ἐργασίας των ἐξυπηρετούμενα πράσωπα (βλέπε νομολογιακὴν ἀμφισβήτησιν τοῦ ζητήματος ἐν ΕΕΔ 8, σ. 820, 821 καὶ 823). Ἀποψις ἥτις καὶ ἦτο ἡ ὀρθοτέρα. Ὅτι τοιαύτη ἐστὶν ἡ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην ἔννοιαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἐπέκτασις τῆς προστασίας τῶν Ν. 2112|1920 καὶ 4558|1930 ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν ἢ τοῦ ὡς ἀνωτέρω χαρακτηρισμοῦ τῆς ὡς εἰρῆσθαι σχέσεώς των, τοσοῦτον μᾶλλον, ἐφ' ὅσον οἱ ἐν λόγῳ νόμοι ἐφαρμογὴν ἔχουσι, κατὰ παγίαν ἄποψιν, ἐπὶ τῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου συμβάσεων ἐργασίας.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων δέον ὅπως ἡ ὡς ἄνω ἀναφερομένη διάταξις καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως αὐτῆς ὡς ἑρμηνευτικῆς ἢ μὴ χαρακτηρισμοῦ ταύτης ὡς τοιαύτης (βλ. μελέτην ***Σ. Μπκούσου*** ἐν Θέμιδι ΞΒ' σ. 689) θεωρηθῇ ὡς ἔχουσα ἀναδρομικὴν δύναμιν, δοθέντος ὅτι ἡ ἐπίλυσις τῆς ὡς ἄνω νομολογιακῆς ἀμφισβητήσεως ἀποτελεῖ λόγον ἐπιβάλλοντα τὴν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν εἰς τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου ἡ εἰδικωτέρα αὕτη διάταξις ὅτι στῆς προστασίας τοῦ παρόντος ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των» ὑποδηλοῖ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου περὶ μὴ περιορισμοῦ τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω διατάξεως καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης μελλόντων νὰ διορισθῶσιν ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων, ἀλλὰ καὶ ἐπεκτάσεως ταύτης καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ ταύτης ὑφισταμένων σχέσεων, περὶ ἀναδρομικῆς δηλονότι ἰσχύος τῆς διατάξεως ταύτης. Ἡ περὶ τούτου δὲ βούλησις τοῦ Νομοθέτου δέον ὅπως μὴ θεωρηθῇ ὡς ὑπάρχουσα ὑπὸ περιορισμένην ἔννοιαν, ἤτοι περὶ ἰσχύος τῆς διατάξεως ταύτης μόνον ἐπὶ τῶν «καὶ ἤδη ὑπηρετούντων» προσθέτων ἀστυφυλάκων, ἤτις ἔννοια καὶ συνιστᾷ περιωρισμένην ἀναδρομι-

κήν ἰσχύν ταύτης, ἀλλ' ὡς ἐκτεινομένη καὶ πέραν τοῦ ὁρίου τούτου, ἤτοι ὡς περιλαμβάνουσα καὶ τὰς σχέσεις τῶν προσώπων, ἅτινα ἐν τῷ παρελθόντι ὑπηρέτησαν ὡς πρόσθετοι ἀστυφύλακες, νῦν δὲ δὲν ὑπηρετοῦσι. Ἡ περὶ τοιαύτης ἀναδρομικότητος ἔκδοχὴ εὑρίσκει ἱκανὸν ἔρεισμα καὶ εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἄλλως ἠθέλομεν εὑρεθῆ πρὸ διχοτομημένης ἀντιμετωπίσεως τοῦ ὅλου ζητήματος, ἐφ' ὅσον διὰ τὰς πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς διατάξεως ταύτης σχέσεις τῶν ὡς ἄνω προσώπων δὲν ἀποκλείεται νὰ προσδοθῇ ὁ χαρακτὴρ αὐτῶν ὡς συμβάσεων δημοσίου δικαίου, ἐνῷ διὰ τὰς μετέπειτα τοιαύτος ἀποκλείεται ὁ τοιοῦτος αὐτῶν χαρακτηρισμός. Τοιαύτη ἀντιμετώπισις τοῦ ζητήματος ἀναμφιβόλως θέλει συνιστᾷ παράδοξον ἀντίληψιν καὶ τακτικὴν οὐχὶ τοσοῦτον εἰθισμένην τῷ συγχρόνῳ νομοθέτῃ. Ὑπὸ τὴν ἀντίληψιν τῆς τοιαύτης νομοθετικῆς προθέσεως θὰ ἦτο δυνατὸν ἡ ἀναδρομικότης τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω διατάξεως νὰ γίνῃ παραδεκτὴ καὶ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς φύσεως ταύτης ὡς ἑρμηνευτικοῦ νόμου, βάσει τῆς ὑποστηριζομένης γνώμης ὅτι διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν νόμου τινὸς ὡς ἑρμηνευτικοῦ δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ὁ ρητὸς αὐτοῦ χαρακτηρισμὸς ὡς τοιούτου, ἅτε ἀρκοῦντος τοῦ σιωπηροῦ τοιούτου ἀντιθέτως (βλ. *Σ. Μανούσου*, αὐτ. σελ. 689 σημ. 64 καὶ 65).

Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἁρμοδίως εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, ἀπορριπτομένων τῶν ἐναντίων ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ἀποφάσεως τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας Ὑπουργῶν, ἥτις ἑρμηνεύουσα διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτῆς 2 τὸ ἄρθρον 5 τῆς 18310|1946 ἀποφάσεως αὐτῶν ὁρίζει, ὅτι «τῆς δι' αὐτῆς καθορισθείσης κατὰ 25ο|ο προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀπασχολουμένων κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (22-06) μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας δικαιοῦνται πάντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν καὶ τῆς κατὰ μόνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεώς των κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὥρας» σκοπεῖται ἁπλῶς ἡ καταφατικὴ ἐπίλυσις τῆς ἐκ τῆς ἑρμηνευομένης ὡς ἄνω διατάξεως προκυφάσης ἀμφισβητήσεως, ἤτοι ἐὰν αὕτη ἐφαρμογὴν ἔχῃ καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες εἰδικῶς προσελήφθησαν, ὅπως παρέχωσι νυκτερινὴν ἐργασίαν (λ. χ. νυκτοφύλακες), ὡς καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες δὲν παρέχουσι κατὰ τρόπον συνεχῆ, ἀλλὰ διακεκομμένον καὶ ἐμπιπτικόν, ἥτις ἐπίλυσις καὶ ἀπορρέει ἐξ αὐτῆς ταύτης πράγματι τῆς ὀρθῆς ἑρμηνείας τῆς ὡς ἄνω διατάξεως (βλ. Ἀντιθέτως Πρωτ. Πειρ. 444|1948 ἐν ΕΕΔ 7, 524, ὡς καὶ 3515|1948 ἐν ΕΕΔ 8, 224, Α.Π. 414|1950, Πρωτ. Πειρ. 647|1949 ἐν ΕΕΔ 8, 409), οὐχὶ δὲ ἡ ἀναδρομικὴ αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν, διὰ νὰ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ (καὶ τοῦτο ἐν ἐλλείψει ἐνναεῖται ἀποχρώσης αἰτίας πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμόν, ὡς καὶ ἐν ὑπερβάσει εὐλόγων ὁρίων χρονικοῦ προσδιορισμοῦ τοιούτων (Σ.Ε. 706|1951 ἐν ΕΕΔ 10, 526) ὅτι αὕτη ἐπιτάσσει πέραν τῆς διὰ τοῦ νόμου 28|1944, ἐφ' οὗ καὶ ἐρείδεται, παρασχεθείσης τοῖς ὡς ἄνω Ὑπουργοῖς ἐξουσιοδοτήσεως, συνισταμένης εἰς τὸν διὰ τὸ μέλλον καθορισμὸν τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ δὴ πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου τούτου καὶ συνεπῶς ὅτι αὕτη τυγχάνει ἀντισυνταγματική) (Σ.Ε. 201|1950 καὶ 30|1951), καθ' ἃ ἀβασίμως ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται. Ἡ ἐν λόγῳ δὲ εἰδικὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις δέον νὰ θεωρηθῇ ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων (Α.Π. 414|1950 ἐν ΕΕΔ 9, 690 καὶ Σ. Ἀμερικάνου, Κῶδιξ Ἐργ. Δικαίου Γ' 217), καὶ ἐφαρμογὴν ἔχουσα καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης σχέσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐναγόντος βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 28|1944 διαγραφομένης ρυθμίσεως, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ ρηθέντος χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως ἀνακύπτει ἀναγκαίως ἡ ἐφαρμογὴ τῆς 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ὡσαύτως ἡ ὡς ἄνω 25825|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις κατὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω διάταξίν της, ὡς καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 § 2, ἡ δι' αὐτῆς καθορισθεῖσα προσαύξησις μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίων δὲν συμψηφίζεται (ὀρθότερον δὲν καταλογίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας ταύτων ἀποδοχάς), δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄκυρος, καθ' ὃ ἀντικειμένη ἀμέσως ἢ μὴ πρὸς τὸν δημοσίας τάξεως κανόνα τοῦ ἄρθρ. 680 § 3, ἄποψις, ἥτις γίνεται δεκτὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ὑπερωρίων ἀξιώσεως (ἐφ' ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος τυγχάνει ἡ ἀτομικὴ σύμβασις περὶ καταβολῆς μισθοῦ πέραν τῶν νομίμων), δὲν ὑφίσταται δὲ εἰδικὴ συμφωνία μεταξὺ τῶν διαδίκων περὶ τοῦ ἐναντίου (Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ 9, 516, Πρωτ. Ἀθ. 3256|1951 ΕΕΔ τόμ. 10 σ. 845, Σ. Ἀμερικάνου Ι σ. 228 καὶ 205, ὡς καὶ σ. 139 καὶ 145). Εἰδικώτερον δὲ ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ συμψηφισμοῦ ὡς ἄνω διάταξις ἱκανὸν ἔρεισμα εὑρίσκει καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 664 § 1 Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 44 τοῦ νόμου 94|1930, ἰσχόντος ὡς δικονομικοῦ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Νόμου, *Κ. Κουκάδ*ης), κρινομένου ὅτι ἡ ὡς ἄνω διδομένη προσαύξησις τυγχάνει ἀπολύτως ἀναγκαία εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του λόγῳ λαμβανομένου χαμηλοῦ μισθοῦ. Διὰ τῆς τοιαύτης ὅθεν ἀπαγορεύσεως οὐδεμία καταστρατήγησις νόμου ἐπέρχεται, ἀβασίμων καὶ ἀπορριπτέων ὅθεν ὡς τοιούτων κρινομένων τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου καὶ εἰδικώτερον τῶν ἀναφερομένων περὶ συμψηφισμοῦ τῶν αἰτουμένων πρὸς καταβληθείσας ἀνωτέρας τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν ἐβεβαιώθημεν περὶ καταβολῆς τοιούτων ἀνωτέρων ἀποδοχῶν, ἀπορριπτέος δὲ ἐστὶ καὶ ἀβάσιμος νόμῳ ὢν ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ ἀναζητήσεως τῶν ἐπὶ πλέον δοθέντων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς 25825|1951 ὡς εἴρηται ὑπουργ. ἀποφάσεως τὰ τυχὸν καταβληθέντα μέχρι σήμερον κατὰ διάφορον ὑπολογισμὸν τοῦ διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένου δὲν ἀναζητοῦν-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Προστασία Ν. 751|1948 καὶ διαδικασία νομιμοφροσύνης κατ' Α.Ν. 516|1948

Ἀναγκαία διὰ τὴν ὡς ὑπαλλήλων πρόσληψιν προσώπων προστατευομένων ὑπὸ Ν. 751|1948 μόνον ἡ βάσει τῶν καθοριζομένων ὑπὸ Ν. 751|1948 ὅρων ἐκδιδομένη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως. — Δημιουργία διὰ μόνης ἀποφάσεως δικαιώματος τοποθετουμένων πρὸς κατάληψιν θέσεως καὶ ὑποχρεώσεως ἐργοδοτῶν πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως. — Ἀνεφάρμοστον διαδικασίας περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης κατ' Α.Ν. 516|1948.

Τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέροντος ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 45|1951 Α' Τμήματος ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητής Κ. Καυκᾶς, ΕΕΔ 10, 304) ἐκρίθη, ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», κυρωθέντα ὑπὸ τοῦ ΜΘ' τῆς 17|19 Ἀπριλίου 1948 Ψηφίσματος, ἀποδείξεως τῆς νομιμοφροσύνης τῶν διοριζομένων εἰς τὰ ἐν τῷ Α.Ν. 516|1948 νομικὰ πρόσωπα κλπ. ὑπάγονται καὶ οἱ κατὰ τὸν Α.Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658) περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (ἤδη Α.Ν. 1836|1951, ΕΕΔ 10, 584) ἀναγκαστικῶς διοριζόμενοι.

Διάφορον ἤδη γνώμην πρὸς ἐκείνην τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἔχει ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος (βλέπε καὶ τὰς συμφώνους ἐν ΕΕΔ 10, 303 ἐπ. ἐκτενεῖς σημειώσεις μας).

Τὸν λόγον ἔχει ἤδη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀρείου Πάγου 471|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόρος ὁ κ. **Ι. Χριστόπουλος**

Φέρεται πρὸς κρίσιν ἡ διαφορὰ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 45|1951 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 538|1950 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν περαιτέρω τῆς ὑποθέσεως συζήτησιν.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3, 6, 7, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1196|1949 καὶ 8 τοῦ Νόμου 751 τῆς 4|10 Αὐγούστου 1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως», δι' οὗ σκοπεῖται ἡ προστασία, δι' ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως, τῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρετησάντων καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπολυθέντων, συγκεντρούντων δὲ συνάμα τὰς ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀξιουμένας ἰδιότητας, σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τὴν ὡς ὑπαλλήλων πρόσληψιν τούτων ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 αὐτοῦ μνημονευομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰμὴ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦτου προκαθοριζομένων ὡς ἀναγκαίων ὅρων ἐκδιδομένη παρὰ τῶν τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ Συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως. Οὕτω διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως ἐπεχούσης, δημιουργεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν δικαίωμα τῶν τοποθετουμένων πρὸς κατάληψιν τῆς εἰς ἣν τοποθετοῦνται θέσεως, ἐξ ἑτέρου δὲ ἀντίστοιχος τῶν ἐργοδοτριῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ὑποχρέωσις πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐταῖς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεώσεων. Ὅθεν, τοῦ Νόμου μὴ ἀξιοῦντος περαιτέρω διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς προσλήψεως καὶ ἕτερα στοιχεῖα, ἀλλὰ περιοριζομένου ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ὑπ' ὄψιν τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν τοποθέτησιν συμβουλίου πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεώς του τιθέμενα ἔγγραφα στοιχεῖα, τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐν οἷς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς (ἐδάφιον γ' αὐτοῦ), οὐδόλως δι' αὐτὴν ἀπαιτεῖται καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ προγενεστέρου αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος κυρωθέντος, γενικὰς δὲ διατάξεις περιέχοντος, ἀναγκαστικοῦ νόμου 516 (τῆς 8|8 Ἰανουαρίου 1948) «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 7|8 Μαΐου 1948 Βασ. Διατάγματος. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται ἰδίᾳ ἐκ τοῦ διαληφθέντος σκοποῦ τοῦ νόμου 751|1948, συνισταμένου, κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγησαμένου τοῦτον Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, εἰς τὴν κάλυψιν τῆς πλέον ἐπειγούσης ἀνάγκης τῆς τοποθετήσεως καὶ ἀπασχολήσεως εἰς ἐργασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων...», πρὸς οὓς, παρασχόντας οἱονεὶ ἔμπρακτον ἀπόδειξιν τῆς

ται, δοθέντος ὅτι ἡ προκειμένη ἀνταγωγικῶς εἰσαγομένη ἀξίωσις δὲν εἶναι ἰδιωτικὴ ἀξίωσις πηγάζουσα ἐκ συμβάσεως ἐργασίας.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ἐναγομένη δέον νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τῆς αἰτουμένης λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας τοῦ τελευταίου προσαυξήσεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ

Χρόνος ένάρξεως καταβολής εισφορών έργοδοτών πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως

Γέννησις ἀξιώσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν πρὸς πληρωμὴν εἰς αὐτὸ εἰσφορῶν ἡσφαλισμένων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπέρχεται μετὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 292|1950 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*) καὶ Α.Π. 56|1951 Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Δ. Παπαναστασίου*) (ΕΕΔ 10, 418).

Συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τῆς Α.Π. 56|1951 Β' Τμήματος.

Ἀρείου Πάγου 429|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μπέης Ἀντωνόπουλος, Π. Ζήσης, Κ. Πατρωνικόλας, Α. Καλαβεζούρης, Δ. Διτζεφόπουλος, Σ. Πάλλης

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 292|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἀου Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ὁμοίας τοῦ Β' Τμήματος, ἡ μεταξὺ τῶν Τμημάτων ἀνακύψασα διαφωνία περιορίζεται εἰς τὸ ἐὰν αἱ Ἑταιρίαι Πετρελαιοειδῶν ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ των τὰς εἰσφορὰς τῶν ἡσφαλισμένων, τὰς ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5α' τοῦ Ἱδρυτικοῦ αὐτοῦ Διατάγματος πρὸς 3 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς Ἱδρύσεως ταύ Ταμείου τούτου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 7ης Φεβρουαρίου 1944, ὅτε ἐδημοσιεύθη τὸ διάταγμα τοῦτο ἢ ὅτι αὗται ἔχουσι τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην διὰ μόνον τὰς ἀποδοχὰς τὰς καταβαλλομένας αὐτοῖς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῇ 3 Ἰουλίου 1947 τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ὁποίου ὡρίσθη, ὅτι αὗται ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ὑποχρεοῦνται νὰ τὰς παρακρατῶσιν.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1943 Διατάγματος (ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 912 τοῦ 1942 καὶ κυρωθέντος ἐξ ὑπαρχῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 τῆς 30 Μαΐου 1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 21 φύλλον τῆς 7ης Φεβρουαρίου 1944 τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως), δι' οὗ καθωρίσθησαν αἱ πόροι τοῦ δι' αὐτοῦ ἱδρυομένου Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν, ὡς συνιστάμενοι: α) εἰς εἰσφορὰν τῶν ἡσφαλισμένων πρὸς 3 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν, β) ἐξ ἰσοποσοῦ πρὸς αὐτὴν συνεισφορᾶς τῶν ἐργοδοτῶν καὶ γ) ἐκ τῶν παροχῶν τοῦ πρώτου μηνὸς παντὸς προσώπου προσλαμβανομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἑταιριῶν τούτων μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Διατάγματος, ἐκ τοῦ ἄρθρου 6, 1γ' τοῦ ἰδίου, δι' οὗ ὡρίσθη ὅτι διὰ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἐγκριθησομένου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου τοῦ 1935, θέλει ὁριοθῆ ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως, διαχειρίσεως καὶ διαθέσεως τῶν πόρων τοῦ Ταμείου καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ τοποθετήσεως ἐν γένει τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1947 προσωρινοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ ἄνω Ταμείου, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 87 (Τεῦχος Βον) τῆς 3ης Ἰουλίου 1947 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δι' οὗ ὡρίσθη, ὅτι κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους αἱ ἑταιρίαι ὑποχρεοῦνται νὰ παρακρατῶσι τὰ τμήματα τῶν εἰσφορῶν τὰ βαρύνοντα τούτους καὶ νὰ καταθέτωσι ταῦτα μετὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν συνεισφορῶν μετὰ 10ήμερον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ αἱ κυρώσεις αἱ ἐπιβαλλόμεναι εἰς τὰς ἑταιρίας διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως των ταύτης, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ μὲν ἀξίωσις τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου, ὅπως ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν ἡσφαλισμένων τὴν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 α' τοῦ Διατάγματος βαρύνουσαν αὐτοὺς καὶ καθοριζομένην εἰς 3 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν εἰσφορὰν ἐγεννήθη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, ἤτοι τῆς 7ης Φεβρουα-

---

νομιμοφροσύνης των διὰ τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας καὶ τῶν θυσιῶν, εἰς ἃς κατὰ ταύτην ὑπεβλήθησαν, ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ παράσχῃ ἄμεσον ἐπικουρίαν, κατόπιν ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης αὐτῶν, γενομένου μόνον καθ' ὃν τρόπον ὁ μνησθεὶς νόμος 751|1948 διαγράφει ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοποθετήσεως καὶ οὐχὶ διὰ τῆς βραδείας διαδικασίας τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 516|1948, μὴ ἔχοντος ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ θέμα, ὅπερ ἐσκόπησε νὰ ρυθμίσῃ.

Τοιαύτην ἔχον τὸ Τμῆμα τοῦτο γνώμην εὑρίσκεται ἐν διαφωνίᾳ πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45|1951 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως του κρίσιν, δι' ὅπερ δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ λύσις τοῦ ἀνωτέρω νομικοῦ ζητήματος εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου ΧΜΖ'|1877 πρὸς ἄρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων ἀναφυείσης διαφωνίας.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Περιπτώσεις κεκτημένου καὶ ἀπαιτητοῦ δικαιώματος καὶ δικαστικὴ προστασία.

Ἄρθρ. 127 Εἰσαγωγικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Α.Ν. 2783|1941. — Δικαίωμα ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ὑφισταμένου ἐννόμου συμφέροντος.— Ἀσυγχώρητον ὅμως ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ δικαίωμα εἶναι κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν καὶ ἔχει ὁ δικαιοῦχος πρὸς προστασίαν του καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, ἐκτὸς ὅν προβάλλωνται ἰδιαίτεροι λόγοι.— Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως ὑπὸ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου. — Ἀνάκλησις ὑπὸ δικαστηρίου παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως, κατ' ἄρθρ. 180 Πολ. Δικ.

Ζωηρὸν εἶναι τὸ θεωρητικὸν καὶ ἰδίᾳ τὸ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐν σχέσει πρὸς τὸ δικαίωμα ἐγέρσεως ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς.

Εἶναι δεδομένον ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783|1941 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν ἐννόμου συμφέροντος καὶ δὴ ἀβεβαιότητος, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὕπαρξιν ἢ ἀνυπαρξίαν ἐννόμου τινὸς σχέσεως κλπ. ἐπαγούσης ἡ δυναμένης νὰ ἐπαγάγῃ ζημίαν εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ μὴ δυναμένης νὰ τεθῇ ἐκποδὼν ἄλλως πως ἢ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπάρξεως ἢ ἀνυπαρξίας τῆς ἐννόμου σχέσεως (Glasson — Tissier — Morel, Πολ. Δικ. μετάφρ. *Γ. Ράμμου*, τ. Α' 177, σελ. 534, *Γ. Ράμμος*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἐκδ. 1948, σελ. 72, *Γ. Μητσόπουλος*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, ἐκδ. 1947, σελ. 105, ἔνθα ἐρευνᾶται καὶ πότε πρέπει νὰ ὑφίσταται τὸ συμφέρον, Α.Π. 189|1949, ΕΕΔ 8, 432).

Ὡς πρὸς τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ δικαίωμα εἶναι κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν καὶ ἔχει οὗτος πρὸς προστασίαν του καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, τὸ ὁποῖον δέχεται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, (ἐκτὸς ὑπάρξεως ἰδιαιτέρων λόγων), παρατηρεῖται (*Γ. Μητσόπουλος*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 131), ὅτι ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 127 Εἰσαγωγ. Νόμου συνάγεται, ὅτι ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ δίδεται αὐτοτελῶς ἐναντι τῆς καταψηφιστικῆς, διότι, καθ' ὃν λόγον ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀναγνωριστικὴν ἀγωγὴν καὶ ἂν ἔτι ἡ τοιαύτης ἐννόμου σχέσεως ἀξίωσις δὲν εἶναι γεγεννημένη (ἄρθρ. 127, πρβλ. καὶ Α.Π. 879|1948), κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ ἐγερθῇ ἀναγνωριστικὴ ἀ-

---

ρίου 1944, ἀφ' ἧς οἱ ἠσφαλισμένοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν αὐτοῖς τῷ Ταμείῳ ἡ ἀξίωσις ὅμως τοῦ ἰδίου Ταμείου, ὅπως ἀπαιτήσῃ τὴν εἰς αὐτὸ πληρωμὴν τῶν εἰσφορῶν τούτων ἀπὸ τὰς Ἑταιρίας Πετρελαιοειδῶν ἐγεννήθη τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 3ης Ἰουλίου 1947 καὶ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου καταβαλλομένας τοῖς ἠσφαλισμένοις καὶ δεδουλευμένας ἀποδοχάς, διότι ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου αἱ ἑταιρίαι ἦσαν ὑπόχρεοι, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 17 τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ, νὰ παρακρατῶσι τὰς εἰσφορὰς ταύτας καὶ τὰς καταθέτωσι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου. Ἀπὸ τοῦ χρόνου ἑπομένως τούτου ὑποχρεοῦνται αἱ ἑταιρίαι νὰ καταβάλλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον τὰς ἄνω εἰσφορὰς, ἐφ' ὅσον δὲν κατέθεσαν αὐτὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου καὶ δὴ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀσφαλισμένων τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς μετὰ τὸν χρόνον τοῦτον.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 5γ' τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 1022 τοῦ 1946 δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἀντίθετον συμπέρασμα, διότι αὕτη ἔχει τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οἱ ἐργοδόται εἶχον ἤδη κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλλωσι καὶ τὸ βαρῦνον τοὺς ἠσφαλισμένους μέρος τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν καὶ καθυστεροῦσι τὴν καταβολὴν τούτων, ἑπομένως διὰ τὰς Ἑταιρίας Πετρελαιοειδῶν οὐδεμίαν ἔχει τοῦτο ἐφαρμογήν, ἀφοῦ αὗται, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, μόνον ἀπὸ τῆς 3ης Ἰουλίου 1947 ὑποχρεοῦνται τὸ πρῶτον νὰ καταβάλλωσι εἰς τὸ Ταμεῖον τὰς βαρυνούσας τοὺς ἠσφαλισμένους εἰσφορὰς, μὴ καθυστεροῦσαι συνεπῶς ταύτας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου.

Διὰ ταῦτα

Ἄγρον τὴν μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφωνίαν.

Ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν, ὅπως ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν ἑταιριῶν τούτων τὴν εἰς αὐτὸ πληρωμὴν τῶν πρὸς αὐτὸ εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἐκ 3 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν, ἐγεννήθη τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 3ης Ἰουλίου 1947 καὶ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου δεδουλευμένας καὶ καταβαλλομένας τοῖς ἠσφαλισμένοις ὑπὸ τῶν ἑταιριῶν ἀποδοχάς, ἀφ' οὗ χρόνου εἶσιν ὑπόχρεοι αἱ ἑταιρίαι νὰ καταβάλλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον τὰς εἰσφορὰς ταύτας.

γωγή και όταν ή αξίωσις είναι γεγεννημένη, άρκεί νά ύφίσταται ἔννομον πρὸς ἀναγνώρισιν συμφέρον, ὅπερ δέον νά νοηθῇ ὡς ὑπάρχον, ὅταν τελῇ ἐν ἀβεβαιότητι τὸ δικαίωμα, ἔστω καὶ ἂν θά ἦτο προτιμητέα ἡ διά τῆς καταψηφίσεως ἄρσις τῆς ἀοριστίας.

Ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ἠκολούθησε τὴν ἐν Γερμανίᾳ κρατοῦσαν ὁμοίαν πρὸς τὴν αὐτῆς ἔκδοχήν (βλέπε σχετικῶς *Γ. Μητσόπουλον*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 128, ἔνθα γίνεται εὐρεῖα ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος, παρατίθεται δὲ καὶ ἡ ἀντίθετος πρὸς τὰ ἐν Γερμανίᾳ κρατοῦσα γνώμη τῶν δικαστηρίων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς).

Ἄξιον προσοχῆς εἶναι τὸ ἐν σελ. 122 σημειούμενον, ὅτι οἱ δεχόμενοι τὴν ἐν Γερμανίᾳ κρατοῦσαν ἔκδοχήν (ὁμοίαν πρὸς τὴν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς) θά ἠδύναντο, ὑπὲρ τῆς ὀρθότητος αὐτῆς, νά προβάλωσι τὴν ἀντίρρησιν, ὅτι, ὅταν ὑφίσταται δυνατότης καταψηφίσεως τὸ ἔννομον συμφέρον δὲν ταυτίζεται κατ' ἔννοιαν μὲ τὴν ἀβεβαιότητα τοῦ δικαιώματος, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἀναγνωρίσεως, ἥτις κατὰ κανόνα ἐλλείπει, ὅταν διά τῆς καταψηφίσεως ἐπιτυγχάνεται, ὅ,τι καὶ διά τῆς ἀναγνωρίσεως.

Ἀρείου Πάγου 450]1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Στεφανόπουλος, Δ. Σακαλῆς

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Α.Ν. 2783]1941 σαφῶς προκύπτει, ὅτι δύναται νά ζητηθῇ παρά τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων ἡ ἀναγνώρισις πάσης ἐννόμου σχέσεως, ἡ περί τῆς ὁποίας διένεξις ὑπάγεται, κατά ἄρθρ. 1 τῆς Πολ. Δικονομίας, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ ἐνάγων ἔχει ἔννομον πρὸς τοῦτο συμφέρον, ὅπερ θεωρεῖται ὑφιστάμενον, ὅταν συνεπείᾳ ἀμφισβητήσεως ἠγάζῃ ἀβεβαιότης διά τάς ἐννόμους αὐτοῦ σχέσεις, ἐξ ἧς ἐπάγεται αὐτῷ ζημία, ἥτις δέν δύναται νά ἀποφευχθῇ ἄλλως ἢ διά τῆς παρά τοῦ Δικαστηρίου ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπάρξεως ἢ ἀνυπαρξίας δικαιώματος ἢ ὑποχρεώσεως καὶ ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ δικαίωμα αὐτοῦ εἶναι κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν καὶ ἔχει οὗτος, πρὸς προστασίαν καὶ ἄμεσον ἱκανοποίησίν του, καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, δέν συγχωρεῖται ἡ μὴ πρόσφορος πρὸς τοῦτο ἀναγνωριστικὴ τοιαύτη, ἐκτὸς ἂν προβάλλωνται ὑπ' αὐτοῦ ἰδιαίτεροι λόγοι, οἵτινες, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, συνηγοροῦσιν ἐν τῇ περιπτώσει πρὸς προστασίαν τοῦ συμφέροντός του εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ἀντὶ τῆς καταψηφιστικῆς.

Τὸ δικάσαν Ἔφετεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἔκρινε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀναγνωριστικὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, μονίμου ὑπαλλήλου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐναγομένου Ταμείου (*), ὅτι ἐξ ἧς ἐξητήσατο, ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι κατέστη ἀνίκανος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, συνεπείᾳ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν καὶ ὑπεχρεοῦτο τὸ ἀναιρεσίβλητον Ταμεῖον εἰς ἀπονομὴν αὐτῷ συντάξεως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 32 τοῦ ν. 1351]1946, ἐπικουρικῶς δὲ κατ' ἄρθρ. 20 § 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ ἄρθρ. 18 τοῦ ἀπὸ 8]18 Σεπτεμβρίου 1948 ἐκτελεστικοῦ Β. Διατάγματος, ἣν ὅμως ἠρνήθη τοῦτο νά τῷ ἀπονείμῃ ἀπέρριψεν, ὡς ἀπαράδεκτον, κρίναν ὅτι λόγος τῆς μὴ ἱκανοποιήσεως τοῦ ἐννόμου ἐν προκειμένῳ συμφέροντος τοῦ ἀναιρεσείοντος δέν εἶναι ἡ ἀβεβαιότης περὶ τὸ δικαίωμα, ἀλλ' ἡ παρὰ τὸν νόμον ἄρνησις τοῦ ὀφειλέτου ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου, ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὸ ἐκ τοῦ μνησθέντος νόμου γεγεννημένον καὶ ἀπαιτητὸν αὐτοῦ δικαίωμα καὶ ὅτι ἡ ἁρμόζουσα πρὸς ἄμεσον ἱκανοποίησιν αὐτοῦ ἀγωγὴ εἶναι ἡ καταψηφιστικὴ καὶ οὐχὶ ἡ ἀναγνωριστικὴ τοιαύτη, οὐδενὸς ἐν προκειμένῳ συντρέχοντος, ὡς ἀνελέγκτως δέχεται, ἰδιαιτέρου λόγου πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀναγνωριστικῆς, ἀφοῦ τὸ ἐπικαλούμενον ἐν τούτῳ ἔννομον συμφέρον του συμπίπτει ἐντελῶς μὲ τὸ διὰ τὴν ἔγερσιν τῆς καταψηφιστικῆς, πρὸς ἄμεσον ἱκανοποίησιν τοῦ προσβληθέντος ἐνοχικοῦ δικαιώματός του. Οὕτω δ' ἀποφηνάμενον, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος καὶ δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι. Ἀρκοῦντος δὲ τοῦ ἐρείσματος τούτου τῆς ἀποφάσεως πρὸς στήριξιν ἐν τούτῳ τοῦ διατακτικοῦ της μάταιον εἶναι νά ἐρευνηθῇ ὁ δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, ὁ πλήττων τὸ ἕτερον ἐπάλληλον ἔρεισμα τῆς ἰδίας ἀποφάσεως, δι' οὗ ἐκρίθη ἀπορριπτέα ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀνωτέρω ἀγωγὴ καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν περιέχονται ἐν αὐτῇ πλήρη τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀναγνωριστέου δικαιώματος, ἤτοι ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπερδεκαετοῦς πράγματι ὑπηρεσίας του, ὑφ' ἣν ὡσαύτως προϋποθέσιν ἀπονέμεται κατὰ τὰς προμνησθείσας διατάξεις εἰς τοὺς καταστάντας ἀνικάνους πρὸς ὑπηρεσίαν σύνταξις.

Ὁριστικὴ ἀπόφασις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 180 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἡ ἀνάκλησις τῆς ὁποίας δημιουργεῖ, κατὰ τὴν § 12 τοῦ ἄρθρ. 807 αὐτῆς, λόγον ἀναιρέσεως, εἶναι ἡ περατοῦσα τὴν δίκην καὶ ἐπεκδύουσα τὸν δικαστὴν πάσης περαιτέρω ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἐξουσίας. Ἀλλ' ἡ προεκδοθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 299]1950 ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, κρίναντα, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου περιεχομένου της προκύπτει, ὡς νόμῳ βάσιμον τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀναγνωριστικὴν ἀνωτέρω ἀγωγὴν καὶ διατάξασα περὶ τοῦ κατ' οὐσίαν βασίμου αὐτῆς ἀποδείξεις, δὲν εἶναι, κατὰ τὰ εἰρημένα, ὁριστική, ἀλλὰ παρεμπίπτουσα περὶ ἀποδείξεως τοιαύτη καὶ ἡ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου, μὴ ἀπεκδυθέντος τῆς πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς ἐξουσίας, ἀνάκλησις αὐτῆς δὲν ἐπάγεται, κατὰ νόμον, τὴν ἀναίρεσιν της. Ὅθεν οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πέμπτος καὶ ἕκτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Πρόκειται περὶ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀρτοποιῶν.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΦΕΣΕΩΣ

Αντικείμενα ένδιαφέροντα την δημοσίαν τάξιν και ανεπίτρεπτα παραιτήσεως

Σιωπηρά αποδοχή αποφάσεως δι' εισπράξεως επιδικασθέντος ποσού. — Απώλεια δικαιώματος προσβολής αποφάσεως δι' έφέσεως. — Διαφορά δεκτική αποδοχής παραιτήσεως. — Ανέλεγκτον υπό 'Αρείου Πάγου κρίσεως δικαστηρίου ουσίας περί παραιτήσεως. — Ενδιαφέρουσαι την δημοσίαν τάξιν μόνον αι μεταξύ εργοδότου και εργάτου συμβάσεις, αι κατά συμφωνίαν περιορίζουσαι τας εκ διατάξεως νόμου υποχρεώσεις του εργοδότου εν τη άσκήσει της εργασίας παρ' εργάτου ή υπαλλήλου αυτού.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 1075|1950 απόφασις του Πρωτοδικείου Μυτιλήνης. Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) 'Η αναιρεσιβαλλομένη ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τον νόμον, δεχθείσα ότι η υπ' αυτού παρουσα εξοφλητικής αποδείξεως ενέχει την έννοιαν αποδοχής της αποφάσεως και συνεπάγεται απώλειαν του δικαιώματος του προσβολής της αποφάσεως δι' έφέσεως, παρά το γεγονός ότι η είσπραξις των χρημάτων και η παροχή εξοφλητικής αποδείξεως έγένετο συνεπεία και εις εκτέλεσιν επιταγής του, κατόπιν της υπ' αριθ. 6|1950 αποφάσεως του Πρωτοδίκου Ν. ΓΘΟΔ', εν τη όποία επιταγή του ρητώς και σαφώς επεφυλάχθη του δικαιώματός του της έφέσεως κατά της άνω αποφάσεως, ούδαμώς δε είχεν υποχρέωσιν ο αναιρεσείων, όπως επαναλάβη την επιφύλαξίν του ταύτην και εν τη εξοφλητική αποδείξει, ως πεπλανημένος δύναται ή προσβαλλομένη (άρθρ. 807 εδ. 17 Πολ. Δικ.).

β) Το Δικαστήριον, παρά τον νόμον, δεν έλαβεν υπ' όψιν, ούδ' επεσήμανεν εις την έρευναν πραγμάτων προταθέντων και συγκεκριμένως του επικουρικού ισχυρισμού του, ότι η παραίτησις από του δικαιώματος της έφέσεως είναι ανισχυρος και άκυρος εν δίκαις δημοσίας τάξεως, ως επί εργατικής διαφοράς, στηριζομένης επί εργατικών νόμων, υπαγορευθείσα εκ λόγων ύψίστης εθνικής σκοπιμότητος και σκοπού, της προστασίας των μισθωτών της χώρας (άρθρ. 807 εδ. 7 Πολ. Δικ.).

* * *

Σχετικαί προς το θέμα, επί του οποίου ησχολήθη ή κατωτέρω αρεοπαγιτική απόφασις, είναι αι Α.Π. 546|1950 (εισηγητής *Α. Κωτούλας*, ΕΕΔ 10, 85, Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 3834|1951, (προεδρεύων *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 10, 1114), των οποίων ή άποψις συγκλίνει προς την της κατωτέρω, εκτός άν, ως προς τον καταδικασθέντα, ή απόφασις είναι δεκτική κατ' αυτού εκτελέσεως, οπότε αυτό καθ' εαυτό το γεγονός της εκτελέσεως της αποφάσεως δεν έχει, άνευ άλλου προσθέτου στοιχείου, κατά συμπέρασμα λογικως αναγκαίον, την έννοιαν, ότι ο επιχειρών την τοιαύτην πράξιν, υπό τας περιστάσεις ταύτας, πρεπίθεται να συγκατατεθή εις την απόφασιν και αποστή του δικαιώματος προσβολής αυτής (πρβλ. Α.Π. 40|1933, Θέμ. ΜΔ' 230). Άξία ιδιαιτέρας προσοχής είναι ή σκέψις της αρεοπαγιτικής αποφάσεως, ότι την δημοσίαν τάξιν αφορώσιν αι μεταξύ εργοδότου και εργάτου συμβάσεις, *αί κατά συμφωνίαν περιορίζουσαι τας εκ διατάξεως νόμου υποχρεώσεις του εργοδότου εν τη άσκήσει της εργασίας παρ' εργάτου ή υπαλλήλου αυτού* (μέ συνέπειαν την ακυρότητα) (πρβλ. σχετικώς *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, Το κύρος της παραιτήσεως του μισθωτού από των αξιώσεών του, ΕΕΔ 10, 193 έπ.).

'Αρείου Πάγου 482|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο 'Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εισηγητής ο 'Αρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**
Δικηγόροι οι κ.κ. Α. Τσώλης, Γ. Καταπόδης

Κατά το άρθρ. 750 Πολ. Δικονομίας, εν συνδυασμώ και προς τα άρθρ. 485 και 486 § 3 αυτής, ο αποδεξάμενος απόφασιν τινα απόλλυσι το δικαίωμα να προσβάλη αυτήν διά του ενδίκου μέσου της έφέσεως, καθ' όσον διά της αποδοχής, τελεσιδίκου και απροσβλήτου ταύτης καθισταμένης, αποπερατούται ή εις ην άφορα δίκη. Έφ' όσον, συνεπώς, ως εκ της τρίτης των αιτιολογιών της προσβαλλομένης αποφάσεως δείκνυται, τα ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον έκρινεν απαράδεκτον την του αναιρεσειοντος έφεσιν, καθ' όσον δι' αυτής προσεβάλλετο διάταξις της πρωτοδίκου αποφάσεως, άφορώσα απαίτησιν αυτού εκ προσαυξήσεως αποδοχών λόγω πολυετούς υπηρεσίας, συναγαγόν εκ πράξεων αυτού σιωπηράν της αποφάσεως αποδοχήν, επιτρεπομένην, έφ' όσον υπόκειται διαφορά δεκτική αποδοχής, ως μη εξερημένη υπό νόμου δημοσίας τάξεως της ιδιωτικής θελήσεως, ή δε περί αποδοχής του της ουσίας Δικαστηρίου κρίσις, ως αναγομένη εις πράγματα και μή προσβάλλουσα κανόνα του δικαίου, διαφεύγει τον έλεγχον του 'Αρείου Πάγου, κατά το άρθρ. 810 § 2 Πολ. Δικονομίας, ο μέν πρώτος του αναιρετηρίου λόγος, ο την τοιαύτην αυτού κρίσιν πλήττων, είναι απορριπτέος, ως απαράδεκτος, ο δε τρίτος, καθ' ον τούτο, παρά τον νόμον, εκήρυξεν απαράδεκτον την έφεσιν, ως υποκειμένης διαφοράς δημοσίας τάξεως και ως τοιαύτης ανεπιδέκτου αποδοχής, είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος.

'Εφ' όσον, καθ' ά προεκρήθη, το αντικείμενον, καθ' ο εγένετο αποδεκτή ή απόφασις, δεν ενδιαφέρει την δημοσίαν τάξιν, ήν και αφορώσι μόνον αι μεταξύ εργοδότου και εργάτου συμβάσεις, αι κατά συμφωνίαν περιορίζουσαι τας εκ διατάξεως νόμου υποχρεω-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

Συμψηφισμός πρὸς προσληπτέον προσωπικὸν ἀριθμοῦ προσληφθέντων κατὰ Ν. 751|1948 κατόπιν διαγωνισμοῦ.

Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς σχετικῆς διατάξεως ἄρθρ. 3 § 7 Α.Ν. 1838|1951 περὶ συμψηφισμοῦ ἀριθμοῦ προσληφθέντων, κατόπιν διαγωνισμοῦ, οἰκειοθελῶς παρ' ἐπιχειρήσεων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς : Δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀποσπαθεντήθη, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751|1948, εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἑφεδρος, ἔχων τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου προβλεπόμενα προσόντα.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν, ἰσχυριζομένη ὅτι προσέλαβε τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενον ποσοστὸν ἐφέδρων, ἡ δὲ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως τοποθέτησις ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ποσοστοῦ τούτου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1460|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. *Π. Μερτικόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Ρ. Νικολαΐδης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παγόπουλος, Κ. Τσγος Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῆς αἰτούσης προσκομισθέντων στοιχείων, ὧν τὴν ἀκρίβειαν δὲν ἀμφισβητεῖ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, μὴ παρέχουσι ἄλλως, ὡς ὑπεχρεούτο, ἕτερα στοιχεῖα ἀνατρέποντα ταῦτα, καὶ μὲν κατ' ἀρχὴν ἦτο δυνατὴ ἡ πρόσληψις τοῦ ἀνωτέρω τοποθετηθέντος ἐφέδρου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἐδ. α' § 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 751|1948, ὁρίζοντος ὅτι «ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τοῦ παρὰ ταῖς ὑποχρέοις ἐπιχειρήσεων ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἶναι τοὐλάχιστον 20, ἕνα, ἀνὰ ἓν δὲ πρόσωπον εἰσέτι διὰ πᾶσαν ἐπὶ πλέον τῶν 20, δεκαπενταδα προσωπικοῦ», ἐὰν ἤθελε ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως ὑπηρετοῦν παρὰ τῇ αἰτούσῃ προσωπικόν, ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τοῦ σκοπητέου χρόνου διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ ἡ αἰτοῦσα ἐπικαλεῖται τὴν προσληφθεῖσαν 144 ἐφέδρων, ἐκ τῶν συγκεντρούντων τὰ νόμιμα προσόντα, κατόπιν διαγωνισμοῦ, ἐνεργηθέντος ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 751|1948 προστατευομένων προσώπων, τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1950, ἤτοι πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 3 § 7 ἐδ. 2 τοῦ ἀν. νόμου 1838|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν», «συμψηφίζεται πρὸς τὸ ποσοστὸν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσιν αἱ ἐπιχειρήσεις, ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληφθέντων κατόπιν διαγωνισμοῦ πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον ὁ διαγωνισμὸς διενηργήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνων μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν οὗτοι δὲν ἐτοποθετήθησαν ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἢ τοπικοῦ συμβουλίου τοῦ νόμου 751|1948 ὡς οὗτος ἑτροποποιήθη μεταγενεστέρως». Ἡ διάταξις αὕτη, ἔχουσα ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 751|1948 περιπτώσεων ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνεργηθεὶς σχετικὸς διαγωνισμός, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο μεταγενεστέρως ἡ πρόσληψις τῶν ἐπιτυχόντων κατὰ τὸν προβλεφθέντα ἀριθμόν, προηγήθη τῆς περὶ τοποθετήσεως ἐφέδρου ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, ὡς ἐν προκειμένῳ. Ἐφ' ὅσον δὲ, λαμβανομένου κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τῶν διὰ τοῦ διαγωνισμοῦ προσληφθέντων ὑπὸ τῆς αἰτούσης, δὲν ὑπῆρχε κατὰ νόμον περιθώριον προσλήψεως ἑτέρων ἐφέδρων, ἐξαντληθείσης τῆς πρὸς τοῦτο ὑποχρεώσεως αὐτῆς, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις στερεῖται νομίμου βάσεως καὶ εἶναι διὰ τοῦτο ἀκυρωτέα.

II

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

Συνταξιοδότησις ἠσφαλισμένου βάσει τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθωρισμένου ἡμερομισθίου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, καὶ ὄχι τοῦ πράγματι καταβαλλομένου.— Ἔννοια ἄρθρ. 680 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν καθωρίσθη ἡ εἰς ἠσφαλισμένον ἀπασχολούμενα σύνταξις γήρατος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος του ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου ἐκ δραχ. 27.300, ἀναχληθείσης τῆς ἀπὸ 15.11.1949 προγενεστέρας τοιαύτης, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἀπασχολουμένη εἰς αὐτὸν σύνταξις εἶχεν ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει

σεως τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐργασίας παρ' ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου αὐτοῦ, ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀποβοχῆς, ὡς ἀντικειμένης «εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ ἂν προὐτάθη νομίμως, εἶναι ἐνδεὴς νομίμου ἐπιρροῆς καὶ ἐπουσιώδης καὶ ἀντιτθέν, καὶ ἂν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου, δὲν ἰδρύεται λόγος ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 Πολ. Δικονομίας, καὶ τόσον ὁ δεύτερος, ὅσον καὶ ὁ ταὐτὰ διαλαμβάνων τέταρτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγοι εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀπαράδεκτοι.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΕΙΣ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΤ' Α.Ν. 1836|1951

Ὑπουργεῖον Ἐργασίας
Διεύθυνσις Ἀπασχολήσεως καὶ Μαθητείας
Τμῆμα Προστασίας Ἀπολυομένων
Ἀριθ. πρωτ. 58037 τῆς 4 Δεκεμβρίου 1951

Πρός
Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν
Διεύθυνσιν Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως)

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 70082 τῆς 16.10.1951 ἡμετέρου ἐγγράφου περὶ μὴ ὑποχρεώσεως πρὸς πρόσληψιν δικηγόρων βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ κάτωθι:

Βάσει τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, καθοριζόμενα Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, Τράπεζαι καὶ Ν.Π.Δ.Δ. ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 προστατευομένων προσώπων.

Βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 40243 τῆς 16.7.1951 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ὑπεχρεώθησαν 63 μόνον Δῆμοι εἰς τὴν πρόσληψιν δικηγόρων.

Ὁ ἡμέτερος ἰσχυρισμός, ὅτι ἐν τῇ γενικῇ διατυπώσει τῆς διατάξεως περὶ Ν.Π.Δ.Δ.» δὲν νοοῦνται καὶ οἱ Δῆμοι, καθ' ὅσον, ὅπου ὁ Νόμος ἠθέλησε ρητῶς περιέλαβε τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καὶ 9 αὐτοῦ, δὲν δύναται βασίμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, καθ' ὅσον ὁ νόμος ὁρίζει ρητῶς ὡς ὑποχρέους καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ., οἱ δὲ Δῆμοι κατ' ἐξοχὴν συνιστοῦν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ συνεπῶς καθίσταται περιττὴ ἡ εἰδικὴ μνημόνευσίς των.

Πλὴν τούτου ὁ Α.Ν. 1836|1951 ἐκαφίει τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεως του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, καθορίσῃ τὰ ὑποκείμενα εἰς τὴν ὑποχρέωσιν Ν.Π.Δ.Δ. περὶ προσλήψεως δικηγόρου. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως οὐδὲν δικαίωμα παρέχεται διὰ τὴν προσληψίν της καὶ συνεπῶς ἐνγχάνει ἀμετάκλητος.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω παρακαλοῦμεν, ὅπως ἐκδώσητε τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν τοποθετηθέντων ἢ τοποθετηθησομένων δικηγόρων βάσει τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ νόμου πρὸς ἀποφυγὴν εὐλόγων πα-

---

τοῦ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον πράγματι καταβαλλομένου εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἡμερομισθίου ἐκ δραχ. 40.000.

αι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ αὐτῷ συνταξιοδοτηθέντος ἡ ἀκύρωσις τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ταμείου, ὡς μὴ νομίμου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1101|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Κ. Καραπάνος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργακόπουλος, Ν. Μσαχομάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ ἐν ἰσχύϊ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν (Φ.Ε.Κ. 143|27.8.1949 τ. Β') «ἡμερομίσθιον, ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται αἱ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ τούτου προβλεπόμεναι παροχαὶ εἰς χρῆμα εἶναι τὸ ἑκάστοτε ἰσχῦον ἡμερομίσθιον τῆς κατηγορίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπήγετο ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως...». Ἐκ τοῦ γράμματος τῆς διατάξεως ταύτης, ὁμιλούσης περὶ κατηγοριῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐκ τοῦ ἐν σχεδίῳ ἀρχικοῦ κειμένου αὐτῆς, καθ' ὃ ἡ συνεχείᾳ τῆς λέξεως «ἠσφαλισμένος» εἶχε τοιοῦτο ἡ φράσις «ἣ ἐλάμβανεν οὗτος», διαγράφηκε μετέπειτα κατὰ τὴν ὁριστικὴν διατύπωσιν τοῦ κειμένου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 38 τοῦ αὐτοῦ καταστατικοῦ, ἔνθα ρητῶς ἐναγράφεται, ὅτι «ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος ἢ ἠσφαλισμένη εἶναι ὑπάλληλοι, ἀμειβόμενοι διὰ μηνιαίων ἀποδοχῶν, ὡς ἡμερήσιος μισθὸς (ἡμερομίσθιον) λογίζεται τὸ 1|25 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν, ὡς αὗται ἑκάστοτε καθορίζονται διὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας...» προκύπτει ὅτι, ὡς ἡμερομίσθιον διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν χορηγητέων συντάξεων δέον νὰ θεωρῆται τὸ ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως προβλεπόμενον τοιοῦτον ἢ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπ' εὐθείας καθοριζόμενον, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ τυχὸν συμβατικῶς καθορισθέντος ἀνωτέρου τοιούτου. Ὀρθῶς, κατ' ἀκολουθίαν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὑπελογίσθη ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω βάσεως ἡ εἰς τὸν αἰτοῦντα χορηγητέα σύνταξις καὶ ἀπορριπτέος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀκυρώσεως.

Ἀπορριπτέος ἐπίσης τυγχάνει, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, καὶ ὁ ἕτερος ἐκ τῶν προσβαλλομένων λόγων ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ὁ τοιοῦτος ὑπολογισμὸς ἐντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 680 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀναγεται εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν σχέσεις, ἀναγνωρίζεται δὲ τὸ ἔγκυρον τῶν ὅρων τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τοὺς ἐργαζομένους τῶν ὅρων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, θέμα ἄσχετον πρὸς τὸ ὑπὸ κρίσιν περὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ μεγέθους τῆς εἰς τὸν αἰτοῦντα χορηγητέας συντάξεως.

ρυπάνων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, καθ' ὅσον ὁ Α.Ν. 1836|1951 ὡς εἰδικὸς, καὶ νεώτερος τοῦ Ν. 1726|1951, τυγχάνει ἐπικρατέστερος.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΔΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΜΕ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΑΣ ΑΠΟΔΟΧΑΣ

Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων
Γενικὴ Διεύθυνσις
Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου

Ἀριθ. πρωτ. 42559|7847. ἀριθ. Ἐγκυκλ. 165 τῆς 3 Δεκεμβρίου 1951

«Κοινοποίησις ἀποφάσεως Διοικ. Συμβουλίου περὶ κατατάξεως εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς».

Πρὸς ἅπασας τὰς Διευθύνσεις τῆς Γεν. Διευθύνσεως καὶ ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Κοινοποιοῦμεν ὑμῖν κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 3081|2.11.1951 ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος περὶ κατατάξεως εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη, ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν κουρείων - κομμωτηρίων, κατὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν, λαβοῦσαν χώραν τὴν 25.11.1951, ἰσχύουσαν ἐπὶ ἓξάμηνον.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν τῆς 25.11.1951 διηυκρινίσθη, ὅτι ἡ γενομένη κατάταξις ἰσχύει ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου τρέχοντος ἔτους.

Διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς 1.8.1951 (ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῶν περὶ πόρων διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846) μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως οἱ μισθωτοὶ μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς κατατάσσονται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 25 § 2 ὁριζομένας κλάσεις, βάσει τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 270|26.8.1949 ἀποφάσεως τοῦ τότε Διοικητοῦ τότε Ι.Κ.Α. καθοριζομένου τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, π. χ. ἡσφαλισμένος, τοῦ ὁποίου ὁ ἡμερήσιος μισθὸς καθορίζεται εἰς δραχ. 14.000 διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ, κατατάσσεται κατὰ τὸ ἐν λόγῳ διάστημα εἰς τὴν 11 κλάσιν τοῦ οἰκείου πίνακος τοῦ Α.Ν. 1846, τὴν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον δραχ. 15.000, ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται αἱ εἰσφοραί.

Συνεδρίασις 71|31|2.11.1951

Ἀριθ. 3081. Τὸ Διοικ. Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου (Δ|νσις Ἐσόδων) περὶ κατατάξεως εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, ὡς καὶ σχετικὴν πρότασιν τῆς ἐκ μελῶν τοῦ Συμβουλίου συσταθείσης εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζει ὁμοφώνως, ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν ἐξ ἑξάμηνον κατάταξιν εἰς κλάσεις τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, ὡς κατωθι:

Α) Γαλακτοπωλεῖα, Ζαχαροπλαστεῖα, Καφενεῖα, Καφεγαλακτοπωλεῖα, Καφεζαχαροπλαστεῖα, Μικτὰ Καταστήματα Γαλακτοχερτοφαγίας.

1. Α', Β', Γ' καὶ Δ' κατηγορίας, ὡς καὶ ἁπασῶν τῶν κατηγοριῶν Οἰνομαγειρείων, Οἰνοστασίων, Οἰνοπωλείων, Ποτοπωλείων, Κυλικείων.

Ὑποκαταστήματα	Ἀθηνῶν	Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης	Πατρῶν, Βόλου, Χανίων, Ἡρακλείου, Καλαμῶν, Καβάλας	Ἰωαννίνων, ἐάντα τὰ Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα καὶ Παραρτήματα
Σερβιτόροι	III 20.000	III 20.000	II 15.000	II 15.000
Βοηθοί	I 10.000	I 10.000	I 10.000	I 10.000
2. Πολυτελείας—Ὑπερπολυτελείας				
Σερβιτόροι	V 30.000	V 30.000	IV 25.000	III 20.000
Βοηθοί	I 10.000	I 10.000	I 10.000	I 10.000

Β) Ἐστιατόρια, Ζυθεστιατόρια, Μπάρ, Ἐξοχικὰ Κέντρα.

1. Β', Γ' καὶ Δ' κατηγορίας καὶ παραδοσιακά:

Σερβιτόροι	IV 25.000	IV 25.000	III 20.000	II 15.000
Βοηθοί	I 10.000	I 10.000	I 10.000	I 10.000

2. Α' Κατηγορίας καὶ πολυτελείας, Κοσμικοὶ Ταβέρνοι καὶ Κέντρα διασκεδάσεως Α' καὶ Β' κατηγορίας:

Ἀρχισερβιτόροι	VIII 50.000	VII 40.000	VI 35.000	V 30.000
Σερβιτόροι	V 30.000	V 30.000	IV 25.000	III 20.000
Βοηθοί	I 10.000	I 10.000	I 10.000	I 10.000

3. Ἐστιατόρια, Ζυθεστιατόρια, Μπὰρ ὑπερπολυτελείας, Κοσμικοὶ Ταβέρνοι καὶ Κέντρα διασκεδάσεως πολυτελείας:

Ἀρχισερβιτόροι	IX 60.000	VIII 50.000	VI 35.000	V 30.000
Σερβιτόροι	VI 35.000	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000
Βοηθοί	II 15.000	I 10.000	I 10.000	I 10.000

Υποκατάστημα	Αθηνών		Πειραιώς Θεσσαλονίκης		Πατρών, Βόλου, Χανίων, Ηρακλείου, Καλαμών, Καβάλας		Ιωαννίνων, πάντα τα Τοπικά Υποκαταστήματα και Παραρτήματα	
Γ) Νοσοκομεία — Κλινικαί — Ιδιωτικά Ιατρεία.								
Νοσοκόμοι	III	20.000	III	20.000	II	15.000	II	15.000
Βοηθοί Νοσοκόμων	II	15.000	II	15.000	I	10.000	I	10.000
Πλύντριαι	»	»	»	»	»	»	»	»
Καθαρίστριαι	»	»	»	»	»	»	»	»

Η ανωτέρα κατάταξις δέν ισχύει διά τό προσωπικόν, τό απασχολούμενον εις νοσηλευτικά γενικώς καταστήματα (Δημοσίας Υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. και ατομικάς επιχειρήσεις), τών οποίων οί εσωτερικοί κανονισμοί ή αί διατάξεις ή τά έθιμα απαγορεύουν τήν λήψιν φιλοδωρημάτων.

Εις τάς περιπτώσεις ταύτας αί εισφοραί υπολογίζονται επί τών πραγματικών εις είδος και εις χρήμα αποδοχών τών μισθωτών.

Δ) Όδηγοί αυτοκινήτων

Όδηγοί ταξί

α) Κατ' εναλλαγήν	V	30.000	IV	25.000	III	20.000	II	15.000
β) Άνευ εναλλαγής	VI	35.000	V	30.000	IV	25.000	III	20.000

Όδηγοί λεωφορείων αναλόγως πραγματικών αποδοχών.

Ε) Κουρεία—Κομμωτήρια

(Ως καθορισθησαν κατά την συνεδρίασιν τής 25.11.1951, καθ' ήν επεκυρώθησαν τά πρακτικά τής από 2.11.1951 συνεδριάσεως).

1. Κομμωτήρια.

Κομμωταί	VII	40.000	VI	35.000	V	30.000	IV	25.000
Βοηθοί	II	15.000	II	15.000	I	10.000	I	10.000
Μανικιουρίστριαι	IV	25.000	III	20.000	II	15.000	II	15.000

2. Κουρεία και μικτά Κουρεία—Κομμωτήρια Α' κατηγορίας.

Κομμωταί	VI	35.000	V	30.000	IV	25.000	IV	25.000
Κουρείς	IV	25.000	IV	25.000	III	20.000	III	20.000
Βοηθοί	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
Μανικιουρίστριαι	IV	25.000	III	20.000	II	15.000	II	15.000

3. Κουρεία και μικτά Κουρεία—Κομμωτήρια Β' κατηγορίας.

Κομμωταί	V	30.000	IV	25.000	IV	25.000	III	20.000
Κουρείς	III	20.000	III	20.000	III	20.000	II	15.000
Βοηθοί	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
Μανικιουρίστριαι	III	20.000	III	20.000	II	15.000	II	15.000

ΣΤ) Πλασιέ

Παραγωγοί αμειβόμενοι διά ποσοστών	VIII	50.000	VII	40.000	VI	35.000	IV	25.000
Εισπράκτορες μεσάζοντες εταιρίας Σίγγερ και λοιπών επιχειρήσεων, αμειβόμενοι διά ποσοστών	V	30.000	V	30.000	V	30.000	VI	30.000

Ζ) Κλινάμαξαι -αυτοκινητάμαξαι—άμαξοστοιχίαι ΣΕΚ—ΣΠΑΠ

Σερβιτόροι	V	30.000	V	30.000	V	30.000	V	30.000
Βοηθοί	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000

Η) Καρραγωγείς—άμαξαγωγείς.

Καρραγωγείς αποκομιδής απορριμμάτων Δήμων και Κοινοτήτων	III	20.000	III	20.000	III	20.000	II	15.000
Λοιποί καρραγωγείς και άμαξαγωγείς	IV	25.000	IV	25.000	IV	25.000	III	20.000

Θ) Σιδηρόδρομοι.

Άχθοφόροι Σταθμών	V	30.000	IV	25.000	IV	25.000	III	20.000

Ι) Λουτρά.

Υπάλληλοι Θαλ. Λουτρών	IV	25.000	III	20.000	III	20.000	II	15.000
Λουτρών πολυτελείας	V	30.000	IV	25.000	IV	25.000	III	20.000
Λουτρών κοινών	IV	25.000	III	20.000	III	20.000	II	15.000

ΙΑ) Σκοπευτήρια.

Άρρενες, θήλεις	III	20.000	III	20.000	II	15.000	II	15.000

Υποκατάστημα	Αθηνών		Πειραιώς, Θεσσαλονίκης		Πατρών, Βόλου, Χανίων, Ηρακλείου, Καλαμών, Καβάλας		Ιωαννίνων, πάντα τά Τοπικά Υποκαταστήματα καί Παραρτήματα	
ΙΒ) Οίκοι Ανοχής.								
Δίνεια, Υποδ.	VIII	50.000	VII	40.000	V	30.000	V	30.000
Καθαρ.—Θυρ.	IV	25.000	III	20.000	II	15.000	I	10.000
ΙΓ) Στιλβωτήρια.								
Στιλβωταί	III	20.000	III	20.000	II	15.000	II	15.000
Βαφείς	V	30.000	IV	25.000	III	20.000	III	20.000
ΙΔ) Νεωκόροι—Καθαρίστριαι Εκκλησιών (κατατάσσονται εἰς κλάσεις διά πρώτην φοράν).								
(Κατάταξις κατά κατηγορίας, προκειμένου περί ἐνοριακῶν Ναῶν, ἀναλόγως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ναοῦ).								
1. Προϋπολογισμός 75.000.001 καί ἄνω.								
Νεωκόροι	V	30.000	V	30.000	IV	25.000	IV	25.000
Καθαρίστριαι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
2. Προϋπολογισμός 50.000.001 ἕως 75.000.000								
Νεωκόροι	IV	25.000	IV	25.000	III	20.000	II	15.000
Καθαρίστριαι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
3. Προϋπολογισμός 25.000.000 — 50.000.000								
Νεωκόροι	II	15.000	II	15.000	II	15.000	I	10.000
Καθαρίστριαι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
4. Προϋπολογισμός κάτω τῶν 25.000.000								
Νεωκόροι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
Καθαρίστριαι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
5. Μή ἐνοριακοί Ναοί, παρεκκλήσια ἤ ἐνοριακοί Ναοί ἄνευ προϋπολογισμοῦ.								
Νεωκόροι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
Καθαρίστριαι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
6. Νεκροταφεῖα.								
Νεωκόροι	IV	25.000	III	20.000	II	15.000	I	10.000
Καθαρίστριαι	I	10.000	I	10.000	I	10.000	I	10.000
ΙΕ) Ἑταιρία Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων (κατατάσσονται εἰς κλάσεις διά πρώτην φοράν).								
Βοηθοί διαχ. μονοπωλ. εἰδῶν	VI	85.000	VI	35.000	V	30.000	IV	25.000
ΙΣΤ) Κινηματογράφοι — Θέατρα.								
1. Κινήφοι α' προβολῆς καί ἀπάρ ἑνός αὐτῶν.								
Ταξιθέται	III	20.000	—		—		—	
Σερβιτόροι	II	15.000	—		—		—	
2. Κινήφοι β' προβολῆς — Θερινοί κινήφοι γενικῶς — Βαριετέ — Θέατρα συνοικιακά, Ἀπάρ ἑνός αὐτῶν.								
Ταξιθέται	II	15.000	II	15.000	I	10.000	I	10.000
Σερβιτόροι	II	15.000	II	15.000	I	10.000	I	10.000
3. Θέατρα, Ἀπάρ ἑνός αὐτῶν.								
Ταξιθέται	III	20.000	III	20.000	II	15.000	I	10.000
Σερβιτόροι	II	15.000	II	15.000	I	10.000	I	10.000
ΙΖ) Καμπαρέ — Βαριετέ								
1. Πολυτελείας.								
Μαίτρ	XI	80.000	IX	60.000	—		—	
Ἄρτιστοι	VIII	50.000	VII	40.000	—		—	
Ἰματιοφύλακες	II	20.000	III	20.000	—		—	
Καθαρίστριαι	II	15.000	II	15.000	—		—	
Θυρωροί	IV	25.000	III	20.000	—		—	
Σερβιτόροι	VIII	50.000	VII	40.000	—		—	
Βοηθοί	III	20.000	II	15.000	—		—	
Διερμηνεῖς	V	30.000	IV	25.000	—		—	
2. Λαϊκά.								
Μαίτρ	VII	40.000	VII	40.000	V	30.000	V	30.000
Ἄρτιστοι	V	30.000	V	30.000	IV	25.000	IV	25.000

Ὑποκατάστημα	Ἀθηνῶν	Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης	Πατρῶν, Βόλου, Χανίων, Ἡρακλείου, Καλαμῶν, Καβάλας	Ἰωαννίνων, πάντα τὰ Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα καὶ Παραρτήματα
Ἱματιοφύλακες	II 15.000	II 15.000	I 10.000	I 10.000
Καθαρίστριαι	II 15.000	II 15.000	I 10.000	I 10.000
Θυρωροί	III 20.000	II 15.000	II 15.000	II 15.000
Σερβιτόροι	V 30.000	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000
Βοηθοί	II 15.000	II 15.000	I 10.000	I 10.000
Διερμηνεῖς	IV 25.000	IV 25.000	II 15.000	II 15.000
ΙΗ) Χοροδιδασκαλεῖα καὶ μπὰρ ἐντὸς αὐτῶν.				
1. Πολυτελείας.				
Χοροδιδάσκαλοι	V 30.000	IV 25.000	—	—
Ἐκπαιδευταί	III 20.000	II 15.000	—	—
Ἱματιοφύλακες				
Καθαρίστριαι	II 15.000	I 10.000	—	—
Σερβιτόροι	III 20.000	III 20.000	—	—
2. Λαϊκά.				
Χοροδιδάσκαλοι	IV 25.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000
Ἐκπαιδευταί	III 20.000	II 15.000	II 15.000	II 15.000
Ἱματιοφύλακες, Καθαρίστριαι	II 15.000	I 10.000	I 10.000	I 10.000
Σερβιτόροι	III 20.000	II 15.000	II 15.000	II 15.000
ΙΘ) Μουσικοί.				
Μουσικοὶ ἀμειβόμενοι διὰ μισθοῦ καὶ φιλοδωρημάτων	VII 40.000	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000
Μουσικοὶ ἀμειβόμενοι διὰ φιλοδωρημάτων	IV 25.000	III 20.000	II 15.000	II 15.000

Ἐὰν ὁ καταβαλλόμενος μισθὸς εἶναι ἀνώτερος τοῦ τεκμαιρομένου διὰ τῆς παρούσης, ἡ κατάταξις γίνεται βάσει τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ.

Κ) Ὠδεῖα (κατατάσσονται εἰς κλάσεις τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων διὰ πρώτην φοράν).

1. Ὠδεῖα διατηροῦντα παραρτήματα.				
Καθηγηταί	VII 40.000	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000
Διδάσκαλοι	IV 25.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000
2. Παραρτήματα Ὠδείων καὶ Ὠδεῖα μὴ διατηροῦντα Παραρτήματα.				
Καθηγηταί	IV 25.000	IV 25.000	III 20.000	III 20.000
Διδάσκαλοι	III 20.000	III 20.000	II 15.000	II 15.000
ΚΑ) Ἰχθυοπωλεῖα.				
Πωληταί	—	IV 25.000	IV 25.000	III 20.000
Ἁλιεῖς	—	III 20.000	III 20.000	III 20.000
ΚΒ) Ἀμμοχάλικα.				
Θαλάσσιοι ἐργάται	—	IV 25.000	IV 25.000	III 20.000
Ἐργάται ξηρᾶς	—	IV 25.000	IV 25.000	III 20.000
ΚΓ) Ξενοδοχεῖα ὕπνου.				

Τὸ Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν δὲν προτείνει τὴν κατάταξιν τοῦ προσωπικοῦ τούτων εἰς κλάσεις, διότι κατὰ τὴν γνώμην του τοῦτο λομβάνει σταθερὰς ἀπεδοχάς.

Ἀμειβόμενοι μὲ μισθὸν καὶ φιλοδωρήματα ὑπάλληλοι	—	IV 25.000	IV 25.000	III 20.000
Καθαρίστριαι	—	IV 15.000	IV 15.000	I 10.000

Οἱ ὑπάλληλοι τῶν Τουριστικῶν Ξενοδοχείων, ὡς καὶ τῶν μὴ Τουριστικῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἀμείβονται μὲ φιλοδωρήματα, κατατάσσονται εἰς κλάσεις βάσει τοῦ πίνακος τοῦ ἄρθρ. 25 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ἐὰν πρόσωπά τινα τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν λαμβάνουν μισθόν, εἰς ὃν ἀντιστοιχεῖ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον ἀνώτερον τοῦ διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένου, ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω τούτου τεκμαρτοῦ θὰ ὑπολογίζωνται αἱ εἰσφοραί.

Ἀποτίμησις τῶν εἰς εἶδος παροχῶν.

Τροφή.				
Ἓν γεῦμα ἡμερησίως	3.000	3.000	2.500	2.500
Πλήρης τροφὴ	5.000	5.000	4.000	4.000
Κατοικία	30.000	30.000	30.000	30.000
Τροφὴ καὶ κατοικία	150.000	150.000	130.000	130.000

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ἀθῆναι τῇ 26.11.1951

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1280|1951 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 312 της 3 Δεκεμβρίου 1951)

Περί επεκτάσεως της ισχύος της υπ' αριθ. 1206|9.11.1951 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου και εις άλλας περιφερείας του Κράτους.

Λαβόν υπ' όψει:

1. Τας διατάξεις του Α. Ν. 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος εις τους μισθωτούς αδειών μετ' αποδοχών».

2. Το Β.Δ. της 4.9.1951 «περί αναστολής χορηγήσεως αδειών Α. Ν. 539|1945 εις τους αρτεργατοϋπαλλήλους δια το έτος 1951».

3. Την υπ' αριθ. 798|22.8.1950 πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου «περί ρυθμίσεως δικαιωμάτων των αρτεργατοϋπαλλήλων».

4. Την υπ' αριθ. 17701|25.8.1951 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εργασίας «περί καταβολής εκτάκτου οικονομικής ενισχύσεως εις τους μισθωτούς επί ταις εορταίς Χριστουγέννων κ. ε.».

5. Την υπ' αριθ. 1206|9.11.1951 πράξιν αυτού «περί καταβολής των αποδοχών αδείας Α.Ν. 539|1945 και του δώρου Χριστουγέννων κ. ε. εις τους αρτεργατοϋπαλλήλους της Διευθύνσεως Προτεσσαρίας και Αχαρνών, πλην του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών».

6. Σχετικήν εισήγησιν του Υφυπουργού Εμπορίου αποφασίζει:

Επεκτείνει την ισχύν της υπ' αριθ. 1206|9.11.1951 πράξεως αυτού(*) και διά τας περιφερείας Ελευσίνος, Σαλαμίνος και Αμπελακίων Σαλαμίνος.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ. 1280 παρούσαν πράξιν του, κυρωθησομένην διά Νόμου περίψυξη του Υπουργείου Εμπορίου.

Εν Αθήναις τη 27 Νοεμβρίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

224072|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Γεωργίας

Περί καθορισμού τιμών ημερομισθίων εργαζομένων εις δασικά έργα.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 226 της 19 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Νόμου 28|1944, ως αύται ανθεντικώς ηρμηνεύθησαν διά του Α.Ν. 866|1946, τας ισοζυγούσας και διαχρονικής συνθήκας, δφ' ας εκτελούνται τα δασικά τεχνικά έργα, και την ανάγκην αναπροσαρμογής και ενσωματώσεως των τιμών των ημερομισθίων του εις τα έργα ταύτα απασχολουμένου βαθμηδικού και εργατοτεχνικού προσωπικού, αποφασίζομεν:

I. Όπως αναπροσαρμοσθούν τα ημερομίσθια του πάσης φύσεως προσωπικού του προσλαμβανομένου υπό των Δασικών Υπηρεσιών, αμειβομένου εκ πιστώσεων (τακτικών ή Α.Δ.Ο.Σ.) του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών και των Περιφερειακών τοιούτων και χρησιμοποιουμένου εις δασικά εν γένει έργα (Κρατικήν εκμετάλλευσιν δασών, Δασ. μεταφορικάς εγκαταστάσεις, ορεινά υδρονομικά έργα, φυτώρια, αναδασώσεις, βελτιώσεις δασ. βοσκών, δασ. τοπογραφικάς εργασίας, δασ. κτίρια, αποχερσιτισμούς δασών, συντάξεις δασοπονικών εν γένει μελετών, εφ' όσον το προσωπικόν τούτο συνδέεται μετά του εργοδότου δια σχέσεως εργασίας Ιδιωτικού δικαίου κατά κατηγορίας ως κατωτέρω:

1) Μηχανολόγοι, δασολόγοι, υπομηχανικοί	50.000
2) Εργοδηγοί, παρατηρηταί, τοπογράφοι, σχεδιασταί, εμπειροτεχνίται	40.000
3) Επιστάται, αποθηκάριοι, λογισταί	34.000
4) Τεχνίται, ξυλουργοί, λιθοξόοι, ηλεκτρολόγοι, ξυλουργοί, σιδηρουργοί, μηχανοτεχνίται	56.000
5) Υπονομοποιοί, λατόμοι	36.000
6) Μεταποιηταί ξυλείας	48.000
7) Βοηθοί τεχνιτών	32.000
8) Ειδικευμένοι εργάται (χωματουργοί, καλλιεργηταί κλπ.)	26.000
9) Εργάται κοινοί χειρώνακτες	24.000
10) Μαθητευόμενοι εργάται	16.000
11) Ειδικευμέναι εργάτριαι	22.000
12) Κοιναί εργάτριαι	18.000
13) Οδηγοί αυτοκινήτων	36.000
14) Διέποντες μετ' αγωγέως	100.000
15) Αγωγεύς μετά δύο ζώων	80.000
16) Αγωγεύς μεθ' ενός ζώου	50.000

Προσωπικόν οιασδήποτε άλλης ειδικότητος θά κατατάσσεται υπό του προϊσταμένου των έργων δασαρχου εις ανάλογον κατηγορίαν των ανωτέρω.

II. Αι εν τη παραγράφω I της παρούσης καθοριζόμεναι τιμαί ημερομισθίων αποτελούν τά ανώτατα όρια τοιούτων.

III. Η παρούσα ισχύει δι' όλόκληρον την Επικράτειαν από 1ης Ιουλίου 1951 και δημοσιευθήσεται εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 16 Νοεμβρίου 1951

64740|6757|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί καθορισμού του δια της υπ' αριθ. 3325|1951 αποφάσεως καταβαλλομένου επιδόματος λόγω δδοιπορικών εξόδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 233 της 30 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως ούτος αυθεντικώς ηρμηνεύθη και συνεκληρώθη μεταγενεστέρως και 2) τας υπ' αριθ. 3325|1951 και 19001|1951 αποφάσεις ημών, αποφασίζομεν:

(*) ΕΦΔ 10, σελ. 1247.

Τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3325|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν(*) προβλεπόμενον ἐπίδομα λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 19004|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν(**) ἐχορηγεῖτο εἰς ἄλλας κατηγορίας μισθωτῶν πέραν ἐκείνων τὰς ὁποίας καθώριζεν ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις, καθορίζομεν, ὅπως ἐξακολουθήσῃ καταβαλλόμενον εἰς τοὺς μισθωτοὺς τούτους, ἰσχυουσῶν κατὰ τὰ λοιπὰ καὶ δι' αὐτοὺς τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 19004|1951 ὁμοίας ἡμῶν.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀφ' ἧς καὶ ἡ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19004|1951 ἀποφάσεως, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμβρίου 1951

48368|5165|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 3|1950 καὶ 1|1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθορίζεται ὁ τρόπος ἀμοιβῆς τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 233 τῆς 30 Νοεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἀν. Νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 1804|1951, β) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β. Διατάγματος «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», γ) τὰς ὑπ' ἀριθ. 3|1950 καὶ 1|1951 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν, δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ ε) ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 167 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1951 καὶ γνωστοποιηθεῖσαν ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 111 ἐ. ἐ. ἐγγράφου του, ἀποφαίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 3|1950 καὶ 1|1951 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθορίζεται ὁ τρόπος ἀμοιβῆς τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ Ἀθηνῶν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 καὶ ἐκτείνεται τοιαύτη ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1951

65147|6821|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625|1951 ἀποφάσεως τῶν κεραμοποιείων καὶ πλινθοποιείων τῶν συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Δημοσίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 235 τῆς 4 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2) Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ

3) Τὰ ὑπ' ἀριθ. 58188|10398 καὶ 71543|13872 ἐ.ἔ. ἐγγραφα τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, ἀποφαίζομεν:

Ἐξαιροῦμεν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ καθορισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας κλπ.(*) τὰ κεραμοποιεῖα—πλινθοποιεῖα ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ συμβεβλημένα μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ ἐργαζόμενα ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας (Γενικῆ Διεύθυνσις Οἰκισμοῦ).

Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξαίρεσις ἰσχύει δι' ὅσον χρόνον διήρκεσε καὶ θὰ διαρκέσει ἡ μετὰ τοῦ Δημοσίου οἱαυτὶα σύμβασις τούτων, προκειμένου δὲ περὶ ληξασῶν συμβάσεων, διὰ τὸν χρόνον ὅστις διέδραμε ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625|1951 ἀποφάσεως μέχρι τοῦ χρόνου λήξεως τῆς συμβάσεως.

Κεραμοποιεῖα — πλινθοποιεῖα συμβληθησόμενα ἐφεξῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1951

61827|5144|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 60075|4930|1951 κοινῆς ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 235 τῆς 4 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 28|1944, ὡς συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ κωδ. Νόμου 5167|1932, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν ἀπὸ τῶν Α. Νόμων 381|1936 καὶ 2212|1940, τοῦ Ν Διατάγματος 1254|1949 καὶ τοῦ Νόμου 1473|1950, 2) προγενεστέρας ἡμῶν ἀποφάσεις, δι' ὧν ἔχει καθιερωθῇ ἡ λόγῳ δώρου ἐορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἔκτακτος παροχὴ εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐν γένει, 3) τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 241|9.11.1951 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Κερκύρας ὑποβληθέντ ἡμῖν ἀπόσπασμα πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, ὑπ' ἀριθ. 171|6.11.1951, περὶ μεταθέσεως τῆς ἡμερομηνίας τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60075|4930|8.11.1951 ἡμετέρας ἀποφάσεως θεσπισθείσης ἐκτάκτου προσαυξήσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν τιμολογίων, διὰ τὴν κατηγορίαν τῶν λιμενεργατῶν σίτου, 4) τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι εἰδικαὶ κατηγορίαι λιμενεργατῶν (σίτου, γαιανθράκων κλπ.) λόγῳ τοῦ περιοδικοῦ τῆς ἐργασίας των, δυνατὸν νὰ μὴ ἐργασθῶσιν οὐδόλως κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 60075|4930|1951 ἀποφάσεως ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα (21

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 190.
(**) ΕΕΔ 10, σελ. 1027.

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 535.

Νοεμβρίου μέχρι 30 Δεκεμβρίου 1951), ὁπότε θὰ στερηθῶσι τῆς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁρισθείσης προσαυξήσεως, λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951, ἀποφασίζομεν:

Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 60070|4936|8.11.1951 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ὁριζομεν, ὅπως, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ παρὰ τῶν κατὰ τόπους Ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων λιμένων, ὅτι ὡρισμέναι εἰδικαὶ κατηγορίαι διεξαγόμεναι ἐργαζόμεναι αὐτοτελῶς (φορ)ταὶ σίτου, γιαννθράκων κλπ.) οὐδόλως εἰργάσθησαν κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα (21 Νοεμβρίου μέχρι 30 Δεκεμβρίου 1951) ἐντάκτου προσαυξήσεως τῶν φορτωτικῶν τιμολογίων, δύνανται δι' αἰτιολογημένων ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων νὰ μετατεθῇ ἡ ὡς ἄνω ἡμερομηνία ἐκτάκτου προσαυξήσεως τῶν φορτωτικῶν τιμολογίων καὶ μόνον διὰ τὰς εἰδικὰς ταύτας κατηγορίας, οὐχὶ ὅμως πέραν τῆς 6ης Δεκεμβρίου 1951 ἢ πρὸ τῆς 6ης Νοεμβρίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1951

61583|1, 617|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως προσωρινοῦ κανονισμοῦ «περὶ παροχῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως διὰ τὰ χειρουργικὰ περιστατικὰ εἰς μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α.».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 236 τῇ 6 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 31 τοῦ Α. Νόμου 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2. Πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 39333|7117|1951 ἐνταφορᾶς τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ προσωρινὸς κανονισμὸς περὶ παροχῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως διὰ τὸ χειρουργικὰ περιστατικὰ εἰς μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α., διατυπωθῇ καὶ ἰσχύσῃ ὡς κατωθι:

Ἄρθρον μόνον

1. Εἰς τὰ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων παρέχεται νοσοκομειακὴ περιθαλψις, εἰς ἃς περιπτώσεις διαπιστοῦται ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐν νοσοκομείῳ εἰσαγωγὴ τοῦ ἀσθενοῦς δι' ἐνέργειαν χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως, μὴ δυναμένης νὰ ἐνεργηθῇ ἐν ἰατρείῳ ἢ κατ' οἶκον.

Ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως προτηματοκοιήσεως τῆς ὡς ἄνω παροχῆς ὁρίζεται ἡ 1η Ἰανουαρίου 1952.

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ δύνωσι ρυθμισθῶσι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1951

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχάς τινάς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 230 τῆς 5 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 § 1, 3, 4, 7 καὶ 13 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ|νσις Ἐσόδων) καὶ δ) σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζει:

α) Ὅπως αἱ ἀσφαλιστικαὶ περιοχαὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων ταύτων, εἰς ἃ ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις καὶ κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, ἐπεκταθῶσιν εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῶν ἀντιστοίχων ἀσφαλιστικῶν κέντρων τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας (Κεντρικοῦ Καταστήματος, Ὑποκαταστημάτων καὶ Παραρτημάτων), πλὴν τῶν περιοχῶν, εἰς ἃς ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας καλύπτει κατηγορίας μόνον τινὰς τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν προσώπων καὶ

β) Ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Δ.Σ. εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς ὡς ἄνω καθοριζομένας ἀσφαλιστικὰς περιοχὰς τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων τούτων ἰσχύσῃ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. δι' ἅπαντας τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους ταύτης.

Συνεδρίασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. 71|32 τῆς 16.11.1951.

64900|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἐπεκτάσεως τῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Ρόδον κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 237 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 62 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

β) Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 43838|1539| 20.10.1951 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως κλπ.», ἀποφασίζομεν:

1) Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 7ὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 6ης Νοεμβρίου 1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περί:

α) ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους ταύτης, τοὺς καθοριζομένους ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 εἰς τὴν νῆσον Ρόδον.

β) Συστάσεως ἐν τῇ πόλει τῆς Ρόδου Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος.

γ) Καθορισμοῦ ὡς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ὡς ἄνω Ὑποκαταστήματος τῆς περιοχῆς τῆς πόλεως Ρόδου καὶ τῶν χωρίων Ἰξία, Κρητικά, Ἀσγούρου, Παραδείσι, Θόλος, Βορώνη, Τριάντα, Μαριτσά, Κρεμαστή, Ψίνθος, Ἀφάντου, Καλυθιές, Κάλαθος, Ἀλαύρμα, Πυλῶνα, Λάρδος, Ἀρχάγγελος, Μαλώνα, Γεννηδί, Βάτι, Ἀσκληπιὸ καὶ Κατταβιά.

δ) Ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχὴν δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως τοὺς καθοριζομένους ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ ἀ-

ασχολούμενα πρόσωπα έκ των έν άρθρω 2 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 άναφερομένων καί εἰς ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνική ἀσφάλισις εἰς τάς λοιπάς τοπικάς περιοχάς ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952.

2) Ἀπό τῆς κατά τά ἀνωτέρω ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως ἐν Ρόδῳ καταργεῖται ὁ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 77|28|30.8.1947 προκηρύξεως τοῦ τέως Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Δωδεκανήσου συσταθείς Εἰδικός Λογαριασμός Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Δωδεκανήσου (Ε.Λ. Κ.Α.Δ.), συγχωνευόμενος εἰς τό Ι.Κ.Α., ὅπερ ἐπεισέρχεται εἰς τό σύνολον τῶν ἐνεργητικῶν καί παθητικῶν του περιουσιακῶν στοιχείων καί ἀπαιτήσεων καί τῶν πάσης φύσεως ὑποχρεώσεων καί δικαιωμάτων του ὡς καθολικός αὐτοῦ διάδοχος.

Ἡ κινητή καί ἀκίνητος περιουσία τοῦ Ε.Λ.Κ.Α.Δ. περιέρχεται ἄπασα δυνάμει τῆς παρούσης εἰς τό Ι.Κ.Α.

8) Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. θέλουν καθορισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1951

64197|6697|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' 1|1949 καί 1|1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τῶν καφεϋπαλλήλων Μυτιλήνης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 287 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Α.Ν. 1804|1951.

2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 18 Ἰουνίου 1946 Β. Δ. «περί τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καί ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀπόφασιν τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης.

4) Τήν ὑπ' ἀριθ. 1|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατά τήν βάσει τοῦ Α. Ν. 1804|1951 ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς τάς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 καί 1|1951 ἀποφάσεις τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίσθησαν αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων Μυτιλήνης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1951

57492|6160|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 1|1950 καί 3|1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τῶν μαγείρων, βοηθῶν καί λατζέρηδων τῶν μαγειρείων καί οἰνομαγειρείων Μυτιλήνης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 287 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Α. Ν. 1804|1951, 2) τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περί τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καί ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) τήν ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, 4) τήν ὑπ' ἀριθ. 3|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐκδοθεῖσαν κατά τήν βάσει τοῦ Α. Ν. 1804|1951 ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀποφάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς τάς ὑπ' ἀριθ. 1|1950 καί 3|1951 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τῶν μαγείρων, βοηθῶν καί λατζέρηδων τῶν μαγειρείων καί οἰνομαγειρείων Μυτιλήνης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1951

64198|6695|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 2|1950 καί 2|1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τῶν σερβιτόρων μπάρ, οὐζερί καί καφεζυθεστιατορίων Μυτιλήνης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 287 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Α.Ν. 1804|1951.

2) Τάς διατάξεις ἀπό 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. περί τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καί ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 2|1950 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης.

4) Τήν ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατά τήν βάσει τοῦ Α.Ν. 1804|1951 ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2|1950 ἀποφάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς τάς ὑπ' ἀριθ. 2|1950 καί 2|1951 ἀποφάσεις τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τῶν σερβιτόρων τῶν καφεζυθεστιατορίων καί τῶν μπάρ, οὐζερί Μουφλουρέλη, Κοσμικόν, Μαϊάμι, Ἀρζεντίνα καί τῶν τούτοις ὁμοίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1951

56818|6092|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 3|1951 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργα-

σιας των ὑπαλλήλων καὶ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπάρ, ούζερί Πατρῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 237 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|1951.

2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν καὶ

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν, κατ' ἀναπομπὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν (Α.Ν. 1804|1951), ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 3|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπάρ, ούζερί Πατρῶν.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς δης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1951

66344|6365|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 29680|1951 ἀποφάσεως εἰς ἕνας Βιομηχανίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 241 τῆς 13 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2) Τάς ὑπ' ἀριθ. 59319|1950, 29680|1951 καὶ 48905|1951 ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 29680|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 59319|1950 ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν χημικῶν βιομηχανιῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργοστασίων τροφίμων ὀξέων, πλαστικῶν ὑλῶν, παρασκευῆς πιστῶν ὑδάτων ἐλαστικοῦ, ὑφαντελλαίων, συσσωρευτῶν, καὶ τῶν ἐργοστασίων διθείου ἄνθρακος Ἐλευσῖνος καὶ Ἠλεκτροχημικῆς Ἀσπροπύργου.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Δεκεμβρίου 1951

66998|1951 Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καταβολῆς προσθέτου ἐπιδόματος πρὸς ἐνίσχυσιν ἐπιδοτουμένων ἀνέργων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 245 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ὑφισταμένας γενικωτέρας οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς συνθήκας καὶ τὴν ἀνάγκην ἐνισχύσεως τῶν ἐπιδοτουμένων ἀνέργων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951, ἀποφασίζομεν:

Οἱ κατὰ τὴν 15 Νοεμβρίου 1951 ἐπιδοτηθέντες ἄνεργοι, ὡς καὶ οἱ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 16 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. δικαιωθέντες ἢ δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῶν Εἰδικῶν Λογαριασμῶν α) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, β) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, γ) τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, δ) τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ὑαλλήλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, λαμβάνουν ὡς πρόσθετον ἐπίδομα λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ τοῦ Νέου Ἔτους οἱ μὲν πληρονόμενοι κατὰ δεκαπενθήμερον δύο δεκαπενθήμερα, οἱ δὲ πληρονόμενοι κατὰ μῆνα ἐπίδομα ἑνὸς μηνός.

Ἡ καταβολὴ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσθέτου ἐπιδόματος ἐνεργηθήσεται εἰς δύο δόσεις, τῆς μὲν πρώτης γενησομένης τὴν 20 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., τῆς δὲ δευτέρας τὴν 25 Ἰανουαρίου 1952.

Ἡ παροῦσα, ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ σήμερον, κυρωθήσεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θέλει δὲ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Δεκεμβρίου 1951

68770|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ τρόπου ἀπολήψεως δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951 ὑπὸ ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 248 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1901|1951 περὶ κυρώσεως τοῦ Α. Ν. 1777|1951 καὶ τοῦ Α.Ν. 1093|1946, ἀποφασίζομεν:

Πρὸς ἀπόληψιν δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951 ὑπὸ τῶν ταξιθετῶν - ταξιθετριῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ θεατρικῶν καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων ὁριζόμεν ποσοστὸν 10 ο|ο ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν εἰσιτηρίων ἀπὸ 25. 12.1951 μέχρι καὶ τῆς 1.1.1952. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 500 δραχ. δι' ἕκαστον εἰσιτήριον.

Τὸ ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου προϊὸν δέον ὅπως διανεμηθῇ κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τῶν ταξιθετῶν-ταξιθετριῶν ἑκάστης θεατρικῆς ἢ κινηματογραφικῆς ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι δὲν θέλει ὑπερβῇ δι' ἕκαστον τὸ ποσὸν τῶν 400 χιλιάδων δραχμῶν, τοῦ τυχὸν περισσεύματος περιερχομένου, φροντίδι τῶν θεατρικῶν καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὸν Ἔρανον τῆς Βασιλίσσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1951

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΥ

Διά τον καθορισμόν του εργατικού μισθού εφαρμόζονται αι εξής τρόποι: α) δι' ατομικής συμβάσεως β) διά συλλογικής συμβάσεως εργασίας γ) δι' αποφάσεως επιτροπής υποχρεωτικής διαιτησίας δ) δι' αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, κατά χρήσιν της εκ του Ν. 28|1944 εξουσιοδοτήσεως.

Νόμοι σχετικοί προς τας συλλογικας συμβάσεις εργασίας είναι 1) ο Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» 2) ο Α.Ν. 98|1936 «περί κυρώσεως συλλογικών συμβάσεων εργασίας» 3) ο Α.Ν. 547|1937 «περι τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων εργατικών νόμων» 4) ο Α.Ν. 866|1937 «περί προσθήκης διατάξεων εις τον περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νόμον» 5) ο Α.Ν. 1367|1938 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νομοθεσίας».

Νόμοι σχετικοί προς την υποχρεωτικήν διαιτησίαν είναι 1) ο Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» 2) το από 18 Ιουνίου|1 Αυγούστου 1936 Διάταγμα «περί των Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. της 16 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» 3) ο Α.Ν. 1406|1950 «περί κυρώσεως αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών εργασίας» (ΕΕΔ 9, 178) 4) ο Α.Ν. 1804|1951 «περι τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων του Α.Ν. 16|20.11.1935 «περι ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» (ΕΕΔ 10, 531).

Νόμοι σχετικοί προς τον δι' αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας καθορισμόν του μισθού είναι 1) ο Α.Ν. 28|1944 «περι εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών επί της Εργασίας και Οικονομικών όπως προβαίνουν εις καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων» (ΕΕΔ 3, 625) 2) ο Α.Ν. 866|1946 «περί αθέντικής ερμηνείας του άρθρ. 1 Α.Ν. 28|1944 κλπ» (ΕΕΔ 5, 57) 3) ο Α.Ν. 690|1945 «περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως του Α.Ν. 28|1944 «περί εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας όπως προβαίνουν εις καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων» (ΕΕΔ 4, 665) 4) ο Α.Ν. 1093|1946 «περί συμπληρώσεως των διατάξεων του Α.Ν. 866|1946» (ΕΕΔ 5, 185) 5) ο Α.Ν. 1777|1951 «περί συμπληρώσεως των διατάξεων του Α.Ν. 28|1944 και του άρθρου μόνου του Α.Ν. 866|1946» (ΕΕΔ 10, 482).

Θα συμφωνήσῃ λοιπόν ο αναγνώστης μαζί μας, ότι δεκατέσσαρες (14) ήδη νόμοι, όσοι είναι οι ανωτέρω, διά το θέμα του εργατικού μισθού είναι καταφανώς... όλίγοι.

Ο καθορισμός του εργατικού μισθού πρό των από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας ενηργείτο κυρίως διά των εις εκτέλεσιν του Ν. 28|1944 υπουργικών αποφάσεων, επί σχέσεων του ιδιωτικού δικαίου και εις εκτέλεσιν του Ν. 19|1944 δι' άλλων υπουργικών αποφάσεων επί σχέσεων του δημοσίου δικαίου.

Την 10 Νοεμβρίου 1947 κατετέθησαν νομίμως και ισχύουν έκτοτε από ταύτης α) ή από 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογική σύμβασις εργασίας των απαλλήλων των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργασιών (ΕΕΔ 6, 693 επ.) β) ή από 4 Νοεμβρίου 1947 όμοια των εργατοτεχνιτών των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργασιών, και την 5 Δεκεμβρίου 1971 κατετέθησαν: α) ή από 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογική σύμβασις εργασίας των υπαλλήλων των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργασιών, συμπληρωματική της από 4 Νοεμβρίου 1947 όμοίας (ΕΕΔ 6, 730) β) ή από 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογική σύμβασις εργασίας των υπαλλήλων των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργασιών, συμπληρωματική της από 4 Νοεμβρίου 1947 όμοίας (ΕΕΔ 6, 731) γ) ή από 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογική σύμβασις εργασίας των μαθητευομένων εργατών άμφοτέρων των φύλων των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργασιών (ΕΕΔ 6, 732).

Αι συλλογικαί αύται συμβάσεις εργασίας αναπροσηρμοσαν, κατά το εν αυταίς μέτρον, τα κατώτατα υποχρεωτικά όρια των προπολεμικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας (και κατά την έρμηνείαν των και των αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας) και ισχύουν έκτοτε, καίτοι ο χρόνος αιτών έληξε, παρατηρείται δι' επανειλημμένων αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας κατά τον Α.Ν. 866|1937, ως ερμηνεύθη υπό του Α.Ν. 1367|1938 (τελευταία παράτασις ή διά της υπ' αριθ. 53190|5587|1951 υπουργικής αποφάσεως, ΕΕΔ 10, 1083, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1951).

Παραπλήσιον ακολουθεί αι από 15 Μαΐου 1949 γενικαί κατά 30 ο|ο αύξήσεις επί των ούτω διαμορφωθέντων μισθών και ημερομισθίων διά της υπ' αριθ. 29488|9592|1949 υπουργικής αποφάσεως (ΕΕΔ 8, 610), ή οποία προσαυξάνει προηγουμένως κατά 1000 δραχμάς και τα δια τας γυναίκας προβλεπόμενα κατώτατα όρια ημερομισθίων εξ 7000, 8000 και 9000 δραχμών.

Ακολουθεί ή υπ' αριθ. 33700|2890|1950 υπουργική απόφασις (ΕΕΔ 9, 623) «περί αυξήσεως ημερομισθίων ανειδικεύτων και μαθητευομένων εργατών», ισχύουσα από 1ης Ιουλίου 1950.

Μετά ταύτην εξεδόθησαν 1) ή υπ' αριθ. 3750|1951 υπουργική απόφασις «περί αυξήσεως των μισθών και ημερομισθίων των μισθωτών άπάσης της χώρας» (ΕΕΔ 10, 141), ισχύουσα από 15 Ιανουαρίου 1951 2) ή υπ' αριθ. 2250|168|1951 υπουργική απόφασις «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της υπ' αριθ. 33700|1950 αποφάσεως», ισχύουσα, καθ' ά ώρισεν, από 1ης Ιουλίου 1950, αλλ' ακυρωθείσα κατά την αναδρομικήν ρύθμισιν υπό της Σ.Ε. 706|1951 (ΕΕΔ 10, 526).

Ακολουθεί ή υπ' αριθ. 40427|4116|1951 υπουργική απόφασις «περί τροποποιήσεως της υπ' αριθ. 2750|1951 υπουργικής αποφάσεως» (ΕΕΔ 10, 820).

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ἐνῷ ἔκλεισεν ἤδη ἓν ἔτος καὶ εἰσερχόμεθα ἀπὸ σήμερον εἰς ἓν νέον, δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ ρίξωμεν γοργὸν ὄλεμμα εἰς τὸ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δικαστικὸν ἔργον ἀρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ἐντύπωσιν ἐν πρώτοις κάμνει ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν (δὲν ἔχομεν στατιστικὰ διὰ τὰ ἄλλα δικαστήρια) ἐργατικῶν ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι εἰσῆρχοντο εἰς αὐτὸ κατὰ πολὺ πυκνότερον ἢ διὰ τὸ ἔτος 1950 ἀριθμῶν καὶ ἐξεδικάσθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος.

Εἶναι τάχα ἡ κακοδαιμονία, ποὺ μᾶς ἀφῆνει ὡς κληρονομίαν τὸ ἔτος αὐτό, ἡ ἀνάγκη τῶν νόμων, ποὺ κατὰ ἐν ἀρχαῖον ρητὸν αὔξάνει τὴν δύναμιν τῶν δικαστηρίων, οἱ νέοι νόμοι, ποὺ προσετέθησαν εἰς τὴν νομοθετικὴν ὕλην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τὰ αἴτια τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατικῶν δικῶν;

Γεγονὸς εἶναι πάντως, ὅτι οἱ Πρωτοδίκαι τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, τόσον τῆς Πρωτευούσης, ὅσον καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ οἱ κατ' ἔφεσιν ἐργατικοὶ δικασταὶ εἰργάσθησαν μὲ ἐντατικότητα καὶ καταπόνησαν τὰς παπαρασμένας ἀνθρωπίνους δυνάμεις προσπάθειαν νὰ ἀνταποξέλθουν εἰς τὸ βαρὺ ἔργον των.

Παρ' ὅλον τὸν ὄγκον τῶν ὑπὸ τὴν κρίσιν των ὑποθέσεων, πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἐργασία των ἐν τῷ συνόλῳ της διακρίνεται διὰ τὴν ποιότητα της καὶ πολλὰ εἶναι τὰ δείγματα αὐτῆς εἰς λαμπρὰς πράγματι, ἐκ τῶν ἀποφάσεών των, ποὺ ἀπετέλεσαν τὸ περιεχόμενον τοῦ τόμου μας ἔτους 1951.

Φυσικά, ἀπὸ ἀποψεως ταχύτητος ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, δὲν βαίνουν ἱκανοποιητικῶς τὰ πράγματα. Αἱ ἐργατικαὶ δίκαι βραδύνουν, πέραν τοῦ πρέποντος, ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεώς των, νὰ ἀποπερατωθοῦν, παρ' ὅλην τὴν ἐπιφυομένην προσπάθειαν τῶν δικαστῶν, καὶ τοῦτο, διότι εἶναι ἀνθρωπίνως ἀδύνατον ν' ἀξιωθῇ περισσοτέρα—καὶ νὰ πρέπει νὰ εἶναι φυσικὰ καὶ ἐπιστημονικὴ—ἐργασία ἀπὸ δικαστάς, στενάζοντας ὑπὸ τὸν φόρτον τῶν ἐνωπίων των ὑποθέσεων καὶ ἀκόμη—ἐνδημοῦσα ἀτυχῶς ἀκαταστασία—καὶ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν διοικητικῶν ἀναγκῶν των.

Γνωστὰ πράγματα. Πολλαί, ἀφορμικῶς πολλαί, ἐργατικαὶ δίκαι καὶ ταχύτης ἀποπερατώσεως τῶν προϋποθέσεων καὶ ἀναλόγων ἀριθμῶν δικαστῶν.

Ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν ἐργατικῶν δικῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἶχε τὴν ἀπήχησίν του, ὡς ἦτο φυσικόν, καὶ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον.

Ἐναντι 61 ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ποὺ ἐμπεριέχομεν δημοσιεύσεως εἰς τὸν τόμον μας ἔτους 1950, εἰς τὸν παρόντα τόμον ἐδημοσιεύθησαν—καὶ μένουν φυσικὰ καὶ διὰ τὸν ἑπόμενον—89 ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις. Τὸ ἓν δηλαδὴ τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ ἐν γένει Δικαίου ἀναφέρονται εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον.

Τὸ πρᾶγμα δίδει ἐν χαρακτηριστικὸν μέτρον τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος, ποὺ προκαλεῖ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ τῶν ἄνευ τέλους ὅμως πράγματι ζητημάτων, ποὺ προκύπτουν κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του.

Ἡ νομοθετικὴ πρᾶξις ἐκινήθη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ εἰσῆχθησαν ἐνδιαφέροντες νόμοι. Ὅ,τι ὅμως δὲν ἔγινεν, ὡς σημειοῦμεν καὶ εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους, εἶναι ἡ τακτοποίησις πολλῶν καὶ ζωηρῶς ἐνδιαφερόντων ζητημάτων, ποὺ προκαλοῦν οἱ κείμενοι νόμοι καὶ μένουν ἀκόμη διὰ τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν σχεδὸν ἄλυτα.

Εἰς ἕνα μικρὸν ἀπολογισμόν, ποὺ ἐπιχειρήσαμεν, ἐνῷ ἔκλεισε τὸ προπερασμένον ἔτος, μὲ τὸ παλαιόν τέλος μας, ἐσημειώσαμεν ἐλάχιστα μόνον ἐκ τῶν ζητημάτων αὐτῶν, ποὺ παρέμειναν ἄλυτα καὶ ἠλπίζομεθα νὰ τακτοποιηθοῦν κατὰ τὸ ἀρχόμενον τότε ἔτος 1951.

Μὰ τὸ ὅτι δὲν ἔγινε δυνατὸν νὰ λυθοῦν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δὲν σημαίνει φυσικὰ ὅτι δὲν ἦτο ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὁ Οὐλπιανός, διδάξας ὅτι ὁ νόμος εἶναι—πρέπει νὰ εἶναι—ἡ τέχνη τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἴσου καὶ οὔτε φυσικὰ πρέπει νὰ καταλάβῃ ἡ κόπωσις ὅσους δικαίως φωνάζουν: Τακτοποιήσατε τὰ θέματα τοῦ δικαίου, διὰ νὰ ἔχωμεν ἀσφαλὲς καὶ σταθερὸν δίκαιον.

Εἶχεν ἄδικον ὁ Μακιαβέλης—διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν καὶ μίαν καλὴν φράσιν του—λέγων ὅτι αἱ κύριαι βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὅλα τὰ Κράτη στηρίζονται, εἶναι οἱ καλοὶ νόμοι;

Ἀνακοίνωσις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν

Κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων διαδίκων

Ἀνακοινοῦται εἰς τοὺς κ.κ. Δικηγόρους, ὅτι ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 θὰ ἐφαρμόζωνται ἀπαρεγκλίτως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάθεσιν τῶν προτάσεων ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν συζητουμένων ἐνώπιον ὅλων τῶν Πολιτικῶν Τμημάτων τοῦ Πρωτοδικείου ὑποθέσεων, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 550 τῆς Πολ. Δικονομίας. Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας αἱ ἔγγραφοι προτάσεις τῶν διαδίκων, μεθ' ἅπαντων τῶν πρὸς ὑποστήριξιν ἐγγράφων, πρέπει νὰ κατατίθενται ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Δικαστηρίου δύο (2) πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσεως, αἱ δὲ ἐκατέρωθεν ἀντικρούσεις τῶν ὑποβληθεισῶν προτάσεων θὰ συμπληρώνται μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς προτεραίας τῆς συζητήσεως.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ κ. Προϊσταμένου τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν Ἐφέτου).

Δικαστικαὶ εἰδήσεις

Μόλις ἐξεδόθη ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπ' ἀριθ. 513|1951, ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ νομικοῦ ζητήματος περὶ τοῦ βάρους τοῦ χαρτοσήμου τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων.

Συναφώνησε πρὸς τὴν γνώμην τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ' Τμήματος, ὅτι τὸ χαρτόσημον βαρύνει τοὺς μισθωτούς.

Ἀλληλογραφία

Κον Γ. Θ. Ἐνταῦθα. Ἄλλο, ἀγαπητὲ ἀναγνῶστα μας, ἡ ἀχαριστία, ποὺ, ὡς γράφεις, ἔδειξε ἀπέναντί σου ὁ ἐργοδότης, καὶ ἄλλο φυσικὰ οἱ κείμενοι νόμοι. Ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἔχεις δικαίωμα καὶ ὁ ἐργοδότης σου νομίμως ἐνήργησε.

Κατὰ τὰ ἄλλα θὰ σὲ ἱκανοποιήσωμεν, ἂν σοῦ ὑπομνήσωμεν ὅ,τι ὁ Γκαῖτε εἶπε «ἡ ἀχαριστία εἶναι πάντοτε σημεῖον ἀδυναμίας καὶ δὲν εἶδα ποτὲ εὐφυεῖς ἀνθρώπους νὰ δείξουν ἀχαριστίαν».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεῦχος 2 (248)

Ἀθῆναι, 15 Ἰανουαρίου 1952

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

(Μὴ κατάθεσις παραβόλου κλπ.)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Φ. ΡΑΜΜΟΥ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ κώδικος τῶν νομοθετημάτων περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὸ δικάζον Εἰρηνοδικεῖον ἢ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 Πρωτοδικεῖον (τὸ δικάζον τὴν ἔφεσιν) ὑποχρεοῦνται νὰ ἐρευνήσουν αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν. Ἀνακοπὴ κατὰ τῶν ἐρήμην ἐκδεδομένων ἀποφάσεων δὲν ἐπιτρέπεται, εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας.

Ὁ νόμος, ὁμιλῶν περὶ ἐρημοδικίας, ἐννοεῖ ἐν πρώτοις τὴν ἐρημοδικίαν, ἡ ὁποία θὰ ἐχώρει λόγῳ δικονομικῆς ἀπουσίας τοῦ ἑνὸς τῶν διαδίκων, ὅστις εἴτε δὲν ἐνεφανίσθη παντάπασι κατὰ τὴν πρὸς συζήτησιν ὡρισμένην δικάσιμον καὶ φυσικῶς ἀπών, εἴτε παραστὰς ἦτο δικονομικῶς μόνον ἀπών, διότι δὲν μετέσχε προσηκόντως τῆς συζητήσεως, μὴ διορίσας πληρεξούσιον δικηγόρον, εἰς ἃς περιπτώσεις ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ πράξῃ τοῦτο, ἢ μὴ ὑποβαλὼν ἐγγράφους προτάσεις, ὁσάκις ἡ ὑποβολὴ αὐτῶν ἦτο ὑποχρεωτική. Ἐκτὸς ὅμως τῶν περιπτώσεων τούτων ἢ μᾶλλον τῆς πρώτης κατηγορίας, καθ' ἃς ὑπάρχει πραγματικὴ ἐρημοδικία, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι, καθ' ἃς συντρέχει ἡ οὕτω καλουμένη πλασματικὴ ἐρημοδικία, ὡς ἐπὶ μὴ καταβολῆς ἐνσήμου (ὅταν αὕτη εἶναι ὑποχρεωτική) (ν. ΓΨΟΗ' | 1911 ἄρθρ. 2, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1544 | 1942 ἄρθρ. 7), ἐπὶ μὴ προκαταβολῆς τῶν ἐξόδων ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου (Πολ. Δ. ἄρθρ. 208), ἐπὶ μὴ καταβολῆς παραβόλου ἐπὶ τῶν ἐνδίκων μέσων ἐφέσεως, ἀναψηλαφήσεως καὶ ἀναιρέσεως (Πολ. Δικ. ἄρθρ. 772, 795, 823).

Κατὰ τὴν γενικὴν ἢ τακτικὴν διαδικασίαν ἀπὸ ἀπόψεως ρυθμίσεως τῶν ἐννόμων συνεπειῶν οὐδὲμία κατ' ἀρχὴν τοὐλάχιστον διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ πραγματικῆς καὶ πλασματικῆς ἐρημοδικίας. Ἀμφότεραι στηρίζονται ἐπὶ τῆς οὕτω καλουμένης δικονομικῆς ἀπουσίας τῶν διαδίκων καὶ ρυθμίζονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, παράγουσαι τὰς αὐτὰς ἐννόμους συνεπείας. Ἀμφιβολίας εἶχε προκαλέσει κατ' ἀρχὰς τὸ ζήτημα, προκειμένου περὶ μὴ καταβολῆς παραβόλου, ὡς ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 772, 795 καὶ 823 τῆς Πολ. Δ., καθ' ἃς μὴ κατατεθέντος παραβόλου, τὸ δικαστήριον ἀρνεῖται τὴν συζήτησιν. Προέκυψε δηλαδὴ ἀμφιβολία, τίς ἡ ἔννοια τῆς «ἀρνήσεως τῆς συζητήσεως». Ὑπεστηρίχθη ὅτι ὡς ἄρνησις συζητήσεως θὰ ἔδει νὰ θεωρηθῇ ἡ ματαίωσις τῆς συζητήσεως ἐν γένει, δηλαδὴ οὐ μόνον διὰ τὸν ὑπόχρεων πρὸς καταβολὴν τοῦ παραβόλου καὶ παραλείψαντα αὐτὴν διάδικον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ (πρβλ. ***Οἰκονομίδην***, ἐν ***Οἰκονομίδου - Λιβαδᾶ*** § 236 σημ. 1). Τελικῶς ὅμως ἐπεκράτησε, καὶ ὀρθῶς νομίζομεν, ἡ ἄποψις, καθ' ἣν ἡ ἄρνησις τῆς συζητήσεως ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θεωρῆται δικονομικῶς ἀπὼν μόνον ὁ μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμενον καθῆκον τῆς καταβολῆς τοῦ παραβόλου, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιπτώσεις μὴ προσηκούσης παραστάσεως (βλ. ***Λιβαδᾶν*** ἐν ***Οἰκονομίδου - Λιβαδᾶ*** loc. cit., ***Εὐκλείδου - Παπαδοπούλου*** § 255 σημ. 2, ***Ρουσσοπούλου***, Περὶ ἐνδίκων μέσων σελ. 42, ***Glasson - Tissier - Morel - Ράμμου***, Σύστ. Πολ. Δικ. μετάφρ. τ. Δ' § 905α σελ. 531, Γεν. Εὐρ. Θέμιδος λ. Ἔφεσις ἀριθ. 1348 - 1354). Καὶ ἐρωτᾶται: Κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἰσχύει ἡ ἀναφερθεῖσα ἐξομοίωσις; Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀναφερθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, δὲν θὰ ἐγεννᾶτο, νομίζομεν, ζήτημα καὶ θὰ ἐγίνετο ἄνευ ἑτέρου δεκτὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν ὁρισμῶν καὶ κανόνων τῆς γενικῆς διαδικασίας. Τὸ ζήτημα τίθεται, διότι ὑφίσταται ἡ διάταξις αὕτη, ἡ ὁποία ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἰσχυόντων κατὰ τὴν γενικὴν διαδικασίαν, ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν ἐρημοδικίαν, καὶ ἐπιβάλλει, ὡς ἐλέχθη, τὴν κατ' οὐσίαν, ἀπό τε νομικῆς καὶ πραγματικῆς πλευρᾶς, ἔρευναν τῆς διαφορᾶς. Ὑπὲρ τῆς καταφατικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος

θά ἠδύνατο νά παρατηρηθῇ (ὡς παρετηρήθη), ὅτι, ἐφ' ὅσον οὔτε ἡ ὡς ἄνω διάταξις, οὔτε ἄλλη τις διακρίνει, ἡ ἐξομοίωσις τῆς πραγματικῆς πρὸς τὴν πλασματικὴν ἀδυναμίαν δέον νά εἶναι πλήρης καὶ ἐπομένως τὸ ἄρθρ. 15, περὶ οὗ ἐγένετο ἤδη καὶ κατ' ἐπανάληψιν λόγος, δέον νὰ ἐφαρμόζεται τόσον ἐπὶ τῆς μιᾶς, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ἐρημοδικίας. Ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἐξ ἄλλου ἀπόψεως θὰ εἶχεν ἴσως τις νὰ ἐπικαλεσθῇ, ὅτι ἡ ἐξομοίωσις τῆς πλασματικῆς ἐρημοδικίας πρὸς τὴν πραγματικὴν ἐρημοδικίαν ἐπὶ τῶν δικῶν τῆς γενικῆς ἢ τακτικῆς διαδικασίας ἐγένετο ἐν ὄψει ἄλλων συνεπειῶν τῆς πραγματικῆς ἐρημοδικίας καὶ ὄχι ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἐπέρχονται δυνάμει τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 15 κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ μὴ συμμορφουμένου πρὸς τὸ καθῆκον τῆς προσηκούσης παραστάσεως κλπ. διαδίκου ὡς δικονομικῶς ἀπόντος ἀποτελεῖ (οἱονεί) ποινὴν ἢ κύρωσιν ὁπωσδήποτε διὰ τὴν παράβασιν ταύτην. Δὲν εἶναι ἐπομένως δυνατὸν νὰ ἐφαρμόζηται ἡ ἀναφερθεῖσα ἐξομοίωσις ἐπὶ τῆς διαδικασίας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, καθ' ἣν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 15 δημιουργεῖ εὐνοϊκὴν κατάστασιν καὶ ρυθμίζει ἐπιεικέστεραν τὴν πραγματικὴν ἐρημοδικίαν, ἡ ὁποία ρυθμίζεται ὡς ρυθμίζεται, εἰς τὴν γενικὴν ἢ τακτικὴν διαδικασίαν, ἀνεξαρτήτως ὀπαιτιότητος ἢ μὴ τῶν διαδίκων καὶ μὴ συμμορφώσεως αὐτῶν πρὸς καθῆκον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου (ἂν ἐννοεῖται ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι ὑπάρχει τοιοῦτο καθῆκον, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ ἰσχῦον δίκαιον εἶναι ἀμφίβολον καὶ μᾶλλον δέον νὰ λύεται ἀποφατικῶς) πρὸς ἐμφάνισιν εἰς τὸ δικαστήριον. Θὰ ἠδύνατο προσέτι νὰ προστεθῇ ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀπόψεως, ὅτι ἄλλως θὰ κατέληγε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὑποχρέωσις καταβολῆς παραβόλου κλπ. κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀφοῦ ὁ μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὴν σχετικὴν ἐπιταγὴν τοῦ νόμου καὶ μὴ προβαίνων εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεως διάδικος εὐθέμιαν κύρωσιν θὰ ὀφίστατο καὶ θὰ ἐδικάζετο, ὡς ἐὰν εἶχεν ἐκπληρώσει τὴν ὑποχρέωσιν του ταύτην. Εἶναι βεβαίως ἀληθές, ὅτι δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν οἱ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν σχετικὴν ἀιτιζήτησιν, καθ' ἣν θεωρεῖται δικονομικῶς ἄπων, προτεινόμενοι ἰσχυρισμοί, ἀφοῦ θεωρεῖται δικονομικῶς ἄπων. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι συνέπεια τῆς δικονομικῆς ἀπουσίας καὶ ἰσχύει εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ διὰ τοὺς ἰσχυρισμούς, τοὺς ὁποίους ἔσκοπει νὰ προτείνῃ ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς διάδικος, διότι καὶ οὗτοι, καίπερ περιεχόμενοι εἰς τὰς τυχὸν κατατεθείσας ἐγκαίρως ἐγγράφους προτάσεις του, δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Ἐξ ἄλλου θὰ ἠδύνατο νὰ προβληθῇ ὑπὲρ τῆς πρώτης καὶ κατὰ τῆς δευτέρας ἀπόψεως ὅτι, ἐὰν ὑπάρχῃ περίπτωσις ἐπιβολῆς κυρώσεως διὰ τὴν μὴ συμμόρφωσιν πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμενον καθῆκον καταθέσεως παραβόλου κλπ. ἐπὶ πλασματικῆς ἐρημοδικίας, ὅμοιος λόγος συντρέχει ἐπιβολῆς ἀναλόγου κυρώσεως ἐπὶ πραγματικῆς ἐρημοδικίας, διότι ὁ διάδικος, μὴ ἐμφανιζόμενος παντάπασιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν παραβαίνῃ τὸ πρὸς ἐμφάνισιν καθῆκον (οὗτινος εἶναι ἀμφίβολος, ὡς ἐλέχθη, ἡ ὕπαρξις), πάντως παραβαίνει τὸ αὐτό, οἷον καὶ ὁ πλάσματι θεωρούμενος ὡς ἐρημοδικῶς διάδικος, τῆς καταθέσεως τοῦ παραβόλου κλπ. Ἔπειτα ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ νομοθέτης ἐπέβαλεν ἐπὶ πραγματικῆς ἐρημοδικίας τὴν κατ' οὐσίαν ἔρευναν τῆς διαφορᾶς, ἀνάγεται εἰς τὸ συμφέρον ὄχι ἁπλῶς τοῦ συγκεκριμένου διαδίκου, ἀλλὰ τῆς ὁλότητος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ διαπίστωσις τῆς ὑπάρξεως δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἡ δικαστικὴ ἀναγνώρισις καὶ ἐπιδίκασις αὐτῶν ἔχει γενικωτέραν σημασίαν, διὰ τὴν αἰτίαν δὲ ταύτην δὲν ἐπιτρέπεται παραίτησις ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, ὡς προκύπτει ἐκ διαφόρων διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (πρβλ. ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 11 § 1 τοῦ Α.Ν. 547|1937 κλπ.). Ὁ λόγος ὅμως οὗτος, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, δὲν συντρέχει μόνον ἐπὶ πραγματικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλασματικῆς ἐρημοδικίας, διότι τὸ ζήτημα ἐὰν ἡ ἐρημοδικία θὰ εἶναι πραγματικὴ ἢ πλασματικὴ καὶ ἐὰν θὰ χωρήσῃ ἐρημοδικία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀπολύτου καὶ τυπικῆς τοὐλάχιστον ἀπεριορίστου θελήσεως τοῦ εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν ἐνδιαφερομένου, ἐνῷ ὡς ἐλέχθη, ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνευρέσεως τῆς (οὐσιαστικῆς) ἀληθείας εἶναι γενικωτέρα.

Θὰ ἠδύνατο μάλιστα νὰ λεχθῇ, ὅτι, ὡς εἰς τὴν γενικὴν ἢ τακτικὴν διαδικασίαν, οὕτω καὶ εἰς τὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, δὲν ὀφίσταται ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως διαφορὰ μεταξὺ τῶν διαφόρων περιπτώσεων τῆς ἐρημοδικίας, οὐδὲ δικαιολογεῖται καὶ ἡ δρολογιακὴ διάκρισις μεταξὺ πραγματικῆς καὶ πλασματικῆς ἐρημοδικίας. Κατὰ δικονομικὴν ἀκρίβειαν μία ἐρημοδικία ὑπάρχει, ἡ ὁποία τότε εἶναι πραγματικὴ καὶ ἡ ὁποία δύναται νὰ χωρήσῃ κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ διάδικος, ἀδιαφόρως ἐὰν εἶναι παρὼν ἢ ἄπων, δὲν παρίσταται, οὐδὲ ἐνεργεῖ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως κλπ., καθ' ὃν τρόπον ἡ Δικονομία ἐπιβάλλει.

ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Τὸ ζήτημα τῶν συνεπειῶν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐπὶ τῆς καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰσέρχεται ἤδη εἰς νέαν φάσιν (Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ 10, 1162). Ἡ ἀνάγκη, συνεπῶς, τῆς ἀνασκευῆς τῶν μέχρι τοῦδε διδαχθέντων δὲν εἶναι ἄνευ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς χρησιμότητος.

Γ'. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος (1). Διὰ νὰ φθάσῃ τις εἰς τὰς συνεπείας τῆς διατάξεως ταύτης, πρέπει προηγουμένως νὰ δώσῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρ' αὐτῆς χρησιμοποιουμένου ὅρου ἐνάσκησις. Πράγματι, τὸ δικαίωμα, ὡς ἔννομος ἐξουσία τοῦ φορέως του, ἀποτελεῖ ἀφηρημένην νομικὴν ἔννοιαν, ὁλοποιεῖται δὲ ἐντὸς τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐνασκηθῇ. Πρέπει, ἐν ἄλλοις λόγοις, ὁ δικαιοῦχος νὰ προβῇ εἰς ὡρισμένας ἐκουσίας ἐνεργείας, στοιχειοθετούσας τὴν νομικὴν συγκρότησιν τοῦ δικαιώματός του. Αἱ ἐνέργειαι αὗται θὰ εἶναι εἴτε πράξεις, εἴτε παραλείψεις. Ἀλλ' εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις θὰ ὑπάρχῃ ἡ συνειδητότης, ὅτι αὗται γίνονται ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου, διὰ τὸν λόγον ὅτι οὗτος κέκτηται ὡρισμένην ἔννομον ἐξουσίαν, σχετιζομένην πρὸς ταύτας. Εἰς ἑκάστην δικαίωμα ἀντιστοιχοῦν ὡρισμέναι πράξεις ἢ παραλείψεις, σαφῶς πολλάκις ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ὑπὸ τῆς συμβάσεως καθοριζόμεναι. Αἱ πέραν τῶν ὁρίων τούτων πράξεις ἢ παραλείψεις τοῦ δικαιοῦχου εἶναι παράνομοι ἢ ἀντισυμβατικαὶ καὶ ὡς τοιαῦται γεννοῦν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν. Ἀλλ' αἱ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ δικαιώματος τοιαῦται εἶναι νόμιμοι ἢ συμβατικαί. Τῶν τελευταίων τούτων ἡ ἐνάσκησις ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ (οὐχὶ τὰ ὅρια τοῦ δικαιώματος), ἀλλὰ τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ ἢ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος.

Γ'. Διὰ νὰ φθάσῃ τις, ὅμως, εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἐντεῦθεν κυρώσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., πρέπει νὰ λύσῃ, ἐπίσης, τὸ ζήτημα τῆς ποιότητος τῶν ὡς ἄνω πράξεων ἢ παραλείψεων. Ὑποτίθεται, βεβαίως, ὅτι αὗται τοποθετοῦνται ἐντὸς τῶν νομίμων ἢ συμβατικῶν ὁρίων τοῦ περὶ οὗ πρόκειται δικαιώματος. Ἀλλ' ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος δὲν ἐμφανίζουν ὁμοιογένειαν. Καὶ αἱ μὲν παραλείψεις, παρ' ὅλας τὰς διαφοράς των, δύνανται νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς ἀποχῆς, ἐὰν τὸ νόμιμον ἢ συμβατικὸν δικαίωμα συνίσταται εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἣν κέκτηται ὁ δικαιοῦχος τοῦ νὰ μὴ πράξῃ τι ὑπὲρ ἄλλου. Αἱ πράξεις, ὅμως, τοῦ δικαιούχου, ὅταν ἐμφανισθοῦν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἢ κοινωνικὴν ζωήν, ὡς ἐνέργειαι προστατευόμεναι ὑπὸ τοῦ δικαίου, θὰ εἶναι εἴτε ὑλικαὶ πράξεις, εἴτε δικαιοπραξίαι.

Δ'. Ἐφ' ὅσον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἀπαγορεύει τὴν καταχρηστικὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος (ὑφ' οὗς ὅρους θεωρεῖ ταύτην ὡς καταχρηστικήν), αἱ γενικαὶ συνέπειαι τῆς ἀπαγορεύσεως πρέπει νὰ εἶναι αἱ ἑξῆς:

α) Ἐὰν τὸ δικαίωμα ἐνησκήθη διὰ παραλείψεως, αὕτη, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ἐντὸς τῶν νομίμων ἢ συμβατικῶν ὁρίων τούτου, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καταχρηστική. Τί θὰ ζητήσῃ ὁ ἐντεῦθεν βλαπτόμενος; Προδήλως τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας του. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἱκανοποιῆται ἐκ ταύτης, δύναται νὰ ἀναγκάσῃ τὸν δικαιοῦχον νὰ πράξῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παρέλειψε, διότι ναὶ μὲν νομίμως παρέλειψε νὰ ἐνεργήσῃ, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ὑλικὴ ἐμφάνισις τοῦ δικαιώματος του ἐγένετο καταχρηστικῶς.

β) Ἐὰν τὸ δικαίωμα ἐνησκήθη δι' ὑλικῆς πράξεως, αὕτη, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ἐντὸς τῶν νομίμων ἢ συμβατικῶν ὁρίων τούτου, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καταχρηστική. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ ἐντεῦθεν βλαπτόμενος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας του. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἱκανοποιῆται ἐκ ταύτης, δύναται νὰ ἀναγκάσῃ τὸν δικαιοῦχον νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ὑλικὴν πρᾶξιν, δι' ἧς βλάπτεται.

γ) Ἐὰν τὸ δικαίωμα ἐνησκήθη διὰ δικαιοπραξίας, αὕτη, παρὰ τὴν φαινομενικὴν νομιμότητά της, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς γενομένη καταχρηστικῶς. Ποίαν νομικὴν συνέπειαν δέον νὰ ἔχῃ ἡ τοιαύτη καταχρηστικὴ δικαιοπραξία; Τὸ ὀρθὸν εἶναι νὰ εἴπῃ τις, ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. περιέχει ἀπαγορευτικὴν διάταξιν, πρέπει ἡ κατὰ παράβασιν ταύτου γενομένη δικαιοπραξία νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄκυρος, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 180 Α.Κ. ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία λογίζεται ὡς μὴ γενομένη.

Ε'. Ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀποτελεῖ δι-

1) Περὶ τῆς ἑρμηνείας ταύτ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἀπὸ γενικωτέρας πλευρᾶς: Π. Θεράπου, Τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., 1951.

καιοπραξίαν, διά τῆς ὁποίας λύεται μονομερῶς ὁ συμβατικός ἐκεῖνος δεσμός, ὅστις συνδέει τὸν ἐργοδότην πρὸς τὸν ἐργαζόμενον καὶ δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ δεύτερος ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ πρὸς τὸν πρῶτον τὴν ἐργασίαν του ἔναντι ἀμοιβῆς (1). Ἡ δικαιοπραξία αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ὕλην καὶ τὸ σῶμα τοῦ πρὸς καταγγελίαν δικαιώματος. Ἐν ἄλλοις λόγοις, ἡ ἐνάσκησις ταῦ δικαιώματος τούτου ἐμφανίζεται εἰς τὸν νομικὸν κόσμον καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν διὰ τῆς ὡς ἄνω δικαιοπραξίας. Ἐπομένως, ἀφ' ἧς στιγμῆς δεχόμεθα, ὅτι τὸ πρὸς καταγγελίαν δικαίωμα, παρεχόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς πάντα ἐργοδότην, ἵνα διὰ τῆς ἐνασκήσεως τούτου λύσῃ μονομερῶς καὶ αὐτοβούλως τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὑπάγεται, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐνασκήσεώς του, εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., δεχόμεθα ἐπίσης, ὅτι ὁ νομικὸς τρόπος, καθ' ὃν ἐνασκεῖται τὸ δικαίωμα τοῦτο, δηλ. ἡ δικαιοπραξία ἐν τῇ ὁποίᾳ περιέχεται ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ λύσεως τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, ὑπόκειται ὡσαύτως εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Ἀλλ' ἡ σκέψις αὕτη δὲν λύει ἀμέσως τὸ ὑπὸ κρίσιν ζήτημα. Διότι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ δικαιοπραξία, δι' ἧς λύεται ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δὲν δύναται νὰ ἀντιφάσκῃ εὐθέως πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Ἐφ' ὅσον ἡ δικαιοπραξία αὕτη περιέχει τὴν ἁπλῆν δήλωσιν τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ λύσεως τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ — ταῦτο δὲ καὶ μόνον περιέχει αὕτη — δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, καθ' ἑαυτήν, ὡς ἀντιφάσκουσα, οὔτε εἰς τὴν καλὴν πίστιν, οὔτε εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, οὔτε εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἢ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας. Τοιαύτη εὐθεῖα ἀντίφασις δὲν ὑπάρχει. Δύναται, ὅμως, νὰ ὑπάρξῃ ἀντίφασις πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. τῶν αἰτίων ἐκείνων, ἐξ ὧν ὡρμήθη ὁ καταγγέλλων εἰς τὴν κατάρτισιν τοιαύτης δικαιοπραξίας. Τὰ αἴτια ταῦτα καὶ μόνον δύνανται νὰ ἀντιτίθενται πρὸς τὴν καλὴν πίστιν ἢ τὴν ἠθικὴν ἢ τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας. Ἀλλὰ τὰ αἴτια ταῦτα δὲν ἀποτελοῦν νομικὸν στοιχεῖον τῆς ὡς ἄνω δικαιοπραξίας, δηλ. δὲν ἀποτελοῦν νομικὴν προϋπόθεσιν τοῦ κύρους τῆς νομικῆς πράξεως, δι' ἧς ἐνασκεῖται τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας. Κεῖνται ἐκτὸς τῆς νομικῆς διαρθρώσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας καὶ τοῦ νομικοῦ τύπου, δι' οὗ ἐνασκεῖται αὕτη. Τοῦτο δέ, διότι, ὡς δέχεται τὸ παρ' ἡμῖν κρατοῦν δίκαιον, ἡ καταγγελία, ὡς δικαιοπραξία, εἶναι ἀναιτιώδης νομικὴ πρᾶξις (2). Συνεπῶς, ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ἡ καταγγελία, ὡς δικαιοπραξία, δύναται νὰ εἶναι καταχρηστική, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., πρέπει ἐπίσης νὰ δεχθῶμεν ἢ ὅτι ἡ καταγγελία, ὡς δικαιοπραξία, θεωρεῖται, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὡς αἰτιώδης νομικὴ πρᾶξις, ἢ ὅτι τὰ αἴτια τῆς καταγγελίας, καίτοι δὲν ἀποτελοῦν νομικὸν στοιχεῖον τῆς σχετικῆς δικαιοπραξίας, ἐπηρεάζουν τὴν νομικὴν ὑπόστασιν ταύτης, ἐὰν ὑπερβαίνουν προφανῶς τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Ν'. Ἡ ἑλληνικὴ νομολογία ἀγνοεῖ τὰς λεπτολόγους ταύτας διακρίσεις. Ἀκολουθοῦσα, μέχρι τοῦδε ἀπαραβιάστως, τὴν γενικὴν ἀρχήν, καθ' ἣν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. εἶναι ἀπαγορευτικῆς φύσεως, δέχεται ὅτι ἡ δικαιοπραξία, δι' ἧς ἐνασκεῖται τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας, ἐφ' ὅσον ὑπερβαίνει καταφανῶς τὰ ὅρια τῆς ὡς ἄνω νομικῆς διατάξεως, εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. καὶ ἄρα λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 180 Α.Κ. (Α.Π. 287|1948, ΕΕΔ 7, 552, Α.Π. 186|1950, ΕΕΔ 9, 345, Α.Π. 593|1950, ΕΕΔ 10, 56). Οὕτω, ὅμως, σκεπτομένη, ἀφ' ἑνὸς μὲν παραγνωρίζει τελείως τὸ γεγονός, ὅτι ἡ καταγγελία εἶναι ἀναιτιώδης νομικὴ πρᾶξις, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν λεπτολογεῖ, ὡς θὰ ἔπρεπεν, ἐπὶ τοῦ ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας γίνεται διὰ νομικῆς πράξεως, ἡ ὁποία οὐδαμῶς ἀντιφάσκει εὐθέως πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ὅτι ἡ ἐπιζητουμένη ἀντίφασις ὑπάρχει εἰς τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως τοῦ οὕτω δικαιοπρακτοῦντος. Ἡ πρακτικὴ συνέπεια τῆς νομολογιακῆς ταύτης λύσεως συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῆς νομολογίας ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας, δι' ἧς ἐνησκήθη καταχρηστικῶς τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας, δὲν ἐξυπηρετεῖ πάντοτε τὴν ὀρθὴν περὶ δικαίου ἀντίληψιν καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις ἄγει εἰς ἀποτελέσματα κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἀσύμφορα. Εἰς τὸν διχασμὸν αὐτὸν ἀκριβῶς τῆς ἐσωτερικῆς ἐνατενίσεως τοῦ ζητήματος τούτου εὑρέθη ἀσφαλῶς ἡ ὡσασα ἀφορμὴν εἰς τὸ παρὸν σημείωμα χρονολογικῶς τελευταία ἀπόφασις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ μας, ἥτις ἐδέχθη ὅτι ἡ προφανὴς ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν (Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ 10, 1162).

ΝΙ'. Ἡ ἑλληνικὴ θεωρία εἶδε τὸ ζήτημα τῶν συνεπειῶν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., προκειμένου περὶ καταγγελίας παραβιαζούσης τὰς παρ' αὐτοῦ τιθεμένας ἀρχάς, ὑπὸ διαφόρους ὄψεις.

α) Κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., εἶναι πάντοτε ἄκυρος. Ἑπομένως ὁ ἐργοδότης, ὡς καταγγείλας ἀκύρως καὶ ὡς μὴ δεχόμενος, συνεπείᾳ τοῦ γεγονότος τούτου, τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀπολυθέντος, αἱ ὁποῖαι προσφέρονται εἰς αὐτὸν νομίμως (ἐφ' ὅσον ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ὡς μὴ λυθεῖσα λόγῳ τῆς ἀκυρότητος

1) *Durand - Vitu*, Traité du droit de travail, Paris, 1950, t. II', No 415. *Rouast - Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 341. *Capitant - Cuche*, Précis de législation industrielle, Paris, 1936, No 480.

2) *Θ. Π. Βλαχοπούλου*, Ἡ ἔννοια τῆς ἀναιτιώδους καταγγελίας ἐν τῷ Ν. 2112, ΕΕΔ 10,721.

της καταγγελίας), όφείλει είς τοῦτον τὰς νομίμους ἀποδοχάς του, ὡς ἐὰν ὁ ἀπολυθείς ἐξακολουθῇ νὰ ἐργάζεται παρ' αὐτῷ (1). Ἡ ἀπορία αὕτη προσκρούει εἰς τὰς ἑξῆς σκέψεις:

αα) Παραγνωρίζει τὸ γεγονός, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀναιτιώδης νομική πρᾶξις κατὰ τὸ κρατοῦν Δίκαιον. Ἐπομένως ἡ θεωρουμένη ὡς καταχρηστική καταγγελία δὲν ἀντιτίθεται εὐθέως εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Δὲν εἶναι πρᾶξις εὐθέως κακόπιστος, ἀνήθικος, ἀντικοινωνική ἢ ἀντιοικονομική. Ἡ ἀναζήτησις τῶν παραγωγικῶν αἰτίων τῆς βουλήσεως τοῦ καταγγείλαντος εἶναι δυνατὸν νὰ ὁδηγήσῃ τυχὸν εἰς τὸ ἀντίθετον συμπέρασμα. Εἶναι, συνεπῶς, ἔνδειξις μεγάλης αὐστηρότητος ἡ σκέψις, ὅτι ἡ ἀκυρότης εἶναι ἡ μόνη συνέπεια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., εἴτε ἡ δικαιοπραξία παραβιάζει τοῦτο εὐθέως, εἴτε ἀντιτίθεται πρὸς τοῦτο ἐμμέσως, ὡς ἐκ τῆς ἀντιθέσεως τῆς π ρ ο θ έ σ ε ω ς τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Φοβοῦμαι, ὅτι, οὕτω σκεπτόμενοι, μετατρέπομεν τὰ ἀντικειμενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. εἰς ὑποκειμενικά. Ἀλλ' ἐὰν πράγματι συμβαίνῃ τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἡ συνέπεια τῆς ἀκυρότητος μοιραίως ἐξασθενίζει καὶ ἡ ἀποζημίωσις ἐμφανίζεται ὡς λύσις περισσότερον προσηρμοσμένη εἰς τὴν νομικὴν θεωρίαν περὶ εὐθύνης.

ββ) Δὲν δύναται νὰ λύσῃ ἐπαρκῶς τὸ ζήτημα τῆς συνεπείας, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου. Λέγουν ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ὡς μὴ λυθεῖσα καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐργαζόμενος (καταγγείλας) εἶναι ὑπερήμερος, εὑρίσκεται νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην πλήρη ἀ π ο ζ η μ ί ω σ ι ν. Ἀλλ' οὕτω, εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν, ὁ μὲν ἐργοδότης, ἀκύρως καταγγείλας, θὰ καταβάλῃ μ ι σ θ ο ύ ς, ὡς ὑπερήμερος, ὁ δ' ἐργαζόμενος, ἀκύρως καταγγείλας, θὰ καταβάλῃ ἀ π ο ζ η μ ί ω σ ι ν, λόγῳ ὑπερημερίας. Αἱ δύο αὗται συνέπειαι οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχουν. Ὁ μισθὸς δὲν δίδεται ὡς ἀποζημίωσις, ἀλλ' ὡς μισθὸς καὶ προστατεύεται δι' ὅλων τῶν πρανομίων, δι' ὧν τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον προστατεύει τὴν καταβολήν του. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀκύρως καταγγείλαντος ἐργαζομένου, ἡ ἀποζημίωσις ἔχει τελείως διάφορον τοῦ μισθοῦ χαρακτῆρα καὶ ἐφ' ὅσον τὸ κρατοῦν ἐν Ἑλλάδι δίκαιον τῆς ἀποζημιώσεως στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ὑποκειμενικῆς εὐθύνης καὶ τοῦ πταίσματος, οὐδένα λόγον ἔχει ἡ ὡς ἄνω ἀποζημίωσις νὰ ἐκφύγῃ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀρχῶν τούτων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι ἡ συνέπεια τῆς ἀκυρότητος τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας καταλήγει εἰς ἄ σ τ ο χ ο ν δ ι α φ ο ρ ο π ο ί η σ ι ν τῶν εὐθυνῶν τοῦ καταχρηστικῶς καταγγέλλοντος, ὡς πᾶσα ἀπόλυτος καὶ εἰς τὰ ἄκρα ὁδηγοῦσα λύσις. Προκειμένου περὶ ἐργοδότου, καταχρηστικῶς καταγγέλλοντος, εὑρίσκει εὔκολον νὰ ὑποχρεώσῃ τοῦτον εἰς καταβολὴν μισθῶν ὑπερημερίας. Προκειμένου περὶ ἐργαζομένου, καταχρηστικῶς καταγγέλλοντος, ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τοῦτον εἰς φυσικὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, καταφεύγει εὐκόλως εἰς τὴν ἀποζημίωσιν, παραγνωρίζουσα τὸ γεγονός, ὅτι τὸ μὲν ἄρθρ. 281 Α.Κ. θέτει ἀντικειμενικὰ κριτήρια εὐθύνης, ἡ δ' ἑλληνικὴ θεωρία περὶ ἀποζημιώσεως στηρίζεται ἐπὶ τῆς ὑποκειμενικῆς ὑπαιτιότητος.

β) Κατὰ τὴν μὴ κρατήσασαν γνώμην, ἐὰν ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσκρούῃ εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., δὲν εἶναι ἄκυρος, ἀλλ' ἐφ' ὅσον συντρέχει π τ α ῖ σ μ α (καὶ ἐλαφρὰ ἔτι ὀμέλεια), δημιουργεῖ ὑποχρέωσιν τοῦ καταχρηστικῶς καταγγείλαντος εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὰ ἄρθ. 914 καὶ 919 Α.Κ. (2). Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται εἰς τὴν γαλλικὴν θεωρίαν καὶ νομολογίαν, αἱ ὁποῖαι καὶ διέπλασαν, ὡς γνωστόν, τὴν ὅλην περὶ καταχρήσεως τῶν δικαιωμάτων διδασκαλίαν (3). Ἐξ ἄλλου, πρόκειται περὶ λύσεως στηριζομένης ἐπὶ ὀρθολογιστικῶν βάσεων τεραστίας πρακτικῆς ἀξίας. Τέλος στηρίζεται εἰς τὴν ἠθικὴν βάσιν τοῦ πταίσματος, τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ καὶ νομικῶς καὶ ἠθικῶς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως. Δὲν εἶναι, συνεπῶς, ὀρθὴ ἡ παρατήρησις, καθ' ἣν ἡ θεμελίωσις τῆς θεωρίας περὶ καταχρήσεως δικαιώματος εἰς τὰς διατάξεις περὶ ἀδικοπραξιῶν σημαίνει ἀναίρεσιν τῆς αὐτοτελείας ταύτης καὶ οὐσιαστικὴν ἐκμηδένισίν της (4). Ἐν Γαλλίᾳ, ἔνθα ὡς συνέπεια τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας θεωρεῖται ἡ ἀποζημίωσις, ἡ θεωρία περὶ καταχρήσεως δικαιώματος, οὐ μόνον δὲν ἀπώλεσε τὴν αὐτοτέλειαν της, ἀλλ' ἀντιθέτως ἠνδρώθη καὶ ἀπετέλεσε τὸ φυτώριον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐδανείσθησαν ταύτην πλεῖσται ἄλλαι νομοθεσίαι. Τέλος, δὲν πρέπει νὰ ἀγνοηθῇ, ὅτι τόσον ἡ ἀποζημίωσις, ὅσον καὶ ἡ ἀκυρότης ἀποτελοῦν σ υ ν ε π ε ί α ς, δηλ. δευτερευούσης σημασίας νομικὰς κατασκευάς, αὐτοῦ τούτου τοῦ π ρ ω τ α ρ χ ι κ ο ῦ θ ε σ μ ο ῦ τῆς καταχρήσεως τοῦ δικαιώματος. Ἐφ' ὅσον εἴμεθα σύμφωνοι, ὅτι ἡ κατάχρησις τοῦ δικαιώματος εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν καλῶς νοουμένην ἔννοιαν τοῦ Δικαίου καὶ πρέπει, δι' αὐτὸν τὸν λόγον, νὰ ἔχῃ συνεπείας, ὁ νομοθέτης ἢ ἡ νομολογία, ἐν σιωπῇ τούτου, θὰ ἐκλέξουν μεταξὺ τῶν δύο πιθανῶν συνεπειῶν τὴν ἀκυρότητα ἢ τὴν ἀποζημίωσιν, ἐνδιαφερόμενοι μόνον διὰ τὸ ἐὰν ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη ἐκ τούτων ἀνταποκρίνεται πληρέστερον εἰς τὸ αἴσθημα τοῦ Δι-

1) *Κ. Καννάς*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον (ὑπ' ἄρθρ. 649 Α.Κ.), σελ. 349.

1) *Γ. Ρωμανός*, Ἐπιβαλλόμενοι περιορισμοὶ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 234.

2) *Colin - Capitant - de la Morandière*, Cours élémentaire de droit civil français, t. II, Paris, 1948, No 1149. *Planiol - Ripert - Boulanger*, Traité élémentaire de droit civil, t. II, Paris, 1947, No 2981. *Capitant*, Sur l' abus des droits Rev. trim. dr. civ. 1928, 365.

3) *Α. Σακελλαροπούλος*, Καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 7, 309.

καίου καὶ ἱκανοποιῇ ἢ μὴ τὰς πρακτικὰς ἀνάγκας τῶν οἰκονομικῶν συναλλαγῶν.

γ) Εἰς τὸ μέσον τῶν δύο ἀνωτέρω ἄκρων θεωριῶν εὑρίσκονται αἱ ἀπόψεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι προυπαθοῦν, κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, νὰ συγκεράσουν τὰ διεστῶτα μέρη. Ἐλέχθη ὅτι ἡ θεωρία τῆς ἀκυρότητος διδάσκει, ὅτι ἡ συνέπεια τῆς ὑπερβάσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. κόπτεται εἰς τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα δικαιοπραξία, ἀντικειμένη πρὸς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι. Ὑπεστηρίχθη, ὅθεν, ὑπὸ τῶν ἐνδιαμέσων θεωριῶν, ὅτι ἡ συνέπεια τῆς ἀκυρότητος δὲν εἶναι ἀποκλειστική, ἀλλ' ὅτι ἐπέρχεται, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι. Προέκυψεν, ὅμως, διχοστασία περὶ τοῦ πόθεν πρέπει νὰ συνάγεται τὸ «ἄλλο τι» τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. Κατὰ μίαν γνώμην τὸ «ἄλλο τι» (δηλ. ἡ ἄλλη ἐκτὸς τῆς ἀκυρότητος συνέπεια) δέον νὰ συνάγεται ἐκ τῆς παραβιαζομένης διατάξεως, ἤτοι ἐν προκειμένῳ ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. (1). Κατ' ἄλλην γνώμην, τὸ «ἄλλο τι» δύναται νὰ συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῆς νομοθεσίας, ἤτοι, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, δέον νὰ ἐρευνᾶται, ἐὰν ἐκτὸς τῶν ἄρθρ. 281, 174 καὶ 180 Α.Π, ὑπάρχῃ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ἄλλη διάταξις, προβλέπουσα, διὰ καταγγελίαν ἐργατικῆς συμβάσεως ὑπερβαίνουσαν τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἑτέραν κύρωσιν καὶ οὐχὶ τὴν ἀκυρότητα (2). Τέλος, κατὰ τρίτην γνώμην, ἡ ἄλλη, κατ' ἀποκλεισμὸν τῆς ἀκυρότητος, κύρωσις, δύναται νὰ συνάγεται ἐκ τῶν συμπαρομαρτούντων περιστατικῶν τῆς συγκεκριμένης ὑποθέσεως (3).

VII'. Ἡ κριτικὴ τῶν τριῶν τούτων ἐνδιαμέσων θεωριῶν δύναται νὰ ἀποβῇ καρποφόρος καὶ ἀποτελεσματικὴ διὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ἰδίᾳ τῶν συνεπειῶν τούτου.

Ἡ πρώτη προϋποθέτει, ὅτι ἡ παραβιαζομένη δημοσίας τάξεως διάταξις περιέχει εἰδικὴν κύρωσιν τῆς παραβιάσεως της κατ' ἀποκλεισμὸν τῆς ἀκυρότητος. Ἐὰν οὕτως εἶχε τὸ ζήτημα καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἡ ἑρμηνεία θὰ ἔβαινεν ὁμαλῶς. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, δυστυχῶς καθ' ἡμᾶς, δὲν ἀναγράφει κυρώσεις. Καὶ ἐπιμένομεν ἐπὶ τῆς λέξεως δυστυχῶς, διότι, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰσήγαγεν εὐρυτάτην καινοτομίαν ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, θὰ ὤφειλε νὰ περιέχῃ καὶ τὰς συνεπείας τῆς παραβιάσεώς του. Ἵνα μὴ ἀναγκάζηται σήμερον ἡ ἑρμηνεία νὰ μάχεται ἐπὶ τοῦ δευτερεύοντος θέματος τῶν συνεπειῶν του, παραμερίζουσα ἐν μέρει τὸ πρόβλημα τῆς θεωρητικῆς του ἀναπτύξεως. Ἦτο δὲ εὔκολον εἰς τὸν νομοθέτην νὰ ἐκλέξῃ τὴν κατ' αὐτὸν ἐπιθυμητὴν κύρωσιν μεταξὺ τῶν δύο πιθανῶν τοιούτων, τῆς ἀκυρότητος ἢ τῆς ἀποζημιώσεως. Καὶ καθ' ἡμᾶς, ἡ κύρωσις τῆς ἀποζημιώσεως ἦτο προτιμητέα, καθ' ὅσον προσηρμόζετο εἰς τὸ γενικῶς καθιερούμενον ὑπὸ τοῦ Α.Κ. σύστημα τῆς ἐπὶ τῆς ὑπαιτιότητος ἐδραζομένης ἀστικῆς εὐθύνης. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ἐν Γαλλίᾳ ἀνάπτυξις τοῦ θεσμοῦ τῆς καταχρήσεως τῶν δικαιωμάτων οὐδόλως ἠμποδίσθη ἐκ τῆς προσκολλήσεως τούτου εἰς τὴν ὑπαιτιότητα. Τὸ ὑποστηριχθὲν ὅτι ὁ περιορισμὸς τῆς κυρώσεως εἰς μόνην τὴν ἀποζημίωσιν ἀποτελεῖ δῶρον ἄδωρον, καθ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος θὰ ἐπραγματοποίει τὸ δικαίωμά του, ἔστω καὶ καταχρηστικῶς, δὲν ἀποτελεῖ ἐπαρκῆ δικαιολογίαν (1). Εἰς ἄλλας σπουδαιοτέρας περιπτώσεις παραβιάσεως διατάξεων τοῦ Α.Κ. (ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρ. 914) τάσσεται ὡς συνέπεια ἡ ἀποζημίωσις καὶ οὐδέποτε ὑπεστήριξέ τις, ὅτι αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἐπαρκῆ κύρωσιν.

Ἡ δευτέρα ἄποψις, ἀναζητοῦσα τὴν κύρωσιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. εἰς τὸ σύνολον τῆς νομοθεσίας εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ πράγματι τὴν πλέον ὀρθὴν λύσιν εἰς τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς ζήτημα. Ἀναγκαίως ἀπομακρύνεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς φύσεως ταύτου καὶ προσεγγίζει πρὸς τὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ρυθμίζουν αὐτὸ τοῦτο τὸ καταχρηστικῶς ἐνασκηθὲν δικαίωμα. Ἀλλ' ἔχει πάντοτε τὸ μειονέκτημα νὰ δέχεται, ἄλλοτε μὲν τὴν ἀκυρότητα, ἄλλοτε δὲ τὴν ἀποζημίωσιν (ἢ καὶ ἀμφοτέρας τὰς κυρώσεις), ἀναλόγως τῆς προβλεπομένης κυρώσεως ὑπὸ τῶν ρυθμιζουσῶν τὸ καταχρηστικῶς ἐνασκηθὲν δικαίωμα διατάξεων.

Ἡ τρίτη ἄποψις, προσπαθοῦσα νὰ ἀνεύρῃ τὴν κύρωσιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. εἰς τὰ συμπαρομαρτοῦντα περιστατικὰ ἑκάστης εἰδικῆς περιπτώσεως εἶναι, ἀπὸ πλευρᾶς θετέου δικαίου, ἡ πλέον ὀρθὴ καὶ δικαιολογημένη. Ὑποστηρίζει, ἐὰν ἀντιλαμβάνωμαι καλῶς ὅτι εἰς τὸν δικαστὴν ἐναπόκειται νὰ κρίνῃ ἐάν, ἐν ὄψει καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος, ὡς κύρωσις πρέπῃ νὰ προτιμηθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ ἀκυρότης ἢ ἡ ἀποζημίωσις. Ἡ πλαστικότης τῆς λύσεως ταύτης ἀποτελεῖ διὰ μὲν τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον ἐν γένει, προσαρμογὴν πρὸς τὸν συμβιβαστικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα, διὰ δὲ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον εἰδικώτερον, πρακτικὴν ὄψιν τῆς γενικῆς ταύτης ἀρχῆς, καθ' ἣν ὁ ἐργατικὸς δικαστὴς δὲν ἐνδιαφέρεται μόνον διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν διὰ τῆς δικαιοσύνης ἁμβλύνσιν τοῦ ταξικοῦ ἀγῶνος μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων. Ἀλλ' ἡ ἀπόψις αὕτη ἔχει τὸ μειονέκτημα νὰ μὴ στηρίζεται πράγματι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ θετικοῦ δικαίου. Ἐπαναλαμβάνομεν, ὅμως, ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως θετέου δικαίου εἶναι ἡ ἀρίστη.

VIII'. Πιστεύομεν, συνεπῶς, ὅτι τὸ ζήτημα τῶν συνεπειῶν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. πρέπει καὶ δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς ἀπόψεως, ἡ ὁποία

---

1) *Π. Ζέπος*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 374, *Γ. Μιχαλῆ*, Γενικαὶ Ἀρχαί, 1941, § 59.

2) Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ Ε.Α.Κ. Πρακτικά. Ἔκθ. Ὑπ. Δικ. σελ. 306, σημ. 14.

3) *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ καταχρησις τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Ἀθῆναι, 1947, σελ. 82.

1) Αἰτιολ. Ἔκθεσις Εἰσηγ. *Γ. Μαριδάκη*, Ἔκθ. Ὑπ. Δικ., σελ. 128.

δέχεται, ὅτι ἡ φράσις «ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι» τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. ἀνάγεται εἰς τὸ σύνολον τῆς νομοθεσίας. Τὸ πρόβλημα, καθ' ἡμᾶς, τίθεται ὡς ἑξῆς: Ἐὰν ἐν ὄψει καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἤτοι καταγγελίας ὑπερβαινούσης καταφανῶς τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. "Εφ' ὅσον τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν προβλέπει τὴν πιθανὴν κύρωσιν τῆς τοιαύτης καταγγελίας, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι, λόγῳ τῆς ἀπαγορευτικῆς φύσεώς του, νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. Ἡ ἀκυρότης, περὶ ἧς τοῦτο ὁμιλεῖ, θὰ ἐπεκλείσθη, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας συνάγεται ἄλλο τι. Δεδομένου, ὅμως, ὅτι περὶ καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου πραγματεύεται ὁ Ν. 2112|1920 (καὶ τὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920), πρέπει νὰ ἐρευνήσωμεν, ἐὰν ἐκ τοῦ νόμου τούτου συνάγεται ἄλλο τι. Ὡς εἶναι γνωστόν, ὁ νόμος οὗτος ἐπιτρέπει τὴν καταγγελίαν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἴτε αὕτη γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου. Ἀλλ' ἐπιβάλλει, εἰς τὸν ἕνα ἢ εἰς τὸν ἄλλον, εἰδικὴν συνέπειαν ἀποζημιώσεως (ἢ κατ' ἄλλους ἀστικῆς ποινῆς), ἐὰν ἡ καταγγελία γίνῃ ἀποτόμως καὶ ἀκαίρως. Καὶ διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ ὁ νομοθέτης ἀστάθμητα τὰ δύο αὐτὰ κριτήρια, θέτει ὡρισμένα χρονικὰ ὅρια προειδοποιήσεως, ἡ δὲ κύρωσις τῆς ἀποζημιώσεως (ἢ τῆς ἀστικῆς ποινῆς) ἐπέρχεται, ἐὰν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενα χρονικὰ ὅρια προειδοποιήσεως παραβιασθοῦν. Ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ Ν. 2112|1920 πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς δύο ζητήματα: Ἡ διαρθρωτικὴ κατασκευὴ τῆς ἄνευ προειδοποιήσεως καταγγελίας καὶ ἡ νομικὴ φύσις τῆς ἀποζημιώσεως.

Α) Πρὸ τοῦ Ν. 2112|1920 ὁ ἐργοδότης ἐδικαιοῦτο νὰ λύῃ ὁποτεδήποτε τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Δὲν ἦτο, ὅμως, σύμφωνον πρὸς τὴν καλὴν πίστιν νὰ πράξῃ τοῦτο αἰφνιδίως. Ὤφειλε, τηρουμένων τῶν διὰ τῶν τοπικῶν ἐθίμων καὶ συναλλακτικῶν ἠθῶν τασσομένων ἀναλογιῶν, νὰ προειδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν ἀπολυόμενον. Εἰς τί συνίσταται νομικῶς ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου; Ἀναμφιβόλως εἰς τὸ ὅτι οὗτος, μὴ τηρῶν τὴν σύμφωνον πρὸς τὴν καλὴν πίστιν προθεσμίαν προειδοποιήσεως, ποιεῖται οὐσιαστικῶς καταχρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐφημόζετο, τοιαύτην, ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης ἡ θεωρία τῆς καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος, ἥτις, ὡς στηριζομένη, κατὰ τὸ προγενέστερον δίκαιον, ἐπὶ ὑποκειμενικῶν κριτηρίων, προϋπέθετε τὴν ὕπαρξιν πταίσματος καὶ τῆς ὁποίας, ὡς συνέπεια, ἐνεφανίζετο πάντοτε ἡ ἀποζημίωσις. Καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὡσαύτως (ἀνεξαρτήτως τῆς μεταγενεστέρας νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος), ἡ αἰφνιδία καὶ ἀπότομος (rupture brusque) λύσις τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐθεωρεῖτο καὶ θεωρεῖται εἰσέτι (ἐλλείψει διατάξεως ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ Ν. 2112|1920), ὡς περίπτωσις κλασικῆς καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας (1). Ἐὰν ἐκκινήσωμεν ἐκ τῆς ὀρθῆς αὐτῆς ἀφετηρίας, θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ Ν. 2112|1920, ὁρίσας ὅτι, τόσον ὁ ἐργοδότης, ὅσον καὶ ὁ ἐργαζόμενος, ὑποχρεοῦνται νὰ τηρήσουν ἐν τῇ καταγγελίᾳ των τὸν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁριζόμενον χρόνον προειδοποιήσεως, ὥστε νὰ μὴ ἐμφανίζηται αὕτη ὡς ἀποτόμως καὶ αἰφνιδίως γενομένη, οὐδὲν ἄλλο πράττει, εἰμὴ νὰ ρυθμίζῃ, δι' ἰδίων διατάξεων, τὴν εἰδικὴν ταύτην περίπτωσιν τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας (2).

Β) Ἐξ ἄλλου, ἡ βαθυτέρα μελέτη τοῦ νόμου τούτου, ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ἡμᾶς θέματος, παρέχει καὶ ἄλλα διαφωτιστικὰ στοιχεῖα. Θεωρεῖ, ἐν πρώτοις, ὡς καταχρηστικὴν τὴν ἀπρόθεσμον καταγγελίαν, χωρὶς νὰ ἐρευνᾷ τὸ πταῖσμα τοῦ καταγγέλλοντος. Οὕτω ἀπομακρύνεται τοῦ προϊσχύσαντος δικαίου ὡς πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν νομικὴν κατασκευὴν τῆς θεωρίας περὶ καταχρήσεως δικαιωμάτων. Πλησιάζει, ὅμως, πρὸς τὴν κρατοῦσαν ἤδη ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ ταύτης. Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο ἐπιμαρτυρεῖται, κατὰ μείζονα λόγον, ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τὸν καταγγέλλοντα ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως (ἢ ἀστικῆς ποινῆς), ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐρεύνης τῆς ὑπαιτιότητος, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπάρχῃ κἂν ὑπαιτιότης, ὡς ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου τούτου καὶ ἂν ἔτι ἐτηρήθησαν πᾶσαι αἱ προθεσμίαι καὶ ἐγένοντο αἱ σχετικαὶ προειδοποιήσεις.

ΙΧ'. Ἐπομένως, ἡ συνολικὴ ρύθμισις τοῦ θέματος τῆς καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. δὲν εἶναι ξένη πρὸς τὸ κρατοῦν ἐν Ἑλλάδι σύστημα τῆς καταγγελίας. Τὸ δὲ σύστημα τοῦτο τοῦ Ν. 2112|1920 ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ καὶ μετὰ τὸν Α.Κ. (βάσει τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου). Ἡ γενίκευσις του, ὅθεν, ἐφ' ὅλων τῶν περιπτώσεων τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας τὸ μὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς περὶ καταγγελίας διατάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τὸ δὲ δίδει τὴν πλέον ὀρθολογιστικὴν καὶ οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς εὐάρμοστον λύσιν εἰς τὸ θέμα τῶν συνεπειῶν τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἐπὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Δεχόμεθα συνεπῶς ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. εἶναι ἀπαγορευτικόν, αἱ συνέπειαι τῆς παραβάσεως τούτου ρυθμίζονται ἀναγκαίως ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. Ἀλλ' ἡ ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένη ἀκυρότης πάσης πράξεως, ὑπερβαινούσης καταφανῶς τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., δὲν ἐπέρχεται ἐπὶ καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργα-

---

1) *Prieur*, L'abus des droits dans la formation et dans la dissolution du contrat de travail, thèse, Paris, 1942, 105. Civ. 28 Avril 1937, Gaz. Pal. 1937. II. 176.

2) *Ι. Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 57.

σίας, καθ' δσον ὑφίσταται, ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας «ἄλλο τι», ἤτοι ἄλλη τις κύρωσις καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ εἰς τὸν Ν. 2112|1920 περιεχομένη κύρωσις τῆς ἀποζημιώσεως (ἢ ἀστικῆς ποινῆς), δι' εἰδικὴν περίπτωσιν καταχρηστικῆς καταγγελίας, ἤτοι δσάκις αὕτη γίνεται αἰφνιδίως καὶ ἀποτόμως. Καὶ ναὶ μὲν ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι εἰδικὴ καὶ συνεπῶς ἡ γενικευσίς της δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄνευ ἀντιρρήσεων, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου πρέπει νὰ ἀντιπαρατηρηθῇ, ὅτι ἡ εἰδικότης τῆς διατάξεως ταύτης ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 γίνεται ἄνευ τῆς τηρήσεως τοῦ παρ' αὐτοῦ καθοριζομένου χρόνου προειδοποιήσεως, καθὼς καὶ εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ τεθέντα ποσοτικὸν περιορισμὸν τῆς σχετικῆς ἀποζημιώσεως (ἢ ἀστικῆς ποινῆς). Ἐὰν αἱ δύο αὐταὶ εἰδικεύσεις τεθοῦν κατὰ μέρος καὶ ἂν ἀναχθῶμεν εἰς τὸ γενικὸν πνεῦμα τοῦ νομοθέτου θὰ ἴδωμεν, ὅτι οὗτος, ἀντιμετωπίσας τὴν πλέον συνηθεστέραν περίπτωσιν καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐσκέφθη, ὅπως ἐπιβάλῃ ὡς κύρωσιν τὴν ἀκυρότητα, ἀλλ' ὡδηγήθη ἀμέσως εἰς τὴν κύρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως (ἢ τῆς ἀστικῆς ποινῆς). Ἐξ ἄλλου, εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ νομοθέτης τοῦ Ν. 2112|1920, ὅτι καὶ αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις καταχρηστικῆς καταγγελίας ὑπήγοντο, κατὰ τὸ προγενέστερον τοῦ κώδικος δίκαιον, εἰς τὴν κύρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐφ' δσον, ὅθεν, τὸ «ἄλλο τι» τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. συνάγεται ἀπὸ τὸ γενικὸν πνεῦμα τοῦ Ν. 2112|1920, οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔχουν ὡς κύρωσιν τὴν ἀκυρότητα, διχάζοντες οὕτω τὸ σύστημα τῶν κυρώσεων ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἀστοχως, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐδέχθημεν ἤδη, τόσον εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., δσον καὶ εἰς τὸν Ν. 2112|1920, ρυθμίζονται περιπτώσεις καταχρηστικῆς καταγγελίας. Διατί ἡ μία θὰ διαφέρῃ, ἀπὸ ἀπόψεως κυρώσεων, τῆς ἄλλης, ἐφ' δσον εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν κύρωσιν ἐπιβάλλει ρητῶς; Τέλος, δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ καὶ τοῦτο: Ὅτι ἡ ἀποζημίωσις (ἢ ἀστικὴ ποινὴ) τοῦ Ν. 2112|1920 στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀντικειμενικῆς εὐθύνης καὶ ὅτι αἱ ἀρχαὶ αὗται προσαρμόζονται εὐχερῶς εἰς τὰ ἀντικειμενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Ἑπομένως, ἐὰν καταλήξωμεν εἰς τὴν ὀρθὴν ἄποψιν, καθ' ἣν ὡς κύρωσις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐπιβάλλεται ἡ ἀποζημίωσις, δικαιολογουμένη ἐκ τῶν ἤδη ἐκτεθέντων ἐπιχειρημάτων, οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχομεν τῶν ἄρθρ. 914 καὶ 919 Α.Κ., καθ' δσον ἡ ὡς ἄνω ἀποζημίωσις θὰ στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀντικειμενικῆς εὐθύνης καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ πταίσματος (1). Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἄνευ πταίσματος εὐθύνη δὲν ἔχει τὸ ἠθικὸν ἔρεισμα τῆς πταισματικῆς τοιαύτης, πλὴν ὅμως ἡ σύγχρονος ἐξέλιξις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἠναγκάσθη πολλάκις νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἀντικειμενικῆς εὐθύνης, δσάκις διέβλεπεν, ὅτι, λόγῳ τῶν συνθηκῶν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἡ ἀπόδειξις τοῦ πταίσματος ἦτο ἀδύνατος εἰς τὸν βλαφθέντα. Κατὰ συνέπειαν, ἔχοντες ὡς βάσιν τὰ ἀναπτυχθέντα ἀνωτέρω, δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὀβιάστως, ὅτι ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς αὕτη καθορίζεται εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἔχει ὡς κύρωσιν, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. καὶ τοῦ Ν. 2112|1920, τὴν ἀποζημίωσιν καὶ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις αὕτη δέον νὰ διέπεται ἀπὸ τὰς περὶ ἀντικειμενικῆς εὐθύνης ἀρχάς. Τέλος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ δεκτή, ὁ δικαστής, ἐφ' δσον εὑρίσκεται πρὸ τῆς εὐθείας ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112|1920 (καταγγελία ἄνευ τηρήσεως τῆς προειδοποιήσεως καὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων ταύτης), δεσμεύεται ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διατυπουμένου ποσοτικοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' δσον, ὅμως, εὑρίσκεται πρὸ τῆς ἐμμέσου ἐφαρμογῆς τούτου (καταχρηστικὴ καταγγελία ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.), θὰ καθορίσῃ ἐλευθέρως τὸ ποσὸν ταύτης, συμφώνως πρὸς τὰς περὶ ἀποζημιώσεως γενικὰς ἀρχάς.

Χ'. Ἡ ἀνωτέρω λύσις ἀπομακρύνεται ἐν μέρει ἀπὸ τὰ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦντα, ἐν τῇ ὁποίᾳ, τόσον ἡ θεωρία καὶ ἡ νομολογία, δσον καὶ ὁ νομοθέτης (νόμος 27 Δεκεμβρίου 1890, νόμος 19 Ἰουλίου 1928) ἐστηρίχθησαν, προκειμένου περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας, εἰς τὴν θεωρίαν τῆς πταισματικῆς εὐθύνης. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς τελικῆς κυρώσεως, ἀμφότεραι αἱ ἀπόψεις δέχονται ὡς τοιαύτην τὴν ἀποζημίωσιν. Ἀπὸ πρακτικῆς πλευρᾶς, ἡ λύσις αὕτη προσαρμόζεται περισσότερον εἰς τὰς Γενικὰς Ἀρχὰς τοῦ συγχρόνου Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ *Prieur*: «Εἶναι προφανές, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐργοδότην νὰ διατηρήσῃ ἐργάτην τινά, τὸν ὁποῖον δὲν θέλει, οὔτε νὰ ἐξαναγκάσῃ μισθωτόν τινα νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐργοδότου, ὅστις δὲν τοῦ ἀρέσκει πλέον. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τοιούτου ἐξαναγκασμοῦ δὲν θὰ ἦδύνατο γὰ εἶναι, εἰμὴ δυσμενὴς διὰ τὴν καλὴν πορείαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Διὰ ταῦτα ἡ κύρωσις τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας θὰ εἶναι, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἡ χρηματικὴ ἀποζημίωσις, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ ἐπανορθώνῃ πλήρως τὴν προξενηθεῖσαν ζημίαν»(1). Νομίζομεν, ὅτι ἡ νομολογία τοῦ Ἀκυρωτικοῦ μιας δύναται νὰ χωρήσῃ εὐθέως καὶ ἀμέσως πρὸς τὴν λύσιν ταύτην, νομικῶς ὀρθοτέραν καὶ πρακτικῶς ὠφελιμωτέραν, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ παρέμβῃ καὶ πάλιν ὁ ἐργατικὸς νομοθέτης, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐξογκώνεται ἀστόχως ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία, ἐνίοτε καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἐργατικὴ νομολογία ἀρνεῖται εἰς ἑαυτὴν τὴν πλαστικότητα καὶ τὸ εὐπροσάρμοστον. Ἐκτὸς ἐὰν ἐπιθυμῇ αὕτη νὰ καθιερώσῃ σύστημά τι οἱονεὶ κυριότητος τῆς ἐργατι-

1) *Π. Ζέπος*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Α' Μέρος, Γενικόν, σελ. 427.

1) *Prieur*, op. cit. σελ. 138.

Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΠΛΑΤΣΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Κατὰ τὴν μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935», «ἀποφάσεις οἱωνδήποτε Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κηρυχθεῖσαι μέχρι σήμερον ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935... ἐπαναπέμπονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας αὐτεπαγγέλτως ἢ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταῦ παρόντος (28.4.1951) πρὸς ἀπανεξέτασιν εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι τὰς ἐξέδωκαν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται, καθὼς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται ν' ἀποφανθῶσιν ἐκ νέου ἐπ' αὐτῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς παραπομπῆς, ἄλλως αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τηροῦνται δυνάμει τοῦ παρόντος καὶ ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς παρελεύσεως καὶ τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας, μέχρις ὅτου νομίμως τροποποιηθῶσι».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁρίζεται διαδικασία ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐπανεξετάσεως ἐκείνων τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, τὸ κῦρος τῶν ὁποίων ἠμφεσβητήθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 8, 936), ἧς τὴν λύσιν ἠκολούθησαν καὶ τὰ κατώτερα δικαστήρια (ὅρα ἐνδεικτικῶς: Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3289|1950 ΕΕΔ 10, 164, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3549|1950 ΕΕΔ 9, 1023, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1010|1951 ΕΕΔ 10, 400 κτλ.), καθ' ἣν ἅπασαι αἱ μεταπολεμικαὶ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον ἐξεδόθησαν ἐν ᾧ χρόνῳ ἴσχυον, εἴτε συμβατικῶς, εἴτε κατὰ παράτασιν, δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὸν Α.Ν. 1367|1938, αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις τῆς 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947, ὁπότε εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Διὰ τῆς ταιαύτης νομολογιακῆς ἑρμηνείας ὑπὸ τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων τοῦ Α.Ν. περὶ συλλογικῶν διαφορῶν, ἐντὸς τοῦ ὅτι ἠχρηστεύθησαν ἅπασαι αἱ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὡς ἄνω Α.Π. 453|1949 ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας, καθίστατο καὶ προβληματικὴ ἡ εἰς τὸ μέλλον λειτουργία τοῦ θεσμοῦ τῆς εἰρηνικῆς ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἰσχὺς τῶν μεταπολεμικῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας παρετείνετο καὶ παρατείνεται εἰσέτι διαρκῶς δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων βάσει τοῦ Α.Ν. 1367|1938.

Τὴν πραγματικὴν ταύτην κατάστασιν, διαμορφωθεῖσαν, ὡς εἴρηται, διὰ τῆς ὑπὲρ ἄγαν αὐστηρᾶς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ Νομοθέτης καὶ προτιθέμενος ὅπως ἀποφύγῃ τὰς προχείρους δοθείσας εἰς τὸ ζήτημα διὰ τοῦ Α.Ν. 1406|1950 καὶ τοῦ Νόμου 28|1944 λύσεις ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, αἵτινες ἀπεδοκιμάσθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ὅπερ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 καὶ 30|1951 ἀποφάσεών του, ΕΕΔ 9, 688 καὶ ΕΕΔ 10, 194, ἠκύρωσε τὰς κυρωσάσας τὰς διαιτησίας ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 καὶ 59451|1950 κοινὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ἐκδοθείσας κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν ὡς ἄνω νόμων) ἐξέδωκε τὸν Α.Ν. 1804|1951, ὅστις καὶ ἐκυρώθη νομοθετικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς εἶχεν ἀρχικῶς, διὰ τοῦ Νόμου 1902|1951.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου, κατὰ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 8 § 1 τοῦ Α.Ν. 16|20.11.35 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν», ὁρίζεται, ὅτι ἐφεξῆς οὐδὲν κώλυμα ὑφίσταται πρὸς ἔγερσιν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ ἔκδοσιν ἀποφάσεως διαιτησίας, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συμβατικῶς καθορισθέντος χρόνου ἰσχύος (ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου) ἢ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς καταγγελίας (ἐπὶ ἀορίστου χρόνου) τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δι' ὧν ρυθμίζονται τὰ ἐν διενέξει ζητήματα. Δὲν ἠθέλησε δηλαδὴ ὁ νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1804|1951 νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν δοθεῖσαν λύσιν τοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, βάσει τοῦ ἀρχικοῦ περὶ συλλογικῶν διαφορῶν νομοθετικοῦ καθεστῶτος τοῦ 1935, τοῦθ' ὅπερ εἶχε πράξει ἡ Διοίκησις διὰ τῶν ἀποδοκιμασθεισῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ρυθμίσεων τοῦ ζητήματος τούτου κατὰ τὸν Α.Ν. 1406|1950 καὶ Ν. 28|1944. Καὶ ἐπικρίνει μὲν οὕτος, ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 1804|1951, ὡς ὑπὲρ ἄγαν αὐστηρὰν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α.Π. 453|1949 λύσιν, πλὴν ὅμως δὲν ἀνέτρεψε ταύτην δι' «αὐθεντικῆς ἑρμηνείας» τοῦ ἀρχικοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου περὶ συλλογικῶν διαφορῶν. Ἁπλῶς ἐτροποποίησεν ὡρισμένας διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νεωτέρου τροποποιητικοῦ νόμου οὐδεμία νὰ καταλείπεται ἀμφιβολία εἰς τὸν ἑρμηνευτήν, ὅτι τοῦ λοιποῦ ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ προηγηθῇ νομότυπος καταγγελία τῆς τυχὸν διεπούσης τοὺς ἐνδιαφερομένους συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὅρα αἰτιολ. ἔκθεσιν ΕΕΔ 10, 532).

Ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς ἐν αὐτῇ μεταβατικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 ὁ αὐτὸς νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1804|1951 ἠθέλησε νὰ ἐκκαθαρίσῃ διὰ τὸν ἐφεξῆς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου

κῆς ἀπασχολήσεως, εἰς ὃ ἀναγκαίως καταλήγει ἡ περὶ καταχρήσεως δικαιώματος θεωρία, οὕτω ἀπολύτως ἐφαρμοζομένη, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον εἶναι ξένον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ ἰσχύοντος Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου (²).

2) *Ripert*, Aspects juridiques du capitalisme moderne, Paris, 1946, No 136 - 140.

τούτου χρόνον τάς άμφισβητηθείσας, ύπό τής άκολουθούσης την λύσιν τής Α.Π. 453|1949 κρατούσης νομολογίας τών πολιτικών δικαστηρίων, και, ύπό τό κράτος τού άρχικού περί συλλογικών διαφορών νομοθετικού καθεστώτος, έκδοθείσας διαιτητικάς άποφάσεις, ώρισε δέ πρός τούτο την έν τή διατάξει ταύτη διαγραφομένην διαδικασίαν έπαναπομπής πρός έπανεξέτασιν τούτων είς τάς Έπιτροπάς, αίτινες τάς έξέδωκαν, έντός ώρισμένης άποκλειστικής προθεσμίας. Κατά την διαδικασίαν ταύτην αί είρημέναι Έπιτροπαί ύποχρεούνται ν' άποφανθώσιν έκ νέου έπί τών άναπεμφθεισών άποφάσεων διαιτησίας έντός μηνός άπό τής παραπομπής διά τής έκδόσεως νέας τοιαύτης, την όποίαν ό Ύπουργός Έργασίας έντός τής αύτής προθεσμίας «κηρύσσει έκτελεστήν» δι' άποφάσεώς του κατά τό άρθρον 5 τού Α.Ν. 16|20.11.1935. Άν όμως αί Έπιτροπαί και ό Ύπουργός δέν άποφανθώσιν έπί τών παραπεμφθεισών διαιτητικών άποφάσεων έντός τής προθεσμίας τού μηνός, τότε αί άποφάσεις αύται, δυνάμει τής διαληφθείσης διατάξεως τού άρθρου 2 § 2 Α.Ν. 1804|1951 ίσχύουσι και έφαρμόζονται άπό τής παρελεύσεως τής προθεσμίας ταύτης και ούχι άναδρομικώς.

Ούτω διά τών διατάξεων τών άρθρων 1 και 2 τού νόμου τούτου ρυθμίζονται διά τόν έφεξής άπό τής ίσχύος του χρόνον τ' άνακύψαντα ζητήματα τού κύρους τών διαιτητικών άποφάσεων, έκδοθεισών κατ' ον χρόνον ίσχυον κατά παράτασιν αί συλλογικαί συμβάσεις τού 1947, ζητήματα τόσον άπασχολήσαντα την δικαστικήν και έκτελεστικήν έξουσίαν και άπαλήξαντα είς άληθές «χάος δικαίου», ώς προσφυώς έχαρακτηρίσθη ύπό τής *Συντάξεως* τής ΕΕΔ (10, 1179).

ΙΙ. Βάσει τής ώς άνω διατάξεως τού άρθρου 2 Α.Ν. 1804|1951 έπανεπέμφθησαν πρός έπανεξέτασιν ένώπιον τών έκδουσασών αύτάς Έπιτροπών Διαιτησίας πλείσται όσαι μεταπολεμικαί διαιτητικαί άποφάσεις (δρα ταύτας έν ΕΕΔ 10, 1142). Αί παραπεμφθείσαι άποφάσεις αύται ίσχύουν και έφαρμόζονται άπό τής παρόδου τής μηνιαίας προθεσμίας άπό τής παραπομπής των, έφ' όσον έντός αύτής δέν άπεφάνθησαν αί Έπιτροπαί και ό Ύπουργός Έργασίας.

Έξ άλλου, έπί παραπεμφθεισών έτέρων μεταπολεμικών διαιτητικών άποφάσεων αί έπιληφθείσαι ταύτων Έπιτροπαί Διαιτησίας έξέδωκαν σχετικάς άποφάσεις, αίτινες κατά τό πλείστον είναι όμοιαι κατά περιεχόμενον πρός τάς παραπεμφθείσας. Τάς άποφάσεις δέ ταύτας έκήρυξεν έκτελεστάς ό Ύπουργός Έργασίας διά δημοσιευθεισών είς την Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως άποφάσεών του (δρα τοιαύτας άποφάσεις ΕΕΔ 10, 1137, 1142).

Διά τών ύπουργικών όμως ταύτων άποφάσεων δέν κηρύσσονται έκτελεσταί μόνον αί μετ' άναπομπήν και έπανεξέτασιν έκδοθείσαι νέαι διαιτησίαι, όπερ θά ήτο σύμφωνον πρός την διάταξιν τού άρθρου 2 Α.Ν. 1804|1951. Διά ταύτων κηρύσσονται έκτελεσταί και αί παραπεμφθείσαι διαιτητικαί άποφάσεις, αί παλαιαί, ών τό κύρος είχεν άμφισβητηθή ύπό τής νομολογίας πρό τού Α.Ν. 1804|1951. Νομίζομεν ότι ή σχετική διάταξις τών ύπουργικών τούτων άποφάσεων τυγχάνει άκυρος και δέον νά θεωρηθή ώς μή έχουσα ούδεμίαν σημασίαν έν τή κρίσει τού ζητήματος περί τού κύρους τών διαιτησιών, έφόσον έξεδόθη αύτη άνευ δικαιοδοσίας ή μάλλον κατά παρέκβασιν τής κατ' έξουσιοδότησιν τού άρθρου 2 τού Α.Ν. 1804|1951 άπονεμηθείσης τοιαύτης.

Ώς έξετέθη άνωτέρω (ύπό Ι), ό Ύπουργός Έργασίας, δυνάμει τής διατάξεως ταύτης, κηρύσσει έκτελεστάς, έντός τής μηνιαίας προθεσμίας, τάς τυχόν έκδοθείσας νέας, μετά την παραπομπήν και έπανεξέτασιν τών παλαιών, άποφάσεις τών Έπιτροπών Διαιτησίας. Ώς πρός τάς παλαιάς τοιαύτας ό Ύπουργός Έργασίας ούδεμίαν έτέραν είχεν έξουσίαν και δικαιοδοσίαν, παρά νά παραπέμψη ταύτας αύτεπαγγέλτως ή κατ' αίτησιν τών ένδιαφερομένων έντός τριμήνου άποκλειστικής προθεσμίας άπό τής κατά την 28.4.1951 δημοσιεύσεως τού Α. Ν. 1804|1951 ένώπιον τών έκδουσασών ταύτας Έπιτροπών Διαιτησίας. Έπομένως ή κήρυξις έκτελεστών και τών παλαιών διαιτητικών άποφάσεων διά τών αύτών ύπουργικών πράξεων, τών κηρυττουσών έκτελεστάς τάς νέας τοιαύτας, γενομένη άνευ έξουσιοδοτήσεώς τινος, ούδεμίαν έννομον συνέπειαν δύναται νά έχη διά τό πρό τού Α.Ν. 1804|1951 χρονικόν διάστημα, δτε ύπό τά τότε νομοθετικόν καθεστώς αύται έθεωρούντο άκυροι και άνίσχυροι ύπό τής νομολογίας, είς την κρίσιν τής όποίας ό Α.Ν. 1804|1951 δέν έπενέβη πάντοτε διά τό πρό τής έκδόσεώς του χρονικόν διάστημα.

Είς την τοιαύτην έσφαλμένην τακτικήν τού Ύπουργού Έργασίας, κηρύσσοντος έκτελεστάς, έκτός τής νέας, μετ' άναπομπήν και έπανεξέτασιν έκδοθείσης διαιτητικής άποφάσεως, και την παραπεμφθείσαν παλαιάν τοιαύτην, μοναδικήν έξαίρεσιν (κατά την περιωρισμένην έρευνάν μας) άποτελεί ή ύπ' άριθ. 56818|6092|1951 άπόφασις του (Φ.Ε.Κ. 318 Τεύχος Β'), ήτις έκήρυξεν έκτελεστήν μόνον την ύπ' άριθ 3|1951 άπόφασιν τής Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Πατρών, έκδοθείσαν κατ' άναπομπήν είς αύτήν τής ύπ' άριθ. 1|1950 τοιαύτης. Την μορφήν και διατύπωσιν τής ύπουργικής ταύτης άποφάσεως έδει νά έχωσι και άπασαι αί έκδοθείσαι έτεραι τοιαύται.

ΙΙΙ. Ένεκα τής ώς άνω έσφαλμένης τακτικής τού Ύπουργού Έργασίας έν τή έκδόσει τών κατά τό άρθρον 2 τού Α.Ν. 1804|1951 άποφάσεών του ήγέρθησαν ήδη ένώπιον τών Έργατικών Δικαστών άβάσιμοι άγωγαί μισθωτών, άξιούντων την καταβολήν συμπληρωματικών άποδοχών βάσει τών μεταπολεμικών άποφάσεων διαιτησίας (αίτινες και αύται έκηρύχθησαν έκτελεσταί ύπό τού Ύπουργού Έργασίας διά τών ώς άνω άποφάσεών του) διά τό άπό τής έκδόσεως των μέχρι και τής παραπομπής των κατά τόν Α. Ν. 1804|1951 χρονικόν διάστημα.

Ώς προεξετέθη, ή κήρυξις έκτελεστών ύπό τού Ύπουργού Έργασίας και τών παλαιών διαιτητικών άποφάσεων, γενομένη κατά πα-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΕΠΙ ΤΟΥ Α.Ν. 1846)1951 "ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,,

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΜΠΑΤΖΗ, Δικηγόρου

Ἐν ὄψει κυρώσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», τροποποιουμένου κατὰ τὰς εἰσηγήσεις συσταθείσης ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ἐπιτροπῆς, κρίνομεν σκόπιμον νὰ σημειώσωμεν παρατηρήσεις τινάς, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐπὶ τὸ ἀρτιώτερον ἐπεξεργασίαν τοῦ νέου νόμου.

***

Κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ νομοθετήματος, ὅπερ προκαλεῖ ἀμέσως τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου, εἶναι ἡ συνεχὴς καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμα παραπομπὴ, διὰ τὴν ρύθμισιν πλήθους ζητημάτων καὶ σχέσεων, εἰς «ἐκδοθησομένους Κανονισμούς». Ἐμετρήσαμεν 72 (!) περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νομοθέτης παραπέμπει εἰς «ἐκδοθησόμενον Κανονισμὸν» καὶ τοῦτο, χωρὶς νὰ ὑπολογίζωνται αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς προβλέπεται ρύθμισις διαφόρων θεμάτων δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ δι' Ἐκτελεστικῶν Διαταγμάτων. Καὶ εἶναι μὲν ἴσως ἀνάγκη ἀναπότρεπτος ἡ τοιαύτη διὰ Κανονισμῶν ρύθμισις πολλῶν λεπτομερειῶν, ἀνακυπτουσῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν νομοθετήματος, ὡς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, πλὴν νομίζομεν ὅτι, ἐν προκειμένῳ, ἡ τοιαύτη δι' «ἐκδοθησομένων Κανονισμῶν» πρόβλεψις ρυθμίσεως λεπτομερειῶν, ἀλλὰ καὶ ζητημάτων οὐσίας, ὑπερβαίνει τὸ μέτρον. Τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον ὑπερβαίνει τὸ μέτρον, καθ' ὅσον ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 16 ὁριζομένη διαδικασία θεσπίσεως Κανονισμῶν παρέχει εἰς τὸ Ι.Κ.Α. οἱονεὶ νομοθετικὴν ἐξουσίαν.

***

Τὸ ὅτι, ἐξ ἄλλου, ἡ τοιαύτη παροχὴ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. οἱονεὶ νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐπὶ ἑνὸς τόσον εὐρέως καὶ τόσον σημαντικοῦ τομέως τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐπιδοκιμασίας, προκύπτει ὄχι μόνον ἐκ τοῦ ὅτι, κατὰ τὸ παρελθόν, ἔδωσε τὸ Ι.Κ.Α. ἑρμηνείας τοῦ νόμου οὐχὶ πάντοτε συμφώνους πρὸς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ἀλλὰ — προκύπτει — καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω παρατιθεμένων περιπτώσεων, καθ' ἃς ἐφηρμόσθησαν ἢ ἡρμηνεύθησαν διατάξεις τοῦ νόμου κατὰ τρόπον ἀντίθετον πρὸς τὰ γράμματα ἢ πρὸς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας ἠνοήθησαν οἱ ἐργοδόται καὶ οἱ ἠσφαλισμένοι.

***

Κατ' ἄρθρον 57 τοῦ νόμου ἐργοδόται, ἐξοφλοῦντες ἢ τακτοποιοῦντες διὰ πληρωμῆς εἰς δόσεις τὰς καθυστερουμένας εἰσφοράς, μέχρι τῆς 20.9.1951 (παρετάθη μέχρι τῆς 31.

ράβασιν τῆς ἀπονεμηθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1804)1951 ἐξουσίας καὶ ἄνευ δικαιοδοσίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, εἶναι ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἔννομον ἀποτέλεσμα, μὴ δυναμένη νὰ ἰσχυροποιήσῃ ἀναδρομικῶς τὰς ὡς ἄνω διαιτητικὰς ἀποφάσεις αἵτινες ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς νομολογίας ὡς ἄκυροι καὶ ἀνίσχυροι.

Τὰ πολιτικὰ δὲ δικαστήρια, κρίνοντα περὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς Πολ. Δικ. διαφορῶν, περὶ ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων ἱδρυομένων ἢ προσβαλλομένων ὑπὸ πράξεων τῆς Διοικήσεως — οἷαι τυγχάνουσι καὶ αἱ ἐν λόγῳ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας — δύνανται νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν πράξεων τούτων, ἐρευνῶντα ἂν αὗται ἐγένοντο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐξουσίας, ἐφόσον, ἂν ἄνευ δικαιοδοσίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἢ κατὰ παρέκβασιν τῆς ἀπονεμηθείσης ἐνηργήθησαν, στεροῦνται πάσης ἐννόμου συνεπείας.

Ἑπομένως καὶ ὁ Ἐργατικὸς Δικαστής, δικάζων ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἀγωγῶν, δικαιοῦται νὰ ἐξετάσῃ παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν ὑπουργικῶν τούτων ἀποφάσεων καὶ δὴ τῆς διατάξεώς των, τῆς κηρυττούσης ἐκτελεστὴν καὶ τὴν παραπεμφθεῖσαν παλαιὰν διαιτητικὴν ἀπόφασιν, ἐρευνῶν ἂν αὕτη ἡ διάταξις εἶναι σύμφωνος πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ χορηγήσαντος τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἄρθρου 2 Α.Ν. 1804)1951, καὶ ἂν ἐξεδόθη αὕτη ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ ἐξουσίας, μὴ ἐξικνουμένου τοῦ τοιούτου δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς διοικητικῆς πράξεως καὶ ἐπὶ τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεως καὶ ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Δὲν δικαιοῦται ὅμως ὁ αὐτὸς Ἐργατικὸς Δικαστὴς ἐν τῇ ὡς ἄνω παρεμπιπτούσῃ ἐρεύνῃ του ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἐλεγχομένην διοικητικὴν πρᾶξιν—ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας—μὴ κεκτημένος ἀκυρωτικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητα, ἥτις κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν νόμον 3713)1928 ἀνήκει εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πᾶς ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον δικαιοῦται ἐντὸς τῆς ἐξηκονθημέρου προθεσμίας νὰ προσφύγῃ, δι' αἰτήσεως περὶ ἀκυρώσεως ταύτης. (Περὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς Διοικήσεως σύμφωνος εἰς τὰ ἄνω καὶ ἡ νομολογία, ἐξ ἧς ἀναφέρομεν ἐνδεικτικῶς Α.Π. 202)1941, Ὁλομ. ΕΕΔ 1, 176, Α.Π. 49)1945 ΕΕΔ 4, 376, Α.Π. 282)1939 Ὁλομ. Θέμ. Ν' 74, Ὅρα καὶ Φ. *Βεγλερῆ*, Ὁ δικαστ. ἔλεγχος τῆς Διοικήσεως I § 10 σελ. 177 κ. ἑπ.).

Ἀθῆναι, Δεκέμβριος 1951

10.1951), ἀπαλλάσσονται παντὸς προσθέτου τέλους. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης αἱ καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ἐπιβαρύνονται δι' ἑφ' ἅπαξ τέλους 50 ο/ο.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον, ὀφείλεται ἐκ προσθέτων τελῶν ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἤδη κατέβαλον τὰς εἰσφορὰς, εἰς ἃς ἀφοροῦν ταῦτα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προκύπτει σαφῶς, ὅτι τὰ πρόσθετα τέλη, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξωφλήθη ἡ καθυστερουμένη εἰσφορά, εἰς ἣν ἀφοροῦν ταῦτα, ἢ ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελε τακτοποιηθῆ ἐμπροθέσμως ἡ διὰ δόσεων ἐξόφλησις ταύτης, δὲν καταργοῦνται.

Ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐρωτᾶται, τὸ ἑφ' ἅπαξ τέλος 50 ο/ο ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῆς εἰσφορᾶς μόνον ἢ καὶ ἐπὶ τοῦ προσθέτου τέλους; Καὶ τί γίνεται τὸ πρόσθετον τέλος, αὐξάνει, κατ' ἄρθρον 27 § 2, ἀνὰ τριμηνον κατὰ 10 ο/ο, ἢ δὲν αὐξάνει;

Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ἀπήντησεν ἐμπράκτως τὸ Ι.Κ.Α., διὰ τῆς καταργήσεως ὅλων τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου πράξεων ἐπιβολῆς προσθέτου τέλους καίτοι μὴ ἔχον ἐκ τοῦ νόμου τοιοῦτον δικαίωμα καὶ περιορίζομενον μόνον εἰς τὴν ἑφ' ἅπαξ ἐπαύξησιν τῶν καθυστερουμένων (μετὰ τὴν 31.10.1951) εἰσφορῶν κατὰ 50 ο/ο.

***

Κατ' ἄρθρον 31 § 7, εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας παροχῆς μοιευτικῆς περιθάλψεως χορηγεῖται ἑφ' ἅπαξ βοήθημα, ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 48)1951 συνεδρίασίν του τὸ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπεφάσισε, ὅπως εἰς τὰς ἀμέσως ἡσφαλισμένας χορηγῆται, ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας παροχῆς εἰς αὐτὰς εἰς εἶδος μαιευτικῆς περιθάλψεως, βοήθημα τακτοῦ, ποικίλον, κατ' ἀναλογίαν ἀντιστοιχον τῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ἡ ἡσφαλισμένη, ἀπὸ δρχ. 1.400.000 μέχρι δρχ. 500.000.

Ἀλλὰ μία τοιαύτη ἐσχέρεια τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ὅπως καθορίζῃ παροχὰς ἀντιστρόφως ἀναλόγους πρὸς τὰς κλάσεις, εἰς ἃς ἀνήκουν οἱ ἡσφαλισμένοι, οὐδαμόθεν ἐκ τοῦ νόμου πρακόπτει καὶ εἶναι ἄκρως ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τοῦ νομοθετήματος, ὅπερ ρυθμίζει καὶ τὰς εἰς χρῆμα καὶ τὰς εἰς εἶδος παροχάς, πάντοτε κατὰ τρόπον ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις, τὸν ἀριθμὸν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας, τὴν ἡλικίαν κλπ.

***

Διὰ τοῦ ἄρθρου 37 § α', ὁρίζεται ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων ἀσθενείας ἢ ἀνεργίας ὡς βάσις λαμβάνεται τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὰς περισσοτέρας ἡμέρας ἐργασίας ἐκ τῶν 30 τελευταίων ἡμερῶν ὑποχρεώσεώς του, τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους τοῦ ἀμέσως προηγουμένου ἐκείνου, καθ' ὃ ἔλαβε χώραν ἡ ἀναγγελία τῆς ἀνικανότητος ἢ τῆς ἀνεργίας.

Καὶ ἐρωτᾶται: τί θὰ ληφθῇ ὡς βάσις, ἐὰν π.χ. ὁ ἡσφαλισμένος ἐπραγματοποίησε 14 ἡμέρας ἐργασίας μὲ ἡμερομίσθιον Ι κλάσεως (10.000 δρχ.), 8 ἡμέρας ἐργασίας μὲ ἡμερομίσθιον ΙΙ κλάσεως (15.000 δρχ.), καὶ 8 ἡμέρας ἐργασίας μὲ ἡμερομίσθιον ΙΙΙ κλάσεως (20.000 δρχ.);

Κατὰ τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 37 θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὡς βάσις τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τῆς Ι κλάσεως (10.000 δρχ.), ἐφ' ὅσον εἰς τὴν κλάσιν ταύτην ἀνῆκε ὁ ἡσφαλισμένος τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν 30 ἡμερῶν. Ἀλλ' αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ἀνῆκεν οὗτος εἰς τὰς ἀνωτέρας (ΙΙ καὶ ΙΙΙ) κλάσεις, λαμβανομένας ὁμοῦ, εἶναι περισσότεραι ἐκείνων, καθ' ἃς ἀνῆκε εἰς τὴν Ι κλάσιν. Εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ ληφθῇ ὡς βάσις τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τῆς Ι κλάσεως; Ἐὰν πάλιν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ σύνολον τῶν ἡμερῶν τῶν δύο ἀνωτέρων κλάσεων, ποίας ἐκ τῶν δύο κλάσεων τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον θὰ ληφθῇ ὡς βάσις, ἀφοῦ καὶ εἰς τὰς δύο ἐπραγματοποίησεν ἀνὰ 8 ἡμέρας ἐργασίας;

***

Ἐν ἄρθρῳ 25 § 5 ἐδ. β' ἀναγράφεται, ὅτι, προκειμένου περὶ αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἡσφαλισμένων, οὗτοι κατατάσσονται εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις κατὰ «κατηγορίας», βάσει τοῦ τεκμαιρομένου εἰσοδήματος ἑκάστης «κατηγορίας» τούτων κλπ.

Τὸν ὅρον τοῦτον «κατηγορία» οὐδαμοῦ ἄλλοῦ ἐν τῷ νόμῳ συναντῶμεν. Οὗτος προφανῶς ἀναφέρεται εἰς διάταξιν ὑπάρξασαν ἐν τῷ ἀρχικῷ σχεδίῳ τοῦ νόμου καὶ ἀπαλειφθεῖσαν ἀργότερον.

***

Κενὸν σημαντικὸν τοῦ νόμου ἀποτελεῖ ἡ μὴ πρόβλεψις τοῦ τί δέον γενέσθαι ἐπὶ ἀπωλείας τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, ἔτι δὲ καὶ τοῦ βιβλίου μισθολογίου, ὡς δύναται νὰ συμβῇ π.χ. εἰς περίπτωσιν πυρκαϊᾶς.

Τὸ κενὸν τοῦτο ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸν παλαιὸν νόμον καὶ ἀκριβῶς ἕνεκα τούτου ἀγόμεθα εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι ὀφείλεται εἰς τινα, ἀκατανόητον ὁμῶς, σκοπιμότητα. Νομίζομεν ἐν τούτοις, καὶ διὰ νὰ τεθῇ ἕνα τέρμα εἰς τοὺς αὐτοσχεδιασμούς, εἰς τοὺς ὁποίους καταφεύγει κατ' ἀνάγκην ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ι.Κ.Α., ὅτι οἱοιδήποτε λόγοι σκοπιμότητος δὲν δικαιολογοῦν τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἄγνοιαν ἑνὸς τόσον σοβαροῦ καὶ τόσον καθημερινοῦ ζητήματος.

***

Κατ' ἄρθρον 48 § 7 τοῦ νόμου τὰ Διατάγματα περὶ συστάσεως τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἔδει νὰ ἐκδοθοῦν ἐντὸς 60 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου.

Παρῆλθον ἤδη ἑπτὰ μῆνες χωρὶς νὰ ἐκδοθοῦν τὰ ἐν λόγῳ Διατάγματα, ἐνῶ ἐξακολουθεῖ ἰσχύον τὸ παλαιὸν—καὶ ὡς φαίνεται λίαν βολικὸν διὰ τὸ Ι.Κ.Α.—καθεστὼς τῆς διὰ τῶν διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων καὶ τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως τῶν προκυπτουσῶν μεταξὺ ἡσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀφ' ἑτέρου διαφορῶν.

Καλὸν θὰ ἦτο νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν ἀπωσδήποτε λειτουργίαν τῶν δικαστηρίων

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείων άναγγελίας καὶ συνέπειαι ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας

Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945. — Συνέπεια παραλείψεως τινὸς τῶν στοιχείων τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. — Τοιαύτη καὶ ἐκ παραλείψεως στοιχείου ὀνοματεπωνύμου, ὀνόματος πατρὸς καὶ διευθύνσεως ἐκπροσωπούντων τὴν ἐπιχείρησιν.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 193|1951 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 623) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ παράλειψις ἐν τῇ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἤδη Ι.Κ.Α., μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») ἀναγγελίᾳ ἀπολύσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, τῶν ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας ὀνοματεπωνύμου, πατρωνύμου καὶ διευθύνσεως τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν φυσικῶν προσώπων (ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ΕΕΔ 8, 122) ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ ἑπομένως καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ταύτα δεχθεῖσα ἡ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀνήρεσε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 651|1951, ἡ ὁποία εἶχε σκεφθῆ, ὅτι ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν ἀνωτέρω στοιχείων οὐδεμία ἐγεννᾶτο περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐργοδότου ἀμφιβολία. (Τὸν τελευταῖον αὐτὸν συλλογισμὸν ἔκαμε καὶ ἡ Α.Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361, διὰ σφάλματα εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναγγελίας καὶ ὄχι διὰ παράλειψιν αὐτῶν).

Τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν γνώμην τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἔχει καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του. (Οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 378|1951, Τμ. Α', εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1097, διὰ παράλειψιν τῶν αὐτῶν, περὶ ὧν ἤδη πρόκειται, στοιχείων καὶ καθ' ἣν μάλιστα δὲν γίνεται διάκρισις, ἂν οἱ φορεῖς τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα, ἐν ᾗ πλείονα τούτων, τασσομένων ὑπὸ τοῦ νόμου συνεπειῶν, διὰ τὴν ἐκ νέου παρέλευσιν τῆς ταχθησομένης προθεσμίας ἀπράκτου, ἵνα μὴ παραπεμφθῇ καὶ πάλιν αὕτη εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας, ὡς συνέβη καθ' ὅλην τὴν δεκαεξαετίαν, καθ' ἣν ἰσχυσεν ὁ παλαιὸς νόμος.

***

Κατ' ἄρθρον 31 § 1 διὰ τὴν παροχὴν ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των ἀπαιτεῖται ἡ πραγματοποίησις 50 τοὐλάχιστον ἡμερῶν ἐργασίας, εἴτε κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσθενείας ἡμερολογιακὸν ἔτος, εἴτε κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἀναγγελίας 15μηνον, μὴ συνυπολογιζομένων τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον τοῦ 15μήνου πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 31 § 10, διὰ τὴν παροχὴν σανατοριακῆς περιθάλψεως ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῶν ἐν § 1 προϋποθέσεων, καὶ ἡ πραγματοποίησις ἑτέρων 350 ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ τὰ 4 προηγούμενα τῆς ἀναγγελίας ἡμερολογιακὰ ἔτη.

Συνεπῶς, διὰ νὰ τύχῃ σανατοριακῆς περιθάλψεως ὁ ἠσφαλισμένος, δέον νὰ ἔχῃ ἐν συνόλῳ 400 ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν τὰς 350 μέχρι τῆς λήξεως τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγένετο ἡ ἀναγγελία.

Δὲν παρέχεται δηλαδὴ ἐνταῦθα ἡ εὐχέρεια, οἵα παρέχεται εἰς τὸν μὴ χρήζοντα σανατοριακῆς περιθάλψεως ἀσθενῆ, νὰ ὁπολογίσῃ, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ 350 ἡμερῶν ἐργασίας, καὶ ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐργασίας, ἅτινας ἐπραγματοποίησε μέχρι τοῦ πρὸ τῆς ἀναγγελίας ἡμερολογιακοῦ τριμήνου.

Ἡ τοιαύτη ὅμως διάκρισις συνεπάγεται ἄνισον μεταχείρισιν μεταξὺ ἠσφαλισμένων. Διότι ἠσφαλισμένος, ἀγγέλλων ἀσθένειαν χρήζουσαν σανατοριακῆς περιθάλψεως ἐντὸς τοῦ τριμήνου Ἰανουαρίου—Μαρτίου, ἀξιοποιεῖ ὅλας ἢ σχεδὸν ὅλας τὰς μέχρι τῆς ἀγγελίας πραγματοποιηθείσας ἡμέρας ἐργασίας του καὶ τυγχάνει σανατοριακῆς περιθάλψεως, ἐνῷ ἄλλος, ἀσθενῶν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους, μὲ περισσοτέρας —ἐν συνόλῳ— πραγματοποιηθείσας ἡμέρας ἐργασίας ἀπὸ τὸν πρῶτον, δὲν θὰ τύχῃ τοιαύτης περιθάλψεως, διότι δὲν θὰ ὁπολογισθοῦν αἱ πραγματοποιηθεῖσαι, ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ πρὸ τῆς ἀναγγελίας ἡμερολογιακοῦ ἔτους μέχρι τῆς ἀναγγελίας, ἡμέραι ἐργασίας του.

τοιαῦτα ἢ ἂν ἐκ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναφερομένων στοιχείων δύναται ἢ μὴ νὰ συναχθῇ ἡ ταυτότης τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν, βλέπε γενικώτερον περὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς παραλείψεως στοιχείων τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Α.Π. 161|1947, εἰσηγητὴς **Α. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 6, 361, Α.Π. 857|1949, εἰσηγητὴς **Κ. Γκολφινόπουλος**, ΕΕΔ 8, 626, Α.Π. 650|1950, εἰσηγητὴς **Γ. Βουμβουλάκης**, ΕΕΔ 10, 108, Α.Π. 173|1951, εἰσηγητὴς **Γ. Ἡλιόπουλος**, ΕΕΔ 10, 568).

Ἀρείου Πάγου 517|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Π. Ραπτάρχης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 193|1951 ἀποφάσεώς του ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 651|1951 τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος δικαστηρίου τῶν Πρωτοδίκων ἀποφάσεως, ὅτι τοὐτέστι κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118 τῆς 13.2.1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγείλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον ὑπ' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα καὶ ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὡς εἴρηται νόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης καὶ ἰσχύν νόμου οὔτως ἐπεχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23.12.1948 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας πάσης γενομένης καταγγελίας ὑπὸ ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 118|1945», ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων ἐν αὐτῇ εἰδικῶς ἀναφερομένων στοιχείων, ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας καὶ 1) τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ ἀντικείμενον καὶ διεύθυνσιν αὐτῆς καὶ 2) τὸ ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσιν τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν, φορέως τῆς ὁποίας δύναται νὰ εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τοῦ νόμου ἀπαιτήσαντος τὴν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναγραφὴν τῆς ταυτότητος καὶ διευθύνσεως καὶ τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ὑπὸ νομικῶν προσώπων ἀσκουμένην ἐπιχείρησιν φυσικῶν προσώπων, διὰ τὴν ἐπιβολὴν ἐνδεχομένως κατ' αὐτῶν τῶν κατ' ἄρθρον 19 τοῦ διαληφθέντος Νόμου 118 ἀπειλουμένων ποινικῶν κυρώσεων, ἐν τυχὸν παραβάσει παρ' αὐτῶν τῶν ἐν τῷ μνησθέντι ἄρθρῳ καθοριζομένων ὑποχρεώσεών των καὶ ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τινὸς τῶν ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως καθοριζομένων στοιχείων ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης καὶ ὅτι ὡς ἀναγκαία τούτου συνέπεια κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945 εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς ἐπιχειρήσεως καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ μισθωτοῦ συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκ τῆς μνησθείσης διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945 σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ ἐν τῇ § 1 αὐτοῦ ἀναφερόμεναι καὶ ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων κατατάσσεται καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) διεξαγομένη, καταγγέλλουσαι τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑποχρεοῦνται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τὴν ὑπ' αὐτῶν γενομένην κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἧτις ἀναγγελία, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς, δέον κατὰ τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ μνησθέντος Νόμου 118 ἐκδοθείσης καὶ ἰσχύν νόμου ἐπεχούσης ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑποβαλλομένη εἴς διπλοῦν μὲν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς ἁπλοῦν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, νὰ περιέχῃ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τ' ἀνωτέρω διαλαμβανόμενα στοιχεῖα, ἅτινα ἀναφέρονται ὑπὸ στοιχ. Α' τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς στοιχεῖα τῆς καταγγελλούσης τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐπιχειρήσεως.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν τοσαν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὅσον καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀναγγελιῶν, ὑπὸ τύπον ἀριθμητικῆς καταστάσεως, ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης Ἑταιρίας περὶ τῆς γενομένης ὑπ' αὐτῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀναγνώστου συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἄλλως καὶ μητίως ὁμολογεῖ ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου προτάσεών της, δὲν περιελήφθησαν ἐν ταῖς ἀναγγελίαις ταύταις τὰ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῶν διαλαμβανόμενα ὑπὸ στοιχ. Α' § 2 τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας στοιχεῖα, ἤτοι τὸ ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ ἡ διεύθυνσις τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ Νόμον τὴν ἀσκουμένην ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐπιχείρησιν, ἐκ τῆς ἐντεῦθεν δὲ ἐνεργομένης ἀκυρότητος τῆς ἀναγγελίας ἐπακολουθεῖ καὶ ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὡς εἴρηται νόμου 118 (1945). Ὅθεν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις, ἔκρινεν ἄκυρον τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης γενομένην καταγγελίαν τῆς μεταξὺ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Παροχαί πρὸς μισθωτοὺς δι' ἑορτὰς καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112|1920

Ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἐφαρμογὴ ἐφ' ἁπάντων τῶν δικαιωμάτων, εἴτε ἐκ συμβάσεως, εἴτε ἐκ τοῦ Νόμου.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τοῦ κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ λόγους σχετιζομένους πρὸς συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν του.—Ἀνυπόχρεον συνυπολογισμοῦ εἰς τὴν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920 ποσοστοῦ δώρων δι' ἑορτὰς καὶ ἀμοιβῶν ἐξ ὑπερωριῶν.—Ἀνίσχυρον διατάξεως περὶ προστασίας παραιτηθέντων κατὰ κατοχὴν καὶ συμμετασχόντων εἰς ἐθνικὴν ἀντίστασιν.

Ἔχει ἤδη λυθῇ, κατὰ τὴν νεωτέραν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 199|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 617), τὸ ἀνακυψαν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ζήτημα (βλέπε τὴν ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν Α. Π. 564|1950, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1119), ἂν τοῦτο εἶναι ἐφαρμοστέον καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὲρ τῆς καταφατικῆς ἀπόψεως.

Εἰς τοῦτο καταλήγει καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἠχθη ἡ ὑπόθεσις, ἐφ' ἧς ἡ ἀναιρέσασα τὴν ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 88|1951 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ὑπ' ἀριθ. 199|1951 (ἔνθ' ἀνωτ.) ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐξ ἄλλου, παγίως γίνεται δεκτόν, ὅτι ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἀνέπτυξε συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν πρὸς προστασίαν τῶν ἐργατικῶν συμφερόντων ἀντιβαίνει πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 4|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 640 καὶ λοιπὰς ἐν αὐτῇ παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Καταγγελία, ἄλλως τε, γενικῶς διὰ λόγους ἐκδικήσεως γινομένη, ἀντιστρατεύεται προφανῶς πρὸς τὸ ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε Α. Π. 186|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345, Α. Π. 396|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162).

Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη καὶ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ὅμως, ἐκτιμῶσα τὸ πραγματικὸν ὑλικόν, καταλήγει εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν της, εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι δὲν ἐχώρησεν ἐν προκειμένῳ ἀπόλυσις διὰ λόγους συνδεομένους πρὸς τὴν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἄξιον προσοχῆς περαιτέρω εἶναι, ὅτι καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀκολουθοῦσα τὴν γνωστὴν καὶ τεινουσαν πλέον νὰ κρατήσῃ ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἄποψιν τῆς Α. Π. 564|1950 (εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1119), ὅτι τὰ λεγόμενα «δῶρα» κατὰ τὰς ἑορτὰς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς δὲν συνιστοῦν τακτικὰς ἀποδοχάς, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 2112|1920, ὑφ' ἣν ἔννοιαν κεῖται καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 (βλέπε Α. Π. 69|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 235), ἀλλ' ἁπλᾶ βοηθήματα, δὲν θεωρεῖ ὡς συνυπολογιστέαν εἰς τὴν κατὰ Ν. 2112|1920 ἀποζημίωσιν καὶ τὸ ἀνάλογον ἐκ τῶν ἐδωρεῶν τούτων ποσοστόν (βλέπε ὁμοίως καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 981).

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 981, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς θεωρίαν παραπομπαί), ἡ ἄποψις αὕτη, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἤδη ἡ νομολογία, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, μόνη δὲ ἐλπὶς ἀπομένει νὰ δοθῇ πάλιν ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ἐπηρεάσαντα τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἡ ὁποία πρότερον παγίως ἐδέχετο τὸ ἀντίθετον, νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Δὲν ἐτέθη προφανῶς ὑπ' ὄψιν τῆς Α.Π. 564|1950, ἔνθ' ἀνωτ., ὅτι τὰς παροχὰς ταύτας προβλέπουν καὶ αἱ γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 καὶ βεβαίως ὁ περὶ αὐτῶν ὅρος καθίσταται, κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὑποχρεωτικὸς ὅρος τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἀκόμη μεταγενεστέρως τῆς ἀρεοπαγικῆς ἀποφάσεως ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 1777|1951 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 28|1944» (ΕΕΔ 10, 482), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τονίζει, ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι θετικῶς προσμένουν τὴν καταβολὴν τῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καθιερωθείσης *συμβατικῆς οἰκονομικῆς παροχῆς, ὡς ἀποτελούσης προβλεφθεῖσαν προσαύξησιν τῶν τακτικῶν των ἀποδοχῶν*.

Ἁπλᾶ λοιπὸν βοηθήματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι τὰ συνομολογούμενα διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε καὶ ἄρθρ. 11 τῆς τελευταίας ὑπ' ἀριθ. 67800|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ΕΕΔ 10, 1309), οὔτε ἡ παροχὴ αὐτὴ ἔχει τὴν μορφὴν εὐποιίας, ἀλλ' ἀποτελοῦν ἀντάλλαγμα τῆς παροχῆς ἐργασίας, τακτικῶς διδόμενον κατ' ἔτος δι' αὐτὴν (πρβλ. Α. Π. 397|1947, εἰσηγητὴς *Δ.*

αὐτῆς καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) συμβάσεως ἐργασίας ἐδέξατο ἐν μέρει τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ὅη διὰ ποσὸν δραχ. 1.615.000, ἀντιπροσωπεῦον τὰς κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως του μέχρι τῆς ἀγωγῆς (3.3.19.0—22.6. 1950) ἀποδοχάς του, ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἐκκαλούσης, καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικοὶ πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς του εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς μὴ νόμιμοι.

Ζήλος, ΕΕΔ 7, 77, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί)

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10456|1951

Διαδικασία Ν. ΓΣΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ι. Σπέντζος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Ἀγγελής, Κλ. Δημητριάδης

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ., διαγορεύοντος ὅτι «ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὐτὴ ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος», σαφῶς προκύπτει, ὅτι τίθεται διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου γενικὴ ἀρχή, ἰσχύουσα ὡς κανὼν εἰς ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν δικαιωμάτων, εἴτε ἐκ συμβάσεως ἀπορρέουσι ταῦτα, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου ἀμέσως παρέχονται τοῖς δικαιούχοις. Ἡ γενικὴ αὕτη ἀρχὴ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. ἐπὶ πάντων τῶν δικαιωμάτων ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945 δικαιώματος τῶν ἐν αὐτῷ καὶ τῷ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, ὅπως, δι' ἀναιτιώδους καταγγελίας των, λύωσι τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν συναφθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου ὑπόκειται εἰς τὴν ἔρευναν, ἂν ἐγένετο συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ ἐν τῷ δικαιώματι ἐγκειμένου οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ (πρβλ. Α.Π. 593|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 55 καὶ Α.Π. 199|1951, ΕΕΔ 10 σελ. 617). Ὅθεν, ἐν προκειμένῳ, ὀρθῶς καὶ νομίμως ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) διὰ τῆς ὑπὸ ὃ Σεπτεμβρίου 1950 ἀγωγῆς του, ἀπευθυνομένης ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸν διαδικασίαν Ν. ΓΣΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς, προσέβαλεν ὡς ἄκυρον τὴν κατὰ τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1950 γενομένην ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἀορίστου χρόνου, διὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἤτοι διότι οὗτος ἐτύγχανε συνδικαλιστικὸν στέλεχος τῶν κλωστοϋφαντουργῶν Πειραιῶς καὶ μέλος τοῦ Γεν. Συμβουλίου τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ τὰς ἰδιότητάς του ταύτας εἶχεν ἀναπτύξει σπουδαίαν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν συναδέλφων του.

Κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνάντιων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ κατὰ τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1950 γενομένη ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης Ἑταιρίας καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) δὲν ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἤτοι διὰ λόγους ἐκδικήσεως, τοῦτέστι, διότι οὗτος, τυγχάνων συνδικαλιστικὸν στέλεχος τῶν κλωστοϋφαντουργῶν, εἶχεν ἀναπτύξει συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν, συνισταμένην εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν συναδέλφων του καὶ εἰς τὴν μέριμναν αὐτοῦ περὶ τῆς καλῆς ἐφαρμογῆς τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἣν παρεβίαζεν ἡ ἐκκαλοῦσα Ἑταιρία, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδείξεων ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ἐγένετο, διότι οὗτος ἐξ ἀμελείας του περὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἐγένετο πρόξενος καταστροφῆς 650 μέτρων ὑφάσματος ἐμπριμέ, οὗτινος ἡ καταστροφὴ ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος, ἀναγιγνώσκων ἐφημερίδα, ἄφηκε καὶ ἐνεπλάκη εἰς τὸν κύλινδρον σιδηρωμάτος τοῦ μηχανήματος, ὅπερ οὗτος διηύθυνε, μία καρφίτσα, δι' ἧς ἐσχίσθη τὸ ἀνωτέρω ὕφασμα. Ἐπίσης ἡ ἀνωτέρω ἀπόλυσις του ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος, παρὰ τὴν σχετικὴν ἀπαγόρευσιν τῆς Διευθύνσεως τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐκκαλούσης Ἑταιρίας, ἐκάπνιζεν ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου, ἐπὶ κινδύνῳ πυρκαϊᾶς τῶν ἐν αὐτῷ εὐφλέκτων εἰδῶν, καὶ διότι οὗτος, εἰς δικαίας παρατηρήσεις τῶν προϊσταμένων του, ἀπήντα ἀνευλαβῶς. Τὸ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόλυσίν του, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναπτύξῃ ἰδιαιτέραν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν, προκύπτει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων στοιχείων, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος, ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Ἐργατῶν καὶ Ἐργατριῶν Κλωστοϋφαντουργείων καὶ Βαφείων Πειραιῶς διετέλεσε μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1949, ἤτοι εἰς χρόνον κατὰ πολὺ προγενέστερον τῆς ἀπολύσεώς του, ἀντιπρόσωπος δὲ τοῦ 10ου Πανελλαδικοῦ Συνεδρίου ἐξελέγη μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόλυσίν του ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, ἤτοι τὴν 17ην Αὐγούστου 1950. Ἀκολούθως τούτοις, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τὰ ἐναντία δεχθεῖσα, εἰς πλημμελῆ προέβη ἐκτίμησιν τῶν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων καὶ δέον, δεκτῶν γενομένων τῶν πρώτου καὶ δευτέρου λόγων τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ αὕτη, μεθ' ὃ παρέλκει ἡ ἐξέτασις τοῦ τρίτου λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

Τῶν παραδεκτῶς τὰ πρῶτον κατ' ἔφεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 747 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς εἰς ἀπολογίαν κατὰ τῆς κρινομένης ἐφέσεως καὶ ὑποστήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως προτεινομένων ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, καθ' οὓς ἡ περὶ ἧς πρόκειται καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας του εἶναι ἄκυρος: 1) διότι δὲν ἔλαβε χώραν ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ταύτης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, περιέχουσα τὸ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτούμενα στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 51960|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, 2) διότι δὲν τῷ κατεβλήθη πλήρης ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, 3) διότι δὲν περιελήφθη εἰς τὴν ἀποζημίωσίν του καὶ ἡ ἀναλογία τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, καὶ 4) διότι ἡ ἀποζημίωσίς του περιλαμβάνει 60 ἡμερομίσθια καὶ συνεπῶς ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.058.000 καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 630.000, ὅπερ τῷ κατεβλήθη. Ἀπορριπτομένων, ὡς μὴ βασίμων, τῶν μὲν διότι διὰ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐτηρήθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἅπασαι αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1235|1949, τῶν κατὰ τὴν 22.6.1950 ἀναγγελιῶν αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Προϋποθέσεις ἀπαλλαγῆς ἐργοδότου μετὰ τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις

Ὁρισμοὶ ἄρθρου 69 § 4 Ν. 6298)1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».— Προϋπόθεσις ἀπαλλαγῆς ἐργοδότου τῆς πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως πρὸς παθόντα ἐργατικὸν ἀτύχημα ὑποχρεώσεως κατὰ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων νὰ ἔχῃ ὑποχρεωθῇ ὁ παθὼν εἰς τὴν ἀσφάλισιν Ν. 6298)1934 καὶ νὰ δικαιοῦται τῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως παροχῶν.—Ἀτύχημα εἰς μισθωτὸν ἐργαζόμενον ἐκτὸς Κέντρου Ἀσφαλίσεως.—Ἔναρξις ἰσχύος ἐπεκτάσεως Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1678)1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (ΕΕΔ 19, 416).

Ἡ ἀναιρουμένη, ἀκολουθήσασα τὴν καὶ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἐπικυρωθεῖσαν ὡς ὀρθὴν ἄποψιν, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προϊσχύσαντος τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἄρθρου 69 Ν. 6298)1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ὁμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 60 § 4 Α.Ν. 1846)1951), ἵνα ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ β.δ. 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ἐγγραφῇ ὁ παθὼν εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλὰ νὰ ὑπάγεται ἁπλῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἡ ὁποία ἀπαραιτήτως ἐπέρχεται αὐτοδικαίως (βλέπε τὰς ἐν ΕΕΔ 10, 416 ἐπ. ἐκτενεστέρας σημειώσεις μας).

Δι' ἄλλων λόγων ἤδη ἀναιρεῖται ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 6298)1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», δοθέντος ὅτι ὁ παθὼν ἐνάγων διαμένει εἰς Λαμίαν, ἤτοι μακρὰν τοῦ Κέντρου Ἀσφαλίσεως, ὡς μόνιμος κάτοικος ταύτης, προσελήφθη ἐκεῖ τὴν 5 Μαΐου 1947 παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου νομικοῦ προσώπου (Σ.Ε.Κ.) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν 20 Ἰουνίου 1947 ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του ταύτης ὑπέστη τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ θὰ ἔδει, συμφώνως τῷ νόμῳ, νὰ ἀσφαλισθῇ εἰς τὸ ἐν Λαμίᾳ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, πλὴν ὅμως τόσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως του ἐν Λαμίᾳ, ὅσον καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀτυχήματός του, δὲν εἶχεν ἐπεκταθῇ ὁ θεσμὸς τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν τῇ περιφερείᾳ Λαμίας, ἀρξαμένης τῆς ἀσφαλίσεως μόλις τὴν 1 Νοεμβρίου 1947, ἤτοι μετὰ κάρδον τεσσάρων καὶ πλέον μηνῶν ἀπὸ τοῦ ἀτυχήματός του.

Ἑπομένως καὶ αὐτοδικαίως ἂν ἐκίνδυνεύετο ἡ ἀσφάλισις, ὡς ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καὶ πάλιν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ταύτην, ἀφοῦ δὲν ὑφίστατο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ θεσμὸς τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ἀτυχήματος, ἐφαρμοζομένης, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 § γ' ἐξαιρέσεως τοῦ νόμου τοῦ-

---

Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς ἐξ αὐτῶν προκύπτει περιεχουσῶν ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 1960)1948 ἀπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τέλος διότι ἡ καταβληθεῖσα εἰς αὐτὸν ἀποζημιώσεις νομίμως ὑπελογίσθη ἐπὶ τοῦ τακτικοῦ ἡμερομισθίου του τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς ἀπολύσεώς του, ἀνερχομένου εἰς τὰ ποσὰ τῶν δραχ. 23.000 καὶ οὐχὶ 40.000, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ὁ ἐφεσιβλήτος. Ὡσαύτως, ὀρθῶς καὶ νομίμως δὲν ὑπελογίσθησαν πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς εἰς τὸν ἐφεσιβλήτον ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόλυσίν του ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης αἱ ἀμοιβαὶ του δι' ὑπερωρίας καὶ τὰ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα χορηγούμενα δῶρα, καθ' ὅσον αἱ μὲν ἀμοιβαὶ δι' ὑπερωρίας ἀποτελοῦσιν ἐργασίαν μὴ τακτικήν, χορηγούμεναι εἰς τὸν ἐργαζόμενον διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὑπὲρ τὰς καθωρισμένας δι' ἑκάστην ἡμέραν ὥρας ἐργασίας παρεχομένην εἰς τὸν ἐργοδότην ἐπιπρόσθετον ἐργασίαν καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη παρέχεται, τὰ δὲ δῶρα δὲν συνιστῶσι τακτικὰς ἀποδοχάς, ἀλλὰ ἔκτακτον παροχήν, διδομένην ὡς βοήθημα καὶ οὐχὶ ὡς ἀντάλλαγμα μισθοῦ (πρβλ. Α.Π. 531)1948, ΕΕΔ 8 σελ. 1034 καὶ Α.Π. 564)1950, ΕΕΔ 9 σελ. 1121). Ἐπίσης ὀρθῶς ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καθωρίσθη ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς 30 ἡμερομίσθια, ὅφοῦ ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις διήρκεσεν ὑπὲρ τὴν πενταετίαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν (ἄρθρον 3 Β.Δ. 16)18 Ἰουλίου 1920), τοῦ χρόνου τῆς κατὰ τὴν κατοχὴν παραιτήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἤτοι ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1942 μέχρι τῆς 21ης Ἀπριλίου 1945, καὶ ἂν ἐπ' αὐτὸς μετ' αὐτὴν κατετάγη εἰς τὰς ἐνόπλους ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως, μὴ δυναμένου νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως, ἅτε τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1104)1949 οὔσης ἀκύρου, ὡς ἐκδοθείσης πέραν τῆς διὰ τοῦ ΞΖ')1949 Ψηφίσματος παρασχεθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως (πρβλ. Α.Π. 516)1950, ΕΕΔ 9 σελ. 1070).

του τῶν μὴ διαμενόντων εἰς Κέντρον Ἀσφαλίσεως προσώπων.

Ἀρείου Πάγου 456|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Βούρβαχης, Α. Τσάρας

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 69 § 4 τοῦ ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διαλαμβάνουσα ὅτι, εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 35 πρόσωπα τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ νόμου τούτου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τοῦτο προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης, δέον ὁ ἐκ βιαίου συμβάντος παθὼν ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης νὰ ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 6298 καὶ νὰ δικαιοῦται ὡς ἐκ τούτου τῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως παροχῶν.

Κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 ἐδ. γ' τοῦ ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἐξαιροῦνται τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ὑποχρεωτικῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τὰ πρόσωπα, τὰ μὴ διαμένοντα εἰς κέντρα ἀσφαλίσεως, ὡς κέντρα δ' ἀσφαλίσεως, κατὰ τὴν ἐν συνεχείᾳ τοῦ ρηθέντος ἐδαφίου διάταξιν, καθορίζονται, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, οἱ τόποι αἱ πληρούντες τὰς προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας θέλει καθορίσει ὁ κανονισμός.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 19 § 3 τοῦ ρηθέντος νόμου 6298 ἀρχικῶς συνεστήθησαν περιφερειακὰ καὶ τοπικὰ ὑποκαταστήματα εἰς ὡρισμένας ἐν αὐτῷ ἀναγραφομένας πόλεις, ἐπετράπη δὲ καὶ ἡ σύστασις ἑτέρων τοιούτων διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 2 § 1 τοῦ κανονισμοῦ, δι' οὗ καθωρίσθη ὁ τρόπος ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., θεσπισθέντος συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 12 § 1 τοῦ νόμου 6298, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ νόμου 694|1937, ἔχοντος ἰσχὺν νόμου, ὡς κέντρα ἀσφαλίσεως ὁρίζονται αἱ πόλεις ἢ αἱ κωμοπόλεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐδρεύουσι περιφερειακὰ ἢ τοπικὰ ὑποκαταστήματα τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα τῶν πόλεων ἢ κωμοπόλεων.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 41 § 1 τοῦ προαναφερθέντος κανονισμοῦ, συμπεριληφθεῖσαν εἰς τοῦτον, κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, παρασχεθεῖσαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανώσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ὁρίζεται κατὰ τοπικὰς περιοχὰς δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 41 τοῦ κανονισμοῦ, καθ' ἣν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως ἐνεργεῖται ἀπογραφὴ τῶν εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν ὑπαγομένων μισθωτῶν καὶ τὴν ὁμοίαν τοῦ προαναφερθέντος ἄρθρου 19 § 3 τοῦ Ν. 6298, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ δι' ἐπεκτάσεως ἰσχὺς τοῦ ρηθέντος Νόμου 6298 ἄρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας συνιστᾶται τὸ περιφερειακὸν ἢ τοπικὸν ὑποκατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἥτις δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὡρίσθη διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, ὅτε ὁλοκληροῦται ἡ σύστασις τοῦ Ὑποκαταστήματος, τοῦ προγενεστέρου ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ χρόνου μὴ χρησιμεύοντος, εἰμὴ διὰ τὴν ἐνέργειαν προπαρασκευαστικῶν πράξεων διὰ τὴν ἐν καιρῷ λειτουργίαν τοῦ συνιστωμένου Ὑποκαταστήματος.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν προαναφερθεισῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 6298 καὶ 41 § 1 τοῦ κανονισμοῦ ἐξεδόθησαν, ὡς πρὸς μὲν τὸ πρῶτον ἡ ὑπ' ἀριθ. 2791|2369 τῆς 10 Αὐγούστου 1946 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Λαμίαν, ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον ἡ ὑπ' ἀριθ. 35773|4371 τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1947 ὁμοία τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, δι' ἧς ἀνεκρίθη ἡ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1947 ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἧς καθωρίσθη ἡμέρα ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν εἰς τὸ Ὑποκατάστημα Λαμίας ἡ 1η Νοεμβρίου 1947 ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ περιοχῇ τούτου ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν ταῖς συνεκδικασθείσαις ὑπὸ κρίσιν ἀγωγαῖς, δι' ὧν διώκεται, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον ὡς ἐργοδότης εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως καὶ τῶν ἐξόδων νοσηλείας λόγῳ ἀτυχήματος, ὅπερ ὁ ἐνάγων ὑπέστη ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐργασίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ὁ ἀναιρέσεων ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐναγομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐν Λαμίᾳ, ἔνθα καὶ διέμενεν, ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐργασίαν μέχρι τῆς 26 Ἰουνίου 1947, ὅτε ὑπέστη τὸ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενον ἀτύχημα, ἐν Λαμίᾳ ὅμως, ἔνθα προσελήφθη ὁ ἀναιρεσείων καὶ διέμενεν, ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου 6298|1934 ἐπεξετάθη, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐν χρόνῳ μεταγενεστέρῳ, ὁρισθείσης ὡς ἡμερομηνίας τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν τῆς 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ συνεπῶς

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΥ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Έννοια σχετικοῦ προστατευτικοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1803)1951

I

Σκοπὸς νομοθετικῆς προστασίας Α.Ν. 1803)1951 ἡ ἀποτροπὴ τῆς αὐθαιρέτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεώς των.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ διακοπῆς λειτουργίας ἐπιχειρήσεως.

Σπουδαῖον μέτρον προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν ἀπετέλεσεν ὁ Α.Ν. 1803)1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 532).

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὰ ἐν αὐτῷ πρόσωπα (Πρόεδροι ἢ Γενικοὶ Γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως, παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων) δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰμὴ **μόνον** διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ διαδικασίαν.

Περαιτέρω ὁρίζεται ποῖος εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ὁ σπουδαῖος λόγος, ἀναφερόμενος κατὰ τὴν χαρακτηριστικὴν φράσιν τοῦ νόμου «...**μόνον**...» εἰς τὰς ἐν αὐτῷ περιπτώσεις.

Βεβαίως, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς τοῦ νόμου ἐκθέσεως (ΕΕΔ 10, 533), ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἡ προστασία τῶν ἐν λόγῳ προσώπων ἔναντι τῆς αὐθαιρέτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως, ἀλλ' ὁ νομοθέτης ὀρθῶς δὲν ἀπηγόρευσε τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μόνον λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ δι' αὐτὴν ὑπῆρχεν ἤδη ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 231 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιωμάτων βοήθεια καὶ κλασσικὴ περίπτωσις ἐν τῇ ἑλληνικῇ καὶ ξένῃ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἡ τοιαύτη λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε περὶ αὐτοῦ *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ κατάχρησις δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 577 ἐπ., *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Α.Κ., ἐκδ. 1951, σελ. 94 ἐπ., ἔνθα ἑλληνικὴ νομολογία, βλ. καὶ τὴν ἀνωτέρω σ. 72 ὑπ' ἀριθ. 10456)1951 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ καὶ σημειώσεις μας), ἀλλ' ἐπεδίωξε τὴν προστασίαν τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν δι' εὐρυτέρου μέτρου: Καθώρισε περιοριστικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὡρισμένους μόνον λόγους ὑπολύσεως, ἄνευ συνδρομῆς τῶν ὁποίων ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος.

Καθιέρωσε, ἐν ἄλλοις λόγοις, μίαν ἰδιόρρυθμον κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτὴν μονιμότητα τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν, ὅτι, ἐνῷ ὁ Νόμος καθορίζει ἐξαντλητικῶς μόνον τὰς περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συστήσουν τὸν σπουδαῖον λόγον, ὁ ὁποῖος νὰ κεῖται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ καὶ νὰ δικαιολογῇ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου του, οὐδόλως ἠσχολήθη καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότου εἰς λόγους, οἱ ὁποῖοι

ὁδὸς δὲν ὑπῆγετο κατὰ τὸν χρόνον τοῦ βιαίου συμβάντος εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

Τὸ δικάσαν ὡς ἐφετεῖον Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, δεχθὲν ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκκαλοῦντος, ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 59 § 4 τοῦ ν. 6298)1934, καθ' ὃ, καθ' ἃ προεξετέθη, εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν εἶχεν ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος τῶν παροχῶν τοῦ νόμου τούτου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῶν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεων πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ ταύτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας, ἀπέρριψε τὰς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὰς ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων εἶχεν ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ρηθέντος ν. 6298, χωρὶς νὰ δέχηται ὅτι τὸ βιαίον συμβάν, ἐξ οὗ κατέστη ὁ ἀναιρεσείων ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, συνέβη εἰς χρόνον διάφορον τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁριζομένου. Οὕτως ὅμως ἀποφανθὲν καὶ ἐφαρμόσαν τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ν. 6298)1934 καὶ ἐν Λαμίᾳ διὰ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀρχίσει ἡ λειτουργία τοῦ ἐκεῖ συσταθέντος τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. καὶ συνεπῶς δὲν εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀσφάλισις, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προεκτεθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 807 § 17 Πολιτ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου δεύτερον λόγον ἀναιρέσεως.

Ἀναιρουμένης τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, δέον συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 836 Πολιτ. Δικονομίας καὶ τῷ ἄρθρῳ 3 ἐδ. Β' ν. ΧΜΖ')1887 νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

να άφορῶσιν εἰς αὐτόν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἐν περιπτώσει οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας του, ἄλλων περιστατικῶν, ἀναγομένων εἰς τὸν λεγόμενον ἐπαγγελματικὸν κίνδυνον, διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἕνεκα γεγονότων ἀνωτέρας βίας κλπ.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὅμως καθώρισε τοὺς ἐν αὐτῷ λόγους ὡς συνιστῶντας *μόνον* τὸν ἀπουδαῖον λόγον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (τὸ «μόνον» ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀποκλείονται ἄλλοι λόγοι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μισθωτοῦ κείμενοι), συνάγεται μέν, ὅτι δὲν δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ προβάλῃ ὡς δικαιολογοῦντας τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ λόγους, οἱ ὁποῖοι νὰ κεῖνται εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (τοῦ ἐργοδότου), ὡς τυχηρά, τὰ ὁποῖα νὰ ἐμπόδιουν τὴν προσωρινὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, διότι, καίτοι ἦτο ὁ Νομοθέτης ἐν γνώσει τῶν προϊσχυουσῶν παρεμφερῶς προστασίας διατάξεων (ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836|1951 περὶ ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἄρθρον 4 Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως»), δὲν προέβλεψε καὶ σκοπίμως, ἵνα ἐξασφαλίσῃ μείζονα προστασίαν, περὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς, ἀπὸ ἀπόψεως λόγων ἐγκειμένων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, δικαιολογεῖται ἡ ἀπόλυσις.

Ἐν τούτοις δὲν φαίνεται ἐκ τοῦ νόμου ἐξικνουμένη ἡ κατὰ τῆς ἀπολύσεως προστασία καὶ πέραν, ἀδιάφορον καὶ ἂν οἰκειοθελῶς, τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ ὁ Νομοθέτης λειτουργοῦσαν, ἵνα χωρῇ ἡ ἐκ τοῦ Α.Ν. 1803|1951 προστασία, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ καὶ αὐτοὶ οἱ λόγοι τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου, οἱ συνιστῶντες τὸν ἀπουδαῖον λόγον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀναφέρονται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία συνδέεται φυσικὰ πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Καὶ ἡ νομοθεσία περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936), ἐνῷ καθορίζει μονιμότητα αὐτῶν, δὲν προβλέπει περὶ αὐτῆς εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἔχει—καὶ ὀρθῶς—νομολογηθῇ, ὅτι ἡ προστασία ἀναφέρεται εἰς ὑφισταμένην καὶ λειτουργοῦσαν ἐπιχείρησιν (Σ.Ε. 403|1940, βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 885, ἔνθα ἐρευνᾶται ἡ προστασία τοῦ Ν. 3514 εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως).

Σχετικὸν πρὸς ταῦτα εἶναι τὸ θέμα τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5931|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ
Πρωτοδίκης ὁ κ. Δ. Κανελλόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μουσᾶς, Σ. Πολιτόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸν Μάρτιον 1951 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς τεχνίτης ὑποδηματεργάτης ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ὅτι οὗτος (ὁ ἐναγόμενος), παρὰ τὸ ὅτι ὁ ἐνάγων τυγχάνει πρόεδρος τῆς ἐπαγγελματικῆς του ὀργανώσεως, ἤτοι τοῦ Σωματείου Ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν, ἤτις ἀριθμεῖ πλέον τῶν 400 μελῶν φυσικῶν προσώπων, τὴν 20 Αὐγούστου ἐ. ἔ. (1951) προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν του κατὰ παράβασιν τῶν ἐν τῷ Α. Ν. 1803|1951 ὁριζομένων διατυπώσεων, δι' ὃ καὶ δέον νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐν αὐτῇ καθοριζομένου ποσοῦ. Οὕτως ἔχουσα αὕτη, νόμῳ βάσιμος ἐστίν, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος Α. Ν. 1803|1951 καὶ ὡς τοιαύτη ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τῆς ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1951 εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ ὡς ἐξρητοι Ἀναγκαστικοῦ Νόμου (ΕΕΔ τόμος 10, σελ. 533), διὰ τοῦ νόμου τούτου σκοπεῖται ἡ προστασία τῶν Προέδρων καὶ Γενικῶν Γραμματέων τῶν ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας, τῶν ἀριθμουσῶν τοὐλάχιστον 100 μέλη φυσικὰ πρόσωπα, ἐναντι τῆς αὐθαιρέτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως. Ἀποβλέπει δηλονότι ὁ ρηθεὶς νόμος εἰς τὴν ἀποτροπὴν αὐθαιρέτων ἀπολύσεων συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, λόγῳ τῆς ἰδιότητός των ταύτης καὶ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως καὶ οὐχὶ εἰς τὸ νὰ καταλύσῃ τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν αὕτη καθίσταται ἀναγκαία καὶ ἀναπόφευκτος ἐξ ἄλλων λόγων, ἀσχέτων πρὸς τὴν συνδικαλιστικὴν ἰδιότητα καὶ δρᾶσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὁρώντων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ὡς λ.χ. ἡ περίπτωσις προσωρινῆς ἢ ὁλοσχεροῦς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν, λόγῳ ἀνωτέρας βίας, τυχηροῦ ἢ ἄλλου περιστατικοῦ, ὅτε ἐφαρμόζονται αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐπίσης ὁ ὡς ἄνω Ἀναγκαστικὸς Νόμος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὡς εἴρηται προσώπων δι' ὡρισμένον χρόνον. Ἀντίθετος πρὸς τὰ προεκτεθέντα ἑρμηνεία θὰ ὑπερηκόντιζε τῶν σκοπῶν, ὃν προέθετο ὁ Νομοθέτης καὶ θὰ ἦγεν εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν παράτασιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἰς τὴν μισθοδότησιν, παρ' ὅτι ἔληξεν ὁ χρόνος τῆς συμβάσεως ἢ διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐν προκειμένῳ προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος, συνεπείᾳ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας, εἰς ἣν περιῆλθε, τὸ μὲν λόγῳ χρονίας ἀσθενείας τῆς συζύγου του, τὸ δὲ λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν, διέκοψε τὴν λειτουργίαν τοῦ καταστήματός του καὶ προέβη εἰς τὴν κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις καταγγελίαν τῆς συμβάσεως καὶ ἀπόλυσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀσχολουμένων ἐργατοτεχνιτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιελαμβάνετο καὶ ὁ ἐνάγων. Κατόπιν τῶν διαληφθέντων καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι πρόεδρος τῆς ἦν ἐπικαλεῖται ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως, οὔτε ὅτι αὕτη ἀριθμεῖ τοὐλάχιστον 100 μέλη φυσικὰ πρόσωπα, δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ προκειμένη ἀγωγή, καθ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις του

δὲν ἐγένετο λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς του δράσεως, ἀλλὰ διὰ τοὺς προρρηθέντας λόγους, δι' οὓς δὲν ἀπητεῖτο νὰ τηρηθῶσιν αἱ ἐν τῷ Α.Ν. 1803|1951 ἀναφερόμεναι διατυπώσεις.

II

*Συνταγματικότης **Α.Ν. 1803|1951** «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν».— Ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως Ἀναγκαστικοῦ Νόμου.— Συνταγματικὸς κανὼν ἄρθρ. 3 περὶ ἰσότητος.— Θεμιτοὶ περιορισμοί.— Μὴ ἀντίθεσις **Α.Ν. 1803|1951** πρὸς ἀνωτέρω συνταγματικὸν κανόνα.— Ἀκυρότης ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν **Α.Ν. 1803|1951.***

Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. 1803|1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» πραγματεύεται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης.

Ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου προεβλήθη ἡ ἀντισυνταγματικότης τοῦ ἐν λόγῳ νόμου α) διότι δὲν ὑπῆρχεν ἀναπότρεπτος καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη ἐκδόσεως Ἀναγκ. Νόμου διὰ τὸ ρυθμιζόμενον ὑπ' αὐτοῦ θέμα καὶ β) διότι ὁ αὐτὸς Νόμος ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος.

Ἡ ἀπόφασις ἀπέρριψεν ἀμφότερα ταῦτα, τὸ πρῶτον μὲ τὴν γνωστὴν ἤδη ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι εἶναι ἀνεπίτρεπτος ὁ δικαστικὸς ἔλεγχος περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικοῦ νόμου (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπάς, ἀντιθέτως ἀποφαινομένου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας), καὶ τὸ δεύτερον, διότι κρίνει, ὅτι ὁ Νόμος δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος. Πράγματι, ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον αὐτό, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ ἀντίθετον, διότι ναὶ μὲν ἡ εἰσαγωγὴ διακρίσεων ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων εἶναι κατ' ἀρχὴν συνταγματικῶς, ἐκ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Συντάγματος, ἀνεπίτρεπτος εἰς τὸν κοινὸν Νομοθέτην, ἀλλ' ὅμως δύναται ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία νὰ θέτῃ περιορισμούς, ἐφ' ὅσον δικαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος (Α.Π. 285|1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 8, 111).

Ἐν προκειμένῳ πρόκειται ἀκριβῶς περὶ ἐξυπηρετήσεως γενικωτέρου συμφέροντος, τοῦ τοιούτου τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης διὰ τῆς ἐλευθέρας ἀσκήσεως τοῦ συνδικαλισμοῦ, μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν ἁμβλύνσεως τῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀντιθέσεων καὶ ἐξισορροπήσεως τῶν ἀντιμαχομένων συμφερόντων καὶ ὄχι μόνον δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὸ Σύνταγμα πᾶς περιορισμός, τείνων εἰς πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑποβοηθεῖ τὴν συνταγματικὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρ. 11 περὶ ἐλευθερίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξυπακούεται περιλαμβανομένη καὶ ἡ ἀνεμπόδιστος ἄσκησις τῆς νομίμου συνδικαλιστικῆς δράσεως τῶν στελεχῶν (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 33 τοῦ Ν. 281 περὶ σωματείων).

Ὡς φαίνεται, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὁ μισθωτὸς ἀπελύθη πρὸ τῆς θέσεως ἐν ἰσχύϊ τοῦ Α.Ν. 1803|1951, ἀλλ' ἀκύρως, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἀφοῦ, ἑπομένως, ἡ ἀπόλυσις δὲν διέπασε τὸν ἐργασιακὸν δεσμόν, διότι αὕτη ὑπῆρξεν ἐξ ἄλλου λόγου ἄκυρος, ἡ προστασία τοῦ Α.Ν. 1803|1951 κατέλαβε τὸν μισθωτόν, τελοῦντα ἤδη de jure ἐν συμβάσει ἐργασίας, νέα δὲ ἔγκυρος ἀπόλυσις ἠδύνατο νὰ γίνῃ μόνον ἐν ὑπάρξει ἀπουδαίου λόγου ἐκ τῶν τοῦ Α.Ν. 1803|1951 καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ διαδικασίαν.

Τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο βεβαίως διάφορον, ἂν ἡ πρὸ τοῦ Α.Ν. 1803|1951 ἀπόλυσις, ὑποβαλλομένη εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐτύγχανεν ἔγκυρος.

Ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ συμψηφισμοῦ πρὸς τοὺς ἐκ τῆς ἀπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 656 Α.Κ.) μισθοὺς τῆς ληφθείσης ἤδη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 896|1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162), σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 601 καὶ περὶ τοῦ συμψηφισμοῦ πρὸς μισθοὺς τοῦ ἄρθρου 661 Α.Κ. βλέπε *Ἀλέξ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 803 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 1004|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Γεωργόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιπηνιάς, Ν. Βογιατζάκης

Κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1803|1951 «περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του (Φ.Ε.Κ. 126|28.4.1951), πρόσωπα, παρέχοντα ὁπωσδήποτε ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσι πρόεδροι ἢ γενικοὶ γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς Ὀργανώσεως, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰ μὴ μόνον δι' ἕνα τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένων σπουδαίων λόγων καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου. Ὁ νόμος οὗτος, ἐκδοθεὶς κατὰ τὴν διάρκειαν διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 22 καὶ 36 τοῦ Συντάγματος, ἔχει πλήρη νομικὴν ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐξεδόθη ὑπὸ ἰδίαν ἐσθώνην τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας πρὸς ρύθμισιν κατεπείγοντος ζητήματος, κατὰ τὴν μὴ ὑπαγομένην εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων κρίσιν αὐτῆς (Α.Π. 334|1950 Ὀλ. 462|1950, Ε.Ε. Ν. ΙΖ' σ. 368, 504 καὶ τὴν ὑπ' αὐτὰς ἀγόρευσιν Εἰσαγγ. Α.Π.) Ἀντιθέτως, παγίως δέχεται τὸ Συμβ. Ἐπικρατείας ὅτι ἡ διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀναγκαστικῶν νόμων ὕπαρξις κατεπειγούσης ἀνάγκης ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων (βλ. ἀντ' ἄλλων Σ.Ε. 1560|1951 Θέμ. ΞΒ' σ. 651 καὶ ὑπ' αὐτὴν παραπομπάς). Ἀφ' ἑτέρου ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν «οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου» ἀπευθύνεται οὐ μόνον εἰς τὸν ἐφαρμοστήν του, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν νομοθέτην, ἀ-

παιτοῦσα οὐ μόνον ἰσότητα ἐνώπιον τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ ἰσότητα αὐτοῦ τοῦ νόμου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι πρέπει νὰ θεσμοθετῆται ἴσον δίκαιον διὰ πάντας τοὺς Ἕλληνας, κατ' ἴσον διὰ πάντας τρόπον μεταχειρίσεως τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν. Διὰ τοῦ συνταγματικοῦ τούτου θεσμοῦ ἀποκλείεται ἡ δημιουργία πρανομιακῶν ὁρισμῶν, ἱδρυόντων ἀδικαιολογήτως ἀπαλλαγὰς ἢ πρανομοῦχα πρόσωπα ἢ τάξεις προκρινομένας ἄνευ εὐλόγου αἰτίας τῶν διὰ πάντας τοὺς Ἕλληνας γενικῶν θεσμῶν (Α. Π. 235|1946, ΕΕΝ ΙΓ' σ. 419, ἀντιθέτως ἡ Α. Π. 136|1935 Δ|κή τ. 7 σ. 615 δέχεται ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δικαστηρίων, ὅπως ἐρευνοῦν, ἐὰν ἐν τῷ περιεχομένῳ νόμου τινὸς ὑπόκειται ὑπέρβασις ἢ μὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος).

Διὰ τοῦ ὡς εἴρηται Α. Νόμου 1803|1951 ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἡ εἰδικὴ προστασία ὡρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν, ἔναντι τῆς αὐθαιρέτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως, ἡ τοιαύτη δὲ εἰδικὴ προστασία τῶν προσώπων τούτων ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους των εἶναι εὔλογος καὶ δεδικαιολογημένη λόγῳ τῆς συνήθους ἀντιθέσεως αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐργοδότας των καὶ τῆς συνεπείᾳ ταύτης προθέσεως τούτων, ὅπως πρὸς τιμωρίαν των ἀπαλλαγοῦν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ὁ νόμος οὗτος προσκρούει εἰς τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συν|τος. Τὰ περὶ ἀντισυνταγματικότητος ὅθεν τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς κυρίως προσβάλλει ὁ ἐνάγων τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του εἰσπράκτορος τοῦ λεωφορείου τοῦ ἐναγομένου ἀπόλυσίν του κατὰ τὴν 15.5.51, ὡς γενομένην κατὰ παράβασιν τοῦ ἐν ἰσχυούσῃ σχέσει ἀναφερομένου Α. Ν. 1803|51. Ἐκ τῆς προσαγομένης βεβαιώσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Θεσσαλονίκης καὶ τῶν λοιπῶν ἐνόρκων καταθέσεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι πράγματι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1949 ἐτύγχανε γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἐνταῦθα σωματείου Εἰσπρακτόρων Ἀστικῶν Λεωφορείων Μακεδονίας, ἀριθμοῦντος ὑπὲρ τὰ 800 μέλη, ἀπὸ δὲ τοῦ Μαρτίου ἐ. ἔ., πρόεδρος τοῦ σωματείου τούτου, Ὡστε, ἔχων τὴν ἰδιότητα ταύτην κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του (16.5.51), γενομένης μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Ν. 1803|1951, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολυθῇ ἄνευ συνδρομῆς ἑνὸς τῶν ἐν ἄρθρ. 2 ἀναφερομένων σπουδαίων λόγων καὶ τηρήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένης διαδικασίας. Ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται, ὅτι προέβη εἰς ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου διὰ τῆς γενομένης ἀποπομπῆς του κατὰ τὴν 22.4.1951 ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, τὸ γεγονὸς ὅμως τοῦτο, καὶ ἀληθὲς ὑποτιθέμενον, δὲν συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις καὶ μετὰ τὴν γενομένην ἀποπομπὴν ἐξηκολούθησεν ὀφιστανένη, ἐφ' ὅσον συγχρόνως δὲν ἐτηρήθησαν αἱ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Α. Ν. 118|1945 προβλεπόμεναι διατυπώσεις. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ βασίμου τῶν λοιπῶν ἐπικαλουμένων ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος λόγων ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Α. Κ. καὶ τῆς μὴ πλήρους καταβολῆς αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεώς του, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Α. Ν. 118|1945, ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ παράβασιν τοῦ ὡς εἴρηται Α.Ν. 1803|1951, ἀρνούμενος δὲ ὁ ἐναγόμενος ν' ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος περιῆλθεν ἐν ὑπερημερίᾳ, ὑποχρεούμενος κατ' ἄρθρ. 656 τοῦ Α. Κ. εἰς καταβολὴν τῶν αἰτουμένων διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχῶν.

Ὁ ἐναγόμενος προτείνει εἰς συμψηφισμὸν τῆς διὰ τῆς ἀγωγῆς δικαιουμένης ἀπαιτήσεως ἐκ μισθῶν ἀπαιτήσεις του ἐκ τῆς γενομένης τῷ ἐνάγοντι καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς του. Ἡ ἀπαίτησις ὅμως τοῦ ἐναγομένου, ὅπως ἀναζητήσῃ τὴν καταβληθεῖσαν ἀποζημίωσιν τοῦ ν 2112 κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (Α. Κ. 904), δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ, κατ' ἄρθρον 664 τοῦ Α. Κ., εἰς συμψηφισμὸν (Α. Π. 396|1951 Θέμ. ΞΒ' σ. 743), τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ ἐνάγων, εὑρισκόμενος ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ Μαΐου ἐ. ἔ., ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην, διὰ τὴν διατροφὴν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, τῶν διωκομένων μισθῶν, πλέον τούτου διὰ προγενεστέρας ἀποφάσεως ἡμῶν συνεψηφίσθη τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐναγομένου, διὰ τὸ ἀναπομένον δὲ μικρὸν ὑπόλοιπον συναινεῖ οὗτος εἰς τμηματικὴν ἐν τῷ μέλλοντι καταβολήν.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΤΜΗΛΑΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Τρόπος επιδόσεως έγγράφου κλήσεως ὑπαλλήλου πρὸς ἀπολογίαν διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 167 Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων.—Ἔγκυρος ἐπίδοσις ἐγγράφου κλήσεως ὑπαλλήλου, τεχνίτου ἢ ἐργάτου πρὸς ἀπολογίαν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2423|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῶν Σ.Π.Α.Π. ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς: Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 167 τοῦ ἰσχύν Νόμου ἔχοντος Γενικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Προσωπικοῦ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῶν Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων ἔγγραφον οἱονδήποτε, ἀπευθυνόμενον εἰς ὑπάλληλον, τεχνίτην ἢ ἐργάτην μὴ ἀνευρεθέντα, θεωρεῖται ἐπιδοθὲν εἰς αὐτὸν τὴν πέμπτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοιχοκολλήσεως αὐτοῦ ἐν τῷ κεντρικῷ σταθμῷ τῆς περιοχῆς τῆς γραμμῆς, εἰς ἣν ὑπάγεται οὗτος, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν § τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ σταθμάρχης συντάσσει ἔγγραφον βεβαίωσιν περὶ τῆς ἡμέρας τῆς τοιχοκολλήσεως.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ τοιαύτη τοιχοκόλλησις γίνεται ὁσάκις τὸ ἔγγραφον ἀπευθύνεται εἰς ὑπάλληλον, τεχνίτην ἢ ἐργάτην μὴ ἀνευρεθέντα, προϋποτιθεμένου ἐκ τούτου ὅτι ἐκεῖνος ἀνεζητήθη εἰς τὸν προσήκοντα τόπον, ὅστις ἐν προκειμένῳ εἶναι ὁ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, τῆς ἀναζητήσεως του εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας ἢ διαμονῆς του προφανῶς μὴ συμβιβαζομένης πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως, διὰ τῆς ὁποίας δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ θεωρῆται ἡ ἐπίδοσις γενομένη τὴν πέμπτην ἡμέραν μετὰ τὴν τοιαύτην τῆς τοιχοκολλήσεως, ἐὰν προϋπόθεσις τῆς τοιαύτης τοιχοκολλήσεως εἶναι ἡ ἀναζήτησις τοῦ ὑπαλλήλου, τεχνίτου ἢ ἐργάτου εἰς τὴν κατοικίαν ἢ διαμονήν του, ὁπότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἤρκει ἡ ἐκεῖ τοιχοκόλλησις ἢ τοὐλάχιστον ὁπότε θὰ ἔπρεπε ἡ ὁποιαδήποτε ὁριζομένη τοιχοκόλλησις ν' ἀποδεικνύῃ καὶ τὴν ἐπίδοσιν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς πραγματώσεως ἐκείνης καὶ οὐχὶ τὴν πέμπτην ἀπ' αὐτῆς ἡμέραν.

Συνεπῶς καὶ ἡ ἐπίδοσις τῆς κλήσεως πρὸς ἀπολογίαν πειθαρχικῶς κατὰ τὰ ἄρθρ. 78—85 τοῦ ἄνω Γ'εν. Καν. Προσωπικοῦ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας διωκομένου ὑπαλλήλου, τεχνίτου ἢ ἐργάτου καὶ ἡ ἐπίδοσις τῆς περὶ τῆς ἀπολύσεώς του ἀποφάσεως τοῦ ἄνω Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δέον νὰ γίνεται καὶ ἀποδεικνύεται κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον τοῦ ἄνω ἄρθρ. 167, μὴ ἀπαιτουμένης, διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τούτου ὡς μὴ ἀνευρεθέντος, τῆς ἀναζητήσεως του εἰς τὴν κατοικίαν ἢ διαμονήν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν τόπον τῆς ὑπηρεσίας του καὶ κατόπιν τοιαύτης ἐπιδόσεως τῆς πρὸς ἀπολογίαν προσκλήσεως τοῦ πειθαρχικῶς κατὰ τὰ ὡς ἄνω διωκομένου οὔσης ἐγκύρου, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἄνω Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὰ ἄρθρ. 78—85 τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ τὸ ἀδικαιολογήτως ὑπὲρ τὰς 12 ἡμέρας ἀπουσιάζον προσωπικὸν ἀπολύεται ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 τοῦ ἰδίου Κανονισμοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ προηγουμένην κλῆσιν τοῦ διωκομένου πρὸς ἀπολογίαν, τῆς κλήσεως ταύτης ἐπιδιδομένης καὶ ἀποδεικνυομένης κατὰ τὸ ἄνω ἄρθρ. 167, αὐτοὶ δὲ ἰσχυρίσθησαν διὰ τῶν πρωτοδίκως καὶ δευτεροβαθμίως ὑποβληθεισῶν προτάσεων αὐτῶν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων, ὑπηρετῶν ὡς θερμαστὴς εἰς τὸ μηχανοστάσιον αὐτῶν, κείμενον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ σταθμάρχου Πειραιῶς καὶ ἀπουσιάσας ἀδικαιολογήτως τῆς ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὰς δώδεκα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰουλίου 1948 καὶ ἐφεξῆς, ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν, ἐπιδοθείσης τῆς πρὸς τοῦτο πρὸς αὐτὸν κλήσεως, μὴ ἀνευρεθέντα εἰς τὸν τόπον τῆς ὑπηρεσίας του, ἤτοι εἰς τὸ μηχανοστάσιον Πειραιῶς, τῆς μὴ ἀνευρέσεως του ἀποδεικνυομένης ὡς ἐκ περισσοῦ καὶ δι' ἰδίας ἐκθέσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ μηχανοστασίου, ἐπικληθείσης καὶ προσαχθείσης διὰ τῶν ἄνω πρωτοδίκων καὶ δευτεροβαθμίων προτάσεων προσκλήσεώς του διὰ τοιχοκολλήσεως κατὰ τὸ ἄνω ἄρθρ. 167 γενομένης καὶ ἀποδεικνυομένης διὰ τῆς ἐπίσης ἐπικληθείσης διὰ τῶν αὐτῶν προτάσεων των καὶ προσαχθείσης ἐκθέσεως βεβαιώσεως τοῦ σταθμάρχου Πειραιῶς, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ μηχανοστάσιον Πειραιῶς καὶ συνεπῶς καὶ ὁ εἰς αὐτὸ ὑπηρετῶν τότε ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων, ὅτι μετὰ τοιαύτην πρόσκλησιν εἰς ἀπολογίαν δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 τοῦ ἄνω Γεν. Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀπελύθη ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας του, τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιδοθείσης κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον οὐσιαστικῶς προσδιοριζομένου ἐπίσης διὰ τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων προτάσεων αὐτῶν.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀμέσως ἢ ἄλλως καὶ δι' ἀναφορᾶς εἰς τὰς σκέψεις τῶν προεκδοθεισῶν αὐτῇ προδικαστικῶν ἐδέχθη ὅλα τ' ἀνωτέρω πραγματικὰ περιστατικὰ τῆς ἀπουσίας, προσκλήσεως καὶ ἀπολογίας, ἐπιδόσεως, ἐκδόσεως τῆς ἄνω πειθαρχικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐπιδόσεως αὐτῆς κατὰ τὸν ρηθέντα τρόπον, ἤτοι ὅτι ὁ ἐνάγων θερμαστὴς τοῦ μηχανοστασίου Πειραιῶς ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν δι' ἀδικαιολόγητον ὑπὲρ τὰς 12 ἡμέρας ἐκ τῆς

ὑπηρεσίας του ἀπονοίαν ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ὅτι ἀνεζητήθη εἰς τὸν τόπον τῆς ὑπηρεσίας του πρὸς ἐπίδοσιν τῆς κλήσεως πρὸς ἀπολογίαν του, ἀλλὰ δὲν εὑρέθη, μεθ' ἃ ἐτοιχοκολλήθη ἡ κλῆσις εἰς τὸν Κεντρικὸν Σταθμὸν τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, τοῦ Πειραιῶς, ἀπελύθη ὁριστικῶς διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἥτις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ ἐκοινοποιήθη, ἐκρινεν ὅμως, ὅτι ἡ τοιαύτη διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὸν Κεντρικὸν Σταθμὸν Πειραιῶς ἐπίδοσις κλήσεως εἰς ἀπολογίαν καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἄκυρος, διότι ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἀνεζητήθη ἢ ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ἀνεζητήθη εἰς τὸν τόπον τῆς ἰδιαιτέρας του κατοικίας ἢ διαμονῆς.

Οὕτως ὅμως κρίνασα ἐπήτησε στοιχεῖα πλείονα τῶν ὅσων ἀπαιτεῖ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 167 τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ.

Ἀρείου Πάγου 485|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Χ. **Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Γ. Βουτσβουλάκης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Γεωργακόπουλος, Χ. Γιοβάνης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 86, 87, 88, 89, 102 καὶ 118 τοῦ ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1916 Γενικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, ἐκδοθέντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΚΗ'|1912 καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 71 τῆς 3 Μαρτίου 1917 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγκριθέντος, παραμείναντος δ' ἐν ἰσχύι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 ἐδ. α' τοῦ νόμου 3752|1929 καὶ ἰσχύοντος νόμου ἔχοντος, πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 167 τοῦ αὐτοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ, ὁριζούσαν ὅτι «ἐγγράφων ρίπτηται, ἀπευθυνόμενον εἰς ἀπάλληλον, τεχνίτην ἢ ἐργάτην μὴ ἀνευρεθέντα, θεωρεῖται ἐπιδοθὲν αὐτῷ τὴν πέμπτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοιχοκολλήσεως αὐτοῦ ἐν τῷ κεντρικῷ σταθμῷ τῆς περιοχῆς τῆς γραμμῆς, εἰς ἣν ἀνήκεται ὁ ὑπάλληλος, τοῦ σταθμάρχου συντάσσοντος ἔγγραφον βεβαιοῦντα περὶ τῆς ἡμέρας τῆς τοιχοκολλήσεως» σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ἵνα ἡ ἐπίδοσις ἐγγράφου γίνῃ ἐγκύρως κατὰ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζόμενον τρόπον τῆς τοιχοκολλήσεως, δέον νὰ ἦ ἀνεφικτος ἡ εἰς τὸν ἴδιον τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην ἐπίδοσις τοῦ ἐγγράφου, λόγῳ τοῦ ὅτι οὗτος, ἀναζητηθεὶς ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας ἢ διαμονῆς του, δὲν ἀνευρέθη. Ἡ σαφὴς αὐτὴ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἔννοια συνάγεται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 87 καὶ 89 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ, κατ' ἃς ὀφείλει ὁ ὑπάλληλος ἐγκαλούμενος διὰ τελεσθὲν ὑπ' αὐτοῦ πειθαρχικὸν παράπτωμα, συνεπαγόμενον τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν, νὰ ἀπολογηθῇ ἐγγράφως ἐντὸς τὸ πολὺ 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς δι' ἧς καλεῖται εἰς ἀπολογίαν διαταγῆς, μὴ δὲ ἀπολογηθεὶς θεωρεῖται ὁμολογῶν τὸ παράπτωμά του, μετέχει δὲ τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσάγεται ἡ ὑπόθεσις, συνάδελφος τοῦ πταίσαντος, ἐκλεγόμενος ὑπὸ τῆς διευθύνσεως μεταξὺ τριῶν ὑπ' αὐτοῦ προτεινομένων κατόπιν ἐγκαίρου εἰδοποιήσεώς του, διότι καὶ ἡ λῆψις τῆς διαταγῆς προϋπόθεσιν ἔχει κατὰ κανόνα τὴν πρὸς τὸν ἴδιον τὸν ἐγκαλούμενον ἐπίδοσιν καὶ ἡ ἐπέλευσις τῶν ἐπιζημίων ἀποτελεσμάτων, ἅτινα ἐπέρχονται ἐκ τῆς μὴ ὑπὸ τοῦ διωκομένου ἐνεργείας τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις τούτοις ὁριζομένων πράξεων (νὰ θεωρῆται, μὴ ἀπολογηθείς, ὡς ὁμολογῶν τὸ παράπτωμά του καὶ νὰ μὴ μετέχῃ τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου συνάδελφος τῶν ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προτεινομένων, ἀλλ' ἕτερος ὑπὸ τῆς διευθύνσεως αὐτοβούλως ὁριοθείς) ἀποκλείεται, ἐὰν ὡς ἐγγύησις ὀφείλεται, ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον γνωστοποίησις τῶν διὰ τὸ πειθαρχικὸν παράπτωμα καταδιωκτικῶν ἐγγράφων, ὥστε νὰ ἦ ἀσφαλὴς ἡ ὑπὸ τοῦ διωκομένου ὑπαλλήλου γνῶσις τῆς πειθαρχικῆς αὐτοῦ διώξεως, ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς εἰς τὸν ἴδιον ζητηθέντα ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας ἢ διαμονῆς του ἐπιδόσεως.

Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι τοὐτέστιν ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 167 τοῦ Κανονισμοῦ εἶναι, ὅτι πρὸ πάσης τοιχοκολλήσεως τοῦ ἐγγράφου δέον νὰ ἀναζητηθῇ ὁ ὑπάλληλος ἐν τῇ κατοικίᾳ ἢ διαμονῇ του καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν ἀνευρεθῇ τοιχοκολλᾶται τὸ ἔγγραφον, κρίνασα δὲ ἄκυρον (μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀποκοίησιν τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτῇ ἀναπληρωματικοῦ ὅρκου περὶ τοῦ ὅτι ἀνεζητήθη πρὸ τῆς τοιχοκολλήσεως τῶν ἐγγράφων ἐν τῇ κατοικίᾳ ἢ διαμονῇ του ὁ ἀναιρεσίβλητος καὶ δὲν ἀνευρέθη) τὴν γενομένην κατὰ τὸ ἄρθρ. 167 τοῦ Κανονισμοῦ τοιχοκόλλησιν τῶν ἐγγράφων, μὴ νόμιμον δὲ ὡς ἐκ τούτου ἐν δι' ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου γενομένην ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ δεχθεῖσα ἐν μέρει ὡς βάσιμον τὴν διώκουσαν τὴν εἰς αὐτὸν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1948 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1949 ἀγωγὴν του, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχοντος Γενικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Καταχρηστική άσκησις δικαιώματος κατ' άρθρ. 281 Άστικοῦ Κώδικος

Σύμβασις μετὰ Δημοσίου Ἑταιρίας «Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί».— Ἀπαλλαγὴ δεσμεύσεως ἐκ τῶν περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ διατάξεων Ν. 751) 1948.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν διάδικός τις, ἀποκρούων τὴν ἐπιχειρουμένην κατ' αὐτοῦ ἄσκησιν δικαιώματος πρὸς παροχήν, ἀντιτάσσει ὅτι τὸ κατ' αὐτοῦ δικαίωμα κατέστη ἐκ διατάξεως Νόμου ἀνύπαρκτον.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 18]1950 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Τρικάλων.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 § 2 τῆς διὰ τοῦ Νόμου 4500]1930 κυρωθείσης συμβάσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας «Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί» (ἀντὶ τῆς ὁποίας ἐνήχθη τὸ Δημόσιον βάσει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1289]1942), δὲν ἰσχύουσιν ἐπὶ τῆς ἑταιρίας ταύτης αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1925 Νομ. Διατάγματος περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, οὐδ' αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1926 Νομ. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐφέδρων νόμων, ὡς καὶ οἱουδήποτε ἑτέρου μεταγενεστέρου νόμου, θεσπίζοντος ὁμοίας διατάξεις ἢ τροποποιοῦντος τὰς ὑφισταμένας, ἑπομένως καὶ αἱ διὰ τοῦ μεταγενεστέρου ὑπ' ἀριθ. 751]1948 νόμου θεσπισθεῖσαι ὁμοιαι διατάξεις περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἑταιρίας «Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί», ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 τοῦ προμνησθέντος νόμου γενικῆς διατάξεως, μὴ δυναμένης νὰ κατισχύσῃ τῆς ὑπὲρ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας εἰδικῆς διατάξεως, οὐδὲ νὰ θίξῃ τὸ ἐκ τῆς διὰ νόμου κυρωθείσης συμβάσεως κεκτημένον δικαίωμα τῆς ἑταιρίας ταύτης, ὅπως μὴ ὑποταχθῇ καὶ εἰς τὰς διὰ μεταγενεστέρου τυχὸν νόμου διατάξεις αὐτοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἐπιχείρησίν της, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 14 § 2 τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας υἱοθετηθῇ καὶ ἀπὸ τὸ μεταγενέστερον τοῦ νόμου 751]1948 ὑπ' ἀριθ. 1207 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1949 Νομ. Διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐπεκύρωσε τὴν ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1949 σύμβασίν του μετὰ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας «Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί», σκοπὸς τῆς ὁποίας, ἐκδηλωθεὶς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ρηθέντος Νομ. Δ/τος, ἦτο ἡ τροποποίησις ἐνίων διατάξεων τῆς διὰ τοῦ νόμου 4500]1930 κυρωθείσης ἀρχικῆς συμβάσεως. Ἐφ' ὅσον, λοιπόν, ἡ μεταγενεστέρα ἀπὸ 26.1.1949 σύμβασις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας, μὴ καταργήσασα τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 14 τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, περιέλαβε καὶ ταύτην ἐν αὐτῇ, ἐξ ἄλλου δὲ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ εἰρημένου Ν.Δ. ἐτέθη, ὅτι πάντες οἱ ὅροι τῆς ἀπὸ 26.1.1949 συμβάσεως, τῆς ὁποίας τὸ κείμενον ἔπεται, κτῶνται διὰ τῆς κυρώσεως ἰσχὺν διατάξεων νόμου, παρέπεται, ὅτι ἡ ἀρχικὴ σύμβασις, υἱοθετηθεῖσα καὶ αὐθις ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ ἀποτελέσασα ἐνιαῖον σύνολον μετὰ τῆς νεωτέρας τροποποιητικῆς συμβάσεως, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ μεταγενεστέρου τοῦ ν. 751]1948 ὑπ' ἀριθ. 1207] 1949 Ν.Δ., κατισχύει πάσης ἀντιθέτου διατάξεως καὶ ἡ ἄσκησις τοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης νομικῆς διατάξεως ἀπορρέοντος, δίκην προνομίου, δικαιώματος τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας, ἡ ὁποία ἀπέκρουσε τὴν πρόσληψιν ὑπαλλήλου, ἀπολυθέντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ ὑποδειχθέντος ὑπὸ τοῦ κατὰ νόμον 751]1948 λειτουργοῦντος Τοπικοῦ Συμβουλίου, δὲν προσκρούει εἰς τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνομοιοειδὴς πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν αἱ διατάξεις τοῦ προϊσχύοντος δικαίου πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νεωτέρου δικαίου (Ν. 751]1948).

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Τρικάλων ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω νόμων.

Ἀρείου Πάγου 481]1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Θ. Οἰκονόμου, Α. Μάτσης

Κατὰ μὲν τὰς ἐν τῷ χρόνῳ τῆς δημοσιεύσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἰσχυούσας, ἐν § 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 751]1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη οὗτος ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1196]1949, γενικὰς διατάξεις (τῶν μετὰ τὴν δημοσιευσιν αὐτῆς ἰσχυσασῶν ἐν ἄρθρ. 13 τοῦ Α.Ν. 1836]1951 σχετικῶν τοιούτων μὴ ἐχουσῶν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ὡς μὴ ἑρμηνευτικῶν, οὔτε κατ' ἐπιταγὴν νομοθετικὴν ἐφαρμοστέων καὶ ἐπὶ ἐκκρεμῶν δικῶν), αἱ δημόσιαι καὶ λοιπαὶ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμεναι Ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ πᾶσα

ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις, ἡμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπή, οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τόπου, ὁποχρεοῦνται, ὅπως προσλάβωσιν ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 1 αὐτοῦ διαλαμβανομένων προσώπων, ὡρισμένον ἀριθμὸν ὑπαλλήλων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ εἰδικώτερον καθοριζόμενα, κατὰ δὲ τὰς ἐν § 2 τοῦ ἄρθρ. 14 τῆς ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1929 συμβάσεως, τῆς συναφθείσης μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑδρευούσης ἑταιρίας Henry Boot and Ltd διὰ τὴν μελέτην καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτέλεσιν ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν Θεσσαλίᾳ, Ἠπείρῳ καὶ Κρήτῃ, κυρωθείσης διὰ τοῦ 4500|1930 νόμου, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὁποίου πάντες οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ταύτης κτῶνται διὰ τῆς κυρώσεως αὐτῆς ἰσχὺν διατάξεων νόμου, διατηρηθεισῶν ὅ' ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν τροποποίησιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς διὰ τῆς ἀπὸ 26ης Ἰανουαρίου 1949 μεταγενεστέρας σχετικῆς συμβάσεως, κυρωθείσης καὶ ταύτης διὰ τοῦ 120|1949 Ν.Δ. καὶ ἀποτελεσάσης ἓν μετὰ τῆς ἀρχικῆς σύνολον, δὲν ἰσχύουσι διὰ τὴν ἀνάδοχον ἀλλοδαπὴν ἀνωτέρω ἑταιρίαν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 10ης Ὀκτωβρίου 1925 Ν.Δ. «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων», οὐδὲ αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1926 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐφέδρων νόμων», ὡς καὶ οἱουδήποτε ἑτέρου μεταγενεστέρου νόμου, θεσπίζοντος ὁμοίας διατάξεις ἢ τροποποιοῦντος τὰς ὀφειλομένας. Ἐκ τῆς ἀλληλουχίας καὶ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὑπὲρ τῆς ἀναδόχου τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὡς εἴρηται ἔργων ἀλλοδαπῆς ἀνωτέρω ἑταιρίας, εἰδικὸν διὰ νομοθετικῆς κυρώσεως ἐθεσπίσθη προνόμιον, ὅπως μὴ ὑποχρεοῦται αὕτη εἰς πρόσληψιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων ἐφέδρων, ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, καὶ οὐ μόνον τῶν ἐν τοῖς μνησθεῖσι ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1925 καὶ 1ης Ἰουνίου 1926 Ν.Δ. ἀναφερομένων, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τῶν, διὰ τοῦ ὁμοίας θεσπίσαντος διατάξεις προστασίας, δηλονότι τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων, προρρηθέντος 751|1948, ὡς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐτροποποιήθη, μεταγενεστέρου νόμου, προστατευομένων προσώπων. Ἐξ ἑτέρου ἡ ἐν ἄρθρῳ 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος διάταξις, καθ' ἣν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὸ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν διάδικός τις, ἀπακρούων ἐπιχειρουμένην κατ' αὐτοῦ ἄσκησιν δικαιώματος πρὸς παροχήν, ἀντιτάσσει, ὅτι τὸ προβαλλόμενον κατ' αὐτοῦ δικαίωμα κατέστη ἐκ διατάξεως νόμου ἀνύπαρκτον.

Ὁ δικάσας ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκης Τρικάλων, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης, τελεσιδίκου καταστάσης, ἀποφάσεώς του, τὸν κατὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐρειδομένης ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ προρρηθέντος 751|1949 νόμου, ὡς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ 1196|1949 Ν. Διατάγματος, διὰ τὴν μὴ ἀποδοχὴν παρὰ τῆς παρεμβαινούσης ἀναδόχου τῶν ἔργων ὡς εἴρηται ἑταιρίας τῶν προσενεχθεισῶν αὐτῇ ὑπηρεσιῶν του, παρ' ἃ εἶχε τοποθετηθῇ ὡς θυρωρὸς δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ρηθέντα νόμον τοπικοῦ Συμβουλίου Τρικάλων, ἀντιταχθέντα, ὑπὸ τοῦ κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ 1289|1942 Ν.Δ. «περὶ ἐγγραφῆς κατὰ τοῦ Δημοσίου τῶν ἀγωγῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελουμένων ἔργων», κυρωθέντος κατὰ νόμον διὰ τῆς 324|1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ, κατ' ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. προσθέτως παρεμβάσης ὡς εἴρηται ἀναδόχου ἑταιρίας καταλυτικὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι δὲν κόσταθεῖ νόμῳ κατ' αὐτοῦ ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἐκ τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων τῆς ἰσχυόντος νόμου ἐπεχούσης § 2 τοῦ ἄρθρ. 14 τῆς ὡς εἴρηται συμβάσεως, ἀπέρριψεν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι ἡ κατηγορία τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 751|1948 προστατευομένων, ὡς ἐν προκειμένῳ, προσώπων, εἶναι ὅλως διάφορος τῶν ὑπὸ τῆς ἀντιτασσομένης παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρ. 14 τῆς συμβάσεως προβλεπομένων καὶ δὲν δύναται λόγῳ τῆς ἀνομοιότητος τῶν διατάξεων νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς, ὡς καὶ τῇ ἐπαλλήλῳ τοιαύτῃ, ὅτι καὶ ἐπὶ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ, καθ' ἣν ἐδικαιοῦτο ἡ ἀνάδοχος τῶν ἔργων ἑταιρία ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 14 τῆς συμβάσεως εἰς μὴ πρόσληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948, ὡς ἐτροποποιήθη, προστατευομένων προσώπων, ἡ ἄσκησις παρ' αὐτῆς τοῦ δικαιώματος τούτου ἀντίκειται εἰς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῶν χρηστῶν ἠθῶν, τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ, εἰς ὃν ὁ νόμος οὗτος ἀπέβλεψε καὶ τυγχάνει οὗτος κατ' ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἀπαγορευομένη. Κρίνας δ' ἐπὶ τούτοις ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ὡς νόμῳ βάσιμον τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀνωτέρω ἀγωγὴν καὶ δεξάμενος ὡς βεβαιωθέντα τὰ συνιστῶντα κατὰ νόμον ταύτην πραγματικὰ περιστατικά, ὑπερχρέωσε τὸ ναιρεσεῖον ἐναγόμενον Δημόσιον εἰς καταβολὴν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐνάγοντι τοῦ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει του ποσοῦ χρηματικῆς ἀποζημιώσεως. Οὗτος ὅμως ἀποφηνάμενος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου ἀνωτέρω διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, κατ' ἄρθρον 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν ἀμφότερα τὰ ἐρείσματα τοῦ διατακτικοῦ της πλήσαντα λόγον ἀναιρέσεως.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΕΙΣ ΔΗΜΟΥΣ

Κῦρος Α.Ν. 1836|1951 ἀπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως

Ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως Ἀναγκαστικοῦ Νόμου.— Κῦρος συνεπῶς Α.Ν. 1836)1951 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ.— Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836)1951 ὑποχρέωσιν προσλήψεως δικηγόρων καὶ τῶν Δήμων, ἐν τῇ γενικῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «Νομικὰ Πρόσωπα».— Καθορισμὸς μισθοῦ τοποθετηθέντος κατὰ δικαίαν κρίσιν.

Τὸ ἄρθρον 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 584) ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, προεβλήθη ὑπὸ ὑποχρέου εἰς πρόσληψιν Δήμου ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι εἰς τὴν διάταξιν ταύτην δὲν ὑπάγονται οἱ Δῆμοι, διότι εἰς ἄλλας διατάξεις τοῦ Νόμου ὀνομάζονται ὅροι μετὰ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ οἱ Δῆμοι, ἐνῷ εἰς τὴν ἐνδιαφέρουσαν ἤδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀνωτέρω Νόμου δὲν ἀναφέρονται ἰδιαιτέρως.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀπορρίπτει τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ὡς μὴ νόμιμον (πρβλ. καὶ Ὑπουργείου Ἐργασίας 58|87|1951, ΕΕΔ 11, 45).

Θὰ ἦτο πράγματι τολμηρὸν νὰ δεχθῇ τις ἀντίθετον ἔννοιαν τοῦ Νόμου ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν διάταξιν ἰδιαιτέρως καὶ οἱ Δῆμοι, ἀφοῦ εἶναι γνωστόν, ὅτι καὶ οὗτοι ἀποτελοῦν Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ὡς θὰ ἦτο τολμηρὸν νὰ συναγάγωμεν, ὅτι, ἂν παρελείποντο ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Νόμου νὰ μνημονευθοῦν ἰδιαιτέρως καὶ οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες, δὲν θὰ ὑπήγοντο καὶ αὗται εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου ὑποχρέωσιν, ἐν τῇ γενικῇ εἰς αὐτὴν ὑπαγωγῇ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Παρόμοιον ζήτημα ἐγεννήθη καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑποστηριχθέντος, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τούτου, ὅτι ὁ Νόμος οὗτος δὲν εἶχε τάχα ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν Δήμων, διότι ναὶ μὲν εἰς τὸ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ ἀναφέρονται ὡς ὑπόχρεα τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἀλλ' εἰς τὰς δι' αὐτοῦ τροποποιηθείσας προϋφισταμένας διατάξεις ἀναφέροντο κεχωρισμένως οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον, κατὰ τοὺς ὑποστηρικτὰς τῆς γνώμης αὐτῆς, ἐσήμαινεν, ὅτι ἐξηροῦντο τοῦ Ν. 244|1936 οἱ Δῆμοι.

Ἐλύθη δμως καὶ ὀρθῶς βεβαίως τὸ ζήτημα ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅτι ἐν τῇ γενικῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου» ὑπήγοντο καὶ οἱ Δῆμοι (οὕτω προχείρως ἡ Πρωτ. Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφέδρων Παλ. Πολεμιστῶν Πειραιῶς 24|1938, Πρόεδρος ***Ηλ. Ρεμπού***, Ἐπιθ. Τοπικῆς Αὐτοδ., ἔτος ΙΖ', τεῦχος Β', σελ. 351, σκεπτομένη, ὡς ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακή, ὅτι δηλαδὴ ἐκρίθη πλεοναστικὴ ἡ ἰδιαιτέρα μνεία καὶ τῶν Δήμων, δοθέντος ὅτι καὶ οὐδεὶς οὐσιαστικὸς λόγος συνέτρεχε πρὸς ἐξαίρεσιν αὐτῶν, πρβλ. καὶ Σ.Ε. 305|1939, Ὁλομελ., Ἐπιθ. Τοπικῆς Αὐτοδ., ἔτος ΙΗ', τεῦχος Β', σελ. 317).

Ἄλλο τὸ ζήτημα, φυσικά, ὅτι δὲν θὰ προέκυπτε ζήτημα, ἂν ὁ Νομοθέτης ἀνέφερε καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καὶ πλεοναστικῶς, ἀφοῦ δὲν ἔλειψαν λοιποὶ πλεονασμοὶ (ἄρθρ. 4), καὶ τοὺς Δήμους.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6242|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Παγώνης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Καποδίστριας, Π. Πολυχρονόπουλος

Ἀπὸ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων, νεαπολεμιστὴς τυγχάνων καὶ ἐντεῦθεν δικαιοῦχος τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἐτοποθετήθη δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου προβλεπομένου ἁρμοδίου Συμβουλίου, ληφθείσης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1 συνεδριάσει αὐτοῦ ἀπὸ 22.8.1951, ὡς δικηγόρος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀρνήσεως αὐτοῦ νὰ ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας αἰτεῖται νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσιν αἱ ἀποδοχαί του κατὰ τὸ ἐνδικον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 27.8.1951, χρόνου τοποθετήσεώς του, μέχρις 27.10.1951, ἄλλως ἀπὸ 4.9.1951, χρόνου γνωστοποιήσεως εἰς τὸν ἐναγόμενον ὅτι θέτει εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τὰς τοιαύτας ὑπηρεσίας του, μέχρι τῆς 4.11.1951. Διὰ τὸ νόμῳ βάσιμον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐναγόμενος Δῆμος ἀντιτάσσει τὰ ἑξῆς: Α) ὅτι ὁ ὡς ἄνω Νόμος εἶναι ἀντισυνταγματικός, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐξεδόθη ἐν ὄψει ἐπιτακτικῆς καὶ ἀναπότρεπτου ἀνάγκης, τοιοῦτος δμως ἔλεγχος ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων, μὲ τοιοῦτον λόγον εἶναι ἀνεπίτρεπτος, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἀπεφάνθη ὁ Α.Π., ἐμμένων ἐπὶ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ ὕπαρξις ἀνάγκης καὶ τὸ κατεπείγον ἐκδόσεως Α.Ν., ὡς ἐν προκειμένῳ, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων (οὕτω καὶ πρόσφατος ἀπόφασις 417|1951, ΕΕΔ 10, 1181) καὶ συνεπῶς ἀπαραδέκτως προβάλλεται ἡ ἔνστασις αὐτη, καὶ Β) ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικα-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΤΜΗΛΑΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Διατήρησις προϋφισταμένης ἐξαιρέσεως καὶ μετὰ τὸ Ν Δ. 1255|1949

Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π., κατὰ τὸ Ν.Δ. 648|1948, καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945.—Ἀνεφάρμοστον ἑπομένως καὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ποινῇ, ἐν παραλείψει διατυπώσεων, ἀκυρότητος αὐτῆς.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ γνώμη καὶ τοῦ Β' Τμήματος συμπίπτει πρὸς τὴν τοῦ Α' (βλέπε 571|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 16) ἐπὶ τοῦ ὅτι τὸ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ. (ΕΕΔ 8, 964), παρὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 11 § 7 αὐτοῦ διάταξιν, καθ' ἣν καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, δὲν κατήργησε τὴν προϋφισταμένην εἰδικὴν περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας διάταξιν τοῦ Ν.Δ. 648|1948 (ΕΕΔ 7, 375), κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν γενικῶς ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π.

Τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων καθώρισε.

λουμένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου περὶ τοποθετήσεως τοῦ ὡς δικηγόρου τοῦ ἐναγομένου Δήμου εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου παρεχομένων αὐτῷ δικαιωμάτων, ἐρειδει δὲ τὴν ἐναστασιν ταύτην ἐπὶ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς εἴρηται Α.Ν., κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου νεοπολεμισταὶ δικηγόροι τοποθετοῦνται εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν κατονομάζονται οἱ Δῆμοι, ἐνῷ ἐκεῖ ἔνθα ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης νὰ συμπεριλάβῃ ὡς ὑποχρέους διὰ τὴν τοιαύτην προστασίαν καὶ τοὺς Δήμους, ἐξεφράσθη ρητῶς, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 4 § 1 καὶ 9 § 1 τοῦ ἰδίου Νόμου. Τοιοῦτον ἐπιχείρημα, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, δὲν συνάγεται ἐκ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, δεδομένου ὅτι τὸ ἄρθρον 3 § 3, ὡς εἰδικόν, σκοπεῖ νὰ προστατεύσῃ τοὺς δικαιοῦχους δικηγόρους διὰ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ οὐ κενῶν θέσεων, ἐνῷ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 9 σκοποῦσι νὰ κατοχυρώσωσι γενικῶς τοὺς δικαιοῦχους ἀπὸ πάσης ἐν τῷ μέλλοντι παραλείψεως τῶν ὑποχρέων νὰ συμπληρώνωσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις διὰ τοποθετήσεως οἱουδήποτε δικαιούχου. Συνεπῶς μεταξὺ τῶν δύο ταύτων περιπτώσεων δὲν εἶναι ἀπιτρεπτὸς ὁ συνδυασμός, λόγῳ μὴ ταυτότητος τῆς εἰδικότητος τῶν προστατευομένων, οὐδὲ καὶ ἐκεῖνα ἐν τῇ βουλήσει τοῦ Νομοθέτου ἡ ἐξαίρεσις τῶν Δήμων ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως παρ' αὐτοῖς νεοπολεμιστῶν δικηγόρων, μὴ συντρέχοντος οὐδενὸς λόγου πρὸς τοῦτο, τὸ ὅτι δὲ δὲν καθώρισε εἰδικῶς καὶ τοὺς Δήμους ὀφείλεται εἰς τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ νὰ μὴ ὑποπέσῃ εἰς πλεονασμούς, ἀφοῦ γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι οἱ Δῆμοι εἶναι κατ' ἐξοχὴν Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁρίζων ὁ Νομοθέτης γενικῶς ἐν ἄρθρῳ 3 § 3 ὡς ὑποχρέους τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἀναμφισβητήτως ἐσκόπει νὰ συμπεριλάβῃ μεταξὺ τούτων καὶ τοὺς Δήμους. Ἄλλως τε ἐν προκειμένῳ ὁ αὐτὸς νομοθέτης ἐν ἐδαφ. 2 τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 ἐξουσιοδότησε τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας νὰ καθορίσῃ κατὰ τὴν κρίσιν του ὅσα ἐκ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου θέλουσι ὑποχρεωθῇ νὰ προσλάβωσι νεοπολεμιστὰς δικηγόρους, τοιαύτη δὲ ἀπόφασις προσάγεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 40243|16.7.1951, ἐν ᾗ περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἐναγόμενος Δῆμος, ἐξ οὗ πρόσθετον ἐπιχείρημα συνάγεται, ὅτι ἡ βούλησις τοῦ Νομοθέτου δὲν ἦτο νὰ ἐξαιρέσῃ τοὺς Δήμους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐξεφράζετο ρητῶς, ἀλλ' ἀντιθέτως διὰ τῆς τοιαύτης ἐξουσιοδοτήσεως εἶναι ἀπεδέχετο ἐκ τῶν προτέρων τοιαύτην κρίσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ περὶ ὑποχρεώσεως καὶ τῶν Δήμων ὡς Νομικῶν Προσώπων καὶ τούτων Δημοσίου Δικαίου, ἀφοῦ δὲν ἐξήρεσε τούτους ρητῶς, ἡ τοιαύτη δὲ κρίσις τοῦ Ὑπουργοῦ, σύμφωνος μὲ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ὡς εἴρηται Νόμου, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον ἡμῶν, ἀπορριπτέα ὅθεν τὰ ἀντιθέτως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα.

Ἡ νομίμως τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, καὶ ἡ μετὰ ταῦτα γνωστοποίησις αὐτοῦ ὅτι θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐναγομένου τὰς ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου βεβαιοῦνται ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, ἀρνουμένου δὲ τούτου τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν ὑπόχρεως τυγχάνει εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 4.9.1951 ἕως 4.11.1951, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας αὐτοῦ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ οὐ κενῆς θέσεως, κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα, αἵτινες ἐπὶ τῇ βάσει δικαίας καὶ εὐλόγου ἀντιμισθίας ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 1.500.000 διὰ τὸ ὡς ἄνω δίμηνον, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς μὴ σημαντικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἅτε τοῦ ἐναγομένου μὴ ἐμφανίζοντος σοβαρὰν κίνησιν δικηγορικῶν ὑποθέσεων, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁμολογεῖται ἐμμέσως μέν, πλὴν σαφῶς, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν κέκτηται δικαίωμα παραστάσεως παρ' ἀνωτέροις Δικαστηρίοις καὶ δι' ὃ παρὰν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

μεταγενεστέρως τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὁ Α.Ν. 1545|1950 (ΕΕΔ 10, 1057), ὁ ὁποῖος νόμος δὲν εἶναι ἑρμηνευτικός, ἀλλ' ὁρίζει (ἄρθρ. 4), ὅτι ὁ Ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τῶν ἀτιμήλατων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 16), ἡ ἔκδοσις τοῦ τελευταίου τούτου νόμου, μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949, νομίζομεν, ὅτι ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ὑπηγορεύθη ἐκ τῆς ἀνάγκης νὰ καθιερωθῇ ἐξαίρεσις ἐκ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καταργήσεως τῶν προϋφισταμένων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, ἀφοῦ, ἂν τὸ ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949 εἶχε τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν πλήσσονται δι' αὐτοῦ αἱ προγενέστεραι αὐτοῦ ἐξαιρέσεις (τοιαύτη καὶ ἡ τοῦ Ν.Δ. 648|1948), δὲν ὑπῆρχε, νομίζομεν, ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθῃ ὁ Νομοθέτης νομοθετῶν καὶ πάλιν ἐξαίρεσιν διὰ τοῦ Α.Ν. 1545|1950.

Τὸ πρᾶγμα ἔχει σημασίαν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἤδη ἐφαρμογῆς τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διὰ τοῦ ὁποίου πάλιν ἀνεθεωρήθη ὁ κύκλος τῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πλέον κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλιζομένων προσώπων καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ (ΕΕΔ 10, 661) κατηργήθη ὁ Α.Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, καταργουμένης ἀνηκρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Βάσει τῆς συλλογιστικῆς τῶν ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων λύεται τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, καθ' ὃν τρόπον ἐλύθη καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949, ὅτι δηλαδὴ καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 διατηρεῖται ἡ ἰσχὺς τοῦ Α.Ν. 1545|1950, ἀλλ' ἂν ἤθελεν, ὡς εἶναι, νομίζομεν, βασιμώτερον ὑποστηριζόμενος ἡ ἄποψις ὅτι εἰς τὴν κατάργησιν πάσης διατάξεως συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ διὰ προϋφισταμένων νομικῶν διατάξεων ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 [τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ διὰ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐξαιρεσις ὑπαγωγῆς τῶν Τραπεζῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945 καὶ ὀρθῶς ἡ Α.Π. 484|1951 («εἰσηγητὴς Σ. Μανρομιχάλης, ΕΕΔ 10, 90) ἀπεφάνθη, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § 7 Ν. 1255|1949 κατηργήθη ἡ ἐξαίρεσις αὕτη, βασιζομένη, ἄλλως τε, εἰς τὴν ρητῶς τοῦτο ἀναφέρουσαν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 965, ἐνῷ ἄλλαι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 10, 1267 ἑπ.) ἠννόησαν ἄλλως τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως περὶ καταργήσεως τῶν ἀντικειμένων διατάξεων], τότε γεννᾶται ζήτημα, ἂν καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, ἄλλως ρυθμιζόντα τὰ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν, εἰς ἣν καὶ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις, ἐξακολουθῇ ὑφισταμένη ἡ νομοθετικὴ ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 (ἀρνητικῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 111|1951 Ἐγκύκλιος Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 10, 1014).

Ἀλλὰ τὰ ἐρωτήματα ταῦτα, προκειμένου περὶ νόμων τοσαύτης σημασίας, δὲν θὰ εἶχον θέσιν, ἂν καὶ ἡ διαρθρώσις τῶν νομοθετικῶν κανόνων ἐγίνετο μὲ καλύτερον νομοθετικὸν σύστημα, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐν σελ. 1145 τοῦ 10ου τόμου, ἐξ ἀφορμῆς ἀκριβῶς σχετικῶν πρὸς τὸ θέμα διατάξεων.

Ἀρείου Πάγου 494|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τζανετάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Τσάρας, Π. Ἀναστασίου

Ἡ ὑπόθεσις φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 571 (1950) ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1351(1950) ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην, κατὰ τὰ ἐφεξῆς ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, μετ' ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 834 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, εἰς ἣν κατάστασιν ἦσαν ὁδοι πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, ἐξεταστέα τυγχάνει ἡ ἀπὸ 27 Ἀπριλίου 1950 ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος Νομικοῦ Προσώπου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 272 (1950) ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν δικάζοντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1950 ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐρειδομένη ἐπὶ ἀκυρότητος τῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 § 1 ἕως 3 τοῦ Νόμου 118 (1945) καὶ αἰτουμένη τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς καταβολὴν τῷ ἐφεσιβλήτῳ χρηματικοῦ ποσοῦ δραχ. 3.886.000 ἐν ὅλῳ, ἀντιπροσωπεύοντος ἀποζημίωσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, διότι εἶχε προσληφθῆ παρὰ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς φύλαξ νυκτός.

Αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 118 (1945) «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π., ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ 648 τῆς 27|29 Ἀπριλίου 1948 Ν. Διατάγματος «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 291 (1947) Ν. Διατάγματος «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Νόμου 645 (1945) «περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν τῶν σιδηροδρόμων», ὅπερ οὐδαμῶς κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Διατάγματος 1255 (τῆς 31|31 Ὀκτωβρίου 1949), δι' οὗ ἐτροποποιήθησαν καὶ ἀπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 118 (1945) ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν προσώπων, ἅτινα παρέχουσιν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, τοῦθ' ὅπερ συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 §

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΒΑΡΟΣ ΤΕΛΩΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΜΙΣΘΩΝ

Άρθρον 425 Άστικοῦ Κώδικος καὶ εἰδικὴ περὶ χαρτοσήμου Νομοθεσία

Ἐπιβολὴ διὰ Ν. 4755|1930 «περὶ τελῶν χαρτοσήμου» τέλους καὶ ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν. — Ἐπιβάρυνσις τοῦ εἰσπράττοντος ὑπάλληλου. — Ἀμετάβλητον τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου φορολογικῶν διατάξεων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 425 Ἀστικοῦ Κώδικος, οὐδὲ διάφορος ῥύθμισις περὶ τοῦ βαρυνομένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου.

Τὸ τόσον ἀπασχολήσαν τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος, ζήτημα περὶ τοῦ τίνα βαρύνει τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων κατέσχη ἀντικείμενον κρίσεως καὶ τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 137|1951 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 427).

Τὸ Β' Τμῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος.

Ἀρείου Πάγου 513|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Παπαναστασίου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Κ. Δημάκης

Φέρεται ἡ διαφορὰ πρὸς κρίσιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 137 (τοῦ 1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1782|1951 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ Νόμου ἐφαρμογήν, διὰ τὴν αὐξήτησιν τῆς ὁποίας κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένην ἡμέραν, ἐτηρήθη ἡ νόμιμος προδικασία.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, ὃ' ὃ ἀνῃρέθη ἡ προμνησθεῖσα τῶν Πρωτοδίκων ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀναιρουμένης διαδικαστικῆς τινος πράξεως ἢ ἀποφάσεως, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως. Κατὰ ταῦτα αὐξητεῖται ἡ ἀπὸ 11 Δεκεμβρίου 1950 ἔφεσις τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἠλεκτρικὴ Ἑταιρία Μεταφορῶν» κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4156 (τοῦ 1950) ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν Ἀν. Νόμον 1968 (τοῦ 1944) δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἥτις, κρίνασα ἐπὶ τῆς ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, διωκούσης τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκκαλούσης νὰ καταβάλῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ, τυγχάνοντι ὑπαλλήλῳ αὐτῆς, τὸ παρ' αὐτῆς παρακρατηθὲν ποσὸν κατὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, λόγῳ τέλους σημάνσεως τῶν περὶ τῆς ἐξοφλήσεως ταύτης συντασσομένων ἐγγράφων ἀποδείξεων, ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν ταύτην.

Διὰ τοῦ Νόμου 4755 (τοῦ 1930) «περὶ τελῶν χαρτοσήμου», ὡς οὗτος κωδικοποιηθεὶς καὶ τροποποιηθεὶς ἰσχύει, κατὰ παρέκκλισιν τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ τιθεμένης ἀρχῆς, τῆς ἐπιβολῆς τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων ἐγγράφων καὶ δὴ διὰ τῶν ἄρθρων 32 § 4, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Νόμου 1014 (τοῦ 1946) ἐγκύρως ἐκδοθέντος Βασ. Διατάγματος τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949, καὶ 15 § 18, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου 1014 (τοῦ 1946) ἐκδοθέντος Βασ. Διατάγματος 18|18 Ἰουλίου 1950, δι' οὗ ἀντικατέστη ἡ προϊσχύουσα ὁμοία διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ἀν. Ν. 138 (τοῦ 1945) «περὶ τελῶν χαρτοσήμου», ἐπιβάλλεται τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλήσεως μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκδόσεως ἢ μὴ περὶ ταύτης ὑπ' αὐτῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων. Εἰς τὴν πληρωμὴν δὲ τοῦ τέλους τούτου βαρύνεται οὐχὶ ὁ καταβάλλων τὸν μισθὸν μισθωτὴς ἐργοδότης, ἀλλὰ ὁ εἰσπράττων αὐτὸν ὑπάλληλος, καθ' ἃ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ νόμου 4755 (1930), ἐν ᾗ ἀναφέρεται, ὅτι πρὸς ἄρσιν τῆς ὑφισταμένης ἀνισότητος μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων ἐκ τῆς μέχρι τότε ἐπι-

---

2 τοῦ Ἀν. Νόμου 1545 (τῆς 29|29 Ὀκτωβρίου 1952) «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 3 κλπ.», καθ' ἣν ὁ Νόμος 118 (1945), ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τῶν ἀτιμήλατων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς Χώρας. Ἐσφαλῆ, κατὰ ταῦτα, ὁ δικάσας Πρωτοδικής, δεξάμενος ἐν μέρει τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ἐρειδομένην ἐπὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὡς φύλακος νυκτὸς κατὰ Φεβρουάριον 1949 προσληφθέντος ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος δι' ἀόριστον χρόνον ἐφεσιβλήτου, ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 § 1 ἕως 3 τοῦ Νόμου 118 (1945), ἀφοῦ αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἔχουσιν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, οὗ ἕνεκεν δέον, γενομένης δεκτῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον αὐτῆς, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ὃ μέρος ἐδέχθη ἐν μέρει τὴν ἀγωγὴν καὶ νὰ ἀπορριφθῇ ἐν ὅλῳ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΝΣΗΜΟΥ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ

Έκτίμησις πραγμάτων ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας καὶ λόγος ἀναιρέσεως

Ἀνυπόχρεον καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου Ν. Γ'ΘΟΗ' ἐπὶ ἐργατικῶν ἀγωγῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.—Ἀπαράδεκτον, ὡς ἀορίστου, λόγου ἀναιρέσεως ἄνευ προσδιορισμοῦ ἐν αὐτῷ σαφῶς τῆς παραβιασθείσης νομικῆς διατάξεως.— Ἀνέλεγκτον κρίσεως Δικαστηρίου οὐσίας περὶ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Συναγωγὴ κρίσεως ἐκ τοῦ ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ.

Τὸ πρῶτον ἤδη ἀπησχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τοῦ πλειστάκις ἀπασχολήσαντος τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας ζητήματος, ἂν ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' εἰσαγομένων ἀγωγῶν ἀπαιτεῖται ἡ κατὰ Ν. Γ'ΘΟΗ' καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου.

Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, μὲ ἐλαχίστας ἐξαιρέσεις, παγίως ἐδέχοντο, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται καταβολὴ τοῦ ἀνωτέρω ἐνσήμου (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 1073) καὶ τὴν ἄποψιν αὐτῶν ἐπικυρωτὴ ἤδη ὁ Ἄρειος Πάγος ὡς ὀρθὴν (βλ. πε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 849).

Θὰ προσεθέτομεν εἰς τὰ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἤδη ἐπιχειρήματα αὐτοῦ, ὅτι καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' φορολογικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι κατήργησαν τὴν ἀρχικὴν ἀτέλειαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', προκύπτει, ὅτι νομοθετικὴ πρόθεσις ὑπῆρξε νὰ ἀπομείνῃ, κατὰ τὸ ἀρχικὸν πνεῦμα τοῦ Νόμου, ὀλιγοδάπανος ἡ διαδικασία καὶ νὰ ἐξαντληθῇ ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις μόνον εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἡλαττωμένων τελῶν τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' (βλέπε τὸ τελευταῖον ἀπὸ 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου», ΕΕΔ 8, 828, καθ' ἃ ὁρίζονται εἰδικὰ καὶ ἡλαττωμένα τέλη χαρτοσήμου τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἐγγράφων).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς λοιποὺς λόγους ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 102|1951 ἀποφάσεως τῆς Ἐφετείου Πειραιῶς, ἀπορριπτέοι ὡς ἀόριστοι, ἐφ' ὅσον δὲν προσδιορίζεται ἐν αὐτοῖς σαφῶς ἡ παραβιασθεῖσα νομικὴ διάταξις, ἀνελέγκτου τῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας περὶ παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 καὶ συναγομένης ἐκ τοῦ ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ.

Ἀπορριπτέα ἐπίσης ὡς ἀβάσιμος ὁ λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι ἐσφαλμένως ἐκρίθη ἀνυπόχρεος καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀγωγῶν, διότι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη ὀρθῶς, ὅτι ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἀγωγῶν δὲν ἀπαιτεῖται καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου, ἐφ' ὅσον ἡ διαδικασία αὕτη ἐθεσπίσθη ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, τέλος καὶ ἐπὶ τῶν μισθῶν τούτων, καὶ, ἐπ' εὐνοίᾳ τῶν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους βαρυνομένων γενικῶς ὑπαλλήλων, ἐμειώθη τὸ τέλος τοῦτο εἰς ἀναλογικὸν τῆς ἐμπορικῆς κλίμακος, ἀντὶ τοῦ πρότερον καταβαλλομένου τέλους τῆς ἀστικῆς κλίμακος. Ἡ ἔννοια αὕτη τῶν ὡς ἄνω διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, καθ' ἣν τὸ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν μισθῶν ὑπαλλήλων καταβαλλόμενον τέλος χαρτοσήμου βαρύνει τούτους, καθίσταται ἔτι μᾶλλον ἐκδηλος ἐκ τοῦ προρρηθέντος ἄρθρου 32 § 4β', ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὡς ἄνω Βασ. Διατάγματος τῆς 18|18 Ἰουλίου 1950, προκειμένου περὶ μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ ἐπιτάσσεται ἡ παρακράτησις τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὑπὸ τῶν ἐνεργούντων τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν καὶ ἡ ἀπόδοσις εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ καταβλητέου τέλους. Ἐνισχύεται δὲ ἐπίσης περαιτέρω καὶ ἐκ ταῦ ἄρθρου 13 § 1 α' τοῦ Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου, δι' οὗ, προδήλως, ἐξ εὐνοίας πρὸς τοὺς λαμβάνοντας ὑλίσχρους ἀποδοχὰς μισθωτούς, ἐπιβάλλεται μειωμένον τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ μισθῶν ἐλάσσονος ποσοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 15 § 19 τοῦ ἰδίου Κώδικος, δι' οὗ ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους ἡμερομίσθια μειωμένα, ἵνα μὴ περαιτέρω μειωθῶσι ταῦτα, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 15 § 1 τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945, καθ' ὃ ἡ καταβολὴ τοῦ πρὸς συντήρησιν τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν ἐπιδόματος ἀνεργίας δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου, οὐδὲ εἰς πληρωμήν οἱουδήποτε φόρου. Διὰ τῆς διατάξεως δὲ τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ὁσάκις ἐκδίδεται τοιαύτη, φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως, οὐδαμῶς ἐσκοπήθη μεταβολὴ τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου κειμένων φορολογικῶν διατάξεων, οὐδὲ ἐγένετο διάφορος ρύθμισις τῶν διὰ τῶν διατάξεων ἐκείνων περὶ τοῦ βαρυνομένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου τεθεσπισμένων.

Μετὰ ταῦτα, ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου, ὅτι δηλαδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 425 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐφαρμοζομένου, ἀλλείψει ἐναντίας σχετικῆς διατάξεως ὑπαρχούσης ἐν τῷ Κώδικι περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἡ ἐκκαλοῦσα ἐργοδότις ἑταιρία εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν μισθῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπαλλήλου αὐτῆς καταβλητέου τέλους χαρτοσήμου καὶ κρίνασα δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ παρακρατηθέντος ἐκ τῶν μισθῶν ἐν συνόλῳ χρηματικοῦ ποσοῦ 91.000 δραχμῶν διὰ τὴν χαρτοσήμανσιν τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων 7 μηνῶν κατὰ τὰ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ τέλους Ἰουλίου 1950, ἐσφάλη ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Κώδικος Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, δι' ὃ, κατὰ τὸν βάσιμον λόγον τῆς ἐφέσεως, εἶναι ἀφανιστέα καὶ κατὰ συνέπειαν δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ ὡς μὴ νόμιμος.

φάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ξάνθης, ὡς ἐφετείου, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸν νόμον, δεχθεῖσα ὅτι αἱ Ἑνώσεις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ὅτι παρὰ τὸν νόμον τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως, ἤτοι ἐδέχθη, ὅτι ἡ εἰσπραξις ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς ἐπὶ τῇ ἀπολύσει του ἀποζημιώσεως δὲν ἐγένετο δήθεν, ἐπὶ σκοπῷ παραιτήσεώς του ἀπὸ τοῦ δικαιώματός του νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, ἀλλὰ λόγῳ ἀνάγκης, ἐνῷ τοῦτο οὐδαμόθεν ἠδύνατο νὰ συναχθῇ καὶ ἀντιθέτως δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του τὸ προσαχθὲν ἔνταλμα πληρωμῆς, ἐξ οὗ πλήρως ἀπεδεικνύετο, ὅτι οὗτος εἰσέπραξε τὴν ἀποζημίωσίν του ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιφυλάξεως καὶ συνεπῶς παρῃτήθη τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπέρριψε τὸν μὲν πρῶτον ὡς ἀόριστον (πρβλ. καὶ Α.Π. 363|1951, ΕΕΔ 10, 1221), τὸν δὲ δεύτερον ὡς ἀφορῶντα πράγματα (πρβλ. καὶ Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ 10, 1162).

Ἀρείου Πάγου 501|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Χασαπόπουλος, Δ. Ζαχαρίου

Ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ψευδῶς τὸ Δικαστήριον ἡρμήνευσε τὸν νόμον, δεχθὲν ὅτι αἱ Ἑνώσεις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 118|1945, ἐφ' ὅσον δὲν προσδιορίζεται ἐν αὐτῷ σαφῶς καὶ ποία ἡ διάταξις τοῦ νόμου, ἣν παρεβίασεν αὕτη, ἵνα οὕτω καταστῇ ἐφικτὸς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 807 Πολ. Δικονομίας ἔλεγχος αὐτῆς, εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως.

Ὡς ἐκ τῆς τετάρτης τῶν αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον εἰς τὴν κρίσιν του περὶ ἀπορρίψεως τοῦ καταλυτικοῦ τῆς ἀναιρεσιδόσης ἰσχυρισμοῦ περὶ παραιτήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος ἀπὸ τοῦ ὑπὸ δίκην δικαιώματός του, ἠχθη δεξάμενον, μετ' ἐκτίμησιν τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐκατέρωθεν ἐξετασθέντων μαρτύρων, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὡς βεβαιωθέντα, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν 24ην Μαΐου 1950 ἀπόληψις ἀποζημιώσεως ἐγένετο οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματός του, ὅπως προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, ἀλλὰ λόγῳ ἀνάγκης, μὴ συναγομένης ἐναντίας αὐτοῦ θελήσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς λήψεως τῆς ἀποζημιώσεως δὲν ἦτο γνωστὴ αὐτῷ ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεώς του, ἐξ ὧν παρέπεται ἀναγκαίως, ὅτι τοῦτο κατὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω κρίσιν του ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιδόσης διὰ τῶν προτάσεων τῆς κατ' ἔφεσιν δίκης ἐπικληθὲν καὶ προσαχθὲν, πρὸς βεβαίωσιν τῆς κατὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω χρονολογίαν καταβολῆς ἀποζημιώσεως, χρηματικὸν ἔνταλμα. Συνεπῶς ὁ δεύτερος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, τόσον κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ σκέλος, καθ' ὃ αἰτιᾶται τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως, τοιαύτης μὴ διαπασαμένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ', τοῦ δικαστηρίου κρίνοντος ἐκ τοῦ ὑπὸ τῶν διαδίκων προσκομιζομένου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὅσον καὶ κατὰ τὸ δεύτερον, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ προμνησθὲν ἔνταλμα πληρωμῆς εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἀνωτέρω κωδικοποιηθέντος νόμου Γ'ΘΟΔ' καὶ ἰδίᾳ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6, 7 § 2 καὶ 12 § 1 αὐτοῦ, καθ' ἃς εἰς τὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν αὐτοῦ δικαζομένας διαφορὰς ἐπιβάλλεται ἡ προκαταβολὴ ἐλαχίστου ἐναντὶ τῶν τῆς δίκης ἐξόδων ποσοῦ, ἡ ἀναγραφὴ τῶν δικογράφων, ἐκθέσεων καὶ ἀποφάσεων ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου καὶ γενικῶς ὅπως ἡ περάτωσις τῆς δίκης ἢ κατὰ τὸ δυνατὸν ταχυτέρα καὶ ὀλιγοδαπανωτέρα, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς ταύτας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ προκαταβολὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΗ' προβλεπομένου τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου. Ἡ ἐκδοχὴ δ' αὕτη ἔτι μᾶλλον ἐνισχύεται μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 § 1 τοῦ Ν.Δ. 1544|1942, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων, παραλείπων τὴν προκαταβολὴν τοῦ τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου, δικάζεται ἐρήμην, ἐνῷ ἐπὶ τῶν διαφορῶν τοῦ Γ'ΘΟΔ', κατὰ τὸ ἄρθρον 15 αὐτοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 4 § 6 τοῦ Νόμου 765|1943, ὅπερ διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ δι' ἄρθρου 6 τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946, καὶ ἐν ἐρημοδικίᾳ ἐρευνᾶται αὐτεπαγγέλτως ἡ διαφορά. Οὕτως ἀποφηναμένου καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, οὐδεμίαν διάταξιν παρεβίασε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— III. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11082|1951, κατωτέρω σελ. 90, ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀνεγράφη ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α., στοιχεῖον, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 (ΕΕΔ 8, 122) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δοθεῖσαν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν (πρβλ. ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο Α.Π. 378|1951, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1097).

Περὶ τοῦ ὅτι καὶ ἡ παράλειψις τοῦ στοιχείου τούτου, ὡς καὶ τῶν ἐν γένει στοιχείων τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ ἄκυρος, ὡς ἐλλιπής, ἀναγγελία θεωρεῖται μὴ γενομένη (ἄρθρ. 180 Α.Κ.), εἶναι ἀναμφίλεκτον (βλέπε εἰδικῶς περὶ τῆς ἐλλείψεως τοῦ στοιχείου τούτου **Α.Π. 650|1950**, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 108, Α.Π. 173|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 588).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 26, ἄλλως τε, τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ μεριμνοῦν διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ἀπασχολουμένων παρ' αὐτοῖς προσώπων δι' ἀσφαλιστικῆς ταυτότητος καὶ δύνανται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ προσθήκη τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς στοιχείου τῆς ἀναγγελίας διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἐπιτυχής, διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὸ βιβλιάριον ἀπαιτεῖται ἀπαραιτήτως διὰ τὴν διαδικασίαν ἐπιδοτήσεως τοῦ ἀπολυομένου δι' ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐξασφαλίζει καὶ τὴν ταχυποίησιν τῶν ἀναντὶ τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεώσεων.

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5405|1951, κατωτέρω σελ. 91, ἀσχολεῖται ἐπὶ τοῦ τὸ πρῶτον ἐμφανισθέντος ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ζητήματος, ἂν ἡ διὰ πληρεξουσίου ὑπογραφὴ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος.

Τὸ ἄρθρ. 160 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι ἐὰν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁρισθῇ ἔγγραφος τύπος διὰ τὸν δικαιοπραξίαν, τὸ ἔγγραφον δέον νὰ φέρῃ τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδότου (παρόμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 75 Προσχεδίου Εἰσηγητοῦ Γεν. Ἀρχῶν, ἀναλύων δὲ τὴν διάταξιν ὁ Εἰσηγητὴς *Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις, σελ. 205, ἀναφέρει, ὅτι ἡ διάταξις ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἰσχύον δίκαιον, τὸ διατυπούμενον ἐπὶ δημοσίων μὲν ἐγγράφων εἰς τὸ ἄρθρ. 135 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων, ἐπὶ δὲ τῶν ἰδιωτικῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 409 τῆς Πολιτ. Δικονομίας).

Ἀλλ' ὡς ἡ ἀπόφασις δέχεται θὰ ἐφαρμοσθοῦν οἱ περὶ ἀντιπροσωπεύσεως καὶ πληρεξουσιότητος κανόνες τῶν ἄρθρων 211 ἑπ. Α.Κ. (βλέπε καὶ ὁμοίως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4960|1951, ἀδημοσίευτος, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, καθ' ἣν ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀναγγελία αὐτῆς ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ ἐργοδότου δὲν τίκτεται ἀκυρότης αὐτῶν, διότι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 160, 211, 217 τοῦ Α.Κ. συνάγεται, ὅτι, ἐὰν ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρίσθη διὰ τὴν δικαιοπραξίαν ἔγγραφος τύπος, τὸ ἔγγραφον δέον νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδότου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου (πληρεξουσίου) αὐτοῦ, ἄλλως καὶ διότι ὁ ἐργοδότης ρητῶς καὶ σιωπηρῶς ἐνέκρινε τὰς πράξεις ταύτας τοῦ πληρεξουσίου του δικηγόρου καὶ ὡς ἐκ τούτου αὐταὶ κατέστησαν ἰσχυραὶ καὶ ἀπροσβλήτου ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν καὶ διὰ τῆς ἐπιγενομένης ἐγκρίσεως (ἄρθρ. 238 Α.Κ.) (πρβλ. σχετικῶς καὶ *Κ. Κανελλ.* ἄρθρ. 713 Α.Κ.).

3.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5653|1951, κατωτέρω σελ. 91, ἀσχολεῖται καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ νομικοῦ ζητήματος, τοῦ θιγάζοντος τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, ἂν ἡ σχέσις τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως πράγματος, συνταξαμένη πρὸς τὴν γνώμην ὅτι εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (οὕτω ἐκ τῶν τελευταίων τοῦ α' βαθμοῦ τῆς διοικήσεως τοῦ Ν. Γ'ΘΔ' ἀποφάσεων ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4821|1951, Πρωτοδίκης *Ν. Χριστούλας*, ΕΕΔ 10, 1244 καὶ λοιπαὶ παραπεμπόμεναι, μὲ συμφώνους καὶ ἀντιθέτους γνώμας ἐν ΕΕΔ 10, 990, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἐν τῷ μεταξὺ δίμηνο τὸ ὡς ἄνω ἐφετεῖον δικάζον Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν δέχεται, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος (βλέπε ἐκ τῶν νεωτέρων ἀποφάσεων του τὴν ὑπ' ἀριθ. 12304|1951, ἀδημοσίευτον), ἐνῷ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48868|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 51) ἐκηρύχθησαν ἐκκαλοῦσαι σχετικαὶ διατηρηκαὶ ἀποφάσεις περὶ τρόπου ἀμοιβῆς τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, ἐν ὁποίαν ἡ ἐφαρμογὴ καθίσταται προβληματική, ἂν ἦτο ὀρθὴ ἡ ὑποστηριζομένη ἐν τῇ νομολογίᾳ γνώμη, ὅτι πρόκειται περὶ μισθώσεως πράγματος, ὡς εἶναι προβληματικὴ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀπὸ 14 Λεπτοῦ 1950 Διατάγματος «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων ταξὶ κλπ.» (ΕΕΔ 9, 111), ὡς καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 199|1936, κατὰ τὴν ὁποίαν εἷς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί, τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ ποσοστοῖς, χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως κατ' ἑβδομάδα.

Προβληματικὴ ἀκόμη καθίσταται καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλιστικῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν κατατάξεως καὶ τῶν ὁδηγῶν ταξὶ εἰς κλάσιν (βλ. ὑπ' ἀριθ. 3081|1951 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 11, 46 ἑπ.).

Ὑποδεέστερον, κατὰ τὰς πληροφορίας μας, συζητεῖται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα τὸ ζήτημα καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν ἐπ' αὐτοῦ γνώμην τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

4. Η Πρωτοδίκου Αθηνών 5671|1951, κατωτέρω σελ. 92, έχει υπ' όψιν της περίπτωσιν μισθωτού εργαζομένου εις τυπογραφείον, άνευ βιβλιαρίου υγείας και ακολουθούσα την γνωστήν και κρατούσαν εν τη δικαστηριακή πρακτική άποψιν απορρίπτεται, ότι ή σύμβασις εργασίας είναι άκυρος (βλέπε παρακειμένας εις νομολογίαν και την αντιθέτως απορριφθείσαν Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 1048|1951, εισηγητής Δ. Κονσταντινίδης, ΕΕΔ 11, 33, ένθα σημειώσεις μας).

5. Αί Πρωτοδικείου Πατρών 1009|1951 και Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 979|1951, ως έφεξείων, κατωτέρω σελ. 94, 96, απορριπτόντων άπό τού ζητήματος, άν εν τοις εκτάκτοις δια της εφοράς παροχών δικαιούνται και οι εργατοτεχνίται, οι εργαζόμενοι εις δημόσια έργα, καταφατικώς, μετά και αντιθέτους αναπτυχθείσας εν τη νομολογία γνώμας (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 998).

Διασπάται ούτω και ενιαία της έρεως, ως επεσημάναμεν (ΕΕΔ 9, 120), λύσεως ή νομολογία των ως άνω εφετείων δικαστηρίων Πρωτοδικείων.

Άξια δε και κατά τούτο προσοχής είναι ή απόφασις της Πρωτοδικείου Πατρών 1009|1951, ότι ο δικηγορικός των παροχών τούτων και διά τους εν λύσει εργατοτεχνίτας γίνεται υπογρεωτικώς βάσει των κατωτέρω άρθρων ημερομισθίων της κρατησάσης συλλογικής συμβάσεως εργασίας, ως ταύτα διαμορφώθησαν διά των διατάξεων του Ν. 95|1944 εκδοθεισών υποχρεωτικών αποφάσεων και όχι βάσει των ημερομισθίων, των καθοριζομένων υπό των αρμοδίων Επιτροπών, άποψιν, την οποίαν είχαν ακολουθήσει ή κρατούσα και ή εν ΕΕΔ 10, 1000 καταχωρισθείσα Πρωτοδίκου Πατρών 131|1951 (Πρωτοδίκης Κ. Κυψέλης) (έφ' ής όρων βλέπε και τας αντιθέτους αυτού σημειώσεις μας, συμφώνους προς την γνώμην ήδη του Πρωτοδικείου, ως έφεσείων).

6. Η Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 57|1951, κατωτέρω σελ. 96, αποφαίνεται, ότι ο Α.Ν. 539|1945 περί χορηγήσεως και εις τους μισθωτούς αδειών μετ' αποδοχών (ΕΕΔ 4, 474) εφαρμόζεται και επί συμβάσεων εργασίας ωρισμένου χρόνου (ούτω και ή Πρωτοδικείου Αθηνών 6205|1949, εισηγητής Χ. Καραμανλής, ΕΕΔ 8, 710, Ι. Καπαδίστριας, ΕΕΔ 1, 517, Σ. Βεκρής, ΕΕΔ 10, 833 επ., contra Πρωτοδίκου Αθηνών 2470|1951, Πρωτοδίκης Ν. Χριστούλας, ΕΕΔ 10, 560, σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 9, 709, 999, ΕΕΔ 10, 560).

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Αναγγελία καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945

Αναγραφή εν τη αναγγελία καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, μεταξύ άλλων, και του αριθμού ασφαλιστικού βιβλιαρίου του Ι.Κ.Α. — Συνέπεια παραλείψεως ή ανυρότης της αναγγελίας και επομένως και καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Πρωτοδικείου Αθηνών 11082|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. Κ. Ψιλόπουλος
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. Γ. Παπανικολάου
Δικηγόροι οι κ. κ. Σπ. Μποσκος, Δ. Μουσάς

Κατά τας διατάξεις του άρθρου 9 του νόμου 118|1945 ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας θεωρείται έγκυρος, εφ' όσον γίνεται εγγράφως, υποχρεούνται δε αι επιχειρήσεις να αναγγέλλουν εγγράφως εντός 8 ημερών εις το Ταμείον Ανεργίας και το οικείον Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας, επί ποινή ανυροτήτος της καταγγελίας, κατά τα λεπτομερέστερον δι' αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας οριζόμενα, κατά δε την υπ' αριθ. 51560|1948 απόφασιν του Υπουργού Εργασίας, εκδοθείσαν κατ' εξουσιοδότησιν εκ του άρθρου 9 του νόμου 118|1945 και έχουσαν ισχύν νόμου, ή αναγγελία της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας δέον να περιλαμβάνη, επί ποινή ανυροτήτος, συν τοις άλλοις, και τον αριθμόν του ασφαλιστικού βιβλιαρίου του Ι.Κ.Α. ή άλλου Οργανισμού κυρίας ασφαλίσεως. Συνεπώς, εφ' όσον υπάρχει υποχρέωσις προς ασφάλισιν του απολυομένου, οία και εν προκειμένω υπάρχει, διό τον εφεσίβλητον (ενάγοντα), ως παρέχοντα κατά κύριον επάγγελμα εξηρτημένην εργασίαν (άρθρ. 2 και 4 του νόμου 6298|1934 περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων), καθ' ή ισχυείτο κέλευσις υποβαλλομένου εις εβεβαιώθη εκ των κατωτέρω αποδεικτικών στοιχείων, ή παράλειψις της αναγραφής εν τη γενομένη προς το Ταμείον Ανεργίας και το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας αναγγελία του αριθμού του ασφαλιστικού βιβλιαρίου συνεπάγεται την ανυρότητα της καταγγελίας της συμβάσεως της εργασίας, ορισθείσης εν τω νόμω απαγγελλομένης και ανεξαρτήτως του βάσει και των λοιπών στοιχείων αρκούντη ή άτομικότης της καταγγελθείσης συμβάσεως (Α.Π. 650|1950, ΕΕΔ τόμ. 10ος, σελ. 109 και 178| 1951, ΕΕΔ τόμ. 10ος, σελ. 569). Εν προκειμένω, καθ' ά εκ των ένόπιον του Πρωτοδίκου εξετασθέντων μαρτύρων, των επικαλουμένων και προσκομιζομένων εγγράφων και της εν γένει διαδικασίας εβεβαιώθη, ή προς το Ταμείον Ανεργίας και το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας γενομένη υπό των εκκαλούντων αναγγελία της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας (όρα προσαγόμενα επίσημα αντίγραφα) δεν περιλαμβάνει και τον αριθμόν του ασφαλιστικού βιβλιαρίου του Ι.Κ.Α. ή άλλου Οργανισμού κυρίας ασφαλίσεως, δι' ον λόγον αύτη είναι άκυρος. Ορθώς όθεν ή εκκαλουμένη απόφασις, αι και επ' άλλη αιτιολογία, εδέχθη άκυρον την γενομένην καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας, το έγκυρον της οποίας (καταγγελίας) υποχρεούται ο καταγγέλλων ν' αποδείξη και αι περί του εναντίου λόγοι της υπό κρίσιν εφέσεως ως αβάσιμοι και απορριπτέαι κρίνονται.

Διά την ιστορίαν αναφέρονται τα εξής:

1. Διά της απορριπτικής 11082|1951 Πρωτοδικείου Αθηνών, δικασάντος ως εφετείου κατά την διαδικασίαν του Ν. ΓΠΟΔ', επικυρούται ή υπ' αριθ. 2538|1951 απόφασις του Πρωτοδίκου Αθηνών.

2. Διά της επικρατούσης απορρίπτεται ή κυρία βάσις της αγωγής του ενάγοντος (εφεσιβλήτου), συνισταμένη εις την ακυρότητα της καταγγελίας λόγω καταχρηστικής ασκήσεως δικαιώματος (άρθρ. 281 Α.Κ.) εκ μέρους των εκκαλούντων (εναγομένων) και γίνεται δεκτή ή επικουρική βάσις της αγωγής περί ακυροτήτος ωσαύτως της καταγγελίας λόγω μη τηρήσεως κατά την απόλυσιν των

2. Ὑπογραφὴ ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου ἐργοδότου καὶ κῦρος αὐτῆς.

Ἄθικτον κύρους ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945, ἐκ τῆς μὴ ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς ἀναγγελίας ὑπὸ ἐργοδότου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δικηγόρου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5405/1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Μαρινάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κυβέλος, Δ. Φιλιππίδης

Ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐναγόντος ἐγένετο βάσει τῆς ταυτοχρόνου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις, κοινοποιηθεῖσα εἰς τοῦτον, ἀνηγγέλθη παραιτέρω ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἡ ἀναγγελία αὕτη ἐμεμίανε κάσχει ἀκυρότητα, περιέχουσα πάντα τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 61560/1948 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀναφερόμενα στοιχεῖα, εἰδικώτερον οὔτε τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε τῶν ἀναγγελιῶν αὐτῆς τὸ κῦρος θίγεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ἔγγραφα αὐτῶν δὲν φέρουν τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τοῦ ἐναγομένου ὡς ἐκδότου τούτων (ἄρθρ. 160 τοῦ Ἀστ. Κώδ.), ἀλλὰ τοῦ πληρεξουσίου δικηγόρου του. Τοῦτο δὲ διότι ἡ διατύπωσις τῆς ἠγηθείσης διατάξεως ἐτηρήθη, καλυφθεῖσα διὰ τῆς ἐκ μέρους τοῦ πληρεξουσίου τοῦ ἐναγομένου ὡς ἀντιπροσώπου αὐτοῦ ἐνεργείας τῶν ὡς ἄνω πράξεων καὶ ὑπογραφῆς τῶν σχετικῶν τούτων ἐγγράφων ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην (Γεν. Ἀρχαὶ Ἀστικοῦ Κώδικος *Δ. Γιαννοπούλου* ὑπὸ τὸ ἄρθρον 160 § 11 δ' σελ. 400). Ἐξ ἑτέρου κατεβλήθη εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Β. Δ/τος τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ὀρθῶς ὑπολογισθεῖσα ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχμῶν 25.000., εἰς ἃ ποσὸν ἀνήρχετο τοῦτο κατὰ τὰ προεκτεθέντα. Οὕτω, τηρηθεισῶν ἁπασῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ Νόμου 118/1945, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἔγκυρος, ἀπὸ ταύτης δέ, λυθείσης νομίμως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐνάγων δὲν ἐδικαιοῦτο ἀποδοχῶν, ὧν διώκει τὴν καταβολήν, ἐπικαλούμενος ἄκυρον ἀπόλυσίν του διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους.

---

3. Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην αὐτοκινήτου.

Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἡ συμμόρφωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς ὁδηγίας τοῦ προϊσταμένου του ἐργοδότου, χωρὶς νὰ ἀποξενοῦται ὁ μισθωτὸς καὶ πάσης πρωτοβουλίας.—Ὑπαρξις ἐξαρτήσεως καὶ εἰς τὴν σχέσιν ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου πρὸς ἰδιοκτήτην.—Ἀδιάφορος ὁ τρόπος πληρωμῆς.—Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 πρὸς ἔγκυρον λύσιν τῆς ὑφισταμένης συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Παροχὴ ἐργασίας καθ' ἡμέραν ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Ἀπαράδεκτος εἰσαγωγὴ ἀξιώσεως κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5653/1951
Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Μαλαφέκας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρινόπουλος, Σ. Ἀργυρός

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα καὶ συνωμολόγησεν ἐνώπιόν μας ὁ ἐναγόμενος, ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου, ἰδιοκτήτου ἀγοραίων αὐτοκινήτων ταξί, κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1950, ὡς ὁδηγὸς κατ' ἀρχὰς μὲν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 60241 αὐτοκινήτου ταξὶ καὶ μεταγενεστέρως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22221 ὁμοίου, ἀντὶ ἡμερησίας συμφωνηθείσης εἰς κοσσοστὸν 25 ο/ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων καθ' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, ἀνεξαρτήτως τῶν διαφόρων κινήσεως, συντηρήσεως καὶ φυλάξεως τοῦ αὐτοκινήτου, αἵτινες ἐβαρυνον, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸν ἐναγόμενον ἰδιοκτήτην καὶ ὅτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς 28.7.1951, ὅτε καὶ ἀπελύθη, ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 118/1945 ὁριζομένων διατυπώσεων. Ζητεῖ δέ, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀκύρου, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν νομίμων προϋποθέσεων, καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσηρτημένης ἐργασίας, τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τῆς καταγγελίας μέχρι συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, ὑπολογιζομένου κατὰ μέσον ὅρον εἰς δρχ. 50.000 ἡμερησίως. Ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος, τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω συνηθείσης μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐννόμου σχέσεως φερούσης τὰ στοιχεῖα μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (ἄρθρων 648 καὶ ἑπόμενα Α.Κ.), ἧς κύριον ἐν προκειμένῳ χαρακτηριστικόν, καθ' ἃ ἐκ τῆς διαδικασίας προέκυψεν, εἶναι ἡ προσωπικὴ ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ αὐτοκινήτου

διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118/1945.

8. Ἡ διαφορὰ (καὶ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ) μεταξὺ ἐκκαλουμένης καὶ ἐπικυρούσης συνίσταται εἰς τὸ γενικὸν τῆς αἰτιολογίας τῆς πρώτης, καθ' ἣν κηρύσσεται ἄκυρος ἡ καταγγελία, διότι οἱ ἐναγόμενοι μὴ προσάγοντες τὰς ἐγγράφους περὶ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεις ἀποδείξεις δὲν ἀνομιμοποίησαν τὴν μὴ γενομένην ἀποδοχὴν τῶν ἀργασιῶν τοῦ ἐνάγοντος παρ' αὐτοῖς, καὶ εἰς τὸ εἰδικὸν καὶ συγκεκριμένον τῆς αἰτιολογίας τῆς δευτέρας, καθ' ἣν κηρύσσεται ἄκυρος ἡ καταγγελία, διότι ἐν τῇ πρὸς τὸ Τ.Α. καὶ Γ.Ε.Ε. γενομένῃ ἀναγγελίᾳ ταύτης δὲν ἀνεγράφετο ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἀπολυθέντος ἐφεσιβλήτου.

4. Οἱ ἐκκαλοῦντες πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐφέσεως των προβάλλουν ὅτι : α) καὶ ἡ ἔλλειψις ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν λοιπῶν στοιχείων δὲν θίγεται καὶ οὐδόλως τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ ἀπεμπόλησις τῆς καταγγελίας, β) ἡ παράλειψις αὕτη ὀφείλεται εἰς παράλειψιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀπολυθέντος μὴ προσκομίσαντος κατὰ τὴν παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει δίμηνον ὑπηρεσίαν του βιβλιάριον, γ) οὐδεμίαν βλάβην ὑπέστη οὗτος ἐκ τῆς παραλείψεως ταύτης καὶ συνεπῶς ἄνευ νομίμου συμφέροντος προβάλλεται ἡ ἀκυρότης κλπ.

Σπ. Μπούκης, Δικηγόρος

καθ' ὡρισμένας ἐκ τῶν προτέρων ὥρας τῆς ἡμέρας ἢ νυκτός, ὡς καὶ ἡ ὑποχρέωσις τούτου, ὅπως ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ αὐτοκινήτου ἀκολουθῇ τὰς ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, δεχεται τὸν ἔλεγχον τούτου καὶ παραδίδῃ καθημερινῶς τὰς πραγματοποιουμένας εἰσπράξεις, παρακρατῶν τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν ποσοστὸν 25 ο/ο κ.λ.π.. Ὅτι δὲ φέρει τὸν χαρακτῆρα μισθώσεως ἐργασίας ἡ κειμένη σύμβασις (περὶ οὗ ὅρα καὶ ὑπ' ἀριθ. 8|1950 ἀπόφασιν Νομικοῦ Συμβουλίου ἐν ΕΕΔ 9 σελ. 552), συνάγεται, καθ' ἡμᾶς, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 ἐδαφ. β Α.Ν. 199|1936 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων», καθ' ἣν εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί, τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ ποσοστοῖς (ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων), χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα, διότι, ἐὰν ὁ νομοθέτης δὲν ἐσκόπει, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπάκειται μίσθωσις ἐργασίας, καὶ δὴ ἐξαιρετικῆς τοιαύτης, οὐδεὶς λόγος συνετρεχε νὰ καθιερώσῃ καὶ διὰ τοὺς ὁδηγοὺς τῶν ταξὶ ὑποχρεωτικῶς ἡμέραν ἀναπαύσεως, ἤτοι νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐπ' αὐτῶν τὰ προστατευτικὰ τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν νομοθετικὰ μέτρα. Οὐδόλως δὲ ἀναιρεῖ τὸν τοιοῦτον χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς μισθώσεως ἐργασίας τόσον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ποσοτικὸς καθορισμὸς τοῦ μισθοῦ, ὡς καὶ ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς τούτου, ἐξηρτήθησαν ἐκ τοῦ ἐπελευσομένου ἀποτελέσματος τῆς παρασχεθησομένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς προσφορᾶς ἁπλῶς ταύτης ἐπὶ ὡρισμένῳ ἢ ἀορίστῳ χρόνῳ, ὡς συμβαίνει συνήθως ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβάσεων, ὡς δὲν ἀναιρεῖ ταύτην καὶ ἡ ἐργασία τῶν ἐπὶ ποσοστοῦ ἁμειβομένων πάσης φύσεως ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ξενοδοχείων ὄπου καὶ φαγητοῦ, ζαχαροπλαστείων, καφενείων κ.λ.π. κειμένων, περὶ ὧν παγίως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν (ὅρα *Κανκελ*. Ἐνοχ., ἄρθρα 648 - 649 § 11 *Κεπεδίστρια* Ἐργ. Δίκ. §§ 39 καὶ 40, Α.Π. 560|1947 καὶ 578|1949, Θέμ. ΞΑ' 200, Ὀλομ. Συμβ. Ἐπικρατείας 29 - 30|1950, Θέμ. ΞΑ' 506, Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 2120 καὶ 2217|1950, Θέμ. ΞΑ' 712 καὶ 848), ὅσον καὶ τὸ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του εἶχεν ἐλευθερίαν ἐνεργείας καὶ ἠδύνατο ν' ἀναπτύξῃ πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ αὐτοκινήτου, διότι ἡ συμμόρφωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς ὁδηγίας τοῦ προϊσταμένου ἐργοδότου, ἤτις καὶ ἀποτελεῖ τὸ κριτήριον τῆς μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, δὲν προϋποθέτει ἀναγκαίως καὶ στέρησιν τούτου ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἥτις κάλλιστα δύναται ν' ἀναπτυχθῇ, ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀναπτυσσομένη αὐτόβουλος δραστηριότης νὰ μὴ ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς δοθείσας ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου γενικὰς ἢ εἰδικὰς ὁδηγίας καὶ ἐντολάς, αἵτινες καὶ εἶναι ἐπιφορτίσιμοι, ὡς δὲν δύνανται ν' ἀντιτίθενται καὶ πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐντολέως ἐπὶ τῆς σχέσεως ἐντολῆς (ὅρα καὶ *Κανκελ* ὡς ἀνω. *Σιμωνέτου* ἐν Θέμιδι ΝΔ' σελ. 1, 67 καὶ 145 καὶ τὸν *Ζίσιον*, Δώδεκα Μελέται Ἀστ. Δίκ., *Κεπεδίστριαν* ἐν Θέμ. ΞΒ' 678, *Κανκελ* ἐν Θέμ. ΞΒ' 758, Α.Π. 149|1948, ΕΕΔ 7, 590, Α.Π. 313|1946, Θέμ. ΝΘ' 799, Α.Π. 101|1950 Θέμ. ΞΑ' 885). Δέον ὅθεν νὰ γίνῃ τοῦτοις δεκτὴ καὶ νὰ ἐρευνηθῇ οὐσίᾳ ἡ ἀγωγή, ἁρμοδίως εἰσαγομένη ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν τοῦ κωδικ. νόμου Γ'ΘΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 νόμου 765|1943 καὶ Α.Ν. 1968|1944, ὡς ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ τὰ ἐναντία ἀβάσιμα καὶ ἀπορριπτέα.

Τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὑπερευύμενον ἕτερον αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος περὶ καταβολῆς αὐτῷ καὶ τῆς ἀντιμισθίας τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 ἐδαφ. β Α.Ν. 199|1936 παρεχομένων κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰς τοὺς ὁδηγοὺς τῶν ταξὶ ἡμερῶν ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα, ἃς οὗτος, παρὰ τὴν μνησθεῖσαν νομικὴν διάταξιν, ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐργάζεται, καίτοι νόμιμον, οὐχ' ἧττον ἀναρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' καὶ ὡς τοιοῦτον ἀπορριπτέον, ἀντ' αὐτῆς διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀντιμισθίας ὀφειλομένης οὐχὶ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἧτις, καθ' ὃ ἐχουσα ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὡς περιεχόμενον παροχὴν ἀπηγορευμένης ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 904 Α.Κ. (ὅρα καὶ Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ 9, 296, 231|1951, καὶ 396|1951. Θέμ. ΞΒ' 516 καὶ 754).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 νόμου 118|1945, ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν ἰσχύει νῦν, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως τῶν δικαιουμένων ἀσφαλίσεως μισθωτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐνάγων, ὅστις καὶ εἶναι πράγματι ἠσφαλισμένος τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως, διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος, πρέπει νὰ γίνῃ ἐγγράφως, καταβαλλομένης συγχρόνως καὶ τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ν' ἀναγγελθῇ ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας. Κατὰ συνέπειαν, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων, ὡς καὶ ὁ ἐναγόμενος ἐνώπιον μας συνωμολόγησαν, ἐπλύθη, χωρὶς νὰ τηρηθοῦν αἱ νόμιμοι αὗται προϋποθέσεις, ἡ οὕτοισὶ γενομένη καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἐναγόμενος, καθ' ὃ ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, εἶναι ὑπόχρεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 656 Α.Κ., νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸν ἀπὸ τῆς καταγγελίας (28.7.1951) καὶ ἐντεῦθεν μέχρι συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτητὸν μισθόν.

---

4. Λύσις ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δι' ἔλλειψιν βιβλιαρίου ὑγείας.

Ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις.—Ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ αὐτῶν διὰ βιβλιαρίων ὑγείας κατὰ β.δ. 11|12.2.1914.—Ἄκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Εἰσαγωγὴ ἐνώπιον τοῦ ταντικοῦ δικαστηρίου ἀπαιτήσεων προερχομένων ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας, κατὰ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 567|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Α. Καλλέργης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Κ. Ἀμοργιανός

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 11|12.2.1914 Β.Δ. (ἄρθρον 20) ἅπαντες οἱ

έργατοτεχνίται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τυπογραφικὰς ἐργασίας (τυπογραφεῖα) δέον νὰ εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.

Ἡ ἐργασιακὴ συμβασις μετὰ προσώπου στερουμένου τοιούτου βιβλιαρίου εἶναι ἄκυρος κατὰ τὰ ἄρθρ. 174, 180 Α. Κ. δι' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀπαγορευτικὰς καὶ εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἀκοπτούσας ὡς ἄνω διατάξεις.

Ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, τοῦτο μὲν ὅτι οἱ ἐναγόμενοι διατηροῦν τοιοῦτον κατάστημα τυπογραφείου, τοῦτο δὲ ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς δι' ἐργασιακῆς σχέσεως τὴν 2.5.1948 καὶ προσφέρων ἔκτοτε εἰς αὐτοὺς τὴν ἐργασίαν τοῦ λινοτύπου, ἐστερεῖτο τοῦ ὑπὸ τῶν ἄνω διατάξεων ἐπιβαλλομένου διὰ τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως βιβλιαρίου ὑγείας.

Λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἡ ἔνδικος σχέσις δὲν προήχθη εἰς ἔγκυρον ἐργασιακὴν σύμβασιν καὶ ἑπομένως ταύτης ἠδύναντο νὰ ἀποστῶσιν ἀζημίως δι' αὐτοὺς οἱ ἐναγόμενοι. Μετὰ ταῦτα ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή, διώκουσα τὴν βάσει τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν ἐπὶ ἀτάκτῳ καταγγελίᾳ, καθὼς καὶ τὰς ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν διοδον τῆς συμβάσεως προκυφάσας ἀπαιτήσεις, αἵτινες, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ κατὰ νόμον προϋποθέσεις, δύνανται νὰ καταχθῶσιν ἐνώπιον τοῦ τακτικοῦ Δικαστηρίου (Α.Π. 101|1950) δι' ἀγωγῆς, στηριζομένης ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

II ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ καὶ ἐργατῶν Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων καὶ λύσις σχέσεως.

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ.— Νόμιμον αὐτῆς.— Κατάργησις συμβάσεων ἡμερομισθίου προσωπικοῦ δι' ὡρισμένον χρόνον.— Μὴ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 πρὸς λύσιν συμβάσεων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10214|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Καραμίνος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καλκανδῆς, Α. Περιβολαρόπουλος

Κατ' ἄρθρον 4 Α.Ν. 1157|1938 ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ἀπὸ 3.4.1946 Β.Δ. περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 25.1.1936 περὶ συστάσεως Ε.Τ.Μ.Α.Ε. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: Οἱ βασικοὶ μισθοὶ τοῦ μονίμου καὶ ἐκτάκτου, διοικητικοῦ καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου, ὡς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ καθορίζονται ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοὺς ἀκολούθους περιορισμούς... § 2: Οἱ βασικοὶ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν πλοίων καὶ πλωτῶν μηχανημάτων τοῦ Ταμείου καθορίζονται ὑπὸ τῆς διοικούσης ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου, δὲν δύναται ὅμως νὰ ὑπερβαίνωσι τὸ ἰσχὺν ἑκάστοτε μισθολόγιον τῶν πληρωμάτων τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ἐπιβατικῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἀκταπλοΐας. Βάσει τῶν διατάξεων τούτων ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Ε.Τ.Μ.Α.Ε. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21|1948 πράξεώς της ὥρισε τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ της ἐν ἐνεργείᾳ πλοίων καὶ πλωτῶν μηχανημάτων του εἰς τὸ 1|30 τῶν ἑκάστοτε μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων ἀντιστοίχου εἰδικότητος πλοίων τῆς ἀκτοπλοΐας τῶν ἰσχυόντων διὰ πλοῦς μεταξὺ Ἑλληνικῶν λιμένων. Ἡ ἐν λόγῳ πρᾶξις δὲν ἀποτελεῖ πρότασιν συμβάσεως πρὸς incertam personam, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι πρότασις πρὸς ὁλόκληρον τρόσωπον εἶναι καὶ ἡ ἀπευθυνομένη εἰς ὡρισμένον κύκλον καὶ κατηγορίαν προσώπων (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 78, Windscheid § 308 σημ. 19, Regelsberger, Γεν. Ἀρχαὶ § 150 σημ. β'), ἥτις γενομένη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ εἰς ὃν ἀπευθύνεται νὰ ἀποτελῇ σύμβασιν δεσμεύουσαν τοὺς διαδίκους, μὴ δυναμένους πλέον μονομερῶς νὰ ἀποστοῦν τῶν συμβατικῶν των ὑποχρεώσεων, ἀλλ' ἀποτελεῖ κανόνα οὐσιαστικοῦ δικαίου, ὡς ἐπερχομένη μετὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄνω Α.Ν. πρὸς τὴν ἐν λόγῳ Διοικοῦσαν Ἐπιτροπήν, ἥτις νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις εἶναι κατὰ πάντα νόμιμος, διότι δύναται νὰ χορηγηθῇ τοιαύτη περιωρισμένης μορφῆς, ὡς ἡ προκειμένη, πρὸς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ὡς τὸ ἐφεσίβλητον, ἀλλὰ καὶ ἔτι πλέον καὶ πρὸς Ὀργανισμοὺς ἰδιωτικοῦ δικαίου (ὅρα Συνταγματικὸν Δίκαιον *Σαριπόλου*, ἔκδοσις 1913, τ.Β, σελ. 153, σημ. β'., ὅρα συναφῶς διὰ τὰς κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν θεσπιζούσας κανόνας οὐσιαστικοῦ δικαίου ἐπιτροπὰς διατιμήσεως ἄρθρ. 5 Ν. Δ. 415|1923, ἀποτελουμένας ἐξ ὀργάνων τοῦ Κράτους καὶ ἰδιωτῶν, Α.Π. 397|1926 ΛΖ' 612, Κανονισμὸν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας Α.Π. 267|1933 ΜΔ' 533, Κανονισμὸν Σ.Π.Α.Π. Α.Π. 56|1934 ΜΕ' 289 κτλ.). Κατὰ ταῦτα δὲν ἀποτελεῖ ἀντισυμβατικὴν πρᾶξιν διὰ τὸ ἐφεσίβλητον ἡ ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς του κατάργησις διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 21|1948 πράξεώς του διὰ νεωτέρας τοιαύτης, διότι, κατὰ τὰ προλεχθέντα, τὸ ἐφεσίβλητον δὲν παραβιάζει συμβατικάς του ὑποχρεώσεις, ἀλλ' ἡ Διοικοῦσα αὐτοῦ Ἐπιτροπὴ ἐνασκεῖ νόμιμον δικαίωμά της, θέτουσα κανόνα οὐσιαστικοῦ δικαίου κατὰ τὴν παρασχεθεῖσαν αὐτῇ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν. Ἡ ἐκδοθεῖσα συνεπῶς ὑπ' ἀριθ. 195|1950 πρᾶξίς του, ἥτις ὥρισεν, ὅτι τὸ χορηγηθὲν ἐπίδομα εἰς τὰ πληρώματα τῆς ἀκτοπλοΐας τῶν 28 ο|ο διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 27.7.1950, κυρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47741|3794|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ναυτιλίας, δὲν θέλει χορηγηθῇ καὶ εἰς τὰ πληρώματα τούτου, τροποποιοῦσα τὴν ἄνω 21 πρᾶξίν του, δι' ἧς ὡρίζετο ὡς μισθολόγιον τῶν πληρωμάτων τῶν πλωτῶν μηχανημάτων τὸ ἰσχὺν ἑκάστοτε τοιούτων τῶν πληρωμάτων τῆς ἀκτοπλοΐας, εἶναι κατὰ πάντα νόμιμος, διότι καὶ αὕτη, ἐκδοθεῖσα βάσει νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄνω Α.Ν., ἀποτελεῖ κανόνα οὐσιαστικοῦ δικαίου, ὅστις ρυθμίζει τοῦ λοιποῦ τὰς σχέσεις τῶν διαδίκων. Ὀρθῶς ὅθεν ἐπὶ τούτου ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη, ἥτις ἐδέχθη, ὅτι δὲν εἶναι νόμιμος ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐναγοντος κατὰ τῆς ἐναγομένης πρὸς ἐπιδίκασιν αὐτῷ τοῦ ἐπιδόματος τῶν 28 ο|ο βάσει τῆς ἄνω συλλογι-

κῆς συμβάσεως τῶν πληρωμάτων ἀκτοπλοΐας. Ἀπορριπτέως συνεπῶς τυγχάνει ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου πραθποθέσεως ἰρειδόμενος πρῶτος λόγος ἐφέσεως.

Κατ' ἄρθρον 8 § Δ. 28. ὁ τοῦ Β. Δ/τος τῆς 10/17.12.1938 «περὶ ὀργανώσεως καὶ συνθέσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ΕΛΜΝΕ», ἐκδοθέντος βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 1157/1938, διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν πρὸς λειτουργίαν τῶν πλοίων μηχανημάτων καὶ πλοίων προσλαμβάνεται ἐκάστοτε, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν, ἡμερομίσθιον προσωπικὸν κτλ. Τοῦτο ἀπολύεται μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας, ἀλλὴν ἂν προβλέπεται σύντομος ἐκτέλεσις ἄλλων ἐργασιῶν ἢ καθ' ὃν χρόνον ἐπισκευάζεται τὸ μηχάνημα ὅτε τὸ προσωπικὸν ἐν τῷ συνόλῳ ἢ ἐν μέρει διατηρεῖται κατόπιν εἰδικῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐκ τῶν διατάξεων ταύτων, ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος, προβλεπουσῶν τὴν διασφάλισιν ἐκ παραλείψεων τῶν ὀργάνων ἢ τοῦ κινδύνου ἐκθέσεως εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεων τοῦ ἐφεσιβλήτου κατ' ἄρθρ. 1 Α. Ν. 1157 νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀποτελοῦντος ἀποκεντρωμένην δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ σκοποῦντος τὴν ἀπόκτησιν δι' ἰδίων μέσων, φύλαξιν καὶ συντήρησιν μηχανημάτων λιμενικῶν ἔργων πρὸς χρῆσιν τοῦ Δημοσίου, Λιμενικῶν Ἐπιτροπῶν, Ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας κτλ., σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων μηχανημάτων δέον νὰ συνομολογῆται δι' ὡρισμένον ἔργον καὶ συνεπῶς ἐπ' ὡρισμένου χρόνου. Τοῦτο προκύπτει 1) ἐκ τῆς φράσεως τοῦ νόμου ὅτι τὸ προσωπικὸν ἀπολύεται «ἅμα τῇ λήξει τῆς ἐργασίας», ὅπερ διαδηλοῖ, ὅτι τὸ προσωπικὸν προσλαμβάνεται δι' ὡρισμένην ἐργασίαν (ἔργον), μὲ τὴν λῆξιν δὲ τῆς ἐργασίας ταύτης, δι' ἣν ἡ πρόσληψις ἐγένετο, τοῦτο ἀπολύεται. Διάφορος ἔννοια δὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὴν φράσιν ταύτην τοῦ νόμου, ἐκτὸς ἂν γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐν αὐτῷ δὲν ἐτέθησαν αὐτόνομοι κανόνες δικαίου, ἀλλὰ κατεχωρίθησαν ἁπλαῖ συναινέσεις πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου προαγούσης ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων της (ἀπολύσεως τοῦ μὴ ἔχοντος ἐργασίαν προσωπικοῦ της). Τοιαῦται ὅμως συναινέσεις δὲν δύνανται νὰ κριθῶσι ὅτι ἔχουν θέσιν εἰς νομοθέτημα 2) ἐκ τῆς ἑτέρας φράσεως τοῦ νόμου ὅτι, ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη χρησιμοποιήσεως τοῦ προσωπικοῦ καὶ δι' ἄλλα σύντομα ἔργα κτλ., τότε πρὸς διατήρησιν του ἐκδίδεται εἰδικὴ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸν νόμον, δηλαδή, διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ προσωπικὸν εἰς νέον ἔργον, ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἀπόφασις καθορίζουσα τοῦτο. Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ ἀπαιτούμενος εἰδικὸς καθορισμὸς διὰ τὸ νέον ἔργον ἀναφέρεται εἰς λῆξαν προηγούμενον ἔργον, διότι ἐὰν ἡ πρώτη σύμβασις δὲν ἀνεφέρετο εἰς ὡρισμένον ἔργον, ἀλλ' ἦτο ἀορίστου χρόνου, οὐδὲν ἐμπόδιον θὰ ὑφίστατο, ἵνα, ἄνευ ἑτέρου τινός, συναφθῇ αὕτη ἐπ' ὀλίγον καὶ διὰ σύντομον μόλιστα ἀπασχολήσεως τοῦ προσωπικοῦ. Καθίστανται σαφές, ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς εἰδικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν παράτασιν τῆς σχέσεως πρὸς ἐκτέλεσιν συντόμων ἔργων κτλ. ἐμπίπτει ἀναγκαίως, ἵνα μὴ ἐκ τοιαύτης παρατάσεως ἡ καλοῆ σύμβασις ὡρισμένου ἔργου μετατραπῇ εἰς ἀορίστου χρόνου. Ὁ νομοθέτης δῆλον ὅτι, ἐν ὄψει τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, συνισταμένων εἰς ἀναλήψεις συγκεκριμένων ἔργων καὶ τοῦ κινδύνου τούτου νὰ δεσμευθῇ λόγῳ τοῦ ἀλλεπαλλήλου αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μὲ τὸ προσωπικόν του, ἀπῄτησε πρὸς ἀπαρέκκλητον δικαστικὴν διενέξεως εἰδικὴν ἀπόφασιν διὰ τὸ νέον σύντομον ἔργον, ὥστε σαφῆ νὰ εἶναι τὰ διακριτικὰ ὅρια ἑκάστης συμβάσεως, ἀπέκλεισε δὲ ἐν ταὐτῷ τὸν ἐκ τῆς συνεχείας τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου κίνδυνον (ὁρα περὶ τούτου ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1942, σελ. 265—266, 1943 σελ. 512, 1944 σελ. 315). Κατάρτισις συμβάσεως ἀντιθέτου πρὸς τὰς σαφεῖς ταύτας διατάξεις θὰ ἦτο παράνομος καὶ διὰ τὴν λύσιν της δὲν θὰ ἀπῃτεῖτο ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118. Ὀρθῶς ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν, ὅτι κατὰ τὰς προμνησθείσας διατάξεις δὲν ἀπῃτεῖτο τήρησις διατυπώσεώς τινος πρὸς λύσιν τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας, οὔσης ὡρισμένου χρόνου. Ἡ πρωτόδικος γενικὴ ὁμολογία τοῦ ἐναγομένου τῆς ἀγωγῆς δὲν ἦκεν ἐν προκειμένῳ ἐπιρροήν τινα καὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη οὐδὲν περὶ ταύτης διέλαβε. Κατ' ἄρθρ. 264 Π. Δ. ἡ δικαστικὴ ὁμολογία ἐπιτρέπεται ἐπὶ περιστατικῶν, ὡς πρὸς ἃ συγχωρεῖται ἡ ἰδιωτικὴ αὐτοβουλία, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα, τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ὡς πρὸς ἃ τὸ Δικαστήριον ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως, ἀνεξαρτήτως τῶν ἰσχυρισμῶν καὶ τῆς θελήσεως τῶν μερῶν, ἐφ' ὧν ἡ δικαιοπραξία τῶν μερῶν ἀποκλείεται (Ἐγκλ. Π. Δ. § 187 σημ. β). Κατὰ τὰ προεκτεθέντα ἐκ διατάξεως ἀναγκαστικοῦ δικαίου ἡ τῶν διαδίκων συμβασις δὲν ἠδύνατο ἐγκύρως νὰ συναφθῇ ὡς ἀορίστου χρόνου, ἀλλὰ μόνον ὡς ὡρισμένου. Ἡ ἄνω ὅθεν γενικὴ ὁμολογία τῆς ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου, καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ἐτι ὅτι ἀναφέρετο καὶ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς συμβάσεως, ἦτο ἀνίσχυρος. Κατὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα στερροῦνται ἀξίας αἱ προσαγόμεναι ἐνώπιον συμβολαιογράφων Ἀθηνῶν καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων περὶ τῆς φύσεως τῆς προκειμένης συμβάσεως.

---

2. Δικαίωμα παροχῶν δι' ἑορτὰς καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐργολαβικῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων συμβάσεων.

1. Ἐξουσιοδότησις Ν. 28/1944.—Ἔννοια καὶ σκοπὸς αὐτῆς.—Ἁρμοδιότης Ὑπουργῶν καὶ πρὸς καθορισμὸν ἐκείνων, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, παροχῶν.— Δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐργολαβικῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων συμβάσεων.—Ὑπολογισμὸς βάσει κατωτάτων ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων, διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Πρωτοδικείου Πατρῶν 1099/1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Μαρμαρᾶς*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Β. Τσίρης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σοφῆς, Γ. Γεωργόπουλος

Ὁ ἐκκαλῶν διὰ τοῦ ἐφετηρίου καὶ τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ προτάσεων παραπονεῖται κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως 1) διότι οὐχὶ ὀρθῶς κατεδίκασε τοῦτον εἰς τὴν δικαστικὴν δα-

πάνην τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸ πλείστον ἠτηθέντος δι' ἀπορρίψεως ἐπὶ τριῶν ἐκ τῶν πέντε κονδυλίων τῆς ἀγωγῆς, ἐνῷ ἔδει νὰ συμφωνήσῃ τοὐλάχιστον ταύτην, 2) διότι οὐχὶ ὀρθῶς ἐπεδικάσθησαν δι' αὐτῆς δραχμαὶ 544.000 δι' ἐκτάκτους παροχὰς τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ Πάσχα 1951, δυναμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 καὶ 25100|1951 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δεδομένου ὅτι α) ὁ νόμος 28|1944, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν αἱ ἀνωτέρω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ὡς γενικὸς τοιοῦτος δὲν καταργεῖ τὰς εἰδικωτέρας διατάξεις τοῦ νόμου 5387 καὶ τῶν ἐκτελεστικῶν τούτου διαταγμάτων, ἄλλως ρυθμιζούσας τὰ τῶν παροχῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν Δημοσίων Ἔργων καὶ β) ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις τῆς 1ης Νοεμβρίου 1947 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων ἐκτελέσεως Δημοσίων Ἔργων καὶ β) διότι ἄλλως καὶ ἐπικουρικῶς δια τὴν ἀδόκητον περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε κριθῇ, ὅτι ἐν προκειμένῳ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἀνωτέρω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, οὐχὶ ὀρθῶς ὑπελογίσθη τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς δραχμὰς 84.000, ἐνῷ ἔδει νὰ ὑπολογισθῇ τοῦτο βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ἐρευνητέοι ὄντες οἱ λόγοι οὗτοι ἐφέσεως.

Ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' αὐτῆς ἐγένετο ἐν μέρει δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς βασίμως ὀρθῶς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου κατεδικάσθη ὁ ἐκκαλῶν εἰς τὴν ἐν μέρει δικαστικὴν δαπάνην τοῦ ἐφεσιβλήτου, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 210 § 1 τῆς Πολ. Δικονομίας. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένη § 2 τοῦ ἄρθρου 210 τῆς Πολ. Δικονομίας ἔχει ὡς προϋπόθεσιν, ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἐγένετο ἐν μέρει δεκτή, στηριχθεῖσα εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐναγομένου, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος ἠμφισβήτησε τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος. Ἀπορριπτέος ὢν ὁ κρῶτος λόγος ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεκληρώθη μεταγενεστέρως, παρασχέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πλήρης, εὐρεῖα καὶ ἀδέσμευτος ἐξουσιοδότησις, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, προσαρμόζοντες τοὺς μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ἐν γένει πρὸς τὰς ἑκάστοτε μεταβαλλομένας οἰκονομικὰς καὶ νομισματικὰς συνθήκας, καθορίζωσιν ἀναλόγως ταῦτα, ἀνεξαρτήτως ἂν αἱ ἀποδοχαὶ τούτων ἔχωσι καθορισθῇ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλως πως, τῆς τοιαύτης οὐσιαστικῆς κρίσεως αὐτῶν μὴ ὑποκειμένης εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων (Σ.Ε. 1323|1951, ΕΕΔ τόμος 10, σελ. 784).

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως παρασχεθεῖσα ἐξουσιοδότησις πρὸς καθορισμὸν τῶν ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ ἀποδοχῶν τῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν περιλαμβάνει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τούτων, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων καθορίζωσιν ἐπὶ τῇ βάσει γενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργαζομένων καὶ τὰς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν καταβλητέας ἐκτάκτους παροχὰς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας (Ὁλομ. Συμβ. Ἐπικρ. 1197|1951, ΕΕΔ τόμος 10, σελ. 845).

Βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 28|1944 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων πρὸς τοῦτο Ὑπουργῶν αἱ ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 καὶ 25100|1951 κοιναὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, δι' ὧν ὡρίσθη ρητῶς ὅτι τῶν ἐν αὐταῖς καθοριζομένων ἐκτάκτων παροχῶν δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου ἐργατοτεχνῖται τῶν Δημοσίων Ἔργων. Κατὰ συνέπειαν τούτων ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐκρίθη, ὅτι ὁ ἐφεσιβλητος ἐνάγων, ἐργατοτεχνίτης τυγχάνων τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀναληφθέντων Δημοσίων Ἔργων, δικαιοῦται τῶν ἐκτάκτων παροχῶν τῶν χορηγηθεισῶν διὰ τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 1 των ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 καὶ 25100|1951 κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορίζεται, ὅτι ἡ δι' αὐτῶν προβλεπομένη ἔκτακτος παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορισμένων βασικῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν γενομένων προσαυξήσεων αὐτῶν. Τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, ὄντος βοηθοῦ ξυλουργοῦ, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ἤτις δὲν προσβάλλεται κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀνέρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 μέχρι 15ης Ἰανουαρίου 1951 εἰς δραχμὰς 18.000, ἐφεξῆς δὲ εἰς δραχμὰς 22.000 βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 καὶ 2750|1951 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, αἵτινες νομίμως ἐξεδόθησαν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 28|1944. Ἡ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπικαλουμένη ἀπόφασις τῆς ἐν Πάτραις Περιφερειακῆς Ἐπιτροπῆς Συμβάσεως (Π.Ε.Σ.) δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καθορίζουσα τὰ βασικὰ ἡμερομίσθια τῶν εἰς τὰ Δημόσια Ἔργα ἐργαζομένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, ἵνα βάσει τοῦ τοιούτου καθορισμοῦ ἐπιδικασθῶσιν αἱ ἔκτακτοι παροχαὶ τῶν μισθωτῶν τούτων, διότι ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ καθώρισε τὰς βασικὰς τιμὰς τῶν ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς τιμῆς μονάδος τῶν ἐκτελουμένων ἔργων τοῦ Δημοσίου, βάσει τῆς ὁποίας τιμῆς μονάδος καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς τοὺς ἀναλαβόντας τὰ ἔργα ἐργολάβους ἢ διὰ τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα δαπάνη καὶ οὐχὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἐργολάβων καταβαλλομένη ἀντιμισθία τῶν προσλαμβανομένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν. Τοιαύτη ἄλλως τε ἐξουσιοδότησις πρὸς τὴν Περιφερειακὴν Ἐπιτροπὴν Συμβάσεως (Π.Ε.Σ.) οὐδαμῶς παρέχεται ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 873|1946, καθ' ἃ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει.

---

2. — *Ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων ἐργολαβιῶν.* — Δι-

καίσιμα παροχών πρός μισθωτούς δι' εορτάς καί εργατοτεχνιτών εργολαβικών συμβάσεων.— Υπόχρεοι εις καταβολήν εργολάβου, δικαιούμενοι νά ζητήσουσιν αναθεώρησιν τιμών ημερομισθίων κατά την περί δημοσίων έργων νομοθεσίαν.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 979]1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έριν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Κονιαβίτης*
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. *Μ. Καλεύρας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Ἀμπατζής, Μ. Καρπάτης

Μετά την μη επανάληψιν εις τας υπ' αριθ. 49400]1947, 16202]1948, 50416]1948, 18631]1949 και 57290]1949 κοινάς αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας περί χορηγήσεως εκτάκτων χρηματικών παροχών (δώρων), της εν άρθρ. 11 της προηγηθείσης ταύτων όμοίας υπ' αριθ. 19415]1947 περιληφθείσης διατάξεως περί καταβολής της άνω παροχής και εις τους εργατοτεχνίτας των δημοσίων έργων, εγεννήθη το ζήτημα, εάν οι τελευταίοι ούτοι δικαιούνται τοιούτου δώρου, εν όψει μάλιστα και της ειδικής επί εργολαβιών δημοσίων έργων νομοθεσίας (ν. 5367]1934, άρθρα της 17.7. 1952), καθ' ην αι βασικαί τιμαί ημερομισθίων, εν ταις μελέταις εργολαβιών δημοσίων έργων, καθορίζονται υπό των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Δημοσίων Έργων και Ανοικοδομήσεως και του γεγονότος ότι, βάσει των τιμών αυτών, καταρτίζονται και τα τιμολόγια πληρωμών των υπό των εργολάβων εκτελεσθησομένων έργων, των τελευταίων υποχρεουμένων, όπως μισθοδοτώσι τους υπ' αυτούς εργατοτεχνίτας με τας τιμάς ημερομισθίων των άνω μελετών (πρβλ. τας δεχθείσας μή εφαρμογήν των άνω αποφάσεων επί των εργατοτεχνιτών δημ. έργων Εφ. Αθ. 2042]1949, ΕΕΔ 9, 120, Πρωτοδικείου Βόλου 15]1951, ΕΕΔ 10, 687, Πρωτοδικείου Καρδίτσης 950]1950, ΕΕΔ 10, 127 και τας υπό την τελευταίαν συμφώνους παρατηρήσεις *Π. Ἀνεστοῦ*, εσπίτα Πρωτ. Πατρ. 121]1951, ΕΕΔ 10, 998 και *Σύνταξις* ΕΕΔ 9, 129). Εν τη υπ' αριθ. 17590]1950 όμως νεωτέρω των άνω κοινή αποφάσει των ιδίων Υπουργών και προς επίλυσιν προφανώς της ανωφελούς διχογνωμίας περιληφθείς, συμφώνως άλλωστε και προς την, κατά πασθενεστέρων, δημοσίαν ορθοτέραν άποψιν, εν άρθρω 5 §§ 1 και 2 ρητή διάταξις, δυνάμει της οποίας τοιούτου περί ού ο λόγος δώρου δικαιούνται και οι επί συμβάσει εξηρτημένης εργασίας ωρισμένου έργου διατελέσαντες μισθωτοί, όπου και αν ευρίσκεται περί δημοσίου έργου. Η διάταξις αύτη επανελήφθη και εν τη υπ' αριθ. 68500]1950 δμοίφ (ώσαύτως άρθρ. 5 §§ 1 και 2) —κειμένω εν τη προκειμένη υποθέσει— ως και τη υπ' αριθ. 25100]1951 τοιαύτη (άρθρ. 4) Κατόπιν τούτων, και ανεξαρτήτως του αν και επί των υπό των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και δή του Λιμενικού Ταμείου Λέσβου (Λ.Τ.Α.) εκτελουμένων έργων εφαρμογήν έχουσιν αι διατάξεις της ανωτέρω περί δημοσίων έργων νομοθεσίας (ίδε ως προς το Ταμείον τούτο το άρθρ. 57 § 1 της κωδικοποιηθείσης νομοθεσίας Λ. Τ.), δεδομένης δ' εξ άλλου και της γενικοτέρας διατυπώσεως του άρθρ. 1 της υπ' αριθ. 68500]1950 ως άνω κρισίμου αποφάσεως, δέον να γίνη αδιστάκτως δεκτόν, ότι τοῦ δι' αὐτῆς χορηγηθέντος δώρου Χριστουγέννων 1950 δικαιούνται και οι εργατοτεχνίται των εργολαβιών —και εν περιπτώσει υπεργολαβιών και τούτων— εκτελέσεως έργων του Λ.Τ.Α., υποχρέων όντων προς καταβολήν αύτοῦ των εργολάβων ή υπεργολάβων τούτων (πρβλ. την υπ' αριθ. 17591]1951 εγκύκλιον του Υπουργείου Εργασίας). Προφανώς δε ο αύτως υπόχρεος εργολάβος, εν περιπτώσει αυξήσεως υπερμέτρου των εξόδων του, λόγω τοιούτων καταβολών —εάν τυχόν δεν προϋπελογίσθησαν κατά την σύνταξιν της συγγραφής υποχρεώσεων— δικαιούται να ζητήσῃ, κατά τας διατάξεις της περί δημοσίων έργων νομοθεσίας, αναθεώρησιν των τιμών των ημερομισθίων. Μηδείς δ' είπῃ, ότι των χορηγουσών δώρα εορτών υπουργικών αποφάσεων προϋποτιθουσών, εις τας υπ' αυτών ρυθμιζομένας περιπτώσεις ισχύν συλλογικής τινος συμβάσεως (άφοῦ βάσει τούτων προσδιορίζονται οι χορηγούμεναι παροχαί), δεν έχουσιν αι αποφάσεις αύται εφαρμογήν επί των εργατοτεχνιτών των εργολαβιών, ως μή αποτελουσών των τελευταίων βιομηχανικός επιχειρήσεις ή συναφείς τοιαύτας, καθ' όσον αι συλλογικαί συμβάσεις εφαρμόζονται επί πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργασιών (πρβλ. τας βασικάς συλλ. συμβάσεις της 4.11.1947), εις ας συμπεριλαμβάνονται αναμφισβητήτως και αι εργολαβίαι. Κατ' ακολουθίαν πάντων των ανωτέρω δεν είναι νόμιμοι και απορριπτέοι κρίνονται οι λόγοι της υπό κρίσιν εφέσεως, εν αις υποστηρίζεται, ότι ο έναγων, διατελέσας τεχνίτης μηναδόρος του εκκαλούντος υπεργολάβου των εν Πλωμαρίῳ εκτελουμένων λιμενικών έργων του Λ.Τ.Α., νομικού προσώπου δημοσ. δικαίου, επί των έργων τοῦ οποίου ισχύει ή περί εκτελέσεως δημοσίων έργων νομοθεσία, άλλως όντων τούτων δημοσίων, ως χρηματοδοτουμένων υπό του Σχεδίου Μαρσαλ, δεν δικαιούται της, διά της υπ' αριθ. 68500]1950 ανωτέρω υπουργικής αποφάσεως, χορηγηθείσης εκτάκτου παροχής, κατά παράβασιν δε των άνω διατάξεων διέταξεν ή εκκαλουμένη απόφασις, όπως τῷ καταβληθῇ τοιαύτη, ήτις, κατά ταύτα, ορθώς όντως έκρινεν.

III. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συμβάσεις ωρισμένου χρόνου και δικαίωμα άδειας μισθωτών κατ' Α.Ν. 539]1945.

Εφαρμογή των περί άδειών διατάξεων του Α. Ν. 539]1945 και επί συμβάσεων ωρισμένου χρόνου.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 87]1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μιχ. Καλεύρας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κιοσκλής, Γ. Καρπάτης

Εκ των διατάξεων του Α.Ν. 539]1945, εν ουδεμιᾷ περιπτώσει ποιουμένων διάκρισιν μεταξύ αορίστου χρόνου συμβάσεως και ωρισμένης διαρκείας τοιαύτης, σαφῶς προκύπτει, ότι αι περί άδειών και αποζημιώσεως, λόγῳ μή χορηγήσεως άδειών, ενεργετικαί διατάξεις τούτου, εφαρμογήν έχουσιν αδιακρίτως επί τε συμβάσεως αορίστου χρόνου και επί τοιαύτης ωρισμέ-

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» κάτω από τον γενικόν τίτλον «Στοιχεία Εργατικού Δικαίου εις άπλας γραμμάς» θά δημοσιεύη τακτικώς σημειώσεις της διά θέματα του Εργατικού Δικαίου, με σκοπόν να δίδη έκάστοτε μίαν πρόχειρον γνώσιν του Δικαίου, κυρίως διά τους άμέσως ενδιαφερομένους, εργοδότας και μισθωτούς.

* * *

Εις το Εργατικόν Δίκαιον αναγνωρίζεται εις τον εργοδότην (έκτός ειδικών εξαιρέσεων, που έχουν καθιερωθή με ειδικούς νόμους) το δικαίωμα να διαλύση την σύμβασιν εργασίας, που έχει συνάψει με τον μισθωτόν του διά χρόνον αόριστον, υπό την προϋπόθεσιν όμως να μή άσκηθή το έλεύθερον αύτό δικαίωμά του καταχρηστικώς, όπότε έχει, ώς διά κάθε δικαίωμα, εφαρμογήν το άρθρον 281 Αστικού Κώδικος.

Πότε ή καταγγελία συμβάσεως εργασίας έναντιούται πρός τά γενικά άντικειμενικά κριτήρια του άρθρου 281 Αστικού Κώδικος συνάγεται έκάστοτε κατά την κρίσιν του Δικαστού άπό τά ύπ' όψιν του πραγματικά περιστατικά. Και άν ταύτα άποδεικνύωνται, ότι συνιστούν καταχρηστικήν άσκησιν δικαιώματος, θά έπέλθη ώς συνέπεια ή άκυρότης της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, άν—κατά μίαν άρεοπαγιτικήν άπόφασιν—δέν άρκήται ο μισθωτός εις την κατά το άρθρον 914 Αστικού Κώδικος άποζημίωσιν.

Αλλά και το εις τον εργοδότην άναγνωριζόμενον έλεύθερον τούτο δικαίωμα ύποβάλλεται εις περιορισμούς.

Οι περιορισμοί αύτοί άναλύονται ώς έξής:

α) Έφ' όσον ο μισθωτός άσφαλίζεται κατά της άνεργίας εις το Ι.Κ.Α., ώς όρίζει το άρθρ. 2 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και έφ' όσον έχει έπεκταθή εις τον τόπον παροχής της έργασίας ή άσφάλισις του Ι.Κ.Α. κατά της άνεργίας, πρέπει ή καταγγελία της συμβάσεως έργασίας να γίνη άπαραιτήτως κατά τον τρόπον, που όρίζει το άρθρον 9 του Ν. 118|1945, ήτοι:

α) Η καταγγελία της συμβάσεως έργασίας να γίνη έγγράφως και να περιελθη εις τον μισθωτόν το έγγραφον αύτης, κατά την σχετικήν δικαστηριακήν έρμηνείαν.

Δέν άπαιτείται φυσικά να γίνη ή έπίδοσις της έγγράφου αύτης καταγγελίας διά δικαστικού κλητήρος, άρκεί να έχη ο έργοδότης εις χείρας του άπόδειξιν της ύπογραφής του μισθωτού, ότι έλαβεν ούτος γνώσιν της έγγράφου καταγγελίας και περιήλθεν εις χείρας του το έγγραφον αύτης.

Ως όλαι αί δηλώσεις βουλήσεως και έκείνη περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έχει νομικήν ένέργειαν μόνον άφ' ής περιέλθη εις το πρόσωπον, πρός το όποίον άπαιτείται να άπευθυνθή (άρθρ. 167 Αστικού Κώδικος).

β) Να καταβληθή εις τον άπολυόμενον μισθωτόν έξ ολοκλήρου ή κατά τον Νόμον 2112|1920 «περί ύποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων», ώς έτροποποιήθη ύπο του Νόμου 4558|1930, άποζημίωσις, προκειμένου περί ιδιωτικών υπαλλήλων, ή ή κατά το β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί έπεκτάσεως του Ν. 2112|1920 κλπ. και έπί έργατών, τεχνιτών και υπηρετών», έφ' όσον πρόκειται περί έργατών κλπ.

Η διάκρισις του μισθωτού ώς ιδιωτικού υπαλλήλου ή έργάτου γίνεται έπί τη βάσει των γενικών όρισμών του άρθρου 10 Ν. 1234|1918 και άρθρ. 11 Ν. 2112|1920 και άναλόγως της ιδιότητος του μισθωτού ώς υπαλλήλου ή έργά-

---

νης διαρκείας. Άλλως τε ούδ' έπρεπε να ύπάρχη διάκρισις μεταξύ ταύτης και έκείνης, ώς δέν ύπάρχει και εις τάς περί άδειών διατάξεις των άρθρ. 666 και 667 Α.Κ., αίτινες όμως προβλέπουσι μόνον ύποχρέωσιν χορηγήσεως άδείας, ούχί δέ και τοιαύτην άποζημιώσεως λόγω μή χορηγήσεώς της (πρβλ. Πρωτ|κου Αθ. 2693|1950, ΕΕΔ 9, 1005, Πρ. Αθ. 6206|1949, ΕΕΔ 8, 710, *Γ. Καποδίστριαν* έν ΕΕΔ 4, 517, *Στ. Αμερικάνου* έν ΕΕΔ 1, 909 και έν Κώδικι Εργ. Δικ. α' 95). Ούδέν έπιχείρημα δύναται ν' άρυσθή τις ύπέρ της άντιθέτου άπόψεως (ότι τ. έ. αί διατάξεις του Α.Ν. 539|1945 έφαρμόζονται μόνον έπί της άορίστου χρόνου συμβάσεως) ούτε έκ του άρθρ. 2 § 8 του νόμου τούτου, ένθα όρίζεται, ότι διά διατάγματος θέλουσιν όρισθή αί προϋποθέσεις χορηγήσεως άδειών εις τους μισθωτούς των έποχιακώς λειτουργουσών έπιχειρήσεων, ούδ' έκ του άρθρ. 5 § 7 του ίδίου νόμου, άπαγορεύοντος την άπόλυσιν του μισθωτού διαρκούσης της χορηγηθείσης άδείας (ίδε Πρωτ|κου Αθ. 2476|1951, ΕΕΔ 10, 560), άφού και έπί των συμβάσεων ορισμένου χρόνου έπιτρέπεται, ύπάρχοντος σπουδαίου λόγου, ή άπόλυσις (άρθρ. 672 Α.Κ.), ώς έπίσης ούδέν έπιχείρημα παρέχει ύπέρ της άνω άπόψεως το γεγονός ότι ο νόμος ούτος άντικατέστησε και κατήργησε το άρθρον 19 του π.δ. της 8|13.4.1932 (άρθρον 18 Ν. 3502|1923), όπερ ώς ποινήν διά την μή συμμόρφωσιν του έργοδότου προς χορήγησιν άδείας έπέβαλε το διπλάσιον της άποζημιώσεως του Ν. 2112|1920 και έξ ού θά ήδύνατό τις να ύποστηρίξη, ότι ή διάταξις του άρθρου 19 έφηρμόζετο μόνον έπί των άορίστου χρόνου συμβάσεων (πρβλ. *Γ. Καποδίστριαν*, Έρμ. Εργ. Δικ. § 383, *Σύντεξιν* ΕΕΔ 10, 559).

του θά καταβληθῆ καὶ ἡ προσήκουσα ἀποζημίωσις.

Οὗτος, ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θά ἀποζημιωθῆ, κατὰ τὸν Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ὡς ἑξῆς :

1) Δι' ὑπηρεσίαν ἀπὸ δύο μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους μὲ ἀποζημίωσιν 30 ἡμερῶν.

2) Δι' ὑπηρεσίαν πλέον τοῦ ἔτους, ὄχι ὅμως πέραν τῶν τεσσάρων ἐτῶν, μὲ ἀποζημίωσιν 60 ἡμερῶν.

3) Δι' ὑπηρεσίαν συμπεπληρωμένων τεσσάρων ἐτῶν, μὲ ἀποζημίωσιν τριῶν μηνῶν.

4) Δι' ὑπηρεσίαν συμπεπληρωμένων ἓξ ἐτῶν, μὲ ἀποζημίωσιν τεσσάρων μηνῶν.

5) Δι' ὑπηρεσίαν συμπεπληρωμένων ὀκτὼ ἐτῶν, μὲ ἀποζημίωσιν πέντε μηνῶν.

6) Δι' ὑπηρεσίαν συμπεπληρωμένων δέκα ἐτῶν, μὲ ἀποζημίωσιν ἓξ μηνῶν.

7) Διὰ κάθε ἔτος ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν προστίθεται εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἓξ μηνῶν ἀποζημίωσις 30 ἡμερῶν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν περιορισμὸν νὰ μὴ εἶναι ἡ συνολικὴ ἀποζημίωσις μεγαλυτέρα τῶν δύο ἐτῶν.

Ὁ τεχνίτης, ἐργάτης ἢ ὑπηρέτης θὰ ἀποζημιωθῆ, κατὰ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112, ὡς ἑξῆς :

1) Δι' ὑπηρεσίαν ἀπὸ δύο μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους, μὲ ἀποζημίωσιν πέντε ἡμερῶν.

2) Δι' ὑπηρεσίαν ὑπὲρ τὸ δωδεκάμηνον, μὲ ἀποζημίωσιν ὀκτὼ ἡμερῶν.

3) Δι' ὑπηρεσίαν ἐπὶ πλέον τῆς δεκαετίας, μὲ ἀποζημίωσιν δεκαπέντε ἡμερῶν.

4) Δι' ὑπηρεσίαν ὑπὲρ τὴν πενταετίαν, μὲ ἀποζημίωσιν τριάκοντα ἡμερῶν.

5) Δι' ὑπηρεσίαν ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν καὶ πέραν, μὲ ἀποζημίωσιν ἑξήκοντα ἡμερῶν.

Αἱ ἀνωτέρω ὅμως ἀποζημιώσεις τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀναφέρονται εἰς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας βιομηχανιῶν ἐν γένει, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐργασιῶν, διότι, ἄλλως, διὰ τὴν καταγγελίαν τῶν μισθώσεων αὐτῶν ἐδόθη ἐξουσιοδότησις ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112|1920 νὰ ρυθμισθῆ διὰ β. διατάγματος.

Οὔτε ὁ Νόμος 2112, οὔτε τὸ ἀνωτέρω διάταγμα, μᾶς παρέχει τοὺς ὁρισμοὺς τῶν βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων.

Μία πρόσφατος ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἡ 5563|1951 (ΕΕΔ 10, 1271), ἐφήρμοσε διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων τὸ β.δ. 12|31 Δεκεμβρίου 1939 περὶ τρόπου ἐνισχύσεως τῶν βιοτεχνῶν ὑπὸ τῆς βιοτεχνικῆς ἑστίας ἐν τῇ ἀναλήψει τοῦ ἐπαγγέλματός των», ὅπου ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς πλεῖσται ὅσαι ἐπιχειρήσεις ὡς βιοτεχνικαὶ (βλέπε ΕΕΔ 10, 1271).

Ἐφιστᾶται ὅμως ἡ προσοχὴ τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὸ ὅτι, καὶ ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν διήρκεσε πέραν τοῦ διμήνου, ὁπότε κατὰ τοὺς ἀνωτέρω νόμους περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (2112 καὶ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις, καὶ ἂν κάλλιν κατὰ τὸ ἐν λόγῳ διάταγμα δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεως, ὑποχρεουμένης ἐπ' αὐτοῦ, θὰ ἐτηρεῖτο ὁπωσδήποτε ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 τρόπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ὁποῖος θὰ περιορισθῆ α) εἰς τὴν ἔγγραφον καταγγελίαν καὶ β) εἰς τὴν, ὡς θ' ἀναπτυχθῆ κατωτέρω, τρίτην προϋπόθεσιν τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας, τὴν ἔγγραφον ἀναγγελίαν αὐτῆς.

Δυσχερείας ἐμφανίζει τὸ θέμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν, τοὺς ὁποίους δὲν καλύπτει ἡ προστασία τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.

Οἱ μισθωτοὶ αὐτοὶ ναὶ μὲν δὲν δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄνω διατάγματος, ἀλλὰ θὰ ἐφαρμοσθῆ δι' αὐτοὺς τὸ ἐπικουρικὸν πρὸς βοήθειαν τοῦ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον αὐτὸ δὲν ἀναφέρεται εἰς δικαίωμα ἀποζημιώσεως. Καθορίζει ἁπλῶς ὑποχρέωσιν ἐμπροθέσμου, πρὸ 15 ἡμερῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσίν του καὶ ὡς συνέπειαν τῆς παραλείψεως τῆς προειδοποιήσεως ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρεωτικήν, ἐκ τοῦ νόμου, ἰσχὺν τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς παρόδου τῆς μὴ χορηγηθείσης προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν, μέχρι τῆς ὁποίας ὀφείλεται ὄχι ἀποζημίωσις, ἀλλὰ ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ.

Διὰ νὰ ὑπερνικηθοῦν τὰ ζητήματα, ποὺ συνδέονται πρὸς τὸ θέμα, εἰς συσχετισμὸν πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ὑποστηρίξαμεν, ὅτι ἡ ὁμαλωτέρα νομικὴ πορεία, εἰς τὴν ἐξεταζομένην περίπτωσιν, εἶναι νὰ προειδοποιηθῆ ὁ μισθωτὸς πρὸ 15 ἡμερῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐγγράφως καὶ νὰ ἀναγγελθῆ κατόπιν, μετὰ τὴν ἐκπνοήν, τῆς προθεσμίας αὐτῆς, ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, δηλαδὴ ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, ὑφ' ἣν ἔννοιαν ρυθμίζεται αὐτὴ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, εἰς τὰς ὑπηρεσίας Ὑπηρεσίας.

Ὁπωσδήποτε δὲν ἔχομεν εἰς τὸ θέμα νὰ σημειώσωμεν συμπεράσματα ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ἡ ὁποία δὲν ἔχει μέχρις ὥρας ἀπασχοληθῆ ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ ὀφειλομένη ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ν. 2112 καὶ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, μὲ βάσιν τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μῆνα.

Ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν λογίζονται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. 2112|1920, ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, εἶναι παροχαὶ εἰς εἶδος, προμήθειαι κλπ. Ἐπίσης ἐπὶ κερδῶν ἢ εἰσπράξεων, ἐφ' ὅσον χορηγοῦνται ἀνεξαρτήτως τῆς κανονικῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας, δὲν θεωροῦνται τακτικαὶ ἀποδοχαί, πλὴν ἐναντίας συμφωνίας ἢ ἔθιμον.

Ἐγεννήθη εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν τὸ ζήτημα, ἂν ὑπολογίζωνται εἰς τὴν ἀποζημίωσιν α) ἡ ἀναλογία τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους (Πάσχα καὶ Χριστούγεννα) δηλωμένων δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων συνήθως ὑπὸ ὀνομασίαν «δώρων» β) ἡ ἀμοιβὴ διὰ πράσθετον κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νύκτας ἐργασίαν τῶν μισθωτῶν γ) ἡ ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν καθ' ὑπερωρίαν.

Διὰ τὰς ὑπὸ στοιχεῖα β καὶ γ παροχὰς ὁμοφώνως γίνεται δεκτὸν εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, ὅτι δὲν ὑπολογίζονται, ἀφοῦ αὗται δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 2112.

Καθ' όσον αφορά εις την υπό στοιχείον α' παρουσαν, της αναλογίας των «δώρων», και εκ' αυτού ή δικαστηριακή πράξις παγίως προϊστορών εδέχετο, ότι και αύτη υπολογίζεται εις την αποζημίωσιν, αλλά τελευταίως ή δικαστηριακή πράξις, βασιζομένη εις την υπ' αριθ. 564|1950 αρεοπαγιτικήν απόφασιν, δεν θεωρεί και την παροχήν ταύτην μεταξύ των τακτικών αποδοχών του μισθωτού.

Διά την ορθότητα της απόψεως αύτης, ότι δηλαδή τα λεγόμενα «δώρα» διά τας εορτάς δεν θεωρούνται «τακτικαί αποδοχαί» και επομένως δεν συνυπολογίζεται ή αναλογία αύτων εις την αποζημίωσιν του Νόμου 2112, διετυπώθησαν σοβαραί επιχρίσεις εν τη θεωρία. Αι επιχρίσεις είναι και καθ' ημάς ορθαί. Διά το ενδεχόμενον ήδη να στραφή ή δικαστηριακή πράξις προς την ορθήν κατεύθυνσιν και διά να μη προκληθή εις τας συγκεκριμένας περιπτώσεις έπιζημία διά τον εργοδότην κατάστασις εκ της αμφισβητήσεως του κύρους της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, διότι δεν θά έχη «εξ ολοκλήρου καταβληθή ή αποζημίωσις του Ν. 2112|1920, πού συνδέεται πρός το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, εξασφαλίζονται περισσότερον τα έννομα συμφέροντα του εργοδότου. Αν εις την αποζημίωσιν του Ν. 2112|1920 ή του β. δ. 10|18 Ιουλίου 1920 συνυπολογισθή και την άσημαντον, άλλως τε, εις πολλάς περιπτώσεις αναλογίαν των εκτάκτων διά τας εορτας μισθών.

γ) Τρίτη προϋπόθεσις του κύρους της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, κατά το άρθρον 9 Ν. 118|1945, είναι να γίνη εντός οκτώ (8) ημερών (άρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949) από της καταγγελίας έγγραφος Αναγγελία αύτης προς το "Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (άρμοδιον Υποκατάστημα, Διεύθυνσιν Παροχών Ανεργίας) και "Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (άρμοδιον Υποκατάστημα, Υπηρεσίαν πίκειου Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας), δεδομένου ότι μετά τον Α. Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» την κατά της ανεργίας ασφάλισιν των μισθωτών έχει ήδη το "Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντί του πρότερον λειτουργούντος Ταμείου Ανεργίας.

Η αναγγελία της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας πρέπει να περιλαμβάνη απαραιτήτως τα στοιχεία, όλα τα στοιχεία, της υπ' αριθ. 51560|1948 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, πού έχει εκδοθή κατ' εξουσιοδότησιν του άρθρου 9 Ν. 118|1945.

Λόγω της απουδαιότητος της υπουργικής αυτής αποφάσεως διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας αντιγράφομεν έδω τας διατάξεις της :

«Ορίζομεν ότι αι εις τας διατάξεις του Ν. » 118|1945 (ήδη Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνι» κών Ασφαλίσεων») υπαγόμεναι και υπαχθη» σόμεναι εις το μέλλον επιχειρήσεις ή εκμεταλ» λεύσεις (εφ' όσον ήδη μετά τον Α.Ν. 1846| » 1951 διετηρούν εις την εργασίαν των μισθω» τους ασφαλιζομένους κατά της ανεργίας εις » το Ι.Κ.Α.) υποχρεούνται, όπως, επί ποινή ά» κυρότητος, αναγγέλλωσιν εγγράφως εις το Τα» μείον Ανεργίας και το Γραφείον Εύρέσεως » Εργασίας (ήδη Ι.Κ.Α., ως σημειούμεν ανωτέρω) πάσαν παρ' αυτών γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας μισθωτού.

»Η κατά τα άνωτέρω αναγγελία, διαβαλλο» μένη εις διπλούν εις το Ταμείον Ανεργίας » και εις άπλούν εις το Γραφείον Εύρέσεως » Εργασίας (Ι.Κ.Α.), δέον να περιλαμβάνη τα » εξής στοιχεία :

Α') Στοιχεία επιχειρήσεως

»1) Επωνυμία της επιχειρήσεως, αντικείμε» νον και διεύθυνσις αυτής.

»2) Ονοματεπώνυμον, όνομα πατρός και » διεύθυνσις των εκπροσωπούντων κατά νόμον » την επιχείρησιν.

Β') Στοιχεία απολυομένου

»1) Όνομα, επώνυμον, όνομα πατρός και » διεύθυνσις κατοικίας.

»2) Ειδικότης και αποδοχαί κατά την ημέ» ραν της απολύσεως.

»3) Χρονολογία αρχικής προσλήψεως και με» ταβολαί (απολύσεις — επαναπροσλήψεις).

»4) Χρονολογία απολύσεως.

»5) Χρονολογία, ποσόν και τρόπος καταβο» λής αποζημιώσεως Νόμου 2112 (καταβολή ή » κατάθεσις παρά Ταμείω Παρακαταθηκών και » Δανείων).

»6) Αριθμός ασφαλιστικού βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. » ή άλλου Οργανισμού κυρίας ασφαλίσεως.

»7) Οικογενειακά βάρη».

Εδώ πρέπει να επισημανθή ιδιαιτέρως ή προσοχή του αναγνώστου, ότι, αν παραλειφθή και εν μόνον στοιχείον εκ των ανωτέρω, ή αναγγελία της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας είναι άκυρος και επομένως και άκυρος και ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας. Εκ' αυτού είναι σαφή τα συμπεράσματα εκ της δικαστηριακής πράξεως.

Εις την ανωτέρω αναγγελίαν υποχρεούνται κατά το άρθρον 6 του Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως του Ν. 118|1945 και οι εργοδόται, οι οποίοι απασχολούν μισθωτούς, δυνάμει συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου.

Οφείλουν και αυτοί να αναγγείλουν εγγράφως την καταγγελίαν ή την λήξιν της συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, εντός της αυτής προθεσμίας των οκτώ (8) ημερών από της καταγγελίας ή της λήξεως της συμβάσεως, με συνέπειαν εκ της παραλείψεως, εκτός των λοιπών κυρώσεων του άρθρου 6 Ν. Δ. 1255|1949, κατά την πρόσφατον υπ' αριθ. 452|1951 απόφασιν του Αρείου Πάγου, την ακυρότητα της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Εννοείται ότι εις τας περιπτώσεις αυτάς, καταγγελιών συμβάσεων εργασίας ωρισμένου χρόνου, δεν οφείλεται αποζημίωσις του Ν. 2112|1920, διότι αύτος αναφέρεται μόνον εις συμβάσεις αορίστου χρόνου.

Η ακυρότης της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου είναι φυσικά άσχετος προς την εκ του άρθρου 672 Αστικού Κώδικος, κατά το οποίον, διά να λυθή έγκυρος ή τοιαύτη σύμβασις πρό της παρόδου του χρόνου αύτης, πρέπει να υπάρχη απουδαίος λόγος λύσεως αύτης, πράγμα, πού ανάγεται εις την κρίσιν του Δικαστού.

***

Εσημειώθη ανωτέρω, ότι αι πολλαί πρά-

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» θεωρεί χρήσιμον να παραθέση κατωτέρω τα ισχύοντα ήδη νομοθετικά κείμενα, τα οποία αναφέρονται εις τον τρόπον καταγγελίας συμβάσεως εργασίας των ησφαλισμένων κατά της ανεργίας μισθωτών, την διαθεσιμότητα αυτών και τον τρόπον προσλήψεως εν τη εργασία.

Περί των θεμάτων τούτων προέβλεπε ο Α.Ν. 118|1945, ως ετροποποιήθη και επεξετάθη μεταγενεστέρως, αλλά διά του άρθρου 60 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661) από της ισχύος αυτού (21 Ιουνίου 1951), οπαχθείσης της κατά της ανεργίας ασφαλίσεως των μισθωτών εις το Ι.Κ.Α., καταργηθή ο Α.Ν. 118|1945, ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλην του άρθρου 9 και των μη ασφαλιστικού περιεχομένου διατάξεων τούτου, καταργουμένης συγχρόνως και πάσης διατάξεως της ισχυούσης νομοθεσίας, αντιτιθεμένης εις τον Α.Ν. 1846|1951.

Ποία τα κατά της ανεργίας ασφαλιζόμενα εις το Ι.Κ.Α. πρόσωπα ορίζονται ήδη εις τον Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Αι σχετικαί προς την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, διαθεσιμότητα αυτών και τρόπον προσλήψεως μισθωτών διατάξεις του Ν. 118|1945, ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, αί μη καταργούμεναι διά του άρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951, έχουν ως εξής:

Άρθρον 9 Α.Ν. 118|1945. § 1. Επιχειρήσεις, υπαγόμεναι εις τας διατάξεις του παρόντος (*), δύνανται να καταγγέλλουν την σύμβασιν εργασίας του προσωπικού, υποχρεούμεναι να καταβάλλουν εις αυτό την υπό του νόμου 2112, ως

(*) Μετά τον Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» η διάταξις πρέπει να εννοηθή ως εξής: «Επιχειρήσεις κλπ., απασχολούσαι μισθωτούς ασφαλιζομένους κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α...».

γματι, άλλ' απαιτείται διά την διαδικασίαν εκδοτήσεως του άνευ λόγου μισθωτού διατυπώσεις καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, παύ συνδέονται υπό του νόμου (άρθρ. 9 Ν. 118|1945) προς το κύρος της καταγγελίας, όλαι μαζί και καθεμία χωριστά, απαιτούνται, εφ' όσον ο μισθωτός ασφαλίζεται κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α.

Άν δεν συμβαίνη αυτό, τότε η καταγγελία συμβάσεως εργασίας ρυθμίζεται μόνον από τους κοινούς νόμους περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (Ν. 2112|1920, ως ετροποποιήθη υπό του Ν. 1558|1950, και β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί επεκτάσεως του Ν. 2112|1920 και επί των εργατών, τεχνιτών και υπηρετών», ή και του άρθρου 669 Αστικού Κώδικος, όπου δεν έχει έδαφος εφαρμογής το ανωτέρω β. δ.

Κατά τους νόμους αυτούς δύναται να προειδοποιηθή ο μισθωτός αναλόγως προ του αημειουμένου ανωτέρω χρόνου προειδοποιήσεως (όσος ο χρόνος και δια το ποσόν της αποζημιώσεως, άν παραλειφθή η προειδοποίησις) και άν μεν είναι εργάτης, τεχνίτης ή υπηρέτης δεν δικαιούται πλέον αποζημιώσεως, άν δε είναι υπάλληλος δικαιούται του 1|4 της αποζημιώσεως, που θα έλαβάνε, άν δεν προειδοποιείτο.

Η παράλειψις, εις την τελευταίαν αυτήν περίπτωσιν, της προειδοποιήσεως του μισθωτού διά την άπόλυσίν του δεν έχει ως συνέπειαν την άκυρότητα της καταγγελίας. Μόνη συνέπεια είναι η καταβολή της κατά τους νόμους αυτούς (Ν. 2112 και β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920) αποζημιώσεως.

Η παράλειψις όμως των τυπικών και ουσιαστικών διατυπώσεων του άρθρ. 9 Ν. 118|1945, διά τους κατά της ανεργίας ασφαλιζομένους μισθωτούς, έχει, ως εσημειώθη ανωτέρω, ως συνέπειαν την άκυρότητα της καταγγελίας και το εξ αυτής δικαίωμα του μισθωτού να λαμβάνη τον μισθόν του μέχρις ότου λήξη ή υπερημερία του εργοδότου εκ της μη αποδοχής υπ' αυτού των υπηρεσιών του διά της προσκλήσεως του μισθωτού προς συνέχισιν της παροχής των υπηρεσιών του ή διά της νομίμου, κατά το άρθρ. 9 Ν. 118|1945, απολύσεως.

Υποχρεούται όμως ο μισθωτός να κοινοποιήση προς τον εργοδότην του την περί άκύρου απολύσεως αγωγήν του εντός τριών μηνών από αυτής, διότι, άλλως, κατά το άρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, χάνει κάθε δικαίωμα εκ της άκύρου απολύσεως.

Διατηρεί μόνον την αξίωσίν του επί της αποζημιώσεως του Ν. 2112|1920, ως ετροποποιήθη υπό του Ν. 1558|1950, ή του β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του Ν. 2112 κλπ., που δεν περιορίζεται να ασκηθή από προθεσμίαν τινά, είμή μόνον υποβάλλεται εις την συνήθη κοινήν παραγραφήν.

Εις την θέλησιν του μισθωτού είναι να προσβάλη την απόλυσίν του ως άκυρον ή δεχόμενος αυτήν ως έγκυρον, να περιορισθή μόνον εις την εκ μέρους του εργοδότου του καταβολήν της αποζημιώσεως του Ν. 2112, διότι παγίως γίνεται δεκτόν εις την θεωρίαν και πράξιν, ότι ή άκυρότης είναι σχετική και μόνον υπό του δικαιούχου δύναται να προβληθή ή όχι.

ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἡ τοῦ β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ κανονικὸν πλήρους ἀπασχολήσεως. (Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς εἰσφορᾶς καὶ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας θεωροῦνται, ὅτι λαμβάνουσιν ἡμερομίσθιον τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 προβλεπομένη ἀποζημίωσις ἰσοῦται πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἄρθρον 6 § 3 Ν.Δ. 1255|1949).

Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ὁριζομένη ἀποζημίωσις.

§ 2. Αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς τούτους, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον, ἀλλὰ λαμβάνουν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των.

§ 3. (Ὡς διεσκευάσθη δι' ἄρθρου 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949). Αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς παραγρ. 1 ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα.

> Ἐν ἰσχύι ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 (Ε.Κ. τ. Β' φ. 1 Ἰανουαρίου 1949 ΕΕΔ 8, 122) ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἔχουσα οὕτω: Ὁρίζομεν ὅτι αἱ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 ὑπαγόμεναι καὶ ὑπαχθησόμεναι εἰς τὸ μέλλον ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας(*) πᾶσαν παρ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ.
>
> Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγγελία, ὑποβαλλομένη εἰς διπλοῦν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ ἁπλοῦν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα.
>
> *Α'. Στοιχεῖα ἐπιχειρήσεως*
>
> 1) Ἐπωνυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀντικείμενον καὶ διεύθυνσις αὐτῆς.
>
> 2) Ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσις τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν.
>
> *Β'. Στοιχεῖα ἀπολυομένου*
>
> 1) Ὄνομα, ἐπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσις κατοικίας.
>
> 2) Εἰδικότης καὶ ἀποδοχαὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως.
>
> 3) Χρονολογία ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ μεταβολαί (ἀπόλυσις, ἐπαναπρόσληψις).
>
> 4) Χρονολογία ἀπολύσεως.
>
> 5) Χρονολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 3113 (καταβολὴ ἢ κατάθεσις παρὰ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων).
>
> 6) Ἀριθμὸς ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως.
>
> 7) Οἰκογενειακὰ βάρη.

Ἄρθρον 6 Ν.Δ. 1255|1949. § 1. Ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν (*) Δήμων, Κοινοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀσκουμένων, ὑπαχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, τοὺς συνδεσμένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ὑποχρέους παρέχεται ἡ εὐχέρεια, ὅπως ἐπιλέγωσι τοὺς προσληφθησομένους ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν γένει εἰς τοὺς καταλόγους ἀνέργων τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

§ 2. Αἱ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κλπ. ὑποχρεοῦνται ἐπίσης νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης. Οἱ ἐργοδόται ἢ προκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων οἱ διοικηταί, διευθυνταὶ καὶ διαχειρισταὶ τούτων, παραλείποντες τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μὴ προσλαμβάνοντες τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν μέσῳ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ὑπόκεινται καὶ εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 Ν. 118|1945.

(Αἱ τυχὸν ἑκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως μισθωτῶν, συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, καὶ αἱ τυχὸν τοιαῦται περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τῆς καταγγελίας τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Δημόσιον. Αἱ ἐνεργοῦσαι ὅμως τὰς προσλήψεις ἢ καταγγελίας τοιούτων συμβάσεων Διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ἢ ἄλλα δημόσια ὄργανα ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀναγγέλλουν εἰς τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν τυχὸν τοιαύτην πρόσληψιν ἢ καταγγελίαν, χωρὶς ὅμως ἡ παράλειψις τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας νὰ συνεπάγεται οἱανδήποτε ἀσκικὴν ἢ ποινικὴν κύρωσιν ἢ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως ἔναντι τοῦ

(*) Μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» εἰς Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀρρόδιον Ὑποκατάστημα (Διεύθυνσιν Παροχῶν Ἀνεργίας) καὶ εἰς τὸ αὐτὸ δι' Ὑπηρεσίαν τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

(*) Ἡ ἀρχικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 Ν.Δ. 1255|1949 συμπεριελάμβανε καὶ τὸ Δημόσιον, ἀλλὰ περὶ τοῦ Δημοσίου κεῖται ἤδη ἡ κατωτέρω διάταξις ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΙΝ ΤΟΥ Ι.Κ.Α. ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Α.Ν. 1846|1951.

Γενικής Διευθυνσεως Ι.Κ.Α. 36224|6568|1951

Πρός άπαντα τα Ὑποκαταστήματα

Παροχή διευκρινίσεων σχετικῶς μέ τούς κύκλους τῶν ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. προσώπων μετά τόν Α.Ν. 1846|1951.

Ἐπανειλημβάνομεν μίαν ἔτι φοράν τά ἤδη εἰς προγενεστέρους ἐγκυκλίους (*) σχετικῶς ἀναπτυχθέντα, πρός ἄρσιν κάθε τυχόν ἀμφιβολίας.

Συμφώνως ἄθεν πρός τάς ἀρχάς ταύτας ὁδηγίας, πᾶσα περαιτέρω ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος εἰς νέας κατηγορίας προσώπων πέραν τῶν κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 6298|1934 καί τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν ταύτου θέλει γίνει ἀφ' οὗ χρόνου, δι' οὗς κλάδους ἀσφαλίσεως ἤ κατηγορίας παροχῶν καί καθ' ἥν διαδικασίαν θέλουσιν ὁρίσει οἱ ἐκδοθησόμενοι κατ' ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 1846|1951 Κανονισμοί.

Ὡς ἐπέκτασις δέ τῆς ἀσφαλίσεως εἰς νέας κατηγορίας προσώπων νοεῖται ἡ ἐν σχέσει πρός τόν προϊσχύοντα νόμον 6298 καί τό Ν.Δ. 1255|1949 ἐπερχομένη δυνάμει τοῦ νέου νόμου ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς πρόσωπα παρέχοντα ἐπ' ἀμοιβῇ ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἤ ὑπηρεσίαν καί τῶν ὁποίων ἡ ἀσφάλισις εἶναι ὁ σκοπός τοῦ περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου, τά ὁποῖα ὅμως δέν ἠσφαλίζοντο δυνάμει τοῦ παλαιοῦ νόμου 6298 καί τοῦ Ν.Δ. 1255, εἴτε διότι αἱ σχετικαί διατάξεις αὐτῶν ἦσαν περιοριστικαί καί ἐπεξετάθησαν ὑπό τοῦ νέου νόμου, εἴτε διότι ἄν καί ὑπήγοντο τά πρόσωπα ταῦτα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. καί τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, οὐχ' ἧττον ἐξηρεῦνητο ἡ ἀπηλλάσσοντο τῆς ἀσφαλίσεως πλήρως ἤ μερικῶς (δι' ὡρισμένον κλάδον) δυνάμει εἰδικῶν διατάξεων τοῦ Ν. 6298 καί τοῦ Ν.Δ. 1255, τήν ἐξαίρεσιν ὅμως ἤ ἀπαλλαγήν τούτων ἀπό τῆς ἀσφαλίσεως δέν ἐπανέλαβεν ὁ νέος νόμος. Οὕτως, ἐνῷ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παλαιοῦ νόμου 6298 ἀπήτει διά τήν ὑπαγωγήν εἰς τήν ἀσφάλισιν τήν ὑπό τοῦ προσώπου παροχήν ἐπ' ἀμοιβῇ ἐξηρτημένης ἐργασίας ἤ ὑπηρεσίας κατά κύριον ἐπάγγελμα, ἡ ἀντίστοιχος διάταξις τοῦ νέου νόμου καταργεῖ τόν περιορισμόν τῆς κατά κύριον ἐπάγγελμα ἐπ' ἀμοιβῇ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας καί ὑπάγει εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἀδιακρίτως τά πρόσωπα τά παρέχοντα τοιαύτην ἐργασίαν, εἴτε παρέχουσι ταύτην κατά κύριον ἐπάγγελμα, εἴτε μή. Ὡσαύτως

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 1009.

μισθωτοῦ ἤ ὑρίσεων ἐναντι τοῦ Δημοσίου (ἄρθρον 60 § 2 Α. Ν. 1846|1951).

Ἄρθρον 9 § 8 Α.Ν. 118|1945. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δέν ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. Δέν ἐφαρμόζονται ἐπίσης ἐπί τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος (*) ἔχουν προσκομίσει εἰς τόν ἐργοδότην τά ἐμφαίνοντα τήν ἰδιότητά των δικαιολογητικά.

Οἱ ἀνωτέρω ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντες ἤ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες ἔφεδροι παλαιοί πολεμισταί δύνανται διά δηλώσεώς των πρός τό Ταμεῖον νά ὑπαχθοῦν εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 9 § 9 Α.Ν. 118|1945 (Ὡς ἀντικατεστάθη διά § 4 ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946). Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δέν ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1930 περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 ἐπί τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν». Οἱ μισθωτοί πέραν ἀπαλλασσόμενοι διά βουλεύματος ἤ δικαστικῆς ἀποφάσεως δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, οὗ ἡ ἐναρξις ἀνατρέχει ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν ἐγγράφως εἰς τό Ταμεῖον τήν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγήν των ἐντός ἑπτά ἡμερῶν ἀπό ταύτης.

(*) 13 Φεβρουαρίου 1945.

Ἄρθρον μόνον § 3 Α.Ν. 564|1945. Οἱ ἀνάπηροι τῶν πολέμων ὑπό τήν ἰδιότητά των ὡς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἤ ἐπιμεταλλεύσεων, περί τῶν ὁποίων ὁ προμνησθείς νόμος 118, δικαιοῦνται τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 § 8 τούτου προβλεπομένης προστασίας, οἱ δέ ἐξ αὐτῶν ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἀπολυθέντες ἐπανέρχονται εἰς τάς θέσεις των ἐντός τριμήνου, μή ὑποχρεουμένοι νά ἐπιστρέψουν τάς παρά τῶν ἐργοδοτῶν λόγῳ ἀπολύσεως ληφθείσας ἀποζημιώσεις.

Σημειώσεις Συντάξεως: Ἐπιφυλάσσονται πάντως ἡ ἐφαρμογή εἰδικῶν περί προστασίας ἀπό ἀδικαιολογήτου καί ἐλευθέρας ἀπολύσεως μισθωτῶν διατάξεων, ὡς τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων κατά τό Ν.Δ. 1799|1942 ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940 - 1941 (ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περί ἐπεκτάσεως Α.Ν. 118|1945, ΕΕΔ 5, 284), ἀναπήρων τοῦ Α.Ν. 1824|1949, ΕΕΔ 8, 1054, κηρυχθέντος διά Ν. 1487|1950, ΕΕΔ 9, 818, διοριζομένων κατά τόν Α.Ν. 1836|1951 «περί προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ», ΕΕΔ 10, 584, ἤ διορισθέντων κατά τόν Ν. 751|1948, ΕΕΔ 7, 658, συνδικαλιστικῶν στελεχῶν κατά τόν Α.Ν. 1803|1951, ΕΕΔ 10, 532, προστατευομένων διά κανονισμῶν μονιμότητος, προσώπων τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς συνεπληρώθη καί ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως «περί τῆς θέσεως τῶν μισθωτῶν ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ΕΕΔ 7, 581, προσώπων τοῦ Α.Ν. 694|1937.

ὁ νέος νόμος κατήργησε τινὰς τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ν. 6298 περιπτώσεων ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως, π.χ. τὴν ἐξαίρεσιν τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν.

Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις ταύτας, εἴτε διευρύνσεως ἐν τῷ νέῳ νόμῳ τῆς ἀντιστοίχου τοῦ παλαιοῦ νόμου διατάξεως, εἴτε καταργήσεως περιπτώσεων ἐξαιρέσεως ἢ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως, ἐπέρχεται ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως εἰς πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἴτε ἐξηροῦντο, εἴτε ἀπηλλάσσοντο τῆς ἀσφαλίσεως, εἴτε δὲν ὑπήγοντο εἰς ταύτην ὡς ἐκ τῆς στενωτέρας διατυπώσεως τῆς ἀντιστοίχου ἐν τῷ παλαιῷ νόμῳ διατάξεως, πραγματοποιηθησομένη ἀφ' οὗ χρόνου θέλουσιν ὁρισθῆ οἱ ἐκδοθησόμενοι Κανονισμοί.

Περὶ ἐπεκτάσεως τέλος τῆς ἀσφαλίσεως πρόκειται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων ἀπασχολουμένων εἰς περιοχάς, εἰς ἃς δὲν εἶχεν ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ νέου νόμου, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἰς νέους κλάδους ταύτης.

Ὅθεν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου προβλεπομένων Κανονισμῶν: α) Ὁ κύκλος τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος ὑπαγομένων προσώπων θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι ὁ αὐτός, ὡς καθωρίζετο ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 6298|1934 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949. β) Τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα θὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑπαγόμενα εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν μόνον ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς τὰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ μέχρι σήμερον ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. (διὰ τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας - γήρατος, θανάτου) καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας), θὰ ἀσφαλίζωνται δὲ παρ' ἡμῖν μόνον διὰ τοὺς κλάδους, δι' οὓς καὶ πρότερον ἠσφαλίζοντο. Οὕτω δὲν θὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς περιοχάς, εἰς ἃς δὲν εἶχεν ἐπεκταθῆ εἰσέτι αὕτη μέχρι τῆς συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (βλέπε πίνακα περιοχῶν, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας ἐν τέλει τῆς 98|1951 ἐγκυκλίου (*). Ὡσαύτως δὲν θὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς περιοχάς, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῆ μὲν ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ τοῦ Ι.Κ.Α. (π.χ. εἰς Μῆλον).

Σημειοῦμεν σχετικῶς ὅτι ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος εἰς νέας κατηγορίας προσώπων πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 6298|1934 καὶ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ὁριζομένων, ἡτις, καθ' ἃ ἐλέχθη, ἤρτηται ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου προβλεπομένων Κανονισμῶν, δέον νὰ διακρίνωμεν τὰς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 111|1951 ἐγκυκλίῳ (**) ἀναφερομένας περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν ἀπὸ τῆς 21.6.1951 τῶν προσώπων, ἅτινα, ὑπαγόμενα ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 6298|1934 καὶ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ἐξηρέθησαν τῆς παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς τούτοις ἀσφαλίσεως διὰ τῶν διατάξεων εἰδικῶν νόμων, χωρὶς παραλλήλως νὰ θεσπισθῇ διὰ τῶν εἰδικῶν τούτων νόμων ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις τῶν προσώπων τούτων διὰ τοὺς παρὰ τῶν ρηθέντων Ὀργανισμῶν (Ι.Κ.Α., Ταμείων Ἀνεργίας) ἀσφαλιζομένους κινδύνους εἰς ἕτερον Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀπὸ τῆς 21.6.1951 ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν, καταργηθεισῶν τῶν εἰδικῶν διατάξεων, δι' ὧν εἶχον ἐξαιρεθῆ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως.

Τέλος θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ συστήσωμεν εἰς ὑμᾶς, ὅπως, εἰς ἃς περιπτώσεις γεννᾶται εἰς ὑμᾶς ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἐννοίας διατάξεως τινος ἢ περὶ τῆς λύσεως, ἥτις δέον νὰ δοθῇ εἰς ἐμφανισθεῖσαν περίπτωσιν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν πλείστων ἰδιορρυθμιῶν, ἃς ἐμφανίζει ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις, καὶ τῶν δυσχερειῶν, ἃς παρουσιάζει ἡ ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογὴ ταύτης, ἀναφέρησθε εἰς ἡμᾶς διὰ τὴν παροχὴν σχετικῶν ὁδηγιῶν.

(*) ΕΕΕ 10, σ. 1009.
(**) ΕΕΔ 10, σ. 1013.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΔΙ' Α.Ν. 1846|1951 ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. 31668|5589|1951 Ἐγγραφον

«Κατάργησις τῶν εἰδικῶν, διατάξεων δι' ὧν ἐξηρέθησαν ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως κατηγορίαι προσώπων»

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 111|1951 ἐγκύκλιον (*) καθ' ἃ ἐτέθημεν κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 30007|7036|11.10.1951 γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., κοινοποιηθεῖσαν πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 34306|6354|31.10.1951 ἐγγράφου τῆς Γεν. Δ|νσεως τοῦ Ι.Κ.Α. Συμφώνως πρὸς ταύτην ἀπὸ τῆς 21.6.1951 θεωρεῖται καταργηθεῖσα πᾶσα προγενεστέρα διάταξις εἰδικοῦ νόμου, ἐξαιροῦσα ἀπὸ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ὡρισμένας κατηγορίας προσώπων, ὑπαγομένων ὑποχρεωτικῶς, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 6298|1934 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἀντιστοίχως εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν, χωρὶς παραλλήλως νὰ θεσπίσῃ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῶν προσώπων τούτων διὰ τοὺς παρὰ τῶν ρηθέντων Ὀργανισμῶν (Ι.Κ.Α., Ταμ. Ἀνεργίας) ἀσφαλιζομένους κινδύνους εἰς ἕτερον Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ὑπ' ἀριθ. 30007|7036|11.10.1951 Γνωμάτευσις Νομικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 30007|5350|29.9.51 ἐγγράφου ἐρωτήματος ὑμῶν, ἔχομεν τὴν τιμὴν ν' ἀνακοινώσωμεν τὴν γνώμην ἡμῶν ὡς ἑξῆς :

Διὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. 1207|1949 «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν μελέτην καὶ κατασκευὴν ὑδραυλικῶν ἔργων εἰς Θεσσαλίαν καὶ Ἤπειρον» ἐνεκρίθη καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη ἡ μεταξὺ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, ὡς ἐκπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐν Λονδίνῳ ἱδρυούσης Ἑταιρίας «Henry Boot and Sons Limited», ὑπογραφεῖσα τὴν 26.1.1949, σύμβασις περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τῆς διὰ τοῦ Ν. 4500|1930 κυρωθείσης συμβάσεως διὰ τὴν μελέτην

(*) ΕΕΔ 10, σ. 1013.

και κατασκευήν ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν Θεσσαλίᾳ, Ἠπείρῳ καὶ Κρήτῃ. ὡρίσθη δὲ ρητῶς ὅτι πάντες οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ταύτης κτῶνται διὰ τῆς τοιαύτης κυρώσεως ἰσχὺν διατάξεων Νόμου.

Διὰ τῆς οὕτω κυρωθείσης συμβάσεως συνεπληρώθη τὸ ἄρθρον 28 τῆς διὰ τοῦ Ν. 4590|1930 κυρωθείσης συμβάσεως καὶ ὡρίσθη ρητῶς ὅτι καὶ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια ἀπαλλάσσονται πάσης κρατήσεως ὑπὲρ Ταμείων ἢ τρίτων, Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐπιδομάτων ἀνεργίας, ὡς καὶ τυχὸν παρεμφερῶν μελλοντικῶν κρατήσεων, τελῶν κλπ.».

Ἡ διάταξις αὕτη ἐπέχει, ὡς εἴρηται, ἰσχὺν νόμου. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁ νόμος τροποποιεῖται διὰ μεταγενεστέρου νόμου, ἔπεται ὅτι διὰ τοῦ Α. Ν. 1846|1951 ἐτροποποιήθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω σημεῖον, τὸ προγενέστερον Ν.Δ. 1907|1949 συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 22176|6737|4.8. 1951 γνωμοδοτήσει ἡμῶν ἐκτεθέντα (*). Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ν.Δ. τοῦτο ὁρίζει ρητῶς ὅτι ἡ Ἑταιρία ἀπαλλάσσεται καὶ τυχὸν μελλοντικῶν κρατήσεων, οὐδαμῶς ἐμποδίζει τὸν Νομοθέτην νὰ σκεφθῇ ἄλλως καὶ νὰ τροποποιήσῃ ἢ καταργήσῃ τὴν διάταξιν ταύτην. Ἐπίσης οὐδόλως ἐμποδίζει τὸν Νομοθέτην εἰς τὴν τοιαύτην κατάργησιν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ προγενεστέρα διάταξις ἐτέθη ἐν συμβάσει, διότι καὶ πρὸς τροποποίησιν συμβατικῶς συνομολογηθέντων ὅρων, οἷς αὐτὸ τὸ Δημόσιον συνομολόγησεν, ὁ Νομοθέτης εἶναι παντοδύναμος. Καὶ ἀληθὲς μὲν τοῦτο ἀποτελεῖ ἀνωμαλίαν ἀπὸ ἀπόψεως τηρήσεως τῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου ἀναληφθέντων συμβατικῶν ὑποχρεώσεων, τοῦτο ὅμως εἶναι ζήτημα τηρήσεως ἠθικῶν κανόνων καὶ οὐχὶ ζήτημα νομικόν. Οὐδὲ ἀντίκειται ἡ διὰ νόμου κατάργησις προγενεστέρου νόμου κυρωθέντος συμβατικὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Δημοσίου εἰς τὸ Σύνταγμα, διότι τοῦτο, κατὰ τὴν ἐν τῇ θεωρίᾳ κρατήσασαν γνώμην τοῦ ***Σαριπόλου***, Συνταγματικὸν Δίκαιον, ΙΙΙ 1923, σελ. 235 ἑπ., καὶ τὴν σταθερὰν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, προστατεύει μόνον τὴν ἰδιοκτησίαν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἐνοχικὰ δικαιώματα. Ἐπὶ τῆς Νομολογίας ταύτης δεσπόζει πάντοτε ἡ γνώμη τοῦ Οἰκονομίδου, διδάξαντος ὅτι: «ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία δὲν ἀδικεῖ νομοθετοῦσα» (***Οἰκονομίδου-Λιβαδᾶ*** 1 § 65), κατ' ἀκολουθίαν δὲ τῆς γνώμης ταύτης ὁ Ἄρειος Πάγος, εἰσηγουμένου τοῦ ἤδη ἀντιπροέδρου αὐτοῦ κ. Χρ. Σταυροπούλου, ἐδέχθη ὅτι: «Ἡ Πολιτεία, ἐν τῇ ἰδιότητι αὐτῆς ὡς κυριάρχου, ἔχει ἀπόλυτον ἐξουσίαν, νομοθετοῦσα, νὰ μεταβάλλῃ τὰς ἐκ συμβάσεως ὑποχρεώσεις τῶν συμβληθέντων, ἐπαναξιόνουσα ἢ περιστέλλουσα ταύτας καὶ ἐν γένει ρυθμίζουσα ταύτας, ἄλλως ἢ ὡς οὗτοι συνέθεντο, ἕστω καὶ ἂν συμβαλλομένη εἶναι αὐτὴ ἡ Πολιτεία, ἐν τῇ ἑτέρᾳ διακεκριμένῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἰδιότητι αὐτῆς ὡς fiscus, ἤτοι προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑποκειμένου δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, ὡς οἱ λοιποὶ ἰδιῶται. Ἡ τοιαύτη δὲ νομοθετικὴ παντοδυναμία τῆς Πολιτείας δὲν περιστέλλεται ἐξ ἄλλων περιορισμῶν, οὔτε ἐκ συμβατικῶν τοιούτων, ἀναληφθέντων ὑπὸ τὴν δευτέραν αὐτῆς ἰδιότητα, παρὰ μόνον ὑπὸ τοιούτων τοῦ Συντάγματος, ὅπερ ὅμως οὐδένα διαλαμβάνει περιορισμὸν τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 17 ἀναγομένου μόνου εἰς τὴν προστασίαν τῆς ἰδιοκτησίας» (Α.Π. 111|1941 Θέμ. ΝΒ' 374, 198|1941 Θέμ. ΝΙ' 45). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τῶν ἀπόψεων τούτων εἶχεν ἤδη ἀνεπεξέλθει ἡ Θεωρία (Σβῶλος ἐν Θέμ. ΜΔ' 476, ἐν Δικαιοσύνῃ Ε' 933 καὶ ΙΔ' 28, ἐν ΕΕΝ δ' 108, καὶ ***Τριανταφυλλόπουλος - Σβῶλος*** ἐν ΕΕΝ β' 457), ἀλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται δὲν ἰσχυσαν ἐπὶ τῆς πράξεως, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς νομολογίας ταύτης τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀναφέρομεν καὶ ὅτι, ὁσάκις ὁ Νομοθέτης, προβαίνων εἰς γενικὴν κατάργησιν προγενεστέρων διατάξεων, ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ τὴν ἰσχὺν σχετικῶν ὅρων συμβάσεων συναφθεισῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου μετὰ τρίτων, ὡρισε τοῦτο ρητῶς (βλ. λ.χ. ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 413|1936, δι' οὗ κατηργήθησαν αἱ τεθεσπισμέναι ἀπαλλαγαὶ ἀπὸ τοῦ χαρτοσήμου, ὁρισθέντος ρητῶς ὅτι δὲν καταργοῦνται αἱ ἀπαλλαγαὶ αἱ στηριζόμεναι εἰς διατάξεις συμβάσεων νομοθετικῶς κεκυρωμένων).

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω, τὸ Ι.Κ.Α. δικαιοῦται νὰ ἐπιδιώξῃ ἔναντι τῆς Ἑταιρίας «Henry Boot & Sons Ltd» τὴν εἴσπραξιν τῶν κατὰ νόμον ὀφειλομένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. 32382|5848|1951 ἐγγρ. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα

«Ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀσχολουμένων εἰς γεωργικὰς ἐργασίας»

Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ προϊσχύσαντος νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὑπ' ἀριθ. 6208|1934, τὸ ζήτημα τῆς ἀσφαλίσεως παρ' ἡμῖν τῶν ἀσχολουμένων εἰς γεωργικὰς ἐργασίας ἐρρυθμίζετο ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § δ' τοῦ νόμου τούτου, καθ' ἣν «τὰ πρόσωπα τὰ ἀσχολούμενα εἰς γεωργικάς, δασικὰς ἢ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφάλισις λαμβάνει χώραν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου».

Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα (ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι οὗτοι δὲν εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀγρότται ἀσχολούμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἰδίων αὐτῶν κτημάτων καὶ εὐκαιρικῶς μόνον παρέχουσι ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ὁπότε δὲν ὑπάγονται κατὰ νόμον εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν, ἀλλ' οὐδ' ἀπασχολοῦνται οὗτοι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα εἰς ζωϊκὰς ἐξηρτημένας ἐργασίας, δι' ἃς ἀσφαλίζονται παρ' ἡμῖν, καὶ εὐκαιρικῶς μόνον ἀπασχολοῦνται εἰς γεωργικὰς ἐργασίας, ὁπότε ὑπάγονται καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἀπασχόλησίν των ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν), διακρίνονται εἰς τοὺς καθαροὺς ἐργάτας γῆς, τοὺς ἀσχολουμένους δηλαδὴ εἰς ἁπλᾶς καλλιεργητικὰς φροντίδας καὶ συλλεκτικὰς ἐργασίας,

(*) ΕΕΔ 10, σ. 1013.

οίτινες ὑπαγονται εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται: α) ἐντὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ σχεδίου τῶν πόλεων, αἵτινες εἶναι ἕδραι Ὑποκ]μάτων τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ β) ἐντὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τῶν Ὑποκ]μάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσ]νίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου, καὶ εἰς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἐξειδικευμένας γεωργικὰς ἐργασίας (π.χ. κηπουροί, ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς διάφορα ἱνστιτοῦτα εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν καλλιέργειαν καπνοῦ, καρπῶν ἢ δένδρων καὶ τῶν ὁποίων ὁ ἐργοδότης ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν ἐπὶ τῶν καρπῶν καὶ τῶν φυτῶν καὶ τὴν δι' εἰδικῆς καλλιεργείας αὐτῶν ἐπίτευξιν ἐπιστημονικῶν συμπερασμάτων, δὲν ἀποσκοπεῖ δὲ εἰς τὴν διὰ τῆς συνήθους καλλιεργείας παραγωγὴν εἰδῶν πρὸς ἐμπορίαν), οἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ μισθωτοί, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται ἐντὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑποκ]μάτων τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐπὶ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ρυθμίσεως οὐδεμία ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπῆλθε μεταβολὴ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νέου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» νόμου 1846]1951, καθ' ὅσον ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὑπαγομένων εἰς ταύτην νέων κατηγοριῶν προσώπων θέλει πραγματοποιηθῇ, ἀφ' ἧς χρονολογίας θέλουσιν ὁρίσει οἱ ἐκδοθησόμενοι κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου τούτου Κανονισμοί.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Α.Ν. 1846]1951

Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Ἐγκύκλ. 147]1951

Σχετικῶς μὲ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ Ν. 519]1948 (περὶ ἐπιδοτήσεως στρατευομένων ἀνέργων) μετὰ τὸν Α.Ν. 1846]1951.

Κοινοποιοῦμεν κατωτέρω ὡς ἔχει τὴν ὑπ' ἀριθ. 29816]24.9.1951 γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ἣν καὶ ἀποδεχόμεθα.

Συμφώνως πρὸς ταύτην ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 Ν. 519]1948 θεωρεῖται καταργηθεῖσα ἀπὸ 1.8.1951, κατόπιν τοῦ ἄρθρου 60 παρ. 1 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 65 Α. Ν. 1846]1951.

Ἑπόμενοι τῇ ἀνωτέρῳ παρεχομεν τὰς ἀκολούθους ὁδηγίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιδότησιν τῶν στρατευθέντων ἀνέργων.

1.—Ἠσφαλισμένοι τελοῦντες ἐν ἐπιδοτήσει τὴν 1.8.1951 βάσει τῶν διατάξεων τοῦ καταργηθέντος ἄρθρου 4 παρ. 2 Ν. 519]1948, δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς των καὶ ἐπὶ δίμηνον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 56 παρ. 1 Α.Ν. 1846]1951.

2.—Ἠσφαλισμένοι, τελοῦντες ἐν ἐπιδοτήσει τὴν 1.8.1951, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118]1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255]1949, τῶν ὁποίων ὅμως δὲν ἀνεγνωρίσθη τὸ δικαίωμα παρεκτάσεως τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ στρατεύσεως μέχρι τῆς 1.8.1951, καίτοι ἐστρατεύθησαν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης, δὲν δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ στρατεύσεως.

Οἱ στρατευθέντες ὅμως πρὸ τῆς 1.8.1951 καὶ ὑποβαλόντες τὴν σχετικὴν διὰ τὴν παρέκτασιν τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν λόγῳ στρατεύσεως αἴτησιν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ στρατεύσεως, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἀνεγνωρίσθη εἰσέτι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν αὐτοῦ ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις.

3.—Ἠσφαλισμένοι, τελοῦντες ἐν ἐπιδοτήσει τὴν 1.8.1951, στρατευθέντες ὅμως μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην, δὲν δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως.

4.—Τέλος ἠσφαλισμένοι, οἵτινες ὑπέκτησαν μὲν τὰς προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως τοῦ Ν. 118]1945 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐστρατεύθησαν πρὸ τῆς 1.8.1951, οὐδὲν ὅμως δικαίωμα ἠσκησαν μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης, μὴ ἀναγγελθέντες ὡς ἄνεργοι, οὐδεμιᾶς ἐπιδοτήσεως δικαιοῦνται, δοθέντος ὅτι δὲν κατελήφθησαν ἐν ἐπιδοτήσει κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν περὶ παροχῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846]1951.

Ὑπ' ἀριθ. 29816]6642]24.9.1951 Γνωμάτευσις Νομικοῦ Συμβούλου Ι.Κ.Α.

Ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 τοῦ Ν. 519]1948 μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 1846]1951 ἔχομεν τὴν τιμὴν ν' ἀνακοινώσωμεν τὴν γνώμην ἡμῶν ὡς ἕπεται:

Τὸ ἄρθρον 4 παρ. 2 τοῦ Ν. 519]1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» ὁρίζει, ὅτι ἡ «στρατεύσις, ὡς ἐφέδρου ἢ κληρωτοῦ, ἀνέργου μισθωτοῦ, λαμβάνοντος ἐπίδομα παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ ἄλλου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀποτελεῖ λόγον τῆς ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ, μέχρι καὶ τῆς παρόδου διμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ».

Τὸ δὲ ἄρθρον 60 παρ. 1 Α.Ν. 1846]1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὁρίζει, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου τούτου καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης Νομοθεσίας ἀντικειθεμένη εἰς τὸν Νόμον τοῦτον. Τοιαύτη ἀντίθετος διάταξις, καταργουμένη διὰ τοῦ Α.Ν. 1846]1951, εἶναι καὶ ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ Ν. 519]1948, διότι ὁ τελευταῖος περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Α.Ν. ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ 33 περιοριστικῶς τὰ ἀνώτατα χρονικὰ ὅρια διαρκείας παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς διὰ τοῦ νεωτέρου τούτου Νόμου ἐπέρχεται περιστολὴ τῶν ἤδη νομοθετικῶς κεκτημένων δικαιωμάτων, τὸ ἄρθρον 56 παρ. 1 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι πρόσωπα λαμβάνοντα ἤδη (δηλ. οὐχὶ ἁπλῶς δικαιούμενα νὰ λάβουν εἰς τὸ μέλλον) ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου τούτου, ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντα τὸ ἐπίδομα παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπομένους παρὰ τῶν ἐν ἰσχύι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος διατάξεων καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τούτων προβλεπομένην διάρκειαν καὶ ποσόν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι οἱ μὲν τελοῦντες ἐν στρατεύσει καὶ κατ' ἄρθρον 4 παρ. 2 Ν. 519]1948 λαμβάνοντες ἤδη ἐπίδομα ἀνεργίας θὰ ἐξακολουθήσουν λαμβάνοντες ταῦτο καὶ εἰς τὸ μέλλον, ὅσοι δὲ δὲν ἔλαβον εἰσέτι τοιοῦτον ἐπί-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1970|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί παρατάσεως της ἐφαρμογῆς τῶ δικαιοστασίου προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696|1951 Νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1941|1951 Α. Ν. καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 327 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1951)

Ψηφισαμένοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἐπικυροῦμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ δικαιοστασίου ὁριζομένη ἑξαμηνος προθεσμία, πρὸ τῆς παρόδου τῆς ὁποίας δὲν συμπληροῦται ἡ ὑπὸ τοῦ δικαιοστασίου ἀναταλεῖσα παραγραφή, παρατείνεται μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1951 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696|1951 Νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1941|1951 Α.Ν. παρατείνεται καὶ αὐθις μέχρι τέλους Ἰουνίου 1952.

Ἄρθρον 2

. . . . . .

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ὑπ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων

δομὰς δὲν δικαιοῦνται νὰ λάβουν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νέου Α.Ν. περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΕΠΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Ἐγκύκλ. 145|1951

Παραγραφὴ ἀξιώσεως ἐπὶ ἐπιδομάτων ἀνεργίας.

Γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι συμφώνως πρὸς **τὴν** ὑπ' ἀριθ. 33388|7077|9.10.1951 γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ἣν ἀποδεχόμεναι παραθέτομεν κατωτέρω, αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τῆς παρ. 6 τοῦ ἄρθρ. 40 Ἀν. Νόμου 1846|1951 δέον νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τούτων γεγεννημένων, ἀλλὰ μήπω εἰσέτι παραγραφεισῶν ἀξιώσεων, ὅσον ἀφορᾷ τὸν διὰ τὴν παραγραφὴν τῆς ἀξιώσεως ἀπαιτούμενον χρόνον.

Γνωματεύσεως Νομικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 33388|7077|9.10.1951.

Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 παρ. 7 τοῦ Α.Ν. 116|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ.» ἡ ἀξίωσις ἐπὶ τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας παραγράφεται μετὰ πάροδον μηνὸς, ἀφ' ἧς κατέστη ἀπαιτητή. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 40 παρ. 6 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀντιθέτως πάσαι αἱ εἰς χρήμα παροχαὶ τοῦ Ι.Κ.Α., πλὴν τῆς συντάξεως, παραγράφονται μετὰ 6 μῆνας, ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἐν προκειμένῳ, εἶναι εἰς πιὸν παραγραφὴν ὑπόκεινται ἀξιώσεις ἐπὶ τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, αἵτινες ἦσαν ἀπαιτηταὶ καὶ δὲν εἶχον παραγραφῇ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 40 παρ. 6 τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ὁ Α.Ν. 1846|1951 εἰς τὰς μεταβατικὰς διατάξεις αὐτοῦ δὲν περιέλαβε ρύθμισιν περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῆς παραγραφῆς κατὰ τὴν μεταβασιν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς εἰς τὴν νέαν ρύθμισιν. Ἐλλείψει εἰδικῆς ἐν προκειμένῳ ρυθμίσεως, ἐχομεν τὴν γνώμην, ὅτι δέον νὰ τύχῃ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς ἡ ἀντιστοίχως ρύθμισις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ρυθμίσεως ταύτης αἰτιολογεῖται καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ ρύθμισις τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐκφράζει γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου ἐφαρμοστέας καὶ ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχων σχέσεων τοῦ δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον δὲν περιέχεται ἐν αὐτῷ εἰδικὴ ρύθμισις τῶν σχέσεων ταύτων, καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὡς ἐξ ἄλλου καὶ ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 6298|1934, ρητῶς προέβλεψε περὶ τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τῶν περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, προκειμένου περὶ τῆς παραγραφῆς τῶν ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀπαιτήσεων, ἡ τοιαύτη ἐκομένως ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καίτοι μὴ ρητῶς θεσπισθεῖσα, ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὸ καθόλου πνεῦμα τῆς ρυθμίσεως τῆς παραγρ. 6 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Συμφώνως ἤδη πρὸς τὴν ἐν προκειμένῳ ρύθμισιν τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 18 παρ. 1 Α.Ν. 2783|1941), αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τῆς παρ. 6 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 δέον νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τούτων γεγεννημένων, ἀλλὰ μήπω εἰσέτι παραγραφεισῶν ἀξιώσεων, ὅσον ἀφορᾷ τὸν διὰ τὴν παραγραφὴν τῆς ἀξιώσεως ἀπαιτούμενον χρόνον. Εἰς τὴν προκειμένην ἑπομένως περίπτωσιν ἀπὸ τὸ κράτος τῆς προγενεστέρας τοῦ Α.Ν. 1846|1951 γεγεννημέναι ἀξιώσεις ἐπὶ τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶχον ἤδη παραγραφῇ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς ρυθμίσεως τῆς παραγρ. 6 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, παραγράφονται μετὰ πάροδον ἑξαμήνου, ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί.

τοῦ ἄρθρου 14 παράγραφος 4 τοῦ δικαιοστασίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 329 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696 τοῦ 1951 Νόμου «περί διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τό δικαιοστάσιον», ὡς καί τήν ὑπ' ἀριθ. 832|1951 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

1. Ἡ ἰσχύς τῶν διατάξεων τοῦ δικαιοστασίου περί χορηγήσεως ὑπό τοῦ Προέδρου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐπί πάσης οἱασδήποτε ἀποφάσεως οἱουδήποτε δικαστηρίου (ἄρθρον 14 § 4 κωδικοποιήσεως δικαιοστασίου) παρατείνεται ἀπό τῆς λήξεως της μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1952, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰσχύος τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ δικαιοστασίου.

2. Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 27 Ἀπριλίου|6 Μαΐου 1939 περί ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς Ἀλεξανδρούπολιν κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 330 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ ὑπ' ἀριθ. 43|11.6.1951 αἰτήσει τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν καί Βιοτεχνῶν Ἀλεξανδρουπόλεως καί τῇ ὑπ' ἀριθ. 48|3|39α|3.8.1951 συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀλεξανδρουπόλεως, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καί τήν ὑπ' ἀριθ. 688|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Τροποποιοῦμεν τό Β. Διάταγμα τῆς 27 Ἀπριλίου|6 Μαΐου 1939 περί ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς Ἀλεξανδρούπολιν κλπ. ὡς πρός τήν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως καί καθιεροῦμεν ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας διά τά ἐμπορικά καί βιοτεχνικά καταστήματα παντοπωλεῖα, λαχανοπωλεῖα, κρεοπωλεῖα καί ἰχθυοπωλεῖα τῆς πόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως τάς κάτωθι ἑορτάς :

Πλήν τῶν ὑπό τοῦ Νόμου καθιερωμένων ἑορτῶν 1) Χριστουγέννων, 2) Εὐαγγελισμοῦ καί 3) Δευτέρας τοῦ Πάσχα, τά ὡς ἄνω καταστήματα παραμένουσι κλειστά καθ' ὅλην τήν ἡμέραν καί κατά τάς κάτωθι ἑορτάς :

1) Κυριακαί (πλήν τῶν παντοπωλείων καί λαχανοπωλείων, ἅτινα παραμένουσιν ἀνοικτά ἀπό τῆς 10 π.μ. ἕως 1 μ.μ. καί τῶν κρεοπωλείων καί ἰχθυοπωλείων ἀπό 7 π.μ. ἕως 1 μ.μ.), 2) Πάσχα, 3) Ἁγίου Βασιλείου, 4) Θεοφανείων, 5) 25ῃ Μαΐου, 6) 14ῃ Μαΐου (ἐπέτειος ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως), 7) Ἁγίου Νικολάου, 8) Καθαρᾶ Δευτέρα καί 9) Δευτέρα ἡμέρα Χριστουγέννων (πλήν τῶν παντοπωλείων καί λαχανοπωλείων, ἅτινα παραμένουν ἀνοικτά κατά τήν Καθαράν Δευτέραν καί δευτέραν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἀπό 10 π.μ. ἕως 2 μ.μ. καί τῶν κρεοπωλείων καί ἰχθυοπωλείων ἀπό 7 π.μ. ἕως 1 μ.μ.).

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τά καταστήματα τῆς πόλεως Ζακύνθου κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 316 τῆς 8 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 περί κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως, τάς ὑπ' ἀριθ. 238|27.11.1950 καί 410|8.2.1951 αἰτήσεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου καί τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματοβιοτεχνῶν Ζακύνθου, τήν ὑπ' ἀριθ. 207|12.2.1951 αἴτησιν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ζακύνθου καί τήν ὑπ' ἀριθ. 51|26|31α|12.2.1951 σύμφωνον γνώμην τῆς Διοικήσεως Χωρ|κῆς Ζακύνθου, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καί τήν ὑπ' ἀριθ. 641|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικήν Κυριακήν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τά καταστήματα τῆς πόλεως Ζακύνθου, πλήν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, ἐστιατορίων, κουρείων, καπνοπωλείων, οἰνοπωλείων καί καταστημάτων ἐνοικιάσεως ποδηλάτων.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ Β Δ|τος τῆς 30.6|15.7.1936 περί τροποποιήσεως τοῦ ἀπό 7|14 Δεκεμβρίου 1933 Δ|τος «περί κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τό προσωπικόν τῶν λειτουργείων αὐτοκινήτων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 330 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου Γ'3ΑΔ' περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καί περί ὡρῶν ἐργασίας, 2) τάς διατάξεις τοῦ νόμου 2262 περί κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτώνος περί περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσι κλπ. καί 3) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2943 περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων νόμων, 4) σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας

και τήν ὑπ' ἀριθ. 687|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Ἡ παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 7|16 Δεκεμβρίου 1932 περί κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τό προσωπικόν τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων, ὡς ἐτροποποιήθη αὕτη ὑπό τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Β. Δ|τος τῆς 30 Ἰουνίου|15 Ἰουλίου 1936, ἀντικαθίσταται διά τῶν ἑξῆς :

Ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, ὁδηγῶν, εἰσπρακτόρων, ἐποπτῶν καί ἀεσθιαρχοελεγκτῶν τῶν ἐπιβατικῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων δέν ἐπιτρέπεται νά ὑπερβαίνῃ τάς 8 ὥρας καθ' ἑκάστην καί τάς 48 καθ' ἑβδομάδα.

Αἱ λοιπαί διατάξεις τοῦ Π. Δ|τος τῆς 7|14 Δεκεμβρίου 1932 περί κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τό προσωπικόν τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων παραμένουν ἐν ἰσχύι.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1951

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1317 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1951 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Περί παρατάσεως προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΣΤ' Ψηφίσματος τοῦ 1948.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 328 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπό στοιχεῖον ΣΤ' Ψηφίσματος τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς «περί τῆς ἰσχύος καί τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν Νομοθετημάτων τῆς περιόδου τῶν Κυβερνήσεων τῆς ἐχθρικῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τῶν ἐτῶν 1941—1944», ἀποφασίζει :

Παρατείνει μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1952 τήν λήγουσαν τήν 31 Δεκεμβρίου 1951 προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω ΣΤ' τοῦ 1946 Ψηφίσματος, μέχρι τῆς ὁποίας αἱ νομοθετικαί πράξεις τῶν ἐν Ἑλλάδι Κυβερνήσεων τῆς περιόδου τῆς ἐχθρικῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τῆς Χώρας τῶν ἐτῶν 1941—1944 διατηροῦσι τήν ἣν εἶχον κατά τήν 31 Μαΐου 1946 ἰσχύν των ὡς ἁπλοῖ νόμοι.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 1317 παροῦσαν Πρᾶξιν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1951

1332 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1951 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Περί ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 326 τῆς 24 Δεκεμβρίου 1951)

Λαβόν ὑπ' ὄψιν :

1) Τάς κρατούσας γενικάς οἰκονομικάς συνθήκας,

2) Τάς λίαν δυσχερεῖς συνθήκας διαβιώσεως τῶν ἀνέργων μισθωτῶν,

3) Σχετικήν εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας,

4) Τάς ὑπ' ἀριθ. 66731|12.12.1951 καί 66998|12.12.1951 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας· καί

5) Τήν ἀνάγκην, ὅπως, διά λόγους γενικωτέρου κοινωνικοῦ καί οἰκονομικοῦ, παρασχεθῇ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων ἔκτακτον βοήθημα εἰς ἀνέργους μισθωτούς, ἀποφασίζει :

Κεφ. Ι. — 1. Ἐγκρίνει, ὅπως οἱ Ὀργανισμοί κυρίας καί ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καί τοῦ Ι.Κ.Α. συμπεριλαμβανομένου, διαθέσουν ἀναλόγως τῆς περιουσίας καί τῶν πόρων αὐτῶν ποσόν μή ὑπερβαῖνον τό 0,5 ο|ο τῆς ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ χρήσεως 1950 ἀναγραφομένης καθαρᾶς περιουσίας ἑκάστου, ἐπί τῷ τέλει τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας τῶν βάσει τοῦ Κεφ. Ι. ἐδάφ. 2, τῆς παρούσης δικαιωθησομένων προσώπων.

2. Τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος δικαιοῦνται μισθωτοί τελοῦντες κατά τόν τρέχοντα μῆνα ἐν ἀνεργίᾳ καί πραγματοποιήσαντες κατά τό πρό αὐτοῦ 12μηνον τριάκοντα τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, οὐχί δέ πάντως ἀπό 15 Ἀπριλίου 1951 καί ἐντεῦθεν πλείονας τῶν ἑκατόν (100).

Ἡ ἀπόδειξις τῆς πραγματώσεως τῶν ἀνωτέρω ἡμερομισθίων θέλει γίνει βάσει τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως.

3. Τό ποσόν τοῦ βοηθήματος ὁρίζεται εἰς δρχ. 150.000 διά τούς ἔχοντας προστατευόμενα μέλη οἰκογενείας (σύζυγον, τέκνα καί γονεῖς ἀπόρους, ἀδελφάς καί ἀδελφούς ἀνηλίκους) καί εἰς δρχ. 75.000 διά τούς μή προστατεύοντας οἰκογένειαν.

4. Ἡ καταβολή τοῦ ὡς ἄνω βοηθήματος θέλει γίνει ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. καί τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ὑποκαταστημάτων αὐτοῦ ἀπό τῆς 20 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. Τό Ι.Κ.Α. ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως λάβῃ πᾶν ἐνδεικνύομενον μέτρον πρός ἐξακρίβωσιν τῆς ἰδιότητος τῶν ἀνέργων καί ἀποφυγήν διπλῆς καταβολῆς τοῦ βοηθήματος.

5. Οἱ Ὀργανισμοί Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως δέον ὅπως, ἅμα τῇ κοινοποιήσει τῆς παρούσης, καταθέσουν παρά τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος εἰς ἰδίον λῆμμα ὑπό τόν τίτλον «Λογαριασμός Ἀνεργίας 1951» ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α. τήν κατά τήν παρ. 1 τῆς παρούσης εἰσφοράν αὐτῶν, ἀναγγέλλοντες τοῦτο πρός τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καί πρός τό Ι.Κ.Α. Διά τήν ἀναγραφήν τῆς ἀντιστοίχου πιστώσεως εἰς τόν προϋπολογισμόν των τρεχούσης χρήσεως οἱ ἐν λόγῳ Ὀργανισμοί δύνανται νά ὑποβάλουν πρός τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πρός ἔγκρισιν σχετικήν πρότασίν των μετά τήν κατά τ' ἀνωτέρω κατάθεσιν τῆς εἰσφορᾶς αὐτῶν.

Κεφ. ΙΙ. Οἱ κατά τήν 15 Νοεμβρίου ἐπιδοτηθέντες ἄνεργοι, ὡς καί οἱ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 16 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. δικαιωθέντες ἢ δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καί τῶν Εἰδικῶν Λογαριασμῶν Α) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, Β) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, Γ) τοῦ Ταμείου Συνταξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, Δ) τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ὑπαλληλικοῦ καί Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, λαμβάνουν

ὡς πρόσθετον ἐπίδομα λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ τοῦ Νέου Ἔτους, οἱ μὴ πληρωνόμενοι κατὰ δεκαπενθήμερον δύο δεκαπενθήμερα, οἱ δὲ πληρωνόμενοι κατὰ μῆνα ἐπίδομα ἑνὸς μηνός.

Ἡ καταβολὴ τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσθέτου ἐπιδόματος ἐνεργηθήσεται εἰς δύο δόσεις, τῆς μὲν πρώτης γενησομένης τὴν 20 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., τῆς δὲ δευτέρας τὴν 25 Ἰανουαρίου 1952.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρὸς τούτοις τὴν ὑπ' ἀριθ. 1332 παροῦσαν Πρᾶξιν του συμβουλησομένην διὰ Νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

75665|3814|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας Ναυτιλίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἐγκρίσεως παροχῆς ἐπιδόματος εἰς συνταξιούχους Ν.Α.Τ. ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 248 τῇ 21 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 28818|16.11.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ν.Α.Τ., δι' ἧς ὑποβάλλεται πρὸς ἔγκρισιν ἀπόσπασμα πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 6.11.1951 συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ν.Α.Τ. περὶ καταβολῆς ἐπὶ ταῖς ἐπικειμέναις ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ν.Α.Τ. ὡς δώρου χρηματικοῦ ποσοῦ ἴσου πρὸς τὴν παρεχομένην αὐτοῖς μηνιαίαν σύνταξιν. 2) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2525|1940 «περὶ Ν.Α.Τ.». 3) Τὸν Ν. 19|1944, ἀποφασίζομεν:

1. Ἐγκρίνομεν, ὅπως λόγῳ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καταβληθῇ εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ὡς δῶρον, χρηματικὸν ποσὸν ἴσον πρὸς τὴν παρεχομένην αὐτοῖς σήμερον μηνιαίαν σύνταξιν.

2. Τῆς ὡς ἄνω παροχῆς δικαιοῦνται οἱ λαμβάνοντες σύνταξιν, ἐφ' ὅσον ἔχει διαταχθῇ ἡ πληρωμὴ τῆς συντάξεως μέχρι τῆς 25 Νοεμβρίου 1951 ἢ θὰ διαταχθῇ ἡ τοιαύτη πληρωμή, καθοριζομένου τοῦ χρόνου ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως πρὸ τῆς 25.11.1951 καὶ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης.

3. Εἰς περίπτωσιν πληρωμῆς συντάξεως ἀπὸ 26 Νοεμβρίου 1951 μέχρις 25 Δεκεμβρίου 1951, οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τόσα τριακοστὰ τοῦ δώρου, ὅσαι αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς συνταξιοδοτοῦνται.

4. Τὸ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, ὡς ἄνω δῶρον, θὰ καταβληθῇ τὴν 20 Δεκεμβρίου 1951.

5. Τὸ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως παρεχόμενον δῶρον ἀπαλλάσσεται φόρων καὶ πάσης κρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων.

6. Ἡ δαπάνη διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ὡς ἄνω δώρου θὰ βαρύνῃ τὸ Κεφ. 5 ἄρθρον 1 τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ν.Α.Τ., χρήσεως 1951 - 52.

7. Ἡ παροῦσα κοινοποιηθήτω δεόντως πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1951

68420|7113|1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορίου

Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν μακαρονοποιείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 248 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1120|17.11.1950 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς ἀπεφασίσθη, ὅπως κατὰ τὴν κοστολόγησιν τῶν ζυμαρικῶν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ καθ' ὑπέρβασιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων πραγματι ἡμερομίσθια,

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 25020|1949 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς κατηργήθη ἡ μεταξὺ κέντρου καὶ ἐπαρχιῶν ὑφισταμένη διαφορὰ ἡμερομισθίων, καὶ

4) Τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ συναφεῖς κλάδους μισθωτῶν, ὡς ἀρτεργατῶν κλπ., ἰσχύουν ἐνιαῖα καθ' ὅλην τὴν χώραν ἡμερομίσθια, ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν μακαρονοποιείων καθ' ὅλην τὴν Χώραν ὡς ἀκολούθως:

α) Ἀρχιτεχνίτης, ἡμερομίσθιον		δρχ.	45.000
β) Ζυμωτὴς	»	»	42.000
γ) Πιεστὴς	»	»	39.000
δ) Βοηθὸς	»	»	34.000
ε) Συσκευάστρια εἰδικευμένη	»	»	30.000
στ) Συσκευάστρια ἀνειδίκευτος	»	»	22.000

Ὡς εἰδικευμέναι συσκευάστριαι θεωροῦνται αἱ ἔχουσαι ὑπηρεσιακὴ ἐργασίαν εἰς μακαρονοποιεῖα, πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ θεωροῦνται ὡς ἀνειδίκευτοι.

2. Καταβαλλόμενα τυχὸν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀνώτερα τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων ἡμερομισθίων δὲν μειοῦνται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1951

395971|366|1951 Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951 εἰς τοὺς λαμβάνοντας πολεμικὴν σύνταξιν ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 249 τῆς 24 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις α) τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1939|1951 καὶ β) τῆς ὑπ' ἀριθ. 290262 τῆς 17 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, χορηγοῦμεν:

1. Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951 τὴν σύνταξιν μετὰ τῶν ἐπιδομάτων ἑνὸς μηνὸς εἰς τοὺς λαμβάνοντας πολεμικὴν σύνταξιν ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου, ἤτοι: 1) Εἰς τοὺς ἀναπήρους πολέμων ὁπλίτας, ἀξιωματικούς, δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς τούτοις ἐξομοιουμένους, ὡς καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐκ τούτων θανόντων, 2) εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐν πολέμῳ ἢ ἐν τῇ ἀντισυμμοριακῇ ἀγῶνι φο-

νευθέντων, θανόντων ή εξαφανισθέντων δημοσίων, αξιωματικών, δημοσίων υπαλλήλων και των τοιούτοις εξομοιουμένων.

Η ως άνω μηνιαία σύνταξις θά καταβληθή επίσης:

α) Εις τους λαμβάνοντας βάσει ειδικών ημών διαταγών προκαταβολήν έναντι της κανονισθησομένης κατά τον Α.Ν. 835|1948 συντάξεως, β) εις τας οικογενείας των αποβιωσάντων ανωτέρων συνταξιούχων, αίτινες λαμβάνουν βάσει ειδικών ημών διαταγών το ήμισυ συντάξεως του αποβιώσαντος, ως και εις τας οικογενείας των πραχθέντων παρά των συμμορίτων συνταξιούχων, αίτινες λαμβάνουν το ήμισυ της συντάξεως τούτων.

ΙΙ. Της ως άνω παρεχομένης συντάξεως ενός μηνός δεν δικαιούνται: α) οι λαμβάνοντες πολεμικήν σύνταξιν, αναπροσαρμοσθείσαν συμφώνως τω άρθρω 76 του Α.Ν. 1851|1951, β) οι λαμβάνοντες προκαταβολήν 20 οκ. έναντι της κατά τας διατάξεις του Α.Ν. 1851|1951 αναπροσαρμογής της συντάξεως των, γ) οι ανάπηροι όπλίται εκ του αμάχου πληθυσμού (άρθρον 1 Α. Ν. 1512|1950), δ) οι βοηθηματοχήρ Α. Ν. 1512|1950 άμαχου πληθυσμού, ε) αι βοηθηματοχήραι του Ν.Δ. 2208|1948 (οι εν λήψει αναβολή τελούντες) και στ) αι οικογένειαι των αξιωματικών και μονίμων όπλιτών, αίτινες λαμβάνουσι βάσει ειδικών ημών διαταγών μηνιαίου επιδόματος, συμφώνως προς την υπ' αριθ. 301 του 1951 πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΙΙΙ. Εις περίπτωσιν ενάρξεως του εις σύνταξιν δικαιώματος από 2ας Δεκεμβρίου ε. έ. θά καταβληθώσι τόσα 30ανά της κατά τ' ανωτέρω μηνιαίας συντάξεως, όσαι αι αντίστοιχοι ημέραι έγγραφής κατά το χρονικόν τούτο διάστημα.

ΙV. Οι λαμβάνοντες δύο συντάξεις ή σύνταξιν και αποδοχάς εκ του Δημοσίου Ταμείου κατά οιανδήποτε μορφήν τριπλασίων μισθών ή ημερομισθίων δικαιούνται του ως άνω δώρου εκ μιάς μόνον πηγής κατ' επιλογήν.

V. Οι κατά συμμετοχήν συνταξιούχοι του Δημοσίου, ως και οι λαμβάνοντες την σύνταξίν των αναγωρισμένως, θά δικαιούνται της διά της παρούσης χορηγουμένης μιάς μηνιαίας συντάξεως αναλόγως του μεριδίου της καταβαλλομένης αυτοίς συντάξεως.

Εις περίπτωσιν καθ' ην συνδικαιούχον της συντάξεως πρόσωπον λαμβάνει εξ άλλης πηγής μισθόν ή σύνταξιν επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων 1951, τα λοιπά συνδικαιούχα πρόσωπα δικαιούνται της διά της παρούσης χορηγουμένης μιάς μηνιαίας συντάξεως, κατά την αναλογίαν, καθ' ην μετέχουσι και εις την σύνταξιν.

VI. Συνταξιούχοι του Δημοσίου, υπηρετούντες υπό οιανδήποτε μορφήν εις Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, Δήμους, ή Κοινότητας, Ανωνύμους Εταιρίας, Τραπέζας εν γένει, Ενεχυρίους κοινής ωφελείας πάσης φύσεως, Ιδρύματα, Ειδικά Ταμεία εν γένει, ή λαμβάνοντες σύνταξιν παρά των Οργανισμών τούτων, θά δικαιωθώσιν αναφαιρέτως του δώρου, επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων 1951, παρά των παρ' αις υπηρετούσιν ή συνταξιοδοτούνται Οργανισμών.

Εάν το υπό των Οργανισμών χορηγούμενον ποσόν δώρου είναι μικρότερον εκείνου, όπερ θά εδικαιούτο εκ του Δημοσίου Ταμείου, θά συμπληρούται τούτο διά της υπό του Δημοσίου καταβολής της διαφοράς.

Η διαφορά αύτη θά καταβληθή επί τη προσαγωγή βεβαιώσεως του Οργανισμού, εμφαινούσης το καταβληθέν εις τους δικαιούχους ποσόν. Εάν οι κατά τ' ανωτέρω συνταξιούχοι Δημοσίου ούδέν ποσόν δικαιούνται λαμβάνειν παρά των Οργανισμών, θά καταβληθή εις τούτους ή διά της παρούσης χορηγουμένη μία μηνιαία σύνταξις παρά του Δημοσίου Ταμείου επί τη βάσει βεβαιώσεως των οικείων Οργανισμών, εμφαινούσης ότι ούδέν ποσόν κατεβλήθη εις αυτούς, ως μη χορηγηθέντος τυχόν υπό του Οργανισμού δώρου επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων 1951.

VII. Το διά της παρούσης χορηγούμενον δώρον καταβληθήσεται εις τους δικαιούχους την 20ήν Δεκεμβρίου επί τη υπευθύνω δηλώσει, συνταχθησομένη επί των εξουσιαστικών αποδείξεων και εμφαινούσης ότι δεν έλαβον μισθόν ή σύνταξιν, ούδε δικαιούνται λαμβάνειν εξ άλλης πηγής ως δώρον επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων 1951.

Η ως άνω μηνιαία σύνταξις βαρύνει τας πιστώσεις των συντάξεων του τρέχοντος οικον. έτους, εις ούδεμίαν δε φορολογίαν, κράτησιν ή εισφοράν υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων υπόκειται.

VIII. Το καταβληθησόμενον δώρον ενός μηνός εις τους λαμβάνοντας βάσει ειδικών ημών διαταγών προκαταβολάς έναντι της κανονισθησομένης κατά τας διατάξεις του Α.Ν. 835|1948 συντάξεως, δεν θά αχθή (ως και αι προκαταβολαί τούτων) εις πίστωσιν της διαχειρίσεως των Ταμείων, αλλά αι σχετικαί αποδείξεις πληρωμής θά εφρυώσι μεταξύ των άντιτίμων, μέχρι νεωτέρας ημών διαταγής.

IX. Επί μεταφοράς συντάξεως ή καταβολή της διά της παρούσης χορηγουμένης μιάς μηνιαίας συντάξεως θά ενεργηθή παρά του Ταμείου, εις ο μετεφέρθη ή συνταξις, εφ' όσον εκ του σχετικού φύλλου διακοπής συντάξεως προκύπτει ότι δεν είσέπραξαν το ποσόν τούτο οι δικαιούχοι παρά του εξ ού μετέφερον την σύνταξίν των Ταμείου.

Εν Αθήναις τη 19 Δεκεμβρίου 1951

69107|7139|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί παραστάσεως Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 264 της 29 Δεκεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

Τας διατάξεις του άρθρου 8 § 8 του Α.Ν. 868|1937 και του άρθρου 9 § 1 του Α.Ν. 1568|1938, αποφασίζομεν:

Παρατείνομεν επί εν είσει ισχύοντων άπό της λήξεως των (30.12.1951) τας κατωθι Εθνικάς Γενικάς Συλλογικάς Συμβάσεις Εργασίας:

α) Την από 1.11.1947 περί των απαλλήλων των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργασιών, κατατεθείσαν παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών δια της υπ' αριθμόν 20189|10.11.1947 εκθέσεως καταθέσεως.

β) Την από 4.11.1947 περί των εργατοτεχνιτών των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και εργα-

σιών, κατατεθείσαν παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188] 10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

γ) Τάς ἀπό 1.12.1947 συμπληρωματικάς τῆς ἀπό 1.11.1947 περί τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν, κατατεθείσας παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790|5.12.1947 καί 21791|5.12.1947 ἐκθέσεων καταθέσεων.

δ) Τήν ἀπό 1.12.1947 συμπληρωματικήν τῆς ἀπό 1.11.1947 περί ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν, κατατεθείσαν παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789|5.12.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Δεκεμβρίου 1951

55136|Σ. 1010|1951 Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης παραγράφου εἰς ἄρθρον 10 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 215 τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 691|1937 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ/τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1592|1940 Ν. Δ/τος.

3. Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 702|2.12.1950 ἀναφορᾶς τοῦ Ταμείου.

4. Γνώμην συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 339|50), συνεδριάσεως 8ης τῆς Θ' Παραόδου τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1951, ἀποφαινόμεθα:

I. Εἰς τό ἄρθρον 10 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν προστίθενται παράγραφοι ὑπ' ἀριθ. 4 καί 4α, ἔχουσαι ὡς ἀκολούθως (*):

II. Ἡ παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

α) Τό ποσόν τῆς εἰς ἕκαστον γονέα, συντρεχόντων ἀμφοτέρων, ἀπονεμητέας συντάξεως ἰσοῦται πρός τά 1|3 τῆς συντάξεως, ἣν θά ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν ὁ θανών, ἄν κατά τήν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καθίστατο ἀνάπηρος, ἐπί ὑπάρξεως δέ ἑνός μόνον γονέως, δικαιουμένου συντάξεως, πρός τό 1|2 τῆς περί ἧς ἀνωτέρω συντάξεως τοῦ θανόντος.

β) Τό ποσόν τῆς εἰς τούς ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἀπονεμητέας συντάξεως, ἐφ' ὅσον δικαιοῦχος εἶναι μόνον εἷς, ἰσοῦται πρός τά 1|3 τῆς συντάξεως, ἣν ἐλάμβανεν ἢ θά ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν ὁ θανών, ἄν κατά τήν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καθίστατο ἀνάπηρος. Καί ὑπάρξεως πλειόνων τοῦ ἑνός δικαιουμένων συντάξεως ἀδελφῶν (ἀρρένων καί θηλέων) αὗται δικαιοῦνται τῶν 2|3 τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος, ἐπιμεριζομένης αὐτοῖς κατ' ἰσομοιρίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1951

57330|Σ. 1059|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως τῶν παραγράφων 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 224 τῆς 13 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως αἱ παράγραφοι 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων τροποποιηθοῦν ὡς ἀκολούθως:

«2. Διά τόν ὑπολογισμόν τῆς συντάξεως ὡς βάσις λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τῶν βασικῶν μηνιαίων μισθῶν, οὓς ἐλάμβανεν ὁ ἠσφαλισμένος κατά τούς τελευταίους δώδεκα (12) πρό τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μῆνας.

3. Τό ποσόν τῆς κατά τ' ἀνωτέρω ἐξαρτωμένης συντάξεως δέν δύναται νά ὑπερβῇ τόν βασικόν μισθόν μετά τῶν τυχόν προσαυξήσεων αὐτοῦ, ὃν ἐλάμβανεν ὁ ἠσφαλισμένος κατά τόν χρόνον τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1951

57323|Σ. 1061|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης διατάξεως εἰς ἄρθρ. 2 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 222 τῆς 10 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό τέλος τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Κατ' ἐξαίρεσιν ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου συμπληρώσαντες 2000 τουλάχιστον καταβολάς, ἐξ ὧν 200 ἐντός τῆς τελευταίας τετραετίας πρό τῆς διακοπῆς τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν, δικαιοῦνται ὅπως αἰτήσωσι τήν ἀπονομήν αὐτοῖς συντάξεως λόγῳ γήρατος, ἐφ' ὅσον ἀπελύθησαν ἐκ τῆς ἐργασίας των καί εἶχον συμπληρώσει κατά τόν χρόνον τῆς ἀπολύσεως των τό 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἡ εἰς τούς ἄνω ἠσφαλισμένους ἀπονεμομένη σύνταξις μειοῦται κατά 1|200 τῆς ἧς θά ἐδικαιοῦντο πλήρους συντάξεως δι' ἕκαστον μῆνα ἐλλείποντα πρός συμπλήρωσιν τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Εἰς τάς περιπτώσεις ταύτας ἡ σύνταξις ἀρχεται καταβαλλομένη μετά τήν ἐξάντλησιν τοῦ δικαιώματος πρός ἀπόληψιν ἐπιδόματος ἀνεργίας, διακόπτεται δ' ἀφ' ἧς ἀναλήψει οἱοσδήποτε ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀσφαλιστέας παρά τῷ Ταμείῳ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1951

Σημ. ΕΕΔ: Ἀπορρόν εἰς χορήγησιν ἐνπροθέσμων δανείων πρός ἠσφαλισμένους καί συνταξιούχους.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἀναγνώστης μας ἐρωτᾷ πῶς ἔχει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ὑποστὰν πολλὰς περιπετείας ζήτημα τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Τοῦ ἱκανοποιεῖται τὴν ἐπιθυμίαν. Ἀλλὰ τὸν προειδοποιοῦμεν, ὅτι τελικῶς δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ μάθῃ ποῖον τὸ ἐκκρεμοζόμενον δικαίωμα ἀφ' ἑνὸς Δίκαιον, διότι ἁπλούστατα εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τοῦ Δικαίου, ποὺ ἐνδιαφέρει μ' ὅλα ταῦτα τεραστίως, δὲν ὑπάρχει ἤδη, μετὰ τόσας περιπλοκάς, ἀσφάλεια Δικαίου.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐσημείωσε πολλὰς φάσεις. Καὶ εἶναι αὐταὶ αἱ ἑπόμεναι:

Πρώτη φάσις: Μετὰ τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀριθμοῦνται ἡ ἰσχὺς τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκδιδομένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων. Ἀπασχολοῦνται μὲ τὸ ζήτημα τὰ ἀνώτατα Δικαστήρια. Καὶ συμπίπτει μὲν ἡ γνώμη των ὅτι, ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ἡ ἰσχὺς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἀνεπίτρεπτος ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἑπομένως ἄκυρος ἡ ταχὺν ἀπόφασίς των, ἀλλὰ διὰ τὰς μετὰ τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν—καὶ ἦσαν πλεῖσται—χωρίζει τὴν περὶ τοῦ κύρους αὐτῶν γνώμην των τὸ γεγονός, ὅτι ὁ χρόνος ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν εἶναι ἤδη συμβατικός, ἀλλ' ἀναγκαστικὸς δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τοὺς Α. Ν. 868|1937 καὶ 1887|1938.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας (859|1949, ΕΕΔ 8, 667 κλπ.) ἀποφαίνεται, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι, δι' αὐτὸν τὸν λόγον, ἔγκυροι. Ὁ Ἄρειος Πάγος (456|1949, ΕΕΔ 8, 936) διατυπώνει, τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἀκολουθοῦν τὴν γνώμην τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ σημειοῦται φυσικὰ ἕνας πρωτοφανὴς διὰ θέμα Δικαίου σάλος. Κατηγοροῦνται ἀλλήλους μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν δὲν γνωρίζουν πλέον εἴποτε περὶ τῶν ἀπὸ τὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις δικαιωμάτων καὶ ὑπαγορεύσεων, δὲν γνωρίζουν ἀκόμη καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας, ἂν ἔχουν ἁρμοδιότητα παρεμβάσεως διὰ τὸ μέλλον.

Δευτέρα φάσις: Διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν διαιτητικῶν αὐτῶν ἀποφάσεων ἐκδίδεται ὁ Α.Ν. 1406|1950 (ΕΕΔ 9, 179). Ὁ Νόμος αὐτός, ὡς λέγει εἰς τὸ προοίμιόν του, ἐκινήθη, λόγῳ σφιξαμένης κατεπειγούσης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης (καὶ ἐδῶ ποὺ τὰ λέγομεν δὲν ὑπῆρχε μεγαλυτέρα ἀνάγκη) καὶ ὁρίζει, ὅτι διὰ κανὼν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀντὶς διμήνου, δύνανται νὰ χορηγῶνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν.

Πρόχειρος καὶ κακὴ λύσις. Διότι ἐκυροῦντο μὲν αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, ἔμενε πάντοτε ὅμως ἀνοικτὸν τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὸ μέλλον.

Ὁπωσδήποτε ἐκδίδεται ἡ δυνάμει τοῦ Νόμου αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 11596|898|1950 ἀπόφασις (ΕΕΔ 9, 257).

Αὗται κυροῦν, ὡς ἔχουν καὶ ἐφ' ἧς ἰσχύουν, τὰς ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1935 μέχρι τέλους Ἰουλίου 1941 ἐκδοθείσας καὶ κηρυχθείσας ἐκτελεστὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις καὶ κυροῦ ἀκόμη ὀνομαστὶ τὰς ἀπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ ἐντεῦθεν διαιτητικὰς ἀποφάσεις.

Ὁ Νόμος 1406|1950 ὅμως εἶναι ἀναγκαστικός. Τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν ἡ γνώμη ἀποψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τοῦ ἐλέγχου τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικοῦ νόμου. Ἡ κυρωτικὴ ἀπόφασις ἀκυροῦται, διότι δὲν ὑπῆρξε, κατὰ τὸ Συμβούλιον, ἀναποτρέπτως καὶ ἐπειγούσα ἀνάγκη (Σ.Ε. 1379|1950, ΕΕΔ 9, 687).

Ἤμπορεῖτε, εἶπε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἡ Διοίκησις νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τῶν μισθῶν μὲ τὸν Ν. 28|1944. Ἡ Διοίκησις συμμορφοῦται πρὸς τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Συμβουλίου. Καὶ ἐκδίδει τὴν ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ἀπόφασίν της (ΕΕΔ 9, 1057), καθορίζουσα τοὺς αὐτοὺς μισθοὺς τῶν Διαιτητικῶν ἀναδρομικῶς.

Θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐτακτοποιήθη κάπως. Ἀλλ' ὑπῆρξεν ἄλλη συνέχεια. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀκυροῖ καὶ αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν (Σ.Ε. 30|1951, ΕΕΔ 10, 154).

Ἐπανερχόμεθα οὕτω—ἐπανέρχονται καὶ τὰ Δικαστήρια—εἰς τὴν ἀποψιν τῆς 453|1949 ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως: Δὲν ὑπάρχουν ἐν ἰσχύϊ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, δὲν ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ κατὰ Ν. 28|1944 σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα των ὑπουργικὴ ἀπόφασις. Τὸ χάος πάλιν τοῦ περιπετειώδους αὐτοῦ Δικαίου συνεχίζεται.

Τρίτη φάσις: Ἐκδίδεται ὁ Α.Ν. 1804|1951 (ΕΕΔ 10, 551). Ὁ ἀριδδιος Ὑπουργὸς εἰς τὴν αἰσιγητικὴν ἔκθεσίν του ἐπικρίνει τὴν λύσιν τῆς Α.Π. 453|1949 ὡς ὑπὲρ ἄγαν αὐστηράν. Ἀλλὰ δὲν ἔσχε καὶ τὸ θάρρος νὰ κάμῃ αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ὥστε νὰ καλύψῃ ἀναδρομικῶς τὸ ἔκθετον πλέον κῦρος τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, τροποποιεῖται μόνον ὁ Νόμος περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, κατὰ τὸ ἀμφισβητηθὲν θέμα του, καὶ ἰσχύει διὰ τὸ μέλλον. Ἐν τῷ μεταξὺ παραπέμπονται, ὅσαι κρίνονται ὡς παραμεριστέαι, πρὸς ἐπανεξέτασιν ἀποφάσεις Διαιτησίας.

Τετάρτη φάσις: Ἀκολουθεῖ ἓν νέον γεγονός. Ἡ Α.Π. 417|1951 (ΕΕΔ 10, 1181) θεωρεῖ τὴν ἀκυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κυρωτικὴν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ὡς ἰσχυρὰν καὶ ἔγκυρον.

* * *

Τί νὰ εἴπῃ τις ἤδη, ἐνώπιον τοῦ ἀπιτακτικοῦ ἐρωτήματος, περὶ τοῦ τί ἀκριβῶς ἰσχύει;

Καὶ αὐτὰ μὲν ὡς πρὸς τὰς μετὰ τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας διαιτητικὰς ἀποφάσεις. Ἀλλὰ ποῖον εἶναι καὶ τὸ κῦρος τῶν προπολεμικῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων; Καὶ ἂν μὲν ἡ τελευταία ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἔχῃ ὀρθῶς, διαπιστοῦνται ἐκ τῆς κυρώσεως των. Ὁ Νομοθέτης ὅμως τοῦ Α.Ν. 1804|1951 τὰς ἀγκαλιάζει; Δίδει οὐδὲν περὶ αὐτῶν λέγεται. Καὶ τότε τί γίνεται ἡ μεταπολεμικὴ ἀναπροσαρμογή των;

Τὸ φοβερὸν αὐτὸ ἐρώτημα μᾶς ἠναγκασε νὰ ἐρευνήσωμεν περὶ τοῦ τρόπου σωτηρίας των. Λέγει λοιπὸν τὸ ἄρθρ. 9 Ν.Δ. 310|1941 «Αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑποχρεωτικαὶ κηρυχθεῖσαι διαιτητικαὶ ἀποφάσεις θέλουν ἐξακολουθήσει ἰσχυούσαι, ἀσχέτως χρόνου λήξεως...».

Εἶναι τοῦτο ἔμμεσος κύρωσις των: Ἄλλην διάταξιν σωτηρίας των δὲν γνωρίζομεν.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 3 (249)

Ἀθῆναι, 1 Φεβρουαρίου 1952

Η ΔΑΠΑΝΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΑΝΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΜΙΣΘΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

§ 1. Πῶς τίθεται τὸ πρόβλημα

1. Ἴσως θὰ πρέπει ἐξ ἀρχῆς νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὰ κατωτέρω δὲν ἔχουν πλέον οὐδεμίαν πρακτικὴν ἀξίαν. Αἱ δύο ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Τμ. α' 137|1951, ΕΕΔ 10, 427, Τμ. β' 513|1951 αὐτόθι 11, 86) εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἐμποδίσουν πᾶσαν διαφορὰν πρὸς τὴν γνώμην των ἐπιβίωξιν.

Ἐκρίναμεν ἐν τούτοις, ὅτι θὰ εἶχε κάποιαν χρησιμότητα νὰ δώσωμεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὰς ἀντιθέτους πρὸς τὰς ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις ἀπόψεις μας.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἐγράφησαν διάφοραι γνῶμαι (ἀπόφ. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4156|1950, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 9, σελ. 1145, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1782|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος* αὐτόθι 10, σελ. 288, Γνωματεύσεις Ὁλομ. τοῦ Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους 125|1951, εἰσηγ. *Ε. Σαμαλέας* αὐτ. 10 σ. 297 καὶ 156|1951, εἰσηγ. *Τ. Κοντονασόπουλος* αὐτ. σ. 378, *Ι. Καποδίστριας* ΕρμΑΚ ὑπὸ ἄρθρ. 425, *Σύντομοι* ΕΕΔ 10, σελ. 7, *Α. Μαγκάκης*, ΕΕΔ 10, 179, *Α. Μπουρνιᾶς* αὐτόθι 135, *Α. Βλάχος* αὐτόθι σελ. 102, Εἰσ. Ἀρ. Πάγου *Κ. Κόλλιας* ΕΕΝ ΙΗ 353, Σχόλια *Συντάξεως* αὐτόθι, Νέον Δίκ. 1951, σελ. 343, Σχόλια *Συντάξεως*), πολλαὶ τῶν ὁποίων διαφωνοῦν μεταξύ των καὶ ὅταν ἀκόμη ὑποστηρίζουν τὴν αὐτὴν λύσιν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ καὶ ἀκόμη ἡ σκέψις, ὅτι ὅλα ταῦτα ἐνδέχεται νὰ χρησιμεύουν διὰ κάποιαν συστηματικὴν μελέτην, μὲ παρώθησαν εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος.

2. Τὸ πρόβλημα καὶ λύσις, ἐὰν ἁπλουστευθοῦν, ἔχουν, καθ' ἡμᾶς, ὡς ἑξῆς :

Ὁ μισθωτὸς (δανειστὴς) ζητεῖ νὰ εἰσπράξῃ τὸν μισθόν του. Ὁ ἐργοδότης (ὀφειλέτης) κατὰ τὴν πληρωμὴν προβάλλει τὴν ἀξίωσιν (ἐκ τοῦ ἄρθρ. 424 Α.Κ.), ὅπως ὁ μισθωτὸς τοῦ δώσῃ ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν. Πρὸς τοῦτο ὁ μισθωτὸς πράττει τὰ ἀκόλουθα : προμηθεύεται γραφικὴν ὕλην ἀντὶ π.χ. μιᾶς δραχμῆς καὶ συντάσσει τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν. Ἀμέσως, ἐπειδὴ ἐξέδωσε (δηλ. ὑπέγραψεν) ἔγγραφον, ὑποκείμενον εἰς χαρτοσήμανσιν (ἄρθρ. 33 Κ. Χ.), ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ φόρον (χαρτοσήμου). Ἀγοράζει λοιπὸν καὶ τὸ ἀνάλογον χαρτόσημον, π.χ. 10 δραχμῶν, ἐπικολλᾷ τοῦτο εἰς τὴν ἀπόδειξιν καὶ παραδίδει ταύτην εἰς τὸν ὀφειλέτην του (ἐργοδότην), ὅστις πλέον τοῦ καταβάλλει τὸν μισθόν.

Ἤδη ἀνακύπτει τὸ ἐρώτημα : Δύναται ὁ μισθωτὸς (δανειστὴς) νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου του (ἐργοδότου) τὰ ὅσα ἐ δ α π ά ν η σ ε (ἔξοδα γραφικῆς ὕλης, ἐνδεχομένως ἔξοδα ἀποστολῆς τῆς ἀποδείξεως διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἢ ἐνδεχομένως ἔξοδα συμβολαιογράφου κλπ. καὶ τέλος τὰ ἔξοδα χαρτοσήμου) διὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ;

Ἡμεῖς βάσει τοῦ ἄρθρ. 425 τοῦ Α.Κ. ἀπαντῶμεν καταφατικῶς.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπήντησαν ἀρνητικῶς.

Κατωτέρω θὰ ἐπιχειρήσωμεν μίαν ἔρευναν τῶν διατάξεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθησαν αἱ δύο ἀντίθετοι ἀπόψεις.

§ 2. Θεώρησις τοῦ προβλήματος ἀπὸ ἀπόψεως δημοσιονομικοῦ δικαίου.

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου (Π. Δ|γμα τῆς 28.7.1931 «περὶ τελῶν χαρτοσήμου) ὡρίσθη ὅτι :

« Φόρος ὑπὸ τὸ ὄνομα τέλος χαρτοσήμου « ἐπιβάλλεται κατὰ τὰ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ « ὁριζόμενα ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ κ α θ ο ρ ι ζ ο « μ έ ν ω ν ἐ γ γ ρ ά φ ω ν ».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δίδεται ρητῶς καὶ ἀμέσως ἡ ἐξῆς θεμελιώδης ἀρχή : Διὰ νὰ τεθῇ ζήτημα καταβολῆς τοῦ ἐν λόγῳ φόρου (χαρτοσήμου) ἀπαιτεῖται ἡ σύνταξις ἢ χρησιμοποίησις ἐ γ γ ρ ά φ ο υ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων. Ὅπου δὲν συντάσσεται ἔγγραφον, δὲν τίθεται ζήτημα χαρτοσήμου. Ὁ ἀγοραστὴς π.χ. καταβάλλων τὸ τίμημα ἑνὸς ἐνδύματος δὲν ζητεῖ ἀπόδειξιν πληρωμῆς. Οὐδέτερος (οὔτε αὐτός, οὔτε ὁ πωλητὴς) ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τέλους χαρτοσήμου, διότι δὲν ἐγεννήθη φορολογικὴ ἐνοχή. Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν διὰ τὰς ἀπειραρίθμους ἀποσβέσεις ἐνοχῶν διὰ πληρωμῆς, καθ'

ας, μή συντασσομένου ἐγγράφου ἐξοφλήσεως, δέν ὀφείλεται τέλος χαρτοσήμου.

ΙΙ. Ἡ ἀνωτέρω γενική ἀρχή, καθ' ἣν μόναν ἐπί συντάξεως ἐγγράφου ὑπό τῶν ὑπό τοῦ νόμου ὁριζομένων ἀνακύπτει ὑποχρέωσις καταβολῆς φόρου (χαρτοσήμου), εἰδικεύεται εἰς τά ἄρθρα 13 καί 15 ὡς ἑξῆς:

«Εἰς τέλος ὑπολογιζόμενον κατά τόν ἄνω » πίνακα (ἀστικῆς ἤ ἐμπορικῆς κλιμακος) ὑ» πόκεινται πᾶσα σύμβασις οἱουδήποτε ἀντι» κειμένου.. ἡ πᾶσα ἐξόφλησις ἡ σχετική πρός » τήν σύμβασιν ἀπόδειξις, ἐφ' ὅσον κα» ταρτίζονται ἔγγράφως καί δή » εἴτε διά δημοσίου, εἴτε δι' ἰδιωτικοῦ καθ' » οἱονδήποτε τύπον συντεταγμένου ἐγγρά» φου».

Ἐνταῦθα ἴσως χρειάζεται νά παρατηρηθῇ, ὅτι ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως οὐδαμῶς ἐθίγη ὁ κανών τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου περί τοῦ ἀτύπου τῶν συμβάσεων. Οἱ συμβαλλόμενοι δικαιοῦνται, πλήν ὅπου ὁρίζει ὁ νόμος, νά καταρτίζουν τάς συμβάσεις ἀτύπως (Τριανταφυλλόπουλος, Νομοσχ. περί τελῶν χαρτοσήμου, Δικαιοσύνη 1930, 49). Ὁ δημοσιονομικός νόμος περί τελῶν χαρτοσήμου ἐπέβαλε τέλος εἰς ὅσας περιπτώσεις καταρτίζεται ἔγγραφον, εἴτε διότι προστάζει τοῦτο ὁ νόμος, εἴτε διότι ἠθέλησαν οἱ συμβαλλόμενοι πρός ἀσφάλειαν τοῦ συμφέροντος των.

ΙΙΙ. Αἱ ἐξοφλητικαί ἀποδείξεις μισθῶν ἀπαντῶνται μεταξύ τῶν ἐγγράφων τῶν διαλαμβανομένων εἰς τά ὡς ἄνω ἄρθρα (βλέπε ἄρθρ. 13 § 1, ια ἐξ. Α, ἄρθρ. 15 § 1 Ζ), εἰς τά ὁποῖα εἰδικεύεται, ὡς εἴπομεν, ἡ γενική ἀρχή περί χαρτοσημάνσεως τῶν ἐγγράφως καταρτιζομένων πράξεων. Μέ τάς διατάξεις ταύτας θά ἀσχοληθῶμεν ἐκτενέστερον κατωτέρω (§ 4), διότι ἡ ἀντίπαλος ἄποψις ὑποστηρίζει ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, προκειμένου περί τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν.

ΙV. Ἡ σύνταξις, ὡς ἐλέχθη, τοῦ ἐγγράφου γεννᾶ τήν φορολογικήν ἐνοχήν. Ἀλλά ποῖος θά πρέπει νά πληρώσῃ τό τέλος χαρτοσήμου; Ποῖος ἔναντι τοῦ Δημοσίου φέρει τήν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τοῦ τέλους;

Κατά τό πρό τοῦ Κώδικος τοῦ 1931 καθεστώς φορολογούμενος ἦτο ὁ «προκαλῶν» τήν πρᾶξιν (βλέπε ἄρθρ. 32 § 3 Κώδ. β. δ|τος 31|31 Μαΐου 1919 εἰς Κώδ. Θέμ. παράρτ. Α' σελ. 3). Ὁ τρόπος οὗτος καθορισμοῦ τοῦ βαρυνομένου μέ τόν φόρον χαρτοσήμου (φορολογουμένου) ἦτο ἐπισφαλής, καθ' ὅσον ἦτο ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει ζήτημα ἀποδείξεως, καί μάλιστα δυσχεραῖς, ποῖος «προεκάλεσε» τήν πρᾶξιν.

Διά τοῦ ἤδη ἰσχύοντος ἄρθρ. 33 τοῦ κώδικος χαρτοσήμου ὡρίσθη ἀσφαλέστερος τρόπος προσδιορισμοῦ τοῦ φορολογουμένου μέ τό τέλος χαρτοσήμου. Τοιοῦτος εἶναι ὁ «ἐκδιδων» τό ἔγγραφον ἤ χρησιμοποιῶν ἔγγραφον μή χαρτοσημασμένον ὑπό τοῦ ὑποχρέου.

V. Περαιτέρω κατά τό ἄρθρ. 160 Α.Κ. (βλέπε καί ἄρθρ. 409 Πολ. Δικ.) ἐκδότης τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου εἶναι ἐκεῖνος, οὗτινος φέρει τήν ὑπογραφήν. Ἐπί ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθῶν ἐκδότης εἶναι ὁ ὑπογράφων ταύτην μισθωτός (ὑπάλληλος - ἐργάτης) καί συνεπῶς αὐτός (ὁ μισθωτός) εἶναι καί ὁ ἔναντι τοῦ Δημοσίου ὑποχρέως (φορολογούμενος) διά τήν χαρτοσήμανσιν τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.

VΙ. Συμπέρασμα. Ἐκ τῆς ἀπό δημοσιονομικῆς ἀπόψεως θεωρήσεως τοῦ προβλήματος προέκυψαν τά ἑξῆς:

α) Γενική καί θεμελιώδης ἀρχή τοῦ φόρου (τέλους) χαρτοσήμου εἶναι, ὅτι διά τήν γένεσιν τῆς φορολογικῆς ἐνοχῆς ἀπαιτεῖται πάντοτε ἡ ὕπαρξις ἐγγράφου.

β) Ἡ γενική αὐτή ἀρχή εἰδικεύεται, προκειμένου περί πληρωμῆς μισθῶν εἰς τά ἄρθρα 12, 13, 14, 15 καί 40 τοῦ Κ.Χ. Ἡ ὕπαρξις φορολογικῆς ἐνοχῆς καί ἐδῶ προϋποθέτει τήν ἔκδοσιν ἐγγράφου (βλέπε ἐκτενέστερον κατωτέρω § 4).

γ) Ὁ φόρος καταλογίζεται κατά κύριον λόγον εἰς τόν ἐκδότην τοῦ ἐγγράφου.

δ) Ἐκδότης τοῦ ἐγγράφου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως εἶναι ὁ μισθωτός. Συνεπῶς ἡ δημοσιονομική σχέσις δημιουργεῖται μεταξύ τούτου καί τοῦ Δημοσίου, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ μισθωτός εἶναι ὁ ὑπόχρεως (φορολογούμενος) διά τήν πληρωμήν τοῦ φόρου χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.

§ 3. Θεώρησις τοῦ προβλήματος ἀπό ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων ἀπεσαφηνίσθη ἡ δημοσιονομική σχέσις. Περαιτέρω ὅμως ἀνακύπτει τό κύριον ἐρώτημα: Ὁ φορολογούμενος, καταβαλών τόν φόρον (τέλος) χαρτοσήμου, δύναται νά ζητήσῃ ἀπό ἕτερον πρόσωπον ὅσα κατέβαλε (ἐδαπάνησε) διά τήν πληρωμήν τοῦ φόρου;

Ι. Εἶναι προφανές ὅτι δέν δύναται νά τεθῇ γενικός κανών. Ὁ καταβαλών, φερ' εἰπεῖν, τό χαρτόσημον τῆς αἰτήσεως διά τήν ἔκδοσιν τῆς ταυτότητός του δέν βλέπομεν πῶς θά δυνηθῇ καί κατά τίνος θά στραφῇ νά ζητήσῃ τήν δαπάνην τοῦ χαρτοσήμου. Ἀλλά διάφορος πρέπει νά εἶναι — καί εἶναι — ἡ ἀπάντησις εἰς ἄλλας περιπτώσεις. Ἄς φέρωμεν μερικά παραδείγματα:

Κατά τό ἄρθρον 16 τοῦ κώδικος χαρτοσήμου ἐπί τοῦ ἐγγράφου τῆς φορτωτικῆς ἐπικολλᾶται τό ἐν αὐτῷ χαρτόσημον. Τό τέλος τοῦτο εἶναι ὑπόχρεως νά καταβάλῃ ὁ ἀποστολεύς. Ὑποθέσωμεν ἤδη, ὅτι ἀποστολεύς εἶναι ὁ πωλητής πράγματος, ὅπερ ἀποστέλλει εἰς τόπον διάφορον τοῦ τόπου τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεώς του, αἰτήσει τοῦ ἀγοραστοῦ. Καί εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην ὑπόχρεως ἐκ τῆς δημοσιονομικῆς ἐνοχῆς εἶναι ὁ ἀποστολεύς. Αὐτός εἶναι ὁ φορολογούμενος (διότι τό Δημόσιον δέν τό ἐνδιαφέρει ἡ μεταξύ ἀποστολέως καί παραλήπτου ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσις) καί αὐτός θά πληρώσῃ τό χαρτόσημον. Περαιτέρω ὅμως ὁ ἀποστολεύς θά δύναται νά ζητήσῃ *τήν δαπάνην* τοῦ χαρτοσήμου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 526 Α.Κ. Εἶναι πλέον φανερόν ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς ἄλλην σφαῖραν μακράν τοῦ δημοσιονομικοῦ δικαίου. Εἰσήλθομεν εἰς τήν σφαῖραν τοῦ ἀστικοῦ

δικαίου. Ὁ πωλητὴς θὰ ζητήσῃ ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς (π.χ. μεταφορικὰ κλπ.). Εἰς τὰ «ἔξοδα» δὲ ταῦτα περιλαμβάνεται καὶ ἡ δαπάνη τοῦ χαρτοσήμου. Πρέπει μάλιστα νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι, ἀφ' ὅτου εἰσήλθομεν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ «χαρτοσήμου», ἀλλὰ περὶ «δαπάνης» χαρτοσήμου. Ὁ ὅρος «χαρτόσημον» εἶναι δημοσιονομικὸς καὶ ἐκφράζει τὴν δημοσιονομικὴν - φορολογικὴν ἔνοχὴν μεταξὺ Δημοσίου καὶ φορολογουμένου. Ἀφ' ὅτου ὅμως ὁ καταβαλὼν φορολογούμενος θὰ ζητήσῃ παρὰ τρίτου ὅσα κατέβαλε διὰ χαρτοσήμων, γίνεται πλέον λόγος περὶ «ἐξόδων» ἢ «δαπάνης» χαρτοσήμου (βλέπε καὶ τὰ ἄρθρα 435, 457, 527 παρ. 2, 597, 721, 722, 736, 754, 894, 896, 1316, 1433, 1831 κλπ., ἅτινα ὁμιλοῦν περὶ «ἐξόδων» ἢ «δαπάνης» χαρτοσήμου).

Ἂς φέρωμεν καὶ ἕτερον παράδειγμα: Κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ κωδ. χαρτοσήμου κατὰ τὴν ἔκδοσιν ἐξωτερικοῦ διαβατηρίου ἐπιβάλλεται τὸ ἐν αὐτῷ τέλος χαρτοσήμου. Ὁ φορολογικὸς νόμος καταλαμβάνει καὶ φορολογεῖ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διαβατηρίου, ἀδιαφορεῖ δὲ (ἀπὸ ἀπόψεως καταβολῆς φόρου) ποῖος ὁ λόγος, δι' ὃν ζητεῖ τις τὸ διαβατήριον. Ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι ὁ λαβὼν τὸ διαβατήριον (καὶ καταβαλὼν τὸ χαρτόσημον) ταξιδεύει κατ' ἐντολὴν ἄλλου, π.χ. ἐμπορικοῦ οἴκου. Ὁ φορολογηθεὶς δικαιοῦται ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ἐντολῆς νὰ ζητήσῃ πᾶν ὅ,τι ἐδαπάνησε, διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐντολήν (ἄρθρ. 721, 722). Οὐδεὶς δύναται πλέον νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι ὁ ἐντολοδόχος, ὁ ὁποῖος κατέβαλε τὸν φόρον χαρτοσήμου, δύναται νὰ ζητήσῃ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγῆς (οὐχὶ βεβαίως νὰ καταστῇ φορολογούμενος ὁ ἐντολεύς, ἀλλὰ νὰ τοῦ καταβληθοῦν ὑπὸ μορφὴν «δαπάνης», τὰ ὅσα ἐπλήρωσεν ὡς φόρον χαρτοσήμου.

Ἔχει, νομίζομεν, πλήρως πλέον καταδειχθῇ, ὅτι ἄλλη ἡ δημοσιονομικὴ σχέσις «χαρτοσήμου» καὶ ἄλλη ἡ ἀστικοῦ δικαίου σχέσις πρὸς καταβολὴν τῆς «δαπάνης» χαρτοσήμου. Ἡ πρώτη προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ κωδ. χαρτ. (ἄρθρ. 33 κλπ.), ἡ δευτέρα ἀπὸ τὸν ἀστικὸν νόμον (βλέπε ἀντὶ ἄλλου *Δημητρακόπουλον*, Νέοι Πανδέκται Α, σελ. 280).

Εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ λοιπὸν τεθὲν ἐρώτημα: Ἐὰν δύναται, καὶ πότε, ὁ καταβαλὼν τὸν φόρον χαρτοσήμου νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην τούτου παρὰ τρίτου, ἡ ἀπάντησις εἶναι ἡ ἑξῆς: Δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν δαπάνην τοῦ χαρτοσήμου, ὁσάκις μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ τρίτου ὑφίσταται σχέσις δικαιολογοῦσα τὴν τοιαύτην ἀναζήτησιν. Ἴδοὺ λοιπὸν διατί εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα (χαρτοσήμανσις αἰτήσεως πρὸς ἔκδοσιν ταυτότητος) δὲν τίθεται ζήτημα ἀναζητήσεως τῆς δαπάνης τοῦ καταβληθέντος χαρτοσήμου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ὑφίσταται (τὸ συνηθέστερον), ὑπὸ τὴν δημοσιονομικὴν ἔνοχήν, ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσις μεταξὺ τοῦ φορολογουμένου καὶ τοῦ τρίτου, δικαιολογοῦσα τὴν τοιαύτην ἀναζήτησιν. Εἰς τὰς ἄλλας ὅμως περιπτώσεις ὑφίσταται τοιαύτη σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου μεταξὺ τοῦ φορολογουμένου καὶ τοῦ τρίτου, βάσει τῆς ὁποίας χωρεῖ ἡ ἀξίωσις πληρωμῆς τῆς σχετικῆς δαπάνης τοῦ χαρτοσήμου. (Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἅπαντες οἱ οἰκονομολόγοι: *Ἀνδρεάδης*, Δημοσία Οἰκονομία σ. 22, *Κοφινᾶς* Ἑρμηνεία Τελῶν Χαρτοσήμου ἐκδ. 2 Εἰσ. III. σ. 5, *Ἀγγελόπουλος*, Γενικὴ Θεωρία Φορολογίας σ. 264 κλπ., ἀποδέχονται ὅτι ὁ φόρος χαρτοσήμου εἶναι ἔμμεσος, ὅπερ σημαίνει ὅτι ὁ φορολογούμενος κατ' ἀλήθειαν προκαταβάλλει τὸν φόρον, δυνάμενος νὰ ζητήσῃ τὴν περὶ τούτου δαπάνην ἀπὸ ἕτερον πρόσωπον).

II. Ἐκ τῶν ἀμέσως ἀνωτέρω λεχθέντων ἔχει προκύψει καὶ ὁ κανών, βάσει τοῦ ὁποίου λειτουργεῖ ἡ ἀναζήτησις τῆς δαπάνης τοῦ φόρου. Ὄντως ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ νόμου (ἄρθρ. 435, 457, 527 παρ. 2, 597, 721, 722 κλπ. καὶ ἰδίᾳ ἄρθρ. 424, 425) προκύπτει, ὅτι τὴν δαπάνην τοῦ φόρου χαρτοσήμου φέρει τελικῶς ἐκεῖνος, ὅστις *ὠφελεῖται* ἐκ τοῦ ἐγγράφου, ὅπερ ἐπέσυρε τὸ τέλος χαρτοσήμου. Οὕτω πλέον:

α) Ἡ δημοσιονομικὴ (φορολογικὴ) ἔνοχή, ἥτις ἐκφράζεται διὰ τοῦ ὅρου «χαρτόσημον» βαρύνει τὸν *ἐκδότην* ἢ χρησιμοποιοῦντα τὸ ἔγγραφον (ἄρθρ. 33), ἐνῶ,

β) Ἡ ἀστικὴ ἔνοχή, ἥτις ἐκφράζεται διὰ τοῦ ὅρου «δαπάνη» χαρτοσήμου, βαρύνει τελικῶς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος *ὠφελεῖται* ἐκ τοῦ χαρτοσημανθέντος ἐγγράφου.

III. Ἤδη ἔχει ἐξομαλυνθῇ τὸ ἔδαφος, διὰ νὰ δώσωμεν τὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς ἐρωτήματος: Ἐὰν ὁ καταβαλὼν τὸ χαρτόσημον τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν σχετικὴν δαπάνην παρὰ τοῦ ἐργοδότου. Σκεπτόμεθα ὡς ἑξῆς:

α) Ὁ μισθωτός, ὡς εἴπαμεν, εἶναι ὁ ὑπόχρεως ἐκ τῆς δημοσιονομικῆς ἐνοχῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ φόρου (ἄρθρ. 160 Α.Κ., ἄρθρ. 33 Κώδικος Χαρτοσήμου).

β) Ὁ μισθωτὸς ὅμως προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως *τῇ ἀξιώσει* τοῦ ὀφειλέτου τοῦ μισθοῦ (ἐργοδότου), ὅστις ἔχει πρὸς τοῦτο δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 424 Α.Κ., ὅπερ ὁρίζει: «Ὁ ὀφειλέτης καταβάλλων δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ ἔγγραφον ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν».

γ) Ἐφ' ὅσον ὅμως διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὑπηρετεῖται τὸ συμφέρον τοῦ ὀφειλέτου-ἐργοδότου, αὐτὸς πρέπει νὰ πληρώνῃ πᾶσαν δαπάνην τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως (δαπάνη χάρτου, χαρτοσήμου, ἐνδεχομένως ἔξοδα ἀποστολῆς ἢ καὶ συμβολαιογραφικὰ δικαιώματα). Ἐντεῦθεν τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ., ὅπερ ὁρίζει: Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως».

IV. Ἴσως, πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως, νὰ πρέπει νὰ ἐρευνηθοῦν ἐν παρεκβάσει καὶ ἐκ περισσοῦ δύο ζητήματα:

α) Τὸ πρῶτον εἶναι, ἂν ὑπὸ τὸν ὅρον «ἔξοδα» περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἔξοδον χαρτο-

σήμου. Έπι τούτου άπασαι αί σχετικαί διατάξεις τοῦ Α.Κ., ἰδία δέ αί διατάξεις τῶν ἄρθρων 527 § 2 καί 1316, δίδουν καταφατικήν ἀπάντησιν (βλέπε σχετικῶς *Ἀραβαντινόν*, Χαρτοσήμανσις ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Τίνα βαρύνει ἡ δαπάνη, ἐν Δικαιοσ. σελ. 6 (446) ταῦ Ζ' τόμου, *Enneccerus - Lehmann, Schuldrecht* Ἐκδ. 13, 1950 σελ. 249 § 64 I 4, *Staudinger - Werner Kommentar* επι BGB. 9ης ἐκδ. 1939 σελ. 694 § 369 No 1, *Καποδίστριαν* Ἑρμ.ΑΚ ὑπό τό ἄρθρ. 425).

β) Τό δεύτερον εἶναι ἡ ἀληθής ἔννοια τῆς ἐξαιρέσεως: «ἐκτός ἐάν ἄλλο τι προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως». Πιστεύομεν (ἀντιθέτως πρός ὅσα ὑπεστήριξεν ὁ ἀξιότιμος ἀντεισαγγελεύς τοῦ Ἀ. Πάγου κ. *Βόλλιας*, βλέπε ΕΕΝ τόμ. ΙΗ' σελ. 351), ὅτι διά τῆς διατάξεως ταύτης ἐννοεῖται: Ἐκτός ἐάν διαφορος τοῦ γενικοῦ κανόνος, καθ' ὅν τά ἔξοδα φέρει ὁ ὀφειλέτης, ρύθμισις ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς συγκεκριμένης δικαιοπρακτικῆς σχέσεως καί οὐχί ἐκ διατάξεως ἄλλου νόμου, ὅπερ μάλιστα θά ἦτο καί μάταιον νά προβλεφθῇ ὑπό τοῦ Α.Κ. Οὕτω, διά νά φέρωμεν μερικά παραδείγματα: Ὁ θεματοφύλαξ, ἀποδίδων τά πρός φύλαξιν δοθέν αὐτῷ, ἐάν ζητήσῃ ἀπόδειξιν, πρέπει κατά τόν γενικόν κανόνα νά πληρώσῃ αὐτος τά ἔξοδα, διότι εἶναι ὀφειλέτης καί ὀφείλεται ἔχων τήν ἀπόδειξιν τῆς ἀποδόσεως τοῦ πράγματος. Ἐπειδή ὅμως ἡ πρᾶξις τῆς παρακαταθήκης κατά βάσιν ὑπηρετεῖ τό συμφέρον τοῦ παρακαταθέτου, αὐτος πρέπει νά καταβάλῃ καί τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Εἰς ἄλλην περίπτωσιν: Ὁ ἐντολοδόχος ἀποδίδων ὅ,τι ἐκτήσατο ἐκ τῆς ἐντολῆς ζητεῖ ἀπόδειξιν. Κατά τόν κανόνα αὐτός θά πρέπει νά φέρῃ τήν δαπάνην. Ἐν τούτοις, ἐπειδή ἡ σχέσις τῆς ἐντολῆς κατά βάσιν ὑπηρετεῖ τό συμφέρον τοῦ ἐντολέως, αὐτός (ὁ ἐντολεύς) διά πρέπει νά πληρώσῃ καί τήν δαπάνην ταύτην, καίτοι εἰς τήν συγκεκριμένην περίπτωσιν κατέχει τήν θέσιν τοῦ δανειστοῦ (βλέπε *Enneccerus*, ἔνθ' ἀνωτέρω).

V. Διά νά ὁλοκληρώσωμεν τήν ἔρευναν τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ. δέν θά ἦτο ἄσκοπον νά λεχθοῦν ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ πράγματος καί τα ἑξῆς:

Πρό τοῦ Α. Κώδικος, τόσον ὑπό τόν παλαιόν κωδ. χαρτοσήμου (ν. ΑΧΚΕ', ὡς ἐκωδικοποιήθη ὑπό Δ]τος 31|31 Μαΐου 1918), ὅσον καί ὑπό τόν νέον κώδικα χαρτοσήμου (Κωδ. Πρ. Δ]τος 28 Ἰουλίου 1931) ἐδίδετο ἡ λύσις, ἣν καί ὁ Ἀστικός Κώδιξ προέκρινε. Περί τούτου ὑπάρχει ἡ μαρτυρία τοῦ *Τριανταφυλλοπούλου* (Πρακτ. Συντ. Ἐπιτρ. σελ. 373 No 26), καθ' ὅν κατά τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως βαρύνουν τόν ὀφειλέτην, ὡς καί κατά τό ἰσχύον δίκαιον» (βλέπε Ε.Α. 1693|34, Εἰσηγ. Ζῆλος ΕΕΝ β', 110, 829|1910 Θέμ. ΚΒ', σελ. 394, Ε.Α. 98|1935 Θέμ. ΝΖ' σελ. 30, Ε.Ν. 4/|1904 Θέμ. ΙΣΤ). Ἡ πρό τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος θεωρία καί πρᾶξις ἀπέληγεν εἰς τήν ὡς ἄνω λύσιν, χρησιμοποιοῦσα ὡς γνώμονα, πρός καθορισμόν τοῦ βαρυνομένου μέ τήν δαπάνην τοῦ χαρτοσήμου, τό ἐκ τοῦ ἐγγράφου ὑπηρετούμενον συμφέρον. Ἡ τοιαύτη ἐκ τοῦ ὑπηρετουμένου συμφέροντος διάκρισις ἀνεζήτησεν ἔρεισμα εἰς τήν παλαιάν, καί ὡς φυσικόν ἀτελῆ, διάταξιν τοῦ ν. 27 Π. 21.1. Περισσότερον ὅμως φαίνεται ὅτι ἡ λύσις αὕτη ἐπεκράτησε καί παρ' ἡμῖν, διότι αὕτη εἶχε πλέον καθιερωθῇ εἰς ὅλους σχεδόν (πλήν τοῦ Αὐστριακοῦ) τούς Κώδικας (βλέπε ἀντί παντός ἄλλου *Ἀραβαντινοῦ*: Ἡ χαρτοσήμανσις τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως—Τίνα βαρύνει ἡ δαπάνη, ἐν Δικαιοσ. 5. (445) τόμ. Ζ').

Κατά τήν σύνταξιν λοιπόν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὑπῆρχε κοινή συνείδησις παγκοσμίου εὐρύτητος, ὡς λέγει καί ὁ *Ἀραβαντινός*, ἔνθ' ἀνωτ., ὅτι τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης. Τούτου ἕνεκεν ὁ συντάκτης τοῦ Ἐνοχικοῦ (*Τριανταφυλλόπουλος*) συνέταξε τό ἄρθρον 131 Προσχεδίου, δι' οὗ ὡρίζετο ὅτι «τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως (καί ἀκυρώσεως τοῦ χρεωστικοῦ ἐγγράφου ἄρθρ. 130) φέρει καί καταβάλλει ὁ ὀφειλέτης, ἐάν ἄλλο τι δέν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως». Κατά τήν συζήτησιν ὅμως ὑπό τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς σχετικῆς διατάξεως ἡ Ἐπιτροπή ἠκολούθησε τόν Αὐστριακόν Κώδικα καί ἐτάχθη ἀκριβῶς μέ τήν ἀντίθετον ἀποψιν. Οὕτω προέκυψε τό ἄρθρον 128, ἐν ᾧ λέγεται, ὅτι τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ δανειστής. Ὁ Εἰσηγητής διεφώνησε καί διετύπωσε τήν μειοψηφίαν του (No 26 σελ. 373), ἐν ᾗ ρητῶς λέγεται ὅτι κατά τό ἰσχύον δίκαιον τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης. Κατά τήν ὁριστικήν διατύπωσιν τοῦ Κώδικος ὁ συντάκτης του (*Μαλῆς*) προέκρινε τήν γνώμην τοῦ μειοψηφήσαντος Εἰσηγητοῦ καί οὕτω προέκυψε τό ἄρθρον 425 Α.Κ.

Ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης πληροφορούμεθα, ὅτι κατά τό παλαιότερον τοῦ Α. Κώδικος δίκαιον, τόσον ὑπό τόν παλαιόν ὅσον καί ὑπό τόν νέον (1931) κώδικα χαρτοσήμου, τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἔφερεν ὁ ὀφειλέτης. Διά τοῦ Α.Κ. ἐπεδιώχθη ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος συμφώνως πρός τά μέχρι τότε ἰσχύοντα.

VI. Ἀπομένει, τέλος, πρός ἔρευναν ἐν ἀκόμη ζήτημα: Ἐάν ὑφίσταται εἰς κώδικα χαρτοσήμου διάφορος ρύθμισις, ἀποκλείουσα τήν ἐφαρμογήν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ. Ἐπί τούτου παρατηροῦμεν τά ἑξῆς:

α. Ἐλέχθη ὅτι, πλήν τῆς δημοσιονομικῆς σχέσεως, ἥτις ρυθμίζεται ὑπό τοῦ φορολογικοῦ νόμου (κώδικος χαρτοσήμου ἤ ἄλλου), ἐνδέχεται νά ὑφίσταται, ὡς ἐπί ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως συμβαίνει, καί ἀστική σχέσις. Ἡ τελευταία αὕτη ὑπάγεται εἰς τόν πολιτικόν νόμον καί ὑπ' αὐτοῦ ρυθμίζεται.

β. Ὁ κώδιξ χαρτοσήμου οὐ μόνον δέν ἀποκλείει τήν τοιαύτην ἀστικοῦ δικαίου σχέσιν (ὑπό τό σχῆμα τῆς ἀναζητήσεως τῆς δαπάνης τοῦ χαρτοσήμου —ἥτις λέγεται καί «ἐπίπτωσις» τοῦ φόρου—, ἀλλά τό ἀντίθετον διά πλείστων διατάξεων ὑποδεικνύεται. Οὕτω ὑπό τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 33 § 1 κώδ. λέγεται ὅτι ὑπόχρεως πρός καταβολήν τοῦ φόρου χαρτοσήμου εἶναι καί ἡ Δημοσία Ἀρχή ἤ ὁ Συμβολαιογράφος. Εἶναι πρόδηλον

ότι οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ θὰ ζητήσουν τὴν ἐνεργηθεῖσαν δαπάνην (ἐπίτιμωσιν) παρὰ τοῦ ἰδιώτου, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὁποίου ἐνήργησαν. Ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 35 § 2 ὁρίζεται, ὅτι ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος τῆς πολιτικῆς δίκης ὑπάρχει ὁ προκαταβάλλων τὴν δικαστικὴν δαπάνην καὶ ὁ τελικὸς πληρωτὴς ταύτης, ὅστις εἶναι ὁ ἡττώμενος.

γ) Ἀλλὰ καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν δεχθῶμεν, ὅτι ὑπῆρχε τοιαύτη διάταξις εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον ἢ ἄλλον νόμον, ἀποκλείουσα τὴν ἀναζήτησιν—ὅπου αὕτη ἦτο ἐφικτή—τῆς δαπάνης τοῦ χαρτοσήμου, πρέπει νὰ θεωρηθῇ καταργηθεῖσα, ὅτε ἀναγομένη εἰς ὅλην τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 7 Μαΐου 1945 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου», ὅπερ ἐν ἄρθρῳ 2 ὁρίζει: «Καταργοῦνται *πᾶσαι ἀνεξαιρέτως* αἱ διατάξεις νόμων αἱ ρυθμίζουσαι θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποκαθισταμένων Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος».

Ἡ ἐναντία λύσις θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ, ἐὰν ὑπῆρχε νεώτερος νόμος καταργητικὸς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἀλλὰ οὐδένα τοιοῦτον νόμον ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας (βλέπε καὶ κατωτέρω Μέρος Γ').

VII. Συμπέρασμα: Ἐκ τῆς ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ νόμου θεωρήσεως τοῦ προβλήματος προέκυψαν τὰ ἑξῆς:

α) Ἐκτὸς τῆς δημοσιονομικῆς ἐνοχῆς, ἣν ἐκφράζει ὁ ὅρος «χαρτόσημον», ἐνδέχεται νὰ ὑφίσταται, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ δέουσα δαπικὴ σχέσις, καὶ ἐνοχὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἧς ὁ καταβαλὼν τὸ χαρτόσημον ἀναζητεῖ παρὰ τρίτου τὴν «δαπάνην» τοῦ χαρτοσήμου.

β) Κατὰ κανόνα ὀφειλέτης ἐν τῇ ἐνοχῇ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου πρὸς πληρωμὴν τῆς δαπάνης εἶναι ὁ ὠφελούμενος ἐκ τῆς ἐγγράφου πράξεως, ἥτις προεκάλεσε τὴν ἐπιβολὴν φόρου χαρτοσήμου.

γ) Ἐπὶ ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθοῦ ὁ ὠφελούμενος ἐκ ταύτης εἶναι ὁ ἐξοφλῶν ὀφειλέτης (ἐργοδότης) καὶ συνεπῶς παρὰ τούτου δύναται ὁ ὑποβληθεὶς εἰς τὴν φορολογίαν τοῦ χαρτοσήμου μισθωτὸς νὰ ἀναζητήσῃ τὴν σχετικὴν δαπάνην.

§ 4. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου 137)1951 καὶ 513)1951.

I. Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις (ἰδίᾳ ἡ πρώτη τούτων) ἐστήριξαν τὴν ἀντίθετον πρὸς τὰς ἀπόψεις μας λύσιν εἰς τὰς ἀκολούθους τρεῖς σκέψεις:

α) Διὰ τοῦ ἄρθρ. 425 Α.Κ. δὲν ἐσκοπήθη ἡ μεταβολὴ τῶν φορολογικῶν διατάξεων, οὐδὲ ἐγένετο διαφόρος ρύθμισις τῶν ὑπὸ τούτων τεθεσπισμένων.

β) Ὄντως γενικὴ ἀρχὴ εἶναι ὅτι τὸ χαρτόσημον ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένων ἐγγράφων. Κατὰ παρέκκλισιν ὅμως τῆς ἀρχῆς ταύτης (δικαιολογουμένης ἐκ διατάξεων περὶ ὧν κατωτέρω) τὸ τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων ἐπιβάλλεται ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκδόσεως ἢ μὴ περὶ ταύτης ὑπ' αὐτῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων.

γ) Τέλος εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου χαρτοσήμου βαρύνεται οὐχὶ ὁ πληρώνων ἐργοδότης, ἀλλ' ὁ εἰσπράττων τὸν μισθὸν ὑπάλληλος, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει διαλαμβανομένων διατάξεων.

II. Ἴδωμεν μίαν ἑκάστην τῶν σκέψεων τούτων.

Α') *Ἡ Β' σκέψις.*

Ἀρχίζομεν ἀπὸ τὴν Β' σκέψιν, διότι μόνη αὕτη δύναται νὰ στηρίξῃ τὴν ὑπὸ τῶν ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων προκριθεῖσαν λύσιν. Πράγματι. Ἐὰν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὀρθὴ ἡ σκέψις, ὅτι διεσπάσθη ἡ ἀρχὴ περὶ ἐπιβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐγγράφως καταρτιζομένων πράξεων καὶ ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν καταβάλλεται χαρτόσημον καὶ ὅταν δὲν συντάσσεται ἔγγραφος ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις, δὲν ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ. καὶ γενικῶς ὁ ἀστικὸς νόμος. Διότι ὁ μηχανισμὸς τοῦ ἀστικοῦ νόμου (καὶ τοῦ ἄρθρου 425) ἐν προκειμένῳ εἶναι ὁ ἑξῆς: Ὁ ἐξοφλῶν ὀφειλέτης ζητεῖ ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, ἄρα αὐτὸς πρέπει νὰ φέρῃ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποδείξεως, διότι αὐτός, πρὸς τὸ συμφέρον του, προεκάλεσε τὴν δαπάνην τῆς ἀποδείξεως. Ὅταν ὅμως ἡ δαπάνη (τοῦ χαρτοσήμου) τῆς ἀποδείξεως θὰ γίνῃ ὁπωσδήποτε, εἴτε δηλαδὴ συντάσσεται ἔγγραφον, εἴτε μή, τότε βεβαίως δὲν προκαλεῖ τὴν δαπάνην ὁ αἰτῶν ἀπόδειξιν.

Ἡ σκέψις αὕτη ἐπικαλεῖται πρὸς στήριξίν της τὰς διατάξεις:

α) Τοῦ ἄρθρου 32 § 4 τοῦ Κ.Χ.

β) Τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Δ|τος τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 καὶ

γ) Τοῦ ἄρθρου 15 § 18 Κ.Χ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Β. Δ|τος 18|18 Ἰουλίου 1950.

Ἴδωμεν ταύτας.

α) Τὸ ἄρθρον 32 § 4 τοῦ κώδ. χαρτοσήμου. Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἐπὶ μισθῶν, ποσοστῶν, ἀποζημιώσεων, ἀμοιβῶν, προμηθειῶν καὶ μεσιτικῶν ἢ ἄλλων ἀπολαυῶν, ἐξοφλουμένων οὐχὶ ἀμέσως δι' ἐκδόσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τοῦ δικαιούχου, ἀλλ' ἐμμέσως εἴτε διὰ μεταφορᾶς τῶν χρηματικῶν ποσῶν εἰς λογαριασμὸν καταθέσεων οἱασδήποτε φύσεως παρὰ Τραπέζῃ ἢ Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ ἢ κατ' ἄλλον οἱονδήποτε τρόπον, τὸ ἀναλογικὸν τέλος ὑπολογιζόμενον ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ ὀφείλεται ἅμα τῇ μεταφορᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ τυχὸν πράξει ἢ τῇ γενομένῃ πληρωμῇ».

Ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα:

αα) Ἡ ἄνω διάταξις ὁμιλεῖ περὶ «ἀμέσου» καὶ «ἐμμέσου» ἐξοφλήσεως. Ἄμεσον θεωρεῖ ἐκείνην, ἡ ὁποία γίνεται δι' ἐκδόσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ὀφείλεται χαρτόσημον. Ἔμμεσον θεωρεῖ ἐκείνην, ἡ ὁποία γίνεται διὰ μεταφορᾶς εἰς λογαριασμὸν καταθέσεως παρά τινι Τραπέζῃ ἢ Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ, ἢ κατ' ἄλλον οἱονδήποτε τρόπον». Ἡ φράσις: «καθ' οἱονδήποτε ἄλλον

τρόπον» ἐννοεῖ προφανῶς π α ρ ό μ ο ι ο ν τ ρ ό π ο ν, ὡς ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἢ μεσίτης κλπ. δὲν εἰσπράττει τὰ δικαιώματά του, ἀλλὰ τὰ ἀφίνει παρὰ τῷ ὀφειλέτῃ εἴτε ὡς δάνειον, «εἴτε ὡς παρακαταθήκην κλπ. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας πιστοῦται ὁ δικαιοῦχος δ ι ὰ σ χ ε τ ι κ ῆ ς ἐ γ γ ρ α φ ῆ ς ε ἰ ς τ ὰ β ι β λ ί α. Ἐκ μόνου τοῦ κειμένου προκύπτει σαφῶς, ὅτι καὶ ἐπὶ «ἐμμέσου» τρόπου ὀ φ ε ί ε τ α ι ἐ γ γ ρ α φ ο ν. Τὸ γεγονὸς μάλιστα ὅτι ὡς κύριον εἶδος «ἐμμέσου» τρόπου ἐξοφλήσεως ἀναφέρεται ἡ π α ρ ὰ Τ ρ α π έ ζ ῃ ἢ Ἀ ν ω ν ύ μ ῳ Ἑ τ α ι ρ ί ᾳ κ α τ ά θ ε σ ι ς μᾶς ἐνισχύει εἰς τὴν τοιαύτην ἑρμηνείαν, διότι οἱ Τραπέζαι ἢ Ἀνώνυμοι Ἑταιρίαι διατηροῦν ἐ κ τ ο ῦ ν ό μ ο υ β ι β λ ί α π α ρ έ χ ο ν τ α π λ ή ρ η ἀ π ό δ ε ι ξ ι ν (ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ παλαιὰ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 ν. ΛΔ', κωδικοποιημένου Β.Δ. 24 Ἰουλίου]21 Λογούστου 1920, κατὰ τὴν ὁποίαν «ὡ ς ἀ π ο δ ε ι κ τ ι κ ὸ ν μ έ σ ο υ ἐ ξ ο φ λ ή σ ε ω ς μισθῶν ὑπηρετῶν ἑκατέρου τῶν φύλων δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ βεβαίωσις καταστήματος Τραπέζης ἢ Ταμιευτηρίου περὶ καταθέσεως παρ' αὐτοῖς τοῦ μισθοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὑπηρέτου»). Τὴν ἑρμηνείαν ταύτην ἐδίδαξε καὶ ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 779]1939 ἀποφάσεώς της.

ββ) Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχεν ὁ παραμικρὸς διαταγμός, πρέπει καὶ οὕτος νὰ διαλυθῇ, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 40 § 2 κατηγ. (η) ρητῶς λέγει, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐ γ γ ρ ά φ ω ν, ἅτινα χαρτοσημαίνονται ἐξ ὑπαρχῆς, εἶναι καὶ «τ ὰ ἔ γ γ ρ α φ α ἐ ξ ο φ λ ή σ ε ω ς μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἀποζημιώσεων, ποσοστῶν μεσιτικῶν καὶ προμηθειῶν ἢ ἀμοιβῶν καὶ ἀποδιοχῶν οἱωνδήποτε», δηλαδὴ ὅλων ἐκείνων τῶν ἀποιτήσεων, περὶ ὧν τὰ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς ἄρθρ. 32 § 4.

γγ) Ἡ ἀντίθετος ἄποψις, ὅτι δηλαδὴ ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 32 § 4 διέσπασε τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρ. 1 εἶναι τελείως ἀπαράδεκτος καὶ ἐκ τῆς λογικῆς καὶ συστηματικῆς ἑρμηνείας τῶν κειμένων. Ὡς διὰ μακρῶν ἐξεθέσαμεν (ἀνωτέρω § 21), ἡ γενικὴ ἀρχὴ τῶν ἄρθρ. 1, 3 καὶ 39 εἰδικεύθη, προκειμένου π ε ρ ὶ ἐ ξ ο φ λ η τ ι κ ῶ ν ἀ π ο δ ε ι ξ ε ω ν μ ι σ θ ῶ ν, εἰς τὰ ἄ ρ θ ρ α 15, 1, Α καὶ 15, 1, Ζ καὶ ἐ π α ν ε λ ή φ θ η εἰς τὸ ἄ ρ θ ρ. 40 § 2 π ε ρ ι π τ. (ζ) κ α ὶ (η). Πῶς λοιπὸν εἶναι πιστευτόν, ὅτι ὁ αὐτὸς νόμος θὰ εἰσήγαγεν εἰς ἄλλο ἄρθρον μίαν τόσον ρ ι ζ ι κ ὴ ν δ ι ά σ π α σ ι ν τῆς θεμελιώδους περὶ ἐγγράφου ἀρχῆς, χ ω ρ ὶ ς ν ὰ ἐ κ φ ρ α σ θ ῇ ρ η τ ῶ ς; Μία τοιαύτη διάσπασις δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελέσῃ θέμα ἑρμηνείας γριφώδους διατάξεως. Θὰ διεκηρύσσετο ρητῶς καὶ σαφῶς. Ἀλλὰ τοιαύτη πρόθεσις δὲν ὑπῆρξε, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως (βλέπε εἰς πρόλογον ταύτης), διὰ τῶν τροποποιήσεων τοῦ ν. 4755 «δ ὲ ν ἀ λ λ ο ι ο ῦ ν τ α ι α ἱ θ ε μ ε λ ι ώ δ ε ι ς β ά σ ε ι ς τ ο ῦ ε ρ π υ σ ά ν τ ο ς σ υ σ τ ή μ α τ ό ς». Καὶ κάτι ἀκόμη: Ἡ ἑρμηνευομένη διάταξις τοῦ ἄρθρου 32 § 4 εὑρίσκεται εἰς τὸ Κεφάλαιον «Ὑπολογισμὸς καὶ τρόπος καταβολῆς» τοῦ χαρτοσήμου. Εἰδικώτερον τὸ ἄρθρ. 32 καθιεροῖ ἕνα δημοσιονομικὸν σύστημα ἀποκλείον κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν φοροδιαφυγήν. Οὕτω: Εἰς τὴν 1ην παράγρ. ἐπιτάσσει τὴν ἀναγραφὴν ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀληθοῦς ἀξίας τῶν ἀντικειμένων. Εἰς τὴν 2αν παράγρ. ἐπιτάσσει τὴν συμπλήρωσιν τοῦ χαρτοσήμου, δσάκις ἡ ἐν τῷ συμβολαίῳ ἀξία καθορισθῇ βραδύτερον εἰς μεγαλύτερον ποσόν. Εἰς τὴν 3ην παράγρ. γίνεται λόγος περὶ μετατροπῆς εἰς δραχμὰς τῶν εἰς ξένον νόμισμα ἀξιῶν. Εἰς τὴν 5ην παράγρ. περὶ χαρτοσημάνσεως τῶν πολλαπλῶν ἐγγράφων τῆς αὐτῆς πράξεως. Παντοῦ λοιπὸν γίνεται λόγος περὶ ἀ σ φ α λ ε σ τ έ ρ ο υ κ α θ ο ρ ι σ μ ο ῦ ε ο ῦ φ ό ρ ο υ. Ἐν τῷ μέσῳ ταύτων τῶν διατάξεων εὑρίσκεται καὶ ἡ περίπτωσις τῆς § 4. Διὰ ταύτης ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ χαρτόσημον εἰς τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς δὲν λαμβάνει ὁ ὀφειλέτης ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, ἔχει ὅμως τοιαύτην ἐκ τῶν βιβλίων τῆς Τραπέζης ἢ Ἀνων. Ἑταιρίας. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ λαμβάνων (διὰ πιστώσεως ἢ καταθέσεως κλπ.) τὰς ἀποδοχάς του μισθωτός, μεσίτης, παραγγελιοδόχος κλπ. πληρώνει χαρτόσημον κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς σχετικῆς πιστωτικῆς πράξεως, θὰ δικαιοῦται νὰ ἀναζητήσῃ τὰ ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου παρὰ τοῦ ὀφειλέτου του, διότι οὗτος ἐκ τῶν γενομένων ἐγγραφῶν εἰς τὰ βιβλία τῆς Τραπέζης ἢ ἑταιρίας ἔχει τὴν ἐγγραφον ἀπόδειξιν τῆς ἐξοφλήσεως. Ποῦ λοιπὸν τὸ διάφορον τοῦ γενικοῦ κανόνος; Καὶ πῶς ἐκ τῶν δημοσιονομικῶν τούτων μέτρων, ὧν κύριος σκοπὸς ἦτο ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς φοροδιαφυγῆς, δύναται νὰ συναχθῇ «παρέκκλισις» ἀπὸ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τῶν ἄρθρων 1 καὶ 13;

β) Τὸ ἄρθρον 4 Διατάγματος 12]15 Σεπτεμβρίου 1949. Ἡ διάταξις αὕτη ἀποτελεῖ συμπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου 32 § 4 τοῦ κώδικος χαρτοσήμου καὶ πλήρη ἐπιβεβαίωσιν τῶν ὅσων ἀνωτέρω εἴπομεν, ὅτι δηλαδὴ διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἐπεδιώχθη ἡ λῆψις μέτρων πρὸς κατοπολέμησιν τῆς φοροδιαφυγῆς (βλέπε ἀντὶ ἄλλου ἐξουσιοδοτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 ν. 1014]1946, ἐν ᾗ λέγεται ὅτι διὰ διαταγμάτων κ α θ ο ρ ί ζ ε τ α ι ὁ τ ρ ό π ο ς χαρτοσημάνσεως τῶν ἐγγράφων κλπ.). Οὕτω:

αα) Διὰ τῆς § 1 ὡρίσθη, ὅτι ἡ ἐξόφλησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων τ ε κ μ η ρ ι ο ῦ τ α ι ἀπὸ ἀπόψεως χαρτοσήμου ἐκ τῆς ἐ γ γ ρ α φ ῆ ς ταύτης εἰς τὰ ναυτολόγια τὰ κατατιθέμενα εἰς Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον. Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 32 § 2, καθ' ἣν ἡ ἐξόφλησις ἀποδεικνύεται δι' ἐ γ γ ρ α φ ῆ ς εἰς τὰ βιβλία τῆς Τραπέζης ἢ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.

ββ) Διὰ τῆς § 2 ὡρίσθη, ὅτι εἰς ἐπιχειρήσεις, ὅπου ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ὑ π ε ρ β α ί ν ε ι τοὺς 20 καὶ ὀφείλεται ὑποχρέωσις ἐγχειρίσεως δηλώσεως φορολογίας καὶ θαρρῶ προσθέσω Σ Γ κατηγορίας (σημειωθήτω ὅτι ὁ φόρος οὗτος βαρύνει τὸν μισθωτόν, ἀλλὰ παρακρατεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου), τὸ «ἐπὶ τῶν μισθῶν ἀναλογοῦν τέλος χαρτοση-

μου εισπράττεται καθ' ὃν τ ρ ό π ο ν και χρόνον και ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου, ἐγχειριζομένης μιας και τῆς αὐτῆς δηλώσεως». Ὁ σκοπὸς και ὁ λόγος τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι πρόδηλος: Ὁ νομοθέτης, ἀντι νὰ ἐρευνᾷ τὰς ἑκάστοτε ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις, διὰ νὰ ἐλέγχῃ τὴν εἰσπραξιν τοῦ χαρτοσήμου, εἶπεν: Ἐφ' ὅσον ἔχω τὰς δηλώσεις φόρου καθαρᾶς προσόδου Σ Τ' κατηγορίας (ὅστις φόρος εἶναι ἀναλογικὸς και προκύπτει ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν μισθῶν) δὲν μοῦ χρειάζεται ἄλλο τι, παρὰ νὰ ὑπολογίσω και τὸ χαρτόσημον βάσει τῶν δηλώσεων ταύτων. Ὁ τρόπος οὗτος ἦτο ἀσφαλέστερος, διότι ὁ ἐργοδότης (μετὰ μάλιστα τὴν ἀνωτέρω Συμβ. τῆς Ἐπικρατείας 779|1939) ἰσχυρίζετο ὅτι δὲν ἔλαβεν ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις και συνεπῶς δὲν ὤφειλε χαρτόσημον, καίτοι εἶχε παρακρατήσει τοῦτο παρὰ τοῦ μισθωτοῦ. Ἔθεσε λοιπὸν ὡς βάσιν τοῦ νέου φορολογικοῦ τούτου συστήματος ἓ ν τ ε κ μ ή ρ ι ο ν: Ὅτι ὁ ἐργοδότης ἔχει λάβει ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις και ἔχει εἰσπράξει τὸ χαρτόσημον, ὅπερ πρέπει νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Δημόσιον. Πρόκειται λοιπὸν καθαρῶς περὶ ἑνὸς τ ρ ό π ο υ ἐξασφαλίζοντος τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου και οὐχὶ περὶ διατάξεως σκοπούσης τὴν ἀλλοίωσιν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐγγράφου. Ἄλλως τε τοῦτο καταδείκνυται και ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὅπου ἡ ἐπιχείρησις ἔχει μισθωτοὺς ὀλιγωτέρους τῶν 20 δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ τὸ νέον τοῦτο σύστημα, ἀλλὰ δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παλαιόν, ἤτοι τὴν χαρτοσήμανσιν τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων.

Εἶναι ὅθεν ἀδύνατον νὰ ὑποστηριχθῇ και ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἡ «παρέκκλισις» ἐκ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κώδικος χαρτοσήμου.

γ) ***Τὸ ἄρθρον 15 § 18 τοῦ κ. χ.***, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ β. δ. τῆς 18 Ἰουλίου 1950. Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς: «Εἰς τέλος χαρτοσήμου ἐν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (1 ο|ο) ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ὑπόκεινται: α) αἱ ἐξοφλήσεις μισθῶν και ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Δήμων και τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.... β) αἱ ἐξοφλήσεις μισθῶν, ἡμερομισθίων και ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν τεχνιτῶν κλπ....».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης και ἰδίᾳ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Νόμος ὁμιλεῖ περὶ «ἐ ξ ο φ λ ή σ ε ω ς» και οὐχὶ περὶ ἐγγράφου ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ὑπεστηρίχθη διὰ μακρῶν ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Ἀντεισαγγελέως **κ. *Κόλλια*** (ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 351) και ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῶν ἀρεσπαγιτικῶν ἀποφάσεων, ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν γεννᾶται ὑποχρέωσις καταβολῆς φόρου χαρτοσήμου ἐκ μόνης τῆς «ἐξοφλήσεως» και δὴ ἀνεξαρτήτως τῆς συντάξεως ἢ μὴ ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Αἱ ἀντιρρήσεις μας εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι αἱ ἑξῆς:

αα) Κατὰ τὸν νόμον 4755, ὡς εἶχε πρὸ τῶν τελευταίων τροποποιήσεων, ὁμίλουν περὶ τῆς ἐξοφλήσεως μισθῶν αἱ ἑξῆς διατάξεις: 1) Τοῦ ἄρθρ. 13, Ια Α, δι' ἧς ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν ἀ σ τ ι κ ή ν κλίμακα οἱ πέραν τῶν 4.000 μισθοί. Κατὰ ρητὴν διάταξιν τῆς § 1 ταύτης αἱ ἐν αὐτῇ πράξεις (ἄρα και ἡ ἐξόφλησις μισθῶν) ὑπεβάλλοντο εἰς τέλος χαρτοσήμου, ἐ φ' ὅ σ ο ν κ α τ η ρ τ ί ζ ο ν τ ο ἔ γ γ ρ ά φ ω ς. 2) Τοῦ ἄρθρ. 15, Ι Ζ', δι' ἧς ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν ἐ μ π ο ρ ι κ ή ν κλίμακα οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, καθ' ἃ μέρος (ἔλασσον τῶν 4.000) δὲν ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀστικὴν κλίμακα. Κατὰ ρητὴν ἐπίσης διάταξιν τῆς § 1 αἱ πράξεις τῆς ἐξοφλήσεως ὑπεβάλλοντο εἰς χαρτοσήμανσιν, «ἐφ' ὅσον κ α τ η ρ τ ί ζ ο ν τ ο ἔγγραφως». 3) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 15 § 19, δι' ἧς ἄνευ δ ι α κ ρ ί σ ε ω ς ποσοῦ ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἐ μ π ο ρ ι κ ή ν κλίμακα αἱ «ἐξοφλήσεις» τῶν ἀποδοχῶν τ ῶ ν ἐ ρ γ α τ ῶ ν. Ὡρίσθη μάλιστα, ὅτι, ὅταν τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο κατώτερον τῶν 50 δραχμῶν ἢ τὰ ἡμερομίσθια ἑνὸς 7ημέρου ὀλιγώτερα τῶν 300 δραχμῶν, δὲν θὰ ἐπεβάλλετο τέλος χαρτοσήμου (ἀπὸ τοῦ ν. 2289|1940 τὰ ποσὰ ταῦτα ὡρίσθησαν εἰς 150 τὸ ἡμερομίσθιον και 900 τὰ ἡμερομίσθια 7 ἡμερῶν). Ἐν συνεχείᾳ και εἰς τὸ δεύτερον χωρίον ἡ ἰδία παράγραφος ὡριζεν: «Ἐ π ι τ ρ έ π ε τ α ι ἡ χ α ρ τ ο σ ή μ α ν ο ι ς κ α ὶ ἁ π λ ῶ ν μ ι σ θ ο λ ο γ ι κ ῶ ν κ α τ α σ τ ά σ ε ω ν ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἀναφερουσῶν μόνον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργατῶν, τὸ καταβαλλόμενον εἰς ἕνα ἕκαστον ποσὸν και τὸ ἀναλογοῦν τέλος χαρτοσήμου ἄνευ μνείας τοῦ ὀνοματεπωνύμου αὐτῶν και ἄνευ ὑπογραφῆς διὰ τὴν ἐξόφλησιν. Αἱ καταστάσεις αὗται δέον νὰ ὑπογράφωνται ὑπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος τὰς πληρωμὰς ἢ ἄλλου ὑπευθύνου διαχειριστοῦ». (Προφανῶς ἡ διάταξις ἐτάχθη πρὸς εὐκολίαν λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ και διότι συνήθως οἱ ἐργάται δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπογράφουν ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις).

Ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως ταύτης δὲν δύναται οὐδὲ πόρρωθεν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐφορολογοῦντο διὰ τέλους χαρτοσήμου οἱ μ ι σ θ ο ί και οὐχὶ τὰ ἔγγραφα τῶν ἀποδείξεων ἐξοφλήσεως μισθῶν. Δὲν δύναται πολὺ περισσότερον νὰ γίνῃ λόγος περὶ «παρεκκλίσεως» ἀπὸ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ ἄρθρου 1 περὶ χαρτοσημάνσεως ἐγγράφων. Ἔγγραφον ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 13 Ια Α, ἔγγραφον και τὸ ἄρθρ. 15 Ι Ζ. Δὲν δύναται δὲ νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι μόνον διὰ τοὺς ἐργάτας ἰσχύει τὸ ἀντίθετον (ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παράγραφος 18 ὁμιλεῖ περὶ «ἐξοφλήσεων» και οὐχὶ περὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων) τὸ μὲν διότι τὸ δεύτερον χωρίον τῆς ἰδίας παραγράφου ὁμιλεῖ π ε ρ ὶ κ α τ α σ τ ά σ ε ω ν, δηλ. ἐ γ γ ρ ά φ ω ν, τὸ δὲ διότι τοιαύτη λύσις θὰ ἦτο μ ό ν ο ν ε ἰ ς β ά ρ ο ς τ ῶ ν ἐ ρ γ α τ ῶ ν ἀμειβομένων εὐτελέστερον, οὓς ἀκριβῶς ἤθελησε νὰ εὐνοήσῃ ὁ νόμος, ἀφοῦ μόνους τούτους ὑπήγαγεν εἰς τὴν ἐμπορικὴν κλίμακα. Ἂς ἴδωμεν τώρα τὴν νομοθετικὴν ἐξέλιξιν:

ββ) Διὰ τοῦ ν. 1381|1945 (Φ. Ε.Κ. 40) ἀπασαι αἱ ἀνωτέρω διακρίσεις (ἄρθρ. 13 § 1, α Α - ἄρθρ. 15 § 1. Ζ - ἄρθρ. 15 § 18) κατηργήθησαν, ὁρισθέντος ὅτι «οἱ μισθοὶ ... ὑπάγονται εἰς τέλος χαρτοσήμου τῆς ἐμπορικῆς κλίμακος, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως». Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ὁ κακότεχνος αὐτὸς νόμος δὲν ἠθέλησε νὰ ρυθμίσῃ

ζητήματα άρχών (περί έγγράφου ή μή). Ετπεν ότι θά έφηρμόζετο πλέον έπί έξοφλήσεως μισθών ή έμπορική κλίμαξ, ήτις μέχρι τότε έφηρμόζετο μόνον έπί τών ήμερομισθίων τών μεγαλυτέρων τών 150 δραχμών (ν. 2289|1940).

γγ) Τέλος ή έπίμαχος διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ Δ)τος τῆς 18|18 Ἰουλίου 1950 κατήργησε τήν διά τοῦ ἀνωτέρω νόμου 138|1945 κλίμακα καί ὥρισε τό χαρτόσημον ἐπί ἐξοφλήσεως μισθῶν, μακρὰν οἱασδήποτε κλίμακος, εἰς 1 0|0. Καί ἡ διάταξις αὐτη οὐδαμῶς ἐσκόπησε νά ρυθμίσῃ ζητήματα ἀρχῶν τοῦ νόμου περί χαρτοσήμου. Εἶναι ἀπιστεύτως τολμηρά ἡ ὑποστηριχθεῖσα ἄποψις ὅτι διά τῆς φράσεως «ἐξοφλήσεις μισθῶν» διεσπάσθη ἡ ἀρχή περί τῆς ἀνάγκης ὑπάρξεως ἐγγράφου διά τήν ἐπιβολήν τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Καί λέγομεν ἀπιστεύτως τολμηρά, διότι τό αὐτό ἄρθρ. 2 § 2 ὅν χωρίω Γ' ὁμιλεῖ περί τοῦ ἀντιθέτου. Ἰδού τί λέγει ἡ σχετική διάταξις :

«Ἐπί ἐξοφλήσεων μισθῶν, ἡμερομισθίων καί ἄλλων ἀποδοχῶν ἐνεργουμένων ὑπό τῶν οἰκείων σωματείων πρός διανομήν εἰς τά μέλη αὐτῶν (σημ. ἰδική μου : π. χ. τό σωματεῖον φορτοεκφορτωτῶν διανέμει εἰς τά μέλη του τήν εἰσπραχθεῖσαν ἀμοιβήν δι' ἐκφόρτωσίν τινα) ὀφείλεται τό τέλος τοῦ ἐδαφίου Α (δηλ. 1 0|0) τῆς παρούσης παραγράφου καί ἐπικολλᾶται ἐπί τῶν εἰς τόν ἐργοδότην χορηγουμένων ἀποδείξεων ἤ τῶν ἄλλων παρ' αὐτῷ ἐγγράφων τῶν ἐμφαινόντων τήν ἐξόφλησιν».

Ἡ διάταξις αὐτη, νομίζομεν, διαλύει πᾶσαν σύγχυσιν. Ἰδού ὅτι τό ἔγγραφον ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διά τήν ἐπιβολήν τοῦ τέλους χαρτοσήμου.

Ἐνταῦθα ἔχει ἀξίαν νά ἀναφέρωμεν καί τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 40 § 2 (ζ καί η). Ἡ διάταξις αὐτη λέγει ὅτι ἠδύναντο ἔγγραφα κατονομαζόμενα εἰς τά ἄρθρ. 14 καί 15 νά μή ὑποβάλλωνται ἐξ ἀπαρχῆς εἰς χαρτοσήμανσιν. Καί συνεχίζει : «... Ἐξαιρετικῶς ὑποβάλλονται ἐξ ὑπαρχῆς εἰς τό ἀναλογικόν τέλος τά κάτωθι ἔγγραφα ἐκ τῶν καταναμαζομένων εἰς τό ἄρθρ. 15 : α) ... β)... ζ) τά ἔγγραφα, περί ὧν αἱ §§ 2 ἕως 14 καί 16 ἕως 28 (σημ. ἰδική μου : «αἱ ἐξοφλήσεις» μισθοῦ εἶναι ἡ § 18 τοῦ ἄρθρου 15, ἡ) πάντα τά ἔγγραφα ἐξοφλήσεως μισθῶν, ἡμερομισθίων (σημ. ἰδική μου : δηλ. ἡ περίπτωσις τῆς § 18 τοῦ ἄρθρ. 15), ἀποζημιώσεων, ποσοστῶν, μεσιτικῶν καί προμηθειῶν ἤ ἀμοιβῶν καί ἀποδοχῶν οἱωνδήποτε». Ἡ διάταξις αὐτη τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 40 δέν ἰσχύει σήμερον, καταργηθεῖσα ὑπό τοῦ ἄρθρ. 4 § 3 τοῦ Ν.Δ. 1033|1942. Συνεπῶς πάντα τά ἔγγραφα τοῦ ἄρθρ. 15 (δηλ. καί τά τῆς § 18) γράφονται ἐξ ὑπαρχῆς ἐπί χαρτοσήμου. Ἀλλά δέν πρόκειται ἐνταῦθα περί τούτου. Ἄξιον ἔχει ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 40 § 2 τοῦ Ν. 4755 (ἔστω καί καταργημένη) ἀποτελεῖ πρώτης τάξεως ἑρμηνευτικόν βοήθημα, διά νά ἴδωμεν πρῶτον, ὅτι καί ἐξοφλήσεις μισθῶν τῆς § 18 τοῦ ἄρθρ. 15 εἶναι αἱ ἔγγραφοι ἐξοφλήσεις. Καί δεύτερον, ὅτι ἐπίσης καί ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 32 § 4, ἐν ᾗ γίνεται λόγος περί τῆς «καθ' οἱονδήποτε τρόπον» ἐξοφλήσεως μισθῶν, ποσοστῶν, ἀποζημιώσεων, ἀμοιβῶν κλπ., ἐννοεῖ τήν «ἔγγραφον» ἐξόφλησιν κατά τήν ρητήν διάταξιν τῆς (η) κατηγορίας τοῦ ἄρθρ. 40 § 2.

Β) *Ἡ Α' σκέψις*

Ἡ ὑπό στοιχεῖον (α) σκέψις κατ' οὐδέν ὠφελεῖ τήν προκριθεῖσαν λύσιν. (Θά ἠδύνατο μάλιστα νά εἴπῃ τις, ὅτι δέν ἐχρειάζετο κἄν, ἐφ' ὅσον διά τῆς ἀμέσως ἀνωτέρω — ὑπό στοιχ. (β)—σκέψεως εἶχε γίνει δεκτόν, ὅτι ὀφείλεται τέλος καί ἐν μή ἐκδοσει ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως).

Πρέπει ὅμως νά σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι καί ἡμεῖς εἴμεθα σύμφωνοι, ὅτι διά τοῦ Ἀστ. Κώδικος δέν ἐσκοπήθη ἡ μεταβολή τῶν φορολογικῶν διατάξεων, οὐδέ ἐγένετο διαφορος ρύθμισις τῶν ὑπό ταύτων τεθεσπισμένων. Ἡ τοιαύτη ὅμως διαπίστωσις κατ' οὐδέν προάγει τήν λύσιν τοῦ ζητήματος. Διότι τό ζήτημα δέν ἦτο, ἄν ὁ Α. Κώδιξ ἐτροποποίησε τόν κώδικα χαρτοσήμου (οὐδείς ὑποστηρίζει τοιοῦτόν τι), ἀλλά τό ζήτημα ἦτο : Ἐάν ὁ κώδιξ χαρτοσήμου ἤ ἄλλος τις φορολογικός νόμος ἀπεκλεισε τήν ἀναζήτησιν τῶν δαπανῶν χαρτοσήμου. Τήν ἀναζήτησιν (ἐπιπτωσιν) τό πρό τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἰδιωτικόν δίκαιον ἐπέτρεπε (βλέπε *Τριανταφυλλόπουλον, Ἀραβαντινόν, Δημητρακόπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ.) ὁ δέ Α. Κώδιξ διά πληθώρας διατάξεων (ἐν αἷς καί ἡ τοῦ ἄρθρ. 425) ρητῶς ἐπεβιβλεν.

Γ) *Ἡ Γ' σκέψις*

Τέλος ἡ ὑπό στοιχεῖον (γ) σκέψις οὐδαμῶς βοηθεῖ τήν προκριθεῖσαν ὑπό τῶν ἀναιρετικῶν ἀποφάσεων λύσιν. Ἐν τούτοις, διά νά μή ἐπικρατήσῃ σύγχυσις, δέον ἐπί ταύτης νά λεχθοῦν τά ἑξῆς :

α) Αἱ ἐν λόγω ἀποφάσεις ἐπικαλοῦνται διαφόρους διατάξεις (ἄρθρ. 32, 4 Κ.Χ. ὡς συνεπληρώθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Δ|τος τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949, ἄρθρ. 2 § 1 Δ|τος τῆς 18|19 Ἰουλίου 1950, 13 § 7 Κ.Χ., 15 § 19 ἰδίου Κώδ., 15 § 1 ν. 118|1945) καί τήν αἰτιολογικήν ἔκθεσιν τοῦ νόμου χαρτοσήμου, διά νά καταδείξουν ὅτι ὁ φόρος χαρτοσήμου βαρύνει τόν μισθωτόν, διότι αὐτός εἶναι ὁ «εἰσπράττων» τόν μισθόν. Ἀλλά ταῦτα ὁδηγοῦν εἰς μετατόπισιν τοῦ προβλήματος. Τό πρόβλημα δέν ἦτο, ἐάν ὁ μισθωτός εἶναι ὁ ἔναντι τοῦ Δημοσίου ὀφείλων τόν φόρον (φορολογούμενος). Καί ἡμεῖς (βλ. § 2) ὑποστηρίζομεν, ὅτι φορολογούμενος εἶναι ὁ μισθωτός (ὄχι βεβαίως διότι «εἰσπράττει» τόν μισθόν, ἀλλά διότι κατά τό ἄρθρ. 33 Κ.Χ. ἐκδίδει τό ἔγγραφον). Ἐάν θά ὑπῆρχε ἀντίθετος γνώμη, θά ἔπρεπε τις νά καταφύγῃ ἐνώπιον τῶν φορολογικῶν δικαστηρίων, διά νά ἀμφισβητήσῃ τήν ὑποχρέωσίν του πρός καταβολήν τοῦ φόρου. Τό πρόβλημα λοιπόν εἶναι ἐντελῶς διάφορον. Ἐάν ὁ μισθωτός, καταβαλών τόν ὀφειλε φόρον τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως,

δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν σχετικὴν δαπάνην παρὰ τοῦ ὠφελουμένου ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἐργοδότου. Ἀκριβῶς δὲ διότι αὐτὸ ἦτο τὸ πρόβλημα, κατέστησαν ἁρμόδια τὰ πολιτικὰ δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς. Πρέπει ἐνταῦθα νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι αἱ ὑπὸ μελέτην ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις ἔλυσαν, ὡς ἐὰν ἦσαν ἀποφάσεις φορολογικοῦ δικαστηρίου ἐν—μὴ τεθὲν—φορολογικὸν ζήτημα, ἤτοι τοῦ ποῖος εἶναι ὁ φορολογούμενος, καὶ παρέλειψαν νὰ ἀπαντήσουν ἐπὶ τοῦ τεθέντος προβλήματος, ἤτοι τοῦ ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναζήτησις τῆς σχετικῆς δαπάνης. Ἦτο λοιπὸν ματαία ἡ (γ) σκέψις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων καὶ ματαία ἡ ἀναδίφησις ὅλων τῶν διατάξεων καὶ τῶν αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ μὴ τεθέντος καὶ μὴ ἀμφισβητηθέντος ζητήματος, ὅτι δηλαδὴ τὸν φόρον ὀφείλει καὶ καταβάλλει ὁ μισθωτός.

β) Ἴσως ὅμως νὰ σκεφθῇ τις, ὅτι ὁ Κ.Χ. ἠθέλησε νὰ ἀποκλείσῃ τὴν βάσει τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἀναζήτησιν τῆς δαπάνης χαρτοσήμου, διότι ἄλλως (ἀφοῦ δηλ. τελικῶς τὸν φόρον θὰ ἐπλήρωνεν ὁ ἐργοδότης), δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ μειοῦται ὁ φόρος χαρτοσήμου ἐπὶ εἰσπράξεως μισθῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων πρὸς ἀνακούφισιν (κατὰ τὴν αἰτιολογ. ἔκθεσιν τοῦ νόμου) τούτων. Τοιαύτη ὅμως σκέψις εἶναι ἄνευ νομικῆς ἀξίας:

αα) Διότι, ἂν ὑπῆρχεν ὄντως τοιαύτη πρόθεσις ἢ ἀκόμη ἂν ὑπῆρχε καὶ ρητὴ διάταξις εἰς τὸν κῶδικα χαρτοσήμου, ἀποκλείουσα τὴν ἀναζήτησιν τῆς δαπάνης τοῦ χαρτοσήμου, ἡ διάταξις αὕτη δέον νὰ θεωρηθῇ κατηργημένη ὑπὸ τοῦ Α. Κώδικος καὶ ἰδία ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Δ]τος τῆς 7|10 Μαΐου 1946, δι' οὗ κατηργήθη πᾶσα ἀνεξαιρέτως διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὴν ὅλην τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Τοιαύτη δὲ διάταξις ρυθμίζουσα τὴν δαπάνην τοῦ χαρτοσήμου ἀνήκει εἰς τὴν ὅλην τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 425 κλπ.

ββ) Ὁ νομοθέτης τοῦ κώδικος χαρτοσήμου, ἐφ' ὅσον ἤθελε (διὰ τοῦ ἄρθρου 33) τὴν ἀρχήν, ὅτι φορολογούμενος εἶναι ὁ μισθωτός, ὡς ἐκδίδων τὴν ἀπόδειξιν πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ, λογικὸν καὶ συνεπὲς πρὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἦτο νὰ μειώσῃ τὸν φόρον, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ τάξις τῶν μισθωτῶν εἶχε ἀνάγκην ἀνακουφισμοῦ. Ἐντεῦθεν ὅμως οὐδαμῶς δύναται νὰ συναχθῇ ἑρμηνεία ἀποκλείουσα τὴν ἐκ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἀξίωσιν. Τοσοῦτο μᾶλλον, διότι ὁ νομοθέτης, ρυθμίζων ἐν ζήτημα δημοσιονομικόν, δὲν ἦτο ἀναγκαῖον νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν (ἢ καὶ νὰ γνωρίζῃ), ὅτι ἐξ ἄλλων διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ δικαίου ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἡ σχετικὴ δαπάνη τοῦ φόρου θὰ πληρωθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Πρέπει μάλιστα νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὸ 1931 (ὅτε ἐκωδικοποιήθη ὁ νόμος χαρτοσήμου) δὲν ὑπῆρχε σαφὴς διάταξις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ἀνωτ. § 3), στηρίζουσα τὴν ἀξίωσιν πληρωμῆς τῆς δαπάνης τοῦ καταβληθέντος φόρου (χαρτοσήμου). Τοιαύτη διάταξις εἶναι ἤδη ἡ τοῦ ἄρθρ. 425 Α.Κ.

§ 5. Τὰ ἄτοπα τῆς κρατησάσης ἀπόψεως.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω, νομίζομεν, ἔχει καταφανῆ ἡ ἀδυναμία τοῦ ἐρείσματος τῆς ἀντιπάλου ἀπόψεως. Δὲν θὰ ἦτο ἐν τούτοις ἄσκοπον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἄτοπα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁδηγεῖ ἡ ἀντίπαλος ἄποψις.

α) Ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ ἄποψις ὅτι ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν δὲν ἀπαιτεῖται ἔγγραφον πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ τέλους, βάσει τίνος διατάξεως θὰ κληθῇ ὁ μισθωτὸς νὰ καταβάλῃ τὸ χαρτόσημον; Τὸ ἄρθρον 33, τὸ ὁποῖον λύει τὸ ζήτημα («εἰς χαρτόσημον καταβάλλει ὁ ἐκδίδων τὸ ἔγγραφον» κλπ.) προϋποθέτει τὴν σύνταξιν ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὴν ὕπαρξιν ἐγγράφου. Ἤδη καθίσταται περιττόν, ἀφοῦ πλέον δὲν ἀπαιτεῖται — κατὰ τὴν ἀντίπαλον ἔκδοχὴν — ἡ ἔκδοσις ἐγγράφου. Ποῦ λοιπὸν θὰ στηριχθῶμεν καὶ θὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ μισθωτὸς ὀφείλει τὸ χαρτόσημον; Τὸ κενὸν τοῦτο ἔγινεν ἀντιληπτὸν καὶ κατεβλήθη προσπάθεια (**Κάλλιας**, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 351) νὰ συμπληρωθῇ ὡς ἑξῆς: «Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὸ χαρτόσημον τοῦτο κατεβάλλετο ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀντιλήψεως ὅτι οὗτοι ὠφελοῦντο ἀμέσως ἐκ τῆς μισθοδοσίας». Τὴν τόσον ταλαίπωρον ἑρμηνείαν δὲν υἱοθέτησαν κατὰ γράμμα αἱ ἀποφάσεις τοῦ Α.Π. Εἶπον ἁπλῶς ὅτι τὸ χαρτόσημον θὰ καταβάλῃ «ὁ εἰσπράττων». Ἀλλὰ βάσει ποίας ρητῆς διατάξεως; Πρέπει ἐδῶ νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅσα ἔγραψεν ὁ **Χοϊδᾶς** (Θέμ. ΜΔ', 733): Κατὰ βασικὴν ἀρχὴν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν φορολογικῶν νόμων τὸ βάρος πρέπει νὰ ἐπιπίπτῃ ἐπὶ ρητῶς προσδιοριζομένων ὑποχρέων, ἀπαγορευομένης τῆς διασταλτικῆς ἢ ἐξ ἀναλογίας μεθόδου καὶ προτιμωμένης τῆς ἐπιεικεστέρας ἐν τῇ ὅλῃ γνώμῃ». Βεβαίως καὶ ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν (ἀνωτέρω Μέρος Β' σελ. 9), ὅτι τὸ τέλος χαρτοσήμου καταβάλλει ὁ μισθωτός, ἀλλ' οὐχὶ «ὡς ὠφελούμενος», ἀλλ' ἐκ τοῦ ἄρθρου 33 κ.χ., ὡς ἐκδότης τοῦ ἐγγράφου, γεγονός, ὅπερ ἐπιτρέπει τὴν περαιτέρω ἀναζήτησιν τῆς σχετικῆς δαπάνης.

β) Κατὰ τὴν ἀντίπαλον ἄποψιν ὁ φόρος χαρτοσήμου μεταβάλλεται εἰς φόρον εἰσοδήματος. Φόρον ὅμως εἰσοδήματος καταβάλλει ὁ μισθωτὸς (στ' κατηγορίας). Θὰ πληρώνῃ λοιπὸν καὶ δεύτερον φόρον εἰσοδήματος; Καὶ θὰ πληρώνῃ δεύτερον φόρον εἰσοδήματος μόνον ὁ μισθωτός, τὸν ὁποῖον ἐν τούτοις ἀντιμετώπισεν ὁ νόμος χαρτοσήμου μετὰ ἐπιεικείας; Ταῦτα πάντα εἶναι ἀπίθανα.

γ) Ἐπὶ ἐξοφλήσεως οἱασδήποτε ἀπαιτήσεως θὰ καταβάλλεται χαρτόσημον, ὅσάκις ἐκδίδεται ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις (σημειωθήτω ὅτι ἡ solutio ἦτο καὶ παρέμεινε κατ' ἀρχὴν ἄτυπος πρᾶξις *Τριανταφ.* Δικαιοσ. τόμ. 1930 τεῦχ. 3, σελ. 49). Ἤδη κατὰ τὴν ἀντίπαλον ἄποψιν αὐτὸ θὰ εἶναι ± κανὼν καὶ μόνον ἐπὶ ἐξοφλήσεως ἀπαιτήσεως μισθῶν θὰ ὀφίσταται ὑποχρέωσις καταβολῆς χαρτοσήμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκδόσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Τοιαύτη ὅμως ἄνισος μεταχείρισις τῶν ἀνοχῶν ἐν τῇ ἐκπληρώσει των θὰ ἔπρεπε νὰ προκύπτῃ τρανῶς ἐκ τοῦ νόμου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους κ. ΤΡ. ΚΟΝΤΟΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Τὰ σχετικὰ ἐρωτήματα, ἐφ' ὧν ἡ κατωτέρω πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὑπ' ἀριθ. 1|624 τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1951, Γνωμοδότησις, ὑπῆρξαν τὰ ἑξῆς:

α) Ἂν ὁ συμφώνως τῷ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ., γενόμενος διορισμὸς δικηγόρων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, τελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, θεωρεῖται τελειωθεὶς διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ γενομένης τοποθετήσεως ἢ τυγχάνῃ ἀναγκαία ἡ ψήφισις τῆς διὰ τὴν πρόσληψιν προσωπικοῦ ὑπὸ τῶν εἰρημένων Ὀργανισμῶν προβλεπομένης διαδικασίας, ὡς καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 972|1937 καὶ 177|1945 καθοριζομένης τοιαύτης, ἤτοι δημοσίευσις τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ συναίνεσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν δημοσίευσιν ταύτην.

β) Ὁποῖον θὰ εἶναι τὸ εἶδος τῶν προσεγχθησομένων ὑπὸ τῶν αἰτωσῶν διοριζομένων δικηγόρων ὑπηρεσιῶν, τῆς ἀμοιβῆς ἢ ἄλλης ὑπηρεσιακῆς ἀντιστοιχίας αὐτῶν.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα: Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 στὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου. Ὁ διορισμὸς τοιούτων δικηγόρων ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Α. Νόμου παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ὑπαγομένοις ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ οὖσιν, ὡς γνωστόν, Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου, συντελεῖται διὰ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν δι' ἀποφάσεων τῶν οἰκείων Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. Ὁ διορισμὸς οὗτος τελειοῦται διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως περὶ τοποθετήσεως καὶ δὲν χρήζει τῆς περαιτέρω διαδικασίας, ἥτις καθορίζεται ὑπὸ τῶν οἰκείων καταστατικῶν διατάξεων τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν, προκειμένου περὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν προσλήψεως προσωπικοῦ ἢ Νομικῶν Συμβούλων, ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1220|1951 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν ἀναστέλλονται προσωρινῶς οἱ διορισμοὶ οὗτοι καὶ κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπονται εἰς ὡρισμένας μόνον περιπτώσεις κριτομένας παρ' ἐπιτροπῆς τῶν ἐν αὐτῇ ὁριζομένων τριῶν Ὑπουργῶν, πρὸς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Α.Ν. 972|1937 καὶ 177|1945, ἐξ ὧν οἱ τελευταῖοι, ὡς γνωστόν, ἀπαιτοῦσι δημοσίευσιν τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ τοῦτο, διότι ὁ μὲν Α.Ν. 1836|1951, πλὴν τῆς ἀποφάσεως τῶν οἰκείων Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων περὶ τοποθετήσεως τῶν ἐν λόγῳ δικηγόρων, οὐδεμίαν ἄλλην περαιτέρω διαδικασίαν, συμπληροῦσαν τὴν τοποθέτησιν ταύτην διὰ διορισμοῦ αὐτῶν, ἀπῄτησεν, ὡς ἔπραξεν ἐν § 4 τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ, προκειμένου περὶ διορισμοῦ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ τούτου Νόμου πολιτιστῶν ὡς ὑπαλλήλων εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Δήμους καὶ Κοινότητας, τὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, Δημοσίας Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐπιχειρήσεις ἐν γένει κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀσκοῦνται ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, (τὰς ἐπιχορηγουμένας προφανῶς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὰς μὴ ἐπιχορηγουμένας τοιαύτας τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ἰδίου Νόμου), καθὼς καὶ εἰς Τραπέζας, αἱ δὲ καταστατικαὶ διατάξεις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ὡς καὶ οἱ προμνημονευθέντες Α.Ν. 972|1937 καὶ 177|1945, αἵτινες ἀπαιτοῦσιν ἐπιπρόσθετον διαδικασίαν, ἦτοι ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἔγκρισιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ δημοσίευσιν τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ συναίνεσιν πρὸς τοῦτο τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀφορῶσι τὸν διορισμὸν προσωπικοῦ, ἦτοι ὑπαλλήλων, ἐνῶ οἱ δικηγόροι, ὡς γνωστόν, οὔτε ὑπάλληλοι εἶναι, κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων, οὔτε καὶ ἄλλως, πλὴν τῶν τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου, ὑπηρεσίας ἐπὶ μισθῷ δύνανται νὰ προσφέρωσιν εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ διαδικασία, ἣ τηρουμένη παρὰ τῶν ἐν λόγῳ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν διὰ τὴν πρόσληψιν παρ' αὐτῶν Νομικῶν Συμβούλων (πρότασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀπόφασις τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἔγκρισις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας) ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, διότι αὕτη ἀφορᾷ τὴν οἰκειοθελῆ πρόσληψιν Νομικῶν Συμβούλων, οὐχὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Α.Ν. 1836|1951, οὐδὲ ἐκ τῶν

ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Α.Ν. 1022|1945.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα. Προκειμένου περὶ τοῦ τρόπου τῆς χρησιμοποιήσεως, μισθοδοσίας, ἐπιδομάτων, προαγωγῆς καὶ πειθαρχίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν, τῶν τοποθετουμένων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀνωτέρω Ἀναγκαστικοῦ Νόμου, προβλέπει ἡ διάταξις τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου τούτου, ἥτις καθορίζει, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, ἐργατοτεχνῖται καὶ ὑπηρέται χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων καὶ λοιπῶν προσόντων, ἡ δὲ μισθοδοσία, ἡ προαγωγὴ καὶ πειθαρχία αὐτῶν διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν Νόμων, Διαταγμάτων, Εἰδικῶν Κανονισμῶν καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων, αἵτινες ἰσχύουν διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, προκειμένου δὲ περὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀνωτέρω Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1836|1951 διοριζομένων εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Ἰδιωτικοῦ Δικαίου προβλέπει ἡ διάταξις τῆς § 13 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ εἰρημένου νόμου, ἥτις ὁρίζει, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται ἐντάσσονται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, παρ' ἧ διορίζονται καὶ προάγονται, ὡς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους ἢ τοὺς Ὀργανισμούς, τοὺς διέποντας τὰ προσωπικὰ αὐτῶν. Ἀλλ' εἶναι προφανές, ὅτι οὔτε ἡ μία, οὔτε ἡ ἄλλη διάταξις ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, διότι, ὡς προεξετέθεσαμεν, οἱ δικηγόροι δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπηρετῶν, οὐδὲ εἰς τὴν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν τοιαύτην. Ἑπομένως οὔτε ἐντάσσονται εἰς ὑπαλληλικὰς θέσεις, οὔτε διέπονται ὑπὸ τῶν λοιπῶν διατάξεων, αἵτινες ἀφοροῦσι τὴν ὑπηρεσιακὴν ἀντιστοιχίαν, προαγωγήν, πειθαρχίαν, τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἐπιδόματα τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ.

Τὸ εἶδος τῶν ὑπ' αὐτῶν, ὡς δικηγόρων, προσφερομένων ὑπηρεσιῶν καθορίζεται σαφῶς ὑπὸ τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων. Δικαιοῦνται, κατ' ἀποκλειστικὸν δικαίωμα, νὰ ἀναλαμβάνωσι τὴν ἐπὶ Δικαστηρίων ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν παρ' οἷς διορίζονται Ὀργανισμῶν καὶ νὰ παρέχωσιν αὐτοῖς τὰς νομικὰς αὐτῶν συμβουλάς, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου καὶ μόνον ὑπὸ τὴν τελευταίαν ταύτην ἰδιότητα καὶ τὰς ὑπὸ τούτων παρεχομένας εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ὑπηρεσίας τῶν δικαιοῦνται νὰ λαμβάνωσιν ἀποζημίωσιν, ὑπὸ τύπον μηνιαίου μισθοῦ, ἀσυμβιβάστου οὔσης πάσης ἄλλης ὑπαλληλικῆς αὐτῶν ἰδιότητος πρὸς τὸ λειτούργημα αὐτῶν ὡς δικηγόρων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμοιβὴν τῶν ὑπ' αὐτῶν προσφερομένων ὡς ἄνω ὑπηρεσιῶν τῶν αὐτοῖς διοριζομένων δικηγόρων, ἐφ' ὅσον ὁ ὡς ἄνω Α.Ν. 1836|1951 οὐδὲν εἰδικῶς καθορίζει περὶ μισθοδοσίας αὐτῶν, οὐδὲ ἔχουσιν, ὡς προεξετέθη, ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν αἱ περὶ μισθοδοσίας τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ διατάξεις τοῦ παρ' οἷς διορίζονται Ὀργανισμοῦ, θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων, ἥτοι θὰ ἀνατίθενται ὑποχρεωτικῶς εἰς αὐτοὺς αἱ παρουσιαζόμεναι δικαστικαὶ ὑποθέσεις διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἐπὶ Δικαστηρίου. Τὸ αὐτὸ θὰ συμβαίνῃ καὶ διὰ τὰς γνωμοδοτήσεις ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων αὐτοῖς νομικῶν ἐρωτημάτων, θὰ ἀμείβωνται δὲ ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῇ *βάσει* τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων. Ἐννοεῖται, ὅτι οὐδόλως ἀποκλείεται καὶ ὁ καθορισμὸς παγίας κατὰ μῆνα ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ καθορισμὸς οὗτος δὲν εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεωτικός, ἀλλ' ἐναπόκειται εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κρίνοντος ἐμφρόνως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων αὐτοῦ. Ἔργον βεβαίως χρηστῆς διοικήσεως καὶ νομικὴν ὑποχρέωσιν διὰ λόγους ἴσης ἢ ἀναλόγου μεταχειρίσεως ἀποτελεῖ ὁ καθορισμὸς παγίας μηνιαίας ἀμοιβῆς, ὁσάκις ὑπάρχει νενομοθετημένη θέσις παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ καὶ τυγχάνει διωρισμένος καὶ ἄλλος δικηγόρος ἢ νομικὸς σύμβουλος, ἀμειβόμενος κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον καὶ δὴ ἐπὶ τῇ βάσει καταστατικῆς διατάξεως, καθοριζούσης τὸν μισθὸν αὐτοῦ ἐπὶ ἀντιστοίχῳ ὑπηρεσιακοῦ βαθμοῦ (μισθὸν τμηματάρχου α' ἢ διευθυντοῦ κλπ.). Μὴ ὑπαρχούσης τοιαύτης καταστατικῆς διατάξεως, μηδὲ ὑπηρετοῦντος ἄλλου δικηγόρου ἢ νομικοῦ συμβούλου ὑπὸ τοιοῦτον καθεστώς, οὐδεμία ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσις γεννᾶται εἰς τὸν Ὀργανισμόν, ὅπως κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ἥτοι διὰ μηνιαίας παγίας ἀμοιβῆς, ἀποζημιώνῃ τὸν ὡς ἄνω διορισθέντα παρ' αὐτῷ δικηγόρον διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ προσφερομένας τούτῳ δικηγορικὰς ἢ νομικὰς ὑπηρεσίας.

ΙΣΧΥΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Παροχὴ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἀνάλογος πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτοῦ

Συνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950 περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.— Κύρωσις δι' ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων.— Ἰσχὺς συνεπῶς αὐτῶν ἔκτοτε.— Ἔννοια μεταγενεστέρου Α.Ν. 1804|1950.— Μισθὸς δοκιμαστικοῦ προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων.— Κύρος καὶ ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 20|1939 διαιτητικῆς ἀποφάσεως.— Ἀμοιβὴ διὰ μικτοῦ συστήματος καὶ αὔξησις ἡμερομισθίου δι' ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 Υ.Α.— Παροχὴ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ πρόσθετος ἀμοιβή.

Ἐνώπιον τοῦ διαιτητηρίου τῆς οὐσίας εὑρέθη πάλιν τὸ περιπύστου ζήτημα τοῦ κύρους τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων.

Πρόκειται ἤδη περὶ προπολεμικῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐκτείνει τὴν γνωστὴν ἄποψιν (περὶ ἧς αἱ ἐν τῇ ἀποφάσει τὸν παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν τοῦ Σ. Ε. καὶ τοῦ Α.Π. βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1178) περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τῆς παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διαρκούσης τῆς ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (πρὸ τοῦ Α.Ν. 1804|1951) καὶ συνεπῶς τοῦ ἀνισχύρου τῶν ἀποφάσεων των καὶ εἰς τὰς προπολεμικὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις.

Τὸ ζήτημα ἀνεκινήθη διὰ τὰς μετὰ τὰς ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1917 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἐκδοθείσας διαιτητικὰς ἀποφάσεις, ἀλλὰ βεβαίως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς προπολεμικάς.

Οἱ φόβοι μας, οἱ διατυπωθέντες ἐν σελ. 112 τοῦ παρόντος τόμου, ὅτι μὲ τὴν περιπλοκὴν τοῦ ζητήματος διασείεται καὶ τὸ κῦρος τῶν προπολεμικῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων καὶ καθίσταται προβληματικὴ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀναπροσαρμογῆς των διὰ τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἶχον φαίνεται τὴν θέσιν των.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀκολουθοῦν τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 417|1951 (εἰσηγητὴς *Ι. Τρακάνης*, ΕΕΔ 10, 1181, περὶ ἧς ὅμως βλέπε *Δ. Κούγιαν*, ΕΕΔ 10, 1181, *Ι. Δ. Φορμάκην*, ΕΕΔ 10, 1215), ἐφαρμόζει τὴν περὶ ἧς πρόκειται προπολεμικὴν διαιτητικὴν ἀπόφασιν, ὡς ἰσχυρὰν καὶ ἔγκυρον, ἐφ' ὅσον ἐκυρώθη διὰ τῆς δυνάμει τοῦ Α. Ν. 1406|1950 (ΕΕΔ 9, 179) ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 937), ἀκυρωθείσης ὅμως ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 1379|1950 (ΕΕΔ 9, 687).

Ἐσημειώθη (βλέπε τοὺς ἀνωτέρω ἀναφερομένους), ὅτι ἡ ἄποψις τῆς Α. Π. 417|1951 δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων διὰ τὴν ὀρθότητα αὐτῆς.

Ἐφ' ὅσον, πράγματι, ἠκυρώθη ὑπὸ τοῦ ἱεραρχικῶς ἁρμοδίου δι' ἔλεγχον διοικητικῆς πράξεως ὀργάνου, τοῦ Σ.Ε., ἡ κυρωτικὴ τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐφίσταται δεδικασμένον κατὰ τὸ ἄρθρ. 50 Ν. 3713, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 5168|1932 (ὅρα σχετικῶς καὶ τὴν Α.Π. 654|1950 (Τμ. Ἐξώσεων, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Θέμ. ΞΒ', σελ. 57, ἔνθα ἐκρίνετο περὶ διατάγματος ἐνοικιοστασίου, τὸ ὁποῖον ἐκρίθη δι' ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἐκδοθὲν ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, βάσει νόμου ἀντισυνταγματικοῦ, καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ αὐτὴ ἀπόφασις ἐδέχθη δεσμεύουσαν αὐτὴν ἐκ τῆς ναπόψεως τοῦ ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως δεδικασμένου, ἐκτείνουσα τὴν σκέψιν της εἰς τὸ ὅτι τὸ δεδικασμένον ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, ἀναγνωριζομένης διὰ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῆς ἀκυρότητος διοικητικῆς πράξεως, ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ παντὸς δικαστηρίου ἢ ἄλλης Ἀρχῆς λήψις ὑπ' ὄψιν ταύτης ὡς ἐγκύρου καὶ πάσης ὑποθέσεως, τῆς ὁποίας προϋπόθεσις εἶναι ἡ χρηθεῖσα ἄκυρος διοικητικὴ πρᾶξις, πρβλ. καὶ *Ν. Μπακοπούλου*, Περὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐκδ. 1914, σελ. 216). Τὴν ἀκύρωσιν τῆς προειρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔλαβον ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ Α.Π. 165—166|1951 (εἰσηγητὴς *Α. Παπανασταίου*, ΕΕΔ 10, 502).

Ἐν συνειδήσει τελοῦσα περαιτέρω καὶ ἡ Διοικητικὴ Ἀρχὴ καὶ ὁ Νομοθέτης περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀκυρωθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἠκυρώθη ἔναντι πάντων ἐρρύθμισαν τὸ θέμα διὰ νεωτέρων ρυθμίσεων καὶ ἡ μὲν Διοικητικὴ Ἀρχὴ καθώρισε, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, μισθοὺς τῶν κατηγοριῶν μισθωτῶν, περὶ ὧν αἱ ἀμφισβητηθέντος κύρους διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ἀποφάσεως (ἀκυρωθείσης καὶ ταύτης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ΕΕΔ 10, 131), ὁ δὲ Νομοθέτης, εὑρεθεὶς πρὸ ἀπροόπτου πλέον νομοθετικῆς κατηστάσεως, ἐθέσπισε τὸν Α.Ν. 1804|1951 (ΕΕΔ 10, 581), παρέχοντα τὴν δυνατότητα τῆς ἐπανεξετάσεως ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ἀποφάσεών των.

Ὁ Νόμος οὗτος εἶναι καὶ ἐκ τῆς γνωστῆς Ἱστορίας τοῦ ζητήματος ἀφῆς ὡς πρὸς τοὺς σκοπούς του.

Παρὰ τὰ λεγόμενα ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει του (ΕΕΔ 10, 582) περὶ ὑπὲρ ἄγαν αὐστηρᾶς νομολογιακῆς ἑρμηνείας (ὑπὸ τῆς Α. Π. 453|1949), εἰς τὸ κείμενόν του θέτει *νέους* κανόνας δικαίου, τροποποιοῦντας κατὰ τὸ ἀμφισβητηθὲν θέμα, τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διαρκούντος τοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τὸ ἀρχικὸν ἄρθρον 8 τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

Ταῦτα, νομίζομεν, σημαίνουν, ὅτι κατὰ τὸ προ-

υφιστάμενον δίκαιον δέν έπιτρέπεται ή έγερσις συλλογικής διαφοράς, διαρκούντος τοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων, καὶ μόνον ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου εἶναι ἐπιτρεπτή.

Ἐπιβεβαιοῦται, ἄλλως, τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τό ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς ἐπανεξέτασιν διαιτητικάς ἀποφάσεις τροποποιητικάς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐκείνας δηλαδή ἀκριβῶς, τῶν ὁποίων τό κῦρος παρέμενεν ἐκκρεμές, ἀφοῦ ἄν ἦσαν ἀρχήθεν ἔγκυροι, δυνάμει τῆς ἀκυρωθείσης ὑπό τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ θεωρουμένης ἐν τούτοις ἰσχυρᾶς ὑπό τῆς Α.Π. 417|1951 καὶ τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δέν ὑπῆρχε κανείς νομοθετικός λόγος νά ἐπανεξετασθῶσι καὶ νά ἰσχύσουν ὄχι ἀναδρομικῶς.

Διά τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 γράφεται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει του (ΕΕΔ 10, 532), ὅτι σκοπεῖται ἡ διά τόν ἐφεξῆς ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου χρόνον ἐκκαθάρισις τῶν ἀμφισβητουμένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων, δι' ἄν κυρίως καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαί σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἐργαζομένων.

Τοῦτο ἀκριβῶς ἐπεδίωξε ὁ Α.Ν. 1804|1951, ἐπιβεβαιώσας ἀτυχῶς—καί λέγομεν ἀτυχῶς, διότι ἀπό νομοθετικῆς ἀπόψεως θά ἔπρεπε νά ἐνδιαφερθῇ καὶ διά τήν διά τό παρελθόν ἐκκαθάρισιν—τήν ἀντίληψιν περί τῆς ἀκυρότητος αὐτῶν.

Εἶναι ἀκόμη ἀληθές, ὅτι εἰς τήν εἰσηγητικήν ἔκθεσιν τοῦ Νόμου ἀναφέρεται, ὅτι σκοπεῖται ἡ ἀποκατάστασις τῆς ὀρθῆς ἐννοίας τοῦ ἀρχικοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935.

Ἀλλ' ἡ ὀρθή ἔννοια τοῦ νόμου συνεπήγετο καὶ τήν ἀρχήθεν οὕτω ἐφαρμογήν του. Ἐν τούτοις τόσον ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ἠννοήθη ἡ ὀρθή ἔννοια τοῦ νόμου νά ἀποκατασταθῇ ἐφεξῆς μόνον ἀπό τῆς ἰσχύος του. Καί εἶναι ἄλλο τό ζήτημα, ἄν ταῦτα συνάδουν πρός τό ὀρθόν δίκαιον.

Εἶναι ὅμως ἤδη ἀνάγκη νά σημειώσωμεν τινα ὡς πρός τό κῦρος τῶν προπολεμικῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, περί τοιαύτης δέ ἐξ αὐτῶν πρόκειται ἤδη εἰς τήν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 112), θά ἠδύνατο νά ὑποστηριχθῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν.Δ. 310|1941, κατά τό ὁποῖον «αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑποχρεωτικῶς κηρυχθεῖσαι διαιτητικαί ἀποφάσεις θέλουν ἐξακολουθήσει ἰσχύουσαι, ἀσχέτως χρόνου λήξεως» καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, κατά τό ὁποῖον ἐπεβάλλοντο αὐξήσεις ἐπί τῶν καταβαλλομένων ἑκάστοτε εἰς τούς πάσης φύσεως μισθωτούς ἀποδοχῶν ἤ ἐπί τῶν καθοριζομένων διά τῶν ἐν ἰσχύι . . . . διαιτησιῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν, ὅτι ἐπῆλθεν ἔμμεσος νομοθετική κύρωσίς των καί ἄν ἦσαν ἄκυροι, τό ἐρευνητέον εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν εἶναι, ἄν ἡ συγκεκριμένη ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐξεδόθη κατά χρόνον ἰσχύος ἐπί τῶν μισθωτῶν, εἰς τούς ὁποίους ἀφορᾶ ἡ διαιτητική ἀπόφασις, εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Αἱ ἀπό 12 Αὐγούστου 1936 δύο γενικαί συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας (ὑποκατάστατος τῆς ἀπό 12.8.1936 περί ἐργατῶν ἡ ἐπικαλουμένη ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου ἀπό 19.8.1938), κυρωθεῖσαι διά τοῦ Α.Ν. 22|1936, καὶ αἱ ὁποῖαι, κατά τό ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, ἐθεωρήθησαν ἰσχύουσαι δι' ἀόριστον χρόνον, μεθ' ὅλων αὐτῶν τῶν συνεπειῶν, καὶ μετά τήν λῆξιν τῆς διαρκείας των ἤ εἰς περίπτωσιν καταγγελίας αὐτῶν μέχρις ἀναγκάσεως των, καὶ κατά τό αὐτό ἄρθρον αἱ συμβάσεις αὐταὶ ὑποκαθίστανται αὐτοδικαίως εἰς πάσας τάς κατ' ἐπάγγελμα, κλάδον, ἐπιχείρησιν ἤ τόπον συλλογικάς συμβάσεις οἱασδήποτε κατηγορίας ἰσοτίμων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον αἱ τελευταῖαι ἐπαυσαν ἰσχύουσαι, δέν εἶναι εἰδικαί συλλογικαί συμβάσεις, ὥστε νά ἐμποδίζηται ἡ διαρκούσης τῆς ἰσχύος των ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς δι' ὡρισμένην κατηγορίαν μισθωτῶν, ἀλλ' ἀποτελοῦν γενικῶς τό ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τῶν μή προστατευομένων ὑπό εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Διότι, ἄλλως, *οὐδεμία ἀπόφασις διαιτησίας θά ἦτο δυνατόν νά ἐκδοθῇ*, μετά τό ἄρθρ. 8 Α.Ν. 1367|1938, ἀφοῦ θά ὑπῆρχε πάντοτε συνέχεια καθεστῶτος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μετά τήν λῆξιν εἰδικῆς τοιαύτης, πρᾶγμα ἐντελῶς ἀπίθανον, νομίζομεν, ὡς ἐγκείμενον ἐν τῇ θελήσει τοῦ νόμου καὶ βαῖνον πρός οὐσιαστικήν ἀχρήστευσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν.

***

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τό ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 623), ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 2350|158|1951 ὁμοίας (ΕΕΔ 10, 142), δικαίωμα προσαυξήσεως ἡμερομισθίων, ὑπομιμνήσκομεν, ὅτι διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 45941|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 957) καθωρίσθη ἡ ἀξία τῆς ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεως ἐργασίας ἤ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας προβλεπομένης πλήρους καθ' ἡμέραν τροφῆς εἰδικῶς διά μόνην τήν περίπτωσιν τῆς ἐξευρέσεως τοῦ ὑπό τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250|1951 καθοριζομένου ἡμερομισθίου (ὡς ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως) εἰς δραχμάς 3500.

Ἀλλά πῶς νά εἴπῃ τις, ὅτι διέφυγε τῆς προσοχῆς τῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ ζῶμεν εἰς λαβυρινθώδες πράγματι δίκαιον καὶ δι' ἓν θέμα, τό ὁποῖον θά ἔπρεπε, ἐξ ἀρχῆς, νά ἀντιμετωπισθῇ ὑφ' ὅλας τάς πλευράς του, ἐκδίδονται ἀλλεπαλλήλοι διοικητικαί πράξεις;

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11234|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 20|1939 ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περί ζαχαροπλαστείων

κλπ. ὁ «λαντζέρης» ἐδικαιοῦτο μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 900 μετὰ τροφῆς, ἐφ' ὅσον εἶχε συμπεπληρωμένον τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη διαιτησίας εἶναι ἔγκυρος, διότι ναὶ μὲν προϋπόθεσις τῆς ἐγέρσεως συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας εἶναι ἡ ἀνυπαρξία συλλογικῆς συμβάσεως (Σ. Ε. 1395|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 619, κατὰ Α. Π. 453|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 936 ἔδει νὰ μὴ ὀφίστατο οὐδὲ παράτασις τῆς ἰσχύος της δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως), ἐν προκειμένῳ δὲ διὰ τὸν «λαντζέρην» ὀφίστατο ἰσχύουσα κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις τῆς 19.8.1938, πλὴν διὰ τοῦ Α. Ν. 1406|1950, ὅστις τυγχάνει συνταγματικὸς καὶ ἔγκυρος (Α. Π. 417|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 1181, ἐπίτηδες Σ. Ε. 1279|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 688) καὶ διὰ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, σελ. 237) ἐκυρώθη ἡ ἄνω διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἀφ' ἧς ἰσχύσε.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. 1902|1951, δὲν ἀναφέρεται εἰς ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐπικυρωθείσας βάσει τοῦ Α.Ν. 1804|1950. Ἐξ ἄλλου, τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ρυθμίζει τὴν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου κατάστασιν, οὐδεμίαν δὲ ἐπεθίωξε κατάμηνσιν τοῦ Α.Ν. 1406|1950 (ὅρα αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 532).

Ὁ μισθὸς τῶν 900 δραχμῶν κατὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν τῆς 4.11.1947 ἀνέρχεται εἰς 203.000 καὶ εἰς ταύτας δέον νὰ προστεθῇ τὸ 30 ο|ο τῆς ὑπ' ἀριθ. 29418|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος, ἐργάτρια εἰς τὸ ζαχαροπλαστεῖον τοῦ ἐκκαλοῦντος (λαντζέρισσα), ἐλάμβανε κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 30.12.1949 μέχρι 30.6.1950 μηνιαίως 300 χιλιάδας, ἐσφαλμένως ἔκρινεν, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ὤφειλε τῇ ἐφεσιβλήτῳ δραχ. 77.200 ἐπὶ πλέον τοῦ καταβληθέντος ταύτῃ μηνιαίου μισθοῦ τῶν δραχ. 300.000 καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως, ὡς βάσιμος, καὶ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη.

Κατὰ τὴν ὁμοίαν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ὅρα Γνωμ. Νομ. Συμβ. 42|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 332), ὡς αὕτη, ἄλλως τε, αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250|158|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ διάταξις περὶ κατωτάτου ἡμερομισθίου ἐργατριῶν τῶν 14.000 δραχμῶν δὲν ἀφορᾷ τὰς ἀμειβομένας διὰ μικτοῦ συστήματος, τοῦτέστι μισθοῦ καὶ τροφῆς κλπ., καθιερωθέντος... δι' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἐκ προκειμένου, κατὰ τὸ προεκτεθέντα, ἡ ἐφεσιβλήτος, βάσει τῆς 20|1939 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐδικαιοῦτο μισθοῦ καὶ τροφῆς. Συνεπῶς ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν νομίμων της ἀποδοχῶν ἔδει, κατὰ τὴν ἀκροτελεύτιον διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, νὰ ὑπολογισθῇ καὶ τὸ ἀνώτερον τῆς παρεχομένης τροφῆς καὶ μόνον, ἂν καὶ δι' αὐτοῦ δὲν συνεπληροῦτο τὸ ποσὸν τῶν 14.000 ἡμερησίως, ἔδει νὰ προβῇ ἡ ἐκκαλουμένη εἰς ἐπιδίκασιν διαφορᾶς μισθοῦ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.7.1950, χρόνου ἰσχύος τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, μέχρις 11.12.1950, βάσιμος, κατὰ ταῦτα, τυγχάνει καὶ ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμιστέα τυγχάνει ἡ ἐκκαλουμένη, ἡ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδομένη.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἐλάμβανε δὶς τῆς ἡμέρας τροφήν, ἀξίας 5 1|2 χιλιάδων δραχμῶν. Τὸ ποσὸν τοῦτο, προστιθέμενον εἰς τὸν μηνιαῖον μισθόν της, ὑπερκαλύπτει τὸν καθ' ἡμέραν μισθὸν τῶν 14.000 δραχμῶν καὶ κακῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἐπεδίκασεν εἰς τὴν ἐφεσίβλητον ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ποσὸν δραχ. 340.000.

Κατὰ τὴν ἑρμηνεύσασαν τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν 8-09|1946 ὑπ' ἀριθ. 25825|204|1951 Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τοῦ ἐπιδόματος διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρετέας δικαιοῦνται οἱ ἀπασχολούμενοι ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τοῦ ἄγοντος πρὸς τὰς ἄνω ἡμέρας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου τοῦ ἑπομένου (ὅρα πρὸ τῆς ἑρμηνευτικῆς ταύτης ἀποφάσεως σύμφωνον πρὸς τὴν διδομένην λύσιν Ὁλομελ. Α.Π. 217|1951, ΕΕΔ 10, σ. 578), οἱ παρέχοντες δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπὶ ἔλαττον τοῦ κεκανονισμένου ὡραρίου ἀπασχόλησιν λαμβάνουν μειωμένον ἀναλόγως ἐπίδομα. Τὸ ἐπίδομα τοῦτο, κατὰ ῥητὴν διάταξιν τῆς ἄνω ἑρμηνευτικῆς ἀποφάσεως, δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πρόσθετος άμοιβὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας προσωπικοῦ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ἑστιατορίων κλπ.

I

Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας ὑπὸ προσωπικοῦ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων.— Ἀνίσχυρον ὑπ' ἀριθ. 58399|6185|1951 Υ.Α.— Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944. — Ἀκυρότης καὶ ὡς ἀντικειμένης εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθησαν αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις, καταλήξασαι εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, βάσει τῆς ἐν αὐταῖς συλλογιστικῆς, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὡς γνωστόν, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 5, 223, ΕΕΔ 5, 882), ὡς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὁμοίας (ΕΕΔ 10, 539), ἔχουν καθορισθῆ πρόσθετοι ἀμοιβαὶ διὰ τοὺς ἐργαζομένους κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας (ἐξ 75 ο|ο) καὶ τὰς νύκτας ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ. ἢ κατὰ τμῆμα τῶν ἄνω ὡρῶν (ἐξ 25 ο|ο).

Ἡ ἀρχικὴ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ξενοδοχείων ὅπνου, ἐξαιρεῖ δὲ μόνον τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους σερβιτόρους ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ συναφῶν καταστημάτων.

Ἡ δ' ἑτέρου ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀναφέρεται καὶ αὕτη εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτούς (ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας.

Τέλος ἡ ἑρμηνευτικὴ ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ἀναφέρεται καὶ αὕτη εἰς πάντας τοὺς μισθωτούς, ἐξαιρεῖ δὲ τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους σερβιτόρους ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν κέντρων (ἐξαίρεσιν, τὴν ὁποίαν περιεῖχε καὶ ἡ ἀρχικὴ 8900|1946) καὶ τῆς ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν τοὺς ἀρτεργάτας.

Ἐνῷ ταῦτα ἰσχυον ἐκτοτε, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58399|6185|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (φερούσης χρονολογίαν 26 Ὀκτωβρίου 1951 (ΕΕΔ 10, 1199) ὡρίσθη, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεων, ὡς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ (ἐκτείνεται δηλαδὴ καὶ πέραν τῶν σερβιτόρων) τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ἀναψυκτηρίων καὶ τῶν κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν ταβερνῶν μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς παρούσης (24 Ὀκτωβρίου 1951) (ἐνῷ φέρει χρονολογίαν 26 Ὀκτωβρίου δημοσιεύεται τὴν 24 Ὀκτωβρίου).

Ἡ αὐτὴ ὅμως ἀπόφασις, μὲ τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, φέρουσα χρονολογίαν 26 Ὀκτωβρίου πάλιν, δημοσιεύεται πάλιν τὴν 13 Νοεμβρίου 1951 (ἴδε ταύτην ἐν ΕΕΔ 10, 1254) καὶ προσθέτει εἰς τὸ κείμενόν της καὶ τὰς κινηματογραφικὰς ἐπιχειρήσεις ἐν γένει.

Ἀνεξαρτήτως τῆς τυπικῆς αὐτῆς ἀνωμαλίας, τὸ κύριον ζήτημα, τὸ ὁποῖον προκύπτει —καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀσχολοῦνται αἱ κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις— εἶναι, ἂν ἡ ἐκδοσις τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, μὲ τὸ ἐν αὐτῇ περιεχόμενον, εἶναι νόμιμος.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξεδόθη κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως.

Καὶ δύναται μὲν ἡ διοικητικὴ Ἀρχὴ νὰ καθορίζῃ καὶ ἀναδρομικῶς μισθούς, κατὰ τὸν Α. Ν 866|1946, ἀλλὰ δὲν φαίνεται καὶ ὀρθὸν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν εἶναι καὶ ἡ κατάργησις προϋφισταμένων ἤδη δικαιωμάτων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ὁ Νομοθέτης ἔτι, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας ὑποστηριζόμενα, ὀφείλει νὰ μὴ ἐκδίδῃ νόμους μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως προσβάλλοντας κεκτημένα δικαιώματα (βλέπε *Σ. Μανούσον*, Ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ ἀναδρομίας τῶν νόμων. Θέμ. ΞΒ' 681 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐν σημ. 15 ἀναφερομένους).

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ τοῦτο ἀναδρομικὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν, ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ν. 28|1944 ἐδόθη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκτείνεται πέραν χρονικῶν ὁρίων, κατ' εὔλογον μέτρον (παγία ἡ νομολογία τοῦ Σ. Ε., βλέπε ἐν ΕΕΔ 10, 1264).

Καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ἔτι, ὅτι ἡ κρινομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἀποτελεῖ μᾶλλον, ὡς φαίνεται, ἀνάκλησιν, ὡς πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ ἐπιχειρήσεις, τῶν ἀρχικῶν, πάλιν ἡ ἀνάκλησις ἔδει νὰ χωρήσῃ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου (πρβλ. σχετικῶς Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1168|1951, εἰσηγητὴς *Π. Ροζάκης*, ΕΕΝ ιη' 541 καὶ τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπάς).

Ἀνεξαρτήτως δὲ ἤδη τοῦ ζητήματος, ἂν ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ γίνῃ οὐσιαστικὸς ἔλεγχος αὐτῆς περὶ τοῦ ἂν εἶναι ἠιτιολογημένη καὶ ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἐγένετο χρῆσις τῆς ἐξουσιοδοτήσεως (πρβλ. Πρωτοδίκων Ἀθηνῶν 3867|1950, Πρωτοδικῶν *Δ. Σκουμπῆ*, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 10, 128), τοῦτον ἀποκειμένου εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας (κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4682|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Καθάρειος*, ΕΕΝ ις' 657, ὡς παρανόμοι θεωροῦνται καὶ αἱ κατὰ χρῆσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας ἐκδοθεῖσαι, διότι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁρίσταται κατ' οὐσίαν παραβίασις τοῦ νόμου καὶ ἑπομένως εἶναι ἐλεγκταὶ ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστη-

ρίων κατά τοῦτο), ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις εἶναι ἀντισυνταγματική καὶ ὡς τοιαύτη ἄκυρος, διότι δὲν εἰσάγει κατ' ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος ἴσον δίκαιον, κατὰ τοῦτο, ὅτι διαχωρίζει τῆς αὐτῆς κατηγορίας μισθωτοὺς εἰς δύο ἀνίσους μεταχειρίσεις: Ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἰσέπραξαν ἤδη τὴν πρόσθετον ἀμοιβὴν καὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἤδη δὲν δικαιοῦνται, ἀντιστοίχως δὲ διαχωρίζει εἰς τὰς αὐτὰς ἀνίσους μεταχειρίσεις καὶ τοὺς ἐργοδότας, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10. 1256).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6267|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Π. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τατσόπουλος, Λ. Θεοχάρης

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ὡς μηχανικός (χειριστὴς μηχανῆς προβολῆς ταινίας) τῆς κινηματογραφικῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐναγομένης κατὰ τὸ ἔτος 1935, ἐργάζεται ἐκτοτε μέχρι σήμερον παρ' αὐτῇ, ἐπὶ μισθῷ μηνιαίῳ κατὰ τὴν ἀπὸ 26 Νοεμβρίου 1937 συλλογικὴν σύμβασιν ὑπαλλήλων κινηματογράφων ἐκ δραχμῶν 3600, αὐξηθέντι εἰς δραχμὰς 3960 κατὰ τὴν 12|1940 διαιτητικὴν ἀπόφασιν καὶ μετὰ τὴν βάσει τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσαρμογὴν εἰς δραχμὰς 610.000 καὶ μετὰ τὴν 29468|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν εἰς δρχ. 793.000, ἀνελθούσης βάσει τῆς 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς δραχμὰς 893.000. Ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι δι' εἰδικῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν διαδίκων εἶχεν ὁρισθῇ ὅτι ἐν τῷ καταβαλλομένῳ μισθῷ συνυπελογίζετο καὶ ἡ ὑπὸ τῶν κατωτέρω ἀποφάσεων χορηγουμένη προσαύξησις. Ὅτι ἀπὸ τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1946 εἰργάσθη καθ' ἅπασας τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς καὶ καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 10—12 μ.μ. ὥρας, ἐξ οὗ λόγου καὶ αἰτεῖται τὴν κατὰ 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεις Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὡς αὗται διὰ τῆς 25825|1951 ἀποφάσεως τούτων ἡρμηνεύθησαν, χορηγουμένην αὐτῷ προσαύξησιν, βάσει τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. Β συνταχθείσῃ ἀναλυτικῇ παρὰ τῆς ἐναγομένης καταστάσει, ἧς τὰ ποσὰ καὶ συνοπτολογεῖ ὁ ἐνάγων καὶ ἥτις ἄλλως τε κατάστασις εἰκονίζει τὰ πράγματι ὀφειλόμενα τῷ ἐνάγοντι ποσά.

Ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου 1945 συνομολογηθείσης μεταξὺ τῆς ἐναγομένης καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς συμβάσεως (ὁμαδικῆς), κατόπιν τῆς γενικῆς ἀπεργίας τῶν ὑπαλλήλων κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, δι' ἧς οἱ τελευταῖοι παρητήθησαν ἀπὸ μελλοντικῶν αὐξήσεων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῶσι οὗτοι καὶ συνεπῶς καὶ ὁ ἐνάγων παραιτηθέντες τῶν διὰ τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων χορηγηθεισῶν προσαυξήσεων, δοθέντος ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνομολογήσεως τῆς ὡς ἄνω ὁμαδικῆς συμβάσεως ἡ ἐργασία τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν ἑορτῶν, ὡς καὶ ἡ νυκτερινὴ ἐργασία, δὲν ἀπετέλει ἰδίαν οἰκονομικὴν ἀξίαν, ὡς οὖσα ἰσαξία πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν λοιπῶν ἡμερῶν, ὡς καὶ ὥρων, καὶ συνεπῶς ἡ παραίτησις ἀφεώρα μόνον τὴν καταχώρισιν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τῆς μὴ αὐξήσεως τῆς «ὀκταώρου ἡμερησίας ἐργασίας», οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς μελλοντικῆς δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων παροχῆς προσαυξήσεων δι' ἐργασίαν κατὰ τὰς ἑορτάς, ὡς καὶ νυκτερινὴν τοιαύτην. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου ἡ διὰ τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ρύθμισις ἀφορᾷ εἰς θέματα δημοσίας τάξεως καὶ συνεπῶς ἡ τυχὸν παραίτησις ἀπὸ τῶν διὰ τούτων θεσπιζομένων προσαυξήσεων τυγχάνει ἄκυρος κατὰ τὰ ἄρθρ. 3 καὶ 174 Ἀστικοῦ Κώδικος, τῶν διατάξεων τῶν ἐπεχουσῶν θέσιν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐν λόγῳ ἀποφάσεων οὐσῶν ἀπαγορευτικῶν, ὡς ἐπιτακτικῶς διατυπουμένων καὶ κατατεινουσῶν εἰς τὴν διασφάλισιν τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος (*Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 59).

Ἐξ ἑτέρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58999|6185|1951 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν οὐδαμῶς καταλύεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ἅτε τῆς ἀποφάσεως ταύτης οὔσης μὴ ἰσχυρᾶς, καθ' ὃ οὔσης μὴ νομίμου. Οὕτω ἡ ἀπόφασις αὕτη, δημοσιευθεῖσα ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 Ὀκτωβρίου 1951 τὸ πρῶτον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 213|24.10.1951 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως (ΕΕΔ 10, σ. 1199) καὶ ἀφορῶσα εἰς τοὺς ἐν ἐστιατορίοις καὶ κέντροις διασκεδάσεως ἐργαζομένους, ἀνεδημοσιεύθη εἰς τὸ 224|13.11.1951 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν (58399|6185|1951), ὡς πρότερον (βλ. ΕΕΔ 10, σ. 1254). Ἡ τοιαύτη ἀναδημοσίευσις ἐπέχει θέσιν πράγματι οὐχὶ ἀναδημοσιεύσεως, ἀλλὰ δημοσιεύσεως νέας ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀναδημοσιεύσεως ἐπέρχεται σοβαρὰ ἀλλοίωσις τοῦ κειμένου τῆς φερομένης ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἀποφάσεως, δοθέντος ὅτι ἡ ἀναδημοσιευθεῖσα περιέχει νέαν διάταξιν, ἐφαρμοσθεῖσαν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐντεῦθεν ὅμως ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς ὅλης ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς προσθήκης αὐτῆ καθίσταται ὅλως διάφορος τῆς προηγουμένης, ὡς διάφορος δὲ δὲν φέρει τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τῆς 13 Νοεμβρίου 1951, ἀλλὰ τὰς τοιαύτας πρὸ πολλοῦ παραιτηθέντων τοιούτων (Ὑπουργῶν Μαύρου καὶ Μπακατσέλου). Πρὸς τούτοις ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ὡς ἐμφανίζεται μετὰ τὴν ἀναδημοσίευσιν αὐτῆς, τυγχάνει ἀντισυνταγματικὴ καὶ ὡς τοιαύτη μὴ ἰσχυρά, καθὸ ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ νόμου 866|1946, ἀναγνωρισθείσης τοῖς ὡς ἄνω Ὑπουργοῖς ἁρμοδιότητος καὶ ἐν γένει ἐξουσιοδοτήσεως.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης πράγματι προσδίδεται εἰς ἑαυτὴν ἀναδρομικὴ ἰσχὺς μιᾶς ὁλοκλήρου ἑξαετίας, ἐξαφανιζομένων τῶν διὰ τῶν 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων θεσμοθετηθεισῶν προσαυξήσεων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ συνεπῶς προσβαλλομένων τῶν βάσει τῶν ἀποφάσεων τούτων κεκτημένων δικαιωμάτων αὐτῶν, ἅπερ καὶ ἐβεβαιώθησαν διὰ σειρᾶς δικαστικῶν ἀπο-

φάσεων καὶ ὁμοιομόρφου ἐκπληρώσεως παρὰ τῶν εἰς οὓς αἱ ἀποφάσεις αὗται ἀναφέρονται ἐργοδοτῶν. Διὰ τῆς τοιαύτης ὅμως τακτικῆς δὲν ἐπέρχεται καθορισμὸς μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἔστω καὶ ἀναδρομικῶς τοιοῦτος διὰ μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν, ὡς ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ ὡς ἄνω Ὑπουργοί, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν κατάλυσις ἀναγνωρισθέντος δικαιώματος, ἥτοι ἀποτέλεσμα, περὶ οὗ οὐδεμία ἐξουσιοδότησις ἀνεγνωρίσθη τοῖς ἐν λόγῳ Ὑπουργοῖς. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν θεωρηθῇ, ὅτι ἐπέρχεται ἀναδρομικὸς καθορισμός, ὑπὸ τὴν ἄποψιν τῆς μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ πάλιν οὗτος, ὡς θεσπίζεται, ἀντίκειται εἰς τὴν εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω νομοθετημάτων (νόμου 28|1944 καὶ 866|1946), ἅτε τούτων μὴ ἀναγνωριζόντων τοῖς ἐν λόγῳ Ὑπουργοῖς τοιαύτην ἐξουσιοδότησιν, ἐφ' ὅσον σκοπὸς τῶν νομοθετημάτων τούτων εἶναι ἡ ἐπίτευξις τῆς ἐγκαίρου ἐξομαλύνσεως τῶν ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν συνθηκῶν ἀνωμαλιῶν, ἐξ οὗ λόγου καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦτον ἐδόθη ἡ ἔννοια, ὅτι τῶν ἐξ αὐτῶν ἀναδρομικῶν αὐξήσεων δικαιοῦνται μόνον οἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐργαζόμενοι μισθωτοί, οἱ ἐν ἐνεργῷ μετὰ τοῦ ἐργοδότου τελοῦντες συμβάσει. Πρὸς τούτοις ὁ ἐν λόγῳ καθορισμὸς ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ ἀναλόγως τῶν πρὸς ταύτην συμπαρομαρτουσῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν δὲν παρίσταται δεδικαιολογημένος, οὐδεμιᾶς αἰτιολογίας ἀναφερομένης ἐν τῇ ἐν λόγῳ ὑπουργικῇ ἀποφάσει, ἐξ οὗ λόγου καὶ δὲν καθίσταται ἐφικτὸς ὁ ἔλεγχος τῆς ἐν λόγῳ πράξεως ἐξ ἀπόψεως αἰτιολογικοῦ κύρους. Συγχρόνως διὰ ταύτης ὁριζούσης ὅτι τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων καταβληθέντα δὲν ἀναζητοῦνται ἐπέρχεται παραβίασις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, δοθέντος ὅτι οὕτω εὐνοοῦνται οἱ προλαβόντες νὰ εἰσπράξωσι τὰς προσαυξήσεις μισθωτοί, ὡς καὶ οἱ μὴ καταβαλόντες ταύτας ἐργοδόται, ἐνῷ ἀντιθέτως πλήττονται καὶ δὴ ἄνευ νομίμου αἰτιολογίας οἱ μὴ εἰσπράξαντες ταύτας μισθωτοί, ὡς καὶ οἱ καταβαλόντες ταύτας εἰς ἐπιταγὴν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων ἐργοδόται, δημιουργουμένων οὕτω δύο κατηγοριῶν πολιτῶν εὐνοουμένων καὶ μή (Σ.Ε. 1361|1951 ἐν ΕΕΔ 10, σ. 1215, 2122|1951 ἐν ΕΕΔ 10, σ. 1264, ὡς καὶ σχόλια ΕΕΔ 10, σ. 1256, 1257 καὶ 1258).

II

Ἀντισυνταγματικότης ὑπ' ἀριθ. 58399|6185|1951 Υ.Α.—Ἀντίθεσις αὐτῆς καὶ πρὸς τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 399|1947 ἐπικυρωθεῖσαν ἀρχὴν «δι' ἴσην ἐργασίαν ἴση ἀμοιβή».—Ἔκδοσις ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.—Ἔλλειψις καὶ αἰτιολογίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6455|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Κ. Τσαγκαράκος

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58399|6185 τῆς 26.10.1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, δημοσιευθείσης δὶς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος β' φύλλ. 213 καὶ φ. 224) : Δι' αὐτῆς, ὡς τελικῶς διετυπώθη καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς φύλλ. 224, τεῦχος β', ὡρίσθη, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946, 18310|1946, ὡς αὗται ἡρμηνεύθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ἀποφάσεως, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ διαφόρων ἐπιχειρήσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ κινηματογραφικαὶ ἐπιχειρήσεις, περὶ ὧν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει πρόκειται, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη δὲν δεσμεύει τὸ Δικαστήριον καὶ δὲν ἐφαρμόζεται παρ' αὐτοῦ διὰ τοὺς κάτωθι λόγους : α) Ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, καθ' ὃ οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη καθιεροῖ δυσμενῆ ρύθμισιν μόνον δι' ὡρισμένην κατηγορίαν μισθωτῶν, ἤτοι τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἐν αὐτῇ καθοριζομένας ἐπιχειρήσεις καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νυκτερινὴν ἐργασίαν αὐτῶν, δι' ὃ θέμα, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, ἐπεβάλλετο καθολικὴ καὶ οὐχὶ μετὰ περιορισμῶν καὶ ἐξαιρέσεων ρύθμισις. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος ἀπευθύνεται οὐ μόνον πρὸς τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν νομοθέτην, ἀπαιτεῖ οὐ μόνον ἰσότητα ἐνώπιον τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ ἰσότητα αὐτοῦ τοῦ νόμου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι πρέπει νὰ θεσμοθετῆται ἑκάστοτε δίκαιον διὰ πάντας τοὺς Ἕλληνας, κατ' ἴσον διὰ πάντας τρόπον διαχειρίσεως τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν (Α.Π. 31|1936, ΕΕΝ γ' 705, 122|1937, ΕΕΝ δ' 532, 334|1939, ΕΕΝ στ' 567, ***Στασινοπούλου***, Τὸ Δίκαιον τῶν Διοικητικῶν Πράξεων 1952, σελ. 348). Ἀντισυνταγματικὴ ἐπομένως τυγχάνει ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δεσμεύει τὸ Δικαστήριον καὶ δὲν ἐφαρμόζεται παρ' αὐτοῦ. β) Ἀντίκειται ὡσαύτως ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου «δι' ἴσην ἐργασίαν ἴση ἀμοιβή», τὴν καθιερωθεῖσαν διὰ τῆς ἐν Μοντρεάλ τοῦ Καναδᾶ ὑπογραφείσης πράξεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου (Συντάγματος) τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, ἥτις ἐπεκυρώθη διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 399|1947 καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν ἐσωτερικοῦ νόμου ἀπέκτησε. γ) Ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944 καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄκυρος τυγχάνει. Διὰ ταύτου παρεσχέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως δι' ἀποφάσεων των καθορίζουν καὶ ἀναδρομικῶς τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν, τούτου δὲ παρεπόμενον εἶναι, ὅτι οὗτοι ἔχουν τὴν ἐξουσίαν, ὅπως ἑρμηνεύουν αὐθεντικῶς τοὺς διὰ τῶν ἀποφάσεων των τιθεμένους κανόνας δικαίου, τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας ἀναγομένης εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἑρμηνευομένου κανόνος δικαίου, ὡς ἔκτοτε ἐφαρμοζομένης. Δὲν παρεσχέθη ὅμως ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως ἑρμηνεύουν αὐθεντικῶς κανόνας δικαίου, τεθέντας δι' ἀποφάσεώς των καὶ νὰ ὁρίζουν μετὰ ταῦτα, ὅτι

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

Κατάργησις άρθρ. 2 Ν. 291|1943 περί μή ισχύος περιορισμών απολύσεως

Άκύρωσις καί έπικύρωσις Νομοθετημάτων κατά κατοχήν Χώρας, δι' αποφάσεων Υπουργικού Συμβουλίου, κατά τήν υπ' αριθ 58|1945 Συντακτ. Πράξιν.— Έκδοσις τριών αποφάσεων Υπουργικού Συμβουλίου περί τού Ν. 291|1943. — Κατάργησις διά μιάς έξ αύτών άρθρ. 2 Ν. 291|1943.— Έφαρμογή Ν. 118|1945 καί έπί τών Κοινωφελών Ιδρυμάτων από τής ισχύος Ν.Δ. 1255|1949.— Έφαρμογή Ν. 118|1945 καί έπί προσωπικού Φυματιολογικού Ινστιτούτου Σισμάνογλου.— Έννοια είδικού Α.Ν. 836|1948.

Έπικυρούται ή υπ' αριθ. 8598|1951 απόφασις τού ως έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών (εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 19, 709), ή οποία πράγματι, μετά πολλής επιμελείας καί προσοχής εις τας βασικάς σκέψεις της οποίας αναφέρεται ή κατωτέρω δημοσιευομένη καί επικυρωτική αύτής άρεοπαγιτική απόφασις, ηρεύνησε τά σχετικά θέματα, τά οποία τήν απησχόλησαν.

Τό θέμα έχει ως έξής : Διά τού άρθρ. 2 τού κατοχικού Ν. 291|1943 περί διατάξεών τινων αφορωσών εις τό προσωπικόν τών δημοσίων καί δημοτικών νοσοκομείων καί των κοινωφελών νοσηλευτικών ιδρυμάτων» είχεν όρισθή, ότι επί τών δημοσίων, δημοτικών νοσοκομείων καί κοινωφελών νοσηλευτικών ιδρυμάτων δέν ισχύουσαι αί διατάξεις τών νόμων περί προστασίας έφέδρων παλαιών πολεμιστών ή οιασδήποτε κατηγορίας άλλων προσώπων τών εργατικών καί οιωνδήποτε άλλων νόμων, δι' ών επιβάλλεται ή υποχρεωτική πρόσληψις εις τό προσωπικόν αύτών προσώπων ωρισμένων κατηγοριών ή τάσσονται περιορισμοί εις την απόλυσιν αύτών. Τό προσωπικόν τών νοσοκομείων καί τών νοσηλευτικών ιδρυμάτων τούτων παντός κλάδου, πάσης κατηγορίας καί τάξεως καί παντός βαθμού απολύεται της υπηρεσίας δι' αποφάσεως τού οίκείου διοικητικού συμβουλίου, καταβαλλομένης τής κατά τούς νόμους περί καταγγελίας τής συμβάσεως εργασίας οφειλομένης αποζημιώσεως.

Έν τή εκκαθαρίσει τών νομοθετημάτων τής κατοχής κατά τήν υπ' αριθ. 58|1945 Συντ. Πράξιν εξεδόθησαν επί τού άνω νόμου τρείς Πράξεις τού Υπουργικού Συμβουλίου, αί υπ' αριθ. 303, 304 καί 324|1946, δημοσιευθείσαι εις τό πύτό φύλλον τής Εφημερίδος τής Κυβερνήσεως (30 Μαΐου 1946).

Διά τής πρώτης κατηργήθη τό ανωτέρω άρθρ. 2 Ν. 291|1943, ενώ διά των λοιπών εκυρώθη γενικώς τό Ν.Δ. 291|1943.

Προέκυψε λοιπόν τό ζήτημα ποία ή μεταξύ τών άνω Πράξεων σχέσις καί αν τό άρθρ. 2 Ν. 291|1943 πρέπει πράγματι νά θεωρήται κατηργημένον, δοθέντος καί ότι κατά την υπ' αριθ. 58|1945 Συντ. Πράξιν έφ' άπαξ μόνον έπρεπε νά εκδοθή ή σχετική απόφασις τού Υπουργικού Συμβουλίου.

Τό ζήτημα άντιμετωπίσθη ούτω, διότι υπεστηρίχθη, ότι ισχύοντος τού άρθρ. 2 Ν. 291|1943 δέν ήτο εφαρμοστέος ο Ν. 118|1945 καί συνεπώς καί τό άρθρ. 9 αύτού περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας κατά τας διατυπώσεις του, ύπό την αντίληψιν (εσφαλμένην, ως έσημειώσαμεν, ΕΕΔ 19, 738 καί κατά τινα έπ' αύτού δικαστηριακήν άποψιν, Πρωτοδικείου Πατρών 1197|1950, εισηγητής ***Ν. Παπανικολάου***, ΕΕΔ 19, 175), ότι ο Ν. 118|1945 επιβάλλει περιορισμούς εν τή εννοία τού άρθρ. 2 Ν. 291|1943.

Η προσβαλλομένη απόφασις τού Πρωτοδικείου Αθηνών έδέχθη, ότι αί άνω Πράξεις τού Υπουργικού Συμβουλίου, ταυτοχρόνως δημοσιευθείσαι, ενιαίως δέον νά εκτιμηθώσι καί νά κριθή, ότι εφ' άπαξ δι' αύτών ο Νομοθέτης ενήσκησε τό εκ τής Συντακτικής Πράξεως 58|1945 δικαίωμά του, περαιτέρω δέ έδέχθη, ότι τό άρθρ. 2 Ν. 291|1943 τυγχάνει κατηργημένον, εφ' όσον περί τούτου είδικώς εγένετο προβλεψις εν τή υπ' αριθ. 303 Πράξει, εν αντιθέσει προς την γενικότητα τών λοιπών Πράξεων.

Λόγος αναιρέσεως επ' αύτού υπήρξεν, ότι, εφ' όσον εξεδόθησαν τρείς Πράξεις τού Υπουργικού Συμβουλίου επί τού αύτού θέματος καί αντιφάσκουν προς άλλήλας, ανάγκη ερμηνευτικώς νά ευρεθή ή αληθής τού Νομοθέτου βούλησις, ερμηνεία, ήτις δέν παρουσιάζει δυσκολίαν τινά, όταν ο Νομοθέτης, εισηγουμένων τών αρμοδίων Υπουργών, διά

ή αύθεντική αύτη ερμηνεία δέν θά ισχύση, καί δή δι' ωρισμένην κατηγορίαν μισθωτών, από τής ενάρξεως τού ερμηνευομένου κανόνος, άλλ' εις χρόνον πολύ μεταγενέστερον, ώπως έν τή υπό κρίσιν περιπτώσει συνέβη, δ) Η ανωτέρω απόφασις, είδικώς διά τό προσωπικόν τών κινηματογραφικών επιχειρήσεων, περί ού έν τή υπό κρίσιν περιπτώσει πρόκειται, άκυρος τυγχάνει, ως πτερουμένη αίτιολογίας. Πράγματι, ενώ έν τώ αιτιολογικώ αύτής αναφέρεται, ότι έλήφθησαν υπ' όψιν αί είδικαί συνθήκαι εργασίας καί άμοιβής τού προσωπικού τών εστιατορίων καί κέντρων διασκεδάσεως, έν τώ διατακτικώ της περιλαμβάνονται καί αί κινηματογραφικαί επιχειρήσεις, περί ών ούδεμία έν τώ αιτιολογικώ γίνεται μνεία. Η έλλειψις αίτιολογίας άκυρον καθιστά την διοικητικήν ταύτην πράξιν (*Στασινοπούλου*, Το Δίκαιον τών Διοικητικών Πράξεων, σελ. 333 καί επ.).

τῶν δύο ἐκ τῶν τριῶν ταυτοχρόνως ἰσχυουσῶν Πράξεων του ἐκφράζῃ τὴν βούλησίν του περὶ διατηρήσεως ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ Νόμου.

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τούτου ἐπικυρεῖ τὴν ἄποψιν τῆς προσβαλλομένης, ὡς αὕτη διετυπώθη, ὡς ὀρθήν.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶχεν ἀκόμη ἐπαλλήλως δεχθῇ, ὅτι καὶ ἂν δὲν ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα, ἀπὸ ἀπόψεως Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30516|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 Ν. 118|1945, ἐπεξετάθη ὁ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ἀναπαυτηρίων, νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων κλπ., θεωρεῖται ἔκτοτε καταργηθεῖσα ἡ διάταξις αὕτη καὶ ὡς πρὸς τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα (οἷον τὰ περὶ οὗ πρόκειται «Ψυχιατρολογικὸν Ἰνστιτοῦτον Ι. Α. Σισμανόγλου καὶ τοῦ Οἴκου αὐτοῦ»).

Λόγος ἐπ' αὐτοῦ ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐπεξετάθη καὶ κατέλαβε καὶ τὰ Κοινωφελῆ Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα, ἀφοῦ οὐδεμίαν μνείαν ποιεῖται αὐτῶν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος δέχεται, ὅτι καὶ ἂν εἶναι ἐσφαλμένη ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἑρμηνεία εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, τοῦτο δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροήν, διότι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν Ἱδρυμάτων τούτων (τῶν Κοινωφελῶν) διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ συγκεκριμένη προσβολή.

Ἐπικυροῦται οὕτω ἡ ὀρθῶς ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐφαρμοζομένη ἄποψις, ὅτι διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καθωρίσθη ἐξ ἀπαρχῆς ὁ κύκλος τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐκ μόνου τοῦ κριτηρίου ὅτι ὁ μισθωτὸς ἠσφαλίζετο κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶχεν ἀκόμη μίαν ἐπάλληλον αἰτιολογίαν : ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 291|1943 (καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἰσχύουσα) κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949, καθ' ἣν καταργεῖται πᾶσα ἀρογενεστέρα διάταξις τῆς νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1255|1949.

Λόγος ἀναιρέσεως ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρξεν, ὅτι ψευδῶς ἡ ἀπόφασις ἑρμήνευσε τὸ ἄρθρ. 11 Ν.Δ. 1255|1949, καθ' ὅσον ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ προρρηθέντος Ν.Δ. συνάγεται βούλησις τοῦ Νομοθέτου, ὅπως διὰ τοῦ γενικοῦ τούτου νόμου καταργήσῃ εἰδικούς τοιούτους, ὡς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 291|1943, διὰ τῶν ὁποίων ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐργατικῶν διατάξεων, ταυτοσωῶν περιορισμούς εἰς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ Ν. 118|1945, μισθωτοί, οἵτινες ὑπηρετοῦν εἰς εἰδικὴν κατηγορίαν ἐργοδοτῶν καὶ οἱ ἤτοι εἰδικοὶ νόμοι, ὡς τοιοῦτοι, ἠκολουθοῦσι νὰ ἰσχύσωσι, τῆς τοιαύτης πρὸς κατάργησιν αὐτῶν βουλήσεως μὴ συναγομένης ἐκ μόνης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 Ν.Δ. 1255, ἐκτὸς ἄλλων καὶ διότι αἱ διατάξεις αὐτῶν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν ἀντίκεινται εἰς τὰς διατάξεις τούτου (Α.Π. 197|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 579).

Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀφοῦ ἐκρίθη ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἄρθρ. 2 Ν. 291|1943 δὲν ἰσχύει, καταργηθέν, ἐθεώρησε ματαίαν τὴν ἔρευναν τοῦ λόγου αὐτοῦ ἀναιρέσεως.

Διέφυγεν οὕτω ἡ εὐκαιρία, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν ὑπόθεσιν ἀνάγκη, νὰ ἀποφανθῇ ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἐπανειλημμένως ἀπησχόλησε τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας καὶ αὐτὸν τὸν Ἄρειον Πάγον, ποία ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, κατὰ τὸ ὁποῖον καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου (βλέπε περὶ αὐτοῦ ἐν ΕΕΔ 11, 84 ἐπ.).

Ὅμοια εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου τούτου (περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) καταργεῖται ὁ Α.Ν. 118|1945, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν παρόντα Νόμον.

Ἀρείου Πάγου 563|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Βαρβάτης, Π. Κλωνὴς

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 2 § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντ. Πράξεως ἡ ἀκυρότης τῶν καθ' ἅπαν τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατοχῆς τῆς χώρας ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις Κυβερνήσεων νομοθετημάτων δέον νὰ ἀπαγγελθῇ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένων καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐντὸς ἑξαμήνου προθεσμίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3 § § 1 καὶ 2 τῆς αὐτῆς Συντ. Πράξεως δι' ὁμοίων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδιδομένων κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1, δύνανται τὰ αὐτὰ νομοθετήματα τῶν ἐν Ἀθήναις Κυβερνήσεων νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἐκδοθέντα πρὸς συντήρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ἢ ἐπ' ὠφελείᾳ ταύτης, ἀναφερομένου ρητῶς ἐν τῇ ἀποφάσει, ὅτι ἡ ἔκδοσις αὐτῶν ὑπῆρξεν ἀναγκαία διὰ τὴν ἀποκατάστασιν, συντήρησιν καὶ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ τοῦ δημοσίου βίου τῆς Χώρας, ἡ οὕτω δὲ χαρακτηριζομένη διάταξις κυροῦται ἐξ ὑπαρχῆς, δυναμένης τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ ὁρίσῃ, ὅτι ἰσχύει ὡς διάταξις νόμου ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς μέχρι μεταγενεστέρας τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως αὐτῆς, ἥτις τροποποίησις ἢ κατάργησις δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως. Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τούτων τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντ. Πράξεως καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 αὐτῆς ἐξεδόθησαν, πλὴν ἄλλων, καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 303, 304 καὶ 324 τῆς 30 Μαΐου 1945 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ὧν ἐχαρακτηρίσθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 291|1943 νόμος

ώς ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ἐκδοθεὶς καὶ ἐκυρώθη ἐξ ὑπαρχῆς, κατηργήθησαν ὅμως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303|1946 πράξεως αἱ διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 καὶ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευθεισῶν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν αὐτὴν χρονολογίαν (30 Μαΐου 1946) καὶ ἀπὸ ταύτης ἰσχυσασῶν, ἀποτελουσῶν δὲ ἐνιαίαν ἀπόφασιν, ἐφ' ὅσον ἐφ' ἅπαξ μόναν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντ. Πράξεως ἠδύνατο νὰ ἐκδοθῇ ἡ περὶ κυρώσεως ἢ ἀκυρώσεως τῶν ἐπὶ κατοχῆς ἐκδοθέντων νομοθετημάτων ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῶν ἐκυρώθη μὲν ἐξ ὑπαρχῆς ὁ νόμος 291|1943, κατηργήθη ὅμως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 § 2 τῆς Συντ. Πράξεως, ἀπὸ τῆς ἰσχύος (δημοσιεύσεως) τῶν ἀποφάσεων τούτων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, ἡ ὁρίζουσα, ὅτι ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 νοσοκομείων καὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων δὲν ἰσχύουν οἱ νόμοι, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν προσώπων ὡρισμένων κατηγοριῶν ἢ τάσσονται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ καὶ εἰδικῶς ὡρίσθη ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 303 τοιαύτῃ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γενικότητα τῶν λοιπῶν ἀποφάσεων, ἐν αἷς γίνεται μνεία περὶ κυρώσεως ἐξ ὑπαρχῆς τοῦ νόμου 291|1943, χωρὶς καὶ νὰ ἀναφέρεται εἰδικῶς, ὅτι θέλουσιν ἰσχύσει καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν τὰ διὰ τῆς πρώτης τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων καταργούμενα ἄρθρα τοῦ νόμου τούτου, ὅτε θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας αἱ ἀποφάσεις αὗται τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὅτι τουτέστι κατηργήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 291|1943 νόμου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303|1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ νόμου 291|1943 καὶ τῶν ἰσχυόντων νόμων ἐφαρμόσασα καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέας ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, ματαίᾳ δὲ μετὰ ταῦτα ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα τῶν δευτέρου καὶ τρίτου λόγων τοῦ ἀναιρετηρίου, δι' ὧν πλήττεται ἡ ἀπόφασις, ὡς ἐσφαλμένως δεχθεῖσα ὅτι κατηργήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 291|1943 καὶ δι' ἄλλων διατάξεων νόμων ἐν ταῖς αἰτιολογίαις αὐτῆς ἀναφερομένων, τοῦ δὲ δευτέρου καὶ διότι, κἂν ἐσφαλμένη ἢ ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἑρμηνεία εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2051|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὅτι ἐπεξετάθησαν δι' αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν φιλανθρωπικῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, τοῦτο δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως, διότι αἱ διατάξεις αὗται τοῦ Ν. 118|1945 ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν ἱδρυμάτων τούτων διὰ τοῦ νόμου 1255|1949, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου τούτου ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 836|1948 «περὶ τοῦ Φυματιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Ι. Α. Σιαμάνογλου καὶ τοῦ Οἴκου αὐτοῦ», ὁριζούσης ὅτι τὸ «Ἵδρυμα ἔχει πλήρη ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτοτέλειαν ἐν τῇ διοικήσει καὶ τῇ διαχειρίσει τῆς περιουσίας του, ἀνηκούσῃ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Ἱδρύματος διοικητικὸν αὐτοῦ συμβούλιον, τῶν πάσης φύσεως ἀποφάσεων καὶ πράξεων αὐτοῦ μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν ἔγκρισιν Ἀρχῆς τινος ἢ εἰς ἄλλην τινὰ διατύπωσιν ἢ εἰς ὅρον, κείμενον ἐκτὸς τῆς Ἱδρυτικῆς πράξεως ἢ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἱδρύματος», συνδυαζομένης μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου, οὐδαμῶς συνάγεται, ὅτι δι' αὐτῶν καθιεροῦται ἐξαίρεσις τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν», ὡς οὗτος μεταγενεστέρως συνεπληρώθη καὶ ἐπεξετάθη, ἐπιδιωχθείσης διὰ τούτων μόνον τῆς διασφαλίσεως τῆς δράσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπὸ πάσης πολιτικῆς ἐπιδράσεως ἐν τῇ διοικήσει καὶ διαχειρίσει τῆς περιουσίας του. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι τουτέστι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 836|1948 δὲν καθιέρωσεν ἐξαίρεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ Α.Ν. 836|1948 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Ὑπολογισμὸς χρονικῶν ὁρίων ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεκμηριοῖ σιωπηρὰν δήλωσιν θουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀναγκαία ὅμως ἀποχὴ συνεχὴς καὶ ὄχι διαλείπουσα, διάρκεια δὲ μόνης τῆς τελευταίας ἀποχῆς ἐπὶ χρόνου ὑπὲρ τὰ ὅρια ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930.

Ἡ ἀρχικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 δὲν ὥριζε ποῖον εἶναι τὸ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἀπέχων ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς ἐργασίας του, λόγῳ ἀσθενείας, δὲν θεωρεῖται ὡς λύων οὗτος τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Περιωρίζετο εἰς τὴν ἔκφρασιν «ἀσθένεια βραχείας σχετικῶς διαρκείας».

Ἐνωπέκειτο, οὕτω, εἰς τὴν ἐμφρονα κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ καθορισθῇ ποῖα εἶναι ἡ βραχεῖα σχετικῶς διάρκεια.

Διὰ ν' ἀποκτήσῃ ἡ διάταξις μίαν σταθερότητα ὁμοιόμορφον, διὰ πάσας τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς, εἰσήχθη τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 4558|1930.

Τοῦτο καθώρισεν ἐπακριβῶς τὸν χρόνον, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὃν, ἀσθενῶν, νὰ μὴ θεωρῆται ὡς λύων αὐτὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Προέκυψεν ὅμως, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, τὸ ζήτημα, ἂν τὰ χρονικὰ διαστήματα τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930 πρέπει νὰ εἶναι συνεχῆ ἢ ὑπολογίζωνται καὶ διακεκομμένως.

Τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀσθένειαν πρέπει νὰ εἶναι συνεχὴς καὶ τότε μόνον θεωρεῖται λυομένη ἡ σύμβασις, ὅταν ὑπερβῇ ὁ μισθωτὸς συνεχῆ χρόνον ἀποχῆς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930 (οὕτω καὶ ἡ μοναδικὴ, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5893|1946, ὡς ἐφετείου εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 5, 586, ἀντίθετος *Ι. Καποδίστριας*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. σελ. 318).

Σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930, κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν του ἔκθεσιν, ὑπῆρξεν, «ἵνα ἐκλείψῃ ἡ ἐν τῷ Ν. 2112 ὑπάρχουσα ἀοριστία, ἥτις πολλάκις καταλήγει εἰς βάρος καὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ ταῦ ὑπαλλήλου, δοθέντος ὅτι ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων λύσις τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, ἐνῷ, ἀφ' ἑνὸς δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς ἀπροσδόκητον ἀποζημίωσιν, ἀφ' ἑτέρου οὐδόλως συντελεῖ εἰς πρόληψιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου».

Ὑπὸ τοιαύτην ἔνδειξιν περὶ ταῦ σκοποῦ τῆς διατάξεως δὲν εἶναι, νομίζομεν, πράγματι, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς συνυπολογίζεται ἡ κατὰ περιόδους, αἱ ὁποῖαι ἐνδέχεται νὰ εἶναι καὶ μακραί, ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας εἰς τὴν τελευταίαν ἀποχήν, ὥστε ἂν συμπληρωθῇ ὁ χρόνος τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930 νὰ θεωρῆται λελυμένη ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Θὰ ἐφθάνομεν, ὑπὸ ἀντίθετον ἔκδοχήν, εἰς τὸ παράδοξον νὰ προσμετρῆται π.χ. ὁ χρόνος ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ πρὸ 15ετίας εἰς τὸν χρόνον τῆς τελευταίας ἀποχῆς του καὶ οὕτω, ἂν ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως αὐτῆς εἶχε πρὸ 15ετίας ἀπουσιάσει ἐπὶ 5 1|2, φερ' εἰπεῖν, μῆνας, νὰ μὴ δύναται ν' ἀπουσιάσῃ τελευταῖος, ἄνευ κινδύνου λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του, εἰμὴ μόνον 15 ἡμέρας (ὥστε νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἑξάμηνον τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930, τελευταία περίπτωσις).

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Νομοθέτου ἐστράφη—καὶ ὀρθῶς—εἰς τὸ ἂν ἡ τελευταία ἀποχὴ ταῦ μισθωτοῦ, κρίσιμος διὰ τὴν διάγνωσιν ἂν ἐλύθη ἢ ὄχι ἡ σύμβασις, ὑπερβαίνῃ τὰ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930 χρονικὰ ὅρια.

Ξενίζει ἴσως τὸ ὅτι τὰ χρονικὰ ταῦτα ὅρια καθωρίσθησαν ἀνάλογα πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας ταῦ μισθωτοῦ, ὥστε πρὸς σιγμὴν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι, ἄφοῦ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930 καθορίζει διὰ τὸν ἔχοντα ὑπηρεσίαν ἐπὶ χρόνον ἀνώτερον τῶν 15 ἐτῶν εἷς ἓξ μῆνας τὸ χρονικὸν διάστημα ἀποχῆς, ἠννοήθη ἴσως ὅτι συνυπολογίζονται τὰ διακεκομμένα χρονικὰ διαστήματα ἀποχῆς καὶ δι' αὐτὸ καθώρισε καὶ μείζονα χρόνον εἰς τοὺς πολυετῶς ὑπηρετήσαντας.

Ἀλλ' ἡ σκέψις αὕτη ἀποκρούεται, νομίζομεν, ἐκ τῆς λογικωτέρας ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ φανῇ ἁπλῶς περισσότερον εὔνους, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, πρὸς τοὺς ἐπὶ πλεῖον ὑπηρετήσαντας, ὡς φαίνεται εὔνους καὶ σχετικῶς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν προειδοποιήσεως καὶ ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν.

Ἐξ ἄλλου, ἂν κατὰ τὴν ἔκδοχὴν τῆς Α.Π. 615|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μοκρῆς*, ΕΕΔ 10, 107, καὶ λοιπῶν) ἐκοπήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 ἡ προσωσία τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῶν δυναμένων νὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου δυσχερειῶν ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, τίθεται τὸ λογικὸν ἐρώτημα τί ἔχει νὰ πάθῃ ὁ ἐργοδότης, ἂν πρὸ ἐτῶν ὁ μισθωτὸς ἀπουσίασε, κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελευταίας ἀποχῆς του, ἡ ὁποία καὶ κρίνεται;

Χρήσιμος τέλος εἶναι καὶ ἡ ἐπικαλουμένη, ὡς ἑρμηνευτικὸν βοήθημα, διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 175).

Ἡ διατύπωσις τῆς διατάξεως ταύτης ἐνισχύει τὴν ἀναπτυσσομένην καὶ ὑπὸ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως γενομένην δεκτὴν ἄποψιν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112.

Λέγει ἡ διάταξις: Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ βα-

σικού χρόνου ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ διά τό δικαίωμα τῆς ἀδείας τά διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθώτης ἀπέσχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεώς του παρά τῇ ἐπιχειρήσει, λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, δέν θεωροῦνται ὡς χρόνος μή ἀπασχολήσεως.

Νομοθετική σκέψις δηλαδή ὑπῆρξεν, ὅτι τά χρονικά διαστήματα ἀποχῆς λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας (καί ποῖα εἶναι ταῦτα ὁρίζονται εἰς τό ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558|1930) ἐννοοῦνται ὡς μή συνυπολογιζόμενα καί διά τήν ἰσχύν τῆς συμβάσεως διακεκομμένως, ἀλλά συνεχῶς, καί τότε μόνον ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως (κατά τήν εἰς τό ἄρθρ. 5 Ν. 2113|1920 δοθεῖσαν δικαστηριακήν ἑρμηνείαν), ὅταν ὁ μισθωτός ὑπερβῇ τά ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930, διότι ἄλλως δέν θά ἐξηρτᾶτο «ἡ ἀποχή ἢ ἀπέχει...», συνδέσας τήν ἔμφασίν του πρός τό «λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας...».

Πρωτοδικείου Πατρῶν 1295|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Περδίκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιοβάνης, Φ. Μπαλῆς

Συμφώνως πρός τό ἄρθρον 6 τοῦ Β. Δ|τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐπί τῶν ἐργατῶν τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν», ἡ ἀποχή τοῦ ἐργάτου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὀφείλεται εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, ἢ προκειμένου περί γυναικός εἰς λοχείαν, δέν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, κατ' ἀντιδιαστολήν ὅμως ἀποχή, ὀφειλομένη ἔστω καί εἰς ἀσθένειαν σύχι βραχείας σχετικῶς διαρκείας, τεκμαίρει σιωπηράν δήλωσιν τῆς βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ περί λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α. Π. 486|1949, ΕΕΔ τόμ. 9ος, σελ. 56), τοιαύτη ὅμως σύχι βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένεια θεωρεῖται ἡ διαρκέσασα ἐπί χρόνον ὑπερβαίνοντα τά ὅρια τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2112, ἤτις ἐφ' ὅσον μέν εἰς τόν νόμον αὐτόν διά τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558|1930, ἐφαρμόζεται ὅμως διά τήν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου καί ἐπί τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, κατά συνέπειαν καί ἐπί τοῦ ἐφεσιβλήτου (Α.Π. 299|1950, ΕΕΔ τόμ. 9ος, σ. 632). Ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης, κατά λογικήν ἑρμηνείαν, συνεπικουρουμένην καί ἐκ τοῦ διέποντος τήν συνεχῶς ἐξελισσομένην ἐργατικήν νομοθεσίαν πνεύματος ἐπιεικείας καί εὐνοίας ὑπέρ τῶν ἐργαζομένων, ὡς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων, εἶναι ὅτι ἡ ἀποχή τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας, ἵνα θεωρηθῇ ὡς σιωπηρά δήλωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου, δέον νά εἶναι συνεχής καί σύχι διαλείπουσα, νά διήρκεσε δέ μόνη ἡ συνεχής τελευταία ἀποχή ἐπί χρόνον ὑπερβαίνοντα τά ὑπό τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 4558|1930 τεθεσπισμένα ὅρια (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5893|1948, ΕΕΔ τόμ. 8ος, σελ. 587), μή λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν, οὐδέ συνυπολογιζομένων τῶν προγενεστέρων λόγῳ ἀσθενείας ἀποχῶν, ἐφ' ὅσον αἱ ἀποχαί αὗται δέν ἔχουσι σύνδεσμον μέ τήν τελευταίαν κρίσιμον τοιαύτην πολλῷ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὑπό τῆς νεωτέρας νομοθεσίας θεωρεῖται ὡς χρόνος ἀπασχολήσεως πᾶν διάστημα λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας (βλέπε σχετικήν διάταξιν παραγρ. 6 ἄρθρου 2 Α.Ν. 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν»). Ἐν προκειμένῳ, ὁ ἐφεσίβλητος εἰργάσθη παρά τῷ ἐκκαλοῦντι ὡς ἀρτεργάτης ἐπί χρόνον μείζονα τῆς τετραετίας καί ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του λόγῳ ἀσθενείας κατά τόν παρελθόντα Αὔγουστον μόνον ἐπί ἐννέα (9) ἡμέρας, ἡ τοιαύτη δ' ἀποχή του εἶναι βραχείας σχετικῶς διαρκείας, ἀφοῦ διά τόν ἐφεσίβλητον, ἐργασθέντα παρά τῷ ἐκκαλοῦντι ὑπέρ τά τέσσαρα (4) ἔτη, βραχείας διαρκείας εἶναι ἡ διαρκοῦσα ἐπί τρεῖς (3) μῆνας ἀσθένεια. Κατά συνέπειαν ὀρθῶς ὁ πρωτοβάθμιος Δικαστής δέν συνυπελόγισε τάς ἐπικαλουμένας ὑπό τοῦ ἐργοδότου προγενεστέρας διακεκομμένας λόγῳ βραχείας ἀσθενείας ἀποχάς. Ἄλλως τε ἐκ μαρτυρικῶν καταθέσεων καί ἐκ πάντων τῶν προσκομιζομένων καί ἐπικαλουμένων ἐγγράφων τό Δικαστήριον τοῦτο δέν ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος κατά τόν ἀπό τοῦ Ἰανουαρίου 1946 μέχρι τῆς 12ης Αὐγούστου 1951 χρόνον τῆς παρά τῷ ἐκκαλοῦντι ὑπηρεσίας του ἀπέσχεν ἐκ τῆς ἐργασίας του κατά διάφορα χρονικά διαστήματα ὑπερβαίνοντα ἐν συνόλῳ τό τοίμηνον. Τοῦτοις συνεπῶς, ἀπορριπτέος ἐλέγχεται, ὡς ἀβάσιμος νόμῳ καί οὐσίᾳ, ὁ ἐκτος λόγος τῆς ἐφέσεως, καθ' ὃν σύχι ὀρθῶς δέν συνυπελόγισεν ὁ κατά πρῶτον βαθμόν δικάσας Πρωτοδικής εἰς τόν χρόνον τῆς παρούσης καί τοιοῦτον τῶν προγενεστέρων ἀποχῶν, δοτις ὑπερβαίνει, κατά τόν ἐκκαλοῦντα, τά ὑπό τοῦ νόμου τεθειμένα ὅρια.

Αἱ εἰδικαί διατάξεις περί ἀρτοποιῶν καί ἀρτεργατῶν, ἰδίᾳ τῶν ν. 4434|1929 καί 5891|1933, δι' ὧν προβλέπεται ἡ ἵδρυσις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, οὐδεμίαν τροποποίησιν ἐπέφερον ἐπί τῶν κατά τάς ἡγουμένας σκέψεις ἐφαρμοζομένων, ἐν προκειμένῳ, διατάξεων τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καί τοῦ νόμου 4558|1930 καί ἀπορριπτέος ὁ περί τοῦ ἐναντίου τέταρτος τῆς ἐφέσεως λόγος ὡς ἀβάσιμος.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Άρνησις προσλήψεως άναγκαστικῶς διοριζομένου καὶ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946.

I

Ὑποχρέωσις χρησιμοποιήσεως τοποθετηθέντων παρὰ Συμβουλίῳ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ δικηγόρων ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόρων, ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανωμένων δικαστικῶν τμημάτων. — Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐντὸς τριμήνου, εἰς περίπτωσιν μὴ προσλήψεως διορισθέντος κατὰ Ν. 1836|1951. — Μισθὸς διοριζομένου δικηγόρου. — Ἀνυπόχρεον δικαστοῦ Ν. ΓΩΟΔ' δι' ἐπιβολὴν ὅρκου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 9295|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Ὁ ἀναιρεσίβλητος ἤγειρε κατὰ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ ἐνώπιον τοῦ κατὰ Ν. ΓΩΟΔ' Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν ἀγωγήν, ἀξιῶν τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν μηνιαίως μισθοῦ δραχ. 900.000, ὀφειλομένου εἰς αὐτόν, διότι, καίτοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 751|1948 εἶχε τοποθετηθῇ παρ' αὐτῇ ἀναγκαστικῶς ὡς δικηγόρος, ὡς ἰσχυρίσθη, ἠθέλησεν αὐτὴ νὰ τὸν χρησιμοποιῇ εἰς λογιστικὴν ὑπηρεσίαν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον οὗτος δὲν ἐδέχετο καὶ συνεπῶς ἐθεώρησε τὴν ἀναιρεσείουσαν ὡς ὑπερήμερον.

Τὴν ἀγωγὴν ἀπέρριψεν ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι κατὰ μὲν τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 751|1948 δὲν προεβλέπετο διορισμός τινος ὡς δικηγόρου, κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τοῦ τροποποιήσαντος τὸν νόμον τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 1196|1949 Ν.Δ. οἱ προηγούμενοι τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος διορισμοὶ ὡς δικηγόρων ἴσχυον μόνον, ἐφ' ὅσον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ἐγένοντο αἱ τοποθετήσεις, ὑφίσταντο εἰδικὰ τμήματα δικηγόρων, πρᾶγμα, ὅπερ, ὡς ἐδέχθη ἡ ἀπόφασις αὕτη, δὲν συνέβαινεν ἐν προκειμένῳ.

Μεθ' ὃ, τὴν 7ην Ἰουνίου 1951, ἐδημοσιεύθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 1836 Ν.Ν., ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ ὁποίου ἀνεγράφη ἡ διάταξις, ὅτι οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196 τοποθετηθέντες δικηγόροι ὡς τοιοῦτοι χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόροι, ἀσχέτως ἂν παρὰ τοῖς ὑποχρέοις, παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα ἢ μή. Τότε, καὶ δὴ τὴν 20 Ἰουνίου 1951, ἦτοι μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὁ ἀναιρεσίβλητος ἤσκησε ἔφεσιν κατ' αὐτῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις. Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τὸ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως δημοσιευθέντος ὑπ' ἀριθ. 1836|1951 Ν.Ν. ἀναγράφει, ὅτι οἱ τοποθετηθέντες δικηγόροι χρησιμοποιοῦνται ὡς τοιοῦτοι. Προϋποθέτει τοιγαροῦν, ὅτι οἱ τοποθετηθέντες καὶ μὴ χρησιμοποιούμενοι μέχρι τοῦδε παρὰ τοῖς ὑποχρέοις ὡς δικηγόροι, ἀλλ' εἰς ἄλλας ἐργασίας, π. χ. λογιστικάς, ἐλλείψει νομίμου μέχρι τοῦδε διατάξεως, ἐφεξῆς θὰ χρησιμοποιοῦνται ὡς δικηγόροι. Τοῦτο προκύπτει σαφῶς οὐ μόνον ἐκ τοῦ γράμματος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν καθόλου διατάξεων τοῦ Ν.Ν. 1836, ἀφοῦ ὁ νόμος οὗτος καθορίζει, ὅτι δικηγόροι διορίζονται μόναν εἰς Τραπέζας καὶ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ μάλιστα οὐχὶ εἰς ὅλα ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐκεῖνα, ἅτινα ἠθέλε καθορίσει δι' ἀποφάσεως του ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας (ἄρθρ. 3 § 3 ν. 1836). Ἐν προκειμένῳ ὅμως κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν.Ν. 1836 δὲν ὑφίστατο σχέσις ἐργασίας μεταξὺ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διότι ἡ ἀναγκαστικῶς καταρτισθεῖσα τοιαύτη σύμβασις διὰ τῆς τοποθετήσεώς του παρ' αὐτῇ, εἶχεν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διορισμοῦ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, πρὸ πολλοῦ διαλυθῇ, ὑπαιτιότητι τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀρνηθέντος ν' ἀποδεχθῇ, ὅπως ἀπασχολῆται. Ἡ διάταξις τοῦ Ν.Ν. 1836 προβλέπει τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν, κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου, ὑφίστατο ἐνεργὸς ἡ σχέσις ἐργασίας, τοῦ τοποθετηθέντος ἀσχολουμένου ἁπλῶς εἰς ἄλλότρια ἔργα τῶν τοῦ δικηγόρου. Τὸ ὡς ἐφετεῖον ὅμως δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καίτοι ἐδέχθη διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 1836 δὲν ἀπησχολεῖτο παρ' αὐτῇ ὁ ἀναιρεσίβλητος εἰς ἔργα ἀλλότρια τῶν τοῦ δικηγόρου, ἐν τούτοις ἐδέξατο τὴν ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1836.

β) Ἀπὸ τῆς πρωτοδίκου συζητήσεως καὶ κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην ἡ ἀναιρεσείουσα ἰσχυρίσθη καὶ ἀπέδειξε, ὅτι ἀπὸ τῆς 8 Δεκεμβρίου 1949 ἐκάλεσε τὸν ἀναιρεσίβλητον, ὅπως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος τότε ὑπ' ἀριθ. 751 νόμου, βάσει τοῦ ὁποίου καὶ ἐγένετο ἡ τοποθέτησίς του παρ' αὐτῇ, προσέλθῃ καὶ ἀναλάβῃ παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν εἰς θέσιν ἀνάλογον μὲ τὰ προσόντα του, δοθέντος, ὅτι δὲν ὑφίστατο παρ' αὐτῇ δικαστικὸν τμῆμα, οὔτε ἔμμισθοι δικηγόροι ὑπηρετοῦσι παρ' αὐτῇ καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751, ὡς τότε ἴσχυεν ὁ νόμος οὗτος, δὲν προεβλέπετο διορισμὸς ὡς δικηγόρου καὶ ὅτι ὁ ἀνα-

ρεσίβλητος ήρνήθη ν' αναλάβη υπηρεσίαν καί συνεπώς έκτατε, υπαιτιότητι τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐπῆλθε λύσις τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως ἐργασίας, ὥστε νά μή εὑρίσκη ἔδαμος ἐφαρμογῆς ἤδη ὁ ν. 1836. Τόν τοιοῦτον ἰσχυρισμόν της, ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη.

γ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ἐπικαλουμένη τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 ἐδ. 1 τοῦ ν. 751 ἐδέχθη, ὅτι δέν διελύθη ἡ σύμβασις ἐργασίας, μετά τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαιτιότητι τούτου, ἀλλ' ὅτι οὗτος ἔχει ἀξίωσιν καί αὐτῆς, ἀπαγαζουσαν ἐκ τῆς ἀρνήσεως της πρός συναψιν μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας. Διά τῆς ἐν λόγῳ ὅμως διατάξεως τοῦ ν. 751 ἀνδαμῶς θεσπίζεται ὑποχρέωσις συνάψεως ἐργασίας κατόπιν τῆς τοποθετήσεως, δοθέντος ὅτι κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 751 σύμβασις ἐργασίας λογίζεται νόμῳ δημιουργηθεῖσα ἀπό τῆς ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως τοῦ προσκτεινομένου ὑπό τοῦ νόμου διά τῆς ἀποφάσεως τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς, μή ἀπαιτουμένης δηλώσεως ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἁπλῶς θεσπίζεται ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ εἰς τόν παρανόμως μή προσλαμβανόμενον, καίτοι τοποθετηθέντα. Τήν σαφῆ ταύτην διάταξιν τοῦ ν. 751 ψευδῶς ἑρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη.

δ) Συνέπεια τῆς ἐσφαλμένης ἑρμηνείας εἰς τάς σχετικάς διατάξεις τοῦ νόμου 751, ἣν ἐποιήσατο ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ἀξιώσασα κατάρτισιν συμβάσεως, ἐκεῖ ὅπου ἐκ τοῦ νόμου ὑπῆρχε κατηρτισμένη αὕτη, ἦτο ἡ ἀπόρριψις τῆς ἀπό τῆς πρωτοδίκου συζητήσεως ἐπιβληθείσης παρ' αὐτῆς καί κατά τήν ἔκκλητον δίκην ἐπαναληφθείσης ἐνστάσεως περί τοῦ ὅτι, καί ἐάν εἶχε ἀξίωσίν τινα κατ' αὐτῆς ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἡ ἀξίωσίς του αὕτη ἀπέπιπτε εἰς τήν ἐρμηνευθεῖσαν ἀποβλεστικήν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 3|11.5.1946. Αὕτη ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ ἀναγκαστικῶς καταρτισθεῖσα ὑπό τοῦ ν. 751 σύμβασις ἐργασίας ἔλυθη ὑπαιτιότητι τοῦ ἀναιρεσιβλήτου. Ἀντιθέτως ἐκεῖνος ὑπεστήριξεν, ὅτι αὐτή ἀπέσπη τῆς συμβάσεως, μή δεχομένη τάς ὡς δικηγόρου προσφερομένας ὑπηρεσίας του. Τό Δικαστήριον, εἰ μέν συνετάσσετο πρός τήν ἀποψίν της ἔδει νά ἀπορρίψῃ τήν ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἀβάσιμον, εἰ δέ, ὡς ἐγένετο, συνετάσσετο πρός τήν ἀποψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἔδει καί πάλιν ν' ἀπόρριπτε τήν ἀγωγήν του ὡς ἐκπροθέσμως ἀσκηθεῖσαν μετά τήν πάροδον τριμήνου, ἀφ' ἧς αὐτή οὐχί νομίμως, κατά τόν ἀναιρεσίβλητον, διά τῆς μή ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του κατηγγειλε τήν ὑπό τοῦ νόμου ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

ε) Ἀπό τῆς πρωτοδίκου συζητήσεως καί κατά τήν ἔκκλητον δίκην ἰσχυρίσθη—καί τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν σχετικῶν προτάσεών της—ὅτι τό αἴτημα τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περί καθορισμοῦ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του εἰς δραχ. 900.000 μέ προσθέτους παροχάς κατά τάς ἑορτάς τῶν Χριστουγέννων καί τοῦ Πάσχα δέν εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς διάταξιν νόμου τινός, καθ' ὅσον ἡ συλλογική σύμβασις, ἡ διέπουσα τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιρειῶν, ἣν ἐπεκαλέσθη ὁ ἀναιρεσίβλητος, δέν ἠδύνατο ἐν προκειμένῳ νά ἐφαρμοσθῇ. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, καίτοι ἐδέχθη, ὅτι πράγματι ἡ συλλογική σύμβασις, ἧς τήν ἐφαρμογήν ἐπιζητεῖ ὁ ἀναιρεσίβλητος, δέν ἠδύνατο νά ἐφαρμοσθῇ, παρά ταῦτα ἐδέχθη τό διά τῆς ἀγωγῆς ἀξιούμενον ποσόν τῶν δραχ. 900.000 μηνιαίως, διότι δήθεν ἐβεβαιώθη, ὅτι τόσος ἦτο ὁ μηνιαῖος μισθός ὁ καταβαλλόμενος ἐντεῦθεν εἰς δικηγόρους, προσλαμβανομένους ἐπί μηνιαίῳ ἀμοιβῇ. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀναγράφει μέν, ὅτι ἐβεβαιώθη τοῦτο, δέν ἀναγράφει ὅμως πῶς καί πόθεν ἐβεβαιώθη τοῦτο. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀνωτέρω λογείου τῆς κατά τοῦτο ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη εἶναι ἐκ τούτου ἀναιτιολόγητος, διότι ἐδέχθη ὡς ἀληθῆ πράγματα μή ἀποδειχθέντα.

στ) Ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ τοποθέτησις παρ' αὐτῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἶχεν ἀναληφθῇ, τοποθετηθέντος παρ' αὐτῆ, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἄλλου. Πρός ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ της τούτου ἐπήγαγεν ὅρκον εἰς τόν ἀναιρεσίβλητον. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη δέν ἐπέβαλε τον ἐκχωθέντα ὅρκον, διότι ὁ ἐκπροσωπῶν αὐτήν δέν παρίστατο αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἀλλά δέν ἐπρόκειτο αὐτή νά ὁμόσῃ, ἀλλ' ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὥστε παρίστατο αὐτοπροσώπως. Τοῦτο δεικνύει, ὅτι κατά τήν ἔκδοσιν τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης περιεπλέχθησαν, ὡς μή ἔδει, νομικά καί πραγματικά περιστατικά, μέ ἀποτέλεσμα νά γίνῃ δεκτή ἡ ἔφεσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐνῷ ἔδει αὕτη νά ἀπορριπτετο.

Ἀρείου Πάγου 562|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Σημίτης, Ν. Σουβλῆς

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἔτους, καθ' ἣν «οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 ἔτους τοποθετηθέντες παρά τῶν οἰκείων συμβουλίων δικηγόροι ὡς τοιοῦτοι χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόροι, ἀσχέτως ἂν παρά ταῖς ὑποχρέοις, παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ὑφίστανται ὡργανωμένα δικαστικά τμήματα ἢ μή», κατά τήν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 4 § β' τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, ἔχουσαν ἀναδρομικήν δύναμιν, ὡς ἑρμηνευτική τῆς διατάξεως τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς παραγράφου β' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, τῆς ὁριζούσης ὅτι «οἱ περιορισμοί τοῦ ἄρθρου τούτου δέν ἰσχύουν, προκειμένου περί τῶν ἤδη διορισθέντων καί τοποθετηθέντων εἰς τά εἰδικά τμήματα ἐπιστημόνων ἐν γένει» ἰσχύει, ἀφ' ἧς μετά τήν § γ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 ἴσχυσε καί ἡ ἑρμηνευομένη διάταξις, ἡ ἀληθής ἔννοια τῆς ὁποίας, ὡς ἡρμηνεύθη, εἶναι, ὅτι οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τοποθετηθέντες παρά τῶν οἰκείων συμβουλίων εἰς ἐπιχειρή-

σεις ὡς δικηγόροι χρησιμοποιοῦνται ἀπό τῆς τοποθετήσεως των ἀποκλειστικῶς ὡς τοιοῦτοι, ἀσχέτως ἂν παρά τοῖς ὑποχρέοις ὀφείλωνται ὀργανωμένα δικαστικά τμήματα ἢ μή καί δικαιοῦνται οὗτοι, ἂν ἀποκρούσει παρά τῆς παρ' ἧ ἐτοποθετήθησαν ἐπιχειρήσεως νά ἀποδεχθῇ τάς ὡς δικηγόρου προσενεχθείσας ὑπηρεσίας των, νά ἀξιώσωσι, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, τήν εἰς αὐτούς καταβολήν τῆς μισθοδοσίας των, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ ἐπιχείρησις προσεφέρθη νά χρησιμοποιήσῃ τούτους εἰς ἄλλην ἢ δικηγόρου ὑπηρεσίαν της. Ὅθεν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον, διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὡς νόμῳ βάσιμον τήν ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, τήν διώκουσαν τήν εἰς αὐτόν, τοποθετηθέντα παρά τῇ ἀναιρεσειούσῃ πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 δι' ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς δικηγόρου, πληρωμήν τῆς μισθοδοσίας του ὡς δικηγόρου, παρά τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀποκρουούσης τάς παρ' αὐτοῦ προσενεχθείσας αὐτῇ ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου καί ἀρνηθείσης νά προσλάβῃ καί χρησιμοποιήσῃ τοῦτον ὡς τοιοῦτον, ὀρθῶς τάς διαληφθείσας διατάξεις τῶν Ν.Δ. 751|1948, Ν.Δ. 1196|1949 καί τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ ἀν. νόμου 1836|1951 ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε καί εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περί τοῦ ἐναντίου πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, ὡς καί ὁ δεύτερος, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τόν προταθέντα ἰσχυρισμόν της ὅτι ἐκάλεσε τόν ἀναιρεσίβλητον νά ἀναλάβῃ παρ' αὐτῇ λογιστικήν καί οὐχί δικηγόρου ὑπηρεσίαν, διότι τά προταθέντα ταῦτα πράγματα δέν ἦσκουν οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Διατάγματος, ἡ ὁρίζουσα ὅτι «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαραδέκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετική ἀγωγή δέν ἐκοινοποιήθη ἐντός τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ἐφαρμογήν ἔχει ἐπί ἀξιώσεων πηγαζουσῶν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐχί δέ καί ἐπί ἐκείνων, αἵτινες πηγάζουσιν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν. 751|1948, συνεπαγομένης τήν ἀστικήν τῶν ὑποχρέων εὐθύνην διά τήν καταβολήν τῆς μισθοδοσίας τῶν μή προσλαμβανομένων εἰς τήν ὑπηρεσίαν εἰς ἣν ἐτοποθετήθησαν δι' ἀποφάσεων τῶν οἰκείων συμβουλίων ἐφέδρων, ἥτις εἶναι ἀσχέτος πρός τήν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως πηγάζουσαν ἀξίωσιν. Ὀρθῶς δέ-θεν, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπέρριψε τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του τήν περί ἀποσβέσεως τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περί καταβολῆς αὐτῷ, τοποθετηθέντι δι' ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ παρά τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὡς δικηγόρῳ πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, τῆς μισθοδοσίας του, προσενεγκόντι τάς ἀποκρουσθείσας παρά τῆς ἀναιρεσειούσης ὑπηρεσίας του, ὡς παρελθόντος τριμήνου ἀπό τῆς ἀρνήσεώς της νά προσλάβῃ τοῦτον ὡς δικηγόρον εἰς τήν ὑπηρεσίαν της καί εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περί τοῦ ἐναντίου 3ος καί 4ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγοι.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς 4ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τό δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐκτιμήσαν τάς προσαχθείσας ἀποδείξεις, ἔκρινεν, ὅτι ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ κατά τό ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικόν διάστημα καταβαλλόμενος συνήθης μισθός εἰς δικηγόρους, προσλαμβανομένους ἐπί μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ, ἀνέρχεται εἰς τό ποσόν τῶν δραχ. 900.000, σύν τῷ δώρῳ τῶν Χριστουγέννων, εἰς τό πόρισμα δέ τοῦτο κατέληξε λαβόν ὑπ' ὄψιν οὐχί τάς ἰσχυούσας διά τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους συλλογικάς συμβάσεις, αἵτινες, ὡς δέχεται, δέν ἰσχύουν διά τούς δικηγόρους, ἀλλά τά ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεώς του ταύτης μνημονευόμενα ἀποδεικτικά μέσα, ἤτοι τά προσαχθέντα ἀπό τῶν διαδίκων ἔγγραφα, τήν κατάθεσιν τοῦ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου ἐξεταοθέντος μάρτυρος καί τά ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἐκτεθέντα. Ἡ κρίσις αὕτη τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας περί τοῦ ποσοῦ τοῦ προκύψαντος ἐκ τῶν ἀποδείξεων, ὡς καταβαλλομένου συνήθως εἰς δικηγόρους, προσλαμβανομένους ἐπί μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ, μισθοῦ, ὅστις κατ' ἄρθρ. 653 τοῦ Α.Κ. εἶναι καταβλητέος ὑπό τοῦ μισθωτοῦ εἰς τόν ἐκμισθωτήν τῶν ὑπηρεσιῶν του, εἰς πράγματα ἀναγομένη, δέν ὑπόκειται εἰς τόν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου καί ἑπομένως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, ὁ πέμπτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, καθ' ὃν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἀναιτιολόγητος καί ἐδέξατο ὡς ἀληθῆ πράγματα μή ἀποδειχθέντα ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων.

Ὁ ἕκτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, καθ' ὃν ἐσφαλμένως δέν ἐπεβλήθη παρά τοῦ ἐκδόντος τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου ὁ ὑπό τῆς ἀναιρεσειούσης, μή αὐτοπροσώπως παραστάσης κατά τήν συζήτησιν, ἐπαχθείς εἰς τόν ἀναιρεσίβλητον ὅρκος, περί τοῦ ὅτι ἀνεκλήθη ἡ παρ' αὐτῇ τοποθέτησις του ὡς δικηγόρου, δι' ἀποφάσεως τοῦ τοποθετήσαντος αὐτόν συμβουλίου, ἀπορριπτέος ἐστί, διότι, κατά ρητήν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου Γ'ΒΟΔ'|1911 περί ἐργατικῶν διαφορῶν διάταξιν, ὅρκον, ἐπαγόμενον ὑπό διαδίκου μή αὐτοπροσώπως παρισταμένου, δέν ὑποχρεοῦται νά ἐπιβάλῃ ὁ δικαστής. Ἀποκειμένης δέ τῆς τοῦτου ἐπιβολῆς ἢ μή εἰς τήν ἀνέλεγκτον κρίσιν τοῦ τῆς οὐσίας δικαστοῦ ἡ παράλειψις τῆς τοιούτου ἐπιβολῆς δέν δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

II

Ὑποχρεώσεις ἐπιχειρήσεων διά χρησιμοποίησιν τοποθετηθέντων κατά Ν. 751|1948 δικηγόρων ὡς τοιούτων, ἀδιαφόρως ἂν ἀνέλυβον διάφορον ὑπηρεσίαν ἢ ἠρνήθησαν νά ἀναλάβουν τοιαύτην. — Ἑρμηνευτική διάταξις ἄρθρου 12 § 2 Ν. 1836|1951.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4635|1950 ἀπόφασις

τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου. Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 προσκεθείσης § 1α εἰς τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 751|1948 ἐγένετο δεκτόν, ὅτι διὰ τούς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τοποθετηθέντας παρὰ νομικοῖς προσώποις, ἱδρύμασι καὶ ἐπιχειρήσεσιν ἐκ τῶν προστατευομένων ἐφέδρων ὡς δικηγόρους τάσσεται ὡς προϋπόθεσις τῆς τοποθετήσεως καὶ χρησιμοποιήσεώς των ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόρων ἡ παρὰ τοῖς ἀνωτέρω ὕπαρξις ὀργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος, ἐνῷ, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ἄνω διατάξεως, τῆς ὁποίας ἡ ἰσχύς, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. γ' αὐτῆς, ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 751|1948, ὡς αὕτη ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 1 ἐδ. β' τοῦ Α.Ν. 1836|1951, οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τοποθετηθέντες παρὰ τῶν οἰκείων Συμβουλίων δικηγόροι ὡς τοιοῦτοι χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόροι, ἀσχέτως ἂν παρὰ τοῖς ὑποχρέοις παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ὑφίστανται ἢ μὴ δικαστικὰ τμήματα.

Τὰ ἐναντία, ὅθεν, ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ἄνω διατάξεως, δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι παρὰ τῇ ἀντιδίκῳ του, παρ' ἣ ἐτοποθετήθη νομίμως καὶ ἀρμοδίως ὡς δικηγόρος, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, ὅτι δὲν ὑφίσταται εἰδικὸν δικαστικὸν τμῆμα, ὀργανικῶς συγκεκροτημένον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ὑπέχει νόμιμον ὑποχρέωσιν αὐτῆ, ὅπως τὸν χρησιμοποιήσῃ ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόραν, ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγήν του, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν ὡς ἄνω διάταξιν.

Ἀρείου Πάγου 500|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Καζάκος, Χ. Σιδέρης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 § β' τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ Ν. 1836|1951, ἔχοντος ἐφαρμογὴν καὶ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, οὐχὶ λόγῳ ἀναδρομικῆς δυνάμεως τούτου, ἀλλὰ διότι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 § β τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν ἤδη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἑρμηνευομένου Ν. 1836|1951 δοθεῖσαν ὀρθὴν ἑρμηνείαν, καὶ ἥτις διάταξις διετηρήθη ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 1 τοῦ Ν. 1836|1951 κατάργησιν τοῦ 1196|1949 ἀνωτέρω Ν.Δ., ἀφοῦ ἄλλην ἔννοιαν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ αὐθεντικὴ ταύτης ἑρμηνεία, καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος ταύτης τοποθετηθέντες παρὰ τῶν οἰκείων συμβουλίων δικηγόροι, ὡς τοιοῦτοι, χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόροι, ἀσχέτως ἂν παρὰ τοῖς ὑποχρέοις παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ὑφίστανται ὀργανωμένα δικαστικὰ τμήματα ἢ μή». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι καθιεροῦται ὑποχρέωσις, ὅπως αἱ ἐπιχειρήσεις χρησιμοποιήσωσι τοὺς παρὰ τῶν οἰκείων συμβουλίων τοποθετηθέντας δικηγόρους ὡς τοιούτους, μόνον ὡς δικηγόρους, ἀδιαφόρως ἂν οὗτοι ἀνέλαβον διάφορον ὑπηρεσίαν ἢ ἠρνήθησαν ν' ἀναλάβωσι τοιαύτην, ἀρκοῦντος διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ταῦ γεγονότος, ὅτι ἐτοποθετήθησαν παρὰ τῶν οἰκείων συμβουλίων ὡς δικηγόροι. Οὐδὲ συνάγεται τὸ ἐναντίον ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ Ν. 1836|1951, ρυθμιζούσης τὰ τῆς προσλήψεως δικηγόρων μετὰ τὴν ἰσχὺν τούτου, ἥτοι θέμα διάφορον τοῦ ρυθμιζομένου διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § β' τοῦ 1196|1949 Ν.Δ., ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ Ν. 1836|1951, σκοπήσαντος νὰ ρυθμίσῃ τὴν θέσιν τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος του τοποθετηθέντων δικηγόρων ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβουλίων. Ὅθεν, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀντιθέτως κρίναν καὶ ἀποφανθὲν ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσειόντος, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ δὲν ὑφίσταται ὀργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα, οὐχὶ δὲ καὶ διότι ὑφίστατο δεδικασμένον περὶ ἀκυρότητος τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 166|1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ψευδῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον μοναδικὸν ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κῦρος Ν. Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως

Ἀπαραβίαστον προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ συνεπῶς καὶ ἐλευθερίας ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 4 Συντάγματος.— Ἰσότης Ἑλλήνων, κατ' ἄρθρ. 3 Συντάγματος.—Ἔννοια συνταγματικῶν αὐτῶν διατάξεων.— Ἀντισυνταγματικοὶ οἱ τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτώσεων ἐν τῇ ξηρᾷ περιορισμοὶ ἄρθρου 1 §§ 1 καὶ 2 καὶ 10 αὐτοῦ.

Ἀναιρεῖται τὸ ὑπ' ἀριθ. 364|1951 βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Καλάμαις Πλημμελειοδικῶν (ΕΕΔ 10, 1229).

Τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βουλεύματος ἠτήσατο ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Ἀντεισαγγελεὺς *(Ε. Κοινηνός)* διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

«Διότι, κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ἑρμηνείαν τῆς ἐν τῷ βουλεύματι ἐφαρμοσθείσης οὐσιαστικῆς ποινικῆς διατάξεως, ἤτοι τῶν ἄρθρων 1 §§ 2 καὶ 10 τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 παρέπεμψε τὸν κατηγορηθέντα εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Καλαμῶν, ἵνα δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος τοῦ ὅτι ἐν Καλάμαις κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων του, ἤτοι χαρτου κυτιοποιίας, βάρους ἄνω τῶν 500 χιλιογράμμων, εἰς τὰ ἐκεῖ κείμενον πρατήριον πωλήσεως σιγαρέττων της Καπνοβιομηχανίας του δὲν ἐχρησιμοποίησεν ἐργάτας, ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς, ἤτις ἐκφόρτωσις ἔδει νὰ ἐνηργεῖτο ἀποκλειστικῶς παρὰ τούτων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Ἡ ὡς ἄνω ποινικὴ διάταξις σφαλερῶς ἐφηρμόσθη ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, διότι οὕτω παραβιάζεται ἡ συνταγματικῶς προστατευομένη προσωπικὴ ἐλευθερία (ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος), εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται τόσον ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ ἡ ἐν γένει ἐπαγγελματικὴ τοιαύτη.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 235 (τοῦ 1949) ἀποφάσεώς του ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀντισυνταγματικὰς τὰς προηγουμένας παρεμφερεῖς διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5167 (τοῦ 1932) καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτὸν Α.Ν. 581 τοῦ 1936 καὶ 2212 τοῦ 1940 καὶ δὴ ὡς παραβιαζούσας τὰς περὶ ἐλευθερίας ἐργασίας καὶ τῆς ἰσότητος τῶν πολιτῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καὶ 3 τοῦ Συντάγματος χάριν οἰκονομικῶν συμφερόντων καὶ ἄνευ ἀποχρώντος λόγου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος.

Ἤδη τὸ νέον Ν. Δ|γμα 1254 (τοῦ 1949) προσθέτει εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 1, ὅτι ὁ περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος ἀσκήσεως φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας ξηρᾶς ὡς δικαιολογητικὸν λόγον ἔχει τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Ἡ διατυπωθεῖσα δικαιολογία δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀντισυνταγματικὴν διάταξιν εἰς συνταγματικήν, διότι ἡ ἐκτέλεσις φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας ξηρᾶς προδήλως δὲν ἔχει ἀνάγκην εἰδικῶν γνώσεων διὰ τὴν ἐπίτευξιν εὐρυθμίας, ἀλλ' οὔτε καὶ διατρέχει κίνδυνον ἡ δημοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια, ἐὰν τὴν φόρτωσιν ἢ ἐκφόρτωσιν δεμάτων ἢ κιβωτίων ἐνεργήσῃ ὁ ἐργοδότης εἰς ἀνοικτοὺς χώρους δι' ἰδίων ἐργατῶν. Τὴν διαπίστωσιν δὲ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων, μὴ τεθεισῶν ὑπὸ τοῦ νόμου, κατ' εἰδικὴν καὶ ρητὴν συνταγματικὴν ἐξουσιοδότησιν, δικαιοῦται καὶ ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ὁ ἀκυρωτικὸς δικαστής, ἄλλως θὰ εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀπὸ τῆς δεούσης ἀπόψεως ἔρευνα τῆς συνταγματικότητος τῶν νόμων. Ἐν τῇ προκειμένῃ μάλιστα περιπτώσει ἡ καθιέρωσις συνταγματικῶς ἀνεπιτρέπτου προσωπικοῦ προνομίου ἐργασίας προκύπτει πλέον ἢ σαφῶς ἐξ αὐτοῦ τοῦ αἰτιολογικοῦ τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος, διότι δέχεται τοῦτο, ὅτι διὰ τὴν ἀνωτέρω φορτοεκφορτωτικὴν ἐργασίαν, γενομένην εἰς τόπον ἐπαγγελματικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ κατηγορουμένου, ἐχρησιμοποίησεν οὗτος ἐργατικὰς δυνάμεις, ἀνηκούσας εἰς τὰ μόνιμον αὐτοῦ προσωπικὸν καὶ ἑπομένως ὁ ἀποκλεισμὸς τῶν ἐργατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὰς ἰδιωτικάς της ἀποθήκας καὶ καταστήματα βαρύνει, κατ' ἀπαράδεκτον συνταγματικὴν ἄποψιν, οἰκονομικῶς τόσον τὸν ἐργοδότην, ὅσον καὶ τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ μόνιμον προσωπικὸν του ἐργάτας, ἀνακόπτει δ' ἐπιπροσθέτως τὴν εὐρυθμίαν τῆς ἐργασίας, ὑπὲρ ἧς ἡ φροντὶς τοῦ νέου νόμου, ἄνευ οἱουδήποτε κινδύνου διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας (ἴδε ad hoc ἀποφάσεις Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας α) 2002 τοῦ 1950 καὶ β) 253 τοῦ 1951 ἐν Ἐπιθεωρήσει Ἐργ. Δικαίου, τόμος 10ος τοῦ 1951, σελ. 283 καὶ 374).

Τέλος παρατηρητέον, ὅτι μεταξὺ τῶν προσόντων πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς δέον κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἐδάφ. ε' τοῦ ὡς ἄνω νόμου 1254 τοῦ 1949 ὁ αἰτῶν τὴν χορήγησιν τοῦ βιβλιαρίου τούτου νὰ μὴ κέκτηται ἐπαρκῆ ἀτομικὴν περιουσίαν, ἡ προϋπόθεσις ἥτις αὐτὴ προφανῶς παραβιάζει τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, δεδομένου ὅτι δὲν δύναται νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀεργίαν ἢ νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπὸ ὡρισμένα ἐπαγγέλματα καὶ δὴ ἄνευ γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος ὁ ἔχων μὲν περιουσιακὴν ἐπάρκειαν, ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ ἐργασθῇ ἀγχέτοις τοῦ ὅτι ἡ περιουσιακὴ ἐπάρκεια εἶναι ἀδύνατον νὰ καθορισθῇ ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ'

ἴσον μέτρον δι' ἅπαντας τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐργασθῶσιν».

***

Μετὰ διαφόρους γνώμας τῆς νομολογίας ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος ἢ μὴ τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006) (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 78, ΕΕΔ 10, 281, ΕΕΔ 10, 374, ΕΕΔ 10, 859, ΕΕΔ 10, 1056) ἔρχεται ἤδη, τὸ πρῶτον ἀπασχοληθέντος ἐπὶ τοῦ Ν.Δ. 1254|1949, καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου (πρβλ. καὶ σύμφωνον πρὸς αὐτὴν *Φ. Δ. Ἀγγελῆ*, ΕΕΔ 10, 345).

Δὲν ἀφίσταται ὁ Ἄρειος Πάγος τῆς καὶ διὰ τῆς 6ης ἀριθ. 285|1949 (εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 8, 411) δεκτῆς γενομένης γνώμης ὅτι καὶ αἱ προηγούμεναι τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 ἰσχύουσαι νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ διεξαγωγῆς φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ξηρᾷ, ἐφ' ὅσον περιορίζουν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἀντίκεινται εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Συντάγματος (ἤδη πάλιν ἄρθρον 4 τοῦ νέου Συντάγματος) καὶ ἀντίκεινται συγχρόνως καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 περὶ ἰσότητος.

Ματαίως λοιπὸν ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 ἐπεμεινεν ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς ἀναγκαιότητος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκτίμησιν τῶν διὰ τὴν θεραπείαν τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς ἀναγκαιότητος περιορισμῶν τοῦ ἐν λόγῳ νόμου κρίνονται οὗτοι ὡς ἀντισυνταγματικοί (πρβλ., καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος Σ. Ε. 353|1951, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλλος*, ΕΕΔ 10, 374).

Ἀρείου Πάγου 493|1951 Ποιν. Τμ. Β'

Ἐν Συμβουλίῳ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσαγγελεὺς ὁ κ. **Ἐμμ. Κεμηνές**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελής, Π. Ζήσης, Σ. Τεγόπουλος, Χ. Τσόντας

Διὰ μὲν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος θεσπίζεται τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, εἰς ἣν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, διὰ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεπῶς καὶ ἡ τοιαύτη τῆς ὁμοιομόρφου μεταχειρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν σεβασμὸς καὶ ἴση κατ' ἀρχὴν μεταχείρισις τοῦ δικαιώματος ἐργασίας ἐναντι πάντων τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ἔχει μὲν ὁ νομοθέτης τὴν εὐχέρειαν, ἀπορρέουσαν ἐκ τῆς ρητῆς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Συντάγματος ἐπιφυλαχθείσης αὐτῷ ἐξουσίας, ὅπως ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς διασφαλίζεται ἑκάστοτε τὸ δικαίωμα ἐργασίας, θέτῃ περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, οἱ περιορισμοὶ ὅμως οὗτοι δέον ὅπως ὁρίζωνται ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ' ἴσην μεταχείρισιν δι' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, νὰ ἐπιβάλλωνται δ' ἐξ ἄλλου ἐκ λόγων δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος, δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ὁποίων οὐ μόνον δικαιοῦται, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεοῦται νὰ κρίνῃ ὁ δικαστὴς ἐν τῇ ἐρεύνῃ αὐτοῦ περὶ τῆς συνταγματικότητος τῶν νόμων, μὴ κωλυόμενος ἐκ τῆς ἀντιθέτου ἐν τῷ νόμῳ ἀναγραφομένης διαπιστώσεως, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, οὐχὶ συνεπείᾳ ρητῆς πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συνταγματικοῦ κανόνος ἐξουσιοδοτήσεως, ἀλλ' οἱκοθεν ὑπὸ τούτου. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ τὸ οἰκονομικὸν συμφέρον ἐπαγγελματικῆς τινος τάξεως. Ἀντίθετος ἐκδοχή, βάσει τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνατο ὁ νομοθέτης, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὑποκειμενικὰς ἀπόψεις, νὰ θέτῃ περιορισμοὺς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν εἰσαγωγῆς διακρίσεων ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, εἴτε μεμονωμένως, εἴτε ἐν ἐπαγγελματικῇ ὀργανώσει τελούντων, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὡρισμένον εἶδος ἐργασίας, θὰ ἦγον εἰς τὴν καθιέρωσιν προνομίων ὑπὲρ τῶν προσώπων τούτων, ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν πολιτῶν δράσεως, μὴ συμβιβαζομένην πρὸς τὰς διαληφθείσας συνταγματικὰς ἀρχὰς περὶ ἰσότητος καὶ ἐλευθερίας.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 §§ 1 καὶ 2 καὶ 10 τοῦ ν. δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων», δι' ὧν ἀφ' ἑνὸς ὁρίζεται, ὅτι ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς καὶ τίθενται περιορισμοί, ἀποκλείοντες τὴν διεξαγωγὴν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἰδίων αὐτῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν ἐκτελουμένων εἰς χώρους τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν ἐγκαταστάσεων δι' ἐργατικῶν δυνάμεων, ἀνηκουσῶν εἰς τὸ μόνιμον αὐτῶν προσωπικόν, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐπιβάλλονται ποιναὶ ἐπὶ τῇ παραβάσει τῶν διατάξεων τούτων, στεροῦνται κύρους ὡς πρὸς τοὺς τεθέντας περιορισμούς, ὡς αὐσιωδῶς παρεκκλίνουσαι τῶν εἰρημένων συνταγματικῶν ἀρχῶν, χωρὶς νὰ συντρέχῃ πρὸς τοῦτο ἡ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀναφερομένη περίπτωσις τῆς διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἐξασφαλίσεως εὐρυθμίας, δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος, τὸ Συμβούλιον Πλημμελειοδικῶν παρέπεμψε τὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου, ὅπως δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος ὅτι κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ἐμπορευμάτων, ἤτοι χάρτου κυτιοποιΐας βάρους ἄνω τῶν 500 χιλιογράμμων εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Πλατείας 25ης Μαρτίου κείμενον πρατήριον πωλήσεως σιγαρέττων τῆς ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἀσκουμένης Καπνοβιομηχανίας δὲν ἐχρησιμοποίησεν ἐργάτας ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἀλλ' ἐχρησιμοποίησε τοιούτους μὴ ἐφωδιασμένους μὲν διὰ τοιούτου βιβλιαρίου, ἀνήκοντας ὅμως εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον τὸ Συμβούλιον

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΑΣ

Τίνες περιοριστικῶς ὁριζόμεναι ἐν τῷ Νόμῳ ὡς ἡμέραι ἀργίας

Διάταξις ἄρθρου 2 § 1 Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως». — Καθορισμὸς ἐν αὐτῇ, πλὴν Κυριακῶν, περιοριστικῶς ὡρισμένων ἡμερῶν ὡς ἑορτασίμων, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία. — Δὲν ἀπαγορεύεται ἐργασία κατὰ τὴν Μαΐου.

Τὸ ἀπὸ 8|14 Μαρτίου 1930 Π.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ ὁριζομένας ἑορτασίμους ἡμέρας ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐν τῷ Κράτει ὑπαδοὺς παντὸς θρησκεύματος πᾶσα βιομηχανική, βιοτεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία, ὑπὸ τὰς ἐν ἑπομένοις ἄρθροις ἐξαιρέσεις.

Ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ ὁρίζονται ὡς ἑορτάσιμοι ἡμέραι αἱ ἑξῆς: α) Ἡ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, β) ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, γ) ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα.

Δύναται ὅμως διὰ διαταγμάτων, προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν Ἐργασίας), τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν ἢ ἁπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καὶ κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς, κοινοτικῆς, διοικητικῆς ἢ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, νὰ ὁρίζωνται εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ ἄλλαι ἑορτάσιμοι ἡμέραι ὡς ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἢ μερικῆς ἀναπαύσεως.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι ποινικὴ δίωξις μισθωτῶν ἐργασθέντων κατὰ τὴν 1ην Μαΐου 1951.

Ὡς φαίνεται, τὸ Πλημμελειοδικεῖον κατεδίκασε τούτους, ἀλλ' ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις (ὀρθῶς βεβαίως) δὲν ἐθεώρησε τοῦτο ὡς ἀδίκημα, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει γενικὴ διάταξις νόμου (καὶ οὔτε διὰ τὴν πόλιν, περὶ τῆς ὁποίας πρόκειται, εἰδικόν, βάσει τοῦ ἀπὸ 8|14 Μαρτίου 1930 Π.Δ., Διάταγμα), ἡ ὁποία νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν ἐργασίαν κατὰ τὴν 1ην Μαΐου.

Πέραν τῶν ἐν τῇ ὡς ἄνω γενικῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 ὁριζομένων ὡς ἑορτασίμων ἡμερῶν (ὑφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς εἰδικοῦ δι' ἑκάστην πόλιν διατάγματος) δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἑορτάσιμος ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Διατάγματος τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1944 ὁρίζει ἐπίσης, ὅτι ἡ 28η Ὀκτωβρίου ὁρίζεται ὡς ἡμέρα ἐθνικοῦ ἑορτασμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει καὶ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία κατ' αὐτήν, ὡς δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν ἔννοιαν καὶ ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διάταξις τοῦ Α.Ν. 606|1937 διὰ τὴν 1ην Μαΐου.

Ἄλλη εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ Α.Ν. 447|1937, καθ' ἣν ἡ διοικητικὴ Ἀρχὴ ἢ, ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῆς, ἡ Ἀστυνομική, δύναται νὰ διατάσσῃ τὸ κλείσιμον τῶν καταστημάτων κατὰ τὰς ὥρας ἐπισήμου ὑποδοχῆς ὑψηλῶν προσώπων, ἐπισήμου ἑορτασμοῦ ἢ πένθους ἢ καὶ στρατιωτικῆς τελετῆς, ὡς καὶ ἑτέρου ἐξαιρετικοῦ καὶ ἐκτάκτου γεγονότος καὶ αἱ αὐταὶ Ἀρχαὶ εἰς τὰς ἄνω περιπτώσεις δύνανται νὰ διατάσσωσι τὴν παράτασιν τῶν ἐργασιῶν τῶν καταστημάτων κατὰ τὴν ἰδίαν ἢ ἄλλην ἡμέραν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐργασίας τῶν ὡρῶν, καθ' ἃς ἔμειναν κλειστά, ὑπὸτε, ἐν παραβάσει, θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ποιναὶ τοῦ ἄρθρου 3 αὐτοῦ (Α.Ν. 447|1937) καὶ ὄχι τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 ὡς ἄνω.

Πάντως ὅμως δὲν δικαιοῦται ἡ Διοικητικὴ Ἀρχὴ (Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας) νὰ καθορίζωσι, ὅτι δικαιοῦνται μισθοῦ οἱ μὴ ἐργασθέντες κατὰ τὰς ἄνω ἡμέρας, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως (πρβλ. Σ.Ε. 810|1951, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Γ. Ἀγγελίδης*, ΕΕΔ 10, 729, διὰ τὴν ἡμέραν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου).

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ σημειούμενα ἴδε, ἔχει ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223), ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25826|954|1951 ὁμοίας (ΕΕΔ 10, 538) περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρεσίμους ἡμέρας, διότι εἶναι πρόδηλον, ὅτι ὑπὸ

ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας, ὡς ἄνω, οὐσιαστικὰς ποινικὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 1254|1949, δι' ὃ καὶ ἀναιρετέον κατέστησε τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 484 § 1 ἐδ. Β' Κ.Π.Δ. καὶ κατὰ τὸν μοναδικὸν βάσιμον λόγον τῆς ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 518 § 1 καὶ 485 § 2 Κ.Π.Δ. ἐὰν ἡ ἀναίρεσις τοῦ βουλεύματος γίνῃ ἕνεκεν ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς ἢ ἑρμηνείας οὐσιαστικῆς ποινικῆς διατάξεως, δὲν ἀποφαίνεται ὁ Ἄρειος Πάγος τὴν παρασπομπήν, ἀλλ' ἐφαρμόζει αὐτὸς οὗτος τὸ ἄρθρον τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καί, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ κολάσιμος πρᾶξις, ἀπαλλάσσει τὸν κατηγορούμενον. Ὅθεν, μὴ ὑφισταμένης κατὰ τὰ προεκτεθέντα, κολασίμου πράξεως, δέον ὅπως ἀποφανθῇ ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅπως μὴ γίνῃ κατηγορία κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἐπὶ τῇ ἀποδοθείσῃ αὐτῷ πράξει.

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων λατομείων

Μὴ ὑπαγωγὴ ἐπιχειρήσεων λατομείων εἰς Ν. 118|1945 πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949.— Ὑπαγωγὴ ὅμως εἰς αὐτὸν μετὰ Ν.Δ. 1255|1949.— Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 Υ.Α. περὶ ἡμίσεος ἡμερομισθίου ἐπὶ διαθεσιμότητος μισθωτοῦ πρὸ Ν.Δ. 1255|1949.— Ἐφαρμογὴ μετὰ τοῦτο ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945 καὶ ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 Υ.Α.—Ἰσχὺς ἀποφάσεως καὶ μετὰ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 4 ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 Υ.Α. καὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.— Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὑπὸ διαλυτικὴν αἴρεσιν ὡς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου.

Πρόκειται περὶ ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς πληρωμὴν αὐτῷ τοῦ ἡμίσεος ἡμερομισθίου του, καθ' ὃν χρόνον δὲν ἐχρησιμοποίησεν ὁ ἐργοδότης του, ἄκων ἐπιχείρησιν λατομείου, τὰς ὑπηρεσίας του ἐλλείψει ἐργασιῶν καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην ὁ μισθωτὸς ἐβάσισε εἰς τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἐγεννήθη ἐντεῦθεν τὸ ζήτημα, ἂν αἱ ἐπιχειρήσεις λατομείων ὑπῆγοντο εἰς τὸν Ν. 118|1945, ἵνα ἐκ τούτου κριθῇ, ἂν εἶχε ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ περὶ διαθεσιμότητος καὶ ἡμίσεος ἡμερομισθίου διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Διὰ τὴν χρονικὴν περίοδον, καθ' ἣν ἴσχυεν ὁ ἀρχικὸς Ν. 118|1945 καὶ μεταγενεστέρως τὸ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945, ἡ ἀπόφασις δέχεται —καὶ ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι σύμφωνος ἡ γνώμη τῆς πρὸς τὰ νομολογηθέντα (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπάς)— ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις λατομείων δὲν ὑπήγοντο εἰς τὸν Ν. 118|1945.

Ἀλλὰ διὰ τὴν μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 περίοδον, βασιζομένη εἰς τὸ ὅτι καὶ οἱ μισθωτοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων λατομείων ἠσφαλίζοντο κατὰ τῆς ἀσθενείας, καὶ ἀκόμη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, καθ' ἣν καταργεῖται πᾶσα διάταξις, ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον, δέχεται, ὅτι ὑπῆχθησαν καὶ οἱ μισθωτοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων εἰς τὸν Ν. 118|1945 (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2946|1950, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 994, ἔνθα σημειώσεις μας, Πρωτοδίκου Σερρῶν 21|1950. Πρωτοδίκης *Ι. Ἀγαλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 369).

Συνέπεια λοιπὸν τῆς τοιαύτης λύσεως εἶναι, ὅτι τὴν ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων ἑορτασίμων ἡμερῶν ἐτέθησαν αἱ διατάξεις των.

Ἀρείου Πάγου 416|1951 Τμ. Β'

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Μ. Κυριλλόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», ἑορτάσιμοι ἡμέραι, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ Δ|τος, πᾶσα βιομηχανική, βιοτεχνική καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία εἰς τοὺς ἐν τῷ Κράτει ἁπαξαπάντων θρησκεύματος, εἶναι, πλὴν τῶν Κυριακῶν, περὶ ὧν γίνεται ἐπίσης μνεία ἐν τῇ προμνησθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 1, μόνον α) ἡ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, β) ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ γ) ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα, κατὰ δὲ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 2 διὰ διαταγμάτων, προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν ἢ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς, κοινοτικῆς, διοικητικῆς ἢ ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, δύνανται νὰ ὁρίζωνται εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ ἄλλαι ἑορτάσιμοι ἡμέραι ὡς ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἢ μερικῆς ἀναπαύσεως.

Ἐφ' ὅσον οὔτε ἐν τῇ ὡς ἄνω διατάξει τοῦ ἄρθρου 2 § 1, οὔτε ἐν τῷ ἐκδοθέντι εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὡς εἴρηται ἑτέρας διατάξεως τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου Δ|τι τῆς 30|8|11.9.1937 ὁρίζεται ἡ 1 Μαΐου ὡς ἡμέρα ἑορτάσιμος διὰ τὴν πόλιν Καρλοβάσιον τῆς Σάμου, ἐν ᾗ φέρεται τελεσθεῖσα ἡ πρᾶξις, δὲν ὀφίσταται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ μνησθέντος Π. Δ. προβλεπομένη παράβασις τῶν διατάξεων του. Ἀλλ' οὔτε ἐν τῷ Α.Ν. 606|1937 «περὶ καθιερώσεως ἑβδομάδος ἐργατικῆς ἀμίλλης καὶ ἡμέρας ἑορτασμοῦ τῆς ἐργασίας», κατ' ἄρθρον 1 τοῦ ὁποίου «ἡ τελευταία ἑβδομὰς τοῦ Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους καθιεροῦται ὡς «ἑβδομὰς ἐργατικῆς ἀμίλλης», ἡ δὲ 1η Μαΐου ὡς ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῆς ἐργασίας», θεσπίζεται τοιαύτη παράβασις διὰ τοὺς παρὰ ταῖς διαφόροις ἐπιχειρήσεσι καὶ καταστήμασι ἐργαζομένους ὑπαλλήλους ἢ ἐργάτας.

Τὸ μονομελὲς ἐν Καρλοβασίῳ (Σάμου) Πλημμελοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κηρύξαν ἐνόχους τοὺς ἀναιρεσείοντας, ἐπὶ τῷ ὅτι κατελήφθησαν τὴν 1.5.1951 ἐργαζόμενοι οἰκειοθελῶς, ὑπάλληλοι ὄντες, εἰς τὸ ἐν Καρλοβασίῳ Σάμου Ὑπ|μα τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιβαλόν μετὰ ταῦτα εἰς τούτους τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας ποινάς, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἠρμήνευσε τὰς ὡς ἄνω παρατεθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸν βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἀναιρέσεως.

μέχρι τῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων λατομείων, ἠσαν μέχρι τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 964), ἀφοῦ οἱ μισθωτοὶ οὗτοι δὲν ὑπήγοντο πρότερον εἰς τὸν Ν. 118|1945, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945 περὶ καταβολῆς τοῦ ἡμίσεος ἡμερομισθίου ἐπὶ διαθεσιμότητος (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 2|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 157, πρβλ. καὶ Α.Π. 523|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρετος*, ΕΕΔ 8, 9).

Εἶχεν ὅμως ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 5, 93), ἡ ὁποία (ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Α.Π. 507|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 118) ὁρίζει, ὅτι ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν δὲν ἀπασχολοῦνται δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀπασχολήσεως.

Περαιτέρω ὅμως καὶ διὰ τὸν χρόνον ὑπαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν Ν. 118|1945 (μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949) τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται ὅτι συνεπέρχεται ἡ ἐφαρμογὴ καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 2 Ν. 118|1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἀκολουθεῖ κατὰ τοῦτο τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 68|1948 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 209), χωρὶς ὅμως νὰ ἐρευνᾶται καὶ τίς ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 περὶ περιορισμοῦ τῆς διαθεσιμότητος εἰς ἓν μόνον τρίμηνον ἑτησίως (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐρμηνευσάσαν τὸ ὅλον ζήτημα Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 97|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 1231, ἔνθα σημειώσεις μας).

Τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ζητήματος ἔχει δώσει ἡ Α. Π. 2|1948 (εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 157), ἡ ὁποία ἐσκέφθη, ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἐπιχείρησις (λιγνιτωρυχεῖον) δὲν ὑπῆγετο τότε εἰς τὸν Ν. 118|1945, δὲν ἐσφάλλεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διότι ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ μισθωτοῦ, αἰτησαμένου τὴν διαφορὰν τῶν ἡμερομισθίων, ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος μέχρι τοῦ ὁλοκλήρου, διὰ χρόνον πέραν τοῦ τριμήνου τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945, καταβληθέντος τοῦ ἡμίσεος ἡμερομισθίου δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δεχθεῖσα οὕτω ἡ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι, ἂν ἡ ἐπιχείρησις ὑπῆγετο εἰς τὸν Ν. 118|1945, δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ καταβολὴ τοῦ ἡμίσεος ἡμερομισθίου πέραν τοῦ τριμήνου.

Τὰ δικαστήρια ὅμως τῆς οὐσίας, πειθαρχοῦντα εἰς τὴν Α. Π. 68|1948, ἡ ὁποία δὲν ἠρεύνησε τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης, ἐξακολουθοῦν νὰ δέχωνται, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐφαρμογὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀσχέτως χρόνου μὴ ἀπασχολήσεως παρὰ τὸ ὅτι, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, εἶναι σαφὴς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945.

Περαιτέρω καὶ ἡ σκέψις τοῦ Πρωτοδικείου ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ὀρθῶς διὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 2 νόμου 118|1945, βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 97|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 1231 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1098) δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἀντιρρήσεων διὰ τὴν ὀρθότητά της.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐξεδόθη κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως περὶ διοικητικοῦ καθορισμοῦ μισθῶν καὶ βεβαίως οὗτος ἀφορᾷ εἰς πάντας τοὺς μισθωτούς, ἀνεξαρτήτως ἂν συνδέωνται μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου.

Κατ' ἀποτέλεσμα ὅμως ἐφαρμόζεται, ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου ἡ ἀπόφασις αὕτη, διότι κρίνεται ἡ συγκεκριμένη σύμβασις ὡς τοιαύτη ἀορίστου χρόνου (βλέπε καὶ Α.Π. 418|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 19, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Βόλου 341|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Λ. Λογοθέτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Βουγὰς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Τσαντίλης, Ν. Παπαγεωργίου

Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἠτήσατο τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν αὐτῷ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἡμερομισθίου του τῶν ἐν αὐτῇ ἀναλυτικῶς ἀναφερομένων ἡμερῶν τῶν ἐτῶν 1948, 1949 καὶ 1950, καθ' ἃς, θεὶς αὐτὸν εἰς διαθεσιμότητα, δὲν ἐχρησιμοποίησε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς λατόμου ἐν τῷ λατομείῳ του, ἐν ᾧ εἰργάζετο ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1947. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν του ταύτην, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ μὲν διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 2 νόμου 118|1945, ἐφ' ἧς, κατὰ κυρίαν βάσιν, στηρίζει ὁ ἐνάγων τὴν ἀγωγικήν του ταύτην ἀξίωσιν, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς δι' αὐτόν, διότι οἱ λατόμοι, οἷος οὗτος, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐφ' ἧς ἐπικουρικῶς στηρίζει ὁ ἐνάγων τὴν ἀγωγήν του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αὕτη ἀπαιτεῖ συνεχῆ καὶ ἀορίστου διαρκείας σύμβασιν ἐργασίας, ἐνῷ, ὡς ἐδέχθη βεβαιωθέν ἐκ τῶν ἀποδείξεων, ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σύμβασις ἐργασίας ἦτο τοιαύτη ἐκ διαλειμμάτων καὶ ὡρισμένης διαρκείας. Κατὰ τῆς τοιαύτης κρίσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως παραπονεῖται ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐκκαλῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 ἀν.ν. 817|1946, οὗτινος αἱ διατάξεις δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 ἀν. ν. 947|1946 ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρασωπικοῦ ἁπάντων τῶν μεταλλείων καὶ λιγνιτωρυχείων τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἃ δέον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι περιλαμβάνονται καὶ τὰ λατομεῖα, οἱ μὴ ἀπολυθέντες βάσει τοῦ εἰρημένου ἀν.ν. 817 ὑπάγονται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 118 προβλεπομένην ἀσφάλισιν ἀνεργίας κατόπιν ἐγγράφου δηλώσεως τῆς οἰκείας ἐπιχειρήσεως, ὑποβαλλομένης πρὸς τὸν Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν. Ὑ-

ποβολή τοιαύτης δηλώσεως έκ μέρους τοῦ ἐναγομένου δέν προβάλλεται, οὐδέ προέκυψε ταῦτο ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας καί συνεπῶς ὁ ἐνάγων, ὡς καί οἱ λοιποί λατόμοι, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τό λατομεῖον τοῦ ἐναγομένου, δέν ὑπῆχθησαν εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 118 (Α.Π. 2|1948, ΕΕΔ Τόμ. 7, σελ. 157, 523|1948, ΕΕΔ Τόμ. 8, σελ. 9, Πρ. Ἀθ. 7847|1947, ΕΕΔ Τόμ. 6, σελ. 690). Ἀλλά, καί ἄν ἤθελε θεωρηθῆ ὅτι τά λατομεῖα, ὡς πρός τήν ἐφαρμογήν τῶν νόμων τούτων, δέν ἀνήκουν εἰς τήν κατηγορίαν τῶν μεταλλείων καί λιγνιτωρυχείων, καί πάλιν τό προσωπικόν τῶν λατομείων δέν ὑπάγεται εἰς ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118 διά τούς ἑπομένους λόγους: Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 118 εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται οἱ μισθωτοί τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν αἷς προφανῶς δέν καταλέγεται ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ λατομείου, διά δέ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 αἱ διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐπεκτείνονται α) ἐπί τῶν βιοτεχνικῶν καί ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τό Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καί Βιοτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος, β) τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τό Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων καί γ) ἐπί τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐκμεταλλεύσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τόν ἀν. ν. 343|1945, ἤτοι τῶν διεξαγομένων ὑπό ἢ διά λογαριασμόν τῶν Δήμων ἢ τοῦ Κράτους ἢ συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διά συμβάσεως παραχωρήσεως. Ἀντιθέτως εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου δέν ὑπάγονται αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τόν νόμον 883|1945 ἐπιχειρήσεις (τραπεζιτικαί), ὡς καί ἐκεῖναι, ὧν οἱ μισθωτοί τυγχάνουσιν ἠσφαλισμένοι κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλήν ταῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Ὀργανισμούς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὡς ἐπίσης καί αἱ γεωργικαί, δασικαί καί ἁλιευτικαί ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις. Ἀνεξαρτήτως δέ τοῦ ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις λατομείων καταλεγομένων μεταξύ τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων (*Οἰκον.* Γεν. Ἀρχ. § 31 σημ. I, Ἐμπρ. § 146 σημ. 6, *Τσύση* Ἐμπρ. § 7 σημ. 4 καί § 127 σημ. 15, Α.Π. 134|1947 Θέμ. ΝΗ' 360), θά ἠδύνατο νά θεωρηθῆ ὑπό εὐρυτέραν ἔννοιαν ὡς γεωργική τοιαύτη καί συνεπῶς μή ὑπαγομένη εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου 118, ἐν πάσῃ περιπτώσει αὕτη δέν ὑπάγεται εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καί ἐκ τοῦ ὅτι οἱ φορεῖς τῶν λατομικῶν ἐπιχειρήσεων, μή ἀναφερόμενοι μεταξύ τῶν ἐν ἄρθρ. 6 νόμου 3305|1925 «περί συστάσεως ἐπαγγελματικῶν καί βιοτεχνικῶν ἐπιμελητηρίων» κατονομαζομένων, δέν περιλαμβάνονται μεταξύ τῶν ὑποχρεωτικῶς εἰς τό Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καί Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος ἠσφαλισμένων (ἄρθρ. 2 νόμου 6364 καί ἄρθρ. 2 ὑπ' ἀριθ. 22695|1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας). Ἀλλ' οὔτε καί ἐπιχείρησιν ἐμπορικήν ἀποτελεῖ ἡ ἐκμετάλλευσις λατομείου, ὥστε ἐντεῦθεν νά ὑπαχθῆ αὕτη εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου, καθ' ὅ ἀφορῶσα εἰς κερδοσκοπίαν ἀκινήτου (ἄρθρ. 8 νόμου τῆς 2|14 Μαΐου 1935 «περί τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων», Α.Π. 111|1931 Θέμ. ΜΒ' 332, Ε.Α. 956|1931 Θέμ. ΜΓ' 114). Ταῦτα μετέβαλε τό Ν.Δ. 1255|1949, ὅπερ ὑπήγαγεν εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πάντα τά πρόσωπα γενικῶς τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καί ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀσθενείας, ἐξαιρέσαν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀσφαλίσεως τά περιοριστικῶς ἐν ἐδαφίῳ β' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἐν οἷς δέν περιλαμβάνονται καί οἱ λατόμοι, διότι οὗτοι διά μέν τοῦ ἄρθρ. 2 ἀν. ν. 1607|1938 εἶναι ἠσφαλισμένοι μόνον ἐν περιπτώσει ἐπελεύσεως ἀνικανότητος πρός ἐργασίαν λόγῳ ἀτυχήματος ἢ ἐπαγγελματικῆς νόσου ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, μή ὀφειλομένου εἰς δόλον τοῦ παθόντος ἢ λόγῳ νόσου σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἢ λόγῳ γήρατος, ὡς καί τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτῶν ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ προστάτου αὐτῶν ἠσφαλισμένου, διά δέ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' εἶναι ἠσφαλισμένοι μόνον κατά τοῦ κινδύνου ἀτυχημάτων, προβλεπομένης ὑπ' αὐτοῦ περιθάλψεως τῶν παθόντων ἐν μεταλλείοις, μεταλλουργείοις καί ὀρυχείοις ἐργατοϋπαλλήλων ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τῶν κληρονόμων των, οὐχί δέ καί κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας. Ἄρα ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255 ὑπήχθησαν εἰς τήν ὑπό τοῦ νόμου 118 προβλεπομένην ἀσφάλισιν κατά τῆς ἀνεργίας καί οἱ λατόμοι, ἔστω καί ἄν βάσει τοῦ νόμου 817 δέν ὑπήγοντο εἰς τήν τοιαύτην ἀσφάλισιν, διότι ὁ νόμος οὗτος, καίπερ εἰδικός, δέον νά θεωρηθῆ κατηργημένος μετά τό Ν.Δ. 1255, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος, μεθ' ἧς ἐξεφράσθη ὁ νομοθέτης ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ περί τῶν ὑπακτέων εἰς τήν ἀσφάλισιν προσώπων καί τῆς περιοριστικῆς ἀναγραφῆς ἐν αὐτῷ τῶν κατηγοριῶν ἐκείνων τῶν μισθωτῶν, οὓς ἤθελε νά ἐξαιρέσῃ τῆς τοιαύτης ἀσφαλίσεως, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρον 11 § 7 αὐτοῦ, καθ' ὅ πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταργεῖται, ἐξ ὧν διατάξεων προκύπτει ἀναμφισβητήτως ἡ βούλησις αὐτοῦ, ὅπως ἀρῃ καί τάς ὑπό τοῦ προγενεστέρου δικαίου καθιερωμένας ἐξαιρέσεις κατά τόν ἑρμηνευτικόν κανόνα, καθ' ὃν ἡ ἰσχύς τοῦ νέου νόμου εἶναι ἀπόλυτος, ἐάν ἀπαριθμήσῃ αὐτάς τάς τηρητέας ἐξαιρέσεις.

Μετά τά ἀνωτέρω, τό ζήτημα τῆς ἀπαλήψεως τῶν ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὄντος λατόμου, ὡς συνομολογεῖται, δι' ὃν μέν χρόνον διετέλεσεν ἐν διαθεσιμότητι πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς Ν.Δ. 1255, ἤτοι πρό τῆς 15 Δεκεμβρίου 1949, ρυθμίζεται ἀποκλειστικῶς ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας (Πρ. Ἀθ. 4396|1948, ΕΕΔ Τόμ. 7, σελ. 526), δι' ὃν δέ χρόνον

διετέλεσαν ἐν διαθεσιμότητι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν.Δ. 1255 ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118 καὶ τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ρηθείσης 3600 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἧτις ἐφαρμογὴν ἔχει γενικῶς ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε ὑπαγομένων, εἴτε μή, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118, ἐφαρμοζομένην προκειμένου περὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν νόμον 118 παραλλήλως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 § 2 αὐτοῦ (Α. Π. 68|1948, ΕΕΔ Τόμ. 7, σελ. 209), ἰσχύουσα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἔτους 1947, ὡς τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τῶν μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις τεθεισῶν ἐν ἰσχύϊ ὁμοίων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ὑπ' ἀριθ. 325|1948 § 4, 16202|1948, ἄρθρ. 9, 50416|1948, ἄρθρ. 9), δι' ὧν ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι εἰς τοὺς τελοῦντας εἰς κατάστασιν μὴ ἀπασχολήσεως, λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασιῶν θὰ καταβληθῇ τὸ ἥμισυ μόνον τῶν ὑπ' αὐτῶν καθιερουμένων χρηματικῶν παροχῶν, ὡς ἐπίσης ἰσχύει αὕτη, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 9 § 2 νόμου 118, καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255, οὐδόλως θιγεῖσαι ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ρηθείσης 3600 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 2 νόμου 118, προϋποθέτουσι σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, τοῦτο δὲ δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις οὐδαμῶς ἐσφαλε καὶ ὁ ἀντίθετος δεύτερος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος. Ἐρευνητέον ὅθεν ἀποβαίνει, ἂν ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σύμβασις ἐργασίας ἦτο τοιαύτη ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας. Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σύμβασις ἐργασίας δὲν ἦτο ὡρισμένης διαρκείας, ἀλλ' ἀορίστου τοιαύτης. Ὡς προέκυψεν, ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου τὴν 4 Αὐγούστου 1947, ἵνα ἐργασθῇ ὡς λατόμος εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκμεταλλευόμενον λατομεῖον καὶ ἔκτοτε εἰργάζετο ὡς τοιοῦτος ἐν αὐτῷ μέχρι τῆς ἀγωγῆς. Συμφωνία προσδιορίζουσα ὡρισμένην χρονικὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ταύτης οὐδαμόθεν ἐβεβαιώθη. Ὁ ἐφεσίβλητος ὑποστηρίζει, βεβαιοῦται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν μαρτύρων αὐτοῦ, ὅτι ἡ παραγωγὴ τοῦ λατομείου διατίθεται ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργαστασίου τσιμέντων «Ὄλυμπος», εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου καὶ εὑρίσκεται τὸ λατομεῖον, καὶ ὅτι ἕνεκα τούτου ἡ ἐργασία τοῦ λατομείου τελεῖ ἐν συναρτήσει μὲ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐργοστασίου τούτου καὶ εἰδικώτερον τοῦ κλιβάνου αὐτοῦ καὶ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐν γνώσει τούτων τελῶν, προῆλθε μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν ἐπίδικον σύμβασιν ἐργασίας οὐχὶ συνεχοῦς, ἀλλὰ διακεκομμένης, πλήν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τοιούτου εἴδους συμφωνία ρητὴ ἢ σιωπηρὰ δὲν ἐβεβαιώθη. Ἀλλὰ καὶ ὑποτιθεμένου ὅτι ὑπάρχει μεταξὺ τῶν διαδίκων τοιαύτη συμφωνία, αὕτη δὲν καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένης διαρκείας, διότι αἱ διακοπαὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου, συνεπαγόμεναι ἀναγκαίως καὶ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ λατομείου, ὀφείλονται, κατὰ τὸν ἐφεσίβλητον, εἰς τὰς κατὰ καιροὺς βλάβας τοῦ ἐργοστασίου τσιμέντων ἢ τοῦ κλιβάνου αὐτοῦ, πλὴν αἱ βλάβαι, λόγῳ τοῦ ἀπροβλέπτου αὐτῶν, εἶναι ἄγνωστον οὐ μόνον ἐὰν καὶ πότε θὰ συμβοῦν, ἀλλ' εἶναι ἄγνωστον καὶ τὸ ἀπαιτηθησόμενον ἑκάστοτε χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν των. Ὑπὸ τοιαύτας ὅμως συνθήκας διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοστασίου τσιμέντων, ἄρα καὶ τῶν τοῦ λατομείου, δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένης διαρκείας, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἐκκαλῶν, ὅτε προσελήφθη, ἐτέλει ἐν γνώσει τῶν ἐνδεχομένων διακοπῶν τῆς ἐργασίας του, διότι αἱ τοιαῦται διακοπαὶ εἶναι ὁπωσδήποτε ἄγνωστοι κατά τε τὸ ἐὰν καὶ τὸ πότε καὶ ἑπομένως καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡς τελοῦσα ὑπὸ διαλυτικὴν αἵρεσιν εἶναι τοιαύτη ἀορίστου διαρκείας (*Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 74 ἀριθ. 4). Ἐκτὸς τῶν διακοπῶν, λόγῳ βλαβῶν, διακόπτονται αἱ ἐργασίαι καὶ λόγῳ τακτικῶν γενικῶν ἐπισκευῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, καίτοι καὶ αὐτή, ὡς ἐβεβαιώθη, δὲν ἐνεργοῦνται καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα, οὔτε εἶναι καθωρισμένη ἡ χρονικὴ διάρκεια αὐτῶν, ὅτι δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ περὶ διαθεσιμότητος διατάξεις, πλὴν τὰ χρονικὰ διαστήματα, καθ' ἃ δὲν ἀπησχολήθη ὁ ἐκκαλῶν, ὡς ἐβεβαιώθη, δὲν ἀνάγονται εἰς χρόνον ἀργίας τοῦ ἐργοστασίου λόγῳ τακτικῆς ἐπισκευῆς, ἀλλ' ἀνάγονται εἰς χρονικὰ διαστήματα ἀργίας δι' ἐπισκευὰς λόγῳ βλαβῶν ἢ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοστασίου λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασιῶν. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑποστηριζομένης ἀντιθέτου ἀπόψεως καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς εἴρηται, δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ὑπῆρχε συμφωνία περὶ διακεκομμένης παροχῆς τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, θὰ ἐσήμαινεν ὅτι καθ' ἑκάστην διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ λατομείου πρὸς ἐπισκευὴν βλαβῶν τοῦ ἐργοστασίου τσιμέντων ἐπέρχεται λῆξις καὶ τοῦ χρόνου τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν νέα καταρτίζεται σύμβασις μεταξὺ τῶν διαδίκων, λήγουσα καὶ πάλιν καθ' ὁμοιον τρόπον κ.ο.κ. Τοιοῦτο τι ὅμως οὐδαμόθεν ἐβεβαιώθη ἐγκείμενον εἰς τὴν βούλησιν τῶν συμβληθέντων (διαδίκων). Τὰ συνεχῆ τῆς ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος καταδείκνυται καὶ ἐκ τοῦ βεβαιωθέντος γεγονότος ὅτι οὗτος ἔδει νὰ εἶναι πάντοτε ἕτοιμος πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν, τελῶν οἱονεὶ ἐν ἐπιφυλακῇ καὶ μὴ ἔχων τὴν εὐχέρειαν νὰ ζητήσῃ ἀλλαχοῦ ἐργασίαν, ὧν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου του. Ἐφ' ὅσον δὲ περαιτέρω ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὰ διαστήματα (24 Ἀπριλίου ἕως 28 Ἰουνίου 1948, 1—9 Φεβρουαρίου 1949 καὶ 2—9 Αὐγούστου 1949) δὲν ἀπησχολήθη ἐλλείψει ἐργασιῶν, ἤτοι λόγῳ διακοπῆς τῆς λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου τσιμέντων πρὸς ἐνέργειαν ἐπισκευῶν, συνεπείᾳ ἀπροβλέπτων βλαβῶν τοῦ ἐργοστασίου ἢ λόγῳ μὴ καταναλώσεως τῆς παραγομένης ποσότητος τσιμέντων, δι' ὃν λόγον δὲν ἐπέτρεψεν ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου τὴν ἀπασχό-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΚΔΙΚΑΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ Ν. Γ'ΘΟΔ'

Ἀρμόδιον κατὰ τόπον Δικαστήριον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου

Δωσιδικία τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἢ τοῦ τόπου παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.— Εἰσαγωγὴ διαφορᾶς εἰς ἀναρμόδιον Πρωτοδίκην καὶ παραπομπὴ εἰς τὸν κατὰ τόπον ἁρμόδιον.— Συντρέχουσα καὶ ἡ τοῦ συναλλάγματος δωσιδικία.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 1968|1944 (βλέπε *Ἀγγ. Μπουρόπουλον*, Κώδιξ Πολιτ. Δικονομίας, ἔκδ. 1951, σελ. 398) πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικῶν, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρασχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ. Αἱ ἐν § 1 ἀξιώσεις δύνανται νὰ ἐγκρθοῦν ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐπίσης δικάζοντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρασχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον τοῦτο (Εἰρηνοδικεῖον) ἐδρεύει ἐκτὸς ἕδρας Πρωτοδικείου.

Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν πρὸς τῇ δωσιδικίᾳ, ἡ ὁποία θεσπίζεται ὑπὸ τοῦ Ν. 1968|1944 (τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου ἢ τοῦ τόπου παροχῆς τῆς ἐργασίας) συντρέχῃ καὶ ἡ τοῦ συναλλάγματος.

Τὸ ζήτημα ἐλύθη διὰ τῆς ἀποφάσεως, ὅτι συντρέχει καὶ ἡ τελευταία αὕτη (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4893|1949, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάφας*, ΕΕΔ 9, 156), ἀφοῦ κατ' ἄρθρ. 20 τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' ἐφαρμόζονται καὶ ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουν εἰς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διαδικασίας (πρβλ. καὶ *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. τρίτη, 1951, σ. 210, ἐπὶ τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ὁποίου ἁρμόδιος εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου, παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται, καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 16 Πολιτικῆς Δικονομίας γενικὴ δωσιδικία τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, οὕτω καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 340|1941, Πρόεδρος *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 632).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3602|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Λ. Κανελλάκος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Π. Μακρυγιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Ν. Παπαδόπουλος

Βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέξατο, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ὑφισταμένην δωσιδικίαν. Ἤτοι, ὅτι ἡ τε κατοικία τῆς ἐφεσιβλήτου, καθ' ἧς μόνης περιωρίσθη ἡ ἀγωγή, καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ αὐτῆς ἐγκατάστασις εὑρίσκονται ἐν Νεμέᾳ τῆς Κορινθίας, ἔνθα ὡσαύτως συνήφθη ἡ ἔνδικος σύμβασις, ἔδει κατὰ συμφωνίαν νὰ ἐκπληρωθῶσιν οἱ παροχαὶ τῶν μερῶν καὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ἐνάγων, μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀγωγῆς.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων τοῦ ἐνάγοντος δὲν προκύπτει τι τὸ ἐναντίον, ὄντος ὅλως ἐπουσιώδους τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ ἐφ' οὗ οὗτος εἰργάζετο αὐτοκίνητον τῆς ἐναγομένης ἐξετέλεσεν ἀρχικῶς καὶ τινας μεταφορὰς ἐν Πειραιεῖ.

Συνῳδὰ ὅθεν ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου Γ'ΘΟΔ', ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 16 § 2 τῆς Πολ. Δικ., ὀρθῶς ὁ πρωτοδίκως δικάσας ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἀναρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς καὶ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν.Δ. τῆς 4|9 Σεπτεμβρίου 1925, παρέπεμψεν αὐτὴν εἰς τὸν ἁρμόδιον Πρωτοδίκην Κορίνθου, ἀβασίμου ὄντος τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου μόνου τῆς ἐφέσεως λόγου. Ἡ αὐτὴ δὲ παρέπεται λύσις, συμφώνως ταῖς §§ 4 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 22 Π.Δ., καὶ ἂν ἔτι ἤθελε θεωρηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' θεσπιζομένη δωσιδικία οὐχὶ ἀποκλειστική, ἀλλ' ὡς συντρέχουσα μετὰ τῆς τοῦ συναλ-

---

λήσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 16—30 Ἰανουαρίου 1950 διάστημα, ὑπόχρεώς ἐστιν ὁ ἐφεσιβλητος εἰς καταβολὴν αὐτῷ τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν του τῶν ἡμερῶν τούτων μὴ ἀπασχολήσεως.

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα σκεψαμένη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐσφάλη κατὰ τοὺς βασίμους 1ον καὶ 3ον ἐν τῷ ἐφετηρίῳ λόγους ἐφέσεως, τὸ μὲν ἐσφαλμένως ἑρμηνεύσασα τοὺς προπαρατεθέντας νομικοὺς ὁρισμούς (ἄρθρον 2 ἀ.ν. 817|1946, ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 1255|1949), τὰ δὲ ἐσφαλμένως ἐκτιμήσασα τὰς ἀποδείξεις ὡς πρὸς τὸ ὡρισμένον ἢ ἀόριστον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ δέον, μεταρρυθμιζομένης ταύτης, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 778 § 2 Πολ. Δικονομίας, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἐπιδικασθῇ τῷ ἐνάγοντι ἐκκαλοῦντι τὸ αἰτούμενον ποσόν, ἀντιπροσωπεῦον τὰ ἥμισυ τοῦ ἡμερομισθίου του τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἡμερῶν.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Ἑρμηνεία διατάξεων τοῦ Ν. 1762|1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας»

Βαρύνοντες τοὺς μισθωτοὺς φόροι, τέλη καὶ εἰσφοραί.—Εἴσπραξις ὑπὸ πλοιοκτήτου κατὰ καταβολὴν μισθοῦ.—Ἐπιτρεπτὴ ἐργασία ναυτικῶν καθ' ὑπερωρίαν.—Νομίμου οὔσης τῆς ἀξιώσεως ἐξ αὐτῆς ἁρμοδίως ἐπιλαμβάνεται ὁ κατὰ Ν. Γ'ΘΟΔ' Πρωτοδίκης.—Ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν, ἀπασχόλησις καὶ ὑπολογισμὸς ἀμοιβῆς.—Διάρκεια συμβάσεως κατ' ἄρθρον 12 τοῦ «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» Νόμου 1762|1951.—Λύσις συμβάσεως καὶ ἀποζημίωσις.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 4 § 1 Ν. 1762|1951.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ καὶ παροχῆς τροφῆς καὶ κλίνης.—Ἔννοια διατάξεως.

Ζητήματα σχετιζόμενα καὶ μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου Νόμου (1762|1951, ΕΕΔ 10,477) «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» πραγματεύεται ἡ κατωτέρω, μετ' ἐπιμελείας πράγματι συντεταγμένη, ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3348|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Δ. Κανελλάκος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Π. Μακρυγιάννης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀρβανίτης, Κ. Ἀντύπας

Ὁ πρῶτος τῆς ἐφέσεως λόγος, ὅτι ἔδει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις νὰ ὑπολογίσῃ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐκκαλοῦντος ὀφειλομένους εἰς τὸν ἐνάγοντα μισθοὺς μετ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀναλογοῦντος φόρου καθαρᾶς προσόδου, τῶν τελῶν χαρτοσήμου καὶ τῶν νομίμων εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἀξιωματικῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ὡς βαρυνόντων κατὰ νόμον τούτων, ἐστὶν ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος, καθ' ὅσον, καὶ ἂν εἶναι ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ἅπασαι αἱ ἐν λόγῳ κρατήσεις εἰσπράττονται, κατὰ τοὺς θεσπίζοντας αὐτὰς Νόμους, μέσῳ τῶν πλοιοκτητῶν, τοῦτο θεωρεῖται ὡς λαμβάνον χώραν τὸ πρῶτον κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν τοῦ πληρώματος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς Ναυτικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως τῆς 27 Νοεμβρίου 1947, ἐπεκταθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50623|5531|12.12.1917 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ ἐπὶ τῶν εἰς ἰδιωτικὰ ἐπιβατηγὰ πλοῖα ὑπηρετούντων μηχανικῶν, οἵος ὁ ἐνάγων.

Μὴ ἰσχυριζομένου ὅθεν τοῦ ἐναγομένου, ὅτι κατεβαλεν ἤδη τοῖς δικαιούχοις Ταμείοις τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένας κρατήσεις, πρόωρον ἦτο τὸ αἴτημα περὶ ἐκπτώσεως τούτων ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ὡσαύτως δὲ καὶ ἄνευ ἀντικειμένου, ἐφ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος κέκτηται, ὡς εἴρηται, ἐκ τοῦ Νόμου τὸ δικαίωμα, ὅπως κατὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδικασθέντος μισθοῦ προαφαιρέσῃ πᾶσαν μέσῳ αὐτοῦ καταβλητέαν νόμιμον εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος εἰσφοράν.

Ἐπιτρεπομένης παρὰ τοῖς ναυτικοῖς τῆς καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τῆς προμνησθείσης Συλλ. Συμβάσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρον 6 § 3 τοῦ «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» νόμου 1762|1951, ἡ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπὶ μέρους ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος πρὸς παροχὴν ἀναλόγου συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς, νόμιμος οὖσα κατὰ τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις, θεωρεῖται ὅτι ἀπορρέει ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Συνῳδὰ ὅθεν τῷ ἄρθρῳ 1 § 1 τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ἁρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως αὐτῆς ὁ πρωτοδίκως δικάσας, ἀβάσιμος δὲ νόμῳ καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 4 τῆς ὡς ἄνω Συλλ. Συμβάσεως πᾶσα ἐργασία τοῦ ναυτικοῦ πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας (συμποσουμένων εἰς 8 ἡμερησίως, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως καὶ τὰ ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ εἰθισμένα) παρέχει δικαίωμα ἰδιαιτέρας ἀμοιβῆς, ἴσης πρὸς τὸ ἓν ὄγδοον τοῦ ἡμερησίου βασικοῦ μισθοῦ, δι' ἑκάστην ὥραν ἐπὶ πλέον ἐργασίας.

Ἀληθῶς, πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας μισθωτοῦ τινος λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος τῆς πραγματικῆς ἐπὶ πλέον ἀπασχολήσεως αὐτοῦ (Durand - Vitu: Traité de droit du Travail, Τόμ. II § 217 1 σελ. 398, *Ι. Καπαδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 356, σελ. 349).

Ἐν τούτοις, ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸ ἐπίδικον διάστημα ὑπηρέτουν ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ ἐναγομένου ὡς μηχανικοὶ δύο μόνον, συμφώνως πρὸς τὰ προσαγόμενα ἔγγραφα, ὁ ἐνάγων, (ὡς Α' μηχανικός), καὶ εἷς ἕτερος, ὅτι ἡ ἀνάγκη προετοιμασίας καὶ συντηρήσεως τῶν μηχανῶν συνεπάγεται ἀπασχόλησιν τῶν ἐν αὐταῖς

λάγματος, εἴτε τοῦτο εἶναι ἀστικόν, εἴτε, δυνάμει τῆς ἀρχῆς τοῦ παρεπομένου, ἐμπορικόν, ὡς πρὸς τὴν ἐναγομένην, δοθέντος ὅτι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, τόπος συνάψεως τῆς συμβάσεως καὶ ἐκτελέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐναγομένης εἶναι ἡ Νεμέα, ἐπὶ δὲ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἁρμόδιον δικαστήριον δι' ἕκαστον τῶν ἐναγομένων μερῶν εἶναι τὸ τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς ἰδίας αὐτοῦ παροχῆς (*Εὐκλείδου* § 50 σημ. 2, *Οἰκονομ. - Δεβαδᾶ* § 38 σημ. 4α).

έργαζομένων μείζονα των λοιπών. (Durand § 220 Ια). έτι δ' ότι αύτη αύτη ή φύσις της έργασίας των μηχανικών πλοίου τινός επιβάλλει διαρκή σχεδόν παρουσίαν εν τω μηχανοστασίω, άλλως δε καθίστηται αδύνατον ο ιούδήποτε έλεγχον επί των διαλειμμάτων αύτης (Durand § 217 σελ. 399).

Τούτων δεδομένων, ορθώς ή εκκαλουμένη απόφασις ανεγνώρισε τω ενάγοντι ημερησίαν εργασίαν πλέον του εν τη εννοία της ως εξηγείται συλλογικής συμβάσεως προβλεπομένου ωκταώρου, καθορίσασα εαυτην εις 61 ώρας, διά το από 1 έως 11 Ιουνίου 1951 χρονικόν διάστημα, και εις 22 ώρας, διά τα από 30 Ιουνίου έως 6 Ιουλίου 1951 τοιούτο, εφ' όσον εξ ουδενός αποδεικτικού στοιχείου προκύπτει ποία ήσαν τα χρονικά διαστήματα, καθ' ά έμενεν ούτος ενδιαμέσως άνευ απασχολήσεως ή το πλοίον εν παντελεί ακινησία, άλλα τουναντίον εκ των εμμαρτύρων αποδείξεων βεβαιούται, ότι τούτο εξετέλει συνεχώς πλους προς Κρήτην, Βόλον και Θεσσαλονίκην. Ο δε δι' αποφάσεως του αρμοδίου Υπουργού της Εμπορικής Ναυτιλίας γενόμενος καθορισμός της υποχρεωτικής συνθέσεως του πληρώματος του πλοίου του εναγομένου, ης βάσει δεν υπεχρεούτο ούτος, όπως διατηρή μηχανικούς πλείονας των δύο (αντί των συνήθων τριών), ουδεμίαν άσκει εν προκειμένω έννομον επιρροήν. Καθ' όσον ή μεν επικαλουμένη απόφασις περιλαμβάνει, εν τη εννοία του Α.Ν. 1637|1939 «περί συνθέσεως των πληρωμάτων των Ελληνικών πλοίων», τον κατώτατον επιτρεπτόν αριθμόν προσωπικού, ενώ, αφ' ετέρου, και πλήρους έτι ούσης της συνθέσεως του πληρώματος πλοίου τινός, ουδόλως αποκλείεται, αναλόγως των συνθηκών και της φύσεως της εργασίας, απασχόλησις μελών τινων αυτού πλέον του οκταώρου ημερησίως. Άβασιμος όθεν και απορριπτέος ωσαύτως ελέγχεται ο τέταρτος της εφέσεως λόγος περί ανυποστάτου της εξ υπερωριών απαιτήσεως του ενάγοντος. Εφ' όσον δ' ή προδιαληφθείσα διάταξις της Σ. Συμβάσεως καθορίζει ειδικώς το ποσόν της εκ της αιτίας ταύτης οφειλομένης συμπληρωματικής αμοιβής, είναι επικρατεστέρα της αντιστοίχου γενικής διατάξεως του άρθρου 6 § 3 του νόμου 1762, μη δυναμένη να θεωρηθή εν τη εννοία αύτης ως κατηργημένη και συνεπώς νομίμως ωσαύτως ή εκκαλουμένη υπελόγισε, συνεπεία τη διατάξει ταύτη, την αμοιβήν του ενάγοντος, δι' εκάστην ώραν προσθέτου εργασίας, εις το ήν όγδοον του ημερησίου βασικού αυτού μισθού, τα δ' εναντία απορριπτέα.

Εκ του προσαγομένου κεκυρωμένου αποσπάσματος του ναυτολογίου του ατμοπλοίου του εναγομένου «Άλιμος» και εκ της εν γένει διαδικασίας προέκυψεν, ότι ο ενάγων, ναυτολογηθείς επ' αυτού τη 17 Μαΐου 1951 ως Α' Μηχανικός, άνευ προσδιορισμού τινος του χρόνου διαρκείας της συμβάσεως, απελύθη εν τω λιμένι της προσλήψεως του (εν Πειραιεί), κατόπιν καταγγελίας αυτής υπό του πλοιάρχου, λόγω παροπλισμού του πλοίου, τη 5 Ιουλίου του αυτού έτους. Κατά το άρθρον 12 του «περί ναυτικής εργασίας» νόμου 1762|1951, αντικαταστήσαντος τα άρθρα 337—367 του Εμπορικού Νόμου, «ή διάρκεια της συμβάσεως δύναται να συμφωνηθή είτε δι' ωρισμένον χρόνον, είτε διά την διάρκειαν ωρισμένου πλού ή και να μείνη άοριστος». Κατά τα άρθρα 13 § 3 και 15 του αυτού Νόμου, ή τε αορίστου χρόνου σύμβασις, ως και ή έχουσα συμπεφωνημένην διάρκειαν, δύνανται να λυθώσιν οποτεδήποτε, διά καταγγελίας του πλοιάρχου. Κατά δε το άρθρον 16, εάν ή σύμβασις λυθή διά τον τρόπον τούτον, αλλ' ουχί λόγω πταίσματος του ναυτικού, οφείλεται αυτώ αποζημίωσις, ήτις συνίσταται εις ποσόν ίσον προς τον μισθόν 15 ημερών, εάν ή λύσις επήλθεν εν τη ημεδαπή, άλλως δ' εις το διπλάσιον ή τριπλάσιον του ποσού τούτου, αναλόγως του τόπου, εις ον εχώρησεν ή εν αλλοδαπή καταγγελία. Μη ποσουμένου όθεν του Νόμου διαστολήν τινα, δέον να γίνη δεκτόν, ότι ή αποζημίωσις αύτη οφείλεται εις πάσαν περίπτωσιν, καθ' ην ο λόγος λύσεως της συμβάσεως είναι ή καταγγελία αυτής εκ μέρους του πλοιάρχου, (εξαιρουμένης της ένεκα πταίσματος του ναυτικού χωρησάσης), είτε ή σύμβασις έχει συμπεφωνημένην την διάρκειαν και λύεται τω τρόπω τούτω πρώρως, είτε είναι αύτη αορίστου διαρκείας. Τούτο, διδασκόμενον και εν σχέσει προς το καταργηθέν άρθρον 361 του εμπορικού Νόμου (Ripert, Droit maritime, έκδ. Γ' 111 § 607, 615), έτι σαφέστερον προκύπτει εκ της διατάξεως του επομένου άρθρου 17 του Νόμου 1762, ήτις αδιαστίκτως ωσαύτως προβλέπει την περίπτωσιν της λύσεως της συμβάσεως επί καταγγελία του πλοιάρχου, ένεκα κατασχέσεως, ανικανότητος ή παροπλισμού του πλοίου, διαρκείας πέραν των 15 ημερών, ως λόγον μειώσεως της ανωτέρω αποζημιώσεως εις το ήμισυ. (Καίτοι ο ανωτικός ούτος περιορισμός, λόγω του εν τω νόμω καθορισμού ελαχίστου ποσοστού αποζημιώσεως, στερείται εν προκειμένω σημασίας τινός). Νομίμως συνεπώς κατά τας προδιαληφθείσας διατάξεις επεδικάσθη τω ενάγοντι υπό της εκκαλουμένης αποφάσεως ή εκ μισθού 15 ημερών αποζημίωσις, λόγω της καταγγελίας της συμβάσεως αύτου υπό του πλοιάρχου, άβασίμου όντος και του τρίτου, εναντίου, της εφέσεως λόγου. Η δε προς απαλλαγήν από της ανωτέρω υποχρεώσεως επικαλουμένη υπό του εναγομένου διάταξις της § 2 του άρθρου 13 ν. 1762, ως εξ αυτής δείκνυται, αφορά σαφώς εις συμβάσεις εξ αρχής συμφωνηθείσας διά την διάρκειαν ωρισμένου πλού ή πλόων, ης καθορίζει τον ανώτατον κατά νόμον χρόνον λήξεως, ουχί δε και εις συμβάσεις ωρισμένου ή αορίστου χρόνου, αίτινες εν τη εννοία του άρθρου 12 του Νόμου τούτου δύνανται να συμφωνηθώσι και επί πλοίων ακολουθούντων, ως το επίδικον, τακτικην γραμμήν, και ων ή λήξις άλλως καθορίζεται εν παραγράφοις 1 και 3 του επομένου άρθρου 13. Συνεπώς το τε είδος της ακολουθουμένης υπό του πλοίου του εναγομένου γραμμής και ο τόπος, ένθα έλαβε χώραν ή απόλυσις του ενάγοντος, καίτοι συμπίπτων προς τον της προσλήψεως αυτού, είσιν ενδεείς εννόμου τινός σημασίας διά την προκειμένην περίπτωσιν, εν ή ουδόλως προκύπτει, ότι ο ενάγων εναυτολογήθη διά την διάρκειαν ωρισμένου μόνον πλού ή πλόων ή χρόνου τοιούτου.

Ναι μεν κεφάλαιά τινα της ενδίκου αγωγής απερρίφθησαν υπό της εκκαλουμένης αποφάσεως,

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΣ ΕΚΤΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

Περίληψις Ερωτήματος: Άν δικαιούται έφαπαξικών επιδομάτων μισθού κατά Ν. 3511|1928, ώς εγκαταλειφθέν, το εργατοτεχνικόν προσωπικόν έργου απολογιστικώς εκτελουμένου μετά την ολοκληρωτικήν περαίωσιν αύτου.

Νομικού Συμβουλίου Τμ. Β'

Γνωμοδότησις 821|1951

Πρόεδρος ο κ. *Κ. Δημητρακάκης*

Εισηγητής ο Νομικός Σύμβουλος κ. *Κ. Ρουμπάνης*

Κατά το άρθρον 1 του ν. 3511|1928 ή υπό τα όπλα επιστράτευσις πράξις παντός ιδιωτικού υπαλλήλου, υπηρετούντος πλέον των εξ μηνών εις οιονδήποτε γραφείον, κατάστημα ή επιχείρησιν, δεν αποτελεί λόγον διαλύσεως της συμβάσεως εργασίας αύτου, οπωσδήποτε και άν συνήφθη αύτη.

Η διάταξις αύτη έχει επεκταθή και επί του διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού των Δημοσίων Υπηρεσιών, όπως διατηρήσουν εν τη υπηρεσία των στρατευθέντος υπαλλήλου, καθ' όλον τον συμβατικόν χρόνον, καθ' ον θα εδικαιούτο να εργασθή, δυνάμει της συμβάσεως εργασίας, δέσει της οποίας είχε προσληφθή. Τούτο ωσαύτως προκύπτει εκ της φράσεως του νόμου δεν αποτελεί λόγον διαλύσεως της συμβάσεως εργασίας ούς νόμω ανεπέρειστα, πλην όμως, κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου, ήδύνατο ο ένάγων να θεωρηθή ότι εύλογως αμφέβαλλε περί της εννοίας των διατάξεων, εφ' ων εστήριξε τας απορριφθείσας αξιώσεις του (*Οίκονομίδου - Διβαδά*, Πολ. Δικ. § 61 σημ. 9). Ορθώς όθεν η εκκαλουμένη, καθ' ην εκ του άρθρου 211 Πολ. Δικ. έκέκτητο διακριτικήν εξουσίαν, δεν προέβη εις συμψηφισμόν τινα των εξόδων αύτου, καίπερ εν μέρει ηττηθέντος, τα δ' εναντία εν τω πέμπτω λόγω της υπό κρίσιν εφέσεως απορριπτέα.

Ο εφεσίβλητος ένάγων, ισχυριζόμενος ότι ή εκκαλουμένη απόφασις έδει την επιδικασθείσαν αύτω, συνεπεία καταγγελίας της συμβάσεως, αποζημίωσιν εκ μισθού 15 ημερών να προσαυξηθή δια του εκ δραχμών 180.000 αντιτίμου της αντιστοίχου τροφοδοσίας, άσκει αντέφεσιν, ήτις, στρεφομένη κατ' εκκληθέντος ήδη αυτοτελούς κεφαλαίου της αποφάσεως, τυγχάνει παραδεκτή και εξεταστέα, αμφίρροπος τω άρθρω 758 Πολ. Δικονομίας.

Κατά το άρθρον 4 § 1 του Νόμου 1762|1951, δι' ού, ως είρηται, αντικατεστάθησαν τα άρθρα 357—357 του Εμπορικού Νόμου, ο πλοίαρχος υποχρεούται να καταβάλλη τον συμφωνηθέντα μισθόν και να παρέχη εις τον ναυτικόν επί του πλοίου τροφήν και κλίνην. Εκ της ως άνω διατάξεως προκύπτει, ότι ο νόμος σαφώς ήδη διαστέλλει άπ' άλλήλων τας δύο ταύτας παροχάς. Η αυτή άλλωστε διαστολή μεταξύ μισθού και τροφοδοσίας παρατηρείται και εν άρθρ. 23, δι' ού ρυθμίζονται αι υποχρεώσεις του πλοιοκτήτου έναντι του ασθενούντος ναυτικού.

Ούτως, αποτελούσης της τροφής παροχήν αυτοτελή και διαιρετήν από της εις χρήμα αντιμισθίας, ή χορήγησις αύτης συνδέεται μετά της επί του πλοίου επιβιβάσεως του ναυτικού και ήρτηται εκ της διαρκείας της συμβάσεως εργασίας, μεθ' ής συγκαταλύεται. Τούτο δε σαφώς προκύπτει εξ αντιδιαστολής προς την 2αν παράγραφον του αυτού άρθρου 4, εν ω διαλαμβάνεται ή μόνη περίπτωσις παροχής τροφής και πέραν της εκλειπούσης λήξεως της συμβάσεως, κατά πλασματικήν επιφύλαξιν παράτασιν αύτης. Τούτων δεδομένων, δέον να γίνη δεκτόν, ότι εν τη υπό των άρθρων 16 και 17 του νόμου 1762 χορηγουμένη τω απολυομένω ναυτικώ αποζημίωσει των 15 ή 30 ή 45 ημερών μισθού ή του ημίσους τούτων, δεν περιλαμβάνεται και ή αντίστοιχος τροφοδοσία, καθ' όσον, όπου ο νόμος ήθέλησε να παρέχηται τοιαύτη, ως πρόσθετος υποχρέωσις, επακολουθούσα την λύσιν της συμβάσεως, ρητώς ώρισε τούτο, ως εν άρθρ. 20, καθ' ό, λυθείσης της συμβάσεως του ναυτικού εν τη αλλοδαπή, ο πλοίαρχος υποχρεούται, προς τη παροχή εισιτηρίου επί συγκοινωνιακού μέσου, ιέροντος εις την Ελλάδα, να καταβάλλη αυτώ και τας δαπάνας διατροφής μέχρι της επανόδου του. Ταύτα όθεν αποφηναμένη και ή αντεκκαλουμένη απόφασις, ορθώς τον νόμον ερμήνευσε και εφήρμοσεν. Απορριπτέος δ' ο περί του εναντίου μόνος λόγος της αντεφέσεως.

Κατ' ακολουθίαν και ο στρατευθείς εις τας περιπτώσεις ταύτας θα τύχη της αυτής μεταχειρίσεως μέ τον μή στρατευθέντα, άλλ' εξακολουθούν-

τα ἐργαζόμενον καὶ θὰ δικαιωθῇ μόνης τῆς ἀποζημιώσεως, ἣν θὰ λάβῃ καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος (Γν. Ν. Σ. Κράτους 815|1951).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ Ἢ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΣ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΩΝ ΛΙΜΕΝΟΦΥΛΑΚΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν αἱ προστατευτικαὶ διατάξεις τῶν στρατευομένων ἢ καὶ ἐθελοντικῶς καταταξομένων εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις κατὰ Ν. 519|1948 ἔχωσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν λιμενοφυλάκων.

Νομικοῦ Συμβουλίου Τμ. Α'

Γνωμοδότησις 929|1951
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὡς ἀπολούθως:

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ν. 519|1948 ἄρθρ. 6 § 2 αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 3514 ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν ἐθελουσίως καταταγέντων ἢ καταταχθεισῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμμορικῆς δράσεως εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου.

Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ τὸ Λιμενικὸν Σῶμα, εἰς ὃ ὑπάγονται οἱ λιμενοφύλακες, ἀνήκει καὶ τοῦτο ἐν καιρῷ πολέμου ἢ εἰδικώτερον ἐν καιρῷ γενικῆς ἐπιστρατεύσεως, λόγῳ τῆς συμμορικῆς δράσεως, εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, κατὰ τὰς ἀμέσως κατωτέρω παρατιθησομένας διατάξεις, τὰ εὐεργετήματα τῶν ὡς ἄνω νόμων 3514, 519 κλπ. ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν λιμενοφυλάκων. Καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα ταχτικὸς δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ καταταγεὶς ἐθελοντικῶς, ὡς λιμενοφύλαξ, ἔδει νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀποδοχάς, ὡς ταύτας ρυθμίζουσιν αἱ εἰρημέναι ὡς ἄνω διατάξεις, ἂν καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ λοιπαὶ τῶν αὐτῶν νόμων προϋποθέσεις (ὡρισμένη προϋπηρεσία δημοσίου ὑπαλλήλου κλπ.).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ν.δ. 385|1941 «περὶ λιμενοφυλάκων», ἐπικυρωθέντος καὶ τροποποιηθέντος διὰ τῆς πράξεως Ὑπουργ. Συμβουλίου 102|1946 (ΦΕΚ 115), οἱ λιμενοφύλακες ἀποτελοῦσι τὴν κατωτάτην βαθμίδα ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος». Τὸ δὲ Λιμενικὸν Σῶμα κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1481|1950 «περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης» ἐν πολέμῳ ἢ γενικῇ ἐπιστρατεύσει ὑπάγεται καὶ αὐτὸ εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Χώρας.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, προκειμένου περὶ ἀποδοχῶν, εἴτε ἐν καιρῷ πολέμου, εἴτε ἐν γενικῇ ἐπιστρατεύσει ἢ καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης, οὐδεμία ἀπολύτως κατὰ τὸν νόμον γωρεῖ διακρισις μεταξὺ ἀνδρῶν τοῦ Πλα. Ναυτικοῦ καὶ τῶν τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος. Ὁ ν. 5464|1932 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 21 § 2 τοῦ ν. δ. τῆς 27.5.1927 «περὶ διοικήσεως τοῦ Κ. Ν.» ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ μόνῳ αὐτοῦ, ὅτι «τὸ Λιμενικὸν Σῶμα διέπεται ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν ἑκάστοτε διατάξεων διὰ τοὺς ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικοὺς καὶ ναύτας τοῦ Π.Ν., πρὸς οὓς ἐξομοιοῦται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς κλπ».

Ὅθεν δ.τι ἰσχύει ἐφαρμοσθῇ, συναφῶς πρὸς τὸ ἐνδιαφέρον ἡμᾶς θέμα τῶν σχετικῶς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς εὐεργετημάτων τοῦ ν. 3514, ὡς οὗτος ἀνεπροποιήθη, διὰ τοὺς ναύτας τοῦ Β. Ν., βέον, κατὰ τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις, νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τῶν λιμενοφυλάκων.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν δικαιοῦνται ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν οἱ μετὰ τὴν κατ' Α.Ν. 306|1946 συντοξιοδότησιν ἐρχόμενοι εἰς γάμον ναυτικοί.

Νομικοῦ Συμβουλίου Τμ. Α'

Γνωμοδότησις 910|1951
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Τὸ ἄρθρ. 6 § 3 ἀ.ν. 306|1936 «περὶ προστασίας φυματικῶν, ἀδενοπαθῶν καὶ ἐκ καρδιακῶν νοσημάτων πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης» ὁρίζει ἐπὶ λέξει, ὅτι: «Γάμος τελεσθεὶς ὑπὸ ἐργάτου θαλάσσης, ἀφοῦ ἔτυχεν ἤδη προστασίας κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἢ ἀκριβῶς ὑπὸ τῆς ὑγειον. ἐπιτροπῆς ἀνίκανος κατὰ τὸ ἄρθρον 1, δὲν γεννᾷ δικαίωμα συντάξεως ὑπὲρ τῆς συζύγου αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων του». Δὲν ὁρίζει ὅμως ἡ διάταξις αὕτη ἢ ἄλλη τις διάταξις, καθ' ὅσον γνωρίζει τῷ Συμβουλίῳ γνωστόν, καὶ ὅτι ὁ τυχὼν συντάξεως ναυτικὸς δὲν δικαιοῦται βοηθήματος οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἐὰν τὰ βάρη ταῦτα τὸ πρῶτον παρουσιάζωνται μετὰ τὴν λῆψιν τῆς συντάξεως, δηλ. διὰ γάμου ἐπιγενομένου. Τοὐναντίον μάλιστα, ὑφ' ὡρισμένας προϋποθέσεις καὶ διὰ γάμους τελεσθέντας εἰς ὡρισμένην ἐποχὴν ὁ ν. 1751|1944 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῆς ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίας περὶ προστασίας κλπ. τῶν φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης» χορηγεῖ ἀκόμη καὶ συντάξεις εἰς χήρας καὶ ὀρφανὰ ἐπὶ γάμων συναφθέντων ὑπὸ τῶν ναυτικῶν μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν λῆψιν τῆς συντάξεως σων.

Οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ μόνην τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 § 3 ἀ.ν. 306|1936, τὴν ἀποκλείουσαν τὰς συντάξεις ἐπὶ ἐπιγενομένων γάμων, νὰ ἀποκλεισθῇ καὶ τὸ βοήθημα οἰκογενειακῶν βαρῶν, διότι αἱ δύο αὗται περιπτώσεις εἶναι τελείως διάφοροι μεταξύ των, τῆς μὲν συντάξεως ὁρισθείσης ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τὴν οἰκογένειαν τοῦ τεθνεῶτος συνταξιούχου, τοῦ δὲ βοηθήματος αὐτὸν τοῦτον τὸν ἤδη δικαιωθέντα συντάξεως ναυτικόν. Τὸ βοήθημα ἔχει σκοπὸν νὰ ἐπαυξήσῃ ἁπλῶς τὸ ποσὸν τῆς ἤδη ἀνεγνωρισμένης ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ συντάξεως. Ἂν δὲ ὁ νομοθέτης ἤθελε νὰ στερήσῃ τοῦ βοηθήματος τούτου τοὺς συνταξιούχους, τοὺς μετὰ τὴν λῆψιν τῆς συντάξεως τῶν νυμφευομένους, θὰ τὸ ὡριζε ρητῶς, πρᾶγμα, ὅπερ οὐδαμῶς ἐποιήσατο.

Τόσον ἡ ὑπ' ἀριθ. 19939|1230 ἀπὸ 11.7.1945 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπ. Ναυτιλίας, ὅσον καὶ ἡ ὁμοία ὑπ' ἀριθ. 26070|1546 ἀπὸ 21.8.1945, χορηγοῦσαι ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν εἰς τοὺς περὶ ὧν τὸ ἐρώτημα συνταξιούχους τοῦ Οἴκου Ναύτου, οὐδεμίαν ἀπολύτως

νόξεν ποιοῦνται περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγεννήθησαν τὰ βάρη. Καὶ ὅπου ὁ νομοθέτης δὲν διακρίνει, δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον, κατὰ γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, νὰ γίνῃ διάκρισις ὑπὸ τοῦ ἑρμηνευτοῦ. Ἡ πρώτη μάλιστα τῶν κοινῶν τούτων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων παραπέμπει ἐν παραγρ. αὐτῆς 2 εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. Γ 979|1944 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἐφαρμοζομένην καὶ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ἀποφάσει ἐπίσης οὐδεμία διάκρισις γίνεται, χορηγουμένων τῶν βοηθημάτων ἀνεξαρτήτως χρόνου τελέσεως τοῦ γάμου. Ἐν δὲ τῇ σχετικῇ ἐγκυκλίῳ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 12070 ἀπὸ 7.2.1945, ὅτι ἡ γνωστοποιεῖται ἡ ρηθεῖσα ἀπόφασις Γ 979|1944, ἀναγράφονται τὰ δικαιολογητικά, ἅτινα δέον νὰ προσκομίζωσιν οἱ δικαιοῦχοι τῶν βοηθημάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν. Καὶ διὰ μὲν τὰ τέκνα ἀπαιτεῖται προσκομιδὴ ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως, διότι ἔχει σημασίαν ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως, ἀφοῦ δι' ἐνήλικα τέκνα δὲν χορηγεῖται εἰς τὸν συνταξιοῦχον βοήθημα, διὰ δὲ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ βάρους τῆς συζύγου ἀρκεῖ κρᾶβαίωσις τοῦ οἰκείου ἀρχηγείου τῆς ἐνορίας του, ὅτι εἶναι ἔγγαμος καὶ ὅτι ἡ σύζυγός του εὑρίσκεται ἐν ζωῇ. Ἂν εἶχε σημασίαν ὁ χρόνος τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, θὰ ἐζητεῖτο, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τέκνων, ληξιαρχικὴ πρᾶξις ἢ πάντως ἀπόδειξις περὶ τοῦ χρόνου τελέσεως αὐτοῦ.

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι τὸ βοήθημα οἰκογενειακῶν βαρῶν δίδεται εἰς τοὺς ζῶντας συνταξιούχους Οἴκου Ναύτου καὶ ἐπὶ γάμων τελεσθέντων μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος συντάξεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΕΡΓΑΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ

Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας

Γνωμ. 37|103|1951

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. *Τρ. Κοντογιασόπουλος*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ διέποντος τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν προσφυοῦς Κανονισμοῦ ἀσφαλίζεται παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ δι' ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τὸ κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν ἀσφαλιζόμενον τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων καὶ καταστημάτων κατασκευῆς εἰδῶν ὑποδήσεως τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης. Προκειμένου ἤδη νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ ὡς ἄνω διάταξις ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐρωτήματι ὑποδηματεργατῶν πρέπει νὰ διαπιστωθῇ προηγουμένως, ἂν συντρέχωσιν ἐπ' αὐτῶν αἱ ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ διαλαμβανόμεναι προϋποθέσεις, ἤτοι α) ἂν εἶναι οὗτοι ἠσφαλισμένοι κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ β) ἂν τὰ Στρατιωτικὰ Συνεργεῖα Φρουρᾶς Ἀθηνῶν τυγχάνουν ἐκ τῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων καὶ καταστημάτων κατασκευῆς εἰδῶν ὑποδήσεως τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης. Ἀμφότεραι αἱ προϋποθέσεις αὗται τυγχάνουν πραγματικὸν καὶ οὐχὶ νομικὸν ζήτημα καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ διαπίστωσις αὐτῶν διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα ἡμῶν. Εἰς περίπτωσιν δέ, καθ' ἣν ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὑποδηματεργάται δὲν ἐργάζονται εἰς τὰ εἰρημένα Συνεργεῖον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα στρατιωτῶν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τεχνιτῶν, ἀμειβόμενοι, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τοιοῦτοι τῆς κατηγορίας αὐτῶν (ὁπότε ὡς τοιοῦτοι εἶναι ἠσφαλισμένοι καὶ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.), τὰ δὲ Συνεργεῖα ταῦτα δὲν ἀποτελοῦσι δημόσιον κατάστημα, ἀλλ' ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, μὴ ἀφισταμένην οὐσιαστικῶς τῶν συνήθων ἢ κοινῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων καὶ καταστημάτων κατασκευῆς εἰδῶν ὑποδήσεως—ὡς πληροφορούμεθα δὲ τὰ συνεργεῖα ταῦτα κατασκευάζουσι καὶ προμηθεύουσιν εἴδη ὑποδήσεως οὐ μόνον εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτῶν—ἀναμφιβόλως οἱ ὑποδηματεργάται οὗτοι ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μνημονευθείσης διατάξεως εἰς τὴν ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Α.Ν. 1836|1951 ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΣ ΣΧΟΛΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ.

Νομικοῦ Συμβουλίου Τμ. Α'

Γνωμοδότησις 746|1951

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ἀρνητικῶς, διότι κατὰ τὰ Β.Δ. 27 Ὀκτ.|4 Νοεμβρίου 1937 «περὶ θέσεως ἐν ἰσχύϊ τοῦ ὀργανισμοῦ Σχολῆς Λιμεν. Δοκίμων» (ἄρθρ. 28 περίπτ. γ'), 11 Νοεμβρίου|9 Δεκ. 1949 «περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Σχολῶν καταρτίσεως καὶ εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ναυτῶν, λιμενοφυλάκων καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ Α.Σ.», 31 Ὀκτ.|11 Νοεμβρίου 1950 «περὶ Σχολείου ναυτικοτεχνικῆς μετεκπαιδεύσεως κατωτέρων λιμενικῶν ἀξιωματικῶν» κλπ., ἀκολουθέντα ἅπαντα κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 428|1937 «περὶ τῆς ἐν τῷ Β.Ν. ἐκπαιδεύσεως» (ἄρθρ. 6), ἐφαρμοζομένου τοῦ τελευταίου τούτου καὶ ἐν τῷ Λιμ. Σώματι, κατ' ἄρθρον μόνον τοῦ Α.Ν. 551|1937 «περὶ τῆς ἐν τῷ Δημ. Σώματι τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ ἐκπαιδεύσεως», οἱ περὶ ὧν τὸ ἐρώτημα πολιτικοὶ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι προσλαμβάνονται ὡς ἔκτακτοι καὶ διὰ βραχὺ χρονικὸν ἑκάστοτε διάστημα, ὡς λ.χ. διὰ μίαν θερινὴν περίοδον κλπ., παντὸς δὲ ἄνευ ὡριαίας ἀποζημιώσεως καὶ οὐχὶ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Ὁ ρηθεὶς προστατευτικὸς τῶν νεοπολεμιστῶν νόμος 1836, ὅστις διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 4 § 1 ἐπιβάλλει, ὅπως αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, Ν.Π.Δ.Δ., Τράπεζαι καὶ λοιποὶ Ὀργανισμοὶ πληρῶσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, νοεῖ μόνον τοὺς ἐπὶ μισθῷ προσλαμβανομένους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, ὡς τοῦτο δείκνυται ἐκ τε τοῦ γράμματος τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ἔνθα γίνεται μνεία μόνον περὶ «μισθοῦ» καὶ οὐχὶ περὶ ὡριαίας ἀποζημιώσεως καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ αὐτοῦ νομοθέτου, κατὰ τὸ ὁποῖον πρόκειται οὐσιαστικὴ προστασία νὰ παρασχεθῇ εἰς τοὺς πολεμιστὰς διὰ τοῦ διορισμοῦ τούτων εἰς θέσεις, ὧν αἱ ἀπολαβαὶ νὰ εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἱκαναί, ὅπως ἐξασφαλίσωσιν εἰς τοὺς οὕτω προστατευομένους μισθωτοὺς ἂν ὄχι τὸν ὅρον συντηρήσεως καὶ οὐχὶ ἡ σκιώδης ἐπιχορήγησις, περὶ ἧς αἱ ἀνωτέρω προδιαληφθεῖσαι διατάξεις περὶ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῶν ναυτικῶν σχολῶν.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ Ν. 2112)1920

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Αἱ γραμμαὶ αὗται ἔχουν τὴν θέσιν των, ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήματος, τὸ ὁποῖον μᾶς ὑπέβαλε ἀναγνώστης μας: Ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του εἶναι λόγος ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου της ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἰσχύει ἤδη;

Μόνη διάταξις εἰς τὸν Ν. 2112|1920, σχετικὴ πρὸς τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 αὐτοῦ.

Αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς: Δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Περαιτέρω, ἐν § 2, ὁρίζεται, ὅτι ὑπάλληλος, ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἀποζημίωσιν.

Ὑπὸ ὁμοίαν διατύπωσιν κεῖται καὶ τὸ ἄρθρ. 6 §§ 2 καὶ 3 τοῦ β.δ. 10|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.».

Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Ὁ τε ὑπάλληλος καὶ ὁ ἐργοδότης δύνανται νὰ καταγγείλουν ὁποτεδήποτε τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, λόγῳ εὐλόγου καὶ δεδικαιολογημένης αἰτίας, καθιστώσης ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, οἷον ἀξιοποίνου πράξεως, σκοπίμου παραμελήσεως τῶν καθηκόντων. Πρὸ τῆς ἀπολύσεως ὑπαλλήλου δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ τὴν οἰκείαν μήνυσιν.

Μεταξὺ τοῦ σχεδίου τῆς διατάξεως καὶ τοῦ ψηφισθέντος κειμένου αὐτῆς ὑφίσταται, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς των, οὐσιώδης διαφορά.

Τὸ σχέδιον φαίνεται ἐπηρεασθὲν ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου καὶ καθ' ἃς ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔλυετο πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου διὰ καταγγελίας, γινομένης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργοδότου) μόνον λόγῳ δεδικαιολογημένης αἰτίας, κειμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (ν. 88 καὶ 19 § 9 Π (19.2), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Ν. 50 § 2 Π (19.2), μὲ τὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ αἰτίας, ἀφορώσης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου (ὡς ἤδη καὶ τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ.).

Ἡ διατύπωσις ὅμως τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐνομοθετήθη, δὲν καταλείπει ἀμφιβολίαν, ὅτι ὁ Νομοθέτης περιωρίσθη ἀποκλειστικῶς εἰς ἕνα μόνον λόγον ἀζημίου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας: ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν, ὅτι, ἐνῶ περιώρισε τὴν ἀζήμιον διὰ τὸν ἐργοδότην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἰς μόνην αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, δὲν ἐπεξέτεινε τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἐμπροθέσμου καταγγελίας καὶ εἰς λόγους, ἀφορῶντας εἰς τὸν ἐργοδότην, ὡς εἶχε σχεδιασθῇ ἀρχικῶς. Ἀντιθέτως μάλιστα διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ τροποποιητικοῦ τοῦ Ν. 2112 Νόμου 4558|1930 ὥρισεν, ὅτι ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας, λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2|3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. 1 ἀποζημιώσεως».

Ὑπεστηρίχθη (βλέπε *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 10, 724), ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 δὲν ἀναφέρει τὴν λέξιν «μόνον», ἀλλὰ καὶ αὕτη, ὡς εἶναι διατυπωμένη, φαίνεται, ὅτι ἀναφέρεται προδήλως εἰς τὴν πλέον καταφανῆ περίπτωσιν ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως ὅμως τῆς ὅλης ἐργατικῆς νομοθεσίας προκύπτει σαφὴς ἡ νομοθετικὴ βούλησις νὰ περιορισθῇ ἡ ἀζήμιος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112.

Οὕτως εἰς τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν. 394|1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» ὁρίζεται, ὅτι ἀπολύεται ἄνευ δικαιώματος προειδοποιήσεως καὶ ἀποζημιώσεως ὁ ἀποδεικνυόμενος α) ὅτι οἰκειοποιήθη πράγματα καὶ ἀντικείμενα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, β) ὅτι προέβη εἰς πράξεις προσβολῆς τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ τῶν πελατῶν τοῦ ξενοδοχείου.

Τοῦτο, νομίζομεν, σημαίνει, ὅτι, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐν ἄρθρῳ 5 Ν. 2112|1920 ἀρχήν, ἐνομοθετήθησαν διὰ τὴν εἰδικὴν ταύτην περίπτωσιν καὶ ἄλλοι λόγοι ἀπαλλαγῆς τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς προειδοποίησιν καὶ ἀποζημίωσιν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν περιττοί, ἂν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 ἦτο πᾶσα ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ κλασσικὴν περίπτωσιν ὑπαιτιότητος συνιστοῦν αἱ ἄνω περιπτώσεις.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν.Δ. 424|1941 ὁρίζετο, ὅτι ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ λόγους ἐγκειμένους εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ (ἀποδεδειγμένη ἀνεπάρκεια, ἀκαταλληλότης περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἢ δι' ἀναρμοστον συμπεριφοράν), ἐφ' ὅσον δὲ ἀπεδεικνύοντο οἱ λόγοι οὗ-

τοι, οἱ ὁποῖοι συνίστων ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, καθίσταται μὲν ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις, ἀλλ' ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς πάντοτε τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 (πλὴν τῆς περιπτώσεως ἄρθρ. 5 αὐτοῦ), κατὰ τὴν παγίαν τῶν Δικαστηρίων ἄποψιν.

Σαφῶς ἀκομη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 771|1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὁρίζει, ὅτι οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (Ν. 2112 κλπ.) ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὴν διαθεσιμότητα τοῦ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 ἀπολυομένους, εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι, διὰ νὰ ἀπολυθῇ ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής, κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν, πρέπει νὰ συντρέξῃ μεταξὺ τῶν ἄλλων, λόγος ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 1 Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936, ἀποδεδειγμένη ἀνεπάρκεια ἢ ἀκαταλληλότης καὶ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐν τούτοις ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 Α.Ν. 771|1937 ὁμιλεῖ ἀδιακρίτως περὶ ἐφαρμογῆς τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοὺς κατὰ τὴν διαδικασίαν (καὶ λόγους) τοῦ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 ἀπολυομένους.

Ὑπὸ ἀντίθετον ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, καλύπτοντος δηλαδὴ πᾶσαν ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, θὰ ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 771|1937 ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920 εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποδεδειγμένης οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως (δ' περίπτωσις ἄρθρ. 1 Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936), τὸ ὁποῖον δὲν ὁρίζει τὸ ὑπὸ γενικὴν διατύπωσιν ἄρθρ. 1 Α.Ν. 771|1937.

Εἶναι δὲ ἀκόμη χαρακτηριστικόν, ὅτι, ἐνῷ, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936, λόγος ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἶναι καὶ παραβάσεις, προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ἃς προβλέπεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις, ἐν τούτοις τὸ ἄρθρ. 1 Α.Ν. 771|1937 θέλει νὰ ἐφαρμόζωνται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ὁπότε δικαιολογεῖται ἀπόλυσις.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514|1928 ὁρίζεται, ὅτι μισθωτὸς, ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν του μετὰ τὴν ἀπαλλαγήν, δὲν δύναται νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεως του, πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ἀναδικαιολογημένην αἰτίαν, ἐν τούτοις—καὶ ὀρθῶς—ὑπάρχουσης τοιαύτης αἰτίας, ἡ ὁποία κατὰ λογικὴν τάξιν ἀναφέρεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, λύεται μὲν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας τοῦ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 Ἐπιτροπῆς (ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937) ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλὰ συντρέχει συγχρόνως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920, κατὰ τὰ παγίως ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει κρατοῦντα.

Εἰς τὸν Α.Ν. 1803|1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» ὁρίζεται, ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ, μόνον διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους, ἀλλ' ὁρίζεται συγχρόνως καὶ ὅτι ἐπιφυλάσσεται ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ὅσαι ἀφορῶ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀδιαφορεῖ πρὸς τὸ ἂν ὑπῆρξεν ὁ σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ὅλοι οἱ λόγοι τοῦ ἄρθρ. 2 συνιστοῦν ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ) καὶ θέλει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν μνημονεύει ἡ εἰσηγητική του ἔκθεσις (ΕΕΔ 10, 533), τῆς ἀξιοποίνου δηλονότι πράξεως, διότι, ἂν ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112 ἦτο, ὅτι καλύπτει πᾶσαν ὑπαιτιότητα, τότε δὲν θὰ ὡρίζετο, εἰς τὸ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ (Α.Ν. 1803|1951), ὅτι ἐπιφυλάσσεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ δὲν θὰ ἐμνημονεύετο ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ἡ ἐπιφύλαξις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 9 § 9 Α.Ν. 118|1945, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ § 4 ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112 ἢ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν». Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι, ἀπαλλασσόμενοι διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, οὗ ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγήν των.

Ἐμμένει δηλαδὴ καὶ διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς ὁ Νομοθέτης εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν ἀξιοποίνου πράξεως τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ διάταξις δὲν καλύπτει πᾶσαν ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἐπιβάλλων εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ὡς προϋπόθεσιν τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας, εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Ὑπὸ ἀντίθετον ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 δὲν βλέπομεν διατί ὁ Νομοθέτης τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ἐνέμεινε μόνον εἰς τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν τοῦ μισθωτοῦ, ρυθμίσας καὶ τὰ ἐκ τῆς αὐθωσώσεώς του ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἀποτελέσματα.

***

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν ἀνωτέρω νομοθετικῶν κειμένων νομίζομεν, ὅτι ἐνισχύθη ἐπαρκῶς ἡ ὀρθῶς ἐπὶ τοῦ θέματος κρατοῦσα παγίως ἄποψις τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ὅτι δηλαδὴ ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 2112|1920 περιορίσθη ἀποκλειστικῶς εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως κλπ. τοῦ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ, ὡς λόγου ἀπαλλαγῆς τῆς ἐκ τοῦ Νόμου αὐτοῦ ὑποχρεώσεως (ἀντιθέτως ὁ *Θ. Γ. Βλαχόπουλος* εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ μνημονευομένην μελέτην του), εἶναι δὲ ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ἡ συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἠθικὰ, ὁπότε τὸ πρόβλημα θὰ λυθῇ βάσει τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν.

Σημειωτέον τέλος ὅτι καὶ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς Ἐργασίας εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ Κώδικος Ἐργασίας αἰτιολογικὴν ἔκθεσίν του (ΕΕΔ 10, 104) διατυπώνει τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ καθορισθῇ νομοθετικῶς τίνες λόγοι ἐκ τῶν σοβαρωτέρων, οἵτινες ἐμφανίζονται εἰς τὰς σχέσεις ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, δέον νὰ παρέχουν δικαίωμα ἀτάκτου (ἀξιοποίνου) καταγγελίας, διότι κενὸν τοῦ Ν. 2112 εἶναι ἡ μὴ ἀναγραφὴ λόγων ἀτάκτου καταγγελίας διὰ σοβαρὰ παθαρχικὰ παραπτώματα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΝΟΜΙΜΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Τό σημερινόν σημείωμά μας έχει σκοπόν να κατατοπίσῃ τόν ἀναγνώστην εἰς τό θέμα ποῖος εἶναι ὁ νόμιμος μισθός, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου τῶν Γραφείων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Οἰκοδομικῶν Γραφείων καί Ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

Ὁ βασικός νόμιμος μισθός τῶν ἐν λόγῳ προσώπων καθωρίζετο προπολεμικῶς ὑπό τῆς ἀπό 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τά κατώτατα αὐτῆς ὅρια ἀναπροσηρμοσθησαν διά τῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 καί τῆς συμπληρωματικῆς ἀπό 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι, ἀλληλοδιαδόχως παρατεθεῖσαι δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατά τούς Α.Ν. 866|1937 καί 1267|1938, ἰσχύουν ἤδη. Τά ἀναπροσηρμοσμένα αὐτά κατώτατα ὅρια προσηυξήθησαν ἀπό 15 Μαΐου 1949 κατά 30 α|ο διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 29188|898|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 610) καί ἀπό 15 Ἰανουαρίου 1951 διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὁμοίας (ΕΕΔ 10, 141) προσηυξήθησαν κατά 100.000 δραχμάς μηνιαίως, ἐφ' ὅσον δέν ὑπερβαίνουν τό ποσόν τῶν δραχ. 1.000.000, ὡς καί οἱ πραγματικῶς καταβαλλόμενοι μισθοί (ὑπέρ τά ὅρια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας), ἐφ' ὅσον καί αὐτοί δέν ὑπερβαίνουν τό ἄνω ποσόν.

Βραδύτερον διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 40437|4116|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 890) ἐνεκρίθη ἡ χορήγησις ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορισθείσης αὐξήσεως τῶν 100.000 δραχμῶν καί ἐπί τῶν ἐπί πλέον τοῦ 1.000.000 δραχμῶν καταβαλλομένων μισθῶν εἰς τούς μισθωτούς τῶν ἐπιχειρήσεων καί Ὀργανισμῶν ἐν γένει, παρ' οἷς ὑφίστανται ἐγκεκριμένοι ἐσωτερικοί κανονισμοί, ἐφ' ὅσον ἡ χορήγησις αὐτη ἤθελεν ἀποφασισθῆ ὑπό τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ Ὀργανισμοῦ πρός ἀποκατάστασιν τῆς τυχόν διαταραχθείσης ἐκ τῆς κατά τά ἀνωτέρω αὐξήσεως καθιερωμένης μισθολογικῆς ἱεραρχίας.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω ὁ νόμιμος, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, βασικός μισθός (ἄνευ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων) τῶν ἀνωτέρω προσώπων εἶναι ἤδη ὁ ἑξῆς:

Α') ***Κατά τήν πρόσληψιν*** καί διά τούς ὑπαλλήλους καί γενικῶς ὑπηρέτας, τούς ἄγοντας ἡλικίαν ἄνω τῶν 20 ἐτῶν διά τούς ἄρρενας καί διά τάς θήλεις ἄνω τῶν 18 ἐτῶν.

α) Διά τούς ἄρρενας ὑπαλλήλους δραχ. 542.000 μηνιαίως.

β) Διά τάς θήλεις ὑπαλλήλους καί δακτυλογράφους δραχ. 483.500 μηνιαίως.

γ) Διά τούς εἰσπράκτορας καί ἀποθηκαρίους δραχ. 542.000 μηνιαίως.

δ) Διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν, ἤτοι κλητῆρας, τηλεφωνητάς, τηλεφωνητρίας δραχ. 425.000 μηνιαίως.

Διά τούς ἀνωτέρω καί ἄγοντας ἡλικίαν κάτω τῶν 20 ἐτῶν διά τούς ἄρρενας καί 18 ἐτῶν διά τάς θήλεις ὁ μισθός εἶναι διά τούς ἄρρενας ὑπαλλήλους δραχ. 488.000, διά τάς θήλεις ὑπαλλήλους καί δακτυλογράφους δραχ. 425.000 καί διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν ὡς ἄνω δραχ. 363.900.

Β') ***Διά τούς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπό 2—3 ἐτῶν ὑπηρεσίαν*** ὡς ὑπαλλήλους (ἐκτός εἰσπρακτόρων καί ἀποθηκαρίων):

α) Διά τούς ἄρρενας δραχ. 638.200.

β) Διά τάς θήλεις ὑπαλλήλους καί δακτυλογράφους δραχ. 542.000.

Γ') ***Διά τούς ὑπαλλήλους τούς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπό 3 - 5 ἐτῶν ὑπηρεσίαν:***

α) Διά τούς ἄρρενας δραχ. 674.600.

β) Διά τάς θήλεις ὑπαλλήλους καί δακτυλογράφους δραχ. 581.000.

Δ') ***Διά τούς ἔχοντας 2—5 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν συνόλῳ:***

α) Διά τούς εἰσπράκτορας καί ἀποθηκαρίους ἄρρενας καί θήλεις δραχ. 600.500.

β) Διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν (κλητῆρας, τηλεφωνητάς, τηλεφωνητρίας) δραχ. 483.500.

Ε') ***Διά τούς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπό 5—9 ἐτῶν ὑπηρεσίαν:***

α) Διά τούς ἄρρενας ὑπαλλήλους δραχ. 757.800.

β) Διά τάς θήλεις ὑπαλλήλους καί δακτυλογράφους δραχ. 674.600.

γ) Διά τούς εἰσπράκτορας καί ἀποθηκαρίους δραχ. 709.700.

δ) Διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν (κλητῆρας, τηλεφωνητάς, τηλεφωνητρίας) δραχ. 542.000

ΣΤ') ***Διά τούς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπό 9—14 ἐτῶν ὑπηρεσίαν:***

α) Διά τούς ἄρρενας ὑπαλλήλους δραχ. 851.400.

β) Διά τάς θήλεις ὑπαλλήλους καί δακτυλογράφους δραχ. 742.200.

γ) Διά τούς εἰσπράκτορας καί ἀποθηκαρίους δραχ. 757.800.

δ) Διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν (κλητῆρας, τηλεφωνητάς καί τηλεφωνητρίας) δραχ. 581.000.

Ζ') ***Διά τούς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπό 14—17 ἐτῶν ὑπηρεσίαν:***

α) Διά τούς ἄρρενας ὑπαλλήλους δραχ. 919.000.

β) Διά τούς ἄρρενας ὑπαλλήλους, τούς ἔχοντας ἐν συνόλῳ 17—20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν δραχ. 981.000.

γ) Διά τάς θήλεις ὑπαλλήλους τάς ἐχούσας ἐν συνόλῳ ἀπό 14—20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν δραχ. 835.800.

δ) Διά τούς εἰσπράκτορας καί ἀποθηκαρίους τούς ἔχοντας 14—20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν δραχ. 851.400.

ε) Διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν (κλητῆρας, τηλεφωνητάς καί τηλεφωνητρίας), τό ἔχον 14—20 ἔτη ὑπηρεσίας δραχ. 638.200.

Η') ***Διά πᾶν ἔτος πέραν τῆς 20ετιάδος ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας*** καί μέχρι συμπληρώσεως μισθοῦ δραχ. 7000 προστίθενται δραχ. 100 μηνιαίως (Κεφ. Β' ἄρθρ. 3 συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937).

Ἡ ἀναπροσαρμογή καί τῶν τελευταίων γίνεται ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω.

Εἰς τό ὡς ἄνω ὑπηρετικόν προσωπικόν δέν συμπεριλαμβάνονται αἱ καθαρίστριαι τῶν γραφείων, περί τῶν ὁποίων ἡ ὑπ' ἀριθ. 47178|422|1951 ὑπουργική ἀπόφασις καί ἡ κατωτέρω, σελ. 161, ὑπ' ἀριθ. 65115|6891|1951 ὁμοία.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ἀνφάλισις ἀπασχολουμένων εἰς πρόσωπα ἀπολαύοντα δικαιώματος ἑτεροδικίας. Ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι εὑρισκομένας ἀντιπροσωπείας ξένων Κρατῶν, τὰς διεθνεῖς Ἐπιτροπάς, ὡς καὶ εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ἀπολαύοντα τοῦ δικαιώματος τῆς ἑτεροδικίας, στηρίζεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 1, περίπτ. 3' τοῦ Ν. 6298|1934. Ἐπομένως ἡ ὑπαγωγὴ τῶν ἐν λόγῳ προσώπων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν θέλει χωρήσει δι' οἱᾳδήποτε κλάδους προέβλεπεν ἡ ἀσφάλισις τοῦ ὡς ἄνω Νόμου (Κλάδος ἀσθενείας, Κλάδος ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου). Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ ὑπαγωγὴ τῶν ἐν λόγῳ προσώπων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ὑποχρεωτικὴ ἢ προαιρετική, ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προεβλέπετο, ἔπεται, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκδοθέντος, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου τούτου, Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» προβλεπομένων ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας. (Ἔγγρ. 41753|7784 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ι.Κ.Α. Θεσσαλονίκης).

Ἀναστολὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐπὶ λήψεως συντάξεως ἢ ἐπιδόματος παρ' Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου. Ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 36 § 8 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 εἶναι, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου λήψις συντάξεως ἢ ἐπιδόματος, πλὴν τοῦ τῆς λοχείας, κυοφορίας καὶ θηλάσεως, παρ' οἱουδήποτε Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου ἀποτελεῖ λόγον ἀναστολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἔλαβε χώραν ἡ ἔναρξις τῆς χορηγήσεως ταύτης, ἤτοι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἠσφαλισμένος συνεταιριδοτεῖται παρ' ἑτέρου, πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α., Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας του.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἡ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου λήψις συντάξεως δὲν ἀποτελεῖ κώλυμα πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος λήψεως τῶν παροχῶν ἀνεργίας, ἀλλὰ λόγον ἀναστολῆς τοῦ οὕτως ἀναγνωρισθέντος δικαιώματος. (Ἔγγρ. 58977|7148 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὸ Τοπικὸν Ὑποκατάστημα Ι.Κ.Α. Μυτιλήνης).

Τέκνα ἠσφαλισμένου ἄξια ἀσφαλιστικῆς προστασίας διὰ τὴν ἀναγνώρισιν συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 28 § 6 ἐδάφ. β', ἄρθρ. 29 §§ θ καὶ ι τοῦ Α.Ν. 1846|1951 συνάγεται, ὅτι ἀξία ἀσφαλιστικῆς προστασίας διὰ τὴν ἀναγνώρισιν συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος κρίνονται τὰ ἀνίκανα πρὸς αὐτοδύναμον βιοπορισμὸν τέκνα, ἔγγονοι κ.λ.π.

Τῆς ἱκανότητος ταύτης στερεῖται τὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς θεμελιώσεως τοῦ δικαιώματος (θάνατος δικαιοπαρόχου) μὴ συμπληρώσαντα τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὡς καὶ τὰ ἀνίκανα πρὸς πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου τούτου ἡλικίας, δεδομένου ὅτι καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα, λόγῳ τῆς ἐπερχομένης κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀνικανότητός των πρὸς πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν, δὲν θὰ θεωρηθοῦν ἄξια συνεχίσεως τῆς ἧς ἔτυχον λόγῳ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς θεμελιώσεως τοῦ δικαιώματος ὑφισταμένης ἀνηλικιότητος των ἀποκλειστικῆς προστασίας.

Ἡ ἀνωτέρω ἀρχὴ δέον νὰ ἰσχύσῃ, λόγῳ τῆς ταυτότητος τοῦ λόγου, καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ πρὸς πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν ἀνικανότης ἐπέρχεται, καθ' ὃν χρόνον ἐσυνεχίζετο κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 27 § 4 ἐδάφ. α' τοῦ Ν. 6298 συνταξιοδοτήσεως των λόγῳ σπουδῶν (Ἔγγρ. 37141|6769 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὸ Ὑποκατάστημα Ι.Κ.Α. Ἀθηνῶν).

Καταβολὴ ἐξόδων κηδείας ἠσφαλισμένου. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προκύπτει, ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ θάνατος τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπῆλθε κατὰ τὸν χρόνον τῆς συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 31 § 3 συνεχίσεως τῆς περιθάλψεώς του, λόγῳ τῆς ἀσθενείας, ὑποχρεοῦται τὸ Ἵδρυμα νὰ καταβάλῃ τὰ ἔξοδα κηδείας τούτου, ἔστω καὶ ἂν δὲν πληροῦνται κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β', ἀρκεῖ ὁ θανὼν νὰ ἐκέκτητο τὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας (πρὸ ἢ μετὰ τὴν 1.8.1951) τῆς ἀσθενείας του, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐπῆλθεν ὁ θάνατος αὐτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ θάνατος, ἐπελθὼν κατὰ τὸ διάστημα τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω συνεχιζομένης περιθάλψεως, εἶναι ἀποτέλεσμα ἀσθενείας ἀναγγελθείσης πρὸ τῆς 1.8.1951, καὶ δὲν πληροῦνται κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' τοῦ Α.Ν. 1846, δύναται νὰ καταβληθῶσι τὰ ἔξοδα κηδείας καὶ ἐὰν ὁ θανὼν ἠσφαλισμένος ἐπλήρου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσθενείας του μόνον τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Ν. 6298 (50 ἡμέρας ἐργασίας). Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει θὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους τὸ ἥμισυ τῶν ἐξόδων κηδείας, ὅπερ ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ Ν. 6298 (Ἐγκύκλ. 17 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).

Χρόνος ἀναμονῆς δι' ἐπίδομα ἀνεργίας. Ἐν

τῇ πράξει ἐγεννήθησαν ἀμφιβολίαι, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. γ' παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 38 Α.Ν. 1846]1951, καθ' ἣν ὁ χρόνος ἀναμονῆς δὲν τηρεῖται, εἰμὴ κατὰ τὴν διὰ πρώτην φορὰν ἐντὸς ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας. Διευκρινίζεται ὅτι ἡ ἀνωτέρω διάταξις δέον νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ ἠσφαλισμένος ἀνέλαβεν ἐργασίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου ἀναμονῆς.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὁ διαδραμὼν χρόνος ἀναμονῆς ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἠσφαλισμένου ὡς ἀνέργου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. μέχρι τῆς ἀναλήψεως ἐργασίας, πρὸ τῆς συμπληρώσεως ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, δέον ὅπως προσμετρᾶται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, ὅσις ἀπαιτεῖται εἰς περίπτωσιν νέας ἀναγγελίας τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., λόγῳ λήξεως τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναληφθείσης ἐργασίας τοῦ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους (Ἐγκύκλ. 20 τῆς 21 Ἰανουαρίου 1951 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).

Βοήθημα τοκετοῦ. Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ Α.Ν. 1846]1951, τὸ βοήθημα τοκετοῦ, τὸ ὁποῖον καταβάλλεται ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς μὴ δυναμένης νὰ παρασχεθῇ εἰς τὴν ἐπίτοκον ἰατρικῆς περιθάλψεως ἀποτελεῖ παροχὴν εἰς εἶδος, ἧς δικαιοῦται νὰ τύχῃ καὶ ἡ σύζυγος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, οὖσα μέλος οἰκογενείας τούτου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 35.

Τῆς ἐν λόγῳ εἰς εἶδος παροχῆς δικαιοῦται νὰ τύχῃ καὶ ἡ χήρα σύζυγος θανόντος ἠσφαλισμένου, εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ τοκετὸς ἔλαβε χώραν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της καὶ πάντως ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1470 Α.Κ. καθοριζομένων χρονικῶν ὁρίων, ἤτοι ἐντὸς τριακοσίων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου λύσεως τοῦ γάμου.

Ἡ ἀμέσως ἠσφαλισμένη, ἐφ' ὅσον πληροῖ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τασσομένας προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπόληψιν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν μητρότητος, δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸ βοήθημα τοκετοῦ, τούτου ὑπολογιζομένου ἀναλόγως τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, καθ' ἣν θὰ ὑπελογίζετο τὸ ἐπίδομα κυοφορίας—λοχείας, ἐὰν ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπληροῦντο αἱ προϋποθέσεις, αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν λῆψιν τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν μητρότητος (Ἐγκύκλ. 142]1951 Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α.).

Ἀσφάλισις ἀπασχολουμένων ἐκ νέου συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α. Οἱ ἐκ τῶν λόγῳ ἀνεργίας ἢ γήρατος συνταξιούχων τοῦ Ἱδρύματος παρέχοντες μετὰ τὴν συνταξιοδότησίν των ἐξηρτημένην ἐργασίαν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 Α.Ν. 1846]1951 ἐντὸς τῶν ἐπιτρεπομένων αὐτοῖς ὁρίων, ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους ταύτης, ἅτε μὴ ἐπαναλαμβανομένης ἐν τῷ νέῳ νόμῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 21 § 6 τοῦ νόμου 6298 περὶ ἐξαιρέσεως τούτων ἀπὸ τῆς ἠσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον ἀναπηρίας - γήρατος - θανάτου.

Ἐφ' ὅσον ὅμως, ὡς εἰκός, οἱ ἐν λόγῳ συνταξιοῦχοι διὰ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀπασχόλησίν των ὑπάγονται ὡς πρὸς τινα ἢ ὡς πρὸς τινας τῶν κλάδων τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν Κλαδικοῦ τινος Ταμείου, δέον ὅπως, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846]1951, ἀπαλλαγῶσιν ἀντιστοίχως τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως ὡς πρὸς τὸν κλάδον ἢ τοὺς κλάδους τούτους.

Δι' ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῆς ἀναλογούσης εἰς τὴν τοιαύτην ἀπασχόλησιν τῶν ὡς ἄνω συνταξιούχων ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς βαρύνεται, κατὰ ρητὴν διάταξιν τῆς § 10 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου, ὁ ἀπασχολῶν τοὺς συνταξιούχους ἐργοδότης.

Καίτοι ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ νόμου οὐδὲν ἀναφέρεται περὶ τῶν λόγων τῆς θεσπίσεως τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκ νέου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν τῶν ὡς ἄνω συνταξιούχων καὶ τῆς ἐπιβαρύνσεως δι' ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῆς ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς μόνον τοῦ ἀπασχολοῦντος τούτους ἐργοδότου, προφανὲς εἶναι, ὅτι οἱ δικαιολογητικοὶ λόγοι τῆς θεσπίσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως εἶναι τοιοῦτοι κοινωνικῆς σκοπιμότητος.

Ἀντίθετος λύσις φυσικῶν ἐπακολούθημα θὰ ἔπρεπε νὰ προτιμῶνται ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων οἱ παντὸς εἴδους συνταξιοῦχοι τοῦ Ἱδρύματος, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ τρόπου τούτου οἱ ἐργοδόται θὰ ἀπηλλάσσοντο τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ὑπὲρ αὐτῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, ὁπότε οὐ μόνον σοβαρὰ διαταραχὴ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας θὰ ἐδημιουργεῖτο (προτίμησις συνταξιούχων, ἀνεργία τῶν νέων ἐργατῶν) ἐπὶ βλάβῃ, ὡς εἰκός, καὶ τοῦ συμφέροντος τοῦ Ἱδρύματος (ἐπιβάρυνσις τούτου δι' ὑποχρεώσεων παροχῆς ἐπιδομάτων ἀνεργίας), ἀλλὰ καὶ ἄνισος ὅρος συναγωνισμοῦ μεταξὺ ἐκείνων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἀπασχολοῦν μὴ συνταξιούχους καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβαρύνονται δι' ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἀπασχολοῦν συνταξιούχους μισθωτούς.

Διὰ τὸν κατὰ τὸ δυνατὸν δὲ μεγαλύτερον περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων ἐκ μέρους τῶν διαφόρων ἐργοδοτῶν συνταξιούχων προέβλεψεν ὁ νομοθέτης καὶ περὶ τῆς ἐπιβαρύνσεως δι' ὁλοκλήρου τῆς ἀναλογούσης εἰς τὴν ἀπασχόλησιν τῶν συνταξιούχων ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς τοῦ ἀπασχολοῦντος τούτους ἐργοδότου (Ἐγγρ. 28215]4954]1951 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α.)

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΤΑ Ν. 2112)1920

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», συνεχίζουσα την από του προηγουμένου τεύχους της αναδημοσίευσιν ενδιαφερόντων γενικώτατα νομοθετικών κειμένων, παραθέτει ήδη τον Ν. 2112)1920 «περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων», ως έτροποποιήθη και ισχύει ήδη, συμπαραθέτουσα και συναφείς προς αυτόν άλλας διατάξεις.

Ο αναγνώστης έχει ούτω, εν χρησίμω συγκεντρώσει, ό,τι σχετίζεται προς την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων.

Εννοείται, ότι, εφ' όσον πρόκειται περί ιδιωτικού υπαλλήλου, ασφαλιζομένου κατά τας ανεργίας εις το Ι.Κ.Α., θα έχη πάντοτε υπ' όψιν του και τα εις το προηγούμενον τεύχος παρατεθέντα νομοθετικά κείμενα.

Α'

Ν. 2112)1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων, ως ισχύει, και συναφείς διατάξεις.

Άρθρον 1 Ν. 2112)1920. (Ως έτροποποιήθη υπό άρθρου 1 Ν. 4558)1930). Απόλυσις ιδιωτικού υπαλλήλου, όστις προσελήφθη επί χρόνω μη ωρισμένω, εφ' όσον ούτος διήρκεσεν υπέρ τους δύο μήνας, δεν δύναται να λάβη χώραν άνευ προηγουμένης εγγράφου καταγγελίας της υπαλληλικής συμβάσεως, ήτις δέον να γίνη κατά τους κάτωθι όρους:

α) Δι' υπάλληλους υπηρετήσαντας μέχρις ενός έτους, τριάκοντα ημέρας πρό της απολύσεως.

β) Δι' υπαλλήλους υπηρετήσαντας πλέον του έτους, άλλ' ουχί και πλέον των τεσσάρων ετών, εξήκοντα ημέρας πρό της απολύσεως.

γ) Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας τετραετή υπηρεσίαν, τρεις μήνας προ της απολύσεως.

δ) Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας εξαετή υπηρεσίαν, τέσσαρας μήνας προ της απολύσεως.

ε) Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας οκταετή υπηρεσίαν, πέντε μήνας πρό της απολύσεως.

στ) Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας δεκαετή υπηρεσίαν, εξ μήνας προ της απολύσεως.

ζ) Διά πάν έτος υπηρεσίας υπέρ την δεκαετίαν προστίθενται εις τα άνω χρονικά όρια τριάκοντα ημέραι μεχρι το πολύ δύο ετών.

Άρθρον 2 Ν. 2112)1920. [*Έκδοσις πιστοποιητικού υπηρεσίας*]. Ο εργοδότης οφείλει να εκδώση διά τον απολυόμενον υπάλληλον πιστοποιητικόν περί του είδους και της διαρκείας της εκτελεσθείσης υπηρεσίας του, επί τη ειδική δε αιτήσει του υπαλλήλου και περί του ποσού και της διαγωγής αυτού.

Άρθρον 3 Ν. 2112)1920. (Ως έτροποποιήθη υπό άρθρου 2 Ν. 4558)1930). [*Αποζημιώσεις*]. 1. Εργοδότης, παραμελών την κατά τα άνωτέρω υποχρέωσιν καταγγελίας της υπαλληλικής συμβάσεως, οφείλει να καταβάλη εις τον απολυόμενον υπάλληλον αποζημίωσιν ίσην προς το σύνολον των τακτικών αυτού αποδοχών, ας θα ελάμβανε κατά τον χρόνον, προ του οποίου έδει να γίνη η καταγγελία, πλην άν εκ συμβάσεως ή εθίμου οφείλεται μεγαλυτέρα αποζημίωσις.

Η κατά το άρθρον 1 προειδοποίησις δεν απαλλάσσει τον εργοδότην της υποχρεώσεως προς αποζημίωσιν του υπαλλήλου διά του τετάρτου της αποζημιώσεως, ην έδει να καταβάλη ο εργοδότης κατά το προηγούμενον εδάφιον, εκτός άν εκ συμβάσεως ή εθίμου οφείλεται μεγαλυτέρα τυχόν αποζημίωσις.

2. Ως τακτικαί αποδοχαί υπαλλήλου θεωρούνται ο μισθός, ως και πάσα άλλη παροχή, εφ' όσον δίδεται αντί μισθού, οίον παροχαί εις είδος, προμήθεια κλπ. Ποσοστά επί κερδών ή εισπράξεων ή άλλης φύσεως συμμετοχή εις επιχείρησιν, εφ' όσον χορηγούνται ανεξαρτήτως της κανονικής αμοιβής της εργασίας, δεν θεωρούνται τακτικαί αποδοχαί, πλην εναντίας συμφωνίας ή εθίμου.

Συμβάσεις εργασίας εκτελεστέαι εν Αιγύπτω. Αι διατάξεις των άρθρων 1 και 3 του Νόμου 2112, ως ετροποποιήθησαν διά του Νόμου 4558, δεν ισχύουν, προκειμένου περί συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού υπαλλήλου, εκτελεστέας εν Αιγύπτω.

Διά την καταγγελίαν τοιαύτης συμβάσεως τηρούνται τα έθιμα και αι κατά τας κρατούσας εν εκάστω τόπω και κλάδω εργασίας συνηθείας προθεσμίαι προειδοποιήσεως, εν περιπτώσει παραβάσεως των οποίων παρέχεται ανάλογος αποζημίωσις.

Πάντως η προειδοποίησις εν ουδεμιά περιπτώσει δύναται να είναι κατωτέρα του μηνός. Σχετικαί συμβάσεις άλλως ρυθμίζουσαι το θέμα τούτο ισχύουν, εφ' όσον είναι μάλλον ευνοϊκαί διά τον υπάλληλον.

Αι ανωτέρω διατάξεις δεν ισχύουν διά τας προϋπαρχούσας κατά την δημοσίευσιν του παρόντος συμβάσεις εργασίας υπαλλήλων.

Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δύνανται να επεκτείνωνται και επί συμβάσεων εργασίας εκτελεστέων εις άλλας χώρας, όπου ισχύουν αι διομολογήσεις (*Άρθρον 13 Α.Ν. 19)19 Νοεμβρίου 1935*).

Συμβάσεις εργασίας εκτελεστέαι εν τῷ εξωτερικῷ. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ Νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ Νόμου 4558, δὲν ἰσχύουν, προκειμένου περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἐκτελεστέας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία δὲν παρεσχέθη οὐδ' ἐν μέρει ἐν τῇ ἡμεδαπῇ. Διὰ τὴν καταγγελίαν τοιαύτης συμβάσεως, ἐν ἐλλείψει εὐνοϊκωτέρας διὰ τὸν ὑπάλληλον συμφωνίας ἢ ἐπιτοπίου συνηθείας, ἐφαρμόζονται οἱ ἰσχύοντες ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως νόμοι. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ προθεσμία τῆς καταγγελίας δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τοῦ μηνὸς (*Ἄρθρον μόνον Α.Ν. 2581/1940*).

Ἄρθρον 4 Ν. 2112/1920. [***Προειδοποίησις ὑπὸ ὑπαλλήλου***]. Ὑπάλληλος, προτιθέμενος νὰ λύσῃ τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν πρὸς ἐργοδότην, ὀφείλει ὡσαύτως νὰ καταγγείλῃ ταύτην πρὸ χρόνου ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ ἐν ἄρθρῳ 1 διὰ τὸν ἐργοδότην ὡρισμένου.

Ὁ χρόνος ὅμως οὗτος ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θέλει ὑπερβῇ τοὺς 3 μῆνας, οὐδ' ἡ ἀποζημίωσις ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταγγελίαν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τρεῖς μῆνας κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ποσόν.

Ἄρθρον 5 Ν. 2112/1920. [***Καταγγελία λόγῳ ἀξιοποίνου πράξεως***]. *1.* Δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τουλάχιστον πλημμελήματος.

2. Ὑπάλληλος, ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀποζημίωσιν.

3. (*Ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ ἄρθρου 3 Ν.4558/1930*) [***Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας***]. Ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐξ μέρους αὐτοῦ.

Ὡς βραχεῖας διαρκείας ἀσθένεια ἑρμηνεύεται ἡ διαρκοῦσα ἕνα μῆνα δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας μέχρι τεσσάρων ἐτῶν, τρεῖς μῆνας δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν τεσσάρων ἐτῶν, ὄχι ὅμως καὶ πλέον τῶν δέκα ἐτῶν, τέσσαρας μῆνας δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν δέκα ἐτῶν, ὄχι ὅμως καὶ πλέον τῶν δεκαπέντε ἐτῶν καὶ ἓξ μῆνας διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ χρόνον ἀνώτερον τῶν δεκαπέντε ἐτῶν.

Ἄρθρον 6 Ν. 2112/1920. (*Ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ ἄρθρου 4 Ν. 4558/1930*). [***Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου***]. *1.* Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

2. [***Πτώχευσις ἐργοδότου***]. Ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται εἰς τὸ 1/2 μόνον τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐν προκειμένῳ ὑπὲρ τῆς πιστώσεως τοῦ ὑπαλλήλου πασῶν τῶν προστατευτικῶν διατάξεων τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου.

[***Διακοπὴ ἐργασίας λόγῳ ἀνωτέρας βίας***]. Ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἑδάφ. πρῶτον ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 7 Ν. 2112/1920. (*Ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ ἄρθρου 5 Ν. 4558/1930*). [***Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως***]. Πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὡς μία τοιαύτη θεωρεῖται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ μετάθεσις τοῦ ὑπαλλήλου εἰς γραφεῖον λειτουργοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδέχεται τὴν μετάθεσιν ὁ μετατιθέμενος ὑπάλληλος.

Ἄρθρον 8 Ν. 2112/1920. (*Ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ ἄρθρου 11 Α.Ν. 547/1937*). [***Ἄκυρότης συμβάσεων***]. *1.* Εἶναι ἄκυροι οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ ἐθίμου.

2. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς προηγουμένης παραγράφου εἶναι, ὅτι οἱαδήποτε σύμβασις, συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὐτὴ περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἐφαρμόζονται ὡσαύτως καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὡρισμένην χρονικὴν διάρκειαν, ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας ταύτης δὲν δικαιολογῆται, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 9 Ν. 2112/1920. (*Ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ ἄρθρου 6 Ν. 4558/1930*). [***Μέριμνα διὰ Κανονισμῶν***]. Ὁ παρὼν νόμος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, οὐδ' ἀφορᾷ ὑπαλλήλους ἐπιχειρήσεων, δι' οὓς ἔχει ληφθῇ εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Δὲν ὑπάγονται ὡσαύτως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῇ διὰ τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονισμῶν παρεχόντων τουλάχιστον ἴσην προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 10 Ν. 2112/1920. [***Ἐκδίκασις διαφορῶν***]. Πᾶσα διαφορὰ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου ἐκδικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ' ΔΟΔ', ἀναλόγως ἐφαρμοζομένου.

Ἄρθρον 11 Ν. 2112/1920. (*Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ἄρθρου 7 Ν. 4558/1930*). [***Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου***]. Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου θεωρεῖται ὁ συγκεντρῶν τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, εἰς ὃ προστίθεται τε-

λευταίον έδάφιον έχον ώς έξης: 'Ο χαρακτηρισμός τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος, ἂν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

[Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι, οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, καθὼς καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας.[*Ἄρθρον 10 Ν. 1234/1918*].

Ἄρθρον 12 Ν. 2112/1920. [*Ἐπέκτασις εἰς ἐργάτας*]. *1.* Διὰ β. δ. δύνανται νὰ ὁρισθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

2. Διὰ β. δ. ἐπίσης, ἐκδοθησομένου τὸ βραδύτερον ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἐπεκταθήσεται ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ β. δ. θέλουσι καθορισθῆ λεπτομερέστερον αἱ ὡς ἄνω κατηγορίαι τῶν προσώπων, ἐφ' ὧν θέλει ἐπεκταθῆ ἡ πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ὑποχρέωσις, ὡς καὶ κατὰ κατηγορίας προθεσμίαι αὐτῆς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια (*).

Ἄρθρον μόνον Ν. 6299/1934. [*Ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας*]. Προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἀπασχολουσῶν πλέον τῶν 50 μισθωτῶν, εἶναι ἄκυροι καὶ θεωροῦνται ὡς μηδέποτε γενόμεναι καταγγελίαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενόμεναι παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ἄνευ προηγουμένης συμφώνου γνώμης συμβουλίου, ὁρισθησομένου διὰ προεδρικοῦ διατάγματος (**), ἐφ' ὅσον ἀφορῶσιν εἰς τὸ ἓν τέταρτον καὶ πλέον τοῦ μισθωτοῦ προσωπικοῦ καὶ πρόκειται τὰ πραγματοποιηθῶσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Β'

Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 1 Α.Ν. 199/1936. [*Κατώτεροι ὑγειονομικοί*]. *1.* Οἱ εἰς ὑγειονομικὰ ἱδρύματα, καταστήματα ἐν γένει, ἤτοι νοσοκομεῖα, ἀναρρωτήρια, κλινικάς, σταθμοὺς βοηθείων καὶ ὑγειονομικὰ καταστήματα, μὴ ἔχοντα βιομηχανικὸν χαρακτῆρα, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου συντηρουμένων τοιούτων, ὑπηρετοῦντες κατώτεροι ὑγειονομικοὶ χαρακτηρίζονται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας εἰς τὰ ἱδρύματα ταῦτα ὡς ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Τὸ παρὸν ἄρθρον ἀφορᾷ κατωτέρους ὑγειονομικούς, κεκτημένους ἀνεγνωρισμένων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δίπλωμα πτυχίου νοσοκόμου καὶ ἔχοντας τοὐλάχιστον ἐτησίᾳ ὑπηρεσίαν νοσοκόμου εἰς τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἱδρύματα καὶ καταστήματα καὶ εἰς δημόσια τοιαῦτα.

Ἄρθρον 1 Α.Ν. 759/1937. [*Φοροτεχνικοί*]. *1.* Ἐφεξῆς οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου διὰ λογαριασμὸν ἑταιρίας ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, Δήμου ἢ Κοινότητος, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, χορηγουμένου παρ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς.

2. Οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112 «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

[Φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων, δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν, διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας *Ἄρθρον 23 Ν.Δ. 1465/1942*].

Ἄρθρον 1 Ν.Δ. 1828/1942. [*Ξενοδοχοϋπάλληλοι*]. *1.* Τὸ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ὅπου ἐργαζόμενον προσωπικὸν διαιρεῖται:

α) Εἰς προσωπικὸν διευθύνσεως, γραφείων καὶ διαχειρίσεως.

β) Εἰς κυρίως ξενοδοχειακὸν προσωπικὸν καὶ

γ) Εἰς τεχνικὸν καὶ βοηθητικὸν τοιοῦτον.

Τὸ προσωπικὸν τῆς διευθύνσεως, γραφείων καὶ διαχειρίσεως περιλαμβάνει τοὺς διευθυντάς, ὑποδιευθυντάς, γραμματεῖς, λογιστάς, ἀλληλογράφους, ταμίας, διερμηνεῖς, τηλεφωνητάς, οἰκονόμους καὶ διαχειριστάς.

Εἰς τὸ κυρίως ξενοδοχειακὸν προσωπικὸν ὑπάγονται οἱ ἀρχιθυρωροί, ἀρχιθαλαμηπόλοι, θυρωροί, νυκτοθυρωροί, ἐπόπται, θαλαμηπόλοι καὶ βοηθοὶ αὐτῶν, οἱ σαλονιερῆδες (ἐπὶ τῆς δεξιώσεως), οἱ ἱματιοφύλακες, οἱ γκαρσόνι, οἱ ἐξωτερικοὶ ὑπάλληλοι (κονσιερῆδες), οἱ ἔποπται ταχυδρομείου, φροντιστοί, ἀποθηκάριοι, ἀρχιτραπεζιερῆδες, τραπεζιερῆδες, μπάρμαν, μπουφετζῆδες, οἱ μάγειροι καὶ ζαχαροπλάσται.

Εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν ὑπάγονται ἅπαντες οἱ ἐργαζόμενοι εἰς καθαρῶς τεχνικὰς ἐργασίας ἐν τοῖς ξενοδοχείοις (ταπετσιερῆδες, θερμαστῆ, ἠλεκτρολόγοι, ὑδραυλικοί, ξυλουργοί, χρωματισταί κλπ.), εἰς δὲ τὸ βοηθητικὸν οἱ ἐργάται ἀποσκευῶν, οἱ φύλακες, αἱ πλύντριαι, σιδηρώτριαι καὶ τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν διαμερισμάτων καὶ τῶν μαγειρείων καὶ ζαχαροπλαστείων (καθαρισταί, πιατοκαθαρισταί κλπ.).

Τὸ προσωπικὸν τῆς α' κατηγορίας χαρακτηρίζεται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπάγεται διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καὶ εἰς πάσας τὰς συναφεῖς περὶ ὑπαλλήλων διατάξεις.

Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς β' κατηγορίας χα-

(*) Ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον.

(**) Ἐξεδόθη τὸ Π. Δ. 29/29 Νοεμβρίου 1931.

ρακτηρίζονται ὁμοίως ὡς ὑπάλληλοι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ξενοδοχεῖα πολυτελείας καὶ τουριστικὰ τοιαῦτα, ἐξαιρουμένων τῶν βοηθῶν θυρωρῶν, βοηθῶν νυκτοθυρωρῶν, βοηθῶν θαλαμηπόλων, βοηθῶν μπουφετζήδων καὶ τραπεζιέρηδων, τῶν γκρούμ καὶ βοηθῶν ἐν γένει, τῶν μὴ συμπληρωσάντων τριετῆ ἐν ξενοδοχείῳ ὑπηρεσίαν (*Ὡς διεκενεάσθη δ' ἄρθρ. 1 Ν. 1224/1944*).

Ἐκ τῶν ἐργαζομένων εἰς καθαρῶς λαϊκὰ ξενοδοχεῖα ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται μόνον οἱ διευθυνταί, οἱ θυρωροὶ καὶ οἱ νυκτοθυρωροί.

Ὁμοίως χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι πάντες οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ξενοδοχεῖα ὅπου καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἄρθρον 11 Α.Ν. 394/1936. (Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ἄρθρου 9 Α.Ν. 844/1937). [*Ἄνευ προειδοποιήσεως καὶ ἀποζημιώσεως*]. Ἀπολύεται ἄνευ δικαιώματος προειδοποιήσεως καὶ ἀποζημιώσεως ὁ ἀποδεικνυόμενος κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 13.

α) Ὅτι οἰκειοποιήθη πράγματα καὶ ἀντικείμενα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ.

β) Ὅτι προέβη εἰς πράξεις προσβολῆς τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ τῶν πελατῶν τοῦ ξενοδοχείου.

Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ γνωστοποιῆται ἐγγράφως, ἐφ' ἅπαξ, ἀνακοινουμένη ὑποχρεωτικῶς καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Διαρκούσης τῆς περιόδου προειδοποιήσεως ὁ ὑπάλληλος ξενοδοχείου δικαιοῦται εἰς ἄδειαν ἐκτάκτου ἡμερησίας δύο ὡρῶν συνεχῶν, ἐπὶ σκοπῷ ἐξευρέσεως ἄλλαχοῦ ἐργασίας.

Ἄρθρον 19 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1938 θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων. [*Θυρωροὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων*]. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν χωρήσῃ ἀπόλυσις τοῦ θυρωροῦ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου, ἐκ λόγων μὴ δυναμένων νὰ θεμελιώσωσι παράβασιν ἢ μὴ συμμόρφωσιν πρὸς τὴν παροῦσαν, τότε ὁ θυρωρὸς θὰ δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις προειδοποιήσεως ἴσης πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς προβλεπομένης διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ὑπὸ τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του.

Ἄρθρον 10 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1939 καὶ ἄρθρον 1 καὶ 3 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1939 μισθωτῶν καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων, ἀποικιακῶν, ἐγχωρίων προϊόντων, εἰδῶν νομῆς, μπαχαρικῶν καὶ ἀλεύρων τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων. [*Ὑπάλληλοι καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων κλπ.*] Ὅπου τῆς ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναφέρεται ἡ λέξις «ὑπάλληλος» ὡς τοιοῦτος νοεῖται ὁ μισθωτός, ὁ ἀπασχολούμενος εἰς τὰ καταστήματα χονδρικῆς πωλήσεως εἰς οἱαδήποτε φύσεως ἐργασίαν, ὡς εἰς τὴν ζύγισιν, φορτοεκφόρτωσιν, διανομήν, ταξινόμησιν, τοποθέτησιν εἰς ἀποθήκας, πώλησιν κλπ. τῶν εἰδῶν, τῶν πωλουμένων καρὰ τῶν καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων, ἀποικιακῶν κλπ., συμφωνουμένου ὅτι οἱ εἰς τὴν παροῦσαν ὑπαγόμενοι μισθωτοὶ χαρακτηρίζονται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ὑπάλληλοι.

Ἄρθρον μόνον Ν.Δ. 381/1947 [*Ἠλεκτροτεχνῖται*]. 1. Θεωροῦνται ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις οἱ κάτωθι ἐργαζόμενοι εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων).

α) Οἱ ἔχοντες ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου Α, Γ, Δ καὶ ΣΤ' εἰδικότητος, συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον 6422/1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου σχετικὰ Διατάγματα, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς ἠλεκτρολογικὰς τεχνικὰς ἐργασίας.

β) Οἱ ραδιοτεχνῖται καὶ οἱ περιελιγκταὶ ἐν γένει καὶ

γ) Οἱ ἠλεκτροσυγκολληταί, ἐφ' ὅσον εἶναι κάτοχοι σχετικῆς ἀδείας κατὰ τὸν Νόμον 6422/1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου Διατάγματα καὶ ἀσχολοῦνται εἰς ἐργασίας ἠλεκτροσυγκολλήσεως.

2. Δὲν χαρακτηρίζονται ὑπάλληλοι οἱ βοηθοὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν.

Ἄρθρον μόνον Ν. 1653/1951. [*Πρόσθετοι ἀστυφύλακες*]. Οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων), αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ἡ δὲ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἐγγράφων προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα.

Οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἡ ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζονται ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων καρὰ τοῖς ὡς ἄνω προσώποις ὑπὸ τῶν Νόμων 2112/1920 καὶ 1558/1950. Τῆς προστασίας τοῦ παρόντος ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ—ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί αναστολής χορηγήσεως άδειών Α.Ν. 539/1945 εις ειδικευμένον εργατοϋπαλλήλικόν τεχνικόν προσωπικόν Υπηρεσίας Συγκοινωνιακών Έργων τοῦ Υπουργείου Δημοσίων Έργων διά τό έτος 1951.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 331 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 539/1945, προτάσει τοῦ Ημετέρου Υπουργικοῦ Συμβουλίου, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Εργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 573/1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Επικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἀναστέλλομεν τήν χορήγησιν τῶν δυνάμει τοῦ Α. Νόμου 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» παρεχομένων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν διά τό ἔτος 1951 εἰς τό ειδικευμένον ἐργατοϋπαλληλικόν τεχνικόν προσωπικόν τῆς Υπηρεσίας Συγκοινωνιακῶν Ἔργων τοῦ Υπουργείου Δημοσίων Ἔργων.

Εἰς τόν Ημέτερον ἐπί τῆς Εργασίας Υπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

65115/6894/1951 Ἀπόφ. Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Εργασίας

Περί διορθώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178/4822/1951(*) ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 247 τῆς 19 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28/1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καί 2) τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178/1951 ἀποφάσεως ἡμῶν περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν καθαριστριῶν, ἀποφαινόμεθα:

Εἰς τό ἄρθρον 2 § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178/1951 ἀποφάσεως ἡμῶν καί ἐν τῇ φράσει «δι' ἀπασχόλησιν μέχρι 3 1/2 ὡρῶν» ἡ λέξις «μέχρι» ἀντικαθίσταται διά τῆς λέξεως «τοὐλάχιστον».

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀφ' ἧς καί ἡ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178/1951 ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1951

62490/7117/1951 Ἀπόφ. Υπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Εργασίας

Περί καταβολῆς δώρου Χριστουγέννων ἐ.ἔ. εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 251 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ Νόμου 1901/1951 «περί κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1777/1951 περί συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 28/1944 καί τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 866/1946».

2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 708/22.8.1950 πρᾶξιν τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου περί ρυθμίσεως δικαιωμάτων ἀρτεργατοϋπαλλήλων,

3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 1206/9.11. 1951 ὁμοίαν πρᾶξιν τοῦ Υπ. Συμβουλίου καί

4) Τήν ὑπ' ἀριθ. 1380/27.11.1951 ὁμοίαν περί ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1206/1951 ὁμοίας καί διά τάς περιφερείας Ἐλευσῖνος, Σαλαμῖνος, Ἀμπελακίων Σαλαμῖνος, ἀποφασίζομεν:

1. Συμπληροῦντες τήν ὑπ' ἀριθ. 67800 ἐ.τ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, ὁρίζομεν ὅτι τοῦ δι' αὐτῆς καθορισθέντος δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων ἐ.ἔ. καί ὑπό τάς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις, δικαιοῦνται καί οἱ ἀρτεργάται καί ἀρτοϋπάλληλοι μέ βάσιν ἡμερομισθίου δραχ. 38.459,20 (ἤτοι 38.760 πλήν 8 0/0 ὑπέρ Τ.Α.Α. σὺν 2.800 ἀξία ἀρτου χορηγουμένου ἄρτου) διά τούς ἀρτεργάτας ἀνεξαρτήτως τῆς παρ' ἑκάστου ἡμερησίας κατεργασίας ποσότητος ἀλεύρου καί δρχ. 27.600 (ἤτοι 24.800 σὺν 2.800 ἀξία ἄρτου) διά τούς ἀρτοϋπαλλήλους.

2. Εἰς τό ὑπό τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενον δῶρον συμψηφίζεται ἡ ὑνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 47704/1951 ἡμετέρας ἀποφάσεως καταβληθεῖσα εἰς τούς ἀρτεργατοϋπαλλήλους προκαταβολή ἔναντι τοῦ δώρου Χριστουγέννων ἐ.ἔ., τό δέ ὑπόλοιπον καταβληθήσεται εἰς δύο δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μέν πρώτη ἐξ ἡμίσεως μηνιαίου μισθοῦ ἢ ἐκ 13 ἡμερομισθίων καταβληθήσεται μέχρι τῆς 28.12.1951, ἡ δέ δευτέρα ἐξ ἡμίσεως μηνιαίου μισθοῦ ἢ ἐκ 15 ἡμερομισθίων, ἀποτελοῦσα προκαταβολήν τοῦ δώρου Πάσχα 1952, καταβληθήσεται ὅταν καί ὅπως θέλῃ ὁρίσει εἰδική ἡμετέρα ἀπόφασις.

3. Εἰδικῶς αἱ ὡς ἄνω κατηγορίαι ἀρτεργατοϋπαλλήλων τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἀχαρνῶν, Ἐλευσῖνος, Σαλαμῖνος καί Ἀμπελακίων Σαλαμῖνος, θέλουσι λάβει τό ὑπό τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενον δῶρον μέσῳ τοῦ Σωματείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἐφ' ὅσον ἔχει διατεθῇ ἢ ἤθελε διατεθῇ εἰς τοῦτο τό ἀπαιτούμενον χρηματικόν ποσόν.

4. Ἡ καταβολή τοῦ ὑπό τῶν προηγουμένων παραγράφων προβλεπομένου δώρου εἰς ἑκαστον τῶν δικαιουμένων θέλει γίνει ὑπό τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου, βάσει τῶν δεκαλογιστικῶν νεων δριζομένων ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 25143/1951 καινῆς ἀποφάσεως τῶν ἐξ ἡμῶν Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Εργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 75 τεῦχος Β' τῆς 28.4.1951 Φ.Ε.Κ.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τήν Χώραν, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1951

107/1952 Ἀπόφ. Υπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καί Οἰκονομικῶν

Περί ἐπιδόματος ἑορτῶν Χριστουγέννων ἐργα-

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 357.

γατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 3 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 114566|6.4.1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ κανονισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 284658|1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς ἑορτῶν Κοιμήσεως Θεοτόκου, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 67800|17.12.1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ παροχῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως (δώρου) ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951», ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς χορηγεῖται ἡ ἐκτακτος χρηματικὴ ἐνίσχυσις, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἐ. ἔ., εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ.Ε.Α. ὡς κατωτέρω:

1. Τεσσαράκοντα (40) πλήρη ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα καθορίζονται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 114566|6.4.1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν, καταβάλλονται εἰς τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου συνεχῶς ἢ διακεκομμένως εἰς τοὺς ἀπασχοληθέντας καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ 15.4.1951 μέχρι 5.1.1952 χρονικὸν διάστημα.

2. Εἰς τοὺς μὴ ἐργασθέντας καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15.4.1951 ἕως 5.1.1952 θέλει καταβληθῇ δῶρον ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐργασιακῆς σχέσεώς των, ἤτοι δύο (2) ἡμερομίσθια δι' ἕκαστον 15ήμερον χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 15.4.1951 μέχρι 5.1.1952. Διὰ χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως κάτω τῶν 15 ἡμερῶν καταβάλλεται ἀνάλογον πρὸς τὸ κλάσμα τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δῶρον. Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ 7ήμερον θεωρεῖται ὡς πλῆρες 15ήμερον.

3. Εἰς τὴν διὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων καθοριζομένην οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν συμψηφίζεται ἡ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 284658|1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν χορηγηθεῖσα προκαταβολὴ ἴσνανι τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1951, τὸ δὲ ὑπόλοιπον καταβληθήσεται εἰς δύο δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐκ δέκα τριῶν (13) ἡμερομισθίων μέχρι τῆς 23 Δεκεμβρίου 1951, ἡ δὲ δευτέρα ἐκ δέκα πέντε (15) ἡμερομισθίων ἐντὸς τοῦ τρίτου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952.

4. Τῆς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένης παροχῆς καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προυποθέσεις δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν κατασκάσει α) ἀσθενείας, β) ἀδείας καὶ γ) στρατεύσεως (ἐφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταί) ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρ' αὐτῶν λαμβανομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως.

5. Ἡ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις χορηγουμένη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) θέλει ὑπολογισθῇ καὶ ἐπὶ τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ, περὶ οὗ προβλέπει τὸ ἄρθρον 1 παρ. δ' τῆς ὑπ' ἀριθ. 114566|6.4.1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν.

6. Οἱ δικαιούμενοι ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως (δώρου) ἐκ διαφόρων πηγῶν θὰ λάβωσι ταύτην ἐκ μιᾶς, ὡς τοιαύτης ὁριζομένης ἐκείνης, ἐξ ἧς καταβάλλονται αἱ μεγαλύτεραι ἀποδοχαί.

7. Ἡ διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένη οἰκονομικὴ ἐνισχυσις ὑπάγεται εἰς ἁπάσας τὰς νομίμους κρατήσεις τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ἀπαλλασσομένη τῆς κρατήσεως Φ.Κ.Π.

Κατὰ τὴν ἐξόφλησιν θὰ ἐπικολλᾶται τὸ ἀναλογοῦν χαρτόσημον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰανουαρίου 1952

66332|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν Ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 6 τῆς 10 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰ ἄρθρα 16 καὶ 35 τοῦ Α.Ν. 1846 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 7.12.1951 καὶ 15.12.1951 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44903|281 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ Κανονισμὸς Παροχῶν Ἀνεργίας τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων διατυπωθῇ καὶ ἰσχύσῃ συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 1

Ὡς ἐποχιακῶς ἐργαζόμενοι νοοῦνται οἱ μισθωτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς μίαν τῶν κάτωθι ἐπαγγελματικῶν κατηγοριῶν:

1) Καπνεργάται ἀπασχολούμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἐμπορικῆς ἐπεξεργασίας φύλλων καπνοῦ (ἀρχιεργάται, ἀρχιστοιβαδόροι, πατηταί, ξεφυλλίσται κλπ.).

2) Μισθωτοὶ παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθύων.

3) Μισθωτοὶ ἐπεξεργασίας ξηρῶν σύκων.

4) Μισθωτοὶ ἐπεξεργασίας σταφίδος.

5) Μισθωτοὶ συσκευασίας σταφυλῶν.

6) Μισθωτοὶ καντερβραπσίας γεωργικῶν προϊόντων.

7) Μισθωτοὶ συσκευασίας ἐσπεριδοειδῶν.

8) Μισθωτοὶ ἐλαιοτριβείων.

9) Μισθωτοὶ παρασκευῆς ἀεριούχων ποτῶν.

Ἄρθρον 2

Ἐποχιακῶς ἐργαζόμενοι, διατελοῦντες ἄνεργοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἓξ ἀπαφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καθοριζομένων κατὰ κατηγορίας καὶ περιοχὰς περιόδων ἐποχιακῆς ἀνεργίας, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἐπραγματοποίησαν, διαρκούσης τῆς προηγηθείσης της τοιαύτης περιόδου ἀπασχολήσεώς των, 75 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προβλεπομένας χρονικὰς περιόδους καὶ πληροῦσι τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου τούτου.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς λήγει μετὰ ἑξάμηνον, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰανουαρίου 1952

57800|1951 Απόφ. Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών, Εργασίας

Περί καταβολής προς τους μισθωτούς έκτάκτου οικονομικής ενισχύσεως επί ταις εορταίς Χριστουγέννων 1951 (*).

Διορθώσεις ημαρτημένων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 6 της 10 Ιανουαρίου 1952)

Εις την δημοσιευθείσαν εις το υπ' αριθ. 245 (τεύχος Β') της 17.12.1951 Φ.Ε.Κ. υπ' αριθ. 57800|1951 απόφασιν των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εργασίας επιφέρονται αι ακόλουθοι διορθώσεις :

1) Εις το άρθρον 5 μετά την φράσιν «βοηθούς τεχνιτών» και πρό του αριθμού 18.000 προστίθεται ή παραλειφθείσα φράσις «22.000 διά τας θήλεις τεχνίτριας, ειδικευμένας εργατρίας, άρρενας ανειδικεύτους εργάτας και λοιπούς βοηθούς τεχνιτών».

2) Εν τέλει της αποφάσεως μετά το άρθρον κή' και πρό της λέξεως «ισχύουσα» προστίθεται ή παραλειφθείσα φράσις «παρούσα».

(Εκ του Υπουργείου Εργασίας)

68437|7140|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί ανασολής εφαρμογής της υπ' αριθ. 48868|5165|1951 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας (**).

(Ε.Κ. της Β' φ. 7 της 12 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψει :

1) Τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως υπό του Α.Ν. 1804|1951.

2) Τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β.Δ. «περί των επιτροπών διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας».

3) Τας υπ' αριθ. 3|1950 και 1|1951 αποφάσεις πρωτοβαθμίου επιτροπής διαιτησίας συλλογικών διαφορών εργασίας Αθηνών, ως και την υπ' αριθ. 2|1951 απόφασιν της μονίμου ανωτέρας επιτροπής διαιτησίας Αθηνών.

4) Το άρθρον 53β του Ν. 3713 «περί Συμβουλίου Επικρατείας».

5) Την από 23.6.1951 αίτησιν ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας του Σ.Ι.Σ.Α.Τ. κατά της υπ' αριθ. 2|1951 αποφάσεως της μονίμου ανωτέρας επιτροπής διαιτησίας συλλογικών διαφορών εργασίας Αθηνών.

6) Την από 1.8.1951 αίτησιν του Σ.Ι.Σ.Α.Τ., αποφασίζομεν :

Αναστέλλομεν την εφαρμογήν της υπ' αριθ. 48868|5165|26.11.1951 αποφάσεως ημών «περί κηρύξεως εκτελεστών των υπ' αριθ. 3|1950 και 1|1951 αποφάσεων της πρωτοβαθμίου επιτροπής διαιτησίας συλλογικών διαφορών εργασίας Αθηνών και της υπ' αριθ. 2|1951 αποφάσεως της μονίμου ανωτέρας επιτροπής διαιτησίας Αθηνών», δι' ων καθορίζεται ο τρόπος αμοιβής των οδηγών αυτοκινήτων ταξί μέχρι της 25 Ιανουαρίου 1952· μετά την έκπνοήν της προθεσμίας ταύτης ή αναστελλομένη υπό της παρούσης αποφάσεως θέλει εφαρμοσθή άνευ ετέρας τινός διατυπώσεως.

Εν Αθήναις τη 28 Δεκεμβρίου 1951

Απόφ. Διοικητικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις χωρία τινά της περιοχής Τροπαίων Γορτυνίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 251 της 29 Δεκεμβρίου 1951)

Συνεδρίασις 77 της 4 Δεκεμβρίου 1951

Έχον υπ' όψιν : α) Τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 του Α. Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», β) τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.», γ) τας διατάξεις του άρθρου 5 §§ 3—δ του Κανονισμού οργανώσεως και λειτουργίας των Υπηρεσιών του Ι.Κ.Α.», δ) την υπ' αριθ. 7392|27.11.1951 εισήγησιν της Δ|νσεως Εσόδων, ε) την υπ' αριθ. 175|12.11.1951 απόφασιν της Τ.Α.Ε. του Υποκ|τος Τριπόλεως και στ) την από 27.11.1951 γνώμην της προπαρασκευαστικής επιτροπής, αποφασίζει :

α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις τα χωρία Τρόπαια, Βυζίκιον, Σταυροδρόμι, Δόξα, Σκαθάρι και Δήμητρα Γορτυνίας, ως και εις την περιοχήν, ένθα εκτελούνται τα υδροηλεκτρικά έργα του Λάδωνος ποταμού.

β) Την επέκτασιν εις την ως άνω περιοχήν, καθοριζομένης ειδικώτερον ως ακολούθως της ασφαλιστικής περιοχής του Τοπικού Υποκαταστήματος Τριπόλεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων :

Η περιοχή περιλαμβάνει τον χώρον τον περικλειόμενον υπό των ακολούθων χαρακτηριστικών στοιχείων.

Από του σημείου συναντήσεως του ποταμού Λάδωνος μετά της δημοσίας οδού Πύργου-Τριπόλεως (γέφυρα Τουμπίτα) ακολουθείται ή οδός προς την κατεύθυνσιν Τριπόλεως μέχρι του χωρίου Σταυροδρόμι, ούτινος ή κατοικημένη περιοχή περιλαμβάνεται εντός της ασφαλιστικής περιοχής. Από του χωρίου τούτου ακολουθείται προς Β ή οδός ή άγουσα προς χωρία Βυζίκιον και Τρόπαια, περιλαμβανομένης της κατοικημένης αυτού περιοχής εντός της ασφαλιστικής περιοχής. Από Τρόπαια ακολουθείται ή οδός ή άγουσα προς χωρίον Κοντοβάζαινα μέχρι του σημείου «Άγιος Ιωάννης». Εκείθεν δι' ευθείας γραμμής εις τα τριγωνομετρικόν Σπαρτοβούνι. Από τούτου Β. Δ. προς κορυφήν ύψώματος Πλατός. Από Πλατών προς εκκλησίαν «Άγιος Χαράλαμπος» και εκείθεν προς πλησιέστερον σημείον οδού Κοντοβαζαίνης μέ τον ποτσμόν Λάδωνα (θέσις Πόρτες Λουτέκι), περικλειομένου εντός της ασφαλιστικής περιοχής του χωρίου Δήμητρα. Από Πόρτες—Λουτέκι εις Μοναστήρι Παναγίας. Εκείθεν ακολουθείται ο ρους του ποταμού και εις απόστα-

(*) ΕΕΔ 10. σελ. 1309.
(**) ΕΕΔ 11. σελ. 51.

σιν 800 μέτρων άπό της δεξιάς όχθης τούτου μέχρι τού σημείου άφετηρίας (Γέφυρα Τουμπίτσι).

γ) Τήν έν τῷ χωρίῳ Τρόπαια Γορτυνίας σύστασιν Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Τριπόλεως τοῦ Ἱδρύματος καί

δ) Τήν έναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τήν ὡς ἄνω καθοριζομένην περιοχήν, δι' ἅπαντας τους ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 2 τοῦ Α. Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, πλήν τοῦ κλάδου τῆς Ἀνεργίας, καί ὡς πρός πάντα τά ἀσχολούμενα ἐντός τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα, τά ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 1 καί 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. καί ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνική Ἀσφάλισις εἰς τάς λοιπάς τοπικάς περιοχάς, ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

74|32|1951 Ἀποφ. Διοικ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 233 της 30 Νοεμβρίου 1951)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν :

α) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 § 1, 3, 4, 7 καί 13 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

β) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καί 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.».

γ) Σχετικήν ἔκθεσιν τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ|νσις Ἐσόδων) καί

δ) Σχετικήν εἰσήγησιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζει :

α) Ὅπως αἱ ἀσφαλιστικαί περιοχαί τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καί τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων τούτων, εἰς ἃ ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις καί κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, ἐπεκταθῶσιν εἰς ὁλόκληρον τήν περιοχήν τῶν ἀντιστοίχων ἀσφαλιστικῶν κέντρων τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας (Κεντρικοῦ Καταστήματος, Ὑποκαταστημάτων καί Παραρτημάτων), πλήν τῶν περιοχῶν, εἰς ἃς ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας καλύπτει κατηγορίας μόνον τινάς τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν προσώπων καί

β) Ὅπως ἀπό τῆς 1ης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Δ.Σ. εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως εἰς τάς ὡς ἄνω καθοριζομένας ἀσφαλιστικάς περιοχάς τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος καί τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων τούτων ἰσχύσῃ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. δι' ἅπαντας τούς ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1951

Σχετική πρός τήν ἀνωτέρω ἀπόφασιν εἶναι ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2878|3714 ἐγκύκλιος 21. τῆς 21 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρός ἅπαντα τά Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.

Συμφώνως πρός τήν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, αἱ ἀσφαλιστικαί περιοχαί τῶν Ὑποκαταστημάτων καί Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς ἃ ἰσχυσε μέχρι τοῦδε ἀσφάλισις κατά τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας καί ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου ἁφ' ἑνός καί ἀνεργίας ἁφ' ἑτέρου, ἐπεκτείνονται καί εἰς ὁλόκληρον τήν περιοχήν τοῦ ἀντιστοίχου Ὑποκαταστήματος ἢ Παραρτήματος τέως Ταμείου Ἀνεργίας, ἀπό δέ πρώτης Φεβρουαρίου 1952 εἰς τάς οὕτω δημιουργουμένας νέας ἀσφαλιστικάς περιοχάς τῶν Ὑποκαταστημάτων καί Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ἱδρύματος (ἤτοι τάς παλαιάς περιοχάς, ὡς αὗται εἶχον καθορισθῇ μέχρι τοῦδε καί εἰς ἃς ἰσχυεν ἡ ἀσφάλισις ἀσθενείας καί συντάξεως τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καί τάς περιοχάς τῶν ἀντιστοίχων Ὑποκαταστημάτων ἢ Παραρτημάτων τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον αὗται εἶναι εὐρύτεραι τῶν περιοχῶν τῶν ἀντιστοίχων Ὑποκαταστημάτων ἢ Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ι.Κ.Α.) ἡ ἀσφάλισις θά καλύπτῃ ἅπαντας τούς κλάδους, περί ὧν τό ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἤτοι τούς κλάδους α) παροχῶν ἀσθενείας καί μητρότητος εἰς χρῆμα, β) παροχῶν ἀσθενείας καί μητρότητος εἰς εἶδος, γ) ἀναπηρίας, γήρατος καί θανάτου καί δ) ἀνεργίας.

Προφανές ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται, ὅτι εἰς τά τμήματα τῶν οὕτω δημιουργουμένων εὐρυτέρων ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τῶν ἀνωτέρω Ὑποκαταστημάτων καί Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ἱδρύματος, εἰς ἃ μέχρι τοῦδε δέν ἰσχυεν ἡ κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις, ἐπεκτείνεται αὕτη ἀπό τῆς 1.2.1952.

Κατ' ἐξαίρεσιν δέν ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις κατά τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας καί ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου εἰς ἐκεῖνα ἐκ τῶν τμημάτων τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τῶν ἀνωτέρω Ὑποκαταστημάτων καί Τοπικῶν Παραρτημάτων, εἰς ἃ ἰσχύει μέν ἀσφάλισις ἀνεργίας, αὕτη ὅμως καλύπτει κατηγορίας μόνον τινάς τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν προσώπων.

Κατωτέρω παραθέτομεν, πρός πληρεστέραν κατατόπισιν, πίνακα τῶν Ὑποκαταστημάτων καί Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ἱδρύματος καί τῶν κλάδων ἀσφαλίσεως, εἰς οὓς ὑπάγονται οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τάς ἀσφαλιστικάς περιοχάς τῶν Ὑποκαταστημάτων καί Παραρτημάτων τούτων ἀπό 1ης Φεβρουαρίου 1952 :

Α) Ὑποκαταστήματα καί Παραρτήματα, εἰς ὁλόκληρον τήν ἀσφαλιστικήν περιοχήν, τῶν ὁποίων ἡ ἀσφάλισις καλύπτει πάντας τούς κινδύνους :

1) Περ[κόν Ὑποκ)μα Ἀθηνῶν.
2) » » Πειραιῶς.
3) » » Θεσσαλονίκης.
4) » » Χανίων.
5) » » Πατρῶν.
6) » » Βόλου.
7) » » Καλαμῶν.
8) » » Καβάλας.
9) » » Ἰωαννίνων.
10) » » Ἡρακλείου.
11) » » Ρόδου.

12) Τοπικόν Ὑποκ/μα Λαυρίου.
13) » » Μυτιλήνης.
14) » » Τριπόλεως.
15) » » Λαμίας.
16) » » Χίου.
17) » » Κορίνθου.
18) » » Σάμου.
19) » » Ἄργους.
20) » » Ἐλευσίνος.
21) » » Ἐδέσσης.
22) » » Βεροίας.
23) » » Ναούσης.
24) » » Φλωρίνης.
25) » » Αἰγίου.
26) » » Κερκύρας.
27) » » Πύργου.
28) » » Ἀγρινίου
29) » » Λαρίσης (οἱ κλάδοι ἀσθενείας καὶ συντάξεως ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὴν Κοινότητα Τυρνάβου).
30) Τοπικόν Ὑποκ/μα Τρικάλων (οἱ κλάδοι ἀσθενείας καὶ συντάξεως ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὸν Δῆμον Καλαμπάκας).
31) Τοπικόν Ὑποκ/μα Καρδίτσης.
32) » » Δράμας.
33) » » Ἀλεξανδρουπόλεως.
34) » » Κομοτινῆς.
35) » » Ξάνθης.
36) » Παρ/μα Καρλοβασίου.
37) » » Ἀλιβερίου.
38) » » Κύμης.
39) » » Μεγάρων.
40) » » Ναυπλίου
41) » » Χρυσουπόλεως.
42) » » Ἐλευθερουπόλεως.

Β) Ὑποκαταστήματα καὶ Παραρτήματα, εἰς περιοχὰς τινας τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς, τῶν ὁποίων δὲν ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου:

1) Τοπικὸν Ὑποκατάστημα ***Ἑρμουπόλεως—Σύρου***: Εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν του ἐκτείνεται ἡ ἀσφάλισις δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους. Εἰδικῶς εἰς τὰς ἀκολούθους περιοχὰς ἰσχύει μόνον ἀσφάλισις ἀνεργίας καλύπτουσα τὰς ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ 98/1951 (*) ἀναφερομένας κατηγορίας προσώπων: α) νήσου ***Μήλου***, β) νήσου ***Κύθνου*** καὶ γ) νήσου ***Νάξου***.

2) Τοπικὸν Ὑποκατάστημα ***Χαλκίδος*** καὶ Τοπικὰ Παραρτήματα ***Ἀλιβερίου*** καὶ ***Κύμης***: Εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τῶν Κέντρων τούτων τῆς ἀσφαλίσεως ἐκτείνεται ἡ ἀσφάλισις δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους. Εἰδικῶς εἰς τὰς ἀκολούθους περιοχὰς ἰσχύει μόνον ἀσφάλισις ἀνεργίας, καλύπτουσα τὰς ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ 98/1951 ἀναφερομένας κατηγορίας προσώπων: α) Λιγνιτωρυχείων Ηασά, Ἀνδρονιάνων καὶ Μελετιάνων, β) Μεταλλείων σιδήρου καὶ χαλκοῦ Σκύρου, γ) Μεταλλείων λευκολίθου Μαντουδίου καὶ Λίμνης, δ) Ἀτομικῶν Ἐρετρίας καὶ Σκύρου, ε) Ἐργοστασίου Χαρτοποιΐας Ροβιῶν—Εὐβοίας καὶ στ) Κοινότητος Βασιλικοῦ (σημειωτέον, ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν περιοχαί τινες τῶν ἀνωτέρω περιλαμβάνονται ἐντὸς περιοχῶν, εἰς ἃς ἔχει ἤδη ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις καὶ κατὰ τῶν κινδύνων ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου, ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα καὶ ἡ ἀσφάλισις αὕτη).

3) Τοπικὸν Ὑποκατάστημα ***Σερρῶν***: Εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν του ἐκτείνεται ἡ ἀσφάλισις δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους. Εἰδικῶς εἰς τὰς ἀκολούθους περιοχὰς ἰσχύει μόνον ἀσφάλισις ἀνεργίας καλύπτουσα τὰς ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ 98/1951 ἀναφερομένας κατηγορίας προσώπων, ἐκτὸς ἐὰν εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας ἔχει ἤδη ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῶν κινδύνων ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου, ὁπότε αὕτη ἐξακολουθεῖ ἰσχυσαμένη:

Περιοχαὶ λιγνιτωρυχείων α) Λευκώνος, β) Ἐλαιώνος, γ) Ἐλευσίνος, δ) Μονῆς Ἁγίου Προδρόμου καὶ ε) Ἁγίου Ἰωάννου Νησὶς Σερρῶν.

4) Ὑποκαταστήματα καὶ Παραρτήματα, εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχήν, τῶν ὁποίων δὲν ἐπεκτείνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας:

1) Τοπικὸν Ὑποκ/μα Καρπενησίου.
2) » » Καστοριᾶς.
3) » » Κιλκίς.
4) » » Κατερίνης.
5) » » Κοζάνης.
6) » » Μεσολογγίου.
7) » » Ζακύνθου.
8) » » Πρεβέζης.
9) » » Ἀστακοῦ.
10) » » Ἀργοστολίου.
11) » » Σουφλίου.
12) » » Ἄρτης.
13) » » Ρεθύμνου.
14) » » Λεβαδείας.
15) » Παράρτημα Μεγαλουπόλεως.
16) » » Πλωμαρίου.
17) » » Ναυπάκτου.
18) » » Ἀμαλιάδος.
19) » » Ἠρακλείτσας.
20) » » Ἁγίου Νικολάου.
21) » » Λαγκαδᾶ.

Τέλος τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 8/1952 ἐγκύκλιον διαταγήν ἡμῶν γνωρίζομεν, ὅτι εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τοῦ Τοπικοῦ Παραρτήματος ***Κέας*** θέλει ἰσχύσει ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1952 ἡ ἀσφάλισις δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους (ἀσθενείας, συντάξεως, ἀνεργίας).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰανουαρίου 1952

114043/1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων

Περὶ ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 314 ἐ.ἔ. πράξεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Δ.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ τιμολογίου φορτοεκφορτωτικῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Δ.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1630 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1559/1950 Α.Ν. «περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», ἐγκρίνομεν ὡς ἔχει τὴν ὑπ' ἀριθ. 314 ἐ.ἔ. πρᾶξιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ τιμολογίου φορτ/κῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Δ.Π.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1951

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 1009.

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΑΔΙΚΙΑΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ἐλάβομεν καὶ δημοσιεύομεν εὐχαρίστως τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ φίλου δικηγόρου κ. Ἰ. Δ. Φαρμάκη.

Φίλε κ. Διευθυντά,

Ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῶν ἐν ταῖς πρώτῃ καὶ τελευταίᾳ σελίδι τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ 1952, τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» γραφομένων, ὑπό τοὺς τίτλους «Αἱ ἀπόψεις μας» καὶ «Ἀπολογισμός», ὑποχρεοῦμαι μου ὁλαμβάνω νὰ ἐκφράσω τὴν ζωηροτάτην ἀπορίαν μου διὰ πάντας ἁπλοῦν (Νομοθέτην, Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Ἐργατικὰς Ὀργανώσεις κ.τ.λ.) διατί ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν ὁλόκληρον παραμένει ἄνευ δικαίας ρυθμίσεως καὶ δὲν ἀξιοῦται οὐσιαστικῆς προσοχῆς ζήτημα ἀπηνθαιότατον, ὡς εἶναι τὸ τῆς ἀνισότητος μεταξὺ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν ἀφ' ἑτέρου, ἐν σχέσει μὲ τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὸν Ν. 2112 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, ἥτις, ὡς γνωστόν, διὰ μὲν τοὺς πρώτους ὑπολογίζεται βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας των, δυναμένης οὕτω νὰ φθάσῃ τοὺς 24 μισθούς, διὰ δὲ τοὺς δευτέρους ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται αὐτὴ νὰ ὑπερβῇ τὰ ἑξήκοντα ἡμερομίσθια.

Τῆς αὐθύνης διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐκπληκτικῆς αὐτῆς ἀδικίας τοῦ Νόμου δὲν ἀξαιρῶ τὴν φιλοπάτην «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἥτις, ἂν καλῶς ἐνθυμοῦμαι, ἰσχνῶς ὑπερήσπισε τὸ ζήτημα εἰς τὸ παρελθόν.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Ἰωαν. Δ. Φαρμάκης
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

***

Ἡ ἀπορία τοῦ ἀξιοτίμου κ. ἐπιστέλλοντος εἶναι ρητῶς δεδικαιολογημένη. Καὶ ἡ ἐκπληκτικὴ ἀδικία τοῦ Νόμου, ὡς γράφει, διὰ τὸ συγκεκριμένον αὐτὸ θέμα, προκαλεῖ περισσοτέραν λύπην, διότι, ἐνῷ ἔχει ἀναγνωρισθῇ καὶ ἐπισήμως ἡ ἀδικία αὐτὴ καὶ ἐσχεδιάσθη πρὸ πολλοῦ μία κάποια—καὶ αὐτὴ μὲ πτωχὴν βελτίωσιν—ἄρσις τοῦ ἀτόπου, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ γίνῃ, καλύτερος τοῦ ἰσχύοντος Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπὸ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ ἑνὸς σχεδίου Νόμου ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1950, τὸ ὁποῖον ἔφθασε μέχρι τῆς Βουλῆς καὶ εἶχε τὴν ἀτυχίαν—εἶναι, φαίνεται, ἡ μοῖρα τῆς ζωῆς τῶν κακῶς κειμένων ἰσχυροτέρα, ἀφ' ὅσον φαντάζεται τις, πιστεύων εἰς τὴν μοῖραν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων—ἀντιγράφομεν ταῦτα καὶ εὐχαριστοῦμεν τὸν ἀξιοτιμον κ. ἐπιστέλλοντα, διότι μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὰ φέρωμεν εἰς τὴν εὐρυτέραν δημοσιότητα.

«Ἐνῷ—γράφει εἰς τὴν ἔκθεσίν του αὐτὴν ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς—διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 2112, ὡς τοῦτο ἀτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4658, προβλέπεται ἀποζημίωσις τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ ἑνὸς μηνὸς μέχρις εἴκοσι τεσσάρων μηνῶν, διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας κλπ. προβλέπεται ἀποζημίωσις ἀπὸ πέντε ἡμερῶν μέχρι τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν χρονικοῦ διαστήματος ἑξήκοντα ἡμερῶν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔχει ἀπὸ καιροῦ προκαλέσει δυσφορίαν κυρίως τῶν ἐργατῶν ἐκείνων, οἵτινες μετὰ μακροχρόνιον ὑπηρεσίαν ἀπομακρύνονται τῶν ἐργασιῶν των, λαμβάνοντες ἐλαχίστην, ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικόν, ἀποζημίωσιν.

Εὑρίσκοντες δίκαιον—συνεχίζει ἡ ἔκθεσις—τὸ ἀνωτέρω αἴτημα τῶν ἐχόντων μακρὰν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν ἐργατῶν, προῆλθομεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ αὐξήσωμεν τὰ ὅρια τῆς προειδοποιήσεως αὐτῶν ἢ, ἀλλείψει ταύτης, τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀναχειρ σχεδίου Νόμου συμπληρούμεν τὸ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδάφ. α' τοῦ δ. δ. τῆς 16.7.1920, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, ἐχόντων ὑπερδεκαετῆ συνεχῆ ὑπηρεσίαν, ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως των ν' αὐξάνῃ κατὰ ἕνα μῆνα ἀνὰ πᾶσαν μετὰ τὴν δεκαετίαν πενταετῆ ὑπηρεσίαν, ἡ δὲ ἀποζημίωσις τῶν ἐχόντων ὑπερεικοσιπενταετῆ ὑπηρεσίαν νὰ δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς ἀντιστοιχίας τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν χρονικοῦ διαστήματος ἑκατὸν πεντήκοντα ἡμερῶν».

Βεβαίως ἡ σχεδιασθεῖσα βελτίωσις τῆς προστασίας τῶν ἐργατῶν δὲν φαίνεται νὰ ἦτο ἐπαρκής. Ἀλλὰ ἦτο κάτι καλύτερον τοῦ σημερινοῦ ἰσχύοντος, ὑπὸ τὴν εἰς τὸ τέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως διατυπουμένην περὶ τῶν ἐν γένει βελτιώσεων τῆς νομοθεσίας, αἱ ὁποῖαι ἐσχεδιάσθησαν μὲ τὸ σχέδιον αὐτό, ἀντίληψιν τοῦ Ὑπουργοῦ, ὅτι «δὲν διαφεύγει τῆς ἡμετέρας προσοχῆς, ὅτι καὶ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία ἐν πολλοῖς δοκιμάζεται ὑπὸ τῶν κρατουσῶν ἐν τῇ Χώρᾳ οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ δὲν ἠθελήσαμεν νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ μάλιστα σήμερον, ὅτε αὗται εὑρίσκονται εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀναγκαίας ἀναπτύξεως, μὲ βάρη δυσανάλογα πρὸς τὴν ἀντοχὴν των, ***δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ παραγνωρίσωμεν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀκονομὴ Κοινωνικῆς Δικαιοσύνης, ὅταν ἡ τάξις τῶν μισθοσυντηρήτων, ἡ ὁποία εἶχον ἐχειμάσθη κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐργατικότητα τῆς ὁποίας στηρίζεται σήμερον ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Χώρας, δὲν τύχῃ τῆς ἀναλόγου προσοχῆς καὶ ἀντιλήψεως παρὰ τῆς Πολιτείας***».

Αἱ ὑπογραμμίσεις φυσικὰ εἶναι ἰδικαί μας. Τὰς ἀκολουθοῦμεν, διότι τὰ λεγόμενα περικλείουν ἀκλονήτους ἀλήθειας. Καὶ δοκιμάζει κανεὶς μεγαλυτέραν λύπην, διότι εἰς τὸ συγκεκριμένον θέμα παρέμειναν μόνον θεωρητικαὶ ἀλήθειαι. Τὸ σχέδιον νόμου ἔμεινε σχέδιον.

Παραράματα

Ἐν σελ. 102 τοῦ παρόντος τόμου ἡ παρατιθεμένη διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 9 Α.Ν. 118|1945 (ὡς ἀντικατεστάθη διὰ § 4 ἄρθρου 2 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ἑξῆς ὡς ἔχῃ: Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112 ἢ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ δ.δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920...

Παρελείφθη δηλαδὴ ἡ φράσις «τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112 ἢ...».

Ἐν σελ. 128 τοῦ παρόντος τόμου, α' στήλη, 26ος στίχος, ἡ φράσις «... ἐπικυρωθείσας βάσει τοῦ Α.Ν. 1801|1950» νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ὀρθὸν «... ἐπικυρωθείσας βάσει τοῦ Α.Ν. 1406|1950».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 4 (250)

Ἀθῆναι, 15 Φεβρουαρίου 1952

ΕΝΝΟΙΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ "ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΟΣ,, ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

I.— Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 2 τοῦ ν. 118|1945 (βλ. ΕΕΔ 5, 310 καὶ κωδικ. αὐτοῦ ἐν ΕΕΔ 6, 307), μὴ τροποποιηθέντος ἐν τούτῳ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ. ν. 1846 τῆς 14|21 Ἰουνίου 1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (Φ.Ε.Κ. α' 179 καὶ ΕΕΔ 10, 637) (1), πᾶς ἐργοδότης, ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δικαιοῦται νὰ θέτῃ εἰς «διαθεσιμότητα» πάντα παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντα (2) καὶ συνδεόμενον μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου, εἴτε περὶ ὑπαλλήλου πρόκειται, εἴτε περὶ ὑπηρέτου ἢ ἐργατοτεχνίτου, ὑπὸ τὸν ὅρον (3) ὅπως ἡ διάρκεια αὐτῆς μὴ ὑπερβαίνῃ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας, κατὰ τὴν διάρκειαν ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τοιαύτης θέσεως εἰς «διαθεσιμότητα» τοῦ μισθωτοῦ οὗτος δὲν ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν οἱασδήποτε ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐργοδότην του, οὔτε δὲ καὶ ἐμφανίσεώς του εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, δικαιοῦται ὅμως ἀντιστοίχως ὁ εἰς τοιαύτην «διαθεσιμότητα» τεθέμενος μισθωτὸς εἰς εἴσπραξιν παρὰ τοῦ ἐργοδότου του τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν του πλήρους ἀπασχολήσεως (4).

---

1) Ἄρθρ. 60 § 1 ἀ. ν. 1846|1951, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς ἄρθρ. 1 ν.δ. 1255 τῆς 31|31 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» καὶ τοῦ ν. δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 εἰς τὰς βιομηχανικάς, ἐπαγγελματικάς, ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ.» (Φ.Ε.Κ. α' 289 καὶ ΕΕΔ 8, 961). Εἰδικὴ «διαθεσιμότης» προεβλέπετο διὰ τοὺς μισθωτοὺς βιομηχανίας καπνοῦ, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ. ν. 522 τῆς 12|12 Μαΐου 1945 (Φ.Ε.Κ. α' 113), ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ. ν. 564 τῆς 26|30 Σεπτεμβρίου 1945 (Φ.Ε.Κ. α' 236).

2) Τῆς τοιαύτης θέσεως εἰς «διαθεσιμότητα» δὲν ἐξαιροῦνται οὐδὲ οἱ ὑπαγόμενοι εἰς διατάξεις εἰδικῶν ἐνεργητικῶν νόμων, ὡς ὁ ἀ. ν. 244|1936 «περὶ τοποθετήσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», τὸ ν.δ. 1709|1942 «περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν», ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 561|1945 «περὶ μέτρων ὑπὲρ ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν», ὁ ν. 751|1948 καὶ ὁ ἀ. ν. 1886|1951 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν». Ἰδ. κωδ. ν. 3514|1928 κ.ἀ. Βλ. Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2718|1950 ΕΕΔ 9, 882 καὶ αὐτόθι σχόλια ΕΕΔ., Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 1516|1951 ΕΕΔ 10, 512, Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 100|1951. ΕΕΔ 10, 173, ἀντίθ. Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 1431|1949. ΕΕΔ 9, 73, προκειμένου περὶ μισθωτῶν τοῦ κωδ. ν. 3514. Ἐπὶ βλ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2646|1951, ΕΕΔ 10, 512, Πρωτ. Ἀθηνῶν 995|1948, ΕΕΔ 7, 251, προκειμένης συμβατικῆς θέσεως εἰς διαθεσιμότητα παλαιοῦ πολεμιστοῦ, Πρωτ. Ἀθηνῶν 63|1949, ΕΕΔ 8, 118, ὑπὸ τὸ καθεστὼς ἰσχύος τοῦ ν. 118|1945, ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ μισθωτοῦ. Ἀλλὰ βλ. καὶ Α.Π. 274|1950, ΕΕΔ 9, 510, θεωρούσαν αὐθαίρετον καὶ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας θέσιν εἰς διαθεσιμότητα παλαιοῦ πολεμιστοῦ μισθωτοῦ, ὡς ὑπὸ καθεστὼς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 1062|1945, ΕΕΔ 4, 625, ἐνῷ ἀντιθέτως ἔκριναν αἱ Πρωτ. Ἀθηνῶν 2380|1944, ΕΕΔ 5, 500, Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 1903|1948, ΕΕΔ 2, 903. Τὸ ζήτημα μᾶλλον ἐνδείκνυται, ὅπως ἐρευνᾶται, ἀπὸ ἀπόψεως τῶν ἄρθρων 281 καὶ 288 Α.Κ., κατὰ τὴν θέσιν εἰς «διαθεσιμότητα» τῶν προνομιούχων κατὰ τὴν τοποθέτησιν καὶ κατοχυρουμένων κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἐλευθέρων διὰ τὸν ἐργοδότην ἀπολύσεων τῶν ὡρισμένων τούτων καὶ ἐξ εἰδικῶν προστατευτικῶν νόμων περιβαλλομένων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

3) Πρὸς θέσιν εἰς «διαθεσιμότητα» ἀπαιτεῖται προειδοποίησις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτόν του, ἔγγραφος ἢ καὶ προφορική, Πρωτ. Ἀθηνῶν 4969|1951, ΕΕΔ 10, 1174, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς ἄρθρ. 288 Α.Κ., περὶ οὗ βλ. ὑπ' αὐτὸ ἐν Ἑρμ.Β *Α. Τσιριντάνην*.

4) Διὰ τοῦ δεύτερου ἐδαφίου α' τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ. ν. 866 τῆς 25|26 Ἰανουαρίου 1946 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ. ν. 28|1944

Ἐκ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς φύσεως τῶν καταβαλλομένων εἰς τὸν ἐν «διαθεσιμότητι» τεθέντα μισθωτόν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τοιαύτης καταστάσεώς του ἐν τῇ ἐργασιακῇ συμβάσει, παρέπονται, ὡς συνέπεια, διάφορα ἀπατελέσματα, ἀναλόγως τοῦ τοιούτου ἢ τοιούτου χαρακτηρισμοῦ τῶν ὧν ὁ τοιοῦτος μισθωτὸς δικαιοῦται ποσῶν.

II.— Κατὰ τοὺς κανόνας τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰσχύοντος παρ' ἡμῖν ἀστικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 648, 649, 653 Α.Κ.), ἐν συμβάσει ἐργασίας «μισθὸς» θεωρεῖται τὸ εἰς χρῆμα ἢ εἶδος ἢ καὶ εἰς ἀμφότερα χορηγούμενον ποσὸν εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐκμισθωτὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του —μισθωτὸν— ὡς οἰκονομικὸν ἀντάλλαγμα παρὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ «μισθὸς» εἶναι τὸ ἀντίτιμον τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας, καταβάλλεται εἰς τὸν δικαιοῦχον μετὰ τὴν παροχὴν αὐτῆς (ἄρθρ. 655 § 1 Α.Κ.).

Ἐν τούτοις, παρὰ τὸν κανόνα καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἔχει ἀναγνωρισθῇ δι' εἰδικῶν τινων νομοθετικῶν διατάξεων, ὅτι «μισθὸς» ὀφείλεται καὶ ἄνευ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ. Τοῦτο δὲ συμβαίνει ἰδίᾳ ὅταν ὁ νόμος εἶναι ὁ καταρτίζων, διὰ τῶν διατάξεών του, τὴν σύμβασιν ἐργασίας, μονομερῶς καὶ ἄνευ ἀνάγκης ἀποδοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἐχώρησε δὲ καὶ ὑπερημερία ἐκ μέρους αὐτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσηκόντως προσφερομένης ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου, θεωροῦνται αἱ ὑπηρεσίαι αὗται παρεχόμεναι καὶ ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται εἰς τὸ ἀντάλλαγμα αὐτῶν, εἰς τὸν «μισθόν».

Οὕτω, κατ' ἄρθρον 10 § 1 τοῦ ἀ.ν. 244 τῆς 14|17 Ὀκτωβρίου 1936 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ ἀπὸ 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 ἀ. ν. «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», πλὴν ἄλλων, ἡ παρὰ τῶν ὑποχρέων μὴ πρόσληψις τῶν τοποθετουμένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μισθωτῶν, ὡς καὶ ἡ παρὰ τὰς ἐπιβαλλομένας διατυπώσεις ἀπόλυσις αὐτῶν, συνεπάγεται διὰ τὸν ὑπόχρεων «τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας» αὐτῶν.

Ὁμοίως, κατ' ἄρθρον 6 § 2 τοῦ μέχρι τῆς 5ης Ἰουνίου 1951 ἰσχύοντος ν. 751 τῆς 4|10 Αὐγούστου 1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως» (Φ.Ε.Κ. α' 201 καὶ ΕΕΔ 7, 658), ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1196 τῆς 7|18 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 751|1948» (ἄρθρ. 5 αὐτοῦ) (Φ.Ε.Κ. α' 268 καὶ ΕΕΔ 8, 918), προβλέπεται ἡ καταβολὴ τῆς μισθοδοσίας εἰς τοὺς οὕτω τοποθετουμένους καὶ ἐν μὴ ἀπασχολήσει αὐτῶν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των, ἕνεκα μὴ συμμορφώσεως πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας ἢ παρανόμου ἀπολύσεώς των.

Οὕτω δὲ καὶ κατ' ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836 τῆς 4|5 Ἰουνίου 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» (Φ.Ε.Κ. α' 164 καὶ ΕΕΔ 10, 584) ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἀρνούμενον τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ δυνάμει τῶν διατάξεων αὐτοῦ τοποθετουμένου ἐργοδότην, «ἀφ' ἧς χρονολογίας προσέλθῃ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας», ἡ ἀστικὴ εὐθύνη αὐτοῦ «διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ μὴ προσλαμβανομένου».

Εἰς πάσας τὰς ἐνδεικτικῶς ἀναφερομένας ταύτας περιπτώσεις ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν μισθωτόν του, μεθ' οὗ διὰ τῶν διατάξεων τῶν μνησθέντων νόμων συνάπτεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, τὸν «μισθόν» του, ὡς ἀντάλλαγμα τῶν μὴ παρεχομένων αὐτῷ ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον οὗτος, ὁ ἐργοδότης, καίτοι νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως προσφερθείσας ταύτας εἰς αὐτὸν, δὲν ἀπεδέξατο, ἢ, καίτοι δεχθείς, ὑστέρως ὅμως ἀπεποιήθη τὴν ἀποδοχὴν των.

Αἱ διατάξεις αὗται εἶναι διάφοροι, κατ' ἀντικείμενον ἐπιδικάσεως καὶ ἔννοιαν περιεχομένου αὐτῶν, ἀπὸ τὰς τῶν συνδεδυασμέ-

---

«περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (Φ.Ε.Κ. α' 21 καὶ ΕΕΔ 5, 57) παρεσχέθη ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῆς ἀποφάσεώς των «ὁρίζουν ὅτι οἱ λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν οὐσιαστικῶς ἢ ἐν μέρει ἀπασχολούμενοι μισθωτοὶ λαμβάνουσι μέρος μόνον τῶν ἀποδοχῶν των ἀπασχολουμένων καὶ εἰς ἣν ἔτι περίπτωσιν ἐπὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, μεθ' ἧς οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας, ἔχει ἐπιβληθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας κατὰ τὰ ἄρθρα 1 ἕως 7 τοῦ ν. δ. 424 τοῦ 1941».

Καὶ τὸ μὲν ν. δ. 424|1941 κατηργήθη ἀπὸ τῆς 11ης Μαΐου 1946, διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945 κλπ.», ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα παραμένει ἡ ἐκ τῆς προμνησθείσης διατάξεως ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν τούτων, ὅπως καθορίζουν, διὰ τοὺς μὴ ἀπασχολουμένους μισθωτούς, ποσὰ μικρότερα τῶν ἀποδοχῶν των, δυνάμενα νὰ εἶναι κατώτερα καὶ τοῦ ἡμίσεος τῶν κατ' ἄρθρον 9 παρ. 2 τοῦ ν. 118|1945 πλήρων ἀποδοχῶν «διαθεσιμότητος» τοῦ νόμου τούτου. Οὕτω αἱ ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601|1946 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις (ΕΕΔ 5, 93-94), αἵτινες ἰσχυσαν πρὸ τῶν ἀπὸ 4.11.47 καὶ 1.12.47 γενικῶν συλλογ. συμβάσεων ἐργασίας, ἐν παρ. 9 ὁρίζουσαι μειωμένας ἀποδοχὰς ἐν περιπτώσει μὴ ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου, ἰσχύουσαι ἐν τούτῳ, καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς ταύτας συμβάσεις (Α.Π. 607|1950, ΕΕΔ 10, 114, Πρωτοδ. Ἀθην. 65|1949, ΕΕΔ 8, 116) καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐργοδότου εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 (Α.Π. 68|1948, ΕΕΔ 7, 209, ὅλ. δὲ καὶ λοιπὴν οὕτω νομολ. ἐν ΕΕΔ 8, 897. Ἀντίθετος, ἐμμέσως, ἡ Α.Π. 3|1948, ΕΕΔ 7, 157). Ὅσον ἀφορᾷ τὸν περιορισμὸν τοῦ τριμήνου κατ' ἔτος: ὅλ. Πρωτοδικείου Ἀθην. 9091|1946, ΕΕΔ 6, 173. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7885|1946, ΕΕΔ 5, 585 καὶ αὐτόθι παραπ., Πρωτ. Μυτ. 97|1951, ΕΕΔ 10, 123.

νων άρθρων 656, 657, 660, 288, 349, 653 τοῦ Άστ. Κώδικος, αἵτινες προβλέπουσι τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῶν νομίμων ἢ συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν εἰς τὸν μισθωτόν, ἐν περιπτώσει ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν, νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως προσφερομένων ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς δεδικαιολογημένου λόγου ἀποκρουομένων ἢ μὴ παρεχομένων (5). Τὸ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀξιούμενον καὶ ἐπιδικαζόμενον διὰ τὰς μὴ παρεχομένας ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὲρ αὐτοῦ, ποσὸν δὲν ἀποτελεῖ μισθόν, ἀλλὰ χρηματικὴν ἀποζημίωσιν, ἐξισουμένην κατὰ ποσὸν πρὸς τὰς ἃς ἔδει νὰ ἐλάμβανεν οὗτος ἀποδοχάς του, ἐν περιπτώσει παροχῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου του τῶν δεόντως προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του.

ΙΙΙ.— Τοιοῦτος, κατὰ ποσοτικὸν προσδιορισμὸν τῶν ἐκ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, καθορισμὸς ἀποζημιώσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας συναντᾶται συχνὰ εἰς νεωτέρους σχετικοὺς νόμους καὶ τὸ οὕτω, δυνάμει αὐτῶν, καταβαλλόμενον εἰς τὸν μισθωτὸν δὲν ἀποτελεῖ «μισθὸν» ἢ ἐναντι «μισθοῦ» διδόμενον —ἀφοῦ οὐδεμία παρέχεται ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσία εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ δὲν μεσολαβεῖ ὑπερημερία τις τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ νόμου ἀμέσως καὶ εὐθέως συναπτομένης, ἄνευ συνδρομῆς τοῦ στοιχείου τῆς βουλήσεως καὶ συναινέσεως τοῦ ἐν αὐτῇ ἐκ τῶν ἀντισυμβαλλομένων ἐργοδότου— ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ «ἀποζημίωσιν», ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ὁριζομένην.

Οὕτω, κατ' ἄρθρον 4 τοῦ κωδ. ν. 3514|1928, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 765|1943 καὶ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ. ν. 547|1937, ὁ στρατευόμενος ἔφεδρος, ὑπάλληλος ἢ ἐργατοτεχνίτης πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεως, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πρὸ τῆς στρατεύσεώς του θέσιν, δὲν δύναται νὰ ἀπολυθῇ ἐξ αὐτῆς πρὸ παρελεύσεως ἔτους, πλὴν κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένης αἰτίας καὶ τηρουμένης διαδικασίας τινός. Ὁρίζεται δ' ὅτι ἐν παραβάσει τούτου ὁ ἐργοδότης του ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν αὐτῷ ἀποζημιώσεως ἴσης «πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν» βάσει τῶν ἀποδοχῶν του τοῦ τελευταίου μηνὸς πλήρους ἀπασχολήσεως. Ἐπίσης, κατ' ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ κωδ. ν. 3514, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 519|1948, ὑφίσταται ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθωτοὺς ὡρισμένων κατηγοριῶν, ὁριζομένου εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας, ἣν θὰ ἀπελάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἐργαζόμενος, ἢ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπολαμβάνῃ, ἀναλόγως δὲ τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας του καὶ οἰκογενειακῶν του βαρῶν.

Ἐξ ἑτέρου, κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἰσχύει νῦν, καὶ ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», αἱ δι' αὐτῶν ἀναγνωριζόμεναι ὡς καταβλητέαι ἀποζημιώσεις, διὰ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπολογίζονται εἰς πολλαπλάσιον τοῦ μισθοῦ ἢ τοῦ ἡμερομισθίου. Καὶ ἐν τούτοις ἀποτελοῦσιν ἀποζημίωσιν(6), χορηγουμένην, καθ' ἃ ἐκ τῶν αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων τῶν νομοθετημάτων τούτων δείκνυται, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς ἀμέσου ἀπολύσεως προβλημάτων ἀνεργίας, καίτοι ἡ αἰτιολογία αὕτη, ἤδη, σημαντικῶς ἀτονεῖ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν.δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.», ἐπαναλαμβάνοντος ἐν τούτῳ παλαιοτέραν διάταξιν τοῦ ν. 118|1945 (ἄρθρ. 12 αὐτοῦ), καθ' ἣν «εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτοὺς παρέχεται ἐπίδομα ἀνεργίας, ἀνερχόμενον εἰς ποσοστὸν

(5) Θέμα ἐξ ἀνωτέρας βίας, λόγῳ διατάξεως νόμου, ἐπὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἐξετάζει ἡ Α.Π. 648|1950 ΕΕΔ 10, 357, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ ἐφαρμογῇ τῶν σχετικῶν ἄρθρων 648, 655 καὶ 656 Α.Κ., ἀπαλλάσσουσα τὸν ἐργοδότην ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποδοχῶν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἐνῷ ἡ Α.Π. 637|1950 ΕΕΔ 10, 219, διακρίνουσα τὸ «ἐπιχορόν» ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀπὸ τὴν «ἀνωτέραν βίαν», ἐν περιπτώσει τοιούτου καὶ μὴ ἐκ τούτου παροχῆς τῆς ὑπηρεσίας, δὲν ἀναγνωρίζει λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν διὰ τὸν ἐργοδότην.

(6) Πρβλ. προσφάτως: Α.Π. 896|1951, ΕΕΔ 10, 1162, ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, μὴ συμψηφιστέας πρὸς ἀπαίτησιν τριάδων.

Ὁμοίως τοιοῦτος, κατὰ ποσόν, προσδιορισμὸς ἀποζημιώσεως, βάσει τοῦ καταβαλλομένου εἰς τὸν μισθωτὸν μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ἀπαντᾶται καὶ εἰς διατάξεις τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 1753 τῆς 12|16 Ἀπριλίου 1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» (Φ.Ε.Κ. α' 111 καὶ ΕΕΔ 10, 477) καταργηθέντων ἄρθρων 345, 348, 354, 361 τοῦ Ἐμπ. Νόμου. Οὕτω ἤδη προβλέπεται καὶ διὰ τῶν ἄρθρων 15, 16 καὶ 28 τοῦ μνησθέντος τούτου ν. 1753|1951. Ὁμοίως, βάσει τοῦ καταβαλλομένου εἰς τὸν ναυτικὸν μισθοῦ γίνεται ποσοτικὸς προσδιορισμὸς τῆς εἰς αὐτὸν ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 4004 τῆς 16|28 Φεβρουαρίου 1929 (1929) «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. δ. τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἐν Γενούῃ ὑπογραφέντος σχεδίου διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου», ὡς καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς διεθνοῦς ταύτης συμβάσεως, τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ εἰρημένου νόμου 4004|1929 κυρουμένης, καθ' ἃ ἡ λόγῳ ἀπωλείας ἐκ ναυαγίου πλοίου ὀφειλομένη εἰς τὸν μισθωτὸν ναυτικὸν «ἀποζημίωσις», ὅπως ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀνεργίαν του, ὁρίζεται «μέχρι μισθῶν δύο μηνῶν», καὶ ἐν τῷ δηλουμένῳ ὡφ ἄρθρῳ αὐτῆς, κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην ἐν τῷ θέματι νομικὴν ἀκριβολογίαν, διαστέλλουσα αὐτὴν τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην ἀπὸ τὴν περὶ μισθοῦ ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὁρίζεται ὑπ' αὐτῆς ὅτι: «Αἱ ἀποζημιώσεις αὗται θὰ ἀπολαμβάνωσι τῶν αὐτῶν προνομίων, οἷα οἱ καθυστεροῦμενοι μισθοί, οἱ λόγῳ τῆς ὑπηρεσίας ὀφειλόμενοι, καὶ οἱ ναυτικοὶ θὰ δύνανται πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν νὰ προσφύγωσιν εἰς ἃ μέτρα δικαιοῦνται καὶ διὰ τοὺς καθυστεροῦμένους τοιούτους».

50 ο/ο διά τοὺς ὑπαλλήλους καὶ 40 ο/ο διά τοὺς ἐργάτας, ἐκ τῶν ἀποδοχῶν των καὶ ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, καὶ καταβαλλομένου ἤδη μετὰ τὸν ἀ. ν. 1846|1951 ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐπίσης, διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 99 τῆς 26 Αὐγούστου|9 Σεπτεμβρίου τοῦ 1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» (Φ.Ε.Κ. α' 391), ὡρίσθη, ὅτι πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων τῶν ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 δύο συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θὰ θεωρῆται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τὸν παραβάτην εἰς καταβολὴν διπλασίας τῆς τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ πενταπλασίας, προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν, καθοριζομένης, ὡς ἐλέχθη, εἰς πολλαπλάσιον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Ἀνάλογοι διατάξεις περιελήφθησαν καὶ εἰς τὰς ἐκτοτε καταρτισθείσας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.

Τὸ διοικητικῶς ὅμως, δυνάμει νομοθετικῆς πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτήσεως, ἀναδρομικῶς, διὰ παρασχεθείσας ἤδη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, εἰς ἐπαύξησιν τῶν ἤδη παρ' αὐτοῦ ληφθεισῶν ἀποδοχῶν, ὁριζόμενα, ὅπως καταβληθῶσι πρὸς αὐτὸν ποσὰ δὲν ἀπόλλυσι τὴν ἰδιότητα τοῦ «μισθοῦ» ἢ «ἡμερομισθίου», ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τοῦ ἐκ τῶν ὑστέρων, ἤτοι μετὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν, καθορισμοῦ των, δεδομένου ὅτι ὀφίσταται ἁρμοδιότης τῆς Διοικήσεως ἐκ νομικῶν διατάξεων (ἄρθρον μόνον ν. 28 τῆς 10|14 Νοεμβρίου 1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (Φ.Ε.Κ. α' 18 καὶ ΕΕΔ 3, 625), ἄρθρον μόνον ἐδάφ. γ' τοῦ ἀ.ν. 866 τῆς 25|26 Ἰανουαρίου 1946 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 28|1944 κλπ.» (Φ.Ε.Κ. α' 21 καὶ ΕΕΔ 5, 57) τοῦ καὶ κατ' ἀνάδρομον χρόνον καὶ τρόπον ἐντὸς «ὁλόγων ὁρίων καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς ἀνταλλάγματος παρασχεθέντων ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τῶν μισθωτῶν.

IV. Ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ καταβαλλομένου ποσοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς καταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς θέσιν «διαθεσιμότητος», καίτοι μὴ λυομένης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ μὴ προκειμένης καταβολῆς μισθοῦ, ἤτοι ἀμοιβῆς διὰ προσφερομένην εἰς τὸν ἐργοδότην ἐργασίαν, καὶ, χαρακτηριζομένου τοῦ διδομένου ὡς «ἀποζημιώσεως», παρέπεται ὅτι: α) Ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου τῆς ἀποζημιώσεως «διαθεσιμότητος» χωρεῖ συμψηφισμὸς (7) δι' ἀπαιτησιν τοῦ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως φύσεως καὶ μεγέθους αὐτῆς, ὡς καὶ κατασχέσεις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἄρθρων 664 καὶ 665 Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 27 καὶ 38 τοῦ Εἰσαγ. Ν. Α.Κ. καὶ Ν. 4694 τῆς 10|12 Μαΐου 1930 «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐκχωρήσεων καὶ κατασχέσεων ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» προβλεπόντων περὶ μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἀντιμισθίων καὶ συντάξεων. β) Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ, τοῦ λόγῳ «διαθεσιμότητος» καταβαλλομένου, χωρεῖ παραίτησις τοῦ δικαιούχου ἐκ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου του, εἴτε διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε μή, καὶ ἄνευ μεταβολῆς τῆς σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ, προκειμένου περὶ μισθοῦ καὶ ἀπὸ τούτου παραιτήσεως τοῦ δικαιούχου λήψεως, ἐν συμβάσει ἐργασίας, ἐπέρχεται δι' αὐτῆς μεταβολὴ τῆς σχέσεως εἰς χαριστικὴν δικαιοπραξίαν, οὖσαν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἀμφοτεροβαρῆ ἔννομον σχέσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς ἔγκυρος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 679 Α.Κ., ὡρισταμένης τῆς σχέσεως (8). γ) Ἐνῷ ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 866|1946, ἐξουσιοδότησις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων περιλαμβάνει τὸν τοσοτικὸν καθορισμὸν τοῦ εἴδους τούτου τῶν ἀποδοχῶν, δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἡ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ρυθμισις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ περιλαμβάνουσα καὶ τὸν ἀναδρομικὸν καθορισμὸν τῶν λόγῳ «διαθεσιμότητος» ἀποζημιώσεων τοῦ μισθωτοῦ, αἵτινες δὲν συνιστῶσιν ἀντάλλαγμα παρεχομένης ἐργασίας, δι' ἣν παροχὴν ὀφίσταται ἡ ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων δικαιοδοσία καθορισμοῦ καὶ ἀναδρομικῶς (9).

---

7) Βλ. προχείρως, συγκεντρωτικῶς: **Δ. Σακελλαροπούλου**, Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς ὀφειλόμενον μισθόν (ἄρθρ. 664 Α.Κ.) ἐν ΕΕΔ 7, 803—806. Περὶ τοιούτου δὲ συμψηφισμοῦ εἰς τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσιν ἀνεξαρτήτως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, βλ. **Δ. Κικκοδίνεσιαν**, Ἐργην. Ἐργ. Δικ. § 136 ἀριθ. 9, Ἐφ. Ἀθηνῶν 109|1934, ΕΕΝ α' 399, Ἐφ. Ἀθηνῶν 256|1935 Θέμ. ΜΣΤ' 880, Ἐφ. Ἀθηνῶν 1201|1936, Θέμ. ΜΗ' 31, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3255|1950, ΕΕΔ 9, 1006, ἀποδεχομένους δυνατότητα τοιούτου συμψηφισμοῦ, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ἐφαρμογῇ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945: Πρωτ. Ἀθην. 3255|1950, ἐνθ' ἀνωτ., Πρωτ. Ἀθην. 6565|1951, ΕΕΔ 10, 922, Πρωτ. Ἀθηνῶν 163|1946, ΕΕΔ 6, 139. Ἀντιθέτως: Πρωτ. Ἀθηνῶν 3569|1950, ΕΕΔ 9, 1037, Πρωτ. Πειραιῶς 1479|1949, ΕΕΔ 9, 68, Πρωτ. Μυτιλήνης 4|1950, ΕΕΔ 9, 640, Πρωτ. Θεσσαλονίκης 737|1950 ΕΕΔ 9, 1038, Πρβλ. καὶ **Σ. Βενερῆ**, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας § 54.

8) Ἔγκυρος ὅμως ἡ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 679 Α.Κ. δικαιωμάτων του κατὰ **Π. Ζέπον**, Ἐνοχ. Δίκ. κατὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα, Τόμ. β' σελ. 355 σημ. 8.

9) Ἕτερον εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἐκ τοῦ ἐδαφίου α' τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 866|1946 ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «νὰ ὁρίζουν ἐπὶ οἱ λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν, αὐθόλως ἢ ἐν μέρει ἀπασχολούμενοι μισθωτοὶ λαμβάνουσι μέρος μόνον τῶν ἀποδοχῶν των ἀπασχολουμένων». Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος δὲν ἔχουσιν οἱ Ὑπουργοὶ οὗτοι δικαίωμα ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἐδάφιον γ' τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ. ν. τούτου τὸ δικαίωμα αὐτῶν καὶ ἡ χορηγηθεῖσα νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις πρὸς αὐτοὺς, ὅπως καθορίζωσι καὶ ἀναδρομικῶς, ἀφορᾷ αὐτοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν γένει μισθωτῶν, ἢ καὶ εἰς εἴδους ἢ καὶ δι' ἀνι-

δ) Διά καθυστέρησιν τῶν τοιούτων παροχῶν «διαθεσιμότητος» δέν χωρεῖ ποινική δίωξις τοῦ ἐργοδότου, κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀ. ν. 690 τῆς 4|5 Δεκεμβρίου 1945 «περί συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 28|1944 «περί ἐξουσιοδοτήσεως κλπ.» (Φ.Ε.Κ. α' 292 καί ΕΕΔ 4, 665), διότι αὗται προβλέπουσι ποινικάς κυρώσεις διά «καθυστέρησιν ἀποδοχῶν παρεχομένης ἐργασίας (10), οὔτε δέ καί τοιαύτη ποινική δίωξις δύναται νά ἐδράζηται ἐπί παραβάσεως ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δι' ὅρου αὐτῆς δέν θά προβλέπεται περί ἀποδοχῶν «διαθεσιμότητος». ε) Δέν κέκτηται ἐφαρμογήν τινα ἐπί τῶν παροχῶν λόγῳ «διαθεσιμότητος» τοῦ μισθωτοῦ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι ἐν ὑπερημερίᾳ τοῦ ἐργοδότου, ὅπως δεχθῇ τάς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ του, δικαιοῦται αὗτος —ὁ ἐργοδότης— νά ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ ὀφειλομένου πρός αὐτόν μισθοῦ του πᾶν ὅ,τι ὁ μισθωτός του οὗτος «ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἤ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς». εἴτε ἡ ἄρνησις ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ὀφείλεται εἰς λόγον ἀνωτέρας βίας (11) τοῦ ἐργοδότου του, εἴτε μή. στ) Ἐνῶ, κατ' ἄρθρον 340 ἀριθ. 4 Πολ. Δικον., ὑφίσταται, ἐν περιπτώσει ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ὀφειλέτου ἐργοδότου καί κατατάξεως ἐπί τοῦ ἐκπλειστηριάσματος περιουσίας του, προνόμιον κατατάξεως τοῦ δικαιούχου μισθωτοῦ ἐπί τοῦ ὀφειλομένου «μισθοῦ» ἤ «ἡμερομισθίου» του, δι' ὡρισμένον πρό τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως χρόνον, τοιοῦτον προνόμιον δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὑπάρχον δι' ὀφειλήν πρός τόν μισθωτόν ἐκ ποσοῦ λόγῳ θέσεως αὐτοῦ εἰς «διαθεσιμότητα». Ἡ αὐτή δέ προσήκει λύσις καί εἰς τήν ἀνάλογον περίπτωσιν προνομίου τοῦ ἄρθρου 646 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, προβλέποντος τήν ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου ἐργοδότου προνομιοῦχον κατάταξιν τῶν παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένων μισθῶν καί ἡμερομισθίων εἰς τούς μισθωτούς του, ἑνός μηνός διά τούς ἐργάτας του καί ἓξ μηνῶν διά τούς ὑπαλλήλους του, πρό τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, εἰς ἃ ποσά δέν δύνανται νά θεωρηθῶσι περιλαμβανόμενα τά τοχόν λόγῳ θέσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς «διαθεσιμότητα» παρά τοιούτου πτωχεύσαντος ὀφειλέτου ἐργοδότου ὀφειλόμενα.

Ἀντιθέτως ὅμως πρός ταῦτα, μεταξύ ἀποδοχῶν προσφερομένης ἐργασίας, ἤτοι «μισθοῦ», καί τοιούτων καταστάσεως «διαθεσιμότητος», ἐν μή παροχῇ καί ἀπασχολήσει μισθωτοῦ ἐν συμβάσει ἐργασίας οὐσιωδῶς ὀφίσταται διαφορά τυχής ἀπό ἀπόψεως παραγραφῆς ἑκατέρας τῶν τοιούτων ἀπαιτήσεων, ἀμφοτέρων, κατ' ἄρθρον 250 Α.Κ., παραγραφομένων μετά πενταετίαν, τῆς μέν ἐκ μισθοῦ, κατά τάς παραγρ. 6 (προκειμένου περί ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν) καί παραγρ. 17 (προκειμένου περί μισθῶν τῶν λοιπῶν μισθωτῶν), τῆς δέ, γενικῶς, «ἐκ καθυστερουμένων προσόδων» καί «πάσης ἄλλης περιοδικῶς ἐπαναλαμβανομένης παροχῆς» εἰς ἃς, προφανῶς, περιλαμβάνεται καί ἡ ἕνεκα «διαθεσιμότητος» τοῦ μισθωτοῦ πρός αὐτόν παροχή, παραγραφομένη καί αὕτη κατά τήν αὐτήν παράγρ. 17 τοῦ ἄρθρ. 250 Α.Κ.

Ἐπίσης, ταυτότης τρόπου ἐπιδιώξεως ὀφίσταται δι' ἑκατέραν τῶν ἐκ «μισθοῦ» καί «παροχῶν διαθεσιμότητος» ἀπαιτήσεων τοῦ μισθωτοῦ, ἀπό ἀπόψεως διαδικασίας, ἀμφοτέρων ὁμοίως ὑποβαλλομένων» εἰς τήν ἐκ τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν, διαδικασίαν, ὡς προκειμένης πάντως ἀπαιτήσεως ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, καί ὑποκειμένων ἀμφοτέρων ἐπίσης εἰς τήν τρίμηνον ἀνατρεπτικήν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. τῆς 6|11 Μαΐου 1946 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 κλπ.» (12), ἐν περιπτώσει ἀσκήσεως τινος ἐξ αὐτῶν μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν καί ἐπ' εὐκαιρίᾳ ταύτης.

σχέσεως, εἰς χρῆμα ἤ εἰς εἶδος τῶν προμηθευτικῶν συνεταιρισμῶν» αὐτῶν ἀπό μέρους τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν», οὐχί δέ καί τάς τοῦ προμνησθέντος ἀδαφίου α' μειωμένας, λόγῳ ἐλλείψεως ἤ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν, παρ' αὐτῶν οὕτω καθοριζομένας παροχάς.

10) Ἡ διάταξις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ εἰρημένου ἀ.ν. 690|1945 ἀπειλεῖ ποινήν κατά τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων καί χαρακτηριζομένων ὑπευθύνων διά τήν μή ἐμπρόθεσμον καταβολήν «εἰς τούς ἀντί μισθοῦ ἀπασχολουμένους» τῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένων ἀποδοχῶν των ἤ πάσης φύσεως χορηγιῶν, τῶν καθοριζομένων εἴτε ὑπό τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἤ τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπό τοιλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπό τῶν διοικητικῶν πράξεων, εἴτε ὑπό τοῦ νόμου, εἴτε ὑπό ἄλλων. Αὕτη ἡ διάταξις, ὡς ποινική καί ἐξαιρετική, εἶναι στενῶς ἑρμηνευτέα. Δέν δύναται νά ἀφορᾷ τήν λόγῳ «διαθεσιμότητος» ἀποζημίωσιν, ἥτις δέν συνιστᾷ οὔτε «ἀποδοχήν» οὔτε «χορηγίαν» ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας, ἣν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἡ διάταξις. Δι' ὃ καί ἀναγράφει ἡ διάταξις «παροχάς» καί «χορηγίας», εἴτε εἰς χρῆμα, εἴτε εἰς εἶδος ἀποτιμωμένας, πραγματούσας εἰς τοιαύτην ἐν παροχῇ ἐργασίας συμβάσιν. Βλ. ἐν τοιούτοις, ἄλλως, ἐπιμέσως: Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4396|1948, ΕΕΔ 7, 826.

11) Α.Π. 648|1950, ΕΕΔ 10, 257. Α.Π. 151|1951, ΕΕΔ 10, 551, Α.Π. 637|1950, ΕΕΔ 10, 219, Α.Π. 545|1950, ΕΕΔ 9, 1069.

12) «Ἡ διάταξις αὕτη τό πρῶτον εἰσήχθη διά τοῦ ἄρθρου 2 § 7 τοῦ ν. 765|1948, καθ' ἣν ὡρίσθη γενικῶς ὅτι: «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ταγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετική ἀγωγή δέν ἐκοινοποιήθη ἐντός τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας».

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 281 Α.Κ. ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

(Σχόλιον εἰς τὴν Α.Π. 396|1951)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓ. ΑΡ. ΡΩΜΑΝΟΥ, Δικηγόρου

I.—Ὀρθῶς ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἡ ἀπόφασις Α.Π. 396|1951 (ΕΕΔ 10, 1162) ὡς προάγουσα τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος.

Κατὰ τὴν εἰδικὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ κατάχρησις δικαιώματος ἐν τῇ ἀσκήσει καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας «δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν».

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ παρατιθεμένου (ἐνθ' ἀνωτ.) ἀναιρετηρίου, εἶχε διατυπωθῆ εἰδικὸς λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου κακῶς ἐκήρυξεν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ὡς συνέπειαν τῆς διαπιστωθείσης καταχρήσεως δικαιώματος, ἐνῷ, κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ., ὡς κύρωσις ἠδύνατο νὰ ἐπιβληθῇ μόνον ἀποζημίωσις. Ἡ ἄνω σκέψις τῆς ἀποφάσεως ἀποτελεῖ προδήλως ἀπάντησιν εἰς τὸν λόγον τοῦτον ἀναιρέσεως.

II.—Εἶναι συνεπῶς χρήσιμον νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἐκ τῆς σκέψεως τῆς ἀποφάσεως συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα, νομίζω, συνίστανται εἰς τὰ ἑξῆς :

α) Ἡ προφανὴς ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπάγεται ὡς συνέπειαν εἴτε ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., εἴτε δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 914 Α.Κ.

β) Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. ὅμως ἀξίωσις θεμελιοῦται ἐπὶ παρανόμου ἐνεργείας τοῦ βλάπτοντος. Ἐφ' ὅσον συνεπῶς ἡ ἄνω ἀπόφασις ὑποστηρίζει, ὅτι ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. δημιουργεῖται ἀξίωσις πρὸς ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρον 914 Α.Κ., κατ' ἀνάγκην θεωρεῖ τὴν καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιωμάτων πρᾶξιν παράνομον, χωρὶς νὰ ἀπαιτῇ ἄλλην εἰδικευσιν τῶν συνιστώντων τὴν ἀξίωσιν πραγματικῶν περιστατικῶν. Ἤτοι διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀξιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. ἀρκεῖ ἡ ἐπίκλησις ἐκείνων τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἅτινα συνιστοῦν τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα αὐτομάτως χαρακτηρίζουν τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος ὡς πρᾶξιν παράνομον.

γ) Ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀξίωσις πρὸς ἀποζημίωσιν προϋποθέτει ὡσαύτως καὶ ὑπαιτιότητα τοῦ βλάπτοντος, ἀρκούσης καὶ ἐλαφρᾶς ἀμελείας. Ἡ δ' ἄνω ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου, δεχομένη ὅτι ἡ καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος δημιουργεῖ ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ., κατ' ἀνάγκην δέχεται, ὅτι ἡ κατάχρησις δικαιώματος συνιστᾷ ὑπαίτιον ἐνέργειαν.

Καὶ ἐδῶ (ὡς καὶ διὰ τὸ στοιχεῖον τοῦ παρανόμου τῆς ἐνεργείας) ἀρκεῖ διὰ τὴν δικαστικὴν ἐπιδίωξιν τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀποζημίωσιν ἡ ἐπίκλησις τῶν πραγματικῶν ἐκείνων περιστατικῶν, ποὺ συνιστοῦν κατὰ νόμον τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη εἰδικωτέρου προσδιορισμοῦ τοῦ στοιχείου τῆς ὑποκειμενικῆς εὐθύνης τοῦ βλάπτοντος.

Ἐκ τοῦ γεγονότος καὶ μόνον ὅτι εἰς τὸν βλάπτοντα ἀποδίδονται ἐνέργειαι, αἱ ὁποῖαι συνιστοῦν κατάχρησιν δικαιώματος, χαρακτηρίζονται αἱ αὐταὶ ἐνέργειαι παράνομοι καὶ ὑπαίτιοι, πληρουμένων οὕτω τῶν προϋποθέσεων ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ.

δ) Τὰ ἐκτεθέντα, πλήρως ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὴν θεωρητικὴν ἀντίληψιν τῆς καταχρήσεως δικαιωμάτων (πρβλ. κυρίως **Τριανταφυλλόπουλον**, Αἰτιολ. ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ, Σχέδιον Ἐνοχικοῦ, § 135, σελ. 252), τυγχάνουν γενικῆς ἐφαρμογῆς ἐπὶ πάσης καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιωμάτων καὶ δὲν περιορίζονται βεβαίως μόνον ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, προωρίσθησαν δὲ νὰ συμβάλλουν μεγάλως ἐν τῇ περαιτέρω νομολογιακῇ διαπλάσει τοῦ θεσμοῦ.

III.—Εἰδικῶς ὅμως διὰ τὴν κατάχρησιν δικαιώματος ἐν τῇ ἀσκήσει καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποτελεῖ σπουδαῖον βῆμα διὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἀπαραδέκτων ἀντικοινωνικῶν καὶ ἀντιοικονομικῶν συνεπειῶν, μοιραίως προκυπτουσῶν ἐκ τῆς μέχρι σήμερον ἀκολουθουμένης νομολογίας, ἡ ὁποία πάντοτε ὡς συνέπειαν τῆς διαπιστουμένης καταχρήσεως δικαιώματος ἀπαγγέλλει τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Διότι, ἐὰν εἶναι ἀληθές, ὡς ἀναμφισβητήτως ὀρθῶς δέχεται ἡ ἄνω ἀπόφασις, ὅτι ἡ κατάχρησις δικαιώματος ἀποτελεῖ ἀδικοπραξίαν, τότε τὸ ἄρθρ. 914 Ἀστ. Κ. διέπει ἀποκλειστικῶς τὰς συνεπείας της. Ἡ ἀξίωσις πρὸς ἀποζημίωσιν, τὴν ὁποίαν θεσπίζει τὸ ἄρθρ. 914 Ἀστ.Κ., εἶναι ἡ συνέπεια τῆς ἀντικειμένης εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν δικαιοπραξίας. Ἡ συνέπεια αὕτη θεμελιοῦται εἰς τὸ ἄρθρον 174 Ἀστ. Κ., καθ' ὃ «δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου» (οἵα

είναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κ.), «ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος». Ἀφοῦ ἡ ἀπαγορευτικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κ. συνιστᾷ ἀδικον πρᾶξιν, ἡ συνέπεια αὐτῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως, διότι τοιαύτη συνέπεια δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Ἀστ. Κ. Ἡ δὲ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρ. 914, περιλαμβάνουσα καὶ τὴν κατάχρησιν δικαιώματος καὶ προβλέπουσα ὡς κύρωσιν μόνον ἀποζημίωσιν συνιστᾷ ἀκριβῶς τὸ «ἄλλο τι» (πλὴν τῆς ἀκυρότητος τῆς δικαιοπραξίας) τοῦ ἄρθρου 174 Ἀστ. Κ.

Νομίζομεν ὅτι ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ σφάλλει ἡ ἐν ἀρχῇ ἀπόφασις, δεχομένη ὡς συνέπειαν τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τῆς καταγγελίας διαζευκτικῶς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἢ ἀποζημίωσιν. Διότι ἡ ἀπόφασις ὑπήγαγεν εἰς τὸ ἄρθρον 914 Α.Κ. αὐτὴν ταύτην τὴν καταχρηστικὴν καταγγελίαν καὶ οὐχὶ τὰ συνιστῶντα τὴν ἔννοιαν αὐτῆς πραγματικὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα «συνέπεσεν» εἰς τὴν παρ' αὐτῆς κριθεῖσαν περίπτωσιν νὰ συνιστοῦν ἀδικοπραξίαν.

Ἡ ἀπόφασις καθιέρωσε διὰ τῆς σκέψεώς της ἀρχὴν γενικῆς ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς ἔχουσαν οὕτω: Πᾶσα κατάχρησις δικαιώματος ἔχει ἐν ἑαυτῇ δύο στοιχεῖα: τὸ στοιχεῖον τοῦ παρανόμου τῆς ἐνεργείας καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ βλάπτοντος καὶ ὡς τοιαύτη ἡ κατάχρησις δικαιώματος διέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ.

Ὑπὸ τοιαύτας ὅμως συνθήκας δὲν ἀγόμεθα εὐθέως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 914, ἀλλὰ κατὰ παραπομπὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ., τὸ ὁποῖον προνοεῖ περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς παραβιάσεως τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. Τὸ ἄρθρον ὅμως 174 Α.Κ. ἀποκλείει διαζευκτικὰς κυρώσεις τῆς παραβιάσεως τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως. Θεσπίζει μὲν τὴν ἀκυρότητα τῆς δικαιοπραξίας, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι. Ἐὰν δηλαδὴ συνάγεται ἄλλο τι, δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης. Ἀλλ' ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐλεγχομένην περίπτωσιν τὸ «ἄλλο τι» εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ προβλέπει τὸ ἄρθρον 914 Α.Κ., δηλαδὴ ἀποζημίωσις καὶ οὐχὶ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας.

Συνεπῶς, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ., ἔδει νὰ θεωρηθῇ, ὅτι τὸ ἄρθρον 914 Α.Κ. διέπει ἀποκλειστικῶς τὰς συνεπείας τῆς καταχρήσεως δικαιώματος καὶ ὅτι ἀποκλείεται νὰ ἐπέλθῃ ὡς κύρωσις τῆς καταχρήσεως δικαιώματος ἡ κήρυξις ἀκύρου τῆς καταγγελίας συμβάσεως.

Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ., εἰς τὴν ὁποίαν ἀγόμεθα κατὰ παραπομπὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ., καταναλίσκεται, οὕτως εἰπεῖν, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ. προβλεπομένη κύρωσις καὶ ἀποκλείεται νὰ συντρέξῃ διαζευκτικῶς ὡς κύρωσις ἡ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας.

IV.— Τὴν λύσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν κατὰ βάσιν εἶχον ὑποστηρίξει ἀπὸ ἐτῶν εἰς μελέτην μου (ΕΕΔ 7, 225), εὑρίσκω συνεπεστέραν πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ θεσμοῦ τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, εἰδικῶς δοθὲν ἀφορμὴ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀσχοληθέντων μὲ τὸ θέμα συνεφώνησαν, ὅτι ἡ κήρυξις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ὡς ἀκύρου εἶναι βαρυτάτη καὶ ἀντιοικονομικὴ κύρωσις καὶ ὅτι ἀντ' αὐτῆς θὰ ἔδει νὰ ἐπιβάλλεται ἀποζημίωσις. Νομίζω ὅμως ὅτι αἱ διατυπωθεῖσαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην λύσεις δὲν εἶναι ἱκανοποιητικαί.

Ἡ προσφάτως δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ μελέτη (Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 11, 59), συνταχθεῖσα μάλιστα ἐν ὄψει τῆς σχολιαζομένης ἐνταῦθα ἀποφάσεως Ἀρείου Πάγου, ἀντὶ νὰ ἀντλήσῃ ἐξ αὐτῆς ἐπιχειρήματα, ἀναζητεῖ ἀλλαχοῦ λύσεις. Ὁ συγγραφεὺς ὑποστηρίζει, ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως δέον ν' ἀναζητηθοῦν εἰς τὸ σύνολον τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, διεπομένης ὑπὸ τοῦ ν. 2112. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ ἄκαιρος καταγγελία «ἀποτελεῖ περίπτωσιν καταχρήσεως δικαιώματος», διὰ τὴν ὁποίαν ὡς κύρωσις ἐπιβάλλεται ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζημίωσιν καὶ οὐχὶ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας. Τὴν κύρωσιν ταύτην, ὑποστηρίζει ὁ συγγραφεύς, δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐπὶ πάσης καταχρηστικῆς καταγγελίας, θεωροῦντες ὅτι τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ. παραπέμπει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112.

Ἀλλ' ὁ συγγραφεύς, πλὴν ἄλλων, λησμονεῖ ἢ ἀγνοεῖ:

α) Ὅτι ἡ μὴ τήρησις τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, ἀλλ' ἀποτελεῖ παράβασιν τοῦ ἐπιβάλλοντος τὴν προειδοποίησιν νόμου, ὅστις καὶ προβλέπει τὰς συνεπείας τῆς παραβιάσεως.

β) Ὅτι ὁ ν. 2112 δὲν διέπει πλέον τὴν καταγγελίαν συμβάσεως, ἀλλ' ὁ ν. 118, ὅστις ὅμως, ἀφ' ἑνός, καταργεῖ τὴν ὑποχρέωσιν προειδοποιήσεως καὶ ἀντ' αὐτῆς καθιεροῖ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως ὁπωσδήποτε, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιβάλλει ὡς κύρωσιν τῆς παραβιάσεως τῶν διατάξεών του τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως.

Συνεπῶς ὁλόκληρος ὁ συλλογισμὸς τοῦ συγγραφέως ἐλέγχεται ἀβάσιμος, ἐσφαλμένος καὶ ἀπρόσφορος διὰ τὴν λύσιν τοῦ θέματος. Μάλιστα αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα τοῦ συγγραφέως δύναται νὰ τῷ ἀντιταχθῇ κατὰ τῆς θεωρίας του, διότι, ἀφοῦ «τὸ σύνολον τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας» (ἤτοι ὁ ν. 118) προβλέπει ὡς κύρωσιν τῆς παραβιάσεως τῶν διατάξεών του τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως, κατὰ τὴν συλλογιστικὴν σειρὰν τοῦ συγγραφέως θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ συνέπεια τῆς καταχρήσεως δικαιώματος εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΙΝ

Άσκησις ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' διὰ δικογράφου

Ἀνυπόχρεον καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου εἰς ἀγωγὰς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.—Δυνατή, πλὴν τῆς κατὰ τὸν Ν. Γ'ΘΟΔ' ἐκθέσεως ἀγωγῆς, καὶ ἡ ἄσκησις αὐτῆς διὰ δικογράφου.—Ἔννοια ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Εἰσαγωγὴ ἀρμοδίως κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ ἀξιώσεως μετὰ προσδιορισμὸν μισθοῦ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 18|1944 ὀφειλῶν, μὴ καθωρισμένων πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸ τότε κυκλοφοροῦν νόμισμα.—Πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ κατάχρησις δικαιώματος κατ' ἄρθρον 281 Α. Κ.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ ζητήματα, ἐφ' ὧν ἠσχολήθη ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπικυροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 302|1951 ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' δικάσαντος, ὡς ἐφετείου, Πρωτοδικείου Λαμίας.

Γίνεται δι' αὐτῆς καὶ πάλιν δεκτὸν (βλέπε καὶ Α.Π. 501|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 88), ὅτι ἐπὶ ἐργατικῶν ἀγωγῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', δὲν ἀπαιτεῖται καταβολὴ τοῦ κατὰ νόμον Γ'ΘΟΗ' δικαστικοῦ ἐνσήμου, ἐπικυροῦται δὲ οὕτω ὡς ὀρθὴ ἡ καὶ πρὸ τῶν ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων κρατοῦσα παρὰ τοῖς δικαστηρίοις τῆς οὐσίας ἄποψις.

Ἄλλο, ἱκανῶς ἐνδιαφέρον τὴν πρακτικήν, ζήτημα καὶ ἐφ' οὗ τὸ πρῶτον ἠδη ἐδόθη εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ἡ εὐκαιρία νὰ νομολογήσῃ, εἶναι, ἂν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' συντάσσηται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Δικαστοῦ (Πρωτοδίκου ἢ Εἰρηνοδίκου) ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς, ὥστε νὰ ἀποκλείεται ἡ διὰ δικογράφου, κατὰ τὰς κοινὰς δικονομικὰς διατάξεις, εἰσαγωγὴ τῆς ἀξιώσεως πρὸς ἐκδίκασιν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ ἄσκησις τῆς ἀγωγῆς διὰ δικογράφου (ἀντίθετος *Α. Γιδόπουλος*, Γνωμ., Θέμ. ΜΔ', σελ. 671, προκειμένου περὶ τοῦ ἀπὸ 9|16 Νοεμβρίου 1925 Ν.Δ. περὶ μικροδιαφορῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου ἔκθεσις μικροδιαφορᾶς, καθ' ὃν ἡ οὕτω συνταχθεῖσα ἔκθεσις συνιστᾷ τὸν μόνον τρόπον τῆς ἐπιδιώξεως τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῶν διαφορῶν, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην).

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ δι' ἐκθέσεως ἀγωγῆς, ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ συνταχθεῖσης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Ν. Γ'ΘΟΔ', ὑποβολὴ τῆς ἐργατικῆς διαφορᾶς εἰς τὸ Δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν δικαιολογικὸν λόγον ἔχει τὴν ἀποφυγὴν δαπανῶν τοῦ ἀποχειροβιώτου μισθωτοῦ, ὡς σκέπτεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, εἶναι βεβαίως ἀναμφισβήτητον.

Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀντιλήψεως ἐκινήθη καὶ ὁ Ν. 2672|1940 (ἄρθρ. 5 § 3), διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίσθη διὰ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου 3514 διαφορὰς τῶν στρατευομένων, ὅτι ὁ αἰτῶν, ὡς καὶ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ θεωρούμενοι ὡς νόμιμοι πληρεξούσιοι αὐτοῦ, δύνανται, ἐμφανιζόμενοι αὐτοπροσώπως ἢ διὰ τῶν πληρεξουσίων των ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, νὰ ἐκθέσωσι τὴν ἀξίωσιν αὐτῶν, ὁ δὲ Εἰρηνοδίκης συντάσσει περὶ τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως ἔκθεσιν, ἐφαρμοζομένων, ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν αὐτῆς, ἀναλόγως τῶν περὶ τούτου διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1920 β.δ. «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ'», διάταξις, ἡ ὁποία, πρὸς τῇ διὰ δικογράφου αἰτήσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολιτ. Δικονομίας, ὑποβολὴ τῆς ἀξιώσεως, ἐθέσπισε πρὸς μείζονα εὐχέρειαν τῶν δικαιούχων καὶ τὴν δι' ἐκθέσεως ἀγωγὴν (βλέπε *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. τρίτη, σελ. 211).

Εἰς τὸν Ν. Γ'ΘΟΔ' καθιερώθη ἔκτοτε ὡς τρόπος ἐκδικάσεως τῆς διαφορᾶς κατ' αὐτὸν ἡ δι' ἐκθέσεως ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ εἰσαγωγὴ τῆς ἀξιώσεως εἰς τὴν διαδικασίαν του, κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ 20 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἰσχύουσι κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσαν δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸν Νόμον τοῦτον καὶ ἐφ' ὅσαν δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας.

Ὅταν ὁ νόμος (ἄρθρ. 20) καὶ διὰ τὰ λοιπὰ μὴ ρυθμιζόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου θέματα (τὸ προκείμενον θέμα ρυθμίζεται σαφῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ) ἐπιτάσσῃ τὴν ἰσχὺν τῶν κοινῶν δικονομικῶν διατάξεων μόνον ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας, θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ διατυπώσωμεν τὴν γνώμην, ὅτι ἀπεκλείσθη, κατ' ἀρχήν, τὴν ἰσχὺν τῶν κοινῶν δικονομικῶν διατάξεων δι' ὅσα θέματα ἐρυθμίσθησαν εἰδικῶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀκόμη, ἂν θεωρηθῇ, ὅτι ἡ φράσις τοῦ νόμου (ἄρθρ. 20) «κατὰ τὰ λοιπὰ...» δὲν ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ θέμα συντάξεως τῆς ἀγωγῆς, πρᾶγμα ἀπίθανον, ἀφοῦ ἐκφράζεται οὕτω ὁ νόμος,

πάλιν είναι ζήτημα ἀναφαιρέτου τῶν κοινῶν δικανομικῶν διατάξεων ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, ἐφ' ὅσον τοῦτο θὰ προσέβρυνεν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς διαδικασίας, τὸ ὁποῖον εἶναι νὰ μὴ ὑφίσταται ἐπάνω ἡ μισθωτὸς διὰ λόγους γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, οἱ ὁποῖοι καὶ ὑπηγόρευσαν τὴν καθιέρωσιν καὶ ὅλης τῆς διαδικασίας.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, τῆς κατ' ἀποκλειστικὸν δηλαδὴ τρόπον δικαστικῆς διαχειρίσεως τῆς διαφορᾶς, ὡς ἐν τῷ Ν. Γ'ΘΟΔ', ἔκειτο καὶ ἡ διὰ τοῦ Ν. 765|1943 καταργηθεῖσα ἤδη ἀρχικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', καθ' ἣν ἐγγράφοι προτάσεις ἢ ἄλλα ὑπομνήματα τῶν διαδίκων δὲν ἐπιτρέπονται» καὶ τοῦτο, διότι ὁ Ν. Γ'ΘΟΔ ἐσκόπησε νὰ ἀπομακρυνθῇ τῶν κοινῶν δικονομικῶν διατάξεων, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς δημοσίας τάξεως, καθιερώσας εἰδικὸν ἀποκλειστικῶς τρόπον ἐνασκήσεως καὶ ἐκδικάσεως τῆς ἀξιώσεως.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸν ἀρχικὸν Νόμον (Γ'ΘΟΔ') δὲν ἐπεδικάζετο καὶ διαπάνη διὰ δικηγορικὴν ἀμοιβήν, ἡ ὁποία ἐπετράπη πολὺ ἀργότερον διὰ τοῦ Ν.Δ. 878|1941.

Ὅτου τέλος ὁ Νόμος ἐσκόπησε νὰ διασπάσῃ τὸν κανόνα τῆς ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ ἐνεργείας ρητῶς τὸ ὥρισε (βλέπε καὶ τὸ ἄρθρ. 56 τοῦ Ν.Δ. 9|16 Νοεμβρίου 1925 περὶ ἐκδικάσεως τῶν μικροδιαφορῶν κατὰ συγγενῆ διαδικασίαν, ἔνθα ὁρίζεται ὅτι ἡ ἔφεσις **δύναται** νὰ γίνῃ καὶ προφορικῶς ὑπὸ τοῦ διαδίκου κλπ.), ὑποθέτομεν δέ, ὅτι ἄλλως θὰ ἐξεφράζετο καὶ εἰς τὸν Ν. Γ'ΘΟΔ', ἂν ἐσκόπει νὰ διασπάσῃ τὸν κανόνα τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκθέσεως ἀγωγῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας δὲν αἴρεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐργαζόμενος ἐν προκειμένῳ εἶχεν εὐρυτέραν πρωτοβουλίαν διαχειρίσεως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πολλαχοῦ ὑπὸ τῆς θεωρίας ἐπικρατοῦσαν (βλέπε *Γ. Σ. Σιωνέτου*, Διάδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 175, *Ι. Καποδίστριου*, Θέμ. ΝΓ' 257 ἐπ.) παλαιὰν ὑπ' ὄριθ. 137|1942 ἀπόφασίν του (ΕΕΔ 1.591), καθ' ἣν, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐξηρτημένη ἐργασία, πρέπει οἱ μισθωτοὶ νὰ ἀποξενοῦνται πᾶσης πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῶν, ἐνῷ αἱ νεώτεραι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις δὲν δέχονται τόσον περιορισμὸν τοῦ κριτηρίου, ἀκολουθοῦσαι καὶ αὗται τὴν γνώμην τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως [βλέπε τὴν Α.Π. 395|1946 (εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 30), καθ' ἣν ἐξηρτημένη ἐργασία ὑφίσταται κυρίως, ὅταν ὁ μισθωτὸς τελῇ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ ἐργοδότου, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ ἀπαιτῆται ἀποξένωσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του].

Ὑπὸ τὸ τόσον στενὸν κριτήριον, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τῆς παλαιᾶς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, θὰ εἶναι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 21 ἐπ.), ἀδύνατον νὰ καλυφθοῦν περιπτώσεις συμβάσεων ἐπιστημόνων (περίπτωσις τῆς Α.Π. 395|1946, ἐνῷ ἀνωτ., ὑπῆρξε πολιτικοῦ μηχανικοῦ), οἱ ὁποῖοι παρέχουν ἐργασίας εἰς ἐργοδότην, ἀνίδεον νὰ κατευθύνῃ αὐτὰς καὶ νὰ δίδῃ ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου παροχῆς των.

Πρέπει ἄρα ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις νὰ σημειωθῇ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀξίαν της ὡς τοποθετοῦσα τὸ ζήτημα ἐπὶ τῆς ὀρθῆς ἐπιστημονικῆς βάσεως (βλέπε σχετικῶς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξαρτήσεως τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 24 ἐπ. παρατεθείσας εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν).

Περὶ τοῦ ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ της κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 1968|1944 σχέσεως ἐργασίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ συμβασις ἐργασίας, καθ' ἣν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μισθοῦ ἀφεθῇ εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός (ἡ ἀπόφασις χαρακτηριστικῶς ὁμιλεῖ περὶ συμβάσεως ἐργασίας, ἐγκαταλείπουσα προφανῶς τὴν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προϊσχύσαντος τοῦ Α.Κ. δικαίου γενομένην διάκρισιν συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος, βλέπε *Γ. Σιωνέτου*, Ἐντολὴ καὶ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἢ ἔργου, 1937, σελ. 28, πρβλ. καὶ Α.Π. 313|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκος*, ΕΕΔ 7, 537), εἶναι παγία ἡ ἄποψις καὶ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ὀρθῇ βεβαίως δυναμει καὶ τοῦ παλαιοῦ Νόμου 4032|1929, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν σχετικὴν τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔκθεσιν ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου 1928 διεσκεύασε τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', οὕτως ὥστε νὰ περιλάβῃ εἰς αὐτὸ πάσας τὰς ἀξιώσεις, εἴτε ἐξ ἀνωνύμου, εἴτε ἐξ ἐπωνύμου συναλλάγματος.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις, αἱ μὴ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 18|1944 περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως καθορισμέναι ἀκριβῶς εἰς δραχμὰς δὲν ὑπέπεσαν εἰς τὴν διὰ τοῦ Ν. 1073|1948 ἐξόφλησιν αὐτῶν, αὕτη ἀκολουθεῖ τὴν καὶ ὑπὸ τῆς προσφάτου Α. Π. 561|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 124) δεκτὴν γενομένην.

Ἄξια τέλος ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι τὸ ἐν τέλει τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γενόμενον δεκτόν, ὅτι δὲν καταίσθη ἀνενεργὲς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅπως ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ὑπὸ δίκην ἀξιώσεως του ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἤσκησε τοῦτο ἐπὶ ἐπταετίαν, καίτοι δὲν ἐπρίσκετο εἰς ἀγαθὰς σχέσεις τόσον μετὰ τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀνωρεσιούσης, ὅσον καὶ μετ' αὐτῆς ταύτης, ἀναβαλὼν τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀνωρεσιούσης, διότι τὰ περιστατικὰ ταῦτα δὲν συγκροτοῦσι τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος.

Ὁ σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ Π]κείου Λαμίας προτάσεών της, ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἰσχυρίσθη ἡ ἀναιρεσείουσα κατ' ἔνστασιν, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου της ἐπὶ τόσον μακρὸν χρόνον, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1941, ὅτε διεκόφην οὗτος πᾶσαν ἐπαφὴν καὶ σχέσιν μετὰ τοῦ συζύγου τῆς ἀναιρεσιούσης, μὴ ἄσκησις τοῦ τῆς ἀγωγῆς του δικαιώματος μέχρι τῆς

19 Ἰανουαρίου 1951, ἦτο ἐπὶ μίαν συναπτὴν ἐκτασείαν, ἐνῷ ἦτο δικαιοῦχος καὶ βιοπαλαιστὴς καὶ μετὰ τοῦ συζύγου της δὲν εἶχεν ἀγαθὰς σχέσεις, ἀφήσας νὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμά του, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, κατ' αὐτῆς, ἀγνοούσης τὰ τῶν συναλλαγῶν καὶ ἀποδεικτικῶν μέσων ἐξοφλήσεως αὐτοῦ παρὰ τοῦ συζύγου της, εἶναι προδήλως δολερὰ καὶ καταχρηστική, συντρεχόντων τῶν ἄνω περιστατικῶν καὶ εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν εὐθύτητα, καλὴν πίστιν καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀντιπίπτουσα εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ἰσχύοντος καὶ διὰ τὰς παλαιὰς σχέσεις, κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Εἰσ. Νόμου τοῦ Α.Κ.

Ὑπὸ τὰ τοιαῦτα πραγματικὰ περιστατικὰ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀπεφάνθη, ὅτι δὲν ὑφίσταται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἔννοια τῆς καταχρήσεως δικαιώματος.

Ἔχει ἤδη νομολογηθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ὅτι ἡ βραδύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος δὲν συνιστᾷ τὴν κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. κατάχρησιν δικαιώματος (βλέπε Α.Π. 408|1948, Θέμ. Ξ' 120, Α.Π. 526|1949, Θέμ. ΞΑ' 19, Α.Π. 119|1951, Θέμ. ΞΒ' 287, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1945|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 117, Πρωτ|κου Πειραιῶς 1073|1950, Πρωτοδίκης *Γ. Κρεκίδας*, ΕΕΔ 9, 879, Πρωτοδικείου Τριπόλεως 1115|1950, εἰσηγητὴς *Α. Παπαμητρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 327, Προέδρου Πρωτ. Καρδίτσης 167|1951, Πρόεδρος *Μ. Ἀρσένης*, ΕΕΔ 10, 796).

Ἐν τῇ θεωρίᾳ ὅμως ἔχει διαπλασθῇ ἡ λεγομένη ἀρχὴ τῆς ἀποδυναμώσεως, ἐκπτώσεως ἢ ἀτονίας τοῦ δικαιώματος (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1048, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς), ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅμως νὰ συνάγεται αὕτη ὄχι ἐκ μόνης τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἐκ τῆς συνδρομῆς καὶ εἰδικῶν συνθηκῶν, δικαιολογουσῶν τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀρχὴν (βλέπε *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., σελ. 174 ἑπ. καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 327) (κατὰ *Βασ. Π. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 200 ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν εὑρίσκει εὐρὺ ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας πηγάζουσαι ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἀφοροῦν κυρίως εἰς μισθούς, ὑποκείμενοι εἰς σύντομον παραγραφήν (ἄρθρον 250 Α.Κ.).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις περιωρίσθη, ἐπὶ συγκεκριμένου λόγου ἀναιρέσεως, νὰ κρίνῃ, ὅτι ὑπὸ τὰ προταθέντα περιστατικὰ δὲν ὑφίστατο καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος.

Ἀρείου Πάγου 559|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ζήσης, Κ. Γκολφίνος

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου Γ'ΘΟΔ' καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6, 7 § 2 καὶ 12 § 1, καθ' ἃς εἰς τὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν αὐτοῦ δικαζομένας διαφορὰς ἐπιβάλλεται ἡ προκαταβολὴ ἐλαχίστου ποσοῦ ἐναντι τῶν ἐξόδων τῆς δίκης, ἡ σύνταξις τῶν δικογράφων, ἐκθέσεων καὶ ἀποφάσεων ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου καὶ ἐν γένει ἡ κατὰ τὸν ὀλιγώτερον δαπανηρὸν τρόπον ἀποπεράτωσις τῆς δίκης, σαφῶς προκύπτει ὅτι εἰς ταύτας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ προκαταβολὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΗ' προβλεπομένου τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου, ἡ ἐκδοχὴ δὲ αὕτη ἔτι μᾶλλον ἐνισχύεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 § 1 Ν.Δ. 1544|1942, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων, παραλείπων τὴν προκαταβολὴν τοῦ τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου, δικάζεται ἐρήμην, ἐνῷ ἐπὶ διαφορῶν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τούτου, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 4 § 6 νόμου 765|1943 καὶ ἐν ἐρημοδικίᾳ ἐρευνᾶται κατ' οὐσίαν ἡ διαφορά. Οὕτως ἀποφηναμένων καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον οὐδεμίαν διάταξιν παρεβίασε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ὁριζουσα ὅτι ἐπὶ διαφορῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὰ κράτος τοῦ Νόμου τούτου ὁ ἁρμόδιος Δικαστὴς συντάσσει ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος θεσπισθεῖσα ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποφυγῆς τῶν συμπαρομαρτουσῶν δαπανῶν διὰ τὴν σύνταξιν δικογράφου κατὰ τὰς κοινὰς δικονομικὰς διατάξεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀρτιωτέρας, ὅσον ἔνεστι, διατυπώσεως τῆς ἀγωγῆς, οὐδαμῶς ἀποκλείει τὴν ἄσκησιν αὐτῆς διὰ δικογράφου. Ἀποφηναμένων ἔθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι δὲν ἦτο ἀπαράδεκτος ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγὴ ἀσκηθεῖσα διὰ δικογράφου, δὲν παρεβίασε τὴν μνησθεῖσαν ἢ ἄλλην δικονομικὴν διάταξιν καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν 2ας καὶ 6ης αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐδέχθη ὡς βεβαιωθέν, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη ὡς ἐπιστάτης εἰς τὰ κτήματα τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπὶ ἀποζημιώσει, καθοριστέᾳ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ καὶ δικαίου ἀνδρός, ἡ φύσις δὲ τῆς ἐργασίας ταύτης ὡς ἐξηρτημένης δὲν αἴρεται ἐκ τοῦ ἐν συνεχείᾳ δεκτοῦ γενομένου περιστατικοῦ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶχεν «ἀρκετὴν πρωτοβουλίαν διαχειρίσεως», ἑπομένως ἁρμοδίως καθ' ὅλην εἰσήχθη ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ', ὡς μεταγενεστέρως οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ τῆς κατ' ἄρθρον 1 σχέσεως ἐργασίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, καθ' ἣν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μισθοῦ ἀφέθη εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Ἀπορριπτέος ὅθεν κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως ὡς ἀβάσιμος, παραδεκτῶς νῦν τὸ πρῶτον προβαλλόμενος, ὡς ἀναγόμενος εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, κατὰ τὸ ἄρθρον 811 ἐδάφ. 2 Πολ. Δικονομίας.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 2 Νό-

μου 18|1944, ὁριζούσης, ὅτι ὀφειλαί πάσης φύσεως εἰς δραχμάς, στηριζόμεναι εἰς γενεσιουργόν αἰτίαν, ὑφισταμένην πρό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἐξοφλοῦνται δι' ἰσαρίθμων δραχμῶν τῶν τραπεζογραμματίων τῆς § 1 ἢ διά τῶν κατά τό ἄρθρον 1 δραχμῶν, μέ ἀναλογίαν μιᾶς δραχμῆς πρός 50 δισεκατομμύρια πληθωρικῶν δραχμῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅπως ἡ ὀφειλή ἔχῃ ἤδη καθορισθῇ μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου 1944, ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ μνησθέντος Νόμου, εἰς τό τότε κυκλοφοροῦν νόμισμα, ἵνα ἡ οὕτω δυνατή ἡ προβλεπομένη ἐξόφλησις κατά τήν τασσομένην ἀναλογίαν, ἤτις θά καθίστατο ἀνέφικτος, ἐάν, εἴτε κατά τήν βούλησιν τῶν συμβληθέντων, εἴτε λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, ὁ καθορισμός οὗτος ἔδει νά συντελεσθῇ καί συνετελέσθη ὄντως μετά τήν μνησθεῖσαν χρονολογίαν, ὅτε πλέον ὑποχρεωτικῶς θά ἐγίγνετο εἰς τό νέον κυκλοφοροῦν νόμισμα. Δεχθέν ὅθεν τό Δικαστήριον τῆς οὐσίας διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν 2ας, 6ης καί 3ης αἰτιολογιῶν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη ὑπό τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀναιρεσειούσης τόν Νοέμβριον 1939, ὡς ἐπιστάτης, ἐπί ἀποζημιώσει κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός καί ὅτι εἰργάσθη μέχρι τέλους Ἰουλίου 1944, μέ μικράν μόνον κατά τόν ἐνδιάμεσον χρόνον διακοπήν, λόγῳ στρατεύσεως, καί ὅτι, κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ καί δικαίου ἀνδρός, ἤτις δέν πλήττεται διά λόγου τινός ἀναιρέσεως, ἡ ἀποζημίωσις σύτου διά τάς προσφερθείσας ὑπηρεσίας ἀνήρχετο εἰς 800.000 δραχμάς μηνιαίως, ὀρθῶς μετά ταῦτα ἀπεφήνατο, ὅτι ἡ ὀφειλή αὕτη δέν ἐνέπιπτεν εἰς τόν προδιαληφθέντα νόμον 18|1944, ὡς μή προσδιορισθεῖσα εἰς ὡρισμένην χρηματικήν ποσότητα μέχρι τῆς 10.11.1944, οὐδαμῶς δέ προκύπτει τό ἐναντίον ἐκ τῆς κατ' Ἰούλιον 1944 προσφυγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τό λεγόμενον Λαϊκόν Δικαστήριον Ἀνθήλης, ὅπερ, ἐκνομον ὄν, ἐστερεῖτο τῆς ἐξουσίας, ὅπως καθορίσῃ τό μέγεθος τῆς ἀποζημιώσεως κατά κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Ἀπορριπτέοι ὅθεν κρίνονται οἱ περί τοῦ ἐναντίου 1ος καί 2ος λόγοι τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπί ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος, ὁ 4ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως κατά τό δεύτερον αὐτοῦ μέρος ὅτι τό Δικαστήριον τῆς οὐσίας καθώρισε τό ποσόν τῆς ἀποζημιώσεως εἰς λίρας χρυσᾶς Ἀγγλίας καί εἶτα ἀπέτιμησε ταύτας εἰς δραχμάς, κατά παράβασιν τοῦ νόμου 362|1945.

Εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἄνευ συμφέροντος προβαλλόμενος, ὁ 4ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, κατά τό πρῶτον αὐτοῦ μέρος, ὅτι κατά παράβασιν τοῦ Νόμου 362|1945 ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὑπελόγισε τήν ἀξίαν τῶν δοθεισῶν ἀντί καταβολῆς εἰς τόν ἀναιρεσίβλητον ὑπό τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀναιρεσειούσης τήν 30.1.1945 τετρακοσίων ὀκάδων σίτου, ἀξίας τότε 40 δραχμῶν κατ' ὀκάν, εἰς 4 χρυσᾶς λίρας Ἀγγλίας, συμφώνως μέ τήν τότε τιμήν τῆς λίρας εἰς δραχμάς καί ὅτι τό ποσόν τοῦτο τῶν 4 λιρῶν ἀνεβίβασεν εἰς 8 λίρας, λόγῳ τῆς σημερινῆς μειώσεως τῆς ἀγοραστικῆς τιμῆς τῆς λίρας, καί ὅτι εἶτα ἀπέτιμησε ταύτας εἰς 1.792.000 δραχμάς, ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, ὡς ἐκ περισσοῦ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐν τῇ 8ῃ αἰτιολογίᾳ ἀπετίμησε εἰς τρεῖς λίρας χρυσᾶς τάς δοθείσας κατά τήν αὐτήν χρονολογίαν εἰς τόν ἀναιρεσίβλητον 12.000 δραχμάς, ἀφοῦ κατά τό ποσόν τοῦτο τῶν 12.000 δραχμῶν δέχεται ἀποδειχθεῖσαν τήν περί μερικῆς ἐξοφλήσεως ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀπορριπτέος ὅθεν εἶναι καί κατά τό μέρος τοῦτο ὁ αὐτός λόγος ἀναιρέσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν 2ας καί 7ης αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τό δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καί ἐξετίμησεν ἐξ ὁλοκλήρου τά προσαχθέντα ὑπό τῶν διαδίκων ἔγγραφα καί οὐχί ὡρισμένας μόνον αὐτῶν περικοπάς καί ἀπορριπτέος εἶναι, ὡς ἀβάσιμος, ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων 5ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα διά τῶν 8ης καί 9ης αἰτιολογιῶν, μετ' ἀνελέγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, τήν ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης περί πλήρους ἐξοφλήσεως τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, ἀπέκρουσεν ἐμμέσως, πλήν σαφῶς, τόν ἰσχυρισμόν αὐτῆς ὅτι ἀπωλέσθησαν τυχαίως αἱ κατεχόμεναι ὑπ' αὐτῆς ἐξοφλητικαί ἀποδείξεις, μή τηρουμένων ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ, κατ' ἄρθρον 12 Νόμου ΓΨΟΔ', τῶν διαδικαστικῶν ὁρισμῶν τοῦ ἄρθρου 390 Πολ. Δικονομίας καί ἀπορριπτέος ὅθεν εἶναι ὁ 7ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως ὅτι δέν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὁ ἰσχυρισμός οὗτος.

Δέν κατέστη ἀνενεργές τό δικαίωμα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, κατά τό ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅπως ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τήν ἱκανοποίησιν τῆς ὑπό δίκην ἀξιώσεως του ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δέν ἤσκησε τοῦτο ἐπί 7ετίαν, καίτοι δέν εὑρίσκετο εἰς ἀγαθάς σχέσεις τόσον μετά τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅσον καί μετ' αὐτῆς ταύτης, ἀναβαλών τήν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς μετά τόν θάνατον τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀναιρεσειούσης, ἤτις ἠγνόει τά τῶν συναλλαγῶν του, διότι τά περιστατικά ταῦτα δέν συγκροτοῦσι τήν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, κατά τήν διαληφθεῖσαν διάταξιν, ἣν ὀρθῶς ἡρμήνευσεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Ἀπορρίψασα τήν σχετικήν ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης, εἰ καί ἐπί ἑτέρᾳ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, καί ἀπορριπτέος ὅθεν ἀποβαίνει ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων 6ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Έφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 Υ.Α. ἐπὶ νομίμως ἐπιτρεπτῆς ἐργασίας

Ἀνυπόχρεον Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις διανομῆς ὕδατος.— Π.Δ. 8]14 Μαρτίου 1930 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως». Ἐπὶ ἐπιτρεπτῆς κατὰ Νόμον παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς παραδεκτῶς εἰσάγεται ἡ ἐξ ἐγκύρου οὕτω συμβάσεως ἀξίωσις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΔ΄.— Παροχὴ ἐργασίας εἰς ἔργα ὑδρεύσεως ἐκτελούμενα ὑπὸ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλλ. Ἑταιρίας Ὑδάτων ὡς ἀναδόχου ἐργολάβου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.—Ἐργοδότις ἡ Ἑταιρία Ὑδάτων.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 Υ.Α. ἐπὶ παντὸς ἐργοδότου ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ὑπολογισμὸς ὁμοιβῆς ἐπὶ νομίμου μισθοῦ.

Περίπτωσις τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι ἐφαρμογὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ὁμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς (ΕΕΔ 5, 226), ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825]1951 ὁμοίας (ΕΕΔ 10, 539), ἐπὶ μισθωτοῦ, ἐργασθέντος εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἀνων. Ἑταιρίας Ὑδάτων, ὡς ἀναδόχου ἐργολάβου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐκτελούμενα ἔργα ὑδρεύσεως.

Ὑπὸ τὴν παγίως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατοῦσαν ἄποψιν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προϋποθέτει νὰ ὑπάρχῃ ἐπιτρεπτὴ ἐκ τοῦ νόμου (π.δ. 8]14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» καὶ λοιπὰ εἰδικὰ διατάγματα) παροχὴ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς, διότι ἄλλως θὰ ὑπέκειτο ἄκυρος σύμβασις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς διαφορά, βασιζομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 901 Α.Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδικασθῇ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (βλέπε Α.Π. 221]1951, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 10, 606 καὶ λοιπὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 10, 507), τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀποφάσεώς του ἐρευνᾷ ἐν προκειμένῳ ἂν εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρεπτὴ ἡ παρασχεθεῖσα κατὰ Κυριακὰς ἐργασία, ἀποφαινόμενον καταφατικῶς.

Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν γίνεται ὁμοφώνως δεκτόν, ὅτι οἱ νόμοι περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως ἀπαγορεύουν τὴν ἐναντίαν πρὸς αὐτοὺς σύμβασιν περὶ παροχῆς ἐργασίας (ὅπου φυσικὰ ἐφαρμόζονται) καὶ ἑπομένως αὐτὴ εἶναι, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἄκυρος (βλέπε τὰς ἐν ΕΕΔ 10, 507 παραπομπὰς εἰς νομολογίαν).

Εἰς τὴν θεωρίαν (βλέπε *Γαζῆν*, ἐν ΈρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 365) ὑποστηρίζεται καὶ ἡ γνώμη ὅτι τὸ ἄρθρ. 365 Α.Κ. περὶ συμβάσεως παροχῆς νόμῳ ἀπηγορευμένης, κατὰ τὸ ὁποῖον καὶ διατάξεις περὶ ὑποσχέσεως ἀδυνάτου παροχῆς ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ἡ ὑπόσχεσις ἀφορᾷ παροχὴν προσκρούουσαν εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου», καλύπτει καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐργασίας εἰς ἡμέραν ὑποχρεωτικῆς ἀργίας, ἐνῷ ἀντιθέτως γίνεται δεκτόν (βλέπε *Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α΄, σελ. 292), ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὑπεσχέθη τις νὰ παράσχῃ ἐργασίαν μὴ ἐπιτρεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου, ἰδίᾳ ὅταν ὑπόσχεται νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένας ὥρας ἢ εἰς ἡμέρας ἀργίας.

Ἡ παράδοξη τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἀπόψεως (μολονότι ἀναγνωρίζεται, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἑρμηνείας τῆς συγκεκριμένης διατάξεως εἶναι λίαν δυσχερές, *Γαζῆς*, ἐνθ' ἀνωτ.) ἔχει σημασίαν διὰ τὸ διάφορον τῶν συνεπειῶν ἑξ ἑκατέρας (περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἄρθρ. 180 Α.Κ. καὶ 904 Α.Κ. καὶ περὶ τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 365 Α.Κ. βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α΄, σελ. 291, *Γαζῆν*, ἐν ΈρμΑΚ. ὑπ' ἄρθρ. 365).

Ἡ γνώμη περὶ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως διατυποῦται καὶ ὑπὸ τοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας ἔκθεσίν του (ΕΕΔ 9, 471), ἔνθα γράφονται τὰ ἑξῆς: «Ἐὰν ἡ ἐπὶ πλέον παρασχεθεῖσα ἐργασία πίπτῃ εἰς ὥρια, πέραν τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, ὡς λ. χ. κατὰ τὸν νόμον ΑΚΘ' περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ἢ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν περὶ ὑκτιπόνου νομοθεσίαν, τὴν μὴ προβλέπουσαν εἰδικῶς τὸ ζήτημα, τότε πρόκειται περὶ ἀξίας ἐπιδοθείσης εἰς τὸν ἕτερον ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπαιτητέα αὐτή, κατὰ τὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον καὶ τὸ Σχέδιον, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διὰ τῆς condictio ob injustam causam (ἄρθρ. 904). (Ἐνδιαφερούσας ἀπόψεις ἀναπτύσσει ὁ *Βασ. Παντ. Βασιλείου* ἐν τῇ μελέτῃ του: Τινὰ περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἐν ΕΕΔ 9, 1 ἑξ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11080]1951

Διαδικασία Ν. Γ΄ΘΔ΄ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος: ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Πεταμίτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ζώρας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου, Π. Ε. Παπαγεωργίου

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 ἐδ. 2 τοῦ ἀπὸ 8]14 Μαρτίου 1930 Προεδρικοῦ Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῆς κατὰ τὸν Νόμον ταύτην ὁριζομένης ἀναπαύσεως δὲν ἐπιβάλλεται μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις διανομῆς ὕδατος. Τοῦ ἀνωτέρω δὲ νόμου ἀποβλέψαντος ὡς πρὸς τοῦτο καθορισθείσας ἐξαιρέσεις τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς τὸ εἶδος τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀσκουμένης

ἐπιχειρήσεως καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου παρεχομένην ἐργασίαν ἐπεται, ὅτι ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων Α.Ε., ὡς ἀναδόχου ἐργολάβου τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου, ἐκτελούμενα νέα ἔργα ὑδρεύσεως τῆς δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1380|1938 κυρωθείσης συμβάσεως ἦτο νόμῳ ἐπιτρεπτὴ καὶ οὐχὶ ἀπηγορευμένη καὶ συνεπῶς ὅτι ἁρμοδίως ἡ προκειμένη ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) διὰ παρασχεθείσαν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἑταιρίαν ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ἑορτὰς τοῦ ἔτους εἰσήχθη κατὰ τὴν προκειμένην ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ἀφοῦ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς καὶ δὲν βασίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (πρβλ. Α.Π. 101|1950), τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου ὅτι ἐργοδότης τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) εἶναι αὐτὸ καὶ οὐχὶ ἡ Ἑταιρία Ὑδάτων καὶ συνεπῶς ὅτι ἐν προκειμένῳ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 ἐδ. 2 τοῦ ἀπὸ 8|14 Μαρτίου 1930 Π.Δ., ἀλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ αὐτοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος, δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι μόνον αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀσκούμεναι βιομηχανίαι καὶ μονοπώλια ἀποκλείονται τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, ἀπορριπτομένου ὡς μὴ βασίμου, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ προμνησθέντος Α.Ν. 1380|1938 σαφῶς προκύπτει, ὅτι τοὺς τεχνίτας ἐκλέγει ἐλευθέρως ἡ ἀνάδοχος Ἑταιρία Ὑδάτων, ὑποχρεουμένη μόνον νὰ εἰδοποιῇ τὸ ἁρμόδιον Γραφ. Εὑρέσεως Ἐργασίας περὶ τῶν προσλαμβανομένων καὶ ἀπολυομένων, ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἐργάτας ἡ ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ ἐκλέγῃ μεταξὺ τῶν διαθεσίμων τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀποτεινομένη εἰς αὐτό, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι ἐργοδότης τοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἔργων προσλαμβανομένου προσωπικοῦ τυγχάνει ἡ Ἑταιρία Ὑδάτων καὶ οὐχὶ τὸ ἐκκαλοῦν (ἐναγόμενον) Δημόσιον, ἀφοῦ διὰ λόγου αὐτῆς καὶ οὐχὶ διὰ λόγου τοῦ ἐκκαλοῦντος συνήφθησαν αἱ συμβάσεις ἐργασίας τοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων προσλαμβανομένου προσωπικοῦ, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου, καὶ εἰς αὐτὴν παρεσχέθησαν αἱ ὑπηρεσίαι αὐτοῦ. Ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς δὲν δύναται, κατὰ τὴν τοῦ Δικαστηρίου ταύτου κρίσιν, ν' ἀντληθῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 2 τοῦ Α.Ν. 1380|1938, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι «ἐν ταῖς καθ' ἑκάστον ἄρθροις τοῦ παρόντος νόμου τὸ μὲν Ἑλληνικὸν Δημόσιον θὰ ἀναγράφηται διὰ τῆς λέξεως «ἐργοδότης», ἡ δ' Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Ὑδάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων διὰ τῆς λέξεως «ἀνάδοχος», διότι ἡ διάταξις αὕτη ἐτέθη καὶ ὁρίζει τὰς σχέσεις τῶν συμβληθέντων διὰ τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀνωτέρω νόμου συμβάσεως, ἤτοι τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου καὶ τῆς ἀναλαβούσης τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων Ἑταιρίας Ὑδάτων καὶ οὐχί, ἵνα καθορίσῃ τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς ἀναδόχου Ἑταιρίας Ὑδάτων καὶ τοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων προσλαμβανομένου ὑπ' αὐτῆς προσωπικοῦ. Ἀκολούθως τούτοις οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) Δημοσίου καὶ ὁ πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως αὐτοῦ μὴ βάσιμοι εἶσι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἐκ τῆς κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ νόμου 866|1946, ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐπεχούσης ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, δι' ἧς ἐχορηγήθη αὔξησις 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε κεκανονισμένου ἡμερομισθίου τοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ «πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν», ὡς ἐκ τῆς γενικότητος αὐτῆς καὶ ἐφ' ὅσον οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν, προκύπτει ὅτι αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν, τῶν συνδεομένων δι' ἐργασιακῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποῖος εἶναι καὶ τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν, ἅτινα παρουσιάζει, μὴ ἐξαιρουμένων συνεπῶς οὐδὲ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ δι' οἱανδήποτε ἐργασίαν προσλαμβανομένων μισθωτῶν (πρβλ. Α.Π. 91—93|1951, ΕΕΔ, τόμος 10, σελ. 353). Ὅθεν ὁ δεύτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, καθ' ὃν ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ μισθωτῶν, ἀσχολουμένων εἰς ἔργα ἐκτελούμενα ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, μὴ βάσιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέος.

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὴν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ 75 ο|ο προσαύξησιν τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένας ἑορτὰς τοῦ ἔτους ὀρθῶς ὑπελόγισεν ἐπὶ τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου του καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου τοιούτου, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν τοιοῦτον καθορισμὸν τὴν ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1938 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων, τὴν ἀπὸ 4 Ν|βρίου 1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29489|1949 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, δι' ἧς ἐχορηγήθη προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ 15 Μαΐου 1949, ἐπεται δὲ ὅτι ὁ ἐπὶ ἐναντίας προϋποθέσεως ἐρειδόμενος δεύτερος μερικὸς λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως μὴ βάσιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέος.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΙ

ΙΣΧΥΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

I

Δεδικασμένον έξ ακυρωτικής αποφάσεως της 'Ολομελείας του Συμβουλίου 'Επικρατείας

'Ακύρωσις υπ' αριθ. 11526)1950 υπουργικής αποφάσεως, κυρωτικής των αποφάσεων 'Επιτροπών Διαιτησίας, διά της υπ' αριθ. 1279)1950 αποφάσεως της 'Ολομελείας του Συμβουλίου 'Επικρατείας.—Ύπαρξις έντεύθεν δεδικασμένου και έννοια δεδικασμένου.—'Επέλευσις Α.Ν. 1801)1951.—'Επανεξέτασις δι' αύτου διαιτητικών αποφάσεων και ισχύς αύτων ούχι αναδρομικώς, αλλ' από της νέας διαιτητικής αποφάσεως — 'Εφαρμογή παρ' έφετείου του κατά τον χρόνον απαγγελίας της πρωτοδίκου αποφάσεως ισχύοντος Νόμου.

'Αντικειμένων και των δύο παρατιθεμένων κατωτέρω δικαστικών αποφάσεων είναι πάλιν το ζήτημα της ισχύος των αποφάσεων των 'Επιτροπών Διαιτησίας.

'Αντιθέτως προς την Πρωτοδικείου 'Αθηνών 11234)1951, ως εφετείου (εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 127), διά της καταχωριζομένης κατωτέρω αποφάσεως του αυτού Πρωτοδικείου, ως εφετείου πάλιν δικάσαντος, γίνεται δεκτόν, ότι ισχύει εν προκειμένω το εκ της ακυρωτικής της υπ' αρ.θ. 11526)1950 δι.ά. αποφάσεως του Συμβουλίου της 'Επικρατείας δεδικασμένον βλέπε περί της ιστορίας του ζητήματος σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 11, 126, ένθα και λοιπαί παραπομπαί, σύμφωνος προς την έκβασιν της αποφάσεως και *Φ. Βεγλερής*, Νέον Δίκαιον, έτος 8ον, σ. 66 (ερευνών το όλον θέμα της ισχύος των αποφάσεων 'Επιτροπών Διαιτησίας από άλλης σκοπιάς), αντίθετος ή *Σύνταξις* του Ν. Δικαίου, αυτόθι σελ. 81, και ερμηνεύον το Πρωτοδικείων τον υπ' αριθ. 1804)1951 Α.Ν. δέχεται, ότι εκκοπήθη υπ' αυτού η διά το μέλλον ισχύς των υπό επανεξέτασιν, κατά το άρθρ. 2 αυτού, τεθεισών διαιτητικών αποφάσεων.

'Ενώπιον τοιαύτης νομοθετικής και νομολογιακής εξελίξεως είναι εν τη αληθεία άν είπη τις, ότι το πρόβλημα ερμηνείας του Δικαίου επί του θέματος τούτου κατέστη από τα δυσχερέστερα.

Ίδωμεν ποίαν γνώμην θά έχη και το Β' Τμήμα του 'Αρείου Πάγου, ενώπιον του οποίου συνεζητήθη προ ημερών το θέμα, μετά την Α.Π. 417)1951 του Α' Τμήματος (ΕΕΔ 10, 1181).

Πρωτοδικείου 'Αθηνών 10454)1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινάς**
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Κούγιας, Δ. Μαρούλης

Καθ' ά εν τη νομολογία εγένετο δεκτόν (Α.Π. 453)1949, ΕΕΔ 8, 936), δεν συγχωρείται η κατά τον Α.Ν. της 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» έγερσις συλλογικής διαφοράς και συνεπώς ούδε η παρέμβασις των επιτροπών υποχρεωτικής διαιτησίας προς επίλυσιν ταύτης, ού μόνον διαρκούντος του συμβατικού χρόνου της ισχύος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αλλά και όταν η ισχύς τούτων παρετάθη μετά την λήξιν των δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας. Συνεπεία των ανωτέρω ημφεσβητήθη το κύρος πασών των υπό το κράτος της ισχύος των από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1950 εκδοθεισών και κηρυχθεισών εκτελεστών αποφάσεων, δι' ών καθωρίσθησαν μισθοί και ημερομίσθια κατηγοριών τινών εργαζομένων διαφορά των υπό των ως είρηται συλλογικών συμβάσεων καθοριζομένων.

Μετά ταύτα ναι μεν αρχικώς διά της υπ' αριθ. 11526)1950 αποφάσεως του Προέδρου της Κυβερνήσεως και Υπουργού Εργασίας «περί κυρώσεως αποφάσεων επιτροπών διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών εργασίας», ήτις εξεδόθη βάσει του Α.Ν. 1405)1950, εκυρώθη, πλήν των άλλων, και η διά της υπ' αριθ. 12135 της 3.4.1948 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας κηρυχθείσα εκτελεστή υπ' αριθ. 2)1948 απόφασις Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπής Διαιτησίας 'Αθηνών «περί καθορισμού αποδοχών πρακτικών μηχανικών και μηχανοδηγών εργοστασίων πάσης της χώρας», είτα δε δυνάμει της υπ' αριθ. 59451)1950 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας «περί καθορισμού αποδοχών ένιων κατηγοριών μισθωτών», εκδοθείσης βάσει του Α.Ν. 28)1944, καθωρίσθησαν από 1 Μαρτίου 1948 οι μισθοί και λοιπαί αποδοχαί των διπλωματούχων πρακτικών μηχανικών και μηχανοδηγών των βιομηχανικών και λοιπών επιχειρήσεων της χώρας, ως αύται προσδιορίζονται εν τη υπ' αριθ. 2)1948 αποφάσει της Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπής Διαιτησίας 'Αθηνών, πλην αι ρηθείσαι αποφάσεις ηκυρώθησαν υπό του Συμβουλίου της 'Επικρατείας, ή μεν πρώτη διά της υπ' αριθ. 1279)1950 αποφάσεως της 'Ολομελείας του Συμβουλίου της 'Επικρατείας (ΕΕΔ 9, 688), ή δε δευτέρα διά της υπ' αριθ. 30)1951 τοιαύτης (ΕΕΔ 10, 134).

Κατά την κρατήσασαν εν τη νομολογία γνώμην, ην και το Δικαστήριον τούτο ως ορθοτέραν ακολουθεί, το δεκτόν γενόμενον δεδικασμένον έξ ακυρωτικής αποφάσεως της 'Ολομελείας του Συμβουλίου της 'Επικρα-

τείας κατά τό άρθρ. 50 τοῦ Ν. 3713|1928, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 5468|1932, ἔχει προφανῶς τήν ἔννοιαν, ὅτι, ἀναγνωριζομένης διά τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῆς ἀκυρότητος διοικητικῆς πράξεως, ἀπαγορεύεται ἡ ὑπό παντός δικαστηρίου ἤ ἄλλης Ἀρχῆς λῆψις ὑπ' ὄψιν ταύτης ὡς ἐγκύρου ἐπί πάσης ὑποθέσεως, τῆς ὁποίας προϋπόθεσις εἶναι ἡ κριθεῖσα ἄκυρος διοικητική πρᾶξις (*Ράμμος* ἐν Γλάσσων Δ' § 777 β', σελ. 172, Α.Π. 654|1950, ΕΕΝ ιη' 251, Α.Π. 165—169|1951, ΕΕΔ 10, 502). Καί ναί μέν αἱ ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει ἀναφερόμεναι ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δι' ὧν ἠκυρώθησαν αἱ ἐν αὐταῖς ἀποφάσεις, αἵτινες ἐκύρωσαν, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί τήν περί ἧς πρόκειται ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δέν ἐξεδόθησαν μεταξύ τῶν διαδίκων τῆς παρούσης δίκης, πλήν, κατά τά προεκτεθέντα, ἀποτελοῦσιν αὗται δεδικασμένον καί κατ' αὐτῶν καί ἀπορριπτέα τά ἐναντία.

Μετά ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) ἱστορεῖ, ὅτι κεκτημένος πτυχίον μηχανικοῦ β' τάξεως, ἔχων δέ καί τήν ἐν αὐτῇ προϋπηρεσίαν, προσελήφθη παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὑπό τήν ρηθεῖσαν ἰδιότητά του, τήν 14 Σεπτεμβρίου 1948, διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀντί τῆς ἐν αὐτῇ μισθοδοσίας, ὅτι εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950, ὅτε ἀπελύθη καί ὅτι, ἐνῷ ἔδει, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν κλπ. ἐργοστασίων πάσης τῆς χώρας», αἱ ἀποδοχαί αὐτοῦ νά ἀνέρχωνται εἰς τά ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσά, ἐν ταύτοις ἐλάμβανε παρά ταύτης ποσά κατώτερα τῶν διά τῆς ρηθείσης διαιτητικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένων, δι' ἃ καί αἰτεῖται, πλήν τῶν ἄλλων, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη εἰς τήν καταβολήν αὐτῶν, ἀπορριπτέον κρίνεται ὡς μή νόμιμον τό ρηθέν κεφάλαιον αὐτῆς, καθ' ὅσον, ἀκύρου οὔσης τῆς ἐπικαλουμένης ἀποφάσεως, δέν τυγχάνει αὕτη ἐφαρμογῆς, κατά τά προλεχθέντα, ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη περί τούτου καί ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορριψασα τό σχετικόν κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς του.

Καί μετά τόν Α.Ν. 1804|1951 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς ἐκυρώθη ὑπό τοῦ Ν. 1902|1951, ἀπορριπτέον ὡσαύτως κρίνεται τό ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς διά τούς κατωτέρω λόγους :

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 ὁρίζεται, ὅτι «ἀποφάσεις οἱωνδήποτε Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κηρυχθεῖσαι μέχρι σήμερον ἐκτελοῦνται ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατά τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καί περιέχουσαι διατάξεις τροποποιητικάς συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ, ὑπό τό πνεῦμα τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἐπαναπέμπονται ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας αὐτεπαγγέλτως ἤ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντός τριμήνου ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος πρός ἐπανεξέτασιν εἰς τάς Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι τάς ἐξέδωσαν. Αἱ Ἐπιτροπαί αὗται, καθώς καί ὁ Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας ὑποχρεοῦνται νά ἀποφανθοῦν ἐκ νέου ἐπ' αὐτῶν ἐντός μηνός ἀπό τῆς παραπομπῆς, ἄλλως αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τηροῦνται δυνάμει τοῦ παρόντος καί ἐφαρμόζονται ἀπό τῆς παρελεύσεως καί τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας μέχρις ὅτου νομίμως τροποποιηθῶσιν».

Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ὁ Νόμος οὗτος δέν ἔχει ἀναδρομικήν δύναμιν, διότι καί ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπή μετά τήν ἐπανεξέτασιν ἀπεφάνθη ὑπέρ τῆς διατηρήσεως τῆς περί ἧς πρόκειται διαιτητικῆς ἀποφάσεως, δέν θεωρεῖται αὕτη κυρωθεῖσα ἐξ ὑπαρχῆς, ἀλλ' ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς νέας ἀποφάσεως καί τῆς κυρώσεως ταύτης παρά τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Πράγματι, ὡς ἐκ τοῦ νόμου τούτου συνάγεται, ὁ νομοθέτης πρός ἄρσιν τῶν κρατούντων περί τῆς ἀκυρότητος τῶν ὡς εἴρηται ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐθέσπισε τήν ἐκ νέου ἐπανεξέτασιν αὐτῶν παρά τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῶν, αἵτινες τάς ἐξέδωκαν, ἐπί τῷ τέλει ὅπως αὗται ἀποφανθῶσιν ἐκ νέου περί τῆς τύχης ταύτων, δηλαδή περί τῆς ἰσχύος ἢ μή ἢ τροποποιήσεως αὐτῶν ἐντός τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 προθεσμίας, ἄλλως αἱ διατάξεις ταύτων τηροῦνται δυνάμει τοῦ νόμου τούτου καί ἐφαρμόζονται «ἀπό τῆς παρελεύσεως καί τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας, μέχρις ὅτου νομίμως τροποποιηθῶσιν». Ἐάν ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἦτο, ὅπως κυρώσῃ ταύτας ἀναδρομικῶς, δέν ἀπητεῖτο νά ὡριζεν, ὅτι ἐπαναπέμπονται αὗται πρός ἐπανεξέτασιν, ἀλλ' ἤρκει ἡ ἁπλῆ κήρυξις ταύτων ἐκτελεστῶν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλ. διαφορῶν ἐργασίας», δοθέντος ὅτι κατά τό ἄρθρον 5 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας εἶναι ὁριστικαί καί κηρύσσονται ἐκτελεσταί δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου, κατά τό ἄρθρον 8, ἐδάφ. τελευταῖον, τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» αἱ Ἐπιτροπαί Διαιτησίας δικαιοῦνται νά προσδώσωσιν εἰς τάς ἀποφάσεις αὐτῶν ἰσχύν ἀναδράμουσαν μέχρι καί τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδηλώσεως τῆς διενέξεως μεταξύ ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν, ἐν προκειμένῳ ὅμως δέν προκύπτει, ὅτι ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπή κατά τήν ἐπανεξέτασιν τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως ἔδωσεν εἰς ταύτην ἀναδρομικήν δύναμιν. Τέλος δέ καί διότι, κατά τό ἄρθρον 776 ἐδ. 1 Πολιτ. Δικονομίας κατ' ἔφεσιν ἐξετάζεται, ἂν ὁ κατώτερος δικαστής ἀπεφήνατο ὀρθῶς ἢ ὄχι καί πρός τοῦτο ἐφαρμογήν ἔχει ὁ καθ' ἣν ἐποχήν ἀπηγγέλθη ἡ ἀπόφασις ἰσχύων νόμος. Παρέκκλισις ἀπό τῆς ἀρχῆς ταύτης γίνεται μόνον ὅταν ἡ ἀναδρομικότης τοῦ νέου νόμου ἐπεξετάθη ρητῶς ὑπ' αὐτοῦ καί ἐπί τῶν πρωτοδίκως ὁριστικῶς κριθέντων ἢ ὁ νέος νόμος εἶναι ἑρμηνευτικός

(Οἰκον.—Λιβαδᾶ—Γιδοπούλου, Πολ. Δικ. § 236 σημ. 12, Α.Π. 230|1942, ΕΕΝ ι', 111—112) ὅπερ ὅμως δὲν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ, διότι ὁ Α.Ν. 1804|1951, ὡς ἐξ αὐτοῦ προκύπτει, ἀντικαθιστᾷ ἁπλῶς τὸν Α.Ν. τῆς 16|20.11.1935 καὶ δὲν τυγχάνει ἑρμηνευτικὸς τούτου. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Α. Ν. 180 ||1951, μὴ ἔχοντος τούτου ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἀπορριπτέον τυγχάνει τὸ σχετικὸν κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς καὶ ὁ ἀντίθετος περὶ τούτου λόγος ἐφέσεως.

II

Κύρωσις διαιτητικῶν ἀποφάσεων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α.Ν. 1406|1950.—Ἀνυπαρξία δεδικασμένου ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Σ. τῆς Ε.—Ἐπέλευσις Α.Ν. 1804|1951.—Ἔννοια αὐτοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6528|1951

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μαντόπουλος, Θ. Τσέλιος

Ὁ ἐνάγων σερβιτόρος καφέ-μπάρ, ἐκτὸς τοῦ ἐκ 15 ο|ο ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῶν πελατῶν (ὁ.ἀ. 22035|1945, ΕΕΔ 4, 605) καὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφενείων περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἥτις ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40040|1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 126) καὶ ἥτις ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν μπὰρ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57934|1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 1062) ἐδικαιοῦτο παγίου μισθοῦ μηνιαίου δραχμῶν 105.000, προσαυξηθέντος κατὰ 30 ο|ο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ὁ.ἀ. καὶ αὐξηθέντος ἀπὸ 15.1.1951 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὁμοίας κατὰ 50.000, ἤτοι ἐδικαιοῦτο ἐν ὅλῳ δραχ. 185.000.

Ἡ διαιτητικὴ αὕτη ἀπόφασις, κυρωθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τῆς 1 Μαρτίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἥτις ἐξεδόθη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1406|1950, ἡ ὕπαρξις ἀνάγκης καὶ τὸ κατεπείγον τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁποίου δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, ἰσχὺν διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου ἀπέκτησε καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ κῦρος αὐτῆς δὲν ἐπηρεάζεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἐξεδόθη διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (12|9|1950, ΕΕΔ 10, 1178), δι' ἧς ὁ ὡς ἄνω Α.Ν. 1406|1950 ἐκρίθη ἀντισυνταγματικός, δὲν δημιουργεῖ δεδικασμένον, δεσμεῦον τὸ δικαστήριον (Α.Π 417|1951, ΕΕΔ 10, 1181). Ἐπηκολούθησεν εἶτα ὁ Ν. 1804 τῆς 28 Ἀπριλίου 1951, ὅστις ἐπέβαλε τὴν ἐπαναπομπὴν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, αἵτινες τὰς ἐξέδωσαν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποφανθῶσιν ἐκ νέου ἐπ' αὐτῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς παραπομπῆς, ἄλλως αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τηροῦνται δυνάμει τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς μηνιαίας προθεσμίας μέχρι τῆς νομίμου τροποποιήσεώς των. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐρρυθμίσθη τὸ ὅλον θέμα τοῦ κύρους τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων κατὰ τρόπον παράλληλον καὶ μὴ ἀντικείμενον πρὸς τὸν τρόπον τὸν θεσπισθέντα διὰ τοῦ Α.Ν. 1406|1950, μετὰ δὲ τοὺς δύο τούτους νόμους, αἵτινες οὕτω ρυθμίζουν παραλλήλως τὸ θέμα τοῦ κύρους τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, τὰ ἀκόλουθα παρέπονται συμπεράσματα ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τούτων: α) Αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, αἵτινες εἶχον κυρωθῇ διὰ τοῦ Α.Ν. 1406|1950 καὶ δὲν ἀνεπέμφθησαν εἰς τὰς ἐπιτροπὰς διαιτησίας ἐντὸς τῆς τριμήνου προθεσμίας, ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι βάσει τοῦ νόμου τούτου. β) Αἱ ἀναπεμφθεῖσαι ἀποφάσεις κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐπανεξετάσεως αὐτῶν ἰσχύουν βάσει τοῦ αὐτοῦ νόμου. γ) Αἱ ἀναπεμφθεῖσαι ἀποφάσεις μετὰ τὴν τυχὸν τροποποίησιν των ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν ἢ τὴν πάροδον τοῦ μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναπομπῆς ἰσχύουν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1804|1951. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. 13|1948 διαιτητικὴ ἀπόφασις δὲν ἀνεπέμφθη, κατὰ τὰ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν στοιχεῖα, ἐντὸς τῆς τριμήνου προθεσμίας εἰς τὴν ἐκδώσασαν αὐτὴν ἐπιτροπήν, ὡς ἐκ τούτου αὕτη ἰσχύει βάσει τοῦ Α.Ν. 1406|1950, ἄλλως καὶ ἂν ἀνεπέμφθη ἐντὸς τοῦ τριμήνου, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναπομπῆς, αὕτη ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα βάσει τοῦ Α.Ν. 1804|1951.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΟΜΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

Προϋπηρεσία ίδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἐργάτου καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 2112

I

Νομοθετικοὶ ὁρισμοὶ περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.— Παροχὴ ἐργασίας ἀρχιτεχνίτου ἐπιχειρήσεως ἄνευ εἰδικῶν θεωρητικῶν γνώσεων, ἀλλὰ συνεπείᾳ μακροχρονίου ἀπασχολήσεως καὶ πείρας δὲν συνιστᾷ ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 Ν. 2112)1920 καὶ ἄρθρ. 10 Ν. 1234)1918.—Ὑπολογισμὸς μόνον ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας δι' ἐφαρμογὴν Ν. 2112)1920.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, ἀσχολούμενον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἡ ὁποία εἶναι ἔννοια νομική (Α. Π. 68|1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακέττας*, ΕΕΔ 1, 529, Α. Π. 240|1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 493), τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἔρευνᾷ κατωτέρω ἂν α) ὁ ἀρχιτεχνίτης ἐπιχειρήσεως καὶ β) ὁ μάγειρος ἐπιχειρήσεως θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ ζήτημα ἀνέκυψε καὶ ἀπηγέθη νὰ ἐρευνηθῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ συνυπολογισμοῦ τῆς προηγουμένης παρὰ τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει ὑπηρεσίας τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ὄντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως του ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, διὰ τὴν κατὰ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930 (ΕΕΔ 11, 156), ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν.

Τοῦτο, διότι, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας ὑποστηριχθέντα, ὅτι ἐρευνᾶται ποία ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, ὥστε νὰ ὑπολογισθῇ ὅλος ὁ χρόνος ὑπηρεσίας του διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920, ἀδιαφόρως ἂν εἶχε κατὰ ὁ μισθωτὸς ὑπηρετήσει ὡς ἐργάτης παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ χρόνου τῆς συνολικῆς ὑπηρεσίας του (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 425), ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν πρὸ τῆς ἀπολύσεως ὑπηρεσίαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δὲν συνυπολογίζεται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920 ἡ προϋπηρεσία του (συνεχὴς φυσικὰ) ὡς ἐργάτου, δέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ νεωτέρα αὐτὴ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (βλέπε Α.Π. 205|1934, Θέμ. ΜΕ' 568, Α. Π. 240|1949, ΕΕΔ 8, 493).

Ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως εἰς σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων νόμων», τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς τὴν τότε Βουλὴν ἀπὸ τῆς 9 Ἰουνίου 1950, διὰ νὰ ἐγκαταλειφθῇ τελικῶς ἡ ψήφισίς του, περιείχετο καὶ αὐτὴ ἡ σχεδιασθεῖσα διάταξις: «Ἄρθρον 4. Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ὑπαλλήλου τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, προστίθεται καὶ ἡ ἀποζημίωσις ἐργάτου τοῦ Β. Δ. τῆς 15|7|1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἐφ' ὅσον καὶ δι' ὅσον χρόνον ὁ ἤδη ὑπάλληλος διετέλεσεν ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν ἢ ἐργασίαν μαθητευόμενος ἐργάτης ἢ ὑπηρέτης.

Δικαιολογοῦσα τὴν διάταξιν ἡ εἰσηγητικὴ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἔκθεσις ἐτόνιζεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀσυνήθης ἡ περίπτωσις ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν, οἵτινες, μετὰ μακρὰν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, ἐπιτυγχάνουν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων, λ.χ. ὑπηρέται Τραπεζῶν μετατάσσονται εἰς τὸν κλάδον τῶν εἰσπρακτόρων, τεχνῖται εἰδικεύονται καὶ ἀποκτῶντες θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν καταλαμβάνουν θέσεις πρακτικῶν μηχανικῶν, ἐπιτυγχάνοντες ἀντιστοίχως αὐτοῖς τῆς εἰδικότητός των κλπ., ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς μετατάξεως των εἰς τὸν ὑπαλληλικὸν κλάδον τὰ δικαστήρια δέχονται, ὅτι ἀπὸ τῆς μετατάξεως ταύτης συνάπτουν νέαν σύμβασιν καὶ ἐπιδικάζουν μόνον τὴν ἀποζημίωσιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως των, ἐκρίθη ὅτι θὰ ἔδει νὰ συνυπολογισθῇ καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν οὗτοι διετέλεσαν ἐργάται ἢ ὑπηρέται, κατὰ τὴν ρύθμισιν τῆς σχεδιασθείσης διατάξεως, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον ὅτι ἡ ὑπαλληλικὴ σύμβασις εἶναι συνέχεια τῆς συμβάσεως ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου καὶ διηνύθη εἰς τὸν αὐτὸν ἐργοδότην.

Ὁπωσδήποτε τὸ σχέδιον νόμου ἀπέμεινε σχέδιον.

Ἡ κατωτέρω Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10666|1951, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν ἤδη εἰς αὐτήν, δέχεται, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀρχιτεχνίτου ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον ἀσκεῖται ὄχι χωρὶς εἰς θεωρητικὰς εἰδικὰς γνώσεις, ἀλλὰ συνεπείᾳ μακροχρονίου ἀπασχολήσεως καὶ πρακτικῆς πείρας, δὲν συνιστᾷ ὑπηρεσίαν ὑπαλληλικήν (πρβλ. καὶ Α.Π. 364|1947, ΕΕΔ 7, 21, Α.Π. 389|1950, ΕΕΔ 9, 643, Ἐφετ. Κρήτης 50|1936, Θέμ. ΜΖ' 967).

Τὸ αὐτὸ δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10058|1951 διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ μαγείρου ἑστιατορίου (βλέπε ὁμοίως καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2791|1951 ὡς ἐφετείου, εἰσηγητὴς *Ε. Ποταμίτης*, ΕΕΔ 10, 863 καὶ

συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 900, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10566|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Διὰ τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως παραπονεῖται ἡ ἐφεσείουσα, ὅτι κακῶς ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπελογίσθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ὡς ὑπαλληλικὴ ὑπηρεσία καὶ ἡ κατὰ τὰ ἔτη 1939 καὶ 1940 ὑπηρεσία τούτου παρὰ ταύτῃ ὡς ἀρχιτεχνίτου, ἐνῷ ἡ ὑπηρεσία αὕτη, ὡς κυρίως σωματική, ἦτο ἐργάτου.

Κατ' ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 4558|1930, καὶ ἄρθρον 10 Ν. 1234|1918 ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως, παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Ὁ τεχνίτης, ὡς διαθέτων κυρίως σωματικὴν ἐργασίαν, δὲν εἶναι ὑπάλληλος. Τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ οὐδ' ὁ ἀρχιτεχνίτης, ἐφ' ὅσον τὸν τίτλον τοῦτον ἀπέκτησεν οὐχὶ χάρις εἰς κατεχομένας ὑπ' αὐτοῦ εἰδικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, ἀλλὰ συνεπείᾳ τῆς μακροχρονίου ἀπασχολήσεώς του καὶ πείρας. Αἱ ἐκ τούτου ἀποκτηθεῖσαι εἰδικαὶ γνώσεις δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ τοῦ προσδώσουν τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, διότι εἰδικαὶ γνώσεις εἰς πᾶσαν ἐργασίαν ἀπαιτοῦνται, κατ' ἀρχὴν δὲ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀρχιτεχνίτου δὲν εἶναι τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ σωματικόν (Α.Π. 53|1948, ΕΕΝ ΙΕ' σελ. 267, Ἐφετ. Κρήτης 50|1936 ΜΖ' 987, νομολογία ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1943, σελ. 531, ἀριθ. 17, Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1944, σελ. 304, ἀριθ. 27). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσιβλητος δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐκέκτητο εἰδικὰς θεωρητικὰς γνώσεις. Ἐξ ἐναντίου ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι οὗτος εἰργάσθη ὡς τεχνίτης τοῦ Καλυκοποιείου ἀπὸ τοῦ 1928 μέχρι τοῦ 1938, ὁπότε λόγῳ τῆς μακροχρονίου ἐργασίας του καὶ πείρας προήχθη εἰς ἀρχιτεχνίτην, εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τέλους 1940, ὁπότε προήχθη εἰς ἐργοδηγόν. Ἡ ὡς ἀρχιτεχνίτου ὑπηρεσία του ἦτο κυρίως σωματική, συνισταμένη εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ τεχνίτου, ὅπως τὸ ὑπ' αὐτοῦ κατεργαζόμενον εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ παραγγελθέν (ὅρα προσαγομένην ἐγκύκλιον τῆς ἐκκαλούσης). Δὲν προσήχθη, ἄλλως τε, ἄλλη τις βεβαίωσις περὶ τῆς ὡς ἀρχιτεχνίτου παρεχομένης ὑπηρεσίας τούτου. Κατὰ ταῦτα ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα ὅτι ἡ κατὰ τὰ ἔτη 1939 καὶ 1940 ὑπηρεσία τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ἀρχιτεχνίτου τῆς ἐκκαλούσης ἦτα ὑπαλληλικὴ καὶ ἔδει νὰ ὑπολογισθῇ αὕτη ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεώς του, χορηγηθείσης αὐτῷ λόγῳ μεταγενεστέρας ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας του, ἣν συνομολογεῖ ἡ ἐκκαλοῦσα. Ἡ νέα ὅθεν συμβατικὴ σχέσις, ἡ ἐπερχομένη μετὰ κατάργησιν τῆς προγενεστέρας αὐτοτελοῦς ἐργατικῆς σχέσεως, θὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἤτις, ἄλλως τε, κατὰ νόμον παρέχεται εἰς τὸν προσφέροντα ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν (Α. Π. 205|1934, ΜΕ' 568, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 283|1936, ΜΖ' 624, Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. Ἐτους 1942, σελ. 270, ἀριθ. 70). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων δέον νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ μόνος λόγος ἐφέσεως καὶ νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἀντιθέτως ἔχουσα ἐκκαλουμένη, νὰ ἐπιδικασθῇ δὲ τῷ ἐναγοντι ἡ ἀποζημίωσις Ν. 2112 ἐκ μιαθῶν 5 μηνῶν, ὡς μὴ ἔχοντος τούτου συμπεπληρωμένην δεκαετῆ ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν.

II

Θεώρησις τοῦ κατόχου τέχνης τινός, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων, ὡς τεχνίτου.— Χαρακτηρισμὸς μαγείρου ἑστιατορίου ὡς τεχνίτου, ἐντὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀρχιμαγείρου μεγάλου ξενοδοχείου, ἐλέγχοντος τὴν ἐργασίαν καὶ λοιπῶν μαγείρων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10058|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Ὁ κάτοχος τέχνης τινός, ἐφ' ὅσον δὲν διαθέτει θεωρητικὰς γνώσεις, ἀλλ' ἁπλῶς ἐφαρμόζει κατὰ τὴν ἐργασίαν του στοιχειώδεις ἀρχὰς τοῦ ἐπαγγέλματός του, θεωρεῖται ἁπλῶς τεχνίτης, ἐξομοιούμενος πρὸς ἐργάτην, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρῳ 11 Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ἄρθρ. 7 Ν. 4558|1930, ὡς παρέχων ἐργασίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα σωματικήν (Α.Π. 53|1948, ΕΕΝ ιε' 267). Ὁ μάγειρος ξενοδοχείου παρέχει κυρίως σωματικὴν ἐργασίαν, ἀσχολούμενος μὲ τὴν παρασκευὴν φαγητῶν, διότι πρὸς τοῦτο δὲν διαθέτει θεωρητικὰς γνώσεις, ἀλλὰ μόνον ἐπαγγελματικὴν πεῖραν, προερχομένην ἐκ τῆς μακροχρονίου ἀπασχολήσεώς του εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Δὲν δύναται συνεπῶς οὗτος νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος. Διάφορον εἶναι τὸ ζήτημα ὡς πρὸς τοὺς ἀρχιμαγείρους μεγάλων ξενοδοχείων, οἵτινες ἐλέγχουν τὴν ἐργασίαν πολλῶν μαγείρων, παρασκευάζουν μετ' ἐπιστημοσύνης ἐδέσματα ποικίλα εἰς δυσχερεῖς καὶ πρωτοτύπους συνθέσεις δι' εὐφυῶν συνδυασμῶν. Οὗτοι, ὡς διαθέτοντες θεωρητικὴν μόρφωσιν, φέρουν τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 712|1941, ΕΕΔ 1, 85). Δι' ὡρισμένην κατηγορίαν μαγείρων ἔχει ληφθῇ εἰδικὴ νομοθετικὴ μέριμνα διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 Α.Ν. 394|1936, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 1180|1942 καὶ ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 1828|1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὑπνου». Αἱ διατάξεις ὅμως αὗται ὡς εἰδικαὶ δὲν ἔχουσιν εὐρυτέραν ἰσχύν (ὅρα καὶ ὑπ' ἀριθ. 2781|1951 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου).

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ἐγένετο δὲ δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος διετέλεσε μάγειρος τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ . . . ἑστιατορίου δευτέρας κατηγορίας τοῦ ἐκκαλοῦντος. Οὗτος, συνεπῶς, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος. Ἐσφαλεν ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη τὰ ἐναντία δεχθεῖσα καὶ κακῶς τῷ ἐπεδίκασε τὴν ἀποζημίωσιν ὑπαλλήλου τοῦ Ν. 2112.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐνέργεια κατὰ χρόνον προειδοποιήσεως περὶ ἀπολύσεως καὶ συνέπειαι

Μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας διὰ προμηνύσεως περὶ ἀπολύσεως, ἀλλ' ἀπὸ ἀπολύσεως. — Ἔναρξις συνεπῶς προθεσμίας ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως οὐχὶ ἀπὸ προμηνύσεως, ἀλλ' ἀπὸ ἀπολύσεως. — Ἀκυρότης καταγγελίας καὶ ἐκ παραλείψεως στοιχείων ἀναγγελίας.

Ἔχει ἤδη γίνει δεκτὸν ἐν τῇ νομολογίᾳ — καὶ τοῦτο ἀκολουθεῖται παγίως σχεδὸν ὑπ' αὐτῆς — (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4376|1951, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 10, 1044 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1043), ὅτι, ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἤδη ἰσχύει (βλέπε ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.) ἡ τακτικὴ (μετὰ προειδοποίησιν) καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἀρχικῶς ἐπέβαλεν ὁ Ν. 2112|1920, δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς «ἓξ ὁλοκλήρου» τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως ἐπὶ ἐργατῶν κλπ. ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία ὀφείλεται εἰς περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεως.

Ἀλλὰ συνέχεται πρὸς τοῦτο καὶ τὸ ζήτημα ἀπὸ πότε ἀρχεται ἡ ὁκταήμερος προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.) πρὸς ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας πρὸς τὰς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας.

Εἶναι, νομίζομεν, ἀνεπίδεκτον ἀντιρρήσεως, ὅτι ὁ ὅρος «καταγγελία» τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἰσθετεῖται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπολύσεως (βλέπε *Ἀλ. Διτζερόπουλον*, ΕΕΔ 1, 516 ἑπ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 617, 776, ΕΕΔ 4, 201).

Ἡ τοιαύτη ἔννοια τοῦ ὅρου συνάγεται σαφῶς ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπ' ὄψιν του νὰ ρυθμίσῃ καὶ ἐρρύθμισε τὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὴν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐπιδότησίν του καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν ἐχρησιμοποίησε πλέον ἢ ἅπαξ ἐν τῷ κειμένῳ του τὴν λέξιν «καταγγελία».

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι καὶ αὐτό, νομίζομεν, ἀνεπίδεκτον ἀντιρρήσεως, ὅτι ἡ τακτικὴ (μετὰ προειδοποίησιν) καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν λύει αὐτὴν ἀπὸ ταύτης, ἀλλὰ προσδιορίζει ἁπλῶς τὸν χρόνον, καθ' ὃν θὰ λήξῃ ἡ σύμβασις.

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ μισθωτός, προειδοποιούμενος, ὀφείλει νὰ συνεχίσῃ ἐκτελῶν τὴν σύμβασιν μέχρι πέρατος τοῦ νομίμου χρόνου προειδοποιήσεως, ἐγκαταλείπων δὲ αὐτοβούλως τὴν ἐργασίαν του, ἐφ' ὅσον εἶναι ὑπάλληλος (ὁμιλοῦμεν πάντοτε διὰ τὸ καθεστὼς τοῦ Ν. 2112), δὲν δικαιοῦται τοῦ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 4558|1930 (Α. Π. 94|1932).

Αὐτὸς δὲ εἶναι ἀκόμη ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος ἐβάσισε τὴν ὀρθῶς ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατοῦσαν καὶ ἐφαρμοζομένην ἄποψιν, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς προειδοποιήσεως ἐπέλθῃ ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ, δικαιοῦται οὗτος τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514, ἤτοι τοῦ ἀδιαλύτου τῆς συμβάσεως (βλέπε *Τ. Τσιμπούκη*, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ, ἐκδ. 1940, σελ. 21, ἔνθα νομολογία).

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν, ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως, ὁ ἐργοδότης παύσῃ δεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀπομακρύνων τοῦτον, ὁπότε ἡ τακτικὴ καταγγελία μεταβάλλεται εἰς ἀπόλυσιν καὶ προκύπτουν ἐξ αὐτῆς ἄλλαι συνέπειαι.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δίδουσα τὴν ὀρθὴν λύσιν, ὡς σημειοῦται καὶ κατωτέρω.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12623|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρινόπουλος, Τ. Κώης

Βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ ἑξῆς : Ὁ ἐνάγων, ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., τὴν 15 Ἰουλίου 1948 προσελήφθη δι' ἀόριστον χρόνον ὡς ἀπάλληλος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὰ γραφεῖα ταύτης ἢ εἰς τὴν συγκέντρωσιν καὶ βιομηχανοποίησιν τοῦ γάλακτος ἢ εἰς τὰ τριβεῖα ἀλέσεως κτηνοτροφῶν, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀνερχομένῳ τὸν Σεπτέμβριον 1950 εἰς δραχ. 700.000. Τὴν 22 Ἰουλίου 1950 ἡ ἐναγομένη ἐκοινοποίησε πρὸς τὸν ἐνάγοντα ἔγγραφον προμήνυσιν, δι' ἧς τῷ ἐγνωστοποίει, ὅτι ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1950 θέλει λυθῇ ἡ μετ' αὐτοῦ σύμβασις ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 201|1950 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου.

Τὴν 29 Ἰουλίου 1950 ἡ ἐναγομένη ἀνήγγειλεν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος, ἀκολούθως δὲ διὰ δύο τμηματικῶν καταβολῶν τὴν 2 καὶ 13 Ὀκτωβρίου 1950 κατέβαλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Νόμου 2112. Ἀλλὰ ἡ ἀναγγελία πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ἕνεκα παραλείψεως ἐνίων τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945, ἀξιουμένων, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, στοιχείων, τοὐτέστι 1) διότι δὲν ἀναφέρει τὸ ἀντικείμενον καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρή-

σεως, 2) διότι δέν άναφέρει τήν χρονολογίαν καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112. Ρητέον ὅτι ἡ αὐτή ἀναγγελία, καί ἄν περιεῖχε τά ἐλλείποντα στοιχεῖα, οὐδέν ἧττον εἶναι ἄκυρος, διότι ἐγένετο πρωθυστέρως, δύο μῆνας πρό τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως, ἐνῷ κατά τό ἄρθρον 9 § 3 τοῦ Νόμου 118|1945, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ Νομ. Διατ. 1255|1949, ἡ ἀναγγελία πρέπει, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος, νά γίνεται ἐντός ὀκτώ ἡμερῶν ἀπό τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νοουμένου καί ἐνταῦθα διά ταύς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει λόγους τοῦ ὅρου τούτου ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως καί οὐχί τῆς προμηνύσεως, τοιαύτη ὅμως ἀναγγελία δέν ἐγένετο. Ἐφ' ὅσον λοιπόν, κατά τά ἀνωτέρω, ἡ γενομένη ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἄκυρος, κατά τό ἄρθρον 9 τοῦ Νόμου 118|1945 καί τό ἄρθρον 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ δέ ἐναγομένη διά τῆς ρητῶς ἐκφρασθείσης βουλήσεως της περί μή ἀποδοχῆς ἀπό τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1950 καί ἐφεξῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος κατέστη ὑπερήμερος κατά τό ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν του τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου καί Νοεμβρίου 1950.

Διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ ἐναγομένη κατηγγειλεν ἐγγράφως τήν μετά τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν τήν 22 Ἰουλίου 1950, δηλαδή δύο μῆνας πρό τῆς λύσεώς της, ἐπελθούσης τήν 1 Ὀκτωβρίου 1950, ὅτι κατέβαλε τήν νόμιμον ἀποζημίωσιν καί ὅτι ἡ ἀγωγή περί ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καί καταβολῆς τῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεως καί ἐφεξῆς ἀποδοχῶν, κατατεθεῖσα τῆς 30ήν Νοεμβρίου 1950, ταύτέστι μετά τήν πάροδον τριμήνου ἀπό τῆς καταγγελίας, ἦτο ἀπορριπτέα, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομ. Διατ. τῆς 8|11.5.1946 «περί ἐπεκτάσεως καί τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 118|1945». Ἀλλά ἡ ἀληθής ἔννοια τοῦ ἄρθρου ταύτου, καθ' ὃ «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετική ἀγωγή δέν ἐκοινοποιήθη ἐντός τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» εἶναι ὅτι τό τρίμηνον τοῦτο ἄρχεται, οὐχί ἀπό τῆς προμηνύσεως, ἥτις αὐτή καθ' ἑαυτήν δέν λύει τήν σύμβασιν (*Καυκᾶς* ἐν Θέμ. Ν' σελ. 609), ἀλλά ἀπό τῆς λύσεως, διότι ἀπό ταύτης καί διά ταύτης, οὔσης τυχόν ἀκύρου, γεννᾶται ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι δέ αὐτη εἶναι ἡ ὀρθή ἄποψις γίνεται ὅῆλον καί ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, ἐάν ὁ μισθωτός ἔχῃ παρά τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν μείζονα τῶν ἓξ (6) ἐτῶν, ὁπότε ἡ προμήνυσις (καταγγελία) δέον, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2112, νά γίνῃ πρό τεσσάρων ἢ καί πλέον μηνῶν πρό τῆς ἀπολύσεως, κατά τήν διά τῆς ἐκκαλουμένης γενομένην δεκτήν ἐκδοχήν, θά ἔπρεπε νά κοινοποιήσῃ τήν ἀγωγήν περί ἀκυρότητος τῆς μή λυθείσης εἰσέτι συμβάσεως πρό τῆς λύσεως ἐντός τριμήνου ἀπό τῆς προμηνύσεως, ὅπερ ὅμως εἶναι ἄτοπον, διότι τότε εἶναι ἀκόμη ἀγνωστον, ἄν θά συνέτρεχον ἢ μή λόγοι ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, ἔτι δέ ἡ τοιαύτη ἀγωγή θά ἦτο πρόωρος. Ὥστε εἶναι καταφανές, ὅτι τό περί οὗ ἀνωτέρω τριμηνον ἄρχεται ἀπό τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως καί ὑπό τήν ἔννοιαν ταύτην ἐτέθη ἐν τῷ νόμῳ ἡ λέξις «καταγγελία», οὐχί δέ ἀπό τῆς προμηνύσεως τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως. Κατά ταῦτα καί τόν βάσιμον πρῶτον λόγον ἐφέσεως εἶναι ἐξαφανιστέα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δι' ἧς ἐκρίθη, ὅτι ἡ ἀγωγή εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀπαράδεκτος κατά τό κεφάλαιον της περί ἀκυρότητος τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως καί ἐπιδικάσεως τῶν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, δεδομένου ὅτι ἡ ἀγωγή ἐπεδόθη πρό τῆς παρελεύσεως τριμήνου ἀπό τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1950, ὡς τοῦτο πρόκυπτει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αὐτη συνεζητήθη πρωτοδίκως τήν 21 Δεκεμβρίου 1950.

II

Ὑπαγωγή εἰς ὑποχρέωσιν τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διά τήν ἔγκυρον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καί τῶν Δήμων, μετά τό Ν.Δ. 1256|1949, προκειμένου περί σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Ἀκυρότης καταγγελίας ἐκ παραλείψεως ἀναγγελίας ἡ ἐκπροθέσμου ὑποβολῆς καί οὐχί ἐξ ὑποβολῆς κατά διάρκειαν χρόνου προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ περί ἀπολύσεως καί μετά καταβολήν ἀποζημιώσεως.— Σκοπός Ν. 118|1945.— Μόνη ἡ πρόληψις ἀντικαταστάτου ἀπολυθέντος δέν συνιστᾷ καταχρηστικήν ἄσκησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ ἑξῆς: Πρόκειται περί ἐργάτου Δήμου, διατελοῦντος, ὡς δέχεται, ἐν συμβάσει τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Τήν 30 Σεπτεμβρίου 1951 προειδοποιήθη, ὅτι ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου 1951 θεωρεῖ αὐτόν ἀπολυθέντα.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ νόμιμος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ἐγένετο τήν 21 Σεπτεμβρίου 1951.

Ἡ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τήν γνώμην ὅτι νομίμως ἐγένετο ἡ ἀναγγελία.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, νομίζομεν, εἶναι, κατά τά ἄνω σημειούμενα, ἐπιδεκτική ἀντιρρήσεων ἡ ἄποψις της περί τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὅτι δηλαδή δέν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ὅταν ἐκ περισσῆς προνοίας τοῦ ἐργοδότου καταγγέλλεται ἡ σύμβασις μετά προειδοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ καί ἀναγγέλλεται ἡ καταγγελία μετά τήν κοινοποίησιν τοῦ ἐγγράφου αὐτῆς καί τήν καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως του πρό τῆς παρόδου τῆς ταχθείσης προθεσμίας (βλέπε ἀντιθέτως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1166|1951, Πρωτοδίκης *Ε. Ποταμίτης*, ΕΕΔ 6, 270), διότι, ἀφοῦ διά τῆς δικαιοπραξίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐκδηλοῦται ἡ θέλησις τοῦ ἐργοδότου πρός πρόκλησιν τῶν κατά τό δίκαιον ἀναγνωριζομένων ἐννόμων ἀποτελεσμάτων (πρβλ. *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Γεν. Μέρος, σελ. 113) καί κατά τό ἄρθρ. 167 Α.Κ. ἡ δήλωσις βουλήσεως ἔχει νομικήν ἐνέργειαν, ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς τό πρόσωπον, πρός ὅ ἀπαιτεῖται ν' ἀπευθυνθῇ, ἐξεδηλώθη δέ ἐν

προκειμένω ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου καὶ περιῆλθεν οὕτω εἰς γνῶσιν τοῦ μισθωτοῦ νὰ διασπασθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας ὄχι ἀμέσως μὲ τὴν προειδοποίησιν, ἀλλὰ τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1951, μέχρι τῆς ὁποίας καὶ εἰργάσθη, ἔπεται, ὅτι ἀναγγείλας ὁ ἐργοδότης Δῆμος τὴν 24 Σεπτεμβρίου ἀπόλυσιν μὴ γενομένην, εἰμὴ μόνον τὴν 1ην Ὀκτωβρίου, ἀνήγγειλεν ἁπλῶς νομικῶς ἀνύπαρκτον πρᾶξιν καὶ συνεπῶς δὲν ἐχώρησεν ἡ νόμιμος ἀναγγελία (εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος κατὰ τὴν Πρωτ[κον Ἀθηνῶν 1166]1951, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἀπολύσεως.

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας ποίαν ἀποζημίωσιν κατέβαλεν ὁ ἐργοδότης εἰς τὸν μισθωτόν, διότι ἡ ἀπόφασις κάμνει λόγον καὶ περὶ καταβολῆς τῆς «προσηκούσης» ἀποζημιώσεως.

Προκειμένου περὶ ἐργάτου Δήμου, δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν κατὰ τὰ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει τὸ β.δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 (βλέπε ΕΕΔ 10, 851).

Εἶχεν ὅμως ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔπρεπε νὰ καταγγελθῇ πρὸ 15 ἡμερῶν καὶ μόνον ἀπὸ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας αὐτῆς ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, μέχρι δὲ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ὀφείλεται ὁ μισθὸς τῶν 15 ἡμερῶν *(Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις εἰσηγητοῦ Α.Κ., ΕΕΔ 9, 473).

Ἔπρεπε συνεπῶς ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς 20 Σεπτεμβρίου (προειδοποιήσεως) νὰ χορηγηθῇ προθεσμία 15 ἡμερῶν καὶ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας θὰ ἐπήρχετο ἐγκύρως μετὰ τὴν πάροδον τῶν 15 ἡμερῶν.

Ἑπομένως καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς οὕτω ἐγκύρως διασπωμένης συμβάσεως ἔδει νὰ γίνῃ ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἡ ἀναγγελία, χωρὶς φυσικὰ νὰ καταβληθῇ εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποζημίωσίς τις, ἡ ὑποχρέωσις δὲ τοῦ ἐργοδότου, καὶ παραλείποντος τὴν τήρησιν προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., δὲν ἀναλύεται εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως 15 ἡμερῶν, ἀλλὰ μισθοῦ ἐκ νόμῳ μὴ διεσπασμένης συμβάσεως *(Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Τὸ πρᾶγμα ἔχει γενικωτέραν σημασίαν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἄλλων προστατευτικῶν νόμων, ὡς π.χ. νόμου 3514]1928, ὁ ὁποῖος προϋποθέτει νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τὴν στράτευσιν ἐνεργὸς ἐκ τοῦ νόμου σύμβασις ἐργασίας. Θὰ ἦτο δὲ ἐνδιαφέρον νὰ ἐβλέπομεν τί θὰ ἔλεγεν ἡ ἀπόφασις, ἂν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐστρατεύετο ὁ μισθωτὸς καὶ ἐζήτει τὴν ἐκ τοῦ Ν. 3514 προστασίαν.

Θὰ ἤρνειτο τὴν προστασίαν του διὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ ὅτι ἡ κατὰ τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1951 ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 20 Σεπτεμβρίου 1951 προειδοποιήσεώς του γενομένη ἀπόλυσις διέσπασε τὸν ἐργασιακὸν δεσμὸν καὶ στρατευθεὶς ὁ μισθωτὸς τὴν 1ην Ὀκτωβρίου π.χ. δὲν ἐτέλει ἐν συμβάσει μετὰ τοῦ ἐργοδότου;

Ἡ ἀποφατικὴ λύσις θὰ παρεγνώριζε τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., καθ' ἣν

ἡ καταγγελία ἐπιφέρει τὴν λύσιν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 15 ἡμερῶν.

Πρωτοδίκου Ἡρακλείου 163]1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Βλ. Βρέλλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀλεξάκης, Γ. Τσαγκαράκης, Γ. Μπρουλιδάκης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἱστορεῖσα ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δήμου Ἡρακλείου ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης ἀπὸ τῆς 10 Ἰουλίου 1946, δι' ἀόριστον χρόνον, καὶ εἰργάσθη ἔκτοτε μέχρι τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1951, ὅτε καὶ ἀπελύθη ὑπ' αὐτοῦ ἄνευ τηρήσεως τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἔγκυρον ἀπόλυσίν του διατυπώσεων καὶ κατὰ τρόπον ἐμφανίζοντα καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐναγομένου, διώκουσα δὲ ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης ἀπολύσεώς του καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τῶν ἡμερομισθίων του ἀπὸ ταύτης μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, νόμῳ βασίμως ἐστίν, ἐρειδομένη εἰς τὰ ἄρθρα 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Α.Κ., 648, 656 αὐτοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 9 τοῦ νόμου 118]1945 καὶ 281 τοῦ Α.Κ. καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ Ν. 118]1945 «περὶ Ταμείου Ἀνεργίας», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν. Δ]τος 1255]1948 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118]1945», ὁρίζοντος ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς 8 ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας τῶν πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, καὶ ἐφαρμοζομένου ἤδη ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει, μὴ ὑπαγομένη εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς § 1, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ]τος ἐπέκτασιν τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ἐπὶ παντὸς προσώπου παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἠσφαλισμένου παρ' αὐτῷ, σαφῶς προκύπτει, ὅτι μόνον εἰς περίπτωσιν μὴ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ἡ ἀναγγελίας της μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὀκταημέρου ἀπὸ ταύτης ἐπέρχεται ἡ ἀκυρότης αὐτῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν, ἐκ περισσοῦ προνοίας τοῦ ἐργοδότου, καταγγέλλεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, μετὰ προειδοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀναγγέλλεται ἡ καταγγελία μετὰ τὴν κοινοποίησιν τοῦ ἐγγράφου αὐτῆς εἰς τὸν ἀπολυόμενον καὶ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεώς του, πρὸ τῆς παρόδου δὲ τῆς ταχθείσης προθεσμίας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ σύμβασις παύει ὑφισταμένη ἅμα τῇ παρόδῳ τῆς προθεσμίας, ἣν ἔταξε τῷ μισθωτῷ ὁ ἐργοδότης, καὶ συνεπῶς ἀπὸ τούτης ὑπάρχει καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας καὶ ἄρχεται ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας. Ἐν ὄψει ὅμως τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπὸ τοῦ Ν. 118]1945 σκοποῦ (ἤδη τοῦ Α.Ν. 1846]1951) καὶ τοῦ συμφέροντος τοῦ μισθωτοῦ (προβλεφθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. 2112]1920, τοῦ Β. Δ]τος

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἰδιαιτέρα νομοθετικὴ προστασία μητρότητος

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγκύου ἐργαζομένης γυναικὸς διὰ μόνον τὸν λόγον μειώσεως τῆς ἀποδοτικότητος αὐτῆς συνιστᾷ τὴν κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. κατάχρησιν δικαιώματος.— Νομοθετικὴ προστασία μητρότητος.

Ἡ ἀπόλυσις ἐγκυμονούσης γυναικός, διὰ τὸν λόγον ὅτι μειοῦται οὕτω ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότης της—δέχεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις—ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀποδοκιμάζεται ὑπὸ τοῦ δικαίου (πρβλ. καὶ τὴν Α.Π. 593|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 10, 56, ἐπικυρούσαν τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1|747|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 53).

Ἐνδιαφέρον, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, εἶναι νὰ σημειωθῇ ποία ἡ προστασία τῆς ἐργαζομένης γυναικὸς διὰ τοῦ νέου ἀπὸ 26.8.1950, τεθέντος ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ 3.1.1951, Ἰταλικοῦ νόμου, ἐκ τοῦ ὁποίου, παραληφθέντα ἐκ τῆς informations sociales, Μαρτίου 1951, σελ. 209 (βλέπε Δελτίον Ι.Κ.Α., τεῦχος 6, σελ. 47), σημειοῦμεν τὰ κυριώτερα.

Ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται δι' ὅλας τὰς μητέρας, αἵτινες ἐργάζονται εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν γεωργικῶν τοιούτων), κρατικὰς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεις, εἰς ἐπιχειρήσεις δημοσίου δικαίου καὶ εἰς συνεταιρισμούς, ἐνῷ δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ ἐπὶ τῶν οἰκοσίτων ὑπηρεσιῶν, δι' ἃς προβλέπεται, ὅτι θέλει μεριμνήσει ἰδιαίτερος νόμος. Πάντως ὁ νέος νόμος καθορίζει καὶ τὰ ἐπιδόματα, τὰ παρασχετέα εἰς τὰς κατηγορίας ταύτας τῶν ἐργαζομένων.

Ὁ νόμος οὗτος προβλέπει: α) ἄδειαν πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτόν, β) παροχὰς μητρότητος, γ) διατήρησιν τῆς ἀπασχολήσεως (ἤτοι τῆς θέσεως) τῆς ἠσφαλισμένης καὶ μετὰ τὴν ἄδειαν μητρότητος, δ) εὐκολίας θηλασμοῦ καὶ ε) προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων μητέρων.

Ὡς πρὸς τὴν ἄδειαν μητρότητος ὁ νόμος προβλέπει ὑποχρεωτικὴν ἄδειαν πρὸ τοῦ τοκετοῦ, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια ποικίλλει ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας (τρίμηνος διὰ τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας, ὀκτὼ ἑβδομάδων διὰ τὰς γεωργικὰς τοιαύτας καὶ ἓξ ἑβδομάδων διὰ τὰς λοιπάς). Ἐὰν ὁ τοκετὸς συμβῇ μετὰ τὴν πιθανολογηθεῖσαν ἡμέραν, ἡ ἄδεια παρατείνεται μέχρι τῆς πραγματοποιήσεως αὐτοῦ. Ἡ μετὰ τὸν τοκετὸν ἄδεια εἶναι ἐπίσης ὑποχρεωτική, διαρκεῖ δὲ ὀκτὼ

τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ.), συνισταμένων τοῦ μὲν πρώτου εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ θ' ἄρξηται ἡ ἐπιβάτησις τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ καὶ ἡ τοποθέτησίς του εἰς ἑτέραν τυχὸν ἐργασίαν, τοῦ δὲ δευτέρου εἰς τὴν εὐχέρειαν, ἣν ἔχει ἐκ τῆς ταχθείσης προθεσμίας ὁ ἀπολυόμενος, ἵνα ἀναζητήσῃ καὶ πιθανῶς ἀνεύρῃ ἄλλαχοῦ ἐργασίαν, ἀμφοτέρων ἐξυπηρετουμένων, διὰ τῆς μετὰ προειδοποίησιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἀναγγελίας ταύτης πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς τασσομένης προθεσμίας, συνάγεται, ὅτι ἡ προεκτεθεῖσα ἔννοια τῆς ἐν ἀρχῇ διαλαμβανομένης διατάξεως εἶναι καὶ σύμφωνος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῶν ἀνωτέρω νόμων. Μετὰ ταῦτα, καὶ ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἡμερομίσθιος ἐργάτης, ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ ἐν Ἡρακλείῳ Ὑποκαταστήματι τοῦ Ι.Κ.Α., προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς ἐργάτης — φύλαξ τμήματος τοῦ ὑδραγωγείου τῆς πόλεως Ἡρακλείου τὴν 1 Ἰουλίου 1946 δι' ἀόριστον χρόνον καὶ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, τῆς ἐργασίας του συνισταμένης εἰς τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἀγωγοῦ τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν ἐπιφερομένων ὑπὸ ἀνθρώπων ἢ ζώων βλαβῶν καὶ ὅτι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ παρέμεινε μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1951, ὅτε ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐναγομένου Δήμου ὡς ἄνω σύμβασις ἐργασίας, τῆς σφαίρας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔπαυσεν ὑφισταμένη συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1951 καταγγελίας τοῦ ἐναγομένου, δηλώσαντος αὐτῷ ὅτι ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1951 θεωρεῖ τὴν σύμβασιν μὴ ὑφισταμένην πλέον, αὐτὸν δὲ ὡς ἀπολυθέντα τῆς ἐργασίας του, περαιτέρω δὲ ὅτι ὁ ἐναγόμενος τὴν τρίτην ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῷ ἐνάγοντι τῆς καταγγελίας ἡμέραν, ἤτοι τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1951, νομίμως ἀνήγγειλε τὴν ἐν λόγῳ καταγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, μετὰ προηγουμένην καταβολὴν αὐτῷ καὶ τῆς προσηκούσης ἀποζημιώσεως του, ἡ γενομένη ὡς ἄνω καταγγελία ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ καὶ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζόμενα, ὅτι δηλονότι αὕτη εἶναι ἄκυρος, λόγῳ μὴ πλήρους καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεώς του καὶ μὴ νομίμου ἀναγγελίας της εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἰσὶν ἀβάσιμα καὶ ἀπορριπτέα. Δεδομένου δὲ ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη περίπτωσις καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐναγομένου, οὗτος δὲν ἀποτελεῖ προφανῶς μόνον τὸ μηδόλως ἄλλωστε ἐπιβεβαιωθὲν γεγονὸς ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος ἐνάγοντος οὗτος προσέλαβεν ἕτερον ἐργάτην, ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὸ ἀναγνωριστικόν της αἴτημα καὶ τὸ καταφηφιστικὸν της τοιοῦτον περὶ πληρωμῆς τῷ ἐνάγοντι τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς 15ης Νοεμβρίου 1951 ἡμερομισθίων του, τυγχάνει ἀβάσιμος κατ' οὐσίαν καὶ ἀπορριπτέα.

ἑβδομάδας, ἀδιακρίτως τῆς φύσεως της ἐργασίας. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐργασία κριθῇ παρὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας βάσει ἰατρικῆς γνωματεύσεως ὡς ἐπιβλαβὴς διὰ τὴν ὑγείαν τῆς μητρὸς καὶ τοῦ τέκνου της, τότε ἑκάστη τῶν ἀνωτέρω ἀδειῶν παρατείνεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ ἓξ ἑβδομάδας.

Ὡς πρὸς τὰς παροχὰς μητρότητος, καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀδείας των αἱ ἐργαζόμεναι μητέρες λαμβάνουν ὡς ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν τὰ 80 ὀλο τῶν ἀποδοχῶν των, ἀκόμη καὶ εἰς περίπτωσιν ἀκυρώσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ λήξεως αὐτῆς ἢ λήξεως τῶν καθηκόντων, δι' ἃ ἡ ἐργαζομένη εἶχε προσληφθῇ. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη καταβάλλεται ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ἀσφαλίσεως Ἀσθενείας εἰς τὰς δικαιουμένας παροχῆς παρὰ τούτου ἢ εἰς τὰς μὴ δικαιουμένας παρὰ τοῦ ἐργοδότου.

Αἱ συνεπείᾳ ἐγκυμοσύνης ἢ τοκετοῦ περίοδοι ἀσθενείας δὲν ὑπολογίζονται εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τῆς κειμένης ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας προβλεπομένης θεραπείας τῆς συνήθους ἀσθενείας. Αἱ ἔγκυοι ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἢ πιθανῆς χειροτερεύσεως τῆς καταστάσεως των ἢ ἐν περιπτώσει μὴ ἠθελημένης ἐκτρώσεως κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀπουσίας των, μὴ συμπεριλαμβανομένην εἰς τὴν πρὸ τοῦ τοκετοῦ ὑποχρεωτικὴν ἄδειαν, ὑπάγονται εἰς τὰ συνήθη καθεστῶτα τῶν παροχῶν ἀσθενείας.

Αἱ ἐργαζόμεναι ἀγρότιδες (ὅσαι δὲν εἶναι ὑπάλληλοι), ἐκτὸς τῆς πλήρους βοηθείας, ἧς δικαιοῦνται ἐν περιπτώσει τοκετοῦ, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας, λαμβάνουν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσιν μητρότητος, ἀνερχομένην εἰς 25 ἢ 15 ἢ 12 χιλιάδας λιρετῶν, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των (συνεχής, ἐποχική, ἔκτακτος).

Αἱ ἐργαζόμεναι εἰς οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ αἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέτριαι δικαιοῦνται ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις ἐπιδόματος 12.000 λιρετῶν ἐν περιπτώσει τοκετοῦ καὶ 7.000 ἐν περιπτώσει ἀκουσίας ἢ θεραπευτικῆς ἐκτρώσεως.

Ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς ἀπασχολήσεως (ἤτοι τῆς θέσεως) τῆς ἠσφαλισμένης καὶ μετὰ τὴν ἄδειαν μητρότητος, αἱ ἐργαζόμεναι ***δὲν δύνανται νὰ ἀπολυθοῦν*** οὔτε κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐγκυμοσύνης, οὔτε πρὸ τῆς παρόδου τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀδείας μητρότητος, οὔτε κατὰ τὴν ἐν συνεχείᾳ ταύτης περίοδον, ***μέχρις ὅτου τὸ τέκνον γίνῃ ἑνὸς ἔτους***, ἀκόμη καὶ εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας, ὀφειλομένης εἰς ἐγκυμοσύνην καὶ ἐπερχομένης κατὰ τοὺς πρὸ τῆς περιόδου, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις, μῆνας. Ὁ χρόνος ὑποχρεωτικῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας θεωρεῖται ὡς χρόνος ἐργασίας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀρχαιότητος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τὴν πληρωμὴν 13ου μισθοῦ καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς διαρκείας τῆς κανονικῆς ἀδείας.

Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις, ***ἀποχωρήσῃ*** τῆς ὑπηρεσίας της οἰκειοθελῶς ***ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως, τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως.***

Ὡς πρὸς τὰς εὐκολίας θηλασμοῦ, ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τῶν τέκνων των αἱ ἐργαζόμεναι μητέρες δικαιοῦνται δύο ἀναπαύσεων θηλασμοῦ ἡμερησίως, αἱ ὁποῖαι θὰ θεωροῦνται ὡς ὧραι ἐργασίας καὶ ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβὴν αὐτῶν. Αἱ ἀναπαύσεις αὗται πρέπει νὰ εἶναι ἡμισείας μὲν ὥρας ἑκάστη, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἔχῃ θέσει αἴθουσαν θηλασμοῦ καὶ βρεφοκομείων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐργαζομένων, πρέπει δὲ νὰ εἶναι μιᾶς ὥρας ἑκάστη καὶ νὰ παρέχηται εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δικαίωμα ἐξόδου ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἔχῃ θέσει εἰς τὴν διάθεσίν των τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένην αἴθουσαν θηλασμοῦ καὶ τὸ βρεφοκομεῖον ἢ ἐὰν ταῦτα εὑρίσκονται ἐξω τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐὰν αἱ ὧραι ἐνάρξεως καὶ περατώσεως τῆς ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπουν νὰ μεταφερθῇ τὸ τέκνον εἰς τὴν αἴθουσαν θηλασμοῦ ἢ εἰς τὸ βρεφοκομεῖον.

Ὁ ἐργοδότης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διατηρῇ αἴθουσαν θηλασμοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, ὅταν τριάκοντα τοὐλάχιστον ὑπάνδροι γυναῖκες, ἡλικίας μέχρι 50 ἐτῶν, ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν ἐπιχείρησίν του. Ἡ Ἐπιθεώρησις Ἐργασίας δύναται νὰ διατάξῃ ὅπως ὁ ἐργοδότης ἱδρύσῃ, ἀντὶ τῆς αἰθούσης θηλασμοῦ, βρεφοκομεῖον διὰ τὰ τέκνα τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων μητέρων καὶ νὰ ὑποβοηθήσῃ, ἐξ ἄλλου, τὴν ἵδρυσιν κοινῶν διὰ περισσοτέρας ἐπιχειρήσεις βρεφοκομείων, ἰδίως εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιφερείας. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ νόμος θέτει ὡρισμένους ὅρους ὑγιεινῆς, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ πληροῦν αἱ ὡς ἄνω αἴθουσαι θηλασμοῦ καὶ τὰ βρεφοκομεῖα, καθορίζων προσέτι ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ διατηροῦν προσωπικὸν εἰδικευμένον διὰ τὴν φύλαξιν τῶν νηπίων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας τῶν μητέρων των.

Ὡς πρὸς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων μητέρων, κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τριῶν μηνῶν μετὰ τὸν τοκετόν ἢ ἑπτὰ, ἐὰν θηλάζεται τὸ τέκνον, ἀπαγορεύεται νὰ ἀπασχολῶνται αἱ ἐργαζόμεναι μητέρες εἰς τὰς μεταφορὰς ἢ τὴν ἄρσιν βαρῶν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἐπικινδύνους, κοπιώδεις καὶ ἀνθυγιεινὰς ἐργασίας, ἐπιβάλλεται δὲ νὰ χρησιμοποιῶνται εἰς ἄλλας ἀπασχολήσεις.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἤδη ἡμετέρας νομοθεσίας ἡ προστασία τῆς γυναικὸς ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς διὰ τοῦ Ν. 2271|1920 κυρωθείσης συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν εἰς ὅλας τὰς βιομηχανικὰς ἢ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ἢ εἰς τὰ παραρτήματα αὐτῶν, ἐξαιρουμένων τῶν καταστημάτων, ἐν οἷς ἀπασχολοῦνται μόνον τὰ μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἡ γυνὴ α) δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐργάζηται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἓξ ἑβδομάδων μετὰ τὸν τοκετόν, β) δικαιοῦται νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν κατόπιν προσαγωγῆς ἰατρικοῦ

πιστοποιητικού, έμφαίνοντος ότι ὁ τοκετὸς πιθανῶς θὰ λάβῃ χώραν ἐντὸς ἓξ ἑβδομάδων.

Ἡ γυνή, ἐὰν θηλάζῃ τὰ τέκνα της, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τῇ παρέχονται δύο διακοπαὶ πρὸς ἀνάπαυσιν, ἡμισείας ὥρας ἑκάστη, διὰ τὸν θηλασμόν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς αὐτῆς κυρωθείσης συμβάσεως, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ἐφαρμογῆς αὐτῆς, θεωροῦνται «βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις» ἤτοι: α) τὰ μεταλλεῖα, λατομεῖα καὶ αἱ πᾶσης φύσεως ἐξορυκτικαὶ βιομηχανίαι, β) αἱ βιομηχανίαι, ἐν αἷς κατασκευάζονται προϊόντα, μεταβάλλονται, καθαρίζονται, ἐπισκευάζονται, διακοσμοῦνται, ἀποτελειοῦνται, πρακτοποιοῦνται διὰ τὴν πώλησιν ἢ ἐν αἷς αἱ ὅλαι ὡρίσταται μεταβολήν, περιλαμβανομένων τῆς κατασκευῆς πλοίων, τῶν βιομηχανιῶν ἀποσυνθέσεως ὑλικοῦ καὶ τῆς παραγωγῆς, μετατροπῆς καὶ διαβιβάσεως κινητηρίου ἐν γένει δυνάμεως καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, γ) Ἡ κατασκευή, ἀνοικοδόμησις, συντήρησις, ἐπισκευή, τροποποίησις ἢ κατεδάφισις παντὸς οἰκοδομήματος καὶ κτίσματος, σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, λιμένων, δεξαμενῶν, προβλήτων, διωρύγων, ἐγκαταστάσεων ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας δι' ὕδατος, ὁδῶν, σηράγγων, γεφυρῶν, ὁδογεφυρῶν, ὑπονόμων, αὐλλεκτηρίων καὶ κοινῶν ὑφεσμάτων, τηλεγραφικῶν καὶ τηλεφωνικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐργοστασίων ἡλεκτρισμοῦ, διανομῆς ὕδατος ἢ ἄλλων οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, ὡς καὶ αἱ προπαρασκευαστικαὶ τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν ἐργασίαι, δ) Ἡ μεταφορὰ προσώπων ἢ ἐμπορευμάτων δι' ὁδῶν, σιδηροδρόμων, θαλασσίων συγκοινωνιῶν ἢ δι' ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας δι' ὕδατος, συμπεριλαμβανομένης τῆς συντηρήσεως ἐμπορευμάτων εἰς τὰς λιμεναποθήκας, τὰς ἀποβάθρας, τὰς προβλήτας καὶ τὰς ἀποθήκας διαμετακομίσεως, ἀποκλειομένης τῆς διὰ χειρῶν μεταφορᾶς.

Ὡς ἐμπορικὸν κατάστημα θεωρεῖται πᾶς τόπος, προωρισμένος διὰ τὴν πώλησιν ἐμπορευμάτων ἢ δι' οἱανδήποτε ἐμπορικὴν πρᾶξιν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τῆς αὐτῆς συμβάσεως κατὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἀνωτέρω διακοπὴν τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ ἐὰν ἡ γυνὴ ἀπομακρυνθῇ ταύτης ἐπὶ μακρότερον χρόνον ἕνεκεν ἀσθενείας, ἧτις δι' ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ βεβαιοῦται ὅτι προῆλθεν ἐκ τῆς κυήσεως ἢ τοῦ τοκετοῦ, καθιστᾷ δὲ αὐτὴν ἀνίκανον νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν, δὲν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτὴν πρὸς ἀπόλυσιν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ διακοπὴ ἢ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ἐργασίας δὲν ὑπερβῇ τὸ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς ἑκάστης χώρας καθοριζόμενον ἀνώτατον χρονικὸν διάστημα ἢ ἐφ' ὅσον ἡ προθεσμία τῆς εἰδοποιήσεως λήγει διαρκούσης ἔτι τῆς ὡς ἄνω διακοπῆς ἢ ἀπομακρύνσεως.

Κατὰ τὸ δεύτερον ἄρθρον τοῦ κυρωτικοῦ Ν. 2271|1920 πᾶσα διάταξις τῆς ὑφισταμένης ἑλληνικῆς νομοθεσίας, παρέχουσα τοκετὸν μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τὰ διὰ τῆς κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ προϋφισταμένου Ν. ΔΚΘ'|1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων» εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 1 ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας [α) βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια, β) λατομεῖα, μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα παντὸς εἴδους, γ) οἰκοδομικὰς ἢ ἄλλας παρεμφερεῖς ἐπαιθρίους ἐργασίας, δ) ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς προσώπων ἢ πραγμάτων διὰ γῆς ἢ ὕδατος, ε) ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους, στ) ἑστιατόρια, καφενεῖα, οἰνοπωλεῖα, ζαχαροπλαστεῖα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια καταστήματα, ζ) ξενοδοχεῖα] δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται ἐργάτιδες ἐπὶ ὀκτὼ ἐν ὅλῳ ἑβδομάδας πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτόν, οὐδὲ πρὸ τῆς παρελεύσεως τεσσάρων ἑβδομάδων μετὰ τὸν τοκετόν.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον αἱ ἐργάτιδες ***θεωροῦνται ἐν ἀδείᾳ διατελοῦσαι καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ὁριστικὴ ἀντικατάστασις των.***

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἐκτελεστικοῦ τοῦ ἄνω Ν. ΔΚΘ' β.δ 14|26 Αὐγούστου 1913 ἀπαγορεύεται ἡ ἀπασχόλησις γυναικῶν ἐπὶ ὀκτὼ ἐν συνόλῳ ἑβδομάδας πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτόν· αἱ τέσσαρες τοὐλάχιστον ἑβδομάδες πρέπει νὰ συμπίπτουν κατὰ τὸ διάστημα τῆς λοχείας.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἰσχύουν καὶ διὰ τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δικαίωμα μισθοῦ, ἕνεκα τοῦ κωλύματος παροχῆς ἐργασίας ἐκ τοῦ τοκετοῦ, ἰσχύουν τὰ ἄρθρα 657—658 Α.Κ. (βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρος, τόμος Α', σελ. 521) διὰ τὰς μετὰ τὸν Α.Κ. συμβάσεις ἐργασίας καὶ διὰ τὰς πρὸ αὐτοῦ συμβάσεις βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 726, καὶ τὴν ἐπὶ τῆς γνώμης του βασιζομένην Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2475|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 558), γενικώτερον δὲ περὶ μισθοῦ ἐν κωλύματι ἕνεκεν ἀσθενείας κατὰ τὸ βυζαντινορωμαϊκὸν δίκαιον βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 11, 2 ἑπ., βασιζόμενον εἰς ἄλλας διατάξεις τοῦ προϊσχύσαντος δικαίου).

Ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 653) καθορίζει δικαίωμα καταβολῆς παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιδόματος κυοφορίας καὶ λοχείας ἴσου πρὸς τὸ βασικὸν ἐπίδομα ἀσθενείας μετὰ τῶν τυχὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἐφ' ὅσον ἀπέχει τῆς ἐργασίας της ἐπὶ 42 ἡμέρας πρὸ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ καὶ ἐπὶ ἴσον χρόνον μετ' αὐτόν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφαλισμένη ἐπραγματοποίησε 200 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τὰ προηγούμενα τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6307|1951

Διαδικασία ν. Γ'ΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Χωρέπουλος, Ν. Ἀρμακόλας

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Μεταξὺ τῶν διαδίκων κατηρτίσθη τὴν 25 Ἰουλίου 1951 σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ ἐναγομένη διατηροῦσα

και ἐκμεταλλευομένη ἐνταῦθα ἐργοστάσιον ὑφαντουργίας (ἐριοκλωστήρια), προσέλαβε τὴν ἐνάγουσαν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο. Ἡ σύμβασις διήρκεσε μέχρι τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1951, ὅτε ἡ ἐναγομένη κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐγγράφως καὶ ἀνήγγειλε τὴν καταγγελίαν νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας). Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς ἡ ἐνάγουσα αἰτεῖται, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τούτων.

Ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐτύγχανεν ἔγγαμος μετὰ τοῦ Δ.Μ., μεθ' οὗ εἶχε τελέσει νόμιμον γάμον ἀπὸ 22 Μαρτίου 1950. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐδήλωσε τῇ ἐναγομένῃ, ὡς τοῦτο πιστοῦται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀπὸ ἀπογραφὴν δελτίου τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπογεγραμμένου παρὰ τῆς ἐναγομένης. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς τὰς σχετικὰς καταστάσεις καὶ τὰ βιβλία τῆς ἐναγομένης ἡ ἐνάγουσα φέρεται ἐγγεγραμμένη διὰ τοῦ πατρικοῦ αὐτῆς ὀνόματος, πλὴν ὅμως τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει δολίαν καὶ ὑστερόβουλον ἐνέργειαν τῆς ἐναγούσης ἀποκρυψάσης τὴν ἰδιότητα αὐτῆς ὡς ἐγγάμου, ἀλλὰ προῆλθε, διότι τὰ στοιχεῖα αὐτῆς ἀνεγράφησαν βάσει τῆς ἀστυνομικῆς αὐτῆς ταυτότητος, ἐκδοθείσης πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου της, ἥτις μέχρι τοῦ χρόνου τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως δὲν εἶχε ἀναθεωρηθῇ, καίτοι ἡ ἐνάγουσα εἶχε ἤδη προβῇ εἰς ἁπάσας τὰς πρὸς τοῦτο νομίμους ἐνεργείας.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου 1951 ἡ ἐναγομένη ἐσημείωσεν, ὅτι ἡ παραγωγὴ τῆς ἐναγούσης ἐν τῇ ἐργασίᾳ της ἐνεφανίζετο μειωμένη, διεπιστώθη δ' ὅτι τοῦτο ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι αὕτη ἐτύγχανε ἔγκυος, ἄγουσα τότε τὸν πέμπτον τῆς κυήσεως μῆνα. Ἐκ ταύτης καὶ μόνης τῆς ἀφορμῆς κινηθεῖσα ἡ ἐναγομένη καὶ ὑπολογίσασα ὅτι ἡ διατήρησις ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐναγούσης κυοφορούσης δὲν ἦτο ἀπολύτως συμφέρουσα εἰς τὴν ἐπιχείρησίν της, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυήσεως, ἀλλὰ καὶ χρόνον τινὰ μετὰ τὸν τοκετὸν ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐναγομένης ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς θὰ ἐνεφάνιζε μείωσίν τινα, προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἔπαυσεν ἔκτοτε ἀποδεχομένη τὴν ἐργασίαν αὐτῆς.

Ἡ μητρότης, θεωρουμένη ὡς ἓν τῶν βασικῶν θεμελίων συντηρήσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ Ἔθνους, ἀπολαμβάνει τῆς ἰδιαιτέρας προστασίας τοῦ Κράτους, ὅπερ διὰ ποικίλων νόμων, ἰδίᾳ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἔχει ἐκδηλώσει τὴν πρὸς αὐτὴν προστατευτικὴν μέριμνάν του. Οὕτω ἀπὸ ἀπόψεως γενικῶν κατευθύνσεων, διὰ τῆς πράξεως τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας (Παράρτημα παρ. III περ. 3), ἧτις πρᾶξις ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 399|1947, ἀποτελέσασα οὕτω νόμον τοῦ Κράτους (Κῶδιξ Θέμ. 199), ὁρίζεται ὅτι ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ προαγάγῃ εἰς τὰ διάφορα ἔθνη τοῦ κόσμου τὴν ἐφαρμογὴν προγραμμάτων ἱκανῶν νὰ ἐπιτύχουν τὴν προστασίαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς μητρότητος. Ἐξ ἑτέρου διὰ τοῦ Ν. 2271|1920, δι' οὗ ἐκυρώθη ἡ «διεθνὴς σύμβασις τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν», ἔχουσι ληφθῇ θετικὰ καὶ συγκεκριμένα μέτρα προστασίας τῆς ἐργαζομένης γυναικὸς διὰ τὸν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν χρόνον (ἄδειαι κλπ.). Εἰς ἣν ἐπομένως περίπτωσιν τὸ ἀτομικὸν συμφέρον τοῦ ἐργοδότου συγκρουσθῇ πρὸς τὸ εὐρύτερον κοινωνικὸν συμφέρον, ὅπερ ἀπαιτεῖ τὴν προστασίαν τῆς μητρότητος, θὰ κατισχύσῃ τὸ τελευταῖον τοῦτο.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ ἐναγομένη κατήγγειλε τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας διὰ τὸν μοναδικὸν λόγον ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐναγούσης εἶχε μειωθῇ προσωρινῶς, ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς ἐγκυμοσύνης, εἰς ἣν εὑρίσκετο αὕτη. Οὕτως ὅμως ἐνεργήσασα ἤσκησε τὸ δικαίωμα αὐτῆς κατὰ τρόπον ὑπερβαίνοντα προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τῆς καλῆς πίστεως καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ καταγγελία αὕτη ἄκυρος τυγχάνει (ἄρθρ. 281, 174 Α.Κ., Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ 10, 1162, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10746|1948, ΕΕΔ 8, 53). Ἡ ἄκυρος αὕτη καταγγελία δὲν ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἡ ἐναγομένη δὲ μὴ ἀποδεχομένη ἀπὸ τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1951 τὴν ἐργασίαν τῆς ἐναγούσης, ἣν ἄλλως καὶ ἐκ τῶν προτέρων διὰ τῆς γενομένης καταγγελίας ἀπέκρουσεν, ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ αὐτῇ τὰς ἀποδοχάς της ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1951 μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς παρούσης (13 Νοεμβρίου 1951), ἤτοι 47 ἡμερομίσθια Χ 20.000=940.000 καὶ κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ σχετικὸν αὐτῆς κεφάλαιον.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Σύμβασις έργασίας, ὑποκειμένη εἰς ἐργατικούς νόμους, καὶ οὐχὶ μίσθωσις πράγματος

I

Ὕπαρξις ἐξαρτήσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ἀπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου.— Χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀδιάφορος ὁ διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τρόπος πληρωμῆς.— Νομοθετικὰ κείμενα ἐνισχύοντα τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὰ ὡς ἐφετεῖα δικάσαντα Πρωτοδικεῖα Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης διαφωνοῦν πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (βλέπε ἐν ΕΕΔ 10, 990), περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας των.

Καὶ αἱ δύο παρατιθέμεναι κατωτέρω ἀποφάσεις συμφωνοῦν εἰς τὸ ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ τῆς μισθώσεως πράγματος, ὡς ἐδέχθησαν τοῦτο τινὲς τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐνῷ ἡ νομολογία τοῦ α' βαθμοῦ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἐξακολουθεῖ νὰ διίσταται πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Πρωτοδικείου (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων τὴν Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5653|1951, Πρωτοδίκης ***Δ. Μαλαφέκας***, ΕΕΔ 11, 91, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 158|1952, Πρωτοδίκης ***Ν. Χριστούλας***, ἀδημοσίευτον).

Εἰς τὰ ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς καὶ καθ' ἡμᾶς, ὡς ἐσημειώσαμεν, ἀπόψεως ὅτι ἡ σχέσις ἐν προκειμένῳ εἶναι σαφῶς χαρακτηριστέα ὡς συμβασις ἐργασίας προστίθενται καὶ τὰ πειστικὰ ἐπιχειρήματα τῶν δημοσιευομένων κατωτέρω ἀποφάσεων τῶν Πρωτοδικείων, ἰδίᾳ τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ἀλλ' ὡς φαίνεται ἐκ τῆς συνεχιζομένης ἀντιγνωμίας τῶν Δικαστηρίων θὰ συνεχισθῇ ἀκόμη ἡ νομικὴ αὐτὴ ἀβεβαιότης, μέχρις ὅτου τοὐλάχιστον ἀκουσθῇ ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

Ἀναμένεται, ἀκόμη, νὰ ἐκδοθῇ ἀποφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ ἀσκηθείσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας προσφυγῆς.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2988|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Παχάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Π. Κορκόβελος

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας προέκυψαν τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐκκαλῶν (ἐναγόμενος), ὢν ἰδιοκτήτης τοῦ ὑπ' ἀριθ. *** ἀγοραίου (ταξὶ) αὐτοκινήτου, προσέλαβεν ὡς ὁδηγὸν αὐτοῦ τὸν ἐφεσίβλητον (ἐνάγοντα) τὴν 2αν Ὀκτωβρίου 1950 καὶ δι' ἀόριστον χρόνον. Ὡς ἀμοιβὴ αὐτοῦ καθωρίσθη νὰ λαμβάνῃ ὁ ἐνάγων (ἐφεσίβλητος) ὅ,τι ἀπομένει ἐκ τῶν εἰσπράξεων (καθαρῶν) μετὰ τὴν καταβολὴν τῷ ἐναγομένῳ ἰδιοκτήτῃ ὄρας. 1.700 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 648 Α.Κ., «διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν μισθωτήν, οὗτος δὲ νὰ καταβάλῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν. Μίσθωσις ἐργασίας ὑπάρχει καὶ ὅταν ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, ἀρκεῖ μόνον νὰ προσλαμβάνεται ἡ ἀπασχολῆται ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον». Κατὰ δὲ τὴν ἀληθῆ καὶ ἀναμφισβήτητον πρόθεσιν τῶν μερῶν, τὸ βάρος καὶ ἡ οὐσία τῆς διαληφθείσης συμβάσεως, ἑρμηνευομένης ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (ἄρθρ. 200 Α.Κ.), ἔγκειται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀνελάμβανε, διὰ τῆς παραχωρήσεως τοῦ ρηθέντος αὐτοκινήτου, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελῇ δι' αὐτοῦ τὴν μεταφορὰν προσώπων, ἤτοι εἰς τὸ νὰ κινῇ καὶ ἐκμεταλλεύηται κατὰ τὸν προορισμόν του τὸ ὄχημα τοῦτο, εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῶν πραγματοποιουμένων ἀγωγίων καὶ τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν λειτουργίας τοῦ χιλιομετρικοῦ μετρητοῦ νὰ δημιουργῆται ἡ βάσις καὶ αἱ προϋποθέσεις πρὸς ἀπόληψιν παρὰ μὲν τοῦ ἐναγομένου τῆς ἀναλόγου πρὸς τὰ διανυθέντα χιλιόμετρα χρηματικῆς ὠφελείας, παρὰ δὲ τοῦ ἐνάγοντος τοῦ πέραν τῆς ὠφελείας ταύτης ἀπομένοντος κατὰλοίπου, παριστῶντος τὸ κατ' ἀποκοπὴν συμφωνηθὲν ἀντίτιμον ἐργασίας του (ἄρθρ. 648 §§ 1 καὶ 2 Α.Κ.). Ἂν κατὰ τὴν βούλησιν τῶν μερῶν ὑπέκειτο μίσθωσις πράγματος, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν (ἐναγόμενος), θὰ ἔδει νὰ ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ τὸ δικαίωμα, ὅπως καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπῆρχε προσφορὰ ἐργασίας ἀποκρουὴ ταύτην καὶ κρατῇ ἐν ἀκινησίᾳ τὸ ρηθὲν αὐτοκίνητον, δυνάμενος νὰ πράττῃ τοῦτο καὶ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως, χωρὶς νὰ παραβιάζῃ οὔτε τὸ πνεῦμα τῆς συμβάσεως, οὔτε τὰς ἐκ ταύτης ὑποχρεώσεις του, ἀφοῦ τοιαῦται, τοῦ μετρητοῦ οὐδεμίαν σημειοῦντος κίνησιν, οὐδόλως θὰ ὑφίσταντο. Τοιαύτη ὅμως ἐλευθερία καὶ ἐξουσία τοῦ ἐνάγοντος οὐδαμόθεν πιθανολογεῖται ὅτι προσήγγιζον, ἔστω καὶ πόρρωθεν, πρὸς τὰς πραγματικὰς προθέσεις τῶν διαδίκων καὶ δὴ τὰς τοιαύτας

τοῦ ἐναγομένου, ὅστις διὰ τῆς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος συμφωνίας καὶ καθιερωθείσης ἀμοιβῆς δὲν ἀπέβλεψεν εἰμὴ εἰς τὴν ἐντατικωτέραν καὶ ἀποδοτικωτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν ἐν ἀδρανείᾳ διατήρησιν αὐτοῦ. Καὶ ναὶ μὲν ὁ καθιερωθεὶς ἰδιότυπος μηχανισμὸς τῆς κατανομῆς τῶν εἰσπράξεων, ἐμφανίζων τὸν ἐνάγοντα ὡς λαμβάνοντα ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας του ἀμέσως παρὰ τρίτων, πελατῶν τοῦ αὐτοκινήτου, ὡς καὶ ἡ σημειουμένη ἐξ ἀντικειμενικῶν κυρίως λόγων χαλαρότης τοῦ ἀσκουμένου ἐργοδοτικοῦ ἐλέγχου, συσκοτίζουν τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος καὶ δημιουργοῦν σύγχυσιν καὶ χωρὶς στὰ ἕκαστον τὴν ἀπατηλὴν ἐπιφάσιν τῆς μισθώσεως πράγματος καὶ ἐντεῦθεν καθίσταται δυσχερὴς ἡ ἐξεύρεσις τῶν κυριαρχούντων εἰς τὴν ἐπίδικον σχέσιν στοιχείων τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Πλὴν ἀντίθετος ἐκδοχή, ἡ μὴ τοὐτέστιν ἀναγνωρίζουσα εἰς τοὺς ὑπὸ τοὺς ὡς ἄνω ὅρους ἐργαζομένους ὁδηγοὺς ταξὶ τὴν ἰδιότητα ἐκμισθωτῶν ὑπηρεσιῶν των, ἀλλ' ἐκλαμβάνουσα τούτους ὡς μισθωτὰς πράγματος (τοῦ ταξί), οὐδεμίαν εὔλογον ἐξήγησιν δύναται νὰ παράσχῃ ἐπὶ σειρᾶς περιστατικῶν, ὡς αἱ δαπάναι συντηρήσεως, κινήσεως καὶ φυλάξεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται αὐτοκινήτων, τὰ ἔξοδα ἐπισκευῆς των, οἱ ἐκ τῆς κυκλοφορίας κίνδυνοι, οἱ συναφεῖς πρὸς τὴν ἐκμετάλλευσίν των φόροι, ἅτινα βαρύνουν τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ ἐμφανίζουν τοὺς τελευταίους ὡς μόνους ἀληθεῖς φορεῖς τῆς ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς, οὐδόλως δὲ συμβιβάζονται πρὸς τὴν περὶ τούτων ἰδέαν ὡς ἐκμισθωτῶν τῆς χρήσεως τῶν ρηθέντων αὐτοκινήτων. Τὸ γεγονὸς ἐξ ἑτέρου τοῦ παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν ἀσκουμένου ἐλέγχου ἐπὶ τῆς σταθμεύσεως, πορείας, ὡρῶν ἐργασίας προάγει τὴν γνώμην περὶ τῆς διεπούσης τοὺς διαδίκους σχέσεως, ὡς σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας. Συντρέχουν οὕτω ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἄρθρ. 648 Α.Κ., ἤτοι ἡ παροχὴ παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου) τῆς ἐργασίας του, ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, εἰς τὸν μισθωτὴν ἐργοδότην καὶ ἡ καταβολὴ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ, ἀφοῦ ὁ μισθὸς δύναται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει νὰ συνίσταται εἰς τὴν συμμετοχὴν τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὰ κέρδη (βλ. *Γ. Σιμωνέτου*: Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, τεῦχ. 3ον σ. 380 ἐπ.) ἐπὶ ποσοστοῖς. Τὸ ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ὁδηγοῦ συνεφωνήθη ἐπὶ ποσοστοῖς, συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐκ τῆς νομίμου διατιμήσεως παρακρατεῖ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου δραχ. 1.700 (ὡς ἐν προκειμένῳ) κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀνήκει εἰς τὸν ὁδηγόν. Παγίως δὲ γίνεται δεκτὸν (βλ. ὑπ' ἀριθ. 141|1950 γνωμοδότησιν τοῦ Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους, *Καταδίκη*: Ἔρμ. Ἐργ. Δικ., 1937, σ. 216) ὅτι ἡ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμοιβὴ ἀποτελεῖ μισθόν. Πρόκειται δὲ κατ' οὐσίαν περὶ ἀμοιβῆς κατὰ μονάδα ἐργασίας (=χιλιόμετρον), ἥτις (βλ. σχετικῶς *Τριανταφυλλόπουλον*, αἰτ. ἔκθεσις Ἔνοχ. Δικ. ἀρ. 83 σελ. 220, *Καυκᾶν*, Ἔνοχ. Εἰδ. Μέρος Α' (1948) σελ. 296) ἀποτελεῖ εἶδος ἀμοιβῆς κατ' ἀποκοπὴν ἄρθρ. 648 § 2 Α.Κ. Οὕτω καὶ τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν ἀποφαινόμενον ἐπὶ τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, ἐργαζομένων ἐπὶ ποσοστοῖς καὶ ἀπολαμβανόντων πᾶσας τὰς λοιπὰς εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου (ἐκ τῆς πτώσεως τῆς σημαίας, ἀναμονῆς κλπ.), ἐχαρακτήρισε τούτους ὡς ὑπαλλήλους (βλ. ἀπὸ 19.11.1934 ἀπόφασιν ἐν Dalloz Recueil Hebdomadaire 1935 σελ. 50 ἐπομ., Durand-Vitu: Traité du droit de trav., tome II § 131 καὶ λοιποὺς μνημονευομένους ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 4000|1950 Πρωτ. Ἀθ.). Ἔτι πλέον αἱ ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ ἀποκερδαινόμεναι λοιπαί, πλὴν τῶν κατὰ χιλιόμετρον, εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου ἔχουν χαρακτῆρα μισθοῦ, διότι ὁ εἰς ποσοστὰ μισθὸς ἐμφανίζεται μειωμένος, λόγῳ τῶν κενῶν χιλιομέτρων καὶ αἱ εἰσπράξεις αὗται παρακρατοῦνται ὑπὸ τῶν ὁδηγῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ εἰς ποσοστὰ μισθοῦ. Αἱ παροχαὶ αὗται δηλαδὴ δίδονται ἀντὶ τοῦ μισθοῦ καὶ λογίζονται ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 § 2 τοῦ Ν. 2112 (πρβλ. *Καυκᾶν*, Ἔνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρος (1948) § 300, καθ' ὃν ἐὰν ὁ μισθὸς εἶναι ἡλαττωμένος—ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ εἰς ποσοστὰ μισθὸς εἶναι ἡλαττωμένος λόγῳ τῶν κενῶν χιλιομέτρων—καὶ καταβάλλονται καὶ ποσοστὰ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ, τὰ ποσοστὰ ταῦτα λογίζονται ὡς μισθός). Φέρει τοὐτέστιν ἡ πρὸς τὸν ὁδηγὸν παροχὴ τῆς πτώσεως τῆς σημαίας κλπ. χαρακτῆρα συμπληρωματικοῦ μισθοῦ (βλ. σχετ. *Ρόκαν*: Τὸ προνόμιον τῶν ἐκ τοῦ μισθοῦ ἀπαιτήσεων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐργοδότου (1950) σελ. 25 σημ. 1 καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ, καθ' οὓς πᾶσα παροχή, φέρουσα συμπληρωματικὸν τοῦ μισθοῦ χαρακτῆρα, θεωρεῖται μισθός). Οὕτω συντρέχει καὶ τὸ ἀμφισβητούμενον τοῦτο στοιχεῖον, πληροῦν τὴν ἔννοιαν τῆς διαληφθείσης σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας. Πρὸς τὴν οὕτω ἐξαγομένην ἀντίληψιν περὶ τῆς διεπούσης τοὺς διαδίκους σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας, συνυφαίνεται καὶ ἡ ὁμοία ἄποψις τοῦ νομοθέτου, ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ συλλογικῶν ὀργάνων τῆς Διοικήσεως (βλ. ἄρθρ. 2 ἀ. ν. 199|1936 «περὶ ἐργατικῶν τινων νόμων», καθ' ὃ εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί, τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ ἐπὶ ποσοστοῖς, χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα, δ|γμα ἀπὸ 8|9 Σεπτεμβρίου 1949 «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων» (ΕΕΔ 9 σ. 911), δ|γμα 14 Αὐγούστου 1950 «περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας, προσωπικοῦ ἀγοραίων αὐτοκινήτων» (ΕΕΔ 9, 111, 270| 1949 ἀπόφασιν τοῦ διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. «περὶ κατατάξεως μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, τροποποιήσεως τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων» (ΕΕΔ 8, σ. 653), κατατάσσουσαν τοὺς τοιούτους ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων εἰς τὴν ἐν αὐτῇ ὁριζομένην μισθολογικὴν κλίμακα διὰ τὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφοράς, ἥτις θὰ ἦγε εἰς τὴν δυσεξήγητον ἀντίληψιν νὰ θεωρηθῇ συνεπείᾳ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως ὡς μισθώσεως πράγματος, ὡς ἄκυρος καὶ μὴ δεσμεύουσα τοὺς ὑποχρέους, τὴν ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1939 συλλογικὴν σύμβασιν

καὶ τὴν Υ. Α. 143720|16.12.1949 χορηγήσασαν δῶρον Χριστουγέννων εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί. Πρβλ. ἔτι Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3947|1950 ΕΕΔ τ. 10 σ. 207, Πρωτ. Ἐπιτροπ. Διαιτησίας 3|1950, ΕΕΔ 10 σελ. 213 καὶ ὑπ' ἀριθ. 2|1951 Ἀνωτάρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ 4288|1951 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἐν ΕΕΔ τόμ. 10 σελ. 990, ἔνθα καὶ σχόλια, τὴν νεωστὶ ὑπ' ἀριθ. 25142|1951 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, προβλέπουσαν περὶ καταβολῆς χρηματικῆς παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς ἀνεστάλη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25946|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 540), κατόπιν ἀσκηθείσης προσφυγῆς εἰς τὸ Σ.Ε. (ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 664). Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν νομοθετημάτων τούτων καὶ ἐφ' ὅσον ἄλλωστε ἡ οὐμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἐπεμηκύνθη εἰς βάρος τῆς συγγενοῦς μισθώσεως ἔργου (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Πρακτικὰ Ἀναθεωρητ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Κ. ἐν ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 147), προκύπτει ἡ ὑφέρπουσα ἀντίληψις τοῦ νομοθέτου, ὅστις διηνεκῶς ἐγκόπτων ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων καὶ διακρίνων τὰς ἀνάγκας των, δίδων εἰς τὰς νομίμους διαμαρτυρίας των, ὑπὸ μορφὴν νομοσχεδίων, ὅλας τὰς ἱκανοποιήσεις των, οἱονεὶ διὰ συλλογῆς τῶν ἐργατικῶν διεκδικήσεων (βλ. καὶ λόγον πρώτου Γάλλου Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας Viviani) καὶ ὅτι ἡ κρινομένη σχέσις φέρει τὸ ἔνδυμα τῆς μισθώσεως ἐργασίας. Ἀλλὰ καὶ de lege ferenda ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ προκύπτει οὐ μόνον διὰ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κυρίως ἐξαρτᾶται ἐκ μόνου τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς ἐργασίας εἰς τὸν ὀργανισμὸν ἐργασίας. Μισθωτός, κατὰ ταῦτα, εἶναι πᾶν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον παρέχει τὴν ἰδίαν του ἐργασίαν διὰ τῆς ἐντάξεώς του εἰς ὠργανωμένην κοινότητα ἐργασίας, ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν (σχόλια ἐν ΕΕΔ τόμ. 10 σελ. 601). Κατ' ἀκολουθίαν, ὁποκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, πλῆρες ἔδαφος παρέχεται πρὸς ἐφαρμογὴν ἐπὶ ταύτης τοῦ νόμ. 2112|1920, ἰσχύοντος ἐν προκειμένῳ λόγῳ ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ὁποίου ἐτύγχανον μὴ σωματικαί (ἄρθρον 10 νόμου 1234).

II

Θεώρησις τῆς μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοκινήτου ταξὶ σχέσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ὡς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἄνω σχέσεως ἐργατικῶν νόμων (Ν. 2112, Α. Ν. 539|1945).

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2188|1951

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν.
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Σταματιάδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Δουμπόγιας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Διαλυνᾶς, Κλ. Στογιαννόπουλος

Ἀρκούντως ἐβεβαιώθη καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ἡ συνομολογηθεῖσα μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις φέρει τὰ στοιχεῖα συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ μισθώσεως πράγματος, διότι ἐκ τῶν διαληφθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος προσελήφθη τὴν 28.12.1949 ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐκκαλοῦντος, ὡς ὁδηγὸς ἐπιβατηγοῦ ἀγοραίου αὐτοκινήτου ταξί, ἐπ' ἀορίστον χρόνον, ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους: Ὁ ἐνάγων θὰ εἰργάζετο μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, ἐνῷ διὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας εἶχε προσληφθῇ ἕτερος ὁδηγὸς τοῦ αὐτοῦ αὐτοκινήτου. Ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐνάγοντος καθωρίσθη εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου τούτου καὶ εἰδικώτερον ὁ ἐναγόμενος θὰ ἐλάμβανε δρχ. 1.200 διὰ πᾶν διανυόμενον χιλιόμετρον, τὸ ἐπὶ πλέον δὲ ποσὸν θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἐνάγων, ὅστις ἐπὶ πλέον θὰ ἐλάμβανε καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἀναμονῶν, ὡς καὶ τὰ ἔκτακτα φιλοδωρήματα ἐκ γάμων κλπ. Ἡ ὅλη ἐργασία θὰ ἐγίνετο ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐναγομένου καὶ τὴν ἄμεσον παρακολούθησιν τούτου, αἱ δὲ δαπάναι διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ αὐτοκινήτου, ἀγορὰν βενζίνης, μηχανελαίου κλπ. θὰ ἐβάρυνον ἐπίσης τὸν ἐναγόμενον. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους εἰργάσθη ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του ὡς ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου μέχρι τῆς 28.3.1951, ὅτε ἀπελύθη οὗτος ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἀπροειδοποιήτως. Τούτων δοθέντων ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σύμβασις φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς τοιαύτης ἐργασίας καὶ οὐχὶ μισθώσεως πράγματος. Ἡ ἀποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ὁμολογουμένου γεγονότος ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἠσφάλισε τὸν ἐνάγοντα εἰς τὸ ἐνταῦθα Ι.Κ.Α., ἐκδοθέντος καὶ βιβλιαρίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐνάγοντος. Οὕτω κρίνασα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ δεχθεῖσα τὴν ἔνδικον ἀγωγήν, δι' ἧς διώκεται ἡ ἀπόληψις ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ ν. 539|1945 «περὶ ἀδειῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ὀρθῶς ἐξετίμησε τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις καὶ ἀπορριπτέοι ὄντες συλλήβδην οἱ περὶ κακῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβασίμοι.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Νόμιμος ὕπαρξις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπὸ 16)21 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ὅρον τῆς ἐργασίας καὶ τὸ ὅτι θὰ παρέχηται ὑπὸ ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζομένων.— Νομίμως ἄρα συνέστη διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων.— Ἔμμεσος, ἐξ ἄλλου, κύρωσις καὶ διὰ Ν.Δ. 912)1941 καὶ δικαίωμα εἰσπράξεως εἰσφορῶν κατὰ Νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη ἡ κατωτέρω, ἐνδιαφέρουσα πράγματι γενικώτερον (διὰ τὴν ἀντίληψίν της ὅτι δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ὅρον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἐπικουρικὴ ἀσφάλισις ἐργαζομένων), προεδρικὴ ἀπόφασις, ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεστήθη «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων», ὡρίσθησαν τὰ ἀσφαλιζόμενα ὑποχρεωτικῶς πρόσωπα, οἱ πόροι αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ κράτησις 5 ο)ο ἐπὶ πάσης δικαιουμένης ἀποζημιώσεως ἡσφαλισμένων τοῦ Νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Ἡ ἀσφάλισις ἀφεώρα ἀρχικῶς τοὺς ἐμποροϋπαλλήλους τῶν περιφερειῶν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Εἰρηνοδικείων Θεσσαλονίκης καὶ Πατρῶν, ἐπεξετάθη δὲ βραδύτερον διὰ τοῦ Ν.Δ. 912)1941 ἐν Βόλῳ καὶ Καλάμαις.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ ἐπικουρικὴ ἀσφάλισις τῶν εἰς αὐτὸ ἀσφαλιζομένων κρουσμάτων κατὰ τῆς ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου καὶ εἰς αὐτὸ ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ ἐντὸς τῶν ἐν ταῖς ἄνω περιφερείαις ἐμπορικῶν καταστημάτων καὶ χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως ἐμπορευμάτων ὑπάλληλοι γενικῶς, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἔναντι οἱασδήποτε ἀμοιβῆς καὶ συγκεντροῦντες τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν.1234 τῶν κατωθι κατηγοριῶν: Εἰδῶν ἀνδρικῶν, γυναικείων καὶ παιδικῶν ὑφασμάτων, παντοίων εἰδῶν πολυτελείας, ἀδαμαντοπωλείων καὶ ὡρολογοπωλείων, σιδηρικῶν, ὑαλικῶν καὶ ἠλεκτρικῶν εἰδῶν, ἐμπορίου δερμάτων καὶ εἰδῶν ὑποδηματοποιίας, μουσικῶν ὀργάνων, ὀπτικῶν καὶ φωτογραφικῶν εἰδῶν, τυροκομείων, ὑποδηματοπωλείων, ἀνθοπωλείων καὶ παντὸς πρατηρίου χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως οἱασδήποτε μορφῆς καὶ πάσης ἐπιχειρήσεως, διαθετούσης τὰ ἀνωτέρω εἴδη, ὡς καὶ οἱ ὑπάλληλοι καὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἐμποροϋπαλληλικῶν Ὀργανώσεων τῶν περιφερειῶν, εἰς ἃς ἰσχύει ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀνέκυψε καὶ ἀπησχόλησε τὴν ἐν λόγῳ προεδρικὴν ἀπόφασιν, εἶναι, ἂν εἶναι νόμιμος ἡ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σύστασις τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, εἰς τὸ ὁποῖον Ταμεῖον, σημειωτέον, ἀναφέρεται καὶ τὸ Ν.Δ. 912)1941.

Ἡ ἀπόφασις ἀπαντᾷ καταφατικῶς ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ ζητήματος (πρβλ. καὶ *Α. Ντάσιον*, ΕΕΔ 10, 10, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2697)1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Λ. Κανελλάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Μαρκόπουλος, Ι. Ἀναγνωστίδης

Αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεις κατ' ἐκτελέσεως, διενεργουμένης εἰς βάρος τοῦ ἀντιλέγοντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου Εἰσπράξεως Δημοσίων Ἐσόδων, ἀρξαμένης δέ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 29. 10. 1951 ἐκθέσεως κατασχέσεως τοῦ Ἐπιμελητοῦ Εἰσπράξεων τοῦ ἐγταῦθα Γενικοῦ Ταμείου Ἐσόδων, εἶναι δεκταὶ τύποις, ὡς ἁρμοδίως ἀπευθυνόμεναι ἡμῖν βάσει τοῦ ἄρθρου 68 στοιχ. Α' 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου (Δ)γμα κωδικοποιήσεως 24)27.8.1931).

Ὁ ἀντιλέγων συνεταιρισμός, ἐπικαλούμενος τὴν ὑπ' ἀριθ. 1731)1951 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀφορῶσαν ἄλλο Ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον, ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ ἱδρυτικὸν τοῦ ἐπιδικάζοντος Ταμείου διάταγμα, ἐκδοθὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν.Δ. 912)1941, καθ' ὃ «δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ τῆς συνυπογραφῆς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύστασιν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων», δὲν ἔτυχε τῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπεξεργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 82 τοῦ ἰσχύοντος Συν)τος, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντ)τος τοῦ 1927 καὶ τὸν Νόμον 3713)1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἄκυρον τυγχάνει τὸ ἱδρυτικὸν διάταγμα καὶ τὸ καταστατικὸν τοῦ καθ' οὗ αἱ ἀντιρρήσεις Ταμείου. Ὁ ἰσχυρισμὸς δὲ οὗτος, προσβάλλων κατὰ βάσιν τὴν νομιμότητα τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐπιβαλόντος τὴν κατάσχεσιν Ταμείου καὶ συνιστῶν ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἀμφισβήτησιν τῆς ὑπάρξεως νομίμου τίτλου ὡς πρὸς τὸν ἀντιλέγοντα, ἐπιτρεπομένην κατ' ἄρθρ. 68 στοιχ. Α § 1 ἐδ. α' τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος, εἶναι ἐξεταστέος.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν στοιχείων προκύ-

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

ΜΕΡΙΜΝΑ ΥΠΕΡ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ

Ὑπολογισμὸς περιοδικοῦ βοηθήματος πασχόντων ἀπολυομένων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἑρμηνεία, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. 3752|1929, ἐκδοθέντος κανονισμοῦ περὶ ἰατρικοῦ ἐλέγχου διὰ τὸ πάσχον προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. κλπ.—Καταβολὴ κατὰ μῆνα περιοδικοῦ βοηθήματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρὰ τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ παρεχομένης συντάξεως.—Ὑπολογισμὸς αὐτοῦ.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 8871|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν οὐσιαστικὸν νόμον, ἤτοι τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § β' καὶ § δ' ἐδαφ. 2 τοῦ διὰ τοῦ β.δ. 13|18 Φεβρουαρίου 1948 κυρωθέντος κανονισμοῦ «περὶ ἰατρικοῦ ἐλέγχου κλπ. διὰ τὸ ἐκ πνευμονικῆς φυματιώσεως πάσχον προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π.», δεχθεῖσα ὅτι εἰς τὸν βασικὸν μισθόν, ὅστις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ περιοδικοῦ βοηθήματος, δὲν περιλαμβάνεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60107 τῆς 11.8.1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας χορηγη-

πτει, ὅτι τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ Ταμεῖον δὲν ἱδρύθη διὰ δ)τος, ἐκδοθέντος βάσει τοῦ ὡς ἄνω μνηοθέντος Ν. Δ)τος 912|1941, ἄρθρον 7, ἀναληθοῦς οὔσης τῆς τοιαύτης προϋποθέσεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀντιρρησείοντος, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπὸ 2.6.1932 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, κηρυχθείσης ὑποχρεωτικῆς καὶ ἐχούσης ἰσχὺν τυπικοῦ νόμου. Καὶ ἐκ ταύτης δὲ τῆς καταγωγῆς του τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ (ὅπερ ὡς ἐπικουρικὸν ἠδύνατο νὰ συσταθῇ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Νόμου 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 13 §§ 2 καὶ 3 αὐτοῦ), ἔχει νόμιμον ὑπαρξιν, διότι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16|21.11.1935 «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, ὁριζόντος ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καθορίζει τοὺς ὑποχρεωτικοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς διεξάγεται ἡ ἐργασία μεταξὺ τῶν ὑπογραφόντων ταύτην ἢ τῶν μεταγενεστέρως ἀποδεχομένων αὐτήν, δύναται ν' ἀποτελέσῃ ὅρον τῆς ἐργασίας καὶ τὸ ὅτι αὕτη θὰ παρέχηται ὑπὸ ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζομένων (βλ. *Δ. Ντάσιον* ἐν ΕΕΔ Τόμ. 10ος, σελ. 10). Ἀλλὰ πλὴν τούτου, ὅπερ δὲν θὰ ἤρκει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., ἤτις, ἵνα χωρήσῃ ὑπὲρ ἄλλων, πλὴν τοῦ δημοσίου, νομικῶν προσώπων ἢ καὶ φυσικῶν τοιούτων, δέον νὰ καθιεροῦται διὰ διατάξεως νόμου (βλ. καὶ *Ζαριφοπούλου*, Δικον. Διοικ. Ἐκτελέσεως, σελ. 29), μὴ δυναμένης νὰ περιληφθῇ ἐγκύρως ἐν συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας, ἅτε τοῦ τοιούτου ἐξερχομένου τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ὡς ἄνω περὶ συλλογικῶν συμβάσεων νόμου, ὑφίσταται καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ μνηοθέντος Ν. Δ)τος 912|1941 (κυρωθέντος κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58|1945 συντακτικὴν πρᾶξιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|1945 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν κυροῦνται οἱ διὰ τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως εἰσπραττόμενοι πόροι τοῦ καθ' οὗ, θεσπιζομένης οὕτω ἐμμέσως κυρώσεως καὶ τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρέχεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσιοδότησις, ὅπως διὰ καταστατικοῦ, ἐγκρινομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, καθορισθῶσι τὰ τῆς ὀργανώσεως, τῆς διοικήσεως, τῆς χορηγήσεως παροχῶν, τὰ ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα παρὰ τοῦ καθ' οὗ, ὡς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια, ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ἐξεδόθη δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, μετὰ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 3510 Ε.97 τῆς 31 Μαρτίου 1943, ἐγκρίνουσα τὸ καταστατικὸν τοῦ καθ' οὗ, ὅπερ ἐν ἄρθρῳ 66 ὁρίζει ὅτι «τὰ ἔσοδα τοῦ Ταμείου εἰσπράττονται κατὰ τὰς περὶ εἰσπράξεων δημοσίων ἐσόδων διατάξεις τῶν νόμων». Καὶ δεδομένου ὅτι κατὰ κράτος συνταγματικὸν ἔθιμον εἶναι δυνατὴ ἡ διὰ νόμου ἀνάθεσις καὶ εἰς ἄλλα, πλὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, πολιτειακὰ ὄργανα τῆς ρυθμίσεως τῶν λεπτομερειῶν αὐτοῦ καὶ ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ ἐξουσιοδοτουμένου ὀργάνου ἐκδιδόμεναι διατάξεις, ἐφ' ὅσον περιορίζονται ἐντὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἔχουσι καὶ αὗται ἰσχὺν νόμου, ἡ τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ καταστατικοῦ διάταξις νομιμοποιεῖ διὰ τὸν ἐφ' ἑξῆς τουλάχιστον χρόνον τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τοιούτων τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., ἅτε κειμένη ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς, ἀλλ' εὐρείας νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, οὕτινος αἱ πράξεις δὲν ὑπάγονται ὡς τὰ κανονιστικὰ διατάγματα, τὰ παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐκδιδόμενα, εἰς τὴν κατὰ τὴν ἄνω συνταγματικὴν διάταξιν ἐπεξεργασίαν παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Κατὰ ταῦτα ἀβάσιμος καταδείκνυται ὁ ὡς ἄνω λόγος τῶν ἀντιρρήσεων, οὐδενὸς δὲ ἄλλου ὑποκειμένου πρὸς ἐξέτασιν, ἀπορριπτέαι τυγχάνουσιν αὗται.

θὲν ἐπίδομα 30 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν καὶ αἱ κατὰ τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις 50416|5214 τοῦ 1948, 18531|1949, 87029|11230|17.6.1949 καὶ 123095|20.8.1949 παροχαί, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τούτων περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθοῦ πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεώς της γινόμεναι εἰς τὸν νομοθέτην τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ, δηλ. καὶ ὁ βασικὸς μισθὸς καὶ αἱ προσαυξήσεις πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ τὰ οἰκογενειακὰ βάρη, τοῦ νομοθέτου μὴ σκοποῦντος νὰ ἐξαιρέσῃ τὰς μὴ ρητῶς ἀναφερομένας τακτικὰς παροχάς, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθοῦ, ἐκόμη καὶ εἰς τὰς προσαυξήσεις πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ρητῶς ἄλλως τε ὁρίζοντος ὅτι ἀποβλέπει εἰς τὸν πλήρη μισθόν, ὃν θὰ ἐδικαιοῦτο ἕκαστος κατὰ τὸ ἰσχῦον ἑκάστοτε μισθολόγιον διὰ τὸ ἐν ὑπηρεσίᾳ προσωπικόν, αἱ περὶ ὧν δὲ πρόκειται παροχαὶ αὐξάνουν τὸ μισθολόγιον.

β) Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν οὐσιαστικὸν νόμον, ἤτοι τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νόμων 19 καὶ 28 τοῦ 1944 ὑπ' ἀριθ. 69107 τῆς 11 Αὐγούστου 1949 ἐκδοθεῖσαν κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δεχθεὶς ὅτι τὸ ὑπὸ ταύτης παρεχόμενον ἐπίδομα 30 ο|ο δὲν ἀποτελεῖ τμῆμα τοῦ βασικοῦ μισθοῦ, ἐνῷ δὲν πρόκειται περὶ ἐπιδόματος, ἀλλὰ περὶ οὐσιαστικῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν κατὰ τὸ ποσοστὸν τοῦτο.

Ἀρείου Πάγου 560|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βαμβέτσος, Ν. Γεωργακόπουλος

Ὡρίσθη μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ἐδάφ. β' τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 Νόμου 3572|1929 ἐκδοθέντος ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου 1948 Κανονισμοῦ «περὶ ἰατρικοῦ ἐλέγχου διὰ τὸ πάσχον προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. κλπ.» καὶ ὡς τοιούτου ἐπέχοντος ἰσχὺν νόμου, ὅτι «εἰς τοὺς ἀπολυομένους, πάσχοντας ἐκ πνευμονικῆς φυματιώσεως, χορηγεῖται κατὰ μῆνα ὡς περιοδικὸν βοήθημα τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρὰ τοῦ οἰκείου Ἀ-σφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ παρεχομένης αὐτοῖς συντάξεως καὶ τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων μέχρι τοῦ πλήρους μισθοῦ, ὃν θὰ ἐδικαιοῦντο κατὰ τὸ ἰσχῦον ἑκάστοτε μισθολόγιον διὰ τὸ ἐν ὑπηρεσίᾳ προσωπικόν, βάσει τοῦ βαθμοῦ, τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἅτινα εἶχον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως», ἡ ἐν συνεχείᾳ ὅμως διάταξις τοῦ ἐδαφίου δ' ταῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὁρίσασα ὅτι διὰ τὰς μνημονευθείσας παροχὰς ὡς μισθὸς νοεῖται ὁ βασικὸς μισθὸς καὶ αἱ προσαυξήσεις πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν βάσει τῆς καταστάσεως τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀπέδωκε τὴν ἔννοιαν τοῦ πλήρους μισθοῦ διὰ τοῦ κοινοχρήστου ὅρου βασικὸς μισθὸς καὶ ἐνέτόπισε τὸν κύκλον τῶν συνυπολογιστέων προσαυξήσεων εἰς τὰ δύο προαναφερθέντα ἐπιδόματα, κατὰ τρόπον σαφῆ, μὴ ἐπιδεχόμενον ἀντίθετον ἑρμηνείαν καὶ δὴ ἐκείνην, ἥτις θὰ ἀνεζήτει ἔρεισμα εἰς τὴν εὐρύτητα τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄνω ἐδαφίου β', ἀποκλείσασα οὕτω πᾶν ἕτερον ἐπίδομα, παρεχόμενον, κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω κανονισμοῦ, ἢ παρασχεθησόμενον τυχὸν βραδύτερον, τοιοῦτον δὲ εἶναι 1) τὸ χορηγηθὲν ἐπίδομα 30 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 69107 ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπερ δὲν ταυτίζεται πρὸς τὸν βασικὸν μισθόν, 2) τὸ ὡς ἀντίτιμον τροφίμων χορηγηθὲν ἐπίδομα διὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάϊον καὶ Ἰούνιον 1949 δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 87029|11230 ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1949 καὶ 123995 ἀπὸ 20 Αὐγούστου 1949 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν καὶ 3) τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1948 καὶ Πάσχα 1949, οὗ διετάχθη ἡ πληρωμὴ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 50416|5214 ἔτους 1948 καὶ 18531 ἔτους 1949 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν. Οὕτως ἄθεν ἀποφηνάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγὴν ταῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν τῶν ἐπιδομάτων τούτων, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ καὶ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 69107 ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1949 ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται ὡς ἀβάσιμοι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες ἴος καὶ 2ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ.— III. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΝΑΟΥΣ.— IV. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΡΤΕΡΓΑΤΩΝ.— V. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ.— VI. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΗΠΙΑΚΟΥ.— VII. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.— Περίπτωσις τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5636|1951, κατωτέρω σελ. 302, εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ὑπηρετοῦντος παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (Ο.Δ.Ι.Σ.Υ.).

Εἰδικῶς διὰ τὸν Ο.Δ.Ι.Σ.Υ. προϋπῆρχε τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, τὸ ὁποῖον ἐπεξέτεινε τὸν Ν. 118|1945 ἐπὶ παντὸς ἀσφαλιζομένου κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., τὸ Ν.Δ. 188|1946, ὑπὸ τοῦ ὁποίου (ἄρθρ. 2 § 9) ὡρίζετο, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ.

Ἐγεννήθη ὅμως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, κατὰ τὸ ὁποῖον καταργήθη πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Τελικῶς τὸ ζήτημα ἐλύθη ὑπὸ τῆς Α.Π. 197|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 579) καταφατικῶς, ἐπεσκιάρησαν ὅμως παρὰ ταῦτα καὶ ἡ Α.Ν. 1786|1951 (ΕΕΔ 10, 482), ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου ὡρίσθη πάλιν, ὅτι ὁ Ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ. (ἄρθρ. 10).

Ἀλλ' ὁ Νόμος οὗτος προϋπῆρξε τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687), διὰ τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστόν, ἡ ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας περιῆλθεν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰσχύος του κατηργήθη καὶ ὁ Α.Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ (ἀφορῶντος εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας) καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντικειμένης εἰς τὸν Νόμον τοῦτον (1846|1951).

Προέκυψεν, ἑπομένως, πάλιν ζήτημα, ἂν καὶ μετὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 θεωρῆται ἰσχύων ὁ Α.Ν. 1786|1951, ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀνήγεται καὶ εἰς ὅλας τὰς πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐξαιρέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις κατέληξεν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἡ διὰ τοῦ Α.Ν. 1786|1951 θεσπισθεῖσα ἐξαίρεσις ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ. (ἀντιθέτως ὅμως ἡ ὑπ' ἀριθ. 111|1951 Ἐγκύκλ. Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., ἐν ΕΕΔ 10, 1013, ἄνθρ. καὶ σχετικὴ γνωμάτευσις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.).

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ διατυπώσωμεν τὴν γνώμην, ὅτι ἡ συλλογιστικὴ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἀντιρρήσεων διὰ τὴν ὀρθότητά της.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 κατηργήθη σαφῶς ὁ Α.Ν. 118|1945, διετηρήθησαν δὲ ἐν λογικῇ συναρτήσει πρὸς τὴν καθ' ὅλου ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. τὸ ἄρθρον 9 αὐτοῦ καὶ αἱ μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις αὐτοῦ.

Τὸ ἄρθρον 9 τοποθετεῖται καὶ αὐτὸ ἐντὸς τοῦ ἀπαραιτήτως ἀναγκαίου καὶ καθοριζομένου διαδικαστικοῦ ἀσφαλιστικοῦ συστήματος καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ ὀρθόν, ὅτι ὁ Α.Ν. 1846|1951 περιέλαβεν ἐν τῇ γενικότητι τῆς μερίμνης του διὰ τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας (ὅλέπε τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἐν ΕΕΔ 10, 689 ἐπ.) καὶ ἀφ' ἑτέρου ἠννόησε νὰ μὴ ἰσχύσῃ ὡς πρὸς ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἀφοῦ, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μετ' αὐτὴν ἐπιδοτηθησομένων, δὲν βλέπομεν πῶς θὰ λειτουργήσῃ ἡ διαδικασία τῆς ἐπιδοτήσεως ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἢ θὰ εἴπωμεν λοιπόν, ὅτι ἐξακολουθοῦν ἐν τῷ συνόλῳ των ἰσχύουσαι αἱ πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 νομοθετικαὶ ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ συνεπῶς ἐξαιρέσεις καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τὸ πλέον σύμφωνον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καθολικῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ὅτι μετὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, καταργηθέντος τοῦ Ν. 118|1945, καταργήθησαν αἱ πρὸ αὐτοῦ ὁρισταμέναι νομοθετικαὶ ἐξαιρέσεις, πολλῷ μᾶλλον καὶ διότι ἡ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως προκρινομένη ὡς ὀρθὴ λύσις ὅτι ἐνομοθετήθη μόνον ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ διετηρήθη ἡ ἰσχὺς τῆς ἐξαιρέσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 προϋποθέτει καὶ καταβολὴν τῶν νομίμων εἰσφορῶν τοῦ ἐργοδότου, ἐνῷ τὸ πνεῦμα τῶν νομοθετικῶν ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 ἦτο νὰ μὴ καταβάλλωνται βεβαίως καὶ εἰσφοραί, δεδομένου ὅτι δὲν ἦτο λογικῶς δεκτὸν νὰ μὴ ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 καὶ νὰ ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδόται εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν.

Ἐσημειώθη (ΕΕΔ 11, 39, 84), ὅτι καὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ζήτημα τῆς ἰσχύος τῶν νομοθετικῶν ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ λάβει μίαν ὁριστικὴν μορφὴν τακτοποιήσεως.

Ἡ Α.Π. 481|1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 30), βασιζομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὁρίζοντος, ὅτι μόνον διατύπωσιν ὡς τὸ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὅτι καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ

Ν.Δ. 1255|1949, απεφάνθη—και ορθώς, ανισχυομένη και έκ της εισηγ. εκθέσεως του Ν.Δ. 1255|1949—ότι διά του Ν.Δ. 1255|1949 κατηργήθη ή προϋφισταμένη νομοθετική εξαίρεσις υπαγωγής των Τραπεζών εις τον Ν. 118|1945, ενώ λοιπαί αρεοπαγιτικαί αποφάσεις (ΕΕΔ 11, 85) ηγνόησαν άλλως την έννοιαν της διατάξεως ταύτης.

Δεν είπομεν πάλιν, ότι απαιτείται μία σύντομος νομοθετική αποσαφήνισις της νομοθετικής θελήσεως, δεν νομίζομεν, ότι ζητούμεν κάτι το περιττόν και ανάξιον σημασίας, προκειμένου περί θέματος τόσον γενικωτέρου ενδιαφέροντος.

Γνωρίζομεν όμως εκ των προτέρων, έχοντες πείραν επί των τοιούτων έκκρεμοτήτων εν τη δικαίω, ότι ματαιοπονούμεν...

2.—Το θέμα της Πρωτοδίκου Θηβών 22|1951, κατωτέρω σελ. 204, δεν είναι νέον.

Τό αντιμετώπισαν και αί Πρωτοδικεία Αθηνών 6559|1946 (εισηγητής *Σ. Γάγας*, ΕΕΔ 6, 81) και 9214|1946 (εισηγητής *Άρεστ. Τούσης*, ΕΕΔ 6, 113).

Εις την πρώτην απόφασιν έγινατο επίκλησις και σχετικής γνωμοδοτήσεως του *Α. Γιδοπούλου* (Θέμ. ΜΔ' σελ. 671), δστις είχε δεχθή, ότι επί μικροδιαφορών, ένθα συντάσσεται, ως επί εργατικών διαφορών, έκθεσις αγωγής υπό του Δικαστού, αφού ή κλήσις του Δικαστού προς τον αναγόμενον είναι πράξις της Δημοσίας Αρχής, εξ ής δεν δύναται να κριθή ή επιμέλεια του ενάγοντος προς άσκησιν των δικαιωμάτων αύτου, ή άσκησις της αγωγής μόνον διακόπτει την παραγραφήν, άλλ' ή ανωτέρω απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών έσιωπηρώ, ότι ή ανωτέρω γνώμη δεν δύναται να τύχη εφαρμογής εν προκειμένω, ότε ό νόμος (άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) απήτησε το αντίθετον, ήτοι την έντος ωρισμένης προθεσμίας (τριών μηνών) επίδοσιν της αγωγής.

Η δευτέρα των άνω αποφάσεων, Πρωτοδικείου Αθηνών 9214|1946, έσκεφθη, ότι ό Ν. ΓΦΟΔ' ορίζει ότι αί επιδόσεις και κλήσεις γίνονται τη επιμελεία του Εισαγγελέως (και Πρωτοδίκου μετά τον Ν. 1968|1944) και δεν ήθελε γίνη δεκτόν, ότι ό ενάγων δεν υπεχρεούτο να επιδώση την αγωγήν και πάλιν δεν δύναται να γίνη δεκτόν, ότι δεν έχουσιν εφαρμογήν εις την περίπτωσιν ταύτην αί διατάξεις του άρθρ. 3 του Ν.Δ. 8|11.5.1946, δπερ ορίζει ανατρεπτικήν προθεσμίαν, ή παρόδος της οποίας έχει ως νόμιμον αποτέλεσμα την απόρριψιν της αγωγής, αφού εκ των διατάξεων του Ν. ΓΦΟΔ' δεν αποκλείεται το δικαίωμα της επιμελείας του ενάγοντος επιδόσεως της αγωγής του προς αποτροπήν του άνω αποτελέσματος.

Χρήσιμα διά την ορθήν εν προκειμένω λύσιν του ζητήματος είναι τα αναπτυσσόμενα υπό του *Κ. Γ. Σημαντήρα*, Αί αποζεστικαί προθεσμίαι του ιδιωτικού δικαίου, έκδ. 1948, σελ. 354 επ., περί προθεσμιών εκπτώσεως, ένθα προσδιορίζεται: υπάρχουσα υποχρεότης του προς ενέργειαν υποχρέου.

Αλλά διά της δεκτής υπό της Α.Π. 559|1951, ανωτέρω σελ. 176, γενομένης απόφασης ότι δεν αποκλείεται ή κατά την διαδικασίαν του Ν. ΓΦΟΔ' άσκησις δικογράφου κατά τας κοινάς δικονομικάς διατάξεις, χάνει την βάσιν της ή άποψις περί μη υποχρεότητος του προς ενέργειαν υποχρέου, αφού ήδύνατο ό δικαιούχος να επιμεληθή ο ίδιος της καταθέσεως δικογράφου και κοινοποιήσεως φυσικά και της αγωγής εντός της προθεσμίας.

3.—Στροφήν της νομολογίας, καθ' δσον αφορά εις την διάγνωσιν της σχέσεως του προσωπικού των Συνεργείων του κατά θάλασσαν Στρατού, περί του οποίου ό Ν. 6321|1934 (βλέπε ΕΕΔ 10, 988) μετά του Δημοσίου, σημειούται ή κατωτέρω, σελ. 205, δημοσιευομένη Πρωτοδίκου Αθηνών 6382|1951 (ούτω και αί Πρωτοδίκαι Αθηνών, ως έφεταίοι, 10550|1951, 10549|1951, εισηγητής *Γ. Παπανικολάου*, αδημοσίευτοι, καθ' ας εκ των διατάξεων των άρθρων 1, 2, 3, 4, 31, 32 και 35 του Ν. 6321|1934 προκύπτει, ότι τα Συνεργεία του Β. Ναυστάθμου αποτελούν λειτουργίαν του οργανισμού του Κράτους, ήτις ανακείται παρά των άρμοδίων οργάνων του Ναυστάθμου και ουσιαστικώς το έπ' άμοιβή διά την λειτουργίαν των Συνεργείων τούτων προσλαμβανόμενον εργατοτεχνικόν προσωπικόν διά διαταγής του προϊσταμένου των Συνεργείων δι' αόριστον χρόνον (άρθρ. 31 και 32 του Ν. 6321|1934) ευρίσκεται προς το Κράτος ανεχόμενον δημοσίου δικαίου και δεν συνδέεται μετ' αύτου διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου και δεν υπάγεται εις τους εργατικούς νόμους).

Αντιθέτως προς ταύτα ή παλαιοτέρα νομολογία του Πρωτοδικείου Αθηνών (βλέπε υπ' αριθ. 6741|1949, εισηγητής *Γ. Κονταξόπουλος*, ΕΕΔ 8, 856, Πρόεδρος Πρωτ. Αθηνών 3468|1949, προεδρεύων *Κ. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 862) έδεχετο, ότι ή σχέσις είναι ή του ιδιωτικού δικαίου, βλέπε και εις εν ΕΕΔ 8, 855 επ. σημείωσιν μας, ένθα και λίαν παραπομπαί, *Μ. Δ Στασινόπουλον*, Δημόσιοι υπάλληλοι και μισθωτοί, εν Έρμ. Δικ. έτος Ιον, τεύχος Γ'-Δ', σελ. 310 επ. διάφορα, ότι σειρά προσλαμβάνεται προσωπικόν προς παροχήν παροδικών, κατά το μάλλον ή ήττον, εργασιών εις τεχνικά έργα χρησιμα εις δημοσίας υπηρεσίας, ή σχέσις δεν είναι δημοσία, άλλα διέπεται από το εργατικόν δίκαιον, ώς π. χ. οι εργάται και τεχνίται των Συνεργείων του Πολεμικού Ναυτικού, και αναφέρονται και τας Σ.Ε. 447|1932, 807|1937).

Πρέπει όμως να σημειωθή, ότι, κυρίως εν τη νομολογία, δεν υπάρχουν εκκαθαρισμένα ακρη κριτήρια διά τον διαχωρισμόν της σχέσεως ως δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Ο Άρειος Πάγος διά της υπ' αριθ. 505|1938 αποφάσεως του έδέχθη, ότι ή σχέσις δόγγου αδοκιμάστου μετά δεκαετίας συνεχούς τοιαύτην του ιδιωτικού δικαίου και εφαρμόζονται ούτω οι εργατικοί νόμοι (πρβλ. και Α.Π. 236|1949, εισηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 448), ένώ διά των υπ' αριθ. 646|1950 (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 155) 58|1951 (εισηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 362) εδέχθη, ότι ό έκτακτος ημερομίσθιος απολυτέος κατόπιν καθαριότητος Δήμου διατελεί μετά του Δήμου εν σχέσει δημοσίου δικαίου (πρό του Ν. 1420|1950 περί καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων, ήδη Νόμου 1726|1951).

Είναι δε χαρακτηριστική διά τον καθορισμόν του

ὀρθοῦ κριτηρίου περὶ τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἡ ἐν ἄρθρῳ 148 τοῦ Ν. 1726|1951 ὡς ἄνω νομοθετικὴ ἀντίληψις, καθ' ἣν τὸ προσωπικὸν τῶν συνεργείων α) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἢ δι' αὐτεπιστασίας καὶ β) διὰ τὴν ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου ἢ προσωρινῆς ἀνάγκης ἐξυπηρέτησιν προσωρινῆς ἢ μὴ διαρκοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν, μὴ δυναμένων νὰ διεξαχθοῦν διὰ τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ οἰκείου ὀργανισμοῦ, προσλαμβάνεται ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ συνδέεται πρὸς τὸν ἐργοδότην Ὀργανισμὸν διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἡ νομοθετικὴ αὕτη ἀντίληψις συμπίπτει πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ *Μ. Δ. Σταυρινοπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ. ἀναπτυσσόμενα.

4.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6143|1951, κατωτέρω σελ. 206, χαρακτηρίζει τὴν σχέσιν τῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ταχυδρομικῆς Ὑπηρεσίας προσλαμβανομένων κατὰ τὸν Ν. 555|1945 ὑπαλλήλων, φορτωτῶν, ἐργατῶν, ὡς τοιαύτην δημοσίου δικαίου (ἀνεπιφυλάκτως ὅμως καὶ ὀρθῶς ἡ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 75|1951, Πρωτοδίκης *Ι. Δέδεκης*, ΕΕΔ 10, 461).

Ἀκριβῶς μάλιστα τὸ ὅτι ὁ ἀνωτέρω Νόμος δὲν ἀπαιτεῖ τὴν κατὰ Ν. 177|1945 δημοσίευσιν τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (ἀπαιτήσαν καὶ τὴν Πρωτ|κὸν Θεσσαλονίκης 75|1951) ἐνισχύει ἀντιθέτως τὴν ἀποψιν ὅτι ἡ σχέσις εἶναι τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἂν λησθῇ ὡς βάσις ὅτι ἐν ἐκ τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν θεμελιοῦται ἡ δημοσιοϋπαλληλικὴ σχέσις εἶναι ἡ δημοσίευσις τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

5.—Ὁμοίαν πρὸς τὴν λύσιν τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6420|1951, κατωτέρω σελ. 206, ἐν σχέσει πρὸς τὴν φύσιν τῆς σχέσεως τοῦ ναυκόρου Ναῦ, ἔχει δώσει καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἡρακλείου 3|1951 (Πρωτοδίκης *Β. Βρέλλης*, ΕΕΔ 10, 421, πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5814|1949, εἰσηγητὴς *Η. Παφάκης*, ΕΕΔ 8, 906, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

6.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, 11235|1951, κατωτέρω σελ. 207, ἀναχωρεῖσα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ὅτι τὰ νόμιμα ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια τῶν ἀρτεργατῶν εἶναι ταξιτμένα πρὸς προάσπισιν τῆς δημοσίας ὑγείας, ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἔλλειψις αὐτῶν παρὰ τῷ ἀρτεργάτῃ συνεπάγεται τὴν κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ. ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως.

Ὁ Νόμος δηλαδή, κατὰ τὴν ἀποψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ἠνάγκασε νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ὅλην σύμβασιν, ἄνευ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, καὶ ὄχι μόνον τὴν παροχὴν ἐργασίας, ὁπότε θὰ εἶχεν ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 365 Α.Κ. καὶ ὄχι τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. (βλέπε περὶ τῆς διακρίσεως *Γαζῆν*, ἐν Ἑρμ.Κ ὑπὸ ἄρθρ. 365 καὶ *Γ. Μεταλλῆν*, Ἐνοχ. Γεν. Μέρος, Τεῦχος Δ' καὶ Β' ἐκδ. 1952, σελ. 258).

7.—Ἡ Πρωτοδικείου Βόλου 121|1951, κατωτέρω σελ. 208, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν προσλήψεως φορτεργατικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ ἰδιώτου ἐνοικιαστοῦ δημοτικῶν φόρων.

Ἀφοῦ ἡ Α.Ν. 759|1937 (ΕΕΔ 11, 161) χαρακτηρίζει ἀφῃρῆσθαι τοὺς φορτεργατικοὺς ὡς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους (ἀπωλλάσσεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν.Δ. 1465|1942 διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς Δήμους ἢ Κοινότητας, ΕΕΔ 11, 161), ἕπεται, ὅτι θὰ ἐφαρμοσθῶσι διὰ τὴν σχέσιν αὐτῶν τὰ ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἰσχύοντα (βλέπε καὶ Α.Π. 811|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 615).

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ σκέψεις τῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς προσαγωγὴν εἰς τὸν ἐργοδότην πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας του διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας μισθοῦ (βλέπε σχετικῶς καὶ ΕΕΔ 10, 862 ἐπ., ἔνθ' νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

8.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἡρακλείου 175|1951, κατωτέρω σελ. 209, ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν ἀνηλίκου, ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ Νόμου (σχετικὰ νομοθετήματα ὁ Ν. ΔΚΘ' τῆς 21 Ἰανουαρίου|7 Φεβρουαρίου 1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων», τὸ π.δ. τῆς 14|26 Αὐγούστου 1915 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ΔΚΘ' Νόμου, ὡς πρὸς τὰ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρακτεῖα παντὸς εἴδους», ὁ Ν. 2271 τῆς 25 Ἰουνίου|1 Ἰουλίου 1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διαβιβαζούσης συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας»).

Ἡ ἀπαγόρευσις ἀφορᾷ, ὡς λέγεται, ὀρθῶς, ἡ δικαστικὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως καὶ εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἄκυρος (βλέπε *Κ. Τσαντηφυλλόπουλον*, Αἰτιολ. Ἐκθέσεις Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 471, *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 279).

Ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου ἐκ τυχὸν ἐπελεύσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, κατὰ τὸν Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἔνθα ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημιώσεις ἐξέρχεται ἐκ τοῦ νόμου, ἀσχέτως ἀκυρότητος συμβάσεως (Δ.Π. 100|1923, Θέμ. ΔΔ' 403).

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας, μετὰ τὸν Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (Ο.Δ.Ι.Σ.Υ.). — Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1949 καὶ ἐπομένως καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας. — Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ ἐξαιρέσεως καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». — Κανόνες ἑρμηνείας περὶ καταργήσεως εἰδικοῦ διὰ γενικοῦ Νόμου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5636|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Διαμαντάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Στεῖρος, Μ. Μαγκρέλης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 § 1 τοῦ Α.Ν. 1786|1951 ὁ νόμος 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχει-

ρίσεως Πλεναζόντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου.

Εἰδικώτερον δὲ ρυθμίζον τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τῆς καταγγελίας ἐκ τοῦ νόμου 118 τὸ ἄρθρον 1 § 9 τοῦ Ν.Δ. 183|1946 ὥρισεν, ὅτι διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ καταβάλλεται μὲν εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἐκ ταῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσις, αἱ διατάξεις ὅμως τοῦ νόμου 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι αἱ προπαρατεθεῖσαι εἰδικαὶ διατάξεις, ἀφορῶσαι εἰδικῶς τὸ ἐναγόμενον καὶ τοὺς εἰς αὐτὸ παρέχοντας τὴν ἐργασίαν των μισθωτοὺς καθιεροῦσαν ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου οὐ μόνον ἀπὸ τὰς ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς γενικῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 αὐτοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς τήρησιν τῶν ἐν αὐτῷ διατυπώσεων τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ρυθμίζοντος κυρίως τὴν ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὰ τῆς ἀνεργίας καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεων καὶ δευτερευόντως τὸν τρόπον καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ὡς μέσον ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματός του, ὁ Α.Ν. 118|1945 καταργεῖται, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων αὐτοῦ, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν παρόντα νόμον. Ἐρευνητέον ὅθεν ἀποβαίνει, ἂν διὰ τοῦ τελευταίου τούτου Νόμου καταργήθη ἢ μὴ ἡ προδιαληφθεῖσα ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου καὶ διὰ τοὺς εἰς αὐτὸ παρέχοντας τὰς ὑπηρεσίας των μισθωτοὺς ἐξαίρεσις, καθ' ὅσον ἐκ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ κρισίμου τούτου θέματος ἤρτηται τὸ κῦρος τῆς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 60 § 1 Α.Ν. 1846 λαβούσης χώραν ἀπολύσεως τοῦ ἐναγοντος.

Κατὰ τὰ ἐπιστημονικῶς κρατοῦντα ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἂν διὰ νεωτέρου γενικοῦ νόμου, μὴ περιέχοντος ρητὴν καταργητικὴν διάταξιν, καταργηθῇ εἰδικὸς τοιοῦτος, εἶναι ἔργον ἑρμηνείας, δεδομένου ὄντος ὅτι ἐνδέχεται, κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, νὰ δύνανται νὰ συνυπάρχωσιν ὅ τε νεώτερος γενικὸς καὶ ὁ προγενέστερος εἰδικός, διὰ μόνον δὲ τῆς ἑρμηνείας τοῦ νεωτέρου νόμου εἶναι δυνατὴ ἡ διάγνωσις τῆς ταυτότητος τοῦ νομοθέτου προθέσεως. Ἐξ ἄλλου ὁ καταργητικὸς νόμος, ὡς ἀναιρετικὸς τοῦ ὑπαρχοντος καὶ βεβαίου, εἶναι στενῶς ἑρμηνευτέος. Ἂν δὲ ἐκ τοῦ περιεχομένου του δὲν προκύπτῃ σαφὴς καταργητικὴ διάταξις τοῦ παλαιοῦ, ὁ νέος νόμος πρέπει νὰ ἑρμηνεύεται οὕτως ὥστε νὰ καταργῇ ὅσον οἷόν τε ὀλιγώτερον τῶν παλαιῶν. Οὕτω διὰ τῆς καταργήσεως νόμου τινὸς δὲν θεωροῦνται ὡς ἀναγκαίως συγκαταργηθεῖσαι καὶ αἱ ἐξαιρέσεις αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἀντιφάσκουσιν εἰς τὸν νέον Νόμον, ὅπερ ὑπάρχει ὅταν ὁ νέος νόμος καταργῇ ὁλόκληρον τὸ νομοθέτημα, εἰς ὃ αἱ ἐξαιρέσεις ἀνῆκον (πρβλ. *Οἰκονομίδου*. Γεν. Ἀρχαὶ § 5 σημ. 9, *Μαριδάκην* § 26 σελ. 143, *Γ. Μπαλῆν*, Γ.Α. § 6, *Γιαννόπουλον* § 2 111 β' σελ. 30, Α.Π. 221|1948, ΕΕΔ 7. 440). Ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρον 60 § 1 τοῦ διαληφθέντος περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων νόμου δὲν κατήργησεν ὁλόκληρον τὸ νομοθέτημα τοῦ νόμου 118|1945, ἀλλὰ διετήρησαν ἐν ἰσχύϊ καὶ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ τὸ ἄρθρον 9 καὶ τὰς μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις, συνεπῶς πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 αὐτοῦ ἐπιτασσομένην διάλυσιν καὶ συγχώνευσιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τοῦ διὰ τοῦ νόμου 118 συσταθέντος Ταμείου Ἀνεργίας. Καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἡ εἰδικὴ ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου ἐξαίρεσις, τεθεῖσα διὰ τῶν Νόμων 1788 καὶ 183, ἀφορᾷ ἁπάσας τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118, εἴτε αὗται εἶναι ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου, εἴτε ἀναφέρονται εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τῆς καταγγελίας. Καὶ καθ' ὃ μὲν μέρος ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἐναγομένου ὀρᾷ τὰς ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ νόμου 118, εἶναι σαφὲς ἐκ τῆς ἑρμηνευομένης διατάξεως, ὅτι αὕτη κατηργήθη, τοῦ νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπιδιώκοντος νὰ ἐπιβάλλῃ ἀπόλυτον καὶ εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις ἐκτεινομένην τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τῶν ἄρθρων 10 § 1 τοῦ Α.Ν. 1786|1951 καὶ 1 § 9 τοῦ Ν.Δ. 183|1946, καθ' ὃ μέρος ἀναιρέρονται εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως, κατηργήθησαν ὡς ἀντιφάσκουσαι ἐν τούτῳ πρὸς τὸν νέον νόμον. Καθ' ὃ δὲ μέρος αἱ προπαρατεθεῖσαι εἰδικαὶ διατάξεις θεσπίζουσιν ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου καὶ τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του μισθωτῶν, ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118 τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἡ ἐξαίρεσιν, κατὰ τὴν σαφῆ ἐν προκειμένῳ βούλησιν τοῦ νομοθέτου, δὲν κατηργήθη. Τοῦτο συνάγεται οὐ μόνον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ νέος νόμος δὲν κατήργησεν ὁλόκληρον τὸ θεσμοθέτημα τοῦ νόμου 118 καὶ ρητῶς διεφύλαξε τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικῶν διατάξεων αὐτοῦ, εἰς ἃς ἡ διαληφθεῖσα ἐξαίρεσις ἀναφέρεται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τῶν διατάξεων τοῦ νέου νόμου, ἡ ἐξαίρεσις αὕτη, μὴ ἀντιφάσκουσα πρὸς αὐτόν, κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου δύναται νὰ συνυπάρχῃ μετ' αὐτοῦ. Ἐναντία ἐκδοχὴ ἐκ τῆς φράσεως «καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν παρόντα νόμον», δὲν ἐπαταθεῖ, διότι ἡ φρασις αὕτη, τελοῦσα ἐν ἀλληλουχίᾳ πρὸς τὴν προπαρατιθεμένην διατήρησιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων αὐτοῦ, νοεῖ διατάξεις νόμων ἀντιτιθεμένας πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τοιαύτας διατάξεις θεσπιζούσας ἐξαίρεσιν ἀπὸ τοῦ διατηρουμένου ἐν ἰσχύϊ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων αὐτοῦ. Ἄλλως τε ἡ τοιαύτη καταργησις, ἀναφερουμένη εἰς διατάξεις γενικοῦ περιεχομένου, δὲν ἀναφέρεται εἰς τοιαύτας ἀναφερομένας εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, οἷα τὰ ἄρθρα 10 § 1 τοῦ Α.Ν. 1786|1951 καὶ 1 § 9 τοῦ Ν.Δ. 183|1946, ἅτινα ὁ νομοθέτης ἠθέλησε, ἐκ γενικωτέρων λόγων, νὰ προστατεύσῃ καὶ διεκολύνῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ του (βλ. Α.Π. 398|1951, ΕΕΔ 19, σελ. 1110).

Τούτοις ἀκολούθως, ἐφ' ὅσον ἡ ρηθεῖσα ὑ-

περ τοῦ ἐναγομένου καὶ τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἐργαζομένων μισθωτῶν ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118 ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν ἐν αὐτῷ διατυπώσεων καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα, τὸ ἐναγόμενον δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τούτων κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἀπορριπτέαν κρίνομεν τὴν ἀγωγὴν ὡς μὴ νόμιμον.

---

2. Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς αὐτῆς.

Ἐφαρμογὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, κατ' ἄρθρον 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἐπὶ πάσης ἀνυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιακρίτως ἂν αὐτὴ προέρχηται ἐκ παραβάσεως διατάξεων Ν. 118|1945 ἢ ἄλλου Νόμου. — Διακοπὴ προθεσμίας διὰ κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀδιαφόρως ἂν περὶ τῆς ἐργατικῆς διαφορᾶς συντάσσηται ἔκθεσις παρὰ τοῦ Δικαστοῦ καὶ ἡ ἔκθεσις κοινοποιῆται τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχῆς.

Πρωτοδικοῦ Θηβῶν 22|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Ρούσκας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κοτσάκης, Β. Δελβινακιώτης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945» πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ ταύτης εἰσαγομένη τρίμηνος ἀποσβεστικὴ τῆς ἀξιώσεως προθεσμία ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιακρίτως τοῦ ἐὰν αὕτη προέρχεται ἐκ παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 118|1945 καὶ τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος ἢ ἐκ παραβάσεως ἄλλου τινὸς ἐργατικοῦ νόμου ἢ καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἄλλον τινὰ λόγον καὶ ἀδιακρίτως τοῦ ἐὰν πρόκειται περὶ μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἑταιριῶν, δι' οὓς ἰσχύουσι καὶ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῶν ἄνω νόμων ἢ μή (Α.Π. 263|1950, ΕΕΝ ΙΖ' σελ. 503, Α. Π. 611|1949, ΕΕΝ ΙΖ' σελ. 250). Ἐν προκειμένῳ ἡ καταγγελία τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἐναγομένων τὴν 28 Φεβρουαρίου 1951, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ δικαστικοῦ κλητῆρος, ἡ δὲ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη τοῖς ἐναγομένοις τὴν 21 Ἰουνίου 1951, ὡς τοῦτο δείκνυται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ δικαστικοῦ κλητῆρος, ἤτοι μετὰ παρέλευσιν τριμήνου ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς θεωροῦνται ἐπερχόμεναι ἀπὸ τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως περὶ τῆς διαφορᾶς, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν τοῦ ἐναγοντος, δεδομένου ὅτι ἡ κλῆσις τοῦ ἐναγομένου ἐνεργεῖται ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχῆς, μὴ βάσιμος τυγχάνει, καθ' ὅσον ὁ νόμος ρητῶς ὁρίζει τὸ ἀντίθετον, ἤτοι ἀπαιτεῖ, ὅπως ἐντὸς τῆς ὡρισμένης προθεσμίας «κοινοποιηθῇ» ἡ ἀγωγή. Συνεπῶς ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξίωσις τοῦ ἐναγοντος, δι' ἄκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπέπεσεν εἰς τὴν κατὰ τὸ προαναφερθὲν ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. ἀποσβεστικὴν προθεσμίαν καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ περὶ τούτου αἴτημα.

Παρατηρήσεις

Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔλαβε χώραν ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν 28.2.1951 καὶ ὁ ἐνάγων ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου συνέταξε ἐμπροθέσμως ἔκθεσιν ἀπαιτήσεως ἐργατικῶν δικαιωμάτων κατὰ τὴν 28.5.1951, ἤτοι πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946.

Ἡ ἐπίδοσις ὅμως ἀντιγράφου τῆς συνταχθείσης ἐκθέσεως εἰς τοὺς ἐναγομένους, γενομένη ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν 21.6.1951, ἤτοι μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἀνωτέρω τριμήνου προθεσμίας.

Διὰ τῶν προτάσεών μας ὑπεστηρίξαμεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατόπιν τῆς συντάξεως καὶ ὑπογραφῆς τῆς ἐκθέσεως ἀπαξεβύθημεν πάσης πρωτοβουλίας, περιελθούσης ταύτης εἰς τὸν κατὰ τὸ ἀναχριτικὸν σύστημα δικάζοντα δικαστήν, δὲν ἠδυνάμεθα διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς, διότι ἡ κλῆσις τοῦ δικαστηρίου, γενομένη ἐπιμελείᾳ τούτου καὶ οὐσα πρᾶξις δημοσίας Ἀρχῆς, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κριτήριον διὰ τὴν ἐπιμέλειάν μας (ἴδε σχετικὴν γνωμοδότησιν *Γιδοπούλου*, Θέμις ΜΔ' σ. 671).

Ἐν τούτοις τὸ δικάσαν δικαστήριον διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως του ἀπέρριψε ὡς ἐκπρόθεσμον τὴν ἀγωγήν μας. Νομίζομεν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔσφαλε διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

1) Διότι εἶναι μὲν γενικὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ|τος, πλὴν ὅμως προφανῶς ἀφορᾷ εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ κοινοποίησις τῆς ἀγωγῆς γίνεται ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς εἴθισται ἐν ὡρισμένοις δικαστηρίοις, καὶ οὐχὶ τὰς περιπτώσεις τῆς ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου κοινοποιήσεως.

2) Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ἐκ παραλείψεως τοῦ δικαστηρίου νὰ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ δημιουργήσῃ μίαν τοσαύτην ἀκαθόνητον διὰ τὸν μισθωτόν, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὁποίου ἐθέσπισε τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ ἔδει νὰ γίνῃ διασταλτικὴ ἑρμηνεία τῆς διατάξεως ταύτης καὶ

3) Διότι θὰ ἦτο πολὺ παράτολμον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι, ἐν ἀνανδρίᾳ περιπτώσει, ἡ μόνη ἀπομένουσα ἐλπὶς διὰ τὸν προστατευόμενον ἐκ μισθωτῶν εἶναι ἡ κατὰ τοῦ δικαστηρίου ἔγερσις ἀγωγῆς κακοδικίας.

Θήβαι 5.12.1951

Δέσποινα Γ. Πετρόγλου, Δικηγόρος

Β. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

1. Προσωπικόν Συνεργείων Πολεμικού Ναυστάθμου και φύσις σχέσεως μετά τού Δημοσίου.

Σύνδεσμος μετά τού Δημοσίου διά σχέσεως δημοσίου δικαίου. — Απαράδεκτον αγωγής κατά την εργατικήν διαδικασίαν, καθ' ην ενδικάζονται αξιώσεις εκ παροχής εργασίας, αναφερόμεναι εις σχέσεις ιδιωτικού δικαίου. — Άλλως ανεφαρμοστέαν των διά τους λοιπούς μισθωτούς υπουργικών κατά Ν. 28]1944 διατάξεων περί αποδοχών επί τού ανωτέρω προσωπικού, ρυθμιζομένων αποκλειστικώς δι' αποφάσεων τού Υπουργού των Ναυτικών κατά Ν. 6321]1934.

Πρωτοδίκου Αθηνών 6382]1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. Δ. *Μαλαφέκας*

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Γεωργόπουλος, Ε. Παπαβάτος, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου.

Καθ' ά σαφώς συνάγεται εκ της διατάξεως τού άρθρου 1 τού Δ]τος της 1.8.1920 περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων τού ν. Γ'ΘΟΔ' περί εκδικάσεως των μεταξύ εργατών και εργοδοτών διαφορών, ως ούτος ετροποποιήθη υπό των νόμων 765]1943 και 1968]1944, εις την δια τού νόμου τούτου θεσπιζομένην διαδικασίαν υπάγεται ούχι πάσα αξίωσις εκ συμβάσεως εργασίας, άλλα μόνον ή αξίωσις, ή πηγάζουσα εκ της παροχής εξηρτημένης εργασίας, δυνάμει συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου. Κατ' ακολουθίαν τούτων, δοθείσης ή συναπτομένης σύμβασις εργασίας δεν φέρει τον χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, άλλά δημοσίου τοιούτου, οία ή συναπτομένη μεταξύ τού Δημοσίου, ως ενασκούντος δημοσίαν διοίκησιν και πολιτικήν εξουσίαν και των υπ' αυτού προσλαμβανομένων προσώπων, επ' αμοιβή, προς παροχήν εργασίας ορίστου χρόνου οιασδήποτε φύσεως, σχέσιν έχουσης μέ τους υπ' αυτού επιδιωκομένους σκοπούς, τότε ή εκ της σχέσεως ταύτης δημιουργουμένη τυχόν αξίωσις τού μισθωτού δεν υπάγεται εις την ειδικήν ταυτην, διότι εν τη περιπτώσει ταύτη οι παρά τού Δημοσίου προσλαμβανόμενοι κατά νόμον υπάλληλοι ή εργάται δεν διατελούσιν εις σχέσιν παροχής επ' ανταλλάγματι υπηρεσίας, δυνάμει αμφοτεροβαρούς δικαιοπραξίας, άνηκούσης εις την σφαίραν τού ιδιωτικού δικαίου, καθ' ην αμέσοτερα τα συμβαλλόμενα μέρη εμφανίζονται μετά θελήσεως εχούσης ίσην κατά νόμον δύναμιν και αξίαν, άλλ' συνδέονται προς αύτο διά μονομερούς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικής φύσεως, επιχειρουμένης κυριαρχικώς επί τη βάσει τού νόμου και πάντοτε κατά τας διατάξεις αυτού υπό τού εκπροσωπούντος το Δημόσιον οργάνου, ως Αρχής, ή δε συγκατάθεσις των ούτω προσλαμβανομένων προσώπων είτε προηγουμένως, είτε επακολουθούσα της πράξεως τού διορισμού των, είναι απλώς προϋπόθεσις διά το έγκυρον αυτής, της θελήσεως τού Δημοσίου εξακολουθούσης νά είναι υπερτέρας έναντι της θελήσεως τού διοριζομένου εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (ώρα και Α.Π. 93]1948, Θέμ. ΝΘ' 469, Α.Π. 646]1950, Θέμ. ΞΒ' 147). Εν προκειμένω κατά τα εν τη αγωγή εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά, άτινα και έβεβαιούθησαν εκ τού αγνώτου της διεξαχθείσης ενώπιον μας διαδικασίας, ο ενάγων προσελήφθη επ' αμοιβή εις την υπηρεσίαν τού εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου, ενεργούντος διά τού αρμοδίου αυτού οργάνου τού Προϊσταμένου της Δ]σεως Εφοδιασμού Καυσίμων του Πολεμικού Ναυστάθμου Σκαραμαγκά, ως εργάτης και είτα ως φύλαξ των εν αυτή αποθηκών υλικού τού Πολεμικού Ναυστάθμου, επί συμβάσει αορίστου χρόνου. Ως όρος προκύπτει εκ των διατάξεων τών άρθρων 1, 2, 3, 4, 31, 32 και 35 τού Ν.6321]1934 «περί συνεργείων τού κατά θάλασσαν Στρατού», βάσει και τών οποίων προσελήφθη εις την υπηρεσίαν ο ενάγων, τα συνεργεία τού Πολεμικού Ναυστάθμου αποτελούσι λειτουργίαν τού οργανισμού του Κράτους, διότι δι' αυτών επιτελούνται σκοποί πολιτειακοί, ομοιούντες τον άμεσον κατά θάλασσαν εξοπλισμόν τού Κράτους διά της κατασκευής, επισκευής και συντηρήσεως πλοίων, πλωτών μέσων, μηχανημάτων οπλισμού κλπ. (άρθρον 1 ν. 6321]1934). Κατά συνέπειαν και το προς λειτουργίαν των συνεργείων τούτων προσλαμβανόμενον, συμφώνως τοίς άρθρους 31 και 32 τού αυτού νόμου, εργατοτεχνικόν προσωπικόν, ως ο ενάγων, ευρίσκεται προς το Ελληνικόν Δημόσιον εν σχέσει δημοσίου δικαίου και δεν συνδέεται μετ' αυτού διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου, όπότε και μόνον, κατά τα προμνησθέντα, θά υπήγετο ή εκ της σχέσεως ταύτης πηγάζουσα αξίωσις εις την προκειμένην ειδικήν διαδικασίαν τού νόμου Γ'ΘΟΔ' (ώρα και Πρωτοδικείου Αθ. 10580]1951). Αναρμοδίως όθεν εισάγεται και ως τοιαύτη απορριπτέα ή κρινομένη αγωγή. Άλλως, και επί τη τυχόν αντιθέτω εκδοχή ότι εν προκειμένω υπόκειται σύμβασις εργασίας ιδιωτικού δικαίου και ότι κατ' ακολουθίαν είμεθα αρμόδιοι προς εκδίκασιν των εξ αυτής απορρεουσών αξιώσεων και πάλιν θά ήτο απορριπτέα ή αγωγή, ως αβάσιμος νόμω, διότι, ως σαφώς συνάγεται εκ των συνδεδυασμένων διατάξεων των άρθρων 2 και 1 και 32 ν. 6321]1934, αι αποδοχαί τού εις τα συνεργεία τού Ναυστάθμου απασχολουμένου εργατοτεχνικού προσωπικού ρυθμίζονται αποκλειστικώς δι' αποφάσεων τού Υπουργού των Ναυτικών και δεν έχουσιν εφαρμογήν επί τού προσωπικού τούτου αί διά τους λοιπούς μισθωτούς ισχύουσαι ρυθμιστικαί των πάσης φύσεως αποδοχών αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, αί εκδοθείσαι κατ' εξουσιοδότησιν τού νόμου 28]1944, ως είναι αί περί προσαυξήσεως των αποδοχών κατά 30 ο]ο προσαυξήσεις λόγω νυκτερινής εργασίας και εργασίας κατά τας Κυριακάς κλπ., ών την εφαρμογήν επικαλείται ο ενάγων.

---

2. Πρόσληψις ημερομισθίων υπαλλήλων και εργατών διά τάς ανάγκας της ταχυδρομικής υπηρεσίας.

Διά της κατά τον Α.Ν. 556]1945 προσλήψεως υπαλλήλων, φορτωτών και εργατών διά τάς ανάγκας της ταχυδρομικής υπηρεσίας συνιστάται σχέσις τού δημοσίου και ούχι τού ι-

διωτικοῦ δικαίου.—Ἀνεφάρμοστον ὑπαδικασίας Ν. Γ'ΘΟΔ' ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ τοιαύτης σχέσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6143|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Π. Θεοδωρόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Βενιζέλος, Ι. Παπαπολύμερος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου

Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς φορτοεκφορτωτὴς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κεντρικοῦ Ταχυδρομείου Πειραιῶς παρὰ τοῦ καθ' οὗ Δημοσίου, ἐχοντος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. πρὸς τοῦτο δικαίωμα, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 556|1945.

Ὡς ὅμως συνάγεται ἐκ τε τῆς ἐπιγραφῆς καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου, ἡ πρόσληψις τῶν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἐπεβλήθη ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς δημιουργηθείσης ἐκ τῆς ἐπισωρεύσεως ἐν τοῖς Ταχυδρομείοις τοῦ Κράτους τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀφικνουμένων δεμάτων καὶ ἐσκοπήθη, ὅπως διὰ τῆς οὕτω συγκροτουμένης ὑπηρεσίας ἐπιτευχθῇ ὁ καθ' ὅλου διὰ τῆς λειτουργίας τῶν Κρατικῶν Ταχυδρομείων ἐπιδιωκόμενος ὑπὸ τῆς πολιτείας σκοπός, συνιστάμενος ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει εἰς τὴν ταχείαν διεκπεραίωσιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀφικνουμένων δεμάτων. Ὅθεν οἱ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἄνω σκοποῦ καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀν. Ν. 556|1945 προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι, φορτωταὶ καὶ ἐργάται δὲν διατελοῦσιν εἰς σχέσιν παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας πρὸς τὸ δημόσιον δυνάμει ἀμφοτεροβαροῦς δικαιοπραξίας, ἀνηκούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προέρχονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἰσχὺν δύναμιν καὶ ἀξίαν, ἀλλὰ συνδέονται πρὸς αὐτὸ διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τοῦτο ὀργάνου, ἡ δὲ συγκατάθεσις τῶν οὕτω προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν προσώπων, εἴτε προηγουμένη, εἴτε ἐπακολουθοῦσα τῆς προσλήψεως αὐτῶν, εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι τοῦ προσλαμβανομένου ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (Α.Π. 504|1933, Δ|κὴ ὡς σελ. 1, Α.Π. 93|1948, ΕΕΝ σελ. 81 καὶ 631|1950, Ν.Δ. 7ος, σελ. 197).

Ἡ τοιαύτη δὲ περὶ τῆς φύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως τοῦ ἐνάγοντος ἄποψις ἱκανῶς ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. 556|1945, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν προσλαμβανομένων κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 177|1945, δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι πᾶς διορισμὸς δημοσίου ὑπαλλήλου, πολιτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου εἰς τακτικὰς ἢ μὴ ἢ ἐπὶ συμβάσει θέσεις εἶναι ἄκυρος, ἂν τὸ περὶ τούτου Β.Δ. δὲν δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐμμέσως αὐτὸ κατὰ τὸν Νομοθέτην θεωρουμένης τῆς ὡς ἄνω σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου (βλ. καὶ 10151|1951 ἀπόφασιν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δικάσαντος ὡς ἐφετείου. Ἀντιθέτως βλ. 837|1951 Πρωτοδίκου Πειραιῶς καὶ 4429|1951 ἀπόφασιν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν).

Κατ' ἀκολουθίαν ταύτην ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἀπορριπτέα ἐστί, εἰσαγομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' 1911, ἀτε εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπαγομένης μόνον τῆς ἀξιώσεως, ἥτις προκύπτει ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυναμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

III. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞ ΝΑΟΥΣ

Πρόσληψις νεωκόρου καὶ φύσις τῆς μετὰ τοῦ ναοῦ σχέσεως.

Χαρακτηρισμὸς τῆς μετὰ ναοῦ σχέσεως τοῦ νεωκόρου ὡς δημοσίου δικαίου.—Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς περὶ ἐξ αὐτῆς ἀξιώσεως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6429|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Πατσουράκης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Διγενόπουλος, Κ. Δανίκας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 2200|1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» οἱ ἐνοριακοὶ ναοὶ ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 61 τοῦ αὐτοῦ νόμου οἱ ψάλται καὶ νεωκόροι διορίζονται καὶ παύονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ὡς ἀποτελοῦντες τὸν κατώτερον κλῆρον τῆς ἐκκλησίας, δὲν ὑπάγονται δὲ εἰς τὰς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων κειμένας διατάξεις.

Ἡ σχέσις, δι' ἧς προσλαμβάνεταί τις εἰς ναὸν ὡς νεωκόρος, ἐμπίπτει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου, ὡς σταθερῶς ἐγένετο δεκτὸν ἐν τῇ Νομολογίᾳ (Πρωτ. Ἡρακλείου 8|1951, ΕΕΔ 10, 121, Πρωτ. Ἀθηνῶν 4352|1946, ΕΕΔ 7,613). Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐνάγουσα τὰς ἐκ ταύτης ἀξιώσεις της, διορισθεῖσα ὡς νεωκόρος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίας Μαρκέλλας Βοτανικοῦ καὶ ὑπηρετοῦσα παρ' αὐτῷ ὡς τοιαύτη, ἀσχέτως τοῦ ὅτι ἐν τισιν ἐγγράφοις ἀναγράφεται ὡς καθαρίστρια, δὲν δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ἀλλὰ κατὰ τὴν τακτικήν, καὶ ἀπορριπτέα κρίνεται ὡς ἀπαράδεκτος ἡ ἔνδικος ἀγωγή, ἀξιοῦσα τὰ ἐν αὐτῇ κονδύλια ἕνεκεν καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως κατὰ παρείβασιν τῶν ὅρων τοῦ νόμου 118|1945 καὶ διὰ διαφορὰν ἀντιμισθίας της.

IV. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΡΤΕΡΓΑΤΩΝ

1. Ἀπασχόλησις ἀρτεργατῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ συνέπειαι εἰς περίπτωσιν ἐλλείψεως βιβλιαρίου.

Ἀπαγόρευσις ἐργασίας εἰς ἀρτεργάτας μὴ ἐφωδιασμένους διὰ τῶν κατὰ Ν. 5891 καὶ 6413 ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.—Ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως καὶ ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Δικαίωμα μόνον ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου

πλουτισμού.—Ἰσχὺς προσωρινῶν σημειωμάτων ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11235|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Καραμάνος*

Κατ' ἄρθρον 6 Ν. 5801 καὶ ἄρθρ. 4 § 3 Ν. 6413|1934 τὰ ἀρτοποιεῖα, τὰ λειτουργοῦντα εἰς πόλεις, εἰς ἃς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἐργατῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀπασχολῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας των ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀρτεργάτας, ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἀρτεργάτου. Ἐξαίρεσις ὑφισταμένη ἐν τῷ ἄνω ἄρθρῳ διὰ τοὺς ἀρτοποιοὺς, τοὺς ἀπασχολουμένους προσωπικῶς εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον των, διεγράφη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 3 Ν. 6413|1934. Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Π.Δ. τῆς 4.4|8.5.1935 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 16.11.1933 διατάγματος περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἀρτεργατῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος καθωρίσθησαν αἱ προυποθέσεις ἐκδόσεως τούτων, ἐν αἷς περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἰατρικὴ βεβαίωσις περὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἀρτεργάτου. Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι τὸ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον φέρει ἐν ταὐτῷ τὸν χαρακτῆρα καὶ τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας (ὅρα καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18|435|1951 Γνωμ. Νομ. Συμβ. ἐν ΕΕΔ 10, σελ. 580), περὶ οὗ διελάμβανε πρότερον τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 4|16.8.1923 περὶ ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος ἀρτοποιοῦ κλπ. καὶ ἄρθρ. 2 Ν. 3756|1929.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει καὶ δὴ ἐκ τῆς φράσεως «ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον», ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα ἐργασία τῶν στερουμένων ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. Ἡ ἀπαγόρευσις δ' αὕτη σκοπεῖ, ὡς ἐκ τῶν τιθεμένων προϋποθέσεων ἐκδόσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, εἰς τὴν προάσπισιν τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ δὴ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν, ἵνα μὴ ἄπειροι ἀρτοποιοῦν ἀκαταλλήλων πρὸς βρῶσιν ἄρτον (περὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς των ἱκανότητος διαλαμβάνουν τὰ ἐδάφ. α καὶ β τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἄνω Π.Δ.), ἀφ' ἑτέρου δὲ, ὅπως οὗτοι εἶναι ὑγιεῖς καὶ μὴ γίνωνται πρόξενοι μεταδόσεως ἀσθενειῶν εἰς τὸ κοινόν. Ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου τούτου σκοποῦ προκύπτει ὁ χαρακτὴρ ὡς δημοσίας τάξεως τῆς ἄνω διατάξεως (περὶ τῆς ἐννοίας τῆς δημοσίας τάξεως ὅρα Traité elementair de droit de civil, *Planiol-Ripert-Boulanger*, ἔκδ. 1947. Τόμος Β', σελ. 279). Ἡ ἀπαγόρευσις εἶναι γενικὴ, ἀναφέρεται δὲ εἰς πᾶν ἀρτοποιεῖον, εἴτε ἐν τούτῳ κατασκευάζεται ἄρτος μὲ ἄλευρα τοῦ Δημοσίου διὰ τῶν δελτίων διανομῆς αὐτοῦ, εἴτε παρασκευάζεται ἄρτος ἐλευθέρας ἀγορᾶς, διότι ὁ αὐτὸς κίνδυνος δύναται νὰ προέλθῃ καὶ ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου διὰ τὸ κοινὸν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ πρώτου.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων σύμβασις, συναπτομένη παρὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ὡς προσκρούουσα εἰς τὸν προμνησθέντα ἀπαγορευτικὸν κανόνα, τυγχάνει ἄκυρος κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ. καὶ ὡς τοιαύτη λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, κατ' ἄρθρ. 180 Α.Κ. (Ὡς πρὸς τὰ βιβλιάρια ὑγείας ὅρα Α.Π. 63 καὶ 70|1948, ΕΕΔ 7 σελ. 199 καὶ 274, Α.Π. 345|1949, ΕΕΔ 8 σελ. 542).

Ἀκύρου οὔσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν τίθεται περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112 καὶ Ν. 118|1945 ἐν ἀκολούθει τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 515|1949, ΕΕΔ 9 σελ. 9, Α.Π. 597|1949, ΕΕΔ 9 σελ. 58) καὶ δὲν δικαιοῦται μισθοῦ καὶ τῶν βάσει ὑποεργικῶν διατάξεων κλπ. εἰδικῶν ἐπιδομάτων διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ κέκτηται ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ὅρα *Βασιλείου*, ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 5). Οὐδὲ δύναται νὰ ἐγείρῃ κατ' Α.Ν. 539|1945 ἀξίωσιν διὰ μὴ χορηγηθείσαν ἄδειαν, διότι καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου τούτου προϋποτίθεται ἔγκυρον σύμβασιν, ἐφ' ὅσον ζήτημα καταγγελίας, ἣν ἀπαγορεύει ὁ νόμος, διαρκούσης τῆς ἀδείας, ἐν ἄρθρ. 5 § 6 αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἀκύρῳ συμβάσει. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ὁ πρῶτος, δεύτερος καὶ τέταρτος λόγοι ἐφέσεως, οἱ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμενοι, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι.

Κατ' ἄρθρ. 2 § 2 Α.Ν. 509|1945 εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ὑπὸ τούτου συνισταμένης ἐπιτροπῆς καὶ μετὰ προηγουμένην ἰατρικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀρτεργάτου ὑπάγεται ἡ χορήγησις προσωρινῶν σημειωμάτων, ὡς καὶ ἡ ἀναθεώρησις τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος του χορηγηθέντων προσωρινῶν σημειωμάτων. Κατὰ ταῦτα ὁ τυχὸν προηγουμένως τοῦ νόμου προσωρινοῦ σημειώματος, ὑποχρεοῦται νὰ τὸ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ νόμου 509 πρὸς ἀναθεώρησιν καὶ τύχῃ τοιαύτης, μετὰ προηγουμένην ἰατρικὴν ἐξέτασιν, καὶ μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν τὸ σημείωμα, ὅπερ ὡς προσωρινὸν ἔδει νὰ ἔχῃ βραχὺν τὸν βίον, ἠδύνατο νὰ συνεχίσῃ παρέχον εἰς τὸν ἐργάτην δικαιώματα.

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκκαλῶν προσάγει τὸ ὑπ' ἀριθ. 680|1944 προσωρινὸν σημείωμα Ἐπιτροπῆς Ὑπουργείου Ἐργασίας, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ προκύπτῃ (οὐδ' ἄλλως ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν τοιοῦτο τι) ὅτι ἐτηρήθη προϋπόθεσις τις ἐκ τῶν ἄνω, ἵνα γίνῃ δεκτόν, ὅτι τοῦτο, ἐκδοθὲν τὸ 1944 ὡς προσωρινόν, παρέμεινεν ἰσχὺν καὶ μετὰ τὸν τοῦ ἔτους 1945 χρόνον, καθ' ὃν ἐξεδόθη ὁ Ν. 509. Ἀλλὰ, καὶ ἂν ἐτίγγανε δεκτόν, ὅτι τοῦτο ἦτο ἔγκυρον καὶ κατὰ τὸν μεταγενέστερον τούτου χρόνον, δὲν νὰ κριθῇ κατηγγημένον, κατ' ἄρθρ. 2 Ν. Δ. 23.1.1946 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων Ν. 509|1945 κλπ.», καθ' ὃ ἀκυροῦνται τὰ χορηγηθέντα ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια καὶ προσωρινὰ σημειώματα, τὰ χορηγηθέντα ὑπὸ τῆς ἀντικαθιστωμένης ἐπιτροπῆς. Ἡ γενικότης τῆς διατάξεως αὐτῆς, περιλαμβανούσης καὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια εἰσέτι, καταδεικνύει, ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπεδιώχθη γενικὴ ἀναθεώρησις τῆς καταστάσεως τῶν ἀρτεργατῶν, ἧς δὲν ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ τὸ προσωρινὸν σημείωμα τοῦ ἐκκαλοῦντος, μηδεμιᾶς τυχὸν θεωρήσεως, καὶ νὰ κριθῇ ἰσχυρὸν ἀπὸ τοῦ 1944 καὶ δὴ διὰ τὸ ἔτος 1948, ὁπότε κατηρτίσθη ἡ προκειμένη σύμβασις, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τοῦτο ἐξεδόθη ὡς προσωρινόν, πρὸς θεραπείαν δηλαδὴ προσωρινῆς τότε ἀνάγκης. Οὐδὲν ἄλλο ἐγγράφων βιβλιαρίων ὑγείας ἢ βεβαίωσις τις προσῆχθη, δικαιολογοῦσα ἔγκυρον σύμβασιν, ἥτινα κακῶς, ὡς ὁ ἐκκαλῶν παρατοκεῖται, νὰ ἐξετίμησεν ἡ ἐκκαλουμένη. Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέος τυγχάνει καὶ ὁ δεύτερος

λόγος ἀφέσεως, καθ' ὃν τὸ ἐν λόγῳ προσωρινὸν σημείωμα καθιστᾷ ἐγκύρων τὴν καταρτισθεῖσαν σύμβασιν, ὡς ἀναπληροῦν τὸ ἐλλεῖπον ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον.

V. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Σύμβασις φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων καὶ νόμιμοι ἀποδοχαί.

Πρόσληψις φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ ἰδιώτου ἐνοικιαστοῦ δημοτικῶν φόρων συνιστᾷ σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀξίωσις εἰσάγεται ἁρμοδίως κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ.— Χαρακτηρισμὸς φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων ὑπὸ Α.Ν. 759/1937 ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.— Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων Θεσσαλίας — Ὑποχρέωσις προσαγωγῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας κατὰ χρόνον προσλήψεως μισθωτοῦ.

Πρωτοδικοῦ Βόλου 121/1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Δάρας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἀντωνᾶς, Α. Τσούφης

Κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπόκειται ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Ὅθεν ἁρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ'. Κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Ν.Δ. 1465/1942, ὅπερ ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 157/1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς Νομοθεσίας, τῆς σχέσεως των οὔσης δημοσίου δικαίου. Προκειμένου ὅμως περὶ προσλήψεως φορτεχνικῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἰδιώτου δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ὅτι ὑπόκειται σχέσις δημοσίου δικαίου, οὔτε καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ ἰδιώτης ἐμφανίζεται ἐνοικιαστὴς (ἐκλήπτωρ) δικαιωμάτων τοῦ Δήμου ἢ Κοινότητος. Τὰ ἐναντία ὅθεν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα τυγχάνουν ἀπορριπτέα.

Προκειμένου περὶ φορτεχνικῶν, ἐκτὸς τῶν παρὰ Δήμων ἢ Κοινοτήτων προσλαμβανομένων, οἵτινες εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον 23 τοῦ Ν.Δ. 1465/1942, οὗτοι χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 759/1937 καὶ ἰδίᾳ τῆς παραγράφου 2 αὐτοῦ. Ὁ χαρακτηρισμὸς ὅμως τῶν φορτεχνικῶν ὡς ὑπαλλήλων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234, καὶ ἑπομένως καὶ τοῦ ἐνάγοντος, δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ, ἀφοῦ δὲν γεννᾶται ζήτημα ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, διότι διὰ τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων Θεσσαλίας καθορίζεται ὡρισμένον ὅριον μισθοῦ διὰ τοὺς φορτεχνικούς, χαρακτηριζομένους ὡς ὑπαλλήλους, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234. Διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καὶ τῆς συμπληρωματικῆς ταύτης ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1947 ὡρίσθη ὡς βάσις τῶν δι' αὐτῆς ρυθμιζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν αἱ προπολεμικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις. Διὰ τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις ὄντως ἐρρύθμιζε προπολεμικὰς τὰς ἀποδοχὰς τῶν φορτεχνικῶν Θεσσαλίας (πρβλ. ταύτην ἐν Πανδέκτῃ Συλλογικῶν Συμβάσεων *Παπαδημητροπούλου*, σελ. 196) καθορίζεται διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι δύο ἐτῶν κατώτατον ὅριον μηνιαίου μισθοῦ δραχμαὶ 1650 καὶ περαιτέρω καθορίζεται διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν πλέον τῶν δύο ἐτῶν ὅριον μισθοῦ ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ τῆς τάξεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, ἐκ τῶν τεσσάρων τάξεων, αἵτινες προβλέπονται, κατὰ τὰ ἐμφαινόμενα ἐκ τῶν συνημμένων τῇ συλλογικῇ συμβάσει πινάκων. Καὶ ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁρίζεται, ὅτι ἡ προϋπηρεσία παρ' ἄλλῃ ἐπιχειρήσει ἢ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου ἀποδεικνύεται διὰ πιστοποιητικοῦ ἐκδιδομένου ὑποχρεωτικῶς παρ' αὐτῆς καὶ προσκομιζομένου παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. γενικὴν ἀρχὴν καθιερούσης καὶ καθ' ἣν ἡ προϋπηρεσία τοῦ νεοπροσλαμβανομένου ὑπαλλήλου στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτοῦ ἔγγραφον κατὰ τὴν πρόσληψιν δήλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν (ἄρθρον 6 § 2 αὐτῆς), συνάγεται, ὅτι ὁ προσλαμβανόμενος δέον νὰ προβαίνῃ εἰς δήλωσιν τῆς προϋπηρεσίας του, συνοδευομένην καὶ ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν, ὅπερ καὶ ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, ἥτις δέον νὰ διέπῃ τὰς συναλλαγὰς κατὰ τὰ ἄρθρα 200 καὶ 288 Α.Κ. ἐπιβάλλεται, ἵνα μὴ ὁ ἐργοδότης εὑρεθῇ πρὸ ἀπροόπτου οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως συνεπείᾳ προβολῆς ἀξιώσεων ἐκ προϋπηρεσίας (πρβλ. Πρ. Πειρ. 1462/1951, ΕΕΔ τόμ. 10ος, σ. 862 καὶ αὐτόθι σχόλια). Ὡς ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς ἐνγένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν πρόσληψίν του ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου δὲν προσέβη εἰς δήλωσιν τῆς προϋπηρεσίας του καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου δοθέντα μισθὸν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του ἀδιαμαρτυρήτως, ἤδη δὲ τὸ πρῶτον διὰ τῆς ἀγωγῆς του γνωστοποιήσας τὸν χρόνον τῆς προϋπηρεσίας του ὡς φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου. Οὕτω διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἔδει νὰ καταβάλλεται, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ κατώτατον ὅριον μισθοῦ, ὅπερ διὰ τῆς μνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καθορίζεται διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι δύο ἐτῶν, ἤτοι τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1650. Κατὰ τὴν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικὴν σύμβασιν καὶ τὴν συμπληρωματικὴν ταύτης ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1947 εἰς τὸ ποσὸν τῶν 1650 δραχ. ἀντιστοιχεῖ μισθὸς ἐκ δραχμῶν 310.000, ὅστις ηὐξήθη κατὰ 30 ο/ο ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1949

διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951 κατὰ 100.000 δραχμὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὁμοίας ἀποφάσεως.

VI. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥ

Ἀπαγόρευσις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἀνηλίκου κάτω ὡρισμένης ἡλικίας καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς τὸ κῦρος αὐτῆς.

Ἀκυρότης συμβάσεως ἀνηλίκου κάτω τῶν 14 ἐτῶν περὶ παροχῆς ἐργασίας εἰς βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν.— Ἀξίωσις μόνον ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.— Ἀπαράδεκτον σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.

Πρωτοδικεῖον Ἡρακλείου 175|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Βρέλλης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Ζωΐκης, Α. Παπαδάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν ΓΨΟΔ', ὡς ἐκωδικοποιήθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, τελικῶς δὲ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1968|1944, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθοτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικείου κλπ. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ταχεῖαν διαδικασίαν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις θεμελιουμένη ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας, ἀλλὰ μόνον ἡ ἔχουσα ὡς νομικὴν βάσιν αὐτῆς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ (Α. Π. 101|1950 ΕΕΔ 9, σελ. 296, 231|1951, Ἀρχ. Νομολ. II σελ. 402). Μετὰ ταῦτα καὶ ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει αἱ ἐπίδικοι ἀξιώσεις στηρίζονται εἰς τὸ γεγονὸς τῆς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐνάγοντος, γεννηθέντος τὸ ἔτος 1939, παροχῆς ἐργασίας εἰς τὸν ἐναγόμενον, κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ΑΚΘ'|34 Ἰανουαρίου—1 Φεβρουαρίου 1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 2271|1920 «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας», ἀπαγορεύοντος ἐπὶ ἀπειλῇ τῶν ἐν ἄρθρῳ 18 αὐτοῦ ποινῶν, τὴν ἐργασίαν ἀνηλίκων κάτω τῶν 14 ἐτῶν εἰς διαφόρους ἐργασίας, ἐν αἷς περιλαμβάνεται καὶ ἡ τοῦ ἐναγομένου ἐπιχείρησις ἀγγειοπλαστικῆς, καὶ οὐχὶ εἰς ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ παρὰ τὸν νόμον τοῦτον σύμβασις εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ. καὶ λογίζεται ὡς μὴ γενομένη (*Κ. Κανκᾶς*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 648, σελ. 278 ἑπόμ.), τίκτουσα μόνον ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Α. Κ. (*Κ. Κανκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτέρω σελὶς 291), ἡ περὶ αὐτῶν ἔνδικος ἀγωγὴ ἀναμφιβόλως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ' καὶ κατὰ τὴν νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου.

VII. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ.

Διορισμὸς δικηγόρου, κατ' Α. Ν. 1836|1951, παρὰ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου.— Ὑποχρεώσεις προουλήψεως, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ὀργανικῆς θέσεως νομικοῦ συμβούλου ἢ συγκεκροτημένου δικαστικοῦ τμήματος.— Ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰθισμένου μισθοῦ.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 52|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Α. Μαλαφέκας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Μέρλος, Κ. Γκολφίνος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἀνήκων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» προστατευομένων, ἐτοποθετήθη ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου ὡς δικηγόρος κατόπιν ἀποφάσεως τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς τοῦ Νόμου τούτου, ἀπὸ τῆς 28.8.1951 καὶ ὅτι ἔκτοτε τὸ ἐναγόμενον Ταμεῖον, καίτοι ἀπεδέχθη τὰς προσφερθείσας αὐτῷ ὑπηρεσίας του, δὲν τῷ καθώρισεν εἰσέτι τὴν ἀνάλογον ἀντιμισθίαν, οὐδὲ τῷ κατέβαλε τοιαύτην, ζητεῖ δὲ ὅπως τῷ καταβληθῇ εὔλογος μισθός, ὃν καὶ καθορίζει κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς εἰς δραχμὰς 1.500.000 μηνιαίως. Ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος (ἄρθρ. 648, 649, 650, 655, 656, 871 Α.Κ.), ἁρμοδίως εἰσαγομένη ἐνώπιόν μας κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν τοῦ κωδικοπ. Νόμου ΓΨΟΔ', συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 ἐδάφ. 8 Α. Ν. 1836|1951.

Τὸ ἐναγόμενον, συνομολογοῦν τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ὡς δικηγόρου, ἰσχυρίζεται, ὅτι δὲν συνεφωνήθη παγία ἀντιμισθία τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλ' ὅτι, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου του, καθωρίσθη, ὅπως οὗτος ἀμείβεται κατὰ ἐμφανιζομένην ἑκάστοτε δικαστικῆς φύσεως ὑπόθεσιν, ἥτις θὰ τῷ ἀνετίθετο πρὸς διεκπεραίωσιν καὶ συμφώνως πρὸς τὰς περὶ δικηγορικῶν ἀμοιβῶν ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων, καὶ ὅτι μέχρι τοῦδε οὐδεμία δικαστικῆς φύσεως ὑπόθεσις ὑπῆρξε παρ' αὐτῷ, ἥτις θὰ ἔδει ν' ἀνατεθῇ πρὸς διεκπεραίωσιν εἰς τὸν ἐνάγοντα, δι' ὃ καὶ δὲν κατεβλήθη αὐτῷ ἀμοιβή, ἐλλείψει ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἐναγομένου ἐλέγχεται ἀβάσιμος, διότι, καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τῶν συνδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 ἐδάφ. 3 καὶ 5, 4 ἐδάφ. 1 καὶ 13, 7 ἐδάφ. 1, καὶ 9 ἐδάφ. 2 καὶ 8 Α. Ν. 1836|1951 τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καθοριζόμενα νομικὰ πρόσωπα καὶ κοινωφελῆ Ἱδρύματα ὄχι μόνον ὑποχρεοῦνται νὰ προσλαμβάνουν τοὺς ὑπὸ τῶν οἰκείων Συμβουλίων τοποθετουμένους δικηγόρους ἐκ τῶν δικαιουμένων τῆς προστασίας τοῦ Νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως παρ' αὐτοῖς ὀργανικῆς θέσεως νομικοῦ συμβούλου ἢ συγκεκροτημένου δικαστικοῦ τμήματος, ἀλλὰ καὶ νὰ καταβάλουν αὐτοῖς τὴν εἰθισμένην παγίαν ἀν-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν ὑποχρεοῦται τὸ Ταμεῖον Προνοίας Ἀξιωματικῶν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας νὰ προσλάβῃ τὸν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διορισθέντα, βάσει τοῦ Α.Ν. 1836|1951, δικηγόρον νεοπολεμιστήν.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Τμ. Α'

Γνωμοδότησις 19|1952

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Ι. Κυβέλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὁρίζει ρητῶς ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου». Διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40243|16 Ἰουλίου 1951 ἀποφάσεώς του ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ὥρισεν ἐφ' ἅπαξ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα, Ἱδρύματα κλπ., ἅτινα ὑπέχουσι τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην. Μεταξὺ τούτων μνημονεύεται καὶ τὸ ἐν τῷ ἐρωτήματι Ταμεῖον, ἀποτελοῦν Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου κατ' ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ ἱδρυτικοῦ αὐτοῦ νόμου 4561|1930.

Ἡ ὡς ἄνω παρατεθεμένη διάταξις τοῦ ἀ.ν. 1836|1951 δημιουργεῖ τὴν θέσιν τοῦ δικηγόρου, ὅπου τυχὸν τῶν Νομικῶν Προσώπων, Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων κλπ. δὲν ὑφίσταται τοιαύτη θέσις. Κατὰ μείζονα δὲ λόγον διὰ τὸ περὶ οὗ πρόκειται Τ.Π.Α.Ε.Ν. δὲν γεννᾶται ζήτημα, ὅτι δέον νὰ προσληφθῇ ὁ εἰρημένος δικηγόρος καὶ νὰ ἀνατεθῶσιν εἰς αὐτὸν ὑποθέσεις τοῦ Ταμείου, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 10 § 1 τοῦ ὡς ἄνω ν. 4561|1930 προβλέπει τὰ τοιοῦτον, ὁρίζον ἐπὶ λέξει, ὅτι «1. Ἡ ὑπεράσπισις τῶν συμφερόντων τοῦ Ταμείου ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐπιτρέπεται καὶ ἀνατίθεται εἰς δικηγόρον κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ ὁρίζει καὶ τὴν ἀμοιβὴν αὐτοῦ. 2) Ἐπὶ ὑποθέσεων ἀφορωσῶν οἱονδήποτε συμφέροντα τοῦ Ταμείου δύναται νὰ ζητῆται ἡ γνώμη εἰδικῶν προσώπων κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ ὁρίζει καὶ τὴν ἀμοιβὴν αὐτῶν».

Οὐδεμίαν ἀπομένως ἀσκεῖ ἐπιρροὴν εἰς τὴν λύσιν τοῦ τιθεμένου ὡς ἄνω ἐρωτήματος, ὅτι τὸ Ταμεῖον τοῦτο δὲν διαθέτει ὑπαλλήλους, χρησιμοποιοῦν διὰ τὰς ἀνάγκας του τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ναυτ. Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ἐπὶ τῇ καταβολῇ ὡρισμένου ποσοστοῦ. Καὶ οὐδένα ὑπάλληλον ἂν διαθέτῃ, πάλιν πρέπει, κατὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, νὰ χρησιμοποιῇ ὡς δικηγόρον διὰ τὰς δικαστικὰς αὐτοῦ ὑποθέσεις τὸν περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα νεοπολεμιστήν, κατὰ τρόπον μάλιστα μὴ ἀντιβαίνοντα πρὸς τὰς εἰρημένας προστατευτικὰς ὑπὲρ τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων διατάξεις, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν διατάξεων τούτων, πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τὰς τῆς τιμιοθίαν, εἴτε ἤθελον χρησιμοποιήσει διαρκῶς ἢ προσκαίρως τὰς ὑπ' αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα των, ὡς δικηγόρων, ὑπηρεσίας, εἴτε καὶ μή, ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας, δι' ἣν δὲν ἔκαμον χρῆσιν τῶν ὑπηρεσιῶν των, δι' ἐλλειψιν ἐργασίας ἢ ἄλλων ὑποκειμενικῶν λόγων. Ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Νόμου προκύπτει, καθ' ἡμᾶς, καὶ ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος αὐτοῦ θελήσαντος νὰ προστατεύσῃ ἀπατελέσματικῶς καὶ ἀμέσως τοὺς ἀπολυομένους τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ πολεμιστὰς τοῦ τελευταίου κατὰ τῶν συμμοριτῶν ἀγῶνος, ἀποκαθιστῶν αὐτοὺς ἐπαγγελματικῶς διὰ τῆς ἐπιβολῆς θυσιῶν εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἐκ λόγων κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς πολεμιστὰς τούτους, δι' ὅσα ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς καθεστηκυίας τάξεως προσέφερον (ὅρα καὶ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν Νόμου ἐν Κώδ. Θέμ. ΞΒ' 445).

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζομένη ἐκδοχὴ θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ματαίωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἄγουσαν ἐμμέσως καὶ εἰς τὴν καταστρατήγησιν τοῦ Νόμου, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπόχρεοι εἰς τὴν πρόσληψιν ἐργοδόται θὰ εἶχον τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐξαρτοῦν τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀμοιβῆς ἐκ τοιούτων ἀσταθμήτων συντελεστῶν, οἷοι ἡ ὕπαρξις καὶ ὁ ἀριθμὸς δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεων.

Μὴ καθορισθέντος διὰ τῆς συμβάσεως τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθοῦ, ὃν δικαιοῦται νὰ λάβῃ, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὁ ἐνάγων, δέον νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ καταβάλῃ εἰς αὐτόν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 653 Α.Κ., τὸν εἰθισμένον εἰς ὁμοίας περιπτώσεις μισθωτῶν τοιοῦτον μισθόν, ὅστις, προκειμένου περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 1836|1951 τοποθετουμένων εἰς Ὀργανισμούς, οἷον καὶ τὸ ἐναγόμενον, δικηγόρων, εἶναι τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 300.000 μηνιαίως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ περιωρισμένου κύκλου τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὑποχρέου Ταμείου καὶ τῆς εὐχερείας τοῦ ἐναγόντος, ὅπως παρέχῃ συγχρόνως τὰς ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου καὶ ἀλλαχοῦ. Κατὰ ταῦτα δέον νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα λόγῳ τῆς ὑπερημερίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης αὐτῷ ἐργασίας (ἄρθρ. 656 Α.Κ.) τοὺς ληξιπροθέσμους καὶ ἀπαιτητοὺς μισθοὺς τῶν μηνῶν 28—31 Αὐγούστου, Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου καὶ 1—15 Νοεμβρίου 1951 ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 2.370.000, γινομένης ἐν μέρει δεκτῆς τῆς ἀγωγῆς.

χρηστῆς διοικήσεως καὶ κατὰ τρόπον συνεπῶς μὴ ψέγοντα τὴν φιλοτιμίαν τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐπιστήμονος. Δύναται μάλιστα τὸ Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, βάσει τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τῆς § 1 ἄρθρου 10 ν. 4561, νὰ ὁρίσῃ, κατ' ἐλευθέραν κρίσιν αὐτοῦ ὡς ἀμοιβὴν ἀντὶ τῶν ἑκάστοτε ἐφ' ἅπαξ ποσῶν τῆς ἐπιτηρήσεως, βάσει τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν, ὡρισμένον ποσὸν παγίων μηνιαίων ἀποδοχῶν βάσει τῶν εἰθισμένων καὶ ἀναλόγως τῆς μέχρι τοῦδε κινήσεως τῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων τοῦ Ταμείου (*).

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *"Ἂν δύναται εἰς νὰ ἀπογραφῇ ὡς μαθητευόμενος ναυτικός, καίτοι ἔχει καταδικασθῇ τετράκις εἰς φυλάκισιν ἀπὸ τοῦ 1944 μέχρι σήμερον κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα ἐπὶ κλοπῇ, ἀλλ' οὐδεμία τῶν ἐπιβληθεισῶν αὐτῷ ποινῶν ὑπερβαίνει τὸ ἔτος.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας

Γνωμοδότησις 781|1951

Πρόεδρος ὁ κ. ***Κ. Δημητρακάκης***
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. ***Ν. Κοντογιάννης***

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὡς ἀκολούθως ***κατὰ πλειοψηφίαν***:

"Ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ νόμου 721|1948 «περὶ ἀπογραφῆς τῶν μαθητευομένων ναυτικῶν, τῶν ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης κλπ.» ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς: «Ἵνα γενικῶς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀπογραφῇ τις δέον..... γ) νὰ μὴ ἔχῃ καταδικασθῇ εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν ἢ εἰς ἐπανορθωτικὴν τοιαύτην ἀνωτέραν τοῦ ἔτους δι' ἀδίκημα ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἀναφερομένων καὶ διὰ λαθρεμπορίαν, καθὼς καὶ ἐπὶ στάσει ἢ συμμετοχῇ εἰς τὴν ἀνταρσίαν ἢ ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων τοῦ Ψηφίσματος Γ' «περὶ μέτρων τάξεως». Δηλονότι ὁ νομοθέτης μόνον διὰ λαθρεμπορίαν, στάσιν, συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀνταρσίαν κλπ. ἀπέκλεισε τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ὑποψηφίου ναυτικοῦ, ἀκόμη καὶ ἂν ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς αὐτὸν ποινὴ ἦτο κάτω τοῦ ἔτους, ἐνῷ διὰ τὸ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα ἀδίκημα τῆς κλοπῆς ὥρισεν, ὅτι μόνον ἂν ἐπεβλήθη ποινὴ ἄνω τοῦ ἔτους ὑφίσταται κώλυμα πρὸς ἀπογραφήν. Ὅθεν, ἀφοῦ ὁ περὶ οὗ λόγος αἰτούμενος, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ ποινικοῦ μητρώου, ἔχει μὲν εἰς βάρος του καταδίκας ἐπὶ κλοπῇ, ἀλλ' οὐδεμίαν ἐπὶ ποινῇ ἐγκληματικῇ ἢ ἐπανορθωτικῇ ὑπερβαινούσῃ τὸ ἔτος, δύναται νὰ ἀπογραφῇ. Κατὰ τὰς κειμένας δὲ διατάξεις δὲν εἶναι ἄρτιον τῆς Διοικήσεως ἡ σοχῴνευσις τῶν ποινῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν, προκειμένου νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν συντρέχωσιν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπογραφήν, αὐτοτελῶς θὰ γίνῃ ὁ ἔλεγχος τῶν διαπραχθέντων ἐγκλημάτων καὶ τῶν διὰ ταῦτα ἐπιβληθεισῶν ἑκάστοτε ποινῶν.

Εἰ καὶ ***κατὰ τὴν μειοψηφοῦσαν γνώμην*** τῶν ἐκ τῶν Συμβούλων Α. Χατζηδάκη, Α. Ἀλεξίου καὶ Ν. Κοντογιάννη (εἰσηγητοῦ), πρὸς ἣν συνετάχθησαν καὶ ὁ ἐκ τῶν Παρέδρων Α. Λέκας, ἀποκλείεται ἡ ἀπογραφὴ τοῦ αἰτουμένου, ὅστις ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀδικήματι τῆς κλοπῆς καταδικάσθη τετράκις, καὶ δὴ τὸ ἔτος 1944 εἰς φυλάκισιν 4 μηνῶν, τῷ 1946 εἰς φυλάκισιν 8 μηνῶν, τῷ 1947 εἰς φυλάκισιν 5 μηνῶν καὶ ἐπίσης τῷ 1947 πάλιν ἐπὶ κλοπῇ εἰς φυλάκισιν ἑνὸς ἀκριβῶς ἔτους, διότι ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει καὶ ἀδίκημα ἐκ τῶν ἀτιμωτικῶν τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Ποινικοῦ νόμου ὑφίσταται καὶ καταδίκη συνολικῶς ὑπερβαίνουσα τὸ ἔτος καὶ δὴ ἀκριβῶς δύο ἐτῶν. Τοιούτων ἀμφότεραι αἱ προϋποθέσεις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ν. 721 συντρέχουσιν, ὅπως ἀποκλεισθῇ ἡ ἀπογραφὴ τοῦ ἐνδιαφερομένου, δηλαδὴ καὶ ἡ διάπραξις τῆς κλοπῆς καὶ ἡ ποινὴ ἡ ὑπερβαίνουσα κατ' οὐσίαν τὸ ἔτος. Ἐπὶ πλέον δ' ἐνταῦθα ἔχομεν εἰς βάρος τοῦ αἰτουμένου καὶ τὸ ἐπιβαρυντικὸν στοιχεῖον τῆς ὑποτροπῆς, ὅπερ ναὶ μὲν δὲν περιελήφθη ἐν τῷ ὡς ἄνω νόμῳ ὡς λόγος ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ναυτικοῦ, πλὴν ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ τῶν ἐν τῷ Ποινικῷ Δικαίῳ διδασκομένων καὶ παραδεδεγμένων περὶ ὑποτροπῆς, ὡς καὶ περὶ δικαιολογητικοῦ λόγου τῆς ποινῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ θεωρηθῇ ὡς στοιχεῖον συνυπάρχον ἐν τῷ πνεύματι καὶ τοῦ περὶ οὗ λόγος νομοθετήματος περὶ ἀπογραφῆς τῶν μαθητευομένων ναυτικῶν.

Εἶναι ἀδύνατον, κατὰ τὴν γνώμην πάντοτε τῆς μειοψηφίας, νὰ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ ἀποκλείσῃ τὸν ἐπὶ κλοπῇ μίαν καὶ μόνην φορὰν καταδικασθέντα εἰς φυλάκισιν λ.χ. ἑνὸς ἔτους καὶ μιᾶς ἡμέρας, νὰ δεχθῇ δὲ πρὸς ἀπογραφὴν τὸν καταδικασθέντα εἰς φυλάκισιν ἑνὸς ἔτους τὴν μίαν φοράν, εἰς ὀκτὼ μηνῶν τὴν ἑτέραν καὶ μίαν ἄλλην φορὰν εἰς ὀκτὼ μηνῶν καὶ ἄλλην εἰς τεσσάρων. Εἶναι μᾶλλον ἀντίθετον πρὸς τὴν λογικὴν νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐν τῷ ἀμέσως ἀνωτέρω παραδείγματι ὁ νομοθέτης ἀπέκλεισε τὸν ἴσως ἐκ περιστάσεως ἐφ' ἅπαξ ἐγκληματήσαντα καὶ νὰ δεχθῇ εἰς τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα τὸν καθ' ἕξιν ἐγκληματίαν, τὸν μὴ συνετισθέντα ἐκ τῶν διαδοχικῶς ἐπιβληθεισῶν κατ' αὐτοῦ διὰ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα ποινῶν καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ οὕτω εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον καθ' ἕξιν καὶ ἀδιόρθωτον κλέπτην νὰ ἀπαναλάβῃ τὴν ἐγκληματικήν του δρᾶσιν ἐπὶ τῶν πλοίων εἰς βάρος τῶν ἀνυποπτων ἐπιβατῶν.

(*) Σημ. ΕΕΔ: Βλέπε σχετικῶς καὶ ὑπ' ἀριθ. 1) 624|1951 γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 11 σελ. 122.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΕΝΝΟΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ, ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(Σκέψεις τινές διά την εφαρμογήν του Β.Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 επί των εργατών των

Μέ τήν εύκαιρίαν τής έν σελ. 216 τού παρόντος τεύχους άναδημοσιεύσεως τού β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί έπεκτάσεως τού Ν. 2112|1920 περί ύποχρεωτικής καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας ιδιωτικών ύπαλλήλων καί έπί τών τεχνιτών, έργατών καί ύπηρετών» χρήσιμον θεωρούμεν νά σημειωθούν τινα περί τής έκτάσεως έφαρμογής του.

Τό έν λόγω Διάταγμα έξεδόθη δυνάμει τής έν άρθρω 12 τού Ν. 2112 έξουσιοδοτήσεως. Δι' αύτής έξουσιοδοτήθη ή έκτελεστική έξουσία νά έπεκτείνη τήν έκ τού νόμου τούτου ύποχρέωσιν καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας έπί τεχνιτών, ύπηρετών καί έργατών βιομηχανικών, βιοτεχνικών, μεταλλευτικών ή χειροτεχνικών έπιχειρήσεων, ώς καί έπί πάσης φύσεως ύπηρετών ή ιδιωτικών ύπαλλήλων, κατ' οίκον προσλαμβανομένων.

Έπομένως, κατά τά ύπό τής θεωρίας διδασκόμενα καί δεκτά ύπό τής δικαστηριακής πράξεως γενόμενα (βλέπε *Κ. Καυκά*, Ένοχ. Δίκαιον, Ειδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 351, *Ι. Καποδίστριαν*, Έρμ. Έργ. Δικ. σελ. 449, Α.Π. 490|1936, Θέμ. ΜΗ' 409, Α.Π. 512, 513|1936, Θέμ. ΜΗ' 423, Α.Π. 85|1949, ΕΕΔ 8, 273, Α.Π. 489|1949, ΕΕΔ 9, 55 καί παγίαν νομολογίαν τών δικαστηρίων τής ούσίας, ήν βλέπε έν ΕΕΔ 10, 272), δέν είναι δυνατή ή έφαρμογή του, πέραν τών περιοριστικώς άναφερομένων είς τό έν λόγω Διάταγμα έπιχειρήσεων, άφού, άλλως (τό Διάταγμα άναφέρει καί τά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου) στερείται νομοθετικής έξουσιοδοτήσεως καί είναι ώς πρός τούτο άνίσχυρον. (Άπό άλλης άπόψεως έρευνή τό θέμα ό *Χ. Άγαλλόπουλος* έν ΕΕΔ 1, 388 έπ.).

Άν τούτο τεθή ώς δεδομένον, ένδιαφέρει ήδη νά έρευνηθή ύπό ποίαν έννοιαν τίθενται οί όροι «βιομηχανικαί», «βιοτεχνικαί», «μεταλλευτικαί», «χειροτεχνικαί» έπιχειρήσεις, άφού ό Νόμος ούτος δέν μάς παρέχει καί κριτήριον περί τής έννοίας των.

Είς τόν Ν. ΔΚΘ' τής 24 Ίανουαρίου|7 Φεβρουαρίου 1912 «περί έργασίας γυναικών καί ανηλίκων» (άρθρ. 1) όρίζεται, ότι άπαγορεύεται νά χρησιμοποιώνται ώς έργάται ή μαθητευόμενοι παιδία, μή συμπληρώσαντα τό 12ον έτος τής ήλικίας αύτών είς α) βιομηχανικά καί βιοτεχνικά έργοστάσια καί έργαστήρια... ε) έμπορικά καταστήματα καί πρατήρια παντός είδους...

Τόν όρισμόν τών βιομηχανικών καί βιοτεχνικών έργοστασίων καί έργαστηρίων δίδει τό άρθρ. 2 τού β.δ. τής 14|26 Αύγούστου 1913 «περί έκτελέσεως τού περί έργασίας γυναικών καί ανηλίκων ΔΚΘ' Νόμου».

Κατά τούτο βιομηχανικά καί βιοτεχνικά έργοστάσια καί έργαστήρια θεωρούνται όλοι οί κεκλεισμένοι χώροι, έν οίς έκτελούνται έργασίαι διά μηχανημάτων ή διά τής άπλής δυνάμεως τών χειρών, σκοπούσαι τήν μετασχηματισιν είτε πρώτων ύλών είς βιομηχανήματα τέλεια ή άτελή, είτε ήμικατεργασμένων βιομηχανημάτων είς πλήρη τοιαύτα, ή τήν άπλήν μεταβολήν τού ποιού ή τής μορφής παντός άντικειμένου, άδιαφόρως τού άριθμού καί τού φύλου τών άσχολουμένων έργατών.

Είς τήν έννοιαν τών άνω περιλαμβάνονται τά έργοστάσια καί έργαστήρια, άτινα είναι παρεπόμενα είς άλλας ευρείας έπιχειρήσεις, τάς όποίας δέν άφορά τό Διάταγμα (οίον πλυντήρια, μηχανουργεία μεταλλείων, σιδηροδρόμων καί τροχιοδρόμων), έφ' όσον αί κύριαι αύται έπιχειρήσεις δέν είναι καθαρώς γεωργικής, κτηνοτροφικής ή δασικής φύσεως.

Όπου έν τώ αύτώ Διατάγματι γίνεται λόγος περί έμπορικών καταστημάτων, θεωρούνται τοιαύτα οί κεκλεισμένοι χώροι, έν οίς ένεργούνται είτε χονδρικών ή λιανικών έμπορίων παντός άντικειμένου, είτε βοηθητικαί πρός τό έμπόριον έργασίαι παντός είδους.

Ή άνωτέρω διάταξις είναι, νομίζομεν, ή πλησιεστέρα καί πλέον πρόσφορος, ίνα ληφθή ώς έρμηνευτικόν βοήθημα καί διά τήν έφαρμογήν του β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920, ώς δύναται νά ληφθή ύπ' όψιν καί διά τό άρθρον 2 τού β.δ. 21 Ιουλίου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τών νόμων περί εύθύνης πρός άποζημίωσιν τών έξ άτυχήματος έν τή έργασίαι παθόντων έργατών ή ύπαλλήλων», ένθα γίνεται λόγος περί βιομηχανικών καί βιοτεχνικών έργοστασίων, έργαστηρίων (ύπό τήν έπιφύλαξιν βεβαίως δι' αύτό ότι γίνεται χρήσις μηχανικών έργαλείων).

Τό γενικόν κριτήριον τής άνω διατάξεως άπαλλάσσει καί άπό τής άνάγκης νά γίνεται διακολή μεταξύ μετατροπής τών πρώτων ύλών είς προϊόντα (έννοια τής βιομηχανικής καί βιοτεχνικής έπιχειρήσεως βλέπε *Γ. Τρίμην*, Ή Άνεργία, σελ. 81) καί τής άπλής παρασκευής ή διασκευής αύτών, διάκρισις, ή όποία γίνεται έν Γαλλίαι διά τήν έφαρμογήν τού νόμου περί έργατικών άτυχημάτων (βλέπε *Δ. Κογιάννη*, Ή Έννοια τής συμβάσεως έργασίας καί ή άσφάλισις τού έπαγγελματικού κινδύνου, έκδ. 1939, σελ. 160).

Ύπό τήν γενικήν έκφρασιν τού άνωτέρω Διατάγματος «... ή τήν άπλήν μεταβολήν τού ποιού ή τής μορφής παντός άντικειμένου...» άκολουθεί, ότι άντιθέτως πρός τά ύπό τής δικαστηριακής πράξεως δεκτά γενόμενα (βλέπε σχετικώς έν ΕΕΔ 10, 273, ΕΕΔ 10, 1063, ΕΕΔ 10, 1171) πρέπει νά ύπάγωνται είς τό β.δ. 16|18

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΝΟΜΙΜΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Εἰς τὸ σημείωμά μας τοῦ προηγουμένου τεύχους ἐδώσαμεν στοιχεῖα περὶ τῶν σημερινῶν βασικῶν νομίμων μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Γραφείων.

Οἱ αὐτοὶ μισθοί, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν νομικῶν διατάξεων, ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ βοηθητικὸν ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν Γραφείων τῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καταστημάτων, πρατηρίων πωλήσεως τῶν πάσης μορφῆς ἐπιχειρήσεων, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνωνύμου ἢ μὴ μορφῆς αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν ἀνω καταστημάτων πέντε (5) καὶ ἄνω ὑπάλληλοι Γραφείου ἐν γένει.

Οἱ αὐτοὶ μισθοὶ ἀφοροῦν καὶ εἰς τοὺς λογιστάς, οἱ ὁποῖοι τηροῦν τὸ ἡμερολόγιον, βιβλίον ἀλληλογραφίας, ἰσοζύγια, συγκεντρωτικὸν καθολικόν, ἐπίσημον βιβλίον ἀποθήκης.

Διὰ τὸ βοηθητικὸν ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν καὶ δακτυλογράφους τῶν Γραφείων τῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων πωλήσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς μορφῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἀτομικῆς, ὁμορρύθμου ἢ ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἀπασχολοῦν κάτω τῶν πέντε ὑπαλλήλων Γραφείων ἐν γένει, ἐφαρμόζεται ἡ ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1938 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, τῆς ὁποίας τὰ κατώτατα ὅρια μισθῶν ἀναπροσαρμόζονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων, τὰς ὁποίας ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ σημείωμα τοῦ προηγουμένου τεύχους.

Οὕτως ὁ νόμιμος βασικὸς μισθὸς τῶν ἀνωτέρω προσώπων εἶναι ἤδη ὁ ἑξῆς :

Α) *Κατὰ τὴν πρόσληψιν* καὶ διὰ τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν 20 ἐτῶν καὶ ἄνω διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 18 ἐτῶν καὶ ἄνω διὰ τὰς θήλεις.

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δρχ. 542.000.

β) Διὰ τὰς θήλεις δρχ. 483.500.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω καὶ ἄγοντας ἡλικίαν κάτω τῶν 20 ἐτῶν διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ κάτω τῶν 18 ἐτῶν διὰ τὰς θήλεις ὁ μισθὸς εἶναι διὰ τοὺς ἄρρενας ὑπαλλήλους δρχ. 483.500 καὶ διὰ τὰς θήλεις δρχ. 425.000.

Β') ***Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπὸ 2—5 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.***

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 620.000.

β) Διὰ τὰς θήλεις δραχ. 542.000.

Γ') ***Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπὸ 5—9 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.***

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 726.600.

β) Διὰ τὰς θήλεις δραχ. 638.200.

Δ') ***Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ ἀπὸ 9—14 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.***

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 796.800.

β) Διὰ τὰς θήλεις δραχ. 709.700.

Ε') ***Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ 14 μέχρις 20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.***

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 867.000.

β) Διὰ τὰς θήλεις δραχ. 796.800.

ΣΤ') ***Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ 21 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.***

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 880.000.

β) Διὰ τὰς θήλεις δραχ. 804.600.

Ζ') ***Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ 22 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.***

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 893.000.

β) Διὰ τὰς θήλεις δραχ. 820.300.

Η') ***Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ 23 ἐτῶν***

Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.» οἱ ἐν τοῖς ἐστιατορίοις ὑπηρετοῦντες τεχνῖται καὶ ὑπηρέται (μάγειροι, σερβιτόροι κλπ., χαρακτηριζόμενοι ὑπὸ τῆς νομολογίας ὡς τοιοῦτοι), (ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5565|1951, ΕΕΔ 10, 1271, ἡ ὁποία, βασιζομένη εἰς ἄλλας διατάξεις, ἐφήρμοσε τὸ Διάταγμα ἐπὶ σερβιτόρου ἐστιατορίου), οἱ τεχνῖται καὶ ὑπηρέται καφενείων («ταμπῆδες» σερβιτόροι), τεχνικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν ζαχαροπλαστείων καὶ ἐν γένει πάσης βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ γίνεται ἡ κατά τὰ ἄνω μεταβολὴ τοῦ ποιοῦ ἢ τῆς μορφῆς παντὸς ἀντικειμένου.

Ὡς «μεταλλευτικαὶ» ἐπιχειρήσεις, περὶ τῶν ὁποίων ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, πρέπει, νομίζομεν, νὰ ἐννοηθοῦν (arg. ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. ΔΚΘ'), ἐκτὸς τῶν μεταλλείων, καὶ τὰ λατομεῖα καὶ ὀρυχεῖα παντὸς εἴδους, ὅτι εἶναι ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νόμος ἐσκόπησε νὰ περιορισθῇ ἀποκλειστικῶς μόνον εἰς τὰ μεταλλεῖα, ὅταν καὶ ἐξ ἄλλων νόμων ἔχομεν δεδομένον, ὅτι οὗτοι συμπλεκτικῶς ὁμιλοῦν περὶ μεταλλείων, ὀρυχείων καὶ λατομείων (βλ. Ν. ΒΩΜΔ' 1901 «περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις καὶ τοῖς μεταλλουργείοις παθόντων», ἄρθρ. 1 τοῦ β. δ. 14 Σεπτεμβρίου 1912 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Ν. ΔΑ' περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων κλπ.», ἡ νομολογία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1945, πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ἐθεώρησε τὰς ἐπιχειρήσεις λατομείων ὡς ἀγροτικὰς ἐπιχειρήσεις).

Ἡ μελέτη τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς θέματος ἔχει ἀκόμη μεῖζον ἐνδιαφέρον, διότι, ὡς γνωστόν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔχει συνδεθῇ διὰ τὸ κῦρος της πρὸς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (καὶ τοῦ Ν. 2112) καὶ εἶναι χρήσιμον νὰ ἔχῃ τακτοποιηθῇ ἡ κατὰ ἐπιχειρήσεις ἐφαρμογή, κατ' ἀρχήν, τοῦ Διατάγματος.

Ἡ Σύνταξις τῆς ΕΕΔ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ὑποχρεωτική ἐπικόλλησις ἐνσήμων εἰς ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον Ι.Κ.Α. Τὸ ζήτημα τῆς ἀπωλείας τῶν ἐνσήμων οὔτε ὑπὸ τοῦ προϊσχύοντος οὔτε ὑπὸ τοῦ νῦν ἰσχύοντος νόμου προβλέπεται. Ὡς γνωστὸν ὅμως, ἡ περὶ εἰσφορῶν ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἀπέναντι τοῦ Ἱδρύματος δὲν ἐξαντλεῖται διὰ τῆς ἁπλῆς καταβολῆς αὐτῶν (ἤτοι διὰ τῆς ἀγορᾶς τῶν ἐνσήμων), ἀλλὰ δέον ἀπαραιτήτως νὰ συμπληροῦται καὶ διὰ τῆς ἐπικολλήσεως τῶν ἀναλογούντων ἐνσήμων ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων τῶν ἠσφαλισμένων, ὡς ὁρίζει, ἄλλως τε, καὶ ὁ ἰσχύων Κανονισμὸς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἐν ἄρθρῳ 18 § 1.

Ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐπικολλήσεως τῶν ἐνσήμων ἀποσκοπεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν πλήρη ἐνημέρωσιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου εἰς πᾶσαν ἀσφαλιστικὴν περίπτωσιν ἢ εἰς περίπτωσιν ἀποχωρήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν πρόληψιν ἐνδεχομένων καταδολιεύσεων εἰς βάρος τοῦ Ἱδρύματος. (Ἐνδέχεται π.χ., μὲ τὴν πρόφασιν ἀπωλείας, ἔνσημα ἀγορασθέντα διὰ τὸν ἠσφαλισμένον Α νὰ ἐπικολληθοῦν ὄχι εἰς τὸ βιβλιάριον αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὸ τοῦ ἠσφαλισμένου Β, ὅστις δὲν ἀπησχολήθη πράγματι παρὰ τοῦ ἐργοδότου, μὲ τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν δημιουργίαν ἀσφαλιστικῶν προϋποθέσεων ὑπὲρ αὐτοῦ).

Κατὰ ταῦτα καὶ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἐνσήμων ὁ ἐργοδότης δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ἐκπληρώσας ἐν τῷ συνόλῳ των τὰς περὶ εἰσφορῶν ὑποχρεώσεις του καὶ συνεπῶς ὑποχρεοῦται νὰ ἀγοράσῃ ἐκ νέου τὰ ἀπολεσθέντα ἐνσημα καὶ νὰ ἐπικολλήσῃ ταῦτα ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων τῶν ἠσφαλισμένων.

Ἄλλως βεβαίως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ ζήτημα εἰς περίπτωσιν τυχαίας καὶ ἀποδεδειγμένης καταστροφῆς τῶν ἐνσήμων (π.χ. συνεπείᾳ πυρκαϊᾶς, πλημμύρας κλπ.), ὁπότε θὰ ἠδύνατο, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς νέαν ἀγοράν, τὰ κτοποιουμένων τῶν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων τῶν ἠσφαλισμένων δι' ἀναγνωρίσεως ἐπ' αὐτῶν ὑπὸ κρίσιν ἡμερῶν ἐργασίας (*Ἔγγρ. 1571-2642 τῆς 19 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὸ περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν*).

Ἔκτασις περιβάλψεως εἰς φυματικοὺς

ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 906.000.

β) Διὰ τὰς θήλεις δραχ. 835.800.

Θ') *Διὰ τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ 24 ἐτῶν καὶ ἄνω ὑπηρεσίαν ὡς ὑπαλλήλων.*

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας δραχ. 919.000.

β) Διὰ τὰς θήλεις τὰς ἐχούσας ὑπηρεσίαν 24 ἐτῶν δραχ. 851.400, ἄνω δὲ τῶν 24 ἐτῶν δραχ. 867.000.

Διὰ τοὺς ταμίας τῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων, ὡς καὶ τῶν πρατηρίων πωλήσεως παντὸς εἴδους, ἄρρενας ἢ θήλεις, καθορίζονται διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 27.8.1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τὰ ἑξῆς:

Οὗτοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 12.8.1936 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς καὶ τῆς ἀπὸ 10.7.1937 τοιαύτης τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν ἐν γένει καταστημάτων, διὰ τῆς ὁποίας ἐχορηγήθησαν αὐξήσεις εἰς αὐτοὺς κατὰ 15 ο/ο καὶ 10 ο/ο κλπ., θὰ λαμβάνουν ἐπὶ πλέον πρόσθετον ταμιακὸν ἐπίδομα, ὅπερ θὰ προστίθεται (διὰ τοὺς μετὰ τὴν 10.7.1937 προσληφθέντας καὶ προσλαμβανομένους ἤδη) εἰς τὰ κατώτατα ὅρια τῆς ἀπὸ 12.8.1936 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἑξῆς:

α) Εἰς τὸν ταμίαν καταστημάτων ἢ πρατηρίων πωλήσεως, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν ἀπὸ 3—8 ἐν συνόλῳ ὑπαλλήλους παρέχεται, ἀνεξαρτήτως φύλου, πρόσθετον ταμιακὸν ἐπίδομα δραχ. 200 μηνιαίως.

β) Εἰς τὸν ταμίαν καταστημάτων ἢ πρατηρίων πωλήσεως, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν ἀπὸ 9—ἐν συνόλῳ ὑπαλλήλους παρέχεται, ἀνεξαρτήτ. φύλου, πρόσθετον ταμιακὸν ἐπίδομα δραχ. μηνιαίως.

γ) Εἰς τὸν ταμίαν καταστημάτων ἢ πρατηρίων πωλήσεως, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν 14 ἐν συνόλῳ ὑπαλλήλους παρέχεται, ἀνεξαρτήτως φύλου πρόσθετον ταμιακὸν ἐπίδομα δρχ. 700 μηνιαίως.

Εἰς τὰ καταστήματα ἢ πρατήρια πωλήσεως τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν περισσοτέρους τοῦ ἑνὸς ταμίας ἕκαστος ταμίας θὰ λαμβάνῃ ὡς πρόσθετον ταμιακὸν ἐπίδομα τὸ κατὰ τὰς ἄνω α καὶ γ διακρίσεις ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν ἀριθμὸν ὑπαλλήλων, τὸν ἐξευρισκόμενον, διαιρουμένου τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ καταστήματος ἢ πρατηρίου διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ταμιῶν. Δὲν συνυπολογίζονται ὡς ὑπαγόμενοι εἰς τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν ὑπαλλήλων ἑνὸς καταστήματος οἱ ἀπασχολούμενοι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν εἰδῶν πωλήσεως τοῦ καταστήματος τυχὸν ἐργάται.

Ἐὰν ἐκ τῆς τοιαύτης διαιρέσεως προκύψῃ ἀριθμὸς ὑπαλλήλων μικρότερος τῶν τριῶν, δὲν θὰ δοθῇ ἰδιαίτερον ταμιακὸν ἐπίδομα εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ταμιῶν, ἀλλὰ θὰ κατανεμηθῇ ἐξ ἴσου μεταξὺ αὐτῶν τὸ ταμιακὸν ἐπίδομα ὁποῖον κατὰ τὰς ὡς ἄνω α, β καὶ γ διακρίσεις ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ καταστήματος ἢ γραφείου.

Ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων μισθῶν γίνεται δυνάμει τῶν διατάξεων, ὁποίας ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦ

σθενεῖς τοῦ Ι.Κ.Α. Κατά τήν ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐγεννήθη ἀμφιβολία, ὅσον ἀφορᾷ τήν ἔκτασιν τῆς περιθάλψεως (νοσοκομειακῆ—σανατοριακή) εἰς τάς περιπτώσεις φυματικῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α., οἵτινες κέκτηνται μέν τάς κοινάς προϋποθέσεις τάς ἀπαιτουμένας διά τήν λῆψιν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν ἀσθενείας (50 ἡμέρας ἐργασίας, περί ὧν ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 31), πλήν ὅμως δέν πληροῦσι συγχρόνως τήν διά τήν παροχήν σανατοριακῆς περιθάλψεως ἀπαιτουμένην ὑπό τῆς § 5 τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου πρόσθετον προϋπόθεσιν τῶν 350 ἡμερῶν ἐργασίας.

Ι. Ἐπί τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος διευκρινίζονται τά κάτωθι :

1) Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καί ἐκ τοῦ ἐν γένει πνεύματος αὐτοῦ, ὁ νομοθέτης δέν ἐσκόπει διά τῆς § 10 τοῦ ἄρθρου 31 νά θέσῃ τούς ἔχοντας ἀνάγκην νοσοκομειακῆς περιθάλψεως λόγῳ φυματιώσεως εἰς ἧσσονα μοῖραν ἐναντι τῶν πασχόντων ἐξ ἑτέρων ἀσθενειῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς ἐν λόγῳ περιθάλψεως, ἀλλ' ἀπέβλεπεν εἰς τό νά παράσχῃ μόνον εἰδικήν προστασίαν, τήν παροχήν δηλονότι σανατοριακῆς περιθάλψεως, περί ἧς ἡ § 5 τοῦ ἄρθρου 31, εἰς τούς ἐπί μακρόν διατελέσαντας ἠσφαλισμένους του.

2) Λόγῳ τῆς ἰδιομορφίας τῆς νόσου οἱ πάσχοντες ἐκ φυματιώσεως ἀσθενεῖς εἶναι δυνατόν νά διακριθῶσιν ἀναλόγως τῆς ἀπαιτουμένης θεραπείας, κατατασσόμενοι εἰς δύο κατηγορίας. Ἡ πρώτη περιλαμβάνει ἐκείνους, διά τήν ἴασιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἡ ἐπιλογή ὡρισμένης τοποθεσίας, εἰς ἣν εἶναι ἐγκατεστημένον τό θεραπευτήριον, καί ἡ ἐν αὐτῷ καθ' ὡρισμένον σύστημα ἐνδιαίτησις τοῦ ἀσθενοῦς, ἐν συνδυασμῷ ἐνδεχομένως μέ τήν ἐνέργειαν χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως. Εἰς τήν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται ἐκεῖναι αἱ περιπτώσεις, ἐν αἷς περιλαμβάνονται πολλαί μορφαί ὀστικῶν φυματιώσεων, διά τήν ἴασιν τῶν ὁποίων ἐπαρκεῖ, κατ' ἀντιδιαστολήν πρός τήν τῆς α' κατηγορίας, ἡ ἐν συνήθει θεραπευτηρίῳ (νοσοκομείῳ ἢ κλινικῇ) περίθαλψίς των ἐπί βραχύ χρονικόν διάστημα καί προέχει ἡ ἐνέργεια τοῦ ἰατροῦ (χειρουργική ἐπέμβασις ἢ ἄλλη σχετική ἀγωγή πρός ἐπίτευξιν τῆς ἰάσεως), χωρίς ν' ἀπαιτῆται ἀπολύτως ἡ καθ' ὡρισμένον σύστημα συντηρητική θεραπεία τοῦ ἀσθενοῦς.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ὀρθόν εἶναι νά θεωρηθῇ, ὅτι δικαιοῦνται νά τύχωσι τῆς ἀπαιτουμένης διά τήν ἴασιν τῶν εἰς τήν α' κατηγορίαν ἀνηκόντων ἀσθενῶν νοσηλείας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τήν σανατοριακήν περίθαλψιν, μόνον ἐκεῖνοι ἐκ τῶν φυματικῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α., οἵτινες πληροῦσι τήν πρόσθετον προϋπόθεσιν τῆς § 10 τοῦ ἄρθρου 31. Διευκρινίζεται συναφῶς, ὅτι ἡ παρεχομένη εἰς τούς ἀνωτέρω ἀσθενεῖς νοσηλεία θεωρεῖται ὡς σανατοριακή περίθαλψις, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους τοῦ θεραπευτηρίου, εἰς ὃ νοσηλεύεται καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς νοσηλείας του ἢ κατά μέρος ταύτης ὁ ἀσθενής (σύνηθες θεραπευτήριον, ἤτοι νοσοκομεῖον ἢ κλινική εἰς ὡρισμένην τοποθεσίαν ἢ σανατόριον), διότι ἡ ἀνάγκη τῆς σανατοριακῆς, ὑπό τήν ἀνωτέρω ἔννοιαν, περιθάλψεως, ὑφίσταται ὡς πρός τούς ἐν λόγῳ ἀσθενεῖς, πληροῦνται δέ ἐν τῷ προσώπῳ των αἱ ἀσφαλιστικαί προϋποθέσεις διά τήν πραγματοποίησιν τῆς ἐν σανατορίῳ νοσηλείας των.

Ἀντιθέτως οἱ φυματικοί ἀσθενεῖς τοῦ Ἱδρύματος, οἵτινες πληροῦσι μόνον τάς κοινάς προϋποθέσεις διά τήν χορήγησιν τῆς ἐν γένει ἰατρικῆς περιθάλψεως, πλήν τῆς σανατοριακῆς ταυτότης (50 ἡμέρας ἐργασίας), δικαιοῦνται, ἐφ' ὅσον ἀνήκουσιν εἰς τήν ἀνωτέρω διαγραφομένην β' κατηγορίαν νά εἰσαχθῶσιν εἰς συνήθη θεραπευτήρια (νοσοκομεῖα ἢ κλινικάς, ὄχι δέ σανατόρια) καί νά τύχωσι νοσοκομειακῆς περιθάλψεως κατά τά προηγουμένως ἐκτεθέντα. Τά ἐν λόγῳ πρόσωπα δέν δικαιοῦνται, ὡς εἰκός, νά τύχωσι μετά τήν ἐξοδόν των ἐκ τῶν προμνησθέντων θεραπευτηρίων τῶν βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς φυματικῶν, περί ὧν ἡ § 5 ἐδάφιον τελευταῖον τοῦ ἄρθρου 31 ἢ τοῦ ἀντιτίμου τούτων, καθ' ὅσον δέν πληροῦσι τάς νομίμους προϋποθέσεις, βάσει τῶν ὁποίων θά ἠδύναντο νά δικαιωθῶσι τῆς παροχῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως.

Ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἀνωτέρω θέμα καί ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 170|1951 ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ Ι.Κ.Α., ὅσον ἀφορᾷ ἐκείνους ἐκ τῶν φυματικῶν ἠσφαλισμένων μας, οἵτινες ἐξῆλθον ἐκ τοῦ σανατορίου, ἢ ἐκείνους, δι' οὓς ἐξέλιπεν ἡ ἀνάγκη τῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως πρό τῆς 1.8.1951, γνωρίζομεν συμπληρωματικῶς τά ἀκόλουθα :

Οἱ φυματικοί, οἵτινες ἔτυχον σανατοριακῆς περιθάλψεως ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ε.Κ.Π.Π.Φ., ἐξῆλθον δέ ἢ θέλουσιν ἐξέλθει ἐκ τοῦ σανατορίου ἢ ἐξέλιπε δι' αὐτούς ἡ ἀνάγκη σανατοριακῆς περιθάλψεως μετά τήν 31ην Ἰουλίου 1951, δικαιοῦνται νά λάβωσι τό μετασανατοριακόν ἐπίδομα, συμφώνως πρός τά διά τοῦ ρηθέντος εἰδικοῦ κανονισμοῦ ὁριζόμενα. Ἐκεῖνοι ὅμως ἐξ αὐτῶν, οἵτινες κέκτηνται τάς προϋποθέσεις τῆς § 10 τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, θά λάβωσιν, ἀντί τοῦ μετασανατοριακοῦ ἐπιδόματος τοῦ ἐν λόγῳ κανονισμοῦ, τό ἀντίτιμον εἰς χρῆμα τῶν περί ὧν ἡ § 5 ἐδάφ. τελευταῖον τοῦ ἄρθρου 31 βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς φυματικῶν, καθ' ὅσον θά ἦτο ἄδικον καί ἀντέκειτο εἰς τό πνεῦμα τοῦ νόμου τό νά στερηθῶσιν οἱ δικαιοῦχοι τῆς διά τῆς νεωτέρας ρυθμίσεως τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ προμνησθέντος Ν. Νόμου καθιερουμένης εὐνοϊκωτέρας μεταχειρίσεως ἐκείνης, ἧς θά ἐδικαιοῦντο οὗτοι ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ. *(Ἐγκύκλ. 23 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρός ἅπαντα τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΕΧΝΙΤΩΝ, ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ Β.Δ. 16)18 ΙΟΥΛΙΟΥ 1920

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» ανατυπώνει λόγω του γενικωτάτου ενδιαφέροντος αυτού, τό εις έκτέλεσιν του άρθρ. 12 του Ν. 2112|1920 «περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων» εκδοθέν β.δ. της 16|18 Ιουλίου 1920 «περί επεκτάσεως του Ν. 2112|1920 «περί καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας των ιδιωτικών υπαλλήλων» και επί των εργατών, τεχνιτών και υπηρετών».

Υπομιμνήσκεται εις τον αναγνώστην, ότι, εφ' όσον πρόκειται περί τεχνίτου, εργάτου ή υπηρέτου, ασφαλιζομένου κατά της ανεργίας είς τό Ι.Κ.Α., κατά τόν Α.Ν. 1846|1951 (ΕΕΔ 10, 637). (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 11, 166, ένθα παρατίθεται πίναξ των Υποκαταστημάτων και Τοπικών Παραρτημάτων του Ι.Κ.Α. και των κλάσεων ασφαλίσεως, είς ούς υπάγονται οί απασχολούμενοι είς τας ασφαλιστικάς περιοχάς των Υποκαταστημάτων και Παραρτημάτων), πρέπει πάντοτε νά έχη υπ' όψιν του και τά έν ΕΕΔ 11, 100 νομοθετικά κείμενα περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας μισθωτών ασφαλιζομένων κατά της ανεργίας (και τας επεξηγηματικάς εν ΕΕΔ 11, 97 σημειώσεις μας).

Άρθρον 1 Β. Δ. 16)18 Ιουλίου 1920. [***Έκτασις εφαρμογής εμπροθέσμου καταγγελίας***]. 1. Η εκ του νόμου 3112 υποχρεώσεως καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας των ιδιωτικών υπαλλήλων ισχύει έφεξής και επί των πάσης κατηγορίας εργατών, τεχνιτών και υπηρετών (1) υπό τούς κάτωθι όρους και περιορισμούς:

2. Εργάτης θεωρείται, υπό τήν έποψιν της εφαρμογής του παρόντος, πάς εργάτης ή τεχνίτης εκατέρου φύλου και πάσης ηλικίας, εργαζόμενος επί μισθώ, άμοιβή ή αντιμισθία παρ' αρχηγώ ή διευθυντή ή ιδιοκτήτη επιχειρήσεως και πάς χειροτέχνης επί μισθώ παρέχων την προσωπικήν του εργασίαν.

3. Μαθητευόμενοι ή βοηθοί επιχειρήσεων θεωρούνται εργάται, εφ' όσον δέν είναι άμισθοι.

4. Ίδιωτικοί υπάλληλοι κατ' οίκον προσλαμβανόμενοι υπάγονται ωσαύτως είς τάς διατάξεις του παρόντος.

5. Των διατάξεων του διατάγματος τούτου εξαιρούνται εν γένει οί εργάται θαλάσσης.

6. Δέν υπάγονται ωσαύτως είς τάς διατάξεις του παρόντος εργάται και υπηρέται νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (2) ή και ιδιωτικών επιχειρήσεων, εφ' όσον έχει ληφθή είδική μέριμνα δι' αύτους διά νόμων ή κανονισμών εγκεκριμένων υπό του Κράτους.

Άρθρον 2. [***Υποχρέωσις καταγγελίας***]. 1. Η υποχρέωσις της καταγγελίας αφορά μόνον συμβάσεις εργασίας. Δέν αφορά συμβάσεις συναπτομένας προς έκτέλεσιν ωρισμένου έργου και μή διαρκούσας πέραν ταύτης.

2. Δέν υπάγονται ωσαύτως είς τάς διατάξεις του παρόντος συμβάσεις εργασίας, εφ' ών συνεφωνήθη ωρισμένη διάρκεια χρόνου ή προκύπτει τοιαύτη εκ του δηλωθέντος σκοπού της εργασίας.

3. Η υποχρέωσις της καταγγελίας γενικώς άρχεται μετά παρέλευσιν διμήνου άπό της ενάρξεως της εργασίας, συνυπολογιζομένου τού τυχόν συμφωνηθέντος χρόνου δοκιμασίας.

Άρθρον 3. [***Προειδοποίησις υπό εργοδότου***] (3). Η προθεσμία της κατά τά άνωτέρω καταγγελίας ορίζεται ως έξης:

α) Επί εργατών, τεχνιτών και υπηρετών βιομηχανικών εν γένει, βιοτεχνικών, μεταλλευτικών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων ή εργασιών πέντε (5) τουλάχιστον ημέρας προ της λύσεως της συμβάσεως. Τό αυτό ισχύει και επί μαθητευομένων, οίτινες συνεπλήρωσαν έξ μηνών υπηρεσίαν.

Εάν ή σύμβασις εργασίας διήρκεσεν συνολικώς υπέρ τά δωδεκάμηνον, συμπεριλαμβανομένου και του κατά το άρθρον 2 § 3 διμήνου και του τυχόν χρόνου μαθητείας ή δοκιμασίας, ή καταγγελία γίνεται οκτώ (8) ημέρας προ της λύσεως της συμβάσεως, εάν δέ διήρκεσεν υπό τούς αυτούς ως άνω όρους υπέρ την διετίαν δεκαπέντε (15) ημέρας προ της λύσεως.

Σύμβασις εργασίας διαρκέσασα υπέρ την πενταετίαν καταγγέλλεται τουλάχιστον προ τριάκοντα (30) ημερών, εάν δέ διήρκεσεν υπέρ την δεκαετίαν, τουλάχιστον προ εξήκοντα (60) ημερών.

β) Επί οικιακών υπηρεσιών, θυρωρών, άμα-

---

1) ***Σημ. ΕΕΔ.*** Παρά την γενικότητα της εκφράσεως ή εφαρμογή του Διατάγματος περιορίζεται εις μόνους τούς τεχνίτας, εργάτας και υπηρέτας των βιομηχανικών, βιοτεχνικών, μεταλλευτικών ή χειροτεχνικών επιχειρήσεων, ως και εις πάσης φύσεως υπηρέτας ή ιδιωτικούς υπαλλήλους κατ' οίκον προσλαμβανομένους, περί των οποίων και ή εξουσιοδότησις του άρθρ. 12 Ν. 2112|1920.

1) ***Σημ. ΕΕΔ.*** Η υπαγωγή είς τό Διάταγμα και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου έγένετο καθ' υπέρβασιν της εκ του άρθρου 12 Ν. 2112|1920 εξουσιοδοτήσεως και συνεπώς είναι ανίσχυρος.

2) ***Σημ. ΕΕΔ.*** Διά τους ασφαλιζομένους κατά της ανεργίας είς τό Ι.Κ.Α., ανεξαρτήτως άν προειδοποιήθησαν ή όχι διά την απόλυσίν των, θά καταβληθή «εξ ολοκλήρου» ή κατά τό άρθρον δ' αποζημίωσις (βλέπε άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ΕΕΔ 11, σελ. 100).

ξυπηρετών, θαλαμηπόλων, μαγείρων, κηπουρών, τροφών, νοσοκόμων, επιχειρήσεων ή ιδρυμάτων και επί των λοιπών της αυτής φύσεως εργατικών σχέσεων δκτώ (8) ημέρας πρό της λύσεως της συμβάσεως.

γ) Επί οικοσίτων διδασκάλων, παιδαγωγών και άλλων παρομοίας φύσεως σχέσεων δεκαπέντε (15) ημέρας πρό της λύσεως.

2. Εργάται, προσλαμβανόμενοι διά συμβάσεως εργασίας επί μισθώ, υπολογιζομένω ουχί κατά χρονικόν διάστημα, αλλά κατ' αναλογίαν της παρεχομένης εργασίας (κατά μονάδα ή κατ' αποκοπήν) εξομοιούνται καθ' όλα προς τους εργάτας της κατηγορίας α, εφ' όσον η σύμβασις συνήφθη διά χρόνον αόριστον.

Άρθρον 4. *[Πιστοποιητικόν υπηρεσίας]*. Επί τη αιτήσει των εν ταις ως άνω κατηγορίαις προσώπων ο εργοδότης οφείλει να εκδώση πιστοποιητικόν περί του είδους και της διαρκείας της παρ' αυτών εκτελεσθείσης υπηρεσίας, επί τη ειδική δε αιτήσει των περί του ποιού και της διαγωγής.

Άρθρον 5. *[Αποζημίωσις]*. 1. Εργοδότης παραλείπων την κατά τα άνωτέρω υποχρέωσιν της καταγγελίας καταβάλλει εις τον απολυόμενον της εργασίας ως αποζημίωσιν ποσόν ίσον προς το σύνολον των τακτικών αυτού μισθών ή εν γένει αμοιβών, ας θα ελάμβανεν αντί της παρεχομένης εργασίας κατά τας εργασίμους ημέρας, πρό των οποίων έδει να γίνη η καταγγελία (1).

2. Προκειμένου περί προσώπων, ων ο μισθός καταβάλλεται κατά μονάδα εργασίας ή κατ' αποκοπήν, ως ημερήσιος μισθός θεωρείται το εις μίαν ημέραν αντιστοιχούν κατά μέσον όρον ποσόν αμοιβής, ην έλαβε κατά το χρονικόν διάστημα τριάκοντα εργασίμων ημερών πραγματοποιηθεισών πρό της απολύσεώς του.

Άρθρον 6. *[Ειδικαί περιπτώσεις]*. 1. Δύναται ο εργοδότης να καταγγείλη την σύμβασιν άνευ τηρήσεως προθεσμίας, εάν εξ ανωτέρας βίας κατέστη απολύτως και συνολικώς αδύνατος η εξακολούθησις της επιχειρήσεως και υπό τον όρον να αναφέρη εντός δύο ημερών περί τούτου ηιτιολογημένως εις την Αστυνομικήν Αρχήν του τόπου (2).

2. Δύναται ωσαύτως να καταγγελθή άνευ προθεσμίας η σύμβασις, εάν εναντίον του εργάτου ή υπηρέτου υποβλήθη μήνυσις δι' αξιόποινον πράξιν διαπραχθείσαν εν τη εκτελέσει της εργασίας ή απηγγέλθη κατ' αυτού κατηγορία δι' αδίκημα εν γένει φέρον χαρακτήρα τουλάχιστον πλημμελήματος.

3. Εάν ο εργάτης ή ο υπηρέτης απηλλάγη, έστω και διά βουλεύματος, δικαιούται να ζητήση την κατά το άρθρον 5 αποζημίωσιν (1).

Άρθρον 7. *[Προειδοποίησις υπό εργάτου]*. 1. Εργάτης, τεχνίτης, υπηρέτης και εν γένει πρόσωπον άνηκον εις τινα των κατηγοριών του άρθρου 3, προτιθέμενον να λύση την συμβασιν εργασίας προς τον εργοδότην, οφείλει ωσαύτως να καταγγείλη αυτήν συμφώνως τω παρόντι διατάγματι. Η προθεσμία της καταγγελίας είναι ίση προς την διά τον εργοδότην ως άνω ωρισμένην.

2. Ο παραμελών την ως άνω προθεσμίαν οφείλει να αποζημιώση τον εργοδότην διά ποσού ίσου προς το ήμισυ του διά τον εργοδότην ωρισμένου.

Άρθρον 8. *[Ασθένεια]*. Αποχή εργάτου ή υπηρέτου από της εργασίας, οφειλομένη εις βραχείας σχετικώς διαρκείας ασθένειαν, προσηκόντως αποδεδειγμένην, ή, προκειμένου περί γυναικός εις λοχείαν, δεν θεωρείται ως λύσις της συμβάσεως εκ μέρους αυτού.

Άρθρον 9. *[Μεταβολή του προσώπου του εργοδότου]*. 1. Η μεταβολή του προσώπου του εργοδότου, οπωσδήποτε επερχομένη, ουδαμώς επηρεάζει την εφαρμογήν των υπέρ του εργάτου ή του υπηρέτου διατάξεων του παρόντος νόμου.

[Πτώχευσις εργοδότου]. 2. Εν περιπτώσει πτωχεύσεως της επιχειρήσεως ο εργάτης ή υπηρέτης δικαιούται εις το 1/2 μόνον της κατά τα ανωτέρω αποζημιώσεως, εφαρμοζομένων και εν προκειμένω υπέρ της πιστώσεως αυτού πασών των προστατευτικών διατάξεων του εμπορικού νόμου.

Άρθρον 10. *[Ακυρότης συμβάσεως]*. Είναι άκυρος οιαδήποτε σύμβασις αορίστου διαρκείας αντικειμένη εις τον παρόντα νόμον, πλην αν είναι μάλλον ευνοϊκή διά τον εργάτην ή υπηρέτην. Το αυτό ισχύει και επί έθιμου.

Άρθρον 11. *[Εκδίκασις διαφορών]*. Πάσα διαφορά προκύπτουσα εκ της παραβάσεως του παρόντος εκδικάζεται υπό του Ειρηνοδικου κατά τας διατάξεις του νόμου ΓΨΟΔ' περί εκδικάσεως των μεταξύ εργατών και εργοδοτών διαφορών, ως ετροποποιήθη διά του νόμου 2193, άρθρ. 8, αναλόγως εφαρμοζομένου (2).

---

(1) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Διά τους ασφαλιζομένους κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α. υπ' όψιν το άρθρ. 9 Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, σελ. 100), υπό του οποίου ρυθμίζεται άλλως ο υπολογισμός της αποζημιώσεως.

(2) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Διά τους ασφαλιζομένους κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α. απαιτείται πάντοτε και εις την περίπτωσιν ταύτην η νομότυπος κατά το άρθρ. 9 Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, σελ. 100) καταγγελία, μη απαιτουμένης μόνον της καταβολής αποζημιώσεως.

(1) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Ομοίως διά τους ως άνω υπ' όψιν και η διάταξις του άρθρου 9 § 9 Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, σελ. 102).

(2) ***Σημ. ΕΕΔ.*** Υπ' όψιν ο ισχύων Νόμος 1968|1944 περί εκδικάσεως των κατά την διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' διαφορών υπό Πρωτοδικου, αοχέτως ποσού (και Ειρηνοδικου, συνηθικώς, εν τη έδρα του οποίου δεν εδρεύει Πρωτοδικείον).

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ — ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1961|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως Κανονισμού νοσηλείας και περιθάλψεως του έκ φυματιώσεως πάσχοντος προσωπικού των σιδηροδρομικών Δικτύων Σ.Ε.Κ. και Σ.Π.Α.Π. κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 326 της 24 Δεκεμβρίου 1951)

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

190198|1952 Απόφ. Υπουργού Δημοσίων Έργων

Περί εγκρίσεως 376|1951 πράξεως Ο. Α. Π. περί τροποποιήσεως Κανονισμού εργασίας ζυγιστών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 της 17 Ιανουαρίου 1952)

190197|1952 Απόφ. Υπουργού Δημοσίων Έργων

Περί εγκρίσεως 371, 373 και 375|1951 πράξεων του Ο.Α.Π. περί τροποποιήσεως του Κανονισμού και Τιμολογίων φορ|κών Ο.Α.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 9 της 17 Ιανουαρίου 1952)

1175|Σ. 15|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Χρηματιστών, Μεσιτών, Αντικρυστών και Υπαλλήλων του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 9 της 17 Ιανουαρίου 1952)

63993|6777|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστών των υπ' αριθ. 19 και 39|1951 αποφάσεων της Μονίμου Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 της 17 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη υπό του Α.Ν. 1804|1951.

2) Τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β.Δ. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας».

3) Την υπ' αριθ. 9|1949 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών.

4) Την υπ' αριθ. 13|1949 απόφασιν της Μονίμου Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών και

5) Τας υπ' αριθ. 19|1951 και 39|1951 αποφάσεις της Μονίμου Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών, εκδοθείσας κατά την βάσει των διατάξεων του άρθρου 2 του Α.Ν. 1804|1951 γενομένην επανεξέτασιν της υπ' αριθ. 13|1949 αποφάσεως της Μονίμου Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστάς τας υπ' αριθ. 19 και 39|1951 αποφάσεις της Μονίμου Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών, δι' ών αναρρούνται: 1) η υπ' αριθ. 9|1949 απόφασις της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών και 2) η υπ' αριθ. 13|1949 απόφασις της Μονίμου Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Αθηνών περί καθορισμού τρόπου βεβαιώσεως της προϋπηρεσίας των εργαζομένων εις επιχειρήσεις καφενείων της περιφερείας Αθηνών και περιχώρων μισθωτών.

Εν Αθήναις τη 11 Ιανουαρίου 1952

31168|176|1952 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί καθορισμού κρατήσεων επί των αποδοχών των αρτεργατοϋπαλλήλων υπέρ της Πανελληνίου Ομοσπονδίας Αρτεργατών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 10 της 26 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1. Τας διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2. Την κατά τα δέον Συνέδριον της Πανελληνίου Ομοσπονδίας Αρτεργατών και Υπαλλήλων Άρτου ληφθείσαν σύμφωνον απόφασιν, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, όπως, μερίμνη των οικείων εργοδοτών, ενεργήται από της δημοσιεύσεως της παρούσης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως κράτησις εξ 0,25 α|ο επί των εκάστοτε ημερομισθίων ή μισθών των αρτεργατών, σιτεργατών και αρτοπαλλήλων υπέρ της Πανελληνίου Ομοσπονδίας Αρτεργατών και Υπαλλήλων Άρτου.

Η ανωτέρω κράτησις θα εισπράττηται μερίμνη του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών και θ' αποδίδηται κατά μήνα εις την ανωτέρω επαγγελματικήν Οργάνωσιν.

Εν Αθήναις τη 21 Ιανουαρίου 1952

3563|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αναλήψεως της υπ' αριθ. 31111|23.5.1951 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 17 της 28 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν σχετικάς αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας, δι' ών χαρακτηρίζεται ως αντισυνταγματικός ο υπ' αριθ. 1778|1951 Αναγκ. Νόμος, βάσει των διατάξεων του οποίου συνεκροτήθη το Κεντρικόν Εποπτικόν Συμβούλιον Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως και προτιθέμενοι όπως ρυθμίσωμεν το ζήτημα του Συμβουλίου τούτου κατά τον προσήκοντα τρόπον και έπι άλλης βάσεως προς πρόληψιν τυχόν αμφισβητήσεων ως προς το κύρος και την νομιμότητα των υπό του ανωτέρω Συμβουλίου λαμβανομένων αποφάσεων, αποφασίζομεν:

Ανακαλούμεν την υπ' αριθ. 31111|23.5.1951 ημετέραν απόφασιν, δημοσιευθείσαν εις το υπ'

άριθ. 146 Φ.Ε.Κ. (τ. Γ') της 25.5.1951, περί συγκροτήσεως του κατά το άρθρον 1 του Α.Ν. 1778|1951 Κεντρικού Εποπτικού Συμβουλίου Οργανισμού Κοινωνικής Ασφαλίσεως, ως επίσης και την υπ' αριθ. 320|27.7.1951 όμοιαν του αυτήν περί καθορισμού εξόδων κινήσεως των μελών του αύτου Συμβουλίου.

Εν Αθήναις τη 22 Ιανουαρίου 1952

3747|179|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί παρατάσεως συλλογικής συμβάσεως έργασίας μουσικών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 17 της 28 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις της § 3 του άρθρ. 1 του Α.Ν. 866|1937 και του άρθρου 9 του Α.Ν. 1367|1938, 2) την υπ' αριθ. 53124|1951 απόφασιν ημών και 3) σχετικήν αίτησιν του Συνδέσμου Επαγγελματιών Μουσικών, αποφασίζομεν :

Παρατείνομεν επί εν είσετι τρίμηνον, από της λήξεως της διά της υπ' αριθ. 53424|1951 αποφάσεως εγκριθείσης παρατάσεως, την ισχύν της από 1.10.1949 συλλογικής συμβάσεως έργασίας μουσικών, κατατεθείσης παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών διά της υπ' αριθ. 14003|17 Οκτωβρίου 1949 πράξεως καταθέσεως.

Εν Αθήναις τη 22 Ιανουαρίου 1952

3841|240|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστής της υπ' αριθ. 2|1951 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Πατρών, δι' ής καθορίζονται αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των εργατοτεχνιτών υποδήσεως Πατρών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 17 της 28 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψει :

1) Τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως Συλλογικών Διαφορών Εργασίας», ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη υπό του Α. Ν. 1804|1951.

2) Τας διατάξεις του από 18.6.1936 Β. Διατάγματος «περί Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α. Ν. της 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως Συλλογικών Διαφορών Εργασίας».

3) Εγκριτικήν απόφασιν του Κ.Ο.Σ., γνωστοποιηθείσαν ημίν διά του υπ' αριθ. πρωτ. 126|23.1.1952 εγγράφου του, αποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την υπ' αριθ. 2|1951 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Πατρών, δι' ής καθορίζονται αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των εργατοτεχνιτών υποδήσεως Πατρών, πλην της διατάξεως της τελευταίας παραγράφου του άρθρου 1 αύτης, δι' ής τα ούτω καθοριζόμενα ημερομίσθια προσαυξάνονται κατά 15 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 26 Ιανουαρίου 1952

Απόφασις Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α.

Περί καθορισμού της ασφαλιστικής περιοχής του τοπικού Υπ]ματος Ι.Κ.Α. Σπάρτης.

Συνεδρίασις 81η της 18.12.1951.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 17 της 28 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν :

α) Τας διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.».

β) Την υπ' αριθ. 31545|5705|11.12.1951 εισήγησιν του Ασφαλιστικού Κλάδου της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α. (Δ]νσεως Εσόδων) και

γ) Την από 11.12.1951 γνώμην της Π.Ε., αποφασίζει :

1) Τον καθορισμόν της ασφαλιστικής περιοχής του συσταθέντος διά της υπ' αριθ. 3634|Σ. 49|30.1.1951 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας εν Σπάρτη Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως ακολούθως : Η ασφαλιστική περιοχή του Τοπικού Υπ]ματος Σπάρτης περιλαμβάνει την πόλιν της Σπάρτης και τους συνοικισμούς Καλογωνιάς, Αγίας Βαρβάρας, Ψυχικού, Αγίου Σπυρίδωνος, Κεμάλαγα και Χαρισίων. Ειδικώτερον, η ως άνω ασφαλιστική περιοχή περιλαμβάνει τον χώρον τον περικλειόμενον υπό των ακολούθων περιμετρικών όρίων :

Αρχονται από του συνοικισμού Καλογωνιάς, κειμένου Ν. της Σπάρτης επί της Εθνικής Οδού Σπάρτης—Γυθείου και είς απόστασιν 1500 μ. από της πόλεως, προχωρούσαν Α. περιλαμβάνοντα τον συνοικισμόν Ψυχικού, ένθα το Δημοτικόν Νεκροταφείον, κάμπτουσι βορείως περιλαμβάνοντα τον συνοικισμόν Αγ. Σπυρίδωνος και προχωρούν μέχρι συναντήσεως της Εθνικής Οδού Σπάρτης—Καστανιάς, ένθα ή Γέφυρα του ποταμού Εύρώτα. Είτα επεκτείνονται Ν. Α. περιλαμβάνοντα το Σανατόριον Σπάρτης εύρισκόμενον έναντι της παλαιάς πόλεως Σπάρτης και είς απόστασιν 1500 μ. από της πόλεως, στρέφουσι Ν. περιλαμβάνοντα τον συνοικισμόν Κεμάλαγα εύρισκόμενον Δ. της πόλεως και είς απόστασιν 800 μ. από ταύτης, κάμπτουσι Ν. Δ. περιλαμβάνοντα τον συνοικισμόν Χαρισίων (Χατίπι) Ν.Δ. της πόλεως και είς απόστασιν 500 μ. και επεκτείνονται επανερχόμενα είς την άφετηρίαν (συνοικισμόν Καλογωνιάς) και

2) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως είς την ως άνω καθοριζομένην ασφαλιστικήν περιοχήν του Υποκαταστήματος, δι' άπαντας τους εν τω άρθρω 1 παρ. 2 του Α. Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως, πλην του κλάδου της ανεργίας, και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα τα υπαγόμενα είς την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 και 2 του αύτου ως άνω Α. Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», και υφ' ην εκτασιν εφαρμόζεται ή λοιπή κοινωνική ασφάλισις, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της παρούσης αποφάσεως είς την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

43338|1. 539|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί υποβολής σχεδίου Κανονισμού «περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως κ.λ.π.».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 209 της 20 Οκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν : 1) Τας διατάξεις των άρθρων 7 και 16 του Α.Ν. 1846|1951 «περί κοινωνικών ασφαλίσεων», 2) την διά της υπ' αριθ. 23886|1951 αναφοράς του Ι.Κ.Α. υποβληθείσαν ημίν πρότασιν σχεδίου προσωρινού Κανονισμού

«περί τρόπου έπεκτάσεως της άσφαλίσεως και υπολογισμού των άσφαλιστικών εισφορών, εγκριθείσαν κατά τας συνεδριάσεις της 24ης και 27ης Ιουλίου 1951, ως και την υπ' αριθ. 27263|1951 σχετικήν τοιαύτην, αποφασίζομεν:

Όπως ο προσαρτινός Κανονισμός περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α. διατυπωθή συμφώνως προς την προμνησθείσαν πρότασιν του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. και ισχύση ως ακολούθως επί τετράμηνον.

Άρθρον 1

Η επέκτασις της ασφαλίσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις πόλεις, κωμοπόλεις, οικισμούς ή τοπικάς περιοχάς, εις άς κρίνεται αύτη αναγκαία, ως εκ του αριθμού των εν αυταίς απασχολουμένων προσώπων των δυναμένων να υπαχθώσιν εις την ασφάλισιν, και δυνατή, ως εκ των υφισταμένων μέσων προς πραγματοποίησιν της ασφαλίσεως, γίνεται δι' αποφάσεως του Δ. Συμβουλίου αυτού, δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντολή του Προέδρου αυτού.

Άρθρον 2

1) Τα κατά την παράγρ. 1 του άρθρου 14 του υπ' αριθ. 1846|1951 Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» Υποκαταστήματα του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνιστώνται δι' αποφάσεως του Δ.Σ αυτού, δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εις πόλεις ή κωμοπόλεις, εις τας οποίας επεξετάθη η ασφάλισις και κρίνεται αναγκαία, ως εκ του αριθμού των εν αυταίς απασχολουμένων προσώπων των υπαγομένων εις την ασφάλισιν, ή σύστασις ιδίου Υποκαταστήματος, δεν είναι δε δυνατή η σκόπιμος ή παρ' άλλης διοικητικής μονάδος εξυπηρέτησις των ησφαλισμένων.

2) Εις έκαστον των ως άνω Υποκαταστημάτων ασφαλίζονται οι απασχολούμενοι εντός της ασφαλιστικής τούτου περιοχής.

Άρθρον 3

1) Η ασφαλιστική περιοχή των Υπ|μάτων του Ιδρύματος ορίζεται δι' αποφάσεως του Δ.Σ. αύτου μετά πρότασιν της οικείας Τ.Δ.Ε. του Υποκαταστήματος και μή υπαρχούσης τοιαύτης μετά πρότασιν της αρμοδίας Υπηρεσίας της Γεν. Δ|νσεως, δύναται δε να περιλαμβάνη τόσον την πόλιν ή την κωμόπολιν της έδρας του Υποκαταστήματος, όσον και έτέρας πόλεις, κωμοπόλεις, οικισμούς ή τοπικάς περιοχάς.

Διά της αυτής αποφάσεως ορίζονται αι κατηγορίαι των εκ των εν τω άρθρω 3 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένων προσώπων των απασχολουμένων εις την περιοχήν ταύτην, άτινα υπάγονται εις την ασφάλισιν, ως και οι κλάδοι ή ο κλάδος της ασφαλίσεως ή αι κατηγορίαι των παροχών εξ εκάστου των κλάδων τούτων, δι' ούς εκάστη των κατηγοριών τούτων των προσώπων υπάγεται εις την ασφάλισιν κατά τα κατωτέρω ειδικώτερον οριζόμενα.

2) Δι' αποφάσεως του Δ.Σ. του Ιδρύματος, μετά πρότασιν της οικείας Τ.Δ.Ε. και μή υπαρχούσης τοιαύτης μετά πρότασιν της αρμοδίας Υπηρεσίας της Γεν. Δ|νσεως, δύναται να τροποποιήται η ασφαλιστική περιοχή Υπ|ματος ή να επεκτείνεται αύτη περαιτέρω και εις έτέρας πόλεις, κωμοπόλεις, οικισμούς ή τοπικάς περιοχάς κατά τα εν τη προηγουμένη παραγράφω οριζόμενα, ως και να επεκτείνηται η εις τας ασφαλιστικάς περιοχάς Υπ|μάτων ασφάλισις και έτέρας κατηγορίας προσώπων εκ των εν τω άρθρω 2 του ανωτέρω Νόμου αναφερομένων ή και δι' έτερον ή έτέρους κλάδους της ασφαλίσεως ή κατηγορίας παροχών κλάδου τινός ή κλάδων τινών της ασφαλίσεως.

Άρθρον 4

Η έναρξις της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις έκάστην τοπικήν περιοχήν ή δι' έκάστην κατηγορίαν προσώπων ή δι' έκαστον κλάδον της ασφαλίσεως ή κατηγορίας παροχών εξ εκάστου κλάδου της ασφαλίσεως αποφασίζεται υπό του Δ. Σ. του Ιδρύματος, της σχετικής αποφάσεως δημοσιευομένης εν περιλήψει εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντολή του Προέδρου αύτου και ισχυούσης από της πρώτης του μεθεπομένου μηνός εκείνου, καθ' ον εδημοσιεύθη κατά τ' ανωτέρω.

Άρθρον 5

Ο κατά το άρθρον 25 παρ. 5 του Α. Ν. 1846|1951 ημερήσιος μισθός εξευρίσκεται κατά τα κατωτέρω οριζόμενα.

1) Εάν διά την παροχήν εργασίας ή υπηρεσίας συνεφωνήθη εβδομαδιαίος μισθός το έκτον τούτου θεωρείται ως ημερήσιος μισθός του ησφαλισμένου.

2) Εάν καταβάλληται μηνιαίος μισθός, ως ημερήσιος μισθός υπολογίζεται το εικοστόν πέμπτον του μηνιαίου μισθού.

3) Εάν εις τας περιπτώσεις των δύο προηγουμένων παραγράφων ο ησφαλισμένος δεν απησχολήθη καθ' όλην την εβδομάδα ή τον μήνα, ο ημερήσιος μισθός του εξευρίσκεται διαιρουμένου του παρ' αύτου ληφθέντος ποσού διά του αριθμού των ημερών, καθ' ας ούτος παρέσχεν εργασίαν.

4) Επί της συμπεφωνημένης άμοιβής κατ' αποκοπήν ή κατά τεμάχιον ή κατ' άλλον τρόπον ο ημερήσιος μισθός του ησφαλισμένου εξευρίσκεται είτε κατά τας διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου βάσει του εκ της φύσεως της παρεχομένης εργασίας πιθανού εβδομαδιαίου ή μηνιαίου μισθού του ησφαλισμένου, είτε κατά τας διατάξεις της επομένης παραγράφου.

Διά τον υπολογισμόν του κατά τ' ανωτέρω πιθανού μισθού λαμβάνεται υπ' όψιν η επιτευχθείσα κατά τας προηγουμένας μισθολογικάς περιόδους άμοιβή υπό του ησφαλισμένου, ως και ο μέσος ημερήσιος μισθός ησφαλισμένων της αύτης ή παρεμφερούς επαγγελματικής κατηγορίας.

5) Δι' αποφάσεως του Δ.Σ του Ιδρύματος δύναται να κατατάσσωνται εις ωρισμένας κλάσεις ημερησίων μισθών κατηγορίαι ησφαλισμένων παρεχόντων εξηρτημένην εργασίαν, οι μισθοί των οποίων δεν συνίστανται εν όλω ή εν μέρει εκ σταθερώς καθωρισμένων ποσών, οίον επί ποσοστοίς, κατ' αποκοπήν, κατά τεμάχιον, επί προμηθεία, διά φιλοδωρημάτων κλπ. αμειβόμενοι.

Εν Αθήναις τη 20 Οκτωβρίου 1951

1571|73|1952 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Συγκοινωνιών, Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας.

Περί τροποποιήσεως της υπ' άριθ. 49253|1947 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας και καθορισμού ενιαίου συντελεστού πολλαπλασιασμού των εις μεταλλικάς δραχμάς καθορισμένων αποδοχών του προσωπικού επιχειρήσεων κοινής ωφελείας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 18 της 29 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως ούτος αυθεντικώς ηρμηνεύθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, αποφασίζομεν:

Τροποποιούντες την β' παράγραφον της υπ' άριθ. 49253|1947 αποφάσεως ημών (*) περί καθορισμού των αποδοχών των μισθωτών, ων αι αποδοχαί ερρυθμίζοντο υπό εγκεκριμένων εσωτερικών κανονισμών (Φ.Ε.Κ. 194, τεύχος Β', της 17.2.1947) ορίζομεν, ότι διά την αναπροσαρμογήν των αποδοχών του προσωπικού των επιχειρήσεων, αίτινες προπολεμικώς εφήρμοζον το σύστημα μισθοδοσίας του προσωπικού των διά μεταλλικών δραχμών, ως αναπροσαρμοστέα, κατά τας διατάξεις των από 4.11.1947 και 1.12.1947 εθνικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των μετέπειτα εκδοθεισών γενικών ή ειδικών σχετικών υπουργικών αποφάσεων, μισθολογική βάσις δέον να λαμβάνωνται οι κατά το σύστημα τούτο ισχύοντες βασικοί μισθοί, πολλαπλασιαζόμενοι επί ενιαίου συντελεστήν από της ισχύος της παρούσης, οριζόμενον εις 26,5 τοις εκατόν.

Τυχόν εφαρμοζόμενος ήδη υπό τινων επιχειρήσεων συντελεστής υψηλότερος του ανωτέρω δεν δύναται να υποβιβασθή.

Η παρούσα θέλει ισχύσει από της δημοσιεύσεως της διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 29 Ιανουαρίου 1952

...|246|1952 Απόφ. Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εργασίας (**).

Περί καταβολής της τρίτης δόσεως δώρου Χριστουγέννων 1951 εις αρτεργατοϋπαλλήλους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 18 της 29 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του νόμου 1901|1951 «περί κυρώσεως του Α.Ν. 1777|1951 κλπ.», 2) την υπ' άριθ. 87800|1951 ημετέραν γενικήν απόφασιν επερί παροχής εις τους μισθωτους δώρου επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων 1951», 3) την υπ' άριθ. 68490|1951 ημετέραν ειδικήν απόφασιν περί καταβολής δώρου Χριστουγέννων 1951 εις τους αρτεργατοϋπαλλήλους της χώρας και τας εν αυτή μνημονευομένας πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου, 4) το υπ' άριθ. 68690|7137|1951 έγγραφον του Υπουργείου Εργασίας προς το Ταμείον Ασφαλίσεως Αρτεργατών και 5) την υπ' άριθ. 21 της 11.1.1952 σχετικήν πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζομεν:

1) Όπως η υπό της υπ' άριθ. 67800|1951 ημετέρας αποφάσεως προβλεπομένη ως καταβλητέα κατά το τρίτον δεκαήμερον του μηνός Ιανουαρίου 1952 δόσις του δώρου των Χριστουγέννων 1951 εξ ημίσους μισθού ή εκ δεκαπέντε (15) ημερομισθίων καταβληθή εντός του τρίτου δεκαημέρου Ιανουαρίου ε.έ. και εις τους αρτεργάτας και αρτοϋπαλλήλους της χώρας υπό τας κατωτέρω ειδικωτέρας προϋποθέσεις.

2) Της ως ανωτέρω παροχής δικαιούνται εις ολόκληρον όσοι διετέλεσαν εις σχέσιν εργασίας συνεχώς τουλάχιστον από 16.8.1951—5.1.1952. Όσοι όμως δεν εργάσθησαν καθ' όλον το χρονικόν τούτο διάστημα, είτε προσελήφθησαν μετά την 16.8.1951, είτε διότι η σύμβασις εργασίας των έλυθη οπωσδήποτε προ της 5.1.1952, δικαιούνται αναλόγου δώρου, ήτοι εν (1) ημερομίσθιον δι' έκαστον δίημερον χρονικόν διάστημα εργασιακής σχέσεως εντός της ανωτέρω περιόδου από 16.8.1951—5.1.1952. Κλάσμα εργασιακής σχέσεως εξ (6) ημερών και άνω θεωρείται συμπεπληρωμένον δίημερον.

3) Το ως ανωτέρω δώρον θέλει υπολογισθή επί τη βάσει των ημερομισθίων των προβλεπομένων υπό της § 1 της υπ' άριθ. 68490|1951 ημετέρας αποφάσεως.

4) Αι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 της αυτής ως ανωτέρω υπ' άριθ. 68490|1951 ημετέρας αποφάσεως θέλουσι ισχύσει και διά την εφαρμογήν της παρούσης αποφάσεως.

Εν Αθήναις τη 24 Ιανουαρίου 1952

Απόφ. Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α.

Περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις νήσον Μήλον, συστάσεως εν αυτή Τοπικού Υποκαταστήματος κλπ.

Συνεδρίασις 2α της 11 Ιανουαρίου 1952

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 18 της 29 Ιανουαρίου 1952)

Έχον υπ' όψιν:

α) Τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων»,

β) τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α.» και

γ) το υπ' άριθ. 42287|7896 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου (Διευθύνσεως Εσόδων), ως και την από 22.12.1951 γνώμην της Π.Ε., αποφασίζει ομοφώνως.

α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις νήσον Μήλον.

β) την εν τω χωρίω Πλάκα—Μήλου σύστασιν Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπαγομένου εις το εν Πειραιεί Περιφερειακόν Υποκατάστημα του Ιδρύματος,

γ) τον καθορισμόν ως ασφαλιστικής περιοχής του ως άνω Υποκαταστήματος ολοκλήρου της περιοχής της νήσου Μήλου, και

δ) την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ως άνω Υποκαταστήματος δι' άπαντας τους εν άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα, τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 § 1—2 του αυτού ως άνω Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και υφ' ην έκτασιν εφαρμό-

(*) ΕΕΔ 6, σελ. 767.

(**) Φέρεται άνευ πρώτου αριθμού.

ξεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς νῆσον Αἴγιναν, συστάσεως ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος κλπ.

Συνεδρίασις 2α τῆς 11.1.1952

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν :

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7 καὶ 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.».

γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 § 3—5 τοῦ Κανονισμοῦ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 766 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος Πειραιῶς τοῦ Ι.Κ.Α., ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 7ὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 27.11.51 καὶ ε) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 42655|7953 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου (Δ)νσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει ὁμοφώνως :

α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὴν πόλιν τῆς νήσου Αἰγίνης.

β) Τὴν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ ἐν Πειραιεῖ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

γ) Τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὡς ἄνω πόλεως καὶ τῆς ἐγγὺς ταύτης περιοχῆς, καθοριζομένης εἰδικώτερον ὡς ἀκολούθως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Πειραιῶς :

«Αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς βορειοανατολικῶς τῆς πόλεως κειμένης τοποθεσίας «Ζαΐμη», ἀκολουθεῖ νοητὴν γραμμὴν πρὸς νότον, διερχομένην ἐκ τῶν θέσεων Χλόη, Λατομεῖον Μπούσουλα, Ἀσώματοι, Παγώνη, Τσούρικα καὶ φθάνει μέχρι τῆς τοποθεσίας «Μαραθών». Ἐκεῖθεν καμπτομένη πρὸς δυσμὰς ἀκολουθεῖ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης καὶ φθάνει μέχρις Ἁγίου Βασιλείου. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἀκολουθεῖ τὴν δυτικὴν ἀκτήν, καμπτομένη δὲ βορειοανατολικῶς κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς συνεχίζεται μέχρι τοῦ σημείου τῆς ἀφετηρίας εἰς τοποθεσίαν «Ζαΐμη». Εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν περιλαμβάνονται ἐπίσης αἱ τοποθεσίαι Λεάντι Μπούσουλα καὶ Μαραθών, ὅπου τὰ Λατομεῖα «Α. Ε. Ἡρακλῆς», Μπούσουλα καὶ Μαλτέζου καὶ

δ) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχὴν δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἐκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

62438|Σ. 1200|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 231 τῆς 28 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Χορηγεῖται ἐξάμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τὴν Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ὑποβολὴν ὑπὸ τῶν ἰσχαλισμένων αἰτήσεων δι' ἀναγνώρισιν συνταξίμου κρούπηρεσίας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1951

68978|5701|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ καθορισμοῦ τῆς ὁριζομένης προσαυξήσεως περιωρισμένης χρονικῆς ἰσχύος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60075|1951 ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 252 τῆς 28 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 28|1944, ὡς συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ κωδικ. νόμου 5167|1932, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν ὑπὸ τῶν Α.Ν. 381|1936 καὶ 2212|1940 καὶ Ν.Δ. 1254|1949 καὶ τοῦ νόμου 1453|1950.

2) Προγενεστέρας ἡμῶν ἀποφάσεις, δι' ὧν ἔχει καθιερωθῇ ἡ λύγῳ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἑκατὸν παροχὴ εἰς τοὺς μισθωτούς ἐν γένει.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1682|2.11.1951 ἀναφορὰν τῆς Ὁμοσπονδίας Φορτοεκφορτωτῶν, καὶ

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 60075|4930|9.11.1951 ἡμετέραν ἀπόφασιν περὶ ἐκτάκτου προσαυξήσεως τοῦ φορτοεκφορτωτικοῦ τιμολογίου πρὸς ἀπόληψιν δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους, ἀποφασίζομεν :

Ἐπεξηγοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 60075|4930|9.11.1951 ἡμετέραν ἀπόφασιν, καθορίζομεν, ὅπως ἡ κατὰ 25 ο|ο ὁριζομένη προσαύξησις περιωρισμένης χρονικῆς ἰσχύος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60075|1951 ἀποφάσεως ὑπολογισθῇ πέραν τῆς ἐκ δο|ο τοιαύτης, τῆς θεσπισθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23815|1830|1951 ὁμοίας ἀποφάσεως, δηλαδὴ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα 21 Νοεμβρίου μέχρι 20 Δεκεμβρίου τὰ ἰσχύοντα φορ|κὰ δικαιώματα θὰ προσαυξηθοῦν πέραν τοῦ 5 ο|ο καὶ διὰ 25 ο|ο, ἤτοι συνολικῶς κατὰ 30 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Δεκεμβρίου 1951

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΩΝ

Ἀγαπητὴ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου»,

Θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ προσθέσωμεν ὀλίγα τινὰ εἰς ὅσας ὀρθὰς καὶ ἐπιτυχεῖς παρατηρήσεις περιέχει τὸ πάντοτε ἐμπεριστατωμένων εἰσαγωγικὸν σημείωμά σου ἐπὶ τῆς δημοσιευθείσης εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος (τόμος II, 127) ὑπ' ἀριθ. 11236|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ὡς ἐφετείου).

Ἐν πρώτοις ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου οὔτε κἂν θέτει ζήτημα ὑπάρξεως ἢ μὴ δεδικασμένου ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 καὶ 1481|1950 (9, 688, 997) ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, αἵτινες ἠκύρωσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 πρᾶξιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις εἶχε κυρώσει τὰς ἐν αὐτῇ ἀποφάσεις διαιτησίας, ἐν αἷς καὶ τὴν ἀποτελέσασαν ἀντικείμενον χρίσεως τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως. Τὴν πρώτην τῶν ἀποφάσεων τούτων τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἁπλῶς μνημονεύει ἡ σχολιαζομένη ἐντὸς παρενθέσεως, διὰ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἁπλῶς ὅτι αὕτη, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀποφίν της Α. Π. 417|1951, ἐθεώρησε τὸν Α. Ν. 1406|1950 ἀντισυνταγματικὸν καὶ ἄκυρον.

Τὸ ζήτημα ὅμως, ὅπερ ἔδει νὰ λύσῃ ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, δὲν ἦτο ζήτημα τοπικοῦ κύρους τοῦ Α. Ν. 1406|1950, διότι ἡ ἐπικύρωσις τῶν ἀποφάσεων διαιτησίας δὲν ἐγένετο ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, ἀλλά, ὡς δέχεται καὶ αὕτη, διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθείσης ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἀλλὰ ἡ κοινὴ αὕτη ἀπόφασις, οὐσα ἐκτελεστὴ πρᾶξις τῆς Διοικήσεως, προσεβλήθη δι' αἰτήσεων ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅπερ, ἀκολουθῶν κυριαρχικῶς ἐν τῷ ζητήματι τῶν ὁρίων ἐρεύνης τοῦ κύρους τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων διάφορον θεωρίαν ἀπὸ τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν λοιπῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 καὶ 1481|1950 ἀποφάσεών του, ἁρμοδίως ἐκδοθεισῶν ἐπὶ προσφυγῶν κατ' ἐκτελεστὴν διοικητικὴν πρᾶξιν, ἥτοι πράξεως ἐκδοθείσης ὑπὸ διοικητικῶν ἀρχόντων καὶ ὑπὸ διοικητικὴν μορφήν, ἠκύρωσε ταύτην. Ἔδει ἔθεν, ὅπως ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἀφαννίσῃ τὸ ζήτημα, ἂν ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας πηγάζῃ δεδικασμένον, ὡς πρὸς τὴν ἀκυρωτικὴν αὐτῶν ἐπιταγήν—ἤτοι τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 διοικητικῆς πράξεως—καὶ διὰ τὴν ἀχθεῖσαν ἐνώπιόν του ὑπόθεσιν, καθ' ἣν, φαίνεται, ὁ ἐνάγων ἐστήριζε τὰς ἀξιώσεις του ἐπὶ προπολεμικῆς ἀποφάσεως διαιτησίας, κυρωθείσης διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 πράξεως (§ 1)—ὑπὸ τὴν οἰκοθεν ἐξυπακουομένην προϋπόθεσιν, ὅτι εἶχε ταχθῇ αὕτη ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως, ὅτι καὶ αἱ προπολεμικαὶ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ἔπασχον τὴν αὐτὴν ἀκυρόδητα, οἵαν καὶ αἱ μεταπολεμικαὶ τοιαῦται, καὶ δὲν εἶχον ἐμμέσως κυρωθῇ διὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 9 Ν. Δ. 318|1941, ὡς γράφετε εἰς τὸ εἰσαγωγικὸν σημείωμα, καὶ ἐν σελ. 112 τοῦ παρόντος τόμου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς καὶ ἡ ὁμοία ὑπ' ἀριθ. 1481|1951 τοιαύτη, ἐνδιαφέρουν καὶ ἀσκοῦν ἐπιρροὴν εἰς τὴν λύσιν τοῦ πολλαπλῶς πειπολαγμένου ζητήματος τοῦ κύρους τῶν διαιτησιῶν, οὐχὶ κατὰ τὴν ἀποφίν των περὶ τοῦ κύρους τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1406|1950 Ἀν. Νόμου, ὡς ὑπολαμβάνει ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις, ἀντιπαραθέτουσα πρὸς ταύτην τὴν ὑπ' ἀριθ. 417|1951 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστόν, ἡ περὶ ἐκτάσεως τοῦ ἐλέγχου τῆς συνταγματικότητος τῶν νόμων θεωρία εἶναι κατὰ πολὺ περιωρισμένη καὶ διάφορος τῆς τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀκυρωτικὴν αὐτῶν ἐπιταγήν, ἥτις, ἰσχύουσα ἔναντι πάντων κατὰ τὸ ἄρθρον 50 ν. 3713, ἀκηρδανίζει καὶ ἐξαφανίζει τὴν ἀκυρωθεῖσαν διοικητικὴν πρᾶξιν διὰ παντός, διά τε τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον (πρβλ., ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ εἰσαγωγικῷ σημειώματι ἀναφερομένων, καὶ σύντομον σχόλιόν μας ὑπὸ τὴν Α.Π. 417|1951 ἐν ΕΕΝ 16' σελ. 25 καὶ τοὺς αὐτόθι σημειουμένους συγγραφεῖς).

Καὶ ταῦτα ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπόψεως, καθ' ἣν ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 κοινὴ ἀπόφασις δὲν ἀποτελεῖ μίαν μόνην καὶ ἀδιαίρετον κανονιστικὴν διοικητικὴν πρᾶξιν, ἥτις καὶ ἠκυρώθη καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλὰ δέσμην πολλῶν, διακεκριμένων ἀπ' ἀλλήλων, τοιούτων πράξεων, ἰσαρίθμων πρὸς τὰς ἀκυρουμένας ὑπ' αὐτῆς διαιτητικὰς ἀποφάσεις, ὁπότε εἶναι ζήτημα ἐρεύνης ἑνὸς ἐκ τῶν πλειόνων τοιούτων διοικητικῶν πράξεων, αἵτινες ἐσωρεύθησαν εἰς τὸ αὐτὸ ἔγγραφον (τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 πράξεως), ἠκύρωσε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεών του, ὡς τελευταίως ὑπεστήριξε θ' ἐπιτυχῶν ἐπιχειρημάτων ὁ ὑφηγητὴς **Φ. Βεγλερῆς**. (Ν. Δίκαιον 8, 66 κ. ἑπ.). ἐκ τῆς ὁποίας ὅμως ἀπόψεως γεννῶνται παραιτέρω καὶ ἕτερα ζητήματα, ἄσχετα μὲ τὸν σκοπὸν τῆς παρούσης καὶ περὶ ὧν ἄλλοτε.

Ἀλλ' ἐξ ἴσου ἐσφαλμένη εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως ἐπιχειρουμένη ἑρμηνεία τοῦ Α.Ν. 1804|1951, περὶ τῆς ὁποίας αἱ ἐν τῷ εἰσαγωγικῷ σημειώματι ἐπιτυχεῖς παρατηρήσεις σας (πρβλ. καὶ σημείωμα τῆς Συντάξεως ἐν 10, 544 καὶ τὸ ἐν σελ. 65 τοῦ παρόντος τόμου δημοσιευθὲν ἄρθρον μας).

Ἐνταῦθα ἄξιον νὰ σημειωθῇ μόνον ὅτι, τόσον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὅσον καὶ αἱ κατὰ τόπους ἐπιτροπαὶ διαιτησίας, ἐφήρμοσαν τὴν μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐπὶ τῶν ἐπικυρωθεισῶν, ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 πράξεως, ἀποφάσεων διαιτησίας, αἱ πλεῖσται τῶν ὁποίων, θεωρούμεναι ἄκυροι καὶ μετὰ τὴν κύρωσίν των, ἠκολούθησαν τὴν διαδικασίαν ἐκκαθαρίσεως, τὴν διαγραφομένην ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου, παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἀντιθέτου σχετικὴν κρίσιν τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως. Οὕτω, πλεῖσται ὅσαι ἐκ τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων τούτων, ἴσως καὶ ἁπασαι, ἐπανεπέμφθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐνώπιον τῶν αὐτῶν ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι τὰς εἶχον ἀρχικῶς ἐκδώσει, αἵτινες νῦν ἐξέδωκαν νέας ἀποφάσεις, κηρυχθείσας ἐκτελεστὰς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, ὡς ἀκριβῶς διαγράφει τὸ εἰρημένον ἄρθρον 2 Α.Ν. 1804|1951 (ὁρα τοιαύτας ἀ-

ποφάσεις διαιτησίας ἐν 10, 1137 κ. ἑπ. καὶ 1142, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀναφερομένας ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 πράξει. Δημοσιευομένη ἐν 9, 237 κ. ἑπ.).

Ὁ ὑπὸ τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως ἐπιχειρούμενος περιορισμὸς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1804|1951 ἐπὶ μόνων τῶν, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Ν. 1406|1950, ἐκδοθεισῶν διαιτησιῶν, φοβούμεθα ὅτι καταδικάζει εἰς πλήρη ἀχρησίαν τὴν διάταξιν ταύτην, διότι, ὡς σημειοῦται καὶ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τὸ σύστημα τῆς αἰρηνικῆς διευθετήσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν διὰ τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας, εἶχε πλήρως ἀπονεκρωθῇ ἐκ τῆς ὑπὲρ ἄγαν αὐστηρᾶς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935, ὑπὸ τῆς Α.Π. 453|1949. Οὕτω δὲν ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις διαιτησίας μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 πρᾶξιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κλπ., ἐφ' ὧν μόνον θὰ ἐφηρμόζετο, κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως, ἡ διαδικασία ἀκαθαρίσεως τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1804|1951.

Ἐξ ἑτέρου, ἡ αὐτὴ σχολιαζομένη ἀπόφασις ἀποφαίνεται περαιτέρω, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον 2 Α.Ν. 1804|1951 δὲν ἐπεδίωξε καταργησιν τοῦ Α.Ν. 1406|1950.

Ἀναπτύσσοντες εἰς τὸ μακρὸν ἱστορικὸν τῆς ἐξελίξεως τοῦ ζητήματος τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως «ρυθμίσεως» ἐκείνων τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐθεωρήθησαν ἄκυροι ὑπὸ τῆς αὐστηρᾶς ἑρμηνείας τοῦ ἀρχικοῦ περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν νόμου, εὑρίσκομεν, ὅτι, ἡ πρώτη φάσις τῆς ρυθμίσεως αὐτῆς, ἡ ἀρξαμένη διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Α.Ν. 1406|1950, μετὰ τὴν, ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 1279|1950, ἀκύρωσιν τῆς, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου, ἐκδοθείσης 11526|1950 πράξεως, ἀντικαταστάθη διὰ τῆς δευτέρας φάσεως, ἥτις ἐξαντλεῖται εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5945|1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὸν Νόμον 28|1944. Ἀλλὰ καὶ ἡ φάσις αὕτη, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 29 καὶ 30 τοῦ ἔτους 1951 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Θέμ. ΞΒ' 147, ΕΕΔ 10, 134), αἵτινες (ὡς καὶ ἡ μεταγενεστέρως ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 257|1951 τοιαύτη, ΕΕΔ 10, 470) ἠκύρωσαν τὴν ἐν λόγῳ διοικητικὴν πρᾶξιν, παραχωρεῖ τὴν θέσιν της εἰς τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν φάσιν, ἥτοι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Α.Ν. 1804|1951, ὅστις καὶ ἀκυρώθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τοῦ Νόμου 1902|1951. Ὁ νόμος οὗτος, οὐ μόνον διὰ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ καταργεῖ πᾶσαν διάταξιν γενικὴν ἢ εἰδικὴν, ἀντικειμένην εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς γενικὰς ἑρμηνευτικὰς ἀρχάς, ὡς εἰδικὸς καὶ αὐτός, καὶ ρυθμίζων ἐξ ὑπαρχῆς τὸ αὐτὸ θέμα, ἥτοι τὸ κῦρος τῶν διαιτησιῶν, μὲ τὸν Α.Ν. 1406|1950, δέον νὰ θεωρηθῇ ὅτι κατήργησεν αὐτὸν καὶ ὄχι ἀναδρομικῶς.

Οὕτω διὰ τῆς τελευταίας ρυθμίσεως τοῦ περιπύστου ζητήματος τοῦ κύρους τῶν διαιτησιῶν ἠλπίζετο παρὰ πάντων ὅτι τοῦτο θὰ ἐλύετο ὁριστικῶς. Τὰς ἐλπίδας ὅμως ταύτας ἀνέτρεψεν, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἀπασχολησάσης ἡμᾶς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἡ ἔκδοσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 417|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Μετὰ πλείστης τιμῆς
Γ. Δ. Μαλάτιος, Δικηγόρος

Ἀθῆναι ὁ Φεβρουάριος 1952

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Δίδομεν κατωτέρω τὴν κίνησιν τῶν ἐργατικῶν ὑποθέσεων τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933 καὶ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 (μὲ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Πρωτοδίκου, κατὰ Ν. 1968|1944) καὶ ἐφεξῆς καὶ ἀνὰ πᾶν δεύτερον ἔτος.

Ἔτος	1933	Ἀποφάσεις	2586
»	1935	»	2371
»	1937	»	3860
»	1939	»	2631
»	1941	»	1902
»	1943	»	2189
»	1945	»	8669
»	1947	»	7206
»	1949	»	4984
»	1951	»	6641

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν καταφαίνεται εὐχερῶς πόσον μεγάλη εἶναι ἡ κίνησις τῶν ἐργατικῶν ὑποθέσεων καὶ πόσον μεγάλα συμφέροντα ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων κρίνονται κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν. Εἶναι ὅμως ὅσον μεγάλη ἡ διαρκῶς ἀλληλοανατρεπομένη, ἀλληλοτροποποιουμένη, ἀλληλοαναιρουμένη νομοθεσία μας, ὥστε εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἄξιον ἀπορίας πῶς δύνανται οἱ Δικασταί μας νὰ ἀπονέμωσι τὸ Δίκαιον. Ὑπενθυμίζομεν τί ἔγραφεν ἄλλοτε (Θέμις ΝΓ' σελ. 102) ὁ ἀείμνηστος ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου Η. Κυριακόπουλος, ὅτι «ἡ ὑφισταμένη πολυνομία συχνὰ φέρει εἰς ἀπηλπισίαν τοὺς Δικαστάς», καὶ πιστεύομεν ὅτι, ἐὰν ἐπεχειρεῖτο ἡ κωδικοποίησις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου θὰ προσεφέρετο ἡ μεγαλυτέρα ἐξυπηρέτησις εἰς ἅπαντα τὸν ἐργαζόμενον κόσμον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐγνώριζε ποίαν νομοθετικὴν διάταξιν θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν ἐνδιαφέρουσαν αὐτὸν περίπτωσιν.

Σπυρίδων Φ. Ἀργυρὸς

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 5 (251)

Ἀθῆναι, 1 Μαρτίου 1952

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ (*)

Ἄρθρον τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κολωνίας κ. HANS KARL NIPPERDEY

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΝΟΜΙΚΟΥΣ

Εἶμαι εὐτυχής, διότι μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ δημοσιεύσω διὰ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου» τῆς Ἑλλάδος ἓν ἄρθρον μου περὶ τοῦ σπουδαίου προβλήματος τῆς ἀπεργίας καὶ συγχρόνως νὰ ἀπευθυνθῶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας νομικούς, ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τοὺς θεωρητικοὺς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ περιοδικὸν τοῦτο, πλῆρες ἄρθρων καὶ νομολογίας, ἐκδίδεται ἀδιαλείπτως ἀπὸ ἕνδεκα ἤδη ἐτῶν καὶ ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ ἑλληνικὰ νομικὰ περιοδικὰ ἀσχολοῦνται εὐρέως μὲ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἀποδεικνύει ὅτι οὐ μόνον ἐν Γερμανίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι τὰ ζητήματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι λίαν ἐπίκαιρα καὶ προκαλοῦν μέγα ἐνδιαφέρον.

Διὰ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου ἄρθρου μου περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας λαμβάνω θέσιν ἐπὶ τοῦ δυσχεροῦς τούτου θέματος. Εἰς τὸν συνάδελφόν μου ὑφηγητὴν κ. Καποδίστριαν ἐμπιστεύομαι τὴν μετάφρασιν καὶ τὴν προσαρμογὴν τοῦ ἄρθρου μου εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι κρατούσας νομικὰς συνθήκας καὶ τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὸν κόπον εἰς τὸν ὁποῖον ὑποβάλλεται πρὸς τοῦτο. Εὐτυχῶς ἡ ὁμοιότης τῶν ἀφορώντων τὸ πρόβλημα βασικῶν ἄρθρων τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς τὰς ἀντιστοίχους παραγράφους τοῦ γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καθιστᾷ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀναγνώστας εὐχερῆ τὴν κατανόησιν τῶν σκέψεών μου. Ὑποδεικνύω μόνον τὴν εὐρεῖαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ καταχρήσεως δικαιώματος, τῆς ὁποίας διατάξεως ἡ ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ διευκολύνει τὴν ἀροῦν τὴν παντὸς δικαιώματος, τόσον νομίμου, ὅσον καὶ συμβατικοῦ.

Καὶ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀμοιβαῖα δικαιώματα ὑπόκεινται εἰς τοὺς διὰ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τιθεμένους φραγμούς. Ἡ ἄσκησις τῶν δικαιωμάτων τούτων δέον—ὡς ἐν τῷ γερμανικῷ δικαίῳ κατὰ τὰς §§ 138, 242 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος—νὰ γίνεται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν. Τοῦτο ἰσχύει, συμφώνως πρὸς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου, καὶ διὰ τὴν ἀπεργίαν.

Καθηγ. Δρ. NIPPERDEY, Κολωνία

(*) Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» θεωρεῖ ἰδιαιτέραν δι' αὐτὴν τιμὴν ὅτι φιλοξενεῖ σήμερον εἰς τὰς στήλας της τὸ κατωτέρω ἄρθρον τοῦ κ. *H. C. Nipperdey*, Καθηγητοῦ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κολωνίας, ἄρθρον τὸ ὁποῖον προλογίζει ὁ ἴδιος ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἕλληνας Νομικοὺς καὶ διατυπώνων δι' ὀλίγων σκέψεις ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ὁ γερμανὸς Καθηγητής, γνωστὸς εἰς τὸ εὐρύτατον νομικὸν κοινόν, ἰδίως ἐκ τῆς ἀδρᾶς συνεργασίας του εἰς τὸ Σύστημα ἀστικοῦ δικαίου τοῦ *Enneccerus* καὶ τὸ Kommentar ἀστικοῦ δικαίου τοῦ *Staudinger*, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς συγγραφῆς τοῦ βασικοῦ διτόμου ἔργου «Lehrbuch des Arbeitsrechts» (Διδασκαλία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου), ὅπερ συνέγραψε πρὸ εἰκοσαπενταετίας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου *A. Hueck*, κατευθύνει ἐγκύρως τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου διὰ τῆς συγγραφῆς εἰδικῶν μονογραφιῶν ἐπὶ θεμάτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, αἱ

§ 1. Γενικά.

Απεργία είναι ή από κοινού και από σχεδίου επερχομένη αναστολή της εργασίας ικανού αριθμού εργαζομένων εντός ωρισμένου επαγγέλματος ή επιχειρήσεως προς αγωνιστικόν σκοπόν, επί τη βουλήσει συνεχίσεως της εργασίας μετά την επίτευξιν του αγωνιστικού σκοπού ή την λήξιν του εργασιακού αγώνος.

1. Ἡ ἀπεργία εἶναι ***ἀναστολὴ τῆς ἐργασίας***. Οἱ ἐργαζόμενοι ἀρνοῦνται, ἄνευ συγκαταθέσεως τοῦ ἐργοδότου, τὴν περαιτέρω ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν ἐργασίας. Ἀπεργία εἶναι ὡσαύτως ἡ λεγομένη παθητικὴ ἀντίστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐργαζόμενοι παρέχουν περαιτέρω ἐργασίαν μόνον θεωρητικῶς, πράγματι ὅμως δὲν κάμνουν τίποτε (εἰκονικὴ ἐργασία ἢ ὑπερβολικὴ ἀκρίβεια περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς συνεπιφέρουσα ἀργοπορίαν, ἐπιλεγομένη Bummelstreik). Πρόκειται περὶ κεκαλυμμένης ἀπεργίας, ἥτις ὅμως δέον ν' ἀντιμετωπίζεται νομικῶς ὡς ἀπεργία (1).

Ἡ ἀπεργία κατὰ κανόνα ***δὲν σημαίνει καταγγελίαν*** τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων (2). Τοῦτο ἰσχύει καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ ἐργαζόμενοι προαναγγέλλουν τὴν ἀπεργίαν τηροῦντες τὴν προθεσμίαν καταγγελίας. Καὶ ἡ προειδοποίησις αὕτη δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν καταγγελίας. Ἡ λύσις τῶν συμβάσεων ἐργασίας χωρεῖ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ πρῶτον, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἀπεργίαν διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ταῦτα ὅμως δὲν ἰσχύουν, ἐὰν οἱ ἐργαζόμενοι προβαίνουν εἰς κανονικὴν καταγγελίαν. Καὶ ἡ καταγγελία ἥτις γίνεται πρὸς σκοπὸν ἀγωνιστικὸν εἶναι γνησία καταγγελία (3).

2. Περὶ καταγγελίας δύναται νὰ γίνῃ λόγος μόνον ἐὰν εἰς ***ἱκανὸς ἀριθμὸς*** ἐργαζομένων ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἀπὸ σχεδίου ἀναστείλῃ τὴν ἐργασίαν. Ἐὰν ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐργασίας στηρίζεται ἐπὶ (οὐχὶ παρανόμου) ἀποφάσεως ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, οἱ ἐργαζόμενοι ὑποχρεοῦνται συνδικαλιστικῶς νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὴν ἀπόφασιν. Κατὰ τὰ λοιπὰ εἶναι δυνατόν, διὰ τῆς συμφωνίας ἑνὸς μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ἐργαζομένων πρὸς κήρυξιν τῆς ἀπεργίας, νὰ ὑπάρξῃ μία ἑταιρία ἐπ' εὐκαιρίᾳ κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα (§§ 705 ἐπ. γερμΑΚ). Συνήθως ὅμως πρόκειται μία ἁπλῆ κοινότης συμφερόντων ἄνευ νομικοῦ δεσμοῦ. Κατὰ τὰς περιστάσεις ἀρκεῖ ἡ ἀπεργία ἑνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ ἰδιαιτέρως σπουδαίων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ἵνα ἀσκηθῇ ἰσχυρὰ πίεσις ἐπὶ τοῦ ἐργοδότου (***μερικὴ ἀπεργία***).

3. Οὐσιώδης διὰ τὴν ἀπεργίαν εἶναι εἷς ***ἀγωνιστικὸς σκοπός***, ὅστις ἐπιδιώκεται διὰ τοῦ μέσου τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐργασίας. Ὡς τοιοῦτοι σκοποὶ ἔρχονται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν οἰκονομικοὶ καὶ κοινωνικοὶ σκοποί. Ἀλλὰ καὶ πολιτικοὶ σκοποὶ δύνανται νὰ ἐπιδιώκωνται διὰ μιᾶς ἀπεργίας. Ἡ λεγομένη ***ἀπεργία διαμαρτυρίας*** (Demonstrationsstreik) δὲν δύναται ν' ἀντιμετωπίζεται ὡς ἐργασιακὸς ἀγών, ὡς «ἀπεργία», διότι ἡ ἀπεργία διαμαρτυρίας δὲν εἶναι ἀγὼν ἀποβλέπων εἰς τὴν ἐπίτευξιν ὡ-

---

ὁποῖαι τὸν ἀνέδειξαν ὡς τὸν ἄριστον εὐρωπαῖον νομικὸν ἐργατικολόγον, καὶ διὰ τῆς δημοσιεύσεως εἰς γερμανικὰ καὶ ξένα νομικὰ περιοδικὰ πληθώρας ἄρθρων, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιρροὴ ἐπὶ τὴν καθιέρωσιν ἑνὸς ὁμοιομόρφου εὐρωπαϊκοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι, δύναταί τις εἰπεῖν, ἀποφασιστική. Ὁ ἴδιος διευθύνει σήμερον τὸ μηνιαῖον νομικὸν περιοδικὸν «Recht der Arbeit» (Δίκαιον τῆς Ἐργασίας), ἐκδιδόμενον ἐν Μονάχῳ.

Σημειοῦμεν ἰδιαιτέρως ὅτι ὁ γερμανὸς Καθηγητής, καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς ἐθνικοσοσιαλιστικῆς ἐπικρατήσεως, ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς νὰ ὑπαγάγῃ τὴν ἐπιστημονικήν του διδασκαλίαν εἰς τὰ κελεύσματα τῶν ναζιστῶν καὶ τὴν ἐκράτησε μακρὰν τῶν ἀπατηλῶν κοσμοθεωριῶν, οὐδετέραν, ἀποβλέπων μόνον εἰς τὴν ὀρθὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογήν, ὡς αὐτὴ προβάλλει ἐκ τῶν σχετικῶν ποικίλλης προελεύσεως καὶ δυνάμεως κανόνων δικαίου.

Ἡ μετάφρασις ἐγένετο κατὰ λέξιν, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἦτο δυνατόν. Ἐλάχιστα προσθῆκαι τοῦ μεταφραστοῦ τίθενται ἐντὸς ἀγκυλῶν: [ ].

1) *Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeitsrechts I 173. *Oertmann*, Arbeitsvertragsrecht 285, RGZ 111, 111 113, 200. Περὶ παθητικῆς ἀντιστάσεως ἐπὶ συμβάσεως ὁμαδικῆς ἐργασίας: *Hillenkamp* NZfAR 1931, 17. [Ἀποφυγὴ ἡμῶν καθ' ἣν ἡ παθητικὴ ἀντίστασις δὲν εἶναι ἀπεργία βλ. ἐν ΕΕΔ 8, 224· περὶ ταύτης βλ. καὶ *Βλαχόπουλον* ἐν ΕΕΔ 9, 565 ἑπ.].

2) Ἄρχουσα γνώμη. Πρβλ. ἀντὶ ἄλλων: Ἐργατ. ἀκυρωτ. ἐν Benah. Samml. 6, 342 (305/30). [Ἐπὶ τοῦ θέματος βλ. ***Καποδίστρια***, Περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (1933) σελ. 18 ἑπ., Ἐφ. Ἐργ. Δικ. (1937) σελ. 388 καὶ ἐν ΕΕΔ 8, 222 ἑπ. *Βλαχοπούλου*, Νομικαὶ συνέπειαι τῆς ἀπεργίας, ἐν ΕΕΔ 10, 49 ἑπ. Ὁ Ἄρειος Πάγος, διὰ τῆς μοναδικῆς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεως αὐτοῦ 163/1930, Δικαστικὴ 1930 I 116, ἐδέχθη ὅτι διὰ τῆς ἀπεργίας ὁ ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος καταγγέλλει τὴν ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας. Ἄλλως ὅμως ἡ νομολογία τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, βλ. ΓΕΝ λέξ. «Ἀπεργία» ἀριθ. 20, 21, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 579/1942 ΕΕΔ 1, 943, Πρ)κου Πειρ. 280/1947 ΕΕΔ 6, 623, Πρ)κου Ἀθ. 3315/1950 ΕΕΔ 9, 1073, Πρ)κου Ἀθ. 1598 καὶ 1761/1951 ΕΕΔ 10, 410 καὶ 630, Ὁλομ. Νομ. Συμβ. Κράτους ἐν ΕΕΔ 10, 527. Λεπτομερέστερον ὅτι, ἐὰν ἐκ τῆς ὅλης συμπεριφορᾶς τοῦ ἀπεργοῦντος προκύπτῃ ἡ βούλησις αὐτοῦ νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν δεχθῇ τροποποιήσεις τῆς συμβάσεως, πρόκειται καταγγελία: Πρωτ)κου Ἀθηνῶν 3245/1945 ΕΕΔ 4, 619, 1538/1951 ΕΕΔ 10, 410, Πρωτ. Πειραιῶς 383/1946 ΕΕΔ 5, 177. Ὡς πρὸς τὴν ἐνεργειαν τῆς καταχρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας ὡς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλ. κατωτέρω σημ. 69]. Ἀβάσιμος εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ *Hensel*, ArbR 1931, 505, ὅτι πλὴν τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐργασίας ἀπαραίτητον χαρακτηριστικὸν τῆς ἀπεργίας εἶναι καὶ ὁ ἐμπορικὸς ἀποκλεισμὸς (μποϋκοτάζ).

3) Πρβλ. *Hueck*, Benah. Samml. 6, 345, ἐργατ. ἀκυρωτ. ἐν Benah. Samml. 11, 358 (305/30).

ρισμένου σκοποῦ ἀναγομένου εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν.

4. Τέλος, εἶναι αὐσιώδης διὰ τὴν ἀπεργίαν ἡ ***βούλησις*** τῶν ἐργαζομένων, ὅπως ***συνεχίσουν τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν*** μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἀγωνιστικοῦ σκοποῦ. Τοῦτο προκύπτει ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν θεωρεῖται ὡς καταγγελία. Ἡ βούλησις τῶν ἐργαζομένων δὲν ἀπαιτεῖται νὰ δηλοῦται ρητῶς, ἀλλὰ προκύπτει ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀπεργίαν διὰ καταγγελίας, ἡ ἐργασιακὴ σχέσις συνεχίζεται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νέα σύναψις αὐτῆς.

5. Ἡ πορεία μιᾶς ἀπεργίας βαίνει κατὰ κανόνα οὕτως ὥστε, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν διαπραγματεύσεων, ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ συνδικάτου ἡ ἀπεργία, τοποθετεῖται μία ἀπεργιακὴ διοίκησις καὶ ἡ ἐργασία ἀναστέλλεται, οἱ θέλοντες νὰ ἐργασθοῦν (ἀπεργοσπάσται) ἀπομακρύνονται ὑπὸ τῶν ἐπὶ τούτῳ τοποθετημένων ἀπεργῶν καὶ τίθεται εἰς κίνησιν ἡ ὑποστήριξις τῆς ἀπεργίας ὑπὸ τῶν συνδικάτων. Ἡ ἀπεργία λήγει συνήθως διὰ τῆς συνάψεως μιᾶς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας συνήθως ἀπαγορεύεται ἡ λῆψις μέτρων κατὰ τῶν ἀπεργησάντων καὶ συνομολογεῖται ἡ ὑποχρέωσις ἀναπροσλήψεως (4) ἀπολυθέντων ἀπεργῶν.

§ 2. Ἀπεργία καὶ γερμανικὸν ὁμοσπονδιακὸν δίκαιον.

1. Ἐνῷ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ ἀπηγορεύοντο αἱ ἀπεργίαι (§§ 1, 2, 19, 36 τοῦ νόμου περὶ ὀργανώσεως τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας) (5), εἰς ἓν δημοκρατικὸν καθεστὼς ἡ ἐλευθερία τῆς ἀπεργίας ἀποτελεῖ ***ἀπαραίτητον στοιχεῖον*** τῆς προσωπικῆς, φυσικῆς συναλλακτικῆς ἐλευθερίας ἑνὸς ἑκάστου. Τοῦτο πάντως ἰσχύει ἐν Γερμανίᾳ σήμερον, μόνον ὑπὸ τοὺς ἐκ τῆς κατοχῆς συμπαρομαρτοῦντας περιορισμούς. Εἰς τὴν κατεχομένην ὑπὸ τῶν Ρώσσων ἀνατολικὴν ζώνην τῆς Γερμανίας ἡ ἐλευθερία τῆς ἀπεργίας καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας εἶναι μᾶλλον θεωρητικῆς φύσεως (6).

2. Εἰς τὸν ***Θεμελιώδη Νόμον τῆς Βόννης*** (Σύνταγμα τῆς ὁμοσπονδιακῆς δημοκρατίας τῆς Γερμανίας) ἐλευθερία ἀπεργίας ἢ ἔστω ***δικαίωμα ἀπεργίας δὲν προστατεύεται συνταγματικῶς.*** Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου προστατεύει μόνον, ὡς τὰ Σύνταγμα τῆς Βαϊμάρης ἐν ἄρθρῳ 159, τὸ θεμελιῶδες δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι, διὰ τούτου ὅμως τίθεται ὑπὸ προστασίαν μόνον ἡ περὶ συνεταιρισμοῦ συμφωνία, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ ὑπὸ τινος συνδικάτου ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς ἢ ἡ ἀπεργία, ὡς ἀγωνιστικὸν μέσον τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖ τὸ συνδικάτον εἰς τὸν κοινωνικὸν ἀγῶνα (7). Δὲν δύνανται ἐπίσης νὰ θεωροῦνται ὡς ἔχοντα τὴν αὐτὴν σημασίαν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπαγγελματικῶς συνεταιρίζεσθαι (Koalitionsrecht) καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ διεξάγειν ἀγῶνας (Kampfrecht), ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δικαίωμα τοῦ ἐπαγγελματικῶς συνεταιρίζεσθαι χωρὶς δικαίωμα ἀπεργίας εἶναι ξίφος χωρὶς λεπίδα, ὡς παρετήρει ὁ *Potthoff* ἰσχύοντος εἰσέτι τοῦ ἄρθρου 159 τοῦ Συντάγματος τῆς Βαϊμάρης. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπαγγελματικῶς συνεταιρίζεσθαι δὲν περιέχει καὶ δικαίωμα ἀγῶνος. Ἐννοιολογικῶς, τὸ ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον (συνδικάτον) δὲν εἶναι ταυτόσημον πρὸς τὰ συνδικαλιστικὰ ἀγωνιστικὰ μέσα (8).

Τοῦτο προκύπτει, διὰ τὸν Θεμελιώδη Νόμον, ὅλως ἰδιαιτέρως καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ρητῶς ***διεγράφη*** μία παράγραφος IV, ἥτις εὑρίσκετο εἰς τὸ ἄρθρον 9 καὶ ἥτις ὥριζεν ὅτι: «Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπὸ κοινοῦ ἀναστολῆς τῆς ἐργασίας πρὸς προάσπισιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἐργασιακῶν καὶ οἰκονομικῶν ὅρων ἀναγνωρίζεται. Ἡ ἄσκησις αὐτοῦ ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου» (9).

Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι ἕκαστος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου, ἀπεργῶν, αὐθεμίαν μεταβολὴν τῆς νομικῆς αὐτοῦ θέσεως ὑφίσταται ἔναντι τρίτων ἢ τοῦ Νομοθέτου. Ἡ ἀπεργία ἑνὸς ὠργανωμένου ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου εἶναι τόσον ὀλίγον προνομιοῦχος, ὅσον καὶ ἡ ἀπεργία ἑνὸς μὴ ὠργανωμένου. Ἡ ἀπεργία παραμένει, παρὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου καὶ παρ' οἱανδήποτε ἐπέμβασιν τοῦ συνδικάτου πρὸς διεξαγωγὴν αὐτῆς, νομικῶς ἡ αὐτή, ὡς θὰ ἦτο καὶ ἄνευ τοῦ συνδικάτου: μία ἀπόρροια τῆς φυσικῆς συναλλακτικῆς ἐλευθερίας (10).

Ἐκ τούτων, ἡ ἀπεργία δὲν δύναται μὲν νὰ ἀπαγορευθῇ ἢ περιορισθῇ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, δύναται ὅμως νὰ ἀπαγορευθῇ ἢ περιορισθῇ δι' ἁπλοῦ ὁμοσπονδιακοῦ νόμου. Τοῦτο ἰσχύει καὶ ἔναντι τῶν πολιτῶν τῶν Χωρῶν [10 α] εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἀναγνωρισθῇ συνταγματικῶς ἓν δικαίωμα ἀπεργίας (κατωτ. § 11). Διότι τὸ ὁμοσπονδιακὸν δίκαιον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου, προηγεῖται καὶ τοῦ τοπικοῦ συνταγματικοῦ δικαίου.

3. Ἐν τῷ γερμανικῷ δικαίῳ ἰσχύει ἡ ἀρχὴ τῆς ***κρατικῆς οὐδετερότητος*** ἔναντι τῶν ἐργασια-

---

4) Ὁ ὅρος οὗτος ἔχει ἤδη, κατὰ τὴν § 1 τοῦ νόμου περὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, κανονιστικῶν χαρακτῆρα, πρβλ. *Hueck-Nipperdey*, TVG § 1 Anm. 48, § 4 Anm. 19, 40.

5) Πρβλ. νόμον περὶ ἐπιθεωρητῶν ἐργασίας τῆς 19.5.1938, § 2 II καὶ *Hueck-Nipperdey-Dietz*, AOG - Komm. § 36 Bem. 11. Βλ. ἐπίσης Dt. ArbR 1934, 13.

6) Πρβλ. *Nikisch*: RdA 1949, 6· Arbeit und Sozialfürsorge 1949, 250.

7) ArbR 1928, 85· 1925, 987 ἑπ. καὶ «Die Arbeit» 1927, 171· οὕτω *Winters*, Zur Frage des Streikrechts der Beamten (1919)· πρβλ. ἀντιθέτως *Groh*, Koalitionsrecht (1923) 50 σημ. 2 καὶ *Katzenstein* JW 1928, 274 [βλ. καὶ EEΔ 8, 222 ἑπ.].

8) Πρβλ. *Groh* ἔνθ' ἀν. 61.

9) Πρβλ. RdA 1949, 127.

10) Πρβλ. ἐπὶ τοῦ θέματος διεξοδικῶς *Nipperdey*, Grundrechte und Grundpflichten der Reichsverfassung III zu Art. 159.

[10 α. Αὗται εἶναι αἱ ἀναρτίζουσαι τὴν νέαν Ὁμοσπονδιακὴν Δημοκρατίαν τῆς (Δυτικῆς) Γερμανίας περιφέρειαι].

κών άγώνων. Άποφεύγεται δέ πάσα ὑπέρ τοῦ ἑνός ἢ τοῦ ἑτέρου μέρους ἐπέμβασις, ἥτις θά ἐξησθένιζε τήν ἐνέργειαν τῆς ἀπεργίας εἰς βάρος τοῦ ἑνός ἢ τοῦ ἑτέρου μέρους.

α) Οὕτω, αἱ ἀρμόδιαι δημόσιαι ὑπηρεσίαι εὑρέσεως ἐργασίας ὑποχρεοῦνται νά ἐνεργοῦν, ἐν περιπτώσει ἀπεργίας, τοποθετήσεις ἐργατικῶν δυνάμεων εἰς ἐπιχειρήσεις τῶν ὁποίων τό προσωπικόν ἀπεργεῖ ἢ ἀπεργῶν εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις, μόνον ἐφ' ὅσον τοῦτο, παρά τό γεγονός τῆς ἀπεργίας, ζητεῖται ἀπό τάς ἐπιχειρήσεις (§ 63 τοῦ ἐκτελεστικοῦ διατάγματος τοῦ νόμου περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας). Ἄρνησις τοῦ ἀνέργου ὅπως ἀποδεχθῇ προσφερομένην αὐτῷ τοποθετησιν εἰς ἐργασίαν ἄγει εἰς διακοπήν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Ἀποτελεῖ ὅμως δικαιολογημένον λόγον πρός ἀπόκρουσιν μιᾶς τοιαύτης τοποθετήσεως τό ὅτι ἡ ἐργασία κατέστη δυνατή ἕνεκα τῆς ἀπεργίας ἢ λόκ-άουτ, καί ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ συνδικαλιστικός ἀγών (§ 90 II ἀριθ. 3 τοῦ ὡς ἄνω ἐκτελεστικοῦ διατάγματος) (11).

β) Ἐάν ἡ ἀνεργία ἐπῆλθε δι' ἀπεργίας κηρυχθείσης εἰς τό ἐσωτερικόν ἢ λόκ-άουτ κηρυχθέντος εἰς τό ἐξωτερικόν (12), οἱ ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι, διαρκούσης τῆς ἀπεργίας ἢ τοῦ λόκ-άουτ, ***δέν λαμβάνουν ἐπίδομα ἀνεργίας***. Ἐάν ἡ ἀνεργία προκαλῆται μόνον ἐμμέσως ἐκ τῆς ἀπεργίας ἢ τοῦ λόκ-άουτ (13) καί δή δι' ἀπεργίας ἐκτός τῆς ἐπιχειρήσεως, τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κύκλου, οἱ ἄνεργοι δέον νά λαμβάνουν ἐπίδομα ἀνεργίας, ἐάν ἡ ἄρνησις τῆς παροχῆς ταύτης θά ἐνεφανίζετο ὡς ἀνεπιεικῶς σκληρά. Δέον ὅμως νά καταβάλλεται προσοχή μήπως καί ἡ τοιαύτη ὑποστήριξις τῶν ἀνέργων ἀποτελῇ ἐπέμβασιν εἰς τόν διεξαγόμενον οἰκονομικόν ἀγῶνα (§ 94 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἐκτελεστικοῦ διατάγματος).

γ) Δέν ἀποκλείεται ἡ ἐπέμβασις τῆς ὑπηρεσίας ὑποστηρίξεως ἀνέργων ὑπέρ τῶν ἀπόρων.

δ) Τό διάταγμα περί ἀλλαγῆς ἐργασιακῆς θέσεως, τό ὁποῖον, πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Θεμελιώδους Νόμου τῆς Βόννης, ὑπῆγε καί τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου εἰς τήν συναίνεσιν τῆς κρατικῆς Ὑπηρεσίας Ἐργασίας, δέν θά ἠδύνατο νά τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐν περιπτώσει ἐργασιακοῦ ἀγῶνος, διότι τοῦτο ἐξεδόθη ἰσχυούσης τῆς ναζιστικῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀπεργίας καί ἀρχήθεν δέν ἀφεώρα τήν περίπτωσιν ἐργασιακοῦ ἀγῶνος. Οἱ διά τήν νότιον Γερμανίαν θεσπισθέντες νόμοι περί ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας, οἵτινες μετά τόν Θεμελιώδη Νόμον τῆς Βόννης δέν ἰσχύουν πλέον, ἀνέφερον ρητῶς ὅτι δέν ἐφηρμόζοντο ἐν περιπτώσει ἀπεργίας (14).

Μολονότι ἡ ἀνάλογος Διαταγή ἀριθ. 54 τῆς Βρεταννικῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως δέν γνωρίζει τοιαύτην ρητήν διάταξιν, ἴσχυεν ἡ βασική αὐτή ἀρχή τῆς κρατικῆς οὐδετερότητος ἐν περιπτώσει ἀπεργίας καί εἰς τήν Βρεταννικήν ζώνην (15).

ε) Εἰς τάς Χώρας, εἰς τάς ὁποίας ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας παρέχονται ἰδιαίτερα δελτία τροφίμων, δέον νά μή γίνεται ἐπέμβασις τοιαύτη εἰς τήν ἀπεργίαν, ὥστε εἰς τούς ἀπεργούς νά δίδεται χειρότερον δελτίον τροφίμων. Διά τό Βερολίνον ἐδηλώθη ρητῶς ὅτι οἱ ἀπεργοί διατηροῦν τό παλαιόν δελτίον τροφίμων κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας (16). Εἰς ἄλλας Χώρας τό ζήτημα τοῦτο δέν ἔχει πρακτικόν ἐνδιαφέρον, διότι μόνον εἰς τάς Χώρας τῆς Ἀνατολικῆς Ζώνης παρέχονται διαφορετικά δελτία τροφίμων. Μετά τήν κατάργησιν τῶν δελτίων εἰς τήν Ὁμοσπονδιακήν Δημοκρατίαν τῆς Γερμανίας, τό ζήτημα στερεῖται πλέον πρακτικῆς σημασίας.

4. Κατά ταῦτα, μολονότι ἡ ἐλευθερία τῆς ἀπεργίας εἰς ὅλας τάς γερμανικάς Χώρας παραμένει κατά τό δυνατόν μακράν παντός ἐπηρεασμοῦ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, δύνανται ἐν τούτοις αἱ ***Δυνάμεις κατοχῆς*** νά παρεμποδίσουν μίαν ἀπεργίαν, ἐάν τοῦτο ἐνδείκνυται ἐκ λόγων ἀφορώντων τήν στρατιωτικήν ἀσφάλειαν αὐτῶν ἢ πρός ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τῆς κατοχῆς (17).

5. Περαιτέρω, ἐάν διά μιᾶς ἀπεργίας κινδυνεύῃ ἡ δημοσία ἀσφάλεια καί τάξις, κατά τήν βασικήν ἀρχήν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Δικαίου, δικαιολογεῖται ἐπέμβασις τῆς ***Ἀστυνομίας*** (18), ἀλλά μόνον ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπαραίτητος πρός

---

11) Πρβλ. ἐπίσης ἀπόφασιν Ἀνωτάτης Ὑπηρεσίας Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῆς Γερμανίας ἐν Bensh. Samml. 9, 12.

12) Εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὁ ἐργασιακός ἀγών εἶναι παράνομος ἢ οὔ, ὡς καί ἂν εἶναι ὠργανωμένος ἢ ἀνοργάνωτος (ἀπόφασις τῆς ὡς ἄνω Ὑπηρεσίας ἐν Bensh. Samml. 9, 1 ἔνθα παραπομπαί).

13) Ἐπί τούτου ἀπόφασις τῆς αὐτῆς Ὑπηρεσίας ἐν RABl 1929 IV 353· 1930 IV 42, 102.

14) § 1 τοῦ ν. 702 Βυρττεμβέργης - Βάδης (ἰσχύσαντος μέχρι 31.12.1948), § 26 τοῦ ν. τῆς 26.6.1947 τῆς Ἕσσης (ἰσχύσαντος μέχρι 31.12.1949).

15) Πρβλ. Zentralamt für Arbeit, ἐν Arbeit und Sozialpolitik 1947 Nr. 17, 8.

16) Πρβλ. διάταγμα τῆς Συμμαχικῆς Διοικήσεως Βερολίνου τῆς 31.3.1948 (VOBl 1948, 188), RdA 1948, 27.

17) Προκήρυξις τῆς ἀμερικανικῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως 16/543 - 514 τῆς 24.4.1947. Τό αὐτό ἰσχύει ὡς ἐν τῆς φύσεως τῆς κατοχῆς καί εἰς τάς ἄλλας ζώνας. Πρβλ. ἤδη τόν Κανονισμόν Κατοχῆς τῆς 10.4.1949 ἀριθ. 2 καί 3.

18) Ἡ διάταξις τοῦ Πρωσσικοῦ Κοινοδικαίου 10 II 17, ἥτις ἰσχυσεν εἰς ὁλόκληρον τήν Πρωσσίαν ὡς ἔκφρασις γενικῆς νομικῆς ἀναγνωρίσεως (OVG 39, 399) καί μέχρι σήμερον ἀποτελεῖ τήν βάσιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Δικαίου, ὁρίζει: «Καθῆκον τῆς Ἀστυνομίας εἶναι ἡ λῆψις τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρός διατήρησιν τῆς δημοσίας ἡσυχίας, ἀσφαλείας καί τάξεως καί πρός ἀποτροπήν κινδύνων ἀπειλούντων τό κοινόν ἢ μεμονωμένους πολίτας». Πρβλ. καί § 14 τοῦ πρωσσικοῦ νόμου περί διοικήσεως τῆς ἀστυνομίας τῆς 1.6.1931 καί *Sinzheimer*, Grundzüge des Arbeitsrechts (1927) 288 ἑπ.

ἄρσιν τῆς ἐπελθούσης διαταράξεως τῆς τάξεως.

δ. Ἰδιαίτεραι διατάξεις τοῦ ποινικοῦ δικαίου κατὰ τῶν ἀπεργιῶν δὲν ὑπάρχουν. Περὶ μεμονωμένων τινῶν περιπτώσεων πρβλ. *Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch II § 71 F [18 α].

§ 3. Ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀπεργία (19).

1. Ἡ ἐλευθερία ἀπεργίας δὲν περιλαμβάνει τι ἀφορῶν τὰ ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου πλαίσια μιᾶς ἀπεργίας.

Ἀλλ' ἐν τῇ φύσει καὶ τῇ ἐσωτερικῇ ἐννοίᾳ πάσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐμπεριέχεται μία ***ἀπαγόρευσις ἀγῶνος*** ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην ἔννοιαν τῆς λέξεως. Πᾶσα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἔχει σκοπὸν νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν οἰκονομικὴν εἰρήνην μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων καὶ τὴν διατήρησιν αὐτῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος της. Ἐκ τούτου τὰ συλλογικῶς συμβληθέντα μέρη ὀφείλουν νὰ παραιτηθοῦν πάσης ἀποπείρας, ἥτις θὰ ἔτεινε εἰς τὴν προβολὴν νέων ἀξιώσεων σχετικῶν πρὸς τὰς συλλογικῶς ρυθμισθείσας σχέσεις, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως οἰκονομικῶν ἀγωνιστικῶν μέσων. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν διὰ τῆς ἀπεργίας παραβιάζεται ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἢ οὔ.

Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ***(ὑποχρέωσις εἰρήνης)*** εἶναι ἀπαραίτητον περιεχόμενον πάσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔστω καὶ ἂν δὲν συνωμολογήθη ῥητῶς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων (20). Ἀποκλεισμὸς τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης θ' ἀντέκειτο πρὸς τὴν φύσιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐπιτρέπεται (21). Ἐὰν συνεφωνεῖτο τοιοῦτόν τι [δηλ. ὅτι τὰ συλλογικῶς συμβαλλόμενα μέρη δὲν ἔχουν ὑποχρέωσιν εἰρήνης ἐναντι ἀλλήλων καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως] δὲν θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἰσχυρᾶς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπίσης μία ἀναγκαστικὴ ἀπόφασις συλλογικῆς διαιτησίας, ἥτις ἐνεργεῖ ὡς συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας [21 α], συνεπάγεται ἀπαγόρευσιν ἀγῶνος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος της.

Ἀλλ' ἡ ὑποχρέωσις εἰρήνης αὕτη εἶναι μόνον ***σχετική***. Διότι διὰ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἀποκλείεται μόνον ἡ ἀπεργία ἡ ἐπιδιώκουσα σκοποὺς ἀντιτιθεμένους πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, δηλ. τὴν πρόωρον [πρὸ τῆς λήξεως τῆς συνομολογηθείσης προθεσμίας ἢ πρὸ τῆς νομίμου καταγγελίας] μεταβολὴν ἢ ἄρσιν τῶν ὅρων τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς συμβάσεως (22). Ἰδιαιτέρως συνήθης παραβασις τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι ἓν συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος δέχεται ἢ ὑποστηρίζει μίαν ἀντικειμενικῶς ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν ἐπιβάλῃ διὰ συνδικαλιστικοῦ ἀγῶνος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀγωνίζεται πρὸς μεταβολὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἡ δ' ἐπακολουθοῦσα ἀπεργία εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν.

Ἐκ τούτων προκύπτουν λεπτομερέστερον τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ ὑποχρέωσις εἰρήνης δὲν ἰσχύει κατὰ κανόνα διὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἠθελημένως

[18 α. Ἄλλως παρ' ἡμῖν: Ποιν. Κώδ. 294, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1623/1951].

19) Πρβλ. *Hueck-Nipperdey*, Lehrbuch I § 71 A, § 10, §§ 29 ἑξ. *οἱ αὐτοί*, Tarifvertragsgesetz (1950) § 1 Anm. 71 ἑξ. 44 ἑξ.. *Sinzheimer*, Arbeitsnormenvertrag II, 197 ἑξ.· Arbeitstarifgesetz 39, 137 ἑξ.· Grundzüge (2α ἔκδ.) 265 ἑξ.· *Boos*, Gesamtarbeitsvertrag 237 ἑξ.· *Hueck*, Tarifvertrag 154 ἑξ.· Tarifrecht 91 ἑξ.· *Nikisch*, Friedenspflicht, Durchführungspflicht und Realisierungspflicht (1932) 32 ἑξ.· *Nipperdey*, Beiträge 170· Rechtsprechung des RG zum Arbeitsrecht I 50 ἑξ., II 87 ἑξ.· *Kandeler* ἐν *Kaskel*, Koalitionen und Kampfmittel 102 ἑξ.· *Brüggmann*, Friedenspflicht und Tarifbruch (1929)· *Anthes* ἐν NZfAR 1930, 529· 1931, 81· *Erdel*, Kölner Sozpol. Vierteljs-Schrift 1928, 95 ἑξ.· *Herschel*, Arbeitskampf und Friedenspflicht 1928· 413· *Tietze*, Der Streikbefehl der Organisation 41 ἑξ., 90 ἑξ.· *Molitor*, Tarifvertragsordnung 102 ἑξ.· *Sitzler-Goldschmidt*, Tarifvertragsrecht 21 ἑξ.· *Nikisch*, RdA 1948, 8. [***Καποδίστρια***, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας (1940) §§ 101, 157 ἑξ.].

20) Ἄρχουσα γνώμη, ἰδίως εἰς τὴν σταθερὰν νομολογίαν τοῦ γερμ. ἀκυρωτικοῦ: RGZ 78/32, 81/4, 85/152, 111/105, 113/197, 118/196, 119/291 καὶ ἐν JW 1927, 2363· ἐργατ. ἀκυρωτ. ἐν Bensh. Samml. 2, 194 (78/27). Πρβλ. ὡσαύτως *Herschel*: Arbeitsblatt 1949, 22 [***Καποδίστρια***, ἐνθ' ἀν., § 101].

21) Οὕτω: *Kaskel*, Arbeitsrecht 48, 389. *Jacobi*, Grundlehren 204· *Kandeler* παρὰ *Kaskel*, Hauptfragen 103· *Wölblig*, Akkordvertrag und Tarifvertrag 308 *Herschel*, Kollekt. ArbR 63· *Neumann*, Tarifrecht (1931) 125· *Sinzheimer*, Grundzüge 364· RGZ 113/198· 111/107· 73/93· 86/154· *Hueck*, Tarifvertrag 155, 170· *Tarifrecht* 91 [***Καποδίστρια***, ἐνθ' ἀν.].

[21 α. ***Καποδίστρια***, ἐνθ' ἀν., §§ 133, 134. Ῥητῶς ἤδη καὶ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1804/1951].

22) Πρβλ. RGZ 78/93, 86/154, 111/107, 118/197, 119/196, JW 1915, 407· 1927, 2363· Ἐφετεῖον Ἰένης JW 1928, 286· ἐργατ. ἀκυρωτ. ἐν Bensh. Samml. 5, 230 (346/28)· γερμ. ἀκυρωτ. ἐν Bensh. Samml. 7, 578· RAG 9, 251 (497/29)· 11, 396 (477/30)· 12/313 (III 218/36) *Kaskel*, Arbeitsrecht 389· *Hueck*, Tarifvertrag 156 ἑξ.· Tarifrecht 92· *Oertmann*, Arbeitsvertragsrecht 64/65· ZBlHR 1928, 48· *Titze* 41 ἑξ.· *Nipperdey*, Beiträge 170· *Sinzheimer*, Arbeitsnormenvertrag und Grundzüge (2α ἔκδ.) 265 ἑξ. καὶ Arbeitstarifvertrag 137 ἑξ.· *Groh*, JW 1927, 246· *Herschel*, SchlifW. 1928, 416· *Flatow*, Gewerksch. Arch. 1925, 241· JW 1926, 575 ἑξ.· *Molitor* 103 ἑξ.· *Sitzler - Goldschmidt* 91 [Σ. Ε. 1395/1949 ΕΕΔ 8, 619 ἐκδοθεῖσαν εἰσηγήσει *Χ. Μητρέλια*, Α.Π. 453/1949 ΕΕΔ 8, 936].

παρέμειναν έκτὸς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι τὰ μέρη δὲν ἠθέλησαν νὰ τὰ ρυθμίσουν, ἔστω καὶ ἂν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως συνεφωνήθη ὅτι ἐφ' ὅσον ἰσχύει ἡ συλλογικὴ σύμβασις, ἡ ὕλη αὐτὴ δὲν θὰ ρυθμισθῇ καθ' οἱονδήποτε τρόπον (²³).

β) Ἡ ὑποχρέωσις εἰρήνης δὲν ὀφίσταται ἐπίσης ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἁπλοῦ ἀγῶνος ἀμύνης, διὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιδιώκεται μεταβολὴ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Πρὸς τοῦτο δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ ἀγωνιστικὰ μέσα, εἰς τὰ ὁποῖα ἓν συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καταφεύγῃ ἐπιδιῶκον τροποποίησιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτω δύναται ἓν συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος νὰ χρησιμοποιῇ ἀμυντικὰ ἀγωνιστικὰ μέσα, ὅταν τὸ ἕτερον μέρος προσβάλλῃ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, χωρὶς νὰ τὴν καταγγέλλῃ (²⁴). Ἐπίσης ἐν περιπτώσει λευκῆς ἀπεργίας ἢ λευκοῦ λοκάουτ, ἐξ ὧν δὲν προκύπτει παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ συλλογικῶς συμβληθέντος μέρους, δύναται τὸ ἕτερον μέρος νὰ καταφύγῃ εἰς ἀγωνιστικὰ μέσα χωρὶς νὰ προσβάλλῃ τὴν ὑποχρέωσιν εἰρήνης. Τοῦτο ἰσχύει ἐφ' ὅσον ἐξυπηρετεῖται ὁ ἀγὼν πρὸς διατήρησιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (²⁵). Τὸ ἐπιτρεπτὸν ὅμως τοῦ ἀμυντικοῦ ἀγῶνος κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν ἔχει ὡς προϋπόθεσιν συμπεριφορὰν τοῦ συλλογικῶς ἀντισυμβληθέντος μέρους ἀντίθετον πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐὰν ἓν συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος ἐπιδιώκῃ σκοποὺς ἐπὶ θεμάτων μὴ ρυθμιζομένων διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸ δ' ἕτερον μέρος διαφωνῇ πρὸς τὰ σχέδια ταῦτα, δύναται τοῦτο νὰ διεξαγάγῃ ἀγῶνα κατὰ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Ὁ ἀγὼν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν (²⁶). Δὲν πρόκειται ὡσαύτως προσβολὴ τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης, ὅταν ἓν συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος, ἐπικαλούμενον τὴν ἀντικειμενικῶς ὀρθοτέραν ἑρμηνείαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀγωνίζεται κατὰ τῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν ἑρμηνείαν ταύτην ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους (²⁷).

γ) Τέλος, δὲν ὀφίσταται ὑποχρέωσις εἰρήνης, ὅταν ἐπιδιώκωνται σκοποί, τῶν ὁποίων ἡ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ρύθμισις δὲν τίθεται ποσῶς ὑπὸ συζήτησιν καὶ οὐδαμῶς ἐπιζητεῖται, ὡς τοῦτο συμβαίνει—ἀδιαφόρως ἂν οἱ ἐργαζόμενοι ὑπόκεινται εἰς τοὺς αὐτοὺς συλλογικῶς ἐρρυθμισμένους ὅρους ἐργασίας ἢ ὄχι—ἐπὶ καθαρᾶς (²⁸) ἀπεργίας συμπαθείας (²⁹) ἢ ἐπὶ πολιτικῆς ἀπεργίας.

2. Ἡ σχετικὴ αὐτὴ ὑποχρέωσις εἰρήνης δύναται νὰ ἐπεκταθῇ πέραν τοῦ κανονικοῦ περιεχομένου της. Ἀλλ' ἡ συνομολόγησις μιᾶς τοιαύτης **ἀπολύτου** ὑποχρεώσεως εἰρήνης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς γενικὴ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἀσκήσεως συνδικαλιστικῶν ἀγώνων, δι' ἣν ἀπαιτεῖται μία ρητὴ δήλωσις βουλήσεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπόλυτος ὑποχρέωσις εἰρήνης δὲν ἰσχύει, ὅταν εἷς ἀμυντικὸς ἀγὼν ἐπιτρέπεται συμφώνως πρὸς τὴν § 320 γερμ ΑΚ [ἄρθρ. 374 ΑΚ] [³⁰ᵃ] ἢ τὴν § 242 γερμΑΚ

---

23) Κατὰ τὰς περιστάσεις εἶναι ὡσαύτως δυνατὸν ἡ σιωπὴ τῆς συλλογικῆς ἐκμβάσεως νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν εἴτε ὅτι τὸ συγκεκριμένον θέμα ἀφέθη ἀνοικτόν, εἴτε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ρυθμισθῇ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως. Πρβλ. ἐργατ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 11, 385 (360/30)· *Kandeler* παρὰ *Kaskel*, Koalitionen 104· *Anthes* NZfAR 1931, 89.

24) Κατ' οὐδένα τρόπον ὅμως ὁ ἀμυντικὸς ἀγὼν δικαιολογεῖ παράβασιν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, πλὴν ἂν ὑφίστανται ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας αἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τῆς § 320 γερμΑΚ [374ΑΚ]. Πρβλ. ἐργατ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 11, 529 (504/30).

25) Πρβλ. RGZ 111/105 ἑπ.· ἐργατ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 8, 101 (856/29), 2, 194 (78/27), 11, 396 (137/30).

26) Πρβλ. ἐργατ. ἀκυρωτ. 12, 163 (558/30), 13, 66 (693/30)· *Nipperdey*, Rechtsgutachten über die Rechtslage im Falle des Abbaues übertariflicher Löhne durch die Arbeitgeber (1931, Deutscher Metallarbeiterverband).

27) Πρβλ. ἐργατ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 2, 117 (74/27). Τὸ συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος δύναται καὶ ὀφείλει κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἐπιδιώξῃ πρότερον τὴν δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὀρθῆς ἑρμηνείας, ἄλλως ἐνεργεῖ ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ.

28) Συνδυασμὸς τοῦ ἀγῶνος ὑποστηρίξεως καὶ πρὸς ἰδίους σκοποὺς ἀντιθέτους τῶν διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐπιδιωκομένων σκοπῶν ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀπεργίας συμπαθείας, πρβλ. γερμ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 12, 318 (III 218/30), *Anthes*, NZfAR 1931, 92 ἑπ.· *Proelss*, ArbR 1932, 77.

29) Πρβλ. RGZ 86/152, γερμ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 7, 573 (VI 12/29), 12, 113 (III 218/30), ἐφετεῖον Ἀμβούργου, HansGerZArbR 1927, 159. Οὐδαμῶς ἐνδιαφέρει ἂν ὁ ὑποστηριζόμενος ἀγὼν γίνεται κατὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἢ οὔ. Πρβλ. ὅμως καὶ *Herschel*, SchliW 1928, 113· *Oertmann*, Zentr BlHR. 1928, 48 ἑπ. καὶ *Proelss* ArbR 1932, 80, 85, τοῦ ὁποίου ὅμως αἱ γνῶμαι καταλήγουν εἰς ὑπερβολὰς ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης. Ὡς ἐνταῦθα *Anthes*, NZfAR 1931, 92, RGZ 132/249.

[29α. Κατ' ἀξιοχὴν ἀμυντικὸς ἀγὼν εἶναι βεβαίως ὁ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 374 ΑΚ. Συμφώνως πρὸς τοῦτο, ὁ ἐξ ἀμφοτεροβαρῶς συμβάσεως ὑπόχρεως δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του, ἐνόσῳ ὁ ἕτερος δὲν ἐκπληροῖ ἢ δὲν προσφέρει τὴν ἀντιπαροχήν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, φυσικά, ὅτι κατὰ τὴν σύμβασιν ὁ ἕτερος ὀφείλει νὰ παράσχῃ πρῶτος (ἔνστασις τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος). Ἀλλὰ καὶ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς κατ' ἄρθρ. 325 ΑΚ δύναται νὰ χωρήσῃ ἐν προκειμένῳ, ὅταν ἀπαίτησις καὶ ληξιπρόθεσμος ἀνταπαίτησις εἶναι συναφεῖς.

[άρθρ. 288 ΑΚ] (30).

Πλην τούτων, είναι δυνατόν έπίσης νά έπεκταθῆ ή ὑποχρέωσις εἰρήνης εἰς ρητήν ὑποχρέωσιν ἐγγυήσεως τῆς Ὀργανώσεως διά τά μέλη της, διά τήν ὁποίαν πάλιν ἀπαιτεῖται ρητή ἀνάληψις τοιαύτης ὑποχρεώσεως (31).

3. Τά συλλογικῶς συμβληθέντα μέρη ἔχουν ὡσαύτως ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως *ὑποχρέωσιν ἐκπληρώσεως* αὐτῆς (ὑποχρέωσιν διεξαγωγῆς), ἐκ τῆς ὁποίας ταῦτα ὀφείλουν νά μή ἀνέχωνται τήν ὑπό τῶν μελῶν των ἀπό σχεδίου μή ἐκπλήρωσιν τῶν συλλογικῶς συνομολογηθέντων ὅρων. Περιορισμός ὅμως τῆς ὑποχρεώσεως ἐκπληρώσεως προκύπτει ἐκ τῆς σχετικότητος τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης. Ἡ ὑποχρέωσις ἐκπληρώσεως δέον νά μή ἐπεκτείνεται τόσον, ὥστε πρακτικῶς νά ὁδηγῆ εἰς μίαν ἀπόλυτον ὑποχρέωσιν εἰρήνης. Σχετικῶς δέν δυνάμεθα οὔτε γενικῶς νά εἴπωμεν ὅτι ἐπί ἐπιτρεπομένων σκοπῶν ἐπιτρέπονται ὡσαύτως καί ἀντίθετα πρός τήν συλλογικήν σύμβασιν ἀγωνιστικά μέσα, οὔτε ν' ἀπαγγείλωμεν μίαν γενικήν ἀπαγόρευσιν (32). Τοὐναντίον, δέον ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει νά ἐξετάζωμεν ἐάν καί κατά ποίαν ἔκτασιν, συμφώνως πρός τήν βούλησιν τῶν συλλογικῶς συμβληθέντων καί κατά τήν καλήν πίστιν, δύναται νά ἐπιδιώκεται δι' ἐπιτρεπτῶν οἰκονομικῶν ἀγωνιστικῶν μέσων εἰς ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐπιτρεπόμενος σκοπός, ἀνεξαρτήτως τῆς ὡρισταμένης ταύτης συλλογικῆς συμβάσεως. Ἐν κατάφατικῇ περιπτώσει, δέν ὑφίσταται κατά ταῦτο ὑποχρέωσις ἐκπληρώσεως. Τό συλλογικῶς συμβληθέν μέρος δέν ὑπόκειται εἰς ἄλλας δεσμεύσεις εἰμή εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι τίθενται ὑπό τῆς ἐννόμου τάξεως εἰς πᾶσαν ἀπεργίαν.

4. Ἡ ὑποχρέωσις εἰρήνης, ὡς ἐνοχική ὑποχρέωσις, ἀφορᾶ *μόνον τά συλλογικῶς συμβαλλόμενα μέρη*, οὐχί δέ καί τά μέλη αὐτῶν, διότι τά μέρη συνάπτουν τήν συλλογικήν σύμβασιν ἐπί ἰδίῳ αὐτῶν ὀνόματι καί εἶναι μόνοι ὀφειλέται ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Τά μέλη ἔχουν ὑποχρέωσιν εἰρήνης μόνον ἔναντι τῆς ὀργανώσεως των, ἐξ οὗ ὅμως ἕπεται ὅτι τά συλλογικῶς συμβληθέντα μέρη ἔχουν ὑποχρέωσιν ἐπιρροῆς ἐπί τῶν μελῶν των [32 α]. Μία ἀπεργία τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως δημιουργεῖ περίπτωσιν παραβάσεως τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης ὑπό τῆς Ὀργανώσεως, ἐάν αὐτη δέν ἐνεργήσῃ ἐπί τούτων πρός ἀναστολήν τοῦ ἀγῶνος.

§ 4. Ἡ εὐθύνη ἐπί προσβολῆς τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης.

1. Ἐάν παραβιάζεται ὑπαιτίως ἡ διπλῆ ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρέωσις εἰρήνης, δι' ἧς ἐπιδιώκεται ἀφ' ἑνός μέν ἡ παράλειψις ἀγωνιστικῶν μέσων (ὡς καί καθοδηγήσεως, ὑποστηρίξεως, ἐνισχύσεως τῶν μελῶν), ἀφ' ἑτέρου δέ ἡ ἀποτροπή τῶν μελῶν ἀπό τῆς κηρύξεως ἢ συνεχίσεως ἀπεργίας, τό συλλογικῶς συμβληθέν μέρος ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν.

α) Ἐάν μία ἱκανή πρός δικαιοπραξίαν ἐπαγγελματική ὀργάνωσις (33) παραβαίνῃ ἡ ἰδία τήν ὑποχρέωσίν της ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῆς συναφθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εὐθύνεται ἐξ ὑπαιτίου παραβάσεως τῆς συμβάσεως (§ 276 γερμΑΚ) [330 ΑΚ]. Μία τοιαύτη παράβασις τῆς συμβάσεως πρόκειται, ἐάν τήν σχετικήν ἐνέργειαν καί τήν πραγματοποίησίν της ἀπεφάσισε διά τῆς πλειοψηφίας του τό ἀνώτατον ὄργανον τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως. Διά τῆς ἀποφάσεως τῆς πλειοψηφίας δημιουργεῖται ἡ βούλησις τῆς ὀργανώσεως. Τό πταῖσμα ἀποκλείεται λόγῳ πλάνης περί τό δίκαιον, μόνον ὅταν αὐτη εἶναι συγγνωστή, ἀλλά πρός τοῦτο ἀπαιτεῖται νά συντρέχουν σοβαρά στοιχεῖα. Ἁπλῆ ἀμφισβήτησις τῆς νομικῆς καταστάσεως, ἀποφάσεις κατωτέρων δικαστηρίων καί γνωμοτοδοτήσεις ἐπί τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπιδιωκομένων ἀπόψεων ἢ περί τῆς ἑρμηνείας τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δέν ἀρκοῦν ἵνα ἀποκλείσουν τό πταῖσμα, διότι ὁ πράττων ὀφείλει νά ὑπολογίζῃ καί ἐπί τῆς πιθανότητος ὅτι τό ἀνώτατον δικαστήριον θά θεωρήσῃ ὡς οὐχί ὀρθήν τήν νομικήν ἀποψίν του (34). Τοῦτο δέον νά ἰσχύῃ ἰδιαιτέρως σήμερον, μετά μίαν τόσον συχνά ἐναλλασσομένην ἀντίληψιν περί δικαίου.

Ἐάν ἡ παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπῆλθεν ὑπαιτίως ὑπό τῆς Διοικήσεως (§ 26 II γερμΑΚ) [67, 68 ΑΚ] ἢ ὑπό ἄλλου τινός διά τοῦ καταστατικοῦ ὁρισμένου ἐκπροσώπου τοῦ σωματείου, ἐνεργήσαντος ὑπό τήν ἰδιότητα ταύτην, εὐθύνεται τό σωματεῖον συμφώνως τῇ § 31 γερμΑΚ [71 ΑΚ] (35). Τά αὐτά ἰσχύει δι' ὑπαιτίους παραβάσεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπό ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων κατωτέρου βα-

---

30) Κατ' ἀκολουθίαν, εἰς τόν ἀμυντικόν ἀγῶνα τίθενται πολύ σεσωρευμένα ὅρια παρά εἰς τήν σχετικήν ὑποχρέωσιν εἰρήνης. Τό ζήτημα εἶναι σπουδαῖον ἰδίως ἐπί παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπό μιᾶς ἐκ τῶν πλειόνων ἐπί τῆς αὐτῆς πλευρᾶς ἱσταμένων ὀργανώσεων αἵτινες συνήψαν ταύτην. Πρβλ. *Nipperdey* Bensh. Samml. 8, 108.

31) Πρβλ. γερμ. ἀνυρωτ. JW 1911, 1014· RGZ 111, 105· *Hueck*, Tarifvertrag 153· *Sinzheimer*, Korp. Arbeitsnormenvertrag II 252.

32) Πρβλ. *Nipperdey*, Rechtsprechung des RG zum ArbR. 1, 66 ἐξ. καί *Anthes*, NZIAR 1931 88.

[32 α. Περί τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης: *Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀν., §§ 100, 102].

33) Ὡς τοιαῦτα θεωροῦνται καί τά ἐπαγγελματικά σωματεῖα ἐργοδοτῶν.

34) Σταθερά νομολογία: RGZ 110/17 (μέ παραπομπάς), ἐργατ. ἀνυρωτ. Bensh. Samml. 5, 224 (346/28), 6, 269 (661/28), 7, 583 (631/29), 8, 231 (393/29), 10, 252 (102/30), 11, 391 (477/30).

35) Τινές δέχονται ἐνταῦθα εὐθύνην κατά τήν § 278 γερμΑΚ, οὕτω *Planck* § 31 ἀριθ. 1, *Staudinger - Riezler* § 31 ἀριθ. 2, RGRK § 31 ἀριθ. 3, γερμ. ἀνυρωτ. ἐν JW 1901, 5. Ὡς ἐνταῦθα *Enneccerus - Nipperdey* I § 107 σημ. 13 (μέ αἰτιολογίαν), *Oertmann*, § 31 ἀριθ. 5. Μετ' ἀμφιβολιῶν: RGZ 110/147.

θμοῦ ἢ τῶν κατὰ τὸ καταστατικὸν αὐτῶν ἐκπροσώπων των.

Ἐάν, τέλος, ἡ παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπέρχεται ὑπὸ μελῶν ἢ τρίτων, τοὺς ὁποίους ἡ Ὀργάνωσις χρησιμοποιεῖ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως, ἡ εὐθύνη τῆς Ὀργανώσεως χωρεῖ συμφώνως πρὸς τὴν § 278 γερμΑΚ [334 § 1 ΑΚ] [35α].

Οὐδεμία εὐθύνη ὀφίσταται, μόνον ἐὰν μέλη τῆς Ὀργανώσεως ἢ τρίτοι, οἵτινες δὲν ἐκπληροῦν καθήκοντα σχετικὰ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως διὰ λογαριασμὸν τῆς Ὀργανώσεως, συμπεριφέρονται κατὰ τρόπον ἀντίθετον πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν.

β) Κατὰ βάσιν ἡ αὐτὴ νομικὴ κατάστασις ὀφίσταται καὶ ὅταν μία ἕνωσις προσώπων πρὸς ἐπιδίωξιν σκοποῦ μὴ ἀποτελοῦσα σωματεῖον (καὶ στερουμένη τῆς ἱκανότητος πρὸς δικαιοπραξίαν) παραβαίνῃ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐπίσης καὶ ἡ μὴ οὖσα νομικὸν πρόσωπον ἕνωσις προσώπων εὐθύνεται, ἐὰν τὸ ἀνώτατον ὄργανον τὸ ἐκδηλοῦν τὴν βούλησιν αὐτῆς ἀποφασίζῃ ὑπαιτίως μίαν πρᾶξιν ἀντίθετον πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, διότι καὶ ἐνταῦθα ἰσχύει ἡ ἀρχὴ τῆς πλειοψηφίας.

Δι' ὑπαιτίους παραβάσεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς διοικήσεως καὶ ἄλλων κατὰ τὸ καταστατικὸν ὀργάνων εὐθύνεται ἡ μὴ ἀποτελοῦσα σωματεῖον ἕνωσις προσώπων πρὸς ἐπιδίωξιν σκοποῦ κατὰ τὴν § 278 γερμ ΑΚ [334 § 1 ΑΚ], διότι ἡ διοίκησις εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν μελῶν ἐντεταλμένος βοηθὸς ἐκπληρώσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τὰ αὐτὰ ἰσχύει δι' εἰδικοὺς βοηθοὺς ἐκπληρώσεως τῆς μὴ ἀποτελούσης σωματεῖον ἑνώσεως προσώπων, δι' ὀργανώσεις κατωτέρου βαθμοῦ [36], διὰ τὰς διοικήσεις αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ καταστατικὸν ἐντεταλμένους ἐκπροσώπους καί, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὡς προκειμένου περὶ ἀνεγνωρισμένων σωματείων, διὰ τὰ μέλη των καὶ τρίτους [37].

Παραλλήλως ὅμως, ἐπὶ ἑνώσεων προσώπων μὴ ἀποτελουσῶν σωματεῖον, εὐθύνονται, κατὰ πᾶσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες συνῆψαν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐν ὀνόματι τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, ex lege προσωπικῶς ἀδιαφόρως πταίσματος (§ 54 ἐδ. 2 γερμΑΚ) [38] δι' ὅλης τῆς περιουσίας των. Πρὸς ἀποκλεισμὸν τῆς εὐθύνης ταύτης ἀπαιτεῖται ρητὴ συμφωνία μετὰ τοῦ ἀντισυμβαλλομένου [39].

Ἡ ἐπὶ ἑνώσεως προσώπων μὴ ἀποτελούσης σωματεῖον προσωπικὴ καὶ ἀπεριόριστος εὐθύνη ἑκάστου μέλους ὡς ὑποχρέου εἰς ὁλόκληρον μετὰ τῆς ἑνώσεως δέον ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν ἑνώσεων μὴ κεκτημένων νομικὴν προσωπικότητα νὰ ἀποκλείεται τοὐλάχιστον κατὰ τὰς περιστάσεις. Οὕτω καὶ ἡ εὐθύνη τῆς τοιαύτης ἑνώσεως περιορίζεται εἰς τὴν περιουσίαν αὐτῆς [40].

2. Ὡς πρὸς τὰ *ἀποτελέσματα* μιᾶς παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐφαρμόζονται αἱ ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἰσχύουσαι §§ 320 ἑπ. γερμΑΚ [374 ἑπ. ΑΚ].

α) Τὸ ἕτερον συμβληθὲν μέρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δύναται ἐν πρώτοις ν' ἀξιώσῃ *ἐκπλήρωσιν*, ἐὰν δὲν πρόκειται ὀδυνηρὰ παροχῆς. Ἐὰν παρεβιάσθη ὑποχρεώσεις παραλείψεως, δύναται κατὰ κανόνα διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς νὰ ζητηθῇ παράλειψις διὰ τὸ μέλλον [41] καὶ ὁλικὴ ἀποκατάστασις ὑπὸ μορφὴν ἀποζημιώσεως [42]. Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν §§ 935, 940 γερμΠολΔικ δύνανται ὡσαύτως νὰ ληφθοῦν προσωρινὰ μέτρα [43].

β) Τὸ συλλογικῶς ἀντισυμβαλλόμενον μέρος δύναται ἐπίσης ν' ἀρνηθῇ τὴν *ἐκπλήρωσιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑποχρεώσεων* ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως μέχρις οὗ ἀποκατασταθῇ ἡ σύμφωνος πρὸς ταύτην κατάστασις (§ 320 γερμΑΚ) [374 ΑΚ].

γ) Τὸ συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος δύναται νὰ ὑπαναχωρήσῃ τῆς συμβάσεως, ἐὰν παρεβιάσθησαν ὑποχρεώσεις ἐκπληρώσεως, κατὰ τὴν § 326 γερμΑΚ [383 ΑΚ], ἢ παρεβιάσθησαν ὑποχρεώσεις παραλείψεως κατὰ τοὺς κανόνας περὶ θετικῆς παραβάσεως τῆς

[35α. Τὰ περὶ τούτων ρυθμίζονται παρ' ἡμῖν, εἰ καὶ συγχεχυμένως, διὰ ρητῶν διατάξεων τοῦ νόμου. Βλ. *Καποδιστρία*, ἔνθ' ἀν., §§ 157 ἑπ.].

36) Πρβλ. RGZ 73/92, 111/105 καὶ τὴν ἀπορριφθεῖσαν ὅμως τὸ πεδίον τῆς ἀδικοπραξίας ἀπόφασιν τοῦ γερμ. ἀνωτάτου ἐν NZfAR 1926, 703· Rechtsprechung des RG zum ArbR 2, 115 ἑπ.

37) Φυσικά, δὲν εὐθύνεται ἡ ἀνωτέρα Ὀργάνωσις διὰ τὴν παράβασιν τῆς ὑπὸ τῆς ὑποδεεστέρας Ὀργανώσεως ἰδίῳ ὀνόματι συναφθείσης συλλογικῆς συμβάσεως (γερμ. ἀνωμαλ. ἐν JW 1927, 2363), εἶναι ὅμως δυνατόν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ εὐθύνεται ἡ ὑποδεεστέρα Ὀργάνωσις διὰ παραβάσεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ὀργανώσεως.

38) Ἐπὶ τούτου λεπτομερῶς *Enneccerus - Nipperdey* I 936 ἐπ· πρβλ. RGZ 73/104 ἑπ., 111/111, JW 1927, 2363 ἐργατ. ἀνωμαλ. Bensh. Samml. 5, 224 (346/28), 10, 261 (102/30), *Grubert* παρὰ *Kaskel*, Hauptfragen 143.

39) Πρβλ. ἐπίσης RGZ 82/298. Εἰς τὸ συμπέρασμα σύμφωνος *Hueck*, Tarifvertrag 188.

40) Πρβλ. ἐπὶ τούτου τὴν ἐπισκόπησιν παρὰ *Oertmann*, Allgem. Teil (8η ἔκδ.) § 54 ἀριθ. 3, RGZ 68/63, 74/374, 90/176. *Hueck*, Tarifvertrag 185 ἑπ., τὸν αὐτὸν NZfAR 1921, 684, *Oertmann* αὐτόθι 304· *Grubert* παρὰ *Kaskel*, Hauptfragen 142.

41) Πρβλ. LAG Leipzig, Arbeitsgerichtliche Entscheidungen (Heymann) 2, 35 ἑπ.

42) Ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἐκπληρώσεως (οὕτω *Sinzheimer*, Arbeitsnormenvertrag II 187, 205), ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεως. Πρβλ. *Hueck*, Tarifvertrag 180 Anm. 8· ἀλλὰ καὶ *Molitor*, Kommentar zur Tarifvertragsverordnung (1930) 111.

43) Πρβλ. ἐπὶ τούτου καὶ *Treitel* ArbR 1925, 693· *Potthoff*, ArbR 1927, 374· *Kiesel*, αὐτόθι 716· *Kaskel* 52· *Lion - Levy*, NZfAR 1937, 715· *Meister* NZfAR 1928, 481.

συμβάσεως. Διά τούτου αἴρεται ἡ συλλογική σύμβασις ex nunc (43). Ἀλλά τό δικαίωμα τῆς ὑπαναχωρήσεως δίδεται μόνον ὅταν πρόκειται σαφεστάτη προσβολή τῆς συμβάσεως, ἥτις θέτει ἐν κινδύνῳ τόν σκοπόν αὐτῆς, οὕτως ὥστε, κατά τήν καλήν πίστιν, νά μή δύναται ν' ἀξιωθῇ ἡ ἐμμονή εἰς τήν σύμβασιν. Ἐνταῦθα ἀνήκει πρό πάντων ἡ προσβολή τῆς ἀρνητικῆς πλευρᾶς τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης διά τῆς κηρύξεως τῆς ἐναντίας πρός τήν συλλογικήν σύμβασιν ἀπεργίας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, διά τήν ὑπαναχώρησιν δέν ἀπαιτεῖται εἰδοποίησίς τις, διότι πρόκειται περί πράξεως ἀντιθέτου πρός μιαν ὑποχρέωσιν παραλείψεως καί ἐπί σαφοῦς ἀρνήσεως ἐκπληρώσεως δέν ἀπαιτεῖται ἐπίσης νά ταχθῇ προθεσμία τις.

δ) Ἐάν τό συλλογικῶς συμβληθέν μέρος ἐμμένῃ εἰς τήν συλλογικήν σύμβασιν, δύναται ἐν περιπτώσει πταίσματος νά ἀξιώσῃ παρά τοῦ ἀντισυμβαλλομένου **ἀποζημίωσιν**. Τά μέλη τοῦ συλλογικῶς συμβληθέντος μέρους, τά ὁποῖα ἀποκτοῦν ἀμέσως δικαιώματα ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς **συμβάσεως ὑπέρ τρίτου** [44 α], δικαιοῦνται ἐπίσης ν' ἀξιώσουν τήν ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας των.

Κατά τάς περιπτώσεις ταύτας δέον ν' ἀποκαθίσταται πλήρως ἡ ζημία, δηλ. καί τό διαφυγόν κέρδος, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται πρόσφορος αἰτιώδης συνάφεια μεταξύ τῆς παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καί τῆς ἐπελθούσης ζημίας. Παραλειφθεῖσα ἐνέργεια ἐπί τῶν μελῶν θεωρεῖται ἐνταῦθα ὡς αἰτία τῆς ζημίας, ἐνῷ ἡ Ὀργάνωσις ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης ἐάν τά μέλη της παρά πᾶσαν ἐπέμβασιν αὐτῆς ἀπεργοῦν. Διά τῆς ὁδοῦ τῆς ἀποκαταστάσεως εἰς ἀκέραιον δύναται νά ἀξιωθῇ ἡ ἀποκατάστασις, δηλ. ἡ ἄρσις τῆς ἀπεργίας. Ὑλική ζημία ἀποκαθίσταται κατά τά λοιπά χρηματικῶς (45).

ε) Ἡ **ζημία τῶν** (ὡς τρίτων ὠφελουμένων) **μελῶν** δύναται νά ζητηθῇ συγχρόνως παρά τῆς Ὀργανώσεως ἄνευ ἐκχωρήσεως, διότι ἡ ἀξίωσις ἀποζημιώσεως στηρίζεται ἐπί ἐνοχικῆς σχέσεως τήν ὁποίαν ἡ ἐπαγγελματική ὀργάνωσις συνῆψεν ἰδίῳ ὀνόματι ἀλλά πρός τό συμφέρον τῶν μελῶν. Δύναται νά ζητηθῇ καταβολή πρός τά μέλη, ἀλλ' ἐπίσης πρός τήν ἰδίαν ἐπαγγελματικήν Ὀργάνωσιν, διότι ἡ παρά τῶν μελῶν ἐξουσιοδότησις τεκμαίρεται. Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ σχέσει δέον κατόπιν τό ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῆς ἀποζημιώσεως ἀποκομισθέν ποσόν διά τήν ζημίαν τῶν μελῶν νά καταβληθῇ εἰς τά μέλη (46).

στ) Πλείονες εὐθύνονται ὡς ὀφείλεται εἰς ὁλόκληρον (§ 427 γερμΑΚ), ἐνῷ ἡ πρός ἀποζημίωσιν ἀπαίτησις μειοῦται ἐν ὑπάρξει ἰδίου συντρέχοντος πταίσματος συμφώνως τῇ § 254 γερμΑΚ [300 ΑΚ] (47).

ζ) Ὁ συλλογικῶς ἀντισυμβαλλόμενος δύναται ὡσαύτως, παραιτούμενος τῆς περαιτέρω ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, νά ζητήσῃ ἀποζημίωσιν λόγῳ μή ἐκπληρώσεως (48). Τό δικαίωμα ὅμως τοῦτο δέον νά ἀσκῆται μόνον ὑπό τάς αὐτάς προϋποθέσεις ὑφ' ἃς καί τό δικαίωμα ὑπαναχωρήσεως. Ὁ ὑπολογισμός τῆς ἀποζημιώσεως χωρεῖ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὡς ἀνωτέρω.

§ 5. Ἀντισυνδικαλιστική ἀπεργία.

1. Ἡ ἀπεργία τῶν μελῶν μιᾶς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως εἶναι δυνατόν νά προσβάλλῃ τάς **ὑποχρεώσεις τάς ὁποίας τά μέλη ὑπέχουν ἔναντι τῆς Ὀργανώσεώς των.**

Οὕτω μία ἀπεργία δέον νά διεξάγεται συμφώνως πρός τόν ὑπό τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων καθοριζόμενον κανονισμόν ἀγῶνος (49). Ὁ κανονισμός οὗτος ἰσχύει δι' ὅλα τά συνεργαζόμενα ἐπαγγελματικά σωματεῖα καί δι' ὅλας τάς ἀπεργίας των. Τά καθ' ἕκαστον σωματεῖα ὀφείλουν νά προσαρμόσουν τά καταστατικά των εἰς τάς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ἀγῶνος.

2. **Ἀντισυνδικαλιστική** εἶναι μία ἀπεργία,

---

44) Ἀληθῶς ἡ ὑπαναχώρησις ὁρᾶ καθ' ἑαυτήν ex tunc (§ 346 γερμΑΚ). Ἀλλ' ἐπί διαρκῶν συμβάσεων, οἷαι αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας, αἵτινες ἐξετελέσθησαν ἐν μέρει, τό δικαίωμα τῆς ὑπαναχωρήσεως ἀφορᾷ μόνον τό μήπω ἐκτελεσθέν τμῆμα τῆς συμβάσεως καί ἐνεργεῖ ὡς ἡ καταγγελία. Πρβλ. *Hueck*, Sukzessivlieferungsvertrag 117, Tarifvertrag 184. *Molitor*, ZentrBlHR 1929, 351. [**Τριανταφυλλόπουλος** ἐν Σχ'Ἐν. σελ. 195, **Γαζῆς** ἐν Ἑρμ-ΑΚ Εἰσαγ. 389 - 401 ἀριθ. 11].

[44 α Περί τοῦ χαρακτῆρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς συμβάσεως ὑπέρ τρίτου βλ. **Καποδίστρια**, ἔνθ' ἀν., § 87]

45) Τοῦτο ἰσχύει κατά πρῶτον διά τήν ζημίαν ἣν ὑπέστη ἡ Ὀργάνωσις. RGZ 73/106· ἐργατ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 11, 397 (477/30)· *Hueck*, NZIAR 1921, 387. Ἀλλ' ἐπίσης διά τήν ζημίαν, τῆς ὁποίας τήν ἀποκατάστασιν δύνανται νά ζητήσουν τά μέλη, RGZ 73/32· 113/197· ἐργατ. ἀκυρωτ. Bensh. Samml. 5/224 (346/28)· 10, 54 (20/30).

46) Πρβλ. *Enneccerus - Lehmann* II § 13· *Oertmann*, Soldidrecht (8η ἐκδ.) Vorbem. 3b vor § 249· *Staudinger* (9η ἐκδ.) Vorbem. III 2a vor § 249· *Cohen - Martens*, Die Stellung des Dritten bei nicht ordnungsgemässer Erfüllung eines gegenseitigen Vertrages zu seinen Gunsten (1925) 32 ἑξ., ἰδίως 34· *Sinzheimer*, Arbeitsnormenvertrag II 197 ἑξ.

47) Πρβλ. γερμ. ἀκυρωτ. ἐν JW 1927, 2363, ἐργατ. ἀκυρωτ. *Bensh. Samml.* 5, 224 (346/28), 8, 87 (330/29)· 11, 269 (102/30).

48) Πρβλ. *Hueck*, Tarifvertrag 185. Πρόκειται περί ἄρσεως τῶν ἑκατέρωθεν ὑποχρεώσεων παροχῆς, εἰς τάς ὁποίας ὑποκαθίσταται μία μοναμερής ἀπαίτησις τοῦ δανειστοῦ πρός ἀποκατάστασιν τῆς ἐπενεχθείσης εἰς τοῦτον ζημίας. Ἡ ἀπαίτησις αὕτη δέον νά διακρίνεται ἀπό τῆς ἀποζημιώσεως μετ' ἐκπλημμύσεως.

49) Πρβλ. Διατάξεις τῆς Γερμανικῆς ὁμοσπονδίας ἐπαγγελματικῶν σωματείων περί τῆς διεξαγωγῆς ἐργασιακῶν ἀγώνων, ἐν RdA 1950 σ. 71, καί κανονισμόν ἀπεργιῶν τῆς ἐλευθέρας γερμανικῆς ὁμοσπονδίας ἐπαγγελματικῶν σωματείων τῆς 18.4.1947.

ἰδίως ὅταν κηρύσσεται ὑπὸ μελῶν σωματείων δεσμευομένων ἤδη διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, *ἐναντίον τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως*. Διότι, δυνάμει τῆς θετικῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης, τὰ συλλογικῶς συμβληθέντα μέρη ἔχουν ὑποχρέωσιν ἐπιρροῆς ἐπὶ τῶν μελῶν αὐτῶν, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν εἰς τὸ ἐνοχικὸν μέρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως συνωμολογημένων καθηκόντων, ὡς καὶ ὑποχρέωσιν διεξαγωγῆς ὑπὸ τὴν θετικὴν αὐτῆς ἔννοιαν. Ἐκ τούτου ἕκαστον συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος δύναται ν' ἀξιώσῃ παρὰ τῶν ἄλλων, ὅπως ἐνεργήσουν ἐπὶ τῶν μελῶν των, διὰ τὴν τήρησιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην εἶναι ὡσαύτως δυνατὴ μια ἀγωγὴ πρὸς ἐκπλήρωσιν, διὰ τῆς ὁποίας δύνανται ὡσαύτως νὰ καθορίζωνται συγκεκριμένως καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν ἡ Ὀργάνωσις θὰ ἐξαναγκάσῃ τὰ μέλη της πρὸς συμμόρφωσιν (50).

Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῶν διὰ τοῦ καταστατικοῦ προβλεπομένων *ἐξαναγκαστικῶν μέσων* τῆς ἐσωτερικῆς σωματειακῆς ἐξουσίας ἐναντι τῶν μελῶν. Ὥστε αἱ νομικαὶ συνέπειαι μιᾶς ἀντισυνδικαλιστικῆς ἀπεργίας ἀνάγονται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν σχέσιν τοῦ σωματείου πρὸς τὰ μέλη του. Ὡς ἐξαναγκαστικὰ μέσα ὑποδεικνύονται συνήθως ἐκ τοῦ καταστατικοῦ συστάσεις, ἀπειλὴ λήψεως μέτρων, ἀποστέρησις τῆς ὑποστηρίξεως καί, ἐν ἐσχάτῃ περιπτώσει, *διαγραφή* (51). Δύναται ὅμως τὸ ἐνάγον συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος νὰ ἀξιώσῃ, ὅπως ἡ ἐπενέργεια τοῦ ἐναγομένου σωματείου ἐκδηλωθῇ *δι' ἀγωγῆς αὐτοῦ κατὰ τοῦ μέλους του*, δι' ἧς θὰ ζητῆται ὅπως τοῦτο συμπεριφέρεται συμφώνως πρὸς τὰς ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεις του (52).

Τὸ ἐνάγον συλλογικῶς συμβληθὲν μέρος ὀφείλει ἐν τῇ ἀγωγῇ του νὰ καθορίσῃ ἢ τὴν ὁδὸν τῆς ἀγωγῆς ἢ τὴν ὁδὸν τῆς διαγραφῆς, διότι ἕκαστον τῶν δύο τούτων μέσων ἄγει εἰς ὅλως διάφορα ἀποτελέσματα (53).

Ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις ἐπέρχεται κατόπιν κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, δηλ. κατὰ τὴν § 888 [ΠολΔ 882 ἀριθ. 2] καί, ἐπὶ αἰτήσει τοῦ ἐνάγοντος σωματείου κατὰ τοῦ μέλους του, συμφώνως πρὸς τὰς §§ 888, 894 γερμΠολΔ [ΠολΔ 862 ἀριθ. 2].

§ 6. Ἀπεργία καὶ ἐκπροσώπησις ἐν τῇ ἐπιχειρήσει.

1. Μία *ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσις εἰρήνης*, ὡς ὑφίστατο ἐν § 66 ἀριθ. 3 τοῦ παλαιοῦ νόμου περὶ συμβουλίων ἐπιχειρήσεων διὰ τὰ μέλη τῶν ἀντιπροσωπειῶν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, δὲν ὑπάρχει πλέον σήμερον κατὰ τρόπον γενικὸν δι' ὅλας τὰς γερμανικὰς Χώρας. Ἰσχύει ὅμως εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν τὸ ἄρθρον VII τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22 νόμου περὶ συμβουλίων ἐλέγχου, κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ συμβούλια ἐπιχειρήσεων ὀφείλουν νὰ διεξάγουν τὰ καθήκοντα των ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων.

Ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι τὰ μέλη τῶν συμβουλίων ἐπιχειρήσεων δὲν παραβαίνουν τὰ καθήκοντά των ὡς συμβούλων ἐὰν συμμετάσχουν εἰς ἀπεργίαν οὐ μόνον ὡς ἐργαζόμενοι, ἀλλ' ὡσαύτως ὡς μέλη τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπεργία ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων (54).

Ἐὰν ὅμως ἐλλείπῃ ἡ συγκατάθεσις τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων, ὁ ἐργασιακὸς ἀγὼν τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου ἐπιχειρήσεως προσκρούει εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ὡς τοιούτων. Καὶ ἐν αὐτῷ τῶν κύκλῳ τῆς ἐπιχειρήσεως, λ. χ. ὡς ἀγωνιστικὸν μέσον ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐπιτευχθῇ ὡρισμένη συμφωνία ἀφορῶσα εἰδικῶς τὴν ἐπιχείρησιν, ἡ ἀπεργία τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιτρέπεται μόνον τῇ συγκαταθέσει τῶν ἐ-

---

50) Οὐχὶ ὀρθῶς *Sinzheimer*, Arbeitsnormenvertrag II 209· ὀρθῶς *Hueck*, Tarifvertrag 179 ἀριθ. 5. Ὁ *Hueck* στηρίζει τοῦτο ὀρθῶς ἐπὶ τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τῆς § 315 γερμΑΚ [371 ΑΚ]. Ἐὰν τὸ σωματεῖον δὲν λαμβάνῃ μέτρα (τὰ ὁποῖα κατ' ἀρχὴν δύναται νὰ καθορίσῃ τὸ ἴδιον) κατὰ τοῦ μέλους του, ὁ καθορισμὸς δύναται νὰ ἐπέλθῃ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως (§ 315 III γερμΑΚ [371 ἐδ. 2 ΑΚ]). Ἡ ἀγωγὴ δύναται νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν λῆψιν μέτρων καθοριζομένων διὰ τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου. Δύναται ὡσαύτως ἐν τῇ ἀποφάσει νὰ προβλέπεται κατὰ πρῶτον μὲν ἠπιώτερον μέτρον, μόνον δὲ διὰ τὴν περίπτωσιν ἀνυπακοῆς νὰ προβλέπεται καὶ αὐστηρότερον.] Ἐπὶ τούτων καὶ τῶν ἑπομένων παρ' ἡμῖν βλ. ἄρθρα 3, 4 τοῦ Α.Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 *περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας*, *Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, 1940, §§ 157 ἑξ.].

51) Πρβλ. *Rohlfing*, Die Koalitionszwangsmittel, παρὰ *Kaskel*, Koalitionen 92 ἑξ. *Biebricher*, Die Vereinsgewalt der Berufsvereinigungen gegen ihre Mitglieder (διδακτ. διατρ. 1929). *Barthel*, Ausschliessung aus Vereinen (διδακτ. διατρ. 1926). *Hedemann*, Arch f. bürgR 38, 132. *Heinsheimer*, Mitgliedschaft und Ausschliessung in der Rechtsprechung des RG (1913). *Leist*, Die Strafgewalt moderner Vereine: Schmollers Jahrb. 1926, 27· τοῦ αὐτοῦ, Untersuchungen zum inneren Vereinsrecht (1904). *Lenel*, DJZ 1913, 84. *Landmann* καὶ *Petres* παρὰ *Kaskel*, Koalitionen 45 ἑξ., 29 ἑξ. *Sinzheimer*, Arbeitstarifgesetz 131 ἑξ., 140 ἑξ. *Kestner - Lehnich*, Organisationszwang 126 ἑξ. *Enneccerus - Nipperdey* I 328 ἑξ. RGZ 51/392, 73/187 ἑξ., 80/180, 82/248, 85/355, 88/402, 90/306, 93/288, 107/386, 113/321, JW 1918, 782· 1926, 2363.

52) Ἀποκλείεται ὅμως ἡ ἄμεσος ἀγωγὴ τοῦ σωματείου κατὰ ἑνὸς μέλους τοῦ ἀντισυμβληθέντος μέρους. Διότι ἡ ἐκ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ σωματείου ἀξίωσις αὐτοῦ κατὰ τοῦ μέλους του δὲν δύναται νὰ ἐκχωρηθῇ πρὸς τρίτον ἢ ν' ἀσκηθῇ ὑπὸ τρίτου.

53) Τὸ ἐναγόμενον σωματεῖον δὲν δύναται ν' ἀντιπροβάλλῃ ὅτι τοῦτο μόνον ὁ' ἀποφασίσῃ περὶ τῶν μέσων τῆς ἐπιρροῆς του (οὐχὶ ὀρθῶς *Sinzheimer*, Arbeitsnormenvertrag II 209).

54) Πρβλ. *Siteler*, ἐνθ' ἀν.

παγγελματικῶν σωματείων, καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἀπεργία δὲν ἀπαγορεύεται ἐξ ἄλλου λόγου (55).

2. Εἰς τὴν Ἔσσην, ἐκ τῆς § 30 III τοῦ ἐκεῖ ἰσχύοντος νόμου περὶ συμβουλίων ἐπιχειρήσεων προκύπτει ὑποχρέωσις εἰρήνης τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως. Κατὰ ταῦτην, τὰ μέλη τῶν συμβουλίων ὑποχρεοῦνται νὰ παραλείπουν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ διαταράξῃ ἢ νὰ θέσῃ ἐν κινδύνῳ τὴν εἰρήνην τῆς ἐργασίας ἐν τῇ ἐπιχειρήσει καὶ δι' ὅλης τῆς ἐπιρροῆς των νὰ ἐπενεργήσουν πρὸς τήρησιν τῆς ἐργασιακῆς εἰρήνης ἐν αὐτῇ. Ἐὰν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπεφασισθῇ παρὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων μία ἀπεργία ἢ ἐκηρύχθη, τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως δικαιοῦνται μόνον νὰ μετάσχουν ὡς ἐργαζόμενοι ἢ ὡς ἐντεταλμένοι τοῦ σωματείου εἰς τὸν ἐργασιακὸν ἀγῶνα, δὲν δικαιοῦνται ὅμως νὰ μετάσχουν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς συμβούλων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔστω καὶ εἰς ἐπιτρεπομένην, κατ' ἀρχήν, ἀπεργίαν (56).

Ἐὰν ὁ σύμβουλος τῆς ἐπιχειρήσεως παραβαίνῃ τὴν ὑποχρέωσιν εἰρήνης, δύναται ὁλόκληρον τὸ συμβούλιον ἢ ἓν μέρος αὐτοῦ ν' ἀνακληθῇ λόγῳ σοβαρᾶς παραβάσεως καθήκοντος (§ 22 τοῦ νόμου τῆς Ἔσσης περὶ συμβουλίων ἐπιχειρήσεων). Ὑποχρέωσις τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου ἐπιχειρήσεως πρὸς ἀποζημίωσιν δύναται νὰ προκύψῃ κατὰ τὴν § 823 II γερμΑΚ [ΑΚ 914].

§ 7. Ἀπεργία καὶ σύμβασις ἐργασίας (57).

1. Δι' ἕκαστον ἐργαζόμενον προκύπτει ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ *ὑποχρέωσις πρὸς ἐργασίαν*. Ἡ κυρία αὕτη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς συμβάσεως προσβάλλεται ὁπωσδήποτε καὶ παρὰ τὸ δίκαιον (widerrechtlich) ὅταν ὁ ἐργαζόμενος ἀπεργῇ χωρὶς νὰ καταγγείλῃ ἐμπροθέσμως τὴν σύμβασιν. Ἡ ἀντίθεσις τῆς ἀπεργίας πρὸς τὸ δίκαιον δὲν αἴρεται οὔτε διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου, οὔτε δι' ἀποφάσεως τοῦ σωματείου. Ἀντίθετος πρὸς τὸ δίκαιον εἶναι καὶ μία ἀπεργία, ἥτις ἀναγγέλλεται τηρουμένης τῆς προθεσμίας καταγγελίας, διότι τὸ δικαίωμα καταγγελίας δὲν περιλαμβάνει τὸ δικαίωμα προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἐργασίας (58).

2. Ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται, ἐν περιπτώσει *ἀντισυμβατικῆς ἀπεργίας* τοῦ ἐργαζομένου.

α) Νὰ ἀρνηθῇ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ (§§ 614, 320, 323, 325 γερμΑΚ) (58α).

β) Νὰ ἀπολύσῃ ἄνευ ἐμπροθέσμου προειδοποιήσεως τὸν ἐργαζόμενον (§§ 626 γερμΑΚ [672 ΑΚ] 123 ἀριθ. 3 τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Κώδικος, 72 ἀριθ. 2 τοῦ Ἐμπορικοῦ Κώδικος) καὶ κατὰ τὴν § 628 γερμΑΚ νὰ ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως (58).

γ) Νὰ ἀξιώσῃ, κατὰ τὰς §§ 286, 325, 326

---

55) Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ζώνην ὁ στενὸς οὗτος σύνδεσμος μεταξὺ συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ὑφίσταται πλέον ἓν αὐθύπαρκτον συμβούλιον ἐπιχειρήσεως, διότι ἀντικατεστάθη διὰ τῆς ἀντιπροσωπείας τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων τῶν ὁμοίων ἐπιχειρήσεων.

56) Πρβλ. ὡσαύτως *Groh*, NZIAR 1925, 629. *Flatow*, NZIAR 1924, 400. *Kaskel* 372 σημ. 1, γερμ. ἐργατ. ἀνωρωτ. Bensh. Samml. 3, 52 (RB 8/30), γερμ. ἀνωρωτ. ἐν Bensh. Samml. 9, 184/185.

57) Πρβλ. *Hueck - Nipperdey* I § 53. *Groh*, Koalitionsrecht 29 ἑξ. *Eisner* καὶ *Dersch* παρὰ *Kaskel*, Koalitionen 108 ἑξ. 113 ἑξ. *Oertmann*, Arbeitsvertragsrecht 278 ἑξ. RGZ. 119/291 (293/294). [*Καποδίστριας*, ἐν ΕΕΔ 8, 225 ἑξ. *Βλαχοπούλου*, Νομικαὶ συνέπειαι τῆς ἀπεργίας, ἐν ΕΕΔ 10, 49 ἑξ.].

58) Ἄλλως ἡ κρατοῦσα γνώμη. Πρβλ. ἀντὶ ἄλλων *Kaskel* 391 σημ. 2. *Oertmann*, Arbeitsvertragsrecht 279. Ἡ διδασκαλία αὕτη δέχεται ὅτι δὲν ὑφίσταται παράβασις τῆς συμβάσεως, ἐὰν ἡ ἀπεργία προαναγγέλλεται τηρουμένης τῆς προθεσμίας καταγγελίας, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαζόμενος δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ ὁλοσχερῶς τὴν σύμβασιν, δύναται ὡσαύτως, διὰ τῆς προαναγγελίας τῆς ἀπεργίας, νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ἔλασσον ἀποτέλεσμα, ἤτοι μίαν ἁπλῆν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἄποψις ὅμως αὕτη δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ νόμου. Σύμφωνον, ὡς ἐνταῦθα, τὸ γερμ. ἐργατ. ἀνωρωτικὸν εἰς τὴν σημαντικὴν ἀπόφασίν του ἐν Bensh. Samml. 6, 342 (662/38)· οὕτω καὶ ἐν Bensh. Samml. 7, 498 (820/29). Ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ τὸ γερμ. ἐργατ. ἀνωρωτικὸν τονίζει ρητῶς ὅτι τὸ δικαίωμα καταγγελίας δὲν ἐνέχει δικαίωμα ὁποτεδήποτε ἀναστολῆς τῆς ἐργασίας. Σύμφωνος ἐπίσης *Hueck* ἐν Bensh. Samml. 6, 345. Πρβλ. ὡσαύτως *Potthoff*, ArbR 1926, 337 ἑξ. [Ὅπου ἰδίως, τὸ ἄρθρ. 294 τοῦ Ποιν. Κώδικος, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1623]1951, ὁρίζει ὅτι διὰ φυλακίσεως τοὐλάχιστον τριῶν μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις, διαρκούσης τῆς ἐν ᾗ διατελεῖ σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἐκ προθέσεως, διὰ παύσεως τῆς ἐργασίας ἄνευ ἐγκαίρου πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ τὴν οἰκείαν Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν *προειδοποιήσεως* ἢ κακοβούλου παρελκύσεως αὐτῆς, γίνεται ὑπαίτιος τινὸς τῶν ἐν ἄρθροις 292 καὶ 293 πράξεων, ἐντεῦθεν δὲ προξενεῖται κατάστασις κοινῆς ἀνάγκης].

[58α. ΑΚ 655 § 1 ἐδ. 1, 574, 380, 382. Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 579/1942 ΕΕΔ 1, 943. Φυσικά, ὁ ἐργοδότης εἶναι ἐλεύθερος, ἂν θέλῃ, νὰ καταβάλῃ τὸν μισθὸν καὶ διὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀπεργίας. Σ.Ε. 425 καὶ 822/1951 ΕΕΔ 10, 471 καὶ 1237. Ἀλλά, προκειμένου εἰδικῶς περὶ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ τραπεζῶν, ὁ Α.Ν. 1943/1951 (ΕΕΔ 10, 1075) ἀπηγόρευσε ρητῶς εἰς ταύτας νὰ καταβάλλουν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχάς, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν χρόνον καθ' ὃν οὗτοι ἀπέσχον τῆς ἐργασίας των λόγῳ ἀπεργίας καὶ ἀδιαφόρως τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς. Ἡ διάταξις δὲν ἀναφέρει τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τούτων, πρβλ. ΑΠ ποιν. 146/1951 ΕΕΔ 10, 561, Α 248 καὶ 415/1951 ΕΕΔ 10, 671 καὶ 1218].

59) Πρβλ. *Kaskel* 393. [Πρβλ. Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 579/1942 ΕΕΔ 1, 943. Πρ)κον Ἀθ. 3245/1945 ΕΕΔ 4, 619].

γερμΑΚ [343, 382, 383 ΑΚ] άποζημίωσιν παρά τῶν ἀπεργούντων. Κατά ἐργατῶν καί ἐμπορουπαλλήλων ἰσχύει ὡσαύτως ἡ § 1245 τοῦ Ἑπαγγελματικοῦ Κώδικος.

Οἱ ἀπεργοῦντες εὑθύνονται κατά τάς ἀρχάς τῆς αἰτιώδους συναφείας διά τήν βλάβην ἥτις ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἀπεργίας, ὡς ὀφειλέται εἰς ὁλόκληρον, ἐάν ἡ ζημία ἐπῆλθε γενικῶς διά τοῦ σταματήματος τῆς ἐπιχειρήσεως (60). Τό αὐτό ἰσχύει δι' ἕνα ἕκαστον μιᾶς ὁμάδος ἐργαζομένων, ἐάν διά τῆς ἀντισυμβατικῆς ἀπεργίας τῆς ὁμάδος ἐπῆλθε ζημία εἰς ἐγκατάστασιν τοῦ ἐργαστασίου. Ἡ δυνατότης συντρέχοντος πταίσματος τοῦ ἐργοδότου κατά τήν § 254 γερμΑΚ [300 ΑΚ] δέον νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Τοιοῦτον ὅμως πταίσμα δέν ὑφίσταται ἐν τῇ ἀποκρούσει ἀξιώσεων τῶν ἀπεργῶν αἵτινες ἐξικνοῦνται πέραν τῶν συμβατικῶς συνωμολογημένων.

3. *Ἀνάπηροι* (Schwerbeschädigte), οἵτινες ἀπολύονται ἐκτάκτως ἐξ ἀφορμῆς ἀπεργίας, δέον νά ἀναπροσλαμβάνωνται μετά τήν λῆξιν τῆς ἀπεργίας (§ 13 III τοῦ νόμου περί ἀναπήρων) (61).

4. Εἰς τάς συμβάσεις ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ παράβασιν ἡ ἄνευ καταγγελίας ἀπεργία, ἀνήκει ὡσαύτως καί ἡ *σύμβασις μαθητείας*. Μολονότι ὁ μαθητευόμενος τελεῖ εἰς ἰδιαιτέραν σχέσιν πίστεως ἔναντι τοῦ ἐργοδότου καί ἐκπαιδευτοῦ του, δέν δύναται διά τήν περίπτωσιν τῆς ἀπεργίας νά ἰσχύσῃ ἄλλο τι παρ' ὅ,τι διά πᾶσαν σύμβασιν ἐργασίας (62), διότι πρόκειται περί σχέσεως ἐργασιακοῦ δικαίου, ἤτις, ὡς ὅλαι αἱ ἄλλαι, καταλαμβάνεται ὑπό τοῦ συλλογικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

5. Ὅσον ἀφορᾷ τήν λεγομένην *ἐργασίαν ἐν ἀπεργίᾳ* (Streikarbeit), δέον νά διακρίνωμεν (63).

α) Ἐπί ἐργασιῶν, τάς ὁποίας ἀπωσδήποτε ὁ ἐργαζόμενος ἀναλαμβάνει, τό περιστατικόν ὅτι ἄλλοι συνάδελφοι του τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος ἀπεργοῦν δέν ἀποτελεῖ λόγον ὅπως ἀρνηθῇ τήν παροχήν τῆς ἐργασίας. Τοιοῦτόν τι θά ἦτο ἄμεσος ὑποστήριξις τῶν ἀπεργούντων εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου διά παραβάσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐάν ὁ ἐργαζόμενος ἐπιθυμῇ τήν ὑποστήριξιν ταύτην, ὀφείλει νά μετάσχῃ εἰς τήν ἀπεργίαν καί νά ὑποστῇ τάς δυσμενεῖς συνεπείας αὐτῆς.

β) Ἐάν ὅμως πρόκειται εὐθέως περί ἐργασίας ἐν ἀπεργίᾳ, ἀξιοῖ δέ ὁ ἐργοδότης, κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας, νά ἀναλάβῃ ὁ ἐργάτης τήν ὑπό τῶν ἀπεργῶν μέχρι τοῦδε διεξαγομένην ἐργασίαν, οὗτος δέν ὑποχρεοῦται νά ὑπακούσῃ. Τοιαύτη ἐργασία θά ἐπέφερε ζημίαν εἰς τούς ἀπεργούς καί θ' ἀπετέλει παράβασιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀλληλεγγύης, ἤτις θά ἐπετρέπετο μόνον ἐάν ὑφίστατο ρητή συμφωνία περί παροχῆς ἐργασίας κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας ἢ ἐάν σπουδαῖα συμφέροντα τῆς ὁλότητος ἢ κίνδυνος καταστροφῆς ἢ δυσαναλόγου ζημίας τῆς ἐπιχειρήσεως καθίστων συγχωρητήν τήν τοιαύτην παροχήν ἐργασίας.

γ) Τοὐναντίον, ἡ ἄρνησις παροχῆς τῆς λεγομένης «ἐμμέσου ἐργασίας ἐν ἀπεργίᾳ», δηλ. τῆς συνεχίσεως τῆς μέχρι τοῦδε παρεχομένης ἐργασίας, ἐφ' ὅσον μόνον τάς προπαρασκευαστικάς ἐργασίας αὐτῆς ἐξετέλουν οἱ ἤδη ἐν ἀπεργίᾳ τελοῦντες, ἀποτελεῖ παράβασιν τῆς συμβατικῆς ὑποχρεώσεως καί ἀπαγορεύεται.

6. Ἐπί *μερικῆς ἀπεργίας* δέν ὑφίσταται ἀξίωσις μισθοῦ τῶν ἐπιθυμούντων νά ἐργασθοῦν (64) ἐάν ὁ ἐργοδότης δέν εὑρίσκεται ἐν πταίσματι ὡς πρός τήν μερικήν ἀπεργίαν καί διά τῆς μερικῆς ἀπεργίας ἡ ἀπασχόλησις τῶν ἐπιθυμούντων νά ἐργασθοῦν καθίσταται ἀδύνατος ἢ μή προσήκουσα [64 α].

§ 8. Ἀπεργία ἀντίθετος πρός τήν δημοσίαν ὑπηρεσίαν (65).

1. *Περιορισμός τῆς ἐλευθερίας ἀπεργίας* ὑπάρχει διά τούς *δημοσίους ὑπαλλήλους*. Οἱ

60) Τοῦτο προκύπτει οὐχί ἐκ τῆς § 427, οὔτε ἐκ τῶν §§ 831, 840 γερμΑΚ, αἵτινες δέν ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένῳ, ἀλλά προκύπτει ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς αἰτιώδους συναφείας. Πρβλ. *Groh*, Koalitionsrecht 161 ἑξ. *Kaskel* 393. RGZ 47/248. Recht 1909 Nr. 972. *Streckwald*, NZfAR 1928, 155. Οὐχί ὀρθῶς *Oertmann*, Arbeitsvertrag 283. Ὡς ἐνταῦθα τό γερμ. ἐργατ. ἀνωνυμ., Samml. Verein. 1932, 83 (27/931).

61) Πρβλ. γερμ. ἐργατ. ἀνωνυμ. ἐν Benzh. Samml. 18, 591 (187/31).

62) Ὡς ἐνταῦθα Betriebs-Berater 1948, 572. Ἄλλης γνώμης *Wollenberg*, ἐν BB 1949, 100. Ὀθνεῖος ἀποκρούει τό δικαίωμα ἀπεργίας τῶν μαθητευομένων ὡς στερούμενον ἐννοίας, διότι ἡ ἀπεργία δέν θά ἠδύνατο νά βελτιώσῃ τήν οἰκονομικήν κατάστασιν αὐτῶν. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἐν μέρει ὀρθόν, διότι εἶναι μέν ἀληθῶς ἡ βελτίωσις τῶν οἰκονομικῶν ὅρων μία τῶν κυρίων αἰτιῶν τῶν ἀπεργιῶν, ἀλλά καί ἄλλοι αἰτίαι εἶναι δυναταί.

63) Πρβλ. *Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch I § 31 III.

64) Πρβλ. *Hueck - Nipperdey*, I § 42 IV 7. [Πρόκειται ἐνταῦθα περί ἐφαρμογῆς τῆς ἐν Γερμανίᾳ κρατησάσης θεωρίας τῶν σφαιρῶν (Sphärentheorie), ἥτις ἐξετήγανεν ἀκριβῶς ἐκ τῆς αὐτόθι νομολογιακῆς διαπορθμεύσεως τῶν νομικῶν συνεπειῶν τῆς μερικῆς ἀπεργίας. Περί τῆς θεωρίας ταύτης βλ. Γαζῆ, Ἡ μή ἐκπλήρωσις τῆς ἐνοχικῆς συμβάσεως, 1940, σ. 147, Ἀλ. Σακελλαροπούλου, Ἀξίωσις μισθοῦ ἐπί μερικῆς ἀπεργίας, ἐν ΕΕΔ 6, 481 ἑπ., ἔνθα καί εἰδικώτερα ἀνάπτυξις τοῦ θέματος κατά τό ἡμέτερον δίκαιον. Ἀπήχησιν τῆς ἐν Γερμανίᾳ κρατησάσης γνώμης περί τῶν συνεπειῶν τῆς μερικῆς ἀπεργίας ἀποτελεῖ καί ἡ σχετική διδασκαλία τοῦ *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί § 179].

[64 α. Κατά τήν Πρ)κου Ἀθ. 2755/1947 ΕΕΔ 6, 502, ἐν μερικῇ ἀπεργίᾳ τοῦ προσωπικοῦ του ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νά καταβάλῃ τόν μισθόν εἰς ἐκείνους ἐκ τοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἐμφανίζονται πρόθυμοι νά ἐργασθοῦν, μολονότι ἡ ἀπασχόλησις αὐτῶν εἶναι ἀδύνατος ἢ δυσχερής λόγῳ τῆς ἀπεργίας τῶν συναδέλφων των].

65) Πρβλ. *Brand*, Beamtenrecht (3η ἔκδ.) 543 ἑπ. *Holbeck*, Das Streikrecht der Beam-

δημόσιοι ὑπάλληλοι ἱστανται ἔναντι τοῦ Κράτους εἰς ἰδιάζουσαν δημοσίου δικαίου σχέσιν πίστεως. Πρὸς τὴν σχέσιν ὅμως ταύτην δὲν προσαρμόζεται ἐλευθερία ἀπεργίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων [65 α]. Ἡ γενικῶς κρατοῦσα ἀρχὴ αὕτη ἐξαίρεται ἰδιαιτέρως εἰς τὰς Χώρας αἱ ὁποῖαι προστατεύουν ἓν ἰδιαίτερον δικαίωμα ἀπεργίας καὶ αἱ ὁποῖαι ρητῶς ἀποκλείουν δικαίωμα ἀπεργίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διότι τοῦτο δὲν προσήκει εἰς τὰ ἰδιαίτερα καθήκοντά των. Διὰ τὴν Βυρττεμβέργην - Βάδην προκύπτει τοῦτο ἐκ τῆς § 23 IV τοῦ Συντάγματος, διὰ τὴν Ἔσσην ἐκ τοῦ ἄρθρου 135, διὰ τὴν Βάδην ἐκ τοῦ ἄρθρου 38 II 3, διὰ τὴν Βαυαρίαν ἐκ τοῦ ἄρθρου 22 II τοῦ βαυαρικοῦ νόμου δημοσίων ὑπαλλήλων τῆς 28.10.1946.

2. Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι δημόσιος ὑπάλληλος ὅστις ἀπεργεῖ δύναται νὰ τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς.

Κατὰ τὰς περιστάσεις δύναται ὁ δημόσιος ὑπάλληλος διὰ τῆς ἀπεργίας του νὰ παραβῇ ὑποχρέωσιν αὐτοῦ προκύπτουσαν ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἔναντι τρίτου, οὕτως ὥστε νὰ προκύπτῃ ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως συμφώνως πρὸς τὴν § 839 ἢ τὰς §§ 89, 31 γερμΑΚ [πρβλ. 105 ΕἰσΝΑΚ καὶ 71, 922 ΑΚ].

3. Διάφορόν τι δέον νὰ ἰσχύῃ μόνον διὰ τὴν καθαρὰν ἀπεργίαν διαμαρτυρίας, ἤτις, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, δὲν ἀποτελεῖ ἐργατικὸν ἀγῶνα καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχουν ἐπὶ ταύτης ἐφαρμογὴν αἱ ἰδιαίτεραι ἀπαγορεύσεις, αἵτινες ἀφορῶσι τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ζώνην δὲν ὑφίστανται πλέον δημοσιοϋπαλληλικὴ τάξις, ὥστε ἐκεῖ ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς ἐλευθερίας ἀπεργίας δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς.

§ 9. Ἡ ἀπεργία ὡς ἀδικοπραξία [65 β].

1. Ἀδικοπραξία κατὰ τὴν § 823 I γερμΑΚ [914, 928, 929, 936 ΑΚ] πρόκειται μόνον ὅταν προσβάλλεται ὑπαιτίως καὶ παρὰ τὸ δίκαιον (widerrechtlich) ἓν δικαίωμα ἢ ἓν ἐκ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ ταύτῃ ἀναφερομένων ἀγαθῶν [ἡ ζωή, τὸ σῶμα, ἡ ὑγεία, ἡ ἐλευθερία, ἡ ἰδιοκτησία]. Ἐνῷ ὅμως δύναται νὰ κεῖται προσβολὴ τῆς ἰδιοκτησίας, τῆς ἐλευθερίας ἢ τοῦ σώματος ἐπὶ μιᾶς ἀγωνιστικῆς πράξεως ἐκδηλουμένης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας, ἡ ἀπεργία ὡς τοιαύτη δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὴν § 823 I γερμΑΚ.

Προσβολὴ τῆς ἐλευθερίας δὲν ὑφίσταται ἐν περιπτώσει ἀπεργίας [66 γ] διότι κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην [67] ὑπὸ τὸν ὅρον «ἐλευθερία» νοεῖται μόνον ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία τῆς κινήσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως ἢ ἡ οἰκονομικὴ ἐλευθερία. Ἐκτὸς τούτου ἐλλείπει τὸ στοιχεῖον τῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὸ δίκαιον, ὅταν ἐπιδιώκωνται ἴδια συμφέροντα ἐν συγκρούσει πρὸς τὴν βούλησιν τοῦ ἄλλου καὶ μὲ τὸν σκοπὸν ὅπως περιορισθῇ τὸ πεδίον τῆς ἐλευθέρας οἰκονομικῆς δράσεως τοῦ ἄλλου. Ὁμοίως δὲν πρόκειται ἀντίθετος πρὸς τὸ δίκαιον προσβολὴ τοῦ λεγομένου «δικαιώματος ἐπὶ τῆς ἱδρυθείσης καὶ ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως», ἐάν, ὡς τὸ γερμανικὸν ἀκυρωτικὸν [67], ἀναγνωρίσωμεν γενικῶς ὡς ὑπάρχον ἓν τοιοῦτον δικαίωμα [68].

Ὅτι οὔτε ἡ διάρρηξις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, οὔτε ἡ πρόσκλησις ἢ ἐπιταγὴ πρὸς διάρρηξιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐμπίπτει εἰς τὴν § 823 γερμΑΚ, προκύπτει ἐκ τούτου, ὅτι τὸ ἐνοχικὸν δικαίωμα δὲν εἶναι ἰδιαίτερον δικαίωμα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς § 823 I γερμΑΚ.

2. Κατ' ἀρχήν, οὔτε ἡ ἀπεργία, οὔτε ἡ καθ' ἑκάστην ἀγωνιστικὴ πρᾶξις τῶν ἀπεργῶν ἀντίκειται ὡς τοιαύτη πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη. Κεῖται ἐν τῇ φύσει τοῦ πράγματος, ὅτι μέτρα, χρησιμοποιούμενα κατὰ τὴν διάρκειαν ἀγῶνος διὰ τὸν μισθὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ὅρους ἐργασίας, σκοποῦντα δὲ νὰ κατανικήσουν τὴν

---

ten in Preussen: DJZ 1919, 396. *Kulemann*, Das Streikrecht der Eisenbahner: DJZ 1919, 663. *Sinzheimer*, JW 1921, 306. *Gauss*, JW 1921, 521 ἐπ. *Groh*, ArchÖffR n.F. 5, 369. *Hüfner*, Streikrecht und Koalitionsrecht der Beamten: LZ 1919, 843. *Damme*, Beamtenstreik und Reichsverfassung: DJZ 1919, 785· 1920, 903· Recht 1921, 66. *Lohmeier*, PreussVerwBl 41, 87· *Allekotte*, Die Beamten und das Streikrecht (1920) 20 ἐπ. *Wolfstieg*, Beamtenrecht 86 ἐπ.· οὐχὶ ὀρθῶς *Scheibig*, PreussVerwBl 41, 168. *Bendix*, Das Streikrecht der Beamten (1922). Ὀρθῶς *Vervier*, Meinungsäusserungsfreiheit und Beamtenrecht: ArchÖffR 1923, 1-27 [*Δένδια*, Διοικητικὸν Δίκαιον, I 1942, σ. 286. *Ἠλ. Κυριακοπούλου*, Διοικητικὸν δίκαιον, III 1947, σ. 161 ἐπ. *Στασινοπούλου*, Ὑπαλληλικὸς Κῶδιξ, 1951, σ. 152 ἐπ. *Καποδίστριας* ἐν ΕΕΔ 8, 224].

[65 α. Οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν: ἄρθρ. 11 § 4 τοῦ Συντάγματος 1952, ἐφ' ὅσον θεωρηθῇ τοῦτο ὡς ἰσχύον· ἄρθρ. 17 § 2 Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος (Ν. 1811/1951)· ἄρθρ. 247 Ποιν. Κώδικος (Ν. 1492/1950)].

[65 β. Ἐπὶ τοῦ θέματος βλ. τὸ ἐνδιαφέρον ἔργον τοῦ *Παν. Μηνσοπούλου*, Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, 1950].

[65 γ. Πρωτ. Πειρ. 1153/1935 ΕΕΝ β' 965, *Καποδίστριας* ἐν ΕΕΔ 3, 75].

66) Πρβλ. *Oertmann*, Schuldverhältnisse (5η ἐκδ.) § 823 2 d. *Planck* (4η ἐκδ.) § 823 II 1 d. RGRK § 823, 7. *Warneyer* § 823 II. *v. Bröker*, Schadensersatzansprüche aus dem Lohnkampf 21 ἐπ. RGZ 48/128· 58/28· JW 1908, 679· RGZ 97/345.

67) Πρβλ. μεταξὺ ἄλλων RGZ 58/29, 64/55, 73/112, 76/46, 94/249, 100/214, 102/225, 109/276, 117/412, 119/438, 126/93, 135/40· JR 1928 Nr. 829.

68) Κατὰ τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς ἱδρυθείσης καὶ ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως *Nipperdey* ἐν *Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch II 664 ἐπ.· Die Frage des Schutzes des Unternehmens nach § 823 I BGB· Beiträge zum Wirtschaftsrecht (E. Heymannsfestschrift) 1931 II 445 ἐπ.· πρβλ. ἐπίσης *Planck* § 823 II 1. *v. Tuhr*, Allg. Teil I 155 ἐπ. *Lehmann - Höniger*, Handelsrecht 133/134. *Nipperdey*, Wettbewerb und Existenzvernichtung (1930). *Oertmann*, Arbeitsvertragsrecht 299. *Sinzheimer*, Grundzüge 292.

ἀντίστασιν τοῦ ἀντιπάλου καὶ συνεπῶς νὰ ἀσκήσουν οἰκονομικὴν πίεσιν ἐπ' αὐτοῦ, εἶναι συνδεδεμένα πρὸς ζημίαν τοῦ ἀντιπάλου. Δὲν δύνανται ὅμως νὰ θεωρηθοῦν ὡς προσβάλλοντα τὰ χρηστὰ ἤθη, διότι ἄλλως ὅλη ἡ ἀπεργία θὰ ἦτο ἀδύνατος. Δέον νὰ πρόκεινται ἰδιαίτερα συμπαρομαρτοῦντα περιστατικά, τὰ ὁποῖα νὰ δικαιολογοῦν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς § 826 γερμΑΚ [919 ΑΚ].

Κατὰ ταῦτα, ***προσβολὴ τῶν χρηστῶν ἠθῶν*** ὑφίσταται μόνον, ὅταν ἡ ὁ σκοπὸς ἢ τὸ μέσον ἀντιτίθεται πρὸς τὸ περὶ εὐπρεπείας αἴσθημα ὅλων τῶν εἰς τοὺς κύκλους τῆς ἐργατικῆς ζωῆς ἐπιεικῶς καὶ ὀρθῶς σκεπτομένων ἢ μεταξὺ μέσου καὶ σκοποῦ ὑφίσταται ἀφόρητος δυσαναλογία [69].

α) Κατὰ ταῦτα ***οἱ σκοποί*** δὲν εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη ἐκ τοῦ ὅτι ἐμφανίζονται ὑπερβολικοί. Δὲν εἶναι ὅμως ἔργον τῶν δικαστηρίων νὰ ἐρευνοῦν τὸ καθαρῶς οἰκονομικὸν ζήτημα, ἂν οἱ ἐργοδόται εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἱκανοποιήσουν μίαν ζητουμένην αὔξησιν ἀποδοχῶν ἢ ἂν εἷς οἰκονομικὸς ἀγωνιστικὸς σκοπὸς εἶναι δικαιολογημένος [70]. Καὶ ἰδεολογικοὶ σκοποί, ὡς ἐπὶ ἀπεργίας συμπαθείας [71], πολιτικῆς ἀπεργίας, ἀρνήσεως συνεργασίας μὲ ἀπεργοσπάστας [72], ἀρνήσεως ἐργασίας ἀπεργοσπαστικῆς [73], δὲν εἶναι κατὰ κανόνα ἀποκρουστέοι. Τοὐναντίον εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀνήθικοι, ἀπεργίαι σκοποῦσαι τὴν ἐκδίκησιν εἰς βάρος ἑνὸς πολιτικοῦ ἢ ἐπαγγελματικοῦ ἀντιπάλου.

β) Τὸ ***ἀγωνιστικὸν μέσον*** δὲν εἶναι ἀνήθικον ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀντίπαλος ζημιοῦται οἰκονομικῶς μᾶλλον ἢ ἧττον σοβαρῶς [74]. Ὅθεν ἡ ἀπεργία δὲν εἶναι ἀνήθικον μέσον, καὶ ὅταν ἐπιφέρῃ παράβασιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐπιδιώκῃ τροποποίησιν τούτων [75]. Ὡς μέσα, δυνάμενα, ὡς τοιαῦτα, νὰ εἶναι ἀνήθικα, θεωροῦνται: Ἀναληθεῖς, διεστραμμένοι, ἐξερεθιστικοὶ ἰσχυρισμοί, χρησιμοποιούμενοι ἵνα παρασύρουν τοὺς ἐργαζομένους εἰς κήρυξιν ἀπεργίας ἢ ἵνα διατηρήσουν ἤδη κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν [76], βίαια ἀπειλὴ καὶ τρομοκρατήσεις, σκληρὰ μέτρα, μολονότι εἶναι δυνατὴ ἡ χρῆσις ἐλαφροτέρων, πράξεις δολιοφθορᾶς, ἀγωνιστικαὶ πράξεις ἐπιφέρουσαι τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τοῦ ἀντιπάλου [77]. Πάντως δέον νὰ προσέχωμεν ὅτι μέσα καθ' ἑαυτὰ ἀκροσφαλῆ δύνανται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ κρίνωνται ἐπιεικῶς, ὅταν χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀποτροπὴν μιᾶς (αὐχὶ κατ' ἀνάγκην ἀντιθέτου πρὸς τὰ δίκαιον) ἐπιθέσεως [78].

Καὶ τὸ μέσον τῆς ***ἀπεργιακῆς φρουρᾶς*** καὶ συγκρατήσεως ἀπεργιακῶν φρουρῶν δὲν ἀποτελεῖ ἀδικοπραξίαν ἐφ' ὅσον αἱ φρουραὶ περιορίζονται ν' ἀπομακρύνουν τοὺς ἐργαζομένους μόνον διὰ τῆς πειθοῦς. Ἐὰν ὅμως χρησιμοποιοῦν βίαν ἢ ἀπειλάς, δύναται νὰ πρόκειται ἀδίκημα κατὰ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἐργασθοῦν, ἐμπίπτον εἰς τὴν § 823 I ἢ II γερμΑΚ [914, 928, 929, 936 ΑΚ]. Ἀλλὰ τὰ μέσα ταῦτα, τὰ ὁποῖα εἶναι παράνομα καὶ ποινικῶς κολάσιμα ὅταν στρέφωνται κατὰ τοῦ ἐργαζομένου, δὲν εἶναι παράνομα ἔναντι τοῦ ἐργοδότου, ἔναντι τοῦ ὁποίου μόνον ὑπὸ ἰδιαιτέρας συνθήκας εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀνήθικα διότι εἶναι ἀνάρμοστον τὸ χρησιμοποιούμενον μέσον [79], ὥστε νὰ δύναται νὰ προκύπτῃ περίπτωσις τῆς § 826 γερμΑΚ [919 ΑΚ].

γ) Ἡ προσβολὴ τῶν χρηστῶν ἠθῶν δύναται ὡσαύτως νὰ προκύπτῃ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐπιτρεπτὴ ἀπεργία ἐπιφέρει εἰς τὸν ἀντίπαλον ζημίαν, ἥτις δὲν εὑρίσκεται πλέον εἰς ἀνάλογον σχέσιν πρὸς τὴν ἐπιδιωκομένην ὠφέλειαν [80]. Τοῦτο ἰσχύει ἰδίως ὅταν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐκμηδένισις τοῦ καθ' οὗ ὁ ἀγὼν ἀντιπάλου [80a]. Ἐν τούτοις δέον προ-

---

69) Οὕτω ἡ σταθερὰ νομολογία τοῦ γερμ. ἀνωτάτου, RGZ 104/330, 11/338, 119/291, 132/249, JW 1929, 580, JW 1930, 410, Bensh. Samml. 1, 100 (18/27), 2,217 (98/27), 4, 217 (296/27), 5, 223 (328/28), 6, 427 (550/28), 7, 404 (246/29), 10, 10 (18/30). [Ἡ ἑλληνικὴ νομολογία ἐρευνᾷ τὸ ζήτημα πάντοτε ἀπὸ τῆς ἀπόψεως καταχρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ὡς συνέπειαν δὲ ταύτης δέχεται τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἀπεργοῦντος: Πρ)κου Ἀθ. 497, 792 καὶ 1554/1948 (ΕΕΔ 7, 203 καὶ 205), 3008/1950 καὶ 1761/1951 (ΕΕΔ 10, 73 καὶ 630), Πρ)κου Πειρ. 518/1946 (ΕΕΔ 5, 645)].

70) Πρβλ. ὡσαύτως RGZ 64/61, JW 1913, 146 καὶ (διαιτέρως RGZ 106/127, Bensh. Samml. 7, 567.

71) RGZ 132/249, γερμ. ἐργατ. ἀνωμοτ. ἐν Bensh. Samml. 10, 100 (18/30).

72) Γερμ. ἐργατ. ἀνωμοτ. ἐν Bensh. Samml. 10, 100 (18/30).

73) Πρβλ. ἐπὶ τούτου *Oertmann*, AllgOsterr-GerZt 61, 119.

74) RGZ 119/291.

75) Πρβλ. ὡσαύτως RGZ 103/421, 119/294-295, 132/249, Bensh. Samml. 7, 575· 8, 544· γερμ. ἐργατ. ἀνωμοτ. ἐν Bensh. Samml. 5, 195 (231/28).

76) Πρβλ. JW 1912, 749· RGZ 76/40, 105/6, 119/291, γερμ. ἐργατ. ἀνωμοτ. ἐν Bensh. Samml. 2/226 (96/27), *Sinzheimer*, Grundzüge 290. Δέον πάντοτε νὰ ἐξετάζεται προσεκτικῶς, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὑφίσταται αἰτιώδης συνάφεια.

77) Πρβλ. τὰς ἰσχυούσας καὶ διὰ τὴν ἀπεργίαν βασικὰς ἀρχὰς ἐν RGZ 51/369, 57/419, 104/327, γερμ. ἀνωμοτ. ἐν JW 1930, 580· γερμ. ἐργατ. ἀνωμοτ. ἐν Bensh. Samml. 1, 100 (18/27)· 2, 217 (98/27)· 5, 353 (328/28)· 6,427 (550/28)· 7, 404 (246/29)· 10, 100 (18/30)· 111/11 (233/30).

78) Πρβλ. μετοξὺ ἄλλων: RGZ 57/418, 68/155, 92/103, 93/302· JW 1927, 113· γερμ. ἐργατ. ἀνωμοτ. ἐν Bensh. Samml. 7, 404 (246/29).

79) Ὀρθῶς: RGZ 113/38, δέον ὅμως νὰ ἐξετάζεται ἔναντι τίνος κεῖται ἡ ἀνηθικότης.

80) Πρβλ. RGZ 93/301, 104/330, JW 1926, 1983· Rechtsprechung des RG zum ArbR. 2, 142· γερμ. ἐργατ. ἀνωμοτ. ἐν Bensh. Samml. 1, 100 (18/27).

[80 α. Ἡ μακροχρόνιος ἀπεργία ἥτις ἐκλόνισε τὴν ἐπιχείρησιν, ὥστε νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὕτη τυλικῶς πτώχευσιν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ἀποτελεῖ προφανῆ ὑπέρβασιν τούτου: Πρ)κου Ἀθ. 3008/1950 ΕΕΔ 10, 73].

σεκτικῶς νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅτι δέν πρόκειται τοιαύτη δυσαναλογία ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι μία καθ' ἑαυτήν μικρά ἀξίωσις ἐπιβιώκεται διά βαρέων ὅπλων (81).

§ 10. Ἡ εὐθύνη ἐξ ἀδικοπρακτικῆς ἀπεργίας.

1. Ἐάν τό ἱκανόν πρός δικαιοπραξίαν ἐπαγγελματικόν σωματεῖον προβαίνῃ, διά τοῦ ἀνωτάτου ὀργάνου του, δι' οὗ δηλοῦται ἡ βούλησις αὐτοῦ, εἰς ἀγωνιστικήν πρᾶξιν, ἥτις ἀποτελεῖ ἀδικοπραξίαν, τό σωματεῖον εὐθύνεται κατά τάς §§ 823 ἐπ. γερμΑΚ [914 ἐπ. ΑΚ]. Ἐάν ἡ Διοίκησις τοῦ σωματείου, μέλος τῆς Διοικήσεως ἤ ὁ κατά τό καταστατικόν ἐντεταλμένος ἐκπρόσωπος ἐπέφερε ζημίαν εἰς τρίτον κατά τήν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῷ καθηκόντων, εὐθύνεται τό ἱκανόν πρός δικαιοπραξίαν σωματεῖον (§ 31 γερμΑΚ) [71 ΑΚ]. Ἐνταῦθα ἀνήκουν, ὑφισταμένης σχετικῆς διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ, καί ἡ Διοίκησις τῆς κατωτέρου βαθμοῦ Ὀργανώσεως (82) καί οἱ διευθύνοντες τήν ἀπεργίαν, οἱ τελευταῖοι ὅμως οὗτοι οὐχί ἐπί λευκῆς ἀπεργίας.

Δι' ἀδικοπραξίας ἄλλων προσώπων, ἐντεταλμένων ὑπό ἁρμοδίων ὀργάνων ἤ διά τοῦ καταστατικοῦ ὁρισθέντων ἀντιπροσώπων πρός ἐνέργειαν πράξεων νομικῆς ἤ πραγματικῆς φύσεως (83) εὐθύνεται τό σωματεῖον κατά τήν § 831 γερμΑΚ [71, 922 ΑΚ].

Πέραν τούτων τό σωματεῖον ἔχει γενικήν ὑποχρέωσιν ἐποπτείας. Παράλειψις ταύτης εἶναι ἀντίθετος πρός τό δίκαιον καί ἐπί προσβολῆς τῶν χρηστῶν ἠθῶν εἶναι ἀνήθικος ἐάν παραβιάζεται μία κατά τά συναλλακτικά ἤθη γενική ὑποχρέωσις ἐποπτείας. Ἐνταῦθα ὁ παθών ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ τήν παράβασιν τῆς ὑποχρεώσεως ἐποπτείας καί ὁ κύριος τῶν ὑποθέσεων εὐθύνεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀμέσως ἐκ τῶν §§ 823, 826 γερμΑΚ [914, 919 ΑΚ].

2. Καί ἡ μή ἱκανή πρός δικαιοπραξίαν ἕνωσις προσώπων εὐθύνεται ὡς σύνολον μελῶν διά τάς ἰδίας αὐτῆς, κατά πλειοψηφίαν τοῦ ἀνωτάτου ὀργάνου της, ἀποφασισθείσας ἀδικοπραξίας, τούλάχιστον κατά τήν § 830 II γερμΑΚ [926, 927 ΑΚ]. Ἰδιαιτέρα εὐθύνη διά τά ἐκ τοῦ καταστατικοῦ ὄργανα δέν ὑφίσταται, κατά τήν κρατοῦσαν καί ὀρθοτέραν γνώμην (84). Ἡ μή ἱκανή πρός δικαιοπραξίαν ἕνωσις προσώπων εὐθύνεται κατά τήν § 831 γερμΑΚ ἀδιαφόρως ἐάν πρόκειται περί ἀντιπροσώπων καθωρισμένων διά τοῦ καταστατικοῦ ἤ περί ἁπλῶν ὑπαλλήλων. Ὡς ἀπαλλακτική ἀπόδειξις ἀρκεῖ τό γεγονός ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν ἤ τῆς συνελεύσεως κατά τήν ἐκλογήν συμπεριεφέρθη μετ' ἐπιμελείας. Τό ἐκφράζον τήν βούλησιν τῆς ἑνώσεως ὄργανον δέν ἔχει ὑποχρέωσιν ἐποπτείας.

Ἡ ἀπόδειξις τῆς ἐπιμελοῦς ἐκλογῆς ἀρκεῖ ὡσαύτως, ἐάν κατωτέρου βαθμοῦ ὀργανώσεις, διεύθυνσις τῆς ἀπεργίας ἤ ἀπεργοί φρουραί ὑπέπεσαν εἰς ἀδικοπραξίαν, ἐάν ὑπάρχῃ μία ἐπαρκής ὀργάνωσις. Διότι καί ἡ μή ἱκανή πρός δικαιοπραξίαν ἕνωσις προσώπων ἔχει μίαν γενικήν ὑποχρέωσιν ἐποπτείας, ἥτις ἀσκεῖται διά τῆς λήψεως ὀργανωτικῶν μέτρων, πρός παρακολούθησιν τῆς συμπεριφορᾶς τῶν ὀργάνων της καί τῶν ἐκτελεστικῶν προσώπων (85). Ἄλλως εὐθύνεται ἐκ τῶν §§ 823, 826 γερμΑΚ. Ἡ εὐθύνη αὕτη προκύπτει πάντοτε, ἐάν ἡ ἐπαγγελματική ὀργάνωσις ἐνέκρινεν ἐκ τῶν ὑστέρων τήν ἀπεργίαν καί τόν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς της (86).

3. Ὡς νομική συνέπεια προκύπτει ὡσαύτως ἐνταῦθα *ἡ ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως*. Περαιτέρω χωρεῖ ἀγωγή ἐπί παραλείψει (87), μολονότι ἐπῆλθε μία ἀντικειμενική ἀδικοπραξία καί ἀπειλοῦνται περαιτέρω ἐπεμβάσεις. Χωρεῖ ἐπίσης ἡ δυνατότης λήψεως προσωρινῶν μέτρων, δι' ἧς θά ἀπηγορεύοντο περαιτέρω ἀπειλητικαί ἤ ἀδικοι πράξεις (88).

Τήν ἀξίωσιν ἔχει πᾶς ἀμέσως διά τῆς ἀδικοπραξίας ζημιούμενος. Ἀποκαθίσταται ἡ πλήρης ζημία, πρός τοῦτο δέ ἐρευνᾶται ἀκριβῶς τό ζήτημα τῆς αἰτιώδους συναφείας. Ὡς ἀντικείμενον εὐθύνης ἐπί ἑνώσεων ἱκανῶν πρός δικαιοπραξίαν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν μόνον ἡ περιουσία τῆς ὀργανώσεως, ἐνῷ ἐπί ἑνώσεων μή ἱκανῶν πρός δικαιοπραξίαν, ἐκτός τῆς περιουσίας τῆς ὀργανώσεως, ἕκαστον μέλος τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως εὐθύνεται εἰς ὁλόκληρον κατά τήν § 840 I γερμΑΚ [926 § 1 ΑΚ], διότι περιορισμός τῆς εὐθύνης ex lege, ἄλλως ἡ ἐπί συμβάσεων, δέν εἶναι δυνατός.

§ 11. Ἀπεργία καί γερμανικά τοπικά Συντάγματα.

1. Τά ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἰσχύουν ἀπεριορίστως διά τάς γερμανικάς Χώρας, εἰς τάς ὁποίας *δέν ὑφίστανται εἰδικά ἰδικά τοπικά Συν-*

81) Ἡ νομολογία, ἐπί τῆς ἀναλόγου περιπτώσεως τοῦ μποϋκοτάζ, ἀξιοῖ τήν κατά πρῶτον λόγον ἐφαρμογήν ἡπιωτέρων μέσων. Πρβλ. γερμ. ἀκυρωτ. ἐν JW 1930, 410· JW 1929, 580· γερμ. ἐργατ. ἀκυρωτ. ἐν Bensh. Samml. 2. 217 (26/27)· 5, 253 (328/28)· πρβλ. ὅμως ἐπίσης 8, 106 (356/29).

82) Πρβλ. τήν σπουδαίαν ἀπόφασιν RGZ 91/1.

83) Πρβλ. RGZ 91/364, 92/345.

84) Πρβλ. *Gierke*, Vereine ohne Rechtsfähigkeit 18· *v. Tuhr*, Allg. Teil I 583· *Ennecerus - Nipperdey*, I 1 § 109 II 4· *Lehmann*, Allg. Teil 302· RGRK § 61, 1· *Riezler* παρά Staudinger I § 831, 12 καί γερμ. ἀκυρωτ. ἐν RGZ 91/75, JW 1918, 737· 1921, 1155· 1927, 2817.

85) Πρβλ. γερμ. ἀκυρωτ. ἐν JW 1918, 737 καί ἰδίως ἐν NZfAR 1926, 703.

86) Πρβλ. *Weigert* παρά *Kaskel*, Koalitionen 107· γερμ. ἀκυρωτ. ἐν NZfAR 1926, 703· *Stoll* ἐν Festschrift für das RG II 64 ἐπ.

87) RGZ 48/114, 60/6, 61/366, 116/155· γερμ. ἐργατ. ἀκυρωτ. ἐν Bensh. Samml. 9, 179, JW 1930, 410, ἔνθα πολυάριθμοι ἄλλαι ἀποφάσεις.

88) Πρβλ. συνοπτικῶς *Oertmann*, Einstweilige Verfügungen im Arbeitskampfrecht (διδ. διατρ. 1930), περαιτέρω *Meister*, NZfAR 1928, 431· ἐφετεῖον Φραγκφούρτης NZfAR 1922, 454· ἐφετεῖον Δρέσδης JW 1921, 762.

τάγματα (κάτω Σαξωνία, Βόρειος Ρήνος-Βεστφαλία, Σλέσβιγκ - Χόλσταϊν, Αμβούργον) ή εἰς τὰ ὑφιστάμενα Συντάγματα δὲν ὑπάρχουν ἰδιαίτεραι διατάξεις περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, διάφοροι τῶν περιεχομένων εἰς τὸν Θεμελιώδη Νόμον τῆς Βόννης (Βαυαρία, Βερολῖνον).

2. Εἰς τὰ λοιπὰ ὅμως τοπικὰ Συντάγματα καθωρίσθη ἓν ***ἰδιαίτερον δικαίωμα ἀπεργίας***. Ἀληθῶς, τὸ ὁμοσπονδιακὸν δικαίων προηγεῖται, κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, τοῦ τοπικοῦ δικαίου καὶ τῶν τοπικῶν Συνταγμάτων (ἄρθρ. 31 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου). Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 142 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου τῆς Βόννης ὁρίζει ὅτι παρὰ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ ἄρθρου 31, αἱ μὴ ἀντιτιθέμεναι πρὸς τὸν Θεμελιώδη Νόμον, ἀλλὰ συμπληροῦσαι τοῦτον θεμελιώδεις διατάξεις τῶν Χωρῶν παραμένουν ἐν ἰσχύϊ (89).

Ἡ Βάδη (ἄρθρ. 38 II), ἡ Ρηνανία - Πφάλτς (ἄρθρ. 66 II) καὶ ἡ Βυρττεμβέργη - Βάδη (ἄρθρ. 32 III) ἀναγνωρίζουν ***δικαίωμα ἀπεργίας τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν νόμων***. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐνταῦθα πρόκειται περὶ βασικῆς διατάξεως, ἥτις οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τάνωτέρω ἐκτεθέντα, διότι ἰσχύουν παραλλήλως καὶ οἱ νόμοι, τοὺς ὁποίους ἀναφέραμεν.

3. Ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα εἰς τὰς Χώρας, αἱ ὁποῖαι διακηρύσσουν ἓν δικαίωμα ἀπεργίας ὡς θεμελιώδες δικαίωμα. Οὕτω ἡ Βρέμη ἐν ἄρθρῳ 51 III ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα ἀπεργίας τῶν οἰκονομικῶν ἑνώσεων καὶ ἡ Ἔσση ἐν ἄρθρῳ 29 IV ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα ἀπεργίας ἐφ' ὅσον αὐτὴ κηρύσσεται ὑπὸ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου. Μολονότι αἱ συνταγματικαὶ διατάξεις ἀμφοτέρων τῶν Χωρῶν τούτων ὁμιλοῦν μόνον περὶ «ἀναγνωρίσεως» καὶ οὐχὶ περὶ «ἐξασφαλίσεως» τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, προκύπτει ἐκ τοῦ τύπου τῆς ἀναγνωρίσεως ταύτης, ἄνευ οὐδεμιᾶς νομοθετικῆς ἐπιφυλάξεως, καὶ περαιτέρω ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ὅρου «δικαίωμα ἀπεργίας», ὅτι πρόκειται περὶ διατάξεως ἥτις ἐξασφαλίζει ἓν δημόσιον δικαίωμα. Τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦτο τῆς ἀπεργίας ἀναγνωρίζεται ἐν Βρέμῃ καὶ Ἔσσῃ, μόνον ἐφ' ὅσον τὴν ἀπεργίαν κηρύσσουν ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐξ ἄλλου δὲν ἀπαιτεῖται νὰ περιορίζεται ἐπὶ τῆς καθαρῶς οἰκονομικῆς ἀπεργίας, ἀλλὰ δέον νὰ ἰσχύῃ ὡσαύτως διὰ τὴν πολιτικὴν καὶ ἰδεολογικὴν ἀπεργίαν, διότι οὔτε ἐκ τῆς θέσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων εἰς τὸ Σύνταγμα, οὔτε ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων ἐπιτρέπεται τοιοῦτος περιορισμός. Ἄλλως ὅμως ἔχει ἡ νομικὴ κατάστασις, ὅταν διὰ μιᾶς πολιτικῆς ἀπεργίας ἐπιδιώκεται σκοπὸς ἀντιτιθέμενος πρὸς αὐτὸ τὸ Σύνταγμα.

Ἡ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς ἀπεργίας δημιουργεῖ ἓν γνήσιον θεμελιῶδες δικαίωμα, τὸ ὁποῖον δεσμεύει τὴν Νομοθεσίαν, τὴν Διοίκησιν καὶ τὴν Νομολογίαν τῆς Χώρας, αὐτὸς ὥστε μόνον δι' ἀλλαγῆς τοῦ Συντάγματος δύναται νὰ παραμερισθῇ ἢ νὰ περιορισθῇ ὁπωσδήποτε τὸ δικαίωμα τοῦτο, οὐχὶ ὅμως δι' ἁπλοῦ ***Νόμου τῆς Χώρας***, ἔτι καὶ ἐν περιπτώσει καταστάσεως ἀνάγκης. Περαιτέρω, ἡ ἐξασφάλισις αὐτὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας δεσμεύει τοὺς καθ' ἕκαστον κοινωνοὺς τοῦ δικαίου.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας σημαίνει εἰς ἀμφοτέρας τὰς Χώρας ταύτας, ὡς παραχωρηθὲν δικαίωμα, ἕνα καθαρὸν δικαιολογητικὸν λόγον. Τοῦτο σημαίνει λ.χ. ὅτι εἷς ἐργάτης, ὅστις, ἐργαζόμενος εἰς τὴν Ἔσσην, ἀκολουθεῖ μίαν ἀπόφασιν κηρύξεως ἀπεργίας ληφθεῖσαν παρὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων, δὲν παραβιάζει τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεις του. Δὲν ἐγκατέλειψε τὴν ἐργασίαν του «ἀδικαιολογήτως», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς § 123 ἀριθ. 3 τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Κώδικος. Καὶ δύναται μὲν ἀληθῶς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, ἀλλὰ δὲν δικαιοῦται ν' ἀπολύσῃ τὸν ἐργαζόμενον ἄνευ προειδοποιήσεως ἕνεκα σπουδαίου λόγου. Αὐτονόητον ὅτι ἡ ἐξασφάλισις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας εἰς τὰς Χώρας ταύτας δὲν ἀποκλείει τὴν δέσμευσιν τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης, τὴν ὁποίαν ἔχουν δυνάμει συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (Βρέμη ἄρθρ. 50 II, Ἔσση ἄρθρ. 29 II, Βυρττεμβέργη - Χοεντζόλλερν ἄρθρ. 95 II).

4. Ἰδιαιτέρα κατάστασις ὑπάρχει κατὰ τὸ Σύνταγμα τῆς Χώρας Βυρττεμβέργης - Χοεντζόλλερν ἄρθρ. 97. Ἐνταῦθα τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας ἀναγνωρίζεται ὡς δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἀπὸ κοινοῦ κανονισμένην ἀναστολὴν τῆς ἐργασίας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς των θέσεως ἄνευ νομοθετικῆς τινος ἐπιφυλάξεως. Ἐκ τῶν λέξεων «κανονισμένη ἀναστολὴ τῆς ἐργασίας» δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὡς τοιαύτη νοεῖται μόνον ἡ παρὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων ἀποφασιζομένη ἀπεργία (ὡς εἰς Ἔσσην καὶ Βρέμην). Ἰδιαιτέρως ὅμως σοβαρὸν εἶναι ἐκεῖ ὡσαύτως τὸ ἐδάφιον II τοῦ ἄρθρου 97. Κατὰ τοῦτο οἱ διευθύνοντες τὴν ἀπεργίαν ἀποφασίζουν περὶ τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναλογίζωνται τὰς συνεπείας τῆς ἀπεργίας ἐπὶ τῶν συμφερόντων τῆς ὁλότητος, καὶ νὰ ἀποφασίζουν τὴν ἀπεργίαν μόνον μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ἀποπειρῶν πρὸς συνεννόησιν. Ἐν τούτῳ ὑπάρχει εἷς προστατευτικὸς νόμος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς § 823 II γερμΑΚ, τοῦ ὁποίου ἡ παράβασις ὑποχρεοῖ εἰς ἀποζημίωσιν.

§ 12. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας εἰς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις τῆς Γερμανικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας (Ἀνατολικὴ Ζώνη).

1. Τὸ διὰ νόμου τῆς προσωρινῆς Λαϊκῆς Βουλῆς τῆς μέχρι τοῦδε Ἀνατολικῆς Ζώνης τεθὲν ἐν ἰσχύϊ Σύνταγμα τῆς Γερμανικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας ἐξασφαλίζει ἐν ἄρθρῳ 14 τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συνεταιρίζεσθαι πρὸς βελτίωσιν τῶν ὅρων περὶ μισθοῦ καὶ ἐργασίας καὶ κηρύσσει ἀντίθετα μέτρα ὡς ἀντίθετα πρὸς τὸ δίκαιον καὶ ἀπηγορευμένα. Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν ὡς τὸ

89) Πρβλ. ὡσαύτως *Silzler*, Blattei - Handbuch, D. Blatt ArbR Arbeitskampf II, Der Streik.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΜΙΣΘΩΝ

Ρύθμισις θέματος δι' ὑπουργικῆς κατά Ν. 28|1944 ἀποφάσεως καὶ μεταγενεστέρα παρέμβασις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας

Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» μετὰ τὸν Α.Ν. 28|1944.— Παράλληλος ἰσχὺς τῶν ἄνω νομοθετημάτων.—Ἄσκησις τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὑπερκειμένης τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἁρμοδιότητος μόνου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπικυροῦντος τὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις, ὁσάκις λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιβάλλουν τὴν διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τούτων ρύθμισιν τῶν σχετικῶν θεμάτων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὑπ' ἀριθ. 51249 τῆς 17 Νοεμβρίου 1949, ἐρειδομένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28|1944, ἐρρυθμίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σταφιδοεργοστασίων Πατρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῶν σταφιδοχαρφωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων παρὰ τῷ Αὐτονόμῳ Σταφιδικῷ Ὀργανισμῷ, καθορισθείσης παγίως τῆς ἡμερομισθίου τῶν τελεταίων εἰς 200 δραχμὰς κατὰ κεφάλιον σταφίδος.

Ταλαιπωρίαις ὅμως ἠγέρθη διένεξις μεταξὺ τοῦ Συνδέσμου σταφιδοχαρφωτῶν, ἐπιζητούντος αὔξησιν τῆς καταβαλλομένης ἀντιμισθίας, καὶ τοῦ Α.Σ.Ο.., ἡ διένεξις δὲ αὕτη ἤχθη ἐνώπιον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀν. ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς, ἥτις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1950 ἀποφάσεώς της, ἐπιλύουσα αὐτήν, καθώρισεν αὔξησιν 30 οἷς ἐπὶ τῆς καταβαλλομένης κατὰ τεμάχιον ἀντιμισθίας.

Διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεώς της, ὑπ' ἀριθ. 4 τῆς 6 Νοεμβρίου 1950, ἡ αὐτὴ Ἐπιτροπὴ προσέβαλεν εἰς τὴν πρώτην ἀπόφασίν της ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1950.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκυρώθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 61744|5942 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐγκριθείσης καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην προσέβαλεν ὁ Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμός, ἰσχυριζόμενος, διὰ τοῦ μοναδικοῦ διατυπουμένου λόγου, ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἐπελήφθη καὶ καθώρισεν ἐν προκειμένῳ

ἄρθρ. 9 τοῦ Θεμελιώδους Νόμου τῆς Βόννης.

Ἐν τούτοις τὸ ἑδάφιον ΙΙ τοῦ ἄρθρου 14 ὁρίζει ὅτι: ***Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων ἐξασφαλίζεται.*** Οὕτω παρεισχέθη εἰς ὁλόκληρον τὸ Ἀνατολικὸν Κράτος, ὡς εἰς τὴν Ἔσσην καὶ τὴν Βρέμην, ἐν δημόσιον δικαίωμα ἀπεργίας, ἐφ' ὅσον ταύτην κηρύσσουν τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα. Τοῦτο προκύπτει πάλιν ἐνταῦθα ἰδιαιτέρως ἐκ τῆς λέξεως: «ἐξασφαλίζεται», ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 144, κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ διατάξεις τοῦ Συντάγματος εἶναι ἀμέσως ἰσχύον δίκαιον, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως οἱασδήποτε νομοθετικῆς ἐπιφυλάξεως.

2. Αἱ χῶραι τοῦ Ἀνατολικοῦ Κράτους ὀφείλουν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 109 τοῦ Συντάγματος τῆς Γερμανικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας, νὰ ἔχουν ἴδιον Σύνταγμα συμφωνοῦν πρὸς τὰς θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ Συντάγματος τούτου. Τοῦτο συνέβη, ἐν σχέσει πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας, εἰς Μεκλεμβούργον (ἄρθρ. 14 ΙΙ), Σαξωνίαν (ἄρθρ. 15 ΙΙ) καὶ Σαξωνίαν-Ἄνχαλτ (ἄρθρ. 16 ΙΙ), ὅπου ἐπίσης μέτρα περιορίζοντα ἢ ἐμποδίζοντα τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας κηρύσσονται ὡς ἀπηγορευμένα. Εἰς τὴν Θουριγγίαν, ἥτις οὐδεμίαν διάταξιν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας γνωρίζει εἰς τὸ Σύνταγμά της, καὶ εἰς τὸ Βραδεμβούργον, ὅπου ἀναγνωρίζεται δικαίωμα ἀπεργίας, ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν νόμων, δέον νὰ ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Συντάγματος τῆς Γερμανικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας ἄρθρ. 14, διότι κατ' ἄρθρ. 114 τοῦ Συντάγματος τούτου «τὸ συνολικὸν γερμανικὸν δίκαιον προηγεῖται τοῦ δικαίου τῶν Χωρῶν».

Εἰς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις τῶν Χωρῶν Μεκλεμβούργου, Σαξωνίας καὶ Σαξωνίας-Ἄνχαλτ οὐδεὶς περιελήφθη περιορισμὸς τῆς ἀπεργιακῆς ἐλευθερίας. Οὕτω ὡρίσθη ὅτι δικαίωμα τῆς ἀπεργίας ἐξασφαλίζεται ἐὰν τὴν ἀπεργίαν κηρύξουν τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι εἰς τὰς Χώρας ταύτας προσῆκει εἰς ἕνα ἕκαστον τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας. Αἱ διατάξεις αὗται εὑρίσκονται ὡσαύτως εἰς συμφωνίαν πρὸς τὰς βασικὰς συνταγματικὰς διατάξεις τοῦ Ἀνατολικοῦ Κράτους. Πρακτικῶς ὅμως ὅλαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Κράτος, δὲν ἔχουν καμμίαν σημασίαν, διότι ἐκεῖ, διὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν συνάπτεται μία συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἐκ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῆς οἰκονομίας, δὲν δύναται νὰ γίνεται λόγος περὶ ἀγωνιστικῶν μέτρων.

Nipperdey, Κολωνία

τὰς ἀποδοχὰς τῶν σταφιδοκαρφιστῶν ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ εἶχον ἤδη καθορισθῆ διὰ τῆς κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ ἁρμοδιότης τῶν ὁποίων ὑπέρκειται καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ σειρᾶς ἀποφάσεών του (βλέπε Σ. Ε. 1395|1949, εἰσηγητὴς **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 8, 619 κλπ.) ἔχει δεχθῆ, ὅτι παραλλήλως πρὸς τὸν Ν. 28|1944, διὰ τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστόν, ἔχουν ἐξουσιοδοτηθῆ οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας νὰ καθορίζωσι δι' ἀποφάσεών των τοὺς μισθοὺς καὶ ἡμερομισθια τῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας τελούντων μισθωτῶν, ἰσχύουν καὶ οἱ δύο ἄλλοι τρόποι καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, ὁ διὰ τοῦ Νόμου 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ ὁ διὰ τοῦ Νόμου 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας».

Συγχρόνως ἐδέχθη, ὅτι ἂν τῇ ἱεραρχικῇ διαβαθμίσει τῶν ἁρμοδιοτήτων ἐκ τῶν ἄνω Νόμων ἡ ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 κοινὴ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀπόφασις δὲν νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ὑπέρκειται τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. τοῦ 1935 τοιαύτης τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Εἰς τὴν περὶ τῆς τοιαύτης ἱεραρχικῆς τῶν ἁρμοδιοτήτων θέσεως ἀντέλιφεν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐθεμελιώθη ἤδη ὁ προβληθεὶς λόγος ἀκυρώσεως.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἐπεξηγοῦν τὰ δεκτὰ ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὸ θέμα γενόμενα, προβαίνει εἰς τὴν ἀποσαφήνισιν, ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τῶν δύο Ὑπουργῶν ἀσκεῖται, ὁσάκις λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιβάλλουν τὴν διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τούτων ρύθμισιν τῶν σχετικῶν θεμάτων.

Ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ τελευταία αὐτὴ σκέψις τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, τοποθετουμένη ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ διακριθοῦν ἱεραρχικῶς αἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω νόμων ἁρμοδιότητες, ἀνῴ, καὶ καθ' ἡμᾶς, ὡς ἀντελήφθησαν τὴν δυναμιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου εἶναι ἰσοδύναμοι (πρβλ. καὶ **Β. Βασιλείου**, ΕΕΔ 7, 194), θὰ ἐστήριζε μᾶλλον τὸν λόγον ἀκυρώσεως, μὲ συνέπειαν—ἀπαράδεκτον φυσικὰ—νὰ μὴ δύνανται αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας νὰ παρέμβουν δι' ἐπίλυσιν διαφορᾶς, ἐπὶ θέματος, ἐρρυθμισμένου διὰ κοινῆς, δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944, ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ αὐτὴ θὰ εἶχεν, ὡς ἐκέπτεται ἡ ἀπόφασις, ἐκδοθῇ προηγουμένως διὰ λόγους γενικωτέρου συμφέροντος.

Ἀναντιρρήτως ἰσχύουν ἤδη καὶ αἱ τρεῖς μέθοδοι καθορισμοῦ μισθῶν: Ἡ διὰ τοῦ Ν. 28|1944, ἡ διὰ τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἡ διὰ τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», τοῦτο δὲ ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τοῦ Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», χωρὶς νὰ διακρίνεται ἱεραρχικῶς ἁρμοδιότης τις ἐκ τῶν ἄνω νόμων ὡς ὑπερτέρα τῆς ἄλλης, διότι ἡ διάκρισις κυρίως τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἁρμοδιότητος, ὡς ὑπερκειμένης τῶν λοιπῶν, ἄγει εἰς διάσπασιν τῆς ἀρχῆς περὶ παραλλήλου ἰσχύος αὐτῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1788|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Α. Μαρούδας**
Δικηγόρος ὁ κ. Ι. Χριστόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 61744|5942 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρύξαντος ἐκτελεστὰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 4 τοῦ ἔτους 1950 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ὧν αἱ ἁμιβοὶ τῶν σταφιδοκαρφωτῶν Πατρῶν, τῶν ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος Ὀργανισμοῦ ἀπασχολουμένων, ηὐξήθησαν κατὰ 30 ο|ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ εἶχε καθορισθῆ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51249|4958 τῆς 17 Ν)βρίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὸν νόμον 28|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», τῆς τοιαύτης αὐξήσεως ἐπιβληθείσης ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1950.

Ὁ μοναδικὸς προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν, γενομένης ἅπαξ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν διὰ τῆς κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀπεκλείετο ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ μεταγενεστέρα παρέμβασις τῶν κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀβάσιμος ἐλέγχεται. Διότι, ὡς ἔχει ἤδη γίνει δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου, ὁ ὡς ἄνω νόμος 28|1944 οὐδαμῶς κατήργησε τὸν ἀναγκ. νόμον τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935, ἀμφότερα δὲ τὰ νομοθετήματα ταῦτα ἰσχύουσι παραλλήλως, συμπορευόμενα, τῆς ἐκ τοῦ νόμου 28 ἁρμοδιότητος τῶν δύο Ὑπουργῶν ὑπερκειμένης τῆς μονομεροῦς τοιαύτης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπικυρούντος τὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τῶν δύο Ὑπουργῶν ἀσκεῖται ὁσάκις λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιβάλλουν τὴν διὰ κοινῆς ἀποφάσεως ρύθμισιν τῶν σχετικῶν θεμάτων.

Ἀπορριπτέα οὕτω καθίσταται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις.

ΜΙΣΘΟΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Είδικὸν μισθολογικὸν καθεστὼς διάφορον τοῦ διὰ τοὺς τακτικοὺς ὑπαλλήλους

I

Ἀνεφάρμοστον τῶν περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διατάξεων νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πάσης ἄλλης ἐν γένει διατάξεως, ρυθμιζούσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης, ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὑπηρεσιῶν.— Ἔννοια εἰδικῆς ὑπ' ἀριθ. 5563)1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 857|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' Πρωτοδικείου Πατρῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρεσιόντος ἐν Πάτραις Ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Ψευδῶς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 969|1950 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις α) τῆς 21|7|1950 καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 55 τῆς 23|12|1948 διαιτητικὴν ἀπόφασιν, δεχθεῖσα ὅτι ἅπασαι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας οὐδεμίαν διάκρισιν ποιοῦνται μεταξὺ τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης, ὡς καὶ ὅτι ἡ ἀπὸ 21|7|1950 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, καταρτισθεῖσα παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, δεσμεύει τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι καὶ ἑπομένως ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις ἀφορᾷ καὶ τὸ ἔκτακτον προσωπικὸν τῆς Τραπέζης, καὶ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ ἐπεδίκασεν ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐξ 7|33 ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν του, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διατάξεις νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πάσης ἄλλης ἐν γένει διατάξεως, ρυθμιζούσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης καὶ ἑπομένως νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγήν.

Ἀρείου Πάγου 18|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀνειπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Καταπόδης, Β. Βασιλείου, Ι. Καποδίστριας

Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 39α τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 2584|1940 κυρωθέντος καὶ κατ' ἄρθρ. 2 αὐτοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος Ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐγκύρως πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ προστεθέντος, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 70 αὐτοῦ, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 421 τῆς 7ης Αὐγούστου 1947 ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτῆς, ἐγκρισιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (φύλλ. 180, τεῦχος Α', τῆς 21.8.1947) σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ πάσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικόν, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν, εἰς ὃ ρητῶς ἐν § 5 περιλαμβάνεται καὶ τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τὸ προσληφθὲν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ταύτης διὰ τὰς ὑπηρεσίας ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ (ΕΦ - ΕΞ) διέπεται εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, καθ' ἃς, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διατάξεις νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πάσης ἄλλης ἐν γένει διατάξεως, ρυθμιζούσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης, ἐξ ἑτέρου δὲ ἐκ τῶν ὁρισμῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5563|186 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1948 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ περὶ ἀποδοχῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, δι' ὑπηρεσίαν τῶν ἐφοδίων τοῦ ἐξωτερικοῦ, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1948 φύλλον Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως καὶ κυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 913|1949, ὁριζουσῶν ὅτι εἰς τὸν διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως καθορισθέντα μισθὸν κατὰ βαθμὸν παρέχεται μόνον ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ δι' ὑπερωρίας διὰ τὰς πλέον τῶν 7 ὡρῶν ἡμερησίας ἐργασίας ἡ κεκανονισμένη ἀποζημίωσις, ἀποκλειομένης τῆς παροχῆς παντὸς ἑτέρου ἐπιδόματος ἢ προσαυξήσεως δι' οἱανδήποτε αἰτίαν», σαφῶς ἐπίσης προκύπτει, ὅτι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἐρρυθμίσθησαν διὰ τῶν ἄνω πράξεων εἰδικῶς καὶ συνεπῶς τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 969|1950 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθορισμοῦ τῶν προσθέτων ἀποδοχῶν τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης ἐξ 7|33 ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ 16 Μαΐου 1949 δὲν δικαιοῦνται οἱ εἰρημένοι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ΕΦ - ΕΞ ὑπάλληλοι, ὡς μὴ περιλαμβανόμενοι ἐν αὐτῇ, ὡς καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως αὐτῆς σαφῶς προκύπτει, ἀλλὰ διέπονται ὑπὸ τῶν δι' αὐτοὺς ἐκδοθεισῶν ὡς ἄνω εἰδικῶν

διατάξεων. Τάναντία δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐκτάκτου ὑπαλλήλου τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ΕΦ - ΕΞ, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ τοῦ προσθέτου ἐπιδόματος ἐξ 7|33 ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ 15 Μαΐου 1949, βάσει τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 969|1950 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι αἱ ὡς ἄνω πράξεις, οὐδεμίαν ποιούμεναι διάκρισιν μεταξὺ τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης, ἀφορῶσι τὸ τε τακτικὸν καὶ ἔκτακτον προσωπικόν, τοσούτῳ μᾶλλον δσῳ ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, καταρτισθεῖσα παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δεσμεύει τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορᾷ, ψευδῶς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 969|1950 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰς ὁμοίας τῆς ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. τῆς 16 Ν)βρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἀναιρετηρίου.

II

Εἰδικὴ περὶ μισθοῦ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὴν ὑπηρεσίαν Ἐφοδίων Ἐξωτερικοῦ ὑπ' ἀριθ. 5563|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις.— Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 καὶ 33700|1950 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεως περὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.— Ἀπορριπτέον λόγον ἀναιρέσεως ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ μὴ προταθέντος εἰς Δικαστήριον οὐσίας.— Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀπαλλαγὴ τελῶν καὶ παραβόλου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 558|1951 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ' 30Δ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Πατρῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ ἐν Πάτραις Ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 918|1949 ὑπ' ἀριθ. 5563|1948 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ, δι' ἧς καθωρίσθη τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐργάτου εἰς δραχ. 11.000, προσαυξανόμενον λόγῳ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, 10 ο|ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ ὁ ο|ο δι' ἕκαστον τῶν τέκνων του, δεχθεῖσα ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τῆς 8|9 Ἰουλίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τὸ ὡς ἄνω ἡμερομίσθιον ηὐξήθη κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 καὶ ἐφεξῆς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 κοινῆς τοιαύτης τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν εἰς 18.000 καὶ μετὰ ταῦτα εἰς 22.000 δραχμάς, ἤτοι ὅτι διὰ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων ἀναπροσηρμόσθη ἁπλῶς τὸ κατώτατον ὅριον τῶν ἀνειδικεύτων ἐργατῶν, χωρὶς νὰ καταργηθῇ τὸ χορηγούμενον εἰς τοὺς ἐργάτας τῆς Α.Τ.Ε. διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ΕΦ - ΕΞ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι αἱ ὑπουργικαὶ ὡς ἄνω ἀποφάσεις δὲν δύνανται νὰ κατισχύσωσι τῆς διὰ νόμου κυρωθείσης 5563|1948 κοινῆς ἀποφάσεως καὶ ἑπομένως τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἶναι δραχ. 11.000, προσαυξανόμενον λόγῳ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, ἄλλως ἔδει νὰ δεχθῇ ὅτι διὰ τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατηργήθη τὸ χορηγούμενον εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν ΕΦ - ΕΞ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα.

β) Ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δεχθεῖσα ὅτι διὰ τὸ ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδίκου της προσαυξάνεται κατὰ 30 ο|ο, ἐνῷ διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἀπαλλάσσονται εἰς καταβολὴν ταύτης αἱ ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, οἷον χαρακτῆρα φέρει καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα.

Ἀρείου Πάγου 20|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κατακόζης, Β. Βασιλείου

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς τρίτης τῶν αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον εἰς τὴν κρίσιν του, ἐπ' ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ πληρωμῆς αὐτῷ ἐπιχορηγηθέντων ἡμερομισθίων ὡς ἐργάτου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ (ΕΦ - ΕΞ), ἠχθη, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διὰ τοῦ Ν. 913|1949 κυρωθείσης ὑπ' ἀριθ. 5563|186|1948 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Α.Τ.Ε. δι' ὑπηρεσίαν ΕΦ - ΕΞ» διατάξεων, ἰσχυόντων κανόνων δικαίου προσλαβουσῶν, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς θέσιν νόμου ἐξ ἴσου ἐπεχούσας διατάξεις τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 29|1944 μεταγενεστέρως ταύτης ἐκδοθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 104 (1949) Φ.Ε.Κ. (τεῦχ. Β') καὶ ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 92|1950 Φ.Ε.Κ. (τεῦχος Β'). Κατὰ ρητὴν τῆς πρώτης τούτων ὑπ' ἀριθ. 5563|1948 διάταξιν καὶ εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, τὸ εἰς τὰς ὑπηρεσίας ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ ἀσχολούμενον, παρέχεται πλέον τοῦ ἡμερομισθίου καὶ ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν κατὰ τὸ ὑπὸ ταύτης ὁριζόμενον ποσοστόν. Τὸ ἐπίδομα δὲ τοῦτο διετηρήθη καὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῶν προρρηθεισῶν, ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ἀποφάσεως κατὰ ρητὴν ἐν § 5 αὐτῆς διαληφθεῖσαν περὶ

ΜΙΣΘΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΑΕΡΟΠΛΑΝΩΝ

Έννοια σχετικής κατά Ν. 28|1944 έκδοθείσης υπουργικής αποφάσεως

Εφαρμογή υπ' αριθ. 28369Α)1949 υπουργικής αποφάσεως. — Παροχή εύχερείας εις Γεν. Διευθυντήν του Κ.Ε.Α. καθορισμού και κατωτέρου του δι' αυτής οριζομένου ημερομισθίου αναλόγως της αποδόσεως της εργασίας ενός εκάστου των εις το ιδιωτικόν προσωπικόν ανηκόντων οδηγών αυτοκινήτων.

Επικυρούται η υπ. αριθ. 5924|1951 απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

Διά του άρθρ. 1, περίπτ. Δ' της βάσει του Ν. 19|1944 υπ' αριθ. 283694|5.11.1949 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Αεροπορίας περί αυξήσεως του μισθολογίου από 1ης Νοεμβρίου 1949 γενικώς του προσωπικού του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων ωρίσθη διά τους οδηγούς του, τους συνδεομένους διά συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου, βασικόν ημερομίσθιον κατ' ανώτατον όριον δραχμών 30.000, προσαυξανόμενον 1) λόγω οικογενειακών βαρών και 2) λόγω πολυετούς υπηρεσίας.

Η αληθής έννοια της διατάξεως ταύτης είναι, ότι η επαύξησις του ημερομισθίου εις δραχ. 30.000 είναι υποχρεωτική και ουχί δυνητική διά τον αναιρεσίβλητον, καθ' όσον α) το καθοριζόμενον ως άνω ημερομίσθιον προσαυξάνεται παγίως μεν λόγω οικογενειακών βαρών, εις ποσοστόν δε λόγω πολυετούς υπηρεσίας. Αι προσαυξήσεις αύται και ιδία η εις ποσοστόν τοιαύτη προϋποθέτουν την ύπαρξιν βασικού ημερομισθίου, εν ελλείψει του οποίου δεν είναι νοητή η χορήγησις προσαυξήσεων, αίτινες, μη υπαρχούσης σταθεράς βάσεως προσαυξήσεως, θα έπιπτον εις το κενόν, β) ρητώς προσδιορίζεται το ημερομίσθιον των δραχ. 30.000 εν ταύτη ως «βασικόν κατ' ανώτατον όριον», υπό την μόνην λογικήν έννοιαν ότι καθορίζεται βασικόν ημερομίσθιον, του οποίου δεν είναι επιτρεπτή η υπέρβασις. Η έκδοχή της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθ' ην η έννοια της διατάξεως ταύτης είναι, ότι το αναιρεσίβλητον Δημόσιον δύναται να παρέχη εις τους μισθωτούς της κατηγορίας του ημερομίσθιον μέχρι 30.000 δραχμών, είναι εσφαλμένη, ως ερμηνεύουσα την φράσιν της διατάξεως «βασικόν κατ' ανώτατον όριον» ουχί ως εν λογικόν άλον, αλλ' από προσκυμιδής μέρους, ήτοι κατά προσκόλλησιν εις τας λέξεις «κατ' ανώτατον όριον», παραλειπομένης της ερμηνείας της λέξεως «βασικόν», γ) διά του άρθρ. 1 της ανωτέρω υπουργικής αποφάσεως καθορίζονται τα ημερομίσθια ως ισχύοντα αναδρομικώς από 1.11.1949, εξ ού προκύπτει σαφώς η πρόθεσις του αναιρεσίβλητου να καταβάλη τα ημερομίσθια ταύτα και δι' όσους εργάτας δεν ανήκουν εις το προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ως και εις τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, δ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ε) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, στ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ζ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, η) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, θ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ι) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ια) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιβ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιγ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιδ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιε) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιστ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιζ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιη) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, ιθ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κα) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κβ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κγ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κδ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κε) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κστ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κζ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κη) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, κθ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λα) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λβ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λγ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λδ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λε) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λστ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λζ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λη) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, λθ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μα) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μβ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μγ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μδ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, με) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μστ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότι η αναφορά εν τη διατάξει ταύτη εις τον Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων δεν περιορίζεται εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Εργοστασίου τούτου, αλλά περιλαμβάνει και τους εργάτας του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, οίτινες δεν ανήκουν εις το ιδιωτικόν προσωπικόν, ενώ η διάταξις του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944 αναφέρεται μόνον εις το ιδιωτικόν προσωπικόν του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μζ) η προσβαλλομένη απόφασις παραβιάζει την διάταξιν του άρθρ. 1 του Ν. 19|1944, καθ' όσον δέχεται ότ

οις τοῦ Νομοθέτου, ὅπως τὰ οὕτω καθοριζόμενα ἡμερομίσθια εἶναι ὑποχρεωτικά.

Ἐάν ἦτο ὀρθὴ ἡ ἄποψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον τῶν 30.000 δραχμῶν δὲν ἦτο ὑποχρεωτικὸν ὡς βασικόν, ἀλλ' ὅτι τὸ ἀναιρεσίβλητον Δημόσιον εἶχε τὴν εὐχέρειαν οὐχὶ μόνον νὰ μὴ χορηγήσῃ αὔξησιν, ἀλλὰ καὶ νὰ μειώσῃ ἔτι τὰ ἤδη καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια, διὰ ἦτο ἄνευ ἐννοίας τινὸς ὁ καθορισμὸς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῶν ἡμερομισθίων, ἐφ' ὅσον οὐδεμία δέσμευσις θὰ ὑπῆρχε διὰ τὸ ἀναιρεσίβλητον, ἵνα χορηγήσῃ τὰς καθοριζομένας ἐπαυξήσεις.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τῆς περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν χορήγησιν νέων αὐξήσεων ἐπὶ πλέον τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς παρούσης. Καὶ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει ἐπίσης, ὅτι πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου ἦτο νὰ καθορίσῃ τὰ ἡμερομίσθια τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων ὡς βασικὰ ὑποχρεωτικὰ μὲ προοπτικὴν περαιτέρω αὐξήσεων.

Οὐδαμόθεν—τέλος—προκύπτει πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου, ἵνα μεταχειρισθῇ δυσμενῶς καὶ ἀνίσως ἐξ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων διὰ τῆς μὴ χορηγήσεως εἰς αὐτοὺς ὑποχρεωτικῆς προσαυξήσεως, ἤτις ἄλλως τε τοιαύτη ἐξαίρεσις, συγκρινομένου τοῦ καθοριζομένου χαμηλοῦ ἡμερομισθίου τῶν δραχ. 30.000 διὰ τοὺς ὁδηγοὺς κατέχοντας εἰδικὰς γνώσεις καὶ διπλώματα, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐπίσης καθοριζόμενον ὡς βασικὸν ἡμερομίσθιον 30.000 δραχμῶν διὰ τοὺς ἡμιειδικευμένους ἐργάτας, θὰ ἦτο ἀδικαιολόγητος καὶ συνεπῶς ἀποκρουστέα ὑπὸ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας.

Ἀρείου Πάγου 28|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Β. Σάββας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου πρώτου τῆς ὑπ' ἀριθ. 28369|4|1949 ἔτους κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἀεροπορίας, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρεσχημένην αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 19|1944 ἔτους ἐκδοθείσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης, ὁριζούσης Β' ὅτι διὰ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ Κρατικὰ Ἐργοστάσια Ἀεροπλάνων καθορίζεται «βασικὸν ἡμερομίσθιον κατ' ἀνώτατον ὅριον δραχ. 30.000, προσαυξανόμενον α) λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν κατὰ δραχ. 2000 διὰ τὴν σύζυγον καὶ κατὰ δραχ. 1000 δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν τοιούτων β) λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας 5 ο|ο δι' ἑκάστην πενταετίαν καὶ μέχρι τριῶν πενταετιῶν ἀπὸ ἀποκτήσεως τοῦ διπλώματος, ἀφαιρουμένου τοῦ τυχὸν χρόνου διακοπῆς τῆς ἐργασίας» σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῆς καθορίζεται τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ἡμερομισθίου (ὀκταώρου ἐργασίας) εἰς δραχ. 30.000, παρεχομένης τῆς εὐχερείας εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Κ.Ε.Α., ὅπως καθορίσῃ καὶ κατώτερον τούτων ἡμερομίσθιον, ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας ἑνὸς ἑκάστου τῶν εἰς τὸ ἰδιωτικὸν προσωπικὸν αὐτοῦ ἀνηκόντων ὁδηγῶν αὐτοκινήτων. Ἡ σαφὴς αὐτὴ τῆς μνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔννοια ἐπιρρώνυται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 40 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1846|1939 ἔτους νόμου «περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τοῦ κρατικοῦ ἐργοστασίου ἀεροπλάνων», καθ' ἣν ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸ Κ.Ε.Α., λογιζομένης ὡς ἐργατικὸν ἡμερομίσθιον, κυμαίνεται καὶ καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας ἑκάστου ἐντὸς γενικοῦ κατὰ βαθμὸν καὶ εἰδικότητα μηνολογίου συνταχθησομένου ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Κ.Ε.Α. καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ ἦτις διάταξις, μὴ καταργηθεῖσα διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐλήφθη, μετὰ τῆς βάσει ταύτης γενομένης ἐκθέσεως τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, τῆς ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 468|1949 πράξεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἐν αὐτῇ μνημονεύεται. Δὲν συνάγεται δὲ ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς, ὅτι καθορισθὲν σταθερὸν ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000, ἐπιχείρημα ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὸ καθοριζόμενον διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡμερομίσθιον προσαυξάνεται λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἢ ὅτι τοῦτο δύναται νὰ αὐξηθῇ διὰ προτάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 συνισταμένης ἐπιτροπῆς, διότι οὐδὲν κώλυμα ὑφίσταται, ὅπως χορηγηθῶσιν αἱ προσαυξήσεις αὗται, ὑπολογιζόμεναι ἐπὶ τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ κατωτέρου τῶν δραχ. 30.000 ἡμερομισθίου. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὅτι τοὐτέστι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 28369|4|1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἀεροπορίας τὸ ἐναγόμενον δύναται νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸ Κ.Ε.Α. ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ἡμερομίσθιον μέχρι δραχ. 30.000, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται καὶ νὰ μισθοδοτῇ αὐτοὺς διὰ τοιούτου ἡμερομισθίου καὶ ἀπορριψασα τὴν διώκουσαν τὴν καταβολὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἐργαζόμενον ὡς ὁδηγὸν αὐτοκινήτου εἰς τὸ Κ.Ε.Α., τῆς διαφορᾶς τῆς προκυπτούσης μεταξὺ τῶν καταβληθέντων αὐτῷ ἐκ δραχ. 26.000 ἡμερομισθίων καὶ τοῦ ὁριζομένου κατ' ἀνώτατον ὅριον ὡς ἡμερομισθίου διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῶν δραχ. 30.000, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῆς μνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τοῦ νόμου 1846|1939 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ

Έννοια Ν. 1653|1951 καὶ ἐφαρμογὴ ὑπουργικῶν περὶ μισθοῦ ἀποφάσεων

Σκοπὸς τοῦ Ν. 1653|1951 ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 πρὸς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας καὶ οὐχὶ ἡ ἐξίσωσις αὐτῶν πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, οὐδὲ ἡ ὑπαγωγὴ των εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς νόμους, τοὺς ρυθμίζοντας τὰς τοιαύτας σχέσεις.—Ἀνεφάρμοστον τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων 8900|1946 καὶ 18310|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας.—Ἀποκλειστικὸς προσδιορισμὸς μισθοῦ κατὰ Ν. 4971|1931.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5752|1951 (Πρωτοδίκης *Π. Θεοδωρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 87), ἡ κατωτέρω νεωτέρα πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι, προκειμένου περὶ προσθέτων ἀστυφυλάκων, περὶ ὧν ὁ Ν. 1653|1951 (ΕΕΔ 10, 140), δὲν ἐφαρμόζονται αἱ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 σχετικαὶ περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις. Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 35 ἐπ.), αὕτη φαίνεται νὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ τοῦ νόμου ἐφαρμογή.

Προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἠρμηνεύθησαν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|251|1951 (ΕΕΔ 10, 538), εἶναι ἡ ὕπαρξις καὶ διὰ τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας «ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δυνάμει τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἢ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τὰ ὁποῖα κατώτατα ὅρια καὶ νὰ χρησιμεύσουν ὡς βάσις, ἐφ' ἧς νὰ προστεθοῦν αἱ ἐξ 75 ο|ο καὶ 25 ο|ο πρόσθετοι ἀμοιβαὶ κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὑπουργικὰς ἀποφάσεις.

Ρυθμίζοντος ὅμως τοῦ ἄρθρου 39 ἐδάφ. 1 τοῦ εἰδικοῦ Ν. 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», τὸ ὁποῖον διατηρεῖται ἤδη ἐν ἰσχύϊ, τὸν τρόπον καθορισμοῦ καὶ τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων (διπλάσιον ἐκείνου τῶν τακτικῶν ἀστυφυλάκων), δὲν δύναται, νομίζομεν, νὰ ὑποστηριχθῇ, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ὅτι μετὰ ταῦτα ἰσχύουν καὶ αἱ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἀφοῦ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ἀντιτίθεται πρὸς τὸ διὰ τοῦ Ν. 4971|1931 καθοριζόμενον σύστημα καθορισμοῦ μισθῶν.

Καὶ ταῦτα ἀνεξαρτήτως ἂν εἶχε πράγματι τόσον στενὴν ἔννοιαν ὁ Ν. 1653|1951, νὰ περιορισθῇ εἰς μόνην τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, διὰ τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας καὶ νὰ μὴ τοὺς ἐξισώσῃ πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους γενικώτερον, ὡς περὶ αὐτοῦ σκέπτεται ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω ἀπόφασις, ὁπότε θὰ ἐγεννᾶτο ζήτημα καὶ ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν, εἰς ἣν ἐν τοιούτοις πρέπει νὰ ὑπάγωνται (βλέπε σχετικῶς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν Ι.Κ.Α. 730|1951, Δελτίον Ι.Κ.Α., ἔτος 1ον, τεῦχος 7, σελ. 22, ἔνθα μνημονεύεται καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 85|28.6.1951 ἐγκύκλιος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., καθ' ἣν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 1653|1951 συνάγεται, ὅτι οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀνήκουσιν εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐργοδότου, αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ὑπάγονται δὲ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α ἀσφάλισιν δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους ταύτης, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι οὗτοι δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν κατηγορίαν προσωπικοῦ τοῦ ἐργοδότου, ἐμπίπτουσαν εἰς τὰς ἀπαλλαγὰς τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ Ν. 6298|1934 ἢ τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 (ἀσφαλιζόμενα εἰς Κλαδικὰ Ταμεῖα). Ὑπόχρεως δ' ἐξ ἄλλου διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἶναι ὁ ὑπόχρεως διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἐργοδότης, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἡ μισθοδοσία τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων πραγματοποιεῖται ἀπ' εὐθείας πρὸς αὐτοὺς ἐκ μέρους τῶν φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, αἰτήσει τῶν ὁποίων προσελήφθησαν (δηλ. τῶν ἐργοδοτῶν) ἢ αὕτη λαμβάνη χώραν μέσῳ τῆς ὁμοειδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ὡς προβλέπουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 4971|1931).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 284|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλλῆς, Δ. Γρῦας

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1653|1951, ἀντικαταστήσαντος τὸ ἕβδομον β' τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», δι' αὐτοῦ ἐθεσπίσθη, ὅπως, ἐφ' ὅσον ὁ τερματισμὸς τῆς σχέσεως τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος χωρῆσῃ δίχως προηγουμένης προειδοποιήσεως τοῦ αἰτησαμένου τὸν διορισμόν, καταβληθῇ εἰς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα ἀποζημίωσις, ἧς τὸ μέτρον μόνον προσδιορίζεται δι' ἀναφορᾶς εἰς τὸν Ν. 2112.

Ἐκδήλως κατὰ τὴν κρίσιν μας, κατὰ τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, δὲν συνάγεται ἐξίσωσις τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, οὐδ' ὑπαγωγὴ των εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς νόμους, τοὺς ρυθμίζοντας τὰς τοιαύτας σχέσεις, τοῦτο δ' ἐν ὄψει τῆς ἰδιαζούσης μορφῆς τῆς σχέσεως τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος, ὅστις, παρὰ τὴν θεσπιζομένην καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπο-

ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια σχετικών άρθρων 657, 658 Άστικοῦ Κώδικος

Ὁρισμοὶ ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ ἀξιώσεως μισθοῦ ἐπὶ σπουδαίου κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν.—Ἐφ' ἅπαξ μόνον καθ' ἕκαστον ἔτος δικαίωμα μισθοῦ, κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις, εἴτε ἐν συνεχείᾳ, εἴτε καὶ τμηματικῶς, ἐὰν συντρέξωσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους διάφοροι σπουδαῖοι λόγοι.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 657 Ἀστικοῦ Κώδικος ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. Ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ.

κατὰ τὸ ἄρθρον 658 Ἀστικοῦ Κώδικος ὁ χρόνος, δι' ὃν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ὑφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ σημειωθῇ, ὅτι αἱ ἄνω διατάξεις δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεων, αἱ ὁποῖαι συνωμολογήθησαν πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 24, ἄρθρ. 38, ἐδ. 2, Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ., βλέπε καὶ ***Κ. Τριανταφυλλόπουλον***, Μισθὸς ἐν κωλύματι κατ' ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. ἐν ΕΕΔ 9, 725).

Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, διὰ τὰς πρὸ τοῦ Α.Κ. συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας, ἐγένετο ἐν τῇ νομολογίᾳ δεκτόν, ὅτι ἴσχυεν ὁ καὶ ἐπὶ τῆς μισθώσεως πράγματος ἰσχύων κανών, καθ' ὃν δὲν ἠδύνατο μὲν ὁ ἐκμισθωτὴς τὸ καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐλάμβανεν ἀντιπαροχήν (Α.Π. 478|1939, ΕΕΝ σ' 688), βασιζομένης τῆς ἀπόψεως ταύτης καὶ εἰς τοὺς ***Καλλιγᾶν***, Ἐνοχ. § 321, *Windscheid*, Ἐνοχ. § 401, βλέπε σχετικῶς καὶ ***Κ. Καυκᾶν***, Ἐνοχ ὑπ' ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. σελ. 823).

Ἐδιδάχθη ὅμως τελευταίως (βλέπε ***Κ. Τριανταφυλλόπουλον***, ΕΕΔ 10, 726), ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τοῦ Α.Κ. συμβάσεων ἐργασίας δὲν λείπει βοήθεια. Κατὰ τὰς ἐνθ. ἀνωτ. πηγὰς ἐπουσιώδης ἀνυπαίτιος χρονικὴ ἀδυναμία πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπιφέρει ἀντιστοιχον ἐλάττωσιν τῆς ἀμοιβῆς, δηλαδὴ καὶ ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ ὑφίσταται διὰ τοιαύτην περίπτωσιν διάσπασις τῆς ἀρχῆς periculum est locatoris, εἰς τὸν δικαστὴν δὲ ἐναπόκειται, κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ ἴσον, νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται νὰ περικόψῃ τὸν μισθὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος.

Τὴν ἄποψιν ταύτην ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἐδέχθη καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2475|1951 (Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 10, 558, ὑφ' ἣν τῆς ὁποίας ὑπῆρξε περίπτωσις ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας γυναικὸς ἕνεκα τοκετοῦ).

Πέραν ὅμως τῶν ὑπὸ τοῦ ***Κ. Τριανταφυλλοπούλου*** ἀναφερομένων, ὡς ἄνω, πηγῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, κατὰ τὸν ***Ι. Καποδίστριαν***, (βλέπε ΕΕΔ 11, 2 ἑπ.) ὑφίστανται ἐν τῷ προϊσχύοντι τοῦ Α.Κ. βυζαντινορρωμαϊκῷ δικαίῳ ἄλλαι (ὑφ' αὐτοῦ ἀναφερόμεναι), ἀφορῶσαι εἰς τὴν συμβασιν ἐργασίας διατάξεις, βάσει τῶν ὁποίων ὀφείλεται ὁ μισθὸς ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, δὲν ἐδόθη εὐκαιρία εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς νέας αὐτῆς καὶ ζωηρότατα ἐνδιαφερούσης ἀπόψεως.

Ταῦτα, ὡς πρὸς τὸ προϊσχὸν τοῦ Α.Κ. δίκαιον. Διὰ τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. προέκυψαν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ ζητήματα καὶ ὑπεστηρίχθησαν τὰ ἑξῆς:

α) Ὅτι ὁ μισθωτὸς δύναται κατ' ἐπανάληψιν

ζημίωσιν Ν. 2112, δὲν παύει νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ, νὰ εἶναι ὡπλισμένος καὶ νὰ ἐκτελῇ δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Θὰ ἦτο δὲ ἀδιανόητον νὰ ὑποτεθῇ ὑπαγωγὴ καὶ τούτου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ διάθεσίς του ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐργοδότας, ὅπερ ἀναγκαίως θὰ ὡφειλε νὰ δεχθῇ τις, ἐάν, ἐπὶ τῇ ὑποστηριζομένῃ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἑρμηνείᾳ τοῦ Ν. 1653|1951, ἐδέχετο, ὅτι δυνάμει αὐτοῦ ἐπεβλήθη ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεως τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων ἁπάντων τῶν ρυθμιστικῶν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως κανόνων καὶ ἐκείνων, δι' ὧν προσδιορίζεται ὁ μισθὸς τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἀλλ' ἔτι πλέον ὁ μισθὸς τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων προσδιορίζεται ἀποκλειστικῶς, καθ' ὃν ἐν τῷ Ν. 4971|1931 τρόπον, ἐν σταθερᾷ ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν μισθὸν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀστυφυλάκων (τὸ διπλάσιον) διὰ καταβολῆς εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Ταμεῖον, παρ' οὗ καὶ πληρώνεται ὁ πρόσθετος ἀστυφύλαξ.

Συνεπῶς οὐδεμιᾶς δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς σχέσεως ταύτης αἱ προσδιορίζουσαι τὰ ἐπιδόματα νυκτερινῆς καὶ κατὰ Κυριακὰς ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, οὔτε εὐθέως, οὔτε δυνάμει τοῦ Ν. 1653|1951, ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τούτου σαφῶς προκύπτοντος ὅτι τὴν σχέσιν τούτων συνέδεσε μόνον πρὸς τὸν Ν. 2112|1920.

έντὸς τοῦ ἔτους νὰ δικαιωθῇ μισθοῦ (*Γ. Μήλας*, ΕΕΔ 8, 573).

β) Ὅτι ἅπαξ τοῦ ἔτους δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ (*Δ. Μπουρνιᾶς*, ΕΕΔ 9, 487, *Δ. Βαμβέτσος*, ΕΕΔ 9, 582).

γ) Ὅτι ἅπαξ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μισθωτικῆς σχέσεως δύναται νὰ ἀσκηθῇ τὸ ἐκ τῶν ἄνω ἄρθρων δικαίωμα (*Φ. Δ. Ἀγγελῆς*, ΕΕΔ 9, 678). Ἐνώπιον τῶν διϊσταμένων ταύτων γνωμῶν διαφωτιστικὴ καὶ ἔγκυρος (ὡς συντάκτου τοῦ Προσχεδίου μισθώσεως ἐργασίας Ἀστικοῦ Κώδικος) ὑπῆρξεν ἡ γνώμη τοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* (ΕΕΔ 9, 725).

Προϋπόθεσις τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ., κατὰ *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, τίθεται προσωπικὸν ἀνυπαίτιον «κώλυμα» ἐκ σπουδαίου λόγου. Οὐδεὶς περιορισμὸς θεσπίζεται, οὐδὲ γίνεται διάκρισις ἐν τῷ νόμῳ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ χρονικὸν διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δέον νὰ ἐμφανισθῇ τὸ κώλυμα. Ἀρκεῖ ὅτι παρουσιάζεται τοιοῦτο καὶ δὴ ἓν ἢ διακεκριμένα πλείονα, ἵνα ἑκάστοτε ὁ ἐργάτης διατηρῇ τὴν ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος, ἀλλὰ δι' ἕκαστον κώλυμα, ἤτοι δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ δι' ἕκαστον ἀτύχημα οὐχὶ πέραν τοῦ ἡμισυμηνιαίου ἢ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, καίτοι ἡ ἑκάστοτε ἀσθένεια ἢ τὸ ἑκάστοτε κώλυμα ἐν γένει διαρκεῖ ἐπὶ μικρότερον χρόνον. Δι' ἕκαστον νέον κώλυμα διακεκριμένον τοῦ προηγουμένου γεννᾶται νέα ἀξίωσις ἐπὶ μισθόν.

Ἡ κατωτέρω, πρώτη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετεῖον, καταλήγει εἰς τὴν γνώμην, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἅπαξ μόνον καθ' ἕκαστον ἔτος δικαιοῦται τῶν εὐεργετημάτων τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., εἴτε ἐν συνεχείᾳ, εἴτε καὶ τμηματικῶς, ἐὰν συντρέξωσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους διάφοροι σπουδαῖοι λόγοι (ἀντίθετος, ὡς ἀνωτέρω, *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*).

Ἐπεξηγεῖται ὅμως σαφῶς ὑπὸ τοῦ Εἰσηγητοῦ τοῦ Προσχεδίου τῶν σχετικῶν ἄρθρων (ΕΕΔ 10, 725) πόθεν ἐλήφθησαν ταῦτα (ἄρθρ. 1154β Αὐστριακοῦ Κώδικος) καὶ ὅτι ἡ διασκευὴ τῶν δὲν ἀπεμακρύνθη τῆς ἐννοίας τοῦ ἀντιστοίχου ἄρθρου τοῦ ἀνωτέρω ξένου Κώδικος, τὸ ὁποῖον εἶναι σαφὲς ὡς πρὸς τὴν διατύπωσίν του (τὸ ἀντιγράφομεν ὧδε: «Ὁ ἐκμισθωτὴς ἐργασίας διατηρεῖ τὴν ἐπὶ ἀμοιβὴν ἀξίωσιν, ἐὰν μετὰ δεκαπενθήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται ἕνεκα νόσου ἢ ἀτυχήματος νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ σχετικῶς βραχὺν χρόνον. Ἀλλὰ μὴ ὑπερβαίνοντα τὴν ἑβδομάδα, χωρὶς νὰ ἔχῃ προκαλέσει τὴν νόσον ἢ τὸ ἀτύχημα δολίως ἢ ἐκ βαρείας ἀμελείας. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, ἐὰν ἕνεκεν ἄλλων σπουδαίων λόγων κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἄνευ ὑπαιτιότητός του».

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, διαφόρως σκεπτομένη, δὲν ἀναλύεται καὶ εἰς ἀνάπτυξιν πειστικῶν ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποῖα νὰ βασίζουν τὴν ἀντίθετον ἄποψίν της.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 723]1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Χριστόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Μ. Μαγγλάρης, Β. Βασιλαίος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 657 § 1 τοῦ Α.Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. Ἑτερόθεν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον 658 τοῦ Α.Κ. ὁ χρόνος, δι' ὃν, ὑφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν συνδεδυασμένων τούτων διατάξεων εἶναι, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐφ' ἅπαξ μόνον καθ' ἕκαστον ἔτος δικαιοῦται τῶν εὐεργετημάτων τῶν ὡς ἄνω διατάξεων εἴτε ἐν συνεχείᾳ, εἴτε καὶ τμηματικῶς, ἐὰν συντρέξωσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους διάφοροι σπουδαῖοι λόγοι, οὐχὶ δὲ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑποστηριζομένη, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους δικαιοῦται, ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει κωλύματος ὀφειλομένου εἰς σπουδαῖον λόγον, νὰ μισθοδοτῆται κατὰ τὸν χρόνον τοῦ κωλύματος, καίπερ ἐξαντληθέντος τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἐμισθοδοτήθη, λόγῳ ὑπάρξεως προηγουμένου διακεκριμένου κωλύματος. Δηλονότι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου οἱ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐμφανισθέντες σπουδαῖοι λόγοι, ὧν ἕνεκεν ὁ μισθωτὸς κωλύεται νὰ ἐργασθῇ, συνυπολογίζονται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μηνὸς ἢ τῶν 15 ἡμερῶν κατὰ τὰς διακρίσεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 658 Α.Κ.

Ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος μισθωτός, ὑπηρετῶν ὑπὲρ τὸ ἔτος ὡς φύλαξ ἀποθηκῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, ἠναγκάσθη ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ν' ἀπόσχῃ δὶς τῆς ἐργασίας του λόγῳ ἀσθενείας, ἤτοι ἐπὶ 40 ἡμέρας ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1950 καὶ ἐφεξῆς ἐξ ἀξείας βρογχίτιδος, ὁπότε καὶ ἔλαβε τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἑνὸς μηνός, καὶ ἐπὶ 35 ἡμέρας ἀπὸ 20.9.1950 καὶ ἐφεξῆς ἐκ χολοκυστίτιδος. Ὑπὸ τοιαύτην διαμόρφωσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν τῶν 25 ἡμερομισθίων, ὅσαι αἱ ἐργάσιμοι ἡμέραι τοῦ μηνός, ἀξίωσις τοῦ ἐξηντλήθη, μισθοδοτηθείς, δὲν δικαιοῦται, λόγῳ τοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος δευτέρου κωλύματος (ἀσθενείας του), καὶ ἑτέρου μηνιαίου μισθοῦ, ἀντιθέτως δὲ κρίναντα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἐπιδικάσασα τὸν μισθὸν καὶ τοῦ δευτέρου μηνὸς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐσφαλῶς καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ πρώτου τῆς ἐφέσεως λόγου, νὰ μεταρρυθμισθῇ αὕτη καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ ὡς μὴ νόμιμος.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΔΙ' ΟΙΚΙΑΚΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Έκτασις έφαρμογῆς τῶν διά τοῦ Α.Ν. 99|1936 κυρωθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀνεφάρμοστον τῶν διά τοῦ Α.Ν. 99|1936 κυρωθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936 ἐπί τῶν μή παρεχόντων ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ὑπηρεσίαν ἤ ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικόν κατάστημα, γραφεῖον ἤ ἐν γένει ἐπιχείρησιν. — Ἀνεφάρμοστον ἐπί ἐργαζομένου δι' οἰκιακάς ἀνάγκας ἐργοδότου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3602|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ' Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πρόκειται, καθ' ἃ ἐγένετο δεκτόν ὑπό τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, περί ἐργαζομένου διά τάς οἰκιακάς ἀνάγκας ἐργοδότου καί ἐγεννήθη τό ζήτημα, ἂν ἔχουν ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμογήν αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διά τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του, ἐν ἁρμονίᾳ πρός τήν γνώμην καί τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς.

Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ γνώμη αὐτη εἶναι ὀρθή.

Ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ὅμως ἠκολούθησε σωρείαν σκέψεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνδέχεται νά προέλθῃ ποιά τις σύγχυσις ὡς πρός τήν ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Αἱ ἐπικαλούμεναι ὑπό τῆς ἀποφάσεως νομικαί διατάξεις καθορίζουν κυρίως τήν κατά πρόσωπα μισθωτῶν (ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἤ ἐργατῶν) ἐφαρμογήν τῶν ἀπό 12 Αὐγούστου 1936 δύο ἀρχικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν (ὑποκατάστατος τῆς ἀπό 12.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν ἡ ἀπό 19.8.1938), ἐνῶ τό ἄρθρ. 2 τοῦ Α. Ν. 866|1937 ὁρίζει, ὅτι αἱ ἀνωτέρω συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύουν ἐπί παντός ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καί ἐπί τῶν ἐργατῶν πάσης ἐν γένει ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως.

Περαιτέρω τό ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 ὁρίζει, ὅτι αἱ διά τοῦ Α.Ν. 99|1936 κυρωθεῖσαι ἀνωτέρω δύο γενικαί συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας ὑποκαθίστανται αὐτοδικαίως εἰς πάσας τάς κατά ἐπάγγελμα, κλάδον, ἐπιχείρησιν ἤ τόπον συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας οἱασδήποτε κατηγορίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον αἱ τελευταῖαι αὗται ἔπαυσαν ἰσχύουσαι.

Δικαιολογοῦσα τό ἄρθρ. 2 τοῦ Α. Ν. 866|1937 ἡ εἰσηγητική ἐπί τοῦ σχεδίου του ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀναφέρει, ὅτι διά τούτου τίθεται τέρμα εἰς διαμφισβητήσεις καί καθορίζεται ρητῶς, ὅτι διά τοῦ κυρωτικοῦ νόμου ἡ Κυβέρνησις ἐπεδίωξε τήν καθολικήν ἰσχύν ἐπί ***παντός ἐργοδότου, ὑπαλλήλου, ἐργάτου*** τῶν ἀπό 12.8.1936 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μή σωματειακῆς ὀργανώσεως καί ἐγγραφῆς εἰς αὐτήν.

Ὥστε, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι εἶναι ὀρθή ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι διά τό οἰκιακόν προσωπικόν δέν ἐφαρμόζονται αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας (οὔτε αἱ ἐπί τῇ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαί ἀποφάσεις), δέν συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι αἱ ἀνωτέρω δύο συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας δέν ἰσχύουν ἐπί τῶν μή παρεχόντων ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ὑπηρεσίαν ἤ ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικόν κατάστημα, γραφεῖον ἤ ἐν γένει ἐπιχείρησιν, ὁπότε θά διεσπᾶτο ἡ καθολικότης τῆς ἐφαρμογῆς των καί θά ἀπέμενον οὕτω ἐκτός αὐτῶν τά νομικά π. χ. πρόσωπα δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον περιορίζεται ἡ ἐφαρμογή των ἐπί ἐργαζομένων εἰς ἰδιωτικόν κατάστημα, γραφεῖον ἤ ἐπιχείρησιν.

Τήν ὀρθήν λύσιν τοῦ ζητήματος, ὡς πρός τήν ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12.8.1936 περί μισθοῦ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἔχουν δώσει παλαιότερον αἱ Α.Π. 292|1939 (Θέμ. Ν' σελ. 753, ἐπρόκειτο περί φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου Δήμου) 14|1943 (ΕΕΔ 2, 310).

Ἀρείου Πάγου 19|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Κωτσουβέλης, Π. Στεφανόπουλος

Κατά μέν τάς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 99|1936 Ἀν. Νόμου, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν αὗται διά τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 866|1937 Α. Νόμου, αἱ δι' αὐτοῦ κυρωθεῖσαι καί ἰσχύν νόμου ἐπεχουσαι δύο ἀπό 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύουν ἐπί παντός ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἤ ἐργάτου παρέχοντος ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ὑπηρεσίαν ἤ ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικόν κατάστημα, γραφεῖον ἤ ἐν γένει ἐπιχείρησιν, ὁπ' οἱανδήποτε μορφήν καί ἂν ἀσκῆται αὕτη, κατά δέ τάς τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς εἴρηται 866|1937 Ἀν. Νόμου ὁ χαρακτηρισμός προσώπου τινός ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἤ ἐργάτου διά τήν ἐφαρμογήν τῶν ἐν γένει συλλογικῶν συμβάσεων γίνεται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ὑπό τοῦ μισθωτοῦ εἰς τόν ἐργοδότην παρεχομένης ἐργασίας, κατά τούς

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Πρόσληψις προσωπικοῦ διά τὴν ἐκπλήρωσιν σκοπῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὀδοποιΐας

Διάκρισις προσωπικοῦ εἰς ἀσχολούμενον μὲ διοικητικὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὀδοποιΐας καὶ εἰς τεχνικὸν τοιοῦτο.— Ὑπαγωγὴ εἰς τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἀπασχολουμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἁρμοδιότητος τῶν Ταμείων, ἤτοι μὲ κατασκευὴν καὶ συντήρησιν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν.— Πρόσληψις τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἔργου.— Θέσις ἐπιστάτου, ἀπασχολουμένου μὲ παρακολούθησιν ἐκτελουμένων ἔργων.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου.— Ἐκπλήρωσις ἀποστολῆς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου δι' ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Πρόσληψις ἐξαιρετικῶς ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν.— Δημοσίευσις μεταβολῶν εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως κατ' Α.Ν. 177)1945.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐπαρχιακῆς Ὀδοποιΐας τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας ἀπελύθη, λόγῳ οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τοῦ Ταμείου τούτου παρ' αὐτῷ ὑπηρετῶν ἐπιστάτης.

Ἀλλ' ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ δὲν ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸν Α.Ν. 177)1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγωγῶν καὶ ἐν γένει ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐφ' ὅσον, περαιτέρω, κατὰ τὸν ἐν λόγῳ νόμον τοῦτον, αἱ πράξεις περὶ ἀπολύσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, τῶν συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, δὲν ἐκτελοῦνται καὶ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν παράγεται ἔννομον ἀποτέλεσμα, ἂν προηγουμένως δὲν δημοσιευθῶσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὁπότε κέκτηται τὸν χαρακτῆρα ἐκτελεστῆς διοικητικῆς πράξεως, ἀπῃτήθη ἐν προκειμένῳ, ἐπὶ τῆς προσφυγῆς τοῦ αἰτοῦντος, νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν οὗτος, ὡς ἐπιστάτης τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου, συνεδέετο μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ περὶ αὐτοῦ καταφατικῶς ἀποφαίνεται τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας (πρβλ. καὶ Γνωμ. 38)1947 Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰσηγητὴς *Ν. Κοντογιάννης*, ΕΕΔ 6, 600).

Γενικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου ὅτι τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἐκπληροῦσι τὴν ἀποστολήν των δι' ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ

δρους τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234)1918 καὶ τοῦ Κεφ. Β' τῆς ἰσχυούσης νόμου ἐπεχούσης ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐπὶ τῶν μὴ παρεχόντων ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ὑπηρεσίαν ἢ ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν δὲν ἰσχύουν αἱ ὡς εἴρηται συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καὶ δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἐπ' αὐτῶν, ὡς πρὸς τὰς δι' αὐτῶν καριζομένας ἀποδοχάς, ἐφαρμογῆς.

Τὸ ὡς ἄφετείον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, προσληφθεὶς ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ δραχμῶν 130.000 μηνιαίως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἠσχολεῖτο εἰς τὰς οἰκιακὰς αὐτοῦ ἀνάγκας, ὡς καὶ εἰς τὰς τοῦ κτήματός του, παρεπομένως δὲ καὶ εἰς τὴν διατροφὴν ὀλίγων οἰκοσίτων ζώων του, κατ' ὀρθὴν ὑπαγωγὴν τῶν, ὡς ἐδέξατο ὡς παρεχομένας, ἀνωτέρω ἐργασιῶν εἰς τοὺς διαληφθέντας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, νόμους, ἔκρινε τὸν ἀνειρεσείοντα ὡς οἰκιακὸν ὑπηρέτην καὶ οὐχὶ φύλακα εἰς ἀγροτικὴν ἐπιχείρησιν, ἣν αὐδόλως δέχεται ἀσκουμένην ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, μὴ ὑπαγόμενον ὡς τοιοῦτον εἰς τὰς ἐπικαλουμένας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν ὧν δικαιοῦται ἀποδοχῶν αὐτοῦ, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου, ἐπὶ τῶν διατάξεων τῆς § 17 τοῦ ἄρθρ. 807 τῆς Πολ. Δικονομίας ἐρειδόμενος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀβάσιμος, εἶναι ἀπορριπτέος.

Τὴν περὶ παροχῆς οἰκιακῶν, κατὰ τὸ ἀνωτέρω, ὑπηρεσιῶν κρίσιν του ἐμόρφωσε τὸ δικάσαν Δικαστήριον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του σαφῶς προκύπτει, ἐκ τῆς συνεκτιμήσεως ἁπασῶν τῶν λοιπῶν ἐκατέρωθεν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, πλὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικληθείσης ὡς εἰς τὸ "Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑποβληθείσης ἐγγράφου δηλώσεώς του, δι' ἧς φέρεται οὗτος ὡς ὁμολογήσας τὴν ὡς φύλακος εἰς τὴν ἀγροτικήν του ἐπιχείρησιν πρόσληψιν αὐτοῦ, μὴ συνεκτιμηθείσης, καθ' ἃ ρητῶς καὶ ἀνελέγκτως τοῦτο βεβαιοῖ, ὡς μηδόλως προσαχθείσης. Ὅθεν, ὁ αὐτοτελὴς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, περὶ τοῦ ὅτι τὸ δικάσαν Δικαστήριον παρὰ τὸν νόμον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψει προσαχθεῖσαν ἀπόδειξιν (ἄρθρ. 807 § 9 Πολ. Δικονομίας), εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

μόνον ἐξαιρετικῶς καὶ **δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν** δύνανται ταῦτα νὰ προσλάβωσι καὶ ἰδιωτικὸν προσωπικόν.

Ἐνώπιον τῆς νομολογίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ἡ ὁποία μᾶς δίδει μὲν τὸν ὁρισμὸν τῆς σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἐννοοῦσα ἐκείνην, ἡ ὁποία ἐπιχειρεῖται κυριαρχικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ νομικὸν πρόσωπον ὡς Ἀρχῆς καὶ ἐνεργεῖται δυνάμει μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ συγκατάθεσις τοῦ διοριζομένου ὑπαλλήλου δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο τι ἢ ἁπλῆν νομικὴν προϋπόθεσιν τοῦ ἐγκύρου τῆς πράξεως (βλέπε προχείρως τὴν Α.Π. 34|1938, Θέμ. ΜΔ' 227), χωρὶς νὰ ἐπεξηγῆται καὶ πότε δύναται νὰ συμβαίνῃ τοῦτο, τὸ χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κριτήριον νὰ μὴ προσλαμβάνηται ὁ ὑπάλληλος δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν (πρβλ. καὶ ***Μ. Δ. Στασινόπουλον***, Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ μισθωτοὶ ἐν Ἐργ. Δικ. Ἔτος 1ον, τεῦχος Γ—Δ, σελ. 345), ἵνα διαγνωσθῇ ἡ σχέσις ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἶναι οὐσιαστικώτερον (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 201, ἔνθα νομολογία, καὶ Α.Π. 55|1952, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, κατωτέρω σελ. 258).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1541|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Σταυρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Νίκας, Γ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 297|10.10.1950 ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας, δι' ἧς ὁ αἰτῶν ἀπελύθη τῆς θέσεώς του ὡς ἐπιστάτου παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ.

Κατὰ μὲν τὴν § 6 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 25|28 Νοεμβρίου 1929 Δ]τος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως ὁδῶν κειμένων διατάξεων», ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 1966|1939 «περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων Ἔργων κειμένων διατάξεων», ἡ διοικητικὴ καὶ λογιστικὴ ὑπηρεσία τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας ἐκτελεῖται δι' ὑπαλλήλων τῆς Νομαρχίας, κατὰ δὲ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ἰδίου Διατάγματος ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῶν ὡς ἄνω Ταμείων εἶναι ἁρμοδία διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ τοῦ τυχὸν προσλαμβανομένου τεχνικοῦ προσωπικοῦ, τοῦ μισθοῦ τοῦ κλητῆρος καὶ τῶν ἐν γένει δαπανῶν διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν. Τέλος κατὰ τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος τὰ Εἰδικὰ Ταμεῖα Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας, ὧν ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς ἐσόδων ὑπερβαίνει τὰ δέκα ἑκατομμύρια δραχμῶν, δύνανται, πρὸς ἐνημερότητα τῆς διοικητικῆς καὶ λογιστικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, νὰ προσλαμβάνωσι μέχρι δύο τὸ πολὺ τῆς ὡς ἄνω ὑπηρεσιακῆς εἰδικότητος ὑπαλλήλους.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, εἰς ἃς τὸ προσωπικὸν τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας ἄνευ ἑτέρας τινὸς διαστολῆς διακρίνεται εἰς τὸ ἀπασχολούμενον μὲ τὴν διοικητικὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν καὶ εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικόν, συνάγεται, ὅτι εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς τελευταίας κατηγορίας ὑπάγονται οἱ ἀπασχολούμενοι μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐν λόγῳ Ταμείων, ἤτοι μὲ τὴν κατασκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν. Ἐκ τῶν ἀσχολουμένων ὅμως εἰς τὰ ἔργα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν μόνον οἱ διοριζόμενοι διὰ τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἀνωτέρω Ταμείων, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ προσλαμβανόμενοι ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὡρισμένου ἔργου, διότι περὶ τῶν τελευταίων τούτων, ὧν ἡ μισθοδοσία βαρύνει τὰ ἐκτελούμενα ἔργα, δι' ἃ προσελήφθησαν, δὲν προβλέπει ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 12 § 1 τοῦ ἀπὸ 25|28 Νοεμβρίου 1929 Διατάγματος, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικόν, ἀλλ' ἡ διάταξις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἡ ρυθμίζουσα τὸν τρόπον τοῦ καθορισμοῦ τῶν δαπανῶν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων. Ἐπομένως καὶ οἱ ἐπιστάται τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας, ἀπασχολούμενοι μὲ τὴν παρακολούθησιν τῶν ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω Ταμείων ἐκτελουμένων ἔργων, ἀνήκουσιν εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, ὁσάκις προσελήφθησαν διὰ τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἀνωτέρω Ταμείων καὶ οὐχὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκτελέσεως ὡρισμένου ἔργου.

Τὸ ὡς ἄνω τεχνικὸν προσωπικὸν συνδέεται μετὰ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας, ἀποτελούντων κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 8 τοῦ Α.Ν. 1966|1939 νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, διὰ σχέσεως δημοσίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὸ μὲν διότι προσλαμβάνεται κατὰ τὰ ἄρθρον 12 § 1 τοῦ ἀπὸ 25|28 Νοεμβρίου 1929 Δ]τος δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῶν ἀνωτέρω Ταμείων, καθοριζούσης καὶ τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ, τὸ δὲ διότι τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἐκπληροῦσι τὴν ἀποστολὴν των δι' ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ μόνον ἐξαιρετικῶς καὶ δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν δύνανται ταῦτα νὰ προσλάβωσι καὶ ἰδιωτικὸν προσωπικόν.

Ὁ αἰτῶν, ὡς ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει, προσελήφθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27|6.7.1939 ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας ὡς ἐπιστάτης διὰ τὴν ἐν γένει παρακολούθησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελουμένων ἔργων καὶ συνεπῶς οὗτος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἀνῆκεν εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τοῦ Ταμείου τούτου καὶ συνεδέετο μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 3 καὶ 5 τοῦ Α.Ν. 177|1945 «περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγω-

ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΥΣ

Αξιώσεις έκδικαζόμεναι κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'

Υπαγωγή εις την εργατικήν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' πάσης αξιώσεως φυσικού προσώπου, πηγαζούσης εκ σχέσεως εργασίας επ' αμοιβή, και αν ο προς ον παρεσχέθη η εργασία (εργοδότης) είναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ασκούν πολιτικήν εξουσίαν κατά παραχώρησιν υπό του Κράτους, εφ' όσον κατά την περίπτωσιν ταύτην η συναφθείσα σχέσις ήθελε συνιστά σύμβασιν του ιδιωτικού δικαίου.—Πρόσληψις ημερομισθίου εργάτου Δήμου εις μη νενομοθετημένην θέσιν.—Παραδεκτή εισαγωγή αξιώσεων κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.

Επικυρούται η υπ' αριθ. 6336|1950 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος κατά την διαδικασίαν του Ν. Γ'ΘΟΔ' Πρωτοδικείου Αθηνών (εισηγητής *Π. Παπακωνσταντίνου*).

Αύτη είχεν υπ' όψιν της περίπτωσιν προσληφθέντος υπό του Δήμου Αθηναίων ουχί εις νενομοθετημένην θέσιν και μετά τήρησιν της υπό της νομοθεσίας περί Δήμων και Κοινοτήτων διαγραφομένης διαδικασίας ημερομισθίου εργάτου παρά τω Γ' Νεκροταφείω Αθηνών και κρίνασα την σχέσιν ταύτην ως ιδιωτικού δικαίου έδεχθη, ότι άρμοδίως εισήγετο η αγωγή του κατά την διαδικασίαν του Ν. Γ'ΘΟΔ' και έπεδίκασε την εκ της υπ' αριθ. 1831|1946 υπουργικής αποφάσεως (ΕΕΔ 5, 382) αξίωσίν του περί καταβολής προσθέτου αμοιβής δι' εργασίαν κατά νυκτερινάς ώρας.

Λόγος αναιρέσεως υπήρξεν, ότι ο Δήμος Αθηναίων, αναθέτων βάσει αποφάσεως του αρμοδίου του οργάνου, ήτοι εν προκειμένω του Δημοτικού Συμβουλίου, στηριζομένου προς τούτο εις τας διατάξεις του Κώδικος Δήμων και Κοινοτήτων εις την εκτελεστικήν Αρχήν του Δήμου και βάσει των παρουσιαζομένων εκάστοτε υπηρεσιακών αναγκών την πρόσληψιν και χρησιμοποίησιν ωρισμένου αριθμού προσώπων, πέραν των εν τω οργανισμώ της εσωτερικής υπηρεσίας προβλεπομένων θέσεων, ενεργεί κατά κυριαρχικήν εξουσίαν και δεν καταρτίζει σύμβασιν, συμβαλλόμενος κατά τους κανόνας του ιδιωτικού δικαίου, μη ούσης εν τη νομοθεσία περί Δήμων και Κοινοτήτων διατάξεως, επιτρεπούσης τούτο, εφ' όσον δε εις τα χρησιμοποιούμενα πρόσωπα ανατίθεται υπηρεσία, αναγομένη εις τας εκ του νόμου δημοσίου χαρακτήρος εκδηλώσεις του Δήμου, οία είναι η υπηρεσία των νεκροταφείων, εις ην απησχολήθη ο αναιρεσίβλητος, καθ' α δέχεται η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις και αληθές είναι, παρά τον νόμον αύτη έδεχθη, ότι εν προκειμένω υφίστατο συμβατική σχέσις, διεπομένη υπό των κανόνων του ιδιωτικού δικαίου, και ούτω ψευδώς ηρμήνευσε τας διατάξεις του Κ.Ν.Δ.Κ. και δη του άρθρου 115 του Κώδικος τούτου, το δε εσφαλμένως εφήρμοσε εν προκειμένω τας περί συμβάσεως εργασίας διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και τους εν αυτή αναφερομένους νόμους, κακώς δεχθείσα ότι άρμοδίως εισήχθη η αγωγή κατά Ν. Γ'ΘΟΔ'.

* * *

Επαναλαμβάνεται και υπό της νεωτέρας ταύτης αρεοπαγιτικής αποφάσεως ή και δι' άλλων αποφάσεων του Αρείου Πάγου γενομένη δεκτή και παγίως κρατούσα εν τη δικαστηριακή πράξει άποψις, ότι εις την κατά Ν. Γ'ΘΟΔ' εργατικήν διαδικασίαν υπάγονται μόνον αξιώσεις εκ σχέσεως του ιδιωτικού δικαίου (βλέπε εκ των προσφάτων Α.Π. 58|1951, εισηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 362).

Αλλ' ή εν λόγω απόφασις ενδιαφέρει περισσότερον διά το δεκτόν υπ' αυτής γενόμενον, ότι η πρόσληψις υπό του Δήμου ημερομισθίου εργάτου εις μη οργανικήν θέσιν και άνευ της τηρήσεως της κατά τον χρόνον της προσλήψεως ισχυούσης νομοθεσίας περί Δήμων και Κοινοτήτων συνιστά σύμβαση εργασίας του ιδιωτικού δικαίου.

Ταχτοποιείται ούτω κατά εν σαφές κριτήριον ο διαχωρισμός της σχέσεως δημοσίου από ιδιωτικού δικαίου, η άποψις δε της αρεοπαγητικής αποφάσεως τελεί εν αρμονία τόσον προς το προϊσχύον άρθρ. 115 του Κ.Ν.Δ.Κ. (βλέπε δι' αυτό και σύμφωνον γνώμην Υπουργείου Εσωτερικών εν Επιθ. Τοπ. Αυτοδιοικήσεως, τόμος ΙΘ', τεύχος ε', σ. 582), όσον και προς το ισχύον ήδη άρθρον 113 του

γών και εν γένει υπηρεσιακών μεταβολών» αι πράξεις περί απολύσεως των υπαλλήλων και υπηρετών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των συνδεομένων μετ' αυτών διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, δεν εκτελούνται και ουδέν εξ αυτών παράγεται έννομον αποτέλεσμα, αν προηγουμένως δεν δημοσιευθώσιν εν περιλήψει εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Επομένως αι πράξεις αύται, όσάκις δεν δημοσιευθώσιν εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεν κέκτηνται τον χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξεως.

Εν προκειμένω, ως εκ των στοιχείων του φακέλλου προκύπτει, η προσβαλλομένη πράξις, δι' ής ο αίτων, συνδεόμενος μετά του Ειδικού Ταμείου Επαρχιακής Οδοποιίας του Νομού Εύβοίας διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, απελύθη της θέσεώς του ως επιστάτου παρά τω Ταμείω τούτω, δεν εδημοσιεύθη εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και συνεπώς η πράξις αύτη, κατά τα εν τη ηγουμένη σκέψει εκτεθέντα, δεν κέκτηται εκτελεστόν χαρακτήρα. Κατ' ακολουθίαν η υπό κρίσιν αίτησις ακυρώσεως, στρεφομένη κατά της ως άνω μη εκτελεστής διοικητικής πράξεως, τυγχάνει απορριπτέα ως απαράδεκτος.

Ν. 1726|1951 «περί κώδικος καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων», υπό τού οποίου ρητώς χαρακτηρίζεται τό έν αύτώ έργατικόν προσωπικόν ώς συνδεόμενον πρός τον έργοδότην Όργανισμόν διά σχέσεως τού ιδιωτικού δικαίου.

Σημειωτέον ότι τήν διάκρισιν αύτήν, τής ύπάρξεως νενομοθετημένης θέσεως ή όχι, ίνα έκ τούτου κριθή ή σχέσις άναλόγως, δεν έκαμεν ή παλαιοτέρα Α.Π. 606|1938, ή όποία, έχουσα ύπ' όψιν της περίπτωσιν έφαρμογής τού Ν. 2112|1920 έπί δόηγού αύτοκινήτου Καινότητος, έσκέφθη, ότι έκ τού γεγονότος άπλώς ότι ή θέσις τού ύπαλλήλου προβλέπεται ύπό όργανισμού δεν άναιρείται, ούτε άποκλείεται ώς μή δυνατόν κατά νόμον τό γεγονός τής κατόπιν συμβάσεως ιδιωτικής φύσεως προσλήψεως αύτού εις τήν θέσιν του.

Άπό τής έρεύνης άν ό έργαζόμενος προσλαμβάνεται εις θέσιν μή οργανικήν, δι' ύπηρεσίαν προσωρινού χαρακτήρος, χωρίς νά δίδη όρκον, άναχωρούν καί δικαστικαί άποφάσεις των δικαστηρίων τής ούσίας (βλέπε έξ αύτών τήν Πρωτοδικείου Πειραιώς 387|1950, είσηγητής *Π. Μακρυγιάννης*, ΕΕΔ 9, 548, παραπεμπουσαν καί εις τούς έν αύτή συγγραφείς, Πρωτοδίκου Ήρακλείου 130|1950, Πρωτοδίκης *Β. Βρέλλης*, ΕΕΔ 10, 76, Πρωτοδίκου Δράμας 31|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 9, 908).

Σημειούται ότι καί κατά τήν νομολογίαν τού Συμβουλίου τής Έπικρατείας (βλέπε *Μ. Σταυρόπουλον*, Δημόσιοι Ύπάλληλοι καί μισθωτοί, έν Έργ. Δικ. έτος Ιον, τεύχος Γ΄Δ, σελ. 349) όσάκις προσλαμβάνεται έν πρόσωπον πρός παροχήν ύπηρεσιών, αί όποίαι δέν προβλέπονται διά νενομοθετημένης θέσεως, δέν συνάπτεται δημοσία ύπαλληλική θέσις, άλλά συμβατική σχέσις έργασίας (βλέπε καί τήν άνωτέρω, σελ. 252, δημοσιευομένην πρόσφατον Σ.Ε. 1541|1951, είσηγητής *Α. Σταυρόπουλος*).

Εύνόητον είναι πάντως τό ένδιαφέρον τού θέματος, διότι έξ αύτής ή τής άλλης έκδοχής έξαρτώνται πλείσται καί σοβαραί συνέπειαι, άναλόγως τής έφαρμογής τούτων ή έκείνων τών νόμων, οί όποίοι διαφόρως ρυθμίζουν τήν σχέσιν τού δημοσίου άπό ιδιωτικού δικαίου.

Ύπομιμνήσκεται έπί τούτου ή έφαρμογή ή όχι τού άρθρου 9 Ν. 118|1945 διά τήν έγκυρον καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας, προϋποθέτοντος τήν ύπαρξιν σχέσεως τού ιδιωτικού δικαίου.

Άρείου Πάγου 55|1952 Τμ. Α΄

Προεδρεύων ό Άντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Είσηγητής ό Άρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελής**
Δικηγόρος ό κ. Χ. Κατσικόπουλος

Έκ τής διατάξεως τού άρθρου 1 τού Βασ. Διατάγματος τής 1|4 Αύγούστου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τού νόμου ΓΘΟΔ΄ περί έκδικάσεως τών μεταξύ έργατών καί έργοδοτών διαφορών κτλ.», ώς ταύτο άντικατεστάθη διά τού άρθρου 4 τού Νόμου 765|1943 καί τού άρθρου μόνου τού Νόμου 1968|1944, όριζούσης ότι «πάσα ιδιωτική άξίωσις μισθωτού ή, έν περιπτώσει θανάτου αύτού, τών κατά νόμον δικαιουμένων προσώπων κατά τού έργοδότου ή τού διαδόχου αύτού, πηγάζουσα έκ σχέσεως έργασίας, δικάζεται κατά τάς διατάξεις τού παρόντος νόμου, άνεξαρτήτως ποσού, ύπό Πρωτοδίκου όριζομένου ύπό τού Προέδρου τού Πρωτοδικείου κλπ.», έν συνδυασμώ καί πρός τήν διάταξιν τού άρθρου 6 τού νόμου 765|1943, καθ' ήν διά τού όρου «μισθωτός» νοούνται τά φυσικά πρόσωπα, άτινα παρέχουσιν έναντι άμοιβής οίασδήποτε φύσεως έξηρτημένην έργασίαν εις έτερον φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον, σαφώς προκύπτει, ότι εις τήν ώς είρηται είδικήν διαδικασίαν ύπάγεται πάσα άξίωσις φυσικού προσώπου, πηγάζουσα έκ σχέσεως έργασίας έπ' άμοιβή καί άν ό πρός όν παρεσχέθη ή έργασία αύτη (έργοδότης) είναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, άσκούν πολιτικήν έξουσίαν κατά παραχώρησιν ύπό τού Κράτους, μεταξύ τών όποίων περιλαμβάνονται καί οί Δήμοι, έφ' όσον κατά τήν περίπτωσιν ταύτην ή συναφθείσα σχέσις ήθελε συνιστά σύμβασιν άνήκουσαν εις τήν σφαίραν δικαιοπραξίας τού ιδιωτικού δικαίου.

Ώς έκ τής προσβαλλομένης άποφάσεως δείκνυται, τό ώς έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, έκτιμήσαν τούς ύποβληθέντας ίσχυρισμούς τών διαδίκων καί τάς προσκομισθείσας ένώπιόν του άποδείξεις, έδέξατο, ότι ό ένάγων καί ήδη άναιρεσίβλητος προσελήφθη εις τήν ύπηρεσίαν τού άναιρεσείοντος Δήμου Άθηναίων (έναγομένου) ώς ήμερομίσθιος έργάτης εις μή οργανικήν θέσιν καί άνευ τηρήσεως τής ύπό τής κατά τον χρόνον τής προσλήψεως ίσχυούσης νομοθεσίας περί Δήμων καί Καινοτήτων διαγραφομένης διά τήν πρόσληψιν έργατοτεχνικού προσωπικού διαδικασίας διά συμβάσεως έργασίας, εις ήν τά συμβαλλόμενα μέρη προήλθον πρός κατάρτισιν τής συμβάσεως μετά θελήσεως έχούσης κατά νόμον ίσην δικαιοπρακτικήν δύναμιν καί άξίαν», ήτοι έδέξατο, ότι ό άναιρεσίβλητος προσελήφθη εις τήν ύπηρεσίαν τού άναιρεσείοντος Δήμου δυνάμει καθαράς συμβάσεως έργασίας τού ιδιωτικού δικαίου, άποφηνάμενον δέ, μετά ταύτα, έπί τή βάσει τών ούτω παρ' αύτού άνελέγκτως δεκτών γενομένων, ότι άρμοδίως ό έν πρώτω βαθμώ δικάσας Πρωτοδίκης έπελήφθη τής έκδικάσεως τής άγωγής τού άναιρεσιβλήτου, έχούσης ώς άντικείμενον άξιώσεις πηγαζούσας έκ τής ρηθείσης συμβάσεως έργασίας έπί μισθώ, συνεμορφώθη πρός τάς έν τή ήγουμένη σκέψει διαληφθείσας διατάξεις καί κατ' άκολουθίαν ό άντίθετος καί μοναδικός λόγος άναιρέσεως περί άναρμοδιότητος καθ' όλην τών δικαστηρίων τής ούσίας είναι άπορριπτέος ώς άβάσιμος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ Ν. 2112

Θεώρησις επιδομάτων δι' εορτάς ως τακτικών αποδοχών και συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν Ν. 2112

Ακυρότης συμβάσεων, κατ' άρθρ. 8 Ν. 2112/1920, ως ηρμηνεύθη δι' άρθρ. 11 Α.Ν. 547/1937.—Εξαιρετικώς ούχι άκυρος ή μάλλον εύνοϊκή, εν σχέσει προς τας υπό του Ν. 2112/1920 προνοουμένας διά τον υπάλληλον περιπτώσεις εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει.—Ανεφάρμοστον Ν. 2112/1920 επί ομοιβαία των μερών συναινέσει λύσεως της συμβάσεως εργασίας, υπό τον όρον όμως να είναι ή περί λύσεως της συμβάσεως εργασίας συμφωνία των μερών έγκυρος.—Οργανισμός Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος. Συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν Ν. 2112 και παροχών δι' εορτάς, θεωρουμένων ως τακτικών αποδοχών.

Ή κατωτέρω απόφασις του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου έρχεται μετά την υπ' αριθ. 221/1951 Α' Τμήματος (είσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 622), προς την οποίαν συμφωνεί επί του ερευνηθέντος νομικού ζητήματος (βλέπε και σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 623).

Και το Β' Τμήμα του Αρείου Πάγου, ως το Α', θεωρεί αναγκαίαν την έρευναν, αν ο κατά την διάρκειαν του χρόνου υπηρεσίας του απολυθέντος υπαλλήλου καταρτισθείς υπό του εργοδότου και εις τον υπάλληλον ανακοινωθείς οργανισμός του προσωπικού (πρόκειται περί του οργανισμού του προσωπικού της Ανωνύμου Εταιρίας Γενικών Αποθηκών Ελλάδος) περιέχη όρους δυσμενεστέρους διά τον συγκεκριμένον υπάλληλον εκείνου του Ν. 2112/1920, ως ετροποποιήθη, εκ του οποίου είχον κτηθή διά τον συγκεκριμένον υπάλληλον δικαιώματα, οπότε έχει εφαρμογήν το άρθρ. 8 Ν. 2112, ως ούτως ηρμηνεύθη υπό του Α.Ν. 547/1937. Διάκρισις, την οποίαν δεν έκαμεν ή Σ.Ε. 794/1951 (είσηγητής *Α. Δήμτσας*, ΕΕΔ 10, 932), θεωρήσασα τον νέον οργανισμόν της αυτής Εταιρίας ως κατά πολύ ευνοϊκώτερον του μέχρις αυτού ισχύοντος, από γενικής δι' όλους θεωρήσεως.

Το άξιον επίσης ιδιαιτέρας προσοχής είναι, ότι ή εν λόγω αρεοπαγιτική απόφασις, εγκαταλείπουσα την δικαίως υπό της θεωρίας επικριθείσαν άποψιν της Α.Π. 564/1950 (είσηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121), ότι αι εκ δώρων παρεχόμεναι δεν συνιστώσι τακτικάς αποδοχάς, αλλ' έκτακτον παροχήν, διαδομένην ως «βοηθήματα» και επομένως δεν συνυπολογίζεται εις την αποζημίωσιν του Ν. 2112/1920, άποψις, την οποίαν ηκολούθησαν σταθερώς μετά ταύτα τα δικαστήρια της ουσίας (βλέπε νυλγ. εν ΕΕΔ 10, 989), δέχεται ήδη—και ορθότατα (βλέπε *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Αστικού και Εργατικού Δικαίου, Τεύχος 3ον, σελ. 385 επ., *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 9, 51 επ. και σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 981)—ότι και αι παροχαί αύται συνιστώσι τας υπό του άρθρ. 8 Ν. 2112/1920 οριζομένας τακτικάς αποδοχάς διά την κατά Ν. 2112/1920 αποζημίωσιν, ή οποία σημειωτέον είναι και ή οφειλομένη διά την κατά το άρθρ. 9 Ν. 118/1945 έγκυρον καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας.

Επανέρχεται ούτω ο Άρειος Πάγος εις την και διά προηγουμένων της Α.Π. 564/1950 αποφάσεων του δεκτήν γενομένην άποψιν (βλέπε σχετικώς νυλγ. εν ΕΕΔ 10, 981), ή οποία, ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 981), επιστηρίζεται και εις τον πρόσφατον Α.Ν. 1777/1951 περί συμπληρώσεως του Ν. 28/1944» (ΕΕΔ 10, 432), περί της εννοίας του οποίου ευγλώττως όμιλεί ή εισηγητική του έκθεσις (ΕΕΔ 10, 432).

Την αντίληψιν ότι και αι διά τας εορτάς χορηγούμεναι εις τους μισθωτούς παροχαί, αί οποίαι σημειωτέον διά τους έχοντας ετησίαν υπηρεσίαν παρά τω εργοδότη των προβλέπονται και υπό των γενικών από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ώστε κατά το άρθρον 3 του Α.Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» να αποτελούν αναγκαστικώς όρον των ατομικών συμβάσεων εργασίας, αποτελούν μισθόν, εκφράζει και ή υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας δεκτή γενομένη άποψις (Σ.Ε. 1107/1951, είσηγητής *Α. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 843, πρβλ. και Σ.Ε. 815/1951, είσηγητής *Η. Γλυκοφρύδης*, ΕΕΔ 10, 916), ότι εν τη εννοία της κατά τον Ν. 28/1944 εξουσιοδοτήσεως προς καθορισμόν *αποδοχών* (και όχι βεβαίως «βοηθημάτων») είναι και ή αρμοδιότης των Υπουργών προς καθορισμόν επ' ευκαιρία των εορτών εκτάκτων αποδοχών προς τους μισθωτούς της χώρας.

Περί μισθού όμιλεί και το άρθρ. 5 του Α.Ν. 1538/1950 «περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου», ορίζον τας παροχάς διά τας εορτάς Χριστουγέννων και Πάσχα.

Ας ελπίσωμεν, ότι ή ορθή αύτη άποψις της νεωτέρας ταύτης αρεοπαγιτικής αποφάσεως δεν θα ανατραπή και ότι δεν θα χρησιμεύση ή σημειωθείσα εν τη αρεοπαγιτική νομολογία αντίθεσις γνωμών ως λόγος, ο οποίος να δικαιολογή την εύλογον αμφιβολίαν του εργοδότου περί της εκτασεως της διά τον υπολογισμόν της αποζημιώσεως του Ν. 2112/1920 υποχρεώσεώς του, προς απαλλαγήν της κατά το άρθρ. 9 Ν. 118/1945 άστικής κυρώσεως της ακυρότητος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας εκ τυχόν μη συνυπολογι-

σμοῦ καὶ τῆς ἀναλογίας τῶν «δώρων» (ἀδοκίμως οὕτω λεγομένων) διὰ τὰς ἑορτάς.

Ἀρείου Πάγου 3|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Π. Γκότσης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ παρακατιὸν ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, κρίσιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 221|1951 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος, ἥτις, ἀνελοῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 234|1951 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, παρέπεμψε συγχρόνως τὴν δίκην, διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικονομίας, ἀναιρουμένης διαδικαστικῆς τινος πράξεως ἢ ἀποφάσεως, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως, δι' ὃ συζητεῖται ἡ ἀπὸ 6 Μαΐου 1950 ἔφεσις τῆς ἐναγούσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1470|50 ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΩΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς κρινάσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου 1950 (ὑπ' ἀριθ. 55) ἀγωγῆς τῆς ἐκκαλούσης, διωκούσης τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐφεσιβλήτου εἰς πληρωμὴν τῇ ἐκκαλούσῃ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἄνευ προειδοποιήσεως ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίας της, ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ αὕτη.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη αὕτη ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀν. ν. 547|1937, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι οἱαδήποτε σύμβασις πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, πλὴν ἐὰν αὕτη περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ σύμβασις δὲν εἶναι κατ' ἐξαίρεσιν ἄκυρος, ἐφ' ὅσον εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ ρηθέντος ν.2112|1920 προνοουμένας δι' αὐτὸν περιπτώσεις καὶ δὴ τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπόλυσιν, καὶ ὅτι εἶναι τοιαύτη διὰ τὸν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει συμβληθέντα μετὰ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας διὰ συμβάσεως ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἄλλων ὑπαλλήλων συναφθείσης καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς ἐν γένει τοῦ ἐργοδότου τοιούτους. Ἐξ ἑτέρου, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων 1,3 καὶ 8 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ λύσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀμοιβαίᾳ τῶν μερῶν συναινέσει δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ τὴν μονομερῆ λύσιν αὐτῆς διὰ καταγγελίας ὡς προϋπόθεσιν ἔχουσαι διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου, ὑπὸ τὸν ἀναγκαῖον ὅμως ὅρον, ὅτι ἡ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνία τῶν μερῶν εἶναι καθ' ὅλα ἔγκυρος.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν προτάσεων τῆς ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένης) ἑταιρίας, αὕτη ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἐξῆλθε τῆς ὑπηρεσίας ὡς καταληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐναγομένης ἐγκριθέντος τὴν 17 Ἰουλίου 1947 καὶ ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἐκτοτε ἀποδεκτοῦ γενομένου ὀργανισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας, καθ' ὃ τὸ ἀνώτατον ὅριον ἡλικίας ὡρίσθη διὰ τὸ θῆλυ προσωπικὸν τὸ 50ὸν ἔτος καὶ οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τούτου συμπληροῦντες τὸ ἄνω ὅριον ἀποχωροῦσιν αὐτεπαγγέλτως τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους. Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος, μὴ ἐγκριθεὶς ὑπὸ νόμου, ἐπέχει, μετὰ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐναγούσης, θέσιν συμβάσεως, ἥτις ὅμως εἶναι ἄκυρος, συμφώνως πρὸς τὰς προεκτεθείσας διατάξεις, ἐφ' ὅσον τὰ χορηγηθέντα διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου εὐεργετήματα, ἅτινα ἐπικαλεῖται ἡ ἐφεσίβλητος (ἐναγομένη), ἤτοι μονιμότης τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἐπιδόματα θέσεως, οἰκογενειακά, προσαυξήσεις τοῦ μισθοῦ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, εἶναι δοχεῖα πρὸς τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ δικαίωμα ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὰ εὐεργετήματα ταῦτα ἀφορῶσιν εἰς τὸ προσωπικὸν ἐν γένει καὶ δὲν ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη, ὅτι συντρέχουσι διὰ τὴν ἐνάγουσαν οἱ ὅροι τῆς παροχῆς τῶν εὐεργετημάτων τούτων. Ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἐπὶ τοῦ ἄνω ἰσχυρισμοῦ ἐρειδομένην ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης ἄνευ ἐρεύνης τινός, ἐὰν διὰ τοῦ ἄνω ὀργανισμοῦ παρέχεται εἰς τὴν ἐνάγουσαν μείζων προστασία ἐν σχέσει πρὸς τὸ μνησθὲν δικαίωμα αὐτῆς πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἄνευ προειδοποιήσεως ἀπόλυσιν της καὶ ἀπορρίψασα κατόπιν τούτου τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, παρεβίασε τὰς προρρηθείσας διατάξεις, καὶ δέον, ὅπως, γινομένης δεκτῆς τῆς ἐμπροθέσμως καὶ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἀσκηθείσης ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἐφέσεως ὡς πρὸς τὸν σχετικὸν ἔκτον αὐτῆς λόγον, μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις διὰ τῆς ἀφανίσεως της, παρακρατουμένης δὲ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τούτου τῆς ὑποθέσεως, κατὰ τὴν κρίσιν του, συμφώνως ταῖς συνδεδιασμέναις διατάξεσι τῶν ἄρθρων 836 καὶ 780 Πολ. Δικ. προβῇ τὸ Δικαστήριον εἰς τὴν ἐξέτασιν πάντων τῶν προκυπτόντων ζητημάτων πρὸς ὁριστικὴν διάγνωσιν τῆς διαφορᾶς, ἀφοῦ πλέον δὲν δικάζεται ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ἡ ἀγωγή.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μαρτύρων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐκατέρωθεν ἐπικαλούμενα καὶ προσκομιζόμενα νομίμως ἔγγραφα καὶ τὰ διὰ τῶν προτάσεων ἀναπτυσσόμενα, βεβαιοῦται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς τακτικὴ ὑπάλληλος ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1918, καὶ ἐκτοτε ὑπηρέτησε παρ' αὐτῇ ὡς δακτυλογράφος μέχρι τῆς

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΜΙΣΘΟΥ

Έκτασις προστασίας σχετικοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1799|1942

Προαγωγὴ ἢ ἄλλως ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 προστατευομένων προσώπων. — Περιορισμὸς ἐφαρμογῆς διατάξεως ἄρθρου 7 Ν.Δ. 1799|1942 εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους ἢ τοὺς κατ' εἰδικοὺς Νόμους τοιούτους. — Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατοτεχνικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 651|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΞΟΔ' Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ψευδῶς καὶ ἐσφαλμένως ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, δεχθεῖσα ὅτι αὗται ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐφ' ὅλων γενικῶς τῶν μισθωτῶν καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν ἢ ὑπηρετῶν, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τούτων καὶ τὸ ρητὸν γράμμα τοῦ νόμου, ὅτι εἰς τὰς τιμητικὰς διακρίσεις τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ὑπάγονται μόνον οἱ παρέχοντες κατὰ τὸν πρὸ τῆς στρατεύσεως των χρόνον ὑπαλληλικὰς ὑπηρεσίας, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ παρέχοντες ἐργατοτεχνικὰς ἢ ὑπηρετικὰς τοιαύτας.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις εἶναι ἡ τετάρτη κατὰ σειράν, ἡ ὁποία ἀποφαίνεται ὁμοίως πρὸς τὰς λοιπὰς ἐπὶ τοῦ καὶ πάλιν ἀπασχολήσαντος τὸν Ἄρειον Πάγον θέματος (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10. 1212, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἀρείου Πάγου 21|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόρος ὁ κ. Ε. Κατσιγιάννης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 Ν.Δ. 1040|1942, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 Ν.Δ. 1799|1942, καθ' ἣν «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940—41, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἂν δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον ἢ χορηγεῖται αὐτοῖς ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως τῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε δὲ μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τῆς προαγωγῆς ταύτης εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἢ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο δικαιοῦνται μόνον οἱ ὑπάλληλοι, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, διότι ὁ νόμος, διαλαμβάνων περὶ ὑπαλλήλων, νοεῖ τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικὴν (ἄρθρον 10 Νόμου 1234|1918), ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται διὰ διατάξεων εἰδικῶν νόμων. Ἡ σαφὴς αὕτη ἔννοια ἐπιρρωνύεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου, ἐν αἷς πάσαις καὶ τῇ προκαρατεθείσῃ γίνεται χρῆσις τῶν φράσεων «ἀναπήρων ὁπλιτῶν, κεκτημένων τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα», «προάγονται εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμόν», «μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν συμβουλίων», «ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων», αἵτινες φράσεις προσιδιάζουσι μόνον εἰς ὑπαλλήλους.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀντιθέτως ἀποφηνάμενον βάσιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, μὴ ὄντος, καθ' ἃ δέχεται καὶ ἐκ τῆς ἀγωγῆς προκύπτει, ὑπαλλήλου, ἀλλὰ τεχνίτου, διώκουσαν δὲ τὴν πληρωμὴν ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν οὐσιαστικοῦ νόμου τοῦ ἄρθρου 7 Ν.Δ. 1799|1942 καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Βου Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

---

1 Ἰανουαρίου 1950, ὅτε ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας. Τούτων δεδομένων καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναφερόμενον χρόνον τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τῆς ἐναγούσης, εἰς ἃς δέον νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα χορηγούμενα διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν ἐπιδόματα, ἐφ' ὅσον καὶ ταῦτα δίδονται ἀντὶ μισθοῦ, ἀνέρχονται, καθ' ἃ ἄλλως τε δὲν ἀμφισβητεῖ ἡ ἐναγομένη, εἰς δραχ. 894.000 μηνιαίως, δέον συμφώνως τοῖς συνδεδυασμένοις ἄρθροις 3 καὶ 1 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4458|1930, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 24.138.000 ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Πρόνοια διά Κανονισμοῦ δυσμενεστέρα τῆς τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ συνέπειαι

I

Καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας διὰ μεταγενεστέρου ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ἐργοδότου, μὴ κυρωθέντος διὰ νόμου.— Ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις προσχωρήσεως ὑπαλλήλων εἰς τοῦτον, ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνεται πρόνοια ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Πρόβλεψις ὑπὸ ἰδίου Κανονισμοῦ οὐχὶ ἀμέσου ἀπομακρύνσεως τῶν κατ' ἔναρξίν του συμπληρωσάντων ὅριον ἡλικίας, ἀλλὰ μετὰ ὑπαγωγὴν τούτων εἰς Ἀσφαλιστικόν τινα Ὀργανισμόν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀποκτήσεως τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων συνταξιοδοτήσεως.— Μεταγενεστέρα ὑπαγωγὴ αὐτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α.— Ἀνακοίνωσις εἶτα ὑπὸ ἐργοδότου εἰς τοιοῦτον ὑπάλληλον τοῦ ἄνω ἐγγράφου Κανονισμοῦ.— Χαρακτηρισμὸς ταύτης ὡς τακτικῆς ἔκτοτε ἐγκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Δικαίωμα ἐντεῦθεν τοῦ ἀπολυομένου τοῦ 1)4 ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Κατάχρησις δικαιώματος μισθωτοῦ.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 1101|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος καὶ εἰσηγητὴς ὁ κ. **Κ. Κονιαβίτης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Χιωτέλης, Ε. Καναράχης

Τὸ Δικαστήριον, κρῖνον ἐκ τῶν ἐνόντων βάσει τῶν πρωτοδίκως ληφθεισῶν ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων, τῶν ἀμοιβαίων ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, πάντων τῶν παρ' αὐτῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσκομιζομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ἄγεται εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα: Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι οἱαδήποτε σχετικὴ σύμβασις προσχωρήσεως θὰ ἦτο—ὡς ὀρθῶς ἐκρίθη καὶ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως—ἀπολύτως ἄκυρος, ὅτι ἀντικειμένη εἰς τὰς δημοσίας τάξεως διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς αὗται αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 § 1 τοῦ Α.Ν. 547|1937, ἐφ' ὅσον δὲν περιεῖχεν εὐνοϊκωτέρους τῆς ἀρχικῆς ὅρους ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ν. 2112 προνοουμένην ἀποζημίωσιν καὶ δὴ διὰ τὸν ἐφεσίβλητον (πρβλ. Α.Π. 221|1951, ΕΕΔ Τόμ. 10, σελ. 622) (*), ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ἐβεβαιώθη ἐπαρκῶς, ὅτι οὗτος ἀπεδέχθη, οὐδ' ὅτι ὁπωσδήποτε προσεχώρησεν εἰς τὸν ἐν ἔτει 1947 καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας του ἐκδοθέντα καὶ μὴ κυρωθέντα διὰ νόμου ἔγγραφον ἐσωτερικὸν ὀργανισμὸν τοῦ ἐργοδότου του (ἐκκαλοῦντος) καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ ἄρθρον 74 αὐτοῦ, δι' οὗ ὡρίσθη ὅτι τὰ μέλη τοῦ προσωπικοῦ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Νοσοκομείου μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἐξέρχονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας, λυομένης οὕτως αὐτομάτως τῆς συμβάσεως ἐργασίας των καὶ μὴ ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο ἄλλης διατυπώσεως, ἐξαιρέσει τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ ὑπηρετούντων καὶ συμπληρωσάντων τὸ ἐν λόγῳ ὅριον ἡλικίας ὑπαλλήλων (οἷος κατὰ τὰ ἑκατέρωθεν συναμολογούμενα καὶ ὁ ἐφεσίβλητος), ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους ἀνεβλήθη ἡ ταύτη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπομάκρυνσις μέχρι τῆς λειτουργίας τοῦ ἀλληλοβοηθητικοῦ Ταμείου Συντάξεως ἢ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς Ἀσφαλιστικόν τινα Ὀργανισμόν, ὑπὸ τὴν πρόδηλον ἔννοιαν τῆς ἀποκτήσεως τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν κατὰ νόμον προσόντων πρὸς συνταξιοδότησιν των, ἀφ' ἧς καὶ θὰ τερματίζηται ἡ οὐσιβασις ἐργασίας αὐτῶν. Οὐχ ἧττον ἐπιθανολογήθη περαιτέρω, ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς Μυτιλήνην ἔπέκτασιν τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ὁποίου ὑπῆχθη πλέον ὑποχρεωτικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὁ ἐφεσίβλητος (ἄρθρα 2, 4 καὶ 13 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») καὶ τὴν συνεπείᾳ ταύτης ἔναρξιν καταθέσεως τῷ Ἱδρύματι τούτῳ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1949 καὶ ἐφεξῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν (ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 4207|11.11.1948 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας) τὸ ἐκκαλοῦν ἀνεκοίνωσε τῷ ἐφεσιβλήτῳ δι' ἐπιδείξεως, ἀλλὰ πιθανῶς καὶ διὰ χορηγήσεως σχετικοῦ ἀντιγράφου, τὸν ὡς εἴρηται ἔγγραφον ὅρον τοῦ ἄνω ὀργανισμοῦ, οὗτινος καὶ ἔλαβεν ἐκεῖνος ἔκτοτε πλήρη γνῶσιν. Διὰ τῆς οὕτω ὅμως ἀφῶς ἐκδηλωθείσης μονομεροῦς ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ἐκκρεμήθη κατ' ἐκτίμησιν τοῦ δικαστηρίου νὰ καταγγελθῇ καὶ κατηγγέλθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1949 μετὰ προειδοποιήσεως ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου. Ἡ καταγγελία δ' αὕτη χαρακτηριστέα τυγχάνει ὡς ἔγκυρος τακτικὴ τοιαύτη ἐν τῇ ἀρθῇ ἐννοίᾳ τοῦ ν. 2112, δημιουργοῦσα συνεπῶς δικαίωμα μετ' ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν μόνον τοῦ 1|4 τῆς προβλεπομένης πλήρους ἀποζημιώσεως τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀφοῦ: α) ἐγένετο ἔγγράφως, β) ἐγνωστοποιήθη τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὸ περιέχον ταύτην ἔγγραφον κατὰ τὸν προμνησθέντα τρόπον, ὅστις εἶναι ἐπαρκής (πρβλ. **Κ. Κυνηγ.** Ἐνοχ. κατὰ τὸν Κώδικα, ὑπὸ τὸ ἄρθρον 669 § 4 σελ. 347, σχόλια ΕΕΔ ἐν τόμῳ 8, σελ. 628 καὶ ἑπ.) καὶ γ) καθώριζεν ἐκ τῶν προτέρων ἀναμφιβόλως τὸν χρόνον λύσεως τῆς προκειμένης συμβάσεως, ὅστις συνέπιπτε τῇ 30 Ἰουνίου 1951, καθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος θὰ συνεπλήρωνεν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεώς του παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἱδρυθέντι Κέντρῳ τοῦ Ι.Κ.Α. (1 Ἰα-

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Βλέπε καὶ Α.Π. 8|1952 Τμ. Β', ἀνωτέρω σελ. 256.

νουαρίου 1949), καὶ πράγματι συνεπλήρωσε, τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 40 § 1, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 33, 34, 4 § 3, καὶ 7 § 2 τοῦ τότε ἰσχύοντος ἄνω νόμου 6298|1934, ἀπαιτούμενα 750 ἡμερομίσθια πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος συντάξεως γήρατος, χωρὶς ν' ἀσκῇ οἱανδήποτε ἐπιρροὴν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ταχθεῖσα τοιαύτη προθεσμία ἦτο μείζων τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου καθοριζομένης (πρβλ. *Ἰω. Καποδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργατικοῦ Δικαίου § 424). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ ἐκκαλοῦν καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἄνω προθεσμίας (30 Ἰουλίου ἐ. ἔ.) ἐδέχθη τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου μέχρι τῆς 30 Ἰουλίου ἐ. ἔ., ἤτοι ἐπὶ ἕνα μόνον μῆνα, πλὴν ἐντεῦθεν οὐδόλως τεκμαίρεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἀσφῆς καὶ ἀναμφισβητήτου παραίτησις τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς γενομένης ἄνω ἐμπροθέσμου καταγγελίας (πρβλ. *Ἰω. Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτ. § 428, *Κ. Καυκᾶν*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 848, Ε. Α. 752|1935, ΕΕΝ γ' 153 καὶ παρεμφερῶς: Α.Π. 497|1948, ΕΕΔ Τόμ. 7, σελ. 888 καὶ Α.Π. 409|1950, ΕΕΝ ιζ' 699), τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον—ὡς προέκυψεν—ἡ διατήρησις τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸ μικρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα ἐγένετο ἐκ φιλανθρωπίας καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς προσωρινῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐκείνου μέχρι τῆς παρ' αὐτοῦ συγκεντρώσεως τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν καὶ τῆς ὑποβολῆς τούτων τῇ ἐνταῦθα ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ι.Κ.Α. μετ' αἰτήσεώς του περὶ ἀπονομῆς τῆς δεούσης συντάξεως, ἥτις ἦτο ὑποβληθεῖσα ἀνεπιπλήκτως μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου ἐ. ἔ., ὅτι καὶ πράγματι ὑπεβλήθη αὐτῇ, ὑπολογιζομένης παρὰ τοῦ ἰδίου (ὅρα τὴν ἀπὸ 2 Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἀναφορὰν του πρὸς τὸ ἐκκαλοῦν) τῆς ἀπονεμητέας αὐτῷ τοιαύτης συντάξεως εἰς δραχμὰς 375.000 μηνιαίως], ἐνῷ, ἐὰν ἡ ἐν λόγῳ αἴτησις ὑπεβάλλετο μεταγενεστέρως, καὶ δὴ τῇ 1ῃ Αὐγούστου ἐ. ἔ., ἀφ' ἧς ἀτελῶς ἐν ἰσχύϊ αἱ περὶ παροχῶν διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|14-21 Ἰουνίου 1951 (βλ. ἄρθρον 65 αὐτοῦ), δὲν θὰ ἀπελάμβανεν ὁ ἐφεσιβλήτος συντάξεως, ὡς μὴ συμπληρώσας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 28, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 8 § 2 τοῦ νέου τούτου νόμου ἀπαιτούμενα 2.500 ἡμερομίσθια ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἄνω ὑπαγωγῆς του (1 Ἰανουαρίου 1949), οὐδ' ἔχων πραγματοποιήσει ἀνὰ 100 τοὐλάχιστον ὁμοια ἡμερομίσθια καθ' ἕκαστον τῶν 5 ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συνεπλήρωσε τὸ ὅδον ἔτος τῆς ἡλικίας του, γνωστοῦ ὄντος ὅτι τότε δὲν ἦτο κἂν ἀσφαλισμένος.

Τὸ δὲ ἐπιμαχὸν ὑπ' ἀριθ. 791|Ε' τῆς 29 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἔγγραφον τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διδουσένην εἰς αὐτὸ ἐρμηνείαν, οὐχὶ νέαν καὶ αὐτοτελῆ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐσφαλμένως ἐδέχθη ὁ πρωτόδικος δικαστής, ἀλλ' ἁπλῆν ὑπόμνησιν τῆς προηγηθείσης ἄνω ἀρχικῆς τακτικῆς ταιαύτης, μεθ' ὑποβολῆς τῷ ἐφεσιβλήτῳ πρὸς ἐμπρόθεσμον κατὰ τ' ἄνω ὑποβολὴν τῆς περὶ συνταξιοδοτήσεως του αἰτήσεως καὶ ἀποφυγὴν ἐκπτώσεώς του ἀπὸ τῶν συναφῶν δικαιωμάτων του.

Ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἱαδήποτε ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ ὁ ἐφεσίβλητος δὲν θὰ ἐνομιμοποιεῖτο ἐν τῇ δικαστικῇ ἐπιδιώξει ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, καθ' ὅσον ἡ ἄσκησις τοῦ τοιούτου τυχὸν δικαιώματός του θὰ ἦτο καταχρηστική, ὡς ὑπερβαίνουσα προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν, καθὼς καὶ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ ἰδίου δικαιώματος (ἄρθρον 281 Α.Κ.), δεδέντος μάλιστα ὅτι αὐτὸς κατ' ἀνάγκην θὰ ἀπεχώρει ἐκουσίως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ τῆς ἰδίας ἡμέρας (30 Ἰουλίου ἐ. ἔ.) ἢ τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἑπομένης, ἵνα μὴ στερηθῇ διὰ τοὺς εἰρημένους λόγους τῆς ἄνω ἰσοβίας συντάξεως του, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο, κατὰ τὴν στοιχειώδη λογικήν, νὰ θυσιάσῃ ἐπὶ προφανεῖ καὶ μεγίστῃ ζημίᾳ αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐνῷ ἑτερωθεν προτιμῶν, ὡς ἔπραξε, τὴν κτῆσιν τῆς τοιαύτης συντάξεως δὲν θὰ εἶχε πλέον τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐργασθῇ ἀλλαχοῦ, ὁπότε δὲν θὰ συνέτρεχε καὶ ὁ βασικὸς νομοθετικὸς σκοπός, ὅστις ἔγκειται εἰς τὴν διευκόλυνσιν τοῦ ὑπαλλήλου, ὅπως μεριμνᾷ ἐγκαίρως πρὸς ἐξεύρεσιν ἄλλης ἐργασίας (πρβλ. *Ἰω. Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτ. § 426, ἀριθ. 3, καὶ § 434).

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπιδικάσασα ὁλόκληρον τὴν ἀξιωθεῖσαν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, ἐνῷ ἔδει νὰ περιορίσῃ ταύτην εἰς τὰ ὀφειλόμενον ὡδε 1|4, ἤτοι εἰς δραχμὰς 2.675.000 ἐν ὅλῳ, καὶ δέον—ἀπορριπτομένων πάντων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβασίμων—νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ὡς οὐσιαστικῶς βάσιμος ἡ ἔνδικος ἔφεσις, ἐπὶ τῷ τέλει ἵνα μετρρυθμισθῇ ἀναλόγως ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις καὶ μετρισθῇ, ὡς ἐν τῷ διατακτικῷ, ἡ δικαστικὴ δαπάνη ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, ἐφ' ὅσον ἕκαστος τῶν διαδίκων ἐν μέρει νικᾷ καὶ ἐν μέρει ἡττᾶται (ἄρθρον 211 § 3 Πολ. Δικ.) (*).

(*) *Ἡ ἐν μέρει μεταρρυθμισθεῖσα διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, ὡς ἐφεσείσα, ἐπ' ἀριθ. 11|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης (Πρωτοδίκης **Μ. Καλεύρας**), ἔχει ὡς ἑξῆς:*

Ἀνυπόχρεον συνυπολογισμοῦ δώρων καθ' ἑορτὰς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112. *— **Μὴ ἀναγκαῖο κατηργῆσθαι δικαστικοῦ ἐνοήμου εἰς ἀγωγὰς Ν. Γ΄|ΟΛ΄.** — **Ἀνυφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1960 ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112.** — **Σύμβασις προσχωρήσεως εἰς Κανονισμὸν ἐργοδότου μὴ ἐγκριθέντα διὰ νόμου.** — **Περιπτώσεις ἐφαρμογῆς Ν. 2112 ἐπὶ συμβάσεων μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτοῦ.** — **Ἐφαρμογὴ Ν. 2112 καὶ εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος μισθωτοῦ δι' ἐργασίαν.** — **Ἀνυπόχρεος συμβάσεων ἀντικειμένων πρὸς τὸν Ν. 2112.** — **Ἔννοια ἀνεφαρμόστου Ν. 2112 ἐπὶ ὑπάρξεως Κανονισμοῦ ἐργοδότου.***

— Κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς.— Συμψηφισμὸς δικαστικῆς δαπάνης.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς) ἱστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων τὴν 12.4.1937 προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου Βοστανείου Ἱεροῦ Νοσοκομείου (Β.Ι.Ν.), διοικουμένου ὑπὸ τῆς Ἐφορείας Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων Μυτιλήνης, ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ, δι' ἀόριστον χρόνον καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτος, καὶ δὴ λογιστής, προσέφερε τῷ ἐναγομένῳ ἐξακολουθητικῶς τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι 30.7.1951, ὅτε ἀπελύθη παρ' αὐτοῦ ἀπροειδοποιήτως καὶ ἄνευ καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, λόγῳ τῆς τοιαύτης καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Αἰτεῖται δὲ δι' αὐτῆς, ὅπως τῷ καταβληθῇ, τούτῳ τῷ λόγῳ, τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 12.035.000 [1.070.000+3)24 (ἀναλογούντων ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν)Χ10]. Οὕτως ἔχουσα, νόμιμος παρίσταται, ἐρειδομένη εἰς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 ἐδ. ζ' καὶ 3 § 1 ν. 2112|1920 (ὡς τὸ πρῶτον ἐτροποποιήθη ὑπὸ ἄρθρ. 1 ν. 4558|1930), ἀλλὰ μόνον διὰ ποσὸν δραχ. 10.700,000 (1.070.000 Χ10), διότι τὰ δῶρα ἑορτῶν δὲν συνιστῶσι τακτικὰς ἀποδοχάς, ἀλλ' ἐκτάκτους παροχάς, διδομένας ὡς βοήθημα καὶ ὄχι ὡς ἀντάλλαγμα ὑπηρεσιῶν ὡς αἱ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ (πρβλ. Α.Π. 564|1950, ΕΕΔ 9,1121) (*). Μὴ ἀπαιτουμένης δὲ καταβολῆς τέλους δικαστικοῦ ἐναύμου, λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας (πρβλ. συγκέντρωσιν Νομολογίας ἐν ΕΕΔ 9,859), τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, πάντων τῶν ἐναντίον ἀπορριπτομένων ὡς μὴ νομίμων.

Ναὶ μέν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 ν. δ. τῆς 81|1.5.1945, πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐν τούτοις ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς διατυπώσεώς της προκύπτει, ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων λόγῳ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αἵτινες δὲν ἐρείδονται ἐπὶ τοῦ ἀκύρου τῆς καταγγελίας, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἀπροειδοποιήτου ταύτης (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 4130|1950, ΕΕΔ 9,749, Π)κου Ἀθ. 2931|1950, ΕΕΔ 9,1074). Ἐπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἀπεσβέσθη ἡ διωκομένη καὶ ἐξ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας πηγάζουσα ἀξίωσις, ὡς παρελθούσης τῆς ἄνω τριμήνου προθεσμίας, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος, ἄλλως καὶ ὡς ἀβάσιμος, διότι, ἐνῷ ἡ καταγγελία (ἀπομάκρυνσις κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ ἐναγομένου) ἔλαβε χώραν, ὡς συνομολογεῖται τὴν 29-7-1951, ἡ ἔνδικος ἀγωγή, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κάτωθι τοῦ παρὰ τοῦ ἐναγομένου προσαγομένου καὶ κοινοποιηθέντος αὐτῷ ἀντιγράφου αὐτῆς πράξεως δικ. κλητῆρος τῶν ἐν Μυτιλήνῃ Πρωτοδικῶν, ἐκοινοποιήθη τῷ ἐναγομένῳ τὴν 23.10.1951, ἤτοι πρὶν ἢ συμπληρωθῇ τρίμηνον.

Ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων ἡμετέραν κρίσιν, περὶ τῶν ἀκολούθων: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὴν 12-4-1937 ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ, δι' ἀόριστον χρόνον, καὶ ὡς τοιοῦτος, καὶ μάλιστα λογιστής, προσέφερεν ἔκτοτε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 15.3.1947, ὅτε—καθ' ὃν χρόνον ἐξηκολούθει ἰσχύουσα ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀορίστου χρόνου ἐργασιακὴ σύμβασις—ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ἐγκριθεὶς μὲν ὑπὸ τῆς διοικούσης αὐτὸ Ἐφορείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 21.4.1947 πρακτικοῦ της, οὐχὶ ὅμως, ὡς ἔδει, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀ. ν. 199|1936, καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ὑγιεινῆς, πάντως δ' οὐδέποτε κυρωθεὶς διὰ νόμου ἢ ἑτέρας νομοθετικῆς πράξεως. Οὐχ ἧττον τοῦ Κανονισμοῦ τούτου ἔλαβε γνῶσιν ὁ ἐνάγων δι' ἀνακοινώσεως αὐτῷ τοῦ περιεχομένου του—ἄλλως τε εἰργάζετο ἐντὸς τῶν Γραφείων τοῦ ἐναγομένου—καὶ δέον, ἕνεκα τούτου, νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι, τοῦ ἐνάγοντος ἐξακολουθήσαντος νὰ ἐργάζηται παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, ἐγένετο ἀποδεκτὸς παρ' αὐτοῦ διὰ «συμβάσεως προσχωρήσεως» (contrat d' adhesion· πρβλ. Α. Π. 228|1947, ΕΕΔ 6, σ. 440). Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 74 τοῦ ἀνωτέρω κανονισμοῦ: «§ 1. Ὅριον ἡλικίας, πέραν τοῦ ὁποίου τὰ μέλη τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Νοσοκομείου, πλὴν τῶν ἐπὶ συμβάσει, δὲν δύνανται νὰ ἐκτελῶσι παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίαν, ὁρίζεται τὸ 65ον ἔτος... Οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους συμπληροῦντες τὸ ὡς ἄνω ὅριον ἡλικίας ἐξέρχονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας, λυομένης οὕτω αὐτομάτως τῆς μετ' αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο ἄλλης διατυπώσεως. § 2 Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων κατειλημμένων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὀργανισμοῦ, ἀναστέλλεται ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου, μέχρις ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀλληλοβοηθητικοῦ Ταμείου Συντάξεως ἢ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς Ἀσφαλιστικόν τινα Ὀργανισμόν». Σημειωτέον ὅτι, ὡς συνομολογεῖται, ὁ ἐνάγων τὴν 15.3.1947, ὅτε, καθ' ἃ ἐλέχθη, ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ ἄνω Κανονισμός, εἶχεν ἤδη συμπληρώσει τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Τοιουτοτρόπως ὁ ἐνάγων εἰργάσθη μέχρι καὶ τῆς 29.7.1951, καθ' ἣν ἐκοινοποιήθη αὐτῷ τὸ ὑπ' ἀριθ. 791|Ε|29.7.1951 ἔγγραφον τοῦ ἐναγομένου, πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνόμενον, ὅπερ, κατὰ τὴν ἐνδιαφέρουσαν ἡμᾶς παράγραφον, ἔχει οὕτω: «Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι, λόγῳ καταλήψεως ὑμῶν ὑπὸ τοῦ προβλεπομένου, συμφώνως τῷ νόμῳ, ὁρίου ἡλικίας πρὸς συνταξιοδότησίν σας καὶ τῆς συνεπείᾳ τούτου ἐπαγομένης σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνικανότητος πρὸς συνέχισιν τῶν παρὰ τῷ Νοσοκομείῳ καθηκόντων σας, δυνάμει τῆς ἀπὸ 28 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἀποφάσεως τῆς διοικούσης τὸ Βοστάνειον Ἱερὸν Νοσοκομεῖον Ἐφορείας τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων Μυτιλήνης, ἀπομακρύνεσθε τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς 30ῆς Ἰουλίου 1951». Μετὰ ταῦτα τὸ

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ὅμως ἤδη τὴν Α.Π. 3|1952, ἀνωτέρω σελ. 256.

έναγόμενον δέν άπεδέχθη τάς ύπηρεσίας τοῦ ένάγαντος. Κατά τούς δέκα προηγηθέντας τῆς 30.7.1951 μῆνας ὁ ένάγων ἐλάμβανεν μισθόν δραχ. 1.070.000 μηνιαίως.

Κατά τήν ὀρθήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 2112|1920 καί τό ὅλον ἐν γένει πνεῦμα του, οὗτος ἐφαρμογήν ἔχει ἐπί μόνων τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ λύσις τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως—ἡ μή ἐφαρμογή του ἐπί τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ρητῶς θεσπίζεται—ἐπέρχεται διά καταγγελίας, ὄχι δέ καί ὅταν αὕτη ὀφείλεται εἰς τινα διαλυτικόν ὅρον, τεθέντα ἐν τῇ συμβάσει, ὁπότε ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ πληρώσει τοῦ θέσιν—τρόπον τινά—προειδοποιήσεως ἔχοντος, ὅρου. Ὁ διαλυτικός αὐτός ὅρος δυνατόν, κατά τήν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως, νά λειτουργῇ ὡς διαλυτική προθεσμία (ἐπί βεβαιότητος τοῦ τε «πότε» καί τοῦ «ἐάν θά ἐπέλθῃ») καί τότε πρόκειται ὡρισμένου χρόνου σύμβασις, ἐν ᾗ ἀποκλείεται ἐν πάσῃ περιπτώσει ὡς ἄνω ἐφαρμογή τοῦ ν. 2112|1920. (Κατά λεπτολόγον ἀκριβολογίαν, τό «ἐάν» πάντοτε εἶναι ἀβέβαιον, διότι πιθανόν νά λυθῇ ἡ σύμβασις ἀνωτέρᾳ βίᾳ ἢ θανάτῳ τοῦ μισθωτοῦ, ὅπερ ὅμως εἶναι ἐνδεχόμενον καί ἐπί πάσης συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας). Ἀλλ' εἶναι δυνατόν ὁ ὅρος οὗτος, κατά τήν σύμβασιν, νά ἔχῃ τήν ἔννοιαν διαλυτικῆς αἱρέσεως (ὅταν βέβαιον τό «πότε» καί ἀβέβαιον τό «ἐάν»), ὁπότε ἔχομεν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν, ἥτις, ἠρτημένης μέν τῆς αἱρέσεως, νομίμως λύεται) μόνον διά καταγγελίας, ἅμα ὅμως αὕτη πληρωθῇ λύεται αὐτοδικαίως. Ἡ θέσπισις ἢ συνομολόγησις ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας, ἄλλοτε—κατά τήν εἰδικωτέραν περίπτωσιν—ἀποτελεῖ λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως, ὅτε ἡ σύμβασις λύεται διά καταγγελίας (πρβλ. Α.Π. 200|1948, ΕΕΔ 7,358, 249|1949, ΕΕΔ 8,578 καί 557|1950, ΕΕΔ 10,23), ἄλλοτε πάλιν ἔχει τήν ἔννοιαν διαλυτικοῦ ὅρου, ὅρῶντος κατά τά ἀνωτέρω, εἴτε ὡς προθεσμίας (ὡρισμένου χρόνου σύμβασις), εἴτε ὡς αἱρέσεως (ἀορίστου χρόνου, λυομένη ὅμως αὐτοδικαίως, διό καί δέν ἔχει ἐφαρμογήν ὁ ν. 2112|1920, πρβλ. Π. 409 καί 261|1950 ΕΕΔ 9,778 καί 401,497 καί 121|1948 ΕΕΔ 7,888 καί 272). Κατά ταῦτα ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου τούτου προέχον δέν εἶναι τόσον, ἂν ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου ἢ ὡρισμένου—ὡς ὑποστηρίζεται ὑπό τῶν διαδίκων, ἀσπαζομένων τήν συμφέρουσαν αὐτοῖς θεωρίαν (ὅρα: *Α. Λιτζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας § 7 σημ. 11, *Κ. Δημάκην* ἐν ΕΕΔ 1,651 ἐπ. καί 6,255 ἐπ., *Α. Σακελλαροπούλου* ἐν ΕΕΔ 6,419 ἐπ. ἰδία Υ. *Ι. Καποδίστριαν*: Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου §§ 72, 79 καί 45) καί Θέμ. ΜΘ' 455 καί Ν' 618, *Σύνταξιν* ΕΕΝ ιη' 59, *Ν. Κοντογιάννην* ΕΕΔ 6,515,)—ἀλλ' ἐάν λύηται διά καταγγελίας ἢ αὐτοδικαίως (πρβλ. *Β. Βασιλείου* ΕΕΔ 10,777). Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη δι' ἄρθρ. 6 ν. 4558|1930, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὕπαρξις κανονισμοῦ οὐδόλως ἀποκλείει, αὐτή καθ' ἑαυτήν, τήν ἀποζημίωσιν τοῦ 2112|1920. Τέλος, ἐν ὄψει ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, οὐχί νόμῳ ἐφαρμοζομένου, ἀλλά γενομένου ἀποδεκτοῦ διά συμφώνου προσχωρήσεως, ἐάν, μετά τήν πλήρωσιν τοῦ ὡς διαλυτικῆς αἱρέσεως τεθέντος ὅρου, ὁ μισθωτός ἐξακολουθήσῃ ἐργαζόμενος, ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ ἐργοδότου, καί δή κατά τήν διάρκειαν χρονικοῦ διαστήματος μᾶλλον ἢ ἧττον μακροῦ, δέον νά γίνῃ παραδεκτόν, ὅτι κοινῇ συμφωνίᾳ μισθωτοῦ καί ἐργοδότου, λογίζεται, ὅτι οὐδέν ἀποτέλεσμα παράγει, ὁ ὅρος καί ἡ ἐργασιακή σύμβασις θεωρεῖται ὡς οὐδέποτε τεθεῖσα ὑπό τήν ἄνω αἵρεσιν (τ. Ἐ. τῆς ἐν συμπληρώσει τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας αὐτοδικαίας λύσεώς της). Ἐπί πληρώσεως ἐν τῇ ἄνω περιπτώσει τοῦ ὡς ἄνω διαλυτικῆς προθεσμίας τεθέντος ὅρου, θά εἴχομεν μετατροπήν τῆς ὡρισμένης διαρκείας συμβάσεως εἰς ἀορίστου χρόνου τοιαύτην. Ἐν προκειμένῳ, κατά τήν ἡμετέραν γνώμην, ἐκ τοῦ ἐν σκέψει ΙΙΙ μνημονευθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τό διά τοῦ περί οὗ ὁ λόγος κρισίμου Κανονισμοῦ συνομολογηθέν ἀνώτατον ὅριον ἡλικίας—ἀσχέτως τοῦ ὁμολογουμένως ἀσαφοῦς τῆς διατυπώσεώς του, ἑρμηνευομένου κατά κανόνα εἰς βάρος τοῦ θέσαντος τόν ὅρον—ἔχει τήν ἔννοιαν τοῦ μεγίστου χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως, ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων δυναμένων νά καταγγείλωσι αὐτήν ἀνά πᾶσαν στιγμήν. Ἐάν ὅμως αὕτη δέν θά εἶχε καταγγελθῇ (ἢ ἄλλως λυθῇ π.χ. θανάτῳ κλπ.) μέχρι τοῦ χρόνου συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, λύεται ἀφ' ἑαυτῆς (αὐτοδικαίως) ἅμα τῇ συμπληρώσει του. Περαιτέρω ὅμως ὁμοίως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, καθ' ὃν χρόνον ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ κανονισμός, εἶχεν ἤδη καταληφθῇ ὑπό τοῦ περί οὗ πρόκειται ὁρίου ἡλικίας, ἀναταλέντων τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου, βάσει τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 34 αὐτοῦ, λόγῳ τοῦ ὅτι, κατά τήν ἐποχήν ἐκείνην, οὔτε εἰδικόν Ἀλληλοβοηθητικόν Ταμεῖον Συντάξεως τῶν Ὑπαλλήλων τοῦ ἐναγομένου ὑφίστατο, οὔτε ὑπήγοντο οὗτοι εἰς ἕτερόν τινα Ἀσφαλιστικόν Ὀργανισμόν. Ἀνεξαρτήτως δέ τοῦ ὅτι—καταστάντος οὕτως ἀβεβαίου, πλήν τοῦ «ἐάν», καί τοῦ «πότε» θά ἐπληροῦτο ὁ ἄνω ὅρος, εἴτε διά τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἀνωτέρω εἰς τινα Ἀσφαλιστικόν Ὀργανισμόν, εἴτε διά τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἄνω Ταμείου Συντάξεως θά ἠδύνατο νά ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ ἐνάγοντος μόνον διά καταγγελίας ἐπετρέπετο πλέον νά λυθῇ. Ἀσχέτως τούτου ἐβεβαιώθημεν ἐκ παραλλήλου ὅτι ἀφ' ἧς, ἐπεκταθέντος τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν Μυτιλήνῃ, ἤρξατο ἀπό 1.1.1949 ἡ κατάθεσις αὐτῷ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν (ὑπ' ἀριθ. 4207|1948|11.11.1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), ὁ ἐνάγων πολύ πρό τῆς ἀνωτέρω ἀπομακρύνσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εἶχε συμπληρώσει τά δι' ἄρθρ. 49 τοῦ τότε ἰσχύοντος ν. 6298|1934 περί Ι.Κ.Α. ἀπαιτούμενα πρός συνταξιοδοτησίν του 750 ἡμερομίσθια, οὐχ ἧττον οὗτος ἐξηκολούθει ἐργαζόμενος παρά τῷ ἐναγομένῳ, μηδόλως ἐναντιωθέντος τοῦ τελευταίου πρός τοῦτο. Κατ' ἀκολουθίαν, καί ἂν ἀκόμη ὑποτεθῇ, ὅτι οὐδέν ἀποτέλεσμα παρήχθη ἐκ τῆς πληρώσεως τῆς αἱρέσεως, λόγῳ τῆς μή αὐτοδικαίως ἀποχωρήσεώς του, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ, αὕτη, ἐν πάσῃ περιπτώσει,

κατέστη ἀνενεργὴς κοινῇ συμφωνίᾳ τῶν διαδίκων, ὅταν μετὰ τὴν ἀπόκτησιν προσόντων συνταξιοδοτήσεώς του παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐξηκολούθησε συγκατανεύοντος τοῦ ἐναγομένου, νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του τῷ τελευταίῳ, πάντως δὲ παρετάθη ἡ σύμβασις ἐπ' ἀόριστον, ἐφ' ὅσον καὶ ἔπαυσε παίζων ρόλον προειδοποιήσεως ὁ διαλυτικὸς ὅρος. Τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἀνωτέρω ρηθὲν ἔγγραφον τοῦ ἐναγομένου χαρακτηριστέον ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ταύτης, ὁ δ' ἐνάγων οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν λαβὼν καὶ αὐθόλως προμηνυθείς, δικαιοῦται τοιαύτης, καὶ δὴ ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς τῶν δέκα προηγηθέντων μηνῶν ἡ δραχ. 10.700.000 (1.070.000×10). Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀκόμη ἤθελεν ὑποστηριχθῇ—αὐθόλως προβάλλεται τοιοῦτόν τι—ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη ὡς ἀνίκανος, πάλιν ἔδει νὰ προηγηθῇ καταγγελία. Ἄρα, ἐν ἀπροειδοποιήτῳ τοιαύτῃ, θὰ ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 6 ν. 4558|1930, ὅρα ***Β. Βασιλείου***, Ἐνθ' ἀνωτέρω 778 καὶ ***Σχολιαστήν*** ἐν ΕΕΔ 8,751), δοθέντος μάλιστα ὅτι τὸ σχετικὸν πρὸς τοὺς λόγους ἀπολύσεως ἄρθρ. 71 τοῦ ἄνω κανονισμοῦ παραπέμπει εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ὅστις, προβλέπων ἄλλωστε μικρότερον τῆς τοῦ ν. 2112|1920 ἀποζημίωσιν, δὲν ἐνεκρίθη οὔτε κἂν ὑπὸ τῆς ἄνω Ἐφορείας καὶ οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχει.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως πάντων τῶν ἀνωτέρω καὶ ἂν ἀκόμη θεωρηθῇ, ὅτι, δυνάμει τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Κανονισμοῦ, ὁ ἐνάγων ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει καὶ ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω βεβαιωθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν δικαιοῦται τῆς λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀποζημιώσεως—διότι, δήθεν, καὶ ἐν τῇ ἄνω κριθείσῃ περιπτώσει ἡ λύσις τῆς συμβάσεως χωρεῖ αὐτοδικαίως καὶ χωρὶς καταγγελίας—τότε ἀνακύπτει ἀμέσως ζήτημα ἐγκυρότητος ἢ μὴ τῆς συμβάσεως προσχωρήσεως, δι' ἧς ἐγένετο ἀποδεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὁ Κανονισμὸς οὗτος. Ἀληθῶς συνῳδὰ τῇ βασικωτάτῃ, δημοσίας δὲ τάξεως, διατάξει τοῦ ἄρθρ. 8 § 1 ν. 2112|19.9, εἶναι ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον, συμφώνως δὲ τῇ ὁμοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 11 § 1 ἀ.ν. 547|1937, προστεθὲν § 2 εἰς τὸ ἄνω ἄρθρον, δι' ἧς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς τοῦτο, ὁρισθέντος, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς προηγουμένης παραγράφου εἶναι, ὅτι οἱαδήποτε σύμβασις, συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὐτὴ περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον. Καθ' ἃ δ' ἐγένετο δεκτόν, διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. 2112|1920, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ληφθῇ ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διὰ κανονισμοῦ μέριμνά τις γενικῶς, ἀλλ' ἀνάγκη ὅπως αὕτη εἰδικῶς προνοῇ διὰ τὰς ἐν τῷ νόμῳ 2112|1920 προβλεπομένας περιπτώσεις, καὶ μάλιστα διὰ τὴν λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας ἀποζημίωσιν τοῦ ὑπαλλήλου. Κατὰ συνέπειαν καὶ ἂν διὰ τοῦ κανονισμοῦ (καθιεροῦντος μονιμότητα, ὁριζόντος ἠθικὰς καὶ ὑλικὰς ἀμοιβάς, ἐπιδόματα κλπ.), βελτιοῦται ἡ θέσις τοῦ ὑπαλλήλου, πλὴν δὲν προβλέπεται ἀποζημίωσις, καὶ δὴ τοὐλάχιστον ἴση πρὸς τὴν τοῦ ἄνω νόμου, εἰς ἀντικατάστασιν ἐκείνης, αὕτος λογίζεται, ὡς πρὸς τὸ κρινόμενον θέμα, ὡς δεσμενέστερος διὰ τὸν ὑπάλληλον. Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὅτε τὴν 15.3.1947 ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ κανονισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὁ ἐνάγων ἦτο συνδεδεμένος μετὰ τούτου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἔχων ἤδη συμπληρώσει ἐννεαετῆ ὑπηρεσίαν καὶ δικαιούμενος, τούτῳ τῷ λόγῳ, ἀποζημιώσεως, ἐν ἀπολύσει αὐτοῦ ἄνευ προειδοποιήσεως, ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς του 5 μηνῶν, ἔχων τὴν ἐλπίδα καὶ αὐξήσεως ταύτης, ἐφ' ὅσον ἤθελε παραμείνῃ ἐπὶ μακρότερον χρονικὸν διάστημα ὑπάλληλος τοῦ ἐναγομένου. Παρὰ ταῦτα διὰ τῆς συμβάσεως προσχωρήσεως, βάσει τῆς ὁποίας ἀπεδέχθη τὸν κανονισμόν—ἐὰν θεωρηθῇ, ὅτι, δυνάμει τούτου, οὐδὲν δικαίωμα ἀποζημιώσεως του ἔχει, ἐν συμπληρώσει τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὁρίου ἡλικίας—ἀπώλεσε τ' ἀνωτέρω δικαιώματά του καὶ ἐπομένως ἡ σύμβασις αὕτη εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης σκέψεως παρατεθείσας δημοσίας τάξεως διατάξεις. Μὴ ἰσχύοντος δέον τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ ὡς πρὸς αὐτόν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ὁρίου ἡλικίας διάταξίν του καὶ μὴ λυσμένης αὐτοδικαίως τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων προϋφισταμένης ἀορίστου χρόνου ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀλλὰ χρηζούσης καταγγελίας, νομίμως ἀξιοῖ ὁ ἐνάγων τὴν λόγῳ ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεως, ἀνωτέρω ἀποζημίωσίν του, δεδομένου ὅτι τὸ μὲν ἄνω ἔγγραφον ἐπέχει, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, θέσιν καταγγελίας, οὗτος δὲ οὐδεμίαν τοιαύτην ἀποζημίωσιν ὤλισθεν (ad hoc Α.Π. 221|1951, ΕΕΔ 10,622, πρβλ. καὶ Πρ. Ἀθ. 8436|1951, ΕΕΔ 10,1046, Π|κου Ἀθ 293|1950, ΕΕΔ 9,1074 καὶ 4422|1950, ΕΕΔ 10,309). Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ—ὅπερ δὲν ὑποστηρίζεται—ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο λόγῳ ἀνικανότητος, βάσει τυχὸν ὑπαρχούσης ῥήτρας (ἐν τῷ κανονισμῷ), πάλιν δικαιοῦται τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀποζημιώσεως, εἴτε δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 4558|1930, ὡς ἀνωτέρω, εἴτε βάσει τῆς ἄνω ἀκυρότητος.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω δέον, ὅπως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ διὰ ποσὸν δραχ. 10.700.000, κηρυχθῇ δὲ ἡ παροῦσα προσωρινῶς ἐκτελεστή, καθόσον, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ἡ ἐπιβράδυνσις τῆς ἐκτελέσεώς της θὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὸν ἐνάγοντα, στερουμένου ἀρκετῶν πόρων (ἄρθρ. 186 ἐδ. δ' Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἀ.ν. 2407|1940), ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς ποσὸν δραχ. 3.000.000, κρινομένου ἐπαρκοῦς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν μέχρι τελεσιδικίας τῆς παρούσης ἀμέσων ἀναγκῶν του.

Δέον ὅπως συμψηφισθῇ ἐν μέρει ἡ δικαστικὴ δαπάνη, καταλογιζομένων εἰς βάρος τοῦ ἐναγομένου δραχ. 500.000 ἐκ τῆς δαπάνης τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ, δεδομένου ὅτι ἀμφότεροι οἱ διάδικοι εὐλόγων εἶ-

χον άφορμην ν' αμφιβάλλωσι περί της έκβάσεως της παρούσης δίκης, λόγω τοῦ πολυπλόκου και τοῦ δυσερμηνεύτου τοῦ περί ὁρίου ήλικίας θεσμοῦ (άρθρ. 211 § 2 Πολ. Δικ.).

Παρατηρήσεις

Πρωτότυπον θεωρίαν υποστηρίζει ή άνωτέρω απόφασις τοῦ ὡς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, σελ. 258, ἐν σχέσει μὲ τὰς νομικὰς συνεπείας τῆς θεσπίσεως ἐν ἐσωτερικῷ κανονισμῷ ὁρίου ήλικίας ἢ ἑτέρου διαλυτικοῦ τῆς συμβάσεως ὅρου.

Τὸν ἐν ἐσωτερικῷ κανονισμῷ, μὴ ἔχοντι ἰσχὺν νόμου, ὅρον, καθ' ὃν ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ συμπληρώσαντος τὸ ὅριον ήλικίας μισθωτοῦ λύεται ἅμα τῇ ἀποκτήσει παρὰ ταύτου δικαιώματος συνταξιοδοτήσεως παρὰ μέλλοντος νὰ λειτουργήσῃ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἡ ἀπόφασις θεωρεῖ ὡς συνεπαγομένον καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μετὰ προειδοποιήσεως, ἥτις λαμβάνει χώραν ἅμα τῇ γνωστοποιήσει πρὸς τὸν μισθωτὸν τοῦ ἐγγράφου συνταγμένου ἐσωτερικοῦ τούτου κανονισμοῦ, μὲ συνέπειαν ὁ μισθωτὸς νὰ δικαιοῦται νὰ λάβῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 4558|1930, τὸ 1)4 τῆς προβλεπομένης διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀτάκτου καταγγελίας ἀποζημιώσεως.

Ἡ νομικὴ αὕτη κατασκευὴ τῆς ἀποφάσεως εἶναι ἐπιδεκτικὴ πολλῶν ἀντιρρήσεων.

Διὰ τῆς μονομεροῦς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ἀρξῆς τὴν σύμβασιν ἐργασίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ του θὰ διέπῃ ἐσωτερικὸς κανονισμός, περιέχων ὅρους δυσμενεστέρους ἐν σχέσει πρὸς ἕνα ἕκαστον μισθωτόν, ἐπέρχεται μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 2112 ἐξομοιοῦται πλήρως νόμῳ μὲ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἂν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν ἀποδέχεται τὴν δήλωσιν ταύτην. Δυομένης τῆς συμβάσεως διὰ καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὴν κατὰ τὸν Ν. 2112 ἀποζημίωσιν ἢ ὑποσταμένης προειδοποιήσεως τὸ 1)4 ταύτης. (Πρβλ. σχετικῶς *Ἀλεξ. Σακελλαροπούλου*, Νομικὰ πλάσματα εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ΕΕΔ 8, σελ. 135 ἑπ. καὶ τὰς ἐν αὐτῷ παραπομπάς).

Ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945, ἡ κατὰ τὰ ἄνω ἐξομοιουμένη πρὸς καταγγελίαν δήλωσις τοῦ ἐργοδότου, μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945, εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματός τινος, τοῦ μισθωτοῦ δικαιουμένου, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του ὑπὸ τοὺς μέχρι τῆς μεταβολῆς ὅρους τῆς συμβάσεως, νὰ ἀξιώσῃ τὸν μισθόν του (Α.Π. 809|1950 ΕΕΔ 9, 516, Α.Π. 22|1950 ΕΕΔ 9, 155), ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὴν σχετικὴν ἀγωγὴν του θὰ κοινοποιήσῃ ἐντὸς τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946.

Ἐννοεῖται, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μεταγενεστέρας μονομεροῦς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου θεσπίσεως ὁρίου ήλικίας ἢ ἑτέρου διαλυτικοῦ ὅρου τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπάρχεται μείωσις ἀποδοχῶν, ἀλλ' ἡ βλάβη τοῦ μισθωτοῦ μέλλει νὰ προκληθῇ κατὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, ἡ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ, ἐγειρομένη ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς περὶ μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἀνάγκην δὲν θὰ εἶναι καταψηφιστική, ἀλλ' ἀναγνωριστικὴ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Ἐὰν ὅμως τὴν περιεχομένην ἐν τῇ δηλώσει τοῦ ἐργοδότου πρότασιν περὶ μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἀποδεχθῇ ὁ μισθωτὸς ρητῶς ἢ σιωπηρῶς διὰ προσηκόντως, οἷα ἀποδοχὴ δύναται νὰ συναχθῇ, ἐφ' ὅσον οὗτος παραμένει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ὑπὸ τοὺς νέους ὅρους, καταρτίζεται νέα σύμβασις περὶ μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου ὑφισταμένης ἐνοχῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 361 Α.Κ., ἥτις σύμβασις, ἵνα εἶναι ἔγκυρος, δὲν ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ πληροῖ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 8 Ν. 2112, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937.

Οὕτω καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς ἀποφάσεως περιπτώσει, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων μισθωτὸς διὰ τῆς παραμονῆς του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀπεδέχθη, εἴτε ἐξ ὑπαρχῆς, ἅμα τῇ θεσπίσει τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, εἴτε μεταγενεστέρως, ἅμα τῇ γνωστοποιήσει του, τὸν ὅρον τοῦ κανονισμοῦ, καθ' ὃν ἡ σύμβασις θὰ λήξῃ ἅμα τῇ ἀποκτήσει παρὰ τοῦ μισθωτοῦ δικαιώματος συντάξεως παρὰ τοῦ μέλλοντος νὰ ἱδρυθῇ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ οἱασδήποτε καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ προειδοποιήσεως ἢ ἄνευ τοιαύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Ἄλλωστε αὐτὸ μόνον τὸ γεγονὸς τῆς ἐπιβολῆς τοῦ τοιούτου ὅρου περιέχοντος κανονισμοῦ ἢ ἡ χορήγησις ἀντιγράφου τούτου εἰς τὸν μισθωτόν, οὐδόλως δύνανται νὰ θεωρηθῶ, ὅτι ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἡ καταγγελία ὡς μονομερὴς δικαιοπραξία πρέπει νὰ περιέχῃ κατὰ τρόπον σαφῆ, ὡρισμένον καὶ ἀναμφίβολον τὴν δήλωσιν τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως καθ' ὡρισμένον χρόνον (πρβλ. *Oser — Schönenberger*, Kommentar zum Schweiz. Zivilgesetzbuch, Das Obligationrecht. 2ον μέρος, 2α ἔκδ. 1936 σελ. 1318 καὶ *P. Schwarz*, Einführung in die Praxis des Dienstvertragsrechts, 1949 σελ. 78).

Τοιαύτην ὅμως ἀναμφίβολον δήλωσιν περὶ καταγγελίας δὲν περιέχει ἡ γενομένη πρότασις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικόν του περὶ μεταβολῆς τῶν ὅρων ἐργασίας, ἥτις πρότασις γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν οὐχὶ ὅπως ἐπιφέρῃ λύσιν τῆς συμβάσεως διὰ καταγγελίας της ἐκ μέρους του ἐργοδότου, ἀλλὰ ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως διὰ τῆς ἀποδοχῆς της ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ καταρτισθῇ σύμβασις περὶ μεταβολῆς τῶν ὑφισταμένων ὅρων ἐργασίας. Ἡ τοιαύτη σύμβασις εἶναι ἔγκυρος, ὡς ἀλάχθη, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάγεται τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν λῆψιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον οὕτε ἡ ἀπόφασις δέχεται, οὔτε ἐκ τῶν δεκτῶν παρ' αὐτῆς γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν προκύπτει, ὅτι ἡ γενομένη ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου πρότασις περὶ μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπεκρούσθη ἅμα τῇ γνωστοποιήσει της παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἀντιθέτως οὗτος ἀπεδέχθη ταύτην σιωπηρῶς, παραμείνας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, δὲν δύναται αὕτη νὰ θεωρηθῇ ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ τοιαύτη περὶ ὁρίου ήλικίας ἢ ἑτέρου διαλυτικοῦ ὅρου διάταξις τοῦ γενομένου παρὰ τῷ προσωπικῷ ἀποδεκτοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἀποτε-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Παράλειψις στοιχείων ἀναγγελίας καὶ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Ὑποχρέωσις, διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καταγγελίας νομίμων στοιχείων.—Ἀκυρότης ἄλλως καταγγελίας συμβάσεως.—Δικαίωμα μισθοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ὕπαρξις ἐννόμου συμφέροντος τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀκυρότητι, μὴ καθισταμένης ἀπαραδέκτου τῆς ἀξιώσεως μισθοῦ ἐκ τῆς τυχὸν ἐπιδοτήσεώς του παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.—Ἀνεπίτρεπτος, δι' ἀτομικῆς συμβάσεως, ὑπέρβασις τῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ προσαύξησιν, καθορισμένων ὁρίων μισθοῦ.—Σκοπὸς ἀποφυγὴ ἀκριβείας τοῦ κόστους ζωῆς.

Μετὰ πέντε νόμους σχετικοὺς πρὸς τὸν ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας τελούντων μισθωτῶν (τοὺς Ν. 28|1944, 690|1945, 866|1946, 1093|1946, 1777|1951) παραμένει ἀκόμη ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεων τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν ἐσκοπήθη ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συνομολογήσεως ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.

Ἐπίμονοι θεωρητικαὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος γνῶμαι (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 607, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, ΕΕΔ 10, 845 κλπ.) καὶ καθημερινὴ σχεδὸν ἀπασχόλησις τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐπ' αὐτοῦ δὲν εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἀποκρυσταλλωθῇ μία ὀρθὴ καὶ παγίως ἐφαρμοζομένη λύσις.

Οὕτω ἀπὸ τῶν παλαιοτέρων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ ὁποῖαι, ἑρμηνεύσασαι μίαν ἄνευ συστήματος τεθεῖσαν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 3601|1946, πραξικοπούσῃ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947, ὑπουργικῇ ἀποφάσει περὶ μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διάταξιν «οὐδενὸς δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 250.000 κατ' ἀνώτατον ὅριον», ἐδέχθησαν, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 28|1944 εἶναι ἀνεπίτρεπτος ὁ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων καθορισμὸς μισθῶν ὑπὲρ τὰ δι' αὐτοῦ καθοριζόμενα ὅρια (βλέπε ἐνλγ. Α.Π. ἐν ΕΕΔ 8, 451, ΕΕΔ 9, 199, ΕΕΔ 9, 589), ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Α. Π. 393|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516), καθ' ἣν εἶναι ἐπιτρεπτὸς ὁ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (4 Νοεμβρίου 1947) καθορισμὸς μισθῶν δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν Α.Π. 60|1951 (εἰσηγητὴς ***Ν. Πλατύκας***, ΕΕΔ 10, 292), καθ' ἣν, ἀντιθέτως, δὲν ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 1 Νοεμβρίου 1947 τεθεμένων ὁρίων, οὐν τῇ προσαυξήσει των κατὰ 30 ο|ο, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 610), σκεφθεῖσα ὅτι ὁ νόμος (28|1944) ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ρυθμιστικὴν παρέμβασιν τοῦ Κράτους, ἀσχέτως ἐναντίων συμβάσεων τῶν συναλλασσομένων, διὰ λόγους γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, τῆς δικαίας τοιούτεστι κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγῆς ἀκριβείας τοῦ κόστους ζωῆς (σημ.ίδική μας: διευθυνομένη οἰκονομία μόναν εἰς τὸ θέμα μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων!).

Σύμφωνος πρὸς τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἀπόφασιν εἶναι καὶ ἡ πρόσφατος κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ὑπεμνήσαμεν (ΕΕΔ 9, 824) πλείονας τῆς μιᾶς διατάξεις, (πλέον χαρακτηριστικαὶ αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 690|1945 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 28|1944»), ὁ ὁποῖος *ἀναγνωρίζει καὶ αὐτὸς ὡς μεθόδους καθορισμοῦ τῶν μισθῶν τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν, τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, τὴν διοικητικὴν πρᾶξιν* καὶ ἐπιβάλλει ποινὰς διὰ τὴν καθυστέρησιν τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρεόντων

λεῖ ὅρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁρίωνται ἀμφιμερῶς. Ἐὰν οὕτως θεωρηθῇ ὅτι ἀποτελεῖ προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτὸν περὶ τοῦ χρόνου λύσεως τῆς συμβάσεως, δὲν παύει ν' ἀποτελῇ ἐν ταὐτῷ καὶ προειδοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ἐργοδότην περὶ τοῦ χρόνου λύσεως τῆς συμβάσεως, μὴ ὄντος δυνατοῦ διαχωρισμοῦ τινος.

Ἐὰν τέλος ἔγίνετο δεκτὴ ἡ ἐκδοχὴ τῆς ἀποφάσεως, θὰ κατελήγομεν εἰς τὸ ἄτοπον, ὅτι πᾶσα σύμβασις ἐργασίας, περιέχουσα τοιαύτης φύσεως διαλυτικὸν ὅρον, θὰ κατηγγέλλετο μετὰ προμηνύσεως, αὐθὶς ἅμα τῇ καταρτίσει της παρ' ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἡ προειδοποίησις αὕτη ἐπὶ νέων τὴν ἡλικίαν μισθωτῶν δὲν θὰ ἀπεκλείετο νὰ θεωρηθῇ γενομένη καὶ πρὸ μιᾶς ὁλοκλήρου ὁδείας (!), μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας θὰ συνεπληροῦτο τὸ ὅριον ἡλικίας ἢ θὰ ἀπέκτα δικαίωμα συνταξιοδοτήσεως ὁ μισθωτός.

Καὶ ταῦτα πάντα ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι διὰ τῆς παρόδου τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἢ τῆς πληρώσεως τῆς ἐν τῷ κανονισμῷ περιεχομένης διαλυτικῆς αἱρέσεως, οἷον τῆς ἀποκτήσεως παρὰ τοῦ μισθωτοῦ δικαιώματος συνταξιοδοτήσεως παρὰ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐπήρχετο ipso jure λύσις τῆς συμβάσεως, μὴ ὑφισταμένου πεδίου καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ μισθωτοῦ. (Πρβλ. μελέτην μας, Τὸ ὅριον ἡλικίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 777 ἑπ.).

Βασ. Παντ. Βασιλείου
Δικηγόρος

μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων), ἐκ τῶν ὁποίων δὲν φαίνεται νὰ στηρίζεται ἡ γενομένη καὶ πάλιν δεκτὴ ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ νομολογίᾳ ἄποψις καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἀπορρέουν πλεῖσται ὅσαι συνέπειαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων:

α) Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 νὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τῶν νομίμων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

β) Αἱ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφοραὶ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν νὰ ὑπολογίζωνται καὶ αὗται ἐπὶ τῶν νομίμων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

γ) Αἱ ἀποζημιώσεις, λόγῳ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, νὰ ὑπολογίζωνται καὶ αὗται κατὰ τὸν ἄνω τρόπον.

Καὶ μόνη, νομίζομεν, ἡ σκέψις ὅτι παραλλήλως πρὸς τὸν Ν. 28|1944 ἰσχύει ὁ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμος καὶ ὁ περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν τοιοῦτος (βλέπε ὀρθῶς περὶ αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὴν Σ.Ε. 1788|1951, ἀνωτέρω σελ. 241), (καὶ Α.Ν. 1777|1951, ΕΕΔ 10, 432, Α.Ν. 1804|1951 ΕΕΔ 10, 531), οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἔννοιάν των, δὲν καθορίζουν ἀνώτατα ὑποχρεωτικὰ ὅρια, κατὰ ρυθμιστικὴν πρὸς συγκράτησιν τοῦ κόστους ζωῆς παρέμβασιν, ὡς, κατὰ τὴν συλλογιστικὴν τῆς σχολιαζομένης ἀπόψεως, ὁ Ν. 28|1944, εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τῆς ἀπόψεως περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ μισθῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τὸ νόμιμον στήριγμά της.

Ἂν ὁ Ν. 28|1944 εἶχε τὴν ἔννοιαν τοῦ καθορισμοῦ μισθῶν, ἡ ὑπέρβασις τῶν ὁποίων δὲν θὰ εἶναι δυνατή, διὰ λόγους κοινωνικῆς σκοπιμότητος, τῆς ἀποφυγῆς δηλαδὴ ἀκριβείας κόστους τῆς ζωῆς, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἰσχύῃ παραλλήλως καὶ ἡ λοιπὴ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομοθεσία, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ σύστημα καθορισμοῦ μισθῶν, *κατὰ κατώτατον ὅριον*, ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ ἀποκλειστικῶς καὶ *μὲ ρητὴν ὑπερίσχυσιν τῶν εὐνοϊκωτέρων ἀτομικῶν συμβάσεων* (βλέπε ἄρθρ. 3 Α Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἄρθρ. 680 Α.Κ. καὶ ὀρθὴν ἄποψιν Α.Π. 393|1950, ἐνθ' ἀνωτ.).

Ἄλλως δὲν εἶναι νοητὸν πῶς θὰ δύνανται νὰ καταρτίζωνται μετὰ τὸν Ν. 28|1944 καὶ τὴν δι' αὐτοῦ ὑφισταμένην ρύθμισιν τῶν μισθῶν συλλογικαὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος συμβάσεις, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον θὰ ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἀπὸ τοιαύτης ἐννοίας τοῦ Ν. 28|1944 ρύθμισιν.

Ἐν τούτοις δὲν πρέπει ἤδη ἰδίᾳ μετὰ τοὺς ἄνω ἀναφερθέντας νόμους, νὰ ἀμφιβάλλῃ τις περὶ τῆς παραλλήλου ἰσχύος τῶν τριῶν μεθόδων καθορισμοῦ ἀποδοχῶν (Ν. 28|1944, Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας»).

Ἐξ ἄλλου, ἵνα ἔλθωμεν εἰς τὴν κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως διοικητικὴν πρακτικήν, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταίως κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, προσαυξήσασα τοὺς μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια, ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 10, 141) θεωρεῖ τὰ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ὑπουργικῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἀποφάσεων καθοριζόμενα ἡμερομίσθια καὶ μισθοὺς ὡς κατώτατα ὅρια αὐτῶν καὶ ἀναλόγως τὰ προσαυξάνει, προσαυξάνουσα καὶ τὰ πέραν αὐτῶν πραγματικῶς καταβαλλόμενα, πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι παρερμηνεύει τὴν ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδότησιν καὶ τὴν ἔννοιαν τῶν λοιπῶν νόμων, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀναγκαίαν συνέπειαν, ὅτι εἶναι ἀνεφάρμοστος καὶ ἡ προσαύξησις τῶν πραγματικῶς καταβαλλομένων (ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια) μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀφοῦ δὲν νοεῖται ἀναφορὰ εἰς ἀνύπαρκτα νόμῳ (συνεπείᾳ ἀκύρου συμβάσεως) ὅρια μισθῶν, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 δὲν παρέχεται δυνατότης ἐπικυρώσεως ἀκύρων συμβάσεων;

Κατὰ ποῖον ἀκόμη σύστημα δικαίου πρέπει νὰ ἐννοηθῇ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 10, 588), ἡ ὁποία ὁρίζει «... ἡ προσαύξησις (ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας) ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς...», ἐνῷ δὲν ἐννοεῖται ἀσυμψήφιστον (δηλαδὴ καταλογισμός, Α.Π. 231|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 10, 608) τῆς ἀμοιβῆς *πρὸς ἀνύπαρκτα νομικῶς ποσὰ μισθῶν*;

Καλῶς ὅμως ἔχουν αἱ διοικητικαὶ πράξεις, ἀφοῦ ὀρθῶς ἐκλαμβάνουν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ Ν. 28|1944, ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ ὁποίου περιορίζεται εἰς τὴν κατὰ ποσὸν ἁπλῶς ἀναπροσαρμογὴν τῶν ὑφισταμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων πρὸς τὸ ἐκ τῆς συνεχοῦς μεταβολῆς τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος διαμορφούμενον ἑκάστοτε ἐπίπεδον τῶν τιμῶν, ὡς ἠννόησε ταύτην ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Ἀρείου Πάγου 47|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Ι. Καποδίστριας

Κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255|1949 ἐτροποποιήθη οὗτος, αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας τῶν πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὡς εἴρηται νόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης καὶ ἰσχὺν νόμου οὕτω ἐπεχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23|31 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον

Εὐρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον, ἀπαραιτήτως, νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων ἐν αὐτῇ εἰδικῶς ἀναφερομένων στοιχείων, ἀναγκαίων διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας καὶ τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ ὄνομα πατρὸς τοῦ ἀπολυομένου. Ἐκ τῶν ἀνω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τινὸς τῶν ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως καθοριζομένων στοιχείων, ἅτινα, ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος, ἐπιτακτικῶς ἀπῄτησεν αὐτὴ ὡς ἀπαραιτήτων περιεχομένων της διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, μὴ δυναμένων ν' ἀναπληρωθοῦν ἐξ ἄλλων στοιχείων, ἐπάγεται, κατ' ἄρθρα 174 καὶ 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης, ἀναγκαίᾳ δὲ τούτου συνέπειᾳ, κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν ἐν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 διάταξιν, εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς ἐπιχειρήσεως καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ μισθωτοῦ συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας δι' ἔλλειψιν ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὰ, ὡς εἴρηται, Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ὅθεν, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ἐν τῇ πρὸς τὰ εἰρημένα Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένῃ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργοδότιδος ἑταιρίας ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐλλείπει τὸ στοιχεῖον τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς τοῦ ἀπολυομένου, τῆς ἐλλείψεως τούτου μὴ δυναμένης ν' ἀναπληρωθῇ ἐξ ἄλλων στοιχείων, καὶ ἐπὶ τούτοις κρῖναν ὡς ἄκυρον τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ταύτης, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος, 2ος καὶ 3ος λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι (*).

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, εἰς τοῦτο δὲ ἔγκειται, κατ' ἄρθρον 67 τῆς Πολ. Δικονομίας, τὸ ἔννομον αὐτοῦ συμφέρον ἐν ἀκυρότητι, κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως θεωρουμένης ὡς ἐνεργοῦ καὶ συνιχζομένης. Ὅθεν, ὀρθῶς τὸ δικάσαν δικαστήριον ἔκρινεν ὅτι, ἐπὶ τῇ, κατὰ τὴν ἀμέσως ἠγνηθεῖσαν αἰτιολογίαν, ἀκυρότητι τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκέκτητο ὁ ἀπολυθεὶς ἀναιρεσίβλητος ἔννομον συμφέρον, ὅπως ἐγείρῃ τὴν ἦν καὶ ἤγειρε διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του περὶ καταβολῆς τῶν μισθῶν του ἀξίωσιν, ἧτις οὐδαμῶς καθίστατο ἀπαράδεκτος ἐκ τῶν τυχὸν ἐπιδοτήσεώς του παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ἐγγραφῆς τοῦ ὀνόματός του εἰς τὰς καταστάσεις τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 4ος καὶ 5ος λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11 ὅρου τῆς, βάσει τοῦ ἀπὸ 16ης Νοεμβρίου 1935 νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἐκδοθείσης καὶ διὰ τῆς 927 τῆς 5ης Νοεμβρίου 1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγκυρωθείσης καὶ ἰσχύν νόμου αὐτῷ ἐπεχούσης ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, πρὸς τὰς τῶν §§ 2 καὶ 4 τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 2811944 καὶ ἰσχύν ὡσαύτως νόμου ἐπεχουσῶν α) ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τῆς 8|9 Ἰουλίου 1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ β) ὑπ' ἀριθ. 2750 τῆς 13|15 Ἰανουαρίου 1951 ὁμοίας τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς ἀκαμψίας, ἐπὶ σκοπῷ πρὸς ἀποφυγὴν ἀκριβείας τοῦ κόστους ζωῆς δι' ὑπερτιμήσεως τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀγαθῶν, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ δι' ἐναντίων τοῦ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ συμφωνιῶν ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν διὰ τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ προσαύξησιν καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν. Ὅθεν, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρῖναν ὅτι εἶναι καταβλητέον ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργοδότιδος Ἀνων. Ἑταιρίας εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον μισθωτὸν ὑπάλληλόν της, λόγῳ ἀποδοχῶν, ποσὸν ἐκ δραχμῶν 2.197.000 μηνιαίως, εἰς ὃ συμβατικῶς καθωρίσθησαν μεταξὺ των αἱ μηνιαῖαι αὐτοῦ ἀποδοχαί, κατὰ σαφῶς δέχεται, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπερβαίνει τὰ ὑπὸ τῶν ἀπὸ 16ης Σεπτεμβρίου 1937 καὶ 4ης Νοεμβρίου 1947 σχετικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν μνησθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ προσαύξησιν, κατ' ἀνώτατον νόμιμον ὅριον, ἐπιτρεπόμενον, καὶ ἀποφηνάμενον, μετ' ἀπόρριψιν σχετικοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγου ἐφέσεως τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικείου ἐπεδικάσθη διὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν αἰτίαν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον τὸ ποσὸν τοῦτο, ψευδῶς τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν του, διὰ τὸ πέραν τοῦ νομίμου ἐπιτρεπτοῦ ὁρίου ἐπιδικασθὲν χρηματικὸν ποσόν, κατέστησε κατ' ἄρθρ. 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον ἔκτον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως.

Διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον, ἀναιρεθείσης ἐν μέρει τῆς ἀποφάσεως, δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου (ἄρθρον 836 Πολ. Δικονομίας καὶ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ Ν. ΧΜΖ'|1871) διὰ τὴν κατάλληλον ἐν τούτῳ τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

(*) Βλ. σχετικῶς καὶ ΕΕΔ 10, σελ. 1097, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία τοῦ Α.Π.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ.— II ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.— III ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.— IV. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

I. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Τιμητική προαγωγή κατά τό Ν.Δ. 1799)1942

Παύσις ἰσχύος διατάξεως ἄρθρου 7 Ν.Δ. 1799]1942 περί τιμητικῆς προαγωγῆς προσώπων προστατευομένων ὑπό τοῦ Ν.Δ. 1799]1942 ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 Συντακτικῆς Πράξεως.— Ἀπορριπτέον λόγον ἀκυρώσεως περί ὑπεροχῆς κατά τά οὐσιαστικά προσόντα μή προαχθέντος δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς πλήττοντος τήν περί τά οὐσιαστικά προσόντα τῶν ὑποψηφίων κρίσιν.

Διά τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799]1942 περί προστασίας τῶν πολεμιστῶν ὑπαλλήλων τοῦ πολέμου 1940—1941 (ΕΕΔ 1, 860) ὡρίσθη τιμητική προαγωγή τῶν ἀναπήρων πολέμου, τραυματιῶν καί ἐπιθέρων ἀξιωματικῶν ἤ ὁπλιτῶν πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941, τῶν τυγχανόντων πρό τοῦ πολέμου ὑπαλλήλων εἰς δημοσίας, δημοτικάς ἤ κοινοτικάς Ὑπηρεσίας ἤ ὑπαλλήλων εἰς Ὀργανισμούς δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει.

Τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διά τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως του δέχεται, ὅτι ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799]1942 κατηργήθη ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 Συντακτικῆς Πράξεως καί ἡ ἀποψις αὐτη τοῦ Συμβουλίου φωτίζει πρός τήν καί ὑπό τῆς Α.Π. 83]1951 (εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 630) ἐκτεθεῖσαν γενομένην, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τούς δημοσίους, τούς δημοτικούς καί ὑπαλλήλους Νηπιακῶν Προσφύων Δημοσίου Δικαίου, περί τῶν ὁποίων ἡ ὑπ' ἀριθ. 59]1945 Συντακτική Πράξις.

Προκειμένου περί τῆς κατά τό Ν.Δ. 1799]1942 τιμητικῆς προαγωγῆς τῶν ὑπηρετούντων εἰς Ὀργανισμούς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 330]1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκυρώθη ἐξ ὑπαρχῆς καί ἰσχύει ὡς πρός τούς ἀνωτέρω τό ἀνάλογο Ν.Δ., ἀνωμολογήθη (βλέπε Α.Π. 397]1951, εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 1177), ὅτι δικαιοῦνται οὗτοι τιμητικῆς προαγωγῆς (βλέπε σχετικῶς καί σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 10, 1175 ἐπ.).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1654]1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Κ. Κυριακόπουλος*
Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. *Ν. Γρηγορίου*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Στυμφαλιτζῆς, Ν. Παντέσης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 1799]1942, καθ' ἣν οἱ τραυματίαι καί οἱ πολεμήσαντες ἐν τῇ ζώνῃ τῶν πρόσω κατά τόν πόλεμον 1940—1941 δημόσιοι ὑπάλληλοι κλπ. προάγονται κατ' ἐπιλογήν ἀπολύτων προτιμήσεων κλπ., ἔπαυσεν ἰσχύουσα ἀπό τῆς 16 Ἰουλίου 1945, δυνάμει τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 Συντακτικῆς Πράξεως, ὡς ἔχει ἤδη κριθῇ καί διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1040]1948 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἀσυμβίβαστος πρός προαγωγήν. Ρητῶς δ' ὡρίσθη ἐπί πλέον καί διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 336]1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθείσης ἐπί τῇ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 58]1945 ἑτέρας Συντακτικῆς Πράξεως, ὅτι τά ἄρθρα 1—9 τοῦ Ν.Δ. 1799]1942, κυρωθέντα διά τό παρελθόν, παύουσαν ἰσχύοντα ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 Συντακτικῆς Πράξεως. Ὅθεν ὁ ἰσχυρισμός τοῦ αἰτοῦντος, ὅτι ἔδει νά προτιμηθῇ προαγόμενος αὐτός, ἀντί τοῦ παρεμβαίνοντος, κατ' ἐφαρμογήν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ὡς τραυματίας καί πολεμιστής τοῦ 1940—1941, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ὁ λόγος ἀκυρώσεως ὅτι οὐχί ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ Δημαρχιακή Ἐπιτροπή, ὅτι ὁ παρεμβαίνων ὑπερεῖχεν αὐτοῦ κατά τά οὐσιαστικά προσόντα, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀπαραδέκτως πλήττων τήν περί τά οὐσιαστικά προσόντα τῶν ὑποψηφίων κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

II. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Σύνθεσις διοικητικῶν συμβουλίων κατ' ἐφαρμογήν Α.Ν. 1778]1951

Ἀντισυνταγματικότης Α.Ν. 1778]1951, ἐκδοθέντος οὐχί κατ' ἀπρόβλεπτον καί ἐπείγουσαν ἀνάγκην.— Συνέπειαι καί τό ἀνίσχυρον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί συνθέσεως, κατ' ἐφαρμογήν αὐτοῦ, διοικητικοῦ συμβουλίου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Τό ἱστορικόν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Κατ' ἐφαρμογήν τοῦ Α. Ν. 1778]1951 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περί ἀποστολῆς, ἐλέγχου καί διοικήσεως τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 479) ἐξεδόθη ἀπό 1ης Ἰουνίου 1951 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διά τῆς ὁποίας ἀνεκροτήθη τό διοικητικόν συμβούλιον τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καί Ἑλλάδος καί διωρίσθησαν ἐπί τριετεῖ θητείᾳ τά μέλη αὐτοῦ, ὡς καί ὁ παρ' αὐτῷ κυβερνητικός ἐπίτροπος.

Τῆς πράξεως αὐτῆς ἐζήτησαν τήν ἀκύρωσιν οἱ Σύλλογοι Ὑπαλλήλων Ἐθνικῆς Τραπέζης καί Τραπέζης Ἑλλάδος, προβάλλοντες ὅτι ὁ νόμος, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, ἐκδοθείς ὑπό μόνου τοῦ ἐκτελεστικοῦ παράγοντος ἄνευ κατεπειγούσης καί ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, εἶναι ἀνίσχυρος.

Στερρῶς ἐχόμενον τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας τῆς γνωστῆς καί ἐξ ἄλλων ἀποφάσεων του περί τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου περί τῆς

ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων (διαφόρως ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔλεπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Α.Π. 417|1951, ΕΕΔ 10. 1181), θεωρεῖ καὶ τὸν ἀναγκαστικὸν τοῦτον νόμον ἀντισυνταγματικὸν καὶ συνεπῶς ἀνίσχυρον.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραραθῇ, ὅτι, ἐνῷ καὶ ὁ τὸ αὐτὸ θέμα ρυθμίσας προηγουμένως τοῦ Α. Ν. 1778|1950 ἀναγκαστικὸς καὶ αὐτὸς νόμος 1409|1950 εἶχε κριθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἀντισυνταγματικὸς καὶ ἀνίσχυρος, ἐπεχειρήθη πάλιν ἡ δι' ἀναγκαστικοῦ νόμου (τοῦ χρονομένου ἤδη καὶ αὐτοῦ ὡς ἀντισυνταγματικοῦ) ρύθμισις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1798|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Μητρέλιας*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Γ. Ἀγγελίδης*
Δικηγόρος ὁ κ. Ι. Καποδίστριας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις μετὰ συμφέροντος ἠσκήθη παρὰ πάντων τῶν παραδεκτῶς ἐνουμένων ἐν τῷ δικογράφῳ αἰτούντων, τῶν μὲν ἀτομικῶς προσφευγόντων νομιμοποιουμένων ἐν τῇ ἀσκήσει προσφυγῆς κατὰ πράξεως ἀναφερομένης εἰς τὴν διοίκησιν ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, παρ' οὗ ἐκδέχονται παροχάς, τῶν δὲ Συλλόγων Ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος νομιμοποιουμένων, ὡς ἐχόντων καταστατικὸν σκοπὸν τὴν προστασίαν καὶ προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν των, ἠσφαλισμένων παρὰ τῷ αὐτῷ Ταμείῳ.

Ὁ αὖ εἰς ἐφαρμογὴν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἀν. ν. 1778|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας, ἐλέγχου καὶ διοικήσεως τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», τεθεὶς ὑπὸ μόνου τοῦ ἐκτελεστικοῦ, ἐπαναλαμβάνων δὲ αὐτολεξεὶ τὰς διατάξεις τοῦ ὁμοιοτίτλου ἀν. ν. 1409|1950, δὲν ἀνταποκρίνεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, εἰς ἀπρόβλεπτον καὶ κατεπείγουσαν ἀνάγκην, ἥτις μόνη θὰ ἐδικαιολόγει τὸ ἄκτακτον τῆς ἐκδόσεώς του, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι δὲν νοεῖται τοιαύτη ἀνάγκη ἐπαναλήψεως τῶν διατάξεων νόμου, κριθέντος ἤδη ἀνισχύρου, ὡς ἐκ τοῦ ἐπίσης ἀκτάκτου τῆς ἐκδόσεώς του, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι οὔτε ἐκ τοῦ κειμένου του, οὔτε ἐξ ἄλλου τινὸς στοιχείου, συνάγεται τοιαύτη ἀνάγκη προκύψασα τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀν. ν. 1409|1950 μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀν. ν. 1778|1951, τῶν θεμάτων τῆς ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ρυθμιζομένων ἤδη διὰ τοῦ ν. δ. τῆς 30ῆς Ἀπριλίου 1946 «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως», τυχόντος κανονικῶς νομοθετικῆς ἐπικυρώσεως διὰ τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ψηφίσματος ὑπ' ἀριθ. ΞΖ'|1949 ἐκδοθέντος ν. δ. 1892|1949.

Ἀνισχύρου ὄντος καὶ μὴ ἐφαρμοστέου τοῦ ἀν.ν. 1778|1951, ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, ἐπὶ τούτου ἀποκλειστικῶς ἐρειδομένη, παρίσταται ἐνδεὴς νομικοῦ ἐρείσματος, ὅθεν καὶ ἀκυρωτέα, κατὰ τὰ βασίμως διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως προβαλλόμενα.

ΙΙΙ. ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Κριτήρια ἀποδοχῶν κατ' Α.Ν. 1538|1950 καὶ περιορισμοὶ διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.

Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῆς διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου τῆς αὐξήσεως τῆς προπολεμικῆς βασικῆς ἀντιμισθίας ὑπαλλήλων. — Ἀποκλειστικὸς διὰ Α.Ν. 1538|1950 καθορισμὸς κριτηρίων. — Συνταγματικὸς κανὼν περὶ ἰσότητος.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὁ αἰτῶν ὑπηρετεῖ ὡς ἐπιστάτης παρὰ τῇ Λιμενικῇ Ταμείῳ Ἡρακλείου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1937, ἐπὶ προπολεμικῇ ἀντιμισθίᾳ δραχ. 2000 μηνιαίως, ἥτις κατὰ τὴν γενομένην προσφάτως διὰ τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἀναπροσαρμογὴν ἀντιστοιχεῖ εἰς δραχ. 630.000.

Ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ προέτεινε διὰ πράξεώς της τὴν αὔξησιν τῆς προπολεμικῆς μηνιαίας ἀντιμισθίας τοῦ αἰτοῦντος εἰς δραχ. 3000 μηνιαίως, ἀλλ' ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔκρινε παράνομον τὴν αὔξησιν ταύτην καὶ ἠρνήθη νὰ παράσχῃ τὴν ἀπαιτουμένην κατὰ νόμον ἔγκρισιν αὐτοῦ.

Κατὰ τῆς ἀρνήσεως ταύτης ἠσκήθη αἴτησις ἀκυρώσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1650|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Η. Καμπίτσης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μεϊμαράκης, Γ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Α.Ν. 1538|1950 (Α' 251) περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ὥρισε τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπ' αὐτῶν κατεχομένου βαθμοῦ, ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπ' αὐτῶν λαμβανομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ψηφίσεως τοῦ ἀνωτέρω νόμου μισθοῦ, ὅστις εἶχε καθορισθῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (Β' 162), τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (Α' 76), ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχικῆς προπολεμικῆς βασικῆς αὐτῶν μηνιαίας ἀντιμισθίας. Οὕτω δέ, καθορισθεισῶν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων διὰ διατάξεως νόμου, δὲν εἶναι νόμῳ ἐπιτετραμμένη ἡ παροχὴ αὐξήσεων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τούτους διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς βασικῆς προπολεμικῆς μηνιαίας αὐτῶν ἀντιμισθίας, οὐχὶ διότι τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου θ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἀπονομὴν μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν, ἀλλὰ διότι ἀντίθετος λύσις θ' ἀντέκειτο εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 καὶ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1538|1950, ὅστις, καθορίσας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν αὐτῷ κριτηρίων τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων, ἠθέλησε ν' ἀποκλείσῃ τὴν αὔξησιν αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἑτέρων κριτηρίων, μὴ διαλαμβανομένων ἐν τῷ νόμῳ καὶ

εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῆς Διοικήσεως ἀποκειμένων, οἷον εἶναι καὶ τὸ τῆς αὐξήσεως τῆς προπολεμικῆς βασικῆς μηνιαίας ἀντιμισθίας τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων.

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 65221|1951 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δι' ἧς οὐτος ἠρνήθη νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ὑπ' ἀριθ. 206|1950 πρᾶξιν τῆς Δημοτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἡρακλείου περὶ αὐξήσεως τῆς προπολεμικῆς βασικῆς μηνιαίας ἀντιμισθίας τοῦ αἰτοῦντος, τυγχάνει σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀκυρώσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Καὶ ὁ ἕτερος τῶν προβαλλομένων λόγων ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ ἄρνησις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀντίκειται εἰς τὴν περὶ ἰσότητος συνταγματικὴν ἐπιταγὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ αἰτῶν λαμβάνει ἤδη μικρότερον μισθὸν τοῦ λαμβανομένου ὑπὸ συναδέλφων του κατωτέρου ἢ ἐκεῖνος βαθμοῦ, τυγχάνει ἀπορριπτέος, διότι ὁ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου βάσει γενικῆς φύσεως κριτηρίων, οἷα ὁ βαθμὸς ἢ ὁ μέχρι τοῦδε λαμβανόμενος μισθὸς τοῦ ὑπαλλήλου, περαιτέρω προσδιορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ὁσάκις εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, ὡς ἐν προκειμένῳ, δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἐπικαλουμένην συνταγματικὴν διάταξιν.

IV. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

Ἄκυρος σύστασις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ ὑστέρα ἀναδρομικὴ διὰ Νόμου κύρωσις

Σύστασις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν διὰ κανονιστικοῦ διατάγματος, μὴ τυχόντος ἐπεξεργασίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.—Ἀνίσχυρον ἀναδρομικὴς κυρώσεως διὰ Ν. 1731|1951.

Ἡ ἀρχικὴ σύστασις τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν ἐγένετο διὰ διατάγματος, ἐκδοθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν.Δ. 912|1941.

Ἀλλὰ τὸ διάταγμα τοῦτο, ὡς κανονιστικόν, δὲν ἔτυχε τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπεξεργασίας καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 652|1950 (εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλλας*, ΕΕΔ 10, 87) ἄκυρον.

Μετὰ ταῦτα διὰ τοῦ Νόμου 1731|1951 «περὶ κυρώσεως κανονιστικῶν διαταγμάτων ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 676) ἐκυρώθη, μεταξὺ ἄλλων ὁμοίων κανονιστικῶν διαταγμάτων, καὶ τὸ ἀπὸ 6.4.1943 «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν».

Ἀλλὰ διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κρίνεται ἡ ἀναδρομικὴ κύρωσις ὡς ἀνίσχυρος (βλέπε καὶ Σ.Ε. 1551|1951, εἰσηγητὴς *Π. Δεδόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1094).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1564|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Κ. Κυριακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Μπουρόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Καλφόπουλος, Ε. Ἀνδρέου

Ὡς ἤδη ἐκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 652|1950 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, τὸ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου|18 Μαΐου 1946 ἱδρυτικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν Διάταγμα, δι' οὗ ὡρίζετο ὅτι τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, εἶχεν ἐκδοθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ ν. δ|τος 912|1941 ἐξουσιοδοτήσεως, καθ' ἣν «δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ τῆς προσυπογραφῆς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύστασιν Ταμείων ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων, οἱ πόροι τῶν ὁποίων καθορίζονται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2868 ὁριζομένων ὁρίων». Οὕτω δὲ τὸ διάταγμα τοῦτο καὶ ἐκ καταγωγῆς, ἐκδοθὲν τῇ προσυπογραφῇ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀσκοῦντος ὑπὸ τὰ τότε καθεστῶς τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ λόγῳ περιεχομένου, ὁρίζον τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν τῆς κατηγορίας, περὶ ἣν κἰδικῶς προβλέπει, ὡς καὶ τὰς βαρυνούσας αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐργοδότας αὐτῶν ἀσφαλιστικὰς εἰσφοράς, εἶναι κανονιστικὸν καὶ ὡς τοιοῦτον ἄκυρον, ἅτε μὴ ὑποβληθὲν εἰς προηγουμένην ἐπεξεργασίαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὸ δ' ἐπὶ τῇ βάσει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθὲν καταστατικὸν εἶναι ἐπίσης ἄκυρον, παρεπομένης ἐντεῦθεν καὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἐγκριτικῆς τοῦ Καταστατικοῦ τούτου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἥτις καὶ ἀκυροῦται ἐν τῷ διατακτικῷ τῆς ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 652|1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἐπηκολούθησε τῆς ἀσκήσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ὁ ἀπὸ 30 Μαρτίου|9 Ἀπριλίου 1951 νόμος 1731 «περὶ κυρώσεως Κανονιστικῶν Διαταγμάτων ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας» (Ε.Κ. 101), τὸ ἄρθρ. μόνον τοῦ ὁποίου κυροῖ, ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν, τὸ μέν, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸ εἰρημένον ἱδρυτικὸν τοῦ Ταμείου Διάταγμα τῆς 6 Ἀπριλίου 1945, τὸ δὲ τὰς κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν κυρουμένων Κανονιστικῶν Διαταγμάτων ἐκδοθείσας κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀν. νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ἀλλ' ἡ ἀναδρομικὴ αὕτη κύρωσις δὲν εἶναι ἰσχυρά. Διότι, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ ἱδρυτικὸν τοῦ Ταμείου Διάταγμα, ἡ ἐκ τῆς μὴ ἐπεξεργασίας τούτου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προκύπτουσα ἀκυρότης δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ διὰ νομοθετικῆς κυρώσεως, καθ' ὅσον τοιαύτη κύρωσις ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 80 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ὡς ἀντικατασταθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, ὅπερ ἐπιβάλλει τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπεξεργασίαν τῶν κανονιστικῶν διαταγμάτων. Οὐδὲ θὰ ἠδύ-

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΨΑΛΗ, Πρωτοδίκου

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐν τόμῳ 10ῳ, σελ. 1115, ὑφισταμένης ἀνασκοπήσεως τῆς νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου κατὰ τὸ ἔτος 1951, δημοσιεύει εὐχαρίστως καὶ τὸ κατωτέρω ὑπόλοιπον τμῆμα, ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ ἔχῃ ὁλοκληρωμένον τὸ σχετικὸν ἔργον.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας νὰ εὐχαριστήσῃ θερμῶς τὸν ἀξιότιμον Πρωτοδίκην κ. *Ε. Καψάλην* διὰ τὴν συνδρομήν, τὴν ὁποίαν παρέσχεν εἰς τὸ ἔργον της, ὡναμφέκτως οὕτω καὶ αὐτὸς καὶ τῶν ἀναγνωστῶν της νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των τὰ συμπεράσματα τῆς Νομολογίας ἑνὸς ἐκ τῶν κυριωτέρων, ἀπὸ ἀπόψεως δικαστηριακῆς κινήσεως, Πρωτοδικείων τοῦ Κράτους.

Ἐσημειώσαμεν καὶ ἀλλοτε, ὅτι ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐνδιαφέρεται ζωηρότατα διὰ τὴν νομολογίαν τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν της δειγμάτων συνιχνεύεται μία ἀξία παντὸς λόγου ἐργασία ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ προκαλεῖ εἰς αὐτὴν ἰδιαιτέραν χαρὰν ἡ ἀπὸ τῶν στηλῶν της ἐμφάνισις τῆς ἐργασίας αὐτῆς εἰς τὴν εὐρυτέραν δημοσιότητα.

Εἰς προηγούμενον σημείωμα (ΕΕΔ 10, 1115) ἀπεικονίσαμεν συνοπτικῶς τὴν νομολογίαν τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἐπὶ θεμάτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1951 χρονικὸν διάστημα. Ἡ εὐμενὴς ἀπήχησις, τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ σημείωμά μας ἐκεῖνο ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἡ διακήρυξις τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὅτι διὰ παρομοίαν ἐργασίαν «διαθέτει μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως τὰς στήλας της» ἀφ' ἑτέρου, μᾶς ὥθησαν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος. Σκοπὸς τούτου εἶναι ἡ συμπλήρωσις, συγχρόνως δὲ καὶ ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς διὰ τοῦ προηγουμένου σημειώματός μας γενομένης ἐρεύνης, διὰ τῆς ἀπεικονίσεως τῆς νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν καὶ κατὰ τὸ μὴ ἐρευνηθὲν τρίμηνον χρονικὸν διάστημα (Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου) τοῦ ἔτους 1951.

* * *

Κατὰ τὸ ἀνωτέρω τρίμηνον ἐξεδόθησαν 72 ἀποφάσεις ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν διακασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΛ' δικαιοντος Πρωτοδικείου καὶ 31 ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου. Ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων παρελήφθησαν καὶ καταχωρίζονται κατωτέρω σκέψεις τινές, αἵτινες παρουσιάζουσι, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, γενικωτέρου πως ἐνδιαφέροντος καὶ ἐκ τούτων ὄχι ὅλαι, ἀλλ' ἐκεῖναι μόνον, αἵτινες ἢ οὐδαμῶς ἀναφέρονται εἰς τὸ ὡς ἄνω σημείωμά μας ἢ εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς εἰς αὐτὸ καταχωρισθείσας. Ἐπίσης καταχωρίζονται αἱ σκέψεις τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου, αἵτινες, ἐπικυροῦσαι τὰς ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, ἐπικυροῦσι καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν γενομένας καὶ καταχωρισθείσας σκέψεις. Καὶ τοῦτο λόγῳ τοῦ μεγαλυτέρου κύρους, ὅπερ ἔχει ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου ἔναντι τῆς ἐκδοθείσης ὑπὸ μόνου τοῦ Πρωτοδίκου. Ὅσάκις δὲ ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἐπικυροῖ ἀπόφασιν Πρωτοδίκου, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὸ ὡς ἄνω τρίμηνον, χωρὶς καὶ νὰ διαλαμβάνῃ ἰδίας σκέψεις, ἀλλ' ἀναλυθεῖ τὰς τῆς ἐπικυρωθείσης, τὰς ὁποίας ἁπλῶς ἐπαναλαμβάνει, χρησιμοποιοῦσα τὴν αὐτὴν περίπου φρασεολογίαν, ἐκρίναμεν ὅτι ἐνδείκνυται νὰ καταχωρισθῇ ἡ σκέψις τῆς ἐπικυρουμένης, καὶ οὐχὶ τῆς ἐπικυρούσης ἀποφάσεως, νὰ ἀναφέρωνται ὅμως ἀμφότεραι εἰς τὸ τέλος τῆς καταχωριζομένης σκέψεως. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἠκολουθήθη ἡ αὐτὴ γραμμή, τὴν ὁποίαν ἐχαράξαμεν διὰ τοῦ προηγουμένου σημειώματός μας, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ παραπέμπομεν, μὲ τὴν μοναδικὴν παρέκκλισιν ὅτι αἱ παρατιθέμεναι ἤδη σκέψεις εἶναι ἐκτενέστεραι ἐκείνων, ὡς ἐ-

---

γινε νὰ θεωρηθῇ, ὅτι διὰ τῆς κυρωτικῆς ρήτρας ἐπιχειρεῖται ἡ νομοθέτησις μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως τοῦ περιεχομένου τοῦ εἰρημένου Κανονιστικοῦ Διατάγματος, καθ' ὅσον ὁ νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του, ταυτὴ δὲ δημοσίευσις τοῦ περιεχομένου δὲν ἐγένετο ἐν προκειμένῳ, ἀλλὰ μόνον ἀλλὴ μνεία τῆς χρονολογίας καὶ τοῦ τίτλου τοῦ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1943 κανονιστικοῦ διατάγματος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιχειρουμένην διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 1781/1951 νόμου κύρωσιν τῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ἐκδοθείσης ἐγκριτικῆς τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ κυρωτικὴ αὕτη ρήτρα εἶναι τοσοῦτον γενικῶς καὶ ἀορίστως ἐν τῷ νόμῳ διατυπουμένη, μὴ ἀναφέρουσα οὐδὲ κἂν κατὰ χρονολογίαν καὶ ἀριθμὸν τὰς κυρουμένας πράξεις, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρή.

Ἀκόμη ὄντος τοῦ ἱδρυτικοῦ τοῦ Ταμείου Διατάγματος, ὡς καὶ τῆς κυρούσης τὸ Καταστατικὸν του ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁ ἐν ταῖς κανονισμικαῖς ταύταις πράξεσι χαρακτηρισμὸς τοῦ Ταμείου ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἵδρυσις δημοσίας ὑπηρεσίας, κορυφὴν τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ καὶ τὸ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, μόνον δι' οὐσιαστικοῦ νόμου δύναται νὰ γίνῃ, τὸ εἰρημένον Ταμεῖον δὲν ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καί, κατ' ἀκολουθίαν, ἀπορριπτέα ἐλέγχεται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ὡς ἀπαράδεκτος, καθ' ὅσον δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως μόνον αἱ πράξεις τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν ἢ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου προσβάλλονται.

παβάλλεται, καθ' ὅσον δὲν ἐνδιαφέρει μόνον ἡ λύσις ἡ δοθεῖσα ἐπὶ ἀναφύντος νομικοῦ τινος ζητήματος, ἀλλὰ καὶ ἡ αἰτιολογία ἡ ὁδηγήσασα εἰς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην λύσιν.

***

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἀποφάσεων ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν κατὰ τὸ ἔτος 1951 εἶναι μικρὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκδοθεισῶν τοιούτων ἀποφάσεων ὑπὸ τῶν πρωτοδικείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ εὐκαταφρόνητος. Ἐπὶ πλέον πολλαὶ ἐξ αὐτῶν, ἐκδοθεῖσαι ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν ποικίλου περιεχομένου, παρουσιάζουν καὶ πρωτοτυπίαν τινά. Διὰ αὐτὸ ἐνομίσαμεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀγνοηθοῦν καὶ νὰ παραμένουν γνωσταὶ μόνον μεταξὺ τῶν ἐκδόντων ταύτας δικαστῶν καὶ ἐνίων δικηγόρων. Καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἔρευναν εἰς ἣν ὁποίαν προεβημεν, εἴχαμεν δὲ λάβει τὴν ἀπόφασιν νὰ συνεχίσωμεν ταύτην καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὴν συνεχίζαμεν καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἐὰν παρεμένομεν εἰς Πάτρας. Μετατεθέντες ὅμως εἰς Ἀθήνας, εὐνόητον εἶναι ὅτι ἡ εὐχάριστος αὕτη ἐνασχόλησις ἀνῆκεν εἰς ἄλλους συναδέλφους.

Α'. Συμβάσεις ἐργασίας

1. *Παράλληλος ἀπασχόλησις μισθωτοῦ.* Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932 Προεδρικοῦ Δ]τος περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὡκισμένου ἐργασίας διατάξεων, αἵτινες ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ Προεδρικοῦ τούτου Δ]τος, ὅπως καὶ ἐπὶ ἐκείνων ἐφ' ὧν ἐπεξετάθησαν διὰ μεταγενεστέρων διαταγμάτων αἱ διατάξεις αὐτοῦ, σαφῶς συνάγεται ὅτι ἀπαγορευομένη νομίμῳ τινὶ γίνεται, καὶ μάλιστα ἐπ' ἀπειλῇ ποινικῶν κυρώσεων, ἡ παρ' ἐργοδότου, ἐκμεταλλευομένου βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, ἀπασχόλησις ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου ἐργασθέντος κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας τὸ ἀνώτατον νόμιμον ὅριον ἡμερησίας ἐργασίας εἰς ἕτερον ἐργοστάσιον ἢ ἕτερον τόπον ἐργασίας. Προκειμένου ὅμως περὶ ἐργοδότου μὴ ἀσκοῦντος ἐπιχείρησιν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Δ]τος, ἀλλὰ περὶ ἄλλου ἐργοδότου καὶ δὴ τοιούτου διατηροῦντος καὶ ἐκμεταλλευομένου κατάστημα ἐκ τῶν διεπομένων ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 8]13 Ἀπριλίου 1932 Πρ. Δ]τος περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὅρων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ., ἐξ ὁρθῆς διατάξεως τῆς κειμένης νομοθεσίας συνάγεται, ὅτι ἀπαγορεύεται αὐτῷ, ὅπως ἀπασχολήσῃ ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην ἀπασχοληθέντα ὑπὸ ἑτέρου ἐργοδότου κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας. Ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ ἀπὸ 8]13 Ἀπριλίου 1932 Π. Δ]τος προκύπτει ὅτι ἀνεπίτρεπτος εἶναι ἡ παρ' ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἡμερησίως μεῖζον τοῦ ὑπὸ τοῦ Δ]τος τούτου καθοριζομένου, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ παράλληλος παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ ὅταν αἱ ἀτομικαὶ ἀνάγκαι αὐτοῦ ἐπιβάλλουσι τοῦτο. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται κατ' ἀντιδιαστολὴν καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932 Π.Δ., ὅπερ ρητῶς ἀπαγορεύει εἰς τὸν ἐργοδότην βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀπασχόλησιν μισθωτοῦ ἀπασχοληθέντος παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας, τοῦ νομοθετου ὁρισθέντος εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις ἐργασία εἶναι περισσότερον ἐπίπονος καὶ κοπιώδης ἀπὸ τὴν παρεχομένην εἰς ἑτέρας ἐπιχειρήσεις ἐργασίαν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀντενδείκνυται τόσον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ, ὅσον καὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ γενικώτερον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ καὶ παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ. Πρ. 1317 (Κλ. *Ε. Καψάλης*).

2. *Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας.* Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ἀπὸ 4]16 Αὐγούστου 1923 Ν.Δ. καὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ., διὰ τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ προστασία εἰς δημοσίας ὑγείας καὶ αἰτινες οὕτω εἶναι δημοσίας τάξεως, προκύπτει σαφῶς ὅτι σύμβασις ἐργασίας, καταρτισθεῖσα μεταξὺ ἐργοδότου ἀσκοῦντος ἐπιχείρησιν γαλακτοπωλείου καὶ μισθωτοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τούτου, στερουμένου βιβλιαρίου ὑγείας, εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, ἅτε ἀντικειμένη εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀπαγορευτικὴν διάταξιν ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 4]16 Αὐγούστου 1923 Ν.Δ. καὶ θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη κατὰ τὰ ἄρθρα 171 καὶ 180 Α.Κ., 207 *(Ι. Ρετσούλης)*.

3. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 881]1943 ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρα 28 § 8 καὶ 29 ν. 2545]1940 σαφῶς προκύπτει ὅτι τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων διορίζεται δι' ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, κοινοποιουμένης πρὸς τὸ προσλαμβανόμενον προσωπικὸν δι' ἐνὸς μόνον σχολικοῦ ἔτους. Συνεπῶς ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ ἁρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ περὶ διορισμοῦ τῆς ἐναγομένης ὡς διδασκαλίσσης εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦ ἐναγομένου διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1951—1952 δὲν ὑφίσταται ἔγκυρος ἐργασιακὴ σύμβασις καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται νὰ νοηθῇ νομίμως διάλυσις αὐτῆς ἐκ τῆς ἀτηρείας καὶ μάλιστα ἄκυρος τοιαύτη, εἴτε κατὰ τοὺς κειμένους διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων, εἴτε κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., 272 *(Ι. Ρετσούλης)*.

Β'. Ἀποδοχαί

1. *Μισθὸς πρὸ 11 Νοεμβρίου 1944.* Ἡ τῶν ἐναγομένων ἐνστασις, καθ' ἣν ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐναγούσης οἰκιακοῦ ὑπηρετρίας διὰ τοὺς μέχρι τῆς 11ης Νοεμβρίου 1944 μισθοὺς της ἐμπίπτει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 18]1944 καὶ λογίζεται ἐξουλιθείσα κατ' ἄρθρον 1 §§ 2 καὶ 3 τοῦ Δ.ν. 1075]1946 ὡς ἀβάσιμος ἀπορριπτέα κρίνεται, ἅτε τῆς ἐνδίκου ἀπαιτήσεως μὴ οὔσης ἀρχήθεν ἐκπηρισμένης εἰς ρητὴν κοσότητα δραχμῶν καὶ ὡς τοιαύτης μὴ ἐμπιπτούσης εἰς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, 262 *(Ε. Καψάλης)*.

Σημ. Ἀντίθετος τούτῃ εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. Πρ. 59 [Κλ. *Κ. Σχοινέζος*] ΠΔ. ταύτην εἰς ΕΕΔ 10, σελ. 1117 ἀρ. 9). Ἐνθα ἀναλύτως ἀναγράφεται ὡς 317. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῆς εἶναι ὁ τῆς ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου ἐκδοθείσης (ἔτους 1950) καὶ ἐπικυρωθείσης ἀποφάσεως.

5) *Δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.* Τῶν

ἐκτάκτων παροχῶν τῶν χορηγηθεισῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 28500|1950 καὶ 25100|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται δημοσίων ἔργων. 215 *(Ε. Ράντος)*, Πρ. 1099 (Εἰσ. *Β. Τσίρης*).

6) Τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ τοῦ Πάσχα 1951 θέλουσι ὑπολογισθῆ βάσει τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ καθορισθέντος ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας περιφερειακῆς ἐπιτροπῆς συμβάσεως (Π.Ε.Σ.), εἰς ἣν βάσει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 873|1946 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40655 τῆς 8 Ἰουλίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δημοσίων Ἔργων, Γεωργίας καὶ Ἀνοικοδομήσεως παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις, ὅπως προβαίνωσι ἑκάστοτε εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν δημοσίων ἔργων, 215 *(Ε. Ράντος)*

7. Contra. Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τῶν ὑπ' ἀριθ. 28500|1950 καὶ 25100|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορίζεται ὅτι ἡ δι' αὐτῶν προβλεπομένη ἔκτακτος παροχὴ θέλει ὑπολογισθῆ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθωρισμένων βασικῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν γενομένων προσαυξήσεων αὐτῶν· ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς ἐν Πάτραις Περιφερειακῆς Ἐπιτροπῆς Συμβάσεως (Π.Ε.Σ.) δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθορίζουσα τὰ βασικὰ ἡμερομίσθια τῶν εἰς τὰ Δημόσια ἔργα ἐργαζομένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, ἵνα βάσει τοῦ τοιούτου καθορισμοῦ ἐπιδικασθῶσιν αἱ ἔκτακτοι παροχαὶ τῶν μισθωτῶν τούτων, διότι ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ καθώρισε τὰς βασικὰς τιμὰς τῶν ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς τιμῆς μονάδος τῶν ἐκτελουμένων ἔργων τοῦ Δημοσίου, βάσει τῆς ὁποίας τιμῆς μονάδος καταβάλλεται, ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, εἰς τοὺς ἀναλαβόντας τὰ ἔργα ἐργολάβους, ἡ διὰ τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα δαπάνη καὶ οὐχὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἐργολάβων καταβαλλομένη ἀντιμισθία τῶν προσλαμβανομένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν. Τοιαύτη ἄλλωστε ἐξουσιοδότησις πρὸς τὴν περιφερειακὴν ἐπιτροπὴν συμβάσεως οὐδαμῶς παρέχεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 873|1946, καθ' ἃ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τούτου προκύπτει. Πρ. 1099 (Εἰσ. *Β. Τσίρης*.)

8. Τῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951 ἐκτάκτου χρηματικῆς ἐνισχύσεως δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν καταστάσει στρατεύσεως, οἵτινες δικαιοῦνται λαμβάνειν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 47704|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸ ἥμισυ τοῦ παρ' αὐτῶν λαμβανομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως καὶ οὐχὶ τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ των, ὅπερ θὰ ἐλάμβανον ἐὰν δὲν ἦσαν ἐν ἐπιστρατεύσει καὶ παρεῖχον τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸν ἐργοδότην αὐτῶν, 251 *(Ε. Καψάλης)*.

9. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 47704|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προκύπτει σαφῶς, κατ' ἀντιδιαστολήν, ὅτι πᾶσα πρὸς ἕτερον σκοπὸν καὶ οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ δώρου, διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων χορηγηθεῖσα τῷ μισθωτῷ χρηματικὴ παροχή, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἀνταπαίτησις τοῦ ἐργοδότου κατὰ τούτου δὲν δύναται νὰ προταθῆ πρὸς συμψηφισμόν. Ὅθεν ἡ πρὸς συμψηφισμὸν ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου πρὸς ἀνταπαίτησιν του κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ 1.500.000 δραχμῶν δὲν εἶναι νόμιμος, ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ἐχορηγήθη ἐπὶ σκοπῷ δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων 1951, 251 *(Ε. Καψάλης)*.

10. *Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις*. Ἐφ' ὅσον αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζονται ὑπὸ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28|1944 καὶ οὐχὶ διὰ συλλογικῆς τινος συμβάσεως, δὲν πρόκειται παράβασις τοιαύτης συμβάσεως, ἥτις ἔχει ὡς κύρωσιν τὴν καταβολὴν τοῦ λεντιπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, 222 *(Ν. Παπανικολάου)*.

11. Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι ὅτι προκειμένου περὶ ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων ἀμειβομένων ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ θὰ καταβληθῇ εἰς αὐτοὺς μόνον 75 ο|ο τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς των διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας καὶ οὐχὶ τὸ ἀντίστοιχον ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ τὸ ἄνω ποσόν, 212 *(Β. Τσίρης)*.

12. Προκειμένου περὶ πωλητοῦ ὀπωροπωλείου ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ οὐχὶ ἡ ἀπὸ 13.12.47 συλλογικὴ σύμβασις περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων μηνιαίων μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων, διότι οὗτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι κέκτηται εἰδικότητα, 245 *(Ε. Καψάλης)*.

13. Τὸ ἐπίδομα συζύγου καὶ τέκνων, ὅπερ προβλέπει ἡ βασικῶς καθορίζουσα τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατῶν ΕΦ - ΕΞ ὑπ' ἀριθ. 5563|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν κατηργήθη διὰ τῶν μεταγενεστέρων ταύτης ὑπ' ἀριθ. 33700 καὶ 2750 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, 247 *(Ε. Καψάλης)*, Πρ. 1268 (Εἰσ. *Δ. Περδίκης*).

14. *Ἀποζημίωσις*. Ἡ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς δικαία καὶ εὔλογος ἀποζημίωσις παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν καθορίζεται βάσει τῆς σημερινῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, 262 *(Ε. Καψάλης)*.

15. Σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 965|1937, ἥτις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ καταργηθεῖσα μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949, ὅτι οἱ ὑπὸ τῶν δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, ἀπατελούντων νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, προσλαμβανόμενοι ἐπὶ θητείᾳ, ὡς καὶ οἱ ἔκτακτοι καὶ ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι ὑπόκεινται μὲν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, δὲν δικαιοῦνται ὅμως κατὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἔξοδον των συντάξεως ἢ οἱασδήποτε ἄλλης ἀποζημιώσεως, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112 προβλεπομένης, 219 *(Ε. Ράντος)*.

16. *Συμψηφισμός*. Καίτοι τὸ ἄρθρον 664 τοῦ Α.Κ. ὁμιλεῖ γενικῶς περὶ ἀπαιτήσεως, ἐν τούτοις ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς τοῦ μισθοῦ, ἔστω καὶ ἂν οὗτος εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἢ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου) προερχομένην ἐκ προκαταβολῶν τοῦ μισθοῦ, γενομένων πρὸς τὸν ἐκμισθωτήν, καθ' ὅσον τοιαύτη ἀπαίτησις δὲν ἔχει ἄλλην τινὰ αἰτίαν, ἀλλὰ συνιστᾷ προπληρωμὴν αὐτοῦ τούτου τοῦ μισθοῦ, 245 *(Ε. Καψάλης)*.

17. *Προϋπάρξεις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 656*. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐργασίας διαρκοῦς κατὰ τὴν

φύσιν, ἀνεξαρτήτως ἂν ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, καὶ δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ συμβάσεως ἐποχιακοῦ χαρακτῆρος, οἵα εἶναι ἡ καταρτιζομένη μετὰ πλινθοκεραμοποιῶν, ἐφ' ἧς ὡς εἰκός, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων εἶναι ἀδύνατος ἡ προσφορὰ ἐργασίας καθ' ὡρισμένας ἡμέρας ἢ ἐποχὰς τοῦ ἔτους, ἀνεξαρτήτως αἰτίας ἀφορώσης τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀδιαφόρως ἐὰν γεγονότος ἀνωτέρας βίας, ἀλλ' ἐκ μόνης τῆς φύσεώς της, ὁ δὲ μισθωτὴς (ἐργοδότης) τὴν τυχὸν κατὰ τὰς ἡμέρας ἢ ἐποχὰς ταύτας προσφερομένην ἐργασίαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ δύναται ἀζημίως ν' ἀποκηρύξῃ, καθ' ὅσον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, αὕτη δὲν θὰ εἶναι ἡ προσήκουσα, ὡς συνεφωνήθη αὕτη, ἔστω καὶ σιωπηρῶς διὰ τῆς ὡς εἴρηται συμβάσεως, 238 *(Ε. Ράντος)*.

18. ***Ἀνωτέρα βία.*** Ὁ ἐργοδότης, μὴ ὢν ἠσφαλισμένος διὰ τὴν ἐξ ἀνωτέρας βίας διακοπὴν τῆς ἐργασίας, ἀπαλλάσσεται τῆς ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ ὑποχρεώσεώς του πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐκ γεγονότος ἀνωτέρας βίας κατέστη ἀπολύτως καὶ συνολικῶς ἀδύνατος ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως, συνιστᾷ δὲ περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας ἡ παῦσις τῆς λειτουργίας ἀρτοποιείου διαταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀγορανομικοῦ Τμήματος τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Πατρῶν εἰς ἐκτέλεσιν διαταγῆς τῆς Νομαρχίας Ἀχαΐας, ἐκδοθείσης κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1003|1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἥτις ἠκύρωσε σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Πατρῶν Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ Ν.Δ. 135|1946, 232 *(Ε. Καφάλης)*, Πρ. 1292 (Εἰσ. *Δ. Περδίκης)*.

Γ'. Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι—ἐργάται.

19. Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀπησχολεῖτο εἰς ζαχαροπλαστεῖον α' κατηγορίας εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ κατὴν ἐμφάνισιν τῶν γλυκισμάτων καὶ εἰς τὴν ἐκποίησιν καὶ καθοδήγησιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ ἐκ 2 ἢ 3 συνήθως βοηθῶν ἢ τεχνικῶν, ὑπεύθυνος ὢν διὰ πᾶσαν ἀποτυχίαν, τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦτου προσφερομένῃ ὑπηρεσίᾳ εἶναι μὴ σωματικόν, ἀφοῦ οὗτος ἀνέπτυσσεν ἰδίαν πρωτοβουλίαν λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης ἐμπειρίας καὶ τέχνης ἣν ἐκέκτητο, δι' ὃ καὶ ὀρθῶς ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ οὐχὶ ἐργάτης, Πρ. 1192 (Εἰσ. *Δ. Περδίκης*) ἐπικυροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 165 (βλ. ΕΕΔ 10, σελ. 1118, ἀριθ. 43).

Δ'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

20. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι μὲν δικαιοπραξία μονομερής, ὑποβεβλημένη ἐκ τοῦ Ν. 118|1945 εἰς ἔγγραφον τύπον καὶ ἀπευθυντέα εἰς ἕτερον, ὡς τοιαύτη δέ, κατ' ἄρθρον 160 Α.Κ., ἔδει νὰ φέρῃ ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδότου, πλὴν ἂν αὕτη ἐπεχειρήθη ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου, εἶναι τότε μόνον ἄκυρος κατ' ἄρθρον 226 Α.Κ. ὅταν ὁ πρὸς ὃν γίνεται αὕτη ἄνευ ἐπιδείξεως τοῦ πληρεξουσίου ἐγγράφου ἀποκρούσῃ ταύτην ἀμελλητί, ἄλλως κατ' ἄρθρον 239 Α.Κ. εἶναι ἰσχυρὰ ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσωπευομένου, 219 *(Ε. Ράντος)*.

21. ***Καθυστερήσεις τῆς καταβολῆς διαφορᾶς ἀποδοχῶν.*** Ἡ καθυστέρησις τῆς καταβολῆς διαφορᾶς ἀποδοχῶν δὲν ἀποτελεῖ κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἐξισουμένην πρὸς ἀπόλυσιν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐγένετο προθέσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 225 *(Ν. Παπανικολάου)*.

22. ***Μετάθεσις μισθωτοῦ.*** Ἡ μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ, τοποθετηθέντος δι' ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Νόμου 1836|1951, ἐκ τοῦ ἀλευρομύλου τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸ μακαρονοποιεῖον τούτου, γενομένη παρὰ τὰς διαμαρτυρίας του, συνιστᾷ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι βλαπτικὴ διὰ τὸν ἐργαζόμενον, δεδομένου ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ μυλεργάτου εἶναι δρχ. 42.000 ἐναντι τοῦ ἐκ δραχμῶν 38.500 τοῦ μακαρονοτεχνίτου, παρέχει εἰς τοῦτον τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ ὡς καταγγελθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 2112, ὅπερ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 1836 ἡ καταγγελία αὕτη εἶναι ἄκυρος, 249 *(Β. Τσίρης)*.

23. ***Κανονισμοί.*** Τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπαγομένων ἐπιχειρήσεων περιορίζεται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, διέποντος τὴν μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι ἄκυρος ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ, ἤτοι ἄνευ κλήσεως εἰς ἀπολογίαν ἢ συμπληρώσεως τοῦ καθοριζομένου ὁρίου ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας διεπομένης ὑπὸ τοῦ προγενεστέρου δικαίου, καθ' ὃ δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν πρόωρως ἐκ δεδικαιολογημένης καὶ ἐπιδοκιμαστικῆς αἰτίας (ex justa ac probabili causa), ἐφ' ὅσον αὕτη κεῖται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μισθωτοῦ καὶ προέρχεται ἐκ τούτου, Πρ. 1043 (Εἰσ. *Ε. Καφάλης*).

24. ***Ἀποχὴ μισθωτοῦ.*** Ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112, ἥτις προσετέθη μὲν εἰς τὸν νόμον αὐτὸν διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4558|1930, ἐφαρμόζεται ὅμως, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κατὰ λογικὴν ἑρμηνείαν, συνεπικουρουμένην καὶ ἐκ τοῦ διέποντος τὴν συνεχῶς ἐξελισσομένην ἐργατικὴν νομοθεσίαν πνεύματος ἐπιεικείας καὶ εὐνοίας ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων, ὡς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων, εἶναι ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας, ἵνα θεωρηθῇ ὡς σιωπηρὰ δήλωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δέον νὰ εἶναι συνεχὴς καὶ οὐχὶ διαλείπουσα, νὰ διήρκεσε δὲ μόνη ἡ συνεχὴς τελευταία ἀποχὴ ἐπὶ χρόνον ὑπερβαίνοντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4558 τεθησπισμένα ὅρια, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν οὐδὲ συνυπολογιζομένων ἐκ προγενεστέρων, λόγῳ ἀσθενείας, ἀποχῶν, ἐφ' ὅσον αἱ ἀποχαὶ αὗται δὲν ἔχουσι σύνδεσμον μὲ τὴν τελευταίαν χρίσιμον τοιαύτην, πολλῷ μᾶλλον καθ' ὅσον ὑπὸ τῆς

νεωτέρας νομοθεσίας θεωρείται ὡς χρόνος ἀπασχολήσεως πᾶν διάστημα ἀποχῆς λόγῳ βαρείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας (§ 6 ἄρθρ. 2 Α.Ν. 539|1945), Πρ. 1295 (Εἰσ. *Δημ. Περδίκης*).

25. ***Καταστρατήγησις τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων.*** Ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 2112, διατυπουμένη ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112 καὶ τὰ ἐκ τούτων δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, ὡς περιέχουσα γενικωτέραν ἀρχήν, δέον νὰ ἐφαρμοσθῇ κατ' ἀναλογίαν, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, καθ' ἣν πρὸς τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου συνδέονται δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ἑπομένως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118 καὶ τῶν δι' αὐτοῦ θεσπιζομένων διατυπώσεων διὰ τὴν ἀπόλυσιν μισθωτοῦ, συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου. Ἄλλως ἡ διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως θεσπιζομένη ἀρχὴ δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ἡ διὰ ρητῆς διατάξεως ἐπανάληψις τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ δικαίου, καθ' ἣν ὡς καταδολίευσις τοῦ νόμου, ἀπαγορευομένη, νοεῖται πᾶσα πρᾶξις, ἡ ὁποία γίνεται πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐφαρμογῆς νόμου δημοσίας τάξεως, οἷοι εἶναι οἱ περὶ προστασίας τῶν ἐργαζομένων νόμοι. Νομίμως ὅθεν ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ καθορισμὸς ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας τῆς μετὰ τῆς ἐναγομένης συμβάσεως, μὴ δικαιολογουμένης ἐκ τῆς φύσεως ταύτης, ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων δικαιωμάτων του, Πρ. 1032 (Εἰσ. *Ν. Παπανικολάου*).

Ε' Ἐργατικὴ Δικονομία

26. ***Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή.*** Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐνυπάρχει οὐχὶ μόνον ἐπὶ ἀγωγῶν, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἀποκλειστικῶς ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐννόμου τινὸς σχέσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης ἀγωγῆς, ἐν ᾗ πρὸς τῷ αἰτήματι καταψηφίσεως ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος ὡς ἀναγκαία διὰ τὴν καταψήφισιν προϋπόθεσις, 231 ***(Ε. Καψάλης)***

27. Ἀπαραδέκτως εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ' ἀγωγὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, δι' ἧς διώκεται ἡ ἀναγνώρισις τοῦ μὴ νομίμου τῆς ἀξιώσεως τοῦ παρ' αὐτῷ μισθωτοῦ, ὅπως τύχῃ οὗτος, πρὸς τῇ ὑπὸ τοῦ νόμου 539|1945 χορηγουμένῃ εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐτησίᾳ ἀδείᾳ, καὶ ἑτέρας μηνιαίας τοιαύτης μετ' ἀποδοχῶν, πρὸς μετάβασιν διὰ λουτροθεραπείαν, βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Α. Ν. 1324|1949 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου κλπ., καθ' ὅσον ἡ ἀξίωσις αὕτη κεῖται προδήλως ἔξω τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης εἰδικῆς διαδικασίας καθιερουμένων πλαισίων πρὸς ἐπίλυσιν διαφορῶν μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου, οὐσα πανεπλῶς ἀσχετος πρὸς καθ' αὐτὸ ἀξίωσιν ἐκ σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσαν. 268 ***(Ε. Ράντος)***.

28. ***Ἀγωγὴ ἀνηλίκου.*** Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 135, 136 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ 74 τῆς Πολ. Δικ. συνάγεται ὅτι ὁ συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἀνήλικος καὶ ἐκπληρώσας τῇ συγκαταθέσει τοῦ πατρὸς ἢ ἐπιτρόπου τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ, ἰδίῳ ὀνόματι πᾶσαν, ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπορρέουσαν ἀξίωσιν, 235 ***(Ε. Ράντος)***.

29. Κατὰ τὸ ἄρθρον 135 τοῦ Α.Κ. ὁ συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος ἀνήλικος δύναται νὰ διαθέτῃ ἐλευθέρως πᾶν ὅ,τι ἀποκερδαίνει ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας ἢ ἐδόθη εἰς αὐτὸν πρὸς χρῆσιν ἢ ἐλευθέραν διάθεσιν, ἀφοῦ δὲ κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην δύναται νὰ τὸ διαθέτῃ ἀπολύτως συνυπακούεται ὅτι ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ δικαστηρίου παραστάσεως, προκειμένου περὶ ἀντικειμένου περιουσίας τοῦ ἄρθρου τούτου, καθ' ὅσον ὡς πρὸς τοῦτο κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου ἐξαιρετικῶς θεωρεῖται ὡς αὐτεξούσιος καὶ ἐνήλικος, 236 ***(Β. Τσίρης)***.

30. Contra. Κατὰ τὸ ἄρθρον 74 τῆς Πολ. Δικ. μόνον ὁ ἔχων τὴν ἀπεριόριστον διαχείρισιν τῆς περιουσίας του ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανίζηται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ ἢ ὑπερασπίζῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι του τὰ δικαιώματα του. Τοιοῦτον ὅμως δικαίωμα δὲν ἔχει ὁ ὑπὸ πατρικὴν ἐξουσίαν ἀνήλικος, ἐφ' ὅσον οὗτος, κατὰ τὸ ἄρθρον 1501 § 2 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, παρίσταται διὰ τοῦ πατρός του, ὡς πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν διορθώσαν τὴν προσωπικήν κατάστασιν ἢ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ταχίστης ἀποτροπῆς κινδύνου πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ (ἄρθρον 74 § 2 τῆς Πολ. Δικ.). Τῶν γενικῶν ταύτων διατάξεων δὲν εἰσάγει ἐξαίρεσιν τὸ ἄρθρον 135 τοῦ Α.Κ., καθ' ὃ ὁ συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἀνήλικος δύναται νὰ διαθέτῃ ἐλευθέρως πᾶν ὅ,τι κερδαίνει ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, καθ' ὅσον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς διαθέσεως δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἱκανότης πρὸς διεξαγωγὴν δίκης καὶ παράστασιν ἐπὶ δικαστηρίου, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας, ἐξεταζομένη καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τόσον τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, ὅσον καὶ τῶν ἐπιχειρηθεισῶν διαδικαστικῶν πράξεων, Πρ. 1318 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*).

31. ***Ἀνταγωγή.*** Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ', ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 1968|1944, προκύπτει σαφῶς ὅτι κατὰ τὴν ὑπὸ τούτου θεσπιζομένην διαδικασίαν δὲν δύνανται νὰ ἐκδικασθῶσι αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐργοδοτῶν κατὰ τῶν μισθωτῶν καὶ ἑπομένως ἡ ἀνταγωγὴ τοῦ ἐναγομένου, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων καταβάλῃ αὐτῷ ποσὸν 1.500.000 δρχ. ὅπερ τοῦ ὀφείλει οὗτος, διότι τὸ κατέβαλεν ἀχρεωστήτως καὶ κατόπιν ψυχολογικῆς βίας, ἀσκηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐπόπτου ἐργασίας, εἶναι νόμῳ ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέα, 251 ***(Ε. Καψάλης)***.

32. ***Ἀκυρότης δικογράφου.*** Ἡ ἐν τῷ δικογράφῳ παραλλαγὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ διαδίκου δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐκ τῆς παραλλαγῆς δὲν κωλύεται ἡ διάγνωσις τῆς ταυτότητος αὐτοῦ, Πρ. 1191 (Εἰσ. *Δ. Περδίκης*).

33. ***Βάρος ἀποδείξεως.*** Ἐπὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ταύτην προβάλλων ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, καθ' ὅσον ὁ ἐργοδότης εἰς οὐδὲν ἄλλο ὑποχρεοῦται εἰ μὴ νὰ ἐπικαλεσθῇ μίαν νομίμων αἰτίαν, δικαιολογοῦσαν τὴν καταγγελίαν, χωρὶς

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

1

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου εἰς Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, τελοῦντα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀπαιτῆται διὰ τὸ κῦρος αὐτοῦ νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποῖον τὸ εἶδος τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν οὕτω διοριζομένων δικηγόρων καὶ ἡ ἀμοιβή αὐτῶν.*

Τὸ ἄνω ἐρώτημα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐφ' οὗ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1|624 τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1952 γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Νομικὸς Σύμβουλος ***Τρ. Κοντογιαννόπουλος***, ΕΕΔ 11, 122) ἀνεπέμφθη καὶ εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ἡ ὁποία, ἐπιληφθεῖσα τοῦ θέματος, ἐγνωμοδότησεν ὡς κατωτέρω.

Σημειωτέον, ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου (πλὴν τοῦ Εἰσηγητοῦ, ἁρμόζοντος εἰς τὴν ἐν τῇ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1|624|1952 γνωμοδοτήσει του, ὀρθὴν καὶ καθ' ἡμᾶς, ἀποφιν), προκειμένου περὶ ἀναγκαστικῶν σχέσεων ἐργασίας, ἔχουν ἀποφανθῆ αἱ Α.Π. 183|1942, ΕΕΔ 2, 49, Α.Π. 113|1943, ΕΕΔ 2, 596 καὶ ἡ νεωτάτη Α.Π. 471|1951, ΕΕΔ 11, 39, καθ' ἃς ἡ ἀναγκαστικῶς ἱδρυομένη ἔννομος σχέσις λογίζεται ὡς πλήρως καταρτισθεῖσα ἅμα ὡς ἐκ τοῦτο γενόμενος διορισμός, ὅστις εἶναι ὑποχρεωτικὸς διὰ τὸν ἐργοδότην, τυχὸν ἀποδοχῆς παρ' αὐτοῦ, μὴ προαπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἑτέρου στοιχείου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς συμβάσεως (οὐ-

---

νὰ ὀφείλῃ ν' ἀποδείξῃ τὸ ὑποστατὸν αὐτῆς, ὁ ἐπικαλούμενος δὲ κατάχρησιν δικαιώματος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ἐκ τῶν ἀνυποστάτων τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προβαλλομένης αἰτίας, ὡς καὶ τὴν πραγματικὴν αἰτίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἥτις συνιστᾷ τὴν κατάχρησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ δικαιούχου, διότι τὰ γεγονότα ταῦτα θεμελιοῦσι τὸ ἀξιούμενον δικαίωμά του, 212 (***Β. Τσίρης***).

34. *Ὅρκος.* Καὶ ἐπὶ ὑποθέσεως ἐκδικαζομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ὁ ἐπαχθεὶς καὶ δοθεὶς παρόντων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, ὅρκος, ἀποτελεῖ ἀμάχητον τεκμήριον καὶ δεσμεύει τὸν δικαστήν, ὅπως δεχθῇ ὡς ἀληθές, τὸ περὶ οὗ ὁ ὅρκος θέμα, 246 (***Ε. Καψάλης***).

35. *Ἔνορκος βεβαίωσις.* Τὰς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐνόρκους βεβαιώσεις ἐλευθέρως λαμβάνει ὑπ' ὄψει καὶ ἐκτιμᾷ τὸ Δικαστήριον καὶ ἐν τῇ κατ' ἔφεσιν δίκῃ κατὰ τὰ ἄρθρα 12 καὶ 16 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', μὴ δεσμευόμενον οὐδ' ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 746 καὶ 808 τῆς Πολ. Δικ., Πρ. 1173 (Εἰσ. *Δ. Περδίκης*).

36. *Ἔφεσις.* Ἡ ἄσκησις τῆς ἐφέσεως μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως δὲν ἔχει νομικήν τινα ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ παραδεκτοῦ ταύτης, ἐφ' ὅσον ἡ ἐφεσίβλητος δὲν ἰσχυρίζεται, οὐδὲ προκύπτει ὅτι ἐκοινοποίησε εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἀντίγραφον τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 756 § 2 τῆς Πολ. Δικ. ἡ προθεσμία τῆς ἐφέσεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, Πρ. 1043 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*).

37. Τὸ γεγονὸς τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐφέσεως μετὰ πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ τὸ ὅτι τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐκοινοποίησεν ὁ ἐκκαλῶν εἰς τὴν ἐφεσίβλητον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιφυλάξεως καὶ ἐνῷ ἠσκήθη ἔφεσις κατ' αὐτῆς πρὸς δὲν ἀντέλεξεν, οὐδὲ ἔφεσιν κατ' αὐτῆς ἠσκησε, δὲν ὑποδηλοῖ ἀναγκαίως σιωπηρὰν ἀποδοχὴν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ συνεπῶς παραίτησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ τοῦ δικαιώματος, ὅπως προσβάλῃ ταύτην διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 486 § 3 τῆς Πολ. Δικ. ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως ἔχει κῦρος ὅταν ὁ διάδικος ἐξεφράσθη ρητῶς ἢ σιωπηρῶς, ἀλλὰ διὰ τοιούτων ἀναμφισβητήτων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περὶ ἀποδοχῆς σκοπός, Πρ. 1043 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*).

38. *Δεδικασμένον.* Οἱ διάφοροι λόγοι τῆς ἀκυρότητος πράξεως τινος, ἐνούμενοι ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς, συνιστῶσιν ἰδίας αὐτοτελεῖς ἱστορικὰς βάσεις αὐτῆς, ἡ δὲ ὁριστικὴ καὶ τελεσίδικος ἐπὶ μιᾶς βάσεως ἀπόφασις δὲν παρακωλύει τὴν ἔρευναν τῶν λοιπῶν βάσεων αὐτῆς, ἅτε τῆς τοιαύτης ἐρεύνης μὴ ἀντιτιθεμένης εἰς τὰς τοῦ δεδικασμένου ἀρχάς. Διότι πρὸς ὕπαρξιν δεδικασμένου δέον, σὺν τοῖς ἄλλοις, νὰ ὑφίσταται καὶ ταυτότης διαφορᾶς, ἤτοι τῶν τριῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ὑπαρτίζεται αὕτη, τοῦ δικαιώματος, τοῦ νομικοῦ γεγονότος, ἐξ οὗ τοῦτο πηγάζει, καὶ τοῦ ἀντικειμένου, εἰς ὃ ἀναφέρεται. Ἐν προκειμένῳ τὸ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας ἐπικαλούμενον δεδικασμένον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1137|1950 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀφορᾷ μόνον τὸν ἐπὶ τῆς καταχρήσεως δικαιώματος στηριζόμενον ἀκυρωτικὸν λόγον, ὅστις ἀποτελεῖ ἰδίαν αὐτοτελῆ βάσιν τῆς ἀγωγῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν ἐπὶ τῆς παραβάσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου ἕτερον ἀκυρωτικὸν λόγον, ὃν ἀπέρριψεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἑπομένως δὲν ὑφίσταται ταυτότης διαφορᾶς, ὡς ἐλλειπούσης τῆς ταυτότητος τοῦ νομικοῦ γεγονότος, Πρ. 1045 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*).

39. *Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως.* Σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 764 τῆς Πολ. Δικ. ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος πᾶσα αἴτησις ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως ἐπὶ ὑποχρεωτικῆς ὑλῆς τοῦ νόμου κηρύξεως τῆς ἀποφάσεως ὡς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, 218 (***Ε. Ράντος***).

τω και ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 55]1942, ἀδημοσίευτος, βλέπε ὅμως παλαιοτέρας Α.Π. 306] 1939, Θέμ. Ν' σελ. 761. Α.Π. 396]1939, Θέμ. Ν' σελ. 827).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἀναγκαστικῶς διοριζομένου δικηγόρου ὑπομιμνήσκονται ἡ ὑπ' ἀριθ. 19]1953 γνωμοδότησις τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου (ΕΕΔ 11, 210), ἡ ὑπ' ἀριθ 6243]1951 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11. 83), καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 52]1952 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11, 209).

Καθ' ἡμᾶς ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Νόμου πρέπει νὰ εἶναι ἡ καταβολὴ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 653 Α.Κ. εἰθισμένου μισθοῦ, διότι ὁ Νομοθέτης δὲν ἀπέβλεψε μόνον εἰς τὴν ἐξασφάλισιν θέσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παροχὴν τοῦ προσήκοντος μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι εἶναι πράγματι ἀσυγχώρητος ἡ μὴ σαφὴς ρύθμισις τοῦ θέματος ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1836]1951.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας

Γνωμοδότησις 134]93]1952
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ὁ Εἰσηγητὴς ἐνέμεινεν εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀτομικὴν γνωμοδότησιν του ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀπαριθμουμένων τὸ σχετικὸν ἐρώτημα σημείων, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη τῆς Ὁλομελείας ὡς πρὸς μὲν τὸ πρῶτον σημεῖον τοῦ ἐν λόγῳ ἐρωτήματος (ἂν πλήν τῆς πράξεως τοποθετήσεως τοῦ πολεμιστοῦ δικηγόρου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων προσαπαιτῆται νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ πρᾶξις διορισμοῦ, ὡς καὶ δημοσίευσις ταύτης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἀσφαλ. Ὀργανισμοῦ, παρ' ᾧ οὗτος τοποθετεῖται) ἀπεφήναντο καταφατικῶς, δεχόμενα ὅτι τοιαύτην ἔννοιαν ἐνέχει ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρ 3 τοῦ οἰκείου Α.Ν. 1836]1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ.», καίτοι ὁ Εἰσηγητής, ἐμμένων εἰς τὴν εἰρημένην γνωμοδότησίν του, διηυκρίνισεν, ὅτι οὐ μόνον ἐλλείπει ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ τοῦ νόμου ρητὴ περὶ τῆς προσθέτου ταύτης διαδικασίας ἐπιταγή, ἀλλὰ καὶ ἀντίθετος συνάγεται περὶ τούτου ἔννοια τὸ μὲν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 1 τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου, ἐν ᾗ ρητῶς ὁ Νόμος ἀπῄτησε κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδαφ. 3 τοῦ ἄρθρ. 3 τὴν πρόσθετον ταύτην διαδικασίαν, προκειμένου περὶ διορισμοῦ ὑπαλλήλων παρὰ τῷ Δημοσίῳ, Δήμοις, Κοινότησι κλπ., τὸ δὲ ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α. Νόμου, ἐκ τῆς ὁποίας ἐμφαίνεται, ὅτι καὶ αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου γενόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει ὁμοίας διατάξεως τοῦ προγενεστέρου Νόμου 1196]1949 τοποθετήσεις δικηγόρων ἄνευ τῆς ἐπιπροσθέτου ταύτης διαδικασίας εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἔγκυροι, μηδεμίαν ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐλαττωματικότητα τῶν τοποθετήσεων τούτων διαβλέψαντος τοῦ νῦν ἰσχύοντος Α. Νόμου καὶ προσέθηκεν ὁ αὐτὸς Εἰσηγητής, ὅτι ἐπικουρεῖται ἐμμέσως ἡ ὑπ' αὐτοῦ ὑποστηριζομένη ὡς ἄνω ἐκδοχὴ καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 171]1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (Θέμ. ΞΓ' σελ. 29), ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον σημεῖον τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐρωτήματος (τὸ εἶδος τῶν ὑπὸ τῶν διοριζομένων δικηγόρων προσφερομένων εἰς τὸ παρ' ὃ ἐτοποθετήθησαν Νομικὸν Πρόσωπον ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ τὸν καθορισμὸν ἢ μὴ παγίας μηνιαίας ἀμοιβῆς) τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ὁλομελείας συνετάχθησαν ὁμοφώνως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Εἰσηγητοῦ.

II

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν δύναται τὸ Συμβούλιον Προστασίας Ἀπολυομένων, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Α.Ν. 1836]1951, νὰ τοποθετήσῃ δικηγόρον διωρισμένον μόνον παρὰ Πρωτοδίκαις εἰς Ὀργανισμόν, ὁ ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τοῦ ὁποίου προβλέπει πρόσληψιν Νομικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ ἐκ δικηγόρων, διωρισμένων παρ' Ἐφέταις.

Νομικοῦ Συμβούλου

Γνωμοδότησις 7]64]1952
Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος (Ὑπουργείου Ἐργασίας) κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἡ τοποθέτησις πολεμιστοῦ τοῦ Α.Ν. 1836]1951 ὡς δικηγόρου παρὰ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου, Κοινωφελεῖ Ἱδρύματι ἢ Τραπέζῃ δὲν γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῷ ἐρωτήματι καταστατικῆς διατάξεως τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἥτις καθορίζει, ὅτι ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ὀργανισμοῦ προσλαμβάνεται ἐκ τῶν παρ' Ἐφέταις τουλάχιστον διορισμένων δικηγόρων, ὥστε νὰ ἀποκλείεται ὁ διορισμὸς πολεμιστοῦ δικηγόρου ἐκ τῶν παρὰ Πρωτοδίκαις μόνον διωρισμένων τοιούτων, ἀλλὰ συντελεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν., ἥτις οὐδένα τοιοῦτον περιορισμὸν θέτει ὡς πρὸς τὰ προσόντα τοῦ οὕτω διοριζομένου «δικηγόρου», οὐδὲ καθορίζει, ὅτι ὁ κατὰ τὸν Νόμον τοῦτον τοποθετούμενος πρόκειται νὰ καταλάβῃ—καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχει—κενὴν νενομοθετημένην ἐν τῷ Ὀργανισμῷ, παρ' ᾧ τοποθετεῖται, θέσιν δικηγόρου ἢ Νομικοῦ Συμβούλου. Ὁ Νόμος τοιγαροῦν ἐπιτρέπει τὴν τοποθέτησιν δικηγόρου πολεμιστοῦ παρὰ τοῖς ὡς ἄνω Νομικοῖς Προσώποις καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς νενομοθετημένη θέσις ἢ ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα εἶναι ἤδη πεπληρωμένη, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἄνευ περιορισμοῦ τινος ὡς πρὸς τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ πρὸς παράστασιν ἐνώπιον ἀνωτέρων Δικαστηρίων.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Μεταβολή ἀσφαλιστικοῦ φορέως καὶ χορήγησις παροχῶν Ι.Κ.Α.—Ἔννοια ἄρθρου 51 Α.Ν. 1846|1951. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 51 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων, οἵτινες διετέλεσαν διαδοχικῶς ἠσφαλισμένοι εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς κυρίας ἀσφαλίσεως, οὗτοι δικαιοῦνται συντάξεως ἢ βοηθήματος τύπου συντάξεως παρὰ τοῦ τελευταίου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, παρ' ᾧ ἐτύγχανον ἠσφαλισμένοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς διεπούσης αὐτὸν νομοθεσίας, ἐφ' ὅσων ὅμως ἐπραγματοποιήθησαν 300 τοὐλάχιστον ἡμέραι ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου καὶ παρῆλθε διετία τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς αὐτόν.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, συμφώνως πρὸς τὰ εἰς τὸ ἐδαφιον 2 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 51 ὁριζόμενα, ὁ τελευταῖος Ὀργανισμὸς ὑποχρεοῦται, ὅπως συνυπολογίσῃ ἅπασας τὰς ἡμέρας ἐργασίας, τὰς πράγματι πραγματοποιηθείσας ἐν τῇ ἀσφαλίσει ἑτέρων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως πρὸ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ, τόσον διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, ἐὰν τοῦτο μεικύλλῃ ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὅσον καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως χρονικῶν προϋποθέσεων, βάσει τῆς διεπούσης αὐτὸν νομοθεσίας.

Ζήτημα γεννᾶται ἐν προκειμένῳ περὶ τοῦ τρόπου συνυπολογισμοῦ τῶν παρ' ἠσφαλισμένου πραγματοποιηθεισῶν πράγματι ἡμερῶν ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει Ὀργανισμῶν, κατὰ τὰς καταστατικὰς διατάξεις τῶν ὁποίων ὡς μέτρον ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐν τῇ ἀσφαλίσει πραγματοποιηθέντος χρόνου λαμβάνεται οὐχὶ ἡ ἡμέρα, ἀλλὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος, ὡς π.χ. συμβαίνει τοῦτο διὰ τὸ Ταμεῖον Νομικῶν, διὰ τὴν παρὰ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν παρεχομένην σύνταξιν γήρατος κλπ.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. 2 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 51 μὴ διακρινούσης ἐν προκειμένῳ, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι πρὸς ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος πραγματοποιηθέντος ἐν τῇ ἀσφαλίσει χρόνου ἀντιστοιχοῦσι 300 ἡμέραι ἐργασίας, τοῦ ὑπολογισμοῦ τούτου γινομένου βάσει τῆς διεπούσης τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν ἀρχῆς, καθ' ἣν ὁ ἡμερολογιακὸς μὴν ἀποτελεῖται ἐξ 25 ἐργασίμων ἡμερῶν καὶ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος ἐκ 300.

Τὸ ὅτι αἱ εἰς τινας Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καταβαλλόμεναι εἰσφοραὶ προσαυξάνονται καὶ διὰ κοινωνικῶν πόρων, δηλ. πόρων βαρυνόντων τὸ κοινωνικὸν σύνολον, στερεῖται πλέον σημασίας τινός, κατόπιν τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. 4 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 51, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ συνυπολογισμὸς τῶν παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς τούτοις ἡμερῶν ἐργασίας πραγματοποιεῖται ἄνευ μεταφορᾶς ἀτομικοῦ λογαριασμοῦ, ἐπερχομένων αὐτομάτων συμψηφισμῶν *(Γνωμάτευσις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 40538|7638 τῆς 10 Δεκεμβρίου 1951* πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α., κοινοποιουμένη πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 44040|8148 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1952 ἐγγράφου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἐν τῷ ὁποίῳ σημειοῦται, ὅτι, προκειμένου περὶ ὑπολογισμοῦ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διετέλεσεν ὁ ἠσφαλισμένος ἐν τῇ ἀσφαλίσει Ὀργανισμῶν, κατὰ τὰς καταστατικὰς διατάξεις τῶν ὁποίων ὡς μέτρον ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐν τῇ ἀσφαλίσει του πραγματοποιηθέντος χρόνου λαμβάνεται οὐχὶ ἡ ἡμέρα, ἀλλὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος, θὰ θεωρῆται, ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος ἐπραγματοποίησε τριακοσίας ἡμέρας κατ' ἔτος, ἐκτὸς ἐὰν κατὰ τὰς καταστατικὰς διατάξεις τοῦ συγκεκριμένου Ὀργανισμοῦ ὁρίζεται, ὅτι ὁ ἡμερολογιακὸς μὴν ὑπολογίζεται εἰς περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας τῶν 25 ἡμερῶν).

Σανατοριακὴ περίθαλψις ἠσφαλισμένου. Ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς νέας ἀναγγελίας τῆς ἀνάγκης σανατοριακῆς περιθάλψεως συντρέχουν αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 31 § 10 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προϋποθέσεις, ἤτοι α) βεβαιοῦται ἡ ὕπαρξις τῆς ἀνάγκης σανατοριακῆς περιθάλψεως τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ β) ἔχουσι πραγματοποιηθῆ παρ' αὐτοῦ 350 ἡμέραι ἐργασίας κατὰ τὰ τέσσερα προηγούμενα τῆς ἀναγγελίας ἡμερολογιακὰ ἔτη, εἶναι ἀμφίβολον, ὅτι ὀφείλεται ἀξιώσεως τοῦ ἀσθενοῦς διὰ τὴν λῆψιν τῆς περὶ ἧς πρόκειται παροχῆς καὶ ἀντιστοίχως ὑποχρεώσεως τοῦ Ἱδρύματος πρὸς πραγματοποίησιν ταύτης.

Τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐνδεχομένως, ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀνάγκη σανατοριακῆς περιθάλψεως εἶχεν ἀναγγελθῆ ἤδη εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς νέας ἀναγγελίας, ἡ ἀντίστοιχος ὅμως παροχὴ δὲν εἶχε πραγματοποιηθῆ τότε, λόγῳ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρώτης ἀναγγελίας ἐλλείψεως τῶν νομίμων χρονικῶν προϋποθέσεων, δὲν δύναται, κατὰ τὰς γενικὰς ἀσφαλιστικὰς ἀρχάς, ν' ἀποτελέσῃ κώλυμα διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, ἡ ὁποία ἄλλως τε καθίσταται δυνατὸν νὰ ἱκανοποιηθῇ ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ ἐκείνου σημείου (ἐν προκειμένῳ τῆς νέας ἀναγγελίας), καθ' ὃ συμπίπτουσιν ἡ ὕπαρξις τῆς ἀνάγκης σανατοριακῆς περιθάλψεως τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἡ πλήρωσις τῶν νομίμων χρονικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς πλευρᾶς κάλυψιν τῆς ἀνάγκης ταύτης *(Ἐγκύκλ. 18 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)*.

Μέλη οἰκογενείας ἡσφαλισμένων.—Ἔννοια ἄρθρ. 33 Α.Ν. 1846|1951: Τὸ ζήτημα ἐὰν σύζυγος, τελοῦσα ἐν διαστάσει μετὰ τοῦ συζύγου της, δύναται νὰ θεωρηθῇ, κατ' ἀρχήν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὡς μέλος οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου τέκνου της λύεται καταφατικῶς. Πάντως ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω χαρακτηρισμός της θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ πορίσματος τῆς ἐρεύνης τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει.

Ὡς γνωστόν, διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν ὡς μέλους οἰκογενείας ἡσφαλισμένου ἑνὸς ἐκ τῶν ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Α.Ν. κατονομαζομένων προσώπων ἀπαιτεῖται νὰ συντρέχωσιν, ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὰς ἐν περιπτ. β, γ καὶ δ κατηγορίας, αἱ προϋποθέσεις τῆς μετὰ τοῦ ἡσφαλισμένου συμβιώσεώς του καὶ τῆς ἐξ μέρους του ἡσφαλισμένου κατὰ κύριον λόγον συντηρήσεώς του, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἐν περιπτ. α κατηγορίαν, ἀπαιτεῖται νὰ πληροῦται μόνον ἡ προϋπόθεσις τῆς συμβιώσεως.

Κατὰ ταῦτα εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διακοπῆς τῆς μεταξὺ τῶν συζύγων συμβιώσεως (ἄρθρ. 1394 Α.Κ. ἐπόμ.) τὸ κατὰ τὸν Α.Ν. 1846 ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τῆς κυρίας συντηρήσεως τεκμήριον παύει νὰ ὑφίσταται, τῆς κατὰ κύριον λόγον συντηρήσεως, ἀποτελούσης πλέον ζήτημα πραγματικόν, χρῄζον περαιτέρω ἐρεύνης.

Ὡς κρίσιμον στοιχεῖον κατὰ τὴν ἔρευναν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς κατὰ κύριον λόγον συντηρήσεως δύναται νὰ ληφθῇ ἐν προκειμένῳ τὸ γεγονὸς ἐὰν ἐγένετο ἢ μὴ ἀποδεκτὴ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τυχὸν κατατεθεῖσα ὑπὸ τῆς συζύγου αἴτησις διατροφῆς, τὸ ἐὰν καταβάλλεται πράγματι εἰς τὴν ἐνδιαφερομένην ἢ ἐπιδικασθεῖσα αὐτῇ διατροφή, ἔτι δὲ ἐν καταφατικῇ περιπτώσει τὸ ἐὰν ἡ καταβαλλομένη διατροφὴ συνιστᾷ ἢ μὴ τὸν κύριον πόρον συντηρήσεως τῆς συζύγου ἢ ἐὰν ἡ σύζυγος, λόγῳ τοῦ μικροῦ ποσοῦ τῆς χορηγουμένης αὐτῇ διατροφῆς, συντηρεῖται κυρίως παρὰ τοῦ ἡσφαλισμένου τέκνου της, μετὰ τοῦ ὁποίου συμβιοῖ. Ὡς εἰκός, εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἀσφαλῶς ἡ ἐν διαστάσει τελοῦσα σύζυγος θὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Α.Ν. 1846, ὡς μέλος οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου τέκνου της.

Ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν θὰ ἐξαρτηθῇ ὁ χρόνος, ἀφ' οὗ ἡ ἐν διαστάσει μετὰ τοῦ συζύγου της τελοῦσα μήτηρ θὰ θεωρηθῇ ὡς μέλος οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου τέκνου της, τοῦτου λογιζομένου ἀφ' ἧς ἐπληρώθησαν πράγματι αἱ ἐν § 1 εἰδ. 1 τοῦ ἄρθρου 33 ὁριζόμεναι προϋποθέσεις (συμβίωσις - κυρία συντήρησις).

Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουσι, ὡς εἰκός, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀνιπήρου καὶ ἀπόρου πατρὸς ἡσφαλισμένου τέκνου, τελοῦντος τοῦ πατρὸς ἐν διαστάσει μετὰ τῆς ἡσφαλισμένης συζύγου του.

Ζήτημα πραγματικὸν ἀποτελεῖ ἐπίσης ὁ χαρακτηρισμὸς ἢ μὴ ὡς μελῶν οἰκογενείας τῆς ἡσφαλισμένης μητρὸς τῶν τέκνων γονέων τελούντων ἐν διαστάσει. Ἐφ' ὅσον δηλονότι διαπιστωθῇ ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὅτι ταῦτα συμβιοῦσι μετὰ τῆς ἡσφαλισμένης μητρός των, ἡ δὲ συντήρησίς των βαρύνει κυρίως αὐτήν, γίνεται δεκτόν, ὅτι ἀποτελοῦσι μέλη οἰκογενείας τῆς μητρός των.

Τὰ αὐτὰ δέον νὰ ληφθῶσι καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ συντήρησις τῶν μετ' αὐτῆς συμβιούντων τέκνων τῆς βαρύνει κυρίως τὴν ἡσφαλισμένην σύζυγον ἐν στρατεύσει, ἐν φυλακίσει κ.λ.π τελοῦντος συζύγου.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆ μητρυιᾶς ἢ τοῦ ἀνιπήρου καὶ ἀπόρου πατρυιοῦ καὶ ἐν γένει τῶν ἐξ υἱοθεσίας, ἀναγνωρίσεως νομιμοποιήσεως γονέων, ὡς μελῶν οἰκογενείας τῶν θετῶν κλπ. τέκνων των, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἐν περιπτ. β τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 33 διδομένῳ χαρακτηρισμῷ τῆς ἐννοίας τοῦ τέκνου ὁ νόμος δέχεται ὡς ὑφισταμένην σχέσιν τέκνου πρὸς γονέα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νομιμοποιηθέντος, ἀναγνωρισθέντος, υἱοθετηθέντος τέκνου καὶ τοῦ προγονοῦ, ἕπεται, ὅτι δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐμπίπτουσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς περιπτώσεως γ τῆς § 1 τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου οἱ ἐκ νομιμοποιήσεως ἢ ἀναγνωρίσεως ἢ υἱοθεσίας γονεῖς καὶ ἡ μητρυιὰ καὶ ὁ πατρυιὸς τῶν ἡσφαλισμένων τέκνων καὶ προγόνων, ἐφ' ὅσον βεβαίως πληροῦνται καὶ αἱ λοιπαὶ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτηρισμὸν ὡς μέλους οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου πάππου ἢ μάμμης ἐγγόνου ὀρφανοῦ μόνον πατρὸς ἢ μόνον μητρός, ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 33 δύναται νὰ τύχῃ εὐρυτέρας ἐφαρμογῆς μόνον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου προβλεπομένου Κανονισμοῦ, μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὁποίου αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς ἐλαχίστας μόνον περιπτώσεις, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ἐπὶ νόθου τέκνου ἀγάμου μητρὸς (ἐγγόνου πρὸς μητρὸς τοῦ ἡσφαλισμένου πάππου ἢ μάμμης), ἀγούσης ἡλικίαν κάτω τῶν 18 ἐτῶν, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ προσώπῳ της πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις, ὅπως χαρακτηρισθῇ καὶ αὕτη ὡς μέλος οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου πατρός της ἢ τῆς ἡσφαλισμένης μητρός της. Τόσον εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν περίπτωσιν, ὅσον καὶ ἐπὶ θανάτου τῆς μητρὸς νόθου τέκνου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν διάταξιν τῆς περιπτ. β τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 33 τὰ νόθα τέκνα θεωροῦνται ὡς μέλη οἰκογενείας τῆς ἡσφαλισμένης μητρός των, δέον νὰ θεωρηθῶσι ταῦτα, πληρουμένων καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, ὡς μέλη οἰκογενείας τοῦ πρὸς μητρὸς ἡσφαλισμένου πάππου ἢ μάμμης κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1350 τοῦ Α.Κ., καθ' ὃ τὸ μὴ γνήσιον τέκνον (ἐξώγαμον) ἐπέχει τάξιν γνησίου ἔναντι τῆς μητρὸς καὶ τῶν πρὸς μητρὸς συγγενῶν του, ἐξομοιούμενον ἐν προκειμένῳ μὲ τοὺς ἐν περιπτώσει δ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 33 ἀναφερομένους ἐγγόνους. *(Ἐγκύκλ. 138|1951 Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α).*

Ἀπαλλαγὴ τελῶν διὰ λῆψιν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν. Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. β' τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1846|1951 Ἀν. Νόμου, καθ' ἣν αἱ πράξεις δικαστικαί, διοικητικαὶ ἢ ἐξώδικοι πρὸς ἀναγνώρισιν, δικαστικὴν ἐπιδίωξιν ἢ πραγματοποίησιν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἀπαλλάσσονται, ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις καὶ τὰ πιστοποιητικὰ ἢ βεβαιώσεις, αἱ χορηγούμεναι εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν λῆψιν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς οὐδὲν τέλος ὑπόκεινται. *(Ἔγγρ. 39918 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1952 τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (Γεν. Διεύθυνσις Φορολογίας) πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων).*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΝΟΜΙΜΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Οἱ βασικοί, νόμιμοι, κατά κατώτατον ὅριον, μισθοί τοῦ ἀπό τῆς πωλήσεως προσωπικοῦ τῶν ἐμπορικῶν ἐν γένει καταστημάτων πάσης τῆς χώρας, κατ' ἀντιδιαστολήν πρός τό λοιπόν βοηθητικόν προσωπικόν (περί τοῦ ὁποίου βλέπε τό ἐν ΕΕΔ 11, 213 σημείωμά μας περί τῶν νομίμων μισθῶν των) ἔχουν καθορισθῆ διά τῆς ἀπό 13 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 31).

Διά τῆς συλλογικῆς αὐτῆς συμβάσεως, ἡ ὁποία, κατά τά γνωστά περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἰσχύοντα, ἔχει ἰσχύν νόμου, καθωρίσθησαν κατώτατα προπολεμικά ὅρια μισθῶν, ἀναπροσαρμοσμένα κατά τό μέτρον τῶν ἀπό 1 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καί περαιτέρω ἐπεβλήθησαν ἐπ' αὐτῶν αἱ ἀκόλουθοι προσαυξήσεις: α) 30 ο/ο ἀπό 15 Μαΐου 1949, συνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|3592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 610), β) ὅραχ. 100.000 ἀπό 15 Ἰανουαρίου 1951, συνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὁμοίας (ΕΕΔ 10, 141), ἐφ' ὅσον δέν ὑπερβαίνουν τό ποσόν τῶν δραχμῶν 1.000.000.

Ἡ τελευταία αὕτη προσαύξησις τῶν δραχμῶν 100.000 ἐπεβλήθη διά τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καί ἐπί τῶν πραγματικῶς καταβαλλομένων (ὑπέρ τά νόμιμα κατώτατα ὅρια) μισθῶν, ἐφ' ὅσον καί αὐτοί δέν ὑπερβαίνουν τό ποσόν τῶν δραχμῶν 1.000.000.

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 40127|4116|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 829) ἐνεκρίθη ἡ χορήγησις ἐν ὅλῳ ἤ ἐν μέρει τῆς αὐξήσεως τῶν 100.000 δραχμῶν καί ἐπί τῶν ἐπί πλέον τοῦ 1.000.000 δραχμῶν καταβαλλομένων μισθῶν εἰς τούς μισθωτούς ἐν γένει τῶν ἐπιχειρήσεων (καί φυσικά καί τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων) καί Ὀργανισμῶν, παρ' οἷς ὑφίστανται ἐγκεκριμένοι ἐσωτερικοί κανονισμοί, ἐφ' ὅσον ἡ χορήγησις αὕτη ἤθελεν ἀποφασισθῆ ὑπό τῆς ἐπιχειρήσεως ἤ τοῦ Ὀργανισμοῦ, πρός ἀποκατάστασιν τῆς τυχόν διαταραχθείσης ἐκ τῆς κατά τά ἀνωτέρω αὐξήσεως καθιερωμένης μισθολογικῆς ἱεραρχίας.

Οἱ σημερινοί οὕτω νόμιμοι βασικοί μισθοί τῶν περί ὧν ὁ λόγος μισθωτῶν ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Α'. Γυναικῶν

Μαθητευομένη ἡλικίας 14—15 ἐτῶν, δραχμαί 286.500.

Μαθητευομένη ἡλικίας 16—17 ἐτῶν, δραχμαί 340.500.

Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας της ἡ ἐργαζομένη θεωρεῖται ὑπάλληλος, ἡ δέ μισθοδοσία της καθορίζεται ἀναλόγως τῶν παρά τῷ αὐτῷ ἤ παρά διαφόροις ἐργοδόταις ἐτῶν ὁμοειδοῦς ὑπηρεσίας, ταύτης ὑπολογιζομένης ἀπό τῆς συμπληρώσεως τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ὡς ἀκολούθως:

Δι' ὑπηρεσίαν μέχρις ἑνός ἔτους, ὅρχ. 425.000. Ἀπό 1—2 ἐτῶν, ὅρχ. 488.500. Ἀπό 2—4 ἐτῶν, ὅρχ. 542.000. Ἀπό 4—6 ἐτῶν, ὅρχ. 600.500. Ἀπό 6—8 ἐτῶν, ὅρχ. 638.200. Ἀπό 8—10 ἐτῶν, ὅρχ. 674.600. Ἀπό 10—12 ἐτῶν, ὅρχ. 709.700. Ἀπό 12—14 ἐτῶν, ὅρχ. 742.400. Ἀπό 14—16 ἐτῶν, ὅρχ. 773.400. Ἀπό 16—18 ἐτῶν, ὅρχ. 804.600. Ἀπό 18—20 ἐτῶν, ὅρχ. 835.800. Δι' ὑπηρεσίαν 21 ἐτῶν, ὅρχ. 851.800. Δι' ὑπηρεσίαν 22 ἐτῶν, ὅρχ. 867.000. Δι' ὑπηρεσίαν 23 ἐτῶν, ὅρχ. 880.000. Δι' ὑπηρεσίαν 24 ἐτῶν, ὅρχ. 893.000. Δι' ὑπηρεσίαν 25 ἐτῶν, ὅρχ. 906.000. Δι' ὑπηρεσίαν 26 ἐτῶν, ὅρχ. 919.000. Δι' ὑπηρεσίαν 27 ἐτῶν, ὅρχ. 932.000. Δι' ὑπηρεσίαν 28 ἐτῶν, ὅρχ. 945.000. Δι' ὑπηρεσίαν 29 ἐτῶν, ὅρχ. 958.000. Δι' ὑπηρεσίαν 30 ἐτῶν καί ἄνω, ὅρχ. 971.000.

Β'. Ἀρρένων

Μαθητευόμενος ἡλικίας 14—15 ἐτῶν, δραχμαί 314.500.

Μαθητευόμενος ἡλικίας 16—17 ἐτῶν, δραχμαί 386.000.

Μαθητευόμενος ἡλικίας 18—19 ἐτῶν, δραχμαί 444.500.

Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας του ὁ μισθωτός θεωρεῖται ὑπάλληλος, ἡ δέ μισθοδοσία αὐτοῦ καθορίζεται ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς παρά τῷ αὐτῷ ἤ παρά διαφόροις ἐργοδόταις ὁμοειδοῦς ὑπηρεσίας του, ταύτης ὑπολογιζομένης ἀπό τῆς συμπληρώσεως τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας του ὡς ἀκολούθως:

Δι' ὑπηρεσίαν μέχρις ἑνός ἔτους, ὅρχ. 483.500. Ἀπό 1—2 ἐτῶν, ὅρχ. 542.000. Ἀπό 2—4 ἐτῶν, ὅρχ. 600.500. Ἀπό 4—6 ἐτῶν, ὅρχ. 656.400. Ἀπό 6—8 ἐτῶν, ὅρχ. 709.700. Ἀπό 8—10 ἐτῶν, ὅρχ. 757.800. Ἀπό 10—12 ἐτῶν, ὅρχ. 804.600. Ἀπό 12—14 ἐτῶν, ὅρχ. 851.400. Ἀπό 14—16 ἐτῶν, ὅρχ. 898.000. Ἀπό 16—18 ἐτῶν, ὅρχ. 932.000. Ἀπό 18—20 ἐτῶν, ὅρχ. 958.000. Δι' ὑπηρεσίαν 21 ἐτῶν, ὅρχ. 971.000. Δι' ὑπηρεσίαν 22 ἐτῶν, ὅρχ. 984.000. Δι' ὑπηρεσίαν 23 ἐτῶν, ὅρχ. 994.100. Δι' ὑπηρεσίαν 24 ἐτῶν, ὅρχ. 1.004.800. Δι' ὑπηρεσίαν 25 ἐτῶν, ὅρχ. 1.015.200. Δι' ὑπηρεσίαν 26 ἐτῶν, ὅρχ. 1.024.300. Δι' ὑπηρεσίαν 27 ἐτῶν, ὅρχ. 1.033.100. Δι' ὑπηρεσίαν 28 ἐτῶν, ὅρχ. 1.042.500. Δι' ὑπηρεσίαν 29 ἐτῶν, ὅρχ. 1.051.600. Δι' ὑπηρεσίαν 30 ἐτῶν καί ἄνω, ὅρχ. 1.060.700.

Προκειμένου περί ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν οἰκογενειακά βάρη, τά ὑπό τῆς ἀνωτέρω ἀπό 13 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια προπολεμικῶν μισθῶν προσαυξάνονται κατά ὅρχ. 200 διά τήν σύζυγον, ἐφ' ὅσον αὕτη δέν ἐργάζεται, καί κατά ὅρχ. 100 δι' ἕκαστον καί μέχρι τριῶν τέκνων, ἡ ἀναπροσαρμογή δέ οὕτω τῶν βασικῶν προπολεμικῶν μισθῶν μετά τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων γίνεται πάλιν κατά τό μέτρον τῶν ἀπό 1 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καί ἐπ' αὐτῶν προστίθενται αἱ ἀνωτέρω κατά 30 ο/ο ἀπό 15 Μαΐου 1949 καί 100.000 δραχμαί μηνιαίως ἀπό 15 Ἰανουαρίου 1951.

Διά νά ἔχῃ ὁ ἀναγνώστης πρόχειρον τήν ἀνα-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων περὶ προσλήψεως ἐπὶ θητείᾳ, συμβάσει, ἐκτάκτου κλπ. προσωπικοῦ εἰς τὰ Κρατικὰ καὶ Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 4 τῆς 4 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 62 τοῦ Νόμου 1811)1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοσίων Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων», 2) τὴν ἀνάγκην τῆς ὁμαλῆς καὶ ἀπροσκόπτου λειτουργίας τῶν Κρατικῶν καὶ Νομικῶν Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 238)1951 σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 792)1951 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τῶν καταστατικῶν ὀργανισμῶν τῶν Κρατικῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, αἱ προβλέπουσαι διορισμὸν εἰς ἐκτάκτους ἐπὶ συμβάσει θέσεις, ἐφ' ὅσον διὰ τῶν διατάξεων τούτων καθορίζεται περιοριστικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων θέσεων.

2. Ὁμοίως διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 παράγρ. Ι τοῦ ἀπὸ 13.2.1951 Β. Δ/τος, δι' ἧς καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ περιορισμοὺς παρέχεται εὐχέρεια προσλήψεως προσωπικοῦ δι' ἐκτάκτους περιοδικὰς ἀνάγκας εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀν. Νόμου 965)1937 διεπόμενα Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἀνακλήσεως τοῦ Β. Δ/τος τῆς 16.6/24.7.1950 «περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Δ/τος τῆς 1.12/17.12.1948 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου» καὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς ἀργίας εἰς τοὺς τεχνίτας ζαχαροπλαστείων τῆς πόλεως Βόλου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 12 τῆς 14 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8/14.3.1930 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἀνακαλοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 16 Ἰουνίου/24 Ἰουλίου 1950 «περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24 Ἰανουαρίου/4 Φεβρουαρίου 1950 «περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 1 Δεκεμβρίου/17 Δεκεμβρίου 1948 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου» καὶ καθιεροῦμεν τὴν ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴν ἐργασίαν εἰς τοὺς τεχνίτας ζαχαροπλαστείων παραμενόντων ἀνοικτῶν καθ' ἅπασας τὰς Κυριακὰς τοῦ ἔτους.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Δ/τος τῆς 10/15 Ἰανουαρίου 1949 «περὶ καθιερώσεως τῆς ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς Ξυλόκα-

---

προσαρμογὴν τῶν προπολεμικῶν ποσῶν κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, παραθέτομεν τὸν κατωτέρω πίνακα:

500=δρχ. 125.000, 600=145.000, 700 = 165.000, 800=185.000, 900 = 205.000, 1000 = 220.000, 1100=235.000, 1200 = 250.000, 1300 = 265.000, 1400=280.000, 1500 = 295.000, 1600 = 310.000, 1700=325.000, 1800 = 340.000, 1900 = 355.000, 2000=370.000, 2100 = 385.000, 2200 = 400.000, 2300=414.000, 2400 = 428.000, 2500 = 442.000, 2600=456.000, 2700 = 469.000, 2800 = 482.000, 2900=494.000, 3000 = 506.000, 3100 = 518.000, 3200=536.000, 3300 = 542.000, 3400 = 554.000, 3500=566.000, 3600 = 578.000, 3700 = 590.000, 3800=600.000, 3900 = 610.000, 4000 = 620.000, 4100=630.000, 4200 = 640.000, 4300 = 650.000, 4400=660.000, 4500 = 670.000, 4600 = 680.000, 4700=688.000, 4800 = 696.000, 4900 = 704.000, 5000=711.000, 5100 = 718.000, 5200 = 725.000, 5300=732.000, 5400 = 739.000.

Πρὸς τὰ ποσὰ αὐτὰ ἀναπροσαρμόζονται οἱ βασικοὶ προπολεμικοὶ μισθοὶ τῶν ἀρρένων ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων (αὐτοὶ ἐνδιαφέρουν ἤδη διὰ τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα), οἱ ὁποῖοι ἔχουν καθορισθῇ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἑξῆς:

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ὁπότε θεωρεῖται ὑπάλληλος, δι' ὑπηρεσίαν μέχρις 1 ἔτους δρχ. 1500, ἀπὸ 1—2 ἔτη δρχ. 1800, ἀπὸ 2—4 ἔτη δρχ. 2100, ἀπὸ 4—6 ἔτη δρχ. 2400, ἀπὸ 6—8 ἔτη δρχ. 2700, ἀπὸ 8—10 ἔτη δρχ. 3000, ἀπὸ 10—12 ἔτη δρχ. 3300, ἀπὸ 12—14 ἔτη δρχ. 3600, ἀπὸ 14—16 ἔτη δρχ. 3900, ἀπὸ 16—18 ἔτη δρχ. 4200, ἀπὸ 18—20 ἔτη δρχ. 4400.

Πέραν τῆς 20ετοῦς ὑπηρεσίας τὸ τελευταῖον χιλιάκιον τῶν δρχ. 4400 προσαυξάνεται κατὰ 100 δρχ. δι' ἕκαστον ἐπὶ πλέον τῆς 20ετίας συμπεπληρωμένον ἔτος ὑπηρεσίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως 5400 δρχ. κατ' ἀνώτατον ὅριον.

στρον κλπ διά την κωμόπολιν τοῦ Ξυλοκάστρου καὶ καθιερώσεως ἡμιαργίας εἰς τὰ καταστήματα Ξυλοκάστρου κατὰ τὰς Κυριακάς.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 14 της 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», σύμφωνον αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Ξυλοκάστρου καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 525/13.5.1951 σύμφωνον γνώμην τῆς Κοινότητος Ξυλοκάστρου, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 639/1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β Δ. τῆς 10/15 Ἰανουαρίου 1949 «περὶ καθιερώσεως τῆς ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὸ Ξυλόκαστρον κλπ.» διὰ τὴν κωμόπολιν μόνον τοῦ Ξυλοκάστρου καὶ καθιεροῦμεν Κυριακὴν ἡμιαργίαν ἀπὸ τῆς 2ας μμ. ὥρας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα Ξυλοκάστρου, πλὴν τῶν καταστημάτων, ἅτινα κατὰ νόμον παραμένουν ἀνοικτά, ἐξαιρουμένα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Δ/τος τῆς 29.10/22.11.1949 «περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ φωτογραφεῖα Πατρῶν».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 29 Ὀκτωβρίου/22 Νοεμβρίου 1949 «περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ φωτογραφεῖα Πατρῶν».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24.1/4.2.1950 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας ἁπάντων τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων Στυλίδος κ.λ.π.»

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 663/1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 24 Ἰανουαρίου/4 Φεβρουαρίου 1950 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας ἁπάντων τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων Στυλίδος, πλὴν τῶν ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων κ.λ.π.».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 22/25 Φεβρουαρίου 1933 «περὶ ὁρισμοῦ ἡμερῶν ὁλοκληρωτικοῦ ἢ μερικοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Νιγρίτης».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Π. Δ/γματος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ ὑπ' ἀριθ. 16.11.1950 αἰτήσει τῆς Ἑνώσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Νιγρίτης, τῇ ὑπ' ἀριθ. 855/29.12.1950 συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Νιγρίτης, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 689/1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Τροποποιοῦμεν τὸ Π. Δ/γμα τῆς 22/25 Φεβρουαρίου 1936 «περὶ ὁρισμοῦ ἡμερῶν ὁλοκληρωτικοῦ ἢ μερικοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Νιγρίτης» καὶ καθιεροῦμεν τὰς κάτωθι ἑορτασίμους ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Νιγρίτης.

I. Ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας :

1) Ἡ Πρώτη τοῦ Ἔτους, 2) Θεοφανείων, 3) 18η Ἰανουαρίου, ἑορτὴ Ἁγ. Ἀθανασίου, 4) Καθαρὰ Δευτέρα, 5) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, 6) Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ, 7) 28η Ὀκτωβρίου, 8) Δευτέρα ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων, καὶ

II. Ἡμέραι ἡμιαργίας (ἀνοικτὰ ἀπὸ 10 π. μ. ἕως 1 μ. μ.) :

1) Ἁγ. Ἰωάννου (7 Ἰανουαρίου), 2) Τριῶν Ἱεραρχῶν, 3) Μεγάλη Παρασκευή, 4) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, 5) Ἀναλήψεως, 6) τῆς Ἀποκεφαλίσεως τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου (29η Αὐγούστου), 7) Ἁγ. Νικολάου, πλὴν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, ἐστιατορίων, κρεοπωλείων, ἀρτοποιείων, φαρμακείων, καπνοπωλείων, κουρείων, ψητοπωλείων ἐφημερίδων, γαλακτοπωλείων, γραφείων, ζυθοπωλείων, οἰνομαγειρείων, ὀπωροπωλείων, ἰχθυοπωλείων, καταστημάτων τροφῆς ἐν γένει, καταστήματα καυσίμου ὕλης, κατ)τα βενζίνης, εἰδῶν αὐτοκινήτων, ἐξο-

χικῶν κέντρων, θεάτρων, κινηματογράφων, ποτοπωλείων, φερετροπωλείων, πρακτορείων αὐτοκινήτων, φωτογραφείων, διὰ τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας θὰ ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Δ|τος τῆς 27.4|6.5. 1939 «περὶ ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως κλπ. ὡς πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Αἰγίου καὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐστιατόρια, μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα τῆς πόλεως Αἰγίου».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Συλλόγου Ἐστιατόρων, Μαγείρων κλπ. καὶ τοῦ Συλλόγου Περιποιητῶν Αἰγίου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 703|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Καταργοῦμεν τὸ Β. Δ|γμα τῆς 27 Ἀπριλίου|6 Μαΐου 1939 «περὶ ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως κλπ.» διὰ τὴν πόλιν τοῦ Αἰγίου καὶ ὁρίζομεν, ὅπως ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τοῦ Αἰγίου λειτουργούντων ἐστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων, παραμένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἐκ περιτροπῆς τὰ ἡμίση τούτων, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης δι' ἑκάστην κατηγορίαν καὶ συνοικίαν ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ κατ|τῶν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Π. Δ|τος τῆς 27.9|1.10.1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.» διὰ τὰς ἑβδομάδας, καθ' ἃς τὸ κατάστημα παρέμεινεν ἀνοικτὸν τὴν Κυριακήν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα καὶ γαλακτοπωλεῖα τῆς πόλεως Ἄργους.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῆς Ἑνώσεως Ζαχαροπλαστῶν καὶ Γαλακτοπωλῶν καὶ τοῦ Συνδέσμου Ὑπαλλήλων Ζαχαροπλαστείων καὶ Γαλακτοπωλείων Ἄργους, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 701|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τοῦ Ἄργους λειτουργούντων ζαχαροπλαστείων καὶ γαλακτοπωλείων παραμένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἐκ περιτροπῆς τὰ ἡμίση τούτων, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης δι' ἑκάστην κατηγορίαν καὶ συνοικίαν ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ κατ|τῶν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Π. Δ|τος τῆς 27.9|1.10.1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.» διὰ τὰς ἑβδομάδας, καθ' ἃς τὸ κατάστημα παρέμεινεν ἀνοικτὸν τὴν Κυριακήν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ λαχανοπωλεῖα καὶ ὀπωροπωλεῖα τῆς πόλεως Θηβῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἴτησιν τοῦ Σωματείου Λαχανοπωλῶν καὶ Ὀπωροπωλῶν καὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Θηβῶν, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 15|17|35|1951 σύμφωνον γνώμην τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Θηβῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 739|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ λαχανοπωλεῖα καὶ ὀπωροπωλεῖα τῆς πόλεως Θηβῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ πρατήρια χονδρικῆς πωλήσεως σιγαρέττων Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ ὑπ' ἀριθ. 10|5.2.1951 αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Πειραιῶς καὶ συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Ἀστυνομικῆς Δ|νσεως Πειραιῶς, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμ-

βουλίου 'Εργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 661|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

'Αρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς τὰ πρατήρια χονδρικῆς πωλήσεως σιγαρέττων Πειραιῶς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

'Εν 'Αθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

2827|207|1952 'Απόφ. 'Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 30 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ 2) τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 21.8.1950 συλλ. συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν :

Τὰ ἐν τῇ ἀπὸ 24.8.1950 συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας τεχνιτῶν ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς, κατατεθείσῃ παρὰ τῷ Εἰρηνοδικείῳ Πειραιῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 207|26.2.1951 πράξεως καταθέσεως, καθοριζόμενα ἡμερομίσθια προσαυξάνομεν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ τοῦ 'Υπουργοῦ Συντονισμοῦ, κατὰ 2.000 δρχ. τῶν μαθητευομένων καὶ κατὰ 4.000 δρχ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἐπεκτείνονται ὡσαύτως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῶν τεχνιτῶν ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς τῶν ὑπηρετούντων εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις.

'Εν 'Αθήναις τῇ 23 'Ιανουαρίου 1952

'Απόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ συστάσεως εἰς 'Αλιβέριον Εὐβοίας τοπικοῦ 'Υποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ εἰς Κύμην τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ 'Υποκαταστήματος 'Αλιβερίου.

Συνεδρίασις 82α τῆς 21.12.1951

(Ε. Κ. τ. Β' 26 τῆς 29 'Ιανουαρίου 1952)

"Εχον ὑπ' ὄψιν :

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2,3,4,7,13 καὶ 14 § 1 τοῦ 'Αναγκαστικοῦ Νόμου 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων».

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»

γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 §§ 3-5 τοῦ Κανονισμοῦ «Συνθέσεως καὶ 'Αρμοδιότητος τῶν 'Υπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

δ) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 77|11.10.1951 καὶ 132|1951 ἀποφάσεις τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς 'Επιτροπῆς τοῦ 'Υποκαταστήματος Χαλκίδος τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ

ε') Τὴν ὑπ' ἀριθ. 68003|6976|29.11.1951 εἰσήγησιν τοῦ 'Ασφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Διευθύνσεως 'Εσόδων).

'Αποφασίζει :

α) Τὴν σύστασιν ἐν τῇ κωμοπόλει τοῦ 'Αλιβερίου Εὐβοίας Τοπικοῦ 'Υποκαταστήματος τοῦ 'Ιδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, ὑπαγομένου εἰς τὸ Περιφερειακὸν 'Υποκατάστημα 'Αθηνῶν.

β) Τὸν καθορισμὸν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ 'Υποκαταστήματος τούτου ὡς ἀκολούθως :

«'Η ἀσφαλιστικὴ περιοχὴ τοῦ 'Υποκαταστήματος περιλαμβάνει τὴν κωμόπολιν τοῦ 'Αλιβερίου καὶ ἐκτείνεται πρὸς Ν.Α. ταύτης κατὰ μῆκος τῆς δημοσίας ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς Κύμην καὶ μέχρι τοῦ σημείου τῆς συναντήσεως (δεξιὰ) τῆς διερχομένης ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς τὸ Θερμοηλεκτρικὸν 'Εργοστάσιον μέχρι θαλάσσης, ἐπεκτεινομένης κατὰ μῆκος τῆς παραλίας μέχρι συναντήσεως (διὰ στροφῆς ἀριστερὰ) τῆς δημοσίας ὁδοῦ Χαλκίδος - 'Αλιβερίου ἐπὶ 45ὰ χιλιόμετρα ταύτης, εἶτα ἀκολουθοῦσα τὴν ὁδὸν ταύτην πρὸς 'Αλιβέριον εἰσέρχεται εἰς τὸν πρὸς 'Ανώνυμον 'Εταιρίαν Λιγνιτωρυχείων τῆς κωμοπόλεως 'Αλιβερίου ὁδεύοντα καρρόδρομον καὶ διὰ τούτου φθάνει μέχρι τῶν Κεντρικῶν Γραφείων ταύτης, ἐπεκτεινομένη ἀπὸ τούτων εἰς περιφέρειαν ἀκτῖνος 1200 μέτρων, περικλείουσα τοὺς τόπους ἐξορύξεως λιγνίτου καὶ τὴν κοινότητα 'Αγίου Λουκᾶ.

'Ωσαύτως ἡ ἀσφαλιστικὴ περιοχὴ τοῦ 'Υποκαταστήματος περιλαμβάνει τὴν κωμόπολιν Κύμης, ὁριζομένην πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῆς ταυτοθεσίας Προφήτης 'Ηλίας πρὸς Ν. Α. ὑπὸ τοῦ λόφου Μύλος Σαραντανοῦ, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοῦ λόφου Τριόνι. Εἶτα ἀκολουθεῖ τὴν δημοσίαν ὁδὸν πρὸς Χαλκίδα, συναντῶσα καὶ περιλαμβάνουσα τὰ χωρία Καλημεριάνοι συνεχιζομένη μέχρι τῶν ἀνθρακωρυχείων τῆς 'Εταιρίας ἐπιχειρήσεων ΕΝΤΖΙ, ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθεῖ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν τῆς 'Εταιρίας ταύτης φθάνουσα μέχρι τοῦ χωρίου Παραλία Κύμης, ὅπερ περιλαμβάνει, τέλος στρέφεται πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς Κύμην μέχρι συναντήσεως της εἰς τὸ Ν. Α. μέρος αὐτῆς. Τὰ ἐντὸς τῆς περιοχῆς χωρία χαρακτηρίζονται ὡς ἐγγὺς περίχωρα τῆς κωμοπόλεως τῆς Κύμης».

γ) Τὴν σύστασιν ἐν τῇ κωμοπόλει τῆς Κύμης Εὐβοίας Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ 'Υποκαταστήματος 'Αλιβερίου καὶ

δ) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν περιοχῶν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς ταῦ 'Υποκαταστήματος τῆς ὡς ἄνω καθοριζομένης, εἰς ἃς δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ 'Ιδρύματος, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ 'Αναγκαστικοῦ Νόμου 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῶν περιοχῶν τούτων πρόσωπα τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 §§ 1 καὶ 2 αὐτοῦ ὡς ἄνω 'Αναγκαστικοῦ Νόμου καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνικὴ 'Ασφάλισις εἰς τὰς

λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

62280]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 28 τῆς 5 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19] 1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν».

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 4050]6.11.1951 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ κατάστασιν.

γ) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφαίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένας συντάξεις εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνταξιούχους του κατὰ ποσοστὸν 30 ο]ο καὶ καθορίζομεν ὡς κατώτατα ὅρια καταβλητέων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. συντάξεων ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας τὰ κάτωθι ποσά :

1) Διὰ τοὺς ἄρρενας συνταξιούχους λόγῳ ἀναπηρίας καὶ γήρατος δρχ. 400.000. 2) Διὰ τὰς θήλεις συνταξιούχους λόγῳ ἀναπηρίας καὶ γήρατος δρχ. 325.000 καὶ 3) διὰ τὰ μέλη οἰκογενείας δρχ. 300.000 (συνολικὸν ποσὸν συντάξεως πάντων τῶν δικαιουμένων τοιαύτης μελῶν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας).

Τὰ ἀνωτέρω ηὐξημένα ποσὰ συντάξεων θέλουν ἀρχίσει καταβαλλόμενα ἀπὸ 1.2.1952. Αἱ ἐπὶ πλέον διαφοραὶ μεταξὺ τῶν καταβληθέντων ποσῶν συντάξεων διὰ τοὺς μῆνας Δεκέμβριον 1951 καὶ Ἰανουάριον 1952 καὶ δώρου Χριστουγέννων 1951 καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζομένων θέλουν καταβληθῇ εἰς 5 μηνιαίας δόσεις, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ 1.2.1952.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰανουαρίου 1952

(*) Σχετικὴ εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 7849 ἐγκ. 39 τῆς 19 Φεβρουαρίου 1952 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

1) Ὡς σύνταξις, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς κατὰ 30 ο]ο χορηγουμένης αὐξήσεως, νοεῖται ἡ μετὰ τῶν τυχὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν τοιαύτη.

2) Ἐπὶ ἀναπηρίας ὀφειλομένης εἰς ἐργατικὸν ἀτύχημα ἡ ἐν λόγῳ 30 ο]ο αὔξησις θὰ ὑπολογίζεται ἐπὶ τῆς συντάξεως τῆς ἐξευρισκομένης συμφώνως πρὸς τὴν προνομιακὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ Α.Ν. 1846]1951. Πολλαπλασιαζομένου δηλονότι τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὰς περισσοτέρας ἡμέρας ἐργασίας τῶν τελευταίων πρὸ τῆς ἀναπηρίας του δύο ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, θὰ λαμβάνωνται τὰ 60 ο]ο, τὸ δὲ ποσὸν τοῦτο προσαυξανόμενον κατὰ 30 ο]ο θ' ἀποτελῇ καὶ τὴν καταβλητέαν σύνταξιν.

Οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου θὰ ὑπολογίζεται ἐν ἐνδεχομένῃ περιπτώσει προσαύξησις τῆς συντάξεως κατὰ 50 ο]ο λόγῳ ἀπολύτου ἀναπηρίας κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 29 § 10 Α.Ν. 1846]1951.

Σημειοῦμεν πάντως ὅτι εἰς ἃς ἐκ τοιούτων λόγῳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος περιπτώσεων συνταξιοδοτήσεως δὲν εὑρίσκεται ὁ ἠσφαλισμένος διὰ τοῦ κατὰ τὸν εἰδικὸν τοῦτον τρόπον ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως του ἡ χορηγητέα κατὰ 30 ο]ο αὔξησις θὰ ὑπολογίζεται ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν γενικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 29 § 1 τοῦ Α. Ν. 1846]1951 ἀναγνωριζομένης συντάξεώς του, ἤτοι τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς βασικῆς συντάξεως μετὰ τῶν ὧν ἐνδεχομένως δικαιοῦται προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

3) Προκειμένου περὶ συνταξιούχων, εἰς οὓς κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 8 ἐδάφια 2, 3 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Α. Ν. 1846] 1951 ἐξηκολούθησε καταβαλλόμενον τὸ πρὸ τῆς ἀναπροσαρμογῆς ἀνώτερον ποσὸν συντάξεως, ὡς π. χ. ἐπὶ ἀναπήρων λόγῳ φυματιώσεως, ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω αὔξησις κατὰ 30 ο]ο θὰ ἐνεργῆται οὐχὶ ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐξευρισκομένου ποσοῦ τῆς βασικῆς συντάξεώς των, μετὰ τῶν τυχὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

4) Ἐκ τῆς ἐν ἐνδεχομένῃ περιπτώσει κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 29 § 7 ἐδάφ. γ' τοῦ Α.Ν. 1846]1951 ἀναστολῆς τῆς συντάξεως χήρας, συνεχούσης μετὰ τέκνων, δὲν θέλει ἐπηρεασθῇ τὸ εἰς τοὺς λοιποὺς δικαιούχους καταβλητέον ποσὸν συντάξεως, ὡς κατώτατον ὅριον τοῦ ὁποίου διὰ τῆς κοινοποιουμένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορίζεται τὸ ποσὸν τῶν 300.000 δραχμῶν.

5) Ἡ μείωσις τῆς κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 ἀναγνωριζομένης συντάξεως γήρατος, θὰ ἐνεργῆται ἐπὶ τοῦ βάσει τῆς κοινοποιουμένης κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου κατωτάτου ὁρίου ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως συντάξεως. Προκειμένου δηλονότι περὶ ἀνδρῶν, ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 400.000 δραχμῶν, προκειμένου δὲ περὶ γυναικῶν ἐπὶ τῶν 325.000 δραχμῶν.

6) Ἐφιστᾶται ἡ ὑμετέρα προσοχή, ὅτι ἐπὶ πάσης περιπτώσεως τὸ ποσὸν τῆς ἀπονεμητέας συντάξεως τελεῖ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τῆς διατάξεως τῆς § 11 τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ Α.Ν. 1846] 1951.

Ἡ ἀνωτέρω ὅμως περιοριστικὴ διάταξις δέον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ προσαυξήσεως τῆς συντάξεως λόγῳ ἀπολύτου ἀναπηρίας κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 29 § 10 τοῦ Α.Ν. 1846] 1951 ὁριζόμενα.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ κατὰ 50 ο]ο προσαύξησις δέον νὰ ὑπολογίζεται ἐπὶ τῆς ηὐξημένης, συμφώνως μὲ τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν κατὰ 30 ο]ο βασικῆς συντάξεως. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ὑπαγορεύεται τόσον ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 29 § 11 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1846]1951, ὅσον καὶ ἐκ τῶν εἰδικῶν λόγων, οἵτινες ἐπιβάλλουν ηὐξημένην τὴν ἀσφαλιστικὴν προστασίαν τῶν χρῃζόντων συνεχῆ ἐπίβλεψιν, περιποίησιν καὶ συμ-

παράστασιν έτέρου προσώπου άπολύτως άναπήρων συνταξιούχων.

Προφανές πάντως καθίσταται, ότι ό διά τής άνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 29 § 11 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 τεθέντος περιορισμός δέν έπηρεάζει τά διά τής ὑπουργικῆς άποφάσεως καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια συντάξεων.

Πρός πλήρη κατανόησιν τῶν άνωτέρω έκτεθέντων καί τοῦ άκολουθητέου μηχανισμοῦ παραθέτομεν τά κάτωθι παραδείγματα :

Α'. Ἀσφαλισμένος δης κλάσεως πραγματοποιήσας 4500 ήμέρας έργασίας :

Ἀναγνωριστέα βασική μηνιαία σύνταξις δραχμαί	312.500
Αὔξησις 30 ο|ο (δραχμαί 93.750) δραχ.	406.250
Μετά προσαυξήσεων οἰκογενειακῶν βαρῶν 95 ο|ο λόγῳ συζύγου καί τριῶν τέκνων (δρχ. 385.900) δρχ.	792.150
Καταβλητέον ποσόν συντάξεως λόγῳ τῆς περιοριστικῆς διατάξεως τῆς § 1ί τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ Α.Ν 1846|1951 δρχ.	750.000

Β'. Ἀσφαλισμένος δης κλάσεως πραγματοποιήσας 1300 ήμέρας έργασίας:

Βασική μηνιαία σύνταξις δρχ. . . .	250.000
Αὔξησις 30 ο|ο (δρχ. 75.000) δρχ. . .	325.000
Μετά προσαυξήσεως οἰκογενειακῶν βαρῶν 20 ο|ο λόγῳ τέκνου (65.000) δραχ.	390.000
Ἀναγνωριστέον ποσόν μηνιαίας συντάξεως συμφώνως πρός τά ὑπό τῆς § 1 τῆς ὑπουργικῆς άποφάσεως τασσόμενα κατώτατα ὅρια δρχ.	400.000

7) Τέλος, διά νά μετριασθοῦν αἱ τεχνικαί δυσχέρειαι ἐκ κατατμήσεως εἰς πολλαπλᾶς δόσεις τῶν λόγῳ τῆς παρεχομένης αὐξήσεως τῶν συντάξεων ὀφειλομένων διαφορῶν, τό Δ.Σ. ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 6|1952 συνεδριάσει του ἀπεφάσισεν, ὅπως αὗται καταβληθοῦν εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, τῆς πρώτης τούτων πληρωτέας μετά τῆς συντάξεως μηνός Μαρτίου, τῆς δέ δευτέρας μετά τῆς συντάξεως μηνός Μαΐου ἐ.ἔ.

57325)Σ.1062|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 224 τῆς 13 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίων Τροφίμων προστεθῇ μεταβατική διάταξις, ἔχουσα οὕτω :

"Ἄρθρον 44

Τῶν κατά τό παρόν Καταστατικόν συντάξεων δικαιοῦνται καί οἱ ἀσφαλισμένοι, δι' οὓς ὁ κίνδυνος ἐπληλύθευσε πρό τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του, ἐφ' ὅσον πληροῦν τάς ὑπό τῶν οἰκείων διατάξεων αὐτοῦ προβλεπομένας προϋποθέσεις.

Αἱ εἰς τας περιπτώσεις ταύτας ἀπονεμητέαι συντάξεις δέν δύνανται πάντως ν' ἀνατρέξουν εἰς χρόνον ἀπώτερον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Καταστατικοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1951

59007]Σ. 1107]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως τῆς προβλεπομένης ἡμερησίας ἀποζημιώσεως λουτροθεραπείας εἰς τούς ἠσφαλισμένους τοῦ Τ.Α.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 224 τῆς 13 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ ὑπό τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 18 τῆς ὑπ' ἀριθ. 54151|11.1.1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περί ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν» προβλεπομένη ἡμερησία ἀποζημίωσις ἐκ δραχ. 10.000 διά τήν ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης ἐνοικίου τῶν ὑποβαλλομένων εἰς λουτροθεραπείαν αὐξηθῇ εἰς δραχ. 15.000.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό 15 Ἰουνίου 1951, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1951

48649]Σ. 902]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης διατάξεως εἰς ἄρθρον 10 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καί Ὑπαλλήλων Πρακτορείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 224 τῆς 13 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τό ἄρθρον 10 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καί Ὑπαλλήλων Πρακτορείων προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

Ἐν περιπτώσει τοκετοῦ διδύμων τό κατά τ' ἀνωτέρω καθοριζόμενον βοήθημα αὐξάνεται κατά 50 ο|ο.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1951, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1951

60603]Σ. Ἀπόφ. 1144]1951 Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης διατάξεως εἰς Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 225 τῆς 16 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τό τέλος τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν προστεθῇ διάταξις ὡς ἀκολούθως :

«Τό ποσόν τῆς οὕτω ὑπολογιζομένης συντάξεως ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νά εἶναι κατώτερον τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος κατωτάτου ὁρίου συντάξεως εἰς νέας δραχμάς, τοῦ καθοριζομένου διά τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν οἰκείων γενικῶν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας ἤ δι' ἑτέρων γενικῶν διατάξεων».

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ ἑπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεώς της, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1951

60604|Σ. 1143|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της § 1 του άρθρου 7 του Κανονισμού Συντάξεων του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 225 της 16 Νοεμβρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Α'. Το εδάφ. α' της § 1 του άρθρου 7 του Κανονισμού Συντάξεων του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών αντικαθίσταται ως κατωθι:

«α) Εξ ενός παθολόγου ιατρού του Ταμείου, εκ των αμειβομένων δια παγίας μηνιαίας αποζημιώσεως, οριζομένου και αντικαθισταμένου οποτεδήποτε υπό του Δ.Σ. του Ταμείου, ως Προέδρου και

Β'. Εις την § 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού Κλάδου Ατυχήματος του αυτού Ταμείου προστίθεται περίπτωσις δ', έχουσα ούτω:

δ' Εις περίπτωσιν ανικανότητος λόγω ατυχήματος, εάν ο ησφαλισμένος συγκεντρώνη τας προϋποθέσεις του άρθρου 2 Κανονισμού Συντάξεων δύναται να συνταξιοδοτηθή βάσει των διατάξεων του άρθρου τούτου, εφ' όσον η τοιαύτη σύνταξις είναι μεγαλυτερα της υπό του παρόντος Κανονισμού προβλεπομένης.

Η ισχύς της παρούσης διατάξεως ανατρέχει από 1ης Λογούστου 1951

Γ'. Η παραγραφος ΙΙ του άρθρου 6 του Κανονισμού Κλάδου Ατυχήματος αντικαθίσταται ως έξης:

ΙΙ. Τα κατά την προηγουμένην παράγραφον ποσά συντάξεων προσαυξάνονται δια των υπό των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του Κανονισμού Συντάξεων προβλεπομένων οικογενειακών επιδομάτων λόγω συζύγου και τέκνων.

Η ισχύς της παρούσης διατάξεως άρχεται από της πρώτης του μηνός του επομένου της δημοσιεύσεώς της δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 12 Νοεμβρίου 1951

63765|Σ 1240|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της Νομοθεσίας του Τ.Α.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 252 της 28 Δεκεμβρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις την νομοθεσίαν του Ταμείου Ασφαλίσεως Καπνεργατών εκτέθωσιν αι κάτωθι τροποποιήσεις και προσθήκαι:

Ι. Εις το τέλος του εδαφίου Χ της § 8 του άρθρου 47 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας προστίθεται εδάφιον υπό στοιχείον ΧΙ, έχον ούτω:

«ΧΙ. Το ποσόν των μέχρι τοιούτου απονεμηθεισών συντάξεων ρυθμίζεται εφ' εξής συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος και δεν δύναται να είναι κατώτερον των 220.000 δραχμών μηνιαίως».

ΙΙ. Το εδάφιον VI της παραγρ. 3 του άρθρου 47 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας καταργείται.

Εν Αθήναις τη 5 Δεκεμβρίου 1951

68053|Σ. 1316|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού Τραπέζης Αθηνών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 252 της 28 Δεκεμβρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

1) Η διά της υπ' αριθ. 48614|1951 ημετέρας αποφάσεως προστεθείσα εν τέλει της παρ. 2 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού Τραπέζης Αθηνών διάταξις τροποποιείται ως ακολούθως:

Τα ανωτέρω όρια ηλικίας δεν ισχύουν δι' αυτούς, προκειμένου περί αγάμων θηλέων τέκνων και θηλέων αδελφών αποβιωσάντων ή αποβιούντων συνταξιούχων και ησφαλισμένων του Ταμείου, οίτινες έτυχον συντάξεως ή υπήχθησαν εις την ασφάλισιν πρό της 1ης Ιανουαρίου 1950.

2) Το εδάφιον ζ' της παρ. 1 του άρθρου 27 του αυτού ως άνω Καταστατικού, ως τούτο ετροποποιήθη διά της υπ' αριθ. 7745|Σ. 140|1951 (Φ.Ε.Κ. 38 της 25.2.1951 τεύχος Β') ημετέρας αποφάσεως τροποποιείται ως εξής:

Αι χήραι, τα άγαμα άρρενα τέκνα τα μη συμπληρώσαντα το 18 έτος της ηλικίας των και τα άγαμα θήλεα τέκνα ανεξαρτήτως ηλικίας, εφ' όσον τα τελευταία ταύτα δεν αποκερδαίνουν εκ της υπό τούτων παρεχομένης εργασίας ποσόν ανώτερον του τριπλασίου της ως δικαιούται έκαστον παρά του Ταμείου συντάξεως και εφ' όσον πρόκειται περί αγάμων θηλέων τέκνων αποβιωσάντων ή αποβιούντων συνταξιούχων και ησφαλισμένων του Ταμείου, συνταξιοδοτηθέντων ή υπαχθέντων εις την ασφάλισιν αυτού πρό της 1.1.1950.

3) Η ισχύς της παρούσης ανατρέχει από 1. 1.1950, η καταβολή όμως των συντάξεων εις τους δυνάμει ταύτης δικαιωθησομένους τοιούτων δεν δύναται να ανατρέξη εις χρόνον ανώτερον της 1ης Ιανουαρίου 1951.

Εν Αθήναις τη 19 Δεκεμβρίου 1951

63168|3211|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας

Περί χορηγήσεως εις τους συνταξιούχους του Ο.Ν. και εις τας οικογενείας αποβιωσάντων συνταξιούχων αυξήσεως 30 ο|ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 218 της 30 Οκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1. Τας διατάξεις του Α. Ν. 306|1935 περί προστασίας φυματικών καρδιοπαθών και εξ αδενοπαθείας πασχόντων έργατών θαλάσσης.

2. Το άρθρον 2 του Α.Ν. 19|1944.

3. Την υπ' αριθ. 75162|4132 από 25.11.1950 κοινην απόφασιν περί αυξήσεως βασικής συντάξεως φυματικών Ο.Ν. κ.λ.π.

4. Την υπ' αριθ. 6205 από 26.9.1951 αναφοράν του Ο.Ν., δι' ης υπεβλήθη απόσπασμα πρακτικών της Δ.Ε.Ο.Ν. υπ' αριθ. 1594 από 21.9.1951, αποφασίζομεν:

Χορηγούμεν εις τους εν γένει συνταξιούχους του Ο.Ν. και εις τας οικογενείας αποβιωσάντων συνταξιούχων Ο.Ν. από 1 Οκτωβρίου ε.έ. ποσόν ίσον προς τριάκοντα τοις εκατόν (αριθ. 30ο|ο) επί της καταβαλλομένης συντάξεως άνευ ανα-

λόγου αὐξήσεως τῶν ἐπιδομάτων καὶ ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον.

Ἡ καταβολὴ τῆς συντάξεως ὁμοῦ μετὰ τῆς συντάξεως θὰ ἐνεργῆται διὰ μιᾶς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἀχθῇ εἰς πίστωσιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Ο.Ν. καὶ θὰ βαρύνῃ τὰς πιστώσεις τῶν οἰκείων κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ Ο.Ν.

Τὸ κατὰ τὴν πληρωμὴν προκῦπτον κλάσμα χιλιοδράχμου δὲν θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, οὔτε θὰ καταβάλλεται.

Τὰ ἐπὶ τῆς συντάξεως πάσης φύσεως ἐπιδόματα νόσου, φυματικοῦ, οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως θὰ ἐξακολουθήσωσι καταβαλλόμενα, ὡς ἔχουσι μέχρι τοῦδε, ἄνευ τῆς αὐξήσεως.

Ἡ παροῦσα κοινοποιηθήτω καὶ ἐκτελεσθήτω δεόντως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1951

59010|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 221 τῆς 5 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

1. Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀπονεμηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ταμείου συντάξεις ἀναπροσαρμόζονται κατὰ ποσὸν βάσει τῶν διατάξεων τῆς παρούσης.

Διὰ τὴν τοιαύτην ἀναπροσαρμογὴν ὡς βάσις λαμβάνονται αἱ ἀποδοχαὶ αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὰς προπολεμικὰς δραχμὰς ἀποδοχάς, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὁ συνταξιοῦχος συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου τηρούμενα στοιχεῖα κατὰ τὴν 30.6.1941, προκειμένου περὶ συνταξιούχων, οἵτινες ἠμείβοντο ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1941, προκειμένου περὶ συνταξιούχων, οἵτινες ἠμείβοντο διὰ μηνιαίου μισθοῦ.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ συνταξιοῦχος δὲν εἶχεν ἀπασχοληθῇ κατὰ τὴν 30.6.1941 ἢ κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1941 εἰς ἐργασίαν ἀσφαλιστέαν παρὰ τῷ Ταμείῳ, ὡς βάσις διὰ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναπροσαρμογὴν λαμβάνονται αἱ ἀποδοχαὶ τῆς πραγματοποιηθείσης τελευταίας ἡμέρας ἢ τελευταίου μηνὸς ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου πρὸ τῶν ἀνωτέρω ἡμερομηνιῶν.

Ἐν ἐλλείψει σχετικῶν στοιχείων παρὰ τῷ Ταμείῳ ἀπὸ 30.6.1941 μέχρι 31.12.1941 ὡς βάσις λαμβάνονται αἱ ἀποδοχαί, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανεν ὁ συνταξιοῦχος βάσει τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων, ἂν ἀπησχολεῖτο τὴν 30.6.1941 ἢ κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1941, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς εἰδικότητος αὐτοῦ κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου.

Αἱ βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἀναπροσαρμοζόμεναι συντάξεις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται νὰ εἶναι κατώτεραι κατὰ ποσὸν ἑπτὰ χιλιάδων δραχμῶν τῶν ἐπὶ τῆς ἀναπροσαρμογῆς των.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀνατρέχει ἀπὸ 1ης Μαΐου 1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1951

57533|Σ.1076|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἑδαφίου εἰς ἄρθρον 32 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Διμεταργατῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 222 τῆς 10 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ι. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Διμεταργατῶν Πειραιῶς προστίθεται ἑδάφιον ὡς ἀκολούθως:

Εἰς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 21348|Ε. 424|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑπάγονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος της καὶ ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον καταστάντες συνταξιοῦχοι μόνιμοι ἐργάται Ο.Λ.Π. συνεπεία ἀνικανότητος πρὸς ἐκτέλεσιν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν.

ΙΙ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ὑπ' ἀριθ. ἄρθρου 34, ἔχουσα οὕτω:

Ἐγκρίνεται καὶ νομιμοποιεῖται ἡ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1951 ληφθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Α.Π. περὶ διαθέσεως ποσοῦ δραχμῶν πέντε ἑκατομμυρίων (5.000.000) ὑπὲρ τοῦ Σωματείου «Πρῶται Βοήθειαι Πειραιῶς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1951

57236|Σ.1063|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἑδαφίου εἰς ἄρθρον 2 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε. Οἰνοποιΐας, Ζυθοποιΐας καὶ Οἰνοπνευματοποιΐας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 223 τῆς 12 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν συνεχείᾳ τοῦ ἑδαφίου α' τῆς παραγράφου 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε. Οἰνοποιΐας, Ζυθοποιΐας καὶ Οἰνοπνευματοποιΐας προστεθῇ τὸ ἀκόλουθον ἑδάφιον:

«Παρατείνεται ἐπὶ ἓν ἔτος τετραμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡ προθεσμία λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 35194|Σ.708|8.8.49 καὶ 14430|Σ. 233|14.3.51 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τῆς συσταθείσης διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν δικαιολογητικῶν τῆς ἀναγνωριζομένης καὶ ἐξαγοραζομένης προϋπηρεσίας τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1951

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΑΙ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Μία νέα άποψις

Φίλη «Επιθεωρήσεις Εργατικού Δικαίου».

Δέν δύναμαι βεβαίως νά γνωρίζω πώς τελικώς θά λυθή το νέον αύτό πρόβλημα τού Εργατικού Δικαίου, πού προσετέθη καί αύτό είς τά τόσα προβλήματά του, περί τής ισχύος τών διαιτητικών αποφάσεων.

Άς μοί έπιτραπή όμως νά διατυπώσω τήν γνώμην, ότι μετά τόν Α.Ν. 1804|1951 έξάγονται τά άκόλουθα συμπεράσματα:

Έπλανήθη ή γνωστή ύπ' αριθ. 453|1949 απόφασις τού Ακυρωτικού μας, καταλήξασα είς τήν γνώμην, ότι καί μετά τήν αναγκαστικήν δι' αποφάσεων τού Υπουργού Εργασίας, δυνάμει τών Α.Ν. 866|1937 καί 1367|1938, παράτασιν τού συμβατικού ωρισμένου χρόνου τών γενικών άπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων εργασίας ήτο ανεπίτρεπτος ή έτερως συλλογικής διαφοράς εργασίας καί συνεπώς άκυρος ή διαιτητική απόφασις, ένώ, ώς γνωστόν, τό αντίθετον είχε δεχθή τό Συμβούλιον τής Επικρατείας.

Προσέξατε τό άρθρον 1 τού Α.Ν. 1804|1951 καί τήν είσηγητικήν του έκθεσιν. Αντικαθίσταται ή προϊσχύουσα διάταξις τού αρχικού νόμου «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», κατά τό πνεύμα τής δεκτής ύπό τού Συμβουλίου τής Επικρατείας απόψεως, καί ο Νομοθέτης του δέν θέλει καί μακρύτερον: Δύνανται—ορίζεται—αί Επιτροπαί νά επιλαμβάνωνται καί έπί συλλογικών συμβάσεων εργασίας, τών οποίων δέν έλαβεν είσέτι ή συμβατικώς καθορισθείσα χρονική διάρκεια, έάν διαπιστώσουν, ότι άπό τής ύποτροφής αύτών καί ένταύθα έπήλθεν ουσιώδης μεταβολή τών συνθηκών.

Ο Νόμος ούτος, κατά τό άρθρον 5 αύτού, ίσχυε άπό τής δημοσιεύσεώς του, άλλ' ήλθε νά δώση τάς αναφυείσας έν τή νομολογία τών δικαστηρίων αντιγνωμίας (κατά τήν είσηγητικήν του έκθεσιν, ΕΕΔ 10, 532, πρβλ. σχετικώς καί Α.Π. 594|1948, ΕΕΔ 8,99 κτ' άλλο, τό αύτού σκοπόν, νομοθέτημα), συνταχθείς πρός τήν γνωστήν τού Σ.Ε. έρμηνευτικήν άποψιν, ότι, έφ' όσον διαρκεί ο χρόνος ισχύος συλλογικών συμβάσεων εργασίας δι' αναγκαστικής παρατάσεως, επιτρέπεται ή παρέμβασις τών Επιτροπών Διαιτησίας.

Έγκύρως λοιπόν εξεδόθησαν αί μετά τάς άπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικάς συμβάσεις εργασίας διαιτητικαί αποφάσεις, άφού αί πρώται, ώς γνωστόν, έτέλουν έν αναγκαστική παρατάσει τού χρόνου ισχύος των, δέν ήτο δέ διάφορον τό προηγούμενον τού Α.Ν. 1804|1951 δίκαιον, ώς έξάγεται έκ τού Α.Ν. 1804|1951 καί τού σκοπού τής νομοθετήσεώς του (άρσις αντιγνωμιών έν τή νομολογία).

Άλλως δέν δύναταί τις νά έννοήση πώς δύναται, κατά τό άρθρ. 2 τού Α.Ν. 1804|1951, νά γίνη επανεξέτασις καί έκκαθάρισις άκύρων καί συνεπώς νόμω ανυπάρκτων αποφάσεων Επιτροπών, έν άνευ αριθμητικώς τών εξεδόθησαν, καί πώς άκόμη, άκυροι αύται οδσαι (δέν είναι), τηρούνται καί εφαρμόζονται, κατά τήν έκτελευτίαν διάταξιν τού άρθρου 2 Α.Ν. 1804|1951.

Άλλ' ο Νομοθέτης τού Α.Ν. 1804|1951 έπεδίωξε διά τού άρθρου 2 αύτού, έχων ύπ' όψιν του τά πρό αύτού νομολογηθέντα, νά επανεξετασθή τό οικονομικών περιεχόμενον διαιτητικών αποφάσεων, αί οποίαι περιέχουν όρους τροποποιητικούς συλλογικών συμβάσεων εργασίας (προφανώς τών από 4 Νοεμβρίου 1947, άφού τό όλον ζήτημα υπήρξεν, άν μετ' αύτάς επετρέπετο ή έγερσις συλλογικής διαφοράς καί φαίνεται, ότι επετρέπετο, ώς εσημειώθη), ώστε νά έκλείψη πάσα αμφιβολία, ότι έγένοντο αύται πρόξενοι διαταραχής τής έθνικής οικονομίας, δι' αύτό δέ γράφεται είς τήν εισηγητικήν τού Α.Ν. 1804|1951 έκθεσιν (ΕΕΔ 10, 532), ότι «σημειωτέον πάσαι αί έν λόγω διαιτητικαί αποφάσεις έκηρύχθησαν έκτελεσταί, μετά προηγουμένην πάντοτε ουσιώδους γνώμην κλπ.».

Άν αί Επιτροπαί έκριναν, ότι αί ύπό επανεξέτασιν διαιτητικαί αποφάσεις εξεδόθησαν κατά τό πνεύμα τού άρθρου 1 τού Α.Ν. 1804|1951 (ότι δηλαδή έπήλθαν ουσιώδεις μεταβολαί τών συνθηκών από τής ύποτροφής των συλλογικών συμβάσεων εργασίας κλπ.), δέν βλέπομεν πώς θά αποβληθή ή αναδρομικώς από τής εκδόσεώς των ισχύς, μέ μόνον στήριγμα τό έν τή εισηγητική έκθέσει γραφόμενον ότι «εκκινεί ή ώς τόν έφεξής από τής ισχύος τού παρόντος νόμου χρόνον έκκαθάρισις τών αμφισβητουμένων διαιτητικών αποφάσεων», όταν έκ τού νόμου δέν προκύπτη σαφής νομοθετική θέλησις νά αποβληθή ή ισχύς των διά τό παρελθόν.

Παρατηρώ ή ύπό τού Υπουργού Εργασίας άπόφασις έπί τής διαιτητικής αποφάσεως (άρθρ. 2 Α.Ν. 1804|1951), ή οποία θά χηρύξη έκ νέου εκτελεστήν αύτήν (άρθρ. 33 μ.δ. 18.6|4.8|1936), δέν έχει, υποθέτομεν, έκ τού Α.Ν. 1804|1951 τήν έννοιαν, ότι άπό τής έκ νέου έπ' αύτής αποφάσεως τού Υπουργού ισχύει ή διαιτητική απόφασις, άλλ' φ' ής καί ή επανεξετασθείσα απόφασις τής Επιτροπής ωρίζεν ώς χρόνον ισχύος της, έκτός άν διαφόρως αποφανθή ή επανεξετάσασα αύτήν.

Καθ' όσον αφορά ήδη είς τάς μή αναφερομένας πρός επανεξέτασιν διαιτητικάς αποφάσεις, κατά τό άρθρ. 2 Α.Ν. 1804|1951, δέν θά είμεθα έν πλάνη, έάν υποστηρίξωμεν, ότι αύται ισχύουν έκτοτε, διότι είναι, ώς έλέχθη, έγκυροι καί διότι, φ' όσον ο Νόμος ανέθηκεν είς τόν Υπουργόν Εργασίας νά αναπεμφθούν είς τάς Επιτροπάς όσας (κατά τήν κρίσιν του) παρέχουν τροποποιητικάς συλλογικών συμβάσεων εργασίας διατάξεις, σημαίνει, ότι αί λοιπαί, αί μή αναπεμφθείσαι, δέν άφίσταντο, κατά τό οικονομικόν περιεχόμενόν των, εκείνου τών έν ισχύϊ συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή έν πάσῃ περιπτώσει αδικαιολογήτου ή έκδοσίς των.

Αναγνώστης

Παραράμενα

Έν σελ. 161 τού παρόντος τόμου καί είς τό κείμενον τού άρθρου 1 τού Α.Ν. 199|1936 (περί καταστέρων υγειονομικών) παρεισέφρησαν τυπογραφικά λάθη, τά οποία άλλοιούν τήν έννοιαν αύτού.

Από τής τρίτης σειράς, στήλη β', ή διάταξις να διορθωθή είς το ορθόν: Το παρόν άρθρον αφορά κατωτέρους υγειονομικούς, κεκτημένους αναγνωρισμένων κατά τας κειμένας διατάξεις δίπλωμα ή πτυχίον νοσοκόμου ή έχοντας τοιλάχιστον τριετή υπηρεσίαν νοσοκόμου είς τά κατά τ' ανωτέρω ίδρύματα καί καταστήματα καί τά δημόσια τοιαύτα.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεῦχος 6 (252)

Ἀθῆναι, 15 Μαρτίου 1952

ΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΘΕΩΡΙΑΙ ΕΝ ΤΩι ΔΙΚΑΙΩι ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ (*)

Ὑπὸ CHARLES O. GREGORY,
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου

Εἷς ἐκ τῶν λόγων τῆς στοιχειώδους μόνον ἀναπτύξεως ἐν τῷ παρ' ἡμῖν κοινῷ δικαίῳ τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων θεωρίας εἶναι ἡ τάσις τῶν νομικῶν καὶ τῶν δικαστῶν νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰς συμφωνίας ταύτας ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ συμβατικοῦ δικαίου. Καίτοι αἱ συλλογικαὶ αὗται συμφωνίαι εἶναι ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως συμβάσεις, ἐν τούτοις ὑπὸ τὴν αὐστηρῶς παραδεδεγμένην ἔννοιαν τοῦ ὅρου δὲν εἶναι τοιαῦται. Κατὰ διατυπωθεῖσαν γνώμην παρὰ δικαστηρίου τινός, ἡ συλλογικὴ σύμβασις «ὁμοιάζει ἐν πολλοῖς πρὸς συνθήκην». Ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος εἶναι λίαν πρόσφορος. Αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς κατάρτισιν συλλογικῶν συμβάσεων ἐν μέσῳ ἀπεργιῶν, ἐμπορικῶν ἀποκλεισμῶν (boycotts)(1), καταγγελιῶν πρὸς τὸ κοινὸν (picketing) (2) συχνάκις ὑπενθυμίζουν ἀντιμαχομένας παρατάξεις, αἵτινες ἀποβλέπουν εἰς τὴν σύναψιν εἰρήνης, ἐπιδιωκούσης τὰ περισσότερα δυνατὰ πλεονεκτήματα, ἰδίᾳ εἰς τὸ πεδίον τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐργασίας, δὲν ὀφείλεται τόσον εἰς τὴν ἱκανότητα προσαρμογῆς τοῦ common law, ἐν τῇ ρυθμίσει τῆς νέας ὕλης, ὅσον εἰς τὴν πολιτικὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἔχουν αἱ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις, ὅπως ἐπιβάλλουν διὰ τῶν ἀπεργιῶν, ἐμπορικῶν ἀποκλεισμῶν (boycotts) καὶ καταγγελιῶν πρὸς τὸ κοινόν (picketing), τὴν τήρησιν τῶν συμπεφωνημένων, χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς τὰ δικαστήρια. Τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἐν Ἀμερικῇ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐργασίαν ὡς δημοσίαν σχέσιν, ἤτοι εἰς τὰ ζητήματα τῆς ὀργανώσεως καὶ ἀντιπροσωπεύσεως τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῶν ἑνώσεων των, τῆς καταρτίσεως συλλογικῶν συμβάσεων, τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν καθορισμὸν κατωτάτων ὑποχρεωτικῶν μισθῶν καὶ ὡρῶν ἐργασίας, πολὺ ὀλίγου χώρου ἀφιεμένου διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Δικαίου τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐργασίας, τοῦ λεγομένου Δικαίου τοῦ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ (Law of Master and Servant).

Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὁ συγγραφεὺς ἐκθέτει τὰς ἀναπτυχθείσας θεωρίας περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἐπισημαίνων ἰδιαιτέρως τὴν ἀκαταλληλότητα τοῦ common law, ὅπως δίδῃ ἐξήγησιν καὶ λύσιν ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀναφυομένων ζητημάτων καὶ ὑποδεικνύων τὴν ἀνάγκην ρυθμίσεως αὐτῶν νομοθετικῶς, ὡς ἔχει γίνει εἰς τὰς πλείστας εὐρωπαϊκὰς χώρας καὶ παρ' ἡμῖν.

Διὰ τὴν εὐχερεστέραν κατανόησιν τῶν ἀπόψεων τοῦ συγγραφέως σημειοῦμεν τὰ κάτωθι:

Ἐλέχθη, ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ἡ μεγαλυτέρα χώρα, ἡ ὁποία ἔχει τὴν μικροτέραν εἰς ἔκτασιν ἐργατικὴν νομοθεσίαν. Ἡ τοιαύτη ἔλλειψις πλουσίας ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἰδίᾳ εἰς τὸ πεδίον τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐργασίας, δὲν ὀφείλεται τόσον εἰς τὴν ἱκανότητα προσαρμογῆς τοῦ common law, ἐν τῇ ρυθμίσει τῆς νέας ὕλης, ὅσον εἰς τὴν πολιτικὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἔχουν αἱ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις, ὅπως ἐπιβάλλουν διὰ τῶν ἀπεργιῶν, ἐμπορικῶν ἀποκλεισμῶν (boycotts) καὶ καταγγελιῶν πρὸς τὸ κοινόν (picketing), τὴν τήρησιν τῶν συμπεφωνημένων, χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς τὰ δικαστήρια. Τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἐν Ἀμερικῇ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐργασίαν ὡς δημοσίαν σχέσιν, ἤτοι εἰς τὰ ζητήματα τῆς ὀργανώσεως καὶ ἀντιπροσωπεύσεως τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῶν ἑνώσεων των, τῆς καταρτίσεως συλλογικῶν συμβάσεων, τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν καθορισμὸν κατωτάτων ὑποχρεωτικῶν μισθῶν καὶ ὡρῶν ἐργασίας, πολὺ ὀλίγου χώρου ἀφιεμένου διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Δικαίου τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐργασίας, τοῦ λεγομένου Δικαίου τοῦ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ (Law of Master and Servant).

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Ἐν συνεχείᾳ τῆς προσπαθείας μας, ὅπως οἱ ἀναγνῶσται μας κατατοπισθοῦν ἀπὸ ἀπόψεως συγκριτικοῦ δικαίου ἐπὶ τῶν ἰσχυόντων εἰς τὰς διαφόρους χώρας θεσμῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, δημοσιεύομεν τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου κ. *Charles O. Gregory*, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀπόσπασμα τοῦ βιβλίου του Labor and the Law (Ἐργασία καὶ Δίκαιον), ἐκδοθέντος ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τὸ 1946. Ὁ συγγραφεύς, ἀπασχοληθεὶς καὶ ἐν τῇ πράξει ἐπιτυχῶς εἰς τὰ ζητήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἰδίᾳ ὡς διαιτητὴς εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐργατικῶν ἑνώσεων καὶ ἐργοδοτῶν συλλογικὰς διαφοράς καὶ ὡς σύμβουλος τοῦ U.S. Department of Labor, ἐπέδειξεν ἐξαιρετικὴν ἐν τῇ θεωρίᾳ ἐπίδοσιν τόσον διὰ τῆς δημοσιεύσεως πλείστων ἄρθρων καὶ μελετῶν, ὅσον καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Σικάγου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932.

1. *Σημ. μετ.* Διακρίνεται εἰς primary boycott (πρωτογενῆ ἀποκλεισμόν), συνιστάμενον εἰς τὴν ἄρνησιν ὁμάδος μισθωτῶν νὰ ἐργασθοῦν παρ' ὡρισμένῃ ἐργοδοτῇ καὶ εἰς secondary boycott (δευτερογενῆ ἀποκλεισμόν), σκοποῦντα τὴν παρεμπόδισιν τῶν καταναλωτῶν ν' ἀγοράσουν προϊόντα ἐκ τῆς εἰς ἐμπορικὴν ἀπομόνωσιν τεθειμένης ἐπιχειρήσεως. Πρβλ. *Gregory*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 120—127, 133—141 καὶ *Reginald Parker*, Labor Law. 1947, σελ. 48.

2. *Σημ. μετ.* Οἱ συμμετέχοντες εἰς τοιαύτην ἐνέργειαν γνωστοποιοῦν εἰς τὸ κοινὸν καὶ τοὺς συναδέλφους του, ὅτι ἀνεφύη διένεξις μεταξὺ τοῦ-

νεκτήματα εἰς ἑκάστην ἐκ τούτων. Οὕτω καὶ τὸ ἀνώτατον ἐν Ἀγγλίᾳ δικαστήριον ὑπεστήριξε τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης ἀναλογίας, δεχθὲν ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις δὲν τυγχάνουν ὑποχρεωτικῆς ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ θεσμεύουν τὰ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενα μέρη, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐξυπακούεται ὅτι αἱ ἐπαγγελματικαὶ των ἑνώσεις ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβάλουν τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τοὺς ὅρους αὐτῶν δι' ἀπεργιῶν. Πλὴν ἡ ἀπελπὶς αὐτὴ λύσις ἐξασθενίζει εἰς τὸ ἔπακρον τὰ ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων πηγάζοντα πλεονεκτήματα, καθ' ὅσον, ἐὰν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ σκοπὸς τῆς καινωνικῆς εἰρήνης κατὰ τρόπον δραστικόν, ἡ συνεισφορὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων θέλει εἶναι ἀναξία λόγου. Εὐτυχῶς τὰ δικαστήριά μας δὲν συμμερίζονται τὴν μοιρολατρικὴν ταύτην ἀτασίαν τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων (3) παρ' ὅλον ὅτι αἱ ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀπόψεις των δὲν εἶναι εἰδέτι ἱκανοποιητικαί.

Αἱ ἀναπτυχθεῖσαι ἐν τῇ χώρᾳ μας θεωρίαι ἐν σχέσει μὲ τὴν ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἶναι τρεῖς.

Κατὰ μίαν ὄψιν ἡ συλλογικὴ συμφωνία μεταξὺ μιᾶς ἐργατικῆς ὀργανώσεως καὶ ἑνὸς ἐργοδότου ἀρείδεται ἐπὶ ἔθίμου ἢ συνηθείας (custom ἢ usage), κατὰ τὸ ὁποῖον ἔθιμον αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἔχουν ἀντανακλαστικὰς συνεπείας ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότου ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ θεωρία αὕτη ὑποθηλοῖ τὴν ἀνυπαρξίαν οἱασδήποτε συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἐργατικῆς ἑνώσεως καὶ τοῦ ἐργοδότου, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ ἕνωσις δὲν κρίνεται ἱκανὴ νὰ δημιουργήσῃ οἱανδήποτε ὑποχρέωσιν τῶν μισθωτῶν εἰς ἀντιστάθμισμα τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ὠφελημάτων. Πρακτικὰ ἀποτελέσματα συνεπάγεται ἡ συλλογικὴ σύμβασις μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν συμφωνοῦνται μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἀτομικῇ συμβάσει ἐργασίας οἱ διαλαμβανόμενοι εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ὅροι ἐργασίας. Τοῦτο σημαίνει γενικῶς, ὅτι ἕκαστος μισθωτὸς δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐκμίσθωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, τοὺς ὁποίους καὶ δέον νὰ συνομολογήσῃ ὡς ὅρους ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει. Εἶναι πράγματι ἀνακριβὴς ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἀτομικῆς σχέσεως ἐργασίας ὡς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀπασχολεῖται, ὑφ' οὓς ὅρους ἐπιβάλλει μονομερῶς ὁ ἐργοδότης. Βεβαίως ὁ μισθωτός, ἐνάγων διὰ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν του, θὰ ἐπικαλεσθῇ κατὰ πρῶτον τὴν ὑπάρχουσαν συμφωνίαν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας του. Ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης συμφωνίας περὶ τῆς καταβλητέας μισθοδοσίας κατὰ τὴν συμπεφωνημένην χρονικὴν μονάδα, τὸ δικαστήριον θὰ προσδιορίσῃ τὴν ὀφειλομένην ἀμοιβὴν κατ' εὔλογον κρίσιν. Ἐὰν ὅμως ὁ μισθωτὸς παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὑπὸ τὴν ἰσχὺν συλλογικῆς συμβάσεως κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ ἔθίμου δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς ἐφαρμοζομένους καὶ ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς του συμβάσεως, ἐφ' ὅσον δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ἐξεμισθώσατε τὴν ἐργασίαν του. Προφανῶς κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην δὲν ἔχει σημασίαν τινά, ἐὰν ὁ ἐπικαλούμενος τὰ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως χορηγούμενα ὠφελήματα ἀνῆκε εἰς τὴν ἐργατικὴν ἕνωσιν, τὴν ὑπογράψασαν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, τοὐλάχιστον ἐφ' ὅσον καὶ ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν καθορίζει εἰδικῶς, ὅτι οἱ ὅροι ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς ἑνώσεως. Σημειωτέον ὅτι τοιοῦτοι ὅροι εἶναι σπάνιοι, ἂν μὴ ἀνύπαρκτοι. Εἴτε ὅμως ὁ μισθωτὸς εἶναι μέλος τῆς ἑνώσεως, εἴτε ὄχι, μόνον αὐτὸς δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ ἐπὶ δικαστηρίῳ τὰς ἀξιώσεις του. Ἡ ἕνωσις οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ἐκ τῆς συμβάσεως, τὸ ὁποῖον νὰ δύναται νὰ ἐνασκήσῃ δικαστικῶς. Εἶναι ὅμως ἐλευθέρα νὰ βοηθήσῃ τὸν μισθωτὸν ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν ἀξιώσεών του, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς πρωτογόνου μεθόδου αὐτοβοηθείας, τῆς ἀπεργίας.

Δευτέρα θεωρία ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἶναι ἡ θεωρία τῆς ἀντιπροσωπείας (agency theory).

των καὶ ὡρισμένης ἐπιχειρήσεως. Οἱ διαμαρτυρόμενοι συνήθως, χρησιμοποιοῦντες πινακίδας ἢ ἄλλα μέσα δημοσιότητος, περιφέρονται περὶ τὸ κατάστημα ἢ τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐπιχειρήσεως, σχηματίζοντες πρὸς τὸ πλῆθος τὴν ἀνοίκειον σημαιοφορὰν ταύτης. Ὑφ' ὅσον ἡ ἐνέργεια αὕτη ἀκολουθεῖται εἰρηνικῶς, ὄχι μόνον δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ προστατεύεται τόσον ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, ὡς ἔκφρασις τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Wagner Act. Περὶλ. *Gregory*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 141—153 καὶ *Parker*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 37—43.

3. Σημ. μετ. Ἀγγλικὸν Ἀκυρωτικόν.

ήτις και αύτη δέν άποτελεῖ βελτίωσιν τῆς θεωρίας τοῦ έθίμου. Κατά ταύτην, ή έργατική ένωσις ένεργεῖ ὡς άντιπρόσωπος τῶν μελῶν της κατά τήν κατάρτισιν τῆς συμφωνίας μετά τοῦ έργοδότου περί τῶν ὅρων έργασίας. Τά άκολουθήσαντα τήν θεωρίαν ταύτην δικαστήρια άτυχῶς προσεπάθησαν νά έφαρμόσουν τούς κανόνας τούς ἰσχύοντας έπί τῆς άντιπροσωπείας τοῦ κοινοῦ δικαίου. Οὕτω διετύπωσαν τήν γνώμην, ὅτι ή έργατική ένωσις, ὡς τοιαύτη, δέν εἶναι τό πράγματι δικαιοπρακτοῦν πρόσωπον, άλλ' ὅτι εἶναι μόνον άντιπρόσωπος τούτου. Ὅθεν μόνον ὁ μισθωτός άτομικῶς δύναται νά ἐνασκήσῃ τάς άξιώσεις του δικαστικῶς, χωρίς νά εἶναι άναγκαῖον οὗτος νά εἶναι μέλος ταύτης. Μέλη έκμισθώσαντα τάς ὑπηρεσίας των μετά τήν ἰσχύν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δέν άποκτοῦν ἐκ ταύτης δικαιώματα, μέχρις ὅτου ἐγκρίνουν τούς ὅρους της. Τούτῳ τῷ λόγῳ ἐν ἐλλείψει ἐγκρίσεως τῆς καταρτισθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, παρά τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς ένώσεως, καθ' ὃν τρόπον προβλέπεται ὑπό τοῦ NLRA (4) ἤ τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἑνώσεως, πᾶν μέλος τῆς ἑνώσεως δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ τήν έφαρμογήν τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἤ ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν συνέπειαν ἐκ ταύτης, θίγουσαν τά συμφέροντά του, ἐάν καί ἐφ' ὅσον δέν παρέσχε τήν προσωπικήν του ἔγκρισιν.

Μικράν ἐπίσης ἐλπίδα διά τήν προώθησιν τοῦ ζητήματος παρουσιάζει καί ἡ τρίτη περί τῶν συλλογικῶν συμβάσεων θεωρία, ἡ λεγομένη θεωρία τῆς ὑπέρ τρίτου εὐνοίας (beneficiary theory). Κατά τήν θεωρίαν ταύτην, ἀποτελοῦσαν άντιγραφήν τοῦ ἰσχύοντος εἰς τινας τῶν Πολιτειῶν μας συμβατικοῦ δικαίου, ἡ έργατική ἕνωσις συνάπτει σύμβασιν μετά έργοδότου τινός πρός ὄφελος ὡρισμένων μισθωτῶν. Καίτοι οἱ ὠφελούμενοι μισθωτοί δέν ὑπῆρξαν συμβαλλόμενα μέρη, δύνανται ἐν τούτοις κατά τήν θεωρίαν ταύτην νά ἐπιδιώξουν δικαστικῶς τά παρεχόμενα εἰς αὐτούς ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δικαιώματα. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἕνωσις εἶναι άναγκαίως συμβαλλόμενον μέρος ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει, χωρίς νά εἶναι άπαραίτητον νά ἔχῃ ἰδίαν νομικήν προσωπικότητα.

Κατά τήν θεωρίαν ταύτην μισθωτός τις δύναται νά ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τήν ἐφαρμογήν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως πρός ὄφελός του καί ἄν ἔτι δέν εἶναι μέλος τῆς έργατικῆς ἑνώσεως, ἐφ' ὅσον δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι πρόθεσις τῶν συμβληθέντων μερῶν ὑπῆρξε νά παράσχουν αὐτῷ τά ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὠφελήματα. Ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη, ὡς καί τόσαι ἄλλαι, μή δυνηθεῖσα νά εὑρῇ ἔδαφος ἐφαρμογῆς εἰς τό πεδίον τῶν νομικῶν σχέσεων, ἐν ᾧ τό πρῶτον ἐνεφανίσθη, μή τυχοῦσα δέ καί γενικῆς νομοθετικῆς άναγνωρίσεως, πολύ ὀλιγώτερον δύναται νά εὑρῇ ἔδαφος ἐφαρμογῆς εἰς τάς σχέσεις ἐργασίας.

Θά ἦτο ἄσκοπον ν' ἀσχοληθῇ τις εὐρύτερον μέ τάς νομικάς ταύτας θεωρίας. Ἡ άπλῆ ἐπισκόπησις τούτων ὑπῆρξεν άναγκαία, ἵνα ἀποδειχθῇ τό μάταιον τῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῷ πεδίῳ τῶν ἐργατικῶν σχέσεων τῶν ἀρχῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, αἵτινες άνεπτύχθησαν δι' ἄλλον σκοπόν. Δέν θά ἦτο ἔντιμον νά κατηγορήσῃ τις τά δικαστήρια μας, διότι δέν ἔδωσαν καλλιτέρας λύσεις, ἀφοῦ δέν εἶχον πρόθεσιν νά χαράξουν νέους δρόμους. Ἡ άποστολή των συνίσταται εἰς τήν διεύρυνσιν τῶν ὑφισταμένων νομικῶν ἀρχῶν, ἵνα αὗται περιλάβουν τάς δημιουργηθείσας νέας καταστάσεις. Ἀλλ' ἡ κοινωνική μεταβολή ὑπῆρξε τόσον ταχεῖα καί άπότομος, ὥστε δέν ἠδυνήθη νά τήν παρακολουθήσῃ ἡ βραδεῖα άναπροσαρμογή τῆς δικαστηριακῆς πράξεως. Καί ἄν ἔτι οἱ δικασταί ἦσαν πρόθυμοι ν' άπαρνηθοῦν τό συμβατικόν δίκαιον καί νά διαπλάσουν κανόνας, σχετικούς μέ τήν ὑποχρεωτικήν ἰσχύν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, μή ὄντες εἰδικευμένοι ἐπί τῶν έργατικῶν ζητημάτων, θά διεφώνουν μεταξύ των ὡς πρός τόν τρόπον άντιμετωπίσεως αὐτῶν. Αἱ ὡς ἄνω άναπτυχθεῖσαι ἐν τῷ κοινῷ δικαίῳ (5) θεωρίαι εἶναι άπρόσφοροι, διότι διά τήν ἐπιβίωξιν τῶν ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀξιώσεων δέν ἀναγνωρίζεται ἱκανότης τοῦ παρίστασθαι ἐπί δικαστηρίοις εἰς τάς έργατικάς ἑνώσεις κατά τῶν έργοδοτῶν, οὔτε εἰς τούς έργοδότας κατά τῶν ἑνώσεων καί τῶν μισθωτῶν άτομικῶς.

Ἀναγκαία ὅθεν παρίσταται ἡ θέσπισις εἰδικῆς περί συλλογικῶν συμβάσεων νομοθεσίας, ἵνα δοθῇ κατά τρόπον ὁμαλόν καί άποτελεσματικόν λύσις εἰς τά ἐκ τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δημιουργούμενα ζητήματα.

(Μετάφρασις *Β. Π. Β.*)

---

4. Σημ. μετ. National Labor Relations Act (νόμος περί τῶν σχέσεων ἐθνικῆς ἐργασίας), ἐκδοθείς τό 1935. Διά τοῦ νόμου τούτου ἀποκατεστάθη πλήρως ἡ ἐλευθερία τῶν έργατικῶν ὀργανώσεων, ἀπαγορευθείσης πάσης ἐπεμβάσεως τῶν ἐργοδοτῶν εἰς ταύτας.

5. Σημ. μετ. Ὡς γνωστόν, τό σύστημα ἰσχύει ἀποτελεῖται ἀπό τούς συσωρευμένους εἰς τάς δικαστικάς ἀποφάσεις κανόνας δικαίου, τούς ἀναπτυχθέντας ὑπό τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων ἄνευ νομοθετικῆς βοηθείας, ἐν ἀντιθέσει πρός τά statutes (νομοθετήματα), περιέχοντα κανόνας δικαίου θεσπισθέντας ὑπό τῶν ἁρμοδίων νομοθετικῶν ὀργάνων.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Λόγος ἡ ἐκδίκησις διά παράπονά του εἰς Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' πρός ἐκδίκασιν ἐργατικῶν διαφορῶν.— Ἀδέσμευτον δικαστοῦ ἐκ διαδικαστικῶν τύπων καί μή διάταξις ἀποδείξεων.— Ἀντίθεσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ λόγου ἐκδικήσεως, διότι ὁ μισθωτός παρεπονέθη εἰς τήν Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας διά μή ἱκανοποίησιν νομίμου δικαιώματός του, πρός ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Συνέπεια ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11232|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τό Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη διά τῆς ἀποφάσεώς του πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καί συγκεκριμένως ἐδέχθη χωρίς νά ὑπάρχῃ περί αὐτοῦ οἱαδήποτε ἀπόδειξις, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων χολωθείς δήθεν καί πρός ἐκδίκησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, λόγῳ ὑποβολῆς παραπόνων ἐκ μέρους του εἰς τήν Α' Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας διά δῆθεν μή καταβολήν ὁλοκλήρου τοῦ πρός αὐτόν ὀφειλομένου δώρου, προέβη εἰς τήν καταγγελίαν τῆς συνδεούσης αὐτούς συμβάσεως ἐργασίας.

β) Ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τάς σχετικάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., καθ' ὅσον τά παρ' αὐτοῦ προταθέντα καί ἀποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, ἄτινα, δεκτά γενόμενα καί ὑπό τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης, ἀποδεικνύουν τήν ἀφορήτως κακήν συμπεριφοράν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, τόσον ἔναντι τῶν συναδέλφων του, ὅσον καί ἰδιαιτέρως ἐναντίον τοῦ ἀναιρεσείοντος καί αἰτιολογοῦσιν ἀπολύτως τήν γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδαμῶς δέ ἡ τοιαύτη ἄσκησις τοῦ δικαιώματός του δύναται νά θεωρηθῇ ὡς γενομένη καταχρηστικῶς καί ἐναντίον τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ.

***

Σταθερῶς ὁ Ἄρειος Πάγος, ὡς δείκνυται καί ἐκ τῆς νεωτέρας ταύτης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, δέχεται, ὅτι ἡ διά λόγους ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ γενομένη ἀπόλυσις ἀντιτίθεται πρός τά ὁρια τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος καί συνιστᾷ τήν ὑπ' αὐτοῦ ἀπαγορευομένην κατάχρησιν δικαιώματος (βλέπε καί συμφώνους Α.Π. 396|1951, εἰσηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162, Α.Π. 186|1950, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345, ἔνθα καί λοιπή περί καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας νομολογία).

Περίπτωσις ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξε προσφυγή τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας, παραπονουμένου διά μή καταβολήν ὑπό τοῦ ἐργοδότου του τοῦ διά τάς ἑορτάς χορηγηθέντος πρός τούς μισθωτούς δώρου. Εἶναι πράγματι πρός τιμήν τῶν δικαστηρίων, ὅτι εἰδικῶς διά τάς γινομένας ἐκ μέρους ἐργοδοτῶν ἀπολύσεις, λόγῳ διεκδικήσεως τῶν νομίμων δικαιωμάτων των, χωροῦν εἰς εὐρείαν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 281. Α.Κ. (βλέπε περιπτώσεις τοιαύτας μετά σχετικῆς νομολογίας ἐν ΕΕΔ 9, 16 ἐπ.) καί δύναται νά σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ἀποτελεῖ ἐν τινι μέτρῳ μίαν ὑποβοήθησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ διεκδικήσει τῶν νομίμων δικαιωμάτων του ἀφοῦ κατέναντι τοῦ ἐνδιαθέτου φόβου του νά εὑρεθῇ ἄνεργος, ἐκ τῆς ἐγωϊστικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου, ἵσταται τό ἄρθρ. 281 Α.Κ., τό ὁποῖον, λελογισμένως ἐφαρμοζόμενον, εἶναι φραγμός τῆς ἀντικοινωνικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀπόλυσιν τοιούτων, κατά τήν ἀντίληψίν του, «προπετῶς» μισθωτοῦ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τάς ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. συνεπείας ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπομιμνήσκεται καί ἡ πρόσφατος Α.Π. 396|1951 (εἰσηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162, ἔνθα σημειώσεις μας καί λοιπαί παραπομπαί εἰς θεωρίαν καί νομολογίαν) (βλέπε καί *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 11, 59, *Γ. Α. Ρωμανόν*, ΕΕΔ 11, 174).

Ἀρείου Πάγου 73|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βαγιας, Ε. Κλεισιούνης, Δ. Παρδίκης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 12, 20, κλπ. τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν τηρεῖται, κατά παρέκκλισιν ἀπό τῶν διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου διαδικασία, καθ' ἣν ὁ δικαστής δέν δεσμεύεται ἐκ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ πάντοτε τήν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον δύναται νά φθάσῃ εἰς τήν

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Έκτασις έφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Πρόσληψις, κατὰ Ν. 445|1947, τεχνικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ λοιπῶν τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.— Ὑπαγωγὴ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ καὶ κατωτέρων τεχνικῶν ὑπαλλήλων, οἷος ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου.— Σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ Ν. Γ?ΟΔ' καὶ Ν. 2112|1920.— Ἐφαρμογὴ τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων ἐν γένει ὑπαλλήλων, τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου συνδεομένων.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1851|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον λυθεῖσαν ἐπίταξιν ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπὶ τῇ βάσει ταῦ Ν.Δ. 445|1947, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς διατάξεις τοῦ νομοθετήματος τούτου, δι' οὐδεμιᾶς τῶν ὁποίων θεσπίζεται τοιαύτη λύσις, ἀλλ' ἀντιθέτως προβλέπεται ἡ κύρωσις ὡς τοιούτων τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν.Δ. τούτου ἐκδοθεισῶν διοικητικῶν πράξεων περὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

β) Ἄλλως δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον λυθεῖσαν τὴν ἐπίταξιν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν.Δ. 445|1947, προσληφθέντα δὲ τὸν ἀναιρεσίβλητον ἄνευ διατυπώσεων, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. τούτου, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Ν.Δ. 445|1947, καθ' ἣν διὰ τὴν πρόσληψιν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἐφ' προτάσει τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας (ἐν προκειμένῳ τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν), ἥτις δὲν ἐξεδόθη.

γ) Ἄλλως ἐδέχθη τὸ Πρωτοδικεῖον ὡς πρὸς τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ τῆς ἐπιβαλλομένης διὰ τὸ Δημόσιον γενικῶς, ἀλλὰ καὶ εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 445|1947 ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἤτοι ὅτι οὗτος ἐλύθη τῆς ἐπιτάξεως τὴν 29.10.1947 καὶ προσελήφθη τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν, ἐνῷ ἐκ τῶν ἐγγράφων στοιχείων προέκυψεν ἀντιθέτως ἡ κατὰ τὴν 3.7.1947 ἐπίταξις τούτου, συνεχισθεῖσα ἀδιακόπως ὡς τοιαύτη μέχρι τῆς κατὰ τὴν 15.6.1949 ἀπολύσεώς του.

δ) Ἐντεῦθεν, μὴ ὑφισταμένης ἐγκύρου συμβιβ-

ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, τῶν διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἰσχυουσῶν μόνον ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου καὶ δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, τοὐτέστιν ἡ κρίσις τοῦ δικαστηρίου δικάζοντος εἰς τὰς κατὰ τὸν ἄνω νόμον ἐργατικὰς διαφορὰς προσομοιάζει τῇ ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίᾳ, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ διατάξῃ ἀποδείξεις, οὐδὲ νὰ ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους κανόνας ἐν τῇ ἀποδείξει πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεώς του. Ἑπομένως ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρετηρίου, ἐφ' ὅσον μὲν ἀποδίδει εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ?ΟΔ', τὸ σφάλμα, ὅτι ἐδέχθη ὡς ἀληθῆ πράγματα ἄνευ ἀποδείξεως, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, ἐφ' ὅσον δὲ περαιτέρω αἰτιᾶται τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως διὰ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, διότι ἐδέχθη, ὅτι προέβη ὁ ἀναιρεσείων εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξ ἐκδικήσεως, διότι ὁ ἐνάγων ὑπέβαλε κατ' αὐτοῦ παράπονα διὰ μὴ καταβολὴν αὐτῷ ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας, ἐνῷ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία ἀπόδειξις, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος καὶ διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον πλήττει ταύτην ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρ|κείου ἐκτίμησιν πραγμάτων καὶ δὲν προσεβλήθη κανών τις δικαίου.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς 2ας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἅτε τῆς κρίσεως τοῦ ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τὴν 15 Νοεμβρίου 1946, ὡς τεχνίτης ὑποδηματοποιός, ὅτι κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων 1950 ὁ ἀναιρεσείων δὲν κατέβαλεν ὁλόκληρον τὸ πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον ὀφειλόμενον δῶρον, ὅτι δ, κατόπιν παραπόνων τούτου, ἐκλήθη τὴν 27 Δεκεμβρίου 1950 εἰς τὴν Α' Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς των, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, χολωθεὶς καὶ πρὸς ἐκδίκησιν, κατήγγειλε τὴν ὡς ἄνω σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὀφείλεται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς λόγους ἀτομικῆς ἐκδικήσεως καὶ ἐθεώρησε ταύτην ὡς γενομένην κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἄκυρον. Τοῦτο δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἀπεφήνατο διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως δεκτὴν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν του, ὡς οὔσης ἀκύρου τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 2ος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

σεως μισθώσεως έργασίας, άναρμοδίως έπελήφθη το δικάσαν βάσει τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' δικαστήριον τῆς διαφοράς, ἅτε ταύτης δυναμένης μόνον εἰς τὴν ἐκτακτικὴν διαδικασίαν νὰ εἰσαχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει πιθανῶς τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐσφαλμένως δὲ δὲν ἐκηρύξε ταῦτο ἑαυτὸ ἀναρμόδιον διὰ τὸν ἄνω λόγον.

ε) Ἄλλως κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ Ν.Δ 445|1947 ἐδέχθη το Πρωτοδικεῖον, ὅτι εἰς τὸν τόμον τοῦτον ὑπάγονται καὶ οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτου, οἵος ὁ ἀναιρεσιβλήτος, τυγχάνοντες τεχνικοὶ ὑπάλληλοι, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ νόμος ἀφορᾷ μόνον τοὺς ἐργατοτεχνίτας, ἡ δὲ πρόσληψις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ὁδηγοῦ ἐγένετο ἄνευ νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως καὶ συνεπῶς ἀκύρως.

στ) Ἄλλως ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε, προκειμένου περὶ τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως διὰ την ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, τὸν Ν. 2112|1920 καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τούτου ἐπεδίκασεν αὐτῷ τὸ ἀνείσιμον 60 ἡμερομισθίων, ἐνῷ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ εἶχον αἱ Πράξεις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου 956 καὶ 976|1947, κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων ἡ ἀποζημίωσις ἔδει νὰ ἀνέλθῃ μόνον εἰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνός, ἀφοῦ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ πρόσληψις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἔλαβε χώραν τὴν 20.10.1947, ἡ δὲ ἀπόλυσις τὴν 15.6.1949.

* * *

Ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ ἐν τέλει τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γενομένη δεκτὴ ἄποψις, ὅτι αἱ ὑπ' ἀριθ. 956|1947 καὶ 976|1947 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 437), ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων ἐν γένει ὑπαλλήλων τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων μετ' αὐτοῦ, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπρόκειτο, καὶ δι' οὓς (προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων) ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930.

Στηρίζεται δμως πράγματι εἰς τὰς ἄνω μνημονευομένας Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἡ γενομένη ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διαστολή, ἡ ὁποία ἀπαντᾶται τὸ νέον ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν Δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε παγίως ἐδέχοντο, ὅτι αἱ Πράξεις αὗται τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, ἀδιαφόρως σχέσεως, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 319, 355, 989).

Αἱ ἐν λόγῳ Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ποιοῦνται λόγον περὶ ἀπολυομένου πάσης φύσεως ἐκτάκτου καὶ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο νομίζομεν, ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ κατέναντι τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως, οὔσης σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἵσταται ἡ σχέσις τοῦ ἐν συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντος μισθωτοῦ (*Μ. Δ. Σταυρινοπούλου*, Δημόσιοι Ὑπάλληλοι καὶ Μισθωτοί, ἐν Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, τεῦχος Γ'–Δ σελ. 345).

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω διατυπώσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ληφθῇ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1422|1950 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.» (ΕΕΔ 9, 279) νομοθετικὴ ἔνδειξις περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω Πράξεων καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων, ἀφοῦ ὁρίζει ταῦτα (ἄρθρ. 3), ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. (Δημοσίου) ἐφαρμόζονται αἱ κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947, δὲν ἀμφισβητεῖται δέ, ἰδίᾳ μετὰ τὸν Ν. 335|1947, ὅτι ἡ σχέσις τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. μετὰ τοῦ Δημοσίου ἦτο σχέσις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οὐδὲ δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν τάχα ὁ νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1422|1950 (βλέπε Α.Π. 23|1951, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 308) ἐπέβαλλε τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δὲν εἶναι ἄνευ σοβαρᾶς περαιτέρω σημασίας. Διότι, ἂν πράγματι αἱ ἀνωτέρω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου, τότε, ἐκτὸς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112|1920 διὰ τοὺς ἔχοντας τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, προκύπτει διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας, διὰ τοὺς ὁποίους, ὡς γνωστόν, προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.» (Α.Π. 490|1936, Θέμ. ΜΗ' σελ. 409, Α.Π. 512 καὶ 513|1936, Θέμ. ΜΗ' 423), ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. (ὄντος ἐπικουρικοῦ, *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Εἰσηγ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 471 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 76|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κοντογιάννης, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Γ. Κουμανταρόπουλος

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 445|1947, καθ' ἃς, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ τῶν λοιπῶν τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, παρέχεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἐξουσιοδότησις, ὅπως, προτάσει τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν, προσλαμβάνῃ τεχνικὸν καὶ ἐργατικὸν προσωπικόν,

ἐπὶ τῷ καθωρισμένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἡμερομισθίῳ, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ περιλαμβάνονται οὐ μόνον οἱ τεχνῖται, ἀλλὰ καὶ οἱ κατώτεροι τεχνικοὶ ὑπάλληλοι, εἰς οὓς ἀνήκει καὶ ὁ τεχνικὰς κεκτημένος γνώσεις καὶ τεχνικὴν ἀκῶν ὑπηρεσίαν ὁδηγὸς αὐτοκινήτου. Οὕτω δὲ κρίναν καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 5ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐδέξατο, μετ' ἐκτίμησιν τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐπετάχθη μὲν κατὰ τὴν 12ην Ἀπριλίου 1946 διὰ προσωπικὴν ἐργασίαν εἰς τὴν Διεύθυνσιν Θαλασσίων Μεταφορῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος «περὶ Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν Εἰσφορῶν καὶ Ναυλώσεων» (Ν. 4442|1929), πλὴν ὅμως ὅτι διετέλεσεν ἐν ἐπιτάξει μόνον μέχρι τῆς 29ης Ὀκτωβρίου 1947, ὁπότε, λυθείσης ταύτης, προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος Δημοσίου ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν, βάσει τοῦ προρρηθέντος Ν. 445 τῆς 25|29 Ὀκτωβρίου 1947, διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀμοιβαίᾳ συναινέσει συναφθείσης καὶ ἐμπιπτούσης εἰς τὴν σφαῖραν δικαιοπραξίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὁποίου διετέλεσε μέχρι τῆς 5ης Αὐγούστου 1949, καθ' ἣν ἀτάκτως ἀπελύθη καὶ ὅτι, κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1947 μέχρι τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀπολύσεώς του χρονικὸν διάστημα, δι' ὃ ἡ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ του περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, ἀξίωσις, δὲν διετέλεσεν οὗτος ἐν ἐπιτάξει καὶ κρίναν, ἐπὶ τούτοις, ὡς ἐγκύρως συναφθεῖσαν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἑαυτὸ ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ διαφορᾶς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ὑπὸ τοῦ Β Δ. τῆς 1|4 Αὐγούστου 1920 ἐκωδικοποιήθη οὗτος καὶ μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ἐπεδίκασεν αὐτῷ, κατὰ τὰ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει του, καὶ κατὰ μετορρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου τοιαύτης, τὰς αἰτηθείσας ἀποδοχὰς καὶ ἀποζημίωσιν. Ἐφ' ὅσον δὲ ρητῶς τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, κατὰ τ' ἀνωτέρω, βεβαιοῖ, ὅτι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ν. 445|1947 ἐγένετο ἡ πρόσληψις, ἐξ ἧς βεβαιώσεως ἐμμέσως, ἀλλὰ σαφῶς, προκύπτει, ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου τούτου ἀπαιτούμεναι πρὸς τοῦτο διατυπώσεις, εἰς ἣν κρίσιν προῆλθεν ἐκ τῆς ἀνελέγκτου γενομένης παρ' αὐτοῦ ἐκτιμήσεως τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ δὴ τῶν μνημονευομένων ἐν τῇ ἀποφάσει του ἐγγράφων τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Λιμεναρχείου Πειραιῶς, ὀρθῶς ἔκρινεν ὡς ἐγκύρως συναφθεῖσαν τὴν σύμβασιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἁρμόδιον ἑαυτὸ πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἐκ ταύτης διαφορᾶς κατὰ τὴν περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ὁριζομένην διαδικασίαν. Ὅθεν, οἱ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως, κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, 2ος περὶ τοῦ ὅτι ἐσφαλμένως ἔκρινεν ὡς ἐγκύρως συναφθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 445|1947 ὁριζομένων διατυπώσεων, 4ος περὶ τοῦ ὅτι παρὰ τὸν νόμον δὲν ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ὡς καθ' ὕλην ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ διαφορᾶς, 3ος περὶ τοῦ ὅτι ἄνευ ἐγγράφου ἀποδείξεως ἐδέχθη ὡς ἀληθές, ὅτι ἐγένετο νόμιμος πρόσληψις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐν τῇ ἐργασίᾳ, εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι, ὡς καὶ ὁ ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος 1ος ἐν αὐτῷ τοιοῦτος, περὶ τοῦ ὅτι κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 445|1947 ἔκρινεν ὡς λυθεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου τὴν ἐπίταξιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἅτε τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου μηδόλως ἀχθέντος εἰς τοιαύτην κρίσιν.

Αἰτηθείσης ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς, ὡς τὸ δικάσαν Δικαστήριον ἀνελέγκτως δέχεται, ἀτάκτου ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐργοδότου Δημοσίου, μεθ' οὗ διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνεδέετο οὗτος, ὀρθῶς ἐκρίθησαν παρ' αὐτοῦ ἐφαρμοστέαι διὰ τὴν ἐπιδίκασιν αὐτῆς αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ οὐχὶ αἱ τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 913|1949 κυρωθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 956|1947 καὶ 976 ἰδίου ἔτους πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τοιοῦται, ἀφοῦ ἐκ τούτων, ὡς καὶ τῶν εἰς ἃς οὗται ἀναφέρονται ὑπ' ἀριθ. 817 καὶ 818 τῆς 7ης Ὀκτωβρίου 1947 προγενεστέρων πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτῶν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων ἐν γένει ὑπαλλήλων τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου συνδεομένων, ἐπὶ τῇ ἀπολύσει τῶν ὁποίων δὲν χορηγεῖται ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλ' ἔκτακτον κατὰ τοὺς ὅρους αὐτῶν βοήθημα. Ὅθεν, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 6ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Έκτασις έφαρμογῆς Ν. 2112|1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 47 τοῦ δι' Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης περὶ λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως διὰ καταγγελίας. – Ἐφαρμογὴ Ν. 2112|1920 ἐπὶ μόνων τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ ὀργανισμοῦ.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920 ἐπὶ τακτικῶς διοριζομένων ὑπαλλήλων, δι' οὓς εἰδικοὶ λόγοι ἀπολύσεως.—Ἑπομένως ἀνεφάρμοστον καὶ ἐπὶ ἀπολύσεων, κατόπιν πειθαρχικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, συνεπείᾳ μὴ συμμορφώσεως ὑπαλλήλου εἰς διαταγὴν περὶ μεταθέσεως.

Ζωηρὸν εἶναι τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Διά τῆς ἀναιρουμένης ὑπ' ἀριθ. 8436|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 10, 1016) εἶχεν ἐπιδικασθῇ εἰς μόνιμον ὑπάλληλον τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἡ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ἀποζημίωσις, διότι ἀκελύθη αὐτὸς ἄνευ προηγουμένης, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112|1920, καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου της, ὡς μὴ συμμορφωθείς πρὸς διαταγὴν τῆς διοικήσεώς της περὶ μεταθέσεως εἰς ὑποκατάστημά της.

Δόγος ἀναιρέσεως τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ὑπῆρξεν, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγρυτικῆς Τραπέζης ἔχουν ἰσχὺν Νόμου καὶ δικαίου ἀναγκαστικοῦ (ἄρθρον 2 Α.Ν. 2581|1940, Α.Π. 173|1950), τὸ θέμα δὲ τῆς ἀπολύσεως τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης ρυθμίζει ἄλλως, ὡς προκύπτει ἐξ ἀντιδιαστολῆς τῆς ἐν § 2 τοῦ ἄρθρου 47 διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, καθ' ἣν διάταξιν αἱ προθεσμίαι τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τηροῦνται μόνον προκειμένου περὶ ἀπολύσεως τῶν προσωρινῶς προσλαμβανομένων ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν μονίμων, ἡ διάταξις δὲ αὕτη, ὡς μεταγενεστέρα καὶ εἰδική, ὑπερισχύει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112. Ἐσφαλεν ὅθεν τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπορρίψαν τὴν σχετικὴν πρότασίν της καὶ ἐσφαλμένως ἠρμήνευσε καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου (Α.Ν. 2581|1940).

***

Τὸ ἄρθρον 47 τοῦ διὰ τοῦ Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ὁρίζει τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις λύεται:

» α) Διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς » Τραπέζης. β) Διὰ παραιτήσεως τοῦ ὑπαλ» λήλου. γ) Δι' ἀπολύσεως. δ) Διὰ τοῦ θα» νάτου τοῦ ὑπαλλήλου.

2. Καταγγελία: Ἡ Τραπεζα δικαιοῦται ἀνὰ » πᾶσαν στιγμὴν νὰ λύσῃ τὴν προσωρινὴν » ὑπαλληλικὴν σχέσιν, τηροῦσα τὰς ὑπὸ τοῦ » Νόμου ὁριζομένας προθεσμίας καταγγε» λίας.

» 4. Ἀπόλυσις: Οἱ ὁριστικῶς διορισθέντες ὑ» πάλληλοι ἀπολύονται: α) Ἕνεκα συμπλη» ρώσεως τοῦ ὅλου ἔτους τῆς ἡλικίας των. » β) Ἕνεκα ὑπηρεσιακῆς ἀνεπαρκείας ἢ ἀνι» κανότητος σωματικῆς ἢ πνευματικῆς. γ) » Ἕνεκεν καταργήσεως θέσεως. δ) Συνεπείᾳ » πειθαρχικῆς ἀποφάσεως συνεπαγομένης ὁ» ριστικὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν».

Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 47 ὁρίζει, ὅτι ἡ Τράπεζα δικαιοῦται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ λύσῃ τὴν προσωρινὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν, τηροῦσα τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου (προδήλως Ν. 2112) ὁριζομένας προθεσμίας καταγγελίας, ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις συνάγει, ὅτι ἐσκοπήθη τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ Ν. 2112|1920 διὰ τοὺς τακτικῶς διορισθέντας ὑπαλλήλους.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ σημειώσωμεν, ὅτι τὸ ἐπιχείρημα εἶναι ἐπισφαλές. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 47 ἐξαίρεται ἁπλῶς τὸ δικαίωμα τῆς Τραπέζης νὰ λύσῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν προσωρινὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν καὶ ἡ περαιτέρω ἐν αὐτῷ φράσις «τηροῦσα τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζομένας προθεσμίας καταγγελίας» δὲν εἶναι εἰμὴ ἐπανάληψις τῆς ἐκ τοῦ Ν 2112|1920 αὐτονοήτου ὑποχρεώσεως, προκειμένου περὶ ἀποτόμου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, χωρὶς ἐξ αὐτοῦ νὰ συνάγεται ἐξ ἀντιδιαστολῆς, πολλῷ μᾶλλον καθόσον ἡ διάταξις δὲν κάμνει χρῆσιν τοῦ ὅρου «μόνον» καὶ δὲν φαίνεται ἐξ αὐτῆς νὰ ἔχῃ ἡ ἐπιταγὴ ἀποκλειστικότητα (*Regelsberger, Μαριδάκη—Πράτσικα*, Γεν. Ἀρχ., Τόμος 2ος, σελ. 190), ὅτι ἠννοήθη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920 μόνον διὰ τοὺς ἐν προσωρινῇ ὑπαλληλικῇ σχέσει τελοῦντας.

Περαιτέρω ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 47 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης ἐπιβάλλεται μονιμότης τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ, ἐπιτρεπομένης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μόνον διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους, δὲν πρέπει, νομίζομεν, νὰ ἀποκλείεται, καὶ κατὰ τὴν παγίως ἐπὶ τοῦ θέματος κρατοῦσαν νομολογιακὴν ἄποψιν (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐκ τῶν νεωτέρων Α.Π. 557|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 23, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία), ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920, ὅταν ρητῶς αὕτη διὰ τοῦ συγκεκριμένου νόμου δὲν ἀποκλείεται, καὶ τοῦτο κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 4558|1930, ἐφ' ὅσον ἡ διὰ τῶν κανονισμῶν μέριμνα δὲν εἶναι ταὐλάχιστον ἴση, κατὰ τὴν προστασίαν, πρὸς τὴν ταιαύτην τοῦ Ν. 2112|1920 (περὶ τῆς ἐννοίας τῆς προστασίας ἴδε τὴν Α.Π. 557|1950, ἔνθ' ἀνωτέρω καὶ αὐτόθι παραπομπάς).

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα ἄλλως τε τούτου κεῖται καὶ ἡ

διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 771|1937 περὶ προσταισίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ἐφαρμογὴ τῶν νόμων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ διὰ τούς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936 καὶ λόγους τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936 ἀπολυομένους, μεταξὺ τῶν λόγων τῶν ὁποίων εἶναι καὶ παραβάσεις προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ἃς προβλέπεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις.

Εἶναι δὲ ἀμφίβολον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐξαιρετικῶς ὁ Α.Ν. 2584|1940 ἐσκόπησε νὰ σημειώσῃ ἐκτροπὴν ἐκ τῆς γενικῆς αὐτῆς ἀρχῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὅταν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι μεταξὺ τῶν λόγων ἀπολύσεως εἶναι καὶ ἡ κατάργησις θέσεως, ὁπότε ὁ μισθωτὸς θὰ ἔμενε παντελῶς ἀβοήθητος.

Σημειωτέον τέλος, ὅτι διὰ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐλέγχεται ὡς ἐσφαλμένη καὶ ἡ δεκτὴ ὑπὸ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 615|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 106 καὶ Α.Π. 805|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 10, 746) γενομένη ἄποψις, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης δὲν ἀπεκλείσθη ἡ ἐκ παραλλήλου ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, σχετικῶς πρὸς τὴν τύχην τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν ἀποχῇ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, διότι δὲν ἐννοεῖται, ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, αὐγχρονος ἐφαρμογὴ μόνης τῆς ἐκ τοῦ Νόμου 2112 διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ, πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τῆς Τραπέζης, ὅταν—καὶ προκειμένου ἰδιαιτέρως περὶ τῶν μονίμων— εἶναι ἀληθές, ἂν εἶναι, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112, ἀλλὰ θὰ πρέπει ἡ ἀποχὴ τοῦ μονίμου ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του νὰ κρίνεται ὄχι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112, ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς περὶ ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας παροχῆς (πρβλ. Α.Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Καμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56).

Ἀρείου Πάγου 51|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κωστόπουλος, Α. Καλαμπαλίκης, Χ. Παγουλάτος

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 47 ἐδάφ. 2 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 2584|1940, ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις λύεται διὰ τῆς καταγγελίας, δικαιουμένης τῆς Τραπέζης ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ λύσῃ τὴν «προσωρινὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν», τηρουμένων τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων προθεσμιῶν καταγγελίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 47 ἐδάφ. 4 τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ οἱ «ὁριστικῶς διορισθέντες ὑπάλληλοι» ἀπολύονται α) ἕνεκα συμπληρώσεως τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, β) ἕνεκα ὑπηρεσιακῆς ἀνεπαρκείας ἢ ἀνικανότητος σωματικῆς ἢ πνευματικῆς, γ) ἕνεκα καταργήσεως θέσεως καὶ δ) συνεπείᾳ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως συνεπαγομένης ὁριστικὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι μόνον ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ ὀργανισμοῦ, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὁρισμοὶ τοῦ νόμου 2112|1920 καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν τακτικῶς διορισθέντων ὑπαλλήλων, ὧν ἡ ἀπόλυσις συγχωρεῖται διὰ τινα τῶν ἀνωτέρω λόγων, οἵτινες ἐτέθησαν περιοριστικῶς πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ εἰσαχθέντος θεσμοῦ τῆς μονιμότητος καὶ δὴ οὐδεμίαν ἐπιφέρει λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μονίμου ὑπαλλήλου, ἥτις ἐγένετο δι' ἕτερόν τινα λόγον, εἴτε ὀφείλεται, εἴτε μή, ἐδλογος πρὸς τοῦτο αἰτία, ἀποκλειομένης οὕτω τελείως τῆς ἐκδοχῆς ὅτι, καίτοι ἐγκατελείφθη διὰ τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τὸ σύστημα τοῦ νόμου 2112|1920 ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διὰ καταγγελίας λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ὑπόκειται οὐχ ἧττον ἡ Τράπεζα εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου τούτου διὰ παράλειψιν ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχῃ ἤδη ἐπέλθει ἡ λύσις ταύτης κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον 47 ἐδ. 4 τοῦ ὀργανισμοῦ. Εἰδικῶς ἐπὶ ἀπολύσεως γενομένης κατόπιν πειθαρχικῆς περὶ τούτου ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, συνεπείᾳ μὴ συμμορφώσεως τοῦ ὑπαλλήλου εἰς διαταγὴν τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης περὶ μεταθέσεως εἰς Ὑποκατάστημα (ἄρθρα 63 §§ 1 καὶ 8, 67 ἐδάφ. γ' καὶ 68 ἐδάφ. ε' τοῦ ὀργανισμοῦ), ἡ ἰδιάζουσα δυσμένεια ἔναντι τῶν ταιούτων ὑπαλλήλων, ἥτις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν των μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ταχθείσης προθεσμίας πρὸς ἐμφάνισιν εἰς τὴν νέαν θέσιν καὶ διὰ τῆς παραπομπῆς των εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον, κατὰ τὸ ἄρθρον 63 § 8, ἐδραιοῖ ἔτι μᾶλλον τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐσκοπήθη ἡ μὴ παροχὴ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920.

Ἀντιθέτως ἀποφηνάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ κρίναν νόμιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὄντος, καθ' ἃ δέχεται, μονίμου ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσειούσης Ἀγροτικῆς Τραπέζης, διώκουσαν δὲ τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν νόμον 2112|1920, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀπελύθη αὐτὸς ἄνευ τηρήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄνω Νόμου τασσομένης προθεσμίας, διὰ μονομεροῦς δηλώσεως τῆς ἀναιρεσειούσης, μετὰ προηγηθεῖσαν, ὡς βεβαιοῖ, ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀπολύσεως, συνεπείᾳ τῆς μὴ συμμορφώσεώς του εἰς διαταγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ μεταθέσεώς του εἰς τὸ ἐν Ἀγρινίῳ Ὑποκατάστημα, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου 3ον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ Νόμου ἐφαρμογήν.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἑρμηνεία τῆς σχετικῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν πρὸς ἐμπρόθεσμον, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀναγγελίαν αὐτῆς. — Στοιχεῖον ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 Υ.Α. περὶ μεταβολῶν συμβάσεως ἐργασίας (ἀπόλυσις — ἐπαναπρόσληψις). — Ἔννοια αὐτοῦ.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 12622|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν οἰκοθεν πράγματα μὴ προταθέντα ὑπὸ τῶν διαδίκων, ἤτοι ὅτι ἡ ἐμπροθέσμως γενομένη παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν περιεῖχε τὸ στοιχεῖον τῶν μεταβολῶν, ἐνῷ ὁ ἀναιρεσίβλητος, οὗτινος ἡ ἀγωγὴ ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δὲν παρεκινεῖτο δι' ἔλλειψιν τῶν ἀπαιτουμένων στοιχείων ἀναγγελίας, ἀλλὰ δι' ἐσφαλμένην καὶ ἀνακριβῆ ἐφαρμογὴν αὐτῶν.

β) Ἐνῷ ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ περιέχεται ὁ χρόνος προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι εἰς τὸ στοιχεῖον τῶν μεταβολῶν ἀναγράφεται, ὅτι οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐν συνεχείᾳ δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη τὸν Μάϊον 1950, ἀπεχώρησε τὸν Ἰούνιον 1950, ἐπαναπροσελήφθη τὴν 29.8.1950, ἀπελύθη τὴν 13.10.1950 καὶ ὅτι ἡ ἀπάντησις οὐδεμίαν μεταβολὴν δὲν ἀποτελεῖ ἐσφαλμένην ἢ ἀνακριβῆ ἀναγραφὴν τοῦ στοιχείου τῶν μεταβολῶν (εἰς δὲν ἀπαιτεῖται λόγον ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, Α.Π. 151|1947), ἀλλ' ἐλλείψιν πάντελῆ τοῦ στοιχείου τούτου.

Οὕτως ὅμως, βάσει τῶν παρ' αὐτῆς γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν (ἅτινα δὲν ὑπήγαγεν εἰς τὸν προσήκοντα νομικὸν κανόνα καὶ χαρακτηρισμόν) ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη καὶ ψευδῶς ἡρμηνεύθη ἡ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσα καὶ κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν (ἄρθρ. 9 Α.Ν. 118|1945) ἐκδοθεῖσα 51560|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Σημειωτέον, ἐπὶ τούτοις, ὅτι καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἀναιρεσίβλητος καὶ διὰ τοῦ λόγου ἐφέσεως διετείνετο, ὅτι εἶχε προσληφθῆ τὸν Μάϊον 1950, ἀπελύθη τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1950 καὶ ὅτι οὐδεμία εἶχεν ἐπέλθει μεταβολὴ ἢ διακοπὴ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δι' ὃ καὶ ἐζήτει τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ μὴ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἧτις προϋπόθεσιν ἔχει δίμηνον τοὐλάχιστον συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἐν τῇ ἐργασίᾳ, συνεπῶς ἡ παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης γενομένη ἀναγραφὴ ὡς χρόνου προσλήψεως τὴν 28.8.1950, ἀντὶ τῆς 22.5.1950, δὲν συνίστα ἄλλο τι, εἰμὴ ἐσφαλμένην ἀναγραφὴν τοῦ χρόνου προσλήψεως.

* * *

Τόσον εἰς τὴν ἑρμηνευομένην ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122, ΕΕΔ 11, 101), ἐκδοθεῖσαν δυνάμει τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 Ν. 118|1945 ἐξουσιοδοτήσεως, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἰσχὺν ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1952 ἰσχύουσαν ὑπ' ἀριθ. 65257|1953 ἐπιβάλλεται ὡς στοιχεῖον τῆς ἀναγγελίας, μεταξὺ τῶν ἄλλων, νὰ ἀναφέρηται ἐν αὐτῇ ἡ χρονολογία ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ μεταβολαί (ἀπόλυσις, ἐπαναπρόσληψις).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως εἶχεν, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἀναιρετηρίου, σημειωθῆ, ὅτι οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐνῷ εἶχε γίνει οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ χρόνον ἐνδιάμεσον μεταξὺ ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις διὰ τῆς ἑρμηνείας τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὸν ὅρον «μεταβολαί (ἀπόλυσις, ἐπαναπρόσληψις)», καταλήγει, εἰς τὴν λύσιν, ὅτι ἐν προκειμένῳ περιεῖχετο τὸ στοιχεῖον τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἐννοεῖται ἐν αὐτῇ, νομίζομεν, ὅτι ἐκ τοῦ ὅτι ἐσημειώθη ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ οὐδεμία μεταβολὴ συνεπληρώθη τὸ στοιχεῖον τοῦτο, ἂν δὲ ἀνακριβῶς ἐσημειώθη, δὲν πλήττεται τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐκτίθεται ὁ ἐργοδότης εἰς τὸν κίνδυνον ἀποζημιώσεων ἐκ τῆς ὑπαιτίου πράξεως αὐτοῦ καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὴ ὑπῆρξε τυχὸν διὰ τὸν μισθωτὸν ζημιογόνος.

Κατὰ τὴν Α.Π. 191|1947 (ΕΕΔ 6, 361) σφάλμα ἐν τινι στοιχείῳ ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων, ἐφ' ὅσον δὲν θέτει ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δὲν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀναγγελία ὡς μὴ γενομένη καὶ συνεπῶς ἄκυρος καὶ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀρείου Πάγου 81|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Λ. Κωνσταντόπουλος

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έναρξις καὶ λῆξις αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946

Ἀπαράδεκτος, κατ' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946, ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. — Ἔναρξις προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας συμβάσεως, συνυπολογιζομένης. — Ἑρμηνευτικαὶ διατάξεις ἄρθρ. 241 Α. Κ. — Ἐφαρμογὴ εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν προκύπτει ἀλλοία τοῦ Νομοθέτου θέλησις ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Νόμου.

Ἐνδιαφέρει ζωηρῶς, ἰδίᾳ διὰ τὸ πρακτικὸν μέρος της, ἡ γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἄποψίς της περὶ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ 8|11 Μαΐου 1946 τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

Ἡ διάταξις (ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) ἔχει ὡς ἑξῆς: Πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας *ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας*.

Ὑπὸ τὸ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον ἠκολουθεῖτο ὑπὸ τῆς νομολογίας (βλέπε Α.Π. 367|1946, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 5, 644, ἀκριβῶς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ) ἡ γνώμη, ὅτι συνυπολογίζεται καὶ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν συνέβη τὸ γεγονός, ἐξ οὗ ἄρχεται ἡ προθεσμία (βλέπε καὶ λοιπὰς εἰς νομολογίαν καὶ θεωρίαν παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 5, 644).

Ἐν ὄψει ἤδη τοῦ ἄρθρου 241 Α.Κ., καθ' ὃ ἡ προθεσμία ἄρχεται τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συνέβη τὸ ἀποτελοῦν τὴν αἰτιολογίαν αὐτῆς γεγονός, ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ ἑρμηνευτικὴ αὕτη διάταξις ἐφαρμόζεται, δοθείσης ἐκ τοῦ εἰδικοῦ νόμου (καὶ ἐν προκειμένῳ τοῦ ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) δὲν προκύπτει ἀντίθετος θέλησις τοῦ Νομοθέτου, νὰ ὑπολογίζηται δηλαδὴ καὶ ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ πίπτει τὸ κινοῦν τὴν προθεσμίαν γεγονός, ἡ καταγγελία δηλαδὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν Ἀστικοῦ Κώδικος *Γ. Μοριδάκη*, Ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 284) καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρ-

---

τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτῆς ἐκδοθείσης καὶ ἐντεῦθεν ἰσχὺν νόμου ἐπεχούσης ὑπ' ὄριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπ' αὐτῆς διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας, ἐπιτασσομένων στοιχείων, καὶ τὰ ὑπὸ στοιχ. Β αὐτῆς ὁριζόμενα στοιχεῖα τοῦ ἀπολυομένου, ἐν οἷς καὶ ἡ «χρονολογία ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ μεταβολαί (ἀπόλυσις — ἐπαναπρόσληψις)». Ἡ κατὰ τοῦτο αὐτῆς διάταξις, ὡς λεκτικῶς τὴν διατύπωσιν ἔχει «ἀπόλυσις — ἐπαναπρόσληψις» σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀφορᾷ εἰς μόνον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπόκειται ἐπαναπρόσληψις τοῦ μισθωτοῦ μετ' ἐπακολουθήσασαν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ὑπὸ ἐργοδότου ἐκ προηγηθείσης ἑτέρας μετ' αὐτοῦ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς αὐτοβούλως διακόπτει τὴν κατ' αὐτὴν ἐργασίαν. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἔτι πλέον ὑποστηρίζεται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν § § 1 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 118|1945, καθ' ἃς ὁ αὐτοβούλως τὴν ἐργασίαν του διακόπτων μισθωτὸς οὔτε τῆς προστασίας ἀνευρέσεως ἐργασίας μέσῳ τῶν οἰκείων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀπολαμβάνει, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς ἀπόληψιν ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαιοῦται. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ἐδέξατο ὡς βεβαιωθέντα ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιούσης ὡς ἡμερομισθίας ἐργατοτεχνίτης τὴν 22 Μαΐου 1950, ἀπεχώρησε περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου ἰδίου ἔτους οἰκειοθελῶς καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς ἐργοδοτρίας, ἐπανελθὼν δὲ κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου 1950 κατήρτισε μετ' αὐτῆς νέαν, αὐτοτελῆ καὶ ἀνεξάρτητον τῆς προηγουμένης, σύμβασιν ἐργασίας, ἥτις καὶ κατηγγέλθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιούσης ἐργοδότιδος, ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα περαιτέρω ἄκυρον τὴν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένην ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω συμβάσεως ἐργασίας, ὡς μὴ διαλαβούσης ἐν τῇ οἰκείᾳ αὐτῆς στήλῃ «χρονολογία ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ μεταβολαί» καὶ τὴν ἀρχικῶς ἀπὸ 22 Μαΐου 1950 ὡς ἀνωτέρω τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πρόσληψιν, καὶ παραδεκτὴν τὴν περὶ ἀπολήψεως μισθῶν ἀγωγὴν ταύτην, τὸ ἄκυρον τῆς καταγγελίας ἐπὶ τῷ ἄνω λόγῳ ὡς βάσιν ἔχουσαν, ψευδῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασιν του κατ' ἄρθρ. 807 § 17 Πολιτ. Δικον. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου δεύτερον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγον ἀναιρέσεως.

θρου 130 (άντιστοίχου τοῦ ἰσχύοντος ἤδη ἄρθρου 241 Α.Κ.) ἀναφέρονται ταῦτα: Τὸ ἄρθρον 130 καθορίζει τὴν ἔναρξιν καὶ λῆξιν τῆς προθεσμίας. Τὸ ἄρθρον ξαφορμᾶται ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι ἡ προθεσμία πρέπει νὰ ἄρχεται καὶ νὰ λήγῃ ὡρισμένην ἡμέραν καὶ οὐχὶ ὡρισμένην στιγμὴν τῆς ἡμέρας. Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν καὶ τῆς πολιτικῆς δικονομίας (193) ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν συνέβη τὸ γεγονὸς τὸ καθορίζον τὴν ἀφετηρίαν τῆς προθεσμίας, δὲν συνυπολογίζεται εἰς τὴν προθεσμίαν. Ἡ προθεσμία τοιουτοτρόπως ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιούσης. Ἐφ' ὅσον δὲ καὶ διὰ τὴν λῆξιν πρέπει νὰ παρέλθῃ διόκληρος ἡ τελευταία ἡμέρα, κατορθοῦται ὥστε ἡ προθεσμία νὰ καταλαμβάνῃ πλήρεις ἡμέρας καὶ οὐχὶ μέρος αὐτῶν. Ὁ γερμανικὸς κώδιξ διὰ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς § 187 εἰσάγει ἐξαίρεσιν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας καθορίζεται ὡς τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τῆς προθεσμίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἡμέρα αὕτη συνυπολογίζεται εἰς τὴν προθεσμίαν. Δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη εἰδικῆς περὶ τούτου διατάξεως. Ἀρκεῖ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 135 διατυξις (αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 130—134 ἐφαρμόζονται, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἄλλο τι) ὅτι ὁ κανὼν ἰσχύει, ἐφ' ὅσαν δὲν συνάγεται ἕτερόν τι.

Σχετικὴ πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν προθεσμίας εἶναι καὶ ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 306|1951 (εἰσηγητὴς *Ε. Καζαμπάκας*, Θέμ. ΞΗ' σελ. 655).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4824|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ τρίμηνος ἀποσβεστικὴ τοῦ δικαιώματος προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἑπομένως ἡ ἡμέρα αὕτη θεωρεῖται ὡς πρώτη τῆς προθεσμίας ἡμέρα. Εἰς τοῦτο δὲν ἀντιτίθεται τὸ ἄρθρον 241 τοῦ Α.Κ., καθ' ὃ «ἡ προθεσμία ἄρχεται τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συνέβη τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀφετηρίαν αὐτῆς γεγονός», διότι ἡ διάταξις αὕτη τυγχάνει ἑρμηνευτική, ἐφαρμοζομένη εἰς ἣν περίπτωσιν ἐκ τοῦ εἰδικοῦ νόμου, τοῦ καθορίζοντος τὴν προθεσμίαν, δὲν προκύπτει ἄλλοία τοῦ νομοθέτου θέλησις ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν ταύτης (ἄρθρ. 240 Α.Κ. *Δ. Γιαννοπούλου*). Ἐν προκειμένῳ ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου, ὅπως ἡ ἡμέρα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως συνυπολογισθῇ εἰς τὴν τρίμηνον προθεσμίαν, συνάγεται καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, ἀλλὰ καὶ ἐναργεστέρα καθίσταται, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον ἐπανέλαβε (διατυπῶσαν εὐρύτερον) τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 7 τοῦ Α.Ν. 765|1943, ὅπερ ὡσαύτως ὥριζεν, ὅτι «οἱ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου (ἄρθρ. 1 Ν. 765) ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως των ἐπιδώσουν τὴν σχετικὴν ἀγωγήν». Ὅτε ἐνομοθετήθη ἡ διάταξις αὕτη ἴσχυε τὸ Βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου εἶχε γίνει παγίως ἀποδεκτόν, ὅτι αἱ προθεσμίαι ἄρχονται ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔλαβε χώραν τὸ γεγονὸς τὸ κινοῦν τὴν προθεσμίαν (σχετικὴ νομολογία εἰς ΓΕΝ λ. προθεσμία, 29). Ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς διατάξεως, ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, σχετικὴν διατύπωσιν, ὑποδηλοῦται ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου, ὅπως ἰσχύσῃ αὕτη, ὡς καὶ πρότερον, ἤτοι ἡ ἡμέρα τῆς καταγγελίας νὰ συνυπολογίζεται εἰς τὴν προθεσμίαν (ὅρα καὶ Α.Π. 339|1946, ΕΕΔ 6, σελ. 617, Α.Π. 357|1946, ΕΕΔ 5, 644, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9214|1946, ΕΕΔ 6, 113, Πρωτ. Βόλου 46|1946, ΕΕΔ 5, σελ. 644).

Ὡς πρὸς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ἐφαρμόζεται, μὴ ὑπαρχούσης ἀντιθέτου διατάξεως, τὸ ἄρθρον 243 τοῦ Α.Κ., καθ' ὃ προθεσμία, προσδιοριζομένη κατὰ μῆνας, λήγει ὅταν παρέλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ τελευταίου μηνὸς ἡ κατ' ἀριθμὸν ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ σύμβασις τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καταγγέλθη τὴν 19 Ἀπριλίου 1951, ἡ ἀγωγὴ δὲ ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν ἐναγόμενον τὴν 20 Ἰουλίου 1951 καὶ ὡς ἐκ τούτου αὕτη, κοινοποιηθεῖσα μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριμήνου προθεσμίας, ὅτε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως προσβάλῃ τὴν καταγγελίαν ὡς ἄκυρον, εἶχεν ἀποσβεσθῇ, ἀπορριπτέα κρίνεται.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑποχρέωσις ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920

Στοιχεῖα ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945.— Καθορισμὸς ἐν αὐτῇ ὡς στοιχείου τοῦ χρόνου, τρόπου, ποσοῦ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἶναι ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.— Θεώρησις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὡς ἀκύρου τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μέχρι καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920.

Ἐπανέρχεται πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν τὸ πλειστάκις ἀπασχολῆσαν τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν ζήτημα ἂν ἡ παράλειψις ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.) ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τοῦ στοιχείου αὐτῆς (βλέπε ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 11, 101, ἀντικατασταθεῖσαν ἤδη διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ὑπ' ἀριθ. 65257|1952, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἐπαναλαμβάνει τοῦτο) περὶ χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἐτέθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑπουργικὰς ἀποφάσεις κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ καθορίσῃ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεών του τὰ τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ὁ καθορισμὸς καὶ τοῦ στοιχείου τούτου εἰς τὰς ὑπουργικὰς περὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀποφάσεις εἶναι ἐκτὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ἀφοῦ τοῦτο δὲν ὁρίζει χρόνον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 (βλέπε καὶ Α.Π. 15|1948, εἰσηγητὴς **Ν. Πλατύκας**, ΕΕΔ 7, 111 καὶ παρατηρήσεις **Ἀλ. Σακελλαροπούλου**, ΕΕΔ 7, 105 ἐπ.), ἐξ ἄλλου δὲ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949 ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Ἔχει ἤδη κρατήσει ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ, ὅτι ἡ ὀκταήμερος προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀφ' ἧς, κατὰ τὸ ἄρθρον 167 Α.Κ., περιέλθῃ δι' ἐγγράφου ἡ δήλωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸς μισθωτόν, ἀπὸ ταύτης δὲ ἄρχεται καὶ ἡ τρίμηνος προθεσμία τοῦ ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 δι' ἐπίδοσιν ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως τυχὸν ἀπολυομένου μισθωτοῦ καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (Α.Π. 339|1946, εἰσηγητὴς **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 5, 617), τῆς ὁποίας ἡ καταβολὴ δὲν περιορίζεται ὑπὸ προθεσμίας τινός, κατὰ τὰ ἄνω σημειωθέντα.

Ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην πρέπει νὰ εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ἡ εἰς τὰς περὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις θέσις καὶ τοῦ στοιχείου τοῦ χρόνου, τρόπου καὶ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ἐφ' ὅσον, παρὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἐξαναγκάζει τὸν ἐργοδότην εἰς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως ἐντὸς τῆς ὀκταημέρου προθεσμίας τῆς ἀναγγελίας (πῶς ἄλλως θὰ ὑπάρξῃ ἡ δυνατότης ἀναγραφῆς καὶ τοῦ στοιχείου τούτου τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112;), εἶναι ἐκτὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καὶ ἑπομένως ἡ παράλειψις τοῦ στοιχείου τούτου εἰδικῶς δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὡς παγίως γίνεται δεκτὸν διὰ τὴν παράλειψιν τῶν λοιπῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας.

Ἂν ὅμως, ὡς νομίζομεν ὀρθότερον (βλέπε σχετικῶς παραπομπὰς εἰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 255), ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 εἶναι νὰ ἀναγγέλλεται ὁλοκληρωμένη ἡ καταγγελία (ἀπόλυσις δηλαδή, διότι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν τίθεται ὁ ὅρος «καταγγελία», πρβλ. **Ἀλ. Διτζεπόπουλον**, ΕΕΔ 1, 516, 680 διὰ τὸ Ν.Δ. 424|1941, **Κ. Δημάκην**, ΕΕΔ 1, 617, 776), εἶναι δὲ αὐτὴ ὁλοκληρωμένη διὰ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945), κατὰ τὰς γενικὰς δὲ ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον διά μίαν δικαιοπραξίαν δὲν συντρέξουν τὰ προαπαιτούμενα δι' αὐτὴν ἐκ τοῦ νόμου πλείονα γεγονότα, πρόκειται περὶ ἀτελοῦς δικαιοπραξίας (Windscheid Γεν. Ἀρχ. § 57, σημ. 2, **Κ. Δημάκης**, ΕΕΔ 1, 617, 777), τότε ὀρθῶς, ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἔχει ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὁρίζουσα ὅτι πρέπει νὰ ἀναγράφηται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καὶ ὁ χρόνος, τρόπος, ποσὸν ἀποζημιώσεως Ν. 2112, διότι προϋποθέτει, ὅτι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, κατερλήθη προηγουμένως τῆς ἀναγγελίας καὶ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920, ἡ ὁποία εἶναι ἓν ἐκ τῶν νομικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν τὴν δικαιοπραξίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ἀπολύσεως) τελείαν.

Ἡ ὁλοκληρωμένη δὲ αὐτὴ νομικῶς ἀπόλυσις (τοιαύτην ἀντελήφθη ἔσχε περὶ αὐτῆς καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 9329|1949, εἰσηγητὴς **Χ. Καθάριος**, ΕΕΔ 9, 255, ἀλλὰ δὲν ἔφθασε νὰ δεχθῇ καὶ ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, βλέπε σχετικὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 255) ἐνδιαφέρει τοὺς σκοποὺς τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ἤδη τοῦ

Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», οί όποίοι συνίστανται εις τήν έπιδότησιν τοῦ καθισταμένου διά τῆς ἀπολύσεως ἀνέργου, τοιοῦτος δέ δέν δύναται νά θεωρηθῇ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀπολυόμενος κατά τό ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 δέν ἔλαβε τήν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, ὁπότε κατά τό ρητόν γράμμα τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 θεωρεῖται ὅτι δέν διεσπάσθη ἐγκύρως ὁ ἐργασιακός δεσμός καί ἀπορρέουν αὐτοι αἱ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ἐν ὑπερημερίᾳ τοῦ ἐργοδότου συνέπειαι καταβολῆς τοῦ μισθοῦ πρός τόν ἀκύρως ἀπολυθέντα (βλέπε ὅμως ἀντιθέτως τήν Πρωτοδίκων Πειραιῶς 648|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 601, ἡ ὁποία εὗρεν ἀξίαν πολλῆς προσοχῆς τήν γνώμην ταύτην, καί ἔχει ὑπέρ αὐτῆς καί τό γράμμα τοῦ νόμου καί τόν σκοπόν αὐτοῦ, διότι αἱ μή ἔγκυροι εἰσέτι καταγγελίαι δέν ὑπάρχει οὐδείς λόγος νά ἀναγγέλλωνται, παρά ταῦτα, ὅμως, σκέπτεται, ἀφοῦ ἐκρίθη, ὅτι ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 δύναται νά λάβῃ χώραν καί μετά τήν καταγγελίαν (Α.Π. 15|1948. Α.Π. 234|1949, ΕΕΔ 8, 455) καί ὅτι ἡ τρίμηνος προθεσμία προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, κατά τό ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἀρχεται ἀπό τῆς καταγγελίας καί οὐχί ἀπό τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (Α.Π. 539|1946, ΕΕΔ 5, 617) δέον νά γίνῃ δεκτόν, ὅτι καί ἡ ὀκταήμερος προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἀρχεται ἀπό τῆς καταγγελίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4842|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Α. Καλλέργης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Ι. Φινινης

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται κυρίως μέν βάσει τῆς ὡς ἐνεργοῦ διϊσχυριζομένης μεταξύ τῶν διαδίκων ἐργασιακῆς συμβάσεως, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς κατά τήν 2.4.1951 γενομένης παρά τῆς ἐναγομένης καταγγελίας ταύτης, ἐγκειμένης εἰς τό ὅτι δέν κατεβλήθη τῷ ἐνάγοντι ἐξ ὁλοκλήρου ἡ κατά τό ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσις, ἀλλά τμηματικῶς, μή ἀναγγελθείσης τῆς τμηματικῆς καταβολῆς εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπικουρικῶς δέ βάσει τῆς ἰδίας συμβάσεως ὁ μισθός τοῦ ἐνδίκου μέχρι τῆς πλήρους καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως χρόνου, καθ' ὃν ἐλύθη ἡ σύμβασις.

Κατά τά ἐν ἄρθρῳ 9 § 3 Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη, ὁριζόμενα, αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 ὑποχρεοῦνται νά ἀναγγέλλουν ἐντός 8 ἡμερῶν εἰς τό Ταμεῖον καί τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας... πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην κατά τ' ἀνωτέρω καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατά τά λεπτομερέστεραν δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὁρίσασα τά στοιχεῖα, ἅτινα ὀφείλει νά περιέχῃ τό ἔγγραφον τῆς ἀναγγελίας, μεταξύ δέ αὐτῶν ὡς ὃν τοιοῦτον καί τόν τρόπον καί χρόνον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐξ ἀντιθέτου, ὁρίζουσα ἡ διάταξις τῆς § 1 ἐδάφ. 3 ἰδίου ἄρθρου ὅτι «ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καί ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ὁριζομένη ἀποζημίωσις», οὐδέν θέτει ὅριον χρονικόν καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, μόνη δέ συνέπεια τῆς μή ἐγκαίρου καταβολῆς ταύτης, ἐξ αὐτῆς τῆς διατάξεως προκύπτουσα, εἶναι νά θεωρῆται ἡ σύμβασις ἐνεργος μέχρι καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως.

Αἱ διατάξεις αὗται συνδυαζόμεναι δέν καταλείπουν ἀμφιβολίαν, ὅτι δέν εἶχεν ἐξουσίαν ὁ Ὑπουργός Ἐργασίας, ὅπως ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας περιλάβῃ καί τό ὡς ἄνω ἀναφερόμενον τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐπί τῇ ἀπαγγελλομένῃ ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 § 3 ποινῇ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, περιορίζων τήν καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως ἐντός τοῦ θημέρου τῆς ἀναγγελίας, διότι οὕτω ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως ἀπό οὐσιαστικῆς προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας παραλλήλως τῶν τυπικῶν ὑπάρχουσα καί τάς περιωρισμένας, ὡς αὗται διεγράφησαν ἐν τῇ § 3 τοῦ ἄρθρου 9, συνεπείας ἔχουσα, δηλονότι νά θεωρῆται ἡ σύμβασις ἐνεργός μέχρι τῆς ὁλοκληρωτικῆς καταβολῆς προάγεται εἰς τυπικήν προϋπόθεσιν, ἀφοῦ, θά πρέπει νά περιλαμβάνηται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀναγγελίας, ἐξοπλιζομένης μέ συνεπείας, ἃς οὐδαμῶς ἠννόησεν ὁ νομοθέτης νά προσδώσῃ εἰς αὐτήν.

Κατά ταῦτα, ἐφ' ὅσον διώκεται ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι δέν περιελήφθη εἰς τό ἔγγραφον τῆς ἀναγγελίας τό τοιοῦτον στοιχεῖον ἀναφορικῶς πρός τό καταβληθέν μεταγενεστέρως τῆς ἀναγγελίας τμῆμα τῆς ἀποζημιώσεως, ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΤΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Εἴσπραξις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ὡς στοιχεῖον παραιτήσεως

Σχετικὴ ἡ ἀκυρότης ἀπολύσεως λόγῳ μὴ τηρήσεως τῆς περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας νομοθεσίας.— Ἐπιτρεπτὴ ἡ παραίτησις δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου.—Δυνατὴ καὶ ἡ σιωπηρά.—Ἐκ μόνης εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112 δὲν συνάγεται ὑποχρεωτικῶς τοιαύτη παραίτησις.— Εἴσπραξις ὅμως ἀποζημιώσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς δήλωσιν πλήρους ἱκανοποιήσεως καὶ ἐλλείψεως ἄλλης ἀξιώσεως κατ' ἐργοδότου, σημαίνει παραίτησιν ἐκ τῆς ἀκυρότητος.

Ἔχει γίνει ἤδη παγίως δεκτὸν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει (βλέπε τὰς ἐν τῇ κατωτέρω δημοσιευομένῃ δικαστικῇ ἀποφάσει παραπομπὰς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 1211, 1248, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς), ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118]1945 ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ καὶ ἑπομένως δεκτικὴ παραιτήσεως.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογηθέντα, δὲν θεωρεῖ μόνην τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ εἰσπραξιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112]1920, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118]1945 ὡς προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως (μεταξὺ τῶν λοιπῶν), ὡς ὑποδηλοῦσαν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, ἐὰν πράγματι αὕτη ὑπῆρξε διὰ λόγον τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118]1945 ἄκυρος, ἄνευ τῆς συνδρομῆς καὶ ἄλλων στοιχείων, τὰ ὁποῖα νὰ δύνανται σαφῶς νὰ βασίσουν τὴν περὶ παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ πρόθεσιν του (περὶ αὐτῆς ἡ κρίσις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὡς εἰς πράγματα ἀναγομένη, εἶναι ἀνέλεγκτος ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, βλέπε Α.Π. 396]1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162).

Σημειωθήτω ὅτι, ἐνῷ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια αὐτὰ ἀντιλαμβάνονται τὸ πρᾶγμα ὁμοφώνως, προκειμένου περὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118]1945 ἀκυρότητος, κατά δύο παλαιοτέρας ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Σ.Ε. 1102]1947, Σ.Ε. 354]1948), ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118]1945, καθ' ἣν οἱ ἐξαιρούμενοι τῆς ἐλευθέρας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118]1945 ἀπολύσεως ἐφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ δύνανται διὰ δηλώσεως των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118]1945, ἡ ἀνεπιφύλακτος ὑπὸ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἴσπραξις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112]1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἡ τοῦ β.δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 σημαίνει, ὅτι ὁ μισθωτὸς παρητήθη τῆς ἐκ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν προστασίας καὶ ὑπῆχθη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118]1945.

Πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ὑπῆρξε πολὺ στενὸν τὸ κριτήριον, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησαν αἱ ἀνωτέρω σημειούμεναι ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διὰ τὴν συναγωγὴν τῆς κρίσεως ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐκδηλοῖ οὕτω τὴν πρόθεσίν του παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν δικαιωμάτων του, ὅταν εἶναι δεδομένον ὅτι ἡ παραίτησις πρέπει τρανῶς ν' ἀποδεικνύεται (βλέπε σχετικῶς *Ν. Γρηγορίου*, ΕΕΔ 6, 845, *Κ. Π. Πουλόπουλον*, ΕΕΔ 6, 707 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 7, 119, ΕΕΔ 7, 290, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 435).

Καί, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945 ἀκυρότητος, ὑπομιμνήσκομεν καὶ τὴν ὀρθὴν ὑπὸ τῆς θεωρίας ὑποστηριχθεῖσαν καὶ γενομένην δεκτὴν ἐν τῇ πράξει ἄποψιν, ὅτι ἂν ὁ μισθωτὸς αὐτὸς ζητήσῃ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, θεωρεῖται ὅτι, καθ' ὃ ἔχει δικαίωμα, ἐπελέξατο τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου προστασίαν καὶ δὲν δικαιοῦται ὑπαναχωρῶν νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 1211).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 124]1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ζάκας, Θ. Παππᾶς

Κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν ἐν τε τῇ θεωρίᾳ (πρβλ. *Ἀλ. Διετεροπούλου*: Ἡ καταγγελία § 28, *Σ. Βεκρῆν* ἐν ΕΕΔ 4, 228, *Α. Μπουρνιᾶν* ἐν ΕΕΔ 5, 170) καὶ τῇ πράξει (Πρ. Ἀθ. 6408]1951, ΕΕΔ 10, 1211, Π]κου Ἀθ. 2200]1950, ΕΕΔ 9, 805, Π]κου Πειρ. 545]1950, ΕΕΔ 9, 601) ὀρθοτέραν ὄψιν, ἡ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας ἀκυρότης εἶναι σχετική, τεταγμένη μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δικαιούχου μισθωτοῦ. Ἑπομένως οὗτος ἐπιτρεπτῶς παραιτεῖται ἐκ τοῦ δικαιώματός του, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀκυρότητα ταύτην (Ἴδε *Οἰκ. Γεν. Ἀρχ.* § 45 σημ. 6, *Σούρλαν* ἐν Ἐρμ.ΑΚ, ἄρθρ. 361, ἀριθ. 8, ὁρα καὶ ἄρθρ. 156 Α.Κ.). Περαιτέρω ἡ παραίτησις δύναται νὰ εἶναι ρητὴ ἢ σιωπηρά, ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει πρέπει «τρανῶς ν' ἀποδεικνύηται» (*Οἰκον.* Ἐνθ. ἀνωτ. § 70). Κατὰ συνέπειαν ἐκ μόνης τῆς εἰσπράξεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112]

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΝ ΟΙΚΩ ΑΝΟΧΗΣ

Άναζήτησις αποζημιώσεως διά παροχήν υπηρεσιών μετ' άκυρον σύμβασιν εργασίας

Όροι ύφ' ούς είναι νόμιμος ή παροχή υπηρεσιών εις οίκον ανοχής.— Έφοδιασμός εργαζομένης δι άδείας έξασκήσεως του επαγγέλματος και βιβλιαρίου υγείας.— Άκυρότης άλλως συμβάσεως, κατ' άρθρ. 174 Άστικού Κώδικος.—Άναζήτησις αποζημιώσεως διά παροχήν υπηρεσιών κατά διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων.

Δεν απασχολείται συχνά — ευτυχώς! — ή δικαστηριακή πράξις με περιπτώσεις, ως εκείνη της δημοσιευομένης κατωτέρω δικαστικής αποφάσεως.

Άτυχής ύπαρξις, παρασχούσα την εργασίαν της εις οίκον ανοχής, έζήτησε, συνεπεία της συμβάσεως εργασίας, μεθ' ής, ως ισχυρίσθη, συνεδέετο μετά των εκμεταλλευομένων τον οίκον ανοχής, τας εξ αυτής απαιτήσεις της.

Το κύριον ζήτημα, το οποίον θά ήδύνατο νά γεννηθή εν προκειμένω, είναι άν ή τοιαύτη σύμβασις ήτο ανήθικος, ως τοιαύτη δε άκυρος (Α.Κ. 178—179), εφ' όσον ναι μεν κυριαρχεί εν τω δικαίω ή συμβατική ελευθερία, άλλ' εκ του νόμου τίθενται και ωρισμένοι περιορισμοί, υφ' ούς νοείται προσασία του δικαίου (βλέπε *Κ. Σούρλαν*, εν Έρμ.Α.Κ. υπ' άρθρ. 361—378, άριθ. 68).

Ως σύμβασις αντικειμένη εις τά χρηστά ήθη (Α.Κ. 178) και συνεπώς άκυρος λογίζεται εκείνη, καθ' ήν συμφωνείται ωρισμένη αμοιβή διά σαρκικήν ομιλίαν (βλέπε *Κ. Καυκά*, Ένοχ. Είδ. Μέρος, Τόμος Β', Τεύχος Γ', υπ' άρθρ. 904—907 Α.Κ., σελ. 420, Α.Π. 195|1929, Θέμ. Μ' 651. Πρωτοδίκου Άθηνών 4578|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*. ΕΕΔ 10, 1169, ένθα σημειώσεις μας). άλλ' εφ' όσον περί ελευθερίας γυναικός προβλέπει ο Ν. 3032|1922 ή σύμβασις αύτης είναι θεμιτή (*Κ. Καυκά*, Ένοχ., Είδικόν Μέρος Τόμος Α', υπ' άρθρ. 648—649 Α.Κ., σελ. 292, *Κ. Μιχαλλής*, Υπόσχεσις αμοιβής προς γυναίκα ελευθερίων ηθών εν Έφημ. Έλλ. Γαλλ. Νομολογίας, Τόμος 33, σελ. 407 έπ.).

Σχετική προς το θέμα είναι και μία, παλαιοτέρα, απόφασις του Πρωτοδικείου Άθηνών, υπ' αριθ. 2385|1943 (εισηγητής *Σ. Άλεξανδρής*, Θέμ. ΝΔ' 243), επί της οποίας λίαν ενδιαφέρουσαι είναι αι αυτόθι δημοσιευόμεναι παρατηρήσεις του *Ι. Καποδίστρια*, αναλύοντος το όλον θέμα, μετά παραπομπών εις

1920 δεν δύναται νά συναχθή παραίτησις εκ του ανωτέρω δικαιώματος, εάν όμως αύτη συνδυασθή και προς άλλα γεγονότα ή δηλώσεις του δικαιούχου, δύναται νά τεκμαρθή βούλησις παραιτήσεως εκ του δικαιώματος τούτου (πρβλ., πλην των εν αρχή της σκέψεως ταύτης παρατεθειοθεισών αποφάσεων, Πρ. Πρ. Άθ. 1797|1950, ΕΕΔ 9, 943, Πλκου Άθ. 2324|1950, ΕΕΔ 9, 849, Πρ. Άθ. 2261|1947, ΕΕΔ 8, 364). Εν προκειμένω οι εναγόμενοι ισχυρίζονται, ότι ο ενάγων, εισπράξας την αποζημίωσιν του ν. 2112|1920 και ταυτοχρόνως δηλώσας, εν σχετική εξοφλητική αποδείξει, ότι ουδεμίαν άλλην αξίωσιν έχει κατά των εναγομένων εκ της μεταξύ αύτου και των τελευταίων εργασιακής σχέσεως, παρητήθη του δικαιώματός του, όπως επικαλεσθή την περί ής πρόκειται άκυρότητα της απολύσεώς του, την οφειλομένην εις την μή τήρησιν των διατυπώσεων της περί Ταμείου Άνεργίας νομοθεσίας, ούννομός έστι και έξεταστέα κατ' ουσίαν.

Προσάγεται ή από 7.11.1951 απόδειξις της μή αμφισβητηθείσης υπογραφής του ενάγοντος, εν ή δηλούται: «από της προσλήψεώς μου μέχρις απολύσεώς μου έλαβον πάντα τά εκ της ισχυούσης εργατικής νομοθεσίας απορρέοντα δικαιώματά μου, εξοφληθείς δε εντελώς και πλήρως ουδεμίαν πλέον απαίτησιν έχω, θεωρών τον εαυτόν μου πλήρως ικανοποιημένον». Εκ της δηλώσεως ταύτης και δεδομένης της εισπράξεως της ανωτέρω αποζημιώσεως, ως και του γεγονότος, ότι ο ενάγων προφανώς εγνώριζεν, ότι από της την 18.10.1951 λαβούσης χώραν απολύσεώς του μέχρι της υπογραφής την 7.11.1951 της περί ής ο λόγος αποδείξεως, οι εναγόμενοι δεν είχον αναγγείλει την απόλυσίν του εις το Ταμείον Άνεργίας και ότι επομένως αύτη ήτο άκυρος, σαφώς προκύπτει, κατά την ημετέραν κρίσιν, ότι πράγματι ο ενάγων έσχε πρόθεσιν νά παραιτηθή εκ του δικαιώματός του, όπως επικαλεσθή την άκυρότητα της, άνευ τηρήσεως των διατυπώσεων της περί Τ.Α. νομοθεσίας, απολύσεώς του, ουδεμία δε ήσκήθη βία επ' αύτου εκ μέρους των εναγομένων, ίνα προβή εις την τοιαύτην παραίτησιν, άλλ' ούτος, έχων νά εκλέξη μεταξύ αφ' ενός της δικαστικής επιδιώξεως άκυρώσεως της απολύσεώς του, εξ ής θά εισέπραττε τάς δικαιουμένας αποδοχάς, αγνώστου όμως πόσου χρόνου—οι εναγόμενοι ήδύναντο νά τον απολύσωσι άμεσως κατόπιν εγκύρως—αφ' ετέρου δε εισπράξεως άμεσως της αποζημιώσεως λόγω απρακιδαποιήτου καταγγελίας, προετίμησε την δευτέραν λύσιν, ήτις και τω προσεπόρισεν άμεσως ωρισμένον—έστω μικρόν—χρηματικόν ποσόν. Κατ' ακολουθίαν δέον, όπως, δεκτής καθισταμένης και ως ουσία βασίμου της περί παραιτήσεως του ενάγοντος εκ του δικαιώματος επικλήσεως της περί ής πρόκειται άκυρότητος ένστάσεως των εναγομένων, απορριφθή το πρώτον αίτημα της αγωγής (αποδοχαί διά τον μετά την απόλυσιν χρόνον), ως κατ' ουσίαν αβάσιμον.

τὴν ἡμεδαπὴν καὶ ξένην θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἀλλ' ὁ Νόμος περὶ ἐλευθερίων γυναικῶν ἐπιβάλλει καὶ ὡρισμένους περιορισμούς, ὑφ' οὓς νοεῖ τὴν νόμιμον κατάρτισιν τοιαύτης συμβάσεως καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἐν τῇ δημοσιευομένῃ κατωτέρω δικαστικῇ ἀποφάσει ἀναλυόμενοι, οἱ ὁποῖοι προδήλως ἔχουν τεθῇ πρὸς προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, ὡς σκέπτεται καὶ ἡ ἀπόφασις, ἐκ τούτου δὲ (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 11, 33, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν) ἡ παρὰ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ νόμου συναπτομένη σύμβασις εἶναι ἄκυρος (Α.Κ. 174).

Εἰς τὸ ὀρθὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα κατέληξε καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις, ἀποφανθεῖσα ὀρθῶς ὅτι δύναται, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, νὰ ζητηθῇ μόνον ἀποζημίωσις κατὰ τοὺς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κανόνας (Α.Κ. 904), ἀλλ' εἶναι γνωστόν, ὅτι κατὰ τὰ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατοῦντα δὲν εἰσάγεται ὁρμοδίως ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης τὴν Α.Π. 231|1951, εἰσηγητὴς Δ. Ἀργυράκης, ΕΕΔ 10, 606).

Πρωτοδίκου Βεροίας 65|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Σφακιανάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Βασίλογλου, Σ. Ἰατρόπουλος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀόριστον χρόνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐναγομένων, αἵτινες ἐκμεταλλεύονται ἑταιρικῶς οἶκον ἀνοχῆς, λειτουργοῦντα κατόπιν ἀδείας, διώκεται δὲ δι' αὐτῆς, ὅπως ὑποχρεωθοῦν αὗται νὰ καταβάλουν εἰς τὴν ἐνάγουσαν ὀφειλομένας ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐργασίας της ἀποδοχάς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 19|30.4.1923 β. δ. «περὶ τοπικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ληπτέων μέτρων πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 3032» (βλ. τοῦτο ἐν Κ.Θ. IB' σ. 417) αἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν οἴκων ἀνοχῆς τελοῦσαι γυναῖκες ὑπάκεινται εἰς τὰς διατάξεις περὶ κοινῶν γυναικῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος πᾶσα κοινὴ γυνή, ἀφοῦ χαρακτηρισθῇ τοιαύτη καὶ ἐγγραφῇ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας, κατὰ τὰς ἐν τῷ διατάγματι διατυπώσεις, ἐφοδιάζεται ὑποχρεωτικῶς παρὰ μὲν τῆς ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δι' ἄδειας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, παρὰ δὲ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἀνανεουμένου ἐκάστοτε καὶ φέροντος τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν φωτογραφίαν, δεόντως σεσημασμένην. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Α.Κ., πᾶσα δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος, ὡς τοιαύτη δὲ λογίζεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 180 μὴ γενομένη. Τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ Κώδικος μὴ καθοριζουσῶν σαφῶς τὴν ἔννοιαν τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων δέον νὰ νοηθῶσιν ὡς τοιαῦται οἱ κανόνες δημοσίας τάξεως, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως, τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτῶν ὡς τοιούτου συναγομένου ἐκ τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου γενικωτέρου σκοποῦ (Α.Π. 70|1948, ΕΕΔ 7ος, 274).

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ ν. 3032 καὶ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐκδοθέντος πρὸς ἐφαρμογὴν τούτου β.δ. τῆς 19|30.4.1923, δι' ὧν ὁρίζεται ὁ τρόπος συστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν οἴκων ἀνοχῆς καὶ ἐποπτείας αὐτῶν καὶ τῶν ἀσέμνων γυναικῶν—κοινῶν καὶ ἐλευθερίων—καὶ προβλέπονται ποιναὶ διὰ τοὺς παραβαίνοντας τὰς διατάξεις τούτων (ἄρθρ. 6 νόμου), προκύπτει ἀναμφιβόλως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 Δ|τος περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων προσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἐνάγουσα, διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἐκδιδομένου παρὰ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀδείας τῆς Ἀστυν. Ἀρχῆς διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, σκοποῦσα τὴν περιστολὴν τῶν ἀφροδισίων νόσων καὶ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, ὡς τοιαύτη δὲ δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ διὰ τῆς ἀτομικῆς βουλήσεως, συνεπῶς ἡ παραβίασις ταύτης ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς δικαιοπραξίας (Α.Π. 63 καὶ 70|1948, ΕΕΔ 7ος, 199 καὶ 274, 345|1949, ΕΕΔ 8ος, 542). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀνωτέρω μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐργασίας, ἀντιβαινουσα εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἧτις ἐτέθη χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον ἡ ἐνάγουσα στερεῖται βιβλιαρίου ὑγείας καὶ ἀδείας ἐργασίας εἰς οἶκον ἀνοχῆς. Ἀκύρου δὲ οὔσης τῆς συμβάσεως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα τὴν καταβολὴν ἀποδοχῶν βάσει τῆς συμβάσεως ταύτης, δέον ν' ἀπορριφθῇ, δυναμένης τῆς ἐναγούσης νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων (Α.Π. 231|1951), ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας κατέστησαν αἱ ἐναγόμεναι πλουσιώτεραι (Α.Κ. 904, Α.Π. 345|1949, 101|1950), συμψηφισθῇ δὲ ἡ δικαστικὴ δαπάνη, διότι ἑκάτερος τῶν διαδίκων εἶχεν εὔλογον ἀφορμὴν ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Ζητήματα συμψηφισμοῦ μισθοῦ πρὸς ἀξιώσεις ἐργοδότου

Θέσις εἰς διαθεσιμότητα παλαιῶν πολεμιστῶν.—Ἰσοῦται πρὸς ἀπόλυσιν ὡς μονομερὴς θλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως.—Ἄκυρος ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.—Συμψηφισμὸς μισθῶν πρὸς ἀξιώσεις ἐργοδότου.—Πρὸς μισθὸν ἐξισοῦνται τὰ δῶρα ἑορτῶν.—Ἐπιτρεπτὸς συμψηφισμὸς πρὸς ἀξίωσιν ἐκ ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ μισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ὁμοίως διὰ κρατήσεις Ι.Κ.Α. καὶ Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος.—Οὐχὶ διὰ δοθὲν δάνειον.

Τὸ ἄρθρον 9 § 2 τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 101) ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις (αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸν Ν. 118|1945), ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς τούτους, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἑτησίως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον, ἀλλὰ λαμβάνουν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 8 Α.Ν. 118|1945 αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. Δὲν ἐφαρμόζονται ἐπίσης ἐπὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς δημοσεύσεως τοῦ παρόντος (18 Φεβρουαρίου 1945) ἔχουν προσκομίσει εἰς τὸν ἐργοδότην τὰ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητά των δικαιολογητικά. Οἱ ἀνωτέρω ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντες ἢ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ δύνανται διὰ δηλώσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ὑπὸ τὰς οὕτω διατυπουμένας διατάξεις ἐγεννήθη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ τὸ ζήτημα, ἂν εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 2 διαθεσιμότητα τῶν μισθωτῶν (περὶ αὐτῆς γενικῶς βλέπε *Φ. Δ. Ἀγγελῆν*, ΕΕΔ 11, 169 ἑπ.) ὑπάγονται καὶ οἱ παλαιοὶ πολεμισταί, ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν ἐπιτρέπεται, ὡς γνωστόν, ἡ ἐλευθέρα ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀπόλυσις, ἐπιβεβαιουμένου τούτου καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 8 τοῦ Α.Ν. 118|1945, ἀλλὰ μόνον κατόπιν ἀδείας τῆς ἁρμοδίας τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936 Ἐπιτροπῆς καὶ μόνον διὰ τοὺς λόγους τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936 (βλέπε ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936).

Περαιτέρω τὸ αὐτὸ ζήτημα γεννᾶται καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὸ Ν.Δ. 1799|1942 περὶ προστασίας τῶν πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941 ὁπλαλήλων, τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων, διὰ τοὺς κατὰ τὸν Α.Ν. 564|1945 (ΕΕΔ 11, 102) ἀναπήρους τῶν πολέμων, οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοί, κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον § 3 αὐτοῦ, δικαιοῦνται τῆς ἐν § 8 ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 προστασίας, διὰ τοὺς ἀναγκαστικῶς διορισθέντας κατὰ Ν. 751|1948 καὶ διοριζομένους κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» (ΕΕΔ 10, 584), διὰ τοὺς κατὰ Ν. 3514|1928 προστατευομένους καὶ μὴ δυναμένους, ἄνευ τῆς εἰδικῆς ἐν ἄρθρῳ 4 αὐτοῦ ἀποζημιώσεως, νὰ ἀπολυθῶσιν ἐκ τῆς θέσεως των.

Τὸ αὐτὸ ζήτημα ἀνέκυψε καὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ καταργηθέντος ἤδη Ν.Δ. 124|1941, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεβάλλετο ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, ὑπὸ τὴν ἰδίαν μορφήν, ἂν δηλαδὴ ἐδικαιοῦντο νὰ ἐξαιρεθῶσιν αὐτῆς οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί.

Συνοψίζομεν τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος γνώμας τῆς νομολογίας:

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2380|1944 (εἰσηγητὴς *Κ. Κονσουγέρης* ΕΕΔ 3, 500) τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀναλόγου μειώσεως τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος ἦτο ἐφαρμοστέον, ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν.Δ. 424|1941, καὶ ἐπὶ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 995|1948 (Πρωτοδίκης *Σ. Μοτσενίγος*, ΕΕΔ 7, 251) ἡ διάταξις τῆς § 8 ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται διὰ τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστὰς ἡ διαθεσιμότης τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἄνω νόμου.

Κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4431|1949 (προεδρεύων *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 75) δὲν ἐπιτρέπεται ἡ θέσις εἰς διαθεσιμότητα καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 3514|1928 προστατευομένων προσώπων, ἐνῷ ἀντιθέτως ἀπεφάνθησαν ἐπ' αὐτοῦ οἱ Πρόεδροι Πρωτ. Ἀθηνῶν 3718|1950 (προεδρεύων *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 892), Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 100|1951 (προεδρεύων *Ε. Μαλλιάρης*, ΕΕΔ 10, 178), Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2278|1951 (προεδρεύων *Δ. Καλλέργης*, ΕΕΔ 10, 311), Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1516|1951 (προεδρεύων *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 512).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 2646|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 513) τίθενται εἰς διαθεσιμότητα καὶ οἱ δυνάμει τοῦ Ν. 751|1948 (ἤδη Α.Ν. 1836|1951) διοριζόμενοι.

Κατὰ τὴν Α.Π. 274|1950 (εἰσηγητὴς *Χ. Δενάρδος*, ΕΕΔ 9, 510), ἐφ' ὅσον ὁ ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς ἐνετάχθη ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸ μὴ ἀπασχολούμενον προσωπικὸν αὐθαιρέτως, ἤτοι χωρὶς προηγουμένως

νά προσφύγη αὐτη εἰς τήν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, ὀρθῶς ἐκρίθη, ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ὡς τοιαύτη δὲ ἐξομοιοῦται πρὸς ἄκυρον ἀπόλυσιν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν διϊσταμένων αὐτῶν νομολογιακῶν ἀπόψεων, νομίζομεν, ὅτι ἡ ὀρθὴ λύσις ἐξευρίσκεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκολούθων συλλογισμῶν :

Ἡ εἰς διαθεσιμότητα θέσις τῶν μισθωτῶν ἀπὸ ἀπόψεως μισθοδοσίας προεβλέπετο καὶ πρὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945 καὶ ὑπὸ τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ χρῆσιν τῆς νομοθετικῆς ἐξ αὐτοῦ ἐξουσιοδοτήσεως, ὡς διαγράφη καὶ ὑπὸ τοῦ ἑρμηνευτικοῦ Ν. 866|1946.

Οἱ νόμοι οὗτοι εἶναι νόμοι γενικοῦ περιεχομένου καὶ ἰσχύουν φυσικὰ καὶ διὰ τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστὰς καὶ τοὺς ἄλλους ὑπὸ εἰδικῶν νόμων προστατευομένους, διότι δὲν εἶναι λογικῶς ὀρθὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐνῷ δι' ἄλλους τοὺς μισθωτοὺς καθορίζουν τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ των, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς περιπτώσεις μὴ ἀπασχολήσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασιῶν.

Ἡ ἔλλειψις ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀποτελεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ἁπλῶς ὁ ἐργοδότης ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. θὰ ὑπεῖχε ὑποχρέωσιν καταβολῆς τοῦ πλήρους μισθοῦ του.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ νόμος (28|1944, 866|1946) προβλέπει, εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν, μειωμένων μισθῶν, ἡ τοιαύτη μείωσις τοῦ μισθοῦ, ἡ ὁποία, εἰς ἄλλην περίπτωσιν, θ' ἀπετέλει μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, δὲν εἶναι τοιαύτη διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ἀφοῦ δὲν προέρχεται ἐκ τῆς αὐθαιρέτου ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' εἰς ἐκτέλεσιν ρητῆς νομικῆς διατάξεως.

Περαιτέρω ὁρίζει μὲν τὸ ἄρθρ. 9 § 8 Α.Ν. 118|1945, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὥστε νὰ δίδεται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ἐννοοῦνται μὴ ἐφαρμοζόμεναι καὶ αἱ περὶ διαθεσιμότητος διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9, ἀλλά, διὰ νὰ ἀνεύρωμεν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως, πρέπει, νομίζομεν, νὰ σκεφθῶμεν ποῖος ὑπῆρξεν ὁ βαθύτερος σκοπὸς αὐτῆς.

Ὁ βαθύτερος σκοπὸς τῆς διατάξεως τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ὑπῆρξε νὰ διαφυλάξῃ τὸ ἐκ τῆς κειμένης εἰδικῆς περὶ προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν δικαίωμά των νὰ μὴ ἀπολύωνται ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὡς οἱ λοιποὶ μισθωτοὶ τοῦ ἄρθρ. 9, ταῦτο δὲ ἀποδεικνύεται ἀκόμη καὶ ἐκ τοῦ ἐδαφ. 8 τῆς § 8 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, ὁρίζοντος ὅτι οἱ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντες ἢ αἰκειοθελῶς προαληφθέντες ἐφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ δύνανται διὰ δηλώσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ὅπερ σημαίνει, ὅτι προέχουσα καὶ κυρία τοῦ Νομοθέτου σκέψις ὑπῆρξε νὰ ἐξασφαλισθῇ μόνον ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐλευθέρας ἀκολούθως, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ μόνον ἀναφέρεται ἡ δυνατότης τῆς διὰ δηλώσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὑπαγωγῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἄλλως δὲν εἶναι εὐχερῶς νοητὸν διατί, ἀφοῦ καὶ αἱ πρὸ τοῦ Α.Ν. 118|1945 ἰσχύουσαι περὶ μισθοδοσίας τῶν μὴ ἀποσχολουμένων δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν διατάξεις καὶ ἀποφάσεις, κατὰ Ν. 28|1944 (τελευταία ἰσχύουσα ἡ 3600|1946 καὶ ἡ 3601|1946, ΕΦΟ δ, 22, 23) ἐφηρμόζοντο καὶ ἐπὶ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 8 τοῦ Α.Ν. 118|1945 ἡ μείζων καὶ ἀπεριόριστος, εἰς τὸ θέμα, προστασία τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ μάλιστα διὰ Νόμου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε τοιοῦτον εἰδικὸν σκοπὸν νὰ ἐπιτελέσῃ.

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἐνδιαφέρουσα καὶ διὰ τὰ λοιπὰ θέματα, ἐφ' ὧν ἀσχολεῖται.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 4|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημητρέου, Γ. Καρπέτας

Ναὶ μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 ἀ.ν. 118|1945 περὶ Ταμείου Ἀνεργίας θεσπίζει δικαίωμα τῶν ἐργοδοτῶν, ὅπως, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τούτων δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέσουν τοὺς μισθωτούς των εἰς διαθεσιμότητα, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλὰ λαμβάνουν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των. Πλήν, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 § 8 (δίου ἀ.ν., αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, αὐτε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν οἰκειοθελῶς προληφθέντων μέχρι 17.10.1936 τοιούτων, ἐφ' ὅσον ὅμως μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου (13.2.1945) ἔχουν προσκομίσει εἰς τὸν ἐργοδότην τὰ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητά των δικαιολογητικά. Τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, οὐδεμίαν ποιουμένης διάκρισιν, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, κατὰ τὸν κανόνα «ubi lex non distinguit nec nostrum est distinguere», ὅτι ἐπὶ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ὄχι μόνον αἱ περὶ ἀπολύσεως διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 118|1945, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ θέσεως τῶν μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παρατεθεῖσα διάταξις τοῦ ἰδίου νόμου. Κατ' ἀκολουθίαν, θέσις, τυχόν, τούτων εἰς διαθεσιμότητα — ἐπεικῶς, πρὸς ἀποτροπὴν ἀπολύσεως των, νομοθετηθεῖσα — συνεπαγομένην δὲ τὴν κατὰ 50 ο|ο μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν των, προφανῶς συνιστᾷ, συμφώνως πρὸς τὴν βασικὴν διάταξιν ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920, μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἰσουμένην πρὸς ἀπόλυσιν, ἥτις τελευταία, προκει-

μένου περί παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐπιτρεπομένη μόνον διά τούς ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 24 § 1 ἐδ. β' ἀ.ν. τῆς 28.10.1935 (ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρ. 1 ἀ.ν. τῆς 23|24.1.1936) περιοριστικῶς ἀναγραφομένους λόγους καί τῇ ἀδείᾳ τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 244|1936 (ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 1 καί 2 ἀ.ν. 771|1937) προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς, εἶναι, ἄλλως γενομένη, ἄκυρος (πρβλ. Α.Π. 274|1950, ΕΕΔ 9, 510). Ἀλλ' οὐδέ καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 καινή ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἡ ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944, ἤτις καί αὕτη ἐπέτρεψε τήν, ἀντί ἀπολύσεως, μή ἀπασχόλησιν γενικῶς τῶν ὑπαλλήλων, ἐπί μειώσει ὡσαύτως κατά 50 οἷο τῶν ἀποδοχῶν των, ἔχει ἐφαρμογήν ἐπί τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν προστατευομένων ὑπό εἰδικῶν διατάξεων, κατά τόν κανόνα—τόν ἐφαρμοζόμενον ἀπαρεγκλίτως ἐπί σιωπηρᾶς καταργήσεως νόμου (derogatio)—«lex posteriot generalis non derogat priori speciali», ἐφ' ὅσον οὐδόλως συνάγεται ἐξ ἐκείνης πρόθεσις καταργήσεως τούτων. Ἄλλωστε ἡ ὡς εἴρηται ὑπουργική ἀπόφασις δέον νά θεωρηθῇ ὡς καταργηθεῖσα ὑπό τοῦ ἄνω ἄρθρ. 9 § 2 ἀ.ν. 118|1945, εἰς ἃς περιπτώσεις ἐφαρμόζεται ἡ περί Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσία (πρβλ ἐπιχειρηματολογίαν ἐν Π|κου Μυτ. 97|1951, ΕΕΔ 10, 1232).

Ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐξώφλησε πάσας τάς δικαιουμένας ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ἀποδοχάς. Ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμός της, ὡς ἔνστασις καταλυτική τῶν διωκομένων ἀποδοχῶν, νόμιμος κατ' ἀρχήν τυγχάνει (ἄρθρ. 416 Α.Κ.) καί ἐξεταστέος οὐσίᾳ καθίσταται. Περαιτέρω ὅμως ἡ ἐναγομένη, μεταξύ τῶν ἐπικαλουμένων καταβολῶν ἢ προκαταβολῶν, ἐναντι ἀποδοχῶν τοῦ ἐναγομένου, συγκαταλέγει: α) ποσόν δρχ. 520.000, ὑπόλοιπον χορηγηθέντος τῷ ἐνάγοντι δανείου ἐκ δρχ. 770.000, β) ποσόν δρχ. 275.000 ἀφορῶν εἰσπραξιν ἐκ μέρους του παρά τῆς "..." διά λογαριασμόν τῆς ἐναγομένης, μή εἰσέτι ἀποδοθεῖσαν τῇ τελευταίᾳ καί γ) δρχ. 170.500 διά κρατήσεις ὑπέρ Ι.Κ.Α. (134.500), χαρτόσημα (30.000) καί συνδρομήν του εἰς Γενικήν Συνομοσπονδίαν Ἐργατῶν Ἑλλάδος (6.000). Τά ποσά ταῦτα προφανῶς δέν ἀποτελοῦσι καταβολάς ἤ, ἔστω προκαταβολάς, ἐξισουμένας πρός ἐκείνας (πρβλ. *Σακελλαροπούλου*: Συμψηφισμός ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου πρός ὀφειλόμενον μισθόν ἐν ΕΕΔ 7, 803 καί δή V), αἵτινες τελευταῖαι, ἄλλωστε, συμψηφίζονται ἐν πάσῃ περιπτώσει, βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ἐδ. α' Δ|τος τῆς 24.7.1920. Κατά συνέπειαν ἡ ἀνωτέρω ἐπίκλησις τῶν συνιστᾷ ἔνστασιν συμψηφισμοῦ των πρός τάς διωκομένας ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος. Ἐρευνητέον, σθεν, ἀποβαίνει, ἐάν αὕτη εἶναι νόμιμος, ὡς πρός ποῖα κονδύλια καί ἔναντι τίνων ἐκ τῶν διωκομένων ἀξιώσεων.

Σχετικῶς δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 664 §§ 1 καί 2 Α.Κ. — ἐφαρμογήν ἐχουσῶν κατά ρητήν ἐπιταγήν τοῦ ἄρθρ. 38 § 2 Εἰσ. ν. Α.Κ. καί ἐπί τῶν πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς ἡ κρινομένη—ὁ ἐργοδότης δέν δύναται νά συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθόν πρός ἀπαίτησίν του κατά τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ μισθός οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφήν τοῦ μισθωτοῦ καί τῆς οἰκογενείας του· ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δέν ἰσχύει ἐπί συμψηφισμοῦ πρός ἀπαίτησιν, ἥν ἔχει ὁ μισθωτός ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπό τοῦ μισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὡς μισθός, κατά τήν ἔννοιαν τῶν ἄνω διατάξεων, δέον ὅπως θεωρηθῶσι τά δῶρα ἑορτῶν, διότι καί ταῦτα, καίτοι δέν εἶναι τακτικαί ἀποδοχαί, μή διδόμενοι εἰς ἀντάλλαγμα τῆς προσφερομένης ἐργασίας(*), εἶναι ἔκτακτοι παροχαί, συμπληροῦσαι τάς γλίσχρους τακτικάς ἀποδοχάς, τάς μή ἐπαρκούσας, τήν σήμερον, πρός ἀντιμετώπισιν αὐτῶν τούτων τῶν πρός στοιχειώδη διατροφήν ἀναγκαίων δαπανῶν τοῦ μισθωτοῦ. Δέν περιλαμβάνεται ὅμως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ τῶν ὡς ἀνωτέρω διατάξεων ἡ ἀποζημιώσεως τοῦ XII ὅρου τῆς ἀπό 4.11.1947 συλλ. συμβάσεως, ἡ διδομένη τῷ μισθωτῷ, λόγῳ παραβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου συλλογικῆς συμβάσεως ὡς βάρος αὐτοῦ. Ἐτέρωθεν δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 ν. δ. τῆς 24.7.1920 ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν δέν ἐπιτρέπεται κράτησις εἰμή: α) προκαταβολῶν ἐναντι μισθῶν, β) προστίμων, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει κανονισμός, γ) καταβολῶν εἰς Ταμεῖα συντάξεων καί ἀσφαλειῶν, δ) συνδρομῶν ἢ ὀφειλῶν εἰς ἐργατικούς συνεταιρισμούς, ε) ἀντιτίμου ζημιῶν, προξενηθεισῶν ὑπό μισθωτῶν, στ) μισθωμάτων κατοικιῶν καί ζ) ἀντιτίμου τροφῆς. Τό ἄνω δ|γμα ἰσχύει ἐκ παραλλήλου πρός τό ἄρθρ. 664 Α.Κ., βάσει τῆς § 1 τοῦ ἰδίου ἄρθρ. 38 Εἰσ. ν. Α.Κ., ὑπερισχύοντος μόνον τοῦ ἄρθρ. 664 Α.Κ., ὡς νεωτέρου, εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ὑπ' αὐτοῦ ρυθμιζομένη περιπτωσις καλύπτει τοιαύτην τινά τοῦ δ|τος, τ. ἔ. μόνον ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδ. ε' ἄρθρ. 3 τοῦ τελευταίου. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ, κατά τό πνεῦμα καί τῶν ἄνω διατάξεων τοῦ περί οὗ πρόκειται διατάγματος, περιλαμβάνονται, ὡς καί προκειμένου περί τοῦ ἄρθρ. 664 § 2 Α.Κ., καί τά δῶρα τῶν ἑορτῶν, οὐχί ὅμως καί ἡ περί ἧς ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος ἀποζημίωσις. Τούτων δοθέντων παριεκτῶς προβάλλονται πρός συμψηφισμόν ἅπαντα τά ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἀναφερόμενα κονδύλια (α, β καί γ) ἔναντι τῆς ἀνωτέρω ἀξιουμένης ἀποζημιώσεως. Νομίμως ὅμοιως ζητεῖται ὁ συμψηφισμός —ἔναντι τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν καί δώρων— τόσον τοῦ παρά τῆς "..." εἰσπραχθέντος ὑπό τοῦ ἐνάγοντος διά λ|σμόν τῆς ἐναγομένης ποσοῦ τῶν δραχμῶν 275.000, μή ἀποδοθέντος εἰσέτι τῇ δικαιούχῳ, ὡς ἀποτελοῦντος, προφανῶς, ζημίαν τῆς ἐναγομένης, προξενηθεῖσαν αὐτῇ ὑπό τοῦ ἐνάγοντος δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς κρισίμου συμβάσεως ἐργασίας (κονδύλιον β), ὅσον καί τῶν ὑπέρ Ι.Κ.Α. καί Γ.Σ.Ε.Ε. κρατήσεων, ἔτι δέ καί τοῦ χαρτοσήμου, ἐξομοιουμένου πρός τάς ἄνω κρατήσεις διά τήν

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ὅμως τήν πρόσφατον Α.Π. 3|1953. ΕΕΔ 11, 255.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑΝ Ν. 551

Πολεμικά γεγονότα καὶ ταιαῦτα γενικῶς ἐξ ἀνωτέρας βίας πρόξενα τοῦ ἀτυχήματος

Ἐπαγωγὴ κληρονομίας εἰς τὸν ἐκ τοῦ νόμου ἢ διαθήκης κληρονόμον ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ κληρονομουμένου, μὴ ἀπαιτουμένου ἑτέρου τινὸς στοιχείου καὶ δὴ τῆς γνώσεως ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐνεργητικοῦ.— Δυνατότης ἀποποιήσεως κληρονομίας ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπαγωγῆς.—Ἀκυρότης ἄλλως μετὰ παρέλευσιν προθεσμίας.— Οὐκ ἀποκλεισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 551 ἐκ τοῦ ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἔτυχε πολεμικῆς συντάξεως κατὰ Ν. 1119)1946.— Συντρέχουσα ἡ ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημίωσις ἐργάτου θαλάσσης πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Ν Α Τ. συντάξει.— Θεώρησις ὡς ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ τοῦ ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ πολεμικοῦ γεγονότος.— Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδικείου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 551 διαφορῶν.— Ἀποσβεστικὴ προθεσμία τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 1318]1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, ὡς ἐφετείου, καὶ ὑπ' ἀριθ. 134]1949 καὶ 381]1949 ἀπορράσεων τοῦ Εἰρηνοδικείου Πατρῶν ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων οὐσιαστικῶν διατάξεων καὶ συγκεκριμένως τῶν ἄρθρων 1847, 1710 κλπ. Ἀστικοῦ Κώδικος ἐδέχθησαν ἐμμέσως, πλὴν ὅμως παρῶς, ὅτι εἶναι νοητὴ ἡ ἐπαγωγὴ κληρονομίας ἄνευ ἀντικειμένου τινὸς καὶ συγκεκριμένως, ὅτι, κατ' ἀμάχητον δηθὲν τεκμήριον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἄρθρ. 1847 Α.Κ., γνῶσις τοῦ θανάτου τοῦ κληρονομουμένου σημαίνει, ἄνευ ἑτέρου, γνῶσιν ἐπαγωγῆς κληρονομίας καὶ οὕτω ἀπέρριψαν ἄνευ ἀποδείξεως τὴν ἔνστασιν αὐτῶν, ὅτι ὄντως τὸ πρῶτον, ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐπληροφορήθησαν οἱ ἀναιρεσείοντες περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ μοναδικοῦ τούτου, ἐν τῇ ἀγωγῇ της, κληρονομικοῦ στοιχείου καὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἑπομένως κληρονομικῆς διαδοχῆς, δεδομένου ὅτι ἐπίστευσαν, ὅτι ἄνευ κληρονομίας δὲν εἶναι νοητὴ κληρονομικὴ διαδοχή, καθ' ὃ κενὴ περιεχομένου καὶ προφανὴς οὐδεὶς λόγος περὶ κληρονομικῆς διαδοχῆς καὶ ἀποκτήσεως εἰς τὸ κενόν, ἀνυπάρκτου, κατὰ τὴν κοινὴν ἀντίληψιν, κληρονομίας, ἔτι μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἀναιρεσίβλητος σκοπίμως ἐνήργησε καὶ δολίως ἐσιώπησε καὶ ἐδημιούργησεν εἰς αὐτοὺς τὴν πλάνην περὶ τῆς ἀνυπαρξίας καὶ κληρονομικοῦ τινος στοιχείου, ἵνα παρέλθῃ τετράμηνον ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ θεωρηθῇ ἄκυρος, ὡς ἐσφαλμένως δέχονται αἱ ἀναιρεσιβαλλόμεναι ἀποφάσεις, ἡ ὑπ' αὐτῶν γενομένη κατὰ ταῦτα ἀποποίησις τῆς κληρονομίας τοῦ θανόντος συζύγου καὶ πατρός των, ἥτις ἀποποίησις ἔδει νὰ θεωρηθῇ νόμιμος καὶ δεκτή.

β) Κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ τοῦ νόμου 1119]1946 περὶ πολεμικῶν συντάξεων ἐδέχθησαν, ὅτι οἱ ἐργοδόται εἶναι ὑπεύθυνοι ἀποζημιώσεως καὶ ἐν περιπτώσει πολεμικῶν γεγονότων, παρ' ὅλον ὅτι αἱ ἴδιαι ἀποφάσεις δέχονται, ὅτι ὄντως τὰ πολεμικὰ γεγονότα εἶναι περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας, εἰς ἣν μάλιστα, λέγουν, ἔρχεται ἀρωγὸν τὸ Κράτος, ἀκριβῶς διότι δὲν εἶναι δυνατὸν τὸν πόλεμον νὰ ὑφίστανται οἱ ἀσθενεῖς ὦμοι ὀλίγων, ἐξ ἴσου κατεστραμμένων, ἐπιχειρηματιῶν.

γ) Ἐνῷ οἱ ἀναιρεσιβαλλόμενοι εἶχον περὶ ὀφθαλμῶν τελεσίδικον ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου διοικητικοῦ ὀργάνου καὶ δὴ τῆς κατὰ νόμον ἐπιτροπῆς ἀπονομῆς πολεμικῶν συντάξεων, δι' ἧς ἐκρίνετο, ὅτι ἡ πρόσκρουσις εἰς νάρκην τοῦ πετρελαιοκινήτου ὠφείλετο εἰς καθαρὸν πολεμικὸν γεγονὸς καὶ ἐνῷ καὶ ὁμολογία περὶ τούτου ὑπῆρχε τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐπικαλεσθείσης τὴν ἔκδοσιν τῆς συντάξεως ταύτης καὶ ἀποδοχὴ ἔτι τῆς ἀποφάσεως ταύτης δι' εἰσπράξεως τῆς ἀπονεμηθείσης συντάξεως καὶ ἀντιστοίχως παραίτησις ἑπομένως τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπὸ πάσης κατ' αὐτῶν ἀξιώσεως της, ἐν τούτοις οἱ ἀναιρεσιβαλλόμενοι, κατὰ παράβασιν δεδικασμένου, κατὰ πλήρη σύγκρουσιν ἁρμοδιοτήτων καὶ δικαιοδοσίας πρὸς τὸ ὡς ἄνω ἁρμόδιον διοικητικὸν ὄργανον, μετὰ παντελῆ ἄγνοιαν πλείστων τῶν προταθέντων σχετικῶν ἐγγράφων καὶ ὁμολογιῶν καὶ τοῦ καταφανοῦς δόλου τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ πάντων τῶν σχετικῶν ἰσχυρισμῶν των, ἐδέχθησαν ἄνευ ἀποδείξεως ἢ ἀναποδείξεως τὴν ἀγωγήν της, συμπερῶς δεξάμενοι ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν νόμων 551]1915 καὶ 1119]1946 εἶναι δυνατὸν τὸ αὐτὸ γεγονὸς νὰ εἶναι διπλοῦν, ἤτοι συνήθως ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ πολεμικὸν γεγονὸς καὶ ὅτι τὸ ἓν δὲν ἀποκλείει

ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου (κανδύλια γ). Τέλος τῶν λόγῳ δανείου δοθέντων (κονδύλιον α) νομίμως ζητεῖται ὁ συμψηφισμὸς ἐναντι τῶν ἀνὰ ἀποδοχῶν καὶ δώρων μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι οἱ διακομενοι μισθοὶ καὶ δῶρα δὲν ἤθελε κριθῶσιν ὡς ἀπολύτως ἀναγκαῖοι εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ δὴ καθ' ὅ μόνον μέτρον δὲν ἤθελε κριθῶσιν ὡς τοιοῦτοι, διότι τὰ λόγῳ δανείου δοθέντα δὲν ἐμπίπτουσιν εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν τῶν ἀνωτέρω (πρβλ. *Σακελλαρόπουλον*, Ἐνθ' ἀνωτ.). Ἐρευνητέα, ὅθεν, κατ' οὐσίαν παρίσταται ἡ εἰρημένη ἔνστασις.

τὸ ἕτερον καὶ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, παραίτησιν καὶ ἀνάλωσιν τοῦ δικαιώματος ἡ προτίμησις τῆς μιᾶς ὁδοῦ καὶ ἡ εἰσπραξις τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ἐν προκειμένῳ τῆς πολεμικῆς τοιαύτης καὶ ἔτι πλέον, ὅτι ἡ προσκρουσις εἰς νάρκην ἀποτελεῖ, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, σύνηθες ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀτύχημα καὶ οὐχὶ πολεμικὸν γεγονός.

δ) Ἐδέχθησαν ἐσφαλμένως, ὅτι ὁ νόμος 551 περὶ ἀτυχημάτων, ὁ νόμος 1119|1946 περὶ πολεμικῶν συντάξεων, ὡς καὶ ὁ νόμος ΓΣΚΣΤ' περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, συνεφαρμόζονται καὶ μάλιστα ἀθροιστικῶς καὶ ἄνευ συνυπολογισμοῦ, ἀνεξαρτήτως δηλαδὴ τοῦ ὕψους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνέρχονται τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα εἰσπράττει ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ δὴ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἐν διαζεύξει συζύγου της, ἡ ἀναιρεσίβλητος, παρ' ὅλον ὅτι αἱ ἴδιαι αἱ ἀναιρεσιβαλλόμεναι ἀποφάσεις χαρακτηρίζουν τὴν ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀπαίτησιν οὐχὶ ὡς κέρδος, ἀλλὰ ὡς ἀποζημίωσιν, τοῦτέστιν ὡς ἀποκατάστασιν τῆς θετικῆς περιουσιακῆς ζημίας, δι' ὃ καὶ οὐδόλως ὑπελόγισαν ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ὑποχρεώσεων των τὰς εἰσπράξεις ἢ μᾶλλον τὰ κέρδη τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τῆς ἀπολήψεως συντάξεων, τόσον ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ Δημοσίου, λόγῳ τοῦ πολεμικοῦ γεγονότος καὶ ἀπέρριψαν, ἄνευ ἑτέρου, τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτῶν ὅτι αἱ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἰσπρατόμεναι συντάξεις ὑπερκαλύπτουν ὄχι μόνον τὴν κατ' αὐτῶν ἀπαίτησίν της, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸν ὑπὸ τοῦ συζύγου της εἰσπρατόμενον μισθὸν καὶ κάθε ἐν γένει περιουσιακὴν ζημίαν.

ε) Ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Πατρῶν, ἐνῷ ἔδει νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Πάτραις Πρωτοδικῶν.

στ) Κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τῶν κειμένων οὐσιαστικῶν διατάξεων ἔκρινεν, ὅτι διὰ τῆς παραγραφῆς τοῦ, κατὰ ὑπαιτίου συζύγου, λόγου διαζυγίου, ἀναβιοῖ, κατὰ τοῦ ἀναιτίου συζύγου, δικαίωμα διατροφῆς, ἐνῷ ἀληθές εἶναι, ὅτι εἶναι ἀνεξάρτητον τὸ δικαίωμα διαζεύξεως πρὸς τὴν πρὸς διατροφὴν ὑποχρέωσιν, δεδομένου ὅτι ὁ σύζυγος, ἀνεξαρτήτως τοῦ διαζυγίου, ἐν περιπτώσει ἀποδεδειγμένης διαστάσεως, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ αὐτη, εἶναι ὑποχρεως πρὸς διατροφήν της, ἐφ' ὅσον ἡ σύζυγος ἐκπληροῖ τὰς πρὸς τὸν γάμον ὑποχρεώσεις της καὶ ἑπομένως εἶναι αὐτη ἀναίτιος τῆς διαστάσεως, ἀνεξαρτήτως βεβαίως τοῦ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 261 Α.Κ. οὐδόλως ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἀποσβεστικῆς, ὡς ἐν προκειμένῳ, προθεσμίας ἡ παραγραφῆς. Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ἐν προκειμένῳ, ἠθέλεν ἀποδειχθῇ, ὅτι ὑπαιτιότητι τῆς ἀναιρεσιβλήτου διεκόπη ἡ ἔγγαμος συμβίωσις, δὲν ὀφείλεται εἰς αὐτὴν διατροφὴ καὶ ἑπομένως οὐδεμία ζημία ἐγένετο εἰς αὐτήν. Διὰ τὸν ἴδιον δὲ λόγον δὲν ἐγένετο κἂν κληρονόμος τοῦ συζύγου της.

Ἄλλως τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἄνευ οὐδεμιᾶς σχετικῆς προτάσεως ἢ ἐνστάσεως τῶν διαδίκων καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον ἔκρινεν ὡς δήθεν παραγεγραμμένους τοὺς κατὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου λόγους ἐκκρεμοῦντος διαζυγίου τοῦ συζύγου της, ἐνῷ ἡ ἔνστασις αὕτη, καὶ ἀληθὴς οὖσα, δὲν εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ δὲν λαμβάνεται αὐτεπαγγέλτως ὑπ' ὄψιν, διότι δὲν ἀφορᾷ ἐν προκειμένῳ τὴν διατήρησιν τοῦ γάμου, ἀλλὰ τὴν ὕπαρξιν ἢ οὐ περιουσιακῶν δικαιωμάτων κατὰ τρίτων.

***

Πρόκειται περὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 551|1915, τὸ ὁποῖον ἔπληξεν ἐργάτην θαλάσσης.

Αἱ ἀπόψεις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως εἶναι ζωηρῶς ἐνδιαφέρουσαι καὶ ἀναμφιβόλως ἐν τῷ συνόλῳ των ὀρθαί.

Γίνονται διὰ τῆς ἀποφάσεως δεκτὰ ταῦτα:

α) Ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημίωσις δὲν ἀποκλείεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ὑποστάντα ἐργατικὸν (πολεμικὸν) ἀτύχημα πρόσωπα αὐτὰ ἢ οἱ κληρονόμοι των συνταξιοδοτοῦνται κατὰ τὸν Ν. 1119|1946.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποκλείεται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Νόμου 551 ἐκ τοῦ ἐπικληθέντος νόμου, ὡς ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἀναφερομένων νόμων, δὲν φαίνεται ὀρθὸν νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἀποκλείεται αὐτη, τὸ αὐτὸ δὲ ζήτημα προέκυψε καὶ διὰ τὸν συμψηφισμὸν πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 914 ἐπ. Α.Κ. ἀποζημίωσιν τῆς ἐξ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου καταβαλλομένης συντάξεως, περὶ οὗ ζητήματος βλέπε τὴν ἀρνητικῶς ἀποφανθεῖσαν Α.Π. 84|1951 (εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 10, 372). Ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησεν ἐπανειλημμένως τὴν θεωρίαν καὶ νομολογίαν (βλέπε τὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 372 παραπομπάς).

β) Ὅτι ἡ κατὰ τὸν νόμον ΓΣΚΣΤ' περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου ἀπονομὴ συντάξεως δὲν ἀποκλείει τὴν κατὰ τὸν Ν. 551 ἀποζημίωσιν.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νέον. Ἔχει καὶ εἰς τὸ παρελθὸν ἀπασχολήσει τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν καὶ ὁμοία, ὡς ἡ τῆς ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐδόθη λύσις (πρβλ. Ναυτικὸν *Ἀναστασιάδου* § 311, σημ. 52, *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 872, καθ' ὃν ἡ εὐνοια αὕτη τοῦ νόμου διὰ τοὺς ἐργάτας θαλάσσης ἐχορηγήθη, κατὰ τὴν εἰσηγητ. ἔκθεσιν τοῦ νόμου 2193, διότι τὴν εἰσήγαγε διὰ τὸ εὐτελὲς τῶν ὑπὸ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου χορηγουμένων παροχῶν, Α.Π. 62|1936, Θέμ. ΜΖ' 428, Α.Π. 144|1936, Θέμ. ΜΖ' 607, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1561|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 272, Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 145|1949, Πρόεδρος *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 8, 775, βλέπε ὅμως γνωμοδ. *Γ. Ροζίλου - Γ. Σαρηγιάννη*, Δικαστικὴ 1932, σελ. 668, καθ' ἣν, προκειμένου περὶ ἐργάτου θαλάσσης, εἰς ὃν ἐπισυνέβη ἐργατικὸν ἀτύχημα, ὀφείλεται πρωτίστως ἡ ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου ἀποζημίωσις καὶ πρὸς τούτοις ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβολὴ τῆς διαφορᾶς

μέχρι συμπληρώσεως τῆς κατὰ τὸν Ν. 551 ἀποζημιώσεως, προσθετικῶς δὲ τὸ σύνολον τῶν κατὰ καιροὺς ὑπὸ τοῦ ἐργάτου γενομένων εἰς τὸ Ταμεῖον εἰσφορῶν ἐντόκως).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπικαλουμένην ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διάταξιν τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ν. 551, ὡς τοῦτο ἠρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν.Δ. 408|1941, ἔχει νομολογηθῇ ὑπὸ τῆς Α.Π. 70|1942 (ΕΕΔ 1, 501), ὅτι ἐφαρμόζεται ὄχι μόνον προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν σιδηροδρομικῶν ἑταιριῶν, ἐχουσῶν ἱδρύσει Ταμεῖα Συντάξεων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης ἐπιχειρήσεως, ἐχούσης ἱδρύσει Ταμεῖον Συντάξεως (βλέπε καὶ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 914 Α.Κ.), ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ δεκτοῦ ὑπὸ τῆς Α.Π. 70|1942 γενομένου ὅτι τὸ ἐναντίον δὲν συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν.Δ. 408|1941, πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι τὸ Ν.Δ. τοῦτο (408|1941), ὡς ἑρμηνευτικὸν προηγουμένης, πρὸ τῆς Κατοχῆς, διατάξεως, εἶναι κατὰ τὴν Σ.Π. 58|1945 ἄκυρον.

γ) Ὅτι οἱ ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνοι ἀποτελοῦν βίαιον συμβάν, ἐπαγόμενον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 551 (πρβλ. καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 191, σημειοῦντα καὶ τὰ ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ συμπεράσματα).

δ) Ὅτι ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ Ν. 551 διαφορῶν εἶναι τὸ Εἰρηνοδικεῖον καὶ οὐχὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν (ὀρθότερον ὁ Πρωτοδίκης, νοουμένης προφανῶς τῆς ἐκ τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὸν Ν. 1968|1944, ἁρμοδιότητος αὐτοῦ πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν). (Οὕτω καὶ *Γ. Ράμπος*, ΕΕΔ 3, 388 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 297 ἐπὶ τῆς μόνης ἀντιθέτως ἀποφηναμένης Πρωτ|κείου Ναυπλίου 325|1948, ΕΕΔ 8, 297).

Ἀρείου Πάγου 74|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Λεόντιος, Ι. Κουτσοχέρας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον στρέφεται κατὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 134|1949 καὶ 381|1949 ἀποφάσεων τοῦ Εἰρηνοδικείου Πατρῶν, ἐπικυρωθεισῶν διὰ τῆς ἐπίσης προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 1218|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, εἶναι ἀπαράδεκτος, ἀφοῦ αἱ ἀποφάσεις αὗται, ἐπικυρωθεῖσαι διὰ τῆς ὡς ἄνω 1218|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνεσωματώθησαν ἐν ταύτῃ καὶ ματαία ἡ προσβολὴ τούτων διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 812 Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1710, 1711, 1846, 1847 καὶ 1850 Ἀστικοῦ Κώδικος σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ κληρονομουμένου ἡ τούτου κληρονομία ἐπάγεται εἰς τὸν ἐκ τοῦ νόμου ἢ διαθήκης κληρονόμον τὸν ἀποκτῶντα αὐτοδικαίως ταύτην, ἅμα τῇ ἐπαγωγῇ, μὴ ἀπαιτουμένου καὶ ἑτέρου τινὸς στοιχείου καὶ δὴ τῆς γνώσεως ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐνεργητικοῦ στοιχείου· δύναται ὅμως ὁ οὕτως αὐτοδικαίως ἀποκτήσας τὴν κληρονομίαν νὰ ἀποποιηθῇ ταύτην ἐντὸς 4 μηνῶν, ἀφ' ἧς ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐπαγωγῆς καὶ τῶν λόγων αὐτῆς, παρερχομένης δὲ τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ κληρονομία θεωρεῖται ὡς γενομένη ἀποδεκτή, τῆς τυχὸν μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην γενομένης ἀποποιήσεως οὔσης ἄκυρου. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιόντων ἀποποίησις τῆς ἐπαχθείσης αὐτοῖς κληρονομίας τοῦ ..., ἐγένετο μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1847 Α.Κ. προβλεπομένης τετραμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐπαγωγῆς, ἧς ἐτέλουν ἐν γνώσει, ὡς ἀμέσως, πλὴν σαφῶς δέχεται, καὶ ἀποφηνάμενον ταύτην ἄκυρον, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἀπορριπτέος ὁ 1ος λόγος ἀναιρέσεως.

Τὸ ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 2, 3, 4 καὶ 6 Βασιλικοῦ Διατάγματος 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» παρεχόμενον δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἐκ βιαίου συμβάντος παθόντα ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἢ εἰς τοὺς κληρονόμους τούτου, ἐν περιπτώσει θανάτου, δὲν ἀποκλείεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀτυχήματος ἔτυχον καὶ τῆς ἐκ τοῦ νόμου 1119|1946 παρεχομένης πολεμικῆς συντάξεως, ἐχούσης χαρακτῆρα ἀνορθώσεως τῆς ἐκ τούτου ἐπελθούσης ζημίας εἰς τὸν ἄμαχον πληθυσμόν, ἐφ' ὅσον παρ' οὐδεμιᾷ διατάξει τῶν ὡς ἄνω νόμων ἀποκλείεται ἡ ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ Νόμου 551, λόγῳ τυχὸν συμπτώσεως ταύτης μετὰ τῆς ἐκ τοῦ νόμου 1119|1946 πολεμικῆς συντάξεως, ὡς ἀντιθέτως ἀποκλείεται αὕτη κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 21 § 2 Α.Ν. 2116|1939 «περὶ ἀσφαλίσεως πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου», ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 3 Νόμου 731|1948, καθ' ἣν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ κινδύνων πολέμου καταβολῆς τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως ἀπαλλάσσεται ὁ πλοιοκτήτης τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἣν περιπτωσιν δὲν ἐπικαλοῦνται οἱ ἀναιρεσίοντες. Ἐκ τῆς διατάξεως μάλιστα τοῦ ἄρθρου 21 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐνισχύεται ἡ ἀνωτέρω ἐκδοχή, διότι, ἐνῷ διὰ τὰ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ πρόσωπα ἀποκλείεται ἡ ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημίωσις, ἐφ' ὅσον καλύπτεται διὰ τῆς ἀσφαλίσεως, ἡ ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ἀποζημίωσις συντρέχει μετὰ τῶν ἀπονεμομένων ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καὶ ἄλλων συνταξιοδοτήσεων ἢ ἄλλων παροχῶν· ἐπὶ πλέον ἡ ἐκδοχὴ αὕτη τῆς συνυπάρξεως ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 551 καὶ πολεμικῆς συντάξεως τοῦ Νόμου 1119|1946 ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 930 § 3 Α.Κ. περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικοπραξίας, καθ' ἣν ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσις δὲν ἀποκλείεται

ἐκ τοῦ ὅτι ἄλλος ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἢ διατροφήν.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 18 § 3 τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος παθόντων ἐργατῶν κλπ.», καθ' ἣν, προκειμένου περὶ ἐργατῶν θαλάσσης, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 551 ἐφαρμόζονται, ἐπιφυλασσομένης πάντοτε τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ΓΣΚΣΤ' περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ κατὰ τὸν νόμον ΓΣΚΣΤ' περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου ἀπονομὴ συντάξεως δὲν ἀποκλείει τὴν κατὰ Ν. 551 ἀποζημίωσιν, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἀντιθέτως ὑπὸ τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 Ν.Δ. 408|1941, καθορίζεται ἀποκλεισμὸς τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως ἐπὶ ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Σιδηροδρομικῶν Ἑταιριῶν, ὡς καὶ ἐπὶ ἐργατῶν μεταλλείων, μεταλλουργείων κλπ., ἐφ' ὅσον ἡ τούτοις ἀπονεμομένη σύνταξις ὑπὸ τῶν ἱδρυθέντων Ταμείων Συντάξεων αὐτῶν κεφαλαιοποιουμένη κλπ. καλύπτει τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο ἀνελέγκτως, προκειμένης ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ὅτι διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἤδη ἀναιρεσιβλήτων ἀξιουμένην ἀποζημίωσιν, λόγῳ τοῦ θανάτου τοῦ ὑπὸ τούτων κληρονομηθέντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του ὡς μηχανικοῦ ἐν τῷ ἐν ᾧ εἰργάζετο πλοίῳ τῶν ἀναιρεσειόντων, βυθισθέντος συνεπείᾳ τῆς ἐν πλῷ προσκρούσεως αὐτοῦ εἰς νάρκην, συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ Νόμου 551 περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὡς τοιούτου θεωρουμένου τοῦ ἐκ βιαίου συμβάντος ἐπελθόντος εἰς τὸν ἀπάλληλον ἢ ἐργάτην, καὶ ἂν τοῦτο ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν καὶ ἐκ τῆς ἐνεργείας ἀκόμη τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, εἰς ἃς ἰδιαιτέρως ἐξετέθη οὗτος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς· οὔτε τὸ πολεμικὸν γεγονὸς ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 551, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς τοιούτους κινδύνους· τοῦτο δὲ βῆλον γίνεται ἐκ τῶν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ σκέψει Νόμων, καθ' οὓς ἄλλοτε ἀποκλείεται καὶ ἄλλοτε συντρέχει ἡ ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημίωσις ἐκ κινδύνου πολέμου, ὅπερ καταδηλοῖ, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνοι ἀποτελοῦν βίαιον συμβάν, ἐπαγόμενον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 551, ἀποκλειομένου μόνον, ὅπου ρητῶς ὁ νόμος ὁρίζει τοῦτο, καὶ ἀκολούθως ἀποφηνάμενον, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημίωσις δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῶν παρεχομένων τοῖς ἀναιρεσιβλήτοις συντάξεων πολεμικῆς ἐκ τοῦ νόμου 1119|1946 καὶ Ν. ΓΣΚΣΤ' περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καὶ ἀνευ τοῦ συνυπολογισμοῦ τούτων τῇ ἀποζημιώσει ταύτῃ, ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπί ἑτέρᾳ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, ἐφήρμοσε, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἠγουμέναις τρίτῃ καὶ τετάρτῃ σκέψεσι τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, τὰς διατάξεις τῶν νόμων 551 καὶ 1119|1946 καὶ ΓΣΚΣΤ' περὶ Ν.Α.Τ., καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ 2ος, 3ος καὶ 4ος λόγοι ἀναιρέσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 Βασ. Διατάγματος 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων» αἱ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ἀπορρέουσαι ἀγωγαὶ ὑπάγονται ἀνεξαρτήτως ποσοῦ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδικείου τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἢ τοῦ τόπου, ὅπου συνέβη τὸ ἀτύχημα· ὀρθῶς κατὰ ταῦτα ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς προκειμένης ὑποθέσεως συνεπείᾳ ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως Εἰρηνοδικείου τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ ἀπορριπτέος ὁ 5ος λόγος ἀναιρέσεως, ὑποστηρίζων ὅτι ἁρμόδιος πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἦτο ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν καὶ οὐχὶ ὁ Εἰρηνοδίκης.

Ἀσκηθείσης ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1448 Α.Κ. τασσομένης ἐνιαυσίου ἀποσβεστικῆς προθεσμίας τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς διά τινα τῶν ἐν τούτῳ ἀναφερομένων λόγων διαζυγίου καὶ οὕτως ἐκπληρωθέντος τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἐτάχθη αὕτη, τῆς ταχείας ἄρσεως τῆς ἐκ τῆς διαταράξεως τῆς ἐγγάμου συμβιώσεως προκληθείσης περὶ τὴν διατήρησιν τοῦ γάμου ἀμφιβόλου καταστάσεως, δὲν ὑφίσταται πλέον ἡ προθεσμία αὕτη καὶ δὲν δύναται συνεπῶς νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἐνιαυσίου ἀποσβεστικῆς προθεσμίας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 279 Α.Κ. ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 261 Α.Κ., καθ' ἣν «ἡ διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς διακοπεῖσα παραγραφὴ ἄρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς τελευταίας διαδικαστικῆς πράξεως τῶν διαδίκων ἢ τοῦ Δικαστηρίου, ἅτε τῆς διατάξεως ταύτης ἐχούσης προϋπόθεσιν τὴν καὶ μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ὕπαρξιν τοιαύτης προθεσμίας, ἐνῷ, ὡς ἄνω ἐκτίθεται, ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1448 Α.Κ. προθεσμία δὲν ὑφίσταται μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς σχετικῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγῆς. Τὸ ὡς ἐφετεῖον δ' ὅμως δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀντιθέτως ἔκρινε καὶ δεξάμενον ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἀποσβεστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1448 Α.Κ. ἔχει ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 261 Α.Κ., ἀπεφήνατο ὅτι παρεγράφη ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ τῆς ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐγερθείσης ἀγωγῆς περὶ διαζεύξεως, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 428|1943 προδικαστικὴ ἀπόφασις Πρωτοδικείου Πατρῶν, λόγος διαζυγίου ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ κλονισμοῦ ἐρειδόμενος, λόγῳ τοῦ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1947 θανάτου τοῦ θανόντος συζύγου· οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν ὡς ἄνω διάταξιν καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΧΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Προβολή ένώπιον τοῦ Ἐφετείου πραγματικῶν γεγονότων πρὸς διασάφησιν ἰσχυρισμοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ

Ἔκθεσις ἐν τῇ ἀγωγῇ Ν. ΓΦΟΔ' πραγματικῶν γεγονότων, συνιστώντων τὴν κατ' ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος κατάχρησιν δικαιώματος.— Ἀποσαφήνισις τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν βάσιν τῆς κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος ἀπολύσεως διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου προβάσεων.— Νόμιμος προβολὴ ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκτιθέμενα ἀποτελοῦν διασάφησιν ἰσχυρισμοῦ, προβληθέντος καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ ὀρῶντος τὴν δημοσίαν τάξιν.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐν τῇ καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων αὐτοῦ δυναμένης νὰ ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1433|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Διὰ τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν ΓΦΟΔ δικάζοντος Πρωτοδίκου Πειραιῶς διαλαμβανομένων ἰσχυρισμῶν του ὅτι «...Ἐπειδὴ οἱ ἐναγόμενοι ἐπεθύμουν νὰ ἀπαλλαγῶσι τῶν ἔναντι αὐτοῦ ὑποχρεώσεών των, δι' ἄλλας ἐργασίας, ἃς ἤξίωσε καὶ διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ διεξαγωγὴν των εἶχε καταθέσει παρ' αὐτοῖς ἐγγύησιν, ἀπύρως καὶ παρανόμως τὸν ἀπέλυσαν ἀπὸ τῆς 3.2.1950, ἄλλως δὲ καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, διότι ἡ παρ' αὐτοῖς ὑπηρεσία του ἦτο ἀναπόληπτος, ἡ δὲ ἀπόλυσις του ἐγένετο ἐπὶ τῷ δολίῳ σκοπῷ ν' ἀπαλλαγοῦν τῶν ἔναντι αὐτοῦ ἀναγνωρισμένων ὑποχρεώσεών των...» προφανῶς περιλαμβάνεται σαφῶς, πλήρως καὶ ἀναμφισβητήτως ὁ ἰσχυρισμός του περὶ ἀπολύσεώς του κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἐκ λόγων ἐκδικήσεως καὶ ἠθικοῦ ἐκβιασμοῦ, διότι ἠξίωσε παρὰ τῶν ἀναιρεσιβλήτων τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως δι' ἐξωσυμβατικάς, εἰς ἡμέρας καὶ ὥρας πέραν τῶν κεκανονισμένων τοιούτων πρὸς ἐργασίαν παρὰ ταῖς ἀναιρεσιβλήτοις ὑπηρεσίας του πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ φορολογικῶν των θεωρήσεων καὶ διότι ἠρνήθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἀξίωσιν αὐτῶν, ὅπως παραιτηθῇ τῆς ἀνωνομίμου ἀποζημιώσεως.

Ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἰσχυρισμός, ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, λόγῳ τῶν, συνεπείᾳ ὑπηρεσιῶν του πρὸς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους, ἐξω τῆς καθαρᾶς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν του εἰς ὥρας καὶ ἡμέρας, ἐκτὸς τῶν κεκανονισμένων πρὸς ἐργασίαν, πρὸς διεξαγωγὴν φορολογικῶν των ὑποθέσεων ὑποχρεώσεων των πρὸς αὐτόν, οἵτινες ἀναιρεσίβλητοι ἐπεθύμουν ν' ἀπαλλαγῶσι τούτων (ὑποχρεώσεων των) πρὸς αὐτόν, εἶναι πλήρης καὶ ὡρισμένος καὶ θεμελιοῖ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἀπολύσεως, ἡ δὲ περαιτέρω ἐπίμονος ἀξίωσις τῶν ἀναιρεσιβλήτων ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν ὑποχρεώσεων των τούτων, διὰ παραιτήσεως αὐτοῦ τῆς ἀντιστοίχου ἐκ τῶν ἐξωσυμβατικῶν ὑπηρεσιῶν του ἀξιώσεώς του καὶ, ἀκριβῶς ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν παρητήθη, τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς προβολῆς ὑπ' αὐτῶν (ἀναιρεσιβλήτων) τῆς ἀξιώσεως περὶ παραιτήσεώς του ἐκ τῶν ρηθεισῶν ἀπαιτήσεών του, πρὸς ἐκδίκησίν του, προέβησαν εἰς τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, ἀποτελοῦν εἰδικώτερα πραγματικὰ περιστατικά, δι' ὧν συμπληροῦται καὶ ἀποσαφηνίζεται ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ σαφῶς καὶ ὡρισμένος διαλαμβανόμενος ἰσχυρισμός του περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, ὡς γενομένης καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, λόγῳ τῆς ἀξιώσεως καὶ ἐπιθυμίας των περὶ ἀπαλλαγῆς των ἐκ τῶν ἀναγνωρισμένων κατ' αὐτῶν ἀπαιτήσεών του, ὧν δὲν ἀπήλλαξε τούτους, τὸν οὗτω δὲ παραδεκτῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. ΓΦΟΔ' καὶ ἄρθρα 158 καὶ 160 Π.Δ. ἀποσαφηνισθέντα ἐν τῇ ἀγωγῇ του διαλαμβανομένων ἰσχυρισμῶν του παρανόμως, κατὰ παράβασιν τῶν ρηθεισῶν διατάξεων (ἄρθρ. 12 ν. ΓΦΟΔ', ἄρθρ. 158 καὶ 160 Π.Δ.) ἐθεώρησεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ὡς τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ προβληθέντα καὶ παρανόμως δι' ἀντιστοίχου σκεπτικοῦ της ἐκρινεν ἀπαράδεκτον τὴν προβολὴν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τούτου.

Ἄλλως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ του θεμελιοῦται πλήρως διὰ τῆς ἐπικλήσεως ἐν αὐτῇ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν του ἀορίστου χρόνου, τῆς προσφορᾶς αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους, παρ' ὧν παρανόμως δὲν γίνονται ἀποδεκτοὶ αὗται καὶ τοῦ πλήματος περὶ καταβολῆς τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν του, αἱ δὲ καθ' ὑποφορὰν προτεινόμενοι λόγοι ἀκυρότητος τῆς ἦν οἱ ἀναιρεσίβλητοι εἰς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς του θὰ ἰσχυρίζοντο, ὡς καὶ ἰσχυρίσθησαν, ἀπολύσεώς του δὲν ἦτο κατὰ τὸν νόμον ἀπαραίτητον καὶ δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ του καὶ παραδεκτῶς ἠδύνατο νὰ

προτείνη καὶ μεταγενεστέρως διὰ τῶν προτάσεων τῆς πρώτης συζητήσεως καὶ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 160 καὶ 158 Π.Δ. ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἀπήτησεν, ὅπως οἱ λόγοι ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του διελαμβάνοντο ἐν τῇ ἀγωγῇ του καὶ ἐκήρυξεν ὡς ἀπαράδεκτον τὸν προταθέντα διὰ τῆς ἀγωγῆς του καὶ διὰ τῶν πρωτοδίκως καὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ προτάσεών του ἀποσαφηνισθέντα ἰσχυρισμόν του περὶ ἀπολύσεως του ἐκ λόγων ἐνδικήσεως.

* * *

Θεωρία καὶ πρᾶξις δέχονται, ὅτι τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος (ἄρθρ. 281 Α.Κ.) ἡ ἔννοια εἶναι ἔννοια νομική, δυναμένου τοῦ Ἀρείου Πάγου νὰ κρίνῃ, ἂν τὰ δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ γεγονότα συνιστῶσιν ἢ ὄχι παράβασιν αὐτῶν (βλέπε *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 92, 166 ἐν τέλει, *Κ. Κανκάν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικόν, σελ. 310, *Ι. Καποδίστριον*, ΕΕΔ 5, 550, Α.Π. 66|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 7, 238, Α.Π. 200|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 8, 368 κλπ.).

Ἐξ ἄλλου, ὁ διαδικος ἐπικαλεῖται ὡρισμένα πραγματικὰ γεγονότα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ὑποβάλλει ὡρισμένην αἴτησιν, μὴ ὢν ὑπόχρεως νὰ προσδιορίσῃ καὶ δυνάμει τίνος διατάξεως ἢ καὶ ἀκόμη δυνάμει τίνος ἐννόμου σχέσεως προβάλλει τὴν ἀξίωσίν του. Τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ δικαστοῦ καὶ οὐχὶ τῶν διαδίκων (*Γ. Ράμμος*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολιτ. Δικονομίας, Τόμος Α', σελ. 20 ἑπ.).

Αὐτὰ τὰ πραγματικὰ γεγονότα δέονται ἀποδείξεως, ἡ δ' ἐκτίμησις αὐτῶν εἶναι ἔργον τοῦ δικαστοῦ, τοῦ βάρους τῆς ἀποδείξεως πίπτοντος εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος μάχεται διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἄλλου ὡς καταχρηστικῆς (βλέπε *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., σελ. 192).

Τὰ ἐκ τῆς νομολογιακῆς ἐφαρμογῆς πορίσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 66|1948 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 7, 238) ἀπεφάνθη «...τὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων, ἐξ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κριθῇ, ἂν ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ... δὲν προετάθησαν κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτόσεων, καὶ ἑπομένως ὁ λόγος οὗτος, καίτοι ὁρῶν τὴν δημοσίαν τάξιν, εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος, ὡς νέος τοιοῦτος, καθ' ὅσον καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, κατ' ἄρθρ. 811 § 2 Πολ. Δικ., αἱ πραγματικαὶ προϋποθέσεις τῆς παραβιασθείσης νομικῆς διατάξεως δέον νὰ προτείνωνται κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐκδίδεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὥστε τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας νὰ δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ προβῇ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχετικοῦ νόμου καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τῇ βάσει τούτων νὰ ἐλέγξῃ τὴν παράβασιν τοῦ νόμου».

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 614|1950 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 174) «...ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐπικαλεῖται διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς περιέχεται ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ἔστω καὶ σωπηρῶς ἢ ἐκ πλαγίου, καὶ ὅτι κατὰ θεμιτήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 158 § 1 Πολ. Δικ., συμπλήρωσιν προεβλήθη κατὰ τὴν πρωτόδικον συζήτησιν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 294|1949 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578) «...ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι προεβη εἰς ἀπόλυσιν συνεπείᾳ τῆς ἐξ ἧς ἔπασχε σκωλεκοειδίτιδος... καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ὁρίων, εἶναι ἀπορριπτέος, καθ' ὅσον τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ του δὲν προέβαλεν ὁ ἀναιρεσείων, οὐδ' ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου ὑποβληθεισῶν προτάσεων προκύπτει, ὅτι προεβλήθη εὐθέως τοιοῦτος ἰσχυρισμός, ἤδη δὲ τὸ πρῶτον προβαλλόμενος ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ μὴ ἀναγόμενος εἰς τὴν καινὴν αὐταξίαν εἶναι ἀπαράδεκτος...».

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 227|1950 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 9, 453) «...ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ ἀπόφασις παρεβίασε τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., μὴ δεχθεῖσα ὅτι προέβη εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος, διότι δὲν ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ κατὰ ποῖον τρόπον παρεβιάσθη τὸ ἄρθρον».

Ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1672|1951 (εἰσηγητὴς *Ε. Ποταμίης*, ΕΕΔ 10, 1047) «...ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος εἶναι ἀπαράδεκτος κατ' ἄρθρ. 158, 160 καὶ 747 Πολ. Δικ., τὸ μὲν διότι δὲν περιέχεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἔστω καὶ σωπηρῶς ἢ ἐκ πλαγίου, ὥστε κατὰ θεμιτὴν βελτίωσιν αὐτῆς νὰ ἠδύνατο νὰ προταθῇ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, καθ' ἣν οὔτε καὶ προεβλήθη τὸ δὲ διότι ἤδη τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν προβαλλόμενος, ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος».

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶχεν εἰς τὴν περίπτωσίν της προβληθῇ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατ' ἔφεσιν ἐγένετο πληρεστέρα διαπίστωσις αὐτοῦ, δέχεται δὲ ἡ ἀπόφασις ὅτι παραδεκτῶς προεβλήθησαν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τὰ πρὸς διαπίστωσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του.

Δὲν ἔχει ὅμως καταστῇ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας ἐν τῇ πράξει ἐρεύνης, ἂν καὶ ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἔχουν, κατ' ἀρχήν, ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 160 καὶ 747 Πολ. Δικ.

Ὁ νόμος 1968|1944 ὁρίζει, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ *παρόντος νόμου* (Γ'ΘΟΔ'), τὸ ἄρθρον δὲ 13 αὐτοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 765|1943, ὁρίζει, ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην οἱ διάδικοι καταθέτουσιν ἐγγράφους προτάσεις, περιεχούσας ἅπαντας τοὺς ἰσχυρισμούς των, ἀλλὰ καὶ ὁ γραμματεὺς ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ δικάζοντος νὰ τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικά, περιλαμβάνοντα τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ δηλώσεις τῶν διαδίκων καὶ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων.

Ἂν ὑπομνησθῇ ἡ Α.Π. 13|1951 (Τμ. ἐξώσεων, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, Θέμ. ΞΒ' 170), καθ' ἣν ἐν τῇ εἰδικῇ ἐξωστικῇ διαδικασίᾳ δὲν δύναται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς, ὡς ἀσυμβίβαστοι πρὸς αὐτήν, αἱ περὶ ἀπαραδέκτου διατάξεις τῶν ἄρθρων 160 καὶ 745—747

Πολιτ. Δικονομίας, έχουσι ὡς προϋπόθεσιν τήν ἐν τῇ τακτικῇ διαδικασίᾳ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 590 Πολιτ. Δικονομίας, ὑποχρεωτικήν ὑποβολήν ἐγγράφων προτάσεων ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ, ἥτις ὅμως οὐδόλως εἶναι ὑποχρεωτική διά τούς διαδίκους κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΒΧΗ' καί ἕνεκα τούτου δύνανται νά ὑποβληθῶσι παραδεκτῶς ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ καί πραγματικοί ἰσχυρισμοί, μή περιεχόμενοι ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως καί μή ἐξετασθέντες ὑπό τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, καί ἐφ' ὅσον εἶναι ὀρθόν, ὅτι κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρ. 13 Ν. ΓΨΟΔ' δέν εἶναι ὑποχρεωτική ἡ ὑποβολή ἐγγράφων προτάσεων (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 934· αἱ Α.Π. 450|1949, 94|1951, ΕΕΔ 8, 935, ΕΕΔ 10, 421, δέν ἔλυσαν τό ζήτημα), θά ἠδύνατο νά ἐρευνηθῇ, ἂν ἡ διά τήν ἐξωστικήν διαδικασίαν ἀπορρίπτουσα τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἔχῃ ἐφαρμογήν, διά τόν αὐτόν λόγον, καί ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ.

Καί ὁρίζει μέν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' ὅτι κατά τά λοιπά ἰσχύουσιν αἱ κοιναί δικονομικαί διατάξεις, ἐφ' ὅσον ὅμως δέν προσκρούουσιν εἰς τόν Ν. ΓΨΟΔ' καί δύνανται νά συναρμολογηθῶσι πρός τήν ὅλην οἰκονομίαν καί τό πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν ἄποψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περί ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. καί ἐπί τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας βλέπε καί τήν Α.Π. 78|1952, ἀνωτέρω σελ. 292.

Ἀρείου Πάγου 43|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρέπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Δημητρίου, Ι. Καποδίστριας

Διά τῆς ἐνδίκου ἀπό 7 Σεπτεμβρίου 1950 ἐκθέσεως ἀγωγῆς, κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' συνταχθείσης, ὁ ἐνάγων ἱστορεῖ, ὅτι προσελήφθη ὡς λογιστής παρά τῷ ἐργοστασίῳ μακαρονοποιίας τῶν ἐναγομένων ἀπό τοῦ Ὀκτωβρίου 1947, διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐπί μισθῷ δρχ. 2.200.000 μηνιαίως καί ὅτι οἱ ἐναγόμενοι, ἐπιθυμοῦντες ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν ἔναντι αὐτοῦ ὑποχρεώσεων των καί δι' ἄλλας ἐργασίας, ἃς ἤξιωσε καί διά τήν παρ' αὐτοῦ διεξαγωγήν των εἶχε καταθέσει καί ἐγγύησιν, τόν ἀπέλυσαν ἀκύρως καί παρανόμως ἀπό τῆς 3 Φεβρουαρίου 1950, ἄλλως δέ καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καί τοῦ κοινωνικοῦ καί οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἡ δ' ἀπόλυσις του ἐγένετο ἐπί τῷ δολίῳ σκοπῷ ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν ἔναντι αὐτοῦ ἀνεγνωρισμένων ὑποχρεώσεων των καί ἠτήσατο τήν πληρωμήν τῶν μισθῶν του τῶν μηνῶν Φεβρουαρίου—Σεπτεμβρίου 1950. Διά τῶν κατά τήν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ὑποβληθεισῶν προτάσεών του, ὡς ἐκ τοῦ νομίμως κεκυρωμένου καί προσαγομένου ἀντιγράφου αὐτῶν δείκνυται, ὁ ἐνάγων, ἀποσαφηνίζων τήν ἀγωγήν του κατά τήν περιεχομένην ἐν αὐτῇ βάσιν τῆς κατά κατάχρησιν δικαιώματος ἀπολύσεώς του, ἰσχυρίσθη, πλήν ἄλλων γεγονότων, καί ὅτι μετά τῶν ἐναγομένων εἶχε διαφοράν προσθέτου ἀποζημιώσεώς του διά παρασχεθεῖσαν αὐτοῖς πρόσθετον ἐργασίαν του διά φορολογικάς ὑποθέσεις των, ὅτι ἀνέθεσαν τήν λύσιν τῆς ἄνω διαφορᾶς εἰς διαιτητάς, οἵτινες ἀπεφάνθησαν ὅτι ἔδει νά πληρώσωσιν αὐτῷ οἱ ἐναγόμενοι διά τήν πρόσθετον ταύτην ἐργασίαν του δραχ. 22.500.000, ὅτι πρός ἠθικόν ἐκβιασμόν του ἠπείλησαν τοῦτον δι' ἀπολύσεως, ἂν δέν παραιτηθῇ τῆς ὡς ἄνω ἀξιώσεώς του καί, ἐπειδή δέν ὑπέκυψε, τήν ἐπομένην ἡμέραν τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν διαιτητῶν, ἐδήλωσαν, ὅτι καταγγέλλουσι τήν ἐπίδικον σύμβασιν ἐργασίας, ἡ δέ τοιαύτη καταγγελία ἐγένετο κατά κατάχρησιν τῶν κανόνων τῆς καλῆς πίστεως καί χρηστῶν ἠθῶν καί ἀντιθέτως πρός τόν κοινωνικόν καί οἰκονομικόν σκοπόν τοῦ τοιούτου δικαιώματος καί ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἶναι ἄκυρος, κατά τό ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τά ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα, ἀποτελοῦντα διασάφησιν ἰσχυρισμοῦ, προβληθέντος καί διά τῆς ἀγωγῆς καί ὁρώντος τήν δημοσίαν τάξιν, ἠδύνατο νά προβληθῶσι κατά πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν· συνεπῶς νομίμως προεβλήθησαν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 158 καί 160 Πολ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρός τ' ἄρθρ. 5, 12 καί 20 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου· ὡς δ' ἐκ τοῦ συνόλου αὐτοῦ σαφῶς συνάγεται, προτείνεται ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐξ ἐκδικήσεως, διότι δέν παρητήθη ὁ ἐνάγων τῶν ἀξιώσεών του καί ὅπως ἐξαναγκασθῇ εἰς τήν ἀξιουμένην παραίτησιν, ἀσκεῖ οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, διότι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, αὕτη ἔχει ἐφαρμογήν καί ἐπί τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, ὅπως μονομερῶς καί ἀναιτιωδῶς καταγγείλῃ τήν μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ μισθωτοῦ ὁρισθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας, τῆς ἀσκήσεως τοῦ τοιούτου δικαιώματος μή ὄντος ἀνελέγκτου καί ἀπεριορίστου, ἀλλ' ὑποκειμένου εἰς τήν δικαστικήν κρίσιν, ἂν αὕτη ἐγένετο κατά τάς ὑπαγορεύσεις τῆς καλῆς πίστεως καί συμφώνως πρός τά χρηστά ἤθη καί δέν ἀντίκειται εἰς τόν κοινωνικόν καί οἰκονομικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος, τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τούτων ἀπαγορευομένης ὑπό τοῦ νόμου καί δυναμένης ν' ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας κατά τό ἄρθρον 174 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν ταύτοις τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπέρριψεν αὐτόν, ὡς ἀπαράδεκτον, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δέν περιείχετο ἐν τῇ ἀγωγῇ καί ὅτι τό πρῶτον προβάλλεται εἰς τήν κατ' ἔφεσιν δίκην. Οὕτως ὅμως σκεφθέν καί ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέον τόν ὡς ἄνω ἰσχυρισμόν ὡς ἀπαράδεκτον καί συνεπείᾳ τούτου, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, ἀπορριπτέαν τήν ὡς ἄνω ἀγωγήν, παρά τόν νόμον ἐκήρυξεν ἀπαράδεκτον καί κατέστησεν ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέαν τήν ἀπόφασιν του, συνῳδά τῷ ἄρθρῳ 807 § 11 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον διά τήν παράβασιν ταύτην δέν χωρεῖ ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας, κατά τόν περί τούτου βάσιμον β' λόγον ἀναιρετηρίου.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— III. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ.— VI. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 719|1952, κατωτέρω σελ. 317, δεχομένη ὅτι δὲν εἶναι νόμιμος ἡ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπέρβασις τῶν νομίμων περὶ μισθοῦ ὁρίων προηγήθη τῆς προσφάτου καὶ τὸ αὐτὸ δεχθείσης Α Π. 47|1952 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 265).

Ἐνώπιον τῆς καταθλιπτικῆς πράγματι αὐτῆς διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐρμηνείας τῶν σχετικῶν περὶ μισθοῦ διατάξεων (κτυπητὴ εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀπορράσεως, ἡ ὁποία εἶχεν ὑπ' ὄψιν της πολυαχίδη καθήκοντα τοῦ μισθωτοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως καὶ ἐν τούτοις, κατὰ τὴν εἰς τὸν νόμον διδομένην ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἔννοιαν (βλέπε ἐπ' αὐτῆς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 264 ἑπ.), ὀφείλει νὰ ἀρκεσθῇ οὗτος εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 884.000 μηνιαίως, ὅσος εἶναι ὁ νόμιμος (κατὰ κατώτατον ὅριον, κατὰ τὴν ἀντίπαλον καὶ ὄχι ἀναξίαν προσοχῆς ἀποψιν).

Μετὰ τὰ τοιαῦτα ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως συνηπαράσματα μία μόνη ἀπομένει ἐλπὶς ὅτι θὰ κινηθῇ ὁ Νομοθέτης νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἀφοῦ δὲν πρέπει καὶ νὰ μένῃ ἐκτεθειμένη ἡ Διοικητικὴ Ἀρχὴ (οἱ ἀριθμοὶ κατὰ τὸν Ν. 28|1944 Ὑπουργοί), ὡς πρὸς τὴν ὀρθὴν ὑπ' αὐτῆς χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, καθ' ἑρμηνείαν τῆς ὁποίας γωρεῖ εἰς σχετικῶν καθορισμὸν μισθῶν, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐγκύρως καταρτίζονται ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, ὡς π.χ. ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 (ΕΕΔ 10, 141) ἀποφάσει της.

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 207|1952, κατωτέρω σελ. 318, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν περίπτωσιν ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ σπουδαίου κωλύματος (ἀσθενείας) ἐφαρμόζει κατ' ὀρθὸν ἀναμιτζιδλως τρόπον τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν μισθῶν αὐτοῦ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας πάντων *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725 ἑπ.) καὶ ἡ λύσις, εἰς τὴν ὁποίαν καταλήγει, εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς ἑκείνην τῆς Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3089|1950 (εἰσηγητὴς *Ι Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 10, 163 ἐνθα ἐκτενέστερα σημειώσεις μας).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑπαρξιν διακεκριμένων ἐντὸς τοῦ ἔτους κωλυμάτων τοῦ μισθωτοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας, ὑπομνησκόνται καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ *Κ. Δ. Τριανταφυλλοπούλου* (ΕΕΔ 9, 725) διδαχθέντα (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 11, 248 ἑπ., ἔνθα καὶ ἡ ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 723|1952 (εἰσηγητὴς *Ι. Χριστόπουλος*, ΕΕΔ 10, 249).

3.— Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 18478|1951, κατωτέρω σελ. 318, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μαγείρου ξενοδοχείου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν αὐτῇ συλλογισμῶν καταλήγει εἰς τὴν ἀποψιν, ὅτι δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ οὗτος ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἀλλ' ὡς τεχνίτης (βλέπε καὶ ὁμοίως ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 10058|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 186 καὶ γενικώτερον διὰ παρέχοντας τεχνικὴν ὑπηρεσίαν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10566|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 186|).

Παρατηρῶ ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα τὰ ἐν τῇ νομολογίᾳ προηγουμένως δεκτὰ γενόμενα περὶ τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ. (βλέπε περὶ αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 212), δὲν ἐφαρμόζει τὸ διάταγμα τοῦτο εἰς τὴν περίπτωσίν της, διότι ἡ ἐπιχείρησις ξενοδοχείου δὲν περιλαμβάνεται εἰς ἐκείνας τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112|1920 (βλέπε ὅμως ἀντιθέτως καὶ ὀρθῶς, νομίζομεν, ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5565|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1271, καὶ ἀπὸ ἄλλων συλλογισμῶν τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 212 σημειώσεις μας).

4.— Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 85|1951, κατωτέρω σελ. 319, ἀποφαίνεται, ὅτι καὶ ἐν περιπτώσει παρακωλύσεως τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ γεγονότος ἀνωτέρας βίας (περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ βλέπε τὴν Α.Π. 505|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 1069, Α.Π. 637|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τροχανῆς*, ΕΕΔ 10, 219 καὶ λοιπὰς εἰς συγγραφεῖς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 11, 218) ἀναστέλλεται πάντως διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μισθοῦτοῦ ἡσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἤδη μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἡ τήρησις τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.).

Δὲν ὑποχρεοῦται μόνον ὁ ἐργοδότης εἰς καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ Ν 2112|1920 ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τοῦ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας δὲν εἶναι ἡσφαλισμένος (βλέπε Α.Π. 505|1950, ἐνθ' ἀνωτέρω, Α.Π. 151|1951, εἰσηγητὴς *Ε. Καρασσάθης*, ΕΕΔ 10, 550).

Ἡ ἀποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως τελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ παγίως ἐπὶ τοῦ θέματος κρατοῦντα ἐν τῇ πράξει (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 554).

5.— Ἰδιότυπος εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 193|1952, κατωτέρω σελ. 319.

Ἐπρόκειτο περὶ ἀρτοποιοῦ, ὁ ὁποῖος παρεῖχεν ἐργασίαν ὡς ὑπαλλήλου Σωματείου, ἐντεῦθεν δὲ προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἔπρεπε διὰ τὴν ἀπόλυσίν του νὰ τηρηθοῦν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς λύσεως τοῦ συναφομένου πρὸς τοῦτο, ἂν οὗτος ἦτο ἀσφαλιστέος κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Ἐφ' ὅσον, δεκτοῦ γενομένου ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται δὲν παρεῖχεν ἐργασίαν ὑπαλληλικὴν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ὡς

ήτο ή κατά τόν προϊσχύοντα νόμον 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» προϋπόθεσις, διά τήν έφαρμογήν δέ τής ασφαλίσεως καί τών μή παρεχόντων κατά κύριον έπάγγελμα έξηρτημένην έργασίαν κατά τόν νέον Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» δέν έξεδόθη σχετικός κανονισμός τού Ι.Κ.Α. Ισχύουν οί κανονισμοί τού Ιδρύματος, οί έκδοθέντες κατ' έφαρμογήν τών διατάξεων τού Ν. 6298|1934.

Έπομένως δέν ήσφαλίζετο κατά τής ανεργίας είς τό Ι.Κ.Α. ό περί ού πρόκειται μισθωτός καί δέν ύπήρχε ύποχρέωσις έφαρμογής τού άρθρου 9 Ν. 118|1945 διά τό κύρος τής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας.

6.— Αί Πρωτοδικείου Αθηνών, ώς έφετείου, 12204|1951 κατωτέρω σελ. 320 καί Προέδρου Πρωτοδικών Αθηνών 2643|1952, κατωτέρω σελ. 321, άσχολούνται καί αύται έπί τού γνωστού, μέ άντιτιθεμένας έν τή νομολογία άπόψεις (βλέπε καί λοιπήν νομολογίαν έν ΕΕΔ 11, 194), ζητήματος περί τής σχέσεως τού δόγγρου αύτοκινήτου πρός τόν ιδιοκτήτην.

Ή Πρωτοδικείου Αθηνών 12204|1951 έπαναλαμβάνει τά γνωστά έπιχειρήματα τής προηγουμένης ύπ' άριθ. 4699|1951 άποφάσεώς του (είσηγητής ό αύτός Πρωτοδίκης *Ν. Οίκονόμου*, ΕΕΔ 10, 678), ένώ ή Προέδρου Πρωτοδικών Αθηνών 2643|1952 σκέπτεται κατά διαφόρον τρόπον.

7.—Ή Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 1559|1952, κατωτέρω σελ. 321, έχει ύπ' όψιν της μακράν άποχήν μισθωτού έκ τής έργασίας του, λόγω κατοχής αύτου είς είρκτήν έπί παραβάσει τού Γ' Ψηφίσματος.

Καί ναί μέν, μετά τόν Ν. 1504|1950, ήρθησαν αί συνέπειαι, άλλ' άπέμεινε τό γεγονός τής έπί μακράν άποχής του έκ τής έργασίας, ή όποία, κατά τά γνωστά έπί τού θέματος νομολογηθέντα, έπήνεγκε τήν λύσιν τής συμβάσεως έργασίας.

Τοιαύτη είναι καί ή άποψις τής προεδρικής άποφάσεως.

8.—Ή Πρωτοδικείου Λεβαδείας 384|1951, ώς έφετείου, κατωτέρω σελ. 322, άσχολείται μέ τήν έννοιαν τού έργατικού άτυχήματος, κατά τόν Ν. 551, καί τάς έξ αύτού ύποχρεώσεις τού έργοδότου καί δικαιώματα τού παθόντος (πρβλ. περί τής έννοίας τού έργατικού άτυχήματος καί Α.Π. 74|1952, είσηγητής *Α. Χαμάρεος*, άνωτέρω σελ. 309, καί λοιπήν νομολογίαν έν ΕΕΔ 8, 519 έπ.).

9.—Ή Πρωτοδικείου Αθηνών, ώς έφετείου, 480|1952, κατωτέρω σελ. 324 άκολουθεί είς τό θέμα της τήν όρισθείσαν άπόψιν τής Α.Π. 510|1950 (είσηγητής *Α. Κωτούλας*, ΕΕΔ 9, 1089), μετ' έναλλαγήν πρότερον γνωμών έν τή πρακτική τού Πρωτοδικείου Αθηνών (βλέπε σημείωσιν μας έν ΕΕΔ 9, 1088).

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Άτομικαί συμβάσεις περί μισθού ύπέρ τά νόμιμα όρια

Νόμιμος μισθός ύπαλλήλου γραφείου Άνωνύμου Έταιρίας.—Άκυρότης ατομικής συμβάσεως περί μισθού ύπέρ τά νόμιμα όρια.

Πρωτοδικείου Αθηνών 719|1952

Διαδικασία Ν. Γ³ΟΔ' κατ' ιδίαν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Είσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ν. Οἰκονόμου*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μεταξᾶς, Κ. Σερράος, Ι. Καποδίστριας

Προέκυψεν ότι ὁ ἐφεσίβλητος - ἐνάγων ὑπηρετεῖ παρά τῇ ἐκκαλούσῃ - ἐναγομένῃ (Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ) ἀπό 1.12.1949 ὡς τεχνικός διευθυντής τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐργοστασίου της γραφικῶν τεχνῶν, ἀπαρτιζομένου ἐκ τριῶν τμημάτων, ἤτοι στοιχειοθετηρίου, πιεστηρίου καί βιβλιοδετείου. Ἐχεινητο δέ τά καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του εἰς τήν ἐπίβλεψιν καί ἔλεγχον τῆς ἀποδόσεως τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, κατανομήν τῆς ἐργασίας μεταξύ τῶν ρηθέντων τμημάτων καί συντονισμόν αὐτῶν, τελούντων ὑπό ἰδίων ἑκάστων προϊσταμένων, πρός δέ διαπραγμάτευσιν μετά διαφόρων πελατῶν πρός ἀνάληψιν ὑπό τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐκτελέσεως ποικίλων τυπογραφικῶν ἐργασιῶν (ἐκδόσιν βιβλίων κλπ.) ὡς καί καθορισμόν τῶν σχετικῶν ὅρων. Τοιαύτην ἐκτελῶν ὑπηρεσίαν ὁ ἐνάγων ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν του, εἰς τάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας καί δή εἰς τήν ἀπό 16.9.1937 τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν (οἵα, ὡς ἐρρήθη, εἶναι ἡ ἐργοδότις του), ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καί γραφείων, συμφώνως δέ πρός αὐτήν αἱ ἀποδοχαί του, ἔχοντος ὡς ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, μόνον προϋπηρεσίαν εἰς ὁμότιμα καθήκοντα δέκα ὀκτώ ἐτῶν, ἀνέρχονται μηνιαίως εἰς δραχμάς 1650, αἵτινες ἀναπροσαρμοζόμεναι, δυνάμει τῆς ἀπό 1.11.1947 ὁμοίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων, ἀνέρχονται εἰς δραχ. 680.000, προσαυξημένου δέ, ἀπό 16.5.1949, ποσοστοῦ 30 ο|ο (ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν - Ἐργασίας) συμπροσβάται εἰς δρχ. 884.000 μηνιαίως. Τούτοις ἀκολούθως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεξαμένη τήν ἀγωγήν, δι' ἧς ζητοῦνται καθυστεροῦμεναι ἀποδοχαί ἀπό 1.12.1949 μέχρις 28.12.1950 καί ἐπιδικάσασα τῷ ἐνάγοντι οὐχί τά ἀνωτέρω ποσά τῶν δραχμῶν 884.000 μηνιαίως, ὅπερ καί μόνον ἠδύνατο οὗτος νά ἀξιώσῃ (Α.Π. 60|1951, ΕΕΔ 9, 290, Πρ|κείου Ἀθηνῶν 8351|1951, ΕΕΔ 10, 921), ἀλλά μεῖζον τούτου καί δή δρχ. 2.444.000, βάσει ἀτομικῆς μεταξύ τῶν διαδίκων συμβάσεως, ἥτις, καθ' ὃ ποσόν ὑπερβαίνει τό ὑπό τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ὁριζόμενον, εἶναι ἀνίσχυρος, ἐσφαλε, κατά τόν σχετικόν βάσιμον τῆς ἐφέσεως λόγον, καί δέον νά μεταρρυθμισθῇ, ἀπορριφθῇ δέ ἡ ἀγωγή, ἐφ' ὅσον ρητῶς ἐν αὐτῇ ὁμολογεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐλαβε κατά τό ἐν λόγῳ διάστημα ἀποδοχάς ἐξ 1.000.000 περίπου κατά μῆνα.

2.— Κώλυμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν καί δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Θεώρησις ἀσθενείας μισθωτοῦ ὡς ἀποσβαίου λόγου ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν.—Ἀξίωσις μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων

657, 658 Αστικού Κώδικος, αναλόγως χρόνον υπηρεσίας μισθωτού. — Νομίσας ως μισθόν εκείνος, τον οποίον πράγματι θά έλάμβανε ο μισθωτός εργαζόμενος, άνευ του κωλύματος.

Πρωτοδίκου Αθηνών 297|1952

Διαδικασία Ν. ΓΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. *Σ. Διαμαντάκος*

Δικηγόροι οι κ.κ. Ε. Πολιτόπουλος, Ι. Αποστόλου

Εβεβαιώθημεν περί της καταρτίσεως της εν τη άγωγή συμβάσεως, κατά τον εν αυτή χρόνον, καθ' ον η ενάγουσα είχε συμπληρώσει το 17ον έτος της ηλικίας της. Κατά την διάρκειαν της εργασιακής ταύτης σχέσεως και δη την 10ην Οκτωβρίου 1951 η ενάγουσα, προσβληθείσα υπό σκωληκοειδίτιδος, υπέστη εγχείρησιν εις την κλινικήν του Ι.Κ.Α., ού ένεκα εύρέθη εν αδυναμία παροχής της εργασίας της ένεκα ασθενείας, ήτις, κατά την κρίσιν ημών, είναι σπουδαίος λόγος αδυναμίας παροχής, μη οφειλομένη ούδ' εις έλαφράν αυτής αμέλειαν. Η αδυναμία αύτη επήλθε μετά παρέλευσιν μεν δεκαημέρου από της ενάρξεως παροχής εργασίας και πρό της παρόδου έτους από της ενάρξεως της συμβάσεως, η δ' έκτασις του μισθού της ημερησίως αμειβομένης εναγούσης περιορίζεται εις την αξίωσιν των ημερομισθίων του ημίσεως μηνός, κατά το διάστημα του οποίου θά εργάζετο επί δέκα τρεις εργασίμους ημέρας και θά επραγματοποίει τα αντίστοιχα αυτών ημερομίσθια, διότι τον μισθόν των ημερών τούτων θά απελάμβανε προδήλως η ενάγουσα, εάν μη κωλυομένη εργάζετο. Το άρθρον 657 Α.Κ. διατηρεί την αξίωσιν του εκμισθωτού επί τον μισθόν, το δε άρθρον 658 Α.Κ. ορίζει τον χρόνον, εντός του οποίου διατηρείται η αξίωσις αύτη, όστις εν προκειμένω δεν δύναται να υπερβή τον ήμισυ μήνα. Υφισταμένου ούθεν του κωλύματος κατά τον ήμισυ τούτον μήνα, ο εκμισθωτής έχει μεν αξίωσιν επί τον μισθόν, ον όμως πράγματι θά ελάμβανεν εργαζόμενος παρά τω αυτώ εργοδότη, άνευ του κωλύματος, κατά τον χρόνον τούτον και ούχι τον κατ' αποκοπήν μισθόν 15 ημερών, ως αβασίμως αξιοί η ενάγουσα (βλ. *Τριανταφυλλόπουλον* ΕΕΔ 1, 870 και ΕΕΔ 9, 725, *Καυκάν*, Ένοχ., σελ. 163).

ΙΙ. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Καταγγελία συμβάσεως τεχνικού προσωπικού εστιατορίων.

Έννοια ιδιωτικού υπαλλήλου. — Θεώρησις του κατόχου τέχνης τινός, άνευ σχετικών θεωρητικών γνώσεων, ως τεχνίτου. — Τοιούτος και ο μάγειρος εστιατορίου. — Ανεφάρμοστον Ν. 2112|1920. — Ανεφάρμοστον επίσης και του Β.Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως Ν. 2112|1920, εφ' όσον τα εστιατόρια δεν συμπεριλαμβάνονται εις τας επιχειρήσεις του άρθρ. 12 Ν. 2112|1920.

Πρωτοδικείου Αθηνών 13478|1951

Διαδικασία Ν. ΓΟΔ'

Πρόεδρος ο κ. *Κ. Ψιλόπουλος*

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Ε. Γιοτσαλίτης*

Δικηγόροι οι κ. κ. Α. Παγανός, Ι. Καποδίστριας

Ίνα δικαιωθή ο εκκαλών ενάγων της υπό του νόμου 2112|1920 ορισμένης αποζημιώσεως διά την άκυρον εκ μέρους του εφεσιβλήτου εναγομένου καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας, δέον ούτος να εκέκτητο την ιδιότητα του ιδιωτικού υπαλλήλου και ούχι του εργάτου. Κατά το άρθρον 10 του νόμου 1234|1918, εις ο παραπέμπει το άρθρον 11 του νόμου 2112|1929, ιδιωτικός υπάλληλος, εν τη εννοία του νόμου τούτου, θεωρείται πας κατά κύριον επάγγελμα ασχολούμενος επί αντιμισθία εις υπαλληλικήν υπηρεσίαν ιδιωτικού καταστήματος, γραφείου ή εν γένει επιχειρήσεως και παρέχων εργασίαν αποκλειστικώς ή κατά κύριον χαρακτήρα μή σωματικήν, υπό τον όρον ότι δεν είναι ημερομίσθιος, εκτός εάν ο χαρακτηρισμός του ως ημερομισθίου εγένετο προς περιγραφήν του νόμου ή δεν ανταποκρίνεται εις την αλήθειαν. Το κύριον συνεπώς γνώρισμα του υπαλλήλου είναι η απασχόλησις αυτού με εργασίαν ανωτέρας φύσεως, ενώ ο κάτοχος τέχνης τινός, ής γνωρίζει την πρακτικήν εκτέλεσιν, χωρίς νά έχη και ν' απαιτήται νά έχη σχετικάς θεωρητικάς γνώσεις, θεωρείται ως απλούς τεχνίτης, εξομοιούμενος προς εργάτην (Α.Π. 364|1947 και 53|1948, ΕΕΔ 7, 21 και 236). Εν προκειμένω προέκυψεν, ότι ο εκκαλών εργάσθη ως μάγειρος εις την ενταύθα λέσχην (εστιατόριον του εφεσιβλήτου υπό την εποπτείαν του πρεσβυτέρου αδελφού του, υπηρετούντος είσέτι ως αρχιμαγείρου παρά τω εφεσιβλήτω, ασχολούμενος καθ' ημέραν εις την παρασκευήν διαφόρων φαγητών και γλυκισμάτων, ήτοι παρέχων εργασίαν αποκλειστικώς και κατά κύριον χαρακτήρα σωματικήν. Επομένως ούτος εκέκτητο την ιδιότητα του τεχνίτου, ήτοι του εργάτου και ούχι την του υπαλλήλου. Μόνη η ύπαρξις παρ' αυτώ ειδικών γνώσεων, αποκτωμένων διά μακροχρονίου απασχολήσεως προς παρασκευήν των διαφόρων ειδών φαγητών και γλυκισμάτων, χωρίς να συντρέχωσι και θεωρητικαί γνώσεις, δεν είναι ικανή νά προσδώση αυτώ την ιδιότητα του ιδιωτικού υπαλλήλου, διότι ειδικαί γνώσεις απαιτούνται διά την άσκησιν οιουδήποτε επαγγέλματος και αποκτώνται εκ της άσκήσεως αυτού, εκ της υπάρξεως όμως τούτου και μόνον ουδόλως δύνανται οι κεκτημένοι ταύτας νά χαρακτηρισθώσιν ως ιδιωτικοί υπάλληλοι. Εφ' όσον, συνεπώς, ο εκκαλών δεν εκέκτητο την ιδιότητα του υπαλλήλου, αλλά την του τεχνίτου (εργάτου), δεν εδικαιούτο ούτος επί τη απολύσει του υπό του εφεσιβλήτου της αποζημιώσεως του νόμου 2112|1920, τα αυτά δε δεχθείσα και η εκκαλουμένη απόφασις και απορρίψασα και κατά το ως άνω πρώτον κεφάλαιον αυτής την αγωγήν, ούδόλως εσφάλη, ο δε περί του εναντίου δεύτερος λόγος της κρινομένης εφέσεως είναι απορριπτέος ως άβάσιμος. Αλλ' ούτε και της υπό του Β. Δ|τος της 16|18 Ιουλίου 1920 ορισμένης αποζημιώσεως δικαιούται ο εκκαλών. Το διάταγμα τούτο, εκδοθέν βάσει της υπό του άρθρου 12 § 2 του νόμου 2112|1920 δοθείσης εξουσιοδοτήσεως, αφορά μόνον τους μισθωτούς των εν τω άρθρω τούτω αναφερομένων επιχειρήσεων (Α.Π. 490, 512, 513|1936, Θέμ. ΜΗ' σελ. 409 και 423, 85 και 486|1949, ΕΕΔ 8, 273, Θέμ. ΞΑ' σελ. 208), μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνεται και η

τοῦ ἐπιστατηρίου, ἣν ἀσκεῖ ὁ ἐφεσίβλητος (*Καποδίστριας*, Ἐρμ. Ἐργατ. Δικ. § 146, σελ. 449, Ἐφ. Ἀθ. 600/1938, Θέμ. ΜΘ' σελ. 691), ὁ ὁποῖος, συνεπῶς, οὐδεμίαν εἶχεν ὑποχρέωσιν, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος προβλεπομένην ἀποζημίωσιν. Ὅθεν, ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως δὲν ἐπεδικάσθη τῷ ἐκκαλοῦντι οὔτε ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Β. Δ/τος ἀποζημίωσις, ἀπορριπτέος δ' ἐλέγχεται ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος καὶ τελευταῖος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἧτις μετὰ ταῦτα δέον νὰ ἀπορριφθῇ.

2.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ δι' ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ.

Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας.—Ἀπαλλαγὴ μόνον καταβολῆς ἀποζημιώσεως.— Μόνη περίπτωσις ἀπαλλαγῆς τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 ἡ ὑποβολὴ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 85/1952

Διαδικασία Ν. Γ³ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Παγώνης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Πάλλας, Ε. Στελλάκης

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς σταυλίτης ἁλμέκτης ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ὁρίστου χρόνου ἀπὸ 4.7.1951 καὶ ἐκτοτε εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος ἐπὶ συμβατικῷ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 900.000, πλέον 200 δραμίων γάλακτος ἡμερησίως καὶ κατοικίας, ἐκτοτε δὲ εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 9.10.1951, ὅτε καὶ ἀπελύθη, χωρὶς νὰ ἀποχωρήσῃ οἰκειοθελῶς, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη. Ὁ ἐνάγων, ὡς ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἰδιότητος αὐτοῦ, ὑπάγεται εἰς τὸν Ν. 1846/1951, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ ὁποίου διατηρήθη ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118/1945, συνῳδὰ τῷ ὁποίῳ ἡ ἔγκυρος ἀπόλυσις προϋποθέτει τὴν τήρησιν τῶν ἐν αὐτῷ, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὁριζομένων διατυπώσεων.

Ἐκ τούτων οὐδεμίαν ἐτήρησεν ὁ ἐναγόμενος, καθ' ἃ ἐμμέσως καὶ ὑπὸ τοῦτον συνομολογεῖται, ἀφοῦ ὑποστηρίζει ἀβασίμως, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς. Ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ ὅτι ἔπαυσαν αἱ ἐργασίαι τοῦ βουστασίου, λόγῳ θανάτου τινῶν ἐκ τῶν ἀγελάδων καὶ τῆς πωλήσεως τῶν ὑπολοίπων, ἀνεξαρτήτως τοῦ οὐσίᾳ ἀβασίμου αὐτοῦ καὶ τοῦ ὅτι τὰ περιστατικὰ ταῦτα δὲν ἀποτελοῦσιν ἀνωτέραν βίαν, μὴ δυνάμενα νὰ ἐκτιμηθῶσιν οὔτε ὡς βίαια, οὔτε ὡς ἀπρόβλεπτα, ἀλλὰ μόνον ὡς τυχαῖα, ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως καὶ καταφατικῶς κρινομένων ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐναγόμενος νὰ καταγγείλῃ τὴν ἐνδικον ἐργασιακὴν σύμβασιν καὶ νὰ τηρήσῃ καὶ τὰς λοιπὰς νομίμους διατυπώσεις, διότι μόνη ἡ ἐπέλευσις τοῦ γεγονότος τῆς ἀνωτέρας βίας ἄνευ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅτι διαλύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας δὲν σημαίνει καὶ καταλύσιν ἐο ipso τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται πάντοτε καταγγελία, ἁπλῶς μόνον ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως, δικαιούμενος νὰ καταγγείλῃ ἀπροειδοποιήτως τὴν σύμβασιν.

Τοῦτο συνάγεται κατ' ἀντιδιαστολὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 9 τοῦ ὡς ἄνω Ν. 118/1945, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946, ὁριζόντος ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ διὰ ποινικὸν ἀδίκημα, ἔχον σχέσιν μὲ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ τηρήσῃ τὰς ὡς ἄνω διατυπώσεις, τὸ ἐπικαλούμενον δὲ ὑπὸ τούτου ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ., δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐδικαιοῦτο διὰ σπουδαῖον λόγον ὁ ἐναγόμενος νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἀπροθέσμως, προϋποθέτει καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἧτις δὲν ἔλαβε χώραν ἐν προκειμένῳ, ὁπωσδήποτε δὲ τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118/1945, ὅστις, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐκτίθεται, μόνον ἐπὶ μιᾶς περιπτώσεως ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην καὶ αὕτη εἶναι ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως, περὶ ἧς δὲν πρόκειται ὧδε, ἠδύνατο δὲ ὁ ἐναγόμενος, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ Ν. 118/1945, νὰ θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα τὸν ἐνάγοντα ἐλλείψει ἐργασιῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἔπραξεν.

Ἀπορριπτέων ὄθεν τὰ ἀντιθέτως ὑπὸ τούτου ὑποστηριζόμενα καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἀκύρως ἀπολυθέντος τοῦ ἐναγοντος, ἡ ἐνδικος σύμβασις συνεχίζεται καὶ δικαιοῦται οὗτος τῶν ἐκτοτε ἀποδοχῶν του διὰ τὸ ἐνδικον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 10.10.1951 ἕως 6.12.1951 ἐκ δραχμῶν ἓν ὅλῳ 2.240.000, λαμβανομένης ὡς βάσεως τοῦ ὡς ἄνω μισθοῦ, τῆς ἀποτιμήσεως τοῦ γάλακτος εἰς δραχ. 60.000 μηνιαίως καὶ τῆς ἀξίας τῆς κατοικίας εἰς δραχ. 240.000 μηνιαίως, δι' ὅπερ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

---

3. Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τῆς ἀνεργίας πρόσωπα καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Κείμενα πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846/51 «περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων» διατάξεις διὰ τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ τήρησιν διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Προϋποθέσεις ἢ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ταύτης ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.—Διεύρυνσις διὰ τοῦ Α.Ν. 1846/1951 κύκλου ἀσφαλιζομένων.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐξηρτημένη ἐργασία παρέχηται κατὰ κύριον ἢ οὐ ἐπάγγελμα.—Πραγματοποίησις ὅμως ἀσφαλίσεως κατὰ χρόνον καὶ διαδικασίαν δι' ἐκδοθησομένου Κανονισμοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 192/1952

Διαδικασία Ν. Γ³ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Παγώνης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Φ. Μαρνέλης

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθεμένα ὁ ἐνάγων διετέλεσεν ὑπάλληλος, διευθυντὴς τοῦ ἐναγομένου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, ὑπὸ τὴν ἐπω-

νομίαν «Συντεχνία Άρτοποιών Άθηνών» άπό τού 1940 έτους πρός πλήρωσιν θέσεως προβλεπομένης ύπό τού καταστατικού αύτού και έκτοτε παρείχε τοιαύτας ύπηρεσίας μέχρι τής 30.8.1951, ότε και άπελύθη. διώκει δέ τήν καταβολήν τών έκτοτε άποδοχών του λόγω τής ύπερημερίας τού έναγομένου, άρνουμένου νά άποδεχθή ταύτας διά τό χρονικόν διάστημα άπό τού χρόνου τής άπολύσεώς του (30.8.1951) μέχρι τής προκειμένης συζητήσεως.

Έβεβαιώθημεν κατά τρόπον άναμφισβήτητον, ότι ό ένάγων άπό τού 1918 έτους τυγχάνει άρτοποιός, έκμεταλλευόμενος άπό διετίας, δι' ίδιον αύτού λογαριασμόν, άρτοποιεΐον, κείμενον ένταύθα, συγχρονισμένον μέ γερμανικούς κλιβάνους και μέ σημαντικόν κύκλον έργασίας, έξ ού και προσπορίζεται σημαντικά κέρδη, άνεξαρτήτως δέ τούτου ή άρτοποιία άποτελεί διά τόν έναγοντα τήν βασικήν έπαγγελματικήν αύτού άπασχόλησιν, κυριαρχούσαν είς τήν έπαγγελματικήν αύτού ζωήν και συνείδησιν, ούδέποτε δέ έπαυσεν ούτος ένδιαφερόμενος διά τήν τεχνικήν βελτίωσιν αύτής, άφού και καθ' ον χρόνον έτύγχανε διευθυντής τού έναγομένου Σωματείου διά τήν περαίωσιν τής έσωτερικής αύτού έργασίας και δάνειον βιοτεχνικόν έπέτυχε, χρησιμοποιήσας τούτο διά τήν συμπλήρωσιν τών έλλείψεων τού άρτοποιείου του και τού μέχρι τινός συνεταίρου του άπηλλάγη, γενόμενος ούτω έκτοτε άποκλειστικός κύριος τής έν λόγω έπιχειρήσεως.

Ταύτα συνεπικουρούνται και άπό τό ότι τυγχάνει άσφαλισμένος είς Τ.Ε.Β.Ε. και Ταμεΐον Έπικουρικής Άσφαλίσεως Άρτοποιών. Ούτως έχόντων τών πραγμάτων, ή άρτοποιία διά τόν έναγοντα άπετέλει τό κύριον έπάγγελμα, τούθ' ύπερ ομολογείται έμμέσως μέν, πλήν σαφώς, και έκ μέρους τού ίδίου, καθ' ά προκύπτει έκ δημοσιευθέντος άρθρου του έν τή προσαγομένη έπαγγελματική έφημερίδι τών άρτοποιών μετά τήν άπόλυσίν του, όλως δέ παρέργως άπησχολείτο μέ τήν έπί μισθώ διεύθυνσιν τού έναγομένου, πλησίον τού όποίου παρέμενεν έπί σκοπώ προσπορίσεως και έτέρων οίκονομικών πόρων, διά νά ζή άνετώτερον, έν ταύτώ δέ νά έξυπηρετήται και έπαγγελματικώς.

Και ήδη ύπό τάς πραγματικάς ταύτας συνθήκας έρωτάται, άν διά τό έγκυρον τής άπολύσεως τού ένάγοντος, έπισυμβάσης τήν 4.9.1951 και τήν οποίαν έπικαλείται τό έναγόμενον, ένιστάμενον καταλυτικώς κατά τής ύπό κρίσιν άγωγής, έδει νά είχον τηρηθή αί λοιπαί νομιμοι διατυπώσεις τού άρθρου 9 τού Ν. 118|1945. Ώς είχον αί κείμεναι διατάξεις πρό τής ίσχύος τού νόμου 1846|1951, διά τήν τήρησιν τών διατυπώσεων τού άρθρου 9 τού Ν. 118|1945 έδει ό μισθωτός νά ήτο άσφαλιστέος παρά τώ Ι.Κ.Α. είς τόν κλάδον τής άσθενείας (άρθρ. 1 τού νόμου τούτου), τοιούτος δέ άσφαλιστέος κατά τό άρθρον 2 τού Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικών Άσφαλίσεων» ήτο ό παρέχων έξηρτημένην έργασίαν κατά κύριον έπάγγελμα. Και είναι άληθές ότι διά τού ώς άνω Α.Ν. 1846|1951, άρθρ. 2 και έπ. ηύρύνθη ό κύκλος τών άσφαλιστέων προσώπων, έπιτραπείσης τής άσφαλίσεως τών μισθωτών, άνεξαρτήτως τού έάν ή έξηρτημένη έργασία παρέχεται κατά κύριον ή ού έπάγγελμα, πλήν όμως τό τοιούτον έπετράπη (άρθρ. 2 ύπό τούς έν άρθρω 7 τού νόμου τούτου όριζομένους όρους και προϋποθέσεις, συμφώνως τοίς όποίω ή έπέκτασις τής άσφαλίσεως είς τά κατά τό άρθρον 2 και 3 πρόσωπα τού έν λόγω νόμου θέλει πραγματοποιηθή κατά χρόνον και διαδικασίαν διά κανονισμών, μή έκδοθέντων είσέτι (βλ. ύπ' άριθ. 98|1951 έγκύκλιον τού Ι.Κ.Α. ΕΕΔ 10, 1009). Κατά συνέπειαν τά έάν ό μισθωτός παρέχη έξηρτημένην έργασίαν κατά κύριον έπάγγελμα έξακολουθεί μέχρι τής έκδόσεως τού έν λόγω κανονισμού νά άσκή έπιρροήν και ούτω ό ένάγων, άρτοποιός ών κατά κύριον έπάγγελμα και παρέχων όλως παρέργως έξηρτημένην έργασίαν είς τό έναγόμενον, δέν περιλαμβάνεται μεταξύ τών άσφαλιστέων κατά τής άνεργίας προσώπων και ώς έκ τούτου διά τήν άπόλυσίν του όρθώς και νομίμως δέν έτηρήθησαν αί διατυπώσεις τού άρθρου 9 τού Ν. 118|1945, άφού, κατά μέν τό άρθρον 2 τού νόμου τούτου, έδει νά είναι άσφαλιστέος είς το Ι.Κ.Α. κατά τής άσθενείας, κατά δέ τό άρθρον 2 τού Ν. 6298|1934 ώς άσφαλιστέοι κατά τής άσθενείας είναι μόνον οί παρέχοντες έξηρτημένην έργασίαν κατά κύριον έπάγγελμα, προϋπόθεσις, μή ύφισταμένη έν τώ προσώπω τού ένάγοντος.

---

4. Σχέσις όδηγού αύτοκινήτου ταξί πρός ίδιοκτήτην.

1. Χαρακτηρισμός σχέσεως ώς μισθώσεως πράγματος. — Κρίσις δικαστηρίου περί τής νομικής μορφής έννόμου τινός σχέσεως, άνεξαρτήτως χαρακτηρισμού συμβαλλομένων.

Πρωτοδικείου Άθηνών 12204|1951

Διαδικασία Ν. Γ@ΟΔ' κατ' έφεσιν
Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. *Ν. Οίκονόμου*
Δικηγόροι οί κ.κ. Σ. Άργυρός, Ι. Βενιζέλος

Έκ τής έν γένει περί τήν άπόδειξιν διαδικασίας προκύπτει, ότι τά καθ' έκαστον πραγματικά περιστατικά, τά συγκροτούντα τήν συγκεκριμένην μεταξύ τών διαδίκων έννομον σχέσιν (καθ' ήν ό έφεσίβλητος ένάγων, έπαγγελματίας όδηγός αύτοκινήτου, άνέλαβε τήν έκμετάλλευσιν αύτοκινήτου ταξί, άνήκοντος είς τόν έκκαλούντα έναγόμενον, έναντι καταβολής είς τούτον δραχμών 1.600 κατά διανυόμενον ύπό τού ταξί χιλιόμετρον είναι όσα και οία έκτίθενται διεξοδικώς, τούτω δέ τώ λόγω μή έπαναλαμβανόμενα ένταύθα, έν τή ύπ' άριθ. 1699|1951 άποφάσει τού Πρωτοδικείου Άθηνών, ό δέ νομικός χαρακτήρ τής σχέσεως ταύτης είναι, κατά τά έν τή αύτή άποφάσει διά μακρών άναπτυσσόμενα, ό τής μισθώσεως πράγματος.

Προσθετέον ένταύθα ότι ή άπαγις τού έφεσιβλήτου ένάγοντος, κατά τήν όποίαν τό Δικαστήριον δέον νά μή παραγνωρίση και συμμορφωθή πρός τήν θέλησιν τών συμβληθέντων, οίτινες ήθέλησαν νά καταρτίσουν σύμβασιν ούχί μισθώσεως πράγματος, άλλά μισθώσεως ύπηρεσιών είναι άβάσιμος, διότι, κάν έτι τοιαύτη ήτο πράγματι ή βούλησις τών συμβαλλομένων, ή κρίσις περί τής νομικής μορφής, ήν φέρει βάσει ώρισμένων πραγματικών περιστατικών ένομός τις σχέσις, άνήκει άποκλειστικώς και μό-

ναν εἰς τὰ Δικαστήριον, δυνάμενον νὰ δώσῃ χαρακτηρισμὸν διάφορον ἐκείνου, ὃν ἔδωσαν οἱ συμβαλλόμενοι (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. ἐκδ. 4η, σελ. 282, *Πράτσικας* ἐν Θέμ. ΝΕ' σελ. 113–115, Α.Π. 261|1944, Θέμ. ΝΣΤ' σελ. 246).

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεως κατ' οὐδὲν μεταβάλλονται ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48868|5165|26.11.1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ἐν αὐτῇ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διότι αὕτη, ὡς καὶ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, προφανῶς ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἄλλας συμβάσεις, αἵτινες, κατὰ τὰ συγκροτοῦντα αὐτὰς πραγματικά, φέρουν ἀληθῶς τὴν μορφὴν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, χαρακτηρίσασα τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσιν ὡς σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἐν συνεχείᾳ δεξιμένη τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐρειδομένην ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, ἐσφαλε, κατὰ τὸν σχετικὸν βάσιμον τῆς ἐφέσεως λόγον, καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ ἐπὶ τῷ τέλει ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς.

2.— Χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ὡς συμβάσεως ἐργασίας.— Ἄποψις περὶ μισθώσεως πράγματος.— Ἐξέτασις σχέσεως ὡς μισθώσεως προσοδοφόρου ἀντικειμένου (Ἄρθρ. 638 Α.Κ.).— Σύγχρονον πνεῦμα ἐργατικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2643|1952
Διαδικασία ἄρθρ. 634 Πολ. Δικ.
Πρόεδρος ὁ κ. *Χρ. Βλάχος*

Ἐκ τῆς διεξαχθείσης διαδικασίας ἐβεβαιώθη ἡ συνδρομὴ περιπτώσεως, δικαιολογούσης, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τὴν χορήγησιν τῆς αἰτουμένης ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐκ τῆς διατάξεως τῆς 4ης παραγρ. τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ δ|τος «περὶ δικαιοστασίου», ἥτις, ὡς ἐκ τῆς γενικότητός της, μὴ ἀποκλειομένη ὑπὸ ἑτέρας εἰδικῆς, ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἐν τῇ αἰτήσει ἀναφερομένης ἀποφάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν, ὅμως, ὅτι ἡ ἐπιδικασθεῖσα ἀπαίτησις προέρχεται ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν καὶ ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις, ὡς ἐργαζόμενος, ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, κρίνομεν ὅτι δέον νὰ τεθῇ ὡς ὅρος τῆς ἀναστολῆς ἡ καταβολὴ μέρους τῶν ὀφειλομένων, μὴ ἀποδεχόμενοι τὴν γνώμην ὅτι ἡ ὄντως ἰδιόρρυθμος καὶ διὰ τοῦτο δυσδιάκριτος ἔννομος σχέσις, ἡ συνδέουσα τὸν ἰδιοκτήτην αὐτοκινήτου ταξὶ καὶ τὸν γυκτερινὸν ὁδηγόν, εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος (ἄρθρ. 574 Α.Κ.), διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ἐντὸς τοῦ περιωρισμένου πλαισίου τοῦ Α.Κ. ὁ χαρακτηρισμὸς ἑκάστης σχέσεως εἶναι ζήτημα ἑρμηνείας τῆς συμβάσεως ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ὑπὸ τὸ ἐν τῷ Κώδικι κυριαρχοῦν πνεῦμα τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῆς συναλλακτικῆς εὐθύτητος, καθ' ἃς, ἐπὶ παραχωρήσεως ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου, οὐχὶ ἁπλῶς πρὸς χρῆσιν, ἀλλὰ πρὸς περιωρισμένην ἐκμετάλλευσιν, ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξετασθῇ οὐχὶ ὡς μίσθωσις πράγματος, ἀλλ' ὡς μίσθωσις προσοδοφόρου ἀντικειμένου (οἷον προδήλως ἀποτελεῖ καὶ τὸ αὐτοκίνητον ταξὶ κατ' ἄρθρ. 638 Α.Κ.), ἐν ᾧ κύριον διακριτικὸν γνώρισμα εἶναι ἡ κατὰ τοὺς κανόνας καλῆς πίστεως καὶ συνήθους ἐκμεταλλεύσεως κάρπωσις δι' ἀπολήψεως τῶν πολιτικῶν καρπῶν, δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ γυκτερινὸς ὁδηγὸς ἔχει τὴν κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν τοῦ νόμου ἐκμετάλλευσιν καὶ κάρπωσιν ἤδη, ὅτε ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔχει προσλάβει κοινωνικὸν χαρακτῆρα καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|21.6.1951, ἰσχύοντα καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δικαιογόνου ἀπολύσεως (18.7.1951), ἡ ἀνωτέρω γνώμη ἀντίκειται βασικῶς εἰς τὸ σύγχρονον ἔντονον πνεῦμα τῆς ἐργατικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεωτικῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτοδικαίως πλέον (ἐκ τοῦ νόμου), ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων, πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἐὰν ἔτι εἶναι δυσχερὴς ἡ διάκρισις τῆς ἐξαρτήσεως (ἄρθρ. 2 § 1. Ἴδετε ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 899|23 ἔτους 1952 Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐν Κώδ. Θέμ. 1952 σελ. 41 «περὶ παροχῆς δώρου Πάσχα εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί»).

3.— Φυλάκισις μισθωτοῦ ἐπὶ παραβάσει Γ' Ψηφίσματος.— Ἀθώωσις ὑστέρα καὶ ἐμφάνισις εἰς τὸν ἐργοδότην πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας.— Θεώρησις ὡς λυθείσης συμβάσεως, κατ' ἄρθρ. 5 Ν 2112.— Σκοπὸς Ν. 1504|1950.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1559|1952
Διαδικασία ἄρθρ. 634 Πολ. Δικ.
Πρωτοδίκου ὁ κ. *Στ. Σταματιάδης*

Πρόκειται περὶ τῆς Α.Ε. «Ἑλληνικοὶ Ἠλεκτρικοὶ σιδηρόδρομοι», διεπομένης, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς πρὸς τὸ προσωπικόν της σχέσεις, ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἐκδοθέντος βάσει τοῦ Α.Ν. 2191|1940 καὶ κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 16.2.1940 Δ|τος, καὶ καθ' ἧς στρέφεται ὁ αἰτῶν ὑπάλληλός της, ἰσχυριζόμενος, ὅτι ὑπηρετῶν παρ' αὐτῇ καὶ καταδικασθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1357|3.12.1949 ἀποφάσεως τοῦ ἐκτάκτου Στρατοδικείου Ἀθηνῶν εἰς εἰρκτὴν 6 1|2 ἐτῶν ἐπὶ παραβάσει τοῦ Γ' Ψηφίσματος ἀπηλλάγη (5.11.1951) πάσης ποινῆς, κατόπιν τῆς ἐκ μέρους του ἀσκηθείσης αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως (Ν. 1504|1950), αἰτεῖται δέ, ἵνα, λόγῳ τῆς ἀρνήσεώς της, ὅπως, μετὰ τὴν ἀθώωσίν του, τὸν ἐπαναπροσλάβῃ, ἐπιδικάσωμεν αὐτῷ καὶ λόγῳ τοῦ κατεχείγοντος μέρος τῶν ἐνανει αὐτῆς ἀπαιτήσεων ἐξ ἀποδοχῶν ἀπὸ 10.11.1951 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1952, σὺν τῇ ἐπ' αὐτῶν ἀναλογίᾳ τοῦ 13ου μισθοῦ.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, προκύπτουσι τὰ κάτωθι : Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Α.Ν. 541|1945 αἱ διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 343|1945 ἔχουσι τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπὸ τούτου αὐθεντικῶς ἑρμηνευθέντος Ν. 118|1945 τὰ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς πρὸς τοὺς ἀπαριθμοῦντας τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ § 1 τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ Ν. 343|1945 ἀναφερομένων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ καθ' ἧς, διέπονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112|1920

και 4558|1930, ὡς καὶ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ συμπληρωματικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν κανονισμῶν, οἱ ὁποῖοι διέπουσι τὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ των, ἐφ' ὅσον αὐταὶ εἶναι πλεονεκτικώτεραι δι' αὐτὸ τῶν διατάξεων τῶν προρρηθέντων νόμων. Κατὰ ταῦτα τὰ τῆς καταγγελίας τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας διέπονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς μὴ ὑφισταμένης περιπτώσεως ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Ε.Η.Σ., κατὰ τὸ ἄρθρον 88 τοῦ ὁποίου ὁ αἰτῶν καταδικασθεὶς εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν ἀπελύθη, ἄνευ ἀποζημιώσεως τινος, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν εἶναι πλεονεκτικώτεραι τῶν ἐπιβαλλουσῶν ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Ν. 2112|1920 (Α.Π. 275|1951. ΕΕΔ 10, 788). Συνεπῶς ἐπ' αὐτῶν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2112, καθ' ὃ δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, μόνον δὲ ἡ ἀπαλλαγὴ τούτου διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως παρέχει δικαίωμα ἀπολήψεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920. Ἐκ πάντων ὅμως τούτων δῆλον καθίσταται ὅτι ὁ μισθωτὸς εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἐν αἷς περιλαμβάνεται καὶ ἐκείνη, καθ' ἣν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἀπηγγέλθη κατηγορία ἐπὶ παραβάσει τοῦ Γ' Ψηφίσματος, δι' ἐνεργείας, αἵτινες καίτοι στρέφονται κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως, ἔχουσιν ἐν τούτοις ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὴν παρὰ τούτου ἀσκουμένην ὑπηρεσίαν, τοὐτέστι τὴν δι' ἀμαξοστοιχιῶν μεταφορὰν προσώπων ἰδίᾳ καὶ πραγμάτων, ἀφοῦ τὸ σύνολον τῶν ἀπαριθμούντων τὴν κατηγορίαν ἀδικημάτων τοῦ Γ' Ψηφίσματος πρωτίστως στρέφεται κατὰ τῶν τοιαύτης φύσεως ἐπιχειρήσεων πρὸς μείωσιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, δὲν δικαιοῦται ἀποδοχῶν, ἀλλὰ μόνον ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς (πρβλ. συγκεντρωτικὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 517 καὶ ἑπ.).

Ἐκτὸς ὅμως τούτων, τοιαῦται ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ὀφείλονται καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι διὰ τῆς ἐπὶ μακρὸν ἀδυναμίας του, συνομολογεῖται ἄλλωστε παρὰ τοῦ αἰτοῦντος, ὅτι συνελήφθη καὶ ἐκρατεῖτο ἀπὸ τῆς 19.6.1948, ἀνεξαρτήτως δὲ ὑπαιτιότητος ἢ μὴ τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως, κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς καθ' ἧς καταρτισθείσης ἐργασιακῆς συμβάσεως, παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἐξέλιπε τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, ἀνατρεπείσης κατὰ νομικὴν ἀνάγκην τῆς ὅλης ἐννόμου σχέσεως καὶ ἑπομένως καὶ τῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ ὀφειλομένου μισθοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου. Τοῦτο ἄλλωστε, τοὐτέστι ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας, ἀποτελεῖ ὅρον οὐσιώδη καὶ προϋπόθεσιν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν, διότι ἄλλως αἱ ἐπιχειρήσεις θὰ ἦσαν καταδικασμέναι εἰς διηνεκῆ μαρασμόν, πρᾶγμα ὅμως ὅπερ διὰ τὸν νομοθέτην ἦτο ἀπαράδεκτον, ἐξ οὗ καὶ ἡ πρόνοια αὐτοῦ, ἡ καὶ ἐμπράκτως μάλιστα καὶ διὰ θετικῆς ἐπι διατάξεως, ὡς ἡ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ Ν. 2112 (§ Ν. 4558|1930), ἐκδηλωθεῖσα, ὅπως εἰς παρομοίας περιπτώσεις, ἐν αἷς εἶναι προφανὴς ἡ ἔλλειψις οἱασδήποτε ὑπαιτιότητος, λύεται ἐν τούτοις κατὰ πλάσμα ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις, ἐκ μόνης τῆς διαδρομῆς ὡρισμένου χρόνου.

Ἑρμηνεία ἀντίθετος δὲν δύναται νὰ δοθῇ οὔτε ἐκ τοῦ νόμου 1501|1950, διότι οὗτος μόνον εἰς τὴν ἄρσιν τῶν ποινικῶν κυρώσεων ἀπέβλεψε, μὴ συναγομένου τοῦ ἀντιθέτου, οὔτε ἐκ τοῦ γράμματος, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὀφεῖν δέον, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτησις.

III. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ Ν. 551 καὶ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν θύματος.

Ἀσάφεια ἀγωγῆς.—Κρίσις δικαστηρίου.—Στοιχεῖα ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 551.—Ἀπώλεια ὁράσεως ἐκ βιαίου γεγονότος καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Πρωτοδικείου Λεβαδείας 364|1951
Πρόεδρος ὁ κ. *Γ. Γαλανόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Θ. Βιτωράτος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Μπέλλος, Ε. Παγούρας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 160|1951 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Λεβαδείας, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ κωδικοποιημένου Νόμου 551|1951 περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχημάτων ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ἧτις ἔφεσις ἐπιτρέπεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου τούτου, ἀφοῦ οὐδεμία διάταξις τούτου ἀπαγορεύει τὸ ἔνδικον τοῦτο μέσον (Α Π. 69|1930 Τμ. Β', Θέμ. ΜΑ', σελ. 563), ἀσκηθεῖσα νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως, ὡς τοῦτο πιστοῦται ἐκ τοῦ ἐν τῇ δικογραφίᾳ διπλοτύπου εἰσπρόξεως, τύποις νόμῳ εὐσταθεῖ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν κρίνεται.

Ὁ πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὁ ἀναγραφόμενος ἐν τῷ ἐφετηρίῳ ἐγγράφῳ, ὡς καὶ ὁ πρωτελευταῖος πρόσθετος τοιοῦτος, ὁ ἀναγραφόμενος ἐν ταῖς προτάσεσι τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου), οὐδεμίαν βάλλουσι κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὁ μὲν πρῶτος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔδει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ὁ δὲ τελευταῖος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν φέρει τὰ τοῦ νόμου στοιχεῖα, ἀφοῦ δὲν ἀναγράφεται ἐν αὐτῇ, ἂν ὁ ἐφεσίβλητος εἰργάσθη ἀλλαχοῦ κατὰ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρὸ τοῦ ἀτυχήματος δωδεκαμήνου χρονικὸν διάστημα καὶ ποῖαι ὑπῆρξαν αἱ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἀπολαυαί του, δέον ἀμφότεροι ν' ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμοι, καθ' ὅσον, ὡς πρὸς μὲν τὸν πρωτελευταῖον λόγον, ἡ ἐνδικος ἀγωγή, ἀναγράψουσα ὅτι ὁ ἐνάγων δικαιοῦται ἐξ ἐτῶν μισθούς, διότι τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ ἐλάμβανε, ἦτο δραχμαὶ 55.000 ἡμερησίως, δὲν διασαφηνίζει βεβαίως πλήρως τὸ κεφάλαιόν της τοῦτο, πλὴν ὅμως ἡ μὴ πλήρης διευκρίνισις τοῦ κεφαλαίου της τούτου δὲν ἐξικνεῖται μέχρις ἀοριστίας, ὥστε νὰ καταστήσῃ ταύτην ὡς ἀόριστον, ἀνεπίδεκτον δικαστικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀπορριπτέαν (Ἐφ. Θεσ. 145|1926 Θέμ. ΑΖ' σελ.

(87), καθ' όσον διά τῆς προλεχθείσης φράσεως ὁ ἐνάγων ἐννοεῖ τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ ἐλάμβανεν ἐργαζόμενος κατὰ τὸ προρρηθὲν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ν. 551 τασσομένου δωδεκαμήνου πρὸ τοῦ ἀτυχήματος χρονικὸν διάστημα εἰς ἄλλας παραπλησίας ἢ τῆς αὐτῆς φύσεως ἐργασίας, ἡ δὲ ἀσάφεια τῆς ἀγωγῆς ἔχει γίνει νομολογιακῶς δεκτόν, ὅτι ἐρμηνεύεται ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀγωγῆς, κρίνοντος ἐφ' ἑαυτοῦ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας (Α. Π. 391|1928, Θέμ. Μ' σελ. 178, Α. Π. 180|1932, Θέμ. ΜΓ' σελ. 554, Ἐφ. Θεσσ. 145|1926, Θέμ. ΑΖ' σελ. 667). Ὡς πρὸς δὲ τὸν πρῶτον εἰρημένον λόγον δέον οὗτος ν' ἀπορριφθῇ, διότι ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὡς ἐν αὐτῇ ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικά, καθ' ἃ ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὴν 21.1.1949 εἰς τὴν παρὰ τούτου ἐργολαβικῶς ἐκτελουμένην κατασκευὴν μιᾶς ταφθήκης τῆς Κ.Υ.Δ.Ε.Π. ὡς ἐργάτης (τσιμεντᾶς) καὶ ἡμερομισθίῳ δραχμῶν 55.000, τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς προλεχθείσης χρονολογίας, ὅτε ἡ ἐργασία ἐγένετο ἐντατικῶς καὶ περισσότερον ἐσπευσμένως, καὶ λόγῳ τοῦ πνέοντος ἀνέμου κατὰ τὰς ὥρας ἐκείνας ἠσθάνθη ἐρεθισμὸν καὶ πόνους δριμεῖς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπὸ τῆς βιαίως εἰσελθούσης εἰς τούτους ποσότητος κόνεως ἐκ τσιμέντου, ἥτις αἰωρεῖτο καθ' ὃν χρόνον οὗτος ἐξεκένου τοὺς πλήρεις τσιμέντου σάκκους ἐπὶ σωροῦ ἄμμου καὶ χαλίκων, ὡς καὶ ἐδημιουργεῖτο ἡ κόνις αὕτη ἐκ τῶν παραπλεύρως τούτου κατεργαζομένων ἑτέρων σωρῶν ἐκ τσιμεντοσκυροκονιάματος καὶ ἀμέσως ὑπέστη οὗτος ῥοὴν δακρύων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἥτις ἐξηκολούθησε καὶ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἡμέραν, ὅτε μετέστη αὕτη μεγαλυτέρα καὶ ἤρξατο καὶ τὸ κάμβωμα τοῦ φωτὸς του καὶ τὴν 25 Ἰανουαρίου 949 δὲν ἔβλεπε τελείως. Ὅθεν δέον ὁ λόγος οὗτος ν' ἀπορριφθῇ, διότι ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἀναφέρει ἅπαντα τὰ στοιχεῖα, ἅτινα στοιχειοθετοῦσι τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ εἰρημένου Νόμου 551|1915, ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 24.7.1920 Β. Δ/τος καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὁμοιόμορφον καὶ παγίαν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου. Κατὰ ταῦτα, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἐργατικὸν ἀτύχημα, ὅπερ ἐπῆλθε εἰς ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ εἰρημένου νομοθετήματος μνημονευομένων, δέον τὸ ὡς τοιοῦτον φερόμενον γεγονὸς νὰ συνίσταται ἐκ τῶν ἑξῆς κυρίως στοιχείων: α) τοῦ αἰφνιδίου καὶ βιαίου, β) νὰ ἔχῃ αἰτίαν ἐξωτερικήν, γ) νὰ φέρῃ προσβολὴν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ καὶ δ) νὰ ἐπῆλθε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας. Βίαιον δὲ συμβὰν νοεῖται πᾶν πάθημα, προερχόμενον ἐξ ἐνεργείας βιαίας καὶ αἰφνιδίας ἐξωτερικῆς αἰτίας, ξένης πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ πάσχοντος. Διὰ δὲ τοῦ ὅρου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας» νοεῖται οὐ μόνον ἡ συνήθης περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἐργάτης ὑφίσταται ἀτύχημα ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐργασίας του, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἐνδόσιμον δημιουργίας ἀτυχήματος παρέσχεν ἡ ἐργασία, ὡς ὅταν τοῦτο συμβαίνῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Ἄρα ἀποκλείονται τὰ γεγονότα μόνον, ἅτινα, εἰς οὐδεμίαν τελοῦντα συνάφειαν πρὸς τὴν ἐργασίαν, εἶναι ξένα πρὸς αὐτήν (*Χρ. Οἰκονόμου*, «Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων» §§ 97—103, *Γ. Ροΐλου*, «Περὶ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου» § 13, Γνωμοδ. *Θ. Στεφανοπούλου*, Θέμ. Α' σελ. 586, Α.Π. 142|1924, Θέμ. ΛΕ' σελ. 632, ἔνθα σύμφωνος ἀγόρευσις *Α. Γιδοπούλου*, Α.Π. 137|1925, πρὸς ἣν συμφωνεῖ καὶ τὸ Β' Τμῆμα, Θέμ. ΛΣΤ' σελ. 643, Α.Π. 64|1928, Θέμ. ΛΘ' σελ. 386, Α.Π. 488|1930, ΕΕΝ ΙΖ' σελ. 726). Πάντα δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα κρίνονται.

Ὁ ἐκκαλῶν διὰ προσθέτου λόγου ἐφέσεως, ἀναγραφομένου ἐν ταῖς προτάσεσι του καὶ ἀποτελέσαντος δικονομικὸν ἰσχυρισμὸν του τῆς πρωτοδίκου δίκης, παραπονεῖται, ὅτι ἡ διεξαχθεῖσα πραγματογνωμοσύνη εἶναι ἄκυρος διὰ τοὺς ἐν τῷ λόγῳ καὶ τῷ ἰσχυρισμῷ του τούτῳ ἀναγραφομένους ἑπτὰ λόγους. Καὶ ὁ πρόσθετος ὅμως οὗτος λόγος ἀπορριπτέος κρίνεται, καθ' ὅσον ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πραγματογνωμοσύνη διεξήχθη κατὰ τοὺς νομίμους τύπους καὶ διατυπώσεις καὶ ὀρθῶς ἀπερρίφθησαν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἅπαντες οἱ ἑπτὰ σχετικοὶ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος—ἐναγομένου, οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν σχετικὴν ἔνστασίν του, δι' οὓς λόγους ἀναγράφει ἡ ἀπόφασις αὕτη, εἰς οὓς ὡς ὀρθοὺς καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται. Ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου—ἐκκαλοῦντος—ἐργολάβου οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν τὴν 20 Ἰανουαρίου 1949 ὡς ἐργάτης (τσιμεντᾶς) εἰς τὴν ὑπὸ τούτου ἐργολαβικῶς ἀνειλημμένην πλησίον τοῦ ἐν Λεβαδείᾳ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ οἰκοδομὴν τῆς Κ.Υ.Δ.Ε.Π. μὲ ἡμερομίσθιον δραχμῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων καὶ οὐχί, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, μὲ ἡμερομίσθιον δραχμῶν 55.000 ἤρξατο ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς προλεχθείσης χρονολογίας νὰ ἐργάζηται εἰς τὴν ἀνωτέρω οἰκοδομήν, ἀσχολούμενος εἰς τὸ νὰ ἐκκενώνῃ τοὺς πλήρεις τσιμέντου σάκκους ἐπὶ τῶν σωρῶν ἄμμου καὶ χαλίκων πρὸς παρασκευὴν μίγματος (χαρμανίου) διὰ τὴν κατασκευὴν σιδηροπαγοῦς πλακὸς τῆς οἰκοδομῆς ταύτης, ὁπότε κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ταύτης σκόνη τσιμέντου, ἥτις ἐδημιουργεῖτο ἐκ τῆς ἐκκενώσεως τῶν σάκκων τσιμέντου καὶ ἐκ τῶν παραπλεύρως ἀναμιγνυομένων ἑτέρων σωρῶν τσιμέντου, σκύρου καὶ ἄμμου, λόγῳ τοῦ πνέοντος τότε ἀνέμου, αἰφνιδίως καὶ βιαίως εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἀριστερὸς εἶχε προηγουμένην πάθησιν ἐκ τραύματος, ὡς ὁ ἐνάγων ὁμολογεῖ εἰς τὴν ἀπὸ 17 Μαΐου 1949 αἴτησίν του πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου τούτου, συνεπείᾳ δὲ τοῦ αἰφνιδίου καὶ βιαίου συμβάντος τούτου ἠρεθίσθησαν ἀμφότεροι οἱ ὀφθαλμοὶ τούτου εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε κατ' ἀρχὰς ἐπὶ δίημερον ἐδακρυρρόουν καὶ τέλος ἐπῆλθε τὸ θάμβωμα τοῦ φωτὸς τούτων καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν ἀπώλεια τῆς ὁράσεως ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου—ἐνάγοντος, συνεπείᾳ—κατὰ τοὺς δύο ἐκ τῶν τριῶν πραγματογνωμόνας—ἐκτεταμένου ἕλκους τοῦ κερατοειδοῦς ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν, καταλαμβάνοντος ἅπαν τὸ κορικὸν πεδίον τούτων, ὅπερ ἕγκαυμα εἶναι δυνατὸν νὰ προκληθῇ—κατὰ τοὺς δύο προρρηθέντας πρα-

γματογνώμονας—καὶ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς κόνεως ἐκ τσιμέντου εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Κατὰ τὰ ἀποδειχθέντα πραγματικὰ ταῦτα περιστατικὰ συντρέχουσιν ἅπαντα τὰ στοιχεῖα πρὸς ἐκπαρτισμὸν τοῦ κατὰ τὸν εἰρημένον νόμον 551 ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὡς ταῦτα ἀναπτύσσονται εἰς τὸ σκεπτικὸν τῆς παρούσης καὶ πάντα τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα ἐλέγχονται.

Ἐκ τῆς εἰρημένης ἐκθέσεως πραγματογνωμοσύνης πιστοῦται, ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ ἀναγραφόμενοι τρεῖς πραγματογνώμονες κατὰ πλειοψηφίαν ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἡ ἀπώλεια τῆς ὁράσεως ὁμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐναγομένου εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος πλήρης καὶ διαρκής, ἕπομένως διὰ τὴν ἐπιδιωκομένην ἀποζημίωσιν θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 9 ἐδ. 1 τοῦ εἰρημένου Ν. 551, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1705|1939 καὶ ὡς τοῦτο ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10155|1940 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Πρὸς καθορισμὸν ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ προμνησθέντος Ν. 551, καθ' ὃ κατὰ τὸ ἐδάφ. β' τούτου, ἐὰν ἡ ἐργασία δὲν εἶναι διαρκής, ὡς πρόκειται ἐν τῇ ἐνδίκῳ ὑποθέσει, ὁ ἐτήσιος μισθὸς ὑπολογίζεται τόσον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀντιμισθίας τῆς ὑπὸ τοῦ παθόντος ληφθείσης κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπασχολήσεως του ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ ἔπαθε τὸ ἀτύχημα, ὅσον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπολαυῶν τοῦ παθόντος κατὰ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρὸ τοῦ ἀτυχήματος δωδεκαμήνου χρονικὸν διάστημα. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ἀναγραφούσης οὐχὶ ἐν πλήρει σαφηνείᾳ, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος ἐλάμβανεν ὡς ἡμερομίσθιον κατὰ τὸ πρὸ τοῦ ἀτυχήματος δωδεκάμηνον χρονικὸν διάστημα τὸ ποσὸν δραχμῶν 55.000 ἡμερησίως, ἔδει τὰ περιστατικὰ ταῦτα ν' ἀποδειχθῶσι, τασσομένου πρὸς τοῦτο σχετικοῦ θέματος ὑπὸ τῆς προκαθορίσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐνέρας παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεων ὑπ' ἀριθ. 204|1949 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Εἰρηνοδικείου.

IV. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παράλειψις καταθέσεως προσπίμου ἐφέσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΨΟΔ' καὶ συνέπειαι.

Διατάξεις Πολιτ. Δικονομίας περὶ καταθέσεως προσπίμου ἐφέσεως πρὸ πάσης ἐν τῇ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ δικῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΨΟΔ'.— Συνέπεια παραλείψεως καταθέσεως ἡ ἀπόρριψις τῆς ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 430|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόκουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Κοσμινὸς*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κονσταντέκος, Α. Κυβάλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 772 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ κατάθεσις τοῦ προσπίμου τῆς ἐφέσεως πρέπει νὰ γίνεται πρὸ πάσης ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως (*Οἰκονομίδου - Δεβενδέ*, Πολιτ. Δικ. § 236 σημ. 1. *Εὐκλ.—Παπαδ.* Πολιτ. Δικ. § 235, σημ. 1, Α.Π. 510|1950, ΕΙΔ 9, 1089, Ἔφετ. Πατρῶν 31|1941, Θέμ. ΝΙ', 180, Ἔφετ. Ἀθηνῶν 294|1897, Θέμ. Η', 339, Ἔφετ. Ἀθηνῶν 1374|1909, Θέμ. ΙΒ' 312), ἄλλως τὸ Δικαστήριον ἀρνεῖται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν συζήτησιν, ἐκτὸς ἐὰν συνεχωρήθησαν αὐτῷ τὰ δικαιώματα τῶν πενήτων, ὁπότε ἀπαλλάσσεται τῆς τοιαύτης ἐπιταθέσεως (ἄρθρον 778 Πολιτ. Δικ.). Αἱ ἀνωτέρω δὲ περὶ προσπίμου διατάξεις, θεσπισθεῖσαι πρὸς πρόληψιν προφανοῦς χρισιολογίας καὶ οὐχὶ μὲ σκοπὸν φορολογικόν, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ δικῶν διεξαγομένων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΨΟΔ', ὡς οὗτος κωδικοποιηθεὶς καὶ τροποποιηθεὶς ἰσχύει νῦν, καθόσον οὐδαμοῦ ὁ ρηθεὶς νόμος ἔθιξε ταύτας, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 20 αὐτοῦ, ὁρίσαντος, ὅτι ἰσχύουσι, κατὰ τὰ λοιπά, αἱ γενικαὶ διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὰς διατάξεις τούτου. Οὐδὲ συνάγεται τὸ ἐναντίον ἐκ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὡς εἴρηται νόμου, καθόσον διαλαμβάνει τοῦτο, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ ἄρθρον 16, ὅτι ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας ὁ Πρωτοδίκης καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον ὑπάρχουσι νὰ ἐρευνήσουν αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν, πλὴν ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ὁρίσῃ εἰδικῶς κάτι, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 501 καὶ 505 § 1 Πολιτικῆς Δικονομίας, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κατ' οὐσίαν ἔρευναν ἐν τῷ Ἐφετείῳ τῆς διαφορᾶς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις πρὸ πάσης συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως δὲν κατέθεσε τὸ παράβολον τῆς ἐφέσεώς του, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς γενικῆς ἀρχῆς ὅτι δὲν ἀκούεται οὗτος, μὴ καταθέτων τὸ παράβολον καὶ ὅτι ἀπορρίπτεται πάντοτε ἡ ἔφεσις, ἐλλείψει τῆς τοιαύτης προϋποθέσεως. Ἂν ὁ νόμος Γ'ΨΟΔ' ἤθελε νὰ τροποποιήσῃ τὰς ἐκτεθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 772 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας θὰ διελαμβάνε τοῦτο ρητῶς (Α.Π. 510|1950). Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἡ κρινομένη ἔφεσις συνεζητήθη τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1951, τὸ δὲ παράβολον τῆς ἐφέσεως κατετέθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος τὴν 17ην Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους, ὡς πιστοῦται ἐκ τοῦ προσαγομένου γραμματίου τοῦ ἀρμοδίου ἐπιμελητοῦ εἰσπράξεων Ἀθηνῶν, δὲν χορηγεῖ ἡ τοιαύτη κατάθεσις εἰς τοῦτον τὸ δικαίωμα, ὅπως μετάσχῃ τῆς συζητήσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν οὗτος κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς ὑποθέσεως ἐκ τοῦ πινακίου παρέστη καὶ ὑπέβαλε προτάσεις (*Οἰκονομίδου - Δεβενδέ* § 236 σημ. 1). Ἄλλως τε ὁπὸ οὐδεμίας διατάξεως νόμου συγχωρεῖται τῷ Δικαστηρίῳ ἢ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα παροχὴ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς ἄδειας διὰ μεταγενεστέραν τῆς συζητήσεως καταβολὴν τοῦ παραβόλου τῆς ἐφέσεως, πόσῳ δ' ἀντίθετος ἐνέργεια αὐτοῦ καὶ ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὴν συζήτησιν ἄνευ προηγουμένης ἐρεύνης περὶ τοῦ ἐὰν οὗτος εἶχε κατ' αὐτὴν καταβάλει τὸ ὡς ἄνω πρόσπιμον πάσχει αὐτεπαγγέλτως ἐξεταζομένη, δικονομικὴν ἀκυρότητα κατὰ τὸν συνδυασμὸν τοῦ τὴν διαδικασίαν τῆς κατ' ἔφεσιν συζητήσεως ρυθμίζοντος ἄρθρου 772 Πολιτικῆς Δικονομίας πρὸς τὰ τοιαῦτα 201 § 1 αὐτοῦ, ὡς τὸ τελευταῖον ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΨΟΘ' (Ἔφετ. Πατρῶν 31|1941). Δέον ὅθεν ἡ κρινομένη ἔφεσις ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀνυποστήρικτος κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

I. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Νομοθετικαί διατάξεις περί επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών

Υποχρέωσις αρτοποιών πρός χρησιμοποίησιν αρτεργατών εφωδιασμένων δι' επαγγελματικών βιβλιαρίων.— Συνταγματικότης σχετικών νομοθετικών διατάξεων.— Έννοια άρθρων 3 και 4 Συντάγματος.— Αποφάσεις Επιτροπών περί χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων.

Έτέθη υπό την κρίσιν του Συμβουλίου της Επικρατείας το κύρος των σχετικών προς τους όρους και διαδικασίαν χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων εις αρτεργάτας νομοθετικών διατάξεων, από συνταγματικής απόψεως.

Τόσον η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας από της υπ' αριθ. 125|1948 αποφάσεώς του (εισηγητής *Π. Μερεικόπουλος*, ΕΕΔ 7, 216, εφ' ης έλαβε παρατηρήσεις *Αλ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 216), δια της οποίας έσημειώθη στροφή εις την μέχρις αυτής νομολογίαν του Σ.Ε., δεχομένην πρότερον, ότι η διάταξις του άρθρ. 3 του Συντάγματος περί ισότητος δεν απατέλει δεσμευτικόν και διά τον Νομοθέτην κανόνα, αλλά μόνον πολιτικήν αρχήν, όσον και η νομολογία του Αρείου Πάγου σταθερώς έδέχοντο, ότι και ο Νομοθέτης εν τη εισαγωγή των νομοθετημάτων του δεσμεύεται εκ της συνταγματικής επιταγής των άρθρων 3 και 4 του Συντάγματος, κηρυσσομένου άλλως τε αντιθέτου νομοθετήματος του ανισυνταγματικού (βλέπε εκ των τελευταίων αποφάσεων του Σ.Ε. την υπ' αριθ. 358|1951, εισηγητής *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 10, 374, ένθα και λοιπαί παραπομπαί και εκ των του Α.Π. την υπ' αριθ. 193|1951, ΕΕΔ 11, 132, ένθα και λοιπαί παραπομπαί).

Επιτρέπεται όμως κατά την παρά τοίς δύο Ανωτάταις Δικαστηρίοις κρατούσαν άποψιν εις τον Νομοθέτην να θέτη περιορισμούς εις την ελευθερίαν της εργασίας, όταν ούτοι υπαγορεύωνται εξ αποχρώντων λόγων δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος (βλέπε τας ανωτέρω αναφερομένας αποφάσεις του Σ.Ε. και Α.Π.).

Τούτο δέχεται και η κατωτέρω παρατιθεμένη κατωτέρω απόφασις του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άλλ' ενώπ. κρίναντα το κύρος των εν αυτή νομοθετικών διατάξεων περί επαγγελματικών βιβλιαρίων των αρτεργατών, θεωρεί, και ορθώς, διά λόγους δημοσίου συμφέροντος επιτρεπομένους τους περιορισμούς των επαγγελματικών βιβλιαρίων, εφ' όσον σκοπούν την παραφύλαξιν της υγείας των πολιτών και μή συνέπεσαν την ακυρότητα άλλως της συμβάσεως εργασίας, εν ελλείψει αυτών, ως παγίως κρατεί και εν τη νομολογία των δικαστηρίων της ουσίας (βλέπε άντ' άλλης την Πρωτοδικείου Αθηνών 11235|1951, εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 207), εκτείνει την συλλογιστικήν της περί προστασίας της δημοσίας υγείας και διά της αποφυγής του επαγγελματικού πληθωρισμού.

Θά συνεχωρείτο όμως εις τινα να είπη, ότι ο επαγγελματικός πληθωρισμός φέρει εις το οικονομικόν συμφέρον επαγγελματικής τινος τάξεως και κατά την ορθήν άποψιν της Α.Π. 193|1951, ένθ' ανωτ., εν τη ενναία του γενικωτέρου συμφέροντος (το οποίον πρέπει να έχη ως γνώμονα ο νομοθέτης διά την θέσπισιν περιορισμών εν τη εργασία, παρά την αρχήν του άρθρου 4 του Συντάγματος, εν τη εννοία του οποίου είναι και η ελευθερία της εργασίας και η επαγγελματική τοιαύτη, Σ.Ε. 358|1951, ένθ' ανωτ.), δέν δύναται να θεωρηθή και το οικονομικόν συμφέρον επαγγελματικής τινος τάξεως. Αντίθετος αρχή θά ήγεν εις την καθιέρωσιν προνομίων εν τη σφαίρα της επαγγελματικής των δράσεως, μή συμβιβαζομένης προς τάς συνταγματικας περί ισότητος και ελευθερίας αρχάς.

Ούτως αντελήφθη το πράγμα και η προηγουμένη του Σ.Ε. υπ' αριθ. 358|1951 απόφασις του (ΕΕΔ 10, 374), κηρύξασα ανισυνταγματικήν την υπό του Ν.Δ. 1254|1949 περί φορτοεκφορτωτών ξηράς χορήγησιν βιβλιαρίων επαγγελματικής ταυτότητος εις ωρισμένον μόνον αριθμόν προσώπων.

Συμβουλίου Επικρατείας 2240|1951, Ολομελείας

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. *Χ. Μητρέλιας*
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Π. Δεσποτόπουλος*
Δικηγόρος ο κ. Χρ. Παπασταύρου

Διά των υπό κρίσιν αιτήσεων διώκεται η ακύρωσις των υπ' αριθ. 291, 293, 297, 335, 336, 337, 338, 339, 340 και 341|1951 αποφάσεων της παρά τω Υπουργείω Εργασίας εδρευούσης δευτεροβαθμίου ειδικής Επιτροπής, δι' ών, κατ' αναθεώρησιν της υπ' αριθ. 168|1950 αντιθέτου αποφάσεως της πρωτοβαθμίου επιτροπής Πατρών, εχορηγήθησαν επαγγελματικά βιβλιάρια εις τριάκοντα δύο εν συνόλω αρτεργάτας.

Αι προσβαλλόμεναι αποφάσεις εκδοθείσαι κατ' άσκησιν της υπό των κειμένων διατάξεων περί χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών παρεχομένης εις την κατά το άρθρ. 8 του αν. ν. 19|21 Νοεμβρίου 1935 δευτεροβάθμιον επιτροπήν αρμοδιότητος, όπως αποφαίνεται ορισμός επί των κατά των αποφάσεων των πρωτοβαθμίων επιτροπών περί χορηγήσεως ή μή αρτεργατικών βιβλιαρίων ασκουμένων υπό των ενδιαφερομένων αντιρρήσεων, αποτελούσιν εκτελεστάς διοικητικάς πράξεις υποκειμένας εις έλεγχον νομιμότητος ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Κατά τάς διατάξεις του άρθρ. 6 του νόμου 5891|1933 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων των νόμων περί Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών», εν συνδυασμώ προς

τάς διατάξεις των άρθρ. 2, 3 και 7 των εις έκτέλεσιν του νόμου τούτου εκδοθέντων από 16|21 Νοεμβρίου 1933 και 4 Απριλίου|3 Μαΐου 1935 βασ. δίων και του άρθρ. 8 του αν. ν. της 19|21 Νοεμβρίου 1935 «περί μεταρρυθμίσεως των νόμων περί Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών» τα άρτοποιεία τα λειτουργούντα εις πόλεις, εις άς εφαρμόζονται αι διατάξεις περί ασφαλίσεως των αρτεργατών, υποχρεούνται να απασχολώσιν εις τας εργασίας των αποκλειστικώς και μόνον αρτεργάτας εφωδιασμένους δι' επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών. Ο αριθμός των εκάστοτε, επί τη βάσει των αναγκών της εργασίας, χορηγητέων επαγγελματικών βιβλιαρίων αποφασίζεται παρ' επιτροπών συνιστωμένων εις εκάστην των άνωτέρω πόλεων. Αι επιτροπαί αύται έχουσιν ειδικωτέρων ως σκοπόν: α) να καθορίσωσι το άνώτατον όριον των χορηγητέων επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών εις εκάστην πόλιν, αναλόγως των υφισταμένων πραγματικών ή βιοτεχνικών αναγκών της απαιτουμένης διά την κατανάλωσιν παραγωγής άρτου, και β) να χορηγώσιν επαγγελματικά βιβλιάρια αρτεργατών εντός των ως άνω ορίων εις τους έχοντας τάς νομίμους προϋποθέσεις, αίτινες ορίζονται ως εξής: α) Να είναι κατά κύριον επάγγελμα αρτεργάται ασχολούμενοι αποκλειστικώς εις τας εργασίας της βιομηχανικής ή βιοτεχνικής παρασκευής του άρτου. β) Να άγωσιν ηλικίαν πλέον των 18 ετών. γ) Να μη πάσχωσιν εξ οιασδήποτε σωματικής ή πνευματικής νόσου. Κατά των αποφάσεων των τοπικών τούτων επιτροπών περί χορηγήσεως ή μη επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών επιτρέπεται άσκησις ανταιρέσεων, εφ' ων αποφασίζει οριστικώς ειδική εν Αθήναις εδρεύουσα δευτεροβάθμιος επιτροπή.

Αληθώς το άρθρον 4 του ισχύοντος Συντάγματος θεσπίζει το απαραβίαστον της προσωπικής ελευθερίας, εις την έννοιαν δε ταύτης περιλαμβάνεται και η ελευθερία της εργασίας, εξ ής συνδυαζομένης και προς την διά του άρθρου 3 του Συντάγματος καθιερουμένην αρχήν της ισότητος, παρέπεται, ότι επιβάλλεται εις την Νομοθετικήν Εξουσίαν στενάμιος και ίση κατ' αρχήν μεταχείρισις του δικαιώματος της εργασίας έναντι πάντων. Αλλά η Νομοθετική Εξουσία εν τη ρυθμίσει των όρων, υφ' ούς διασφαλίζεται εκάστοτε το δικαίωμα της εργασίας, δύναται, κατά ρητήν επιφύλαξιν της αυτής συνταγματικής διατυπώσεως, να θέτη και περιορισμούς εις την ελευθερίαν της εργασίας, απαγορευομένους εξ αποχρώντων λόγων δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος, ορίζουσα αυτούς εξ αντικειμένου και κατ' ίσων έναντι πάντων μέτρων. Διά των περί ων ενταύθα πρόκειται νομοθετημάτων, δι' ων θεσπίζονται οι όροι και καθορίζεται ωρισμένη διαδικασία χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων εις τους αρτεργάτας επί τη βάσει προϋποθέσεων αναγομένων κατά κύριον λόγον εις την πνευματικήν ικανότητα και την υγιεινήν κατάστασιν αυτών, σκοπείται προδήλως η προστασία της δημοσίας υγείας, διά της αποφυγής του επαγγελματικού πληθωρισμού και της καθιερώσεως προληπτικού έλεγχου επί των εν τη παρασκευή του άρτου ασχολουμένων εργατών. Από της απόψεως συνεπώς ταύτης αι διέπουσαι την επίδικον διαφοράν διατάξεις, εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος θεσπισθείσαι, κείνται εντός των πλαισίων των θεμιτών συνταγματικώς περιορισμών και απαγορεύσεων και κατ' ακολουθίαν οι επί της αντιδίκου εκδοχής ερειδόμενοι ισχυρισμοί των παρεμβαινόντων κρίνονται αβάσιμοι και απορριπτέοι.

Κατά τας παρατεθείσας ως άνω διατάξεις, αί τε κατά τόπους πρωτοβάθμιοι και ή εν Αθήναις εδρεύουσα δευτεροβάθμιος επιτροπή χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών καλούμεναι, συνεκτιμώσι αίτησιν των ενδιαφερομένων, αποφαίνονται κατά πρώτον μέν λόγον επί του συνόλου των απασχολητέων αρτεργατών, καθορίζουσαι κατ' ανώτατον όριον τον αριθμόν τούτων, αναλόγως των τοπικών αναγκών παρασκευής και καταναλώσεως άρτου, μετά ταύτα δε και εντός του ούτω καθορισθέντος αριθμητικού περιθωρίου επιλαμβάνονται της χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων εις τους κεκτημένους τας εν τω νόμω καθοριζομένας ιδιότητας αρτεργάτας. Αμφότερα τα στοιχεία ταύτα, ήτοι ο καθορισμός του ανωτάτου ορίου αριθμητικού ορίου απασχολητέων αρτεργατών και η παρά τοις επιγνησίοις διαφορά των ως άνω ιδιοτήτων, συναπαρτίζοντα τας νομίμους προϋποθέσεις χορηγήσεων επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών προϋποθέσεις, δέον ν' αποτελώσιν αντικείμενον έρευνης και εκτιμήσεως εκ μέρους των επιτροπών, ων αι σχετικαί περί χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων αρτεργατών αποφάσεις, δέον να περιέχωσιν ειδικήν αιτιολογίαν περί της συνδρομής των στοιχείων τούτων εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει.

Εν προκειμένω, ενώ η πρωτοβάθμιος επιτροπή Πατρών διά της υπ' αριθ. 168|1956 αποφάσεως της απέρριψε τας αιτήσεις των παρεμβαινόντων περί χορηγήσεως αυτοίς επαγγελματικών βιβλιαρίων, επί τω λόγω ότι συνεπληρώθη ο δικαιούμενος αριθμός αρτεργατών διά την λειτουργίαν των αρτοποιείων της πόλεως Πατρών, ή δευτεροβάθμιος επιτροπή Αθηνών διά των προσβαλλομένων αποφάσεών της απεδέχθη εις αίτησιν των παρεμβαινόντων και εχορήγησεν αυτοίς βιβλιάρια επί μόνω τω λόγω, ότι ούτοι κέκτηνται τας προς τούτο νομίμους ιδιότητας. Αλλ' ως ήδη ελέχθη μόνη η προϋπόθεσις αύτη δεν είναι αρκετή διά την χορήγησιν επαγγελματικών βιβλιαρίων άνευ της συνδρομής, πρωτίστως, και της ετέρας προϋποθέσεως, της υπάρξεως δηλονότι αριθμητικού περιθωρίου προς χορήγησιν των βιβλιαρίων τούτων. Περί της τελευταίας όμως ταύτης προϋποθέσεως, καίτοι, ως ήδη ελέχθη, βεβαιούται εν τη πρωτοβαθμίω αποφάσει η ανυπαρξία αυτής, αι προσβαλλόμεναι αποφάσεις ουδεμίαν αιτιολογίαν φέρουσιν, ούδ' απλώς μνείαν περί ταύτης ποιούνται.

Κατά ταύτα, αι προσβαλλόμεναι αποφάσεις άκυρωτέαι τυγχάνουσι δι' αυσιώδη περί την αιτιολογίαν αυτών έλλειψιν κατά τον βασίμως προβαλλόμενον λόγον ακυρώσεως και δέον όπως αναπεμφθή η υπόθεσις εις την εκδούσαν τας προσβαλλομένας αποφάσεις αρχήν διά την νόμιμον ενέργειαν.

II. ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Έγκρισις καταστατικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου δυνάμει τῆς ἐν ἄρθρῳ 59 § 1 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἀντισυνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρου 59 § 1 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἡρμηνεύθη δι' ἄρθρ. 1 Α.Ν. 694/1937. — Ἀνίσχυρον καὶ ἄρθρ. 4 § 1 Α.Ν. 1022/1946. — Ὁρισμοί Α.Ν. 580/1945.

Τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀποφάσεώς του ἀκολουθεῖ τὴν σταθερῶς παρ' αὐτῷ κρατοῦσαν ἀποψιν περὶ τῆς ἀντισυνταγματικότητος τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694/1937, καθ' ἣν πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὰ τῆς λεπτομερείας καὶ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ διὰ τυπικῶν νόμων γενόμεναι, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν εἰς κοινωνικοὺς πόρους, δύνανται νὰ τροποποιῶνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (βλ.πρ. συμφώνως Σ.Ε. 28/1950, εἰσηγητὴς **Χ. Μητρέλλιας**, ΕΕΔ 9, 219. Σ.Ε. 351/1950, εἰσηγητὴς **Ι. Μανιάτης**, ΕΕΔ 9, 857, Σ.Ε. 197/1951, εἰσηγητὴς **Ο. Κυριακός**, ΕΕΔ 10, 471).

Ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις βαίνει ἔτι πλέον, κρίνουσα ὡς ἀντισυνταγματικὴν καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ Α.Ν. 1032/1946 «περὶ διακανονισμοῦ τοῦ τρόπου διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κλπ.».

Εὐχερῶς δύναται τις νὰ φαντασθῇ τὸ μέγεθος τῆς προκυπτούσης ἀνωμαλίας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 64/1952. Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Μητρέλλιας**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Ι. Μανιάτης**

Δώκεται ἡ ἀνωφωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 22999/Σ. 404 τῆς 10 Μαΐου 1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ ἐγκρίσεως καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν».

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις περὶ ἐγκρίσεως τοῦ ρηθέντος καταστατικοῦ, ὡς ἐκ τῶν ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτῆς ἐπικαλουμένων διατάξεων προκύπτει, ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ ἀν. ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀν. ν. 694/1937, καθ' ἣν πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὀργανωτικοῦ καὶ καταστατικοῦ περιεχομένου, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τε τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν καὶ τὰς λεπτομερείας, ὡς καὶ αἱ διὰ τυπικῶν νόμων γενόμεναι, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν εἰς κοινωνικοὺς πόρους, δύνανται νὰ τροποποιῶνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ἀλλ' ἡ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης παρεχομένη ἐξουσιοδότησις, λόγῳ τῆς γενικότητος αὐτῆς, ὡς παγίως διὰ πολλῶν ἀποφάσεων τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐκρίθη, ἀντίκειται εἰς τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος περὶ διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου, στερουμένη συνταγματικοῦ κύρους, εἶναι ἀνίσχυρος. Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ ἐπίσης λόγον εἶναι ἀνίσχυρος καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ἀν. ν. 1022/1946 «περὶ διακανονισμοῦ τοῦ τρόπου διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κλπ.», ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου § ιε' τοῦ ἀν. ν. 1159/1946, δι' ἧς παρέχεται γενικὴ ἐπίσης ἐξουσιοδότησις περὶ τροποποιήσεως τῶν καταστατικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐπὶ τῇ ἁπλῇ προτάσει ἢ μετ' ἁπλῆν γνώμην τῶν οἰκείων Λ.Σ. καὶ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ δημοσιευομένην εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω ἀνισχύρου ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀν. ν. τῆς 11.11.1935 στερεῖται νομίμου ἐρείσματος, μὴ δυναμένη νὰ στηριχθῇ οὐδ' ἐπὶ τῆς μνησθείσης ἀνισχύρου ἐπίσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ἀν. ν. 1022/1946. Οὔτε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν προοιμίῳ αὐτῆς ἐπικαλουμένης ἑτέρας διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀν.ν. 580/1945 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τοὺς ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως» δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διότι διὰ τῆς διαξεως ταύτης ἁπλῶς προβλέπεται ἡ σύμπραξις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν ἔκδοσιν πάσης ἀποφάσεως ἐγκριτικῆς τῆς συστάσεως ἢ αὐξήσεως καὶ ἐν γένει πάσης βαθμολογικῆς ἢ μισθολογικῆς μεταβολῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων, θεσπιζομένη κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, χωρὶς νὰ τροποποιῶνται καὶ αἱ κείμεναι διατάξεις, αἱ προβλέπουσαι τὸν τρόπον τῆς θεσπίσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν καταστατικῶν τῶν περὶ ὧν ὁ νόμος οὗτος ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 5997/1934 «περὶ ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν» δύναται νὰ στηριχθῇ αὕτη, διότι αἱ ἀρχικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρ. 2 § 3) ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2868, καθ' ἃ ὡρίζετο ὅτι τὸ Ταμεῖον τοῦτο διέπεται ὑπὸ καταστατικοῦ ἐγκρινομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀν. ν. τῆς 28/30 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5997/1934 κλπ.», κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ὁποίου ὡρίσθη ὅτι τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν διέπεται ὑπὸ καταστατικοῦ, ἐγκρινομένου διὰ διατάγματος, προκαλουμένου κλπ. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν εὑρίσκει νόμιμον ἔρεισμα, ἀκυρωτέα καθίσταται, ὡς καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐκδοθεῖσα.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Ὑδρευτικῶν καὶ Ἐργογιαντικῶν Ἔργων ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰσφορὰς εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας

Γνωμοδότησις 596|555|1952

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Κ. Ρουμπάνης*

Διὰ τοῦ Α.Ν. τῆς 20.11.1935 (Α' 585) συνέστη Ὀργανισμὸς Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 § 1 τοῦ νόμου τούτου μεταξὺ τῶν πόρων τοῦ Ὀργανισμοῦ εἶναι εἰσφορὰ μέχρις 1 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν παντὸς ἀσφαλιζομένου καὶ ἰσόποσος εἰσφορὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου, κατὰ δὲ τὴν § 3β' τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἁπασαι αἱ ὡς ἄνω εἰσφοραὶ ὁρίζονται διὰ διατάγματος. Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 8 τὸ καταστατικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ θέλει ὁρίζει τὰς σχετικὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἀσφαλιζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, τὰ τοῦ χρόνου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλπ.

Βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρ. 3β' ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 23.3.1948 Β.Δ., δι' οὗ καθωρίσθη ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἴση πρὸς 1 ο|ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των καὶ ἰσόποσος εἰσφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν, ταὐτοχρόνως δὲ διὰ τοῦ διατάγματος τούτου καθωρίσθη ὡς χρόνος ἐνάρξεως καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς ταύτης ἡ 1 Ἀπριλίου 1948.

Ἡ ἡμερομηνία αὕτη μετετέθη εἰς τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1950 διὰ τοῦ ἄρθρ. 23 § 2 τοῦ Καταστατικοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20699|Σ. 409|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ἱδρυτικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Νόμου.

Ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν εἶναι μία ἐκ τῶν βασικωτέρων ὑποχρεώσεων ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν καὶ διότι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ χρόνος ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεως περιλαμβάνει ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀσφαλίσεως, ἰσόσον τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἠσφαλισμένων, ὅσον καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν, εἶναι δὲ φυσικὸν αἱ πρὸς τὸν ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν οἰκονομικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν νὰ προηγοῦνται τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, ἤτοι τῶν παροχῶν, ἃς δικαιοῦνται παρὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ, ὅταν, ὡς εἶναι φυσικόν, πρέπει προηγουμένως νὰ ἀποκτήσῃ κεφάλαια, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παράσχῃ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τοῦ καταστατικοῦ προβλεπομένας παροχάς.

Τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς ἰσχύουν καὶ κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀντιστοίχων διατάξεων τῶν ἄρθρων 4 καὶ 19 ν. 6298|1934 καὶ 41 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν (ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας 10703|1937, Ἐφ. Κυβ. Β' 157), Ἀγαλλοπούλου, Αἱ Κοιναιναὶ Ἀσφαλίσεις, σελ. 16).

Νομίμως ἄρα καθωρίσθη διὰ τοῦ καταστατικοῦ ὁ χρόνος ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸν ἐν λόγῳ Ὀργανισμόν, οὗτινος, καταργηθέντος, τὸ ἔργον μετὰ τὸν νόμον 1846|1951 (ἄρθρον δ § 1) ἀνελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (*).

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: Αἱ εἰς τὸ ἀπολυόμενον πάσης φύσεως προσωπικὸν τῆς Ὑπηρεσίας Συμπληρώσεως καὶ Συντηρήσεως Ὑδρευτικῶν Ἔργων Μακεδονίας θὰ ἐφαρμοσθῇ νόμον ὁ Α.Ν. 913|1949 ἢ παραλλήλως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ Ν.Δ. 741|1941.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας

Γνωμοδότησις 815|1951

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Κ. Ρουμπάνης*

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 970|1947 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αἱ κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α.Ν 913|1949, προβλέπουν περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου ἐκτάκτου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο συνδέεται διὰ δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως εἴτε διὰ συμβάσεως ἐργασίας (**) καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις πραγματοποιεῖται μετὰ παρέλευσιν διμήνου ἀπὸ τῆς προσλήψεως.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων δύο κυρίως ἐπεδιώχθησαν μεταρρυθμίσεις τοῦ ἰσχύοντος δικαίου: Πρῶτον, ὅπως χορηγηθῇ ἀποζημίωσις λόγῳ ἀπολύσεως καὶ εἰς τοὺς ἐκτάκτους δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ δεύτερον, ὅπως περιορισθῇ λόγῳ ἀνεπαρκείας τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 χορηγουμένη ἀποζημίωσις εἰς τὸ δι' σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (συμβάσεως ἐργασίας) συνδεόμενον μετὰ τοῦ Δημοσίου προσωπικόν. Ἐκ πνεύματος δὲ δικαιοσύνης προεβλέφθη ἡ ἴση μεταχείρισις ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν τοῦ ἐκτάκτου τούτου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου.

Πλὴν ὅμως τῶν ἀνωτέρω καινοτομιῶν, αἱ ὑ-

(*) Contra *Κοκοδίσιος*, ΕΕΔ 10, 249.

(**) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ὅμως καὶ τὴν ἀνωτέρω, σελ. 293, Α.Π. 76|1952.

πὸ τοῦ ρηθέντος Α.Ν. 913 κυρωθεῖσαι ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἠθέλησαν νὰ θίξουν τὴν θεμελιώδη βάσιν τοῦ ν. 2112, καθ' ἣν τῆς λόγῳ πολύσεως ἀποζημιώσεως δικαιοῦνται οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου συνδεόμενοι. Ἑπομένως αἱ ἀνωτέρω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχουσιν ἐφαρμογὴν εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως προσωπικοῦ συνδεομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, οὐδόλως δὲ ἀφοροῦν τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Τοῦτο συνάγεται ἀφ' ἑνὸς ἐκ τῆς πρώτης τῶν μνησθεισῶν Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τῆς ὑπ' ἀριθ. 956, Κατὰ τὴν Πρᾶξιν ταύτην ἀποφασίζεται, «ὅπως εἰς τὸ ἀπολυόμενον ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τὸ μὴ κεκτημένον τὴν δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα κατὰ τὰς ἑξῆς διακρίσεις: αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μηνὸς εἰς τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἀπὸ ἑνὸς μέχρι τριῶν ἐτῶν καὶ αἱ ἀποδοχαὶ δύο μηνῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν τριῶν ἐτῶν». Ἐπάγεται δὲ ἡ ἀπόφασις αὕτη ὅτι «τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωπικὸν δὲν δικαιοῦται διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου».

Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως εἶναι προφανές, ὅτι ἐπεδιώχθη ἡ τροποποίησις προγενεστέρων διατάξεων νόμων, δι' ὧν ἐχορηγεῖτο μεγαλυτέρα ἀποζημίωσις, κυρίως δὲ τοῦ νόμου 2112, βάσει τοῦ ὁποίου τὸ ἐν λόγῳ προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου—δηλαδὴ τὸ μὴ κεκτημένον τὴν δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα, ἀλλὰ συνδεόμενον διὰ συμβάσεως ἐργασίας—ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ μεγαλυτέραν ἀποζημίωσιν.

Προφανῶς συμβατικὰ δικαιώματα οὐδόλως ἔθιξεν ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, δηλαδὴ τὸ δικαίωμα ἐπὶ παραδείγματι ὑπαλλήλου συνδεομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας δύο ἐτῶν (ὡρισμένου χρόνου) καὶ ἀπολυθέντος εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους ἄνευ ὑπαιτιότητός του, δικαιουμένου δὲ κατὰ τὸν ἀστικὸν νόμον ὅπως ἀξιώσῃ τοὺς μισθοὺς ὁλοκλήρου τοῦ δευτέρου ἔτους, οὐδόλως ἐθίγη. Διότι, ἂν ἐσκόπει ἡ διάταξις αὕτη νὰ ἀνατρέψῃ τοιαῦτα δικαιώματα, θὰ ἔδει νὰ ἐκφρασθῇ ρητῶς.

Ἐκ πάντων τούτων ὅθεν σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ρηθεῖσα 976 Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μόναν τὰ ἐκ τῶν νόμων πηγάζοντα δικαιώματα τῶν μισθωτῶν τῶν ἐν αὐταῖς κατηγοριῶν ἔθιξεν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ τοιαῦτα, ἥτοι τὰ ἐκ συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πηγάζοντα.

Δεχθέντος οὕτω ὅτι αἱ διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 κυρωθεῖσαι 956 καὶ 976 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἕπεται, ὅτι ἐπὶ τούτων ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ λοιπαὶ κείμεναι σχετικαὶ διατάξεις.

Μία τοιαύτη διάταξις, ἥτις, κατὰ τὰς ἀνωτέρω σκέψεις, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 913, εἶναι ἡ τοῦ Νομοθ. διατάγματος 741|1941 (Α' 107) (*), δι' ἧς ὁρίζονται τὰ ἑξῆς: «Εἰς τοὺς ἀπολυομένους λόγῳ διακοπῆς ἢ περιορισμοῦ ἢ πέρατος τῶν δι' αὐτεπιστασίας ἢ ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελουμένων ἔργων ὑπαλλήλους, ἐπιστάτας καὶ ἐργάτας τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὰ ἔργα ταῦτα καὶ ὧν αἱ ἀμοιβαὶ καταβάλλονται ἐκ τῶν διὰ τὰ ἔργα ταῦτα διατεθειμένων κεφαλαίων καὶ βαρυνόντων τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων καταβάλλεται δι' ἀποζημίωσιν καὶ ἔξοδα ἐπιστροφῆς αὐτῶν εἰς τὰς ἑαυτῶν τὸ ἓν ἕκτον (1|6) μὲν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ των ἢ τέσσαρα (4) ἡμερομίσθια, ἐὰν προσελήφθησαν εἰς τὰ ἐν λόγῳ ἔργα ἕνα μῆνα τοὐλάχιστον πρὸ τῆς ἀπολύσεως των, τὸ ἓν τρίτον (1|3) δὲ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἢ ὀκτὼ ἡμερομίσθια, ἂν προσελήφθησαν πρὸ δύο μηνῶν».

Ἡ εἰς τοιαῦτα ἀπολογιστικῶς ἢ δι' αὐτεπιστασίας ἐκτελούμενα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἔργα πρόσληψις μισθωτῶν συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, τόσου κατὰ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὅσον εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὸ τέρμα τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως καθίσταται προφανὲς εἰς τὸν μισθωτὸν ἐξ αὐτοῦ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως, ταὐτιζόμενον μὲ τὴν ἀπεράτωσιν τοῦ ἐκτελουμένου ἔργου (βλ. Α.Π. 183|1951, εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος ἔκθεσιν *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ἐν ΕΕΔ 9, 466). Καὶ τοῦτο διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δύναται ἐγκαίρως νὰ προβλεφθῇ μετ' ἀκριβείας ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου τὸ τέλος τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, ὥστε οὗτος νὰ δύναται νὰ ἐπιμεληθῇ διὰ τὴν ἀνεύρεσιν νέας ἐργασίας καὶ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ νὰ παραμείνῃ αἰφνιδίως ἄνεργος καὶ ἐστερημένος τῶν οἰκονομικῶν μέσων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, πρᾶγμα ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν κύριον σκοπὸν τῶν διατάξεων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.

Ἡ ἄποψις ὅτι ὁ ν. 913|1949 κατήργησε τὸ Ν.Δ. 741|1941 (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3139—3142|1951, Θέμ. ΞΒ' 751 κ.ἑ.) προσκρούει καὶ εἰς τὸ δυσμενὲς ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε διὰ τοὺς ἀπολυομένους πρὸ τῆς συμπληρώσεως διετοῦς ὑπηρεσίας, οἵτινες ἐνῷ κατὰ τὸ Ν.Δ. 741 δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως, κατὰ τὸν ν. 913|1949 δὲν δικαιοῦνται. Ἀλλὰ τοιοῦτος δυσμενὴς διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν μισθωτῶν σκοπὸς πρέπει ν' ἀποκλεισθῇ, ἐφ' ὅσον ρητῶς καὶ σαφῶς δὲν προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου.

Ἐν συμπεράσματι ὁ μὲν Α.Ν. 913|1949 θὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸ ἀπολυόμενον ἔκτακτον προσωπικὸν τῆς ἐν τῷ ἐρωτήματι ὑπηρεσίας, τότε διὰ δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως συνδεόμενον, ὡς καὶ τὸ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τὸ δὲ Ν.Δ. 741|1941 θὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τὸ εἰδικῶς δι' ὡρισμένον ἔργον ἐκτελούμενον δι' αὐτεπιστασίας ἢ ἀπολογιστικῶς.

(*) ΕΕΔ 1, σελ. 248.

ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΕΡΓΑΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ Ν. 3514

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν ἔχωσιν ἐφαρμογήν, προκειμένης ἀπολύσεως ἐργάτου Στρατιωτικοῦ Ἐργοστασίου, εἰς βά-*

ρος τοῦ ἀποίου διεπιστώθη, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρων, συμφώνως τῷ Α.Ν. 516/1948, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν 3514/1928 περὶ προηγουμένης ἀπουσάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244/1936 προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας

Γνωμοδότησις 145/1952

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Β. Σόββας*

Μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 519/1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν πρακτευομένων (διοικητῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Νομοθεσίας», καθ' ἣν τυγχάνουσι τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καὶ τῶν προγενεστέρων τούτου παρεχομένης εἰς μισθωτοὺς Ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων προστασίας καὶ οἱ στρατευόμενοι ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, τεχνῖται, ἐργάται κλπ. συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν τόσον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3514/1928 περὶ τοῦ ἀδιαλύτου τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπὸ ὅπλα ἀποσπᾶσθαι προσκαλουμένου (κληρωτοῦ ἢ ἐφέδρου), ὅσον καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547/1937, αἱ διαλαμβάνουσαι περὶ προστασίας τοῦ ἀποστρατευομένου, καθ' ἃς ὁ ὑπάλληλος ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν του δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν. Ἐξ ἴσου ὅμως ἀναμφίβολον τυγχάνει, ὅτι ἡ προστασία αὕτη δὲν ὑπάρχει, ὁσάκις εἰς βάρος τοῦ ἀποστρατευθέντος καὶ ἐπαναλαβόντος τὴν ἐργασίαν του ὑπαλλήλου διεπιστώθη ἁρμοδίως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ διὰ τοῦ ΜΘ'/1948 Ψηφίσματος κυρωθέντος Α.Ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ὑπάγεται καὶ τὸ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπηρετοῦν πᾶσης φύσεως προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου (γνωμοδότησις Ὁλομελείας Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους ὑπ' ἀριθ. 884/1951), ὅτι οὗτος δὲν εἶναι νομιμόφρων κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου, ὁπότε, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιτακτικὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀπολύεται οὗτος δριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας, ἡ δὲ διαπιστοῦσα τὴν νομιμοφροσύνην τοῦ ὑπαλλήλου κλπ. σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ οἰκείου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἔχει, συμφώνως τῇ § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸ ἁρμόδιον διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὄργανον, ὅπερ ἐπιφέρεται, ὅτως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως της προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς πράξεως ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μὴ νομιμοφρονος ὑπαλλήλου. Ἤτοι, ἐξ ἄλλου, κεῖται διάταξις, ἐν αὐτῇ τῇ § 1 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ὁρίζουσα ἀναστολήν, εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, τῶν περὶ ἀσυβιότητος καὶ μονιμότητος σχετικῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, ὡς καὶ πάσης ἄλλης περὶ προστασίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεως, ἄρα καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 3514/1928 ἀπορρεούσης. Δὲν πρόκειται δ' ἄλλως τε περὶ ἀπολύσεως ἐπερχομένης μονομερῶς ἐκ τοῦ προσώπου καὶ τῇ βουλήσει τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἐξ ἐπιταγῆς τοῦ νόμου, καὶ καθ' ἣν ὡς προείρηται τρόπον ὁρίζει ὁ ἀπηυξημένης τυπικῆς ἰσχύος νόμος οὗτος, ὥστε νὰ μὴ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν ἐν τῷ συνόλῳ των ἐπὶ καταστάσεως περιπτώσεως αἱ ἄνω διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 3514, αἱ ἀξιοῦσαι διὰ τὴν ἀπόλυσιν προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς αὐτόθι ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς.

Μετὰ ταῦτα ἡ ἀγκεκριμένη ἀπόλυσις τοῦ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα μὴ νομιμόφρονος ὑπαλλήλου θὰ χωρήσῃ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῆς διατυπώσεως ταύτης.

ΑΤΥΧΗΜΑ ΕΛΛΗΝΟΣ ΕΡΓΑΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΙΣ ΠΛΟΙΟΝ ΥΠΟ ΞΕΝΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις χορηγεῖται σύνταξις ὑπὲρ τοῦ Ν.Α.Τ. εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος Ἕλληνος ἐργάτου θαλάσσης εἰς πλοῖον ὑπὸ ξένην σημαίαν.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Α'

Γνωμοδότησις 61/1952

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Ι. Κυβέλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Τὴν περίπτωσιν προβλέπει τὸ ἄρθρον 26 § 2 Γ' - γ' τοῦ Α.Ν. 2525/1940 «περὶ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου», ὅπερ ρητῶς ὁρίζει, ὅτι «χορηγεῖται σύνταξις ἱκανάτητος εἰς τὸν ἐξ ἀτυχήματος ἐπελθόντος ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης, καθιστάμενον ἀπολύτως ἀνίκανον ὑπὸ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις..... ἐάν, ἐργαζόμενος νομίμως ἐπὶ πλοίων φερόντων ξένην σημαίαν, ὑπέστη ἀτύχημα πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς τελευταίας κανονικῆς πρὸς τὸ Ν.Α.Τ. καταβολῆς εἰσφορᾶς του διὰ ναυτικὴν ἐργασίαν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, καθιεροῦσαν καὶ τὴν προϋπόθεσιν τῆς Ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος τοῦ ἀσφαλισμένου.

Ὀφθὲν λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα Ἕλλην ἐργάτης θαλάσσης ὑπέστη ἀτύχημα ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ (ἐν ᾧ χρόνῳ νομίμως εἰργάζετο ἐπὶ ὑπὸ ξένην ἔστω σημαίαν πλοίου), ἀλλὰ πρὸ τῆς παρόδου ἔτους ἀπὸ τῆς τελευταίας κανονικῆς πρὸς τὸ Ν.Α.Τ. καταβολῆς εἰσφορᾶς του διὰ ναυτικὴν ἐργασίαν, ἣν εἰσφορὰν εἶχε καταβάλει, ὅτε εἴτε εἰργάζετο ναυτολογημένος ἐπὶ ἑλληνικοῦ πλοίου, δηλ. πρὶν ἢ ἀναλάβῃ ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ ξένου, ἐμπίπτει ἀναμφιβλήτως εἰς τὴν παρατεθεῖσαν ὡς ἄνω σαφῆ διάταξιν καὶ δικαιοῦται συντάξεως ἀνικανότητος, μηδεμίαν σχέσιν ἐχούσης εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 52 § 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ἥτις καθορίζει μόνον τὰς προϋποθέσεις, καθ' ἃς καθίσταται συντάξιμος ὑπηρεσία ἢ ἐπὶ ξένου πλοίου ἐργασία τοῦ Ἕλληνος ἐργάτου θαλάσσης (διπλῆ εἰσφορὰ κ.λπ.).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Χρόνος στρατιωτικής ὑπηρεσίας καὶ ἐπίδομα ἀνεργίας. Ἐπὶ ἐρωτήματος τοῦ Ὑποκαταστήματος Πατρῶν περὶ τοῦ ἐὰν τὸ πρὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας χρονικὸν διάστημα στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ προσμετρῆται πρὸς πλήρωσιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 36 ἐδάφ. β' τοῦ Α.Ν. 1846|1951 διὰ τὴν χορήγησιν εἰς τοῦτον ἐπιδόματος ἀνεργίας: Μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν εἰς τὸ παρελθὸν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀκολουθηθεῖσαν τακτικὴν καὶ συμφώνως, ἐξ ἄλλου, πρὸς παγίαν ἑρμηνείαν καὶ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 6298 ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ λογίζεται καὶ χρόνος ἀσφαλίσεως, ἀπὸ τὸν ὁποῖον βεβαίως ὅτι καταβάλλεται παρὰ τοῦ ἐργοδότου του ἐφαπαξικὸν ἐπίδομα, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 2 § 2 καὶ 8 § 2 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

Ἑπομένως κατὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ πρὸς ἐπιδοτησιν λόγῳ ἀνεργίας δικαιώματος ἠσφαλισμένου δέον νὰ προσμετρῶνται διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ κατὰ τὴν προαναφερθεῖσαν διάταξιν ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας καὶ αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς τυχὸν ὁ ἐνδιαφερόμενος διετέλεσεν ἐν ἐπιστρατεύσει, πλὴν ὅμως ἐτύγχανεν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν ἀποδοχῶν του παρὰ τοῦ ἐργοδότου. *(Ἔγγρ. 38346|7035 τῆς 31 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ὑπολογισμὸς τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τῶν χορηγουμένων πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 25 § 4 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ τῶν ἠσφαλισμένων περιλαμβάνεται τὸ σύνολον τῶν εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος ἀποδοχῶν των, ἐκ τοῦ συνόλου δὲ τούτου ἐξευρίσκεται τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ὑπολογίζεται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 37, τὸ ποσὸν τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τοῦ Ἱδρύματος.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καθορίζεται διὰ ρητῆς διατάξεως τοῦ Α.Ν. 1538|1950 τὸ ποσόν, ὅπερ θεωρεῖται μισθός, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς τὴν ἀσφάλισιν σχέσιν των, ἑπομένως ἡ ἀνωτέρω διάταξις, ἰσχύουσα ἀνεξαρτήτως τῆς οὐσιαστικῆς ἢ τυπικῆς ἰσχύος τοῦ δι' οὗ αὕτη εἰσάγεται νόμου, προσδιορίζει τὸν μισθόν, ἐφ' οὗ καταβάλλονται αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί, ἀλλ' ὡς εἶναι ἐπόμενον καὶ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος λαμβάνεται ὡς βάσις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν εἰς χρῆμα ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

Ὅθεν, μέχρι τῆς τυχὸν κατ' ἄλλον τρόπον ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος, δέον νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τοῦ Ἱδρύματος, τῶν χορηγητέων πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους ὑπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ., τὸ ἐφ' οὗ καταβάλλονται ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ τμῆμα τοῦ συνόλου τῶν εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος ἀποδοχῶν των, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Α.Ν. 1846 τασσομένων χρονικῶν περιόδων. *(Ἔγγρ. 32909|6955 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Χρονικὰ ὅρια ἐπιδοτήσεως ἠσφαλισμένου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. συνεπείᾳ ἀσθενείας. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐν τῇ πράξει ἀναφερομένων ζητημάτων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 38 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846, δι' ὧν καθορίζονται τὰ χρονικὰ ὅρια ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀσθενείας, παραθέτομεν κατωτέρω ἐνδεικτικῶς παραδείγματά τινα μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν διδομένων λύσεων, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐφ' ὧν στηρίζονται αὗται γενικῶν κριτηρίων ρυθμίζωνται αἱ ἐμφανισθησόμεναι συγκεκριμέναι περιπτώσεις:

Παράδειγμα Α'. Ἠσφαλισμένος ἐπεδοτήθη μέχρι τῆς 31.12.1951 (ἡμερολογιακὸν ἔτος 1951) ἐπὶ 180 ἡμέρας λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ὀφειλομένης εἰς κοινὴν νόσον ἢ ἀτύχημα. Ὁ ἀνωτέρω ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ τῆς αὐτῆς νόσου (ἢ τοῦ ἀτυχήματος) καὶ μετὰ τὴν ρηθεῖσαν ἡμερομηνίαν (ἡμερολογιακὸν ἔτος 1952).

Ἡ ἐπιδότησίς του κατὰ τὸ ἔτος 1952 δύναται νὰ χορηγηθῇ κατὰ τὰς ἀκολούθους διακρίσεις: 1) Ἐὰν ἀπὸ τῆς 1.1.1952 πληροῦνται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐπιδοτηθέντος αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ νόμου (100 ἡμέραι ἐργασίας...), συντρέχει περίπτωσις νέας ἐπιδοτήσεώς του, θεωρουμένου, ὅτι ἀπὸ τῆς 1.12.1952 ἐχώρησε πλάσματι νέα ἀναγγελία τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως. Εἰδικώτερον ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ ὑπολογισθῇ ἀπὸ τῆς 1.1.1952 νέος χρόνος ἀναμονῆς, ἡ ἐπιδότησις θὰ συνεχισθῇ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν τοῦ δικαιούχου καὶ μέχρι τὸ πολὺ 180 ἡμερῶν. 2) Ἐὰν δὲν πληροῦνται κατὰ τὴν 1.1.1952 αἱ νόμιμοι χρονικαὶ προϋποθέσεις εἶναι δυνατὸν νὰ χορηγηθῇ νέα ἐπιδότησις τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀνικάνου πρὸς ἐργασίαν ἠσφαλισμένου, πραγματοποιουμένη ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ θὰ συνυπάρξῃ ἡ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν καὶ ἡ πλήρωσις τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 35, ὁπότε καὶ πάλιν, ἀναγγελλομένης πράγματι ἢ πλάσματι τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, θὰ ἐλθῇ ὑπολογισθῇ ὁ νόμιμος χρόνος ἀναμονῆς.

Ἡ αὐτὴ λύσις θὰ δοθῇ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἠσφαλισμένου, ὅστις ἐπεδοτήθη ἐντὸς τοῦ 1951 ἐπὶ π.χ. 180 ἡμέρας λόγῳ ἀνικανότητος ὀφειλομένης εἰς κοινὴν νόσον ἢ ἀτύχημα καὶ ἐν συνεχείᾳ συνεπείᾳ διαφόρου νόσου κ.λ.π. ἐπὶ ἑτέρας 50 ἡμέρας (ἄνευ μεσολαβήσεως ἱκα-

νότητος ἢ κατόπιν μεσολαβήσεως τοιαύτης ἱκανότητος) μέχρι τῆς 31.12.1951. Ἐπίσης καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἡσφαλισμένου, ὅστις ἐπεδοτήθη μέχρι π.χ. τῆς 15.10.1951 ἐπὶ 180 ἡμέρας λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ὀφειλομένης εἰς κοινὴν νόσον ἢ ἀτύχημα, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἢ μετὰ μεσολάβησιν βραχέος χρονικοῦ διαστήματος ἱκανότητος κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ὑποτροπῆς τῆς καταστάσεως του ἢ συνεπείᾳ διαφόρου νόσου ἢ ἀτυχήματος.

Διάκρισις δὲν νὰ γίνῃ ἐν προκειμένῳ μόνον ἐφ' ὅσον ἡ μία ἐκ τῶν δύο ἀνικανοτήτων ὀφείλεται εἰς ψυχοπάθειαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ λόγῳ Τ.Β.Ε. ἀνικανότης προϋπῆρξε τῆς συνεπείᾳ κοινῆς νόσου ἢ ἀτυχήματος τοιαύτης καὶ ἐμεσολάβησε μεταξὺ τῶν δύο ἀνικανοτήτων χρονικὸν διάστημα ἱκανότητος, θὰ ἰσχύσουν τ' ἀνωτέρω λεχθέντα. Ἐφ' ὅσον ὅμως μεταξὺ τῶν δύο ἀνικανοτήτων δὲν ἐμεσολάβησε χρονικὸν διάστημα ἱκανότητος, εἴτε, μὴ διασπωμένης τῆς ἑνότητος τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, θὰ συνεχισθῇ ἡ ἐπιδότησις ἐπὶ 360 ἡμέρας κατὰ τὸ ἔτος 1951 ἢ διὰ παρεκτάσεως ταύτης καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1952, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ ἠρθῇ ἡ λόγῳ Τ.Β.Ε. ἀνικανότης καὶ παρεμεινε πλέον ἡ ὀφειλομένη εἰς τὴν κοινὴν νόσον ἢ τὸ ἀτύχημα τοιαύτη.

Παράδειγμα Β'. Ἡσφαλισμένος ἐπεδοτήθη μέχρι τῆς 31.12.1951 ἐπὶ 180 ἡμέρας λόγῳ ἀνικανότητος ὀφειλομένης εἰς κοινὴν νόσον ἢ ἀτύχημα, μετὰ ταῦτα δέ, συνεχιζομένης τῆς ἀνικανοτητός του πρὸς ἐργασίαν, ἐπεδοτήθη κατὰ παρέκτασιν κατὰ τὸ ἔτος 1952 ἐπὶ 50 εἴπωμεν ἡμέρας, μέχρι δηλονότι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τῶν 180 ἡμερῶν (ἄρθρ. 38 § 3 ἐδαφ. 4 Α.Ν. 1846|1951).

Εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἀνικανότης τοῦ ἀνωτέρω ἡσφαλισμένου συνεχίζεται καὶ μετὰ ταῦτα, εἶναι δυνατὸν νὰ χορήσῃ καὶ νέα ἐπιδότησις τοιαύτη, ἐφ' ὅσον πληροῦνται ἐν τῷ προσώπῳ του αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 κατὰ τὴν ἀπομένην τῆς ἡμέρας, π.χ. 20.2.1952, καθ' ἣν θὰ ἐχῃ περατωθῇ ἡ κατὰ παρέκτασιν ἐπιδότησις του, ἢ ἀφ' ἧς ἡμέρας, μετὰ τὴν 20.2.1952, θέλει συνυπάρξει ἡ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν καὶ ἡ πλήρωσις τῶν νομίμων χρονικῶν προϋποθέσεων. Κατὰ τὰ δύο ταῦτα χρονικὰ σημεῖα θὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐγένετο πλάσματι ἢ πράγματι νέα ἀναγγελία τῆς περιπτώσεως καὶ θὰ ὑπολογισθῇ ἀπὸ τούτων νέος χρόνος ἀναμονῆς.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἐπιδότησις θὰ διαρκέσῃ ἐφ' ὅσον χρόνον συνεχίζεται ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης τοῦ ἡσφαλισμένου καὶ μέχρι τὸ πολὺ—εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ παραδείγματος—180 ἡμερῶν (ὑπολειπόμεναι διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν 180 ἐντὸς τοῦ ἔτους 1952).

Ἡ αὐτὴ λύσις θὰ δοθῇ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐχορήγησεν ἐπιδότησις ἐπὶ 120 ἡμέρας συνεπείᾳ κοινῆς νόσου ἢ ἀτυχήματος καί, συνεχισθείσης τῆς ἀνικανότητος ἢ μετὰ μεσολάβησιν χρονικοῦ διαστήματος ἱκανότητος, ἐπηκολούθησε νέα ἐπιδότησις ἐπὶ 10 ἡμέρας μέχρι τῆς 31.12.1951 συνεπείᾳ ἀνικανότητος ὀφειλομένης εἰς ὑποτροπὴν τῆς καταστάσεως ἢ εἰς διάφορον νόσον ἢ ἀτύχημα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν συνεχίζεται καὶ μετὰ τὴν 31.12.1951.

Σημειωτέον πρὸς τούτοις, ὅτι εἰς περίπτωσιν συνεχίσεως τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν κατὰ τὸ δεύτερον ἡμερολογιακὸν ἔτος (ἐν προκειμένῳ τὸ 1952), εἶναι δυνατὸν νὰ χωρήσῃ, ἀντὶ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω νέας ἐπιδοτήσεως τοῦ ἡσφαλισμένου, ἡ συνταξιοδότησις του ἢ ἡ χορήγησις τοῦ ἐπιδόματος ἀναπηρίας, ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμεναι πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις (ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας, ποσοστὸν ἀναπηρίας). Πάντως, προκειμένου περὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐπιδότησις (θεωρουμένου ἑκάστοτε, ὅτι ἔλαβε χώραν νέα ἀναγγελία τῆς περιπτώσεως) καὶ ἐπὶ τρίτον ἡμερολογιακὸν ἔτος (ἐν προκειμένῳ τὸ 1953). Μετὰ τὴν τυχὸν συμπλήρωσιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως τοῦ παθόντος κατὰ τὸ δεύτερον ἡμερολογιακὸν ἔτος (1952), συνεχιζομένης τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητός του, δέον οὗτος νὰ τυχῃ παραιτέρω προστασίας κατὰ τὰς εἰκείας διατάξεις τοῦ κλάδου ἀναπηρίας τοῦ αὐτ' ἡμῖν Ἱδρύματος ἢ ἑτέρου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς οὗ τὴν ἀσφάλισιν οὗτος ὑπάγεται. *(Ἐγκυκλ. 5ὴ τῆς 28 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.)*.

Παροχαὶ κλάδου συντάξεων Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Διὰ τὴν ὁμοιόμορφον ρύθμισιν σχετικῶν μὲ τὰς παροχὰς τοῦ κλάδου συντάξεων θεμάτων, προκυπτόντων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 1846|1951, παρέχονται αἱ κάτωθι ὁδηγίαι:

Α. Κριτήριον περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου νόμου. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ αἰτουμένη σύνταξις βασίζεται εἰς ἀσφαλιστικὴν περίπτωσιν, ἧς ἔλαβε χώραν πρὸ τοῦ χρόνου ἐφαρμογῆς τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἤτοι πρὸ τῆς 1.8.1951, κρίνεται ἤδη σκόπιμος ἡ ἀπάλειψις ἐκ τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 97|1951 ἐγκυκλίου τεθείσης ἀρχῆς. Οὕτω:

I. Ἐπὶ ἀναγνωρίσεως συντάξεως λόγῳ θανάτου ἡσφαλισμένου, ἀσχέτως τοῦ χρόνου ἐπελεύσεως τοῦ θανάτου, δέον νὰ κατορθῷ τὸν ἐφαρμοστέον νόμον. Ἀληθὲς ἐπομένως ἐμπροθέσμως ὑποβαλλόμενοι καὶ μετὰ τὴν 1.8.1951, πρὸς ἀναγνώρισιν συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος λόγῳ θανάτου, ἐπισυμβόντος πρὸ τῆς 1.8.1951, χρόνου ἰσχύος τῶν περὶ παροχῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846 δέον νὰ κριθοῦν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 6298, τυχὸν διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων, ὅσον καὶ πρὸς τὴν ἀναγνωριστέον ποσὸν συντάξεως κ.λπ.

Προκειμένου περὶ ἀφανείας, οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι κριτήριον περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου νόμου δέον ν' ἀποτελῇ ἡ ἡμέρα—πρὸ ἢ μετὰ τὴν 1.8.1951—ἀφ' ἧς ὁ ἡσφαλισμένος ἐκηρύχθη ἄφαντος.

II. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνταξιοδότησιν λόγῳ γήρατος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ θεμελίωσις τῆς ἀσφαλιστικῆς ταύτης περιπτώσεως δὲν πραγματοποιεῖται διὰ τῆς ἐπελεύσεως ἀντικειμενικοῦ τινος γεγονότος, ὡς ἐπὶ θανάτου, ἀλλ' ἠρτημένη κυρίως ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς βουλήσεως τοῦ ἡσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον οὗτος καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας ἔχει τὴν ἐκλεκτικὴν εὐχέρειαν νὰ συνεχίσῃ ἢ μὴ τὴν ἐργασίαν του, ὡς κριτήριον περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου νόμου θὰ λαμβάνεται ὁ χρόνος τῆς

ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως. Ἅπασαι ἑπομένως αἱ μετὰ τὴν 1.8.1951 ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις συνταξιοδοτήσεως τῆς ἀνωτέρω κατηγορίας θέλουν κριθῆ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

111. Ἐπὶ ἀναγνωρίσεως συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας δέον νὰ γίνῃ διάκρισις τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς δὲν ἔχει προηγηθῆ τῆς συνταξιοδοτήσεως ἐπιδότησις καὶ ἐκείνων, καθ' ἃς ἔχει προηγηθῆ τοιαύτη.

Προκειμένου περὶ τῶν περιπτώσεων τῆς πρώτης κατηγορίας καὶ ἐπειδὴ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπαγορεύεται ἡ τήρησις τῶν ἀνωτέρω ἐπὶ χρηματος ἐκτεθέντων, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ ἐφαρμοστέος νόμος καθορίζεται ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὑποβάλλεται ἡ αἴτησις, προϋποτιθεμένου, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συνυπάρχει καὶ ἡ κατὰ νόμον ἀναπηρία.

Ἐπὶ περιπτώσεων ἀφ' ἑτέρου, καθ' ἃς ὁ ἠσφαλισμένος αἰτεῖται συνταξιοδότησιν λόγῳ ἀναπηρίας συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἢ νόσου, διὰ τὴν αὐτὴν δὲ αἰτίαν ἔχει διαπιστωθῆ προηγουμένως ἀνικανότης του πρὸς ἐργασίαν, εὔλογον εἶναι, ὅπως τὸ αἰτούμενον συνταξιοδοτικὸν δικαίωμα—καὶ εἰς ἣν ἐτι περίπτωσιν δὲν ἔχει πραγματοποιηθῆ ἐπιδότησις—κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα, καθ' ὃν χρόνον διεπιστώθη ἡ τοιαύτη πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως, ὅτι ἐκτοτε ἐξηκολούθησε συνυπάρχον καὶ τὸ πρὸς συνταξιοδότησιν ἀπαιτούμενον ποσοστὸν ἀναπηρίας, στοιχεῖον, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ γνωματεύουν τὰ ὁμάδια ὑγειονομικὰ ὄργανα. Τοῦτο δέ, διότι, ἐφ' ὅσον ἡ παρεχομένη διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 29 § 5 ἐδάφ. β' τοῦ Α. Ν. 1846|1951 δυνατότης ἀναδρομῆς τῆς συνταξιοδοτήσεως εἰς χρονικὴν περίοδον πρὸ τοῦ χρόνου ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀποτελεῖ ἐκλεκτικὴν εὐχέρειαν τοῦ ἠσφαλισμένου, δὲν κρίνεται εὔλογον νὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκείνου, ὅστις ἐπέλεξε μὲν ἀρχικῶς τὴν ἐπιδότησιν, πλὴν ὅμως δὲν πληροῖ τὰς μεταγενεστέρως θεσπισθείσας αὐστηροτέρας προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεώς του. Πρὸς ρύθμισιν, ὅθεν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω σκέψεων, αἰτήματος περὶ ἀναδρομικῆς καταβολῆς συντάξεως διὰ πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 χρονικὴν περίοδον εἶναι ὀρθόν, ὅπως τὸ ὅλον συνταξιοδοτικὸν δικαίωμα κρίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 6298, συμψηφιζομένων τῶν καταβληθέντων ἐπιδομάτων μὲ τὰς ἃς ἤθελε δικαιωθῆ ὁ αἰτῶν ἀναδρομικῶς συντάξεις, ἄλλως, τὸ δικαίωμα δέον νὰ κρίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Β'. Περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν λόγῳ θανάτου συντάξεων. Κατὰ τὰς συνδυασμένας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 29 καὶ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τῆς § 12 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Α.Ν. 1846, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ποσοστῶν συντάξεως τῶν δικαιοδόχων λαμβάνεται τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, οὗ θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ θανὼν ἠσφαλισμένος, ἐὰν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καθίστατο ἀνάπηρος.

Δεδομένου δέ, ὅτι εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ θάνατος τοῦ ἠσφαλισμένου ὀφείλεται εἰς ἐργατικὸν ἀτύχημα, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ὡ θὰ ἀνεγνωρίζετο αὐτῷ ποσοῦ συντάξεως θὰ ἐνηργείτο κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 20 § 2 τοῦ Ν. 1846, δέον νὰ γίνῃ ἑρμηνευτικῶς δεκτόν, ὅτι ὑπολογιζομένης τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προνομιακῆς ταύτης διατάξεως, θὰ καθορισθῶσιν ἐν συνεχείᾳ βάσει αὐτῆς καὶ τὰ ποσοστὰ τῶν δικαιουμένων συντάξεως μελῶν οἰκογενείας του.

Γ'. Ἀναπροσαρμογὴ ἀπὸ 1 Αὐγούστου καὶ τῶν ποσοστῶν τῶν δικαιοδόχων. Συνεπείᾳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39 § 8 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 εἰς τὴν λόγῳ θανάτου κατηγορίαν συνταξιούχων, ἐξακολουθεῖ κατὰ κανόνα καταβαλλόμενον τὸ πρὸ τῆς 1ης Αὐγούστου ποσὸν συντάξεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν ὅμως τοῦ ἄρθρου 28 § 8 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἄλλως καθορίζονται τὰ ποσοστὰ τῶν δικαιοδόχων (τὸ 40ο|ο τῆς χήρας ἀνῆλθεν εἰς 80 ο|ο). Ἀναπροσαρμοζομένων ὅθεν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1951 καὶ τῶν ποσοστῶν τῶν δικαιοδόχων ρυθμίζονται κατὰ τὸν λυσιτελέστερον τρόπον αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς ἐπὶ χωρισμοῦ καταβολῆς τῆς συντάξεως χηρεύει ἡ μερὶς ἑνὸς τῶν δικαιοδόχων, διότι δι' ἀφαιρέσεως τοῦ εἰς τὸ ποσοστὸν τούτου ἀναλογοῦντος ποσοῦ συντάξεως εὐκόλως ἐξευρίσκεται τὸ εἰς τοὺς λοιποὺς καταβλητέον.

Σημειοῦμεν ἐν τούτοις, ὅτι ἡ ἀναπροσαρμογὴ τοῦ ποσοστοῦ τῆς χήρας, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ ποσοστὰ τῶν λοιπῶν μετ' αὐτῆς δικαιοδόχων, δέον ὡς πρὸς τὸ καταβλητέον ποσὸν συντάξεως νὰ τελῶσιν ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 28 § 9 ἐδάφ. 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ἐὰν ἑπομένως ἡ εἰς τὴν χήραν καὶ τὸ τέκνον θανόντος ἠσφαλισμένου καταβαλλομένη σύνταξις πρὸ τῆς 1.8.1951 ἀνήρχετο εἰς 220.000 δρχ., τὸ ποσὸν τῆς χήρας (40 ο|ο) ἦτο 146 600, τοῦ δὲ τέκνου (20 ο|ο) ἦτο 73.400 δρχ. ἀπὸ τῆς 1.8.1951 καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ τέκνου, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 29 § 8 ἐδάφ. 2 Α.Ν. 1846|1951, δέον νὰ παραμείνῃ εἰς 73.400 δρχ. τῆς χήρας θὰ αὐξηθῇ μόνον εἰς 147.000 δρχ., μολονότι ευπικῶς τὸ ποσοστόν, ὅπερ αὐτὴ δικαιοῦται, θέλει ἀναπροσαρμοσθῇ εἰς 80 ο|ο.

Ἐφιστῶμεν πάντως τὴν προσοχὴν μετὰ τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6280|1952 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορισμὸν κατωτάτων ὁρίων συντάξεως, ὅτι τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τῶν δικαιοδόχων δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 300.000 δρχ., μὴ ἐπηρεαζόμενον οὔτε ἐκ τυχὸν ἐκλείψεως τινος ἐκ τούτων.

Δ'. Ποσὸν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος. Ὡς γνωστόν, διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀναγνωριζομένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 6298 ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀναπηρίας ἢ θανάτου, ὡς καὶ τοῦ χορηγουμένου εἰς τὰς συνταξιούχους χήρας ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος εἰς περίπτωσιν τελέσεως νέου γάμου, ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 14414|1941 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τῆς καταβαλλομένης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως.

Ἤδη, ληξάσης τὴν 31.7.1951 τῆς ἰσχύος τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μὴ προβλεπομένων δὲ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 τῶν ἀνωτέρω παροχῶν, εὔλογον εἶναι, ὅπως, ἀνεξαρτήτως

πλέον τοῦ χρόνου ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τὸ ποσὸν τῶν αἰτουμένων ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεων ἢ βοηθημάτων καθορισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὴν 31.7.1951, τελευταίαν ἡμέραν ἰσχύος τῆς ἀνωτέρω δικονομικῆς ἀποφάσεως, κατιβλητέου ποσοῦ συντάξεως.

Σ'. Περὶ τῶν κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τοῦ Ν. 6298 ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας ἢ φυματιώσεως. Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 28 ἐδαφ. α' τοῦ Α.Ν. 1846|1951 διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν προϋποθέσεων πρὸς ἀναγνώρισιν δικαιώματος ἐπὶ τῇ παροχῇ τοῦ κλάδου συντάξεων ἀπαιτεῖται ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζομένου ἀριθμοῦ «ἡμερῶν ἐργασίας», ἕπεται ὅτι δὲν καθίσταται πλέον δυνατὴ ἡ προσμέτρησις εἰς ταύτας καὶ τῶν ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως λόγῳ φυματιώσεως ἢ λόγῳ ἀνεργίας, ἔστω καὶ ἂν ἀκομὴ ἡ ἐναύσιν ἐπιδότησις ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὴν πρὸ τῆς 1.8.1951 χρονικὴν περίοδον. Ἡ τοιαύτη λύσις ἀφορᾷ, ὡς εἰκός, τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ θεμελιοῦντα τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῇ παροχῇ γεγονότα ἔλαβαν χώραν ἀπὸ 1.8.1951 καὶ ἐφεξῆς. Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως (περὶ ὧν ἀνωτέρω Α), καθ' ἃς τὰ ἐν λόγῳ γεγονότα (θάνατος, ἀναπηρία συντρέχουσα μὲ ἐπιδοτουμένην ἀνικανότητα, ὑποβολὴ αἰτήσεως ἀπονομῆς συντάξεως λόγῳ γήρατος), ἐπῆλθον μέχρι 31.7.1951, αἱ ἡμέραι ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας ἢ φυματιώσεως θὰ προσμετρηθοῦν, διότι κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951 δὲν ἦσαν ἁπλᾶ στοιχεῖα ἀσφαλιστικῆς προσδοκίας, ἀλλὰ προϋποθέσεις θεμελιωθέντος ἤδη δικαιώματος.

ΣΤ'. Ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιούμεναι ὑπὸ συνταξιούχου κατὰ τὸν χρόνον ἀναστολῆς τῆς συντάξεώς του. Εἰς ἃς περιπτώσεις συνταξιοῦχος λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἐπραγματοποίησεν ὑπὸ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 29 § 7 ἐδαφ. γ' τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καθοριζομένους περιορισμοὺς ἡμέρας ἐργασίας διὰ τῆς συνεχίσεως τῆς ἀσφαλίσεώς του, οὗτος δύναται νὰ αἰτήσηται τὴν προσμέτρησιν των, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως, ὅτι ὁ ἐνεργούμενος ἐν προκειμένῳ νέος καθορισμὸς τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεώς του (ἀνακατάταξις εἰς κλάσιν βάσει τοῦ νέου τεκμηρτοῦ ἡμερομισθίου) ἀποβαίνει πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ αἰτοῦντος. Ἄλλως δέον νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ πρὸ τῆς ἀναστολῆς συνταξιοδότησις ὡς κατωτέρω ἀναπτύσσεται.

Ζ'. Διὰ τὴν ἐπανασυνταξιοδότησιν δὲν κρίνεται ἐκ νέου τὸ δικαίωμα. Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 29 § 7 ἐδαφ. γ' τοῦ Α.Ν. 1846|1951 εἰς τὰς ἐν αὐτῷ καθοριζομένας περιπτώσεις ἀναλήψεως ἐργασίας ὑπὸ συνταξιούχου ἐπέρχεται «ἀναστολὴ» τῆς συνταξιοδοτήσεως, ἕπεται, ὅτι διακοπεῖσα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 6298 ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἀνωτέρω διατάξει λόγου συνταξιοδότησις εἶναι δυνατὸν ν' ἀναβιώσῃ, ἐφ' ὅσον ἄρθρων οἱ ὑπαγορεύσαντες τὴν διακοπὴν τοῦ λόγου, ἀδιαφόρως ἂν πληροῦνται ἢ μὴ αἱ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846 καθοριζόμεναι νέαι χρονικαὶ προϋποθέσεις, διότι αὗται ἔχουν κριθῇ πλέον κατὰ τὴν ἀρχικὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος.

Η'. Αἱ χρονικαὶ προϋποθέσεις δὲν κρίνονται ἐκ νέου εἰς περίπτωσιν μετατροπῆς συντάξεως. Αἱ ὑπὸ τῆς διατάξεως τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀπαιτούμεναι χρονικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος εἰς τὰς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένας κατηγορίας δικαιοδόχων ἀφορῶν εἰς περιπτώσεις θανάτου ἠσφαλισμένου. Διότι, ἐὰν ὁ θανὼν ἐτύγχανε συνταξιοῦχος λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ ἐλάμβανε ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς, σύλλογον εἶναι, βάσις τὸ δικαίωμα ἐκ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένων προσώπων μὴ τελῇ ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς πληρώσεως τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἐφ' ὅσον ἐλήφθησαν ἤδη, διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τὸν θανόντα, ὑπ' ὄψιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ τότε ἰσχυοντος Ν. 6298|1934.

Θ'. Μεταστροφὴ αἰτίας συνταξιοδοτήσεως. Αἱ αὐταὶ σκέψεις ἐκτιμηθεῖσαι, ὅπως συμπέρασμα πρὸς τὰς παρασχεθείσας καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44|1951 ἡμετέρας ἐγκυκλίου ὁδηγίας, εἰς ἃς περιπτώσεις αἰτεῖται μεταστροφὴ τῆς αἰτίας συνταξιοδοτήσεως, μὴ κρινομένων ἐκ νέου αἱ χρονικαὶ προϋποθέσεις, δεδομένου ὅτι ἤδη ἔχουν αὗται κριθῇ κατὰ τὸν χρόνον ἀναγνωρίσεως τοῦ οὗ αἰτεῖται ἡ μεταστροφὴ συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος.

Ἐπομένως, συμπληρωθέντος τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας, εἶναι δυνατή, τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἡ μεταστροφὴ τῆς ἧς λαμβάνει λόγῳ ἀναπηρίας συντάξεως εἰς τοιαύτην λόγῳ γήρατος.

Ι'. Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν συντάξεων ἐνεργεῖται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 37. Διευκρινίζομεν καὶ αὖθις, ὅτι ἡ διάταξις τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ Α.Ν. 1846 ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀμέσως προηγουμένην § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τὴν σχετικὴν μὲ τὴν κατάταξιν εἰς κλάσεις ὡρισμένων κατηγοριῶν ἠσφαλισμένων. Ὁ ὑπολογισμὸς ὅθεν τῶν ποσῶν τῶν συντάξεων καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς θέλει ἐνεργεῖται κατὰ τὴν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι ἐνδεχόμενον ὁ ἠσφαλισμένος νὰ μὴ ἔχῃ πραγματοποιήσει ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἡμερολογιακὰ ἔτη, τὰ ἀμέσως προηγούμενα τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ὑποβάλλεται ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως αἴτησις, δέον νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τόσαι ἡμέραι, ὅσας οὗτος ἐπραγματοποίησε κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη πρὸ τῆς ἀποχωρήσεώς του ἐκ τῆς ἐργασίας. Τέλος καὶ ἵνα μὴ ὁ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον πραγματοποιούμενος ὑπολογισμὸς τοῦ ποσοῦ συντάξεως ἀποβαίνῃ ἀνεπαρκής, εἰς ἃς περιπτώσεις ἠσφαλισμένοι, ὡς ἰδίᾳ οἱ φυματικοί τοιοῦτοι, ἔχουν διαμείνει ἀπὸ μακροῦ τὴν ἀπασχόλησίν των, ἐνίοτε καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς κατοχικῆς περιόδου, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἐνδείκνυται ἀνάλογος ἐρμηνευτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 29 § 8 ἐδαφ. β' τοῦ Α.Ν. 1846|1951, τῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἠσφαλισμένων πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας ἀναγομένων εἰς τὴν δὴν ἀσφαλιστικὴν κλάσιν, τῶν δὲ ὑπὸ γυναικῶν εἰς τὴν δὴν τοιαύτην.

ΙΑ'. Ἐπὶ ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 28 § 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 δέον νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως. Ἐπὶ περιπτώσεων ἀπονομῆς συντάξε-

ως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 28 § 5 τοῦ Δ.Ν. 1846|1951 ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἐλλειπόντων μηνῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ 60οῦ ἢ 65ου ἔτους, δέον νὰ ἐνεργῆται βάσει τοῦ μηνός, καθ' ὃν ὑποβάλλεται ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως αἴτησις. Διευκρινίζομεν δέ, ὅτι τὸ οὕτω ἀναγνωριζόμενον μειωμένον ποσὸν συντάξεως καθίσταται τὸ ὁριστικῶς καταβλητέον, ἀποκλειομένου πλέον νέου ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοῦ συντάξεως τοῦ δικαιούχου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 28 § 1 ἐδάφ. β' ὁριζομένου ὁρίου ἡλικίας του.

ΙΒ'. Ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς. Σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 28 § 2 ἐδάφ. β' τοῦ Α.Ν. 1846 καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν νέαν εἴδους παροχήν, τὸ πρῶτον ὑπεσπιζόμενον ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, δέον νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος τούτου τελεῖ ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς πληρώσεως τῶν πρὸς τοῦτο καθοριζομένων χρονικῶν προϋποθέσεων.

Πρὸς τούτοις δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ἀποτελεῖ παροχὴν δυναμένην νὰ χορηγηθῇ εἴτε ὡς αὐτοτελὴς παροχή, εἴτε καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν λόγῳ ἀναπηρίας ἀπονεμηθεῖσαν σύνταξιν ἢ καὶ νὰ προηγηθῇ ταύτης εἰς περιπτώσεις βελτιώσεως ἢ ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως τοῦ ἀναπήρου.

Κατ' ἀπόκλισιν ὅμως τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐπὶ συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας, ἀπονεμηθείσης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 6298, *ἐφ' ὅσον* ἐπέρχεται διακοπὴ ταύτης μετὰ τὴν 1.8.1951, *ἀφ' ἧς* κατὰ τὰ προεκτεθέντα θεσπίζεται τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς, δέον νὰ θεωρηθῇ ὀρθὸν καὶ δίκαιον, ὅπως, *ἐφ' ὅσον* ὁ τέως συνταξιοῦχος κριθῇ ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ ἀνάπηρος εἰς ποσοστὸν ἀνώτερον τοῦ 33υ|ο, τύχῃ καὶ οὗτος τῆς πληρεστέρας ταύτης προστασίας τοῦ νέου νόμου, ἐπιβοηθούμενος εἰς τὴν ἀνεύρεσιν ἐργασίας διὰ τῆς παροχῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς.

ΙΓ'. Παραγραφή. Τέλος ἡ περὶ παραγραφῆς διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 § 6 ἐδάφ. β' τοῦ Α.Ν. 1846 δέον κἀκεῖ νὰ ἐφαρμόζεται μόνον προκειμένου περὶ δικαιώματος εἰς σύνταξιν λόγῳ θανάτου, τῆς ἐναοκήσεως πάντως τοῦ λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος τοιούτου περιοριζομένης χρονικῶς διὰ τῶν ταασομένων διὰ τοῦ ἄρθρου 28 προθεσμιῶν.

Εἰδικώτερον κατ' ἀνάλογον ἑρμηνευτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστ. Κώδικος, αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου δέον νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τούτων γεγεννημένων, ἀλλὰ μήπω εἰσέτι παραγραφεισῶν ἀξιώσεων (ἄρθρ. 18 § 1 ὑπ' ἀριθ. 2783|1941 Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Α.Κ.).

"Εφ' ὅσον δηλονότι ἡ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. 6298 γεγεννημένη ἀξίωσις *ἐφ' ἅπαξ* ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δὲν εἶχε παραγραφῇ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846 παραγράφεται μετὰ παρόδον πενταετίας *ἀφ' ἧς* κατέστη ἀπαιτητή.

"Αφ' ἑτέρου, ἐὰν ὁ χρόνος παραγραφῆς τοῦ συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος συμπληροῦται ἐνωρίτερον ἀπὸ τὸν μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα νόμον 6298, ὑπολογίζεται ὁ βραχύτερος, ἀρχεται ὅμως ἐπαναπολογιζόμενος οὗτος ἀπὸ τοῦ χρόνου ἰσχύος τοῦ νέου νόμου.

Δικαίωμα ἑπομένως πρὸς σύνταξιν λόγῳ θανάτου, ἐπελθόντος πρὸ τῆς 1.8.1951, γεννηθὲν πρὸ τοῦ χρόνου ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951 θέλει παραγραφῇ μετὰ τὴν παρέλευσιν διετίας ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου. *(Ἐγκύκλιος 55 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίαν τῶν προσκαίρως ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχολουμένων. *Ι. Γενικῶς ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν προσκαίρως ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχολουμένων.* Κατὰ τὴν πρὸ τῆς 21ης Ἰουνίου 1951 χρονικὴν περίοδον τὰ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπαγόμενα πρόσωπα, κατὰ τὴν διεπουσαν τὸ Ταμεῖον τοῦτο νομοθεσίαν (Ν. 118|1945, Ν.Δ. 1255|1949), ὑπήγοντο εἰς ταύτην ὑποχρεωτικῶς μόνον *ἐφ' ὅσον* ἡ ἀπασχόλησις των ἐλάμβανε χώραν ἐντὸς περιοχῆς, εἰς ἣν εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου τούτου. Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προεβλέπετο ἀσφάλισις ἢ συνέχισις τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκτὸς περιοχῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν καὶ δὴ ἀδιακρίτως τοῦ ἐὰν αὐτὴ ἦτο πρόσκαιρος ἢ μή.

Κατ' ἐξαίρεσιν τὸ Δ.Σ. τοῦ ρηθέντος Ταμείου ἐκ λόγων ἐπιεικείας εἶχε δεχθῇ (ἐγκύκλιος Ταμείου Ἀνεργίας ὑπ' ἀριθ. 59|1950), ὅτι εἰς περιπτώσεις προσκαίρου ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἡ οὕτω παρεχομένη ἐργασία του ὡς ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας διανυομένη, ἀλλὰ μόνον κατόπιν προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου.

Ἀπὸ τῆς 21ης Ἰουνίου 1951, χρονολογίας συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Ἵδρυμα, ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.-Ε., κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ ὁποίου τὰ προσκαίρως ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχολούμενα πρόσωπα συνεχίζουν τὴν ἀσφαλιστικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν, *ἐφ' ὅσον* ἀπασχολοῦνται εἰς ἐργοδότην ἑδρεύοντα ἐντὸς κέντρου ἀσφαλίσεως.

Συνεπῶς ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας τὰ ἠσφαλισμένα ἤδη παρὰ τῷ Ἱδρύματι πρόσωπα κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας θὰ συνεχίζουν τὴν ἀσφάλισίν των κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ κινδύνου καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως προσκαίρου ἀπασχολήσεώς των, *ἐφ' ὅσον* ἐν τῇ περιοχῇ, ἐν τῇ ὑποίᾳ ἑδρεύει ὁ ἀπασχολῶν ταῦτα ἐργοδότης, ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις.

Ἀντιθέτως τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα, *ἐφ' ὅσον* δὲν εἶναι ἤδη ἠσφαλισμένα παρὰ τῷ Ἱδρύματι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, δὲν θὰ ὑπαχθοῦν εἰς ταύτην οὐδὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως προσκαίρου ἀπασχολήσεώς των, καὶ ἂν ἔτι ἐν τῇ περιοχῇ, ἐν ἡ ἐ-

δρεύει ὁ ἀπασχολῶν ταῦτα ἐργοδότης, ἰσχύει ἀσφάλισις ἀνεργίας.

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν πρὸ τῆς 21.6.1951 χρονικὴν περίοδον μισθωτοὶ ἀπησχολήθησαν ἐπὶ χρόνον μὴ δυνάμενον νὰ θεωρηθῇ ὡς ὅλως πρόσκαιρον ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, ἐστω καὶ ἐὰν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.» συνέχιζαν οὗτοι τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν των κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας, δὲν ὑπῆγοντο εἰς τὴν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλειαν.

Εἰς ἣν ὅμως περίπτωσιν ἐμπεριεσθῇ περίπτωσις προσώπων, ἅτινα ἀπησχολήθησαν ὅλως προσκαίρως ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, δέον ὅπως θέσητε ὑπ' ὄψιν ἡμῶν πάντα τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα τῆς περιπτώσεως (ἀσφάλισις ἢ μὴ εἰς τὸ Ι.Κ.Α., προηγουμένη ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας, χρονικὴ διάρκεια τῆς ἐκτὸς κέντρου ἀνεργίας ἀπασχολήσεως) διὰ τὴν παροχὴν σχετικῶν ὁδηγιῶν ἐπὶ τῶν συγκεκριμένων τούτων περιπτώσεων.

II. Ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχοληθέντων μισθωτῶν τῆς Υ.Σ.Σ.Υ.Ε.Μ. καὶ Υ.Π.Ε.Μ.

Κατὰ τὴν προστεθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42836|Σ. 1034|24.9.1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διάταξιν εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ οἱ ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχολούμενοι μισθωτοὶ τῆς Υ.Σ.Σ.Υ.Ε.Μ. καὶ Υ.Π.Ε.Μ. ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον ἡ μόνιμος αὐτῶν κατοικία εὑρίσκεται ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κέντρου.

Τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπησχολοῦντο εἰς περιοχήν, εἰς ἣν εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (ἢ ἔστω καὶ εἰς περιοχὰς εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομ. Δ|τος 1235|1949) δὲν ὑπῆγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συγχωνεύσεως ταύτου (21.6.1951), καθ' ὅσον δὲν εἶχε θεσπισθῇ διὰ τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ταύτην διάταξις ὁμοία πρὸς τὴν ὡς ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν τὴν προβλέπουσαν τὴν κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου ἀσφάλισιν ἑαυτῶν, ἀνεξαρτήτως τόπου ἀπασχολήσεώς των.

Ἐξ ἄλλου, οὐδὲ καὶ μετὰ τὴν 21.6.1951 ὑπάγονται τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας κατὰ τὰς διατάξεις τῆς προμνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὅσον κατὰ τὰς συνδυασμένας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» (ἐγκ. 162|1951) ἡ ὑπαγωγὴ τούτου εἰς τὴν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν θέλει χωρήσει, ἀφ' ἧς ὁρίσῃ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, ἧς εἰσηγήθημεν ἤδη τὴν ἔκδοσιν.

Κατὰ ταῦτα, ἡ κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων ρυθμίζεται κατὰ τὰς ἐν τῇ § 1 τῆς παρούσης παρεχομένας ὁδηγίας. *(Ἐγγρ. 6048|1129 τῆς 4 Μαρτίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 36 § 8 ἐδαφ. 2 καὶ 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἡ λῆψις συντάξεως ἢ ἐπιδόματος, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπιδομάτων ἐορτῆς, γενεθλίων καὶ θηλάσεως, τῶν χορηγουμένων παρ' οἱουδήποτε Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, συνεπάγεται ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Ἐὰν τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι ἀνώτερον τῆς συντάξεως ἢ τοῦ ἐπιδόματος, ὁ ἠσφαλισμένος λαμβάνει τὴν ἐπὶ πλέον διαφοράν.

Συμφώνως, ἀφ' ἑτέρου, πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 89 καὶ 93 τοῦ Α.Ν. 1824|1949 «περὶ προσκαίρου καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου καὶ ἀλλιτών καὶ θυμάτων πολέμου ἀνάπηροι καὶ θύματα πολέμου, κατέχοντες δημοσίαν, δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικὴν θέσιν ἢ ἀποκατασταθέντες διὰ περιπτέρων, κυλικείων κλπ., αὐδεμίαν ὑφίστανται μείωσιν ἢ περιορισμὸν ἐκ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν καὶ τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων. Ἀνάπηροι ἕνεκα καὶ θύματα πολέμου, συνταξιοδοτούμενοι ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ ὡς ὑπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου διὰ τυχὸν προϋπηρεσίαν των, λαμβάνουν τὴν κατὰ νόμον συνταξίν των, σὺν τῇ πολεμικῇ τοιαύτῃ, ἄνευ αὐδεμιᾶς μειώσεως ἢ περιορισμοῦ.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἐν προκειμένῳ, εἶναι κατὰ πόσον αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφ. 2 καὶ 3 τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου ἢ τὰ πρόσωπα ταῦτα δικαιοῦνται νὰ εἰσπράττουν, καθ' ἑφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 89 καὶ 93 τοῦ Α.Ν. 1824|1949, τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου τυγχάνουν διαιωθέντες, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν πολεμικὴν αὐτῶν σύνταξιν.

Συμφώνως πρὸς τὸ σαφὲς περιεχόμενον τῆς ρυθμίσεως τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 89 καὶ 93 τοῦ Α.Ν. 1824|1949 οὐδεμία ἀμφιβολία γεννᾶται, ὅτι οἱ ἀνάπηροι καὶ τὰ θύματα πολέμου δικαιοῦνται μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῶν ἐδαφ. 2 καὶ 3 τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 τῆς ἀπολήψεως τόσον τῆς συντάξεως αὐτῶν, ὅσον καὶ τῶν ἀνηκουσῶν αὐτοῖς παροχῶν ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τούτων, ἀντιθέτως, οἱ ἀνάπηροι καὶ τὰ θύματα πολέμου δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας μόνον καθ' ἣν ἐκτιμᾶν ἡ σύνταξις αὐτῶν ὑπολείπεται τοῦ ἐπιδόματος τούτου κατὰ τὰ ἐν ἐδαφ. 3 τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ὁριζόμενα. Καὶ ναί μὲν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 89 καὶ 93 τοῦ Α.Ν. 1824|1949 ἀποτελοῦσιν εἰδικὴν ρύθμισιν, ἔναντι τῆς ἐν τῷ Α.Ν. 1846|1951 περιεχομένης γενικῆς ρυθμίσεως, ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ Α.Ν. 1846|1951 ἐρρύθμισε διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἐδαφ. 2 καὶ 3 τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 36 αὐτοῦ τὰ τῆς συνδρομῆς ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ συντάξεως, οὐδεμίαν δὲ ἐξαίρεσιν περιέλαβεν ἐν σχέσει πρὸς τὰς συντάξεις τῶν ἀναπή-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ – ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

2002]1952 ΝΟΜΟΣ

Περί ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696]1951 Νόμου «περί διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τό δικαιοστάσιον κλπ.».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 44 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1

Τό ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696]1951 Νόμου «περί διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τό δικαιοστάσιον» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«1. Ἡ ἰσχύς τῶν διατάξεων τοῦ δικαιοστασίου περί χορηγήσεως ὑπό τοῦ Προέδρου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐπί πάσης οἱασδήποτε ἀποφάσεως οἱουδήποτε δικαστηρίου (ἄρθρον 14 παράγραφος 4 κωδικοποιήσεως δικαιοστασίου) παρατείνεται ἀπό τῆς λήξεώς της μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1952, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰσχύος τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ δικαιοστασίου.

2. Ἡ περί ἧς ἡ προηγουμένη παράγραφος ἀναστολή δέν δύναται νά χορηγῆται ἐπί ἀποφάσεων ἀφορωσῶν ὀφειλάς προσώπων ἐχόντων τήν ἰδιότητα τοῦ ἐμπόρου, ὡς καί ἐπί ἀποφάσεων ἀφορωσῶν ὀφειλάς πηγαζούσας ἐκ συναλλαγματικῶν, γραμματίων εἰς διαταγήν καί τραπεζιτικῶν ἐπιταγῶν.

Προκειμένου περί ὀφειλετῶν ἀγροτῶν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν δύναται νά χορηγῇ ἀναστολήν ἐκτελέσεως ἐπί πάσης ἀποφάσεως οἱουδήποτε δικαστηρίου μετά ἢ ἄνευ ὅρων, ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, μή δυναμένην νά ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τό ἔτος ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

3. Ἡ ἰσχύς τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων παραγράφων δύναται νά παρατείνηται καί πέραν τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1952 διά Β. Διαταγμάτων προτάσει τοῦ ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ. Διά τῶν αὐτῶν Β. Διαταγμάτων δύναται νά ὁρίζωνται καί ἄλλαι ἐξαιρέσεις ἀπό τῆς ἀναστολῆς, ὡς καί νά ὁρίζηται ἀνώτατον ὅριον χρονικῆς διαρκείας τῆς ὑπό τοῦ Προέδρου χορηγουμένης ἀναστολῆς, ἢ καί νά περιορίζηται ἡ ἰσχύς τῶν ὡς ἄνω διατάξεων εἰς ὡρισμένας μόνον περιφερείας τοῦ Κράτους».

Ἄρθρον 2

1. Ἡ δωδεκάμηνος προθεσμία, περί ἧς ἡ ἔκτη περίοδος τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 935]1949 Νόμου ἀφορῶσα τήν Ἐπιτροπήν τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας καί Καταστάσεως Νόμου δικαστικῶν λειτουργῶν κλπ., ἧτις δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1789]1951 λήγει τήν 31ην Μαΐου 1952, παρατείνεται ἐπί ἓν εἰσέτι ἔτος ἀπό τῆς λήξεώς της ταύτης.

2. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρών Νόμος, ψηφισθείς ὑπό τῆς Βουλῆς καί παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Φεβρουαρίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

65257]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καταργήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23.12.1948 ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 33 τῆς 14 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τάς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118]1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπό 8]11 Μαΐου 1946 Νομ. Δ]τος «περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118]1945 εἰς τάς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικάς κλπ. ἐπιχειρήσεις καί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ» καί

3) Τάς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀποφασίζομεν :

Καταργοῦντες τήν ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23 Δεκεμβρίου 1948 ἡμετέραν ἀπόφασιν (*) ὁρίζομεν ὅπως αἱ εἰς τάς διατάξεις τῶν Ν. 118]1945 καί 1846]1951 ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἀναγγέλλωσιν ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος ἐγγράφως εἰς τό Ἵδρυμα Κοιν. Ἀσφαλίσεων (Κλάδος Ἀνεργίας) καί τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν παρ' αὐτῶν γενομένην κατηγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν.

Ἡ κατά τά ἀνωτέρω ἀναγγελία, ὑποβαλλομένη εἰς διπλοῦν εἰς τό Ι.Κ.Α. (Κλάδος Ἀνεργίας) καί εἰς ἁπλοῦν πρός τά οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, δέον νά περιλαμβάνῃ τά ἑξῆς στοιχεῖα : α) Στοιχεῖα ἐπιχειρήσεως : 1) ἐπωνυμία, ἀντικείμενον καί διεύθυνσις ἐπιχειρήσεως, 2) ὀνοματεπώνυμον τῶν ἐκπροσωπούντων κατά νόμον τήν ἐπιχείρησιν, β) Στοιχεῖα ἀπολυομένου : 1) ὀνοματεπώνυμον καί διεύθυνσις κατοικίας ἀπολυομένου, 2) εἰδικότης καί ἀποδοχαί κατά τήν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως, 3) χρονολογία ἀρχικῆς προσλήψεως καί μετα-

---

ρων καί θυμάτων πολέμου, διά τῆς διατάξεως δέ τοῦ ἄρθρου 60 § 1, ἀπό τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, κατήργησε πᾶσαν διάταξιν τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένην εἰς τάς διατάξεις τούτου, προφανῶς κατήργησε, ὡς πρός τό καταβλητέον εἰς τά πρόσωπα ταῦτα ἐπίδομα ἀνεργίας, καί τήν εἰδικήν ρύθμισιν τῶν ἄρθρων 89 καί 93 τοῦ Α.Ν. 1824]1949. ***(Γνωμάτευσις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ὑπ' ἀριθ. 31809]7020]1951. κοινοποιηθεῖσα πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 151]1951 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.).***

(*) ΕΕΔ 8, σελ. 122, ΕΕΔ 11, σελ. 101.

βολαί (τυχόν ἀπολύσεις καὶ ἐπαναπροσλήψεις), 4) χρονολογία ἀπολύσεως, 5) χρονολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, 6) ἀριθμὸς ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1952

5535]345]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ τμηματικῆς καταβολῆς τῆς γ' δόσεως τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 32 τῆς 14 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1901]1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1777]1951 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 28]1944» καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 866]1946, 2) τὴν δύσκολον οἰκονομικὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ ἐπαγγελματίαι καὶ βιοτέχναι, οἵτινες κατέβαλον ἤδη τὸ πρῶτον τμῆμα τοῦ δώρου καὶ β) τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47704]1951 ἀποφάσεως ἡμῶν παρεσχέθη ἡ κεχέρκια τμηματικῆς καταβολῆς τῆς προκαταβολῆς τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1951 εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀποφασίζομεν:

1. Ἡ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800]1951 ἀποφάσεως ἡμῶν (*) προβλεπομένη διὰ τὸ γ' δεκαήμερον τοῦ Ἰανουαρίου 1952 δόσις τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1951 δύναται νὰ καταβληθῇ, προκειμένου περὶ μισθωτῶν βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων καὶ καταστημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων τῶν ἐπαγγελματιῶν εἰς ἰσαρίθμους ἰσοπόσους δόσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἐντὸς τοῦ γ' δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἑ. ἔ., ἡ δευτέρα ἐντὸς τῆς 15 Φεβρουαρίου ἑ. ἔ. καὶ ἡ τρίτη μέχρι τῆς 10 Μαρτίου ἑ. ἔ.

2. Ὁ ὑπὸ τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800]1951 ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενος τρόπος ὑπολογισμοῦ τοῦ δώρου, προκειμένου περὶ τῶν ναυπηγοξυλουργῶν, δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν χορήγησιν, ὡς δώρου, πλειόνων τῶν 4 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα ἐν τῷ ἀπὸ 15.4.1951 μέχρι 5.1.1952 χρονικῷ διαστήματι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰανουαρίου 1952

2972]137]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἰδιωτικῶν Κλινικῶν Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 31 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28]1944, ὡς αὗται συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως,

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2750]1951 ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 9]15.1.1951 Τ. Β') καὶ

γ) Τὴν ἀπὸ 27.12.1943 Συλλογικὴν Σύμβασιν Ἐργασίας Νοσηλευτικοῦ Προσωπικοῦ Ἰδιωτικῶν Κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, ὡς ἀκολούθως, τὰς ἀποδοχὰς τοῦ κάτωθι προσωπικοῦ τῶν Ἰδιωτικῶν Κλινικῶν Θεσσαλονίκης.

Α' Μαθητευομένων γυναικῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

1ον ἔτος μαθητείας	δρχ. 265.000
2ον καὶ 3ον ἔτος μαθητείας	δρχ. 291.000

Β' Μὴ μαθητευομένων γυναικῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

Μέχρι 2 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 313.900
Ἀπὸ 2— 5 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 355.500
Ἀπὸ 5— 8 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 394.500
Ἀπὸ 8—11 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 433.500
Ἀπὸ 11—14 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 472.500
Ἀπὸ 14—17 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 511.500
Ἀπὸ 17 ἕως καὶ 20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 550.500

Γ' Μαθητευομένων ἀνδρῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

1ον ἔτος μαθητείας	δρχ. 285.000
2ον καὶ 3ον ἔτος μαθητείας	δρχ. 311.000

Δ' Μὴ μαθητευομένων ἀνδρῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

Μέχρι 2 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 333.900
Ἀπὸ 2— 5 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 373.500
Ἀπὸ 5— 8 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 414.500
Ἀπὸ 8—11 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 453.500
Ἀπὸ 11—14 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 492.500
Ἀπὸ 14—17 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 531.500
Ἀπὸ 17 ἕως καὶ 20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δρχ. 570.000

I. Διὰ τῶν ἔτους πέραν τῆς εἰκοσαετοῦς ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως μισθοῦ δραχμῶν 600.000 προστίθενται δραχμαὶ 25.000 μηνιαίως.

Ὡς προϋπηρεσία διὰ τὴν προσμέτρησιν τῆς ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀνωτέρω λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ τοιαύτη παρ' οἱασδήποτε ἰδιωτικῇ κλινικῇ.

II. Εἰς ἅπαν τὸ ἀνωτέρω προσωπικὸν ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ χορηγεῖται καὶ τροφή, κατοικία καὶ ἀτομὴ ὑπηρεσίας.

α) Ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως κατοικίας καταβάλλεται ἐπίδομα κατοικίας ἐξ 80.000 δρχ. μηνιαίως.

β) Ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως τροφῆς εἰς τοὺς ἀνωτέρω χορηγεῖται ἐπίδομα τροφῆς ἐξ 8.000 δρχ. ἡμερησίως.

Αἱ τυχὸν πέραν τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων ἀποδοχῶν καταβαλλόμεναι τοιαῦται δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν διὰ τῆς παρούσης.

Καταργεῖται ὡς ἐξ ἧς ἰσχυεν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 26612]26691]12.5.1951 ἀπόφασις ἡμῶν.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαΐου ἑ. ἔ., δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1952

4718]752]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 5]1.1.1939 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 1208.

Διαιτησίας Άγρινίου, άφορώσης τάς σχέσεις τών περιποιητών και τεχνιτών ύπαλλήλων ξενοδοχείων και καφεζυθοζαχαροπλαστείων Άγρινίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 33 τής 14 Φεβρουαρίου 1952)

Έχοντες ύπ' όψιν: 1) τάς διατάξεις τού άρθρου 1 § 3 τού Α.Ν. 866|1937, 2) τάς διατάξεις του άρθρου 9 § 1 τού Α.Ν. 1367|1938, 3) τάς διατάξεις τού άρθρου 4 τού Α.Ν. 1804|1951 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεών τινων τού Α.Ν. 16|20.11.1935 περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών έργασίας», 4) τήν ύπ' άριθ. 5|1939 άπόφασιν τής Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Έργασίας Άγρινίου, 5) τήν άπό 17 Ίανουαρίου 1952 καταγγελίαν τής ύπ' άριθ. 5|1939 άποφάσεως τής Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άγρινίου ύπό τού σωματείου «Συλλόγου Έπιστατών και Οινομαγείρων Άγρινίου» και 6) τό ύπ' άριθ. 859|22.1.1952 έγγραφον τής Γενικής Συνομοσπονδίας Έργατών Έλλάδος, άποφασίζομεν:

Παρατείνομεν έπί 6μηνον, άπό τής μετά τήν καταγγελίαν λήξεώς της, τήν ύπ' άριθ. 5|1939 άπόφασιν τής Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Έργασίας Άγρινίου, άφορώσης τάς σχέσεις τών περιποιητών και τεχνιτών ύπαλλήλων ξενοδοχείων και καφεζυθοζαχαροπλαστείων Άγρινίου, κηρυχθείσαν έκτελεστήν διά τής ύπ' άριθ. 64289|1939 άποφάσεως ήμών.

Έν Άθήναις τή 26 Ίανουαρίου 1952

7470|Ε.128|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί έπεκτάσεως τής άσφαλίσεως τού Έπικ. Ταμείου Έξόδου Γερόντων και Άνικάνων Έργατών Μετάλλου είς νομόν Καβάλας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 42 τής 22 Φεβρουαρίου 1952)

Έχοντες ύπ' όψει: 1) τάς διατάξεις τού άρθρου 3 τού Καταστατικού τού Έπικουρικού Ταμείου Έξόδου Γερόντων και Άνικάνων Έργατών Μετάλλου, ώς τούτο έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) πρότασιν τού Δ. Σ. τού ώς άνω Ταμείου, ύποβληθείσαν ήμίν διά τής ύπ' άριθ. 389|1949 άναφοράς αύτού, 3) γνώμην τού Συμβουλίου Κοιν. Άσφαλίσεως (άριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 72, συνεδρίασις 13η τής Η' περιόδου τής 6.10.1949), άποφασίζομεν:

Ή άσφάλισις τού Έπικουρικού Ταμείου Έξόδου Γερόντων και Άνικάνων Έργατών Μετάλλου και ή ίσχύς τής περί ταύτης Νομοθεσίας έπεκτείνονται καθ' άπασαν τήν περιοχήν τού νομού Καβάλας άπό 1ης Άπριλίου 1952.

Έν Άθήναις τή 11 Φεβρουαρίου 1952

55675|Σ. 1050|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί έπεκτάσεως τής άσφαλίσεως τού Έπικουρικού Ταμείου Έξόδου Γερόντων και Άνικάνων Έργατών Μετάλλου είς άπασαν τήν περιοχήν νομού Άττικής.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 42 τής 22 Φεβρουαρίου 1952)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1. Τάς διατάξεις τού άρθρου 3 τού Καταστατικού τού Έπικ. Ταμείου Έξόδου Γερόντων και Άνικάνων Έργατών Μετάλλου, ώς τούτο έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2. Πρότασιν τού Διοικητικού Συμβουλίου τού ώς άνω Ταμείου, ύποβληθείσαν ήμίν διά τής ύπ' άριθ. 92|19.12.1950 άναφοράς του.

3. Γνώμην τού Συμβουλίου Κοινωνικής Άσφαλίσεως (άριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 83|1951, συνεδρίασις 9η τής Θ' Περιόδου τής 22.9.1951), άποφασίζομεν:

Ή άσφάλισις τού Έπικουρικού Ταμείου Έξόδου Γερόντων και Άνικάνων Έργατών Μετάλλου και ή ίσχύς τής περί τούτου Νομοθεσίας έπεκτείνονται άπό 1ης Άπριλίου 1952 και είς τάς λοιπάς περιοχάς τού νομού Άττικής.

Έν Άθήναις τή 11 Φεβρουαρίου 1952

Άπόφ. Διοικητικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί έπεκτάσεως τής άσφαλίσεως τού Ι.Κ.Α. είς Πύλον και συστάσεως έν αύτή Τοπικού Παραρτήματος τού Περιφερειακού Ύποκ]τος Καλαμών τού Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 42 τής 22 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 8η τής 15.2.1952

Έχον ύπ' όψιν:

α) Τάς διατάξεις τών άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 τού Α.Ν. 1846|1952 «περί Κοινωνικών Άσφαλίσεων».

β) Τάς διατάξεις τών άρθρ. 1, 2, 3 και 4 τού Κανονισμού «περί τρόπου έπεκτάσεως τής άσφαλίσεως και ύπολογισμού τών άσφαλιστικών εισφορών τού Ι.Κ.Α.».

γ) Τάς διατάξεις τού άρθρ. 5 §§ 3—5 τού Κανονισμού συνθέσεως και άρμοδιότητος τών ύπηρεσιών τού Ι.Κ.Α.

δ) Τήν άπό 13.12.1951 (συνεδρ. 50ήν) άπόφασιν τής Τοπικής Διοικητικής Έπιτροπής τού Ύποκαταστήματος Καλαμών και

ε) Τό ύπ' άριθ. 2534|887|12.2.1952 εισηγητικόν σημείωμα τού Άσφαλιστικού Κλάδου (Δ]σις Έσόδων), άποφασίζει όμοφώνως:

α) Τήν έπέκτασιν τής άσφαλίσεως τού Ίδρύματος Κοινωνικών Άσφαλίσεων είς τήν πόλιν τής Πύλου.

β) Τήν σύστασιν έν αύτή Τοπικού Παραρτήματος τού Περιφερειακού Ύποκαταστήματος Καλαμών τού Ι.Κ.Α.

γ) Τήν έπέκτασιν είς τήν περιοχήν της ώς άνω πόλεως και τής έγγύς ταύτης περιοχής, καθοριζομένης είδικώτερον ώς άκολούθως τής άσφαλιστικής περιοχής τού Περ]κού Ύποκ]τος Καλαμών:

1. Πόλις Πύλου. «Αύτη άρχεται άπό σημείου έπί τής κειμένης βορειοδυτικώς τής πόλεως άκτής, τό όποίον άπέχει έν χιλιόμετρον άπό τής προβλήτος τού λιμένος τής Πύλου. Άκολουθεί πρός άνατολάς κατ' εύθείαν νοητήν γραμμήν μέχρι σημείου άπέχοντος έν χιλιόμετρον άπό τής κεντρικής πλατείας τής πόλεως και εύρισκομένου είς τό ύψος τής τετάρτης καμπής τής δημοσίας όδού πρός Καλάμας κατά τήν έξοδόν της άπό τής πόλεως. Προχωρεί πρός νότον κατά μήκος τής βραχώδους έκτάσεως «Καρκέλια», ύπερθεν τής δεξιμενής συναντά

τήν τοποθεσίαν «Ἀλῶνι—Παληόπυργος», τήν ὁποίαν περιλαμβάνει, εἶτα δὲ τήν τοποθεσίαν «Ἀλῶνι—Πολυβολεῖον», τήν ὁποίαν ἐπίσης περιλαμβάνει. Ἐκεῖθεν καμπτομένη ἐλαφρῶς πρὸς δυσμὰς διέρχεται ἔξωθεν τῆς τοποθεσίας «Καμάρες», τῆς κειμένης εἰς τὴν ἔξοδον τῆς ἐκ Πύλου πρὸς Μεθώνην δημοσίας ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν τοποθεσίαν περιλαμβάνει. Ἐν συνεχείᾳ, ἀκολουθοῦσα βορειοδυτικὴν κατεύθυνσιν, περιλαμβάνει τὸ Νεκροταφεῖον τῆς πόλεως, ἐπεκτείνεται μέχρι τοῦ Φρουρίου, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει καὶ κάμπτεται πρὸς δυσμὰς μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Ναυαρίνου. Ἐκεῖθεν προχωρεῖ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας μέχρι τοῦ σημείου τῆς ἀφετηρίας καὶ

2. Συνοικισμὸς «Γιάλοβα» μετὰ τῶν ἐγγὺς αὐτοῦ εὑρισκομένων τεσσάρων ἐλαιοτριβείων, καὶ

δ) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχήν, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παράγρ. 2 τοῦ Α.Ν 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, πλὴν τοῦ κλάδου τῆς ἀνεργίας, καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 - 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς Τοπικὰς Περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόφασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Ἄλμυρὸν Βόλου καὶ συστάσεως ἐν αὐτῷ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 42 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδριάσεως 9η τῆς 8.2.1952

Ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 3 - 5 τοῦ Κανονισμοῦ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., δ) τὴν ἀπὸ 30.11.1951 (συνεδριάσεως 22α) ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου καὶ ε) τὸ ὑπ' ἀριθ. 44065|8329 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου (Δ)νσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει: α) τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἀλμυροῦ, β) τὴν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου τοῦ Ι.Κ.Α., γ) τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὡς ἄνω πόλεως καὶ τῆς ἐγγὺς ταύτης περιοχῆς, καθοριζομένης εἰδικώτερον ὡς ἀκολούθως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου:

«1) Ἀρχεται ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Ξηριᾶ, κειμένης Ν.Α. τῆς πόλεως, στρέφει πρὸς Δ. καὶ ἀκολουθεῖ τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ μέχρι τῆς οἰκίας Μακρῆ, ἔνθα σημείου συναντήσεως τοῦ ποταμοῦ καὶ ἀντιπλημμυρικοῦ χάνδακος. 2 Ἀπὸ οἰκίαν Μακρῆ πρὸς Β. ἀκολουθεῖ τὸν ἀντιπλημμυρικὸν χάνδακα μέχρι τῆς θέσεως Κουρί εἰς τὸ Β.Δ. τῆς πόλεως. 3) Συνεχίζεται ἀπὸ Κουρὶ πρὸς Β.Α. μέχρι τοῦ Νεκροταφείου καὶ ἐκεῖθεν Α. εἰς παρεκκλήσιον Ἅγιος Τρύφων. 4) Ἀπὸ τὸ παρεκκλήσιον Ἅγιος Τρύφων ἀκολουθεῖ εὐθεῖαν γραμμὴν μέχρι τοῦ Γυμναστηρίου καὶ ἀκολούθως Ν.Δ. μέχρι τῆς γεφύρας Ξηριᾶ» καὶ δ) τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχήν, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Ἐλασσῶνα καὶ συστάσεως ἐν αὐτῇ καὶ ἐν Τυρνάβῳ Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν Λαρίσῃ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδριάσεως 8η τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952

Ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2,3,4,7 καὶ 13 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.».

γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 παραγρ. 3—5 τοῦ Κανονισμοῦ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

δ) Τὴν ἀπὸ 20.11.1951 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαρίσης καὶ

ε) Τὰ ὑπ' ἀριθ. 43905|8161 καὶ 1330|Φεβρ. 1952 εἰσηγητικὰ σημειώματα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Ι.Κ.Α. (Δ)νσις Ἐσόδων), τραπομένων εἰς ἀπόφασίν του περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὰς κωμοπόλεις Ἐλασσῶνα καὶ Τύρναβον, ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

1. α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὴν κωμόπολιν Ἐλασσῶνα.

β) Τὴν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαρίσης τοῦ Ἱδρύματος.

γ) Τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὡς ἄνω κωμοπόλεως καὶ τῆς ἐγγὺς ταύτης περιοχῆς, καθοριζομένης εἰδικώτερον ὡς ἀκολούθως

τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαρίσης.

«Αὕτη ἄρχεται ἀπὸ 38ον χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ Λαρίσης—Ἐλασσῶνος καὶ ἐκτείνεται Β.Α. μέχρι συναντήσεως τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ τῆς Ἐλασσῶνος πρὸς Μελούναν καὶ εἰς σημεῖον ἔνθα τὸ κεραμοποιεῖον Λέκκα, 1600 μέτρα ἔξωθι τῆς πόλεως. Στρέφεται πρὸς βορρᾶν, διέρχεται διὰ τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς Τσαρίτσανην γεφύρας, κλίνουσα δὲ Β.Δ. διέρχεται τὴν πρώτην κορυφὴν τοῦ λόφου Καραμάνου καὶ καταλήγει εἰς τὸ πρότυπον ἀγροκήπιον Ἐλασσῶνος (62ον χιλ. τῆς ὁδοῦ Λαρίσης—Κοζάνης). Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἐκτείνεται Ν.Δ., διέρχεται διὰ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου Ἑβραίου, ἐξ οὗ κλίνει Ν.Α., διέρχεται ἔξωθι τοῦ Νεκροταφείου καὶ καταλήγει εἰς τὸ δασικὸν φυτώριον. Ἐκ τοῦ σημείου τούτου στρέφεται πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ 58ου χιλιομέτρου τῆς ὁδοῦ Λαρίσης—Ἐλασσώνος».

δ) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχήν, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 §§ 1 - 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2 α) Τὴν σύστασιν ἐν τῇ κωμοπόλει τοῦ Τυρνάβου, ἔνθα διὰ τῆς ἀπὸ 16.11.1951 (συνεδρ. 74|32) ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου (Φύλ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως 236|6.12.1951, τεῦχος Β') ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαρίσης τοῦ Ἱδρύματος.

β) Τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν ἐγγὺς τῆς ἀνωτέρω κωμοπόλεως περιοχήν, ἀνακαθοριζομένην εἰδικώτερον ὡς ἀκολούθως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαρίσης τοῦ Ἱδρύματος.

«Αὕτη ἄρχεται ἀνατολικῶς ἐκ τοῦ πηγαδίου Ἀθαν. Καλογαύρου ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Λαρίσης—Τυρνάβου, ἐκτείνεται πρὸς βορρᾶν, διέρχεται διὰ τῶν παλαιῶν σφαγείων τῆς πόλεως καὶ καταλήγει εἰς τὸ λατομεῖον «Κριτήρι» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς Μελούναν (τοῦ λατομείου περιλαμβανομένου). Ἐκεῖθεν ἐκτείνεται νοτιοδυτικῶς μέχρι τῶν λατομείων τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ἅτινα περιλαμβάνει. Στρέφεται νοτίως, διέρχεται διὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἐλασσῶνα εἰς σημεῖον, ἔνθα τὸ ἐξοχικὸν κέντρον Ι. Παπαγιάννη, ἀκολουθεῖ τὴν γραμμὴν πρὸς πηγάδι Καλογαύρου, διερχομένην διὰ τοῦ Ξηρειᾶ ποταμοῦ, εἰς σημεῖον ἀπέχον περὶ τὰ 200 μέτρα ἐκ τοῦ Εἰκονοστασίου Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ διὰ τῆς Ν.Δ. γωνίας τῶν Στρατώνων».

γ) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἀνωτέρω περιοχῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεκτείνεται τὸ πρῶτον αὐτη, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου τῆς περιοχῆς πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 §§ 1 - 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόφασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Ναυπάκτῳ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Ὑποκαταστήματος Πατρῶν τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὴν γεφύρας Μόρνου ποταμοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 8η τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952

Ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14, παρ. 1, τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὴν ἀπὸ 31.12.1951 (συνεδρίασις 62α) ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑποκ)ματος Πατρῶν καὶ δ) τὸ ὑπ' ἀριθ. 2815|516|12.2.1952 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου (Δ|νσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Παραρτήματος Ναυπάκτου τοῦ ἐν Πάτραις Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ἀκολούθως:

«Ἀπὸ γεφύρας ποταμοῦ Σκᾶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατὰ μῆκος τῆς δημοσίας ὁδοῦ μέχρι γεφύρας Μόρνου ποταμοῦ, ταύτης συμπεριλαμβανομένης, ὡς καὶ τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ τούτου ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ καὶ μέχρι 500 μέτρων περίπου ἄνωθεν τῆς γεφύρας».

β) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχήν, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παράγρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, πλὴν τοῦ Κλάδου τῆς Ἀνεργίας, καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπασχολούμενα πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παράγρ. 1 - 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν κωμόπολιν Κάστρον τῆς νήσου Λήμνου καὶ συστάσεως ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παρ]τος τοῦ Περ]κοῦ Ὑποκ]τος Μυτιλήνης τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 8η τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952

Ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|

1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», β) τάς διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.» και γ) το υπ' αριθ. 1326|12.2.1952 εισηγητικόν σημείωμα του ασφαλιστικού κλάδου της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α. (Διεύθυνσιν Εσόδων), αποφασίζει ομοφώνως:

1) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις την κωμόπολιν Κάστρου της νήσου Λήμνου.

2) Την εν τη κωμοπόλει ταύτη σύστασιν Τοπικού Παραρτήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπαγομένου εις το εν Μυτιλήνη Περιφερειακόν Υποκατάστημα του Ιδρύματος.

3) Τον καθορισμόν ως ασφαλιστικής περιοχής του ως άνω Παραρτήματος της περιοχής του Δήμου Κάστρου Λήμνου και του εξωθ. της κωμοπόλεως εκκλησιαστηρίου βόμβακος και

4) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ως άνω Παραρτήματος, δι' άπαντας τους εν τω άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως, πλην του κλάδου της ανεργίας, και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα, τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 §§ 1—2 του αυτού ως άνω Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και υφ' ην έκτασιν εφαρμόζεται ή Κοινωνική Ασφάλισις και εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αποφ. Διοικητικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις περιοχήν Στρατωνίου, Στρατονίκης, Σταγείρων Χαλκιδικής και συστάσεως εν Στρατωνίω Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 43 της 22 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 6η της 8 Φεβρουαρίου 1952

Έχον υπ' όψιν: α) τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», β) τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.» και γ) το υπ' αριθ. 12403|7901 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου (Διευθύνσεως Εσόδων), αποφασίζει ομοφώνως:

α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις την περιοχήν Στρατωνίου—Στρατονίκης—Σταγείρων Χαλκιδικής, β) την εν κωμοπόλει του Στρατωνίου Χαλκιδικής σύστασιν Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπαγομένου εις το εν Θεσσαλονίκη Περιφερειακόν Υποκατάστημα του Ιδρύματος, γ) τον καθορισμόν της ασφαλιστικής περιοχής ταύτου ως ακολούθως:

Η ασφαλιστική περιοχή του Τοπικού Υποκαταστήματος Στρατωνίου περιλαμβάνει τον χώρον τον περικλειόμενον υπό των ακολουθων περιμετρικών ορίων: Αρχεται από της κωμοπόλεως Στρατωνίου, εκείθεν κατευθύνεται νοτιοδυτικώς, συναντά την διασταύρωσιν της άμαξιτής όδου παρά το γεφύρι Κόκκινο Λάκα. Εκείθεν βορειοδυτικώς διέρχεται διά του τριγωνομετρικού Νιμποκηλίσο, προχωρεί προς Δ. Τριγωνομετρικόν Προφ. Ηλίας Στρατονίκης, συναντά Πύργον Κονάκι Σταγείρων και καταλήγει εις χωρίον Στάγειρα, όπερ και περιλαμβάνει. Εκ των Σταγείρων προχωρεί προς Άγιον Δημήτριον Σταγείρων, κατευθύνεται βορειοανατολικώς, διέρχεται βορείως της κωμοπόλεως Στρατονίκης, ην και περιλαμβάνει (χωράφι Γεωργίου Νασόμη), εκείθεν δε κατευθύνεται προς ανατολάς, συναντά τα σημεία Τριγωνομετρικών Μαύρες Πέτρες, Τριγωνομετρικόν Καρπουζάδικα και Τριγωνομετρικόν Άγιος Νικόλαος, διόθεν και, στρεφομένη προς κατεύθυνσιν βορειοδυτικήν, συναντά το σημείον Βομβακιά. Εκ του σημείου τούτου κατέρχεται και συναντά το σημείον Μάνδρες Ελαιών Νταμαριού Πόρτου, βαίνει νοτίως και συναντά την παραλίαν, είσέρχεται εις την κωμόπολιν Στρατωνίου, όπερ περιλαμβάνει μετά του όρμου αυτού· και δ) την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ως άνω Υποκαταστήματος, δι' άπαντας τους εν τω άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 §§ 1—2 του αυτού ως άνω Α.Ν. περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων και υφ' ην έκτασιν εφαρμόζεται ή Κοινωνική Ασφάλισις εις τας λοιπάς Τοπικάς περιοχάς, άπο της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Απόφασις Διοικ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί επεκτάσεως της ασφαλιστικής περιοχής του εν Αλεξανδρουπόλει Τοπικού Υπ)τος του Ι.Κ.Α. εις περιοχήν Εθνικών Μεταλλείων Κίρκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 43 της 22 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 6η της 8 Φεβρουαρίου 1952

Έχον υπ' όψιν: α) τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 παρ. 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», β) τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.», γ) την από 23.11.51 (συνεδρίασις 17η) απόφασιν της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του Υποκ)τος Αλεξανδρουπόλεως και δ) το υπ' αριθ. 14503|8853 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου (Διευθύνσεως Εσόδων), αποφασίζει:

α) Την επέκτασιν της ασφαλιστικής περιοχής του εν Αλεξανδρουπόλει Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος, επί τω σκοπώ να συμπεριληφθή εντός αυτής ή περιοχή των Εθνικών Μεταλλείων Κίρκης, καθοριζομένης ειδικώτερον ως ακολούθως της νέας ασφαλιστι-

κῆς περιοχῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος τούτου.

«Ἀρχεται ἀπό ἀνατολάς ἐπί τοῦ χωρίου Ἄνθεια, προχωρεῖ πρός βορρᾶν εἰς τό χωρίον Ἄβας καί ἐν συνεχείᾳ εἰς τό χωρίον Δασκαλιό. Ἐκ τοῦ χωρίου Δασκαλιό προχωρεῖ βορειοδυτικά εἰς τήν δημοσίαν ὁδόν Σαπκῶν - Λεπτοκαρυᾶς, διερχομένη διά τῆς κορυφῆς Καντί - Κοντοῦ. Ἐκ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἀκολουθεῖ πρός δυσμάς τήν δημοσίαν ὁδόν Σαπκῶν - Λεπτοκαρυᾶς. Ἐν συνεχείᾳ προχωρεῖ νοτιοανατολικά ἐκ σημείου τῆς δημοσίας ὁδοῦ Σαπκῶν - Λεπτοκαρυᾶς εἰς τό χωρίον Κίρκη, διερχομένη διά τοῦ ὑφιδρύκτου 653, καί καταλήγει πρός δυσμάς εἰς τό εἰς τήν παραλίαν ἐξωκκλήσιον Ἁγία Παρασκευή, διερχομένη ἔξωθεν τοῦ χωρίου Μάκρη, οὕτως ὥστε νά συμπεριλάβῃ αὐτό ἐντός τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς».

β) Τήν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τό Τμῆμα τῆς ἀνωτέρω περιοχῆς, εἰς τό ὁποῖον ἐπεκτείνεται τό πρῶτον αὕτη, δι' ἅπαντας τούς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καί ὡς πρός πάντα τά ἀπασχολούμενα ἐντός τοῦ τμήματος τούτου τῆς περιοχῆς πρόσωπα, τά ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 - 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καί ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνική ἀσφάλισις εἰς τάς λοιπάς τοπικάς περιοχάς, ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Σητείαν Κρήτης καί συστάσεως ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ περιφερειακοῦ ὑποκαταστήματος Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 43 τῆς 22 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 6η τῆς 8 Φεβρουαρίου 1952

Ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καί 14 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καί 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 §§ 3—5 τοῦ Κανονισμοῦ συνθέσεως καί ἁρμοδιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., δ) τήν ἀπό 23.11.1951 (συνεδρίασις 14η) ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος Τρικάλων καί ε) τά ὑπ' ἀριθ. 45102] 8517 καί 1329] Φεβρουαρίου 1952 εἰσηγητικά σημειώματα τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Δ]ύσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ]νσις Ἐσόδων), τροποποιοῦν τήν ἀπό 8.2.1952 (συνεδρίασις 6η) ληφθεῖσαν ἀπόφασίν του περί ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τήν κωμόπολιν τῆς Καλαμπάκας, ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

Τήν σύστασιν ἐν τῇ κωμοπόλει τῆς Καλαμπάκας, ἔνθα ἐπί τῆς ἀπό 16.11.1951 (συνεδρίασις 74]39) ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου (Φ.Ε.Κ. 236]6.12.1951 τεῦχος Β') ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Τρικάλων τοῦ Ἱδρύματος καί τῶν καθορισμῶν ὡς ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Παραρτήματος τούτου τῶν ὁρίων τοῦ Δήμου τῆς Καλαμπάκας.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΑΤΡΩΝΥΜΟΝ

Έχει εἰπεῖ ὁ Repelaberger, ὅτι ὁ καθιερωμένος κανὼν τοῦ δικαίου, ἐὰν δὲν εὕρῃ ἀποδοχὴν εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν πολιτῶν καὶ δὲν ἀντλήσῃ δυνάμεις ἐξ αὐτῆς, εἶναι καθάπαξ ὡς ξόλον, τὸ ὁποῖον ἐστερήθη τοῦ χυμοῦ του.

Τὸ ρητὸν μᾶς ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν, ἐξ ἀφορμῆς ἑνὸς προσφάτου νομικοῦ γεγονότος. Ἀφοῦ ἐπέμενα ἐπὶ ἑξ ἔτη νὰ ζῇ εἰς τὸ δίκαιον καὶ νὰ βασανίζῃ διὰ τὰς νομικὰς συναπείας, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἔχῃ, ἂν τυχὸν ὁ κάλαμος τοῦ δικαιοπρακτήσαντος τὸ παρέλειπε εἰς τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τὸ περίφημον πατρώνυμον τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπεδιώχθη ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ δικαίου (ἴδετε τὴν ἐν σελ. 337 δημοσιευομένην ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν).

Ὁ γεννήτωρ μας πρέπει ἀσφαλῶς νὰ εὐμᾶται, ἀλλ' ἐδῶ ποὺ τὰ λέγομεν, ἐξ αἰτίας ἀκατανοήτων ὑπερβολῶν τοῦ θετικοῦ δικαίου, αἱ ὁποῖαι εἶχον εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν καταλήξει νὰ εἶναι πρόξενοι μεγάλων περιουσιακῶν ζημιῶν, θὰ ἤρχοντο πολλοὶ παθόντες νὰ... μὴ εἶχον γνωστὸν γεννήτορα.

Ἀνῆλθεν εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῶν δικαστηρίων, ἀπὸ τοῦ Πρωτοδίκου τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' μέχρι τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ περίφημον αὐτὸ ζήτημα, ἂν ἡ εἰς τὴν ἀναγγελίαν ἔλλειψις τοῦ πατρωνύμου τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ἐπιχείρησιν ἢ τοῦ πατρωνύμου τοῦ ἀπολυομένου ἐπάγεται τὴν αὐστηρὰν κύρωσιν τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Διῆλθεν ἀπὸ πολλὰς φάσεις, ἠκούσθησαν πολλαὶ γνῶμαι ἐπὶ τοῦ «σοβαροῦ» αὐτοῦ (ἀφοῦ ἐπρόκειτο περὶ νομοθετικοῦ κανόνος) ζητήματος. Καὶ τελικῶς, ὑπὸ τὴν σταθερὰν ἐν τῷ Ἀκυρωτικῷ μας νομολογίαν, ὅτι ἡ ἔλλειψις τοῦ πατρωνύμου ἐπάγεται ἀκυρότητα, ὅλος συναίχα τὴν σκέψιν τοῦ δικαιοπρακτοῦντος ἐργοδότου ἢ τοῦ δικηγόρου του μὴ τυχόν, μνημονεύων ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τὰ στοιχεῖα αὐτῆς, διέπραττε τὸ θανάσιμον νομικῶς ἁμάρτημα νὰ μὴ ἀναφέρῃ ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίτου ἢ ζῶντος πατρός του ἢ τὸ αὐτὸ τοῦ ἀπολυομένου.

Ἔφθασεν ἀκόμη, ὑπὸ τὴν ζωὴν τῆς ἀνευ ὀδύνης οὐδενὸς θανούσης ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, νὰ γράφεται εἰς τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοδότου ἐδρεύει ἐν ὁδῷ Σπαδίῳ, ἀριθ... καὶ παραλείψας ὁ ἐργοδότης νὰ ἀναφέρῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἰδιαιτέρας κατοικίας τοῦ ἐκπροσώπου της—καὶ τὸ στοιχεῖον αὐτὸ ἀπεδιώχθη ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ δικαίου—ὑπέστη τὴν αὐστηρὰν κύρωσιν τῆς ἀκυρότητος τῆς δικαιοπρακτικῆς ἐναργείας του.

Οὐδεὶς λοιπὸν πρόκειται νὰ θρηνήσῃ διὰ τὸν θάνατον μιᾶς ἀκαταναοήτου διατάξεως.

Ἀλλ' ἔχει, νομίζομεν, τὴν θέσιν του τὸ ἐρώτημα: Ποῖον σκοπὸν ἐπιδιώκει ἡ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη διατήρησις αὐτῆς ἐν τῷ δικαίῳ; Θὰ εἴπωμεν φυσικὰ κανένα, ἀφοῦ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἀσφαλιστικὸν καθεστὼς καὶ σήμερον χρίνεται περιττὴ ἡ ὕπαρξίς της.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Διερωτῶνται—καὶ δικαίως—ὅλοι οἱ κοινωνικῶς σκεπτόμενοι ἄνθρωποι ποία συνέχεια θὰ δοθῇ, μετὰ τὴν γνωστὴν δικαστηριακὴν ἀποφὴν (ἴδετε τὴν πρόσφατον Α.Π. 47|1952, ἀνωτέρω σελ. 265) περὶ τοῦ μὴ ἐπιτρεπτοῦ κατὰ νόμον ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια;

Ὁ κ. Ὑπουργὸς Ἐργασίας εἰς μίαν πρόσφατον ραδιοφωνικὴν συνέντευξίν του ὡμίλησεν ἐπιμόνως περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθοῦ, τὰ ὁποῖα καθορίζει τὸ Κράτος διὰ τοῦ ρυθμιστικοῦ νόμου 28|1944 ὡς στοιχειώδη κοινωνικὸν μισθόν καί, ἐνῶ τοῦτο εἶναι φυσικὰ ἀληθὲς καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ὅλως πρὸς αὐτὸ ἀντιμάχεται ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις.

Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα καὶ τὸ καθῆκον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἶναι νὰ διαλύσῃ διὰ μιᾶς νομοθετικῆς πράξεως τὰς σχετικὰς διὰ τὸ τερατώδες αὐτὸ κοινωνικὸν ζήτημα ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ρυθμιστικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸν πόσην μεγάλην δύναμιν ἔχει ἡ νομολογία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων.

ΑΠΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ἐξομολογούμεθα τὴν ἁμαρτίαν μας. Εἴχομεν καταληφθῇ ἀπὸ ἄνοιαν καὶ ἐφαντασθημεν ἕνα ἰδικόν μας τρόπον νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ αὐτήν: Νὰ ἁλιεύσωμεν γλωσσικοὺς μαργαρίτας εἰς τὴν... θάλασσαν τῶν ἀπείρων ἐργατικῶν νόμων.

Τὴν συγκινητικήν μας φέραμεν εἰς τὴν δημοσιότητα, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι δὲν θὰ ἀπαναληφθοῦν εἰς ἄλλα νομοθετικὰ κείμενα καὶ ὅτι θὰ εὕρωμεν ἄλλον τρόπον διὰ νὰ διασκεδάσωμεν τὴν ἄνοιαν μας, ὅταν ποτὲ πάλιν μᾶς καταλάβῃ.

Εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν. 594|1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὁρισμοῦ ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» ἀναγιγνώσκομεν τὰ ἑξῆς: «Ἀπολύεται ἄνευ δικαιώματος προειδοποιήσεως καὶ ἀποζημιώσεως ὁ «ἀποδεικνυόμενος» ὅτι οἰκειοποιήθη πράγματα κλπ.

Ἀποδεικνύεται ὅμως ὁ οἰκειοποιούμενος πράγματα ἢ ἡ οἰκειοποίησις;

Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἀναγιγνώσκομεν ταῦτα: ... Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ὑποχρέους παρέχεται ἡ αὐχέρεια, ὅπως «ἐπιλέγωσι» τοὺς προσληφθησομένους...

Ἀλλά, νομίζομεν, δὲν λέγεται αὐτὸ ὀρθὴ γραφή.

Εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 Α.Ν. περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» ἀναγιγνώσκομεν τὰ ἀκόλουθα: «Ἀπόλυσις... δὲν ἐπιτρέπεται, εἰμὴ α) διὰ παράβασιν τῶν ἐν ἄρθρ. 21, 22, 24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου «ἀναφερομένων ἀδικημάτων».

Παράβασις δηλαδὴ ἀδικημάτων καὶ ὄχι ἄρθρων. Ἀλλὰ μακάρι νὰ ἦτανε... παράβασις τῶν ἀδικημάτων.

Παρεράματα

Ἐν σελ. 136 τοῦ παρόντος τόμου, στήλη β', στίχος 10ος, εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1295|1951 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν παρελείφθη ἡ λέξις «ἀποχῆς», ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὰς λέξεις «πᾶν διάστημα... ».

Ἐν σελ. 250 τοῦ παρόντος τόμου, στήλη α', στίχος 17ος, ἡ φράσις «σωρείαν σκέψεων» νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ὀρθὸν «πορείαν σκέψεων», ἡ ὁποία καὶ ἀποδίδει τὴν ἔννοιαν τῶν ἐκεῖ γραφέντων, ἀλλοιωθεῖσαν ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 7 (253)

Αθῆναι, 1 Ἀπριλίου 1952

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ Ν. ΓΘΟΔ'

Κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων.— Προβολὴ τὸ πρῶτον εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὑπέβαλεν εἰς τὸν ἀξιότιμον Κύριον *Γ. Ράμμον*, Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ ἀκόλουθον ἐρώτημα, παρακαλοῦσα νὰ ἔχῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἔγκυρον τοῦ κ. Καθηγητοῦ γνώμην ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ἐρωτήματι ζητήματος, ἔχοντος ζωηρὸν θεωρητικὸν καὶ ἰδίᾳ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον.

Ὡς γνωστόν, ὁ νόμος 1968|1944 ὁρίζει, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐφετεῖον ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, δικάζει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος (νόμου ΓΘΟΔ'). Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου ΓΘΟΔ', ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ νόμου 765|1943, οἱ διάδικοι καταθέτουσι προτάσεις κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην. Τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἑρμηνεύοντα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13, δέχονται, ὅτι αἱ προτάσεις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαί, πολὺ περισσότερον διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' (765|1943) ὁ Πρωτοδίκης καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐφετεῖον, ὑποχρεοῦνται καὶ ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας νὰ ἐρευνήσουν κατ' οὐσίαν τὴν διαφοράν. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 13|1951 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Τμῆμα ἐξώσεων, Θέμ. ΣΒ' 170) ἔχει ἀποφανθῆ, ὅτι εἰς τὴν ἐξωστικὴν διαδικασίαν, ἐπειδὴ οἱ διάδικοι δὲν καταθέτουσιν ὑποχρεωτικῶς προτάσεις, δὲν ἐφαρμόζονται ἐν τῇ κατ' ἔφεσιν δίκῃ τὰ ἄρθρα 160 καὶ 747 ἐπ. Πολιτικῆς Δικονομίας, τὰ ὁποῖα προϋποθέτουσιν ὑποχρεωτικὴν κατάθεσιν προτάσεων ἐν τῇ τακτικῇ διαδικασίᾳ κατὰ τὸ ἄρθρον 585 Πολιτ. Δικονομίας.

Μήπως καὶ ὑπὸ τὸ δεδομένον ὅτι εἶναι ὀρθὴ ἡ ἄνω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὅτι τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας ὀρθῶς δέχονται, ὅτι αἱ προτάσεις κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαί, δύναται τὸ αὐτὸ νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ νόμου ΓΘΟΔ';

Ὁ κ. Καθηγητὴς εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ ὡς ἑξῆς:

Φίλε κ. Διευθυντά,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 14 Μαρτίου 1952 ἐπιστολῆς ὑμῶν παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ ἐκθέσω τὰ ἑπόμενα:

α) Ἡ ὀρθότης τῆς κρατούσης εἰς τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἀπόψεως, καθ' ἣν κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ὑποβολὴ ἐγγράφων προτάσεων, δὲν φαίνεται ἀπολύτως ἀναμφίβολος, διότι ὑπάρχει ἡ ρητή, ὡς καὶ ὑμεῖς παρατηρεῖτε, διάταξις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. ΓΘΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη, ἐπιβάλλουσα τὴν κατάθεσιν ἐγγράφων προτάσεων.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη, καθ' ἣν, ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας ἑνὸς τῶν διαδίκων, ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ ἐρευνήσῃ κατ' οὐσίαν τὴν διαφοράν, δὲν παρέχει ἔρεισμα ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως, διότι ἡ ὑποβολὴ ἐγγράφων προτάσεων δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ σύστημα, τὸ ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ ἐρημοδικίας καὶ ἡ μὴ ἀναγνώρισις τεκμηρίων παραιτήσεως ἢ ὁμολογίας ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τοῦ ἐνάγοντος ἢ τοῦ ἐναγομένου δύναται νὰ συμβιβάζηται τόσον μετὰ τοῦ συστήματος τῆς προαιρετικῆς ὑποβολῆς ἐγγράφων προτάσεων, ὅσον καὶ μετὰ τοῦ συστήματος τῆς ὑποχρεωτικῆς καταθέσεως τοιούτων προτάσεων καὶ τἀνάπαλιν ἡ παραδοχὴ τῶν τεκμηρίων τῆς παραιτήσεως καὶ τῆς ὁμολογίας οὐδαμῶς εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἢ μὴ ὑποχρεωτικὴν κατάθεσιν ἐγγράφων προτάσεων. Ἡ μὴ ὑποβολὴ ἐγγράφων προτάσεων, εἰς ἃς περιπτώσεις αὕτη εἶναι κατὰ νόμον ὑποχρεωτική, ἔχει ὡς συνέπειαν, ὅτι ὁ διάδικος θεωρεῖται δικονομικῶς ἀπὼν καὶ ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τῆς ἐρημοδικίας περὶ τεκμηρίων παραιτήσεως ἢ ὁμολογίας, ἢ ἀντιθέτως περὶ κατ' οὐσίαν ἐρεύνης τῆς διαφορᾶς.

Οὔτε ἡ ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσις εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν ὑποβολὴν ἐγγράφων προτάσεων, διότι ἡ ἐκ τῶν ἐνόντων ἐνέργεια ἀφορᾷ μόνον τὴν ἀπόδειξιν καὶ τὸν σχηματισμὸν πεποιθήσεως περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγματικῶν γεγονότων καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην μόνον τὴν διαδικασίαν (διάταξιν καὶ διεξαγωγήν) τῶν ἀποδείξεων καὶ οὐχὶ καὶ τὸ ἐπιτρεπτὸν τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων, ὡς οὐχὶ ὀρθῶς, καθ' ἡμᾶς, δέχεται ἡ νομολογία.

β) Ἐπίσης ἡ μὴ ὑποχρεωτικὴ ὑποβολὴ ἐγγράφων προτάσεων δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρ. 160 καὶ 747 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς ἀπεφάνθη ἡ 13|1951 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, διότι καὶ ὅταν ἰσχύῃ ἀμιγὲς τὸ σύστημα τῆς προφορικότητος, ὡς ἐπὶ τῆς

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΝ

Γνωμοδότησις τῆς Νομικῆς Διευθύνσεως Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (*)

Τὸ ζήτημα τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως, ἥτις συνδέει τὸν Ἰδιοκτήτην αὐτοκινήτου ταξὶ μετὰ τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοῦ, ἀπασχολεῖ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἀναφέρεται δὲ συνήθως ὡς κλασικὸν παράδειγμα περιπτώσεως, καθ' ἣν, ἀναλόγως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, εἶναι δυνατὸν νὰ πρόκειται εἴτε περὶ συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε περὶ μισθώσεως πράγματος, εἴτε περὶ ἑταιρίας (πρβλ. ἐπὶ τοῦ θέματος: *Durand—Vitu*, Traité de droit du travail, II 1950, σελ. 229, *Amiaud*, Cours de droit du travail, 1948 σελ. 177). Ἡ ἐκτίμησις τῆς καθ' ἑκάστην περιπτώσεως ἤρτηται ἐκ τῶν συγκεκριμένων πραγματικῶν περιστατικῶν αὐτῆς καὶ δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ἐκ προοιμίου, ὅτι ὅλαι αἱ τοιαῦται συμβάσεις εἶναι συμβάσεις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ εἶναι μισθώσεις πράγματος ἢ ἄλλη τις σχέσις. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, διὰ πληθώρας ἀποφάσεων αὐτοῦ, κρῖνον ὡς ἐφετεῖον κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἔχει δεχθῇ ὅτι αἱ παρόμοιαι σχέσεις εἶναι μισθώσεις πράγματος (βλ. ἰδίως Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 7057|1950 καὶ 10300|1950, ΕΕΔ 19 σελ. 268).

Ἀληθὲς ὅμως εἶναι ἐπίσης, ὅτι τὰ Πρωτοδικεῖα Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, κρίνοντα ὡσαύτως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ὡς ἐφετεῖα, ἐδέχθησαν ὅτι εἰς τὰς ὑπ' ὄψιν αὐτῶν τεθείσας συγκεκριμένας περιπτώσεις ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως ἐργασίας (βλ. ἰδίως ἀποφάσεις Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2980|1951 καὶ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2188|1951, ΕΕΔ 11, σελ. 194 καὶ 196).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Τὸ ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνωτέρω, ὑπ' ἀριθ. 4129|7882 ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου ε.ἔ., γνωμοδότησις τῆς Νομικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Ι.Κ.Α. ἔχει, ὡς γνωστόν ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἤδη περιοδικῆς ὕλης (βλέπε καὶ κατωτέρω σελ. 372), ἀπασχολήσει πολλάκις τὴν παρ' ἡμῖν δικαστηριακὴν πρᾶξιν. Ἐπόμενον ἦτο νὰ ἀπασχολήσῃ καὶ τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων νόμου, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὁποίου ἡ ἀνωτέρω γνωμοδότησις.

Ὁ μελετῶν τὰς δικαστικὰς ταύτας ἀποφάσεις δὲν δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι αἱ μὲν ἢ αἱ δὲ σφάλλονται, διότι εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ὅλαι ὀρθαί, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν αὐτῶν, ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, τεθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν καθίσταται ἐμφανὴς ἡ ὕπαρξις μισθώσεως πράγματος ἢ συμβάσεως ἐργασίας.

Ταῦτα αὐτάλως μεταβάλλονται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἥτις ἀπεφάνθη ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ κρατήσασαν γνώμην «ἡ συνδέουσα τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν μετὰ taximètre αὐτοκινήτων καὶ τῶν ὁδηγῶν τούτων σχέσις δὲν εἶναι ἡ σχέσις τῆς μισθώσεως πράγματος, ἀλλ' εἶναι ἡ σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἰς ἣν καὶ κυρίως ἀποβλέπει ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων μερῶν». Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐξ οὐδενὸς νόμου ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπιλύῃ νομικὰς διαφορὰς περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συνδεούσης φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα σχέσεως, διότι πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τούτων μόνα ἁρμόδια εἶναι τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ δικαστήρια, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἀναγραφόμενον ὅτι εἰς τὴν κρίσιν της περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὡς μισθώσεως πράγματος κάγεται ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐκ λόγων τῆς καλῶς ἐννοουμένης κοινωνικῆς πολιτικῆς» δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας δὲν ἔχει δικαιοδοσίαν, ὅπως μεταβάλλῃ ἀναγκαστικῶς τὸν νομικὸν χαρακτῆρα ὑφισταμένων ἐνοχικῶν συμβάσεων καὶ, ἐὰν αὗται συνεστήσαν καὶ ἠθελήθησαν ὡς μισθώσεις πράγματος, νὰ χαρακτηρίζῃ ταύτας ὡς συμβάσεις ἐργασίας, ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ ἀσκήσεως κοινωνικῆς πολιτείας. Κατὰ ταῦτα, μὴ δυναμένης νὰ τεθῇ ἐκ προοιμίου γενικῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ὅλαι αἱ τοιαῦται νομικαὶ σχέσεις εἶναι μισθώσεις πράγματος ἢ ὅλαι εἶναι συμβάσεις ἐργασίας, τὰ ἐπὶ τούτῳ ἁρμόδια ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. ὀφείλουν, λαμβάνοντα ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὑπ' ὄψιν τοὺς συνομολογημένους

διαδικασίας τοῦ ν. ΒΧΗ', τηροῦνται πρακτικὰ καὶ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, εἰς ἃ δύνανται καὶ πρέπει νὰ περιλαμβάνωνται αἱ προτεινόμεναι οὐσιώδεις ἰσχυρισμοὶ τῶν διαδίκων. Ὁ διάδικος ἑπομένως, ὁ ἐπικαλούμενος ἰσχυρισμόν τινα κατ' ἔφεσιν, ὀφείλει, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῶν ἄρθρ. 160 καὶ 747 τῆς Πολ. Δικ., νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος προὐτάθη παρ' αὐτοῦ πρωτοδίκως.

γ) Ἐὰν παρὰ τὰ ἀνωτέρω ἤθελον κρατήσει αἱ ἀντίθετοι ἀπόψεις ὡς πρὸς ἀμφότερα τὰ ἀναφερθέντα ζητήματα, ἤτοι ὅτι ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ὑποβολὴ ἐγγράφων προτάσεων καὶ ὅτι, ὁσάκις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ὑποβολὴ ἐγγράφων προτάσεων, δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν ἐκκλητον δίκην τὰ ἄρθρ. 160 καὶ 747 τῆς Πολ. Δικ. συνεπὲς θὰ ἦτο νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι καὶ εἰς τὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δὲν ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τὴν ἐκκλητον δίκην τὰ ἄρθρ. 160 καὶ 747 τῆς Πολ. Δικονομίας, συμπέρασμα τὸ ὁποῖον, διότι ἀναχωροῦμεν, ὡς παρετηρήθη, ἀπὸ ἄλλης ἀφετηρίας σκέψεων, δὲν θεωροῦμεν ὀρθόν.

Γ. Θ. ΡΑΜΜΟΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Γνωμοδότησις τοῦ κ. ΤΡ. ΚΟΝΤΟΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους (*)

Ἡ τοποθέτησις πολεμιστῶν, προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ.», συντελεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 4 τοῦ Νόμου τούτου. Καὶ τὰ μὲν ἄρθρ. 3 προνοεῖ περὶ τῶν τοποθετήσεων ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἡμεδαπὰς ἢ ἀλλοδαπὰς οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις κοινῆς ὠφελείας, μὴ ἐπιχορηγουμένας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἔστω καὶ ἂν αὗται ἔχουν τὴν μορφὴν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, τὸ δὲ ἄρθρ. 4 προνοεῖ περὶ τοποθετήσεων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν οἱασδήποτε μορφῆς, ἤτοι μονίμων, ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων, ἐπὶ συμβάσει δι' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον εἰς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου, ὡς καὶ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Δήμους, Κοινότητας, Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, Δημοσίας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀσκῶνται ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, καθὼς καὶ εἰς Τραπέζας. Καὶ διὰ μὲν τοὺς τοποθετηθέντας δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ὡς ἄνω Ἀν. Νόμου προβλέπει οὗτος ἐν ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρ. 7 αὐτοῦ, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας αὐτῶν διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεως των καὶ ὅτι μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριετίας οἱ οὕτω προσληφθέντες παραμένουσι μὲν καὶ περαιτέρω ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀλλ' ἡ σύμβασις ἐργασίας μετατρέπεται εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου καὶ διέπεται, ὡς καὶ ἡ τῶν λοιπῶν μὴ πολεμιστῶν συναδέλφων των ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ἢ ἐπιχειρήσει, ὑπὸ τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων καὶ τοῦ εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται τοιοῦτος. Διὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, οἵτινες τοποθετοῦνται δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ἀν. Νόμου, ἡ σχέσις αὐτῶν πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν, παρ' ἣ τοποθετοῦνται, καθορίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἐδαφ. 13 καὶ 14 τοῦ ἄρθρ. 4 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τῶν ἐδ. 2 καὶ 4 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ εἰρημένου Ἀν. Νόμου. Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων τούτων διατάξεων συνάγεται, ὅτι οἱ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 4 τοποθετούμενοι εἰς κενὰς θέσεις Ὑπηρεσιῶν τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων κλπ. δύνανται νὰ καταλάβωσι θέσεις ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου εἴτε μονίμου, εἴτε ἐκτάκτου, ἡμερομισθίου, ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, πρὸς δὲ ὅτι οἱ οὕτω τοποθετούμενοι ἐντάσσονται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ προάγονται, ὡς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους ἢ τοὺς ὀργανισμοὺς τοὺς διέποντας τὸ προσωπικὸν αὐτῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 4 τοποθετουμένων, ἐξαρτᾶται αὕτη ἐκ τοῦ εἴδους τῆς θέσεως, ἣν κατέλαβον οὗτοι, ἤτοι ἡ ὑπηρεσία τούτων εἶναι μόνιμος, ἐκτείνομένη τοιούτεστι καὶ πέραν τῆς τριετίας, ἀφ' ἧς διωρίσθησαν, ἐφ' ὅσον κατέλαβον κενὴν θέσιν μονίμου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου, ἐκτείνεται δὲ ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν, ἐφ' ὅσον οἱ τοποθετούμενοι καταλαμβάνουσι κενὰς θέσεις ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων, ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Προκειμένου ἤδη περὶ τῆς ἀπολύσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τριετίας ἀπὸ τῆς προσλήψεως τῶν ὡς ἄνω τοποθετουμένων πολεμιστῶν εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 3, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἐν λόγῳ Ἀν. Νόμου, αὕτη ἐπιτρέπεται μόνον δι' ὡρισμένους λόγους, περιοριστικῶς ἀναφερομένους ἐν τοῖς ἐδ. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Νόμου τούτου καὶ συντελεῖται αὐτοδικαίως μέν, ἐφ' ὅσον ὁ τοποθετηθεὶς ἤθελε καταδικασθῇ ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει, προβλεπομένῃ ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 59, 60, 61 καὶ 62 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, κατόπιν ἀποφάσεως δὲ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 καὶ 771|1937 εἰς τὰς λοιπὰς ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐδαφίῳ 3 περιπτώσεις, δι' ἀποφάσεως δὲ τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν Συμβουλίου, προκειμένου περὶ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐν λόγῳ Ἀν. Νόμος 1836|1951 ἐπιτρέπει τὴν ἀπόλυσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τριετίας ἀπὸ τῆς προσλήψεως τῶν δυνάμει τοῦ Νόμου τούτου τοποθετηθέντων μόνον εἰς τὰς περιοριστικῶς ἐν τῷ μνημονευθέντι ἄρθρῳ αὐτοῦ ἀναγραφομένας περιπτώσεις καὶ μόνον ὑπὸ τὰς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καθοριζομένας προϋποθέσεις, ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀπόλυσις αὐτῶν, γενομένη ἐντὸς τῆς τριετίας ταύτης πέραν τῶν περιπτώσεων καὶ ἄνευ τῶν προϋποθέσεων τούτων τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, εἶναι παράνομος καὶ ἄκυρος.

(*) Ὑπ' ἀριθ. 8|91 τῆς 19 Φεβρουαρίου 1952 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

δρους τῆς συμβάσεως, ὡς οὗτοι ἐν τῇ πράξει ἐφαρμόζονται, νὰ κρίνουν κατὰ πόσον οἱ δροι αὗτοι ὑπάγονται εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς μισθώσεως πράγματος ἢ ὑπάγονται εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Πρὸς σχηματισμὸν τῆς τοιαύτης πεποιθήσεως δέον νὰ ἐκτιμῶνται τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα, ὡς ἐξετιμήθησαν καὶ διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων δικαστικῶν ἀποφάσεων ἢ ἄλλων δικαστικῶν ἀποφάσεων δευτεροβαθμίων δικαστηρίων, προσκομιζομένων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣΧΥΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Έννοια δεδικασμένου ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας

Προϋπόθεσις τοῦ κατ' ἄρθρα 46 καὶ 50 Ν. 3713|1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας» δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας νὰ ἔχωσιν ἐκδοθῆ κατὰ πράξεων προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ ὄχι διοικητικῶν τούτων πράξεων, αἵτινες ὅμως δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις.— Τοιαύτη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 κυρωτική, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1406|1950, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.— Μισθὸς ἐκτάκτων ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος.

Τὸ μεγίστου ἐνδιαφέροντος ζήτημα τῆς ἰσχύος τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1406|1950, κυρωθεισῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας (βλέπε πῶς ἔχει τὸ ὅλον ζήτημα ἐν ΕΕΔ 10, 1178 ἑπ.) ἀπησχόλησε καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 417|1951 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανᾶς*, ΕΕΔ 11, 1181).

Καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του, συνεφώνησε πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος.

Οὕτως ἡ δοθεῖσα λύσις ἀποκτᾷ ἔτι πλέον βαρύτητα, λόγῳ τῆς ὁμοφωνίας καὶ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου καί, ἐφ' ὅσον αἱ δυνάμει τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 (ΕΕΔ 9, 237) κυρωθεῖσαι διαιτητικαὶ ἀποφάσεις λογίζονται ἐκτοτε ἔγκυροι, μένει νὰ ἰδωμεν ποία ἑρμηνεία θὰ δοθῆ εἰς τὸν μεταγενέστερον καὶ ἰσχύοντα Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως κ.λ.π. τοῦ Α.Ν. 16.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 531), ὁ ὁποῖος, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς του ἐκθέσεως, ἐξεδόθη διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀμφισβητουμένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων δι' ἐπανεξετάσεως αὐτῶν, ἀναχωρήσαντος τοῦ Νομοθέτου ἀπὸ προϋποθέσεως (ὑπάρξεως ἀμφισβητήσεως τοῦ κύρους αὐτῶν) ἀνυπάρκτου, ἀφοῦ, ὡς δέχονται καὶ τὰ δύο Τμήματα τοῦ Ἀρείου Πάγου, νομίμως ἐκυρώθησαν καὶ κυρωθεῖσαι ἰσχυον καὶ κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀνωτέρω Νόμου 1804|1951.

Ἀντιμετωπίζουσα τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀπὸ ἀπόψεως Α.Ν. 1804|1951, ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 11231|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 127) ἐσκέφθη, ὅτι τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 (διὰ τοῦ ὁποίου διατάσσεται ἡ ἐπανεξέτασις τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων) δὲν ἀναφέρεται εἰς ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐπικυρωθείσας βάσει τοῦ Α.Ν. 1804|1950 καὶ ἐξ ἄλλου τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ρυθμίζει τὴν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου κατάστασιν, οὐδεμίαν δὲ ἐπεδίωξε κατάργησιν τοῦ Α.Ν. 1406|1950.

Ἀλλ' εἰς τὴν συλλογιστικὴν τῆς ἀποφάσεως θὰ ἠδύνατο, νομίζομεν, ν' ἀντιταχθῆ, ὅτι ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ ζητήματος εἶναι γνωστόν, ὅτι αὐταὶ ἀκριβῶς αἱ κυρωθεῖσαι κατὰ τὸν Α.Ν. 1406|1950 ὑπὲρ τὰς τριάκοντα διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ἦσαν καὶ αἱ ἀμφισβητούμενον κύρους μετὰ τὴν Α.Π. 453|1949 (ΕΕΔ 8, 936) καὶ αὐτῶν ἀκριβῶς τὴν ἐκκαθάρισιν ἐσκόπησεν ὁ Α.Ν. 1804|1951, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30|1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 10, 134) εἶχεν ἀκυρωθῆ ἡ ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ὑπουργικὴ κατὰ Ν. 28|1944, ἀπόφασις, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεχειρήθη ὑπὸ τῆς Διοικήσεως νὰ τακτοποιηθῆ τὸ προκύψαν μεγίστης ἀπουδαιότητος ζήτημα, ὁρισθέντων τῶν αὐτῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τὰ ὁποῖα καθώριζον αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1178).

Ἀκλούστερον, ὡς διαμορφώθη τὸ περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1406|1950 ἐπεδίωξε νὰ ἄρῃ τὰ ἐκ τῆς δικαστηριακῆς ἀπόψεως περὶ ἀκυρότητος τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων (Α.Π. 453|1949, ΕΕΔ 8, 936) ἀποτελέσματα, ὁ Α.Ν. 1804|1951 ἐπεδίωξε νὰ ἄρῃ πάλιν τὰ ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀκυρώσαντος τὴν κυρωτικὴν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ἀπόφασιν (χρησιμεύσαν ὑπὸ τοῦ Α.Π. ὡς ἰσχυράν), ἀποτελέσματα καὶ κατέληξε νὰ περιπλακῇ μεταξὺ νομολογίας καὶ νομοθεσίας τὸ ὅλον ζήτημα.

Ἀρείου Πάγου 122|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Παπανικολάου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Γ. Καταπόδης

Φέρεται ἡ διαφορὰ πρὸς κρίσιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 417 (1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Α΄ου Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦ-

σαν την ὑπ' ἀριθ. 1802|1951 ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὸν νόμον Γ΄ΘΟΔ' ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ὁρισθέντος Πρωτοδίκου καὶ παραπέμψασαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, διὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὁποίας, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένην ἡμέραν, νομίμων αὐτῆς δικάσιμον, ἐτηρήθη ἡ νόμιμος προδικασία.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Λου Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ μνησθεῖσα τοῦ Πρωτοδίκου ἀπόφασις, τοῦτέστιν, ὅτι, κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 τοῦ νόμου 3713 (1928) «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς τὰ τελευταῖον συνεπληρώθη καὶ μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 5468 (1932) καὶ νόμου 6467 (1934), τὸ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένον ὡς προϋπόθεσιν προεχόντως ἔχει, ὅπως αὗται ἔχωσιν ἐκδοθῇ κατὰ πράξεων προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ δὴ διοικητικῶν τούτων πράξεων, ἐκτελεστῶν, ὁποῖαι ὅμως δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως· κατὰ ταῦτα συζητεῖται ἡ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου 1951 ἀγωγή, δι' ἧς, ἀσκηθεῖσα κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Γ΄ΘΟΔ' νόμου, διώκεται ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη Τράπεζα νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν ἐνάγουσαν, ἐκτακτον ὑπάλληλον αὐτῆς, καθυστερούμενον ποσὸν προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ κατὰ 30 ο|ο διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1948 μέχρι 15 Μαΐου 1949 χρονικὸν διάστημα.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 39 α' τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2584 (1940) κυρωθέντος καὶ κατ' ἄρθρον 2 αὐτοῦ ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ ἄρθρον ἐγκύρως πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ προσετέθη, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 70 αὐτοῦ, μετ' ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, ἐγκρισιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ δημοσίευσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 115 (τῆς 15 Ἰουνίου 1947) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Α'), σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ προσληφθὲν ἢ προσλαμβανόμενον ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν (ἔκτακτοι ὑπάλληλοι, ἡμερομίσθιοι, ἐπὶ συμβάσει, ἐργάται, τεχνῖται κλπ.), διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων, δυνάμει συμβάσεως ἢ ἄλλως πως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων, ἔργων ἢ πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν, εἰς ὃ εἰδικώτερον ἐν § 5 περιλαμβάνεται καὶ τὸ πάσης φύσεως προσωπικόν, τὸ προσληφθὲν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ταύτης διὰ τὰς ὑπηρεσίας Ἐφοδίων Ἐξωτερικοῦ (Εφ—Εξ), διέπεται εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου ἄρθρου (39α § 1 ἐδάφ. 2), καθ' ἃς ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διατάξεις νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πᾶσα ἄλλη ἐν γένει διάταξις ρυθμίζουσα τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης.

Κατὰ τὰ ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκτιθέμενα καὶ τὴν βάσιν αὐτῆς συνιστῶντα περιστατικά, συννόμως δὲ διασαφηνιζόμενα διὰ τῶν προτάσεων, ἡ ἐνάγουσα, προσληφθεῖσα τῇ 20ῇ Σεπτεμβρίου 1946 παρὰ τῆς ἐναγομένης Τραπέζης ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν διαχειρίσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων (Εφ—Εξ), ἐτοποθετήθη εἰς τὸ ἐν Γιειραιεῖ Β' γραφεῖον αὐτῆς, εἰς ὃ εἰργάσθη ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1947 καὶ κατὰ τὸ κρίσιμον, ἐν προκειμένῳ, ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1948 μέχρι 15 Μαΐου 1949 χρονικὸν διάστημα, αἰτεῖται δὲ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτὴν καθυστερούμενον ποσὸν προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ κατὰ 30 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (30 ο|ο) διὰ τοὺς ὡς ἄνω 7 1|2 μῆνας ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τὸ ἀναλογοῦν ὁμοιον ποσοστὸν προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ χορηγηθέντος δώρου τῶν Χριστουγέννων (1948 Ἔτους) καὶ Πάσχα (1949 Ἔτους), ἀναγνωρισθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35 (τοῦ 1948) ἀποφάσεως τῆς δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης δὲ ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7632 (τῆς 8 Φεβρουαρίου 1949) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀν. Νόμου 1406 (τοῦ 1950) κυρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τοῦ 1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Οὕτωσι διατυπουμένη ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἶναι ἀπορριπτέα καὶ κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου τῆς ἐναγομένης ἔνστασιν ὡς μὴ νόμιμος, διότι ἡ ἐφ' ἧς αὕτη βασίζεται ὑπ' ἀριθ. 35 (τοῦ 1948) ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἀφορᾷ εἰς τὴν προσαύξησιν κατὰ 30 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων ὑπαλλήλων τῆς ἐναγομένης βάσει τῶν ὡρῶν ἐργασίας τούτων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ κατὰ τὸ προμνησθὲν ἄρθρον 39α τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς προσληφθέντος καὶ ἐργαζομένου ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν διαχειρίσεως ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ, εἰς ὃ συγκαταλέγεται καὶ ἡ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τούτου τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1946 προσληφθεῖσα ἐνάγουσα καὶ δι' ὃ, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 35 (τοῦ 1948) ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἀφορῶσαι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης.

Ἡ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1947 ἀπόφασις τῆς Διοικήσεως τῆς ἐναγομένης Τραπέζης, ὡς ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τῆς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 115 φύλλον (τεῦχος πρῶτον) τῆς 15ης Ἰουνίου 1947 Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐμφαίνεται, ταὐτίζεται πρὸς τὴν ἐν αὐτῇ μνημονευομένην ὑπ' ἀριθ. 416 (τῆς 14 Μαΐου 1947) ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου, δι'

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΜΙΣΘΟΥ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ

Άντιπαροχή κατοικίας ὡς ἀνταλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν

Σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 648 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Παροχή ἐπ' ἀόριστον χρόνον ἐργασίας καὶ ἀντὶ μισθοῦ παραχώρησις οἰκήσεως ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. — Ἡ τοιαύτη ὡς μισθὸς πᾶν ὠφέλημα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας. — Συμφωνία περὶ καταβολῆς μισθοῦ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4051|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἐνῷ δέχεται, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα προσελήφθη κατ' Ὀκτώβριον 1948 ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου της ὡς οἰκονόμος, τῆς ἀντιμισθίας της συνισταμένης εἰς τὴν παραχώρησιν δωρεὰν τῆς ἐνταῦθα καὶ ἐν ὁδῷ... οἰκίας του μέχρι τοῦ θανάτου του, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς δωρεὰν οἰκήσεως ἐν τῇ ἀνωτέρω οἰκίᾳ, ἐν τούτοις, ἑρμηνεύουσα τὰ δεκτὰ ὑπ' αὐτῆς γενόμενα ταῦτα περιστατικά, ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἀντιπαροχὴ πρὸς αὐτὴν τῆς οἰκήσεως ἐν τῇ ἄνω οἰκίᾳ διὰ μὲν τὸν μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἐργοδότου της χρόνον ἀποτελεῖ πράγματι ἀντιπαροχὴν μισθώσεως ἐργασίας, διὰ δὲ τὸν μετὰ θάνατον χρόνον ἀποτελεῖ προσύμφωνον περὶ καταρτίσεως συμβάσεως ἀνατιθεμένης δουλείας οἰκήσεως ἐν τῇ ἄνω οἰκίᾳ, ἐνῷ ἐκ τῶν ἄνω περιστατικῶν δὲν προκύπτει τοιαύτη βούλησις τῶν συμβαλλομένων, οὔτε τὰ ὑπ' αὐτῶν συντεθέντα συνιστῶσι προσύμφωνον συστάσεως δουλείας, ἀλλ' ἀντιθέτως συνιστῶσι τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, εἰς ἣν αὐτὴ μὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ παρέχῃ αὐτῷ, ἐφ' ὅσον ζῇ, τὰς ὑπηρεσίας της ὡς οἰκονόμου, αὐτὸς δὲ νὰ τῇ παρέχῃ οἴκησιν εἴς τι τῶν διαμερισμάτων τῆς ἐνταῦθα καὶ ἐν ὁδῷ... οἰκίας του οὐχὶ μόνον μέχρι τοῦ θανάτου του, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν μετ' αὐτόν.

Κατὰ συνέπειαν ἡ προσβαλλομένη ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις περὶ μισθώσεως ἐργασίας καὶ περὶ οἰκήσεως.

***

Θεωρία καὶ πρᾶξις δέχονται ὅτι ὁ μισθὸς δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς εἶδος (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμηνεία Ἐργ. Δικ. § 210, *Κ. Κανκάν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648 Α.Κ., *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, σελ. 326, *Γ. Σ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργ. Δικ. σελ. 370, ἔνθα ἰδιαίτερος λόγος περὶ τῆς παροχῆς κατοικίας ὡς μισθοῦ, Α.Π. 199|1950, ΕΕΔ 9, 397, Α.Π. 313|1948, ΕΕΔ 7, 337, Α.Π. 340|1950, ΕΕΔ 9, 586, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 41|1934, ΕΕΝ α' 118), τοῦτο, ἄλλως τε, προσηκόντως ὡς ὀρθὸν καὶ ὑπὸ πολλῶν νομοθετικῶν διατάξεων (Ν. 2112|1920, Ν. 551|1915, Ν. 1694|1930, Ν. 6298|1934 κλπ.).

Μία μορφὴ τοῦ εἰς εἶδος μισθοῦ εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παροχὴ κατοικίας εἰς τὸν μισθωτόν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶχεν, ὡς φαίνεται ἐξ αὐτῆς, συμφωνηθῇ, ὅτι ἡ ἐναγουσα θὰ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας της ὡς οἰκονόμος τῆς οἰκίας τοῦ ἐργοδότου της καὶ ἔναντι αὐτῶν παρεχωρήθη εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐνοικήσεως ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐργοδότου της ἐπὶ δέκα ἔτη.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γνωστὴν ὑπ' ἀριθ. 564|1950 Α.Π. (ΕΕΔ 9, 1121), θεωρήσασαν τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα διδόμενα «δῶρα» πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ὡς ἁπλᾶ βοηθήματα (βλέπε ὅμως καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 3|1952, ΕΕΔ 11, 256, ἄλλως ἀποφανθεῖσαν), θεωρεῖ ὡς μισθὸν πᾶν ὄφελημα τοῦ ἐργαζομένου ἔναντι τῆς παρεχομένης παρ' αὐτοῦ ἐργασίας καὶ ἐν προκειμένῳ ἡ παροχὴ κατοικίας ἀπετέλει ὅρον τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως ἐργασίας, ἀντιθέτως πρὸς τὰ δεκτὰ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας γενόμενα, ὅτι διὰ τὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐργοδότου χρόνον ἡ παραχώρησις τῆς κατοικίας συνίστα προσωπικὴν δουλείαν οἰκήσεως ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Καὶ ναὶ μὲν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὸ ἄρθρον 675 Α.Κ. ἡ σύμβασις λύεται, ὅταν τὰ μέρη ἀπέβλεψαν κυρίως εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (βλέπε καὶ διὰ τὸ προϊσχὸν Α.Κ. δίκαιον *Windscheid* § 403 ἀριθ. 4, σημ. 16, *Dernburg* σελ. 296, *Καλλιγᾶν* III § 324) καὶ θὰ ἔδει, λυομένης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ ἔλαυεν ἡ ἀντιπαροχὴ τῆς κατοικίας, ἂν αὐτὴ συνεδέετο στενῶς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐν προκειμένῳ, ὡς δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, τὸ δικαίωμα τῆς ἐνοικήσεως ἦτο ἁπλῶς τὸ δικαίωμα μισθοῦ διὰ τὰς ὑπηρεσίας,

---

ἧς ἐνεκρίθη ἡ προσθήκη τοῦ ἄρθρου 39α ἐν τῷ ὀργανισμῷ, οὐδαμῶς δ' ἀπητεῖτο διὰ τὸ κῦρος τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως, ὅπως ἀναγραφῶσιν ἐπιπροσθέτως ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ ἀποφάσει καὶ τὰ ὀνοματεπώνυμα τῶν συγκροτησάντων τὸ Συμβούλιον μελῶν, οἱ δὲ ἐναντίοι ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγούσης κρίνονται ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι. Ὡσαύτως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀναπόδεικτος καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγούσης, καθ' ὃν ἡ ἐναγομένη ἀπεδέξατο τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῆς αἰτουμένης προσαυξήσεως.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ρύθμισις αποδοχών καθαριστριών διά της ὑπ' άριθ. 33700|1950 Υ.Α.

Ὡς πλήρες ὑράριον διά τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας τῶν καθαριστριῶν, κατά τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 Υ.Α., νοητέον τὸ δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργοδοτῶν ἰσχῦον.—Ὡς πλῆρες ὑράριον καὶ διὰ τὰς καθαριστρίας Τραπεζῶν νοητέον τὸ καὶ διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν καθωρισμένον διὰ τῆς ἀπὸ 31.5.1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Μείωσις ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀνάλογος μισθός.

Καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεώς του συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τῆς, μεθ' ἣν ἔρχεται, Α.Π. 454|1951, Α' Τμημ. (εἰσηγητὴς Σ. *Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1266) ἐπὶ τοῦ τεθέντος ἐνώπιον αὐτῶν ζητήματος.

Ἑρμηνεύεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 9, 623), ὡς πρὸς τὴν διάταξιν αὐτῆς περὶ ἀποδοχῶν καθαριστριῶν.

Σημειωτέον ὅτι μετὰ τὴν ἐν λόγῳ ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἐξεδόθησαν αἱ 1) ὑπ' ἀριθ. 47178|4822|1951 (ΕΕΔ 10, 957) καὶ 2) ὑπ' ἀριθ. 65115|6894|1951 (ΕΕΔ 11, 163) ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, καθορίσασαι καὶ αὐταὶ τὰς ἀποδοχὰς τῶν καθαριστριῶν, ὑπηρετουσῶν παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ ἐπὶ συμβάσει ἢ σχέσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἀρείου Πάγου 68|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τζανετάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ραφτόπουλος, Π. Ζήσης, Δ. Ἀγραφιώτης, Κ. Γιαννακόπουλος

Ἡ ὑπόθεσις φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 454|1951 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμή-

---

αἱ ὁποῖαι παρεσχέθησαν διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀρείου Πάγου 128|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρέπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακέπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μαριντσίδης, Γ. Δομαζάκης

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐδέξατο, μετ' ἐκτίμησιν τῶν προσαχθέντων ἐκατέρωθεν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα «προσελήφθη τὸν Ὀκτώβριον 1948 ὑπὸ τοῦ παρὰ τῶν ἀναιρεσιβλήτων κληρονομηθέντος Α.Κ., ὡς οἰκονόμος τῆς οἰκίας του, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τῆς ἀντιμισθίας ταύτης συνισταμένης εἰς τὴν παραχώρησιν παρ' αὐτοῦ δωρεὰν οἰκήσεως ἐν τῇ ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ... οἰκίᾳ του, μετὰ τὸν θάνατον δὲ τούτου καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς δωρεὰν οἰκήσεως ἐν τῇ ἀνωτέρω οἰκίᾳ. Ὑπὸ τὰ γενόμενον δεκτὸν ἀνωτέρω πραγματικὸν μία κυρίως συνήφθη σύμβασις, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 648 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προβλεπομένη, τῆς μισθώσεως ἐργασίας τοιαύτη, καθ' ἣν ἡ μὲν ἐκμισθώτρια ὑπεχρεοῦτο νὰ παρέχῃ ἐπ' ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτῆς, ὡς οἰκονόμου, εἰς τὸν μισθωτήν, οὗτος δέ, ὡς μισθόν, τὴν παραχώρησιν τῆς οἰκήσεως αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἄνευ πληρωμῆς τινος, τόσον κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ θὰ ἔζη οὗτος, ὅσον καὶ ἐπὶ μίαν εἰσέτι δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου του, ὡς μισθοῦ νοουμένου παντὸς ὠφελήματος, ὅπερ ὁ ἐργαζόμενος ἀπολαμβάνει ἔναντι τῆς παρεχομένης παρ' αὐτοῦ ἐργασίας καὶ δυναμένου οὕτω νὰ συμφωνῆται καὶ καταβάλληται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος, ὡς ἐν προκειμένῳ εἰς δικαίωμα οἰκήσεως ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ μισθωτοῦ. Ὅθεν τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, κρίναν ὅτι, ὑπὸ τὰ ἐκτεθέντα πραγματικὰ περιστατικά, δύο πρόκεινται συμβάσεις, ἤτοι ἡ τῆς μισθώσεως ἐργασίας τῆς ἀναιρεσειούσης πρὸς τὸν δικαιοπάροχον τῶν ἀναιρεσιβλήτων Α.Κ., διὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1948 μέχρι τοῦ θανάτου του χρονικὸν διάστημα, ἤτις ἐλύθη, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 675 ἐδ. 2 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1949 διὰ τοῦ ἐπισυμβάντος κατ' αὐτὴν θανάτου τοῦ μισθωτοῦ, λόγῳ τοῦ ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν ἀπέβλεψαν κυρίως τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ὡς καὶ ἡ τῆς προσωπικῆς δουλείας οἰκήσεως ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, διὰ τὰς προσφερθείσας αὐτῷ ὑπηρεσίας της, ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου του, ἤτις, ὡς ἐμπράγματον, κατ' ἄρθρ. 973 καὶ 1183 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐπὶ ἀκινήτου δικαίωμα, συνιστᾶται ἐγκύρως, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 369, 166 καὶ 159 αὐτοῦ, μόνον διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ὅπερ, ὡς δέχεται, δὲν συνετάχθη ἐν προκειμένῳ, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀποφηνάμενον ὡς ὀρθῶς ἀπορριφθεῖσαν διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν τὴν ἐπὶ μόνης τῆς ἐνοχικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐρειδομένην ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τῆς ἐκμισθώτριας ἀναιρεσειούσης, ψευδῶς, μετ' ἐσφαλμένην προδήλως ὑπαγωγὴν τῶν δεκτῶν ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὸν νόμον, ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς περὶ μισθώσεως ἐργασίας διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατέστησε, κατ' ἄρθρ. 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν δεύτερον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως.

Διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον, ἀναιρεθείσης τῆς ἀποφάσεως, δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου (ἄρθρ. 836 Πολ. Δικ. καὶ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ ν. ΧΜΖ|1871) διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 7154|1951 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην, κατὰ τὰ ἐφεξῆς ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, μετ' ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 834 τῆς Πολ. Δικονομίας, εἰς ἣν κατάστασιν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, ἐξεταστέα τυγχάνει ἡ ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου 1951 ἔφεσις τῆς ἐναγούσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 544|1951 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν δικάζοντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ τῆς ἐκκαλούσης ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1950 ἀγωγή, διώκουσα τὴν τῆς ἐναγομένης ὑποχρέωσιν εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῇ ποσοῦ δραχμῶν 770.000 ἐκ διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ, ὃν ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν κατὰ τὸν νόμον ἡ ἐνάγουσα, ἐργαζομένη ὡς ἐπόπτις καθαριστριῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ Τραπέζῃ.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 ἐδάφ. 5 τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 33700|2890 (ἀπὸ 16 Ἰουνίου 1950) ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὁριζούσης, ὅτι «καὶ παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἀπασχολούμενοι καθαρίστριαι, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας διέπεται διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, δικαιοῦνται, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας, ἤτοι δραχ. 14.000, μειώσεις δὲ τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1|4 δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὡς πλήρες ὡράριον διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας νοεῖται τὸ δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργοδοτῶν ἰσχῦον, εἴτε ἐξ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἴτε ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως, διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ὡράριον, ὅπερ διὰ τὰς Τραπέζας εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ἀπὸ 31.5.1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ», ἄνευ ἐξαιρέσεως τῶν καθαριστριῶν, ὁριζόμενον εἰς 39 ὥρας ἑβδομαδιαίως, ἤτοι 6 1|2 ὥρας ἡμερησίως. Τὸ ὡράριον τοῦτο ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὡς βάσιν τῆς μισθοδοσίας ἡ μνησθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὡς καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τῶν καθαριστριῶν δὲν ἐπιτρέπει ἡμερησίαν ἐργασίαν 6 1|2 ὡρῶν, ὁρίζει περαιτέρω, ὅτι μείωσις τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1|4 δι' οἱονδήποτε λόγον (εἰς ὃν προφανῶς περιλαμβάνεται καὶ ἡ σύμβασις καὶ τὰ ἔθιμον ἢ ἡ συνήθεια) δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου, ἐξ οὗ, κατ' ἀντιδιαστολήν, ἕπεται, ὅτι μείωσις μείζων τὸν ἀπαλλάσσει τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ὑπ' ἀριθ. 35860|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα καθ' ὃν χρόνον εἶχε καταστῇ ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τοῦ δευτέρου βαθμοῦ ἡ προκειμένη διαφορά, ὁρίσασα εἰς 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως τὸν χρόνον ἀπασχολήσεως τῶν καθαριστριῶν τῶν ὑπηρετουσῶν παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ ἐπὶ συμβάσει ἡ σχέσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ δὴ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 33700|19.6 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, χωρὶς νὰ διαλάβῃ διάταξίν τινα περὶ τῶν ἐκκρεμῶν ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ δικῶν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 776 Πολ. Δικονομίας. Κατὰ ταῦτα εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι ἐφέσεως περὶ ἐσφαλμένης ἑρμηνείας τῆς μνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ ὡράριον ἐργασίας τῶν καθαριστριῶν εἶναι 3 1|2 ὥραι ἡμερησίως.

Ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν προσκομισθέντων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα (ἐνάγουσα) προσελήφθη πρὸ ἐτῶν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου ὡς ἐπόπτις καθαριστριῶν καὶ εἰργάζετο παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ Τραπέζῃ οὐχὶ κατὰ τὸ προμνησθὲν ὡς καθορισθὲν εἰς 39 ὥρας ἑβδομαδιαίως (ἤτοι 6 1/2 ὥρας ἡμερησίως), ἀλλ' ἐπὶ ὡραρίου μειωμένου κατὰ μεῖζον τοῦ 1|4 καὶ δὴ ὡρισμένως ἐπὶ 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως, ἤτοι διὰ χρόνον ἐλάσσονα τῶν 3|4 τοῦ ὡραρίου τῶν 6 1|2 ὡρῶν, ἕπεται, ὅτι ἡ ἐργοδότις Τράπεζα ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως εἰς καταβολὴν τῇ ἐκκαλούσῃ τοῦ ἀνωτέρω διὰ τὰς ἀνειδικεύτους ἐργατρίας (ἐκ δραχ. 14.000), καθορισθέντος ἡμερομισθίου.

Καθ' ὃ προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἀκατέρωθεν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἡ ἐφεσιβλητος οὐδαμῶς ὡμολόγησεν ἢ ἀνεγνώρισε ὁπωσδήποτε, ὅτι τὸ ὡράριον ἐργασίας τῶν καθαριστριῶν εἶναι 3 1|2 ὥραι ἡμερησίως, ἀλλ' ἰσχυρίσθη, ὅτι κατέβαλλε τῇ ἐκκαλουμένῃ δι' ἡμερησίαν ἐργασίαν 3 1|2 ὡρῶν δραχμὰς 240.000 μηνιαίως καὶ ὅτι πᾶσαν ἐπὶ πλέον ἐργασίαν ἠμείβεν ἰδιαιτέρως πρὸς οἰκονομικήν της ἐνίσχυσιν. Οὕτω κρίνασα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἐξετίμησε τὰς ἀποδείξεις καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ πλημμελοῦς αὐτῶν ἐκτιμήσεως τρίτος, τέταρτος καὶ πέμπτος λόγοι ἐφέσεως.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Έννοια σχετικής έξουσιοδοτήσεως Υπουργών κατά Ν. 19|1944

Παροχή είς Υπουργούς διά Ν. 19|1944 εύρυτάτης έξουσιοδοτήσεως όπως αναπροσαρμόζωσιν, αύξάνοντες ή έλαττούντες, άλλά καί τροποποιώσι γενικώς τάς ύπό τών κειμένων διατάξεων καί αποφάσεων καθωρισμένας έν γένει αποδοχάς καί πάσης φύσεως αποζημιώσεις τού υπαλλήλικού κλπ. προσωπικού τού Δημοσίου, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Οργανισμών καί Ιδρυμάτων. — Νόμιμος ρύθμισις δι' υπ' αριθ. 92540|1947 Υ. Α. δευτερευουσών απολαυών προσωπικού Σ.Ε.Κ.

Λόγος αναιρέσεως κατά τής αναιρουμένης υπ' αριθ. 1618|1951 αποφάσεως, κατά τήν διαδικασίαν μικροδιαφορών, τού Ειρηνοδικείου Αθηνών (εισαχθείσης τής διαφοράς υπαλλήλου τών Σ.Ε.Κ. κατά τήν διαδικασίαν ταύτην, έφ' όσον έπρόκειτο περί σχέσεως δημοσίου δικαίου καί δέν ήτο, κατά τά παγίως ισχύοντα, αρμόδιος ό κατά Ν. Γ'ΘΟΔ' Πρωτοδίκης), έπί αναιρέσεως τού παρ' Αρείω Πάγω Εισαγγελέως, υπήρξεν ό έξής:

Τό Ειρηνοδικείον έδέχθη τήν κατά τών Σ.Ε.Κ. αγωγήν τού ενάγοντος υπαλλήλου των καί επεδίκασεν είς αυτόν τά ποσόν τών δραχ. 732.000, οφειλομένων είς τούτον, κατά τήν αγωγήν, ως υπόλοιπον αποζημιώσεως κατοικίας, βάσει τού κανονισμού δευτερευουσών απολαυών τού προσωπικού τών Σ.Ε.Κ., απορρίψαν ένστασιν τού εναγομένου Νομικού Προσώπου ότι τό αιτούμενον ποσόν δέν ώφειλετο υπ' αυτού, διότι ό κανονισμός τών δευτερευουσών απολαυών, έφ' ού ίστηρίζετο τό αίτημα τής αγωγής, καθ' όσον αφορά είς τήν αποζημίωσιν λόγω ενοικίου, είχε τροποποιηθή υπό τής κατ' εξουσιοδότησιν τού υπ' αριθ. 19|1944 Αναγκαστικού Νόμου εκδοθείσης υπ' αριθ. 92540|1947 κοινής αποφάσεως τών Υπουργών Οικονομικών καί Μεταφορών, δεχθέν τό Ειρηνοδικείον αντιθέτως ότι ή επικληθείσα κοινή απόφασις τών άνω δύο Υπουργών εξεδόθη καθ' υπέρβασιν τής παρασχεθείσης είς τούτους υπό τού Ν. 19|1944 εξουσιοδοτήσεως.

Επί τοιαύτης όμως αιτιολογίας στηρίξαν τό Ειρηνοδικείον τό διατακτικόν τής αποφάσεώς του καί επιδίκασαν είς βάρος τών Σ.Ε.Κ. τό ποσόν τών δραχ. 732.000 ήμαρτε, διότι ψευδώς ήρμήνευσε καί τόν νόμον 19|1944 (άρθρ. 2 § 2), ός καί τήν κατ' εξουσιοδότησιν ταύτου υπό τών Υπουργών Οικονομικών καί Μεταφορών εκδοθείσαν υπ' αριθ. 92540|1947 (άρθρ. 4 § 2) κοινήν απόφασιν, διότι άφ' ενός μέν, κατά τήν αληθή έννοιαν τού υπ' αριθ. 19|1944 Α.Ν., ή διά τούτου παρασχεθείσα είς τούς Υπουργούς Οικονομικών καί Μεταφορών εξουσιοδότησις ήτο εύρυτάτη καί συνεπώς ήδύναντο ούτοι ού μόνον νά αναπροσαρμόζουν τούς μισθούς τών υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κατά τήν νέαν νομισματικήν διαρρύθμισιν, άλλά καί νά τροποποιούν τάς υπό τών κειμένων νόμων καθωρισμένας αποδοχάς, ένώ ήδύναντο καί τάς δευτερευούσας απολαυάς τών υπαλλήλων τών Σ.Ε.Κ. νά ρυθμίζουν ούχί κατά τό προϊσχύον τιμαριθμικόν σύστημα, άλλά κατά ποσοστόν έπί τού βασικού μισθού, άφ' έτέρου δέ περαιτέρω, διότι έθεώρησε μή ισχύουσαν τήν ως είρηται υπουργικήν απόφασιν.

***

Τό δεκτόν υπό τής κατωτέρω δημοσιευομένης αρεοπαγιτικής αποφάσεως γενόμενον περί τής έννοίας τής εξουσιοδοτήσεως τού Ν. 19|1944 είναι σύμφωνον καί πρός τά δεκτά καί δι' άλλων αρεοπαγιτικών αποφάσεων γενόμενα (βλέπε Α.Π. 390|1947, Τμ. Α', εισηγητής *Δ. Μίζος*, ΕΕΔ 7, 85, Α.Π. 124|1948, Τμ. Β', εισηγητής *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 7, 367), ένώ είναι όξέως αντίθετον πρός τά έν τή νομολογία τού Συμβουλίου τής Επικρατείας κρατούντα (βλέπε Σ.Ε. 330|1948, εισηγητής *Κ. Μηλιαρέσης*, ΕΕΔ 7, 243. Σ.Ε. 414|1948, εισηγητής *Γ. Μανιάτης*, ΕΕΔ 7, 285, Σ.Ε. 341|1950, εισηγητής *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 811, Σ.Ε. 744|1950 εισηγητής *Γ. Χαρμπούρης*, ΕΕΔ 9, 1008).

Είναι καί αύτό έν άπό τά θέματα, έφ' ών παρατηρείται αντίθεσις γνωμών έν τή νομολογία τών δύο Ανωτάτων Δικαστηρίων μας.

Αρείου Πάγου 105|1952 Ολομελείας

Πρόεδρος ό κ. **Η. Παπαηλιού**
Εισηγητής ό Αρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Εισαγγελεύς ό κ. **Δ. Κιουσόπουλος**

Εκ τών διατάξεων τής § 1 τού άρθρ. 2 τού ν. 19|1944 «περί εξουσιοδοτήσεως τού Υπουργού τών Οικονομικών όπως προβαίνη είς τροποποιήσεις τών φορολογικών συντελεστών» σαφώς προκύπτει, ότι έπί τώ σκοπώ τής αναπροσαρμογής τών εξόδων τού Δημοσίου, τών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου καί λοιπών έν αύτή αναφερομένων οργανισμών καί ιδρυμάτων, μετά τήν, άμα τή απελευθερώσει τής Χώρας έκ τής εχθρικής Κατοχής, διά τού ν. 18|1944 γενομένην νομισματικήν διαρρύθμισιν καί τήν εισαγωγήν τής νέας δραχμής, εδρυτάτη παρεσχέθη είς τόν Υπουργόν τών Οικονομικών εξουσιοδότησις, όπως, δι' αποφάσεων αύτού ή κοινών αύτού καί τών έν § 2 τού αύτού άρθρου αναφερομένων Υπουργών, δημοσιευομένων είς τήν Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως, αναπροσαρμόζωσιν, αύξάνοντες ή έλαττούντες, άλλά καί τροποποιώσι γενι-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Πρόσληψις ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ κατά τόν Α.Ν. 786|1937

Σύνδεσις μετά Δημοσίου τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 786|1937 προσλαμβανομένων διά τάς ἀνάγκας τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἡμερομισθίων διά σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ὑπό τοῦ Δημοσίου.—Ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. Γ'ΘΟΔ', ἐφαρμοζομένης ἐπί συμβάσεων ἐξηρτημένης ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7898|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἔρρετείου.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καί κακῶς ἐφήρμοσε τό ἄρθρ. 1 τοῦ β.δ. 1.8.1920 «περί κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ'», δεχθεῖσα ὅτι ἡ συνδέουσα τόν ἀναιρεσείοντα μετά τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου σχέσις πηγάζει ἐκ μονομεροῦς πράξεως δημοσίου δικαίου, λόγῳ τῆς συντάξεως ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἡμερησίας διαταγῆς διά τήν πρόσληψίν του καί μετά τοῦτο ἐσφαλμένως ἔκρινεν, ὅτι ἀναρμοδίως κλιθήσῃ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου ἡ ἀγωγή του.

Ἀλλ' ἐν προκειμένῳ τό Ἑλληνικόν Δημόσιον διά τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου αὐτοῦ, ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐνεργοῦντος, δηλαδή ὁ προϊστάκενος τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ 301 ἐργοστασίου βάσεως, κατά τήν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως συνεβλήθη μετ' αὐτοῦ οὐχί ὡς νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν πολιτειακήν ἐξουσίαν, ἀλλ' ὡς ἐργοδότης, μή ὑπερῶν τήν ἰδιότητα τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἡ ἐπιχειρήσεως καί ἐνεργῶν ὡς ἴσος πρός ἴσον, ἐπί τῇ ἰδικῇ του συμπράξει, διά τήν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῆς συνιστάσης του δέ ταύτης καί τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Δημοσίου ἀπέρρευσε καί τό συμβατικόν περιεχόμενον τῆς μισθώσεως ἐργασίας. Ἡ σύνταξις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοστασίου ἡμερησίας διαταγῆς κατά τήν πρόσληψίν του οὐδόλως ἀλλοιώνει τό ρηθέν συμβατικόν περιεχόμενον τῆς μισθώσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον ἡ ἡμερησία διαταγή δέν ἔσχεν ἐνταῦθα τόπον κυριαρχικοῦ κανόνος δικαίου, ἀλλ' ὑπηρεσιακοῦ κανονισμοῦ, καθ' ὅλα παρεμφεροῦς πρός τούς ἐσωτερικούς κανονισμούς τῶν καταστατικῶς καί πειθαρχικῶς ὀργανομένων ὁμοειδῶν νομικῶν προσώπων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καί δέν εἶναι μονομερής πρᾶξις δημοσίου δικαίου, ὡς ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

***

Τό ἄρθρον 18 τοῦ Α.Ν. 786|1937 «περί ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας» ὁρίζει τά ἑξῆς: Εἰς περίπτωσιν ἀπολύτου ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης ἐπιτρέπεται ἡ δι' ἀπο-

---

κῶς τάς ὑπό τῶν κειμένων διατάξεων καί ἀποφάσεων καθωρισμένας ἐν γένει ἀποδοχάς καί πάσης φύσεως ἀποζημιώσεις τοῦ ὑπαλληλικοῦ καί ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καί τῶν ὡς εἴρηται νομικῶν προσώπων, ὀργανισμῶν καί ἱδρυμάτων. Ἑπομένως ἐδικαιοῦντο ὁ Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν καί οἱ ἀσκοῦντες ἐποπτείαν ἐπί τῶν ὑπαλλήλων τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (Σ.Ε.Κ.) ἐπί τῶν Μεταφορῶν καί Ἐργασίας Ὑπουργοί, ὅπως ρυθμίσωσι τάς διά τοῦ ἀπό 19ης Ἰανουαρίου 1926 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων θεσπιζομένας ἐπί τῶν ἐνοικίων ἀποζημιώσεις τῶν δικαιουμένων ὑπαλλήλων, κατά ποσοστόν ἐπί τοῦ βασικοῦ τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ καί οὐχί κατά τό πρότερον ἰσχῦον τιμαριθμικόν σύστημα (ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 15|16 Δεκεμβρίου 1925), ὡς ἐγκύρως διά τῆς ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθείσης καί εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης ὑπ' ἀριθ. 92540 καί ἀπό 7|17 Νοεμβρίου 1947 σχετικῆς κοινῆς ἀποφάσεως τῶν καθωρισαν ταύτην.

Ὁ κατά τήν διαδικασίαν τῶν μικροδιαφορῶν (Ν.Δ. 9|16 Νοεμβρίου 1925, ὡς τοῦτο ἐκυρώθη διά τοῦ ν. 4204|1929) δικάσας Εἰρηνοδίκης Ἀθηνῶν ἐπί τῆς ἀγωγῆς τοῦ Σ. Α., ἐπιθεωρητοῦ ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σ.Ε.Κ. περί συμπληρώσεως ἀποζημιώσεως λόγῳ κατοικίας, βάσει τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. διά τό ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1947 μέχρι τῆς 30ῆς Μαΐου 1948 χρονικόν διάστημα, κρίνας ὅτι ἡ διαληφθεῖσα 92540|1947 κοινή ὑπουργική ἀπόφασις ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς χορηγηθείσης ὑπό τοῦ ν. 19|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, ἐπεδίκασε τήν αἰτηθεῖσαν ἀποζημίωσιν οὐχί κατά ποσοστόν ἐπί τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ ἐναγοντος, ὡς ἡ ὑπουργική ἀνωτέρω ἀπόφασις ὥριζεν, ἀλλ' εἰς τό 190-πλάσιον τῶν προβλεπομένων ἐν τῇ ὑπό κρίσιν περιπτώσει προπολεμικῶν δραχμῶν κατά τό τιμαριθμικόν σύστημα. Ὀρθῶς ὅμως ἀποφηνάμενος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ ν. 19|1944 καί τῆς ἰσχυόν νόμου ἐπεχούσης ὑπουργικῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως καί ἀναιρετέαν τήν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, πρός τό συμφέρον τοῦ νόμου, μή παραβλαπτομένων ἐκ τούτου τῶν δικαίων τῶν διαδίκων (ἄρθρ. 815 § 2 τῆς Πολιτ. Δικονομίας), κατέστησε, κατ' ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας καί τόν βάσιμον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ τοῦ παρά τῷ Δικαστηρίῳ τούτου Εἰσαγγελέως σχετικόν λόγον ἀναιρέσεως.

φάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτημένου παρ' αὐτοῦ πρόοληψις ἡμερομισθίων, ὧν ἡ συνολικὴ ἐτησία δαπάνη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 200.000, τῆς σχετικῆς πιστώσεως ἀναγραφομένης εἰς ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. Τὸ ἡμερομίσθιον τούτων κανονίζεται διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως προσλήψεως.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως διδομένη λύσις ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ σχέσις ὑπῆρξε τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου, δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων διὰ τὴν ὀρθότητά της.

Ἡ ἀπόλυτος ὑπηρεσιακὴ ἀνάγκη, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Α.Ν. 786|1937, ἐνέχει, ὡς ἐκ τῆς ἐννοίας της, πρόοληψιν προσωπικοῦ προσκαίρως, πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν, εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην συνάπτεται σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε *Haurion*, Διοικητ. Δίκαιον, μετάφρ. *Τσουκαλικίδου - Παπαχατζῆ*, Τόμος 2ος, σελ. 262, *Μ. Δ. Στασινόπουλον*, Δημόσιοι Ὑπάλληλοι καὶ Μισθωτοὶ ἐν Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, τεῦχος Γ—Δ, σελ. 345, Σ. Ε. 1541|1951, Ὀλομέλ., εἰσηγητὴς *Δ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 252, καθ' ἣν τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἐκπληροῦσι τὴν ἀποστολὴν των δι' ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ μόνον ἐξαιρετικῶς καὶ δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν δύναντα ταῦτα νὰ προσλάβωσι καὶ ἰδιωτικὸν προσωπικόν).

Ἂν ληφθῇ περαιτέρω ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου εἶναι καὶ ὑποκείμενον ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων καὶ περιβάλλεται διὰ δικαιοπρακτικῆς ἱκανότητος ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (*Fleiner*, Διοικ. Δίκ. Ἑλλ. μετάφρ. § 7 σελ. 96—97), ὅτι διὰ τὴν σχέσιν τοῦ δημοσίου δικαίου ἐρευνᾶται, ἂν ὁ προσλαμβανόμενος εἶναι ἐντεταγμένος εἰς τὰ νόμιμα στελέχη τοῦ διοικητικοῦ καθεστῶτος, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἂν καταλαμβάνῃ θέσιν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ, δίδῃ τὸν ὅρκον ὑπηρεσίας κλπ. (ἡ πρόσφατος Α. Π. 55|1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 251, ἐθεώρησε τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν καταλαμβάνει ὁ ἐργαζόμενος ὀργανικὴν θέσιν ὡς διαγνωστικὸν τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἡ Α.Π. 608-612|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 122, ἀνήρεσε ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, διότι πρὸς διάγνωσιν τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προσαχθὲν πρακτικὸν ὁρκωμοσίας τοῦ ὑπαλλήλου), δὲν φαίνεται, νομίζομεν, νὰ συνάγηται ἐκ τοῦ συγκεκριμένου ἐν προκειμένῳ νόμου, ὅτι ἠννοήθη κατάρτισις σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ μὴ εἶναι δυνατή, κατὰ τὰ παγίως ἐπὶ τοῦ θέματος ἰσχύοντα, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Γ∂ΟΔ'.

Συνακόλουθον τῆς δεκτῆς ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γενομένης ἀπόψεως πρέπει νὰ εἶναι καὶ τὸ ὅτι τὰ ἡμερομίσθια τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Α.Ν. 786|1937 προσλαμβανομένων δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθοῦν τὴν ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἀρχὴν περὶ τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας τελούντων μισθωτῶν.

Περὶ τοῦ ὅτι ὅμως ἡ πρόσληψις προσωπικοῦ ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου ἢ προσωρινῆς ἀνάγκης συνιστᾷ σχέσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπάρχει καὶ σχετικὴ νομοθετικὴ ἀντίληψις ἐν ἄρθρῳ 148 τοῦ Νόμου 1726|1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» ἐκφραζομένη, ἔνθα ρητῶς χαρακτηρίζεται ἡ σχέσις τῶν οὕτω προσλαμβανομένων ὡς σχέσις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἀρείου Πάγου 75|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μπούμπουλης, Β. Σέββας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 786|1937 «περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας» καὶ εἰδικῶς τὴν διάταξιν τοῦ 13ου ἄρθρου ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἢ ὁ πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτούμενος παρ' αὐτοῦ προσλαμβάνει ἡμερομισθίους, τοῦ ἡμερομισθίου τούτων κανονιζομένου δι' αὐτῆς τῆς πράξεως προσλήψεως, πάντως δ' ἡ ἐτησία πρὸς τοῦτο δαπάνη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν σχετικὴν πίστωσιν τὴν ἀναγραφομένην εἰς ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται ὅτι τὰ οὕτω προσλαμβανόμενα πρόσωπα συνδέονται μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ Δημόσιον ὡς ἄνω ὀργάνου, τῆς συγκαταθέσεως τῶν οὕτω προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, εἴτε προηγουμένης εἴτε ἐπακολουθούσης τῇ πράξει τοῦ διορισμοῦ τούτων, οὔσης ἁπλῆς νομικῆς προϋποθέσεως διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἐναντι ἐκείνης ἐκ λόγου δημοσίου συμφέροντος. Αἱ ἐκ τῆς σχέσεως δὲ ταύτης πηγάζουσαι ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ τὴν κατὰ Ν. Γ∂ΟΔ' εἰδικὴν διαδικασίαν, εἰς ἣν, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 Β.Δ. τῆς 1 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Γ∂ΟΔ'», ὑπάγεται μόνον ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου σύμβασις, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Κατὰ ταῦτα τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεξάμενον ἀνελέγκτως, προκειμένης περὶ πραγμάτων κρίσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτου Ἑλλ. Δημοσίου εἰς τὸ «301 ἐργοστάσιον βάσεως» τῆς Στρατιωτικῆς αὐτοῦ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άλληλέγγυος εύθύνη συνοφειλετών μισθών τοῦ έργαζομένου

Πρόσληψις έφημεριδοπωλῶν ὑπὸ ὑποπρακτορείου ἐφημερίδων διὰ τὴν διανομὴν τῶν ἐφημερίδων. — Χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται ἡ ὕπαρξις νομικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως. — Ἀδιάφορον ἂν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ ποσοστῶν. — Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118)1945. — Ἀναγκαία δι' ἀλληλέγγυον εὐθύνην πλειόνων ἐργοδοτῶν εἰς καταβολὴν μισθοῦ ἡ ρητὴ συμφωνία περὶ ἀλληλεγγύου εὐθύνης. — Ἔννοια ἄρθρου 480 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ, ἂν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῆς ὑπῆρξε κατηρτισμένη μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἵνα ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτῆς ὡς τοιαύτης χωρήσουν αἱ ἐξ ἄκύρου ἀπολύσεως, κατὰ Ν. 118)1945, συνέπειαι.

Θεωρία καὶ πρᾶξις χρησιμοποιοῦν ὡς κριτήριον τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας τὴν ὕπαρξιν προσωπικῆς ἢ νομικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου του (βλέπε σχετικῶς παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 24).

Ἡ τοιαύτη ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ δὲν χαλαρώθη, οὐδὲ αἴρεται ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἐξηρτημένης ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐργαζόμενος ἀναπτύσσει ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του καὶ ἀναλόγως αὐτῆς πρωτοβουλίαν, ἄποψις, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε καὶ ἡ ἐκ τῶν νεωτέρων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθ. 559)1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 176), ἥν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γνώμην παλαιοτέρων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 176 ἑπ.), καὶ ἡ ὁποία διδάσκεται ὡς ὑγιὴς ἀρχὴ τοῦ δικαίου ἐν τῇ θεωρίᾳ (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Θεμ. ΝΙ' 257 ἑπ., *Γ. Σ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 175).

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπεστηρίχθη ἐν τῇ Γαλλικῇ κυρίως θεωρίᾳ, ὅτι ὡς ἐξάρτησις δύναται νὰ ἐννοηθῇ καὶ ἡ οἰκονομική, τοιαύτη δὲ ὑπάρχει, ὅταν ὁ ἐργαζόμενος πορίζεται τὸ σύνολον ἢ τὸ κύριον μέρος τῶν μέσων συντηρήσεώς του ἐκ τῆς εἰς τὸν ἐργοδότην παρεχομένης ἐργασίας του, ἡ δὲ ἐργασία του αὕτη ἀπορροφᾷ ὁλόκληρον τὸν εἰς τὴν διάθεσίν του χρόνον, ἀλλὰ τὸ κριτήριον τοῦτο δὲν ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς γαλλικῆς νομολογίας, (βλέπε *Γ. Σ. Σιμωνέτον*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 136, ἔνθα μνημονεύεται ἡ Γαλλ. Ἀκυρ. 6.7. 1931, πρβλ. ὅμως τὴν τοῦ ἡμετέρου Ἀρείου Πάγου 550)1949, ΕΕΔ 9, 219, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖ καὶ τὸ κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως, ὁμοῦ μετὰ τοῦ τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως, ἵνα κριθῇ ὑπὸ ταύτης ἂν τὸ συγκεκριμένον πρόσωπον ἠσφαλίζετο παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ Ν. 2868)1922).

Ἐξ ἄλλου, εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ τρόπος πληρωμῆς τοῦ ἐργαζομένου δὲν ἀποτελεῖ μέτρον κρίσεως περὶ ὑπάρξεως συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ συγκεκριμένως ἐν προκειμένῳ δὲν ἔχει ἀξίαν τινὰ πρὸς διάφορον χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως, ἂν ὁ ἐργαζόμενος ἐπληρώνετο διὰ ποσοστῶν, ἀφοῦ ὁ μισθὸς δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν ἢ εἰσπράξεων (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. 1937, σελ. 218, ἑπ., *Κ. Ρόκας*, Τὸ προνόμιον τῶν ἐκ μισθῶν ἀπαιτήσεων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐργοδότου, 1950, σελ. 25, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 137)1933, ΕΕΝ α' 209).

Εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον εὑρίσκονται καὶ ρηταὶ νομοθετικαὶ διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὰ ποσοστὰ ὡς εἰς μισθὸν (βλέπε ἐκ τῶν πολλῶν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ Ν.Δ. 1955)1949, ΕΕΔ 11, 101, τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 2112)1920, ΕΕΔ 11, 159 κλπ.).

Ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 643)1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Δέσπης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Τσάγκας, Π. Δρούλιας

Ἐβεβαιώθημεν βασίμως ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαδικασίας, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς ἐφημεριδοπώλης ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, διατηρούντων κατάστημα ἐμπορικὸν (ψιλικῶν) καὶ ὑποπρακτορεῖον πωλήσεως ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ λαχείων.

Οἱ ἐναγόμενοι διατηροῦσι τέσσαρα ἄτομα, ἀσχολούμενα μὲ τὴν πώλησιν ἐφημερίδων, ἄτινα περιφέρονται ἀνὰ τὰς συνοικίας. Ἡ μισθοδοσία τῶν ἐφημεριδοπωλῶν καθορίζεται διὰ συμβάσεως μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ αὐτῶν,

---

ὑπηρεσίας δι' ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ διευθύνοντος τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο, ὡς ἀρχιτεχνίτης ἀναμεταλλευτής, καὶ ἀποφηνάμενον διὰ παραδοχῆς τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμίσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ὅτι πρόκειται μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεις δημοσίου δικαίου, ἡ ἐκ τῆς ὁποίας ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσα τὴν πληρωμὴν ὀφειλομένων αὐτῷ μισθῶν λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεώς του, μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118, ὑπάγεται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' εἰδικὴν τοιαύτην, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μόνος λόγος ἀναιρέσεως.

ότὲ μὲν εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ὅπερ καὶ τὸ σύνηθές ἐστι, ὁτὲ δὲ εἰς πάγιον μισθόν, δι' οὗ ἀμείβεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὡς εἰκός, ὁ εἰς διαρκῆ καὶ μόνιμον ἀπασχόλησιν διατελῶν μισθωτός. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἐπιθανολογήθη σοβαρῶς, ὅτι ὁ ἐνάγων, διατελῶν ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1949 ἐφημεριδοπώλης, ἠμείβετο κατ' ἀρχὰς μὲ ποσοστά, ἀπὸ δὲ τοῦ Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. μὲ μηνιαῖον μισθὸν δραχμῶν 600.000 καὶ εἰργάζετο καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός. Ὁ ἐξετασθεὶς μάρτυς τῶν ἐναγομένων κατέθεσεν, ὅτι δὲν γνωρίζει πῶς ἠμείβετο ὁ ἐνάγων, περιορισθεὶς νὰ καταθέσῃ, ὅτι κατὰ κανόνα τὰ πρακτορεῖα καὶ ὑποπρακτορεῖα πληρώνουν τοὺς ἐφημεριδοπώλας μὲ ποσοστά. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ ἐφημεριδοπώλης δὲν εὑρίσκεται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν καὶ ἔλεγχον τοῦ ἐργοδότου του, πλὴν ἡ σχέσις τῆς ἐξαρτήσεως ἀπό τε νομικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ὑφίσταται καὶ ὡς πρὸς τοῦτον, διότι ὁ ἐφημεριδοπώλης, εἴτε μὲ ποσοστὰ ἀμείβεται, εἴτε μὲ μηνιαῖον μισθόν, τελεῖ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐργοδότου, ὅστις ἐλέγχει ταῦτον, ἂν ἐκτελῇ καλῶς καὶ φιλοτίμως τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐργασίαν, κρίνων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ περὶ τῆς ἱκανότητός του ἐκ τῆς κανονικῆς ὥρας παραλαβῆς τῶν ἐντύπων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς καταναλώσεως, ἐλέγχων τοῦτον ἂν ἐπιστρέφῃ ἱκανὸν ἀριθμὸν ἀδιαθέτων ἐντύπων καὶ ἰδίως τῶν ἐφημερίδων, τούτων ὑποκειμένων εἰς ἀχρηστίαν λήγούσης τῆς ἐπικαιρότητος αὐτῶν, ἐξ οὗ γεγονότος ζημιοῦνται καὶ οἱ ἐναγόμενοι, δυνάμενοι ν' ἀπομακρύνωσι τὸν ἀμελῆ καὶ ἀδιάφορον ἐφημεριδοπώλην. Ἐκεῖνο, ὅπερ ἴσως παρέχει ἔνδοιασμόν τινα περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς μισθώσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως ἔργου (ὡς ὑποστηρίζουσιν οἱ ἐναγόμενοι), εἶναι ὁ τόπος, ἔνθα ἐκτελεῖται ἡ ἐργασία, ἡ ἀμοιβὴ εἰς ποσοστὰ καὶ ἡ ἀνάπτυξις πρωτοβουλίας εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐντύπων ὑπὸ τοῦ ἐφημεριδοπώλου. Ἀλλ' ἡ μὲν ἀμοιβὴ εἰς ποσοστά, καὶ ἀληθὴς ὑποτιθεμένη δι' ὅλον τὸν χρόνον ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει, δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ἀσκουμένου ἐλέγχου κατὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ὁ δὲ τόπος ἔνθα παρέχεται ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐφημεριδοπώλου εἶναι ἄνευ σημασίας (*Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeitsrechts» § 85 σ. 47, ἔνθα ὁ ἐφημεριδοπώλης (Zeitungsträger) χαρακτηρίζεται μισθωτός). Ἐκτὸς τοῦτου ὅ,τι χαρακτηρίζει τὸ σύγχρονον ἐργατικὸν δίκαιον εἶναι ἡ τάσις αὐτοῦ νὰ διευρύνῃ τὸ ἔδαφος ἐφαρμογῆς του, περιλαμβάνον κατὰ τὸ δυνατὸν περισσοτέρας σχέσεις, εἰς ἃς τὸ στοιχεῖον τῆς παροχῆς ἐργασίας προεξάρχει, χρησιμοποιοῦν ὁτὲ μὲν τὴν νομικήν, ὁτὲ δὲ τὴν οἰκονομικὴν ἐξάρτησιν ὡς δικαιολογίαν τῆς ἐφαρμογῆς του (*Durand*, Traité de droit du travail No 177, *Hueck - Nipperdey* ἔ. ἀ. Τόμος I § 20, 6, 103—104 καὶ 8 σ. 40—45, 566|1951 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου). Ἐν προκειμένῳ, καὶ ἂν κριθῇ ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις δὲν εἶναι ἰσχυρὰ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀναπτύξεως πρωτοβουλίας εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐντύπων, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ μετὰ δυνάμεως ὅτι ὁ ὅρος τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐφημεριδοπώλου παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν του δὲν ἐμφανίζεται ἔντονος, ἀφοῦ ὁ πορισμὸς τῶν μέσων τῆς διαβιώσεώς του διὰ τῆς ἐργασίας του ἤρτηται ἐκ τῆς παροχῆς παρ' αὐτῶν ἐντύπων πρὸς πώλησιν. Ἡ οἰκονομικὴ αὕτη ἐξάρτησις ἐνισχύει τὴν προσωπικὴν τοιαύτην, ὥστε νὰ χαρακτηρίζεται ἀνενδοιάστως ὁ ἐνάγων ὡς μισθωτός, ἀφοῦ τὴν ἐργασίαν τούτου ἐκμεταλλεύονται οἱ ἐναγόμενοι, ὠφελούμενοι ἐκ ταύτης. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων κρίνομεν, ὅτι ὑφίσταται μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὸς δεσμός, τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου ἀκύρως ἐνήργησαν οἱ ἐναγόμενοι ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ δώρου Πάσχα, ἀφοῦ οὗτοι δὲν ἐτήρησαν τὰς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τεθειμένας προϋποθέσεις καὶ ὅρους τοῦ Ν. 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ἰσχύοντος καὶ διὰ τοὺς ἐφημεριδοπώλας, μὴ ὄντας ἠσφαλισμένους κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς ἕτερον Ὀργανισμὸν καὶ ὑπαγομένους ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ἀρνούμενοι συνεπῶς οἱ ἐναγόμενοι νὰ δεχθῶσι τὴν προσφερομένην ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος περιῆλθον εἰς ὑπερημερίαν καὶ δέον νὰ ἐπιδικασθῶσι τῷ ἐνάγοντι αἱ ἀποδοχαί του ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὑπερημερίας.

Τὸ αἴτημα καταδίκης τῶν ἐναγομένων εἰς ὁλόκληρον κρίνεται ἀπορριπτέον, διότι δὲν ἐπιθανολογήθη, ὅτι συνεφωνήθη ρητῶς ἀλληλέγγυος εὐθύνη, οὐδὲ συνάγεται ἀπὸ τὰς περιστάσεις σιωπηρὰ συμφωνία τοιαύτης εὐθύνης. Τὸ ἄρθρ. 480 Α.Κ. υἱοθέτησεν ἀντίθετον ἀρχὴν ἐκείνης τῆς ἀντιστοίχου παραγράφου 427 τοῦ Γερμ. Α.Κ., καθ' ἣν αἱ ἀπὸ κοινοῦ ἀνειλημμέναι ὑποχρεώσεις εἰσὶν ἀλληλέγγυοι (*Tuhr-Siegwart*, Allgemeiner Teil des Schweizerichen Obligationen Rechts, B. § 90).

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἀποζημίωσις μισθωτοῦ διά μὴ λῆψιν ἀδείας ἕνεκεν ἀπολύσεως

Σύμβασις ἐργασίας σερβιτόρου ἑστιατορίου. — Ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως. — Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀποδοχῶν ὀφειλομένης ἀδείας καὶ μὴ ληφθείσης ἕνεκεν ἀπολύσεως δι' ἀφορμὴν βορύνουσαν τὸν ἐργοδότην. — Ὑπολογισμὸς ἀποδοχῶν. — Δήλωσις μισθωτοῦ περὶ παραιτήσεως.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρου ἑστιατορίου.

Ἡ ἀπόφασις, ἐν ὄψει τῶν ἐν τῷ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2113 κλπ.» ὁριζομένων, ὅτι τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐπὶ βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν καὶ μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων (βλέπε σχετικῶς τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 212 σημειώσεις μας, ἔνθα παρατέμπαι εἰς θεωρίαν καὶ πρᾶξιν), θεωρεῖ καὶ τὸ ἑστιατόριον ὡς βιοτεχνικὴν ἐπιχείρησιν (βλέπε καὶ συμφώνους ἐν ΕΕΔ 11, 212 σημειώσεις μας, ἔνθα ἀναπτύσσεται πῶς ἔχει τὸ ζήτημα τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ αἱ νομολογιακαὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐξελίξεις).

Περαιτέρω ἡ ἀπόφασις, προκειμένου περὶ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 4 τοῦ Α.Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 476) δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ἀπολυομένου δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν (βλέπε σχετικῶς ἀναλυτικὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 850 ἐπ.), νὰ ἀποζημιωθῇ μὲ ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἂν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του, ἐπικαλεῖται τὴν ἀπάλλαγὴν, βάσει τῶν ἀποδεχθέντων ὡς λαμβανομένων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ (σερβιτόρου) φιλοδωρημάτων καὶ τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς του, ἀποζημιώσεων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον ὅμως 8 § 4 τοῦ Α.Ν. 539|1945 (ἔνθ' ἀνωτ.) διὰ τοὺς μισθωτούς, τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, ὁ τρόπος προσδιορισμοῦ τῆς καταβολῆς εἰς αὐτοὺς τῶν ἀπολοχῶν, ὧν δικαιοῦνται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας, θέλει ὁρισθῇ διὰ διατάγματος.

Τοιοῦτο διάταγμα ἐξεδόθη καὶ εἶναι τὸ ἀπὸ 15|22 Νοεμβρίου 1949 «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν κατ' ἔτος ἀδείας εἰς τοὺς μισθωτούς, τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων» (ΕΕΔ 8, 1063).

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον αὐτοῦ οἱ μισθωτοί, οἱ ἀμειβόμενοι ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον τύχωσιν ἀδείας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 539|1945, δικαιοῦνται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας τῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες καταβάλλονται παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐξευρίσκονται πολλαπλασιαζομένου τοῦ ἑκάστοτε παρὰ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καθοριζομένου τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτοῖς ἄδειαν. (Σχετικαὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 269|1949 ἀπόφασις Διοικητοῦ Ι.Κ.Α. περὶ καθορισμοῦ τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων, ΕΕΔ 8, 653, ὑπ' ἀριθ. 3081|1951 ἀπόφασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 11, 46).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, πᾶς μισθωτός, ἀπολυόμενος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, *ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἂν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του.*

Ἑπομένως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως ἡ ἀποζημίωσις ἔπρεπε νὰ ὑπολογισθῇ βάσει τῶν ὁριζουσῶν ἀνωτέρω ἀποδοχῶν, προκειμένου περὶ μισθωτοῦ, ἀμειβομένου διὰ ποσοστῶν εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως γενομένη ἐκτίμησις τῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένης δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ παραιτήσεως ὡς μὴ ἐχούσης τὴν ἔννοιαν παραιτήσεως καὶ τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 539|1944 ἀποζημιώσεως ἀδείας.

Νομίζομεν, ὅτι καὶ ἂν ἡ δήλωσις εἶχε τὴν ἔννοιαν παραιτήσεως, θὰ ἦτο ἄκυρος, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 1 Α.Ν. 539|1945, καθ' ἣν «πᾶσα συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, περιλαμβάνουσα τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὴν παραίτησιν τούτου ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος θεωρεῖται ἀνύπαρκτος».

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοθετικοῦ λόγου πρέπει νὰ τοποθετηθῇ καὶ ἡ ἀκυρότης τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῆς ἀποζημιώσεως ἀδείας τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 Α.Ν. 539|1945, ἀφοῦ, ὡς παρετηρήθη (βλέπε *Ι. Καπαδίστριαν*, Ἡ ἄδεια ἀναψυχῆς, ΕΕΔ 4, 521), λόγος τῶν χρηματικῶν παροχῶν τοῦ ἄρθρου 5 Α.Ν. 539|1945 εἶναι νὰ διευκολυνθῇ ὁ ἀπολυθείς, ὅπως πραγματοποιήσῃ τὴν ἀναψυχήν, δι' ἣν θὰ τοῦ παρείχετο ἡ ἄδεια μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 856|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Παπαδόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Σούλης, Χ. Καραμητσάνης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται ἡ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑ ΕΠΙ ΜΙΣΘΟΥ

Έκτασις προστασίας σχετικοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1799|1942

Δικαίωμα προαγωγῆς εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἢ μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ μόνον τῶν ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν ἢ Ἐπιχειρήσεων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 1799|1942.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατῶν.

Ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀναιροῦσα τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6399|1951 ὡς ἐφετείου, ἀκολουθεῖ ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῇ νομικοῦ ζητήματος τὴν αὐτὴν λύσιν, τὴν ὁποίαν ἔδωσαν τέσσαρες ἤδη προηγούμεναι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 10, 1212, ΕΕΔ 11, 257) καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς συλλογιστικῆς καὶ ἡ Α.Π. 102|1952, Β' Τμήματος, ἀδημοσίευτος, εἰσηγητὴς *Γ. Ἡλιόπουλος*, συμφωνήσασα πρὸς τὴν Α.Π. 415|1951, Α' Τμήματος (ΕΕΔ 10, 1212).

Ἡ συλλογιστικὴ καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι ὁμοία ἀκριβῶς πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν.

Ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τῆς Α.Π. 146|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 560), δεχθείσης, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 (ΕΕΔ 1, 860) ὁ ἀναγκαστικὸς διορισμὸς τῶν ὑπὸ τούτου προστατευομένων προσώπων ἀφορᾷ καὶ οὗτος, ὡς ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 προαγωγὴ καὶ ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους, διότι ὁ νόμος ὁμιλεῖ μόνον περὶ «ὑπαλλήλων», ὅτι δὲν φαίνεται νὰ εἶναι πρᾶγμα αὐτὴ ἡ ἀληθὴς ἔννοιά του, ἂν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ διὰ τὸ διατηρούμενον ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως προσωπικόν, ὡς τεκμήριον τῆς οἰκονομικῆς δυνατότητος αὐτῆς δι' ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν ἀναλόγου ἀριθμοῦ προσώπων τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 μεταχειρίζεται τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν «ὑπαλλήλων» καὶ ἀναβιβάζει τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ εἰς ἄνω τῶν 100, πρᾶγμα σπάνιον διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ὀρθὴ ἡ ἐκδοχή, ὅτι ὁ ὅρος τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος «ὑπάλληλος» ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. 1234|1918, ὑπαλλήλου.

Δὲν ἀκριβολογεῖ λοιπὸν ὁ Νομοθέτης, χρησιμοποιῶν ἐν προκειμένῳ τὸν ὅρον τοῦτον, ἵνα ἐξ αὐτοῦ συναχθῇ, ὅτι οὔτε ὁ ἀναγκαστικὸς διορισμός, οὔτε ἡ τιμητικὴ προαγωγὴ τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ἀφορᾷ εἰς ὑπηρέτας ἢ ἐργάτας, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν τελευταίαν ὑφίστανται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ τῷ Ὀργανισμῷ ἐσωτερικοὶ κανονισμοί, οἱ ὁποῖοι νὰ προβλέπουν περὶ αὐτῆς, ὡς δὲν ἀκριβολογεῖ καὶ ὁ Α.Ν. 1943|1951 «περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ.» (ΕΕΔ 10, 1075), ὁ ὁποῖος ὁρίζει, ὅτι «ἀπαγορεύεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας καὶ τὰς Τραπέζας νὰ καταβάλλωσιν *εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των* τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχάς, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπέσχον οὗτοι τῆς ἐργασίας των, λόγῳ οἱουδήποτε χαρακτῆρος ἀπεργίας», διότι δὲν φανταζόμεθα νὰ ἐκταθῇ ἡ ἑρμηνεία του εἰς τὸ ὅτι καὶ ὁ Νόμος οὗτος ἠθέλησε νὰ περιορισθῇ στενῶς εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους καὶ νὰ ἐξαιρέσῃ τῆς ρυθμίσεώς του τοὺς ἀπεργοὺς ὑπηρέτας τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν, ἄνευ οὐδενὸς λόγου, ὅταν ὁ αὐτὸς νομοθετικὸς λόγος ἐπιβάλλῃ τὴν ἐφαρμογήν.

Ἐξ ἄλλου, δὲν βλέπει τις τὸν λόγον τῆς τοιαύτης διακρίσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιδίωξις τοῦ Νομοθέτου ἦτο ἡ ἐξασφάλισις τῆς ἐργασίας τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἡ ὁποία ἐξασφάλισις ἐπιτυγχάνεται ἐξ ἴσου καὶ διὰ τῆς προαγωγῆς καὶ διὰ τοῦ ἐπιδόματος ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ἀφοῦ καὶ ἡ προαγωγὴ ἐπιφέρει αὔξησιν τοῦ μισθοῦ καὶ τὸ ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ μισθοῦ, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τῆς Α.Π. 146|1951 (ΕΕΔ 10, 560).

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ νομικοῦ ζητήματος ἐπικρατούσης ἤδη νομολογίας, ἡ ἀναιρεσιβλήτος ἐσφάλη, ἀποφανθεῖσα, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει δικαίωμα εἰς τὴν ἀπὸ 1.1.1951 προαγωγὴν καὶ τὸ ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ἐπειδὴ ἦτο ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης Ἀνωνύμου Ἑταιρείας καὶ ὄχι ἐργάτης, ὡς ἐσφαλμένως ἐθεώρησεν ἡ ἐφεσιβλητος, ἐπειδὴ ἐπληρώνετο ἐβδομαδιαίως καὶ ὄχι μηνιαίως, ἐπειδὴ ἐπληρώνετο μὲ ἐπιμίσθιον καὶ ὑπερωρίας καὶ

της, κατ' έκτροπὴν τοῦ ἐν τῷ δικαίῳ κρατοῦντος συστήματος προστασίας τῶν πολεμιστῶν (ὡς τοῦ Α.Ν. 244|1936 περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, Ν. 751|1948, 1836|1951 περὶ ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.), ρυθμίσεως τοῦ Ν.Δ. 1789|1942, περιοριζομένης, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἄποψιν, εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους, ὅταν κατὰ τὸ ἐν γένει νομοθετικὸν σύστημα προστασίας διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῶν εἰς τοὺς εἰδικοὺς νόμους προσώπων ἡ προστασία ἐκτείνεται ἀδιαφόρως ἰδιότητος μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου.

Πέραν τῆς ἀνέχνου ἐκφράσεως τῶν λογισμῶν τοῦ Νομοθέτου προέχει, νομίζομεν, ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου.

Εἰς τὸν σκοπὸν αὐτόν, τῆς κατασφαλίσεως τῶν πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941, ἀπέβλεψε παλαιότερον καὶ ἡ Α.Π. 74|1946 (εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 5, 174), δεχθεῖσα (πρὸ τῆς ἑρμηνευτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946), ὅτι προστασία τοῦ ἄρθρ. 9 Ν.Δ. 1789|1942 ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς οἰκειοθελῶς προσληφθέντας καὶ ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν.Δ. 1789|1942, ὡς ἀπέβλεψε καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Α.Ν. 244|1936, ὁμιλοῦντος ἐν τούτοις περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, καὶ ἡ Α.Π. 129|1947 (εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 6, 345 καὶ παγία νομολογία Σ.Ε.), προκειμένου περὶ ἐργατῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τυγχανόντων καὶ τούτων προστασίας.

Ἀρείου Πάγου 82|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βουδούρης, Κ. Νάσιας

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Διατάγματος, ὡς αὐτὴ ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|1945 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθέντος ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Ἐτους Διατάγματος, καθ' ἣν «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ἁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940—1941 κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὀφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἂν δὲν ἔχωσι τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον ἢ χορηγεῖται αὐτοῖς ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διοβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε δὲ μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ» σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τῆς προαγωγῆς ταύτης εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἢ τὸν μισθὸν τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ τὰ ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ δικαιοῦνται μόνον οἱ ὑπάλληλοι τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐργάται τούτων, διότι ὁ νόμος, διαλαμβάνων περὶ ὑπαλλήλων, νοεῖ τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν (ἄρθρον 10 Ν. 1234|1918), ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται διὰ διατάξεων εἰδικῶν νόμων, μόνον δὲ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐκ τῶν ἀναπήρων καὶ πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941 ἔχουσι τὰ μνησθέντα δικαιώματα προαγωγῆς εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν, μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ καὶ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ. Ἡ σαφὴς αὐτὴ ἔννοια ἐπιρρώνυται ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἐν αἷς πάσαις καὶ τῇ διαληφθείσῃ γίνεται χρῆσις τῶν φράσεων «ἀναπήρων ὁπλιτῶν κεκτημένων τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα», «προάγονται εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν», «μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἁρμοδίου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου», «ὑπαλλήλων», «ἐφ' ὅσον ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων», αἵτινες φράσεις ἁρμόζουσι καὶ προσιδιάζουσιν εἰς ὑπαλλήλους καὶ οὐχὶ ἐργάτας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν **Πρωτοδικεῖον**, δεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης **ἀποφάσεώς** του, ὡς ἐκ τῆς τρίτης αὐτῆς αἰτιολογίας δείκνυται, ὅτι τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Ν.Δ. ἔχει ἐφαρμογὴν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν πολεμιστῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς σκέψεως ταύτης δεχθέν, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, μὴ ὄντος, καθ' ἃ δέχεται, ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἐργάτου, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ ὡς πολεμιστῇ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, ψευδῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Ν. Διατάγματος ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112)1920

Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐξ ἐλλιποῦς καταβολῆς ἀποζημιώσεως

Ἔννοια ἄρθρου 9 Ν. 118)1945.—Ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ καταβολὴ ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.—Ἀποκλεισμὸς συμψηφισμοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.— Νομοθετικὸς σκοπὸς καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112)1920.

Ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν τὸ γνωστὸν ζήτημα, ἂν, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)1945, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» κατάργησιν τοῦ Ν. 118)1945, διὰ τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ (βλέπε ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.), ὁρίζει, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112)1920, ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αἱ γνῶμαι τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐμφανίζονται διχασμέναι (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 921 ἐπ. ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν μίαν ἐκ τῶν ἀντιπάλων ἀπόψεων, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)1945 ἀποκλείεται ὁ συμψηφισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112)1920, διότι ἠννοήθη νὰ καταβληθῇ εἰς τὸν ἀπολυόμενον πράγματι ἐξ ὁλοκλήρου αὕτη.

Ὡς ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τῆς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 6505)1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Κοσκινᾶς*, ΕΕΔ 10, 922), ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἀποφανθείσης, δὲν φαίνεται νὰ εἶναι πράγματι ἡ ἄποψις αὕτη ἐντὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)1945.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)1945 δὲν ἐπέφερε μεταβολήν τινα εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ν. 2112)1920 καθοριζόμενον δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀναφερθὴν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. 2112)1920 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλη ἢ ἡ ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ ὁριζομένη (πρβλ. Α.Π. 69)1948, εἰσηγητὴς ***Ν. Πλατύκας***, ΕΕΔ 7, 235), ἂν δὲ συνεδύασε τὴν καταβολήν αὐτῆς πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτο ἔχει τὸν λόγον του εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ Νομοθέτου νὰ γίνηται ταχύτερα ἡ ἱκανοποίησις τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, χωρὶς νὰ ἐμπλέκηται εἰς δικαστικοὺς ἀγῶνας καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ φυσικὰ καὶ εἰς τὸν μισθωτὸν ἀνάλογα βιοτικὰ μέσα μέχρι τῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδοτήσεώς του, ὡς ὀρθῶς ἐπ' αὐτοῦ σκέπτεται ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως αὐτοῦ μέχρι τοῦ νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶχε κατὰ νοῦν ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)1945 νὰ ἀποκλείσῃ τὸν ἐπιτρεπόμενον μέχρις αὐτοῦ συμψηφισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112)1920 πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου § 436 καὶ παγία νομολογία), διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐξεφράσθη περὶ «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ὑπάρχει, νομίζομεν, οὐσιώδης διαφορά.

Τοιαύτης ἐκτάσεως νομοθετικὴ ἐπιδίωξις δὲν θὰ ἀφήνετο νὰ ἐννοηθῇ, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε ρητῶς νὰ νομοθετηθῇ, ἀφοῦ θ' ἀπετέλει ἐκτροπὴν ἐκ τῶν μεχρι τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118)1945 ἰσχυόντων, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο ἀναγκαία σαφὴς καὶ ρητὴ νομοθετικὴ διάταξις.

Ἂν πρυέχων σκοπὸς τοῦ Νομοθέτου τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)1945 ἦτο νὰ λαμβάνῃ ὁ ἀπολυόμενος τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112)1920, ἀποκλειομένου τοῦ συμψηφισμοῦ αὐτῆς, διότι ἔπρεπε, πέραν τῶν πρὸς τὸν ἐργοδότην ὀφειλῶν αὐτοῦ, νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀπωδήποτε τὰ βιοτικὰ του μέσα, θὰ ἔπρεπε νὰ κριθῇ ὡς ἀντιφάσκουσα πρὸς τὴν τοιαύτην βούλησίν του καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ν. 118)1945, καθ' ἣν, λαμβανομένης ἀντιθέτως μερίμνης ὑπὲρ τῶν ἐργοδοτῶν, ὡρίσθη, ὅτι δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύνανται βλαβεῖσαι ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ καταστροφὴ τῶν ἐργοστασίων αὐτῶν, ἐπηρεάζουσα οὐσιωδῶς τὴν οἰκονομικήν των ὑπόστασιν ἢ καθιστῶσα ἀδύνατον τὴν ἐπαναλειτουργίαν των, νὰ ἀπαλλάσσωνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. 16)18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, καὶ ταῦτα ὄχι φυσικὰ εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, διότι περὶ ταύτης ἔκειτο τὸ ἄρθρον 6 Ν. 2112)1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 4558)1930 (ΕΕΔ 11, 160), ὁπότε καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118)1945 δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις.

Πρωτοδ(κου Θεσσαλονίκης 139)1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Παπαγιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Τσιτηνίδης, Α. Γαβριηλίδης

Κατὰ τὰ ἐκ τῆς διαδικασίας προκύπτοντα ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ὑπάλληλος, κατ' Ὀκτώβριον 1947, διὰ χρόνον μὴ ὡρισμένον, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 500.000. Ὡς τοιαύτη εἰργάσθη μέχρι 28.11.1951, ὡς ταῦτα ὁμολογοῦνται, ὅτε ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν μετ' αὐτῆς σύμβασιν. Ἡ ἐνάγουσα ἀντενίσταται καθ' ὑποφορὰν ἐν ἀγωγῇ, ὅτι ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, τοῦτο μὲν λόγῳ μὴ καταβολῆς πλήρους

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙ' ΗΘΙΚΗΝ ΒΛΑΒΗΝ ΕΞ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Ἀσφάλισις μισθωτῶν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρων 299 καὶ 932 Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου, εἰς περίπτωσιν ἐπελεύσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., τῆς κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἀποζημιώσεως, ἀφορᾷ εἰς μόνας τὰς καλυπτομένας ὑπὸ τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 6298 χορηγουμένων παροχῶν ζημίας. — Μεταξὺ τῶν ζημιῶν τούτων δὲν περιλαμβάνεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 932 Α.Κ. ἠθικὴ βλάβη. — Ὑπαγωγὴ εἰς ἠθικὴν βλάβην ἄρθρ. 932 Α.Κ. καὶ σωματικῶν πόνων, καὶ ἂν δὲν προεκάλεσαν χρηματικὴν ζημίαν, καὶ ἡ αἰσθητικὴ βλάβη, ἰδίᾳ τοῦ γυναικείου σώματος.

Μετὰ διαφωνίαν τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἀπησχολήθη μὲ αὐτὸ ἡ θεωρία καὶ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἐλύθη ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (435|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 863) τὸ ζήτημα πότε ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων μισθωτοῦ ὑπέχει εὐθύνην πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν παθόντα ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μισθωτόν του μετὰ τὸ ἄρθρον 60 § 4 τοῦ προϊσχύοντος Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ τὸ ὁμοίας διατυπώσεως ἤδη ἄρθρ. 60 τοῦ ἰσχύοντος Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημίωσις (ἄρθρ. 16 Ν. 551|1915 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων) περιορίζεται εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν ἐπελεύσεως τοῦ ἀτυχήματος ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου (βλέπε σχετικῶς καὶ Α.Π. 61|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατσώκας*, ΕΕΔ 10, 370, *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 307), ἀποκλειομένης κατὰ τὸ προϊσχύον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον τῆς ἐξομοιώσεως διὰ τὴν ἀνωτέρω ἀποζημίωσιν τῆς βαρείας ἀμελείας πρὸς τὸν δόλον, καὶ βεβαίως καὶ κατὰ τὸν ἰσχύοντα Ἀστικὸν Κώδικα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐξομοιοῖ ἤδη τὸ βαρὺ πταίσμα (culpa lata) πρὸς τὸν δόλον (βλέπε *Κ. Κανελλ.*, Ἐνοχ. Δ/κὸν ἄρθρ. 914 Α.Κ.).

Ὡς φαίνεται ὅμως ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀκρως διὰ τὸ θέμα ἐνδιαφερούσης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν εἶναι ἐν τῇ δεδομένῃ κατὰ τὰ ἀνω ἔννοιαν τοῦ νόμου ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ἐκ τῶν ἄρθρων 299 καὶ 932 Ἀστικοῦ Κώδικος ἀποζημιώσεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ἐν περιλήψει ὡς ἑξῆς: Ἡ ἐναγουσα, ἐνῷ εὑρίσκετο ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἀποστειρώσεων ἐν Ἀθήναις χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπῆρχεν ὡς νοσοκόμος, ἐξεφόρτωσε δοχεῖον ὑποδοχῆς ἀποστειρωμένου ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀνηρτημένον εἰς τὴν ὀροφὴν τοῦ θαλάμου τούτου, συνεπείᾳ τῆς ἐκρήξεως αὐτὴ ἐτινάχθη εἰς τὸ δάπεδον, ὁ θάλαμος ἐπλημμύρησε ἀπὸ αὐτὸ καὶ χύνοντος ὕδατος, ἐκ τούτων δὲ ὑπάτη αὐτὴ ἐγκαύματα εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα της, προκληθέντα εἰς αὐτὴν ὅταν τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ δοχείου προσεβλήθη ὑπὸ ἀνωμάλου, γευρικῶν διαταραχῶν καὶ ὀριολίτου καὶ πλημμύρας εἰς τὸ πρόσωπόν της ἀποχρωτικὰ ἴχνη, παραμορφώσαντα αὐτὰ καὶ καταστάσης οὕτω δυσμόρφου καὶ ἀποκρουστικῆς.

Βάσει τῶν ἄρθρων 299 καὶ 932 Α.Κ. ἐζήτησε νὰ τῇ ἐπιδικασθῇ διὰ τὴν ἀνω αἰτίαν χρηματικὴ ἀποζημίωσις ἐκ δραχ. 50 ἑκατομμυρίων.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ὡς νόμιμον.

Τὸ ἄρθρον 299 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι ἕνεκα ζημίας μὴ περιουσιακῆς ὀφείλεται ἱκανοποίησις χρηματικὴ κατὰ ὅσα ἐν τῷ νόμῳ ὁρίζομένης ἄκρως διὰ τὸ θέμα ἐνδιαφερούσης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν εἶναι ἐν τῇ δεδομένῃ κατὰ τὰ ἀνω ἔννοιαν τοῦ νόμου ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ἐκ τῶν ἄρθρων 299 καὶ 932 Ἀστικοῦ Κώδικος ἀποζημιώσεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ἐν περιλήψει ὡς ἑξῆς: Ἡ ἐναγουσα, ἐνῷ εὑρίσκετο ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἀποστειρώσεων ἐν Ἀθήναις χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπῆρχεν ὡς νοσοκόμος, ἐξεφόρτωσε δοχεῖον ὑποδοχῆς ἀποστειρωμένου ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀνηρτημένον εἰς τὴν ὀροφὴν τοῦ θαλάμου τούτου, συνεπείᾳ τῆς ἐκρήξεως αὐτὴ ἐτινάχθη εἰς τὸ δάπεδον, ὁ θάλαμος ἐπλημμύρησε ἀπὸ αὐτὸ καὶ χύνοντος ὕδατος, ἐκ τούτων δὲ ὑπάτη αὐτὴ ἐγκαύματα εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα της, προκληθέντα εἰς αὐτὴν ὅταν τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ δοχείου προσεβλήθη ὑπὸ ἀνωμάλου, γευρικῶν διαταραχῶν καὶ ὀριολίτου καὶ πλημμύρας εἰς τὸ πρόσωπόν της ἀποχρωτικὰ ἴχνη, παραμορφώσαντα αὐτὰ καὶ καταστάσης οὕτω δυσμόρφου καὶ ἀποκρουστικῆς.

Βάσει τῶν ἄρθρων 299 καὶ 932 Α.Κ. ἐζήτησε νὰ τῇ ἐπιδικασθῇ διὰ τὴν ἀνω αἰτίαν χρηματικὴ ἀποζημίωσις ἐκ δραχ. 50 ἑκατομμυρίων.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ὡς νόμιμον.

Τὸ ἄρθρον 299 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι ἕνεκα ζημίας μὴ περιουσιακῆς ὀφείλεται ἱκανοποίησις χρηματικὴ κατὰ ὅσα ἐν τῷ νόμῳ ὁρίζομένης πε-

---

τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, τοῦτο δὲ καθόσον ἡ ἀναγγελία εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας κλπ. δὲν περιέχει πάντα τὰ ὑπὸ τῆς 51560|1948 Υ.Α. στοιχεῖα. Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐπικαλουμένης καὶ ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένης ἀναγγελίας δείκνυται, ὅτι ἐν αὐτῇ περιέχονται πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπαιτούμενα στοιχεῖα. Πλὴν ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσις δὲν κατεβλήθη ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ καὶ διὰ συμψηφισμοῦ ἀνταπαιτήσεως τοῦ ἐναγομένου ποσοῦ δραχμῶν 1.156.000, ὡς καὶ ἐκ ταύτης δείκνυται καὶ συναμολογεῖται. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας ἀπαιτεῖται νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσις καὶ αὐτουσίως, ἀποκλειομένου κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ συμψηφισμοῦ, ὅστις δὲν ἀποτελεῖ καταβολήν, ἀλλὰ παροχὴν ἀντὶ καταβολῆς (Ἑρμην. Α.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 440 ἀριθ. 14) καὶ τοῦτο διότι σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶναι νὰ λάβῃ ὁ ἀπολυόμενος εἰς χεῖρας του ἓν ποσὸν χρημάτων, διὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰ δεινὰ τῆς ἀνεργίας (Πρωτ. Πειραιῶς 1479|1949, Πρωτ. Θεσ|νίκης 737|1950, ΕΕΔ Τόμ. 9, σελ. 69, 1037 κλπ.). Ὅθεν, ἀκόμη ὅταν ὑπάρχῃ βάσις τῆς καταγγελίας, ὑποχρεοῦται ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν καταβολὴν καὶ τῶν μετὰ τὸν χρόνον τοῦτον (ἀπὸ 29.11.1951 ἕως 29.1.1952) μισθῶν τῆς ἐναγούσης, ὑπερήμερος καταστὰς περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν της (ἄρθρ. 656 § 1 Α.Κ.) καὶ δεκτὴ ἡ ἀγωγή.

ριπτώσεις (βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπὸ *Ἀλεξ. Δεϊζεροπούλου*, ἐν Ἑρμ. Α.Κ., ἄρθρ. 299).

Τὸ ἄρθρον 932 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι ἔνεκεν ἀδικοπραξίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περιουσιακὴν ζημίαν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ εὔλογον κατὰ τὴν κρίσιν του χρηματικὴν ἱκανοποίησιν λόγῳ ἠθικῆς βλάβης. Τοῦτο ἰσχύει ἰδίᾳ διὰ τὸν ὑποστάντα προσβολὴν τῆς ὑγείας, τῆς τιμῆς ἢ τῆς ἀγνείας αὐτοῦ ἢ τὸν στερηθέντα τῆς ἐλευθερίας του (βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπὸ *Κ. Κανελλ.*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 932).

Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ ὀρθῶς ὑποστηριχθὲν (βλέπε *Ν. Βικελίδην*, Τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ΕΕΔ 11, 3 ἑξ.), ὅτι οἱ παρὰ τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀσφαλιζόμενοι κίνδυνοι ἀναγράφονται ἐν αὐτῷ περιοριστικῶς καὶ ὅτι αἱ ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. παροχαὶ συνίστανται εἰς τὴν κατὰ ποσοστὸν ἀναπλήρωσιν τῆς μικτομικῆς μόνον ζημίας, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ὁ παθὼν μισθωτὸς ἐκ τῆς ἀπωλείας ἢ μειώσεως τοῦ μισθοῦ του καὶ ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 932 Α.Κ. ἠθικὴ βλάβη εἶναι εἶδος ζημίας, μὴ συνεπαγομένης μείωσιν τῆς περιουσίας τοῦ θύματος, εἶναι ζημία ἐξωοικονομική, μὴ θίγουσα κατ' οὐδένα τρόπον τὴν περιουσίαν καὶ ἐπαγομένη μόνον ἠθικὴν ὀδύνην εἰς τὸ θῦμα (βλέπε *Δ. Σπενγιουναπόπουλον*, Ἔφημ. Ἑλλ. Ἀλλ. Νομολογίας, 1951, σελ. 107, πρβλ. καὶ *Ν. Δημητρακόπουλον*, Νομικαὶ Ἐπανασχολήσεις, Τόμος 2ος, σελ. 200, ἔνθα ἀναφέρεται, ὅτι κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὄχι μόνον ἡ προσβολὴ τῆς ὑπολήψεως, ἀλλὰ καὶ αἱ ὕβρεις καὶ αἱ ὕβρεις, ἂς ὑπέστη τὸ πρόσωπον ἐκ τινος ἀδικήματος, ἀποτιμῶνται πλέον καθ' ἑαυτὰς εἰς χρηματικὸν ἀντάλλαγμα ὑπὲρ τοῦ παθόντος καὶ ἐπὶ τοιούτων κειμένων στηριζομένη ἡ γερμανικὴ νομολογία ἐπεξέτεινε καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς καλλονῆς τὴν προστασίαν τοῦ νόμου, ἀναφέρεται δὲ τὸ παράδειγμα γυναικός, ἥτις ἀπώλεσε τὴν καλλονήν της καὶ σὺν αὐτῇ τὴν πρὸς γάμον ἐλπίδα καὶ προσφυγοῦσα εἰς τὰ γερμανικὰ δικαστήρια ἔλαβε, κατ' αἰτίαν τοῦ δικαστοῦ ἐκτίμησιν, χρηματικὸν ἀνταλλαγμα τῆς ἐντεῦθεν θλίψεως αὐτῆς), ὑφίσταται, ὡς καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται (βλέπε καὶ αὐτράφωνον *Ν. Βικελίδην*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 299 καὶ 932 Α.Κ. ὑποχρέωσις χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως τῆς παθούσης ἐν προκειμένῳ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5508|1951

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Φαρμακίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κλ. Νάτλας, Ι. Καποδίστριας

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι τὴν 10ην Νοεμβρίου 1950, ἐνῷ ἡ ἐνάγουσα, ἥτις ἔχει προσληφθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων ἀπὸ τοῦ 1943 ὡς νοσοκόμος ὡρισμένης χειρουργικῆς κλινικῆς του, εὑρίσκετο ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἀποστειρώσεων τῆς κλινικῆς ταύτης, ἐξερράγη δοχεῖον ἀποδοχῆς ἀποστειρωμένου ὕδατος, ὅπερ ἦτο ἀνηρτημένον παρὰ τὴν θύραν τοῦ ἐν λόγῳ θαλάμου καὶ ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἐκρήξεως ταύτης, ἥτις ἐπῆλθε ἐξ ὑπαιτιότητος τῶν ἀντιπροσωπευόντων τὸ ἐναγόμενον καὶ τῶν λοιπῶν ἁρμοδίων ὀργάνων του, ἅτινα παρέλιπον νὰ λάβουν τὰ προσήκοντα πρὸς πρόληψιν αὐτῆς μέτρα, ἡ ἐνάγουσα ὑπέστη ἐγκαύματα, ἐκ τούτων δὲ σφοδροὺς πόνους, νευρικὰς διαταραχὰς καὶ παραμόρφωσιν τοῦ σώματος αὐτῆς. Διώκεται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς, καθ' ἃ συνάγει τὸ Δικαστήριον, ἑρμηνευθὲν τὸ περιεχόμενον ταύτης, ἐν ὄψει καὶ τῶν ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι τῆς ἐναγούσης κατὰ παραδεκτὴν βελτίωσιν καὶ ἀποσαφήνισιν τῆς ἀγωγῆς ἐκτιθεμένων, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν ἐνάγουσαν λόγῳ χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως αὐτῆς διὰ τὴν βλάβην, ἣν ὑπέστη ἐκ τῆς ἄνω ἀδικοπραξίας, δραχμὰς 50.000.000. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τυγχάνει νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη εἰς τὰ ἄρθρα 299 καὶ 932 Ἀστ. Κώδ., καθ' ὅσον εἰς τὴν περὶ ὧν ταῦτα ἠθικὴν βλάβην περιλαμβάνονται καὶ οἱ σωματικοὶ πόνοι, ἔτι καὶ ἂν δὲν προεκάλεσαν χρηματικὴν ζημίαν, ὡς καὶ ἡ αἰσθητικὴ βλάβη, ἰδίᾳ τοῦ γυναικείου σώματος (πρβλ. *Savatier*, Traité de la responsabilité civile, ἔκδ. 1951 No 533), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 71 καὶ 914 τοῦ ὡς ἄνω Κώδικος καὶ τὰ ἄρθρα 105 καὶ 106 τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου, δοθέντος ὅτι τὸ ἐναγόμενον εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (ἄρθρα 13 § 1 Νόμ. 6298 τοῦ 1934) καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν. Δὲν στερεῖται δὲ ἡ ἐνάγουσα τοῦ δικαιώματος, ὅπως ἀξιώσῃ τὴν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διωκομένην χρηματικὴν ἱκανοποίησιν, καὶ ἂν αὕτη ὑπάγηται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου 6298, ὡς ἰσχυρίζεται τὸ ἐναγόμενον, καὶ τὸ ἀτύχημα θεωρηθῇ ὡς ἐργατικὸν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Νόμου 551 (ὅρα ἀφ' ἑνὸς Α.Π. 159|1934, Θέμ. ΜΕ' 465, Α.Π. 545|1940, Θέμ. ΝΒ' 210, *Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων § 240 καὶ ἀφ' ἑτέρου Α.Π. 296|1940, Θέμ. ΝΑ' 632, Α.Π. 94|1942, Θέμ. ΝΓ' 323), διότι ναὶ μὲν ὑπὸ τὰ περιστατικὰ ταῦτα ὁ παθὼν δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 16 τοῦ Νόμου 551 καὶ 45 § 2 καὶ 69 § 4 τοῦ Νόμου 6298 τὴν καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως μόνον ἐὰν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου (ὅρα Α.Π. 435|1948 Ὁλ. Θέμ. Ξ' 10), οἷον δὲν ἐπικαλεῖται ἐν προκειμένῳ ἡ ἐνάγουσα, πλὴν ὁ περιορισμὸς οὗτος ἀφορᾷ μόνον τὰς καλυπτομένας ὑπὸ τῶν δυνάμει τοῦ Νόμου 6298 χορηγουμένων παροχῶν ζημίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἠθικὴ βλάβη τοῦ παθόντος, δστις τοιουτοτρόπως διατηρεῖ τὴν ἀξίωσίν του κατὰ τοῦ ὑπαιτίου διὰ τὴν διωκομένην ἕνεκα τῆς βλάβης ταύτης χρηματικὴν ἱκανοποίησιν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀποζημίωσίν του διὰ πᾶσαν ἄλλην ζημίαν, δι' ἣν δὲν προστατεύεται ὑπὸ τῶν Νόμων 551 καὶ 6298, ὡς π.χ. διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν κατὰ τὸ ἀτύχημα φθορὰν τῶν ἐνδυμάτων του κλπ. (Οὕτω λύεται τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν Γαλλίᾳ, ἔνθα ἰσχύουσι ἀνάλογοι πρὸς τὰς περὶ ὧν ἀνωτέρω ἡμετέρας διατάξεις, πρβλ. *Savatier*, ἔνθ.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ὑπολογισμὸς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ διαθεσιμότητος μισθωτῶν κατ' ἄρθρ. 9 Ν 118|1945

Ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 διαφορῶν δικαστήριον.— Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 πρὸς τὸν νέον ἐργοδότην.— Κατ' ἔννοιαν ἄρθρ. 8 Ν. 3514|1928 ὑποχρεώσεις μεταβιβάζονται καὶ ἂν ὁ συνεχίζων τὴν ἐπιχείρησιν δὲν εὑρίσκεται εἰς συμβατικὸν δεσμὸν μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἐπιχειρηματίου.— Ὑπολογισμὸς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν λαμβανομένων παρὰ τῶν συναδέλφων τοῦ στρατευθέντος, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.— Προσμέτρησις ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ καὶ διακεκομμένης.— Ἀνεπηρέαστον δικαιώματος ἐφέδρου ἐκ τῆς ἐν φύλλῳ μητρώου ἀνυποταξίας, ἐφ' ὅσον βεβαιοῦται ὅτι δὲν ὑπηρετεῖ πρόσθετον ὑπηρεσίαν λόγῳ ἀνυποταξίας.— Δικαίωμα ἐπιδομάτων μὲ ἀνάλογον μείωσιν κατὰ διαθεσιμότητα λοιπῶν μισθωτῶν.

Μεταξὺ τῶν ζητημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχει διάστασις γνωμῶν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει, εἶναι καὶ ἐκεῖνο, ἂν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 8 Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ. καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 681), διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου μεταβίβασις τῶν ἐξ αὐτοῦ ὑποχρεώσεων εἰς τὸν νέον ἐργοδότην, ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου ἐργοδότου νομικὸς ἐν τῇ διαδοχῇ δεσμός.

Ἀνάλογον ζήτημα ὑφίσταται καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920.

Κατὰ τὴν μίαν ἄποψιν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ νομικὸς δεσμός, ἐνῷ κατὰ τὴν ἄλλην ἀρκεῖ παλῶς, ὅτι ὑπάρχει ταυτότης ἐπιχειρήσεως, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ, ἂν ὑπῆρξε καὶ νομικὴ συνέχεια, νομικὸς δεσμὸς μεταξὺ παλαιοῦ καὶ νέου ἐργοδότου (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 159, ΕΕΔ 9, 947, ΕΕΔ 9, 461, ΕΕΔ 10, 230, ΕΕΔ 10, 458, ΕΕΔ 10, 800).

Ὑπομιμνήσκεται ἡ ἐκ τῶν τελευταίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων 390|1951 (εἰσηγητὴς Γ. Θεοχαρόπουλος, ΕΕΔ 10, 576), ἡ ὁποία, ἔχουσα νὰ κρίνῃ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920, ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ εὐεργετικὴ αὕτη ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διάταξις ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ἐξυπηρετεῖτο παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ὑπάλληλος, βάσει καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως μισθώσεως, συνομολογηθείσης ἄνευ ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, καὶ ἤτις, κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ χρόνου, μετεβλήθη ἰρρεφῶς, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου.

Χαρακτηριστικῶς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 3514|1928, τὸ ὁποῖον ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, ἡ παλαιοτέρα Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 111|1949 (Πρόεδρος Α. Φλῶρος, ΕΕΔ 8, 159), συνταχθεῖσα πρὸς τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται, ὅπως ὑφίστηται συμβατικὸς δεσμὸς μεταξὺ τῶν ἐκάστοτε μερῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἵνα ἐπέλθῃ μεταβίβασις τῶν ἐκ τοῦ νόμου 3514 ὑποχρεώσεων, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 αὐτοῦ, ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ διάταξις εἶναι ἀπόρροια τῆς

ἀνωτ., τομ. 2 σελ. 152, 153, ἀπόφασιν Ἐφετ. Ἀμιένης τῆς 5ης Φεβρουαρίου 1936 ἐν Lalou, Traité pratique de la resp. civile ἔκδ. 1949 σελ. 782). Ἐξ ἄλλου, τὸ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἄρθρον 931 Ἀστ. Κώδ. ἔχει μὲν διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ποσοῦ τῆς χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως, λόγῳ ἠθικῆς βλάβης, ἐν προκειμένῳ ὅμως, ἐφ' ὅσον ἡ ἐνάγουσα εἶναι, καθ' ἃ ὁμολογεῖ, ἔγγαμος καὶ δὲν ἐπικαλεῖται ἄλλον τινὰ λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ παραμόρφωσις, ἣν ὑπέστη, κρύπτεται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς, ἡ παραμόρφωσις της αὐτὴ δὲν θέλει ληφθῇ ἰδιαιτέρως ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως αὐτῆς, ἔτι καὶ ὑποτιθεμένου ἀληθοῦς τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐναγούσης, ὅτι κατόπιν τῆς παραμορφώσεως αὐτῆς ὁ σύζυγός της ἤγειρεν ἐναντίαν της ἀγωγὴν περὶ διαζυγίου, καθόσον τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ὅπερ ἐπικαλεῖται ἡ ἐνάγουσα, ἐπὶ τῷ μοναδικῷ σκοπῷ, ἵνα ἐν συνεχείᾳ ἰσχυριοθῇ, ὅτι θὰ εἶναι, λόγῳ τῆς δυσμορφίας της, δυσχερὴς ἡ σονοφὶς παρ' αὐτῆς ἑτέρου γάμου μετὰ τὴν λύσιν τοῦ ὑπάρχοντος, οὐδεμίαν ἔχει ἐν προκειμένῳ νόμιμον ἐπιρροήν.

Δέον νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐνάγουσα, ὅπως ἀποδείξῃ καὶ δὴ διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων λόγῳ ἀδυναμίας κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως καὶ λόγῳ τοῦ ἀδικήματος μόνον τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἀτύχημα, ὡς καὶ ὅτι τοῦτο ἐπῆλθε ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν ὀργάνων τοῦ ἐναγομένου ἐξ ἀμελείας των ὅπως λάβωσι τὰ κατάλληλα πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ὡς ἄνω ἐκρήξεως μέτρα, τοῦ ποσοῦ τῆς χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως ὄντος καθοριστέου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 932 Ἀστ. Κώδ., ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου βάσει τῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀδικοπραξίαν προσαχθησομένων ἀποδείξεων καὶ συνεπῶς μὴ ὑπαρχούσης ἀνάγκης, ὅπως ταχθῇ εἰδικὸν περὶ τούτου θέμα πρὸς ἀπόδειξιν (ὁρα Κανκᾶ, Ἀστ. Κώδ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 932, Ἐφ. Ἀθ. 183|1949, Θέμ. Ξ' 363).

ἀντιλήψεως ὅτι ὁ μισθωτὸς συνδέεται μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν, ὡς οἰκονομικὴν ἑνότητα, ἢ πρὸς τὸν ἐπιχειρηματίαν (βλέπε σχετικῶς καὶ *Ἀλ. Σακελλαρόπουλον*, Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, σελ. 22 ἑπ., *Ν. Βικελίδην*, ΕΕΔ 2, 132).

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 458), ἐπιδοκιμάζεται καὶ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. 1752|1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας», χρησιμοποιοῦντος τὸν ὅρον «... ἐξ οἱασδήποτε μεταβολῆς».

Ὡς πρὸς τὸ ἀνάλογον ποσοστὸν δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, διὰ τοὺς ἐστρατευμένους καὶ δικαιουμένους ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 519|1948, ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις δέχεται καὶ αὐτή, ὡς ἐν τῇ λοιπῇ νομολογίᾳ γίνεται δεκτόν (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 108|1951, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 19, 566, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία), ὅτι καὶ ταῦτα (ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, βλέπε τὴν πρόσφατον Α.Π. 3|1952, εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 256, ἄλλως ἡ Α.Π. 561|1950, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121) συνυπολογίζονται διὰ τὸ ὕψος τοῦ ἐφαπαξ ἐπιδόματος, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Ν. 519|1948. («Ἄλλως ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2270|1951, προεδρεύων *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 523, ἀλλὰ βασιζομένη εἰς τὴν αὐτὴν ἄποψιν τῆς παλαιοτέρας Α.Π. 561|1950, ὅτι τὰ «δῶρα» τῶν ἑορτῶν δὲν ἀποτελοῦσι τακτικὰς ἀποδοχάς).

Ἡ προεδρικὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ὡς φαίνεται ἐξ αὐτῆς, συνυπολογίζει εἰς τὴν ἀμέσως πρὸ τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσίαν του παρὰ τῷ ἐργοδότῃ καὶ προηγουμένην διακεκομμένην ὑπηρεσίαν αὐτοῦ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, οὕτω δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὅλης ὑπηρεσίας αὐτοῦ καθορίζει καὶ τὸ δικαιούμενον ὑπ' αὐτοῦ ἐπίδομα κατὰ Ν. 519|1948.

Ἀλλ' ἡ ἄποψις αὕτη δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων. Ἡ προσμέτρησις τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἐργοδότῃ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 3514 ἐπεβάλλετο ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ στρατευόμενος δὲν εἶχε συμπληρώσει τὸν βασικὸν χρόνον ὑπηρεσίας διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως (σαφὲς τὸ ἄρθρ. 1 § 2 Α.Ν. 1843|1939, ΕΕΔ 7, 581), καὶ δὲν ἠννοήθη νὰ ἐπεκταθῇ ἡ προσμέτρησις ἄλλης ὑπηρεσίας, ἐν ᾗ περιπτώσει συνεπληροῦτο συνεχής, ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς στρατεύσεως, ὁ βασικὸς χρόνος ὑπηρεσίας δι' ἐπιδοτήσιν (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 247 ἐπ. ἐπὶ τῆς ὁμοίως, ὡς ἡ ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ἀποφανθείσης Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 113|1949, προεδρεύων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 248).

Ὡς φαίνεται, τέλος, ἐκ τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, οἱ λοιποὶ μὴ ἐν στρατεύσει ἐργάται τῆς ἐπιχειρήσεως εἶχον τεθῇ ὑπ' αὐτῆς, καθ' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, εἰς τρίμηνον διαθεσιμότητα κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Συνέπεια τῆς διαθεσιμότητος, ὡς γνωστόν, εἶναι ἡ καταβολὴ τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν.

Ἡ ἀπόφασις, βασιζομένη εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 519|1948, ἐπιδικάζει μειωμένον, κατὰ τὸ ἥμισυ μέτρον, ἐπίδομα μισθοῦ καὶ εἰς τὸν στρατευθέντα, διότι θὰ ἐτίθετο καὶ οὗτος εἰς διαθεσιμότητα, ἂν δὲν ἐστρατεύετο.

Ζήτημα ὅμως εἶναι, ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 περὶ διαθεσιμότητος εἶναι ἐφαρμοστέα εἰς τὴν περίπτωσιν, ὅταν καὶ ἀκόμη διὰ τὴν περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας παρὰ τοῖς ἐργοδόταις, ἐξ ἧς προήλθε παντελὴς ἀδυναμία πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ὑπάρχῃ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 § 2 Α.Ν. 2672|1940 (ΕΕΔ 7, 581), καθ' ἣν δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας νὰ ἀπαλλάσσῃ ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἢ καὶ πάσης ὑποχρεώσεως τοὺς νόμῳ ὑποχρέους, ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται, ὅτι ἠννοήθη κατ' ἀρχὴν καταβολὴ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ ἀκόμη εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως παρὰ τῷ ἐργοδότῃ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, ἐξ ἄλλου δὲ ὑπὸ ποίαν ἔννοιαν ἐθεσπίσθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 519|1948 ἐξηγεῖται ἐν τῇ αἰτιολογικῇ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἐκθέσει (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 800).

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2744|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. Σ. Λογαρᾶς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παντούλας, Α. Καθάριος

Κατ' ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου 3514 (περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ἰδίως διὰ τῶν Νόμων 519|1948 καὶ 986|1949), αἱ διαφοραὶ αἱ προκύπτουσαι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου δικάζονται κατὰ πρῶτον βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, καὶ εἰς β' βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἔπεται δὲ ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 85|1951 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Πειραιῶς, ἐκδοθείσης ἐπὶ ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐξ ἀπαιτήσεως ἐκ τοῦ προδιαληφθέντος Νόμου, ἐγκύρως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, ἐξεταστέα τυγχάνει.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὁριζόντος ὅτι αἱ κατὰ τὸν παρόντα Νόμον ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις πρὸς παροχὴν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου πρὸς τὸν στρατευόμενον βαρύνει τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐὰν ἀκόμη ὁ συνεχίζων ταύτην δὲν εὑρίσκεται εἰς συμβατικὸν δεσμὸν μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἐπιχειρηματίου. Ἡ ἐκχώρησις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ εἰσφορὰ τοῦ κεφαλαίου ταύτης εἰς ἑταιρίαν καὶ ἡ προσαρμογὴ τῆς παραγωγῆς πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῆς καταναλώσεως δὲν μεταβάλλουσι τὴν ταυτότητα τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῶν ἐν γένει ἐνώπιον ἡμῶν ἀναπτυχθέντων ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων δικηγόρων τῶν διαδίκων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, προσληφθεὶς διὰ συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἔτος 1935 εἰς τὴν ἐπιχείρησιν κλινοποιΐας

τοῦ Ι. Σ., ὑπηρέτησεν ἐν αὐτῇ μέχρι τῆς κατὰ τὴν 30.5.1949 κλήσεώς του εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ. Κατ' Ἀπρίλιον 1951 ὁ Ι. Σ. δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, φέροντος ἡμερομηνίαν 10 Ἀπριλίου 1951, μεταβιβάζει τὰ μηχανήματα καὶ τὰς πρώτας ὕλας τοῦ ἐργοστασίου του εἰς τοὺς δύο υἱοὺς του, οἵτινες βραχὺ μετὰ τοῦτο συνιστῶσι μετὰ τοῦ Ν. Ρ. τὴν ἐφεσίβλητον ἑταιρίαν διὰ τοῦ ἀπὸ 21.7.1951 ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, δημοσιευθέντος τὴν ἐπομένην. Ἐκ τῆς ἐν τέλει τοῦ δου ὅρου τῆς μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱῶν ἐγγράφου ρήτρας, δι' ἧς ὁ πρῶτος ἐγγυᾶται τὴν ζημίαν, ἣν ἤθελε ὑποστῇ πᾶς τρίτος, ὅστις ἤθελε συνεταιρισθῇ μετὰ τῶν υἱῶν του καὶ τοῦ τρόπου τῆς δικαιολογήσεως τῆς προελεύσεως τῶν χρημάτων, δι' ὧν οἱ υἱοὶ ἀπέκτησαν τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ πατρός, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο συνετάγη ἐν ὄψει ἀναδιοργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τῆς ἀποχωρήσεως ἐξ αὐτῆς τοῦ πατρός, ἀναλήψεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τῶν υἱῶν καὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ νέων κεφαλαίων προσληφθησομένου συνεταίρου. Ἡ οὕτω συσταθεῖσα ἑταιρία συνεχίζει διὰ τῶν αὐτῶν μηχανημάτων καὶ τῶν εἰσενεχθέντων ὑπὸ τοῦ Ν. Ρ. ἐν τῷ αὐτῷ ἀκινήτῳ, ὅπερ ὁ ἰδιοκτήτης πατὴρ ἐκμισθοῖ εἰς τὴν ἑταιρίαν καὶ χρησιμοποιεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ αὐτὸ ἐργατικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικὸν διὰ τὴν κατασκευὴν ἐξαρτημάτων κλινῶν, αἰθηρῶν καθισμάτων καὶ ἄλλων ὁμοίων εἰδῶν προσηρμοσμένων εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς καταναλώσεως. Οὕτω διαμορφωθεῖσα ἡ ἐπιχείρησις παρέμεινεν ἡ αὐτή. Συνεπῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κρίνασα ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ ἐπιχείρησις, εἰς ἣν ὁ ἐκκαλῶν ὑπηρέτει κατὰ τὴν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ κλῆσιν του, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητον, ἡμάρτε καὶ δέον, γινομένου δεκτοῦ τοῦ πρώτου λόγου τῆς ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ.

Κατ' ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 519|1948 ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν νόμον 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἡ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, ἕπεται δὲ ὅτι ὁ ἐν ἐπιστρατεύσει τελῶν καὶ λαμβάνων ἐφεδρικὸν ἐπίδομα δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ ὡς ἐπίδομα καὶ ἀνάλογον ποσοστὸν ἐπὶ τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ρητῆς περὶ τούτου διατάξεως. Συνεπῶς ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης, ἀπορρίψας τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος λόγῳ ἀναρμοδιότητος, καθόσον δι' αὐτῆς ἠξιοῦτο δῶρον Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ὡς ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, ἥμαρτε καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ δευτέρου λόγου ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ καὶ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν τρίτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514 ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ προσμετρήσῃ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀπαιτουμένης ὑπηρεσίας, ἵνα ἀπολαύσῃ τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου καὶ τὴν παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, ἕπεται ὅτι κατὰ μείζονα λόγον προσμετρεῖται ἅπασα ἡ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσία καὶ ἐὰν αὕτη εἶναι διακεκομμένη, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς ἐπαναπροσλήψεως τοῦ μέχρι τῆς κλήσεώς του εἰς τὸν Στρατὸν δὲν εἶναι συνεχὴς ἑξάμηνος. Ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῶν ἐν γένει ἐκτεθέντων ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων δικηγόρων τῶν διαδίκων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ὑπηρετεῖ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935 μέχρι τῆς εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ παρουσιάσεώς του (τὴν 31 Μαΐου 1949), ἦτοι πολὺ πλέον τῆς ἑξαετίας. Ἡ ἀπὸ 3.7.1948 μέχρι 1 Μαΐου 1949 κατὰ τὰ βιβλία τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐργοδότου διακοπὴ τῆς ἐργασίας δὲν ἀσκεῖ οὐδεμίαν ἐπιρροήν.

Κατὰ τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514, διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐφεδρον ἁπλῆν ἢ καὶ κληρωτὰν κλάσεως προγενεστέρας τῆς τοῦ 1948 (ἄρθρ. 4 ν. 519|1948), ὁλοκλήρους τὰς ἀποδοχάς του, ἐὰν ἔχῃ συμπεπληρωμένην ἑξαετίαν. Ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν α) εἶναι τῆς κλάσεως 1942, ὑπηρέτησε δὲ τὴν θητείαν τοῦ κληρωτοῦ καὶ ἤδη ὑπηρετεῖ ὡς ἐφεδρος ἢ ἐκ τοῦ φύλλου μητρώου ἀποδεικνυομένη ἀνυποταξία δὲν ἐπηρεάζει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀφ' ὅσον κατὰ προσαγομένην βεβαίωσιν ρότος ὑπηρετεῖ ὡς ἐφεδρος καὶ οὐχὶ ὑπηρετῶν πρόσθετον ὑπηρεσίαν λόγῳ ἀνυποταξίας), β) ἔχει ὑπηρεσίαν πρὸ τῆς στρατεύσεως του εἰς τὴν ἐπιχείρησιν πλέον τῆς ἑξαετίας, γ) εἶναι προστάτης οἰκογενείας. Συνεπῶς ὁ ἐκκαλῶν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἴσου πρὸς ὁλοκλήρους τὰς ἀποδοχάς του.

Ἐκ τῆς ἐν τρίτῃ αἰτιολογίᾳ διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 519|1948 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεδρος δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἴσου ἐκείνου, καθ' ὃν εἰργάσθησαν οἱ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει συνάδελφοί του καὶ θὰ εἰργάζετο καὶ αὐτός, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, ἕπεται δέ ὅτι, ἐὰν οἱ συνάδελφοί του εἶχον τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα, τὸ ἐπίδομα τοῦ ἐν ἐπιστρατεύσει τελοῦντος θὰ ὑπολογισθῇ βάσει τοῦ ἡλαττωμένου ἡμερομισθίου. Ἀφ' ἑνὸς μὲν κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις καὶ ὑπουργικὰς ἀποφάσεις περὶ ἡμερομισθίων τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐκκαλοῦντος μέχρι 14.1.1951 ἀνήρχετο εἰς δραχ. 28.000, ἀπὸ δὲ τῆς 15.1.1951 εἰς 32.000 δραχ., ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῶν προσαγομένων στοιχείων προκύπτει, ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ 5.2.1951 χρονικὸν διάστημα οἱ ἐργάται τῆς ἐπιχειρήσεως εἶχον τεθῇ εἰς τριήμερον διαθεσιμότητα, εἰς ἣν θὰ ἐτίθετο καὶ ὁ ἐκκαλῶν, ἐὰν δὲν ἦτο στρατεύσιμος.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έπαγγελματίαι έργοδόται, βραδύτης άσκήσεως δικαιώματος καὶ λοιπὰ θέματα

Ἰσχυρισμὸς περὶ λήξεως συμμοριακῆς δράσεως καὶ σχέσις πρὸς ἐπιδόματα μισθοῦ κατὰ Ν. 3514)1928.— Βραδύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος.—Ἔκτακτοι παροχαὶ δι' ἑορτὰς καὶ δικαίωμα ἐστρατευμένων.— Εὐθεία ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐπαγγελματίου ἐργοδότου δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἂν ἔχῃ ὁ ἐπαγγελματίας τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1843)1939 ἐνέργημα.—Ὕπαρξις δικαιώματος ἐπιδομάτων παρ' ἐργοδότου καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἐπιδοτῆται παρὰ τοῦ Δημοσίου.— Ἔκπτωσις ἐκ τῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514 μισθοῦ διαπαρασχεθεῖσαν εἰς ἐργοδότην κατὰ χρόνον στρατεύσεως ἐργασίαν.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω προεδρική, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514, ἀπόφασις.

Ἐπρόκειτο περὶ μισθωτοῦ, κλάσεως 1944, ἔχοντος παρὰ τῷ ἐργοδότῃ αὐτοῦ συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν πρὸ τῆς στρατεύσεως καὶ κληθέντος ὑπὸ τὰ ὅπλα τὴν 19 Ἰουνίου 1948.

Συνεκένετρου δηλαδή, διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ, τὰς ἐν ἄρθρῳ 1 καὶ 4 Ν. 519] 1948 (ΕΕΔ 7, 60) προϋποθέσεις καὶ ἂν ἐστρατεύθη ὡς κληρωτός.

Ὡς φαίνεται, κατὰ τὴν δίκην προεβλήθη διὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ συμμοριτοπόλεμος θεωρεῖται λήξας.

Ὡς ὅμως σαφῶς συνάγεται καὶ ἐπὶ τούτων σκέπτεται ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 519]1948 ἡ διάρκεια τῆς συμμοριακῆς δράσεως συνυφαίνεται μόνον πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ ἔχοντος παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του, κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα, δίμηνον ὑπηρεσίαν.

Διαρκοῦς ἰσχύος διάταξις εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519]1948, καθ' ἣν ὁ βασικὸς χρόνος ὑπηρεσίας διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ περιορίσθη ἀπὸ ἑνὸς ἔτους πρότερον εἰς ἓξ μῆνας, ἂν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι κρείσσων ἡ ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀκολουθουμένη γνώμη ὅτι διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ ἀπαιτεῖται νὰ προϋπάρξῃ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ἓξ μηνῶν (βλέπε νομολογίαν μὲ ἀντιμαχομένας γνώμας ἐν ΕΕΔ 10, 1050 ἐπ.), δὲν προκύπτει ζήτημα ἐρεύνης ἂν ἐξακολουθῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 Ν. 519]1948 διάρκεια τῆς συμμοριακῆς δράσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὁπωσδήποτε θὰ ἔδει διὰ νόμου νὰ καθορισθῇ, ὡς καθωρίσθη καὶ διὰ νόμου ἡ λῆξις τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως.

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐπιδίωξις τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ μετὰ πάροδον ἑκάστου χρόνου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ δικαιώματος δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, ὑπομνήσκεται καὶ ἡ πρόσφατος Α.Π. 559]1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 178, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Σύμφωνος περαιτέρω πρὸς τὰ ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατοῦντα εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως ὅτι καὶ ἂν ἔχῃ ἐκ τοῦ Ν. 1843]1939 (ΕΕΔ 7, 581) ὁ ἐργοδότης ἐπαγγελματίας ἢ βιοτέχνης δικαίωμα νὰ ἀξιώσῃ παρὰ τῶν λοιπῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων συμμετοχὴν των εἰς τὸ βάρος τῶν καταβλητέων πρὸς τὸν στρατευθέντα ἐπιδομάτων μισθοῦ, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ν. 1843]1939, ἔναντι τοῦ ἐστρατευμένου πάντως ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν εἶναι ὁ ἐργοδότης ἐπαγγελματίας ἢ βιοτέχνης (βλέπε σχετικὸς καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5042]1948, προεδρεύων *Ν. Φλῶρος*, ΕΕΔ 7, 739. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 150] 1949, προεδρεύων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 203. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3547]1949, προεδρεύων *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 902) καὶ ὡς πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ συμψηφισμοῦ πρὸς τὰ ἐπιδόματα μισθοῦ τοῦ τυχὸν λαμβανομένου παρὰ τοῦ Δημοσίου, κατὰ Ν. 2561]1940, ἐπιδόματος (τοῦ ὁποίου σημειωτέον δὲν δικαιοῦται, κατ' ἄρθρ. 4 τοῦ ἄνω νόμου, ἐφ' ὅσον λαμβάνει παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἐπίδομα) βλέπε καὶ τὴν ὁμοίως καὶ ὀρθῶς ἀποφηναμένην Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2113]1950 (προεδρεύων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 650).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν τελευταίαν ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐστρατευμένος μισθωτός, ἔχων τὴν πρὸς τοῦτο εὐχέρειαν, εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του, δὲν δικαιοῦται διὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐπιδομάτων μισθοῦ, ἡ ἄποψις αὕτη ἀντιτίθεται πρὸς τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 567]1949 (προεδρεύων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 253) γενόμενα (βλέπε ἐπ' αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 251 ἐπ.).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3330]1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Βαρότσος, Π. Παπαδογιάννης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 519]1949, καθ' ἣν, κδιαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν οὗτοι συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ» ἀ-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΠΙ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΜΕΝΩΝ

Έκτασις δικαιοδοσίας έκ τοῦ ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836|1951

Αἴτησις ἐργοδότου πρὸς ἀντικατάστασιν τοποθετηθέντος παρ' αὐτῷ νεοπολεμιστοῦ. — Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δικαιοδοσία τοῦ Συμβουλίου ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν τοποθετηθέντων νεοπολεμιστῶν εἴτε βάσει τοῦ Ν. 751|1948, εἴτε βάσει τοῦ Α.Ν. 1836|1951. — Διοικητικὴ πρᾶξις ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ ἐκείνου, εἰς ὃν ἀφορᾷ, καθίσταται ἀπρόσβλητος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 584) οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων ὑπ' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου.

Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ νὰ τοποθετήσωσι ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπὶ τῆς διατάξεως αὐτῆς ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 591) δὲν μᾶς παρέχει εὐρεῖαν ἐξήγησιν αὐτῆς. Ἀναφέρει ἁπλῶς, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 11 καθορίζεται ὁ τρόπος τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν τοποθετουμένων.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 37685|1951 ἑρμηνευτικὴν τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1127), διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου παρέχεται εὐχέρεια εἰς τοὺς ἐργοδότας τοῦ ἄρθρου 2 νὰ αἰτήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πολεμιστοῦ δι' ἄλλου πολεμιστοῦ καὶ εἰκοθεν νοεῖται, ὅτι διὰ τὴν ἀντικατάστασιν δέον νὰ συντρέχῃ εὔλογος αἰτία, τὴν ὁποίαν ἀπαραιτήτως δέον νὰ ἐπικαλῆται ὁ ὑπόχρεος καὶ περὶ τῆς ὁποίας θὰ κρίνῃ τὸ Συμβούλιον. Προφανὲς εἶναι, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ὑπάγονται οἱ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 751|1948, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 1196|1949, ἀλλ' ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ τοποθετηθοῦν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νέου νόμου.

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα, ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ διάταξις ἀφορᾷ καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὸν Ν. 751|1948 τοποθετηθέντας.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 158|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Γεωργόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σουλόπουλος, Ἰω. Καμπίτογλου

Διὰ τοῦ ν. 751|1948, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. δ. 1196|1949, ἐλήφθη ἀρχικῶς

φορᾷ εἰς τὸν βασικὸν χρόνον, ὃν δέον νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτὸς στρατευόμενος, διὰ νὰ δικαιοῦται τῆς τοῦ ν. 3514 προστασίας. Συνεπῶς καὶ ἂν θεωρηθῇ λήξας ὁ συμμοριτοπόλεμος δὲν ἔπεται, ὅτι διακόπτεται ἡ παροχὴ ἐπιδόματος, οὐδὲ πολλῷ μᾶλλον ὅτι ἀποσβέννυνται τὰ ὀφειλόμενα διὰ τὸν διαθραμόντα ἕως τῆς ἀγωγῆς χρόνον, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἀναγόμενος, παραπονούμενος ὅτι μὴ νομίμως ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ἀφοῦ ὁ συμμοριτοπόλεμος ἔληξεν. Ἀπορριπτέος ὅθεν ὁ 2ος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ἡ πάροδος ἱκανοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ δικαιώματος λήψεως ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μέχρι τῆς δικαστικῆς ἐπιδιώξεως τούτου δὲν δημιουργεῖ ὑπὲρ τοῦ ὑπαχρέου δικαίωμα, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀξίωσιν ὡς καταχρηστικῶς ἀσκουμένην καὶ ἀπορριπτέας ὁ 4ος λόγος ἐφέσεως.

Καὶ αἱ ἔκτακτοι παροχαὶ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, ἐν τῇ οὐσίᾳ των ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἀποτελοῦσαι, ὡς πρὸς τὴν δικαστικὴν των ἐπιδίωξιν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 3514, συνεπῶς ἀπορριπτέος ὁ 5ος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν μὴ νομίμως δὲν ἀπέρριψε ἡ ἐκκαλουμένη τὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦτο ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν.

Ὁ ἐπιστρατευόμενος μισθωτός, καὶ ἂν εἶναι τοιοῦτος ἐπαγγελματίου ἢ βιοτέχνου, συγκεντροῦντος τὸ προϊόντα τοῦ ἄρθρου 2 ν. 1843|1939, ἔχει κάθειξιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐργοδότου δι' ἅπαν τὸ ποσὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, μετὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ὁποίου παρέχεται εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιμερίσῃ τοῦτο μεταξὺ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου. Περαιτέρω καὶ λαμβανούσης τῆς οἰκογενείας τοῦ μισθωτοῦ ἐπίδομα παρὰ τῆς οἰκείας ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς ν. 2564 δὲν ὀφείλεται ἀξίωσις τοῦ ἐπιδοτοῦντος ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμὸν τούτου εἰς τὴν ἰδίκην του ὑπαχρέωσιν, μόνον ὅτι ὁ ἐπιδοτούμενος δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος παρὰ τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν προκύπτοντος ἐκ τοῦ νόμου. Συνεπῶς ἀπορριπτέος ὁ 4ος λόγος ἐφέσεως, ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων.

πρόνοια διά την προστασίαν των εκ των τάξεων του στρατού απολυομένων μισθωτών. Αμφότεροι οι νόμοι ούτοι κατηργήθησαν διά του άρθρου 12 του άν. ν. 1836|1951, δι' ού έρρυθμίσθησαν εκ νέου και επί νέων βάσεων τα της προστασίας των απολυομένων. Εις το τελευταίον τούτο νομοθέτημα περιελήφθη και η διάταξις (άρθρ. 11), μη περιλαμβανομένη εις τα προγενέστερα νομοθετήματα, δι' ης εχορηγήθη το δικαίωμα εις τους εργοδότας να επιδιώκωσι την αντικατάστασιν των παρ' αυτοίς τοποθετημένων δι' ετέρων επίσης προστατευομένων υπό του νόμου τούτου. Η διάταξις αύτη έχει εφαρμογήν ού μόνον επί των δυνάμει των διατάξεων του τελευταίου τούτου νομοθετήματος προσλαμβανομένων, αλλά και επί των υπό το καθεστώς του ν. 751|1948 προσληφθέντων τοιούτων, εφ' όσον ούδεμία περί τούτου γίνεται διάκρισις, ούδε συντρέχουν ιδιαίτεροι λόγοι, δικαιολογούντες την διάκρισιν ταύτην. Κατ' ακολουθίαν νομίμως η αρμοδία Επιτροπή επελήφθη αιτήσεως της εναγομένης εταιρίας περί αντικαταστάσεως του ενάγοντος δι' ετέρου προστατευομένου και νομίμως εγένετο παρ' αυτής δεκτή η αίτησις αύτη, εφ' όσον συντρέχουν λόγοι δικαιολογούντες την αιτουμένην αντικατάστασιν, ήτοι ανάρμοστος και αντιπειθαρχική συμπεριφορά του ενάγοντος. Ανεξαρτήτως όμως τούτου εν προκειμένω εκ της διαδικασίας προέκυψεν, ότι ο ενάγων την 4.10.1951, ευθύς ως επληροφορήθη την αποφασισθείσαν αντικατάστασιν και πριν έτι κοινοποιηθή εις αυτόν η σχετική απόφασις, εγκατέλειψε την υπηρεσίαν του εν ώρα μάλιστα φόρτου εργασίας, έκτοτε δε ού μόνον δεν παρουσιάσθη να προσφέρη τας υπηρεσίας του εις την εναγομένην, αλλά και δι' επανειλημμένων ενεργειών του ανεγνώρισε το έγκυρον της γενομένης αντικαταστάσεώς του, δι' υποβολής αιτήσεων προς λήψιν αποζημιώσεως του ν. 2112, παραστάσεων παρά τη Επιθεωρήσει Εργασίας προς τον αυτόν σκοπόν, ως και αποδοχής του νέου διορισμού του παρά τη επιχειρήσει κεραμοποιίας, παρά τη οποία ετοποθετήθη υπό της αυτής Επιτροπής. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, έγκυρου ούσης της αντικαταστάσεως του ενάγοντος, δεν δικαιούται ούτος των διά της αγωγής αιτουμένων αποδοχών του από 4.10.1951 μέχρι 4.1.1952.

Παρατηρήσεις.

1. Φρονούμεν ότι η ανωτέρω υπ' αριθ. 158|1952 απόφασις του επί των εργατικών διαφορών Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης λύει επιτυχώς το επίμαχον ζήτημα, αν το άρθρον 11 του άν. ν. 1836|1951, το οποίον καθωρίζει δικαίωμα αιτήσεως αντικαταστάσεως του τοποθετουμένου, υπό του Συμβουλίου προστασίας απολυομένων των τάξεων του στρατού, πολεμιστού δι' άλλου πολεμιστού, δρα μόνον τους από της ισχύος του νέου τούτου νόμου αναγκαστικώς διοριζομένους νεοπολεμιστάς ή μόνον τους υπό την ισχύν του ν. 751|1948, ως τροποποιηθή διά του ν. δ. 1196|1949, διορισθέντας ή αντιθέτως απαντας γενικώς τους τοποθετηθέντας μέχρι της ενάρξεως της ισχύος του ειρημένου άν. ν. 1836|1951, καθώς και τους μετά την έναρξιν της ισχύος τούτου τοποθετουμένους, καταλήγει δε εις το συμπέρασμα ότι πρόκειται περί γενικής διατάξεως, ισχύν έχούσης εφ' όλων ανεξαιρέτως των πολεμιστών.

2. Αντίθετος όμως προς την ερμηνευτικήν ταύτην αντίληψιν φέρεται η υπ' αριθ. 87685|1951 εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας, εις το δον κεφάλαιον της οποίας διατυπούται η γνώμη ότι εις τας διατάξεις του άρθρου 11 του άν. ν. 1836|1951 δεν υπάγονται προφανώς οι υπό των διατάξεων του ν. 751|1948, ως τροποποιηθή διά του ν. δ. 1196|1949, τοποθετηθέντες, αλλ' εκείνοι εξ οποίοι πρόκειται να τοποθετηθώσιν υπό το κράτος του νέου νόμου. Πλην η ερμηνεία αύτη είναι αβάσιμος και διά τούτο ούδ' υπό του τοπικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης έτυχεν εφαρμογής, ως τούτο δείκνυται εκ της υπ' αριθ. 3|78 της 28.9.1951 πράξεως αυτού, ην μνημονεύει και προς ην συμφωνεί ή ως άνω απόφασις του επί των εργατικών διαφορών Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης.

3. Η διαδικασία του τοπικού Συμβουλίου, όπως αποφαίνηται επί αιτήσεων ανακλήσεως και των προ της ισχύος του άν. ν. 1836|1951 τοποθετηθέντων, δικαίως στηρίζεται εις το άρθρον 11 του νόμου τούτου, διότι διά του άρθρου 12 αυτού κατηργήθησαν αι διατάξεις του ν. 751|1948 (βλ. Σ.Ε. 1622|1951 εν Ολομελείᾳ), λόγου ένεκεν του οποίου άπαντες οι νεοπολεμισταί, διωρισμένοι εκ του ν. 751|1948 ή τοποθετηθησόμενοι εκ του άν. ν. 1836|1951 θα διέπωνται από τας διατάξεις του μόνου εν ισχύϊ τελευταίου τούτου ν. 1836|1951. Η σαφής δε και καθαρά αύτη ερμηνευτική αντίληψις είναι σύμφωνος και προς την συνοδεύουσαν τον αναγκαστικόν τούτον νόμον (1836|1951) αιτιολογητικήν έκθεσιν (βλ. στοιχείον Χ αύτης). Δι' ό τα εν προκειμένω έναντία, άτινα αναφέρει ή ειρημένη υπ' αριθ. 87685|1951 ερμηνευτική εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας, συνιστούν καταδήλως παραρρηγείαν του νόμου, αφού δι' αυτών εισάγεται διάκρισις μεταξύ τοποθετημένων βάσει του ν. 751|1948 και των τοποθετηθησομένων βάσει του άν. ν. 1836|1951 εξ απόψεως εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 11 του αναγκαστικού τούτου νόμου, ενώ αντιθέτως το άρθρον τούτο ούδεμίαν ποιείται τοιαύτην διάκρισιν, τούτέστι διάκρισιν ισχύος δυαδικού συστήματος νομικών διατάξεων και κατηγορίας πολεμιστών, τοιαύτης διορισθέντων βάσει του ν. 751|1948 και έτέρας τοποθετουμένων βάσει του άν. ν. 1836|1951.

4. Η αύτη ως άνω απόφασις, εν τη δικαιοδοσία επί της παραμπίπτουσης κρίσεως του κύρους των διοικητικών πράξεων, αποδέχεται την νομικήν αντίληψιν του απροσβλήτου της διοικητικής πράξεως, όταν έκείνος, τον οποίον αύτη αφορά, αποδέχθη την πράξιν ταύτην αναπτυλάκτως, τούτέστιν ανεγνώρισε την δι' αυτής δημιουργηθείσαν νομικήν και πραγματικήν κατάστασιν. Τούτο είναι συνέπεια της αρχής, ότι, όταν η διοικητική πράξις άφορᾳ το άτομικόν συμφέρον τινός, τότε άν ούτος διά διαφόρων εκδηλώσεων του προβή εις αναγνώρισιν της διά της πράξεως ταύτης δημιουργηθείσης καταστάσεως, νομικής τε και πραγματικής, δεν δύναται ακολούθως να επιχειρήση προσβολήν της (βλ. περί τούτων *Ηλ. Κυριακοπούλου*, Ελληνικόν Διοικητικόν Δίκαιον Γ' § 109 σελ. 84 και έκεί σημειουμένην νομολογίαν του Συμβουλίου Επικρατείας.

Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 1952

Ίω. Καμπίτογλου, Δικηγόρος

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΥΠΕΡΒΑΣΙΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Έννοια άρθρου 808 § 1 Πολιτικής Δικονομίας

Ὑπέρβασις καθηκόντων Δικαστηρίου, κατ' ἄρθρ. 808 § 1 Πολιτ. Δικ., καὶ ἁρμοδιότης Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπάρχει, ὅταν δικαστήριόν τι παρενείρῃ ἑαυτὸ εἰς ἐντελῶς ξένα καὶ ἰδίως εἰς διοικητικὰ ἢ νομοθετικὰ καθήκοντα, ὡς ἐντελῶς δὲ ξένα νοοῦνται τὰ μὴ δικαστικὰ καθήκοντα.—Ἐπίλυσις διαφορῶν μεταξὺ ἰδιώτου ἐργοδότου καὶ τοῦ παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ περὶ τῶν ἐκατέρωθεν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἀνήκει εἰς πολιτικὰ δικαστήρια. Ἀμφισβήτησις κρίσεως Δικαστηρίου περὶ τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν νομοθετικοῦ ὁρισμοῦ.—Ἐσφαλμένον κρίσεως Δικαστηρίου συνιστᾷ τὸν κατ' ἄρθρ. 807 ἐδάφ. 17 λόγον ἀναιρέσεως.

Μισθωτὸς τῆς Ἀνωνύμου Ἑλλ. Ἑταιρίας Ὑδάτων, δι' ἀγωγῆς του κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἐζήτησε νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ ὑπαλληλική του ἰδιότης καὶ τὸ δικαίωμά του νὰ λάβῃ ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1 Μαρτίου 1936 τὸν ὑπαλληλικὸν μισθὸν τοῦ ὑπεργοδηγοῦ α' τάξεως καὶ νὰ καταδικασθῇ ἡ ἐναχθεῖσα νὰ τῷ καταβάλῃ τὴν ἐκ τοῦ ἄνω λόγου προκύπτουσαν μισθολογικὴν διαφοράν.

Λόγῳ ἀναιρέσεως, εἰσαχθεὶς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Ὁλομελείᾳ, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 583[1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπῆρξεν, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον κακῶς ἠκυρωσε τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 51 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου[18 Φεβρουαρίου 1946 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ της γενομένην ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου της ἀναιρεσειουσης, κατόπιν προτάσεως τῆς Διευθύνσεως καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ἔνταξιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς ἐργατοτεχνικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀναγνωρισιν αὐτῷ ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα, ἐνῷ, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ της καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἔδει, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ προμνησθέντος καὶ ἰσχύν νόμου ἐχόντος Κανονισμοῦ ἀνετέθησαν τὰ καθήκοντα τῆς διαβαθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ της εἰς ἴδιον διοικητικὸν ὄργανον, νὰ μὴ ἐπιληφθῇ τὸ Δικαστήριον τῆς ἐρεύνης ἐπὶ τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τοῦ κατὰ τὸν Κανονισμὸν διοικητικοῦ ὀργάνου ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου παρεχομένης κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαβαθμίσεως του ὑπηρεσίας καὶ τὴν βάσει ταύτης γενομένην ἔνταξιν του εἰς ἐργατοτεχνικὴν ὑπηρεσίαν, δεδομένου ὅτι ἡ ἔρευνα αὕτη ἐξαιρεῖται τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

Ἀρείου Πάγου 103[1952. Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κατσιγιάννης, Κ. Μπαλντᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 808 § 1 Πολ. Δικονομίας ὑπέρβασις καθηκόντων, ἤτοι ἡ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 4 ἐδ. β' τοῦ νόμου ΧΜΖ'[1877, ἀπαγομένη παράβασις), ὑπάρχει ὅταν δικαστήριόν τι παρενείρῃ ἑαυτὸ εἰς ἐντελῶς ξένα καὶ ἰδίως εἰς διοικητικὰ ἢ νομοθετικὰ καθήκοντα, ὡς ἐντελῶς δὲ ξένα, κατὰ τὴν σαφῆ τῆς διατάξεως ταύτης ἔννοιαν, νοοῦνται τὰ μὴ δικαστικὰ καθήκοντα. Ἡ ἐπίλυσις ὅμως διαφορῶν μεταξὺ ἰδιώτου ἐργοδότου καὶ τοῦ παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ περὶ τῶν ἐκατέρωθεν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἀνήκει, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 1 Π.Δ. εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἅτινα, ἐν τῇ ἀνασκήσει τῆς δικαιοδοσίας των ταύτης, νομίμως ἐπιλαμβάνονται τῆς ἁρσεως τῆς ἐν τοιαύτῃ δίκῃ ἀναφυείσης μεταξὺ τῶν ἀντιδίκων ἀμφισβητήσεως ὅτι τὸ ἀξιούμενον ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου δικαίωμα, κατ' εἰδικῶς διέποντα τὴν ἐπίδικον ἐργασιακὴν σχέσιν νομοθετικὸν ὁρισμόν, ρυθμίζεται κατ' ἐλευθέραν ἢ ἐκ τῆς τηρήσεως ὡρισμένων ὅρων ἢ προϋποθέσεων ἠρτημένην κρίσιν τοῦ ἐργοδότου ἢ ὀργάνου τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, τῆς ἐν τῇ ἁρσει τῆς τελευταίας ταύτης ἀμφισβητήσεως τυχὸν ἐσφαλμένης κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου περὶ τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νομοθετικοῦ ἐκείνου ὁρισμοῦ συνιστῶσης τὸν ὑπὸ τοῦ ἐδάφ. 17 τοῦ ἄρθρ. 807 Π.Δ. προβλεπόμενον λόγον ἀναιρέσεως καὶ οὐχὶ ὑπέρβασιν καθηκόντων. Ὅθεν ὁ μόνος ἀπ' εὐθείας ἐνώπιον τῆς Ὁλομελείας εἰσαγόμενος πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ἀποδίδων εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὅτι, ἐνῷ, κατὰ τὸ ἄρθρον 51 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀναιρεσειούσης ἑταιρίας, κυρωθέντος διὰ Β.Δ. ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου 1946 καὶ ἰσχύν νόμου ἔχοντος, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ νόμου 5752[1929, τὸ προσωπικὸν αὐτῆς διαβαθμίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως τῆς Διευθύνσεως καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 46 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ ὑπηρεσιακοῦ αὐτῆς Συμβουλίου μὴ φέροντος τὸν χαρακτῆρα δημοσίας Ἀρχῆς, καὶ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ὁ ἀναιρεσιβλήτος ἐνάγων ἐνετάγη εἰς ἐργατοτεχνικὴν ὑπηρεσίαν, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διατά-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΔΙ' ΟΔΗΓΟΥΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ

Νομικὸς χαρακτηρισμὸς σχέσεως πρὸς ἰδιοκτήτην αὐτοκινήτου καὶ ἀνάλογοι συνέπειαι

Ἀντιρρήσεις ἐνώπιον Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην ὡς μισθώσεως πράγματος καὶ ἀνυπόχρεον συνεπῶς καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.

Ἡ γνωστὴ ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων διαμάχη περὶ τοῦ δέοντος χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτοῦ (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων δικαστικῶν ἀποφάσεων τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 320, 321 δημοσιευομένας καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 194, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) εὗρεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἀπήχησιν καὶ εἰς τὰς ἐναντι τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑποχρεώσεις πρὸς καταβολὴν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν διὰ τοὺς εἰς τὰ αὐτοκίνητα ταξὶ ἐργαζομένους.

Τόσον κατὰ τὸν προϊσχύσαντα Ν. 6298|1934, ὅσον καὶ κατὰ τὸν ἰσχύοντα ἤδη Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» προϋπόθεσις τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως καὶ τῆς παρεπομένης ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἶναι τὸ ἐργαζόμενον πρόσωπον νὰ παρέχῃ ἐξηρτημένην εἰς ἐργοδότην ἐργασίαν.

Ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἡ σχέσις τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ εἶναι σύμβασις παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀφορμᾶται καὶ ἡ ἰσχύουσα ἤδη ὑπ' ἀριθ. 3081|1951 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 11, 16), ἡ ὁποία, ἐν τῇ κατατάξει εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, ἀναφέρει καὶ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξὶ καὶ κατατάσσει καὶ αὐτοὺς εἰς τὰς ἀναλόγους κλάσεις.

Ὡς φαίνεται ὅμως ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης προεδρικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ ἀντιρρήσεων κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως (περὶ ὧν βλέπε *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. β' § 551, σελ. 678, *Ζαριφοπούλου*, Διοικητ. Ἐκτέλεσις ὑπὸ τὸ ἄρθρον 68, σελ. 323 καὶ 326, Ἔφετ. Ναυπλίου 213|1932, Θέμ. ΜΔ' 215, Πρωτοδικείου Βόλου 214|1950, εἰσηγητὴς *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 9, 637), κρίνεται παράνομος ἡ διοικητικὴ ἐκτέλεσις, προκειμένου περὶ καθυστερουμένων πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν ἐπὶ σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξί, διότι κρίνεται ὑπὸ τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως ἡ σχέσις ὡς μισθώσεως πράγματος καὶ ὄχι συμβάσεως ἐργασίας. (Βλέπε σχετικῶς καὶ γνωμοδ. Νομικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., ἀνωτέρω, σελ. 346).

Συντάσσεται δηλαδὴ ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις πρὸς τὴν μίαν ἐκ τῶν ἀντιπάλων καὶ ἰσχυρῶς ἐξ ἴσου ὑποστηριζομένων ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀπόψεων, μὲ κατάληξιν νὰ καθίσταται οὕτω ἀβεβαία καὶ ἀσταθὴς ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος κατάστασις δικαίου, μὲ εὐλόγους ἀπορίας τῶν ἐνδιαφερομένων περὶ τοῦ πρακτέου διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἢ μὴ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4246|1952

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Γ. Βαρβάτης

Διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεων, κατὰ τὰ ἱστορούμενα αὐτὰς πραγματικὰ περιστατικά, ἐπιζητεῖται, ὅπως ἀκυρωθῇ προσωρινῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 5308|8.2.1952 ἔκθεσις δικαστικοῦ κλητῆρος, δι' ἧς ἐπεβλήθη ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις ἐπὶ κινητῆς περιουσίας τοῦ ἀντιλέγοντος, καθ' ὅσον δὲν ὀφείλεται ἡ ἀπαίτησις τοῦ καθ' οὗ αἱ ἀντιρρήσεις, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ὁποίας ἐπεβλήθη ἡ ἀνωτέρω κατάσχεσις. Τοιούτων ἀντικειμένων ἐχουσαι αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεις σύννομοι παρίστανται καὶ ἐξεταστέαι τυγχάνουσιν (ἄρθρα 235, 634 § 1, 910, 871 καὶ 874 τῆς Πολ. Δικ.), ἅτινα ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ διοικητικῆς ἐκτελέσεως πρὸς προσωρινὴν ἐπίλυσιν τῶν προκυπτουσῶν ἀντιρρήσεων καὶ ἀποτροπὴν ἐπιζημίων συνεπειῶν (πρβλ. *Ι. Ἀποστολ.* «Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν», ἐκδ. β' § 551, σελ. 678).

Ἐκ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἐκτεθέντων, ἁπάντων τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς διαδικασίας ἐν γένει, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὀφειλὴ τοῦ ἀντιλέγοντος, προερχομένη ἐξ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ καθ' οὗ αἱ ἀντιρρήσεις Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τοὺς παρ' αὐτοῦ ἀπασχολουμένους ὁδηγοὺς τῶν ὑπ' ἀριθ. . . . , αὐτοκινήτων του ταξί, δὲν ὀφείλεται πράγματι, καθόσον ἡ συνδέουσα τοὺς ὁδηγοὺς τούτους μετὰ τοῦ ἀντιλέγοντος σύμβασις, δι' ἧς οὗτοι ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ τῷ καταβάλλωσι δραχ. 1600 καθ' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὸν χιλιομετρητὴν (κοντέρ), τῶν λοιπῶν

ξεων τούτων τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀνεγνώρισεν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα, δὲν ἀποδίδει πράγματι εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὴν κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 808 Π.Δ. ὑπέρβασιν καθηκόντων, ἀλλ' ὑποστηρίζει τὸν ὑπὸ τοῦ ἐδαφ. 17 τοῦ ἄρθρ. 807 Π.Δ. προβλεπόμενον καὶ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπαγόμενον λόγον ἀναιρέσεως, ἤτοι ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν οὐσιαστικοῦ νόμου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ

Κατάθεσις προτάσεων κατά διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ'

Άρμόδιοι, όπως έπιλύσωσι διαφοράς, προκυπτούσας έκ της έφαρμογής τιμολογίων φορτηγίδων και ρυμουλκών, συμφώνως πρός τό άρθρ. 3 § 4 ν. 5167|1932, είναι οι Είρηνοδίκαι.— Διάκρισις μεταξύ άρμοδιότητος κατά διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ' και είδικής τοιαύτης Είρηνοδικών κατά διαδικασίαν ταύτην.—Και ό μή καταθέσας προτάσεις κατά διαδικασίαν άνω νόμου δικάζεται κατ' άντιμωλίαν.—Έπί άναρμοδιότητος παραπομπή εις τό άρμόδιον δικαστήριον, έάν και τούτο δικάζη βάσει έκθέσεως έργατικής διαφοράς.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 2|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ό κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Καραμάνος, Λ. Καμπυρόπουλος

Ι. Έκ της διατάξεως τοῦ άρθρου 1 κ. ν. ΓΨΟΔ' (ώς άντικατεστάθη ύπό τοῦ άρθρου μόνου ν. 1968|1944), καθ' ἣν πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται, κατά τήν ύπό τοῦ άνωτέρω νόμου διαγραφομένην διαδικασίαν, ύπό Πρωτοδίκου κλπ., άριδήλως συνάγεται, ὅτι ἡ διαδικασία αὕτη εἶναι εἰδική και ὅτι, συνεπῶς—τῶν δικονομικῶν νόμων στενῶς ἑρμηνευομένων—ύπάγονται εἰς αὐτήν, κατά κανόνα, μόνον αἱ περί ὧν ὁ λόγος ἀξιώσεις (ἴδρα Α.Π. 565|1949, 101|1950, 58 και 231|1951, ΕΕΔ 9, 105 και 296, 10, 362 και 606, ἴδε ἐπίσης Πρ. Ἀθ. 7795|1949, ΕΕΔ 9, 418). Κατ' ἐξαίρεσιν ὅμως ύπάγονται εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην και ἕτεραι διαφοραί, ἐφ' ἅσον ρητή διάταξις νόμου θεσπίζει τήν ύπαγωγήν των εἰς ταύτην. Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ὁ ἑκάστοτε νομοθέτης, ύπάγων εἰς τήν προκειμένην διαδικασίαν διαφοράν τινα, ἄλλος ἄλλην προέκρινεν ἁρμοδιότητα. Οὕτως, ἐνῷ εἷς τινας περιπτώσεις ἤθέλησε νά συνδέσῃ τήν ἐφαρμογήν τῆς διαδικασίας ταύτης πρός τήν ἁρμοδιότητα ὡρισμένου δικαστοῦ, δικάζοντος κατά ταύτην (ἄρθρ. 12 ν. 602|1914, 3 § 4 δ' τῆς 4.3.1932, 18 § 4 π.δ. τῆς 8|13.4.1932 κλπ.), ὁπότε ἁρμόδιος τυγχάνει πάντοτε ὁ δικαστής οὗτος, ἀσχέτως τοῦ ποῖος εἶναι ἁρμόδιος νά δικάσῃ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ κ.ν. ΓΨΟΔ', ὡς αὕτως ἰσχύει ἑκάστοτε (πρβλ. Πρωτ. Μυτιλήνης 432|1951, ΕΕΔ 10, 812, Π|κου Βόλου 126|1946, ΕΕΔ 6, 87), εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἐβουλήθη ἁπλῶς τήν ἐφαρμογήν τῆς ἄνω διαδικασίας, και μόνον ταύτης, χωρίς πασῶς νά τήν συνδέσῃ πρός τήν ἁρμοδιότητα ὡρισμένου δικαστοῦ (ἄρθρον 10 ν. 2112|1920, 1 ν. 3756|1929, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρ. 1 ν. 5245|1931, 10 ά.ν. 244|1936, 15 ά.ν. 547|1937, 108 Εἰσ. ν. Α.Κ. κλπ.), ὁπότε ἁρμόδιος δικαστής τυγχάνει ὁ ἑκάστοτε κατά τήν περί ἧς πρόκειται διαδικασίαν καθιστάμενος τοιοῦτος (πρβλ. Π|κου Πειρ. 168|1949, ΕΕΔ 8, 556). Εἰδικώτερον, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 4 ν. 5167|1932, ἐνομοθετήθη — σχετικῶς πρός τούς κανονισμούς διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν λιμένων και τά συναφῆ τιμολόγια—ὅτι αἱ ἐπιτροπαί ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἑκάστου λιμένος ἔχουσι, κλήν ἄλλων, ὡς καθῆκον: πρῶτον, ἐπί ἀμφισβητήσεων ἑρμηνείαν τῶν ἐκδιδομένων κανονισμῶν και τῶν ἰσχυόντων τιμολογίων και τήν, ἐπί τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, διαιτητικήν ἐπίλυσιν πάσης διαφοράς, προκαλουμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Αἱ οὕτως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τίθενται παρά τοῦ ἑξ αὐτῶν ἔχοντος συμφέρον ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν κατά τήν δικαστικήν ἐξέτασιν τῆς διαφοράς. Ἁρμόδιαι δικαστικοί Ἀρχαί ἐν προκειμένῳ εἶναι οἱ οἰκεῖοι Εἰρηνοδίκαι, δικάζοντες κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως. Κατ' ἀκολουθίαν, και ἐν ὄψει τῶν προρρηθέντων, προκειμένου περί τῆς ἀνωτέρω περιπτώσεως, αὕτη εἰσάγεται μέν κατά τήν παροῦσαν διαδικασίαν, ἀλλ' ἁρμόδιος, ὅπως δικάσῃ ταύτην, εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης, ἔστω και ἄν, κατόπιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 4 ν. 769|1943 και μόνου ν. 1968|1944, κατέστημεν ἡμεῖς γενικῶς ἁρμόδιοι διά τήν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν κατά τήν διαδικασίαν ταύτην, συντρε-

---

εἰσπράξεων ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀνωτέρω αὐτοκινήτων περιερχομένων εἰς αὐτούς, ὡς μίσθωσις πράγματος κατά τό ἄρθρον 574 Α.Κ. χαρακτηρίζεται και οὐχί ὡς σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντί ἀμοιβῆς (πρβλ. 7057|1950, 10300|1950, 6592|1951 και 12205|1951 ἀποφάσεις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν). Ἀκολούθως τούτοις, μή ὑφισταμένης μεταξύ τοῦ ἀντιλέγοντος και τῶν ὁδηγῶν τῶν περί ὧν πρόκειται αὐτοκινήτων τοῦ ταξί συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντί ἀμοιβῆς, δέν ύπάγονται οὗτοι κατά τό ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1846|1951 εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ καθ' οὗ αἱ ὑπό κρίσιν ἀντιρρήσεις Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων και συνεπῶς οὐδέ ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἀντιλέγοντος πρός καταβολήν αὐτῷ τῶν καταλογισθεισῶν εἰσφορῶν, τῶν ὁποίων διά τῆς ἐπισπευδομένης ὑπό τοῦ καθ' οὗ αἱ ἀντιρρήσεις ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως ἐπιδιώκεται ἡ ἱκανοποίησις και δέον, δεκτῶν καθιστάμενων τῶν ὑπό κρίσιν ἀντιρρήσεων ὡς βασίμων, νά ἀκυρωθῇ προσωρινῶς ἡ περί ἧς πρόκειται ἀναγκαστική ἐκτέλεσις ἄνευ καταβολῆς τοῦ καθ' οὗ αἱ ἀντιρρήσεις εἰς τήν δικαστικήν δαπάνην τοῦ ἀντιλέγοντος δι' ἔλλειψιν σχετικῆς αἰτήσεως.

χόντως δὲ μόνον ἁρμόδιοι—καὶ δὴ ὅπου δὲν εὑρεύει Πρωτοδικεῖον—οἱ Εἰρηνοδίκαι, ὡς τό ἄρθρ. μόνον ν. 1968|1944 ὁρίζει (πρβλ. Α.Π. 536|1950 ΕΕΔ 9, 1149, ad hoc Πρωτοδίκου Πειραιῶς, ἔνθα ἀνωτέρω. Αἱ ὑπ' ἀριθ. 64 καὶ 177|1950 Πρωτοδίκου Καλαμῶν ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν περιπτώσεις φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἄλλοία δὲ ἡ διατύπωσις τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 ν.δ. 1254|1949). Οὐδὲν δ' ἐπιχείρημα δύναται νὰ προσθέσῃ ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς (ὅρα *Σύνταξιν* ΕΕΔ πρὸ Α.Π. 536|1950, ἔνθα ἀνωτέρω)—ὅτι τοῦτ' ἔστιν, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἄνω ν.ν. τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 1 κ.ν. ΓΨΟΔ', δι' ὧν ἐθεσπίσθη ἁρμοδιότης τοῦ Πρωτοδίκου εἰς τὰς ἐργατικὰς διαφοράς καὶ μόνον συντρέχουσα τοιαύτη τῶν Εἰρηνοδικῶν, ἁρμόδιοι διὰ τὴν περὶ ἧς πρόκειται περίπτωσιν εἶναι οἱ Πρωτοδίκαι, οἱ Εἰρηνοδίκαι μόνον συντρεχόντως καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικῶς—ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 ν.δ. 1254|1949, κατὰ τὴν ὁποίαν, προκειμένου περὶ φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἡ ἑρμηνεία τῶν κανονισμῶν καὶ τῶν ἰσχυόντων τιμολογίων «τίθεται ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν, αἵτινες δικάζουσι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως», οὔτε καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ν.δ. 1254|1949 διατυπούμενον, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 3 τίθεμεναι διατάξεις ἰσχυον καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὡς ἐπεκταθεῖσαι συλλήβδην εἰς τὴν ξηρὰν ἐκ τῶν ἰσχουσῶν διατάξεων τοῦ κ.ν. 5167|1932», καθόσον, ἐὰν δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε ἐνιαίαν ρύθμισιν καὶ ἑπομένως, βάσει τῆς ἄνω διατάξεως, μὴ μνημονευούσης τὸν Εἰρηνοδίκην, ἁρμόδιοι εἶναι οἱ ἑκάστοτε τοιοῦτοι τῆς διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ', δυνατὸν ὁμοίως ἐξ ἴσου νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι, διὰ τὸ ἐνιαῖον τῆς ρυθμίσεως, ἁρμόδιοι τυγχάνουσιν οἱ Εἰρηνοδίκαι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις (φορτοεκφορτωτῶν λιμένος καὶ ξηρᾶς) καὶ ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ ν.δ. 1254|1949 ἐκ παραδρομῆς παρέλειψε νὰ ἀναγράψῃ εἰδικῶς τοὺς Εἰρηνοδίκας. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἐκ μεταγενεστέρου, ἁπλῶς συναφοῦς, νομοθετήματος, δὲν δύναται νὰ συναχθῇ, ποία ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου προηγουμένου τοιαύτου, ἐὰν ἐκεῖνο δὲν παρίσταται ἑρμηνευτικὸν ἢ εἰδικῶς τροποποιητικὸν τούτου, ἐνταῦθα δὲ οὐδ' ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 ν.δ. 1254|1949 φέρεται ὡς ἑρμηνευτικὴ τῆς κρισίμου ἐνταῦθα τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 3 § 4 ν. 5167|1932, οὐδὲ—ἄλλως—συνάγεται ἐξ ἐκείνης, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τροποποιητικὴ βούλησις ταύτης.

II. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς) ἐκτίθεται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι, ἀνακυψάσης μεταξὺ τοῦ ἐναγόντος καὶ τῶν ἐναγομένων ἀμφισβητήσεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἰσχὺον τιμολόγιον τῶν δικαιωμάτων φορτηγίδων καὶ ρυμουλκῶν λιμένος Μυτιλήνης, ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος αἴτησις πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος Μυτιλήνης, πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ ἰσχύοντος ἐπ' αὐτῶν τιμολογίου καὶ ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀπεφάνθη ἐπὶ τῆς ἄνω αἰτήσεως διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 391|7.12.1951 πρακτικοῦ αὐτῆς καὶ ὅτι, μὴ ἀποδεχθὲν τὸ ἐνάγον τὰς ἀπόψεις αὐτῆς, θέτει ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τὴν προκύψασαν διαφοράν. Διώκεται δὲ δι' αὐτῆς, ὅπως, ἐπιλυομένης ὑφ' ἡμῶν ταύτης, ἀκυρωθῇ τὸ ἄνω πρακτικόν. Οὕτως ἔχουσα, ἀναρμοδίως προφανῶς εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν, ἀφοῦ περὶ ἰδιωτικῆς μὲν ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας, οὐδαμῶς πρόκειται, διὰ δὲ τὴν ἐπίλυσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διαφορᾶς ἁρμόδιος τυγχάνει, δυνάμει τοῦ ὡς ἀνωτέρω ἄρθρ. 3 § 4 Ν. 5167|1932, ὁ Εἰρηνοδίκης καὶ δέον, τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅπως γίνῃ δεκτή ἡ, καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἄλλως τε ἐξεταστέα, συναφὴς περὶ ἡμετέρας ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τῶν ἐναγομένων, ἡ ὁποβληθεῖσα κατὰ τὴν συζήτησιν—οὗτοι, παραστάντες κατὰ ταύτην καὶ ὑπερασπισθέντες ἑαυτούς, θεωροῦνται ὡς κατ' ἀντιμωλίαν δικαζόμενοι, καίτοι δὲν κατέθεσαν προτάσεις, διότι αὗται, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν ἄποψιν, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαί, ἀφοῦ καὶ μετὰ τὴν δι' ἄρθρου 1 § 5 ν. 765|1943 ἀντικατάστασιν τοῦ ἄρθρου 13 κ.ν. ΓΨΟΔ' καὶ θέσπισιν καταθέσεως προτάσεων τὸ μὲν περιελήφθη τῷ ἰδίῳ διατάξει, ὑποχρεοῦσα τὸν γραμματέα εἰς τὴν ἐν τοῖς πρακτικοῖς καταχώρισιν τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, τὸ δὲ διετηρήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 κ.ν. ΓΨΟΔ', κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ συζήτησις διεξάγεται διὰ ζώσης (πρβλ. *Φ. Ἀγγελῆ*», ΕΕΔ 5, 551, Πρ. Ἀθ. 10371|1948, ΕΕΔ 8, 163)—, κηρυχθῶμεν ἀναρμόδιοι, ὅπως δικάσωμεν τὴν ἔνδικον ἀγωγὴν καὶ παραπέμψωμεν ταύτην πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Εἰρηνοδίκου, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 25 Πολ. Δικ. (ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ ν.δ. τῆς 4|9.9.1925, κυρωθέντος ὑπὸ ν. 3887|1929), δεδομένου ὅτι καὶ οὗτος θέλει δικάσει κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν, δι' ἣν ἀρκεῖ ἁπλῆ ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς, ὡς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—III. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ.—IV. ΚΟΙΝΑ ΤΑΜΕΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΔΙ' ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ.—V. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—VI. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 13035|1951, κατωτέρω σελ. 375, ἔχει ὡς ἑξῆς τὴν ῥητὴν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα διαφορὰ ἐργασίας, ἀτομικὴ ἢ συλλογική, προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ἐργασίας, χρίνεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, συνιστωμένης διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐκ τούτου ἀγεννήθη τὸ ζήτημα, ἐπὶ ἐφορισμοῦ τοῦ ἐργοδότου, κατὰ πόσον ἔχει ἀρμοδιότητα τὰ πολιτικὰ δικαστήρια διὰ τὴν κρίσιν ἐπὶ τῆς διαφορᾶς.

Αἱ σκέψεις τῆς ἀποφάσεως εἶναι ἐνδιαφέρουσαι. Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Σ.Ε. 1452|1951, Ὁλομελείας (εἰσηγητὴς *Δ. Σπυρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1060), καθ' ἣν καὶ αἱ κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας ἂν τῇ δυνατότητι νὰ τροποποιοῦν τοὺς ὅρους ἐργασίας κλπ. (βλέπε περὶ ἀρμοδιότητος αὐτῶν Α.Ν. 1804|1951, ΕΕΔ 10, 531) δὲν εἶναι καὶ ἡ πρόβλεψις περὶ συστάσεως κλίνων Ἐπιτροπῶν καὶ ἀνάθεσις εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας τοῦ καθορισμοῦ τῶν μελῶν καὶ λεπτομερειῶν τῆς λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὑπενθύμισις ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὅτι δὲν παρανομεῖται ἡ ὑφιστωμένη κατηγορία ἀρμοδιότητος τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων διὰ τὴν ἐπὶ τῶν διαφορῶν κρίσιν, εἶναι ὀρθὴ καὶ πρὸς τὰ ἐν τῇ ἰσχυούσῃ νομοθεσίᾳ (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 361|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 101, Πρωτοδικεῖον Καλαμῶν 8|1948, Πρωτοδίκης *Δ. Καβέτσος*, ΕΕΔ 7, 554, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6579|1948, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 7, 631, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

2.—Ἡ Πρωτοδικείου Πατρῶν 31|1952, κατωτέρω σελ. 370, ἔχει ὡς ἑξῆς τὴν ἀναγνωριστικὴν ἀγωγὴν ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ (βλέπε σχόλιον αὐτῆς περὶ εἰσαγωγῆς καὶ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ' 304 κατωτέρω σελ. 381). (νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 (ΕΕΔ 10, 141) προσαυξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου του, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπηρέτει κατὰ τὴν 15.12.1950 καὶ πρόσληφθεὶς μεταγενεστέρως ἐκλήφθησαν ἡμερομίσθιον μεῖζον τοῦ νομίμου.

Ἡ ἀπόφασις ἀποφαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ λόγου τούτου (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 6491|1951 ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 10, 183).

3.—Ἡ Πρωτοδικείου Καλαμῶν 1|1952, κατωτέρω σελ. 376, ἐπιλύει ζητήματα σχετιζόμενα πρὸς τὴν ἰσχὺν διαιτητικῆς ἀποφάσεως εἰς περιφέρειαν ἄλλην ἐκείνης, ἐν ᾗ προεκλήθη ἢ κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» διένεξις.

Ἤδη ὅμως καὶ ἀπὸ τῆς ὑφιστάμενης τοῦ Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» χρόνων ἐρρυθμίσθησαν τὰ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἐρευνώμενα θέματα ὡς ἑξῆς: Ἐρρίθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. 1804|1951, ὅτι συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, ἀφορῶσα τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένου κλάδου ἢ ἀπαγγέλματος πλειόνων πρωτοδικειακῶν περιφερειῶν ἢ καὶ ὁλοκλήρου τῆς χώρας, δύναται νὰ παραπεμφθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς ἐπίλυσιν ἐνώπιον εἴτε τῆς Πρωτοδαθμίου, εἴτε τῆς Δευτεροδαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἢ ἄλλης πόλεως, ἔνθα ἐδρεύουσι τοιαῦται Ἐπιτροπαί, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτῆς ἰσχύει ἂν τοιαύτη περιπέσῃ διὰ τὴν ὁριζομένην ἐν αὐτῇ περιφέρειαν.

Ἐρρίθη προσέτι διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ αὐτοῦ Α.Ν., ὅτι ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγίνετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἢ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐκηρύχθη ἐκτελεστή, καταλαμβάνει θέσιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ διατηρεῖ παραιτέρω ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κειμένης νομοθεσίας, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἀξιώθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐξεζητήθη μεταξὺ προσώπων ἢ ὀργανώσεων, δυναμένων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις νὰ προβῶσιν εἰς κατάρτισιν τοιαύτης συμβάσεως. Ἄλλως ἡ ἀπόφασις δεσμεύει μόνον τὰ ἐν διενέξει μέρη.

4.—Ἡ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 920|1951, κατωτέρω σελ. 378, ἐρευνᾷ τὸν χαρακτῆρα τῶν Κοινῶν Ταμείων εἰσπράξεως δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν, ἀναγκαίου τούτου ὄντος διὰ τὰ ἐνώπιόν της θέματα.

Σχετικὴ πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν Κοινῶν Ταμείων εἶναι καὶ ἡ Πρωτοδικείου Καρδίτσης 501|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Μελᾶς*, Ἐπιθ. Ἐμπορ. Δικαίου, ἔτος Β', 1951, Τεῦχος Ἰον, σελ. 89), καθ' ἣν τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Αὐτοκινήτων συνιστοῦν ἰδιοτύπους ἐμπορικὰς ἑταιρίας (βλέπε ἐπ' αὐτῆς καὶ παρατηρήσεις *Δ. Χατζηγώγου*, αὐτόθι, σελ. 39 ἐπ.).

5.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13496|1951, ὡς ἐφετείου, κατωτέρω σελ. 379, σχετικῶς πρὸς τὸ κῦρος τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἰσχυνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 694|1937, ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τροποποιήσεων διατάξεων περὶ Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως, ἀκολουθεῖ τὴν ἀπόφιν τῆς Α.Π. 649|1950 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 168), ἡ ὁποία ἀντιτίθεται πρὸς τὰ δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Σ.Ε. γενόμενα καὶ σχα-

θερῶς παρὰ τῇ νομολογίᾳ του κρατοῦντα (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν Σ.Ε. ἐν ΕΕΔ 11, 337) περὶ τῆς ἀντισυνταγματικότητος τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, τόσον εὐρέως παρεχομένης.

6.— Ἡ Πρωτοδίκου Πατρῶν 31|1952, κατωτέρω σελ. 381, ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς τὸ θέμα της τὰ καὶ ὑπ' ἄλλων δικαστικῶν ἀποφάσεων δεκτὰ γενόμενα (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπάς). Ἀντιθέτως ἐν τούτοις ἀποφανθείσης τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5174|1951 (ἀδημοσίευτος, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*), καθ' ἣν, ὁρίζον τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ὡς κωδικοποιηθὲν καὶ τροποποιηθὲν ἰσχύει νῦν, ὅτι «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἄξιωσις μισθωτοῦ... δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου...» καθιστᾷ ἁρμόδιον τὸν Πρωτοδίκην, ὅπως ἐπιλυφθῇ διαφορά, ἐν ᾗ εὐθέως ὡς ἐναγὼν παρίσταται ὁ ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος, οὐχὶ δὲ τοιαύτης, ἐν ᾗ ὡς ἐναγὼν παρίσταται ὁ ἐργοδότης, ἔστω καὶ ἂν δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως ἀξιώσεως τοῦ ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου αὐτοῦ.

Ὑπομιμνήσκεται περὶ τοῦ δικαιώματος ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐν γένει καὶ ἡ Α.Π. 450|1951 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 42).

I. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ρήτρα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας καὶ ἁρμοδιότης Δικαστηρίων διὰ τὰς ἐξ αὐτῆς διαφοράς.

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τεχνικοῦ προσωπικοῦ πολιτικῆς ἀεροπορίας.— Ρήτρα περὶ κρίσεως πάσης διαφορᾶς ἐργασίας, ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς, προκυπτούσης ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς, συνιστωμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Ἀνυπαρξία δικαιώματος ἰδιωτικῶν Ὀργανώσεων πρὸς τοιαύτην ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Ἀνυρότης ἄλλως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συστάσεως διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπογράφεται τὸ σχετικὸν συνυποσχετικὸν διαιτησίας παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ τοῦ νομίμου πληρεξουσίου του.— Ἀνικανότης ὅμως σωματείου δι' ὑπογραφὴν συνυποσχετικοῦ.— Συντρέχουσα ἐν πάσῃ περιπτώσει ἁρμοδιότης πολιτικῶν δικαστηρίων.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 13035|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Παρεδρεύων κ. *Ι. Σπέντζος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαδόπουλος, Κ. Δημάκης

Ἡ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ρήτρα τοῦ ἄρθρου XIV τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «τεχνικῶν ἐναερίων μεταφορῶν ἀεροπορίας», καθ' ἣν πᾶσα διαφορὰ ἐργασίας, ἀτομικὴ ἢ συλλογική, προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως, κρίνεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς, συνιστωμένης διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ἐν τῇ ρήτρᾳ ταύτῃ ἀναφερομένων προσώπων, παρέμεινεν ἀνενεργὸς διὰ τοὺς κάτωθι λόγους: 1) Διότι, ὡς καὶ ἡ ἐκκαλουμένη δέχεται, αἱ ἐν τῇ Σ. Σ. συμβληθεῖσαι διωτικαὶ ὀργανώσεις τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργιζομένων οὔτε τὸ δικαίωμα ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας, οὔτε τὴν δύναμιν εἶχον νὰ ἐξουσιοδοτήσουν τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας πρὸς ἔκδοσιν πράξεως μὲ ὡρισμένον περιεχόμενον, καθορίζουσαν αὐτὰς τὴν ἁρμοδιότητα καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Ὑπουργοῦ, οὔτε δὲ ἐκ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν σύναψιν καὶ ἐκ τῆς παρ' αὐτοῦ συνυπογραφῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἡ κατὰ τὰ ἄνω ἐξουσιοδότησις εἶναι ἰσχυρά, διότι ὁ Ὑπουργός, ὡς κρατικὸν ὄργανον, ἔχει μόνον τόσα δικαιώματα, ὅσα παρέχουν αὐτῷ τὸ σύνταγμα καὶ οἱ πρὸς αὐτὸ συνάδοντες νόμοι, οὐχὶ δὲ καὶ ὅσα χορηγοῦν αὐτῷ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου χαρακτῆρος δικαιοπραξίαι (βλ. Σ.Ε. 1179|1939, Θ. ΝΑ' σελ. 436 καὶ τὰς ὑπ' αὐτὴν παρατηρήσεις *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ τὸ δίκαιον τῶν Σωματείων § 104). 2) Διότι, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω, δὲν ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα, οὔτε προέκυψεν ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὅτι ἐξεδόθη ποτὲ ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῆς Σ.Σ. πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἔπρεπε νὰ συγκροτηθῇ ἡ ἐν τῇ σχετικῇ ρήτρᾳ διαιτητικὴ ἐπιτροπὴ (βλέπε σχετικῶς Σ.Ε. 377|1939, Α.Π. 202|1918, Θ. ΚΔ' 469, 410|1905 Θ. 12, 459). 3) Διότι, καὶ ἂν ἐξεδίδετο τοιαύτη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, αὕτη θὰ ἦτο ἄκυρος, διότι ἡ διαιτητικὴ λύσις τῆς ἀτομικῆς διενέξεως ἐπιτρέπεται μὲν κατ' ἀρχὴν νὰ ἀνατεθῇ εἰς διαιτητάς, ἀλλὰ δέον τὸ σχετικὸν συνυποσχετικὸν διαιτησίας νὰ ὑπογράφῃ ὁ ἐνδιαφερόμενος ἢ ὁ νόμιμος πληρεξούσιός του, ἐφ' ὅσον ἔχει ἐφοδιασθῇ δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου (ἄρθρ. 97 Πολ. Δικ.). Τοιαύτη ὅμως πληρεξουσιότης τοῦ ἐνδιαφερομένου πρὸς τὸ Σωματεῖον του οὐδαμόθεν προκύπτει, οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Νόμου περὶ συλλ. συμβάσεων ἐξουσία τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων τῶν σωματείων περὶ ὑπογραφῆς συλλογικῶν συμβάσεων, δι' ὧν καθορίζονται οἱ ὅροι ἐργασίας, διαβάθμισις κλπ. τῶν μελῶν, περιλαμβάνει καὶ τὴν εἰδικὴν ἐντολὴν τῶν μελῶν πρὸς παραπομπὴν εἰς διαιτησίαν τῶν ἀτομικῶν των ἀξιώσεων, τοσούτων μᾶλλον, καθ' ὅσον τὸ σωματεῖον εἶναι ἀνίκανον νὰ ὑπογράφῃ συνυποσχετικόν (ἄρθρ. 100 Πολ. Δικ.) καὶ συνεπῶς, κατὰ μείζονα λόγον, εἶναι ἀνίκανον νὰ παραστήσῃ ἕτερον πρόσωπον ἐν τῇ ὑπογραφῇ τοῦ συνυποσχετικοῦ. 4) Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἦτο ἰσχυρὰ καὶ συνεκροτεῖτο ἡ προβλεπομένη διαιτ. ἐπιτροπή, ἐγένετο δεκτὸν παρὰ τῇ νομολογίᾳ, ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τῶν διαιτητικῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι συντρέχουσα πρὸς τὴν τῶν ἁρμοδίων πολιτικῶν Δικαστηρίων καὶ οὐχὶ ἀποκλειστική.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερόν, ὅτι ἁρμοδίως ἤχθη ἡ προκειμένη διαφορὰ πρὸς λύσιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου προτελευταῖος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Προσαύξησις ἡμερομισθίων διὰ τῆς ὑπ'

άριθ. 2750)1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἔννοια αὐτῆς.

Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς προσελήφθη μετὰ τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1950 καὶ ἐλάμβανεν ἀποδοχὰς μείζονας τῶν νομίμων, δὲν δικαιοῦται αὐξήσεως, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750)1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν νομίμων.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 31)1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Καψάλης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ραβαζούλας, Α. Μπαλάσης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § α τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750)1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὰ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28)1944 καθοριζόμενα ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα ἀναπροσαρμοσθησαν δι' ἀποφάσεων τοῦ Α.Ν. 28)1944, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 35.000, προσαυξάνονται κατὰ 4.000 δραχμάς. Κατὰ τὴν ἀναπόδεκτον βασίμων ἀμφισβητήσεως ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ἀπὸ τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1951, ἀφ' ἧς ἤρξατο ἰσχύουσα ἡ ὡς ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, αὐξάνονται ἀπαντα τὰ μέχρι 35.000 δραχμῶν ἡμερομίσθια, τὰ καθοριζόμενα ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ 4.000 δραχμάς, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸν ἄνω χρόνον. Ἡ ἀληθὴς αὐτὴ ἔννοια οὐδαμῶς ἀναιρεῖται ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν «κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν προσαυξάνεται καὶ ἡ τυχὸν πέραν τῶς ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 35.000 καταβαλλομένη τοιαύτη ἀπὸ 15.12.1950 ἡμερησία ἀμοιβὴ ἐργασίας, μὴ συνυπολογιζομένης ...», διότι διὰ ταύτης ρυθμίζεται εἰδικῶς ἡ περίπτωσις τῶν μισθωτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἔτελουν ἐν σχέσει ἐργασίας κατὰ τὴν 15.12.1950 καὶ ἐλάμβανον κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ἡμερομίσθιον ἀνώτερον μὲν τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων κλπ. καθοριζομένου, ἔλασσον δὲ τῶν 35.000 δραχμῶν. Ἠθέλησε τοιαύτην ὁ νομοθέτης διὰ τῆς διατάξεως ταύτης νὰ αὐξήσῃ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν μισθωτῶν τῶν ἀμειβομένων δι' ἡμερομισθίου πλέον τοῦ νομίμου, ἀλλὰ διὰ τὴν χορήγησιν τῆς αὐξήσεως ἀπῄτησε: α) Νὰ ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας τὴν 15.12.1950 καὶ β) ὁ μισθωτὸς νὰ ἐλάμβανε ἡμερομίσθιον πλέον τοῦ νομίμου κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην. Κατὰ συνέπειαν, ἐὰν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη μετὰ τὴν 15.12.1950 καὶ ἐλάμβανε ἀποδοχὰς μείζονας τῶν κεκανονισμένων, δὲν δικαιοῦται αὐξήσεως ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν νομίμων, ἤτοι τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28)1944.

III. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

1. Ἐπέκτασις διαιτητικῆς ἀποφάσεως πέραν τῆς περιφερείας τῆς ἁρμοδίας ἐπὶ τῆς διενέξεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 5)1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς διαιτησίας περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων.— Ἔκτασις δεσμεύσεως τῶν ἐν διενέξει μερῶν.— Ἐπίλυσις ἀποτελεσμάτων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀνίσχυρον διατάξεως ἄρθρου 23 β.δ. περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.— Κύρωσις ὑπ' ἀριθ. 5)1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως δι' ὑπ' ἀριθ. 11526)898)1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸν Α.Ν. 1406)1950.— Ἔννοια κυρώσεως.— Ἐφαρμογὴ γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936 ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, μὴ ὑπαγομένων εἰς εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Καλαμῶν 1)1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Γιαννουλόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἐξαρχόπουλος, Ι. Νικολαΐδης

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 5 ἔτους 1948 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἣν ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων, ἐπικυρωθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7 ἔτους 1948 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23298 ἔτους 1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπεξετάθη καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ. Εἶτα ἡ διαιτητικὴ αὐτὴ ἀπόφασις ἐπικυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526 τῆς 1ης Μαρτίου 1950 ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ἀν. Νόμου 1406)1950. Ἡ διαιτητικὴ αὐτὴ ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαφορᾷ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: Ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλας συνδυαζομένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 - 5 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 16)20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας εἶναι δριστικαὶ καὶ κηρυσσόμεναι ἐκτελεσταὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθίστανται ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς ἐν διενέξει ἐργοδότας καὶ μισθωτούς, δεσμεύουσαι καὶ ὑποχρεοῦσαι τούτους μόνον ἐφ' ὅσον μετέσχον ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας. Κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου)1ης Αὐγούστου 1936 Β.Δ. περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ὡς ἄνω Ἀν. Νόμου, ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ αὐτοῦ Ἀν. Νόμου, ἁρμοδία πρὸς διαιτητικὴν ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς εἶναι ἡ κατὰ τὸν ἄρθρον 8 τοῦ Δ)τος Ἐπιτροπὴ συγκροτουμένη παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἀπασχολοῦνται οἱ ἐν διενέξει διατελοῦντες μισθωτοί κλπ., ἁναρμοδία δὲ κατὰ τόπον ἐπιτροπὴ καθίσταται ἁρμοδία, ἐφ' ὅσον συμφωνοῦν σχετικῶς τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη ἢ εἰσέρχονται πρὸς συζήτησιν, χωρὶς νὰ προτείνουν τὴν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ ρηθέντος Β.Δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κ.λ.π.», ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (ἤδη Ἐργασίας) ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τ' ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμ-

βάσεως, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργατῶν ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων ἐργοδοτικῶν Ὀργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς ἢ πλειόνων Ὀργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» δύνανται νὰ ἐπεκταθῶσι πέραν τῶν τοπικῶν ὁρίων τῆς ἰσχύος των αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις διὰ Διατάγματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένης Ἐπιτροπῆς. Συνεπῶς διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἐφ' ὅσον πληροῦν τοὺς ὡς ἄνω ὅρους, πέραν τοῦ κύκλου τῶν ἐν διενέξει ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, ἀπαιτεῖται Διάταγμα κατὰ τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ρηθείσης Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ ἡ διάταξις τοῦ ρηθέντος ἄρθρου 23 Β.Δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κλπ.», δι' ἧς ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐξομοιοῦται πρὸς συλλογικὴν διαφοράν, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀνίσχυρος καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδὲ διὰ Δ|τος δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἰσχὺς τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως πέραν τοῦ κύκλου τῶν ἐν διενέξει ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν οὓς ἀφορᾷ.

Ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων δὲν προκύπτει, ὅτι οἱ διάδικοι, κάτοικοι περιφερείας Πρωτοδικείου Καλαμῶν, μετέσχον ὁπωσδήποτε τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 5 ἔτους 1948 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσεως, κατὰ τὴν ὀρθὴν ὡς ἄνω ἔννοιαν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων (Α.Π. 165—169|1951 Τμ. Β', Α.Π. 641—645|1950 Τμ. Α', ΕΕΔ 10, 102, Α.Π. 486|1950, ΕΕΔ 9, 1020 Πρωτ|κείου Καλαμῶν 1422|1950). Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 κοινῆς ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 1406|1950, κύρωσις τῆς ρηθείσης ὑπ' ἀριθ. 5 ἔτους 1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν αὕτη, ἔχει τὴν ἔννοιαν, κατὰ τὴν παράγραφον ΙΧ αὐτῆς, ὅτι νομίμως ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐπὶ τῆς ἐγερθείσης μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, οὓς ἀφορᾷ, συλλογικῆς διαφορᾶς, ἀδιαφόρως τῆς ὑπάρξεως κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς γενικῆς ἢ εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἰσχυούσης εἴτε λόγῳ μὴ λήξεως τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος αὐτῆς, εἴτε διὰ παρατάσεως τῆς ἰσχύος της, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ Α.Ν. 866|1937, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 1367|1938. Αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ἐκδοθεῖσαι διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 1.11.1947 καὶ 1.12.1947 καὶ μετὰ τὴν λῆξίν των κατὰ τὸν χρόνον παρατάσεως τῆς ἰσχύος των δι' ἀλλεπαλλήλων ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μέχρι τῆς ἰσχύος Α. Ν. 1804 τῆς 26|28 Ἀπριλίου 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἦσαν ἄκυροι καὶ ὡς τοιαῦται δὲν ἴσχυον, οὐδὲ καὶ μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει ἐνδιαφερομένων, καθόσον κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον δὲν συνεχωρεῖτο ἡ ἔγερσις συλλογικῶν διαφορῶν καὶ συνεπῶς οὐδὲ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις του τε Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ τοῦ ἄρθρου 1 § 3 Α.Ν. 866|1937, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 1367|1938 (Α.Π. 453|1949 Τμ. Α', ΕΕΔ 8, 936, εἰσηγ. ἔκθεσις Α.Ν. 1804|1951, ὅρα καὶ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου τούτου). Τῶν ἀκύρων δὲ τούτων διαιτητικῶν ἀποφάσεων τὴν κύρωσιν ἐπιφέρει ὁ Α.Ν. 1406|1950, ἵνα αὗται δεσμεύουσι καὶ ὑποχρεοῦσι τοὺς ἐν διενέξει ἐργοδότας καὶ μισθωτούς, οὓς ἀφορῶσιν, ἐφ' ὅσον μετέσχον ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, κατὰ τὰ ὡς ἄνω δεκτὰ γενόμενα.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 Ν. 99 ἔτους 1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 866 ἔτους 1937, διὰ τὴν κατηγορίαν τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάγονται οὗτοι εἰς εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἰσχύει ἡ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει, ἥτις καθορίζει κατ' ἀνώτατον ὅριον προπολεμικὸν μηνιαῖον μισθὸν δρχ. 1800. Ὁ μισθὸς οὗτος, ἀναπροσαρμοζόμενος, καθορίζεται διὰ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἰς δρχ. 340.000, μεῖον 15 ο|ο (διὰ τὰς ἐπαρχίας), ἤτοι εἰς δρχ. 289.000 ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1947, ἀφ' ἧς ἤρξατο ἀναδρομικῶς ἡ ἰσχὺς τῆς συμβάσεως ταύτης (Α.Π. 83|49, ΕΕΔ 8, 328), δυνάμει δὲ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Ν. 866|1946 καὶ Α.Ν. 1777|1951 ἐκδοθεισῶν καὶ ἰσχυν νόμου ἐχουσῶν ὑπ' ἀριθ. 25029, 29188 ἔτους 1949 καὶ ὑπ' ἀριθ. 2750 ἔτους 1951 ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ὁ μισθὸς οὗτος καθορίζεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Αὔγουστος 1950) εἰς δρχ. 442.000, ἀπὸ δὲ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951 εἰς δρχ. 542.000 μηνιαίως.

Ὁ ἐνάγων, καθ' ἃ ἐγένετο δεκτὸν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, ἀμειβόμενος διὰ δρχ. 500.000 μηνιαίως, ἐλάμβανεν ὀλιγώτερον τοῦ νομίμου μισθοῦ ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951 κατὰ 42.000 δραχμὰς καὶ συνεπῶς δικαιοῦται μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας (14 Σεπτεμβρίου 1951) δρχ. 376.000, δι' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς βάσιμος, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν Α.Ν. 866|1937 καὶ 1367|1938, ἄρθρ. 174, 180, 680 Α.Κ., καθ' ἃς οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν εἶναι ἄκυροι, ἀντὶ τούτων δὲ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

IV. ΚΟΙΝΑ ΤΑΜΕΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΔΙ' ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

1. Δικαίωμα προσωπικοῦ πρὸς παροχὴν στολῆς καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.

Ἔλλειψις νομοθετικῆς προβλέψεως διὰ παροχὴν στολῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Κοινῶν Ταμείων.— Χαρακτηρισμὸς ὡς νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Δικαίωμα ἀδείας προσωπικοῦ.— Ἔρεισμα ἀξιώσεως πρὸς παροχὴν στολῆς εἰς ἔθιμον.— Ἔννοια ἐθίμου.— Ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακάς.— Δικαίωμα ἐντεῦθεν προσθέτου ἀμοιβῆς.— Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ νομίμου μισθοῦ.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 920|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΤΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Χ. Παπανάκος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κλ. Στογιαννόπουλος, Ν. Βογιατζάκης

Ὁ ἀναγκ. νόμος 1197|1938, τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ (ἄρθρ. 15) Βασιλ. Διάταγμα τῆς 26 Ἰουνίου 1939, ὡς καὶ ὁ ἀναγκ. νόμος 646|1937, τὰς διατάξεις τῶν ὁποίων κατὰ κύριον λόγον ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων, διὰ νὰ θεμελιώσῃ τὴν ἐπὶ τῆς στολῆς ἀξίωσιν του, ὡς προϋπόθεσιν τῆς ἰσχύος των ἔχουν τὴν ἰδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένων Κοινῶν Δ/νσεων Λύτ|των. Διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ ὅμως νόμου 644|1945, ἀγνοηθέντος τοῦ καθεστῶτος τῶν Κοινῶν Διευθύνσεων ἐκαινεφρύθησαν ἐν ἰσχύϊ αἱ ἐν αὐτῷ ρητῶς καθοριζόμεναι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 καὶ τοῦ ἑδαφ. 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 νομοθετικοῦ Διατάγματος, τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 6033|1934, ὡς τὰ νομοθετήματα ταῦτα συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου τούτου καὶ τοῦ ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1935 ἀναγκ. νόμου, ἅτινα εἶχον καταργηθῇ διὰ τῶν ὡς εἴρηται ἀναγκ. νόμων 646|1937 καὶ 1197|1938, ὡς καὶ τὰ Διατάγματα ἀπὸ 3|11 Δεκεμβρίου 1938 περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων ἐντὸς ἀκτίνος 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πλατείας Ὁμονοίας λεωφορειακῶν γραμμῶν καὶ ἀπὸ 18|29 Ἰανουαρίου 1939 περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων ὑπεραστικῶν καὶ ἀστικῶν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ εἶχον καταργηθῇ διὰ τῶν αὐτῶν ἀναγκ. νόμων περὶ Κοινῶν Διευθύνσεων. Ἐκ τοῦ τρόπου τούτου, καθ' ὃν ὁ μεταπολεμικὸς νομοθέτης ἐχειρίσθη τὸ θέμα τῆς ὀργανώσεως τῶν δι' αὐτοκινήτων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν συγκοινωνιῶν, καθίσταται πρόδηλος ἡ ἀποδοκιμασία του πρὸς τὸ καθεστὼς τῶν Κοινῶν Διευθύνσεων, αἱ περὶ τῶν ὁποίων διατάξεις προέβλεπον καὶ τὴν χορήγησιν στολῆς εἰς τὸ προσωπικὸν καὶ ἡ προτίμησίς του πρὸς τὸ καθεστὼς τῶν Κοινῶν Ταμείων, αἱ περὶ τῶν ὁποίων διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἐπανεφρύθησαν ὡς ἀνωτέρω ἐν ἰσχύϊ, δὲν προβλέπουσιν οὔτε αὐτάι, οὔτε αἱ διατάξεις τοῦ εἰρημένου ἀναγκ. νόμου 644|1945, οὔτε αἱ τοῦ Β.Δ. τῆς 1|8 Μαΐου 1948, τὴν χορήγησιν στολῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Κοινῶν Ταμείων. Ἑπομένως εἶναι ἀληθές, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 199|1936 οἱ ἐλεγκταὶ ἰδιωτικῶν λεωφορείων φέρουσι ὁμοιόμορφον στολήν, κανονιζομένην ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἰδιοκτητῶν λεωφορείων, τὸ ὁποῖον καὶ βαρύνει ἡ ἀξία τῶν στολῶν αὐτῶν, ἐν προκειμένῳ ὅμως ἐνάγεται νομικὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τὸ ὑποκείμενον τῆς ὡς εἴρηται ὑποχρεώσεως, ἤτοι τὸ ἐναγόμενον Κοινὸν Ταμεῖον, τὸ ὁποῖον συνεστήθη καὶ λειτουργεῖ συμφώνως πρὸς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις. Κατὰ συνέπειαν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν στολῶν, ἐφ' ὅσον στηρίζεται εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, ἀπορριπτέα κρίνεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς ἀβάσιμος νόμῳ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητος.

Ὡς καὶ τὰ ἄλλα, οὕτω καὶ τὸ ἐναγόμενον Κοινὸν Ταμεῖον, ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦ ὁποίου ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκ τοῦ νόμου (τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων) σύστασις καὶ λειτουργία ἐπεβλήθη ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ὀργανώσεως τῶν διὰ τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων ἐνεργουμένων συγκοινωνιῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν δηλονότι ὅπως διὰ τῆς ἐναρμονίσεως τῶν συμφερόντων τῶν ἐν αὐτῷ ὡς μετόχων ἀναγκαστικῶς συμπραττόντων ἰδιοκτητῶν τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων ἐξυπηρετεῖται ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ του, κατὰ τρόπον συστηματικόν, ὀργανωμένον καὶ ὑπεύθυνον, καὶ τὸ κοινόν. Δὲν πρόκειται συνεπῶς περὶ Ὀργανισμοῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ περὶ ἐπιχειρήσεως κοινῆς ὠφελείας κατὰ παραχώρησιν Ἀρχῆς ἀσκουμένης, κυρουμένης διὰ νόμου καὶ προσδιορισμένης ὅπως ἰδίαις δαπάναις καὶ ἰδίοις κινδύνοις ἐξυπηρετῇ ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ εὐρείας ἐκτάσεως, τὰς ὁποίας ὤφειλεν, ὡς ἐκ τοῦ προσδιορισμοῦ της, νὰ ἐξυπηρετῇ ἡ ἰδία ἡ Ἀρχή (Πρωτ. Πειραιῶς 1078|1950 ΕΕΔ 10, 323), διὰ νὰ ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑποκειμένων ἐπιχειρήσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν περιπτώσεων α' καὶ β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 539|1945, αἱ ὁποῖαι ὑποχρεοῦνται εἰς χορήγησιν ἀδείας μακροτέρας διαρκείας. Κατὰ ταῦτα ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ἐναγοντος διὰ τὴν μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν (ἄρθρ. 5 § 5 νόμου 539), ὡς ἡ βάσις αὕτη ἐβελτιώθη κατὰ τὴν συζήτησιν, ἡ ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως ὅτι ὁ ἐνάγων, ὡς ὑπηρετῶν ἐν ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει ὡς ἄνω κατηγορίας, δικαιοῦται, ὡς ἐκ τοῦ λόγου καὶ μόνον τούτου, μείζονος ἀποζημιώσεως τῆς ληφθείσης, ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ κατ' ἔθιμον ἀντιπαροχὴ ἢ εἰς τὸν μισθωτὸν διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του καταβαλλομένη καὶ ἀναγνωριζομένη ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 288) ἰσχύει μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τούτου (ἄρθρ. 1 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ νόμου 2783|1941), δεδομένου ὅτι καὶ ὑπὸ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἀναγνωρίζεται τὸ ἔθιμον (ἄρθρ. 1) ὡς πηγὴ δικαίου. Ἔθιμον ὅμως εἶναι δίκαιον καταχθὲν διὰ τῆς μακρᾶς ἀσκήσεως, γιγνομένης ἐν κοινῇ συνειδήσει ὅτι τὸ ἀσκούμενον κρατεῖ ὡς δίκαιον (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 7 Β). Ἐν προκειμένῳ ὅμως δὲν ἐπιθανολογήθη ἡ ὕπαρξις τοιούτου ἐθίμου. Τοὐναντίον ἐκ τοῦ ὅλου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ἐβεβαιώθημεν, ὅτι μεταπολεμικῶς, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1944 καὶ ἐντεῦθεν, δὲν κατασκευάζονται στολαὶ ὑπὸ τῶν Κοινῶν Ταμείων, οἷον ἐστὶ τὸ ἐναγό-

μενον. Ἡ βάσις συνεπῶς τῆς ἀγωγῆς ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν στολῶν, ἐφ' ὅσον ἐπερείδεται ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως ἐθίμου, ἀπορριπτέα κρίνεται, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος.

Διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐπιτρεπτῶς (Προεδρ. Διάτ. 8|14 Μαρτίου 1930 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως) παρασχεθεῖσαν εἰς τὸ ἐναγόμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐργασίαν δικαιοῦται οὗτος τῆς προσθέτου κατὰ 75 ο|ο ἀντιπαροχῆς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 ἔτους 1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῆς ἐρμηνευθείσης ἐγκύρως (Συμβ. Ἐπικρ. 1821|1951 ΕΕΔ 10, 751) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825 ἔτους 1951 ὁμοίας. Τὸ ἐναγόμενον προτείνει, ὅτι τόσον ὁ ἐνάγων, ὅσον καὶ ἄλλοι τοῦ ἐναγομένου ὑπάλληλοι, παρητήθησαν ἀπὸ τῆς ὡς εἴρηται προσθέτου ἀντιπαροχῆς διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς κατὰ νόμον ἑορτασίμους (μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς) παρ' αὐτῶν προσφερομένην ἐργασίαν. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅμως ὅτι τὸ Κράτος ἐπεμβαίνει, διὰ νὰ διασφαλίσῃ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κλπ. ἓν ἐλάχιστον ὅριον ἀντιπαροχῆς τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τῆς πρὸς αὐτὸν προσφερομένης παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας, καθίσταται πρόδηλον οὐ μόνον ὅτι διὰ τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν δὲν εἶναι πλέον ἀνεκτὸν νὰ θεωρῆται ἡ ἐργασία ὡς ἐμπόρευμα καὶ νὰ δύναται νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπιτακτικὴ τοῦ νόμου ἀξίωσις εἶναι, ὅπως καὶ πράγματι ὁ μισθωτὸς λαμβάνῃ τὰ οὕτω προσδιοριζόμενα ἐλάχιστον ὅριον τῆς ἀντιπαροχῆς. Ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου πᾶσα δικαιοπραξία, διὰ τῆς ὁποίας σκοπεῖται ἡ περιγραφὴ τῶν ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 680, 679 Α.Κ., ΕΕΔ 10 σελ. 193 καὶ 326), ὡς τοιαύτη δὲ καὶ ἀνύπαρκτος (ἄρθρ. 180 Α.Κ.). Κατὰ συνέπειαν, δεδομένου ὅτι τὸ ἐναγόμενον δὲν ἀμφισβητεῖ κατὰ τὰ λοιπὰ τὴν ἀγωγήν, ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς προσθέτου διὰ τὰς Κυριακὰς κλπ. ἀμοιβῆς, δέον νὰ γίνῃ αὕτη δεκτὴ ὡς πρὸς τοῦτο.

V. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1. Ἀσφάλισις παρὰ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν καὶ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις.

Ἔννοια Καταστατικοῦ.— Τίνες αὐτοδικαίως καὶ ὑποχρεωτικῶς μέτοχοι τοῦ Ταμείου.— Ὑπόχρεοι εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν καὶ αἱ θήλεις ἠσφαλισμέναι ὑπάλληλοι τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν.— Ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει.— Ὀφειλαὶ ἐξ εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικὰ Ἱδρύματα καὶ νομισματικὴ διαρρύθμισις Ν. 18|1944.— Ρύθμισις καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς ἢ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ Α.Ν. 1022|1946.— Ἔννοια Νόμου.— Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' Α.Ν. 694|1937 πρὸς τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων.— Συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν θίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ θεσμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13469|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ι. Σπέντζος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Γκαδόλος, Ι. Καποδίστριας

Τὸ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, κατόπιν προσεπικλήσεως, παρεμβὰν Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν νομίμως καὶ ἤδη παρεμβαίνει, ἔχον ἔννομον πρὸς τοῦτο συμφέρον, ἀφοῦ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ παρεκρατήθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἐφεσιβλήτου ὑπαλλήλου της λόγῳ ὀφειλῆς τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐξ ἀσφαλιστικῆς της εἰσφορᾶς.

Ἡ ἐφεσίβλητος, τυγχάνουσα, ὡς συνομολογεῖται, ὑπάλληλος τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης, νομιμοποιεῖται, κατ' ἀρχήν, παθητικῶς στρεφομένη κατ' αὐτῆς καὶ διωκουσα τὴν ἀπόληψιν καθυστερουμένου ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης μισθωτρίας μισθοῦ της καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ προϊσχύοντος καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν, καθ' ἃς μέτοχοι τοῦ Ταμείου εἶναι αὐτοδικαίως καὶ ὑποχρεωτικῶς πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἐν ἐνεργείᾳ τακτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ κλητῆρες τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ, καθ' ὃ διὰ τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον συμμετοχῆς των πάντες οἱ μέτοχοι ὑποβάλλονται εἰς τὰς ἀκολούθους ὑποχρεώσεις, ἐν αἷς κατὰ τὸ ἐδ. δ' αὐτοῦ καὶ εἰς κράτησιν τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς μηνὸς τῶν εἰς γάμου κοινωνίαν ἐρχομένων ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τῶν προσλαμβανομένων ἐγγάμων τοιούτων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ὑποχρέωσιν εἰσφορᾶς τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς μηνὸς ὑπάγονται ὄχι μόνον οἱ ἄρρενες, ἀλλὰ καὶ αἱ θήλεις ἠσφαλισμέναι ὑπάλληλοι τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ οὐ μόνον πρὸς τὸ ρητὸν γράμμα τῆς διατάξεως ἀντίκειται, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν διὰ τοῦ Ταμείου διωκόμενον σκοπὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀντιστρατεύεται, ἀφοῦ ἡ ἀνάγκη τῆς τοιαύτης ἀσφαλίσεως εἶναι ἡ αὐτὴ δι' ἀμφότερα τὰ φῦλα καὶ ὅπου ἠθέλησε τὸ καταστατικὸν ἄλλως νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς ἄρρενας τῶν θηλέων ρητῶς τοῦτο διέλαβεν (ὕρα ἄρθρ. 6 Κεφ. Α' ἐδ. β', Κεφ. Γ' ἐδ. 2). Τὸ παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης δὲ ἐπικαλούμενον πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς, ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 §§ 1 - 4 τοῦ παλαιοῦ καταστατικοῦ προκύπτει, ὅτι ἐκ τοῦ γάμου τῆς γυναικὸς ὑπαλλήλου οὐδὲν δικαίωμα ἀσφαλιστικῆς παροχῆς ἐγεννᾶτο, τοῦ συζύγου καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς μὴ δικαιουμένων συντάξεως ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτῆς, ἀνεξαρτήτως ὅτι καθ' ἑαυτὸ εἶναι ἐσφαλμένον, διότι, ἐὰν δὲν ἐδικαιοῦτο συντάξεως ὁ σύζυγος τῆς γυναικός, ἐδικαιοῦντο τοιαύτης ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις τὰ τέκνα αὐτῆς, εἶναι καὶ ἀβάσιμον, διότι ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει αἱ ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἠσφαλισμένου καὶ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀπολύτου σχέσεως εἰσφορῶν καὶ παροχῶν

δι' ἕνα ἕκαστον ἠσφαλισμένον, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς κατανομῆς τῶν κινδύνων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ ἀτομικὸς κίνδυνος βαστάζεται ὑπὸ τῆς ὁλότητος, εἰδικώτερον ἡ εἰσφορὰ γάμου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι δίδεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐναντι τῆς μελλούσης νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἐκ τοῦ γάμου τούτου μέλλοντας νὰ προκύψουν κληρονόμους τοῦ ἠσφαλισμένου (τέκνα καὶ σύζυγον) καὶ ὡς δημιουργικὸν στοιχεῖον τοῦ ἐπ' αὐτῆς δικαιώματος τούτων, οὔτε δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ λόγῳ γάμου εἰσφορὰ ἑνὸς μηνιαίου μισθοῦ εἶναι τὸ ἀνάλογον ἀσφάλιστρον ἀντισταθμίζον τὴν μέλλουσαν νὰ χορηγηθῇ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἠσφαλισμένου σύνταξιν. Ἐπίσης καὶ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι διὰ τοῦ νέου καταστατικοῦ τὸ πρῶτον ἐθεσπίσθη ὑποχρέωσις καταβολῆς ὑπὸ τῶν θηλέων ἐγγάμων εἰσφορᾶς δὲν εἶναι βάσιμον, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἡ τοιαύτη ἐν τῷ νεωτέρῳ καταστατικῷ προσθήκη ἐγένετο πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας, ἥτις εἶχε προκύψει περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ὡς ἄνω διατάξεως πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου καταστατικοῦ.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐσφαλμένως ἑρμηνεύσασα τὸ ὡς ἄνω καταστατικὸν καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ ἑρμηνείᾳ της δεκαμένη ὅτι εἰς τὴν λόγῳ γάμου κράτησιν ἐκ τοῦ μισθοῦ ὑπόκεινται μόνον οἱ ἄρρενες, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ θήλεις ἠσφαλισμέναι ὑπάλληλοι τῆς ἐκκαλούσης, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ὑποχρεώσασα ἐν παραδοχῇ τῆς ἀγωγῆς τὴν ἐκκαλοῦσαν ὅπως καταβάλῃ εἰς τὴν ἐφεσίβλητον τὸ λόγῳ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας παρακρατηθὲν ποσὸν ἤμαρτε καὶ ἐξαφανιστέα καθίσταται, χωρούσης τῆς κατ' οὐσίαν ἐρεύνης τῆς ἀγωγῆς.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἡ ἐνάγουσα ἐκθέτει, ὅτι ἐργάζεται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης ὡς ὑπάλληλος καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη τῆς παρεκράτησεν ἄνευ δικαιώματος τὸ 1/12 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν της ἑκάστου τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου 1951 καὶ (καθ' ὑποφοράν ἀναφέρει) ὅτι ἡ παρακράτησις αὕτη ἐγένετο κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 664 Α.Κ. (ὅπερ κατ' ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου τοῦ Α.Κ. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τοῦ Ν. 4694/1930, καὶ ὅτι ταύτης δικαιουμένης ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς πλήρη ὧν μισθὸν της (ἄρθρ. 658 Α.Κ.) ὑποχρεοῦται ἡ ἐναγομένη νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτὴν τὰ παρακρατηθέντα ποσὰ ἐκ τῶν μισθῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου 1951. Ἡ ἐναγομένη, ἀπαντῶσα εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὁμολογεῖ τὰ συνιστῶντα τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς πραγματικὰ περιστατικά, ἰσχυρίζεται ὅμως ὅτι τὴν ἐν λόγῳ παρακράτησιν ἐνήργησε κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1803/11.11.1950 ἐγγράφου του, δι' οὗ ταύτο ἐνετείλατο ταύτην εἰς παρακράτησιν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς 12 μηνιαίας δόσεις ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἐναγούσης κατὰ Δεκέμβριον 1950, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 1951 καὶ ἐφ' ἑξῆς λόγῳ ὀφειλομένης ὑπ' αὐτῆς εἰς αὐτὸ ἐκτάκτου λόγῳ γάμου εἰσφορᾶς καὶ ὅτι ἡ παρακράτησις αὕτη ἐγένετο βάσει τοῦ ἄρθρου 15 § 4, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 54751/Ε 1785/5.12.1949 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 213/1949 Φ.Ε.Κ. καταστατικοῦ τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου καὶ τὸ σχετικὸν ποσὸν ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ταμείου τούτου. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἐν τῷ συνόλῳ του ἀποτελεῖ ἔνστασιν καταλυτικὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐναγούσης, ἥτις ἐρευνητέον ἂν εἶναι νόμιμος.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐναγομένης προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 15 § 4 καὶ 5 ἐδ. β', ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ νέου καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου, ὡς καὶ τῆς τοῦ ἄρθρου 28 § 4 αὐτοῦ, αἵτινες ἀφορῶσαι τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων πρὸς τὸ Ταμεῖον λόγῳ γάμου εἰσφορῶν ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων (ὑποχρεωτικὴ κράτησις ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης) εἰς ΙΒ' μηνιαίας δόσεις, ἐφαρμόζονται ἐπὶ πάσης λόγῳ γάμου ὀφειλομένης εἰσφορᾶς, εἴτε αὕτη ἐγεννήθη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ παλαιοῦ καταστατικοῦ, εἴτε ὑπὸ τὴν τοῦ νέου. Ὑπῆρχε δὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐναγομένης καὶ κατὰ τὸ παλαιὸν καταστατικόν, ἅτε τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ ὁμιλοῦντος περὶ κρατήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν, γενομένης προδήλως ὑπὸ τῆς ἐναγομένης Τραπέζης, ἀφοῦ αὕτη καταβάλλει τὰς ἑκάστοτε ἀποδοχάς.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § δ τοῦ ρηθέντος παλαιοῦ καταστατικοῦ, ὁρίζοντος ὅτι ἡ λόγῳ γάμου εἰσφορὰ εἶναι ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μηνός, καθ' ὃν τελεῖται ὁ γάμος ἢ ἐν περιπτώσει προσλήψεως ἐγγάμου ὑπαλλήλου πρὸς τὰς τοῦ μηνὸς τῆς προσλήψεως καὶ ὅτι ἡ κράτησις αὕτη διενεργεῖται δι' ἴσων μηνιαίων δόσεων, προκύπτει ὅτι ἡ ἐξ εἰσφορᾶς γάμου ὀφειλὴ τοῦ ἠσφαλισμένου ὑπαλλήλου πρὸς τὸ Ταμεῖον γεννᾶται ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἢ ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ἐγγάμου ὑπαλλήλου καὶ ἐξοφλεῖται δι' ἴσων μηνιαίων δόσεων διαδοχικῶς καθιστωμένων ἀπαιτητῶν.

Δεδομένου δὲ ὅτι, ὡς συνομολογεῖται, ὁ γάμος τῆς ἐναγούσης ὑπαλλήλου ἐγένετο πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 18/1944, ἐρευνητέον ἐὰν ἡ ἐπὶ τὴν εἰσφορὰν ταύτην ἀξίωσις τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου ἐμπίπτῃ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου.

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 18/1944 ὀφειλαὶ ἐξ εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικὰ ἱδρύματα δημοσίου δικαίου ἐξαιροῦνται τῆς ρυθμίσεως τοῦ Α.Ν. τούτου, μέλλουσαι νὰ ρυθμισθοῦν ὑπὸ εἰδικοῦ Νόμου, καὶ συνεπῶς δὲν ἐκμηδενίζονται. Τούτου τεθέντος καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ τῆς ἐναγούσης ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὡς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ ὁρίζεται, ἐκ τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει (κυρία καὶ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις πρὸς πραγμάτωσιν τῶν κανόνων τῆς ἐννόμου τάξεως), καὶ ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1425/1938, ἄρθρου 3 § 2, προκύπτει, ἡ ἐξ εἰσφορᾶς λόγῳ γάμου ὀφειλὴ τῆς ἐναγούσης δὲν ἀπαραβέσθη κατὰ τὸν νόμον 18/1944.

Τὸ ζήτημα τῆς τύχης τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς ἢ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἐρρυθμίσθη ἐν γενικότητι ὑ-

πό τοῦ ἄρθρου 1 § 5 τοῦ Α.Ν. 1022|1946, καθ' ἃ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς ὀργανισμοὺς ἢ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπολογίζονται κατὰ ποσὸν καὶ καταβάλλονται ὑπὸ τῶν καθυστερούντων ταύτας ἐργοδοτῶν βάσει τῶν μισθολογίων, τὰ ὁποῖα ἰσχύουν διὰ τοὺς μισθωτούς των κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐν λόγῳ ὀφειλῶν. Αἱ διατάξεις αὗται ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν αἱ καθυστερούμεναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ συνίστανται εἰς . . . . . ανα θερῶς ὁριζόμενα χρηματικὰ ποσά. Αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προηγουμένων ἐδαφίων διαφοραὶ βαρύνουν ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς καθυστερουντας ἐργοδότας, ἐφ' ὅσον οὗτοι ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλουν καὶ τὸ βαρύνον τοὺς ἠσφαλισμένους μέρος τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν». Διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐθεσπίσθη, ὅτι αἱ καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται καὶ καταβάλλονται βάσει τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξοφλήσεως ἰσχύοντος μισθολογίου καὶ ὅτι αἱ εἰσφοραὶ αὗται βαρύνουν ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἐργοδότην μόνον, ἐφ' ὅσον οὗτος βαρύνεται καὶ μὲ τὸ βαρῦνον τοὺς ἠσφαλισμένους μέρος τῶν εἰσφορῶν, ὅπερ δὲν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ. Εἰδικώτερον, ὡς πρὸς τὸ παρεμβαῖνον Ταμεῖον, τὸ ζήτημα τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν ἐρρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἐχοντος, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου του, ἄρθρου 28 §§ 1 καὶ 4 τοῦ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1950 ἰσχύοντος καταστατικοῦ αὐτοῦ, τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51754|Ε 1785|5.12.1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευθέντος μετ' αὐτῆς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 213|15.12.1949 Φ.Ε.Κ., ἐκδοθέντος δὲ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11.11.1933 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη τοῦτο διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 694|1937. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζεται, ὅτι πᾶσα ἔγκρισις ἢ τροποποίησις τῶν οἱασδήποτε τύπου, πλὴν τῶν κατ' οὐσίαν ἀναφερομένων εἰς κοινωνικοὺς πόρους καταστατικῶν καὶ ὀργανωτικῶν διατάξεων τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, γίνεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν διαδικασίαν δὲ αὐτὴν τροποποιοῦνται καὶ πᾶσαι αἱ προγενέστεραι διατάξεις τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν βασικὰς ἀρχὰς καὶ λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν κοινωνικοὺς πόρους. Ἡ ὡς ἄνω λοιπὸν ἐξουσιοδότησις, μὴ θίγουσα βασικὰς ἀρχὰς τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, εἶναι συνταγματικὴ καὶ ἔγκυρος. Συνεπῶς καὶ ἡ δυνάμει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 51754|1785 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐγκρίνασα τὸ δι' αὐτῆς τροποποιηθὲν καὶ συμπληρωθὲν παλαιὸν καταστατικὸν τοῦ ρηθέντος Ταμείου, εἶναι συνταγματικὴ καὶ τὸ κυρωθὲν καὶ τροποποιηθὲν καταστατικὸν εἶναι ἔγκυρον (Α.Π. 649|1950, ΕΕΔ 10, 168).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 §§ 1 καὶ 4 τοῦ ρηθέντος καταστατικοῦ αἱ πρὸς τὸ παρεμβαῖνον Ταμεῖον καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται καὶ εἰσπράττονται βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου λαμβανομένης μισθοδοσίας καὶ ἡ κατὰ τὸ στοιχεῖον 4 τοῦ ἄρθρ. 15 λόγῳ γάμου εἰσφορὰ καταβάλλεται παρακρατουμένη ἐκ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς δώδεκα ἴσας δόσεις, καὶ ἔπεται ὅτι νομίμως ἐνήργησε ἡ ἐναγομένη παρακρατήσασα ἐκ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῆς ἐναγούσης τὰ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ποσὰ (1|12 ἐξ ἑκάστου μισθοῦ Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου 1951) καὶ ἐπὶ σκοπῷ εἰσπράξεως εἰς δώδεκα μηνιαίας δόσεις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1950 ὑπὲρ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου καὶ διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ καὶ δὲν τῷ λόγῳ τούτῳ, μὴ ἰσχυριζομένης τῆς ἐναγούσης ὅτι τὸ παρεμβαῖνον παρητήθη τῆς ἀξιώσεώς του ταύτης ποτὲ μέχρι σήμερον, οὔτε ἄλλωστε τοιούτου τινὸς προκύπτοντος ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης καὶ τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς προσθέτως παρεμβαίνοντος Ταμείου, συμψηφισθῇ δὲ ἡ ἑκατέρωθεν δικαστικὴ δαπάνη ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, διότι ἕκαστος τῶν διαδίκων εἶχεν εὔλογον αἰτίαν νὰ ἀμφιβάλλῃ διὰ τὴν ἔκβασιν τῆς παρούσης δίκης.

VI. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⁾ΟΔ'

Ἀποκλειστικὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ ἡ διαδικασία Ν. Γ⁾ΟΔ'.—Ἐκδίκασις κατ' αὐτὴν πάσης ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε αὕτη κατάγεται εἰς δίκην διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς.—Ἐκδίκασις καὶ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιώσεις μισθωτοῦ.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 31|1952

Διαδικασία Ν. Γ⁾ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Καψάλης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ραβαζούλας, Α. Μπαλάσης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα ὅπως ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι ὁ ἐναγόμενος, προσληφθεὶς τὴν 13ην Νοεμβρίου 1951 ὡς ἀνειδίκευτος ἐργάτης καὶ τοποθετηθεὶς εἰς τὸ βαφεῖον τοῦ ἐργοστασίου καλτσοποιΐας τῆς ἐναγούσης, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836|1951, δὲν δικαιοῦται τῆς αὐξήσεως τῆς χορηγηθείσης ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκ δραχμῶν 4.000, νόμῳ βάσιμος παρίσταται, ἔρεισμα εὑρίσκουσα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ εἰσαγωγικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος νόμου 2783|1941, προφανοῦς ὄντος τοῦ ἐννόμου συμφέροντος τῆς ἐναγούσης περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς ἐννόμου ταύτης σχέσεως. Λέον ὄφειν ὅπως ἐξετασθῇ καὶ κατ' οὐσίαν, ἁρμοδίως φερομένη πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ⁾ΟΔ', καθ' ὅσον κατὰ ταύτην, ἥτις εἶναι ἀποκλειστικὴ καὶ ὑποχρεωτική, δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε αὕτη κατάγεται εἰς δίκην διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς τοιαύτης (*Γ. Ράμμος*, ἐν ΕΕΔ 6, 289, *Γ. Μητσοπούλου*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ σελ. 175 σημ. II, Α.Π. 511|1948, ΕΕΝ ιστ' 178). Πρόκειται δὲ περὶ ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Τρόπος ὑπολογισμοῦ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν παροχῶν εἰς χρῆμα. Συνυπολογισμὸς τῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν παρεχομένης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως. Ἐγεννήθησαν ἐν τῇ πράξει ἀμφιβολίαι ἐπὶ τοῦ ἐὰν κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἔδει νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἅπαντες οἱ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένοι θὰ καταταγῶσιν εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις, κατὰ τὰ ἐν § 6 τοῦ ἄρθρου 25 ὁριζόμενα καὶ βάσει τῆς κατατάξεως ταύτης θὰ ὑπολογίζηται τὸ ποσὸν τῶν παροχῶν εἰς χρῆμα, θὰ ἐφαρμοσθῶσι δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρχομένου ἔτους, βάσει τοῦ χρόνου ἀναγγελίας τῆς περιπτώσεως, αἱ περὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ρηθεισῶν παροχῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ νόμου.

Ἡ διατύπωσις τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 25, ἀλλὰ καὶ ἡ θέσις της ἐν τῷ νόμῳ καθιστῇ πιθανωτέραν τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ μόνον τὰς ἐν § 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἀναφερομένας κατηγορίας καὶ δέον νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐγένετο κατάταξις εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις, κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην, τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὰς ἐν λόγῳ κατηγορίας προσώπων.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν συντάξεων καὶ τῶν ἐπιδομάτων ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας θὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου καὶ ἐντεῦθεν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 37 ἐφ' ἁπασῶν τῶν περιπτώσεων τῶν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένων, ἐξαιρουμένων τῶν περὶ ὧν ἡ § 5 τοῦ ἄρθρου 25 κατηγοριῶν.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν. 1846 πρὸς καθορισμὸν τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ διὰ τὴν κατάταξιν τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις, ἐφ' ὧν ὑπολογίζεται τὸ ὕψος τῶν ἐπιδομάτων των, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ πασῆς φύσεως ἀποδοχαὶ τούτων εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἴδος. Εἰς τὰς ὡς ἄνω ἀποδοχὰς περιλαμβάνεται, καθ' ἃ διαλαμβάνεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 139|1951 ἐγκυκλίῳ διαταγῇ, καὶ ἡ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς χορηγουμένη εἰς τοὺς μισθωτοὺς οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις.

Ἡ ρηθεῖσα ἐνίσχυσις, ἥτις εἶναι κατ' οὐσίαν ἀναδρομικὴ αὔξησις ἀποδοχῶν διὰ τὴν χρονικὴν περίοδον τὴν περιλαμβανομένην μεταξὺ τῆς ἑορτῆς, καθ' ἣν κατεβλήθη, καὶ τῆς προηγουμένης τοιαύτης, ἀναλογεῖ ἐφ' ἁπασῶν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν, τῶν ἐμπιπτουσῶν εἰς τὴν ἐν λόγῳ περίοδον. Κατὰ ταῦτα, διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ὕψους τοῦ ἡμερομισθίου τῶν 30 τελευταίων ἡμερῶν ἀπασχολήσεως, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 37 τοῦ νόμου, δέον ὅπως πρὸς ἀκριβῆ ὑπολογισμὸν τῆς λόγῳ τῆς ἀναδρομικῆς ταύτης αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν προσαυξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου διαιρεθῇ τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταβληθείσης εἰς ἕκαστον ἠσφαλισμένον ἐνισχύσεως, ἐφ' ὅσον, ὡς εἰκός, διαπιστωθῇ, ὅτι ὄντως καταβληθῇ αὕτη, διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας, ὅστις ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν εἰς ἣν ἀφορᾷ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις χρονικὴν περίοδον. Λυμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα χορηγουμένη ἐνίσχυσις (δῶρον) ἀντιστοιχεῖ κατὰ κανόνα εἰς τὸ 1|2 τῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καταβαλλομένης τοιαύτης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ ἀπὸ Χριστουγέννων μέχρι Πάσχα χρονικὴ περίοδος ἀντιστοιχεῖ περίπου εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῶν Χριστουγέννων περιλαμβανομένης περιόδου, ἐνδείκνυται, ὅπως πρὸς ἀποφυγὴν περιπλόκων ὑπολογισμῶν ἀκολουθηθῇ ἡ κατωτέρω διαγραφομένη διαδικασία:

Ἐφ' ὅσον εἰς ἑκάστην περίπτωσιν διαπιστοῦται παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ, ὅτι ὄντως κατεβλήθη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις, θὰ διαιρῆται τὸ ἀναγραφόμενον ἐπὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου ποσὸν αὐτῆς διὰ τοῦ 200, ἐὰν αὕτη ἀντιστοιχῇ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῶν Χριστουγέννων χρονικὴν περίοδον, καὶ διὰ τοῦ 100 ἐὰν αὕτη ἀντιστοιχῇ εἰς τὴν ἀπὸ Χριστουγέννων μέχρι Πάσχα τοιαύτην, ἀναλόγως τοῦ ἐὰν ἔχῃ καταβληθῇ τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὰς ὡς ἄνω χρονικὰς περιόδους ἡμερῶν ἐργασίας. Σημειοῦμεν, ὅτι, ἐὰν συμβῇ νὰ καταβληθῇ εἰς δύο δόσεις (15 Αὐγούστου—25 Δεκεμβρίου) ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν μεταξὺ Πάσχα—Χριστουγέννων περίοδον οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις, ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπολογισμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται καὶ κεχωρισμένως, διαιρουμένου τοῦ ποσοῦ ἑκάστης δόσεως διὰ 100.

ἐργοδότου καὶ οὐχὶ τούτου κατ' ἐκείνου, διότι διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς φέρεται πρὸς δικαστικὴν διάγνωσιν ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ (δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως ἐξιδίωση καὶ καταβληθῇ αὐτῷ ἡ χορηγηθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως αὔξησις, ἀλλὰ φέρεται πρὸς διάγνωσιν ὑπὸ τὴν ἀνωτεραιμένην ὄψιν της. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι ὑφίσταται ἀποχρῶν λόγος, ἵνα ἐπέλθῃ διάσπασις ἐν τῇ ἑνότητι τῆς ἀρμοδιότητος καὶ τῆς διαδικασίας πρὸς ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς διαφορᾶς, διότι τὸ συμφέρον τῶν μισθωτῶν, εἰς ὃ ἀπέβλεψεν ὁ νομοθέτης καὶ καθιέρωσε τὴν ἀρμοδιότητα ἡμῶν, ἵνα διὰ ταχείας, ἁπλουστέρας καὶ ὀλιγοδαπάνου διαδικασίας ἐπιδιώκουσι αὗται τὰς ἐκ σχέσεως ἐργασίας πηγαζούσας ἀξιώσεις των, ἐπιβάλλει, ὅπως αὗται ἐκδικάζωνται κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν, εἴτε εἰσάγονται ὑπὸ τὴν θετικὴν των μορφήν, εἴτε ὑπὸ τὴν ἀρνητικὴν των τοιαύτην, ὡς ἐν προκειμένῳ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11224|1949, ΕΕΔ 9, 418, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1493|1949, ΕΕΔ 8, 777, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4376|1951, ΕΕΔ 10, 1044).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς συνταξιοδοτήσεως ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἀντιστοιχοῦντος εἰς ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας ποσοῦ δύναται νὰ γίνηται καὶ ἀθροιστικῶς, διαιρουμένου τοῦ συνόλου τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους ἢ διετίας καταβληθέντων ποσῶν αὐτῆς διὰ τοῦ 300 ἢ 600 (δῶρον Χριστουγέννων — Πάσχα). *(Ἐγκύκλ. 160|1951 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Παράλληλος ἀσφάλισις καὶ εἰς ἕτερον Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν. Εἶναι πράγματι γεγονός, ὅτι διὰ διατάξεως τοῦ ἐδαφίου β τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ὁρίζεται, ὅτι ἐὰν πρόσωπόν τι παρέχῃ, ἐκτὸς τῆς ἐργασίας, δι' ἣν ἀσφαλίζεται εἰς εἰδικὸν Ταμεῖον καὶ δι' ἣν ὡς ἐκ τούτου ἐξαιρεῖται ἐκ τοῦ οἰκείου κλάδου ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ἑτέραν ἐργασίαν, ἐμπίπτουσαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος (Α.Ν. 1846|1951), μὴ θεμελιοῦσαν ὅμως ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως κατ' ἄλλον Ταμεῖον, ὑπάγεται ὡς πρὸς ταύτην εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ νόμου 6298|1934, καθιεροῦται ἡ παράλληλος ἀσφάλισις εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμούς.

Ὡς ὅμως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 98|1951 (1), 111|1951(2) ἐγκυκλίων καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36224|6568|22.10.1951 (3) πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκ|ματα διατάξεων ἡμῶν ἐγνωρίσαμεν, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 6298|1934, αἵτινες καθώριζον τὸν κύκλον τῶν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν ὑπαγομένων προσώπων θέλουσιν ἐξακολουθήσει καθοριζουσαι τοῦτον μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκδοθέντος κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.» προβλεπομένων ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος.

Μέχρις ὅθεν τῆς ἐκδόσεως σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν καὶ τῶν περὶ ὧν ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἐδαφίου β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προσώπων, ταῦτα θέλουσιν ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως, συμφώνως πρὸς τὰς παρασχεθείσας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15|5.8.1950 ἐγκυκλίου διαταγὰς ὁδηγίας (βλέπε καὶ σχετικὸν ὑπ' ἀριθ. 7499|1318|4.4.51 ἔγγραφόν μας ἐν Δελτ. Ι.Κ.Α. τ. 3 σελ. 32).

Τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 119|5.9.1951 (4) ἐγκυκλίῳ διαταγῇ «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 95|1951 (5) ἐγκυκλίου περὶ τῶν προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 παράγρ. VII ἀναφερόμενα σχετικῶς μὲ τὴν ἐκ μέρους τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος ἐξέτασιν ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει χορηγήσεως παροχῶν εἰς περιπτώσεις ὑπερασφαλίσεως ἔχουν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποτροπῆς χορηγήσεως παροχῶν εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐκ πλάνης ὑπῆχθησαν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν πρόσωπα ἐκ τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω μὴ ὑπαγομένων εἰς ταύτην. *(Ἔγγρ. 41749|7787 τῆς 4 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἀσφάλισις προσωπικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν κλπ. Συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. τῆς 28|30 Ὀκτωβρίου 1935 (Φ.Ε.Κ. 501 Α'), τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν κλπ. δύναται προαιρετικῶς ν' ἀσφαλισθῇ εἰς τὸ Ταμεῖον, ὑφ' οὓς ὅρους προβλέπεται ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις τῶν ἐργατῶν κεραμοποιῶν κ.λ.π.

Συμφώνως ὅθεν πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ Νόμου 6298 δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα (ἤτοι ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου), ὡς ὑπαγόμενα εἰς τὴν παρὰ τῷ ρηθέντι Ταμείῳ ἀσφάλισιν προαιρετικῶς διὰ τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου, ἀπαλλάσσονται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως μόνον, ἐφ' ὅσον, καθ' ὃν χρόνον θὰ κατελαμβάνοντο ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος (χρονολογία ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὴν περιοχήν, εἰς ἣν ἀπασχολοῦνται), εἶχον ἤδη ἐκδηλώσει τὴν βουλησίν των πρὸς ὑπαγωγὴν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Κεραμοποιῶν κ.λ.π. ἀσφάλισιν βάσει τῆς παρεχομένης αὐτοῖς εὐχερείας ὑπὸ τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ Α.Ν. τῆς 28|30 Ὀκτωβρίου 1935. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν.

Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τῶν παρασχεθεισῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60|1941 ἐγκυκλίου διαταγῆς ἡμῶν ὁδηγιῶν, καθ' ἃς τὸ προσωπικὸν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ταμείου ὑπάγεται εἰς τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν, πιθανῶς νὰ ἐδημιουργήθη δεδικαιολογημένος ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Κεραμοποιῶν ὑπάγεται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν καὶ συνεπῶς ἐξαιρεῖται τοῦτο τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, τινὰ τῶν προσώπων τούτων νὰ ἠσφαλίσθησαν ἤδη μέχρι τῆς κοινοποιήσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον βάσει τῆς παρεχομένης αὐτοῖς εὐχερείας διὰ τῆς προμνησθείσης εἰδικῆς διατάξεως, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα, ὡς καλυφθέντα ἤδη ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου, ἀπαλλάσσονται τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου. Πάντα δὲ τὰ μὴ ἠσφαλισμένα ἤδη εἰς τὸ ὡς εἴρηται Ταμεῖον πρόσωπα ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τοὺς ρηθέντας κλάδους ταύτης. *(Ἔγγρ. 45863|8675 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Καταβολὴ μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀσθενείας ἠσφαλισμένου καὶ ὑποχρέωσις εἰσφορᾶς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. Τὸ δυνάμει ἄρθρ. 5 § 8 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 χορηγούμενον εἰς τοὺς τακτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου βοήθημα τῶν

1) ΕΕΔ 10, 1009.
2) ΕΕΔ 10, 1013.
3) ΕΕΔ 11, 102.
4) ΕΕΔ 10, 1284.
5) ΕΕΔ 10, 1280.

300.000 δραχμῶν ὑπόκειται εἰς εἰσφοράς, ὡς ἀποτελοῦν προέκτασιν τοῦ μισθοῦ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἠσφαλισμένων. Διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας, ὁπότε ὁ μισθωτὸς δεδικαιολογημένως καὶ ἀνυπαιτίως δὲν παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενη ἡ σύμβασις ἐργασίας, δι' ὃ καὶ παρέχεται τὸ βοήθημα τοῦτο.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὑπόκειται εἰς εἰσφορὰς καὶ τὸ συμπλήρωμα τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, τὸ χορηγούμενον εἰς τὸν ἠσφαλισμένον παρὰ τοῦ ἐργοδότου μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερομισθίου του καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ἐπιβάλλεται ἡ καταβολή του παρὰ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρα 657 καὶ 658), ἤτοι ἐπὶ ἕνα μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα πρὸς ἐργασίαν (ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀσθένεια) ἐπῆλθεν ἐν τοιαύτῃ ἀγνοίᾳ ἕτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, ἐπὶ ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Ἐὰν ὅμως μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τιθεμένου χρονικοῦ τούτου περιορισμοῦ ὁ ἐργοδότης παρὰ τὴν μὴ προσφορὰν ἐργασίας ἐξακολουθῇ καταβάλλων αὐτὸ προαιρετικῶς εἰς τὴν περὶ ἧς πρόκειται διαφοράν, τότε τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ζήτημα ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ δέον ν' ἀντιμετωπίζεται ἀναλόγως παρὰ τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπὶ ἑκάστης δεδομένης περιπτώσεως.

Ἐν ἑκάστῃ δηλαδὴ συγκεκριμένῃ περιπτώσει δέον νὰ διερευνᾶται ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐργοδότης συνεχίζει τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἐνῷ δὲν ὑποχρεοῦται πρὸς τοῦτο: Μήπως εἰς ἀναγνώρισιν τυχὸν τῶν προγενεστέρων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐπαναπροσλάβῃ τοῦτον, ὅταν θὰ τοῦ προσκομίσῃ πιστοποιητικὸν ἱκανότητος τοῦ Ι.Κ.Α., ὁπότε συνεχίζεται ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις ἢ μήπως ἐκ λόγων φιλανθρωπίας ἢ καὶ ἐκ σκοπιμότητος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς εἰκονικὴν συνέχισιν τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἀπόληψιν παρὰ τούτου τῶν παροχῶν τοῦ Ἱδρύματος, ὁπότε ἡ Ὑπηρεσία δέον νὰ μὴ ἀσφαλίσῃ τὸν ἐνδιαφερόμενον;

Οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ καταβαλλομένου συμπληρώματος, τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ τοῦτο καταβάλλεται, ἡ λόγῳ τῆς νόσου ἀδυναμία ἢ μὴ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ἢ πρὸς ἀνάληψιν ἄλλης ἐργασίας ἀσφαλιστέας ἢ μή, κ.λπ., κ.λπ. εἶναι στοιχεῖα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ κρίνεται ἑκάστοτε ἐὰν συνεχίζεται ἡ σχέσις ἐργασίας καὶ συνεπῶς καὶ ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις. *(Ἔγγρ. 20463/3578 τῆς 30 Ἰανουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας τῶν ἐποχιακῶς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν. Κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προβλεπομένου παρὰ τοῦ ἄρθρου 35, ἐδ. β', Α.Ν. 1846/1951 Κανονισμοῦ Παροχῶν Ἀνεργίας τῶν ἐποχιακῶς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν (*) παρέχονται αἱ ἀκόλουθοι ἐρμηνευτικαὶ ὁδηγίαι διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Α'. Πρόσωπα χαρακτηριζόμενα ὡς ἐποχιακοὶ μισθωτοί. 1. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 Κ.Π.Α.Ε.Α.Μ. ὁρίζονται περιοριστικῶς αἱ κατηγορίαι τῶν μισθωτῶν, οἵτινες χαρακτηρίζονται ὡς ἐποχιακοί, ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ μόνον ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ.

Ἑπομένως πρόσωπα μὴ ὑπαγόμενα εἰς τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων κατηγοριῶν μισθωτῶν θὰ τύχουν ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας μόνον ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς γενικὰς περὶ παροχῶν ἀνεργίας προϋποθέσεις τῶν ἄρθρων 35 καὶ 36 Α.Ν. 1846/1951, ἀνεξαρτήτως ἐὰν πράγματι ἀπασχολοῦνται ὡς ἐποχιακοὶ μισθωτοὶ κατηγορίας μὴ προβλεπομένης παρὰ τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ (π.χ. μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν παρασκευὴν λάγου, μισθωτοὶ θαλασσίων λιμενῶν κ.λπ.).

Β'. Προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως. 1. Διὰ τὴν ἐπιδοτησιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κανονισμοῦ ἐποχιακῶν μισθωτῶν ἀπαιτοῦνται αἱ ἀκόλουθοι εἰδικαὶ προϋποθέσεις:

Ἀπόλυσις τοῦ ἐποχιακοῦ μισθωτοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου συνεπείᾳ λήξεως τῆς ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν εἶχε προσληφθῆ.

Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ἐποχικὸς μισθωτὸς προσληφθεὶς δι' ὡρίσμενον χρόνον καὶ ἀπολυόμενος συνεπείᾳ καταγγελίας τῆς ὡρίσμενου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας του δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς εἰδικὰς περὶ ἐπιδοτήσεως διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ.

II. Πραγματοποίησις 75 ἡμερῶν ἐργασίας ἢ τοῦ προηγουμένου ταύτης ἐντὸς τοῦ προηγουμένου τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας ἡμερολογιακοῦ ἔτους 12μήνου, μὴ ὑπολογιζομένων ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον αἱ ἀνωτέρω 75 ἡμέραι ἐμπίπτουν ἐντὸς τῆς περιόδου ἐργασίας τῆς ἀμέσως προηγουμένης τῆς περιόδου ἀνεργίας, δι' ἣν χορηγεῖται τὸ ἐπίδομα (Ἄρθρον 2 Καν. ἐποχ. μισθωτῶν).

2. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν 75 ἡμερῶν ἐργασίας δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι εἰς ἐργασίας μὴ χαρακτηριζομένας ὡς ἐποχιακὰς (π.χ. μισθωτὸς ἁλιπάστων ἰχθύων, πραγματοποιήσας ἐντὸς τῆς περιόδου ἐργασίας εἰς ἐπεξεργασίαν ἁλιπάστων ἰχθύων 60 ἡμέρας, εἰς ἑτέραν δὲ μὴ χαρακτηριζομένην ὡς ἐποχιακὴν 15 ἡμέρας, δὲν θὰ τύχῃ ἐπιδοτήσεως ὡς ἐποχιακὸς μισθωτός).

3. Ἐπίσης δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἡμέραι ἐργασίας προγενεστέρας περιόδου ἐργασίας, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ἐπιδότησιν τοῦ ἐποχιακοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν περίοδον ἀνεργίας.

Οὕτως, εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, ἐὰν ὁ ἐποχιακὸς οὗτος μισθωτὸς ἐπραγματοποίησε, κατὰ τὴν περίοδον ἐργασίας ἔτους 1951, 90 ἡμερομίσθια, 60 δὲ κατὰ τὴν περίοδον ἔτους 1952, τὰ 15 ἡμερομίσθια τοῦ ἔτους 1951, ἅτινα δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ἐπιδότησίν του κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἐργασίαν τοῦ 1951 περίοδον ἀνεργίας, δὲν δύνανται νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰ 60 ἡμερομίσθια τῆς περιόδου ἐργασίας 1952, διὰ

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 164.

τὴν ἐπιδότησιν αὐτοῦ κατὰ τὴν νέαν περίοδον ἀνεργίας.

4. Ἡ παρὰ τοῦ ἐποχιακοῦ μισθωτοῦ τυχὸν πραγματοποιήσις πλέον τῶν 150 ἡμερομισθίων ἐντὸς τῆς περιόδου ἐργασίας δὲν παρέχει αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιδοτήσεως κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

5. Μισθωτὸς ἀπασχοληθεὶς ἐναλλὰξ ὡς ἐποχιακὸς καὶ ὡς κοινὸς τοιοῦτος, ἐντὸς τοῦ προηγουμένου τῆς ἀναγγελίας ἔτους ἢ 15μήνου, πραγματοποιήσας δὲ πλέον τῶν 150 ἡμερῶν ἐργασίας θὰ τύχῃ ἐπιδοτήσεως ἐποχιακοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταία ἀπασχόλησίς του χαρακτηρίζεται ὡς ἐποχιακὴ καὶ ἐφ' ὅσον τὰ πλέον τῶν 75 ἡμερομισθίων ἐπραγματοποιήθησαν εἰς ἐποχιακὴν ἐργασίαν, ἄλλως θὰ τύχῃ ἐπιδοτήσεως συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

6. Ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς διὰ τὴν ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας προϋποθέσεις, τοὺς λόγους ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 35, 36 καὶ 37 Α.Ν. 1846|1951.

Γ'. Διάρκεια ἐπιδοτήσεως. 1. Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 64730|28.11.1951 κοινοποιηθεῖσαν προέγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κανονισμοῦ ἐποχιακῶν μισθωτῶν περιορίζεται εἰς 60 ἡμέρας, ὑπολογιζομένας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς ἀναγγελίας. Ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 38 § 3 ἐδ. β' χρόνος ἀναμονῆς δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν 60 ἡμερῶν.

2. Ὡς ἀφετηρία ἐνάρξεως τοῦ χρόνου ἀναμονῆς λαμβάνεται ἡ ἡμερομηνία τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἠσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐμπίπτει εἰς χρόνον ἐντὸς τῆς περιόδου ἀνεργίας.

Ἑπομένως ἀναγγελία ἠσφαλισμένου, γενομένη πρὸ τῆς κηρύξεως περιόδου ἀνεργίας, δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀπὸ ταύτης ἔναρξιν τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, ὅστις ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἄρχεται ὑπολογιζόμενος ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, καθ' ἣν ἄρχεται ἡ περίοδος ἀνεργίας.

3. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. κηρύσσεται ἡ ἔναρξις καὶ λῆξις τῆς περιόδου ἀνεργίας ἑκάστης τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 Καν. ἐποχ. μισθωτῶν περιλαμβανομένων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

4. Ἅμα τῇ παρόδῳ τῆς ἡμερομηνίας, ἥτις ὁρίζεται ὡς τοιαύτη λήξεως τῆς περιόδου ἀνεργίας διά τινα τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, διακόπτεται ἡ ἐπιδότησις ἁπάντων τῶν εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνηκόντων ἐποχιακῶν ἀνέργων ἀνεξαρτήτως τῆς παρ' αὐτῶν συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν 60 ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως.

Δ'. Διαδικασία ἐπιδοτήσεως. Ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν ἐπιδοτήσεως τῶν ἐποχιακῶν μισθωτῶν καὶ τὸν τρόπον πληρωμῆς τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας θὰ ἐφαρμοσθῶσι τὰ γενικῶς ἰσχύοντα ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων ἀνέργων.

Τέλος διευκρινίζομεν, ὅτι τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 865|1951 διαταγῇ ἡμῶν διαλαμβανόμενα θὰ τύχουν ἐφαρμογῆς ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων καπνεργατῶν κατὰ τὴν τρέχουσαν περίοδον ἀνεργίας, ἀντικαθισταμένης ἅμα ἐν Κεφ. Δ' § 1 αὐτῆς τῆς φράσεως «συμφώνως τῷ ἀνωτέρω Κανονισμῷ παροχῶν ἀνεργίας ἐποχιακῶς ἐργαζομένων» διὰ τῆς ὁρθῆς «συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 64270|28.11.1951 κοινοποιηθεῖσαν προέγκρισιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας». *(Ἐγκύκλ. 37 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἁπάσας τὰς Διευθύνσεις καὶ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Προσωπικὴ κράτησις ὀφειλετῶν τοῦ Ι.Κ.Α. Διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» ὁρίζονται τὰ καταναγκαστικὰ μέσα πρὸς εἰσπραξιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ ἡ προσωποκράτησις. Ἡ χρῆσις τῶν μέσων τούτων ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ καταδιώκοντος Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου, δυναμένου νὰ ἐφαρμόσῃ ταῦτα εἴτε ἀθροιστικῶς, εἴτε ἓν ἕκαστον κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ ἐκλογήν, ἡ ἀναστολὴ δὲ τῶν καταναγκαστικῶν τούτων μέσων κατὰ τῶν ὀφειλετῶν συγχωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Ν. 5940 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἥτις ἐκδίδεται μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου.

Κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 387208|6.12.1951 ἐγκριτικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 9804|1951 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ν. 5940, ἥτις ἔχει ἐφαρμογὴν δι' ὅλα τὰ Νομικὰ Πρόσωπα, πλὴν τοῦ Ἱδρύματος, καθ' ὅσον ἡ ρηθεῖσα Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ν. 5940 δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα διὰ τὰ ἔσοδα τοῦ Ι.Κ.Α., δεδομένου ὅτι τὴν ἁρμοδιότητα διὰ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ Ν. 5940 ἀναστολὴν εἰσπράξεως τῶν χρεῶν ἀσκεῖ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 27 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, τὸ κατὰ τοὺς Κανονισμοὺς τοῦ Ι.Κ.Α. ἁρμόδιον ὄργανον. *(Γνωμάτευσις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., ὑπ' ἀριθ. 45229|7584|1951 πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.*, κοινοποιηθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4194|771 τῆς 19 Φεβρουαρίου 1952 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς συμμόρφωσιν).

Καταβολὴ ἐξόδων κηδείας ἠσφαλισμένου. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17|18.1.1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (*) διεσαφηνίσθη, ὅτι τὸ Ἵδρυμα καταβάλλει εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 32 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερόμενα πρόσωπα τὰ ἔξοδα κηδείας ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου τοῦ θανόντος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνεχιζομένης περιθάλψεώς του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 § 3, ἐφ' ὅσον ὁ θανὼν ἐπλήρου τὰς χρονικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' (100 ἡμέρας ἐργασίας) κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσθενείας του, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐπῆλθεν ὁ θάνατος αὐτοῦ.

Συμπληρωματικῶς ἐπεξηγεῖται, ὅτι ἐὰν θανὼν δὲν ἐπλήρου τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 35 ἐδάφ. β', πλὴν ὅμως οὗτος ἀπεβίωσεν ἐν θεραπευτηρίῳ, ἐν ᾧ ἐνοσηλεύετο δαπάναις τοῦ Ἱδρύματος, τὸ Ἵδρυμα ὑποχρεοῦται, βάσει ρητῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 32, ὅπως, ἐφ' ὅσον οὐδεὶς ἐμφανίζεται νὰ ἐπιμεληθῇ τῆς κηδείας, ἀναλάβῃ ἀπ' εὐθείας ταύτην, διότι δέον

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 157.

νά λεχθῇ ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιμέλεια ἐμπίπτει εἰς τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν τοῦ ἀποβιώσαντος.

Ἡ ὡς ἄνω ὑποχρέωσις τοῦ Ἱδρύματος ἐκτείνεται, ὡς εἰκός, καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων θανάτου ἐν θεραπευτηρίῳ τῶν βάσει τοῦ σχετικοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ νοσηλευομένων μελῶν οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων του.

Εἰς πάσας τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαγραμμένας περιπτώσεις ὁ Διευθυντὴς τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος, ἐπιμελούμενος τῆς κηδείας τῶν ὡς ἄνω ἀποβιούντων, ἀποφαίζει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης, χρησιμοποιῶν τὰ κατὰ τὴν κρίσιν του προσφορώτερα μέσα, ἀναλόγως τῶν ὑφισταμένων ἑκάστοτε τοπικῶν συνθηκῶν. *(Ἐγκύκλ. 44 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν. Τὸ ἄρθρ. 83 τοῦ Α.Ν. 1854|1951 «περὶ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων» ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Κατώτεροι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, ἀποχωρήσαντες ἢ ἀποχωροῦντες τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, χωρὶς νὰ δικαιοῦνται συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, δύνανται, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐτύγχανον ἠσφαλισμένοι παρὰ τῷ Ἱδρύματι Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, νὰ ἀναγνωρίσωσιν ὡς χρόνον ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τὸν χρόνον δημοσίας ὑπηρεσίας αὐτῶν μετὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀναλογουσῶν κρατήσεων, θεωρουμένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὅτι δὲν ἐξῆλθον τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ τοῦ διορισμοῦ των ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

Σχετικῶς παρέχονται αἱ ἀκόλουθοι ὁδηγίαι ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς.

I. Π ρ ό σ ω π α - π ρ ο ϋ π ο θ έ σ ε ι ς: Διὰ τῆς διατάξεως καθιεροῦται εἰδικὴ προστασία τῶν κατωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τῶν διατελεσάντων ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, οἵτινες διέκοψαν τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισίν των λόγῳ τοῦ διορισμοῦ των ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀποχώρησίν των δὲν δικαιοῦνται νὰ τύχωσι συντάξεως παρὰ τοῦ Δημοσίου.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἄρα τῆς διατάξεως ταύτης ἀπαιτεῖται νὰ συντρέχωσιν αἱ ἀκόλουθοι προϋποθέσεις:

α) Νὰ πρόκειται περὶ κατωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν. Ὡς κατώτεροι δὲ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὡς γνωστόν, θεωροῦνται πάντες οἱ μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Γραμματέως α' τάξεως τοιοῦτοι.

Δοθέντος δέ, ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διεπούσης τὴν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν νομοθεσίας τῆς ἀσφαλίσεως ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τῶν ὁποίων ἡ ὑπηρεσία λογίζεται ὡς συνταξιμος κατὰ τὰς περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις, ἔπεται, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἄνω διατάξεως καταλαμβάνει μόνον τοὺς τακτικοὺς κατωτέρους δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας (δοκίμους καὶ μονίμους), οἵτινες, ὡς γνωστόν, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν, δοθέντος ὅτι ὁ χρόνος ὑπηρεσίας των λογίζεται ὡς συνταξιμος κατὰ τὰς περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις.

β) Τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα νὰ ἀπεχώρησαν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 1854|1951, ἢ ἡ ἐν τῷ μέλλοντι ἀποχώρησις τούτων ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας νὰ ὀφείλεται εἰς κατάληψιν ἐκ τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ἐὰν κατὰ ταῦτα ἡ ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀποχώρησις τῶν ὡς ἄνω προσώπων ὀφείλεται εἰς ἑτέρους λόγους (παραίτησις, ἀπόλυσις, θάνατος κ.λπ.), δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς περιπτώσεως των αἱ διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου.

γ) Νὰ μὴ δικαιοῦνται συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, καὶ

δ) Νὰ πρόκειται περὶ προσώπων, ἅτινα, πρὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν (ὡς εἰκὸς τὴν τοιαύτην, ὁ χρόνος τῆς ὁποίας λογίζεται συνταξιμος, κατὰ τὰς περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις), ἔτυγχανον ἠσφαλισμένοι παρὰ τῷ Ἱδρύματι διὰ τὸν κλάδον τῆς συντάξεως, ἡ δὲ διακοπὴ τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως των νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ὁ χρόνος τῆς ὁποίας λογίζεται συνταξιμος κατὰ τὰς περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ρητῶς συνάγεται ἐκ τοῦ γράμματος τῆς ἄνω διατάξεως, ὁριζούσης, ὅτι «ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐτύγχανον ἠσφαλισμένοι παρὰ τῷ Ἱδρύματι Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων... θεωρουμένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ὅτι δὲν ἐξῆλθον τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ τοῦ διορισμοῦ των ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν».

Ἐὰν συνεπῶς ἡ διακοπὴ τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως τῶν ὡς ἄνω προσώπων δὲν ὀφείλεται εἰς τὸν διορισμὸν των ὡς τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, ἀλλ' εἰς ἑτέρους λόγους, ὡς π.χ. ἀνάληψις ἑτέρας μὴ ἀσφαλιστέας παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἐργασίας, πρὸ τοῦ διορισμοῦ των ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, ἀνεργία, διακοπὴ τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως τῶν ὡς ἐκτάκτων δημοσίων ὑπαλλήλων λόγῳ μεταθέσεως των ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος κλπ., δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου.

II. Ἔ κ τ α σ ι ς π ρ ο σ τ α σ ί α ς: Ἡ διὰ τῆς ἄνω διατάξεως παρεχομένη εἰς τὰ πληροῦντα τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις πρόσωπα προστασία συνίσταται εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ διανυθέντος ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ χρόνου, ὡς χρόνου διανυθέντος ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ κλάδου συντάξεων τοῦ Ἱδρύματος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἀναδρομικῆς καταβολῆς τῶν ἀναλογισμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν, ἃς θεωρεῖται πραγματοποιήσας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ἱδρύματος κατὰ μῆνα ἕκαστον τῶν ὡς ἄνω προσώπων ἰσχύουσιν αἱ γενικαὶ ὁδηγίαι.

III. Τ ρ ό π ο ς ἀ ν α γ ν ω ρ ί σ ε ω ς χρό

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Α.Ν. 1836|1951

Περίληψις ερωτήματος: Άν πρέπει νά ἀρθῇ ἡ προστασία τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἐπί τοποθετηθέντος ἐπί τῇ βάσει αὐτοῦ, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἐτοποθετήθη οὗτος, ἐλάμβανε σύνταξιν μικροτέραν τῶν 500.000 δραχμῶν κατά μῆνα, μετέπειτα ὅμως ηὐξήθη αὕτη λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς.

Νομικοῦ Συμβούλου

Γνωμοδότησις 7|64|1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας)

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κονταρασόπουλος*

Κατὰ τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ εἰρημένου Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» ἀποκλείονται τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου προβλεπομένης προστασίας, μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ὁριζόμενα εἰς τὰ ἐδάφια α, β, δ καὶ η τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου τούτου (1), ἐφ' ὅσον λαμβάνουσι σύνταξιν ἀνωτέραν τῶν 500.000 δραχμῶν μηνιαίως. Ἐκ τῆς ρητῆς καὶ σαφοῦς διατυπώσεως τῆς προκειμένης διατάξεως, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρ. δ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ἀν. Νόμου, καθ' ἣν εὐ κεκτημένος τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος Νόμου ὁριζόμενα πρόσωπα, προκειμένου νὰ τύχῃ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης προστασίας, δέον...» συνάγεται, ὅτι ἡ ὕπαρξις παρὰ τῷ ὑποψηφίῳ τῶν πρὸς διορισμὸν αὐτοῦ νομίμων προσόντων, ὡς καὶ ἡ ὕπαρξις τῶν λόγων, δι' οὓς καὶ τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου τούτου, νου ἀσφαλίσεως: Τὰ πληροῦντα τὰς ἐν § 1 τῆς παρούσης προϋποθέσεις πρόσωπα, διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ὡς χρόνου ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ἱδρύματι τοῦ τοιούτου τοῦ διανυθέντος ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ δέον ὅπως ὑποβάλωσιν εἰς τὰ κατὰ τόπους ἁρμόδια Ὑποκ|ματα τοῦ Ἱδρύματος αἴτησιν συνοδευομένην ὑπὸ βεβαιώσεως τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ὑπηρέτουν, ἐξ ἧς νὰ προκύπτωσι τὰ κάτωθι:

α) Ἡ χρονολογία διορισμοῦ των ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, καὶ ἡ τοιαύτη ἀναλήψεως τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας, ἡ χρονολογία ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ὁ βαθμός, ὃν κατεῖχον κατὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχώρησίν των.

β) Ὅτι ἡ ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀποχώρησίς των ὠφείλετο εἰς τὴν καταλληψιν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

γ) Τὸ σύνολον τῶν καταβληθεισῶν αὐτοῖς κατὰ μῆνα ἀποδοχῶν (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν καταβληθέντων δώρων κλπ. προσαυξήσεων) ἀπὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς ἐκ ταύτης ἀποχωρήσεώς των.

δ) Αἱ τυχὸν χορηγηθεῖσαι αὐτοῖς ἄδειαι ἄνευ ἀποδοχῶν, ὡς καὶ τὰ χρονικὰ διαστήματα, ἃ ἀφοροῦν αὐταί.

ε) Ὅτι δὲν δικαιοῦνται οὗτοι συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, καὶ

στ) Ὁ τόπος ἢ οἱ τόποι ἀπασχολήσεών των κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας των παρὰ τῷ Δημοσίῳ.

Ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς σχετικῆς ἐρεύνης προκύψει, ὅτι πληροῦνται αἱ ὡς ἄνω προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τῆς ἄνω διατάξεως, θὰ γίνεται ὁ ὑπολογισμὸς τῶν καταβλητέων ἐκ μέρους τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ τοῦ Δημοσίου ὡς ἐργοδότου ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν δι' ὁλόκληρον τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου λόγῳ τοῦ διορισμοῦ του ὡς τακτικοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς του ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ θὰ ζητῆται ἡ ἐκ μέρους τούτου καὶ τοῦ Δημοσίου καταβολὴ τῶν ἀναλόγων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, ὡς εἰκός, τοῦ κλάδου συντάξεως.

Μετὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὡς ἄνω εἰσφορῶν θὰ γίνεται ἐκ μέρους τῶν Ὑπ|μάτων ἀναγνώρισις ὡς χρόνου διανυθέντος ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ κλάδου συντάξεως τοῦ Ἱδρύματος ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου τοῦ διανυθέντος ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ. *(Ἔγγ. 48 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Καταβλητέον ποσὸν ἐπιδόματος εἰς περίπτωσιν ἐπελεύσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου ἡσφαλισμένου παθόντος ἐργατικὸν ἀτύχημα, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ ὑπολογισθῇ τὸ ἐπίδομα, κατὰ τὰ ἐν τῇ § γ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καθοριζόμενα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνυπολογισθῇ εἰς τὸ ἡμερομίσθιον του τῆς ἡμέρας τοῦ ἀτυχήματος καὶ ἡ ἐκ μὴ πραγματοποιηθείσης ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως ἀμοιβή, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἐὰν θὰ ἐπραγματοποίει κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὑπερωριακὴν ἀπασχόλησιν.

Δεδομένου ὅμως ὅτι θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ἐὰν κατέληγεν εἰς βάρος τοῦ ἡσφαλισμένου ἡ προφανῶς ὑπὲρ αὐτοῦ τεθεῖσα διάταξις τοῦ προαναφερθέντος ἄρθρου, εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον, ὅπως, εἰς περίπτωσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὁ ἀνωτέρω ὑπολογισμὸς τοῦ καταβλητέου ἐπιδόματος μὴ ἐφαρμόζηται, ὁσάκις ἠθελε διαπιστωθῇ, ὅτι τὸ κατὰ τὸν προνομιακὸν τοῦτον τρόπον ἐξευρισκόμενον ποσὸν ἐπιδόματος ὑπολείπεται τοῦ κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς περιπτώσεως α' τοῦ ἰδίου ἄρθρου ὑπολογιζομένου ἐπιδόματος ἀσθενείας, οὕτως ὥστε νὰ καταβάλλεται καὶ εἰς τὸν ἡσφαλισμένον τοῦτον τὸ μεγαλύτερον ποσόν, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας. *(Ἔγγρ. 36410|6851|1951 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

αποκλείονται οὗτοι τῆς προστασίας αὐτοῦ, ἀπαιτεῖται μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων, μεταγενεστέρα δὲ μεταβολὴ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως αὐτῶν οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν τύχην αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν προστασίαν ταύτην τοῦ Νόμου. Συγκεκριμένως ἂν τις ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν Νόμον τοῦτον καὶ διορισθεὶς λόγῳ τοῦ ὅτι, καθ' ὃν χρόνον διωρίσθη, ἐλάμβανε σύνταξιν μικροτέραν τῶν 500.000 δραχμῶν κατὰ μῆνα, μετέπειτα λαμβάνῃ λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς ταύτης ποσὸν μεγαλύτερον τῶν 500.000 δραχμῶν κατὰ μῆνα, ὁ διορισμὸς αὐτοῦ οὐδαμῶς θ' ἀνακληθῇ, διότι ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐμπίπτει μὲν κατ' ἀρχὴν μεταξὺ τῶν λόγων τοῦ εἰρημένου ἐδαφ. δ τοῦ ἄρθρ. 1 τῶν ἀποκλειόντων τὴν προστασίαν τοῦ Νόμου τούτου, ἀλλ' ἀποτελεῖ γεγονὸς μεταγενέστερον τοῦ χρόνου τοῦ διορισμοῦ του, τὸ ὁποῖον, ἂν ὁ Νομοθέτης ἤθελε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὡς λόγον ἀπολύσεώς του, θὰ περιελάμβανε μεταξὺ τῶν ἐν τῷ 2 τοῦ ἄρθρ. 7 ἀναγραφομένων τοιούτων, τοῦθ' ὅπερ ἐν τούτοις οὐδόλως ἔπραξε. Διὰ τὸν ἴδιον λόγον δὲν δύναται γ' ἀπολυθῇ τις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου τούτου ἐκ τῶν δυνάμει αὐτοῦ τοποθετηθέντων, ὅταν μετὰ τὴν τοποθέτησίν του προσβληθῇ ἐξ ἀνοικτῆς φυματιώσεως μὴ ἰαθείσης, ἥτις ὑπάρχουσα παρ' αὐτῷ πρὸ τῆς τοποθετήσεώς του ἀποτελεῖ λόγον ἀποκλεισμοῦ αὐτοῦ ἐκ ταύτης.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν τὴν ἀπὸ 3.3.1951 συλλογικὴν σύμβασιν πληρωμάτων, κυρωθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23927/1881 τῆς 9.4.1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δύναται νὰ καταγγείλῃ μονομερῶς, ἐπὶ τῷ τέλει μὴ ἀνανεώσεώς της, ἡ εἷς τὴν Πανελλήνιον Ναυτικὴν Ὁμοσπονδίαν ὑπαγομένη Πανελλήνιος Ἕνωσις Μηχανικῶν Ε.Ν.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας
Γνωμοδότησις 142/1952
(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας)
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἡ ἐν λόγῳ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, καταρτισθεῖσα βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 3276/1944 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Καΐρου ἔδωκεν εἰς ἑαυτὴν διὰ τοῦ κεφαλαίου ΙΗ' § 1 ἰσχὺν ἑνὸς ἔτους, ἐν παραγράφῳ δὲ 3 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου της ὡρίσθη ἐπὶ λέξει, ὅτι: «Δύο μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως δύναται αὕτη νὰ καταγγελθῇ παρ' ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν, παραμένει ὅμως αὕτη ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν μέχρι τῆς ἐν § 1 τοῦ παρόντος κεφαλαίου καθοριζομένης ἡμερομηνίας λήξεως».

Ὅθεν τὸ μόνον θέμα, ὅπερ δέον νὰ ἐξετασθῇ, διὰ νὰ δοθῇ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα, εἶναι, ἂν ἡ Ἕνωσις τῶν Μηχανικῶν, ἥτις ἐκοινοποίησε σήμερον, δύο μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως, «καταγγελίαν», ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν ἀνανέωσιν διὰ τὸν πέραν τῆς ὡς ἄνω λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνον, θεωρῆται ὡς «συμβαλλόμενον μέρος», ὥστε κατὰ συνέπειαν νὰ δικαιοῦται τῆς «καταγγελίας» ταύτης.

Καταφατικὴν εἰς τοῦτο χωρεῖ ἀπάντησις, διότι ναὶ μὲν ἡ ρηθεῖσα Ἕνωσις Μηχανικῶν Ε.Ν. ἀποτελεῖ μέλος τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας, τῆς συναψάσης μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν ἑφοπλιστῶν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, πλὴν κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ταύτης μετέσχε καὶ συνεβλήθη δι' ἰδίου ἀντιπροσώπου της ἡ εἰρημένη Πανελλήνιος Ἕνωσις Μηχανικῶν Ε.Ν., ἥτις ἄλλωστε, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ τὴν Π.Ν.Ο. ἀπαρτίζουσαι ἑνώσεις καὶ αἵτινες ἐπίσης δι' ἰδιαιτέρου ἀντιπροσώπου ἑκάστη τούτων μετέσχον τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως καὶ ὑπέγραψαν αὐτήν, διατηροῦσι κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ καταστατικοῦ της Π.Ν.Ο. «τὴν διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν αὐτονομίαν των». Ὅθεν εἶναι αἱ ἑνώσεις αὗται συμβαλλόμενα ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει μέρη καὶ δικαιοῦνται κατὰ τὴν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν διάταξιν αὐτῆς νὰ τὴν καταγγέλλωσι.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΠΙΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ποίας ἀποζημιώσεως δικαιοῦται ἀπολυθεὶς ἐπίτακτος ὑπάλληλος τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Α'
Γνωμοδότησις 60/1952
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἀρχικῶς διὰ τοῦ ν.δ. 68/1941, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 329/1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἶχεν ὁρισθῇ, ὅτι οἱ ἀπολυόμενοι ἐπίτακτοι τῆς Δ.Θ.Μ. κλπ. δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς ἀποδοχὰς τριῶν μηνῶν καὶ ἐν ὄψει τῶν διατάξεων τούτων εἶχεν ἐκδοθῇ ἡ γνωμοδότησις τοῦ Ν.Σ.Κ. ὑπ' ἀριθ. 22, ἀριθ. πρακτ. 104 (Ὑπουργείου Ἐργασίας), ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1947 (ΕΕΔ 1947, σελ. 476).

Μεταγενεστέρως ὅμως ἐξεδόθησαν δύο νομοθετήματα, ἀνατρέποντα τὴν λύσιν ταύτην. Καὶ δή: α) τὸ ἀπὸ 1/2 Αὐγούστου 1947 ὑπ' ἀριθ. 369 «περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 68/1941 Ν.Δ.», δι' οὗ ἐτακτοποιήθη ἡ θέσις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων, θεωρουμένων πλέον ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων (μονίμων καὶ ἐκτάκτων), ὡς ἀπεφάνθη ἤδη καὶ τὸ Συμβούλιον τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 471/1951 γνωμοδοτήσεως, καὶ β) ὁ Α.Ν. 913/1949 (Φ.Ε.Κ. 76 σελ. 510), ὅστις ἐπεκύρωσε τὰς ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976 τοῦ 1947 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ὧν καθωρίσθησαν τὰ ποσὰ τῶν ἀποζημιώσεων, αἵτινες θὰ καταβάλλωνται τοῦ λοιποῦ καὶ εἰς τοὺς ἀπολυομένους ἐκτάκτους δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ὅθεν ὁ ἐν τῷ ἐρωτήματι πρώην ἐπίτακτος καὶ εἶτα ἔκτακτος δημόσιος ὑπάλληλος, κεκτημένος ὑπηρεσίαν, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐπιτάκτου, πέραν τῶν τριῶν ἐτῶν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως (βοηθήματος) ἴσου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν καὶ οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν προδιαληφθεισῶν πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΤΑ Ν. 28)1944

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», συνεχίζουσα την αναδημοσίευσιν γενικωτάτου ενδιαφέροντος νομοθετικών κειμένων, παραθέτει κατωτέρω τας σχετικάς προς τον διοικητικόν καθορισμόν των μισθών και ημερομισθίων των εν συμβάσει εργασίας τελούντων μισθωτών διατάξεις του Ν. 28)1944, ως ούτος, ερμηνευθείς και τροποποιηθείς δια μεταγενεστέρων διατάξεων, ισχύει σήμερον.

Υπομιμνήσκονται και αι εν τω παρόντι τόμω λοιπαί αναδημοσιεύσεις ενδιαφερόντων νόμων, εν σελ. 100 επ. περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας μισθωτών ασφαλιζομένων κατά της ανεργίας, ένθα ή υπ' αριθ. 51560)1948 υπουργική απόφασις περί των στοιχείων της αναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως εργασίας να αντικατασταθή διά της προσφάτως δημοσιευθείσης νέας υπ' αριθ. 65267)1952 (ΕΕΔ 11, σελ. 387), εν σελ. 159 επ. περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων κατά Ν. 2112)1920 εν σελ. 216 επ. περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας τεχνιτών, εργατών, και υπηρετών κατά τό Β. Δ. 16)18 Ιουλίου 1920.

Α'

Διοικητικός καθορισμός μισθών και ημερομισθίων κατά Ν. 28)1944.

Άρθρον 1 Α.Ν. 28)1944. Εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί επί της Εργασίας και των Οικονομικών, όπως διά κοινών αποφάσεων αυτών, δημοσιευθησομένων διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίζουν τους μισθούς και τα ημερομίσθια, ως και τας προσαυξήσεις ή τας κρατήσεις πάντων των υπαλλήλων, εργατών, τεχνιτών και παντός υπαλληλικού προσωπικού ιδιωτικών επιχειρήσεων, βιομηχανικών ή βιοτεχνικών, γραφείων, καταστημάτων και παντός προσώπου εργαζομένου επί συμβάσει εργασίας εις ιδιώτην, εργοδότην, φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον.

Άρθρον μόνον Α.Ν. 866)1946. Η άληθής έννοια του άρθρου 1 του Α.Ν. 28)1944 «περί εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών επί της Εργασίας και Οικονομικών, όπως προβαίνουν εις καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων», είναι, ότι δυνάμει του νόμου τούτου δύνανται οι Υπουργοί Οικονομικών και Εργασίας:

α) Να ορίζουν ότι οι λόγω ελλείψεως ή περιορισμού των εργασιών ολοδρόμως ή εν μέρει απασχολούμενοι μισθωτοί λαμβάνουσι μέρος μόνον των αποδοχών των απασχολουμένων και εις ην έτι περίπτωσιν επί της επιχειρήσεως, μεθ' ής οι εν λόγω μισθωτοί συνδέονται διά συμβάσεως εργασίας, έχει επιβληθή το σύστημα της εκ περιτροπής εργασίας κατά τα άρθρα 1 έως 7 του Ν.Δ. 424 του 1941 (*).

β) Να απαλλάσσουν εν όλω ή εν μέρει λειτουργούσας ή καταστραφείσας πλήρως ή μερικώς επιχειρήσεων των προς τους μισθωτούς των υποχρεώσεων, των πηγαζουσών εκ της συνδεούσης εκείνας προς τούτους συμβάσεως εργασίας.

γ) Να προσδιορίζουν τους μισθούς και τα ημερομίσθια των εν γένει μισθωτών και ανδρομικώς ή και εις είδος ή και δι' ενισχύσεως εις χρήμα ή εις είδος των προμηθευτικών συνεταιρισμών αυτών από μέρους των οικείων εργοδοτών [ή προκειμένου περί μισθωτών απασχολουμένων εις θεατρικάς επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις οργανώσεως θεαμάτων και εις ποσοστόν επί των εκάστοτε τιμών των εισιτηρίων. *(άρθρον μόνον Α.Ν. 1093)1946)*].

δ) Να προσδιορίζουν εκτάκτους οικονομικάς ενισχύσεις, επί ταις εορταίς Χριστουγέννων ή του Πάσχα (δώρον) εις χρήμα ή εις είδος των μισθωτών των παρεχόντων τας υπηρεσίας των παρ' οιφδήποτε εργοδότη, φυσικώ ή νομικώ προσώπω, επί συμβάσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανεξαρτήτως της διατηρήσεως ή μη ταύτης κατά τον χρόνον του προσδιορισμού του δώρου και υπό την προϋπόθεσιν ότι υφίστατο τοιαύτη σύμβασις πρότερον και δη κατά τον χρόνον, όστις παρεντίθεται μεταξύ της εορτής, εις ην αναφέρεται η έκτακτος οικονομική ενίσχυσις (δώρον) και της προηγηθείσης τοιαύτης (εορταί Χριστουγέννων ή Πάσχα).

Επίσης να καθορίζουν την αυτήν ως άνω έκτακτον οικονομικήν ενίσχυσιν διά μισθωτούς τελούντας κατά τον χρόνον του καθορισμού ταύτης εν καταστάσει ασθενείας. Διά τούτους αι έκτακτοι αύται οικονομικαί ενισχύσεις βαρύνουν τον εργοδότην, δι' όσον χρόνον είργάσθη παρ' αυτώ ο μισθωτός και τον Οργανισμόν Κοινωνικής Ασφαλίσεως, παρ' ού επιδοτείται ο μισθωτός, δι' όσον χρόνον διαρκεί η ασθένεια *(άρθρον μόνον Α.Ν. 1777)1951)*.

Άρθρον μόνον Α.Ν. 690)1945. 1. Πας εργοδότης ή διευθυντής ή επιτετραμμένος ή επί οιφδήποτε τίτλω εκπρόσωπος οιασδήποτε επιχειρήσεως, εκμεταλλεύσεως ή εργασίας, μη καταβάλλων εμπροθέσμως εις τους παρ' αυτώ αντί μισθού απασχολουμένους τας εις τούτους, ως εκ της σχέσεως εργασίας, οφειλομένας αποδοχάς ή πάσης φύσεως χορηγίας, τας καθωρισμένας, είτε υπό της συμβάσεως εργασίας ή της υπαλληλικής συμβάσεως, είτε υπό συλλογικής συμβάσεως εργασίας, είτε υπό διοικητικών πράξεων, είτε υπό του νόμου ή εθίμου, τιμωρείται, επί τη μηνύσει των ενδιαφερομένων ή των οργάνων

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Το Ν.Δ. 424)1941 είναι ήδη κατηργημένον διά του Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ—ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί διορθώσεως και συμπληρώσεως άπό 30.3|3.4.1951 Β. Δ. «περί μισθολογίου τού προσωπικού τού 'Ιδρύματος τών Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων» (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 38 τής 20 Φεβρουαρίου 1952)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις τού άρθρου 15 § 1 τού ύπ' άριθ. 1538|1950 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως τών άποδοχών τών ύπαλλήλων τών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου».

2) Την ύπ' άριθ. 94|1951 σύμφωνον γνωμοδότησιν τού 'Ανωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων 'Υπηρεσιών.

3) Την ύπ' άριθ. 741|1951 γνωμοδότησιν τού Συμβουλίου τής 'Επικρατείας, προτάσει τών 'Ημετέρων έπί τής Έργασίας και Οίκονομικών 'Υπουργών, άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

'Άρθρον μόνον

Τό άπό 30.3|3.4.1951 Β.Δ. «περί μισθολογίου τού προσωπικού τού 'Ιδρύματος Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων» διορθούται και συμπληρούται ώς άκολούθως:

1) 'Εν τέλει τής περιπτώσεως 8 τού στοιχ. 1 τής § 1 τού άρθρου 1 προστίθεται ή φράσις «βεβαιωταί Α' και δακτυλογράφοι Α' έπί μισθώ Γραμματέως Α'».

2) 'Εν τέλει τής περιπτώσεως 7 τού στοιχείου Π τής § 1 τού άρθρου 1 προστίθε-

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 483.

τού 'Υπουργείου Έργασίας ή τής οίκείας 'Αστυνομικής 'Αρχής ή τής οίκείας έπαγγελματικής Όργανώσεως τών μισθωτών, διά φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών και χρηματικής ποινής, τής όποίας τό ποσόν δέν δύναται νά όρίζηται κάτω τού ένός τετάρτου, ούδέ άνω τού ήμίσεος, τού εις τούς έν έκάστη μηνύσει άναφερομένους καθυστερουμένου χρηματικού ποσού, πρός έξεύρεσιν τού άποίου αί τυχόν εις είδος όφειλόμεναι χορηγίαι δέον νά άποτιμώνται διά τής σχετικής άποφάσεως εις χρήμα. Αί περί άναστολής, μετατροπής ή έξαγοράς τής ποινής διατάξεις δέν ίσχύουν έν προκειμένω (*).

2. 'Η έκδίκασις τών περί ών άνωτέρω μηνύσεων ένεργείται κατά τάς διατάξεις τού Ν.Δ. τής 23ης Νοεμβρίου 1923 «περί άμέσου έκδικάσεως πλημμελημάτων τινών έπ' αύτοφώρω», ώς αύται έτροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως.

3. 'Η άσκησις έφέσεως εις περίπτωσιν καταδίκης, δέν άναστέλλει τήν έκτέλεσιν τής ποινής.

4. Αί κατά τάς διατάξεις τής § 1 τού παρόντος χρηματικαί ποιναί διατίθενται συμφώνως πρός τό άρθρον 2 τού Β.Δ. τής 24 'Ιουλίου 1920 «περί πληρωμής ήμερομισθίων».

B'

'Ανώτατον όριον άποδοχών τών δημοσίων και ίδιωτικών ύπαλλήλων

'Άρθρον 1 Α. Ν. 26|1944. 1. Τό σύνολον τών πάσης φύσεως άποδοχών οίασδήποτε μορφής, τάς όποίας δικαιούται νά λάβη πάς 'Ελλην πολίτης δι' άμοιβήν ύπηρεσιών και έργασίας έν 'Ελλάδι ώς δημόσιος ύπάλληλος, ώς ίδιωτικός ύπάλληλος, ώς διοικητής ή πάσης μορφής σύμβουλος νομικού προσώπου ή έπιχειρήσεως δημοσίου ή ίδιωτικού δικαίου, δέν δύναται νά ύπερβή τάς μηνιαίας άποδοχάς τού Πρωθυπουργού.

[Ώς πάσης φύσεως άποδοχαί, περί ών τό άρθρον 1 τού Ν. 26|1944 «περί άνωτάτου όρίου τών άποδοχών τών έν 'Ελλάδι δημοσίων και ίδιωτικών ύπαλλήλων» νοούνται αί λόγω μισθού και τών παρακολουθούντων τόν μισθόν έπιδομάτων παρεχόμεναι άποδοχαί, ώς μηνιαίαι δ' άποδοχαί τού Πρωθυπουργού, περί ών τό αύτό άρθρον 1 τού άνωτέρω νόμου, νοούνται τό άνώτατον όριον, εις ό δύνανται νά φθάσωσι μηνιαίως αί πάσης φύσεως άποδοχαί Πρωθυπουργού *(άρθρον μόνον Α. Ν. 1025|1946, ώς κατά διόρθωσιν ήμαρτημένον έν ΦΕΚ α' 181 τής 27 Αύγούστου 1946)*].

2. 'Ο περιορισμός ισχύει και έπί συρροής θέσεων, τό σύνολον τών άποδοχών τών όποίων δέν δύναται νά ύπερβή τό όριον τής παραγρ. 1.

3. Οί ήμεδαποί, έργαζόμενοι παρ' άλλοδαπή έπιχειρήσει ή 'Οργανισμώ έν 'Ελλάδι, ύπόκεινται εις τόν αύτόν περιορισμόν τών άποδοχών των.

'Άρθρον 2 Α.Ν. 26|1944. 1. 'Η παράβασις τής διατάξεως τού προηγουμένου άρθρου συνεπάγεται άπώλειαν τής θέσεως τού παραβάτου, άποτελεί δέ και ίδιωνυμον άδίκημα. Αύτουργοί και συνεργοί κατά τάς διακρίσεις τών άρθρων 46—80 τού Ποινικού Νόμου τιμωρούνται μέ είρκτήν, άν τό πέραν τών νομίμων άποδοχών εισπραττόμενον ύπερβαίνη τάς πέντε χιλιάδας δραχμάς μηνιαίως, μέ φυλάκισιν δέ άν τούτο είναι κατώτερον.

2. 'Αρμόδιον πρός έκδίκασιν είναι τό 'Εφετείον κατά τάς διατάξεις τού ψηφίσματος τής Δ' Συντακτικής Συνελεύσεως τής 29 Δεκεμβρίου 1924.

'Άρθρον 3 Α.Ν. 26|1944. 'Ο παρών νόμος συντακτικού περιεχομένου θέλει ύποβληθή πρός κύρωσιν εις τήν προσεχή 'Εθνικήν Συνέλευσιν.

Διά διατάγματος, έκδιδομένου προτάσει τών 'Υπουργών Δικαιοσύνης και Οίκονομικών, δύνανται νά ρυθμισθούν συμπληρωματικώς τά τής έφαρμογής του παρόντος νόμου (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: 'Υπ' όψιν όμως ήδη και τά άρθρα 82 και 475 Νέου Ποινικού Κώδικος.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Καθ' όσον δυνάμεθα νά γνωρίζωμεν, τοιούτον Διάταγμα δέν έξεδόθη.

ται ἡ φράσις «Βοηθοὶ Κοινωνικῆς Προνοίας».

3) Ἐν τέλει τῆς περιπτώσεως 8 τοῦ στοιχ. ΙΙ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 προστίθεται ἡ λέξις «Πτυχιοῦχος μαῖα».

4) Ἐν τῇ § 2 τοῦ ἄρθρου 1 καὶ μετὰ τὰς λέξεις «ὁ μισθὸς τῶν» προστίθεται ἡ λέξις «μὴ».

5) Ἐν τῇ § 5 τοῦ ἄρθρου 1 καὶ μετὰ τὰς λέξεις «τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α.Ν. 1538|1950» προστίθεται ἡ φράσις «ὡς καὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ἀν. Νόμου 1537|1950».

6) Ἐν τέλει τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 1 προστίθενται ἑδάφια, ἔχοντα οὕτω :

Καθ' ἃς περιπτώσεις αἱ προϋποθέσεις ἀπονομῆς τοῦ ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐπληρώθησαν εἰς χρόνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1538|1950 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 3.4.1951 «περὶ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» παρέχεται τὸ ἐπίδομα, ἐφ' ὅσον ἤθελε γνωμοδοτήσει ὑπὲρ τῆς παροχῆς τούτου τὸ ἁρμόδιον ὄργανον, ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου πρὸς ἀπονομὴν τοῦ ἐπιδόματος χρόνου καὶ πάντως οὐχὶ πέραν τῆς 30.9.1950.

Εἰς ἃς περιπτώσεις, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἐχόντων μισθὸν μέχρι καὶ 900 000 δραχ., ὁ πρὸς προαγωγὴν χρόνος εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν εἶναι μεῖζον τῆς διετίας, ὁ διὰ τὴν παροχὴν τοῦ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἐπιδόματος χρόνος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ περιορίζεται ἀντιστοίχως εἰς τρία καὶ τέσσαρα ἔτη.

7) Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 1 προστίθεται § 7, ἔχουσα οὕτω :

«Αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 864|1943 καὶ § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1537|1950 ἔχουσιν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἰατρῶν ὑγειονολάγων μονίμων ὑπαλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α.».

8) Ἐν τῷ πρώτῳ ἑδαφ. τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 4 ἡ φράσις «26736|Ε. 764|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «14006|6252|18.6.1949 ἀποφάσεως τοῦ τέως Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.».

9) Τὸ δεύτερον ἑδάφιον τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 ἀντικαθίσταται ὡς κάτωθι :

Τὸ ποσὸν τῆς ὡριαίας ταύτης ἀποζημιώσεως δύναται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας νὰ ὁρίζηται ηὐξημένον κατὰ ποσοστὸν 40 μέχρι 100 ο|ο.

10) Ἐν τοῖς παρ. 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 5 αἱ φράσεις «τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος «καὶ» περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος» ἀντικαθίστανται ἀντιστοίχως διὰ τῶν φράσεων «τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος «καὶ» περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος».

11) Ἐν τῷ δευτέρῳ ἑδαφίῳ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 ἡ φράσις «μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1951» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «μέχρι τέλους Μαρτίου 1951».

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Φεβρουαρίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

65750|Ε. 2628|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ χορηγουμένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 34 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|1944.

2. Τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6249|11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς.

3. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 4742|3.12.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

4. Τὰς κρατούσας οἰκον. συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ χορηγούμεναι συντάξεις βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|1947 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως αὐξηθῶσιν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1951 κατὰ 100 ο|ο.

Εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην περιλαμβάνεται καὶ ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33149|Ε.924|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν δοθεῖσα τοιαύτη κατὰ 70 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰανουαρίου 1952

3617|239|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1939 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀγρινίου, ἀφορώσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας τῶν περιποιητῶν καὶ τεχνιτῶν ὑπαλλήλων, τῶν ξενοδοχείων φαγητοῦ, ζυθεστιατορίων, ζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν καταστημάτων Ἀγρινίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 34 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937.

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938.

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

4. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1939 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀγρινίου.

5. Τὴν ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου 1952 καταγγελίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1939 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀγρινίου ὑπὸ τοῦ Σωματείου «Σύλλογος Ἑστιατόρων καὶ Οἰνομαγείρων Ἀγρινίου» καὶ

6. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 859|22.1.1952 ἔγγραφον τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν :

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓξ μῆνας ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν καταγγελίαν λήξεώς της τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1939 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀγρινίου, ἀφορώσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας τῶν περιποιητῶν καὶ τεχνιτῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων φαγητοῦ, ζυθε-

στιατορίων, ζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν καταστημάτων Ἀγρινίου, κηρυχθείσαν ἐκτελεστὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41955|1939 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰανουαρίου 1952

9588|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Περὶ ἐπιβολῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Κεραμοποιῶν κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 40 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν 38|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀπὸ 27.9.1950 συνεδρίου τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Κεραμοποιΐας κλπ. καὶ αἴτησιν ταύτης, ἀποφασίζομεν:

Ὁρίζομεν κράτησιν ἓξ ἑκατὸν δρχ. ἐφ' ἑκάστου πραγματοποιουμένου ἡμερομισθίου ὑπὸ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας, πλινθοποιΐας καὶ ἀγγειοπλαστικῆς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν καὶ Ἐργατριῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν Ἑλλάδος, παρακρατουμένην, ὑπὲρ αὐτῆς μερίμνῃ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1952

8698|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Κανονισμοῦ Λουτροθεραπείας τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 49 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰ ἄρθρα 16, 17 καὶ 31 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2. Πρότασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 11.1.1952 καὶ 15.1.1952, καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7744|688 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ Κανονισμὸς Λουτροθεραπείας τοῦ Ι.Κ.Α. διατυπωθῇ καὶ ἰσχύσῃ συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω πρότασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 1

1. Εἰς ἀμέσως ἠσφαλισμένους παρέχεται ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ παρόντι κανονισμῷ καθοριζομένους ὅρους λουτροθεραπεία, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι ἀναγκαία πρὸς ἴασιν αὐτῶν ἢ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἱκανότητός των πρὸς ἐργασίαν.

2. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος παρεχομένη λουτροθεραπεία περιλαμβάνει:

α) Γενικὰ ἢ μερικὰ λουτρά, ἁπλᾶ ἢ τεχνητά.

β) Λύτρωση γενικὰ λουτρὰ καὶ ἰλυόλουτρα (λασπόλουτρα).

3. Ἁπλᾶ λουτρά, γενικὰ ἢ μερικά, παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὰς ὑδροθεραπευτικὰς ἐγκαταστάσεις αὐτοῦ ἢ τὰ συμβεβλημένα μετ' αὐτοῦ ὑδροθεραπευτήρια μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν ἐν τῇ κατοικίᾳ τῶν ἀσθενῶν δὲν εἶναι δυνατὴ ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν τῆς διαβιώσεως των. Ὁ περιορισμὸς οὗτος ἰσχύει καὶ διὰ τὰ τεχνητὰ λουτρά, τὸ Ἵδρυμα ὅμως χορηγεῖ κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο φάρμακα καὶ ἄλλας οὐσίας.

Ἄρθρον 2

1. Λουτροθεραπεία παρέχεται, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος πάσχει ἐκ τινος τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων παθήσεων:

α) Ρευματοπάθεια φλεγμονώδους ἢ ἐκφυλιστικῆς φύσεως.

β) Μετατραυματικαὶ δυσκαμψίαι.

γ) Ἀρθρῖτις δυσκρασικὴ (οὐρικὴ ἀρθρῖτις).

δ) Μυϊκὸς ρευματισμὸς ἐπίμονος ἢ ἑκάστοτε ὑποτροπιάζων, ἤτοι μετ' ἀποτυχίαν τῆς ἀσκηθείσης θεραπείας ἐν Κλινικῇ.

ε) Νευρῖτιδες ἢ νευραλγίαι ἀπόκοποι διαθεσικῶν νόσων ἢ τοξικῆς αἰτίας, ὡσαύτως μετ' ἀποτυχίαν τῆς ἀσκηθείσης θεραπείας ἐν Κλινικῇ.

στ) Χολοκυστοπάθειαι λιθιασικαὶ ἢ μή, μελετηθεῖσαι ἐν Κλινικῇ καὶ ὑποβληθεῖσαι ἐκτοτε εἰς θεραπείαν.

ζ) Ἡπατικὴ ἀνεπάρκεια ἐργαστηριακῶς ἐν Κλινικῇ διαπιστωθεῖσα καὶ ἐμμένουσα.

η) Λιθίασις νεφρικὴ ἢ καὶ ψαμμίασις ὑποτροπιάζουσα, ἐξηλεγμένη ἀντικειμενικῶς.

θ) Ὑπέρτασις μονίμως ἀρτηριακὴ μετ' ἀστοχίαν διαιτητικῆς καὶ φαρμακευτικῆς ἀγωγῆς.

ι) Δερματοπάθειαι διάφοροι, ἰδίᾳ δὲ ἐκτεταμέναι ἐκζέματα μὴ ὑποχωροῦντα διὰ διαίτης καὶ ἄλλης φαρμακευτικῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπόκοποι διαθεσικῶν νόσων (ἀθριτισμοῦ, διαβήτου).

ια) Παθήσεις ἀνωτέρων ἀπορρόφων ὁδῶν.

2. Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος κατόπιν γνωματεύσεως τοῦ Α.Υ.Σ. νὰ προστεθῶσι καὶ ἕτεραι ἐνδείξεις λουτροθεραπείας, πλὴν τῶν ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 3

Ἡ λουτροθεραπεία παρέχεται κατὰ διάρκειαν τῆς λοντρικῆς περιόδου. Τὰ χρονικὰ ὅρια ταύτης, ὁ ἀριθμὸς τῶν λουτρῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ πᾶσα σχετικὴ λεπτομέρεια καθορίζονται παρὰ τοῦ Δ. Σ. διὰ γενικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ παροχὴ τῆς λουτροθεραπείας ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος μετὰ προηγουμένην διαπίστωσιν τῆς ἀνάγκης αὐτῆς ὑπὸ τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Ἐν τῇ γνωματεύσει τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καθορίζονται λεπτομερῶς ἡ πάθησις, τὸ εἶδος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνδεικνυομένων διὰ τὴν περίπτωσιν λουτρῶν, ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν καὶ γενικῶς πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς παροχῆς.

3. Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος μετὰ γνώμην τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τούτου νὰ συνιστᾶται εἰδικὴ Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐξ ἰατρῶν τοῦ Ὑποκαταστήματος, λαμβανομένων μεταξὺ τῶν ἐμπαιζόντων μείζονα εἰδίκευσιν περὶ τὴν παροχὴν λουτροθεραπείας, εἰς ἣν νὰ ἀνατίθεται ἡ ἐξέτασις τῶν αἰτουμένων τὴν χορήγησιν τῆς παροχῆς ταύτης.

Ἄρθρον 5

1. Πρὸς παροχὴν λουτροθεραπείας δύνανται

τὸ Ἵδρυμα νὰ συμβάλληται μετ' ἐπιχειρήσεων ἰαματικῶν πηγῶν καὶ ὑδροθεραπευτηρίων διὰ τεχνητὰ λουτρά.

Ἐπὶ τῆς συνάψεως τοιούτων συμβάσεων ἀποφασίζουσιν αἱ Τ.Δ.Ε. τῶν Ὑποκαταστημάτων κατόπιν προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Δ.Σ., προκειμένου περὶ ἰαματικῶν πηγῶν καὶ ὑδροθεραπευτηρίων χρησιμοποιουμένων παρ' ὡρισμένου Ὑποκαταστήματος καὶ τὸ Δ.Σ. μετὰ πρότασιν τῶν οἰκείων Τ.Δ.Ε. προκειμένου περὶ τοιούτων, εἰς ἃς παραπέμπονται ἠσφαλισμένοι πλειόνων Ὑποκαταστημάτων.

2. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ σύναψις τῶν περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος συμβάσεων δὲν καθίσταται εὐχερής, δύναται, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου, νὰ καταβάλλεται εἰς τοὺς δικαιουμένους λουτροθεραπείας ἠσφαλισμένους τὸ ἀντίτιμον τῆς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν λουτρῶν γενομένης δαπάνης, ὑπολογιζομένης ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει κατὰ τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς κρατικῆς διατιμήσεως, μεῖ' ἀφαίρεσιν τοῦ τυχὸν βαρύνοντος τὸν ἠσφαλισμένον ποσοστοῦ συμμετοχῆς.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Υ.Σ., δύναται νὰ καθορίζωνται αἱ προσφορώτεραι δι' ἑκάστην ἐνδειξιν ἰαματικαὶ πηγαὶ ἐκ τῶν πλησιεστέρων πρὸς τὰς ἕδρας τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος, ὁπότε ἡ εἰς ταύτας παραπομπὴ τῶν ἠσφαλισμένων εἶναι ὑποχρεωτικὴ διά τε τὰ Ὑποκαταστήματα καὶ τοὺς ἠσφαλισμένους.

Ἄρθρον 6

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος θέλει καθορισθῇ ὁ τρόπος τῆς παρακολουθήσεως τῶν τυγχανόντων λουτροθεραπείας ἠσφαλισμένων, ὡς καὶ τῶν συναφῶν εἰδικῶν θεραπειῶν.

Ἄρθρον 7

Ἐπὶ παροχῆς λουτροθεραπείας εἰς ἰαματικὰς πηγὰς κειμένας ἐγγὺς τοῦ τόπου κατοικίας τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἐφικτὴ ἡ αὐθημερὸν μεταβασις καὶ ἐπιστροφή του, παρέχονται εἰς αὐτὸν αἱ δαπάναι τῆς καθ' ἡμέραν μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς.

Ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος δὲν τυγχάνῃ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, συνεπείᾳ τῆς παθήσεως του, δύναται νὰ ἐγκρίνηται ἡ καταβολὴ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 35 Α.Ν. 1846 ἡμερησίου ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἁρμοδίας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐνδεικνυομένης λουτροθεραπείας καθιστᾷ ἐπιβεβλημένην τὴν ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἄρθρον 8

1. Προκειμένου περὶ παροχῆς λουτροθεραπειας εἰς ἰαματικὰς πηγὰς εὑρισκομένας εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ τόπου κατοικίας τοῦ ἠσφαλισμένου, ὥστε ν' ἀπαιτῆται ἡ ἐν αὐταῖς μόνιμος παραμονὴ καὶ διανυκτέρευσις αὐτοῦ, παρέχονται :

α) Τὰ ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς, ὑπολογιζόμενα κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 27 καὶ 38 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, καὶ

β) Εἰδικὸν ἐπίδομα λουτροθεραπείας ἴσον πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 38 Α.Ν. 1846/1951 προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος δὲν λαμβάνει ἐπίδομα ἀσθενείας.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτο συνυπολογίζεται εἰς τὸ ὑπὸ τῆς § 3 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου προβλεπόμενον ὅριον 180 ἢ 360 ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀσθενείας.

2. Τὸ περὶ οὗ ἡ προηγουμένη παράγραφος εἰδικὸν ἐπίδομα παρέχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως συμπεριλαμβανομένης μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιστροφῆς, πάντως ὅμως οὐχὶ πέραν τῆς διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καθορισθείσης χρονικῆς διαρκείας τῆς θεραπείας, προστιθεμένων τῶν ἀπαραιτήτων ἡμερῶν ταξειδίου.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. δύναται νὰ καθορίζεται ὁ δι' ἑκάστην λουτροπηγὴν ἀριθμὸς τῶν περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος ἡμερῶν ταξειδίου.

Ἄρθρον 9

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος καθορίζεται:

α) Ἡ προοδευτικὴ κατὰ κέντρα παροχῶν ἢ κατὰ κατηγορίας δικαιουμένων προσώπων ἢ κατ' εἴδη λουτρῶν ἢ κατὰ κατηγορίας παθήσεων ἢ καθ' οἱονδήποτε συνδυασμὸν τῶν ἀνωτέρω κριτηρίων ἔναρξις παροχῆς τῆς περὶ ἧς ὁ παρὼν κανονισμὸς λουτροθεραπείας.

β) Ἡ ἐπέκτασις τῆς παροχῆς ταύτης κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ὁριζόμενα εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἠσφαλισμένων.

γ) Τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῶν δικαιουμένων τῆς παροχῆς ταύτης εἰς τὰς δαπάνας τῆς παροχῆς ταύτης.

Ἄρθρον 10

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος καταργεῖται ὁ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41965/1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐγκριθεὶς προσωρινὸς Κανονισμὸς Λουτροθεραπείας τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ αἱ τροποποιήσασαι καὶ συμπληρώσασαι τοῦτον μεταγενεστέρως διατάξεις, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα διάταξις κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἀντιτιθεμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1952

70121/1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἁπλουστεύσεως διαδικασίας παροχῶν κλπ. τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ τ. Β' φ. 53 τῆς 4 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2. Πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 11.12.1951, 15.12.1951, 5/1.2.1952 καὶ 6/8.2.1952 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 46059/1951 καὶ 7780/1403/1952 ἀναφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὸν προσωρινὸν Κανονισμὸν «περὶ ἁπλουστεύσεως τῆς διαδικασίας ἀπονομῆς παροχῶν καὶ ρυθμίσεως ἐπειγόντων ζητημάτων τοῦ Ι.Κ.Α.», ἐξ ἄρθρων 11, ἔχοντα ὡς ἑξῆς :

Ἄρθρον 1

Ἡ συνδρομὴ τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἢ πραγματοποίησιν τῶν παροχῶν προϋποθέσεων προκύπτει ἐκ στοι-

χείων τηρουμένων παρά τοῦ Ἱδρύματος ἢ παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν ἢ παρὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 26 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προβλεπομένων ἀσφαλιστικῶν συνεταιρισμῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἱδρύματος. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καθοριζούσης καὶ τὰς λεπτομερείας τῆς τηρήσεως αὐτῶν ὡς καὶ τὰ δικαιολογητικὰ (ἔγγραφα δημοσίων, δημοτικῶν, κοινοτικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων κλπ.) ἐξ ὧν δύναται ν' ἀποδεικνύεται ἡ συνδρομὴ τῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων, εἰς ἃς περιπτώσεις αὐτὴ δὲν προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τούτων.

Ἄρθρον 2

Εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος κλπ. προστίθεται § 6η, ὡς κάτωθι:

«Ἡ ἡλικία τῶν ἀλλοδαπῶν ἠσφαλισμένων ἀποδεικνύεται διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως ἢ ἑτέρων στοιχείων, ἅτινα κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Κράτους, οὗ κέκτηνται τὴν ἰθαγένειαν, ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχύν, θεωρουμένων παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς. Προκειμένου περὶ Ἑλλήνων τὸ γένος ἀλλοδαπῶν ἠσφαλισμένων δύναται νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 10 Α.Ν. τοῦ 1846|1951, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται σχετικὰ στοιχεῖα.

Ἄρθρον 3

1. Ἡ φράσις τοῦ ἑδαφίου α' τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος κλπ. «διαρκούσης τῆς γενικῆς ἐμπολέμου καταστάσεως» διαγράφεται.

2. Τὸ ἑδάφιον γ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 19 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

«Ἡ γνησιότης τῆς ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὑπογραφῆς βεβαιοῦται ὑπὸ τῆς δημοτικῆς, κοινοτικῆς ἢ ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς τοῦ τόπου τῆς κατοικίας τοῦ διδόντος τὴν πληρεξουσιότητα ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ Ἱερέως τῆς ἐνορίας του ἢ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ θεραπευτηρίου, εἰς ὃ νοσηλεύεται οὗτος.

Ἄρθρον 4

Ἡ § 7 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«7. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται προσφυγὴ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 85 ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦς καὶ παντὸς ἁρμοδίου ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου. Τοιαύτη προσφυγὴ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἀσθενῆ ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, εἰς δὲ τὰ ἁρμόδια διὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἀσφαλιστικῆς λειτουργίας ὄργανα εἰς κάθε στάδιον τῆς ἀσφαλιστικῆς διαδικασίας».

Ἄρθρον 5

1. Ἡ τελευταία περίοδος τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«Ἐὰν ὁ ἐν τῇ προηγουμένῃ περιπτώσει πραγματοποιῶν τὴν παροχὴν εἶναι ἰατρὸς μὴ συμβεβλημένος μετὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἡ συμβεβλημένος, ἀλλ' ἀμειβόμενος κατ' ἐπίσκεψιν, δέον ὁ περιθαλπόμενος νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν πραγματοποιοῦντα τὴν παροχὴν τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ὑπ]τος, ἐὰν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς παροχῆς ἢ ἐντὸς ἑβδομάδος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσθένεια ἐξακολουθεῖ, εἰδοποιήσῃ τὸ Ὑπ]μα καὶ διαπιστώσῃ τοῦτο τὸ ἐπείγον τῆς περιπτώσεως καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς παρασχεθείσης περιθάλψεως».

2. Τὸ ἑδαφ. γ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσθενείας τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«Ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ οἱονδήποτε βοηθητικὸν ὑγειονομικὸν πρόσωπον, μὴ συμβεβλημένον μετὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἐφ' ὅσον ἡ χρησιμοποίησις αὐτοῦ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῆς ἰατρικῆς δεοντολογίας. Ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν καταβληθέντων εἰς τοῦτο αἰτήσεις τοῦ ἠσφαλισμένου δέον νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ βοηθητικοῦ ὑγειονομικοῦ ὀργάνου ἢ ἐντὸς ἑβδομάδος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσθένεια ἐξακολουθεῖ».

3. Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ κανονισμοῦ ἀσθενείας τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«Συνταγαὶ ἐνδιδόμεναι παρ' ἰατρῶν μὴ συμβεβλημένων ἐκτελοῦνται διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἱδρύματος μόνον ἐφ' ὅσον ἐγκρίνονται πρὸ τῆς ἐκτελέσεως των ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., δὲν ὑπάρχει δὲ συμβεβλημένος θεράπων ἰατρός. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ τελευταίου τούτου. Εἰς ἐπειγούσας ὅμως περιπτώσεις ἡ ἔγκρισις δύναται νὰ ζητηθῇ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, τὸ βραδύτερον ὅμως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως ἢ ἐπὶ συνεχιζομένης ἀσθενείας ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ἀπ' αὐτῆς, ἐπὶ τῇ βάσει ἀντιγράφου τῆς ἐκτελεσθείσης συνταγῆς, χορηγουμένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ. Δοθείσης τῆς ἐγκρίσεως καταβάλλεται τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸν πληρώσαντα τὴν ἀξίαν τῆς συνταγῆς ἠσφαλισμένον μετ' ἀφαίρεσιν τοῦ βαρύνοντος αὐτὸν κοσοῦ.

Ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἀντιτίμου συνταγῆς ἐκτελεσθείσης εἰς φαρμακεῖον μὴ συμβεβλημένον μετὰ τοῦ Ἱδρύματος, τοῦ ὑπὸ τούτου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀναγνωριζομένου ποσοῦ μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ κατεβάλλετο, ἐὰν ἐξετελεῖτο εἰς συμβεβλημένον φαρμακεῖον».

Ἄρθρον 6

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ κανονισμοῦ ἀσθενείας προστίθεται διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Ὁσάκις εἰς ἠσφαλισμένους νοσηλευομένους δαπάναις τοῦ Ἱδρύματος ἢ δωρεὰν εἰς πᾶσης φύσεως θεραπευτήριον δὲν παρέχεται τροφὴ ἢ ἡ παρεχομένη τοιαύτη δὲν εἶναι πλήρης, δύναται νὰ χορηγῆται εἰς τούτους τὸ ἀντίτιμον τῆς μὴ παρεχομένης ἢ ἐλλειπούσης τροφῆς κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος».

Ἄρθρον 7

1. Ἡ § 4 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος διδομένη ἔγκρισις πρὸς νοσηλείαν ἀσθενοῦς ἐν Νοσοκομείῳ ἰσχύει δι' ὡρισμένον χρόνον δυνάμενον νὰ παρατα θῇ κατὰ τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀσθενοῦς. Ἡ παράτασις πέραν τοῦ ἑξαμήνου ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, πέραν τοῦ ἐτους ὑπὸ τῆς Δευτεροβαθμίου τοιαύτης καὶ πέραν τῶν δύο καὶ ἡμίσεος ἐτῶν ὑπὸ

ειδικῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. Ἡ παράτασις δίδεται πάντοτε ἐκ τῶν προτέρων, ἀνακοινοῦται δὲ εἰς τὴν οἰκείαν Τ.Δ.Ε.

2. Ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ Προσθέτου Περιθάλψεως Θυματικῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α. καταργεῖται, ἀντικαθισταμένη ὑπὸ τῶν δύο τελευταίων περιόδων τῆς προηγουμένης παραγράφου.

3. Τὸ ὑπὸ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 31 Κανονισμοῦ Ἀσθενείας προβλεπόμενον ἀνώτατον ὅριον δυναμένης νὰ καθορίζεται ὑπὸ τῆς Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς κατὰ πρόβλεψιν διαρκείας ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν καθορίζεται εἰς ἑξάμηνον.

Ἄρθρον 8

1. Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 31 § 5 ἐδάφ. α' καὶ β' τοῦ Α.Ν. 1846]1951 ἀντίτιμον τῶν βασικῶν εἰδῶν διαιτολογίου φυματικῶν προκαταβάλλεται κατὰ μῆνα.

2. Τὸ κατὰ τὴν § 7 ἐδάφ. β' τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ἐφ' ἅπαξ βοήθημα τοκετοῦ δύναται νὰ καταβάλλεται ἀπὸ τῆς 7ης ἡμέρας πρὸ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ.

3. Δύναται τὸ Δ.Σ. νὰ ὁρίζῃ τὴν προκαταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος κυοφορίας καὶ λοχείας, ὡς καὶ ὑπὸ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένους ὅρους, τὴν κατὰ δεκαπενθήμερον προκαταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας.

Ἄρθρον 9

1. Τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα, ὡς καὶ ἡ κίνησις τῶν κεφαλαίων τοῦ Ἱδρύματος, προσδιορίζονται κατὰ οἰκονομικὸν ἔτος διὰ τοῦ Γεν. Προϋπολογισμοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνακεφαλαιοῦνται οἱ εἰδικοὶ προϋπολογισμοὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν Κλάδων, τοῦ Λογ]σμοῦ θανάτων διοικήσεως καὶ ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς κινήσεως κεφαλαίων.

2. Ἕκαστος εἰδικὸς προϋπολογισμὸς εἶναι ἐνιαῖος δι' ὁλόκληρον τὸ Ἵδρυμα καὶ καταρτίζεται βάσει τῶν ἐπὶ μέρους προϋπολογισμῶν τῶν Ὑπ]των καὶ τοῦ τοιούτου τῆς Γεν. Δ]σεως· οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν Ὑπ]των μετὰ τὴν ἔγκρισιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν Τ.Δ.Ε. ὑποβάλλονται εἰς τὴν Γεν. Δ]νσιν.

Ἡ Γεν. Δ]νσις κατόπιν ἐπεξεργασίας καὶ τῆς τυχὸν ἐπιβαλλομένης ἀναθεωρήσεως αὐτῶν καταρτίζει τὸν γεν. προϋπολογισμόν, ὅστις ἐγκρίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

3. Ἡ παρακολούθησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν προϋπολογισμῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Γεν. Δ]νσεως.

Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς ὑποβάλλεται εἰς τὸ Δ.Σ. ἔκθεσις ἐπὶ τῆς πορείας τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως κοινοποιεῖται εἰς τὸ Κ.Ε.Σ.

4. Ἡ ἔγκρισις συμπληρωματικῶν πιστώσεων παρέχεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

5. Αἱ πιστώσεις δι' ἕκαστον Ὑπ]μα κατανέμονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ.

Ἄρθρον 10

1. Εἰς τὰς μετὰ τῶν φαρμακοποιῶν καταρτιζομένας συμβάσεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν συνταγῶν δύναται νὰ συμφωνῆται, ὅτι τὸ ἐκκαθαριζόμενον ποσὸν ἑκάστου μηνιαίου λογαριασμοῦ ἐκτελεσθεισῶν συνταγῶν προσδιορίζεται ἐκ τοῦ αἰτηθέντος ὑπὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ ποσοῦ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖται ποσοστὸν προκύπτον ἐκ τοῦ ἐλέγχου ὡρισμένου ἀριθμοῦ φύλλων συνταγῶν.

2. Τὸ ποσοστὸν τῶν ἐλεγχομένων φύλλων συνταγῶν δύναται νὰ ὁρίζεται ἀπὸ 5 ἕως 10 ο]ο ἀντιστρόφως ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ φύλλων συνταγῶν ἑκάστου μηνιαίου λογαριασμοῦ.

3. Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπὶ ἔλαττον διαφορὰ ἐκκαθαρίσεως εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν φαρμακοποιόν, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ὑπερβαίνει τὸ 10 ο]ο, ἄλλως ἐνεργεῖται ἐκκαθάρισις τοῦ λογ]σμοῦ δι' ἐλέγχου πάντων τῶν φύλλων συνταγῶν.

4. Ἡ ἐκκαθαριζουσα τοὺς λογαριασμοὺς φαρμακοποιῶν ὑπηρεσία ἐνεργεῖ τὴν ἐκλογὴν τῶν πρὸς ἔλεγχον φύλλων συνταγῶν κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Δ]ντοῦ τοῦ Ὑπ]τος καθοριζομένην δι' ἕκαστον μῆνα σειρὰν ἀριθμῶν. Ἡ τοιαύτη ἀπόφασις λαμβάνεται τὴν 15ην ἑκάστου μηνὸς καὶ ἰσχύει διὰ τοὺς λ]σμοὺς τοὺς ὑποβληθέντας μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης.

5. Οἱ λογαριασμοὶ οἱ περιλαμβάνοντες μέχρις ἑκατὸν (100) φύλλων συνταγῶν ἐλέγχονται ἐξ ὁλοκλήρου.

6. Ἡ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένη διαδικασία δύναται νὰ ἰσχύσῃ τῇ αἰτήσει ἑκάστου φαρμακοποιοῦ διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ λογαριασμῶν ἀναφερομένων εἰς περίοδον προγενεστέραν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

7. Ὡσαύτως δύναται νὰ συμφωνῆται ὅτι ἡ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις καθοριζομένη διαδικασία ἐλέγχου λογ]σμῶν φαρμακοποιῶν ἰσχύει μόνον διὰ τὰ φύλλα συνταγῶν τὰ περιέχοντα ἀξίαν φαρμάκων κατωτέραν ὡρισμένου ποσοῦ, διὰ τὰς λοιπὰς συντασσομένου ἰδιαιτέρου λ]σμοῦ, ὅστις ἐκκαθαρίζεται δι' ἐλέγχου πάντων τῶν φύλλων συνταγῶν.

Ἄρθρον 11

Παρὰ τῇ Γεν. Δ]νσει καὶ τοῖς σοβαροτέροις Ὑπ]σι, ὁριζομένοις δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., συνιστῶνται γραφεῖα πληροφοριῶν, ἐξορτώμενα, προκειμένου περὶ γραφείων πληροφοριῶν ὑποκαταστημάτων, ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπ]ματος. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν γραφείων πληροφοριῶν συνίσταται εἰς τὴν παροχὴν πληροφοριῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους, τὴν ἔρευναν παραπόνων αὐτῶν καὶ γενικώτερον τὴν παροχὴν συνδρομῆς εἰς τὰς μετὰ τοῦ Ἱδρύματος σχέσεις αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαρτίου 1952

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Χανίων τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὴν ἀεροδρομίου Μάλεμε καὶ ὄρμου Σούδας.

(Κ.Κ. τ. Β' φ. 43 τῆς 22 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 8η τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952

Ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846] 1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 27 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Χανίων τοῦ

Ι.Κ.Α., ληφθείσαν κατά την 7ην συνεδρίασιν αύτής της 7.3.1951 και δ) το υπ' αριθ. 31539|5708|12.2.1952 εισηγητικόν σημείωμα του 'Ασφαλιστικού Κλάδου της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. (Διευθύνσεως 'Εσόδων), αποφασίζει ομοφώνως:

Α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του 'Ιδρύματος Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων α) εις την περιοχήν του αεροδρομίου Μάλεμε (Κρήτης) και β) εις τον όρμον Σούδας μετά της περιοχής αύτων, ένθα τα εκτελούμενα έργα αρμοδιότητος 'Υπουργείου 'Εθνικής 'Αμύνης, είτε ταύτα εκτελούνται παρά του Δημοσίου, είτε παρ' ετέρων προσώπων διά λογαριασμόν του Δημοσίου, ως και εις την εν τω όρμω τούτω νησίδα.

Β) Την εις την ως άνω περιοχήν επέκτασιν της ασφαλιστικής περιοχής του εν Χανίοις Περιφερειακού 'Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α. και

Γ) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την ως άνω περιοχήν, δι' άπαντας τους εν άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως και ως προς άπαντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 §§ 1—2 του αυτού ως άνω Α.Ν. «περί Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων» και υφ' ην έκτασιν εφαρμόζεται ή κοινωνική ασφάλισις και εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

'Απόφ. Διοικητικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί υπαγωγής εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. των ασχολουμένων εις γεωργικάς, δασικάς και κτηνοτροφικάς εργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 της 29 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 11|22.3.1952

'Εχον υπ' όψιν: α) τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7 και 13 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων», β) τας διατάξεις των άρθρων 1—4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.», την γενομένην κατά την 6.11.1951 συνεδρίασιν αυτού συζήτησιν, και δ) σχετικήν εισήγησιν του Γενικού Διευθυντού του 'Ιδρύματος, αποφασίζει:

α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του 'Ιδρύματος Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων εις τα εκ των πληρούντων τας προϋποθέσεις του άρθρου 2 §§ 1 και 2 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων» πρόσωπα τα απασχολούμενα εις γεωργικάς, δασικάς και κτηνοτροφικάς εργασίας, των οποίων η απασχόλησις λαμβάνει χώραν εις τας ασφαλιστικάς περιοχάς και των λοιπών, πλην 'Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών και Βόλου 'Υποκαταστημάτων του Ι.Κ.Α., ως και των Τοπικών Παραρτημάτων απάντων των 'Υποκαταστημάτων του 'Ιδρύματος, και υπό τας αυτάς προϋποθέσεις και όρους, υπό τους οποίους υπάγονται ήδη εις την ασφάλισιν τα εν λόγω πρόσωπα διά την εντός των ασφαλιστικών περιοχών των προμνησθέντων 'Υποκαταστημάτων ('Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών και Βόλου) απασχόλησίν των, και

β) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως των ανωτέρω προσώπων εις πάσας τας ανωτέρω περιοχάς και υφ' ην έκτασιν (δι' ους κλάδους έκ των εν άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένων) εφαρμόζεται ή ασφάλισις εις εκάστην των περιοχών ταύτων, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

'Απόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις περιοχήν Λεωνιδίου—'Αστακού.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 της 29 Φεβρουαρίου 1952)

Συνεδρίασις 8|15.2.1952

'Εχον υπ' όψιν: α) τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7 και 14 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων», β) τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών», γ) τας διατάξεις του άρθρου 5 §§ 3 - 5 του Κανονισμού συνθέσεως και αρμοδιότητος των υπηρεσιών του Ι.Κ.Α., δ) το υπ' αριθ. 39432|7266 και 32698|7297|29.11.1951 εισηγητικόν σημείωμα του 'Ασφαλιστικού Κλάδου (Διεύθυνσις 'Εσόδων), αποφασίζει:

α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του 'Ιδρύματος Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων εις την περιοχήν του Λεωνιδίου—'Αστακού.

β) Την εις την ως άνω περιοχήν επέκτασιν της ασφαλιστικής περιοχής του εν Αστακώ Τοπικού 'Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α. και

γ) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την ως άνω περιοχήν, δι' άπαντας τους εν άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως, πλην του κλάδου ανεργίας, και ως προς άπαντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 §§ 1—4 του αυτού ως άνω Α.Ν. «περί Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων» και υφ' ην έκτασιν εφαρμόζεται ή κοινωνική ασφάλισις και εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

10|22|790|1952 'Αποφ. 'Υπουργού 'Εργασίας

Περί επεκτάσεως συλλογικών συμβάσεων βοηθών φορτηγών αυτοκινήτων και επί εργαζομένων εις τοιαύτα ιδιωτικής χρήσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 57 της 10 Μαρτίου 1952)

'Εχοντες υπ' όψει: 1) τας διατάξεις της § 2 του άρθρου 6 του από 16|21.11.1935 Α.Ν. «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» και 2) το από 19.2.1952 σχετικόν υπόμνημα του Συνδέσμου Βοηθών Φορτηγών Αυτοκινήτων 'Αθηνών—Πειραιώς, αποφασίζομεν:

1) Την από 28.7.1945 συλλογικήν σύμβασιν

έργασίας βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων (*). κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Εἰρηνοδικείῳ Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17587|31.7.1945 πράξεως καταθέσεως καὶ 2) τὴν ἀπὸ 28.8.1951 συμπληρωματικὴν τῆς ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν (**), κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 175|31.8.1951 πράξεως καταθέσεως, κηρύσσομεν ὑποχρεωτικὰς καὶ διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ βοηθοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως πάσης τῆς Χώρας, ἐξαιρέσει τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαρτίου 1952

(*) Ἡ ἀνωτέρω συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Ἰουλίου 1945 ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας, παρουσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Ὀργανισμῶν, Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ Διαιτησίας Α. Πολυχρόνη, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Γερ. Μπέρτος, πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας Ἰδιοκτητῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος, Ν. Μοναχός, ἀντιπρόσωπος τῆς ἰδίας Ὁμοσπονδίας, Ἀν. Τσιρίμπας, γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Μισθωτῶν Αὐτοκινητιστῶν Ἑλλάδος, Ν. Ροδίτης, πρόεδρος Συνδέσμου Βοηθῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Ἀθηνῶν — Περιχώρων, Φ. Δήμογλου, πρόεδρος Συνδέσμου Βοηθῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Πειραιῶς — Περιχώρων, Γ. Μιχρός, πρόεδρος Συνδέσμου Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Θεσσαλονίκης—Περιχώρων, ἅπαντες νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, Φ. Μακρῆς, γεν. γραμματεὺς τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς καθορίζονται οἱ ὅροι ἐργασίας καὶ ὁ τρόπος προσλήψεως ἐν γένει τῶν βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν.

Ἄρθρον 1ον.—Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ὑποχρεοῦνται ἅπαντα τὰ μέλη τῶν συμβαλλομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Ἄρθρον 2ον.— Τὰ μέλη τῆς Ὁμοσπονδίας Ἰδιοκτητῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπασχολοῦν ὡς βοηθοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων μόνον τὰ μέλη τῶν διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, μέλη τῆς Ὁμοσπονδίας Μισθωτῶν Αὐτοκινητιστῶν Ἑλλάδος, τοὺς ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίων, χορηγουμένων ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τῆς παρούσης προβλεπομένων ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 3ον.—Συνιστᾶται ἐπιτροπὴ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων εἰς βοηθοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἀποτελουμένη 1) ἐκ δύο ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρόεδρος, 2) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῆς Ὁμοσπονδίας Ἰδιοκτητῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος, ὑποδεικνυομένων ὑπ' αὐτῆς, 3) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Μισθωτῶν Αὐτοκινητιστῶν Ἑλλάδος.

Παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ ὁρίζεται γραμματεὺς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ τούτων ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἑδρεύει ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 4ον.—Δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου βοηθοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου θέλουν ἐφοδιασθῇ παρὰ τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 3 τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως οἱ ἀποδεδειγμένως ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βοηθοῦ φορτηγῶν αὐτοκινήτων μέλη τῶν συμβαλλομένων οἰκείων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ὡς καὶ οἱ προτεινόμενοι ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἰδιοκτητῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει ἔτος ὡς βοηθοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ὑποχρεούμενοι ὅπως ἐγγραφῶσιν ὡς μέλη εἰς τὰς συμβαλλομένας διὰ τῆς παρούσης ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων.

2) Δὲν δύναται νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου βοηθοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ὁ μὴ ἔχων συμπεπληρωμένον τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἄρθρον 5ον.—Αἱ περὶ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν μέσῳ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ δέον νὰ συνοδεύωνται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τῶν κάτωθι:

1) Βεβαίωσιν χρόνου προϋπηρεσίας ὡς βοηθοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, χορηγουμένην ὑπὸ τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ δεόντως θεωρημένης ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Ἰδιοκτητῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος.

2) Δύο φωτογραφίας τοῦ αἰτοῦντος.

Αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως δημιουργούμεναι δαπάναι ἐκτυπώσεως βιβλιαρίων καὶ λοιπῶν ἐν γένει ἐξόδων τῆς ἐπιτροπῆς, καθοριζόμεναι δι' ἀποφάσεως τῶν οἰκείων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν, βαρύνουν τοὺς διὰ βιβλιαρίων ἐφοδιαζομένους βοηθοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων.

Ἄρθρον 6ον.—Ἡ ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν τήρησιν τῶν κάτωθι βιβλίων:

1) Βιβλίον πρακτικῶν, εἰς ἃ καταχωροῦνται αἱ ἀποφάσεις της.

2) Βιβλίον μητρώου τῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐφωδιασμένων βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων.

Ἄρθρον 7ον.—Ἡ ἐπιτροπὴ κρίνει βάσει τῶν ὑποβαλλομένων εἰς αὐτὴν στοιχείων καὶ ἀποφαίζει κατὰ πλειοψηφίαν, εὑρίσκεται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τεσσάρων τοὐλάχιστον τῶν μελῶν της, ἐν οἷς ἀπαραιτήτως ὁ πρόεδρος αὐτῆς καὶ εἷς τῶν ἐκπροσώπων τῶν μισθωτῶν. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ προέδρου.

Ἄρθρον 8ον.—Εἰς ἕκαστον ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον δέον ν' ἀναγράφωνται:

1) Ὁ ἀριθμὸς μητρώου.

2) Τὸ ὀνοματεπώνυμον βοηθοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου.

3) Τὸ ἔτος καὶ ὁ τόπος γεννήσεως.

4) Ἡ χρονολογία ἐκδόσεως τοῦ βιβλιαρίου.

(**) ΕΕΔ 10, σελ. 1031.

Έκαστον βιβλιάριον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τριῶν τουλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀντικατάστασις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐπιτρέπεται μόνον ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἢ μεγάλης φθορᾶς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 9ον.—Οἱ βοηθοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μετὰ τοῦ ἐργοδότου σχέσεως ἐργασίας ἀπολαμβάνουν τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας θεσπιζομένων ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων πλεονεκτημάτων.

Ἄρθρον 10ον.—Ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 547|1937 προβλεπομένων ποινικῶν κυρώσεων πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς τὰς ὑπὸ τῶν κειμένων Νόμων προβλεπομένας κυρώσεις, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 93|1936.

Ἄρθρον 11ον.— Πᾶσα προγενεστέρα ἀπόφασις, ἀφορῶσα σύστασιν ἐπιτροπῆς διὰ τὴν χορήγησιν ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου εἰς τοὺς βοηθοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων, καταργεῖται.

Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα ἅπαντα παρὰ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένων, ἐξ ὧν τὸ ἓν μὲν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γ' γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἀνὰ ἓν δὲ θὰ ληφθῇ παρὰ τῶν συμβαλλομένων καὶ ἓν θὰ παραμείνῃ εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

13959|1068|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μαθητευομένων μοδιστῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 13 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2. Σχετικὴν συμφωνίαν τῶν Ὀργανώσεων τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως παρασχεθῇ διευκόλυνσις διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς κοπτικῆς καὶ ραπτικῆς τῶν γυναικείων ἀμφιέσεων, ἀποφαίζομεν :

I. Καθορίζομεν, κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 33700|1950(1) καὶ 2750|1951(2) ἀποφάσεων ἡμῶν, τὰ ἐλάχιστα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας κοπτικῆς καὶ ραπτικῆς γυναικείων ἀμφιέσεων ἀπασχολουμένων μαθητευομένων γυναικῶν, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, ὡς ἀκολούθως :

Κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον	Δραχ.	8.000
Κατὰ τὸ δεύτερον τρίμηνον	»	9.000
Κατὰ τὸ τρίτον τρίμηνον	»	10.000
Κατὰ τὸ τέταρτον τρίμηνον	»	11.000
Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος	»	12.000
Κατὰ τὸ τρίτον ἔτος	»	14.000
Κατὰ τὸ τέταρτον καὶ ἄνω	»	19.000

II. Εἰς τὰ ὡς ἄνω ἔτη προσιθέται καὶ πᾶσα προϋπηρεσία ἐν τῷ κλάδῳ, ἀποδεικνυομένη διὰ πιστοποιητικοῦ προϋπηρεσίας καὶ ὑπολογιζομένη ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν τούτων.

III. Τυχὸν καταβληθέντα μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων ἡμερομισθίων δὲν ἀναζητοῦνται.

Ἡ παροῦσα, ἡς ἡ ἰσχὺς ἀνατρέχει ἀπὸ 15.1.1951, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Μαρτίου 1952

14040|1070|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῶν ἐλαιομετρητῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 60 τῆς 14 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὰς διατάξεις ταῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ

2) Τὴν ἀπὸ 18.2.1952 ἀναφορὰν τῆς Ο.Χ.Β.Υ., ἀφορῶσαν ὅτι οἱ κατωτέρω μισθωτοὶ παρελείφθησαν ἐκ τῶν ὑπογραφησῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 7|1949 καὶ 9|1949 διαιτητικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες διελαμβάνοντο καὶ περὶ τῆς ἀμοιβῆς τούτων καὶ δὴ μὲ τὰ ἐν τῇ παρούσῃ καθοριζόμενα ποσά,

Ἀποφασίζομεν :

1) Καθορίζομεν τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὸ σάκκιασμα ἐλαίου (ἐλαιοσακκιαστῶν), γεμιστῶν ἐλαιομετρητῶν κ.λ.π. εἰς δρχ. 4.000 κατὰ βαρέλιον διὰ τὰ 150 ὀκάδων βαρέλια καὶ εἰς δρχ. 8.000 κατὰ βαρέλιον διὰ τὰ 300 ὀκάδων βαρέλια.

2) Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀμοιβῶν θὰ ἐνεργῆται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν κράτησις 150 δρχ. κατὰ βαρέλιον ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς (Ο.Χ.Β.Υ.).

Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1952

12135|917|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναλήψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 46750|1946 ἀποφάσεως καὶ συμφώνου πρακτικοῦ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατοκαραγωγέων Ζακύνθου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 60 τῆς 4 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2400|1952 ἀναφορὰν τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν :

1. Ἀναλαμβάνομεν, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη, τὴν ὑπ' ἀριθ. 46750|1946 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατοκαραγωγέων Ζακύνθου, ὡς μηδέποτε ἐφαρμοσθεῖσαν.

2. Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 29.8.1946 πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως δικαιωμάτων ἐργατοκαραγωγέων Ζακύνθου διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ πράγματι ἐφηρμόσθη τοῦτο, ἤτοι ἀπὸ 29.8.1946 μέχρι 19.10.1951, ὅτε ἀναπροσηρμόσθη τὸ ἰσολόγιον ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω ἐργατοκαραγωγέων διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, κηρυχθείσης ὑποχρεωτικῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56456|1951 ἀποφάσεως ταῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1952

---

(1) ΕΕΔ 9, σελ. 628.
(2) ΕΕΔ 10, σελ. 111.

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Η ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΕΞ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ὡς γνωστόν, τὰ περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Νόμου 551|1914, ὡς οὗτος, τροποποιηθείς διὰ τῶν Νόμων 2114, 2193, ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920.

Διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ὅμως ὀλιγώτερον Νόμου 4705 τῆς 10|14.5.1930, συγκειμένου ἐκ τριῶν (3) ἄρθρων, ἐτροποποιήθησαν διὰ μὲν τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ τὰ ἐδάφια 1, 2 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920, ἀφορῶντα τὰ ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει (ἐδάφ. 1) πλήρους διαρκοῦς ἀνικανότητος, (ἐδ. 2) μερικῆς διαρκοῦς ἀνικανότητος καὶ (ἐδάφ. 3) θανάτου τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ἐτροποποιήθησαν αἱ παράγραφοι 1 καὶ 3 τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω Β.Δ. τῆς 24-7-1920 (προφανῶς τοῦ ἄρθρου 7, ὅπερ ὅμως δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ Νόμῳ 4705), αἱ ἀφορῶσαι τὰ περὶ ἰατρικῶν φαρμακευτικῶν ἐξόδων, ὡς καὶ τῶν ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας ποσά, εἰς ἃ ὑποχρεοῦται ὁ εἰς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως.

Ἐπειδὴ λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος τὰ διὰ τῶν ἄνω διατάξεων καθοριζόμενα ποσὰ δι' ἀποζημιώσεις καὶ ἔξοδα ἰατρικὰ κλπ., ὑπολογιζόμενα εἰς χαρτίνας δραχμάς, οὐσιαστικῶς οὐδεμίαν ἐξησφάλιζον ἀνακούφισιν εἰς τοὺς δικαιούχους ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους, ὧν ἐμειοῦτο ἡ πρὸς ἐργασίαν ἱκανότης ἕνεκεν ἀτυχήματος, ὅπερ ὑπέστησαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, πολλῷ δὲ μᾶλλον εἰς τὰς οἰκογενείας των ἐν περιπτώσει θανάτου, ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 50123|5059 τῆς 22|24 Δεκεμβρίου 1947 κοινὴ ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Δημοσίων Ἔργων καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀνωτάτων καὶ κατωτάτων ὁρίων ἀποζημιώσεως ἐργατικῶν ἀτυχημάτων (ΕΕΔ 7, 96), ὁρίζουσα, ὅτι τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 4705|1930 ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, περὶ ὧν τὸ Β.Δ. τῆς 24.7.1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», αὐξάνονται εἰς τὸ 100πλάσιον ἢ 150πλάσιον ἀναλόγως τῶν ἐν αὐτῇ διακρίσεων.

Ἐν συνεχείᾳ, ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 40135|4764 τῆς 2|7 Νοεμβρίου 1949 κοινὴ ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Δημοσίων Ἔργων καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας «περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 50123|5059|1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας» (ΕΕΔ 8.1010), δι' ἧς ὡρίσθησαν εἰς τὸ 200πλάσιον τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 4705|1930 προβλεπόμενα ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, περὶ ὧν τὸ Β.Δ. τῆς 24.7.1920.

Κατ' ἀδίαστον γραμματικὴν ἑρμηνείαν ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δι' αὐτῶν ὡρίσθησαν εἰς τὸ 100πλάσιον καὶ 150πλάσιον ἀρχικῶς, εἰς τὸ 200πλάσιον δὲ ταλευταίως, μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου 4705|1930 ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὅπερ ἄρθρ. 1 ἐτροποποίησε μόνον τὰ ἐδάφ. 1, 2 καὶ 5 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920, τὰ ἀφορῶντα τὰς περιπτώσεις τῆς πλήρους διαρκοῦς ἀνικανότητος, μερικῆς διαρκοῦς ἀνικανότητος καὶ τὴν περίπτωσιν θανάτου τοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντος ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, οὐδόλως δ' ἤθιξαν αἱ ἀποφάσεις αὗται καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου 4705|1930 γενομένην τροποποίησιν τῶν παραγράφων 1 καὶ 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920 (προδήλως τοῦ ἄρθρ. 7 αὐτοῦ, μὴ ἀναγραφομένου ὅμως ἐν τῷ Νόμῳ 4705), τοὐτέστι τὰ ὅρια τῶν ἰατρικῶν καὶ φαρμακευτικῶν ἐξόδων, ὡς καὶ τῶν νοσηλείας καὶ κηδείας τοιούτων, εἰς ἃ ὑποχρεοῦται ὁμοίως ὁ εἰς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως. Παρὰ ταῦτα, Εἰρηνοδικεῖα τινά, δικάζοντα ἐπὶ ἀπαιτήσεων παθόντων, βάσει τοῦ Νόμου 551, ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920, δέχονται καὶ ἐφαρμόζουν τὰ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζόμενα πολλαπλάσια ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ἀνωτάτων καὶ κατωτάτων ὁρίων τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, περὶ ἧς τὰ ἐδάφ. 1, 2 καὶ 5 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920, ἅπινα ἐτροποποίησε τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου 4705|1930, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὁρίων τῶν ἰατρικῶν καὶ φαρμακευτικῶν ἐξόδων, ὡς καὶ τῶν νοσηλείων καὶ κηδείας τοιούτων, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν παραγράφων 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920, αἵτινες, καίτοι ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 4705|1930, οὐδόλως ἠθίγησαν ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Καίτοι καθίσταται πρόδηλον, ὅτι ὁ αὐτὸς δικαιολογητικὸς λόγος ἐπιβάλλει τὴν τοιαύτην ἀναπροσαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ὁρίων τῶν ἰατρικῶν καὶ φαρμακευτικῶν ἐξόδων κλπ. μ' ἄλλα ταῦτα, ἐφ' ὅσον αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ρητῶς καὶ σαφῶς ἀναπροσαρμόζουν τὰ ποσὰ μόνον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 4705|1930, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, πᾶσα ἀντίθετος ἀπόφασις, τό γε νῦν ἔχον, ἐξέρχεται τοῦ πλαισίου τῆς νομιμότητος, μέχρι ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, δι' ἀποφάσεων τῶν ὁποίων παραδόξως ἠγνοήθη μέχρι τοῦδε καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 4705|1930.

Κόρινθος 20.3.1952

Ἀναθάνικος Παναγιωτίδης, Δικηγόρος

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Ἐνῶ προαναγγέλλονται διά τό ἅμεσον μέλλον δικονομικαί μεταρρυθμίσεις, διά νά κινηθῇ ταχύτερον ὁ δικαστικός μηχανισμός, καί ἱκανοποιοῦνται καλλίτερον τά δίκαια τῶν πολιτῶν, ὑπολαμβάνομεν ὑποχρέωσίν μας νά ἐπισύρωμεν τήν προσοχήν ἐπί τῆς ἀνάγκης **νά μή διαταραχθῇ ἡ εἰδική διαδικασία τοῦ *Ν. Γ'ΘΟΔ'*** διά τήν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν.

Ἡ ἐργατική αὐτή διαδικασία, δημιούργημα πρό ὀλίγων ἐτῶν τῆς μεγάλης διανοίας τοῦ ἀειμνήστου Δημητρακοπούλου, κατεδύνυσε ἐκτοτε τήν ἀνάγκην νά ἔχῃ ὁ μισθοδότης τήν ἁπλῆν καί ταχεῖαν διαδικασίαν, πού θά ἱκανοποίει τά δίκαιά του, κατέληξε νά εἶναι σήμερον μία **ἀπό τάς ὑποδειγματικωτέρας διαδικασίας**, ἐκ τῆς ὁποίας τό κυριώτερον ἀπόκτημα τῶν νεωτέρων ἐτῶν εἶναι, ὅτι ὑπάρχει καί εἰς τήν Χώραν μας ἐν βαθμιαίᾳ ἐπεξεργασία ἄξιον παντός λόγου ἐργατικόν δίκαιον.

Τά δικαιοδοτοῦντα κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν ὄργανα, ὑπό τό ὀφθ ἰσχύον δικονομικόν καθεστώς, κατά γενικήν ἀναγνώρισιν τῆς μεγάλης ἐπιστημονικῆς ἀξίας τοῦ ἔργου των, ἤθελαν τό εὐπλαστον καί διαρκῶς ἐν ἐξελίξει ἐργατικόν δίκαιον πρός ἐπιστημονικάς συνθέσεις, χαιρίους διά τήν συστηματοποίησίν του καί δέν εἶναι ἄγνωστον εἰς κανένα, ὅτι πολλά ἐκ τῶν συμπερασμάτων τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, τά ὁποῖα ἀπέρρευσαν ἐκ τῆς μικρᾶς πρό πολλῶν ἐτῶν καί τεραστίας εἰς ἐνδιαφέρον σήμερον ἐργατικῆς διαδικασίας, παρελήφθησαν ὑπό τοῦ Νομοθέτου καί μετουσιώθησαν εἰς νομοθετικήν πρᾶξιν.

Ἐνδεχομένη ταχεῖα ἀλλαγή τῶν δικαιοδοτούντων ὀργάνων, τῶν σημερινῶν Πρωτοδικῶν, θά ἐσήμαινε ἀληθῶς **καταστροφήν τῆς συνεχείας μιᾶς ἀξιεπαίνου ἐν τῷ συνόλῳ της ἐπιστημονικῆς ἐργασίας** ἐπί τῶν δυσχερῶν προβλημάτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται νά ἐγκύπτῃ μετ' ἐντεταμένης προσοχῆς καί ἱκανότητος ὁ καλούμενος νά τά ἐπιλύσῃ, καταστροφήν τήν ὁποίαν δέν φανταζόμεθα, ὅτι ὑπάρχει τις νά ἐπιθυμῇ.

Ὅ,τι ἐλλείπει ἐκ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, κατά τά ἐκ τῆς πείρας συμπεράσματα, εἶναι νά εὑρεθῇ μόνον ἕνας τρόπος νά γίνῃ ταχύτερος ὁ μηχανισμός της, ἡ ἔκδοσις δηλαδή τῶν κατ' αὐτήν ἀποφάσεων, νά περιληφθοῦν εἰς αὐτήν καί τινες σχέσεις ἐργασίας, πού ἐκφεύγουν σήμερον αὐτῆς (ἡ περίπτωσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ δέν εἶναι ἡ μόνη), καί κάντως ἐντός τῆς ἰσχυούσης σήμερον δικονομικῆς προστασίας νά γίνουν αἱ ἀνάλογοι μεταρρυθμίσεις, ποτέ ὅμως δέν πρέπει νά ἐπιχειρηθῇ νά καταστραφῇ τό ἔργον τῶν Πρωτοδικῶν, χάρις εἰς τό ὁποῖον ὑπάρχει εἰς τήν χώραν μας ἐργατικόν δίκαιον, ἄξιον ἡμῶν ἐνδιαφέροντος τῶν ἀβρωμαίκων δικαίων.

Ἡ κατά τάς πληροφορίας μας σκέψις τῶν ἀρμοδίων νά καθιερωθῇ ὑποχρεωτική ἀπό τά Εἰρηνοδικεῖα ἐκδίκασις τῶν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' διαφορῶν μέχρι ὡρισμένου χρηματικοῦ ὁρίου, ἐκτός τοῦ ὅτι **θά διασπάσῃ περισσότερον τήν ἑνότητα ἐφαρμογῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου** καί θά προσθέσῃ εἰς τάς γνωστάς ἀντιγνωμίας τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ὡς ἐφαρμόζεται σήμερον ὑπό τῶν Πρωτοδικῶν, καί ἄλλας τόσας τῶν Εἰρηνοδικῶν, **δέν ἀναμένεται νά ἐξυπηρετήσῃ τούς ἐργαζομένους**.

Τά Εἰρηνοδικεῖα, ὡς ἔχει τό δικονομικόν καθεστώς τοῦ Ν. 1968|1944, εἶναι καί σήμερον προσιτά εἰς τούς ἐργαζομένους τῶν ἐπαρχιῶν, ὅταν δέν θέλουν ἤ δέν δύνανται νά ὑποβληθοῦν εἰς τόν κόπον καί δαπάνας νά δικασθοῦν ἀπό τά Πρωτοδικεῖα, πού ἔχουν τήν ἕδραν των, ἐκτός τῆς ἕδρας τοῦ Εἰρηνοδικείου.

Ἀλλά, μεταξύ τῶν ἄλλων, δέν πρέπει νά λησμονηθῇ καί τό ὅτι μία ἐργατική σημερινή διαφορά, καί ὅταν αὐτη ἀνάγεται εἰς ὅριον δραχμῶν δέκα ἑκατομμυρίων (ὅσον πληροφορούμεθα θά εἶναι τό ὅριον τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Εἰρηνοδικῶν), **ἐμφανίζεται συνήθως ὑπό τήν μορφήν περιοδικῆς παροχῆς** (ἐπί ἀόρων ἀπολύσεων κλπ.), ὁπότε, κατά τά γνωστά ἐν τῇ Δικονομίᾳ ἰσχύοντα, ἀμφισβητουμένου τοῦ δικαιώματος, τίθεται ζήτημα ἀναρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου καί θά προκύψουν ὅσα γνωστά ἀνωμαλα προέκυπτον εἰς τό παρελθόν, ἐν ᾧ χρέων ἰσχυε, ἀντιωρισμένη κατά ποσόν, ἡ ἐκ τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἁρμοδιότης τῶν Εἰρηνοδικῶν.

Οἱ ἐργαζόμενοι ὅμως, **μισθοβίωτοι ὄντες**, δέν ἔχουν οὔτε τήν ὑλικήν, οὔτε τήν ψυχικήν ἀντοχήν νά περιπλανῶνται, νηστεις, μεταξύ ἁρμοδίων καί ἀναρμοδίων δικαστηρίων.

Εἰς ὅλας τάς ἐκφάνσεις τοῦ βίου ἡ πρόοδος ἀκολουθεῖ τήν πρόοδον. Καί εἶναι, κατά πᾶσαν γνώμην, ἀπαράδεκτον, **ἐνῷ ἐπιδιώκομεν μίαν καλλιτέραν πρόοδον** (αὐτή, ἄλλως τε, εἶναι ἡ βάσις τῶν δικονομικῶν μεταρρυθμίσεων) **νά ἐπανερχώμεθα, ὀπισθοδρομοῦντες**, εἰς δικονομικόν σύστημα, πού, ὡς εἶναι γνωστόν, εἰς ὅσους τό ἐζησαν, εἶχε πολλάς ἀτελείας.

Ἐνθυμοῦνται ἐκεῖνοι πόσον **καθίστατο** δυσχερής ἡ οὐσιαστική προστασία τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καί τῶν ἐν γένει νόμων, πού παρεῖχον εἰς τούς ἐργαζομένους δικαιώματα, ὑπό μορφήν περιοδικῶν παροχῶν, ὅταν, μέ τήν ἁπλῆν ἀμφισβήτησιν τοῦ κυρίου δικαιώματος αὐτῶν, ἔκαμπτετο τό βῆμα πρός τήν ἐργατικήν διαδικασίαν καί σχεδόν **καθίστατο ἄχρηστος ἡ οὐσιαστική τῶν νόμων προστασία**.

Θ' ἀνέμενε τις, μετά τά διδάγματα τῆς πείρας, νά ἐπεζητεῖτο, ὡς **μεγαλυτέρα πρόοδος**, ἡ συμπύκνωσις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἐκ πάσης πηγῆς δικαίου, εἰς μίαν, τήν ἐργατικήν διαδικασίαν, ἀσχέτως ποσοῦ.

Ἀντί τούτου σχεδιάζεται ἡ μεγαλυτέρα διάσπασις. Κρίμα πράγματι εἶναι νά γίνωνται πειραματισμοί εἰς τό χειρότερον...

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεῦχος 8 (254)

Ἀθῆναι, 15 Ἀπριλίου 1952

ΤΙΝΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 672 ΚΑΙ 674 ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΛΟΓΟΝ(*)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΑΥΚΑ, Ἀρεοπαγίτου

Διὰ τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Α.Κ. ἐδόθη τὸ δικαίωμα εἰς ἑκάτερον τῶν συμβληθέντων νὰ καταγγείλῃ ὁποτεδήποτε καὶ ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς τοῦτο «σπουδαῖον λόγον». Ὡς σπουδαῖος λόγος δύναται γενικῶς νὰ χαρακτηρισθῇ, ὅταν δὲν ἐπραγματοποιήθησαν οἱ οὐσιώδεις ὅροι, ὑφ' οὓς συνήφθη ἡ σύμβασις, μὴ ὄντος ἀπαραιτήτου, ὅπως ὁ σπουδαῖος λόγος ἔχῃ ὡς γενεσιουργὸν αἰτίαν τὸ πταῖσμα τοῦ καθ' οὗ ἡ καταγγελία. Οὕτος δύναται, ὡς ἐκ τούτου, νὰ εἶναι ξένος πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὰς περιουσιακὰς σχέσεις τοῦ καταγγέλλοντος ἢ τοῦ καθ' οὗ ἡ καταγγελία, προερχόμενος ἐκ τυχαίων περιστατικῶν (καταστροφὴ τοῦ καταστήματος ἐκ σεισμοῦ, βομβαρδισμοῦ κλπ.) ἢ ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ πρόσωπόν τινος ἐξ αὐτῶν (μακρὰ ἀνυπαιτίως ἀσθένεια τινὸς τούτων), ἢ εἰς τὰς περιουσιακὰς σχέσεις τοῦ καταγγέλλοντος (πτώχευσις τούτου). Δὲν πρέπει ὅμως ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ οὗτος νὰ ὀφείλεται εἰς πταῖσμα (ἀμέλειαν ἢ δόλον) τοῦ καταγγέλλοντος, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ παρ' αὐτοῦ γενομένη καταγγελία, μὴ οὖσα νόμιμος, δὲν θὰ λύῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δέ, ἐφ' ὅσον δὲν γίνονται δεκταὶ αἱ παρ' αὐτοῦ προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι, θὰ δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ νὰ τῷ καταβληθῶσιν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Κώδικος (Ἐνοχικὸν *μου*, Τόμ. Α' σελ. 360-361, 363 καὶ *Fr. Funk*, Comment. du Code federal des obligations... (1930) ἄρθρ. 352,2). Τοιοῦτον ὅρον ἐγκυρότητος τῆς καταγγελίας δὲν ἀναφέρει τὸ ἄρθρον 672, ἀπορρέει ὅμως οὕτος ἐκ τοῦ ἄρθρου 300 τοῦ Α.Κ., καὶ οὗτινος ἐφαρμοζομένου ἀναλόγως προκύπτει, ὅτι δὲν δύναται τις ν' ἀσκήσῃ δικαιωμά του, παρεχόμενον αὐτῷ ὑπὸ τοῦ νόμου, ὅταν τοῦτο ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πταίσματος. Ἑπομένως ὁ προϋμενος χρῆσιν τοῦ δικαιώματος πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν δύναται ν' ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ ν' ἀποδεσμεύσῃ ἑαυτὸν ἀζημίως τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεών του, ἐὰν τοῦτο ἔχῃ ὡς γενεσιουργὸν αἰτίαν τὸ πταῖσμα του (καὶ *Γ. Μπαλῆς*, Ἐνοχ. § 30 Ν. 9, *Διτζεράπουλος*, ἐν ΕρμΑΚ, ἄρθρ 300 Ν 6). Προφανὲς ἐκ τούτου καθίσταται, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διάκρισις τοῦ βαθμοῦ τοῦ πταίσματος, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ὁ καταγγέλλων (ἀμέλεια, δόλος), διότι τὸ ἄρθρον 300 ἀναφέρει γενικῶς περὶ πταίσματος (ἄλλως ἐν μέρει ἐπὶ τούτου ὁ *Μανρομιχάλης* ἐν τῇ σημειωθείσῃ διατριβῇ του). Ἑπομένως, ἐάν τις καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ λόγον ὄντα μὲν σπουδαῖον, ὀφειλόμενον ὅμως εἰς ἀμέλειάν του, ἡ καταγγελία του θὰ εἶναι ἄκυρος καὶ θὰ ὑπέχῃ τὰς ἄνω σημειωθείσας συνεπείας, τοῦτέστι θὰ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν πρὸς τὸν πρὸς ὃν ἡ καταγγελία ὁ πάλληλόν του. Οὕτως ὁ ἐξ ἀμελείας ἐμπρήσας τὸ κατάστημά του καὶ προκαλέσας τὴν διακοπὴν τῆς ἐπιχειρήσεώς του δὲν θὰ δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς ἀζήμιον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων του, εἰς τοὺς ὁποίους συνεπῶς θὰ πρέπει νὰ καταβάλῃ τοὺς μισθοὺς των, ἐκτὸς ἂν ἄλλη διάταξις τοῦ δίδῃ τὸ δικαίωμα (ἄρθρ. 1 νόμου 2112, ἄρθρ. 669 Κώδ.) πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῆς ὡρισμένης ἀποζημιώσεως. Ἀντιθέτως ὁ διακόψας τὴν ἐπιχείρησίν του λόγῳ πτωχεύσεως (ἢτις ὀφείλεται εἰς ἐμπορικὰς ἀτυχίας του) θὰ δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ (ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ κατωτέρω ἄρθρου 674) τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων του, διότι αὕτη συνιστᾷ σπουδαῖον λόγον, μὴ ὀφειλόμενον εἰς ὑπαιτιότητά του. Τὴν λύσιν ταύτην δίδει καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Δικαστήριον, ἀποφανθὲν ὅτι ὁ καταγγέλλων δέον νὰ μὴ εὑρίσκεται ἐν πταίσματι διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ σπουδαίου λόγου. Οὕτως, ὁ ἐργοδότης κτυπήσας ἀνη-

(*) Αἱ ἄνω ἀπόψεις μου ἐγράφησαν εἰς συμπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ Ἐνοχικῷ *μου*, Τόμ. Α', σελ. 363 καὶ 870 ἐκτεθέντων. Ἀφορμὴν εἰς τὴν δημοσίευσίν των ἔδωσεν ἡ ἐν Ν. Δικαίῳ, Τόμ. 8, σελ. 11, δημοσιευθεῖσα διατριβὴ τοῦ κ. *Στ. Μανρομιχάλη*.

λεῶς τὸν ὑπάλληλόν του. Ὥστε νὰ καταστῇ ἀνίκανος, δὲν δύναται καὶ νὰ καταγγείλῃ ἀζημίως ἐκ τούτου τὴν σύμβασιν καὶ νὰ τὸν ἀποπέμψῃ τῆς ἐργασίας του ("Ἴδε αὐτὴν ἐν *Rossel*, Manuel du droit federal des obligations, 4η ἔκδοσ. 3 659, σελ. 431 σημ. 1 καὶ ἐν *Duezppen - Reymond*, Le code feder. des obligations ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 352 1 2).

Ἴδωμεν περαιτέρω ποίας ὑποχρεώσεις εἰς βάρος τοῦ καταγγέλλοντος ἐπέβαλε τὸ ἄρθρον 674 τοῦ Κώδικος. Δι' αὐτοῦ (εἰλημμένου ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1325 τοῦ σύγγρικοῦ νομοσχεδίου) ὡρίσθη, ὅτι «..... ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησεν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία, ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν σχέσεών του, δύναται τὸ Δικαστήριον, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν εὔλογον ἀποζημίωσιν». Ἑπομένως, ἐὰν ὁ μισθωτὴς καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον, ὀφειλόμενον εἰς μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν σχέσεών του, θὰ δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου εἰς καταβολὴν εὐλόγου ἀποζημιώσεως πρὸς τὸν ὑπάλληλόν του. Εὐνόητον εἶναι, ὅτι ὁ λόγος, δι' ὃν ἐγένετο ἡ καταγγελία αὕτη, πρέπει νὰ μὴ ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητά του (δόλον ἢ ἀμέλειαν) διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι, ἐὰν ὀφείλεται εἰς τοιαύτην, θὰ εἶναι κατὰ τὰ προρρηθέντα, ἄκυρος, ὁ καταγγέλλων δὲ δὲν θὰ ὑποχρεωθῇ μόνον εἰς εὔλογον ἀποζημίωσιν πρὸς τὸν ὑπάλληλόν του, ἀλλὰ εἰς πλήρη τοιαύτην. Οὕτως ὁ καταγγείλας τὴν σύμβασιν λόγῳ μακρᾶς ἀσθενείας του, μὴ ὀφειλομένης εἰς ὑπαιτιότητά του, θὰ δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου εἰς παροχὴν πρὸς τὸν ὑπάλληλόν του εὐλόγου ἀποζημιώσεως. Ἀντιθέτως ὁ καταγγείλας αὐτὴν λόγῳ χρεωκοπίας του θὰ ὑποχρεωθῇ εἰς πλήρη ἀποζημίωσιν αὐτοῦ (καὶ ἡ Α.Π. 452|1951, ἣν ὅρα ἐν Ν. Δικ. 8 σελ. 83 καὶ ΕΕΔ 11, σελ. 17, κρίνει ὡς ὀρθῶς ἐφαρμοσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 674 τοῦ Α.Κ., ἐφ' ὅσον ἐδέχθη τοῦτο, ὅτι ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία, λόγῳ διακοπῆς τῆς ἐπιχειρήσεως ἕνεκα ὀφθαρῶν ζημιῶν του, ἦτο δεδικαιολογημένη, μὴ ὀφειλομένη συνεπῶς εἰς οἱανδήποτε ὑπαιτιότητά του).

Περαιτέρω, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἐὰν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Ἀστ. Κώδ. θὰ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, τῶν ὁποίων ἡ καταγγελία δέον νὰ γίνεται συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 2112, 4558 καὶ τὸ Δ|γμα τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ὑπεστήριξα ('Ενοχικόν μου, Τόμ. Α', σελ. 367—368), ὅτι ἡ ἄνω διάταξις τοῦ Κώδικος θὰ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπ' αὐτῶν διὰ τοὺς ἐκεῖ ἀναπτυσσομένους λόγους (ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης *Ζέπος*, 'Ενοχ. Εἰδικὸν Μέρος, σελ. 382—383. *Βλαχόπουλος* ΕΕΔ, Τόμ. 10, σελ. 724 καὶ 727, Πρωτ. Θηβῶν 18|1950 καὶ ἄλλαι. Κατ' αὐτῆς *Κυπραίου*, Θέμ. ΞΒ' σελ. 42, *Μαυρομιχάλης* Ν. Δίκ. 8, σελὶς 87, *Σύντομος* ΕΕΔ, Τόμ. 7, σελ. 729), μὲ μόνην τὴν ἐξαίρεσιν ὅτι, ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἡ καταγγελία, ὀφείλεται εἰς μεταβολὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου (προκειμένου περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ρυθμιζομένων συμβάσεων) δὲν θὰ ἐφαρμόζεται παντελῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 672, ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 2112, καθ' ὃ οὗτος θὰ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ὑπάλληλόν του τὴν παρ' αὐτοῦ ὁριζομένην ἀποζημίωσιν. ('Ενοχικόν μου, αὐτόθι σελ. 368) καὶ τοῦτο διότι περὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης εἰδικῶς προβλέπει τὸ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ νόμου 2112, καθ' ὃ ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου.

Κατόπιν τούτων ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης δὲν θὰ δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐφαρμογῆς οὐδὲ τοῦ ἄρθρου 674. Ὁ δικαστὴς ἑπομένως δὲν θὰ ἐπιδικάζῃ εἰς τὸν ἀπολυθέντα διὰ τὸν ἄνω λόγον ὑπάλληλον τὴν κατ' αὐτὸ εὔλογον ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ τὴν ἀποζημίωσιν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2112.

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ νόμου 2112 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία, διότι ὁ νόμος 2112, ὡς ῥητῶς ἀναφέρει τὸ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, τυγχάνει ἐφαρμογῆς μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου. Ἑπομένως ἐπ' αὐτῶν (τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου) καὶ ὅταν ὁ σπουδαῖος λόγος ὀφείλεται εἰς μεταβολὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου θὰ ἐφαρμόζωνται τὰ ἄρθρα 672 καὶ 674 μὲ τὰς ὡς ἄνω ἐκτεθείσας συνεπείας.

Ἀθῆναι, Μάρτιος 1952

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις ἀναγραφῆς οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀπολυομένου καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἐμπρόθεσμον καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945, ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Στοιχεῖα ἀναγγελίας ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως — Συνέπεια παραλείψεως ἀναγραφῆς οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀπολυομένου ἡ ἀκυρότης ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας — Ὑποχρέωσις ἐργοδότου, ὅπως ἐπιμελῆται τῆς ἐξακριβώσεως τῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ περιληπτέων στοιχείων.— Συνδρομὴ πταίσματος τοῦ ἀπολυομένου διὰ ψευδοῦς δηλώσεως.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 147 καὶ 300 Ἀστ. Κώδικος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6570)1951 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΪΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Διὰ τῆς κατὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ ἐζητήθη ἡ πληρωμὴ ἡμερομισθίων του, ὡς τυγχάνοντος ἐργάτου αὐτῆς καὶ ἀπολυθέντος ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 118)1945 ὁριζομένων διατυπώσεων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἰς τὰς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένας ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀναφέρονται τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ καὶ εἰδικώτερον δὲν ἀναγράφεται εἰς τὰς ἀναγγελίας ἂν ἔχῃ ἢ μὴ τέκνα, ἀλλ' ἁπλῶς ὅτι εἶναι ἔγγαμος. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἐκήρυξε τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἄκυρον.

Διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ὅμως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 §§ 1, 3 τοῦ Α.Ν. 118)1945 ἐκδοθείσης καὶ ἰσχύν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 122) ὁρίζεται, ὅτι αἱ εἰς τὸν Α.Ν. 118)1945 ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ἀποχρεοῦνται, ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν παρ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ».

Ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀκυρότης ἀπαγγέλλεται μόνον ἐν περιπτώσει παντελοῦς παραλείψεως εἰς τὰς ὡς ἄνω ἀναγγελίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν αὗται γενόμεναι δὲν ἔχουσι τὰ ὑπὸ τῆς ἑπομένης § 2 ὁριζόμενα στοιχεῖα, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ἀμφιβολία περὶ τὴν ταυτότητα τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, καθ' ἃ ἐγένετο δεκτὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 161)1947 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου (Θέμ. ΝΗ' 268). Τὸ τοιοῦτον ἀριδήλως συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς 2ας παραγράφου τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 51560)1948, δι' ἧς ὁρίζεται ἁπλῶς, ὅτι «δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα..., χωρὶς νὰ ὁρίζεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, καὶ γίνεται ἐμφανέστερον, ἐὰν παρεβλήθῃ ἡ διάταξις αὕτη τῆς ἰσχυούσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως πρὸς τὴν ἀντίστοιχον τῆς προϊσχυούσης καὶ καταργηθείσης διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 25920)1946 (Κώδιξ Θέμιδος 1946, σελ. 416), δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι «ἡ ἀναγγελία δέον ἀπαραιτήτως νὰ περιλαμβάνῃ τὰ κάτωθι στοιχεῖα:....». Ἐν τῇ ἰσχυούσῃ ὑπουργικῇ ἀποφάσει 51560)1948 ἀπηλείφθη ἡ λέξις «ἀπαραιτήτως», οὐχὶ βεβαίως ἄνευ τινὸς λόγου, ἀλλ' ἵνα γίνῃ ἐμφανές, ὅτι τὰ ὁριζόμενα στοιχεῖα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγράφωνται ἀπαραιτήτως ἐν ταῖς ὡς ἄνω ἀναγγελίαις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ τοιαύτη ἔννοια τῆς ὡς ἄνω διατάξεως συνάγεται ἄλλως τε ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀναγγελίας, ὅστις κατὰ τὸ προϊσχύον ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 118)1945 καὶ τὸ νῦν ἰσχῦον ἄρθρ. 36 τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοιν. Ἀσφαλίσεων» συνίσταται εἰς τὴν καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὅπερ καθορίζεται ἐκ τοῦ ἡμερομισθίου, ὅπερ ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς καὶ ὅπερ ἐν προκειμένῳ ἐδηλώθη καὶ δὲν δέχεται τὸ ἐναντίον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἔχῃ τέκνα, τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξις δὲν ἀσκεῖ ἐπιροὴν τινα ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ἐπιδόματος.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου, κηρύξασα ἄκυρον τὴν γενομένην ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι «δὲν καθορίζονται ἐν αὐτῇ τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἐνάγοντος, ἤτοι δὲν ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι πατὴρ ἑνὸς τέκνου, τοῦ δὲ στοιχείου τούτου ἡ ἀναγραφὴ (ἤτοι τοῦ τέκνου) ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ, ὡς ἄνω, ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως», ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς ἐν τῇ προηγηθείσῃ σκέψει ἀναφερομέ-

νας διατάξεις τῆς ρηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπεχούσης νόμου ἰσχύν καὶ ἐσφαλμένως τοῦτας ἐφήρμοσε.

Ἡ ἀναιρεσείουσα διὰ τῶν προτάσεων της, τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ὑποβληθεισῶν, μεθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ρητῶς προέβαλεν, ὅτι ὁ ἀντίδικος εἶχε δηλώσει ἁπλῶς αὐτῇ, ὅτι εἶναι ἔγγαμος καὶ μόνον κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς ἀπεκάλυψεν, ὅτι ἔχει ἐν τέκνον, ἡτο δὲ εἰς αὐτὴν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατον νὰ παρακολουθῇ τὴν οἰκογενειακὴν κατάστασιν 1200 μισθωτῶν της, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἐνάγων. Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον παρεῖδε τελείως ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, εἶναι δὲ οὗτος οὐσιώδης, ἀσχέτως ἐπιρροῆς εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς προκειμένης δίκης, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 200, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 147 τοῦ Α. Κώδικος, ὁ ἐξ οἰκείου πταίσματος ζημιούμενος δὲν δικαιοῦται οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως καὶ πρὸ παντὸς οὐδεὶς δύναται νὰ θεμελιώσῃ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ δόλου καὶ γενικῶς πταίσματος καὶ ἂν τυχὸν συντρέχῃ πταῖσμα τοῦ ζημιώσαντος.

Κατὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Α.Κ. ὁ ζημιωθεὶς ὀφείλει νὰ συμπεριφέρηται ἐναντι τοῦ ἀντισυμβαλλομένου του κατὰ τρόπον μὴ συντελοῦντα εἰς τὴν γένεσιν ἢ ἐπέκτασιν τῆς ζημίας του διὰ πράξεως ἢ παραλείψεως ἢ καὶ διὰ παραλείψεως τῆς ἐπιμελείας του ἐκείνης, ἣν κατ' ἐπιμέλειαν ἄνθρωπον ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ πρὸς ἀποτροπὴν ἢ μείωσιν τῆς ζημίας. Ἕνεκα τούτου, μὴ λαβοῦσαι ὑπ' ὄψιν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὸν ὡς εἴρηται ἰσχυρισμὸν αὐτῆς, τοῦτον ὁ δικάσας Πρωτοδίκης καὶ ἀπέρριψεν αὐτὸν ὡς μὴ νόμιμον, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Α.Κ., καταστήσας τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν.

***

Πρόκειται περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀναγγελία πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, ἐπιβάλλεται κατὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἰσχυούσης, ἐν ᾧ χρόνῳ ἐγένετο ἡ ἀναγγελία, ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 122 καὶ ΕΕΔ 11, 101)

Ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις ἐπέβαλλε, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὴν εἰς τὴν ἀναγγελίαν ἀναγραφὴν καὶ τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ. (Ἡ ἀντικατασταθεῖσα αὐτὴν καὶ ἰσχύουσα ἤδη ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1952 ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 νέα ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 11, 337) ἀπήλειψε τὸ στοιχεῖον τοῦτο).

Ἐν συνεχείᾳ τῶν σταθερῶς ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐφαρμοζομένων, ὅτι ἡ παράλειψις στοιχείου ἐκ τῶν ἐν τῇ σχετικῇ περὶ ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπουργικῇ ἀποφάσει ὁριζομένων ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 69 ἐπ., ΕΕΔ 11, 288) δέχεται τὸ αὐτὸ καὶ ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω νεωτέρα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις. (Ὡς πρὸς τὴν παράλειψιν τοῦ στοιχείου τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν βλέπε καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 8351|1951, εἰσηγητὴς *Β. Φορμακίδης*, ΕΕΔ 10, 920 καὶ 7811|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 10, 1041, ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας)

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ σκέψεις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, σχετικῶς πρὸς τὰ ἐπικληθέντα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἄρθρ. 147 καὶ 800 Α.Κ. τοῦ Ἀρείου Πάγου δεχομένου ὅτι, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύονται ἀληθῆ τὰ σχετικὰ πραγματικὰ γεγονότα, δύναται νὰ χωρήσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων καὶ νὰ μὴ ἀπαγγελθοῦν ἐπιζήμιοι κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεις (ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας) ἐκ τῆς ψευδοῦς δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Μὲ περίπτωσιν τοιαύτην ἀπησχολήθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 821|1952 ἀπόφασις τοῦ κατὰ Ν. ΓΘΟΔ' Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Σ. Διαμαντάκος*, ἀδημοσίευτος) καθ' ἣν κατὸ ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ἀναγγελίᾳ καὶ ἐν τῷ 7ῳ στοιχείῳ τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀνεγράφη ὁ ἐνάγων ὡς ἄγαμος καὶ οὐχὶ ὡς ἔγγαμος πολύτεκνος οὐδεμίαν ἄσκει ἐπιρροὴν εἰς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, διότι ὁ ἐνάγων οὐ μόνον δὲν ἐδήλωσεν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου, ὅτι εἶναι ἔγγαμος ἢ πολύτεκνος, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἔφερεν ἑαυτὸν ὡς ἄγαμον καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δήλωσιν ἀνεγράφη ὡς τοιοῦτος ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ. Τῇ ἀληθείᾳ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ διὰ τὴν ἀλήθῃ δήλωσιν τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀπορρέει ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, ἥτις ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀξιολόγησιν καὶ σταθμισιν τῶν συμφερόντων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τίθεται ἑκατέρωθεν ὑπὸ τῶν συμβληθέντων ὡς κριτήριον τὸ ἀξιολογικῶς ἀνώτερον συμφέρον καὶ νὰ μὴ χρησιμοποιῆται τὸ ἐξωτερικὸν φαινόμενον τοῦ δικαίου ὡς πρόφασις διὰ τὴν οὐσιαστικὴν ἀδικίαν. Ἡ τοιαύτη ὅμως συμπεριφορὰ τοῦ ἐνάγοντος, ἐγγίζουσα τὰ ὅρια τοῦ δόλου καὶ τῆς πανουργίας, ἀναβαίνει ἀντικρὺς πρὸς τὴν γενικὴν πολιτιστικὴν στάθμην τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν καὶ τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν πραγματικότητα, οὗ ἕνεκεν ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ δικαστοῦ καὶ αὐτεπαγγέλτως κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς κρίσεώς του νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καλῆς πίστεως».

Ἀρείου Πάγου 138|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Σταματόπουλος, Δ. Δόγκας

Κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ.

1255|1949, αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὡς εἴρηται νόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης καὶ ἐπομένως ἰσχύν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23|31 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων εἰδικῶς ἀναφερομένων στοιχείων, καὶ τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἀπολυομένου, στοιχεῖον ἀπαραίτητον πρὸς καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας, ὡς πρὸς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, δεδομένου ὅτι προσαυξάνεται τὸ ἐν τῇ § 1 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 1255|1949 ὁριζόμενον τοιοῦτον, κατὰ τὰ ἐν τῇ § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁριζόμενα, δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀνέργου, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ τὰ τέκνα, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τῆς αὐτῆς παραγράφου ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης ὑπ' ἀρ. 58494 τῆς 27|27 Δεκεμβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ἡ ἔλλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου στοιχείου τούτου ἐπάγεται, κατ' ἄρθρ. 174 καὶ 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης, ἀναγκαία δὲ τούτων συνέπεια, κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 διάταξιν, εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀνυπαρξίαν ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκης, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεξάμενος κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον, ὡς εἰς πράγματα ἀναγομένην κρίσιν του, ὅτι ἐκ τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν μέσων προέκυψεν, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου οὗτος ἦτο πατὴρ ἑνὸς τέκνου καὶ ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιελαμβάνετο τὸ ἐν τῇ ὑπὸ τῆς § Β' ἀριθ. 7 τῆς ὡς εἴρηται 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπιτακτικῶς ἀπαιτούμενον στοιχεῖον τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν, μὴ ἀναγραφομένου ὅτι ὁ ἀπολυόμενος ἦτο πατὴρ τέκνου, κρίνας δὲ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἄκυρον τὴν ἀναγγελίαν καὶ ἐπιδικάσας ἐν μέρει τὰς αἰτηθείσας σχετικῶς παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀποδοχάς του, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐπιβάλλοντος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως προβαίνῃ εἰς ἔγγραφον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, περιλαμβάνουσαν τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα στοιχεῖα, πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἰς τὸν ἴδιον ἐργοδότην ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ὑποχρέωσις, ὅπως ἐπιμελῆται τῆς ἐξακριβώσεως τῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ περιληπτέων στοιχείων. Τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα ἰσχυρίζεται ἡ ἀναιρεσείουσα ὅτι προέτεινε κατὰ τὴν πρωτόδικον συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ταῦτα ὅτι «ὁ Ἀναιρεσίβλητος εἶχε δηλώσει ἁπλῶς, ὅτι εἶναι ἔγγαμος «καὶ μόνον κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς ἀπεκάλυψεν, ὅτι εἶχε ἓν τέκνον, ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ παρακολουθῇ τὴν οἰκογενειακὴν κατάστασιν 1200 μισθωτῶν της, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἐνάγων», δὲν συνιστῶσιν ὡρισμένον ἰσχυρισμόν, περιλαμβάνοντα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐπικαλουμένου ὑπὸ ταύτης πταίσματος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου (ἄρθρ. 147 καὶ 300 Ἀστ. Κώδ.), ἐφ' ὅσον οὔτε ὅτι (πρὸς διακρίβωσιν τοῦ στοιχείου τούτου τοῦ περιληπτέου εἰς τὴν ἀναγγελίαν) ἐκάλεσε τὸν ἀναιρεσίβλητον νὰ δηλώσῃ τὰ οἰκογενειακὰ αὐτοῦ βάρη ἰσχυρίζεται, οὔτε καὶ τῆς τυχὸν γενομένης πρὸς τοῦτο προσκλήσεως τὴν χρονολογίαν ἀναφέρει, ὥστε νὰ ἦ δυνατὸν νὰ κριθῇ, ἂν οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκλήσεως εἶχε τέκνον καὶ ἡ δήλωσίς του, ἀποκρύψαντος τὴν ὕπαρξιν τούτου, ἦτο ψευδής, ἐξ ἧς παραπλανηθεῖσα αὕτη προέβη εἰς ἀνακριβῆ ἀναγγελίαν. Ἐπομένως ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, μὴ λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν οὕτως ἀορίστως προταθέντα ἰσχυρισμόν της, μὴ ἀσκοῦντα ὡς ἐκ τῆς ἀοριστίας του οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δὲν ἔσφαλε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πραγματικά περιστατικά καί κρίσις δικαστηρίου περί τρόπου άσκήσεως δικαιώματος

Άπόλυσις μισθωτοῦ λόγῳ περιορισμοῦ ἐργασιῶν δέν συνιστᾷ καταχρηστικήν ἄσκησιν δικαιώματος.— Ἰσχυρισμός περί καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἀπολύσεως ἐκ λόγου ἐκδικήσεως κατά ἐργαζομένης, προηγουμένη ἀπόλυσις τῆς ὁποίας ἠκυρώθη ὑπό τοῦ δικαστηρίου ὡς καταχρηστικῶς ἀσκηθεῖσα — Ἔρευνα ὑπό τοῦ δικαστηρίου τῆς πλησιεστέρας προφανοῦς καί νομίμου αἰτίας ἀπολύσεως.

Τό ἱστορικόν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐργάτρια, ἐργαζομένη εἰς ἐπιχείρησιν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀπό τοῦ ἔτους 1949, ἀπελύθη ὑπό τῆς ἐπιχειρήσεως καί ἐπί τῇ βάσει τῶν ἀποδειχθέντων κατά τήν δίκην πραγματικῶν περιστατικῶν ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 716]1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (εἰσηγητής *Π. Δουμπόγιας*, ΕΕΔ 10, 792), δεχθεῖσα καταχρηστικήν ἄσκησιν δικαιώματος ἀπολύσεως.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Πρωτοδικείου, κατά τήν νέαν ἀγωγήν τῆς ἐργατρίας, δημοσιευθεῖσα τήν 12 Μαρτίου 1951, προεκάλεσε τήν μήνιν τῆς ἐναγομένης, ἡ ὁποία διά λόγους ἐκδικήσεως καί τιμωρίας αὐτῆς διά τήν τοιαύτην προσφυγήν της εἰς τά δικαστήρια πρός ἀκύρωσιν τῆς ἄνω ἀπολύσεώς της καί διά τό γεγονός τῆς δημοσίᾳ ἀποκαλύψεως τῶν γενομένων εἰς αὐτήν ὑπό τοῦ διευθυντοῦ της ἀνηθίκων προτάσεων, δέν ἐπαναπροσέλαβε ταύτην ἐν τῇ ἐργασίᾳ, πρός ἣν ἐπιθυμίαν μείωσίν της, ἐξαναγκασθεῖσα πρός πληρωμήν τῶν ἡμερομισθίων της μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1951, κατόπιν ἀγωγῆς της, καί τήν 2 Ἀπριλίου 1951 κατήγγειλεν ἐκ νέου τήν μεταξύ των σύμβασιν ἐργασίας ἐκτός τῶν ἀνωτέρω καί διότι αὕτη ἐξηπάτησε ὡς μάρτυς κατά τῆς ἐναγομένης εἰς δίκην ἐργατικῆς διαφορᾶς, διατηρεῖ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει της ἐργατρίας ἄλλας, ἐχούσας ὀλιγώτερον χρόνον ὑπηρεσίας, ὀλιγώτερα δέ ἠθικά καί τεχνικά προσόντα καί ὀλιγωτέραν ἀπό αὐτήν ἀπόδοσιν ἐργασίας, ὡς καί οἰκογενειακά βάρη, καί ἡ ἐπιχείρησις εὑρίσκεται εἰς ἀνθηράν οἰκονομικήν κατάστασιν καί προσέλαβε καί νέας ἐργατρίας, πρό καί μετά τήν ἀπόλυσίν της, ἠτήσατο νά θεωρηθῇ καί ἡ νέα ἀπόλυσις αὐτῆς ἄκυρος, ὡς καταχρηστικῶς γενομένη, παρά τό ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἐδικάσθησαν αἱ γνῶμαι τῶν δικαστῶν ὡς πρός τήν ἐκτίμησιν τῶν ἐλατηρίων, τά ὁποῖα ὥθησαν τήν ἐναχθεῖσαν ἐργοδότιδα εἰς τήν μεμπτήν, κατά τήν ἐνάγουσαν, καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ πλειοψηφία τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἔδωσε βαρύνουσαν σημασίαν εἰς τήν ὕπαρξιν οἰκονομικῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλον τήν ἀποσυμπόρησιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, δεχθεῖσα οὕτω, ὅτι δέν ὑπῆρξε κατάχρησις, ἀφοῦ δέν ὑπῆρξε καί ἔλλειψις νομίμων ἐλατηρίων, τά ὁποῖα νά δικαιολογοῦν τήν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποσυμπορήσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως δέν φαίνεται, κατ' ἀντικειμενικήν κρίσιν, ὡς ἐξελίχθη ἐν προκειμένῳ ἡ μετά τῆς ἐργοδοτρίας σχέσις της ἐναγούσης, ἡ ὁποία καί μετά τήν ἀκύρωσιν τῆς προηγουμένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀπεκρούσθη εἰς παροχήν τῶν ὑπηρεσιῶν της, νά δημιουργῇ τήν ἀσάλευτον διά δικαστικήν κρίσιν πεποίθησιν, ὅτι ὑπῆρξεν αὕτη ἡ μόνη καί ἀληθής αἰτία τῆς δευτέρας ἀπολύσεως, ἀφοῦ ἡ πρώτη, ὀλίγον πρό τῆς δευτέρας ἀπολύσεως, ἐθεωρήθη ὡς καταχρηστικῶς ἀσκηθεῖσα, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον παρέμεινε παρά τῇ ἐπιχειρήσει ἐργαζόμενος ἱκανός ἀριθμός ἐργατῶν.

Ἀναμφιβόλως τό γεγονός ὅτι ἐκηρύχθη ἄκυρος, ὡς καταχρηστικῶς ἀσκηθεῖσα, ἡ προηγουμένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δέν ἐφθασε νά καθιερώσῃ καί μονιμότητα τῆς ἐργαζομένης εἰς τήν θέσιν της, ἡ ὁποία ἠδύνατο μεταγενεστέρως νά ἀπολυθῇ, ἂν ὑπῆρχον ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς λόγοι, οἱ ὁποῖοι νά ἀποτελέσουν τήν νόμιμον αἰτίαν ἀπολύσεως, ἢ καί τοιοῦτοι, οἱ ὁποῖοι διά τό συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως νά ἐπιβάλλουν τήν ἀπόλυσιν (ἰδέ Α.Π. 319]1949, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 637, καθ' ἣν ἡ δι' οἰκονομικούς λόγους, ὡς ἐκ τῆς μειώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ δέν συνιστᾷ καταχρηστικήν, κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἄσκησιν δικαιώματος).

Ἐναπέκειτο πάντως εἰς τήν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου νά ἀνεύρῃ τά πραγματικά ἐλατήρια τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μή δηλαδή ὑπό τήν προβολήν ὡς λόγου ἀπολύσεως οἰκονομικοῦ τοιούτου ὑπεκρύπτετο τό ἀληθές αἴτιον, ἐκδίκησις τοῦ ἐργοδότου κατά τοῦ μισθωτοῦ, ὁπότε, κατά τά σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ ἐφαρμοζόμενα, ὑπόκειται καταχρηστική ἄσκησις δικαιώματος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 293).

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2186]1951

Διαδικασία Ν. Γ ΘΟΛ' κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης **κ. Στ. Σταματιάδης**

Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος **κ. Γ. Πανταζόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Στεφάνου, Ι. Τσίκουλας

Ἡ ἐκκαλοῦσα παραπονεῖται ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἐφέσει της, ὅτι ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, κατά πεπλανημένην ἐκτίμησιν τῶν ἀπο-

δείξεων καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1951 ἀγωγὴν αὐτῆς κατὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας, δι' ἧς ἠτεῖτο τὴν καταβολὴν μισθῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀκύρως ὑπὸ ταύτης καταγγελθείσης τῇ 2 Ἀπριλίου 1951 κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος. Κατὰ τοὺς ἐν τῇ ἀπορριφθείσῃ ἀγωγῇ ἐκτιθεμένους καὶ αὖθις ἐπαναλαμβανομένους ἰσχυρισμοὺς τῆς ἐναγούσης ἡ ὡς ἄνω καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ὑπῆρξε καταχρηστική, ὡς γενομένη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ λόγων ἐκδικήσεως τῆς ἐναγομένης, τὸ μὲν διότι αὕτη (ἐνάγουσα) ἐπὶ προγενεστέρας ἀπολύσεώς της λαβούσης χώραν τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1950 καὶ ὀφειλομένης εἰς τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι δὲν ἐνέδωκεν εἰς ἀνηθίκους πρὸς αὐτὴν προτάσεις τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐναγομένης . . προσέφυγεν εἰς τὸ Δικαστήριον τοῦτο καὶ ἐπέτυχε τὴν ἀκύρωσίν της ὡς καταχρηστικῆς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 716 τῆς 14.3.1951 κατ' ἔφεσιν ἐκδοθείσης ἀποφάσεώς του, δημοσίᾳ ἀποκαλύψασα τὴν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ταύτην τοῦ ἐν λόγῳ διευθυντοῦ της, τὸ δὲ καὶ διότι ἐξητάσθη ὡς μάρτυς ἐν ἑτέρᾳ δίκῃ συναδέλφου της κατὰ τῆς ἐναγομένης, ἥτις ἐν ταὐτῷ ἅμα διετήρησε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς της ἐν τῇ ἐπιχειρήσει της ἑτέρας ἐργατρίας ἐχούσας ὀλιγώτερα ἤθικὰ καὶ τεχνικὰ προσόντα, ὡς καὶ οἰκογενειακὰ βάρη.

Ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν καταθέσεων τῶν κατὰ τὴν πρώτην δίκην ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, τῶν προσαγομένων ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐπικαλουμένων ἐν γένει ἐγγράφων καὶ τῶν ἐκατέρωθεν ἀναπτυσσομένων ἰσχυρισμῶν τούτων, τὰ ἑξῆς προκύπτουσιν ἐν σχέσει μὲ τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν πραγματικὰ περιστατικά: Ἀπὸ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. συνεπείᾳ τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς κρίσεως τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ τῆς ἐλλείψεως πρώτων ὑλῶν καὶ τοῦ περιορισμοῦ κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς χορηγουμένης πρότερον εἰς τὴν ἐναγομένην ἑταιρίαν, βάσει τῆς ἀνεγνωρισμένης μηνιαίας δυναμικότητος, ποσότητος ζαχάρεως παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἐφοδιασμοῦ (ὅρα προσαγομένην ὑπ' ἀριθ. 11219 τῆς 18.5.1951 σχετικὴν περὶ τοῦ περιστατικοῦ τούτου βεβαίωσιν) ἡ παραγωγὴ τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐναγομένης ἐμειώθη οὐσιωδῶς, ἔπαυσαν δ' ἔκτοτε λειτουργοῦντα τὰ τμήματα καραμέλλας καὶ σοκολάτας. Ἐντεῦθεν περιῆλθεν ἡ ἐναγομένη, δεδικαιολογημένως δέ, εἰς τὴν ἀνάγκην ἀπολύσεως τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ της, ἰδίᾳ τῶν διαληφθέντων τμημάτων της, ἡ ἀπορρόφησις τοῦ ὁποίου εἰς ἄλλα τμήματα τοῦ ἐργοστασίου της δὲν καθίστατο ἐφικτή. Οὕτως ἀπὸ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1951 ἤρξατο προβαίνουσα τμηματικῶς εἰς ἀθρόας ἀπολύσεις τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων ἐργατριῶν, ἀπέλυσε δὲ κατὰ τὸ μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου τοῦ ἰδίου ἔτους χρονικὸν διάστημα ἐν συνόλῳ 95 ἐργατρίας παλαιὰς καὶ νέας ἐπὶ συνολικοῦ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένων τοιούτων 500 περίπου (ὅρα καὶ αὖθις προσαγομένην ὑπ' ἀριθ. 8052|21.5.1951 βεβαίωσιν τοῦ ἐνταῦθα Ὑποκαταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας). Μεταξὺ τούτων συμπεριέλαβε καὶ τὴν ἐνάγουσαν, τὴν μετὰ τῆς ὁποίας σύμβασιν ἐργασίας καὶ κατήγγειλε τὴν 31ην Μαρτίου 1951 μεθ' ἑτέρων 11 ἐργατριῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον παλαιοτέρων ταύτης (ὅρα προσαγομένην ἀπὸ 5.4.1951 ἀναγγελίαν ἐν ἀντιγράφῳ τῶν γενομένων ὡς ἄνω καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας). Πρόσληψις νέου προσωπικοῦ παρὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη, εἰ μὴ μεταγενεστέρα τοιαύτη ἀριθμοῦ τινος ἐργατριῶν (κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον καὶ Ἰούνιον ἐ. ἔ.) δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, ἤτοι διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν φρούτων καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα δύο μόνον μηνῶν, ὡς τοῦτο δείκνυται καὶ ἐκ τῶν παρὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας προσκομιζομένων οἰκείων συμφωνητικῶν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκυπτάντων περιστατικῶν ἀνενδοιάστως συνάγεται, ὅτι κυρία αἰτία τῆς προκειμένης ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης ὑπῆρξε προφανῶς ἡ οἰκονομικὴ μείωσις, ἣν ὑπέστη ἡ ἐργοδότις ἑταιρία καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν ἐργασιῶν της, ἤτοι αἰτία συμφυὴς πρὸς τὸν οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ ἐν προκειμένῳ ἀσκηθέντος δικαιώματος, τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 συναγόμενον, καθιστῶσα συγκεχωρημένην τὴν τοιαύτην ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης καὶ τῶν ἄλλων 94 ἐργατριῶν. Καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον ἡ ἐναγομένη ἑταιρία κατὰ τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ της τῶν ἀπολυθεισῶν ὡς ἄνω ἐργατριῶν νὰ ἐπηρεάσθη ὡς πρὸς τὴν ἐνάγουσαν ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ της ἐκτιθεμένων λόγων, οὐχ ἧττον οἱ τοιοῦτοι, ἔστω καὶ ἔξω τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. κείμενοι, ἀναγόμενοι εἰς τὰ ἀπώτερα αἴτια τῆς ἀπολύσεως, ἡ ἔρευνα τῶν ὁποίων, ὡς ἐσωτερικῶν ἀσταθμήτων κριτηρίων, ἀποβαίνει τὰ μάλα δυσχερής, δὲν ἀσκοῦσιν ἐν προκειμένῳ νόμιμόν τινα ἐπιρροήν, ἐφ' ὅσον τρανῶς βεβαιοῦται, ὅτι διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσίν της συνέτρεχεν ἑτέρα πλησιεστέρα, προφανὴς δὲ καὶ νόμιμος, αἰτία. Ἑτέρωθεν δὲν ἀσκοῦσιν ἀποφαστικὴν ἐπιρροὴν καὶ οἱ λοιποὶ ταύτης ἰσχυρισμοὶ περὶ μακροχρονίου παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὑπηρεσίας αὐτῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας διατηρηθείσας ὑπ' αὐτῆς ἐργατρίας κλπ., ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι οὐδαμῶς ἐβεβαιώθησαν οἱ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμοὶ τῆς ὡς κατ' οὐσίαν ἀληθεῖς. Συνῳδὰ τούτοις κατ' οὐδὲν ἔσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, θεωρήσασα, μετ' ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων καὶ τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως δὲν ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ ἀβάσιμα τυγχάνουσι τὰ κατ' αὐτῆς διατυπούμενα παράπονα τῆς κρινομένης ἐφέσεως. Ταῦτα *κατὰ τὴν μείζονα τοῦ Δικαστηρίου γνώμην*, διότι *κατὰ τὴν ἐλάσσονα τοιαύτην* ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις καὶ ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐκκαλούσης-ἐναγούσης, κρινομένης ὡς ἀκύρου τῆς ἀνωτέρω ἀπολύσεώς της, ὡς γενομένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ λόγων ἐμπαθείας καὶ ἐκδικήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 716 τῆς 14.3.1951 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, δι' ἧς ἐ-

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ Ν. 2112

Όργανισμὸς ἐπιχειρήσεως μειῶν τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ

Ἀκυρότης κατ' ἄρθρ. 8 Ν 2112|1920, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 Α.Ν. 547|1937, οἱασδήποτε συμβάσεως, πλὴν ὅν περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου.— Ἀκυρότης ἑπομένως καὶ συμφωνίας διὰ προσχωρήσεως εἰς ὀργανισμὸν ἐπιχειρήσεως μειούντα τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιώματα.—Ἰσχυρισμὸς περὶ τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαιώματος ἐντεῦθεν ὑπαλλήλου εἰς λῆψιν τοῦ 1|4 ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 διὰ τῆς γνωστοποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως.

Τὸ ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικασαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀπησχόλησε, κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν, ἐπὶ ἄλλης ὑποθέσεως κατὰ τῆς αὐτῆς ἐναγομένης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ δύο Τμήματα τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁμοφωνήσαντα ἐπὶ τῆς αὐτῆς λύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν καταλήγει καὶ ἤδη τὸ Πρωτοδικεῖον (βλέπε Α Π. 221|1951, Τμ. Α΄, εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 10, 622, Α Π. 3|1952, Τμ. Β΄, εἰσηγητὴς ***Ν. Παλαιολογόπουλος***, ΕΕΔ 11, 256).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίσθη, ὅτι διὰ τῆς εἰς τὸν μισθωτὸν γνωστοποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ της ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947, ὅτε δηλαδὴ ἐτέθη οὗτος ἐν ἐφαρμογῇ, ἐνῷ ὁ ἐνάγων μισθωτός, ὑπηρετῶν παρ' αὐτῇ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1931, εἶχεν ἤδη κεκτημένα δικαιώματα ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, κατηγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας ταχτικῶς καὶ προειδοποιήθη οὕτως ὁ μισθωτὸς διὰ τὴν κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἀπόλυσίν του, γενομένην τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1951.

Ὁ ἰσχυρισμός, εὐδοκιμῶν, εἶχε κατὰ τοῦτο ἀξίαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς καταβολὴν μόνον τοῦ 1|1 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, τὸ ὁποῖον 1|1 κατὰ βάλλεται εἰς τοὺς τακτικῶς προειδοποιουμένους κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6503|1951, εἰσηγητὴς ***Σ. Κοσκινᾶς***, ΕΕΔ 10, 918, ἄλλως ὅμως, προκειμένου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν, ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὰ Ι.Κ.Α., ἁπλῶς, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, καταβάλλεται ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 1043, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

Λύσιν ὁρισέν, ὡς ἐν τῷ ἰσχυρισμῷ τῆς ἐργοδοτρίας ἐν προκειμένῳ, ἔδωσεν ἡ Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 1101|1951 (εἰσηγητὴς ***Κ. Κονιαβίτης***, ΕΕΔ 11, 258, ἐφ' ἧς ὅμως βλέπε παρατηρήσεις ***Βασ. Παντ. Βασιλείου***, ΕΕΔ 11, 263 ἑξ.).

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν δίδει λύσιν εἰς τὸ προβληθὲν ἐνώπιόν του ζήτημα, ἡ ὁποία εἶναι πράγματι ὀρθὴ (βλέπε καὶ ***Βασ. Παντ. Βασιλείου***, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἐν προκειμένῳ ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἐργοδοτρίας, μὴ κυρωθεὶς ὑπὸ νόμου, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ δεσμεύσῃ τὸν μισθωτόν, ἂν δὲν ἐλάμβανεν οὗτος γνῶσιν αὐτοῦ (βλέπε Α.Π. 221|1950, εἰσηγητὴς ***Α. Χαιδόπουλος***, ΕΕΔ 9, 347).

Τοῦτο, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 316), εἶναι συνέπεια τῆς συμβατικῆς περὶ κανονισμοῦ θεωρίας (βλέπε σχετικῶς ***Durand - Jaussaud***, Traité de droit du travail, Paris 1947, τόμ. Ι, σελ. 145 § 115, μεταφρ. ***Σ. Μαρσενίγου***, ΕΕΔ 7, 505 ἑξ.), κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κανονισμὸς δὲν εἶναι, εἰμὴ ἡ σύμβασις τῶν μερῶν, γεννῶσα δὲ οὕτω ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα κατὰ τὸν τρόπον τῆς καταρτίσεως τῶν συμβάσεων (βλέπε ***Π. Καυκᾶ***, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α΄, σελ. 280 ἑπ. καὶ ***Ν. Δελούκα***, Οἱ Γενικοὶ Ὅροι Συναλλαγῶν, σελ. 13 ἑπ.).

Ἡ γνῶσις ὅμως τοῦ ὀργανισμοῦ, ἵνα ἐντεῦθεν προκύψῃ ἡ ἐν τῇ ἀμφοτεροβαρεῖ συμβάσει, ὡς εἶναι ἡ σύμβασις ἐργασίας, διασταύρωσις τῶν παροχῶν (παροχῆς καὶ ἀντιπαροχῆς) (***Γ. Μπαλῆ***, Ἔνοχ., Γεν. Μέρος, σελ. 271), δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ταυτισθῇ συγχρόνως καὶ πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, εἶναι μονομερὴς δικαιοπραξία, δι' ἧς δηλοῦται ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου περὶ καθ' ὡρισμένον χρόνον κριθὴ ἄκυρος προγενεστέρα ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης, ὡς κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ ταύτης γενομένης. Ἡ ἀπουσία τῆς ἐφεσιβλήτου νὰ καταγγείλῃ ἐκ νέου τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν ὁλίγας μόλις ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἀποτελεῖ τρανῆ ἀπόδειξιν τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος καὶ καταδεικνύει τὰ πραγματικὰ ἐλατήρια τῆς ἀπολύσεως. Κατὰ τὴν ρηθεῖσαν γνώμην ἐπεβάλλετο τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν, εἰδικῶς διὰ τὴν ἐνάγουσαν, ἡ διατήρησίς της ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ παρὰ τὸ βεβαιωθὲν γεγονὸς τῆς ἀπολύσεως μέρους τοῦ προσωπικοῦ της, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἠθικῆς τάξεως καὶ ἀξιοπρεπείας ταύτης, θιγείσης ἐκ τῆς ἀναρμοστου καὶ ἀνοικείου συμπεριφορᾶς τοῦ ρηθέντος διευθυντοῦ της, καθ' ἃ ἐνέγνετο δεκτὸν καὶ ἐκ τῆς προδιαληφθείσης 716|1951 ἀποφάσεως, καὶ ἱκανοποίησιν αὐτῷ τοῦ περὶ δικαίου αἰσθήματος τοῦ κοινοῦ.

νον τερματισμού τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Θά συνέβαινεν, ἄλλως, ὅς προσφυῶς δέχεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, νά θεωρῆται τακτικῶς καταγγελθεῖσα ἡ συμβασις ἐργασίας πρό δεκαπενθημέρου, ὅση ἡ τυχόν διάρκεια κατά τόν κανονισμόν τῆς ἐργατικῆς ζωῆς τοῦ προσχωροῦντος εἰς αὐτόν μισθωτοῦ, καί συνέπεια νά καταβάλληται εἰς τόν μισθωτόν τό 1/11 τῆς ἀποζημιώσεως ἀναγομένη εἰς δεκαεπτηρίδας, πράγμα τό ὁποῖον οὐδείς ἐργοδότης καί θά ἀπεδέχετο, ἵνα ὑποστηρίξῃ τήν ἀποκρουομένην ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου ἀποψιν τό παράδειγμα τοῦτο ἐπεκαλέσθη εὐστόχως καί ὁ *Βαν Παντ. Βασιλείου*, ἔνθ' ἀνωτ.). Ἀλλά θά προσετίμα νά καταβάλῃ τήν ἀνωτάτην ἀποζημίωσιν τῶν δύο ἐτῶν τοῦ Ν. 2112/1920.

Καί ἀντιθέτως, ἄν ὁ κανονισμός συνέβαινε νά δημιουργῇ εἰς τόν μισθωτόν κατάστασιν, ἐπιβαλλουσαν εἰς αὐτόν, μετά μακροχρονίων ὑπηρεσιῶν, νά ἀπολυθῇ εἰς χρόνον βραχύν, ὁ ὁποῖος δέν καλύπτει τόν χρόνον προειδοποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 4558/1930, πῶς θά ἠδύνατο νά δικαιολογηθῇ, ὅτι ἡ γνωστοποίησις τοῦ κανονισμοῦ ἔπρεπε θέσιν καί τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ θά ἐγίνετο ἀναγκαίως πρό χρόνου ἐλάσσονος τοῦ νομίμου καί συνεπῶς θά ἦτο ἡ τοιαύτη τακτική καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἄκυρος;

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 229/1952

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καρκμάνος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Γκότσης, Ι. Καποδίστριας

Κατά τούς ἐν τῇ ἀγωγῇ καί προτάσεσι τῶν διαδίκων ἰσχυρισμούς, βεβαιωθέντας ἐκ τῆς διαδικασίας, καί κατά τά γενόμενα δεκτά ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης, ὁ ἐφεσιβλήτος, ὑπηρετῶν παρά τῇ ἐκκαλούσῃ δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπό τοῦ ἔτους 1931 ὡς διαχειριστής, προσεχώρησε δι' ἀποδοχῆς τήν 30.8.1947 εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἐγκριθέντος τότε παρά τῆς ἐκκαλούσης ὀργανισμοῦ της, μή κυρωθέντος διά νόμου. Κατά τοῦτον ὁ ἐφεσιβλήτος, ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας τήν 1.1.1951 λόγῳ καταλήψεως του ὑπό τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἐδικαιοῦτο νά λάβῃ ἅμα τῇ ἀπολύσει του ἀποζημίωσιν μίσθων ἓξ μηνῶν, ἐκ προοιμίων καθορισθείσης τῆς μηνιαίας ταύτης ἀντιμισθίας εἰς 200 χιλιάδας δραχμάς διά τόν βαθμόν τοῦ ἐφεσιβλήτου, σύνολον ποσοῦ 1.200.000 δραχμάς. Κατά τόν χρόνον τῆς ἄνω προσχωρήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσίς του, ὡς ἔχοντος συνολικήν ὑπηρεσίαν 19 ἐτῶν παρά τῇ ἐκκαλούσῃ ἀνήρχετο εἰς 13 μισθούς καί κατά τόν χρόνον τῆς καταλήψεώς του ὑπό τοῦ ὁρίου ἡλικίας τήν 1.1.1951 εἰς 15 μισθούς μέ μηνιαῖον μισθόν 941.000 δραχμάς.

Κατ' ἄρθρον 8 Ν. 2112, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 11 § 1 Α.Ν. 547/1937, οἱαδήποτε σύμβασις πρό ἤ μετά τήν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλήν ἄν αὐτή περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἤ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου ταύτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἤ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκή διά τόν ὑπάλληλον. Ἐξ ἄλλου ἐκ τῶν ἄρθρ. 1, 3 καί 8 ν. 2112 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἄν λύσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀμοιβαίᾳ τῶν μερῶν συναινέσει δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ τήν μονομερῆ λύσιν αὐτῆς διά καταγγελίας ὡς προϋπόθεσιν ἔχουσαι διατάξεις τοῦ διαληφθέντος νόμου, ὑπό τόν ἀναγκαῖον ὅρον ὅτι ἡ περί τῆ λύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως συμφωνία τῶν μερῶν εἶναι καθ' ὅλα ἔγκυρος. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων, ἐφ' ὅσον ἡ διά τῆς προσχωρήσεως εἰς τόν ὀργανισμόν τῆς ἐκκαλούσης ἐπερχομένη συμφωνία εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νά μεταβῇ ὅτι οὐσιωδῶς ἡ ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου, διότι οὗτος ἄνευ τῆς συμφωνίας ταύτης, κατά τά ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει θά ἐδικαιοῦτο μειζονος ἀποζημιώσεως κατά τήν ἀπόλυσιν του, ἡ συμφωνία αὕτη ὡς ἐπιβλαβής καί ἀσύμφορος διά τόν ὑπάλληλον ἐφεσίβλητον εἶναι ἄκυρος, διότι βάσει ταύτης ἐπετράπη εἰς τήν ἐργοδότιδα νά λύσῃ τήν σύμβασιν ἄνευ καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως (Α.Π. 21/1951, Νέον Δικ. τόμ. 7 σελ. 484, Α.Π 3/1952, ΕΕΔ τ. 11 σελ. 256). Συνεπῶς οἱ πρῶτος, δεύτερος καί τρίτος λόγοι ἐφέσεως, δι' ὧν ὑποστηρίζει, ὅτι κακῶς ἐπί τοῦ προκειμένου ἐφηρμόσθη ὁ Ν. 2112 καί ἐπεδικάσθη βάσει τούτου ἀποζημίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίσθη πρωτοδίκως, ἰσχυρίζεται δέ καί αὐθις, ὅτι προέβη εἰς τήν τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 2112 ἐμπρόθεσμο προειδοποίησιν καί ἐκ τούτου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 Ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 2 Ν. 4558, δέν ὀφείλει πλήρη ἀποζημίωσιν, ἀλλά τά τεταρτον μόνον τούτης. Ἡ τακτική καταγγελία τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος ἐκκαλούσης ἐξ οὐδενός ἀποδεικτικοῦ στοιχείου βεβαιοῦται. Μόνον τό γεγονός ὅτι ὁ ἐφεσιβλήτος ἀπεδέχθη τόν ὀργανισμόν τῆς ἐκκαλούσης, δι' οὗ ὡρίζετο ὅριον ἡλικίας, δέν σημαίνει, ὅτι ἐνηργήθη καί καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἡ ἀποδοχή αὕτη δέν συνιστᾷ σύμβασιν, εἶναι διάφορον δέ τῆς συμβάσεως ἡ καταγγελία, ἥτις εἶναι μονομερῆς δικαιοπραξία. Ἡ ἐν προκειμένῳ καταρτισθεῖσα ἄλλως τε σύμβασις δέν ἐγένετο πρός λύσιν τῆς ὑφισταμένης ἄχρι τότε συμβάσεως, ἀλλά ἐπί σκοπῷ τροποποιήσεως τῶν ὅρων αὐτῆς. Ἐν ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ ἔδει νά γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἀμοιβαίως οἱ συμβαλλόμενοι διά τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ὅρου περί ὁρίου ἡλικίας κατήγγειλαν τήν σύμβασιν τῶν ἐργασίας, ἐνῷ τοῦτο προφανῶς δέν δύναται νά γίνῃ δεκτόν διά τόν μισθωτόν, ὅτι οὗτος δηλονότι διά τοῦ ὅρου τούτου προέβη εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας. Διά τῆς ἐναντίας πάντως ἐκδοχῆς περιγράφεται ἡ ἔννοια τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί περιπίπτει αὕτη εἰς τόπον ἐστερημένον οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διότι ἀσφαλῶς οὐδέν τῶν διά τῆς καταγγελίας ἐπιδιωχθέντων συντελεῖται, ἐάν γίνῃ δεκτόν, ὅτι, κατ' ἀντίθεσιν πρός τά ἐν ἄρθρῳ 1 Ν.

ΦΥΣΙΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐξήγησις ἐργοδότου περὶ αἰτίων καταγγελίας καὶ προσβολὴ αὐτῆς διὰ κατάχρησιν δικαιώματος

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ καταργησιν Ν.Δ. 424|1941 κατέστη ἀναιτιώδης διαπραξία.—Ἀνυπόχρεον ἐργοδότου εἰς ἀναγραφὴν ἐν τῷ ἐγγράφῳ καταγγελίας λόγου ἀπολύσεως.—Ἀναγραφὴ ἑπομένως καὶ ψευδῶν ἰσχυρισμῶν περὶ μὴ ἐπιμελοῦς ἐκτελέσεως καθηκόντων μισθωτοῦ κλπ. δὲν ἀποτελεῖ, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, κατάχρησιν δικαιώματος ἐργοδότου.— Ἀπαράδεκτον νέου ἰσχυρισμοῦ, μὴ προταθέντος κατὰ τὴν συζήτησιν, διὰ τῶν προτάσεων.

Διδάσκεται ἐν τῇ θεωρίᾳ (βλέπε *Γ. Μιχαλῆν*, Γεν. Ἀρχαὶ § 24, σελ. 86, ἐκδ. 1944, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, σελ. 59 καὶ ἐν ΕΕΔ 6, 578, *Κ. Κουκάν*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ.) καὶ δέχεται τοῦτο καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε Α.Π. 186|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345), ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀναιτιώδης.

Τοῦτο ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται ὁ καταγγέλλων εἰς νομικὴν δικαιολόγησιν τῆς ἐνεργείας του (*Γ. Μιχαλῆς*, ἔνθ' ἀνωτ., *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 5, 527, ἀπὸ ἄλλης θεωρήσεως *Θ. Βλαχόπουλος*, ΕΕΔ 10, 721 ἑπ.).

Ὑποχρεοῦται ὅμως ὁ ἔχων οὕτω τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιτιολογήτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργοδότης (ἐπιφυλαττομένης φυσικὰ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν δὲν δίδεται αὐτῷ ἐλευθέρως) νὰ ἀσκῇ τὸ δικαίωμά του ἐντὸς τῶν ἀντικειμενικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ὡς συμβαίνει διὰ πᾶν δικαίωμα, εἴτε ἐκ τοῦ νόμου, εἴτε ἐκ τῆς συμβάσεως (βλέπε Α.Π. 435|1950, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 9, 1087, Α.Π. 199|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 618, (μετὰ τὴν ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν ὡς πρὸς τὰ ἐκ συμβάσεως δικαιώματα παλαιοτέραν Α.Π. 234|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 470), *Η. Νίππερδεϋ*, ΕΕΔ 11, 225). (βλέπε καὶ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 292).

Ὁ ἐπικαλούμενος καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας φέρει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, διότι τεκμήριον ὑφίσταται, ὅτι ὁ ἄσκῶν τὸ δικαίωμα ἀσκεῖ τοῦτο νομίμως (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 613, *Κ. Κουκάν*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ. σελ. 349, *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., σελ. 132, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2256|1918, εἰσηγητὴς *Γ. Κορομηλᾶς*, ΕΕΔ 7, 353, παραπέμπουσαι καὶ εἰς *Josserand*, L' esprit de droit, σελ. 316 καὶ 318 καὶ περὶ ἰσχυρισμοῦ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 313).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως, ὡς φαίνεται ἐξ αὐτῆς, ὁ ἐργοδότης, καταγγείλασα τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐπεκαλέσθη, καίτοι δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν, ὡρισμένους λόγους διὰ τοὺς ὁποίους προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ ἐνάγων δὲν ἐπεκαλέσθη πραγματικὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ συναχθῇ, κατὰ τὴν ἀντικειμενικὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἡ καταχρηστικὴ ἐναντίον του ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἰσχυρίσθη ἁπλῶς ὅτι οἱ ψευδεῖς κατ' αὐτὸν ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς καταγγελίας ἰσχυρισμοὶ ἐγένοντο ἐπὶ σκοπῷ δυσφημήσεώς του καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ παράβασις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ.

Ὑπὸ τοιαῦτα δεδομένα ἡ ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, μὴ καταγνώσασα εἰς τὴν ἐργοδότριαν καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματός της, καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὸν διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τὸ πρῶτον προταθέντα νέον λόγον περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ ἐκδικάσεως οὐσίνος ἀληθεύοντος θὰ συνέτρεχε πράγματι καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπολύσεως (βλέπε ΕΕΔ 11, 292, ἔνθα νομολογία), ἡ ἀπόφασις, κρίνασα τοῦτον ὡς ἀπαράδεκτον, δὲν ἀπεμακρύνθη τῶν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατούντων περὶ θεμιτῆς

2112 τεθειμένα μικρὰ χρονικὰ ὅρια καταγγελίας, ὁ ἐργοδότης κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου του καὶ δὴ τακτικῶς, ἀφ' ἧς ὁ νεαρὸς ὑπάλληλός του ἀπεδέχθη τὸν ὀργανισμὸν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ὥστε ὁ μετὰ δεκαετηρίδας ὁλοκλήρους ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας γέρων ὑπάλληλος, λόγῳ τῆς ὀφειλομένης τακτικῆς καταγγελίας, νὰ μὴ δικαιοῦται πλήρους ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112. Ἡ ὡς ἄνω συμφωνία θὰ ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ μόνον ζήτημα χαρακτῆρος τῆς ὑπὸ ὁρίου ἡλικίας προβλεπομένης συμβάσεως ἐργασίας (ὅρα περὶ τούτου διάφορον νομολογίαν Α.Π. 249|1949, ΕΕΔ 8, 878, Α.Π. 200|1948, ΕΕΔ 7, 338, Α.Π. 87|1938 ΜΘ' 455, Α.Π. 557|1950, ΕΕΔ 10, 23 κλπ.). Ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ὁ χαρακτὴρ τῆς συμβάσεως ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου διὰ τὴν ἐπιδίκασιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροήν, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα. Ἀπορριπτέως ἔθεν ὡς ἀβάσιμος καθίσταται καὶ ὁ τέταρτος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

βελτιώσεως τῆς ἀγωγῆς διά τῶν προτάσεων (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 313 ἑπ.).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 774|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Τζωρτζάκης, Δ. Τζωρτζάκης, Ν. Παπαφιλίππου

Ἐκτίθεται ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ, ὅτι τήν 15ην Ὀκτωβρίου 1945 ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης ὡς ἱπτάμενος ἀεροναυτίλος ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καί εἰργάσθη μέχρι τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1951, ὅτε ἡ ἐναγομένη κατήγγειλεν ἐγγράφως τήν ἐν λόγῳ σύμβασιν καί ἀπέλυσεν αὐτόν. Ἐν τῇ καταγγελίᾳ ταύτῃ ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίσθη ψευδῶς, ὅτι ὁ ἐνάγων κατά τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του οὐ μόνον δέν ἐπέδειξε τήν ἀπαιτουμένην ἐπιμέλειαν καί τό ἀπαραίτητον ἐνδιαφέρον διά τήν ὑπηρεσίαν, ἀλλά καί κατ' ἐπανάληψιν ὑπέπεσεν εἰς σοβαρά παραπτώματα τῶν κανονισμῶν πτήσεως, θέσας ἐν κινδύνῳ ἐπιβάτας καί ἀεροσκάφη καί περαιτέρω ὅτι οὗτος εἶναι ἀκατάλληλος διά τήν ὑπηρεσίαν, δι' ἣν προσελήφθη. Ἀκολούθως τούτοις, διατεινόμενος ὁ ἐνάγων ὅτι οἱ ψευδεῖς οὗτοι ἰσχυρισμοί ἀνεγράφησαν ἐν τῇ καταγγελίᾳ, ἐπί σκοπῷ δυσφημήσεώς του καί ὅτι συνεπείᾳ τοῦ γεγονότος τούτου ἡ ἐναγομένη ὑπερέβη προφανῶς τά ὅρια τά ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καί τοῦ κοινωνικοῦ καί οἰκονομικοῦ τοῦ δικαιώματος σκοποῦ κατά τήν ἄσκησιν τῆς προκειμένης καταγγελίας, διώκει τήν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως ὡς καταχρηστικῆς καί ἐν ἐπιτεύξει ταύτης τήν πληρωμήν τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του μέχρι τῆς συζητήσεως.

Μετά τήν διά τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 8|11.5.1945 ἐπελθοῦσαν κατάργησιν τοῦ ν. 423|1941 ἡ ὑπό τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 προβλεπομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κατέστη δικαιοπραξία ἀναιτιώδης (πρβλ. Α.Π. 593|1950 καί 199|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 96 καί 618). Συνέπεια τούτου εἶναι, ὅτι ὁ καταγγέλλων ἐργοδότης δέν ὑποχρεοῦται ν' ἀναγράψῃ ἐν τῇ καταγγελίᾳ τόν λόγον καί τήν αἰτίαν τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, οὔτε εἶναι ἀπαραίτητον νά μνημονεύσῃ τά παραγωγικά ἐκεῖνα οἱτια, ἅτινα, ἐπιδράσαντα ἐν τῇ βουλήσει του, ἤγαγον αὐτόν εἰς τήν ἀπόφασιν νά τερματίσῃ, καθ' ὃ ἔχει δικαίωμα, τόν συμβατικόν ἐργασιακόν δεσμόν, διότι, ἀνεξαρτήτως τούτων, διά τῆς περιελεύσεως τῆς καταγγελίας εἰς τόν πρός ὃν ἀπευθύνεται μισθωτόν, ἐν τηρήσει καί τῶν λοιπῶν τυπικῶν καί οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς μετ' αὐτοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως, ἄνευ ἐξηγήσεως τίνος τοῦ καταγγέλλοντος πρός τό ἀντιπαλον μέρος ἢ καί πρός τά Δικαστήριον ἐκ ποίων αἰτίων ἐξεπορεύθη ἡ νομίμως ἐκδηλουμένη πρός τόν σκοπόν τοῦτον βούλησίς του (ἴδε ***Μπαλῆν***, Γεν. Ἀρχαί § 28, ***Καποδίστριαν***, ἐν Ἑρμ.Κ ὑπ' ἄρθρ. 416 - 454 §§ 17 καί 34, ***Καυκᾶν***, ὑπ' ἄρθρον 669 § 4). Ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐπικαλουμένη, ὡς ἀναγραφεῖσα ἐν τῇ καταγγελίᾳ, αἰτία τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, μή ἀποτελοῦσα στοιχεῖον ἀπαραίτητον διά τήν ἄσκησιν τοῦ δικαιοπλαστικοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας ὑπό τῆς ἐναγομένης, οὐδέ προϋπόθεσιν τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ, δέν δύναται, καθ' ἑαυτήν, νά προσδώσῃ ἔννοιαν καταχρηστικήν εἰς τήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τούτου. Ἀλλά, καί ἐπί τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ὁ ἐν τῇ καταγγελίᾳ λόγος ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ψευδής, καί πάλιν τό τοιοῦτον ἄνευ ἐννόμου τινός ἐπιρροῆς ἐστι, διότι, δικαιουμένης τῆς ἐναγομένης νά μή μνημονεύσῃ ἐν τῇ καταγγελίᾳ λόγον ἀπολύσεως, ἡ ἐσφαλμένη καί ὡς ἐκ περισσοῦ γενομένη μνεία τοιούτου λόγου οὐδέν ἐπάγεται ἀποτέλεσμα ἐπί τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας. Ἄλλως τε ἡ ἀναγραφή τοιούτου λόγου δέν ἐγένετο ἐπί σκοπῷ προσβολῆς τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλ' ἐπί σκοπῷ εὐχερεστέρας ἀποκρούσεως ἐνδεχομένης βασίμου νόμῳ ἀγωγῆς τοῦ ἀπολυθέντος, καθ' ἣν θά προσεβάλλετο ἡ ἀπόλυσις ὡς ἄκυρος, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐργοδότρια ἤσκησε τό ἐπί τήν καταγγελίαν δικαιωμά της καταχρηστικῶς, ὅτε, διά τῆς ἀναγραφῆς ἐπί τοῦ σώματος τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας τοῦ εἰρημένου λόγου ἀπολύσεως καί τῆς ἀνταποδείξεως αὐτοῦ ὡς ἀληθοῦς, θά ἠδύνατο αὕτη νά καταλύσῃ τήν τοιαύτην ἀγωγήν.

Ἡ τοιαύτη ὅμως μνεία ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς καταγγελίας τοῦ λόγου ἀπολύσεως δέν ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπό τῶν ἐν ἄρθρῳ 281 Α.Κ. τεθειμένων ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, οἷον τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καί τοῦ κοινωνικοῦ καί οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, οὗ ἕνεκα οὐδ' ἡ γενομένη καταγγελία δύναται ἐκ μόνου τοῦ λόγου τούτου νά νοηθῇ ὡς καταχρηστικῶς ἀσκηθεῖσα. Ἡ διά τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ προτάσεων τό πρῶτον ἐπιχειρουμένη βελτίωσις τῆς ἀγωγῆς δι' ἀποδόσεως εἰς λόγους ἐκδικήσεως τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος καί τῆς ἐντεῦθεν θεμελιώσεως τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπί τήν καταγγελίαν δικαιώματος τῆς ἐναγομένης ἐπί νέου λόγου, μή προταθεῖσα κατά τήν ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζήτησιν τυγχάνει ἀπαράδεκτος (Α.Π. 149|1947, ΕΕΔ 6, 345).

Συνακολούθως τούτοις, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων δέν ἐπικαλεῖται ἕτερον λόγον ἀκυρώσεως τῆς καταγγελίας, τήν μέν ἀγωγήν ἀπορριπτέαν κρίνομεν, ὡς μή νόμιμον, τήν δέ δικαστικήν δαπάνην συμψηφιστέαν διά τήν εὔλογον ἀμφιβολίαν τοῦ ἐνάγοντος περί τήν ἔκβασιν τῆς προκειμένης δίκης.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Νέα ρύθμισις τοῦ θέματος διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων»

Διατήρησις δι' ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἐν ἰσχύϊ ἄρθρου 9 Α.Ν 118|1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῶν ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων ἄνω Νόμου.— Διατήρησις οὕτω τῶν μέχρι τοῦ Α Ν. 1846|1951 ἰσχυουσῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 καὶ παύσις ἰσχύος κριτηρίου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν Ν.Δ. 1255|1949. Πρόσωπα ἀσφαλιζόμενα ἤδη κατὰ τῆς ἀνεργίας. - Ἐφαρμογὴ μόνον Ν 2112|1920, ὅ.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἢ ἄρθρου 669 Α.Κ εἰς περίπτωσιν μὴ ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας.— Συνέπεια παραμελήσεως προειδοποιήσεως κατὰ τοὺς ἄνω Νόμους.

Ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως τὸ θέμα τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν μισθωτῶν μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637) ἀνάληψιν ὑπὸ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας.

Σχετικαὶ πρὸς τὸ θέμα εἶναι αἱ ὑπ' ἀριθ. 98|1951, 111|1951, 36224|3568|1951 ἐγκύκλιοι τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 10, 1009, ΕΕΔ 10, 1013, ΕΕΔ 11, 102) καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 74|32|1951 ἀπόφασις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α.» (ΕΕΔ 11, 166, μετὰ τῆς κατωθι αὐτῆς κυρωτικῆς ὑπ' ἀριθ. 2878|371 ἐγκυκλίου 21, τῆ 21 Ἰανουαρίου 1952 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 11, 166)

Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ συγκεκριμένον πρόσωπον δὲν ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὑπὸ τὸ ἤδη νομοθετικῶν καθεστώς, εἶναι, ὡς καὶ ἡ δημοσιευομένη ἀπόφασις δέχεται, ἐπιβεβλημένη ἡ ἐφαρμογὴ μόνον τοῦ νόμου 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930 (ΕΕΔ 11, 159), τοῦ β.δ 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112|1920 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» (ΕΕΔ 11, 216) ἢ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., ἐφ' ὅσον τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν καλύπτει τὸν συγκεκριμένον μισθωτόν (βλέπε σχετικῶς περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ τελευταίου β.δ., ΕΕΔ 11, 212).

Πρὸς διασαφήνισιν τῶν ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως δεκτῶν γενομένων πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι εἶναι ὀρθὸν τὸ ὅτι ἡ παραλείψις τῆς κατὰ τὸν Νόμον 2112|1920 ἢ τὸ ἐκτεῖναν αὐτὸν β.δ 16|18 Ἰουλίου 1920 προειδοποιήσεως δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἀλλὰ μόνον τὴν καταβολὴν ἐξ ἴσου τῶν νόμων αὐτῶν ἀποζημιώσεως (Α.Π. 251|1944, Θέμ. ΜΕ' 639, Α.Π. 45|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α.Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14), ἐνῷ ἡ παράλειψις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. προειδοποιήσεως ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ὑπερημερίαν ἐντεῦθεν τοῦ ἐργοδότου καὶ καταβολὴν μισθοῦ 15 ἡμερῶν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Εἰσηγητ. ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ προσχεδίου μισθώσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 172, *Κ. Βαυκᾶς*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 330).

Πρωτοδικοῦ Μεσολογγίου 26|1952

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Ἀτσάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαδημητρίου, Β. Παπαβάσου

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων διατείνεται, ὅτι προσληφθεὶς δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἀρτεργάτης ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ του, καὶ ἐργασθεὶς ὡς τοιοῦτος παρ' αὐτῷ κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1950 μέχρι καὶ τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1952 χρονικὸν διάστημα, ἀπελύθη ἐκτοτε παρ' αὐτοῦ ἀκύρως, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς νῦν οὗτος ἰσχύει μετὰ τὴν γενομένην τροποποίησιν ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ Α.Ν 1845|1951, καὶ συγκεκριμένως ὡς μὴ γενομένης ἀναγγελίας τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ μὴ καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως καὶ αἰτεῖται τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσῶν, λόγῳ νομίμων ἀποδοχῶν του τοῦ μεταγενεστέρου τῆς ἀπολύσεώς του χρόνου καὶ μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του, ἐπικουρικῶς δὲ τὴν νόμιμον ἀποζημίωσίν του λόγῳ μὴ ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» κατηργήθη ὁ Α.Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, κατηργηθείσης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης μέχρι τῆς 21 Ἰουνίου 1951 νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν Νόμον τοῦτον. Οὕτω αἱ μέχρι τῆς ἄνω ἡμε-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΙ' ΑΝΑΓΚΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Φύσις σχέσεως καὶ ἁρμοδιότης Δικαστοῦ διαδικασίας Ν. Γ$^{\circ}$ΟΔ'

Πρόσληψις, κατὰ Ν. 4456)1929, ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ὑπὸ τῶν διευθυντῶν Στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπαραιτήτου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ. — Σχέσις ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου. — Εἰσαγωγὴ ἁρμοδίως διαφορᾶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ$^{\circ}$ΟΔ'. Παραδεκτὴ πρότασις τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἰσχυρισμοῦ Δημοσίου περὶ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τοῦ Ν 516)1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης», ὡς ἀναγομένου εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ἀλλ' ἀναγκαία διὰ τὴν λῆψιν ὑπ' ὄψιν ἡ πρότασις ὅτι τὰ συνιστῶντα τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως περιστατικὰ εἶχον ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2591)1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡμαρτημένως τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐδέχθη ὅτι ὀρθῶς ὁ πρωτοδίκως δικάσας Πρωτοδίκης ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἀπορρίψαν τὸν σχετικὸν λόγον ἐφέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καθ' ὅσον καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι νομίμως ἀπερρίφθη ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ Δημοσίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ Ν. 4442)1929 προβλεπόμεναι διατυπώσεις, οὐδόλως ἐθεμελιοῦτο

ρομηνίας ἰσχύουσαι τυπικαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Α.Ν. 118)1945, διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846)1951, ἔπαυσεν ἰσχύον μόνον τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου τούτου καθορίζει ἤδη ποῖα πρόσωπα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου τούτου καὶ ἑπομένως καὶ κατὰ τῆς ἀνεργίας. Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846)1951 καὶ ἐφ' ὅσον ἔχει ἐπεκταθῇ εἰς τὸν τόπον παροχῆς τῆς ἐργασίας ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀνεργίας, πρέπει ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας νὰ γίνῃ ἀπαραιτήτως κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118)1945. Ἂν δὲν ἔχῃ ἐπεκταθῇ εἰς τὸν τόπον παροχῆς τῆς ἐργασίας ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀνεργίας, τότε ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ρυθμίζεται μόνον κατὰ τοὺς Νόμους 2112)1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως ὑπὸ τοῦ Νόμου 4558)1930, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ Β.Δ. 16)18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἢ τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὅπου δὲν ἔχουσιν ἔδαφος ἐφαρμογῆς οἱ ἄνω Νόμοι. Ἡ παράλειψις, εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν, τῆς προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀποδοχάς του μέχρις ὅτου λήξῃ ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ὑπ' αὐτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀλλὰ τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ τοὺς νόμους αὐτοὺς ἀποζημιώσεώς του διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον προειδοποίησίν του (ΕΕΔ 10ος, 663, 1018, ΕΕΔ 11ος, 97, 159, 217). Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 74)32)1951 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 233)1951 φύλλον Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, τεῦχος Β', καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2878)374 ἐγκυκλίου τῆς 21 Ἰανουαρίου 1952, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 98)1951 καὶ 111)1951 ὁμοίας τοιαύτας τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα αὐτοῦ (ΕΕΔ 10ος, σελ. 1009 καὶ 11ος σελ 167), ἐν τῇ πόλει Μεσολογγίου δὲν ἐπεξετάθη ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ συνεπῶς, ἐν συνειρμῷ τοῖς ἀνωτέρω, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118)1945 διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ μόνον αὕτη ρυθμίζεται, προκειμένου περὶ ἀρτεργάτου, ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Δ)τος τῆς 16)18 Ἰουλίου 1920, ἡ παράλειψις τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα ταύτης καὶ τὴν καταβολὴν τῷ ἐργατοτεχνίτῃ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχῶν του, ὡς διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ἀβασίμως ἐπιζητεῖ ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἣν καὶ αὐθις δὲν δικαιοῦται, καθ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 9ης Ἰανουαρίου 1952 καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κοινοποιηθείσης τῷ ἐνάγοντι ἀρτεργάτῃ τὴν 11ην Ἰανουαρίου 1952, κατὰ τὸ προσαγόμενον ἀποδεικτικόν, ἐμπροθέσμως κατήγγειλε ταύτην ὁ ἐναγόμενος, συμφώνως τῷ Β.Δ. τῆς 16)18 Ἰουλίου 1920 καὶ τῷ ἄρθρῳ 669 τοῦ Α.Κ. καὶ κατ' ἀκολουθίαν νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβασίμως ἐλέγχεται αὕτη καὶ ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα, κατὰ τὸ κύριον καὶ ἐπικουρικὸν αὐτῆς αἴτημα, πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀβάσιμα κρίνονται.

νόμῳ πρὸς τοῦτο δικαιοδοσία τῶν δικασάντων δικαστηρίων, ἅτινα ἔδει αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐρευνήσωσι τὴν καθ' ὅλην ἀρμοδιότητα αὐτῶν, ἥτις ἐν προκειμένῳ δὲν ὑφίσταται, ἅτε οὐδενὸς νόμου ὑπάρχοντος, ὁ ὁποῖος νὰ παρέχῃ ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν προσλαβοῦσαν τὸν ἀναιρεσίβλητον δημοσίαν ὑπηρεσίαν νὰ προσλαμβάνῃ οἱονδήποτε προσωπικόν, ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν πρόκειται διαφορά, ρυθμιζομένη ὑπὸ τοῦ κωδικοποιημένου Ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 1068]1944, ἐντεῦθεν δὲ δεχθεῖσαι ὕπαρξιν καὶ δὴ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ νόμου χορηγοῦντος τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ἐξουσιοδότησιν, ἐσφαλον.

β) Κ.κῶς καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸ Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὡς καὶ ὁ πρωτοδίκως δικάσας Πρωτοδίκης ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πειραιῶς, τὸν προσηκόντως προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἰσχυρισμὸν τοῦ Δημοσίου περὶ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη δὲν συνέστη ἐγγράφως, ἅτε τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀπαιτουμένου ὡς συστατικοῦ στοιχείου τῆς συμβάσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 34, 38 καὶ 39 τοῦ περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ νόμου καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 15.10.1852 Β.Δ.

γ) Δὲν ἔλαβεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὑπ' ὄψιν, ὡς καὶ ἡ τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος, καὶ τὸν ἕτερον προσηκόντως προταθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ Δημοσίου καὶ ἔχοντα ἐπίσης κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν δίκης, ἤτοι τὸ ἄκυρον τῆς προσλήψεως καὶ τῆς ὅλης συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν προηγουμένως αἱ διατυπώσεις τοῦ διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ'|1948 κυρωθέντος Α.Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», ἅτινα, ἄλλως τε, ἰσχυρισμὸν ὤφειλον αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετάσωσιν ὡς ἀναγόμενον εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

***

Καθ' ὅσον γνωρίζομεν, τὸ πρῶτον ἤδη θὰ ἐπελαμβάνετο ὁ Ἄρειος Πάγος τῆς λύσεως τοῦ νομικοῦ ζητήματος, ἂν ἡ μετὰ τοῦ Δημοσίου σύμβασις ἐργασίας ἄνευ ἐγγράφου, κατὰ παράβασιν τοῦ Νόμου ΣΙΒ' περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ, εἶναι ἄκυρος (περὶ οὗ ζητήματος καταφατικῶς ἀποφαίνεται ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας), ἀλλὰ λόγῳ τῆς παραιτήσεως ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος Δημοσίου τοῦ σχετικοῦ λόγου ἀναιρέσεως διέφυγεν ἡ εὐκαιρία νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

Ἀρείου Πάγου 132|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος **κ. Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης **κ. Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ροδοπάνης, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Γ. Κομιανταρόπουλος

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 24 § 1 τοῦ Νόμου 4436|1929 «περὶ προσλαμβανομένου εἰς τὸν Στρατὸν ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ» οἱ διευθύνται Στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὃς καθορίζει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, κατανέμων καὶ τὴν οἰκείαν πίστωσιν, δύνανται νὰ προσλαβάνωσι ἐπὶ ἡμερομισθίῳ τὸ ἑκάστοτε ἀπαραίτητον τῇ ὑπηρεσίᾳ των ἐργατικὸν προσωπικόν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἡ τοιαύτη ἐκ τῆς ἐργασίας σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, ἐπομένως ἀρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ' ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγή, ἥτις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, δέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διώκει τὴν πληρωμὴν ὑπολοίπου ἐκ τῶν νομίμων ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, προσληφθέντος ὡς ναύτου εἰς ρυμουλκὸν πλοῖον τῆς Στρατιωτικῆς Βάσεως τοῦ λιμένος Πειραιῶς, κατόπιν συμβάσεως μεταξὺ τῆς Στρατιωτ. ταύτης Ὑπηρεσίας καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ὀρθῶς ἀπεφήνατο ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορριψασα, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος, λόγῳ ὕλης, ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἀπορριπτέος ἀποβαίνει ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Τὸ ἀναιρεσεῖον δὲν διατείνεται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὅτι ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου τὴν μὴ τήρησιν κατὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τῶν διατυπώσεων τοῦ ὑπὸ τοῦ ΜΘ'|1948 ψηφίσματος κυρωθέντος Νόμου 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», ἐπομένως εἶναι ἀπαράδεκτος ὁ 3ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν διὰ τὴν μνησθεῖσαν αἰτίαν ἦτο ἄκυρος ἡ μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας, ἐξ οὗ θὰ παρειπετο, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Νόμου ΓΨΟΔ', ἡ ἀναρμοδιότης καθ' ὕλην τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἐφ' ὅσον ὁ λόγος οὗτος, ὡς ἀναγόμενος εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ἠδύνατο μὲν νὰ προταθῇ τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὸ ἄρθρον 810 § 2 Πολ. Δικονομίας, ἀλλ' ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἔδει νὰ προταθῇ, ὅτι τὰ συνιστῶντα τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως περιστατικὰ εἶχον ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπ' ἀκροατηρίου δήλωσιν ὅτι παραιτεῖται τοῦ 2ου λόγου ἀναιρέσεως δὲν ὑπόκειται οὗτος εἰς ἔρευναν.

ΣΧΕΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου

Παραγραφὴ προσωπικῶν ἀγωγῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν. – Περίπτωσις ἀναγνωρίσεως τῆς ἀπαιτήσεως παρὰ τοῦ Δημοσίου. – Παραγραφὴ μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως. – Γνωμοδότησις Ὁλομελείας Νομικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναγνωρίσεως ἀπαιτήσεως ἀπολυθέντος καὶ ἀποδοχὴ αὐτῆς ὑπὸ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. – Σύναψις οὕτω συμβάσεως ἀναγνωρίσεως κατ' ἄρθρον 873 Α.Κ. – Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεων ἀστικοῦ δικαίου ἐπὶ σχέσεως δημοσίου ὑπαλλήλου. – Ματαία προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ἐκμισθωτοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑπὸ μισθωτοῦ. – Ἀκύρωσις ἀπολύσεως ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. – Ὑποχρεώσεις Διοικήσεως εἰς πρόσκλησιν ἀκύρως ἀπολυθέντος πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1844|1951 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κακῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐφήρμοσεν ἐπὶ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς τὴν πενταετῆ παραγραφὴν τοῦ Λογιστικοῦ Νόμου καὶ οὐχὶ τὴν διετῆ τοιαύτην, ἣν ἐπικαλεσθὴ ἐγκαίρως, τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Κώδικος «περὶ δικῶν τοῦ Δημοσίου» τῆς 10ης Ἰουλίου 1944 καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ δὲν ἀπέρριψε τὴν ἐνδικον ἀγωγήν.

Ἡ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴ τῆς ρηθείσης διατάξεως εἶναι ἀναμφισβητητος, ἀφοῦ πρόκειται περὶ ἀποδοχῶν δημοσίου ὑπαλλήλου, λόγῳ ἀπολύσεως, ὡς δέχεται καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι συνεπεία ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἠγέρθη ἡ ἔνδικος ἀγωγή. Οὐδεμία δ' ἐχώρησεν ἐν προκειμένῳ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς, διότι ἡ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1947 καὶ ὑπ' ἀριθ. 66 γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, καθὸ πρᾶξις διοικητική, ὑπέκειτο εἰς ἐλευθέραν ἀνάκλησιν παρὰ τῆς Διοικήσεως, ὡς ἐγένετο ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 122 τῆς 20.12.1947 μεταγενεστέρας γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

β) Κατὰ φυσικὴν ἑρμηνείαν τοῦ αὐσιαστικοῦ νόμου δέχεται ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ὅτι οὐδόλως ὁ ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος ὑποχρεοῦται νὰ προσφέρῃ ἐκ νέου τὰς διὰ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ἀποχρεωστεθείσας ὑπηρεσίας του, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ Διοίκησις μετὰ τὴν ἀκυρωτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ἐν προκειμένῳ ἡ 2470|1946) ὀφείλει, ἂν θέλῃ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας της, νὰ καλέσῃ τὸν ἀπολυθέντα εἰς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του παρ' αὐτῇ. Ἀντιθέτως ἡ Διοίκησις μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας οὐδεμίαν πρὸς τοῦτο εἶχεν ὑποχρέωσιν κατὰ νόμον, ἀλλ' ὁ ἐνάγων, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας του περὶ τὴν προσφορὰν πρὸς τὸ Δημόσιον τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἔδει, καθὸ θεωρούμενος μηδέποτε ἀπολυθεὶς μετὰ τὴν 2470|1946 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, νὰ συνεχίσῃ τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὅπερ δὲν ἔπραξεν οὗτος, ὡς δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὡς καὶ ἡ προηγουμένη αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 410|1951 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1208), ἐφαρμόζει καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεως τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς τὸ Κράτος τὰς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 1207 ἐπ.), ἐπαναλαμβάνεται δὲ δι' αὐτὴς καὶ ἡ δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἄνω ἀποφάσεως γενομένη ἄποψις, ὅτι ἐν τῇ ἀπολύσει ἐμπεριέχεται ἡ δήλωσις τοῦ δεχομένου πρότερον τὰς ὑπηρεσίας ὅτι δὲν θέλει δεχθῇ ταύτας καὶ καθίσταται οὕτω ματαία ἡ περαιτέρω προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν (βλέπε καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δικ. ὑπ' ἄρθρ. 656, Α.Π. 439|1936. ΕΕΝ 5' 292), τὴν ἄποψιν δὲ ταύτην πανίσως ἀκολουθοῦν καὶ τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, προκειμένου περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτῶν.

Ἀρείου Πάγου 152|1952 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κορδογιαννόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Π. Μαυρογιαννέας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου|10 Ἰουλίου 1944 Καν. Διατάγματος «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ δικῶν τοῦ Δημοσίου» αἱ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐν γένει προσωπικαὶ ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν παραγράφονται τῶν μὲν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν μετὰ ἓν ἔτος, τῶν δὲ λοιπῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν μετὰ διετίαν, ἀφ' ἧς κατὰ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα, πλὴν ἐὰν ἡ ἀπαίτησις ἀνεγνωρίσθη παρὰ τοῦ Δημοσίου, ὁπότε παραγράφονται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 69 καὶ 70 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου. Ὅθεν τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον δεξάμενον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι αἰτήσει τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἐγνωμοδότησε περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἐξ ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἀπαιτήσεως καὶ ὅτι τὴν γνωμοδότησιν ταύτην ἀπεδέχθη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, συναφθείσης οὕτω κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΕΙΣ ΔΗΜΟΝ

Έννοια άναγκαστικῆς προσλήψεως παρά Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κατ' Α.Ν. 1836|1951

Συνταγματικότης Α.Ν 1836|1951, ἐκδοθέντος κατὰ συντρέχουσαν κατεπείγουσαν ἀνάγκην.— Ἡ μὴ κατοθεσις εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, ἐφ' ὅσον αὕτη διελύθη πρὸ τῆς λήξεως τῆς συνόδου, δὲν καθιστᾷ τὸν νόμον ἀνίσχυρον.— Ὑπαγωγὴ εἰς ὑποχρέωσιν προσλήψεως δικηγόρων, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ μὴ θέσεως, καὶ τῶν Δήμων ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.— Τοποθέτησις δικηγόρου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ δὲν προσκρούει εἰς τὴν διάταξιν ἄρθρου 150 § 2 Κώδικος Νομοθ. Δήμων καὶ Κοινοτήτων.— Δὲν γίνεται ἐν τῷ νόμῳ διάκρισις δικηγόρων ἐχόντων δικαίωμα ἀσκήσεως δικηγορίας παρὰ τοῖς Ἀνωτάτοις Δικαστηρίοις

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» (ΕΕΔ 10, 384) ὑπεχρεώθησαν τὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐπαφέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, νὰ καθορίσῃ τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θέλουσιν ὑποχρεωθῆ εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου προεβλήθη ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ὅτι ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου εἰς τὸν Δῆμον, δυνάμει τῆς ἄνω διατάξεως, εἶναι παράνομος, καθ' ὅσον, ἂν ὁ νόμος εἶχε τὴν ἔννοιαν, ὅτι εἰς τὸν ὅρον ἀνομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου» τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 αὐτοῦ συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ Δῆμοι, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναφέρουν ἰδιαιτέρως ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καὶ οἱ Δῆμοι, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 4 § 1 καὶ 9 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Εἷς ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ πρῶτον ἀσχοληθεῖσα Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6242|1951 (Πρωτοδίκης Σ. Παγώνης, ΕΕΔ 11, 83) ἔδωσε τὴν προαναφερθεῖσαν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 83), λύσιν.

Τὴν λύσιν αὐτὴν υἱοθετεῖ καὶ ἡ κατωτέρω πράξεως ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία, κατ' ἀκολουθίαν τῆς παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας κρατούσης ἀρχῆς ὅτι ἐρευνᾶται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων, ἀπούσης τῆς Βουλῆς (ἀντίθετος ἡ νομολογία τοῦ Α.Π. βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεών του τὴν 417|1951, ΕΕΔ 10, 1181), θεωρεῖ, ὅτι ὑπάρ-

---

34 § 1 α' καὶ 36 τοῦ ἀνωτέρω Καν. Διατάγματος καὶ τοῦ ἄρθρου 873 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συμβάσεως ἀναγνωρίσεως καὶ ἀκολούθως ἀποφηναμένου ὅτι ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις δὲν ὑπόκειται εἰς διετῆ παραγραφήν, ἀλλ' εἰς πενταετῆ τοιαύτην, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ ἐναντίος πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος, τῆς ἐν τῷ αὐτῷ λογῳ αἰτιάσεως, καθ' ἣν ἡ ὡς ἄνω περὶ ἀναγνωρίσεως γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἀνεκλήθη διὰ μεταγενεστέρας τοιαύτης οὐσης ἀλυσιτελοῦς, ἀφοῦ καθ' ἃ καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, μὴ ἐν τούτῳ πληττομένη, ἐδέχατο μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος Δημοσίου καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συνήφθη σύμβασις ἀναγνωρίσεως, μὴ δυναμένη μονομερῶς νὰ ἀνακληθῇ.

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2783|1941 «περὶ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος» ἐχουσῶν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν διατάξεων τῶν ν. 19 §§ 9 καὶ 10, ν. 38 Π (19, 2), ν. 4 Π (1.22) εἰς τὸν ἐκμισθώσαντα τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὀφείλονται αἱ κεκανονισμέναι ἀποδοχαί, ὁπόταν ὁ μισθωτὴς ἀρνεῖται αὐθαιρέτως νὰ ἀποδεχθῇ ταύτας· ἐν δὲ τῇ ἀπολύσει τοῦ μισθώσαντος τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἐνυπάρχει προφανῶς ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν παραιτέρω ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ συνεπῶς πρόσκτησιν τῆς περὶ πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν ἀξιώσεως τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προσφέρηται αὕτη πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ μετὰ τὴν περὶ ἀκυρώσεως ἔτι τῆς ἀπολύσεως του ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀφ' ἧς, τοὐναντίον, κατὰ τὸ ἄρθρον 20 ἐδάφ. 4 τοῦ Νόμου 3713|1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», τίθεται ὑποχρέωσις τῆς Διοικήσεως, ὅπως, συμμορφουμένη πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως, καλέσῃ τὸν ἀπολυθέντα εἰς συνέχισιν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Οὕτως ὅθεν ἀποφηνάμενον καὶ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον καὶ θεωρῆσαν ὑπόχρεον τὸ ἀναιρεσεῖον εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καίπερ μὴ προσενεγκόντος ἑαυτὸν πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἠκυρώθη ἡ ἀπόλυσις του ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ ἐναντίος δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος

ξεν ἐν προκειμένῳ κατεπείγουσα ἀνάγκη πρὸς ἔκδοσιν αὐτοῦ καὶ ἐκ τούτου ὁ Α.Ν. 1836|1951, ὁ ὁποῖος, σημειωτέον, δὲν ἔχει εἰσέτι κυρωθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, εἶναι συνταγματικός.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος (1836|1951) ὁρίζει εἰδικῶς τὰ τοῦ τρόπου προσλήψεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένων, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ κοιναὶ ἰσχύουσαι διατάξεις (ἐν προκειμένῳ τοῦ ἄρθρου 150 § 2 τοῦ Κώδικος Νομοθ. Δήμων καὶ Κοινοτήτων), συγκλίνει δὲ ἡ τοιαύτη ἄποψις πρὸς τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 471|1951 εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 39) δεκτὴν γενομένην ὅτι διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948 (ἤδη Α.Ν. 1836|1951) προσώπων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰμὴ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τούτου προκαθοριζομένων ὡς ἀναγκαίων ὅρων ἐκδιδομένη παρὰ τῶν Συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως καὶ ὅτι διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως ἐπεχούσης, δημιουργεῖται δικαίωμα τῶν τοποθετουμένων πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως καὶ ἀντίστοιχος τῶν ἐργοδοτῶν ὑποχρέωσις πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων (βλέπε σχετικῶς καὶ κατωτέρω σελ. 429).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 838|1952 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Δ. Μελισσηνὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Πολυχρονόπουλος, Ι. Καποδίστριας, Κ. Τέγος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Αναγκ. νόμου 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ.» τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει ποῖα ἐκ τούτων θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν δικηγόρου.

Ὁ ἀνωτέρω Αναγκ. Νόμος ἐγκύρως ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς νομοθετικῆς τοιαύτης, ὡς συντρεχούσης, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, κατεπειγούσης ἀνάγκης πρὸς ἔκδοσιν αὐτοῦ. Ἡ μὴ κατάθεσις εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, ἐφ' ὅσον αὕτη διελύθη πρὸ τῆς λήξεως τῆς συνόδου, δὲν καθιστᾷ τὸν νόμον ἀνίσχυρον, διότι διαρκούσης τῆς πρώτης συνόδου τῆς παρούσης Βουλῆς δύναται νομίμως νὰ γίνῃ ἡ κατάθεσις (ἀποφ. 1778|1951 τοῦ Σ. Ἐπικρατείας). Ὅθεν οἱ σχετικοὶ λόγοι ἀκυρώσεως εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Διὰ τῆς μνησθείσης διατάξεως τοῦ νόμου, ὀρθῶς ἑρμηνευομένης, ἱδρύεται παρὰ τοῖς ἐν λόγῳ ὑποχρέοις θέσις δικηγόρου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοιούτων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων εἰς ὀργανικὰς ἢ μὴ θέσεις. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου περιλαμβάνονται καὶ οἱ Δῆμοι, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὰ παραδεδεγμένα ἐπιστημονικῶς καὶ νομολογιακῶς, τοιοῦτον νομικὸν χαρακτηρισμὸν ἔχουσιν. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 ἰδίου νόμου, ἐκ τῆς ὁποίας οὐχὶ ὀρθῶς ὁ αἰτῶν Δῆμος πειρᾶται νὰ συναγάγῃ ἀντίθετον ἑρμηνείαν. Τέλος ἡ τοποθέτησις δικηγόρου, γενομένη ὑπὸ τοῦ ἀποκλειστικῶς πρὸς τοῦτο ἁρμοδίου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, δὲν προσκρούει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 150 § 2 τοῦ Κ. Ν. Δ. Κοινοτήτων, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ αἰτῶν, διότι πρόκειται περὶ εἰδικῶς ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένου τρόπου προσλήψεως. Ὅθεν αἱ ἐμπροθέσμως διὰ τῆς ἐνδίκου αἰτήσεως προσβαλλόμεναι πράξεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ὧν ὡρίσθησαν τὰ ὑπόχρεα πρὸς πρόσληψιν δικηγόρου καὶ ἐτοποθετήθη ὁ παρεμβαίνων, εἶναι νόμιμοι καὶ οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου σχετικοὶ λόγοι ἀκυρώσεως εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ αἰτοῦντος Δήμου ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀσκήσεως τῆς δικηγορίας ἐνώπιον τῶν ἀνωτάτων Δικαστηρίων, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ εἶναι μὴ νόμιμος ἡ τοποθέτησις εἶναι ἀπορριπτέος καὶ ἀβάσιμος, διότι τοιαύτην διάκρισιν ὁ νόμος δὲν ποιεῖται.

Τούτοις ἀκολούθως ἡ αἴτησις εἶναι ἀπορριπτέα, δεκτὴ δὲ τύποις καὶ οὐσίᾳ ἡ νομοτύπως κατατεθεῖσα παρέμβασις τοῦ τοποθετηθέντος, ἔχοντος πρόδηλον τὸ ἔννομον συμφέρον πρὸς διατήρησιν τοῦ κύρους τῶν προσβαλλομένων πράξεων.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Συνταξιοδότησις έκ τοῦ Ταμείου Προνοίας αὐτῶν καὶ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν

Σύστασις διὰ Ν. 4748)1930 Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς καὶ σκοπὸς αὐτοῦ.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεων Ν. 551 ἐπὶ ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, δικαιωθέντων ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου ἐπιδόματος παρὰ Ταμείου Προνοίας, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς αἰφνίδιον ἀτύχημα, ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἐφ' ὅσον τὰ ἀνωτέρω κεφαλαιοποιούμενα συμπληροῦν τὴν ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸν Ν. 551 τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ.—Ἔννοια σχετικῶν διατάξεων.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2312)1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφετείου.

Λόγος ἀναιρέσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἠρμήνευσεν, ἄλλως ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε, τὸν νόμον, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, ἐνῷ, κατὰ τὴν γενομένην εἰς τὸ ἄρθρ. 25 τοῦ Ν. 4748)1930 διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1931, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. 5332)1932, προσθήκην, δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 551 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν λιμένος Πειραιῶς, αἵτινες ἐδικαιώθησαν ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας (Ἀσφαλίσεως) Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἐφ' ὅσον τὸ βοήθημα τοῦτο, κεφαλαιοποιούμενον ἐπὶ τόκῳ 7 ο)ο, συμπληροῖ τὴν ἐν τῷ Ν. 551 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν (ἢ ἡ οἰκογένειά του) νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ.

Δεδομένου ὅθεν ὅτι παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας (Ἀσφαλίσεως) Λιμενεργατῶν Πειραιῶς ἐχορηγήθη, κατόπιν τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου τῆς ἐναγούσης, μηνιαία σύνταξις, ἥτις κεφαλαιοποιουμένη συμπληροῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. 551 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἐσφαλεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα, ὅτι δὲν ἰσχύει ἡ ὡς ἄνω περὶ κεφαλαιοποιήσεως τῆς συντάξεως διάταξις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη ἐχορηγήθη βάσει τοῦ γεγονότος τοῦ θανάτου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἔτη ὑπηρεσίας τοῦ θανόντος, καὶ οὐχὶ μὲ εἰδικὸν αἰτιολογικὸν τὸ «ἐργατικὸν ἀτύχημα». Ἀλλὰ παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας (Ἀσφαλίσεως) Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, λειτουργοῦντος βάσει τοῦ Ν. 4748)1930, οὐδεμία διακρισις γίνεται τῶν αἰτίων τοῦ θανάτου, προκειμένου νὰ χορηγηθῇ, ὡς καὶ καθορισθῇ, τὸ ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαῖον βοήθημα, ἀλλὰ χορηγεῖται ἡ παροχὴ εἰς τοὺς «διαγραφομένους ἐκ τοῦ οἰκείου μητρώου μονίμων ἐργατῶν Ο.Λ.Π.».

Ὅθεν ἐκ τῆς μὴ συσχετίσεως τῆς παροχῆς ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Λιμενεργατῶν Πειραιῶς πρὸς τὰ συγκεκριμένα αἴτια τοῦ θανάτου δὲν δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι παραμένει ἄνευ ἀντικειμένου ἡ παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Ν. 4748 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 5332)1932), ἀπαιτοῦσα τὴν κεφαλαιοποίησιν τῆς παροχῆς καὶ τῶν συμψηφισμῶν της καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 551 παρεχομένην ἀποζημίωσιν.

Ἀρείου Πάγου 84)1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κρεμεζῆς, Σ. Ἀγγελιτσόπουλος

Διὰ τοῦ ἄρθρου 25 § 1 τοῦ Ν. 4748)1930 συνέστη Ταμεῖον Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, σκοπὸν ἔχον τὴν παροχὴν ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος εἰς τοὺς διαγραφομένους ἐκ τοῦ οἰκείου μητρώου τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς μονίμους ἐργάτας, ὡρίσθη δὲ ἐν παραγράφῳ 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ὅτι διὰ εἰδικοῦ κανονισμοῦ, ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καταρτιζομένου καὶ κυροῦμένου διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θέλουν καθορισθῇ αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ διαγραφόμενοι ἐκ τοῦ ἀνωτέρω μητρώου ἐργάται, εἴτε ἡ οἰκογένειά των, δικαιοῦνται εἰς ἐπίδομα, τὸ κατὰ λόγον τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας των χορηγητέον τοιοῦτον, ὡς καὶ ἡ πρὸς ἀπονομὴν τούτου διαδικασία. Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως ταύτης κατηρτίσθη ὁ εἰδικὸς οὗτος κανονισμός, κυρωθεὶς διὰ τοῦ ἀπὸ 1)7.7.1931 Διατάγματος, ἐν ἄρθρῳ 13 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι δικαιοῦνται ἐπιδόματος οἱ διαγραφόμενοι ἐκ τοῦ μητρώου τοῦ Ο.Λ.Π. μόνιμοι ἐργάται, οἱ λόγῳ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των καθιστάμενοι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας καὶ χρόνου, ὡς καὶ ἡ οἰκογένεια ἐργάτου, ἀποβιοῦντος ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας. Ἐν ἄρθρῳ 16 τοῦ ἰδίου κανονισμοῦ ὁρίζεται, ὅτι τὸ ἀπεραντὸν μηνιαῖον βοήθημα εἶναι δραχ. 900, παρεχόμενον εἰς τοὺς ἐργάτας τοὺς συμπληρώσαντας 25ετῆ ὑπηρεσίαν, αὐξανόμενον ἐπὶ πλείονα ἔτη ὑπηρεσίας μέχρις 20 ο)ο τὸ πολύ, μειούμενον δὲ κατὰ 125 δι' ἕκαστον ἔλλειπον ἔτος, τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τοῦ μηνιαίου τούτου βοηθήματος μὴ δυναμένου νὰ εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐλάσσονος τῶν 300 δραχ. Ἐν ἄρθρῳ 18 ὁρίζεται τὸ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀποβιώσαντος χορηγούμενον ποσὸν τοῦ ἄνω βοηθήματος, ἐν ἄρθρῳ δὲ ὁρίζεται, ὅτι, ἐὰν ἀπο-

θάνῃ ἐργάτης, πρίν ἡ συμπληρώσῃ τὰ ἀπαιτούμενα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ἔτη πρὸς παροχὴν βοηθήματος εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, αὕτη δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἐφ' ἅπαξ ἐκ τοῦ Ταμείου δραχ. 1000 δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας τοῦ θανόντος. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι καὶ τὸ βοήθημα τὸ χορηγούμενον εἰς τὸν καταστάντα ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καὶ τὸ τοιοῦτον τὸ παρεχόμενον εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐργάτου, ἀποβιοῦντος ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας, περιοριζόμενον ἐν ἐλλείψει ἑπαρκῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸ κατώτερον ὅριον τῶν δραχ. 300 καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας, ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος οὐδαμῶς μεταβάλλει τὴν αἰτίαν, δι' ἣν χορηγεῖται τοῦτο, ἤτις εἶναι τὸ αἰφνίδιον ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀτύχημα ἢ ὁ ἐκ τοιούτου ἀτυχήματος θάνατος.

Ἐξ ἑτέρου, ἐκ τῆς προστεθείσης εἰς τὸ ἄρθρον 25 τοῦ νόμου 4748, διὰ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ διὰ τοῦ νόμου 5332 κυρωθέντος Ν. Δ. τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1931, τετάρτης παραγράφου, ὁριζούσης ὅτι «δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 551 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν λιμένος Πειραιῶς, οἵτινες ἐδικαιώθησαν ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου ἐπιδόματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς αἰφνίδιον ἀτύχημα, ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἐφ' ὅσον τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἢ τὸ μηνιαῖον τοιοῦτον, κεφαλαιοποιούμενον ἐπὶ τόκῳ 7ο/ο, συμπληροῖ τὴν ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸν νόμον 551 τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ» καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, ἀποβλεφάσης εἰς τὴν μὴ παροχὴν διπλῆς ἀποζημιώσεως, συνδυαζομένης πρὸς τὰς ἐν ἀρχῇ μνησθείσας διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, σαφῶς συνάγεται ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 551 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ὁσάκις ἐδικαιώθη ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἀποβιώσαντος ἐργάτου, εἴτε εἶχεν οὗτος συμπληρώσει, εἴτε οὐ τὰ πρὸς παροχὴν ἐπιδόματος συντάξιμα ἔτη, διότι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας καὶ ἀσχέτως τοῦ τρόπου τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος ὁ θάνατος ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος ἀποτελεῖ τὴν αἰτίαν τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος καὶ ἑπομένως εἰς ἀμφοτέρας δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 551, μόνον δὲ συμπλήρωσις τῆς ἀποζημιώσεως δύναται νὰ ζητηθῇ, ἐὰν τὸ ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας παρεχόμενον βοήθημα εἶναι ἔλασσον τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 551 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, δέχεται ἀνελέγκτως, ὅτι ὁ σύζυγος τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπεβίωσεν ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, ὡς ἐργάτου τοῦ ἀναιρεσείοντος, καὶ ὅτι, κατόπιν τοῦ ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας θανάτου τοῦ συζύγου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐχορηγήθη αὐτῇ σύνταξις ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, κρίνον ὅμως δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὅτι ἡ γενομένη εἰς τὸν, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι αὕτη ἐδικαιώθη διὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος συντάξεως ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἐπαχθέντα ὅρκον προσθήκη, ὅτι εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔτυχεν αὕτη συντάξεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας τοῦ θανόντος συζύγου της, δὲν ἐπηρεάζει τὸ κῦρος τοῦ δοθέντος ὅρκου, ἁπλῆν αὐτοῦ διασάφησιν ἀποτελοῦσα, ἀπέρριψε τὴν καταλύουσαν τὴν ἀγωγήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 5332 κυρωθέντος Ν.Δ., ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἐδέχετο ὡς βάσιμον τὴν ἐπὶ τοῦ νόμου 551 ἐρειδομένην ἀγωγήν, χωρὶς νὰ συμψηφίσῃ πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτουμένην ἀποζημίωσιν, τὴν χορηγηθεῖσαν ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας σύνταξιν ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ σύνταξις αὕτη ἐχορηγήθη δι' ἄλλην αἰτίαν, τῆς πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ διὰ τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 1 Ἰουλίου 1931 κυρωθέντος κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς καὶ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ διὰ τοῦ νόμου 5332 κυρωθέντος ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1931 Ν.Δ. καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑΣ ΕΙΣ ΣΥΖΥΓΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ

Τίς έκ τών συζύγων ὑπόχρεως δι' ἀμοιβὴν παρασχεθείσης ἐργασίας

Ἑρμηνεία ὑπὸ δικαστηρίου ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὰς ἀμφιβόλους διατάξεις αὐτῆς. — Ἄσκησις κατὰ τῆς ἑρμηνευομένης ἀποφάσεως ἐφέσεως — Κανὼν περὶ διαιρετῆς ἐνοχῆς ἄρθρου 480 Ἀστικοῦ Κώδικος — Ἔννοια αὐτοῦ. — Ἀγωγὴ ὑπηρετρίας πρὸς πληρωμὴν μισθοῦ διὰ παρασχεθείσας ὑπ' αὐτῆς ὑπηρεσίας εἰς συζυγικὸν οἶκον κατ' ἀμφοτέρων τῶν συζύγων.

Ἡ ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως γενομένη, κατὰ τὴν Πολιτ. Δικονομίαν, ἑρμηνεία προηκολούθησε ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἔδωσε τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐρευνηθῇ κατωτέρω ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἑρμηνευτικὴν ἀπόφασιν δικαστοῦ τὸ νομικὸν ζήτημα τίς ὁ ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑπηρετρίας, ἐργαζομένης εἰς τὸν κοινὸν συζυγικὸν οἶκον.

Πράγματι, ὡς ἐρευνᾶται κατωτέρω, ἐκ πλειόνων τῆς μιᾶς διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις μόνον τοῦ συζύγου εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐν λόγῳ μισθοῦ.

Εἰς τὸ ἄρθρον 1389 Α.Κ. ἰδίως ἀναγράφεται, ὅτι δικαιοπραξίαι τῆς γυναικὸς μετὰ τρίτου διὰ τὰς τρεχούσας ἀνάγκας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας ὑποχρεοῦσι τὸν ἄνδρα, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀπαγορεύσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὴν γυναῖκα καὶ γνωστοποιήσῃ τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς τὸν τρίτον πρὸ τῆς δικαιοπραξίας.

Εἰς τὰς δικαιοπραξίας διὰ τὰς τρεχούσας ἀνάγκας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, τοῦ νόμου μὴ ὁρίζοντος τίνες νοοῦνται τοιαῦται, συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ πρόσληψις ὑπηρετρίας (βλέπε *Α. Τούσῃ*, Οἰκογενειακὸν Δίκαιον, σελ. 81, ἔνθα παράθεσις καὶ ξένης νομολογίας), συνεπῶς, καὶ ἂν ἡ σύζυγος προσλάβῃ ὑπηρέτριαν διὰ τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας, ἡ δαπάνη τοῦ μισθοῦ της, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1389, βαρύνει τὸν ἄνδρα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἀνεξαρτήτως τῆς κατὰ τὰ ἄνω ὑποχρεώσεως τοῦ συζύγου, εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 480 Ἀστικοῦ Κώδικος, περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ παρατιθεμένη δικαστικὴ ἀπόφασις, ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Πρωτοδικου Θεσσαλονίκης 643|1951 (Πρωτοδίκης *Γ. Δέσπης*, ΕΕΔ ΙΙ, 356).

Πρωτοδίκου Πατρῶν 104|1951

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Εὐάγγ. Καψάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Ζαρλῆς, Κ. Ραζαζοῦλας

Ἐκ τῶν ν. 46 πανδ. (42. 1) καὶ 1 § 1 πανδ. (49. 8), ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα 714 καὶ 759 § 1 τῆς Πολ. Δικ., σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὰ δικαστήρια κέκτηνται τὴν ἐξουσίαν, ὅπως ἑρμηνεύσωσι τὰς παρ' αὐτῶν ἐκδιδομένας ἀποφάσεις ὡς πρὸς τὰς ἀμφιβόλους διατάξεις αὐτῶν, χωρὶς ἡ τοιαύτη ἐνέργειά των ν' ἀποτελῇ παραβίασιν τῶν ἀρχῶν τοῦ δεδικασμένου, διότι ἡ ἑρμηνευτικὴ ἀπόφασις δὲν εἶναι νέα ἀπόφασις, ἀλλ' ἁπλῶς διὰ ταύτης διατυποῦται ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ περιεχομένου τῆς ἑρμηνευομένης ἀποφάσεως, μὴ ἀλλοιουμένων ἢ μεταρρυθμιζομένων τῶν διατάξεων αὐτῆς (*Διβαδᾶς* ἐν Πολ. Δικ. *Οἰκ.* § 88 σημ. 4, *Εὐκλ.* § 236, σημ. 4, Α.Π. 90|1934 ΕΕΝ α' 171, Α.Π. 104|1942 ΕΕΝ θ' 216, Ἐφ. Ἀθ. 206|1947 ΕΕΝ ιδ' 273, Ἐφ. Αἰγ. 17|1950 Θ. ΞΑ' 788). Ὅθεν νόμῳ βάσιμος παρίσταται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, δι' ἧς ζητεῖται, ὅπως ἑρμηνευθῇ καὶ ἀποσαφηνισθῇ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου αὐτῆς, ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ διατακτικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐκδοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, ἂν τοὐτέστιν ὑπεχρεώθησαν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης οἱ ἐναγόμενοι νὰ καταβάλωσι τῇ ἐναγούσῃ τοὺς ἐπιδικασθέντας αὐτῇ μισθοὺς εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος ἢ συμμέτρως καὶ ἐξεταστέα οὐσία ἀποβαίνει, παραδεκτῶς φερομένη πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον ἡμῶν, τὰ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου ὑποστηριζόμενα, τὸ μὲν διότι ἠσκήθη ἔφεσις ὑπὸ τῶν καθ' ὧν αὕτη κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν, τὸ δὲ διότι κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν τῇ ἐναγούσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ, ὅπερ αὕτη εἰσέπραξε, ἀπορριπτέα κρίνονται. Διότι εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐφέσεως ἀφαιρεῖται ἡ ὑπόθεσις ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐκδόντος τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον ὀφείλει ν' ἀπέχῃ πάσης περαιτέρω ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ μετοβιβάζεται αὕτη εἰς τὸ δευτεροβάθμιον τοιοῦτον, ἀλλὰ μεταβιβάζεται μόνον ὅσον μέρος τῆς ἀποφάσεως ἐκκαλεῖται (*Οἰκ. — Διβ.* Πολ. Δικονομία § 234, σημ. 7 καὶ 8, *Εὐκλ.* § 251 σημ. 1 καὶ 2, Α.Π. 68|1945 ΕΕΝ ιγ' 19), εἰς ὃ δὲν συγκαταλέγεται ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἐφέσεως προκύπτει, ἡ εἰς ὁλόκληρον καταδίκη τῶν καθ' ὧν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις. Τὸ ὅτι δὲ ὁ εἷς ἐκ τῶν καθ' ὧν κατέβαλε τὸ ἥμισυ τοῦ ἐπιδικασθέντος τῇ αἰτούσῃ ποσοῦ δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος, ὅπως ἀπόσχωμεν νὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐκδικάσεως τῆς κρινομένης αἰτήσεως, διότι διὰ τῆς τοιαύτης καταβολῆς δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ καταβαλὼν τῆς ὑποχρεώσεως του ὡς πρὸς τὸ ὑπόλοιπον ἥμισυ τῆς ὀφειλῆς, ἐὰν ἤθελε κριθῇ, ὅτι πρόκειται περὶ ὀφειλῆς εἰς ὁλόκληρον (πρβλ. *Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Α' σελ. 334), οὐδὲ συνάγεται, ὅτι ἡ αἰτοῦσα ἀπεδέχθη τὴν ἀπόφασιν διὰ τῆς εἰσπράξεως τούτου, παραιτηθεῖσα ἅμα τοῦ δι-

καιώματος αὐτῆς ὅπως ἀπαιτήσῃ καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς ὀφειλῆς παρὰ τοῦ καταβαλόντος τὸ ἡμισυ ταύτης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 480 τοῦ Α.Κ., ὅπερ ἀποδίδει προϊσχύον δίκαιον, τίθεται ὁ κανὼν ὅτι ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ δὲν προκύπτει ἄλλως σαφῶς ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ τῆς δικαιοπραξίας, ἡ ἐνοχὴ μὲ πλείονα ὑποκείμενα, ἥτις περιέχει παροχὴν διαιρετήν, εἶναι ἐπίσης διαιρετὴ εἰς ἴσα μέρη. Ὁ κανὼν ὅμως οὗτος, ὢν κατ' οὐσίαν ἁπλοῦς ἑρμηνευτικὸς διὰ τὰς ἀμφιβόλους περιπτώσεις, συχνότατα διασπᾶται τόσον ἐκ τοῦ νόμου, ὅσον καὶ διὰ δικαιοπραξίας (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Α' σελ. 331). Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ αἰτιολογικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ αἰτοῦσα προσελήφθη παρ' ἀμφοτέρων τῶν καθ' ὧν ὡς ὑπηρέτρια διὰ τὴν παροχὴν οἰκογενειακῶν ὑπηρεσιῶν καὶ δι' ἀόριστον χρόνον, προσέφερε δὲ ταύτας εἰς αὐτοὺς συνεχῶς καθ' ἅπαν τὸ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς της μέχρι τῆς ἀπολύσεώς της χρονικὸν διάστημα (1941—1949). Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον τῆς παροχῆς ἦτο ἀδιαίρετον, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ἡ ὑπὸ τῆς αἰτούσης παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν της ἦτο ἀδιαίρετος παρέπεται, ὅτι καὶ ἡ ἀντίστοιχος ἐνοχὴ εἶναι ἀδιαίρετος καὶ κατὰ συνέπειαν γεννᾶται ἐντεῦθεν ἡ εἰς ὁλόκληρον εὐθύνη τῶν πρὸς οὓς αἱ ὑπηρεσίαι αὐτῆς, ἑκάστου τῶν ἐργοδοτῶν ὑποχρεουμένου εἰς καταβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ καὶ οὐχὶ εἰς σύμμετρον τοιαύτην. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ ἐφ' ὅσον ἡ αἰτοῦσα ἠτήσατο διὰ τῆς ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1950 ἀγωγῆς της (ἐκθέσεως ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὅπως ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι καὶ καταβάλωσι αὐτῇ εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος τὴν κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς δικαίαν καὶ εὔλογον ἀποζημίωσιν παρασχεθεισῶν αὐτοῖς ὑπηρεσιῶν, ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς δὲ ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ἀπόφασις ἡμῶν, ἥτις ὑπεχρέωσε τοὺς ἐναγομένους νὰ καταβάλωσι τῇ ἐναγούσῃ τὸ ἐπιδικασθὲν αὐτῇ ποσόν, πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ διατακτικοῦ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι (οἱ καθ' ὧν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις) ὑποχρεοῦνται εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος νὰ καταβάλωσι τὸ ἐπιδικασθὲν τῇ αἰτούσῃ ποσόν.

Παρατηρήσεις

Ἡ διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἑρμηνευομένη ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη ὑφ' ἡμῶν, ἀλλ' ὑφ' ἑτέρου συναδέλφου, ὑπῆρχε δὲ πράγματι ἐν τῷ διατακτικῷ ταύτης ἀσάφεια, ἥτις ἐσαφηνίσθη, δεχθέντων ἡμῶν ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἑρμηνευθείσης ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι οἱ καθ' ὧν ἡ αἴτησις ὑποχρεοῦνται οὐχὶ συμμέτρως, ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος νὰ καταβάλωσι τὸ ἐπιδικασθὲν τῇ αἰτούσῃ ποσόν. Ἀλλ' ἐρωτᾶται τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶναι ὀρθόν; Εἶναι τοιοῦτον σύμφωνον πρὸς τὰς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας; Ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει ἐπρόκειτο περὶ οἰκοσίτου ὑπηρετρίας, ἥτις παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας της παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τῶν ἐναγομένων. Πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν προφανῶς τῆς ἐκ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν της πηγαζούσης ἀπαιτήσεώς της αὐτὴ ἐνήγαγεν ἀμφοτέρους τοὺς ἐναγομένους, ὄντας συζύγους. Ἐργοδότης ὅμως ἔναντι τῆς οἰκοσίτου ὑπηρετρίας εἶναι ὁ ἀνὴρ καὶ οὐχὶ ἡ γυνή. Τοῦτο προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου 1387 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃ ὁ ἀνὴρ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ ἀποφασίζει περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἔγγαμον συμβίωσιν. Καὶ ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 1389 Α.Κ. ἡ γυνὴ ἔχει τὴν διεύθυνσιν τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ ἑπομένως καὶ τῆς ἐν αὐτῷ παρεχομένης ἐργασίας ὑπὸ τῆς οἰκοσίτου ὑπηρετρίας, ἀλλὰ «φυλαττομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1387». Ἡ φράσις αὕτη ὑποδηλοῖ σαφῶς, ὅτι ὁ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δύναται, ἐνασκῶν τὰ δικαιώματά του ὡς ἀρχηγοῦ καὶ κεφαλῆς τῆς οἰκογενείας, ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν γυναῖκα τὴν διεύθυνσιν τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ἥτις ἀποτελεῖ οὐ μόνον δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσιν αὐτῆς. (*Γ. Ροΐλου*, Οἰκογενειακὸν Δίκαιον § 1398 ἀριθ. 6. ***Κορδογιαννοπούλου***, Ἡ γυνὴ ἐν τῇ διοικήσει τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, σελ. 12. Ἀπόρρητα τῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ ἀνὴρ ὡς ἀρχηγὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ὡς κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας, εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1398 Α.Κ., καθ' ἣν οὗτος φέρει τὰ βάρη τοῦ γάμου. Δὲν χωρεῖ δὲ καμμία ἀμφιβολία, ὅτι μεταξὺ τῶν βαρῶν τοῦ γάμου περιλαμβάνεται καὶ ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ τῆς ὑπηρετρίας τῆς συζύγου τούτου, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὑπηρετεῖ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον αὐτὴν καὶ οὐχὶ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειαν. Ἄλλωστε ἡ πρόσληψις ὑπηρετρίας ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀνάγεται εἰς τὰς τρεχούσας ἀνάγκας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1389 § 2 Α.Κ. ὑπόχρεως τυγχάνει ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ταύτης. Τὸ ὅτι ὁ ἀνὴρ μόνον καὶ οὐχὶ καὶ ἡ γυνὴ εἶναι ἐργοδότης τῆς οἰκοσίτου ὑπηρετρίας καὶ γενικώτερον τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου δέχεται καὶ ὁ *Ι. Καποδίστριας*. Ἑρμην. Ἐργ. Δικαίου § 187 καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 137|1923 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν (Θέμ. ΛΔ' σελ. 294), βλ. καὶ *Δ. Γέροντα*, Ἡ θέσις τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, καὶ ***Ν. Βικελίδη***, Τινὰ περὶ συμβάσεως ἐργασίας οἰκοσίτου ὑπηρέτου κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|51. ΕΕΔ 10, σελ. 497 καὶ 781). Κατὰ συνέπειαν κατ' αὐτοῦ (τοῦ ἀνδρός) μόνον ἔπρεπε νὰ στραφῇ ἡ ἀγωγὴ καὶ αὐτὸς μόνον ἔπρεπε νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὀφειλομένου μισθοῦ εἰς τὴν ἐνάγουσαν οἰκότοκον ὑπηρέτριαν, καίτοι ἐναγόμενοι ἦσαν ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι. Ὡς πρὸς τὴν ἐναγομένην σύζυγον ἡ ἀγωγὴ ἔπρεπε ν' ἀπορριφθῇ ἀλλείψει παθητικῆς νομιμοποιήσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω τὸ διατακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΘΙΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Πατρῶν δὲν εἶναι σύμφωνον πρὸς τὰς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας. Ἡμεῖς δὲ ἐν ὄψει τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς ἑρμηνευθείσης ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἀποδώσωμεν τὴν πραγματικὴν βούλησιν τοῦ ἐκδόντος ταύτην συναδέλφου ἠναγκάσθημεν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι καὶ ἡ σύζυγος ἐτύγχανεν ἐργοδότης, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ προσετίθεντο εἰς τὴν ἀπόφασιν νέαι διατάξεις καὶ οὕτω θὰ παρεβιάζοντο αἱ ἀρχαὶ τοῦ δεδικασμένου.

Εὐάγγελος Γ. Καψάλης
Πρωτοδίκης

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ — II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.— Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 455|1952, κατωτέρω σελ. 423, ἔχει ὑπ' ὄψιν της προβολὴν ἀξιώσεως ἐργατρίας, ἐργαζομένης κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἀμοιβῆς κατ' ἀποκοπήν, πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτὴν τῆς ἐκ δρχ. 1000 προσαυξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου της, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 141).

Ἡ δημοσευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἀπεκρούσθη ἐκ τῆς διαπιστώσεως, ὅτι ἡ ἐπιτυγχανομένη ὑπὸ τὸ ἄνω σύστημα ἀμοιβὴ τῆς ἐργατρίας ὑπερέβαινε τὸ διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζόμενον, τὸ νόμιμον δηλαδὴ μετὰ τῆς προσαυξήσεως ἡμερομίσθιον, ἀποκαίνεται, ὅτι δὲν δικαιοῦται αὐτὴ ἄλλης αὐξήσεως, διότι αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ. 10, 1255 σημειώσεις μας).

Ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀποφάσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 18983|1951 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς ἀντιβαίνουσα ἐρμηνευθεῖσα τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς : Κατόπιν διενεργηθέντος ἐλέγχου διεπιστώθη, ὅτι μία τῶν βιομηχανιῶν κλωστοϋφαντουργίας δὲν κατέβαλεν εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν της τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ἀποφάσεως θεσπισθεῖσαν αὔξησιν. Ἡ ἐν λόγῳ βιομηχανία, ἀγνοοῦσα τὸ ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπόμενον σύστημα ἀμοιβῆς τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ της, προσδιορίζει τὸ ἡμερομίσθιον τούτου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑφ' ἑκάστου παραγομένων μέτρων ὑφάσματος καὶ πρὸς 1500 δραχμὰς περίπου κατὰ μέτρον. Τὸ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου ἀμοιβῆς προκύπτον ἑβδομαδιαῖος δι' ἕκαστον ἐργατοτέχνην χρηματικὸν ποσὸν παρουσιάζει εἰς τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις της μέχρι τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951 εἰς τὰς ὀκταντρίας π.χ κατὰ μὲν 84 000 (6×14000) ὡς ἡμερομίσθιον, κατὰ δὲ τὸ ἐπὶ πλέον ὡς ἐπίδομα παραγωγῆς. Ἀπὸ τῆς 15.1. 1951, ἀφ' ἧς ἡ αὔξησις τῶν 4000 δραχμῶν, τὸ αὐτὸ ποσὸν πάλιν παρουσιάζει εἰς τὰς καταστάσεις της κατὰ 108 000 δραχμὰς πλέον (18. 000×6) ὡς ἡμερομισθίων καὶ τὸ ἐπὶ πλέον ὡς ἐπίδομα παραγωγῆς.

Εἶναι προφανὲς ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου καταστρατηγοῦνται πλήρως αἱ διατάξεις τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ἀποφάσεως καὶ συγκεκριμένως ἡ παράγρ. β' τοῦ ἄρθρου 1 αὐτῆς, καθ' ἣν τῆς αὐξήσεως τῶν 4000 δραχμῶν τυγχάνει πᾶσα ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν διδομένη ἡμερησία ἀμοιβὴ ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἐπιδόματος κατ' ἀποκοπὴν προβλεπομένου ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ.

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 765|1952, κατωτέρω σελ. 424, ἐρευνᾷ περὶ τῆς νομιμότητος τῆς ὑπ' ἀριθ. 56399|6185|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 1254), διὰ τῆς ὁποίας καθωρίσθη, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεων, ὡς ἐρμηνευθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951, περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν . . . καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς (τῆς 58899|6185|1951) διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ διδομένη ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως λύσις εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὰ καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων νομολογηθέντα (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6267|1951, Πρωτοδίκης ***Π. Θεοδωράκουλος***, ΕΕΔ 11, 130, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6455|1951, Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 11, 131 καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 129 ἑπ. σημειώσεις μας).

3.—Ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 18|1951, κατωτέρω σ. 425, ἐνδιαφέρει διὰ τὴν ἀπασχόλησίν της μὲ τὸ θέμα ποῖοι λογίζονται κατὰ τὴν νομοθεσίαν ὡς ἐργάται θαλάσσης, περίπτωσις τῆς ὁποίας ὑπῆρξε σύμβασις ἐργάτου ἰχθυοτροφείου καὶ θεωρεῖ τὴν σύμβασιν ὡς ἔγκυρον, καίτοι ἄλειπε ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 32 τοῦ Α.Ν. 2078|1939 ἄδεια ἁλιείας, ἐφ' ὅσον, κατ' αὐτήν, ἡ διάταξις δὲν εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἀπαγγέλλονται μόναν ποιναὶ κατὰ τοῦ παραβάτου (βλέπε σχετικῶς πότε ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος ΕΕΔ 11, 33 ἑπ., ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας, καὶ τὴν κατωτέρω, σελ. 427, δημοσιευομένην Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 228|1952).

4.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 867|1952, κατωτέρω σ. 426, ἀσχολεῖται μὲ τὸ ἀπαναλημμένως ἀπασχολήσαν τὴν θεωρίαν καὶ δικαστηριακὴν πρᾶξιν ζήτημα τῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, περὶ ὧν καὶ ἡ πρόσφατος Α.Π. 123|1952 (εἰσηγητὴς ***Α. Παπαναστασίου***, ΕΕΔ 11, 348, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

5.—Ἡ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 228|1952, κατωτέρω σελ. 427, ἐρευνᾷ ποικίλα καὶ ἐνδιαφέροντα θέματα.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀπόψεως, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ τῶν ἐργατῶν τοπογραφείων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας ἀφορᾷ εἰς τὸ συμφέρον μόνον αὐτῶν καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι ἄκυρος ἐν ἐλλείψει τοῦ βιβλιαρίου ἡ σύμβασις ἐργασίας (βλέπε ΕΕΔ 11, 33 ἑπ., ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας, καὶ ἀνωτέρω πρὸς τὴν ἀπόφιν τῆς δημοσιευομένης ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5671|1951, Πρωτοδίκης ***Α. Καλλέργης***, ΕΕΔ 11, 92).

Ὡς πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ τεχνικῆς ὑπηρεσίαν παρέχοντος ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων βλέπε καὶ ἐκ τῶν τελευταίων δικαστικῶν ἀποφάσεων τὰς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10566|1951 (εἰσηγητὴς ***Γ. Καραμάνος***, ΕΕΔ 11, 186, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία εἰς σημειώσεις μας.

Πρωτοδικείου Αθηνών 13178|1951 (εισηγητής *Ε. Γιοτσαλίτης*, ΕΕΔ 11, 318).

Σχετικώς πρός τό περιμάχητον ζήτημα τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περί μισθοῦ ὑπέρ τά νόμιμα ὅρια βλέπε τήν δεχθεῖσαν ἀκυρότητα πρόσφατον Α.Π. 47|1952 (εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 261).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τόν συνυπολογισμόν καί τῆς ἀναλογίας τῶν ὡρῶν δι' ἑορτάς εἰς τήν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τήν ἐγκαταλειφθεῖσαν ὑπό τῆς νεωτέρας Α.Π. 3|1952 (εἰσηγητής *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 256) ἀποψιν τῆς παλαιοτέρας Α.Π. 561|1950 (εἰσηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121).

6.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 577|1952, κατωτέρω σελ. 429, ἀσχολεῖται μέ τόν κατά τό ἄρθρον 3 § 3 Α.Ν. 1838|1951 ἀναγκαστικόν διορισμόν δικηγόρου παρά Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου (βλέπε σχετικῶς καί τήν ἀνωτέρω, σελ. 417, δημοσιευομένην Σ.Ε. 838|1952, εἰσηγητής *Δ. Μελισσηνός*).

7.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1071|1952, κατωτέρω σ. 430, ἀσχολεῖται καί αὐτή περί τοῦ ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ δικηγόρου κατά τόν ἄνω νόμον.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν ὅλα μόνης της σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τελείωσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τήν καί ὑπό τῆς Α.Π. 475|1951 (εἰσηγητής *Ι. Τρικαμής*, ΕΕΔ 11, 39) δεκτήν γενομένην ἀποψιν (παραλλάσσουσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 124|92|1952 γνωμοδότησις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ΕΕΔ 11, 375, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ὡς πρός τό μέγεθος τοῦ μισθοῦ τῶν διοριζομένων δικηγόρων ὑπομιμνήσκονται καί αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6243|1951 (Πρωτοδίκης *Σ. Παγώνης*, ΕΕΔ 11, 88), Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 52|1952 (Πρωτοδίκης *Δ. Μαλαφέκας*, ΕΕΔ 11, 209, καί αἱ ὑπ' ἀριθ. 1|624|1952 καί 124|92|1952 γνωμοδοτήσεις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ΕΕΔ 11, 122, ΕΕΔ 11, 375).

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Μισθωτοί ἀμειβόμενοι κατ' ἀποκοπήν καί αὔξησις ἡμερομισθίων δι' ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 1 ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐπί τῶν κατ' ἀποκοπήν ἀμειβομένων μισθωτῶν.— Ἐξασφάλισις ἀποδοθησομένων διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 855|1952

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Π. Θεοδωράκοπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Λαμπρικίδης, Α. Παπαδημητρίου

Διά τῆς § α' τοῦ ἄρθρου 1 τῆς 2750|1951 καινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας «περί αὐξήσεως τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας» (ΕΕΔ 10, 141) ὡρίσθη, ὅτι «τά ὑπό τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ἤ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|1944 καθοριζόμενα ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα ἀναπροσηρμόσθησαν δι' ἀποφάσεως τοῦ Α.Ν. 28|1944, ἐφ' ὅσον δέν ὑπερβαίνουν τό ποσόν τῶν δρχ. 35.000 προσαυξάνονται κατά 4000 δραχμάς», διά δέ τῆς ἐν συνεχείᾳ § β' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι «κατά τό αὐτό ποσόν προσαυξάνεται καί ἡ τυχόν πέραν τῶν ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων μέχρι καί τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 35.000 καταβαλλομένη τοιαύτη τοιαύτη τουλάχιστον ἀπό 15.12.1950 ἡμερησία ἀμοιβή ἐργασίας». Ἐξ ἑτέρου διά τοῦ ἄρθρου 3 τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται, ὅτι «εἰς τούς κατ' ἀποκοπήν ἀμειβομένους μισθωτούς δέον ὅπως ἐξασφαλίζηται ἡ ὑπό τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ἤ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|1944 προβλεπομένη διά τήν ἀντίστοιχον εἰδικότητα ἡ ἰδιότητα ἀμοιβή, ὡς αὕτη διαμορφοῦται ὑπό τῆς ἀποφάσεως».

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ καί τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ § α' τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐπί τῶν κατ' ἀποκοπήν ἀμειβομένων μισθωτῶν. Ἐάν δηλονότι τό κατά μέσον ὅρον ἡμερομίσθιον τοῦ οὕτω ἀμειβομένου μισθωτοῦ ὑπερβαίνῃ τό ὑπό τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ὁριζόμενον διά τήν ἀντιστοιχον εἰδικότητα ἡ ἰδιότητα κατώτατον ὅριον, χωρίς νά ὑπερβαίνῃ ἐν ταύτῳ καί τό ποσόν τῶν δρχ. 35.000 (λ.χ. τό κατώτατον ὅριον εἶναι, ὡς ἐν τῇ ὑπό κρίσιν περιπτώσει, δρχ. 14.000, τό δέ κατά μέσον ὅρον ἡμερομίσθιον 38.000) δέν ἐπέρχεται προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου τούτου κατά 4.000 κατά τήν § α' τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐπήλθεν αὔξησις κατά τό ποσόν τοῦτο τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἡ τοιαύτη ἐκδοχή, ἱκανόν εὑρίσκουσα ἔρεισμα καί ἐπί τῆς τεχνικῆς διατυπώσεως τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἅτε ταύτης ρυθμιζούσης τό ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατ' ἀποκοπήν ἀμειβομένων μισθωτῶν, κατά διάκρισιν ἐν σχέσει μέ τούς λοιπούς μισθωτούς, δέον νά γίνῃ δεκτή διά τούς ἀκολούθους λόγους: Ὁ τρόπος τῆς πληρωμῆς τῶν κατ' ἀποκοπήν ἤ τεμαχίων καί οὐχί κατά χρόνον ἀμειβομένων (περί τούτων βλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, αἰτιολογ. ἔκθεσις σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος ἐν ΕΕΔ 10, 468) ἐπιβάλλει τήν διάφορον ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τούτων, ἐφ' ὅσον τό μέγεθος τοῦ ἡμερομισθίου, ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ μισθωτοῦ, δέν τυγχάνει ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένον, ἀλλ' ἀκαθόριστον ποικίλλον συνεπῶς καθ' ἑκάστην καί ὡς ἐκ τούτου δυνάμενον οὐ μόνον νά ὑπερβάλῃ τό κατώτατον ὅριον τῶν χρονικῶς ἀμειβομένων μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος, ἀλλά καί νά κατέλθῃ τούτου. Εἰς τήν ἐκ τῆς δυνατότητος τῆς τοιαύτης μειώσεως ἀπορρέουσαν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν τούτων ὀφείλεται ἡ ληφθεῖσα διά τῶν ἀπό 4.11.1947 καί 1.12.1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργα-

σίας μέριμνα διά της διατάξεως ότι, εάν τινές των μισθωτών άμειβωνται κατ' αποκοπήν ή κατά τεμάχιον, ο καθορισμός της άμοιβής των παρά τού οικείου εργοδότου δέον νά ενεργήται κατά τρόπον δυνάμενον νά άσφαλίζη εις αυτούς τουλάχιστον τά εις γενικάς συλλογικάς συμβάσεις εργασίας κατώτατα όρια ημερομισθίων και μισθών, τού εργοδότου υποχρεουμένου εν εναντίφ περιπτώσει όπως προβή εις την συνομολόγησιν τούτων. Η εξασφάλισις όθεν της λήψεως των κατωτάτων ορίων υπό των μισθωτών αποτελεί την κυρίαν σκέψιν και αρχήν της διά των συλλογικών τούτων συμβάσεων εκδηλωθείσης κρατικής μεριμνης διά τους μισθωτούς τούτους. Από της αρχής ταύτης δέν αρίσταται ή ως άνω 2750|1951 υπουργική απόφασις. Προβάσα αύτη εις διαμόρφωσιν των κατωτάτων ορίων των χρονικώς αμειβομένων μισθωτών διά της αύξήσεως τούτων κατά 4.000, έφ' όσον δέν υπερβαίνουν τό ποσόν των 35.000 και συνεπώς τον καθορισμόν νέων κατωτάτων ορίων ημερομισθίων και μισθών αύτών, εν σχέσει πρός τό προϊσχύον της αποφάσεως ταύτης νομοθετικόν καθεστώς, έπόμενον ήτο, έχομένη της αύτης ως άνω αρχής νά μεριμνήση, όπως και υπό τό διά ταύτης διαγραφόμενον καθεστώς της νέας μισθολογικής διαρρυθμίσεως έξασφαλισθή ή διά τους μισθωτούς τούτους μέριμνα της λήψεως των κατωτάτων ορίων. Εις την τοιαύτην νομοθετικήν προσπάθειαν αποδοτέα ή διάταξις τού άρθρου 3 της εν λόγω υπουργικής αποφάσεως, ήτις ούτω ούδένα λόγον είχε νά μεριμνήση και περί της αύξήσεως των ημερομισθίων των μισθωτών τούτων πέραν των εν λόγω κατωτάτων ορίων, εις ην περίπτωσιν ταύτα δέν υπερβαίνουν τάς δραχμάς 35.000. Υπό την αντίληψιν ταύτην, ήτις ουχί μικράν ενισχύεται και έκ της γραμματικής διατυπώσεως τού ως άνω άρθρου 3, ομιλούντος περί έξασφαλίσεως της προβλεπομένης αμοιβής, ως αύτη διαμορφούται διά της εν λόγω αποφάσεως, ή § β' τού άρθρου 1 της αποφάσεως ταύτης ούδένα λόγον έχει εφαρμογής και επί των κατ' αποκοπήν μόνον αμειβομένων μισθωτών (βλ. υπό τό πνεύμα τούτο αύμφωνον γνώμην και ΕΕΔ 10, σελ. 1255) και συνεπώς ή μή εφαρμογή της ουδεμίαν καταστρατήγησιν της εν λόγω αποφάσεως συνεπάγεται. (Αντιθέτως βλέπε 13983|1951 εγκύκλιον Υπουργείου Εργασίας εν Δ.Ε.Ν. 1951, σελ. 155).

Εβεβαιώθημεν ότι ή ενάγουσα, εργαζομένη ως εργάτρια μηχανικού (φορεμάτων) παρά τη εναγομένη εταιρία κατ' αποκοπήν, έλάμβανε ημερομίσθιον κατά μέσον όρον δραχ. 23.000, ήτοι πλέον τού διά της 33700|1950 υπουργικής αποφάσεως προβλεπομένου κατωτάτου ορίου (14.000). Εντεύθεν έπεται, κατ' ακολουθίαν των εν τη ηγουμένη σκέψει εκτεθέντων, ότι δέν δικαιούται από 15.1.1951 της διά της ως ανωτέρω υπουργικής αποφάσεως χορηγηθείσης αύξήσεως, άφού διά τού ως άνω ημερομισθίου εκαλύπτετο ή αύξησις των 4.000 (14.000+4.000), ή διά της αποφάσεως ταύτης χορηγηθείσα, απορριπτομένων των εναντίων ισχυρισμών της εναγούσης.

---

2. Πρόσθετος άμοιβή μισθωτών κινηματογραφικών επιχειρήσεων δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και νύκτας.

Διατάξεις υπ' αριθ. 8900 και 18310|1946 υπουργικών αποφάσεων, ως ηρμηνεύθησαν διά της υπ' αριθ. 25825|1951.— Καθορισμός δι' αυτών ηυξημένης αμοιβής δι εργασίαν κατά Κυριακάς και νύκτας και ασυμψήφιστον αυτής προς καταβαλλόμενον πέραν τού νομίμου μισθόν.— Ανίσχυρος δι' υπ' αριθ. 58399|6185|1951 υπουργικής αποφάσεως άλλοία ρύθμισις διά μισθωτούς κινηματογραφικών επιχειρήσεων.— Αντισυνταγματικότης άνω υπουργικής αποφάσεως, ως καθιερούσης ανισότητα.— Έλλειψις προσέτι αιτιολογίας και έκδοσις εκτός εξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.— Περιεχόμενον εξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.

Πρωτοδίκου Αθηνών 765|1952

Διαδικασία Ν. ΓΤΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. Σ. Διαμαντάκος
Δικηγόροι οι κ. κ. Ν. Αγγελόπουλος, Θ. Σπηλιωτακάρας

Εβεβαιώθησαν, κατά την εκ των ενόντων κρίσιν μας, τά εξής περιστατικά: Ο ενάγων, προσληφθείς ως χειριστής μηχανής προβολής ταινίας εις την χειμερινήν κινηματογραφικήν επιχείρησιν τού εναγομένου την 1.11.1947 επί συμβάσει εργασίας αορισμένου χρόνου, εργάσθη μέχρι της 15 Μαΐου 1948, ότε, διαδραμούσης της χειμερινής περιόδου, δι' ην εγένετο ή πρόσληψις αύτού, ή σύμβασις έλήξεν. Ομοίου περιεχομένου συμβάσεις κατηρτίσθησαν μεταξύ των διαδίκων και διά τάς χειμερινάς περιόδους των έτών 1948—1949 και 1949—1950, της αύτής ακριβώς ημερομηνίας, αντιστοίχως λαμβανομένης δι' εκάστην περίοδον, έναρξεως και λήξεως. Ως εκ της φύσεως δέ της υπ' αύτού παρεχομένης εργασίας και λαμβανομένου υπ' όψιν ότι πρόκειται περί συνοικιακού κινηματογράφου, λειτουργούντος εν Περιστερίφ, ο ενάγων εργάσθη, καθ' όλην την διάρκειαν των ως άνω περιόδων, καθ' εκάστην, μηδέ των Κυριακών και εορτών εξαιρουμένων, από 10—11 μεταμεσημβρινάς ωρας, ότε επερατούτο ή τελευταία προβολή. Δικαιούται όθεν ο ενάγων της προσαυξήσεως λόγω νυκτερινής εργασίας και Κυριακών και εορτών, κατ' εφαρμογήν των υπ' αριθ. 8900|1946 και 18310|1946 υπουργικών αποφάσεων, ως αύται ηρμηνεύθησαν διά της υπ' αριθ. 25825|1951 τοιαύτης. Ειδική συμφωνία μεταξύ των διαδίκων, καθ' ην ή διά των άνω αποφάσεων παρεχομένη προσαύξησις θά συνεψηφίζετο εις τον καταβαλλόμενον πλέον τού νομίμου μισθόν, πέραν τού ότι δέν έβεβαιώθη, σαφώς αποκλείεται έκ της § Π της προδιαληφθείσης 25825|1951 αποφάσεως. τά δ' εναντία απορριπτέα κρίνομεν.

Διά της υπ' αριθ. 58399|6185|1951 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας επεξετάθη ή εφαρμογή των διαληφθεισών υπουργικών αποφάσεων και επί τού κάσης φύσεως προσωπικού κινηματογραφικών επιχειρήσεων εν γένει, άλλά μόνον από της δημοσιεύσεως αύτης (13 Νοεμβρίου 1951) εις την Εφημερίδα Κυβερνήσεως, της ιδίας όμως αποφάσεως, υπό τον αύτον αριθμόν, είχε προηγηθή δημοσίευσις την 26ην Οκτωβρίου 1951 εις την Εφημερίδα Κυ-

βεργήσεως, χωρίς να μνημονεύη το προσωπικόν των κινηματογραφικών επιχειρήσεων, όπερ άλλωστε δεν συνέτρεχε λόγος να μνημονευθή εν αυτή, αφού οι υπάλληλοι των τοιούτων επιχειρήσεων πλήρως εκαλύπτοντο ως προς την αξιουμένην προσαύξησιν υπό της διατάξεως του άρθρου 2 § 1 της 25825|1951 αποφάσεως, δι' ης αυθεντικώ ηρμηνεύθησαν αι προηγηθείσαι. Ούτως έχοντος του ζητήματος, ή υπ' αριθ. 58399|1951 απόφασις, μη ούσα νόμιμος, ούτε το δια της άγωγης αξιούμενον δικαίωμα καταλύει, ούτε το Δικαστήριον δεσμεύει διά την εφαρμογήν της. Λόγοι τούτου είναι ότι καθιεροί ανισότητα ενώπιον του νόμου ωρισμένης κατηγορίας μισθωτών διά της προσβολής κεκτημένων αυτών δικαιωμάτων, εν τη υπ' αυτής γινομένη δυσμενεί ρυθμίσει των αποδοχών αυτών κατά τας Κυριακάς και την νυκτερινήν εργασίαν, τοιούτ' όπερ αντίκειται εις την αρχήν της ισότητος ενώπιον του νόμου, υπό την έννοιαν ότι πρέπει να θεσμοθετήται δίκαιον κατ' ίσον διά πάντας τρόπον διαχειρίσεως των αυτών πραγματικών περιστατικών (Α.Π. 31|1936, ΕΕΝ γ' 705, 122|1937, ΕΕΝ δ' 532, 334|1939 ΕΕΝ σε' 567, *Στασινοπούλου*, Το Δίκαιον Δ.Π. 1952, σελ. 348), ού ένεκα κρίνεται αντισυνταγματική. Παρεκτός όμως τούτου, πέραν του ότι στερείται αιτιολογίας, ούδόλως μνημονεύουσα εν τω αιτιολογικώ αυτής το προσωπικόν κινηματογραφικών επιχειρήσεων, εξεδόθη καθ' υπέρβασιν εξουσιοδοτήσεως του Ν. 28|1944 διότι διά του νόμου τούτου δεν παρεχωρήθη εξουσιοδότησις εις τους εκδόσαντας αυτήν Υπουργούς, όπως εν τη ερμηνεία κανόνων δικαίου, τεθέντων δι' αποφάσεών των, ορίζουν μετά ταύτα ότι η γενομένη ερμηνεία δεν θα ίσχυση δι' ωρισμένην κατηγορίαν μισθωτών από του χρόνου εναρξεως της ισχύος του ερμηνευομένου κανόνος, αλλ' εις χρόνον πολύ μεταγενέστερον, ως εν προκειμένω συνέβη. Ακολούθως τοιούτος άκυρος τυγχάνει η διαληφθείσα υπουργική απόφασις και συνεπώς ανεφάρμοστος εν τη κρινομένη περιπτώσει.

---

3. Εξαίρεσις παροχής «δώρου» δι' εορτάς εργατών θαλάσσης και τίνες λογίζονται ως εργάται θαλάσσης.

Έννοια εργάτου θαλάσσης κατά τους σχετικούς περί αυτού νόμους.—Εργαζόμενοι εις ιχθυοτροφεία τεχνίται και ανειδίκευτοι εργάται (άλιεργάται) δεν δύνανται να θεωρηθώσι ως εργάται θαλάσσης.—Δικαίωμα επομένως και τούτου λήψεως εδώρου εορτών δι' υπ' αριθ. 67800|1951 υπουργικής αποφάσεως.—Κύρος συμβάσεως άλιεργάτου και εν ελλείψει άδειας αλιείας κατ' άρθρ. 32 Α.Ν. 2078|1939.—Δεν αποτελεί κατάχρησιν δικαιώματος, κατ' άρθρ. 281 Α.Κ., νόμιμος άσκησις δικαιώματος μισθωτού, ή πηγάζουσα εκ της άνω υπουργικής αποφάσεως, έστω και αν λόγω δυσμενών οικονομικών συνθηκών κλονίζεται οικονομικώς η επιχείρησις του εργοδότου.

Πρωτοδίκου Μεσολογγίου 10|1952

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. *Κ. Ατσάλης*

Δικηγόροι οι κ.κ. Α. Παπαδημητρίου, Α. Δημητριάδης.

Ίνα θεωρήται τις εργάτης θαλάσσης, δέον να ή εξ εκείνων, δι' ούς αι εκάστοτε κείμεναι διατάξεις χαρακτηρίζουσι την ιδιότητα ταύτην και νά έχη νομίμως απογραφή και κέκτηται το προσήκον «φυλλάδιον απογραφής» (άρθρ. 6 Πρ.Δ/τος 28 Απριλίου|6 Ιουλίου 1923, άρθρ. 19 και 22 του κωδικοποιημένου Νόμου «περί Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου», άρθρ. 1—3 και 16 του Α.Ν. 2526|1940 «περί Ναυτ. Απομ. Ταμείου», Α.Ν. 116|1936 και το εις εκτέλεσίν του εκδοθέν Βασ. Δ/γμα της 30 Ιανουαρίου|3 Φεβρουαρίου 1937, Ν. Δ. της 10|11 Μαΐου 1946, κυρωθέν υπό του Νόμου 43|1946 και του ισχύοντος Ν. 721|1948, *Αναστασιάδου*, Ναυτικόν Δίκαιον, έκδ. Α' § 308). Ειδικώτερον, κατά το άρθρ. 1 § 3 του Ν. 721|1948 ορίζεται, ότι πλοηγοί, δύται, μεμονωμένοι άλιείς, λεμβούχοι και πορθμείς, καθώς και πάς άλλος μεμονωμένως εργαζόμενος εν τη θαλάσση, ως μη ανήκων εις συγκεκροτημένον πλήρωμα, χαρακτηρίζονται ως εργάται θαλάσσης. Οι εις τα ιχθυοτροφεία εργαζόμενοι τεχνίται και ανειδίκευτοι εργάται (άλιεργάται), κατά την αληθή έννοιαν των άνω νόμων, δεν δύνανται να θεωρηθώσιν ως εργάται θαλάσσης, άφού ούτε εις την κατηγορίαν των μεμονωμένων άλιέων, ούτε εις την τοιαύτην των μεμονωμένως εργαζομένων εν τη θαλάσση δύνανται να καταταχθώσι, ως εκ της φύσεως της εργασίας των, εργαζομένων τούτων καθ' ομάδας εν τε τη ξηρά, εις τας νησίδας του ιχθυοτροφείου και εν γένει εντός του ιχθυοτροφικού θαλασσίου και μη χώρου. Τω λόγω δε τούτω δεν χορηγείται εις τούτους ούτε «ναυτικόν φυλλάδιον», ούτε τοιούτον «απογραφής» και δεν υπάγονται εις την ασφάλισιν του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου, αλλ' εις την τοιαύτην του Ι.Κ.Α. Ούτοι, καίτοι μη εργαζόμενοι ως μεμονωμένοι άλιείς, δέον μόνον να ώσιν εφωδιασμένοι με άτομικήν άδειαν αλιείας, συμφώνως τω άρθρω 32 του Α.Ν. 2078|1939 «περί ιδρύσεως Οργανισμού Αλιείας και περί άλλων μέτρων προστασίας και προαγωγής αυτής», καθ' ην διάταξιν, επί απειλή ποινής κρατήσεως ή προστίμου εις τον εργαζόμενον άνευ τοιαύτης άδειας και προστίμου επιβαλλομένου και εις πρατομένου διοικητικώς εις τους ενοικιαστάς ιχθυοτροφείων, θυννείων, λιμνών, ποταμών κλπ. απαγορεύεται η άλιεία τόσον εις τα θαλάσσια, όσον και εις τα γλυκέα και υφάλμυρα ύδατα. Η τοιαύτη όμως απαγορευτική διάταξις ουδαμώς δύναται να προσδώση τοις εργαζομένοις εργατοτεχνίταις ιχθυοτροφείων την ιδιότητα του εργάτου θαλάσσης, άφού ο Νόμος ούτος σκοπεί την προστασίαν και μόνον της άλιείας. Κατ' ακολουθίαν τούτων διά τους εργατοτεχνίτας και εν γένει εργάτας των ιχθυοτροφείων, μη όντων εργατών θαλάσσης, ως είναι ο ενάγων, δεν δύναται να έχη εφαρμογήν η διάταξις του άρθρ. 11 εδάφ. α' της υπ' αριθ. 67800|1951 αποφάσεως των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εργασίας, καθ' ην εξαιρούνται της χορηγήσεως εκτάκτου οικονομικής ενισχύσεως (δώρου) των εορτών των Χριστουγέννων 1951 οι εργάται εν γένει θαλάσσης, ήτοι οι νομίμως απογραφέντες ως ανωτέρω τοιούτοι και απορριπτέα κρίνονται τα εναντία ως άβάσιμα.

Είναι αληθές, ότι προϋπόθεσις προς χορήγησιν της εκτάκτου οικονομικής ενισχύσεως,

κατά τήν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ὑπουργικήν ἀπόφασιν, εἶναι νά συνδέηται ἐργαζόμενος καί ἐργοδότης δι' ἐγκύρου σχέσεως ἐργασίας τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη διήρκεσε ἀπό τῆς 15.4.1951 μέχρι τῆς 5.1.1952 (ἄρθρ. 1 τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καί Ν. 19.1|1951 καί Α.Ν. 1777|1951). Οὐδαμῶς ὅμως δύναται νά θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας ταῦ ἐργάτου ἰχθυοτροφείου μετά τοῦ ἐνοικιαστοῦ αὐτοῦ ἐργοδότου, ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 52 ταῦ Α.Ν. 2078|1952, ἐάν ὁ ἐργάτης δέν ἔχῃ ἐφοδιασθῇ δι' ἀδείας ἁλιείας, διότι ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Νόμου δέν ἀπαγγέλλει ρητῶς ἀκυρότητα τῆς τοιαύτης συμβάσεως, ἀλλά μόνον ποινήν εἰς τε τόν ἐργαζόμενον καί τόν ἐργοδότην καί μάλιστα εἰς τόν τελευταῖον πρόστιμον ἐπιβαλλόμενον διοικητικῶς (ἄρθρ. 32 § 1 ἐδ. β τοῦ ἄνω Νόμου), κατά τά ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, οὐδέ δύναται νά θεωρηθῇ αὕτη δημοσίας τάξεως, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου ταῦ νόμου καί τῆς ἐπικεφαλίδος αὐτοῦ συνάγεται, αὕτη ἐπεκτείνεται διά τήν προάσπισιν καί προαγωγήν τῆς ἁλιείας καί μόνον. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων, κατά τήν προσαγομένην ὑπ' ἀριθ. 279|1952 βεβαίωσιν τοῦ Λιμενάρχου Μεσολογγίου, κέκτηται τοιαύτης ἀδείας ἁλιείας. Ἐν συνεχείᾳ τοῖς ἀνωτέρω, καί ἄν ἀκόμη ὁ ἐργαζόμενος ἐν ἰχθυοτροφείοις ἐργάτης δέν ἔχῃ τοιαύτην ἀτομικήν ἄδειαν ἁλιείας ἡ μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ ἐνοικιαστοῦ ταῦ ἰχθυοτροφείου ἐργοδότου συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας δέν δύναται ἐκ τοῦ λόγου τούτου νά ἦ ἄκυρος καί κατ' ἀκολουθίαν δικαιοῦται τῆς ἐκ τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καί κατά τούς ὅρους αὐτῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως (δώρου) ἐπί τοῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951, πάντα δέ τά ἐναντία εἶσιν ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμα.

Κατά τήν κρίσιν μας δέν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 281 ταῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ νόμιμος ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἔστω καί ἄν λόγῳ δυσμενῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοδότου κλονίζεται οἰκονομικῶς. Συνεπῶς τούτου, δέον νά ἀπορριφθῇ ὡς μή νόμιμος ὁ σχετικός ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου, εἰ καί ὄλως ἀορίστως προβαλλόμενος καί πάντα τά ἐναντία ἀβάσιμα κρίνονται.

---

4. Ἰσχύς ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας καί κύρωσις αὐτῶν κατ' Α. Ν. 1804|1951

Ἀκυρότης διαιτητικῶν ἀποφάσεων κατά διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Κύρωσις δι' ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.— Ἀκύρωσις δι' ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως Σ.Ε.— Ὑπαρξις ἐντεῦθεν δεδικαιωμένου.— Παραπομπή διαιτητικῆς ἀποφάσεως πρός ἐπανεξέτασιν κατά τόν Α.Ν. 1804|1951.— Ἔννοια ἐπανεξετάσεως καί ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Ἀποδοχαί ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος Ἐλευσῖνος

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 867|1952

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΥ

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Παπαδόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Παπαθανασίου, Ι. Φαρμάκης, Γ. Μπλάτσας

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1916 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 24369|1949 ἀπ' φάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐχορηγήθησαν ἀπό 1.1.1949 αἱ ἐν αὐτῇ ὁριζόμεναι προσαυξήσεις καί ἐπιδόματα εἰς τό ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν ταῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου παραγωγῆς διθειούχου ἄνθρακος τῆς ἐναγομένης. Ἡ διαιτητική αὕτη ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα κατά τήν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῶν ἀπό 4.11.1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος κατά τάς διατάξεις ταῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, ὡς αὕτη εἶχον πρό τῆς τροποποιήσεώς του διά τοῦ Α.Ν. 1804|1951 (Α.Π. 453|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 936). Καί ἐκυρώθη μέν αὕτη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, βάσει τοῦ Α.Ν. 1406|1950, πλήν ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις ἠκυρώθη τῇ αἰτήσει τῆς ἐναγομένης διά τῆς ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐντεῦθεν δέ, κατά τήν βάσιμον ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, θεμιτοσυγκεῖται δεδικαιωμένον, ἰσχῦον ἐναντί πάντων (ἄρθρ. 50 Α.Ν. 3713|1928), συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου δέν δύναται νά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀκυρωθεῖσα ὑπουργική ἀπόφασις (Α.Π. 165—169|1951, ΕΕΔ 19ος, σελ. 503). Ἀκολούθως, βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ μή ἀναδρομικήν δύναμιν ἔχοντος Α.Ν. 1804|1951, κυρωθέντος διά τοῦ Ν. 1903|1951, παρεπέμφθη εἰς ἐπανεξέτασιν ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 2|1949 διαιτητική ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 3|17.8.1951 ἀποφάσεως τῆς αὐτῆς διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς παρεχωροῦντο εἰς τό προσωπικόν ταῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος αἱ αὐξαι προσαυξήσεις καί ἐπιδόματα, οὔτε ὅμως διά τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της προκύπτει, ἀνεκυρώθη ἡ προεκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 2|1949 διαιτητική ἀπόφασις, οὔτε προσεδόθη εἰς αὐτήν ἀναδρομική δύναμις, ὡς θά ἦτο δυνατόν νά λάβῃ χώραν κατ' ἄρθρ. 8 ἐδάφ. τελευτ. τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935.

Ἀκολούθως εἰς τήν ὑπ' ἀριθ. 15878|11.9.1951 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐκηρύχθη ἐκτελεστή ἡ ὑπ' ἀριθ. 3|1951 διαιτητική ἀπόφασις, περιελήφθη διάταξις περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, πλήν ἡ τελευταία αὕτη διάταξις ἀνίσχυρος τυγχάνει, ἐφ' ὅσον εἶναι, ὡς εἴρηται, ἄκυρος ἡ ὑπ' ἀριθ. 2|1949 διαιτητική ἀπόφασις, δέν ἐχορηγήθη δέ ὑπό ταῦ Α.Ν. 1804|1951 εἰς τόν Ὑπουργόν τῆς Ἐργασίας ἡ ἐξουσιοδότησις τῆς ἐπικυρώσεως ταύτης. Ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἀληθές, ὅτι διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 5945|1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ Ν. 28|1914, ὡς τροποποιήθη μεταγενεστέρως, παρέχονται ἀπό 1.1.1949 εἰς τό προσωπικόν τοῦ

ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος αἱ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμεναι προσαυξήσεις καὶ ἐπιδόματα, πλὴν καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, ὡς ἀκυρωθεῖσα ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῆς διὰ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 20|1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐξ ἧς δημιουργεῖται δεδικασμένην ἰσχὺν ἔναντι πάντων. Καὶ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ κρινομένη ἀγωγή, ἐγειρομένη ὑπὸ τεχνίτου τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου παραγωγῆς διθειούχου ἄνθρακος καὶ διώκουσα κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν τὴν πλήρωμὴν τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως προβλεπομένων προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.1.1949 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1950, δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς μὴ νόμιμος. Ἡ ἄρνησις τῆς ἐναγομένης νὰ ἐφαρμόσῃ ἄκυρον διαιτητικὴν ἀπόφασιν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι συνιστᾷ καταχρηστικὸν δικαιώματος καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα. Τὸ γεγονὸς ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐφηρμοσε ἑτέραν διαιτητικὴν ἀπόφασιν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14|1948, ἀφορῶσαν ἑτέραν κατηγορίαν μισθωτῶν, ἤτοι τοὺς διπλωματούχους χημικοὺς καὶ μηχανικούς, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀντιβαῖνον πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἐναγομένη ἐδεσμεύετο ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐκ τοῦ δεδικασμένου, τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 852|1949 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δι' ἧς εἶχε κριθῇ ὡς ἔγκυρος ἡ διαιτητικὴ αὕτη ἀπόφασις.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19311|15.7.1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ Ν. 28|1944, προσαυξάνονται κατὰ 20 ο|ο αἱ ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἀποφάσεων καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος Ἐλευσῖνος (Κ. Θέμιδος 1946, σελὶς 310). Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀποφάσεως ταύτης σαφῶς προκύπτει ὅτι διὰ τοῦ ὡς ἄνω νομοσχεδίου προσαυξάνονται μόνον αἱ δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζόμεναι ἀποδοχαί, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ καθοριζόμεναι διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων. Ἐπομένως ἀπὸ τῆς 1 Νοεμβρίου 1947, ὅτε ἐξεδόθη ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις τῶν ἐργατοτεχνιτῶν βάσει τῆς ὁποίας ἑκάστοτε καὶ μέχρι τῆς 31.10.1950 καθορίζοντο αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐναγοντος, ἔπαυσεν ἰσχύουσα ἡ ὡς ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἡ δὲ κρινομένη ἀγωγὴ διώκουσα κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν τὴν πλήρωμὴν τῆς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19311|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζομένης προσαυξήσεως κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.11.1947 μέχρι 31.10.1950 δέον ν' ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ νόμιμος.

II ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Κῦρος συμβάσεως ἐργασίας ἐξ ἐλλείψεως βιβλιαρίου ὑγείας, στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ, συμβάσεις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.

Ὑποχρέωσις ἐργατῶν τυπογραφείων πρὸς ἐφοδιασμὸν διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.— Κῦρος ὅμως συμβάσεως ἐργασίας ἐξ ἐλλείψεως βιβλιαρίου.— Ἐπιβολὴ μόνον ποινικῶν κυρώσεων — Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ.— Παροχὴ τεχνικῆς ἐργασίας ἄνευ εἰδικῶν γνώσεων δὲν συνιστᾷ ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα.— Ἀμοιβὴ δι' ἡμερομισθίου καὶ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης.— Χαρακτηρισμὸς λινοτύπου ἐφημερίδος ὡς ἐργάτου.— Ἐπιτρεπτὴ ἀτομικὴ σύμβασις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Μὴ θεώρησις καὶ δώρων δι' ἑορτὰς ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίου κατὰ τὴν ἐκάστοτε αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου.—'Δικηρότης ρήτρας.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 228|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Γεωργόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Βαρβέρης, Κ. Βουλκίδης

Κατ' ἄρθρ. 20 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Β.Δ. τῆς 25.8|5.9.1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν διατάξεων» ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 11|12.2.1914 «περὶ κανονισμοῦ ὑγιεινῆς τῶν τυπογραφείων» ἀπαγορεύεται ἡ ἀπασχόλησις εἰς τυπογραφεῖα ἐργατῶν, μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ταυτότητος καὶ ὑγείας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος οἱ παραβαίνοντες τῆς διατάξεως ταύτης διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ ν. ΓΨΑΑ', 'Αφ' ἑτέρου, κατ' ἄρθρ. 174 τοῦ Α.Κ., διὰ νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος δικαιοπραξία τις, δέον ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀντίκειται εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ συνάγεται ἄλλο τι ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς ταύτης διατάξεως. Εἶναι δηλονότι δυνατὸν δικαιοπραξία τις, συναφθεῖσα κατὰ παράβασιν ἀπαγορευτικοῦ νόμου, νὰ εἶναι ἰσχυρά, ἐστω καὶ ἂν ὁ νόμος ἀπαγορεύῃ ταύτην ἐπὶ ποινῇ, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου συνάγεται τοῦτο (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 59, *Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκ. τ. Α' σ. 154). Ἐν προκειμένῳ σκοπὸς τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως, τῆς ἀπαγορευούσης τὴν χρησιμοποίησιν ἐργατῶν μὴ κεκτημένων βιβλιαρίου ταυτότητος καὶ ὑγείας εἰς τυπογραφεῖα, εἶναι ἡ προστασία αὐτῶν τούτων τῶν ἐργατῶν καὶ δὲν ἀφορᾷ τὸ δημόσιον συμφέρον. Ὡς ἐκ τούτου ἡ κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως ταύτης συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, μὴ ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 174 τοῦ Α.Κ καὶ τὰ ἐναντία ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προβαλλόμενα πρέπει ν' ἀπορριφθοῦν (βλ. σχετικῶς ἐπισκόπησιν νομολογίας ΕΕΔ 11 σ. 33 καὶ τὴν ἀντίθετον ad hoc Πρ|κου Ἀθ. 5671|1951, ΕΕΔ 11, σ. 93).

Ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτίθεται ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὡς μηχανικὸς λινοτυπικῶν μηχανῶν καὶ ὡς λινοτύπης τὴν 1.12.1948 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρίστου χρόνου καὶ ὅτι ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας του, διὰ νομίμων καταγγελίας, τὴν 10.12.1951, χαρακτηρίζων δὲ ἑαυτὸν ὑπάλληλον καὶ οὐχὶ ἐργάτην διώκει διὰ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπολογίζων ταύτην ἐπὶ τῶν συμπε-

φωνημένων ἀποδοχῶν του ἐκ δραχμῶν 7.800.000 μηνιαίως, πλέον τοῦ ἀναλογοῦντος ποσοστοῦ διά χορηγούμενα κατά τήν συμφωνίαν τῶν διαδίκων δῶρα ἐπί ταῖς ἑορταῖς. Ἐρευνητέα ὄθεν ἐν προκειμένῳ τυγχάνουν: 1) ἐάν ὁ ἐνάγων τυγχάνῃ ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, 2) ἐάν εἶναι ἐπιτρεπτός ὁ ὑπέρ τά νόμιμα ὅρια συμβατικός καθορισμός τῶν ἀποδοχῶν καί τῶν ἐπί ταῖς ἑορταῖς δώρων καί 3) ἐάν διά τόν ὑπολογισμόν τῆς ἀποζημιώσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καί τά ἐπί τοῖς ἑορταῖς χορηγούμενα δῶρα, μέ τήν λύσιν δέ τῶν ζητημάτων τούτων συνέχονται καί τά ἐν συνεχείᾳ αἰτήματα τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς περί καταβολῆς διαφορῶν δώρων καί μισθοῦ τῆς χορηγηθείσης ἀδείας.

Κατ' ἄρθρον 11 τοῦ Ν. 2113, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 4558, ἰδιωτικός ὑπάλληλος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων, θεωρεῖται ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικόν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν, ἀποκλειστικῶς ἢ κατά κύριον χαρακτῆρα μή σωματικήν, ὑπό τόν ὅρον ὅτι ὁ τοιαύτην παρέχων ἐργασίαν δέν εἶναι ἡμερομίσθιος ἐκτός ἐάν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρός περιγραφήν τοῦ νόμου ἢ δέν ἀνταποκρίνεται πρός τήν ἀλήθειαν (Α.Π. 466|1949, 288|1950, 17|1951, ΕΕΝ ΙΖ' σ. 21, 541, ΙΗ' σ. 369). Ἀφ' ἑτέρου, διά νά θεωρηθῇ ὁ κάτοχος τέχνης τινός ὡς ὑπάλληλος, δέν ἀρκεῖ μόνον νά γνωρίζῃ τήν πρακτικήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του λόγῳ τῆς μακροχρονίου ἀσκήσεως τῆς τέχνης, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προσέτι καί θεωρητική μόρφωσις (Α.Π. 92|1945, 115|1946, 366|1947, 53|1948, ΕΕΝ ΙΕ' σ. 32, 76, ΙΕ' σ. 9|267). Ἐν προκειμένῳ, ὡς προέκυψεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὁ ἐνάγων, κάτοχος τῆς τέχνης τοῦ συντηρητοῦ λινοτυπικῶν μηχανῶν, ὡς καί τῆς τοιαύτης τοῦ λινοτύπου, ἄνευ ὅμως εἰδικῶν γνώσεων, προσελήφθη ὑπό τῆς ἐναγομένης κατά Δεκέμβριον 1948 ὑπό διπλῆν ἰδιότητα, ἤτοι τήν τοῦ συντηρητοῦ λινοτυπικῶν μηχανῶν καί τήν τοῦ λινοτύπου καί διά μέν τήν πρώτην ἰδιότητα καθορίσθη ἀρχικός μηνιαῖος μισθός, διά δέ τήν δευτέραν ἡμερομίσθιον. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐνάγων ὑπ' ἀμφοτέρας τάς ρηθείσας ἰδιότητας δέν δικαιοῦται τῆς ὑπό τοῦ Ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἀλλά τῆς τοιαύτης τοῦ Β.Δ τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, τοῦτο μέν διότι ὡς συντηρητής λινοτυπικῶν μηχανῶν δέν κέκτηται θεωρητικάς γνώσεις, καθ' ἃ καί αὐτός παραδέχεται, ἀλλά τήν ἰδιότητα ταύτην ἀπέκτησε λόγῳ τῆς μακροχρονίου ἀπασχολήσεώς του, ὡς ἐκ τούτου, κατά τά προεκτεθέντα, θεωρεῖται τεχνίτης καί οὐχί ὑπάλληλος, τοῦτο δέ διότι ὡς λινοτύπης ἠμείβετο ἐπί ἡμερομισθίῳ, καθ' ἃ ἐν τῇ προαναφερθείσῃ δηλώσει ὁμολογεῖ καί οὗτος. Ὡς ἡμερομίσθιοι, ἄλλως τε, χαρακτηρίζονται οἱ λινοτύποι καί ἐν τῇ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένῃ ἀπό 22.9.1950 συμφωνίᾳ μεταξύ ἐκπροσώπων Συνδικάτου Τύπου καί ἐκδοτῶν ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, ἀνεξαρτήτως τῆς, ἐπί τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ λινοτύπου ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ὑφισταμένης ἀμφισβητήσεως (ὑπέρ ἀπόψεως ὑπαλλήλου *Ἰ. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικαίου § 300 σημ. 7 καί 8, Πρ Θεσ. 1008|1949, Πρ|κου Ἀθηνῶν 1820|1950 ΕΕΔ 8, σ. 679, 9 σ. 545, ἀντιθέτως Πρ|κου Ἀθηνῶν 20|1949, Πρ. Ἀθηνῶν 7852|1950, Πρ|κου Πειραιῶς 337|1951, ΕΕΔ 8, σ. 103, 10, σ. 75, 684).

Διά τοῦ Α.Ν. τῆς 16|21.11.1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς αὗτος συνεπληρώθη ὑπό τῶν Α.Ν. 99|1936, 866|1937 καί 1367|1938, ἁπάντων τῶν νομοθετημάτων τούτων διατηρηθέντων ἐν ἰσχύϊ δι' ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ., καθωρίσθησαν οἱ ὅροι καί αἱ διατυπώσεις τῆς καταρτίσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διά δέ τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἠρμηνεύθη διά τοῦ Ν. 866|1946 καί συνεπληρώθη διά τοῦ Ν. 1093|1946, ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοί Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ὅπως, διά κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, καθορίζουν τούς μισθούς καί τά ἡμερομίσθια, ὡς καί τάς προσαυξήσεις ἢ τάς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καί τεχνιτῶν τῶν ἐν γένει ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καί παντός προσώπου ἐργαζομένου ἐπί συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην φυσικόν ἢ νομικόν πρόσωπον. Ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τῶν ἀποδοχῶν τῶν καθοριζομένων κατά τά ἀνώτατα αὐτῶν ὅρια δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀνωτέρου νόμου, δέν ἐπιτρέπεται ἡ διά συμφωνίας τῶν μερῶν ὑπέρβασις (Α.Π. 222|1949 ΕΕΝ ΙΣΤ' σελ. 568, 97|1950, 393|1950 Σ.Σ. 658|1950 Θ. ΞΑ' 376, 708, 894), ἀντιθέτως ὅμως ἐπιτρέπεται τοιαύτη ὑπέρβασις τῶν διά συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζομένων ἀποδοχῶν κατά τά ἀνώτατα αὐτῶν ὅρια, τοιαῦτα δέ ὅρια καθορίζει ἡ ἀπό 4.11.1947 γενική συλλογική σύμβασις, καί τοῦτο διότι τῶν συμβάσεων τούτων κατισχύει ἡ δημοσίας τάξεως διάταξις τοῦ ἄρθρ. 680 § 3 τοῦ Α.Κ., καθ' ἣν οἱ πρός τήν συλλογικήν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας ἐπικρατοῦσι τῶν τῆς συλλογικῆς, ἐφ' ὅσον εἶναι εὐνοϊκώτεροι διά τόν ἐκμισθωτήν (Α.Π. 309|1950 καί ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεις *Ι. Καποδίστρια*, ΕΕΝ ΙΖ' σ. 407|411, ὡς καί παρατηρήσεις *ἰδίου* κατωθι τῆς ἀντιθέτως ἀποφανθείσης Α.Π. 60|1951 Θέμ. ΞΒ' σελ. 179).

Ἐν προκειμένῳ διά συμφωνίας ἀπό 22.9.1950 μεταξύ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Συνδικάτου Τύπου Θεσσαλονίκης καί τῶν ἐκδοτῶν ἐφημερίδων, ἐν αἷς καί ἡ ἐναγομένη, συνεφωνήθη, ὅπως χορηγηθῇ αὔξησις 25 ο|ο ἐπί τῶν κατά τήν ἐποχήν ἐκείνην συμβατικῶν ἡμερομισθίων τῶν λινοτυπῶν, μηχανικῶν λινοτυπικῶν μηχανῶν κλπ., ἡ συμφωνία δέ αὕτη δέν φέρει μέν τόν χαρακτηρισμόν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον δέν ἐτηρήθησαν αἱ πρός τοῦτο ἀπαιτούμεναι νόμιμοι διατυπώσεις, πλήν, βάσει αὐτῆς κατηρτίσθησαν αἱ κατ' ἰδίαν ἀτομικαί συμβάσεις, κατισχύει, κατά τά προεκτεθέντα, τῆς ὑπό τῆς ἐναγομένης ἐπικαλουμένης ἀπό 22.3.1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν τυπογράφων Θεσσαλονίκης. Περαιτέρω διά τῆς αὐτῆς συμφωνίας καθορίζονται τά ἐπί ταῖς ἑορταῖς χορηγούμενα ὡς δῶρα ποσά εἰς τρία δεκαήμερα πλήρων πραγματικῶν ἀποδοχῶν ἑτησίως, καταβαλλόμενα ἓν δεκαήμερον κατά τάς ἑορτάς Χριστουγέννων, ἓν κατά τήν πρώτην τοῦ ἔτους καί ἓν κατά τάς ἑορτάς τοῦ Πάσχα. Καί ἡ συμφωνία αὕτη κατισχύει τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καί δή τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερου-

σῶν ὑπ' ἀριθ. 68500|1950, 25100|1951 καὶ 67800|1951 τοιούτων, καθ' ὅσον δι' αὐτῶν καθορίζονται τὰ κατώτατα ὅρια καταβλητέου δώρου, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἀνώτατα τοιαῦτα, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν αὐταῖς διατάξεως (ἄρθρ. 12 Υ.Α. 68500|1950, ἄρθρ. 10 Υ.Α. 25100|1951 καὶ ἄρθρ. 9 Υ.Α. 67800|1951), καθ' ἣν ἡ ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τούτων προβλεπομένη παροχὴ συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἐπὶ σκοπῷ δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς χορηγουμένην, πλὴν τῆς περιπτώσεως κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου δώρου, ὁπότε αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον ταύτης. Ἡ διατύπωσις τῆς διατάξεως ταύτης ἀσφαλῶς θὰ ἦτο διάφορος εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ἦτο νὰ ἀποκλεισθῇ συμφωνία χορηγήσεως μείζονος ποσοῦ διὰ δῶρον.

Κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 5 τοῦ Β.Δ. 16.7.1920 ἡ ἐν περιπτώσει ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφειλομένη ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται βάσει τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυόμενος κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, εἰς τὰς τακτικὰς ὅμως ἀποδοχὰς δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς χορηγούμεναι παροχαί, διότι αὗται συνιστῶσιν ἔκτακτον παροχὴν διδομένην ὡς βοήθημα καὶ οὐχὶ ὡς ἀντάλλαγμα τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν (Α.Π. 564|1950 ΕΕΝ ΙΗ' σ. 93). Ἡ ἀξίωσις ὅθεν τοῦ ἐναγόντος, ὅπως κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεώς του ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ χορηγούμενα αὐτῷ τρία δεκαήμερα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα δὲν εἶναι νόμιμος.

Ἀληθῶς ἐν τῇ προαναφερθείσῃ συμφωνίᾳ μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Συνδικάτου Τύπου Θεσσαλονίκης καὶ τῶν ἐκδοτῶν ἐφημερίδων ἀναφέρεται, ὅτι τὸ δι' αὐτῆς καθορισθὲν ἡμερομίσθιον ἀναπροσαρμόζεται ἑκάστοτε ἐν περιπτώσει αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου. Ἡ ρήτρα ὅμως αὕτη, τεθεῖσα κατὰ παράβασιν τῶν περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος διατάξεων (Α.Ν. 362|1945), εἶναι ἄκυρος, ἡ ἀκυρότης ὅμως αὕτη δὲν ἐπεκτείνεται εἰς ὁλόκληρον τὴν σύμβασιν, ἥτις παρὰ ταῦτα παραμένει ἰσχυρὰ κατὰ τοὺς λοιποὺς αὐτῆς ὅρους (Α.Π. 529|1950, 558|1950, ΕΕΝ ΙΗ' σ. 29 - 80).

III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κατ' Α.Ν. 1836|1951.

1. Ὑπαγωγὴ εἰς τὸν κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951 ἀναγκαστικὸν διορισμὸν δικηγόρων εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ τῶν Δήμων.—Ὑποχρέωσις προσλήψεως ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῆς θέσεως.— Καθορισμὸς δικαίας καὶ εὐλόγου ἀντιμισθίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 577|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Διαμαντάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Λαμπρικίδης, Γ. Ἀλεξανδρίδης

Ἐκτίθεται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὅτι ὁ ἐνάγων, τυγχάνων νεοπολεμιστὴς τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἐτοποθετήθη δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, ληφθείσης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 11 καὶ ἀπὸ 26.9.1951 συνεδριάσει αὐτοῦ, ὡς δικηγόρος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ Δήμῳ, ὅστις ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὰς προσηκόντως ἀπὸ 3.10.1951 καὶ ἐφεξῆς προσφερθείσας ὑπηρεσίας του. Διώκει δ' ἐπὶ τούτοις, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ τοῦ ἄνω χρόνου τῆς γνωστοποιήσεως καὶ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του μέχρι τῆς 31.12.1951.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ προδιαληφθέντος Α.Ν. 1836 σαφῶς προκύπτει, ὅτι, σὺν τοῖς ἄλλοις, ὑποχρεοῦνται καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, τὰ νομικὰ δὲ ταῦτα πρόσωπα θέλουσι καθορισθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ προπαρατεθεῖσα διάταξις δὲν συμπεριέλαβεν εἰδικῶς καὶ τοὺς Δήμους, οὐδόλως ἀναιρεῖ τὴν ἐπὶ τὴν τοιαύτην προστασίαν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου, διότι εἰς τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου περιέχονται καὶ οἱ Δῆμοι, κατ' ἐξοχὴν Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἡ δὲ εἰδικὴ μνεία τούτων παρελείφθη χάριν τῆς προθέσεως τοῦ νομοθέτου πρὸς ἀποφυγὴν πλεονασμοῦ. Οὐδὲ λόγος ἐξαιρέσεως τῶν Δήμων ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως παρ' αὐτοῖς νεοπολεμιστῶν δικηγόρων ὑφίσταται, ἂν δὲ τοιαύτη ἐξαίρεσις ἔκειτο ἐν τῇ βουλήσει τοῦ Νομοθέτου ῥητῶς θὰ διελαμβάνετο ἐν τῇ διατάξει, μὴ δυναμένη ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ συναχθῇ διὰ τῆς ἐπιχειρουμένης ἑρμηνευτικῆς συστολῆς τῆς ἐννοίας τοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Ἑτέρωθεν ὁ συσχετισμὸς τῆς διαληφθείσης διατάξεως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καὶ 9 τοῦ ἰδίου Νόμου, χάριν τῆς ἐπιχειρουμένης συστολῆς, εἶναι ἀνεπίτρεπτος δι' ἔλλειψιν ταυτότητος τοῦ παρ' ἑκατέρας τούτων ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἀφοῦ τὸ μὲν ἄρθρον 3 § 3, ὡς εἰδικόν, σκοπεῖ νὰ προστατεύσῃ τοὺς δικαιούχους δικηγόρους, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, διὰ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν, τὰ δὲ ἄρθρα 4 καὶ 9 σκοποῦσι νὰ κατοχυρώσωσι γενικῶς τοὺς δικαιούχους ἀπὸ πάσης ἐν τῷ μέλλοντι παραλείψεως τῶν ὑποχρέων νὰ συμπληρώνωσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις διὰ τοποθετήσεως οἱουδήποτε δικαιούχου. Ταῦτα πάντα πέραν τῆς διὰ τοῦ ἐδ. 2 τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 3 παρασχεθείσης εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως, ὅπως καθορίσῃ δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἅτινα εἶναι ὑπόχρεα εἰς τὴν πρόσληψιν νεοπολεμιστῶν δικηγόρων, ἡ τοιαύτη δέ, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐκδοθεῖσα 40213|1951 ἀπόφασις διαλαμβάνει μεταξὺ τῶν ὑποχρέων Νομικῶν Προσώπων Δ.Δ καὶ τὸν ἐναγόμενον Δῆμον, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι τὴν κρίσιν τοῦ κατὰ τὰ εἰρημένα ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ περὶ καθορισμοῦ τοῦ κύκλου τῶν ὑποχρέων ἐκ προοιμίων ἀπεδέχθη ὁ νομοθέτης διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ δὴ κατὰ τρόπον μὴ δεκτικὸν δικαστικοῦ ἐλέγχου, ὥστε ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνα-

γομένου ὑποστηριζομένη ἐναντία ἐκδοχή περὶ ἐξαιρέσεώς του ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως οὐδόλως εὐσταθεῖ.

Ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν ἐκτεθέντων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἐξετασθέντος μάρτυρος, περὶ ἧς προσάγεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 10961|1951 ἐνορκος βεβαίωσις, δεόντως ἀπάντων τούτων ἐκτιμωμένων, ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ἡ νόμιμος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἡ μετὰ ταῦτα προσήκουσα γνωστοποίησις αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐναγόμενον, ὅτι θέτει εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ἀπὸ 1.10.1951 τὰς ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου, ἃς ὁ ἐναγόμενος ἠρνήθη ἐκτοτε νὰ ἀποδεχθῇ, παρὰ τὴν προσήκουσαν προσφοράν των, ἰσχυριζόμενος ἔλλειψιν ὑποχρεώσεως διὰ τὴν τοιαύτην πρόσληψιν. Ὑποχρεως ὅθεν τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας του εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 1.10.1951 μέχρι 31.12.1951, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῆς θέσεως κατὰ τὰ εἰρημένα. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν κέκτηται δικαίωμα παραστάσεως παρ' ἀνωτέρους Δικαστηρίοις καὶ τοῦ περιορισμένου τῆς ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, μὴ ἐμφανιζόντι οὐσιαστικάν τινα κίνησιν δικηγορικῶν ὑποθέσεων, ἡ κατὰ τὴν κρίσιν μας δικαία καὶ εὔλογος αὐτοῦ ἀντιμισθία ἀνέρχεται διὰ τὸν κρίσιμον χρόνον εἰς δραχμὰς 1.800.(00), καθ' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

Τὸ περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως αἴτημα τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέον ὡς μὴ νόμιμον κατὰ τὸ ἄρθρον 187 § 1 ἐδάφ. α' τῆς Πολ. Δικονομίας, διότι προσωρινὴ ἐκτέλεσις δὲν διατάσσεται κατὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου.

---

2. Τελείωσις συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ, κατ' Α.Ν. 1836|1951 διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, μὴ ἀπαιτουμένων ἄλλων προϋποθέσεων.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου εἰς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου.— Καθορισμὸς μισθοῦ ὑπὸ Δικαστηρίου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1071|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Χ. Καλαπασέας*

Κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα εἰς τὴν ἀγωγὴν ὁ ἐνάγων συγκεντρῶν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1836|1951 ὁριζόμενα προσόντα ἐτοποθετήθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὡς δικηγόρος δι' ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τούτου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Ἐπιδιώκεται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἡ καταδίκη τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν πρὸς τὸν ἐνάγοντα τοῦ εἰθισμένου εἰς παρομοίας περιπτώσεις μισθοῦ καθοριζομένου διὰ τῆς ἀγωγῆς εἰς δραχμὰς 1.250.000 κατὰ μῆνα διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1951, ὅτε ὁ ἐνάγων, ἐμφανισθεὶς εἰς τὸ ἐναγόμενον, ἔθεσε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν διάθεσιν του, ἀλλὰ τοῦτο ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ ταύτας καὶ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1951. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος στηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρα 648, 653 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 9 § 3 τοῦ νόμου 1836|1951, ἁρμοδίως δὲ ἡ προκειμένη διαφορὰ φέρεται πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν παροῦσαν ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' προβλεπομένην διαδικασίαν κατὰ τὴν ρητὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὡς ἄνω νόμου 1836|1951.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 3 τοῦ νόμου 1836|1951, ὅστις ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐν ὄψει ἢ μὴ ἐπειγούσης καὶ ἀδήριτου ἀνάγκης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικείμενος πρὸς τὰς περὶ ἐκδόσεως τῶν νόμων διατάξεις τοῦ Συντάγματος, ἐφ' ὅσον ἡ ὕπαρξις ἀνάγκης καὶ τὸ κατεπείγον δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων (Α.Π. 417|1951 ἐν Ἀρχείῳ Νομολογίας σελ. 608) τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 1836 καὶ ἂν τὸ καταστατικὸν ἢ ὁ ὀργανισμὸς αὐτῶν δὲν προβλέπει τὴν θέσιν νομικοῦ συμβούλου ἢ προβλέπει μέν, ἀλλ' αὕτη εἶναι συμπεπληρωμένη. Διὰ τὴν πρόσληψιν καὶ τὸν διορισμὸν ὡς δικηγόρων τῶν συγκεντρούντων τὰς ἰδιότητας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ προμνησθέντος νόμου 1836, οὗ σκοπός, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς του ἐκθέσεως, εἶναι ἡ κάλυψις τῆς πλέον ἐπειγούσης ἀνάγκης, ἤτοι ἡ τοποθέτησις καὶ ἀπασχόλησις τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων, καθ' ἃ ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρ. 3 §§ 3 καὶ 9, 4 §§ 3 καὶ 4, 7 § 1 καὶ 9 §§ 2 καὶ 3 αὐτοῦ συνάγεται, ἀρκεῖ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθοριζομένων προϋποθέσεων ἐκδιδομένη ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἁρμοδίων συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως, δι' ἧς μόνης, θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως ἐπεχούσης, τελεῖ ὁ διορισμὸς καὶ γεννᾶται δικαίωμα τῶν οὕτω τοποθετηθέντων πρὸς κατάληψιν τῶν εἰς ἃς ἐτοποθετήθησαν οὗτοι θέσεων, χωρὶς νὰ προσαπαιτῆται ἡ σύμφωνος βούλησις τῶν παρ' αἷς ἐγένοντο αἱ τοποθετήσεις ἢ ἡ πλήρωσις ἄλλης τινὸς προϋποθέσεως, οἷον δημοσίευσις τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀπαιτουμένη τυχὸν διὰ τὸν διορισμὸν ἄλλων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀνωτέρω νόμου, τὰ δὲ ἀντίθετα πρὸς ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα δέον νὰ ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμα. (Πρβλ. Α.Π. 471|1951, ΕΕΔ τόμος 11ος, σελ. 89) Τούτων ἐκτεθέντων καὶ ἐφ' ὅσον ἡ μὲν τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος ὡς δικηγόρου παρὰ τῷ ἐναγομένῳ δι' ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 1836|1951 παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ τελευταίου, ἄλλως αὕτη ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένου καὶ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 5261|1950 ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1951

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Πότε θεωρείται εμπρόθεσμος ή πρός τό Ι.Κ.Α. καταβολή εισφορών. Διά της χρησιμοποιήσεως εις τά άρθρα 26 § 3 καί 27 § 1 Α.Ν. 1846|1951, διά των οποίων ρυθμίζονται καί αί προθεσμίαι καταβολής των εισφορών, των φράσεων εις μέν τό άρθρον 26 «ό υποχρεως εις καταβολήν εισφορών δέον έντός τριάκοντα ημερών άπό τού ορισθησομένου χρόνου κλπ.», εις δέ τό άρθρον 27 «, έκτός έάν ό υποχρεως διά την καταβολήν έργοδότης προβή εις έξόφλησιν των καθυστερουμένων εισφορών πρό πάσης καταλογιστικής πράξεως ή καί τό βραδύτερον έντός μηνός άπό της εις αύτόν κοινοποιήσεως κλπ.» έδημιουργήθη ή παρεξήγησις, ότι ή νόμιμος προθεσμία καταβολής των εισφορών μισθολογικής τινος περιόδου είναι ό μήν, ό ακολουθών την μισθολογικήν ταύτην περίοδον.

Οί έργοδόται της ανωτέρω περιπτώσεως επικαλούνται προσέτι πρός υποστήριξιν των ώς άνω απόψεων των καί την εισηγητικήν έκθεσιν έπί τού Α. Ν. 1846|1951, ήτις εις το μέρος VII Κεφ. Β § 5, περίοδος τελευταία, άνιφερομένη εις το ανωτέρω θιγόμενον ζήτημα, αναγράφει, ότι ή προθεσμία καταβολής των εισφορών επιμηκύνεται άπό 15 ημέρας εις ένα μήνα.

Κατόλιν τών ανωτέρω δέον νά θεωρηται εμπρόθεσμος ή καταβολή των εισφορών μισθολογικής τινος περιόδου, λαμβανούσης την τελευταίαν ημέραν τού μηνός, έφ' όσον αύτη πραγματοποιείται έντός τού μηνός τού ακολουθούντος ταύτην, κατά συνέπειαν καί την 31 ημέραν τούτου, διά τούς μήνας τούς έχοντας 31 ημέρας. *(Έγγρ. 5514|1018 της 26 Φεβρουαρίου 1952 έγγράφου τού Υπουργού της Εργασίας πρός τον ένάγοντα, ή δέ εμφάνισις τού ενάγοντος εις το ενάγόμενον, ή θεσις των υπηρεσιών του εις την διάθεσιν του ενάγομένου την 31 Αύγουστου 1951 καί ή άρνησις αύτού ν' αποδεχθή ταύτας, καθ' ήμάς βεβαιούνται αρκούντως έκ της έν γένει συζητήσεως, της έκτιμήσεως της καταθέσεως τού ενώπιον μας εξετασθέντος μάρτυρος καί των εκατέρωθεν επικαλουμένων καί προσαγομένων έγγράφων, δέον, συμφώνως πρός τό άρθρον 9 § 3 του νόμου 1836|1951 καί το άρθρον 656 τού Αστικού Κώδικος, νά υποχρεωθή το ενάγόμενον εις καταβολήν πρός τον ένάγοντα τού από της ώς άνω εμφανίσεως του πρός άναλήψιν υπηρεσίας καί εφεξής μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1951 εθισμένου εις παρομοίας περιπτώσεις μισθού (άρθρον 656 Α.Κ.), δπτις, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι το ενάγόμενον δέν εμφανίζει σημαντικήν κίνησιν νομικών υποθέσεων, ώς εβεβαιώθη καθ' ήμάς έκ των ώς άνω στοιχείων καί της κατ' ακολουθίαν τού γεγονότος τούτου εύχερείας τού ενάγοντος νά παρέχη τάς υπηρεσίας του καί αλλαχού, δέον νά ορισθή εις δραχμάς εννεακοσίας χιλιάδας (900.000) κατά μήνα.*

της Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς το Υποκατάστημα Ι.Κ.Α. Αθηνών, Διεύθυνσιν Εσόδων).

Νοσοκομειακή περιθαλψις εις μέλη οικογενείας ησφαλισμένων καί συνταξιούχων τού Ι.Κ.Α. Διά την εφαρμογήν τού Προσωρινού Κανονισμού «περί παροχής νοσοκομειακής περιθάλψεως εις μέλη οικογενείας ησφαλισμένων καί συνταξιούχων τού Ι.Κ.Α.» (*) παρέχονται αί ακόλουθοι οδηγίαι:

Εις άς περιπτώσεις διαπιστούται κατά ιατρικήν κρίσιν, ότι επιβάλλεται ή εις νοσοκομείον εισαγωγή μέλους οικογενείας ησφαλισμένου (ή συνταξιούχου τού Ι.Κ.Α λόγω αναπηρίας ή γήρατος) δι' ενέργειαν χειρουργικής επεμβάσεως, μή δυναμένης νά ενεργηθή έν ιατρείω ή κατ' οίκον, δέον νά εφαρμόζωνται αναλογικώς αί διατάξεις τού Κανονισμού Ασθενείας, αί καθορίζουσαι τον τόπον καί τον τρόπον παροχής νοσοκομειακής περιθάλψεως εις άμέσως ησφαλισμένους, ώς καί την έκτασιν καί την διαρκειαν ταύτης.

Διά της έν τη υπ' άριθ. 178|1951 εγκυκλίφ διαταγή γενομένης διακρίσεως μεταξύ των περιστατικών, δι' ά επιβάλλεται άμεσος χειρουργική επέμβασις, καί εκείνων, δι' ά κρίνεται ή τοιαύτη επέμβασις απαραίτητος, χωρίς νά υπαρχη όμως άμεσος ανάγκη πραγματοποιήσεώς της, εσκοπήθη ή τήρησις ακριβούς προτεραιότητος κατά την μερίμνη των Υγειονομικών Υπηρεσιών των Υποκαταστημάτων εισαγωγήν των ασθενών εις τά ιδιόκτητα θεραπευτήρια τού Ιδρύματος ή τά μετ' αύτού συμβεβλημένα τοιαύτα, ούδαμώς δέ ηθελήθη δι' αύτής ν' αποκλεισθή ή εφαρμογή των σχετικών διατάξεων τού Κανονισμού Ασθενείας περί νοσοκομειακής περιθάλψεως εις μή συμβεβλημένας μετά τού Ιδρύματος κλινικάς κλπ. καί ειδικώτερον τά καθοριζόμενα έν προκειμένω περί αποδόσεως των εξόδων νοσηλείας, πραγματοποιηθείσης δαπάνης τού ενδιαφερομένου. Όθεν, εις περίπτωσιν υποβολής τοιαύτης αιτήσεως περί αποδόσεως δαπάνης νοσοκομειακής περιθάλψεως επί περιστατικών, δι' ά επεβάλλετο η ενεργεια εγχειρήσεως, δέον, συνεργουσών των νομίμων προϋποθέσεων (αναγγελία εμπρόθεσμος κλπ.), νά εγκρίνηται την εν λόγω απαίτησιν κατά την εν τώ Κανονισμώ Ασθενείας προβλεπομένην διαδικασίαν, επί τη βάσει των συμβατικώς καθωρισμένων τιμολογίων νοσηλείων καί εγχειρίσεων ή συμφώνως πρός τά ισχύοντα εν περιπτώσει εισόδου τού ασθενούς προς νοσηλείαν εις μή συμβεβλημένην κλινικήν λόγω επειγούσης ανάγκης.

Προς τούτοις διευκρινίζομεν, ότι αί χειρουργικαί επεμβάσεις επί γυναικολογικών περιστατικών (υποξέσεις, χειρουργικαί επεμβάσεις λόγω ανωμάλου εξελίξεως τού τοκετού κτλ.) συζύγων

(*) ΕΒΔ 11, σελ. 52.

ησφαλισμένων ή συνταξιούχων τοῦ Ἱδρύματος περιλαμβάνονται ἀναμφιβόλως εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν χειρουργικῶν περιστατικῶν, τῶν προβλεπομένων παρὰ τοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ, ἐφαρμοζομένης πάντως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ καταβλητέον ποσὸν βοηθήματος τοκετοῦ, εἰς ἃς περιπτώσεις ὑφίσταται ὑποχρέωσις καταβολῆς τοιούτου βοηθήματος.

Δεδομένου τέλος, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. τὸ Ἵδρυμα ὀφείλει νὰ νοσηλεύσῃ, ἐκτὸς τῶν περιστατικῶν, καθ' ἃ ἡ ἀναγγελία τῆς ἀνάγκης τῆς ἐν νοσοκομείῳ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ ἀσθενοῦς εἰς νοσοκομεῖον ἔλαβε χώραν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. καὶ ἐφεξῆς, προσέτι καὶ ἐκεῖνα, καθ' ἃ εἰσῆλθε μὲν ὁ ἀσθενὴς ἰδίᾳ πρωτοβουλίᾳ ἐν νοσοκομείῳ πρὸς χειρουργησιν πρὸ τῆς ρηθείσης ἡμερομηνίας, ἐν τούτοις ἡ τοιαύτη ἐπέμβασις ἐγένετο τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἢ μετὰ ταύτην. Εἰς τὰς τελευταίας ὅμως ταύτας περιπτώσεις τὸ Ἵδρυμα θ' ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τῆς νοσηλείας: α) ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., ἐφ' ὅσον ἡ ἀναγγελία τῆς ἐν νοσοκομείῳ νοσηλείας του ἀσθενοῦς ἐγένετο μέχρι καὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1951 καὶ β) ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο μετὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1951. *(Ἐγκύκλ. 47 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας τῶν πρὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1951 στρατευθέντων. Πρὸς ἄρσιν ἀναφυεισῶν ἐν τῇ πράξει ἀμφιβολιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας τῶν στρατευθέντων δικαιούχων, οἵτινες ἐκλήθησαν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρὸ τῆς 1.8.1951, καθ' ἣν ἤρχισεν ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παροχῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951, διὰ τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ ὁποίου κατηργήθη τὸ ἄρθρον 4 § 2 τοῦ Ν. 519|1948, καθορίζοντες προνομιακὴν μεταχείρισιν τῶν στρατευομένων ἀνέργων, παρεχομεν συμπληρωματικὰς ὁδηγίας ἐν συνεχείᾳ τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 147|1951 ἐγκυκλίῳ διαταγῇ μας (*) διαλαμβανομένων.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ στράτευσις ἠσφαλισμένων συνιστᾷ λόγον ἀνωτέρας βίας καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαιωμάτων των, εὔλογον εἶναι νὰ θεωρηθῇ, ὅτι οἱ περὶ οὗ πρόκειται ἐπιδοτούμενοι, ἀφ' ἧς ἐστρατεύθησαν, ἐτέλουν ἐν ἀντικειμενικῇ ἀδυναμίᾳ νὰ ὑποβάλωσι τὰ διὰ τὸ ὃ εἶχον τυχὸν δικαίωμα παρατάσεως τῆς ἐπιδοτήσεως των λόγῳ ἀνεργίας ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἑπομένως εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἐφ' ὅσον οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἤθελον ἀξιώσει συνέχισιν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματός των, ἀποδεικνύοντες τὴν μεσολαβήσασαν πρὸ τῆς 1.8.1951 στράτευσίν των, ὀρθὸν καὶ δίκαιον εἶναι νὰ δικαιολογηθῇ ἡ καθυστέρησις τῆς ὑποβολῆς τῶν σχετικῶν στοιχείων καὶ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐπιδότησις των ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἡμέρας διεκόπη αὕτη, συνεπείᾳ τῆς στρατεύσεώς των.

(*) ΡΕΔ 11, σελ. 105.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω σκέψεων καὶ τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα, δικαιούμενα τῆς εἰδικῆς προστασίας τοῦ προαναφερθέντος Ν. 519|1948, περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐμπιπτόντων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 56 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, διότι καὶ ταῦτα ὡς λαμβάνοντα ἐπίδομα ἀνεργίας τὴν 1.8.1951 θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ λαμβάνουν τοῦτο καὶ εἰς τὸ μέλλον. *(Ἐγκύκλ. 51 τῆς 26 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Στοιχεῖα ἐγκύρου λύσεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπιδότησις παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀνεργίας εἶναι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἔγκυρος λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις πραγματοποιεῖται, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης κατηγγειλεν ἐγγράφως τὴν ὁρίσαντα χρόνον σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἀνήγγειλε ταύτην ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 Ν.118|1945, ὡς ἐτροπ. διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Ν.Δ. 1255|1949, τασσομένης προθεσμίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε δὲν ἐγίνετο πλήρης ἔρευνα τοῦ γεγονότος τῆς παρὰ τῷ οἰκείῳ Γραφείῳ Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐμπροθέσμου καταθέσεως τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἀποτελεῖ στοιχεῖον τοῦ ἐγκύρου τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέον ὅπως αἱ προσαγόμεναι παρὰ τῶν ἀνέργων πρὸς κατάθεσιν καταγγελίαι συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου φέρωσι τὴν παρὰ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ἔνδειξιν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἡμερομηνίας καταθέσεως αὐτῆς.

Τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἰς ἃ κοινοποιεῖται ἡ παροῦσα, δέον, ὅπως καταχωρῶσι διὰ σφραγῖδος τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔνδειξιν εἰς τοὺς προσερχομένους πρὸς τοῦτο παρ' αὐτοῖς ἀνέργους. *(Ἐγκύκλ. 50 τῆς 26 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Παροχαὶ μητρότητος ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. Πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἐν τῇ πράξει ἀναφυεισῶν ἀμφισβητήσεων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951, δι' ὧν καθιεροῦται ἡ χορήγησις τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν μητρότητος, καὶ διὰ τὸν καθορισμὸν εἰδικώτερον: α) τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ δέον νὰ πληροῦνται αἱ χρονικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐν λόγῳ παροχῶν καὶ β) τοῦ καταβλητέου ποσοῦ ἡμερησίου ἐπιδόματος κυοφορίας—λοχείας, γνωριζομεν τὰ κάτωθι:

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ ρηθέντος νόμου, καθ' ἃς ἡ ἠσφαλισμένη δικαιοῦται νὰ τύχῃ τῶν ἐπιδομάτων μητρότητος, ἐφ' ὅσον ἐπραγματοποίησε 200 τουλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τὰ προηγούμενα τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ, εἶναι φανερόν, ὅτι καθιεροῦται ὡς κρίσιμον χρονικὸν σημεῖον διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος πρὸς λῆψιν τῶν ἐπιδομάτων μητρότητος ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐπηλήθευσεν ἡ ἀσφαλιστικὴ περίπτωσις τοῦ τοκετοῦ, ὡς τοιαύτης θεωρουμένης, ὡς πρὸς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος κυοφορίας, καὶ τῆς κατὰ ἰατρικὴν πρόβλεψιν πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ.

Κατά ταῦτα, ἐάν ἡ ἠσφαλισμένη αἰτήσηται τὴν ἔναρξιν τῆς καταβολῆς αὐτῇ τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν μητρότητος πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ τοκετοῦ της, δέον νὰ ἐρευνηθῇ, ἐάν αὕτη πληροῖ τὰς νομίμους χρονικὰς προϋποθέσεις κατὰ τὴν πιθανὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ της, ἐν καταφατικῇ δὲ περιπτώσει, συντρέχοντος καὶ τοῦ γεγονότος τῆς ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς της, νὰ καταβληθῇ αὐτῇ τὸ ἐπίδομα κυοφορίας. Ἐὰν ὅμως συμβῇ νὰ μὴ πληροῖ ἡ περὶ ἧς πρόκειται τὰς κατὰ τ' ἀνωτέρω προϋποθέσεις, καθ' ἣν ἡμέραν ἔλαβε πράγματι χώραν ὁ τοκετός, τότε δὲν θὰ καταβληθῇ τὸ ὀφειλόμενον τυχὸν ἐπίδομα κυοφορίας, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔλαβε γνῶσιν τούτου ἡ Ὑπηρεσία, θεωρουμένου, ὅτι νομίμως ἐχώρησε μέχρι τοῦδε ἡ τοιαύτη ἐπιδότησις τῆς ἠσφαλισμένης.

Ἡ ἡμέρα τοκετοῦ (πιθανὴ—πραγματική) θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβλητέου ἡμερησίου ἐπιδόματος κυοφορίας — λοχείας. Οὕτως, ἐὰν ἡ ἡμέρα τοῦ τοκετοῦ ἐμπίπτῃ π.χ. εἰς τὸ ἔτος 1951, θὰ ληφθῇ ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν 30 τελευταίων ἡμερῶν, τὰς ὁποίας ἐπραγματοποίησεν ἡ ἠσφαλισμένη τὸ ἔτος 1950, ἐὰν δὲ ἡ ἡμέρα τοῦ τοκετοῦ ἐμπίπτῃ εἰς τὸ ἔτος 1952, θὰ ληφθῇ ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκεν ἡ ἠσφαλισμένη κατὰ τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν 30 τελευταίων ἡμερῶν, ἃς ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ ἔτος 1951. Εὐνόητον ἐν προκειμένῳ τυγχάνει, ὅτι ἐάν ἡ πραγματικὴ ἡμέρα τοῦ τοκετοῦ δὲν συμπέσῃ μὲ τὴν κατὰ ἰατρικὴν κρίσιν πιθανολογηθεῖσαν τοιαύτην, ἐνδέχεται ν' ἀναπροσαρμοσθοῦν τὰ μέχρι τῆς πραγματικῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ καταβληθέντα ἐπιδόματα, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τελευταίας ταύτης κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα.

Κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον θὰ ὑπολογισθῇ καὶ τὸ καταβλητέον εἰς ἑκάστην περίπτωσιν ποσὸν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος τοκετοῦ, περὶ οὗ τὸ ἄρθρ. 31 § 7 Α.Ν. 1846, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ ἀπαιτούμεναι ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διὰ τὴν χορήγησίν του χρονικαὶ προϋποθέσεις.

Τέλος, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ θιγομένου ἀνωτέρω ζητήματος, σημειοῦμεν τὰ κάτωθι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀνηγγέλθη τυχὸν μετὰ τὴν 1.8.1951 τοκετός, ὁ ὁποῖος ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης.

Ἐν προκειμένῳ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν α) ὅτι ἡ ἠσφαλισμένη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ της, συντρεχουσῶν τῶν τασσομένων ὑπὸ τοῦ ν. 6298|1934 σχετικῶν προϋποθέσεων, ἀπέκτησεν ἀξίωσιν ἐπὶ τῶν καθιερουμένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου παροχῶν μητρότητος καὶ β) ὅτι αὕτη ἔχει δικαίωμα ν' ἀναγγείλῃ τὴν περίπτωσίν της διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἐν λόγῳ ἀξιώσεώς της ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ της γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ περίπτωσίς της θὰ κριθῇ ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀναγγελίας αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυουσῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ διατάξεων τοῦ ν. 6298, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν παροχῶν μητρότητος καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν τελευταίων τούτων. Ἑπομένως εἰς τὴν ἐν λόγῳ περίπτωσιν, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ν. 6298, θὰ δικαιωθῇ ἡ τεκοῦσα ἠσφαλισμένη τῶν ἐπιδομάτων κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως, τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν θὰ καθορισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταβαλλομένων τότε ἐπιδομάτων μητρότητος, ἀναπροσαρμοζόμενον ἀπὸ τῆς 1.8.1951 κατ' ἀναλογίαν τῶν διατάξεων τῆς § 2 ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρ. 56 τοῦ Α.Ν. 1846|1951. *(Ἐγκύκλ. 53 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Ἀσφάλισις εἰς κλάδον ἀνεργίας Ι.Κ.Α. προσωπικοῦ Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 § 1 τοῦ ἀπὸ 15|20 Μαΐου 1920 Β.Δ. «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων» τὰ ἀναγνωρισμένα ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα καὶ αἱ ἀναγνωρισμέναι ἑνώσεις αὐτῶν δύνανται νὰ ἱδρύουν καὶ συντηροῦν ἀλληλοβοηθητικὰ ταμεῖα περιθάλψεως ἢ συντάξεως τῶν μελῶν αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι ἰδιαι νομικὰ πρόσωπα. Τὴν παρὰ τοῖς κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἀλληλοβοηθητικοῖς Ταμείοις ἀσφάλισιν κατέστησεν ὑποχρεωτικὴν διὰ τοὺς μὴ αὐτοτελῶς ἐργαζομένους ὁ κωδικοποιημένος Ν. 2868 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὁ ὁποῖος ἐθέσπισε συνάμα γενικοὺς κανόνας διὰ τὴν ἀσφαλιστικὴν δρᾶσιν τῶν ἀσκούντων τὴν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν ὀργανισμῶν.

Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας ἐν τῇ ἐργασίᾳ, τοῦ θανάτου, τοῦ γήρατος καὶ ἐν γένει τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν πρόσωπον μὴ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενον ἐν βιομηχανικῇ, βιοτεχνικῇ καὶ ἐμπορικῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐργασίᾳ, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐργασιῶν οἰκοδομικῆς καὶ μεταφορῶν. Κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὡς μὴ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενα πρόσωπα θεωροῦνται οἱ ὑπάλληλοι, ἐργάται καὶ ὑπηρέται, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐπ' ἀντιμισθίᾳ παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἀδιαφόρως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ τῆς ἀντιμισθίας ταύτης.

Ἡ κατὰ τὸν κωδικοποιηθέντα Νόμον 2868 ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις ἐνεργεῖται, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου τούτου, μεταξὺ ἄλλων, καὶ ὑπὸ τῶν Ταμείων Συντάξεων τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἤτοι τῶν συμφώνως πρὸς τὸ Β.Δ τῆς 15|20 Μαΐου 1920 συσταθέντων Ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν.

Καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. 6298|1934, ὡς ἐπίσης τοῦ ἀντικαταστήσαντος αὐτὸν Α.Ν. 1846|1951, τὰ κατὰ τὴν ἰσχὺν τῶν νόμων τούτων ὑφιστάμενα Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα ἐξηκολούθησαν, ὑπὸ ὡριαμένας προϋποθέσεις, ἀσφαλίζοντα ὑποχρεωτικῶς τὰ μέλη τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι συνέστησαν ταῦτα.

Ἀκολούθως εἰς τὰ Ἀλληλοβοηθητικὰ ταῦτα Ταμεῖα, τὰ ὁποῖα ἱδρύθησαν ἀρχικῶς ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὁ νόμος, διὰ ρητῆς διατάξεως, προσέδωσε τὸν χαρακτῆρα τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 2

τοῦ Α.Ν. 1495|1938 «περὶ ἐκτελέσεως τῆς συμπληρωματικῆς συμβάσεως πρὸς τὴν Ἡλεκτρικὴν Ἑταιρίαν Μεταφορῶν καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως», οἱ φορεῖς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως λογίζονται νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀφ' ἧς καὶ ἐφ' ὅσον ἡ παρ' αὐτῶν διενέργεια τῆς ἀσφαλίσεως γίνεται πρὸς πραγμάτωσιν κανόνων τῆς ἐννόμου τάξεως, οἵτινες διατάσσουν εἰς τοὺς φορεῖς τούτους ὡρισμένην ἀσφαλιστικὴν δρᾶσιν ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑποχρεωτικῶς.

Ἀφ' ἧς ἐπομένως ὁ κωδικοποιημένος νόμος 2868 κατέστησεν ὑποχρεωτικὴν τὴν παρὰ τοῖς Ἀλληλοβοηθητικοῖς Ταμείοις ἀσφάλισιν, ὑπῆγαγε δὲ τὴν ἀσφαλιστικὴν δρᾶσιν τῶν Ταμείων τούτων ὑπὸ ὡρισμένους κανόνας, τὰ Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα λογίζονται νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ Α.Ν. 1495|1938 (πρβλ. ἐπίσης ἀπόφασιν Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 1168|1949).

Διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ νομικοῦ χαρακτῆρος τῶν Ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων, κατόπιν τῆς ὡς ἀνωτέρω ρυθμίσεως, αὐτόδηλον ἐν τούτοις παρίσταται, ὅτι μετεβλήθη αὐτομάτως καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς συνδεούσης τὰ Ταμεῖα πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν σχέσεως. Ἡ σχέσις τῶν Ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν, ἀρχικῶς σχέσις μισθώσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δύναται νὰ μετεβλήθη εἰς σχέσιν δημοσίου δικαίου μόνον ἐφ' ὅσον ἀπὸ τοῦ λογισμοῦ τῶν Ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων ὡς νομικῶν προσώπων τοῦ δημοσίου δικαίου τὰ τῆς σχέσεως ταύτης ἐρρυθμίσθησαν διὰ τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν τῶν Ταμείων κατὰ τρόπον μεταβάλλοντα τὸν χαρακτῆρα τῆς σχέσεως ἀπὸ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς σχέσιν δημοσίου δικαίου.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, γενικὴ ἀπάντησις εἰς τὸ διατυπούμενον ἐρώτημα δὲν εἶναι δυνατὴ δι' ἅπαντα τὰ Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα. Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν θὰ ἔδει, ἄθεν, ὅπως τὸ Ι.Κ.Α. θεωρήσῃ ὡς κατ' ἀρχὴν ὑπαγόμενον εἰς τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν ταῦ κλάδου ἀνεργίας καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων, ἀπαλλάξῃ δὲ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ κλάδου ἀνεργίας τὸ προσωπικὸν ἐκείνων ἐκ τῶν Ταμείων τούτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι συμφώνως πρὸς τὰς διεπούσας τὸ προσωπικὸν αὐτῶν ρυθμίσεις τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν ἢ πρὸς τὸ Ταμεῖον σχέσις τοῦ προσωπικοῦ τούτου προσέλαβε τὸν χαρακτῆρα σχέσεως δημοσίου δικαίου. *(Γνωμάτ. Νομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α. πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Ι.Κ.Α.*, κοινοποιουμένη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 70 τῆς 19 Μαρτίου 1952 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).

Ἀσφάλισις τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας: Οἱ φορτοεκφορτωταὶ ξηρᾶς, οἱ ἀσφαλιζόμενοι παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ εἰδικοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τοῦ τρόπου ἀσφαλίσεως φορτοεκφορτωτῶν» δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας.

Οἱ φορτοεκφορτωταί, οἱ παρέχοντες τὴν ἐργασίαν αὐτῶν πρὸς ὡρισμένον ἐργοδότην (μὴ ὑπαγόμενοι κατὰ ταῦτα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλίσεως φορτοεκφορτωτῶν), ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας. *(Ἐγγρ. 12734|2205 τῆς 17 Μαρτίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Πατρῶν).*

Ἐπεκτάσεις ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλιζόμενοι κινδύνου: α) *Εἰς Ἐλασσῶνα:* Διὰ τῆς ἀπὸ 15.2.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. (*) ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὴν κωμόπολιν τῆς Ἐλασσῶνος καὶ συνεστήθησαν ἐν αὐτῇ καὶ ἐν τῇ κωμοπόλει Τυρνάβου Τοπικὰ Παραρτήματα τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν Λαρίσῃ. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κοινότητος Τυρνάβου ἔχει ἤδη ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις κατὰ μὲν τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀπὸ 20.8.1946, κατὰ δὲ τῶν κινδύνων ἀσθενείας, ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου ἀπὸ τῆς 1.2.1952, βάσει τῆς ἀπὸ 16.11.1951 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, θεωρηθείσης τῆς περιοχῆς ταύτης ὡς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαρίσης.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1952 ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ συνιστωμένου ἐν Ἐλασσῶνι Τοπικοῦ Παραρτήματος, ὡς καὶ εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Παραρτήματος Τυρνάβου, εἰς ὃ τὸ πρῶτον ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους ταύτης, ἤτοι α) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος β) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα γ) ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου καὶ δ) ἀνεργίας.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ ὑπαγωνται ἐκ τῶν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τῶν ὡς ἄνω Παραρτημάτων ἀπασχολουμένων προσώπων μόνον αἱ κατηγορίαι, αἵτινες ὑπάγονται εἰς ταιαύτην καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἤδη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος. Περὶ τοῦ κύκλου τούτου τῶν προσώπων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν σχετικαὶ εἶναι αἱ ὑπ' ἀριθ. 98|1951, 111|1951 ἐγκύκλιοι καὶ ὑπ' ἀριθ. 36221|6568|22.10.1951 (**) ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α. *(Ἐγκύκλ. 65 τῆς 19 Μαρτίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

β) *Εἰς Καλαμπάκαν:* Διὰ τῆς ἀπὸ 15.2.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. (***) συνεστήθη ἐν τῇ κωμοπόλει Καλαμπάκας Τοπικὸν Παράρτημα τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Τρικάλων καὶ καθωρίσθησαν ὡς ὅρια τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Παραρτήματος τούτου τὰ ὅρια τοῦ Δήμου Καλαμπάκας. Εἰς τὴν ἄνω περιοχὴν ἔχει ἤδη ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις κατὰ μὲν τοῦ κινδύνου ἀνεργίας ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1946, κατὰ δὲ τῶν κινδύνων

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 340.
(**) ΕΕΔ 10, σ. 1008, σ. 1013, ΕΕΔ 11, σ. 102.
(***) ΕΕΔ 11, σελ. 343.

ασθενείας και αναπηρίας, γήρατος και θανάτου από τας 1.2.1952, βάσει της από 16.11.1951 αποφάσεως του Δ.Σ. του Ιδρύματος, θεωρηθείσης της περιοχής ταύτης ως περιοχής του Τοπικού Υποκαταστήματος Τρικάλων. *(Εγκύκλ. 71 της 20 Μαρτίου 1952 της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς άπαντα τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

γ) *Εις Πύλον*: Διά της από 15.2.1952 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α. (*) από 1ης Απριλίου 1952 επεκτείνεται η ασφάλισις του Ιδρύματος εις την περιοχήν του συνιστωμένου εν Πύλω Τοπικού Παραρτήματος διά τους κλάδους α) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις είδος β) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα γ) αναπηρίας, γήρατος και θανάτου. Δεν επεκτείνεται εις την άνω περιοχήν η ασφάλισις κατά του κινδύνου της ανεργίας. Κατά την άνω απόφασιν εις την ασφάλισιν του Ιδρύματος θα υπάγωνται εκ των εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ανωτέρω Υποκαταστήματος απασχολουμένων προσώπων μόνον αι κατηγορίαι, αίτινες υπάγονται εις ταύτην και εις λοιπάς τοπικάς περιοχάς, ένθα έχει επεκταθή ήδη η ασφάλισις του Ιδρύματος. Περί του κύκλου των προσώπων των υπαγομένων εις την παρά τω Ι.Κ.Α. ασφάλισιν σχετικαί είναι αι υπ' αριθ. 98|1951, 111|1951 εγκύκλιοι και υπ' αριθ. 36224|6568|22.10.1951 έγγρ. της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α. *(Εγκύκλ. 68 της 19 Μαρτίου 1952 της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

δ) *Εις Σητείαν Κρήτης*: Διά της από 8.2.1952 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α. (**) από 1ης Απριλίου 1952 επεκτείνεται η ασφάλισις του Ιδρύματος εις την περιοχήν του συνιστωμένου εν Σητεία Κρήτης Τοπικού Παραρτήματος διά τους κλάδους α) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις είδος β) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα και γ) αναπηρίας, γήρατος και θανάτου. Δεν επεκτείνεται εις την άνω περιοχήν η ασφάλισις κατά του κινδύνου ανεργίας. Εξ άλλου, κατά την άνω απόφασιν εις την ασφάλισιν του Ιδρύματος θα υπάγωνται εκ των εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ανωτέρω Υποκαταστήματος απασχολουμένων προσώπων μόνον αι κατηγορίαι, αίτινες υπάγονται εις ταύτην και εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, ένθα έχει επεκταθή ήδη η ασφάλισις του Ιδρύματος. Περί του κύκλου των προσώπων των υπαγομένων εις την παρά τω Ι.Κ.Α. ασφάλισιν σχετικαί αι υπ' αριθ. 98|1951, 111|1951 εγκύκλιοι και υπ' αριθ. 36224|6568|22.10.1951 έγγραφον της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α. *(Εγκύκλ. 69 της 19 Μαρτίου 1952 της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς άπαντα τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α.)*

ε) *Εις Κάστρον Λήμνου*: Διά της από 15.2.1952 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α. (***) από 1ης Απριλίου 1952 επεκτείνεται η ασφάλισις του Ιδρύματος εις την περιοχήν του συνιστωμένου εν τη κωμοπόλει Κάστρον της Λήμνου Τοπικού Παραρτήματος διά τους κλάδους α) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις είδος β) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα και γ) αναπηρίας, γήρατος και θανάτου. Δεν επεκτείνεται εις την άνω περιοχήν η ασφάλισις κατά του κινδύνου της ανεργίας.

Εξ άλλου, κατά την άνω απόφασιν, εις την ασφάλισιν του Ιδρύματος θα υπάγωνται εκ των εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ανωτέρω Υποκαταστήματος απασχολουμένων προσώπων μόνον αι κατηγορίαι, αίτινες υπάγονται εις ταύτην και εις τας λοιπάς περιοχάς, ένθα έχει επεκταθή ήδη η ασφάλισις του Ιδρύματος. Περί του κύκλου των προσώπων των υπαγομένων εις την παρά τω Ι.Κ.Α. ασφάλισιν σχετικαί είναι αι υπ' αριθ. 98|1951, 111|1951 εγκύκλιοι και υπ' αριθ. 36224|6568|22.10.1951 έγγραφον Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α. *(Εγκύκλ. 67 της 19 Μαρτίου 1952 της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς άπαντα τα Υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α.).*

στ) *Εις Αλμυρόν*: Διά της από 8.2.1952 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α. (*) από 1ης Απριλίου 1952 επεκτείνεται η ασφάλισις του Ιδρύματος εις την περιοχήν του συνιστωμένου εν Αλμυρώ Τοπικού Παραρτήματος δι' άπαντας τους κλάδους τούτου, ήτοι α) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις είδος β) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα γ) αναπηρίας, γήρατος και θανάτου και δ) ανεργίας. Εξ άλλου, κατά την άνω απόφασιν, εις την ασφάλισιν του Ιδρύματος θα υπάγωνται εκ των εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ανωτέρω Παραρτήματος απασχολουμένων προσώπων μόνον αι κατηγορίαι, αίτινες υπάγονται εις ταύτην και εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, εις ας έχει επεκταθή ήδη η ασφάλισις του Ιδρύματος. Περί του κύκλου των προσώπων των υπαγομένων εις την παρά τω Ι.Κ.Α. ασφάλισιν σχετικαί αι υπ' αριθ. 98|1951, 111|1951 εγκύκλιοι και υπ' αριθ. 36224|6568|22.10.1951 έγγραφον Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α. *(Εγκύκλ. 66 της 19 Μαρτίου 1952 της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς άπαντα τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

ζ) *Εις Αλιβέριον και Κύμην*: Διά της από 21.12.1951 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α. (**) συνιστάται εν Αλιβερίω Εύβοίας, ένθα μέχρι σήμερον υφίστατο Τοπικόν Παράρτημα του Τοπικού Υποκαταστήματος Χαλκίδος, Τοπικόν Υποκατάστημα, υπαγόμενον εις το εν Αθήναις Περιφερειακόν Υποκατάστημα του Ιδρύματος και εν τη κωμοπόλει Κύμη Τοπικόν Παράρτημα του τοπικού Υποκαταστήματος Αλιβερίου. (Ως γνωστόν, εν Κύμη έλειτούργει μέχρι τούδε Τοπικόν Παράρτημα του Τοπικού Υποκαταστήματος Χαλκίδος). Εις τας ασφαλιστικάς περιοχάς των ανωτέρω Κέντρων Ασφαλίσεως θα ισχύη ασφάλισις του Ιδρύματος δι' άπαντας τους εν άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους, ήτοι α) παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα και εις είδος β) αναπηρίας, γήρατος και θανάτου και γ) ανεργίας.

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 339.
(**) ΕΕΔ 11, σελ. 343.
(***) ΕΕΔ 11, σελ. 341.

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 340.
(**) ΕΕΔ 11, σελ. 283.

Ἡ ἀσφάλισις εἰς ἐκείνα ἐκ τῶν τμημάτων, εἰς ἃ δὲν ἴσχυσε μέχρι τοῦδε ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος, θέλει ἀρχίσει, κατὰ τὴν ἄνω ἀπόφασιν, ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1952, ὁ κύκλος δὲ τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπαγομένων προσώπων παραμένει ὁ αὐτός, ὡς ἐχει ὁρισθῇ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 98|1951, 111|1951 ἐγκυκλίων καὶ ὑπ' ἀριθ. 36224|6568|22.10.1951 ἐγγράφου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α. *(Ἐγκύκλ. 64 τῆς 11 Μαρτίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)*

η) *Εἰς περιοχὴν Στρατωνίου Στρατονίκης, Σταγείρων Χαλκιδικῆς*: Διὰ τῆς ἀπὸ 8.2.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. (*) ἀπὸ τῆς *1ης Ἀπριλίου 1952* ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ συνιστωμένου ἐν Στρατωνίῳ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους ταύτης, ἤτοι α) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα, β) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, γ) ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου καὶ δ) ἀνεργίας.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν ἄνω ἀπόφασιν, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος θὰ ὑπάγωνται ἐκ τῶν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ ἀνωτέρω Ὑποκαταστήματος ἀπασχολουμένων προσώπων μόνον αἱ κατηγορίαι, αἵτινες ὑπάγονται εἰς ταύτην καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἤδη ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος. Περὶ τοῦ κύκλου τούτου τῶν προσώπων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν, σχετικαὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 98|1951 καὶ 111|1951 ἐγκύκλιοι καὶ ὑπ' ἀριθ. 36224|6568|22.10.1951 ἔγγραφον Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.

Εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ ἀνωτέρω Ὑποκαταστήματος λειτουργεῖ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Μεταλλείων Κασσάνδρας, διεπόμενον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ'ΦΚΑ'|1912, τοῦ Β.Δ. τῆς 16|19 Ἀπριλίου 1912, τοῦ Α.Ν. 1607|1939 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60807|1769|1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἀσφαλίζονται τὸ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν πρόσωπα.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ Α.Ν. 1607|1939 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60708|Ε. 1769|1940 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸ ὡς ἄνω Ἀλληλοβοηθητικὸν Ταμεῖον διαλύεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἅμα τῇ ἐπεκτάσει τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν περιοχήν, εἰς ἣν ἀπασχολοῦνται οἱ παρ' αὐτῷ ἀσφαλιζόμενοι. Ἤδη δὲ ἐζητήθη παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ ἔκδοσις τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Μέχρις ὅθεν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως πάντα τὰ εἰς τὸ ἀνωτέρω Ἀλληλοβοηθητικὸν Ταμεῖον ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα καὶ δι' ὧν τῶν κλάδων παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος (εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος) ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ θὰ ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἀσχολουμένων εἰς γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας. Διὰ τῆς ἀπὸ 22.2.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α.(*) ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. οἱ ἀσχολούμενοι εἰς γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας, ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1952. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς παρέχονται αἱ κάτωθι ὁδηγίαι:

1. *Ἡ μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου 1952 ρύθμισις τοῦ ζητήματος*: Ὡς γνωστόν, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ προϊσχύσαντος νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὑπ' ἀριθ. 6298|1934, τὸ ζήτημα τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τῶν προσώπων τῶν πληρούντων τὰς γενικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 περίπτ. α τοῦ νόμου τούτου (κυρίᾳ ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἐναντι ἀμοιβῆς), τῶν ἀσχολουμένων εἰς γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας, ἐρρυθμίζετο ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 περίπτ. δ τοῦ ὡς ἄνω νόμου, καθ' ἣν «τὰ πρόσωπα τὰ ἀσχολούμενα εἰς γεωργικὰς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφάλισις λαμβάνει χώραν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσ]νίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου».

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα διεκρίνοντο: α) εἰς τοὺς καθαρῶς ἐργάτας γῆς, τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἁπλᾶς καλλιεργητικὰς φροντίδας καὶ συλλεκτικὰς ἐργασίας, ὡς καὶ τοὺς ἀσχολουμένους εἰς καθαρῶς κτηνοτροφικὰς καὶ δασικὰς ἐργασίας, οἵτινες ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἐφ' ὅσον ἀπησχολοῦντο: 1) *ἐντὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ σχεδίου τῶν πόλεων*, αἵτινες εἶναι ἕδραι Ὑπ]μάτων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ 2) *ἐντὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τῶν Ὑπ]μάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς Θεσ]νίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου* καὶ β) εἰς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἐξειδικευμένας γεωργικάς, κτηνοτροφικὰς καὶ δασικὰς ἐργασίας (π. χ. κηπουροί, ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς διάφορα ἰνστιτοῦτα, εἰς τὴν ἐπαιτημονικὴν καλλιέργειαν καπνοῦ, καρπῶν ἢ δένδρων, τυροκόμοι κλπ.), οἵτινες ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ μισθωτοί, ἐφ' ὅσων ἀπησχολοῦντο *ἐντὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑπ]μάτων ἢ Τοπικῶν Παραρτημάτων* τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐπὶ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ρυθμίσεως ταύτης ἐπῆλθε μεταβολὴ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νέου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» Α.Ν. 1846|1951, τοῦτο δὲ διότι ναὶ μὲν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου δὲν προβλέπεται πλέον διάκρισίς τις, προκειμένου περὶ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὡς ἄνω προσώπων, οἷα προεβλέπετο ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 6298, πλὴν ὅμως ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος τῶν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νέου τούτου νόμου ὑπαγομένων εἰς ταύτην νέων κατηγοριῶν προσώπων προεβλέπετο, ὅτι θὰ ἐπραγματοποιεῖτο, ἀφ' ἧς χρονολογίας θέλουσιν ὁρίσει αἱ ἐκδοθησόμεναι σχετικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, περὶ ὧν προβλέπει ὁ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου ἐκδοθεὶς Κανονισμὸς ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.». (Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 342.

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 396.

Εργασίας 43338|1559|30.10.1951 Φ.Ε.Κ. 209|20.0.1951 τεύχος Β'. Ἐγκύκλιος 162|1951).

II. *Ἡ ἀπό τῆς 1ης Ἀπριλίου 1952 καί ἐφεξῆς ρύθμισις τοῦ ζητήματος.* Βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐξεδόθη ἡ ἀπό 22.2.1952 συνεδριάσεως 11η) ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, ἧς ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό τῆς 1ης Ἀπριλίου 1952.

Διά τῆς ἀποφάσεως ταύτης καταργεῖται ἀπό τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας (1.4.1952) ἡ μέχρι τοῦδε ὑφισταμένη διάκρισις τῶν προσώπων τῶν ἀσχολουμένων εἰς γεωργικάς, δασικάς καί κτηνοτροφικάς ἐργασίας ἀπό ἀπόψεως ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τήν παρά τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν εἰς τοιούτους ἀπασχολουμένους εἰς τάς περιοχάς τῶν Ὑποκαταστημάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσ|νίκης, Πατρῶν καί Βόλου καί εἰς ἀπασχολουμένους εἰς τάς περιοχάς τῶν λοιπῶν Ὑποκ|μάτων τοῦ Ἱδρύματος. Τά πρόσωπα ταῦτα θά ὑπάγωνται τοῦ λοιποῦ εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος ὑπό τάς προϋποθέσεις, ὑπό τάς ὁποίας ὑπάγονται καί οἱ λοιποί μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐάν ἀσχολοῦνται εἰς ἐξειδικευμένης γεωργικάς, δασικάς καί κτηνοτροφικάς ἐργασίας ἤ εἰς ἁπλᾶς γεωργικάς, δασικάς καί κτηνοτροφικάς τοιαύτας (ἐργάται γῆς κλπ.) καί ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐάν ἡ ἀπασχόλησίς των λαμβάνει χώραν ἐντός τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν Ὑποκ|ματος τοῦ Ἱδρύματος ἤ Τοπικοῦ Παραρτήματος Ὑποκ|ματος ἤ ἐντός οἰκοδομικῶν σχεδίων τῶν πόλεων, αἵτινες εἶναι ἕδραι Ὑποκ|των τοῦ Ἱδρύματος.

Βασική ὅμως προϋπόθεσις εἶναι, ὅπως τά περί ὧν πρόκειται πρόσωπα παρέχουν κατά κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἡ γεωργική, δασική ἤ κτηνοτροφική ἐργασία των νά εἶναι ἐξηρτημένη καί νά παρέχεται ἐπ' ἀμοιβῇ, ἡ δέ ἀσχόλησίς των νά λαμβάνῃ χώραν ἐντός ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑποκ|ματος ἤ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Ἱδρύματος. Οὕτω δέν θέλουσαι ὑπαχθῆ εἰς τήν ἀσφάλισιν πρόσωπα μή παρέχοντα κατά κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἔστω καί ἐάν ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρεχομένη ἐργασία των εἶναι ἐξηρτημένη (ὡς π.χ. κατά κύριον ἐπάγγελμα ἀγρόται ἀσχολούμενοι εἰς τήν καλλιέργειαν ἰδίων κτημάτων καί εὐκαιρικῶς μόνον ἀσχολούμενοι εἰς ἐξηρτημένην ἐργασίαν). Σημειοῦται ὅμως ὅτι τά κατά τά ἀνωτέρω ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν πρόσωπα, συμφώνως πρός τάς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν, θά συνεχίζουν τήν ἀσφάλισίν των καί διά τυχόν πρόσκαιρον ἔκτος κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχόλησίν των, ἐφ' ὅσον θά ἀπασχολοῦνται εἰς ἐργοδότην, ἑδρεύοντα ἐντός κέντρου ἀσφαλίσεως. (*Ἐγκύκλ. 73 τῆς 28 Μαρτίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρός ἅπαντα τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Ὑποχρεώσεις τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ὡς πρός τήν τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν ἀνέργων. Ὁ Ν. 5288|1931 «περί ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας», δι' οὗ ἱδρύθησαν τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 4, ὅτι εἰς τήν ἁρμοδιότητα τῶν Γραφείων τούτων ἀνήκει καί ἡ καταγραφή εἰς εἰδικούς καταλόγους τῶν προσώπων, τῶν αἰτούντων τοποθέτησιν εἰς ἐργασίας ἤ τήν πρόσληψιν μισθωτοῦ προσωπικοῦ καί ἡ δωρεάν μεσολάβησις μεταξύ τούτων πρός ἱκανοποίησιν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπηρεσία, τήν ὁποίαν ἔχουν ἐκ τοῦ νόμου τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ὑποχρέωσιν νά προσφέρουν εἰς τούς ἐργοδότας καί τούς ἀνέργους ὑπαλλήλους καί ἐργάτας, συνίσταται εἰς ἁπλῆν διαμεσολάβησιν μεταξύ τούτων. Ἡ φύσις τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας δέν μεταβάλλεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 4 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, δι' ἧς ἐπεβλήθη εἰς ἅπασας τάς ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις, ὅπως προσλαμβάνουν τό ἰδιωτικόν προσωπικόν των μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, οὔτε ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 36 Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καθ' ἣν τό Ι.Κ.Α. ὑποχρεοῦται νά ἐξευρίσκῃ κατάλληλον ἐργασίαν διά τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας εἰς τούς ἠσφαλισμένους.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων πρός τήν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 καί ἤδη ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 9 § 4 Ν. 118|1945, καθωρίσθησαν τά περιληπτέα ἐν τῇ πρός τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ ἀπολύσεως ὑπαλλήλου ἤ ἐργάτου στοιχεῖα, μεταξύ δέ τούτων ἀναφέρεται καί τό στοιχεῖον τῆς ἐπαγγελματικῆς εἰδικότητος τοῦ ἀπολυομένου, προφανῶς, ἵνα γνωρίζῃ ταύτην τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καί τόν περιλάβῃ εἰς τόν οἰκεῖον κατάλογον ἀνέργων τῆς εἰδικότητός του, προκύπτει, ὅτι κυρία ὑποχρέωσις τοῦ Γραφείου εἶναι νά περιλάβῃ τόν ἄνεργον εἰς τόν οἰκεῖον κατάλογον. Βεβαίως τό Γραφεῖον ἔχει, κατά τάς ἀρχάς τῆς χρηστῆς διοικήσεως, καί ὑποχρέωσιν νά μή παρακολύῃ τήν τοποθέτησιν ἑκάστου ἀνέργου ἐπ' ὠφελείᾳ ἑτέρου, ἀναγγελθέντος βραδύτερον ἢ διανύσαντος βραχύτερον χρόνον ἐν ἀνεργίᾳ. Προκειμένου τό Γραφεῖον νά ὑποδείξῃ εἰς ἐργοδότας τά ὀνόματα τῶν καταλλήλων πρός τοποθέτησιν ὀφείλει βεβαίως (κατά τάς ἀρχάς τῆς χρηστῆς διοικήσεως πάντοτε) νά λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τό χρονικόν διάστημα, ἐπί τό ὁποῖον παραμένει ἄνευ ἐργασίας ὁ ἐγγεγραμμένος, εἰ δυνατόν δέ καί τάς οἰκογενειακάς ἀνάγκας αὐτοῦ. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἀποτελεῖ ἀλλαχοῦ τεθειμένον δίκαιον καί θεωρεῖται ὡς βασικός κανών τοῦ δικαίου τῆς τοποθετήσεως ἀνέργων

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΙΣ ΔΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 3514

Ὡς ἐκ τῆς σαφοῦς ρήσεως τοῦ ἄρθρου μόνου § 1 τοῦ Α.Ν. 690|1945, ἐχούσης οὕτω: «πᾶς ἐργοδότης... μὴ καταβάλλων ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους τὰς εἰς τούτους, ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὀφειλομένας ἀποδοχάς, ἢ πάσης φύσεως χορηγίας, τὰς καθοριζομένας εἴτε ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διαιτητικῶν πράξεων, εἴτε ὑπὸ τοῦ Νόμου ἢ ἐθίμου τιμωρεῖται...» ἀναμφισβητήτως συνάγεται ἔνθεν μέν, ὅτι πρόκειται περὶ παροχῶν, ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν βεβαίως εὐρυτάτην ἐν τῷ νόμῳ ἔννοιαν, ὀφειλομένων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους, δηλαδὴ τοὺς παρέχοντας ὄντως ἐργασίαν ἢ ἄλλως τοὺς καὶ πράγματι ἀπασχολουμένους εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὑποχρέου πρὸς καταβολὴν τῶν παροχῶν τούτων ἐργοδότου. Ἄλλαις λέξεσιν ἡ «ἀπαίτησις» τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν καὶ δὴ ἐμπροθέσμως αὐτῷ τῶν παρ' αὐτοῦ «ἀξιουμένων παροχῶν» δέον ἀναγκαίως νὰ ἐκπηγάζῃ ἀμέσως ἐκ τῆς τοῦτον πρὸς ἐκεῖνον συνδεούσης «ἐργασιακῆς συμβάσεως» ἢ ἄλλως σχέσεως ἐργασίας. Τοιαύτη τις σχέσις οὐδαμῶς πλέον ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ καὶ δὴ διὰ τὸν εἰς τὴν ἐφεδρείαν διερχόμενον, δι' ἣν ὁ Νόμος (3514|1928, ὡς αὐτὸς νῦν ἰσχύει μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 519|1948 τροποποίησίν του) ὑποχρεοῖ τὸν ἐργοδότην εἰς «καταβολὴν τῷ μισθωτῷ λόγῳ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος» περιοδικῶς ὡρισμένου ἑκάστοτε χρηματικοῦ ποσοῦ. Ἡ τοιαύτη, λοιπόν, «ἀπαίτησις τοῦ στρατευθέντος» τέως μισθωτοῦ πηγὴν ἔχει τὸν νόμον (obligatio «ex lege») καὶ οὐχὶ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, τὴν εἰκοτουσαν «ἀξίωσιν παροχῆς μισθοῦ» κλπ. Συνεπῶς ἡ μὴ τυχὸν καταβολὴ ἐκείνης ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου τῷ δικαιούχῳ ταύτης δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν «strictissimi juris», καθ' ὃ ποινικοῦ περιεχομένου, διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου § 1 τοῦ Α.Ν. 690|1945, ἅτε μὴ πληροῦσα τὴν «ἀντικειμενικὴν» ὑπόστασιν» (Tatbestand) τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διαγραφομένου «καὶ μεταπτώσεως ἐγκλήματος» (σύμφωνος, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέραις σκέψεσιν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 16971|1950 Μονομ. Πλημμ. Ἀθηνῶν, ἐπικυρωθεῖσα δι' ὑπ' ἀριθ. 4185|1950 ἀποφάσεως Τριμελ. Πλημμ. Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 9ος, σελ. 905, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς Νομολογίαν καὶ Φιλολογίαν, ὡς καὶ παγία Νομολογία ποινικῶν Δικαστηρίων Πρωτευούσης καὶ Γείτονος).

Ν. Β. Κορφιάτης, Δικηγόρος

Ἀθῆναι, 12 Μαρτίου 1952

ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΣ ΠΡΑΞΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112|1920

Ἐπὶ τῆς δημοσιευθείσης ἐν ΕΕΔ 10, 1205, ὑπ' ἀριθ. 416|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὰς κατωθι σκέψεις μου:

Ἡ ἀρνητικὴ αὕτη ἀπόφασις δέχεται—πρὸς ἣν ἄποψιν καὶ ἡ Σύνταξις τοῦ περιοδικοῦ συμφωνεῖ—ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 2112 ἀποζημιώσεως μόνον, ὅταν ἡ ἀποδοθεῖσα αὐτῷ κατηγορία κριθῇ δικαστικῶς, ὅτι ὑπῆρξεν ἀνυπόστατος, ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν καὶ οὐχὶ ὅταν τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον δέχεται, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε μὲν τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν κατεγγύθη καὶ ἀπελύθη τῆς ἐργασίας του, ἀλλὰ ἀπαλλάσσει αὐτὸν λόγῳ ποινῆς, λόγῳ συνδρομῆς ἑνὸς τῶν λόγων τῶν ἀποκλειόντων τὸν καταλογισμὸν ἢ αἰρόντων τὸ ἀξιόποινον.

Μὲ ὅλον τὸν σεβασμόν, τὸν ὁποῖον ἔχομεν πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ μας Δικαστηρίου, φοβούμεθα, ὅτι αἱ ἀπόψεις τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως δὲν ἀπηχοῦν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112, καθ' ὅσον κεῖνται ἀντικρὺς τῶν πρὸς τὸ σαφὲς γράμμα, ὅσον καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112 διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

α) Τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. β' Ν. 2112 σαφῶς ὁρίζει ὅτι «... δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἐὰν ἐναντίον του μισθωτὸς ὑποβληθῇ μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν *διαπραχθεῖσαν* ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του». Ἐκ τοῦ γράμματος τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ἰδίᾳ τῆς λέξεως «διαπραχθεῖσαν» συνάγεται ἐξ ἀντιδιαστολῆς, ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἐὰν ὑπέβαλε μήνυσιν διὰ πρᾶξιν μὴ διαπραχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ ἁπλῶς... σκηνοθετηθεῖσαν εἰς βάρος του. Τὸ αὐτὸ δὲ ἄρθρον ἐν § 2 ὁρί-

---

(πρβλ. τὴν ἔκθεσιν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας, Le placement des travailleurs, 1948, σελ. 63). Πιστεύομεν ὅτι δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς παρεπομένη ὑποχρέωσις τοῦ Γραφείου, προκύπτουσα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως. Πέραν ὅμως τούτου τὸ Γραφεῖον οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν εἴτε νὰ ἐξετάζῃ τὰς ἐπαγγελματικὰς ἱκανότητας τοῦ ἀνέργου, εἴτε νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἐργοδότην τὰς νομίμους ὑποχρεώσεις των. Πολὺ ὀλιγώτερον ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν ἀπόκτησιν βιβλιαρίου ὑγείας (ὅπου κατὰ νόμον ἀπαιτεῖται) ὑπὸ τοῦ τοποθετουμένου καὶ ἐν γένει νὰ κηδεμονεύῃ ἐκεῖνον ἢ τὸν προσλαμβάνοντα αὐτὸν ἐργοδότην, ὅστις εἶναι ἐλεύθερος νὰ μὴ προσλάβῃ τὸν τοποθετούμενον, ἐφ' ὅσον κρίνει, ὅτι οὗτος δὲν πληροῖ τὰς νομίμους προϋποθέσεις ἢ δὲν κέκτηται τὰς ἀπαιτουμένας τεχνικὰς γνώσεις. *(Γνωμάτευσις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 2024|7839 τῆς 4 Μαρτίου 1952*, κοινοποιηθεῖσα ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11412|22.9 τῆς 27 Μαρτίου 1952 ἐγγράφου της πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).

ζει ὅτι «... ἐὰν μισθωτὸς ἀπηλλάγη, ἔστω καὶ διὰ βουλεύματος, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν...». Διὰ τοῦ γράμματος τῆς διατάξεως ταύτης προφανῶς σκοπεῖται νὰ ἀποζημιωθῇ ὁ μισθωτός, ὅστις ἔπραξε μέν, ἀλλ' οὐχὶ ὑπαιτίως. Ἡ δὲ ἔλλειψις ὑπαιτιότητός του θὰ κριθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ βουλεύματος (πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀντικειμενικότητος τῆς ἐλλείψεως ὑπαιτιότητος). Τὸ γράμμα ἑπομένως τῶν ἄνω διατάξεων ἀφορᾷ μόνον εἰς τὸν πράξαντα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του μισθωτὸν καὶ ἀπαλλαγέντα πάσης ποινῆς καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὸν οὐδόλως πράξαντα, τὸν ψευδῶς καταμηνυθέντα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου καὶ ἀθωωθέντα καὶ οὗτινος ἡ πρᾶξις ἐκηρύχθη ἀνυπόστατος, ὡς συμβαίνει εἰς τὴν ἄποψιν, τὴν ὁποίαν δέχεται ἡ ὡς ἄνω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις. Ταῦτα καὶ οὐδὲν πλέον ὁρίζει σαφῶς τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 5 Ν 2112.

β) Ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα τῶν διατάξεων τούτων δὲν ἀφίσταται τῆς μόνης ταύτης ὀρθῆς ἑρμηνείας, διότι σκοπὸς τῶν διατάξεων τούτων εἶναι, φρονοῦμεν, νὰ προστατευθῇ ὁ ἐργοδότης ἐκ τοῦ κακοῦ μισθωτοῦ τοῦ πράγματι πράξαντος καὶ οὐχὶ νὰ δώσῃ εἰς τὸν πρῶτον ὅπλον πρὸς ψευδῆ τοῦ μισθωτοῦ καταμήνυσιν καὶ περιγραφὴν τοῦ Νόμου. Τοιαύτη ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου θὰ ἦτο ὄχι μόνον ἄκυρος ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, τόσον κατὰ τὸ Ρ.Δ., ὅσον καὶ τὸν Α.Κ. ἀλλὰ καὶ παράνομος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 229 Ποιν. Κώδικος καὶ ὡς τοιαύτη καὶ πάλιν ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. Ἀλλ' οὔτε καὶ εἶναι νοητόν, μία πρᾶξις νὰ θεωρῆται καλάσιμος ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ παρὰ ταῦτα νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ... τέλεσίς της διὰ μιᾶς ἑρμηνείας οἱουδήποτε Ἀστικοῦ Νόμου. Αὕτη εἶναι νομίζομεν ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ γράμματος καὶ πνεύματος τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112.

Ἀθῆναι 2.4.1952

Κ. Ε. Στεῖρος, Δικηγόρος

ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΔΙ' ΑΝΕΡΓΙΑΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 151|1951 ἐγκυκλίου της ἐνστερνίζεται τὴν ὑπ' ἀριθ. 7020|12.10.1951 γνωμοδότησιν Νομικοῦ της Συμβούλου. (Δελτίον Ι.Κ.Α. μηνὸς Νοεμβρίου 1951, σελ. 36, Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου, Τόμος 11, σελ. 337).

Συμφώνως πρὸς τὴν γνωμοδότησιν ταύτην, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων ἔδαφ. 2 καὶ 3 § 8 ἄρθρ. 36 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» οἱ ἀνάπηροι καὶ τὰ θύματα πολέμου δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας μόνον καθ' ἣν ἔκτασιν ἡ σύνταξις αὐτῶν ὑπολείπεται τοῦ ἐπιδόματος.

Περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν ἀνωτέρω δὲν εἶναι σύμφωνος ἡ ἰδική μας γνώμη καὶ φρονοῦμεν, ὅτι τοιαύτη ἐκδοχὴ δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα στερεὸν εἰς τὰς ἐπικαλουμένας διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἄρθρων 36 § 8, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς τοιαύτας Α.Ν 1324|1949 περὶ προστασίας ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, ἄρθρα 89 καὶ 93.

Παρὰ τὴν διατύπωσιν τῶν ἔδαφ. 2 καὶ 3 τῆς § 8 ἄρθρου 36 Α.Ν. 1846|1951, ἥτις δὲν θεσπίζει πράγματι ρητὴν ἐξαίρεσιν διὰ τοὺς ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου, ἅτινα δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀδιατάκτως φρονοῦμεν ὅτι εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὁ ἀνάπηρος ἢ τὸ θῦμα πολέμου δέον νὰ λαμβάνουν ὁλόκληρον τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας (ἀσήμαντον καὶ περιωρισμένης ὡς γνωστὸν διαρκείας), ὡς καὶ τὴν τιμητικὴν σύνταξίν των.

Τὴν γνώμην μας ταύτην βασίζομεν εἰς τὰς ρητὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 89 καὶ 93 Α.Ν. 1324 «περὶ προστασίας ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου», ἅτινα, ρυθμίζοντα **εἰδικῶς** τὴν περίπτωσιν, ὁρίζουσιν, ὅτι τὸ ἀνωτέρω πρόσωπα λαμβάνουν, πλὴν τῆς συντάξεώς των, τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχὰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς θέσεως ἢ ἑτέραν σύνταξιν ἄνευ περιορισμοῦ τινος ἢ μειώσεως.

Σκοπὸς τοῦ Νόμου ἐν προκειμένῳ ἦτο νὰ παρασχεθῇ περιθώριον οἰκονομικῆς ἀντοχῆς, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ζωῆς τῶν προσώπων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἔδωσαν μέρος τῆς ἀκεραιότητός των χάριν τῆς πατρίδος, ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτά. Δὲν εἶναι ἑπομένως δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι δὲν ἰσχύουν ἐν προκειμένῳ αἱ εἰδικαὶ ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1324|1949, αἵτινες ἐγεννήθησαν μετὰ ἐπισταμένην καὶ δικαίαν ἐκτίμησιν τῆς ἰδιοτύπου θέσεως τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν.

Ὁ Ἀναγκ. Νόμος 1846|1951, ρυθμίσας γενικῶς καὶ ἀναμορφώσας τὸ σύστημα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν Ἑλλάδι, δὲν περιέλαβε ἐν ἄρθρῳ 36 ἐξαίρεσιν ἐν σχέσει μὲ τὰς συντάξεις ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, προφανῶς διότι τὸ ζήτημα τοῦτο ρυθμίζεται εἰδικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1324|1949 ἢ ἄλλως διότι δὲν ἀπησχόλησε τὸν νομοθέτην τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἡ ἄνω περίπτωσις, ἥτις, ἐὰν ἐτίθετο ὑπ' ὄψιν του, ἀσφαλῶς ὡς ἐκ περισσοῦ θὰ ἐρρυθμίζετο, ὡς ἐπιβάλλει τὸ περὶ δικαίου αἴσθημα. Διότι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν τὸν νομοθέτην τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὅτι ἠθέλησε ἢ θὰ ἤθελε ὁ ἀνάπηρος ἢ τὸ θῦμα πολέμου ἐργαζόμενοι ἢ συνταξιοδοτούμενοι νὰ λαμβάνουν ἀποδοχὰς ἀμφοτέρων τῶν πηγῶν καὶ ὅταν πρόκειται ὡς ἄνεργοι νὰ ἐπιδοτηθοῦν μὲ τὸ γλίσχρον καὶ μικρᾶς διαρκείας ἐπίδομα ἀνεργίας νὰ ὑφίστανται ψαλιδισμούς;

Ἡ εὐρεῖα ἑρμηνευτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Α.Ν. 1324|1949, παρέχει ἀσφαλὲς βάθρον διὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένην ἄποψίν μας.

Ἀθῆναι

Γ. Ἀλεβίζος, Δικηγόρος

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (*)

Είδικοί Κανονισμοί διέποντες τήν έργασιακήν σχέσιν τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. Ἅπαν ἐν γένει τό προσωπικόν τῶν ΣΕΚ διακρίνεται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, ἤτοι εἰς τό προσωπικόν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις περιλαμβάνει τήν διοικητικήν ὑπηρεσίαν, τήν ὑπηρεσίαν τῆς κινήσεως καί ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως, τήν ὑπηρεσίαν συντηρήσεως καί τήν ὑπηρεσίαν ἔλξεως, καί εἰς τό προσωπικόν τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις περιλαμβάνει τήν ἐξωτερικήν ὑπηρεσίαν συντηρήσεως καί τήν ἐξωτερικήν ὑπηρεσίαν ἔλξεως.

Ποῖος ὁ ἰσχύων Κανονισμός ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῶν Σ.Ε.Κ. (Γ.Κ.Π.Ε.Υ.). Ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ΣΕΚ ἰσχύει ὁ ἐκπονηθείς ἐν ἔτει 1916 βάσει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΔΚΗ' Γενικός Κανονισμός τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, κυρωθείς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 71 τῆς 3.3.1917 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί ἔχων ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου, ὡς ἐδέχθη παγίως καί ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου. Διά τοῦ Κανονισμοῦ τούτου, ἐν πρώτοις, ὁρίζεται τό ὑποκείμενον εἰς αὐτόν προσωπικόν, ἀκολούθως δέ διαγράφονται οἱ ὅροι καί αἱ προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς τοῦτο προσλαμβάνεται, μονιμοποιεῖται, προάγεται, ἀπολύεται ἢ ἀποχωρεῖ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἢ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, σταδιοδρομεῖ, μετατίθεται καί ἀποσπᾶται, λαμβάνει ἀδείας ἀποσιάσεις, δικαιοῦται εἰς ἠθικάς καί ὑλικάς ἀμοιβάς, ἀποζημιοῦται εἰς διαφόρους περιπτώσεις καί τιμωρεῖται πειθαρχικῶς. Ἐπίσης διά τοῦ ἰδίου Κανονισμοῦ καθορίζονται καί αἱ γενικαί ὑποχρεώσεις τοῦ ὑπαγομένου εἰς αὐτόν προσωπικοῦ τῶν ΣΕΚ.

Περί μονιμοποιήσεως. Πλήν τῶν γενικῶν προσόντων, ἅτινα ἀπαιτοῦνται κατά τό ἄρθρ. 13 τοῦ Γ.Κ.Π.Ε.Υ. διά τήν πρόσληψιν οἱουδήποτε ὡς μονίμου ὑπαλλήλου τοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἀπαιτοῦνται προσέτι διά τόν διορισμόν ὡρισμένων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ἤτοι τῶν σταθμάρχων, προχοπεδητοῦ, σταθμάρχου, ὁδηγοῦ, κλειδούχου, ὑπαρχιεργάτου, θερμαστοῦ, μηχανοδηγοῦ καί λιπαντοῦ, καί ἄλλα πρόσθετα προσόντα, ἤτοι προηγουμένη μαθητεία καί ἐπιτυχία εἰς γενομένην δοκιμασίαν ἢ προϋπηρεσία ὡρισμένη. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τόν ἐργατοτεχνίτην, οὗτος, ἐάν δέν κέκτηται ἀμέσως κατά τήν πρόσληψίν του τά προβλεπόμενα πρός μονιμοποίησιν προσόντα κατά τά ἄρθρα 17 καί 18 τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ, τότε, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 19 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ, ὡς ἠμενεύθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Ν.Δ. τῆς 4.9.1935 περί Διοικήσεως τῶν ΣΕΚ, καθίσταται μόνιμος, κατόπιν αἰτήσεώς του, μόνον μετά εὐδόκιμον ἐπί διετίαν ἐργασίαν ὡς προσωρινός καί, ἐφ' ὅσον, συντρεχόντων καί τῶν λοιπῶν πρός τοῦτο προσόντων, ὑφίσταται ἔπίσης καί κενή ὀργανική θέσις καί δέν προσλήφθη οὗτος δι' ἐκτέλεσιν ἐργασίας ἐκτάκτου καί παροδικῆς φύσεως.

Περί προαγωγῆς. Αὕτη διενεργεῖται ἀπό βαθμοῦ εἰς βαθμόν, ἀπό τάξεως εἰς τάξιν, καί δι μεταθέσεως ἀπό κλάδου τινός ὑπηρεσίας εἰς ἕτ ρον ὑπό μισθοδοσίαν μείζονα ἢ μέλλον εὐρύτερο Πρός τοῦτο δέ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατά κανόν ἡ ἀρχαιότης, προκύπτουσα ἐκ τῆς σειρᾶς ἐγγρα φῆς εἰς τόν καταρτιζόμενον σχετικόν πίνακα, περ οὗ κατωτέρω. Δύναται ὅμως ἡ προαγωγή νά γίν καί κατ' ἐκλογήν. Πάντως διά τήν προαγωγήν ἀ πό βαθμοῦ εἰς βαθμόν ἀπαιτεῖται προσέτι νά κε νωθῇ θέσις εἰς τόν ἑπόμενον βαθμόν. Ἐπίσης κα διά τήν προαγωγήν ἀπό τάξεως εἰς τάξιν δέον ν ἀναπληρωθῇ τό καθωρισμένον διάστημα εἰς τή προηγουμένην τάξιν. Τό διάστημα τοῦτο ἀναφέρ τό ἄρθρον 5 τοῦ ἰσχύοντος ἐν προκειμένῳ Νόμο 1938 τοῦ ἔτους 1914, καθ' ὃ διά τήν προαγωγή τό ἐλάχιστον ὅριον χρόνου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτ βαθμῷ καί τάξει ὁρίζεται εἰς δύο ἔτη, πλήν τῶ δοκίμων καί τῶν ἐχόντων συνολικήν ὑπερδεκαπεν ταετῆ ὑπηρεσίαν παρά τοῖς ΣΕΚ, δι' οὓς ὁρίζετα τό ἐλάχιστον ὅριον εἰς ἓν ἔτος.

Διαδικασία προαγωγῆς. Ἀναφορικῶς ἤδη μ τήν προαγωγήν τῶν μονίμων ὑπαλλήλων Ε.Υ. προ βλέπεται ὑπό τοῦ Γ.Κ.Π.Ε.Υ. ὡρισμένη διαδικα σία, συμφώνως τῇ ὁποίᾳ καταρτίζεται ἀρχικῶ πίναξ προαγωγῶν ὑπό τοῦ λεγομένου Συμβουλίο προαγωγῶν καί κατά σειράν τοῦ πίνακος τούτο παραλειπομένων τῶν ὑπαλλήλων, ἤτοι τῶν κριθέν των ὡς μή προακτέων, ὀφείλει ὁ Γεν. Διευθυντής ν ἐνεργήσῃ τήν προαγωγήν, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ὑπάρ χει κενή θέσις ἐν τῷ ἑπομένῳ βαθμῷ καί ὁ ὑπάλ ληλος προσκτᾶται τά ἀπαιτούμενα προσόντα ἐν τάξ τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἰσχύει ὁ πίναξ. Δύναται ὅ μως ἡ προαγωγή νά ἐνεργηθῇ καί κατ' ἐκλογήν, ἐπί τῇ βάσει ἐπίσης τοῦ καταρτιζομένου ὑπό τοῦ Συμβουλίου Προαγωγῶν πίνακος ἀναφέροντος τούς κρινομένους ὡς κατ' ἐκλογήν προακτέους. Ἄρα, ὁ καταρτιζόμενος πίναξ προαγωγῶν τοῦ προσωπικο Ἐξωτ. Ὑπηρεσίας δέν ἔχει ἁπλῶς γνωμοδοτικό χαρακτῆρα διά τόν ἐνεργοῦντα τάς προαγωγάς Γεν. Διευθυντήν, ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωτικός δι' αὐ τόν, ὑπό τήν ἔννοιαν ὅτι ὀφείλει νά συμμορφωθῇ πρός τόν πίνακα τοῦτον, προκειμένου ν' ἀποφασίσ περί τῆς προαγωγῆς. Ὅσον ἀφορᾷ, ὅμως, τή προαγωγήν μονίμων ἐργατοτεχνιτῶν, αὕτη γίνετα δι' ἀποφάσεως τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῶν ΣΕΚ ἀπ εὐθείας ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως.

Περί μεταθέσεως καί ἀποσπάσεως. Ἡ με τάθεσις τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῆς Ἐξωτερικῆ Ὑπηρεσίας τῶν ΣΕΚ δέν ἐπιτρέπεται, ἐάν δέ παρέλθῃ τριετία ἀπό τῆς τοποθετήσεως τούτων Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται αὕτη καί πρό τῆς παρόδου τοῦ χρόνου τούτου εἰς τάς ἑξῆς περιπτώ σεις: α) ἐάν ἀμοιβαίως ζητήσωσι ταύτην δύο ὑ πάλληλοι ὑπηρετοῦντες εἰς διαφόρους ἕδρας, β) ἐάν ὑπάρχωσι λόγοι ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, γ) ἐν περιπτώσει ζημιουργίας νέας θέσεως καί δ) ἐν πε ριπτώσει ὁριστικῆς ἢ προσωρινῆς μεταθέσεως ὑπαλ λήλου τινός ἐν τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ.

Ἐνεργεῖται δέ ἡ μεταθεσις τῶν μονίμων ὑπαλ λήλων καί ἐργατοτεχνιτῶν ὑπό τοῦ Γεν. Διευθυν τοῦ, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ προβλεπομένου Συμβουλίου προαγωγῶν ὑπό τοῦ ν. 5613 κατά τό ἄρθρ. 6 τοῦ Διατάγματος τῆς 16.4.1934 (ΦΕΚ. 134).

(*) Βλέπε καί προηγηθέντα ἐν ΕΕΔ 10, σ. 528.

καρωθέντος διά τοῦ Ν. 1936|1944 (τεῦχ. Α' ἀριθ. φύλλ. 232 ΦΕΚ).

Ὅσον, ὅμως, ἀφορᾷ τὴν μετάθεσιν τῶν μονίμων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ τῶν προσωρινῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῆς Ἐξωτ. Ὑπηρεσίας τῶν ΣΕΚ., αὕτη ἐνεργεῖται κατόπιν διαταγῆς τῆς Γεν. Διευθύνσεως ἀναλόγως τῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως.

Ἡ ἀπόσπασις ἤδη τῶν μονίμων ὑπαλλήλων δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν τριῶν μηνῶν. Προσωρινὴ δὲ μετάθεσις ἐπιτρέπεται μόνον ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν, ἧς ἡ διάρκεια ὁρίζεται τὸ πολὺ ἐπὶ τριετίαν. Ταύτης παρελθούσης ὁ ὑπάλληλος μονιμοποιεῖται ἐν ταύτῃ (τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ), κενουμένης τῆς θέσεως του ἐν τῇ ἐξωτ. ὑπηρεσίᾳ, ἢ ἐπανέρχεται εἰς ἣν θέσιν ἐκέκτητο ἐν τῇ ἐξωτ. ὑπηρεσίᾳ, τηρουμένης τῆς σειρᾶς ἀρχαιότητός του. Πάντως δὲν ἐπιτρέπονται δύο ἀποσπάσεις ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Οὕτω, ἐπίσης, ἐπιτρέκεται μετάθεσις ἀπὸ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐξωτερικήν, ἀλλὰ μόνον ἀπόσπασις. Τέλος, δέον νὰ προστεθῇ, ὅτι ἐντὸς 10 ἡμερῶν τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς διαταγῆς μεταθέσεως ὁ ὑπάλληλος δέον νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν του θέσιν καὶ νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν. Ἐκτὸς ἂν ὁρίζηται μείζων προθεσμία ἐν τῇ διαταγῇ περὶ μεταθέσεως ἢ καὶ μικροτέρα.

Περὶ ἀδείων ἀναπαύσεως κατὰ τὸν Γ.Κ.Π.Ε.Υ. Κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦτον ἄδειας ἀναπαύσεως μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν δικαιοῦται κυρίως τὸ εἰς αὐτὸν ὑποκείμενον μόνιμον προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. Οὕτω, κατὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 162777 τῆς 19.8.1921 ἐρμηνευτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ, σχετικῶς μὲ τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς παρεχομένης ὡς ἄνω ἀδείας, χορηγεῖται εἰς τὸν μόνιμον ἐμμισθον ὑπάλληλον ἢ ἐργατοτεχνίτην, τὸν ἔχοντα μὲν συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἀπὸ 1—15 ἐτῶν 15θήμερος ἄδεια ἀπουσίας κατ' ἔτος μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, τὸν ἔχοντα δὲ ὑπηρεσίαν ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω μηνιαία τοιαύτη ἄδεια. Ἐπίσης δὲ χορηγεῖται καὶ εἰς τὸ ἡμερομίσθιον προσωπικόν, καὶ δὴ ἀδιακρίτως, εἴτε μόνιμον, εἴτε ἔκτακτον εἶναι τοῦτο, 10ήμερος μὲν ἄδεια μετ' ἀποδοχῶν ἐτησίως ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε 2—10 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, 15θήμερος δὲ ἐφ' ὅσον ἔχει ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν 10 ἐτῶν.

Ἡ ἄδεια ἀναπαύσεως μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, καλουμένη καὶ κανονικὴ τοιαύτη, χορηγεῖται πάντοτε κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ δι' ἐγγράφου ἐγκριτικῆς διαταγῆς τῆς Γεν. Διευθύνσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται ὁ αἰτῶν ταύτην νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του.

Ἑπομένως κατὰ τὸν Γ.Κ.Π.Ε.Υ. δὲν δικαιοῦται ἀδείων ἀναπαύσεως μετ' ἀποδοχῶν τὸ εἰς αὐτὸν ὑπαγόμενον προσωρινὸν καὶ ἔκτακτον προσωπικὸν τῶν ΣΕΚ, πλὴν τοῦ ἡμερομισθίου τοιούτου. Ἐνῷ ἄδειας ἄνευ ἀποδοχῶν δικαιοῦται τὸ μόνιμον καὶ προσωρινὸν προσωπικὸν τῶν ΣΕΚ τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Κανονισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσι ταύτην αἱ ὑπηρεσιακαὶ ἀνάγκαι καὶ ὑπό τινας ἄλλους ὅρους.

Ἤδη, ὅμως, δέον νὰ προστεθῇ, ὅτι τὸ μὴ δικαιούμενον κατὰ τὸν εἰρημένον ὑπηρεσιακὸν Κανονισμὸν προσωπικὸν τῶν ΣΕΚ ἀδείας ἀναπαύσεως μετ' ἀποδοχῶν δικαιοῦται ταύτης δυνάμει τοῦ ἐφαρμοζομένου ἐν προκειμένῳ συμπληρωματικῶς Α.Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν», ἐφ' ὅσον συνδέεται τοῦτο δι' ἐργασιακῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τῶν ΣΕΚ καὶ συντρέχουν καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου αὐτοῦ. Διότι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται καὶ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολούμενα εἰς δημοσίας ἢ δημοσίου χαρακτῆρος ὑπηρεσίας ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπηρεσιακοὶ τούτων Κανονισμοὶ δὲν δίδουσι εἰς αὐτὰ δικαίωμα εἰς ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν διαρκείας, τοὐλάχιστον ἴσης πρὸς τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου. Οὕτως ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος οὗτος ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ΣΕΚ τῶν ἀσχολουμένων παρ' αὐτοῖς ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἵτινες οὐδόλως δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ἄνω ὑπηρεσιακοῦ των Κανονισμοῦ ἀδείας ἀναπαύσεως μετ' ἀποδοχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἐκείνων τῆς ἰδίας κατηγορίας, λ.χ. τῶν ἡμερομισθίων, οἵτινες δικαιοῦνται μὲν κατὰ τὸν Κανονισμὸν τοῦτον ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ἀλλὰ μικροτέρας τυχὸν διαρκείας τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ν. 539. Διότι εἶναι ἐφαρμοστέος ὁ νόμος οὗτος καὶ ὅταν οἱ ὅροι τῆς ὑπ' αὐτοῦ χορηγήσεως ἀδείας ἀναπαύσεως εἶναι διὰ τὸν μισθωτὸν εὐνοϊκώτεροι τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ του Κανονισμοῦ. Ὁ ν. 539, θέτων ὡς μόνην προϋπόθεσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ πρὸς λῆψιν τῆς ἐν αὐτῷ ἀδείας ἀναπαύσεως τὴν ἀπασχόλησίν του ἐπὶ ἓν ἔτος (ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀπολύσεως πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τούτου), καθορίζει περαιτέρω τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ταύτης ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ εἴδους τῆς παρ' ᾗ ἀσχολεῖται ἐπιχειρήσεως ἢ ὀργανισμοῦ δημ. δικαίου. Ἐπίσης καὶ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ ἄδεια ἀναπαύσεως χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μόνον κατόπιν αἰτήσεως τοῦ μισθωτοῦ, πλὴν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀπολύεται ὁ μισθωτὸς δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἄδειαν, ὅτε, ἄνευ ἄλλης προϋποθέσεως, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του.

Περὶ τῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. κατὰ τὸν Γ.Κ.Π.Ε.Υ. Αἱ παρεχόμεναι εἰς τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους ἀμοιβαὶ εἶναι αἱ ἑξῆς: α) ἔπαινος, β) χρηματικὴ ἀμοιβή, γ) ἀναγραφὴ ἐν τῷ πίνακι τῶν κατ' ἐκλογὴν προακτέων καὶ δ) ἄμεσος προαγωγή. Παρέχονται δ' αὗται εἰς ὑπαλλήλους διακριθέντας διά σημαντικὴν ἢ ἔκτακτόν τινα ὑπηρεσίαν ἢ δι' ἐξαιρετικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των. Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἐπαίνου ἢ τῆς χρηματικῆς ἀμοιβῆς κρίνει μόνον ἡ Γ. Δ)ὶς κατόπιν ἐκθέσεως τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας, ἐνῷ περὶ τῶν λοιπῶν ἀμοιβῶν γνωμοδοτεῖ τὸ ὡς ἄνω Συμβούλιον προαγωγῶν, ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ ἐπίσης ἐκθέσεως τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας. Ἐπίσης προκειμένου περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ΣΕΚ δύνανται νὰ ἀπονεμηθῶσι ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, εἰσηγήσει τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 § 1ε τοῦ Ν.Δ. τῆς 4.9.1935 περὶ διοικήσεως τῶν ΣΕΚ καὶ χρηματικὰ βραβεῖα εἰς ὑπαλλήλους τῶν ΣΕΚ διακριθέντας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας των. Αἱ ἀπονεμόμεναι δὲ εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας ἀμοιβαὶ εἶναι ἔπαινος, χρηματικὴ ἀμοιβὴ καὶ αὔξησις ἡμερομισθίου, περὶ τούτων δὲ ἀποφαίζει ἡ Γεν. Δ)σις.

Ἀθαν. Κ. Στεργίου, Δικηγόρος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΝ ΤΗ ΞΗΡΑ

Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἐγκόκλ. 70175|1952

Περὶ τρόπου ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς καὶ διενεργείας φορτοεκφορτώσεων.

Πρὸς

τοὺς Προέδρους Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς.

Ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθείσης ἡμῖν ἀναφορᾶς τῆς Ὁμοσπονδίας Φορτ|τῶν, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν ἢ μὴ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ|τος 1254|1949 κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν φορτ|κῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς, γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα.

Ὡς γνωστόν, ἡ παλαιοτέρα νομολογία ἐδέχετο τὴν ἀντισυνταγματικότητα τῶν περὶ ρυθμίσεως τῶν φορτ|κῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς Νόμων (Α.Ν. 581|1936 καὶ 2212|1940), λόγῳ τῆς γενικότητος καὶ ἀορισίας τῶν διατάξεων τούτων, πλὴν ὅμως μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ν. Δ|τος 1254|1949 ἡ τοιαύτη γενικότης ἤρθη.

Διὰ τοῦ Ν. Δ|τος τούτου ὁρίζεται, ὅτι ἡ φορτ|κὴ ἐργασία εἰδῶν καὶ ἐμπορευμάτων ἐνεργεῖται ὑπὸ εὐρείας ἐξαιρέσεις παρ' ἐργατῶν εἰδικευμένων καὶ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτ|τοῦ ξηρᾶς παρ' ἁρμοδίου κρατικοῦ συλλογικοῦ ὀργάνου διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Αἱ ἐν προκειμένῳ ἄλλωστε ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὑπ' ἀριθ. 353|1951 (*) καὶ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 493|1951 (Τμῆμα Β', Ποινικόν) (**), δι' ὧν ἠρμηνεύθησαν καὶ διηυκρινίσθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1254|1949 Ν. Δ|τος, ἐδέχθησαν τὴν συνταγματικότητα τοῦ Νομοθετήματος τούτου, ἐξαιρέσει ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ, προβλεπουσῶν καθ' ὑποκείμενον, ὡς τὰ δικαστήρια ταῦτα ἐδέχθησαν, περιορισμοὺς ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ.

Κατόπιν ὅθεν τῶν ὡς ἄνω δικαστικῶν ἀποφάσεων παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως πᾶσαι αἱ ἐνέργειαι τῶν καθ' ὑμᾶς Ἐπιτροπῶν προσαρμοσθῶσι πρὸς τὸ νέον νομικὸν καθεστώς, ὡς τοῦτο διαμορφοῦται ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων, δι' ὃ παρέχομεν ὑμῖν τὰς κατωτέρω ὁδηγίας:

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀποφάσεων τούτων, δύο γενικαὶ ἀρχαὶ καθιεροῦνται δι' αὐτῶν. Καὶ πρώτη μὲν τούτων εἶναι, ὅτι ὁ νομοθέτης δύναται νὰ θέτῃ περιορισμοὺς ἐξ ἀντικειμένου εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ|τοῦ, τοιοῦτος δὲ περιορισμὸς εἶναι ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν ἐν λόγῳ ἐργατῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος καὶ ἀπαγόρευσις τῆς ἐργασίας εἰς ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους διὰ τοιούτων βιβλιαρίων. Ἡ διάταξις αὕτη κατὰ τὴν σαφῆ διατύπωσιν τοῦ σκεπτικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 353|1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ ἰσχύον Σύνταγμα, διότι ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ|τοῦ ἀπαιτεῖ ἔλεγχον τῆς ὑγείας, ἱκανότητος, ἐντιμότητος κλπ. τοῦ φορτ|τοῦ, ὅστις δέον νὰ ἐνεργήται ἠτιολογημένως. Διὰ δὲ τοῦ βιβλιαρίου τοῦ χορηγουμένου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ προηγουμένην ἔρευναν βεβαιοῦται ἡ ὕπαρξις τῶν ἰδιοτήτων τούτων ἐν τῷ συγκεκριμένῳ προσώπῳ. Ἡ θέσπισις τῶν ἰδιοτήτων τούτων ὡς προϋποθέσεων διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ|τοῦ δὲν ἀποτελεῖ περιορισμὸν καθ' ὑποκείμενον, ἀλλ' εἶναι περιορισμοὶ ἐξ ἀντικειμένου, ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος, διὰ τοῦτο οὐχὶ ἀντισυνταγματικοί.

2) Ἀντιθέτως ὅμως, ὡς δέχεται ἡ προειρημένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, εἶναι ἀνίσχυροι περιορισμοὶ καθ' ὑποκείμενον καὶ ὡς τοιούτους ἡ ἀπόφασις αὕτη δέχεται τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸν ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φορτ|τῶν ἐν ἑκάστῃ πόλει καὶ ἀπαγορεύει τὴν διενεργείας τῶν φορτ|σεων ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων, δι' ἰδίων ἐργατῶν εἰς τοὺς χώρους τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν ἐγκαταστάσεων.

Ἐκ τῶν δύο τούτων γενικῶν ἀρχῶν, αἵτινες καθιεροῦνται ὑπὸ τῆς προκειμένης ἀποφάσεως παρέπονται τὰ κάτωθι:

α) Ὅτι πᾶς ἐπιθυμῶν νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φορτ|τοῦ ξηρᾶς εἶναι μὲν ἐλεύθερος πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ δέον προηγουμένως νὰ ὑποστῇ ἔλεγχον, ὅτι συγκεντρεῖ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζομένας ἱκανότητας, τοῦτο δὲ θὰ βεβαιοῦται διὰ τοῦ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος τοῦ χορηγουμένου ὑπὸ τῶν οἰκείων Ε.Ρ.Φ.Ξ.

β) Αἱ Ε.Ρ.Φ.Ξ. δὲν δύνανται νὰ προσδιορίζωσιν ὡρισμένον ἀριθμὸν φορτ|τῶν ξηρᾶς ἐν ἑκάστῃ πόλει οὐδὲ νὰ ἀρνοῦνται τὴν χορήγησιν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων εἰς τοὺς αἰτουμένους ταῦτα, ἐκτὸς ἂν οὗτοι δὲν συγκεντροῦσι τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζομένας προϋποθέσεις ὑγείας, ἱκανότητος, ἐντιμότητος κλπ. (Ἄρθρον 4ον Ν. Δ|τος 1254|1949).

γ) Αἱ διάφοροι ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ ἐνεργῶσι τὰς ἰδίας αὐτῶν φορ|σεις, τὰς ἐκτελουμένας εἰς τοὺς ἐπαγγελματικοὺς αὐτῶν χώρους (περιβόλους ἐργοστασίων, καταστημάτων) δι' ἰδίων αὐτῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ πρέπει οἱ ἐργάται οὗτοι νὰ συγκεντρῶσι τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου, κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον, προϋποθέσεις.

Ὅθεν ὑποχρεοῦνται εἴτε οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐργοδόται, εἴτε οἱ ἴδιοι ἐργάται, νὰ ὑποβάλωσι δηλώσεις περὶ τούτου εἰς τὴν οἰκείαν Ε.Ρ.Φ.Ξ., οἱ δὲ εἰς τὰς φορτ|σεις ἀπασχοληθησόμενοι ἐργάται νὰ ὑποστῶσι τὸν σχετικὸν ἔλεγχον καὶ νὰ τύχωσι ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος πρὸς διεξαγωγὴν τῶν φορτ|κῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ ἐπιχειρήσει.

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 374.
(**) ΕΕΔ 11, σελ. 142.

δ) Εἰς τας φορτ|κάς ἐργασίας τάς ἐνεργουμένας εἰς σιδηροδρομικούς σταθμούς, ὅπου ἀποχωροῦντες λόγοι δημοσίου συμφέροντος, συνιστάμενοι εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τὴν ἀσφάλειαν ὁμαλῆς διεξαγωγῆς τῶν φορτ|κῶν ἔργων, ἐπιβάλλεται τέλος ἡ χρησιμοποίησις ἐργατῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων φορτ|τοῦ, ἐξαιρέσει τῶν φορτ|σεων εἰδῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς σιδηροδρομικὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἰδίου προσωπικοῦ αὐτῶν, κατὰ τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου. Ὁ τοιοῦτος περιορισμὸς τίθεται εἰς τὰς φορτ|σεις τῶν Σιδηροδρομικῶν Σταθμῶν ἐξ ἀντικειμένου, καν' ἴσην μεταχείρισιν δι' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας πολίτας, ἐπιτρεπόμενος ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Συντάγματος (Ἀποφ. Συμβ. Ἐπικρ. 353|1951, Ἀρείου Πάγου 193|1951).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Φεβρουαρίου 1952.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἐγγρ. 60563|1951

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 100.000 δραχμὰς τῶν ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου μισθῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 40127|1951 (*) ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ προβλέπουσα τὴν χορήγησιν τῆς αὐξήσεως τῶν 100.000 δραχμῶν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν ὑπὲρ τὸ ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν, ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ Ὀργανισμούς, τοὺς διεπομένους ὑπὸ ἐσωτερικῶν Κανονισμῶν, λαβόντων καθ' οἱονδήποτε τρόπον δημοσιότητα.

Ἡ χορήγησις τῆς αὐξήσεως ταύτης εἰς τοὺς ὡς ἄνω μισθωτοὺς εἶναι μὲν προαιρετική, ἀλλὰ σκοπεῖ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διαταραχθείσης μισθολογικῆς ἱεραρχίας ἐκ τῆς χορηγήσεως τῆς αὐξήσεως τῶν 100.000 δραχμῶν εἰς τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1.000.000.

Ἡ χορήγησις τῆς αὐξήσεως ταύτης ἐναπόκειται εἰς τὰς διοικήσεις τῶν ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεων καὶ Ὀργανισμῶν, ἡ περὶ τούτου ὅμως κρίσις των δέον, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὅπως μὴ ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν. Φρονοῦμεν ὅτι ταιαύτη καλόπιστος κρίσις ἐπιβάλλει τὴν χορήγησιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς αὐξήσεως τῶν δραχ. 100.000 ἄνευ περιορισμοῦ τινος εἰς τοὺς ἄνω τῶν 1.000.000 δραχμῶν μισθούς, μέχρις ἐξαντλήσεως τῆς μισθολογικῆς ἱεραρχίας, καθ' ὅσον ἐκ τῆς χορηγήσεως ταύτης εἰς τοὺς ἐγγὺς τῶν δραχμῶν 1.000.000 μισθοὺς ἐπέρχεται νέα διαταραχὴ εἰς τὰ ἀμέσως ἀνώτερα κλιμάκια καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1951

Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἐγγρ. 61015|1952

Περὶ ἐπιδόματος λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 3823|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19004|1951 ὁμοίας, τοῦ δι' αὐτῶν καθορισθέντος ἐπιδόματος ἐκ δραχμῶν 150.000 μηνιαίως λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων δικαιοῦται μόνον τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν Γραφείων τῶν Ἀνων. Ἑταιριῶν κλπ καὶ δὴ ἐκ τούτου ἐκεῖνοι, οἵτινες προσελήφθησαν δι' ὑπηρεσίαν διεξαγομένην ἐν τοῖς Γραφείοις καὶ ἐπὶ πλέον τῶν κυρίων τούτων καθηκόντων των ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῶν ἐργοδοτῶν των, δὲν δικαιοῦται δὲ τούτου τὸ προσωπικόν, ὅπερ προσελήφθη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡς κυρίου ἔργου ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐν γένει.

Ἵνα χορηγηθῇ εἰς τοὺς ὡς ἄνω δικαιούχους τὸ ἐπίδομα τοῦτο, ὅπερ σημειωτέον συμφηφίζεται πρὸς τυχὸν ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν χορηγούμενα ὁδοιπορικὰ ἔξοδα, δέον ὅπως ἡ ἀπασχόλησις τῶν μισθωτῶν τούτων εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῶν ἐργοδοτῶν των εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον συστηματικὴ καὶ συνήθης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1951

Ὑπουργείου Ἐργασίας. ἐγκύκλ. 625|1952

Περὶ προσαυξήσεως ἡμερομισθίων κλωστοϋφαντουργῶν.

Ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθέντος ἡμῖν ὑπομνήματος τῆς Ὁμοσπονδίας Κλωστοϋφαντουργῶν Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην ἡ ἐνσωμάτωσις τῆς ὑπὸ τῆς ἀπὸ 20.2.1940 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας Κλωστοϋφαντουργῶν χορηγουμένης 50λέπτου αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κλωστοϋφαντουργίας διὰ πᾶν ἔτος πέραν τῆς δεκάτης ὑπηρεσίας εἰς τὰ προπολεμικὰ ἡμερομίσθια, προκειμένης ἀναπροσαρμογῆς των εἰς μεταπολεμικὰς δραχμάς, δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν σκοπὸν τῆς θεσπίσεώς των καὶ ἐπιβάλλεται ἡ προσμέτρησις τούτων μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν εἰς μεταπολεμικὰς δραχμάς, τῶν προπολεμικῶν ἡμερομισθίων ἀναπροσαρμοζομένων (τῶν 50λέπτων) ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν προπολεμικῶν ἡμερομισθίων. Π.χ. ἐπὶ προπολεμικοῦ ἡμερομισθίου γυναικῶν δραχ. 40, ἡ 50λεπτος προσαύξησις ἀντεπροσώπευε τὸ $^1/_{80}$ τούτου, συνεπῶς τὸ ἀντίστοιχον ἡμερομίσθιον τῶν 40 προπολεμικῶν δραχμῶν εἰς μεταπολεμικὰς δραχμὰς 18.000 δέον ὅπως προσαυξηθῇ δι' ἕκαστον προπολεμικὸν 50λεπτον κατὰ τὸ $^1/_{80}$ τῶν 18.000 δραχ., ἤτοι κατὰ δραχμὰς 225 δι' ἑκάστην ἐκ 0,50 προπολεμικῶν δραχμῶν προσαύξησιν κ.ο.κ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1952

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 829.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2022]1952 Νόμος

Περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως των διατάξεων του Ν.Δ. 1275]1949 «περί της διαχειρίσεως του Μηχανικού Εξοπλισμού».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 61 της 13 Μαρτίου 1952)

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

. . . . . .

Άρθρον 11

Από της δημοσιεύσεως του παρόντος αναστέλλεται ή περαιτέρω πρόοδος πάσης δίκης, εις ό στάδιον αύτη ευρίσκεται, μεταξύ των υπαλλήλων Εταιριών «Γκλαβάνης» και «Β.Ι.Ο.» και οιουδήποτε τρίτου, εξαιρέσει των υπό του άρθρου 10 ρυθμιζομένων περιπτώσεων, κινηθείσης κατά την εφαρμογήν της διά του Ν.Δ. 1275]1949 κυρωθείσης συμβάσεως «περί αναθέσεως εις εντολοδόχους της διαχειρίσεως του Μηχανικού Εξοπλισμού του Κράτους κλπ.» και δυνάμει του άρθρου 28 αυτής.

Πάσα δικαστική πράξις μετά την συμφώνως τη προηγουμένη παραγράφω επελθούσαν αναστολήν της δίκης είναι άκυρος, ούδεν αποτέλεσμα επιφέρουσα μέχρι της επαναλήψεως της δίκης, κατά τας διατάξεις του παρόντος, εξαιρουμένων των αποφάσεων εκδοθησομένων μετά συζήτησιν προηγηθείσαν της ισχύος του παρόντος.

Διά την περαιτέρω συνέχισιν της δίκης απαιτείται ή κοινοποίησις παρά του επισπεύδοντος διαδίκου προς το Δημόσιον κεκυρωμένου αντιγράφου της αγωγής και των τυχόν εκδοθεισών δικαστικών αποφάσεων, ως και ειδικού δικογράφου μνημονεύοντος την πορείαν και το διαδικαστικόν στάδιον, εις ό ευρίσκεται ή δίκη, μετά προσεπικλήσεως του Δημοσίου, όπως παρέμβη εις την δίκην. Η δίκη επαναλαμβάνεται μετά ένα (1) μήνα από της κοινοποιήσεως των ανωτέρω δικογράφων.

Το δημόσιον παρεμβαίνον εις την δίκην δικαιούται να αναλάβη τον δικαστικόν αγώνα και να ζητήση, όπως αι υπάλληλοι Εταιρίαι «Γκλαβάνης» και «Β.Ι.Ο.» τεθώσιν εκτός δίκης, μη απαιτουμένης προς τούτο της συναινέσεως του αντιδίκου. Εν ουτοσί ή δίκη συνεχίζεται μεταξύ των αρχικών διαδίκων: α) εάν, κατά την κρίσιν του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Συντονισμού, ή δίκη, εις ό στάδιον ευρίσκεται, διεξήχθη κακώς υπό των υπαλλήλων Εταιριών, διατηρουσών την εκ της αιτίας ταύτης ευθύνην έναντι του Δημοσίου και β) εάν ή δίκη άφορά την ανόρθωσιν ζημιών προξενηθεισών εις τρίτους εξ ενεργειών των υπαλλήλων Εταιριών γενομένων κατά παράβασιν ή υπέρβασιν των όρων της μετά του Δημοσίου συμβάσεως της κυρωθείσης διά του Ν.Δ. 1275]1949, δι' ας ζημίας το Δημόσιον ουδεμίαν υπέχει ευθύνην. Εις τας υπό στοιχεία α' και β' περιπτώσεις της παρούσης παραγράφου το Δημόσιον δικαιούται να παρέμβη προσθέτως προς υποστήριξιν των υπαλλήλων Εταιριών.

. . . . . .

Άρθρον 13

Η ισχύς του παρόντος Νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 4 Μαρτίου 1952

2023]1952 Νόμος

Περί λήξεως της μετά της Γερμανίας εμπολέμου καταστάσεως.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 61 της 13 Μαρτίου 1952)

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετά της Βουλής, αποφαινόμεθα και διατάσσομεν:

Η μεταξύ Ελλάδος και Γερμανίας υφισταμένη εμπόλεμος κατάστασις τερματίζεται από της 30 Ιουνίου 1951 υπό την επιφύλαξιν της, διά της συναφθησομένης συνθήκης ειρήνης, ρυθμίσεως των εκ του πολέμου προκυψάντων ζητημάτων και υφισταμένων διαφορών.

Πάσα τροποποίησις, συμπλήρωσις, κατάργησις ή λήξις εφαρμογής εν όλω ή εν μέρει διατάξεων κειμένων νόμων, επιβαλλομένη συνεπεία της κατά την προηγουμένην παράγραφον λήξεως της εμπολέμου μεταξύ Ελλάδος και Γερμανίας καταστάσεως, ως και ή άρσις μέτρων ληφθέντων συνεπεία της εμπολέμου ταύτης καταστάσεως, δύναται να γίνη διά Βασιλικών Διαταγμάτων, προτάσει των αρμοδίων Υπουργών εκδιδομένων, εκτός άν δυνάμει των διατάξεων τούτων επιτρέπεται ή δι' ετέρων διοικητικών πράξεων ρύθμισις των περί ών ή παρούσα παράγραφος ζητημάτων.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 10 Μαρτίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί ρυθμίσεως των αποδοχών του προσωπικού των Σιδηροδρόμων Ελληνικού Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 66 της 17 Μαρτίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

α) Το άρθρον 15 § 1 του υπ' αριθ. 1538] 1950 «Αναγκαστικού Νόμου περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου».

β) Την υπ' αριθ. 1166 ε. ε. απόφασιν του Συμβουλίου Επικρατείας, δι' ης άκυρούται εν μέρει ή υπ' αριθ. 68907 π.ε. κοινή απόφασις των Υπουργών Μεταφορών, Οικονομικών και Εργασίας, ως μη εκδοθείσα κατά την νόμιμον

διαδικασίαν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν δι' αὐτῆς γενομένην ρύθμισιν τοῦ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., λόγῳ ἀναρμοδιότητος τῶν ἀπορριφθέντων Ὑπουργῶν.

Προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ συμπληρουμένου ὀργανικῶς θέσεις, καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

I. Προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας.

	Δραχ.
1. Γενικὸς Διευθυντὴς	3.500.000
2. Διευθυντὴς βοηθὸς Γεν. Διευθυντοῦ	3.400.000
3. Διευθυντὴς τεχνικὸς	3.250.000
4. Διευθυντὴς διοικητικὸς	3.000.000
5. Διευθυντὴς βοηθὸς (τεχνικὸς)	3.000.000
6. Ἀρχιμηχανικὸς	2.850.000
7. Ὑπαρχιμηχανικὸς	2.600.000
8. Ἐπιθεωρηταὶ μηχανικοὶ	2.200.000
9. Τμηματάρχαι μηχανικοὶ	2.050.000
10. Ὑποτμηματάρχαι μηχανικοὶ	1.950.000
11. Μηχανικοὶ ἐν γένει	1.875.000
12. Δόκιμοι μηχανικοὶ	1.550.000
13. Χημικοὶ διπλωματοῦχοι	1.775.000
14. Ὑπομηχανικοὶ Α'	1.875.000
15. Ὑπομηχανικοὶ Β'	1.675.000
16. Ὑπομηχανικοὶ Γ'	1.500.000
17. Ὑπομηχανικοὶ Δ'	1.225.000
18. Δόκιμα ὑπομηχανικοὶ	950.000
19. Ἀρχισχεδιασταὶ	1.425.000
20. Σχεδιασταὶ Α'	1.225.000
21. Σχεδιασταὶ Β'	1.050.000
22. Ἠλιογράφοι Α'	1.075.000
23. Ἠλιογράφοι Β'	950.000
24. Βοηθοὶ ἡλιογράφοι	825.000
25. Προϊστάμενοι Ὑπηρεσίας	2.300.000
26. Ὑποπροϊστάμενοι Ὑπηρεσίας	2.000.000
27. Τμηματάρχης Α'	1.600.000
28. Τμηματάρχης Β'	1.325.000
29. Γραμματεὺς ἢ λογιστὴς Α'	1.150.000
30. Γραμματεὺς ἢ λογιστὴς Β'	1.000.000
31. Ὑπαγραμματεὺς ἢ ὑπολογιστὴς	850.000
32. Γραφεῖς	775.000
33. Δόκιμοι γραφεῖς	575.000
34. Προϊσταμένη Δακτυλογράφων	1.050.000
35. Δακτυλογράφος Α'	875.000
36. Δακτυλογράφος Β'	750.000
37. Τηλεφωνητὴς ἢ τηλεφωνήτρια	775.000
38. Ἀρχικλητὴρ	825.000
39. Κλητὴρ ἢ θυρωρὸς	750.000
40. Καθαρίστριαι	325.000—425.000

II. Προσωπικὸν ἐκμεταλλεύσεως.

Α' Σταθμῶν

41. Ἐπιθεωρηταὶ Ἐκμεταλλεύσεως Α'	1.675.000
42. Ἐπιθεωρηταὶ Ἐκμεταλλεύσεως Β'	1.550.000
43. Σταθμάρχαι Α'	1.325.000
44. Σταθμάρχαι Β'	1.175.000
45. Σταθμάρχαι Γ'	1.025.000
46. Βοηθοὶ Σταθμοῦ	800.000
47. Μαθητευόμενοι βοηθοὶ Σταθμοῦ	575.000
48. Στασιάρχαι	875.000
49. Ἀρχιτηλεγραφηταὶ	1.075.000
50. Τηλεγραφηταὶ Α'	900.000
51. Τηλεγραφηταὶ Β'	775.000
52. Ἀρχιτελεγμοδηγοὶ	950.000
53. Ἐλεγμοδηγοὶ ἢ ἀρχικλειδοῦχοι	875.000
54. Κλειδοῦχοι	750.000
55. Μαθητευόμενοι κλειδοῦχοι	525.000
56. Ἀρχιεπιστάται ἀποθηκῶν	1.025.000
57. Ἐπιστάται »	925.000
58. Ζυγισταὶ »	825.000
59. Φορτωταὶ »	750.000
60. Φύλακες νυκτὸς	750.000
61. Φύλακες ἡμέρας	725.000
62. Καθαρισταὶ	750.000
63. Φανοκόροι	750.000

Β' Κινήσεως ἀμαξοστοιχιῶν

64. Ἀρχιελεγκταὶ	1.150.000
65. Ἔλεγκται	1.050.000
66. Προϊστάμενοι ἀμαξοστοιχιῶν	950.000
67. Ὁδηγοὶ ἀμαξοστοιχιῶν	825.000
68. Τροχοπεδηταὶ	750.000
69. Μαθητευόμενοι τροχοπεδηταὶ	525.000

III. Προσωπικὸν ἕλξεως καὶ ὑλικοῦ.

70. Ἐργοστασιάρχαι	1.925.000
71. Ὑπεργοστασιάρχαι	1.750.000
72. Ἐργοδηγοὶ τεχνικοὶ	1.500.000
73. Ἀρχιτεχνῖται	1.200.000
74. Τεχνῖται Α'	1.000.000
75. Τεχνῖται Β'	900.000
76. Βοηθοὶ τεχνῖται	775.000
77. Μαθητευόμενοι τεχνῖται	425.000
78. Ἀρχιεργάται	1.050.000
79. Ὑπαρχιεργάται	900.000
80. Ἐργάται	750.000
81. Λιπαντταί	750.000
82. Φανοκόροι	750.000
83. Καθαρισταί	750.000
84. Μηχανοστασιάρχαι	1.750.000
85. Ὑπομηχανοστασιάρχαι Α'	1.550.000
86. Ὑπομηχανοστασιάρχαι Β'	1.450.000
87. Ἀρχιμηχανοδηγοὶ	1.175.000
88. Μηχανοδηγοὶ	1.100.000
89. Μηχανοδηγοὶ ἐλαφρῶν	975.000
90. Θερμασταί	950.000

IV. Προσωπικὸν συντηρήσεως γραμμῆς.

91. Ἐπιθεωρηταὶ τηλεγράφων Α'	1.600.000
92. » » Β'	1.375.000
93. Διπλωματοῦχοι ἠλεκτροτεχνῖται	1.125.000
94. Ἐργοδηγοὶ τεχνικοὶ	1.500.000
95. Ἀρχιτεχνῖται ἐν γένει	1.200.000
96. Τεχνῖται Α ἐν γένει	1.000.000
97. Τεχνῖται Β' ἐν γένει	900.000
98. Βοηθοὶ τεχνῖται	775.000
99. Μαθητευόμενοι τεχνῖται	425.000
100. Ἐργοδηγοὶ γραμμῆς	1.250.000
101. Ἀρχιεργάται γραμμῆς	1.100.000
102. Ὑπαρχιεργάται γραμμῆς	950.000
103. Ἐργάται γραμμῆς	750.000
104. Ἐργοδηγοὶ Τηλεγράφων	1.250.000
105. Ἀρχιτηλεγραφοφύλακες	975.000
106. Τηλεγραφοφύλακες	775.000
107. Φύλακες γραμμῆς	750.000
108. Φύλακες ἰσοπέδων διαβάσεων	525.000
109. Φυλακίδες ἰσοπέδων διαβάσεων	425.000

V. *Προσωπικὸν αὐτοκινήτων.*

110.	Ἀμαξοστασιάρχαι	1.325.000
111.	Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων Α'	975.000
112.	» » Β'	900.000
113.	» » Γ'	825.000
114.	Βοηθοὶ καὶ εἰσπράκτορες	750.000

Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν αὐτοκινήτων ἀκολουθεῖ τὸ μισθολόγιον τοῦ ἀντιστοίχου προσωπικοῦ Ἕλξεως.

VI. *Ὑγειονομικὸν προσωπικόν.*

Α' Ἰατροὶ ὑπάλληλοι μὲ πλήρες ὡράριον ἐργασίας.

115.	Ἀρχίατρος	2.800.000
115α.	Ἐπιθεωρηταὶ ἰατροὶ	2.200.000
116.	Ἐπίατροι ἐπόπται ἰατροί	2.000.000

Β' Ἰατροὶ μὲ μειωμένον ὡράριον ἐργασίας συνδεόμενοι ἢ μὴ δι' ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

117.	Ἰατροὶ μὲ τρίωρον καὶ μέχρι πενταώρου ἡμερησίαν ἀπασχόλησιν εἰς Γραφεῖον ἢ Ἰατρεῖον	1.600.000
118.	Ἰατροὶ μὲ δίωρον ἡμερ. ἀπασχόλησιν εἰς Γραφεῖον ἢ Ἰατρεῖον	1.325.000
119.	Ἰατροὶ μὲ ὡριαίαν ἡμερ. ἀπασχόλησιν εἰς Γραφεῖον ἢ Ἰατρεῖον	1.125.000

Οἱ ἰατροὶ τῆς κατηγορίας ταύτης, πλὴν τῆς ἀπασχολήσεως εἰς Γραφεῖον ἢ Ἰατρεῖον, ὑποχρεοῦνται ἐπὶ πλέον, ὅπως ἐκτελῶσιν ἐπισκέψεις ἀσθενῶν μετόχων τοῦ οἰκείου Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας κατ' οἶκον ἢ Νοσοκομεῖα, εἰς Ὑγειονομικὰς Ἐπιθεωρήσεις κλπ.

Ἡ κατάταξις καὶ ἀνακατάταξις τῶν ἰατρῶν εἰς τὰς κατηγορίας τῆς ὡριαίας, διώρου, τριώρου καὶ πέραν, ἡμερησίας ἐργασίας ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς ἰατρούς.

Γ' Ἰατροὶ μὲ (περιωρισμένην) ἡμερησίαν ἀπασχόλησιν καθοριζομένην διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Γενικῆς Διοικήσεως συνδεόμενοι ἢ μὴ δι' ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

120.	Κατηγορία Α'	1.125.000
121.	» Β'	1.025.000
122.	» Γ'	850.000
123.	» Δ'	750.000
124.	» Ε'	600.000
125.	» ΣΤ'	450.000
126.	» Ζ'	300.000

Δ' Βοηθητικὸν ὑγειονομικὸν προσωπικόν.

127.	Νοσοκόμοι Ἰατρείου Α'	850.000
128.	Νοσοκόμοι Ἰατρείου Β'	750.000
129.	Νοσοκόμοι Ἰατρείου Γ'	625.000
130.	Ἀπολυμαναὶ Α'	975.000
131.	» Β'	900.000
132.	Βοηθοὶ ἀπολυμαναὶ	775.000
133.	Ἐργάται	750.000

Ἡ κατάταξις τοῦ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐνεργηθήσεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικτύου, βάσει τῶν προσφερομένων παρ' ἑκάστου Ὑπηρεσιῶν.

VII. *Προσωπικὸν δικαστικῆς ὑπηρεσίας*

	Νομικὸς Σύμβουλος	2.800.000
134.	Προϊστάμενος Δικαστικοῦ	2.600.000
	Δικηγόρος Α'	2.400.000
135.	Δικηγόρος Β'	2.200.000
136.	Βοηθοὶ Νομικοῦ Συμβούλου Α' Δικηγόροι Γ', Δ' καὶ Ε'	1.800.000
	Βοηθοὶ Νομικοῦ Συμβούλου Β'	1.350.000

Ἄρθρον 2

Ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος καθοριζομένων μισθολογίων οὐδεμία προσαύξησις ἢ πρόσθετον ἐπίδομα παρέχεται, πλὴν τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 προβλεπομένων δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν.

Κατ' ἐξαίρεσιν παρέχονται :

Α'. Ἐπίδομα παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

1. Εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας βαθμολογικὴν ἐξέλιξιν, τοὺς παραμένοντας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ τοὺς ἐξαντλοῦντας τὴν εἰδικὴν ἱεραρχίαν τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκουσι μετ' ἑκάστην τριετίαν παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ παρέχεται ἐπίδομα 5 οἷο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ὃν κατέχουσι βαθμοῦ, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ 20 οἷο. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δὲν δικαιοῦται τὸ μὴ μόνιμον ἰατρικὸν προσωπικόν.

Β'. Ἐπίδομα διαχειριστικῶν λαθῶν.

Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ταμείων, τοὺς διενεργοῦντας πληρωμὰς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἐνδεχομένων λαθῶν, παρέχεται ἐπίδομα ὁριζόμενον εἰς 3 οἷο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Ἄρθρον 3

1. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους παρέχεται :

α) Ὁ μισθὸς ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

β) Ὁ μισθὸς ἑνὸς δεκαπενθημέρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα.

2. Μισθὸς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγρ. εἶναι ὁ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενος, προσαυξανόμενος διὰ τοῦ τυχὸν λαμβανομένου ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3. Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὡς ἄνω δώρων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἐκδιδόμεναι ἑκάστοτε ἀποφάσεις.

Ἄρθρον 4

Δευτερεύουσαι ἀπολαυαί.

1. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τίθεται ἐν ἰσχύι διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους ὁ διὰ τοῦ ἀπὸ 19.1.1926 κυρωθεὶς Κανονισμὸς τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ΣΕΚ.

2. Αἱ ἐν τῷ Κανονισμῷ τούτῳ καθοριζόμεναι ὡς βασικαὶ ἀποζημιώσεις ἢ ἀμοιβαὶ ὑπολογίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 τιμαρίθμου, προσαρμοζόμεναι ἐπὶ συντελεστὴν 300.

3. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀμοιβῆς νυκτερινῆς καὶ συμπληρωματικῆς ἐργασίας, ὡς μισθὸς λογίζεται ὁ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενος μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεως λόγῳ παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν.

4. Ἡ ἀποζημίωσις κατοικίας ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν ἀποθηκῶν ἐμπορευμάτων, καταταξόμενον, διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὡς ἀκολούθως :

α) Ἀρχιεπιστάται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1ην κατηγορίαν.

β) Ἐπιστάται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 5ην κατηγορίαν.

γ) Ζυγισταὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 6ην κατηγορίαν.

δ) Φορτωταὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 7ην κατηγορίαν.

4. Εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων, τοὺς βοηθοὺς καὶ εἰσπράκτορας αὐτῶν παρέχονται αἱ δευτερεύουσαι ἀπολαυαί, ὡς αὗται καθορίζονται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν, ὡς ἀκολούθως :

α) Εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ἀποζημίωσις μετακινήσεων 8ης κατηγορίας.

Εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ἁμοιβὴ χιλιομετρικῶν διανύσεων Α' κατηγορίας θερμαστοῦ.

β) Εἰς τοὺς βοηθοὺς καὶ εἰσπράκτορας ἀποζημίωσις μετακινήσεων 10ης κατηγορίας.

Εἰς τοὺς βοηθοὺς ἁμοιβὴ χιλιομετρικῶν διανύσεων Α' κατηγορίας φανοκόρου.

Τὸ κατώτατον ὅριον ἑκάστης κατηγορίας ἀποζημιώσεως μετακινήσεων κατὰ γεῦμα, δεῖπνον, διανυκτέρευσιν ὁρίζεται εἰς 1,30 μεταλλικὰς δραχμάς.

6. Διευκρινίζεται ὅτι ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν ἁμοιβὴ ἀσκήσεως καθηκόντων ἀνωτέρου βαθμοῦ νοεῖται ἡ διαφορὰ τῆς βασικῆς μισθοδοσίας τοῦ κατεχομένου βαθμοῦ ἀπὸ τὴν ταιαύτην τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου, ὡς αὗται καθορίζονται διὰ τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Γενικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 5

Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὡς καθορίζονται διὰ τοῦ παρόντος, καταβάλλονται ἀνὰ δεκαπενθήμερον καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου δεκαπενθημέρου.

Ἄρθρον 6

1. Τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, οὗτινος αἱ ἀποδοχαὶ τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1950 εἶναι ἀνώτεραι τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος προβλεπομένων, διατηρεῖ τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ προσωπικοῦ ἐπιδόματος.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ὡς λαμβανόμεναι τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 ἀποδοχαὶ νοοῦνται ὁ βασικὸς μισθὸς μετὰ τοῦ ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας, οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ ἐπιδόματος Βορείου Ἑλλάδος.

3. Ἡ ὡς προσωπικὸν ἐπίδομα διατηρουμένη κατὰ τ' ἀνωτέρω διαφορὰ συμψηφίζεται εἰς πᾶσαν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ἐπερχομένην ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, ἢ μειοῦται ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῆς καταστάσεως τῶν δικαιούχων, συνεπαγομένης ἀπώλειαν δικαιώματος ἐπὶ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἐπιδομάτων.

4 Προσωπικόν, τοῦ ὁποίου ὁ βασικὸς μισθός, προσαυξανόμενος διὰ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2ον τοῦ παρόντος διατάγματος ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ὑπερβαίνει τὸν βασικὸν μισθὸν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ, προαγόμενον εἰς τὸν ἀνώτερον τοῦτον βαθμὸν λαμβάνει τὸν βασικὸν μισθὸν τοῦ νέου βαθμοῦ καὶ τὴν ἐπὶ πλέον τούτου λαμβανομένην, πρὸ τῆς προαγωγῆς, διαφορὰν μέχρι συμψηφίσεως αὐτῆς διὰ προαγωγῆς ἢ ἀπολήψεως ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ κλπ.»

5. Προσωπικὸν μετατασσόμενον εἰς θέσιν, τῆς ὁποίας ὁ βασικὸς μισθὸς εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν τῆς πρότερον παρ' αὐτοῦ κατεχομένης θέσεως δικαιοῦται καὶ τοῦ τυχὸν παρ' αὐτοῦ λαμβανομένου ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐν τῇ θέσει, ἣν πρὸς τῆς μεταταξεως ἐκέκτητο.

Ἄρθρον 7

Διὰ τὸ ἔκτακτον ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., τὸ ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν 27ην Νοεμβρίου 1950 καὶ μὴ συμπληροῦν ὀργανικὰς θέσεις, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου δύναται νὰ ἐξαιρῆται τὸ ἔκτακτον ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., τὸ μὴ κατέχον ὀργανικὰς θέσεις, ἀλλὰ προσλαμβανόμενον πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων γραμμῆς καὶ κτιρίων, οὗτινος αἱ ἀποδοχαὶ καθορίζονται διὰ τῶν μετ' αὐτοῦ συμβάσεων, οὐχὶ ὅμως κατώτεραι τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου, τοῦ καθοριζομένου διὰ τῶν ἀναλόγων συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ προσωπικὸν ἀποκαταστάσεως δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 8

Ἡ μισθοδοσία τοῦ μὴ κατονομαζομένου ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 προσωπικοῦ καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικτύου ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἄρθρον 9

Πᾶσα ἀμφιβολία ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ παρόντος γίνεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν.

Ἄρθρον 10

1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Διατάγματος ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 διὰ τὰς παγίας ἀπολαυὰς καὶ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1950 διὰ τὰς δευτερευούσας.

2. Τὰ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 μέχρι τῆς 27.11.1950 καταβληθέντα ἔκτακτα δεκαπενθήμερα συμψηφίζονται εἰς τοὺς διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένους μισθούς.

Ἄρθρον 11

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 68907]27.11.1950 καὶ 68908]27.11.1950 κοιναὶ ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων καταργοῦνται ἐξ ὑπαρχῆς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ διά τοῦ ἀπό 17.12.1930 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 39 τῆς 21 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. 1648|1951 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 1057|1946, ἐνίων διατάξεων τοῦ ἐν ἰσχύϊ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καί τοῦ Α.Ν. 301|1936».

2) Τά ὑπ' ἀριθ 51|3.7.1951, 12835|1.10.1951, 4238|28.9.1951, 11026|10.9.1951, 500|12.9.1951, 190|105|17.9.1951, 13059|18.10.1951 ἔγγραφα τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμου Πύργου — Κατακώλου, Σιδηροδρόμου Πειραιῶς — Ἀθηνῶν — Πελοποννήσου, Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Γαλλοελληνικῶν Σιδηροδρόμων, Σιδηροδρόμου Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος καί Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.

3) Τήν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, ληφθεῖσαν κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 52 συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 17.11.1951, βάσει τῆς ὑποβληθείσης διά τῶν ὡς ἄνω ἐγγράφων γνώμης ἑκάστου τῶν Τ.Α. προσωπικοῦ σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων καί διατυπωθεῖσαν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 96 πράξει αὐτοῦ.

4) Τήν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 883|1951 πρακτικῷ αὐτοῦ, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργοῦ, ἀφεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Τό ἄρθρον 1 τοῦ διά τοῦ ἀπό 17 Δεκεμβρίου 1930 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τοῦ προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 1

«Ἅπασαι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἰσχύουσι διά τό μόνιμον προσωπικόν, ἄρρεν ἤ θῆλυ, ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καί ἐργατῶν ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν ὅσῳ αὗται ἀσκοῦν καί τήν ἐκμετάλλευσιν τοῦ Δικτύου.

Ἐάν ἐξ οἱουδήποτε λόγου ἡ ἐκμετάλλευσις Δικτύου τινός ἠθελεν ἀνατεθῇ εἰς ἕτεραν τοιοῦτον, ὁ ἐπί τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργός δύναται ν' ἀποφασίσῃ καί περί τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἀπομένοντος εἰς τό ἐν λόγῳ Δίκτυον προσωπικοῦ εἰς τό Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας τοῦ ἀναλαμβάνοντος τήν ἐκμετάλλευσιν Δικτύου, ὅπερ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑποκαθίσταται εἰς τά δικαιώματα καί τάς ὑποχρεώσεις τοῦ πρώτου.

Ἡ τοιαύτη ἀπόφασις λαμβάνεται μετά γνώμην τοῦ ἀναλαμβάνοντος τήν περιθάλψιν Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 1 ἰσχύει καί διά τό προσωρινόν καί ἔκτακτον προσωπικόν».

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

177|1952 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περί δρισμοῦ εἰσφορᾶς μισθωτῶν τῆς Χώρας ὑπέρ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀνοικοδομήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 39 τῆς 21 Φεβρουαρίου 1952)

Λαβόν ὑπ' ὄψιν : 1) Τάς δυσχερείας, ὑφ' ἃς τελεῖ ἡ ὑπαίθρος ἐξ αἰτίας τῶν καταστροφῶν, αἵτινες ἔπληξαν αὐτήν κατά τούς τελευταίους ἀγῶνας ἐναντίον τοῦ συμμοριτισμοῦ.

2) Τό ὑπ' ἀριθ 1040 ψήφισμα τοῦ κατά τήν 18 Ἰανουαρίου 1952 συνελθόντος ἐν Ἀθήναις Γεν. Συμβουλίου τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., καθ' ὃ ἀπεφασίσθη ἡ ὁμοίθυμος ὑπέρ τῆς πλημμύρας ὑπαίθρου χιλιόδραχμος εἰσφορά ἐκ μέρους ὁλοκλήρου τῆς ἐργατοϋπαλληλικῆς τάξεως πρός ἀποκατάστασιν καταστραφέντων ἱερῶν ναῶν, σχολείων καί χωρίων.

3) Σχετικήν εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἀποφασίζει :

1) Ἐγκρίνει, ὅπως ὁρισθῇ μηνιαία εἰσφορά ἑκάστου μισθωτοῦ τῆς Χώρας ἀπό 1ης Μαρτίου 1952 ἐκ δραχμῶν χιλίων (1.000) μηνιαίως ὑπέρ τοῦ ὑπό τήν προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τελοῦντος «Ὀργανισμοῦ Ἀνοικοδομήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ».

2) Ἡ βεβαίωσις καί εἴσπραξις τοῦ εἰσφερομένου ποσοῦ θέλει γίνει διά τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατά τά δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας λεπτομερέστερον ὁριζόμενα.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 177 παροῦσαν πρᾶξίν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Φεβρουαρίου 1952

64591|6758|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν σταφιδοκερφωτῶν Ξυλοκάστρου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 238 τῆς 10 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν : Καθορίζομεν τήν ἀμοιβήν τῶν ἐργατῶν κατασκευῆς σταφιδοκιβωτίων Ξυλοκάστρου τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τάς ἐργασίας κουφώματος — σκαρώματος καί καπακώματος — συρματοδέματος εἰς δρχ. 120 κατά κιβώτιον διά πάσας τάς ἄνω ἐργασίας.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό σήμερον, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1951

60214]5410]1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως έκτελεστής της ὑπ' ἀριθ. 4]25.10.19 1 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Πατρών, δι' ής καθωρίσθησαν αί αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας του προσωπικού των ζυθοπωλείων, μπαρ, ούζερί Πατρών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 238 της 10 Δεκεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του από 16]20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος εκρυπουλοιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως υπό του Α.Ν. 1804]1951, 2) τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β.Δ. περί των Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. της 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», 3. την υπ' άριθ. 4]1951 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας συλλογικών διαφορών Εργασίας Πατρών, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την υπ' άριθ. 4] 25.10.51 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας συλλογικών διαφορών Εργασίας Πατρών, δι' ής καθορίσθησαν αί αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των υπαλλήλων και του τεχνικού προσωπικού των ζυθοπωλείων, μπαρ, ούζερί Πατρών.

Εν Αθήναις τη 26 Νοεμβρίου 1951

42205]Α. 379]1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί συμπληρώσεως της υπ' άριθ. 26066]Α 235]20.6.1951 κοινής αποφάσεως Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 251 της 27 Δεκεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 12]1944 Νόμου.

2) Την υπ' αριθ. 6249]1951 απόφασιν της Νομισματικής Επιτροπής.

3) Την υπ' αριθ. 1927]13.7.1951 αναφοράν του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Σ.Ο.

4) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Συμπληρούντες την υπ' αριθ. 26066]Α. 235] 20.6.1951 ημετέραν απόφασιν, αναπροσαρμόζομεν από 1ης Ιουνίου 1951 τας υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Σ.Ο. καταβαλλομένας κάτωθι βασικάς συντάξεις, ως ακολούθως:

Βασική σύνταξις	Νέα ἀναπρσα.
από 700]—7500	Δρχ. 740.000
» 7501—8000	» 770.000

Εν Αθήναις τη 15 Δεκεμβρίου 1951

54098]5771]1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως έκτελεστής της υπ' αριθ. 1]1951 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Ρόδου δι ής απεφασίσθη ή έκτακτος οικονομική ενίσχυσις του τεχνικού προσωπικού των ζαχαροπλαστείων, καφενείων και εστιατορίων Ρόδου

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 251 της 27 Δεκεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του από 16]20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος εκρυπουλοιήθη υπό του Α.Ν. 1804]1951, 2) τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β.Δ. «περί των Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. της 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την υπ' αριθ. 1] 1951 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας συλλογικών διαφορών Εργασίας Ρόδου, δι' ής απεφασίσθη η χορήγησις εκτάκτου οικονομικής ενισχύσεως εις το τεχνικόν προσωπικόν των ζαχαροπλαστείων, καφενείων και εστιατορίων Ρόδου, περιλαμβανομένων και των ξενοδοχείων «Ρόδον» και «Θέρμαι» διά τον μήνα Ιούλιον δραχ. 40.000, διά τον μήνα Αύγουστον δραχ. 50.000 και διά τον μήνα Σεπτέμβριον δραχ. 60.000.

Εν Αθήναις τη 13 Δεκεμβρίου 1951

67259]7202]1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί επιβολής κρατήσεως επί των αποδοχών των εργατών μετάλλου υπέρ της Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατών Μετάλλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 251 της 29 Δεκεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α.Ν. 28]1944, ως ούτω εκρυπουλοιήθησαν και συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, αποφασίζομεν:

Όπως περιμνη των οικείων εργοδοτών ενεργήται κράτησις εκ 1.000 δρχ. μηνιαίως εκ των αποδοχών πάντων των εργατοτεχνιτών σιδηροβιομηχανίας και μετάλλου, των ησφαλισμένων παρά του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατών Μετάλλου υπέρ της εν Πειραιεί εδρευούσης Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατών Μετάλλου, εισπρατομένης υπό του Ταμείου ταύτου και αποδιδομένης εις την εν λόγω οργάνωσιν.

Εν Αθήναις τη 27 Δεκεμβρίου 1951

4358]Ι. 26]1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως εις το Ι.Κ.Α. κατά της ασθενείας των πάσης φύσεως συνταξιούχων του Ταμείου Συντάξεων Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 17 της 28 Φεβρουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις της § 3 του άρθρου 4 του Α.Ν. 1022]1946.

2) Τας διατάξεις του άρθρου 6 του υπ' αριθ. 1846]1951 Αν. Νόμου.

3) Γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διατυπωθείσαν εν τη υπ' αριθ. 82]21.12.1951 συνεδριάσει αύτου και υποβληθείσαν ημίν διά της υπ' αριθ. 29157]3931]25.1.1952 αναφοράς της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α., αποφασίζομεν:

Άρθρον 1

1) Ασφαλίζονται υποχρεωτικώς εις το Ι.Κ.Α. κατά της ασθενείας, από της 1 Μαρτίου 1952 και υπό τους εν τοις επομένοις άρθροις περιλαμβανομένους όρους και προϋποθέσεις, πάντες οι πάσης φύσεως συνταξιούχοι του Ταμείου Συντάξεων Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης ασχέτως αιτίας συνταξιοδοτήσεως των.

2) Της κατά την § 1 ασφαλίσεως εξαιρούνται οι εμπίπτοντες εις τας διατάξεις του άρθρ. 6 του υπ' αριθ. 1846|1951 Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», ως και οι μη διαμένοντες εντός ασφαλιστικών περιοχών Περιφερειακών ή Τοπικών Υποκαταστημάτων του Ι.Κ.Α. ή Τοπικών Παραρτημάτων τούτων.

Άρθρον 2

Εισφοραί

1) Το ποσοστόν της ασφαλιστικής εισφοράς δι' έκαστον συνταξιούχον ορίζεται ίσον προς έντεκα επί τοις εκατόν (5 ο|ο) επί της εις αυτόν καταβαλλομένης συντάξεως μεθ' απάντων των επιδομάτων, προσαυξήσεως κλπ.

2) Υπόχρεως διά την καταβολήν εις το Ι.Κ.Α. των εισφορών είναι ο συνταξιοδοτών Ασφαλιστικός Οργανισμός, όστις υποχρεούται καθ' εκάστην μηνιαίαν πληρωμήν συντάξεων να παρακρατεί τ' αναλογούντα εις την ασφαλιστικήν εισφοράν ποσά και να καταθέτη ταύτα εις τα κατά τόπους αρμόδια Υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α., άμα στέλλων συγχρόνως, και τας υπό του Ι.Κ.Α. ορισθησομένας καταστάσεις, τας περιλαμβανούσας τα στοιχεία των συνταξιούχων, ους αφορούν αι καταβαλλόμεναι εισφοραί.

3) Χρόνος καταβολής εισφορών ορίζεται η πρώτη εκάστου μηνός δι' όλόκληρον τον μήνα.

Εισφοραί μη καταβληθείσαι εντός τριάκοντα (30) ημερών από της προθεσμίας ταύτης επιβαρύνονται διά προσθέτων τελών, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 27 του Α.Ν. 1846|1951. Τα πρόσθετα τέλη βαρύνουν τον καθυστεροῦντα την καταβολήν των εισφορών Ασφαλιστικόν Οργανισμόν.

4) Εις τους ασφαλιζομένους κατώ τ' ανωτέρω συνταξιούχους δύναται να παρέχηται παρά του Ι.Κ.Α. ειδικόν βιβλιάριον, εν ω δέον να γίνωνται παρά του συνταξιοδοτούντος Οργανισμού αι σχετικαί εγγραφαί καταβολής εισφορών ή εφ' όσον ήθελε ζητηθή παρά του Ι.Κ.Α. ή επικολλήσεις εν αυτώ ασφαλιστικών ενσήμων.

Άρθρον 3

1) Το Ι.Κ.Α. υποχρεούται, όπως παρέχη εις τον κατά το άρθρον 1 ασφαλιζόμενον συνταξιούχον, ως και εις τα κατά το άρθρον 33 του Α.Ν. 1846|1951 μέλη οικογενείας του λόγω γήρατος ή αναπηρίας συνταξιούχου, άπασας τας εις τους ιδίους αυτού συνταξιούχους της αντιστοίχου κατηγορίας χορηγουμένας κατά νόμον παροχάς ασθενείας και υφ' ας προϋποθέσεις, καθ' ην διαδικασίαν και εις ην έκτασιν παρέχονται αύται.

2) Εις ην περίπτωσιν εκ των καταστατικών διατάξεων του συνταξιοδοτούντος τον ως άνω ασφαλιζόμενον παρά τω Ι.Κ.Α. συνταξιούχον Οργανισμού προβλέπεται η χορήγησις παροχής τινος εκ των εν τη παρ. 1 του παρόντος άρθρου οριζομένων, αύτη δεν καταβάλλεται υπό του Ι.Κ.Α.

3) Η υποχρέωσις του Ιδρύματος διά την χορήγησιν των κατά τ' ανωτέρω παροχών άρχεται από της κατά το άρθρον 1 της παρούσης έναρξεως της ασφαλίσεως και λήγει κατά τα διά τους συνταξιούχους του Ι.Κ.Α. ισχύοντα.

Άρθρον 4

Εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως διά της παρούσης, ισχύουν διά την πραγμάτωσιν της ασφαλίσεως των εν άρθρω 1 και 3 προσώπων αι σχετικαί διατάξεις της νομοθεσίας του Ι.Κ.Α.

Εν Αθήναις τη 21 Φεβρουαρίου 1952

61607|5139|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως αυξήσεως του ποσοστού «κρατήσεως υπέρ του Κεφαλαίου Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καβάλας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 1 της 2 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.Δ. 1254|1949 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων των περί φορτ|σεων νόμων» και 2) το διά της υπ' αριθ. 137 ε.έ. αναφοράς του προέδρου της Επιτροπής Ρυθμίσεως Φορτ|σεων Λιμένος Καβάλας υποβληθέν ήδη πρακτικόν της υπ' αριθ. 58|1951 πράξεως της Επιτροπής ταύτης περί αυξήσεως της υπέρ Κ.Α.Φ. εργατικής εισφοράς αποφαινόμεθα:

Εγκρίνομεν, όπως η εκ ποσοστών 2 ο|ο τεθεσπισμένη υπέρ του Κεφαλαίου Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτών (Κ.Α.Φ.) Λιμένος Καβάλας κράτησις επί των εκάστοτε εισπρατομένων νομίμων φορτ|τικών δικαιωμάτων αυξηθή εις ποσοστόν 4 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 27 Δεκεμβρίου 1951

399|23|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί δώρων Πάσχα οδηγών αυτοκινήτων ταξί.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 8 της 10 Ιανουαρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψει: 1) τας διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως ούτος αυθεντικώς ηρμηνεύθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τας υπ' αριθ. 25142|1951 και 25946|1951 αποφάσεις ημών και 3) το υπ' αριθ. 680|1951 πρακτικόν συνεδριάσεως του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφαινόμεθα:

Ανακαλούντες την υπ' αριθ. 25946|5481 από 26.4.1951 απόφασιν ημών (*) περί αναστολής εκτελέσεως της υπ' αριθ. 25142|1951 όμοίας περί χορηγήσεως εκτάκτου χρηματικής παροχής (δώρου) εις τους οδηγούς αυτοκινήτων ταξί επί τας εορτάς του Πάσχα 1951, κατόπιν της ένώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας δηλώσεως παραιτήσεως εκ της αιτήσεως ακυρώσεως ταύτης των υποβαλόντων αυτήν εργοδοτών, ορίζομεν όπως ισχύση ή προμνησθείσα υπ' αριθ. 25142|2467 από 31.4.1951 απόφασις ημών, δημοσιευθείσα εις το υπ' αριθ. 75 τεύχος Β' της 23.4.1951 Φ.Ε.Κ.

Εν Αθήναις τη 10 Ιανουαρίου 1952

348|1952 Απόφ. Υπουργών Συγκοινωνιών, Οικονομικών και Εργασίας

Περί καταργήσεως προσαυξήσεως 25 ο|ο εις προσωπικόν εξωτερικής υπηρεσίας κινήσεως τροχιοδρόμων κ.λπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 της 22 Μαρτίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: α) τας διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως ούτος τροποποιήθη και συνεπλη-

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 540.

ρωθη μεταγενεστέρως, β) τὰς ὑπ' ἀριθ. 8960|1946, 18310|1946 καὶ 25825|1951 κοινὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, γ) τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας Κινήσεως τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν καὶ δ) τὸ δυσχερὲς τοῦ ἐπακριβοῦς καθορισμοῦ τῶν ὑπὸ τῶν προρρηθεισῶν Υ.Α. προβλεπομένων προσαυξήσεων καὶ τὴν ἀνάγκην εἰδικωτέρας ὡς πρὸς αὐτὰ ρυθμίσεως τῶν εἰρημένων προσαυξήσεων, ἐπὶ τῷ τέλει εὐχεροῦς ὑπολογισμοῦ των, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον πρῶτον

1) Ἡ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 κοινῆς ἀποφάσεως (*) προβλεπομένη προσαύξησις κατὰ 25 ο|ο τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀπασχολουμένων κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (22—06) μισθωτῶν καταργεῖται ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1951 μόνον καθόσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας Κινήσεως Τροχιῶν, ἠλεκτροκινήτων διὰ κεραίας λεωφορείων καὶ λεωφορείων τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν (ἐπιθεωρηταί, ὁδηγοί, εἰσπράκτορες, κλειδοῦχοι κλπ.).

2) Ἀντὶ τῆς προρρηθείσης καὶ καταργουμένης προσαυξήσεως προσαυξάνονται κατὰ δύο ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (2 ο|ο), διὰ τὸν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1951 καὶ ἑξῆς χρόνον, τὰ εἰς τὰς ἡμέρας πραγματικῆς ἐργασίας ἑκάστου μηνὸς ἀντιστοιχοῦντα καὶ ὀφειλόμενα δι' ὑπερωρίαν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῆς εἰς τὴν προηγουμένην παραγράφου ἀναφερομένης κατηγορίας μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως των κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας.

3) Αἱ εἰς μίαν ἡμέραν πραγματικῆς ἐργασίας ἀντιστοιχοῦσαι ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν ἐξευρίσκονται βάσει τοῦ ἀπὸ τῆς προπολεμικῆς ἐποχῆς κρατοῦντος παρ' αὐτῇ καὶ ἐφαρμοζομένου συστήματος.

Ἄρθρον δεύτερον

1) Ἡ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8960|1946 κοινῆς ἀποφάσεως (**) προβλεπομένη προσαύξησις κατὰ 75 ο|ο τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀπασχολουμένων κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένας, ὡς μὴ ἐργασίμους, ἑορτὰς τοῦ ἔτους παρέχεται εἰς τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον κατηγορίαν προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Μ. μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία των ἄρχεται μεταξὺ τῆς ὀγδόης πρωϊνῆς καὶ τῆς ὀγδόης ἀπογευματινῆς τῆς Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς καὶ ὄχι ὅταν ἡ ἀπὸ τοῦ Σαββάτου ἢ τῆς παραμονῆς ἑορτῆς ἀρξαμένη ἐργασία των παρατείνεται καὶ πέραν τοῦ μεσονυκτίου.

2) Ἡ διάταξις τῆς § 3 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐφαρμόζεται καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὴν κατὰ 75 ο|ο προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαρτίου 1952

14638|1114|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 68420|1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 22 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 68420|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μακαρονοτεχνιτῶν ἁπάσης τῆς χώρας, καθορίζομεν ὡς ἀκολούθως τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατριῶν μακαρονοποιίας.

Συσκευάστριαι μὲ ἐργασίαν εἰς μακαρονοποιεῖα μέχρι δύο ἐτῶν συμπεπληρωμένων ἡμερομίσθιον δραχ. 22.000.

Συσκευάστριαι μὲ ὑπηρεσίαν εἰς μακαρονοποιεῖα ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ ἄνω ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000.

Τὸ ἐδάφιον 2 τῆς § 1 τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως καταργεῖται ἀφ' ἧς ἰσχύσει.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἰσχύουσα ἀφ' ἧς καὶ ἡ τροποποιουμένη ὑπ' ἀριθ. 68420|1951 ἀπόφασις ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαρτίου 1952

66855|N. 280α|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Ν. Π.Υ. βάσει τῆς 50855|1947 Κ.Α. καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 22 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 4106|8.12.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ν. Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων καὶ τὰ ἐν τοῖς συνημμένοις ταύτῃ πρακτικοῖς τοῦ Δ.Σ. ἐκτιθέμενα.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 6249|11.6.1951 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

4) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν αὔξησιν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ν. Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων καταβαλλομένων συντάξεων βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν, ὡς καὶ τῶν βάσει τῆς ἰδίας κοινῆς ἀποφάσεως καταβαλλομένων ἐπιδομάτων κατὰ 40 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαρτίου 1952

12284|984|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 22 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης

(*) ΕΕΔ 5, σελ. 382.
(**) ΕΕΔ 5, σελ. 223.

*) ΕΕΔ 11, σελ. 109.

τὸν βασικὸν μισθὸν τῶν ὁδηγῶν τῶν πάσης φύσεως φορτηγῶν αὐτοκινήτων τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μεθ' οἱουδήποτε ἐργοδότου εἰς δρχ. 870.000 μηνιαίως.

Ὁ ἀνωτέρω βασικὸς μισθὸς προσαυξάνεται δι' ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐκ 5 τοῖς δι' ἑκάστην πενταετίαν πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἢ προϋπηρεσίας παρὰ ἐφ' αὐτῷ ἢ διαφόρους ἐργοδότας ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ διπλώματος ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου καὶ μέχρι συμπληρώσεως τριῶν πενταετιῶν.

Τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα, πρὸκειμένου περὶ προϋπηρεσίας παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις, ἀρχεται ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν σχετικῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας εἰς τὸν εἰς ὃν ἤδη ὑπηρετεῖ ἐργοδότην ὁ ὁδηγός.

Ὁ ἀνωτέρω βασικὸς μισθὸς προσαυξάνεται ἐπίσης καὶ δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν 10 τοῖς διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 τοῖς δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν.

Τὸ ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν παύει χορηγούμενον διὰ μὲν τὴν σύζυγον ἐν περιπτώσει χηρείας ἢ διαζεύξεως, διὰ δὲ τὰ τέκνα, ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἢ ἐνυμφεύθησαν ἢ ὑπερέβησαν τὰ ἄρρενα μὲν τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὁδηγῶν τῶν αὐτοκινήτων τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ α) τῶν ἐκπαιδευτηρίων διὰ μεταφορὰς μαθητῶν, β) νοσοκομείων καὶ κλινικῶν διὰ μεταφορὰς ἀσθενῶν καὶ γ) ἐπιχειρήσεων ἐν γένει διὰ μεταφορὰς τοῦ προσωπικοῦ των.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαρτίου 1952

52400|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίου φυλάκων ἀποθηκῶν ὑλικῶν οἰκισμοῦ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 56 τῆς 8 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: 1) Τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 96|1946 «περὶ ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἀνοικοδομήσεως τῆς Χώρας».

2) Τοῦ ἄρθρου 21 § 3 τοῦ Α.Ν. 1502|1950.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 59118|1950 κοινὴν ἀπόφασιν «περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν φυλάκων τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Δημοσίου κλπ.» καὶ

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 474936|4794|1950 ἀπόφασιν ἡμῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων φυλάκων».

Καθορίζομεν ὅτι τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 474936|4794|18.12.1950 ἀποφάσεως ἡμῶν καθορισθὲν ἡμερομίσθιον τῶν δρ. 25.000 διὰ τοὺς φύλακας τῶν ὑλικῶν τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως τοὺς χρησιμοποιουμένους ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ὑπηρεσίας Φρουρήσεως Ἀποθηκῶν καὶ τοὺς προσλαμβανομένους προτάσει τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν φύλαξιν τῶν παρ' αὐτῆς διαχειριζομένων ἀποθηκῶν ὑλικῶν ἀνοικοδομήσεως καταβάλλεται ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ εἰς τοὺς φύλακας τῶν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Οἰκισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας ἀφαιρεθεισῶν καὶ ἀφαιρουμένων ἀπὸ τὴν διαχείρισιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀποθηκῶν ὑλικῶν ἀνοικοδομήσεως καὶ εὑρισκόντων ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Οἰκισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαρτίου 1952

4469|Ε. 89|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 56 τῆς 8 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1941 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 171|26.1.1952 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1952 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ κλίμακα βασικῆς συντάξεως ὡς ἀκολούθως :

Κλίμαξ βασικῶν συντάξεων	Ποσὸν αὐξημένων συντάξεων
1— 500	530.000
501— 750	550.000
751— 1.000	565.000
1.001— 1.500	580.000
1.501— 2.000	600.000
2.001— 2.500	615.000
2.501— 3.000	630.000
3.001— 3.500	645.000
3.501— 4.000	660.000
4.001— 4.500	675.000
4.501— 5.000	690.000
5.001— 5.500	705.000
5.501— 6.000	720.000
6.001— 6.500	735.000
6.501— 7.000	750.000
7.001— 7.500	765.000
7.501— 8.000	780.000
8.001— 8.500	795.000
8.501— 9.000	810.000
9.001— 9.500	825.000
9.501—10.000	840.000
10.001—10.500	855.000
10.501—11.000	870.000
11.001—11.500	885.000
11.501 καὶ ἄνω	900.000

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαρτίου 1952

14268|1089|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 17 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, καὶ 2) τὴν κατὰ τὸ Ιον Συνέδριον τῆς κατωτέρω Ὁμοσπονδίας ληφθεῖσαν σχετικὴν ἀπόφασιν, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν κράτησιν δραχ. (1.000) χιλίων μηνιαίως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης «Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων» ἐκ τῶν ἀποδοχῶν:

1) Τῶν σερβιτόρων, μαγείρων, βοηθῶν αὐτῶν καὶ προσωπικοῦ κουζίνας τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων, κέντρων διασκεδάσεως, μπάρ, σνὲρ, ἀναψυκτηρίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καὶ καφὲ μπάρ.

2) Τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων ὅπου.

3) Τῶν τεχνιτῶν ζαχαροπλαστῶν, καραμελοποιῶν, μπισκοτοποιῶν καὶ σοκολατοποιῶν.

4) Τῶν πωλητῶν ζαχαροπλαστείων.

5) Τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἐργοστασίου ζύθου, πάγου καὶ ψυγείων.

6) Τῶν τεχνιτῶν τυροκόμων καὶ βοηθῶν αὐτῶν.

7) Τῶν ὑπαλλήλων κρεοπωλείων καὶ ἐκδορέων σφαγίων καὶ

8) Τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐργοστασίου κονσερβοποιΐας.

2. Ἡ ὡς ἄνω κράτησις θὰ ἐνεργῆται μερίμνῃ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, θὰ εἰσπράττηται ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν καὶ θὰ ἀποδίδηται κατὰ μῆνα εἰς τὴν προαναφερομένην Ὁμοσπονδίαν.

3. Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν, θὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1952

12326|993|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ προσαυξήσεως ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐργατῶν λιχανοκηπουρῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 17 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἀντικειμενικῶς ἑρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

1. Τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζόμενα ἡμερομίσθια τῶν ἐργατοτεχνιτῶν λαχανοκηπουρῶν, ὡς ταῦτα ἀναπροσηρμόσθησαν καὶ ἰσχύουν σήμερον, καθορίζομεν ὡς ἐλάχιστα ὅρια ἡμερομισθίων.

2. Εἰς τοὺς ἐκ τούτων ἀπασχολουμένους πέραν τῶν 8 ὡρῶν ἡμερησίως θὰ καταβάλληται ἡ ἀναλογοῦσα ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζομένων ἡμερομισθίων δι' ἑκάστην ἐπὶ πλέον ὥραν πρόσθετος ἀμοιβὴ προσηυξημένη κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν γενικῶν σχετικῶν διατάξεων ὁριζόμενα.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1952

12614|1009|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 51189|5389|1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀφορώσης εἰσφορὰν ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 17 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 51189|5389 π.ε. ἡμετέραν ἀπόφασιν «περὶ καθορισμοῦ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν Ξηρᾶς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. 175 Τεῦχος Β' τῆς 13.9.1951), ἀποφασίζομεν:

1. Συμπληροῦντες τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 51189|5389 π.ε. ἡμετέραν ἀπόφασιν ὁρίζομεν ὅπως ἡ ὑπὲρ τῆς ὡς ἄνω Ὁμοσπονδίας καθορισθεῖσα κράτησις ἐκ 3000 δραχ. μηνιαίως ἐνεργῆται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καὶ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐχόντων πλέον τοῦ ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν βοηθῶν πρακτικῶν μηχανικῶν, μηχανοδηγῶν καὶ θερμαστῶν βιομηχανίας, γεωργίας, ὁδοποιΐας κλπ. μονίμων ἢ κινητῶν μηχανολογικῶν συγκροτημάτων.

2. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης καὶ τῆς προγενεστέρας ὑπ' ἀριθ. 51189|5389 π.ε. ἀποφάσεως προβλεπομένη 3000δραχμος κράτησις θὰ παρακρατῆται ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, θὰ εἰσπράττηται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ θὰ ἀποδίδεται παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίαν κατὰ μῆνα.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1952

11912|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῆς καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν τῆς ἀπὸ 4.5.1951 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τυροκόμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 17 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|21.11.1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», 2) τὴν ἀπὸ 13.3.1952 σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ παρ' ἡμῖν εἰδικοῦ εἰσηγητοῦ Ἰωάννου Λαμπρινίδου, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ὑποχρεωτικὴν διὰ πάντας τοὺς οἰκείους ἐργοδότας καὶ μισθωτοὺς ἁπάσης τῆς Χώρας τὴν ἀπὸ 4.5.1951 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τυροκόμων ἁπάσης τῆς Χώρας, κατατεθεῖσαν παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 115|19.5.1951 πράξεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαρτίου 1952

19200]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ παροχῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1952 εἰς τοὺς διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένους μισθωτοὺς τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 84 τῆς 10 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τας διατάξεις τοῦ Νόμου 1901]1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1777]1951 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 28]1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 866]1946», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1093]1946, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1

1. Οἱ πάσης φύσεως ἐργοδόται, φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλουν εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, μεθ' οὗ συνδέονται διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη διήρκεσε τοὐλάχιστον ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952, ἕκαστον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (δῶρον) ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ἐ. ἔ., ἴσην πρὸς ἥμισυ μηνιαίου μισθὸν διὰ τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένους ἢ 15 ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους.

2. Εἰς τοὺς ἐκ τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, οἵτινες δὲν ἀπησχολήθησαν συνεχῶς καθ' ὅλον τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952, εἴτε διότι ἡ σχέσις ἐργασίας των συνήφθη μετὰ τὴν 1.1.1952, εἴτε διότι αὕτη ἐλύθη ὁπωσδήποτε πρὸ τῆς 15.4.1952, θέλει καταβληθῇ δῶρον ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς διαρκείας της ἐργασιακῆς σχέσεώς των, ἤτοι ἓν δέκατον πέμπτον τοῦ ἡμίσεος μηνιαίου μισθοῦ ἢ ἓν ἡμερομίσθιον δι' ἕκαστον ἑπταήμερον χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952. Διὰ χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως μικρότερον τοῦ ἑπταημέρου καταβάλλεται ἀνάλογον δῶρον.

Ἄρθρον 2

1. Τὸ ὡς ἀνωτέρω δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ Α.Ν. 28]1944 ἢ ἑτέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων συλλογικῶν ἢ ἄλλων ὀργάνων προβλεπομένων ὑπὸ εἰδικῶν Νόμων, καθωρισμένων κατὰ τὴν 15.4.1952 μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, προσηυξημένων διὰ τῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθωρισμένων προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐπιδομάτων προσαυξήσεων καὶ ἀποζημιώσεων τῶν παρεχομένων λόγῳ ηὐξημένης ἀποδόσεως, ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως, δδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ παντὸς ἐν γένει οἰκειοθελῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παρεχομένου.

2. Δὲν ὑπολογίζεται τὸ ἀντίτιμον τῶν τυχὸν εἰς εἶδος χορηγουμένων παροχῶν, οἷον τροφῆς, οἰκήσεως, ἐνδύσεως, φωτισμοῦ κ.λ.π., ἐφ' ὅσον αἱ τοιαῦται παροχαὶ δὲν προβλέπονται ρητῶς ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Συνυπολογίζονται ὅμως μετὰ τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου αἱ τυχὸν διὰ τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.

Ἄρθρον 3

1. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἄλλης τινὸς πράξεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου, θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους τὰ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ ὑπαλλήλων» καθοριζόμενα ἐλάχιστα ὅρια μισθῶν, ὡς ταῦτα ἀναπροσηρμόσθησαν καὶ ηὐξήθησαν μέχρι τοῦδε, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὰ ὑπὸ τῆς ἑπομένης παραγράφου καθοριζόμενα ἡμερομίσθια.

2. Εἰς τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους ἡ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θέλει καταβληθῇ βάσει ἡμερομισθίου 28.000 δραχ. διὰ τοὺς ἄρρενας τεχνίτας, 26.000 δραχμὰς διὰ τοὺς εἰδικευμένους βοηθοὺς αὐτῶν, 22.000 δραχ. διὰ τοὺς βοηθοὺς τεχνιτῶν ὑποδηματεργατῶν καὶ φαντεργατῶν, 22.000 δραχ. διὰ τας θήλεις τεχνίτρίας καὶ εἰδικευμένας ἐργατρίας καὶ τοὺς ἄρρενας ἀνειδικεύτους ἐργάτας, 18.000 δραχ. διὰ τὰς θήλεις ἀνειδικεύτους ἐργατρίας καὶ τέλος 8.000 δραχ. διὰ τοὺς μαθητευομένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐὰν δὲν προβλέπωνται ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἄλλως πως καθωρισμένα εὐνοϊκώτερα ἡμερομίσθια.

3. Εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατὰ μονάδα ἐργασίας εἰς ἐργοστάσια βιομηχανίας τῇ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ποσὰ θὰ ὑπολογισθοῦν προσηυξημένα κατὰ 30 ο/ο.

Ἄρθρον 4

1. Τῆς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένης παροχῆς καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις δικαιοῦνται παρὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου καὶ οἱ: α) ἐν καταστάσει στρατεύσεως τελοῦντες μισθωτοὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρ' αὐτῶν λαμβανομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως, β) ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντες μισθωτοὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι τῆς ἡμέρας ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας των λόγῳ ἀσθενείας, γ) ἐν καταστάσει διαθεσιμότητος τελοῦντες μισθωτοί, οἵτινες διὰ τὸν χρόνον τῆς διαθεσιμότητος των δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεος αὐτῆς.

2. Ἐπίσης δικαιοῦνται ταύτης καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ ἰατροὶ Ταπεζῶν, Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

3. Τὸ ἥμισυ τῆς διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς δικαιοῦται καὶ τὸ προσωπικόν, ἤτοι μουσικοί, ἠθοποιοὶ καὶ τεχνῖται τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπιχορηγουμένων δύο Κρατικῶν Σκηνῶν Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Λυρικῆς Σκηνῆς.

Ἄρθρον 5

1. Εἰς τοὺς εἰς τὰ δημόσια ἔργα, τὰς ἐποχιακῶς ἐκτελουμένας ἐργασίας καὶ τοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου ἐργασθέντας ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἐργατοτεχνίτας θέλει καταβληθῇ ὡς δῶρον ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ ἓξ (6) τοιαῦτα πραγματοποιηθέντα, ἢ ἀνάλογον κλάσμα διὰ τὰ ἔλαττον τῶν ἓξ (6), πραγματοποιηθέντα ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952.

2. Εἰς τοὺς ἐργάτας συσκευασίας σταφυλῶν (σταφυλεργάτας), ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀπασχολου-

μένους εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ συσκευασίαν ριπιδος, θέλει καταβληθῇ ὡς δῶρον, ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια κατὰ τὸ ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952 διάστημα, ἓν ἡμερομίσθιον ἢ κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα, ὑπολογιζόμενον κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 παράγραφος 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενα, ἢ διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους κατὰ τεμάχιον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 ἡμερομίσθια.

3. Εἰδικῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ὑπὸ τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου δέον ὅπως τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952 διαιρεθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 ἡμερομίσθια.

4. Εἰς τοὺς ὑφαλοχρωματιστάς, ναυπηγοξυλουργοὺς καὶ μετσακονιστάς, θέλει καταβληθῇ ὡς δῶρον ἀνὰ τρία πραγματοποιηθέντα, κατὰ τὸ ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952 χρονικὸν διάστημα, ἡμερομίσθια ἓν ἡμερομισθίων πρὸς δραχμὰς 26.000 ἢ ἀνάλογον κλάσμα διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε πραγματοποιηθέντα, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 ἡμερομίσθια. Εἰδικῶς διὰ τοὺς ναυπηγοξυλουργοὺς τὰ οὕτω ὑπολογιζόμενα ἡμερομίσθια, δῶρα, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν τὰ ὁ κατὰ χρονικὸν διάστημα μηνὸς ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω περιόδου ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952. Τὰ ἐγκεκριμένα ἐργατικὰ τιμολόγια τῶν ὑφαλοχρωματιστῶν καὶ μετσακονιστῶν προσαυξάνονται κατὰ ποσοστὸν 30 ο/ο ἀπὸ 22.4.1952 μέχρι 5.5.1952.

5. Οἱ μονιακοὶ τῶν κεντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν ταβερνῶν δικαιοῦνται τοῦ 50 ο/ο μόνον τῆς ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις.

6. Τῆς ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις καὶ περιορισμοὺς δικαιοῦνται καὶ οἱ ἀρτεργάται καὶ ἀρτοβοπλλήλοι κατὰ τὰ λεπτομερέστερον ὁρισθησόμενα δι' ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

Ἄρθρον 6

1. Πρὸς ἀπόληψιν δώρου ὑπὸ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην καὶ ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων μισθωτῶν, ὡς ἐκδοροσφαγέων, ἐργατῶν κατεργασίας ἐντέρων, συντηρητῶν ζώων, ἐλαιοσικκιαστῶν, ἐργατοκαραγωγέων, φορτοεκφορτωτῶν μὴ διεπομένων ὑπὸ τῆς περὶ ἐκφορτώσεων κειμένης νομοθεσίας, αὐξάνονται τὰ τιμολόγια ἀμοιβῆς αὐτῶν κατὰ ποσοστὸν 20 ο/ο διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 10.4.1952 μέχρι 9.5.1952

Ἄρθρον 7

1. Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων μόνον δὲν δικαιοῦνται δώρου. Οἱ ἐκ τούτων ὅμως ἀμειβόμενοι διὰ μικτοῦ συστήματος, ἤτοι μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα καὶ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, δικαιοῦνται δώρου ἐπὶ τῶν εἰς χρῆμα μόνον ἀποδοχῶν των κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 καὶ 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα.

2. Πρὸς ἀπόληψιν δώρου ὑπὸ τῶν ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ θεατρικῶν καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ὁριζομένη προσαύξησις κατὰ ποσοστὸν 10 ο/ο ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν εἰσιτηρίων ἀπὸ 20.4.1952 μέχρι καὶ 24.4.1952. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 500 δραχμὰς δι' ἕκαστον εἰσιτήριον.

Τὸ ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου προϊὸν δέον ὅπως διανεμηθῇ κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τῶν ταξιθετῶν—ταξιθετριῶν ἑκάστης θεατρικῆς ἢ κινηματογραφικῆς ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι δὲν θέλει ὑπερβῇ δι' ἕκαστον τὸ ποσὸν τῶν 250.000 δραχμῶν, τοῦ τυχὸν περισσεύματος περιερχομένου, προντίδι τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὸν Ἔρανον τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλίσσης.

Ἄρθρον 8

1. Μισθωτοί, ὧν τὰ τῆς παροχῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, αἱ προϋποθέσεις καὶ τὸ καταβλητέον ποσὸν τούτου ρυθμίζονται δι' ὑπογραφεισῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1951 καὶ ἐφεξῆς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, θὰ λάβωσι δῶρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ἐ.ἔ. κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τούτων ὁριζόμενα.

2. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἑτέραν ἐπὶ σκοπῷ δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα χορηγουμένην, πλὴν τῆς περιπτώσεως κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου δώρου, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον ταύτης.

3. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς ἀποδοχὰς ὑψηλοτέρας τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τὸ ἐπὶ πλέον τοῦτο ποσὸν δὲν συμψηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένην παροχήν.

Ἄρθρον 9

Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς νομίμους κρατήσεις ὑπὲρ τῶν οἰκείων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἄρθρον 10

1. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ εἶναι καταβλητέα μέχρι τῆς 17 Ἀπριλίου ἐ.ἔ., ἐφ' ὅσον δὲ ὑπερβαίνει τὰς πεντακοσίας χιλιάδας (500.000) δραχμῶν τὸ ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοῦ τούτου ποσὸν εἶναι καταβλητέον μέχρι τῆς 17 Μαΐου ἐ.ἔ.

2. Ἐργοδόται ἐπαγγελματίαι ἢ βιοτέχναι ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ οἰκεῖα Ἐπιμελητήρια, πλὴν τῶν ἀρτοποιῶν, δύνανται νὰ καταβάλουν εἰς τοὺς μισθωτούς των τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, ἐξ ὧν τὴν α' δόσιν μέχρι τῆς 17 Ἀπριλίου ἐ.ἔ., τὴν δὲ β' δόσιν μέχρι τῆς 17 Μαΐου ἐ.ἔ.

3. Ἐπίσης εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων σιδηροβιομηχανίας τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον δύναται νὰ καταβληθῇ εἰς δύο δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐκ 2/3 αὐτοῦ καταβληθήσεται μέχρι τῆς 17.4.1952, ἡ δὲ ἑτέρα ἐξ 1/3 καταβληθήσεται μέχρι τῆς 17.5.1952.

4. Ἡ παροῦσα θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1952

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Κατά το διαρρεύσαν δεκαπενθήμερον ἐψηφίσθησαν ὑπό τῆς Βουλῆς (πρακτικά συνεδριάσεων 1ης καί 3ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ.) — καί ἀναμένεται φυσικά ἡ σύντομος δημοσίευσις των — δύο σπουδαιότατα ἐργατικά νομοσχέδια.

Τό ἓν ἐξ αὐτῶν «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περί τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» ἀπαλλάσσει τούς ἐργοδότας, ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του καί τοῦ βάρους τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514, ἀντί εἰδικῆς εἰσφορᾶς πρός τό Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τό ὁποῖον θά ὑπογρεοῦται τοῦ λοιποῦ ἐκ τοῦ παρ' αὐτῷ συνιστωμένου Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ εἰς τήν πληρωμήν τῶν ἐν λόγῳ ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Μᾶς ἐδόθη ἐπανειλημμένως ἡ εὐκαιρία νά σημειώσωμεν, ἀπό νομοθετικῆς ἀπόψεως, πόσον ἄδικος ἦτο ἡ κατ' ἄτομα (ἐργοδότας) ἐπιβάρυνσις ἐκ τοῦ Ν. 3514, ἐνῷ θά ἔπρεπε νά εἶναι συλλογικόν τό βάρος τῶν ἐργοδοτῶν, προκειμένου περί προστασίας, ἡ ὁποία, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ της, πρέπει νά βαρύνῃ τό ἐργοδοτικόν σύνολον καί νά μή ἀναγκάζεται ὁ κατά σύμπτωσιν ἀπασχολήσας τόν ὑπό στράτευσιν νά ἐπωμίζεται αὐτός τό βάρος τῆς προστασίας, ὅταν ἄλλοι ἐργοδόται, ἀπασχολοῦντες ἀστράτευτον προσωπικόν ἤ ἐργαζομένας, δέν συμμετέχουν εἰς τήν σπουδαιοτάτην αὐτήν κοινωνικήν εἰσφοράν.

Ἐξ ἄλλου, θά εὑρίσκῃ τοῦ λοιποῦ καί ἐργασίαν, ὡς ἡ εἰσηγητική ἔκθεσις τοῦ νομοσχεδίου τονίζει, καί ὁ ὑποκείμενος εἰς στράτευσιν νεαρός μισθωτός, ὥστε νά μή σκέπτεται, ὅτι ἡ νεότης του εἶναι δι' αὐτόν... δυστυχήμα, ὡς ἐν σελ. 888 τοῦ 10ου τόμου μας ἐσημειώσαμεν.

Θά σιγήσῃ ἀκόμη διά τοῦ ὑπό δημοσίευσιν νόμου καί ὁ γνωστός νομολογιακός σάλος, σχετικῶς πρός τόν βασικόν χρόνον ὑπηρεσίας διά τό δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ καί ἕνεκα τοῦ ὁποίου εἶχε καταλήξει τό δίκαιον νά εἶναι ἀσταθές καί ἀβέβαιον.

***

Μεγάλης σημασίας εἶναι καί τό ἕτερον, ψηφισθέν ὑπό τῆς Βουλῆς, νομοσχέδιον «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας».

Κατά μίαν διάταξίν του τίθεται πλέον τέρμα εἰς τήν γνωστήν καί ἀτυχεστάτην δικαστηριακήν ἀντίληψιν, ὅτι τά νόμιμα ὅρια μισθῶν καί ἡμερομισθίων ἦσαν, κατά τήν διδομένην εἰς τόν νόμον ὑπό τῆς δικαστηριακῆς ἑρμηνείας ἔννοιαν, ἀπαράβατον ταμπού, ὥστε νά μή ἔχῃ ἐλευθερίαν κινήσεως ἡ διά τήν ὑπάρξασάν των δοῦλωσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν.

Ἡ δι' αὐθεντικήν ἑρμηνείαν τοῦ νομικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἐπέμβασις τοῦ Νομοθέτου, τόσον ἀναγκαία διά τήν ἀποτροπήν τῶν μεγίστων πρακτικῶν συνεπειῶν μετά, ἰδίως, τήν πρόσφατον Α.Π. 47|1952, ἦτο πλέον, ὡς μᾶς ἔδόθη ἐπανειλημμένως ἡ εὐκαιρία νά σημειώσωμεν, ἀπό τά σέβαστα διά κάθε κοινωνικόν ἄνθρωπον δίκαια κοινωνικά αἰτήματα.

Ἀποκαθίσταται οὕτως ἡ ἀληθής ἔννοια τοῦ νόμου, διασῴζεται τό κῦρος τῶν ἀτομικῶν περί μισθοῦ συμβάσεων ὑπέρ τά νόμιμα, ἀλλάσσεται ὡς χαρακτηρίζονται, ὑποχρεωτικά ἐκ τοῦ δικαίου ὅρια καί δέν διαταράσσεται ἡ ὀργανωμένη ἤδη οἰκονομική ζωή, εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἀντιστρόφως πρός τήν ἀληθῆ ἀρχήν τοῦ νόμου νά ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτούς μίαν ἐλαχίστην προστασίαν εἰς τό ἐνδιαφέρον τους μισθούς των θέμα, ἐκαλοῦντο αὐτοί νά ἐπωμισθοῦν τό βάρος τῶν θυσιῶν διά τήν προσδοκίαν τῆς σταθεροποιήσεως τῶν τιμῶν, ποῦ ὑπῆρξε τό βάρος τῆς γυμνῆς, ἀποκρουομένης ἤδη καί ὑπό τοῦ νεωτέρου νομοθετήματος, ἀνταλλάξεως περί τῆς ἐννοίας τῶν σχετικῶν πρός τόν νομικόν καθορισμόν τῶν μισθῶν νόμων.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἡ ἀναπροσαρμογή τῶν ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.

Κύριε Διευθυντά,

Κἰς τό ὑπ' ἀριθ. 7 (253) τεῦχος, τόμ. 11, σελ. 399, τῆς ὑμετέρας ΕΕΔ, ὑπό τόν τίτλον «Ἡ ἀναπροσαρμογή τῶν ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων» εἰλοξενεῖτε ἄρθρον τοῦ ἐκ Κορίνθου συναδέλφου κ. Ἀγαθ. Παναγιωτίδη, ζητοῦντος τήν ἀναπροσαρμογήν τῶν ὁρίων τῶν ἰατρικῶν, φαρμακευτικῶν καί ἐξόδων νοσηλείας, τά ὁποῖα ὁρίζονται διά τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ κωδικ. Ν. 551, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ Ν. 4705|1930, καθ' ὃν τρόπον ἐγένετο καί ἐπί ἀποζημιώσεως εἰς τάς περιπτώσεις διαρκοῦς καί μερικῆς ἀνικανότητος καί θανάτου διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 10135|4764|2|7.11.1949 καί 50128|5059|1947 κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατά νόμιμον ἐξουσιοδότησιν (ἄρθρ. 7 Ν. 1224|1944).

Τοιαύτη ἀναπροσαρμογή ἐπί τῆς θιγομένης περιπτώσεως εἶναι ἄνευ ἀξίας πλέον, καθ' ὅσον δέν ὑφίστανται σήμερον ἀνώτατα ὅρια ἐπί τῶν ἐπιδικαζομένων ἐξόδων νοσηλείας καί τοιούτων φαρμακευτικῶν καί ἰατρικῶν τῶν παθόντων ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, μετά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 1224|1944, δι' οὗ ὁρίζονται:

«Ἡ ἀληθής ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2137|1943 Ν.Δ. περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 6424|1934 «περί ἐργατικῶν ἀτυχημάτων» εἶναι, ὅτι αἱ δαπάναι ἰατρικῆς περιθάλψεως, χειρουργικῶν ἐπεμβάσεων, τά φάρμακα καί ἐν γένει ἔξοδα νοσηλείας τῶν κατά τήν ἐργασίαν παθόντων ἐξ ἀτυχημάτων ὑπολογίζονται βάσει τῶν ἀκαστοτε πραγματικῶν τιμῶν, μή ἰσχύοντος ἐν προκειμένῳ τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἀποζημιώσεως τοῦ τεθειμένου διά προγενεστέρων διατάξεων. 2 Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἔχουν ἐφαρμογήν ἐπί πάντων ἐν γένει τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, περί ὧν προβλέπει ὁ Ν. 551, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως».

Γεώργιος Γ. Εὐθυμίου
Δικηγόρος

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

— ***Πέτρου Γ. Βαλληνδᾶ***, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Σκέψεις περί τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς νομικῆς διδασκαλίας. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Ἀρμενοπούλου», Τεῦχος 1—2 1952. Θεσσαλονίκη 1952.

— ***Ἀποστόλου Ι. Μπουρτᾶ***, Δικηγόρου: La méthode depuis le code civil de 1804 au point de vue des sources du Droit positif Hellénique. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Revue Hellénique de Droit International (1951 Nos 3—4).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 9 (255)

Ἀθῆναι, 1 Μαΐου 1952

ΦΥΣΙΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 103)1952 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

Δέν θὰ πρέπει νὰ μείνῃ ἀπαρατήρητος ἡ ὑπ' ἀριθ. 103)1952 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς ὁ ἀρεοπαγίτης κ. *Καλέλλης*), δημοσιευθεῖσα ἐν προηγουμένῳ τεύχει τῆς ΕΕΔ (σελ. 370). Ἡ ἀπόφασις αὕτη χαράσσει νέους δρόμους διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τῆς νομικῆς φύσεως τῶν ὑπηρεσιακῶν καὶ πειθαρχικῶν συμβουλίων, τῶν καθιδρυμένων ὑπὸ κανονισμῶν ἐχόντων ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου.

Ἡ μέχρι τῆς ἀποφάσεως ταύτης νομολογία τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Τμημάτων αὐτοῦ ἐδέχετο παγίως, ὅτι τὰ τοιαῦτα ὑπηρεσιακὰ ἢ πειθαρχικὰ συμβούλια ἀναγορεύονται ὑπὸ τῶν ἰσχὺν νόμου ἐχόντων κανονισμῶν εἰς ἴδια διοικητικὰ συλλογικὰ ὄργανα καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ κρίσις αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν πραγματικῶν γεγονότων δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἅτινα καλούμενα, ὅπως ἀποφανθῶσι περὶ τῆς κατὰ νόμον καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τούτου ὅρους ἐκδόσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῶν, δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσι καὶ τῆς ἐρεύνης τῆς οὐσιαστικῆς ἐκείνων κρίσεως, ἥτις, ἀνατεθειμένη οὕτω ὑπὸ τοῦ νόμου ἀποκλειστικῶς εἰς ταῦτα, ἐξαιρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Πολ. Δικ. τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων (πρβλ. Α.Π. Ὁλομ. 282)1939, Θέμ. Ν' 749 καὶ Α.Π. 108)1948, ΕΕΔ 7, 494, μὲ σχόλιά μας).

Ὑπὸ τὴν πλεσὶν τῆς παγίας ταύτης νομολογίας τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, τὰ κατώτερα δικαστήρια εἰς δσας περιπτώσεις εἶχον νὰ κρίνουν ἀποφάσεις τοιούτων ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων ἀπέφυγαν πάντοτε νὰ ἐλέγξουν τὴν οὐσιαστικὴν κρίσιν αὐτῶν, ἥτοι τὴν γενομένην παρ' αὐτῶν ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν γεγονότων, τῶν ἀποτελούντων τὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ πειθαρχικοῦ ἢ ἄλλης φύσεως κανόνος τοῦ κανονισμοῦ, περιορισθέντα μόνον εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς ὀρθῆς ἢ μὴ ἑρμηνείας τῶν κανόνων τούτων καὶ τῆς ὀρθῆς ἢ μὴ ὑπαγωγῆς τῶν ἀνελέγκτως γενομένων δεκτῶν παρὰ τῶν συμβουλίων πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὸν οἰκεῖον κανόνα δικαίου τοῦ κανονισμοῦ (νομικὸς χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως), ἤτοι εἰς καθαρὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς ληφθείσης παρὰ τοῦ συμβουλίου ἀποφάσεως, θεωρουμένης ὡς διοικητικῆς πράξεως καὶ ὑπαγομένης ὡς τοιαύτης ἀπὸ ἀπόψεως ἐλέγχου τῆς νομιμότητος αὐτῆς (συνδρομῆς τῶν νομίμων προϋποθέσεων τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς) εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, προκειμένης ἐκδικάσεως ἰδιωτικῆς διαφορᾶς, ἡ ἐπίλυσις τῆς ὁποίας ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν ἔρευναν τοῦ κύρους τῆς τοιαύτης διοικητικῆς πράξεως. (Πρβλ. ἐκ τῆς τελευταίας νομολογίας Πρωτ. Βόλου 90)1948 ΕΕΔ 7, 690, Πρωτοδ. Πειραιῶς 977)1949 ΕΕΔ 8, 852, Πρωτ)κου Πειρ. 164)1951 ΕΕΔ 10, 588 καὶ Πρωτ. Ἀθ. 8779)1951 ΕΕΔ 10, 1224).

Ἐπανειλημμένως ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς Ἐπιθεωρήσεως ταύτης ἐπεχειρήσαμεν νὰ καταδείξωμεν τὴν σφαλερότητα τῆς ἐκδοχῆς ταύτης, ἀναγορευούσης εἰς διοικητικὰ ὄργανα πρόσωπα δρῶντα ἐν τῇ σφαίρᾳ ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἡ ὁποία δὲν ἀπέβαλε τὸν ἐνοχικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, παρ' ὅλον ὅτι τὸ περιεχόμενον αὐτῆς καθορίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἔχοντος ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, τικτομένων ἑκατέρωθεν ἐνοχῶν ex lege, κυρίων χαρακτηριστικῶν τῆς ἐξελίξεως τοῦ συγχρόνου ἐνοχικοῦ δικαίου. (Πρβλ. ἄρθρα μας: Ὁ δικαστικὸς ἔλεγχος τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τοῦ ἐργοδότου, ἐν ΕΕΔ 8, 1 ἑπ., Ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου ἐκ πράξεων τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ἐν ΕΕΔ 10, 1201 ἑπ., Κανονιστικοὶ καὶ συμβατικοὶ ὅροι εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας, ἐν ΕΕΔ 7, 625 καὶ σχόλιά μας ἐν ΕΕΔ 7, 494).

Ὑπεδείξαμεν ἐπίσης τὰ ἄτοπα τῆς ἀναγνωρίσεως φορέων δημοσίας ἐξουσίας ἐν ἰδιωτικῇ τινι ἐπιχειρήσει, ἐχόντων μάλιστα ἐξουσίαν ἐκδόσεως ἐκτελεστῶν διοικητικῶν πράξεων, αἵ-

τινες, ὑπό τήν μέχρι τότε ἐκδοχήν τοῦ Ἀρείου Πάγου, θά ἔδει νά θεωρηθοῦν προσβληταί ἐνώπιον τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὄχι μόνον διά παράβασιν νόμου, ἀλλά καί διά πλάνην περί τά πράγματα, κατάχρησιν ἐξουσίας καί ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας, καίτοι τά συμβούλια ταῦτα δέν θά ἔχουν ἐνεργήσει διά τήν λειτουργίαν καί ἐν τῷ συμφέροντι δημοσίας τινός ὑπηρεσίας, ἀλλά πρός τό συμφέρον ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καί παρ' ὅλον ὅτι ἡ συνδέουσα τόν μισθωτόν μετά τῆς ἐπιχειρήσεως σχέσις δέν εἶναι δημοσίου δικαίου, ἀλλά ἰδιωτικοῦ τοιούτου.

Ἐσημειώσαμεν περαιτέρω τήν ἀντίφασιν τῆς ἀντιμετωπίσεως ἀπό ἀπόψεως δημοσίου δικαίου τῆς πειθαρχικῆς εὐθύνης τοῦ μισθωτοῦ, ἀναπτυσσομένης ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσεως ἐργασίας, ἐπιχειρήσαντες νά δώσωμεν τάς προσηκούσας λύσεις ἀπό τῆς πλευρᾶς τῶν περί ποινικῆς ρήτρας διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ΕΕΔ 8, 90) καί ἐπεσημάναμεν ἐν τέλει τό ἄτοπον τῆς ἀναγνωρίσεως εὐθύνης εἰς ἰδιωτικάς ἐπιχειρήσεις ἐκ παρανόμων πράξεων ἢ παραλείψεων διοικητικῶν ὀργάνων, δι' ἃς μόνον τό Κράτος εἶναι δυνατόν νά εὐθύνεται (ΕΕΔ 10, 1201 ἐπόμ.).

Ἤδη διά τῆς τελευταίας ταύτης ὑπ' ἀριθ. 103|1952 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐγκαταλείπεται ἡ παλαιά ἄποψις περί τῆς φύσεως τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων, τῶν καθιδρυμένων ὑπό κανονισμῶν ἐχόντων ἰσχύν νόμου, ὡς διοικητικῶν συλλογικῶν ὀργάνων καί υἱοθετεῖται ἡ ὀρθή ἀντίληψις τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐκ τῆς δράσεως τῶν τοιούτων συμβουλίων δημιουργουμένων ζητημάτων ἀπό τῆς ἀπόψεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ὁ εἰσαχθείς ἐνώπιον τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου λόγος ἀναιρέσεως συνίστατο εἰς τό ὅτι τό κατ' ἔφεσιν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀκυρῶσαν τήν περί ἐντάξεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ εἰς τήν ἐργατοτεχνικήν ὑπηρεσίαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀναιρεσειούσης Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων, ληφθεῖσαν μετά σύμφωνον γνώμην τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, τοῦ ἱδρυθέντος ὑπό τοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος Κανονισμοῦ καί ἀναγνωρίσαν εἰς τοῦτον τήν ὑπαλληλικήν ἰδιότητα, ὑπερέβη τήν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι τά καθήκοντα τῆς διαβαθμίσεως ταῦ προσωπικοῦ ὑπό τοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος κανονισμοῦ ἀνετέθησαν εἰς ἴδιον διοικητικόν ὄργανον, ἡ οὐσιαστική κρίσις τοῦ ὁποίου ὡς πρός τό εἶδος τῆς ὑπό τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ παρεχομένης ὑπηρεσίας καί τῆς βάσει ταύτης γενομένης ἐντάξεως του εἰς τήν ἐργατοτεχνικήν ὑπηρεσίαν ἐξῃρεῖτο τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

Ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐν ἀντιθέσει πρός τάς προηγουμένας ἀποφάσεις της, αἵτινες καί αὐται εἶχον ὑπό τήν κρίσιν τῶν λόγους ἀναιρέσεως περί ὑπερβάσεως δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἐν τῷ γενομένῳ παρ' αὐτῶν ἐλέγχῳ τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως πειθαρχικῶν συμβουλίων ἐν τῇ ἐπιβολῇ πειθαρχικῶν ποινῶν, ἐδέχθη κατά πλήρη ἀπόκλισιν ἐκ τῆς παλαιοτέρας νομολογίας τά κάτωθι :

α) Καί ἄν τό ἀξιούμενον δικαίωμα ὑπό τοῦ ἐνάγοντος, πηγάζον ἐξ εἰδικοῦ νομοθετικοῦ ὁρισμοῦ, διέποντος τήν ἐργασιακήν σχέσιν, ρυθμίζεται κατ' ἐλευθέραν ἢ ἐκ τῆς τηρήσεως ὡρισμένων ὅρων ἢ προϋποθέσεων ἠρτημένην κρίσιν τοῦ ἐργοδότου ἢ ὀργάνων τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὑφίσταται δικαιοδοσία τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ. διά τήν ἐπίλυσιν τῆς μεταξύ τοῦ ἐργοδότου καί μισθωτοῦ περί τοῦ δικαιώματος τούτου ἀμφισβητήσεως. Συνεπῶς ἡ τυχόν ἐσφαλμένη κρίσις τοῦ Δικαστηρίου περί τήν ἑρμηνείαν ἢ τήν ἐφαρμογήν τοῦ νομοθετικοῦ ἐκείνου ὁρισμοῦ συνιστᾷ τόν ὑπό τοῦ ἐδαφ. 17 τοῦ ἄρθρ. 807 Πολ. Δικ. προβλεπόμενον λόγον ἀναιρέσεως, μή ὑφισταμένης ὑπερβάσεως τινος δικαιοδοσίας.

Ἡ ἀποψις αὕτη εἶναι σύμφωνος πρός ὅσα εἴχομεν ὑποστηρίξει περί τῆς φύσεως τῶν ἰσχύν νόμου ἐχόντων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἐπιχειρήσεων κοινωφελοῦς χαρακτῆρος, ὅτι δηλ. ἡ νομική κατάστασις τῶν εἰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις ὑπηρετούντων μισθωτῶν, καίτοι δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς συμβατική, ἀλλ' εἶναι νομοθετική καί κανονιστική, ἐν τούτοις ἀκαρτίζεται ἐκ συμπλέγματος ἐνοχῶν ex lege, κινουμένων ἐντός τῆς σφαίρας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ΕΕΔ 8, 4, ΕΕΔ 7, 626).

β) Τά ὑπό τῶν ἰσχύν νόμου ἐχόντων κανονισμῶν καθιδρυθέντα ὑπηρεσιακά ἢ πειθαρχικά συμβούλια δέν φέρουν τόν χαρακτῆρα δημοσίας ἀρχῆς, ἀλλ' εἶναι ὄργανα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργοδότου. Συνεπῶς αἱ ἀποφάσεις τῶν συμβουλίων τούτων δέν εἶναι ἐκτελεσταί διοικητικαί πράξεις, δυνάμεναι νά προσβληθοῦν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλά δηλώσεις βουλήσεων ἰδιωτικῶν προσώπων.

Τά ὄργανα ταῦτα τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς εἴχομεν ὑποστηρίξει (ΕΕΔ 10, 1201, ΕΕΔ 8, 46), εἶναι βοηθητικά τῆς ἐνοχῆς πρόσωπα, εἰς ἃ ἔχει ἀνατεθῇ κατά τά ἄρθρ. 371 ἐπ. Α.Κ. ὁ προσδιορισμός ὡρισμένης παροχῆς, ἐκ τῶν πράξεων ἢ παραλείψεων τῶν ὁποίων τίκτεται εὐθύνη διά τόν ἐργοδότην κατά τάς ἀρχάς τῆς προστήσεως (ἄρθρ. 334 καί 922 Α.Κ.).

Μετά τήν στροφήν ταύτην τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπαγαγούσης τήν ποικιλόμορφον δράσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν καί πειθαρχικῶν συμβουλίων, θεωρουμένων ὡς ὀργάνων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργοδότου, εἰς τούς κανόνας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀναμένεται ὅτι καί ἡ νομολογία τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ἀπελευθερουμένη τοῦ μύθου τῆς φύσεως τῶν συμβουλίων τούτων ὡς συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων, θ' ἀνταποκριθῇ πλήρως εἰς τήν ἀπό τῆς νέας σκοπιᾶς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερῶν προβλημάτων τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἐλέγχου παρά τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τῶν ἐν λόγῳ συμβουλίων τόσον

ΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΧΩΡΑΣ

Ὑπὸ R. Pétit, τοῦ Γραφείου Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, Συμβιβασμοῦ καὶ Διαιτησίας τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

Ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω μελέτη (μετάφρασις ἐκ τῆς Revue Française du Travail, 1948, 152) σκοπεῖ νὰ καταδείξῃ τὰς νέας τάσεις, αἵτινες ἐμφανίζονται εἰς τὰς πλέον γνωστὰς χώρας, περὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀπουδαιοτάτου αὐτοῦ ἐργατικοῦ θεσμοῦ. Ὡς τοιαύτη παρέχει εἰς τὸν μελετητὴν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συγκρίνῃ τὰ συστήματα πλείστων χωρῶν καὶ νὰ συναγάγῃ τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα ἐπὶ τῶν δημιουργουμένων διεθνῶν τάσεων. Αὐτὴ ἡ συγκριτικὴ ἐργασία εἶναι περισσότερον ἀναγκαία προκειμένου περὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τοῦ ὁποίου αἱ πρὸς διεθνοποίησιν τάσεις δὲν ὀφείλονται μόνον ἐκ τῆς φύσεώς του καὶ ἐκ τῶν σκοπῶν του, ἀλλὰ καὶ ἐνισχύονται διαρκῶς ἐκ τῆς γονίμου δράσεως τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας. Ἡ ἑλληνικὴ βιβλιογραφία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἔχει ἀνάγκην πλουτισμοῦ ἀπὸ τοιαύτας συγκριτικὰς ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ὁ Ἕλλην μελετητὴς νὰ εἶναι ἄμεσος γνώστης τῶν διεθνῶν ἐπιστημονικῶν τάσεων. Δὲν θεωρεῖται ἄλλωστε εὐάρεστος τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ὁ ἐργατολόγος δὲν μελετᾷ μόνον τὰ νομικὰ προβλήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀλλ' ἐκτείνεται μοιραίως καὶ εἰς τὴν σκοπιμότητα τῶν διδομένων λύσεων χάριν τοῦ συμφέροντος τῶν ἐργαζομένων, ἀνασκεῖ δηλαδὴ διὰ τῆς νομικῆς ἐπιστήμης τὴν ἀποστολὴν τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς. Καὶ ὑπὸ τὸν διφυᾶ αὐτὸν ρόλον του ἔχει ἀνάγκην ἐξοπλισμοῦ διὰ τῆς συγκριτικῆς μελέτης, διὰ τῆς ὁποίας εἰσάγομεν καὶ εἰς τὴν χώραν μας αὐτὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἐργαζόμενοι ἄλλων χωρῶν κατέκτησαν. Τὰ πάντα ἐπιτρέπονται εἰς τὴν ἐπιστήμην, ὅταν προσπαθῇ νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἄρσιν τῆς κοινωνικῆς δυστυχίας.

***

Ἐν ὄψει ἑνὸς θεσμοῦ σχετικῶς νέου, ὡς τὰ ἐργατικὰ συμβούλια τῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐμφανίζεται ἀνταποκρινομένη εἰς παλαιὰν ἤδη παράδοσιν. Ὑπάρχει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, τὸ δὲ ὄνομά της καὶ ὁ μηχανισμός της καὶ ὅλα αὐτὰ εἶναι οἰκεῖα εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὅλου τοῦ κόσμου. Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει πράγματι, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀποτελεῖ σήμερον οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας τῶν διαφόρων χωρῶν. Παρ' ὅλαν ὅμως ὅτι ἡ πρακτική της εἶναι τοσοῦτον διαδεδομένη, ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ χαρακτηρίζεται ἔκτοτε καὶ ἀπὸ στοιχεῖα βαθέως πρωτότυπα. Ἡ παροῦσα μελέτη δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς συλλεγείσας ὑποδείξεις διὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις τῶν διαφόρων χωρῶν. Προτίθεται, ἐξ ἄλλου, νὰ δώσῃ τὰ νόημα τῆς γενικῆς ἐξελίξεως τοῦ θέματος τούτου, ὡς ἐμφανίζεται σήμερον.

I. Ἡ βάσις τοῦ θεσμοῦ

Ἀνευρίσκομεν, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, τὴν κλασικὴν διάκρισιν μεταξὺ θεσμοῦ στηριζομένου ἐπὶ τοῦ *νόμου* καὶ θεσμοῦ στηριζομένου ἐπὶ τῆς *συμβάσεως*.

Α'. Ἡ νόμιμος ρύθμισις. Αὕτη χαρακτηρίζεται ἐκ τῶν ἑξῆς στοιχείων: α) Ἐμφανίζει σήμερον τελείως γενικὸν χαρακτῆρα. Πράγματι συναντῶμεν νομικὰς διατάξεις, ἀναγομένας ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις εἰς μεγάλον ἀριθμὸν χωρῶν. β) Προηγήθη τῆς νομικῆς ταύτης ρυθμίσεως, εἰς πλείστας τῶν χωρῶν τούτων, μία μακρὰ ἐθιμικὴ περίοδος. Ὁ θεσμὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐπροικίσθη διὰ νομικοῦ καθεστῶτος, ἀφοῦ πρῶτον διῆλθεν ἀπὸ μακρὰν περίοδον πειραματισμοῦ. γ) Χαρακτηρίζεται, ἡ νομικὴ αὕτη ρύθμισις, ἀπὸ μίαν διάφορον, ἀναλόγως τῶν χωρῶν, νομικὴν ἰσχύν. Ἐνίοτε ὁ νόμος περιορίζεται νὰ ὀργανώσῃ διαδικασίαν συλλογικῆς διαπραγματεύσεως καὶ νὰ καθορίσῃ τοὺς ὅρους τοῦ κύρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἀλλ' ἐνίοτε καθορίζει καὶ τὸ περιεχόμενον ταύτης, τὸ πεδίον τῆς ἐφαρμογῆς της, τὰς ἀπειλουμένας κυρώσεις εἰς περίπτωσιν μὴ ἐφαρμογῆς της, τὴν ρύθμισιν τῶν συγκρούσεων, αἱ ὁποῖαι γεννῶνται ἐκ τῆς ἑρμηνείας ταύτης. Καὶ συμβαίνει πολλάκις νὰ ἀποτελοῦν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις οὐσιῶδες στοιχεῖον τοῦ *διευθυνομένου καθεστῶτος*. Εὑρισκόμεθα, συνεπῶς, ἐν ὄψει μεγάλης διαφοροποιήσεως τῆς νομικῆς ταύτης ρυθμίσεως. Ἐν *Αὐστρίᾳ* ὁ ὁμοσπονδιακὸς νόμος 76 τῆς 26.2.1947 ἀνάγεται εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας καὶ τῶν μισθῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν. Ἐν *Βελγίῳ* αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, ἀποτελοῦσαι προγενεστέρως τὸ ἀντικείμενον συμφωνίας μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων, προικίζονται βάσει τοῦ Ν.Δ τῆς 9.6.1945 δι' αὐτοτελοῦς νομικοῦ καθεστῶτος. Ἐν *Γαλλίᾳ* μετὰ μίαν ἐθιμικὴν περίοδον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφηρμόζοντο οἱ κλασικοὶ κανόνες τῶν συμβάσεων, ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐρρυθμίσθη νομοθετικῶς διὰ τοῦ νόμου τῆς 25.3.19, ὅστις συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη

ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ἀσκήσεως παρ' αὐτῶν τῆς ἀπονεμηθείσης αὐτοῖς, κατ' εἰδικὸν νομοθετικὸν ὁρισμόν, πειθαρχικῆς ἐξουσίας, ὅσον καὶ ἐν τῷ πεδίῳ τῶν μεταβολῶν τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ (πρόσληψις, ἔνταξις, μετάθεσις, προαγωγή, ἀπόλυσις κ. ἄ.).

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς περισπουδάστου ταύτης ἀποφάσεώς του ἔδωσε τὰς πρὸς τοῦτο κατευθύνσεις. Ἐναπόκειται εἰς τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας νὰ τὰς ἀξιοποιήσουν ἐν τῇ πράξει.

άργότερον διά τοῦ νόμου 24.6.36. Τά κείμενα ταῦτα κατηργήθησαν διά τοῦ νόμου τῆς 23. 12.1946. Ὁ τελευταῖος οὗτος νόμος παρέχει ἓν πλήρες καθεστώς, διότι δέν δίδει μόνον τόν ὁρισμόν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καί τούς ὅρους τοῦ κύρους ταύτης, ἀλλά ρυθμίζει καί τό περιεχόμενόν της, τά ἀποτελέσματά της, τόν ἔλεγχόν της καί τάς κυρώσεις εἰς περίπτωσιν μή ἐφαρμογῆς της.

Β'. Τό συμβατικόν καθεστώς: Μεταξύ τῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι παραμένουν πισταί εἰς τό συμβατικόν καθεστώς, ἀπομακρυνόμεναι πάσης νομίμου ρυθμίσεως, πρέπει νά μνημονεύσωμεν τήν *Ἀγγλίαν*. Τό σύστημα τῶν ἀγγλικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀπό μακροῦ πραγματοποιηθέν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, στηρίζεται οὐσιαστικῶς ἐπί τῆς ἀρχῆς τῆς *ἀμοιβαίας συναινέσεως* καί ἐπί τῆς *νομιμοφροσύνης* τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Τό αὐτό σύστημα ἀκολουθοῦν καί αἱ σκανδιναυϊκαί χῶραι (Δανία, Νορβηγία).

II. Ὁρισμός τῆς συλλογικῆς συμβάσεως

Ἡ συλλογική σύμβασις ὁρίζεται, κατά τρόπον σταθερόν, ὡς μία *μέθοδος καθορισμοῦ* τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας. Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται, καθ' ἑαυτήν, εἰς μίαν *συμφωνίαν* μεταξύ ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν ἤ τῶν ἐκπροσώπων των. Ἀπό τῆς πλευρᾶς τῶν μισθωτῶν, ἡ σύμβασις πρέπει νά ὑπογράφεται ὑπό τῆς *ὁμάδος*. Ἀπό τῆς πλευρᾶς τῶν ἐργοδοτῶν δέν ἀπαιτεῖται εἰς ὅλας τάς περιπτώσεις ἡ παρέμβασις τῆς ὁμάδος. Ἀλλ' ἡ ἐργατική ὁμάς πρέπει νά ἀπατελῇ ἐνίοτε σωματεῖον ἤ συνδικαλιστικήν ὀργάνωσιν. Τοιαῦτα εἶναι τά χαρακτηριστικά στοιχεῖα, ἅτινα ἀνευρίσκομεν αὐτομάτως εἰς ὅλας τάς χώρας. Κατά τόν γαλλικόν νόμον τοῦ 1946 ἡ συλλογική σύμβασις ἀποτελεῖ «... συμφωνίαν σχετικήν πρός τούς ὅρους τῆς ἐργασίας, συναπτομένην μεταξύ, ἀφ' ἑνός, μιᾶς ἤ περισσοτέρων συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργαζομένων καί, ἀφ' ἑτέρου, μιᾶς ἤ περισσοτέρων συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργοδοτῶν ἤ πάσης ἄλλης ὁμάδος ἐργοδοτῶν ἤ καί περισσοτέρων ἐργοδοτῶν λαμβανομένων ἀτομικῶς». Τό ἄρθρ. 322 τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος τῶν Ἐνοχῶν ὁρίζει, ὅτι «... κανόνες σχετικοί πρός τούς ὅρους τῆς ἐργασίας δύνανται νά δημιουργηθοῦν μεταξύ τῶν ἐργοδοτῶν καί ἐργατῶν διά συμβάσεων, τάς ὁποίας οἱ ἐργοδόται ἤ αἱ ἐργοδοτικαί ὀργανώσεις θά συνάψουν μετά τῶν ἐργατῶν ἤ τῶν ἐργατικῶν ἑνώσεων». Εἰς ἃς χώρας δέν ὑπάρχει νομικός ὁρισμός τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δίδουν ὁρισμόν τελείως παράλληλον πρός τούς ἀνωτέρω.

III. Προϋποθέσεις κύρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων

Ὁ καθορισμός τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀποτελεῖ σταθερόν στοιχεῖον τῶν διαφόρων νομοθεσιῶν. Αἱ προϋποθέσεις αὗται ἀναφέρονται κυρίως εἰς τήν *μορφήν*, τήν *διάρκειαν*, τήν *κατάθεσιν* ἤ τήν *καταχώρισιν* τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

α) *Μορφή*: Ἡ συλλογική σύμβασις εἶναι πάντοτε *ἔγγραφος συμφωνία*. Τοῦτο εἶναι ἀπαίτητον εἰς τήν πρακτικήν πρός ἀποφυγήν ἀμφισβητήσεων. Διά τοῦτο πλεῖσται νομοθεσίαι (γαλλική, φινλανδική, σουηδική, ἑλβετική κλπ.) ἀπαιτοῦν τήν προϋπόθεσιν ταύτην.

β) *Διάρκεια*: Ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ ἡ διάρκεια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι ἐτησία καί τοῦτο διότι πρέπει αὕτη νά προσαρμόζηται εἰς τό πλαίσιον τοῦ ἐτησίου οἰκονομικοῦ σχεδίου. Εἰς τάς ἄλλας χώρας τό θέμα τοῦτο ρυθμίζεται ὑπό τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Συνεπῶς ἡ διάρκεια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ποικίλλει. Ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ἑνός ἔτους καί ἐν Σουηδίᾳ δύο ἐτῶν. Εἰς τινας νομοθεσίας ἡ διάρκεια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δέν δύναται νά ὑπερβῇ ὡρισμένην χρονικήν περίοδον (ἐν Γαλλίᾳ τά 5 ἔτη). Ἐπιτρέπονται συλλογικαί συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας, ἀλλά δύνανται αὗται νά καταγγελθοῦν ὑπό τῶν μερῶν ὑφ' ὡρισμένους ὅρους.

γ) *Κατάθεσις*: Πλεῖσται νομοθεσίαι προβλέπουν τήν ἐπίσημον κατάθεσιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, διότι παρέχει αὕτη τήν δυνατότητα τῆς ἀμέσου γνώσεως τοῦ κειμένου της ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἡ κατάθεσις συνοδεύεται ἤ μή καί ἀπό ἄλλας διατυπώσεις, γίνεται δέ ἐνώπιον ὀργανισμῶν ἤ ἀρχῶν. Ἐν Γαλλίᾳ γίνεται εἰς τόν Γραμματέα τοῦ Ἐργατοδικείου.

δ) Καταχώρισις: Αὕτη ὁμοιάζει πρός τήν κατάθεσιν, ἀλλά περιβάλλεται ἀπό διατυπώσεις καί ἔχει ἐνίοτε ἰδιαίτερα ἀποτελέσματα. Ἐν Ἰρλανδίᾳ, ἐπί παραδείγματι, ἡ καταχώρισις γίνεται μόνον εἰς περίπτωσιν συμφωνίας τῶν μερῶν, ἐπιβάλλει τήν ἀναγραφήν εἰς τήν σύμβασιν ρητρῶν προβλεπουσῶν τήν διαδικασίαν ρυθμίσεως τῶν συγκρούσεων πρό πάσης ἀπεργίας ἤ ἀνταπεργίας καί ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά καθιστᾷ ὑποχρεωτικάς τάς διατάξεις τῆς συμβάσεως δι' ὅλους τούς ἐργοδότας τῆς ἐνδιαφερομένης βιομηχανίας. Ἐν Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ αἱ συλλογικαί συμβάσεις καταχωρίζονται εἰς τό ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον καί εἰς τό Κεντρικόν Συμβούλιον τῶν Συνδικάτων, ἀντίγραφα δέ τούτων παραδίδονται εἰς τά συμβούλια τῶν ἐργοστασίων καί εἰς τήν διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

ε) Δημοσίευσις: Εἰς πλείστας χώρας ἡ συλλογική σύμβασις δημοσιεύεται εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο ἐπιβάλλεται ὁσάκις αὕτη ἐκτείνεται καί εἰς τρίτους. Ἐν Ἀγγλίᾳ τηρεῖται ἡ διατύπωσις αὕτη, παρ' ὅλον ὅτι αὕτη, ὡς γνωστόν, διατηρεῖ τόν συμβατικόν της χαρακτῆρα. Ἐν Γαλλίᾳ, αἱ μέν ἐθνικαί συλλογικαί συμβάσεις δημοσιεύονται εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, αἱ δέ λοιπαί κατατίθενται εἰς τόν Γραμματέα τοῦ Ἐργατοδικείου. Ἀλλά τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δύναται νά ἀποφασίσῃ τήν δημοσίευσίν των εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἀναλόγως τῆς σημασίας των.

IV. Ἔκτασις ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων

Τό πεδίον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ποικίλλει. Συνήθως ἀφήνεται εἰς τήν ἐλευθέραν ἐκλογήν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Άλλ' ὁ νόμος καθορίζει ἐνίοτε τὸ πλαίσιόν του. Ὁ *γαλλικὸς νόμος* τοῦ 1946 προβλέπει σύστημα ἱεραρχικόν, εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται αἱ ἐθνικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις κατὰ κλάδους δραστηριότητος, μετὰ δὲ τὴν σύναψιν τούτων ἐπιτρέπεται ἡ σύναψις περιφερειακῶν καὶ τοπικῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐν *Ρωσίᾳ* διακρίνουν μεταξὺ γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες συνάπτονται ἐντὸς τοῦ γενικοῦ πλαισίου ὡρισμένου κλάδου δραστηριότητος, καὶ τοπικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἐφαρμόζονται ἐπὶ ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἐπιχειρήσεων. Ἐν *Οὐγγαρίᾳ* διακρίνουν μεταξὺ βασικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες καθορίζουν τὰς γενικὰς ἀρχὰς ρυθμίσεως τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, ἐφαρμοζόμεναι ἐφ' ὅλης τῆς χώρας, καὶ ἰδιαιτέρων συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες συνάπτονται κατὰ βιομηχανικοὺς κλάδους καὶ ἐφαρμόζονται εἰς ὡρισμένον τόπον.

Αἱ νομοθεσίαι αὗται ἀκολουθοῦν τὴν τάσιν τῆς ἐξαπλωτικῆς καὶ εὐρείας ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἡ δὲ τάσις αὕτη γενικεύεται συνεχῶς. Ἐν *Σουηδίᾳ*, ἔνθα τὸ πεδίον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀνήκει εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, τὰ 1/3 τούτων κατέχουν αἱ ἐθνικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις. Ἡ αὐτὴ τάσις γενικεύσεως ἐπικρατεῖ ἤδη καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

V. Συμβαλλόμενα μέρη

Ἐνῷ ἀπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς ἡ συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ συναφθῇ ἀπὸ ἕνα ἢ περισσοτέρους ἐργοδότας ἢ ἀπὸ ὁμάδα ἐργοδοτῶν, ἀπὸ ἐργατικῆς πλευρᾶς πρέπει αὕτη νὰ ὑπογραφῇ ἀπὸ ὁμάδα μισθωτῶν. Ἡ προϋπόθεσις αὕτη ἀπαντᾶται εἰς ὅλας τὰς χώρας καὶ ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις σκοπεῖ νὰ ρυθμίσῃ τὴν τύχην μιᾶς ἐργατικῆς συλλογικότητος. Ἐξ ἄλλου, ἡ ὁμὰς τῶν μισθωτῶν ἐμφανίζεται γενικῶς ὑπὸ συνδικαλιστικὴν μορφήν. Εἰς τὴν πραγματικότητα, ὅμως, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐκφεύγει τῶν πλαισίων μιᾶς ἢ περισσοτέρων ἐπιχειρήσεων, παρεμβαίνουν πάντοτε αἱ συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις, τόσον τῶν μισθωτῶν, ὅσον καὶ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ εἰς τινα χώραν ὑπάρχει μία καὶ μόνη συνδικαλιστικὴ ὀργάνωσις λύεται εὐκόλως καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ποία ἐργατικὴ ὀργάνωσις θὰ διαπραγματευθῇ τὴν σύναψιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Τοῦτο συμβαίνει ἐν *Ρωσίᾳ*, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὰ συνδικάτα ἀποτελοῦν οὐσιώδες στοιχεῖον τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας. Δυσκολίαι, ὅμως, προκύπτουν διὰ τὰς χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει πολλαπλότης συνδικάτων. Εἰς τινας ἐξ αὐτῶν ἐξουσιοδοτεῖται μία τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων πρὸς διαπραγμάτευσιν (Αὐστραλία, Μεξικόν, Νέα Ζηλανδία). Εἰς ἄλλας χώρας ἐξουσιοδοτοῦνται πρὸς τοῦτο πλείονες ὀργανώσεις, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς συνδρομῆς ὡρισμένων προϋποθέσεων, δι' ὧν καθορίζεται ἡ ἔννοια τῆς πλέον ἀντιπροσωπευτικῆς συνδικαλιστικῆς ὀργανώσεως (Γαλλία, Βέλγιον).

VI. Ἐπεξεργασία τῶν συλλογ. συμβάσεων

Ὁ μηχανισμὸς τῆς τοιαύτης ἐπεξεργασίας δύναται νὰ προκύπτῃ ἢ ἐκ τοῦ *νόμου* ἢ ἐκ *συμβάσεων*.

Α'. Νομικὸς μηχανισμός: Ἐν *Γαλλίᾳ* αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις (ἐθνικαί, περιφερειακαί, τοπικαί) καταρτίζονται, δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1946, ὑπὸ μικτῶν ἐπιτροπῶν, ἀπαρτιζομένων ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν κατὰ τόπον πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων τῶν τε ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, αἵτινες συνέρχονται πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ δὲν ἔχουν μόνιμον χαρακτῆρα. Αἱ ἐργασίαι τῶν ἐπιτροπῶν τούτων προσαρμόζονται εἰς τὸ ἐθνικὸν πλαίσιον ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Συλλογικῶν Συμβάσεων. Ἐν *Βελγίῳ* (νόμος 9 Ἰουνίου 1945) αἱ τοιαῦται ἐπιτροπαί, ἐθνικαὶ ἢ περιφερειακαί, συνιστῶνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ περιλαμβάνουν τέσσαρας ἀντιπροσώπους τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τέσσαρας τῶν ἐργατῶν, ὁριζομένων ἀπάντων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐκ καταλόγου διδομένου ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Β'. Συμβατικὸς μηχανισμός: Εἰς τινας χώρας ὁ μηχανισμὸς τῆς διαδικασίας πρὸς ἐπεξεργασίαν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορίζεται διὰ συμφωνιῶν συναπτομένων μεταξὺ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν τε ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν. Εἰδικῶς ἐν *Ἀγγλίᾳ* ἡ ἐπεξεργασία τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀνήκει εἰς πολλαπλοῦς ὀργανισμούς. Εἰς τὰς *Σκανδιναυϊκὰς Χώρας* χρησιμοποιοῦν τὰς λεγομένας *θεμελιώδεις συμφωνίας*, αἵτινες συνάπτονται μεταξὺ τῶν κεντρικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν τε ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων.

VII. Περιεχόμενον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων

Τὸ περιεχόμενον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀποτελεῖ *λειτουργίαν* τοῦ ἐπιδιωκομένου παρ' αὐτῶν σκοποῦ. Συνεπῶς, ἡ συλλογικὴ σύμβασις τείνει σταθερῶς εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας. Οὕτω τὸ περιεχόμενον καθίσταται περίπου ὁμοιόμορφον εἰς πλείστας περιπτώσεις. Ἐν τούτοις, εἰς ἃς περιπτώσεις αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ σχεδίου τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας, λαμβάνουν ἰδιαιτέραν ὄψιν.

Α'. Καθορισμὸς τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας: Οὗτοι ποικίλλουν καὶ συνεπῶς τὸ περιεχόμενον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων φαίνεται, ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι πρέπει νὰ εἶναι εὐρύτατον. Οἱ συμβαλλόμενοι εἶναι καλύτερον τοποθετημένοι παντὸς ἄλλου διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Διὰ τοῦτο ἐν *Ἀγγλίᾳ*, ἐν *Σουηδίᾳ* καὶ εἰς τὰς *Ἡνωμένας Πολιτείας* τὸ περιεχόμενον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορίζεται δι' ἐκουσίων διαπραγματεύσεων. Οἱ ὅροι τῶν συμβάσεων τούτων ἀφοροῦν εἴτε τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν ἐναντι τῶν ἐργατῶν, ἢ καὶ ἀντιθέτως, εἴτε αὐτὰς ταύτας τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Εἰς ἄλλας χώρας, ὅμως, τὸ περιεχόμενον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθορίζεται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, ἰδίως διὰ τὴν καταχώρισιν ἀπαραιτήτων δι' αὐτὸν

ρητρῶν, ἵνα καταστῇ αὕτη πλήρης κῶδιξ τῶν σχέσεων ἐργατῶν καὶ ἐργαζομένων, ἢ καὶ διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν καταχώρισιν ρητρῶν, τῶν ὁποίων τὸν καθορισμὸν ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν ἡ Δημοσία Ἀρχή. Κλασικὴ περίπτωσις τοιαύτης παρεμβάσεως τοῦ νομοθέτου ἀνευρίσκεται εἰς τὸ γαλλικὸν πείραμα. Ὁ νομοθέτης τοῦ 1936 κρίνει ὅτι ὡρισμέναι σημαντικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις (κυρίως ἐκείναι ἃς προτίθεται νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ εἰς τρίτους) πρέπει νὰ περιέχουν ὡρισμένας ὑποχρεωτικὰς διατάξεις. Τοιαῦται εἶναι αἱ ἀφορῶσαι τὴν συνδικαλιστικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης τῶν ἐργαζομένων, τοὺς μισθούς, τὰς προσλήψεις καὶ τὰς ἀπολύσεις, τὴν μαθητείαν καὶ τὸν ἐπαγγελματικὸν σχηματισμόν, τοὺς ὅρους ἀνανεώσεως ἢ ἀναθεωρήσεως, τὴν διαδικασίαν ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν. Ὁ νομοθέτης τοῦ 1946 διατηρεῖ τὰ πλεῖστα τῶν ὡς ἄνω στοιχείων, ἀλλ' ἐξαιρεῖ προσωρινῶς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν διαιτησίαν διατάξεις. Ἀντιθέτως καθίστανται ὑποχρεωτικαὶ αἱ διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἱ ἀφορῶσαι τὰ ἐργατικὰ συμβούλια καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ προσωπικοῦ. Νομικὰς διατάξεις ἀπαιτούσας τὴν ἀναγραφὴν ὡρισμένων ρητρῶν ἀνευρίσκομεν καὶ εἰς τινας χώρας τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλ' εἰς πλείστας περιπτώσεις ὁ νομοθέτης, ὡς ἐλέχθη ἤδη, ἀπαιτεῖ, ἔστω καὶ προσωρινῶς, τὴν μὴ ἀναγραφήν, εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, ὡρισμένων θεμάτων. Κυρίως ὁ ἀποκλεισμὸς οὗτος ἀνάγεται σήμερον εἰς τὸ ζήτημα τῶν μισθῶν (ὡς ὁ γαλλικὸς νόμος τοῦ 1946). Πράγματι, ὅμως, ὁ ἀποκλεισμὸς οὗτος (ἢ ἡ ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς κρατικὴν ἔγκρισιν) ὑπάρχει αὐτομάτως εἰς νομοθεσίας, αἱ ὁποῖαι υἱοθέτησαν, κατά τινα περίοδον κρίσεως, ἐπιτακτικὴν νομοθεσίαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἐν ***Καναδᾷ***, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ἡ περὶ μισθῶν ρήτρα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἔπρεπε νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου ἐργασίας. Ἂν ἐξαιρέσῃ τις τοὺς προσωρινοὺς αὐτοὺς περιορισμούς, ἡ συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ περιέχῃ πᾶσαν ρήτραν ἀναγομένην εἰς τὸν σκοπόν της. Αἱ μόναι πᾶγιαι ἀπαγορεύσεις πηγάζουν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη δὲν δύνανται, ἐπὶ παραδείγματι, νὰ εἰσαγάγουν ρήτρας ἀντιθέτους πρὸς τὴν δημοσίαν τάξιν. Δὲν δύνανται, ἐπίσης, νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν πρὸς λύσιν προβλημάτων ἀντιθέτων πρὸς τὸν σκοπόν της (π.χ. ρήτρα διατιμήσεων ἀφορῶσα τὴν πελατείαν).

Β'. Ὅροι ἐργασίας καὶ διευθυνομένη οἰκονομία: Ἐν τῇ ***Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ*** αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἔχουν ὡς οὐσιώδη σκοπὸν νὰ εὐνοήσουν, κατὰ πάντα τρόπον, τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ οἰκονομικοῦ σχεδίου. Περιέχουν, συνεπῶς, ρήτρας, ἀναγομένας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προγραμμάτων παραγωγῆς, εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας, εἰς τὴν καλυτέρευσιν τῶν ὅρων διαβιώσεως καὶ μορφώσεως τῶν ἐργαζομένων. Τοιαύτης φύσεως τάσεις ἀπαντῶνται, ἐπίσης, ἐν ***Πολωνίᾳ*** καὶ ἐν ***Τσεχοσλοβακίᾳ***.

Γ'. Ρήτρα περὶ συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας: Ἀπαιτεῖται νὰ δοθοῦν περὶ αὐτῆς στοιχεῖά τινα. Ἡ συνδικαλιστικὴ ἐλευθερία, ὡς ρήτρα συλλογικῆς συμβάσεως, ἐνθουσιάζει τεραστίως τοὺς μισθωτούς. Προκαλεῖ ζωηρὰς συζητήσεις καὶ εἶναι ἐνίοτε δύσκολον νὰ εὑρεθῇ τύπος συμφωνίας, περὶ τὴν ρήτραν ταύτην, μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν. Τὸ θέμα, συνεπῶς, ἔχει μέγα ἐνδιαφέρον. Ἐν ***Γαλλίᾳ*** οἱ μισθωτοὶ προσπαθοῦν ὄχι μόνον νὰ καθιερώσουν τὴν ἀρχὴν τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς γνώμης (περὶ ὧν ἄλλωστε προβλέπουν καὶ οἱ νόμοι καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἀπὸ τοῦ 1936), ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὰς συνδικαλιστικὰς ὀργανώσεις ὁλόκληρον σειρὰν προνομίων ἐντὸς τῆς ἐπιχειρήσεως (διάθεσις ὡρισμένου χώρου, δυνατότης διανομῆς προκηρύξεων, εἰσπραξις εἰσφορῶν κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας, δυνατότης συγκεντρώσεων, τοιχοκολλήσεις συνδικαλιστικῶν ἀνακοινώσεων κ.λ.π.). Συνεζητήθη ἐπίσης εὐρύτατα εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἐὰν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις δύνανται νὰ περιέχουν προνόμιον ἢ μονοπώλιον προσλήψεως μόνον τῶν συνδικαλισμένων ἢ τινῶν ἐξ αὐτῶν. Εἰς τὰς Ἀγγλοσαξωνικὰς χώρας ἀπαντῶνται τοιαῦται ρήτραι, δι' ὧν ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ προσλάβῃ εἰμὴ μισθωτούς, ἀνήκοντας εἰς τὸ ὑπογράψαν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν συνδικᾶτον, ἢ δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ εἰμὴ τοιούτους μισθωτοὺς ἢ τοὺς προσχωρήσαντας ἐντὸς προθεσμίας εἰς τὸ συνδικᾶτον τοῦτο. Τέλος, ὁ ἐργοδότης ἀναλαμβάνει πολλάκις τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προαφαιρῇ τὰς ὑπὲρ τοῦ συνδικάτου εἰσφορὰς ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ διὰ λογαριασμὸν τούτου. Ἡ στάσις ἑκάστης χώρας ἐναντι τῶν ρητρῶν ταύτων ποικίλλει οὐσιωδῶς. Ἐνίοτε ἀπαγορεύονται (Κάτω Χῶραι, Βέλγιον), ἢ ἐπιτρέπονται ὑπὸ ὅρους (ἐν Γαλλίᾳ ἐπιτρέπονται ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν θίγουν τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἐλευθέραν ἐκλογὴν τοῦ συνδικάτου). Ἐνίοτε ἐπιτρέπονται ρητῶς ὡς ρήτραι ***συνδικαλιστικῆς ἀσφαλείας*** (Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, Αὐστραλία, Μεξικόν). Εἰς ἄλλας χώρας, τέλος, αἱ ρήτραι αὗται θεωροῦνται σιωπηρῶς ὡς ἔγκυροι (εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἕνωσιν ὁ νόμος δὲν μνημονεύει ρητῶς τὴν ρήτραν τῆς συνδικαλιστικῆς ἀσφαλείας, ἀλλ' αὕτη, περιεχομένη εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, θεωρεῖται ὡς ἔγκυρος).

VIII. Ἀποτελέσματα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. *(Ἡ ἔννοια τῆς ἐπεκτάσεως).*

Συμφώνως πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον, ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει μεταξὺ τῶν ὑπογραψάντων ταύτην μερῶν. Ὑποχρεοῖ, ὅθεν, τὸν ἐργοδότην, τοὺς ἐργοδότας ἢ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐργοδοτῶν, ἀναλόγως τοῦ ποῖος ὑπέγραψε, καὶ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν ὑπογράψασαν συνδικαλιστικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐργαζομένων. Γίνεται δὲ σταθερῶς δεκτόν, ὅτι ἡ τοιαύτη συλλογικὴ σύμβασις ὑπερέχει τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ τελευταῖαι αὗται δὲν δύνανται νὰ περιέχουν διατάξεις ὀλιγώτερον εὐνοϊκὰς ἀπὸ τὰς πε-

ριεχομένας εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις. Ἀλλ' αἱ εὐνοϊκώτεραι διὰ τοὺς μισθωτοὺς διατάξεις ἐπιτρέπονται.

Ἐν τούτοις ἀνακύπτουν τὰ ἑξῆς προβλήματα:

α) Ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸν νὰ ὑπάρχουν ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, διαφορετικοὶ ὅροι ἐργασίας διὰ τοὺς συνδικαλισμένους καὶ μὴ συνδικαλισμένους μισθωτούς.

β) Ὅτι ὁ συναγωνισμὸς τῶν μὴ συνδεομένων διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργοδοτῶν ὑπὸ τῶν ἐκτὸς ταύτης τοιούτων ἀποτελεῖ σοβαρὸν ἐμπόδιον διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ θεσμοῦ.

Διὰ τοῦτο ἡ ἰδέα τῆς ἐπεκτάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ εἰς τρίτους μὴ ὑπογράψαντας ταύτην ἐμφανίζεται ταχέως εἰς ὅλας τὰς χώρας καὶ ὑπὸ τὰς ἑξῆς μορφάς:

α) Πλεῖσται νομοθεσίαι ὑποχρεοῦν τὸν ἐργοδότην νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν παρ' αὐτοῦ ὑπογραφεῖσαν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ εἰς μισθωτοὺς μὴ συνδικαλισμένους (Σουηδία, Φινλανδία). Ἐν *Κολομβίᾳ* ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλων τῶν μισθωτῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον τὸ τρίτον τοὐλάχιστον τούτων εἶναι συνδικαλισμένοι. Εἰς *Ἡνωμένας Πολιτείας* ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει ἐφ' ὅλων τῶν μισθωτῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ὑπογράψαν ταύτην συνδικάτον ἀναγνωρίζεται ὡς ἁρμόδιον πρὸς χειρισμὸν τοῦ θέματος τούτου ἐπ' ὀνόματι τῶν ἐνδιαφερομένων.

β) Ἕτεραι νομοθεσίαι προβλέπουν εἰδικὴν διαδικασίαν ἐπεκτάσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ εἰς ἐργοδότας, μὴ συνδεομένους πρὸς ταύτην, ἀλλ' ὑπαγομένους εἰς τὸ αὐτὸ γεωγραφικὸν καὶ ἐπαγγελματικὸν πεδίον (Αὐστραλία, Βέλγιον, Καναδᾶς, Ἑλλὰς κλπ.). Ἡ ὕπαρξις τοιαύτης διαδικασίας ἐπεκτάσεως συνοδεύεται καὶ ἀπὸ ἐγγυήσεις χάριν τῶν τρίτων, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἐπιβληθοῦν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις. Ἐντελῶς πρωτότυπος εἶναι ἐν προκειμένῳ ἡ Ἰρλανδικὴ νομοθεσία (νόμος 26 Αὐγούστου 1946), ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁρίζεται ὅτι, δύναται, τῇ αἰτήσει ἑνὸς τῶν μερῶν καὶ ὑπὸ ὅρους τινάς, νὰ διαταχθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργατικοῦ δικαστηρίου ἡ *καταχώρισις* τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ ἐφαρμόζεται αὕτη εἰς πάντα μισθωτὸν τῆς κατηγορίας ἢ τοῦ ὁμίλου, περὶ ὧν προβλέπει, καὶ εἰς τὸν ἐργοδότην του καὶ ἂν εἰσέτι ὁ εἷς ἢ ὁ ἄλλος δὲν μετέχουν τῆς συμβάσεως.

γ) Ὁ γαλλικὸς νόμος τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1946 ἐγκατέλειψε τὴν προηγουμένως ἐν χρήσει διαδικασίαν ἐπεκτάσεως, διὰ νὰ ἐγκαθιδρύσῃ νέον ἱεραρχικὸν σύστημα συλλογικῶν συμβάσεων. Αὗται δὲν ἐφαρμόζονται οὔτε καὶ μεταξὺ τῶν ὑπογραψάντων εἰμὴ ἐὰν ἐπεκυρώθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἀλλ' ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐπικυρώσεως ἰσχύουν ἐφ' ὅλων τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὸ πεδίον τῆς ἐφαρμογῆς των.

IX. Συγκρούσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς, ἀνανεώσεως καὶ ἀναθεωρήσεως.

Ἡ ἐφαρμογή, ἡ ἀνανέωσις καὶ ἀναθεώρησις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δίδουν ἀφορμὴν οὐχὶ μόνον εἰς ἀτομικὰς συγκρούσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν λεγομένων *συλλογικῶν συγκρούσεων ἐργασίας*, αἵτινες ὅμως δὲν εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀνάγονται ἀποκλειστικῶς εἰς *νομικοὺς κανόνας* καὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν *κοινῶν δικαστηρίων*. Ἐν τούτοις, εἶναι ἐνίοτε ὠφέλιμον νὰ προβλέψωμεν, πρὸς διακονισμόν των, τὴν προσφυγὴν εἴτε εἰς τὴν ἰδιάζουσαν διαδικασίαν τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῆς διαιτησίας, εἴτε εἰς εἰδικὰ πρὸς τοῦτο δικαστήρια. Ἀντιθέτως, πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν ἀνανέωσιν ἢ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν γέννησιν συλλογικῶν συγκρούσεων *οἰκονομικῆς φύσεως* καὶ ἂν ἔτι ὑπάγωμεν καὶ ταύτας ὑπὸ τὸν ὅρον *συγκρούσεις συμφερόντων*. Αἱ συγκρούσεις αὗται ἐκφεύγουν—ὡς δείκνυται καὶ ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ των—ἐκ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν κοινῶν δικαστηρίων, ἅτινα ὑποχρεοῦνται «νὰ εἴπουν τὸ δίκαιον», δι' ὃ καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ εὕρωμεν διαδικασίας προσαρμοζομένας καλύτερον εἰς αὐτάς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τόσον αἱ συγκρούσεις αἱ καθαρῶς νομικῆς φύσεως, ὅσον καὶ αἱ συγκρούσεις συμφερόντων γεννοῦν πλεῖστα προβλήματα, τῶν ὁποίων τὰ σπουδαιότερα εἶναι τὰ ἑξῆς:

Α'. Κανονισμὸς συγκρούσεων νομικῆς φύσεως: Εἰς τινας χώρας ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια παραμένει ὁ συνήθης κανὼν διὰ πᾶσαν περίπτωσιν μὴ ἐφαρμογῆς ἢ παραβιάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ διαφωνίας περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ρητρῶν της. Τοῦτο ἰσχύει ἐν *Βελγίῳ* καὶ *Γαλλίᾳ*. Ἐν τούτοις καὶ εἰς τὰς χώρας αὐτὰς ὑπάρχει ἤδη ἡ τάσις νὰ περιλαμβάνωμεν εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις εἰδικὰς ρήτρας συμβιβασμοῦ ἢ διαιτησίας προκειμένου περὶ συγκρούσεων ἀναγομένων εἰς τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τούτων. Ἐν *Ἀγγλίᾳ*, ἀντιθέτως, δὲν δύνανται νὰ ἐγείρουν ἐνώπιον τῶν κοινῶν δικαστηρίων ἀγωγὴν ἐπὶ ἀποζημιώσει διὰ παραβίασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Δύνανται μόνον νὰ ἐγείρουν τοιαύτην ἀγωγήν, ἐφ' ὅσον αὕτη γεννᾶται ἐκ παραβιάσεως ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, συναφθείσης κατ' ἐφαρμογὴν συλλογικῆς συμβάσεως. Ἀλλὰ τόσον ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅσον καὶ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, συνηθίζουν τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη νὰ ἐγκλείουν εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις εἰδικὰς ρήτρας καὶ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀλλαι, ὅμως, χῶραι ἐπιβάλλουν τὴν προσφυγὴν εἰς εἰδικὰ δικαστήρια. Τοῦτο συμβαίνει ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ εἰς τὰς Σκανδιναυϊκὰς χώρας. Ἐν *Ἰρλανδίᾳ* δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καταχώρισις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν προβλέπει, ὅτι, εἰς περίπτωσιν διενέξεως, αὕτη θὰ ὑπάγηται, πρὸ πάσης ἀπεργίας ἢ ἀνταπεργίας, εἰς τὸ ἐργατικὸν δικαστήριον. Ἐν *Δανίᾳ* αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις (κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν ἀτόμων) δύνανται νὰ ἐγείρουν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ κεντρικοῦ ἐργατικοῦ δικαστηρίου εἰς περίπτωσιν παραβιάσεως τῆς συμβάσεως ἢ διαφωνίας περὶ τὴν ἑρμηνείαν της.

Β'. Κανονισμὸς τῶν συγκρούσεων συμφερόντων: α) Ἔννοια: Ὑπὸ τὸν ἄνω ὅρον νοοῦνται αἱ συγκρούσεις ἐν σχέσει πρὸς τοὺς *μισθούς*.

Όσάκις ὁ μισθωτὸς εἰσπράττει πράγματι τὸν μισθὸν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἡ τυχὸν διαμαρτυρία τῶν ἐργαζομένων δὲν δημιουργεῖ νομικὰ προβλήματα, ἀλλὰ σύγκρουσιν συμφερόντων. Ἡ λύσις ταύτης γεννᾷ διαφορετικὰ προβλήματα. Αἱ χρησιμοποιούμεναι πρὸς λύσιν των μέθοδοι δέον νὰ προσαρμόζωνται πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας τῆς ἐνδιαφερομένης χώρας. Διὰ τοῦτο καὶ διαφέρουν ἀναλόγως τοῦ ἂν ἡ περὶ οὗ πρόκειται χώρα ἀκολουθεῖ τὸ σύστημα τῆς φιλελευθέρας ἢ τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὰ ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ συμβάλλεσθαι μέρη ἔχουν καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ συμβιβάζεσθαι εἰς περίπτωσιν διενέξεως, ἢ τοῦ ἀναθέτειν τὰς συμβιβαστικὰς των ἁρμοδιότητας εἰς διαιτητήν, ἀποδέχονται δὲ ἐκ τῶν προτέρων νὰ προσαρμοσθοῦν πρὸς τὴν ἀπόφασίν του. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ χειρισμοῦ τῶν προβλημάτων αὐτῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν μισθῶν, διὰ τῆς κανονιστικῆς ὁδοῦ, τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἔχουν περιωρισμένας ἐξουσίας. Ἐνίοτε οὐδαμῶς δύνανται νὰ συζητήσουν ὡρισμένα ζητήματα. Συνεπῶς δὲν δύνανται οὔτε νὰ συμβιβάζωνται ἐπ' αὐτῶν, οὔτε καὶ νὰ ἀναθέτουν ταῦτα εἰς διαιτητὴν ἐλευθέρως ἀκλεγόμενον παρ' αὐτῶν. Καταντεῖ τις ὅτι τὸ σύστημα τῆς ρυθμίσεως τῶν τοιούτων συγκρούσεων δύναται νὰ διαφέρῃ οὐ μόνον ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ ἀπὸ ἐποχῆς εἰς ἐποχήν. Οὕτω, χώρα τις, εἰς περίοδον κρίσεως, δύναται νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐφαρμογὴν νομοθεσίας, υἱοθετηθείσης διὰ περίοδον ἐλευθέρας οἰκονομίας, παρέχουσα εἰς τὰς Δημοσίας Ἀρχὰς τὴν ἐξουσίαν τῆς λύσεως τῶν παρουσιαζομένων συλλογικῶν συγκρούσεων συμφερόντων.

β) Συγκριτικὴ νομοθεσία: Τὸ πλεῖστον τῶν χωρῶν κέκτηται εἰδικὴν νομοθεσίαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἡ ἔκθεσις VIII τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας (1948) ἀναφέρει ἐν προκειμένῳ, πλὴν ἄλλων, τὴν Ἀργεντινήν, τὴν Αὐστραλίαν, τὸ Βέλγιον, τὸν Καναδᾶν, τὴν Δανίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Σουηδίαν κλπ.

Γ'. Συμβιβασμός: Τὰ συμβαλλόμενα μέρη προσφεύγουν κανονικῶς εἰς τὰς συμβατικὰς διαδικασίας, ὡς αὗται ἔχουν ὀργανωθῇ (Μεγάλη Βρεταννία, Γαλλία καὶ πλεῖσται τῶν ἄλλων χωρῶν). Ἐπίσης δύνανται νὰ καταφύγουν καὶ εἰς τὰς καλὰς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους (Μεγάλη Βρεταννία, Βέλγιον κλπ).

Πλεῖσται ἄλλαι νομοθεσίαι προβλέπουν ὑποχρεωτικὴν προσφυγὴν εἰς διαφόρους ὀργανισμοὺς καὶ εἰδικῶς: α) Εἰς συμβιβαστὰς ἢ εἴς τινα ὑπηρεσίαν συμβιβασμοῦ παρέχουσαν ἐγγυήσεις ἀμεροληψίας (Ἡνωμένα Πολιτεῖαι, Αὐστραλία, Καναδᾶς, Γερμανία). β) Εἰς ὁμότιμον ὀργανισμόν, ὅστις δύναται νὰ εἶναι, εἴτε ἐπιτροπὴ συμβιβασμοῦ, εἴτε δικαστήριον ἐρεύνης, εἴτε δικαστήριον συμβιβασμοῦ (Μεγάλη Βρεταννία, Νοτιοαμερικανικαὶ Δημοκρατίαι). Εἰς εἰδικὸν δικαστήριον ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ ἀνωτέρους δικαστὰς (Βραζιλία).

Δ'. Διαιτησία. Πλεῖσται χῶραι προβλέπουν προσφυγὴν εἰς διαιτησίαν ἐπὶ τῇ βάσει συμβατικῆς διαδικασίας. Ἐλλείψει τούτων αἱ νομοθεσίαι ὀργανώνουν εἰδικὸν σύστημα διαιτησίας. Ποιούμεθα τὰς ἑξῆς διακρίσεις:

α) Προσφυγὴ εἰς ἐπιτροπὰς ἢ διαιτητάς, ὧν ἡ ὑπόδειξις γίνεται διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν (Μεγάλη Βρεταννία, Σουηδία, Μεξικὸν κ.λ.π.).

β) Προσφυγὴ ἐνώπιον διαιτητικῶν δικαστηρίων (Μεγάλη Βρεταννία, Ἰρλανδία).

γ) Προσφυγὴ εἰς τὰς καλὰς ὑπηρεσίας τῆς κυβερνήσεως (Σουηδία, Ἑλβετία, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι).

Χ. Ἔλεγχος ἐφαρμογῆς συλλογικῆς συμβάσεως

Ἀνήκει κυρίως εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ἀγρυπνοῦν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ὁ ἔλεγχος, ὅθεν, γίνεται ἐντὸς τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ καὶ ὑπὸ τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργαζομένων. Ἐν Πολωνίᾳ καὶ ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ ὁ ἔλεγχος γίνεται ὑπὸ τῶν συμβουλίων τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐν Ρωσίᾳ παρεμβαίνουν, ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τὰ συμβούλια τῶν ἐργοστασίων.

Εἰς τινας χώρας αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις περιέχουν ῥήτρας ἐπιτρεπούσας εἰς τινα ἀντιπρόσωπον νὰ ἐλέγχῃ τὴν ἐφαρμογὴν των. Ἐνίοτε τὸ ἔργον τοῦτο ἀνατίθεται καὶ εἰς δημοτίμους ἐπιτροπάς.

Ἐὰν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐπεκτείνωνται καὶ εἰς τρίτους, ἡ παρέμβασις τοῦ ἐκπροσώπου τῆς διοικήσεως δικαιολογεῖται πλήρως. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο πρέπει νὰ μνημονευθῇ ὁ γαλλικὸς νόμος, ὅστις ἐμπιστεύεται εἰς τοὺς ἐπιθεωρητὰς ἐργασίας τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἕνωσιν τὰ συμβούλια ἢ δικαστήρια συμβιβασμοῦ καὶ διαιτησίας, ὡς καὶ τὰ βιομηχανικὰ συμβούλια, ἐλέγχουν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων διὰ τῶν ἰδίων των μέσων καὶ ἀποφάσεων.

ΧΙ. Συμπεράσματα

Ἡ σύντομος αὕτη ἔκθεσις ἐπιτρέπει νὰ συναγάγωμεν ὡρισμένα συμπεράσματα.

α) Κατ' ἀρχὴν οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις υἱοθετεῖται καὶ εἰσέρχεται εἰς τὰ ἔθιμα πλείστων χωρῶν. Ἀποτελεῖ δὲ σήμερον τὸ βασικὸν θεμέλιον τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου.

β) Ἡ ἐξέλιξις τοῦ θεσμοῦ τούτου ἠκολούθησε τὴν ἑξῆς ὁδόν: Μετὰ μίαν ἐθιμικὴν περίοδον, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μακράν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐξομοιοῦται πρὸς τὰς συμβάσεις τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ θεωρεῖται ὡς τοιαύτη, κατέστη αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιβολῆς τῶν διατάξεων της εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρύτερον κύκλον προσώπων. Οὕτω γεννᾶται ἡ ἰδέα τῆς ἐπεκτάσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ συλλογικὴ σύμβασις θὰ ἐπιβληθῇ εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐπιχειρήσεως, κατόπιν καὶ πέραν ταύτης εἰς ὁ-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΡΓΙΑ ΔΙΑ ΠΡΑΞΕΩΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Κλείσιμον δι' εορτασμόν της 1ης Μαΐου και συνέπειαι ως προς μισθόν

Έρεισμα πράξεως Υπουργού Εργασίας, δι' ής διατάσσεται το κλείσιμον των παντός είδους καταστημάτων κατά την 1ην Μαΐου 1951, είς τας διατάξεις του Α.Ν. 606|1937 «περί καθιερώσεως εβδομάδος εργατικής άμιλλης και ημέρας εορτασμού της εργασίας». —Ακυρότης, ως καθ' υπέρβασιν πάσης αρμοδιότητος, πράξεως Υπουργού Εργασίας περί θεωρήσεως ως εργασίμου του χρόνου και καταβολής αποδοχών εις τους μη εργασθέντας μισθωτούς.

Το ιστορικόν της υποθέσεως, εφ' ής η κατωτέρω απόφασις του Συμβουλίου της Επικρατείας, έχει ως εξής:

Το Υπουργικόν Συμβούλιον, έχον υπ' όψιν τας διατάξεις του Α.Ν. 606|1937 «περί καθιερώσεως εβδομάδος εργατικής άμιλλης και ημέρας εορτασμού της εργασίας», κατά την διάταξιν του άρθρου 1 του ρηθέντος νόμου ή πρώτη Μαΐου καθιερούται ως ημέρα εορτασμού της εργασίας, εξέδωκε την υπ' αριθ. 523 της 26ης Απριλίου 1951 πράξιν, δι' ής ώρισεν, όπως άπαντα εν γένει τα καθ' άπασαν την Χώραν καταστήματα, εν οις εργάζονται μισθωτοί, συνδεόμενοι διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου μετά των εργοδότων των, παραμείνωσι κλειστά καθ' όλην την ημέραν της 1ης Μαΐου 1951.

Γνωστοποιών την πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου εις άπασας τας δημοσίας Αρχάς και τας επαγγελματικάς οργανώσεις εργοδοτών και εργατών ο Υπουργός Εργασίας διά της υπ' αριθ. 26051|2028 της 26ης Απριλίου 1951 πράξεώς του προσέθηκε και νέαν διάταξιν, καθ' ην «ο ως άνω χρόνος θέλει θεωρηθή εργάσιμος διά την καταβολήν αποδοχών».

Το εν Αθήναις έδρευον επαγγελματικόν Σωματείον «Καπνεμπορική Ομοσπονδία της Ελλάδος» ητήσατο την ακύρωσιν των ανωτέρω πράξεων, μη λόγον ακυρώσεως ότι άνευ νομίμου εξουσίας η Διοίκησις εδημιούργησεν εις βάρος των εργοδοτών υποχρέωσιν καταβολής αποδοχών εις εργάτας δι' ην ημέραν δεν εργάσθησαν.

***

Την αυτήν λύσιν εις το απασχολήσαν το Συμβούλιον της Επικρατείας ζήτημα έχει δώσει και η Σ.Ε. 810|1951 (εισηγητής *Γ. Αγγελίδης*, ΕΕΔ 10, 729), προκειμένου περί αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, η οποία καθώρισε το κλείσιμον των καταστημάτων κατά την 28ην Οκτωβρίου 1950, όρισασα ότι ο χρόνος εργασίας θέλει θεωρηθή εργάσιμος διά την καταβολήν των αποδοχών.

Η απόφασις αύτη του Συμβουλίου Επικρατείας απεφάνθη, ότι, αδιαφόρως αν η πράξις του Υπουργού Εργασίας ευρίσκη ή μη έρεισμα κατά το κεφάλαιον, δι' ού διατάσσεται το κλείσιμον των παντός είδους καταστημάτων κατά την ημέραν της 28ης Οκτωβρίου 1950, εις τας ας επικαλείται διατάξεις του Β.Δ. 24ης Οκτωβρίου 1914, του Α.Ν. 441|1937, άρθρ. 7, και του κωδικοποιημένου διατάγματος της 8|14 Μαρτίου 1930 «περί Κυριακής αναπαύσεως», άρθρ. 2, πάντως καθ' υπέρβασιν πάσης αρμοδιότητος ο Υπουργός Εργασίας ώρισε και τα αναφερόμενα εις τας σχέσεις εργοδοτών και μισθωτών αποτελέσματα της διαταγής του ταύτης ίνα καταβληθώσιν αι αποδοχαί).

Περίπτωσιν, εξ άλλου, ποινικής διώξεως εργασθέντων κατά την 1ην Μαΐου 1951 μισθωτούς τους εργοδότας και μισθωτούς, οίτινες εμπλέκονται εις το πεδίον της εφαρμογής της. Η ιδέα της επεκτάσεως φαίνεται, εις το τέλος της εξαιρετικής ταύτης εξελίξεως, να δίδη την θέσιν της εις την ιδέαν της άπ' αρχής γενικής εφαρμογής, υφ' ωρισμένους όρους, της συλλογικής συμβάσεως εις ευρύτατον κύκλον ενδιαφερομένων.

γ) Η τάσις προς συλλογικάς συμβάσεις όσον το δυνατόν ευρυτέρας και ιδίως εθνικής εφαρμογής γενικεύεται κατά λίαν σαφή τρόπον. Βεβαίως δεν πρέπει να παροραθή το γεγονός ότι ωρισμέναι νομοθεσίαι ομιλούν ιδιαιτέρως περί συλλογικών συμβάσεων επιχειρήσεων. Αλλά και η ιδέα αύτη δεν αποκλείει την ύπαρξιν συλλογικών συμβάσεων γενικωτέρας εφαρμογής.

δ) Η νομική ρύθμισις της ύλης ταύτης είναι λίαν γενικευμένη, αλλά και λίαν διάφορος. Συνδέεται ανωφελώς προς την πολιτικήν εξελίξιν των χωρών και της παρ' αυτών υιοθετουμένης οικονομίας. Είναι, όμως, απολύτως βέβαιον ότι η υιοθέτησις του καθεστώτος της διευθυνομένης οικονομίας εντυπώνει εις το σύστημα των εν χρήσει συλλογικών συμβάσεων ωρισμένων χωρών μίαν όψιν, εν πνεύμα και περιεχόμενον τελείως διάφορα.

(Μετάφρασις *Θεοδ. Γ. Βλαχοπούλου*)

των είχεν ή Α.Π. 416|1951 (εισηγητής *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 144), καθ' ήν, έφ' όσον δέν θεσπίζεται διά διατάγματος, κατά τά έν τῷ ἄρθρῳ 2 § 1 τοῦ Π.Δ. 8|14. 8.1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», ὡς ἑορτάσιμος ἡμέρα ἡ 1η Μαΐου, δέν δύναται νά διωχθῇ ποινικῶς, κατά τό ἄρθρ. 24 αὐτοῦ, καί ὁ ἐργασθείς κατ' αὐτήν, οὔτε δέ ἐκ τοῦ Α.Ν. 606|1937 (εἰς τόν ὁποῖον στηρίζεται καί ἡ ἀκυρουμένη ἤδη ὑπό τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Σ.Ε. διαταγή τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας) θεσπίζεται τοιαύτη παράβασις διά τούς ἐργασθέντας „, ὑπαλλήλους καί ἐργάτας.

Δέν προκύπτει πράγματι ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου, ὅτι ὁ Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας—καί ὑπό τήν προϋπόθεσιν ἀκόμη ὅτι ὑπῆρξε νόμιμος ἡ κατά τήν περί ἧς πρόκειται ἤδη ἡμέραν, 1ην Μαΐου, ἀπαγόρευσις τῆς ἐργασίας—ἠδύνατο νά ρυθμίσῃ ὑποχρέωσιν καταβολῆς μισθοῦ εἰς τούς μή ἐργασθέντας κατά ταύτην μισθωτούς, ὡς δέχεται καί ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Τό θέμα τοῦτο ρυθμίζεται ὑπό τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, καθ' ἃς, ἐάν ἡ διαταγή τῆς Ἀρχῆς περί ἀπαγορεύσεως τῆς ἐργασίας κατά τήν ἐν λόγῳ ἡμέραν εἶναι νόμιμος, ἐφ' ὅσον ἡ διαταγή τῆς Ἀρχῆς συνιστᾷ διά τόν ἐργοδότην ἀνωτέραν βίαν (*Κ. Κανκά*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, Τόμ. Α', σελ. 315, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 458|1924, Δικαιοσύνη, τ. Γ', σελ. 178, βλέπε γενικῶς περί περιπτώσεων ἀνωτέρας βίας ἐν *Δ. Κ. Δημητρακάκη*, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ περί τήν ἀποδοχήν τῆς ὑπό τοῦ ἐκμισθωτοῦ προσφερομένης ἐργασίας, σελ. 19 ἑπ.), δέν ὑποχρεοῦται οὗτος εἰς καταβολήν μισθοῦ, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ.

Καί ἀντιστρόφως, ἂν ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐργασίας δέν στηρίζεται εἰς τόν εἰς ὃν ἐστηρίχθη ἡ προσβληθεῖσα διοικητική πρᾶξις Α.Ν. 606|1937, ὁ ὁποῖος ὁρίζει ἁπλῶς, ὅτι ἡ 1 Μαΐου καθιεροῦται «ὡς ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῆς ἐργασίας», χωρίς ἐκ τούτου νά προκύπτῃ καί ἀναγκαίως ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐξουσιοδότησις νομίμου ἀπαγορεύσεως τῆς ἐργασίας (βλ. καί τήν Α.Π. 416|1951, ἐνθ' ἀνωτ.), τότε ὁ μισθωτός, προσφέρων εἰς τόν ἐργοδότην τήν ἐργασίαν του καί ἀποκρουόμενος ὑπό τοῦ ἐργοδότου εἰς παροχήν αὐτῆς, δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ του, ἀφοῦ οὗτος καθίσταται περί τήν ἀποδοχήν τῆς ἐργασίας του ὑπερήμερος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 195|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σελιώτης**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Γ. Ἀγγελίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Οἰκονόμου, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ἡ αἰτοῦσα Ὁμοσπονδία, ἔχουσα μεταξύ τῶν καταστατικῶν αὐτῆς σκοπῶν, (καταστ. ἄρθρ. 2 § 3) καί τήν διά παντός νομίμου μέσου ἀνάπτυξιν καί προστασίαν τῶν καλῶς ἐννοουμένων γενικῶν καί εἰδικῶν συμφερόντων τῆς τάξεως τῶν καπνεμπόρων, προδήλως νομιμοποιεῖται, αἰτοῦσα τήν ἀκύρωσιν πράξεως, θιγούσης τά ἔννομα συμφέροντα τούτων. Ὅθεν ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις, παραδεκτῶς ἀσκηθεῖσα, τύποις δεκτή καί ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Διά τοῦ δικογράφου τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῶν προσβαλλομένων πράξεων μόνον καθ' ὅσον δημιουργεῖ εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἡμερομισθίου εἰς τούς ἐργάτας καί ὑπαλλήλους διά τήν ἡμέραν τῆς 1ης Μαΐου 1951, καθ' ἣν δι' ἀμφοτέρων τῶν προσβαλλομένων πράξεων διετάχθη, ὅπως ἅπαντα τά καταστήματα κλπ. παραμείνωσι κλειστά. Δοθέντος δ' ὅτι ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δέν περιέχει διάταξιν ἐπιβάλλουσαν τοιαύτην ὑποχρέωσιν, οὐδέ διατυποῦται διά τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως λόγος τις βάλλων κατά τοῦ περιεχομένου τῆς πράξεως ἐκείνης, ἡ αἴτησις εἶναι ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον στρέφεται κατά τῆς πράξεως ταύτης.

Ἀδιαφόρως ἂν ἡ πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εὑρίσκῃ ἢ μή ἔρεισμα, κατά τό μή ἀποτελοῦν ἀντικείμενον τῆς παρούσης δίκης πρῶτον αὐτῆς κεφάλαιον, δι' οὗ διατάσσεται τό κλείσιμον τῶν παντός εἴδους καταστημάτων κατά τήν ἡμέραν τῆς 1ης Μαΐου 1951 εἰς τάς ἂς ἐπικαλεῖται διατάξεις τοῦ ἀν. νόμου 606|1937 «περί καθιερώσεως ἑβδομάδος ἐργατικῆς ἀμίλλης καί ἡμέρας ἑορτασμοῦ τῆς ἐργασίας», πάντως καθ' ὑπέρβασιν πάσης ἁρμοδιότητος ὁ Ὑπουργός Ἐργασίας ὥρισε διά τοῦ ἤδη προσβαλλομένου δευτέρου κεφαλαίου ταύτης καί τά ἀναφερόμενα εἰς τάς σχέσεις ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν ἀποτελέσματα τῆς διαταγῆς του ταύτης, καθ' ἣν «ὁ περί οὗ πρόκειται χρόνος θεωρεῖται ἐργάσιμος διά τήν καταβολήν ἀποδοχῶν», δι' ὃ καί δέον, δεκτῆς γενομένης τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως, ν' ἀπαγγελθῇ ἡ ἀκύρωσις τῆς προσβαλλομένης πράξεώς του, κατά τό κεφάλαιον τοῦτο.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΟ ΟΚΤΑΩΡΟΝ

Ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἐργατικὴ διαδικασία Ν. Γ/ΟΔ'

Ἀκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ διὰ νόμου καθοριζόμενον ὀκτάωρον.— Δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρ. 904 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου.—Ἀπαράδεκτον ὅμως εἰσαγωγῆς τοιαύτης ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ/ΟΔ'—Ἔννοια ἄρθρου 659 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐπιτρεπομένη πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 16/1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἐργασίας ἠλεκτροτεχνιτῶν.—Ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ ἀξίας εἰδῶν κλπ. κατὰ τὴν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐφ' ὧν ἠσχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του.

Δι' αὐτῆς ἐπικυροῦται ἡ ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας κρατοῦσα ἄποψις (βλέπε ΕΕΔ 10, 802, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν) ὅτι ἡ παράβασις τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς περὶ παροχῆς τοιαύτης, καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων ὁρίων ἐργασίας, συμβάσεως καὶ παρανόμου οὔσης τῆς παροχῆς δικαιοῦται ὁ παρασχὼν ταύτην μισθωτὸς νὰ ἀποζημιωθῇ κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 904 ἐπ. Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐδιδάχθη καὶ ὑπὸ τῆς θεωρίας (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Ἐνοχικοῦ, ΕΕΔ 9, 648, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 7, 227), ἐφ' ὅσον δὲ χαρακτηρίζεται ἡ κατὰ παράβασιν τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων παροχὴ ἐργασίας ἁπλῶς παράνομος καὶ ὄχι ἀνήθικος (ἡ παλαιοτέρα νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας εἶχε δεχθῇ τοῦτο) ἀκολουθεῖ, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 907 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον παροχή, γενομένη δι' ἀνήθικον αἰτίαν, δὲν ἀναζητεῖται, ἐὰν ἡ ἀνήθικος αἰτία ἀφορᾷ καὶ εἰς τὸν δοντα (περὶ τῆς διακρίσεως τῆς παροχῆς βλέπε *Α. Λιτζερόπουλον*, ἐν Ἐφημ. Ἑλλ. καὶ Γαλλ. Νομολογίας, ἔτος Ἰον Νέας Περιόδου, σελ. 250, Α.Π. 586/1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Θέμ. ΞΒ' σελ. 20).

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῶν ἄνω συγγραφέων καὶ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δεκτὰ γενόμενα ὁ *Κ. Καυκᾶς* (Ἐνοχικὸν Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Β' Τεῦχος Γ', σελὶς 425) ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ οὕτω, καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων ὡρῶν, παροχὴ ἐργασίας δὲν εἶναι μόνον παράνομος, ἀλλὰ καὶ ἀνήθικος, διότι εἶναι προφανές, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀπηγόρευσε τὴν πέραν ὡρισμένου χρονικοῦ ὁρίου ἐργασίαν, σκοπῶν νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἐκ ταύτης ὑπερβολικὴ καταπόνησις τῶν ἐργαζομένων καὶ ἡ ἐπακολουθοῦσα εἰς αὐτὴν βλάβη τῆς ὑγείας των, ἐπιδιώκων γενικώτερον, ἵνα μὴ διὰ τῆς ὑπερβολικῆς καὶ παρατεταμένης ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀσθενείας καὶ ἀνικανότητος τῶν ἐργατῶν καταναλωθῶσι προώρως αἱ ἐργατικαὶ δυνάμεις τῆς Χώρας, ἐπὶ προφανεῖ βλάβῃ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἤδη ἐνδιαφέρουσα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἑρμηνεύει, τὸ πρῶτον ἤδη, καὶ τὸ ἄρθρον 659 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τὸ ἄρθρον 659 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν. Ὁ ἐκμισθωτὴς διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος ποσοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

Πράγματι, ὡς καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ., νὰ ἐπιτρέπηται ἢ νὰ μὴ ἀπαγορεύηται ἐκ τοῦ νόμου πέραν τῶν ὡρισμένων χρονικῶν ὁρίων ἡ ἐργασία.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. προσετέθη ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Κ. μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἔχει σημασίαν, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται (βλέπε πρακτικὰ Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, σελ. 378, σημ. 55 καὶ ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 980, ΕΕΔ 10, 117, ἔνθα καὶ νομολογία, ΕΕΔ 10, 403).

Τὸ ἄρθρ. 659 Α.Κ. ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 336 τοῦ Ἑλβ. Κώδικος Ἐνοχῶν (βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, τόμος Α', σελ. 324 καὶ ἐπίσημον Ἔκθεσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 339), κατὰ δὲ τὴν αἰτιολογικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 3, 466) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 336 τοῦ Ἑλβ. Κώδικος Ἐνοχῶν ὡς γενικὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιδοκιμασθῇ, ἀτε μονομερὴς ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου καὶ διότι ὡς νόμιμος ὑποχρέωσις συγκροτεῖται πρὸς ἤδη ἰσχύοντα νόμιμα ὅρια ἐργασίας.

Μόνον—συνεχίζεται ἐν τῇ ἐκθέσει—δι' εἰδικοῦ νόμου δύναται νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ ποίων ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων εἰς ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις καὶ ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις τοῦ ἐργοδότου δύναται νὰ ἀξιωθῇ ἀπὸ ἐργάτην ἐπὶ πλέον ἐργασία. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει νόμιμον ὅριον ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτής, οἰκειοθελῶς ἐργασθεὶς ἐπὶ πλέον, ἔχει, ὡς εἰκός, ἀ-

ξίωσιν ἐπὶ ἀνάλογον πρόσθετον μισθὸν καὶ ἂν ἔτι δὲν συνεφωνήθη τοιοῦτος. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπὶ πλέον παρασχεθεῖσα ἐργασία πίπτῃ εἰς ὥρια, πέραν τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, ὡς λ.χ. κατὰ τὸν νόμον ΔΚΘ' περὶ ἐργασίας γυναικῶν ἢ ἀνηλίκων ἢ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν περὶ ὀκταώρου νομοθεσίαν, τὴν μὴ προβλέπουσαν εἰδικῶς τὸ ζήτημα, τότε πρόκειται περὶ ἀξίας ἐπιδοθείσης εἰς τὸν ἕτερον ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀναζητεῖται αὕτη κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον καὶ τὸ Σχέδιον συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διὰ τῆς condictio ob injustam causam.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. ('Ελβ. 336) δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ Σχέδιον, προσετέθη ὅμως ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (ἄρθρ. 317, ἀντίστοιχον τοῦ 656 Α.Κ.), μὲ τὴν ἀνωτέρω δήλωσιν της (βλέπε ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 378).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη εἰς τὸν δικονομικὸν χειρισμὸν τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις, καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐμμένει εἰς τὴν καὶ ὑπὸ προγενεστέρων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων (Α.Π. 101|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 296, Α.Π. 231|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 10, 606) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν, ὅτι ἡ περὶ τῆς ἄνω ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ'.

Οὕτως ἐπισημαίνεται πάλιν, μὲ τὴν εὐκαιρίαν καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀνάγκη νὰ τακτοποιηθῇ ἐπὶ τέλους νομοθετικῶς τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα, ἀφοῦ, ὡς ἐπανειλημμένως ἐσημειώσαμεν, ἀποτελεῖ πάντοτε δεινὴν ἀνωμαλίαν νὰ ἔχῃ θεσπισθῇ ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν ἡ εἰδικὴ διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν διαφορῶν των διαδικασία τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' καὶ νὰ διαφεύγουν τοῦ κύκλου τῶν κατ' αὐτὴν ἀξιώσεων περιπτώσεις, ὡς ἡ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, μὲ κατάληξιν νὰ καθίσταται ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ πράγματος ἀδύνατος διὰ τῆς τακτικῆς διαδικασίας ἡ ἱκανοποίησις τοῦ δικαίου των.

***

Ἀφορμὴν διὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δεκτὰ γενόμενα ἔδωκεν ἡ ἀκόλουθος περίπτωσις: Ἠλεκτροτεχνίτης, ἐργαζόμενος εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις εὑρεῖον νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου «Θεραπευτήριον ὁ Εὐαγγελισμός», ἐζήτησε δι' ἀγωγῆς του νὰ ἀποζημιωθῇ δι' ἐργασίαν ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον.

Τὴν ἀγωγὴν ἀπέρριψεν ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 10455|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῇ ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ ἀποφάσει ἐκτιθεμένῃ αἰτιολογίᾳ.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἐργασία του, ἡ παρασχεθεῖσα ὑπὲρ τὸ ὑπὸ τῆς § 10 τῆς ὑπ' ἀριθ. 16|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας (ΕΕΔ 8, 123) καθοριζόμενον ὀκτάωρον, δὲν ἠδύνατο νὰ στηρίζῃ ἀξίωσιν ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως, διότι, ἀντιθέτως, ἡ παραβίασις τῆς περὶ ἧς πρόκειται περὶ διαρκείας τῆς καθημερινῆς ἐργασίας τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν διατάξεως τῆς ἄνω διαιτητικῆς ἀποφάσεως οὐδεμίαν συνεπήγετο ἀκυρότητα καὶ ἡ ἀξίωσίς του, νόμιμον ἔρεισμα ἔχουσα τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ., ἦτο ἀξίωσις ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως.

Τὸ ἄρθρον 10 τῆς ἄνω διαιτητικῆς ἀποφάσεως ὁρίζει, ὅτι «μετὰ τὴν ὀκτάωρον ἐργασίαν δὲν ἐπιτρέπεται ἀπασχόλησις εἰς ἄλλην ἐργασίαν τοῦ κλάδου τούτου», ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι ἀσφαλῶς, ἐν ἁρμοδιάτητι μάλιστα ἁρμοδίου ὀργάνου, θεσὶς κανόνος δικαίου, ὁρίζοντος ὥρας ἐργασίας, διότι αὗται ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου κατὰ τὸν νόμον ὀργάνου, ἀλλ' ἀναφέρεται προδήλως εἰς τὴν ὑφισταμένην περὶ ὡρῶν ἐργασίας νομοθεσίαν, ὡς ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν καὶ ἡ διάταξις τῆς § 5 τῆς αὐτῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακὸς καὶ ἐξαιρετέας ἡμέρας, ἡ ὁποία παρέχεται εἰς ὅσας περιπτώσεις ἐπιτρέπει τὴν κατὰ τὰς ἄνω ἡμέρας παροχὴν ἐργασίας ἡ νομοθεσία.

Ἑπομένως τὸ ἐρευνητέον ἦτο, ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ὑπῆρχε διάταξις νόμου, ἡ ὁποία νὰ καθορίζῃ εἰς ὀκτὼ τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ ἠλεκτροτεχνίτου, ὁπότε ἀσφαλῶς ἡ ἐπὶ πλέον αὐτῶν παροχὴ ἐργασίας θὰ συνίστα ἄκυρον σύμβασιν.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, διὰ νὰ στηρίξῃ τὴν λύσιν αὐτῆς, ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς μνημονευομένας ἐν αὐτῇ νομοθετικὰς διατάξεις, ἐκ τῶν ὁποίων, καὶ ὑπὸ τὸ δεδομένον ὅτι ἰσχυον διὰ τὴν περίπτωσιν, προκύπτει ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ δι' αὐτῶν καθωρισμένον χρονικὸν ὅριον.

Περαιτέρω ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀπησχολήθη καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκολούθου θέματος: Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1947 (συμπληρωματικὴ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947) ὁρίζει, ὅτι ἐὰν εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὁ ἐργοδότης παρέχῃ οἰκισμόν, φωτισμὸν ἢ τροφὴν ἢ πάντα ταῦτα ἢ χορηγῇ κατὰ τρόπον συνεχῆ εἴδη, δικαιοῦται νὰ προβαίνῃ εἰς ἀναλόγους ἐκπτώσεις τοῦ μισθοῦ των, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι διὰ μὲν τὸν οἰκισμὸν τοῦ 5 ο|ο, διὰ τὸν φωτισμὸν τοῦ 2 ο|ο, διὰ τροφήν, ὑπολογιζομένην εἰς τιμὴν κόστους, τοῦ 13 ο|ο καὶ διὰ τὰ χορηγούμενα εἴδη τοῦ 12 ο|ο.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν ταύτην καὶ διὰ τὸν ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω διαιτητικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενον μισθόν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικοῦ δικαίου τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν δύναται ἡ διάταξις αὕτη νὰ τύχῃ ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῶν διὰ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἀμειβομένων μισθωτῶν, λόγος δὲ ἀναιρέσεως τοῦ ἐργοδότου ὑπῆρξεν, ὅτι, ἀφοῦ οὗτος ἐχορήγει εἰς τὸν μισθωτὸν εἴδη, ἤτοι στρώματα, κουβέρτες, σινδόνια, μαξιλάρια, πλυντικά, σιδηρωτικά, μπαλοῦζες κ.λ.π., ἐδικαιοῦτο, παρὰ τὰ ἀντιθέτως δεκτὰ γενόμενα ὑπὸ τοῦ Πρωτοδι-

κείου, νά προβῆ καὶ διὰ ταῦτα εἰς ἀναλόγους ἐκατώσεις.

Θά μᾶς ἐπιτραπῆ νά ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου καὶ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δοθείσης λύσεως.

Ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη μετὰ τὴν ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, καθώρισεν ἄνευ ἀναχετισμοῦ πρὸς τὰς προηγουμένας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας τὸ μέγεθος τοῦ μισθοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν, δὲν περιέχει ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας διάταξιν περὶ ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ διὰ τὴν παροχὴν εἰδῶν καὶ προκειμένου περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἐργασίας κατὰ τὸ διάφορον αὐτήμα τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ὑπὸ ἄλλων ἁρμοδίων ὀργάνων, τῶν διαιτητικῶν Ἐπιτροπῶν, δὲν ὑπῆρχεν οὔτε δεσμευσις ἐξ ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας πρὸς διάφορον καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ, οὔτε καὶ ἀναλογία δικαίου δύναται νά χωρήσῃ ἐν προκειμένῳ.

Ἀρείου Πάγου 160|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κούγιας, Κ. Θεοφανόπουλος

Συνεκδικασθέντι κατὰ νόμον τυγχάνουσιν αἱ παρ' ἑκατέρου τῶν διαδίκων ἀσκηθεῖσαι αἰτήσεις ἀναιρέσεως κατὰ τῆς 10455|1951 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, λόγῳ τῆς προδήλου αὐτῶν συναφείας.

Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τοῦ ἐδ. ΙΑ' § 1 τοῦ ἄρθρ. 1, τῶν ἄρθρ. 2, 6, 9 καὶ 10 τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 Πρ. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων», διατηρηθεισῶν ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ. διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου, πρὸς τὰς τῶν ἐν § 10 τῆς ὑπ' ἀριθ. 16|1948 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς 41751|4693|1948 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημ. Κυβερνήσεως καὶ ἰσχὺν νόμου ἐπεχούσης, ὑφ' ἃς διέπονται τὰ τῆς ἐργασίας καὶ τὰ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠλεκτροτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργαζομένου εἰς καταστήματα καὶ λοιπὰς ἐν γένει ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι μετὰ τὴν ὀκτάωρον ἐργασίαν δὲν ἐπιτρέπεται, ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἡ ἀπασχόλησις, ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν καὶ βοηθῶν αὐτῶν εἰς ἐπὶ πλέον ἐργασίαν, ἵνα μὴ οὗτοι καταπονῶνται διὰ δυσαναλόγου ἐργασίας. Ἐντεῦθεν ἀκολουθεῖ, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ ἐργοδότου σύμβασις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καθ' ὑπέρβασιν, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων ὡρῶν ἐργασίας, λογιζομένη ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ νόμου ὡς ἄκυρος, κατ' ἄρθρ. 174 τοῦ Α.Κ., δὲν θεμελιοῖ ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐπὶ πλέον ἐργασίαν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἐπὶ ἀποζημιώσει κατὰ τὰς ἐν ἄρθρ. 904 τοῦ Α. Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καθ' ἃς ὁ ἄνευ νομίμου αἰτίας καταστὰς πλουσιώτερος ἐκ τῆς περιουσίας ἄλλου καθίσταται ὑποχρεως εἰς ἀπόδοσιν τῆς προσγενομένης αὐτῷ ἐκ τούτου ὠφελείας. Καὶ ὁρίζεται μὲν ἐν ἄρθρ. 659 τοῦ Α.Κ., ὅτι, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νά παράσχῃ ταύτην, δικαιούμενος διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ταύτην ἐργασίαν εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, ὅμως αἱ διατάξεις αὗται, προϋποθέτουσαι ἐπιτρεπομένην ἢ μὴ ἀπαγορευομένην ἐκ τοῦ νόμου πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίαν, οὐδαμῶς ἀντίκεινται πρὸς τὰ δεκτὰ ἀνωτέρω γενόμενα.

Εἰς τὴν κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1920 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν» εἰδικὴν ἁπλῆν διαδικασίαν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις ἐξ οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἰδιωτικαὶ τῶν μισθωτῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου τοιαῦται, αἱ νομικὴν βάσιν ἔχουσαι ἔγκυρον σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, τῶν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀξιώσεων ὑπαγομένων εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν. Ὅθεν, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὑπερωριακὴ ἐργασία, μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου, δὲν ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, βοηθοῦ ἠλεκτροτεχνίτου παρὰ τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐργοδότῃ, νομικῷ προσώπῳ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀδείᾳ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, ἀλλὰ βάσει ἀκύρου, λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀπαγορεύσεως, ἐργασιακῆς μετὰ τοῦ ἐργοδότου συμβάσεως, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὁποίας τῷ παρεῖχε δικαίωμα ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις καὶ οὐχὶ ἀξίωσιν περὶ καταβολῆς μισθοῦ, ὀρθῶς ἐπὶ τούτοις ἔκρινεν, ὅτι ἀναρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν εἰδικὴν καὶ ἐξαιρετικὴν τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. ΓΨΟΔ' διαδικασίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν τοῦ ἀναιρεσιόντος ἀγωγή, κατὰ τὸ περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ὑπερωριῶν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐν αὐτῇ αἴτημα, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου, δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὰς ἐν § VI διατάξεις, τῆς ἰσχὺν νόμου ἐπεχούσης ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς συνεπληρώθη ἡ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους τοιαύτη «περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν», ἐὰν ὁ ἐργοδότης παρέχῃ εἰς τὸν μισθωτὸν οἰκισμόν, φωτισμόν, τροφὴν ἢ εἴδη, δικαιοῦται νά προβαί-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΛΥΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 2112

Παροχὴ ἐπιδομάτων δι' ἑορτὰς καὶ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυομένου

Θεώρησις τοῦ ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνου τῶν ἀποκαθισταμένων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24|1945 Συντακτικῆς Πράξεως ὑπαλλήλων ὡς χρόνου ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας δὲν ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920.— Λύσις συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ Ν. 2112|1920, διὰ μονομεροῦς δηλώσεως ἐργοδότου, ὑποκειμένου ὅμως εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920.— Κατάρτισις νέας συμβάσεως διὰ τῆς ἐπαναπροσλήψεως, ἔστω καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους.— Ὑπολογισμὸς χρόνου ὑπηρεσίας δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920 ἀπὸ ἐπαναπροσλήψεως μέχρις ἀπολύσεως.— Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920 καὶ τοῦ δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα χορηγουμένου ἐπιδόματος συνιστῶντος ἔκτακτον παροχήν, διδομένην εἰς βοήθημα καὶ οὐχὶ ἀντὶ μισθοῦ

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔρχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 414|1951 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1310), πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ συμφωνεῖ ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῇ νομικοῦ ζητήματος.

Σχετικῶς πρὸς τὸν Νόμον 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπαναλαμβάνεται ὑπ' αὐτῆς ἡ γενομένη δεκτὴ καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 251|1934, Θέμ. ΜΕ' 686, Α.Π. 45|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α.Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14) ὀρθὴ ἄποψις ὅτι ἡ παρὰ τὸν νόμον 2112|1920 ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐπάγεται νομικῶς ἐξακολούθησιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ μέχρι νομίμου καταγγελίας, ἀλλ' ὑποχρεοῖ μόνον τὸν ἐργοδότην εἰς καταβολὴν πρὸς τὸν μισθωτὸν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Ν. 2112|1920 ἀποζημιώσεως. (Διάφορος ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 660 Ἀστικοῦ Κώδικος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ παράβασις τοῦ ὁποίου ἐπάγεται τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως μέχρι τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν, πρὸ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ γίνεται ἡ καταγγελία, κατὰ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. ἐκθ. εἰσηγητοῦ, ΕΕΔ 9, 172, *Κ. Καυκάν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α' σελ. 350).

Ἐπιφυλάσσεται βεβαίως, ἐφ' ὅσον ὑπόκειται

νῃ εἰς ἀναλόγους τοῦ μισθοῦ του ἐκπτώσεις. Αἱ διατάξεις αὗται, διέπουσαι τοὺς εἰς πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐργαζομένους μισθωτούς, εἰς οὓς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν, πρὸς τῷ μισθῷ, παρέχονται οἰκισμός, φωτισμός, τροφὴ καὶ εἴδη, πλήρη, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ἐκέκτητο ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς εἰς καταστήματα καὶ λοιπὰς ἐν γένει ἐργασίας ἐργαζομένους ἠλεκτροτεχνίτας καὶ βοηθοὺς αὐτῶν, εἰς οὓς ἐπὶ σκοπῷ κρατήσεως ἐγένοντο παρὰ τοῦ ἐργοδότου τοιαῦται παροχαί, αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὁποίων ρυθμίζονται διὰ τῆς προρρηθείσης ὑπ' ἀριθ. 16|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως. Οὕτω δ' ἀποφανθὲν καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καὶ κρίναν ἐπὶ τούτοις ὡς συννόμως ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότου κράτησιν ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος βοηθοῦ ἠλεκτροτεχνίτου μισθωτοῦ του διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν παροχὴν οἰκισμοῦ, φωτισμοῦ καὶ τροφῆς, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς προρρηθείσης ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας αἱ εἰς ἃς ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ προβαίνῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν μισθωτῶν του ἐκπτώσεις δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι διὰ μὲν τὸν οἰκισμὸν του 5 ο|ο, διὰ τὸν φωτισμὸν τοῦ 2ο|ο, διὰ τὴν τροφήν, ὑπολογιζομένην πάντοτε εἰς τιμὴν κόστους, τοῦ 13 ο|ο, καὶ διὰ τὰ χορηγούμενα εἴδη τοῦ 12 ο|ο, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ οἰκισμοῦ προφανῶς περιλαμβανομένης καὶ τῆς κλίνης, ὡς καὶ πάντων τῶν εἰδῶν τῆς κλινοστρωμνῆς. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον μισθωτὸν παρείχετο ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργοδότου οἰκισμός, φωτισμός, πλήρως παρεσκευασμένη τροφή, κλίνη καὶ κλινοστρωμνή, οὐχὶ δὲ καὶ ἕτερα εἴδη, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς διαληφθείσης, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεως ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ μισθοῦ του ἔκπτωσις, εἰς ἣν ἐδικαιοῦτο ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ, συνεπεσούτο εἰς ποσοστὸν εἴκοσι ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο|ο) καὶ οὐχὶ εἰς 32 ο|ο, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

καταγγελία συμβάσεως έργασίας άσφαλιζομένου κατά της ανεργίας είς το Ι.Κ.Α. μισθωτού ή έφαρμογή του άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ύπό του οποίου απαγγέλλεται άκυρότης της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας εκ της μη καταβολής της αποζημιώσεως του Ν. 2112 και από της οποίας δύναται να παραιτηθή ο μισθωτός, εφ' όσον ή εκ του άρθρου 9 Ν. 118|1945 άκυρότης είναι σχετική, περιοριζόμενος είς την επιδίωξιν της αποζημιώσεως του Ν. 2112|1920.

Είς την περίπτωσιν της εν λόγω αρεοπαγιτικής αποφάσεως προέκυψε πάλιν το ζήτημα, αν το επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων και Πάσχα χορηγούμενον «επίδομα», ως το κατονομάζει ή απόφασις, υπολογίζηται είς την αποζημίωσιν του Ν. 2112|1920.

Η απόφασις δεν θεωρεί τούτο συνυπολογιστέον, καθόσον, αναπτεται, συνιστά έκτακτον παροχήν διδομένην ως βοήθημα και ουχί ταυτήν αντί μισθού χορηγουμένην.

Υπαναχωρεί ούτω πάλιν το Β' Τμήμα του Αρείου Πάγου της προσφάτως υπ' αυτού διά της υπ' αριθ. 3|1952 Β' Τμήματος (εισηγητής *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 256) αποφάσεώς του, δεκείς γενομένης απόψεως, καθ' ην είς τας τακτικάς αποδοχάς του απολυομένου δέον να προστίθενται και τα επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων και Πάσχα χορηγούμενα διά κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, επί τη βάσει του Ν. 28|1944 εκδοθεισών, επιδόματα, εφ' όσον και ταύτα ως εκείθεν, *δίδονται αντί μισθού*, και επανέρχεται πάλιν είς την δεκτήν υπό της Α Π. 661|1950 (εισηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121) άποψίν του, είς την αύτην συλλογιστικήν στηριζομένην.

Εσημειώθησαν (ΕΕΔ 11, 255) όσα ηδύναντο να σημειωθούν κατά της νεοθετουμένης και πάλιν υπό της νεωτέρας αυτής αρεοπαγιτικής αποφάσεως απόψεως, ή οποία πρέπει να είπωμεν, ότι αντιτίθεται και είς σαφείς νομοθετικάς διατάξεις.

Ό,τι ήδη επιβάλλεται να σημειωθή είναι ή σκέψις ότι το εργατικόν δίκαιον, ως εφαρμόζεται υπό της δικαστηριακής πράξεως, κινδυνεύει να μη έχη πλέον είς πολλά, καμμίαν σταθερότητα.

Άς ερωτηθή πάς τις, καλούμενος εξ επαγγέλματος να καθοδηγήση τους αμέσως περί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των ενδιαφερομένους, αν δύναται πράγματι να είναι βέβαιος περί όσων θά πληροφορήση αυτούς, εν όψει τελών των ορισμάτων εκ της εφαρμογής του δικαίου υπό της δικαστηριακής πράξεως.

Είς μίαν παλαιάν έκθεσιν περί της έργασίας των Δικαστηρίων του Κράτους, συνταχθείσαν υπό τότε Επιθεωρητού Αρεοπαγίτου, και δημοσιευθείσαν εν Δικαστικῇ, τόμος 10ος, έτος 1938, σελ. 121 εξ. αναγιγνώσκομεν τα ακόλουθα: «Υπεδείξαμεν (είς τα δικαστήρια) ότι ενώ αφ' ενός ή νομολογία δεν είναι πηγή του δικαίου, τουναντίον αφ' ετέρου δέον πάντοτε να λαμβάνεται υπ' όψιν, δι' ό δέον να έχη γνώσιν ταύτης ο Δικαστής, *χάριν της ομοιομορφίας* των δικαστικών αποφάσεων, διότι, καθ' ά διδάσκουσι νομομαθείς και δημοσιολόγοι, διά την ευνομίαν και το συμφέρον των Κρατών *δεν αρκεί ή όμοιόμορφος νομοθεσία, αλλά και το όμοιόμορφον της εφαρμογής*. Το ομοιόμορφον της εφαρμογής επιτυγχάνεται διά της παρακολουθήσεως, παρεκτος της επιστήμης, της ερμηνευούσης τους νόμους, και τη νομολογίας των Δικαστηρίων, υφ' ών οι νόμοι εφαρμόζονται, και προ παντός της του Αρείου Πάγου.

Η έκθεσις περιέχει βεβαίως αναμφισβητήτους αληθείας». Αν δυσχεραίνεται ήδη, είς τον τομέα του εργατικού δικαίου, ο οποίος μάς ενδιαφέρει, να αποδώσουν τους χρησίμους διά την σταθερότητα του δικαίου καρπούς των τα παραγγελλόμενα προς τα δικαστήρια της ουσίας, δεν είναι, νομίζομεν, τα τελευταία ταύτα εκείνα τα οποία και μόνα πταίουν.

Αρείου Πάγου 192|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Χριστόπουλος, Ε. Καρχουλάς

Και το Τμήμα τούτο σύμφωνον έχει γνώμην, κατά τα παρακατιόν εκτιθέμενα, προς την εξενεχθείσαν, όσον αφορά την λύσιν του νομικού ζητήματος, κρίσιν διά της υπ' αριθ. 414|1651 αποφάσεως του Ασυ τμήματος, ήτις, ανελούσα την υπ' αριθ. 594|1951 απόφασιν του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, παρέπεμψε συνάμα την δίκην διά την κατάλληλον του νόμου εφαρμογήν ενώπιον του Τμήματος τούτου.

Κατά την διάταξιν του άρθρου 834 Πολ. Δικονομίας, αναιρουμένης αποφάσεώς τινος, οι διάδικοι επανέρχονται, είς ην κατάστασιν ευρίσκοντο προ της αναιρεθείσης αποφάσεως, δι' ό συζητείται ή από 4 Οκτωβρίου 1950 έφεσις του εναγομένου κατά της υπ' αριθ. 24|1950 αποφάσεως του κατά το άρθρον μόνον του Α.Ν. 1968|1944 αρμοδίου Πρωτοδικείου, δι' ής, γενομένης δεκτής της από 26 Μαρτίου 1950 αγωγής του εφεσιβλήτου, απεχρεώθη ο εκκαλών είς την πληρωμήν χρηματικού ποσού 16.530,833 δραχμών τω εφεσιβλήτω μετά του νομίμου τόκου από της επιδόσεως της αγωγής μέχρις εντελούς εξοφλήσεως.

Διά της υπό κρίσιν αγωγής εκτίθεται, ότι ο ενάγων προσελήφθη την 1ην Αυγούστου 1929 είς την υπηρεσίαν του εναγομένου Οργανισμού ως υπάλληλος τούτου, υπηρετήσας συνεχώς μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1942, ότε απελύθη της υπηρεσίας παρανόμως, και ότι παρέμεινε κατόπιν της απολύσεώς του ταύτης εκτός υπηρεσίας μέχρι της 6ης Οκτωβρίου 1945, ότε επαναπροσελήφθη υπό του εναγομένου, αποκατασταθείς είς την ην είχε προ της απολύσεώς του θέσιν, κατόπιν της υπ' αριθ. 29120|1945 αποφάσεως του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, εκδοθείσης δυνάμει της υπ' αριθ. 24|1945 Συντ. Πράξεως, προς δε τούτοις, ότι κατά την επαναπρόσληψιν παρέμεινε παρά τω εναγομένω εργαζό-

μενος συνεχῶς μέχρι τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1950, ὅτε ἀπελύθη ἐκ νέου τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διώκεται δέ δι' αὐτῆς ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) εἰς πληρωμὴν τῷ ἐφεσιβλήτῳ τῆς κατὰ τὸν Νόμον 2112]1920 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως διὰ τῆς προσμετρήσεως πρὸς ἐξεύρεσιν ταύτης καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οὗτος διετέλεσεν ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τοῦ τοιούτου τῆς πρὸ τῆς πρώτης ἐν ἔτει 1942 ἀπολύσεώς του κατὰ τὰ ἄνω ὑπηρεσίας του.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 24]1945 Σ.Π., δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ὁ χρόνος, καθ' ὃν οἱ ἀποκαθισταμένοι παρέμειναν ἐκτὸς ὑπηρεσίας, λογίζεται ὡς χρόνος ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας διὰ τὴν προαγωγήν, σύνταξιν, μισθολογικὰς προσαυξήσεις ἢ τὴν ἀπονομὴν ἀνωτέρου βαθμοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὴν ἀπόληψιν ἀποδοχῶν, ἐφαρμογὴν ἔχουσα, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς αὐτῆς Σ.Π., ἐπὶ μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς, Γερουσίας καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀπολυθέντων ἢ ἐξαναγκασθέντων εἰς παραίτησιν ἐν ὡρισμέναις περιόδοις πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν τῆς Χώρας, ὅλως περιοριστικῶς ὡς διάταξις ἐξαιρετικοῦ δικαίου ἀπηρίθμησε τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνος προσποριζει εἰς τοὺς ἄνω μνησθέντας ὑπαλλήλους ὠφελήματα, μὴ ἀσχοληθεῖσα περὶ τῆς νομικῆς ἐπενεργείας τοῦ χρόνου τούτου, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2112]1920, περὶ θέματος τοῦτέστιν, ὅπερ ἦτο ὅλως ξένον πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, ἀφορώσης ἀποκλειστικῶς τοὺς προμνημονευθέντας ὑπαλλήλους καὶ οὐχὶ εἰς ἰδιωτικοὺς τοιούτους, οἵος εἶναι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), οἵτινες διέπονται ὑπὸ τοῦ μνησθέντος Νόμου 2112]1920.

Ἐξ ἑτέρου, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 3 καὶ 4 τοῦ Νόμου 2112]1920, ὡς ἐτροποποιήθη οὗτος ὑπὸ τοῦ Νόμου 4558]1930, ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, ἡ λύσις ταύτης ἐπέρχεται ἀπὸ τῆς περὶ τούτου μονομεροῦς δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις ὅμως ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου ταύτου καθοριζομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἄνευ προηγουμένης ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπόλυσιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἡ δὲ τυχὸν μετὰ τὴν ἐκτὸς ὑπηρεσίας παραμονὴν του ἐπαναπρόσληψις αὐτοῦ συνιστᾷ κατάρτισιν νέας συμβάσεως, ἔστω καὶ ἐὰν αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, πρὸς ὑπολογισμὸν δὲ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ μισθωτῇ ἐργοδότῃ τοῦ οὕτως ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου, χρήσιμον ὄντα διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ οὗτος διετέλεσεν ὑπάλληλος ἀπὸ τῆς ἐπαναπροσλήψεώς του συνεχῶς μέχρι τῆς ἀπολύσεως ἄνευ προσμετρήσεως καὶ τῆς παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίας τούτου.

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεξαμένη ὅτι διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ζητηθείσης διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112]1920 ἔδει νὰ συνυπολογισθῇ καὶ ὁ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1929, ὅτε τὸ πρῶτον προσελήφθη ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος μισθωτοῦ Ὀργανισμοῦ, μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1942, ὅτε, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας, χρόνος, ὡς καὶ ὁ τοιοῦτος ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1942 μέχρι τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1945, καθ' ὃν διετέλεσεν οὗτος ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προμνησθείσας διατάξεις, καὶ δέον, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς πρός τε τὸν πρῶτον λόγον αὐτῆς καὶ τὸν δεύτερον τοιοῦτον, ὅστις δὲν ἀποτελεῖ ἢ εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν τοῦ πρώτου, μεταρρυθμισθῇ αὕτη διὰ τῆς ἀφανίσεώς της, κρατοῦν δὲ τὸ δικαστήριον τοῦτο τὴν ὑπόθεσιν, κατὰ τὴν κρίσιν του, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 836 καὶ 780 Πολ. Δικονομίας, προβῇ εἰς περαιτέρω ἐξέτασιν πρὸς ὁριστικὴν διάγνωσιν τῆς διαφορᾶς, ἀφοῦ πλέον δὲν δικάζεται ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ἡ ἀγωγή.

Μετὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτεθέντα, διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἕνεκεν τῆς ἄνευ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μόνον ὁ χρόνος, καθ' ὃν διετέλεσεν οὗτος ὑπάλληλος παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι (ἐναγομένῳ) Ὀργανισμῷ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1945 γενομένης παρὰ τοῦ ἰδίου ἐπαναπροσλήψεώς του μέχρι τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1950, ὅτε οὗτος ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ προηγουμένης ἐγκαίρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ ὅστις ἀνέρχεται εἰς τέσσαρα ἔτη, τέσσαρας μῆνας καὶ δέκα τέσσαρας ἡμέρας. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως ταύτην ἡ ὀφειλομένη διὰ τὴν ἄνευ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ἀποζημίωσις ἀνέρχεται, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ ν. 2112]1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 1 ἐδάφ. γ' αὐτοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 4558]1930, εἰς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τριῶν μηνῶν, εἰς ἃς ὅμως δὲν δύναται νὰ συμπεριληφθῇ καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων χορηγούμενον ἐπίδομα, καθ' ὅσον τοῦτο συνιστᾷ ἔκτακτον παροχὴν διδομένην ὡς βοήθημα καὶ οὐχὶ τοιαύτην ἀντὶ μισθοῦ χορηγουμένην, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112. Τούτων δεδομένων καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ἐνάγων συνομολογεῖ διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι κατεβλήθησαν αὐτῷ ὡς ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ νόμου 2112]1920 αἱ ἀποδοχαὶ τριῶν μηνῶν ἐκ δραχμῶν 3.699.551, ἃς καὶ δὲν συμπεριλαμβάνει εἰς τὸ αἰτούμενον ποσόν, δέον, ὅπως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἀπορριφθῇ ὡς μὴ νόμιμος.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Πρόσληψις ὑπὸ Δημοσίου ἐργατῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ διαδικασία περὶ νομιμοφροσύνης

Ἐφαρμογὴ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν προσλαμβανομένων ἢ διοριζομένων παρὰ τοῦ Δημοσίου ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν εἰς θέσεις νενομοθετημένας καὶ οὐχὶ ἐπὶ προσλαμβανομένων ἐργατῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Κύκλος ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας προσώπων καὶ συνεπῶς ὑπαγομένων εἰς την κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν.Δ. 1255|1949.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ ἐργαζομένων εἰς Δημόσιον διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου — Νέα ρύθμισις δι' ἄρθρ. 60 Α Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6913|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ἐπηρζαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐνῷ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης.....», κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ΜΘ'|1948 ψηφίσματος, ἀπαιτεῖται ὅπως οἱ διοριζόμενοι ἢ προσλαμβανόμενοι ὑπὸ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν εἶναι νομιμόφρονες, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ ἰδίου Νόμου ἔννοιαν, ἄντος ἀκύρου ἐξ ὑπαρχῆς καὶ ἄνευ ἐννόμου ἀποτελέσματος τοῦ κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως ταύτης γενομένου διορισμοῦ ἢ προσλήψεως, ἀδιακρίτως τοῦ ἂν δι' αὐτῶν (διορισμοῦ ἢ προσλήψεως) δημιουργῆται σχέσις δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐν τούτοις ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντιδίκου, δὲν ἐδημιουργεῖτο σχέσις δημοσίου δικαίου, ἀλλ' ἐδημιουργεῖτο τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐδέχατο, ὅτι διὰ τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ δὲν ἀπητεῖτο ἡ τήρησις τῶν ὑπὸ τῆς ἄνω διατάξεως ὁριζομένων, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, διατυπώσεων καὶ ἀπορρίψασα τὸν σχετικὸν λόγον τῆς ἐφέσεως του ἐπεκύρωσε τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, ἥτις, παρὰ τὸ ἄκυρον, διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῶν ἄνω διατυπώσεων, τῆς διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπικαλουμένης συμβάσεως ἐργασίας, ἐδέξατο τὴν ἀγωγὴν ταύτην.

β) Ἐνῷ διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου προσλαμβανομένου ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἰδίᾳ ὅταν τοῦτο, ὡς ἐγένετο δεκτὸν ἐν προκειμένῳ, δὲν ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 60 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἐν τούτοις ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις διὰ τὴν μὴ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τήρησιν τῶν ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 9 ὁριζομένων διατυπώσεων, κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἡμερομισθίου ἐργάτου τοῦ Δημοσίου, ἔκρινεν ἄκυρον τὴν γενομένην ἀπόλυσιν.

γ) Ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος οὔτε ἠσφαλισμένος ἦτο κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ οὔτε ἀπησχολεῖτο εἰς περιφέρειαν, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἀσφάλισις, ὡς ἐκ τούτου, κατ' ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 118|1945, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, εἰδικώτερον δὲ αἱ τοῦ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ δὲν εὑρίσκον ἔδαφος ἐφαρμογῆς διὰ τὴν προκειμένην ἀπόλυσιν, ἐν τούτοις, παρὰ τὸν νόμον, ἔκρινεν ἄκυρον τὴν γενομένην ἀπόλυσιν διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁριζομένων διατυπώσεων.

***

Σημαντικὴ εἰς πρακτικὰς συνεπείας εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ κατὰ τὸν Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» διαδικασία περὶ διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἐργατῶν, προσλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ζήτημα εἶχεν ἀπασχολήσει ἐπανειλημμένως τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν ὁποίων ἐφέρετο ὡς κρατοῦσα ἡ ἀντίθετος ἄποψις (βλέπε Πρωτ]κου Ἀθηνῶν 2272|1951. Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 686, Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 266|1951, ΕΕΔ 10, 473).

Κατ' ἀκολουθίαν τῆς δεκτῆς ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γενομένης ἀπόψεως καθίσταται ἕκαστοτε ζήτημα ἐρεύνης πότε ἡ μετὰ τοῦ Δημοσίου σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου, ἐμμέσως ἐκ τῆς συλλογιστικῆς τῆς ἀποφάσεως νοουμένης ἐκείνης, ἐν ᾗ ὁ ἐργαζόμενος προσλαμβάνεται εἰς θέσιν νενομοθετημένην καὶ οὐχὶ διὰ παροχὴν προσκαίρων ἐργασιῶν, κριτηρίων τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησε καὶ ἡ Σ.Ε. 1044|1951 Ὀλομ., (εἰσηγητὴς *Δ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 252) καὶ ἡ Α.Π. 55|1952 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 351) (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 354 ἐπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως λύσις ἐπὶ τοῦ ἐρευνηθέντος ὑπ' αὐτῆς ζητήματος περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 προκειμένου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργάτου ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ

τοῦ Δημοσίου πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661) καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἄρθρ. 60 ἐρρυθμίσθη ἄλλως τὸ θέμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου προσλαμβανομένων καὶ συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Σαφῶς ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις καὶ κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον ἀπολύτως εἰς τὸ ἰσχύσαν νομοθετικὸν καθεστὼς ἐρευνᾷ τὸ θέμα τῶν κατὰ τὸ προϊσχύσαν τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 965) ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν πρυσώπων, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ Δημοσίου (πρβλ. καὶ Α.Π 88|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 10, 399, σημείωσις μας ἐν ΕΕΔ 10, 398, ΕΕΔ 10, 155). ἐπικυροῦται δὲ ὡς ὀρθὴ διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ ἡ ὑπὸ τοιαύτην ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου ἐφαρμοσθεῖσα κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας δικαστηριακὴ πρᾶξις.

Ἀρείου Πάγου 157|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Φιλιππάκος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Β. Βασιλείου

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 516|1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ΜΘ' τῆς 17|19 Ἀπριλίου 1948 ψηφίσματος, ὁριζούσης δ' ὅτι «ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων ἤδη διατάξεων ἀπαιτουμένων προσόντων διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόσληψιν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν (ἰσοβίων, μονίμων, ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων, ἐπὶ συμβάσει) ἀπαιτεῖται ἐφεξῆς, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος ἔννοιαν, διορισμὸς δὲ ἢ πρόσληψις γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4, ὁρίζουσαν ὅτι «ἔργον τῶν συμβουλίων νομιμοφροσύνης εἶναι ν' ἀποφαίνωνται περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν αἰτουμένων διορισμὸν εἰς τὰς ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος θέσεις, ὡς καὶ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων εἰς τὰς θέσεις ταύτας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἔλεγχος τῆς νομιμοφροσύνης τῶν προσλαμβανομένων ἢ διοριζομένων παρὰ τοῦ Δημοσίου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄνω νόμου, ἀπαιτεῖται μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν διοριζομένων ἢ προσλαμβανομένων εἰς θέσεις νενομοθετημένας, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ προσλαμβανομένων ἐργατῶν, δι' οὓς λόγῳ τοῦ προσωρινοῦ καὶ ἐπουσιώδους τῆς ἐργασίας των καὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς των συμβάσεως ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ κίνδυνος τῆς Πολιτείας σοβαρός, δι' ὃ καὶ ἀπὸ σκοποῦ ὁ νομοθέτης δὲν περιέλαβε καὶ τούτους ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου. Ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον, ὅτι διὰ τὴν πρόσληψιν ἑνὸς ἐργάτου παρὰ τοῦ Δημοσίου διὰ παροχὴν ἐργασίας μιᾶς μόνον ἡμέρας θὰ ἔδει νὰ προηγηθῇ ἡ μακρὰ διαδικασία ἐλέγχου νομιμοφροσύνης, τοῦθ' ὅπερ θὰ καθίστα ἀδύνατον τὴν εὕρεσιν ἐργατῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων ἐπειγουσῶν καὶ εὐτελῶν ἐργασιῶν.

Συνεπῶς, ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος συνεδέετο μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, παρέχων ἐργασίαν ἐργάτου γεωτρήσεων, καὶ δὴ πρόσκαιρον τοιαύτην, καὶ ἀπεφήνατο ἀπορριπτέον τὸν β' λόγον ἐφετηρίου, δι' οὗ ὑπεστηρίζετο, ὅτι ἦτο ἄκυρος ἡ δι' ἣν ἡ ἀγωγὴ σύμβασις ἐργασίας, διότι δὲν εἶχε προηγηθῇ ἔλεγχος νομιμοφροσύνης τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 516|1948, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου α' λόγου ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένου ὡς ἀβασίμου.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ νόμου 1.55|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 118 ἔτους 1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, ὁριζούσης δ' ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐρρυθμίσθησαν τὰ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐπὶ νέων βάσεων, τεθέντων ὡς κριτηρίων: α) τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργαζομένου ὡς μισθωτοῦ, παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, β) τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου μισθωτοῦ εἰς περιφέρειαν, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ γ) ὁ μισθωτὸς νὰ παρέχῃ ἐξηρτημένην ἐργασίαν, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἄντος ἀδιαφόρου, ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον ἢ αὐτὸ τὸ Δημόσιον, μὴ ἀπαιτουμένου πλέον, ὡς κατὰ τὸν νόμον 118|1945, νὰ ὑπάρχῃ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ τὸ στοιχεῖον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, ἐπ' ἀμοιβῇ ἐργασίας, τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀπασχολοῦντος ἐργοδότου μὴ ἀσκούσης νόμιμόν τινα ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ πρὸς ἀσφάλισιν. Τὸ παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος Δημοσίου ὑποστηριζόμενον ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 60 § 2 τοῦ νόμου 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καθ' ἣν αἱ ἰσχύουσαι ἑκάστοτε διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας ἐπὶ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας πρὸ λήξεως συμβάσεως καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945

Ὑπαγωγὴ εἰς διατυπώσεις ἄρθρ. 9 Ν 118|1945 καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.— Συνέπεια παραλείψεως ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας καὶ ἡ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑποχρέωσις τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀπολυθέντος.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου τῆς διατάξεως ἄρθρ. 9 § 9 Α.Ν. 118|1945, σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ μισθωτοῦ ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν.

Ἔχει γίνει δεκτὸν ὑπὸ τῆς τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀσχοληθείσης ὑπ' ἀριθ. 484|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 30), ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 (διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸ ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνηγγέλθη καὶ αὕτη ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (κλάδον ἀνεργίας) καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς ἰσχυούσης ἤδη ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 11, 337).

Συνέπεια τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἶναι, ὅτι δὲν ἔχει σημασίαν, ἂν διὰ τὴν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ὡρισμένου χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας καταγγελίαν ἐχώρησε σπουδαῖος λόγος, ὅστις κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 Ἀστ. Κώδικος, ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατήρησιν ἐν ἰσχύϊ τοῦ Ν. 2112|1920 διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δικαιολογεῖ τὴν ἔκτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. ἡ ἔλλειψις σπουδαίου λόγου πρὸς διάρρηξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἔχει ὡς συνέπειαν νὰ περιέρχεται ὁ ἐργοδότης εἰς ὑπερημερίαν καὶ νὰ ὀφείλῃ ἐντεῦθεν τὸν μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 468, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Τό-

---

ποινὴ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Δημόσιον, εἶναι ἑρμηνευτικὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, καὶ συνεπῶς ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον ἰσχύος τῆς ἑρμηνευομένης διατάξεως, εἶναι ἀβάσιμον, διότι, ὡς ἐκ τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρου 60 νόμου 1846|1951) σαφῶς προκύπτει, διὰ τούτου ἐτέθη νέος κανὼν δικαίου τροποποιητικὸς τοῦ προϋφισταμένου τοιούτου καὶ συνεπῶς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ ρητὴν τοῦ νόμου τούτου ἐπιταγήν, οὐδαμῶς δὲ ἠρμηνεύθη τὸ προϊσχὸν δίκαιον, ὥστε νὰ ἀνατρέχῃ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἑρμηνευομένου νόμου. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ νόμος 1846 ἰσχυσεν ἀπὸ τῆς 21 Ἰουνίου 1951, ἡμέρας δημοσιεύσεώς του, ἡ δὲ καταγγελία τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἔλαβε χώραν, κατὰ τὰ δεκτὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὴν 7 Ἰουνίου 1950, ἐφαρμογὴν ἔχουσιν ἐν προκειμένῳ αἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας ἰσχύουσαι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 1255|1949, καθ' ἃς ὑπεχρεοῦτο καὶ τὸ Δημόσιον εἰς ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἴς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Οὕτως ἀποφηνάμενον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 1255|1949, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν διάταξιν νόμου παρεβίασε, τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου β' λόγου ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένου ὡς ἀβασίμου.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς V αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἐξ ἐκτιμήσεως ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος (ἐνάγων) τυγχάνει ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εἰς τὸ Περιφερειακὸν Κατάστημα Ἀθηνῶν, ἔνθα καὶ ἀπησχολεῖτο, καὶ ὅπου καὶ ἀπελύθη, ἡ δ' ἀπασχόλησις αὐτοῦ εἰς γεωτρήσεις εἰς Διαβολίτσιον, Μερόπην καὶ Πάϊκα, ἔνθα δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ τὸ Ι.Κ.Α., ἦτο πρόσκαιρος. Ὅθεν ὁ γ' λόγος ἀναιρετηρίου, πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, διότι, ἐνῷ δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος οὔτε ἠσφαλισμένος ἦτο παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ οὔτε ἀπησχολεῖτο εἰς περιφερείας, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις, καὶ ἐκ τούτου δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, ἐν τούτοις ἔκρινεν ἄκυρον τὴν ἀπόλυσιν διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ὡρισμένων προϋποθέσεων, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐδραζόμενος.

μος Α' σελ. 360, *Βάλληνδας*, Ένοχ. Ερμην. άρθρων 174 και 656, *Καποδίστριας*, ΕρμΑΚ εἰσαγωγ. άρθρ. 416—454, άριθ. 49, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9, 99 έπ.).

Άνεξαρτήτως όμως τῆς κατά τὸν άστικὸν νόμον άκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ὁ κατὰ τὰ άνω σημειούμενος άπουδαῖος λόγος πρὸς διάρρηξιν τῆς συμβάσεως πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ὡρισμένου χρόνου αὐτῆς, ἡ παράλειψις τῆς ἐπιπροσθέτου κατὰ τὸ άρθρ. 9 ν. 118|1945, ὡς συνεπληρώθη δι' άρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 11, 100), ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν τυπικῶν διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως προϋποθέσεων (τυπικῶν, διότι περὶ τῆς οὐσιαστικῆς προϋποθέσεως τῆς καταβολῆς άποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 δὲν γίνεται λόγος, ἐφ' ὅσον ὀφείλεται μόνον προκειμένου περὶ συμβάσεων έργασίας ὡρίστου χρόνου), ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δικαστικὴ άπόφασις (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 484|1951 ἐνθ' άνωτ.), ἐπάγεται τὴν άκυρότητα τῆς καταγγελίας (περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ τῶν ὑποστηριχθεισῶν άπόψεων βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 28, ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Περαιτέρω, ὑπὸ τὴν δεκτὴν γενομένην ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ὡς άνω άποψιν, ἐφ' ὅσον ὑπόκειται άγωγῇ ἐκ τῶν άρθρ. 656, 672 Α.Κ. ὁ ἐπικαλούμενος ὕπαρξιν σπουδαίου λόγου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφείλει, ἵνα άπαλλαγῇ τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας του συνεπειῶν, νὰ άποδείξῃ αὐτὸς τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἅτινα ἐπικαλεῖται ὡς σπουδαῖον λόγον (*Κ. Κανκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' άρθρ. 672 § 2), διότι ἄλλως ἂν άπὸ άπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ άρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἐτηρήθησαν δηλαδὴ αἱ τυπικαὶ προϋποθέσεις αὐτοῦ, άπομένει ἡ ἐκ τοῦ άρθρου 672 Α.Κ. άκυρότης.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικῆς άποφάσεως, ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ προεβλήθη ἡ ἐκ τοῦ άρθρ. 9 ν. 118|1945 άκυρότης τῆς γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον κατὰ τὸ άνω άρθρον άναγγελίαν αὐτῆς.

Ἐπομένως δὲν ἠδύνατο, ὡς καὶ ἡ άπόφασις δέχεται, νὰ ἐπιδράσῃ καταλυτικῶς ἐπὶ τῆς άγωγῆς τὸ καὶ ἀληθὲς άποδεικνυόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ καταγγείλαντος τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου αὐτῆς προταθέν, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀπελύθη δι' ὕπαρξιν σπουδαίου λόγου, ἤτοι δι' άπρεπῆ συμπεριφορὰν καὶ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του, δι' ἣν ἐπέβαλε κατ' αὐτοῦ μήνυσιν, ἀφοῦ ταῦτα δὲν ἔχουν σχέσιν πρὸς τὴν ἐκ τοῦ άρθρου 9 Ν. 118|1945 άκυρότητα.

Καὶ ὁρίζει μὲν τὸ άρθρον 9 § 9 Α.Ν. 118|1945 (ὡς διεσκευάσθη διὰ τῆς § 4 άρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) (ΕΕΔ 11, 102), ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος άρθρου (9) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες άπολύονται δυνάμει τοῦ άρθρου 5 Ν. 2112|1920 καὶ άρθρ. 6 β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν), ἀλλά, ὡς καὶ ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ άπόφασις δέχεται, ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ μόνων τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρίστου χρόνου καὶ δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὧν, κατὰ τὰ λοιπά, ἐφαρμόζονται αἱ τοῦ άστικοῦ δικαίου διατάξεις (πρβλ. καὶ Α.Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμόρτος*, ΕΕΔ 9, 56), οὔτε καὶ ἐκειτο ἐν τῇ βουλήσει τοῦ Νομοθέτου, ἐπιβάλλοντος τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ άρθρου 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ τῶν καταγγελιῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παλαιᾶς ἄλλως τε διατάξεως τοῦ άρθρ. 5 Ν. 2112|1920 καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον ἡ διάταξις αὕτη άναφέρεται καὶ εἰς τὴν άποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 (ἧς δικαιοῦται ὁ άπαλλασσόμενος τῆς κατηγορίας), ἡ ὁποία άποζημίωσις παρέχεται μόνον ἐπὶ καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρίστου χρόνου.

Ἡ λύσις ὅμως αὕτη δὲν φαίνεται ἀληθῶς νὰ εἶναι ἱκανοποιητική. Ἔχει τὸ άσθενές της σημεῖον εἰς τὸ ὅτι σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ άρθρ. 9 § 9 Α.Ν. 118|1945 ὑπῆρξεν ὄχι μόνον νὰ μὴ τροποποιηθῇ τὸ ἰσχῦον δίκαιον τοῦ άρθρου 5 Ν. 2112|1920 ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν άποζημιώσεως Ν. 2112|1920, άπὸ τῆς ὁποίας άπαλλάσσεται οὗτος ἐν περιπτώσει ἀξιοποίνου πράξεως τοῦ μισθωτοῦ, δικαστικῶς βεβαιουμένης, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῇ ὁ λογαριασμὸς ἀνεργίας δι' ἐπιδοτήσεως πταίσαντος μισθωτοῦ καὶ καταστάντος ὑπαιτίως άνέργου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὡρίσθη, ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος άρθρου οἱ άπολυόμενοι κατόπιν ὑποβολῆς μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν.

Ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν ἐπιτυγχάνεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δικαστικῆς άποφάσεως.

Ἀλλ' ἂν τοῦτο ἀληθές, ἐξ ἴσου δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ ὅτι μὴ ὑπάρχοντος γενικῶς σπουδαίου λόγου τοῦ άρθρου 672 Α.Κ. πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τοῦ πέρατος αὐτῆς, άντιβαίνει εἰς τὸν νομοθετικὸν σκοπὸν τοῦ άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ δυνατότης ἐπιδοτήσεως τοῦ καθισταμένου άνέργου μισθωτοῦ, ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ άρθρου 9 Ν. 118|1945, προκειμένου περὶ άκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (κατ' άρθρ. 672 Α.Κ. δι' ἔλλειψιν σπουδαίου λόγου), ὁπότε δὲν καθίσταται ὁ μισθωτὸς άνεργος, ἀλλὰ συνεχίζεται ἡ μισθωτική του σχέσις μέχρι λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν συντρέχει ὁ λόγος τῆς ἐπιδοτήσεως, ὅστις καὶ εἶναι λόγος τῆς κατὰ τὸ άρθρον 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν τούτοις τὸ άρθρον 9 § 9 Α.Ν. 118|1945 ὁμιλεῖ σαφῶς περὶ άναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου καὶ άναγγελίας λήξεως αὐτῆς, χωρὶς νὰ διακρίνεται ὁ λόγος

τῆς καταγγελίας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1410|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Καλαπασέκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Λειτουργός, Π. Πετρόπουλος

Ἐκθέτει ὁ ἐνάγων εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὡς αὕτη παραδεκτῶς βελτιοῦται καὶ διασαφηνίζεται διὰ τῶν προτάσεων, ὅτι προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης διὰ τὴν ὁδήγησιν ἑνὸς αὐτοκινήτου αὐτῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι διὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1951 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951 διάστημα ἀντὶ συμπεφωνημένου μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 1.200.000, παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 1 Νοεμβρίου 1951, ὅτε ἡ ἐναγομένη ἀπέλυσεν αὐτὸν ἀκύρως, ἀρνουμένη ἐκτοτε τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Διὰ τοῦ ὅρου «ἀκύρως» προδήλως νοεῖται ἡ μὴ τήρησις τῶν διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ νόμου διατυπώσεων, τοιαῦται δὲ δὲν εἶναι ἄλλαι ἢ αἱ καθοριζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἰσχύει. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἀρκούντως ὡρισμένη, τὰ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑποστηριζόμενα δέον ν' ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμα. Αἴτημα ἡ ἀγωγὴ ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ μέχρι τῆς λήξεως τοῦ δι' αὐτὴν ὡς ἄνω ὡρισμένου χρόνου μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ἐπικαλουμένου ἐν προκειμένῳ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου, ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἀκύρως λύσῃ διὰ καταγγελίας τὴν σύμβασιν ἐργασίας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ὡρισμένου δι' αὐτὴν χρόνου, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τούτου μισθοῦ του, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ ἐναγομένη ἀναπτύσσουσα τὰ ἐν τῷ καινοποιηθέντι τὴν 1 Νιβρίου 1951 εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐγγράφῳ τῆς καταγγελίας σημειούμενα ἰσχυρίζεται ὅτι διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ὁ μισθωτὸς γενικῶς δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν πρὸς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945. Ἰδίως δὲ ὅτι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη δὲν ὑφίσταται διὰ τὸν μισθωτὴν τὸν καταγγέλλοντα τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον, ἤτοι κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν προκειμένῳ δὲ αὕτη κατήγγειλε τὴν στηριζουσαν τὴν ἀγωγὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου διὰ σπουδαῖον λόγον, ἤτοι δι' ἀπρεπῆ συμπεριφορὰν τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τοὺς προϊσταμένους του καὶ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ χρῆσιν τοῦ αὐτοκινήτου τῆς ἐναγομένης πρὸς θεραπείαν ἀτομικῶν του ἀναγκῶν, δι' ἣν ὑπεβλήθη κατ' αὐτοῦ μήνυσις.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1255|1949 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 αὐτοῦ ὁρίζει ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 6 § 2 ὁρίζει ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις κλπ. ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης. Οἱ ἐργοδόται παραλείποντες τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπόκεινται καὶ εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου 118|1945. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται ὅτι καὶ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία ἤθελε γίνει πρὸ τῆς λήξεως τοῦ δι' αὐτὴν συμβατικῶς ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ καταγγελία ἐγένετο διὰ σπουδαῖον λόγον, ἤτοι κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀπαιτεῖται ἡ συμμόρφωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὴν περὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς καὶ πρὸς πᾶσαν ἄλλην διὰ τῆς αὐτῆς διατάξεως καθιερουμένην διατύπωσιν, ἐκτιθεμένου ἄλλως τούτου εἰς τὰς προσδιοριζομένας ὑπὸ τῶν ἄρθρων 669 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀστικὰς συνεπείας (Α.Π. 484|1951, ΕΕΔ τόμ. 11ος σελ. 30). Σημειωτέον δ' ὅτι ἐν προκειμένῳ καθ' ἡμᾶς δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς αὕτη, ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἰσχύει, ὁρίζουσα ὅτι αἱ περὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας κλπ. διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀπολυθέντων μισθωτῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112, ἤτοι ἐπὶ μισθωτῶν, καθ' ὧν ὑπεβλήθη μήνυσις διὰ πρᾶξιν σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, διότι ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112, εἰς ἣν ἀναφέρεται τὸ ἄρθρον 9 § 9 τοῦ νόμου 118|1945, ἀφορᾷ συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὧν μόνον καὶ ἔχει ἐφαρμογήν. Ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, καταγγειλάσης τὴν στηριζουσαν τὴν ἀγωγὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ὡρισμένου δι' αὐτὴν χρόνου, μὴ τήρησις τῶν διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ Ν.Δ 1255|1949 διατυπώσεων, ὁμολογεῖται ὑπ' αὐτῆς διὰ τῶν προτάσεων, ἄλλως τὸ στοιχεῖον τοῦτο δέον νὰ θεωρηθῇ βεβαιωμένον, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν προσήγαγε, καίτοι βαρυνομένη πρὸς τοῦτο, βεβαίωσιν περὶ τῆς τηρήσεως αὐτῶν. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος παροχὴ εἰς τὴν ἐναγομένην ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἡ ἀσφάλισις τούτου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ὑπαγωγὴ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, βεβαιοῦται ἐκ τῆς ἐν γένει συζητήσεως καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐνόρ-

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΣΤΡΑΤΟΥ

Είδος διαφορών έκδικαζομένων κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'

Χαρακτηρισμός σχέσεως προσλαμβανομένων κατά Ν. 6321|1934 διά τα Συνεργεία του κατά θάλασσαν στρατού ως σχέσεως δημοσίου δικαίου. — Ανεφαρμοστον εργατικής διαδικασίας Ν. ΓΘΟΔ' διά τας εξ αυτής διαφοράς της διαδικασίας εφαρμοζομένης επί διαφορών προκυπτουσών εκ της παροχής εξηρτημένης εργασίας δυνάμει συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου

Άναιρείται ή ὑπ' ἀριθ. 2990|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Λόγος ἀναιρέσεως ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξεν, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, προσληφθείς διά τά συνεργεῖα τοῦ κατά θάλασσαν στρατοῦ δυνάμει τοῦ Ν. 6321|1934, συνεδέετο μετά τοῦ Δημοσίου διά σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐνῷ ἔπρεπε νά δεχθῇ, κατ' ὀρθήν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ἀνωτέρω Ν. 6321|1934, ὅτι ἡ σχέσις αὐτη εἶναι ἰδιότυπος σχέσις, ἔχουσα ἔντονον καί καταφανῆ τον χαρακτῆρα δημοσίου δικαίου καί κατ' ἀκολουθίαν δέν ἐπρόκειτο διαφορά, ρυθμιζομένη ὑπό τοῦ κωδικοποιημένου νόμου ΓΘΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ νόμου 1968|1944.

Ἀντιθέτως πρός τά δεκτά ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς γενόμενα περί τῆς φύσεως τῆς σχέσεως τῶν προσλαμβανομένων διά τά συνεργεῖα τοῦ κατά θάλασσαν στρατοῦ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις χαρακτηρίζει τήν σχέσιν ὡς τοιαύτην τοῦ δημοσίου δικαίου, ἄποψιν, πρός τήν ὁποίαν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 201), ἐστράφη τελευταίως ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἐνῷ ἡ παλαιοτέρα ἐδέχετο τό ἀντίθετον.

Ἀρείου Πάγου 159|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Σάββας, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, Γ. Κουμανταράκουλος

Κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 6321|1934 «περί Συνεργείων τοῦ κατά θάλασσαν Στρατοῦ» καί εἰδικῶς τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 5 § 1 γ', 31, 32, 35 καί 36 τό ἔκτακτον ἐπί ὡρομισθίῳ τεχνικόν προσωπικόν τῶν Συνεργείων τοῦ κατά θάλασσαν Στρατοῦ ἀποτελεῖται ἀπό ἡμερομισθίους τεχνίτας καί ἐργάτας, προσλαμβανομένους διά διαταγῆς τοῦ προϊσταμένου ἑκάστου Συνεργείου, τοῦ ἑκάστοτε παρεχομένου ὡρομισθίου εἰς τούς ἐκτάκτους τούτους τεχνίτας καί ἐργάτας, κανονιζομένου δι' ἐγγράφου διαταγῆς τοῦ προϊσταμένου τοῦ Συνεργείου, ἀναλόγως τῆς πείρας, ἐπιμελείας καί ἱκανότητος αὐτῶν παρ' ἑκάστῳ δέ Συνεργείῳ τηρεῖται μητρῷον, ἐν ᾧ ὑπό ἀτομικήν εὐθύνην τοῦ προϊσταμένου τοῦ Συνεργείου γίνεται ἡ ἐγγραφή τῶν ἐκτάκτων ἐπί ὡρομισθίῳ τεχνιτῶν καί ἐργατῶν καί ὧν ἡ ἀπόλυσις γίνεται κατά τάς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 35 δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου προϊσταμένου, ὁποτεδήποτε ἤθελε θεωρηθῇ τοῦτο ἀναγκαῖον ἐκ τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι τά οὕτω προσλαμβανόμενα πρόσωπα συνδέονται μετά τοῦ Δημοσίου διά μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως, δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὑπό τοῦ ἐκπροσωποῦντος τό Δημόσιον ὡς ἄνω ὀργάνου, τῆς συγκαταθέσεως τοῦ οὕτω προσλαμβανομένου εἰς τήν ὑπηρεσίαν, εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπακολουθούσης τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ τούτων, οὔσης ἁπλῆς νομικῆς προϋποθέσεως διά τό ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου ἐξακολουθούσης νά εἶναι ὑπερτέρας ἐναντι ἐκείνης ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος. Αἱ ἐκ τῆς σχέσεως δέ ταύτης πηγαζουσαι ἀγωγαί ὑπάγονται εἰς τήν κοινήν διαδικασίαν καί οὐχί τήν τοῦ ν. ΓΘΟΔ' εἰδικήν διαδικασίαν, εἰς ἣν κατά τήν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 Β.Δ. τῆς 1.8.1920 «περί κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΘΟΔ'» ὑπάγεται μόνον ἡ μεταξύ μισθωτοῦ καί ἐργοδότου σύμβασις ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Μετά ταῦτα τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεξάμενον ἀνελέγκτως, προκειμένης ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη ὑπό τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος Δημοσίου κατά τά ἄρθρα 31—33 ν. 6321|1934 ὡς ἔκτακτος ἡμερομίσθιος τεχνίτης λεβητοποιός ἐν Συνεργείῳ τοῦ Β. Ναυστάθμου καί ἀποφηνάμενον ὅτι πρόκειται μεκως ἐνώπιόν μας, ὡς καί τῶν ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐν συνδυασμῷ πρός πάντα τά ἐπικαλούμενα καί προσαγόμενα ἔγγραφα καί τό ὑπ' ἀριθ. 30459 βιβλιάριον περί ἀσφαλίσεως τοῦ ἐναγομένου παρά τῷ Ι.Κ.Α. Βεβαιωθείσης περαιτέρω ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης περί τήν ἀποδοχήν τῶν προσενεχθεισῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὑποχρεοῦται ἡ ἐναγομένη, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς τήν πρός τόν ἐνάγοντα πληρωμήν τοῦ ἀπό τῆς ἀπολύσεως (1 Νοεμβρίου 1951) καί μέχρι τῆς λήξεως τοῦ διά τήν προκειμένην σύμβασιν ὡρισμένου συμβατικῶς χρόνου, ἤτοι μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951 μισθοῦ.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ

Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης κατὰ Ν. 1653|1951 καὶ νομικὸς καθορισμὸς μισθοῦ

Ἔννοια Ν. 1653|1951.— Συνέπεια τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως προσθέτων ἀστυφυλάκων ὡς μισθώσεως ἐργασίας ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐξ αὐτῆς διαφορῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ'.— Καθορισμὸς μισθοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Ν. 4971|1931.— Ἀνεφάρμοστον ἐκ τούτου ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.— Ἀξίωσις ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας καθ' ἡμέρας ἀναπαύσεως.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ'.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Α.Ν. 1653|1951 (ΕΕΔ 10, 140) ὁρίζει, ὅτι οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων), αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἐν γένει ἐφαρμοζόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ν. 28|1944 καὶ συγκεκριμένως ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 (ΕΕΔ 10, 538).

Τὸ ζήτημα ἔχει ἀπασχολήσει καὶ ἄλλας δικαστικὰς ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 11, 37, ΕΕΔ 11, 247).

Ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ Ν. 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» ὁρίζεται εἰδικῶς ὁ μισθὸς τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ὡς ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 (βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 284|1952, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 11, 247, σημείωσις μας ἐν ΕΕΔ 11, 37, ΕΕΔ 11, 247, ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5752|1951 (Πρωτοδίκης *Π. Θεοδωρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 37).

Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἀναλύεται εἰς τὴν κατὰ 75 ο|ο προσαύξησιν τῶν καθορισμένων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 28|1944 ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχῶν καὶ προϋποθέτει ἀναγκαίως νὰ καθορίζεται ὁ μισθὸς κατὰ βάσιν διὰ τῶν ἀνωτέρω νομίμων μεθόδων καθορισμοῦ, ἤτοι διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ κατὰ Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὁ δικαστὴς δὲ εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐξεύρῃ τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς ἡ προσαύξησις, νὰ δεχθῇ δηλαδὴ ὅτι ὁ νόμιμος μισθὸς τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων εἶναι ὁ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζόμενος.

Ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ πλήρη ἀναίρεσιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 39 ἐδάφ. 1 τοῦ εἰδικοῦ Νόμου 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» ἀρχῆς.

Ἡ διάταξις ὅμως τοῦ ἄρθρου 39 Ν. 4971|1931 ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα, ὁ μισθὸς τῶν τακτικῶν ἀστυφυλάκων (τὸ διπλάσιον τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ τῶν μισθῶν τῶν προσθέτων) ὁρίζεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1502|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν», καὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 100 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1952 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1952 ηὐξήθη κατὰ 15 ο|ο καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν, χωρίς, κατὰ τὴν ἄνω Πρᾶξιν Υ.Σ., νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις αὐτῆς διὰ τοὺς μισθοδοτουμένους βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ βάσει εἰδικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἑπομένως διαχωρίζεται τὸ σύστημα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἀκόμη τῆς κατὰ τὰ ἄνω αὐξήσεως καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ἀφ' ἑνὸς νὰ ἀναγνωρίζεται δικαίωμα αὐξήσεως μισθοῦ δυνάμει τῆς ἄνω Πράξεως Υ.Σ. καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ συντρέχῃ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946, ἐν προκειμένῳ, ἡ ὁποία ἀνάγεται εἰς ἄλλο σύστημα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1407|1952

Διαδικασία Ν Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Καλαπασέκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλλῆς, Δ. Γρίβας

Ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, τὸ μὲν ὅτι εἰργάσθη καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐκ

ταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, αἱ ἐξ ἧς ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΔ' καὶ ἣν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐδέξατο, μεταρρυθμίσαν τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν ἐσφαλῶς, ψευδῶς ἑρμηνεύσαν καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσαν τὰς διαληφθείσας διατάξεις, καθότι συμφώνως πρὸς ταύτας, ὡς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτίθεται, ὑποκειμένης διαφορᾶς ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεως δημοσίου δικαίου, αἱ ἐκ ταύτης ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν εἰδικὴν τοιαύτην τοῦ ν. Γ'ΘΔ', ἐσφαλμένως κηρύξαν ἑαυτὸ ἁρμόδιον, ἐνῷ ἐτύγχανε καθ' ὕλην ἀναρμόδιον, καταστήσαν οὕτως ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 4 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ ταύτου ἰσχύοντα λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 807, 4, 831 καὶ 833 Πολ. Δικονομίας, εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον πρὸς νέαν ταύτης συζήτησιν.

τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὸ ἀπό 21 Ἀπριλίου 1948 μέχρι τῆς 20 Νοεμβρίου 1951 διάστημα, καθ' ὃ ὑπηρέτησε παρά τῇ ἐναγομένῃ ὡς πρόσθετος ἀστυφύλαξ, τό δέ ὅτι εἰργάσθη καθ' ἁπάσας τάς ἡμέρας ὅλων τῶν ἑβδομάδων τοῦ αὐτοῦ διαστήματος, ἐνῷ ἐδικαιοῦτο ἀναπαύσεως, ὡς ἐργαζόμενος τήν Κυριακήν, καθ' ἑτέραν ἡμέραν ἑκάστης ἑβδομάδος καί αἰτεῖται τήν καταδίκην τῆς ἐναγομένης εἰς τήν πρός αὐτόν πληρωμήν προσηυξημένου κατά 75 ο/ο μισθοῦ διά τήν κατά Κυριακάς καί ἄλλας ἐξαιρεσίμους ἡμέρας παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, πλήρους δέ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ του διά τήν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν κατά τάς ἡμέρας τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεώς του.

Τό ἀντικαταστήσαν τό δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ νόμου 4971|1931 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος 'Αστυνομίας Πόλεων» μόνον ἄρθρον τοῦ νόμου 1653|1951 ὁρίζει, ὅτι «οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπό τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρός τό πρόσωπον αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμός αὐτῶν, ἡ δέ ὑπηρεσία των ἱερματίζεται πάντοτε διά διαταγῆς τοῦ 'Αρχηγοῦ τῆς 'Αστυνομίας, μετά ἔγγραφον προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καί πρός τόν πρόσθετον ἀστυφύλακα. Διά τῆς διατάξεως ταύτης λύεται καταφατικῶς τό πρότερον στασιαζόμενον ζήτημα, ἂν εἰς τήν δικαιοδοσίαν τοῦ κατ' ἄρθρον 1 τοῦ ἀπό 1 Αὐγούστου 1920 Β.Δ., τοῦ κωδικοποιήσαντος τάς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΗΟΔ', ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ νόμου 765|1943 καί διά τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ 1968|1944, δικαστοῦ ὑπάγωνται αἱ γεννώμεναι μεταξύ τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καί τῶν εἰς ἃ προσφέρουσιν αὐτοί τάς ὑπηρεσίας των πρόσωπα διαφοραί περί τήν ἀπόληψιν τῶν ἐν γένει ἀποδοχῶν αὐτῶν, καθ' ὅσον λέγων ὁ νόμος ὅτι «οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπό τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρός τό πρόσωπον αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμός....» εἶναι προφανές ὅτι οὐδέν ἄλλο νοεῖ ἢ ὅτι μεταξύ τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καί τοῦ αἰτησαμένου τόν διορισμόν των προσώπου καταρτίζεται σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, καί ἑπομένως αἱ ἐκ ταύτης πηγάζουσαι ἀξιώσεις κατά τήν προμνησθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπό 1 Αὐγούστου 1920 Β.Δ. ἀναμφιβόλως ὑπάγονται εἰς τήν ἁρμοδιότητα τοῦ δι' αὐτῆς ὁριζομένου δικαστοῦ, ἤτοι ἡμῶν.

Ὁ μισθός τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζεται σταθερῶς καί ἀποκλειστικῶς διά τῆς εἰδικωτάτης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ νόμου 4971|1931 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων» εἰς τό διπλάσιον τῶν κανονικῶν ἀποδοχῶν (μισθοῦ καί ἐπιδομάτων) τῶν ἀστυφυλάκων. Κατ' ἀκολουθίαν ἐπί τούτων, καίτοι ἡ συνδέουσα αὐτούς πρός τά πρόσωπα εἰς ἃ προσφέρουσι τάς ὑπηρεσίας των σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἡ προσδιορίζουσα εἰς 75 ο/ο τήν προσαύξησιν ἐπί τοῦ μισθοῦ διά τήν παρεχομένην ὑπό τῶν μισθωτῶν ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί λοιπάς καθιερωμένας ἐκ τοῦ νόμου μή ἐργασίμους ἑορτάς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργική ἀπόφασις, ἀφοῦ ἡ προσαύξησις αὕτη, κατά τό ἄρθρον 1 § 11 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ἀποφάσεως τῶν 'Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καί 'Εργασίας, δι' ἧς ἠρμηνεύθη ἡ προηγουμένη ὑπουργική ἀπόφασις, ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπί τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καί ἡμερομισθίων διά τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἐν προκειμένῳ καθ' ἡμᾶς δέν ἐφαρμόζονται, διότι ἡ ἰσχύς αὐτῶν ἀντιτίθεται ριζικῶς πρός τό καθιερωμένον ὑπό τοῦ εἰρημένου νόμου 4971|1931 σύστημα καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων. Τούτων τεθέντων εἶναι ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος ἡ προκειμένη ἀγωγή, ἐπιδιώκουσα τήν καταδίκην τῆς ἐναγομένης πρός πληρωμήν εἰς τόν ἐνάγοντα πρόσθετον ἀστυφύλακα τῆς προειρημένης προσαυξήσεως διά παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί ἄλλας μή ἐργασίμους ἑορτάς. Ἀλλά καί ἡ ἑτέρα ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ σωρευομένη ἀγωγή, δι' ἧς κατά τά εἰρημένα ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐπιδιώκει ὁ ἐνάγων ἀμοιβήν διά παροχήν ἐργασίας καθ' ἡμέρας ἀναπαύσεως, στηριζομένη προδήλως εἰς τόν ἀδικαιολόγητον, ἄνευ νομίμου αἰτίας, πλουτισμόν, ὃν προσεπορίσθη ἡ ἐναγομένη ἐκ τῆς κατά τάς εἰρημένας ἡμέρας παρασχεθείσης εἰς αὐτήν ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ἐργασίας, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀναρμοδίως εἰσαγομένη πρός ἐκδίκασιν ἐνώπιον ἡμῶν κατά τήν προβλεπομένην ὑπό τοῦ νόμου ΓΗΟΔ' διαδικασίαν (ἄρθρ. 8).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

Ποινικὴ δίωξις κατ' Α.Ν. 690|1945 διὰ μὴ καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514

Εὐθύνη διαχειριστοῦ ἑταίρου, κατ' ἄρθρ. 754 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Δικαίωμα ἀναγωγῆς μεταξὺ πλειόνων συνοφειλετῶν, κατ' ἄρθρ. 487 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Παῦσις ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514|1928 εἰς περίπτωσιν πραγματικῆς καὶ οὐχὶ προθέσει καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. - Ποινικὸν ἀκατάδικτον διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατ' Α.Ν. 690|1945.

Κατόπιν ἀγωγῆς μέλους διαλυθείσης ἑταιρίας κατὰ τοῦ ἑτέρου περὶ καταβολῆς εἰς αὐτὸν τοῦ ἡμίσεως καταβληθέντων ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐστρατευμένους μισθωτοὺς τῆς ἐμπορικῆς των ἐπιχειρήσεως ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων διὰ τὸν μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας καὶ ἐπιχειρήσεως των χρόνον, ἐδόθη εὐκαιρία εἰς τὰ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς νὰ ἐπιληφθῇ τῆς λύσεως ζητημάτων, ἀναγομένων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 διαφορῶν, ὑπὸ τὸ ἰσχύον δικονομικὸν καθεστὼς (ἄρθρ. 6 Ν. 3514), ἐνεργεῖται εἰς α' βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ εἰς β' ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν (Α.Π. 568|1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 81, *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. β' § 220). ἐκ τούτου δὲ δὲν παρείχετο εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον δικονομικὴ δυνατότης νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ θεμάτων τοῦ Ν. 3514, περιοριζομένης τῆς νομολογίας μεταξὺ τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν.

Ἔχει, ἑπομένως, ἰδιαιτέραν ἀξίαν ἡ κατωτέρω ἀπόφασις πολυμελοῦς δικαστηρίου ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀντιμετώπισε, σχετικῶς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3514.

Τὸ ζήτημα εἶναι, ἂν, διαλυομένης τῆς ἐπιχειρήσεως, παύῃ ἡ ἐκ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς ἐν στρατείσει τελοῦντας μισθωτοὺς αὐτῆς.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς τοῦτο τὴν μᾶλλον ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατοῦσαν ἄποψιν (βλέπε καὶ συμφώνους Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1797|1950, προεδρευόντων *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 9, 943, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2643|1949, προεδρευόντων *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 851, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1050|1950, προεδρευόντων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 461, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1555|1949, προεδρευόντων *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 8, 505, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2907|1949, προεδρευόντων *Π. Χρυσομάλλης*, ΕΕΔ 8, 771, ἀντίθετοι ὅμως αἱ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2171|1948, προεδρευόντων *Ν. Φλῶρος*, ΕΕΔ 7, 452, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 29|1949, προεδρευόντων *Χ. Ζέρβας*, ΕΕΔ 8, 100, Προέδρου Πρωτ. Βόλου 128|1949, προεδρευόντων *Π. Βονγᾶς*, ΕΕΔ 8, 466).

Ἡ αὐτὴ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ζήτημα, ἂν διὰ μὴ καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων χωρῇ ποινικὴ δίωξις κατ' Α.Ν. 690|1945 καὶ νιοθετεῖ καὶ αὐτὴ τὴν καὶ διὰ ποινικῶν ἀποφάσεων (βλέπε Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν 16971|1950, Πλημμελειοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9185|1950 ἀποφάσεως τοῦ Τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 9, 905) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν (πρβλ. ὅμως διατύπωσιν ἄρθρου 2 Ν. 2057|1952, κατωτέρω εἰς σελίδας Νομοθεσίας).

Ὑπὸ τὰ δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου γενόμενα, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 3514|1928, ἀκολουθεῖ ἡ συνέπεια, ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦτο ὁ διαχειριστὴς ἑταῖρος εἰς καταβολὴν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς ἐστρατευμένους μισθωτοὺς τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὸν μετὰ τὴν διάλυσιν αὐτῆς χρόνον, ἐφ' ὅσον ἡ διάλυσις δὲν ἐπέρχεται ἐπὶ προθέσει καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου (πρβλ. Σ.Ε. 727|1941, εἰσηγητὴς *Ι. Μανιάτης*, ΕΕΔ 1, 305, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1094|1941, προεδρευόντων *Μ. Ζαφειρόπουλος*, ΕΕΔ 1, 265), καὶ δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ ἑτέρου μέλους τῆς διαλυθείσης ἑταιρίας τὸ ἀνάλογον μέρος, τὸ ὁποῖον ἄλλως, ὑπαρχούσης νομικῆς ὑποχρεώσεως, θὰ ἐβάρυνεν αὐτόν, ὡς ἀποφαίνεται καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον.

Τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 3514 ὁμιλοῦν ἐξ ἄλλου περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρεώσεων ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἔχει ὑπ' ὄψιν του συνεχιζομένην ὑπὸ διάφορον τοῦ ἀρχικοῦ φορέα τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν τῇ νομολογίᾳ διαμάχης, ἂν ἀπαιτῆται νὰ ὑφίσταται συμβατικὸς δεσμὸς μεταξὺ τῶν ἑκάστοτε φορέων τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ὄχι (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 361 ἑπ., ἔνθα νομολογία), πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν συνέβαινεν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπαφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἀφοῦ ἡ μεθ' ἧς οἱ ἐστρατευμένοι μισθωτοὶ συνεδέοντο ἐπιχείρησις διελύθη καὶ ἕκαστος τῶν φορέων αὐτῆς συνέστησεν ἄλλην ἐπιχείρησιν, ἡ ὁποία δὲν ἐταυτίζετο πρὸς τὴν παλαιάν, τὸ ὁποῖον ἔχει βασικὴν σημασίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3514 (βλέπε καὶ *Ἀλεξ. Σακελλαρόπουλον*, Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἐκδ. 1948, σελ. 52), προαπαιτουμένου νὰ διατηρῆται ἡ ἑνότης τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς οἰκο-

νομικῆς μονάδος (βλέπε Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 24|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 985, πρβλ. καὶ Α.Π. 200|1951, εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 576, ὁμιλοῦσαν περὶ μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν).

Ἐνῷ ὅμως ταῦτα ἔχουν οὕτως ἀπὸ ἀπόψεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων πρὸς τοὺς ἐστρατευμένους μισθωτούς, χρήσιμον εἶναι, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἀπαλλάσσει τοὺς ἑταίρους καὶ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 3112|1920, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ὑπάρξῃ δυνατότης συνεχίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν, δεδομένου ὅτι ἡ διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἐπέτρεπε καὶ τὴν διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ διασπασθῇ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 (Α.Π. 229|1926, Θέμ. ΑΗ', 162). Ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα ἂν δὲν δικαιοῦνται τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 ἐξαμήνου ἀποζημιώσεως, διότι δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἡ εἰς ἣν ὑπῆρξεν πρότερον ἐπιχείρησις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνδέεται πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 (βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1145|1950, προεδρευόντων *Ι. Παπαγρηγορίου*, ΕΕΔ 9, 761, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2976|1950, προεδρευόντων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 1086 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 835).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 830|1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κανελλάκος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Κουτουρίσης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ζέρβας, Τ. Ζάκας

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Μαΐου 1946 ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἐναγομένου συνεστήθη ἑτερόρρυθμος ἐμπορικὴ ἑταιρία ἐν Πειραιεῖ, ἧς τὸ καταστατικὸν ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 1.10.1947 ἑτέρου ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ, νομίμως καὶ τούτου δημοσιευθέντος καὶ δι' οὗ ὡρίσθη ἡ διάρκεια τῆς ἄνω ἑταιρίας μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1948 καὶ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1948 διελύθη αὐτή. Πλὴν ὅμως κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας καὶ πρὸ αὐτῆς εἰργάζοντο ἐργάται ἐν τῷ ἐργοστασίῳ των, οἵτινες ἦσαν ἐστρατευμένοι καὶ ἐλάμβανον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, τὸ δὲ δικαίωμά των τοῦτο δὲν κατελύθη λόγῳ συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν των κεχωρισμένως καὶ δι' ἴδιον παρ' ἑκάστου λογαριασμόν. Οἱ στρατεύσιμοι καὶ ἐπιδοτούμενοι δι' ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μισθωτοὶ κατὰ Ἰανουάριον 1949 προσῆλθον καὶ ἀπήτησαν τὴν καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν των ἐπιδομάτων καὶ ἠναγκάσθη ὁ ἐνάγων, πιεσθεὶς παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως Πειραιῶς, πρὸς ὃν προσέφυγον, νὰ καταβάλῃ ἐξ ἰδίων διὰ λογαριασμὸν τῆς διαλυθείσης ἑταιρίας τὰ παρ' αὐτῶν ἀπαιτητὰ ποσά, ἤτοι ἐν συνόλῳ δραχ. 15.707.520, τὸ ἥμισυ τῶν ὁποίων, κατὰ τὸ καταστατικόν των, βαρύνει τὸν ἐναγόμενον, διότι ἀρνεῖται νὰ τῷ καταβάλῃ καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ ἐνάγων αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος πρὸς τοῦτο δικαστικῶς ἐκ τῆς ἑταιρικῆς σχέσεως, ἄλλως ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 754 Α.Κ. ὁ διαχειριστὴς ἑταῖρος δὲν ἔχει ἔναντι τῶν λοιπῶν ἑταίρων τὴν εὐθύνην τὴν διαγραφομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 746 Α.Κ., ἀλλὰ τὴν τοιαύτην τὴν ὁριοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 714 Α.Κ., εὐθυνόμενος ὡς ἐκ τούτου διὰ πᾶν πταῖσμα (*Κανκᾶ*, Ἐνοχ. Β' ὑπ' ἄρθρ. 754 § 2α) καὶ δι' ἐλαφρὰν ἔτι ἀμέλειαν (*Κανκᾶ*. Ἐνοχ. Α' ὑπ' ἄρθρ. 714 § 2).

Τὸ ἄρθρον 487 Α.Κ. καθιεροῖ δικαίωμα ἀναγωγῆς μεταξὺ τῶν πλειόνων συνοφειλετῶν, ὁρίζον ὅτι ἔναντι ἀλλήλων οἱ πλείονες ὀφείλεται εὐθύνονται κατ' ἴσα μέρη, ἐκτὸς ἂν ἄλλο τι προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως. Τοῦτο ὅμως κρατεῖ μόνον ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἤτοι «ἐκτὸς ἂν ἄλλο τι προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως» καὶ δὴ ἐκτὸς ἂν ἄλλο τι προκύπτῃ εἴτε ἐκ τῆς δικαιοπραξίας, εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, εἴτε ἐκ τοῦ νόμου. Ἀληθῶς, εἴτε ἡ δικαιοπραξία, εἴτε ἡ φύσις τῆς ἐνοχῆς, εἴτε ὁ νόμος δύνανται εἴτε νὰ ἀποκλείσουν τὸ δικαίωμα ἀναγωγῆς, εἴτε νὰ καθορίζουν τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέουσαν εὐθύνην οὐχὶ κατ' ἴσα μέρη (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' § 16 III 2 δ σελ. 336—337).

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 3514|1928, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἢ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 δεδουλευμένα δικαιώματα τοῦ στρατευθέντος προηγοῦνται παντὸς ἄλλου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν περιπτώσει πραγματικῆς καὶ οὐχὶ προθέσει καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως παύει ἡ ὑποχρέωσις αὐτῆς νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ μέλλον (μὴ δεδουλευμένα) δικαιώματα τοῦ στρατευθέντος καὶ δὴ ἀπὸ τῆς διαλύσεως καὶ ἐντεῦθεν. Εἰς ταῦτα οὐδεμίαν τροποποίησιν ἐπέφερεν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 2612|1940, καθ' ἣν, μετὰ γνώμην τῶν συμφώνως τῷ Α.Ν. 1435|1938 ὁριζομένων ἀντιπροσωπευτικῶν ὀργανώσεων, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται νὰ ἀπαλλάσσῃ ἐν' ἀποφάσεώς του ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἢ καὶ πάσης ὑποχρεώσεως τοὺς νόμῳ ὑποχρέους εἰς τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐὰν διαπιστωθῇ, ὅτι οὗτοι περιῆλθον ἐξ ἀνωτέρας βίας, καταστροφῆς τοῦ ἐργοστασίου, στρατεύσεως ἄνω τοῦ ἡμίσεος προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ. εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, διότι ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη ἀφορᾷ τοὺς νόμῳ ὑποχρέους, ὀφισταμένης τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ὅτι αἱ διαλυθεῖσαι (ἢ πτωχεύσασαι) ἐπιχειρήσεις ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν διατύπωσιν πρὸς ἄρσιν τῆς μὴ ὀφισταμένης ὑποχρεώσεως τῶν πρὸς καταβολὴν τῶν ἀπὸ τῆς διαλύσεως ἐπιδομάτων (Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 2643|1949, 1797|1950 καὶ 2976|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 851, 943 καὶ 1086).

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων ὁμολογεῖ ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ ἐναγομένου ἑταιρία διελύθη τὴν 31 Δεκεμβρίου 1948 καὶ ἕκαστος τούτων ἵδρυσε νέαν ἐπιχείρησιν, μὴ τελούσαν ἐν οἰκονομικῇ ἢ νομικῇ ἐξαρτήσει μετὰ τῆς διαλυθείσης ὡς ἄνω ἑταιρικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὅτι κατέβαλεν εἰς τοὺς ... ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα καὶ δῶ-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΙΚΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έννοια Ν. 765|1943 περί καταθέσεως έγγράφων προτάσεων

Κατάθεσις έγγράφων προτάσεων κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ' ἀποτελεῖ ἁπλῶς δικαίωμα τῶν παρόντων ἐν τῇ δίκῃ διαδίκων καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικὸν μέσον ὑποβολῆς τῶν ἰσχυρισμῶν των.— Ἐξ ἄλλου ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος πρὸς κατάθεσιν προτάσεων δέον νὰ γίνεται μέχρι τῆς ἐπὶ τῆς διαφορᾶς συζητήσεως, ἐκτὸς ἂν ἦθελε δοθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου προθεσμία πέραν τοῦ χρόνου συζητήσεως.— Ἀνυπόχρεον Δικαστηρίου ἢ δικαίωμα, ὅπως διατάσσῃ τὴν ἐν τῷ ἀρχείῳ αὐτοῦ κατακράτησιν ἐγγράφων τῶν διαδίκων ἢ τὴν χορήγησιν ἀντιγράφων αὐτῶν.— Διαφοραὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'— Ἀποκλεισμὸς ἐκείνων ἐκ συμβάσεως ἔργου.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Κατερίνης ἀσχολεῖται διὰ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως του ἐπὶ ἐνδιαφέροντος δικονομικοῦ ζητήματος: Εἶναι ὑποχρεωτικὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΘΟΔ', ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὸν Ν. 1968|1944 (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 6, 404), ἡ κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων;

Τὰ νομοθετικὰ κείμενα ἔχουν ὡς ἑξῆς: Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ β.δ. 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Ν. ΓΘΟΔ'» ὥριζεν, ὅτι ἡ συζήτησις διεξάγεται διὰ ζώσης ἐγγράφοι προτάσεις ἢ ἄλλα ὑπομνήματα τῶν διαδίκων δὲν ἐπιτρέπονται.

Ἀλλὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 5 Νόμου 765|1943 (ἰσχύοντος ἤδη) ὥρίσθη, ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην οἱ διάδικοι καταθέτουσιν ἐγγράφους προτάσεις, περιεχούσας ἅπαντας τοὺς ἰσχυρισμούς των, ἀλλὰ καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Εἰρηνοδικείου (καὶ Γραμματεὺς Πρωτοδικῶν, ἄρθρ. μόνον § 3 Ν. 1968|1944) ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ δικάζοντος νὰ τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικά, περιλαμβάνοντα τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ δηλώσεις τῶν διαδίκων καὶ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα, εἰς τὸ ἐρώτημα, ἂν κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν ἡ κατάθεσις προτάσεων εἶναι ὑποχρεωτική, τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας ἀπεφάνθησαν παγίως σχεδὸν ἀρνητικῶς (βλέπε νομολογίαν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 994, πρόσθες καὶ ἐκ τῶν τελευταίων τὴν Πρωτοδικεῖου Μυτιλήνης 2|1952, ΕΕΔ 11, 378, ἀντιθέτως ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6134|1946, ΕΕΔ 5, 568, βλέπε καὶ *Γ. Θ. Ράμμου*, ΕΕΔ 11, 345 ἑπ. καὶ καθ' ὃν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ κατάθεσις προτάσεων).

Τὸ ζήτημα ἦλθε καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀλλὰ δὲν ἐλύθη εὐθέως διὰ τῆς Α.Π. 94|1951 (εἰσηγητὴς *Ι. Πικουλας*, ΕΕΔ 10, 421), ἡ ὁποία, ἀποφανθεῖσα ἐπ' ἄλλων λόγων ἀναιρέσεως, ἔκρινεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον διὰ τούτων ἐστηρίζετο τὸ διατακτικὸν τῆς προσβληθείσης ἀποφάσεως, παρέλκει ἡ ἔρευνα τοῦ λόγου ἀναιρέσεως, δι' οὗ ἐπλήττετο αὕτη, ὅτι ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ὑπὸ τῶν διαδίκων κατάθεσις προτάσεων, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, καὶ ἡ Α.Π. 450|1949 (εἰσηγητὴς *Α. Κωτούλας*, ΕΕΔ 8, 935) δὲν φαίνεται νὰ ἔλυσεν εὐθέως καὶ αὐτὴ τὸ ζήτημα.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὴ τὴν προκριθεῖσαν ὡς ὀρθὴν καὶ ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἄποψιν, ὅτι δὲν ἠννοήθη ἐκ τοῦ νόμου νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ κατάθεσις προτάσεων.

Πρωτοδικείου Κατερίνης 307|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος καὶ εἰσηγητὴς ὁ κ. **Χ. Κοντογεώργος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κουλουφάκος, Ι. Μαντζαροπουλος

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. ΓΘΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει, προκύπτει σαφῶς, ὅτι κατὰ τὴν διὰ τοῦ νόμου τούτου διαγραφομένην διαδικασίαν εἶναι εἰσαγώγιμοι μόνον αἱ ἐκ τῆς ἐργατικῆς σχέσεως ἀξιώσεις, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐνῷ ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ ἀγωγὴ ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ τῆς ἐργατικῆς σχέσεως, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς (βλέπε *Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Β' ὑπ' ἄρθρ. 904-907 § 3γ, σελ. 404, in fine § 5). Κατὰ ταῦτα δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

ρα διὰ χρόνον μεταγενέστερον τοῦ χρόνου τῆς διαλύσεως τῆς ὡς εἴρηται ἑταιρικῆς τῶν σχέσεως, ἤτοι ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1949 καὶ ἐντεῦθεν, πλὴν ὅμως τοιαύτη ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων δὲν ὑφίστατο, καθ' ἃ ἐλέχθη, διὰ τοὺς ἀπαρτίζοντας τὴν ἄνω διαλυθεῖσαν ἑταιρίαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1948, οὐδὲ ποινικὴ δίωξις ἠδύνατο νὰ εὐσταθήσῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον διὰ τὸ ὁμόρρυθμον μέλος τῆς ἑταιρίας (Μονομελοῦς Πλημμ. Ἀθηνῶν 16971|1950, ΕΕΔ 9, 905) καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ τυχὸν καταβολὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος τῶν ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ του ἀναφερομένων ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ὀφείλεται εἰς πταίσμα αὐτοῦ καὶ ἑπομένως, συνῳδὰ ταῖς ἄνω διατάξεσι, δὲν ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς ἢ εὐθείας ἀγωγῆς (actio pro socio) ἡ ἐκ τῆς ἐντολῆς κατὰ τοῦ ἐναγομένου, οὔτε καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ., καθ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὁ ἐναγόμενος δὲν κατέστη πλουσιώτερος διὰ τῆς μὴ ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας του ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς τῶν ἄνω ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἅτινα κατεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ἐπέχοντος, καθ' ἃ εἴρηται, θέσιν ἐντολοδόχου του, διότι δὲν ὑφίστατο νόμιμος τοιαύτη ὑποχρέωσις του (*Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Β' ὑπ' ἄρθρ. 904-907 § 3γ, σελ. 404, in fine § 5). Κατὰ ταῦτα δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

νον αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν, δηλονότι μόνον αἱ ἀξιώσεις περὶ μισθῶν, αἱ προερχόμεναι ἐκ συμβάσεων, ἐν ταῖς ὁποίαις ἡ ἐργασία ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν κατ' ἐξάρτησιν ἐκ τῶν ὁδηγιῶν καὶ τῆς ἐποπτείας, οὐχί, ὅμως, καὶ τῆς ἀπολύτου πρωτοβουλίας αὐτοῦ πραγματοποιήσιν ἔργου, καθωρισμένου μὲν ἐκ τῶν προτέρων, πλήν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς καταβλητέας ἐργασίας, ὡς γεγονότος συνιστῶντος τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ἀξιώσεις ἐκ συμβάσεων, ἐν ταῖς ὁποίαις ἡ ἐργασία διετέθη πρὸς πραγματοποίησιν ἔργου ὡρισμένου ἐκ τῶν προτέρων, ὡς γεγονότος ἀποτελοῦντος τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔκτασιν, δηλονότι τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ. Διότι ἐν τῇ περιπτώσει ἐκείνῃ δὲν πρόκειται σχέσις μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλὰ σύμβασις μισθώσεως ἔργου (*Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκ., ὑπ' ἄρθρα 648 - 649 Α.Κ., *Π. Ζέπου*, Ἐνοχικὸν Β' σελ. 323 κ. ἑπ., Α.Π. 578|1949, ΕΕΔ 9, 160). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ἡ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγή, καθ' ἣν, ὁ ἐναγόμενος καὶ ἤδη ἐκκαλῶν ὀφείλει εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ ἐφεσιβλητον τὸ αὐτόθι καθοριζόμενον χρηματικὸν ποσὸν ὡς ὑπόλοιπον ἀνήκοντος αὐτῷ συμπεφωνημένου μισθοῦ δι' ἐργασίας αὐτοῦ παρασχεθείσας εἰς ἐκεῖνον καὶ συνισταμένας εἰς ἐλαιοχρωματισμὸν τοῦ κτιρίου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καλλιθέας, ὀρθῶς ἐκρίθη, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως νόμιμος καὶ ἀρμοδίως εἰσηγμένη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἀγωγὴ περὶ μισθῶν, ὀφειλομένων ἐκ συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, τὰ δὲ ἐναντία, διὰ τῶν πρώτου καὶ δευτέρου λόγων τῆς κρινομένης ἐφέσεως προβαλλόμενα, ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα καὶ μὴ νόμιμα.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', καθ' ἣν κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διαγραφομένην διαδικασίαν οἱ διάδικοι καταθέτουσιν ἐγγράφους προτάσεις, περιεχούσας ἅπαντας τοὺς ἰσχυρισμοὺς των, ἀλλὰ καὶ ὁ Γραμματεὺς ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Δικαστοῦ νὰ τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικὰ περιλαμβάνοντα τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ τὰς δηλώσεις τῶν διαδίκων, συνάγεται προφανῶς, ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διαδικασίαν κατάθεσις προτάσεων ἀποτελεῖ ἁπλῶς δικαίωμα τῶν παρόντων ἐν τῇ δίκῃ διαδίκων καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικὸν μέσον ὑποβολῆς τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων ἐκείνων πρὸς τὸ Δικαστήριον. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ οὐ μόνον θ' ἀπέδιδε εἰς τὸν νομοθέτην πρόθεσιν περιορισμοῦ τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαδικασίας ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς αὐστηρᾶς τυπικότητος τῆς συνήθους διὰ τὰς πολιτικὰς δίκας διαδικασίας, πρόθεσιν δηλονότι ἀποκλεισμένην ἐξ αὐτῆς τῆς θεσπίσεως τῆς διαδικασίας ταύτης, ἀλλὰ καὶ θὰ ἦγεν εἰς τὸ νὰ καταστῇ μάταιος ὁ διὰ τῆς ἀοχέτως πρὸς τὴν κατάθεσιν προτάσεων καθυποχρεώσεως τοῦ Γραμματέως εἰς τήρησιν λεπτομερῶν πρακτικῶν ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τοῦ νόμου τούτου, ὁ προφανῶς ἀποβλέπων εἰς τὴν καὶ μέσῳ τῶν πρακτικῶν ἀπόδειξιν τῶν ὑποβεβλημένων ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἰσχυρισμῶν. Ἐξ ἄλλου, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἑρμηνευομένων ὑπὸ τὸ προφανὲς δεδομένον, ὅτι δι' αὐτῶν ἐπιδιώκεται ἡ δι' ἁπλῆς καὶ ὅσον ἔνεστι ἀπηλλαγμένης ἀπὸ τυπικότητος διαδικασίας λύσις τῶν ὑποκειμένων εἰς κρίσιν διαφορῶν, συνάγεται ἀκόλουθον, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῶν παρόντων διαδίκων ἐπὶ κατάθεσιν προτάσεων δέον νὰ γίνεται μέχρι τῆς ἐπὶ τῆς διαφορᾶς συζητήσεως, διὰ νὰ μὴ ἀποβαίνῃ δυνατὴ ἡ διατύπωσις ἰσχυρισμῶν, μὴ ὑποβληθέντων κατ' αὐτήν, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελε δοθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ προθεσμία πέραν τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὅπερ ὅμως δέον νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὡς ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀπόδειξιν πάντων τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν γενομένων ἐν σχέσει πρὸς τὴν δίκην. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, μηδαμῶς προκυπτούσης ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ νομίμως προσαγομένων πρακτικῶν τῆς ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ συζητήσεως, ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς, ἀποδείξεως περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος καὶ ἤδη ἐκκαλῶν ἠτήσατο καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ δικάσαντος Δικαστοῦ διήμερον πέραν τῆς συζητήσεως προθεσμίαν καταθέσεως προτάσεων περὶ τῶν ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἰσχυρισμῶν του, ὁ δεύτερος τῆς κρινομένης ἐφέσεως λόγος, καθ' ὃν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐξεδόθη πρὸ τῆς λήξεως τῆς διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατάθεσιν προτάσεων δοθείσης προθεσμίας, οὕτω δὲ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὅ,τι θὰ προεβάλλετο διὰ τῶν προτάσεων ἐκείνων, ἀπορριπτέος ἐστίν, ὡς ἀβάσιμος, καὶ δὴ ἀσχέτως τῆς ἐν αὐτῷ, καὶ βασίμῳ ὑποτιθεμένῳ, ὑπάρξεως συμφέροντος, ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν προβάλλεται δι' αὐτοῦ, ὅτι οἱ ἰσχυρισμοί, οἵτινες ἔμελλον νὰ διατυπωθῶσιν ἐν ταῖς προτάσεσιν ἐκείναις εἶσιν ἄσχετοι πρὸς τοὺς ἐπ' ἀκροατηρίου διατυπωθέντας καὶ καταχωρισθέντας ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἰσχυρισμούς τοῦ ἐκκαλοῦντος.

Ἐξ οὐδεμιᾶς νόμου διατάξεως ἱδρύεται ὑποχρέωσις ἢ δικαίωμα τοῦ Δικαστηρίου, ὅπως διατάσσῃ τὴν ἐν τῷ ἀρχείῳ αὐτοῦ κατακράτησιν τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων καθυποβαλλομένων διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῶν δικαίων των ἐγγράφων ἢ ὅπως διατάσσῃ τὴν εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων χορήγησιν ἀντιγράφων τῶν παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του καθυποβληθέντων καὶ χρησιμοποιηθέντων ἢ μὴ ἐγγράφων. Ἑπομένως, ὁ τρίτος τῆς κρινομένης ἐφέσεως λόγος, καθ' ὃν παρὰ τὸν νόμον ὁ ἐκδοὺς τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν δικαστὴς ἐπέτρεψε τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτου ἀνάληψιν ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος εἶχε καθυποβάλῃ καὶ ἐξ οὗ, περιελθόντος εἰς γνῶσιν τοῦ Δικαστοῦ τούτου, προέκυπτεν, ὅτι ἡ ἐνδικος διαφορὰ εἶχεν ἀληθῆ βάσιν ἐν σχέσει μισθώσεως ἔργου καὶ περαιτέρω, παρὰ τὸν νόμον, ὁ αὐτὸς Δικαστὴς ἠρνήθη νὰ διατάξῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος αἰτηθεῖσαν χορήγησιν αὐτῷ ἀντιγράφου τοῦ ἐγγράφου ἐκείνου, ἀπορριπτέος ἐστίν, ὡς μὴ νόμιμος.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2053|1952 Νόμος

Περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 101 της 23 Απριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι δημοκρατικώς μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Συνιστάται παρά τω Υπουργείω Εργασίας Συμβούλιον Ρυθμίσεως Συλλογικών Σχέσεων και Διαφορών· τούτο καλείται εν τοις επομένοις «το Συμβούλιον».

Το Συμβούλιον τούτο είναι όργανον εφαρμογής πολιτικής σταθεροποιήσεως των τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών.

Εν τω πλαισίω της πολιτικής αυτής και προς τον σκοπόν της προσαρμογής των συμβάσεων εργασίας προς την πολιτικήν του ελέγχου και του προσδιορισμού των εγχωρίων δαπανών παραγωγής το Συμβούλιον αποστολήν έχει την εν συνδυασμώ προς την σταθερότητα των τιμών σταθεροποίησιν των μισθών και ημερομισθίων, την επί τοιαύτης βάσεως προώθησιν της συνάψεως συλλογικών συμβάσεων εργασίας κατά κλάδους παραγωγής και την ειρηνικήν διευθέτησιν των προκυπτουσών μεταξύ εργατών και εργοδοτών συλλογικών διαφορών. Αποστολήν έχει επίσης το Συμβούλιον την κατά το άρθρον 12 του παρόντος γνωμοδότησιν επί του εκάστοτε ενδεδειγμένου κατωτάτου ορίου ημερομισθίων.

Άρθρον 2

1. Το Συμβούλιον είναι δεκαεξαμελές και απαρτίζεται:

I. Εξ ενός Καθηγητού του Πανεπιστημίου ή της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών ή άλλης Ανωτάτης Σχολής ή εξ ενός Συμβούλου της Επικρατείας, ως Προέδρου, αναπληρουμένου εν περιπτώσει κωλύματος ή απουσίας υπό ενός επίσης Καθηγητού ή Συμβούλου της Επικρατείας, ως Αντιπροέδρου. Αμφότεροι ορίζονται παρά του Υπουργικού Συμβουλίου.

II. Εκ πέντε κρατικών λειτουργών, ήτοι:

α) Του Γενικού Διευθυντού του Υπουργείου Εργασίας.

β) Του Διευθυντού Συλλογικών Σχέσεων και Διαφορών του Υπουργείου Εργασίας.

γ) Ενός Διευθυντού του Υπουργείου Εμπορίου.

δ) Ενός Διευθυντού του Υπουργείου Βιομηχανίας.

ε) Ενός αντιπροσώπου του Υπουργείου Συντονισμού.

Τα ως ανωτέρω εκ κρατικών λειτουργών γ', δ' και ε' μέλη μετ' ισαρίθμων αναπληρωματικών υποδεικνύονται υπό των οικείων Υπουργών.

III. Εκ πέντε εργοδοτικών αντιπροσώπων μετ' ισαρίθμων αναπληρωματικών, υποδεικνυομένων:

α) Δύο υπό του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων.

β) Ενός υπό του Εμπορικού Συλλόγου Αθηνών, και

γ) Ενός βιοτέχνου και ενός επαγγελματίου, υποδεικνυομένων υπό της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος.

IV. Εκ πέντε εργατικών αντιπροσώπων μετ' ισαρίθμων αναπληρωματικών, υποδεικνυομένων υπό της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος.

2. Εις περίπτωσιν, καθ' ην αι ως άνω οργανώσεις δεν ήθελον υποδείξει εντός 15 ημερών από της λήψεως παρ' αυτών του σχετικού εγγράφου του Υπουργείου Εργασίας τους αντιπροσώπους των προς διορισμόν εις το Συμβούλιον, ο Υπουργός Εργασίας δύναται οικοθεν να διορίση τούτους άνευ της γνώμης των εν λόγω οργανώσεων.

3. Χρέη Γραμματέως του Συμβουλίου εκτελεί εις των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας επί βαθμώ τουλάχιστον Τμηματάρχου, οριζόμενος υπό του Υπουργού μετά του αναπληρωτού του.

4. Τα μέλη του ως άνω Συμβουλίου ορίζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, πλην του Προέδρου και Αντιπροέδρου, οριζομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου.

Όσάκις πρόκειται περί κρίσεως συλλογικών σχέσεων προσωπικού επιχειρήσεων ή εργασιών, υπαγομένων υπό την εποπτείαν άλλων Υπουργείων, μη εκπροσωπουμένων εν τη συνθέσει του Συμβουλίου, μετέχει τούτου άνευ ψήφου, προσκλήσει του Προέδρου, και αντιπρόσωπος του ενδιαφερομένου Υπουργείου.

Όσάκις πρόκειται περί κρίσεως σχέσεων αναφερομένων εις ειδικούς κλάδους μη εκπροσωπουμένους υπό των ανωτέρω εργοδοτικών οργανώσεων, δύναται δι' αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας να αντικατασταθή εις την συγκεκριμένην διένεξιν ο έχων ελάσσονα σχέσιν προς αυτήν εργοδοτικός αντιπρόσωπος δι' αντιπροσώπου του ενδιαφερομένου κλάδου.

Όσάκις πρόκειται περί κρίσεως σχέσεων αναφερομένων εις κλάδους μη εκπροσωπουμένους ειδικώς παρά εργατικού αντιπροσώπου, δύναται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας να αντικατασταθή εις την συγκεκριμένην διένεξιν εις ή περισσότεροι των αντιπροσώπων της Γενικής Συνομοσπονδίας δι' αντιπροσώπων υποδεικνυομένων υπό της ειδικής Κλαδικής Ομοσπονδίας.

5. Εις τας συνεδριάσεις του Συμβουλίου δύνανται να συμμετέχουσιν άνευ ψήφου, προσκλήσει του Προέδρου, οι εκάστοτε αρμόδιοι Διευθυνταί ή Τμηματάρχαι των ενδιαφερομένων Υπουργείων προς εισήγησιν επί των εξεταζομένων θεμάτων.

6. Μέλη του Συμβουλίου απουσιάζοντα αδικαιολογήτως από τρεις κατά συνέχειαν συνεδριάσεις θεωρούνται αυτοδικαίως παραιτηθέντα, αντικαθιστάμενα υπό του Υπουργού Ερ-

γασίας διά νέων μελῶν κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος.

7. Τὸ Συμβούλιον συνέρχεται τακτικῶς κατά δεκαήμερον, ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις παρίσταται ἀνάγκη, κατά τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ἢ τῇ αἰτήσει πέντε ἐκ τῶν μελῶν, ἀπευθυνομένῃ πρὸς τὸν Πρόεδρον καὶ πάντοτε τῇ προσκλήσει τούτου.

8. Τὸ Συμβούλιον εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοὐλάχιστον ἑνδεκα (11) ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ μόνιμος ἀναπληρωτής του, λαμβάνει δὲ ἀποφάσεις διὰ ψήφων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν ἐννέα. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ γνώμη ὑπὲρ ἧς ἐτάχθη ὁ Πρόεδρος.

9. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ συνιστῶνται Ὑποεπιτροπαὶ πρὸς λεπτομερεστέραν μελέτην ὡρισμένων θεμάτων καὶ εἰσήγησιν αὐτῶν εἰς τὸ Συμβούλιον.

10. Ἡ θητεία τοῦ Προέδρου, τῶν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἐτησία, παρατεινομένη αὐτοδικαίως μέχρι τῆς ἀνασυγκροτήσεώς του.

Οἱ ἐργοδοτικοὶ καὶ ἐργατικοὶ ἀντιπρόσωποι δύνανται νὰ ἀντικατασταθῶσι, πρὸ τάσει τῶν οἰκείων Ὀργανώσεων, μετὰ παρέλευσιν ἑξαμήνου ἀπὸ τοῦ ἑκάστοτε διορισμοῦ των.

Ἄρθρον 3

1. Τοῦ Συμβουλίου αἱ ἁρμοδιότητες εἶναι αἱ ἑξῆς:

α) Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἔγκρισις ἢ ἀπόρριψις ἢ τροποποίησις πάσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τ' ἀνωτέρω καθοριζόμενα, ὡς καὶ παντὸς ἑτέρου διοικητικοῦ μέτρου οἱουδήποτε Ὑπουργείου ἢ Ἀρχῆς, ἀναφερομένου εἰς ζητήματα συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν ἢ ἐργατοτεχνιτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὁριζομένου τύπου καταρτίσεως καὶ ἐκδόσεως αὐτῶν.

β) Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἔγκρισις, ἀπόρριψις ἢ τροποποίησις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20.11.1935 συντασσομένων πρακτικῶν συμβιβασμοῦ.

γ) Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἔγκρισις, ἀπόρριψις ἢ τροποποίησις τῶν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὡς καὶ παντὸς ἑτέρου διαιτητικοῦ ὀργάνου, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ, πρὸς λύσιν συλλογικῶν διαφορῶν, ἀναφυομένων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων.

δ) Ἡ ρύθμισις δι' ἀποφάσεών του τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων κατὰ κατηγορίας ἐργαζομένων, ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ διακανονισμὸς οὗτος διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδυναμία αὐτῆ. Ἡ ρύθμισις αὕτη δύναται ν' ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς γενικῶς τῶν μισθωτῶν, εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ ἀναδρομικῶς ἔτι, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας, ὡς καὶ ἐκτάκτους οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις αὐτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τῶν τελούντων ἐν καταστάσει στρατεύσεως, ἀσθενείας ἢ ἀδείας. Αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις, λαμβανόμεναι μετὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὑπόκεινται διὰ τὴν τελικὴν των ἔγκρισιν εἰς τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος.

ε) Ἡ καταβολὴ πάσης προσπαθείας πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς ἅπαντας τοὺς κλάδους τοῦ Ἐμπορίου, τῆς Βιομηχανίας καὶ τῆς Βιοτεχνίας.

στ) Ἡ ρύθμισις πάσης διενέξεως μετὰ πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων λόγῳ μεταβολῆς ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τῶν ὅρων καὶ συνθηκῶν παροχῆς ἐργασίας. Ἡ τοιαύτη ἁρμοδιότης τοῦ Συμβουλίου εἶναι συντρέχουσα πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16|20.11.1935 Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δυναμένου νὰ παραπέμψῃ τὴν διένεξιν εἴτε πρὸς αὐτάς, εἴτε πρὸς τὸ Συμβούλιον.

2. Τὰ μισθολογικὰ ζητήματα τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ρυθμιζόμενα καὶ ἐφεξῆς ὡς μέχρι τοῦδε.

3. Τὸ Συμβούλιον εἶναι τὸ συμβουλευτικὸν ὄργανον τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἑκάστοτε κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τῆς Χώρας.

Ἄρθρον 4

1. Τὰ Συμβούλιον διὰ πλήρως ἠιτιολογημένων ἀποφάσεών του:

α) Εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἑδαφίου α' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 3 εἴτε συμφωνεῖ, εἴτε ἐφ' ὅσον δὲν συμφωνεῖ ἐπιστρέφει πρὸς διόρθωσιν τὴν σύμβασιν ἢ ἀπόφασιν εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη ἢ τὴν λαβοῦσαν τὸ διοικητικὸν μέτρον Ἀρχὴν ἢ Ὑπουργεῖον, ἐκθέτων τοὺς λόγους τῆς μὴ συμφωνίας. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἢ διοικητικὸν μέτρον ἐπαναπέμπεται τελικῶς ἐκ νέου εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅπερ ἐὰν ἐκ νέου διαπιστώσῃ λόγους διαφωνίας δικαιοῦται νὰ τροποποιήσῃ ταῦτα.

β) Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἑδαφίων β' καὶ γ' τῆς αὐτῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 συμφωνεῖ ἢ τροποποιεῖ τὰς παραπεμπομένας ἀποφάσεις. Τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην δικαιοῦνται δι' αἰτήσεώς των ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου νὰ ἀκουσθῶσι κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεώς των.

γ) Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἑδαφίου δ' τὸ Συμβούλιον συμφωνεῖ ἢ τροποποιεῖ τὴν σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἐπαναφέρει ταύτην εἰς αὐτὸν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου τούτου.

2. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένη ἐντὸς ἰδ τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸ ὑποβολῆς τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων θεμάτων παραπέμπεται ἀμελητὶ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν, ὑποχρεούμενον ν' ἀποφανθῇ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ αὕτη ἠθέλεν ἐγκριθῇ παρὰ τούτου, κηρύσσεται ἐκτελεστή, μὴ ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο ἑτέρας τινὸς ἐγκρίσεως ἢ συμφωνίας ἑτέρου ὀργάνου τῆς Διοικήσεως τῶν μέχρι τοῦδε ἰσχυόντων, οὐδὲ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ κατὰ τὸν Ἀν. Νόμον 395|1945 Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ

Συμβουλίου, δι' αποφάσεώς του δημοσιευομένης μετά τοῦ ἐγκρινομένου κειμένου εἰς ἰδιαίτερον δελτίον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν ἡ περιπτώσει ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἤθελε θεωρήσει ὅτι ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἀντιστρατεύεται εἰς τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἔγκρισιν ταύτης, αἰτιολογῶν ἐγγράφως τὴν γνώμην του καὶ ὑποβάλλει ἐντὸς δέκα ἡμερῶν τὸ ἐφ' οὗ ἡ διαφωνία του θέμα ἐν τῷ συνόλῳ του μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ σχετικῶν ἐκθέσεων ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ καὶ ἐπιλύει ὁριστικῶς, δι' ἀποφάσεώς του, τὴν διαφωνίαν. Ἡ αὐτὴ διαδικασία ἀκολουθεῖται καὶ ἐν περιπτώσει διαταγμοῦ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τῆς ἁρμονίας τῆς ἀποφάσεως πρὸς τὸ γενικώτερον οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν συμφέρον, ὡς καὶ ἐὰν ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη διὰ ψηφοφορίας, καθ' ἣν αἱ ψῆφοι τῶν ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν μελῶν ἐπαρκοῦν μόναι των διὰ τὸν σχηματισμὸν πλειοψηφίας.

Ἄρθρον 5

1. Ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν ἁρμοδιοτήτων του τὸ Συμβούλιον θὰ κατευθύνηται ὑπὸ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὕψος τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῶν δαπανῶν τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, τὸ ὕψος τοῦ τιμαρίθμου καὶ τὰς ἐν γένει λελογισμένας ἀνάγκας τῶν μισθωτῶν.

2. Τὸ Συμβούλιον λαμβάνει ἐπίσης ὑπ' ὄψιν του καὶ σταθμίζει τὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀνάγκας, ἃς ἐξυπηρετοῦν αἱ ὑπὸ κρίσιν ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, τὴν τεχνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀντοχὴν αὐτῶν, τὸ ἐπίπεδον τῶν παρεχομένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀποδοχὰς μισθωτῶν ἄλλων συναφῶν ἐπαγγελμάτων καὶ ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τὸ γενικώτερον συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

3. Τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ καλῇ καὶ ἐξετάζῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὡς καὶ μάρτυρας, καὶ νὰ ὁρίζῃ πραγματογνώμονας, ἐκτιμᾷ δὲ ἐλευθέρως τὰ προσκομιζόμενα ἀποδεικτικὰ μέσα καὶ τὰ παρὰ τοῦ Συμβουλίου συγκεντρούμενα στοιχεῖα, μὴ δεσμευόμενον ὑφ' οἱουδήποτε δικονομικοῦ τύπου.

4. Τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ προσδίδῃ εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ ἰσχὺν ἀνατρέχουσαν μέχρι καὶ τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἐπελήφθη τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας τῆς ἐκδηλωθείσης διενέξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας», ὡς καὶ νὰ ὁρίζῃ μεταγενεστέραν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως του χρονολογίαν ἐνάρξεως ἰσχύος αὐτῆς.

Ἄρθρον 6

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πᾶσα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, πρακτικὸν συμβιβασμοῦ, ἀπόφασις διαιτησίας, ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ πᾶν ἐν γένει διοικητικὸν μέτρον, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος, δὲν ἰσχύουν ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος ὁριζομένων.

Ἄρθρον 7

Ἐν ἡ περιπτώσει, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διὰ τοῦ παρόντος θεσπιζομένης διαδικασίας, ἤθελε ληφθῇ ἀπόφασις περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων ἢ ἤθελεν ἐγκριθῇ οἱονδήποτε ἄλλο οἰκονομικὸν μέτρον ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, διὰ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἐγκριτικῆς κυβερνητικῆς πράξεως δέον νὰ ὁρίζεται ἡτιολογημένως, ἂν τοῦτο δικαιολογῇ τὴν αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν εἰς τὰ ἁρμόδια πολιτικὰ ὄργανα ἐλέγχου τιμῶν πρὸς ἐπιβάρυνσιν τῆς καταναλώσεως. Ἄλλως, τοιαύτη αἴτησις δὲν δικαιολογεῖται καὶ ἀπαγορεύεται ἡ αὔξησις τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν ἢ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ ἡ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον ἐπίρριψις τῶν οἰκονομικῶν συνεπειῶν τοῦ μέτρου εἰς βάρος τῆς καταναλώσεως. Οἱ παραβαίνοντες τῆς παρούσης διατάξεως διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς περὶ ὑπερβολικοῦ κέρδους διατάξεις τοῦ ἀγορανομικοῦ κώδικος.

Ἄρθρον 8

Τὸ Συμβούλιον δικαιοῦται νὰ ζητῇ παρὰ πάσης Δημοσίας, Δημοτικῆς ἢ Κοινοτικῆς Ἀρχῆς καὶ παρὰ παντὸς Ἱδρύματος, Ὀργανισμοῦ, Σωματείου καὶ νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου ἐν γένει πληροφορίας καὶ στοιχεῖα χρήσιμα διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Οἱ παρὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἀρνούμενοι ἢ καθυστεροῦντες τὴν χορήγησιν διατιθεμένων παρ' αὐτῶν στοιχείων ἢ πληροφοριῶν κρινομένων ὡς χρησίμων εἰς τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου, ἐὰν μὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐν γένει τιμωροῦνται πειθαρχικῶς κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, οἱ δὲ λοιποὶ ὑπόχρεοι διευθύνται ἢ μέλη διοικήσεως Ἱδρυμάτων, Ὀργανισμῶν, Σωματείων, Ἑταιριῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων ἐν γένει, ὡς καὶ τὰ ἀρνούμενα ἢ καθυστεροῦντα τὴν χορήγησιν διατιθεμένων ὑπ' αὐτῶν ὡς ἄνω στοιχείων καὶ πληροφοριῶν φυσικὰ πρόσωπα, διώκονται κατ' ἔγκλησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου καὶ τιμωροῦνται ποινικῶς διὰ φυλακίσεως τουλάχιστον ἑνὸς μηνὸς ἢ διὰ χρηματικῆς ποινῆς οὐχὶ μικροτέρας τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν ἢ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν. Ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς αἱ ποιναὶ αὗται τριπλασιάζονται.

Ἄρθρον 9

Δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ἐπιτρέπεται νὰ καθορισθῇ ἀποζημίωσις διὰ τὴν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν τῶν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς βάρος τῶν πιστώσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Εἰς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου παρέχονται καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν διατάξεων καθοριζόμενα ἔξοδα κινήσεως.

Ἄρθρον 10

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἐπεκτεινόμεναι ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου διαδικασίαν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τούτου ἐρευνωμένων θεμάτων ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τουλάχιστον 45 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Συμβούλιον ὑποβολῆς τῆς διενέξεως.

Ἄρθρον 11

1. Αἱ ἰσχύουσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, πρακτικὰ συμβιβασμοῦ, ἀποφάσεις Διαιτησίας, Υ-

πουργικαί αποφάσεις κλπ. επί ζητημάτων αναγομένων εις την αρμοδιότητα του κατά τον παρόντα Νόμον Συμβουλίου, εξακολουθούσιν ισχύουσαι μέχρι τυχόν τροποποιήσεώς των κατά την διαδικασίαν του παρόντος.

2. Η άληθής έννοια των μέχρι της δημοσιεύσεως του παρόντος καθορισθεισών διά συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας ή υπουργικών αποφάσεων, εκδοθεισών βάσει του Νόμου 28|1944, αποδοχών των πάσης φύσεως μισθωτών, είναι ότι αύται αποτελούν ελάχιστα όρια μισθού, μη απαγορευομένης της καταβολής ή συμφωνίας περί καταβολής ανωτέρου τοιούτου. Τοιαύτη όμως συμφωνία ή καταβολή δεν δικαιολογεί καθ' εαυτήν δικαίωμα συνυπολογισμού εις το προς καθορισμόν της τιμής πωλήσεως του προϊόντος κόστος αυτού.

Άρθρον 12

Το Συμβούλιον αποφαίνεται τη αιτήσει ή εκ των μελών του ή του Υπουργού της Εργασίας περί των επιβαλλομένων εκάστοτε γενικών κατωτάτων ορίων ημερομισθίων και μισθών. Προς καθορισμόν αυτών δύναται να λάβη υπ' όψιν πάν κατά την κρίσιν του χρήσιμον στοιχείον και να προτείνη οιανδήποτε ρύθμισιν αναφερομένην εις τους μισθούς και τα ημερομίσθια ή τα οικογενειακά ή άλλα επιδόματα, εν συνδυασμώ προς το κόστος της ζωής και τας λελογισμένας ανάγκας κατωτάτων απολαυών των εργαζομένων.

Τα στενογραφημένα πρακτικά των συζητήσεων επί του θέματος τούτου παραδίδονται εις τον Υπουργόν Εργασίας, όστις παραπέμπει ταύτα εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, μετ' απόφασιν του οποίου ορίζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας τα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων.

Άρθρον 13

Το επί των εξοφλητικών αποδείξεων λήψεως μισθού ή ημερομισθίων χαρτόσημον βαρύνει εξ ημισείας τους εργοδότας και τους εργαζομένους.

Άρθρον 14

1. Εκ της § 2 του άρθρου 1 του από 16|30.11.1935 Αν. Νόμου «περί ρυθμίσεως διαφορών εργασίας» απαλείφονται αι λέξεις «επί κέρδει», εν δε τω άρθρω 3 αυτού αι λέξεις «μείζονα των 25» αντικαθίστανται διά των λέξεων «τουλάχιστον 20».

2. Το άρθρον 12 του ανωτέρω Αν. Νόμου καταργείται.

3. Αι μόνιμοι Δευτεροβάθμιοι Επιτροπαί Διαιτησίας, αι προβλεπόμεναι υπό του αυτού ως άνω Αν. Νόμου, καταργούνται.

Άρθρον 15

Από της ισχύος του παρόντος καταργείται ο Αν. Νόμος 28|1944 «περί εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών, όπως προβαίνουν εις τον καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων», ως και οι τροποποιήσαντες και συμπληρώσαντες τούτον μεταγενέστεροι Νόμοι, πλην του Α.Ν. 690|1945 και του Νόμου 1901|1951 περί κυρώσεως του Α.Ν. 1777|1951», οίτινες διατηρούνται εν ισχύϊ.

Άρθρον 16

Διά Διαταγμάτων, εκδιδομένων προτάσει του Υπουργού Εργασίας και μετά γνώμην του υπό του παρόντος προβλεπομένου Συμβουλίου, θέλουσι ορισθή αι λεπτομέρειαι εκτελέσεως του παρόντος Νόμου.

Άρθρον 17

Ο παρών Νόμος ισχύει από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως Νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 14 Απριλίου 1952 (*)

(*) Η εισηγητική επί του σχεδίου του άνω νόμου έκθεσις του Υπουργού Εργασίας προς την Βουλήν έχει ως εξής:

Ως έχει σήμερον διαμορφωθή το καθεστώς των μισθών και ημερομισθίων, υπό το κράτος της παραλλήλου κατά τον καθορισμόν αυτών εφαρμογής υπουργικών αποφάσεων, συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αποφάσεων των Επιτροπών Διαιτησίας άνευ τελικού ενιαίου ελέγχου, πάν άλλο ή αρμονικώς δύναται να παρακολουθήση και να επηρεάση την εξέλιξιν της οικονομίας της Χώρας, ως θα έπρεπε να συμβαίνη και θα συνέβαινε εάν υφίσταντο δμαλαί συνθήκαι εξελίξεως αυτής.

Εκ του γεγονότος τούτου προέκυψεν η ανάγκη της αντιμετωπίσεως του προβλήματος των μισθών κατά βασικώτερον, κατά το δυνατόν, τρόπον. Ο τρόπος αυτός δεν ήτο δυνατόν να κατευθύνεται εις τον αποχωρισμόν του καθορισμού των μισθών από το όλον σύστημα της οικονομίας μας, άλλ' έπρεπε να αποβλέπη εις την συνάρτησιν της ρυθμίσεως και του θέματος τούτου προς τας δυνατότητας της οικονομίας και εν όψει πάντοτε των επερχομένων επιδράσεων εις την εξέλιξιν αυτής, χωρίς εξ άλλου εκ τούτου να παραβλεφθή η κοινωνική άποψις του σοβαρού τούτου θέματος.

Το υποβαλλόμενον σχέδιον νόμου, αποτελούν πραγματοποίησιν δοθείσης υπό της Κυβερνήσεως προς τους εργαζομένους υποσχέσεως ότι θα μεριμνήση διά την καθιέρωσιν διαδικασίας ικανής να ρυθμίζη ειρηνικώς τας σχέσεις εργασίας και κεφαλαίου και να αντιμετωπίζη την παντοιοτρόπως παρατηρουμένην εις τας ανωμάλους περιόδους μειονεκτικήν διά τους μισθωτούς κατάστασιν έναντι της κινήσεως των τιμών, φρονούμεν, ότι θέλει υπηρετήσει το κοινωνικόν σύνολον, εάν εν τη εφαρμογή του δώση, ως θετικώς προσδοκώμεν, ως αποτέλεσμα την δικαίαν κατανομήν του κοινωνικού εισοδήματος εντός των σημερινών οικονομικών δυνατοτήτων.

Δυστυχώς η οικονομία η ελληνική, όπως και η παγκόσμιος, δεν εξελίσσεται σήμερον υπό ομαλάς συνθήκας και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν να αφεθή εις την τελικήν κρίσιν μόνον των ενδιαφερομένων η ρύθμισις των σχέσεων εργασίας. Διότι η ρύθμισις του μεγάλου τούτου προβλήματος, σκοπούσα εν τελική αναλύσει τον καθορισμόν του ποσοστού συμμετοχής του παράγοντος «εργασία» εις το κοινωνικόν εισόδημα, έπιδρά επί του συνόλου της οικονομίας και της κοινωνικής ζωής. Είναι βεβαίως φυσικόν και εις αύτην την αντιμετώπισιν του μεγάλου τούτου προβλήματος να πα-

ρουσιασθῇ ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ ἐργασίας καὶ κεφαλαίου, τῆς πρώτης ἀξιούσης μείζον ποσοστὸν συμμετοχῆς καὶ τοῦ δευτέρου διεκδικοῦντος ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον τοιοῦτον.

Ἀλλὰ τὸ κοινωνικὸν εἰσόδημα δὲν ἔχει μόνον δύο διεκδικητάς. Εἰς τὴν διανομήν του παρεμβαίνει καὶ τρίτος παράγων, τὸ λαϊκὸν σύνολον, ἀξιοῦν εὐλόγως ἐνεργὸν συμμετοχήν, ἰδίως εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ παρεμβατικὴ ἀνάγκη καὶ ἡ πτωχεία τῆς Χώρας δημιουργοῦν πραγματικὰ προνόμια εἰς διαφόρους κλάδους τῆς παραγωγῆς. Καὶ εἶναι τοῦτο σήμερον ἀληθὲς παρ' ἡμῖν εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων λόγῳ τῆς ἐκ τῶν συναλλαγματικῶν ἰδίως περιορισμῶν ἐλλείψεως ἀληθοῦς συναγωνισμοῦ. Ὁ τρίτος αὐτὸς παράγων καθίσταται ἐνεργὸς ἀμέσως μὲν διὰ τῆς φορολογίας, ἐμμέσως δὲ διὰ τῆς συγκρατήσεως τῶν τιμῶν.

Τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῶν ἀξιώσεων καὶ τῶν τριῶν τούτων παραγόντων. Πρὸς τοῦτο πρῶτον αἱ ἀντιτιθέμεναι ἀξιώσεις ἐργασίας καὶ τοῦ κεφαλαίου ἐπιδιώκεται διὰ τοῦ καθιερουμένου συστήματος τοῦ σχεδίου νὰ αἰτιολογηθοῦν καὶ νὰ κριθοῦν παρ' ὀργάνων παρεχόντων ἐγγυήσεις ἀμερολήπτου καὶ δικαίας κρίσεως, τὰ ὁποῖα θὰ σταθμίσουν ἐν τῇ διενεργήσει τῶν ἀντιθέσεων τούτων καὶ τὸ συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Δεύτερον, διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου σχεδίου γίνεται προσπάθεια ἐμμέσου ἀναζητήσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, διότι τὸ βιομηχανικὸν κέρδος εἶναι πολλάκις ὑπέρογκον καὶ τοῦτο διότι δὲν λειτουργεῖ ὁ προσήκων ἔλεγχος τοῦ κόστους μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς οἰκονομικῆς ἐλευθερίας, ἐνῷ ἐνίοτε ὑπάρχει ἕνας παρεμβατικὸς ἔλεγχος ἐκεῖ ὅταν εἶναι ἐπιζήμιος ἢ παντελῶς περιττός.

Νομίζομεν ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου καταβάλλεται προσπάθεια ἐξισορροπήσεως τῶν διεκδικήσεων καὶ τῶν τριῶν σημειωθέντων παραγόντων, ἤτοι τῆς ἐργασίας, τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ λαϊκοῦ συνόλου. Βεβαίως ἡ ἐργασία ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι αἱ τιμαὶ αὐξάνονται, ὅτι τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς εἶναι χαμηλὸν καὶ ὅτι διαρκὴς καὶ ἐπίμονος πρέπει νὰ εἶναι ἡ προσπάθεια διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῆς τύχης της. Ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τὸ ἠθικὸν στοιχεῖον. Τὸ κεφάλαιον ἔχει τὸ οἰκονομικὸν στοιχεῖον τῆς ἀρρυθμίας τοῦ τόκου καὶ τῆς γενικωτέρας ἀνωμαλίας. Καὶ εἶναι μὲν φυσικὸν τὸ ἠθικὸν αἴτημα τῆς ἐργασίας νὰ εἶναι ἐπικρατέστερον, δὲν ἠμπορεῖ ὅμως νὰ παραμεληθῇ ἐντελῶς καὶ τὸ οἰκονομικὸν αἴτημα τοῦ κεφαλαίου. Ἐνῷ ἐκ τρίτου ἐν παντὶ πρέπει νὰ εἶναι ἐπικρατέστερον τὸ κοινωνικὸν αἴτημα, ἠθικὸν ἅμα καὶ οἰκονομικόν, τοῦ συνόλου ἀξιοῦντος κοινωνικὴν σταθερότητα καὶ οἰκονομικὴν πρόοδον.

Ἐξ ἄλλου, τὸ θέμα τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας ἔχει δύο σαφῶς διακεκριμένας ὄψεις, ἐπὶ ἑκάστης τῶν ὁποίων διάφορος εἶναι καὶ τῆς συγχρόνου πολιτείας ἡ θέσις.

Τὴν μίαν ὄψιν ἀποτελεῖ τὸ θέμα τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου. Τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ παρεμβαίνῃ, διὰ νὰ καθορίζῃ δι' ὅλους τοὺς ἐργαζομένους ἕνα κατώτατον ὅριον συντηρήσεως, κάτω τοῦ ὁποίου δὲν δικαιοῦνται ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱ ἐργοδόται νὰ προωθοῦν τὴν ἐλευθέραν διαπραγμάτευσιν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας. Σήμερον τὸ κατώτατον αὐτὸ ἡμερομίσθιον εἶναι 22.000 δρχ. διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ 18.000 δραχ. διὰ τὰς γυναῖκας, προσαυξάνεται δὲ ἑκάστοτε μὲ τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα. Τὸ κατώτατον ἡμερομίσθιον εἶναι ὁ κοινωνικὸς μισθός, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ καταβάλλεται ἡ προσπάθεια νὰ μὴ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ἐργασίας καὶ τὰς διακυμάνσεις της, ὅπως εἶναι π.χ. ἡ ἀνεργία. Περὶ αὐτοῦ τοῦ κοινωνικοῦ μισθοῦ προνοεῖ τὸ ἄρθρον 14, καθιεροῦν τὸ διὰ τοῦ Σχεδίου καθιδρυόμενον Συμβούλιον ὡς συμβουλευτικὸν ὄργανον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀναλαμβάνοντος τελικῶς τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος κρίσιν.

Πέραν ἀπὸ αὐτὸν τὸν κοινωνικὸν μισθὸν ἀρχίζει τὸ δεύτερον θέμα, ἡ ἄλλη ὄψις τοῦ ζητήματος, περὶ τῆς ὁποίας ἰσχύουν ἀπολύτως αἱ ἀνωτέρω σημειωθεῖσαι παρατηρήσεις. Πρόκειται πλέον περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ μισθοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀντικείμενον διαπραγματεύσεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Εἶναι πλέον ἡ μάχη διὰ τὴν διανομὴν τῶν κερδῶν ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ εἰσοδήματος, περὶ τῆς ὁποίας ἐσημειώθησαν ἤδη ἀνωτέρω αἱ κινοῦσαι τὸ Νομοσχέδιον σκέψεις. Τὸ Κράτος εἰς τὴν μάχην αὐτὴν δὲν πρέπει νὰ παρεμβαίνῃ. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Ἐργασίας τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς κ. Strachan εἰς πρόσφατον διάλεξίν του εἰς τὸ Propeller Club ἐτόνισε δύο παρασιτικὰς ἀληθείας. Πρῶτον ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ἀμερικανικοῦ συνδικαλισμοῦ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ ταξικὴν ὀργάνωσιν, ἀλλὰ ὀργάνωσιν ἀποβλέπουσαν εἰς μεγαλυτέραν συμμετοχὴν εἰς τὰ κέρδη τῶν ἐπιχειρήσεων. Δεύτερον, ὅτι ἕνα ἀνέκδοτον, ποὺ εἶπε, χαρακτηρίζει καλύτερον ἀπ' ὅλα τὴν προσπάθειαν αὐτήν. Ὕστερα ἀπὸ μίαν ἐργατικὴν νίκην, εἶπεν ὁ κ. Strachan, ὁ ἐργατικὸς ἡγέτης ποὺ τὴν ἐπέτυχε, ἠρωτήθη τί ἄλλο θέλει. Καὶ αὐτὸς ἀπήντησε «περισσότερα». Εἰς τὴν λέξιν αὐτὴν περιλαμβάνεται ὅλη ἡ φιλοσοφία τοῦ ὑγιοῦς συνδικαλισμοῦ.

Καὶ ἡ φιλοδοξία αὐτὴ εἶναι εἰς τὴν βάσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων. Ἀλλ' ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῶν ἐργατῶν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ παρὰ μόνον τὴν εὐμενῆ οὐδετερότητα τοῦ Κράτους, καθόσον εἶναι ἐπωφελὴς διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Διότι κάθε κατάκτησις τῶν ἀσθενεστέρων, ἐξυψώνουσα τὸ βιοτικὸν των ἐπίπεδον, εἶναι ἐξυπηρετικὴ τοῦ συνόλου, ὅταν ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς τῶν ἐπιχειρήσεων χαλιναγωγῇ τὰς τιμὰς καὶ ὁ ἐργοδότης περιορίζῃ τὰ κέρδη του, διὰ νὰ αὐξήσῃ τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατῶν.

Ὅταν ὅμως δὲν ὑπάρχει ἐλεύθερος συναγωνισμός, ὅταν αἱ αὐξήσεις κινδυνεύουν νὰ πέσουν εἰς τὴν κατανάλωσιν διὰ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν, ἡ ὕψωσις τῶν μισθῶν δὲν εἶναι ἐπωφελὴς διὰ τὸ σύνολον καὶ τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐνδιαφερθῇ. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος τῆς ὑπάρξεως καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾷ ἀπὸ τὴν γνώμην μιᾶς Ἐπιτροπῆς ἐκ κρατικῶν λειτουργῶν καὶ ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν τὴν τελικὴν ἀποδοχὴν κάθε αὐξήσεως μισθῶν κατὰ τὴν παροῦσαν κρίσιμον περίοδον. Ὅπου αἱ αὐ-

ξήσεις ήμπορούν νά γίνουν χωρίς ύψώσεις τών τιμών, είναι ώφέλιμοι. Όπου όμως ό έλεγχος τού κόστους άποδεικνύει, ότι θά ύπάρξη έπιβάρυνσις τής καταναλώσεως, αί αύξήσεις στρέφονται κατά τών ίδίων τών έργατών και πρέπει νά άποφεύχθούν έφ' όσον δέν πρόκειται περί τού κατωτάτου όρίου, τού κοινωνικού δηλαδή μισθού, άλλά περί τού οίκονομικού μισθού, τής συμμετοχής δηλαδή τής έργασίας εις τά κέρδη τών έπιχειρήσεων. Λύτής της συμμετοχής την διαπιστικήν ρύθμισιν άναλαμβάνει τό Συμβούλιον τού Νομοσχεδίου ύπό την τελικήν κρίσιν τού Κράτους, ένδιαφερομένου κυρίως διά τάς ένδεχομένας έπιπτώσεις έπι τών τιμών.

Βάσει τών σκέψεων αύτών τό ύπό κρίσιν Νομοσχέδιον θέτει τάς άκολούθους άρχάς:

α) Ότι βασικός και θεμελιώδης τρόπος ρυθμίσεως τών σχέσεων έργασίας πρέπει νά είναι ή δι' έλευθέρας μεταξύ τών ένδιαφερομένων έργοδοτών και μισθωτών διαπραγματεύσεως κατάρτισις συλλογικών συμβάσεων έργασίας, συμφώνως πρός τάς ίσχυούσας ήδη διατάξεις τού βασικού «περί συλλογικών συμβάσεων» Νόμου τής 16|20 Νοεμβρίου 1935.

Μοναδικήν συμπλήρωσιν, έπιβαλλομένην έκ τών σημειωθέντων άνωτέρω γενικωτέρων σκέψεων, άποτελεί ή έν άρθρω 6, έν συνδυασμώ πρός τό άρθρον 3, καθοριζομένη ύποχρεωτική έγκρισις πάσης συλλογικής συμβάσεως παρά τού Συμβουλίου Συλλογικών Σχέσεων και Διαφορών, λόγω τών ένδεχομένων έπιπτώσεων έπι τών τιμών τών τυχόν καθοριζομένων διά αύτής αύξήσεων μισθών.

β) Ότι μή έπιτευχανομένης τοιαύτης ρυθμίσεως δι' έλευθέρας συλλογικής συμβάσεως δημιουργείται διαδικασία έξομαλύνσεως τής διενέξεως διά τού έν άρθρω 2 καθιδρυομένου Συμβουλίου, τού όποίου τά άρθρα 8 και έπ. καθορίζουν τάς λεπτομερείας τής λειτουργίας και τάς άρχάς, βάσει τών όποίων τό όργανον τούτο έν τώ πλαισίω τής γενικωτέρας οίκονομικής και κοινωνικής πολιτικής της Κυβερνήσεως και έν συσχετισμώ μέ τό πρόβλημα τής παραγωγής και τών τιμών θά καταλήξη εις τάς πρός άρσιν τής διενέξεως άποφάσεις του. Αί άποφάσεις τού Συμβουλίου, μή έπαγόμεναι, πλην άντιθέτου ρητής και ήτιολογημένης άποφάσεώς του, έπίτασιν εις τάς τιμάς, ύπόκεινται εις κύρωσιν παρά τού Ύπουργού Έργασίας. Έν διαφωνία ή άμφιβολία ή άπόφασις δύναται νά παραπεμφθή εις τό Ύπουργικόν Συμβούλιον. Σκοπός και τής διαδικασίας ταύτης είναι ή προστασία τής πολιτικής τών τιμών, την όποίαν έκάστοτε έφαρμόζει ή Πολιτεία.

Ή διαδικασία τού σχεδίου Νόμου είναι έπιβεβλημένη έκ τών πραγμάτων λόγω τών ίδιαιτέρων σημερινών οίκονομικών συνθηκών, δέν όδηγεί δέ εις καταργησιν τής πρωτοβαθμίου διαδικασίας περί διαιτησίας τού Άν. Νόμου τής 16|21 Νοεμβρίου 1935, άφήνουσα έλευθέραν εις τόν Ύπουργόν Έργασίας την δυνατότητα όφέποτε ή οίκονομική σταθερότης έπιτρέψη την χαλάρωσιν τής σημασίας τού συνδέσμου μεταξύ τιμών και μισθών νά κινήση κατά προτίμησιν την διαδικασίαν τού Νόμου τούτου, τού όποίου διάφορα είναι ώς γνωστόν τά κριτήρια.

γ) Ότι άνεξαρτήτως τών ύπό τών ένδιαφερομένων καθοριζομένων έκάστοτε ήμερομισθίων ύποχρέωσις τού συγχρόνου Κράτους είναι νά έξασφαλίζη έν κατωτάτον όριον ήμερομισθίου εις τούς έργαζομένους. Τό άρθρον 14 τού σχεδίου προβλέπει την ίδιαιτέραν και τή πρωτοβουλία και τού Ύπουργού Έργασίας έξέτασιν παρά τού Συμβουλίου τού θέματος τούτου, όταν ύφίσταται άνάγκη, ύπό την τελικήν έγκρισιν τού Ύπουργικού Συμβουλίου, περισσότερον παντός άλλου δυναμένου νά σταθμίση και τάς άνάγκας τής κοινωνικής πολιτικής, άλλά και τάς έπιταγάς τού συμφέροντος τής έθνικής οίκονομίας.

δ) Ότι κατά τήν έρευναν τών σχέσεων έργασίας και κεφαλαίου και έν τή άναζητήσει τού ύψους τών μισθών κυριαρχούσα σκέψις πρέπει νά είναι ή έρευνα τού πραγματικού κόστους τής παραγωγής. Έκ τής έρεύνης ταύτης θά έξακριβωθή, άν ή τυχόν αύξησις τών μισθών άποτελή δικαιοτέραν διανομήν τού κοινωνικού εισοδήματος ή πρόκειται περί καλλιτερεύσεως τής οίκονομικής θέσεως τών μισθωτών εις βάρος τού συνόλου. Ή έρευνα τού κόστους, άν ποτέ κατορθωθή να καταστή πλήρης, θά είναι ή βάσις τής έξυγιάνσεως τής κοινωνικής μας άτμοσφαίρας, και διά τούτο τό έθνικόν συμφέρον έπιβάλλει πάσαν προσπάθειαν πρός την κατεύθυνσιν αύτήν. Τοιαύτη είναι ή πρόθεσις τού συντάκτου τών άρθρων 7 και 8.

Τό νομοσχέδιον δέν έχει καμμίαν πολιτικήν ύστεροβουλίαν και κανένα μονόπλευρον ίδεολογικόν προσανατολισμόν. Ώς έκ τούτου έλπίζομεν ότι άπό όλας τάς παρατάξεις θά θεωρηθή ώς κοινή προσπάθεια άντιμετωπίσεως τού κοινωνικού μας προβλήματος, διά ν' άρχίση να δίδεται και εις αύτό μία σταθερά λύσις, ή όποία κάποτε, όλοκληρουμένη, θά έπιτρέψη έκείνο τό όποίον είναι και πρέπει νά είναι ό τελικός σκοπός κάθε πολιτικής προσπαθείας, δηλαδή την ούσιαστικήν καλλιτέρευσιν τής τύχης τών οίκονομικώς άσθενεστέρων.

Παρακαλούμεν διά τούτο να θεωρηθή ότι τό νομοσχέδιον έμπίπτει εις τόν χαρακτηρισμόν του ώς ύπηρεσιακού και συνεπώς ή συζήτησις αύτού δύναται να γίνη εις μίαν άνάγνωσιν, δεχομένης τής Βουλής νά τό κηρύξη κατεπείγον.

Έν Άθήναις τή 14 Δεκεμβρίου 1951

2054|1952 Νόμος

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τής νομοθεσίας «περί τών στρατευομένων μισθωτών».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 96 τής 19 Άπριλίου 1952)

Ψηφισαμένοι όμοφώνως μετά τής Βουλής, άποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Διά την έπιδότησιν τών στρατευομένων μισθωτών αί έπιχειρήσεις, έκμεταλλεύσεις, Ίδρύματα, Όργανισμοί και έργασίαι έν γένει οίασδήποτε μορφής, φύσεως, σκοπού και έθνικότητος, καθώς και τό Δημόσιον, οί Δήμοι, αί Κοινότητες και τά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, έφ' όσον άπασχολούν έντός τών όρίων τής χώρας προσωπικόν έλληνικής ύπηκοότητος, συνδεόμενον μετ' αύτών διά σχέσεως έργασίας ίδιωτικού δικαίου, ύποχρεούνται, όπως άπό τής πρώτης τού μεθεπομένου τής δημοσιεύσεως τού

παρόντος Νόμου μηνός, καταβάλλουν εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰδικὴν εἰσφορὰν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν τούτου ἀδιακρίτως φύλου.

2. Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰδικὴ εἰσφορὰ ὁρίζεται ὡς κάτωθι :

α) Διὰ τοὺς ἐπαγγελματίας καὶ βιοτέχνας τῆς Χώρας καὶ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπαρχιῶν εἰς 1 ο/ο.

β) Διὰ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, λειτουργούσας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πέως Διοικήσεως Πρωτευούσης εἰς 2 ο/ο.

γ) Διὰ τοὺς λοιποὺς ὑποχρέους τῆς παραγράφου 1 εἰς 1 ο/ο.

3. Ἀμφισβητήσεις περὶ τὴν ὑπαγωγὴν ὑποχρέου εἰς μίαν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω κατηγοριῶν αἴρονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰδικὴ εἰσφορὰ πάντων ἢ τινῶν τῶν ὑπὸ στοιχεῖα α', β' καὶ γ' ὑποχρέων, διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, νὰ αὐξάνεται κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν στρατευομένων μέχρις 100 ο/ο ἢ καὶ νὰ μειοῦται μέχρι 50 ο/ο.

4. Ἡ ἀνωτέρω εἰσφορὰ εἰσπράττεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ἰσχύουσαν διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν λοιπῶν ὑπερ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν.

Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, καθορισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰσφορᾶς παρὰ τῶν ὑποχρέων τῆς παραγράφου 1 τῶν ἐγκατεστημένων εἰς περιοχάς, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ λειτουργία τοῦ Ι.Κ.Α.

Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ Ι.Κ.Α., δύναται ἡ βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰδικῆς εἰσφορᾶς παρὰ ὑποχρέων τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος, τῶν ὁποίων τὸ προσωπικὸν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἑτέρων ἐκτὸς τοῦ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἢ Λογαριασμῶν νὰ ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἀσφαλιστικοὺς τούτους Ὀργανισμοὺς ἢ Λογαριασμούς. Διὰ τῶν αὐτῶν Διαταγμάτων θέλει καθορίζεται πᾶσα λεπτομέρεια ἀναφερομένη εἰς τὸν τρόπον διεξαγωγῆς τοῦ ἐλέγχου ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ὀρθὴν πραγματοποίησιν τῆς εἰσπράξεως τῆς εἰδικῆς ταύτης εἰσφορᾶς καὶ τῆς καταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς δικαιουμένους αὐτῶν.

5. Αἱ εἰσπράξεις τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰδικῆς εἰσφορᾶς ἀπαρτίζουν ἴδιον λογαριασμὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Εἰδικὸς Λογαριασμὸς στρατευομένων μισθωτῶν». Ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἀπολαύει πλήρους οἰκονομικῆς αὐτοτελείας ἔναντι τῶν λοιπῶν κλάδων τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 2

1. Ἐκ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος Νόμου δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τῆς περὶ στρατευομένων μισθωτῶν κειμένης νομοθεσίας καθοριζομένων ἐπιδομάτων οἱ στρατευόμενοι μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὑποχρέους, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς στρατεύσεως των καὶ μέχρις αὐτῆς ἔχουσι τὴν ἐν τῇ κειμένῃ ὡς ἄνω νομοθεσίᾳ ὁριζομένην ὑπηρεσίαν συνεχῶς ἢ διακεκομμένως παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις καὶ ἐφ' ὅσον συγκεντρούσι τὰς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ταύτης ὁριζομένας λοιπὰς προϋποθέσεις.

2. Ὁ Εἰδικὸς Λογαριασμὸς στρατευομένων ἀναλαμβάνει ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μηνὸς ἁπάσας τὰς ἐκ τοῦ νόμου 3514/1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, ἀπαλλασσομένων ἀντιστοίχως ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐργοδοτῶν πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς ὑποβολὴν (*) ἐπιδόματος, πλὴν τῆς καταβολῆς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 εἰσφορᾶς καὶ τῶν τυχὸν ὀφειλομένων ἐκ προγενεστέρου χρόνου ἐπιδομάτων.

Ἄρθρον 3

Τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ ἐν γένει αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς κανονισθήσονται διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 4

Ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ στρατευομένων μισθωτῶν ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. βάσει ἰδίου προϋπολογισμοῦ ἐγκρινομένου παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Κατὰ τὴν αὐξήτησιν ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. θεμάτων τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ στρατευομένων καλεῖται καὶ μετέχει τούτου ὁ διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Ἀπασχολήσεως καὶ Μαθητείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 5

Κυροῦνται λογιζόμεναι ἰσχυραὶ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένων ἐπιδομάτων, καταργούμεναι ἐφεξῆς, ἡ ὑπ' ἀριθ. 17031 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐφοδιασμοῦ καὶ Ἐργασίας, δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως (φύλλον 173, τεῦχος Β', ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21.10.1948), ἡ ὑπ' ἀριθ. 130121/1948 καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 93745/4886 ἀποφάσεις τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δημοσιευθεῖσαι εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (φύλλον 103, τεῦχος Β', ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6.7.1949), ἔχουσαι οὕτω :

Α. Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 17051. Οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν, Ἐφοδιασμοῦ καὶ Ἐργασίας, «Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: α) Τὸν Νόμον 19/1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν», β) τὸν Νόμον 28/1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, γ) τὰς διατάξεις περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν καὶ ἰδίᾳ τὰς διατάξεις τοῦ κωδικ. νόμου 3514/1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», τοὺς Α.Ν. 547/1937 καὶ 1843/1939 καὶ τὸν Νόμον 519/1948.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Προφανῶς θέλει νὰ εἰπῇ «καταβολήν».

δ) Τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐπαγγελματίαι ἀρτοποιοί, οἱ ἀρτεργάται, καὶ ἀρτοϋπάλληλοι ἐργάζονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐπὶ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει καὶ ὅτι μὲ τὴν καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων τῶν στρατευθέντων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων βαρύνεται συμφώνως τῷ Νόμῳ 1813|1943 κατὰ τὸ 1|3 ὁ ἐργοδότης αὐτῶν καὶ ἐν προκειμένῳ τὸ Δημόσιον, κατὰ δὲ τὰ ὑπόλοιπα 2|3 τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς ἀρτοπωλείοις ἐργαζόμενον προσωπικόν.

δ) Ὅτι παραμένει εἰσέτι ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῆς ὁριστικῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων καὶ στ) ὅτι ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀρτεργατῶν ἰδίως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρτοϋπαλλήλων, ἐχει στρατευθῇ μεγαλύτερος ἀριθμὸς ἐφέδρων ἐν συγκρίσει μὲ τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἄλλους κλάδους τῆς παραγωγῆς, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐξ Ἠπείρου, ἐξ ἧς κυρίως καταγονται οἱ ἀρτεργάται καὶ ἀρτοϋπάλληλοι, ἐπεστρατεύθησαν περισσότεραι κλάσεις ἐφέδρων. Ἀποφασίζομεν: 1) Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, καθ' ὃ ποσὸν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν καταβολὴν τῶν 2|3 τῶν ἐπιδομάτων τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευομένων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω περιφερείας, τοῦ Δημοσίου βαρυνομένου μὲ τὴν καταβολὴν τοῦ ὑπολοίπου 1|3.

2. Παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν συνιστᾶται διὰ τῆς παρούσης Εἰδικὸς Λογαριασμὸς ἐξυπηρετήσεως τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων, εἰς βάρος τοῦ Λογαριασμοῦ τούτου καὶ ἐκ τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων αὐτοῦ καταβάλλονται κατὰ μῆνα τὰ ἐπιδόματα τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων ἀρτεργατῶν, ἠσφαλισμένων καὶ ἀνασφαλίστων καὶ τῶν ἀρτοϋπαλλήλων τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

3. Οἱ ἀρτοποιοὶ τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ὑποχρεοῦνται καθ' ἑκάστην πληρωμὴν νὰ παρακρατοῦν τὸ ὁρισθησόμενον ποσὸν ἐκ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων αὐτῶν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν τῶν ὁριζομένων ἐν τῇ § 1 τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ὅπερ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δέον νὰ καλύπτῃ τὰ 2|3 τοῦ συνόλου τῶν ἐπιδομάτων, ὡς καὶ τὸ ὁρισθησόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ ἀνάλογον ποσὸν ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς προσαγομένου ἄρτου δελτίου διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐν § 1 τῆς παρούσης ὑποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου, ἥτις εἶναι ἴση πρὸς τὸ 1|3 τοῦ συνόλου τῶν ἐπιδομάτων καὶ νὰ καταθέτωσι τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς τὸν ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου συνιστώμενον παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν Εἰδικὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω Λογαριασμόν.

4. Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ὑποχρεοῦται, ὅπως ὑποβάλλῃ κατὰ μῆνα εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας συνοπτικὰς καταστάσεις τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν αὐτοῦ.

5. Εἰς τοὺς στρατευθέντας καὶ στρατευθησομένους ἀρτεργάτας, ἠσφαλισμένους καὶ ἀνασφαλίστους καὶ ἀρτοϋπαλλήλους τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης θὰ καταβάλλεται παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καὶ ἐκ τῶν διαθεσίμων τοῦ συνιστωμένου διὰ τῆς § 2 τῆς παρούσης ἀποφάσεως Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 519|1948 προβλεπόμενον ἐπίδομα, ἐφ' ὅσον οὗτοι πρὸ τῆς στρατεύσεως των εἶχον τετράμηνον συνεχῆ ἀπασχόλησιν ὡς ἀρτεργάται ἢ ἀρτοϋπάλληλοι εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ τυγχάνουν:

α) Ἔφεδροι ἢ ἐθελονταί, ἀνεξαρτήτως κλάσεως.

β) Κληρωτοὶ κλάσεως 1944 ἢ καὶ παλαιοτέρας ταύτης.

καὶ γ) Κληρωτοὶ τῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ τὴν 10ην Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., ἡμέραν δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου 519|1948.

6. Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων καὶ πρὸς ἄμεσον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν οἰκογενειῶν των ὁρίζομεν, ὅπως, ἐναντι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ δικαιοῦται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Νόμου 519|1948 ἕκαστος τῶν στρατευθέντων ἢ στρατευθησομένων ἐκ τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων τῶν συγκεντρούντων τὰς διαλαμβανομένας ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ προϋποθέσεις καὶ μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπιδοτήσεως των, καταβάλλεται εἴτε εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν στρατευθέντα, εἴτε εἰς τὸν κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ συγγενῆ του ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν καὶ εἰς βάρος τῶν διαθεσίμων τοῦ παρ' αὐτῷ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ ποσὸν δραχμῶν 10.000 ἡμερησίως, ὅπερ καὶ θέλει ἐκπεσθῇ ἢ συμψηφισθῇ πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος, ὅπερ τοῦτο δικαιοῦται.

7. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνάγκης ταύτης θέλει ὁρισθῇ προσωρινῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ ἀνάλογον ποσὸν εἰς τὰς δαπάνας ἀρτοποιήσεως κατ' ὀκᾶν παραγομένου ἄρτου δελτίου, ὅπερ εἰσπραττόμενον κατὰ τῶν ἀρτοποιῶν θὰ κατατίθεται εἰς τὸν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν Εἰδικὸν Λογαριασμόν.

8. Τὸ καθορισθησόμενον κατὰ τ' ἀνωτέρω ποσὸν θέλει συμψηφισθῇ πρὸς τὸ ὁρισθησόμενον τοιοῦτον ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς παραγομένου ἄρτου δελτίου διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς κατὰ τὴν § 1 τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὑποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου, διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ 1|3 τοῦ συνόλου τοῦ ποσοῦ τῶν ἐπιδομάτων τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων.

Ἡ παροῦσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ., θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. «Οἱ Ὑπουργοί: Οἰκονομικῶν Δ. Χέλμης, Ἐφοδιασμοῦ Στ. Κωστόπουλος καὶ Ἐργασίας Α. Πρωτοπαπαδάκης».

Β. Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 130121. Οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν Ἐφοδιασμοῦ καὶ Ἐργασίας. Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17031|29.4.1948 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ τῶν ἐπιδομάτων τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων τῆς περιφερείας τέως Διοι-

κήσεως Πρωτευούσης και έχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐκ τοῦ Νόμου 3514]1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀπαιτήσεις ἀνάγονται καὶ εἰς προγενέστερον χρόνον τῆς 1ης Ἀπριλίου 1948, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐκ δικαιολογητικῶν ὑποβληθέντων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, τροποποιοῦντες τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποφασίζομεν: ὁρίζομεν, ὅπως ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἡμῶν ἰσχύσῃ καὶ διὰ τοὺς πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1948 στρατευθέντας ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους. Δικαιοῦχοι ἀπαιτήσεων δημιουργηθεισῶν πρὸ τῆς 1.4.1948 συμφώνως τῷ Νόμῳ 519]1948, ἦτοι κληρωτοὶ μὲν ἀπὸ τῆς 21.1.1948 καὶ ἐφ' ἑξῆς, ἐφεδροι δέ, ἀφ' ἧς ἐστρατεύθησαν, θὰ λάβωσιν ἔναντι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ συνολικῶς οὗτοι δικαιοῦνται, τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν δέκα χιλιάδων (10.000) ἡμερησίως, ὡς προβλέπει ἡ προαναφερομένη ἀπόφασις ἡμῶν, καταβλητέον αὐτοῖς εἰς τρεῖς μηνιαίας δόσεις, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τοῦ τρέχοντος μηνὸς Ὀκτωβρίου 1948.

Ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ἄνω δαπάνης θὰ πραγματοποιηθῇ εἰς βάρος τοῦ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν λογαριασμοῦ ἐξυπηρετήσεως τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων καὶ ἐκ τῶν ὑφισταμένων καὶ δημιουργουμένων παρ' αὐτῷ χρηματικῶν ὑπολοίπων καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν ἤδη συντελουμένην πληρωμὴν τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων, δικαιούχων τῆς ὑπ' ἀριθ. 17031]29.4.1948 ἀποφάσεώς μας.

Αἱ τυχὸν ἐκδοθεῖσαι ἤδη δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων σχετιζομένων μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3514]1928 κλπ. θέλουσι ἐκτελεσθῆ ἀμέσως ἐπίσης εἰς βάρος τοῦ ὡς ἄνω λογαριασμοῦ, μόνον καθ' ὃ ποσὸν προβλέπει ἡ ὑπ' ἀριθ. 17031]29.4.1948 ἡμετέρα ἀπόφασις, ὡς αὕτη τροποποιεῖται διὰ τῆς παρούσης. Ἡ παροῦσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1948. Οἱ Ὑπουργοί: Οἰκονομικῶν Δ. Χέλμης, Ἐφοδιασμοῦ Στ. Κωστόπουλος, Ἐργασίας Α. Πρωτοπαπαδάκης».

Γ'. Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 93745]4836. Οἱ Ὑπουργοὶ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας,

«Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17031]29.4.1948 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ ἐπιδομάτων στρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης» καὶ τῆς συμπληρωσάσης ταύτην ὑπ' ἀριθ. 130121]16.10.1948 ὁμοίας καὶ ἐχόντες ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ διὰ τοῦ Νόμου 3514]1928, ὡς συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καθοριζόμενον ποσοστὸν εἶναι μεγαλύτερον τοῦ διὰ τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων χορηγουμένου εἰς ἕκαστον στρατευθέντα ἀρτεργατοϋπάλληλον δεκαεξαχιλιοδράχμου ἡμερησίως, ἀποφασίζομεν: Συμπληροῦμεν τὰς ὑπ' ἀριθ. 17031]1948 καὶ 130121]1948 ἀποφάσεις ἡμῶν, δι' ὧν ὁρίζεται ἡ καταβολὴ 10.000 δραχμῶν ἡμερησίως, ἔναντι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ συμφώνως τῷ Ν. 3514]1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, δικαιοῦται ἕκαστος τῶν στρατευθέντων ἢ στρατευθησομένων ἀρτεργατοϋπαλλήλων καὶ ὁρίζομεν, ὅπως καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ἀρτεργατοϋπαλλήλους τὸ πραγματικὸν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαΐου 1949. «Οἱ Ὑπουργοί: Ἐπὶ τοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν Ε. Ἀβέρωφ, Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Δ. Χέλμης, Ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Σ. Βενιζέλος».

Ἄρθρον 6

Ἐπὶ παντὸς παραβάτου τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἔχουν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς νομοθεσίας περὶ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἄρθρον 7

Τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης Νομοθεσίας προβλεπομένων ἐπιδομάτων στρατεύσεως δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ καλούμενοι ὑπὸ τὰ ὅπλα, διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἐπιδοτήσεως των, λόγῳ ἀνεργίας, ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ λογαριασμοῦ ἀνεργίας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας συνεχίζεται, καταβαλλόμενον μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ μέχρι συμπληρώσεως ἑξαμήνου ἐν συνόλῳ χρόνου ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας, ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει πρὸ τῆς παρελεύσεως διμήνου ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεως.

Ἄρθρον 8

Ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ξηρᾶς, ἀέρος καὶ θαλάσσης ὑπηρεσίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ μισθωτῶν ἐν γένει, ὡς ἐφέδρων ἢ κληρωτῶν ἢ ἐθελοντῶν, λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῶς διανυθείσης ὑπηρεσίας παρὰ τῷ παρ' ᾧ ὑπηρέτουν ἐργοδότῃ πρὸ τῆς στρατεύσεώς των, πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, περαιτέρω προαγωγῆς, κανονισμῶν τῶν συντάξεων καὶ διὰ τὴν ἀπολαυὴν παντὸς ἑτέρου πλεονεκτήματος, προβλεπομένου ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ χρόνου πραγματικῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας. Διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγνώρισιν ὡς συνταξίμου ὑπηρεσίας, τοῦ χρόνου στρατεύσεως ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς καταβάλλει εἰς τὸν Ὀργανισμὸν κυρίας ἀσφαλίσεως συντάξεων, εἰς ὃν ὑπάγεται ὁ στρατευθεὶς μισθωτός, καὶ τὰς κεκανονισμένας εἰσφορὰς ἠσφαλισμένου καὶ ἐργοδότου, ὑπολογιζομένας βάσει τῶν ὑπὸ τῆς νομοθεσίας, ἥτις διέπει τὸν οἰκεῖον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, προβλεπομένων ποσοστῶν ἀσφαλίστρου καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβαλλομένου ἐπιδόματος.

Ἄρθρον 9

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἀπριλίου 1952

(*) Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλὴν τοῦ ἀπὸ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὡς γνωστόν, ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1918 διὰ τοῦ νόμου 1234 ἀρξαμένη προσταισία τῶν στρατευομένων μισθωτῶν ἀπετέλεσε διὰ τὴν ἐποχήν του σπουδαῖον βῆμα, δι' οὗ ἡ Πολιτεία ἐπεδίωξε νὰ προστατεύσῃ τοὺς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρετοῦντας μισθωτοὺς δίδουσα εἰς αὐτούς, ὡς ἔλεγεν ἡ ἑρμηνευτικὴ ἐγκύκλιος τοῦ νόμου

1234|1918, «... την ἐξασφάλισιν τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, εἰς ἣν εἰργάζοντο, πρὶν ἢ κληθῶσιν ὑπὸ τὰ ὅπλα, καὶ τῆς παροχῆς μέρους τοὐλάχιστον τῆς μισθοδοσίας εἰς τὸν ὑπηρετοῦντα τὴν πατρίδα ὑπάλληλον, ἵνα οὕτω προσέλθῃ ἄρωγὸς εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας πρὸς τὰ στρατευόμενα τέκνα της παρεχομένην περίθαλψιν καὶ ὁ ἔμπορος καὶ ὁ ἐπιχειρηματίας, ὁ ὁποῖος ἐπὶ μακρὰ πολλάκις ἔτη ἔσχεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὑπαλλήλου πολύτιμον βοηθὸν καὶ συνεργάτην, ἵνα οὕτω ὁ εἰς τὰ σύνορα μαχόμενος ὑπάλληλος ἔχῃ ἡσυχον τὴν ψυχήν, ἀναλογιζόμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ θέσις τὸν ἀναμένει, ὅταν ἐπιστρέψῃ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἔχει ἐν τῷ μεταξὺ ἄρωγον τὸν προϊσταμένου της ἐργασίας του, ὁ ὁποῖος δὲν τὸν ἐγκαταλείπει εἰς στιγμὴν τόσον ἱεράν». Ὁ νόμος ὅμως 1234|1918 ἀπέβλεψε κυρίως εἰς τὴν προστασίαν τῶν μονίμων στελεχῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἤτοι τῶν ὑπαλλήλων, μὴ παρέχων τοιαύτην εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῶν.

Μετὰ εἴκοσι περίπου ἔτη ἡ Πολιτεία, λόγῳ τῆς συνεχοῦς προσκλήσεως ἡλικιῶν ἐφέδρων πρὸς μετεκπαίδευσιν ἐπεξέτεινε τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1234|1918 εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας ἐν γένει καὶ προέβη διὰ τοῦ Ν. 517|1937 εἰς τὴν θέσπισιν ἀναλόγων προστατευτικῶν μέτρων καὶ δι' αὐτούς, ἀναφερομένων ὅμως πάντοτε εἰς τοὺς ἐφέδρους καὶ τοὺς ὑπηρετοῦντας πρὸ τῆς στρατεύσεώς των εἰς ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας διὰ μὲν τὰ καταστήματα ἄνω τῶν τριῶν μισθωτῶν, διὰ δὲ τὰ γραφεῖα τοὐλάχιστον δύο. Ἐπροστάτευσε δὲ τοὺς μισθωτοὺς αὐτούς, ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν ἐπαναπόληψίν των μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἐφ' ὅσον εἶχον ὑπηρετήσει πρὸ τῆς στρατεύσεώς των καὶ μέχρις αὐτῆς ἓξ τοὐλάχιστον μῆνας εἰς τοὺς ἐργοδότας των, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἐπιδότησίν των, ἐφ' ὅσον εἶχον ὑπηρετήσει δέκα τοὐλάχιστον μῆνας.

Αὗται ἦσαν κυρίως αἱ διατάξεις, βάσει τῶν ὁποίων ἐπροστατεύθη καὶ μέγα μέρος τῶν πολεμιστῶν μισθωτῶν τοῦ ἔπους τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, καὶ ἐπειδὴ, λόγῳ τῆς κατοχῆς, αἱ νεώτεραι κλάσεις τῶν στρατευθέντων δὲν εἶχον κληθῇ κανονικῶς, ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον τῆς συνήθους ἡλικίας στρατεύσεως, εἶχον δὲ οὕτω δημιουργήσει καὶ οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις, ἡ Πολιτεία ἐθεώρησεν, ὅτι ἔπρεπε, ὅπως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος παράσχῃ εἰς ὡρισμένας κλάσεις κληρωτῶν καὶ ἐθελοντῶν ἔτι μεγαλυτέραν προστασίαν, σμικρύνῃ δὲ καὶ τὰ χρονικὰ ὅρια ἐπιδοτήσεως καὶ ἐπανόδου εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν. Τῆς προθέσεως ταύτης καρπὸς ὑπῆρξεν ὁ Ν. 519|1948. Ἀλλὰ καὶ ὁ Νόμος οὗτος, ὅπως καὶ οἱ νόμοι 1234|1918 καὶ 517|1937, ὅσον καὶ ἂν ἀπετέλεσαν, κατὰ τὴν ἐποχήν των, θαρραλέα μεταρρυθμιστικὰ βήματα, διὰ τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς ἀντιλήψεις, ἔχουσι καὶ βασικὰ ἐλαττώματα, διότι στεροῦνται τοῦ προσόντος τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τόσον τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων ἐργοδοτῶν, ὅσον καὶ τῶν δικαιουμένων εἰς ἀπόληψιν τοιούτων μισθωτῶν.

Εἰδικώτερον, διὰ τῆς κειμένης νομοθεσίας ὡρισμένοι ἐργοδόται ἀπασχολοῦντες προσωπικόν, ὑποκείμενον εἰς στράτευσιν, βαρύνονται μὲ μεγάλας δαπάνας, δυσαναλόγους πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τῶν ἐπιχειρήσεων των καὶ ἀπειλούσας πολλάκις καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἄλλοι δὲ ἐργοδόται, μὴ ἀπασχολοῦντες προσωπικόν, ὑποκείμενον εἰς στράτευσιν, μὲ ἐπιχειρήσεις ἀνθούσας, εἰς οὐδεμίαν ὑπὲρ τῶν στρατευομένων θυσίαν ὑποβάλλονται. Οὕτω π.χ. ἐργοδότης, ἀπασχολῶν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ 7 μισθωτούς, ἐξ ὧν στρατεύονται οἱ τρεῖς, εἶναι ὑποχρεωμένος τοῦτο μὲν νὰ τοὺς ἀναπληρώσῃ, τοῦτο δὲ νὰ πληρώσῃ τὰ ἐπιδόματα τῶν στρατευθέντων καὶ νὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ διπλοῦς μισθούς, εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἀντεπεξέλθῃ. Ἄλλος, ἐξ ἀντιθέτου, ἐργοδότης, ἀπασχολῶν μισθωτοὺς μεγάλης ἡλικίας ἢ ἀπασχολῶν πολυαρίθμου προσωπικόν, ἀπαρτιζόμενον μόνον ἀπὸ γυναῖκας, οὐδὲν συνεισφέρει. Ἡ ἀνισότης αὕτη εἰς τὰς θυσίας δὲν ἔχει μόνον σημασίαν ἠθικήν, διότι διασπᾷ τὴν ἑνότητα τῶν ὑποχρεώσεων ἐναντι τοῦ συνόλου, ἀλλ' εἶναι πρόξενος καὶ οἰκονομικῶν προνομίων διὰ τοὺς κατὰ τύχην μὴ ἐπιβαρυνομένους καὶ συνεπάγεται αὔξησιν τοῦ γενικωτέρου κόστους τῆς παραγωγῆς πρὸς ὠφέλειαν τῶν μὴ βαρυνομένων.

Ἄλλο μειονέκτημα τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας εἶναι, ὅτι, κατ' ἀρχήν, διὰ νὰ τύχῃ ἐπιδόματος ὁ στρατευόμενος μισθωτός, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ὡρισμένον χρόνον ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην του καὶ δὴ δεκάμηνον κατὰ τὸν Νόμον 1514 καὶ ἑξάμηνον κατὰ τὸν Ν. 519. Οὕτω, συμβαίνει τὸ ἄτοπον, ὅτι μισθωτός, ἐργασθεὶς ἐπὶ δέκα ἢ δέκα πέντε ἔτη, μεταβαλὼν δὲ ἐργοδότην ὀλίγον πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, οὐδὲν λαμβάνει ἐπίδομα, ἐνῷ ἄλλος μισθωτὸς μὲ ἐλάχιστα ἐν σχέσει μὲ τὸν πρῶτον ἔτη ἐργασίας, ὅταις ὅμως συμπίπτει νὰ ἐργάζεται ἐν συνεχεῖ ἑξάμηνον πρὸ τῆς στρατεύσεώς του εἰς τὸν αὐτὸν ἐργοδότην, λαμβάνει ἐπίδομα.

Τοιαῦτα βασικὰ ἄτοπα περιέχει ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία καὶ τούτων ἡ ἄρσις ἐπιδιώκεται διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου νόμου.

Εἰδικώτερον, δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται νὰ ἐπιτευχθῇ ἴση μεταχείρισις ὅλων τῶν ἐργοδοτῶν διὰ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὰς ἰδίας ὑποχρεώσεις ἀναλόγως τῆς δυναμικότητος τῆς ἐπιχειρήσεως, διὰ τῆς θεσπίσεως μικρᾶς εἰσφορᾶς, ἀναλόγου πρὸς τὸ ἐργαζόμενον προσωπικὸν καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ στρατευόμενον τοιοῦτον. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη λαμβάνεται πρόνοια νὰ εἰσπράττεται δι' εἰδικὸν μὲν λογαριασμὸν τῶν στρατευομένων, ἀλλὰ διὰ τῶν ὑπαρχουσῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἵνα οὕτω ἀποφευχθῇ πᾶσα ἐπιβάρυνσις τοῦ λογαριασμοῦ τούτου διὰ διοικητικῶν δαπανῶν κλπ.

Ἡ ἐπιβαλλομένη εἰσφορὰ καθωρίσθη εἰς τὰ κατώτερα δυνατὰ ὅρια, λαμβανομένης εἰδικῆς προνοίας, ὥστε αὕτη νὰ εἶναι μειωμένη εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι, ἀπασχολοῦσαι λόγῳ τῆς φύσεώς των θῆλυ προσωπικόν, δὲν βαρύνονται ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοῦ καθεστῶτος μὲ πληρωμὴν ἐπιδομάτων. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ ἀπὸ τοῦδε, ἂν θὰ εἶναι ἐπαρκὴς ὁ ἐπιβαλλόμενος πόρος, λαμβάνεται πρόνοια αὐ-

ξήσεως αὐτοῦ ἐντὸς λογικῶν ὁρίων, ἂν κριθῇ ἀναπαρκὴς ἢ καὶ μειώσεως, εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ σήμερον τιθέμενος ἢ ὁ εἰς τὸ μέλλον τυχὸν αὐξηθησόμενος πόρος ἀποδειχθῇ ὑπερεπαρκής. Αἱ αὐξήσεις καὶ μειώσεις αὗται θὰ γίνωνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου λαμβάνεται ἐπίσης πρόνοια, ὅπως ὁ στρατευόμενος μισθωτὸς ἐπιδοτῆται αὐτὸς βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν τελευταῖον ἐργοδότην αὐτοῦ, ἀλλὰ βάσει τῆς συνολικῆς αὐτοῦ ἐργασίας καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους τῆς συμβάσεως αὐτοῦ ἀορίστου δηλαδὴ ἢ ὡρισμένου χρόνου.

Ἐν συνεχείᾳ λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἀπόληψιν τοῦ ἐπιδόματος πιστοποιητικὰ καὶ, τέλος, ρυθμίζονται τὰ ζητήματα τῶν ποινῶν τῶν παραβατῶν τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν καὶ ἄλλαι τινὲς λεπτομέρειαι.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου δὲν θίγεται κατὰ βάσιν ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία, διορθώνονται ὅμως τὰ τρωτὰ αὐτῆς, καθορίζεται δὲ ὅτι τὸ ἐπίδομα παρέχεται ἐφ' ἕξῆς μόνον εἰς τοὺς ἐκτελοῦντας ἐφεδρικὴν ὑπηρεσίαν, διότι οἱ γενικώτεροι λόγοι, τοὺς ὁποίους ἀνεπεραμεν ἀνωτέρω, δὲν συντρέχουσι πλέον καὶ οἱ κληματοὶ στρατεύονται κανονικῶς καὶ δὲν ἔχουσι δημιουργήσει οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις, ἡ δὲ στράτευσίς των δὲν ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀπροβλέπτου.

Θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον νόμου ἐξασφαλίζει, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, διότι διὰ τῶν λαμβανομένων ὑπ' αὐτοῦ μέτρων οἱ ἐργοδόται οὐδένα λόγον πλέον ἔχουν νὰ ἀποφεύγουν τὴν πρόσληψιν εἰς τὰς ἐργασίας των προσώπων νεαρᾶς ἡλικίας, ὡς μέχρι σήμερον συνέβαινεν. Εἶναι παγκοίνως γνωστόν, ὅτι οἱ ἐργοδόται, ἐπιδιώκοντες νὰ ἀπαλλαγοῦν τοῦ βάρους τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν στρατευομένων, τὸ ὁποῖον ἐπέπιπτε βάσει ἄχρι σήμερον ἰσχυόντων εἰς τοὺς ὤμους μόνον τῶν χρησιμοποιούντων στρατευσίμους ἐργοδοτῶν, ὄχι μόνον ἀπέφευγον νὰ προσλαμβάνωσι προσωπικὸν ὑποκείμενον εἰς στράτευσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους προέβαινον καθημερινῶς εἰς εὐρείας ἐκκαθαρίσεις τοῦ καλλιτέρου καὶ ἀποδοτικωτέρου προσωπικοῦ των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1951

2057|1952 Νόμος

Περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 1623|1951 «περὶ ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινῆς ἀπολύσεως καταδίκων καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν Ποινικῶν Κωδίκων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 95 τῆς 18 Ἀπριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται ὁ ὑπ' ἀριθ. 1623 τῆς 4 Ἰανουαρίου 1951 Ἀν. Νόμος «περὶ ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινῆς ἀπολύσεως καταδίκων καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν Ποινικῶν Κωδίκων», δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 τῆς 4.1.1951 (τεῦχος Α') Φ.Ε.Κ. καὶ οὗτινος τὸ κείμενον ἔχει οὕτω :

Ἀναγκ. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 1623

Περὶ ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινῆς ἀπολύσεως καταδίκων καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν Ποινικῶν Κωδίκων.

. . . . . .

Ἄρθρον δεύτερον

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 - 5 τοῦ κυρουμένου ὡς ἄνω νόμου, ὡς διὰ τοῦ παρόντος τροποποιοῦνται, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένων ἀδικημάτων, τῶν τελεσθέντων μέχρι καὶ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951, ὡς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκδοθεισῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος κυρωτικοῦ νόμου καταδικαστικῶν ἀποφάσεων.

2. Τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον παραγραφῆς ἐξαιροῦνται τὰ ἀδικήματα πλαστογραφίας, τοκογλυφίας, αἱ ἀγορανομικαὶ παραβάσεις, τῶν νόμων περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, ὡς καὶ αἱ τιμωρούμεναι μὲ τὰς ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων νόμων προβλεπομένας ποινάς, ὡς καὶ τὰ ***ἀδικήματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ Ν. 660|1945 «περὶ καθυστερήσεως ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ πάσης φύσεως παροχῶν, ὀφειλομένων εἰς τοὺς στρατευθέντας καὶ μὴ ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας αὐτῶν».***

. . . . . .

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἀπριλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 22.4.1939 Β. Διατάγματος «περὶ παροχῆς πτυχίων χειριστῶν γεωργικῶν μηχανῶν» καὶ τῶν ἀπὸ 6.10.1942, 7.10.1948 καὶ 30.10.1948 Διαταγμάτων «περὶ συμπληρώσεως κλπ. τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 22.4.1939 «περὶ παροχῆς κλπ. γεωργικῶν μηχανῶν».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 69 τῆς 19 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 5 τοῦ Α. Νόμου 815|1937 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων ἀφορώντων τὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα», τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Α.Ν. 1246|1938 «περὶ τροποποιήσεως τῶν Α.Ν. 813 καὶ 815, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 896|21.2.1952 γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1

Τὸ ἐδάφιον β τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 22.4.1939 περὶ παροχῆς πτυχίων χειριστῶν γεωργικῶν μηχανῶν, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«Διετῆ ἐργασίαν ὡς βοηθοῦ ὁδηγοῦ γεωργικοῦ ἑλκυστῆρος, ἢ μονοετῆ ἐργασίαν μηχανουργείου, σιδηρουργείου ἢ συνεργείου ἐπισκευῶν αὐτοκινήτων ἢ γεωργικῶν ἑλκυστήρων καὶ μονοετῆ ὡς βοηθοῦ ἑλκυστῆρος.

Αἱ ὡς ἄνω ἐργασίαι ἀναγνωρίζονται ἐφ' ὅ-

σον έχουν πραγματοποιηθῆ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς ἡλικίαν ἄνω τῶν 16 ἐτῶν».

Ἄρθρον 2

Εἰς τὸ ἄρθρον 6 § 1 τοῦ αὐτοῦ Β. Διατάγματος προστίθεται καὶ ἐδάφιον γ' ἔχον οὕτω:

Ἀπόφοιτοι τῶν Σχολείων γεωργικῶν μηχανημάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος ὡς καὶ ἀπόφοιτοι τῶν Σχολείων ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸν χειρισμὸν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων λειτουργούντων εἰς τὰς «Ἀβερώφιον Γεωργικὴν Σχολὴν Λαρίσης» καὶ «Ἀμερικανικὴν Γεωργικὴν Σχολὴν Θεσσαλονίκης» δύνανται νὰ προσέρχωνται πρὸς ἐξέτασιν διὰ τὴν ἀπόκτησιν πτυχίου ὁδηγοῦ γεωργικοῦ ἑλκυστῆρος, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἐργασθῆ ἐπὶ ἑξάμηνον ὡς βοηθοὶ ὁδηγοῦ ἑλκυστῆρος.

Ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἐν ἰσχύι Β. Διατάγματος δὲν ἐφαρμόζεται διὰ τοὺς ὑποψηφίους τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 3

Τὸ ἄρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ Β. Διατάγματος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Χειρίζεται τῶν πάσης φύσεως μηχανημάτων τῶν Ὑπηρεσιῶν Μηχανικῆς Καλλιεργείας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἤτοι ἑλκυστήρων, ἀλωνιστικῶν μηχανῶν, ἐκσκαφέων, διαμορφωτῶν, προωθητήρων γαιῶν, αὐλακωτήρων, ἀποξεστήρων, γερανῶν κλπ., δύνανται νὰ χειρίζωνται ἄνευ πτυχίων τὰ μηχανήματα τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς παρεχομένης προστασίας ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ναύτου ἐν νήσῳ Ἄνδρῳ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 69 τῆς 19 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις α) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 6002|1934 «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν», β) τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ Α.Ν. 816|1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 6002 παρεχομένης ἰατροφαρμακευτικῆς καὶ νοσοκομειακῆς προστασίας καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν», ὡς οὗτος ἐκυρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 978|1949 νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 816|1948 Α. Νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 6002 παρεχομένης ἰατροφαρμακευτικῆς καὶ νοσοκομειακῆς προστασίας καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν» καὶ γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1612|23.11.1951 σύμφωνον πρότασιν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Οἴκου Ναύτου, τὴν σύμφωνον γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17|1952 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 14.11.1951 Β. Δ|τος «περὶ προστασίας κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των» παρεχομένη προστασία ἐπεκτείνεται καὶ εἰς μονίμως ἐν νήσῳ Ἄνδρῳ διαμένοντας:

α) Ἀνέργους ναυτικοὺς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τούτων καὶ

β) Μέλη οἰκογενειῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Φεβρουαρίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

19350|Ε. 446]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 55 τῆς 19 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 5245|25.11.1950 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας,

Ἀποφασίζομεν:

Ι. Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τοῦ Πάσχα:

Α) 1.—Εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας δώρου ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ (1|2) τῆς μηνιαίας συντάξεως ἢ τοῦ μηνιαίου βοηθήματος μετὰ τῶν ἀναλογούντων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων καὶ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὸ δῶρον τοῦτο ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 500.000.

2.—Τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δώρου δικαιοῦνται οἱ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἔχει διαταχθῇ ἡ ἔναρξις τῆς συνταξιοδοτήσεως των μέχρι τῆς 1ης τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1952 ἢ θέλει ἀπονεμηθῇ αὐτη ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1952. Εἰς περίπτωσιν ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ 1—20 Ἀπριλίου 1952, οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τόσα τριακοστὰ τοῦ ὡς ἄνω δώρου, ὅσαι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἐ. ἔ., καθ' ἃς συνταξιοδοτοῦντο.

3.—Τὸ διὰ τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον καταβάλλεται μόνον ἐκ μιᾶς πηγῆς, ὁριζομένης ὡς ταμιεύτης τῆς ἐξ ἧς καταβάλλεται ἡ μεγαλυτέρα σύνταξις ἢ βοήθημα, συνυπολογιζομένων καὶ τῶν ἐπιδομάτων, ἐν περιπτώσει δὲ συρροῆς ἰσοπάλων συντάξεων ἢ βοηθημάτων τὸ δῶρον βαρύνει κατ' ἰσομοιρίαν ἕκαστον τῶν ὑποχρέων Ὀργανισμῶν.

4.—Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων ἐξ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Δημοσίου τὸ δῶρον καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ συνταξιοδοτοῦντος Ὀργανισμοῦ, εἰς ἣν δὲ περίπτωσιν τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ καταβληθὲν εἶναι κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιοῦχος παρὰ τοῦ Δημοσίου, ἡ ἐπὶ πλέον διαφορὰ θέλει καταβληθῇ παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν σύνταξίν του ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ, ἐμφαινούσης τὸ καταβληθὲν ποσὸν δώρου.

Β) 1.—Εἰς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος

τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἡσφαλισμένων δώρου ἴσου πρὸς α) τὸ ἐπίδομα δέκα πέντε (15) ἡμερῶν, προκειμένου περὶ τῶν ἡσφαλισμένων τῶν συμπληρούντων δίμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατὰ τὴν 15ην Ἀπριλίου 1952 καὶ β) τὸ ἐπίδομα 10 ἡμερῶν, προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἡσφαλισμένων.

2.—Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον δῶρον θὰ λάβουν οἱ ἀνωτέρω ἡσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον μία τοὐλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεώς των ἐμπίπτει εἰς τὸ ἀπὸ 5-20 Ἀπριλίου 1952 χρονικὸν διάστημα καὶ ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται λαμβάνειν τοιοῦτον παρὰ τοῦ ἐργοδότου των. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐπιδοτούμενος δικαιοῦται λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἐργοδότου του μέρος μόνον τοῦ ὡς ἄνω δώρου, τὴν διαφοράν, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ οὗ δικαιοῦται οὗτος, θέλει λάβει παρὰ τοῦ ἐξ οὗ ἐπιδοτεῖται Ὀργανισμοῦ.

3.—Ὡς ἐπίδομα διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δώρου νοεῖται τὸ παρ' ἑκάστου ἐπιδοματούχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας μετὰ τῶν τυχὸν ἐπὶ τούτου προσαυξήσεων (λόγῳ ψυματιδώσεως κ.λ.π.).

ΙΙ. Τὸ εἰς τοὺς συνταξιούχους, βοηθηματούχους καὶ ἐπιδοματούχους παρεχόμενον κατὰ τ' ἀνωτέρω δῶρον ἀπαλλάσσεται πάσης κρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α ἢ παντὸς ἑτέρου Ὀργανισμοῦ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

ΙΙΙ. Ἡ καταβολὴ τοῦ περὶ οὗ ἡ παροῦσα δώρου θέλει ἀρχίσει τὴν 15ην Ἀπριλίου 1952.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1952

9851]Α. 79]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Τ.Σ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 73 τῆς 29 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19]1944 Νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ.λ.π.».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 4921]19.2.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

1. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν περὶ ὧν ἡ παράγραφος 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 1636]1176]1946 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς αὗται ἀναπροσηρμόσθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28249]Α. 233]1948 ὁμοίας, ἀναπροσαρμοζόμεναι ὁρίζονται ὡς ἑξῆς ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1952:

α) Δραχμαὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες (40.000) μηνιαίως, καταβαλλόμεναι παρὰ παντὸς εἰς τὸ Ταμεῖον ἡσφαλισμένου ὡς ἀτομικὴ αὐτοῦ εἰσφορά.

β) Ἴση πρὸς ταύτην ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοκινήτου.

2. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ ὡς ἄνω ἡμέτεραι ἀποφάσεις.

16704]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 73 τῆς 29 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 § 3 τοῦ Α.Ν. 866]1937 καὶ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367]1938, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν εἰσέτι ἐπὶ τρίμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς των (30.3.1952) τὰς κάτωθι ἐθνικὰς γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας:

α) Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189] 10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

β) Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188] 10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

γ) Τὰς ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὰς τῆς ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθείσας παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790]5.12.1947 καὶ 21791]5.12.1947 ἐκθέσεων καταθέσεων.

δ) Τὴν ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὴν τῆς ἀπὸ 4.11.1947 περὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789]5.12.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαρτίου 1952

16527]1232]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 78 τῆς 3 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28]1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2. Τὴν κατὰ τὸ 6ον Πανελλαδικὸν Συνέδριον τῆς Ὁμοσπονδίας Ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτοκινήτων τῆς 20.5.1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐνεργείας κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ὁμοσπονδίας.

3. Τὴν ἀπὸ 20.2.1952 ἀναφορὰν τῆς Ὁμοσπονδίας Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κράτησιν 1.000 δραχμῶν μηνιαίως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, εἰσπρακτόρων καὶ σταθμαρχοελεγκτῶν αὐτοκινήτων ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος.

Ἡ ὡς ἀνωτέρω κράτησις ἐνεργεῖται μερίμνῃ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, δυναμένη νὰ εἰσπράττεται μέσῳ τῶν οἰκείων Ταμείων κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν Χώ-

ραν, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τη 28 Μαρτίου 1952

17236|1304|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί παρατάσεως ισχύος συλλογικής συμβάσεως καπνεργατών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 81 της 7 Απριλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις της § 3 του άρθρου 1 του Α. Νόμου 866|1937, ως αύται ηρμηνεύθησαν μεταγενεστέρως,

2) Την από 1.4.1952 σχετικήν αίτησιν της Πανελλαδικής Καπνεργατικής Ομοσπονδίας, αποφασίζομεν:

Παρατείνομεν επί τριμηνον από της λήξεως της (28 Φεβρουαρίου 1952) την ισχύν της από 28.7.1951 συλλογικής συμβάσεως εργασίας καπνεργατών, κατατεθείσης παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών διά της υπ' αριθ. 144|31.7.1951 πράξεως καταθέσεως αυτού.

Έν Αθήναις τη 1 Απριλίου 1952

18639|1433|1952 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί καθορισμού εισφοράς υπέρ του Εθνικού Οργανισμού Πολεμιστών Νόμου 751.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 85 της 10 Απριλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του Α.Ν. 28|1944.

2) Την υπ' αριθ. 120|17.3.1952 σχετικήν αίτησιν της Κεντρικής Διοικήσεως του Εθνικού Οργανισμού Πολεμιστών Νόμου 751, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν υπέρ του ανωτέρω Οργανισμού του Συνδέσμου Τραυματιών Πολέμου 1940—1941 και εντεύθεν και της Πανελληνίου Ενώσεως Τραυματιών 1940—1941 κράτησιν εκ τριών χιλιάδων (3.000) δραχ. μηνιαίως εκ των αποδοχών (μισθών ή ημερομισθίων) των δυνάμει των νόμων 751|1948, 1196|1949, 1836|1951 και 1799|1942 διορισθέντων ή διορισθησομένων εις Άνων. Εταιρίας, Τραπέζας κλπ. εν γένει επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις.

Η ως άνω κράτησις θα ενεργήται από της δημοσιεύσεως της παρούσης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως υπό των υπαλλήλων εργοδοτών και θα καταβάλληται εις την Εθνικήν Τράπεζαν υπέρ των ανωτέρω Οργανώσεων, κατανεμομένη μεταξύ αυτών κατά 60 ο|ο υπέρ της πρώτης και 20 ο|ο υπέρ της δευτέρας και κατά 20 ο|ο υπέρ της τρίτης.

Η παρούσα, ισχύουσα καθ' άπασαν την χώραν, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τη 7 Απριλίου 1952

19367|1480|1952 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί καθορισμού τιμολογίου άμοιβής των εργατών σφαγείων εκδορέων Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 85 της 10 Απριλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψει:

Τάς διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως αύται αυθεντικώς ηρμηνεύθησαν και συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, αποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν από της ισχύος της παρούσης τιμολόγιον άμοιβής κατά κεφαλήν σφαζομένου ζώου των εργατών σφαγείων — εκδορέων Θεσσαλονίκης διά τας υπ' αυτών προσφερομένας εργασίας σφαγής, εκδορής, φορτώσεως κλπ. ως έπεται:

1) Αμνοί—έριφια έκαστον δρχ. 6.000.
2) Αιγοπρόβατα έκαστον δρχ. 12.500.
3) Μόσχοι έκαστος δρχ. 31.500.
4) Βοοειδή μέχρι 100 όκ. έκαστον δρχ. 78.500.
5) Βοοειδή άνω των 100 όκ. έκαστον δρχ 86.500.
6) Χοιρίδια έκαστον δραχ. 23.500.
7) Χοίροι μέχρι 50 όκ. έκαστος δρχ. 42.500.
8) Χοίροι άνω των 50 όκ. έκαστος δρχ. 78.000

II. Από της εφαρμογής του ανωτέρω τιμολογίου παύει χορηγουμένη πάσα έτερα άμοιβή χορηγουμένη εις είδος ή εις χρήμα, καθιερωθείσα μέχρι σήμερον είτε εξ εθίμου, είτε λόγω συμφωνίας.

III. Αι διατάξεις της υπ' αριθ. 1|1918 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Θεσσαλονίκης διατηρούνται εν ισχύϊ.

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από της δημοσιεύσεως της διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τη 10 Απριλίου 1952

9775|664|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως υποχρεωτικής της συλλογικής συμβάσεως εργατοκαρραγωγέων Χίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 85 της 10 Απριλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τάς διατάξεις του άρθρου 6 § 2 του Α.Ν. της 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας», αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν υποχρεωτικήν διά πάντας τους εργοδότας και μισθωτούς περιφερείας πόλεως Χίου την από 31.1.1952 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας εργατοκαρραγωγέων Χίου, κατατεθείσαν διά της υπ' αριθ. 56|2.2.1952 πράξεως καταθέσεως παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Χίου.

Έν Αθήναις τη 4 Απριλίου 1952

54927|Β. 166|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως του υπό του άρθρου 8 Α.Ν. 1606|1939 προβλεπομένου ποσοστού υπέρ του Λογαριασμού Προνοίας του Ταμείου Προνοίας και Κοινής Διανομής Πωλητών Βενζίνης από 3 ο|ο εις 18 ο|ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 247 της 19 Δεκεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τάς διατάξεις του άρθρου 1 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου, 2) την υπ' αριθ. 11010|25.9.1951 αναφοράν του Ταμείου Προνοίας και Κοινής Διανομής Πωλητών Βενζίνης, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Ιανουαρίου 1952 το υπό του άρθρου 8 του Α.Ν. 1606|1939 προβλεπόμενον ποσοστόν υπέρ του Λογαριασμού Προ-

νοίας Ταμείου Προνοίας και Κοινῆς Διανομῆς Πωλητῶν Βενζίνης ἀπὸ 3 o|o εἰς 18 o|o.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1951

65940|6907|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς σταφιδεργατῶν Κιάτου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 247 τῆς 19 Δεκεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

Τὸ ἡμερομίσθιον τῶν σταφιδεργατῶν Κιάτου ἐξομοιοῦμεν πρὸς τὸ τῶν σταφιδοσυσκευαστῶν, ἐφ' ὅσον ἡ μεταφορὰ τῆς σταφίδος ἐντὸς τῶν ἐργοστασίων ἐνεργεῖται παρ' αὐτῶν διὰ σάκκων καὶ οὐχὶ διὰ καθουλίων.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Δεκεμβρίου 1951

3688|345|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Κιάτου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 31 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 16|31 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ 2) αἰτησιν τῆς Ὁμοσπονδίας Φορτοεκφορτωτῶν Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ὑποχρεωτικὴν διὰ πάντας τοὺς ἐργοδότας καὶ μισθωτοὺς τῆς περιφερείας Κιάτου τὴν ἀπὸ 20.1.1948 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀμαξοκαρραγωγέων Κιάτου, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Κιάτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23|23.1.1948 πράξεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰανουαρίου 1952

14476|Σ. 367|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 65 τῆς 20 Μαρτίου 1952)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστεθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 64164|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως διάταξις τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

«4. Αἱ μηνιαῖαι συντάξεις καὶ βοηθήματα τύπου συντάξεως, εἴτε αὗται ἀπενεμήθησαν ἢ ἀναπροσηρμόσθησαν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου, εἴτε μή, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τῆς μηνιαίας συντάξεως ἢ βοηθήματος ἑκάστου συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων, δὲν ὑπερβαίνει τὰς 400.000, αὐξάνονται ὡς κάτωθι:

Ἀπὸ	δραχ.	1—139.000	εἰς	δραχ.	250.000
»	»	140.000—154.000	»	»	270.000
»	»	155.000—169.000	»	»	290.000
»	»	170.000—184.000	»	»	320.000
»	»	185.000—220.000	»	»	340.000
»	»	221.000—250.000	»	»	350.000
»	»	251.000—280.000	»	»	360.000
»	»	281.000—320.000	»	»	370.000
»	»	321.000—370.000	»	»	380.000
»	»	371.000—400.000	»	»	400.000

Ὡς βασικὴ σύνταξις νοεῖται, προκειμένου μὲν περὶ συντάξεων χορηγουμένων βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 28—43 καὶ τῆς § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὸ κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας χορηγούμενον ποσὸν συντάξεως, προκειμένου δὲ περὶ συντάξεως ἢ βοηθημάτων χορηγουμένων βάσει τῆς § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὸ ποσὸν συντάξεως ἢ βοηθήματος τὸ καθοριζόμενον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50858|5193|1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαρτίου 1952

9378|691|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς ἀπὸ 10.1.1946 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Γυθείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 26 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 καὶ 2) αἴτησιν τοῦ Σωματείου Ἐργατοκαρραγωγέων Γυθείου περὶ παρατάσεως τῆς ἀπὸ 10.1.1946 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας των, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς τελευταίας λήξεώς της τὴν ἀπὸ 10.1.1946 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καρραγωγέων Γυθείου, ὡς καὶ τὰς ἀπὸ 4.3.1946 καὶ 5.5.1946 συμπληρωματικὰς καὶ τροποποιητικὰς ταύτης ὁμοίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαρτίου 1952

9917|933|1952 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ κωδικ. Νόμου 5167|1932 καὶ περὶ σχηματισμοῦ αὐτοτελοῦς Ε.Ρ.Φ.Α. εἰς λιμένα Μυκόνου

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 76 τῆς 31 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου 1473|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτ|κῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων» καὶ

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 815|7.2.1952 ἀναφορὰν τοῦ Λιμενάρχου Σύρου, δι' ἧς ὑπεβλήθη ἡμῖν ἀντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς ἐκεῖσε Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεως Λιμένος περὶ σχηματισμοῦ αὐτοτελοῦς Ε.Ρ.Φ.Α. εἰς Μύκονον, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τοῦ κωδ. Νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ)κῶν ἐργασιῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ τὸν σχηματισμὸν αὐτοτελοῦς Ε.Ρ.Φ.Α. εἰς

τὸν λιμένα Μυκόνου διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν φορτ)κῶν ἐργασιῶν τοῦ λιμένος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαρτίου 1952

6208|Ε. 118|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἐφ' ἅπαξ παροχῶν τοῦ Ταμείου Π.Ε.Κ.Υ.Ε. Ζώνης Θεσ]νίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 79 τῆς 5 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 21|31.1.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομιστικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, 3) τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ταμείου, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομιστικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης παρεχόμεναι κατὰ τὰς καταστατικὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐφ' ἅπαξ παροχαὶ αἱ ὁριζόμεναι εἰς δρχ. 3.000 δι' ἕκαστον ἔτος μέχρις 20 ἐτῶν ἐργασίας παρὰ τῇ Ε.Ζ.Θ., εἰς δρχ. 4.500 δι' ἕκαστον ἔτος πλέον τῶν 20 καὶ μέχρις 25 ἐτῶν καὶ εἰς δρχ. 6.000 δι' ἕκαστον ἔτος πλέον τῶν 25 ἐτῶν ἐργασίας ἀναπροσαρμόζεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1952 εἰς τὸ διακοσιοπενηκονταπλάσιον αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1952

56673|Σ.1051|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Β' Μέρους τοῦ Καταστατικοῦ οἰκονομικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ὀργανώσεως τοῦ Ταμείου Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 222 τῆς 10 Νοεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Β' Μέρους τοῦ Καταστατικοῦ οἰκονομικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ὀργανώσεως τοῦ Ταμείου Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

«Παρ. 3. Αἱ συντάξεις καταβάλλονται τὴν πρώτην ἑκάστου μηνὸς βάσει ἀτομικῶν βιβλιαρίων συντάξεως ἐκδιδομένων καὶ χορηγουμένων παρὰ τοῦ Ταμείου.

Ἡ ἐπὶ τοῦ βιβλιαρίου βεβαίωσις ὅτι δὲν συνέβη μεταβολὴ εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ δικαιούχου, ἐπαγομένη τὴν παῦσιν ἢ ἐλάττωσιν τῆς συντάξεως, δέον νὰ λαμβάνῃ χώραν ἀνὰ ἑξάμηνον παρὰ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς ἢ ἄλλης ἁρμοδίας Ἀρχῆς, κατὰ τὰ ἑκάστοτε ἰσχύοντα καὶ ἐπὶ συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου. Ἔκδοσις νέου βιβλιαρίου ἐπιτρέπεται μόνον εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀπωλέσθη τὸ πρῶτον καὶ ἐφ' ὅσον προσηκόντως ἠθέλε βεβαιωθῇ ἡ ἀπώλεια τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1951

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 30 Νοεμβρίου 1951 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι: 1) Γεώργιος Μαντζαβίνος, Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου 2) Δημήτριος Παπασικονόμου, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, καὶ Ἀθαν. Βλαχάκης, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ἰδίου Συλλόγου, ἅπαντες ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητά των ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι δεόντως καὶ νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ὀργανώσεως, τὴν ὁποίαν ἐκπροσωποῦσι. Ἡ τοιαύτη δήλωσις διὰ τοὺς ἀνωτέρω ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 2 ἐκπροσώπους τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον περὶ οὗ ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 παράγραφος τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ρυθμίσεως τοῦ ἐκκρεμοῦντος θέματος τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης, ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι:

1) Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 συμφώνως πρὸς τὸν κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εἰς τὴν στήλην γ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται οἱ μισθοί, οἵτινες θέλουσιν ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας:

Βαθμὸς (α)	Βασικὸς προπολεμικὸς μισθὸς (β)	Καθοριζόμενος μισθὸς (γ)
1. Τμηματάρχης, ἐπιμηχανικὸς (μετὰ παρέλευσιν ἑτοῦς κυδοκίμου ὑπηρεσίας).	14.000	3.100.000
2. Τμ]ρχης, ἐπιμηχανικός, Γεν. Ἐπόπτ. Ἀσφαλ.	11.000	2.600.000
3. Λογιστής, Ταμίας, Μηχανικὸς—Προϊστάμενος, Ἀρχιτεχνίτης — Προϊστάμενος, Ἀρχιεργοδηγός, Ἐπόπτης Ἀσφαλ. Α' Τάξεως	8.700	2.150.000
4. Ὑπολ]στὴς Α', Ὑποταμίας Α', Μηχανικὸς Α', Ἀρχιτεχνίτης Α', Ἐργοδηγὸς Α' Ἐπόπτης Ἀσφαλείας Β'	6.600	1.800.000
5. Ὑπολογιστής, Ὑποταμίας, Μηχανικὸς Β', Ἀρχιτεχνίτης Β', Ἐργοδηγὸς Β', Ἐπόπτης Ἀσφαλείας Γ'	4.800	1.500.000
6. Βοηθὸς—Διαχειριστής, Ἀρχιτεχνίτης Γ', Ἐργοδηγὸς Γ', Βοηθὸς Ἐπόπτου Ἀσφαλείας Α' τάξεως	3.600	1.300.000
7. Δόκιμος	3.000	1.100.000
8. Βοηθὸς-Διαχ]στής, Τεχνίτης Α', Βοηθὸς Ἐπόπτου Ἀσφαλείας Β' (μετὰ παρέλευσιν 3ετίας ἐν τῷ βαθμῷ)	4.000	1.350.000
9. Βοηθὸς - Διαχειριστής, Τεχνίτης Α', Βοηθὸς Ἐπόπτης Ἀσφαλείας Β'	3.000	1.100.000
10. Γραφεὺς Α', Δακτυλογράφος Α'	4.200	1.350.000
11. Γραφεὺς Β', Δακτυλογράφος Β'	3.200	1.100.000
12. Γραφεὺς Γ', Δακτυλογράφος Γ'	2.700	950.000
13. Προϊστάμενος Γραφείου Συνε. Κτιρίου καὶ Ἐ-		

πίπλων	4.000	1.350.000
14. Ἐπόπτης Ἀσφαλείας παλ. τύπου	4.500	1.400.000
15. Καταμετρητής, Διαλογεύς, Τεχνίτης Β'	2.700	950.000

2) Οἱ ἀνωτέρω μισθοὶ προσαυξάνονται κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων Κανονισμῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπομένας καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτοῖς προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3) Ἐπὶ τοῦ οὕτω προσαυξανομένου, κατὰ τὴν προηγουμένην ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 2 παράγραφον, μισθοῦ χορηγοῦνται τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων Κανονισμῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενα ἐπιδόματα γάμου, τέκνων, πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ Βορείου Ἑλλάδος.

4) Τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων Κανονισμῶν ἢ ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενα εἰδικὰ ἐπιδόματα —ἐπίδομα θέσεως, τεχνικὸν ἐπίδομα, ταμιακὸν ἐπίδομα, ἐπίδομα ἀσφαλείας—ἐξακολουθοῦσι χορηγούμενα ὡς μέχρι τοῦδε.

5) Ἡ παιδικὴ μέριμνα θέλει ἐξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθῇ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ δεκαπενθημέρου τούτου ὡς ἰσχυον πρὸ τῆς ὑπογραφῆς της παρούσης συμβάσεως. Αἱ διαφοραὶ αἱ προκύπτουσαι διὰ τὸ δεκαπενθήμερον τοῦτο ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως θὰ καταβληθῶσι τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1952.

7) Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952, ἀφ' ἧς ἰσχύει ἡ παροῦσα σύμβασις, θὰ χορηγῆται καθ' ἕκαστον ἔτος ὡς Πασχαλινὸν δῶρον τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους.

8) Πᾶσα αὔξησις ἢ ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν, ἀπορρέουσα εἴτε ἐκ τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ προαγωγῆς, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, οὐδὲν δικαίωμα γεννᾷ ὑπὲρ τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν προσωπικοῦ πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κεχορηγημένων αὐτῷ δανείων.

9) Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1951 θέλει κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, παρ' ὃ θὰ κατατεθῇ ἡ παροῦσα σύμβασις, κεκυρωμένον ἀντίγραφον ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος (*), ἐγκρινούσης τὴν γενομένην σήμερον ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ συλλόγου ταύτου. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ ἐν τῇ παρούσῃ παραγράφῳ ὅρου ἡ παροῦσα σύμβασις θεωρεῖται ἀνύπαρκτος.

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21.11.1935 Α.Ν. περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας» (*).

(*) Κατατέθη τὸ ἀπὸ 6.12.1951 πρακτικὸν (Πράξ. κατάθ. 243|27.12.1951).

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν κλητήρων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 29ῃ Δεκεμβρίου 1951 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι 1) Γεώργιος Μαντζαβίνος, Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου 2) Ἰωάννης Κάββαλος, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Κλητήρων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ Γεώργιος Σμῶκος, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ἰδίου Συλλόγου, ἅπαντες ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητά των ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι δεόντως καὶ νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ὀργανώσεως τὴν ὁποίαν ἐκπροσωποῦσι. Ἡ τοιαύτη δήλωσις διὰ τοὺς ἀνωτέρω ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 2 ἐκπροσώπους τοῦ Συλλόγου τῶν Κλητήρων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον περὶ οὗ ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 παράγραφος τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ρυθμίσεως τοῦ ἐκκρεμοῦντος θέματος τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης, ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι:

1) Οἱ μισθοὶ τῶν κλητήρων τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 συμφώνως πρὸς τὸν κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εἰς τὴν στήλην γ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται οἱ μισθοί, οἵτινες θέλουσιν ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας:

ΠΙΝΑΞ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ ΚΛΗΤΗΡΩΝ

Βαθμὸς (α)	Βασικὸς προπολεμικὸς μισθὸς (β)	Καθοριζόμενος νέος μισθὸς (γ)
1. Ἀρχικλητὴρ	4.500	1.400.000
2. Κλητὴρ Α', Φύλαξ Α' τάξεως	3.000	1.100.000
3. Κλητὴρ Β', Φύλαξ Β' τάξεως	2.500	950.000
4. Κλητὴρ Γ', Φύλαξ Γ' τάξεως, Μόνιμος ἐργάτης, Μαθητευόμενος τεχνίτης	2.000	800.000
5. Δόκιμος κλητὴρ (Ὁδηγὸς ἀνελκυστῆρος)	1.500	650.000

2) Οἱ ἀνωτέρω μισθοὶ προσαυξάνονται κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων Κανονισμῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπομένας καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτοῖς προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3) Ἐπὶ τοῦ οὕτω προσαυξανομένου, κατὰ τὴν προηγουμένην ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 2 παράγραφον, μισθοῦ χορηγοῦνται τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων Κανο-

(*) Κατατέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 223|1951 πράξεως κατάθεσεως.

νισμῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενα ἐπιδόματα γάμου, τέκνων, πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ Βορείου Ἑλλάδος.

4) Τὸ ὑπὸ τῶν οἰκείων Κανονισμῶν ἢ ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενον εἰδικὸν ἐπίδομα ἀσφαλείας ἐξακολουθεῖ χορηγούμενον ὡς μέχρι τοῦδε.

5) Ἡ παιδικὴ μέριμνα θέλει ἐξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθῆ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ δεκαπενθημέρου τούτου ὡς ἰσχυον πρὸ τῆς παρούσης συμβάσεως. Αἱ διαφοραί, αἱ προκύπτουσαι διὰ τὸ δεκαπενθήμερον τοῦτο ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, θὰ καταβληθῶσι τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1952.

7) Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952, ἀφ' ἧς ἰσχύει ἡ παροῦσα σύμβασις, θὰ χορηγῆται καθ' ἕκαστον ἔτος ὡς πασχαλινὸν δῶρον τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν κλητήρων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους.

8) Πᾶσα αὔξησις ἢ ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν, ἀπορρέουσα εἴτε ἐκ τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ προαγωγῆς, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, οὐδὲν δικαίωμα γεννᾷ ὑπὲρ τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν προσωπικοῦ πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κεχορηγημένων αὐτῷ δανείων.

9) Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1952 θέλει κατατεθῆ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, παρ' ᾧ θὰ κατατεθῆ ἡ παροῦσα σύμβασις, κεκυρωμένον ἀντίγραφον ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συλλόγου τῶν Κλητήρων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐγκρινούσης τὴν γενομένην σήμερον ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ συλλόγου τούτου. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ ἐν τῇ παρούσῃ παραγράφῳ ὅρου ἡ παροῦσα σύμβασις θεωρεῖται ἀνύπαρκτος.

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν, πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21.11.35 Ν. Ν. «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας» (*).

Συμπλήρωσις καὶ τροποποίησις τῆς ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1951 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Συλλόγου τῶν Κλητήρων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 14 Ἰανουαρίου 1952 . . . . συνεφωνήσαν τὰ ἑξῆς:

Α') Τροποποιοῦσι καὶ διορθοῦσι τὸν εἰς τὸν πρῶτον ὅρον τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως διαγραφόμενον πίνακα μισθολογίου κλητήρων καὶ δὴ τὰς ὑπ' αὐτ. ἀριθ. β. 4 καὶ 5 παραγράφους, αἵτινες ἀντικαθίστανται ὡς κάτωθι:

ΠΙΝΑΞ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ ΚΛΗΤΗΡΩΝ

Βαθμός (α)	Βασικὸς προπολεμικὸς μισθός (β)	Καθοριζόμενος νέος μισθός (γ)
3. Κλητὴρ Β', Φύλαξ Β' τάξεως	2.500	975.000
4. Κλητὴρ Γ', Φύλαξ Γ' τάξεως, Μάνιμος ἐργάτης, Μαθητευόμενος τεχνίτης	2.000	825.000
5. Δόκιμος κλητὴρ (ὁδηγὸς ἀνελκυστῆρος)	1.500	700.000

Β') Παρατείνουσι τὴν ἐν ἄρθρῳ 9 τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως προθεσμίαν τῆς 15 Ἰανουαρίου 1952 μέχρι καὶ τῆς 31 Ἰανουαρίου 1952 (*).

Κατὰ τὰ λοιπὰ διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ, ὡς ἔχουσι, πᾶσαι αἱ λοιπαὶ διατάξεις καὶ ὅροι τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, ἀποτελούσης μετὰ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἓν ὅλον, ἀνατρέχει εἰς τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1951.

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ δωδεκάτῃ (12) τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου (1951) ἔτους οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Κάρ. Ν. Ἀρλιώτης, Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφ' ἑτέρου Γεώργιος Κώστης, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἰς ὃν μετέχουν ὡς ἔκτακτα μέλη καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητα των ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι δεόντως καὶ νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, ὑπὸ τῆς Τραπέζης ὁ πρῶτος καὶ τῆς Ὀργανώσεως τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπεῖ ὁ δεύτερος.

Οἱ ἀνωτέρω, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ρυθμίσεως τοῦ ἐκκρεμοῦς θέματος τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης, ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι:

1) Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 συμφώνως πρὸς τὸν κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εἰς τὴν στήλην γ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται οἱ μισθοί, οἵτινες θέλουσι ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας.

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 4 Ἰανουαρίου 1952, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1953 πράξεως καταθέσεως.

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὸ ἀπὸ 28.1.1952 πρακτικόν, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 τῆς 30.1.1952 πράξεως καταθέσεως.

Βαθμός (α)	Βασικός προπολεμικός μισθός (β)	Καθοριζόμενος νέος μισθός (γ)
Τμηματάρχης Α' τάξεως	14.000	3.100.000
Τμηματάρχης Β' τάξεως	11.000	2.600.000
Λογιστής Α' τάξεως	8.700	2.150.000
Λογιστής Β' τάξεως	6.600	1.800.000
Ὑπολογιστής	4.800	1.500.000
Βοηθός	3.600	1.300.000
Δόκιμος	3.000	1.100.000
Προσωρινός ὑπάλληλος	2.500	950.000
Γραμματεύς Α' τάξεως	8.700	2.150.000
Γραμματεύς Β' τάξεως	6.600	1.800.000
Γραμματεύς Γ' τάξεως	4.800	1.500.000
Δακτυλογράφος Α' τάξεως	4.000	1.350.000
Δακτυλογράφος Β' τάξεως	3.200	1.100.000
Δόκιμος δακτυλογράφος	2.700	950.000
Προσωρινή »	2.000	800.000

2) Οἱ ἀνωτέρω μισθοὶ προσαυξάνονται κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος Ὀργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπομένας καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3) Ἐπὶ τοῦ οὕτω προσαυξανομένου, κατὰ τὴν προηγουμένην ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 2 παράγραφον, μισθοῦ χορηγοῦνται τὰ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενα ἐπιδόματα γάμου, τέκνων καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

4) Τὰ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας ἢ ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης προβλεπόμενα ἐπιδόματα — ἐπίδομα θέσεως, ταμιακὸν ἐπίδομα, ἐπίδομα ἀσφαλείας—ἐξακολουθοῦσι χορηγούμενα ὡς μέχρι τοῦδε.

5) Ἡ παιδικὴ μέριμνα θέλει ἐξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθῇ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ δεκαπενθημέρου τούτου ὡς ἰσχυον πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως. Αἱ διαφοραί, αἱ προκύπτουσαι διὰ τὸ δεκαπενθήμερον τοῦτο ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, θὰ καταβληθῶσι τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1952.

7) Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952, ἀφ' ἧς ἰσχύει ἡ παροῦσα σύμβασις, θὰ χορηγῆται καθ' ἕκαστον ἔτος ὡς κοσμαλινὸν δῶρον τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους.

8) Πᾶσα αὔξησις ἢ ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν, ἀπορρέουσα εἴτε ἐκ τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως εἴτε ἐκ προαγωγῆς, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, οὐδὲν δικαίωμα γεννᾷ ὑπὲρ τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν προσωπικοῦ πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κεχορηγημένων αὐτῷ δανείων.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων ἡ παροῦσα εἰς τρία πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν κατατεθήσεται εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21.11.1935 Α.Ν. «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας» (*).

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ βοηθητικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἔτους οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Κάρολος Κ. Ἀρλιώτης, Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφ' ἑτέρου Ὀρέστης Παπαδόπουλος, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ Λάζαρος Κ. Σοφικίτης, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συλλόγου τούτου, ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητά των ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι νομίμως καὶ δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ὀργανώσεως τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦσιν. Ἡ τοιαύτη δήλωσις διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκπροσώπους τοῦ Συλλόγου τοῦ Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον περὶ οὗ ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 παράγραφος τῆς παρούσης συμβάσεως.

Οἱ ἀνωτέρω, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ρυθμίσεως τοῦ ἐκκρεμοῦντος θέματος τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τοῦ βοηθητικοῦ καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης, ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι :

1) Οἱ μισθοὶ τοῦ βοηθητικοῦ καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 συμφώνως πρὸς τὸν κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εἰς τὴν στήλην γ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται οἱ μισθοί, οἵτινες θέλουσιν ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας :

Βαθμός (α)	Βασικὸς προπολεμικὸς μισθὸς (β)	Καθοριζόμενος νέος μισθός (γ)
Ὑπομηχανικὸς	8.700	2.150.000
»	6.600	1.800.000
»	4.800	1.500.000
»	3.600	1.300.000
Δόκιμος Ὑπομηχανικὸς	3.000	1.100.000
Ἀρχιτεχνίτης	5.500	1.600.000
Εἰσπράκτωρ ἢ Τεχνίτης α' τάξεως	4.000	1.350.000
Εἰσπράκτωρ ἢ Τεχνίτης β' τάξεως	3.000	1.100.000
Προσωρινὸς εἰσπράκτωρ ἢ Τεχνίτης	2.000	900.000
Κλητὴρ Α' τάξεως	3.000	1.100.000
» Β' »	2.500	950.000
» Γ' »	2.000	800.000
Προσωρινὸς κλητὴρ	1.500	700.000

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 12 Δεκεμβρίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 230|1951 πράξεως καταθέσεως.

2) Οι ανωτέρω μισθοί προσαυξάνονται κατά τάς υπό του ισχύοντος οργανισμού της Υπηρεσίας της Εθνικής Κτηματικής Τραπέζης της Ελλάδος προβλεπομένας και υπό τάς εν αυτώ προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγω παραμονής εν τω αυτώ βαθμώ.

3) Επί του ούτω προσαυξανομένου, κατά την προηγουμένην υπ' αύξ. άριθ. 2 παράγραφον, μισθού χορηγούνται τα υπό του οργανισμού της Υπηρεσίας και αποφάσεων του Γενικού Συμβουλίου της Εθνικής Κτηματικής Τραπέζης της Ελλάδος προβλεπόμενα επιδόματα γάμου, τέκνων και πολυετούς υπηρεσίας.

4) Τα υπό του οργανισμού της Υπηρεσίας ή αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης προβλεπόμενα επιδόματα — επίδομα ασφαλείας κλπ. — εξακολουθούσι χορηγούμενα ως μέχρι τούδε.

5) Η παιδική μέριμνα θέλει εξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατά το πρώτον δεκαπενθήμερον του μηνός Ιανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθή αι αποδοχαί του δεκαπενθημέρου τούτου ως ισχυόν προ της υπογραφής της παρούσης συμβάσεως. Αι διαφοραί, αι προκύπτουσαι διά το δεκαπενθήμερον τούτο εκ της εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως, θα καταβληθώσι την 16ην Ιανουαρίου 1952.

7) Από της 1ης Ιανουαρίου 1952, αφ' ής ισχύει η παρούσα σύμβασις, θα χορηγήται καθ' έκαστον έτος ως κασχαλινόν δώρον το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών του εις το βοηθητικόν και το υπηρετικόν προσωπικόν της Εθνικής Κτηματικής Τραπέζης της Ελλάδος, ως και αι αποδοχαί ενός μηνός επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων και του Νέου Έτους.

8) Πάσα αύξησις ή αναπροσαρμογή αποδοχών, απορρέουσα είτε εκ της παρούσης συλλογικής συμβάσεως, είτε εκ προαγωγής, είτε εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, ουδέν δικαίωμα γεννά υπέρ του υπαγομένου εις την παρούσαν συλλογικήν σύμβασιν προσωπικού προς επαύξησιν των κεχορηγημένων αυτώ δανείων.

9) Η παρούσα σύμβασις ισχύει υπό την προϋπόθεσιν ότι μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1951 θέλει κατατεθή παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών, παρ' ω θα κατατεθή η παρούσα σύμβασις, κεκυρωμένον αντίγραφον αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως του Συλλόγου του Βοηθητικού Προσωπικού της Εθνικής και της Εθνικής Κτηματικής Τραπέζης της Ελλάδος, εγκρινούσης την γενομένην σήμεραν υπογραφήν της παρούσης συμβάσεως υπό των εκπροσώπων του Συλλόγου τούτου (*). Εις περίπτωσιν μη εκπληρώσεως του εν τη παρούσει παραγράφω όρου η παρούσα σύμβασις θεωρείται ανύπαρκτος.

Η παρούσα, αναγνωσθείσα παρουσία των συμβαλλομένων, υπεγράφη εις δύο πρωτότυπα, εξ ων το μεν εν κατατεθήσεται εις τα αρχεία του Υπουργείου Εργασίας, το δε έτερον εις το Ειρηνοδικείον Αθηνών, προς σύνταξιν της οικείας εκθέσεως κατά τας διατάξεις του από 16]31.11.1935 Α.Ν. «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» (*).

(*) Κατατέθη το από 29.12.1951 πρακτικόν (Πράξ. καταθ. 246]31.12.1951).

Συλλογική σύμβασις εργασίας περί ρυθμίσεως των αποδοχών του εις τον Σύλλογον των Εισπρακτόρων της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος μετέχοντος προσωπικού.

Εν Αθήναις σήμερον τη 22α Δεκεμβρίου 1951 οι κάτωθι υπογεγραμμένοι αφ' ενός Σταύρος Κωστόπουλος, Διοικητής της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, και αφ' ετέρου Ευστράτιος Ιερωνυμάκης, Πρόεδρος του Συλλόγου Εισπρακτόρων της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, και Δημήτριος Παπαϊωάννου, Γενικός Γραμματεύς του αυτού Συλλόγου, υπό την εκτεθείσαν ιδιότητά των εδήλωσαν ότι είναι δεόντως και νομίμως εξουσιοδοτημένοι διά την υπογραφήν της παρούσης συλλογικής συμβάσεως υπό της Τραπέζης και της Οργανώσεως τας οποίας εκπροσωπούσι. Η τοιαύτη δήλωσις διά τους ανωτέρω εκπροσώπους του Συλλόγου των Εισπρακτόρων της Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος γίνεται υπό τον όρον περί ού ή υπ' αριθ. 9 παράγραφος της παρούσης συμβάσεως.

Οι ανωτέρω, έχοντες υπ' όψει την ανάγκην της ταχείας ρυθμίσεως του εκκρεμούντος θέματος της αναπροσαρμογής των μισθών των εισπρακτόρων της ως άνω Τραπέζης, απεφασίσαμεν την υπογραφήν της παρούσης, δι' ής συμφωνούνται τα κάτωθι:

1.—Οι μισθοί των εισπρακτόρων της διά της παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται από 1ης Ιανουαρίου 1952 συμφώνως προς τον κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εις την στήλην γ του οποίου αναγράφονται οι μισθοί, οίτινες θέλουσιν ισχύει από της ως άνω χρονολογίας:

Βαθμοί (α)	Βασικός προπολεμικός μισθός (β)	Καθοριζόμενος νέος μισθός (γ)
Ανώτερος Επόπτης Ασφαλείας	5.500	1.600.000
Επόπτης Ασφαλείας	5.000	1.500.000
Εργοδηγός και τεχνίτης Α' τάξεως	5.500	1.600.000
Εισπράκτωρ και τεχνίτης Α' τάξεως	4.000	1.350.000
Εισπράκτωρ και τεχνίτης Β' τάξεως	3.000	1.100.000
Προσωρινός ή έκτακτος επί συμβάσει εισπράκτωρ ή τεχνίτης	2.000	900.000

2.—Οι ανωτέρω μισθοί προσαυξάνονται κατά τας υπό του ισχύοντος οργανισμού της Υπηρεσίας της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος προβλεπομένας και υπό τας εν αυτώ προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγω παραμονής εν τω αυτώ βαθμώ.

3.—Επί του ούτω προσαυξανομένου, κατά την προηγουμένην υπ' αύξ. άριθ. 2 παράγρ.,

(*) Κατατέθη παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών την 28 Δεκεμβρίου 1951, συνταχθείσης της υπ' αριθ. 244]1951 πράξεως καταθέσεως.

μισθού χορηγούνται τά ύπό τού Όργανισμού τής Ύπηρεσίας καί άποφάσεων τού Γενικού Συμβουλίου τής Έθνικής Τραπέζης τής Έλλάδος προβλεπόμενα έπιδόματα γάμου, τέκνων, πολυετούς ύπηρεσίας καί Βορείου Έλλάδος.

4.—Τά ύπό τού οργανισμού τής Ύπηρεσίας ή άποφάσεως τού Γενικού Συμβουλίου τής Τραπέζης προβλεπόμενα έπιδόματα—ταμιακόν έπίδομα, τεχνικόν έπίδομα, έπίδομα άσφαλείας—έξακολουθούσι χορηγούμενα ώς μέχρι τούδε.

5.—Ή παιδική μέριμνα θέλει έξακολουθήσει παρεχομένη.

6.—Κατά τό πρώτον δεκαπενθήμερον τού μηνός Ίανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθή αί άποδοχαί τού δεκαπενθημέρου τούτου ώς ίσχυον πρό τής ύπογραφής τής παρούσης συμβάσεως. Αί διαφοραί αί προκύπτουσαι διά τό δεκαπενθήμερον τούτο έκ τής έφαρμογής τής παρούσης συμβάσεως, θά καταβληθώσι τήν 16ην Ίανουαρίου 1952.

7.—Άπό τής 1ης Ίανουαρίου 1952, άφ' ής ίσχύει ή παρούσα σύμβασις, θά χορηγήται καθ' έκαστον έτος εις τό εις τήν παρούσαν συλλογικήν σύμβασιν ύπαγόμενον προσωπικόν ώς πασχαλινόν δώρον τό ήμισυ τών μηνιαίων άποδοχών του, ώς καί αί άποδοχαί ένός μηνός, έπί ταίς έορταίς τών Χριστουγέννων καί τού Νέου Έτους.

8.—Πάσα αύξησις ή άναπροσαρμογή άποδοχών, άπορρέουσα είτε έκ τής παρούσης συλλογικής συμβάσεως, είτε έκ προαγωγής, είτε έξ οιασδήποτε άλλης αίτίας, ούδέν δικαίωμα γεννά ύπέρ τού ύπαγομένου εις τήν παρούσαν συλλογικήν σύμβασιν προσωπικού πρός έπαύξησιν τών κεχορηγημένων αύτώ δανείων.

9.—Ή παρούσα σύμβασις ίσχύει ύπό τήν προϋπόθεσιν ότι μέχρι τής 31ης Δεκεμβρίου 1951 θέλει κατατεθή παρά τώ Γραμματεί τού Εἰρηνοδικείου Άθηνών, παρ' ώ θά κατατεθή ή παρούσα σύμβασις, κεκυρωμένον άντίγραφον άποφάσεως τής Γενικής Συνελεύσεως τού Συλλόγου Εἰσπρακτόρων τής Έθνικής Τραπέζης τής Έλλάδος (*), έγκρινούσης τήν γενομένην σήμερον ύπογραφήν τής παρούσης συμβάσεως ύπό τών έκπροσώπων τού συλλόγου τούτου. Εἰς περίπτωσιν μή έκπληρώσεως τού έν τή παρούσῃ παραγράφῳ όρου ή παρούσα σύμβασις θεωρείται άνύπαρκτος.

Ή παρούσα, άναγνωσθείσα παρουσία τών συμβαλλομένων, ύπεγράφη εις δύο πρωτότυπα, έξ ών τό μέν έν κατατεθήσεται εις τά Άρχεία τού Ύπουργείου Έργασίας, τό δέ έτερον εις τό Εἰρηνοδικεῖον Άθηνών πρός σύνταξιν τής οικείας έκθέσεως, κατά τάς διατάξεις τού άπό 16|31.11.1935 Α.Ν. «περί συλλογικών συμβάσεων έργασίας (**).

Συλλογική σύμβασις έργασίας περί ρυθμίσεως τών άποδοχών τών ύπαλλήλων τής Έθνικής Τραπέζης τής Έλλάδος.

Έν Άθήναις σήμερον τῇ 4ῃ Δεκεμβρίου 1951, οί κάτωθι ύπογεγραμμένοι άφ' ένός Σταύρος Κωστόπουλος, Διοικητής τής Έθνικής Τραπέζης τής Έλλάδος, καί άφ' έτέρου Γεώργιος Κώστης, Πρόεδρος τού Συλλόγου τών Ύπαλλήλων τής Έθνικής Τραπέζης τής Έλλάδος, ύπό τήν έκτεθείσαν ιδιότητά των έδήλωσαν ότι είναι δεόντως καί νομίμως έξουσιοδοτημένοι διά τήν ύπογραφήν τής παρούσης συλλογικής συμβάσεως ύπό τής Τραπέζης καί τής Όργανώσεως τάς όποίας έκπροσωποῦσι. Ή τοιαύτη δήλωσις διά τόν άνωτέρω ύπ' αὐξ. άριθ. 2 έκπρόσωπον τού Συλλόγου τών Ύπαλλήλων τής Έθνικής Τραπέζης γίνεται ύπό τόν όρον περί οὗ ή ύπ' άριθ. 9 παράγραφος τής παρούσης συμβάσεως.

Οί άνωτέρω, έχοντες ύπ' όψιν τήν άνάγκην τής ταχείας ρυθμίσεως τού έκκρεμοῦντος θέματος τής άναπροσαρμογής τών μισθών τών ύπαλλήλων τής ώς άνω Τραπέζης, άπεφασίσαμεν τήν ύπογραφήν τής παρούσης, δι' ής συμφωνοῦνται τά κάτωθι:

1) Οί μισθοί τών ύπαλλήλων τής διά τής παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται άπό 1ης Ίανουαρίου 1952 συμφώνως πρός τόν κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εἰς τήν στήλην γ τού όποίου άναγράφονται οί μισθοί, οἵτινες θέλουσιν ίσχύει άπό τής άνω χρονολογίας:

Βαθμός (α)	Βασικός προπολεμικός μισθός (β)	Καθοριζόμενος νέος μισθός (γ)
Τμηματάρχης Α' τάξεως	14.600	3.100.000
Τμηματάρχης Β' τάξεως	11.000	2.600.000
Λογιστής Α' τάξεως	8.700	2.150.000
Λογιστής Β' τάξεως	6.600	1.800.000
Ύπολογιστής	4.800	1.500.000
Βοηθός	3.600	1.300.000
Δόκιμος	3.000	1.100.000
Προσωρινός ή έκτακτος έπί συμβάσει ύπάλληλος	2.500	950.000
Γραμματεύς Α' τάξεως α	8.700	2.150.000
Γραμματεύς Α' »	6.600	1.800.000
Γραμματεύς Β' »	4.800	1.500.000
Δακτυλογράφος Α' »	4.000	1.350.000
Δακτυλογράφος Β' »	3.200	1.100.000
Δόκιμος δακτυλογράφος	2.700	950.000
Προσωρινή ή έκτακτος έπί συμβάσει δακτυλογράφος	2.000	800.000

2) Οί άνωτέρω μισθοί προσαυξάνονται κατά τάς ύπό τού ίσχύοντος Όργανισμού τής Ύπηρεσίας τής Έθνικής Τραπέζης τής Έλλάδος προβλεπομένας καί ύπό τάς έν αὐτῷ προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγῳ παραμονής έν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3) Έπί τού ούτω προσαυξανομένου, κατά τήν προηγουμένην ύπ' αὐξ. άριθ. 2 παράγραφον, μισθού χορηγούνται τά ύπό τού όργανισμού τής Ύπηρεσίας καί άποφάσεων τού Γεν. Συμβουλίου τής Έθνικής Τραπέζης τής Έλλάδος προβλεπόμενα έπιδόματα γάμου, τέκνων, πολυετούς ύπηρεσίας καί Βορείου Έλλάδος.

4) Τά ύπό τού όργανισμού τής Ύπηρεσίας ή άποφάσεων τού Γενικού Συμβουλίου τής Τραπέζης προβλεπόμενα έπιδόματα—έπίδομα θέσεως, τεχνικόν έπίδομα, ταμιακόν έπίδομα, έπίδο-

(*) Κατετέθη τό άπό 29.12.1951 πρακτικόν (Πράξ. καταθ. 247|29.12.1951)

(**) Κατετέθη παρά τῷ Γραμματεῖ τού Εἰρηνοδικείου Άθηνών τήν 27 Δεκεμβρίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 242|1951 πράξεως καταθέσεως.

μα ἀσφαλείας—ἐξακολουθοῦσι χορηγούμενα ὡς μέχρι τοῦδε.

5) Ἡ παιδικὴ μέριμνα θέλει ἐξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθῇ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ δεκαπενθημέρου τούτου ὡς ἰσχυον πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως. Αἱ διαφοραί, αἱ προκύπτουσαι διὰ τὸ δεκαπενθήμερον τοῦτο ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, θὰ καταβληθῶσι τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1952.

7) Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952, ἀφ' ἧς ἰσχύει ἡ παροῦσα σύμβασις θὰ χορηγῆται καθ' ἕκαστον ἔτος ὡς πασχαλινὸν δῶρον τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους.

8) Πᾶσα αὔξησις ἢ ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν, ἀπορρέουσα εἴτε ἐκ τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ προαγωγῆς, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, οὐδὲν δικαίωμα γεννᾷ ὑπὲρ τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν προσωπικοῦ πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κεχορηγημένων αὐτῷ δανείων.

9) Ἡ παροῦσα Σύμβασις ἰσχύει ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1951 θέλει κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, παρ' ᾧ θὰ κατατεθῇ ἡ παροῦσα σύμβασις, κεκυρωμένων ἀντιγράφων ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος (*), ἐγκρινούσης τὴν γενομένην σήμερον ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ συλλόγου τούτου. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ ἐν τῇ παρούσῃ παραγράφῳ ὅρου ἡ παροῦσα σύμβασις θεωρεῖται ἀνύπαρκτος.

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ τῶν συμβαλλομένων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21.11.1935 Α.Ν. «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας» (**).

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν κλητήρων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 22ᾳ Δεκεμβρίου 1951 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Σταθρος Κωστόπουλος, Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφ' ἑτέρου Ὀρέστης Παπαδόπουλος, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ Λάζαρος Σοφικίτης, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου, ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητά των ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι δεόντως καὶ νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ὀργανώσεως τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦσι. Ἡ τοιαύτη δήλωσις διὰ τοὺς ἀνωτέρω ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 2 ἐκπροσώπους τοῦ Συλλόγου τοῦ Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον περὶ οὗ ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 παράγραφος τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἅπαντες οἱ νωτέρω, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ρυθμίσεως τοῦ ἐκκρεμοῦντος θέματος τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τῶν κλητήρων τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι :

1) Οἱ μισθοὶ τῶν κλητήρων τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 συμφώνως πρὸς τὸν κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εἰς τὴν στήλην γ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται οἱ μισθοί, οἵτινες θέλουσιν ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας :

Βαθμὸς (α)	Βασικὸς προπολεμικὸς μισθὸς (β)	Καθοριζόμενος νέος μισθὸς (γ)
Κλητὴρ Α' τάξεως	3.000	1.100.000
Κλητὴρ Β' »	2.500	950.000
Κλητὴρ Γ' »	2.000	800.000
Προσωρινὸς ἢ ἔκτακτος ἐπὶ συμβάσει κλητὴρ	1.500	700.000

2) Οἱ ἀνωτέρω μισθοὶ προσαυξάνονται κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος ὀργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπομένας καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3) Ἐπὶ τοῦ οὕτω προσαυξανομένου, κατὰ τὴν προηγουμένην ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 2 παράγραφον, μισθοῦ χορηγοῦνται τὰ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενα ἐπιδόματα γάμου, τέκνων, πολυετηδῶν ὑπηρεσίας καὶ Βορείου Ἑλλάδος.

4) Τὰ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας ἢ ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης προβλεπόμενα ἐπιδόματα—ἐπίδομα ἀσφαλείας—ἐξακολουθοῦσι χορηγούμενα ὡς μέχρι τοῦδε.

5) Ἡ παιδικὴ μέριμνα θέλει ἐξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθῇ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ δεκαπενθημέρου τούτου ὡς ἰσχυον πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως. Αἱ διαφοραί, αἱ προκύπτουσαι διὰ τὸ δεκαπενθήμερον τοῦτο ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, θὰ καταβληθῶσι τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1952.

7) Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952, ἀφ' ἧς ἰσχύει ἡ παροῦσα σύμβασις, θὰ χορηγῆται καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὸ εἰς τὴν παροῦσαν συλλογ. συμβασιν ὑπαγόμενον προσωπικὸν ὡς πασχαλινὸν δῶρον τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν του, ὡς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Ν. Ἔτους.

8) Πᾶσα αὔξησις ἢ ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν, ἀπορρέουσα εἴτε ἐκ τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ προαγωγῆς, εἴτε ἐξ

(*) Κατετέθη τὸ ἀπὸ 7.12.1951 πρακτικὸν (Πράξ. καταθ. 248|31.12.1951).

(**) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 5 Δεκεμβρίου 1951, συνταχθεῖσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 224|1951 πράξεως καταθέσεως.

οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, οὐδὲν δικαίωμα γεννᾷ ὑπὲρ τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν προσωπικοῦ πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κεχορηγημένων αὐτῷ δανείων.

9) Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1951 θέλει κατατεθῆ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, παρ' ᾧ θὰ κατατεθῆ ἡ παροῦσα σύμβασις, κεκυρωμένον ἀντίγραφον ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συλλόγου τοῦ Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος (*), ἐγκρινούσης τὴν γενομένην σήμερον ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ συλλόγου τούτου. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ ἐν τῇ παρούσῃ παραγράφῳ ὅρου ἡ παροῦσα σύμβασις θεωρεῖται ἀνύπαρκτος.

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ τῶν συμβαλλομένων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς σικείας ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16]21.11.1935 Α.Ν. «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας» (**).

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1951 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι 1) Ἀλέξανδρος Μυλωνᾶς, Διοικητὴς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου 2) Νικόλαος Βουγιουκλῆς, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ Χαράλαμπος Ἰακ. Τσαγκαρόπουλος, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ἰδίου Συλλόγου, ἅπαντες ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητά των ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι δεόντως καὶ νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ὀργανώσεως τὴν ὁποίαν ἐκπροσωποῦσι. Ἡ τοιαύτη δήλωσις διὰ τοὺς ἀνωτέρω ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 2 ἐκπροσώπους τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον περὶ οὗ ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 παράγραφος τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ρυθμίσεως τοῦ ἐκκρεμοῦντος θέματος τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης, ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι :

1) Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 συμφώνως πρὸς τὸν κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εἰς τὴν στήλην γ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται οἱ μισθοί, οἵτινες θέλουσιν ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας.

Βαθμὸς (α)	Ὀργανικὸς μισθὸς (β)	Νέαι ἀποδοχαί (γ)
Τμηματάρχης Α'	10.500	2.600.000
» Β'	9.500	2.420.000
» Γ'	8.500	2.240.000
Ἀρχιλογιστὴς	7.500	2.000.000
Λογιστὴς Α'	6.500	1.860.000
» Β'	6.000	1.720.000
» Γ'	5.000	1.580.000
Ὑπολογιστὴς	4.500	1.400.000
Βοηθὸς	3.500	1.300.000
Δόκιμος	3.000	1.100.000
Α' Εἰδικῶν προσωπικῶν		
Τοπογράφος Α'	7.500	2.000.000
» Β'	6.700	1.850.000
» Γ'	6.200	1.700.000
» Δ'	5.200	1.570.000
Βοηθὸς τοπογράφος Α'	4.700	1.450.000
» » Β'	4.200	1.370.000
» » Γ'	3.500	1.300.000
Δόκιμος τοπογράφος	3.200	1.450.000
Β' Βοηθητικῶν προσωπικῶν		
Γραφεὺς Α'	5.500	1.660.000
» Β'	4.500	1.440.000
» Γ'	3.500	1.300.000
» Δ'	2.800	1.060.000
Εἰσπράκτωρ Α'	4.500	1.400.000
» Β'	4.000	1.350.000
» Γ'	3.500	1.300.000
» Δ'	3.000	1.100.000
Δακτυλογράφος Α'	3.500	1.350.000
» Β'	3.100	1.200.000
» Γ'	2.800	1.050.000
» Δ'	2.500	950.000
Τηλεφωνήτρια Α'	3.000	1.100.000
» Β'	2.700	1.030.000

2) Οἱ ἀνωτέρω μισθοὶ προσαυξάνονται κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων ὀργανισμοῦ καὶ κανονισμῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπομένας καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτοῖς προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3) Ἐπὶ τοῦ οὕτω προσαυξανομένου, κατὰ τὴν προηγουμένην ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 2 παράγραφον, μισθοῦ χορηγοῦνται τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανισμοῦ καὶ ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενα ἐπιδόματα γάμου, τέκνων, πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ Βορ. Ἑλλάδος.

4) Τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων Κανονισμῶν ἢ ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης προβλεπόμενα εἰδικὰ ἐπιδόματα—ἐπίδομα θέσεως, ταμιακὸν ἐπίδομα, ἐπίδομα ἀσφαλείας—ἐξακολουθοῦσι χορηγούμενα ὡς μέχρι τοῦδε.

5) Ἡ παιδικὴ μέριμνα θέλει ἐξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθῆ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ δεκαπενθημέρου τούτου ὡς ἰσχυόν πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως. Αἱ διαφοραί, αἱ προκύπτουσαι διὰ τὸ δεκαπενθήμερον τοῦτο ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, θὰ καταβληθῶσι τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1952.

(*) Κατετέθη τὸ ἀπὸ 6.12.1951 πρακτικὸν (Πράξ. κατ. 246]29.12.1951).

(**) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 27 Δεκεμβρίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 241]1951 πράξεως καταθέσεως.

7) Από της 1ης Ιανουαρίου 1952 αφ' ής ισχύει η παρούσα σύμβασις, θά χορηγήται καθ' έκαστον έτος ως πασχαλινόν δώρον το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών των υπαλλήλων της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, ως και αι αποδοχαί ενός μηνός επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων και Νέου Έτους.

8) Πάσα αύξησις ή αναπροσαρμογή αποδοχών, απορρέουσα είτε εκ της εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως, είτε εκ της προαγωγής, είτε εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, ούδεν δικαίωμα γεννά υπέρ του υπαγομένου εις την παρούσαν συλλογικήν σύμβασιν προσωπικού προς επαύξησιν των κεχορηγημένων αυτώ δανείων.

9) Η παρούσα σύμβασις ισχύει υπό την προϋπόθεσιν ότι μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1951 θέλει κατατεθή παρά τη Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών, παρ' ω θά κατατεθή η παρούσα σύμβασις, κεκυρωμένον αντίγραφον αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως του Συλλόγου των Υπαλλήλων της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος (*), εγκρινούσης την γενομένην σήμερον υπογραφήν της παρούσης συμβάσεως υπό των εκπροσώπων του Συλλόγου τούτου. Εις περίπτωσιν μη εκπληρώσεως του εν τη παρούση παραγράφω όρου ή παρούσα σύμβασις θεωρείται ανύπαρκτος.

Η παρούσα, αναγνωσθείσα παρουσία πάντων των συμπραττόντων, υπεγράφη εις δύο πρωτότυπα, εξ ων εν μεν κατατεθήσεται εις τα αρχεία του Υπουργείου Εργασίας, το δε έτερον εις το Ειρηνοδικείον Αθηνών, προς σύνταξιν της οικείας εκθέσεως κατά τας διατάξεις του από 16|21.11.1935 Α.Ν. «περί Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας» (**).

Συλλογική σύμβασις έργασίας περί ρυθμίσεως των αποδοχών των εισπρακτόρων και κλητήρων της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος.

Εν Αθήναις σήμερον τη 21η Δεκεμβρίου 1951 οι κάτωθι υπογεγραμμένοι 1) Αλέξανδρος Μυλωνάς, Διοικητής της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, αφ' ενός και αφ' ετέρου 2) Κωνσταντίνος Κατσίκης, Πρόεδρος του Συλλόγου Εισπρακτόρων και Κλητήρων της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, και Θεόδωρος Χαλάς, Γενικός Γραμματεύς του ιδίου Συλλόγου, άπαντες υπό την έκτεθείσαν ιδιότητά των εδήλωσαν ότι είναι δεόντως και νομίμως εξουσιοδοτημένοι διά την υπογραφήν της παρούσης συλλογικής συμβάσεως υπό των αρμοδίων οργάνων της Τραπέζης και της Οργανώσεως τάς δποίας εκπροσωπούσιν. Η τοιαύτη δήλωσις διά τους ανωτέρω υπ' αύξ. αριθ. 2 εκπροσώπους του Συλλόγου των Εισπρακτόρων και Κλητήρων της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος γίνεται υπό τον όρον περί ού ή υπ' αριθ. 9 παράγραφος της παρούσης συμβάσεως.

Άπαντες οι ανωτέρω, έχοντες υπ' όψει την ανάγκην της ταχείας ρυθμίσεως του εκκρεμούντος θέματος της αναπροσαρμογής των μισθών των εισπρακτόρων και κλητήρων της ως άνω Τραπέζης, απεφασίσαμεν την υπογραφήν της παρούσης, δι' ής συμφωνούνται τα κάτωθι:

1) Οι μισθοί των εισπρακτόρων και κλητήρων της διά της παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης καθορίζονται από 1ης Ιανουαρίου 1952 συμφώνως προς τον κάτωθι παρατιθέμενον πίνακα, εις την στήλην γ του όποίου αναγράφονται οι μισθοί, οίτινες θέλουσιν ισχύει από της άνω χρονολογίας:

Βαθμός (α)	Οργανικός μισθός (β)	Μέσαι αποδοχαί (γ)
Βοηθητικόν προσωπικόν:		
Εισπράκτωρ Α'	4.500	1.400.000
Εισπράκτωρ Β'	4.000	1.350.000
Εισπράκτωρ Γ'	3.600	1.300.000
Εισπράκτωρ Δ'	3.000	1.100.000
Υπηρεσιακόν προσωπικόν:		
Αρχικλητήρ	3.800	1.280.000
Κλητήρ Α'	2.800	1.100.000
Κλητήρ Β'	2.500	975.000
Κλητήρ Γ'	2.200	850.000

2) Οι ανωτέρω μισθοί προσαυξάνονται κατά τας υπό των ισχυόντων οργανισμού και κανονισμών της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος προβλεπομένας και υπό τας εν αυτοίς προϋποθέσεις παρεχομένας προσαυξήσεις λόγω παραμονής εν τω βαθμώ.

3) Επί του ούτω προσαυξανομένου, κατά την προηγουμένην υπ' αύξ. αριθ. 2 παράγραφον, μισθού χορηγούνται τα υπό των οικείων οργανισμού και αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος προβλεπόμενα επιδόματα γάμου, τέκνων, πολυετούς υπηρεσίας και Βορ. Ελλάδος.

4) Τα υπό των οικείων κανονισμών ή αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης προβλεπόμενα ειδικά επιδόματα—επίδομα ταμιακόν, επίδομα ασφαλείας—εξακολουθούσι χορηγούμενα ως μέχρι τούδε.

5) Η παιδική μέριμνα θέλει εξακολουθήσει παρεχομένη.

6) Κατά το πρώτον δεκαπενθήμερον του μηνός Ιανουαρίου 1952 θέλουσι καταβληθή αι αποδοχαί του δεκαπενθημέρου τούτου ως ίσχυον προ της υπογραφής της παρούσης συμβάσεως. Αι διαφοραί, αι προκύπτουσαι διά το δεκαπενθήμερον τούτο εκ της εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως, θά καταβληθώσι την 16ην Ιανουαρίου 1952.

7) Από της 1ης Ιανουαρίου 1952, αφ' ής ισχύει η παρούσα σύμβασις, θά χορηγήται καθ' έκαστον έτος ως πασχαλινόν δώρον το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών των εισπρακτόρων και κλητήρων της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, ως και αι αποδοχαί ενός μηνός επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων και του Νέου Έτους.

8) Πάσα αύξησις ή αναπροσαρμογή αποδοχών, απορρέουσα είτε εκ της παρούσης εφαρμογής της συλλογικής συμβάσεως, είτε εκ προαγωγής, είτε εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, ούδεν

(*) Κατατέθη τό από 7.12.1951 πρακτικόν (Πράξ κατάθ. 220|12.12.1951).

(**) Κατατέθη παρά τη Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών την 1 Δεκεμβρίου 1951, συνταχθείσης της υπ' αριθ. 222|1951 πράξεως καταθέσεως.

δικαίωμα γεννᾶ ὑπέρ τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν προσωπικοῦ πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κεχορηγημένων αὐτῷ δανείων.

9) Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1951 θέλει κατατεθῆ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, παρ' ᾧ θὰ κατατεθῆ ἡ παροῦσα σύμβασις, κεκυρωμένων ἀντιγράφων ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συλλόγου τῶν Εἰσπρακτόρων καὶ Κλητήρων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐγκρινούσης τὴν γενομένην σήμερον ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Συλλόγου τούτου (*). Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ ἐν τῇ παρούσῃ παραγράφῳ ὅρου ἡ παροῦσα σύμβασις θεωρεῖται ἀνύπαρκτος.

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἓν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν, πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21.11.1935 Α.Ν. «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων» (**).

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

63092|Σ. 1213 α|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς μεταβατικῆς διατάξεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλληλικοῦ καὶ Ὑπηρετικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 3 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1952)

63092|Σ. 1213|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλληλικοῦ καὶ Ὑπηρετικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 3 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1952)

67784|31302|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 4 τῆς 9 Ἰανουαρίου 1952)

67083|Σ. 1301|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν κ.λ.π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 5 τῆς 9 Ἰανουαρίου 1952)

42461|Α. 151|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς προβλεπομένου ποσοῦ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Προνοίας Διμενεργατῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 7 τῆς 12 Ἰανουαρίου 1952)

70173|Σ. 1377|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 7 τῆς 12 Ἰανουαρίου 1952)

1058|Σ. 7|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 8 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

68704|Σ. 1343|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 8 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1952)

57352|Ε. 2394|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 10 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1952)

56633|ν. 77|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Ὑαλουργῶν καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 10 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1952)

68452|Σ. 1352|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Διμενεργατῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 10 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1952)

1113|Σ. 14|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἄρθρου εἰς Καταστατικὸν Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 10 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1952)

67081|Σ. 1313|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ τέλος τοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 10 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1952)

2305|Σ. 49|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 12 τῆς 22 Ἰανουαρίου 1952)

(*) Κατετέθη τὸ ἀπὸ 29.12.1951 πρακτικὸν (Πράξ. κατ' ἀρ. 215|29.12.1951).

(**) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 24 Δεκεμβρίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 240|1951 πράξεως καταθέσεως.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

ΕΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατά τό λήξαν δεκαπενθήμερον κατετέθη εις την Βουλήν ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρός ψήφισιν τό κατωτέρω σχέδιον νόμου «περί διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας».

Ἡ ἐπί τοῦ σχεδίου νόμου εἰσηγητική ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπεξηγοῦσα τους σκοπούς τοῦ νομοσχεδίου, ἀναφέρει, μεταξύ ἄλλων, τά ἑξῆς:

Ἀποδίδοντες ἰδιάζουσαν σημασίαν εἰς τήν διαιτητικήν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν ἐργασίας, διότι ὁ θεσμός τῆς διαιτησίας, ἀπαμβλύνων τάς ὀξύτητας μεταξύ τῶν ἐν διαφορᾷ μερῶν, λόγῳ τῆς κρατούσης κατά τήν λειτουργίαν του διαδικασίας, ἐκτελεῖ ἔργον κατ' ἐξοχήν ὠφελίμων κοινωνικῶς, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ταρασσόντων ταχέως τήν διαφοράν, περιορίζει τήν ἐκ ταύτης ἀναταραχήν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει καί, τό σκουδαιότερον, μειώνει εἰς τό ἐλάχιστον τήν ἐκ τῆς διαφορᾶς ταλαιπωρίαν τοῦ μισθωτοῦ, ἐκρίναμεν σκόπιμον νά εἰσηγηθῶμεν τήν ἵδρυσιν ἰδίων ὀργάνων, καί δή συλλογικῶν, διαιτησίας, τά ὁποῖα συγκροτούμενα οὐχί ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀλλ' ἐκ προσώπων ἀντιπροσωπευτικῶν τῶν ἐν διαφορᾷ μερῶν καί ἐξ ἑνός δικηγόρου, λόγῳ τοῦ νομικοῦ χαρακτῆρος τῶν διαφορῶν ἐργασίας, παρέχουν ηὐξημένας ἐγγυήσεις ἀνεξαρτησίας καί ἐγγυῶνται τήν καλλιτέραν ἀπόδοσιν τοῦ ἔργου τῆς διαιτησίας.

Καθιεροῦται ὡς ὑποχρεωτική ἡ προσφυγή εἰς τήν διά τοῦ παρόντος σχεδίου νόμου ὀργανουμένην διαιτησίαν, ὑπό τήν ἔννοιαν οὐχί βεβαίως τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς προσφυγῆς εἰς τά τακτικά δικαστήρια, ὅπερ προδήλως θά ἦκειτο ἀντικρυς πρός τάς συνταγματικάς διατάξεις, καθ' ἃς ὁ «φυσικός δικαστής» καθίσταται προσιτός εἰς πάντα πολίτην, ἀλλ' ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς προκαταρκτικῆς ἐρεύνης τῆς διαφορᾶς ὑπό τοῦ ἀρεσκτέρου ἐνδιαφερομένου διά τήν ἐπίλυσιν ταύτης ὀργάνου τῆς Πολιτείας, ὡς εἶναι ἐν προκειμένῳ τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἐπί τῷ τέλει τῆς ἐπιλύσεώς της, ἐπιδιωκομένου τοῦ σκοποῦ τούτου διά τῆς ἐπιμελείᾳ τῶν διαιτητῶν προσεγγίσεως τῶν ἐν τῇ διαφορᾷ μερῶν. Ἐάν ἡ προσέγγισις αὕτη δέν ἐπιτευχθῇ τῇ βουλήσει τῶν μερῶν, τότε ταῦτα εἶναι ἐλεύθερα νά προσφύγουν εἰς τόν «φυσικόν των δικαστήν».

Τό νομοσχέδιον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Σχέδιον Νόμου
«Περί διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας»

Ἄρθρον 1

Διά τοῦ παρόντος Νόμου ὀργανοῦται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ἡ διαιτητική ἐπίλυσις τῶν διαφορῶν, αἵτινες προκύπτουν μεταξύ μισθωτῶν ἢ τῶν διαδόχων των ἀφ' ἑνός καί ἐργοδοτῶν ἢ τῶν διαδόχων των ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Ἄρθρον 2

Πρό πάσης προσφυγῆς εἰς τήν δικαστικήν ἐπίλυσιν τῶν ἐν λόγῳ διαφορῶν ὑποχρεοῦνται τά ἀνωτέρω πρόσωπα, ἐπί ποινῇ ἀπαραδέκτου τῆς προσφυγῆς των ταύτης, ν' ἀπευθύνωνται εἰς τά ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ὄργανα διαιτησίας.

Ἄρθρον 3

1. Παρ' ἑκάστῃ Ἐπιθεωρήσει Ἐργασίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας συνιστᾶται διά πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου διά πράξεως τοῦ Νομάρχου μία ἢ καί περισσότεραι Ἐπιτροπαί Διαιτησίας Διαφορῶν Ἐργασίας.

Αἱ Ἐπιτροπαί Διαιτησίας εἶναι τριμελεῖς καί ἀποτελοῦνται ἐξ ἑνός δικηγόρου ὡς Προέδρου καί ἐξ ἑνός μισθωτοῦ καί ἑνός ἐργοδότου, ὡς μελῶν.

2. Τά μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διοριζόμενα ἐπί ἐνιαυσίᾳ θητείᾳ μή δυναμένῃ νά ἀνανεωθῇ πλέον ἐπί ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν, ὑποδεικνύονται μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, ὡς ἀκολούθως: α) Ὁ δικηγόρος, Πρόεδρος, παρά τοῦ οἰκείου Δικηγορικοῦ Συλλόγου, β) ὁ μισθωτός, μέλος, παρά τοῦ οἰκείου Ἐργατικοῦ Κέντρου καί γ) ὁ ἐργοδότης, μέλος, παρά τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ καί Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

3. Τήν μέριμναν διά τήν ὀργάνωσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καί τήν ἐποπτείαν καί τόν ἔλεγχον κατ' αὐτῶν ἔχει ἡ παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Ὑπηρεσία Ἐπιλύσεως Ἐργατικῶν Διαφορῶν.

Ἄρθρον 4

1. Μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δύνανται νά εἶναι μόνον πολῖται Ἕλληνες, ἄρρενες ἢ θήλεις, συμπληρώσαντες τό 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἀπό τριετίας τοὐλάχιστον μέλη ἀναγνωρισμένων ἐπαγγελματικῶν σωματείων ἢ ὀργανώσεων ἐργαζομένων ἢ ἐργοδοτῶν καί πράγματι ἀσκοῦντες τό ἐπάγγελμα.

2. Δέν δύνανται νά εἶναι μέλη Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας α) οἱ μή ἀπολαύοντες τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων, β) οἱ καταδικασθέντες ἕνεκα κακουργήματος ἢ πλημμελήματος εἰς φυλάκισιν ἀνωτέραν τῶν δύο ἐτῶν ἢ ἕνεκα τινός τῶν ἐν ἄρθροις 207, 231, 229, 336 - 358, 363, 373, 375 καί 386 Ποιν. Κώδικος πλημμελημάτων, οἱαδήποτε καί ἂν εἶναι ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινή, γ) οἱ ἐπί δωροδοκίᾳ, ἐκβιάσει, καταπιέσει ἢ διά παράβασιν τῶν νόμων περί προστασίας τῆς ἐργασίας καί περί κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καταδικασθέντες καί εἰς βαθμόν πλημμελήματος, δ) οἱ διά βουλεύματος παραπεμφθέντες εἰς δίκην ἐπί κακουργήματι ἢ πλημμελήματι ἐκ τῶν ἐν τοῖς ὡς ἄνω ἄρθροις τοῦ Ποιν. Κώδικος, ἐφ' ὅσον ἐκκρεμεῖ ἡ κατ' αὐτῶν κατηγορία, ε) οἱ ἐστερημένοι τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως τῆς περιουσίας των, στ) οἱ ἐστερημένοι τῆς ὁράσεως καί ἀκοῆς καί ζ) οἱ μή ἔχοντες ἀπολυτήριον στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 5

Χρέη Εἰσηγητοῦ εἰς τάς Ἐπιτροπάς Διαιτησίας ἐκτελεῖ ὁ ἁρμόδιος Ἐπιθεωρητής Ἐργασίας, Γραμματεύς δέ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ἐλλείψει δέ τοιούτου ἐν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁριζομένου ὑπό τοῦ Προέδρου αὐτῆς.

Άρθρον 6

1. Ἡ προσέλευσις τῶν μελῶν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας εἶναι ὑποχρεωτική.

2. Τὰ ἀπουσιάζοντα ἐκ τῶν συνεδριάσεων ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας μέλη τιμωροῦνται διὰ κρατήσεως μέχρις ἑνὸς μηνὸς ἢ διὰ προστίμου 100.000—5.000.000 δραχμῶν.

3. Οἱ πρόεδροι τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑποχρεοῦνται ν' ἀνακοινώνουν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας τ' ὀνόματα μελῶν διὰ τὴν ἀσκησιν τῆς ποινικῆς ἀγωγῆς.

Ἄρθρον 7

Εἰς τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Εἰσηγητὴν καταβάλλεται ἀποζημίωσις διὰ τὰς παραστάσεις εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας, καθοριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Ἄρθρον 8

Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δύνανται νὰ προτείνουν τὴν ἑαυτῶν ἐξαίρεσιν ἢ νὰ ἐξαιρεθῶν ἐξ αἰτήσει ἑνὸς τῶν ἐν διαφορᾷ μερῶν, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου συντρέχει περίπτωσις ἐξαιρέσεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 38 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ἄρθρον 9

Ἡ τοπικὴ ἁρμοδιότης τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κρίνεται ἐκ τῆς ἕδρας τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν ἐργοδοτῶν.

Ἄρθρον 10

1. Αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας συνεδριάζουν εἰς τὰ οἰκεῖα Καταστήματα τῶν Ἐπιθεωρήσεων Ἐργασίας κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῶν ὁριζομένας ἡμέρας καὶ ὥρας, τοὐλάχιστον δὲ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ἐκτάκτως ὅτι ἡ συνεδρίασις θὰ γίνῃ εἰς ἄλλον τόπον ἂν κρίνῃ τοῦτο λυσιτελέστερον διὰ τὴν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς.

Ἄρθρον 11

Ἡ ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας διαδικασία διεξάγεται ὡς ἀκολούθως :

Ἐπὶ εἰδικῶν ἐνσπόνδων, ὅταν ὁ τύπος καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκτίθενται συνοπτικῶς, ἐπιμελείᾳ τῆς οἰκείας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἐπὶ τριπλοτύπου στελέχους τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς μετὰ τῶν θεμελιούντων ταύτην νομικῶν στοιχείων. Τὸ ἓν τῶν φύλλων τούτων τῆς ἐκθέσεως, ὑπογραφόμενον ὑπὸ τοῦ αἰτήσαντος τὴν σύνταξιν της προσώπου, παραμένει εἰς τὸ στέλεχος, τὸ δεύτερον παραδίδεται εἰς τὸ ὡς εἴρηται πρόσωπον καὶ τὸ τρίτον κοινοποιεῖται, ἐπιμελείᾳ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, εἰς τὸ καθ' οὗ ἡ αἴτησις πρόσωπον μετὰ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας συζητήσεως τῆς διαφορᾶς καὶ κλήσεως πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Τὰ ἐν διαφορᾷ μέρη καλοῦνται νὰ παραστῶν δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 12

1. Ἐὰν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας δὲν ἐμφανίζεται ὁ αἰτησάμενος τὴν διαιτησίαν, βεβαιοῦται τοῦτο εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ ἡ αἴτησις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα. Ἐὰν δὲν ἐμφανίζεται ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις, βεβαιοῦται τοῦτο εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ ἡ διαιτητικὴ ἐπίλυσις τῆς διαφορᾶς θεωρεῖται ματαιωθεῖσα.

2. Ὁ νομίμως κληθεὶς καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν σχετικῶν δαπανῶν.

Ἄρθρον 13

Ἡ συζήτησις ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας δὲν εἶναι δημοσία.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρίστανται κατ' αὐτὴν αὐτοπροσώπως ἢ διὰ νομίμου ἐκπροσώπου των, ἐπὶ νομικῶν προσώπων. Δύνανται νὰ παρασταθοῦν μετὰ ἢ καὶ διὰ πληρεξουσίου δικηγόρου ἢ ἑτέρου πληρεξουσίου ἢ καὶ μετ' ἐκπροσώπου τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, ἧς τυγχάνουσι μέλη. Ἡ πληρεξουσιότης παρέχεται διὰ προφορικῆς δηλώσεως ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ δι' ἐπιστολῆς.

Ἄρθρον 14

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἑκατέρωθεν ἀπόψεων ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ γίνεται προφορικῶς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κρίνουσα ἐκ τῶν ἐνόντων δύναται νὰ δεχθῇ ἢ νὰ διατάξῃ πᾶν ἀποδεικτικὸν μέσον χρήσιμον κατὰ τὴν κρίσιν της. Ἔργον της εἶναι, ἐφ' ὅσον μορφώσῃ γνώμην περὶ τοῦ ἀκριβοῦς ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, νὰ ἐπιδιώξῃ παραχρῆμα τὴν προσέγγισιν τῶν ἐν διαφορᾷ μερῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐπιλύσεως ταύτης.

Τούτου ἐπιτυγχανομένου συντάσσεται σχετικὸν πρακτικόν, ὑπογραφόμενον παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἐν λόγῳ πρακτικὸν δύναται ἐπὶ τῇ αἰτήσει παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον νὰ περιαφθῇ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀναλογικὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 119 τῆς Πολ. Δικονομίας διὰ πράξεως τοῦ δικάζοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' Πρωτοδίκου.

Ἐν ἀδυναμίᾳ ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς διαιτητικῶς συντάσσεται σχετικὸν πρακτικόν, ἐκτιθεμένων ἐν αὐτῷ συνοπτικῶς τῶν ἑκατέρωθεν ἀπόψεων καὶ τῶν σημείων εἰς ἃ ὑφίσταται διαστασις, μετὰ μνείας τῶν τυχὸν σημείων εἰς ἃ ἡ συμφωνία τῶν μερῶν εἶναι πλήρης. Αἱ ἐπὶ μέρους συμφωνίαι ἀποτελοῦν πλήρη ἀπόδειξιν εἰς σχετικὴν δίκην. Ἀντίγραφον τοῦ ἐν λόγῳ πρακτικοῦ δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη τῇ αἰτήσει των.

Ἄρθρον 15

1. Ἐπὶ ἑκάστης περιπτώσεως διαιτητικῆς ἐπιλύσεως διαφορᾶς καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν ὑποχρεουμένων διὰ τοῦ πρακτικοῦ διαιτησίας ἐργοδοτῶν εἰς παροχὰς ἢ ἐνέργειάν τινα, ἡ σχετικὴ δαπάνη, ἥτις προσδιορίζεται παγίως κατὰ περίπτωσιν διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως καθορίζεται καὶ ἡ βαρύνουσα τοὺς νομίμως κληθεντας καὶ μὴ ἐμφανισθέντας εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας ἐργοδότας δαπάνη.

. . . . . .

Ἄρθρον 16

1. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος θέλουσι συσταθῇ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας μόνον εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης.

2. Αἱ λεπτομέρειαι ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος θέλουσι ρυθμισθῇ διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1952

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Τό δημοσιευόμενον ἐν σελ. 510 σχέδιον νόμου «περί διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας» πρέπει νά προσέξουν ἰδιαιτέρως, λόγῳ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ, κυρίως οἱ νομικοί τῆς Χώρας, δυνάμενοι καί ὀφείλοντες νά ἔχουν ἐπ' αὐτοῦ γνώμην.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» σπεύδει νά ἐκφράσῃ τούς φόβους της, ὅτι τό μέτρον ἀποτελεῖ μίαν τολμηράν καινοτομίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐλάδη θά προκύψῃ εἰς τήν ὀρθήν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐφαρμογήν, ἄν λάβωμεν ὡς δεδομένον, ὅτι τοῦτο, πολυσύνθετον, ὡς εἶναι, καθίσταται καί διά τούς τακτικούς δικαστάς δυσερμήνευτον. Καί διά νά εἶναι δυνατή ἡ λογική διαιτητική ἐπίλυσις τῶν διαφορῶν, προϋποτίθεται ὅτι οἱ διαιτηταί θά γνωρίζουν τό δίκαιον.

Φοδούμεθα ὅτι ἀνατίθεται εἰς τάς διαιτητικάς ἐπιτροπάς, ὡς ἐσχεδιάσθησαν, μέ μέλη κατά πλειοψηφίαν ἄπειρα τοῦ νομικοῦ χαρακτῆρος τῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἔργον δαρύτατον. Καί ἄν παρά ταῦτα αἱ διαιτητικαί ἐπιτροπαί, μέ τήν δοήθειαν τοῦ δικηγόρου, ἀπό τόν ὁποῖον θά συντεθοῦν, κατορθώσουν νά ἀνταποκριδοῦν εἰς τό ἔργον των, θά συσωρεύεται εἰς τάς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας τεράστιος φόρτος ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι κατά χιλιάδας σήμερον ἀπασχολοῦν τά δικαστήρια, μέ προσθήκην ἀκόμη καί ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι λύονται συμδιδαστικῶς σήμερον εἰς τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, κατ' αἴτησιν τῶν μισθωτῶν. Γνωρίζει τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὅτι κατά τό ἔτος 1951 εἰσήχθησαν μόνον ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν τοῦ ν. Γ'ΘΔ' 9749 ἐργατικαί ἀγωγαί καί ἐξεδόθησαν 6611 ἀποφάσεις; Ὅτι ἀκόμη μέγιστος ἀριθμός ὑποθέσεων ἀπασχόλησε τό αὐτό Πρωτοδικεῖον μέ τήν προσωρινήν ἐπιδίκασιν;

Ἀπό τήν πληθώραν αὐτήν τῶν διαφορῶν ἐργασίας θά προκύψῃ μοιραίως καί ἡ ἀδυναμία ἐπιλύσεως τῶν —δι' ὅσας θά ὑπάρχῃ ἔδαφος διαιτητικῆς λύσεως— ἐντός λογικοῦ χρόνου καί ἀφοῦ ἐμποδίζει τό ἄρθρ. 2 τοῦ νομοσχεδίου τήν προσφυγήν εἰς τήν δικαιοσύνην. Ἄνευ προηγουμένης ὑποχρεωτικῆς προσφυγῆς εἰς τήν διαιτησίαν, θά ἐπέλθῃ καί τό ἀποτέλεσμα νά ἔχῃ δαπανηθῇ ἄπρακτος καί πολύτιμος διά τάς ἀνάγκας τοῦ μισθωτοῦ χρόνος διά τήν προσφυγήν εἰς τόν φυσικόν δικαστήν του, ὅταν, ὡς εἶναι ἐπόμενον, ἀστοχήσῃ εἰς τάς περισσοτέρας, ἡ διαιτησία.

Ἀντί νά ληφθοῦν νομοθετικά ἢ διοικητικά μέτρα, διά νά συντομευθῇ εἰς τό ἐλάχιστον δυνατόν χρονικόν ὅριον ἡ δικαστική ἐπίλυσις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, μέ τήν προσδοκίαν τῆς ἀπαμδλύνσεως τῶν ὀξυτήτων μεταξύ τῶν ἐν τῇ διαφορᾷ μερῶν, ὡς ἀναγράφεται εἰς τήν εἰσηγητικήν ἔκθεσιν, ὁ μακρός ἤδη χρόνος τῆς δικαστικῆς ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν γίνεται μακρότερος. Ἀλλ' ἂν ἓν μέρος τῶν διαφορῶν ἀναμένεται νά ἐπιλυθῇ διαιτητικῶς, εἰς τάς ἄλλας, διά τάς ὁποίας θά ναυαγήσῃ ἡ ἀπόπειρα διαιτητικῆς λύσεως, ἡ ὀξύτης θά γίνῃ μεγαλυτέρα, ἀναμεμιγμένη μέ τό δίκαιον παράπονον τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι τό Κράτος τόν ἠμπόδισε νά προσφύγῃ ἀμέσως εἰς τήν δικαιοσύνην, ἀφοῦ δέν θά ἐξαρτᾶται πάντοτε ἀπό μόνην τήν ἰδικήν του διάθεσιν νά λυθῇ διαιτητικῶς ἡ διαφορά. Ἀρκεῖ κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νομοσχεδίου, νά μή ἐμφανίζεται εἰς τήν ἐπιτροπήν ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἐργοδότης, διά νά θεωρηθῇ ματαιωθεῖσα ἡ διαιτητική ἐπίλυσις τῆς διαφορᾶς, πού σημαίνει προσφυγήν πλέον εἰς τήν δικαστικήν κρίσιν. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ θά ἔχῃ ἤδη κερδίσει χρόνον ὁ δύστροπος ἐργοδότης καί ὁ μισθωτός ἀπολέσει πολύτιμον διά τάς ἀνάγκας του ἀντίστοιχον χρόνον.

Ἂν ἡ ἀκροασία τοῦ μισθωτοῦ προσφυγῇ εἰς τάς διαιτητικάς ἐπιτροπάς δικαιολογῆται ἐκ τῆς προσδοκίας νά λυθῇ κατά ἕνα τρόπον ἡ διαφορά του διαιτητικῶς, χωρίς νά ἀναγκασθῇ νά ζητήσῃ τήν δικαστικήν προστασίαν του, κανένα, νομίζομεν, χαρακτῆρα προστασίας του δέν φαίνεται νά ἔχῃ ὁ ἐξαναγκασμός του νά στερηθῇ, ἐπί χρόνον, τοῦ δικαιώματος, τό ὁποῖον ἔχει, ὡς λέγει καί ἡ εἰσηγητική ἔκθεσις, πᾶς πολίτης νά προσφύγῃ εἰς τόν φυσικόν δικαστήν του. Εἰς τήν Δικονομίαν ὑπάρχουν διατάξεις, ἐξυπηρετοῦσαι ἕνα ἐπείγοντα κοινωνικόν σκοπόν, ὡς εἶναι, ὡς παράδειγμα, αἱ σχετικαί πρός τήν προσωρινήν ἀπό τόν Πρόεδρον Πρωτοδικῶν ἐπιδίκασιν ἀπαιτήσεως.

Ἀλλά τό ἄρθρον 2 τοῦ νομοσχεδίου φαίνεται νά ἠγνόησε τήν κοινωνικήν σπουδαιότητα καί τόν λόγον τῆς δικονομικῆς αὐτῆς διατάξεως. Καλεῖται ὁ μισθωτός νά ἀναμένῃ πόσα θά λειτουργήσῃ ἡ διαδικασία τῆς διαιτητικῆς λύσεως τῆς διαφορᾶς, διά νά ὑποβάλῃ τήν κατεπείγουσαν, ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς διαδικασίας, πρός τόν Δικαστήν αἴτησίν του νά ἔχῃ, ἐντός ἐλαχίστων ἡμερῶν, τά πρόχειρα μέσα διαδιώσεώς του.

Ἠμποροῦν αἱ ἐπιτροπαί διαιτησίας, ἄλλως τε, νά ἀναπτύξουν τό ἔργον των καί χωρίς τήν ὑποχρεωτικήν εἰς αὐτάς προσφυγήν τοῦ μισθωτοῦ, ὅταν αὐτός προτιμᾷ νά ζητήσῃ τήν παρέμδασίν των, πρᾶγμα, τό ὁποῖον γίνεται καί σήμερον ἐν τῇ διοικητικῇ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρακτικῇ. Ἀλλά νά ἐμποδισθῇ ἡ προσφυγή του εἰς τήν δικαιοσύνην, ἐπί ποινῇ ἀπαραδέκτου, ἂν προηγουμένως ἡ διαφορά του δέν καταχωρισθῇ εἰς τό παρά τῇ Ἐπιθεωρήσει Ἐργασίας «τριπλότυπον στέλεχος», (φαίνεται ὅτι ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ σημερινή ἐργατική διαφορά, μέ τήν γνωστήν σύνθεσιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, εἶναι τόσον ἁπλῆ, ὥστε εὐχερῶς νά καταχωρίζεται εἰς τριπλότυπα στελέχη, ὡς ἐν εἴδος ἐμπορικῶν τιμολογίων), νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀνόμαλον.

Ἂν τέλος προσθέτομεν, ὅτι πλεῖσται σημεριναί διαφοραί ἐργασίας πηγάζουν ἐξ ἀκύρων ἀπολύσεων καί ὅτι' αὐτάς ὑπάρχει, ὡς γνωστόν, καί προσωρινή ἀγωγῆς, πρέπει νά φαντασθῶμεν τόν μισθωτόν σπεύδοντα νά παρακολουθήσῃ τήν διαιτητικήν διαδικασίαν, πρό τοῦ κινδύνου νά ἀπολεσθῇ ἡ ἀξίωσίς του, καί παρακαλοῦντα νά διέλθῃ ἡ διαφορά του διά τῆς διαιτητικῆς ὁδοῦ τό ταχύτερον, διά νά καμφθῇ τό ἀπαράδεκτον τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νομοσχεδίου;

Δέν γνωρίζομεν πῶς τελικῶς θά ψηφισθῇ τό νομοσχέδιον. Ἀλλ' ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», θερμαινομένη ἀπό τήν ἀγάπην της πρός τό ἐργατικόν δίκαιον, ἐθεώρησε ὑποχρέωσίν της νά ἐπισημάνῃ τούς λογικούς φόδους της.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 10 (256)

Ἀθῆναι, 15 Μαΐου 1952

ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΗΜ. ΑΛ. ΓΕΡΟΝΤΑ, Δικηγόρου

Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ τεθέντος ἐσχάτως ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 13 αὐτοῦ, καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς προστασίας τῆς ζωῆς διὰ πάντας τοὺς εὑρισκομένους ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, θρησκείας καὶ γλώσσης. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται εἰς τὰς περιπτώσεις τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, περιορισμοὶ δὲ τίθενται μόνον ὑπὸ διατάξεων Νόμων (1).

Ἡρμηνεύθη (2) ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς προστασίας τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, ἥτις ὅμως, προκειμένου περὶ ἀλλοδαπῶν, ὑπόκειται εἰς τὰς, ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων νόμων, εἰδικὰς δι' αὐτοὺς διατυπώσεις καὶ τοὺς διαγραφομένους περιορισμούς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐξομοιοῦται, ὡς πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν ἀστικῶν δικαιωμάτων, ὁ ἀλλοδαπὸς πρὸς τὸν ἡμεδαπόν, δὲν ἐσκοπήθη ὅμως διὰ τῆς διατάξεως ταύτης νὰ καταργηθῇ τὸ νομικὸν καθεστὼς, τὸ διέπον τὸν τρόπον τῆς παρ' ἀλλοδαπῶν κτήσεως καὶ ἀσκήσεως ἀστικῶν δικαιωμάτων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ. Τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου (Α.Ν. 2783|1941), ὅπερ καθορίζει, ὅτι διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Κώδικος ἰσχύουσαι εἰδικαὶ διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι εἰς περιορισμοὺς τῆς παρ' ἀλλοδαπῶν φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων κτήσεως ἢ ἀσκήσεως τῶν ἄνω δικαιωμάτων ἐν Ἑλλάδι.

Τοιοῦτος ἰσχύων ἔτι εἰδικὸς νόμος εἶναι ὁ 4310|1929 «περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι κ.λ.π.», ὅστις διὰ τῶν κατ' ἰδίαν διατάξεών του ὁρίζει τὰς ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς δύνανται οἱ ἀλλοδαποὶ ν' ἀσκήσωσιν ἐν Ἑλλάδι ἐπάγγελμα ἢ ν' ἀναλάβωσι ἐργασίαν. Εἰδικώτερον διὰ τοῦ ἄρθρου 13 αὐτοῦ τίθεται ἡ ἀρχή, ὅτι «ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, νὰ ἐξασκήσωσιν ἐν Ἑλλάδι οἱονδήποτε ἐπάγγελμα ἢ ν' ἀναλάβωσι πάσης φύσεως ἐργασίαν, ἐὰν δὲν ὦσιν ἐφωδιασμένοι προηγουμένως δι' ἐπὶ τούτῳ ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ὁρισθησομένων ὑπηρεσιῶν....» (3).

Αἱ ἄνω διατυπώσεις ἐπεβλήθησαν ἐκ λόγων γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἀποβλέψαντος εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἡμεδαπῶν ἐργαζομένων, οἵτινες, ἄλλως, ὡς ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου ἀνταγωνισμοῦ τῶν ἀλλοδαπῶν καὶ τῆς ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀθρόας προσφορᾶς ἐργασίας, θὰ διέτρεχον τὸν κίνδυνον τῆς ἔτι μεγαλυτέρας ἐπιδεινώσεως τῆς οἰκονομικῆς των καταστάσεως (4).

Τὸ θέμα τοῦτο, προφανῶς λόγῳ τῆς σπουδαιότητός του, ἀντιμετωπίσθη ὑπὸ τῶν Νομοθεσιῶν πλείστων ξένων πολιτειῶν, αἵτινες ὑπήγαγον τὴν ἄσκησιν ἐργασίας ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ὑπὸ ἀλλοδαποῦ, εἰς προηγουμένην ἄδειαν, χορηγουμένην ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων των (5). Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν ὅτι καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐρρυθμίσθη κατὰ παρεμφερῆ σχεδὸν τρόπον, διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. τῆς 10 Αὐγούστου 1932 καὶ τῶν ἄρθρων 7 καὶ 17 τοῦ Διατάγματος τῆς 2 Νοεμβρίου 1945 (6).

Προϋπόθεσις λοιπὸν ἀναλήψεως ἐργασίας παρ' ἀλλοδαποῦ ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ προηγουμένη ἄδεια τῆς ἁρμοδίας Ἑλληνικῆς Ἀρχῆς, ἥτις καθορίζει καὶ τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος της. Ὁ Νόμος ὁμιλεῖ περὶ ἀλλοδαποῦ, ζήτημα ἐπομένως γεννᾶται ἐν προκειμένῳ περὶ τῶν Ἑλλήνων μὲν τὸ γένος, οἵτινες

---

1) Ἡ ἀρχὴ αὕτη, σχεδὸν ὁμοιομόρφως, ἀνεγράφετο καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τῆς 3ης Ἰουνίου 1927, διατυπωθεῖσα διὰ τῶν ἄρθρων 7 καὶ 10 αὐτοῦ.

2) Α.Π. 493|1951, Ποιν. Τμ. Β' (ΕΕΔ 11, 142).

3) Νῦν ἡ χορήγησις τοιαύτης ἀδείας ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 ἐδαφ. στ' τοῦ Α.Ν. 46|1936 «περὶ συστάσεως Ὑφυπουργείου Ἐργασίας».

4) Βλ. καὶ *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελὶς 138.

5) Βλ. *P. Mamopoulos*, La condition des étrangers selon le droit international et le droit Hellénique (Athènes 1951), σελ. 12, 13.

6) *Dallos*, Code du travail, 1951 σ. 755, 760, 761. *P. Durand* et *R. Jaussaud*, Traité de droit du travail, Paris 1947, tome 1er, § 184.

δμως δέν έκτήσαντο ή δέν κέκτηνται τήν Ἑλληνικήν ἰθαγένειαν. Θά θεωρηθοῦν καί οὗτοι ἀλλοδαποί καί θά ἰσχύσουν καί ἐπ' αὐτῶν οἱ ἴδιοι περιορισμοί; Ἐξ ἑτέρων διατάξεων τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἐμμέσως ἀγόμεθα εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι καί ἐπί τῶν τελευταίων τούτων θά τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ ἄνω περιοριστικαί διατάξεις.

Οὕτω διά τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. 4310|1929, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 5405|1932 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ Ν. 4310 κ.λ.π.» καθορίζεται ὅτι «...ἵνα ὁ ἐργοδότης διακρίνῃ τίνες ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀπασχολουμένων εἶναι ἀλλοδαποί καί τίνες Ἕλληνες ὑπήκοοι, ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀπό τῶν τελευταίων τούτων ἀξιοῖ τήν προσαγωγήν πιστοποιητικοῦ ἐγγραφῆς εἰς μητρῶα Δήμου τινός ἢ Κοινότητος ἢ τοῦ Στρατολογικοῦ πιστοποιητικοῦ».

Ἀπαιτῶν ὁ Νόμος τά ἄνω πιστοποιητικά παρά τῶν ἐργαζομένων οὐδέν ἄλλο πράττει, εἰμή ν' ἀποβλέπῃ εἰς τήν ἰθαγένειαν, οὐχί δέ εἰς τό νένος, ὡς τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς λεκτικῆς του διατυπώσεως καί τῆς διακρίσεως, ἥν ποιεῖται μεταξύ ἀλλοδαπῶν καί Ἑλλήνων ὑπηκόων. Τοῦτο διασαφηνίζεται καί ἐξ ἑτέρων διατάξεων (7) τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἄνω Νόμου, ἰδία δμως ἐκ τοῦ ἄρθρου 22, § 1 αὐτοῦ, καθ' ὃ «Ἕλλην πολίτης, εὑρισκόμενος ἐν Ἑλλάδι καί ἀποβάλλων νομίμως τήν Ἑλληνικήν ὑπηκοότητα, ὑπόκειται εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου».

Ἄλλως δέ, ἐάν ὁ Νόμος προῄτίθετο νά ἐξαιρέσῃ ἐκ τῶν περιορισμῶν τῆς ἐργασίας, καί τόν Ἕλληνα τό γένος, τόν μή κεκτημένον δμως τήν ἑλληνικήν ἰθαγένειαν, θά τό καθώριζε κατά τρόπον σαφῆ δι' εἰδικῆς διατάξεως, ὡς τοῦτο ἔπραξεν ὁ Νομοθέτης ἐπί πλείστων ἄλλων περιπτώσεων, ἔνθα ἀναγράφεται, ὅτι ἡ προστασία τοῦ Νόμου παρέχεται εἰς Ἕλληνας τό γένος, κεκτημένους δμως τήν ἀλλοδαπήν ἰθαγένειαν (8).

Τούτων οὕτως ἐχόντων, συνάγεται ὅτι ἡ μετ' ἀλλοδαποῦ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἐπιτρεπτή, συνεπῶς δέ καί καθ' ὅλα ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον προηγουμένως τηρηθῶσιν αἱ προδιαγραφεῖσαι διατυπώσεις αἱ ὑπό τοῦ Νόμου τεταγμέναι. Ζήτημα δμως γεννᾶται ἐν προκειμένῳ περί τῆς τύχης ἐκείνης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἣν δέν ἐτηρήθησαν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις καί δέν ἐφημρόσθησαν οἱ προβλεπόμενοι περιορισμοί. Ὁ Νόμος ἀποβλέπει μόνον εἰς τό πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου καί καθορίζει, ὅτι τιμωρεῖται οὗτος διά κρατήσεως ἢ προστίμου καί, ἐν ὑποτροπῇ, διά φυλακίσεως ἢ χρηματικῆς ποινῆς, ἐφ' ὅσον ἀπασχολήσει ἀλλοδαπόν μή ἐφωδιασμένον διά τῆς, κατά τάς διατάξεις αὐτοῦ, προβλεπομένης ἀδείας ἐπαγγέλματος ἢ ἐργασίας (9).

Τό θέμα τοῦτο ἀντιμετωπίσθη καί ὑπό τῆς Νομολογίας, ὁ δέ Ἄρειος Πάγος διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 394|1951 ἀποφάσεώς του (10) ἀπεφάνθη, ὅτι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13 Ν. 4310|1929 καί ἄρθρου 2, § 3 ἐδ. στ', Α.Ν. 46|1936, καθ' ἃς ἐκ λόγων γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἀφορώντων τήν δημοσίαν τάξιν, ἀπαγορεύεται εἰς τούς ἀλλοδαπούς ν' ἀναλάβωσιν ἐν Ἑλλάδι πάσης φύσεως ἐργασίαν, ἐάν δέν ὦσι προηγουμένως ἐφωδιασμένοι δι' ἐπί τούτῳ ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, προκύπτει σαφῶς τό μέν ὅτι ἡ ἄνευ τοιαύτης ἀδείας σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἀλλοδαποῦ εἶναι ἄκυρος, τό δέ ὅτι ἐκ τῆς προσαγωγῆς τῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ἀρχῆς ἀποδεικνύεται ἀποκλειστικῶς καί μόνον τό πρός ἐργασίαν τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαίωμα, ἀποκλειομένης τῆς ἀποδείξεως τούτου δι' ἄλλου τινός ἀποδεικτικοῦ μέσου (11).

Ἀντιθέτως πρός ταῦτα ἔκρινεν ὁ Πρωτοτοδίκης Ἀθηνῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 4669|1951 ἀποφάσεώς του (12), ἀποδεχθείς ὅτι ἡ παρά τήν ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13 Ν 4310|1929 συναπτομένη σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας δέν κηρύσσεται ἄκυρος, ἀλλά ἡ μόνη κύρωσις, ἥν ἐπέβαλεν ὁ νόμος, εἶναι ἡ τιμωρία τοῦ ἐργοδότου τοῦ συνάπτοντος τοιαύτην σύμβασιν.

Νομίζομεν ὅτι ἡ τελευταία αὕτη γνώμη ἀντίκειται σαφῶς πρός αὐτόν τοῦτον τόν σκοπόν τοῦ νόμου. Διότι ἐν ἀποδοχῇ της θά ἔδει νά δεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἀλλοδαπός δύναται ἀζημίως ν' ἀναλαμβάνῃ καί νά παρέχῃ τήν ἐργασίαν του, παρ' ἡμεδαπῷ ἐργοδότῃ, ἡ δέ μοναδική καί ἀποκλειστική συνέπεια τῆς ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης ἀδείας παροχῆς ταύτης, θά ἀφεώρα τό πρόσωπον αὐτοῦ (ἐργοδότου), δστις θά ἐτιμωρεῖτο, κατά τά προεκτεθέντα, διά τῶν ποινῶν τοῦ νόμου. Οὕτως δμως οἱ τεθέντες περιορισμοί διά τόν ἀλλοδαπόν δέν θά ἐπέφερον ἀποτέλεσμα, ἀφοῦ ἡ ὑπέρβασίς των δέν θά συνεπήγετο ἐπιζήμιον, δι' αὐτόν, ἀποτέλεσμα. Ἔτι δέ πλέον, θά εἴχομεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει σαφῆ καταστρατήγησιν τοῦ διά τοῦ νόμου ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, δστις, καθ' ἃ προελέχθη, ἐπεβλήθη ἐκ λόγων ὁρώντων τό κοινωνικόν συμφέρον καί ἐξ αἰτίων ἀναγομένων εἰς τήν ἐσωτερικήν δημοσίαν τάξιν, ἅτινα δμως θά ἠγνοοῦντο ὁλοκληρωτικῶς.

Καί εἶναι μέν ἀληθές, ὅτι διετυπώθη ἡ γνώμη, ὅτι, ὅταν ὁ Νόμος ἐπιβάλλῃ ποινικάς κυρώσεις κατά τοῦ ἑνός τῶν συμβαλλομένων (ἐργοδότου), ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει, τότε ἡ σύμβασις τῆς ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἡ ταῦτα δμως ὑποστηρίζουσα γνώμη παραδέχεται ἐν συνεχείᾳ, ὅτι τό ὑπέρ τοῦ κύρους

7) Ἄρθρα 5 καί 8 Ν. 4310|1929.

8) Ἄρθρον 13, ἐδάφ. η', ἰσχύοντος ἐνεκιβοταξίου, ἄρθρον 22, § 3, Α.Ν. 2545 τῆς 8|10 Σεπτεμβρίου 1940 «περί ἰδιωτικῶν σχολείων, φροντιστηρίων καί οἰκοτροφείων», ἄρθρον 2, § 1, περίπτ. γ', Α.Ν. 481|1945 «περί προσωρινῶν μέτρων ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐκ τῶν πολεμικῶν γεγονότων δημιουργηθεισῶν ἀναγκῶν στεγάσεως» κ.ἄ.

9) Ἄρθρον 13 Ν. 4310|1929, ὡς ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 5405|1932.

10) ΕΕΔ 10, 1167.

11) Βλ. καί Εἰρηνοδ. Ἀθηνῶν 72|1942 ἐν ΕΕΔ 1, 787, ὁμοίως καί *Α. Χατζηδάκην*, ἐν ΕΕΔ 1, 806 καί ἑπόμ.

12) ΕΕΔ 10, 1106.

τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιχείρημα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ γενικὴν ἀξίαν καὶ καθολικὴν ἐφαρμογήν, ἀλλὰ συνδέεται μὲ τὴν ἑρμηνείαν ἑκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως(13).

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν μόνον ὁ ἐφοδιασθεὶς ὑπ' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς ἀλλοδαπὸς συνάπτει ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι.

Ἐρωτᾶται ὅμως, ἐὰν ὁ συμμορφωθεὶς πρὸς τὰς νομίμους ἐπιταγὰς τῆς ἡμεδαπῆς πολιτείας ἀλλοδαπὸς θὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς τὸν ἡμεδαπὸν ἐργαζόμενον ἀναφορικῶς μὲ τὰ ὑπὲρ τοῦ τελευταίου τούτου θεσπισθέντα προστατευτικὰ μέσα. Ἡ εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπάντησις πρέπει νὰ εἶναι καταφατικὴ μόνον εἰς ἐκείνας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ εἰδικοὶ Νόμοι δὲν ἀποκλείουν τὸν ἀλλοδαπὸν τῆς τοιαύτης προστασίας ἢ καθ' ἣν περίπτωσιν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τοῦ Νόμου, δὲν συνάγεται ὁ ἀποκλεισμός του.

Οὕτω π.χ. κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § θ' τοῦ Νόμου 6298|1935 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς τοῦτο ἰσχύει σήμερον, ἀντικατασταθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, οἱ ἀλλοδαποί, οἱ προσκαίρως ἐν Ἑλλάδι ἀσχολούμενοι, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἄνω Νόμου (14). Ὡς πρόσκαιρος ἀπασχόλησις θεωρεῖται ἡ μὴ μέλλουσα νὰ διαρκέσῃ ἐν Ἑλλάδι τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓν ἔτος. δύναται ὅμως, τὸ ἁρμόδιον, κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ Ι.Κ.Α., ὄργανον αὐτοῦ νὰ παρατείνῃ, ἐπὶ ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, τὸν χρόνον τῆς μὴ ἀσφαλισίμου ἀπασχολήσεως τῶν ἀλλοδαπῶν, μέχρι 3 ἐτῶν ἐν συνόλῳ.

Ἐπίσης αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν (15) ἀφοροῦν τοὺς ἡμεδαποὺς ἐργαζομένους καὶ ἰσχύουν μόνον ἐπ' αὐτῶν, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν τοιούτων, οἵτινες, ὡς μὴ κατατασσόμενοι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν (16), δὲν ἀπολαμβάνουν τῆς παρεχομένης προστασίας. Ἑπομένως, ἐὰν οἱ τελευταῖοι οὗτοι κληθοῦν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ τῆς ἰδίας αὐτῶν Πατρίδος καὶ ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναγκασθοῦν νὰ διακόψουν τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐργασίαν των, θεωροῦνται λύοντες μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας (17).

Προσέτι καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» συνάγεται, ὅτι ἡ χορηγουμένη εἰς τὸν ἀλλοδαπὸν ἀποζημίωσις παρέχεται ὑπὸ ὡρισμένην προϋπόθεσιν. Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 2 αὐτοῦ καθορίζεται ὅτι ἀλλοδαποὶ δικαιοῦνται εἰς πληρωμὴν τῆς διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς πλήρους ἢ μερικῆς προσκαίρου ἀνικανότητος προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, μόνον ἐφ' ὅσον διαμένουν ἐν Ἑλλάδι, ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου δικαιοῦται ἡ οἰκογένεια αὐτῶν τῆς ἀποζημιώσεως, μόνον ἐφ' ὅσον οἱ παθόντες διέμενον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸν χρόνον τοῦ δυστυχήματος (18). Κατόπιν ὅμως τῆς διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 30|31 Ὀκτωβρίου 1935 κυρώσεως τοῦ σχεδίου διεθνοῦς συμβάσεως τῆς συνδιασκέψεως ἐργασίας περὶ ἐξομοιώσεως τῶν ἀλλοδαπῶν καὶ ἰθαγενῶν ἐργατῶν ἐν τῇ ἀποζημιώσει τῶν ἀτυχημάτων τῆς ἐργασίας, ἰσχύει τὸ ἄρθρον 1 τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως ἔχον οὕτω: «πᾶν μέλος τῆς διεθνοῦς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας, ἐπικυροῦν τὴν παροῦσαν σύμβασιν, ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ὑπηκόους παντὸς ἑτέρου μέλους, ἐπικυρώσαντος τὴν ρηθεῖσαν σύμβασιν, οἱ ὁποῖοι θέλουσι καταστῇ θύματα ἀτυχημάτων τῆς ἐργασίας, λαβόντων χώραν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους των ἢ εἰς τοὺς ἐλκοντας δικαιώματα ἐξ αὐτῶν, τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἀποζημιώσεως, οὓς ἐξασφαλίζει καὶ εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ὑπηκόους ἐν τῇ ἀποζημιώσει τῶν ἀτυχημάτων τῆς ἐργασίας. Ἡ τοιαύτη ἰσότης ὅρων θὰ ἐξασφαλίζηται εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ἐλκοντας ἐξ αὐτῶν δικαιώματα ἄνευ ὅρου διαμονῆς».

Κατόπιν τούτου, ἡ ἐξομοίωσις, ἐν τῷ συγκεκριμένῳ τούτῳ θέματι, τῶν ἀλλοδαπῶν πρὸς τοὺς ἡμεδαποὺς ἐργαζομένους εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ πλήρης, ἀρκεῖ τὸ Κράτος—μέλος τῆς διεθνοῦς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας νὰ ἔχῃ ἐπικυρώσει τὴν σύμβασιν ταύτην (19).

Κατ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν τρόπον, διὰ τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων, ἔχει διαμορφωθῇ ἡ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Πολιτείᾳ θέσις τοῦ ἀλλοδαποῦ, ἀναφορικῶς μὲ τὸ δικαίωμά του πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἐν αὐτῇ.

---

13) Βλ. *Α. Σακελλαροπούλου*, ἐν ΕΕΔ 7, 88 ἐπόμ., ἔνθα παρατίθεται καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογία καὶ βιβλιογραφία.

14) Βλ. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4578|1951 ἀπόφ. τοῦ Πρωτ. Ἀθηνῶν, ἐν ΕΕΔ 10, 1169, σχετικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος.

15) Π. Δ|γμα τῆς 8|14 Δεκεμβρίου 1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», Α.Ν. 547|1937, Ν. 519|1948, Ν. 986|1949 κλπ.

16) Ἄρθρον 4 Π. Δ|τος 1|3 Ἰουλίου 1927 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

17) *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελὶς 325.

18) Βλ. καὶ *Γ. Στρέϊτ—Π. Βάλληνδα*, Ἰδιωτικὸν Διεθνὲς Δίκαιον (1937), τόμος Β', σελὶς 68. Παραπλήσια εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ κωδικοποιημένου Νόμου ΒΩΜΑ' «περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις καὶ μεταλλουργείοις παθόντων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν».

19) Βλ. καὶ *Χρ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων, § 712, σελ. 888, 889.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κύρος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945

Αναγκαίον διά τό κύρος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας: α) νά γίνη αύτη έγγράφως β) νά καταβληθή έξ ολοκλήρου ή αποζημίωσις Ν 2112|1920 ή β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 γ) νά αναγγελθή ή καταγγελία έγγράφως καί έντός προθεσμίας δκτώ ημερών, άφ' ής γίνη έγγράφως.— Δυνατή καταβολή αποζημιώσεως καί βραδύτερον τής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας.— Κύρος καταγγελίας άπό τής καταβολής αποζημιώσεως.— Στοιχεία αναγγελίας.

Τό ιστορικόν τής υποθέσεως, έφ' ής ή κατωτέρω άρεοπαγιτική απόφασις, έχει ως έξής: Διά τής κυρίας βάσεως τής ένώπιον τού Πρωτοδίκου Αθηνών κατά τήν διαδικασίαν τού Ν. Γ'ΠΟΔ' άγωγής του απολυθείς, άκύρως κατ' αύτόν, μισθωτός, έζήτησε τήν καταβολήν εις αύτόν τών έκ τής υπερημερίας τής εργοδοτιδός του επιχειρήσεως αποδοχών του.

Κατά τήν συζήτησιν τής άγωγής ή εναγομένη προέτεινε την καταλυτικήν τής άγωγής του ένστασιν, ότι αύτη είχε καταγγείλει τήν σύμβασιν έργασίας, πρός άντίκρουσιν δέ τής τοιαύτης ένστάσεως ό ένάγων άντέτεινεν, ότι ή γενομένη καταγγελία συμβάσεως έργασίας έτύγχανεν άκυρος, έπί τώ λόγω ότι ή υπό τού β.δ. τής 16|18 Ιουλίου 1920 οριζομένη αποζημίωσις του τώ καταβληθή εις δύο δόσεις, τής πρώτης μέν κατά την 4 Απριλίου 1951 καί τής δευτέρας κατά την 16 Απριλίου 1951, χωρίς νά περιληφθή εις τάς πρός τό Ταμείον Ανεργίας καί Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας γενομένας αναγγελίας τής απολύσεως τό ποσόν τής καταβληθείσης δευτέρας δόσεως, ή χρονολογία καταβολής της καί ό τρόπος, καθ' όν ή καταβολή αύτη έγένετο ή τουλάχιστον νά γίνη συμπληρωματική αναγγελία τής ούτω γενομένης αποπληρωμής τής αποζημιώσεως έντός δκτώ ημερών από τής ολοκληρωθείσης κατά τά άνωτέρω διά τής αποπληρωμής τής αποζημιώσεως καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας, ως έπιτάσσει, έπί ποινή άκυρότητος τής καταγγελίας ταύτης, ή διάταξις τού άρθρ. 9 §§ 1 καί 3 τού Ν. 118|1945, κατά τά λεπτομερέστερον ορισθέντα διά τής υπ' αριθ. 51060|1948 αποφάσεως τού Υπουργού Εργασίας, εκδοθείσης κατ' ειδικήν εξουσιοδότησιν τής αύτής διατάξεως του Ν. 118|1945, συμφώνως πρός τήν δ πείαν υπουργικήν απόφασιν πρέπει νά περιλαμβάνεται ως στοιχείον τής αναγγελίας ή χρονολογία, ποσόν καί τρόπος καταβολής τής αποζημιώσεως.

Η εκδοθείσα (καί ήδη αναιρεσιβαλλομένη) υπ' αριθ. 4355|1951 απόφασις Πρωτοδίκου Αθηνών (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*) απέρριψε την κυρίαν ταύτην βάσιν τής άγωγής, έπί τώ λόγω ότι κατ' ορθήν έρμηνείαν τών προμνησθεισών διατάξεων καί μέν ή αποζημίωσις τού Ν. 2112 (καί τού β.δ. τής 16|18 Ιουλίου 1920) πρέπει νά καταβάλληται έντός τής δκταημέρου προθεσμίας, καθ' ήν δύναται διά τής κυρίας ή συμπληρωματικής αναγγελίας νά γνωστοποιηθή τό στοιχείον τούτο τής καταβολής τής αποζημιώσεως πρός τό Ταμείον Ανεργίας καί Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας, ούσης άλλως τής αναγγελίας άκύρου, λόγω μή αναγραφής τού στοιχείου τούτου, πλήν, έάν έν τή αναγγελία αναγράφεται ή χρονολογία, τό ποσόν καί ό τρόπος τής καταβολής αποζημιώσεως, ή αναγγελία τυγχάνει έγκυρος, έστω καί άν ή καταβληθείσα αποζημίωσις δέν είναι πλήρης, διότι δέν υφίσταται παράλειψις στοιχείου, ήτις μόνη επάγεται άκυρότητα τής αναγγελίας, τό κύρος όμως τής καταγγελίας τής συμβάσεως ήρτηται έκ τής μεταγενεστέρας καταβολής τής συμπεφωνημένης αποζημιώσεως, μέχρι τής οποίας εξακολουθεί υφισταμένη ή υπερημερία τού εργοδότου καί ή υποχρέωσις αύτού πρός καταβολήν τών αποδοχών τού μισθωτού, τής ούτω γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ολοκληρουμένης καί ισχυροποιουμένης άμα τή καταβολή τής συμπληρωματικής ταύτης αποζημιώσεως.

Λόγος αναιρέσεως υπήρξεν, ότι ή κρίσις αύτη τής αποφάσεως τυγχάνει εσφαλμένη, καθ' όσον, κατά την άληθή έννοιαν τής διατάξεως τής § 1 τού άρθρου 9. Ν. 118|1945, καθ' ήν ή καταγγελία τής συμβάσεως θεωρείται έγκυρος, έφ' όσον γίνεται έγγράφως καί άφ' ής καταβληθή έξ ολοκλήρου ή αποζημίωσις, έν συνδυασμώ πρός την διάταξιν τής § 3 τού αύτού άρθρου, καθ' ήν αί επιχειρήσεις υποχρεούνται νά αναγγέλλουν έγγράφως έντός δκτώ ημερών εις τό Ταμείον

Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ν' ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν συντελεσθεῖσαν διὰ τῆς πληρώσεως κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἁπασῶν τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους αὐτῆς (ἤτοι τηρήσεως ἐγγράφου τύπου τῆς καταγγελίας καὶ καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως), χωρὶς νὰ παρέχηται εὐχέρεια εἰς τὸν ἐργοδότην ν' ἀναγγείλῃ καὶ μήπω τελειωθεῖσαν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, τὸ κύρος τῆς ὁποίας ἔτι ἤρτηται, οἷα τυγχάνει ἡ τελοῦσα ὑπὸ τὴν μήπω πληρωθεῖσαν νομικὴν αἵρεσιν τῆς ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ἐὰν ἐγίνετο δεκτὴ ἡ ἄποψις τῆς προσβαλλομένης, ὅτι εἶναι ἐπιτρεπτὴ καὶ ἀναγγελία μήπω τελειωθείσης, λόγῳ μὴ ἀποπληρωμῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, καταγγελίας τῆς συμβάσεως, μὲ μόνην συνέπειαν τὸ κύρος τῆς τοιαύτης καταγγελίας νὰ ἤρτηται ἐκ τῆς ὁποτεδήποτε ἤθελε λάβει χώραν μεταγενεστέρας καταβολῆς τῆς συμπληρωματικῆς ἀποζημιώσεως, μέχρι τῆς ὁποίας ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἡ ὑτερημερία τοῦ ἐργοδότου καὶ ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, θὰ κατέληγέ τις εἰς τὸ ἄτοπον ὁ ἀναγγελθεὶς ἄνεργος μισθωτὸς νὰ δικαιοῦται τοῦ κεκανονισμένου ἐπιδόματος ἀνεργίας μετὰ πενθήμερον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγγελίας του εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 § 1 τοῦ Ν. 118|1945, ἀφ' ἧς ἄρχεται καὶ ἡ παραγραφὴ τοῦ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως (ἄρθρον 15 § 7 ν. 118|1945), ἐνῷ ταυτοχρόνως θὰ δικαιοῦται καὶ τῶν ἀποδοχῶν του μέχρι τῆς ἐπελευσομένης διὰ τῆς ἀποπληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸν χρόνον τῆς ὁποίας μάλιστα δὲν θὰ ἐγνώριζε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐλλείψει ἀναγγελίας τῆς χρονολογίας ἀποπληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως.

Τὸ ἄτοπον καὶ τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην ἀκριβῶς ἤθέλησε νὰ ἀποφύγῃ ὁ νομοθέτης, ἐπιβάλλων, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὴν ἀναγγελίαν τῆς συντελεσθείσης καταγγελίας συμβάσεως διὰ τῆς πληρώσεως ἁπάντων τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους αὐτῆς (ἤτοι τοῦ ἐγγράφου τύπου τῆς καταγγελίας καὶ τῆς ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112) εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, καὶ καθορίζων λεπτομερέστερον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡς στοιχεῖον τῆς ἀναγγελίας ταύτης τὴν χρονολογίαν, τὸ ποσὸν καὶ τὸν τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ἀντιθέτως ὅθεν πρὸς ταῦτα κρίνασα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις καὶ μὴ κηρύξασα ὡς ἄκυρον τὴν γενομένην παρὰ τῆς ἐργοδότιδος καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ἐλλείψει ἀναγγελίας ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὁλοκληρωμένης, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἐλλείψει ἀναγγελίας εἰς τὰς αὐτὰς διοικητικὰς Ἀρχὰς τῆς χρονολογίας, τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ τρόπου καταβολῆς τῆς συμπληρωματικῆς ἀποζημιώσεως, ψευδῶς ἠρμήνευσε τὰς διατάξεις τῶν § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ αὐτοῦ Ν. 118|1945, ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἰσχυούσης οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

* * *

Ἐδόθη ἐπανειλημμένως ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν νὰ ἀσχοληθῇ περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ὡς πρὸς τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν περὶ αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 301 ἑπ., ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀσχολεῖται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Αὕτη ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 15|1948 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκος*, ΕΕΔ 7, 111) δεκτὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσις Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν ἐπιβάλλεται νὰ καταβληθῇ ἅμα τῇ καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ δύναται νὰ γίνῃ καὶ βραδύτερον, πράγματι δὲ αὕτη εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῆς διατάξεως, ἀφοῦ ὁρίζει, ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις.

Λέχεται συγχρόνως ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται, ἀφ' ἧς γίνῃ ἔγγραφος ἡ καταγγελία.

Περαιτέρω, προκειμένου νὰ κριθῇ, ἂν ἡ ἔγγραφος ἀναγγελία περιεῖχε καὶ τὸ στοιχεῖον, ὅτι κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (τὸ αὐτὸ στοιχεῖον περιέχει καὶ ἡ ἀντικαταστήσασα ἤδη αὐτὴν ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1952 ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 11, 337), ἀποφαίνεται, ὅτι περιεῖχετο εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν καὶ τὸ ἐν λόγῳ στοιχεῖον, ἤτοι ἐν προκειμένῳ ἡ λαβοῦσα χώραν μερικὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.

Ὡς γνωστόν, ἐπὶ τοῦ θέματος ἀνεπτύχθησαν αἱ ἀκόλουθοι θεωρίαι: Κατὰ τὴν μίαν, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 δὲν καθορίζει χρόνον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἀλλὰ συνδέει τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸν χρόνον καταβολῆς αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται, ἀφ' ἧς γνωστοποιηθῇ ἐγγράφως ἡ καταγγελία, ἔπεται ὡς συνέπεια, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ὁμοίως καὶ ἡ 65257|1952) ἀξιοῦσα, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, καὶ

τήν συμπλήρωσιν τοῦ στοιχείου ὅτι κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920, ἐξέρχεται τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον τοῦτο, ὡς εἴρηται, δέν ὁρίζει χρόνον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, μὲ κατάληξιν διά τῆς ἐκδοχῆς ταύτης νά ὁρίζεται ὑπό τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χρόνος καταβολῆς ἐντός ὀκτώ ἡμερῶν ἀπό τῆς καταγγελίας, ἀφοῦ ἄλλως δέν θά εἶναι δυνατόν νά συμπληρωθῇ τό στοιχεῖον αὐτό ἐντός τῶν ὀκτώ ἡμερῶν ἀπό τῆς καταγγελίας.

Κατά τήν ἄλλην θεωρίαν, τήν ὁποίαν ἀπηχεῖ ἐν προκειμένῳ καί τό ἀναιρετήριον, ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἶναι, ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας πρέπει νά γίνεται μετά τήν ὁλοκλήρωσιν τῆς καταγγελίας, ἀφοῦ δηλαδή καταβληθῇ πρότερον ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 καί ὑπό τήν ἔννοιαν αὐτήν ἐπιτάσσεται ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει καί ἡ συμπλήρωσις τοῦ στοιχείου περί καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως (βλέπε περί τῶν ἀναπτυχθεισῶν θεωριῶν καί τῶν νομολογιακῶς δεκτῶν γενομένων σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 301 ἑπ.).

Ὑπό τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γίνεται ἐν ἀρχῇ δεκτόν, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται, ἀφ' ἧς αὕτη γίνῃ ἐγγράφως (α' ἄποψις) καί ὅτι ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως δύναται νά γίνῃ καί βραδύτερον τῆς καταγγελίας, ὑπό τήν ἔννοιαν βεβαίως καί βραδύτερον τῶν ὀκτώ ἡμερῶν, ὅση ἡ κατά τό Ν.Δ. 1255|1949 προθεσμία τῆς ἀναγγελίας.

Ὁμαλή τούτων συνέπεια εἶναι, ὅτι ὁ ἐργοδότης, μή ἀναφέρων ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καταβολήν ἀποζημιώσεως Ν. 2112, εἰς ἣν περίπτωσιν δέν κατέβαλε ταύτην ἐντός τῆς προθεσμίας τῶν ὀκτώ ἡμερῶν ἀπό τῆς καταγγελίας, δέν ὑπόκειται, ἐκ τοῦ λόγου τούτου, εἰς ἄκύρωσιν τῆς καταγγελίας, ἡ ὁποία, ἄλλωστε, εἶναι ἄκυρος μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θά καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920.

Ἀλλά παρά τήν ὁμαλήν ταύτην συνέπειαν, ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ἀναλύεται εἰς τήν σκέψιν, ὅτι ἡ συγκεκριμένη ἐν προκειμένῳ ἀναγγελία περιεῖχε πάντα τά ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀναφερόμενα στοιχεῖα καί δή τό καταβληθέν εἰς τόν ἀναιρεσείοντα ἅμα τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ποσόν ἀποζημιώσεως (τοῦ ὑπολοίπου καταβληθέντος βραδύτερον), ἀφήνουσα νά ἐννοηθῇ, ὅτι ἡ παράλειψις θά συνεπήγετο παράλειψιν νομίμου στοιχείου, μὲ συνέπειαν τήν ἀκυρότητα.

Ἀλλά τοῦτο ἀντιτίθεται, νομίζομεν, πρός τά δεκτά ὑπ' αὐτῆς γενόμενα ὅτι δέν καθορίζεται ἐν τῷ νόμῳ χρόνος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ἡ προθεσμία ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπό τῆς ἐγγράφου καταγγελίας.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 301), ὅτι θεωρητικῶς καί πρακτικῶς διά τήν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. 118|1945, ὁ ὁποῖος συνίσταται εἰς τήν ἀπό ὁρισμένου ἐν αὐτῷ χρόνου ἀπό τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπιδότησιν τοῦ καθισταμένου διά τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀνέργου, ἡ ἄποψις περί ἀναγγελίας αὐτῆς μετά τήν διά καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ὁλοκλήρωσιν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας φαίνεται νά εἶναι ὀρθοτέρα.

Ὑπό τήν ἔννοιαν αὐτήν τοῦ νόμου καί ἡ ἐν τῇ περί ἀναγγελίας ὑπουργικῇ ἀποφάσει ὑποχρέωσις ἀναφορᾶς καί τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 δέν ἀντιμάχεται πρός τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀφοῦ ἡ γνωστοποίησις τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως πρός τόν ἀσφαλιστικόν κατά τῆς ἀνεργίας Ὀργανισμόν ἔχει τόν λόγον της εἰς τό ὅτι ἔχουν συντελεσθῇ αἱ προϋποθέσεις διά τήν γένεσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως τοῦ καθισταμένου πλέον διά τῆς νομικῶς ὁλοκληρωμένης καταγγελίας ἀνέργου.

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἀποδοκιμάζεται ἡ ἄποψις αὕτη ὡς ἐσφαλμένη, γινομένης δεκτῆς τῆς ἀντικαλου ἀποψεως ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται, ἀφ' ἧς αὕτη ἐγγράφως γνωστοποιηθῇ, ἀδιαφόρως χρόνου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, δέν συμβιβάζεται τό ἀόριστον τοῦ χρόνου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 πρός τόν ὡρισμένον χρόνον τῆς προθεσμίας τῶν ὀκτώ ἡμερῶν δι' ἀναγγελίαν καί ἡ ἔρευνα ἂν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ συνεπληρώθη τό στοιχεῖον τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, μὲ συνέπειαν ἄλλως ἀκυρότητα αὐτῆς.

Ἀρείου Πάγου 139|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Στουρέπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Α. Ζαρκάδης

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἑδαφίου γ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118 τῆς 13|13 Φεβρουαρίου 1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» ἡ ὑπό τοῦ ἑδαφίου α' τῆς αὐτῆς παραγράφου προβλεπομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων θεωρεῖται ἔγκυρος ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καί ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἐν τῷ αὐτῷ ἑδαφίῳ ὁριζομένη ἀποζημίωσις (ἤτοι ἡ ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περί ὑπαλλήλων, ἡ ἐκ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περί ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν, διά τήν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας), κατά δέ τήν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 9, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 12-5|1949, αἱ ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νά ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντός ὀκτώ ἡμερῶν εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην κατά τά ἀνωτέρω καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατά τά λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα». Ἐκ τοῦ πρός ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει ἐξ

ΑΞΙΩΣΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΠΡΟΣ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀμεταβίβαστον αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 651 Ἀστικοῦ Κώδικος

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'.—Ἀδέσμευτον πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου ἀπὸ δικονομικῶν τύπων καὶ ἑπομένως καὶ βάρους ἀποδείξεως — Σχηματισμὸς κρίσεως περὶ ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀμεταβίβαστον ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν κατ' ἄρθρ. 651 Α.Κ. διαρκούσης τῆς μισθωτικῆς σχέσεως.—Ἔναρξις ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἀπὸ χρόνου τῆς ἐξ ἧς αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 13388|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ὡς ἐκ τῶν ἄρθρων 762, 763, 778, 779, 516 καὶ 517 Πολ. Δικ. προκύπτει, τὸ Ἐφετεῖον κρίνει, ἐὰν οἱ κατώτεροι δικασταὶ ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ ἐφετηρίῳ διαλαμβανομένων λόγων ἐφέσεως, ἤτοι τῶν ἀποδιδομένων ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν ἐλλείψεων, αἵτινες συνιστῶσι τὴν νόμιμον βάσιν τῆς ἐφέσεως.

Περαιτέρω ὁ ἐκκαλῶν, ἀνεξαρτήτως καὶ τῆς δικονομικῆς αὐτοῦ θέσεως, ὡς ἐνάγοντος ἢ ἐναγομένου, ἐν τῇ δίκῃ, ὀφείλει αὐτὸς ν' ἀποδείξῃ τὰ γεγονότα τὰ θεμελιοῦντα τὴν ἔφεσίν του, ἤτοι τὴν ἀλήθειαν τῶν διὰ τῶν λόγων ἐφέσεως ἀποδιδομένων σφαλμάτων εἰς τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 248 Πολ. Δικονομίας.

Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν διάδικος εἴτε δὲν προσβάλλει τὰς τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως στηριζούσας σκέψεις καὶ δὴ σαφῶς καὶ ὡρισμένως, εἴτε αὐτὸς οὐδεμίαν προσάγει ἀπόδειξιν τοῦ βασίμου τῶν κατ' αὐτῆς αἰτιάσεών του, τὸ δευτεροβάθμιον Δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἐνός μὲν ὅτι, ἵνα ἡ ἔγκυρος, ὡς συμφώνως πρὸς ταύτας γενομένη, ἡ καταγγελία, πρέπει: α) νὰ γίνῃ αὕτη ἐγγράφως, β) νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὡς ἀνωτέρω ἀποζημίωσις καὶ γ) νὰ ἀναγγελθῇ αὕτη ἐγγράφως καὶ ἐντὸς τῆς ῥηθείσης προθεσμίας τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν (ἀφ' ἧς γίνῃ ἐγγράφως) εἰς τὰ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐξ ἑτέρου δὲ ὅτι διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας δὲν ἀπαιτεῖται ἀπαραιτήτως, ὅπως ἡ καταβολὴ τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημιώσεως γίνηται ταυτοχρόνως μὲ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δυναμένη νὰ γίνῃ καὶ βραδύτερον, ὁπότε ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως λαμβάνει κῦρος ἡ προηγουμένως γενομένη καὶ ἐμπροθέσμως ἀναγγελθεῖσα εἰς τὰ ὡς ἄνω Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης τελεσιδίκου ἀποφάσεώς του, ὁ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, δικάσας Πρωτοδίκης, κατ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων, ἔδεχθη, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐναγομένη, παρ' ἧ ὁ ἀναιρεσείων ἐνάγων, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἰργάζετο ἀπὸ τῆς 3ης Ἰανουαρίου 1945, ὡς βοηθὸς Α' τεχνίτου ὑελουργοῦ, ἀμειβόμενος ἐπὶ ἡμερομισθίῳ κατὰ μονάδα ἐργασίας, κατήγγειλεν ἐγγράφως τὴν μετὰ τούτου σύμβασιν ἐργασίας τῇ 2ᾳ Ἀπριλίου 1951, καταβαλοῦσα αὐτῷ ἅμα τῇ καταγγελίᾳ ταύτῃ τὸ μεῖζον μέρος τῆς κατὰ τὸ β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καταβλητέας ἀποζημιώσεως καὶ κοινοποιήσασα ἐμπροθέσμως περὶ τῆς καταγγελίας ταύτης εἴς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐγγραφον ἀναγγελίαν, περιέχουσαν πάντα τὰ ἐν τῇ κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ ν. 118|1945 ἐκδοθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 51.560|1948 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀναφερόμενα στοιχεῖα καὶ δὴ τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταβληθὲν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ἅμα τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ποσὸν ἀποζημιώσεως, καὶ ὅτι τῇ 16ῃ (δίου μηνὸς Ἀπριλίου 1951 κατέβαλεν εἰς τοῦτον καὶ τὸ μὴ ἀρχικῶς καταβληθὲν μικρὸν ὑπόλοιπον τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως. Ἀποφηνάμενος δὲ μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οὕτω παρ' αὐτοῦ δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν, ἅτινα καὶ ἐκ προοιμίου ὁμολογοῦνται ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἀγωγῆς, ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθεισῶν διατάξεων, ἀπὸ τῆς ῥηθείσης ἡμέρας τῆς 16ης Ἀπριλίου 1951, ὅτε κατεβλήθη εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα καὶ τὸ ὡς ἄνω ὑπόλοιπον τῆς ἀποζημιώσεως, προσέλαβε κῦρος ἡ προηγουμένως γενομένη καὶ ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελθεῖσα καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπενεγκοῦσα ἐκτοτε τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ταύτης, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἀπητεῖτο μετὰ τὴν ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως νέα ἀναγγελία τῆς καταγγελίας, καὶ ἀκολούθως ἐπιδικάσας τὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένην ἀξίωσιν μόνον ὡς πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως (2.4.1951) μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμέρας τῆς 16 Ἀπριλίου 1951 ἀποδοχὰς τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἀναιρεσείοντος ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προμνησθείσας διατάξεις καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν διάταξιν νόμου παρεβίασε καὶ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων μόνος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

ἐλέγξῃ καὶ μεταρρυθμίσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ἐν προκειμένῳ, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ἐδέχθη, ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις ἀπεφήνατο, ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118 κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ὅτι ἦτο βάσιμος ὁ δεύτερος λόγος τῆς κατ' αὐτῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως, δι' οὗ ἀορίστως προσβάλλετο, ὅτι «κακῶς καὶ ἐσφαλμένως καὶ κατ' αὐθαίρετον κρίσιν ἀπεφήνατο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι εἶναι ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσίς του, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. δ1560|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὁριζούσης τὰ στοιχεῖα, ἅτινα δέον νὰ περιέχωσιν αἱ ἀναγγελίαι», ταῦτα δὲ πάντα καὶ χωρὶς νὰ δέχηται, ἂν καὶ ποίαν ἀπόδειξιν προσεκόμισεν ὁ ἐκκαλῶν τῶν ἰσχυρισμῶν του. Ἐπὶ τῇ μοναδικῇ σκέψει ὅτι ἡ ἀπόδειξις τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τούτων βαρύνει αὐτόν, ὡς πάντα ἐργοδότην, καὶ ὅτι οὐδεμίαν περὶ τούτων ἀπόδειξιν προσήγαγε κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην. Οὕτωσὶ ὅμως σκεφθεῖσα καὶ ταῦτα δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀφ' ἑνὸς μὲν ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις τοῦ νόμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρὰ τὸν νόμον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως, ὡς καὶ ἀποδείξεις μὴ παρασχεθείσας.

β) Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου 1951 ἀγωγῆς του ὁ ἀντίδικος, καθ' ἃ ἄλλως καὶ αὕτη δέχεται, ἠτήσατο τὴν καταβολὴν αὐτῷ μισθῶν, ἕνεκεν ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Οὕτως ἐχούσης ὅμως τῆς ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως, εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐπεβάλλετο ἡ ἀπόδειξις τῶν λόγων τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένης διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὡς στηριζούσης τὴν περαιτέρω ἀσκουμένην ἀξίωσίν του ἐπὶ μισθῶν, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 248 Πολ. Δικονομίας, μὴ οὔσης ὑποχρέου αὐτῆς, ἦτοι τῆς ἐναγομένης, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἐγκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὡς μὴ ὄντων ἀληθῶν τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐνάγοντος περὶ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου, αἵτινες ἐβάσιζον τὸν αὐτοτελῆ ἰσχυρισμόν του περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ ὡς ἐκ τούτου νομίμου ἀξιώσεώς του ἐπὶ τοὺς μισθούς. Παρὰ ταῦτα, δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς τηρήσεως τῶν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένων διατυπώσεων ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ περαιτέρω ὅτι, μὴ προσκομισθείσης ἀποδείξεως ὑπ' αὐτοῦ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118, ἡ ἀγωγὴ ἦτο δεκτὴ ὡς βάσιμος, ἐσφαλε καὶ δέον νὰ ἀναιρεθῇ, τὸ μὲν ὡς ἐσφαλμένως ἑρμηνεύσασα τὸν νόμον καὶ τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 248 Πολ. Δικ., τὸ δὲ ὡς παραβᾶσα τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ἅμα δὲ καὶ ὡς δεχθεῖσα πράγματα ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 807, ἐδ. 8, 10 καὶ 17 Πολ. Δικονομίας.

γ) Κατὰ τε τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου, ὡς καὶ ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου, ἰσχυρίσθη καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι τὴν μετὰ τοῦ ἀντιδίκου ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας προκατήγγειλε συμφώνως τῷ Νόμῳ 2112 διὰ τῆς ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1950 ἐξωδίκου δηλώσεώς του καὶ ὅτι, ἐνῷ ἦτο ὑπόχρεως οὗτος ὅπως παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι λήξεως τῆς ἰσχυούσης, συμφώνως τῷ νόμῳ καὶ διὰ τῆς δηλώσεώς του, διμήνου προθεσμίας, παρὰ ταῦτα ἀπὸ τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς ἀπέσχεν αὐτοβούλως καὶ ἀδικαιολογήτως τῆς ἐργασίας του, παύσας νὰ προσφέρῃ ἐκτοτε τὰς ὑπηρεσίας του, καταγγείλας οὕτω αὐτὸς καὶ ἀτάκτως τὴν σύμβασιν καὶ διὰ σιωπηρᾶς παραιτήσεως.

Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, δι' οὗ ἀπεκρούετο καὶ ἀπεδεικνύετο ἀβάσιμος ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀντιδίκου εἰς καταβολὴν αὐτῷ μισθῶν, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, μὴ ἀπαντήσασα ἐπ' αὐτοῦ. Ἀναιρετέα κατὰ ταῦτα καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου τυγχάνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδ. 7, ὡς μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη καὶ ἐπεδίκασε τὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου ἀσκηθεῖσαν ἀξίωσιν διὰ μισθοὺς ἀπὸ 5.12.1950 μέχρι 5.2.1951, ὡς βάσιμον, ἐφ' ὅσον, ὡς περαιτέρω ἐδέχθη, ἄλλως δὲν ἰσχυρίσθη, ἡ ἀναιρεσίουσα, ὅτι εἰσέπραξε τὸ ποσὸν τοῦτο ὁ ἐνάγων διὰ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ.

Ἀλλὰ κατὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου, τόσον κατὰ τὴν πρωτόδικον συζήτησιν αὐτῆς, ὅσον καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου, ἀντέταξε καὶ ἀπέδειξε, ἰσχυρισθεὶς νομίμως, ὅτι, ἐνῷ ἐξησφάλισε τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ ἄλλης ἑταιρίας τῆς..., ἤδη ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1950 καὶ πρὸ τῆς προκαταγγελίας τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας οὗτος ἠρνήθη, ὅπως δεχθῇ τὴν οὕτωσὶ προσφερθεῖσαν νέαν καὶ ἐξασφαλίζουσαν αὐτῷ μείζονας ἀποδοχάς, ἀλλὰ καὶ μονιμότητα, θέσιν καὶ ὑπηρεσίαν καὶ ὅτι, ὡς ἐκ πάντων τούτων, ἡ ἀγωγὴ του, διώκουσα τὴν πληρωμὴν αὐτῷ μισθῶν διὰ χρόνον, καθ' ὃν ἠδύνατο καὶ ὤφειλε γ' ἀπολαμβάνῃ τοιούτους ἐκ τῆς οὕτωσὶ ἐξασφαλισθείσης αὐτῷ νέας ὑπηρεσίας, ἦτο ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος, δεικνυομένη ὡς ἐκ δόλου καὶ κακοβουλίας ἀσκηθεῖσα.

Τούς ὡς ἄνω οὐσιώδεις ἰσχυρισμοὺς καὶ προσαχθέντα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις πανηλεῶς ἠγνόησε, δεχθεῖσα παρὰ ταῦτα τὴν ἀγωγὴν ἐπὶ ταῖς ἀνωτέρω σκέψεσιν. Οὕτωσὶ ὅμως σκεφθεῖσα καὶ ταῦτα δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλε ἀφ' ἑνὸς μέν, ὡς μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν προσ-

αχθείσας ἀποδείξεις καὶ ἐκ τρίτου ἄλλως ὡς ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα τὸν νόμον, ἤτοι τὰ ἄρθρ. 281, 300 καὶ 656 Α.Κ., ὅ' ὃ καὶ ἀναιρετέα τυγχάνει, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδ. 7, 9 καὶ 17 Πολιτικῆς Δικονομίας.

β) Ἐνῷ κατὰ τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς προεβάλλετο ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀντέταξεν, ὅτι αὕτη ἐτύγχανεν ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 καὶ 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946, ὡς ἀσκηθεῖσα καὶ κοινοποιηθεῖσα αὐτῷ τὴν 31 Ἰανουαρίου 1951, ἤτοι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας, δοθέντος ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἔλαβε χώραν καὶ ἐτελειώθη, ὡς ἰσχυρίσθη καὶ ἀπέδειξε, τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1951, ὅτε δηλονότι ἐκοινοποίησε τῷ ἀντιδίκῳ τὴν δήλωσίν της περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἔκτοτε δὲ εἶχεν ἀποσβεσθῇ ἡ ὑφισταμένη ἐργασιακὴ σχέσις καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸν νόμον ταχθείσης δημήνου προθεσμίας τῆς τακτικῆς καταγγελίας, οἷα ἐγένετο ἐν προκειμένῳ, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὸ μὲν οὐδαμῶς ἀπήντησεν ἐπὶ τοῦ οὐσιώδους αὐτοῦ ἰσχυρισμοῦ καὶ ἐνστάσεως ἀπαραδέκτου, τὸ δὲ δὲν ἐκήρυξεν, ὡς ὤφειλεν, ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν καὶ οὕτω ἀναιρετέαν ἑαυτὴν κατέστησε κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § § 7 καὶ 11 Πολιτ. Δικονομίας.

***

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐφ' ὧν ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ὑπέκειτο ἀγωγὴ περὶ καταβολῆς μισθῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἐδέχθη αὐτήν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν ἀπέδειξε τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ προσαγωγῆς τῶν σχετικῶν ἀποδείξεων ὅτι ἐτηρήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

Ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου συνέπιπτε μὲ ἐκείνην τῆς Α.Π. 407|1947 (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172), ἡ ὁποία, ἐρευνήσασα τὸ κρῶτον τὸ ζήτημα, ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. ἀγωγὴ εἶναι ἐπαρκῶς ὁρισμένη, ὅταν περιέχῃ τὰ ἐξ αὐτοῦ στοιχεῖα, ἤτοι τὴν μίσθωσιν ἐργασίας κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς περιστατικὰ καὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐνάγων νὰ καθορίσῃ τὸν λόγον ἀκυρότητος, διότι ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς ἀποτελεῖ ἔνστασιν καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ νὰ ἀποδείξῃ πρὸς νομιμοποίησιν τῆς μὴ γενομένης ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος.

Συγκλίνουσα εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς Α.Π. 173|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Ἡλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 568), καθ' ἣν ἐπὶ ἀπολύσεως, γενομένης ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945, ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας χαρακτηρίζεται ὡς καταλυτικὴ τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις, ἀποδεικτέα παρ' αὐτοῦ (βλέπε σχετικῶς περὶ τοῦ ζητήματος *Γ. Μπλάτσιον*, ΕΕΔ 10, 1268, *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 11, 31, ἄλλως *Γ. Δημακόπουλος*, Θέμ. ΞΒ' 755).

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ἐπὶ λόγου ἀναιρέσεως, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας παρέβη τοὺς περὶ ἀποδείξεως ὁρισμούς, ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, στηριζομένη εἰς τὰς εἰδικὰς διατάξεις τοῦ Ν. Γ'ΒΟΔ', ὡς διατυποῦνται, δέχεται, ὅτι ὁ ἐργατικὸς δικαστής, πρωτόβαθμος καὶ δευτεροβάθμιον δικαστήριον, δὲν δεσμεύονται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων καὶ κοινῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως κανόνων, ἀλλὰ δύνανται νὰ σχηματίσουν τὴν κρίσιν των ἐκ παντὸς στοιχείου καὶ ἀνεξαρτήτως βάρους ἀποδείξεως.

Κατὰ παγίαν ἄποψιν, κρατοῦσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν καθιερουσῶν τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΒΟΔ' διατάξεων, ὁ δικαστὴς δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων, ὡς εἶναι καὶ ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 36, ΕΕΔ 9, 163).

Ἡ ἄποψις ὅμως ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων εἶναι καὶ τὸ ἀδέσμευτον τοῦ δικαστοῦ ἀπὸ τοῦ βάρους ἀποδείξεως καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς § 10 τοῦ ἄρθρου 807 Πολιτ. Δικονομίας δι' ἀναίρεσιν τέλος τὸ δικαστήριον παρέβη τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως . . », ἐφ' ὅσον ὁ Νόμος (ἄρθρον μόνον § 6 Ν. 1968|1944) ὁρίζει, ὅτι κατὰ τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν Γ'ΒΟΔ' ἐκδιδομένων ἀποφάσεων συγχωρεῖται ἀναίρεσις διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 807 ἐπ. τῆς Πολιτ. Δικονομίας λόγους, μεταξὺ δὲ αὐτῶν εἶναι καὶ διὰ τὸν ἀνωτέρω περὶ βάρους ἀποδείξεως λόγον ἐκτὸς ἂν δεχθῶμεν ὅτι, ἀναφερόμενος ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 1968|1944 εἰς τοὺς κοινοὺς δικονομικοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 807 ἐπ., ἐννόησεν, ἐν ὄψει καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν. Γ'ΒΟΔ', νὰ ἐχωσιν ἐκ τῶν διατάξεων αὐτῶν ἐφαρμογὴν ὅσαι δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸν Ν. Γ'ΒΟΔ' καὶ δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διαδικασίας.

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, εἰς τὸν ἄκυρως ἀπολυθέντα μισθωτὸν ἐπεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἐπὶ ἀγωγῆς του, μισθοὶ ἀπὸ 5.12.1950 μέχρι 5 Φεβρουαρίου 1951, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐργοδότης διετέλει ἐν ὑπερημερίᾳ.

Προεβλήθη κατὰ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι οὗτος ἀπέκρουσαν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1950 καὶ πρὸ τῆς προκαταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῆς ἐργοδοτίδος (εἶχεν ἔκτοτε ταχτικῶς καταγγελθῇ ἡ σύμβασις) προσφερθεῖσαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐργοδοτίδος θέσιν παρ' ἄλλῃ ἐπιχειρήσει καὶ ὅτι ἡ ἀγωγὴ κατ' αὐτῆς ἠσκήθη ἐκ δόλου καὶ κακοβουλίας, ὡς τοιαύτη δὲ ἀπεκρούετο ἐκ τῶν ἄρθρων 281, 300, 656 Α.Κ.

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον, ὡς σκέπτεται καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἡ τοιαύτη προσφορὰ νέας θέσεως ἐγένετο διαρκούσης τῆς μετ' αὐτῆς μισθωτικῆς σχέσεως, δὲν ὑπεχρέον τὸν μισθωτὸν εἰς ἀποδοχὴν αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 651 Α.Κ.,

ρητῶς ὁρίζοντος ὅτι ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἕτερον τὴν ἀξίωσίν του, ὅπως ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ νὰ παράσχῃ αὐτῷ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἐργασίαν (βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπὸ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 651, σελ. 304, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδ., Τεῦχος 3ον, σελ. 332), λόγῳ τοῦ προσωπικοῦ χαρακτῆρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας (οὕτω καὶ κατὰ τὸ πρότερον ἰσχῦον δίκαιον, *Windscheid — Πολυγένης* § 401, σημ. 3α ἐπ.).

Θὰ διέφερε τὸ πρᾶγμα, ἂν ἐνῷ ὁ ἐργοδότης διετέλει ἐν ὑπερημερίᾳ, ὁπότε ἐδικαιοῦτο κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. νὰ συμψηφίσῃ πρὸς τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν τὰ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀλλαχοῦ κερδηθέντα, κατ' ἀπόρροιαν καὶ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ δικαίου, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις ἔχει προορισμὸν τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς ζημίας καὶ ὄχι νὰ καθιστᾷ πλουσιώτερον ἢ πρὶν τὸν ζημιωθέντα (*Διτζερόπουλος*, ἐν Ἑρμ.Α.Κ, ἄρθρ. 298, σελ. 131, *Μιχαηλίδης—Νονάρος*, ἐν Ἑρμ.Α.Κ, ἄρθρ. 381, σελ. 474, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκ., Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 355) καὶ προτείνων τὴν ἔνστασιν συμψηφισμοῦ ἀπεδείκνυεν, ὅτι ὁ μισθωτὸς κακοβούλως παρέλειψε νὰ ἐργασθῇ ἀλλαχοῦ, ἵνα ἐπανξήσῃ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, ὁπότε θὰ εἶχεν ἐφαρμογήν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, οἵαν ἡ τοῦ ἄρθρου 381 Α.Κ., ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. (οὕτω *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 317, *Μιχαηλίδης—Νονάρος*, ἐν Ἑρμ.Α.Κ, ἄρθρ. 381, σελ. 475), (βλέπε σχετικῶς ἐκτενέστερον καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 385 ἐπ.).

Ἡ ἄποψις τέλος τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία πρὸς ἐπίδοσιν ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀκύρου, ἐξ ἧς αἱ ἀξιώσεις, καταγγελίας εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ νομολογηθέντα (βλέπε καὶ Α.Π. 339|1945, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 5, 617), ὑποστηριχθέντος ἐν προκειμένῳ ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀγωγῆς ἤρχιζεν, ἀφ' ἧς τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1950 ἐγένετο ταχτικὴ κατὰ νόμον 2112|1920 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ἀλλά, δεδομένου ὅτι ἡ ταχτικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν. 2112 δὲν διαλύει ἀπὸ ταύτης τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν, ἀλλὰ προαναγγέλλεται ἁπλῶς ὁ χρόνος λήξεως αὐτῆς (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12623|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Καλαμβοκίδης*, ΕΕΔ 11, 187 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας), ὁ δὲ ὅρος «καταγγελία» τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 τίθεται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπολύσεως (βλέπε *Αλ. Διτζερόπουλον*, ΕΕΔ 1, 516, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 4, 201), πρέπει νὰ εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι καὶ ἡ προθεσμία τῆς ἀγωγῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὁπότε συντελεῖται καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ἀρείου Πάγου 129|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Παγουλάτος, Ι. Καποδίστριας

Ῥητῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ὁρίζεται, ὅτι ἐπὶ τῶν ὑπὸ τούτου διεπομένων διαφορῶν καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον κρίνει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ δὲ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ, καθ' ἃ κατὰ τὴν ὁριοθεῖσαν δικάσιμον προσάγονται ὑπὸ τῶν διαδίκων τὰ πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀληθείας χρήσιμα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα καὶ προσκομίζονται πρὸς ἐξέτασιν οἱ ὑποδειχθέντες μάρτυρες ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως, τοῦ ἄρθρου 12 αὐτοῦ διαλαμβάνοντος ὅτι ὁ δικάζων δικαστὴς καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ τέλος τοῦ ἄρθρου 20, ὁρίζοντος ὅτι αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις ἰσχύουσιν, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸν νόμον τοῦτον καὶ ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς τούτου διαδικασίας, προκύπτει, ὅτι τὸ Δικαστήριον κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τούτου διεπομένων διαφορῶν κρίσιν του δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων, ἀλλ' ὁ δικαστὴς ἀνευρίσκει τὴν ἀλήθειαν ἀδεσμεύτως τοιούτων τύπων, ἀποβλέπων μόνον εἰς τὴν οὐσίαν. Ἐφ' ὅσον ὅθεν τὸ Δικαστήριον, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία δὲν ἐκοινοποιήθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν προσήγαγεν ἡ ἀναιρεσείουσα τὸ σχετικὸν ἔγγραφον καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἐκήρυξεν ἄκυρον τὴν γενομένην καταγγελίαν, οὐδεμίαν διάταξιν παρεβίασεν, οὐδὲ τὰς περὶ βάρους ἀποδείξεως τοιαύτας, ἀφοῦ ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς εὑρέσεως τῆς ἀληθείας κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὲν δεσμεύεται ὑπὸ τύπων καὶ συνεπῶς οὔτε ὑπὸ τῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως τοιούτων καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος καὶ δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως κρίνονται ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον εἰς παραδοχὴν τῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγῆς περὶ πληρωμῆς μισθῶν ἦχθη δεξάμενον, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὡς ἄκυρον τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργοδότιδος κατὰ τὴν 5 Δεκεμβρίου 1950 γενομένην ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσι-

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Παράλειψις στοιχείων άναγγελίας καὶ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας

Ὑποχρεωτική, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τήρησις στοιχείων ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Συνέπεια παραλείψεως ἡ ἀκυρότης.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Κατάργησις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303)1946 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἄρθρ. 2 κατοχικοῦ Ν 291)1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 10637]1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (ΕΕΔ 10, 274).

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι, δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον ὅτι ἡ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου γενομένῃ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, βάσει τοῦ Ν. 118]1945, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναγγελίᾳ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐλλείψει ἀναγραφῆς τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560]1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπιτακτικῶς ἀπαιτουμένων στοιχείων καὶ δὴ τῆς ἐπωνυμίας τῆς ἐπιχειρήσεως, τοῦ ἀντικειμένου καὶ τῆς διευθύνσεως αὐτῆς, ὡς καὶ τοῦ ὀνοματεπωνύμου, πατρωνύμου καὶ διευθύνσεως τοῦ ἐκπροσωποῦντος κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ φυσικοῦ προσώπου, δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς γενομένης ὑπ' αὐτοῦ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀβλήτου, προδήλως ἐν τῇ τοιαύτῃ κρίσει του ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν ἐπικληθέντα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἰσχυρισμόν, ὅτι ὁ ἐνάγων κατήγγειλε τὴν σύμβασιν δι' αὐτοβούλου καὶ ἀδικαιολογήτου ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1950, ὡς ἀφορῶντα εἰς πράγματα συνεχόμενα πρὸς τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ἱστορικὴν τῆς ἀγωγῆς αἰτίαν, καὶ δὲν ἔχρηζε κατὰ τοῦτο ἰδίας αἰτιολογίας, ἀφοῦ ἐν τῇ σκέψει ὅτι ἡ σύμβασις κατηγγέλθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης τὴν 5 Δεκεμβρίου ἐνυπάρχει ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἀπόκρουσις τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος κατήγγειλε προηγουμένως τὸν Ὀκτώβριον 1950 ταύτην καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 651 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁριζούσης ὅτι «ἐὰν ἐκ τῆς συμφωνίας ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων δὲν προκύπτῃ ἄλλο τι, ὁ μὲν μισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του αὐτοπροσώπως, ἡ δὲ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν εἶναι ἀμεταβίβαστος» σαφῶς προκύπτει, ὅτι, τῆς φύσεως τῆς σχέσεως οὔσης προσωπικῆς, ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἕτερον τὴν ἀξίωσίν του, ὅπως ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ νὰ παράσχῃ αὐτῷ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἐργασίαν. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο ἀνελέγκτως διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὡς λυθεῖσαν τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασιν ἐργασίας τὴν 5 Δεκεμβρίου 1950, καὶ ἂν ἡ ἀναιρεσείουσα ἐργοδότις προέβαλεν ἐνώπιον αὐτοῦ, ὡς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ διατείνεται, τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἠρνήθη νὰ δεχθῇ προσφερθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς παρ' ἄλλῃ ἑταιρίᾳ, ὑπὸ εὐμενεστέρους ὅρους, θέσιν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1950, τοῦτέστιν εἰς χρόνον διαρκούσης τῆς μετ' αὐτῆς μισθωτικῆς σχέσεως, οὗτος, κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν διάταξιν, εἶναι ἄνευ ἐπιρροῆς καὶ συνεπῶς ἡ παράλειψις τούτου ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ τοιούτου κατὰ νόμον ἐπουσιώδους ἰσχυρισμοῦ, δὲν συνιστᾷ λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 Πολιτ. Δικονομίας καὶ ὁ περὶ ἀντιθέτου τέταρτος ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος.

Ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8]11.5.1946 Ν. Δ]τος διατάξεως, ὁριζούσης ὅτι «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη, ἀφορῶσα τὰς ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρεούσας ἀξιώσεις, διὰ τὸ παραδεκτὸν τῆς τούτων ἀγωγῆς, ὡς ἀφετηρία τῆς τριμήνου πρὸς κοινοποίησιν αὐτῆς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ὁρίζεται ὁ χρόνος τῆς ἐξ ἧς αἱ ἀξιώσεις καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐμπροθέσμως ἀκηθεῖσαν τὴν ἀγωγήν, δεξάμενον ἀνελέγκτως ὡς χωρήσασαν τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως τὴν 5 Δεκεμβρίου 1950, ὡς πρὸς ἣν κρίσιν του καὶ δὲν πλήττεται δι' ἰδίου λόγου ἀναιρέσεως, καὶ ἂν ἡ ἀναιρεσείουσα, ὡς διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου διατείνεται, ὑπεστήριξεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς, προβαλοῦσα ὡς ἀφετηρίαν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς τριμήνου προθεσμίας τὸν χρόνον προηγηθείσης ἑτέρας, ἀσχέτου πρὸς τὴν ἐφ' ἧς ἡ ἀγωγή, καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἡ παράλειψις ἀπαντήσεως ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ της, ἄνευ ἐπιρροῆς ὄντος, δὲν συνιστᾷ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 Πολιτ. Δικονομίας λόγον ἀναιρέσεως καὶ ὁ πέμπτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος.

ναγραφή τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ἀπαιτεῖται μόνον προκειμένου περὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ οὐχὶ ὅταν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον, διεπόμενον ὑπὸ ὀργανισμοῦ, νομίμως ἐγκεκριμένου καὶ ἔχοντος δημοσιευθῆ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, οἷον τὸ ἀναιρεσιβλῆτον, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

* * *

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης νεωτέρας ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, σταθερῶς γίνεται δεκτὸν ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ὅτι ἡ παράλειψις στοιχείων τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 122 καὶ ΕΕΔ 11, 101), ἰσχυούσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως (βλέπε ἤδη τὴν ὑπ' ἀριθ. 65257|1952, ΕΕΔ 11, 337, περιορίσασαν τὰ στοιχεῖα ἀναγγελίας) ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ ναμικοῦ προσώπου, καὶ ἡ Α.Π. 378|1951 Τμ. Α'. εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1097, καὶ λοιπὴ νομολογία ἐν ΕΕΔ 11, 69 ἑπ., ΕΕΔ 11, 401).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ ἐπὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, θέματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἐπίσης ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, αὕτη καταλήγει εἰς λύσιν ὁμοίαν ἐκείνης τῆς Α.Π. 568|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 133, ἔνθα σημειώσεις μας), τοῦ Ἀρείου Πάγου δεχομένου καὶ διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως (βλέπε καὶ Α.Π. 378|1951, ἔνθ' ἀνωτ.), ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατηργήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 291|1945, σχετικῶς πρὸς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ δημοσίων, δημοτικῶν νοσοκομείων καὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων (βλέπε περὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 132 ἑπ.)

Ἀρείου Πάγου 124|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κλωνῆς, Κ. Μαριντσίδης

Κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐτροποποιήθη οὗτος, αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόγεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγείλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσας τὰς ὑπ' αὐτῶν γενομένας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὡς εἴρηται νόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτοῦ ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης καὶ ἐκ τούτου ἰσχὺν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23|31 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων ἐν αὐτῇ εἰδικῶς ἀναφερομένων στοιχείων, ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας, τὴν διεύθυνσιν τοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὸ ὄνομα πατρὸς καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν, ἄνευ τινὸς διακρίσεως ἂν φορεὶς αὐτῆς εἶναι νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα ἢ ἂν ἐκ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναφερομένων στοιχείων δύναται ἢ μὴ νὰ συναχθῶσι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ ταυτότης τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐτήν, τοῦ νόμου, ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος, ἐπιτακτικῶς ἀπαιτήσαντος ὡς ἀπαραίτητον περιεχόμενον τῆς ἀναγγελίας τὴν ἐν αὐτῇ μνείαν τῶν ὡς ἄνω στοιχείων, ἀδιαφόρως ἂν φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι νομικὸν ἢ φυσικὸν πρόσωπον. Αἱ ὡς ἄνω διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 1255|1949, ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων», ἥτις ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 127 τῆς 11.8.1948 τεῦχ. Β' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐκυρώθη δὲ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 1255|1949 καὶ ἑπομένως ἔχει ἰσχὺν νόμου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της, οὐδὲ συνάγεται τὸ ἐναντίον ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ κατοχικοῦ νόμου 291|1945, ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἀπολου κατηργήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως. Ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν ὑπὸ τῆς ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένων στοιχείων ἐπάγεται, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 174 καὶ 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης, ἀναγκαίᾳ δὲ τούτου συνέπειᾳ, κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945, εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ μισθωτοῦ αὐτοῦ συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἔλλειψιν ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς ΙΙ αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐνῷ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐδέξατο, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Νόμιμοι συνέπειαι έκ της παραβάσεως άρθρου 281 Άστικοῦ Κώδικος

Εἰσαγωγὴ ἀγωγῆς διὰ πληρωμὴν μισθοῦ ἐξ ἀκύρου, κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν Γ'ΘΔ'.— Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου πρὸς εἰδικὴν μνείαν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐπικληθέντων καὶ προσαχθέντων ὑπὸ διαδίκων ἐγγράφων.— Ὑπαγωγὴ καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς περιορισμοὺς ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Συνέπεια παραβάσεως ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 914 Ἀστικοῦ Κώδικος παρεχομένην ἀποζημίωσιν.— Περιστατικὰ συνιστῶντα τὴν καταχρηστικὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐδέχθησαν εἰς ὑπ' ὄψιν αὐτῶν τεθείσας περιπτώσεις καταχρηστικὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 292) προστίθεται καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη νεωτέρα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. συνεπείας, ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 396|1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν, δέχεται ὅτι ἡ καταχρηστική, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐπάγεται, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἀκυρότητα αὐτῆς, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. παρεχομένην ἀποζημίωσιν (βλέπε ἐπὶ τῆς ἀπόψεως καὶ *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 11, 59, *Γ. Ρωμανόν*, ΕΕΔ 11, 174, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1162).

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 89|1951 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μυτιλήνης.

Ἀρείου Πάγου 49|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελῆς, Α. Στρατηγόπουλος

Ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγή, διώκουσα, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, δέχεται δὲ καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὴν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς ἡμερομισθίων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὡς μυλεργάτης ἐπὶ μὴ ὡριομένῳ χρόνῳ, ἀπελύθη κατόπιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως, προσβαλλομένης ἐπὶ ἀκυρότητι, ὡς κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος γενομένης, ἁρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΔ', ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιηθῇ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 § 1 τούτου, ὡς ἀφορῶσα ἰδιωτικὴν ἀπαίτησιν μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου, πηγάζουσαν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παριδοῦσα τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ ὕλης ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης, οὐδαμῶς ἐσφαλεν, ἀπὸ τοῦ ἰσχυρισμοῦ της μὴ ἀσκοῦντος οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ ἀπορριπτέος εἶναι, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς 3ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, ἑπομένως ἀναμφιβόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε τὸ ἐν τῷ 2ῳ λόγῳ ἀναιρέσεως ἀναφερόμενα ἔγγραφα, ἅτινα ἐπεκαλέσθη ἡ ἀναιρεσείουσα, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς εἰδικῆς μνείας ἑνὸς ἑκάστου τούτων, οὐδαμῶς δὲ παρέλειψε νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ ἐπικληθέντα ἔγγραφα εἰς ἀπόδειξιν περιστατικῶν δικαιολογούντων τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἅτινα ἔλαβον χώραν ἐντὸς τετραμήνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ, ὡς βεβαιοῖ, δὲν ἀπεδείχθησαν ταῦτα, ἀλλ' ἄλλα τινά, τελεσθέντα πρὸ τετραμήνου, ἅτινα ὅμως ἔκρινε τοῦ ἀναιρεσείοντος συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιελαμβάνοντο ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου νομικοῦ προσώπου καὶ ὁ σκοπός αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ ἀνωματεκώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐτὸ φυσικοῦ προσώπου, ἐν τούτοις, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τὰ ὡς ἄνω στοιχεῖα δέον νὰ περιλαμβάνωνται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ μόνον ὅταν πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεων ἀσκουμένων παρὰ φυσικοῦ προσώπου, διότι τότε καθίσταται δυσχερὴς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἡ διακρίβωσις αὐτῶν, οὐδαμῶς δ' ἀπαιτεῖται νὰ περιλαμβάνωνται ταῦτα, ὁσάκις ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον, διότι, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, οὐδεμία ὑπάρχει δυσχέρεια διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν αὐτῶν, καὶ συνεπῶς ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀναγραφὴ αὐτῶν δὲν εἶναι ἀπαραίτητος, καὶ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ ἔκρινεν ὡς ἐγκυρον τὴν γενομένην παρὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐργοδότου πρὸς τὰ εἰρημένα Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίαν καὶ ἀκολούθως ὡς ἔγκυρον καὶ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ τούτοις, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ κρίσιν σχετικὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς τὸ ἀφορῶν τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν του ἀπὸ 10 Ἰουλίου μέχρι 31 Αὐγούστου 1949, δι' ὃ καὶ μόνον πλήττεται ἡ εἰρημένη ἀπόφασις. Οὕτως, ὅμως, ἀποφηνάμενον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν, ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν μέρει τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον α' λόγον ἀναιρετηρίου.

ὡς μὴ δικαιολογοῦντα τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὑπὸ τὴν προφανῆ ἔννοιαν ὅτι ταῦτα δὲν ἀπετέλεσαν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπολύσεως, ὡς περαιτέρω ρηθήσεται, ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, ἡ βεβαίωσις τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὅτι τὰ λοιπὰ ἐπικληθέντα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιούσης περιστατικὰ δὲν διεπιστώθη ὅτι ἔλαβον χώραν «καθ' ὃν τρόπον διατείνεται αὕτη», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη παντάπασιν ἡ ὕπαρξις τούτων. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 2ος, 3ος κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος καὶ 4ος κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος λόγοι ἀναιρέσεως.

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ὅπως μονομερῶς καὶ ἀναιτιωδῶς καταγγείλῃ τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ μισθωτοῦ ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας, συναφθεῖσαν ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ, καὶ δὴ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς τὴν δικαστικὴν κρίσιν, ἂν αὕτη ἐγένετο κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς καλῆς πίστεως καὶ συμφώνως πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν κοινωνικὸν ἢ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος, ἡ προφανὴς δὲ ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τούτων, ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου, ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Ἀστ. Κώδικος, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 914 Ἀστ. Κώδικος παρεχομένην ἀποζημίωσιν.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἀναφερομένης καὶ εἰς τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου, ἐδέχθη ὡς βεβαιωθέν, μετ' ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὑπηρετῶν ὡς ἡσφαλισμένος μυλεργάτης παρὰ τῇ ἀναιρεσιούσῃ, ἀπελύθη τὴν 25.6.1951 κατόπιν ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἣν ὅμως ἔκρινεν ὡς γενομένην κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 281 Ἀστ. Κώδικος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα προέβη εἰς ταύτην, οὐχὶ ἐξ ἀφορμῆς τριῶν παραπτωμάτων, ἅτινα, ὡς λέγει, τελεσθέντα πρὸ τετραμήνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας, δὲν ἀπετέλεσαν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὄντος πεπειραμένου μυλεργάτου καὶ προσεκτικοῦ, ἐπιδείξαντος κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του καλὴν διαγωγήν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καρπωθῇ τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς, δεδομένου ὅτι, δυνάμει συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἀναιρεσιούσης, ὤφειλεν αὕτη νὰ διατηρῇ προσωπικὸν ἐκ 35 μυλεργατῶν, ὅστις ἀριθμὸς ἐλήφθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων στοιχείων, ὡς βάσις διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὀφειλομένης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἄλεσιν δημητριακῶν καρπῶν ἐν τῷ κυλινδρομύλῳ τῆς ἀναιρεσιούσης, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπολύσεώς τινος ἐκ τῶν μυλεργατῶν τούτων, ὑποχρεοῦται ἡ ἀναιρεσείουσα εἰς ἀντικατάστασιν δι' ἄλλου μυλεργάτου, ἡσφαλισμένου ἢ ἐχόντος τὰ νόμιμα προσόντα, ὑποκειμένη, ἄλλως, ἐν προσλήψει τοιούτου ἄλλου μυλεργάτου, μὴ συγκεντροῦντος μίαν τῶν ἀνωτέρω ἰδιοτήτων, καίτοι ὑπῆρχον ἐν Μυτιλήνῃ διαθέσιμοι ἄνεργοι, κεκτημένοι μίαν τῶν ἰδιοτήτων τούτων, εἰς πλήρωμὴν ἀποζημιώσεως πρὸς τὸν ἀπολυθέντα μυλεργάτην, ἰσουμένην πρὸς τὰς ἀποδοχάς του καὶ ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ὅης ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως. Περαιτέρω ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, βεβαιοῦσα ὅτι ὁ διαληφθεὶς σκοπὸς τῆς ἀναιρεσιούσης ὅπως καρπωθῇ τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπετεύχθη, καθ' ὅσον μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως δὲν ὑπῆρχον, ὡς ἐγνώριζεν, ἐν Μυτιλήνῃ ἄνεργοι διαθέσιμοι μυλεργάται, ἡσφαλισμένοι ἢ ἔχοντες τὰ νόμιμα προσόντα, οὐδαμῶς ἐν ταύτῳ δέχεται, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐγένετο λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀναιρεσιούσης, ἐξ αἰτίας τῆς μειωθείσης δυναμικότητος τοῦ κυλινδρομύλου της, ἐπελθούσης προϊόντος τοῦ χρόνου μετὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀρχικῆς μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου συμβάσεως, ἀφοῦ ἡ μείωσις αὕτη, ὡς λέγει, παρετηρήθη καὶ ὅταν κατηρτίσθη τὴν 8.5.1951 συμφωνία περὶ χρονικῆς παρατάσεως τῆς μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου συναφθείσης ἀρχικῆς συμβάσεως, παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ ἀναιρεσείουσα ἐστερξεν εἰς τὴν παράτασιν ταύτην, ἐξακολουθήσασα οὕτω νὰ ὑπέχῃ τὴν ὑποχρέωσιν διατηρήσεως τοῦ ἐκ 35 μυλεργατῶν προσωπικοῦ της. Ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὅπως καρπωθῇ ἡ ἀναιρεσείουσα τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς, καίτοι τὰ ἡμερομίσθιον αὐτοῦ ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς τιμῆς ἀλέσεως, ἐγνώριζε δὲ ἡ ἀναιρεσείουσα, ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἐν Μυτιλήνῃ ἄνεργοι μυλεργάται, ἡσφαλισμένοι ἢ ἔχοντες τὰ νόμιμα προσόντα πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀντίκειται εἰς τὴν καλὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἀντίθεσις δὲ αὕτη ἐπιτείνεται ἔτι μᾶλλον ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, ὡς δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διὰ ἀναφορᾶς εἰς τὰς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου, ὑπηρέτουν ἐν τῷ κυλινδρομύλῳ τῆς ἀναιρεσιούσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας πλείστοι ἀνασφάλιστοι μυλεργάται καὶ ἔδει νὰ προτιμηθῇ ἡ ἀπόλυσις ἑνὸς ἐκ τούτων, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 Νόμου 2018] 1939 οἱ ἡσφαλισμένοι μυλεργάται ἀπολαύουσιν ἰδιαζούσης προστασίας, ἀπαγορευομένης ἐπὶ ποινῇ τῆς ἐν τοῖς κυλινδρομύλοις ἀπασχολήσεως προσώπων μὴ ἡσφαλισμένων ἢ ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7, ἐξαιρέσει τῶν ὑπηρετούντων εἰς ὡρισμένας θέσεις (ἀρχιλογιστοῦ κλπ). Ὅθεν, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος, ὑπῆγαγε τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας τὰ ὡς ἄνω ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ δεκτὰ γενόμενα περιστατικὰ εἰς τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν, κηρύξαν ἄκυρον τὴν καταγγελίαν, μεθ' ὃ ἀπορριπτέοι ἀποβαίνουν, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 3ος καὶ 4ος λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τὸ δεύτερον αὐτῶν μέρος.

ΑΓΩΓΗ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Απόρριψις ένεκα εύλόγων αμφιβολιών εργοδότου περί της υπαλληλικής ιδιότητος του μισθωτού ως προς την καταβολήν της προσηκούσης αποζημιώσεως και ύστερα αγωγή μισθωτού περί καταβολής συμπληρωματικώς διαφοράς αποζημιώσεως

Έννοια δεδικασμένου εκ των άρθρ. 273, 274 Πολιτ. Δικονομίας.— Ανέλεγκτος κρίσις δικαστηρίου ουσίας περί της ύπάρξεως δεδικασμένου.— Δεδικασμένον υπάρχει εξ οριστικής και τελεσιδίκου αποφάσεως περί υπαλληλικής ιδιότητος μισθωτού, επί αγωγής δι' άκυρον απόλυσιν, απορριφθείσης ένεκα εύλόγων αμφιβολιών εργοδότου περί την καταβολήν της εκ του Ν. 2112)1920 αποζημιώσεως, επί νέας αγωγής περί καταβολής διαφοράς αποζημιώσεως Ν. 2112)1920.

Το θέμα, επί του οποίου ή έρευνα της κατωτέρω αρεσπαγιτικής αποφάσεως, έχει ως εξής:

Δι' οριστικής και τελεσιδίκου αποφάσεως του Πρωτοδικείου Πειραιώς είχε κριθή, ότι ο συγκεκριμένος μισθωτός, απολυθείς υπό της εργοδότιδος επιχειρήσεως κατ' άρθρ. 9 Ν. 118)1945, εκέκτητο, ως εκ της φύσεως της παρεχομένης υπ' αυτού υπηρεσίας, την ιδιότητα του ιδιωτικού υπαλλήλου, και έδει, επομένως, να καταβληθή εις αυτόν ή εκ του Ν. 2112)1920, ως ετροποποιήθη υπό του Ν. 4558)1930, αποζημίωσις, ενώ κατεβλήθη ή τοιαύτη εκ του β.δ. 16)18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του Ν. 2112)1920 και επί των εργατών, τεχνιτών και υπηρετών.

Το Πρωτοδικείον περαιτέρω, εφαρμόζον την γνωστήν εν τη δικαστηριακή πράξει άποψιν ότι, εφ' όσον υφίστανται παρά τω εργοδότη εύλογοι αμφιβολίαι περί της εκτάσεως της προς αποζημίωσιν υποχρεώσεώς του, δεν απαγγέλλεται ή ακυρότης της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (βλέπε σχετικώς Α.Π. 294)1949, εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 278-280)1950, εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450, Α.Π. 449)1951, εισηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 12), δεν απήγγειλεν ακυρότητα της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Διά νέας αγωγής του μισθωτού εζήτησεν ούτος την καταβολήν συμπληρωματικώς της διαφοράς αποζημιώσεως εκ του Ν. 2112)1920 και ανέκυρεν εν τη νέα δίκη το ζήτημα, αν υπάρχη περί της υπαλληλικής ιδιότητος του εναγοντος δεδικασμένον, πράγμα το οποίον εδέχθη ή αναιρεσιβαλλομένη υπ' αριθ. 2811)1951 αποφάσεις του Πρωτοδικείου Πειραιώς, ως εφετείον.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Κατά ψευδή ερμηνείαν και εσφαλμένην εφαρμογήν των περί δεδικασμένου διατάξεων των άρθρων 273 § 3, 274, 225 και 234 § 3 της Πολιτ. Δικονομίας και του άρθρου 10 του ν. 1284 ή προσβαλλομένη απόφασις έδέξατο ως υφιστάμενον δεδικασμένον περί της υπαλληλικής ιδιότητος αυτού εκ της υπ' αριθ. 308)1948 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Πειραιώς, ενώ, ως προς τούτο, ή απόφασις αύτη δεν είχεν αποφανθή τελεσιδίκως διά την αναιρεσείουσαν, αυτής μή εν τούτω ακουσθείσης και μή κριθέντων εν τω δευτέρω βαθμώ κατά την συζήτησιν, καθ' ην αύτη εξεδόθη, απορριφθείσης δι' αυτής της εφέσεως αυτής ως απαραδέκτου και ουχί κατ' ουσίαν, ήτε μή εν τούτω ητωμένης. Ενώ, κατά την ορθήν έννοιαν του νόμου, τελεσιδικία υπάρχει, όταν ή διαφορά διέλθη ή ηδύνατο να διέλθη πάντας τους βαθμούς της δικαιοδοσίας.

β) Εφ' όσον, καθ' ά δέχεται και ή προσβαλλομένη απόφασις, ή μεταξύ αύτης και του αντιδίκου της ένδικος διαφορά, εφ' ής εξεδόθη ή υπ' αριθ. 308)1948 απόφασις του Πρωτοδικείου Πειραιώς, εφ' ής αύτη εστήριξε την περί δεδικασμένου και τελεσιδικίας κρίσιν της, είχεν ως αντικείμενον δικαστικής ερεύνης το άκυρον ή μή της κατά την 10 Ιουλίου 1947 γενομένης παρ' αυτής απολύσεως του αντιδίκου της, διά παράβασιν των νομικών και ουσιαστικών διατυπώσεων του άρθρου 9 του ά.ν. 118)1945, ή δ' ένδικος, επί τη από 20 Απριλίου 1951 εκθέσει αγωγής της, τοιαύτη, εφ' ής ή προσβαλλομένη ήδη απόφασις εξεδόθη, είχεν άλλοίαν νομικήν και πραγματικήν βάσιν, καθ' ά αύτη, επίσης, δέχεται, ήτοι την εφαρμογήν των διατάξεων του ν 2112 ή του κατ' εξουσιοδότησιν αυτού Βασ. Διατάγματος της 16)18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 και επί των εργατοτεχνιτών βιομηχανικών επιχειρήσεων κλπ.π., δεν υφίσταντο τα στοιχεία του νόμου περί δεδικασμένου και τελεσιδικίας, το δε περί της υπαλληλικής ιδιότητος εν εκείνη τη παλαιά δίκη κριθέν παρεμπιπτόντως και πλεοναστικώς (αφού εν πάση περιπτώσει και εν εύλόγω αμφιβολία περί του ποσού της καταβλητέας αποζημιώσεως του μισθωτού αντιδίκου εξ οιουδήποτε λόγου δεν γεννάται δικαίωμα υπέρ αυτού ακυρώσεως της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας του), δεν γεννά δεδικασμένον και τελεσιδικίαν.

γ) Ανεξαρτήτως της αποδοχής ή μή περί της ύπάρξεως ή μή δεδικασμένου και τελεσιδικίας εκ της υπ' αριθ. 308)1948 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Πειραιώς και της επ' αυτής ούτω στηριχθείσης, ως μοναδικού έρείσματος, κρίσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως περί της ιδιότητος του αντιδίκου της ως υπαλλήλου, εφ' όσον προέτεινε ρητώς, ειδικώς, νομίμως δε και εμπροθέσμως, διά των υποβληθεισών προ-

τάσεων αὐτῆς κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν αὐτὴ ἐξεδόθη, ὡς καὶ τῶν νομίμως ὑποβληθέντων καὶ ἐπικληθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων αὐτῆς καὶ ἐπισήμων μισθοδοτικῶν καταστάσεων, ἐνθα περιελαμβάνετο, ὅτι ὁ ἀνείδικος ἐπληρώνετο μὲ ἡμερομίσθιον, καθ' ὁλόκληρον τὴν χρονικὴν περίοδον, καθ' ἣν παρείχεν αὐτῇ τὰς ὑπηρεσίας του, δὲν χαρακτηρίζεται ὡς ὑπάλληλος, ἔδει νὰ ἐλάμβανε τὸν ἰσχυριομὸν τῆς ὑπ' ὄψιν ὡς οὐσιώδη καὶ ἀσκοῦντα ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἀφοῦ ὁ τρόπος πληρωμῆς καὶ ὑπαλλήλου ἔτι, προσδίδει εἰς αὐτὸν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου, ὅταν γίνεται δι' ἡμερομισθίου ἡ πληρωμή του καὶ, ὡς ἐν προκειμένῳ, τοῦτο δὲν γίνεται πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου.

Ἀρείου Πάγου 46|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Χ. Σταυρόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Β. Κυριακόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελής, Ι. Κομιανός

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 273 καὶ 274 τῆς Πολιτ. Δικονομίας σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀμφισβήτησις ἐν νέᾳ δίκῃ τοῦ διὰ τελεσιδίκου ὁριστικῆς ἀποφάσεως κριθέντος ἤδη δικαίου. Καὶ ἡ τοιαύτη τελεσιδικία, ἥτις κατὰ νόμον εἶναι περὶ τοῦ δικαιώματος καὶ τῆς ἐξ ἧς παρήχθη τοῦτο δικαιολογητικῆς αἰτίας, ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἔννομον σχέσιν, ἥτις, ὡς ἔχουσα ἐπιρροὴν εἰς τὴν διάγνωσιν τοῦ δικαιώματος, ἐγένετο ἀντικείμενον ἐξετάσεως καὶ ἀπεφασίσθη ἁρμοδίως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ὡς συνιστῶσα τὴν ἀναγκαίαν τοῦ δικαιώματος προϋπόθεσιν, ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις. Ἡ ἐκτίμησις δὲ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας περὶ τοῦ ἂν προκύπτωσι τὰ στοιχεῖα τοῦ δεδικασμένου ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης ἀποφάσεως διαφεύγει, κατ' ἄρθρον 810 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς ὃν ὑπόκειται μόνον ἡ νομικὴ κρίσις περὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀποτελεσμάτων.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐν τῇ τρίτῃ αὐτῆς αἰτιολογίᾳ μνημονευομένων ἐγγράφων, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀπὸ 2ας Ὀκτωβρίου 1947 ἀγωγῆς πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκην Πειραιῶς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργοδότιδος ἑταιρίας περὶ καταβολῆς αὐτῷ ὀφειλομένων μισθῶν ἐκ τῆς συνεχιζομένης ἐργασιακῆς ἐν αὐτῇ συμβάσεως, λόγῳ ἀκυρότητος, κατ' ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ὑπὸ τοῦ ν.δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἐτροποποιήθη τοῦτο, τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ταύτης, ἕνεκεν μὴ καταβολῆς αὐτῷ τῆς κατ' ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ἀποζημιώσεως ὡς ὑπαλλήλου, οἷος ἐτύγχανεν οὗτος, ἀλλὰ τῆς τοῦ ἐργάτου, κατὰ τὸ β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἠλαττωμένης τοιαύτης, ἐξεδόθη ἡ 308|1948 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς, δι' ἧς, κατ' ἐπικύρωσιν τῆς ἐκκληθείσης 431|1947 τοιαύτης τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου, ἐγένετο παρ' αὐτῆς δεκτὸν τὸ μὲν ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀνάγων ἐκ τοῦ εἴδους τῶν πρὸς τὴν ἐργοδότιδα ἐναγομένην παρεχομένων ἐργασιῶν του ἔφερε τὸν χαρακτῆρα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ ἐργάτου, ὡς αὕτη διετείνετο, τὸ δὲ ὅτι ὀρθῶς ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἀπορριπτέα ἡ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν αἰτημα ἔχουσα ἀνωτέρω ἀγωγή, καθ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς διὰ τοὺς ἐργάτας ὁριζομένης ἀποζημιώσεως ἐγένετο, οὐχὶ ἐκ δυστροπίας τῆς ἐργοδότιδος, ἀλλ' ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας αὐτῆς περὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ της ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, οὗτινος ἕνεκεν ἡ ἠλαττωμένη καταβολὴ ἀποζημιώσεως δὲν ἐπέδρα κατὰ νόμον ἀκυρωτικῶς ἐπὶ τῆς καταγγελίας καὶ προσῆκεν, ἐπὶ τῇ ἀπολύσει, ἡ περὶ συμπληρώσεως τῆς ἀποζημιώσεως ὡς ὑπαλλήλου ἀγωγή. Προκειμένης δ' ἤδη ἐκδικάσεως τῆς ἀπὸ 20ῆς Ἀπριλίου 1951 ἀγωγῆς τοῦ αὐτοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς αὐτῆς ἐργοδότιδος περὶ συμπληρώσεως, κατ' ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920, τῆς ἀποζημιώσεως τούτου ὡς ὑπαλλήλου, τὸ δικάσαν ἀνωτέρω δικαστήριον ἐδέξατο, ὅτι ἐκρίθη ἤδη ἀναμφηρίστως ὑπὸ τῆς τελεσιδίκου καταστάσης 308|1948 ὁριστικῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους ἐν τῇ ἐργασίᾳ σχέσις ἦτο ἡ τοιαύτη τοῦ ὑπαλλήλου καὶ ὅτι, λόγῳ τοῦ ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δεδικασμένου, ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου, δὲν ἠδύνατο νὰ καταστῇ ἡ σχέσις αὕτη ἀντικείμενον νέας δίκης, ἐπιδικάσαν, ἐπὶ τούτοις, τὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης αἰτηθεῖσαν ἀποζημίωσιν. Οὕτω δὲ ἀποφηνάμενον, τὸ μὲν ἀνελέγκτως ἐδέξατο ὅτι ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης 308|1948 ἀνωτέρω τελεσιδίκου ἀποφάσεως προκύπτουσι τὰ στοιχεῖα τοῦ δεδικασμένου περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, τοῦ ἀναιρεσείοντος μὴ ἰσχυριζομένου ὅτι προέβαλεν ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου ἰσχυρισμόν, ἐξ οὗ ἀπεκλείετο ἡ τελεσιδικία, τὸ δὲ κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων ἔκρινεν, ὅτι ἡ περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος αὐτοῦ κρίσις αὐτῆς ἦτο ὑποχρεωτικὴ καὶ διὰ τὴν νέαν ταύτην δίκην, ἐφ' ὅσον ἀπετέλει αὕτη τὴν ἀναγκαίαν, κατὰ νόμον, προϋπόθεσιν τοῦ ἀξιουμένου ἐν ἀμφοτέραις ταῖς δίκαις δικαιώματος, καὶ ἅπαντες οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του προβαλλόμενοι λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι.

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΑΡ' ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας

Σύνδεσις προσλαμβανομένων παρά τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ἐκτάκτων ἐργατῶν μετ' αὐτοῦ δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι μιᾶς ἡμέρας.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 1 § 2 Ν.Δ. 1255)1949.— Καθορισμός ἡμερομισθίου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 69|1951 ἀπόφασις τοῦ κατά τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Πειραιῶς.

Λόγοι ἀναιρέσεως, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1945, ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ὑπήγετο κατὰ νόμον εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 ὡς ἐργάτης ὡρισμένου δήθεν ἔργου ἢ ὡρισμένου χρόνου, κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Ν. 495|1937 καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 877|1937 προσληφθείς, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 19 ἀριθ. 3 τοῦ Ν. 1559|1950, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τοὺς νόμους τούτους, διότι διὰ τῶν δύο μὲν πρώτων νόμων καὶ τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων ἐπιτρέπεται ἐξαιρετικῶς ἡ ὑπὸ τοῦ Ο.Α.Π. πρόσληψις ἐκτάκτων ἐργατῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τοῦ λιμένος, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληφθησομένων ἐργατῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 250 ἀνὰ ἡμέραν, δὲν ἀπαγορεύεται δὲ ἡ ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ πρόσληψις τοιούτων, ὡς εἶχε προσληφθῇ ὁ ἀναιρεσείων, διὰ δὲ τοῦ τρίτου νόμου (ἄρθρον 10 ἀριθ. 5), διὰ κανονισμῶν καθορίζονται αἱ ἀμοιβαί, αἱ ὧραι καὶ οἱ ὅροι ἐργασίας, ὡς καὶ τὸ ἀνώτατον ὅριον τῶν προσλαμβανομένων ἡμερησίως ἐκτάκτων ἐργατῶν, τούτου ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, πλὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 21 ἀριθ. 4 μέχρις ἐκδόσεως τῶν Β.Δ., ἀποφάσεων καὶ κανονισμῶν, τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου ἡ λειτουργία τοῦ Ὀργανισμοῦ θὰ διεξάγεται βάσει τῶν ἐν ἰσχύϊ τοιούτων.

Τὰ ἐναντία δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀποφανθεῖσα τὴν πρόσληψιν ὡς ὡρισμένου χρόνου ἢ δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω νόμων, μὴ ἀποκλειόντων τὴν ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ πρόσληψιν, ἐφαρμόσασα δὲ καὶ τὸ ἄρθρον 19 ἀριθ. 3 τοῦ Νόμου 1559|1950 διὰ τὸ πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένων Βασ. Διαταγμάτων, ἀποφάσεων καὶ κανονισμῶν χρονικὸν διάστημα τῆς προσλήψεώς του, ἐνῷ οὗτος δὲν ἦτο ἐφαρμοστέος διὰ τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του προσλήψεις, εἶναι ἀναιρετέα διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν νόμου κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἀριθ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας.

β) Δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ὑπόκειται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἐνῷ ἐπροτάθη, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ καθημερινῶς τὸν ἐδέχετο εἰς τὴν ἐργασίαν, χωρὶς πρὸς τοῦτο νὰ καταρτίζωσι καθ' ἑκάστην καὶ νέαν σύμβασιν αὐτοῦ, μεταβαίνοντος τακτικῶς εἰς τὴν συνήθη ἐργασίαν του, χωρὶς ποτέ, καὶ τυπικῶς ἔστω, νὰ ἐρωτᾷ, ἂν ὑπάρχῃ ἐργασία, κατέβαλε δὲ τὸ ἡμερομίσθιον ἀνὰ πενθήμερον καὶ δι' ὡρισμένην περίοδον ἀνὰ δεκαπενθήμερον, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπεκαλέσθη καὶ προσήγαγε τὸ ἀποδεικτικὸν καταβολῆς ἡμερομισθίων, ἐξ οὗ δείκνυται, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον κατεβάλλετο κατὰ πενθήμερον, ὀκταήμερον ἢ δεκαπενθήμερον συνεχῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς καὶ ὅτι τὸν εἶχεν ἀσφαλίσει εἰς τὸ Ι.Κ.Α., εἰς τὸ ὁποῖον ἀσφαλίζονται μόνον τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα διαρκῆ ἐργασίαν τουλάχιστον μιᾶς ἑβδομάδος κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδάφ. στ' νόμου 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καθ' ὃ ἐξαιροῦνται μόναν τὰ πρόσωπα τὰ μὴ ἔχοντα ἐργασίαν διαρκῆ τουλάχιστον μιᾶς ἑβδομάδος, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπεκαλέσθη καὶ προσήγαγε τὸ βιβλιάριον τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐν τούτοις ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἰσχυρισμούς του τούτους, ἀσκοῦντας οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ τὰς ὡς ἄνω προσαχθείσας ἀποδείξεις.

γ) Ἐνῷ ἐπροτάθη ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ σύμβασις ἐργασίας, συνομολογηθεῖσα ἀρχικῶς δι' ὡρισμένον χρόνον, ἦτοι διὰ μίαν ἡμέραν, αὐτὴ ἐξακολουθησασα ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ ἀντιθέτου συνεχῶς ἐπὶ ἔτη, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀορίστον κατ' ἄρθρον 671 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον, ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

δ) Δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ἡ πρόσληψις ἐγένετο διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου ἢ δι' ὡρισμένων χρόνων, χωρὶς ποσῶς νὰ δικαιολογῆται ἢ νὰ ἐκτίθεται ἐν αὐτῇ ποῖον ἦτο τὸ ὡρισμένον ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον προσελήφθη ἢ ποῖος ἦτο ὁ ὡρισμένος χρόνος, διὰ τὸν ὁποῖον προσελήφθη, παρεβίασεν ἐκ πλαγίου τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω νόμους, ἤτοι τὸ ἄρθρον 17 τοῦ νόμου 495|1937 καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 877|1937.

Ἀρείου Πάγου 125|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ζαρκάδης, Ι. Κρεμεζῆς

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 17 Νόμου 495|1937, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρ. 8 Α.Ν. 877|1937 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς προσλαμβανόμενοι ὡς ἔκτακτοι ἐργάται, καθ' ὡρισμένον κατ' ἀνώτατον ὅριον ἀριθμὸν

ἀνὰ ἡμέραν, καὶ διατιθέμενοι εἰς ἐνίσχυσιν τῶν μὴ ἐπαρκούντων διὰ τὰς ἀνάγκας μιᾶς ἡμέρας μονίμων λιμενεργατῶν, συνδέονται μετὰ τοῦτου δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι μιᾶς ἡμέρας, τῆς ἐκδοχῆς ταύτης ἐνισχυομένης καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 19 § 3 Α.Ν. 1559|1950 «περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», καθ' ἣν οἱ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ προσλαμβανόμενοι ἔκτακτοι ἐργάται διὰ φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας, εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ μονίμου προσωπικοῦ λιμενεργατῶν, ἀπολύονται αὐτοδικαίως μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας ἑκάστης ἡμέρας. Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 2 γ' Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 118|1945» τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ἐξαιροῦνται αἱ εἰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον ἐργάται πάσης κατηγορίας, σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συναγομένου ὅτι οἱ, κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ὡς ἔκτακτοι ἐργάται διὰ φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τούτου διὰ μίαν ἡμέραν δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἐργασιακῆς ταύτης συμβάσεως ἡ ἐν ἰσχύϊ διατηρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 νόμου 118|1945 περὶ ἀπολύσεως τῶν ἐργατῶν τούτων μετὰ προηγουμένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ταύτης.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέξατο ἀνελέγκτως, προκειμένης ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ὅτι ὁ ἤδη ἀναιρεσείων προσελαμβάνετο ὡς ἐλεύθερος ἐργάτης δυνάμει τοῦ ἄρθρου 17 Νόμου 495|1937 καὶ ἄρθρ. 8 Νόμου 877|1937 εἰς ἐκτάκτους ἀνάγκας τοῦ λιμένος καὶ διετίθετο εἰς διαφόρους βοηθητικὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τοῦ λιμένος καὶ δὴ τοιαύτας τοῦ φύλακος ἐμπορευμάτων εἰς ἐνίσχυσιν τῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας φυλάκων, ἣν ὁ ἀναιρεσίβλητος μονίμως διατηρεῖ καὶ ὁσάκις τὰ μόνιμον προσωπικὸν αὐτοῦ δὲν ἐπήρκει, ἤτοι δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, μετὰ τὴν περάτωσιν τοῦ ὁποίου ἐθεωρεῖτο ἀπολυθείς, τῆς προσλήψεως αὐτοῦ ἐπαναλαμβανομένης ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη ἐνισχύσεως τοῦ μονίμου προσωπικοῦ καὶ ἀποφηνάμενος ὅτι πρόκειται σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου χρόνου ἀπέρριψε τὴν τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος ἀγωγὴν κατὰ τὴν βάσιν τὴν ἐρειδομένην ἐπὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Νόμου 118|1945. Οὕτω δ' ἀποφηνάμενος ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 Νόμου 495|1937, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 Νόμου 877|1937, τῆς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει μνείας καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 19 § 3 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1559|1950 γενομένης εἰς ἐνίσχυσιν τῆς κρίσεως του περὶ τοῦ ὅτι πρόκειται σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ἀπορριπτέου, ὡς ἀβάσιμοι, ὁ 1ος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς καὶ ὁ τέταρτος (4ος) τοιοῦτος, στηριζόμενοι τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὡς ἐκ πλαγίου παραβιασάσης τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ νόμου, ἅτε τῆς ἐν ταύτῃ ἀκριβοῦς ἐκθέσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν ἐβασίσθη ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, ἐπιτρεπούσης τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχον περὶ τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέξατο ἀνελέγκτως, προκειμένης ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀμέσως ἡγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων μετὰ τὴν περάτωσιν τοῦ ἔργου, δι' ὃ προσελαμβάνετο, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπολυθείς καὶ ἐπαναπροσελαμβάνετο, ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη ἐνισχύσεως τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου, ἐλήφθησαν συνεπῶς ὑπ' ὄψιν, κριθέντες ἀπορριπτέοι, οἱ προβληθέντες ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἐπληρώνετο ἀνὰ πενθήμερον ἢ ὀκταήμερον κλπ., ὅτι εἶχεν ἀσφαλισθῇ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὡς καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐξακολουθήσασα ἐπὶ ἔτος ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, λογίζεται ὡς ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον, καὶ ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι οἱ 2ος καὶ 3ος λόγοι ἀναιρέσεως.

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19886|2375|1948 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ ταύτης ἐγένετο ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου 1948 ἀναπροσαρμογὴ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἐργατῶν φορτηγίδων καὶ φυλάκων ἐμπορευμάτων (διωτικοῦ ἐμπορίου μόνον, οὐχὶ δὲ γενικῶς τῶν ἡμερομισθίων τῶν φυλάκων· μετὰ ταῦτα ὁ δικάσας Πρωτοδίκης δεξάμενος ἀνελέγκτως, προκειμένης ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἦτο φύλαξ ἐμπορευμάτων ἰδιωτικοῦ ἐμπορίου, ἀλλ' ἐλεύθερος ἐργάτης, ἀπεσπασμένος εἰς βοηθητικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἀποφηνάμενος ὅτι τὸ ἡμερομίσθιόν του δὲν ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὀρθῶς ἡρμήνευσε τὴν ὡς ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ 5ος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 59118|5581|1950 ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίας Τάξεως, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς ἐκ ταύτης σαφῶς συνάγεται, καθορίζει τὰ ἡμερομίσθια μόνον τῶν φυλάκων τῶν ἀποθηκῶν Δημοσίου, Ὀργανισμῶν κλπ., τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας φρουρήσεως ἀποθηκῶν. Μετὰ ταῦτα, ὁ δικάσας Πρωτοδίκης δεξάμενος ἀνελέγκτως, προκειμένης περὶ πραγμάτων κρίσεως, ὅτι οὐδόλως ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἤδη ἀναιρεσείων, ὢν ἐλεύθερος ἐργάτης τοῦ Ο.Λ.Π. καὶ ἀπεσπασμένος ὡς φύλαξ ἐμπορευμάτων καὶ εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ μονίμου προσωπικοῦ, περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν φυλάκων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας φρουρήσεως ἀποθηκῶν, λαβὼν προφανῶς ὑπ' ὄψιν τὸν περὶ τούτου ἀντίθετον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, δν ἔκρινε μὴ βάσιμον, καὶ ἀποφηνάμενος ὅτι τὸ ἡμερομίσθιόν του δὲν καθορίζεται διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὀρθῶς ἡρμήνευσε τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν, καὶ ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι οἱ 6ος καὶ 7ος λόγοι ἀναιρέσεως.

ΣΧΕΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΩΝ

Διαφοραὶ ἐκδικαζόμεναι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'

Χαρακτηρισμὸς τῶν κατὰ Ν. 2851|1922 ἱδρυομένων Ὀρφανοτροφείων καὶ Οἰκοτροφείων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐχόντων ἀποστολὴν τὴν ἐκπλήρωσιν πολιτειακῶν σκοπῶν. — Σύνδεσις τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν πρὸς ταῦτα διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἄνευ διακρίσεως τῆς ἣν κατέχει ὀργανικῶς νομοθετημένης θέσεως. — Ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΘΟΔ' ἐπὶ διαφορῶν ἐκ σχέσεων δημοσίου δικαίου, ὑπαγομένων εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 320|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικασάντος Πρωτ|κείου Πατρῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν, ὅτι ἐσφαλμένως τὸ Πρωτοδικεῖον ἔλεχθη, ὅτι ἄνευ αὐθεμιᾶς διακρίσεως τὸ προαλαμβανόμενον κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 2851|1922 «περὶ ἱδρύσεως Ἐθνικῶν Ὀρφανοτροφείων ἀπόρων μαθητῶν» προσωπικὸν δὲν διατελεῖ ἐν σχέσει παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι πρὸς τὸ περὶ οὗ πρόκειται νομικὸν πρόσωπον δυνάμει συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ συνδέεται πρὸς αὐτὸ διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως, ἐξαφανίσιμον τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ της, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξέθετεν, ὅτι ἀπελύθη ἀκύρως ἀπὸ τῆς θέσεως της ὡς ἐργατρίας, εἰς ἣν εἶχε προσληφθῇ νομίμως δι' ἀόριστον χρόνον διὰ πράξεως τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν λόγῳ Ἱδρύματος, χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγηθῇ ἡ νόμιμος καταγγελία τῆς συμβάσεως της καὶ ἡ ἀναγγελία αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ἄνευ προηγουμένης καταβολῆς ἀποζημιώσεως.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2851|1922 τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἱδρύματος διακρίνεται εἰς τακτικόν, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ, ἐφ' οὗ μόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 10 ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2494 «περὶ προσωπικοῦ τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων» καὶ εἰς ἔκτακτον ἐπὶ ἀποζημιώσει προαλαμβανόμενον. Τὸ τελευταῖον τοῦτο διορίζεται καὶ ἀπολύεται διὰ πράξεως τῆς Διοικητικῆς τοῦ Ἱδρύματος Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, μὴ δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Κώδικος καὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Προκειμένου ὅθεν περὶ τοιαύτης ἀξιώσεως μισθωτοῦ, προσληφθέντος οὕτως ἐπὶ ἀποζημιώσει, βάσιν ἐχούσης σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς καὶ ἀπασχολουμένου εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς ἣν καὶ εἶχεν ἡ ἀναιρεσείουσα ὑπαχθῇ, ἡ διαφορὰ ὑπήγετο εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'.

Ἀρείου Πάγου 161|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Χατζόπουλος, Θ. Κόκης

Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τῶν ἀρθρων 1—6, 9 καὶ 16 τοῦ Ν. 2851|1922, καθ' ἃς, πρὸς περιθαλψιν ὀρφανῶν καὶ μόρφωσιν ἀναξιοπαθούντων ἀπόρων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, ἐπιτρέπεται ἡ διὰ Β.Δ. ἵδρυσις Ὀρφανοτροφείων καὶ Οἰκοτροφείων, ἅτινα, ἀποτελοῦντα ἰδία νομικὰ πρόσωπα, ὑπάγονται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν καὶ ἐξάρτησιν τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως, διοικοῦνται ὑπὸ διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, ὡς Προέδρου, καὶ δημοσίων κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπαλλήλων, ἐπιχορηγοῦνται ἐτησίως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, τῆς περιουσίας αὐτῶν θεωρουμένης ὡς δημοσίας καὶ τοῦ μὲν προϋπολογισμοῦ των ὑποκειμένου εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὡς εἴρηται Ὑπουργείου, τοῦ δ' ἀπολογισμοῦ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τὸ δὲ πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ ἐκτεθέντος σκοποῦ διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν προσλαμβανόμενον προσωπικόν, εἴτε ἐπὶ ὡρισμένῳ βαθμῷ καὶ μισθῷ, εἴτε ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, διορίζεται εἰς νομοθετημένας ὀργανικὰς θέσεις διὰ Β. Διαταγμάτων ἢ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Περιθάλψεως ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς Νομάρχου, κατὰ τὰς ἐν ἄρθρ. 9 αὐτοῦ διακρίσεις, καὶ πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του δίδει τὸν νενομισμένον τῆς ὑπηρεσίας ὅρκον, σαφῶς προκύπτει τὸ μὲν ὅτι τὰ οὕτω ἱδρυόμενα Ὀρφανοτροφεῖα καὶ Οἰκοτροφεῖα ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀφοῦ ἄμεσον ἀποστολὴν κέκτηνται τὴν ἐκπλήρωσιν πολιτειακῶν σκοπῶν, ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Πολιτείας, ἧς ἐκδηλοῦσι τὴν βούλησιν, διοικούμενα ὑπὸ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐλεγχόμενα παρ' αὐτῆς, τὸ δὲ ὅτι ἅπαν τὸ κατ' ἄρθρ. 9 προσωπικὸν αὐτῶν, ἄνευ τινὸς διακρίσεως τῆς ἣν κατέχει ὀργανικῶς νομοθετημένης θέσεως, συνδέεται πρὸς τὰ νομικὰ ταῦτα πρόσωπα διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης δικαιοπρακτικῶς βάσει τοῦ νόμου καὶ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ δι' ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀμφοτεροβαροῦς δικαιοπραξίας, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προέρχονται εἰς τὴν κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης ἴσην κατὰ νόμον δύναμιν καὶ ἀξίαν.

Εἰς τὴν εἰδικὴν καὶ ἁπλῆν διαδικασίαν τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. ΓΘΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν» ὑπάγεται, κατ' ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, ἡ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ἡ πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐξηρτη-

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Είδική αἰτιολόγησις ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας διά καθορισμόν ὅρων ἐργασίας

Ρύθμισις δι' ὑπ' ἀριθ. 2)1951 ἀποφάσεως Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὅρων ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί. — Ἀκύρωσις αὐτῆς ἐξ ἐλλείψεως εἰδικῆς αἰτιολογίας καὶ ἐρεύνης τῶν νομίμων προϋποθέσεων διά τήν ὕπαρξιν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας.

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1951 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας (ΕΕΔ 10, 991) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ συνδέουσα τούς ἰδιοκτήτας τῶν μετά ταξιμέτρου αὐτοκινήτων καί τῶν ὁδηγῶν τούτων σχέσις δέν εἶναι ἡ σχέσις τῆς μισθώσεως πράγματος, ἀλλ' ἡ σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἰς ἣν καί κυρίως ἀποβλέπει ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ὑπό τό δεδομένον τοῦτο ἀπερρίφθη προσφυγή τοῦ Συνδέσμου Ἰδιοκτητῶν Αὐτοκινήτων Ταξί κατά τῶν ὑπ' ἀριθ. 3)1950 καί 1)1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 10, 213), αἱ ὁποῖαι καθώρισαν ὅρους ἐργασίας τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταί διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 48868)3165)1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 51), μέ τοπικήν ἰσχύν ἐντός τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀνεστάλη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 68137)7140)1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 165) μέχρι τῆς 25 Ἰανουαρίου 1952, λόγῳ ἀσκήσεως κατ' αὐτῆς ὑπό τοῦ Συνδέσμου Ἰδιοκτητῶν Αὐτοκινήτων Ταξί αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐξέδωκε τήν κατωτέρω δημοσιευομένην ἀπόφασίν του, διά τῆς ὁποίας ἀκυροῦται ἡ προσβληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 2)1951 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς μή εἰδικῶς κατά τόν νόμον αἰτιολογημένη, χωρίς τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας νά λαμβάνῃ ἕνεκα τῆς διά τόν λόγον τοῦτον ἀκυρώσεως τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, σαφῆ θέσιν ἐπί τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ περί ἧς πρόκειται σχέσις εἶναι τοιαύτη συμβάσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως πράγματος, πράγμα, ἄλλως τε, τό ὁποῖον εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος τῶν καθ' ὅλην πολιτικῶν δικαστηρίων, τῶν ὁποίων, ὡς γνωστόν, αἱ γνῶμαι διχάζονται (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 194, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί, ΕΕΔ 11,320,321).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1203)1952 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Μητρέλιας**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Ρ. Νικολαΐδης**
Συνήγοροι οἱ κ. κ. Ι. Καποδίστριας, Δ. Κοσμόπουλος

Διά τῆς ὑπό κρίσιν, ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης αἰτήσεως, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς, ἐπικυρωθεισῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 3)1950 καί 1)1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ ἐνώπιον ταύτης ἀχθεῖσα διά τῆς ἀπό 17 Ἰουλίου 1950 ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου ἐπί τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας διένεξις μεταξύ τοῦ αἰτοῦντος Συνδέσμου Ἰδιοκτητῶν Αὐτοκινήτων Ταξί καί τοῦ Συνδέσμου Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων Ταξί ἀποτελεῖ συλλογικήν διαφοράν ἐργασίας, ὑπό τήν ἐν τῷ νόμῳ περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ὁριζομένην ἔννοιαν.

Νομιμοποιεῖται ὁ Σύνδεσμος Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων εἰς παρέμβασιν ὑπέρ τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, νομοτύπως ἀσκηθεῖσαν.

Ἡ Μόνιμος Ἀνωτέρα Ἐπιτροπή Διαιτησίας ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς κατά τό ἄρθρον 1 ἐπ. τοῦ Α.Ν. τῆς 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἁρμοδιότητος αὐτῆς ἐθεώρησεν ὡς συλλογικήν διένεξιν, ἀναφερομένην εἰς τούς ὅρους ἢ τάς συνθήκας ἐργασίας ἢ τήν μεταβολήν αὐ-

---

μένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῆς ἐκ τοῦ δημοσίου δικαίου τοιαύτης ὑπαγομένης εἰς τήν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κατά τήν ἀνέλεγκτον περί πραγμάτων κρίσιν του, ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα προσελήφθη νομίμως ὑπό τοῦ κατά τάς διατάξεις τοῦ προρρηθέντος νόμου 2851)1922 διά τοῦ Θασ. Διατάγματος τῆς 7)15 Δεκεμβρίου 1922 ἱδρυθέντος ἀναιρεσιβλήτου Ὀρφανοτροφείου εἰς τήν, ὑπό στοιχ. ια' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ὡς εἴρηται νόμου, νομοθετημένην ὀργανικήν θέσιν, ὀρθῶς ἐπί τούτοις ἔκρινεν, ὅτι ἡ συνδέουσα ταύτην μετά τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, σχέσις εἶναι ἡ τοῦ δημοσίου δικαίου τοιαύτη, καί ὅτι ἡ ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ της κατ' αὐτοῦ ἀξίωσις, ὑπαγομένη εἰς τήν διαδικασίαν τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, ἀναρμοδίως εἰσήχθη πρός ἐκδίκασιν εἰς τήν τοῦ διαληφθέντος ἀπό 1 Αὐγούστου 1920 Β.Δ. εἰδικήν καί ἐξαιρετικήν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν τοιαύτην, καί οἱ περί τοῦ ἐναντίου, πρῶτος καί δεύτερος, ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καί ἀπορριπτέοι.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὑποχρέωσις εἰς ἀποζημίωσιν οἰκογενείας ἀποβιοῦντος ἐξ ἀτυχήματος ἐργάτου

Ἀνεφάρμοστον Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ἐπὶ ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς δικαιωθέντων ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς αἰφνίδιον ἀτύχημα, ἐφ' ὅσον τὸ βοήθημα κεφαλαιοποιούμενον συμπληροῖ τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 551. — Ἰσχὺς τούτου καὶ ἐπὶ βοηθήματος οἰκογενείας ἀποβιοῦντος ἐξ ἀτυχήματος ἐργάτου.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1487[1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Ψευδῶς ἡρμήνευσεν, ἄλλως ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ἐπὶ λέξει κατὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐνῷ κατὰ τὴν γενομένην εἰς τὸ ἄρθρ. 25 τοῦ Ν. 4748[1930 διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 23.9. 1931, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. 5332[1932, προσθήκην δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 551 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, οἵτινες ἐδικαιοῦντο ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἕνεκεν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς αἰφνίδιον ἀτύχημα, ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἐφ' ὅσον τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἢ τὸ μηνιαῖον τοιοῦτον, κεφαλαιοποιούμενον ἐπὶ τόκῳ 7 ο|ο, συμπληροῖ τὴν ἐν τῷ Ν. 551 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸν Ν. 551 τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη, ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπί τε τῆς ἐν ἄρθρ. 13 ἐδ. γ' τοῦ ἀπὸ 1]7 Ἰουλίου 1931 Π.Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Κανονισμοῦ

γατῶν Λιμένος Πειραιῶς» ἀναφερομένης περιπτώσεως, καθ' ἣν δικαιοῦνται εἰς βοήθημα ἐκ τοῦ Ταμείου οἱ διαγραφόμενοι ἐκ τοῦ μητρώου τοῦ Ο.Α.Π. μόνιμοι ἐργάται, οἱ λόγῳ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των καθιστάμενοι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐδ. β ὁριζομένης περιπτώσεως, καθ' ἣν δικαιοῦται βοηθήματος ἡ οἰκογένεια ἐργάτου ἀποβιοῦντος ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, διότι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας ἐπιδότησις τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει, τὴν ἕνεκα ἀτυχήματος τοῦ ἐργάτου ἀδυναμίαν πρὸς περαιτέρω παροχὴν τῶν ἐργασιῶν του εἰς τὸν Ο.Α.Π. Ἐσφαλὲς ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παριδοῦσα τὴν ρητὴν ταύτην διάταξιν τοῦ νόμου, περιορίσασα τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν ἀποζημιώσεως ἢ συντάξεως τοῦ παθόντος ἐργάτου καὶ οὐχὶ τῆς οἰκογενείας του, παρὰ τὴν γενικότητα αὐτῆς. Ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 930 Α.Κ. εἰς οὐδεμίαν εὑρίσκεται ἀντίθεσιν πρὸς τὰς κειμένας ὡς ἄνω διατάξεις περὶ ἀποζημιώσεως λιμενεργατῶν Πειραιῶς, αἵτινες ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὡς εἰδικαί, κατισχύουσι πάσης τυχὸν ἀντιθέτου γενικῆς τοιαύτης.

Ἀρείου Πάγου 83|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κρεμεζῆς, Σ. Ἀγγελιτσόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ διὰ τοῦ νόμου 5332|1932 κυρωθέντος Ν.Δ. τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1931, δι' ἧς προσετέθη 4η παράγραφος εἰς τὸ ἄρθρ. 25 τοῦ Ν. 4748|1930, ὁριζούσης ὅτι «δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 551 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν λιμένος Πειραιῶς, αἵτινες ἐδικαιώθησαν ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς αἰφνίδιον ἀτύχημα, ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἐφ' ὅσον τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἢ τὸ μηνιαῖον τοιοῦτον, κεφαλαιοποιούμενον ἐπὶ τόκῳ 7 α|ο, συμπληροῖ τὴν ἐν τῷ νόμῳ 551 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸν νόμον 551 τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ» σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη, ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 38 εἰσαγ. νόμου), ἐφαρμογὴν ἔχει οὐ μόνον ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 13 ἐδ. γ' τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1931 β.δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, καθ' ἣν δικαιοῦνται βοηθήματος ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου οἱ διαγραφόμενοι ἐκ ταῦ μητρώου τοῦ Ο.Α.Π. μόνιμοι ἐργάται, οἱ λόγῳ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καθιστάμενοι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἑδαφίου ε' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν δικαιοῦται βοηθήματος ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἀποβιοῦντος ἐργάτου, διότι ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης, τῆς μὴ εἰσπράξεως διπλῆς ἀποζημιώσεως, πληροῦται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας, καθ' ἃς ἡ ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας παροχὴ ἐπιδόματος τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον, τὴν ἕνεκα ἀτυχήματος τοῦ ἐργάτου ἀδυναμίαν πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του εἰς τὸν Ο.Α.Π., τοῦ νομοθέτου μὴ θελήσαντος προφανῶς νὰ εὐνοήσῃ περισσότερον, διὰ τῆς παροχῆς τῆς τε ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 551 καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ Ταμείου Προνοίας, τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποβιοῦντος ἐργάτου, ἀπὸ αὐτὸν ταῦτον τὸν καταστάντα ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν. Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὸν πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς, διωκούσης τὴν εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημιώσεως, λόγῳ τοῦ ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἀναιρεσείοντος θανάτου τοῦ πατρός της, προβληθέντα καταλυτικὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι αὕτη ἐδικαιώθη ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, διὰ τὸν ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ πατρός της, ὡς μὴ ἀσκοῦντα ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἀπαιτήσεως τῆς ἐναγούσης, ἅτε μὴ ἐχούσης ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν.Δ. τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1931 ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης, ψευδῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέα αὕτη κατέστη συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου (*).

(*) Βλέπε καὶ Α.Π. 84|1952, ΕΚΔ 11, 418.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— II. ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΥΣ.— III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ.— V. ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1306|1952, κατωτέρω σελ. 536, ἀσχολεῖται περὶ τοῦ δικαιώματος τῶν ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ. πρὸς λῆψιν εἰδικοῦ ἐπιδόματος λόγῳ ὀδοιπορικῶν.

Αἱ σχετικαὶ διατάξεις ἔχουν ὡς ἑξῆς : Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3823|295|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 190) ὡρίσθη, ὅτι χορηγεῖται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ τῶν Βιομηχανιῶν τῆς Χώρας, τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων ἀποζημίωσις λόγῳ ὀδοιπορικῶν ἐκ δρχ. 150.000, ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου ἑκάστοτε μισθοῦ τούτων.

Διὰ τῆς συμπληρωματικῆς ὑπ' ἀριθ. 19004|5037|1951 ὡρίσθη, ὅτι τοῦ δι' αὐτῆς καθορισθέντος ἐπιδόματος, λόγῳ ὀδοιπορικῶν ἐξόδων, δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ τῶν Βιομηχανιῶν, τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς Γραφείοις ἀπασχολήσεως των ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων καὶ ὅτι τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα, χορηγούμενον ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς μισθοῦ, ἀποβλέπει πρὸς τοῦτο χορηγούμενα διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν, ὑφ' οἱανδήποτε μορφήν, ὀδοιπορικὰ ἔξοδα.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ ἐν ΕΕΔ 11, 443 γνώμη τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅτι ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκεῖνοι, οἵτινες προσελήφθησαν δι' ὑπηρεσίαν, διεξαγομένην ἐν τοῖς Γραφείοις καὶ ἐπὶ πλέον τῶν κυρίων τούτων καθηκόντων των ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῶν ἐργοδοτῶν των, δὲν δικαιοῦται δὲ τούτου τὸ προσωπικόν, ὅπερ προσελήφθη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡς κυρίου ἔργου ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐν γένει καὶ ὅτι πρέπει ἡ ἀπασχόλησις τῶν μισθωτῶν τούτων εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῶν ἐργοδοτῶν των νὰ εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον συστηματικὴ καὶ συνήθης.

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 89|1951, κατωτέρω σελ. 537, ἀσχολεῖται περὶ θεμάτων, ἐφ' ὧν ὑπομιμνήσκονται καὶ αἱ Α.Π. 128|1952 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 351) (περὶ μισθοῦ εἰς εἶδος, βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 350), 561|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 124), 559|1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 178) (περὶ μισθοῦ ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως Ν. 18|1944 βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 124), ἡ Α.Π. 559|1951, ἔνθ' ἀνωτ. (περὶ μὴ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου εἰς ἐργατικὰς ἀγωγάς), ἡ Α.Π. 160|1952 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 469) (περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'|ΦΟΔ') (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 11, 468).

3.—Ἡ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2557|1951, κατωτέρω σελ. 538, ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν ἐργάτου προσληφθέντος ὑπὸ Δήμου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Ν. 1726|1951 ἄρθρον 115 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ χαρακτηρίζει ταύτην ὡς σχέσιν τοῦ δημοσίου δικαίου.

Κατὰ ταῦτα ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 646|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 155).

Ὡς ὅμως ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 154), τὸ ἀντίθετον προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ Α.Ν. 1450|1950 καὶ ἄρθρ. 148 τοῦ Ν. 1726|1951, ρητῶς χαρακτηριζόντων τὴν τοιαύτην σχέσιν ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε καὶ τὴν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης καταχωριζομένην Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1713|1952), δὲν φαίνεται δὲ νὰ ἐσκόπησαν οἱ ἄνω νόμοι μεταβολὴν τῆς σχέσεως, ἀλλ' ἁπλῶς κατέστησαν σαφὲς τὸ ἐκτοτε ἰσχῦον (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 154).

4. Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1713|1952, κατωτέρω σελ. 539, ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν ἐργασίας ἐργάτου Δήμου, προσληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ κατὰ χρόνον ἰσχύος τῶν ἄρθρων 148 τοῦ Α.Ν. 1490|1950 καὶ 148 τοῦ Ν. 1726|1951 καὶ ὁμαλῶς οὕτω καθίσταται δι' αὐτὴν ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ ρητῶς χαρακτηρίζουν ὡς τοιαύτην κατ' αὐτὴν αἱ ἄνω διατάξεις.

Προκειμένης σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ὡρισμένου τοιούτου (ὡς ἡ περίπτωσις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως), ἀπαιτεῖται, ὡς δέχεται αὐτὴ (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 475 ἐπ. ἐπὶ τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1410|1952, Πρωτοδίκης *Χ. Καλαπασάς*, ΕΕΔ 11, 477), ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

5.—Αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 55|1952 καὶ 1300|1952, κατωτέρω σελ. 540 καὶ σελ. 541, ἀσχολοῦνται περὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ, κατ' Α.Ν. 1836|1951, διορισμοῦ δικηγόρων εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Σ.Ε. 838|1952 (εἰσηγητὴς *Δ. Μελισσηνός*, ΕΕΔ 11, 417) περὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ Α.Ν. 1836|1951 (ἀπὸ ἄλλης συλλογιστικῆς) καὶ διὰ τὸ θέμα τοῦ ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ δικηγόρων βλέπε τὰς ἐν ΕΕΔ

11, 423, 430, παραπομπάς καὶ εἰς λοιπὴν νομολογίαν).

6.—Ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1725|1952, κατωτέρω σελ. 543, ἀσχολουμένη περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 3514, καθ' ὃ αἱ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ ὑποχρεώσεις μεταβιβάζονται εἰς τὸν διάδοχον φορέα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀκολουθεῖ τὴν μίαν ἐκ τῶν ἐξ ἴσου ἰσχυρῶς ὑποστηριζομένων καὶ ἀντιπάλων ἀπόψεων (βλέπε ἐκτενέστερον σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 11, 364).

Ἐνδιαφέρει περαιτέρω ἡ γενομένη ὑπὸ τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως δεκτὴ καὶ ὀρθή, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 800) (βλέπε ἐν τούτοις τὴν Προέδρου Πρωτ. Σύρου 239|1951, Προέδρος *Χ. Λαμάσκος*, ΕΕΔ 10, 801), ἄποψις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 61), ὡς πρὸς τὴν λῆπτέαν μισθοδοσίαν ὡς βάσιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514, καθίσταται δὲ ἡ ἄποψις αὕτη ἀκόμη ὁμαλωτέρα μετὰ τὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ Ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 488) ὁρισθέντα, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν ρέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου καθορισθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ Ν. 28|1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν *ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ*, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου.

Διὰ τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ Νόμου, διὰ τῆς ὁποίας, ὡς γνωστόν, ἀποκαθίσταται ἐκτοτε ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου, χωρὶς νὰ καταλείπεται ἔδαφος ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ νόμου ὡς ἑρμηνευτικοῦ (Α.Π. 1|1952, εἰσηγητὴς *Κ. Καννάς*, Ν. Δίκ. ἔτος 8ον, σελ. 231), ἐξηγεῖται λογικῶς καὶ ἡ ἔννοια τοῦ ὅρου τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 519|1948 «πραγματικὴ λαμβάνουσα» νοουμένου τοῦ ὅρου ὡς ἀφορῶντος εἰς τὰ ἀνώτερα τῶν νομίμων ὁρίων συμβατικῶς καθορισθέντα ἡμερομίσθια καὶ μισθούς.

7.—Ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1439|1952, κατωτέρω σελ. 513, ἀσχολεῖται περὶ τῆς προστασίας τῶν στρατευομένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου μετὰ τὸν Ν. 986|1949 (ΕΕΔ 8, 606) καὶ ἡ ἔννοια, τὴν ὁποίαν προσδίδει εἰς τὸν νόμον τοῦτον, εἶναι, νομίζομεν, ἡ ἀναμφισβητήτως ὀρθή. Προκύπτει πράγματι ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 986|1949, ὅτι σκοπὸς αὐτοῦ ἦτο νὰ διευρυνθῇ ἡ προβλεπομένη διὰ τοῦ Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 61) προστασία.

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Ἀποζημίωσις ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν δι' ὁδοιπορικά.

Ἔννοια σχετικῶν ὑπ' ἀριθ. 3323|1951 καὶ 49004|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως δι' ὁδοιπορικὰ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ γραφεῖα καὶ ἀπασχολουμένων εἰς τὴν ρύθμισιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.—Ἀδιάφορον ἂν αἱ ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ἐπιφορτίζονται νὰ φέρωσιν εἰς πέρας, συνδέωνται ἢ μὴ πρὸς τὴν κυρίαν εἰς τὰ γραφεῖα ὑπηρεσίαν των.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1306|1952

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Μαρινάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Ι. Μωραΐτης

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3323 τῆς 23 Ἰανουαρίου 1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐχορηγήθη εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων, ἀποζημίωσις, λόγῳ ὁδοιπορικῶν, ἐκ δρχ. 150.000 ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου ἑκάστοτε μισθοῦ αὐτῶν. Ἐξ ἑτέρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49004 τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν, ἐκδοθείσης εἰς συμπλήρωσιν τῆς πρώτης, ὡρίσθη, ὅτι τοῦ δι' αὐτῆς καθορισθέντος ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς γραφείοις ἐργασίας των ἀπασχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων, αἵτινες ἐξεδόθησαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς διὰ τοῦ νόμου 28|1944 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐναργῶς συνάγεται, ὅτι τοῦ διὰ τῆς ἑτέρας ἐξ αὐτῶν χορηγηθέντος ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν οἱ ἐργαζόμενοι κυρίως ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῶν καὶ πέραν τῆς βασικῆς ταύτης ὑπηρεσίας των ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν ρύθμισιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Περαιτέρω εἶναι ἀδιάφορον, ἂν αἱ ὑποθέσεις αὗται, ἃς ἐπιφορτίζονται νὰ φέρωσιν εἰς πέρας, συνδέωνται ἢ μὴ πρὸς τὴν κυρίαν ἐν τοῖς γραφείοις ὑπηρεσίαν των, νοουμένης ὡς τοιαύτης τῆς πάσης φύσεως ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις συνήθως καὶ κατὰ σύστημα. Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ ὡς εἰσπράκτωρ, ἐκτελῶν «διφυῆ» ἐργασίαν. Εἰδικώτερον οὗτος ἀπασχολεῖται ἐν τοῖς γραφείοις τῆς ἐναγομένης καὶ ἐπὶ πλέον εἰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις αὐτῆς. Ἡ πρώτη τῶν ἐργασιῶν τούτων, ἥτις συνίσταται εἰς τὴν μέτρησιν χρημάτων, παραδιδομένων εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ταμιῶν τῆς ἐναγομένης, καὶ κατάταξιν τούτων εἰς δεσμίδας, ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν ἀπασχόλησιν τοῦ ἐνάγοντος. Ἀντιθέτως ἡ ἑτέρα τούτων παρέχεται ὑπ' αὐτοῦ συνήθως καὶ κατὰ σύστημα ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας ἐργασίας του, ἀφορῶσα εἰς τὴν εἴσπραξιν ἐπιταγῶν καὶ ἀνάληψιν χρημάτων παρ' ἄλλων Τραπεζῶν. Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δικαιούμενος οὕτω τοῦ διὰ τῆς πρώτης τούτων καθορισθέντος ἐπιδόματος. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι οὗτος δὲν δικαιοῦται τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπιδόματος, διότι ἀνήκει εἰς τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν αὐτῆς, περὶ οὗ δὲν προβλέπουσιν αἱ ρηθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος, τοῦτο δὲ διότι ἡ τελευταία τῶν ἀποφάσεων τούτων, διαλαμβάνουσα περὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν

γραφείων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ τῶν βιομηχανιῶν τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, πράττει τοῦτο, ἀποσκοποῦσα τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ μόνον προσωπικοῦ αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ βοηθητικοῦ, ὅπερ ἀνήκει εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, ἀποτελοῦν μερικωτέραν ὑποδιαίρεσιν καὶ κλάδον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τούτων. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐναγομένης καὶ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ 29 Αὐγούστου 1951 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπαλλήλων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν, τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν τούτων, ὡς εἶναι οἱ εἰσπράκτορες, ἀποτελεῖ κατηγορίαν καὶ κλάδον ἀποκλίνοντα πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικόν, ἀφοῦ ἐπιτρέπεται μετάταξις εἰσπρακτόρων ἐκ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὸν ταμειακὸν κλάδον, κατ' ἐξοχὴν προφανῶς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν. Ἑπομένως δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ διὰ τὸ αἰτούμενον ποσὸν ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμος.

---

2. Μισθὸς οἰκιακῆς ὑπηρετρίας εἰς εἶδος καὶ δικαστικὴ ἀναζήτησις αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ'.

Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν.— Ἀξίωσις ἀποζημιώσεως διὰ παροχὴν ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν.— Ἐπιτρεπτὴ συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος.— Μὴ ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων εἰς νομισματικὴν διαρρύθμισιν Ν. 18/1944.— Ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ'.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου εἰς ἐργατικὰς ἀγωγὰς Ν. Γ'ΟΔ'.— Ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ' ἐπὶ ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 89/1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Καλεύρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παρασκευαΐδης, Δ. Δημητρίου

Ἰστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ὑπηρέτησεν, ὡς οἰκιακὴ ὑπηρέτρια, παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1940 μέχρι τοῦ Μαρτίου 1944 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1945 μέχρι τοῦ Μαΐου 1950, ὅτι ὁ μισθός της (πλὴν διατροφῆς καὶ ἐνδύσεως), ὁρισθεὶς κατ' ἀρχὴν εἰς σῖτον—τῆς ἐναγομένης οὔσης σιτοπαραγωγοῦ καὶ ὡς τοιαύτης διαθετούσης τοιοῦτον ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν—ἀφέθη νὰ καθορισθῇ κατὰ ποσὸν καὶ κατὰ τὰς δύο ὡς ἄνω χρονικὰς περιόδους κατὰ κρίσιν δικαίου ἀνδρός· ὅτι, κατὰ τὴν πρώτην προσληψίν της, ἔλαβε πρὸς τούτοις ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ τῇ ἐδίδετο, ἅμα τῷ γάμῳ της, ἕτερον ποσὸν εἰς δραχμὰς διὰ τὴν ἀποκατάστασίν της, προσδιορισθησόμενον καὶ τοῦτο κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός ὅτι, παρὰ ταῦτα, ἡ ἐναγομένη οὐδὲν κατέβαλεν αὐτῇ, οὔτε διὰ μισθούς, οὔτε, ἅμα τῷ κατὰ Μάρτιον 1941 τελεσθέντι γάμῳ της, δι' ἀποκατάστασίν της. Αἰτοῦνται δὲ δι' αὐτῆς, τούτοις τοῖς λόγοις, 1200 ὀκάδες σίτου συνολικῶς διὰ μισθοὺς (960 διὰ τὴν πρώτην περίοδον καὶ 2240 διὰ τὴν δευτέραν) καὶ 3.000.000 διὰ τὴν ἀποκατάστασίν της, ποσὰ σύμφωνα πρὸς κρίσιν δικαίου ἀνδρός. Οὕτως ἔχουσα, νόμιμος παρίσταται κατ' ἀμφότερα τὰ αἰτήματα, ἐρειδομένη, οὐχί, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη, εἰς τὰς περὶ ἀποζημιώσεως (διαφερόντως) διατάξεις, ἀλλά, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν πρώτην χρονικὴν περίοδον, εἰς τὰς περὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν διατάξεις τοῦ β.ρ.δ. (ν. 22 Π. 19.5 ἢ Βασ. Κ'. δ'. 22)—ἰσχυούσας ἐν προκειμένῳ, λόγῳ τοῦ χρόνου τῆς συνάψεως τῆς πρώτης ἐργασιακῆς σχέσεως, βάσει τοῦ ἄρθρ. 24 Εἰσ. ν. Α.Κ.—, καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὴν δευτέραν χρονικὴν περίοδον, εἰς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 648, 649, 653 καὶ 656 Α.Κ., ἐπιτρεπτῶς τῶν ἀποδοχῶν ὁρισθεισῶν εἰς εἶδος καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀ.ν. 362/1945, ἅτε μὴ προβαλλομένης, ἄλλως καὶ μὴ βεβαιουμένης, καταστρατηγήσεως τῶν διατάξεων των, τῆς ἐναγομένης οὔσης σιτοπαραγωγοῦ (πρβλ. Α.Π. 199/1950, ΕΕΔ 9, 897, Γ. *Σιμωνέτου*, Μισθὸς εἰς χρῆμα καὶ μισθὸς εἰς εἶδος κλπ. ἐν ΕΕΔ 9, 873 ἐπ. καὶ τὰς ἐν αὐτῷ παραπομπάς), μὴ ἐμπιπτούσης εἰς τὰς διατάξεις τῶν Ν. 18/1944, 448/1945 καὶ 1078/1946, δεδομένου ὅτι ἡ γέννησις ἀμφοτέρων τῶν ἀξιώσεων ἐξηρτήθη ἐκ τοῦ κατὰ ποσὸν προσδιορισμοῦ των ὑπὸ δικαίου ἀνδρός, οἱ δὲ μισθοί, ἐπὶ πλέον, ὡρίσθησαν εἰς σῖτον, ἀρμοδίως δὲ εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν, τόσον καθ' ὕλην, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ ἄνω ἐκτιθέμενα πρόκειται περὶ σχέσεως, πηγαζούσης ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν προσδιωρίσθη τὸ εἰς ἀντιπαροχὴν ὀφειλόμενον εἰς εἶδος καὶ ἀσχέτως τοῦ ἂν δὲν ὡρίσθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κατὰ ποσόν, ὅσον καὶ κατὰ τόπον, διότι καὶ ἡ κατοικία τῆς ἐναγομένης κεῖται ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ αἱ ἄνω ὑπηρεσίαι παρεσχέθησαν ἐντὸς ταύτης — ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου εἶναι συντρέχουσα. Μὴ ἀπαιτουμένης, ὅθεν, καταβολῆς τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου, λόγῳ τοῦ ἀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας, τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, ἀπορριπτομένων πάντων τῶν ἐναντίων ὡς μὴ νομίμων.

Ἡ περὶ ἐξοφλήσεως ἁπασῶν τῶν διεκομένων ἀξιώσεων ἔνστασις τῆς ἐναγομένης, νόμιμος τυγχάνει (ἄρθρ. 416 Α.Κ.) καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν παρίσταται.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων ἡμετέραν κρίσιν, τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐνάγουσα, ἀνήκουσα εἰς πτωχοτάτην οἰκογένειαν καὶ οὖσα ἀναδεκτὴ τῆς ἐναγομένης, παρελήφθη παρὰ τῆς τελευταίας τὸν Φεβρουάριον 1940 ἐν τῷ χωρίῳ Βάρῳ Λήμνου, οὐχὶ ἵνα τῇ ὑπηρετήσῃ ὡς οἰκιακὴ ὑπηρέτρια—ἀφοῦ μόλις ἐξ ἄλλου ἦγε τὸ 13ον ἔτος τῆς ἡλικίας—ἀλλ' ὡς ψυχοκόρη, τῆς ἐναγομένης ἀπουδαίως προτιθεμένης, ὅπως, ὅτε θὰ ἤρχετο ἡ ἐνάγουσα εἰς ὥραν γάμου καὶ θὰ ἐξευρίσκετο τὸ κατάλληλον πρόσωπον, τὴν ὑπανδρεύσῃ, προικίζουσα ταύτην. Ὡς ψυχοκόρη παρέμεινεν ἡ ἐνάγουσα παρὰ τῇ ἐναγομένῃ μέχρι Μαρτίου 1941, ὅτε, εὑρεθέντος τοῦ καταλλήλου προσώπου, ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι ταύτης, ἀνεχώρησεν ἡ ἐνάγουσα ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐναγομένης καὶ ἔζησε μετὰ τοῦ συζύγου της. Ἐκ' εὐκαιρίᾳ ἡ ἐναγομένη παρεχώρησεν εἰς τὴν ἐνάγουσαν ἐπιπλα, ρουχισμόν, διάφορα τιμαλφῆ κλπ. Συνεπῶς κατὰ τὴν πρώτην περίοδον δὲν

συνήφθη μεταξύ τῶν διαδίκων ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἀλλ' ἄλλη τις σχέσις. Πιθανῶς ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο — καὶ δὴ καθ' ὃ μέτρον τὸ ἐπέτρεπεν ἡ ἡλικία της — νὰ προσέφερεν εἰς τὴν ἐναγομένην τοιαύτας ὑπηρεσίας, οὕτως ὥστε αὕτη ἐπλούτισεν ἀδικαιολογήτως, καθ' ὃ ποσὸν θὰ ἦτο ὑποχρεωμένη, ὅπως καταβάλῃ εἰς μισθούς εἴς τινα οἰκιακὴν ὑπηρέτριαν καὶ ἴσως, τοῦτῳ τῷ λόγῳ, νὰ δικαιοῦται λαμβάνειν τι ἡ ἐνάγουσα παρὰ τῆς ἐναγομένης. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ὅτι τοιαύτη βάσις δὲν περιέχεται ἐν τῇ κρισιολογουμένῃ ἀγωγῇ καὶ ἀδιαφόρως τοῦ ἂν διὰ τῶν ἄνω παροχῶν τῆς ἐναγομένης τῇ ἐναγούσῃ ἐκτιμωμένων, ἂν ἠδύναντο νὰ θεορηθῶσιν αἱ εἰς τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον ἀναφερόμεναι τυχὸν ἀξιώσεις τῆς ἐναγούσης ὡς ἐξοφληθεῖσαι, εἴμεθα, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀναρμόδιοι, κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν διαδικασίαν, νὰ κρίνωμεν παρομοίας, ἐπὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ στηριζομένας, ἀξιώσεις, δι' ὃ καὶ δέον, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις, τὰς ἀφορώσας τὴν περίοδον ταύτην, ὡς εἰσαγομένη ἀναρμοδίως ἐνώπιον ἡμῶν (πρβλ. *Ν. Βικελίδου*, Τίνα περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκιακοῦ ὑπηρέτου κλπ. ἐν ΕΕΔ 10, 781 ἐπ. καὶ δὴ § VI), μὴ παραπεμπομένης ταύτης ἐνώπιον τοῦ τακτικοῦ δικαστηρίου, ἅτε μὴ περιεχούσης, ὡς ἁπλῆς ἐκθέσεως ἐργατικῆς διαφορᾶς, πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς. Περαιτέρω ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐνάγουσα τὸ ἔτος 1945 ἦλθεν εἰς διάστασιν πρὸς τὸν σύζυγόν της, κατὰ Σκτεμβριον δὲ τοῦ ἔτους τούτου προσελήφθη ἐκ νέου παρὰ τῆς ἐναγομένης, τὴν φορὰν ταύτην ὡς οἰκιακὴ ὑπηρέτρια, ἐφ' ὅσον καὶ λόγῳ ἡλικίας πλέον καὶ διότι ἤδη εἶχεν ὑπανδρευθῇ καὶ εἶχον ἐκλείψει ἐν τῷ μεταξὺ οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ ἐναγομένη τὴν εἶχε παραλάβει ὡς ψυχοκόρην, δεδομένου, ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην περίοδον ἡ μὲν ἐναγομένη ἦτο ὑπέργηρος πλέον καί, ὡς τοιαύτη, εἶχεν ἀνάγκην συνεχοῦς σχεδὸν περιποιήσεως, ἡ δὲ ἐνάγουσα ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐργασθῇ ὡς οἰκιακὴ ὑπηρέτρια, οὐδ' εἶχεν ἀνάγκην πλέον ἀποκαταστάσεως. Ὡς τοιαύτη ὑπηρέτρια εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1950. Ἑπομένως δέον, ὅπως ὁρισθῇ ὁ μισθὸς τῆς τῆς περιόδου ταύτης. Οὕτω, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς καλῆς πίστεως, τῶν τοπικῶν συνηθειῶν, τῶν συνηλλαγμένων ἠθῶν, τῆς ἡλικίας της, τῆς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀποδοτικότητός της καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι παρεῖχετο αὐτῇ τροφή, οἴκησις, ἐπένδυσις καὶ ὑπόδυσις, ἔδει νὰ ἀνέλθῃ, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, εἰς τὸ ποσὸν τῶν 20 ὀκάδων σίτου μηνιαίως, ὡς συνήθως πληρώνονται αἱ οἰκιακαὶ ὑπηρέτριαι ἐν τῷ χωρίῳ Βάρῳ, ἐν ᾧ παρεσχέθησαν αἱ ὑπηρεσίαι της, ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, καὶ ἐναντι τῶν κατὰ ταύτην παρεσχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν, οὐδὲν κατεβλήθη τῇ ἐναγούσῃ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, πλὴν τῶν δι' ἃ ἦτο, ἄλλως, ὑπόχρεως ἡ ἐναγομένη, τροφῆς, οἰκήσεως, ἐνδύσεως κλπ. Κατὰ συνέπειαν δέον ὅπως ἀπορριφθῇ, ὡς πρὸς τὴν περίοδον ταύτην, ἡ περὶ ἐξοφλήσεως ἔνστασις τῆς ἐναγομένης ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος καὶ κατ' ἀκολουθίαν γίνῃ δεκτὴ ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ἐν μέρει καὶ ὡς οὐσίᾳ βάσιμος, ὑποχρεουμένης τῆς ἐναγομένης ὅπως καταβάλῃ τῇ ἐναγούσῃ 1100 ὀκάδας σίτου (20×55 μῆνας).

II. ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΥΣ

1. Πρόσληψις ἐργατικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἢ ὑπηρεσιῶν Δήμου δι' αὐτεπιστασίας

1. Χαρακτηρισμὸς σχέσεως προσλαμβανομένων ὑπὸ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀσκούντος διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους πολιτικὴν ἐξουσίαν, ὡς δημοσίου δικαίου — Τοιαύτη καὶ ἡ σχέσις τῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δημοτικῶν ἔργων προσλαμβανομένων ἐργατοτεχνιτῶν. — Ἀναρμοδιότης Πρωτοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΒΟΔ΄.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2557|1951

Διαδικασία Ν. Γ΄ΒΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Δαλιάνης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Κοννουγέρης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Ἡλιόπουλος, Ν. Τσικνιᾶς

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 151 § 1 τοῦ ἀπὸ 18|27 Ἰουνίου 1935 Α.Ν. «περὶ μεταρρυθμίσεων εἰς τὴν νομοθεσίαν περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων», περιληφθείσαν ἐν ἄρθρῳ 115 § 1 τῆς κωδικοποιήσεως τοῦ 1936, ἐὰν ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἀποφασισθῇ ἡ δι' αὐτεπιστασίας ἐκτέλεσις ἔργων ἢ ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου, ψηφίζεται ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὸ ἀπαιτούμενον ἐνδεχομένως ἐπαλλήλικον προσωπικὸν προσωρινὸς ὀργανισμὸς κλπ. Τὸ ἐργατικὸν καὶ ἡμερομίσθιον ἐν γένει προσωπικόν, τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἢ τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων, καθορίζεται διὰ πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθενται ἀνώτατα ὅρια ἀριθμοῦ ἐργαζομένων καὶ ἡμερομισθίων αὐτῶν. Ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου δέον νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς, διὰ νὰ καταστῇ ἐκτελεστή.

Ὅσάκις ὑπὸ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦντος διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους πολιτικὴν ἐξουσίαν, οἷος ὁ Δῆμος, προσλαμβάνονται διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ ἢ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένων κοινωνικῶν καὶ δημοσίων σκοπῶν, βάσει τοῦ νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ, ὑπάλληλοι, ὑπηρέται ἢ ἐργατοτεχνῖται, ἡ συνδέουσα τὸ νομικὸν πρόσωπον μετὰ τοῦ τοιούτου προσωπικοῦ του σχέσις δὲν εἶναι σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς τὴν σύναψιν τῆς ὁποίας τὰ συμβαλλόμενα μέρη προέρχονται μετὰ βουλήσεως ἐχούσης κατὰ τὸν νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἰσχύν, ἀλλὰ σχέσις τοῦ δημοσίου δικαίου, κυριαρχουμένη ὑπὸ τῆς ὑπερτέρας βουλήσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου, ἐκδηλουμένης κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου καὶ διὰ τοῦ ἁρμοδίου αὐτοῦ ὀργάνου ὡς Ἀρχῆς, τῆς συγκαταθέσεως τῶν οὕτω προσλαμβανομένων ἀποτελούσης ἁπλῆν προϋπόθεσιν διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς πράξεως τῆς προσλήψεως. Οὕτω

καὶ οἱ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δημοτικῶν ἔργων κατὰ τοὺς ὅρους τῆς προλαρατεθείσης διατάξεως τοῦ Κώδικος Νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων προσλαμβανόμενοι ἐργατοτεχνῖται συνδέονται μετὰ τοῦ Δήμου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ διὰ τὰς ἐξ ἧς ἀπορρέουσι περὶ καταβολῆς μισθοῦ καὶ ἄλλας νομίμους ἀξιώσεις δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' δικάζων Πρωτοδίκης (Α.Π. 646|1950, ΕΕΝ σελ. 179. Α.Π. 58|1951 ΕΕΝ ιη' 339).

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας προκύπτει, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δήμου Θεσσαλονίκης ἀπεφασίσθη νομίμως ἢ δι' αὐτεπιστασίας ἐκτέλεσις τῶν ἐργασιῶν ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὴν ἀποκομιδὴν ἀπορριμμάτων, κατάβρεγμα τῶν ὁδῶν καὶ λοιπῶν αὐτοκινήτων τόν, ἤτοι ἔργου ἀφορῶντος τὴν καθαριότητα καὶ τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν τῶν δημοτῶν καὶ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν τούτων τῆς αὐτοδιοικήσεως, ὅτι διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐλήφθη σχετικὴ ἀπόφασις ταῦ δημ. συμβουλίου, ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς Ἀρχῆς καὶ ὅτι βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης προσελήφθη ὁ υἱὸς τῆς ἐνωγούσης ὡς βοηθὸς τεχνίτου τὴν 4 Ὀκτωβρίου 1951. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σχέσις, συναφθεῖσα κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 115 § 1 τοῦ Κ.Ν. Δ.Κ., εἶναι, καθ' ὅσα εἰς τὰς προηγουμένας σκέψεις ἐξετέθησαν, τοιαύτη δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ συμβάσεως ἐργασίας, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 148 Α.Ν. 1400|1950, ἧς, μὴ ἐχούσης ἀναδρομικὴν δύναμιν, ἡ ἰσχὺς ἤρξατο ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1950 (ἐπαναληφθείσης καὶ ἐν ἄρθρῳ 148 Ν. 1726|1951), καθ' ἣν τὸ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου προσλαμβανόμενον προσωπικὸν πρὸς δι' αὐτεπιστασίαν ἐκτέλεσιν δημοτικῶν ἔργων ἀποφασισθέντων ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου συνδέεται μὲ τὸν ἐργοδότην Δῆμον διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφορώσης τοὺς μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτῆς προσλαμβανομένους. Ὅθεν ὁ Πρωτοδίκης ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ ἐδέχθη ἐν μέρει διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐπιδιώκουσαν τὴν καταβολὴν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν του, ὡς καὶ τῶν τοιούτων ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐπέκεινα, προσβαλλομένης ὡς ἀκύρου, ἅτε μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων καὶ προϋποθέσεων Ν. 118|1945, καὶ δέον ὅπως, μεταρρυθμιζομένης τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τῆς ἐφέσεως λόγον, ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή (ἄρθρον 8 Ν. Γ'ΘΟΔ').

---

2. Πρόσληψις ἐργατῶν διὰ συνεργεῖα καθαριότητος Δήμου.— Σύνδεσις μετὰ τοῦ Δήμου διὰ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁρίζεται ἡ χρονικὴ διάρκεια λειτουργίας τοῦ συνεργείου.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς.— Ἀνυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως στοιχείων ἀναγγελίας

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1713|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Διαμαντάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ζ. Ντίνος, Ν. Κοντοβράκης

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 80|1950 ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ ἐναγομένου Δήμου παρεσάθη ἡ θητεία τοῦ ἐξ ἐργατῶν συνεργείου καθαριότητος τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν αὐτοῦ διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 μέχρι 30 Ἰουνίου 1951 χρονικὸν διάστημα, διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60|1951 ὁμοίας ἀποφάσεως τοῦ ἰδίου συμβουλίου ἐνεκρίθη ἡ σύστασις ὁμοίας φύσεως συνεργείου διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 μέχρι 30 Ἰουνίου 1952 χρονικὸν διάστημα. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς πρώτης ἀποφάσεως προσελήφθη κατὰ Σεπτέμβριον 1950 ὁ ἐνάγων ὡς ἔκτακτος ἡμερομίσθιος ἐργάτης εἰς τὸ ὡς ἄνω συνεργεῖον καθαριότητος διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου. Κατὰ τὸ ἄρθρον 148 § 2 τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως ἰσχύοντος Α.Ν. 1400|1950 δύνανται νὰ συνιστῶνται συνεργεῖα δι' ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας καὶ διὰ τὴν ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου ἢ προσωρινῆς ἀνάγκης ἐξυπηρέτησιν προσωρινῆς ἢ μὴ διαρκοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν, τοῦ πρὸς τοῦτο ἀναγκαιοῦντος προσωπικοῦ προσλαμβανομένου ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἐν τῇ ἀποφάσει περὶ συστάσεως συνεργείου ὁρίζονται, σὺν ἄλλοις, καὶ ἡ ὑπηρεσία ἢ τὸ ἔργον ἢ ἡ ἐργασία πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ὁποίας ἡ ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου συνιστᾶται, ἐπὶ δὲ καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια λειτουργίας τοῦ συνεργείου. Ἐκ τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου (ἢ τὸ συνεργεῖον συνιστῶσα) καθορίζουσα ὑποχρεωτικῶς τὸν χρόνον λειτουργίας αὐτοῦ καὶ περαιτέρω διαπιστώνουσα ἔκτακτον ἢ προσωρινὴν ἀνάγκην ἐξυπηρετήσεως προσωρινῆς ἢ μὴ διαρκοῦς φύσεως ὑπηρεσίας, παρέχει τὴν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν Δήμαρχον (§ 5), ἵνα δι' ἀποφάσεως του προσλαμβάνῃ τὸ ἡμερομίσθιον ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ὑπὸ τοὺς ὅρους αὐτῆς καὶ δὴ ὑπὸ τὴν ἐν αὐτῇ προσδιοριζομένην χρονικὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας τοῦ συνεργείου, διότι ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ ὁ Δήμαρχος δὲν θὰ ἐνήργει ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐξουσίας. Οὕτως ὅμως καταρτίζεται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἧς ἡ λήξις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ταταγμένης προθεσμίας τῆς λειτουργίας τοῦ συνεργείου, διὰ τῆς διαδρομῆς τῆς ὁποίας καταλύεται πᾶς συμβατικὸς δεσμὸς μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐργασιοδότου. Ἀκολούθως τοίνυν ἡ μετὰ τοῦ ἐνάγοντος καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 80|1950 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, οὖσα ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐκ τῆς σαφῶς τεθειμένης προθεσμίας λειτουργίας τοῦ συνεργείου, ἔληξε

τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1951. Ὁ ἐνάγων ὅμως διὰ νέας μετὰ τοῦ Δημάρχου συμβάσεως ἐπαναπροσελήφθη τὴν 1ην Ἰουλίου 1951 ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 143 § 4 τοῦ Ν. 1736|1951 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 65|1951 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου. Καὶ ἡ νέα αὕτη σύμβασις εἶναι ὡρισμένου χρόνου, διότι καὶ εἰς τὴν ταυτόσημον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 143 § 4 § 5 τοῦ ν. 1726 ἡ αὐτὴ προσήκει ἑρμηνεία.

Συνεπῶς καὶ ἡ νέα αὕτη σύμβασις θὰ ἐπερατοῦτο τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1952, ἀφ' οὗ χρονικοῦ σημείου θὰ ἔλυεν αὐτοδικαίως. Ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν τὴν 21 Νοεμβρίου 1951. Παρέχων ὅμως ὁ ἐνάγων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἀντὶ ἀμοιβῆς καὶ ὢν αὐτοδικαίως ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ ἐνταῦθα Καταστήματι τοῦ Ι.Κ.Α., ἔδει, ἐφ' ὅσον ἐγένετο καταγγελία πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμβατικῶς ὁρισθέντος χρόνου καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως σπουδαίου ἢ μὴ λόγου λύσεως τῆς συμβάσεως πρὸ τοῦ πέρατος αὐτῆς (ἄρθρον 672 Α.Κ.), νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51560|1918 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. Α.Π. 484|1951, ΕΕΔ 11 σελ. 39). Καὶ ἡ μὲν καταγγελία ἐγένετο ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἡ δὲ ἀναγγελία ταύτης ὑπεβλήθη ἀναρμοδίως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας (ὑπ' ἀριθ. 3147|1951 ἔγγραφον ἐναγομένου καὶ 15015|1592 Ὑπουργείου Ἐργασίας) ἐπὶ πλέον δὲ παρελείφθη ἐν αὐτῇ ἡ μνεία τοῦ πατρωνύμου τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, συνέπεια δὲ τῆς παραλείψεως τῶν στοιχείων τούτων εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας καὶ περαιτέρω τῆς καταγγελίας. Ὑποχρεοῦται ὅθεν ὁ ἐναγόμενος, ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσηκόντως προσφερθέντων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων ἀπὸ 21.11.1951 μέχρι τῆς παρούσης συζητήσεως (27.3.1952). Τὸ νόμιμον ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος διέπεται ἀπὸ τὰς ὑπ' ἀριθ. 68250|1950 καὶ 5555|1951 Υ.Α.Υ.Ε.Ο.Ε. ἀνέρχεται δὲ διὰ τὸν κρίσιμον χρόνον εἰς δραχμὰς 22.000.

III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου εἰς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου κατ' Α.Ν. 1836|1951.

1. Συνταγματικότης Α.Ν. 1836|1951. — Ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικοῦ νόμου. — Ὑπερίσχυσις Α.Ν. 1836|1951 λοιπῶν νόμων ὡς εἰδικοῦ. — Ὑποχρεώσεως Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου εἰς πρόσληψιν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων δικηγόρων, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως παρ' αὐτοῖς ὀργανικῆς θέσεως νομικοῦ συμβούλου. — Τελείωσις συμβάσεως διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, μὴ ἀπαιτουμένης προηγουμένης δημοσιεύσεως διορισμοῦ, οὐδὲ ἀποφάσεως περὶ νομιμοφροσύνης. — Καθορισμὸς μισθοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 55|1952

Διαδικασία Ν. ΓΤΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Α. Μολαφέκας*

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐν ᾗ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προστατευομένων τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτος ἐτοποθετήθη ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου ὡς δικηγόρος κατόπιν ἀποφάσεως τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς τοῦ νόμου τούτου ἀπὸ 29.8.1951, ὅτι τὸ ἐναγόμενον Ταμεῖον, εἰς ὃ ἐνεφανίσθη καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ἠρνήθη νὰ τὸν προσλάβῃ καὶ ἀποδεχθῇ ταύτας, παρὰ τὴν πρὸς τοῦτο νομίμων ὑποχρέωσίν του κλπ. καὶ δι' ἃς ζητεῖ, ὅπως, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὑπηρεμερίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ τῷ καταβάλῃ τὸν ὀφειλόμενον εὔλογον, ἄλλως εἰθισμένον, μισθόν, ὃν καὶ καθορίζει εἰς δραχ. 1.200.000 μηνιαίως, εἶναι νόμιμος καὶ ἐρευνητέα οὐσίᾳ (ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1836|1951, ἄρθρον 648, 649, 653, 655, 656 Α.Κ.), ἁρμοδίως εἰσαγομένη ἐνώπιόν μας κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν τοῦ κωδικ. νόμου ΓΤΟΔ', συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 ἐδαφ. 3 Α.Ν. 1836|1951.

Ἐβεβαιώθησαν τ' ἀκόλουθα: Ὁ ἐνάγων δικηγόρος, κεκτημένος ἅπαντα τὰ προσόντα τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν», ὅσοις νόμοις εἶναι τύποις καὶ οὐσίᾳ ἔγκυρος, ἀπὸ ἐκδοθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, ἧς ἡ ὕπαρξις, ἤτις καὶ ἐπέβαλε τὴν ἔκδοσίν του, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων (ὅρα καὶ ὁλομ. Α.Π. 334|1950, Θέμ. ΞΑ' 544), ἐτοποθετήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44143 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ληφθείσης κατὰ τὴν 1ην συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 29.8.1951, ὑποχρεωτικῶς ὡς δικηγόρος τοῦ ἐναγομένου Ταμείου, ὅπερ Ταμεῖον καθωρίσθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρ. 3 ἐδάφ. 3), ὡς ὑπόχρεον εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου. Τὸ ἐναγόμενον, καίτοι ἔλαβεν ἐγκαίρως γνῶσιν τῆς γενομένης τοποθετήσεως, χωρὶς ν' ἀσκήσῃ ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς ταύτας καὶ ν' ἀποδεχθῇ τὰς προσφερθείσας ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑπηρεσίας, ἀμφιβητῶν τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς γενομένης τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὡς καὶ τὴν νομιμότητα ταύτης.

Καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 ἐδάφ. 3 καὶ 5, 4 ἐδάφ. 4 καὶ 13, ἐδάφ. 1 καὶ 9 ἐδάφ. 2 καὶ 3 Α.Ν. 1836|1951, ὅστις, ὡς νεώτερος καὶ εἰδικός, εἰσαγων ἐξαιρετικὸν δίκαιον, εἶναι ἐπικρατέστερος τῶν λοιπῶν νόμων, δι' ὃν ἀπητήθησαν πρόσθετοι διατυπώσεις διὰ τὸ κῦρος τῶν διορισμῶν ὑπαλ-

λήλων παρα τοις Νομ. Προσώποις Δημ. Δικαίου, τά δι' αποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καθοριζόμενα νομικά πρόσωπα και κοινωφελῆ Ἱδρύματα ὑποχρεοῦνται νά προσλαμβάνουν τούς ὑπό τῶν οἰκείων Συμβουλίων, μετ' οὐσιαστικήν ἔρευναν τῆς ὑπάρξεως τῶν στοιχείων τοῦ νόμου, τοποθετουμένους δικηγόρους ἐκ τῶν δικαιουμένων προστασίας τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως παρ' αὐτοῖς ὀργανικῆς θέσεως νομικοῦ συμβούλου ἤ ὠργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος. Ὁ δε διορισμός τῶν τοιούτων δικηγόρων θεωρεῖται τελειωθείς διά μόνης τῆς περί τοποθετήσεως ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, μή ἀπαιτουμένης πρός τελείωσιν τούτου τῆς συμφώνου βουλήσεως τοῦ Νομικοῦ Προσώπου, εἴτε καί ἄλλων προσθέτων στοιχείων, οἷα ἡ προηγουμένη δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, συμφωνία περί μισθοῦ κλπ., ὡς δέν ἀπαιτεῖται διά τό κῦρος αὐτοῦ οὐδέ ἡ συμφώνως τῷ Α.Ν. 516|1948 προηγουμένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Νομιμοφροσύνης, διότι καί ἡ νομιμοφροσύνη τῶν τοιούτων προσώπων κρίνεται ὑπό τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς, ἐμμέσως, ἐφ' ὅσον ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν εἶναι ἡ ὕπαρξις στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καί ἡ πολεμική δρᾶσις κατά τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος καί τοῦ Ἔθνους, ἥτις καί ἀποτελεῖ τήν οὐσιαστικωτέραν ἀπόδειξιν νομιμοφροσύνης παντός πολίτου. Ὅτι αὐτή εἶναι ἡ ἀληθής ἔννοια τοῦ νόμου προκύπτει, καθ' ἡμᾶς, καί ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος αὐτοῦ, θελήσαντος νά προστατεύσῃ ἀποτελεσματικῶς καί ἀμέσως τούς ἀπολυομένους τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ πολεμιστάς τοῦ τελευταίου κατά τῶν συμμοριτῶν ἀγῶνος, ἀποκαθιστῶν αὐτούς ἐπαγγελματικῶς διά τῆς ἐπιβολῆς θυσιῶν εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἐκ λόγου κοινωνικῆς δικαιοσύνης καί εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρός τούς πολεμιστάς τούτους δι' ὅσα ὑπέρ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἔθνους καί τῆς καθεστηκυίας τάξεως προσέφερον (ὅρα καί εἰσηγ. ἔκθεσιν νόμου ἐν Κώδ. Θέμ. ΞΒ' 436). Ἡ ἀντίθετος ἔκδοχή θά εἶχεν ὡς συνέπειαν τήν ματαίωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπαγγελματική ἀποκατάστασις τῶν τοιούτων προσώπων θά ἐξηρτᾶτο καί ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἄλλων ἑτέρων προϋποθέσεων, ἐν αἷς καί ἡ σύμπραξις τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, μισθοτοῦ τῆς ἐργασίας.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ὑφισταμένης ἐν προκειμένῳ σχέσεως ἐργασίας, δέον νά ὑποχρεωθῇ τό ἐναγόμενον Ταμεῖον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 656 Α.Κ., καθ' ὃ καταστάν ὑπερήμερον περί τήν ἀποδοχήν τῆς ἐργασίας ἀπό 15 Σεπτεμβρίου 1951, ὅτε καί προσεφέρθησαν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἐνάγοντος, καί καταβάλῃ εἰς αὐτόν (τόν ἐνάγοντα) τόν εἰθισμένον εἰς ὁμοίας περιπτώσεις μισθωτῶν μισθόν (ἄρθρ. 653 Α.Κ.) ὅστις, προκειμένου περί τῶν ὑπό τῶν ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 3 νόμου 1836|1951 τοποθετουμένων εἰς Ὀργανισμούς, οἷος καί τό ἐναγόμενον, δικηγόρων εἶναι τό ποσόν τῶν δραχμῶν 900.000 μηνιαίως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν διά τόν καθορισμόν τοῦ ποσοῦ τοῦ περιωρισμένου κύκλου τῶν δικαστικῆς φύσεως ἐργασιῶν τοῦ ὑποχρέου Ταμείου καί τῆς εὐχερείας τοῦ ἐνάγοντος ὅπως παρέχῃ συγχρόνως τάς ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου καί ἄλλως.

---

2. Ἀναγκαστικός διορισμός δικηγόρου, κατ' ἄρθρον 3 Α.Ν. 1836|1951, εἰς Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καί Δανείων.—Χαρακτηρισμός αὐτοῦ ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου καί οὐχί ἀποκεντρωμένης δημοσίας ὑπηρεσίας.—Τελείωσις διορισμοῦ κατ' Α.Ν. 1836|1951, διά μόνης τῆς περί τοποθετήσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, μή ἀπαιτουμένων ἄλλων στοιχείων, οἷον δημοσιεύσεως εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, συμφωνίας περί μισθοῦ κλπ.—Καθορισμός δικαιουμένου μισθοῦ.

Πρωτοδικοῦ Ἀθηνῶν 1300|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Διαμαντάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δούσκας, Δ. Χαϊκούλης

Ὁ ἐνάγων ἐκθέτει ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ, ὅτι, τυγχάνων νεοπολεμιστής ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἐτοποθετήθη ὡς δικηγόρος, δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων, ληφθείσης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 18 καί ἀπό 24.10.1951 συνεδριάσει του, παρά τῷ ἐναγομένῳ καί ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐγνωστοποιήθη νομίμως εἰς αὐτό διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 47586|ΑΦ 21827 ἀπό 27.10.1951 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Καίτοι ὅμως μετά ταῦτα ὁ ἐνάγων προσέφερε προσηκόντως τάς ὑπηρεσίας του εἰς τό ἐναγόμενον ἀπό τῆς 9ης Νοεμβρίου 1951 καί ἐφεξῆς, ἐν τούτοις δέν ἐγένοντο αὗται ἀποδεκταί ὑπό τοῦ τελευταίου. Διόπερ δ' ἐπί τούτοις ὁ ἐνάγων, ὅπως ὑποχρεωθῇ τό ἐναγόμενον εἰς τήν πληρωμήν τῶν ἀποδοχῶν του ἀπό τοῦ ὡς ἄνω χρόνου τῆς γνωστοποιήσεως καί προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του μέχρι τῆς προκειμένης συζητήσεως.

Τό ἐναγόμενον, ἀποχρεοῦν τήν ἀγωγήν, διατείνεται : α) ὅτι δέν ἀποτελεῖ νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀλλ' ἀποκεντρωμένην δημοσίαν ὑπηρεσίαν, οὗ ἕνεκα ἡ μέν ὑπ' ἀριθ. 40248|1951 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς πρός αὐτό, κεῖται πέραν τῆς διά τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 ἐδ. 2 τοῦ ν. 1836 παρασχεθείσης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, αὐτό δέ δέν εἶναι ὑπόχρεον εἰς τήν ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας γενομένην τοποθέτησιν τοῦ ἐνάγοντος. Κατά τό ἄρθρον 1 τοῦ διά τοῦ Νόμου 3646 κυρωθέντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 21 Μαρτίου 1926 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καί Δανείων» τό διά τοῦ ν. 1608 συσταθέν Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καί Δανείων ἀποτελεῖ ἴδιον νομικόν πρόσωπον, οὗτινος σκοπός εἶναι ἡ φύλαξις καί διαχείρισις τῶν ἐκουσίως γενομένων καταθέσεων εἰς μετρητά καί χρεώγραφα, κατά δέ τό ἄρθρον 1 τοῦ ἀπό 30 Δεκεμβρίου 1926|11 Ἰανουαρίου 1927 Ν.Δ. «περί συστάσεως καί ἀποδόσεως παρακαταθηκῶν κ.λ.π.» ὁ σκοπός τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καί Δανείων εἶναι ἡ φύλαξις καί διαχείρισις τῶν εἴτε ἐκ τοῦ Νόμου, εἴτε ὑπό διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς Ἀρχῆς διατασσομένων ἢ ἐκουσίων καταθέσεων εἴτε πρός φύλαξιν, εἴτε πρός τοκισμόν, συνισταμένων παρ' αὐτῷ παρά φυσικῶν ἢ νομικῶν

προσώπων. Ἐν τῇ ἐπιδιώξει δὲ τοῦ δημοσίου τούτου σκοποῦ καθιερώθη ἡ μονοπώλησις ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου τῆς δημοσίας καταθέσεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 427 καὶ ἑπ. τοῦ Α.Κ. ἀροῦ ἀϊτη, ἵνα ἔχῃ κῦρος, δέον νὰ γίνῃ ἀποκλειστικῶς παρ' αὐτῷ (πρβλ. ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρον 430 §§ 2 καὶ 5) Ὅθεν, πέραν τοῦ ὅτι τὸ ἐναγόμενον ρητῶς χαρακτηρίζεται ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου κατὰ βούλησιν τῆς πολιτείας, ἔχει ὡς ἄμεσον ἀποστολὴν τὴν ἐκπλήρωσιν πολιτειακοῦ σκοποῦ ἢ τοὐλάχιστον ὑποστηρίζει γενικοὺς πολιτειακοὺς σκοποὺς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐδημιουργήθη διὰ πολιτειακῆς πράξεως καὶ ἔχει ὑπαχθῇ εἰς αὐστηρότερον ὀργανισμὸν καὶ εἰς διαρκῆ ἔλεγχον καὶ μείζονα ἀπὸ τῆς Πολιτείας ἐξάρτησιν πρὸς εὐρυτέραν ἐξυπηρέτησιν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, δι' ὃ καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου χαρακτηρίζεται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὡς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (πρβλ. *Γ'λείνερ*: Διοικητικὸν Δίκαιον, Ἑλλην. μετάφρασις Τόμος Β', σελ. 207, Α.Π. 89|1928, Θέμ. ΑΔ' 431 ἑπ. 168|1949, 57|1950, 282|1950, Θέμ. ΞΑ' σελ. 238 καὶ 602). Ἔχει δὲ κατὰ νόμον τὸ ἐναγόμενον αὐτοτελῆ νομικὴν προσωπικότητα μὲ ἰδίαν καὶ ἀνεξάρτητον διοίκησιν καὶ ἴδιον ὀργανισμόν, ἰδίαν ἐκπροσώπησιν εἰς τὰς μετὰ τρίτων καὶ τοῦ Δημοσίου ἐννόμους σχέσεις, ἰδίαν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον καὶ ἰδίαν αὐτοτελῆ διοίκησιν τῆς περιουσίας του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποκεντρωμένη δημοσία ὑπηρεσία. Τὴν φύσιν τοῦ ζητήματος οὐδόλως μεταβάλλει τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις τοῦ ἐναγομένου τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ ἢ ἡ ἐξομοίωσις τῶν ὑπαλλήλων του πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἢ ὅτι ἀπολαύει ἀπασῶν τῶν ἀτελειῶν καὶ προνομίων τοῦ Δημοσίου καὶ τὰ τοιαῦτα, διότι ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἐκδηλώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ στοιχείου τῆς δυνατότητος ἀσκήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου δημοσίας ἐξουσίας καὶ ἐγκεινται εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου (*Σταϊνόπουλος*, Δίκαιον διοικητικῶν πράξεων, σελ. 76) καὶ οὐδόλως μεταβάλλουσι τὴν αὐθύπαρκτον νομικὴν τοῦ ἐναγομένου προσωπικότητα. Ἀκολούθως τούτοις ἀπορριπτέον κρίνομεν τὸν περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐναγομένου, β) διότι ἔδει νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ του καὶ τῶν συναφῶν νόμων, ἤτοι διαγωνισμός, ἔγκρισις ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ, δημοσίευσις εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὁρκοδοσία κλπ. Ἀλλ' ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 § 1 καὶ § 3, 4 § 1 καὶ § 4 καὶ 7 § 1 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 προκύπτει, ὅτι ὁ διορισμὸς νεοπολεμιστῶν δικηγόρων θεωρεῖται τελειωθεὶς διὰ μόνης τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ προσαπαιτουμένης διὰ τὴν τελείωσιν τούτου τῆς συμφώνου βουλήσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου, οὔτε καὶ ἄλλων προσθέτων στοιχείων, οἷα ἡ προηγουμένη δημοσίευσις εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, συμφωνία περὶ μισθοῦ κλπ., τῆς δημιουργουμένης συμβατικῆς σχέσεως οὔσης ἐξηναγκασμένης. Ἐντεῦθεν αἱ διαληφθεῖσαι διατάξεις, εἰσάγουσαι δίκαιον ἐξαιρετικὸν ὑπὲρ τῆς τάξεως τῶν νεοπολεμιστῶν δικηγόρων, εἶσιν ἐπικρατέστεραι τῶν λοιπῶν νόμων ἢ κανονισμῶν, καθ' οὓς ἀπαιτοῦνται πρόσθετοι διατυπώσεις διὰ τὸ κῦρος τοῦ διορισμοῦ ὑπαλλήλου παρὰ νομικοῖς προσώποις δημοσίου δικαίου. Ἐναντία ἐκδοχὴ θὰ ἦγε προδήλως εἰς ματαίωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀφοῦ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάστασις τῶν νεοπολεμιστῶν δικηγόρων θὰ ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἄλλων προϋποθέσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ σύμπραξις τοῦ ἐργασιοδότου νομικοῦ προσώπου, μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας. Ἀβάσιμος ὅθεν ἐλέγχεται νόμῳ καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου.

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ἡ νόμιμος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἡ μετὰ ταῦτα γενομένη προσήκουσα γνωστοποίησις αὐτοῦ ὅτι θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐναγομένου τὰς ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου ἀπὸ τῆς 9ης Νοεμβρίου 1951. Τὸ ἐναγόμενον, ἐξ ἄλλου, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν ὑποχρέων κατὰ τὸ ἄρθρον 8 § 8 τοῦ ν. 1836 καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 40128|1951 ὑπουργ. ἀποφάσεως, ἔδει νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας αὐτῷ ὑποχρεώσεις καὶ οὐχὶ νὰ ἀποχρούσῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἰσχυριζόμενον ὅτι ἀποτελεῖ ἀποκεντρωμένην δημοσίαν (ὑπ' ἀριθ. 32837|1952 ἔγγραφον αὐτοῦ μνημονευόμενος εἰς ὑπ' ἀριθ. 35515|1952 ἔγγραφον Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν). Ὑπόχρεον ὅθεν καθίσταται τοῦτο, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσηκόντως προσφερομένων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ διὰ τὸ ἀπὸ 9ης Νοεμβρίου 1951 μέχρι 27ης Φεβρουαρίου 1952 χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ἄρθρον 652 τοῦ Α.Κ., οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐνάγων τυγχάνει διορισμένος παρ' Ἐφέταις ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1942 καὶ ἐκ παραλλήλου ὅτι ἡ παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ἀπασχόλησίς του ἔσεται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον συνεχής, λόγῳ τοῦ κύκλου τῶν ἐμφανιζομένων ὑποθέσεων (ἔλεγχος τίτλων ἐνυποθήκων δανείων κλπ.), ἡ κατὰ τὴν κρίσιν μας δικαία καὶ εὔλογος αὐτοῦ ἀντιμισθία, ἡ καὶ παρεχομένη συνήθως εἰς δικηγόρους τῶν αὐτῶν προσόντων, προσλαμβανομένους ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 1.100.000 κατὰ μῆνα καὶ ἐν συνόλῳ διὰ τὸν κρίσιμον χρόνον εἰς δραχμὰς 3.850.000, δι' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

1. Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 εἰς περίπτωσιν μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου.

1. Διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 8 Ν. 3514|1928 μεταβίβασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρεώσεων δὲν ἀπαιτεῖται ὕπαρξις συμβατικοῦ δεσμοῦ μεταξὺ τῶν ἑκάστοτε φορέων τῆς ἐπιχειρήσεως. — Ὑπολογισμὸς ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐστρατευμένου ἐπὶ τῆς κατ' ἄρθρον

3 Ν. 519/1948 μισθοδοσίας καὶ ἔννοια διατάξεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1725/1952

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Διαμαντάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Χ. Καραμητσάνης

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐνάγων κατὰ Νοέμβριον 1948 προσελήφθη εἰς τὸ ἐνταῦθα ὁρειχαλκουργεῖον τοῦ ἐναγομένου, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τὴν 29ην δὲ Μαΐου 1949 ἐστρατεύθη ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως 1948 καὶ περιῆλθεν εἰς τὴν ἐφεδρείαν ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1950. Ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων δεδομένων ὁ ἐνάγων (ἐφεσίβλητος) ἐδικαιώθη ἐπιδοτήσεως εἰς βάρος τοῦ ρηθέντος ἀρχικοῦ ἐργοδότου διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1950 μέχρι καὶ τῆς 31ης Μαΐου 1951 χρονικὸν διάστημα. Τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, ὡς οἰκονομικὴν ἑνότητα, μετεβίβασεν ὁ ρηθεὶς ἐργοδότης εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἀδελφόν του, ὅστις καὶ τὸν διεδέχθη ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951. Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένης διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ συστάσεως νέας δὲν ἐβεβαιώθημεν, διότι τὸ ἐπικαλούμενον πιστοποιητικὸν τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Καλλιθέας δὲν παρέχει ἀσφαλὲς κριτήριον, ὑπὲρ τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς, ἀφοῦ ἐν αὐτῷ βεβαιοῦται διακοπὴ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ρηθέντος ἐργοδότου καὶ οὐχὶ διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτοῦ. Ἀπ' ἐναντίας ἡ διατήρησις τῶν μηχανημάτων ἐν τῷ ἐργοστασίῳ καὶ ἡ μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος στενὴ συγγενικὴ σχέσις σταθερῶς συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὕτως ὅμως αἱ κατὰ νόμον ὑποχρεώσεις τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου μετεβιβάσθησαν αὐτοδικαίως διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ (ἄρθρον 8 ν. 3514), δοθέντος ὅτι ὁ μισθωτὸς συνδέεται μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν, ὡς οἰκονομικὴν ἑνότητα, παρὰ πρὸς τὸν ἐπιχειρηματίαν, δὲν ἀπαιτεῖται δὲ ἡ ὕπαρξις συμβατικοῦ δεσμοῦ μεταξὺ τῶν ἑκάστοτε φορέων τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν μεταβίβασιν τῶν τοιούτων ὑποχρεώσεων τοῦ πωλητοῦ κτήτορος πρὸς τὸν νέον, αἵτινες τοὐναντίον μεταβιβάζονται ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος, ἐξ οὗ περιῆλθεν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἡ ἐπιχείρησις, ἐφ' ὅσον αὐτὴ διατηρεῖ τὴν ταυτότητα αὐτῆς (Α.Π. 563/1939, Θέμ. ΝΑ', σελ. 172), ὡς ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθημεν ὅτι συμβαίνει. Ὀρθῶς ἄρα ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη, ὑποχρεώσασα τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος τοῦ ἐφετηρίου λόγος καὶ ὁ πρόσθετος τοιοῦτος, διὰ τῶν προτάσεων ὑποβληθείς, ἀπορριπτέοι κρίνονται ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 519/1948 σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ νόμον 3514/1928 ἐπίδομα, δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του. Οὕτω, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως, εἰσάγεται ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τοῦ στρατευθέντος καὶ λαμβάνεται ὡς βάσις τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος ὑποχρεωτικῶς ἡ μισθοδοσία ἐκείνη, ἣν οὗτος ἐλάμβανε κατὰ τὴν στρατολογίαν του, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν αὕτη εἶναι συμπεφωνημένη ὑπὲρ τὰ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζόμενα ὅρια, μηδεμιᾶς γενομένης ἐν τῷ νόμῳ διακρίσεως. Ἂν δηλονότι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ οὗτος ἐλάμβανε συμβατικὰν ἡμερομίσθιον, ἄλλον τῶν ὑποχρεωτικῶν ὁρίων τοῦ νομίμου, τὸ ἐπίδομα ὑπολογισθήσεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συμφωνηθέντος τούτου ἡμερομισθίου, ἀφοῦ ὁ ὑπολογισμὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νομίμου θὰ ἐσήμαινεν ὑπολογισμὸν ἐπὶ τῇ βάσει μισθοδοσίας κατωτέρας ἐκείνης, ἣν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, τοῦθ' ὅπερ ὅμως ἀντιβαίνει εἰς τὸ γράμμα τῆς ρηθείσης διατάξεως. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν οἱ μὴ στρατευθέντες συνάδελφοι τοῦ μισθωτοῦ λαμβάνουν ἀποδοχὰς μικροτέρας ἐκείνου, διότι ἡ τοιαύτη σύγκρισις εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρεπτὴ μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν ἐνδέχεται ἐξ αὐτῆς νὰ προκύψῃ βελτίωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ στρατευθέντος.

Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος πρὸ τῆς στρατεύσεως του ἐλάμβανε συμβατικὸν ἡμερομίσθιον ἐκ δραχ. 35.000 καὶ περαιτέρω ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ὑπελόγισε τὸ ἐπιδικασθὲν ἐπίδομα, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος τοῦ ἐφετηρίου λόγος, καθ' ὃν τὸ ἐπίδομα ἔδει νὰ ὑπολογισθῇ βάσει τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος, ἀπορριπτομένης οὕτω τῆς ἐφέσεως ἐν τῷ συνόλῳ της.

2. Προστασία στρατευομένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

1. "Ἔννοια Ν. 986/1949.— Διεύρυνσις δι' αὐτοῦ προηγουμένης προστασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων κλπ.— Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐπὶ συμπληρώσεως ἑξαμήνου ὑπηρεσίας, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐντρυνεμένος ὑπηρέτησεν ἢ μὴ εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1439/1952

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ι. Παπαδόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μπαλαφούτης, Π. Ἑρμήλιος

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 519/1948 ἐπεξετάθη ἡ προστασία τοῦ νόμου 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ ἐπὶ τῶν στρατευομένων ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τῶν συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Οἱ ὡς ἄνω ὅθεν ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται, στρατευόμενοι μεθ' ἑξάμηνον πολιτικὴν ὑπηρεσίαν ὡς ἐφεδροι ὑπάλληλοι, δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519/1948, ἀνεξαρτήτως ἂν ὑπηρέτησαν ἢ μὴ εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν. 986/1949 ἐπεδιώχθη ἡ διεύρυνσις καὶ οὐχὶ ὁ περιορισμὸς τῆς ὡς ἄνω προστασίας, οὕτω δὲ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ τελευταίου τούτου νόμου ὑ-

πάλληλοι καὶ ἐργάται Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων κλπ., στρατευόμενοι ὡς ἐφεδροι ὁπλῖται, δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καὶ ἐὰν κέκτηνται δίμηνον μόνον πολιτικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατατάξεώς των εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι συνεπλήρωσαν 18μηνον πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς ἓξ μηνῶν εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ὁ ἐφεσίβλητος κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του εἶχε συμπληρώσει, ὡς συνομολογεῖται, ἐξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι Δήμῳ Ἀθηναίων, ἐδικαιοῦτο ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὡς ὁπλίτης ὑπηρέτησε ἢ μὴ εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων. Τοῦτο δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὀρθῶς τὸν νόμον ἐφήρμοσε καὶ ὁ ἀντίθετος λόγος τῆς δικαζομένης ἐφέσεως δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς μὴ βάσιμος.

V. ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΨΟΔ΄, τόκοι κεφαλαίου καὶ δικηγορικὴ ἀμοιβή.

Ποινὰ ἡ περὶ προσωρινῆς ἐκτελεστότητος διάταξις ἀποφάσεως ὡς ἀφορῶσα καὶ εἰς τοὺς τόκους τοῦ ἐπιδικασθέντος κεφαλαίου, δι' ὃ διετάχθη ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις.— Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος ἀντιρρήσεων κατὰ ἐκτελέσεως δι' ἀσήμαντον ποσόν.— Καθορισμὸς ὑπὸ Κώδικος περὶ δικηγόρων ἐλαχίστων ὁρίων δικηγορικῶν ἀμοιβῶν. — Ἀμοιβὴ δικηγόρου διὰ συμβουλὴν πρὸς ἐκτέλεσιν.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6486|1952

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Α. Μπόμπος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Γαβαλᾶς, Κ. Μενεζῆς

Προδήλως νοεῖται ὑπὸ τῆς ἐκτελεστέας ἀποφάσεως διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς, δι' ἧς καθίστησιν ἑαυτὴν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν 2.000.000 δραχμῶν ἐκ τοῦ μείζονος καταψηφιζομένου δι' αὐτῆς τοιούτου, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὸ καταψηφιζόμενον κεφάλαιον. Ἐπομένως, καταψηφιζομένων διὰ τῆς γενικῆς διατάξεως αὐτῆς καὶ τόκων, νοεῖται, ὅτι ἡ περὶ τῆς προσωρινῆς ἐκτελεστότητος τῆς ἀποφάσεως διατάξις αὐτῆς ἀφορᾷ καὶ εἰς τοὺς τόκους τοῦ περὶ οὗ ἡ διαταξις αὐτη ποσοῦ καὶ νομίμως συνεπῶς ἐζητήθησαν διὰ τῆς ἐπιταγῆς οὗτοι, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων ἐξ 80.000 δραχμῶν εἶναι κατ' ἐλάχιστον, ἤτοι κατὰ 5.000 περίπου δραχμάς, μεῖζον τοῦ πραγματικοῦ, ὥστε ἡ διὰ τὸ ἐπὶ πλέον ἀσήμαντον τοῦτο ποσὸν ἐνάσκησις ἀντιρρήσεων, ἐν ὄψει τοῦ ὅτι εἰς οὐδὲν ἀναιμβόλως λογίζεται τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τῆς ἀντιλεγούσης ἑταιρίας, παρίσταται ὄντως ὡς κατάχρησις δικαιώματος, ἐφ' ᾧ, ἤτοι ἀπαγορευομένης τῆς ἐνασκήσεως τοιούτου δικαιώματος ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., παρίσταται ἡ ἀντιλέγουσα μὴ ἔχουσα δικαίωμα πρὸς ἐνάσκησιν τοιούτων ἀντιρρήσεων καὶ εἶναι συνεπῶς ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος ἐν τούτῳ, ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις.

Ὑπὸ τῶν περὶ ἀμοιβῶν τῶν δικηγόρων διατάξεων τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων ὁρίζονται τὰ ἐλάχιστα ὅρια τῶν ἀμοιβῶν τῶν δικηγόρων, κρίνομεν δὲ ὅτι καλῶς ὁρίζεται ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἐπιταγῇ ὡς ἀμοιβὴ τοῦ συντάξαντος τὴν ἐπιταγὴν ταύτην δικηγόρου διὰ τὴν σύνταξιν αὐτῆς τοσοῦτον μεῖζον τοῦ ὑπὸ τοῦ Κώδικος Δικηγόρων ὁριζομένου ἐλαχίστου ὁρίου τῶν 25 μεταλλικῶν δραχμῶν, ἀφοῦ μάλιστα τὸ ἐπὶ πλέον τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου διεκόμενον ποσὸν εἶναι ἐλάχιστον.

Ἀληθῶς δὲν προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Κώδικος ἀμοιβὴ τοῦ δικηγόρου διὰ συμβουλήν, ἐὰν τὴν συμβουλὴν ἐπακολουθήσῃ δικαστικὴ ἢ ἐξώδικος ἐνέργεια τοῦ δόντος τὴν συμβουλὴν δικηγόρου, ὥστε οὐχὶ νομίμως διώκεται διὰ τῆς ἐνδίκου ἐπιταγῆς κονδύλιον ἀμοιβῆς τοῦ συντάξαντος τὴν ἐπιταγὴν δικηγόρου δι' ἀμοιβὴν αὐτοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν, ἐφ' ὅσον ἐν μὴ πληρωμῇ τῆς ἐπιταγῆς θέλει καταρτισθῇ ἐντολὴ πρὸς ἐκτέλεσιν. Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ὑπολαμβανομένου ὑπὸ τῆς αἰτούσης ὅτι διώκεται διὰ τῆς ἐπιταγῆς ἀμοιβὴ διὰ τὴν σύνταξιν ἐντολῆς πρὸς ἐκτέλεσιν, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐπιταγῆς κατὰ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ ὑπὸ τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ Κώδικος Δικηγόρων ὁριζομένου ἐλαχίστου ὁρίου ἀμοιβῆς. Ἐπομένως, μὴ προβαλλομένων ἀντιρρήσεων κατὰ τοῦ εἰρημένου κονδυλίου τῆς ἐπιταγῆς, δὲν ἐρευνᾶται τὸ κῦρος τῆς ἐπιταγῆς ὑπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης.

Σημειώσεις. Ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα παρὰ τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ΄ΨΟΔ΄, παρεῖχε ἐν τῷ διατακτικῷ αὐτῆς τὰ ἑξῆς: α΄Ὑποχρεοῦμεν τὴν ἀναμενόμενην, ἵνα καταβάλῃ εἰς τὴν ἀναγούσαν δραχμάς... ἐντόκως, νομίμως... Κηρύσσομεν τὴν παροῦσαν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 2.000.000». Ἡ ἀναμενόμενη προσέφερε τῇ ἀναγούσῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 2.000.000, ἐν ἀρνήσει της δὲ ὅπως παραλάβῃ τοῦτο, τὸ παρακατέθεσε εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων. Ἡ ἀναγούσα ὅμως ἐκοινοποίησε αὐτῇ ἐν συνεχείᾳ ἐπιταγήν, ζητοῦσα καὶ τὸ ποσὸν τῶν τόκων ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν 2 ἑκατομ. δραχμῶν. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιταγῆς ταύτης καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀσκηθεισῶν ἀντιρρήσεων τῆς ἐναγομένης, ἀμφισβητούσης τὸ ἐπὶ τῶν τόκων δικαίωμα τῆς ἀναγούσης, εἶναι ἡ ἀνωτέρω δημοσιευομένη προεδρικὴ ἀπόφασις.

1.—Ἡ εἰρημένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἀποφαίνεται, ὅτι τὸ ποσόν, δι' ὅπερ ἡ τοιαύτη τοῦ Πρωτοδίκου κηρύσσεται προσωρινῶς ἐκτελεστή, ἀφορᾷ μ έ ρ ο ς τοῦ καταψηφιζομένου κ ε φ α λ α ί ο υ. Καὶ ὅτι συνεπῶς, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς γενικῆς διατάξεως αὐτῆς καταψηφίζονται καὶ τόκοι ἐπὶ τοῦ ὅλου, νοεῖται ὅτι τοιοῦτοι ὀφείλονται καὶ ἐπὶ τοῦ μέρους.

Ἀλλοία ἑρμηνεία θὰ ἐδημιούργει πιθανῶς δυσχέρειες κατὰ τὴν τελικὴν ἐξόφλησιν τῆς ἀπαιτήσεως, ἀναφορικῶς μὲ τὸ ποσὸν τῶν τόκων αὐτῆς, ἀφοῦ οἱ τελευταῖοι δὲν θὰ ἦσαν ἐνίοτε διὰ τὸ μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως χρονικὸν διάστημα, ἀλλὰ θὰ ἐποικίλλον κατὰ μέρος τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως καὶ θὰ παρεῖχον τοιχον εἰς τὸν ὀφειλέτην δυνατότητα ἰσχυρισμοῦ περὶ παραιτήσεως τοῦ δανειστοῦ του διὰ τὸ μὴ εἰσπραχθὲν ποσὸν τῶν τόκων, ἀφοῦ τὸ

ὅπερ ἀφορᾶ οὐτοι κεφάλαιον ἔχει ἤδη εἰσπραχθῆ παρ' αὐτοῦ.

Ταῦτα πάντα δέ, ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ τὴν ἀποψιν ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ κυριαρχοῦν εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους πνεῦμα τοῦ νομοθέτου εἶναι τὸ φιλεργατικόν καὶ ὅτι ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὀφείλουν νὰ τοὺς ἑρμηνεύουν καὶ τὰ Δικαστήρια (*Durand — Jaussaud*, ΕΕΔ 9, 825 ἑπ., *Καποδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικαίου, § 7 σελ. 9 ἑπ.), ὀφείλουν ταῦτα, ὅπως ὑπὸ τὸ ἴδιον φιλεργατικὸν πνεῦμα ἑρμηνεύουν καὶ τὰς διατάξεις ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

2.—Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἀποψις τῆς δημοσιευομένης ἀποφάσεως, ἐξ ἀφορμῆς τῆς αἰτιώσεως τόκων μεγαλυτέρων τῶν πραγματικῶν, πλὴν κατὰ ὅλως ἀσήμαντον ποσόν, ἀποφαινομένης ὅτι ἀσκησις ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀντιρρήσεων παρίσταται ὡς κατάχρησις δικαιώματος, ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ.

3.—Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀσχολεῖται ἐπὶ πλέον καὶ μὲ τὴν ἑρμηνείαν τῶν περὶ ἀμοιβῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων, ἀποδεχομένη τὴν ἀποψιν ὅτι αὗται καθορίζουν τὰ **ἐλάχιστα** ὅρια ἀμοιβῶν καὶ ὅτι συνεπῶς τυγχάνει νόμιμος μικρὰ τούτων ὑπέρβασις, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον βεβαίως προϋπόθεσιν τῆς μὴ ὑπερβάσεως, ἐν συνόλῳ, τοῦ ποσοῦ τῶν 100 μεταλλικῶν δραχμῶν.

4.—Ἡ τελευταία διάταξις τῆς ἄνω δημοσιευομένης ἀποφάσεως, ὑποστηρίζουσα τὴν γνώμην ὅτι δὲν προκειται ὑπὸ τοῦ Κώδικος ἀμοιβὴ τοῦ δικηγόρου διὰ συμβολὴν του πρὸς ἐκτέλεσιν, εἶναι, νομίζομεν, ἐσφαλμένη, προέρχεται δὲ προδήλως ἐκ τῆς ἀσαφείας, ἣν δημιουργεῖ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 1491|1944, ὅπερ ὁμιλεῖ περὶ «ἀντικαταστάσεως» τοῦ ἄρθρου 112 τοῦ Κώδικος «περὶ Δικηγόρων». Ἐνῷ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀριθμήσεως «Ι» τοῦ κειμένου, ἡ ἀντικατάστασις ἀφορᾷ **μόνον** εἰς τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 112, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς ὑπολοίπους παραγράφους τοῦ ἰδίου ἄρθρου, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 4 τοιαύτη, προνοοῦσα ἀμοιβὴν διὰ σύνταξιν ἐντολῆς πρὸς ἐκτέλεσιν. Ἄλλως τε αἱ λοιπαὶ παράγραφοι, πλὴν τῆς ἀντικαταστάθείσης τοιαύτης ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ ἄρθρου 112, ἀναφέρονται εἰς ἕτερα θέματα οὐδόλως προβλεπόμενα ἢ ρυθμιζόμενα ὑπ' αὐτῆς (βλ. καὶ *Δ. Μανουσάκη - Α. Λίπσβατς - Β. Βασιλείου*, «Δικηγόροι καὶ δικηγορικαὶ ἀμοιβαί», 1947, ὑπ' ἄρθρ. 112). Ἐσκταία ὅθεν θὰ ἦτο ἡ νομοθετικὴ ἀποσαφήνισις τοῦ ἄρθρ. 112 τοῦ Κώδικος Δικηγόρων, πρὸς ἀποφυγὴν παρερμηνειῶν, μοιραίως δημιουργουμένων λόγῳ τῆς ἀτελοῦς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 1491|1944.

Κ. Μενεΐδης, Δικηγόρος

2. Συσσώρευσις ἀντιφασκουσῶν ἀγωγῶν ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς τὸ κῦρος τοῦ δικογράφου ἀγωγῆς.

Αἴτημα ἀγωγῆς πρὸς κήρυξιν ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου καὶ ἐπιδίκασιν ἀποδοχῶν καὶ αὐγχρονον καταβολὴν ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἀκυρότης δικογράφου, ἐφ' ὅσον συρρέουσαι ἀγωγαί, ἐφ' ὧν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς μιᾶς ἀποκλείεται ἡ χρῆσις τῆς ἄλλης.

Πρωτοδίκου Τρικάλων 58|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Χ. Ἀναγνωστόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ἀναγνωστόπουλος, Β. Παπαζήσης

Ἡ παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 537 § 2 τῆς Πολ. Δικ. σώρευσις ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ συρρεουσῶν ἀγωγῶν, ἐφ' ὧν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς μιᾶς ἀποκλείεται ἡ χρῆσις τῆς ἄλλης, ἐπάγεται ἀκυρότητα τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς καὶ ἄνευ βλάβης τοῦ προτείνοντος, διότι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀπαγορευτικὴ (ἄρθρ. 201 § 1 Πολ. Δικ.), ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ φράσεως «δὲν συγχωρεῖται» (*Ράμμος* ἐν Glasson Λ' § 190 α' σελ. 590 σημ. 12, Ἐφ. Αἰγαίου 133|1931, Θέμ. ΜΒ' 619 καὶ λοιπὴν νομολογίαν βλέπε *Κιτσικοπούλου*, Πολ. Δικ., τόμος Ε', ὑπ' ἄρθρ. 537 ἀριθ. 112 192 σελ. 1850 ἑπ.). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς κρινομένης ἀγωγῆς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων αἰτεῖται, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ κατὰ τὴν 9 Ἰουλίου 1951 ἀπόλυσις του, γενομένη παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 118|1945, ἐν ταυτῷ δέ, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ τῷ καταβάλῃ πρώτων τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112|1920 διὰ τὴν ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς ἀποδοχὰς του ἀπὸ 9 Ἰουλίου μέχρις 15 Αὐγούστου 1951 καὶ τέλος ἀποζημίωσιν, λόγῳ μὴ ληφθείσης ἀδείας. Αἱ ἐν λόγῳ ἀγωγαὶ ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας, διότι ἔγερσις τῆς πρώτης ἀποκλείει τὴν δευτέραν καὶ ἀντιστρόφως, ἐπίσης ἡ ἔγερσις τῆς τρίτης, ἐχούσης προϋπόθεσιν ἔγκυρον ἀπόλυσιν, ἀποκλείει τὰς λοιπάς. Οὔτε προκύπτει, ὅτι πρόκειται περὶ ἀγωγῶν ἀσκουμένων ἐπιβοηθητικῶς, δηλαδὴ ὅταν ἡ μία ἀσκεῖται διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπορρίψεως τῆς ἄλλης, ὅτε δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης τοῦ δικογράφου. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ.—ΙΙ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

Ι. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

1. Λήψις αποζημιώσεως Ν. 2112|1920, δι' απόλυσιν, υπό έφέδρου παλαιού πολεμιστού και προστασία Νόμων περί έφέδρων παλαιών πολεμιστών.

Ανεπιφύλακτος υπό απολυθέντος έφέδρου παλαιού πολεμιστού λήψις αποζημιώσεως Ν. 2112|1920 και δήλωσις επί περί μη υπάρξεως αξιώσεως αυτού κατά του εργοδότου του, αποτελούσα αποδοχήν της απολύσεώς του, στερεί αυτόν του δικαιώματος προσφυγής ένώπιον της αρμοδίας Πρωτοδικειακής Επιτροπής.

Τό ιστορικόν της υποθέσεως, εφ' ής ή κατωτέρω απόφασις του Συμβουλίου Επικρατείας, έχει ως εξής:

Την 31ην Ιανουαρίου 1950 ή αιτούσα εργοδότις προέβη εις απόλυσιν παρ' αυτή υπηρετούντος εφέδρου παλαιού πολεμιστού λόγω συμπληρώσεως ορίου ηλικίας, καταβάλουσα εις τούτον ως αποζημίωσιν του νόμου 2112 το ποσόν των δραχ. 7.317.900, επί τη υπογραφή σχετικής αποδείξεως.

Ο τελευταίος δι' αιτήσεώς του προς την κατά το άρθρον 7 του Α.Ν. 244|1936, ως τροποποιηθή υπό του Α.Ν. 771|1937, Επιτροπήν Προστασίας Εφέδρων Παλαιών Πολεμιστών περιφερείας Πρωτοδικείου Έβρου, ήτήσατο, όπως ακυρωθή ή κατά τα άνωτέρω απόλυσις του, επί τη αιτήσεώς του δε ταύτης εξεδόθη ή υπ' αριθ. 1|1950 απόφασις της άνωτέρω Επιτροπής, δια της οποίας ηκυρώθη ή απόλυσις και διετάχθη ή επαναπρόσληψις αυτού εις την ην πρότερον κατείχε θέσιν.

Η αιτούσα εζήτησε την ακύρωσιν της αποφάσεως της Επιτροπής.

Συμβουλίου Επικρατείας 132|1952 Ολομελείας

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. *Χ. Μητρέλιας*
Εισηγητής ο Σύμβουλος *κ. Δ. Μουρίκης*
Δικηγόρος ο κ. Ι. Δημάρας

Διά της υπό κρίσιν αιτήσεως διώκεται ή ακύρωσις της υπ' αριθ. 1|1950 αποφάσεως της κατά το άρθρον 1 του Α.Ν. 771|1937 Επιτροπής Προστασίας Εφέδρων Παλαιών Πολεμιστών περιφερείας Πρωτοδικείου Έβρου, δι' ης εκηρύχθη άκυρος ή παρά της αιτούσης εταιρίας γενομένη λόγω ορίου ηλικίας απόλυσις του υπαλλήλου αυτής Δ. Δ.

Ως εκ του φακέλλου προκύπτει, ο αιτών εισέπραξε την 1 Λουγούστου 1950, άνευ επιφυλάξεως, δραχμάς 7.317.900 εις εξόφλησιν της υπό του νόμου 2112 οριζομένης ένεκεν της απολύσεως αυτού αποζημιώσεως, δηλώσας άμα κάτι ούδεμίαν έχει κατά της αιτούσης άξίωσιν και παρέχει αυτή πλήρη και ολοσχερή εξόφλησιν έκ τε της αιτίας ταύτης, ως και εξ οιασδήποτε άλλης». Η ειδική αύτη ανεπιφύλακτος εισπραξις και ή ρητή εν τη χορηγηθείση αποδείξει δήλωσις του απολυθέντος, ότι δεν έχει ούδεμίαν κατά της αιτούσης άξίωσιν, αποτελούσα αποδοχήν της περί απολύσεως του αποφάσεως, αποστερεί κατ' αρχήν αυτόν του δικαιώματος προσφυγής ένώπιον της Επιτροπής προστασίας έφέδρων παλαιών πολεμιστών και εν συνεχεία ένώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Την εκ του λόγου δε τούτου απώλειαν του δικαιώματος προσφυγής ένωπιον της ρηθείσης Επιτροπής ώφειλεν ή καθ' ής ή υπό κρίσιν αίτησις αποφάσεις, όπως ειδικώς και ητιολογημένως εξετάσῃ κατόπιν του υπό της αιτούσης προβληθέντος σχετικού ουσιώδους ισχυρισμού, παραλείψασα δε τούτο κατέστη, δι' έλλειψιν ειδικής αιτιολογίας, ακυρωτέα, κατά τον βάσιμον περί τούτου λόγον της υπό κρίσιν αιτήσεως.

2. Θέματα αναγόμενα εις την αρμοδιότητα των Πρωτοδικειακών Επιτροπών Προστασίας Εφέδρων Παλαιών Πολεμιστών.

Αι Πρωτοδικειακαί Επιτροπαί Προστασίας Εφέδρων Παλαιών Πολεμιστών αποφαίνονται εν υφίστανται νόμιμος λόγος απολύσεως παλαιού πολεμιστού, άνευρούσαι απόλυσιν, γενομένην άνευ συνδρομής νομίμου λόγου, αποφαίνονται άν ωρισμένη πράξις ή παράλειψις αποτελή μονομερή μεταβολήν των όρων της συμβάσεως εργασίας.— Ουδόλως όμως έχουν εξουσίαν νά αποφαίνωνται άν ο έφεδρος παλαιός πολεμιστής διατελή εις γενικήν τινα νομικήν κατάστασιν, ως της μονιμότητος ή μή.

Ακυρούται ή υπ' αριθ. 5|1950 απόφασις της, κατά το άρθρ. 7 του Α.Ν. 244|1936, ως τροποποιηθή υπό του Α.Ν. 771|1937, Επιτροπής Προστασίας Εφέδρων Παλαιών Πολεμιστών περιφερείας Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ή οποία, κατόπιν αιτήσεως υπηρετούντος παρά τη Δήμω Θεσσαλονίκης εφέδρου παλαιού πολεμιστού, απεφάνθη, ότι ο τελευταίος ούτος ανήκει, δυνάμει των περί προστασίας εφέδρων παλαιών πολεμιστών διατάξεων, εις το μόνιμον προσωπικόν του Δήμου.

Συμβουλίου Επικρατείας 2166|1951 Ολομελείας

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. *Χ. Μητρέλιας*
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Α. Παπαλάμπρου*
Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Παντίας, Β. Δαβίλλας

Κατά τα άρθρα 7 § 1 του Α.Ν. 244|1936 «έφεδροι παλαιοί πολεμισταί, υπηρετούντες εις τας εν άρθρω 2 του παρόντος επιχειρήσεις, Οργανισμούς και νομικά πρόσωπα κλπ. δεν απολύονται ειμή μόνον... κατόπιν ειδικής, ητιολογημένης, αποφάσεως της κατά την επομένην παράγραφον Επιτροπής», εν δε τη παραγράφω 2

τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 771|1937, ὁρίζεται ὅτι «ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποφαίνεται τῇ αἰτήσει τοῦ οἰκείου ἐργοδότου ἢ τοῦ ἐνδιαφερομένου παλαιοῦ πολεμιστοῦ», ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι δι' ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ τὰ δικαστήρια διὰ τὴν ἐπιδίκασιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 10 § 1 ἀποζημιώσεως, ἐκδίδονται δὲ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως, ἥτις ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου δέον νὰ συνοδεύηται ὑπὸ παραβόλου 300 δραχμῶν δι' ἕκαστον ὑπάλληλον ἢ ὑπηρέτην, οὗ αἰτεῖται ἡ ἀπόλυσις ἢ ἡ ἀκύρωσις τῆς παρανόμως γενομένης ἀπολύσεως», τέλος δὲ ὅτι «ἐν ἀπολύσιν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα».

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων προκύπτει, ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἐπιτροπαὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν τυγχάνουσιν ἁρμόδιαι ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅπως ἀποφαίνωνται, ἂν ὑφίσταται νόμιμος λόγος ἀπολύσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἐπιτρέπουσαι τὴν ἀπόλυσιν τούτου, ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅπως προβαίνωσιν εἰς ἀκύρωσιν ἀπολύσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ, γενομένης ἄνευ συνδρομῆς νομίμου πρὸς τοῦτο λόγου καὶ, τέλος, ὅπως ἀποφαίνωνται, ἂν ὡρισμένη πρᾶξις ἢ παράλειψις τοῦ παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ ὁ παλαιὸς πολεμιστὴς ἐργοδότου ἀποτελῇ μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς μεταξὺ τούτων ὑφισταμένης σχέσεως, ὑποχρεοῦσαι τὸν ἐν λόγῳ ἐργοδότην εἰς σύμφωνον πρὸς τοὺς ὅρους τούτους συμπεριφοράν. Οὐδόλως ὅμως ἡ ἁρμοδιότης τῶν ἐν λόγῳ ἐπιτροπῶν, ὡς αὕτη καθορίζεται ἐν ταῖς παρατεθείσαις διατάξεσι, περιλαμβάνει καὶ ἐξουσίαν τούτων, ὅπως ἀποφαίνωνται δι' ἀναγκαστικῆς αὐτῶν ἀποφάσεως, ἂν ὁ παλαιὸς πολεμιστὴς διατελῇ ἐν τῇ παρ' ᾗ ὑπηρετεῖ ὑπηρεσίᾳ ἢ ἐργασίᾳ εἰς γενικήν τινα νομικὴν κατάστασιν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τῆς νομιμότητος ἢ μή, συνεπαγομένην κατὰ τὸν νόμον σύνολον ἑκατέρωθεν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων διαφόρων ἢ τὰ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐκτεθέντα.

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἀποφηναμένη γενικῶς ὅτι ὡρισμένος παρὰ τῷ Δήμῳ Θεσσαλονίκης ὑπηρετῶν παλαιὸς πολεμιστὴς ἀνήκει εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν τοῦ Δήμου τούτου, ἐξεδόθη ἀναρμοδίως καὶ εἶναι τοιαύτῃ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέα.

II. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Συμψηφισμὸς πρὸς προσληπτέον προσωπικὸν ἀριθμοῦ προσληφθέντων κατὰ Ν. 751|1948 κατόπιν διαγωνισμοῦ.

Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς διατάξεως ἄρθρου 3 § 7 Α.Ν. 1838|1951 περὶ συμψηφισμοῦ ἀριθμοῦ προσληφθέντων κατόπιν διαγωνισμοῦ οἱκειοθελῶς παρ' ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ὁ διαγωνισμὸς διενεργήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μεταξὺ προσώπων τοῦ Ν. 751|1948.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 121 ἀπὸ 17 Ἀπριλίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἐτροποποιήθη παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἐφεδρος προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠτήσατο δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῆς προβληθέντας καὶ κριθέντας ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας λόγους.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 144|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σαλιώτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Τσιμαρᾶτος*
Δικηγόρος ὁ κ. Π. Πανόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἐμπροθέσμως ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 121 ἀπὸ 17 Ἀπριλίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, δι' ἧς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 751|1948 ἐτροποθετήθη παρὰ τῇ αἰτούσῃ ὁ ἐφεδρος Β.Δ., ὡς ἀπολαύων τῆς προστασίας τοῦ νόμου τούτου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 7 ἐδ. 2 τοῦ ἀν.ν. 1838 τῆς 1|5 Ἰουνίου 1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ.· «ὁ ἀριθμὸς τῶν παρὰ τῶν ὑποχρέων ἐπιχειρήσεων προσληφθέντων κατόπιν διαγωνισμοῦ ἐφέδρων πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον ὁ διαγωνισμὸς διενεργήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν οὗτοι δὲν ἐτροποθετήθησαν ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ Τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751|1948, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη συμψηφίζεται πρὸς τὸ ποσοστὸν τῶν πολεμιστῶν, ὅπερ αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσιν. Ἡ διάταξις δ' αὕτη, ἔχουσα ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 751|1948 περιπτώσεων ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων, ἐφ' ὧν ὁ ἐνεργηθεὶς σχετικὸς διαγωνισμός, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο μεταγενεστέρως ἡ πρόσληψις τῶν ἐπιτυχόντων κατὰ τὸν προβλεφθέντα ἀριθμόν, προηγήθη τῆς περὶ τοποθετήσεως ἐφέδρων ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς αἰτούσης προσκομισθέντων στοιχείων, ὧν τὴν ἀκρίβειαν δὲν ἀμφισβητεῖ ἡ Διοίκησις, μὴ παρέχουσα ἄλλως, ὡς ὑπεχρεοῦτο, ἕτερα στοιχεῖα ἀνταποκρινόμενα ταῦτα, προκύπτει, ὅτι ἡ αἰτοῦσα, πλὴν τῶν δι' ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων τοποθετηθέντων παρ' αὐτῇ ἐφέδρων, προσέλαβε, κατόπιν διαγωνισμοῦ, ἐνεργηθέντος ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948 προστατευομένων προσώπων, τὴν 11ην Σεπτεμβρίου 1950, ἤτοι πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, 141 ἐφέδρους ἐκ τῶν συνεπαγομένων τὸ νόμιμα προσόντα. Συνυπολογιζομένου δ' ἐν προκειμένῳ καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τῶν διὰ διαγωνισμοῦ προσληφθέντων παρὰ τῆς αἰτούσης, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, εἰς τὸν ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ

Περίληψις ερωτήματος: *Άν όφείλεται καὶ μετὰ τὸν Ν. 1752/1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» ἀποζημίωσις δι' ἀναιτίων καταγγελίων συμβάσεως τοῦ ἀπολυομένου πλοιάρχου καὶ ἂν ὀφείλωνται πρὸς τὸν πλοίαρχον ἔξοδα παλιννοστήσεως, νοσήλεια, ἀποζημιώσεις δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα κλπ., ὡς ἐπὶ λοιπῶν ναυτικῶν.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 166/1952

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ὡς πρὸς τὰ ἂν ὑφίσταται, χωρὶς νὰ ἔχῃ καταρτισθῇ ἰδιαιτέρα ἔγγραφος συμφωνία, δικαίωμα νομίμου τοῦ πλοιάρχου πρὸς λῆψιν ἀποζημιώσεως διὰ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας διαλαμβάνει ρητῶς τὸ ἄρθρον 288 Ἐμπορ. Νόμου ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Ὁ πλοιοκτήτης δύναται νὰ ἀπολύσῃ τὸν πλοίαρχον, δὲν ὀφείλει δὲ ἀποζημίωσιν, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἔγγραφος περὶ τούτου συμφωνία». Τοῦ ἄρθρου τούτου μὴ καταργηθέντος διὰ νεωτέρας διατάξεως, οὔτε καὶ διὰ τοῦ τελευταίου Ν. 1752/1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας», ὅστις ρητῶς κατήργησε διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 28 § 1 μόνον τὰ ἄρθρα 337—367 Ἐμπορ. Νόμου, οὐδεμία μένει ἀμφιβολία, ὅτι χωρεῖ ἡ ἀπόλυσις τοῦ πλοιάρχου ἄνευ ἀποζημιώσεως διὰ καταγγελίαν συμβάσεως. Λόγῳ τοῦ ἄκρως ἐμπιστευτικοῦ χαρακτῆρος τῆς συναπτομένης μεταξὺ ἐφοπλιστοῦ καὶ πλοιάρχου συμβάσεως ἐργασίας ἀνεκαθεν ἐφημοζέτο ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἣν κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὲν ἔθιξεν ὁ ὡς ἄνω νεαρὸς νόμος. Καὶ μόνον ἐάν, ὡς ὁρίζει τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 288 Ἐμπορ. Νόμου, γίνῃ ἀντίθετος μεταξὺ ἐφοπλιστοῦ καὶ πλοιάρχου ἔγγραφος συμφωνία θὰ ὀφείλεται ἰσαιτία ἀποζημίωσις. Ὡς ἐπίσης καὶ ἂν ἔχῃ καταρτισθῇ νομίμως συλλογικὴ σύμβασις, προβλέπουσα τὴν ἐν λόγῳ ἀποζημίωσιν, ὡς λ.χ. σήμερον συμβαίνει, ἰσχυούσης τῆς ἀπὸ 23.3.1951 συλλογικῆς συμβάσεως πλοιάρχων φορτηγῶν πλοίων ἄνω τῶν 500 κόρων ὁλικῆς χωρητικότητος, ἐκτελούντων πλόας ἐξωτερικοῦ, κυρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23926/1860 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, θὰ ὀφείλεται ἀποζημίωσις δι' ἀναίτιον καταγγελίαν συμβάσεως τοῦ ἀπολυομένου πλοιάρχου καὶ ὑπὸ τὰς ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει προϋποθέσεις καὶ τοὺς αὐτόθι συμπεφωνημένους ὅρους.

Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ὅμως θέματα, ἅτινα ἐρρύθμισεν ὁ προδιαληφθεὶς νεαρὸς νόμος 1752/1951, οὐδεμία διακρισις δέον νὰ γίνεται μεταξὺ πλοιάρχου καὶ πληρώματος, ὡς λ.χ. δι' ἔξοδα παλιννοστήσεως, νοσήλεια, ἀποζημιώσεις δι' ἐργατικὰ ἀτυχήματα κλπ., διότι ναὶ μὲν ὁ νόμος οὗτος ἐμφανίζει τὸν πλοίαρχον ὡς συμβαλλόμενον μέρος ἔναντι τοῦ πληρώματος ἰσταμένον, ἀλλὰ τοῦτο, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, ποιεῖται ὁ νόμος μόνον διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ πλοίαρχος κατὰ γενικὴν ἀρχὴν καθιερωμένην ἐν τῷ Ἐμπορ. Νόμῳ (ἄρθρ. 278 § 1 κλπ.) ἀντιπροσωπεύει τὸν πλοιοκτήτην καὶ πρέπει, ὡς ἐκ τούτου, αὐτὸς νὰ ἐπιμελῆται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔναντι τοῦ πληρώματος ὑποχρεώσεων τοῦ πλοιοκτήτου, δὲν ἠθέλησεν ὅμως ὁ Νομοθέτης με τὴν διατύπωσιν ταύτην καὶ μόνην καὶ χωρὶς ρητῶς καὶ σαφῶς νὰ τὸ ὁρίσῃ, νὰ καθιερώσῃ τὴν ὅλως παράλογον ἀρχὴν τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ πλοιάρχου τῶν στοιχειωδεστέρων δικαιωμάτων τοῦ ναυτικοῦ, ὡς εἶναι τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ, ἀπολυόμενος λ.χ. εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τὰ ἔξοδα παλιννοστήσεως ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν θεραπείαν του διὰ τραῦμα λ.χ., ὅπερ δέχεται ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του. Ἀκριβῶς δ' ἕνεκα τούτου τὸ ὡς ἄνω νεαρὸν νομοθέτημα, ὁμιλοῦν περὶ τῶν δικαιούχων τῶν ἀποζημιώσεων τούτων, τοὺς ὀνομάζει οὐχὶ ὡς τὰ καταργηθέντα ὡς ἄνω ἄρθρα τοῦ Ἐμπορ. Νόμου «πληρωμα», ἀλλὰ γενικῶς «ναυτικούς», μεταξὺ δὲ τῶν ναυτικῶν κατ' ἐξοχὴν πρέπει νὰ θεωρηθῇ περιλαμβανόμενος καὶ ὁ πλοίαρχος. Ἀσφαλῶς δὲ θὰ περιελαμβάνετο ὁ πλοίαρχος καὶ μεταξὺ τῶν ναυτικῶν τῶν δικαιούχων ἀποζημιώσεως διὰ καταγγελίαν τῆς ναυτικῆς ἐργασίας, ἐάν μή, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐρρέθη, ὑφίστατο ὁ εἰδικὸς ἀποκλεισμὸς τοῦ πλοιάρχου ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τούτου, ὁ ἰσχύων βάσει τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 288 Ἐμπορ. Νόμου.

Κατὰ *τὴν μειοψηφοῦσαν γνώμην* τῶν ἐκ τῶν Συμβούλων *Μ. Σταυροπούλου* καὶ *Θ. Φιλιππάκου*, πρὸς ἣν προσεχώρησε καὶ ὁ ἐκ τῶν Παρέδρων *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ὁ πλοίαρχος, ἔστω καὶ μὴ ὑφισταμένης περὶ τούτου ἐγγράφου συμφωνίας ἢ συλλογικῆς συμβάσεως, δικαιοῦται καὶ ἀποζημιώσεως δι' ἀναίτιον καταγγελίαν τῆς ναυτικῆς ἐργασίας, ἅτε τοῦ ὡς ἄνω Ν. 1752/1951, ἐν τῷ ὁποίῳ γίνεται μνεία τοῦ γενικοῦ ὅρου «ναυτικῶν», μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγεται καὶ ὁ πλοίαρχος, ὑπερισχύοντος, ὡς νεωτέρου, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 288 Ἐμπορ. Νόμου, ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐλευθέρως ἀπολυομένου πλοιάρχου.

στοιχείων προκύπτοντα ἀριθμὸν τῶν ἤδη παρ' αὐτῆς κατόπιν ἀποφάσεων τῶν οἰκείων συμβουλίων προσληφθέντων ἐφέδρων, καὶ ἀσχέτως τοῦ σκοπητέου χρόνου διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετούντος προσωπικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου καθορίζεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 ἐδ. α' τοῦ Ν. 751/1948, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων ἐφέδρων, δὲν ὑπῆρχε περιθώριον διὰ τὴν κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως τοῦ νόμου ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν παρὰ τῇ αἰτούσῃ καὶ ἑτέρου ἐφέδρου καὶ ἄρα ἀκυρωτέα ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τυγχάνει.

II

ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΔΙ' ΑΝΕΡΓΙΑΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος: *"Αν ἐπὶ ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, συνταξιοδοτουμένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ τελευταίου ἐδαφ. τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».*

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 304/346/1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Διεύθ. Γ', Τμ. Ι)

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἡ πλειοψηφία, ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν Συμβούλων *Ι. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, *Θ. Φιλιππάκου*, *Ν. Κοντογιάννη*, πρὸς τὴν γνώμην τῶν ὁποίων συνετάχθησαν καὶ οἱ Πάρεδροι *Μαρούδας*, *Μπαρτσακούλιας* καὶ *Π. Κορδογιαννόπουλος* ἀπεδέχθησαν τὴν εἰσήγησιν τοῦ Εἰσηγητοῦ, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς :

Οἱ ἀνάπηροι καὶ τὰ θύματα πολέμου ὑπάγονται ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς μισθωτῶν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», δικαιούμενοι ὡς τοιοῦτοι νὰ λαμβάνωσι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 36 τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. Γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα, ἂν καὶ ἐπ' αὐτῶν, συνταξιοδοτουμένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, λόγῳ τῆς ἰδιότητός των ὡς ἀναπήρων ἢ θυμάτων πολέμου, ἔχουν ἐφαρμογὴν τὰ δύο τελευταῖα ἐδάφια τῆς § 8 τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ ἐν λόγῳ Ἀν. Νόμου, καθ' ἣν «ἡ λῆψις συντάξεως ἢ ἐπιδόματος, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπιδομάτων λοχείας, κυοφορίας καὶ θηλάσεως τῶν χορηγουμένων παρ' οἱουδήποτε Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, συνεπάγεται ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Ἐὰν τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι ἀνώτερον τῆς συντάξεως ἢ τοῦ ἐπιδόματος, ὁ ἠσφαλισμένος λαμβάνει τὴν ἐπὶ πλέον διαφοράν». Βεβαίως, ὡς εἶναι γενικῶς διατυπωμένη ἡ διάταξις αὕτη καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Ἀν. Νόμος 1846/1951, ἐν ᾧ περιλαμβάνεται αὕτη, εἶναι μεταγενέστερος τῶν Νομοθετημάτων, ὡς ὁ Α.Ν. 1324/1949, τῶν ἀφορώντων τοὺς ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου, πρὸς δὲ ὅτι ὁ Α.Ν. 1846/1951 περιλαμβάνει ἐν ἄρθρῳ 60 § 1 αὐτοῦ διάταξιν, καθ' ἣν καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένη πρὸς τὸν νόμον τοῦτον, εὐλόγως δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τοῦ ἄρθρου 36 § 8 τοῦ Α.Ν. 1846/1951. Ἐν τούτοις φρονοῦμεν, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος Νόμος εἶναι γενικὸς καὶ διὰ τῆς γενικῆς ρυθμίσεως, ἣν ἐποιήσατο διὰ τὴν συρροὴν ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ συντάξεως ἢ ἐπιδόματος μετὰ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, δὲν ἀπεσκόπησε νὰ καταργήσῃ τὰς εἰδικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 89 καὶ 93 τοῦ Α.Ν. 1324/1949, δι' ὧν ἀπαγορεύεται εἰς παρομοίας περιπτώσεις ἡ μείωσις τῆς συντάξεως ἢ ἐπιδόματος, ἥτις παρέχεται εἰς ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου. Εἶναι δὲ κατὰ τοῦτο εἰδικαὶ αἱ διατάξεις αὗται ἐναντι τοῦ γενικοῦ Νόμου 1846/1951, καθ' ὅσον ἀφορῶσιν εἰδικὴν κατηγορίαν συνταξιούχων, τὰ θύματα τουτέστι καὶ τοὺς ἀναπήρους πολέμου, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Πολιτεία, ἀναγνωρίζουσα τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα προσενεχθείσας ὑπηρεσίας αὐτῶν, αἵτινες ἐστοίχισαν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀκρωτηριασμὸν τῶν μελῶν των ἢ τὴν ἀπώλειαν τῶν δικαιοπαρόχων των, ἠθέλησε νὰ ἀπονείμῃ αὐτοῖς ἐξαιρετικὴν θέσιν καὶ ἀνάλογα προνόμια, ὧν εἶναι δίκαιον νὰ μὴ ἀπολαύσωσιν οἱ λοιποὶ ἠσφαλισμένοι τοῦ Ι.Κ.Α., οἱ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἐξέχουσαν καὶ τιμητικὴν ταύτην κατηγορίαν. Ἀντιθέτως ἡ μειοψηφία, ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τοῦ Προέδρου *Κ. Δημητρακάκη*, *Δ. Χατζηδάκη* καὶ *Δ. Μαγγιώρου*, πρὸς τὴν γνώμην τῶν ὁποίων συνετάχθησαν καὶ οἱ Πάρεδροι *Δ. Καλαντζάκος* καὶ *Κ. Παναμιχαλόπουλος*, ἐδέχθη, ὅτι ἡ γενικότης τῆς διατυπώσεως τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ Α.Ν. 1846/1951, συνδυαζομένη πρὸς τὸ ὅτι ὁ νόμος οὗτος εἶναι μεταγενέστερος τῶν νομοθετημάτων περὶ ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, πρὸς δὲ ὅτι περιέχει τὴν μνημονευθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 60, δι' ἧς καταργεῖται πᾶσα ἀντίθετος πρὸς τὸν ἐν λόγῳ νόμον διάταξις τῆς νομοθεσίας, δὲν ἐπιτρέπει τοιαύτην ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῶν ἐν λόγῳ ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ καὶ αἱ μνημονευθεῖσαι διατάξεις τῶν ἄρθρ. 89 καὶ 93 τοῦ Α.Ν. 1324/1949 δὲν ὁμιλοῦσι ρητῶς περὶ ἐπιδομάτων ἀνεργίας, οὐδὲ ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν τὴν περίπτωσιν ἀνεργίας τῶν ἐν λόγῳ προσώπων (*).

III

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *α) "Αν τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ Α. Ν. 118/1945 περὶ Ταμείου Ἀνεργίας προβλεπόμενον τρίμηνον, καθ' ὃ ἡ ἐργοδότης δύναται νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους μισθωτοὺς ὑπὸ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ καθοριζομένας προϋποθέσεις, δικαιοῦται ἐφ' ἅπαξ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους νὰ χρησιμοποιήσῃ ἢ τμηματικῶς εἰς πλείονας τῆς μιᾶς περιπτώσεις ἐλλείψεως ἐργασιῶν, ἀρκεῖ τὸ σύνολον τῶν χρονικῶν διαστημάτων τῆς διαθεσιμότητος νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ τρίμηνον ἐντὸς τοῦ ἔτους καὶ β) ἂν τὸ τρίμηνον τοῦτο θὰ λογισθῇ διὰ 90 ἡμέρας ἢ 75 τοιαύτας, ὅσαι εἶναι καὶ αἱ ἐργάσιμοι τοῦ τριμήνου.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 18/315/1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Δ/σιν Γ', Τμ. Ι)

Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἡ ὑπὸ κρίσιν διάταξις ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς: «Αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των,

---

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Βλέπε σχετικῶς καὶ γνωμοδ. Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 11, 337, *Γ. Ἀλεβίζου*, ΕΕΔ 11, 139.

δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς τούτους, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως». Ὡς εἶναι διατετυπωμένη ἡ διάταξις αὕτη καὶ ἰδίᾳ, καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τῶν ὅρων «νὰ θέτουν» καὶ «ἐν συνόλῳ», ὁ ἐργοδότης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναγραφομένας προϋποθέσεις, τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους μισθωτοὺς ἐπὶ τρίμηνον ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἐὰν τὸ ἀντίθετον ἐσκόπει ὁ νομοθέτης, θὰ ἔθετε τὸν ὅρον «νὰ θέσουν», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι «ἐφ' ἅπαξ μόνον δικαιοῦνται νὰ θέσουν εἰς διαθεσιμότητα», ἀντὶ τοῦ χρησιμοποιηθέντος ταυτοῦτου «νὰ θέτουν», παρέχοντος τὴν ἔννοιαν ὅτι δύνανται νὰ θέτουν ἑκάστοτε πλείονας τῆς μιᾶς φορᾶς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν εἰς διαθεσιμότητα», ἐξ ἑτέρου δὲ θὰ παρέλειπε τὸν ὅρον «ἐν συνόλῳ», ὅστις, ὡς εἶχε, εὐαρμοστεῖ, ὅταν ἡ θέσις εἰς διαθεσιμότητα λαμβάνῃ χώραν εἰς πλείονα τῆς μιᾶς φορᾶς χρονικὰ διαστήματα, ἀντιθέτως δὲ περιττεύει, ὅταν τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐνασκῆται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐφ' ἅπαξ. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας ταύτης καὶ ἡ λογικὴ τοιαύτη στηρίζεται ἀπολύτως, διότι εἶναι ἐνδεχόμενον ὁ ἐργοδότης νὰ εὑρεθῇ εἰς περιπτώσεις ἀνεργίας καὶ οἰκονομικῆς δυσχερείας κατὰ περισσοτέρας τῆς μιᾶς φορᾶς καὶ οὐδόλως θὰ ἐξυπηρέτει αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ προκειμένη διάταξις ἐὰν εἶχε τὴν περιοριστικὴν ἔννοιαν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου. Ὁ μόνος φραγμός, ὃν ἠννόησε νὰ θέσῃ ὁ νομοθέτης πρὸς περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν καὶ ἀποφυγὴν καταστρατηγήσεων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἶναι, ὅτι τὰ χρονικὰ αὐτὰ διαστήματα τῆς διαθεσιμότητος δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν ἐν συνόλῳ τὸ τρίμηνον ἐντὸς τοῦ ἔτους.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα, ἡ ἀπάντησις δέον νὰ εἶναι, ὅτι τὸ τρίμηνον τοῦτο πρέπει νὰ λογισθῇ πρὸς 90 ἡμέρας, διότι ὁ νόμος δὲν ποιεῖται τὴν διάκρισιν, ὅτι πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ τοῦτο εἰς ἐργασίμους ἡμέρας, συμφώνως δὲ πρὸς τὰ ἄρθρ. 243 καὶ 246 Α.Κ. ὁ μὴν ὑπολογίζεται ἐν τῇ συνόλῳ του, ὡς ἔχει, ἤτοι ἐν προκειμένῳ ἡ προθεσμία τοῦ τριμήνου λήγει ἅμα ὡς παρέλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ τελευταίου μηνὸς ἡ κατ' ἀριθμὸν ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως καί, ἐλλειπούσης ἀντιστοίχου, ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ μηνός.

IV

ΔΩΡΑ ΔΙ' ΕΟΡΤΑΣ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΝΥΚΤΑΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν εἰς τὰ ἐν ἄρθρ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ τοῦ δώρου τῶν μισθωτῶν, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951, καθοριζόμενα ποσὰ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ δώρου, καὶ δὴ τὰ τοιαῦτα τῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεων, περιλαμβάνωνται καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 18310/1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς αὗται ἠρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25826/1951 ὁμοίας, προβλεπόμενα ἀντιστοίχως ἐπιδόματα ἐξ 75 ο/ο καὶ 25 ο/ο, λόγῳ παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς κατὰ νόμον ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς ἢ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας.*

Νομικοῦ Συμβούλου Γνωμ. 5/36/1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας. Διεύθ. Β' Τμ. ΙΙ)

Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. *Τρ. Κοντονασόπουλος*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 τῆς εἰρημένης περὶ δώρου μισθωτῶν ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 67800/1951 τῶν ὡς ἄνω τριῶν Ὑπουργῶν «ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης (ἀποφάσεως) προβλεπομένη παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2/1944 ἢ ἑτέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν ἢ ἄλλων ὀργάνων, προβλεπομένων ὑπὸ εἰδικῶν νόμων, καθορισμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, προσηυξημένων διὰ τῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθορισμένων προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων, ἐξαιρουμένων μόνων τῶν ἐπιδομάτων, προσαυξήσεων ἢ ἀποζημιώσεων, τῶν παρεχομένων λόγῳ ηὐξημένης ἀποδόσεως, ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ παντὸς ἑτέρου εἴδους εὐεργετήματος παρὰ τοῦ ἐργοδότου παρεχομένου». Ἐν § 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι «δὲν ὑπολογίζεται ὁμοίως τὸ ἀντίτιμον τῶν τυχὸν εἰς εἶδος παροχῶν, οἷον τροφῆς, οἰκήσεως, ἐνδύσεως, φωτισμοῦ κλπ., ἐφ' ὅσον αἱ τοιαῦται παροχαὶ δὲν προβλέπονται ρητῶς ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων». Περαιτέρω ἡ § 3 τοῦ αὐτοῦ πάντοτε ἄρθρου διαλαμβάνει, ὅτι «εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἄλλης τινὸς πράξεως ἐκ τῶν ἐν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου (2) ἀναφερομένων, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους τὰ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ὑπαλλήλων καθοριζόμενα ἐλάχιστα ὅρια μισθῶν, ὡς ταῦτα ἀναπροσηρμόσθησαν καὶ ηὐξήθησαν μέχρι τοῦδε, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 τῆς παρούσης καθοριζόμενα ἡμερομίσθια». Τέλος, διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 καθορίζεται ὅτι εἰς τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατ' ἀποκοπὴν) ἀμειβομένους ἡ διὰ τῆς ἐν λόγῳ κοινῆς ἀποφάσεως προβλεπομένη παροχὴ θέλει καταβληθῇ βάσει ἡμερομισθίου 28.000 δραχμῶν διὰ τοὺς ἄρρενας τεχνίτας, 26.000 δραχμῶν διὰ τοὺς εἰδικευμένους βοηθοὺς αὐτῶν, καὶ λοιπῶν ἡμερομισθίων, καθοριζομένων περαιτέρω δι' ἄλλας κατηγορίας τῶν ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνιτῶν (θήλεις, ἀνιδείκευτοι, μαθητευόμενοι).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως περὶ δώρου καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ εἰρημένου ἄρθρου καταφαίνεται, ὅτι οἱ ἐκδόντες τὴν ἀπόφασιν ταύτην

τρεῖς Ὑπουργοὶ εἶχον ὑπ' ὄψιν των, προκειμένου περὶ τῆς ληπτέας βάσεως διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν παροχῶν τοῦ δώρου τούτου: α) τὸ «συνήθως» ἢ «τακτικόν» καθεστὼς ἐργασίας, τῆς ἡμερησίας δηλονότι (καὶ οὐχὶ νυκτερινῆς), ὡς καὶ τῆς κατ' ἐργασίμους ἡμέρας (καὶ οὐχὶ ἐξαιρετέας ἢ Κυριακάς) τοιαύτης καὶ β) τὴν «συνήθη» μορφὴν τῆς ἡμερησίας ἐργασίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν καθ' ὑπερωρίας ἢ κατ' ἠὐξημένην ἀπόδοσιν τοιαύτην. Συνέπεια τῶν ἀνωτέρω τεθειμένων ἀρχῶν εἶναι, ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων θὰ συνυπολογισθῶσι μὲν τὰ ἐπιδόματα καὶ αἱ προσαυξήσεις, αἵτινες δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων, ἀποφάσεων ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας κλπ. προσετέθησαν εἰς τοὺς μισθοὺς ἢ τὰ ἡμερομίσθια, αἵτινες δι' ὁμοίων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων, ἀποφάσεων ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας καθωρίσθησαν, προκειμένου περὶ τῆς συνήθους ἢ τακτικῆς, ὡς προεξετέθη, ἐργασίας, τῆς ἡμερησίας τοὐτέστι καὶ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας παρεχομένης τοιαύτης (ἐπιδόματα οἰκογ. βαρῶν, πολυετοῦς ὑπηρεσίας κλπ.), δὲν θὰ ὑπολογισθῶσιν ὅμως τὰ ἐπιδόματα ἢ προσαυξήσεις, αἵτινες δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κλπ. παρέχονται ἐπὶ ἐργασίας, παρεχομένης κατ' ἐξαίρεσιν καὶ οὐχὶ συνήθη καὶ τακτικήν, οἷα εἶναι ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους τοιαύτη. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπὶ πλέον ρητῶς καὶ περιοριστικῶς ἐξαιροῦνται ἐν τῇ ρηθείσῃ κοινῇ τῶν Ὑπουργῶν ἀποφάσει, δὲν συνυπολογίζονται τὰ ἐπιδόματα ἢ ἀποζημιώσεις, αἵτινες παρέχονται εἰς τὸν μισθωτὸν λόγῳ ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων ἢ ἐθελουσίας καὶ ἀνυποχρέου ἐλευθεριότητος. Ἐὰν ὅμως τὸ καθεστὼς τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας (ὡς συμβαίνει ἐπὶ νυκτοφυλάκων) ἢ καὶ τῆς κατ' ἐξαιρεσίμους ἡμέρας καὶ τὰς Κυριακὰς (ὡς συμβαίνει ἐπὶ ὑπαλλήλων ξενοδοχείων, ἑστιατορίων, καφενείων κλπ.) εἶναί τι τὸ μόνιμον καὶ τακτικὸν δι' ὡρισμένην κατηγορίαν μισθωτῶν, τότε ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τοῦ δώρου θὰ συνυπολογισθῶσι καὶ τὰ εἰδικά, περὶ ὧν τὸ ἐρώτημα, ἐπιδόματα, διότι ταῦτα μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν ἀντιπροσωπεύουσι τὸν μισθὸν τῆς συνήθους ἢ τακτικῆς ἐργασίας τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν. Οὐχ ἧττον δὲν θὰ συνυπολογισθῶσι καὶ τὰ ἐπιδόματα ὑπερωριῶν, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων κλπ., ἔστω καὶ ἂν πρόκειται περὶ ὑπαλλήλων τοιαύτης, οἷα ἡ ἀνωτέρω κατηγορία, δι' οὓς ἀποτελεῖ μόνιμον καὶ τακτικὸν καθεστὼς ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ἢ κατ' ἐξαιρεσίμους καὶ τὰς Κυριακὰς παρεχομένη τοιαύτη, διότι ρητῶς καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐξήρεσε τὸν συνυπολογισμὸν τούτων ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν.

V

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ Ν. 3514 ΔΙ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *α) Ἂν, προκειμένου νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 2672/1940, ἡ ζημία ἡ ἐπελθοῦσα εἰς ἐργοδότην ἐξ ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ἀνέλαβεν ἐν δημοσίῳ διαγωνισμῷ, ἐν ᾧ προσέφερε τιμὰς κάτω τοῦ κόστους διὰ τὴν δημοπρατουμένην ἐργασίαν, συνιστᾷ λόγον ἀνωτέρας βίας, 2) ἂν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν αὕτη δὲν συνιστᾷ λόγον ἀνωτέρας βίας, τὸ γεγονὸς πάντως ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς ἐν λόγῳ ζημίας ἦτο τοσαύτη, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διακοπὴν ἢ τὴν παῦσιν τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, εἶναι ἀρκετὸν ὅπως ἐπισύρῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προειρημένης διατάξεως ἢ δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ ταύτης, λόγῳ ὑπάρξεως εὐθύνης ἢ ἄλλως ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου, προσεντεγκόντος εἰς τὸν δημόσιον διαγωνισμὸν τιμὰς κάτω τοῦ κόστους, 3) ἂν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὑπ' ὄψιν ὁμόρρυθμος ἑταιρία ἐστασιάσησε τὰς ἐργασίας της διὰ τοὺς προρρηθέντας λόγους συνιστᾷ παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρεώσεων ταύτης καὶ 4) ἂν ἡ ἐκδοθησομένη ευχὸν ἀπαλλακτικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχύν.*

Νομικοῦ Συμβούλου Γνωμ. 13/591/1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Διεύθ. Α', Τμ. ΙΙ)

Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 2672/1940 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων τῶν περὶ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων τῶν στρατευομένων μισθωτῶν ἐν γένει κειμένων διατάξεων», διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὁποίας γεννᾶται τὸ ὑπὸ κρίσιν ἐρώτημα ἔχει αὐτῶ: «Ὁμοίως δύναται ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τῶν συμφώνως τῷ Α.Ν. 1435/1938 ὁριζομένων ἀντιπροσωπευτικῶν ὀργανώσεων, ν' ἀπαλλάσσῃ δι' ἀποφάσεώς του ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἢ καὶ πάσης ὑποχρεώσεως τοὺς νόμῳ ὑποχρέους διὰ τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐὰν διαπιστωθῇ, ὅτι οὗτοι περιῆλθον ἐξ ἀνωτέρας βίας (καταστροφῆς ἐργοστασίου, στρατεύσεως ἄνω τοῦ ἡμίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεώς του κλπ.) εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης». Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ὁ Νομοθέτης ἀπήτησεν ὡς προϋπόθεσιν τῆς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεώς του πρὸς καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων τοῦ στρατευθέντος προσωπικοῦ αὐτοῦ, α) ὅτι οὗτος περιῆλθεν εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν εἰρημένων ὑποχρεώσεών του καὶ β) ὅτι ἡ ἀδυναμία αὕτη ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, διά τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας ἐνδεικτικῶς ἀναφέρει ὡρισμένα περιστατικά, δυνάμενα νὰ ἐπενεγκωσιν ὡς ἀποτέλεσμα παρ' αὐτῷ τὴν ἐν λόγῳ ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών του τούτων. Ἔργον ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ ἀποφανθῶμεν, ἂν τὸ ἐκτιθέμενον ἐν τῷ ἐρωτήματι περιστατικὸν ὑπὸ στοιχεῖον α συνιστᾷ ἢ οὐ ἀνωτέραν βίαν, καθ' ὅσον τοῦτο εἶναι πραγματικὸν γεγονός, ἡ ἐκτίμησις τοῦ ὁποίου ἀφίεται εἰς τὴν Διοίκησιν, τοσοῦτο μᾶλλον ὅσῳ ἐν τῷ ἱστορικῷ τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῶν ἐρωτημάτων ἐγγράφῳ ἀναφέρονται καὶ ἄλλα γεγονότα, δι' ὧν παρ' αὐτῆς ταύτης τῆς ὑποβαλούσης τὰ ἐρωτήματα

Ἀρχῆς ἐξηγεῖται πῶς ἐπῆλθε κατὰ τρόπον ἀπότομον καὶ μὴ δυνάμενον νὰ προβλεφθῇ (ὁ πόλεμος τῆς Κορέας) ἡ ἀπότομος ὄρωσις τῶν τιμῶν τῶν πρώτων ὑλῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ προέκυψεν ἐντεῦθεν τὸ σταμάτημα τῆς λειτουργίας ταύτης καὶ ἡ παντελὴς οἰκονομική της ἀδυναμία πρὸς συνέχισιν αὐτῆς καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν εἰρημένων ὑποχρεώσεών της πρὸς τοὺς στρατευθέντας ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας της. Ἡμεῖς ἀρκούμεθα νὰ ὑπομνήσωμεν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας ὡς συνιστώσης ἀδυναμίαν παροχῆς λόγῳ συνδρομῆς ἀπροβλέπτων καὶ ἀναπο-τρέπτων γεγονότων, μὴ δυναμένων νὰ προβλεφθῶσι καὶ ἀποτραπῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου, παρ' ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν καὶ προσοχήν, ἣν ἤθελε καταβάλει πρὸς τοῦτο. Περαιτέρω ἡ ὑπαγωγὴ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἐν τῷ εἰσαγωγικῷ ἐγγράφῳ καὶ προκύπτουσιν ἐν γένει ἐκ τοῦ φακέλλου, ἐναπόκειται, ἐπαναλαμβάνομεν, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Διοικήσεως, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς κρίσεως τῆς ὁποίας δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ προσθέσωμεν, ὅτι πρὸς μόρφωσιν ἀσφαλοῦς κρίσεως καὶ τῶν γεγονότων τῶν συνιστώντων τὴν ἀνωτέρω βίαν ἐν προκειμένῳ καὶ τῆς παντελοῦς ἀδυναμίας, εἰς ἣν ἡ ἐπιχείρησις περιῆλθε συνεπείᾳ τούτων, δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ τὸ γεγονός, ὅτι ἀσφαλῶς τὸ κλείσιμον τοῦ ἐργοστασίου τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐργοδότου, μὴ παρουσιάζον τὴν μορφὴν τοῦ ὀλιγοημέρου ἢ τῆς προσωρινότητος, δὲν δύναται νὰ ὑποκρύπτῃ καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων περὶ καταβολῆς τῶν ἐκ τοῦ εἰρημένου νόμου ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐφ' ὅσον εἶναι αὐτονόητον, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ ὁριστικοῦ κλεισίματος τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῆς ἐντεῦθεν δημιουργουμένης διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν γεννώμεναι ζημίαι εἶναι ἀσφαλῶς μεγαλύτεραι τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ τῆς καταβολῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα δὲν ἐξετάζεται ἡ ὕπαρξις εὐθύνης ἢ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς παντελοῦς οἰκονομικῆς ἀδυναμίας, περὶ ἧς ὁ λόγος, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ προσδιορισθέντα, τάσσεται ὡς προϋπόθεσις ταύτης καὶ τῆς παροχῆς ἀπαλλαγῆς διὰ τῆς ὑπουργικῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἡ ὕπαρξις ἀνωτέρας βίας, δι' ἣν ἀποκλείεται αὐθύνη ἢ ὑπαιτιότης τοῦ ὑποχρέου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐρώτημα, ἂν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς εἰρημένης ἀπαλλαγῆς προσαπαιτῆται, πλὴν τῆς παντελοῦς οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τῆς ἐργοδότιδος ὁμορρύθμου ἑταιρίας, καὶ ἡ διαπίστωσις ὁμοίας ἀδυναμίας καὶ τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν ἑταιρίαν ταύτην μελῶν, εὐθυνομένων, ὡς γνωστόν, δι' ὅλης των τῆς ἀτομικῆς περιουσίας διὰ χρέη τῆς ἑταιρίας, ἀπαντῶμεν ὅτι βεβαίως ἡ ἀρχὴ αὕτη περὶ ἀλληλεγγύου εὐθύνης τούτων διὰ χρέη τῆς ἑταιρίας, ἧς ἀποτελοῦν μέλη, παραμένει πάντοτε ἰσχυρά, πλὴν δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, διότι ἡ τοιαύτη εὐθύνη αὐτῶν προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν χρέους τῆς ἑταιρίας, ὁποῖον δὲν ὑφίσταται βεβαίως, ἐφ' ὅσον θέλει ἐκδοθῇ ἡ περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τούτου ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ τὴν παροχὴν δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς ταύτης ἐρευνᾶται κατὰ νόμον ἡ οἰκονομικὴ ἀδυναμία τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἀπαρτιζόντων ταύτην μελῶν ἀτομικῶς.

Τέλος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀφετηρίαν τῆς χρονικῆς ἰσχύος τῆς ἐκδοθησομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀπαλλαγῆς, οὐδεμία ἀμφιβολία γεννᾶται, ὅτι ἡ τελευταία αὕτη, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν λόγων, δι' οὓς χορηγεῖται ἡ ἐν λόγῳ ἀπαλλαγή, δέον νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν δύναμιν, ἀνατρέχουσαν εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀποδεδειγμένως ἐπῆλθεν ἡ παντελὴς οἰκονομικὴ ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου (τὸ κλείσιμον τοῦ ἐργοστασίου), ἐπομένως καὶ πέραν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὑπεβλήθη ἡ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αἴτησις αὐτοῦ.

VI

ΠΑΡΟΧΗ «ΔΩΡΟΥ» ΔΙ' ΕΟΡΤΑΣ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν τὰ δι' ἑορτὰς καταβαλλόμενα πρὸς μισθωτοὺς «δῶρα» ἀποτελοῦν μισθὸν καὶ καταβάλληται καὶ ἐπ' αὐτῶν πρὸς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς εἰσφορά.*

Νομικοῦ Συμβούλου Γνωμ. 19[65]1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Διεύθ. Ε', Τμ. ΙΙ)

Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. ***Τρ. Κοντοπανσόπουλος***

Ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 ἐδ. α' τοῦ Κατασταστικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, καθορίσασα κρατήσεις 5 ο/ο ὡς ἀσφαλιστικὴν εἰσφορὰν διὰ τοὺς παρ' αὐτῇ ἠσφαλισμένους ὑπαλλήλους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐχρησιμοποίησε τὸν ὅρον «ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν» ὡς τὸν μᾶλλον συνήθη καὶ καθιερωμένον ὅρον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, παντὸς ἀπεσκόπησε νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου τούτου πᾶσαν οἱασδήποτε φύσεως ἀμοιβήν, ἥτις παρέχεται ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος Τραπέζης εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἐργαζομένους ὑπαλλήλους διὰ τὴν παρ' αὐτῶν παρεχομένην ταύτῃ ἐργασίαν των καὶ ἡ ὁποία λογίζεται πάντοτε σχεδὸν κατὰ μῆνα. Ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην περιλαμβάνονται ἀναμφισβητήτως ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ὑπὸ κρίσιν διατάξεως τοῦ Καταστατικοῦ καὶ τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, διότι καὶ ταῦτα ἀποτελοῦν ἀμοιβὴν τῶν ὑπαλλήλων ἔναντι τῆς ὑπ' αὐτῶν παρεχομένης εἰς τὴν Τράπεζαν ἐργασίας των, ἐπιφερουσαν ἐμμέσως, πλὴν οὐσιαστικῶς, ἐπαύξησιν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν. Ὁ ὅρος «δῶρον», ἱστορικῶς ἐξεταζόμενος, δικαιολογεῖται βεβαίως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀρχικῶς, ὅτε τὸ πρῶτον ἐδόθη τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ἀπέρρευσεν ἐκ τῆς ἐλευθεριότητος αὐτῶν ἔναντι τῶν μισθωτῶν καὶ οὐχὶ ἐκ πνεύματος συμβατικῆς, συλλογικῆς ἢ νομίμου ὑποχρεώσεως τούτων πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτοὺς τοῦ ἐν λόγῳ δώρου, βραδύτερον ὅμως ἡ διάθεσις αὕτη τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τοιουτότροπον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν μισθωτῶν αὐτῶν μετεβλήθη εἰς νόμιμον ὑποχρέωσιν αὐτῶν, καθιερωθεῖσαν εἴτε εἰς συλλογικὰς συμβάσεις, εἴτε εἰς διατάξεις νόμων, εἴτε καὶ εἰς συμβάσεις ἀτομικὰς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων. Οὕτω ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας «περὶ ρυθμίσεως τῶν

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΙΣ ΔΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 5514.

Τὸ ὅτι ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας παρεχωρήθησαν τὰ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα ὑπὸ τοῦ Ν. 3514, νομίζω, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Νόμου δὲ παραχώρησις τῶν ἐπιδομάτων, καθ' ὃν χρόνον ἡ σύμβασις ἐργασίας εὑρίσκεται ἐν ἀναστολῇ, λόγῳ τῆς στρατεύσεως τῶν μισθωτῶν, δὲν μεταβάλλει ποσῶς τὴν ἀξίωσιν τούτων εἰς ἀξίωσιν ἐκ τοῦ Νόμου, ὡς δέχεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 16971|1950 ἀπόφασις τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 9, 905). Ἡ ὑποστηριζομένη, ἐξ ἄλλου, ἄποψις ὅτι ὡς ἀξίωσις πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, νοητέα ἡ τοιαύτη περὶ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ μὴ ἐκτελέσεως ἢ λόγῳ παραβάσεως τῶν ὅρων αὐτῆς (Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 301|1947, ΕΕΔ 6, 633), εἶναι ἀναμφισβητήτως ὀρθή, διότι ἡ ἀξίωσις καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων δύναται νὰ ὑπαχθῇ, διότι δὲν καταβάλλονται ταῦτα εἰς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε ἀποτελοῦν ἀποζημίωσιν λόγῳ μὴ ἐκτελέσεως ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου· ἀπομένει ὅμως, ἀναμφισβητήτως, ἡ τοιαύτη ἀξίωσις (τῶν ἐπιδομάτων) ὀφειλήν, αἰτίαν ἔχουσαν προϋχόντως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ στράτευσις, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, δὲν συνεπάγεται, ἄνευ ἑτέρου τινός, τὴν παροχὴν ἐπιδομάτων ἀδιακρίτως εἰς ὅλους τοὺς στρατευομένους, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας διὰ συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τοὺς ἐργοδότας κατὰ τὴν στράτευσίν των. Ἡ, ὀρθότερον, ἡ ὑπάρχουσα σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου, μὲ τὴν στράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ, διαμορφοῦται ἐκ τοῦ Νόμου εἰς σύμβασιν ἐργασίας ὅλως ἰδιότυπον, κατὰ παρέκκλισιν τῶν γενικῶν Ἀρχῶν περὶ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἰδίᾳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 380 Α.Κ., καθ' ἣν «ἐὰν ἡ παροχὴ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων εἶναι ἀδύνατος ἕνεκα γεγονότος, δι' ὃ οὗτος δὲν ὑπέχει εὐθύνην, ἀπαλλάσσεται καὶ ὁ ἕτερος συμβαλλόμενος τῆς ἀντιπαροχῆς». Διαβλέπων δηλαδὴ ὁ Νομοθέτης ἐν τῇ ὀξυδερκείᾳ του, ὅτι διὰ τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ θὰ ἐστερεῖτο ἡ οἰκογένειά του τῶν μισθῶν αὐτοῦ, ἀποδίδων δὲ ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸ γεγονὸς τῆς ὑπὸ τούτου παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν Πατρίδα, ἠθέλησε, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῶν ἐπιδομάτων, νὰ μετριάσῃ τὴν ἐκ τῆς στρατεύσεως ζημίαν τοῦ μισθωτοῦ, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ ὑπηρεσίαι των ἐξυπηρετοῦν τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Ταῦτα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύσιν τῆς ἀξιώσεως τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, καίτοι γνωρίζει, ὅτι νομολογιακῶς κρατεῖ ἤδη ἡ ἀντίθετος γνώμη τῆς ὑφ' ἡμῶν ὑποστηριζομένης.

Καὶ ἤδη ἐρωτᾶται, ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καθυστέρησις τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἶναι ποινικῶς κολάσιμος κατὰ τὸν Ν. 690; Ὁ διακεκριμένος συνάδελφος καὶ φίλος κ. Εἰσαγγελεὺς κ. Ν. Β. Κορφιάτης (ΕΕΔ 11, 438), στηριζόμενος προφανῶς εἰς τὴν φράσιν τοῦ Ν. 690|1945 «ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους», προάγεται εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ καθυστέρησις παροχῶν, διὰ νὰ εἶναι ποινικῶς κολάσιμος, πρέπει ἀπαραιτήτως ὁ μισθωτὸς ἐνῷ παρέχῃ ὄντως ἐργασίαν ἢ ἄλλως πράγματι νὰ ἀπασχολῆται εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὑποχρέου πρὸς καταβολὴν τῶν παροχῶν τούτων ἐργοδότου». Ἀναμφισβητήτως τὸ γράμμα τοῦ Νόμου εἶναι ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης. Ἂν ὅμως ἀναζητήσωμεν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου, ὅστις προδήλως εἶναι, ἡ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐμπρόθεσμος λῆψις τῶν ὀφειλομένων παροχῶν, ἵνα διὰ τούτων ἀντιμετωπίζῃ εὐχερέστερον τὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας του, ἡ θεραπεία τῶν ὁποίων θὰ καθίστατο ἄλλως προβληματικὴ ἐκ τῆς συστηματικῆς ἀναβλητικότητος καὶ δυστροπίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τούτων (βλ. παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Εἰσαγγελέως εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 100|1950 βούλευμα τοῦ Συμβ. Πλημμ. Θεσσαλονίκης, ΕΕΔ 9, 904), νομίζομεν, ὅτι, παραβλέποντες τὸ γράμμα, ὅταν ἡ ἐκ τούτου συναγομένη ἔννοια εἶναι ἀμφίβολος, οὔτε Νόμον μὴ ὑπάρχοντα δημιουργοῦμεν, οὐδὲ τὸν ὑπάρχοντα μεταβάλλομεν, ἀλλὰ συντελοῦμεν εἰς τὴν πλήρη τούτου τήρησιν. Τὸ ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 690|1945 δὲν ἠθέλησε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον, ἐκ παραδρομῆς προφανῶς, διετύπωσε, ἀλλὰ ἠθέλησε ὅ,τι διὰ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας αὐτοῦ συνάγεται, χαρακτηριστικὸν εἶναι καὶ τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ διὰ τοῦ τελευταίου Ν. 2057|1952 «περὶ κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1625|1951 περὶ ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν κλπ.», λαμβάνεται μέριμνα νὰ ἐξαιρεθοῦν τῆς ἀναστολῆς διώξεως, ἐν τῇ § 2 τοῦ 2 ἄρθρου αὐτοῦ, «...Τὰ ἀδικήματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ Ν. 690|1945 «περὶ καθυστερήσεως μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ πάσης φύσεως παροχῶν ὀφειλομένων εἰς τοὺς στρατευθέντας καὶ μὴ ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας αὐτῶν». Ὑπολαμβάνει δηλαδὴ ὁ Νομοθέτης, ὅτι διὰ τοῦ Ν. 690|1945 διώκεται ποινικῶς καὶ ἡ καθυστέρησις ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐνῷ ἡ Νομολογία τῶν οὐσιαστικῶν Δικαστηρίων, δέχεται, ὡς γνωστόν, παγίως ὅτι ἡ τοιαύτη καθυστέρησις δὲν εἶναι ποινικῶς κολάσιμος.

Λεωνίδας Δ. Παναγῆς, Δικηγόρος

ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς» τοῦ 1948 ρητῶς ὁρίζεται ὡς 13ος μισθὸς τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Α.Ν. 1512|1950 «περὶ ἀποδοχῶν τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ.» ὑπὸ τὸ κράτος τῆς καθιερουμένης ἐννοίας τοῦ δώρου τούτου ὁρίζει, ἐν ἄρθρῳ 9 αὐτοῦ, τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων ὡς πρόσθετον μισθὸν διὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ δῶρον τοῦ Πάσχα ὡς πρόσθετον δεκαπενθήμερον διὰ τὸ Πάσχα.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ὑπολογισμὸς πραγματοποιουμένων ἡμερῶν ἐργασίας διὰ τὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορὰς. (*Καθηγηταὶ μουσικῆς, ἐκπαιδευτικοὶ καὶ λοιπαὶ κατηγορίαι μισθωτῶν*). Ι. Συμφώνως πρὸς τὰς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν παραχθείσας ὁδηγίας, οἱ διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβόμενοι μισθωτοὶ θεωροῦνται πραγματοποιοῦντες κατὰ μῆνα 25 ἡμέρας ἐργασίας (ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐργασία παρέχεται καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ὁπότε θεωροῦνται πραγματοποιοῦντες 30 ἡμέρας ἐργασίας κατὰ μῆνα).

Τοῦτο ρητῶς προβλέπεται ὑπὸ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 6298|1934, ἥτις διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 25 § 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προβλεπομένου Κανονισμοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς συνδυασμένας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 60 § 1 ἐδ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καταργεῖται ὁ Ν. 6298|1934 καὶ τοῦ ἄρθρου 65, ὁριζούσης, ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τον εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐξαιρέσει τῶν διατάξεων ἐκείνων, δι' ἃς προβλέπεται διάφορος χρόνος ἰσχύος των, ἐν προκειμένῳ δὲ χρόνος ἰσχύος τῆς ἐνδεχομένης νέας, βάσει τοῦ ἄρθρου 25 § 5 Α.Ν. 1846|1951, ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ θὰ εἶναι ὁ χρόνος τῆς ἐκδόσεως τοῦ προβλεπομένου παρὰ ταύτης Κανονισμοῦ.

Οὐδ' ἄλλωστε ἀντιμετωπίσθη τὸ ὡς ἄνω ζήτημα ὑπὸ τοῦ προσφάτου Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» (Ἐγκύκλιος 162|1951), ρυθμίσαντος, ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 87|1952 Ἐγκυκλίου διαταγῆς, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος του τὰς συνήθεις καὶ ἁπλᾶς περιπτώσεις. Πρὸς τὸ παρὸν ἄρα διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο τὸ νομικὸν καθεστὼς τοῦ Ν. 6298.

Ἐν τῇ περιπτώσει ὅθεν τῶν διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένων μισθωτῶν δὲν ἐξετάζεται ἐπὶ πόσας ἡμέρας ὁ μισθωτὸς παρέχει πράγματι ἐργασίαν πρὸς τὸν ἐργοδότην του. Οὕτως, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐχῃ συμφωνηθῇ, ὅτι ὡρισμένας ἡμέρας τῆς μισθολογικῆς περιόδου δὲν θὰ ἐργάζεται ὁ μισθωτὸς ἢ καθ' ὡρισμένας ἡμέρας θὰ ἐργάζεται οὗτος τμῆμα μόνον τῆς ἡμέρας, χωρὶς ὅμως ἐκ τοῦ λόγου τούτου νὰ τῷ καταβάλλεται καὶ μισθὸς μειωμένος, ἀλλὰ ὁ συνήθης μισθός.

Ὅθεν, καὶ οἱ διὰ μισθοῦ ὡρισμένου κατὰ μῆνα ἢ διὰ τοιούτου καὶ ποσοστῶν ἀμειβόμενοι καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι Ὠδείων καὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἐν γένει (καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων κ.λ.π.), δέον ὅπως θεωρηθῶσι πραγματοποιοῦντες 25 ἡμέρας ἐργασίας κατὰ μῆνα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν τῆς πραγματικῆς των ἀπασχολήσεως.

Ἄλλωστε εἰδικῶς περὶ τῆς περιπτώσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν προσώπων προβλέπει ἡ διάταξις τῆς 2ας περιόδου τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 6298|1934, καθορίζουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ μῆνα ὑπολογιζομένων ὡς πραγματοποιουμένων ἡμερῶν ἐργασίας ὑπὸ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθοῦ, οἵτινες ἐργάζονται συνήθως, εἴτε λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των, εἴτε δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον, οὐχὶ καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, εἰς 25 κατὰ μῆνα.

Τέλος ἡ διάταξις τῆς 1ης περιόδου τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 7 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ρυθμίζει τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ὅσον αὕτη ἀφορᾷ μόνον τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ μισθωτός, ὁ διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβόμενος, ἐκτάκτως δὲν ἀπησχολήθη καθ' ὅλον τὸν μῆνα (ὡς λ.χ. λόγῳ αὐθαιρέτου ἀπουσίας, ἀδείας ἄνευ ἀποδοχῶν κ.λ.π.) καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν τῷ κατεβλήθησαν πλήρεις αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μηνός, ὁπότε τῷ ὑπολογίζονται αἱ ὀλιγώτεραι τῶν 25 ἡμέραι, καθ' ἃς οὗτος παρέσχεν πράγματι ἐργασίαν.

Παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τῶν διὰ μισθοῦ ὡρισμένου κατὰ μῆνα ἀμειβομένων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῶν ὠδείων, καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐν γένει, εἰς ἣν περίπτωσιν ἐκτάκτως δὲν ἀπασχολήθησαν καθ' ὅλας τὰς συμπεφωνημένας ἡμέρας καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου λάβουν μειωμένας ἀποδοχάς, θὰ μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν 25 ἡμερῶν κατὰ τόσας ἡμέρας, ὅσα εἰκοστὰ πέμπτα τοῦ μισθοῦ ἀντιπροσωπεύει ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν.

Ἡ αὐτὴ δὲ ὡς ἄνω λύσις προσήκει γενικῶς καὶ προκειμένου περὶ τῶν πολλαπλῶς ἀπασχολουμένων καὶ λαμβανόντων μηνιαῖον μισθὸν ἰδιαίτερον δι' ἑκάστην ἐκ τῶν ἀπασχολήσεών των μισθωτῶν, τῶν ἐργαζομένων συνήθως, εἴτε λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των, εἴτε δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον, οὐχὶ καθ' ὅλον τὸν μῆνα. Ἑκάστη τῶν πολλαπλῶν ἀπασχολήσεων τῶν προσώπων τούτων θὰ ὑπολογίζεται χεχωρισμένως.

Ἐπαναλαμβάνομεν πάντως, ὅτι προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω ρυθμίσεων εἶναι, ὅπως ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ μισθοῦ συμπεφωνημένου καὶ ὡρισμένου κατὰ μῆνα (ἀνεξαρτήτως βεβαίως ἐὰν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὕψους τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ καταβαλλομένου εἰς τὸν τελευταῖον ἐλήφθησαν ἐνδεχομένως ὑπ' ὄψιν αἱ ὧραι ἀπασχολήσεως κ.λ.π.).

Διάφορος ὅμως λύσις προσήκει ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν μισθωτῶν (καθηγητῶν καὶ διδασκάλων ὠδείων, ἐκπαιδευτικῶν ἐν γένει), καθ' ἃς οὗτοι δὲν ἀμείβονται διὰ μισθοῦ μηνιαίως συμπεφωνημένου, ἀλλὰ ἐπὶ ὡρομισθίῳ ἢ ἡμερομισθίῳ ἢ μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὰ ἐν λόγῳ πρό-

σωπα θά λογίζωνται πραγματοποιοῦντα τόσας ἡμέρας ἐργασίας καθ' ἑκάστην μισθολογικήν περίοδον, ὅσαι εἶναι αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς παρέσχον πράγματι ἐργασίαν, ἀσχέτως χρονικῆς διαρκείας τῆς ἡμερησίας αὐτῶν ἀπασχολήσεως. Διά τῶν ἡμερῶν δὲ τούτων θά διαιρῆται τό σύνολον τῶν κατά τήν μισθολογικήν περίοδον ἀποδοχῶν των διά τήν ἐξεύρεσιν τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ, ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται αἱ καταβλητέαι εἰσφοραί.

Ὡς εἰκός ὅμως, εἰς τάς περιπτώσεις πολλαπλῆς ἀπασχολήσεως τῶν ὡς ἄνω προσώπων δέν δύναται τό σύνολον τῶν πραγματοποιουμένων ἐκ μέρους τούτων ἡμερῶν ἐργασίας κατά μῆνα δι' ὅλας τάς ἀπασχολήσεις των νά ὑπερβῇ τάς 25 ἡμέρας, ἐκτός ἐάν παρέχουν ἐργασίαν καί κατά τάς Κυριακάς, ὁπότε δέν δύναται νά ὑπερβῇ τάς 30 ἡμέρας.

Σημειοῦμεν πάντως, ὅτι εἰς πάσας τάς ἀνωτέρω περιπτώσεις δέον νά ἐξετάζηται, ἂν ἡ ὑπό τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν παρεχομένη ἐργασία δύναται νά θεωρηθῇ ὡς πράγματι κατά κύριον ἐπάγγελμα παρεχομένη, ὁπότε καί μόνον τά πρόσωπα ταῦτα ὑπάγονται ἐπί τοῦ παρόντος εἰς τήν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν.

Οὕτως, ἐφ' ὅσον ἐξακριβωθῇ, ὅτι ἡ ὑπό τῶν ὡς ἄνω προσώπων ἀσκουμένη ὡς ἄνω βιοποριστική δραστηριότης δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς προσδίδουσα αὐτοῖς τήν κοινωνικήν καί ἐπαγγελματικήν των θέσιν ἢ τό ἐκ ταύτης ἀποκερδαινόμενον χρηματικόν ποσόν δέν εἶναι δυνατόν νά θεωρηθῇ ὡς ἀξιόλογον, συγκρινόμενον καί πρός τάς ἐξ ἑτέρας μή ἐξηρτημένης ἀπασχολήσεως των προσόδους ἢ ἑτέρα εἰσοδήματα των, διά τήν θεραπείαν τῶν βασικῶν των ἀναγκῶν, δέν δύνανται τά ἐν λόγῳ πρόσωπα νά ὑπαχθοῦν εἰς τήν ἀσφάλισιν.

Τοῦτο δέ, διότι, ὡς γνωστόν, τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν αὐχί κατά κύριον ἐπάγγελμα πρόσωπα δέν ὑπάγονται ἐπί τοῦ παρόντος καί μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπό τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 προβλεπομένου Κανονισμοῦ εἰς τήν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν.

II. *Ἐπί τοῦ ζητήματος τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν κατατάσσονται.*

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 3081 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, ληφθείσης κατά τήν ὑπ' ἀριθ 71]1951 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 2.11.1951, οἱ καθηγηταί καί οἱ διδάσκαλοι τῶν ὠδείων κατετάγησαν διά τήν καταβολήν τῶν πρός τό Ἵδρυμα εἰσφορῶν των εἰς ὡρισμένας κλάσεις τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων.

Ὡς ὅμως διά τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος ὡρίσθη, ἐάν πρόσωπα τῶν κατηγοριῶν, ἃς ἀφορᾷ ἡ γενομένη ὡς ἄνω κατάταξις εἰς κλάσεις τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων, λαμβάνουν μισθόν, εἰς ὃν ἀντιστοιχεῖ τεκμαρτόν ἡμερομίσθιον ἀνώτερον τοῦ διά τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καθοριζομένου, αἱ εἰσφοραί ὑπολογίζονται ἐπί τοῦ ἀνωτέρου τούτου τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου.

Συνεπῶς, εἰς τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς τό σύνολον τῶν πραγματοποιουμένων ἐκ μέρους τῶν καθηγητῶν καί διδασκάλων τῶν ὠδείων ἀμοιβῶν ὑπερβαίνει κατά κανόνα τά διά τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καθοριοθέντα τεκμαρτά ἡμερομίσθια, αἱ εἰσφοραί τῶν προσώπων τούτων θά ὑπολογίζωνται ἐπί τῶν πραγματικῶν τούτων ἀποδοχῶν.

Δέον, ὅθεν, ὅπως μεριμνήσητε διά τήν συμφώνως πρός τάς ἀνωτέρω ὁδηγίας τακτοποίησιν τῆς περιπτώσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν μισθωτῶν, ἀναθεωροῦντες τάς τυχόν γενομένας κατά τό παρελθόν ἀντιθέτους πρός τάς ἀνωτέρω ὁδηγίας ρυθμίσεις, τόσον ὡς πρός τόν ὑπολογισμόν τῶν πραγματοποιουμένων ἡμερῶν ἐργασίας, ὅσον καί ὡς πρός τήν μισθολογικήν κλάσιν, εἰς ἣν κατατάσσονται διά τήν καταβολήν τῶν εἰσφορῶν τά ὡς ἄνω πρόσωπα διά τήν ἀπό τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846] 1951 καί ἐφεξῆς χρονικήν περίοδον, καθ' ἣν ἰσχύει τό σύστημα τοῦ κατά μισθολογικάς κλάσεις ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν (*Ἔγγρ. 6287] 1029 τῆς 28 Ἀπριλίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρός τό Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Ι.Κ.Α. Ἀθηνῶν*).

Περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ διά πληρεξουσίου εἴσπραξις τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι τό ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται ὑπό τήν προϋπόθεσιν, ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος παραμένει ἄνεργος, εἶναι ἱκανός πρός ἐργασίαν καί ἐλεύθερος νά παράσχῃ ταύτην, ἀποκλείεται κατ' ἀρχήν ἡ διά πληρεξουσίου εἴσπραξις τούτου, ὡς τεκμηρίου τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων θεωρουμένης καί αὐτῆς τῆς αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως τοῦ ἠσφαλισμένου πρός λῆψιν τῆς ἐν λόγῳ παροχῆς.

Κατ' ἐξαίρεσιν ὅμως ἐπιτρέπεται ἡ διά πληρεξουσίου εἴσπραξις τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὅταν ἡ δικαιοῦχος ἠσφαλισμένη τελῇ εἰς κατάστασιν κυοφορίας ἢ λοχείας, ἐφ' ὅσον χρόνον λόγῳ τῆς καταστάσεώς της ταύτης ἀδυνατεῖ νά εἰσπράξῃ αὐτοπροσώπως τό ἐπίδομα ἀνεργίας, δεδομένου ὅτι, συμφώνως πρός ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 86 § 8 Α.Ν. 1846]1951, ἡ ἐπιδότησις λόγῳ κυοφορίας ἢ λοχείας δέν συνεπάγεται ἀναστολήν τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας.

Προσέτι διά πληρεξουσίου εἶναι δυνατή ἡ εἴσπραξις τοῦ ἀπαιτητοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀλλά μόνον διά τάς ὑπολειπομένας ἡμέρας τοῦ τελευταίου ἰδθημέρου καί ἐφ' ὅσον μετά τήν τελευταίαν πληρωμήν ἐμεσολάβησε λῆξις, ἀναστολή ἢ διακοπή τῆς ἐπιδοτήσεως (*Ἔγγρ. 10148]1953 τῆς 22 Ἀπριλίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρός ἅπαντα τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2070]1952 Νόμος

Περί συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. 560]1945 «περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 102 τῆς 23 Ἀπριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

. . . . . .

Ἄρθρον 2

Τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Α.Ν. 560]1945 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ταμείων κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ Προνοίας τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καθορίζονται ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἑκάστου τούτων καὶ γνωμάτευσιν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Τὰ ἤδη κατεστημένα κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην Συμβούλια θεωροῦνται νομίμως συγκεκροτημένα, ἀφ' ἧς διωρίσθησαν καὶ μέχρι λήξεως τῆς θητείας των, αἱ δὲ πράξεις αὐτῶν οὐδεμίαν πάσχουσιν ἐκ τοῦ τρόπου τῆς συστάσεώς των ἐλαττωματικότητα.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1952

2085]1952 Νόμος

Περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 1811]1951 «περί Κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 105 τῆς 24 Ἀπριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Αἱ κατωτέρω ἀναφερόμεναι διατάξεις τοῦ Νόμου 1811]1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως Δημοσίων Ὑπαλλήλων» τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς:

. . . . . .

Ἄρθρον 5

1. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπαλληλικοῦ κώδικος αἱ διατάξεις αὐτοῦ, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τῶν νόμων 1841]1951 καὶ 1972]1951 καὶ τοῦ παρόντος, κατισχύουν πάσης διατάξεως μεταγενεστέρου τοῦ κώδικος νόμου, τεθείσης ἐν ἰσχύι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ κώδικος.

2. Πᾶσα διάταξις, ρυθμίζουσα κατὰ τρόπον διάφορον τοῦ ὑπαλληλικοῦ κώδικος τὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς τοὺς διαγωνισμούς, τὰ τῆς διεξαγωγῆς αὐτῶν, τὰ τῆς καταρτίσεως τῶν πινάκων ἐπιτυχίας, τὰ τῆς ἰσχύος αὐτῶν, τὰ τῆς πληρώσεως τῶν θέσεων διὰ τῶν ἐπιτυχόντων ἐν διαγωνισμῷ καὶ ἐν γένει ὁπωσδήποτε σχετιζομένη πρὸς τοὺς διαγωνισμοὺς τῶν εἰς τὸν ὑπαλληλικὸν κώδικα ὑπαγομένων ὑπαλλήλων καταργεῖται διὰ τοὺς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου προκηρυσσομένους διαγωνισμούς.

3. Κατ' ἐξαίρεσιν διατηροῦνται ἐν ἰσχύι, διὰ τὸ ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 1836]1951 χρονικὸν διάστημα, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πλήρωσιν κενῶν ἢ κενουμένων θέσεων, ὑπαλλήλων ὑπαγομένων εἰς τὸν ὑπαλληλικὸν κώδικα κατ' ἀναλογίαν δύο προσώπων ὑπαγομένων εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐπιτυχόντων εἰς τὸν οἰκεῖον διαγωνισμὸν πρὸς ἓν ἐκ τῶν εἰς τὸν αὐτὸν διαγωνισμὸν ἐπιτυχόντων λοιπῶν προσώπων. Ἡ ὕπαρξις ἰδιότητός τινος ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1836]1951 βεβαιοῦται διὰ πιστοποιήσεως τοῦ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἁρμοδίου συμβουλίου, ὑποβαλλομένης ὑπὸ τοῦ ἐπιτυχόντος εἰς τὸν διαγωνισμόν, εἰς τὴν προκηρύξασαν τοῦτον ἀρχήν, οὐχὶ πέριξ τῶν 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πίνακος ἐπιτυχίας διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ προκηρύξασα τὸν διαγωνισμὸν ἀρχὴ πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης διαβιβάζει τὰς ὑποβληθείσας πιστοποιήσεις, μετὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς παρατηρήσεων, εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., ὅστις, μετ' ἔλεγχον τῶν διαβιβασθέντων στοιχείων, καταρτίζει τὸν τελικὸν πίνακα ἐπιτυχίας εἰς ὃν τηρεῖται ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναλογία μεταξὺ τῶν προστατευομένων κατὰ τὸν Ν. 1836]1951 προσώπων καὶ τῶν μὴ τοιούτων. Ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. καταρτισθεὶς τελικὸς πίναξ δημοσιεύεται, ἐντολῇ αὐτοῦ, διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς εἰς τὸν πίνακα τούτων σειρᾶς ἐνεργοῦνται οἱ διορισμοί. Οἱ μὴ ὑποβάλλοντες ἐμπροθέσμως αἴτησιν περὶ τροποποιήσεως τῆς εἰς τὸν πίνακα ἐπιτυχίας σειρᾶς αὐτῶν, συναδευομένην ὑπὸ τῆς δεούσης πιστοποιήσεως, στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τούτου. Ἐὰν οὐδεμία τοιαύτη αἴτησις ὑποβληθῇ ἐμπροθέσμως, διὰ πράξεως τῆς προκηρυξάσης τὸν διαγωνισμὸν ἀρχῆς, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, κηρύσσεται ἐκτελεστὸς ὁ δημοσιευθεὶς πίναξ ἐπιτυχίας, μεθ' ὃ καὶ μόνον ἐνεργοῦνται οἱ διορισμοί. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης παραγράφου, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 23 § 3 τοῦ ὑπαλληλικοῦ κώδικος προσαύξησις τοῦ βαθμοῦ ἐπιτυχίας ἐνεργεῖται μόναν διὰ τοὺς πολυτέκνους καὶ τὰ τέκνα πολυτέκνων. Ἐπὶ συνδρομῆς εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἰδιότητος πολυτέκνου ἢ τέκνου πολυτέκνου καὶ τινος τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1836]1951 ἐφαρμόζεται ἡ μείζων προστασία.

Ἄρθρον 6

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς

καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1952

2078|1952 Νόμος

Περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 διεθνοῦς συμβάσεως «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 116 τῆς 28 Ἀπριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 17 διεθνὴς σύμβασις «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας», ψηφισθεῖσα ἐν Γενεύῃ τὸ 1925 ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας κατὰ τὴν ἑβδόμην σύνοδον αὐτῆς.

Τὸ κείμενον τῆς κυρουμένης συμβάσεως ἕπεται ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει καὶ γαλλικῷ πρωτοτύπῳ.

Σύμβασις ἀριθ. 17

Περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας.

Ἡ Γενικὴ Συνδιάσκεψις τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας,

Συγκληθεῖσα ἐν Γενεύῃ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καὶ συνελθοῦσα αὐτόθι τὴν 19ην Μαΐου 1925 εἰς τὴν ἑβδόμην αὐτῆς σύνοδον,

Ἀφοῦ ἀπεφάσισε τὴν ἀπόδοχὴν διαφόρων προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας, ζήτημα περιλαμβανόμενον εἰς τὸ πρῶτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς συνόδου καὶ

Ἀφοῦ ἀπεφάσισεν ὅτι αἱ προτάσεις αὗται δέον νὰ λάβουν τὸν τύπον διεθνοῦς συμβάσεως,

Ψηφίζει σήμερον 10ην Ἰουνίου 1925 τὴν ὡς ἕπεται σύμβασιν—ἥτις ἀποκαλεῖται «Σύμβασις περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας ἔτους 1925»—πρὸς ἐπικύρωσιν ὑπὸ τῶν Μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας.

Ἄρθρον 1

Πᾶν Μέλος τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, ἐπικυροῦν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν, ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐξασφαλίζῃ εἰς τὰ θύματα ἀτυχημάτων ἐργασίας ἢ τοὺς δικαιούχους αὐτῶν ὅρους ἀποζημιώσεως ὅσους τοὐλάχιστον πρὸς τοὺς ἐν τῇ παρούσῃ συμβάσει προβλεπομένους.

Ἄρθρον 2

1. Αἱ περὶ ἐπαναρθώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας νομοθεσίαι καὶ κανονισμοὶ δέον ὅπως ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς ἐργάτας ὑπαλλήλους ἢ μαθητευομένους, οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς οἱανδήποτε φύσεως δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις ἢ καταστήματα.

2. Ἕκαστον Μέλος δικαιοῦται, ἐν τούτοις, ὅπως ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτοῦ νομοθεσίᾳ προβλέπῃ οἱανδήποτε ἐξαιρέσεις ἠθέλε θεωρήσει ἀπαραιτήτους, καθ' ὅ,τι ἀφορᾷ:

α) Πρόσωπα ἐκτελοῦντα ἐργασίας παρεμπιπτούσης φύσεως ξένας πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐργοδότου.

β) Τοὺς κατ' οἶκον ἐργαζομένους.

γ) Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργοδότου, ἅτινα ἐργάζονται ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμόν του καὶ διαμένουν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην.

δ) Τοὺς μὴ χειρώνακτας ἐργαζομένους ὧν ἡ ἀμοιβὴ ὑπερβαίνει τὸ ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας καθοριζόμενον ὅριον.

Ἄρθρον 3

Ἡ παροῦσα σύμβασις δὲν ἀφορᾷ:

1) Τοὺς ἐργάτας θαλάσσης καὶ ἁλιεῖς, δι' οὓς θέλει θεσπισθῇ μεταγενεστέρα σύμβασις.

2) Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς εἰδικὸν σύστημα ἀποζημιώσεως τοὐλάχιστον ἐξ ἴσου εὐνοϊκὸν πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπόμενον.

Ἄρθρον 4

Ἡ παροῦσα σύμβασις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὴν γεωργίαν, δι' ἣν παραμένει ἐν ἰσχύϊ ἡ εἰς τὴν τρίτην σύνοδον τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας ψηφισθεῖσα σύμβασις περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας ἐν τῇ γεωργίᾳ.

Ἄρθρον 5

Ἀποζημιώσεις ὀφειλόμεναι ἐν περιπτώσει ἀτυχημάτων ἐπενεγκόντων τὸν θάνατον ἢ διαρκῆ ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν καταβάλλονται ὑπὸ μορφὴν συντάξεως εἰς τὸν παθόντα ἢ τοὺς δικαιούχους αὐτοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ ἀποζημιώσεις αὗται δύνανται νὰ καταβάλλωνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ μορφὴν κεφαλαίου, ὁσάκις παρέχεται εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἀρχὰς ἡ ἐγγύησις καταλλήλου χρησιμοποιήσεως τούτου.

Ἄρθρον 6

Ἐν περιπτώσει ἀνικανότητος χορηγεῖται ἀποζημίωσις τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς πέμπτης ἡμέρας μετὰ τὸ ἀτύχημα, εἴτε ὀφείλεται αὕτη παρ' ἐργοδότου, εἴτε παρ' Ἱδρύματος ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ ἀτυχήματος ἢ κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Ἄρθρον 7

Εἰς τὰ θύματα ἀτυχημάτων, ἅτινα λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν διατελοῦν εἰς κατάστασιν ἀπαιτοῦσαν συνεχῆ ἀντίληψιν τρίτου προσώπου, χορηγεῖται συμπληρωματικὸν ἐπίδομα.

Ἄρθρον 8

Αἱ ἐθνικαὶ νομοθεσίαι δέον νὰ προβλέπουν τὰ μέτρα ἐλέγχου, ὡς καὶ τὰς μεθόδους ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποζημιώσεων, αἵτινες ἠθέλον θεωρηθῇ ἀναγκαῖαι.

Ἄρθρον 9

Τὰ θύματα ἀτυχημάτων ἐργασίας δικαιοῦνται ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ οἱασδήποτε ἄλλης χειρουργικῆς ἢ φαρμακευτικῆς ἀντιλήψεως, αἵτινες ἠθέλον θεωρηθῇ ἀναγκαῖαι λόγῳ τοῦ ἐπισυμβάντος ἀτυχήματος. Ἡ ἰατρικὴ αὕτη ἀντίληψις βαρύνει ἢ τὸν ἐργοδότην ἢ τὰ Ἱδρύματα ἀσφαλίσεως κατὰ ἀτυχημάτων, ἀσθενείας ἢ ἀναπηρίας.

Ἄρθρον 10

1. Τὰ θύματα ἀτυχημάτων ἐργασίας δικαιοῦνται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἀσφαλιστοῦ χορήγησιν καὶ κανονικὴν ἀντικατάστασιν τῶν μηχανημάτων ὀρθοπεδικῆς καὶ προθέσεως, ὧν ἡ χρῆσις κρίνεται ἀναγκαία. Δύνανται ἐν τούτοις νὰ γίνῃ ὅλως κατ' ἐξαίρεσιν δεκτὸν ὑπὸ

τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας, ὅπως, ἀντὶ τῆς χορηγήσεως καὶ ἀνανεώσεως τῶν τοιούτων συσκευῶν, καταβάλληται εἰς τὸ θῦμα συμπληρωματικὴ ἀποζημίωσις, καθοριζομένη κατὰ τὸν χρόνον τοῦ καθορισμοῦ ἢ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, ὅπερ ἀντιπροσωπεύει τὴν πιθανὴν δαπάνην προμηθείας καὶ ἀνανεώσεως τῶν συσκευῶν τούτων.

2. Ὡς πρὸς τὴν ἀνανέωσιν τῶν συσκευῶν ἡ ἐθνικὴ νομοθεσία δέον νὰ προβλέπῃ μέτρα ἐλέγχου, θεωρούμενα ἀπαραίτητα, εἴτε πρὸς ἀποφυγὴν καταχωρήσεων, εἴτε πρὸς ἐξασφάλισιν ὅτι αἱ συμπληρωματικαὶ ἀποζημιώσεις θέλουν διατεθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἄρθρον 11

Αἱ ἐθνικαὶ νομοθεσίαι δέον νὰ περιλαμβάνουν διατάξεις, αἵτινες, ληφθανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ἑκάστης χώρας, θὰ εἶναι τὰ μάλιστα πρόσφοροι, ὅπως ἐξασφαλίζουν ὁπωσδήποτε εἰς τὰ θύματα ἀτυχήματος ἢ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἔλκοντας δικαίωμα τὴν καταβολὴν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπανορθώσεως καὶ ἐγγυῶνται κατὰ τῆς ἀφερεγγυότητος τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἀσφαλιστοῦ.

Ἄρθρον 12

Αἱ ρηταὶ ἐπικυρώσεις τῆς παρούσης συμβάσεως δέον ὅπως ὑπὸ τοὺς προβλεπομένους ὅρους εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας ἀνακοινοῦνται πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας, παρ' οὗ καὶ καταχωρίζονται.

Ἄρθρον 13

1. Ἡ παροῦσα σύμβασις ἄρχεται ἰσχύουσα εὐθὺς ὡς καταχωρισθοῦν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ αἱ ἐπικυρώσεις δύο Μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας.

2. Δὲν δεσμεύει εἰμὴ μονον τὰ Μέλη, ὧν ἡ ἐπικύρωσις κατεχωρίσθη ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

3. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ σύμβασις αὕτη ἄρχεται ἰσχύουσα δι' ἕκαστον μέλος, ἀφ' ἧς ἡ ἐπικύρωσις αὐτῆς καταχωρισθῇ ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 14

Εὐθὺς ὡς καταχωρισθοῦν ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας αἱ ἐπικυρώσεις δύο Μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας κοινοποιεῖ τοῦτο πρὸς ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας. Κοινοποιεῖ ὡσαύτως πρὸς αὐτὰ τὴν καταχώρισιν τῶν ἐπικυρώσεων, αἵτινες ἀνακοινοῦνται πρὸς αὐτὸν μεταγενεστέρως ὑπὸ πάντων τῶν λοιπῶν Μελῶν τῆς Ὀργανώσεως.

Ἄρθρον 15

Ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13, πᾶν Μέλος ἐπικυροῦν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ὑποχρεοῦται, ὅπως μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1927 τὸ βραδύτερον ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 καὶ 11 καὶ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν τελεσφόρον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων.

Ἄρθρον 16

Πᾶν Μέλος τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας ἐπικυροῦν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν, ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐφαρμόσῃ αὐτήν, εἰς τὰς ἀποικίας τὰς κτήσεις ἢ προτεκτοράτα αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας.

Ἄρθρον 17

Πᾶν Μέλος ἐπικυροῦν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν δύναται νὰ καταγγείλῃ αὐτὴν μετὰ πάροδον πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς, διὰ πράξεως ἀνακοινουμένης πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καὶ ὑπ' αὐτοῦ καταχωριζομένης. Ἡ καταγγελία ἰσχύει μετὰ πάροδον ἐτῶν ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 18

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας δέον ὅπως τοὐλάχιστον ἀνὰ πᾶσαν δεκαετίαν ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Γενικὴν Συνδιάσκεψιν ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ ἀποφασίζῃ, ἂν συντρέχῃ περίπτωσις ἀναγραφῆς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ θέματος τῆς ἀναθεωρήσεως ἢ τροποποιήσεως τῆς εἰρημένης συμβάσεως.

Ἄρθρον 19

Τὸ γαλλικὸν καὶ ἀγγλικὸν κείμενον τῆς παρούσης συμβάσεως εἶναι ἐξ ἴσου αὐθεντικά.

. . . . . (*)

Ἄρθρον δεύτερον

Πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, παρέχουσα τυχὸν μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τὰ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 19 § 8 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, κυρωθέντος διὰ τοῦ Ν. Δ|τος 399|1947.

Ἄρθρον τρίτον

Διὰ Β. Δ|τος αἱ διατάξεις τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου κυρουμένης διεθνοῦς συμβάσεως κωδικοποιηθήσονται εἰς τοὺς οἰκείους νόμους.

Ὡσαύτως διὰ Β. Δ|τος κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς διὰ τοῦ παρόντος Νόμου κυρουμένης διεθνοῦς συμβάσεως.

Ἄρθρον τέταρτον

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1952

Ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ ἀνωτέρω Νόμου εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἀτυχημάτων καθιερώθη, ὡς γνωστόν, παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ Ν. 551|1914, δοτις κωδικοποιηθεὶς μετὰ τῶν τροποποιητικῶν νόμων κατέστη τὸ διάταγμα τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχημάτων ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων».

Ἡ σημασία ὅμως τοῦ Νόμου τούτου καὶ ἡ ἐκ-

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Παραλείπεται τὸ γαλλικὸν κείμενον.

τασις της έφαρμογής του περιωρίσθη λίαν σημαντικώς μετά την έφαρμογήν τοῦ Νόμου 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», όστις παρέχει ιδίαν προστασίαν εις τά θύματα τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας. Πράγματι ὁ Νόμος 6298 καλύπτει τό ἐργατικόν ἀτύχημα, ὡς πρός ὅλας αὐτοῦ τάς συνεπείας, χωρίς νά καθιερώνῃ ἴδιον κλάδον ἀσφαλίσεως ἀτυχήματος, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ ἂν αἱ ἐκ τοῦ ἀτυχήματος συνέπειαι ἀνήκουσιν εἰς τόν κλάδον ἀσθενείας (ἀνάγκη ἰατρικής, φαρμακευτικῆς περιθάλψεως, προθέσεων, θεραπευτικῶν συσκευῶν, πρόσκαιρος ἀνικανότης πρός ἐργασίαν) ἤ εἰς τόν κλάδον συντάξεων (ἀναπηρίαι, θάνατοι). Οὕτω ὁ παθών ἤ τά μέλη τῆς οἰκογενείας του δικαιοῦνται τῶν παροχῶν τοῦ ἑνός ἤ τοῦ ἑτέρου ἀσφαλιστικοῦ κλάδου.

Ρητῶς ἄλλως τε ἐν ἄρθρῳ 69 καί 4 τοῦ Ν. 6298 ὁρίζεται ὅτι:

Εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρός ἐργασίαν ἤ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ διαίου σημβάντος, ἐπαληθύοντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἤ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐάν ὁ παθών ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τήν ἀσφάλισιν καί ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἤ ἐν περιπτώσει θανάτου τά ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως (Ν. 6298), ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῶν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 ὑποχρεώσεων πρός καταβολήν τῆς παρά τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καί ἐξόδων νοσηλείας καί κηδείας.

Τοῦτου δοθέντος, ἡ σύγκρισις τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπιβάλλεται νά γίνῃ:

α) Ἂν σχέσει μέ τόν Ν. 6298 διά τά εἰς τοῦτον ὑπαγόμενα πρόσωπα καί β) ἂν σχέσει μέ τό Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 διά τά ἐκτός τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως παραμένοντα πρόσωπα.

Ἐκ τῆς πρώτης συγκρίσεως προκύπτει, ὅτι αἱ ὑπό τοῦ Ν. 6298 προβλεπόμεναι ἀσφαλιστικαί παροχαί κατά τῆς ἀσθενείας, τῆς ἀναπηρίας καί τοῦ θανάτου καί αἱ προϋποθέσεις ἀπονομῆς τούτων ὄχι μόνον ἐξασφαλίζουν τούς ὑπό τῆς προκειμένης Διεθνοῦς Συμβάσεως προβλεπομένους ὅρους ἐπανορθώσεως τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἀλλά ὑπερέχουν τούτων ὡς πρός τά πλεῖστα σημεῖα.

Ἐπομένως ἡ ἐπικύρωσις τῆς Συμβάσεως οὐδεμίαν θέλει ἐπιβάλλει εἰς τόν Ἕλληνα νομοθέτην ὑποχρέωσιν πρός ἀναπροσαρμογήν ἤ θέσπισιν νέων διατάξεων, ἐφόσον μάλλον καθ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἠσφαλισμένων, ὁ προβλεπόμενος ὑπό τοῦ Ν. 6298, εἶναι κατά πολύ εὐρύτερος τοῦ ὁριζομένου ὑπό τῆς Συμβάσεως.

Ἐκ τῆς δευτέρας συγκρίσεως προκύπτουν τά ἀκόλουθα:

Τό Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 ἰσχύει εἰσέτι ὡς πρός τούς μισθωτούς, δι' οὓς δέν ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 6298, τοιοῦτοι δέ εἶναι: α) οἱ μισθωτοί οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς κάνηρα, ὅπου δέν ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καί β) τά πρόσωπα τά ἠσφαλισμένα εἰς ἕτερα Κλαδικά Ταμεῖα διά τε τόν κλάδον ἀσθενείας καί διά τόν κλάδον συντάξεων (καπνεργάται, ἀρτεργάται, μολεργάται, σιδηροδρομικοί, τραπεζικοί κ.λ.π).

Διά τόν πλήρη ἐναρμονισμόν τῆς Νομοθεσίας πρός τήν κυρουμένην σύμβασιν δέον νά γενικευθῇ ἡ ἐφαρμογή εἰς ὁλόκληρον τήν χώραν τῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ν. 6298, ὡς καί τῶν εἰδικῶν νόμων περί κλαδικῆς ἀσφαλίσεως.

Ἐφ' ὅσον τοῦτο δέν κατέστη δυνατόν, θ' ἀπαιτηθῇ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων τοῦ Β.Δ. τῆς 24ης Ἰουλίου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί εὐθύνης πρός ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχημάτων ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων», ἵνα ἐπεκταθῇ τό δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως εἰς πάντας τούς ἐργαζομένους (ἐργάτας, ὑπαλλήλους, μαθητευομένους) τῶν οἱασδήποτε φύσεως δημοσίων ἤ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων ἤ καταστημάτων. Ὡς γνωστόν, ὁ Ν. 551 ἐν ἄρθρῳ 2 ὑποχρεοῖ πρός ἀποζημίωσιν τούς ἐργοδότας οἰκοδομικῶν καί ἄλλων τεχνικῶν ἔργων, βιομηχανικῶν ἤ διοτεχνικῶν ἐργοστασίων ἤ ἐργαστηρίων ἤ ἄλλων ἐργασιῶν ἤ συνεργείων, ἐνῶ γίνεται χρῆσις μηχανικῶν ἐργαλείων, τάς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς διά γῆς ἤ ὕδατος, φορτώσεως, ἐκφορτώσεως, ἀποθηκεύσεως παντός εἴδους καί τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐκμεταλλεύσεων, ἐν αἷς κατασκευάζονται ἤ χρησιμοποιοῦνται ἐκρηκτικαί ἤ τοξικαί ὕλαι ἤ γίνεται χρῆσις μηχανῆς, κινουμένης διά δυνάμεως ἄλλης, πλήν τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἤ τοῦ ζώου. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τά ὅρια ταῦτα ἠρύνθησαν διά τῆς Νομολογίας.

Προτείνοντες ὑμῖν τήν ἔγκρισιν τοῦ ὑποβαλλομένου σχεδίου νόμου, ἔχομεν τήν ὀφίν μας τήν λῆψιν ἐντός εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος παντός μέτρου ἀναγκαίου διά τήν ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τῆς ἐθνικῆς μας νομοθεσίας πρός τάς διατάξεις τῆς Συμβάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1952

2080|1952 Νόμος

Περί κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 42 διεθνοῦς συμβάσεως περί ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν 1934.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 108 τῆς 25 Ἀπριλίου 1952)

Ψηφισμένοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 42 διεθνής σύμβασις περί ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν 1934, ψηφισθεῖσα ἐν Γενεύῃ τῷ 1934 ὑπό τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας κατά τήν δεκάτην ὀγδόην Σύνοδον αὐτῆς.

Τό κείμενον τῆς κυρουμένης συμβάσεως ἔπεται ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει καί γαλλικῷ πρωτοτύπῳ.

Σύμβασις ἀριθ. 42

Περί ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν (ὡς ἀνεθεωρήθη τῷ 1934).

Ἡ Γενική Συνδιάσκεψις τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, συγκληθεῖσα ἐν Γενεύῃ ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καί συνελθοῦσα αὐτόθι τήν 4ην Ἰουνίου 1934 εἰς τήν 18ην αὐτῆς σύνοδον,

Ἀφοῦ ἀπεφάσισε τήν ἀποδοχήν διαφόρων προτάσεων, σχετικῶν πρός τήν μερικήν ἀνεθεώρησιν τῆς ὑπό τῆς Συνδιασκέψεως εἰς τήν 7ην αὐτῆς σύνοδον υἰοθετηθείσης συμβάσεως «περί ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν», ζήτημα περιλαμβανόμενον εἰς τό πέμπτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς συνόδου,

Ἀφοῦ ἀπεφάσισεν ὅτι αἱ προτάσεις αὗται

δέον νά λάβουν τόν τύπον διεθνοῦς συμβάσεως, ψηφίζει σήμερον εἰκοστήν πρώτην Ἰουνίου χίλια ἐννεακόσια τριάκοντα τέσσαρα τήν ὡς ἔπεται σύμβασιν, ἥτις θέλει ἀποκαλεῖται Σύμβασις (ὡς ἀνεθεωρήθη) περί ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν 1934.

Ἄρθρον 1

1. Πᾶν Μέλος τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας ἐπικυροῦν τήν παροῦσαν σύμβασιν ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐξασφαλίζῃ εἰς τά θύματα τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν ἤ εἰς τούς ἐξ αὐτῶν ἔλκοντας δικαιώματα, ἀποζημίωσιν συμφώνως πρός τάς γενικάς ἀρχάς τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ νομοθεσίας περί ἀποζημιώσεως ἀτυχημάτων ἐργασίας.

2. Τό ποσόν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης δέν θά εἶναι κατώτερον τοῦ προβλεπομένου ὑπό τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας διά τάς ἐξ ἀτυχημάτων ἐργασίας βλάβας. Ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως ταύτης ἕκαστον Μέλος εἶναι ἐλεύθερον, καθορίζον ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτοῦ νομοθεσίᾳ τούς ὅρους περί πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν περί ὧν πρόκειται ἀσθενειῶν καί ἐφαρμόζον εἰς τάς ἐν λόγῳ ἀσθενείας τήν σχετικήν περί ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας νομοθεσίαν αὐτοῦ νά ἀποδέχηται τάς κατά τήν κρίσιν του προσηκούσας τροποποιήσεις καί προσαρμογάς.

Ἄρθρον 2

Πᾶν Μέλος τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας ἐπικυροῦν τήν παροῦσαν Σύμβασιν ὑποχρεοῦται, ὅπως θεωρῇ ὡς ἐπαγγελματικάς ἀσθενείας τάς ἀσθενείας καί δηλητηριάσεις τάς προκαλουμένας ὑπό τῶν εἰς τόν κατωτέρω πίνακα ἀναγραφομένων οὐσιῶν, ὁσάκις αἱ ἐν λόγῳ ἀσθένειαι καί δηλητηριάσεις ἐμφανίζονται εἰς τούς ἐργαζομένους εἰς ἐπαγγέλματα, βιομηχανίας ἤ μεθόδους ἐπεξεργασίας ἀντιστοιχούσας εἰς τάς εἰς τόν εἰρημένον πίνακα ἀναγραφομένας δηλητηριάσεις ἤ ἀσθενείας καί προκυπτούσας ἐκ τῆς ἐργασίας εἰς ἐπιχείρησιν καλυπτομένην ὑπό τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας.

Π Ι Ν Α Ξ

Πίναξ τῶν ἀσθενειῶν καί τῶν τοξικῶν οὐσιῶν	*Πίναξ τῶν ἐπαγγελμάτων, βιομηχανιῶν ἤ ἀντιστοίχων μεθόδων ἐπεξεργασίας*
Δηλητηρίασις διά μολύβδου, τῶν κραμάτων καί συνθέτων αὐτοῦ μετά τῶν ἀμέσων συνεπειῶν τῆς δηλητηριάσεως ταύτης.	Κατεργασία μεταλλευμάτων ἐμπεριεχόντων μόλυβδον συμπεριλαμβανομένης καί τῆς μολυβδούχου τέφρας τῶν ἐργοστασίων ψευδαργύρου. Τῆξις παλαιοῦ ψευδαργύρου καί μολύβδου εἰς ἀκατεργάστους ὄγκους. Κατασκευή ἀντικειμένων ἐκ χυτοῦ μολύβδου ἤ μολυβδούχων μιγμάτων. Πολυγραφικαί βιομηχανίαι. Κατεργασία τῶν συνθέτων τοῦ μολύβδου. Κατασκευή καί ἐπισκευή ἠλεκτρικῶν συσσωρευτῶν. Παρασκευή καί χρῆσις ὑαλογανωμάτων περιεχόντων μόλυβδον. Στίλβωσις διά ρινισμάτων μολύβδου ἤ διά μολυβδούχου στιλβοκόνεως. Ἐργασίαι χρωματισμοῦ, περιλαμβάνουσαι τήν προπαρασκευήν ἤ τήν κατεργασίαν ἐπιχρισμάτων, μαστίχης (στόκου) ἤ χρωμάτων περιεχόντων χρωστικάς οὐσίας μολύβδου.
Δηλητηρίασις δι' ὑδραργύρου τῶν κραμάτων καί συνθέτων αὐτοῦ μετά τῶν ἀμέσων συνεπειῶν τῆς δηλητηριάσεως ταύτης.	Κατεργασία μεταλλευμάτων ὑδραργύρου. Κατασκευή συνθέτων τοῦ ὑδραργύρου. Κατασκευή μετρικῶν ἤ ἐργαστηριακῶν ὀργάνων. Παρασκευή πρώτων ὑλῶν διά τήν πιλοποιίαν. Ἐπιχρυσώσεις διά πυρός. Χρῆσις ὑδραργυρικῶν ἀντλιῶν πρός κατασκευήν ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων λευκοπυρακτώσεως. Κατασκευή ἐμπορευμάτων (καψυλίων) διά κροτοῦντος ὑδραργύρου.
Μόλυνσις ἐξ ἀνθρακος.	Ἐργάται ἐρχόμενοι εἰς ἐπαφήν μετά ζώου προσβεβλημένου ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ ἀνθρακος. Κατεργασία ζωϊκῶν ὑπολειμμάτων. Φορτοεκφορτώσεις ἤ μεταφορά ἐμπορευμάτων.
Πυριτίασις (χαλίκωσις) μετά ἤ ἄνευ πνευμονικῆς φυματιώσεως, ἐφ' ὅσον ἡ πυριτίασις ὑπῆρξεν ἡ γενεσιουργός αἰτία τῆς ἀνικανότητος ἤ τοῦ θανάτου.	Βιομηχανίαι ἤ μέθοδοι ἐπεξεργασίας, αἵτινες ἀναγνωρίζονται ὑπό τῆς Ἐθνικῆς νομοθεσίας ὡς συνεπαγόμεναι κίνδυνον πυριτιάσεως.

Δηλητηριάσεις διά φωσφόρου ἢ τῶν συνθέτων αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀμέσων συνεπειῶν τῆς δηλητηριάσεως ταύτης.

Δηλητηριάσεις δι' ἀρσενικοῦ ἢ τῶν συνθέτων αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀμέσων συνεπειῶν τῆς δηλητηριάσεως ταύτης.

Δηλητηριάσεις διά βενζόλης ἢ τῶν ὁμολόγων της, ὡς καὶ τῶν νιτροαμινοπαραγώγων αὐτῆς μετὰ τῶν ἀμέσων συνεπειῶν τῆς δηλητηριάσεως ταύτης.

Δηλητηριάσεις διὰ τῶν ἀλλογενῶν παραγώγων τῶν ὑδρογονανθράκων τῆς λιπαρᾶς σειρᾶς.

Παθολογικαὶ διαταραχαὶ ὀφειλόμεναι εἰς:
α) τὸ ραδίον ἢ ἄλλας ραδιενεργοὺς οὐσίας.
β) τὰς ἀκτῖνας Χ.

Πρωτογενῆ ἐπιθηλιώματα τοῦ δέρματος.

Πᾶσα μέθοδος συνεπαγομένη τὴν παραγωγήν, τὴν ἔκλυσιν ἢ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ φωσφόρου ἢ τῶν συνθέτων αὐτοῦ.

Πᾶσα μέθοδος συνεπαγομένη τὴν παραγωγήν, τὴν ἔκλυσιν ἢ τὴν χρησιμοποίησιν ἀρσενικοῦ ἢ τῶν συνθέτων αὐτοῦ.

Πᾶσα μέθοδος συνεπαγομένη τὴν παραγωγήν, τὴν ἔκλυσιν ἢ τὴν χρῆσιν τῆς βενζόλης ἢ τῶν ὁμολόγων της ἢ τῶν νιτροαμινοπαραγώγων αὐτῶν.

Πᾶσα μέθοδος συνεπαγομένη τὴν παραγωγήν, τὴν ἔκλυσιν ἢ τὴν χρῆσιν τῶν ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας ἀναφερομένων ἀλλογενῶν παραγώγων τῶν ὑδρογονανθράκων τῆς λιπαρᾶς σειρᾶς.

Πᾶσα μέθοδος ἐκθέτουσα εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ραδίου, τῶν ραδιενεργῶν οὐσιῶν ἢ τῶν ἀκτίνων Χ.

Πᾶσα μέθοδος περιλαμβάνουσα τὸν χειρισμὸν ἢ τὴν χρῆσιν τῆς πίσσης, πισσασφάλτου, ἀσφάλτου, ὀρυκτελαίων, παραφίνης ἢ τῶν συνθέτων παραγώγων ἢ ὑπολειμμάτων τῶν οὐσιῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 3

Αἱ ρηταὶ ἐπικυρώσεις τῆς παρούσης συμβάσεως δέον ὅπως ἀνακοινοῦνται εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας παρ' οὗ καὶ καταχωρίζονται.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ παροῦσα σύμβασις δὲν δεσμεύει εἰ μὴ μόνον τὰ Μέλη τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, ὧν ἡ ἐπικύρωσις ἔχει καταχωρισθῇ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

2. Τίθεται ἐν ἰσχύϊ 12 μῆνας μετὰ τὴν καταχώρισιν τῶν ἐπικυρώσεων 2 Μελῶν, ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

3. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ σύμβασις αὕτη ἀρχεται ἰσχυούσα δι' ἕκαστον μέλος 12 μῆνας μετὰ τὴν καταχώρισιν τῆς ἐπικυρώσεως ταύτης.

Ἄρθρον 5

Εὐθὺς ὡς καταχωρισθοῦν ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας αἱ ἐπικυρώσεις δύο Μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας κοινοποιεῖ τοῦτο εἰς ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας. Κοινοποιεῖ ὡσαύτως πρὸς αὐτὰ τὴν καταχώρισιν τῶν ἐπικυρώσεων, αἵτινες ἀνακοινοῦνται πρὸς αὐτὸν μεταγενεστέρως ὑπὸ πάντων τῶν λοιπῶν Μελῶν τῆς Ὀργανώσεως.

Ἄρθρον 6

1. Πᾶν Μέλος ἐπικυροῦν τὴν παροῦσαν σύμβασιν δύναται νὰ καταγγείλῃ αὐτὴν μετὰ πάροδον πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς διὰ πράξεως ἀνακοινουμένης εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καὶ ὑπ' αὐτοῦ καταχωριζομένης. Ἡ καταγγελία ἄρχεται ἰσχύουσα μετὰ πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

2. Πᾶν Μέλος ἐπικυροῦν τὴν παροῦσαν σύμβασιν, ὅπερ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ μνημονευομένης πενταετίας δὲν ἔχει κάμει χρῆσιν τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένης δυνατότητος καταγγελίας, δεσμεύεται διὰ μίαν νέαν πενταετίαν καὶ συνεπῶς δύναται νὰ καταγγέλλῃ τὴν παροῦσαν σύμβασιν ἐπὶ τῇ λήξει ἑκάστης πενταετίας ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ προβλεπομένους ὅρους.

Ἄρθρον 7

Ἐπὶ τῇ λήξει ἑκάστης δεκαετίας, ὑπολογιζομένης ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας δέον νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Γενικὴν Συνδιάσκεψιν ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ ἀποφασίζῃ ἂν συντρέχῃ περίπτωσις ἀναγραφῆς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ θέματος τῆς ὁλικῆς ἢ μερικῆς ἀναθεωρήσεως αὐτῆς.

Ἄρθρον 8

1. Ἐν ἡ περιπτώσει ἡ Γενικὴ Συνδιάσκεψις ἀποδεχθῇ νέαν σύμβασιν ἐπαγομένην ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀναθεώρησιν τῆς παρούσης καὶ ἐκτὸς ἂν ἡ νέα σύμβασις ὁρίζῃ ἄλλως:

α) Ἡ ἐπικύρωσις ὑπὸ Μέλους τῆς νέας συμβάσεως τῆς ἀναθεωρούσης ἐπάγεται αὐτοδικαίως παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 6 ἄμεσον καταγγελίαν τῆς παρούσης συμβάσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἔχει τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἡ ἐπαγομένη τὴν ἀναθεώρησιν νέα σύμβασις.

β) Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς νέας ἀναθεωρητικῆς συμβάσεως ἡ παροῦσα σύμβασις παύει νὰ εἶναι δεκτικὴ ἐπικυρώσεως ὑπὸ τῶν Μελῶν.

2. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ παροῦσα σύμβασις παραμένει ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τὸν τύπον καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς διὰ τὰ Μέλη, ἅτινα ἐπικυρώσαντο ταύτην δὲν ἤθελον ἐπικυρώσει τὴν ἀναθεωροῦσαν ταύτην νέαν σύμβασιν.

Ἄρθρον 9

Τὸ γαλλικὸν καὶ ἀγγλικὸν κείμενον τῆς πα-

ραυσης συμβάσεως είναι έξ ίσου αύθεντικά.
. . . . . (*)

Άρθρον δεύτερον

Πάσα διάταξις της κειμένης νομοθεσίας, παρέχουσα τυχόν μείζονα πλεονεκτήματα εις τα διά της υπό του παρόντος νόμου κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρείται εν ισχύι, συμφώνως προς το άρθρον 19 § 8 του Καταστατικού Χάρτου της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας κυρωθέντος διά του Ν.Δ. 393|1947.

Άρθρον τρίτον

Διά Β. Δ/τος αί διατάξεις της διά του παρόντος νόμου κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως κωδικοποιηθήσονται εις τους οικείους νόμους.

Ωσαύτως διά Β. Δ/τος κανονισθήσονται αί λεπτομέρειαι της εφαρμογής των διατάξεων της διά του παρόντος Νόμου κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως.

Άρθρον τέταρτον

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αύτου εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 18 Απριλίου 1952

Η επί του σχεδίου του ανωτέρω Νόμου εισηγητική έκθεσις του Υπουργού Εργασίας έχει ως εξής :

Διά της υπό κύρωσιν Διεθνούς Συμβάσεως προβλέπεται η υποχρέωσις παντός επικυρούντος Κράτους, όπως εξασφαλίση εις τα θύματα των επαγγελματικών ασθενειών ή εις τα δικαιοδόχα αυτών πρόσωπα ανάλογον προστασίαν εκείνης, ήτις αναγνωρίζεται διά τα θύματα των ατυχημάτων εργασίας.

Ως γνωστόν, ο Έλλην Νομοθέτης προέβλεψε την επανόρθωσιν των επαγγελματικών ασθενειών διά του Νόμου 6298 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», του Νόμου 551 ουδέν προβλέψαντος σχετικώς.

Από της απόψεως του Νόμου 6298 υπάρχει απόλυτος ταύτισις της προστασίας του εργατικού ατυχήματος και της επαγγελματικής νόσου (άρθρ. 41). Ατύχημα και επαγγελματική νόσος θεωρούνται ως ασφαλιστικαί περιπτώσεις, δίδουσαι δικαίωμα εις βελτιωμένας παροχάς ασθενείας ή εις σύνταξιν.

Εν τω άρθρω 41 του Ν. 6298 περιλαμβάνεται πίναξ εμφαίνων τας περιπτώσεις των επαγγελματικών ασθενειών, δι' ας χωρεί αποζημίωσις. Είναι δε αύται :

α') Η δηλητηρίασις διά μολύβδου κλπ.
β') Η δηλητηρίασις δι' υδραργύρου κλπ.
γ') Η μόλυνσις εξ ανθράκος.

Αί περιπτώσεις αύται προβλέπονται και υπό της υπό κύρωσιν Συμβάσεως, ήτις προφανώς υπήρξε το έμπνευσαν κείμενον κατά την κατάρτισιν του Νόμου 6298.

Πλην ή σύμβασις περιλαμβάνει και τινας άλλας περιπτώσεις μη προβλεπομένας εν τω Νόμω 6298.

Είναι αύται :

α') Η πυριτίασις μετά ή άνευ πνευμονικής φυματιώσεως κλπ.
β') Η δηλητηρίασις διά φωσφόρου κλπ.
γ') Η δηλητηρίασις δι' αρσενικού κλπ.
δ') Η δηλητηρίασις διά βενζόλης των ομολόγων της και των νιτροαμινοπαραγώγων αυτής κλπ.
ε') Η δηλητηρίασις διά των αλλογενών παραγώγων των υδρογονανθράκων της λιπαράς σειράς.
στ') Αί παθολογικαί διαταραχαί αί οφειλόμεναι εις : α') το ραδίον και άλλας ραδιενεργούς ουσίας, β') τας ακτίνας Χ.
ζ') Τα πρωτογενή επιθηλιώματα δέρματος.

Αί τροποποιήσεις της υφισταμένης νομοθεσίας, άς ή κύρωσις της προκειμένης συμβάσεως θέλει επιφέρει, είναι αί ακόλουθοι :

1) Η συμπλήρωσις κατά τας ανωτέρω περιπτώσεις του άρθρου 41 του Ν. 6298 και αναλόγως, εφ' όσον παρίσταται ανάγκη, τροποποιήσεις ή συμπλήρωσις της σχετικής Νομοθεσίας των Κλαδικών Ασφαλιστικών Ταμείων.

2) Η επέκτασις της Κοινωνικής Ασφαλίσεως καθ' άπασαν την Χώραν ή συμπλήρωσις κατά τας διατάξεις της παρούσης του Δ/τος της 24ης Ιουλίου 1920 «περί κωδικοποιήσεως των Νόμων περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών και υπαλλήλων».

Προκειται εν τούτοις περί απαραιτήτου και δικαίας προστασίας εις πρόσωπα, άτινα περιωρισμένου, εξ άλλου, αριθμού, εργαζόμενα εις ανθυγιεινάς εργασίας.

Παρακαλούμεν όθεν, όπως περιβάλητε διά της ημετέρας εγκρίσεως το προκείμενον σχέδιον νόμου.

Εν Αθήναις τη 14 Μαρτίου 1952

2094|1952 Νόμος

Περί ιδρύσεως Ταμείου Προνοίας Μηχανοδηγών Οδοστρωτήρων και Χειριστών Μηχανημάτων Εκτελέσεως Τεχνικών Έργων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 112 της 26 Απριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Συνιστάται Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου υπό τον τίτλον «Ταμείον Προνοίας Μηχανοδηγών Οδοστρωτήρων και Χειριστών Μηχανημάτων Εκτελέσεως Τεχνικών Έργων», έδρεύον εν Αθήναις και υπαγόμενον υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργείου Εργασίας.

Άρθρον 2

Σκοπός του Ταμείου είναι ή χορήγησις εφ' άπαξ παροχής εις τα κατά το επόμενον άρθρον του παρόντος ασφαλιζόμενα πρόσωπα εις περίπτωσιν ατυχήματος εν τη εργασία, αναπηρίας και γήρατος, ως και τα μέλη της οικογενείας αυτών εν περιπτώσει θανάτου του προστάτου αυτών ησφαλισμένου.

Άρθρον 3

1. Εις την ασφάλισιν του παρόντος υπάγονται υποχρεωτικώς οι ασκούντες τα κάτωθι επαγγέλματα.

1) Μηχανοδηγοί οδοστρωτήρων
2) Χειρισταί εκσκαφέων-γερανών-βυθοκόρων
3) Χειρισταί Ισοπεδωτήρων Γκρέϊτερ

(*) *Σημ. ΕΕΔ* : Παρατίθεται το γαλλικόν κείμενον.

4) Χειρισταί προωθητήρων γαιών (Πολτοζών)
5) Χειρισταί συγκροτημάτων (Μπάρμπ-Γκρήν)
6) Χειριστάι γεωτρυπάνων μηχανημάτων (συγκροτημάτων) έπεξεργασίας ύλικών καί έν γένει οί μετά τούτων άπασχολούμενοι λιπανταί, βοηθοί κ.λ.π.

2. Εις περίπτωσιν άμφισβητήσεως περί τής ύπαγωγής τινος εις τήν άσφάλισιν τοῦ Ταμείου άποφαίνεται μετά γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ Ὑπουργός Ἐργασίας.

Ἄρθρον 4

Τό Ταμεῖον διοικεῖται ὑπό πενταμελοῦς Διοικ. Συμβουλίου, ἀποτελουμένου:

1) Ἐξ ἑνός εἰδικοῦ περί τήν ὀργάνωσιν καί λειτουργίαν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὡς Προέδρου.

2) Ἐξ ἑνός ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, καί

3) Ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων, προερχομένων:

α) Ἐκ τῆς τάξεως τῶν μηχανοδηγῶν ὁδοστρωτήρων,

β) Ἐκ τῆς τάξεως τῶν χειριστῶν ἐκσκαφέων-γερανῶν-βυθοκώρων καί

γ) Ἐξ ἑνός ἀντιπροσώπου, προερχομένου ἐκ τῆς τάξεως τῶν χειριστῶν ἰσοπεδωτήρων Γκρέϊτερ ἤ ἐκ τῆς τάξεως τῶν χειριστῶν προωθητήρων (Πολτοζῶν).

Ὁ Πρόεδρος, τά μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί ὁ Γραμματεύς αὐτοῦ, ὧν ὑπάλληλος τοῦ Ταμείου, μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωτῶν, διορίζονται ἐπί τριετεῖ θητείᾳ διά πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Τό ὑπ' ἀριθ. 2 μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετά τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑποδεικνύονται παρά τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων.

Τά ὑπ' ἀριθ 3 καί 4 μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν ὑποδεικνύονται παρά τῶν οἰκείων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων αὐτῶν.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἐκλέγεται διά μυστικῆς ψηφοφορίας μεταξύ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3 μελῶν αὐτοῦ εἰς τήν ἀρχήν ἑκάστου ἔτους. Κατά τήν πρώτην ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος ὁ Ἀντιπρόεδρος ἐκλέγεται κατά τήν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 5

Τό Δ.Σ. λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοὐλάχιστον τεσσάρων (4) τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἐν οἷς ὁ Πρόεδρος ἤ ὁ Ἀντιπρόεδρος καί λαμβάνει ἀποφάσεις διά τῆς πλειοψηφίας τῶν παρόντων, οὐχί πάντως διά ψήφων ὀλιγωτέρων τῶν τριῶν (3).

Τόν Πρόεδρον ἀπόντα ἤ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ἐν παντί ὁ Ἀντιπρόεδρος.

Ἄρθρον 6

Τό Δ.Σ. διοικεῖ τό Ταμεῖον καί διαχειρίζεται τήν περιουσίαν αὐτοῦ, κατά τούς ἰσχύοντας ἑκάστοτε νόμους καί κανονισμούς. Εἰδικώτερον ἐγκρίνει τόν ἐτήσιον Προϋπολογισμόν, Ἀπολογισμόν καί Ἰσολογισμόν τοῦ Ταμείου, μεριμνᾷ διά τήν κανονικήν εἰσπραξιν τῶν πόρων αὐτοῦ, ἀποφασίζει περί τῆς ἀπονομῆς τῶν παροχῶν καί περί τῆς τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων, τῆς ἐκποιήσεως, ὑποθηκεύσεως καί ἐνεχυριάσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ Ταμείου, συμβιβάζεται ἤ παραιτεῖται ἀπό δικαστικοῦ ἀγῶνος, ἀποφασίζει περί ἀναλήψεως ἤ καταθέσεως χρημάτων τοῦ Ταμείου, διορίζει, προάγει καί ἀπολύει τό προσωπικόν τοῦ Ταμείου κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἐγκρίνει τάς ταμειακάς δαπάνας τοῦ Ταμείου, καταρτίζει σχέδια Καταστατικοῦ καί Κανονισμῶν, ἅτινα ὑποβάλλει πρός ἔγκρισιν εἰς τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καί τέλος ἀσκεῖ πάσας τάς ἐκ τοῦ Νόμου, τοῦ Καταστατικοῦ καί τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ταμείου ἀνατεθειμένας αὐτῷ λειτουργίας.

Ἄρθρον 7

1. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ταμείου διεξάγεται διά τῶν κάτωθι ὑπαλλήλων, διοριζομένων δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 15 § 3 καί τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Νόμου 1538|1950.

α) Ἑνός Προϊσταμένου τοῦ Ταμείου ἐπί βαθμῷ καί μισθῷ Εἰσηγητοῦ ἤ Τμηματάρχου β' τάξεως.

β) Ἑνός Λογιστοῦ ἐπί βαθμῷ καί μισθῷ γραμματέως β' ἤ α' τάξεως ἤ Εἰσηγητοῦ.

γ) Ἑνός γραφέως-δακτυλογράφου ἐπί βαθμῷ καί μισθῷ γραφέως β' ἤ α' τάξεως ἤ ἀκολούθου.

2. Τό προσωπικόν τοῦ Ταμείου διοριζόμενον εἰς τόν κατώτερον βαθμόν ἑκάστης θέσεως ἔχει τήν διά τούς δημοσίους πολιτικούς ὑπαλλήλους καθωρισμένην μισθοδοσίαν.

3. Τά προσόντα τοῦ προσωπικοῦ, ὁ τρόπος προσλήψεως, αἱ ἁρμοδιότητες ἑκάστου ὑπαλλήλου, τά περί ἀδειῶν, ποινῶν, ἐνάρξεως καί λήξεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ὁρίζονται διά Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένου ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετά γνώμην τοῦ Σ.Κ.Α. καί δημοσιευομένου διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 8

1. Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι:

α) Μηνιαία εἰσφορά τῶν ἠσφαλισμένων ἐκ τέσσαρα ἐπί τοῖς ἑκατόν (4 ο|ο) ἐπί τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των.

β) Δικαίωμα ἐγγραφῆς ἑκάστου τό πρῶτον ὑπαγομένου εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ἐκ δρχ. 50.000.

γ) Αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου.

2. Ἡ βεβαίωσις τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἐνεργεῖται βάσει καταστάσεων τοῦ Ταμείου, συμπληρουμένων ἑκάστοτε παρά τοῦ ἐργοδότου τοῦ ἐκτελουμένου ἔργου καί θεωρουμένων ὑπό τοῦ ἁρμοδίου νομομηχανικοῦ ἤ μηχανικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων ἤ Νομ. Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ἤ Δήμων καί Κοινοτήτων. Αἱ καταστάσεις αὗται ἀποστέλλονται εἰς τήν ἀρχήν ἑκάστου τριμήνου εἰς τό Ταμεῖον.

3. Αἱ ὡς ἄνω εἰσφοραί τῶν ἠσφαλισμένων παρακρατοῦνται ὑποχρεωτικῶς κατά τόν χρόνον καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν των καί κατατίθενται ἐντός μηνός εἰς τήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰς πίστωσιν τοῦ Ταμείου.

4. Εἰς περίπτωσιν μή ἐμπροθέσμου καταθέσεως τῶν ὡς ἄνω εἰσφορῶν ὑπέρ τοῦ Ταμείου ἐπιβαρύνονται οἱ ὑπόχρεοι διά τήν ἀπόδοσιν τούτων ἐργοδόται διά προσθέτου τέλους ἴσου πρός 10 ο|ο ἐπί τῶν καθυστερουμένων ποσῶν.

5. Δι' εἰσφοράς καθυστερουμένας πέραν τῆς

λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ κατέστησαν ἀπαιτηταί, ἐπιβάλλεται ὁ νόμιμος τόκος ὑπερημερίας, ὑπολογιζόμενος ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, ηὐξημένου κατὰ τὰ ὡς ἄνω πρόσθετα τέλη.

6. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν καταβάλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τὰ ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων παρακρατηθέντα ποσὰ διαπράττει τὸ ἀδίκημα τῆς ὑπεξαιρέσεως εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἀσχέτως ποσοῦ. Πλείονες ἐργοδόται τοῦ αὐτοῦ ἔργου ὁδοποιΐας εὐθύνονται ἀλληλεγγύως καὶ ἀδιαιρέτως.

7. Αἱ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον ἀπαιτήσεις τοῦ Ταμείου ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν, προσθέτων τελῶν ἢ τόκων ὑπερημερίας εἰσπράττονται διὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, βαρυνομένου τοῦ Ταμείου διὰ τῶν δαπανῶν ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως.

Ἄρθρον 9

Τὰ διαθέσιμα κεφάλαια τοῦ Ταμείου δύνανται νὰ ἐπενδύωνται, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς χρεώγραφα τοῦ Κράτους ἢ εἰς κινητὰς ἀξίας ἠγγυημένας παρ' αὐτοῦ ἢ νὰ διατίθενται εἴτε πρὸς ἀπόκτησιν προσοδοφόρων ἀκινήτων, εἴτε πρὸς χορήγησιν ἐνυποθήκων ἢ ἁπλῶν δανείων πρὸς ἠσφαλισμένους, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1611|1950 ἢ ἄλλων σχετικῶν νόμων.

Ἄρθρον 10

Ἐφ' ἅπαξ βοήθημα

1. Εἰς ἠσφαλισμένους ἀποχωροῦντας ὁριστικῶς τοῦ ἐπαγγέλματος λόγῳ ἀναπηρίας, ὀφειλομένης εἰς νόσον ἢ ἐργατικὸν ἀτύχημα ἢ λόγῳ γήρατος, παρέχεται ἐφ' ἅπαξ χρηματικὸν βοήθημα ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον ἀσφαλίσεως καὶ τὰς καταβληθείσας εἰς τὸ Ταμεῖον ἀτομικὰς εἰσφοράς.

2. Ὁ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένος θεωρεῖται ἀνάπηρος, ἐὰν λόγῳ παθήσεως ἢ βλάβης ἢ ἐξασθενήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς δὲν δύναται νὰ κερδίζῃ δι' ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς δυνάμεις, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν, πλέον τοῦ τρίτου ἐκείνου, ὅπερ συνήθως κερδίζει ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ καὶ ἐπαγγελματικῇ κατηγορίᾳ ὑγιὴς ἄνθρωπος τῆς αὐτῆς μορφώσεως.

Ὡς ἀναπηρία παρέχουσα δικαίωμα εἰς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα εἶναι ἡ διαρκοῦσα κατὰ πρόβλεψιν τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας.

3. Εἰς περίπτωσιν ἠσφαλισμένου, ὑποστάντος ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, τὸ χορηγούμενον εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἢ εἰς περίπτωσιν θανάτου αὐτοῦ, συνεπείᾳ τοῦ ἀτυχήματος, εἰς τὰ κατὰ τὴν ἑπομένην παράγραφον μέλη οἰκογενείας αὐτοῦ βοήθημα, δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν χιλίων πεντακοσίων ἡμερησίων ἀτομικῶν εἰσφορῶν.

4. Εἰς περίπτωσιν θανάτου ἠσφαλισμένου δικαιουμένου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος τοῦτο καταβάλλεται εἰς τὰ κάτωθι μέλη οἰκογενείας τοῦ θανόντος :

α) Εἰς τὴν χήραν.

β) Ἐλλείψει χήρας, δικαιουμένης, εἰς τὰ τέκνα.

γ) Ἐλλείψει καὶ τέκνων δικαιουμένων, εἰς τοὺς ἐγγόνους καὶ προγόνους.

δ) Ἐλλείψει ἐγγόνων καὶ προγόνων, δικαιουμένων, εἰς τοὺς γονεῖς.

Ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονα δικαιούμενα πρόσωπα τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα κατανέμεται μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἰσομοιρίαν. Οἱ γονεῖς, ἐγγονοὶ καὶ προγονοὶ δικαιοῦνται ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, ἐφ' ὅσον ἡ συντήρησις αὐτῶν ἐβάρυνε κυρίως τὸν θανόντα ἠσφαλισμένον.

Ἄρθρον 11

Τὸ δικαίωμα εἰς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν τριετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του. Αἱ περὶ ἀναστολῆς τῆς διακοπῆς τῶν βραχυπροθέσμων παραγραφῶν διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένῳ ἀναλόγως.

Ἄρθρον 12

1. Διὰ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ δημοσιευομένου διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, θέλουν ὁρισθῇ :

α) Ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου, ὡς καὶ τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ἁρμοδιότητες τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ.

β) Ὁ τρόπος καὶ ἡ διαδικασία βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

γ) Αἱ προϋποθέσεις καὶ ἡ διαδικασία χορηγήσεως τῶν παροχῶν καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ ποσοῦ αὐτῶν.

δ) Ὁ τρόπος ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας καὶ ἐξαγορᾶς αὐτῆς, καὶ

ε) Πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμείου καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ.

2. Κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν καὶ μετὰ πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἐνεργεῖται πᾶσα τροποποίησις τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω Καταστατικοῦ.

3. Ἡ Ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1952

2095|1952 Νόμος

Περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς Βρεταννικῆς Ὀργανωτικῆς Ἀποστολῆς διὰ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων των.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 112 τῆς 26 Ἀπριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Ἡ μισθοδοσία τῶν προσληφθέντων ὑπὸ τῆς Βρεταννικῆς Ὀργανωτικῆς Ἀποστολῆς διὰ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας ὑπαλλήλων μεταφραστῶν καὶ διερμηνέων ἄρχεται ἀφ' ἧς ἕκαστος τούτων ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν σχετικῶν Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διορι-

σμοῦ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1952

ΨΗΦΙΣΜΑ

Περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου 1944 καὶ ἐφεξῆς ἐκδοθεισῶν Συντακτικῶν Πράξεων καὶ Ψηφισμάτων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 120 τῆς 29 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1952 Ψήφισμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἀποφαιζομεν καὶ διατάσσομεν:

Α' Νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὸ εἰρημένον Ψήφισμα, ἔχον ὡς ἕπεται:

Ἄρθρον 1

Τὸ ἄρθρον 7 τῆς ὑπ' ἀριθ. 21|1945 Συντακτικῆς Πράξεως «περὶ τῆς Συντακτικῆς καὶ Νομοθετικῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ πᾶσα διάταξις ἀμείου ἢ παρεμφεροῦς περιεχομένου ἄλλων Συντακτικῶν Πράξεων, ἀκυροῦται ἀφ' ἧς ἰσχυσεν.

Ἄρθρον 2

Κυροῦνται τὰ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς κυρώσεως των ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκδοθέντα καὶ ἐξουσιοδότησιν τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς Ψηφίσματα.

Ἄρθρον 3

1. Διατάξεις τῶν ἀπὸ τῆς 14ης Ὀκτωβρίου 1944 καὶ ἐφεξῆς ἐκδοθεισῶν Συντακτικῶν Πράξεων καὶ Ψηφισμάτων, ἀντίθετοι πρὸς τὸ Σύνταγμα, ὧν ἡ ἰσχὺς δὲν ἔληξεν ἢ δὲν κατηργήθησαν, ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καὶ μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος, θεωρούμεναι ὡς κατὰ παρέκκλισιν ἐξ αὐτοῦ ἰσχύουσαι, μέχρι καταργήσεως αὐτῶν.

2. Ἅπασαι αἱ διατάξεις τῶν Συντακτικῶν Πράξεων καὶ Ψηφισμάτων τῶν ἐκδοθέντων ἀπὸ 14ης Ὀκτωβρίου 1944 καὶ ἐφεξῆς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος διατάξεων, δύνανται νὰ καταργηθοῦν καὶ τροποποιηθοῦν ἐφεξῆς διὰ Νόμου. Αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε διὰ Νόμων καταργήσεις ἢ τροποποιήσεις τοιούτων διατάξεων κυροῦνται.

3. Διὰ τῶν περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος τροποποιήσεων τῶν διατάξεων Ψηφισμάτων καὶ Συντακτικῶν Πράξεων δὲν δύναται νὰ εἰσαχθοῦν νέαι διατάξεις ἀντίθετοι πρὸς τὸ Σύνταγμα.

Ἄρθρον 4

Ἡ Ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

20166|1594|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς σταφιδοκιβωτοποιῶν Πατρῶν δι' ἐργασίαν σκαρώματος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 88 τῆς 16 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως.

2. Τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς πλείστα σταφιδεξαγωγικὰ κέντρα καταβάλλεται ἤδη ἐργατικὴ ἀμοιβὴ διὰ τὸ σκάρωμα ἑκάστου σταφιδοκιβωτίου ὑπὲρ τὰς 200 δραχμάς, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἐργατῶν σταφιδοκιβωτοποιῶν Πατρῶν διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ σκαρώματος εἰς δραχμὰς 210 κατὰ κιβώτιον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1952

20055|1545|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ παροχῆς δώρου Πάσχα εἰς ἀρτοϋπαλλήλους τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 88 τῆς 16 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 1502|1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1777|1951 κλπ.».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 64606|2207|14.4.1951 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου «περὶ ἐκδόσεως κοινῆς ἀποφάσεως διὰ τὸ δῶρον τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων τῆς Χώρας», ἀποφασίζομεν:

1) Ὅπως τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19200|9.4.1952 ἡμετέρας ἀποφάσεως προβλεπόμενον ὅπως καταβληθῇ δῶρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ἐ.ἔ. εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας καταβληθῇ καὶ εἰς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους τῆς Χώρας, ὑπὸ τὰς κατωτέρω προϋποθέσεις.

2) Τῆς ὡς ἄνω παροχῆς δικαιοῦνται εἰς ὁλόκληρον πάντες οἱ ἀρτεργάται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς ἡμερομισθίου διὰ τὴν κατεργασίαν 70 ὀκάδων ἀλεύρου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὄντως κατειργάσθησαν μικροτέραν ἢ μεγαλυτέραν ποσότητα ἀλεύρου τῶν 70 ὀκάδων, ἤτοι ἡμερομισθίου (38760—8 ο|ο—35659.20). Εἰς τὸ ἡμερομίσθιον τοῦτο δέον ὅπως ὑπολογισθῇ καὶ ἡ ἀξία τοῦ χορηγουμένου ἡμερησίως ἄρτου ἐκ δραχ. 2.800.

3) Οἱ ἀρτοϋπάλληλοι δικαιοῦνται τοῦ δώρου τούτου ὑπολογιζομένου τοῦ ἡμερομισθίου των εἰς δραχ. 24.800 ὡν τῇ ὡς ἄνω ἀξίᾳ ἄρτου εἰς δραχ. 2.800.

Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 3 καὶ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68190|1951 ἡμετέρας ἀποφάσεως θέλουσιν ἰσχύσει καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1952

20319|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 88 τῆς 16 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 19|1944.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 15329|13.12.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

3) Τὰς ὑφισταμένας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Τὰ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ

Νόμου 3460|1928 καὶ τοῦ Ἀν. Νόμου 418|1937 προβλεπόμενα ποσοστὰ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν ὁρίζονται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1952 διά μὲν τοὺς καπνεμπόρους εἰς 7 ο|ο, διὰ δὲ τοὺς ἡσφαλισμένους εἰς 6 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἡμερομισθίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1952

18640|1434|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ κρατήσεως εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 89 τῆς 17 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς αὗται αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 49|7.3.1952 σχετικὴν αἴτησιν τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης (Πατησίων 69) Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης κρατησιν ἓξ δρχ. (1000) χιλίων μηνιαίως ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδομικῶν ἔργων, ἤτοι κτιστῶν ἐργατοτεχνιτῶν, μπετόν ἁρμέ, ἁμμοκονιαστῶν, ἐργατοτεχνιτῶν τῶν μωσαϊκῶν δαπέδων, πελεκάνων ἀρτιφισιέλ, ἐργατοτεχνιτῶν κατεργασίας καὶ τοποθετήσεως μαρμάρων καὶ γυψίνων διακοσμήσεων ἐν γένει, λιθοξόων, πλακοστρωτῶν καὶ πλακοποιῶν ἐν γένει, ἐλαιοχρωματιστῶν καὶ ὑδροχρωματιστῶν ἐν γένει, κοσμηματογράφων, φρεατορύχων, ἐκσκαφέων πάσης φύσεως, λατόμων πέτρας καὶ μαρμάρου, ἀσβεστοποιῶν, ἐργατοτεχνιτῶν ὑπονόμων καὶ ὑδραγωγείων, ἐργατοτεχνιτῶν ὁδοποιίας καὶ ἀσφαλτικῶν ἔργων ἐν γένει, ἐργατοτεχνιτῶν κατασκευῆς τσιμεντοσωλήνων καὶ τσιμεντοπλίνθων, ἐργατοτεχνιτῶν κοπῆς καὶ κατεργασίας ξύλου ἐν γένει καὶ ἀρχιτεχνιτῶν, φυλάκων καὶ ἐπογοδηγῶν δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν ἐν γένει.

2) Ἡ ὡς ἄνω κράτησις, ἐνεργουμένη ἐφ' ἅπαξ κατὰ μῆνα παρὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου ἢ ἐν περιπτώσει πλειόνων παρ' ἑνὸς ἐκ τούτων, καταβάλλεται εἰς τὴν ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίαν κατὰ μῆνα, δύναται δὲ νὰ εἰσπράττηται εἴτε δι' ὀργάνων τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας, εἴτε μέσῳ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἀπριλίου 1952

25231|926|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἐπὶ τῶν συντάξεων τοῦ Οἴκου Ναύτου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 94 τῆς 25 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 306|1936 περὶ προστασίας ψυχικῶν καρδιοπαθῶν καὶ ἐξ ἀδενοπαθείας πασχόντων Ε.Θ.

2. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 19|1944,

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 63168|3211|25.10.1951 καινὴν ἀπόφασιν περὶ αὐξήσεως βασικῆς συντάξεως ψυχικῶν Ο.Ν. κλπ. ἀποφασίζομεν :

Χορηγοῦμεν εἰς τοὺς ἐν γένει συνταξιούχους τοῦ Ο.Ν. καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας ἀποβιωσάντων συνταξιούχων Ο.Ν. ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ποσὸν ἴσον πρὸς εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (20 ο|ο) τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων σήμερον ἀποδοχῶν καὶ ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον.

Ἡ καταβολὴ τῆς αὐξήσεως ὁμοῦ μετὰ τῆς συντάξεως θὰ ἐνεργῆται διὰ μιᾶς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἀχθῇ εἰς πίστωσιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Ο.Ν. καὶ θὰ βαρύνῃ τὰς πιστώσεις τῶν οἰκείων Κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ Ο.Ν.

Τὸ κατὰ τὴν πληρωμὴν προκύπτον κλάσμα χιλιοδράχμου δὲν θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, οὔτε θὰ καταβάλλεται.

Τὰ ἐπὶ τῆς συντάξεως πάσης φύσεως ἐπιδόματα τόσον ψυχικοῦ, οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως θὰ ἐξακολουθήσωσι καταβαλλόμενα ὡς ἔχουσι μέχρι τοῦδε μετὰ τῆς αὐξήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἀπριλίου 1952

19161|1476|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ πιστοποιήσεως συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων ἐστιατορίων Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 96 τῆς 28 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 55755|1951 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 421|7.4.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν :

Παρατείνομεν δι' ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν 1) τὴν ἀπὸ 23.2.1939 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπαλλήλων ἐστιατορίων κλπ. Πειραιῶς, περιχώρων καὶ 2) τὴν ἀπὸ 4.10.1945 συμπληρωματικὴν τοιαύτην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1952

26696|Ι. 117|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παροχῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τῶν ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ ἐν Ρόδῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 96 τῆς 28 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 7, 16 καὶ 31 § 4 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ψηφισθεῖσαν κατὰ τὴν 9ην τῆς 19.2.1952 συνεδρίασιν αὐτοῦ καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14785|1180|28.3.1952 ἀναφορᾶς τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ προσωρινὸς Κανονισμὸς ἐπεκτάσεως τῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τῶν ἡσφαλισμένων καὶ συντα-

ξιούχων τοῦ ἐν Ρόδῳ Ὑποκαταστήματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διατυπωθῇ καὶ ἰσχύσῃ συμφώνως καὶ πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον μόνον

1. Παρέχεται εἰς τὰ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 33 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 μέλη οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ ἐν Ρόδῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. νοσοκομειακὴ περίθαλψις, ἐφ' ὅσον τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα εἶναι ἐγκατεστημένα μονίμως ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ περιοχῇ τοῦ ὡς ἄνω Ὑποκαταστήματος.

2. Ὡς ἡμερομηνία ἐναρξεως πραγματοποιήσεως τῆς ὡς ἄνω παροχῆς ὁρίζεται ἡ 1η Ἰανουαρίου 1952.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. θέλουσι ρυθμισθῇ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἀπριλίου 1952

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

4779|Σ. 140|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἰπποδρομιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 19 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1952)

4143|Σ. 119|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 19 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1952)

7478|Ε. 129|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 30 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1952)

1800|Σ. 38|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 35 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1952)

62447|Σ. 1205|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ παροχῆς δοκιμάτων τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ Ὑπαλληλικοῦ καὶ Ἐργατοτεχνικοῦ Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 38 τῆς 18 Φεβρουαρίου 1952)

771|28|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου ἀποζημιώσεως φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 41 τῆς 21 Φεβρουαρίου 1952)

9441|Ε. 171|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς § 2 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων, Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1952)

4122|98|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1952)

1968|Σ. 50|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἄρθρου εἰς § 5 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Η.Α.Η.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1952)

3688|Σ. 83|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1952)

4494|499|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Δημόνος Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1952)

41430|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 4, 5 καὶ 6 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεζόνων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1952)

67764|6736|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Δημόνος Ἐλευσῖνος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1952)

68397|5787|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τροποποιήσεως ἄρθρου 9 Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Δημόνος Πατρῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1952)

6347|Σ. 185|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 27|11|1938 διατάγματος περὶ ὀργανισμοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.Σ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 4 Μαρτίου 1952)

9790|Σ. 245|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἰονικῆς Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 4 Μαρτίου 1952)

9797|Σ. 243|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 54 τῆς 5 Μαρτίου 1952)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἡ πεῖρα ἀπέδειξε, ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἐπιτυχῶς ρυθμισθῇ.

Εἶναι ἀναμφίβολον, ὡς δέχεται τοῦτο καὶ ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 516 δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 139|1952 ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι δὲν ἦτο πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς σύγχρονον πρὸς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ἐδικαιολογεῖτο ἴσως τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ἠσκοῦντο ἡ ἀποσυμφόρησις τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ των διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἀνασυγκροτήσεώς των καὶ ἀκριβὴ ὀρθὸν νὰ παρασχεθῇ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐν χρονικὸν ὅριον εὐχερείας διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποζημιώσεων, χωρὶς ἐξ ἄλλου, νὰ ζημιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοί, ἀφοῦ, ἐν ὅσῳ δὲν καταβάλλοντο αἱ ἀποζημιώσεις, οἱ ἐργοδόται θὰ διετέλουν ἐν ὑπερημερίᾳ, ὑποχρεούμενοι εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως, μετὰ τὸ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, διὰ τῆς ἀπαλείψεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 τοῦ ὅρου «πλεονάζον» (προσωπικόν), ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπετέλεσε μόνιμον αὐτοτελὲς διακοπὴν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, δὲν συντρέχει κανεὶς λόγος νὰ διατηρῆται ἡ εὐχέρεια τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως εἰς χρόνον ἀόριστον μετὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καὶ νὰ μένῃ οὕτω ἀκρεμὴς ἡ θέσις τοῦ ἐργαζομένου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ὑπὸ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως λύσιν ὅτι ἡ πρὸς τὸν ἀσφαλιστικὸν κατὰ τῆς ἀνεργίας Ὀργανισμὸν ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 θὰ γίνῃ βραδύτερον τῆς καταγγελίας (Α.Π. 139|1952, ἔνθ' ἀνωτ.), ὀφείλει κατὰ τὸν νόμον νὰ κινηθῇ, ἀπὸ ὡρισμένας προθεσμίας μετὰ τὴν ἀναγγελίαν, καὶ ἡ διαδικασία τῆς ἐπιδοτήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Καταστρατηγεῖται ὅμως κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ περὶ ἐπιδοτήσεως τοῦ ἀνέργου νομοθεσία, ἀφοῦ αὕτη προϋποθέτει νὰ διασπᾶται ἐγκύρως ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ἐπὶ ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ ἐκ τῆς ὑπερημερίας του, ἐκ τῆς ἀκύρου μέχρι τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἀπολύσεως, δικαίωμα του μισθωτοῦ πρὸς λῆψιν τοῦ μισθοῦ του, ἐξαναγκάζεται οὗτος νὰ προσφεύγῃ εἰς τὴν δικαιοσύνην, νὰ πολλαπλασιάζωνται οὕτω αἱ δίκαι καὶ νὰ δημιουργῆται ἡ μοιραία ὀξύτης εἰς τὰς μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν σχέσεις.

Τὰ ἀνώμαλα ταῦτα ἡ διοικητικὴ Ἀρχὴ (Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας) ἐπεχείρησε νὰ ἄρῃ διὰ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 καὶ τῆς ἰσχυούσης ἤδη ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ἀποφάσεών του περὶ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁρίζεται καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, προϋποτιθεμένου, κατὰ τὴν διοικητικὴν Ἀρχὴν καὶ κατὰ μίαν ἄποψιν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ὅτι καὶ ἡ παράλειψις τοῦ στοιχείου αὐτοῦ ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἔχουν ὅμως τὴν θέσιν των, ὡς μιᾶς ἀδόθη ἐπανειλημμένως ἡ εὐκαιρία νὰ σημειώσωμεν, ἰσχυροὶ διατάγμοι περὶ τοῦ ὅτι αἱ ἀνωτέρω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις κινοῦνται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἀφοῦ τοῦτο δὲν καθορίζει χρόνον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἄκυρος, ἀφ' ἧς (χωρὶς νὰ ὁρίζεται ἀκριβὴς χρόνος) καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, καὶ ἐν μέσῳ τῶν διατάξεων αὐτῶν εὑρισκομένη ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις παλαίει, μὲ ἀντιφατικὰς γνώμας, νὰ δώσῃ μίαν λογικὴν διέξοδον εἰς τὸ ζήτημα.

Εἶναι ὅμως ὀρθόν, προκειμένου περὶ θέματος, τὸ ὁποῖον ἔχει οπουδαιότατον διὰ τὴν ζωὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐνδιαφέρον καὶ τὸ ὁποῖον δὲν συνέχεται μόνον πρὸς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐργασιακῇ δεσμῇ του, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἐν ἀνεργίᾳ ἐπιδότησίν του, νὰ μὴ ὑπάρχουν ἀμφισβητήσεις καὶ διατάγμοι, οἱ ὁποῖοι νὰ καθιστοῦν ἀσαφῆ, ἀβέβαιον καὶ ὀδηγοῦν εἰς καταστρατηγήσεις δίκαιον.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι, ὅτι πρέπει νὰ τροποποιηθῇ ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945. Καὶ διὰ νὰ μὴ διαταραχθοῦν τὰ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατοῦντα, ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἀδιαφόρως χρόνου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, νὰ ὁρισθῇ τοὐλάχιστον, ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 γίνεται ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ὅση καὶ ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας.

Μόνον οὕτω θὰ ὑπάρξῃ μία σαφὴς καὶ ἐκκαθαρισμένη νομικὴ κατάστασις, αἱ περὶ ἀναγγελίας ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις θὰ κινοῦνται ἐντὸς τοῦ νόμου, ὁ μισθωτὸς θὰ γνωρίζῃ, ὅτι τίθεται ἐκ τοῦ νόμου ἐν ἐλαχίστου ὁρίου ἐκκρεμότητος εἰς τὴν ἐν τῇ ἐργασίᾳ θέσιν του ὁ ἀσφαλιστικὸς Ὀργανισμὸς θὰ ἔχῃ πρὸ αὐτοῦ μίαν σαφῶς καθωρισμένην ἔγκυρον διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, ὥστε νὰ λειτουργήσῃ ἡ διαδικασία τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ, εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν, ὁ ἐργοδότης θὰ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον νὰ ἀκυρωθῇ ἡ δικαιοπραξία του καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μιᾶς ἀβεβαίας καὶ δεκτικῆς ἀμφισβητήσεων καταστάσεως δικαίου.

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πειραιῶς, συνελθὸν τὴν 10ην τρέχοντος καὶ συζητῆσαν ἐξονυχιστικῶς ἐπὶ τοῦ εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας δημοσιευθέντος νομοσχεδίου «περὶ διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας», ἐκηρύχθη παμψηφεὶ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, ὡς θορυβοῦντος τὴν ταχεῖαν καὶ ὀρθὴν ἀπονομὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ μὴ ἐξυπηρετοῦντος τὴν ἐργατικὴν τάξιν.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 11 (257)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουνίου 1952

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΧΡ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗ, Δικηγόρου

Διὰ τοῦ Α.Ν. 1834|1951 συνεστήθη Ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι ἡ ἐκπόνησις τοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος.

Ἡ σημασία ἑνὸς τοιούτου ἔργου ἀνεπτύχθη ποικιλοτρόπως, διότι ὄντως πρὸς αὐτὸν προσβλέπουν τόσον οἱ νομικοί, ὅσον καὶ οἱ δικαστικοὶ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ καὶ οἱ μισθωτοὶ καὶ οἱ ἐργοδόται ἀπὸ πρακτικῆς τοιαύτης, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ τὸν νομικὸν φάρον, ὅστις θὰ διαλύσῃ τὰ σκότη, ἅτινα ἐπεσωρεύθησαν εἰς τὴν ἰσχύουσαν ἐργασιακὴν νομοθεσίαν καὶ κατέστησαν τὴν περιοχὴν αὐτὴν τοῦ Δικαίου ἄγνωστον καὶ σκεπασμένην μὲ πυκνὸν μυστήριον, ἕνα εἶδος νομικοῦ μασσωνισμοῦ ὄχι μόνον διὰ τὸν ἀμύητον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐμπειροτέρους καὶ πλέον μεμυημένους. Ἡ ἐντύπωσις αὕτη ἐκαλλιεργήθη ἀκόμη περισσότερον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπὸ νομοθέτας, οἵτινες δὲν ἐστάθησαν ἱκανοί, παραμερίζοντες τὴν σοβαροφανῆ νομικὴν συνοφρύωσιν, νὰ δώσουν νομοθετήματα αὐθερμήνευτα καὶ ἀρθολογιστικὰ καὶ εὑρέθησαν εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἀντιμετωπίσουν θαρραλέως τὰ ρωμαλέα ὄντως προβλήματα, ἅτινα ἐγεννήθησαν συνεπείᾳ πολέμων, οἰκονομικῶν κρίσεων καὶ ἐσωτερικῆς πάλης.

Ἐπειδὴ ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι ὄχι μόνον ἀπὸ νομοθετικῆς κατασκευῆς πάσχει ἡ ἐργασιακὴ νομοθεσία, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὁρολογικῆς τοιαύτης, ἴσως νὰ πρέπει, ὅπως ἡ ἐν λόγω ἐπιτροπή, πλὴν τῆς νομοθετικῆς ἀποκαθάρσεως, ἀσχοληθῇ καὶ μὲ τὴν χρησιμοποιουμένην ὁρολογίαν ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ (ἐργάτης, ὑπάλληλος, ἐργοδότης, μισθός, σύμβασις κλπ.), ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῆς ὀνομασίας αὐτοῦ ὡς «Ἐργατικοῦ Δικαίου». Παρ' ἡμῖν ἔχουν ἐπικρατήσει οἱ ὅροι «Ἐργατικὸν Δίκαιον», «Ἐργατικὴ Νομοθεσία», «Ἐρτικὰ Ἀτυχήματα», «Ἐργατικαὶ Διαφοραί» κλπ.

Θὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον ὁ ὁρισμὸς αὐτὸς ὡς «ἐργατικοῦ» παντὸς ὅ,τι συνδέεται ἢ ἀπορρέει ἐκ τῆς ἐργασίας (δίκαιον, σύμβασις, ἀτύχημα, διαφορά, ἀμοιβὴ κλπ.) ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ κλάδου τούτου τοῦ Δικαίου. Ὡς ἐν συνεχείᾳ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δείξωμεν, ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ ὀνομασία αὕτη παρουσιάζεται σήμερον ὡς ἀτυχής, διότι ἀφ' ἑνὸς εἶναι ἔννοια πολὺ στενή, ἀνίκανος νὰ καλύψῃ ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δικαίου τούτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τόσον εὐρεῖα, ὥστε ψηλαφίζοντες ταύτην νὰ ἔχωμεν τὴν αἴσθησιν, ὅτι δὲν κρατοῦμεν εἰς τὰ δάκτυλα παρὰ μόνον μίαν ἀδειανὴν γενικότητα ἢ μίαν ἐπὶ μέρους λεπτομέρειαν.

Ὅταν καθιερώθῃ ὁ ὁρισμὸς αὐτός, ἀνταπεκρίνετο πράγματι εἰς μίαν ἀλήθειαν, καθ' ὅσον κατὰ βάσιν ὁ κλάδος αὐτὸς τοῦ Δικαίου ἐδημιουργήθη, διὰ νὰ ρυθμίσῃ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐργατῶν, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ μίαν «ἔνοπλον εἰρήνην» εἰς τοὺς ταξικοὺς ἀγῶνας, μετὰ τὴν βαθμιαίαν κατάργησιν τοῦ Συντεχνιακοῦ Δικαίου. Ἀπὸ τὰ μέσα ὅμως τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ ἐν τῇ ἐξελίξει του τὸ πεδίον ἐφαρμογῆς του ἐπεξετάθη τόσον, ὥστε τὸ δίκαιον τοῦτο, ὁριζόμενον ὡς «Ἐργατικόν» νὰ μὴ ἀποδίδῃ παρὰ μίαν μόνον λεπτομέρειαν, ἀνίκανον νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν τερατσίαν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τοῦ κλάδου αὐτοῦ τοῦ Δικαίου, ὅστις ἐποπτεύει καὶ ἐπιβάλλει τὸν νόμον τοῦ δικαίου ἐπὶ τῶν ὁρμητικῶν καὶ πολλάκις ἀσυντάκτων ἐργασιακῶν δυνάμεων, αἵτινες ἐξαπολύονται εἰς τὴν ζωὴν ἀπὸ ἀκατάλυτον φυσικὸν νόμον. Τοῦ Δικαίου, τὸ ὁποῖον χαλιναγωγεῖ τὴν ἀχόρταγον δύναμιν δημιουργίας νέων θεσμῶν, νέων σχέσεων καὶ μορφῶν εἰς τὴν «ἀνθρωπίνην ἐργασίαν», πρωταρχικὸν μέσον ἱκανοποιήσεως τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Τοιουτοτρόπως σήμερον τὸ Δίκαιον τοῦτο καλύπτει ὑπὸ τὴν ρυθμιστικήν του παντοδυναμίαν τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ὄχι μόνον τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστημόνων, τῶν ἐμπόρων καὶ καλλιτεχνῶν, τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν μαθητευομένων, ρυθμίζει πᾶσαν σχέσιν δημιουργουμένην μεταξὺ οἱουδήποτε προσώπου, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη ἔλκει τὴν γένεσίν της ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ δὴ τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἴτε ἡ ἐργασία αὕτη συνίσταται εἰς ἐνέργειαν, εἴτε καὶ εἰς παράλειψιν (ἀκινησία μοντέλλου εἰς καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον). Συνεπῶς ὁ ὁρισμὸς αὐτὸς παρουσιάζεται σήμερον φοβερὰ ξεπερασμένος ἐνώπιον τῆς τερατσίας ἐκτάσεως δικαιοδοσίας του καὶ σκιώδης, διὰ νὰ ἀποθώσῃ τὸ βαθύτερον καὶ ζωτικώτερον νόημα τοῦ κλάδου αὐτοῦ τοῦ Δικαίου, οὗτινος ἀποστολὴ εἰς τὴν κοινωνικὴν

ζωὴν τῶν ἀνθρώπων εἶναι νὰ γίνῃ ὁ συμπυκνωτὴς καὶ ρυθμιστὴς τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν ἀπορρεόντων ἐκ τῆς ἐξηρτημένης ἀνθρωπίνης ἐργασίας, δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, ἅτινα ὁλονὲν ἐκπηδοῦν ὑπὸ νέας μορφὰς καὶ σχήματα ὠθούμενα ἀπὸ τὸν αἰώνιον νόμον τῆς ἐξελίξεως.

Ἀλλὰ ἐν τῇ στενότητί του ὁ ὁρισμὸς αὐτὸς παρουσιάζεται ὀφαλερὸς καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως. Ὀνομάζοντες τὸ δίκαιον αὐτὸ «Ἐργατικὸν» δίδομεν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα «ταξικὸν δίκαιον», τὸ δίκαιον τῆς ἐργατικῆς τάξεως, γεγονὸς τὸ ὁποῖον πόρρω ἀπέχει τῆς πραγματικότητος καὶ μᾶς ἐπαναφέρει εἰς τὴν μνήμην τὴν «πατριαρχικὴν ὀργάνωσιν» τῆς ἐργασίας, ὅπου δὲν ὑπῆρχον παρὰ τὸ «ἀφεντικὸ» καὶ «ὁ ἐργάτης». Καὶ βεβαίως ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Δικαίου αὐτοῦ ὡς ταξικοῦ, ἴσως ἄλλοτε, ὅταν τὰ πάντα τὰ ἐκάλυπτεν ἡ κόνις τῆς πνευματικῆς ἀκινησίας, ὅταν ὅλα ἦσαν ἀσάλευτα καὶ πετρωμένα, ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς ἴσως νὰ ἀπέδιδε μίαν πραγματικότητα. Σήμερον ὅμως, ποὺ ὑπὸ τὰς βιαίας ριπὰς τῶν φιλελευθέρων ρευμάτων καταρρέουν τὰ μεσότοιχα τῶν τάξεων, δὲν εἶναι ἄνευ γενικωτέρας σημασίας ἡ διατήρησις τῆς ὀνομασίας ταύτης, ὑπογραμμιζούσης τὴν ταξικὴν διαφοροποίησιν. Συγκεκριμένως διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ προδώσωμεν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Δικαίου τούτου, θεωροῦντες αὐτὸ ὡς ἀντικείμενον ἀγῶνος, ὡς μίαν κατάκτησιν τῶν ἐργατῶν ἐναντι τῶν ἐργοδοτῶν, ἀντὶ νὰ θεωρήσωμεν τοῦτο ὡς νομικὴν ἔκφρασιν κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Ἐγεννήθη, διὰ νὰ ἐξαλείψῃ μίαν ἀδικίαν, ὄχι ὅμως νὰ δημιουργήσῃ ἄλλην εἰς βάρος ἄλλων (1), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συμβῇ, ἐὰν θεωρηθῇ ὡς «γέρας» ἀγῶνος μιᾶς τάξεως ἐναντι ἄλλης. Διότι ναὶ μὲν ἡ ἐργατικὴ τάξις ἄλλοτε καὶ σήμερον, οἱ ἐκ τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀποζῶντες, προστατεύονται κυρίως ἐκ τοῦ Δικαίου τούτου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀποκλειστικῶς, διότι πολλάκις προστατεύονται καὶ οἱ ἐργοδόται εἴτε ἐναντι αὐτῶν τούτων τῶν ἐργατῶν, εἴτε ἐναντι γεγονότων οἰκονομικῆς φύσεως ἢ καὶ διὰ προσωπικοὺς ἀκόμη λόγους (πτώχευσις, τυχαία καταστροφὴ κλπ.).

Ἀλλὰ ἐὰν εἶναι ἀτυχὴς ἐν τῇ στενότητί του ὁ χρησιμοποιούμενος ὁρισμός, εἶναι ἀκόμη ἀτυχέστερος ἐν τῇ εὐρύτητί του, καθ' ὅσον ὁ κλάδος αὐτὸς τοῦ Δικαίου δὲν ρυθμίζει πάσας τὰς ἐνεργείας τοῦ ἐργάτου, παραμένει ἀδιάφορος διὰ τὰς νομικάς του πράξεις καὶ ἐνεργείας τὰς μὴ ἐχούσας σχέσιν πρὸς τὴν «ἐργασίαν». Οὕτω οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς ρυθμίσεως τῶν περιουσιακῶν του στοιχείων, ἐπὶ τῆς προσωπικῆς καὶ οἰκογενειακῆς του καταστάσεως καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῆς ἐξωεργασιακῆς του ζωῆς, σχέσεις, αἵτινες ἀποτελοῦν ἀντικείμενα ἄλλων κλάδων τοῦ Δικαίου. Ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἐργασίαν δὲν ρυθμίζει τὸ δίκαιον τοῦτο. Διότι ἡ δικαιοδοσία του ἀρχεται ἀφ' ἧς ὑπάρξῃ «ἐξάρτησις» κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τελειώνει φυσιολογικὰ ἐκεῖ ὅπου παύει ἡ ὑφισταμένη ἐξάρτησις.

Ἡ ἀνεξάρτητος ἐργασία ἐνδιαφέρει ἄλλους κλάδους τοῦ δικαίου καὶ παραμένει ξένη πρὸς τὸ δίκαιον τοῦτο.

Οὕτω ἐξεταζόμενον τὸ δίκαιον τοῦτο, μὲ μοναδικὸν γνώρισμα τὴν «ἐξηρτημένην ἐργασίαν», παρουσιάζει θαυμαστὴν ἑνότητα. Διότι ἵσταται ἀδιάφορον πρὸς τὸ φῦλον τοῦ προσώπου, πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ προσώπου (ἐργάτης, ἐπιστήμων, καλλιτέχνης, μαθητὴς κλπ.), ἀδιάφορον καὶ διὰ τὸ παραγόμενον ἀγαθὸν (ἔργον, καλλιτέχνημα, πνευματικὸν δημιούργημα κλπ.), μὲ μοναδικὸν κριτήριον καὶ ὁρόσημον τῆς δικαιοδοσίας του τὴν ἐξηρτημένην ἐργασίαν.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς νομίζω, ὅτι ἡ πρέπουσα ὀνομασία, ἐκείνη ποὺ θὰ ἀποδώσῃ μὲ κρυσταλλίνην διαύγειαν τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν πελωρίαν ἔκτασιν τοῦ κλάδου αὐτοῦ τοῦ δικαίου, θὰ πρέπει νὰ εἶναι «Ἐργασιακὸν Δίκαιον».

Οὕτω θὰ ἔχωμεν ἐν πλήρῃ κυριολεξίᾳ «ἐργασιακὸν ἀτύχημα», «ἐργασιακὴν διαφοράν», «ἐργασιακὴν νομοθεσίαν» κλπ.

Ἡ ὀνομασία αὐτὴ ὄχι ἄνευ ἀντιδράσεων, ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου εἶχεν ἐπικρατήσει ὁ ὅρος législation industrielle, ἔχει γίνει ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὴν ὁλότητα σχεδὸν τῆς ἀλλοδαπῆς ἐπιστήμης. Οὕτω ἐν Γαλλίᾳ Droit du Travail, Code du Travail, ἐν Γερμανίᾳ, Ἑλβετίᾳ Arbeitsrecht, ἐν Ἰταλίᾳ Diritto del Lavoro, εἰς τὰς Ἀγγλοσαξωνικὰς χώρας Labor Laws, Labor legislation, ἐν Ἱσπανίᾳ Legislacion del trabajo (2). Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν χρησιμοποιουμένην ὀνομασίαν τῶν διεθνῶν ὀργάνων ἐργασίας, τῶν ὁποίων αἱ ἀποφάσεις ἀποτελοῦν πηγὴν δικαίου εἰς τὸ ἰσχῦον ἐργασιακὸν Δίκαιον. Οὕτω ἔχομεν Διεθνῆ Ὀργάνωσιν Ἐργασίας, Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας κλπ.

Νομίζομεν ὅτι μία τοιαύτη ἀποσαφήνισις τῆς ὁρολογίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας, ἐὰν καταστῇ δυνατόν, θὰ ἐπανέλθωμεν, θὰ συντελέσῃ οὐσιαστικὰ εἰς τὴν διάλυσιν πλείστων νομικῶν νεφελωμάτων, ἅτινα σκιάζουν τὸν οὐρανὸν τοῦ ἐργασιακοῦ Δικαίου καὶ θὰ βοηθήσῃ πραγματικὰ εἰς τὸ νὰ «σχισθοῦν τὰ νέφη καὶ τῶν ἄστρων νὰ φανῇ ἡ ἁρμονία», κατὰ τὴν βιβλικὴν ἔκφρασιν, ἐπὶ τοῦ κλάδου αὐτοῦ τοῦ Δικαίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξέλιξις παρουσιάζεται τόσον ραγδαία καὶ ἀτίθασσος, ὥστε καθίσταται ἔργον δυσκολώτατον ἡ παρακολούθησις του ὑπὸ νέων ὁλονέν νομικῶν κανόνων.

1) Précis de Législation Industrielle. *A. Rouast* et *P. Durand*.

2) Traité de Droit du Travail, *P. Durand* et *R. Jaussaud*.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἐργατικὴ διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Ἀπαγόρευσις κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένας μὴ ἐργασίμους ἡμέρας πάσης βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἐργασίας.— Ἀκυρότης, κατ' ἄρθ. 174 Ἀστικοῦ Κώδικος, τῆς κατὰ παράβασιν τῆς ἀπαγορευτικῆς τοῦ ν. διατάξεως συμφωνίας μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὰς ἡμέρας Κυριακῆς ἀναπαύσεως.— Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ὑπὸ ἐργατῶν εἰς ἔργα κατασκευῆς ὑδραγωγείου, ἀνατεθέντα εἰς τὴν Ἑταιρίαν Ὑδάτων διὰ κυρωθείσης ὑπὸ Α.Ν. 1380)1938 συμβάσεως, δὲν ἐμπίπτει εἰς ἐξαίρεσιν ἀναπαύσεως καὶ ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος.— Ἀπαράδεκτον ἐντεῦθεν τῆς εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Νόμου Γ'ΘΟΔ'.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11080)1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (ΕΕΔ 11, 180).

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆχθησαν οἱ ἑξῆς:

«Ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τὸ Πρωτοδικεῖον τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἀντιδίκου του διαφορᾶς, ὑπολαβὸν ἐσφαλμένως ὅτι πρόκειται περὶ ἐργατικῆς διαφορᾶς, δικαζομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ἐνῷ ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ ὡς μόνον νόμιμον ἔρεισμα ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὰς διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ συνεπῶς πρόκειται περὶ διαφορᾶς, ὑπαγομένης εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, καθ' ἣν ἁρμόδιον πρωτοδίκως εἶναι τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ Ἐφετεῖον.

Συμφώνως πρὸς τὴν σχετικὴν ἔνστασίν του, τὴν πρωτοδίκως διὰ τῶν προτάσεών του ὑποβληθεῖσαν καὶ ἐφεσίμως ἐπαναληφθεῖσαν, ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἀντιδίκου του, ἀφορῶσα εἰς διαφορὰν μισθοῦ 750)ο διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίαν αὐτοῦ, ἣν προσέφερεν ὡς ἐργάτης εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων ἐκτελούμενα ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ νέα ἔργα Μαλακάσης, δὲν πηγάζει ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ὥστε νὰ δύναται νὰ δικασθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ἀλλ' ἐκ παροχῆς ὑπηρεσίας, γενομένης κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ δὴ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. ἀπὸ 8)14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», καθ' ἣν ἀκατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ὁριζομένας ἑορτασίμους ἡμέρας ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐν τῷ Κράτει ὁπαδοὺς παντὸς θρησκεύματος πᾶσα βιομηχανική, βιοτεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία».

«Ἡ ἄποψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθ' ἣν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρου 8 § 2 τοῦ ἰδίου Διατάγματος, εἶναι ἐσφαλμένη διὰ δύο λόγους: α) διότι κατὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην διάταξιν ἡ ὑποχρεώσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως δὲν ἐπιβάλλεται εἰς τὰς «ἐπιχειρήσεις διανομῆς ὕδατος», δηλ. εἰς τὸν τομέα τῶν ἔργων μιᾶς ἐπιχειρήσεως, τὸν ἀσχολούμενον μὲ τὴν διανομὴν ὕδατος.

Ἐν προκειμένῳ ναὶ μὲν ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Ὑδάτων, ἥτις προσέλαβε διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου τὸν ἐνάγοντα, ἔχει ἀναλάβει δυνάμει παλαιᾶς μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεως τὸ ἔργον τῆς διανομῆς τοῦ ὕδατος Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἀλλὰ παραλλήλως καὶ δυνάμει νέας συμβάσεως (ν. 1380)1938) ἀνέλαβε τὴν κατασκευὴν ἑτέρου ἔργου ἐν Μαλακάσῃ, ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, ὅπερ ἔργον δὲν ἀνετέθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν Ὑδάτων, λόγῳ τοῦ ὅτι αὕτη ἔχει ἀναλάβει τὴν ὕδρευσιν, ἀλλὰ διότι ἀνεδείχθη μειοδότις εἰς εἰδικῶς προκηρυχθέντα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διαγωνισμόν, εἰς ὃν ἠδύνατο πᾶς τις νὰ μετάσχῃ, ὡς καὶ μετέσχον πράγματι πολλοί. Τὸ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Ὑδάτων συνέπεσε εἰς ἔργα τῶν τομέων τῆς δραστηριότητός της νὰ ἀσχολῆται καὶ μὲ τὴν διανομὴν ὕδατος, τοῦτο οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν νομικὴν σχέσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀντιδίκου, προσληφθέντος, καθ' ἃ ὁμολογεῖται ἐν τῇ ἀγωγῇ, διὰ τὰ ἔργα Μαλακάσης, καὶ β) διότι, ἀνεξαρτήτως τούτου, ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως ἰσχύει ἐν προκειμένῳ καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ἐνάγων δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς συνδεόμενος διὰ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας εὐθέως μετὰ τοῦ Δημοσίου, δεδομένου ὅτι τὸ ἔργον, εἰς ὃ προσελήφθη ὁ ἐνάγων, ἐκτελεῖται ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἀπολογιστικῶς, ἐπομένως ἡ Ἑταιρία ἐνεργεῖ ἐν προκειμένῳ ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Δημοσίου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 211 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ ἐν ὀνόματι ἄλλου ἀναληφθεῖσα ὑποχρέωσις βαρύνει ἀμέσως τὸν ἀντιπροσωπευόμενον. Ἑπομένως οὐδὲ κἂν

ὡς ἐργάτης τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐνάγων ἀντίδικος καὶ κακῶς ἡ προσβαλλομένη ἐδέχθη, ὅτι ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἐξαιρετικὴ διάταξις τοῦ ρηθέντος ἄρθρου 8 § 2 τοῦ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως Πρ. Διατάγματος.

***

Εἶναι ἡ πρώτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία εὐθέως λύει τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς συμφωνίας περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ παράβασιν τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδομένων διαταγμάτων, ἐπικυροῦσα τὴν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τῆς οὐσίας παγίως κρατοῦσαν ἄποψιν περὶ ἀκυρότητος τῆς σχετικῆς συμφωνίας, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀντιτίθεται εἰς νόμον δημοσίας τάξεως, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς ἀντιθέσιν πρὸς νόμους δημοσίας τάξεως (πρβλ. ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο Α.Π. 70|1948, εἰσηγητὴς ***Ε. Κολοκούρης***, ΕΕΔ 7, 274, ***Γ. Μπαλῆς***, Γεν. Ἀρχ. § 59).

Σημαντικὸν εἶναι, ὅτι, καίτοι ὁ νόμος (ἄνω Ν.Δ.) ἐπιβάλλει ποινὰς κατὰ τῶν παραβατῶν, δὲν θεωρεῖται ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι περιωρίσθη ὁ Νομοθέτης εἰς τὴν ἐλάσσονα ταύτην κύρωσιν, τῆς ἐπιβολῆς μόνον ποινῶν κατὰ τῶν παραβατῶν, ἀλλ' ἠννοήθη νὰ ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς συμβάσεως (πρβλ. καὶ Α.Π. 65|1948, εἰσηγητὴς ***Κ. Καυκᾶς***, ΕΕΔ 7, 199, καθ' ἣν ἐπὶ ἀπαγορεύσεως ἐργασίας ἀρτεργάτου, λαμβάνοντος χρηματικὴν παροχὴν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 ν. 6413|1934, ἡ συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., καὶ δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ σχετικὸν ἄρθρον 6 ν. 6413|1934 ἐπιβάλλει καὶ ποινὰς εἰς τοὺς παρὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ συνάπτοντας συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, ὅτι ἐσκοπήθη δι' αὐτοῦ, ὅπως ἡ συνέπεια τῆς παραβάσεως ταύτης εἶναι μόνον ἡ ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως, βλέπε ἐκτενέστερον περὶ ἀκύρων συμβάσεων σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 33 ἐπ.).

Σχετικὴ πρὸς τὴν νεωτέραν ταύτην ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν εἶναι καὶ ἡ Α.Π. 160|1952 (εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 11, 469), καθ' ἣν ἀκυρότης ἐπέρχεται καὶ ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας κατὰ παράβασιν τῶν περὶ ὡκταώρου νομοθετικῶν διατάξεων.

Ἀντικείμενον τῆς δίκης, ἐφ' ἧς ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὑπῆρξε ἀξίωσις καταβολῆς εἰς τὸν ἐργασθέντα κατὰ Κυριακὰς μισθωτὸν τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 6, 225) παρεχομένης κατὰ 75 ο|ο προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου.

Προκειμένης τοιαύτης ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ τὸ ἐρευνητέον πρὸ παντὸς τυγχάνει, ἂν ἡ παροχὴ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς νομοθετικὰς ἐπὶ τοῦ θέματος διατάξεις, ἀφοῦ μόνον ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις εἶναι ἐφαρμοστέα, αὕτη δὲ παγίως εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως τὴν ἐν ΕΕΔ 10, 221 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11338|1950, εἰσηγητὴς ***Σ. Κοσκινᾶς***, καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 10, 221 σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς λοιπὴν νομολογίαν).

Ἄλλως δὲν γίνεται λόγος περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ρυθμίζει τὸν δικαιούμενον μισθὸν νομίμως ἐργαζομένου, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὡς παγίως γίνεται δεκτὸν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει, ἐπικυροῦται δι' αὐτὸ ὡς ὀρθὸν καὶ ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὑπόκειται μόνον ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ., τῆς συμβάσεως οὔσης ἁπλῶς παρανόμου καὶ ὄχι ἀνηθίκου (πρβλ. καὶ Α.Π. 160|1952, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀλλ' ὡς γίνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δεκτόν (βλέπε καὶ Α.Π. 160|1952 ἔνθ' ἀνωτ. καὶ λοιπὰς αὐτόθι παραπομπάς), ἡ περὶ αὐτοῦ ἀγωγὴ δὲν δύναται παραδεκτῶς νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ὑπεστηρίχθη (βλέπε ***Γαζῆν***, ΈρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 365), ὅτι ἡ ὑποχρεωσις παροχῆς ἐργασίας ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 365 Α.Κ. σύμβασιν παροχῆς νόμῳ ἀπηγορευμένης, κατὰ τὸ ὁποῖον ἄρθρον (365) αἱ διατάξεις περὶ ὑποσχέσεως ἀδυνάτου παροχῆς ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ἡ ὑπόσχεσις ἀφορᾷ εἰς παροχὴν προσκρουουσαν εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου. Ἐφαρμόζονται δηλαδὴ τὰ ἐν ἄρθρῳ 362 Α.Κ., καθ' ὃ ἡ σύμβασις λογίζεται ὡς ἔγκυρος καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἐνοχὴ κατευθύνεται εἰς τὸ διαφέρον ἐκπληρώσεως. Ἀλλ' ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 365 Α.Κ. ἐξαίρεσις τοῦ ἐν ἄρθρῳ 174 Α.Κ. κανόνος (περὶ τῆς διαφορᾶς βλέπε ***Γ. Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχ. § 62), μολονότι ἀναγνωρίζεται (βλέπε ***Γαζῆν***, ἔνθ' ἀνωτ.) ὡς δυσχερὴς ἡ διάκρισις, δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ ἐν προκειμένῳ, ὡς ἡ λύσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, διότι οἱ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμοι (ὡς καὶ οἱ περὶ ὡκταώρου) δὲν ἀπαγορεύουν μόνον τὴν παροχήν, τὴν λειτουργίαν τῆς συμβάσεως, ἀλλ' αὐτὴν ταύτην τὴν σύμβασιν. (Ζήτημα ἑρμηνείας εἶναι, ἂν ὁ νόμος ἀπαγορεύῃ τὴν συναμολόγησιν τῆς συμβάσεως ἢ μόνον τὴν παροχήν (***Γ. Μπαλῆς***, Γεν. Ἀρχ. § 62, ***Π. Ζέπος***, Ἐνοχ. σελ. 154).

Ἀρείου Πάγου 240—241|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ρουμπάνης, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Χ. Θηβαῖος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1|8|1920 Β. Δ., τοῦ κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 765|1943 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1968|1944, κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' εἰδικὴν διαδικασίαν δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, πηγάζουσα

ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Κατὰ τὴν ἀληθῆ δὲ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης εἰς τὴν ὡς εἴρηται ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις, διατελοῦσα εἰς οἱανδήποτε σχέσιν πρὸς παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, ἀλλὰ μόνον πᾶσα ἀξίωσις, ἔχουσα νομικὴν βάσιν αὐτῆς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης, ἂν δηλονότι ἡ ἀμοιβὴ καθωρίσθη ρητῶς ἢ ὁ καθορισμὸς της ἀφέθη εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Ἀφ' ἑτέρου, κατ' ἄρθρον 1 τοῦ περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως Πρ. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930, ἐν παραβάσει τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου, ἐφαρμοζομένων ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ διαγραφομένας διακρίσεις εἰς πάντας τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας τοῦ Κράτους, τιμωροῦνται οἵ τε ἐργοδόται καὶ οἱ ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται (ἄρθρ. 24), κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ αὐτοῦ 2 ὁριζομένας ἑορτασίμους ἡμέρας ἀπαγορεύεται πᾶσα βιομηχανική, βιοτεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία, ἡ κατὰ παράβασιν δὲ τῆς ἀπαγορευτικῆς καὶ ἀφορώσης τὴν δημοσίαν τάξιν, ἤτοι γενικώτερον κοινωνικὸν συμφέρον, διατάξεως ταύτης συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ περὶ παροχῆς ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου ἐργασίας κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου καθοριζομένας ἡμέρας ἀναπαύσεως εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δέχεται, καὶ ἐκ τῆς ἀγωγῆς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῆς ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἀναιρεσίβλητος, διατεινόμενος ὅτι κατ' Αὔγουστον 1946 προσελήφθη ὑπὸ τῆς «Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων», ὅπως προσφέρῃ ἐπ' ἀμοιβῇ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ἐργάτου εἰς τὰ ὑπὸ ταύτης ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἀναιρεσείοντος Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, δυνάμει τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 1380/1938 κυρωθείσης σχετικῆς συμβάσεως, ἐκτελούμενα ἔργα τῆς κατασκευῆς τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ Ὑδραγωγείου Σουβάλας (Κακοσάλεσι - Λίμνης Μαραθῶνος) καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἐκτοτε καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ προσφέρει τὰς συμφωνηθείσας ὑπηρεσίας του, εἰργάσθη καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας Κυριακὰς καὶ ὡς μὴ ἐργασίμους κατὰ νόμον καθιερωμένας ἑορτάς, αἰτεῖται τὴν εἰς αὐτὸν πληρωμὴν διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀναπαύσεως τοῦ ὑπὸ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 28/1944 (ὡς οὗτος ἀοθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α.Ν. 856/1946) ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 8930/1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν προβλεπομένου ἐπιδόματος (προσαυξήσεως) κατὰ ποσοστὸν 75 ο/ο ἐπὶ τοῦ κεκανονισμένου κατὰ τὸν ὡς εἴρηται χρόνον ἡμερομισθίου του. Ἡ τοιαύτη ὅμως συμφωνία μεταξὺ τῆς ἐργοδότιδος ἀναδόχου ἑταιρίας καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος περὶ παροχῆς ὑπὸ τούτου ἐργασίας κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένας ἡμέρας ἀναπαύσεως, ἀντικειμένη εἰς τὴν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθεῖσαν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμου (Π. Διατάγματος 8/14 Μαρτίου 1930), τυγχάνει ἄκυρος, μὴ συντρεχούσης ἐν προκειμένῳ περιπτώσεώς τινος ἐξ ἐκείνων, καθ' ἃς κατ' ἐξαίρεσιν δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἀναπαύσεως διατάξεις τοῦ νόμου, καὶ δὴ τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 8 § 2, καθ' ἣν ἡ ὑποχρέωσις τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὁριζομένης ἀναπαύσεως δὲν ἐπιβάλλεται εἰς τὰς «ἐπιχειρήσεις διανομῆς ὕδατος», καθότι τὰ ἔργα τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδραγωγείου Σουβάλας - Λίμνης Μαραθῶνος, δι' ἃ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, προσελήφθη καὶ εἰς ἃ εἰργάσθη ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων καὶ ὧν ἡ ἐκτέλεσις ἀνετέθη εἰς τὴν Ἑταιρίαν Ὑδάτων, ὡς προείρηται, δυνάμει τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 1380/1938 κυρωθείσης συμβάσεως μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ Δημοσίου, ἀποτελοῦσιν ἐργασίαν ὅλως διάφορον καὶ ἀνεξάρτητον τῆς δυνάμει τῆς διὰ τοῦ νόμου 3316/1925 κυρωθείσης συμβάσεως ἀναληφθείσης καὶ ἀσκουμένης ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἑταιρίας ἐπιχειρήσεως διανομῆς ὕδατος, ἐργασίαν, ἧς τὴν ἐκτέλεσιν τὸ Δημόσιον ἠδύνατο νὰ ἀναθέσῃ προδήλως καὶ εἰς ἕτερον πρόσωπον.

Κατὰ τὰ προεκτεθέντα καὶ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς προερρήθη, δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη αὐτῆ ἀγωγῆς δὲν προβάλλεται ἀξίωσις ἔχουσα ὡς νομικὴν βάσιν σύμβασιν (ἔγκυραν) ρητὴν ἢ σιωπηρὰν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ, ἀλλὰ τὸν ἀδικαιολόγητον πλουτισμὸν τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας, τὸν προαγενόμενον ταύτῃ «ἐκ τῆς παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου παρασχεθείσης αὐτῇ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐργασίας (Ἀστ. Κῶδ. ἄρθρ. 904), ἤτοι ἀξίωσις διάφορος τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας τοιαύτης, καὶ ἑπομένως τὰ ἐναντία δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ μνησθεῖσα ἐξαιρετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 § 2 τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ διὰ τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδραγωγείου Σουβάλας ἀσχολούμενον προσωπικὸν τῆς ἀναδόχου τῶν ἔργων Ἑταιρίας Ὑδάτων, καὶ ἐπὶ ταύτῃ ἀπορρίψαν τὴν προβληθεῖσαν περὶ ἀναρμοδιότητος αὐτοῦ, ὅπως δικάσῃ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ἔνστασιν καὶ ἀποφηνάμενον περαιτέρω, δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δεκτὴν τὴν ὡς νομικὴν βάσιν ἔχουσαν, καθ' ἃ προεξετέθη, τὸν ἀδικαιολόγητον πλουτισμὸν τῆς ἐργοδότιδος, ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀρμόδιον καὶ ἀναιρετέαν ἐκ τούτου κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, προκειμένης ἀναρμοδιότητος λόγῳ ὕλης, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδάφ. 4 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως.

Ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον, εἶναι παραπεμπτέα ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον κατ' ἄρθρον 831 τῆς Πολ. Δικονομίας.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Έννοια αύτῆς διά τό ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου

Ἐφαρμογή ἄρθρ. 6 § 1 Ν. 2112|1920 ὁσάκις πρόκειται περί μιᾶς καί τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ἐξακολουθεῖ παρέχων τάς ὑπηρεσίας του ὁ ὑπάλληλος καί ἥτις ὑπέστη μεταβολήν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου καθ' οἱονδήποτε τρόπον.— Σχέσις Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως πρός τήν Κ.Υ.Δ.Ε.Π.— Ἑκάστη τούτων ἀποτελεῖ ἴδιον νομικόν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Μή συνυπολογισμός εἰς χρόνον ὑπηρεσίας Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως χρόνου ὑπηρεσίας παρά Κ.Υ.Δ Ε.Π. δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112.— Ἐφαρμογή ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά κατογγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπί Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεδόθη μετά τήν ὑπ' ἀριθ. 180|1951 Α' Τμήματος (εἰσηγητής *Ν. Πλατάκας*) (ὁμοία ἀκριβῶς καί ἡ Α.Π. 900|1951 Τμ. Α' (εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 576), ἥτις ἀνήρεσε τήν ὑπ' ἀριθ. 1140|1950 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ὡς ἐφετείου.

Συμφωνεῖ πρός τήν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος ἐπί τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 2112|1920 καί ἡ ὁμοία πρός ἐκείνην τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος συλλογιστική αὐτῆς περί ***καθ' οἱονδήποτε τρόπον*** μεταβολῆς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου ἀφήνει, νομίζομεν, τήν αὐτήν ἐντύπωσιν, περί τῆς ὁποίας ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 576), ὅτι προκρίνεται ὡς ὀρθοτέρα ἡ ἄποψις, ὅτι κατά τήν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως δέν ἀπαιτεῖται νά προϋπάρξῃ συμβατικός δεσμός μεταξύ τῶν ἑκάστοτε φορέων τῆς ἐπιχειρήσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 576 καί ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας τήν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1735|1952, προεδρευόντων *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 11, 542).

Ἀρείου Πάγου 235|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρούχης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Λιβαθηνός, Β. Βασιλείου

Καί τό Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τήν γνώμην, κατά τά παρακατιόν ἐκτιθέμενα, πρός τήν ἐξενεχθεῖσαν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, κρίσιν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 180|1951 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἥτις, ἀνελοῦσα τήν ὑπ' ἀριθ. 1140|1950 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Βόλῳ Πρωτοδικῶν, παρέπεμψε συγχρόνως τήν δίκην, διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρό τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως, δι' ἣ, τηρηθείσης τῆς νομίμου προδικασίας, συζητεῖται ἡ ἀπό 3 Ὀκτωβρίου 1950 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Βόλου κατά τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1950 ἀποφάσεως τοῦ κατά τόν νόμον 1968|1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου Βόλου, δι' ἧς, κρινάσης ἐπί τῆς ἀπό 21 Ἰουνίου ἔτους 1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, διωκούσης τήν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκκαλούσης Ἑνώσεως εἰς πληρωμήν τῷ ἐφεσιβλήτῳ χρηματικοῦ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 1.536.000 διά δεδουλευμένους μισθούς του ἀπό 21 Ἀπριλίου 1950 μέχρις 20 Ἰουνίου 1950 λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου μετ' αὐτῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄλλως καί ἐπικουρικῶς τήν πληρωμήν τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 8.670.000, διά συμπλήρωσιν τῆς κατά τόν νόμον 2112 ἀποζημιώσεώς του, ἐντόκως ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς μέχρις ἐξοφλήσεως, ἐγένετο δεκτή ἡ ἀγωγή αὐτή κατά τήν κυρίαν αὐτῆς βάσιν.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ νόμου 2112|1920, καθ' ἣν «ἡ μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπέρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ εὐεργετική αὐτή ὑπέρ τοῦ ὑπαλλήλου διάταξις ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις πρόκειται περί μιᾶς καί τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ἐξακολουθεῖ παρέχων τάς ὑπηρεσίας του ὁ ὑπάλληλος, βάσει καί πρός ἐκτέλεσιν συμβάσεως περί μισθώσεως ὑπηρεσιῶν συνομολογηθείσης ἄνευ ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, καί ἥτις κατά τήν διαδρομήν τοῦ χρόνου ὑπέστη μεταβολήν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, οὐδαμῶς ὅμως ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις παρεσχέθη ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου οὐχί εἰς τήν αὐτήν ἐπιχείρησιν, εἰς ἣν ἐπῆλθε μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' εἰς ἑτέραν ἐπιχείρησιν, ἔχουσαν συνεργασίαν μετά τῆς εἰς ἣν νῦν ὁ ἐκμισθωτής ὑπηρετεῖ, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέν πρόκειται συνέχισις παροχῆς ἐργασίας πρός τόν ἐξακολουθοῦντα τήν εἰς ἣν ἀρχικῶς προσελήφθη ἐπιχείρησιν νέον ἐργοδότην, ἀλλά πρόκειται παροχή ὑπηρεσιῶν πρός νέαν καί ὅλως διάφορον ἐπιχείρησιν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 602|1915 «περί συνεταιρισμῶν», τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 30—32 καί 36 τοῦ νόμου 479 (τῆς 10|16

Αὐγούστου 1943) «περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς περὶ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων νομοθεσίας», καθ' ἃς ὅλαι αἱ συμφώνως τῷ νόμῳ 602 λειτουργοῦσαι γεωργικαὶ συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως, γενικῆς ἢ εἰδικῆς, καὶ δύνανται νὰ συνιστοῦν κοινοπραξίας. Ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως δὲ τοῦ καταστατικοῦ ἡ κοινοπραξία ἀπακτᾷ νομικὴν προσωπικότητα καὶ τὰ τῆς ἐσωτερικῆς λειτουργίας τῶν κοινοπραξιῶν, τὰ τῆς συνθέσεως τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὰ τῆς ἐν γένει προσωπικῆς καταστάσεως αὐτῶν κανονίζονται δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ καὶ δι' ἰδίου κανονισμοῦ ρυθμίζονται τὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν κοινοπραξιῶν, βάσει τῶν ὁποίων συνέστησαν διὰ τῶν καταστατικῶν των ἡ ἐκκαλοῦσα καὶ ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία διαχειρίσεως ἐγχωρίων προϊόντων «Κ.Υ.Δ.Ε.Π.», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἑκάστη τούτων ἀποτελεῖ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου μὲ ἰδίαν διοίκησιν καὶ οἰκονομικὴν αὐτοτέλειαν, ἔχουσι δ' ἀμφότεραι σκοπὸν παραλλήλως τὴν συγκέντρωσιν, προμήθειαν καὶ διάθεσιν τῶν ἐγχωρίων γεωργικῶν προϊόντων, ἡ μὲν ἐκκαλοῦσα μόνον εἰς τὴν γεωργικὴν περιφέρειαν αὐτῆς (Βόλον), ἡ δὲ Κ.Υ.Δ.Ε.Π., ἥτις ἀπαρτίζεται ἀπὸ διαφόρους ἑνώσεις γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδος, εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπικράτειαν καὶ οὐδετέρα αὐτῶν συνεχωνεύθη ὑπὸ τῆς ἑτέρας, ἀλλ' ἑκατέρα ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ καὶ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἑταιρικὴν ἐπιχείρησιν.

Κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη τοῦ Πρωτοδίκου ἀπόφασις τὴν ὑπὸ κρίσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀγωγήν, ἐρειδομένην κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν ἐπὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀφειλομένης εἰς τὸν λόγον ὅτι δὲν κατεβλήθη εἰς τὸν ἐφεσίβλητον (ἐνάγοντα) ὁλόκληρος ἡ εἰς τὴν ἀπόληψιν τῆς ὁποίας ἐδικαιοῦτο οὗτος κατὰ τὸν προμνησθέντα νόμον 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|1930, ἀποζημίωσις, ἀλλὰ κατεβλήθη τοιαύτη, ὑπολογισθεῖσα μόνον διὰ τὸν ἀπὸ 16.6.1946 καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως του χρόνον, καθ' ὃν ὑπηρέτησε παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ (ἐναγομένῃ), ἐνῷ ἔδει νὰ συνυπολογισθῇ καὶ ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας του παρὰ τῇ Κ.Υ.Δ.Ε.Π. ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1940 μέχρι 16 Ἰουνίου 1946, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου του δὲν ἐπηρέασε καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τούτου, συνεχίσαντος τὴν αὐτὴν ἐργασίαν, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προμνησθείσας διατάξεις καὶ δέον, γινομένης δεκτῆς τῆς ἐμπροθέσμως καὶ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἀσκηθείσης ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐφέσεως, ὡς πρὸς τοὺς σχετικοὺς δύο πρώτους λόγους ἐφέσεως, ὅπως μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις διὰ τῆς ἀφανίσεώς της, παρακρατουμένης δὲ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου τούτου τῆς ὑποθέσεως, κατὰ τὴν κρίσιν του, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 835 καὶ 780 Πολιτικῆς Δικονομίας, προβῇ τὸ δικαστήριον εἰς τὴν ἐξέτασιν πάντων τῶν προκυπτόντων ζητημάτων πρὸς ὁριστικὴν διάγνωσιν τῆς διαφορᾶς, ἀφοῦ πλέον δικαζεται ἡ ἀγωγή.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐπιμελείᾳ ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, τῶν παρ' αὐτῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 (τῆς 19 Ἰουνίου 1946) πράξεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, ἐπὶ χρόνον μὴ ὡρισμένον καὶ προσήνεγκε τὰς ὑπηρεσίας του συνεχῶς εἰς αὐτὴν μέχρι τῆς 21 Ἀπριλίου 1950, ὅτε ἀπελύθη διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τήρησιν ὑπ' αὐτῆς τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἐπιβαλλομένων ὅρων ὑπὸ τῶν §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 7 αὐτοῦ, ἐπεξετάθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242 (τῆς 1ης Ἰουλίου 1948) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) παρασχούσης εἰς τοῦτον ὁλόκληρον τὴν, εἰς ἀπόληψιν τῆς ὁποίας ἐδικαιοῦτο κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ προμνησθέντος νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|1930, ἀποζημίωσιν τῶν τριῶν πλήρων μηνιαίων μισθῶν του ἐκ δραχμῶν 2.602.000, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ τοῦ τελευταίου μηνός, ὀρθῶς ὑπολογισθεῖσαν διὰ τοὺς ἐν ταῖς προηγουμέναις σκέψεσιν ἀναπτυχθέντας λόγους ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας, ἣν παρέσχε μόνον παρ' αὐτῇ, ἃς καὶ κατέθηκεν ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ δημοσίας καταθέσεως, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 427 καὶ 431 τοῦ Α.Κ., εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, λόγῳ τοῦ ὅτι ἠρνήθη νὰ εἰσπράξῃ ταύτας ὁ ἐφεσίβλητος. Κατ' ἀκολουθίαν, νομίμως χωρησάσης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου μισθωτοῦ δι' ἐγκύρου καταγγελίας τῆς ἐπὶ μὴ ὡρισμένον χρόνον συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι μὴ νόμῳ βάσιμος κατ' ἀμφοτέρας τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Περίπτωσις δυνατοῦ ἐπιλογῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου κατ' ἄρθρ. 16 Ν. 551

Ἐκλεκτικόν, κατ' ἄρθρ. 16 Ν. 551, δικαίωμα τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων, δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ εἰς παράβασιν ἰσχυόντων περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν, πρὸς ἄσκησιν εἴτε τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551, εἴτε τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξιώσεως. — Δυνατότης ἐγέρσεως τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγῆς μόνον ὅταν δὲν ἐτηρήθησαν διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν, εἰδικῶς προβλεπόντων τοὺς ὅρους ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων. — Ὁρισμοὶ ἄρθρου 662 Α.Κ.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 406|1951 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη καὶ ψευδῶς ἡρμηνεύθη ὁ οὐσιαστικὸς νόμος 551, ἄρθρ. 16, ὅστις τυγχάνει εἰδικός, προβλέπων τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν, μὴ καταργηθεὶς ἢ τροποποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπικαλουμένου ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ ἄρθρου 662 αὐτοῦ, ὅστις ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαφορᾷ, καθ' ὅσον ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαφορᾷ ἐτύγχανεν ἐφαρμοστέος ὁ νόμος 551, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ρητῶς ἀναγράφοντος ὅτι διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ νομοθεσία περὶ τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὡς ταῦτα ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου 551. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα καὶ ψευδῶς ἑρμηνεύσασα τὸν νόμον, ἐφήρμοσεν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαφορᾷ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τε δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν δι' ὑπηρεσιακοὺς λόγους κινουμένων συρμῶν τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφαρμόζονται οἱ κανονισμοὶ οἱ διέποντες τοὺς Σ.Ε.Κ.

β) Κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου 551 περὶ τῆς εὐθύνης ἐκ τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἰς δύο καὶ μόνον περιπτώσεις παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος παθόντα ἐργάτην καὶ διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν ἐκ τοῦ εἰδικοῦ νόμου ἀποζημίωσιν, ἤτοι: α) ἐὰν τὸ ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ προθέσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ β) ἐὰν οὗτος ἐξ ἀμελείας δὲν ἐτήρησεν, οὐδὲ ἐφήρμοσεν ἐκείνους τοὺς ὅρους τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς καὶ ἀκεραιότητος τῶν ἐργατῶν, οἵτινες διαγράφονται εἰς ἰσχύοντας νόμους, διατάγματα ἢ κανονισμοὺς περὶ τούτων, εἰς τὴν παράβασιν δηλονότι νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν ὁρισμῶν τῆς πολιτείας περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν, περιεχομένους εἰς νομοθετικὰς καὶ διοικητικὰς πράξεις, ἃς παρὰ τὴν τοιαύτην ἐπιταγὴν παρέλιπε νὰ τηρήσῃ οὗτος. Ἂν δὲ οἱ τοιοῦτοι κανονισμοὶ ἐκδίδωνται παρὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, δέον νὰ ἐπικυρῶνται ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, διατηρηθείσης ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν δέον ὁ παθὼν ἐν τῇ τοιούτου ἔρεισμα ἐχούσῃ ἀγωγῇ του νὰ ἰσχυρίζεται τὴν ὕπαρξιν τοιούτων κανονισμῶν νομοθετικῶς κεκυρωμένων ἢ παρὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐκδιδομένων.

Ἡ προσβαλλομένη ὅμως ἀπόφασις, ἥτις δέχεται, ὅτι τὸ ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ βιαίου συμβάντος καὶ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐν τῇ ἀγωγῇ του οὐδένα κανονισμὸν ἐπικαλεῖται ὡς παραβιασθέντα παρὰ τῶν προεστώτων των ὑπαλλήλων καὶ ἐξ ὧν ἐπῆλθεν ἀτύχημα, παρὰ ταῦτα ἔκρινεν ὡς νόμιμον τὴν ἀγωγήν του, θεωρήσασα ὅτι τοιοῦτον νόμον προβλεπόμενον ἀπὸ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ν. 551 ἀποτελεῖ καὶ ἡ γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 662 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν πᾶς ἐργοδότης ὀφείλει νὰ διαρρυθμίζῃ τὰ τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὸν χῶρον κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ προστατεύωνται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Οὕτως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐρευνήσασα τὴν παρ' αὐτῆς κριθεῖσαν ἀγωγὴν καὶ δεχθεῖσα ὅτι τὰ περιστατικά, ἅτινα ἀναφέρονται ἐν αὐτῇ, ἀνάγονται εἰς παραλείψεις γενομένας ἀπὸ τοὺς προστηθέντας ὑπαλλήλους των, αἵτινες ἀνάγονται εἰς προφυλακτικὰ μέτρα, ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 662 Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ δὲ τὴν ἣν ἔδωκεν ἑρμηνείαν εἰς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ νόμου 551 καὶ ταῦτα δύνανται νὰ θεμελιώσουν ἀγωγὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου, προδήλως ἐσφάλλετο, καθ' ὅσον διὰ τῆς ἐκτάσεως, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 16, παρὰ τὴν ὡς ἄνω διδομένην ἑρμηνείαν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν παραδοχήν, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος παραμένει ἐν ἰσχύϊ τὸ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1920 διάταγμα περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν, ἀπήτησεν ἥσσονα στοιχεῖα τῶν ὅσων ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἔννομον θεμελίωσιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ν. 551 ἀγωγῆς, ἤτοι ὅτι

αὐτη στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καὶ ἂν περὶ τῶν θετικῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς ἕκαστον ἐργοδότην δὲν ἐπικαλῆται ὁ παθὼν κεκυρωμένους κανονισμοὺς ἢ τοιούτους ἐκδοθέντας παρὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ κυρωθέντας ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς.

***

Λόγῳ τῆς ἀπουδαιότητος τοῦ θέματος παραθέτομεν κατωτέρω καὶ τὰς σκέψεις τῆς ἀναιρεθείσης ὑπ' ἀριθ. 406]1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης (εἰσηγητὴς *Χ. Κάπτος*).

«Κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρ. 1, ἤγουν ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπερχομένου εἰς ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον τῶν ἐν ἄρθρ. 2 ἐργασιῶν ἢ ἐπιχειρήσεων, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἀσκήσουν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν, τὸ αὐτὸ δὲ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα μὴ τηρήσεως τούτων. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 662 Ἀστικοῦ Κώδικος ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ διαρρυθμίζῃ τὰ τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὰ τοῦ χώρου αὐτῆς καὶ τῆς διαμονῆς, τὰ τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μηχανημάτων ἢ ἐργαλείων, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ προστατεύηται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Καὶ ναὶ μὲν τὰ περὶ λήψεως μέτρων, διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ ὑγείαν τῶν ἐργατῶν, ἐρρύθμισεν ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου διατηρηθεὶς ἐν ἰσχύϊ εἰδικὸς νόμος Γ'ΘΑΔ'|1911 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντα διατάγματα καὶ κανονισμοί, πλὴν ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται καὶ δυνάμει γενικῆς διατάξεως τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 662 Ἀστικοῦ Κώδικος νὰ λαμβάνῃ καὶ πάντα τὰ εἰδικῶς εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας καὶ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς παρέχεται αὕτη, ἐνδεικνυόμενα, ὡς ἐπιβαλλόμενα νὰ ληφθῶσι, μέτρα ἀσφαλείας πρὸς προστασίαν τῆς ζωῆς καὶ ὑγείας τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Ἐκ τούτων ἔπεται, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 551 εἰδικὴ ἀμέλεια τοῦ ἐργοδότου, ἥτις ἐπιτρέπει τὴν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως, δύναται νὰ συνίσταται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς μὴ ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 662 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπιβαλλομένης γενικῆς ὑποχρεώσεως προνοίας εἰς πάντα ἐργοδότην, ὡς αὕτη συμπληροῦται καὶ ὑπὸ τῶν ὁρισμῶν τῶν ἄρθρ. 200 καὶ 288 αὐτοῦ, ὅπως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας λαμβάνῃ πάντα τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἐνδεικνύμενα προφυλακτικὰ μέτρα, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις καὶ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη, διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς καὶ ὑγείας τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων, ἄνευ δηλονότι ἐπικλήσεως παραβάσεως συγκεκριμένου κανονισμοῦ τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν ἢ τοῦ εἰδικοῦ νόμου Γ'ΘΑΔ'|1911 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν» καὶ τῶν πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ κανονιστικῶν διαταγμάτων. Ἡ ἐκ τῆς παραβάσεως ἢ παραμελήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 662 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπιβαλλομένης νομίμου ὑποχρεώσεως εὐθύνη τοῦ μισθωτοῦ τίκτεται ἐξ ἀδικοπραξίας, διότι οὗτος, παρὰ τὸν νόμον, ὑπαιτίως ζημιοῖ τὸν ἐκμισθωτὴν καὶ ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρ. 914 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος. Ἡ ἀποζημίωσις πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς βλάβης τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἀναφερομένης εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑγείαν αὐτοῦ, ρυθμίζεται ἀναλόγως τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 928—932 καὶ τῶν ἄρθρ. 297—300 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Τέλος, ἐὰν ἡ ζημία ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐκ πράξεως ἢ παραλείψεως τοῦ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ προστηθέντος ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου, παραλείψαντος νὰ λάβῃ τὰ ὡς ἄνω ἐξασφαλιστικὰ μέτρα, εὐθύνεται ὁ μισθωτὴς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 922 τοῦ Κώδικος, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ὁ ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης προὐξένησε διὰ πράξεως ἢ παραλείψεως του τὴν ζημίαν εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπηρεσίας (*Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 662, *Ἀποστολίδου*, Ἐνοχ. ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἄρθρ. καὶ Α.Π. 236]1947 Θ. ΝΗ' σ. 390 καὶ αἱ ὑπ' αὐτὴν παρατηρήσεις *Γ. Καποδίστρια*).

Κατὰ τὴν ἀγωγὴν ὁ ἐνάγων ἤδη ἐφεσίβλητος, ἔκτακτος ἡμερομίσθιος ἐργάτης ὢν τοῦ ἐναγομένου ἤδη ἐκκαλοῦντος νομικοῦ προσώπου «Σιδηρόδρομοι Ἑλληνικοῦ Κράτους», ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1947, ἀπησχολεῖτο ὡς τοιοῦτος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ δικτύῳ περὶ τὴν περιφέρειαν Πλατύ. Τὴν 11 Σεπτεμβρίου 1947 μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας ἐπέβη μετ' ἄλλων συναδέλφων του ὀχήματος, συρομένου ὑπὸ ἀτμομηχανῆς, τὸ ὁποῖον τὸ ἐναγόμενον διέθεσε διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐργατῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐργασίας εἰς τὸν τόπον διαμονῆς αὐτῶν εἰς Πλατύ. Τὸ ὄχημα ἐστηρίζετο πλαγίων παραπετασμάτων, δὲν παρενεβάλλετο ὄχημα μεταξὺ τοῦ μεταφέροντος καὶ τῆς ἀτμομηχανῆς, ἐπέβαινον δὲ τοῦ ὀχήματος 80 ἐργάται, ἤτοι πλειότεροι τοῦ κεκανονισμένου ἀριθμοῦ. Καθ' ὁδὸν παρὰ τὸ 15ον χιλιόμετρον μεταξὺ Πλατύ καὶ Ἀλιάκμονος, λόγῳ ὑποτόμου διακοπῆς ἢ ἐλαττώσεως τῆς ταχύτητος καὶ ἀδεξίου χειρισμοῦ τοῦ ὁδηγοῦ καὶ τῆς ἐλαττωματικῆς συνδέσεως τοῦ ὀχήματος μετὰ τῆς μηχανῆς, τὸ ὄχημα τὸ μεταφέρον προσέκρουσεν ἐπὶ τῆς ἀτμομηχανῆς μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πτῶσιν τοῦ ἐνάγοντος, ἤδη ἐφεσιβλήτου, ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ ὀχήματος καὶ τὴν σύνθλιψιν τοῦ δεξιοῦ ποδός, τὸ ἀτύχημα ὅμως δὲν θὰ ἐπήρχετο ἄνευ παραβάσεως τῶν κανονισμῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπὸ τῶν προστηθέντων ὑπαλλήλων του. Συνεκεία τοῦ τραυματισμοῦ ἀπεκόπη ὁλόκληρος ἡ κνήμη τοῦ δεξιοῦ ποδὸς διὰ χειρουργικῆς

ἐπεμβάσεως. Ἕνεκα δὲ τούτου ἐμειώθη ἡ πρὸς ἐργασίαν ἱκανότης του κατὰ 70 ο]ο, ἐντεῦθεν δὲ ἐμειώθησαν κατὰ τὸ ποσοστὸν τοῦτο, ἤτοι κατὰ δραχμὰς 450.000, τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας του ὡς ἐργάτου εἰσοδήματα ἐκ δραχμῶν 650.000 μηνιαίως καὶ ἠτήσατο τὴν καταδίκην τοῦ ἐκκαλουῦντος εἰς τὴν πληρωμὴν δραχ. 450.000 μηνιαίως ἐπὶ τρία ἔτη καὶ ἑπτὰ μῆνας ἀπὸ τοῦ ἀτυχήματος. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ νόμιμος εἶναι, εὑρίσκουσα ἔρεισμα εἰς τὰς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παρατεθείσας διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 551]1914 περὶ ἀτυχημάτων ἐργατῶν καὶ τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου ὑπέστη τὸ ἐκ βιαίου συμβάντος ἀτύχημα ὁ ἐφεσίβλητος. Διότι αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀποδιδόμεναι εἰς τὸ ἐκκαλοῦν καὶ τοὺς ὁμοιοδίους ὑπαλλήλους του παραλείψεις, ἀναγόμεναι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, εἰς προφυλακτικὰ μέτρα, ἅτινα ἐπεβάλλοντο εἰς αὐτὸ καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς καὶ ἀκεραιότητος τοῦ σώματος τῶν ἐργατῶν του, συνιστῶσι παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 662 Ἀστ. Κώδικος. Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ ἀγωγῇ δὲν γίνεται ρητὴ ἐπίκλησις τοῦ ἄρθρ. 662 τοῦ Κώδικος, ἀλλὰ μνεία ὅτι τὸ ἐκκαλοῦν δὲν ἐτήρησε τοὺς ὑπὸ τῶν εἰδικῶν κανονισμῶν αὐτοῦ τεθέντας ὅρους ἀσφαλείας, οὓς ὁ ἐφεσίβλητος δὲν προσήγαγε πρωτοδίκως, οὔτε καὶ νῦν προσάγει, ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ ἐν αὐτῇ ἱστορούμενα περιστατικὰ συμπίπτουσι πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 662 τοῦ Κώδικος διαλαμβανόμενα, ρητὴ τοῦ νόμου ἐπίκλησις δὲν ἦτο ἀναγκαία, τοῦ δικαστηρίου γιγνώσκοντος κατὰ θεμελιώδες νομικὸν ἄξίωμα τὸν νόμον (jndex jura novit) καὶ δυναμένου ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει νὰ ἐφαρμόσῃ οἱκοθεν τοῦτον, προσαρμόζοντος εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς ὑποθέσεως περιστατικά. Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 2456]1949 πρωτόδικος προδικαστικὴ, ὡς καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, ἔκριναν, δεχθεῖσαι νόμῳ βάσιμον τὴν ἐνδικον ἀγωγήν, τάξασα ἡ πρώτη ὀρθῶς καὶ τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις, οἱ δὲ λόγοι ἐφέσεως, δι' ὧν ὑποστηρίζεται, ὅτι ψευδῶς ἠρμήνευσαν καὶ ἐφήρμοσαν τὸν νόμον, ἄλλως ἔδει ν' ἀπορρίψωσι τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον καὶ ἀναπόδεικτον, δι' ἔλλειψιν ἐπικλήσεως καὶ προσαγωγῆς συγκεκριμένου κανονισμοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν του, κρίνονται ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι».

***

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπρόκειτο περὶ ἐργοδότου, ὑπαγομένου εἰς τὸν ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἐφ' ὅσον τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ δὲν ἠσφαλίζετο κατὰ τοῦ κινδύνου ἀτυχήματος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 551 εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α βλέπε Α.Π. 61]1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 10, 370, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 551, ἂν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τούτων, οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος, ὡς καὶ τὰ ἀντὶ αὐτῶν δικαιούμενα πρόσωπα, ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἀσκῶσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου (551), εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν.

Ἡ διάταξις αὕτη, κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος νόμου 2783] 1941, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, μετά, εἰδικῶς, τὸ ἄρθρ. 662 Α.Κ., τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ συνομολογηθεισῶν συμβάσεων.

Ἑπομένως τὸ ἐρευνητέον εἶναι ποία ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως περὶ παραβάσεως ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας, ὁπότε μόνον δίδεται εἰς τὸν παθόντα ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ἄρθρ. 914 ἑπ.) ἀγωγὴ ἀποζημιώσεως.

Προκύπτει ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ ν. 551, ὅτι, ἀναφερόμενος ὁ Νομοθέτης του εἰς τοὺς ἰσχύοντας νόμους, διατάγματα ἢ κανονισμοὺς περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας, εἶχεν ὑπ' ὄψιν του κυρίως τὸν ν. Γ'ΘΛΔ' τοῦ 1911 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν» (βλέπε ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου ν. 551 κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, *Τ. Τσιμπούκη*, Δίκαιον Ἰδ. Ὑπαλλήλων καὶ Ἐργατῶν ἐν Ἑλλάδι, ἔκδ. 1935, σελ. 427, καθ' ἣν, πλὴν τῆς ποινικῆς κυρώσεως, ἧτις ἀπηγγέλθη ὑπὸ τοῦ ν. Γ'ΘΛΔ'] 1911, τὸ νομοσχέδιον ἀπαγγέλλει δικαιότατα καὶ ἀστικὴν εὐθύνην ἐπὶ τοῦ μείζονος μέρους τῶν παραβάσεων τούτων, πηγῶν καὶ ἀφορμῶν κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐπεξηγοῦσα δὲ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 551 ἡ ἄνω κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσίν της, ὅτι τοῦτο δίδει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα προσφυγῆς εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια ἐκ τῆς παραβάσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότου νομοθετικῶν ἢ διοικητικῶν ὁρισμῶν περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν).

Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς διατάξεως ταύτης ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς Α. Π. 29]1945 (εἰσηγητὴς *Η. Παπαηλιού*, ΕΕΔ 4, 340), ὅτι διὰ ταύτης παρέχεται ἐκλεκτικὸν δικαίωμα τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῆς ἀμελείας τοῦ ἐργοδότου, συνισταμένης εἰς τὴν παράλειψιν αὐτοῦ νὰ τηρήσῃ καὶ ἐφαρμόσῃ ἐκείνους τοὺς ὅρους ἀσφαλείας τῆς ζωῆς καὶ ἀκεραιότητος τῶν ἐργατῶν, οἵτινες διαγράφονται εἰς ἰσχύοντας νόμους, διατάγματα ἢ κανονισμοὺς περὶ τούτων, εἰς τὴν παραβίασιν δηλονότι νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν ὁρισμῶν τῆς Πολιτείας περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν, περιεχομένων εἰς νομοθετικὰς καὶ διοικητικὰς πράξεις, οὓς, παρὰ τὴν τοιαύτην ἐπιταγήν, παρέλιπε νὰ τηρήσῃ οὗτος. Ἡ τοιαύτη τοῦ νόμου ἔννοια, σαφῶς συναγομένη ἐκ τῆς εἰδικωτέρας ἐν τῷ τετάρτῳ ἑδαφίῳ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διατάξεως,

τῆς ἀφορώσης τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐργάτου, ἐν ᾗ διαγράφεται, ὅτι οἱ κανονισμοὶ περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν δέον νὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας δημοσίας Ἀρχῆς ἢ ἐκδυθέντες παρὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ ἐπικυρῶνται ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, προσεπικυροῦται καὶ ἐκ τῶν συναδευουσῶν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νόμου αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων τοῦ εἰσαγαγόντος αὐτὸν Ὑπουργοῦ καὶ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς (πρβλ. καὶ Α.Π. 159|1947, εἰσηγητὴς *Α. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 6, 472).

Ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἤδη τοῦ ἄρθρου 662 Α.Κ. πρὸς τὸν ν. 551 τὸ πρῶτον ἤδη ἐπιλαμβάνεται ὁ Ἄρειος Πάγος, καταλήγων εἰς τὴν ἐν τῇ ἀποφάσει του λύσιν (βλέπε ἀντιθέτως *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρον 662 Α.Κ., *Κ. Σημαντήρα*, Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ ὑγιεινὴν τῶν χώρων ἐργασίας κατὰ τὸν Α.Κ., ἔκδ. 1948, σελ. 18 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 238|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος **κ. Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης **κ. Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τσάρας, Δ. Μπαζούρος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 551 οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρου 1, δυναμένου νὰ ἀποβῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἀσκῶσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν, τὰ αὐτὰ δὲ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἣ ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα μὴ τηρήσεως αὐτῶν. Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς δευτέρας παραγράφου τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι δύναται νὰ ἐγερθῇ ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγὴ ἀποζημιώσεως μόνον ὅταν δὲν ἐτηρήθησαν διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν, αἵτινες εἰδικῶς προβλέπουν τοὺς ὅρους ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων, ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ὁποίων ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα. Τοιαύτην ὅμως εἰδικὴν διάταξιν δὲν περιέχει τόσον τὸ ἄρθρον 662 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ διορρυθμίζῃ τὰ τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὰ τοῦ χώρου αὐτῆς καὶ τῆς διαμονῆς, τὰ τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μηχανημάτων ἢ ἐργαλείων, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ προστατεύηται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὅσον καὶ τὸ παραπλήσιου περιεχομένου ἄρθρον 1 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ'|1911, συγκεκριμένως δὲ αἱ διατάξεις αὗται, ὡς καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ΑΡΚΒ'|1883 καὶ τοῦ Ν.Δ. 21 Σεπτεμβρίου 1926 ἐκδοθέντα ἀπὸ 30.11.1911 καὶ 19.7.1926 Διατάγματα, δὲν ὁρίζουσι τὸν ἀνώτατον ἀριθμὸν ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν τῶν σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες δύνανται νὰ διακομισθῶσιν ἐπὶ σιδηροδρομικοῦ ὀχήματος, οὐδὲ ἐπιβάλλουν τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως τὰ ὀχήματα ταῦτα ὦσιν ἐφωδιασμένα διὰ πλαγίων διαμερισμάτων. Ἐὰν ἤρκουν διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημιώσεως αἱ μνησθεῖσαι γενικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 662 Ἀστικοῦ Κώδικος ἢ τοῦ νόμου ΓΨΛΔ'|1911, εἰς σπανιωτάτας μόνον περιπτώσεις θὰ περιωρίζετο ὁ ζημιωθεὶς εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 551 παρεχομένην ἀποζημίωσιν, τοῦθ' ὅπερ ὅμως ἀντίκειται εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοθέτου, θεσπίσαντος κατὰ κανόνα τὴν περιωρισμένην εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ ἀτυχημάτων ἐκ βιαίου συμβάντος καὶ ὅταν ἀκόμη ταῦτα ὀφείλωνται εἰς βαρεῖαν αὐτοῦ ἀμέλειαν.

Τὰ ἐναντία ἀποφηνάμενον τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, δεχθὲν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος, ἐργάτης ὢν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ δικτύῳ Πλατῶν ἀναιρεσειόντων Σιδηροδρόμων καὶ ἐπιβαίνων σιδηροδρομικοῦ ὀχήματος, ὅπερ εἶχε τεθῇ ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειόντων εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ καὶ ἄλλων ἐργατῶν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς τὸν τόπον διαμονῆς του, ἐξετινάχθη ἐκ τοῦ ὀχήματος τούτου καὶ κατέπεσεν ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ συρμοῦ, συνθλιβέντος τοῦ δεξιοῦ του ποδός, ὑποστὰς οὕτω ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἔνθεν μὲν συνεπείᾳ τῆς μειώσεως τῆς ταχύτητος τοῦ συρμοῦ, ἔνθεν δὲ διότι τὸ ὄχημα ἐστερεῖτο πλαγίων παραπετασμάτων καὶ ἐπέβησαν τούτου 70—80 ἐργάται, ἀντὶ 40 ἐργατῶν, ὡς ἔδει, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου τῶν ἄρθρων 16 νόμου 551 καὶ 662 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε, ἐφ' ᾧ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τοὺς βασίμους περὶ τούτου 6ον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ 1ον τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων λόγους ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Βου τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἄνω ὑποθέσεως ὁ παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ Ἀντεισαγγελεὺς κ. Χρ. Οἰκονόμου προέτεινε τὰ ἑξῆς:

Ἡ προσβαλλομένη, μετ' ἐκτίμησιν ἀποδείξεων, ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐργάτης τῶν Σ.Κ.Κ., μεταφερόμενος διὰ σιδηροδρομικοῦ τούτου ὀχήματος ἐκ τοῦ τόπου ἐργασίας, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν του, κατέπεσεν ἐκ τούτου καὶ ἔπαθε τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν· ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν ὀρθῶς καὶ καθ' ἡμᾶς ἡ προσβαλλομένη ἐχαρακτήρισε τὸ ἀτύχημα τοῦτο ὡς ἐργατικὸν τοιοῦτον (1).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ὄχημα, δι' οὗ μετεφέρετο τὸ θῦμα: α) ἐστερεῖτο πλαγίων παραπετασμάτων, β) ὅτι μεταξὺ τοῦ ὀχήματος τούτου καὶ τῆς ἀτμομηχανῆς δὲν παρενεβάλλετο ἄλλο ὄχημα καὶ γ) ὅτι εἰς τοῦτο ἐπέβαινον περὶ τοὺς 80

1) *Χρ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων, σελ. 129.

ἐργάται, ἐνῷ κανονικῶς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιβαίνωσι τούτου πλείονες τῶν 40 ἐργατῶν. Καὶ ταῦτα δέχεται ἡ ἀπόφασις ἐκ μαρτυρικῶν καταθέσεων, ρητῶς ἀναγράφουσα ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐπικλήσεως παραβάσεως συγκεκριμένου κανονισμοῦ ἐργοδότου περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν ἢ τοῦ εἰδικοῦ νόμου ΓΦΛΔ' περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν καὶ τῶν πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ κανονιστικῶν διαταγμάτων. Καὶ τῇ βάσει δὲ τῶν ἄνω περιστατικῶν ἔκρινεν, ὅτι ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνη τῶν Σ.Ε.Κ. εἶναι ἡ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου πλήρης τοιαύτη, συνῳδὰ τοῖς ἄρθροις 662 καὶ 914 τοῦ Α.Κ.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης βάλλουσιν οἱ Σ.Ε.Κ., ἐπὶ τῷ μοναδικῷ λόγῳ ὅτι κακῶς αὕτη ἐφήρμοσε τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν κέκτηται τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 551|1915 εἰσαχθὲν ἐξαιρετικὸν τοιοῦτον περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων.

Τῇ ἀληθείᾳ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄνω νόμου 551|1915 διετηρήθη καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ., ὡς τοῦτο ρητῶς ἀναγράφει τὸ ἄρθρον 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Α.Κ. νόμου. Διὰ ν' ἀνεύρωμεν λοιπὸν ποῖον τὸ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμοστέον δίκαιον, ἂν τοιοῦτόν τι τὸ κοινὸν τοιοῦτον, ὅπερ ἐφήρμοσεν ἡ προσβαλλομένη, ἢ τὸ τοῦ νόμου 551 τοῦ 1915 ἐξαιρετικὸν τοιοῦτον, δέον νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν ἀνάγκην, ἣν ἐδίωξε νὰ θεραπεύσῃ ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ εἰδικοῦ νόμου καὶ ἂν ἡ ἀνάγκη αὕτη ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. ἢ μήτοι αὕτη θεραπεύεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου μακρὰ καὶ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. καὶ μετὰ ταῦτα ἐφαρμογὴ τοῦ διὰ τοῦ νόμου 551|1915 εἰσαχθέντος ἐξαιρετικοῦ δικαίου μὲ ἀπαλλάσσει τῆς ἀνάγκης νὰ ἐπαναλάβω, ἀφ' ἑνὸς τὰς ἀρχάς, ἐφ' ὧν βασίζεται τὸ δίκαιον τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην, ἣν ἐδίωξε νὰ θεραπεύσῃ.

Οὐχ ἧττον πρὸς πλήρη κατανόησιν καὶ λύσιν τοῦ συζητουμένου θέματος ἐπιβάλλεται, ὅπως διὰ βραχυτάτων ὑπενθυμίσω τὸ ὑφιστάμενον κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νόμου 551 νομικὸν καθεστὼς, τοῦτέστι τὰ τῆς πταισματικῆς εὐθύνης τοῦ Ρ.Δ., ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐκρίνετο καὶ ἡ δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου, ἵνα, ταύτῃ παραβαλλομένῃ πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καταδειχθῇ τὸ ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἐθέσαμεν ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ἡ νομικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη, ἣν ἐζήτησε νὰ θεραπεύσῃ ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου 551|1915, δεῖται τῆς προστασίας τοῦ νόμου τούτου ἢ θεραπεύεται ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ τὸ συζητούμενον θέμα ὑπὸ τοῦ Α.Κ. Ἴσως ἠδύναντό τινες νὰ ἀπαντήσωσι τί χρεία ἔχομεν τῆς ἐρεύνης ταύτης, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ εἰσαγωγικὸς τοῦ Α.Κ. νόμος ὥρισε τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ, κατὰ τὸν γνωστὸν κανόνα, τὸ ἐξαιρετικὸν δίκαιον κατισχύει τοῦ γενικοῦ. Ὅμως ἐπιβάλλεται ἡ εἰδικωτέρα ἐν προκειμένῳ κατὰ τὰ ἄνω ἔρευνα, ἀφοῦ καὶ εἰς τὸ παρελθὸν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. ἐγένετο τοιαύτη σύγχυσις, καὶ ἔδέησε νὰ προκληθῇ ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Α.Π.(1), διὰ νὰ θέσῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των, ἀλλὰ καὶ διότι ἀνώτερον Δικαστήριον ἐπανέρχεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ.

1) Α.Π. Ὁλομελείας 300|1948.

Τὸ Ρ.Δ. λοιπόν, κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὁποίου, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, εἰσήχθη ὁ νόμος 551|1915, κατά τε τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν νομολογίαν, ἐδέχετο, ὅτι τὸ πταῖσμα τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν ᾗ συνέβη τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα συνίστατο: α) ὅτι προέβη εἰς τὴν ἐνέργειαν ἱδρύσεως ἐργοστασίου, ἐπιχειρήσεως κλπ. β) ὅτι ἀγνώριζεν, ὅτι ἡ ἐπιχείρησίς του αὐτὴ ἐνέχει κινδύνους διὰ τοὺς ἐν ταύτῃ ἐργαζομένους καὶ γ) ὅτι δὲν ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα προφυλακτικὰ μέτρα κατὰ τῶν γνωστῶν του κινδύνων πρὸς ἀποφυγὴν ἀτυχημάτων εἰς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει του ταύτῃ ἐργαζομένους· μόνον ἂν συνυπῆρχον καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι ὅροι τὰ Δικαστήρια κατεδίκαζον τὸν ἐργοδότην (1). Παραβάλλοντες τὰ στοιχεῖα ταῦτα τῆς κατὰ τὸ ἀρχαιότερον ἡμῶν Ρ.Δ. πταισματικῆς εὐθύνης πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς ὑπὸ τοῦ Α.Κ. ὁριζομένης, παρατηροῦμεν ὅτι οὐδὲν νέον τοιοῦτον ἀξιοῦται ὑπὸ τούτου. Τὸ ἄρθρ. 662 τοῦ Α.Κ., ὅπερ ἐφήρμοσε καὶ ἐπικαλεῖται ἡ προσβαλλομένη καὶ ὅπερ ἐπὶ λέξεσιν ἔχει οὕτως: «ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ διαρρυθμίζῃ τὰ τῆς ἐργασίας καὶ τὰ τοῦ χώρου αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς διαμονῆς, τὰ τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ προστατεύηται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐκμισθωτοῦ», δὲν εἰσάγει νέαν πταισματικὴν εὐθύνην ἀγνώστου ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ρ.Δ., ἀλλὰ καθιεροῖ κανόνα, ὃν ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ νομολογία τοῦ Ρ.Δ. ἐδίδασκεν, ὅτι τὸ πταῖσμα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνίσταται εἰς θετικὴν ἐνέργειαν, δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς παράλειψιν, ὁσάκις προηγήθη ἐνέργειά της, ἥτις ἐδημιούργει ὑποχρέωσιν παραλείψεως καὶ ἥτις ἐνέργεια ἀπῄρτισε τὴν πρώτην αἰτίαν (2).

Ἐκ τῶν ἄνω φρονῶ, ὅτι σαφῶς κατέδειξα, ὅτι ἡ πταισματικὴ εὐθύνη τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα ἀπαιτεῖ κατά τε τὸ προϊσχῦσαν Ρ.Δ. καὶ κατὰ τὸν Α.Κ. τὰ αὐτὰ στοιχεῖα, ὥστε ὀρθῶς καὶ ὁ νομοθέτης τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Κώδικος εἴθισε τὸ ἄρθρον 38 περὶ τοῦ ὅτι συντρέχουσιν οἱ αὐτοὶ ὅροι νομικῆς, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῆς ἀνάγκης περὶ διατηρήσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 551|1915 περὶ τῆς εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων.

Πρὶν ἢ τερματίσω τὴν πρότασίν μου διὰ τοῦ διαφαινομένου ἐκ τῶν ἄνω συμπεράσματος ὅτι ἐν προκειμένῳ ἐφαρμοστέον ἐστὶ τὸ ἐξαιρετικὸν κατὰ τὸν νόμον 551|1915 εἰσαχθὲν δίκαιον καὶ εἰδικώτερον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου τούτου, ἥτις ὁρίζει πότε εἶναι ἐφαρμοστέον τὸ κοινὸν δίκαιον, ἐπάναγκες νὰ προσθέσω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς αἰτίας τῆς διατάξεως ταύτης, ἧς ἡ ἀπόφασις ἐκ προκαταβολῆς ἠρνήθη τὴν ἐφαρμογήν, ὁρίσασα ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐπικλήσεως παραβάσεως συγκεκριμένου κανονισμοῦ ἢ τοῦ νόμου ΓΦΛΔ' κλπ. Τὸ ἄρθρον 16 ὁρίζει ἐπὶ λέξεσιν: «Οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρου 1, δυναμένου ν' ἀποδοθῇ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου κλπ., ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαιω-

1) Νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς ὅρα εἰς μελέτην **Χρ. Ι. Οἰκονόμου**, Περὶ μεταρρυθμίσεων ἐν τῷ Ἀστικῷ δικαίῳ ἐν τόμῳ ΛΗ' Ἑλληνογαλλικῆς νομολογίας, σελ. 222 καὶ **Ροΐλόν**, Περὶ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, σελ. 9.

2) **Α. Κρεσταινίτου**, σελ. 401.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΕΞ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Έννοια άναπροσαρμογῆς κατὰ τὰς σχετικὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις

Καθορισμὸς ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ Ν. 551, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ Ν. 4705)1930.—Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 50123)5059)1947 καὶ 40135)4764)1949 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Ἔννοια αὐτῶν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 64|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Κερκύρας, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 ν. 1244|1944 καὶ τοῦ ν. 19|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 50123|5059 τῆς 22 Δεκεμβρίου 1947 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίων Ἔργων, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Ἐργασίας προέβη εἰς ἑκατονταπλασιασμὸν τῆς διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου αἰτηθείσης ἀποζημιώσεως, ἐπιδικάσασα εἰς αὐτὸν δραχμὰς 17.146.300.

Ἡ κοινὴ αὐτὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις σαφῶς ὁρίζει, ὅτι διὰ τὰ λαβόντα χώραν μεταξὺ 11.11.1944 καὶ 31.1.1946 ἐργατικὰ ἀτυχήματα, ἐφ' ὧν δὲν ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις ἢ δὲν

μα νὰ ἀσκῶσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προσηκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν, τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἀργοσχολίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας ἢ καὶ ἕνεκεν μὴ τηρήσεως τούτων».

Ἡ διάταξις τοῦ ἄνω ἄρθρου περὶ μὲν τῆς πλήρους κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἀποζημιώσεως τοῦ θύματος ἐν περιπτώσει τοῦ θάλου τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου ἐπεβάλλετο ἐκ τοῦ ὅτι ὑπὸ τὸ ὅλον δίκαιον τοῦ νόμου 551 καλύπτονται οἱ ἐγκείμενοι ἐν τῇ ἐπιχειρήσει κίνδυνοι, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐκεῖναι αἱ πράξεις τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ὧν οὗτος ἐβουλήθη τὴν πρόκλησιν τοῦ ἀτυχήματος καὶ ἥτις πρᾶξις δέον νὰ τῷ καταλογισθῇ πλήρως, ὡς ἐν τῷ κοινῷ ἀστικῷ δικαίῳ ἰσχύει. Ὡς πρὸς τὸ μέρος τῆς διατάξεως ὅτι ὀφείλεται πλήρης κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημίωσις, ἂν δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, κανονισμῶν κλπ. περὶ ὅρων ὑγιεινῆς, ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν, ἐθεσπίσθη, κατ' ἐξαίρεσιν καὶ τροποποίησιν τῆς κατὰ τ' ἄνω καθορισθείσης ἐν τῷ κοινῷ ἀστικῷ δικαίῳ ἰσχυούσης πταισματικῆς εὐθύνης, δηλαδὴ τῆς συνισταμένης εἰς παράλειψιν ὀφειλομένης ἐνεργείας. Διότι παρατηρήθη ὅτι οἱ κίνδυνοι, οὓς ἑκάστη ἱδρυομένη ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις ἐνέχει σήμερον, εἶναι πολὺ περισσότεροι καὶ τὰ μάλιστα ἀπρόβλεπτοι, λόγῳ τοῦ πολυπλόκου τῶν μηχανημάτων καὶ τῶν τεραστίων δυνάμεων, δι' ὧν ταῦτα τίθενται εἰς κίνησιν, τοῦ ὑδρατμοῦ, τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ αὔριον τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας. Ὅτι, ἂν ἅπασαι αἱ συνέπειαι τῶν κινδύνων τούτων, οὓς οὔτε αὐτοὶ οἱ ἐφευρέται τῶν σχετικῶν ἐγκαταστάσεων εἶναι δυνατὸν νὰ διαγνώσωσι, καταλογίζοντο εἰς τοὺς κυρίους τῶν ἐπιχειρήσεων, δηλαδὴ φυλακίσεις καὶ πλήρεις ἀποζημιώσεις, ἐπόμενον εἶναι, ὅτι οἱ κεφαλαιοῦχοι καὶ οἱ διάφοροι ἐπιχειρηματίαι θὰ ἐδίσταζον νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν ἵδρυσιν τοιούτων ἐπιχειρήσεων, ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἐντεῦθεν ἀνεργίαι κλπ. Ἐξ ἑτέρου ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παροραθῇ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀσφαλείας τῶν εἰς τοιούτου εἴδους ἐπιχειρήσεις ἐργαζομένων μισθωτῶν.

Τοῦ οὕτως ἐμφανιζομένου ὅλου ζητήματος ἐπελήφθησαν διεθνῆ συνέδρια ἐργασίας καὶ πρὸς συγκεραυμὸν τῶν συγκρουομένων συμφερόντων ἐλήφθη ἀπόφασις, ὅπως τὰ καθ' ἑκάστου Κράτη, δι' ἰδίων αὐτῶν εἰδικευμένων προσώπων, προβαίνωσιν εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν λητέων προφυλακτικῶν μέτρων κατὰ τῶν ἐγκειμένων εἰς ἕκαστον εἶδος ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως κινδύνων, ὄντινων, καθοριζομένων εἰς διατάξεις νόμων ἢ κανονισμῶν, νὰ δύνανται νὰ λαμβάνωσι τούτων γνῶσιν οἱ κύριοι τῶν ἐπιχειρήσεων, ὑποχρεουμένων ἅμα τούτων νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσι των. Αἱ ἀποφάσεις αὗται τῶν διεθνῶν συνεδρίων ἀπετέλεσαν διεθνεῖς συμβάσεις, εἰς ἃς προσεχώρησε καὶ ἡ Ἑλλάς, ἐκδόσασα τὸν Ν. ΓΨΛΔ' καὶ πλεῖστα σχετικὰ κανονιστικὰ διατάγματα περὶ μέτρων ὑγείας καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων εἰς ἕκαστον συγκεκριμένον εἶδος ἐπιχειρήσεως (1). Οὕτω 1) διάταγμα τῆς 25 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων, 2) διάταγμα τῆς 28 Δεκεμβρίου 1933 περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἐργαζομένων ἐπὶ φορητῶν κλιμάκων καὶ πλεῖστα ἄλλα (2).

Ἐκ τῶν ἄνω καταδεικνύεται ἡ νομοθετικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη, ἕνεκα τῆς ὁποίας εἰσήχθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 16, ἥτις καθώρισε τὴν δευτέραν περίπτωσιν τῆς πλήρους κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν κατηργήθη δι' ἄλλης τοῦ Α.Κ. διατάξεως, οὔτε καὶ ἡ θεραπεία τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης, ἣν κέκληται τὴν θεραπείαν, ἐξέλιπεν. Ὅταν δ' ἐκ τινος νόμου προκύπτῃ, ὅτι δι' αὐτοῦ διώκεται ἡ θεραπεία ὡρισμένου κοινωνικοῦ σκοποῦ, δὲν δυνάμεθα νὰ προβαίνωμεν εἰς καταστρατήγησιν τῶν πρὸς τοῦτο ὑπ' αὐτοῦ θεσπιζομένων μέτρων, ἐπικαλούμενοι ὡς δικαιολογίαν τὴν θεραπείαν ἄλλης κοινωνικῆς ἀνάγκης, διότι δὲν θὰ ὑπάρξῃ ὁ κριτὴς περὶ τοῦ ποία ἐκ τούτων εἶναι ἡ κοινωνικῶς ὠφελιμωτέρα.

Κατὰ τ' ἄνω προδήλως ἡ προσβαλλομένη ἐσφαλμένως, ἀποκρουομένου νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ νόμου 551|1915, ἐξ ἧς θὰ ὡδήγειτο εἰς τὴν ἔρευναν περὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου περὶ πλήρους ἀποζημιώσεως τοῦ ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὀλαβέντος, καὶ πρεπόντως νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ λόγος ἀναιρέσεως.

---

1) *Οἰκονόμου* l.c. § 648.

2) Ὧρα ταῦτα ἐν *Χ. Οἰκονόμου* l.c., σ. 1074 καὶ 1075.

έγίνετο συμβιβασμός, έκατονταπλασιάζονται τά έν άρθρῳ 1 τοῦ ν. 4705|1930 κατώτατα καί ἀνώτατα ὅρια ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως, χωρίς ποσῶς νά ὁρίζῃ, ὅτι ἑκατονταπλασιάζεται τό ποσόν τῆς ἀποζημιώσεως, ὅπερ θά ἐπεδικάζετο κατά τά ἰσχύοντα πρό τῆς δημοσιεύσεώς της. Ἤτοι, συμφώνως πρός τήν ὑπουργικήν ταύτην ἀπόφασιν «ἡ ἀποζημίωσις ἐν περιπτώσει θανάτου περιλαμβάνει πέντε ἐτῶν μισθούς, οὐδέποτε δέ ποσόν ὀλιγώτερον τῶν 6.600.000. Ἐάν δέ τό σύνολον τῶν μισθῶν τῶν πέντε ἐτῶν ὑπερβαίνῃ τάς δραχ. 11.000.000, προστίθεται εἰς τό ποσόν τῶν 11.000.000 τό ἓν τέταρτον τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως».

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὅμως ἀπόφασις οὐδόλως ἀντικατέστησεν εἰς τό ἀρχικόν κείμενον τοῦ νόμου 4705|1930 τά κατώτατα καί ἀνώτατα ὅρια τῶν χρηματικῶν ποσῶν, ὡς ρητῶς καί σαφῶς ἡ ὑπουργική ἀπόφασις καθορίζει, ἀλλ' ἀφοῦ προέβη εἰς προσδιορισμόν τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ νόμου 4705|1930, ὡς οὗτος ἰσχυσε πρό τῆς τροποποιήσεώς του διά τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως, ἐν συνεχείᾳ ἑκατονταπλασίασε τό ποσόν τῆς ἀποζημιώσεως, ὅπερ οὐδαμῶς ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει καθορίζεται.

Οὕτω, δεδομένου ὅτι τό σύνολον τῶν μισθῶν πέντε ἐτῶν τοῦ παθόντος ἀνέρχεται εἰς δρχ. 6.855.855, ἡ ἀποζημίωσις ἔδει νά καθορισθῇ εἰς δραχ. 6.600.000, ἀφοῦ τό σύνολον τῶν μισθῶν τῆς πενταετίας δέν ὑπερβαίνει τά ἑνδεκα ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἀντί τούτου ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἠγνόησε τήν τροποποίησιν τῶν ἀνωτάτων καί κατωτάτων ὁρίων, ἐσκέφθη ὅτι τό ποσόν τῶν δραχμῶν 355.255 ὑπερβαίνει τάς 110.000 δραχμάς, καθώρισε τήν ὑπέρβασιν ταύτην ἐκ δραχ. 245.855 καί προσέθεσε τό τέταρτον τῆς ὑπερβάσεως ταύτης ἐκ δραχ. 61.463 εἰς τάς 110.000 δραχμάς (εἰς τό ἀνώτατον δηλ. ὅριον τοῦ ἄρθρου 1 ν. 4705|1930, ὡς τοῦτο ἴσχυε πρό τῆς τροποποιήσεως) καί τό προκύπτον ἄθροισμα ἐκ δραχ. 171.463 ἐπολλαπλασίασεν ἐπί 100, μέ ἀποτέλεσμα νά παρέχῃ εἰς τήν ἀναιρεσίβλητον ἀποζημίωσιν τριπλασίαν σχεδόν ἐκείνης, ἥτις θά τῷ ἐπεδικάζετο, ἐάν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἡρμήνευε καί ἐφήρμοζεν ὀρθῶς τήν ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου κεκτημένην ὑπουργικήν ταύτην ἀπόφασιν, ἐνῷ κατά τήν ὀρθήν ἑρμηνείαν ἔδει νά ἐπιδικάσῃ εἰς τήν ἀναιρεσίβλητον μόνον δραχ. 6.600.000.

Ἀρείου Πάγου 236|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ρουμπάνης, νομικός σύμβουλος Κράτους, Ι. Κομιανός

Κατά τήν διάταξιν τῆς § 5 ἄρθρου 3 Βασ. Διατάγματος 24 Ἰουλίου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 551, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 1 νόμου 4705|1930, ἐν περιπτώσει θανάτου ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἡ ἐκ τοῦ νόμου 551 ὀφειλομένη ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις περιλαμβάνει πέντε ἐτῶν μισθούς, οὐδέποτε δ' ὀλιγώτερον τῶν δρχ. 66.000, ἐάν δέ τό σύνολον τῶν μισθῶν ὑπερβαίνῃ τάς δρχ. 110.000, προστίθεται εἰς τό ποσόν τοῦτο τό 1|4 τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως. Ἐξ ἑτέρου διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 50123|5059 τῆς 22.10.1947 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίων Ἔργων, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καί Ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 40135|4764|1949 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἐν ὄψει καί τῶν ἀπό 11.11.1944 οἰκονομικῶν κλπ. συνθηκῶν καί τῶν ἐκτοτε ἀναπροσαρμογῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἡ ἄλλως τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν, ὡρίσθησαν τά προβλεπόμενα ὡς ἄνω ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 νόμου 4705|1930 ἀνώτατα καί κατώτατα ὅρια ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως τῶν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος παθόντων ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων εἰς τό 200πλάσιον διά τά ἀπό 11.11.1944 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως συμβάντα ἀτυχήματα, ἐφ' ὅσον δέν ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις ἤ δέν ἔλαβε χώραν συμβιβασμός, ἵνα οὕτω τά ὅρια ταῦτα, ἅτινα εἶχον καθορισθῇ ἐν ἔτει 1930 διά τοῦ νόμου 4705|1930 (κατώτατον δρχ. 66.000 καί ἀνώτατον δρχ. 110.000) προσαρμοσθῶσι πρός τούς ἤδη ἀναπροσηρμοσμένους μισθούς καί ἡμερομίσθια τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἤ ἄλλως κατά τόν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος, καί βάσει τῶν ὁποίων κανονίζεται τό ποσόν τῆς ἐφ' ἅπαξ ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, τῶν μισθῶν τούτων μή ἀναπροσαρμοζομένων καί αὖθις διά τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· βάσει δέ τοῦ οὕτως ὁρισθέντος ὁρίου εἰς τό 200πλάσιον, προκειμένου ἀτυχήματος, ἐπισυμβάντος κατά τό ἀπό 11.11.1944 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χρονικόν διάστημα, κανονισθήσεται, ἐφ' ὅσον δέν ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις ἤ δέν ἔλαβε χώραν συμβιβασμός, τό, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 3 § 5 νόμου 551, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 1 νόμου 4705|1930, ποσόν τῆς λόγῳ θανάτου ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐφ' ἅπαξ ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, λογισθησομένης ἐπί τοῦ μισθοῦ, ὃν ἐλάμβανεν ὁ παθών κατά τόν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος καί ἂν μέν τό ποσόν τοῦτο (περιλαμβάνον 5 ἐτῶν μισθούς) εἶναι ἔλαττον τοῦ ὁρισθέντος εἰς τό 200πλάσιον κατωτάτου ὁρίου δρχ. 66.000, ἤτοι δρχ. 13.200.000, θά λάβῃ τό ποσόν τοῦτο, ἂν δέ εἶναι μεῖζον τοῦ ὁρισθέντος εἰς τό 200πλάσιον ἀνωτάτου ὁρίου τῶν δρχ. 110.000, ἤτοι δρχ. 22.000.000, θά λάβῃ τό ποσόν τοῦτο, σὺν τῷ ἑνί τετάρτῳ τοῦ ποσοῦ, καθ' ὃ ἡ ἐφ' ἅπαξ ὀφειλομένη ἀποζημίωσις ὑπερβαίνει τό ποσόν τῶν 22.000.000 δραχμῶν. Ἀντίθετος ἐκδοχή, ἣν ἠκολούθησε τό Ἐφετεῖον, θά ἦγεν εἰς τό ἄτοπον ἐπί μεγάλων μισθῶν ὑπαλλήλων τό ποσόν τῆς ἀποζημιώσεως νά ἀνέρχηται εἰς ὑπέρογκα ποσά, ἅτινα θά ἦτο δυνατόν νά καταβάλῃ ἡ ἐπιχείρησις καί δι' ὅλου τῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ δέν διενοήθησαν νά ἐπιβάλωσιν οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοί διά τῆς ἀποφάσεως των, ἐπιδιώξαντες νά προσαρμόσουν τήν ἀποζημίωσιν πρός τούς ηὐξημένους μισθούς δι' αὐ-

ΕΝΟΧΑΙ ΕΞ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΞ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΙΣ

Συμψηφισμὸς συντάξεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἐν τῷ καταλογισμῷ τῆς ζημίας

Ἀφαιρετέα ἐν τῷ καταλογισμῷ τῆς ἐξ ἀδικήματος ζημίας ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ζημιογόνου γεγονότος προσγενομένη εἰς τὸν ζημιωθέντα ὠφέλεια.— Νεώτεραι νομοθετικαὶ διατάξεις.— Συμψηφισμὸς πρὸς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀδικήματος συντάξεως ἐξ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, μετ' ἀφαίρεσιν ἐκ ποσοῦ συντάξεως γενομένων ὑπὸ παθόντος εἰσφορῶν.— Προσεπίκλησις εἰς παρέμβασιν ἐν δίκῃ.—Ἐπίταξις κατὰ Ν. 4422)1929.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπικυρώσασα τὰς καθ' ὧν ἡ ἀναίρεσις ὑπ' ἀριθ. 842)1951 καὶ 781)1950 ἀποφάσεις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἡ ἐνάγουσα, σύζυγος φονευθέντος ὑπὸ αὐτοκινήτου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐζήτησε δι' ἀγωγῆς της ἐναντίον τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς τὰ ἐν αὐτῇ ποσὰ δι' ἀποζημίωσιν παρὰ τῆς εἰς ἣν ἀνῆκεν ἡ κυριότης τοῦ αὐτοκινήτου Ἑταιρίας καὶ τοῦ ὑπ' αὐτῆς προστηθέντος ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου.

Ἡ ἐναχθεῖσα Ἑταιρία ἀνεκοίνωσε τὴν δίκην εἰς τὸ Δημόσιον, διατελοῦσα ἐν στρατιωτικῇ ἐπιτάξει καὶ τὸ προσεπεκάλεσε νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην.

Ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἐξεδόθησαν αἱ προσβληθεῖσαι δι' ἀναιρέσεως ἄνω ἀποφάσεις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως τῆς ἐναγούσης ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 842)1951 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου, δεχθεῖσα ὅτι, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἐν αὐτῇ παρατιθεμένων διατάξεων τῶν ν. 32, 33 Πανδ. (9. 2), 2 Κωδ. (3. 35) καὶ ν. 30 Πανδ. (17. 2), δέον νὰ ἐκπεσθοῦν ἐκ τῆς ἐπιδικασθείσης διατροφῆς τοῦ ὑπαιτίως θανατωθέντος καὶ ὑποχρέου πρὸς διατροφὴν της συζύγου της τὰ ποσά, ἅτινα κατὰ τοὺς ἀντιστοίχους μῆνας εἰσέπραξε παρὰ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων Ι.Κ.Α. καὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων, παρ' οἷς ἐτύγχανεν οὗτος ἠσφαλισμένος καὶ εἰς τὰ ὁποῖα κατέβαλλεν, ἐν ὅσῳ ἔζη, τὰς κεκανονισμένας κατὰ μῆνα εἰσφοράς του, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις ταύτας, ἐνῷ, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τούτων, ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ὁ κανὼν τοῦ συμψηφισμοῦ τῆς ζημίας πρὸς τὸ κέρδος δὲν ἐφαρμόζεται α) ὅταν ἡ ζημία προέρχεται ἐξ ὑπαιτίου θανατώσεως προσώπου, διότι ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ εἶναι ἀδιατίμητος καὶ ἡ ζημία ἐκ τῆς θανατώσεως εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε καὶ μετὰ τὴν λῆψιν οἱασδήποτε χρηματικῆς ἀποζημιώσεως παραμένει αὕτη ἀνικανοποίητος, β) ὅταν ἡ ὠφέλεια, ἣν λαμβάνει ὁ δικαιοῦχος παρὰ τρίτου, εἶναι συνέπεια τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ παθόντος παρὰ τρίτων εἴτε δι' ἰδιωτικῆς συμβάσεως, εἴτε δυνάμει διατάξεως νόμου, καὶ τῆς καταβολῆς αὐτῷ ἀσφαλίστρων ὑπὸ τούτων εἰσφορῶν, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀφ' ἑνὸς ἡ λαμβανομένη ὠφέλεια εἶναι ἀποτέλεσμα ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης ἀναγκαστικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ἀποτελεῖ συνεπῶς μέρος τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας, μὴ δυνάμενον βεβαίως νὰ συμψηφισθῇ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ζημιώσαντος ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν, ἀφ' ἑτέρου, διότι δὲν ὑφίσταται αἰτιώδης συνάφεια μεταξὺ ζημιογόνου γεγονότος καὶ ὠφελείας, καθ' ὅσον ἡ μὲν ὠφέλεια ἀπέρρευσε κατὰ κύριον λόγον ὡς συνέπεια τῆς ἀσφαλίσεως καὶ τῆς καταβολῆς εἰσφορῶν, τὸ δὲ ζημιογόνον γεγονὸς ἀπετέλεσεν ἁπλῶς ἀφορμὴν διὰ τὴν λῆψιν τῆς ὠφελείας ταύτης. Καὶ ἐπὶ πλέον, διότι δὲν εἶναι θεμιτὸν καὶ ἀντίκειται εἰς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως νὰ ἐπωφελῆται ὁ ὑπαιτίως προκαλέσας τὴν ἀφαίρεσιν ἀνθρωπίνης ζωῆς τῶν ἐνδεχομένων ὠφελειῶν, τὰς ὁποίας οἱ δικαιοῦμενοι λαμβάνουν λόγῳ ἀσφαλίσεως παρὰ τρίτου καὶ οὐχὶ τοῦ ζημιώσαντος.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἀπορρίψασαι ἀμφότεραι αἱ ἀναιρεσιβαλλόμεναι ἀποφάσεις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ὡς μὴ βάσιμον τὸν λόγον ἐφέσεως του ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς δὲν ἀπερρίφθη ἡ προσεπίκλησις τῆς ἐναγομένης Ἑταιρίας ὡς πρὸς τὴν περὶ ἀναγωγῆς καὶ αὐτοῦ αἴτησιν, ἥτις θὰ ἐγεννᾶτο μόνον μετὰ τὴν τελεσίδικον καταδίκην τῆς ἐναγομένης καὶ τὴν παρ' αὐτῆς καταβολὴν εἰς τὴν ἐνάγουσαν τῆς ἀποζημιώσεως, ψευδῶς ἠρμήνευσαν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. Γ'ΦΝ'|1911, ὡς καὶ τὰς περὶ ἀναγωγῆς

ξήσεως τοῦ κατωτάτου καὶ ἀνωτάτου ὁρίου. Ὅθεν τὰ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηνάμενον καὶ προσαρμόσαν εἰς τὸ ὑπὸ τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζόμενον πολλαπλάσιον τῶν κατωτάτων καὶ ἀνωτάτων ὁρίων ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ὁριζομένης ἀποζημιώσεως τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ, λόγῳ θανάτου τοῦ συζύγου της ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ νόμου, ἀναιρετέαν οὕτω καταστήσαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, κατ' ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως.

διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου καὶ τὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρου 78, 502 καὶ 604 Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἐκ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, καὶ ἰδίᾳ τῆς φράσεως, ὅτι «εἰς ἀποζημίωσιν ὑποχρεωθείς», σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ πρὸς ἀναγωγὴν δικαίωμα τοῦ μὴ ὑπαιτίου δημιουργεῖται οὐχὶ ἅμα τῇ ἐναντίον αὐτοῦ ἐγέρσει τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ' ἅμα τῇ καταδίκῃ καὶ καταβολῇ ὑπὸ τούτου τοῦ ποσοῦ, ὅπερ κατεδικάσθη οὗτος νὰ καταβάλῃ, ὁπότε καὶ μόνον νομιμοποιεῖται ἐνεργητικῶς ἐγείρων τὴν ἀγωγήν. Τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 448 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Νόμου.

β) Τέλος θέμα ἀποδείξεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 781/1950 προδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου καὶ διὰ μαρτύρων τοῦ περιστατικοῦ τῆς κατοχῆς τοῦ ζημιογόνου αὐτοκινήτου, κατόπιν ἐπιτάξεως τούτου παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐπὶ ἀναγκαστικῇ μισθώσει, κατὰ τὸ ἄρθρον 102 τοῦ Ν. 4442/1929 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων περὶ στρατιωτικῶν ναυτικῶν εἰσφορῶν καὶ ναυλώσεων» καὶ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1706/1944 «περὶ ἐπιτάξεως αὐτοκινήτων κλπ. πρὸς ἐξυπηρέτησιν μεταφορικῶν ἀναγκῶν κλπ.», παρεβίασε τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 171 § 2 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, καθ' ἣν ἐπὶ ἐπιτάξεως αἱ οἰκεῖαι ἐπιτροπαὶ ἐγχειρίζουσι διπλότυπα, ἀτομικὰ δελτία, δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἡ γενομένη ἐπίταξις, ὡς καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 1708/1944.

***

Τὸ ἀμφισβητούμενον τὰ μάλα ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ πρόβλημα τοῦ δυνατοῦ τοῦ συμψηφισμοῦ ἀσφαλιστικῆς συντάξεως πρὸς τὴν ἐξ ἀδικοπραξίας ἀποζημίωσιν ἐπανῆλθεν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του συντάσσεται πρὸς τὴν ἄποψιν ὅτι ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς (περὶ τῶν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ ἀναπτυχθέντων καὶ δεκτῶν γενομένων βλέπε *Ἀλ. Λιτζερόπουλον*, ἐν ΕρμΑΚ, ὑπ' ἄρθρ. 298 ἀριθ. 53 ἑπόμ., *Πολ. Μητσόπουλον*, ἐν ΕΕΔ 3, 447 ἑπ., πρβλ. καὶ Α.Π. 84/1951, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 10, 372, ἀντιθέτως πρὸς τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην ἀποφανθεῖσαν). Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ξένῃ θεωρίᾳ τὸ ζήτημα, ὡς ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω, ἀμφισβητεῖται, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε ΕρμΑΚ ἔνθ' ἄνωτ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 372, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπικαλεῖται πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀπόψεώς της καὶ τὸ ὅτι ὁ νεώτερος Νομοθέτης εἰς εἰδικὰ θέματα ἀποζημιώσεως ἐθέσπισε τὸν συμψηφισμόν, ὡς διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ β.δ. 24.7.1920 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ τοῦ ἄρθρ. 45 § 1 τοῦ ν. 6298/1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Ἀλλὰ καὶ τῶν κανόνων τούτων ὑπάρχει διάσπασις δι' ἄλλων νομοθετικῶν διατάξεων (βλέπε περὶ αὐτῶν τὴν πρόσφατον Α.Π. 74/1952, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 311, δεχθεῖσαν τὸ ἀσυμψήφιστον πολεμικῆς συντάξεως ἐκ τοῦ ν. 551, ὡς καὶ τὸ ἀσυμψήφιστον πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν συντάξεως ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου πρὸς τὴν αὐτὴν ἀποζημίωσιν), ὥστε νὰ μὴ δύνανται τις νὰ βασισθῇ εἰς τοὺς ἀνωτέρω καὶ ἐπικαλουμένους ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως κανόνας, ὡς εἰς σταθερῶς ἐκφραζομένην νομοθετικὴν ἀντίληψιν.

Ἀρείου Πάγου 188/1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Διαμαντόπουλος, Δ. Πετράκης, Β. Σάββας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου Κράτους.

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν νόμων 32 καὶ 33 Πανδ. (9.2) καὶ 2 Κώδικος (3.35), τὸ διαφέρον συνίσταται εἰς τὴν ἄρσιν τῆς διαφορᾶς, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἐνεστώσης περιουσιακῆς καταστάσεως τοῦ ζημιωθέντος καὶ ἐκείνης, εἰς ἣν οὗτος θὰ διετέλει, ἂν δὲν ἐπήρχετο τὸ ζημιογόνον γεγονός, ἐξ οὗ ἔπεται, ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου 30 Πανδ. (17.2) ὁρίζεται, ὅτι ἐν τῷ καταλογισμῷ τῆς ζημίας εἶναι ἀφαιρετέα ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ζημιογόνου γεγονότος προσγενομένη εἰς τὸν ζημιωθέντα ὠφέλεια, ἀφοῦ ζημία εἶναι ἡ μετὰ τὸ κέρδος ἀπομένουσα. Καὶ ὁ νεώτερος νομοθέτης εἰς εἰδικὰ θέματα ἀποζημιώσεως ἐθέσπισε τὸν τοιοῦτον συμψηφισμὸν διὰ τῶν ἄρθρων 18 τοῦ Β.Δ. τῆς 24.7.1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 551 καὶ 45 § 1 νόμου 6298/1934, παρασχεθέντος μάλιστα δικαιώματος εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ὅπως στραφῇ κατὰ τοῦ ζημιώσαντος πρὸς ἀπόληψιν τῶν καταβληθεισῶν τῷ ἠσφαλισμένῳ παροχῶν. Ὅθεν τὸ Ἐφετεῖον, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι δέον ὅπως συμψηφισθῇ εἰς τὴν δικαιουμένην ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀποζημίωσιν, λόγῳ τῆς στερήσεως τῆς παρεχομένης αὐτῇ διατροφῆς ὑπὸ τοῦ συζύγου της, ὅστις παρασυρθεὶς ὑπὸ αὐτοκινήτου, ἀνήκοντος κατὰ κυριότητα εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον ἑταιρίαν, ἐφονεύθη ἐν ἔτει 1945, ἡ ληφθεῖσα ὑπ' αὐτῆς σύνταξις, ἥτις κατὰ νόμον τῇ παρέχεται, λόγῳ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της, παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀφοῦ προηγουμένως ἀφῄρεσεν ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τῆς συντάξεως τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ παθόντος εἰσφοράς, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, ἐχούσας ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν ὡς ἐκ τοῦ χρόνου τῆς γενέσεως τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἐνοχῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 24 εἰσαγ. νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἀπορριπτέοι ἀποβαίνουν ὡς ἀβάσιμοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ 1ος λόγος τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ 2ος λόγος τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων, καθ' ὃν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ Ἐφετεῖον προσαχθὲν ἔγγραφον περὶ καταβολῆς ὑπὸ τοῦ παθόντος εἰσφορῶν εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς 5ης αἰτιο-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΣΤΡΑΤΟΥ

Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν τῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργαζομένων

Σύνδεσις προσλαμβανομένων κατὰ Ν. 6321)1934 «περὶ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ» διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Ἀνεφάρμοστον τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28)1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐφαρμοζομένων ἐπὶ μισθωτῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ, φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ, καὶ συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2139)1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐσφαλμένως τὸ Πρωτοδικεῖον ἠρμήνευσε καὶ ψευδῶς ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ ν. 6321)1934 περὶ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ καὶ ἐχαρακτήρισε τὴν σχέσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὡς πηγάζουσαν ἐκ τοῦ συναλλάγματος ἐργασίας, μολονότι, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν νόμων καὶ τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ν. 6321)1934, ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ σχέσις αὕτη εἶναι ἰδιάτυπος σχέσις, ἔχουσα ἔντονον τὸν χαρακτῆρα δημοσίου δικαίου.

β) Ἐσφαλμένως τὸ Πρωτοδικεῖον ἠρμήνευσε καὶ ψευδῶς ἐφήρμοσε τοὺς νόμους 28)1944 καὶ 866)1946, κρίναν ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι κατήργησαν δήθεν τὰς σχετικὰς διατάξεις περὶ τῶν ἐργατῶν συνεργείων Ναυστάθμου. Ἡ ἐκδοχὴ περὶ μὴ καταργήσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ν. 6321)1934, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐργατῶν συνεργείων Ναυστάθμου, ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ μεταγενεστέρου ν. 734)1948, ἀντικαταστήσαντος τὸ ἄρθρον 33 τοῦ ν. 6321)1934 καὶ θεσπίσαντος ὅτι τὸ ὡρομίσθιον καὶ ἡμερομίσθιον τοῦ προσωπικοῦ τῶν συνεργείων καθορίζεται ἐφεξῆς διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ναυτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν. Ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νομοθετήματος τούτου συνάγεται, ὅτι μέχρι μὲν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του ἁρμόδιος πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀπολαυῶν τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ ἐτύγχανε μόνος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 6321)1934, μετὰ δὲ τὴν ἰσχὺν τοῦ νέου τούτου νόμου εἰς τὸν τότε ἁρμόδιον Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν προσετέθη καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα ἐν συμπράξει διὰ κοινῆς ἀποφάσεως των καθορίζωσιν ἐφεξῆς τὰς ἑκάστοτε ἀπολαυὰς τῶν παρὰ τοῖς συνεργείοις τοῦ Β.Ν. ἐργαζομένων ἐργατῶν.

***

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπὸ τῆς Α.Π. 159)1952 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 478) γενομένη δεκτὴ ἄποψις περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργαζομένων ὡς τοιαύτης τοῦ δημοσίου δικαίου.

Γενικώτερον ἐνδιαφέρον ἔχει ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ κατὰ ν. 28)1944 ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν πρὸς διοικήσεως καὶ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου :

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 73, 502 καὶ 604 Πολιτικῆς Δικονομίας προκύπτει, ὅτι οἱ ἐν τῇ δίκῃ διάδικοι δικαιοῦνται, ὅπως καλέσουν ἐκείνους, οἵτινες ἔναντι αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν ἕνεκα τοῦ διαφιλονικουμένου πράγματος, ἵνα μετάσχουν τῆς ἐκκρεμοῦς δίκης, διὰ προσεπικλήσεως φερούσης τὰ προσόντα τῆς ἀγωγῆς, ἡ δὲ τοιαύτη περὶ ἀποζημιώσεως ἀξίωσις ἠρτῆται ἐκ τῆς ἐν τῇ δίκῃ ἥττης τοῦ προσεπικαλοῦντος. Ὅθεν ὀρθῶς οὕτως ἀπεφήνατο τὸ Ἐφετεῖον, ἀπορρίψαν τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἦτο πρόωρος ἡ ἐν τῇ προσεπικλήσει ἀξίωσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἤθελεν ὑποχρεωθῇ, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὴν ἑτέραν ἀναιρεσίβλητον ἐνάγουσαν καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος λόγος ἀναιρέσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ὑπὸ δίκην προσεπικλήσεως, δέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἡ συνδέουσα τὸ ἀναιρεσεῖον προσεπικαλοῦν καὶ τὴν ἀναιρεσίβλητον προσεπικληθεῖσαν ἑταιρίαν ἔννομος σχέσις εἶναι ἡ τῆς ἐπιτάξεως αὐτοκινήτου ἐπὶ ἀναγκαστικῇ μισθώσει, τὴν σύστασιν τῆς ὁποίας προβλέπουν τὰ ἄρθρα 102—109 νόμου 4442)1929 καὶ τὸ ἄρθρον 10 νόμου 1708)1944, μὴ ἀπαιτοῦντα τὴν ἔκδοσιν διπλοτύπου ἀτομικοῦ δελτίου, ἥτις ἐπιβάλλεται μόνον ἐπὶ ἐπιτάξεως κατὰ κυριότητα συνῳδὰ τοῖς ἄρθροις 171 ἐδάφ. 2 νόμου 4442)1929 καὶ 3 νόμου 1708)1944. Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις ἠρκέσθησαν εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐπιτάξεως δι' ἐγγράφων, καίτοι μὴ φερόντων τὸν τύπον διπλοτύπων ἀτομικῶν δελτίων, ἀποκλεισασαι τὸ ἐμμάρτυρον μέσον τῆς ἀποδείξεως καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 2ος καὶ 3ος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

κητικών καθορισμών αποδοχών των μισθωτών (καταργηθέντος ήδη υπό τού ν. 2053|1952, άρθρον 15, ΕΕΔ 11, 188) ώφειλεν εις σχέσεις τού ιδιωτικού δικαίου, άδιαφόρως άν ο εργοδότης είναι φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον και τοιούτον δημοσίου δικαίου (αύτω και αί Α.Π. 91—93|1951, εισηγητής *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 362, ένθα λεπτομερέστεραι επί τού θέματος σημειώσεις μας και λοιπή νομολογία, Α.Π. 196|1951, εισηγητής *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 730), επί της αύτης δε βάσεως ίσταται και το άρθρον 5 τού ισχύοντος ήδη ν. 2053|1952, καθ' ο ρυθμίζεται το θέμα αποδοχών γενικώς των μισθών, των παρεχόντων τας υπηρεσίας των επί συμβάσει τού ιδιωτικού δικαίου εις οιονδήποτε εργοδότην, φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον, το Δημόσιον και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Πρέπει όμως να οφείλεται εις παραδρομήν το αναφερόμενον εν τη αρεοπαγιτική απορρίψει ότι η περί ης ο λόγος αρμοδιότης των Υπουργών κατά ν. 28|1944 εξετείνετο επί συμβάσεων *αορίστου χρόνου*, διότι δεν προκύπτει εκ τού Ν. 28|1944 τοιαύτη διάκρισις, καταλαμβάνοντος αντιθέτως πάσας τας συμβάσεις εξηρτημένης εργασίας, άδιαφόρως τού χαρακτήρος αύτών ως αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

Άρειου Πάγου 190|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Σάββας, Πρόεδρος Νομικού Συμβουλίου Κράτους, Γ. Κοσμανταράκουλος

Κατά τας διατάξεις τού ν. 6321|1934 «περί Συνεργείων τού κατά θάλασσαν στρατού» και ειδικώς τας διατάξεις τού άρθρ. 5 § 1 γ', άρθρ. 31, 22, 35 και 36, το έκτακτον επί ωρομισθίω τεχνικόν προσωπικόν των Συνεργείων τού κατά θάλασσαν στρατού αποτελείται από ημερομισθίους τεχνίτας και εργάτας, προσλαμβανομένους διά διαταγής των προϊσταμένων εκάστου συνεργείου, τού εκάστοτε παρεχομένου ωρομισθίου εις τους έκτακτους τούτους τεχνίτας και εργάτας κανονιζομένου δι' εγγράφου διαταγής τού προϊσταμένου των Συνεργείων αναλόγως της πείρας, επιμελείας και ικανότητος αύτών παρ' εκάστω δε συνεργείω τηρείται μητρώον, εν ω υπό ατομικήν ευθύνην τού προϊσταμένου των συνεργείων γίνεται η εγγραφή των έκτακτων επί ωρομισθίω τεχνιτών και εργατών και ων η απόλυσις γίνεται κατά τας διατάξεις τού ως άνω άρθρου 35 δι' αποφάσεως τού οικείου προϊσταμένου, οποτεδήποτε ήθελε θεωρηθή τούτο αναγκαίον εκ της προόδου των εργασιών. Εκ των διατάξεων τούτων σαφώς συνάγεται, ότι τα ούτω προσλαμβανόμενα πρόσωπα συνδέονται μετά τού δημοσίου διά μονομερούς δημοσίου δικαίου πράξεως, δικαιοπρακτικής φύσεως, επιχειρουμένης κυριαρχικώς, βάσει των διατάξεων τού νόμου τούτου, υπό τού εκπροσωπούντος το Δημόσιον οργάνου, της συγκαταθέσεως τού ούτω προσλαμβανομένου εις την υπηρεσίαν, είτε προηγουμένης, είτε επακολουθούσης τη πράξει τού διορισμού τούτου, ούσης απλής νομικής προϋποθέσεως διά το έγκυρον αύτης, της θελήσεως τού δημοσίου εξακολουθούσης να είναι υπερτέρας εκείνης εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος. Η σαφής αύτη έννοια τού νόμου επιρρώνυται και εκ της διατάξεως τού άρθρου 3 τού νεωτέρου υπ' αριθ. 2015|1952 νόμου, δι' ού προσετέθη εις το άρθρον 31 τού νόμου 6321 τετάρτη παράγραφος, καθ' ην οι προσλαμβανόμενοι συμφώνως ταις διατάξεσι αύτού ημερομίσθιοι εργάται και τεχνίται δύνανται να χρησιμοποιηθώσι και εις πάσαν άλλην έκτακτον εργασίαν των υπηρεσιών τού Β.Ν., δι' ην ήθελον κριθή κατάλληλοι, αποσπώμενοι προς τούτο δι' αποφάσεως τού Υπουργού Εθνικής Αμύνης μετά γνωμοδότησιν τού Α.Γ.Ε.Ν.

Το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, ως δείκνυται εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως του, δεξάμενον ανελέγκτως, προκειμένης εκτιμήσεως πραγμάτων, ότι ο αναιρεσίβλητος προσελήφθη υπό τού ήδη αναιρεσείοντος δημοσίου, κατά το άρθρον 31 τού ν. 6321|1934, ως έκτακτος ημερομίσθιος τεχνίτης εν συνεργείω τού Β. Ναυστάθμου και αποφηνάμενον ότι πρόκειται μεταξύ των διαδίκων σχέσεις ιδιωτικού δικαίου, δεξάμενον δε μετά ταύτα, ως βάσιμον, την διώκουσαν την καταβολήν ημερομισθίων εκ χορηγηθείσης διά των υπ' αριθ. 16202|1965|1948, 50416|1948, 57200|1949 και 17590|1950 κοινών αποφάσεων των Υπουργών των Οικονομικών και Εργασίας εις τους μισθωτούς εφ' άπαξ χρηματικής παροχής, επ' ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων και τού Πάσχα, αγωγήν τού αναιρεσιβλήτου, ενώ πάσαι αι αποφάσεις αύται, κατ' εξουσιοδότησιν εκ τού νόμου 28|1944 εκδοθείσαι και δημοσιευθείσαι εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, έχουσαι δ' ως εκ τούτου ισχύν ουσιαστικού νόμου, εφαρμογήν έχουσιν, ως ρητώς εν αυταίς ορίζεται, επί των μισθωτών των παρεχόντων εξηρτημένην εργασίαν παρ' εργοδότη φυσικώ ή νομικώ προσώπω και συνδεομένων μετ' αύτων διά συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου ιδιωτικού και ούχι δημοσίου δικαίου και επιδικάσαν την τοιαύτην απαίτησιν τού αναιρεσιβλήτου ενάγοντος, ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τας διαληφθείσας διατάξεις τού νόμου 6321|1934 και των μνησθεισών υπουργικών αποφάσεων και εντεύθεν αναιρετέαν την απόφασιν του κατέστησε, συμφώνως τω άρθρω 807 § 17 της Πολ. Δικονομίας και κατά τους βασίμους περί τούτων, πρώτον και δεύτερον, εν τω αναιρετηρίω λόγους. Παραπεμπτέα δ' εστίν η υπόθεσις εις το δεύτερον Τμήμα τού Άρειου Πάγου διά την κατάλληλον τού νόμου εφαρμογήν, μη προτεινομένης διά λόγου τινός αναιρέσεως εις αναρμοδιότητος τού εκδόντος την προσβαλλομένην απόφασιν δικαστηρίου.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΔΗΜΩΝ ΥΠΕΡ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων

Καταβολὴ πρὸς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων εἰσφορᾶς ἐπὶ καταβαλλομένων εἰς φοροτεχνικοὺς ὑπαλλήλους πάσης φύσεως ἀποδοχῶν.— Ἐφ' ὅσον ἡ εἰσφορὰ δὲν βαρύνει τοὺς Δήμους ἢ Κοινότητας, δὲν ἀντίκειται πρὸς ἄρθρ. 48 § 5 Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων περὶ μὴ ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς, ὡς πρὸς τοὺς Δήμους ἢ Κοινότητας, τῶν κατ' εἰδικοὺς νόμους εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείων συντάξεων καὶ ἀσφαλιστικῶν Ταμείων.— Γέννησις ἀξιώσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Καταστατικοῦ.— Ὑπαγόμενοι εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου.— Ὑπολογισμὸς καθυστερουμένων εἰσφορῶν κατ' Α.Ν. 1022)1946.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεδόθη μετὰ τὴν σχετικὴν ὑπ' ἀριθ. 227)1951 τοῦ Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς Ι. Ἀποστολόπουλος, ΕΕΔ 10, 671), ἥτις, ἀναιρέσασα ἐν μέρει τὴν ὑπ' ἀριθ. 154)1950 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Κρήτης, παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ Β' Τμῆμα διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Ἀρείου Πάγου 180)1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρούχης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Γιαννακόπουλος, Δ. Παπαγιαννάκης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, κρίσιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 227 (τοῦ 1951 ἔτους) ἀποφάσεως τοῦ Α΄ου Τμήματος, ἥτις, ἀνελοῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 154 (τοῦ ἔτους 1950) ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Κρήτης ἐν μέρει μόνον καὶ καθ' ὃ μέρος ἀπερρίφθη ἡ ἔφεσις τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἰδίου κατὰ τὸ αἴτημα περὶ ἀποδόσεως εἰς τὸ ἀναιρεσεῖον Ταμεῖον τῆς ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Δήμου καταβλητέας εἰσφορᾶς, ἥτις παρακρατεῖται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν των, παρέπεμψε συγχρόνως τὴν δίκην, κατὰ τὸ ἀναιρούμενον μέρος, διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὃ συζητεῖται ἡ ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1950 ἔτους ἔφεσις τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 550)1950 ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου, δι' ἧς, κρινάσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἥτις διώκει τὴν πρὸς πληρωμὴν ὑποχρέωσιν τῷ ἐκκαλοῦντι Ταμείῳ τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων φοροτεχνικῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου ὑπαλλήλων, συνισταμένην εἰς 3 ο)ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ποσῶν λόγῳ μηνιαίων ἀποδοχῶν των, λόγῳ δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα καὶ προσέτι τῶν ἰσοπόσων συνεισφορῶν τοῦ ἐργοδότου ἐφεσιβλήτου Δήμου ἐπὶ τῶν αὐτῶν καταβαλλομένων μηνιαίων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς φοροτεχνικοὺς ὑπαλλήλους, τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ἰδρυτικοῦ τοῦ Ταμείου Διατάγματος καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1944 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1948, μετὰ τῶν προσθέτων τελῶν 10 ο)ο, ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ αὕτη.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ἐγκριθέντος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 19 Νοεμβρίου 1935 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17334)1786 (τῆς 2 Μαΐου 1947) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 77 (τῆς 17 Ἰουνίου 1947) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Β') καὶ ἐκ τούτου ἰσχύν νόμου ἔχοντος, ἐπιβάλλεται εἰσφορὰ καταβλητέα ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων εἰς αὐτὸ ἴση πρὸς τὰ 3 ο)ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς πάσης φύσεως μηνιαίων ἀποδοχῶν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ αὐτοῦ καταστατικοῦ ἡ εἰσφορὰ αὕτη τῶν ἠσφαλισμένων κρατεῖται, μερίμνῃ καὶ εὐθύνῃ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν, κατὰ τὴν πληρωμὴν ὑπ' αὐτῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους τῶν ἐφ' ὧν αἱ σχετικαὶ κρατήσεις μισθῶν, δώρων, διαφορᾶς αὐξήσεως μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεως καὶ κατατίθεται, μερίμνῃ τῶν ἰδίων ἐργοδοτῶν, ἐναντι ἀποδείξεως εἰς τὴν Ἀγροτικὴν ἢ Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ὅπερ εὐθύνεται ἐν περιπτώσει μὴ καταβολῆς. Ἡ τοιαύτη εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων προδήλως δὲν βαρύνει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τοὺς ἐργοδότας καὶ δὴ τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας, ὅταν οὗτοι εἶναι ἐργοδόται ἠσφαλισμένων εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον, διότι οὐδεμία ἐκ τούτου προκύπτει διὰ τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις αὐτῶν ἄμεσος ἢ ἔμμεσος, ἀφοῦ ἀποδίδουσιν εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον πᾶν ὅ,τι ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσπράττουσιν ἀπὸ τοὺς ἠσφαλισμένους εἰς τοῦτο καὶ συνεπῶς ἡ τὴν εἰσφορὰν ταύτην ἐπιβάλλουσα διάταξις δὲν ἀντίκειται πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 48 § 5 τοῦ Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τὴν προστεθεῖσαν διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 6429)1934 ἔτους, καθ' ἣν δὲν ἰσχύουσιν, οὔτε ἐφαρμόζονται, ὡς πρὸς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας, αἱ κατ' εἰδικοὺς νόμους ἄμεσοι

ή ἐμμεσοι εἰσφοραὶ ὑπὲρ Ταμείων συντάξεων καὶ ἀσφαλιστικῶν ἐν γένει τοιούτων καὶ ἂν ἔτι συνίστανται εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν προσόδων, εἴτε εἰς κρατήσεις ἐπὶ τῶν ἐνεργουμένων ἀπὸ τὰ δημοτικὰ καὶ κοινοτικὰ Ταμεῖα πληρωμῶν. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κρίνασα ὅτι καὶ ἡ διάταξις, ἡ ἐπιβάλλουσα τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς ἐργοδότας Δήμους καὶ Κοινότητας νὰ παρακρατῶσιν ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν φοροτεχνικῶν των ὑπαλλήλων τὸ ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ του ὁριζομένου καὶ ὡς ἄνω μνησθὲν ποσοστόν, ἀντίκειται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 48 § 5 τοῦ Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ ἀπορρίψασα κατόπιν τούτου τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὡς μὴ νόμιμον, καὶ κατὰ τὸ αἴτημα αὐτῆς περὶ πληρωμῆς τῆς τοιαύτης εἰσφορᾶς τῶν ἠσφαλισμένων, παρεβίασε τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν καὶ δέον, γινομένης δεκτῆς, ἐν μέρει τῆς ἐμπροθέσμως καὶ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἀσκηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐφέσεως, ὅπως μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις διὰ τῆς ἀφανίσεως της ἐν μέρει, ἤτοι ὡς πρὸς τὴν διάταξιν αὐτῆς, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ προμνησθὲν αἴτημά της, ὡς καὶ κατὰ τὴν περὶ δικαστικῆς δαπάνης διάταξίν της, καθ' ἣ ἐρειδομένην ἐπὶ τῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς, παρακρατουμένης δὲ τῆς ὑποθέσεως παρὰ τοῦ δικαστηρίου τούτου, κατὰ τὴν κρίσιν του, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 836 καὶ 780 Πολ. Δικονομίας, προβῇ τὸ Δικαστήριον εἰς τὴν ἐξέτασιν πάντων τῶν προκυπτόντων ζητημάτων πρὸς ὁριστικὴν διάγνωσιν τῆς διαφορᾶς, ἐφ' ὅσον δὲν δικάζεται ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ αἴτημα αὐτῆς, καθ' ὃ ἐκρίθη νόμιμος.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου 1944 Διατάγματος, ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 912|1941 καὶ κυρωθέντος ἐξ ὑπαρχῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 (τῆς 30ῆς Μαΐου 1946) Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1731|1951 νόμου, καὶ δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 21 (τεῦχος πρῶτον τῆς 7ης Φεβρουαρίου 1944) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δι' οὗ καθωρίσθησαν οἱ πόροι τοῦ δι' αὐτοῦ ἱδρυομένου Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων, συνιστάμενοι: α) εἰς εἰσφορὰν τῶν ἠσφαλισμένων ἴσην πρὸς τὰ τρία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (3 ο|ο) τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν αὐτῶν β) εἰς ἰσόποσον πρὸς αὐτὴν συνεισφορὰν τῶν ἐργοδοτῶν, ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 1 ἐδάφ. β' τοῦ ἰδίου Διατάγματος, δι' οὗ ὡρίσθη, ὅτι διὰ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὅπερ θέλει ἐγκριθῆ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935, θέλει ὁρισθῆ ὁ τρόπος εἰσπράξεως, διαχειρίσεως καὶ διαθέσεως τῶν πόρων καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ τῆς τοποθετήσεως ἐν γένει τῶν κεφαλαίων τοῦ Ταμείου, καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 34 §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἀπὸ 2 Μαΐου 1947 καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων, ἐγκριθέντος, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ρηθέντος ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν., διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17334|178 β' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης τὴν 17 Ἰουνίου 1947, δι' οὗ ὡρίσθη καὶ δὴ διὰ μὲν τῆς διατάξεως τῆς πρώτης παραγράφου, ὅτι ἡ εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων κρατεῖται, μερίμνῃ καὶ εὐθύνῃ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν, κατὰ τὴν πληρωμὴν ὑπ' αὐτῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους των τῶν ἐφ' ὧν αἱ σχετικαὶ κρατήσεις μισθῶν, δώρων, διαφορᾶς αὐξήσεως μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεως καὶ κατατίθεται μερίμνῃ τῶν ἰδίων ἐργοδοτῶν, ὁμοῦ μὲ τὰς βαρυνούσας αὐτοὺς εἰσφορὰς ἐντὸς τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου, καθ' ὃν διενηργήθησαν αἱ πληρωμαὶ τῶν μισθῶν, δώρων ἢ ἀποζημιώσεων, ἐναντι ἀποδείξεως, εἰς τὴν Ἀγροτικὴν ἢ Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, διὰ δὲ τῆς διατάξεως τῆς δευτέρας παραγράφου, ὅτι εἰσφοραί, καταβληθεῖσαι ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ὁριζομένης προθεσμίας, ἐπιβαρύνουσι τὸν ὑπεύθυνον ἐργοδότην διὰ προσθέτου τέλους ἴσου πρὸς 10 ο|ο ἐπὶ τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ ὡς ἄνω ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ὅπως ἀπαιτήσῃ τὴν εἰς αὐτὸ πληρωμὴν τῶν εἰσφορῶν τῶν φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων πρὸς 3 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς κατὰ μῆνα ἀποδοχῶν, ὡς καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν, ἐγεννήθη τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 17ης Ἰουνίου 1947 καὶ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ χρόνου ταύτου καταβαλλομένας τοῖς ἠσφαλισμένοις καὶ δεδουλευμένας ἀποδοχάς, διότι ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ὁ ἐργοδότης ἦτο ὑπόχρεως, συμφώνως πρὸς τὸ μνησθὲν ἄρθρον 34 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, νὰ παρακρατήσῃ τὰς εἰσφορὰς ταύτας καὶ τὰς καταθέσῃ εἰς τὴν Ἀγροτικὴν ἢ Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ὅτι ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν τούτων ὑπὸ τοῦ ὑπευθύνου ἐργοδότου ἐπιβαρύνει τοῦτον διὰ προσθέτου τέλους, ἴσου πρὸς 10 ο|ο ἐπὶ τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ 1) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθ' ὃ ὑποχρεωτικῶς ἀσφαλίζονται εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο δι' Ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν ἅπαντες οἱ ἐν Ἑλλάδι φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν ὑπαγόμενοι εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἢ εἰς ἕτερον Ὀργανισμὸν κυρίας ἀσφαλίσεως (Ταμεῖον Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων, Ταμεῖον Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, Λιμενικὰ Ταμεῖα κλπ.), ἐφ' ὅσον εἶναι ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α.Ν. 759|1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν» Β.Δ. τῆς 17|21 Δεκεμβρίου 1937 Ἐπιτροπῆς 2) τοῦ ἄρθρου 1 § 1 α' τοῦ Α.Ν. 1332 τῆς 17|30 Ἰουλίου 1938 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 48 § 4 τοῦ

Κ.Δ.Κ., καθ' ὃ, κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Κώδικος τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας, οἱ παρὰ τῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Δημοτικῶν ἢ Κοινοτικῶν Ἱδρυμάτων ἢ Ὀργανισμῶν προσλαμβανόμενοι εἰς θέσεις, προβλεπομένας ὑπὸ εἰδικῶν ὀργανισμῶν, ἔκτακτοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, ὡς καὶ οἱ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐκτελέσεως δι' αὐτεπιστασίας ἢ ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ ἔργων ἢ ὑπηρεσιῶν προσλαμβανόμενοι τεχνῖται ἢ ἐργάται, ὑπάγονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 6298 καὶ 3) τοῦ ἄρθρου 23 Ν.Δ. 1464|1942, καθ' ἃ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας, σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας, ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ὄντες καὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις τοῦ νόμου 6298, συμμετέχουσιν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων καὶ οἱ παρ' οἷς ὑπηρετοῦσιν οὗτοι Δήμοι καὶ Κοινότητες εἶναι ὑπεύθυνοι, κατὰ τὰς ἐν ταῖς ἀνωτέρω σκέψεσιν ἀναφερομένας διατάξεις, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων τούτων φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 5 τοῦ Α.Ν. 1022 τῆς 27|28 Φεβρουαρίου 1946 «περὶ διακανονισμοῦ τοῦ τρόπου διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως», καθυστερούμεναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς Ὀργανισμοὺς ἢ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπολογίζονται κατὰ ποσὸν καὶ καταβάλλονται ὑπὸ τῶν καθυστερούντων ταύτας ἐργοδοτῶν βάσει τῶν μισθολογίων, τὰ ὁποῖα ἰσχύουσι διὰ τοὺς μισθωτοὺς των κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐν λόγῳ ὀφειλῶν.

Μετὰ τὰ ἐν ταῖς προηγουμέναις σκέψεσιν ἐκτεθέντα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ταύτης προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὸ μέρος αὐτῆς, καθ' ὃ ἐπιδιώκεται ἡ πληρωμὴ τῷ ἐκκαλοῦντι ἀσφαλιστικῷ Ταμείῳ τῶν εἰσφορῶν τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ἠσφαλισμένων φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ἐκδεδομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 17|21 Δεκεμβρίου 1937, τοῦ ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α.Ν. 759 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν», ὑπαγομένων κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν καὶ ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ὑπηρετούντων παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ Δήμῳ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1944 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1948, ὅτε ἀπελύθησαν οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, πρὸς 3 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα μετὰ τῶν προσθέτων τελῶν πρὸς 10 ο|ο, περιέχουσα πάντα τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα σαφῶς καὶ ὡρισμένως καὶ ἐπιδιώκουσα ἰδιωτικὴν ἀπαίτησιν περὶ ἀποκτηθέντων δικαίων, εἶναι νόμῳ βάσιμος καὶ ἐξεταστέα μόνον διὰ τὸ αἰτούμενον κατὰ τὰ ἄνω ποσὸν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1947 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1948 καὶ τὸ δῶρον Χριστουγέννων 1947 καὶ 1948 καὶ Πάσχα 1948.

Ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων νομίμως παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐγγράφων καὶ τῶν εἰδικῶν ὁμολογιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου τῶν περιεχομένων εἰς τὰς ἐγγράφους αὐτοῦ προτάσεις ἀποδεικνύεται, ὅτι πάντες οἱ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενοι φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι ὑπηρέτησαν ὡς ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ Δήμῳ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1947 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1948, ὅτε ἀπελύθησαν, ὅτι ὁ λαμβανόμενος παρ' αὐτῶν μηνιαῖος μισθὸς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως των (Δεκέμβριον 1948), ἦτο ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ἐναντι τοῦ ὀνοματεπωνύμου ἑκάστου ἐξ αὐτῶν καθοριζόμενος, τὸ δὲ σύνολον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τούτων ἀνήρχετο εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν πέντε ἑκατομμυρίων διακοσίων ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων (5.275.000), ὅτι οὗτοι ἦσαν ἐφωδιασμένοι διὰ τοῦ κατὰ νόμον ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ ὑπήγοντο κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὅτι εἰς πάντας τούτους ἐδόθησαν τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενα δῶρα Χριστουγέννων 1947 καὶ 1948 καὶ Πάσχα 1948, τὰ χορηγηθέντα διὰ κοινῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα κατὰ τὰ ἄνω ἔτη, ἐκδοθεισῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 28|1944 καὶ ὅτι δὲν κατέβαλεν ὁ ἐφεσίβλητος ἐμπροθέσμως τὰς ὡς ἄνω εἰσφορὰς εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον. Τούτων δεδομένων καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ἦτο ἴση πρὸς τὰ 3 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς μηνιαίων ἀποδοχῶν καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου χρηματικὸν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς τρία ἑκατομμύρια τετρακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας ἑξακοσίας ἐνενήκοντα ἑπτὰ δραχμὰς (3.475.697) καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐν μέρει διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο ὡς ἐν μέρει βάσιμος.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΩΝ

Έκτασις εύθύνης άνω Ταμείου πρὸς καταβολὴν συντάξεων εἰς ἠσφαλισμένους

Διάκρισις διὰ Ν. 1607)1939 εἰς συντάξεις ἀπονεμηθείσας μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 καὶ ἐφεξῆς.— Διάκρισις ὡσαύτως τῶν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 ἀπονεμηθεισῶν συντάξεων εἰς ὀφειλομένας ὑπὸ ἐπιχειρήσεων ἠσφαλισμένων εἰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας καὶ εἰς ὀφειλομένας ὑπὸ μὴ ἠσφαλισμένων ἐπιχειρήσεων.— Εὐθύνη Ταμείου Μεταλλευτῶν πρὸς καταβολὴν συντάξεων ἀπονεμομένων ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1939 καὶ ἐφεξῆς ἐξ ὁλοκλήρου καὶ γενικῶς.— Περιπτώσεις ἀσφαλίσεως εἰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1988)1951 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 1607)1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ Ταμείου Μεταλλευτῶν», ἐπιχειρήσεις, αἵτινες εἶχον ἀσφαλίσει παρ' ἰδιωτικαῖς ἀσφαλιστικαῖς ἑταιρίαις τὸ βαροῦν αὐτὰς τμῆμα τῶν καταβλητέων συντάξεων, ἀπαλλάσσονται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1939 τῆς ὑποχρεώσεως περαιτέρω καταβολῆς τούτων.

Περαιτέρω ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁρίζεται, ὅτι τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ὑποκαθίσταται αὐτοδικαίως εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἠσφαλισμένου ἐναντι τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, ἀποκλειστικῶς ἐφεξῆς ὑποχρέων.

Παρὰ ταῦτα τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ἐκ παρερμηνείας τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἔκρινεν, ὅτι τάχα αὗται ἀφεώρων εἰς μόνον τὰς ὑπὸ διάλυσιν ἑταιρίας.

Ἀρείου Πάγου 158)1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκκς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ζέττελης, Κ. Γιαννακόπουλος

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' αἱ μεταλλευτικαί, λατομικαὶ καὶ λοιπαὶ συναφεῖς ἐπιχειρήσεις ὑπεχρεοῦντο εἰς πληρωμὴν τοῖς παθοῦσιν ἐν ταῖς ὡς ἄνω ἐργασίαις τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐπιδικασθεισῶν αὐτοῖς συντάξεων, τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος καταβαλλομένου παρὰ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν. Ταῦτα ἴσχυον μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου 1607 τῆς 6)10 Φεβρουαρίου 1939, δι' οὗ τὰ τῆς συνταξιοδοτήσεως ἐρρυθμίσθησαν ἄλλως, καὶ δή, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 αὐτοῦ, αὐξάνεται τὸ παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων καταβαλλόμενον μέχρι τότε ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν αὐτῶν ἀπὸ 2 εἰς 4 ο)ο, ὁρίζεται δὲ περαιτέρω, ὅτι ἐπιχειρήσεις, αἵτινες, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 νομοθεσίαν, βαρύνονται μὲ συντάξεις, ἀπονεμηθείσας δυνάμει ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν μέχρι τῆς ἄνω ἡμερομηνίας, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλουν τὸ βαροῦν αὐτὰς ποσοστὸν (ἤτοι τὸ 1)2 τῆς συντάξεως) πρὸς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν μέχρι λήξεως τῶν συντάξεων τούτων, δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι κεφαλαιοποίησιν τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ τῶν παλαιῶν συντάξεων, καταβάλλουσαι τὸ ἀνήκον αὐταῖς μέρος ἐκ τῆς κεφαλαιοποιήσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, ὅπότε ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν περαιτέρω συντάξεων, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 «ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου 1939 αἱ μεταλλευτικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀπαλλάσσονται τῆς πληρωμῆς τοῦ ἡμίσεος τῶν συντάξεων τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ', ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, τῶν ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939 καταβλητέων συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων καταβαλλομένων ἐφεξῆς ἐξ ὁλοκλήρου παρὰ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, τηρουμένων πάντως τῶν διατάξεων τῆς § 1 στοιχ. β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου». Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 ὁρίζει, ὅτι «ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐντὸς τῆς πρώτης δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1607)1939 κεφαλαιοποιοῦνται διὰ μίαν δεκαετίαν τὸ 1)2 τῶν συντάξεων, τὸ ὁποῖον θὰ κατέβαλλεν ἡ διαλυθεῖσα ἐπιχείρησις, ἐὰν δὲν ἀνελάμβανεν, ὡς ὁρίζεται διὰ τοῦ παρόντος νόμου, τὴν πληρωμὴν τῶν συντάξεων ἐξ ὁλοκλήρου τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, τὸ δὲ κεφαλαιοποιηθὲν ποσὸν εἰσπράττεται ὡς δημόσιον ἔσοδον» καὶ τέλος διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 ὁρίζεται, ὅτι «ἐὰν δυνάμει ἀσφαλιστικῶν συμβάσεων τινὲς τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων μετὰ ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, αἱ συντάξεις, εἰς ἃς ὑπεχρεοῦντο αὗται, ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας, δὲν ἀπαλλάσσεται αὕτη δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς βαρυνούσης τὰς ἐπιχειρήσεις συντάξεως, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀσφαλιστικῆς συμβάσεως ὑποχρέωσις τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939, δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου, πρὸς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, ὅπερ οὕτως ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἠσφαλισμένου. Αἱ ἰδιωτικαὶ ἀσφαλιστικαὶ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὑποχρεούμεναι, κατὰ τὰ ὁμέσως ἀνωτέρω ὁριζόμενα, εἰς πληρωμὴν συντάξεων, δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν τὴν κεφαλαιοποίησιν τῶν συντάξεων, εἰς ἃς ὑποχρεοῦνται, ἐπὶ τῇ καταβολῇ δὲ τοῦ οὕτω κεφαλαιοποιουμένου ποσοῦ ἀπαλλάσσονται πάσης περαιτέρω ὑποχρεώσεως, οἱ δὲ κύριοι ἐπιχειρήσεων, αἵτινες δυνάμει συμβάσεων μετὰ ἰδιωτικῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, συναφθεισῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πα-

ρόντος, εἶχον καλυφθῇ διὰ τὰς ἐκ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' καὶ τοῦ νόμου 551 ὑποχρεώσεις των, δύνανται νὰ καταγγείλωσι τὰς ἀσφαλιστικὰς ταύτας συμβάσεις διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ πέραν χρόνον».

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὡς ἀνωτέρω διατάξεων προκύπτει, ὅτι διὰ τοῦ νόμου 1607 γίνεται διάκρισις εἰς συντάξεις ἀπονεμηθείσας μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 καὶ ὁμοίας ἀπονεμηθείσας ἀπὸ 1.4.1939 καὶ ἐφεξῆς, πρὸς δὲ περαιτέρω διάκρισις τῶν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 ἀπονεμηθεισῶν συντάξεων εἰς τοιαύτας ὀφειλομένας ὑπὸ ἐπιχειρήσεων ἠσφαλισμένων εἰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας καὶ εἰς ὀφειλομένας ὑπὸ μὴ ἠσφαλισμένων ἐπιχειρήσεων, καὶ διὰ μὲν τὴν καταβολὴν τῶν συντάξεων τῶν ἀπονεμομένων ἀπὸ 1.3.1939 καὶ ἐφεξῆς εὐθύνεται γενικῶς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἐξ ὁλοκλήρου, ἀπαλλασσομένων τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς καταβολῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' ὁριζομένου ποσοστοῦ τοῦ ἡμίσεος τῶν συντάξεων, λογῳ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν εἰσφορῶν τῶν κυρίων τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀπὸ 2 εἰς 4 ο/ο, ὡς πρὸς δὲ τὰς μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 ἀπονεμηθείσας συντάξεις, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιχείρησις δὲν εἶχεν ἀσφαλισθῇ εἰς ἰδιωτικὴν ἀσφαλιστικὴν ἑταιρίαν, ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τοῦ ἡμίσεος τῆς συντάξεως μέχρι λήξεως τῶν συντάξεων ταύτων, τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν καὶ τοῦτο διότι ἡ ἀντισταθμίζουσα τὸ βάρος τοῦτο τοῦ Ταμείου αὔξησις τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐπιχειρήσεων ἰσχύει ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939, ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἐπιχείρησις εἶχεν ἀσφαλισθῇ εἰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας καὶ ἐκαλύπτετο ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τὴν καταβολὴν τῶν συντάξεων παρὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, τότε δὲν ἀπαλλάσσεται μὲν ἡ ἐπιχείρησις τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ βαρύνοντος τὴν ἐπιχείρησιν μέρους τῆς συντάξεως, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀσφαλιστικῆς συμβάσεως ὑποχρέωσις τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου 1939, δυνάμει τοῦ νόμου, πρὸς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, ὑποκαθισταμένου εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἠσφαλισμένου. Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑποκατέστη τὸ Ταμεῖον ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὰ δικαιώματα τῆς ἐξακολουθούσης ὀφισταμένης καὶ ἠσφαλισμένης ἐπιχειρήσεως ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως, ἀποκοπέντος ἐκ τοῦ νόμου παντὸς ἐνοχικοῦ δεσμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς τὴν ἀσφαλιστικὴν ἑταιρίαν, ἀπαλλάσσεται ἡ ἐπιχείρησις τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς περαιτέρω καταβολὴν τῶν συντάξεων, μεταβιβαζομένης τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης αὐτοδικαίως ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939 εἰς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, διότι δὲν εἶναι νοητὸν τὸ Ταμεῖον νὰ ὑποκατασταθῇ εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως δικαιώματα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἄνευ μεταβιβάσεως εἰς αὐτὸ τοῦ βάρους, δι' ὃ ὑποκατέστη εἰς τὴν ἀσφάλειαν καὶ δι' ὃ εἶχεν ἀσφαλισθῇ ἡ ἐπιχείρησις. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10, ὡς σαφῶς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, προβλέπει τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐπιχείρησις, μὴ ὑποχρεωθεῖσα εἰς καταβολὴν συντάξεως μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939, διαλύεται ἐντὸς τῆς πρώτης δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἔχει ἀπονεμηθῇ μετὰ τὴν 1 Μαρτίου 1939 εἰς προσωπικὸν αὐτῆς σύνταξις εἰς βάρος τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ρυθμίζεται δὲ ἡ περίπτωσις αὕτη καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἐνδεχόμενον ὑπερβολικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ὡς ἐκ τῆς μὴ εἰσπράξεως, λόγῳ τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τῶν ἀντιστοίχων εἰσφορῶν. Τἀναντία δεξάμενον τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης μεταλλευτικῆς ἑνώσεως, δι' ἧς ἠτεῖτο νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν εἰς τὸ ἀναιρεσίβλητον Ταμεῖον ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1947 καὶ ἐφεξῆς δραχ. 412.125 μηνιαίως, δι' ἡμίσου συντάξεων καὶ ἐπιδομάτων χορηγηθεισῶν πρὸ τοῦ τέλους Φεβρουαρίου 1939 καὶ δι' ἃς ἐκαλύπτετο δι' ἀσφαλίσεως δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν εἰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 1607 ὑποκαταστάσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ μεταβιβάσεως τούτων εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας εἶναι ὅτι ἀφορᾷ μόνον τὰς διαλυομένας ἑταιρίας καὶ οὐχὶ τὰς ὀφισταμένας, οἷαν δέχεται τὴν ἀναιρεσείουσαν καὶ ἐξ ὁλοκλήρου καλυπτομένην δι' ἀσφαλίσεως εἰς ἰδιωτικὰς ἑταιρίας, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐπιχείρησις μὴ διαλυθεῖσα, ἀλλ' ὀφισταμένη, ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τοῦ ἀναλογοῦντος ἡμίσεος μέρους τῶν συντάξεων, ψευδῶς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 10 καὶ 11 τοῦ νόμου 1607/1939 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον μοναδικὸν λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Κῦρος σχετικῆς ὑπ' ἀριθ. 58399)6185)1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Ἀναδημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως ὑπ' ἀριθ. 58399)6185)1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διὰ τῆς προσθήκης εἰς αὐτὴν καὶ μισθωτῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀποτελεῖ νέαν πρᾶξιν, ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι ἄκυρος, μὴ φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς (13 Νοεμβρίου 1951) Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, τῆς δημοσιεύσεως τῶν κατὰ Ν 28)1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποτελούσης συστατικὸν αὐτῶν στοιχεῖον.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ δύο ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν ἐν ἔτει 1946 (ὑπ' ἀριθ. 8900, Β' 54 καὶ 18310 Β' 93), ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου 28] 1944, ὡρίσθη, ὅτι εἰς τοὺς μισθωτοὺς πάσης φύσεως, τοὺς ἀπασχολουμένους κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἀργίας, καταβάλλονται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας αἱ ἐκάστοτε κεκανονισμέναι ἀποδοχαὶ ηὐξημέναι κατὰ 75 ο]ο, εἰς δὲ τοὺς ἀπασχολουμένους ἀπὸ τῆς 10ης νυκτερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς καταβάλλεται, πλὴν τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν, καὶ προσαύξησις 25 ο]ο.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων ἐγεννήθησαν ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐν αὐταῖς ὅρου «κεκανονισμέναι ἀποδοχαί», ἐπὶ τοῦ θέματος δὲ τούτου ἐδικάσθη καὶ ἡ νομολογία τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 25825 ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1951 ἀπόφασις (Β', 86), δι' ἧς, κατ' αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τῶν ὡς εἴρηται ἀποφάσεων, ὡρίσθη ὅτι αἱ ὑπ' αὐτῶν καθοριζόμεναι προσαυξήσεις ὑπολογίζονται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ δὲν συμψηφίζονται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς. Σημειωτέον ὅτι αἱ ὡς εἴρηται διατάξεις, καίπερ περιέχουσαι ἀναδρομήν, ἐξικνουμένην μέχρι τοῦ χρόνου ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῶν ἑρμηνευομένων, ἐκρίθησαν νόμιμοι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1321]1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Βραδύτερον ἐξεδόθη νεωτέρα ἀπόφασις τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν (ἡ ὑπ' ἀριθ. 58399 τῆς 26 Ὀκτωβρίου 1951), δι' ἧς, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 213 καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24 Ὀκτωβρίου 1951 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὡρίσθη, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων τοῦ ἔτους 1946, ὡς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 25825]1951, ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ἀναψυκτηρίων καὶ τῶν κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν ταβερνῶν μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς παρούσης (58399) καὶ ὅτι καταβληθέντα τυχὸν κατὰ προηγουμένην ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων ποσὰ εἰς τοὺς ὡς εἴρηται μισθωτοὺς δὲν ἀναζητοῦνται. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀνεδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 224 καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 Νοεμβρίου 1951 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς στοιχεῖα, μὲ τὴν προσθήκην εἰς τὸ κείμενον αὐτῆς φράσεως περιλαμβανούσης εἰς τὴν ὑπ' αὐτὴν γινομένην ρύθμισιν καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς ἀνεδημοσιεύθη, καὶ εἰδικῶς κατὰ τῆς ὡς εἴρηται προστεθείσης εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον αὐτῆς διατάξεως ἀσκοῦνται αἱ ὑπὸ κρίσιν δύο αἰτήσεις 1) τοῦ Γ. Κ., ὑπαλλήλου τῆς Ἀν. Ἑταιρίας Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων Ἀτὲν Ἀκτουαλιτὲ (Σινεάκ) καὶ 2) τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως ὑπαλλήλων Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων.

***

Πρόκειται περὶ τῆς γνωστῆς ὑπ' ἀριθ. 58399] 6185]1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς νυκτερινῆς Κυριακῆς ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν κέντρων διασκεδάσεως κλπ. (ΕΕΔ 10, 1254), ἡ ὁποία, ἐνῷ εἶχε δημοσιευθῇ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 213 τ. Β' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1951 (ΕΕΔ 10, 1199), ἀφορῶσα εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ἀναψυκτηρίων καὶ κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν ταβερνῶν, ἀνεδημοσιεύθη μὲ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 224 τ. Β' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 13 Νοεμβρίου 1951 (ΕΕΔ 10, 1254), μὲ τὴν προσθήκην ὡς καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν γένει».

Ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου, διὰ τὸν ὁποῖον ἠκυρώθη ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐκ τῆς ὁποίας συνάγεται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δοθοῦν καὶ εὔσημα εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ τὸν ἀνώμαλον τρόπον τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς, τὰ πολιτικὰ δικαστήρια

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΟΝ

Έννοια άρθρου 664 Αστικού Κώδικος περί απαγορεύσεως συμψηφισμού

Απαγόρευσις κατ' άρθρ. 664 Αστικού Κώδικος συμψηφισμού πρός μισθόν, έφ' όσον ούτος είναι απολύτως αναγκαίος είς διατροφήν του μισθωτού, απαιτήσεων εργοδότου, μη έχουσών κοινήν την γενεσιουργόν αιτίαν ή μη συναφών πρός τον μισθόν.—Επιτρεπτόν συμψηφισμού απαιτήσεων εκ μερικών καταβολών μισθού, άνευ ανάγκης ερεύνης περί του άν ο μισθός είναι απολύτως αναγκαίος πρός διατροφήν.— Πρόσθετος καταβολή προσαυξήσεως εξ 75 ο)ο δι' αργίαν κατά Κυριακάς.

Κατά το άρθρον 664 Αστικού Κώδικος ο μισθωτής (εργοδότης) δεν δύναται να συμψηφίση οφειλόμενον μισθόν πρός απαίτησίν του κατά του εκμισθωτού (εργαζομένου), εφ' όσον ο μισθός ούτος είναι απολύτως αναγκαίος είς διατροφήν του εκμισθωτού και της οικογενείας του.

Εν τη ερμηνεία του άρθρου αυτού υπεστηρίχθη και ορθώς (βλέπε *Αλ. Σακελλαρόπουλον*, Συμψηφισμός αντιπαιτήσεως εργοδότου προς οφειλόμενον μισθόν, (άρθρ. 664 Α.Κ.), ΕΕΔ 7, 803 επ., ένθα και λοιπαί παραπομπαί εις ημεδαπήν και ξένην θεωρίαν), ότι η απαγόρευσις του συμψηφισμού δεν περιλαμβάνει και τας γενομένας προκαταβολάς μισθού. Η προκαταβολή (μέρους έναντι του μισθού) είναι μερική καταβολή (βλέπε και *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Εισηγητική έκθ. Προσχεδίου συμβάσεως εργασίας, ΕΕΔ 1, 873, καθ' ην η προκαταβολή μισθού δεν γίνεται obligandi causa, είς τρόπον ώστε να λογισθή ο εργοδότης ως δανειστής του προκαταβληθέντος ποσού, άλλα solvendi causa, επομένως ως πρός το ποσόν τούτο δεν έχει πλέον αξίωσιν ο εργάτης).

Η άποψις αύτη εγένετο δεκτή εν τη νομολογία άνευ διασπάσεως γνώμης και εν τη εφαρμογή του ν. 4694|1930 περί ακατασχέτου των μισθών και ημερομισθίων και του άρθρ. 664 Α.Κ. (βλέπε την Α.Π. 396|1951, εισηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162, καθ' ην η διάταξις του άρθρου 664 Α.Κ., εφαρμογήν έχουσα κατά το άρθρον 38 του εισαγωγ. νόμου και επί των πρό της εισαγωγής του Αστικού Κώδικος συνομολογηθεισών συμβάσεων εργασίας, ορίζουσα δε ότι ο μισθωτής δεν δύναται να συμψηφίση οφειλόμενον μισθόν πρός απαίτησίν του κατά του εκμι-

---

τήν εκήρυξαν και αντισυνταγματικήν (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 11, 129 επ., ΕΕΔ 11, 424).

Συμβουλίου Επικρατείας 1176|1952 Ολομελείας

Προεδρεύων ο Σύμβουλος κ. **Σ. Διβάρης**
Είσηγητής ο Πάρεδρος κ. **Θ. Κυριακού**
Δικηγόροι οι κ. κ. Ν. Τατσόπουλος, Δ. Θεοχάρης, Κ. Τεγός, Κ. Κυριαζής, Πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Αι υπό κρίσιν νομοτύπως και εμπροθέσμως ασκηθείσαι δύο αιτήσεις, στρεφόμεναι κατά της αυτής διοικητικής πράξεως, είναι συνεκδικαστέαι, ως συναφείς, μετ' αυτών δε και αι πρός υποστήριξιν του κύρους αυτής παραδεκτώς ασκούμεναι δύο αντίστοιχοι παρεμβάσεις.

Εκ του υπ' αριθ. 1499|93 από 28 Ιανουαρίου 1952 εγγράφου του Υπουργείου Εργασίας πρός το Συμβούλιον της Επικρατείας προκύπτει, ότι η εν τω υπ' αριθ. 224 της 13 Νοεμβρίου 1951 φύλλω του Β' τεύχους της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως αναδημοσίευσις της υπ' αριθ. 58399|6185 από 26 Οκτωβρίου 1951 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας «περί της νυκτερινής και Κυριακής άργίας του προσωπικού των κέντρων διασκεδάσεως κλπ.» της δημοσιευθείσης αρχικώς είς το υπ' αριθ. 213 και υπό ημερομηνίαν 24 Οκτωβρίου 1951 φύλλον της αυτής Εφημερίδος δεν εγένετο πρός διόρθωσιν γραφικού σφάλματος ή παραλείψεως εκ του πρωτοτύπου ταύτης κατά την πρώτην καταχώρισιν αυτού εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως, αλλά λόγω μεταγενεστέρας μεταβολής του κειμένου του πρωτοτύπου διά της προσθήκης είς αυτό νέας διατάξεως, περιλαμβανούσης είς την υπό της ειρημένης αποφάσεως γενομένην ρύθμισιν των προσθέτων αποδοχών των εν αυτή αναφερομένων αρχικώς μισθωτών και των απασχολουμένων είς τας κινηματογραφικάς επιχειρήσεις εν γένει. Αλλ' ούτω ή ως άνω αναδημοσιευμένη απόφασις—καθ' ης στρέφονται αι υπό κρίσιν αιτήσεις—αποτελεί νέαν πράξιν, ως τοιαύτη δ' αύτη είναι άκυρος, καθ' όσον δεν φέρει τας υπογραφάς των κατά την δημοσίευσιν αυτής (13 Νοεμβρίου 1951) Υπουργών των Οικονομικών και Εργασίας, ως έδει, δοθέντος ότι η δημοσίευσις διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως των επί τη βάσει του Νόμου 28 της 14 Δεκεμβρίου 1944 (18) εκδιδομένων αποφάσεων, οία και η προσβαλλομένη, αποτελεί, μη προκυπτούσης εναντίας βουλήσεως του νομοθέτου, συστατικόν στοιχείον αυτών, τούτω δε τω λόγω, βασίμως προβαλλομένω διά των υπό κρίσιν αιτήσεων, τυγχάνει άκυρωτέα.

Διά ταύτα

Συνεκδικάζον τας υπό κρίσιν δύο αιτήσεις, δέχεται ταύτας.

Άκυροί την εν τω υπ' αριθ. 224 της 13 Νοεμβρίου 1951 φύλλω του Β' τεύχους της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως δημοσιευομένην υπ' αριθ. 58399|6185 από 26 Οκτωβρίου 1951 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

σθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐκτὸς ἐὰν ὑπόκειται ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας, προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν ἐξαιροῦνται τῆς ἀνωτέρω ἀπαγορεύσεως τοῦ νόμου τόσον αἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμεναι ἀντιπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ, ὅσον καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τούτου, αἱ ἀναγόμεναι εἰς προκαταβολὰς τοῦ μισθοῦ ἢ ὁπωσδήποτε εἰς καταβολὰς ἐπεχούσας θέσιν μισθοῦ, εἴτε κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, διότι αὗται συνδέονται ἀρρήκτως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνοχῆς τοῦ μισθωτοῦ).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀντετάχθη ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμόν, ὡς ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ, ἀπαίτησις του ἐκ γενομένων πρὸς τὸν ἐνάγοντα μισθωτὸν προσθέτων καταβολῶν διὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας, εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὁποίων οὐχὶ ὀρθῶς ὑπελογίσθη καὶ ποσοστὸν 75 ο/ο, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτασίμους ἡμέρας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 539|1945 κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν περιλαμβάνονται αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ τακτικαὶ παροχαὶ (ἀντίτιμον τροφῆς, ἐπιδόματα κλπ.), πλὴν τῆς τυχὸν παρεχομένης κατοικίας.

Ὁ ὅρος τοῦ νόμου «. . . ἐὰν ἀπησχολεῖτο» νοητέος «ἐὰν ἀπησχολεῖτο νομίμως».

Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, μετὰ ἔρευναν, δὲν ἐπιτρέπετο ἡ κατὰ Κυριακὰς ἐργασία, δὲν εἶχεν ὁ μισθωτὰς δικαίωμα λήψεως καὶ τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ 75 ο/ο (βλέπε τὴν ἀνωτ. σελ., 571, δημοσιευομένην Α.Π. 240—241|1952 εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*), καὶ τὰ δοθέντα δὲν ἔχουν τὴν ἔννοιαν προκαταβολῆς «μισθοῦ», ἡ ὁποία νὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιταχθῇ πρὸς συμψηφισμόν, ἄνευ ἀνάγκης ἐρεύνης ἂν ὁ μισθὸς ἦτο ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ., ἀνεξαρτήτως καὶ τοῦ ὅτι κατ' ἄρθρ. 905 Α.Κ. ἡ ἀπαίτησις ἀχρεωστήτου ἀποκλείεται, ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ παροχὴ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ καταβαλὼν διετέλει ἐν γνώσει τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ χρέους, ὅτε κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως θεωρεῖται ὡς ἐκπληρώσας φυσικὴν μὴ ἀναζητητέαν ἐνοχήν (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 136, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Α' σελ. 106, ἀριθ. 2).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1043|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Σταματιάδης**

Ὁρίζων τὸ ἄρθρον 664 τοῦ Α.Κ. ὅτι ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀπαίτησίν του κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἠννόησε νὰ ἀπαγορεύσῃ προφανῶς καὶ παρὰ τὴν γενικότητα τοῦ ἄρθρου τὸν συμψηφισμὸν ἀπαιτήσεων, αἵτινες δὲν ἔχουν κοινὴν τὴν γενεσιουργὸν αἰτίαν ἢ δὲν εἶναι συναφεῖς πρὸς τὸν μισθόν, διότι ἐκεῖ ἔνθα ὀφίστανται τὰ στοιχεῖα ταῦτα, ὡς ἐπὶ μερικῶν καταβολῶν ἐναντι αὐτοῦ, ὡς αἱ ἀνταγωγικῶς προβαλλόμεναι ἀπαιτήσεις, δὲν ὀφίσταται ἡ ἐκ τοῦ ἄνω ἄρθρου ἀπαγόρευσις, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ μισθοῦ, μέρος ἢ ὅλον τοῦ ὁποίου προκατεβλήθη (*Κ. Καυκᾶς*, 664 § 2 σ. 334). Ἆρα ἐπ' αὐτῶν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ὁ καθ' οὗ ἀντιτάσσεται πρὸς συμψηφισμὸν ἡ ἀπαίτησις ὀφειλόμενος μισθὸς εἶναι ἢ οὐ ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἢ τῆς οἰκογενείας του, νομίμως χωρεῖ συμψηφισμός, ἐπερχομένης κατὰ τὸ ὅλον ἢ μέρος ἀποσβέσεως ἐκ τῆς ἀντιτασσομένης ἀπαιτήσεως.

Τούτων δὲ θέντων, ναὶ μὲν ἀντετάχθη νομίμως πρὸς συμψηφισμὸν παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ἀπαίτησις, ἣν εἶχεν οὗτος κατ' αὐτοῦ, ἐκ γενομένων πρὸς αὐτὸν προσθέτων καταβολῶν διὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας, εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὁποίων οὐχὶ ὀρθῶς ὑπελογίσθη καὶ ποσοστὸν 75 ο/ο, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτασίμους ἡμέρας (Α.Π. 564|1950, ΕΕΔ 9, 1121), πλὴν ὅμως ἐν συνεχείᾳ ὀρθῶς ἀπερρίφθη αὕτη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀντὶ τῆς ὡς ἔδει ἀπορρίψεως αὐτῆς ὡς κατ' οὐσίαν ἀβασίμου, ἀφοῦ οὐδόλως ἐκ τῶν ἀποδείξεων προέκυψε τὸ μέγεθος καὶ ἡ ἔκτασις τῆς πρὸς συμψηφισμὸν προβληθείσης ἀπαιτήσεως.

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Συμβάσεις έργασίας συνομολογηθεῖσαι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ.

Κατὰ τὸ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον, διέπον τὰς πρὸ αὐτοῦ συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας, ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἀδυνατῇ νὰ προσφέρῃ τὴν ὑπηρεσίαν του ἀναιτίως, δὲν εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν καὶ δὲν δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ μισθόν.— Δυνατότης ὅμως, κατὰ παρέκκλισιν τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἐπιδικάσεως ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἀντιστοίχου μισθοῦ ἐπὶ ἐπουσιώδους ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν.

Ἡ πρωτόδικος, ὑπ' ἀριθ. 2475|1951 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 11, 588), ἀκολουθήσασα τὰ ὑπὸ τοῦ ***Κ. Τριανταφυλλοπούλου*** (βλέπε ΕΕΔ 9, 725) διδαχθέντα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δικαίωμα ἱπολήψεως μισθοῦ τοῦ κωλυθέντος ἕνεκα σπουδαίου κωλύματος πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προϊσχύοντος τῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος δικαίου, ἐπεδίκασεν εἰς τὸν μισθωτὸν ἀνάλογον μισθόν.

Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν εἰς ἃς ἐστηρίχθη καὶ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις διατάξεων συμφωνεῖ ἤδη καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρῖναν μόνον εἰς τὴν τεθεῖσαν ὑπὸ τὴν κρίσιν του περίπτωσιν, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ οὐσιώδους χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀναιτίου ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν.

Ἀπαλύνεται οὕτω ἡ σκληρότης ἐκ τοῦ διαφορισμοῦ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος εἰς μόνας τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας καὶ δὲν ἀπομένει ἐντελῶς ἀπροστάτευτος ὁ ἐν συμβάσει ἐργασίας πρὸ τοῦ Α.Κ. διατελῶν μισθωτός, διὰ τὸν ὁποῖον πρότερον, ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ***Κ. Τριανταφυλλοπούλου***, ἐνθ' ἀνωτ. ἐπικληθείσας διατάξεις, ἐγένετο ἐν τῇ νομολογίᾳ δεκτόν, ὅτι δὲν ἐδικαιοῦτο μισθοῦ (βλέπε τὴν Α.Π. 478|1938, ΕΕΝ στ' ἀκλ. 688).

Ἐνδιαφέροντα εἶναι καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπὸ τοῦ ***Ι. Καποδίστρια***, ΕΕΔ 11, 2 ἐπ. γραφέντα, εἰδικῶς ἐπὶ ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου, ἀναλύοντος τὰς βυζαντινορρωμαϊκὰς διατάξεις, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς νὰ πληρωθῇ τὸν μισθὸν αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως διαρκείας ἀσθενείας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3367|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Βελλιανίτης, Σ. Σαράφης

Κατὰ τὰ ἄρθρα 24 καὶ 38 ἐδάφ. 2 τοῦ Α.Ν. 2783|1941, εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς οὗτοι ἀποκατεστάθησαν διὰ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 7|10 Μαΐου 1946, αἱ συμβάσεις ἐργασίας, αἵτινες συνήφθησαν πρὸ τῆς 23 Φεβρουαρίου 1946, ἡμέρας εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος δικαίου. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ρυθμίζοντος ταύτας Ρωμαϊκοῦ Δικαίου [(νόμ. 15 § 6 Πανδ. (19.2)], ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ὑπηρεσίας ἀδυνατῇ νὰ προσφέρῃ ταύτην ἀναιτίως, ἀλλὰ καὶ ἄνευ λόγου ἀφορῶντος εἰς τὸν μισθωτήν, δὲν εὐθύνεται μὲν δι' ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ καὶ δὲν δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ μισθόν (Α.Π. 478|1938, ΕΕΝ στ' 688, Ἐφ. Ἀθηνῶν 962|1929, Θέμ. ΜΑ' 96, *Windscheid*, § 401 σημ. 6). Παρέκκλισις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τούτων γίνεται, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν Πανδ. 19.2.27 θέματος μισθώσεως πράγματος, ἐπὶ ἐπουσιώδους μόνον ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ἥτις, ὅταν ὑπάρχῃ, δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, νὰ μὴ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἄρσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῆς ἀντιστοίχου ἀμοιβῆς εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν (***Τριανταφυλλόπουλος*** ἐν ΕΕΔ 9, 726). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν κατὰ τὴν πρωτοβάθμιον δίκην προσαχθεισῶν καὶ τῶν ἤδη προσαγομένων ἀποδείξεων βασίμως ἐπιθανολογήθη, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος εἶχε προσληφθῇ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, κατ' ἔτος 1939, ἤτοι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ ὑπηρέτει ἔκτοτε παρ' αὐτῇ ὡς τεχνίτρια. Τὴν 2 Ἀπριλίου 1950, λόγῳ κυοφορίας καὶ ἐπικειμένου τοκετοῦ αὐτῆς, ἠναγκάσθη ν' ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας της. Ἔτεκε τὴν 17 Μαΐου 1950 καὶ παρέμεινεν ἐκτὸς ὑπηρεσίας μετὰ τὸν τοκετὸν μέχρι τῆς 2 Ἰουλίου 1950, ὅτε ἡ ἐκκαλοῦσα ἐχορήγησεν εἰς ταύτην τὴν ἣν ἐδικαιοῦτο ἄδειαν κατὰ νόμον 539|1945. Οὕτως ἡ ἐφεσίβλητος ἀπέσχεν ἀναιτίως ἐκ τῆς ἐργασίας της κατὰ τὸ πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν αὐτῆς μεσολαβοῦν χρονικὸν διάστημα τριῶν μηνῶν ἀπὸ 2 Ἀπριλίου μέχρι 2 Ἰουλίου 1950. Τὸ χρονικὸν ὅμως τοῦτο ἀνυπαίτιον κώλυμα πρὸς παροχὴν ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου τῆς ἐργασίας της, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἐφαρμόζοντος τὰς ἡγηθείσας διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, θεωρεῖται οὐσιῶδες, αἴρον οὕτω τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκκαλούσης πρὸς καταβολὴν μισθοῦ. Κατὰ συνέπειαν ὀρθῶς ὁ μὲν δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέχετο, ὅτι ἀναιτίως ἡ ἐφεσίβλητος δὲν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας της κατὰ τὸν ὡς ἄνω χρόνον, ἐσφαλεν ὅμως ἐπιδικάσας εἰς ταύτην τὰς ἀποδοχὰς της ἑνὸς μηνὸς ἐξ αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνυπαίτιος ἀδυναμία της πρὸς παροχὴν ἐργασίας ἦτο οὐσιώδης, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε οὐδόλως ἠρευνήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ ἀντίστοιχον τοῦτο κεφάλαιον αὐτῆς, δεκτοῦ οὕτω καθισταμένου τοῦ σχετικοῦ λόγου ἐφέσεως.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ. — II. ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΥΣ. — III. ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΝ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Θέμα τῆς κατωτέρω, σελ. 597, δημοσιευομένης Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1768|1952, ὡς ἐφετείου, εἶναι, ἂν ἡ προϊσταμένη τριήματος ὑγειονομικοῦ Ἱδρύματος νοσοκόμος θεωρῆται ὑπάλληλος, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ καθορισθῇ καὶ ἡ ὀφειλομένη κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει ἤδη (ΕΕΔ 11, 100), διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημίωσις.

Ἀποφὶς τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ναὶ μὲν λογίζονται ἐκ τοῦ νόμου (Α.Ν. 199|1936) ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἐκ τοῦ κατωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ ἔχοντες τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται, τούτων μὴ συντρεχόντων, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 10 ν. 1234|1918 (καὶ ἄρθρ. 11 ν. 2112|1920) νὰ χαρακτηρισθῇ ὁ μισθωτὸς ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος.

Γενικὴ διάταξις νόμου, ἡ ὁποία καθορίζει τὰ στοιχεῖα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918, παρὰ ταῦτα ὅμως δι' εἰδικῶν νόμων ἔχει ἤδη ἐπανειλημμένως ἐπέμβει ὁ Νομοθέτης καὶ χαρακτηρίσει μισθωτοὺς ὡρισμένων κατηγοριῶν ὡς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους (βλέπε νομοθετικὰ κείμενα ἐν ΕΕΔ 11, 161).

Τοῦτο γίνεται εἴτε διὰ νὰ διαλυθῇ ἀμφιβολία, αἱ ὁποῖαι ἐγεννήθησαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε Α.Π. 594|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 99 διὰ τὸ Ν.Δ. 381|1947 «περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν ὡς ὑπαλλήλων» (ΕΕΔ 11, 161), εἴτε διὰ νὰ εἰσαγάγῃ ὑπὲρ αὐτῶν εὐμενὲς προνόμιον.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 199|1936 χαρακτηρίζει τοὺς ἐν αὐτῷ νοσοκόμους ὡς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους. Ἀποκλείεται οὕτω ἡ ἀπόδειξις περὶ τῆς φύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν α) ἂν ὁ νοσοκόμος ἔχῃ δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου β) ἂν ἔχῃ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ὑπηρεσίαν.

Τοῦτο δὲν σημαίνει, ὡς καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, ὅτι ἐξ ἀντιδιαστολῆς συνάγεται νομοθετικὴ πρόθεσις νὰ μὴ θεωρῶνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ μὴ συγκεντροῦντες τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 199|1936, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον εἶναι νὰ ἐρευνᾶται εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ φύσις τῆς ὑπηρεσίας ἑνὸς ἑκάστου ἐξ τῆς ὁποίας, κατὰ τὸ ἔχον γενικὴν ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918 (καὶ ἄρθρ. 11 ν. 2112|1920), θὰ κριθῇ, ἂν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος ὁ παρέχων τοιαύτην ὑπηρεσίαν.

2.— Θέμα τῆς κατωτέρω, σελ. 598, δημοσιευομένης Πρ|κείου Πειραιῶς 716|1952, ὡς ἐφετείου, εἶναι ἂν ἡ κατὰ τὸ προϊσχύον τοῦ ἄρθρ. 148 τοῦ Α.Ν. 1400|1950 καὶ ἄρθρ. 143 τοῦ ν. 1726|1951 ἄρθρον 115 τοῦ Κώδικος Νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων πρόσληψις προσωπικοῦ συνιστᾷ σχέσιν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατελήγουσα εἰς τὸ πρῶτον. (Σχετικὴ καὶ ἡ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2557|1951, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 11, 598, ἔλλειπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 585 καὶ διὰ τοὺς ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀνωτέρω νεωτέρων διατάξεων προσλαμβανομένους (ἐν σχέσει πλέον ἰδιωτικοῦ δικαίου) τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1300|1952, Πρωτοδίκης *Σ. Διαμαντάκου*, ΕΕΔ 11, 541).

3.— Θέμα τῆς κατωτέρω, σελ. 599, δημοσιευομένης Πρωτοδικείου Πειραιῶς 747|1952, ὡς ἐφετείου, εἶναι καὶ πάλιν τὸ ἀπασχολήσαν ἐπανειλημμένως τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ζήτημα περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην.

Ἡ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα τὴν παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Πειραιῶς, ὡς ἐφετείῳ, κρατοῦσαν γνώμην (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2388|1951, εἰσηγητὴς *Α. Πασχάλης*, ΕΕΔ 11, 194), χαρακτηρίζει τὴν σχέσιν ὡς σύμβασιν ἐργασίας (σύμφωνος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 2188|1951 Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, εἰσηγητὴς *Π. Δουμπόγιας*, ΕΕΔ 11, 196), ἐνῷ τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, ἐπιμένει ἐπὶ τῆς γνώμης ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 194, ΕΕΔ 11, 320, 321 καὶ τὴν ἀκυρώσασαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ὡς ἀναιτιολόγητον, Σ.Ε. 1203|1952, εἰσηγητὴς *Ρ. Νικολαΐδης*, ΕΕΔ 11, 532).

Ἐνώπιον τῶν ἀποτόμως ἀντιθέτων αὐτῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ γνωμῶν, ἐξαρτωμένης ἐξ αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς γνώμης τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ἀκόμη νομοθεσίας, θὰ ἠθέλετο τις νὰ δοθῇ τὸ ταχύτερον εὐκαιρία εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον νὰ ἀποφανθῇ, διὰ νὰ λείψουν αἱ ἀμφισβητήσεις, δοθέντος ὅτι κατὰ κανόνα οἱ ἐργαζόμενοι τῆς κατηγορίας αὐτῆς ἐργάζονται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ τὸν χρόνον ὑποβολῆς αὐτῆς ὑπομιμνήσκονται καὶ τὰ ἐν ΕΕΔ 11, 21 ἐπ. σημειούμενα, ἔνθα νομολογία.

I. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ

1. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης νοσοκόμων καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Προσόντα νοσοκόμου διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν Α.Ν. 199|1936. — Ἔννοια Α.Ν. 199|1936. — Μὴ ἀποκλεισμὸς ἐφαρμογῆς γενικῆς διατάξεως ἄρθρου 10 ν. 1234|1918 περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ, ὅταν συντρέχῃ τὸ στοιχεῖον τῆς ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς ἐργασίας, καὶ ἂν ὁ νοσοκόμος δὲν ἔχῃ πτυχίον ἢ δίπλωμα νοσοκόμου. — Χαρακτηρισμὸς

προϊσταμένης τμήματος νοσοκόμων ὡς ἰδιωτικῆς ὑπαλλήλου.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως νόμου 2112]1920.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1768]1952

Διαδικασία ν. Γ'ΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαλλιάρας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλῆς, Γ. Παπαδαντωνάκης

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ Α.Ν. 199]1936 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων» καὶ εἰς ὑγειονομικὰ Ἱδρύματα καὶ καταστήματα ἐν γένει, ἤτοι νοσοκομεῖα, ἀναρρωτήρια, κλινικάς, σταθμοὺς βοηθειῶν καὶ ὑγειονομικὰ καταστήματα μὴ ἔχοντα βιομηχανικὸν χαρακτῆρα, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου συντηρουμένων τοιούτων, ὑπηρετοῦντες κατώτεροι ὑγειονομικοὶ χαρακτηρίζονται, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας εἰς τὰ Ἱδρύματα ταῦτα, ὡς ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112]1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως· τὸ παρὸν ἄρθρον ἀφορᾷ κατωτέρους ὑγειονομικούς, κεκτημένους ἀπεγνωσμένον κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου ἢ ἔχοντας τοὐλάχιστον τριετῆ ὑπηρεσίαν νοσοκόμου εἰς τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω Ἱδρύματα καὶ καταστήματα καὶ τὰ δημόσια τοιαῦτα», ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης οὐδαμῶς συνάγεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ἐσκοπήθη ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς ἐφαρμογῆς τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234]1918, καθ' ὃ «ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου, θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν». ὅταν οἱ κατώτεροι ὑγειονομικοὶ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα ὑγειονομικὰ Ἱδρύματα καὶ καταστήματα δὲν κέκτηνται μὲν τὸ δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου ἢ δὲν ἔχουν τοὐλάχιστον τριετῆ ὑπηρεσίαν νοσοκόμου εἰς αὐτὰ καὶ ἐν τούτοις ἀσχολοῦνται εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἐν αὐτοῖς καὶ παρέχουσιν ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Πράγματι, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 199]1936, καθορίζοντος ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ προσέτι καὶ τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ κατωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω Ἱδρυμάτων, τὸ κατώτατον ὅριον μισθοῦ του, τὴν ὑποχρεωτικὴν τροφοδοσίαν του, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ρυθμίζοντος ὑπὲρ ἄλλων τάξεων ἐργαζομένων ἀπασχολοῦντα αὐτοὺς τότε διάφορα ζητήματα, οὗτος διαπνέεται ἀπὸ φιλεργατικὸν πνεῦμα καὶ ἑπομένως ἡ προπαρατεθεῖσα διάταξις τῆς παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν ἀποκλεισμοῦ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234]1918, ὅταν πρόκειται νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ἰδιότης ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου κατωτέρου ὑγειονομικοῦ ἐκ τῶν ὡς ἄνω, ὅστις δὲν ἔχει δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου ἢ τριετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν νοσοκόμου, ἀλλ' ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, καὶ ἂν τις κατώτερος ὑγειονομικὸς παρέχῃ ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα σωματικήν, ἔχει ὅμως δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου ἢ τριετῆ ὑπηρεσίαν νοσοκόμου, τότε θεωρεῖται ὑπάλληλος καὶ οὐχὶ ὑπηρέτης, καθιερουμένου οὕτω εὐμενὲς προνόμιον ὑπὲρ αὐτῶν ἔναντι τῶν λοιπῶν ἐργαζομένων. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ εἶχε τὸ ἐπακόλουθον ἡ μὲν προϊσταμένη τμήματος ἀδελφή, ἡ μὴ ἔχουσα πτυχίον νοσοκόμου ἢ τριετῆ ὑπηρεσίαν νὰ θεωρῆται κατὰ νόμον ὑπηρέτρια, ἡ δὲ ὑφισταμένη της νοσοκόμος, ἔχουσα τὸ ἕτερον τῶν ὡς ἄνω προσόντων, νὰ θεωρῆται ὑπάλληλος. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ δὲν ἀμφισβητεῖται, συνάγεται ἄλλως τε καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Κρίσεως Ἐργασίας ἀναγγελίας καταγγελίας τῆς μετὰ τῆς ἤδη ἐκκαλούσης συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου, εἰς ἣν αὐτὴ φέρεται ἔχουσα τὴν εἰδικότητα «ἀδελφῆς προϊσταμένης τμήματος», ἔλαβε δὲ ἀποζημίωσιν ἐκ δραχμῶν 875.000, ὅπερ ποσὸν προφανῶς δὲν ἀντιστοιχεῖ εἰς ἀποζημίωσιν 8 ἡμερῶν, ἧς δικαιοῦνται κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 5 τοῦ Β.Δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920, οἱ ἀπολυόμενοι ἐργάται, τεχνῖται καὶ ὑπηρέται, οἱ ἔχοντες ὑπηρεσίαν ἄνω τοῦ ἔτους, οὐχὶ ὅμως ὑπὲρ τὴν διετίαν, ἡ ἐκκαλοῦσα ὑπηρέτησε παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ ὡς «ἀδελφὴ προϊσταμένη τμήματος», ἥτις ὑπηρεσία προφανῶς δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα σωματικῆς ἐργασίας, καὶ δὴ προεχόντως, ἀφοῦ ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀδελφῆς προϊσταμένης τμήματος κυρίως εἶναι ἡ ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν νοσοκόμων τοῦ τμήματος ἐποπτεία, ἡ παρακολούθησις τῆς τηρήσεως ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν τῆς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν καθοριζομένης διαιτητικῆς ἢ θεραπευτικῆς ἀγωγῆς, ἡ ὑπεύθυνος διαχείρισις τοῦ ἱματισμοῦ, τῶν φαρμάκων καὶ τοῦ πάσης φύσεως ὑλικοῦ τοῦ τμήματος αὐτῆς κλπ., εἰς τοῦτο δέ, ἤτοι εἰς ἀναγνώρισιν τῆς ὑπαλληλικῆς τῆς ἐκκαλούσης ἰδιότητος καὶ οὐχὶ εἰς χαριστικὴν αἰτίαν, προφανῶς, ὀφείλεται ἡ δοθεῖσα εἰς ταύτην ἀποζημίωσις, ὑπολογισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχάς της δύο μηνῶν. Περαιτέρω ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἤδη ἐκκαλοῦσα ἐλάμβανε μισθὸν μηνιαίως ἐκ δραχμῶν 300.000, ὡς καὶ τροφήν, τῇ παρείχετο δὲ καὶ κατοικία (βλέπε ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως), δεδομένου δ' ὅτι κατὰ τὴν ἀπὸ 27.12.1949, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 14.4.1950, συνταχθεῖσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 4633]1950 πράξεως καταθέσεως, συλλογικὴν σύμβασιν προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν Κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως κατοικίας καταβάλλεται ἐπίδομα κατοικίας ἐκ δραχμῶν 80.000 μηνιαίως, ἐπίσης δὲ ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως τροφῆς εἰς τὸ ἅρεν ἢ θῆλυ προσωπικὸν καταβάλλεται ἐπίσης ἐπίδομα τροφῆς ἐκ δραχμῶν 8.000 ἡμερησίως, ἅπερ ποσὰ καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου εἶναι εὔλογα, ἕπεται ὅτι αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τῆς ἐκκαλούσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς της ἀνῆρχοντο εἰς δραχμὰς 620.000 μηνιαίως (δρχ. 300.000 μισθόν, σὺν δραχ. 80.000 κατοικία, σὺν δραχ. 240.000 ἀξία τροφῆς) καὶ ἑπομένως ἡ ἀποζημίωσις της ὡς ὑπαλλήλου, ἐχούσης παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ ὑπηρεσίαν πλέον τοῦ ἔτους, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πλέον τῶν τεσσάρων ἐτῶν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 1 καὶ 3 τοῦ νόμου 2112]1920, ἔδει

ν' ανέλθη εις δραχμάς 1.240.000, πλέον του ποσοστού δώρων εορτών εκ δραχμών 75.000, ήτοι εις δραχμάς 1.315.000 εν συνόλω, αφού δε τη καταβληθη ως αποζημίωσις κατά πολύ επί ελάττον, ήτοι δραχμαί 875.000, ή καταγγελία είναι άκυρος κατ' άρθρον 9 του ν. 118|1945. Εσφαλεν όθεν η προσβαλλομένη απόφασις, δεχθείσα ότι διά του άρθρου 1 του Α.Ν. 199|1936 έτέθη νέον κριτήριον δι' άπαν το κατώτερον υγειονομικόν προσωπικόν των υγειονομικών Ιδρυμάτων και καταστημάτων, δσον αφορά τον χαρακτηρισμόν τούτου ως υπαλλήλων ή υπηρετών και ότι επομένως δεν ίσχυε διά το μη κεκτημένον δίπλωμα ή άδειαν νοσοκόμου η τριετή προϋπηρεσίαν προσωπικόν η διάταξις του άρθρου 10 του ν. 1234|1918 και επί τη ψευδεί ταύτη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων εσφαλμένως εφαρμόσασα τας περί εγκύρου καταγγελίας της συμβάσεως διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 118|1945 και δέον όπως, αφανιζομένης ταύτης επί τω ειρημένω λόγω (Πολ. Δικον. 778 αρ. 1), γίνη δεκτή η αγωγή της εκκαλούσης, επιδικαζομένων των μισθών της από της άκυρου απολύσεώς της.

II. ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΥΣ.

1. Πρόσληψις ημερομισθίων κατά τον χρόνον ισχύος του άρθρου 115 § 2 του Κώδικος νομοθεσίας Δήμων και Κοινοτήτων.

Χαρακτηρισμός σχέσεως ως δημοσίου δικαίου — Απαράδεκτον αγωγής εκ της σχέσεως ταύτης κατά την εργατικήν διαδικασίαν.— Μεταγενέστερον άρθρου 115 § 2 Κώδικος νομοθεσίας περί Δήμων και Κοινοτήτων άρθρον 148 Α. Ν. 1490|1950 περί χαρακτηρισμού σχέσεως ως ιδιωτικού δικαίου.— Αναπηρέασον σχέσεως ως μη όντος ούτού ερμηνευτικού.— Δεδικασμένον εξ αριστικής αποφάσεως Ειρηνοδικού κατά διαδικασίαν Ν. 3514.

Πρωτοδικείου Πειραιώς 716|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. *Σ. Λαγαράς*
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Η. Βατόπουλος*
Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Παπαδάκης, Χ. Σταμάτουλας.

Διά της υπό κρίσιν αγωγής, εφ' ης εξεδόθη η εκκαλουμένη απόφασις, ο ενάγων (εκκαλών), προσληφθείς υπό του εφεσιβλήτου την 11.6.1946 ως ημερομίσθιος υπάλληλος (βοηθός τοπογράφου) διά συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου και εργασθείς παρά τούτω, υπό την ως άνω ιδιότητα, μέχρι 31.5.1949, χρόνον κατατάξεώς του εν τω στρατώ, ως κληρωτού της κλάσεως 1948, ένθα υπηρέτησε μέχρι 9.4.1951, επί τω ισχυρισμώ ότι, μετά την εκ του στρατού απόλυσίν του, ούτος δεν απεδέχθη τας προσφερθείσας υπηρεσίας του κατά την 21.4.1951, αιτείται, εκτός των δεδουλικών του εαιδομάτων και αποζημιώσεως του 6 μηνών, άτινα τω επεδικάσθησαν διά της υπ' αριθ. 69|1951 αποφάσεως του Ειρηνοδικείου Πειραιώς: α) το δώρον Χριστουγέννων 1950 και 1951 και Πάσχα 1951 β) την εκ του νόμου 2112 αποζημίωσίν του, λόγω απρειδεποιήτου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας γ) τα από 21.4|5.5.1951 ημερομίσθιά του δ) και τοιαύτην 16 ημερών άδείας κατά τον νόμον 589|1945.

Προκειμένου περί Δήμων, οίτινες, ως εκ των διατάξεων του άρθρου 83 του Κώδικος νομοθεσίας περί Δήμων και Κοινοτήτων (Δ|γμα από 17.1 - 31.7.1936), έχουσιν αυτοδιοίκησιν επί των εκ του κοινωνικού και δημοσίου σκοπού αυτών αποβλεπόντων ιδίων τοπικών υποθέσεων, ενασκούντες ούτως, ως μέλη του καθ' όλου οργανισμού του Κράτους, δημοσίαν διοίκησιν και κατά παραχώρησιν υπό τούτου πολιτικήν εξουσίαν, οι παρ' αυτών προσλαμβανόμενοι κατά νόμον υπάλληλοι διά την πραγμάτωσιν του σκοπού της αυτοδιοικήσεως δεν διατελούσιν εις σχέσιν παροχής εξ' ανταλλάγματι υπηρεσίας προς το δημοσίου δικαίου νομικόν πρόσωπον του Δήμου, δυναμει αμφοτεροβαρούς δικαιοπραξίας, ανηκούσης εις την σφαίραν του ιδιωτικού δικαίου, καθ' ην τα συμβαλλόμενα μέρη καταρτίζουσι ταύτην, μετά θελήσεως εχούσης κατά νόμον ίσην δύναμιν και άξιαν, άλλα συνδέονται προς τούτων διά μονομερούς δημοσίου δικαίου πράξεως, δικαιοπρακτικής φύσεως, επιχειρουμένης κυριαρχικώς υπό του εκπροσωπούντος τον Δήμον οργάνου ως Αρχής κατά τας διατάξεις του νόμου, η δε συγκατάθεσις των ούτω προσλαμβανομένων προσώπων, είτε προηγουμένη, είτε επακολουθούσα τη πράξει του διορισμού τούτων, είναι άπλως νομική προϋπόθεσις διά το έγκυρον αυτής, της θελήσεως του Δήμου εξακολουθούσης να είναι υπερτέρα εναντι του διορίζομένου, εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

Εν προκειμένω όθεν, βεβαιωθέντος εκ των προσαγομένων εγγράφων και εκ της εν γένει διαδικασίας, ότι ο ενάγων εκκαλών προσελήφθη επ' αορίστω χρόνω εις την υπηρεσίαν του εναγομένου Δήμου, ως ημερομίσθιος βοηθός τοπογράφος, κατά Ιούνιον του έτους 1946, ήτοι κατά τον χρόνον της ισχύος της διατάξεως του άρθρου 115 § 2 του ανωτέρω Κώδικος περί Δήμων και Κοινοτήτων, εξ ης, ορίζούσης, μεταξύ άλλων, ότι το ημερομίσθιον των βάσει ταύτης προσλαμβανομένων εργατών και εν γένει υπαλλήλων καθορίζεται διά πράξεως του δημοτικού συμβουλίου, εγκρινομένης υπό της διοικητικής Αρχής, προκύπτει, ότι οι βάσει ταύτης προσλαμβανόμενοι διατελούν προς τον Δήμον εις σχέσιν δημοσίου και ούχι ιδιωτικού δικαίου και συνεπώς η εκ της σχέσεως ταύτης αγωγή υπάγεται εις την κοινήν διαδικασίαν και ούχι την του νόμου ΓΘΟΔ' ειδικήν τοιαύτην, εις ην, κατά την σαφή διάταξιν του άρθρου 1 του Β.Δ. της 18.1.1930 «περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του νόμου ΓΘΟΔ' «περί εκδικάσεως των μεταξύ εργοδοτών και εργατών διαφορών», υπάγεται μόνον η μεταξύ μισθωτού και εργοδότου σύμβασις η προκύπτουσα εκ της παροχής εξηρτημένης εργασίας, δυνάμει συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου. Η τοιαύτη δε σχέσις δημοσίου δικαίου ουδόλως αναιρείται εκ των διατάξεων της § 2 του άρθρου 148 και άρθρου 2 περίπτ. η' του μεταγενεστέρως από της 17 Αυγούστου

1950 ισχύοντος μή ἑρμηνευτικοῦ Α.Ν. 1490 «περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», τῆς μὲν πρώτης καταργησάσης τὰς τρεῖς τελευταίας περιόδους τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 115 τοῦ Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ ὁριζούσης ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν συνιστωμένων συνεργείων κλπ. συνδέεται πρὸς τὸν ἐργοδότην διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῆς δὲ δευτέρας διαλαμβανούσης ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου δὲν ὑπάγονται οἱ ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι τῶν Δήμων κλπ., ἅτε τοῦ ἄνω νόμου μὴ ἐχοντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν ὡς ἰσχύσαντος ἀπὸ τοῦ ἄνω χρόνου.

Τούτων δεδομένων, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου καὶ ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν ἐκ τοῦ ἄνω λόγου ὡς ἀπαράδεκτον, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος τῆς προκειμένης ἐφέσεως, ὡς ἀναπτύσσεται διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, τυγχάνει.

Ὁ πρωτοδίκως προταθεὶς καὶ ἤδη, ὡς πρόσθετος λόγος ἐφέσεως διὰ τῶν προτάσεων, ἐπαναλαμβανόμενος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σχέσις δὲν τυγχάνει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἅτε προκύπτοντος δεδικασμένου περὶ ταύτης ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 69|1951 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου Πειραιῶς, ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος τυγχάνει, ἐλλείψει ταυτότητος ἀντικειμένου, ἧτις κατὰ νόμον (ἄρθρον 274 Πολ. Δικ. Κιτσικοπούλου, ἀριθ. 44, 46 δ, 228, 285) ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τούτου, καθ' ὅσον διὰ μὲν τῆς ἄνω εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ περιεχομένου της (προσαγομένης ἐν ἐπισήμῳ ἀντιγράφῳ), ὑπεχρεώθη ὁ ἐφεσίβλητος, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 5.640.000, ἤτοι δραχμὰς 1.290.000 ὡς ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του, ὡς καὶ δραχμὰς 4.350.000 δι' ἀποζημίωσίν του, συνισταμένην εἰς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, λόγῳ ἀρνήσεως τούτου (ἐφεσιβλήτου), ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς ὑπ' αὐτοῦ προσφερθείσας ὑπηρεσίας του, μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του, (ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 3514|1928 περὶ προστασίας ἀπολυομένων μισθωτῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 519|1948), διὰ δὲ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται ἡ ἐπιδίκασις εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἑτέρων ἀπαιτήσεων, ἀνεξαρτήτων καὶ ἀσχέτων πρὸς τὰ ἄνω κατὰ τὴν προτέραν δίκην ζητηθέντα.

III. ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΝ

1. Στοιχεῖα πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ καταγγελία αὐτῆς.

Ὑπαρξις ἐλέγχου καὶ ἐποπτείας τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοκινήτου ταξὶ ἐπὶ τῆς ἐργασίας τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοῦ.— Χαρακτηρισμὸς ἐκ τούτου τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας ἡ τήρησις τῶν προϋποθέσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ἀνεπηρέαστον δικαιωμάτων μισθωτοῦ ἐκ τῆς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑποβολῆς κατ' αὐτοῦ μηνύσεως.

Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 747|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Λογαρᾶς*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Η. Βατόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Κουμανταρόπουλος, Τ. Σουλαντίκας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐνάγων (ἐκκαλῶν), συνδεόμενος διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετὰ τοῦ ἐναγομένου (ἐφεσιβλήτου), ὡς προσληφθεὶς ὑπὸ τούτου τὴν 7.9.1950 ὡς ὁδηγὸς τοῦ μετὰ εἰδικοῦ μετρητοῦ αὐτοκινήτου (ταξί), ἔναντι ἀμοιβῆς, συνισταμένης εἰς ποσοστὰ κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον καὶ ἀνερχομένης εἰς δραχ. 900.000 μηνιαίως, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι τὴν 15.5.1951 ἄνευ ἐγγράφου καὶ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, οὐδὲ καταβολῆς οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως, ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ οὗτος καὶ τῇ καταβάλῃ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας ἀποδοχὰς τοῦ ἀπὸ τοῦ ἄνω χρόνου μέχρι τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς νομιμοτόκως ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς μέχρις ἐξοφλήσεως (ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 Ν.Δ. καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1255|1949, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 648 καὶ 656 καὶ ἐπ. τοῦ Α.Κ.).

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα πραγματικὰ περιστατικά: Ὅτι τὴν 7.9.1950 κατηρτίσθη μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις, δυνάμει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ὁ ἐκκαλῶν, ἐξ ἐπαγγέλματος ὁδηγὸς αὐτοκινήτου τυγχάνων, ἀνέλαβε τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἀνήκοντος ἐπιβατικοῦ ἀγοραίου αὐτοκινήτου μετὰ μετρητοῦ (ταξὶ) ἐπὶ ἀναλόγοις ποσοστοῖς, ἤτοι ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ καταβά-

λη εἰς τοῦτον δραχμὰς 1600 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, ἐξευρισκομένων τῶν διανυομένων χιλιομέτρων ἐκ τῆς ἀριθμήσεως ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο ὀργάνου (ἀριθμητοῦ compteur), καρποῦται δὲ οὗτος τὸ ἐκ δραχμῶν 600 ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εἰσπραττομένου ἀγωγίου δι' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, ὡς καὶ πᾶσαν ἑτέραν ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου πρόσοδον, τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπιβαρυνομένου διὰ τῶν δαπανῶν συντηρήσεως, καυσίμου ὕλης, φθορᾶς καὶ φόρων αὐτοῦ. Ὅτι ἔκτοτε ὁ ἐκκαλῶν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ὑπὸ τὴν ἄνω ἰδιότητά του ἀρχικῶς ἐπὶ ἕνα περίπου μῆνα εἰς τὸ ἓν τῶν αὐτοκινήτων τοῦ ἐφεσιβλήτου, μεταγενεστέρως δὲ εἰς ἕτερον τοιοῦτον αὐτοῦ, ὑπὸ τοὺς ἄνω ὅρους, διατελῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν αὐτοῦ, μὴ δικαιούμενος ν' ἀπαιτήσῃ προσφερομένην ἐργασίαν ὑπὸ πελάτου, οὐδὲ νὰ ἐργάζηται κατὰ βούλησιν ἢ εἰς ἄλλην πόλιν, ἐμφανιζόμενος εἰς τοὺς τρίτους ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ καὶ κατέχων τὸ ὑπ' ἀριθ. 116189|48116 βιβλιάριον τοῦ Ι.Κ.Α. μέχρι τῆς 15.5.1951, ὁπότε ἀπελύθη ὑπ' αὐτοῦ, ἄνευ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀναγγελίας αὐτῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως. Ὅτι οὗτος ἐκ τῆς ὑπὸ τοὺς ἄνω ὅρους ἐργασίας του ἀπεκέρδαινε μηνιαίως 900.000 δραχμάς. Ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος μετὰ τὴν ἄνω ἀπόλυσιν, ἤτοι τὴν 19.5.1951, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς ἄνω ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος συνεπειῶν καὶ δικαιολόγησιν αὐτῆς ὑπέβαλε μήνυσιν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ φθορᾷ ξένης ἰδιοκτησίας, ἤτοι τοῦ ἄνω αὐτοκινήτου, ὅστις ἀπηλλάγη τῆς κατηγορίας ταύτης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 576|1951 βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Πειραιεῖ Πλημμελειοδικῶν.

Βάσει τοῦ ἄνω πραγματικοῦ ὅλικοῦ τὸ δικαστήριον ἄγεται εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι ὁ προσιδιάζων εἰς τὴν ἀνωτέρω σύμβασιν νομικὸς χαρακτηρισμὸς εἶναι ὁ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὁ τῆς μισθώσεως πράγματος, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος, ὡς ἐκ τῆς ὑφισταμένης ἐξαρτήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναντι ταύτου (τοῦ ἐφεσιβλήτου), ὄντος ὑποχρέου νὰ ἐργάζηται καθ' ὡρισμένας ὥρας τοῦ 24ώρου, ν' ἀκολουθῇ τὰς ὑποδείξεις αὐτοῦ σχετικῶς πρὸς τὴν καλυτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου καὶ γενικῶς ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ἡμερησίων εἰσπράξεων, ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπόληψις μεγαλυτέρου ποσοστοῦ εἰσπράξεων, εἰς ἣν ἐξάρτησιν δὲν εὑρίσκεται ὁ μισθωτὴς πράγματος (Α. Π. 565|1949, 101|1950, Θέμ. ΞΑ' 199). Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι τὸ προέχον ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ εἶναι ἡ μίσθωσις ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, τοῦ πράγματος (αὐτοκινήτου) ἀποτελοῦντος μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, μὴ αἱρομένης τῆς τοιαύτης σχέσεως ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀναπτυσσομένης σχετικῆς προσωπικῆς αὐτοῦ πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του, ὡς τοιαύτην δὲ σύμβασιν θέλει καὶ τὸ ἀπὸ 14.8.1950 Β.Δ. «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων (Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, ΕΕΔ 9, 552), ὡς καὶ ἡ ἀπὸ 27.2.1939 συλλογικὴ σύμβασις ὁδηγῶν ταξί. Τούτων δεδομένων, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἁρμοδίως εἰσήχθη ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ' δικάζοντος δικαστοῦ (Πρωτοδίκου), οὐχὶ ὀρθῶς δέ, καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ νόμου καὶ ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως κρίνασα, ἀπέρριψε ταύτην, ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν κατὰ τὴν ἄνω διαδικασίαν, ἤτοι ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἄνω σύμβασις ἔχει τὸν χαρακτῆρα μισθώσεως πράγματος, ἐφ' ᾧ καὶ δέον, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως καὶ ὡς οὐσίᾳ βασίμου κατ' ἀμφοτέρους τοὺς λόγους της, τοὺς πλήττοντας τὴν ἐκκαλουμένην δι' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅπως ἐξαφανισθῇ αὕτη.

Βεβαιωθέντος, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του μέχρι τῆς 15.5.1951, ὅτε καὶ ἀπελύθη ὑπὸ τούτου, ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων (ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 Δ|τος καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1256|1949), καὶ ὅτι, ἐὰν ὁ ἐφεσίβλητος ἀπεδέχετο τὰς ὑπηρεσίας του, κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἑξῆς διάστημα καὶ δὴ ἀπὸ 15.5.1951-13.8.1951, θ' ἀπεκέρδαινε οὗτος δραχμὰς 900.000 μηνιαίως, ἤτοι ἐν συνόλῳ δραχμὰς 2.640.000, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δέον νὰ γένηται δεκτὴ καὶ ὡς οὐσίᾳ βάσιμος, τῆς ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου μετὰ τὴν ἄνω ἀπόλυσιν ὑποβληθείσης μηνύσεως ἐπὶ φθορᾷ ξένης ἰδιοκτησίας κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἧς κατηγορίας ἀπηλλάγη οὗτος διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερομένου βουλεύματος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀποφυγῆς τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου ἀνωτέρω ἀπολύσεως συνεπειῶν, μὴ δικαιολογούσης τὴν μὴ τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118, ὡς μὴ οὔσης συμφώνου πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ νόμου 2112 τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἄλλως τε μὴ ἐπικαλουμένου νῦν διὰ τῶν προτάσεων τοιοῦτόν τι.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2097]1952 ΝΟΜΟΣ

Περί ρυθμίσεως ειδικών τινων περιπτώσεων εφαρμογής του νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και άλλων τινών διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 113 της 28 Απριλίου 1952)

. . . . . .

Άρθρον 8

Κατά του Δημοσίου δεν συγχωρείται εκτέλεσις δικαστικών αποφάσεων (πολιτικών ή ποινικών Δικαστηρίων ή Συμβουλίου Επικρατείας ή Ελεγκτικού Συνεδρίου), επιδικαζουσών χρηματικάς οφειλάς ή δικαστικήν δαπάνην εις βάρος αυτού και εν γένει παντός εκτελεστικού δικαιογράφου αναγνωρισικού τοιούτων οφειλών.

Επί των ως άνω οφειλών του Δημοσίου δεν συγχωρείται επίδοσις επιταγής προς πληρωμήν τούτων, πάσα δε τοιαύτη γενομένη και μη πληρωθείσα μέχρι της ισχύος του παρόντος ή τυχόν γενησομένη ούδόλως υποχρεοί το Δημόσιον.

Ο δικαιούχος χρηματικής απαιτήσεως κατά του Δημοσίου προς αποτροπήν επικειμένης παραγραφής δικαιούται να επιδώση εντός του τελευταίου μηνός του διά ταύτης τασσομένου κατά τας κειμένας διατάξεις χρόνου τον εφ' ού ερείδεται η απαίτησις του τίτλον μετ' επιταγής προς πληρωμήν του οφειλομένου αυτώ ποσού, της δαπάνης προς έκδοσιν αντιγράφου του οικείου τίτλου, της δαπάνης επιδόσεως και 30.000 δραχμών δι' αμοιβήν του δικηγόρου.

. . . . . .

Άρθρον 10

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αι σχετικαί δε προς εκτέλεσιν των διατάξεων τούτου λεπτομέρειαι κανονίζονται δι' αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 24 Απριλίου 1952

2113]1952 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως Αναγκαστικών Νόμων εκδοθέντων από της δημοσιεύσεως του ΞΖ']1949 Ψηφίσματος και εφεξής (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 126 της 7 Μαΐου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον πρώτον

Κυροούνται, αφ' ής εξεδόθησαν, οι κάτωθι Αναγκαστικοί Νόμοι, εκδοθέντες από της 10ης Νοεμβρίου 1949 (ημερομηνίας δημοσιεύσεως του ΞΖ']1949 Ψηφίσματος, ως αύτοι εδημοσιεύθησαν εις το έναντι εκάστου αναγραφόμενον φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

. . . . . .

36) Υπ' αριθ. 1360]1949 «περί καταργήσεως Υπηρεσίας Συγκεντρώσεως και Διανομής Αυτοκινήτων (Υ.Σ.Δ.Α.) και ρυθμίσεως θεμάτων επιθεωρήσεως αυτοκινήτων όχημάτων» Φ.Ε.Κ. 338]29.11.1949.

. . . . . .

56) Υπ' αριθ. 1406]1950 «περί κυρώσεως αποφάσεων επιτροπών διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών εργασίας» Φ.Ε.Κ. 44]13.2.1950.

. . . . . .

59) Υπ' αριθ. 1409]1950 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί επoπτείας και έλεγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως του Υπουργείου Εργασίας». Φ.Ε.Κ. 51]18.2.1950.

. . . . . .

67) Υπ' αριθ. 1422]1950 «Περί διατάξεων τινων αφορωσών το προσωπικόν της Υ.Ε.Κ.Α.» Φ.Ε.Κ. 67]2.3.1950.

. . . . . .

72) Υπ' αριθ. 1427]1950 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί εράνου «Πρόνοια Βορείων Επαρχιών της Ελλάδος» Φ.Ε.Κ. 72]2.3.1950.

. . . . . .

79) Υπ' αριθ. 1490]1950 «Περί καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων» Φ.Ε.Κ. 180]17.8.1950.

. . . . . .

84) Υπ' αριθ. 1502]1950 «Περί ρυθμίσεως των αποδοχών των τακτικών δημοσίων υπαλλήλων πολιτικών και στρατιωτικών» Φ.Ε.Κ. 215]28.9.1950.

. . . . . .

92) Υπ' αριθ. 1530]1950 «Περί συμπληρώσεως, τροποποιήσεως και καταργήσεως ενίων διατάξεων του Ν.Δ. 1138]1949 «περί των εχθρικών περιουσιών» Φ.Ε.Κ. 247]29.10.1950.

. . . . . .

95) Υπ' αριθ. 1536]1950 «Περί εντάξεως του προσωπικού της συμβατικής Εταιρίας CABLE AND WIRELESS εις την ιεραρχίαν του προσωπικού του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος» Φ.Ε.Κ. 255]29.10.1950.

. . . . . .

96) Υπ' αριθ. 1537]1950 «Περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως του Α.Ν. 1502]1950 περί ρυθμίσεως των αποδοχών των τακτικών κλπ.» Φ.Ε.Κ. 250]29.10.1950.

. . . . . .

97) Υπ' αριθ. 1538]1950 «Περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» Φ.Ε.Κ. 251]29.10.1950.

. . . . . .

99) Υπ' αριθ. 1544]1950 «Περί συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του Ν. 751]1948 περί

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Καταχωρίζονται εκ του ανωτέρω νόμου δσοι νόμοι έχουν σχέσιν προς την ύλην της «Επιθεωρήσεως Εργατικού Δικαίου».

προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του στρατού κλπ.» Φ.Ε.Κ. 250|29.10.1950.

. . . . . .

104) 'Υπ' αριθ. 1555|1950 «Περί συμπληρώσεως της αφορώσης τους πόρους του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς Νομοθεσίας» Φ.Ε.Κ. 250|29.10.1950.

. . . . . .

105) 'Υπ' αριθ. 1557|1950 «Περί απονομής πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων» Φ.Ε.Κ. 248|29.10.1950.

. . . . . .

106) 'Υπ' αριθ. 1560|1950 «Περί τροποποιήσεως διατάξεών τινων αφορωσών το προσωπικόν της Υ.Ε.Κ.Α.» Φ.Ε.Κ. 250|29.10.1950.

107) 'Υπ' αριθ. 1562|1950 «Περί ιδρύσεως Υπηρεσίας Εφέδρων παρά τω Υπουργείω Εθνικής Αμύνης» Φ.Ε.Κ. 254|29.10.1950.

. . . . . .

109) 'Υπ' αριθ. 1611|1950 «περί κατοθέσεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων» Φ.Ε.Κ. 304|31.12.1950.

. . . . . .

111) 'Υπ' αριθ. 1655|1951 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Αν. Νόμου 6π' αριθ. 1557 του 1950 «περί απονομής πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων» Φ.Ε.Κ. 17|11.1.1951.

. . . . . .

121) 'Υπ' αριθ. 1673|1951 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του ν. 1468|1950 περί ιδρύσεως Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού» Φ.Ε.Κ. 36|28.1.1951.

. . . . . .

124) 'Υπ' αριθ. 1768|1951 «Περί συγκρατήσεως Επικουρικού Οργανισμού Μεταφορών δι' αυτοκινήτων» Φ.Ε.Κ. 11α|20.4.1951.

125) 'Υπ' αριθ. 1775|1951 «Περί οργανώσεως και λειτουργίας της Εθνικής Ραδιοφωνίας της Ελλάδος» Φ.Ε.Κ. 117|21.4.1951.

126) 'Υπ' αριθ. 1778|1951 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί εποπτείας, ελέγχου και διοικήσεως των Οργανισμών Κοιν. Ασφαλ. Υπουργείου Εργασίας» Φ.Ε.Κ. 118|21.4.1951.

. . . . . .

131) 'Υπ' αριθ. 1786|1951 «Περί ρυθμίσεως ζητημάτων αφορώντων τον Οργανισμόν Διαχειρίσεως Συμμαχικού Υλικού» Φ.Ε.Κ. 123|25.4.1951.

. . . . . .

134) 'Υπ' αριθ. 1789|1951 «περί διατάξεών τινων αφορωσών εις την πολιτικήν διαδικασίαν κλπ.» Φ.Ε.Κ. 127|28.4.1951.

135) 'Υπ' αριθ. 1793|1951 «Περί μισθολογικής διαβαθμίσεως κατηγοριών τινων του ιδιωτικού προσωπικού της Β.Α. και υπερωριακής εργασίας του υπαλληλικού τοιούτου του Κ.Ε.Α.» Φ.Ε.Κ. 124|25.4.1951.

. . . . . .

140) 'Υπ' αριθ. 1803|1951 «Περί προστασίας των συνδικαλιστικών στελεχών» Φ.Ε.Κ. 126|28.4.1951.

. . . . . .

149) 'Υπ' αριθ. 1820|1951 «Περί καταργήσεως των αποδεικτικών συναλλάγματος και ρυθμίσεως συναλλαγματικών τινων ζητημάτων» Φ.Ε.Κ. 149|28.5.1951.

. . . . . .

157) 'Υπ' αριθ. 1834|1951 «Περί κωδικοποιήσεως της ισχυούσης εργατικής νομοθεσίας» Φ.Ε.Κ. 161|2.6.1951.

. . . . . .

159) 'Υπ' αριθ. 1836|1951 «Περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού και λαβόντων μέρος εις τον αγώνα ενάντιον των συμμοριτών» Φ.Ε.Κ. 164|5.6.1951.

. . . . . .

168) 'Υπ' αριθ. 1846|1951 «Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» Φ.Ε.Κ. 179|21.6.1951.

. . . . . .

174) 'Υπ' αριθ. 1854|1951 «Περί απονομής των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων» Φ.Ε.Κ. 182|23.6.1951.

. . . . . .

176) 'Υπ' αριθ. 1856|1951 «Περί συστάσεως Ελληνικής Εθνικής Αεροπορικής Ανωνύμου Εταιρίας» Φ.Ε.Κ. 183|25.6.1951.

. . . . . .

192) 'Υπ' αριθ. 1919|1951 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του διά του Ν.Δ. 1104|1949 κυρωθέντος Α.Ν. 971|1949 «περί απονομής ηθικών αμοιβών εις Εθνικάς Ανταρτικάς Ομάδας και Εθνικάς Οργανώσεις Εσωτερικής Αντιστάσεως» Φ.Ε.Κ. 238|27.8.1951.

. . . . . .

205) 'Υπ' αριθ. 1933|1951 «Περί τρόπου εκτελέσεως επειγόντων δημοσίων έργων αφορώντων εις την άμυναν της Χώρας» Φ.Ε.Κ. 244|31.8.1951.

. . . . . .

208) 'Υπ' αριθ. 1936|1951 «Περί συμπληρώσεως της Νομοθεσίας «περί προστασίας αναπήρων και θυμάτων πολέμου κλπ.» Φ.Ε.Κ. 247|4.9.1951.

. . . . . .

213) 'Υπ' αριθ. 1941|1951 «Περί παρατάσεως της αφορώσης το Δικαιοστάσιον προθεσμίας του άρθρου 2 του 6π' αριθ. 1696|1951 νόμου» Φ.Ε.Κ. 263|25.9.1951.

. . . . . .

215) 'Υπ' αριθ. 1943|1951 «Περί αποδοχών των απεργούντων υπαλλήλων Τραπεζών κλπ.» Φ.Ε.Κ. 268|28.9.1951.

216) 'Υπ' αριθ. 1944|1951 «Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και ερμηνείας ενίων διατάξεων του 6π' αριθ. 1049|1949 Ν.Δ. «περί οργανώσεως των Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος» Φ.Ε.Κ. 267|27.9.1951.

. . . . . .

Άρθρον δεύτερον

Κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν, τὰ κάτωθι Νομοθ. Διατάγματα τοῦ ἔτους 1949, ὡς ταῦτα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ἐναντι ἑκάστου ἀναγραφόμενον φύλλον Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως:

. . . . . .

15) Τὸ 6π' ἀριθ. 1239 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ 6π' ἀριθ. 1049 Ν. Δ|τος περὶ ὀργανώσεως

τῶν τηλεπικοινωνιῶν τῆς 'Ελλάδος» Φ.Ε.Κ. 286|31.10.1949.

. . . . . .

19) 'Υπ' ἀριθ. 1286 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ 'Αμερικανικοῦ Συμβουλίου 'Εθελοντικῶν 'Οργανώσεων» Φ.Ε.Κ. 296|31.10.1949.

. . . . . .

"Αρθρον τρίτον

Προκειμένου περὶ 'Αναγκαστικῶν Νόμων καὶ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων καταργηθέντων ἢ τροποποιηθέντων μεταγενεστέρως ἡ δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου κύρωσις ἀφορᾷ τὸ μέχρι τῆς καταργήσεως των χρονικὸν διάστημα, μετὰ δὲ τὴν τροποποίησίν των ἰσχύουν ὡς ἐτροποποιήθησαν.

"Αρθρον τέταρτον

'Η ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

'Ο παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' 'Ημῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

'Εν 'Αθήναις τῇ 30 'Απριλίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

23369|1829|1952 'Απόφ. 'Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ 'Εργασίας

Περὶ καταργήσεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800|1951 ἀποφάσεως 'Υπουργῶν 'Εργασίας καὶ Συντονισμοῦ (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 107 τῆς 10 Μαΐου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1901|1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1777|1951 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 28|1944 κλπ.», ἀποφασίζομεν:

'Η διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800|1951 ἀποφάσεως 'Ημῶν καὶ τοῦ 'Υπουργοῦ Συντονισμοῦ περὶ δώρου μισθωτῶν, λόγῳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951, καταργεῖται ἀφ' ἧς ἰσχυσεν.

'Εν 'Αθήναις τῇ 7 Μαΐου 1952

22767|1952 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ παρατάσεως τοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 12 Μαΐου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰ ἄρθρα 7 καὶ 16 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων», 2) πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ 'Ιδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 26 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 25.4.52 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20347|2987 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1—4 τοῦ προσωρινοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» παρατεθῇ συμφώνως πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1952.

'Εν 'Αθήναις τῇ 6 Μαΐου 1952

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 1309.

14276|1288|1952 'Απόφ. 'Υπουργῶν 'Εργασίας καὶ 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως δικαιοδοσίας Ε.Ρ.Φ.Α. Θεσσαλονίκης εἰς λιμένας καὶ ὅρμους δικαιοδοσίας Κεντρικοῦ Λιμεναρχείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 63 τῆς 18 Μαρτίου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1473|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων», καὶ

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 973|20.10.1951 ἀναφορὰν τοῦ Γραφείου 'Εργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης περὶ ἐπεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ε.Ρ.Φ.Α., ἀποφασίζομεν:

'Εγκρίνομεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τῆς 'Επιτροπῆς Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος Θεσσαλονίκης εἰς τοὺς κάτωθι λιμένας καὶ ὅρμους δικαιοδοσίας Κεντρικοῦ Λιμεναρχείου.

1) Γερανικῆς, 2) Ν. Πλαγιῶν, 3) Κατερίνης, 4) Ν. Μουδανιῶν, 5) Ν. Ποτιδαίας, 6) 'Ολυμπιάδος, 7) Σταυροῦ, 8) Στρατωνίου, πρὸς ρύθμισιν τῶν ἐκεῖσε φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν.

'Εν 'Αθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1952

3479|Ε. 53|1952

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Καλαμῶν (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 81 τῆς 7 'Απριλίου 1952)

4285|475|1952 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως πόρων Κ.Α.Φ. Λιμένος Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 81 τῆς 7 'Απριλίου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων», 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9|23.1.1952 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου 'Εργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 428 συνεδριάσεως τῆς Διοικ. 'Επιτροπῆς τοῦ Κεφαλαίου 'Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ. τοῦ λιμένος τούτου, ἀποφασίζομεν:

'Εγκρίνομεν τὴν προτεινομένην αὔξησιν τῶν ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου 'Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης πόρων, ὁρίζοντες τούτους ὡς ἀκολούθως:

α) Εἰς ποσοστὸν ἓξ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (6 ο|ο) ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ὡς ἐπαύξησις τῶν τιμολογίων φορτοεκφορτώσεων ἐνσωματουμένη πρὸς αὐτά, βαρύνουσα τὸν οἱονδήποτε φορτωτὴν ἢ παραλήπτην τοῦ ἐμπορεύματος ἢ εἴδους.

β) Εἰς ποσοστὸν τρία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (3 ο|ο) ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ὡς κράτησις βαρύνουσα τοὺς ἐργάτας φορτοεκφορτωτάς.

'Εν 'Αθήναις τῇ 24 Μαρτίου 1952

(*) 'Αφορᾷ εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ταμείου.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

ΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΘΕΙΣΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΔΙΚΑΣΙΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.

Δημοσιεύομεν κατωτέρω έκ τοῦ κατατεθειμένου εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης πρὸς ψήφισιν σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς ἰσχυούσης Πολιτ. Δικονομίας» τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διατάξεις του, ἵνα ἐγκαίρως λάβουν γνῶσιν τῶν ἀναμενομένων δικονομικῶν μεταρρυθμίσεων οἱ κ.κ. ἀναγνῶσται μας.

"Ἄρθρον 1

Τὸ ἄρθρον 490 Πολιτ. Δικονομίας ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«§ 1.— Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Εἰρηνοδικείων ὑπάγονται πᾶσαι αἱ εἰς χρήμα ἀποτιμηταὶ διαφοραί, ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῶν ὁποίων δὲν ὑπερβαίνει τὰ 10.000.000 δραχμῶν.

§ 2.— Τὰ Εἰρηνοδικεῖα ἀποφαίνονται ἀνεκκλήτως ἐπὶ τε τῶν προσωπικῶν καὶ τῶν ἐμπραγμάτων περὶ κινητῶν καὶ ἀκινήτων ἀγωγῶν, ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῶν ὁποίων δὲν ὑπερβαίνει τὰ 4.000.000 δραχμῶν, ὡς καὶ εἰς τὰς εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένας περιπτώσεις».

"Ἄρθρον 4

Τὸ ἄρθρον 528 Πολιτ. Δικονομίας ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«§ 1.— Τὸ μονομελὲς Πρωτοδικεῖον συγκροτεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένου Πρωτοδίκου καὶ ἐκ τοῦ Γραμματέως.

§ 2.— Τὸ πολυμελὲς Πρωτοδικεῖον συγκροτεῖται ἐκ τριῶν δικαστῶν, συμπεριλαμβανομένου τοῦ Προέδρου, καὶ ἐκ τοῦ Γραμματέως».

"Ἄρθρον 5

Μετὰ τὸ ἄρθρον 528 Πολ. Δικ. προστίθενται τὰ ἄρθρα ... 528 Β. ....

"Ἄρθρον 528 Β

«Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν μονομελῶν Πρωτοδικείων ὑπάγονται ἀνεξαρτήτως τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, ἐφ' ὅσον αὕτη ὑπερβαίνει τὰ 10.000.000 δραχμῶν ... 2) αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ὁπωσδήποτε ἐξαρτωμένων ἐξ αὐτῶν συνεπείᾳ τῆς παρεχομένης εἰς αὐτοὺς ἐργασίας ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ, αἱ προκύπτουσαι ἐκ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἢ ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἀδιαφόρως ἂν προέρχονται ἐξ αὐτῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐκ προκαταρκτικῶν συνεννοήσεων πρὸς συνομολόγησιν αὐτῆς ἢ ἐξ ἀδικήματος, σχέσιν ἔχοντος ὁπωσδήποτε μὲ σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας ἢ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἢ ἐκ παραβάσεως τῶν νόμων πρὸς προστασίαν τῆς ἐργασίας ἢ διατάξεων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλων διατάξεων ἐξομοιουμένων πρὸς τὰς διατάξεις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 3) αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ, ἐφ' ὅσον αὗται γεννῶνται ἐξ ἀφορμῆς τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ κοινοῦ ἐργασίας».

"Ἄρθρον 6

Τὸ ἄρθρον 599 Πολιτικῆς Δικονομίας ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

« . . . . . .

§ 2. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολυμελῶν Πρωτοδικείων ὑπάγονται αἱ ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Εἰρηνοδικείων τῆς περιφερείας των».

"Ἄρθρον 21

Τὰ ἄρθρα ... καὶ 737 Πολιτικῆς Δικονομίας ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς :

"Ἄρθρον 737

1. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τριμελῶν Ἐφετείων ὑπάγονται αἱ ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν μονομελῶν Πρωτοδικείων.

"Ἄρθρον 29

« § 1. Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ εἰδικαὶ διαδικασίαι, ὡς καὶ αἱ εἰδικαὶ διαδικαστικαὶ διατάξεις.

§ 2. Εἰς ἃς περιπτώσεις δι' εἰδικῶν νόμων θεσπίζονται εἰδικαὶ διαδικασίαι ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου ἢ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἡ ἁρμοδιότης λόγῳ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης καθορίζεται κατὰ τὰ ἄρθρα 490 καὶ 528 Α Πολ. Δικονομίας καὶ ἄρθρα 574 καὶ 451 Α Κρητικῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς ταῦτα τροποποιοῦνται ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

. . . . . .

§ 4. Ἡ ἁρμοδιότης κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

§ 5. Τὸ ἐκκλητὸν τῆς ἀποφάσεως κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τὸν ἰσχύοντα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως.

§ 6.— Τὰ ἄρθρα 528, 736 καὶ 737 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος, ἐφαρμόζονται καὶ ἐν Κρήτῃ».

"Ἄρθρον 30

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀφ' ἧς ἤθελεν ὁρισθῇ διὰ Β.Δ., ἐκδοθησομένου κατόπιν προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1952

Σημειώσεις

Ἡ α' Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς σημείωμά της, ἀνωτέρω σελ. 400, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τῆς ἀνάγκης **νὰ μὴ διασπασθῇ ἡ ἑνότης τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας** τοῦ Ν. ΓΦΟΔ', ἡ ὁποία, ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ ἀναγνωρίζεται πανταχόθεν, ἀπέδωσε ἐξαιρετικῶς γόνιμον ὑπὲρ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἔργον.

Τὸ νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς ἰσχυούσης Πολιτ. Δικονομίας ὑπάγει τὰς ἐργατικὰς διαφορὰς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν μονομελῶν Πρωτοδικείων ἀσχέτως ποσοῦ, πέραν ὅμως τῶν δέκα ἑκατομμυρίων δραχμῶν, κατὰ εὐρῶνειν τοῦ ὅρου ἐργατικαὶ διαφοραί», ὥστε νὰ ἀποτελῇ τὸ τελευταῖον τοῦτο μίαν σημαντικὴν πρόοδον, ἀπὸ ἀ-

πόφεως θετέου δικαίου, διά νά λείψουν καί τά γνωστά έπί τοῦ θέματος τῶν κατά τήν έργατικήν διαδικασίαν έκδικαζομένων ὑπό τό ἰσχύον οἰκονομικόν καθεστώς διαφορῶν νομολογηθέντα, κατά τά ὁποῖα ἡ έργατική διαδικασία καλύπτει μόνον ἐγκύρους συμβάσεις έργασίας.

Ἀλλά, παρά τήν ἀρχήν τοῦ νομοσχεδίου νά καθιστανται τά μονομελῆ Πρωτοδικεῖα ἁρμόδια διά τάς ἐν γένει ἄνω τῶν δέκα ἑκατομμυρίων διαφοράς, θά πρέπει νά γίνῃ παρέκκλισις τῆς ἀρχῆς αὐτῆς διά τάς έργατικάς διαφοράς, ὥστε τό έργατικόν δίκαιον μέ τά πολυσύνθετα προβλήματα του **νά ἀπονέμεται μέ ἐνάτην ἐφαρμογῆς** καί νά μή ἐμφανισθῇ τό φαινόμενον τῆς διασπάσεως τῆς λύσεως τῶν νομικῶν ἐξ αὐτοῦ προβλημάτων διά τῆς νομολογίας τῶν Εἰρηνοδικείων, τῶν μονομελῶν Πρωτοδικείων, τῶν τριμελῶν Ἐφετείων, ὡς δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἀνῴ καμμίαν σημασίαν διά τά προβλήματα αὐτά δέν ἔχει, ἄν μία έργατική διαφορά ἐμφανίζεται ὡς διαφορά μικροῦ ποσοῦ, ἡ ὁποία, ὡς ἐσημειώσαμεν, σελ. 400, θά ἐμφανίζεται συνήθως καί ὡς περιοδική παροχή.

Ἤτο καί εἶναι ἀρχαία ἐγγύησις, ὅτι ἐπιλαμβάνεται, κατά τό ἰσχύον δικονομικόν καθεστώς καί τό προτεινόμενον ὑπό τοῦ σχεδίου, ὁ Ἄρειος Πάγος, ὥστε νά μή εἶναι ἀναγκαῖον αἱ έργατικαί διαφοραί νά διασπῶνται εἰς περισσότερα ἢ κατά τό ἰσχύον δίκαιον δικαιοδοτοῦσα ὄργανα.

Ἔπειτα αἱ οἰκονομικαί δυνάμεις τοῦ μισθωτοῦ νά παρακολουθῇ τήν κατά τῆς ἀποφάσεως τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικείου ἄφεσιν εἰς τό τριμελές Ἐφετεῖον, ἂν τοῦτο ἔπρεπε νά εἶναι δεύτερος μακράν τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου, εἶναι, ὡς ὅλοι γνωρίζομεν, τόσον ἀσθενεῖς.

Τό νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως μίαν σημαντικήν προσθήκην μέ τάς ἐν γένει δικονομικάς μεταρρυθμίσεις. Ἀλλά θά πρέπει νά προσεχθῇ ἰδιαιτέρως ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἀφορᾷ εἰς τάς έργατικάς διαφοράς. Κανείς, κατά τήν γνώμην μας, λόγος δέν ὑπάρχει νά διασπασθῇ ἡ ἰσχύουσα ἤδη έργατική διαδικασία καί τό μόνον, τό ὁποῖον θά ἠδύνατό τις νά γίνῃ, εἶναι νά ληφθοῦν τά ἀναγκαῖα μέτρα νά καταστῇ ταχυτέρα, μέ τάς σημαντικάς μεταρρυθμίσεις εἰς τό εἶδος τῶν ἐκδικαζομένων έργατικῶν διαφορῶν, αἱ ὁποῖαι προτείνονται διά τοῦ νομοσχεδίου, τροποποιουμένου ἀναλόγως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1968|1944.

Ἡ γνώμη τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων

Πληροφορούμεθα ὅτι ἐπί τῶν σχεδιασθεισῶν μεταρρυθμίσεων ἐν γένει τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἐζητήθη ὑπό τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης ἡ γνώμη τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων τοῦ Κράτους.

Σχετικῶς πρός τήν ἐκδίκασιν τῶν έργατικῶν διαφορῶν ἐλάβομεν γνῶσιν, ἐκ κοινοποιήσεως καί πρός τήν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου», τῆς ὑποβληθείσης ἁρμοδίως γνώμης τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Καρδίτσης.

Κατά τόν ἄνω Σύλλογον δέν πρέπει νά τροποποιηθῇ τό ἤδη ὁριστάμενον καθεστώς τῆς ἐκδικάσεως τῶν έργατικῶν διαφορῶν, καθ' ὅσον τοῦτο ἀπέδωκε μέχρι σήμερον ἄριστα ἀποτελέσματα. Ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐκδικάσεως τῶν έργατικῶν διαφορῶν εἰς τούς Εἰρηνοδίκας δέν θά ἀποδώσῃ, δεδομένου ὅτι αἱ έργατικαί διαφοραί παρουσιάζουσι πλεῖστα ὅσα ἀκανθώδη ζητήματα, ἡ ἐπίλυσις τῶν ὁποίων καί πεῖραν ἀπαιτεῖ καί μόρφωσιν ἰδιαιτέραν καί ὀρθῶς κατέστησαν ἁρμόδιοι πρός τοῦτο οἱ κ.κ. Πρωτοδίκαι. Ἀποδεικτικόν δέ αὐτοῦ εἶναι τό γεγονός ὅτι, καίτοι διά τάς ἐκτός ἕδρας τῶν Πρωτοδικείων διαφοράς σήμερον ἁρμόδιοι εἶναι καί οἱ Εἰρηνοδίκαι, ἐν τούτοις τό σύνολον τῶν σοβαρῶν έργατικῶν διαφορῶν εἰσάγεται πάντοτε ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου.

Ἐξ ἄλλου, κατά τόν αὐτόν Σύλλογον, ὑπό τάς σημερινάς συνθήκας, οἱ κ.κ. Εἰρηνοδίκαι, μή ὄντες εἰς θέσιν νά παρακολουθήσωσι τήν ἐξέλιξιν τοῦ έργατικοῦ δικαίου, θά εἶναι δύσκολον, ἂν μή ἀδύνατον, νά δώσωσι ὀρθήν λύσιν ἐπί τῶν εἰσαγομένων διαφορῶν καί διά τούς λόγους αὐτούς δέν πρέπει νά μεταβληθῇ τό ὡριστάμενον καθεστώς.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ «ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

Εἰς τήν σελ. 510 τοῦ παρόντος τόμου ἐδημοσιεύσαμεν τό κατατεθειμένον εἰς τήν Βουλήν πρός ψήφισιν σχέδιον νόμου «περί διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας».

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δέν ἀπέκρυψε (σελ. 512) τούς φόβους της ὅτι διά τοῦ νομοσχεδίου, ὡς τοῦτο ἔχει διατυπωθῇ, καί κυρίως διά τῆς παρεμποδίσεως τοῦ μισθωτοῦ νά προσφύγῃ εἰς τήν Δικαιοσύνην, πρίν ἡ τηρηθῇ ὑποχρεωτικῶς ἡ διαδικασία τῆς διαιτησίας, συσχετίζεται ἡ ταχεῖα (ταχίστη θά ἔπρεπε νά εἶναι) ἀπονομή ὑπό τῆς τακτικῆς δικαιοσύνης τοῦ δικαίου τῶν μισθωτῶν.

Ἐκ τῶν δημοσιευομένων κατωτέρω γνωμῶν τριῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων τοῦ Κράτους, αἱ ὁποῖαι περιῆλθον εἰς γνῶσιν μας καί εἶναι πρός τιμήν τῶν Συλλόγων ὅτι, ἀποδώσαντες τήν δέουσαν σημασίαν εἰς τήν σοβαρότητα τῶν προτεινομένων μεταρρυθμίσεων διά τήν ἱκανοποίησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργαζομένων, ἠσχολήθησαν ἐπ' αὐτῶν, μέ μόνον γνώμονα τήν προστασίαν τῶν τελευταίων, συνάγεται ἡ ἀντίθεσις των πρός τήν ὑποχρεωτικήν διαιτησίαν τῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἐκ τῆς ὁποίας δέν ἀναμένεται νά προκύψῃ ἡ προσδοκωμένη ὑπό τοῦ νομοσχεδίου ὠφέλεια.

Δέν γνωρίζομεν ἂν τελικῶς τό περί οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον θά καταστῇ νόμος τοῦ Κράτους καί ὑπό ποίαν μορφήν.

Εἰλικρινῶς ὅμως πιστεύομεν, ὅτι, ἂν τό νομοσχέδιον ἀγκαταλειφθῇ, δέν πρόκειται οὔτε οἱ ἐργαζόμενοι, οὔτε τό έργατικόν δίκαιον νά ζημιωθοῦν. Ἐνεπνεύσθη ἀναμφιβόλως ἀπό τό πνεῦμα καλυτέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν ἐργαζομένων, ἀλλά πρέπει τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας νά παραδεχθῇ, ὅτι ὡς μέσον ἐξυπηρετήσεως τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ δέν εἶναι τό σχέδιον νόμου ἀποτελεσματικόν.

Ἂν ἡ εὐγενής πράγματι φιλοδοξία τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας νά προωθήσῃ τήν ἀπονομήν τοῦ έργατικοῦ δικαίου εἰς ταχύν, ταχύτατον θά ἐλέγομεν, ρυθμόν ἐστρέφετο πρός τήν κατεύθυνσιν τῆς συννοήσεως μετά τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ὥστε ἐν συνεργασίᾳ νά ἐλαμβάνοντο τά νομοθετικά καί κυρίως διοικητικά μέτρα, τά ὁποῖα θά ἐπετάχυνον εἰς τό ἐπιβαλλόμενον διά τάς ἀνάγκας τοῦ μισθωτοῦ μέτρον τήν δικαστικήν ἱκανοποίησιν τῶν δικαιωμάτων του, εἰς τά μεγάλα

ἐργατικὰ κέντρα, ἔνθα καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, θὰ εἶχε πράγματι σημειώσει εἰς τὴν ὁδὸν του ἔργον μεγίστης κοινωνικῆς ἀξίας.

Ὡς μέσον διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν παρέχεται ἡ ἀρίστη, κατὰ τὰ ἄλλα, ἰσχύουσα ἐργατικὴ διαδικασία. Προωθουμένη μόνον εἰς ἐντονώτερον ρυθμὸν ταχύτητος θὰ ἔλυε ριζικῶς τὸ πρόβλημα καὶ θὰ συνετηρεῖτο τὸ θαυμάσιον αὐτὸ ἔργον τῶν ἐργατικῶν δικαστῶν, εἰς τοὺς ὁποίους (θὰ τὸ ἐπαναλάβωμεν) ὀφείλεται ἡ σημερινὴ ἔνωσις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς τὴν χώραν μας.

Ἡ γνώμη τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πειραιῶς

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Πειραιῶς ἐν τῇ ἁρμοδιότητί του πρὸς ὑποβολὴν προτάσεων καὶ γνωμῶν, ἀφορωσῶν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς νομοθεσίας καὶ τὴν ἐφαρμογήν αὐτῆς, καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς τελοῦν σχέδιον νόμου περὶ διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας, ἀφοῦ ἐξέτασε τὸ νομοσχέδιον, κατέληξε εἰς τὴν ἀκόλουθον γνώμην, τὴν ὁποίαν, ὡς πληροφορούμεθα, ὑπέβαλεν ἁρμοδίως:

Τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τοῦ προαναφερομένου σχεδίου νόμου ἡ Πολιτεία ἐμπιστεύεται τὰ καθήκοντα τοῦ προέδρου τῶν ἐπιτροπῶν ἐπιλύσεως διαφορῶν ἐργασίας εἰς δικηγόρους καταδεικνύει κατανόησιν τοῦ καλῶς νοουμένου συμφέροντος τῆς Πολιτείας καὶ ἀποτελεῖ ἀπαρχὴν ὑποδείξεως, ὅπως χρησιμοποιῆται κυρίως ἡ τάξις τῶν δικηγόρων εἰς τὰς ἱδρυομένας ἑκάστοτε ἐπιτροπὰς καὶ διοικητικὰ δικαστήρια. Δύο εἶναι αἱ διαπιστωθεῖσαι συνέπειαι τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου ὡς πρὸς τὸ σῶμα τῶν δικηγόρων: Πρῶτον ὅτι ὑπέστησαν ἐξουθενωτικὰ πλήγματα, περισσότερον ἀπὸ πάντα ἄλλον ἐργαζόμενον καὶ δεύτερον ὅτι ἀπρόσκοπτοι ἐκατὸν μακρὰν ἀπὸ τὸ μεταπολεμικὸν φαινόμενον τῆς ἐμβιλώσεως τοῦ ἠθικοῦ συναισθήματος, γεγονὸς ἀποδεικνυόμενον ἀπὸ τὴν ἔντιμον πενίαν τῶν δικηγόρων, ἣν μετ' ἀξιοπρεπείας ὑφίστανται, καρτερικῶς ἀναμένοντες καλλιτέρας ἡμέρας. Ἡ Πολιτεία ἀσφαλῶς ἐζημιώθη ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς μέχρι τοῦδε ἀποφυγῆς τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν δικηγόρων εἰς τὰς ἑκάστοτε ἱδρυομένας ἐπιτροπὰς καὶ διοικητικὰ δικαστήρια, τινὰ μᾶλλον τῶν ὁποίων ἐκδικάζουν ὑποθέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὰ μέλη τῶν ὁποίων, ἐνῶ ἔδει νὰ ἦσαν, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων των, πρόσωπα κεκτημένα δικαστικὴν συνείδησιν καὶ γενικωτέραν ἐμπειρίαν, εἶναι πρόσωπα στερούμενα παντελῶς τῶν προσόντων τούτων, ἐνίοτε δὲ καὶ σχετικῆς μορφώσεως.

Ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου ἀναφέρει: «Ἀποβλέποντες ἰδιαζούσας σημασίας εἰς τὴν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν ἐργασίας, διότι ὁ θεσμὸς τῆς διαιτησίας ἀποβλέπων τὰς ὀξυτάτας μεταξὺ τῶν ἐν διαφορᾷ μερῶν, λόγῳ τῆς κρατούσης κατὰ τὴν λειτουργίαν του διαδικασίας, ἐπιτελεῖ ἔργον κατ' ἐξοχὴν ὠφέλιμον κοινωνικῶς, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ταχύνων ταχέως τὴν διαφοράν περιορίζει τὴν ἐκ ταύτης ἀναταραχὴν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει καὶ τὸ οἰκονομικὸν μειώνει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν ἐκ τῆς διαφορᾶς ταλαιπωρίαν τοῦ μισθωτοῦ.....».

Τὸ πρώτιστον καὶ κύριον εἰς τὰς διαφορὰς ἐργασίας εἶναι ἡ ταχεῖα ἐπίλυσις τῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἵνα μὴ ὁ οἰκονομικῶς ἰσχυρότερος, ἀτενίζων μετὰ θέους τὴν ἀποτελμάτωσιν τῆς ὑποθέσεώς του, συνεπείᾳ δαιδαλώδους διαδικασίας, ἀναγκάζεται νὰ παραδίδῃ τὸ δίκαιόν του. Προσεκτικὴ παρατήρησις τοῦ κειμένου τοῦ ὑπ' ὄψιν σχεδίου νόμου πείθει, ὅτι διὰ τούτου ὄχι μόνον δὲν συντομεύεται ἡ διαδικασία τῆς ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ δὲν περιορίζεται ἡ ταλαιπωρία τοῦ μισθωτοῦ, πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ δικαίου του, ἀλλ' ἀντιθέτως καὶ ἡ διαδικασία καθίσταται πολυπλοκωτέρα καὶ ἡ ταλαιπωρία τοῦ μισθωτοῦ σημαντικῶς ἐπαυξάνεται. Ὅτι τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχει προκύπτει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ σχέδιον νόμου ὑποχρεοῖ τὸν μισθωτόν, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου τῆς εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια προσφυγῆς του, νὰ ἀπευθύνεται εἰς ἐπιτροπὴν διαιτησίας, ἥτις ἐπιχειρεῖ συμβιβαστικὴν ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἢ ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς συμβιβαστικῆς ἐπιλύσεως τότε καὶ μόνον διανοίγεται ἡ ὁδὸς πρὸς δικαστικὴν ἐπιδίωξιν τοῦ δικαιώματος. Εἶναι ὅθεν φανερόν, ὅτι ἐπιμηκύνεται τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ χρόνον ἴσον πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἀπαιτηθῇ, διὰ νὰ ἐπιληφθῇ ἡ ἐπιτροπὴ διαιτησίας τῆς διαφορᾶς. Τὰ χρονικὰ δὲ διάστημα τοῦτο δὲν φαίνεται νὰ εἶναι μικρόν, ἀφοῦ ἐν Ἀθήναις εἰσήχθησαν τὸ παρελθὸν ἔτος 9749 ὑποθέσεις διαφορῶν ἐργασίας, αἵτινες, ψηφιζομένου τοῦ νόμου, θὰ πρέπει νὰ διέλθουν προηγουμένως τὸ στάδιον τῆς ἱδρυομένης νέας διαδικασίας, ἥτις ἐπαυξάνει ἀσφαλῶς καὶ τὴν διαδικαστικὴν ταλαιπωρίαν. Ταῦτα δὲ πάντα, ἀσχέτως τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς συμβιβαστικῆς ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς δέον νὰ ἀκκινῇ ἀπὸ τὸ μέσιμον ἢ μὴ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τὴν ταυτότην ὅμως κρίσιν προϋποτίθεται γνῶσις τῶν νομικῶν κανόνων, ἐφ' ὧν ἐδράζεται ἡ προσβαλλομένη ἀπαίτησις καὶ ἡ ὀρθὴ τούτων ἐφαρμογή, πρᾶγμα ἐφικτὸν διὰ τὸν πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς δικηγόρον, ἀνέφικτον δὲ διὰ τὰ λοιπὰ ἔμπειρα νομικῶν γνώσεων μέλη τῆς ἐπιτροπῆς.

Εἰς τὴν σκέψιν τοῦ νομοθέτου θὰ ἔπρεπε πάντως νὰ προηγηθῇ ἡ ἀνάγκη κωδικοποιήσεως τῆς ὑφισταμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ ἡ ἁπλούστευσις ταύτης μὲ σύγχρονον λύσιν τῶν ζητημάτων, περὶ ὧν ὑφίστατο διχοστασία ἐν τῇ νομολογίᾳ. Ὅταν ἡ ἵδρυσις εἰδικευμένων ἐργατικῶν δικαστηρίων ὑποδεικνύεται πανταχόθεν ὡς εὐκταία λύσις, ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου, θεωροῦμεν, ὅτι ἀποτελεῖ ὁπισθοδρόμησιν ἡ ἵδρυσις τῆς ὑπ' ὄψιν ἐπιτροπῆς.

Δυνάμει τῆς κειμένης νομοθεσίας ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ προσφύγῃ ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ κ. Προέδρου Πρωτοδικῶν καὶ ἐντὸς ἑβδομάδος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ 1/2 τῆς πιθανολογουμένης ἀπαιτήσεώς του. Τὸ ὑπ' ὄψιν σχέδιον νόμου ἀναβάλλει τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ μισθωτοῦ ἐπ' ἀόριστον χρόνον διὰ τοῦ εἰσαγομένου ἀπαραδέκτου. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὁριστικὴ ἐκδίκασις τῆς διαφορᾶς, βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας, προβλέπεται ταχεῖα, ὥστε ἄνευ νομοθετικῆς τινος μεταβολῆς δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ταχυτέρα ὁριστικὴ ἐκδίκασις τῶν διαφορῶν ἐργασίας διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν εἰς τὰ δικαστήρια τῶν μεγάλων πόλεων, διότι εἰς τὰς μικρὰς πόλεις ἡ ἐκδίκασις τῶν διαφορῶν τούτων εἶναι ταχυτάτη.

Ἂν συμπεράσματι ἡ ψῆφισις τοῦ ὑπ' ὄψιν σχε-

δίου νόμου συνεπάγεται απομάκρυνσιν έκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἐγγύτερον τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ ὑπάρχον νομοθετικὸν καθεστώς.

Ἄλλο θέμα ἐάν διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν σχεδίου νόμου ἐπεδιώκετο ἁπλῶς ἡ ἀντικατάστασις τῆς σήμερον ἐν τῇ διοικητικῇ πρακτικῇ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας παρεμβάσεως πρὸς συμβιβαστικὴν λύσιν τῶν διαφορῶν ἐργασίας δι' ὀργάνου ἀριθμητέρου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ ἔπρεπε ἡ προσφυγὴ ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς νὰ εἶναι «δυνητικὴ» καὶ οὐχὶ «ὑποχρεωτική», ἀπαλειφομένου ἐκ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἀπαραδέκτου, ὅπερ καθιεροῖ τὸ ἄρθρον 2.

Ὀρθῶς ἐσκέφθη διὰ τοῦ ἄρθρου 13 ὁ συντάκτης τοῦ σχεδίου νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν αὐτοπρόσωπον ἢ διὰ τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου ἐπὶ νομικῶν προσώπων παράστασιν τῶν ἐνδιαφερομένων, οὐχὶ ὀρθῶς ὅμως ἐσκέφθη νὰ ἐπιτρέψῃ, ὅπως ὁ διάδικος ἐκπροσωπῆται παρ' οἱουδήποτε ἄλλου ἐξουσιοδοτημένου πρὸς τοῦτο διὰ προφορικῆς δηλώσεως ἢ δι' ἐπιστολῆς. Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι θὰ ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως εἰς τὴν δημιουργίαν τάξεως δικολάβων, ἀπηλλαγμένων τῆς ἐποπτείας τῶν δικηγορικῶν συλλόγων. Πρὸ ὀλίγου διάφορα πρόσωπα ἐνεφανίζοντο ἐπαγγελλόμενα τὴν ἀνάληψιν ὑποθέσεων παρὰ τοῖς Ὑπουργείοις καὶ ταῖς φορολογικαῖς ἐπιτροπαῖς, ἢ κατ' αὐτῶν δὲ κατακραυγὴ ἤγγιζε εἰς τὴν νομοθέτησιν τοῦ νόμου περὶ μεσαζόντων καὶ εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ νόμου 1017|1937. Δι' οὗ ἐθεωρήθη ἴδιον ἀδίκημα τὸ νὰ μετέρχηταί τις ἔργα ἀνήκοντα εἰς τοὺς δικηγόρους καὶ μόνον, καὶ τοῦτο πρὸς κατοχύρωσιν τῆς κοινωνίας. Συνεπῶς, ἐὰν ταλικῶς ἐπικρατήσῃ ἡ ἄποψις τῆς ψηφίσεως τοῦ ὑπ' ὄψιν σχεδίου νόμου, ἐστω καὶ ὑπὸ μορφὴν δυνητικῆς προσφυγῆς, δέον νὰ τροποποιηθῇ ἀναλόγως τὸ ἄρθρον 13, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως, ἐὰν ὁ ἐμφανιζόμενος ἐπιθυμῇ τὴν μετ' ἄλλου ἢ δι' ἄλλου προσώπου παράστασιν, τὸ πρόσωπον τοῦτο νὰ εἶναι δικηγόρος.

Ἡ γνώμη τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης

Καὶ ἡ γνώμη τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης, ὡς πληροφορούμεθα, συμπίπτει πρὸς τὴν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πειραιῶς.

Τὸ Διοικητικὸν τοῦ Συμβούλιον, εἰς συνεδρίασίν του συζητήσαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, κατέληξε παμψηφεὶ εἰς τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν καὶ ὑπέβαλεν ἀριμάδην, ὅτι τὸ νομοσχέδιον καὶ ὡς νέος θεσμὸς καὶ ὡς περιεχόμενον θὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων.

Οἱ λόγοι εἶναι, ὅτι ἡ διαδικασία ἐνώπιον τῶν διαιτητικῶν ἐπιτροπῶν, μὲ τὸν ὑποχρεωτικὸν χαρακτῆρα, τὸν ὁποῖον ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ πρὸ τῆς προσφυγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, θὰ ἐπιφέρῃ ἀδικαιολογήτων καθυστερήσεων ἱκανοποιήσεως τῶν ἀξιώσεων τῶν ἀποχαιροβιώτων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξαναγκάζωνται νὰ ἀναμένουν τὸ τέρμα τῆς διαιτητικῆς προδικασίας, ἵνα εἶναι, ὡς ἐλεύθεροι πολῖται, ἱκανοὶ νὰ καταφύγουν εἰς τὴν τακτικὴν δικαιοσύνην.

Ἔπειτα ἡ ἀπουσία τοῦ ἐργαζόμενου κατὰ τὴν ἐνώπιον τῶν διαιτητικῶν ἐπιτροπῶν διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον ἔχει, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς συνέπειαν νὰ θεωρῆται ματαιουμένη ἡ διαιτησία, θὰ καταλήγῃ νὰ ὁδηγῇ ὅλους τοὺς ἐκ τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν παρόδου τοῦ χρόνου φυσιολογικῶς ὠφελουμένους ἐργοδότας εἰς ματαίωσιν τῆς διαιτησίας, ἔστω καὶ ἐπὶ καταβολῇ τῶν σχετικῶν δαπανῶν κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἡ σύνθεσις τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἡ δυνατότης νὰ παρίστανται ἐνώπιον αὐτῶν ὡς πληρεξούσιοι τῶν διαδίκων μερῶν καὶ μὴ δικηγόροι εἶναι ἄλλος λόγος, ὁ ὁποῖος βασίζει τὴν ἀντίθεσιν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης πρὸς τὸ νομοσχέδιον.

Τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νομοσχεδίου «πρακτικὰ» συζητήσεως θὰ ἀποτελοῦν, λόγῳ τοῦ ἄδικου τῶν μελλόντων νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὡς γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν μὴ δικηγόρων πληρεξουσίων τῶν διαδίκων, ἀκατάληπτα συμπλέγματα ἀπόψεων, ὥστε ὁ μέλλων κατ' ἀνάγκην νὰ ἐπιληφθῇ τῆς διαφορᾶς τακτικὸς δικαστὴς νὰ εὑρίσκεται πρὸ ἀδυναμίας νὰ καταμερίσῃ τὰ ἐνώπιόν του ἐκτιθέμενα πραγματικὰ καὶ νομικὰ περιστατικά, ἐν τῇ θεσμεύσει του ἀπὸ τὸ νομοσχέδιον νὰ λαμβάνῃ ὑποχρεωτικῶς ὑπ' ὄψιν τὰς «ἐπὶ μέρους συμφωνίας», τὰς εἰς τὰ πρακτικὰ καταχωριζομένας.

Ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης, ὅτι ὑφίσταται ἐπείγουσα ἀνάγκη ἁπλοποιήσεως, κωδικοποιήσεως καὶ ἐπιταχύνσεως τῆς ἀπονομῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀλλὰ τοῦτο δύναται εὐχερῶς καὶ ἀκριβοδικαίως νὰ γίνῃ, ἂν κινητοποιηθῇ θραστήριος καὶ ἀμεροληπτος διὰ τὴν ἀγρύπνον ἐποπτείαν τῆς τηρήσεως τῶν περὶ ἐργασίας νόμων τὸ σῶμα τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐποπτῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, πολλαπλασιαζόμενον, ἀνανεούμενον καὶ μεταβάλλον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τόπον ὑπηρεσίας, καὶ ἐὰν πληθυνθοῦν οἱ μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐπιτροπεύμενοι Πρωτοδίκαι —μόνοι φυσικοὶ δικασταί—, πυκνωθοῦν αἱ δικάσιμοι καὶ πρὸ παντὸς ἁπλοποιηθῇ ἡ δαιδαλώδης ἐργατικὴ νομοθεσία.

Ἡ γνώμη τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Καρδίτσης

Μὲ τὸ νομοσχέδιον ἀπησχολήθη, κατὰ τὴν πρὸς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἀνακοίνωσίν του, καὶ ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Καρδίτσης. Κατόπιν ἐξετάσεως του διεπίστωσε καὶ αὐτός, ὅτι ἡ καθιέρωσις τοῦ θεσμοῦ τῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας δὲν θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ταχείαν ἐπίλυσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον θέλει γίνει ἀφορμὴ ἐπιβραδύνσεως τῆς ἐκδικάσεως αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Ἀντὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας δύναται νὰ καθιερωθῇ ὑποχρέωσις τοῦ δικάζοντος Πρωτοδίκου ἢ Εἰρηνοδίκου, ὅπως πρὸ τῆς συζητήσεως καταβάλλωσι προσπάθειαν συμβιβασμοῦ τῶν διαφορῶν καὶ ἐν ἀποτυχίᾳ αὐτῶν προβαίνωσιν εἰς ἐκδίκασιν αὐτῶν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΥ

Τό ότι έσκέφθη ό Νομοθέτης τού δημοσιευομένου άνωτέρω, σελ. 601, άρθρου 8 τού προσφάτου Κ. 3087|1952 νά άπαλλάξη τό Δημόσιον τής δαπάνης έπιταγών πρός πληρωμήν έπιτήσεων, αί δποίαι άνεγνωρίσθησαν κατ' αύτού δικαστικώς, δικαιολογείται έκ τής άνάγκης οίκονομιών είς τά δημόσια οίκονομικά, ύπό τάς γνωστάς περιστάσεις, τάς δποίας περιχώμεθα. Και άφού άπαγορεύεται ή κατά τού Δημοσίου έκτέλεσις, προϋποτιθεμένου ότι τό Δημόσιον θά έπεθύμη νά ίκανοποιή τά δίκαια τών πολιτών έναντι αύτού, είναι συνεπές πρός τήν άρχήν τού νόμου νά μή συγχωρήται ή έπίδοσις έπιταγής πρός πληρωμήν τών δικαιούμων. Άλλ' ή διάταξις έκείνη περί τού κατ' έξαίρεσιν τής άρχής τού νόμου συγχωρηθέντος τής έπιταγής πρός πληρωμήν μέ καθωρισμένην παγίως άμοιβήν δικηγόρου έκ δραχ. 30.000 κεφαλαίου πρέπει νά θεωρηθή, ότι έκ παραδρομής διετυπώθη.

Είναι άλλως άτενόχωρον, ότι τό Κράτος, τό δποίον έκτιμά τό δφειλόν λειτούργημα τού δικηγόρου και τήν ίδιαζουσαν θέσιν του πρός φύλαξιν τού Δικαίου, έναν φυσικά προθέσεως και έν τή άποφάσει του νά γίνωνται οίκονομίαι, διά τής διατάξεως αύτής έκαλλιέργησε τήν έντύπωσιν, ότι ήλησμόνησε πρός στιγμήν τήν έν τή πολιτειακή τάξει θέσιν τού δικηγόρου.

Ή διάταξις τών 30.000 δραχμών πρέπει άσφαλώς νά καταργηθή, ώς έκ παραδρομής τεθείσα. Και νά νομοθετηθή, μέ συνέπειαν πρός τήν άρχήν τού Νόμου, ότι οϋδεμία άμοιβή δικηγόρου είναι συγχωρητή.

Θά γνωρίζουν οϋτω οί δικηγόροι, ότι έργάζονται διά τά δημόσια οίκονομικά, άνευ νά έμφανίζεται είς τόν νόμον, ότι τό Κράτος έκτιμά τήν έργασίαν των τόσον ταπεινώς και άναξίως διά τήν θέσιν των, προκειμένου περί τών ίδίων του οίκονομικών, δταν έναντι τού κοινού πολίτου καθορίζη τό έλάχιστον δριον άμοιβής δι' έπιταγήν είς δραχ. 105.000, διά νά μή άναφέρωμεν τό μέγιστον τών δραχμών 700.000.

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΙΣ ΔΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 3514

Συμφωνώ πρός τήν άποψιν τού κ. Δ. Παναγή (ΕΕΔ 1952 σ. 553) ότι θά έπρεπε νά είχεν άπλουθή ή έκπλήρωσις τών έκ τού ν. 3514 ύποχρεώσεων τών έργοδοτών έναντι τών έστρατευμένων και έν άφράστοις μισθοίς διά τής «ποινικής άπειλής» τού ν. 690, δοθέντος ότι και κατέναντι τών τελευταίων ύπερτερούντων τήν Πατρίδα έπιβάλλεται ή άνάλληπτος τήρησις τών ρηθεισών ύπερχρεώσεων έκείνων, δι' ό και ύπερθεματίζω είς τήν ήμετέραν έπιμέλειαν πρός θεμιτήν τοιαύτην «sanctio pragmatica» ύπό τών άρμοδίων τού Ύπουργείου Έργασίας.

Διότι, έφ' δσον τό γράμμα τής διατάξεως, ώς και ό κ. Α. Παναγής δέχεται, είναι ύπέρ τής έν τή γνωματεύσει μου άπόψεως, δοθέντος ότι ό έφέδρος «δέν» άπασχολείται «πράγματι» παρά τή έργοδότη, ένφ έξ άλλου και «οϋδεμία ρήσις περί έφεδρικού έπιδόματος» γίνεται έν τή § 1 τού άρθρου μόνου τού ν. 690, δυσκόλως θά ήδύνατο νά ύποστηριχθή τις τήν ύπαρξιν «ποινικής εύθύνης» τού τελευταίου έν μή άμπροσθέσει καταβολή τού έφεδρικού έπιδόματος έπεινω, άν δέν είναι όπαδός τής «Gesetzesanalogie» τής έν τή Έπιστήμη τού Ποινικού Δικαίου τής χιτλερικής Γερμανίας ίδιαιτέρως άναπτυχθείσης και αύτοθι τελικώς μή άπικρατησάσης (βλ. έκτός άλλων και Schönke, Kommentar zum StGB, 6. Auflage 1951 § 2 II, καθ' ον «unzulässig ist die Analogie im Strafrecht insofern, als der Strafrichter *keine neuen Deliktstatbestände* schaffen und auch *keine Verschärfung* gesetzlicher Tatbestände und Strafen vornehmen darfeine derartige Lückenausfüllung ist als freie Rechtafindung unzulässig...»). Τήν *άνυπαρξίαν* δέ «τυπικής μορφής» έγκλήματος έν τή προκειμένη περιπτώσει δέν δύναται νά θεραπεύση ή έν § 2 τού άρθρου 2 τού ν. 2007|1952 «περί χορηγίας, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τού Α.Ν. 1623|1951 «περί άναστολής διώξεως άδικημάτων τινών κλπ.» έπωνυμία τού νόμου 690 περί καθυστερήσεως ύπό τών έργοδοτών μισθών, ήμερομισθίων, έφεδρικών έπιδομάτων και πάσης φύσεως παροχών, δφειλομένων είς τούς στρατευθέντας και μή άπαλλήλους και έργάτας αύτών, είναι προσωνυμίαν δέν έσχεν οϋτος άμα τή είς φώς προαγωγή του (βλ. Κώδικα Θεμίδος 1945 σ. 606 και *Μακυροπούλου*, Ποινικός Κώδιξ 1951 σ. 722). Τούτο δέ άνεξαρτήτως τού γεγονότος ότι, και ύπαρχοντος τού τίτλου τούτου τού νόμου άμα τή δημοσιεύσει του, δέν θά ήτο νομικώς έπιτετραμμένον νά ίδρυθή έγκλημα, έκ τής έπιγραφής αύτού, έφ' δσον δέν έστοιχειοϋτο τούτο έν τή κειμένφ τού νομοθετήματος.

Δρ. *Ν. Β. Κορφιάτης*, τ. Εισαγγελεύς

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

Νέος Καθηγητής

Ή Νομική Σχολή τού Πανεπιστημίου Άθηνών δι' αποφάσεως της άνέδειξεν έκτακτον καθηγητήν τού Έμπορικού Δικαίου τόν μέχρι τούδε ύφηγητήν κ. Κωνστ. Ρόκαν.

Ό νέος καθηγητής, διακεκριμένος έπιστήμων και άκαταπόνητος θεωρητικός έρμηνευτής τού Έμπορικού Δικαίου, μέ σειράν έπ' αύτού μελετών, έτιμήθη άξίως και ή άναγνώρισις τών πολυτίμων είς τήν έπιστήμην ύπηρεσιών του συνδέεται και πρός τήν βεβαιότητα ότι άπό τής νέας του θέσεως θά άναπτύξη όλον τόν θερμαίνοντα αύτόν πρός τήν έπιστήμην ζήλον, έπ' ώφελεία τού ένδιαφέροντος, μέ τά ποικίλα προβλήματά του, κλάδου αύτού τού Δικαίου.

Ή «Έπιθεώρησις Έργατικού Δικαίου» συγχαίρει θερμότατα τόν κ. Κωνστ. Ρόκαν και τήν δπό τήν διεύθυνσίν του έγκριτον «Έπιθεώρησιν τού Έμπορικού Δικαίου».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεῦχος 12 (258)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουνίου 1952

Η ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΚΥΡΩΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ*

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΠΛΑΤΣΙΟΥ, Δικηγόρου

I

1. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 484|1951 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἀνωτ. σ. 30), χαρακτηρίζουσα δικονομικῶς τὴν καθ' ὑποφορὰν προβληθεῖσαν διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ ἄνευ τῶν νομίμων διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ἐθεώρησε ταύτην ὡς ἀντένστασιν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἐπεξηγηματικῆς αἰτιολογίας, ἀναλυούσης ἢ θεμελιούσης τὸν δογματικῶς δοθέντα δικονομικὸν χαρακτηρισμόν.

Ὁμοίως καὶ πρὸ ταύτης ἡ Α.Π. 173|1951 (ΕΕΔ 10, 568) τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, καθ' ὃν ἐν τῇ γενομένῃ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεώς του δὲν περιείχοντο τὰ οἰκογενειακὰ αὐτοῦ βάρη, ἐθεώρησεν ὡς ἀντένστασιν, προβαλλομένην κατὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, ὅτι κατήγγειλεν οὗτος τὴν ἐπίδικον σύμβασιν ἐργασίας. Καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν περιέχει, ἔστω καὶ ἐμμέσως, οὐδεμίαν ἐπεξηγηματικὴν αἰτιολογίαν.

Ὅμως, ἡ πρὸ τούτων, πρώτη ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 407|1947 (ΕΕΔ 7, 172) ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν θεωρεῖ ὑπόχρεων τὸν ἐνάγοντα ἐπὶ ἀπολήψει τῶν μισθῶν ὑπερημερίας ἀκύρως, ἄνευ τῶν νομίμων διατυπώσεων, ἀπολυθέντα μισθωτόν, ὅπως καθορίσῃ τὸν λόγον τῆς ἀκυρότητος τῆς γενομένης ἀπολύσεώς του, «διότι ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς ἀποτελεῖ ἔνστασιν, καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται ἡ ἐναγομένη νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ, πρὸς νομιμοποίησιν τῆς μὴ γενομένης ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος». Ἄρα κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, οὔτε κατ' ἀντένστασιν ὑποχρεοῦται ὁ ἐνάγων μισθωτός, ὅπως καθορίσῃ τὸν λόγον τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ἰσχυριζόμενος πόσας καὶ ποίας διατυπώσεις ταύτης δὲν ἐτήρησεν ὁ ἐναγόμενος.

Οὕτω φαίνεται, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεμακρύνθη διὰ τῶν δύο νεωτέρων ἀποφάσεών του τῆς ὀρθῆς, ὡς νομίζομεν, λύσεως, ἣν ἔδωσεν εἰς τὸ ζήτημα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 407|1947 ἀποφάσεώς του, καὶ μάλιστα ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτιολογίας ἡ ἀνάλυσεως τῆς νέας ἀπόψεώς του, καθιστώσης δεδικαιολογημένην καὶ πειστικὴν τὴν μεταστροφήν του ταύτην (1).

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐν ἀρχῇ Α.Π. 484|1951 ἐθεώρησε μάταιον νὰ ἐρευνήσῃ προβληθέντας λόγους ἀναιρέσεως, σχετικοὺς μὲ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ περὶ μὴ τηρήσεως ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῶν νομίμων διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον τὸ διατακτικὸν τῆς ἀναιρεσιβληθείσης ἀποφάσεως ἐπεστηρίζετο ἀρκούντως ἐπὶ μὴ πλημμελοῦς διὰ λόγου ἀναιρέσεως ἑτέρας, ἐπαλλήλου, αἰτιολογίας ταύτης.

Οὕτω παραμένει ἀνοικτὸν ἀκόμη τὸ ζήτημα, περὶ τοῦ τίνι τῶν διαδίκων ἀνήκει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ, περὶ τῆς μὴ τηρήσεως ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἠσχολήθη οὔτε καὶ ἡ προγενεστέρα ὑπ' ἀριθ. 173|1951 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

2. Μὲ τὰ θέματα τοῦ δικονομικοῦ χαρα-

(*) Τὸ παρὸν ἄρθρον ἔχει ὡς λογικὴν προϋπόθεσιν τὴν ἀρχήν, ὅτι οἱ περὶ βάρους ἀποδείξεως κοινοὶ δικονομικοὶ κανόνες ἰσχύουσι καὶ ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ ν. ΓΨΟΔ' καὶ ἑπομένως δεσμεύονται ὑπὸ τούτων τὰ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δικάζοντα Δικαστήρια—Πρωτοδίκης καὶ Πρωτοδικεῖον. Τὴν ὀρθότητα τῆς ἀρχῆς ταύτης οὔτε ἀμφισβητεῖ, οὔτε συζητεῖ κάν. Ἁπλῶς τὴν προϋποθέτει ὡς λογικὸν θεμέλιον τῶν περαιτέρω ἀναπτύξεών του.

Ὁ Ἄρειος Πάγος ὅμως διὰ τῆς ἐσχάτως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 129|1952 ἀποφάσεώς του (ἀνωτ. σελ. 522) ἀρνητικῶς ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦτο, δεχθεὶς ὅτι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δὲν ἰσχύουσιν οἱ κοινοὶ δικονομικοὶ κανόνες περὶ βάρους ἀποδείξεως (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 140|1951, Θέμ. ΞΒ' σελ. 583).

Εἰς τὴν λύσιν ὅμως ταύτην εἶναι ἀντίθετοι αἱ ἐν τῷ κειμένῳ, ὑπὸ Ι, ἀναφερόμεναι τρεῖς ἀποφάσεις τούτου, εἰς τὰς ὁποίας πρόσθες καὶ τὴν Α.Π. 192|1951 (ΕΕΔ 10, 583), καθ' ἣν ὁ ἀμφισβητῶν τὴν ὑπαρξιν θέσεως προαληπτέου κατὰ τὸν νόμον 751|1948 παρὰ τινι ἐπιχειρήσει ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, ἀποτελοῦντος καταλυτικὴν ἔνστασιν τῆς ἀρειδομένης ἐπὶ τῆς διὰ πράξεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ νόμου τούτου τοποθετήσεως ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ ἀρνητικὴν ἀπάντησιν εἰς ταύτην.

Οὕτως ἅπασαι αἱ ἀποφάσεις αὗται τοῦ Ἀρείου Πάγου τάσσονται ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσχύος τῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως ὁρισμῶν τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ.

---

1) *Σημ. ΕΕΔ :* Ἴδε ὅμως καὶ τὰς νεωτάτας ἐν σελ. 631 καὶ σελ. 628 ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου 263|1952 καὶ 265|1952.

κτηρισμοῦ, τοῦ πρατεινομένου ὑπὸ τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἰσχυρισμοῦ περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν ἐν τῇ καταγγελίᾳ αἱ νόμιμοι διατυπώσεις, ὡς καὶ τοῦ βάρους τῆς ἀποδείξεως τούτου, ἀσχολοῦνται καὶ αἱ κάτωθι τῆς εἰρημένης Α.Π. 484] 1951 δημοσιευόμεναι παρατηρήσεις τοῦ ἐγκρίτου συναδέλφου *Βασ. Παντ. Βασιλείου* (ἀνωτ. 31 καὶ ἑπ.), συμφωνοῦντος μὲ τὴν περὶ ἀντενστάσεως ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Μάλιστα ὁ συγγραφεὺς ἐπαρκῶς ἀναλύει καὶ θεμελιοῖ τὴν ἄποψιν ταύτην (§ 2 τῶν παρατηρήσεων) καὶ περαιτέρω (ὑπὸ 3) δέχεται, ὡς πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τοῦ ὡς ἄνω ἰσχυρισμοῦ, ὅτι τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν ἐνιστάμενον ἐργοδότην καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἀντενιστάμενον μισθωτόν, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἰσχυούσῃ Πολιτικῇ Δικονομίᾳ κανόνος ὅτι τὸ βάρος τῆς προτάσεως ὡρισμένου ἰσχυρισμοῦ συμπίπτει μὲ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τούτου.

Ἐπειδὴ ὅμως, τόσον αἱ ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτιολογίας ἀποφαινόμεναι δογματικῶς καὶ μονολεκτικῶς ὡς ἄνω δύο ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅσον καὶ ἡ ἐν λόγῳ τὰ μάλα ἐπιμεμελημένη ἀνάλυσις τοῦ ἐγκρίτου συναδέλφου δὲν νομίζομεν, ὅτι ἔδωσαν τὴν ὀρθοτέραν λύσιν εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα, ἃς μᾶς ἐπιτραπῇ ἡ ἐπάνοδος πρὸς ἐπανεξέτασιν αὐτῶν διὰ τῶν φιλοξένων στηλῶν τῆς παρούσης Ἐπιθεωρήσεως, ἐφ' ὅσον μάλιστα μόνον ὑποτυπωδῶς τὰ ἐθίξαμεν ἐν τῷ δημοσιευθέντι (ΕΕΔ 10, 1255 κ. ἑπ.) ἄρθρῳ μας περὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

II

1. Ὡς γνωστὸν ἀντένστασις (replicatio) εἶναι ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγόντος κατὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου, ἤτοι νέος πραγματικὸς ἰσχυρισμὸς τούτου, ἔχων τὸν αὐτὸν πρὸς τὴν ἔνστασιν λόγον, ὃν ἔχει αὕτη πρὸς τὴν ἀγωγήν (*Οἰκονομ.* Γεν. Ἀρχ., § 92 σημ. 2).

Ἂς ἴδωμεν ὅθεν δι' ὀλίγων τὸν «λόγον», τὸν ὁποῖον ἔχει ἡ ἔνστασις πρὸς τὴν ἀγωγήν, δηλ. τὴν σχέσιν τῶν χαρακτηριζομένων ὡς «ἐνστάσεις» αὐτοτελῶν πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου πρὸς τοὺς διὰ τῆς ἀγωγῆς διατυπουμένους τοιούτους τοῦ ἐνάγοντος, διότι τὸν αὐτὸν «λόγον», τὴν αὐτὴν σχέσιν ἔχει καὶ ἡ ἀντένστασις πρὸς τὴν ἔνστασιν. Ἐν τῇ ἐρευνῇ ταύτῃ θὰ ἐπισημάνωμεν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τὸ μὲν τῆς ἐνστάσεως (ἢ τῆς ἀντενστάσεως), τὸ δὲ τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως (εἰς τὴν ἀγωγὴν ἢ τὴν ἔνστασιν), διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται σαφὴς διάκρισις τῆς ἐνστάσεως ἀπὸ τῆς ἀπαντήσεως, ὡς γενικῶς γίνονται δεκτὰ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ. Θὰ φθάσωμεν δὲ διὰ ταύτης εἰς ὀρθὸν δικονομικὸν χαρακτηρισμόν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, δι' ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ἐργοδότου «ὅτι κατήγγειλε τὴν ἐπίδικον ἐργασιακὴν σύμβασιν», ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ ἑτέρου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, ὅστις συνήθως καθ' ὁποφορὰν περιέχεται ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀγωγῇ του, ὅτι «ἡ ἀπόλυσίς του τυγχάνει ἄκυρος, ἅτε μὴ γενομένη κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118]1945, ὡς ἰσχύει νῦν».

2. Κύριον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῶν ἐνστάσεων ἐν εὐρείᾳ ἢ δικονομικῇ ἐννοίᾳ (ὑφ' ἣν δηλ. περιλαμβάνονται αἵ τε γνήσιαι καὶ αἱ καταχρηστικαὶ ἐνστάσεις) εἶναι ὅτι αὗται περιέχουν νέα πραγματικὰ περιστατικά, ξένα πρὸς τ' ἀποτελοῦντα τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς.

Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κριτήριον τῆς διακρίσεως τῆς ἐνστάσεως ἀπὸ τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως εἰς τὴν ἀγωγήν. Διότι ἡ μὲν ἀρνητικὴ ἀπάντησις συνίσταται εἰς (τροποποιημένην ἢ ἀτροποποίητον) ἄρνησιν τῆς ἱστορικῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς νομικῆς θεμελιώσεως ταύτης, χωρὶς νὰ περιέχῃ νέα πραγματικὰ γεγονότα (νομικὰ γενόμενα), ἡ δὲ ἔνστασις, ἂν καὶ παραδέχεται τὴν ἱστορικὴν καὶ νομικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, περιέχει νέα πραγματικὰ περιστατικά, ξένα πρὸς τὰ τοιαῦτα τῆς ἀγωγῆς, τὰ ὁποῖα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ ἐμποδίζουσι τὴν γένεσιν τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀσκουμένου δικαιώματος (ἐνστάσεις διακωλυτικαὶ τῆς γενέσεως τοῦ δικαίου τῆς ἀγωγῆς) ἢ καταλύουσιν (ἀναιροῦσιν) αὐτοδικαίως τὸ γεννηθὲν ἤδη δικαίωμα τοῦτο (ἐνστάσεις καταλυτικαὶ τοῦ δικαίου αὐτῆς), ἀφ' ἑτέρου δὲ συνίστανται εἰς ἴδιον δικαίωμα τοῦ ἐνισταμένου, ἀντίθετον καὶ πολέμιον πρὸς τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀσκούμενον τοιοῦτον, τοῦ ὁποίου ἐμποδίζει καὶ παραλύει τὴν ἐνέργειαν (ἐνστάσεις διακωλυτικαὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαίου τῆς ἀγωγῆς). Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἔχομεν ἐνστάσεις γνησίας (exceptiones juris) ἢ ὑπὸ οὐσιαστικὴν ἔννοιαν, ἐνῷ εἰς τὰς δύο πρώτας πρόκειται περὶ καταχρηστικῶν ἐνστάσεων (exceptiones facti) ἢ ἐν τυπικῇ ἢ δικονομικῇ ἐννοίᾳ. (Περὶ πάντων τούτων ὅρα ἀντὶ πάντος ἄλλου, *Οἰκονομ.*, ἔνθ' ἀνωτ. § 89 καὶ ἑπ. σελ. 279 καὶ ἑπ., *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί, 1947 § 135 σελ. 296).

3. Ὡρισμένα πραγματικὰ γεγονότα (νομικὰ γεγονότα) ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένου κανόνος δικαίου θεμελιοῦν τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος (ἀγωγήν). Ἀρνητικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀγωγὴν ἔχομεν, ὅταν ὁ ἐναγόμενος ἐμφανίζῃ τὰ νομικὰ ταῦτα γεγονότα ὡς μὴ ὑπάρξαντα ἢ ἄλλως ὑπάρξαντα. Ὅταν ὅμως οὗτος εἰσάγῃ εἰς τὴν δίκην νομικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα, ἐπὶ τῇ βάσει ἑτέρου, ἐπικαλουμένου ὑπὸ τούτου κανόνος δικαίου, ἀντιθέτου πρὸς τὸν θεμελιοῦντα τὴν ἀγωγικὴν ἀξίωσιν τοιοῦτον, συνεπάγονται τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς ὡς ἀβασίμου, προτείνει ἔνστασιν. Ὁ θεμελιῶν δὲ ταύτην ἀντίθετος κανὼν δικαίου προϋποθέτει τοὺς ὅρους ἢ τὰ νομικὰ γεγονότα (τὸ πραγματικὸν) τοῦ κανόνος δικαίου, τοῦ θεμελιοῦντος τὴν ἀγωγὴν καὶ ἐπὶ πλέον προϋποθέτει ἑτέρους ὅρους ἢ νομικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα, ὑπάρχοντα, συνεπάγονται τὴν ματαίωσιν τῶν ἐννόμων συνεπειῶν τοῦ θεμελιοῦντος τὴν ἀγωγὴν κανόνος δικαίου, δι' ἀπορρίψεως ταύτης.

Οὕτω, κατ' ἄλλην διατύπωσιν, τὸ ἀκριβὲς κριτήριον τῆς διακρίσεως τῆς ἐνστάσεως ἀπὸ τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως εἶναι τὸ κατὰ πόσον ὁ θεμελιῶν τὸν προβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἰσχυρισμὸν κανὼν δικαίου προϋποθέτει ἢ μὴ τὰ νομικὰ γεγονότα (τὸ πραγματικὸν) τοῦ κανόνος δικαίου τοῦ θεμελιοῦντος τὴν ἀξίωσιν (ἀγωγήν) τοῦ ἐνάγοντος. Εἰς τὴν καταφατικὴν περίπτωσιν ἔχομεν ἔνστασιν, ἄλλως ἀρνητικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν

ἀγωγήν. (Ἐκτενεστέραν ἀνάλυσιν τῶν ἀνωτέρω ὅρα ἐν ***Ἐμ. Μιχελάκη***, «Ἔνστασις καὶ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀγωγήν» ἐν ΕΕΝ ΙΖ', 401 κ. ἑπ., ἰδίᾳ σελ. 403|404, ἔνθα καὶ περαιτέρω παραπομπαί).

4. Τ' ἀνωτέρω (ὑπὸ II, 2 καὶ 3) ἐκτεθέντα ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀντενστάσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔνστασιν, ὡς καὶ τὴν διάκρισιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως (εἰς τὴν ἔνστασιν). Οὕτω ἡ ἀντένστασις περιέχει νέα αὐτοτελῆ πραγματικὰ περιστατικὰ (νομικὰ γεγονότα), ξένα πρὸς τ' ἀποτελοῦντα τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς ἐνστάσεως τοιαῦτα. Διακρίνεται δὲ καὶ ἡ ἀντένστασις, ὡς καὶ αἱ ἐνστάσεις, εἰς γνησίαν, ἤτοι διακωλύουσαν τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαίου τῆς ἐνστάσεως καὶ εἰς καταχρηστικὴν τοιαύτην, ἤτοι διακωλύουσαν τὴν γένεσιν ἢ καταλύουσαν τὸ γεννηθὲν ἤδη δίκαιον ταύτης (τῆς ἐνστάσεως).

Περαιτέρω ὁ θεμελιῶν τὴν ἀντένστασιν κανὼν δικαίου προϋποθέτει τοὺς ὅρους ἢ τὰ νομικὰ γεγονότα (πραγματικὸν) τοῦ κανόνος δικαίου, τοῦ θεμελιοῦντος τὴν ἔνστασιν.

Διακρίνεται δὲ ἡ ἀρνητικὴ ἀπάντησις (εἰς τὴν ἔνστασιν) ἀπὸ τῆς ἀντενστάσεως κατὰ τὸ ὅτι ἡ μὲν πρώτη, χωρὶς νὰ περιέχῃ νέα πραγματικὰ περιστατικὰ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα τῆς ἐνστάσεως, ἀρνεῖται τὴν βάσιν ταύτης, ἡ δὲ δευτέρα (ἡ ἀντένστασις δηλ.) περιέχει νέα πραγματικὰ περιστατικά, ξένα πρὸς τὰ τοιαῦτα τῆς ἐνστάσεως, τὰ ὁποῖα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ διακωλύουσι τὴν γένεσιν τοῦ δικαίου ταύτης (τῆς ἐνστάσεως) ἢ καταλύουσι τοῦτο γεννηθέν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐμποδίζουσι τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ. Ἄλλως, κατὰ τὴν ἑτέραν διατύπωσιν, ἡ ἀρνητικὴ ἀπάντησις εἰς τὴν ἔνστασιν περιέχει πραγματικὰ γεγονότα, ἐρειδόμενα ἐπὶ κανόνος δικαίου, μὴ προϋποθέτοντος τὰ νομικὰ γεγονότα τοῦ θεμελιοῦντος τὴν ἔνστασιν κανόνος δικαίου. Ἤτοι ὁ θεμελιῶν τήν τε ἔνστασιν καὶ τὴν ἀρνητικὴν εἰς ταύτην ἀπάντησιν κανὼν δικαίου εἶναι ὁ αὐτός, οἱ ὅροι ὅμως ἢ τὰ νομικὰ γεγονότα (τὸ πραγματικὸν) τούτου ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιπτώσεων ἐμφανίζονται ὑπὸ ἀντίστροφον μορφήν.

5. Ἡ ἔνστασις διαφέρει τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὸ ὅτι ἡ δύναμις αὐτῆς εἶναι ἀπαλλακτικὴ μόνον, σκοπὸν ἔχουσα, ἐὰν ἐπιτύχῃ, τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐναγομένου, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν καταδίκην τοῦ ἐνάγοντος.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ὁ ἐνιστάμενος ἐξομοιοῦται μὲ τὸν ἐνάγοντα, ὀφείλων ἕνεκα τούτου νὰ ἐκθέσῃ τὰ γεγονότα, τ' ἀποτελοῦντα τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς ἐνστάσεώς του, τὴν ὁποίαν, ἐν ἀρνήσει τοῦ ἀντιδίκου του, δέον ν' ἀποδείξῃ οὗτος (***Οἰκονομ.*** ἔνθ. ἀνωτ. § 91 γ').

Εἰς τὰ γεγονότα δὲ ταῦτα ὑπάγεται καὶ ὁ τυχὸν ἀπαιτούμενος ὑπὸ τοῦ νόμου τύπος (ὡρισμέναι διατυπώσεις) δικαιοπραξίας τινός, ὅταν αὕτη ἀποτελῇ τὴν ἱστορικὴν βάσιν ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως, διότι οὗτος ἀνάγεται εἰς τὰς ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς δικαιοπραξίας ταύτης, ἤτοι εἰς τὰ πραγματικὰ περιστατικά, τὰ κατὰ νόμον ἀναγκαῖα πρὸς παραγωγὴν εἰδικῶς τοῦ δικαίου τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐνστάσεως, κατὰ τὰς περιστάσεις.

Ἑπομένως τὴν τήρησιν τῶν τυχὸν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων (τύπου) τῆς συγκεκριμένης δικαιοπραξίας, ἧτις χρησιμεύει ὡς ἱστορικὴ βάσις ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως, ὀφείλει νὰ ἐκθέσῃ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀποδείξῃ ὁ ἐπικαλούμενος αὐτὴν ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος (ἐνιστάμενος). Ὁ δὲ ἀντίδικος τούτου (τοῦ ἐπικαλουμένου δι' ἀγωγῆς ἢ δι' ἐνστάσεως τὴν δικαιοπραξίαν ταύτην), ἀμφισβητῶν τὴν τήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, δὲν προτείνει ἔνστασιν (κατὰ τῆς ἀγωγῆς) ἢ ἀντένστασιν (κατὰ τῆς ἐνστάσεως), ἀλλὰ ἁπλῶς ἀρνεῖται τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ἢ τῆς ἐνστάσεως (***Ψαρρᾶς*** καὶ ***Ρουσσόπουλος***, ἀναφερόμενοι ὑπὸ τοῦ ***Λιβαδᾶ***, ἐν ***Οἰκον.—Διβ.*** Ἐγχειρ. § 170 σημ. 1) (*).

Ἀπεναντίας νομικὰ γεγονότα, ἀποτελοῦντα γενικοὺς ὅρους, ἀναγκαίους διὰ τὴν γένεσιν πάσης ἐννόμου σχέσεως ἢ παντὸς δικαιώματος, ἀνάγονται εἰς τὰς ἐξ ὑποκειμένου προϋποθέσεις τοῦ κύρους αὐτῶν, αἵτινες πάντοτε τεκμαίρονται, ὅτι συντρέχουσιν εἰς τὴν συγκεκριμένην καθ' ἕκαστον περίπτωσιν, καθ' ἣν ἔννομός τις σχέσις ἢ δικαίωμά τι ἀποτελεῖ τὴν βάσιν ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως. Ἑπομένως εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ ἀντίδικος τοῦ ἐπικαλουμένου, δι' ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως, συγκεκριμένην ἔννομόν τινα σχέσιν ἢ δικαίωμά τι, ἰσχυριζόμενος τὴν ἔλλειψίν τινος ἐκ τῶν ὡς ἄνω γενικῶν ὅρων (ἐξ ὑποκειμένου προϋποθέσεων), προτείνει ἔνστασιν (κατὰ τῆς ἀγωγῆς) ἢ ἀντένστασιν (κατὰ τῆς ἐνστάσεως), αὐτὸς ὀφείλων νὰ ἐκθέσῃ καὶ ἀποδείξῃ τ' ἀποτελοῦντα τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς ἐνστάσεως ἢ ἀντενστάσεως πραγματικὰ περιστατικά (***Ἐμ. Μιχελάκη***, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 405—406). Ἡ τοιαύτη δὲ ἔνστασις (ἢ ἀντένστασις) εἶναι ἐκ τῶν διακωλυτικῶν τῆς γενέσεως τοῦ, καθ' οὗ στρέφεται αὕτη, δικαιώματος, διότι τ' ἀποτελοῦντα ταύτας περιστατικά, οἷα εἶναι τὰ στρεφόμενα περὶ τὴν δικαιοπρακτικὴν ἢ δικανικὴν ἱκανότητα τοῦ προσώπου (π.χ. ἀνηλικότης, παραφροσύνη) ἢ τοῦ πράγματος (π.χ. ὅτι εἶναι ἐκτὸς συναλλαγῆς) ἢ περὶ τὴν οὐσιοδαιότητα τῆς πράξεως (π.χ. εἰκονικότης), ἐλλείποντα ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐμποδίζουν τὴν γένεσιν τοῦ ὑπὸ ἄσκησιν δι' ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως δικαιώματος (***Οἰκονομ.***, ἔνθ' ἀνωτ. § 90 σημ. 1).

III

1. Μετὰ τὴν, κατὰ τ' ἀνωτέρω (ὑπὸ II), σύντομον ἔκθεσιν τῶν γενικῶς παραδεδεγμένων ἀρχῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἐνστάσεως πρὸς τὴν ἀγωγὴν καὶ τῆς ἀντενστάσεως πρὸς τὴν ἔνστασιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ

(*) Τ' ἀνωτέρω δέχεται καὶ ὁ ***Α. Δημακόπουλος*** εἰς τὰς ἐν Ἠθικῇ ΣΒ' 505 παρατηρήσεις του ὑπὸ τὴν Α.Π. 192|1951, ἔνθα ὑποστηρίζει γενικῶς, ὅτι ὁ προσβάλλων δικαιοπραξίαν τινὰ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (οἷα ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας) ὡς ἄκυρον, ἰδίᾳ δι' ἔλλειψιν τῶν ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεων τοῦ κύρους αὐτῆς, ἐν αἷς καὶ οἱ τηρητέοι τύποι, δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀκυρότητα ταύτην. Ταύτην δέον ν' ἀποδείξῃ ὁ ἀντίδικός του, ὁ ἐξ ὧν δικαίωμα ἐκ τῆς δικαιοπραξίας αὐτῆς, ἀποδεικνύων τὴν τήρησιν τῶν ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεων τοῦ κύρους της. Παραπέμπει μάλιστα εἰς σύμφωνον γνώμην τῶν ***Ψαρρᾶ - Ρουσσοπούλου*** (ἔνθ' ἀν.), ***Εὐκλείδου*** § 174 σημ. 6, 7 καὶ ***Ι. Σημαντήρα***, Περὶ βάρους ἀποδείξεως §§ 23 καὶ 24.

περί τῆς διακρίσεως τούτων (ἐνστάσεως καί ἀντενστάσεως) ἀπό τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως (εἰς τήν ἀγωγήν ἤ τήν ἔνστασιν) δέον νά χωρήσωμεν ἐν τῇ παραγράφῳ ταύτῃ, βάσει τῶν ἀρχῶν τούτων, εἰς ἀνάλυσιν καί ὁρθόν δικονομικόν χαρακτηρισμόν τῶν ἀμοιβαίων ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων ἐπί τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἐργοδότης Α ἀπολύει τόν μισθωτόν Β, τυγχάνοντα ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων κατά τῆς ἀνεργίας κατά τόν Α.Ν. 1846|1951, χωρίς νά τηρήσῃ τάς, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, ἐπιβαλλομένας ὑπό τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει νῦν, διατυπώσεις. Ὁ ἀπολυθείς μισθωτός, μή προτιθέμενος νά ἐπιδιώξῃ τήν καταβολήν αὐτῷ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, θεωρεῖ ἕνεκα τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του (Α.Κ. 180) ὡς συνεχιζομένην τήν σύμβασιν ἐργασίας καί τόν ἐργοδότην ὡς περιελθόντα εἰς ὑπερημερίαν ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του (Α.Κ. 656), μή ἀπαιτουμένης κἂν τῆς πραγματικῆς προσφορᾶς τούτων (Α.Κ. 350). Ἡ ὑπερημερία αὕτη τοῦ ἐργοδότου (δανειστοῦ, ὡς πρός τήν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ) δέν λύει τήν σύμβασιν ἐργασίας (*Ι. Καποδίστριας*, ἐν Ἑρμ.Α.Κ. 349—360, ἀριθ. 617, 8, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχικόν, § 33, *Κ. Καυκᾶς*, ὑπό τό ἄρθρ. 656 § 2, σ. 314). Ἑπομένως ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐπί τόν μισθόν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ., εἶναι ἀξίωσις μισθοῦ, ἤτοι ἀξίωσις τῆς συμβατικῆς ἀντιπαροχῆς καί οὐχί διαφέροντος ἡ ἀποζημιώσεως, διότι οὗτος δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τόν μισθόν καί κατευθύνεται ἐπί τόν μισθόν, ὡς συμβατικήν ἐνοχήν (*Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. ὑπό τό ἄρθρ. 656, § 3 σ. 589, *Κ. Τριανταφυλλ.*, Σχέδιον Ἐνοχικοῦ Δικαίου § 85, *Π. Ζέπος*, Εἰδικόν, σελ. 354, σημ. 2).

Ἐγείρει δθεν ὁ ἐν τῷ ἄνω παραδείγματι μισθωτός Β ἐμπροθέσμως (ἄρθρ. 3 ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946) ἀγωγήν κατά τοῦ ἐργοδότου Α, διά τῆς ὁποίας ἀξιοῖ τούς ἀπό τῆς δι' ὁρίου ἀπολύσεως καί ἐντεῦθεν μισθούς του (ὑπερημερίας).

2. Κατά τῆς τοιαύτης ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀγωγῆς τοῦ Β, δι' ἧς οὗτος, ὡς εἴρηται, ἐνασκεῖ τήν ἐπί τόν μισθόν ἀξίωσίν του, λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του, οὗτος (ὁ Α) δύναται νά ἰσχυρισθῇ, ὅτι κατήγγειλε τήν ἐπίδικον σύμβασιν ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμός οὗτος τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, διά νά εἶναι πλήρης καί οὐσιώδης διά τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, δέον νά περιέχῃ προσέτι, ὅτι ἡ καταγγελία ἐγένετο κατά τάς ἐπιταγάς τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, τηρηθεισῶν ἁπασῶν τῶν διατυπώσεων τούτου, ὁπότε καί μόνον ἡ τοιαύτη καταγγελία εἶναι ἔγκυρος καί συνεπάγεται ἔννομα ἀποτελέσματα, ἐφ' ὅσον, ὡς προϋπετέθη, ὁ ἐνάγων μισθωτός εἶναι ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων κατά τῆς ἀνεργίας προσώπων κατά τόν Α.Ν. 1846|1951 καί διά τῆς ἐγερθείσης ἀγωγῆς του ἐπελέξατο (1) τήν ἐπιδίωξιν τῶν μισθῶν ὑπερημερίας καί οὐχί τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112. Δηλ. ἡ τυχόν γενομένη (καί ἐπικαλουμένη ἤδη κατά τήν δίκην) ὑπό τοῦ ἐργοδότου τακτική ἢ ἄτακτος καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ μισθωτοῦ τούτου κατά τόν ν. 2112, ἢ τό β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 δέν συνεπάγεται οὐδεμίαν ἔννομον συνέπειαν διά τήν ἐργασιακήν σύμβασιν ταύτην, ἥτις ὡς προϋπετέθη, ρυθμίζεται, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν λύσιν αὐτῆς, ὑπό τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Οὕτω διατυπούμενος ὁ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμός τοῦ ἐργοδότου συνιστᾷ ἔνστασιν καταλυτικήν τοῦ διά τῆς ἀγωγῆς ἀσκουμένου δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπί τόν μισθόν, ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου προβλητέαν καί ἀποδεικτέαν κατά τ' ἀποτελοῦντα τήν ἱστορικήν βάσιν ταύτης πραγματικά περιστατικά, εἰς τά ὁποῖα, ὡς εἴρηται ἤδη, ὑπάγονται καί αἱ ὡς ἄνω ἀπαιτούμεναι, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος, διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, αἵτινες, ἀποτελοῦσαι τόν συστατικόν τόπον τῆς χρησιμευούσης ὡς ἱστορικῆς βάσεως τῆς ἐνστάσεως καταγγελίας, ἀνάγονται εἰς τάς ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεις τοῦ κύρους αὐτῆς. Ἑπομένως δέον νά ἐκθέσῃ ταύτας ἐν τῇ ἐνστάσει του ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης καί, ἐν ἀνάγκῃ, ν' ἀποδείξῃ (βεβαιώσῃ) τήν τήρησιν τούτων.

3. Εἰς τήν ὡς ἄνω ἀναλυθεῖσαν ἔνστασιν τοῦ ἐργοδότου Α, ὅτι κατήγγειλεν (ἐγκύρως) τήν σύμβασιν ἐργασίας ὁ ἐνάγων μισθωτός Β δύναται ν' ἀντιτάξῃ (συνήθως καθ' ὑποφοράν, διά τῆς ἀγωγῆς του, ἀλλά καί κατά τήν συζήτησιν ταύτης), ὅτι ἡ ἀποτελοῦσα τήν βάσιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ Α καταγγελία εἶναι ἄκυρος (=δέν εἶναι ἔγκυρος), ἅτε μή τηρηθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945. Ὁ ἰσχυρισμός οὗτος τοῦ Β δέν συνιστᾷ ἀντένστασιν, ἀλλ' ἠτιολογημένην ἀρνητικήν ἀπάντησιν εἰς τήν ὡς ἄνω ἔνστασιν τοῦ Α. Διότι ὁ ἰσχυρισμός οὗτος τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ ἐν σχέσει πρός τόν ἀποτελοῦντα ἔνστασιν ἕτερον τοιοῦτον τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, δέν ἐμφανίζει τ' ἀνωτέρω (ὑπό II, 4), ἐκτεθέντα χαρακτηριστικά τῆς ἀντενστάσεως, ἐν σχέσει πρός τήν ἔνστασιν, ἀλλ' ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως εἰς ταύτην. Οὕτω:

α) Ὁ ἐνάγων μισθωτός διά τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τούτου δέν προτείνει νέα αὐτοτελῆ πραγματικά περιστατικά, ἐν σχέσει πρός τόν ὡς ἄνω ἰσχυρισμόν τοῦ ἐναγομένου. Ἰσχυριζόμενος ὅτι δέν εἶναι ἔγκυρος ἡ ἀποτελοῦσα τήν βάσιν τῆς ἐνστάσεως καταγγελία, διότι δέν ἐτηρήθησαν ὑπό τοῦ ἀντιδίκου του αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις (διατυπώσεις) ταύτης, δέν προτείνει ὁ ἐνάγων τι τό νέον καί ξένον πρός τόν ἀποτελοῦντα τήν βάσιν τῆς ἐνστάσεως ταύτης ἰσχυρισμόν τοῦ ἐναγομένου, ὅτι κατήγγειλε τήν σύμβασιν ἐγκύρως (ὅρα ἀνάλυσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἀνωτέρω, ὑπό III, 2). Ὁ ἰσχυρισμός οὗτος τοῦ ἐνάγοντος

1) Τό ὑποστηριζόμενον ὑπό τοῦ ***Β. Βασιλείου*** (ἀνθ' ἀνωτ.), ὅτι ὁ ἐνάγων μισθωτός τό πρῶτον διά τῆς περί ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἀντενστάσεώς του ἀσκεῖ τό δικαίωμα ἐπιλογῆς (μεταξύ μισθῶν ὑπερημερίας ἢ ἀποζημιώσεως ν. 2112, περί οὗ ***Ι. Καποδίστριας***, ΕΕΔ 2, 680 κ. ἑπ.) ἄγει καί εἰς τό ἑξῆς δικονομικόν ἀδιέξοδον: ὅτι δηλ. δέν θά δύναται οὗτος νά ἐπιλέξῃται, μετά τήν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς του, τήν καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, ἐφ' ὅσον τοῦτο θ' ἀπετέλει μεταβολήν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς του ταύτης θά ἦτο ὅθεν ὑποχρεωμένος νά παραιτηθῇ τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς του καί νά ἐγείρῃ νέαν, μέ βάσιν τήν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112.

εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' ὑπὸ ἀντίστροφον μορφήν.

β) Ὁ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμὸς τοῦ μισθωτοῦ ἐμφανίζει τὰ νομικὰ γεγονότα (τὸ πραγματικόν), τὰ θεμελιοῦντα, βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, τὴν καταλυτικὴν ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου (ὅτι δηλ. κατήγγειλε τὴν σύμβασιν, τηρήσας τὰς νομίμους διατυπώσεις ταύτης), ὡς μὴ ὑπάρξαντα. Ἰσχυρίζεται δηλ. ὁ ἐνάγων μισθωτὸς διὰ τούτου, ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις αὗται καὶ ἄρα εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία. Ὅθεν, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ὁ ἐνάγων μισθωτὸς δὲν εἰσάγει εἰς τὴν δίκην ἕτερα νομικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα, ἐπὶ τῇ βάσει ἑτέρου ἐπικαλουμένου ὑπὸ τούτου κανόνος δικαίου, προϋποθέτοντος τὸ πραγματικὸν τοῦ κανόνος δικαίου τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ὅστις θεμελιοῖ, ὡς ἐλέχθη, τὴν ἔνστασιν τοῦ ἐργοδότου, θὰ συνεπήγοντο τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐνστάσεως ταύτης, ὡς ἀβασίμου. Καθ' ἁπλουστέραν διατύπωσιν ὁ ἐνάγων διὰ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ἰσχυρισμοῦ του δὲν παραδέχεται καὶ δὲν προϋποθέτει τὴν βάσιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐργοδότου. Ἀπεναντίας ἐμφανίζει τ' ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν ταύτης νομικὰ γεγονότα ὡς μὴ ὑπάρξαντα, καθ' ὅσον δὲν ἔλαβον χώραν αἱ συνιστῶσαι τὰς ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945. Ἄρα διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τούτου ὁ ἐνάγων ἀρνεῖται ἠτιολογημένως τὴν βάσιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου καὶ δὲν προτείνει ἀντένστασιν κατὰ ταύτης.

4. Ὁ ὀρθὸς καὶ ἀληθὴς δικονομικὸς χαρακτηρισμὸς τοῦ ὡς ἄνω ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, ὡς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως (εἰς τὴν ἔνστασιν) καὶ οὐχὶ ὡς ἀντενστάσεως, δείκνυται ἐμφανέστερον, ἂν συγκρίνωμεν αὐτὸν πρὸς τυχὸν ἕτερον ἰσχυρισμὸν τοῦ αὐτοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὸν ὁποῖον οὐδεμία καταλείπεται ἀμφιβολία, ὅτι ἀποτελεῖ ἀντένστασιν. Τοιοῦτος δυνατὸς ἰσχυρισμὸς τούτου εἶναι ὁ ἐπικαλούμενος τὴν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἔλλειψίν τινος ἐκ τῶν γενικῶν ἀναγκαίων ὅρων γενέσεως πάσης ἐννόμου σχέσεως, ἐπομένως καὶ τῆς καταγγελίας, οἵτινες ὅροι, ὡς εἴρηται, ἀνάγονται εἰς τοὺς ἐξ ὑποκειμένου προϋποθέσεις τοῦ κύρους πάσης τοιαύτης σχέσεως. Ἡ ἔλλειψις αὕτη δύναται νὰ ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀποτελούσῃ βάσιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐργοδότου καταγγελίᾳ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, εἴτε εἰς τὴν δικαιοπρακτικὴν ἱκανότητα τοῦ καταγγείλαντος ἐργοδότου κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας, εἴτε εἰς τὴν σπουδαιότητα τῆς καταγγελίας, εἴτε εἰς τὴν ἀντίθεσιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ διὰ τῆς καταγγελίας ἀσκουμένου δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. διατυπούμενα ἀντικειμενικὰ κριτήρια τῆς καλῆς πίστεως, χρηστῶν ἠθῶν κ.λ.π. Οἱ τυχὸν προτεινόμενοι ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, δι' ὧν οὗτος ἰσχυρίζεται ἔλλειψιν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ καταγγελίᾳ τινὸς ἐκ τῶν ὡς ἄνω γενικῶν ὅρων (ἐξ ὑποκειμένου προϋποθέσεων) συνιστῶσιν ἀληθῆ ἀντένστασιν τούτου, ἀντιτασσομένην κατὰ τῆς ὡς ἄνω ἐνστάσεως τοῦ ἐργοδότου («κατήγγειλες μὲν τὴν σύμβασιν, πλὴν ὅμως ἡ γενομένη καταγγελία τυγχάνει καταχρηστικὴ ἢ εἰκονικὴ ἢ κατὰ τὸν χρόνον ταύτης ἐστερεῖσο δικαιοπρακτικῆς ἱκανότητος» κλπ.). Διότι πράγματι οὗτοι εἶναι νέοι, ξένοι πρὸς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ἔνστασιν περὶ καταγγελίας ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐργοδότου, τοὺς ὁποίους προϋποθέτουν καὶ παραδέχονται μέν, πλὴν ὅμως εἰσάγουν εἰς τὴν δίκην νέον νομικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον βάσει ἑτέρου κανόνος δικαίου συνεπάγεται τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐνστάσεως ὡς ἀβασίμου (ὡρισμένα πραγματικὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα βάσει τοῦ Α.Κ. 281 ἐμφανίζουν τὴν γενομένην καταγγελίαν ὡς καταχρηστικήν, π.χ. λόγῳ ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ. Οὕτως ὀρθῶς ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἀντένστασις ὑπὸ τῆς Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ 10, 1162, ὁ καθ' ὑποφορὰν περιεχόμενος ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὅρα καὶ *Γ. Μπαλῆ*, ἔνθ' ἀνωτ. § 138 σ. 304) (2).

Οἱ ἰσχυρισμοὶ δὲ οὗτοι διακωλύουσι τὴν γένεσιν τοῦ προβαλλομένου διὰ τῆς ἐνστάσεως δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς καταγγελίας συμβάσεως, διότι τὰ προτεινόμενα διὰ τῆς ἐνστάσεως ταύτης νομικὰ γεγονότα ἐμποδίζουσι τὴν ἐπέλευσιν τῶν ἐννόμων συνεπειῶν τῆς καταγγελίας, οὐχὶ διότι δὲν ἔλαβον χώραν αἱ ἀποτελοῦσαι, ὡς ἐλέχθη, τὰς ἐξ ἀντικειμένου εἰδικὰς προϋποθέσεις τοῦ κύρους αὐτῆς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 (ὁπότε πρόκειται περὶ ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως καὶ οὐχὶ ἀντενστάσεως, ἀνωτ. III, 3), ἀλλὰ λόγῳ ἐλλείψεως τινος τῶν γενικῶν ὅρων γενέσεως πάσης ἐννόμου σχέσεως ἢ δικαιώματος, οἵτινες ἀνάγονται, ὡς προεξετέθη, εἰς τὰς ἐξ ὑποκειμένου προϋποθέσεις τοῦ κύρους αὐτῶν (ἀντένστασις διακωλυτικὴ τῆς γενέσεως τοῦ διὰ τῆς ἐνστάσεως ἀσκουμένου δικαιώματος).

5. Κατὰ ταῦτα ὁ ὑπὸ ἐξέτασιν ἰσχυρισμὸς τοῦ μισθωτοῦ Β., κατὰ τὸν ὀρθὸν καὶ ἀληθῆ δικονομικὸν χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ, συνιστᾷ ἀρνητικὴν (ἠτιολογημένην) ἀπάντησιν αὐτοῦ εἰς τὴν καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς του ἔνστασιν τοῦ ἐργοδότου Α (περὶ τοῦ ὅτι κατήγγειλεν ἐγκύρως τὴν σύμβασιν), ἀμφισβητοῦσα τὴν βασιμότητα ταύτης καὶ οὐχὶ ἀντένστασιν.

---

2) Τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῶν σχετικῶν μὲ τὴν καταχρηστικὴν καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ ἀνήκει εἰς τοῦτον, προτείνοντα αὐτοὺς δι' ἀντενστάσεως κατὰ τῆς ἐνστάσεως (περὶ καταγγελίας) τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου. (Οὕτω καὶ *Ι. Καποδίστριας*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 613, ἀναφέρων σύμφωνον παγίαν νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Γαλλίας καὶ *Josserand*, L'esprit de droit, Nos 316, 318, ὅστις δικαιολογεῖ τὴν ἀποψιν ταύτην σκεπτόμενος ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ τεκμήριον, ὅτι ἀσκεῖ τὸ δικαίωμά του νομίμως καὶ καλοπίστως. Ἑπομένως ὁ μαχόμενος κατὰ τοῦ τεκμηρίου τούτου περὶ τῆς ἐν καλῇ πίστει γενομένης καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως μισθωτὸς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοὺς σχετικοὺς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου τοῦ ἐργοδότου ἰσχυρισμούς του. Καὶ παρ' ἡμῖν δὲν δίδεται διάφορος λύσις εἰς τὸ ζήτημα (ὅρα *Κ. Καυκᾶν*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 349, *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., σ. 196, Πρ|κείου Ἀθηνῶν 2250|1948, ΕΕΔ 7, 358 κλπ.).

Οὕτω λύεται ὁμαλῶς καὶ τὸ ζήτημα τίνι τῶν διαδίκων ἀνήκει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῶν ἀποτελούντων τὴν βάσιν τῆς ὡς ἄνω ἐνστάσεως τοῦ ἐργοδότου ἰσχυρισμῶν του ὅτι ἐτήρησε τὰς νομίμους διατυπώσεις τῆς καταγγελίας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς ἐξαιρέσεις ἀπό τῶν γενικῶς ἰσχυουσῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως δικονομικῶν ἀρχῶν (ὡς ὑποστηρίζει ὁ *Β. Π. Βασιλείου*, ἔνθ' ἀνωτ., ὑπό 3, ὅστις, ὡς εἴρηται, χαρακτηρίζει τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἀντένστασιν καὶ οὐχὶ ὡς ἀρνητικὴν ἀπάντησιν). Εἰς ἐξαιρέσεις ἐπίσης καταφεύγει καὶ ὁ *Δ. Δημακόπουλος* (ἐν Θέμ. ΞΓ' σ. 31 κ. ἑπ. ἰδίᾳ ὑπό ΙΙΙ), ὅστις ὅμως τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ οἰκοδομεῖ κατὰ διάφορον τρόπον. (Ὅρα μελέτην μας ἐν ΕΕΔ 10, 1255).

Οὕτως ἀρνουμένου τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἐτηρήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου αἱ νόμιμοι διατυπώσεις τῆς καταγγελίας, αἵτινες, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἐτονίσθη ἤδη, ἀποτελοῦσι τὰς ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας (=ἐνστάσεως), ἤτοι τὰ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει, ἀναγκαῖα πραγματικὰ περιστατικὰ πρὸς παραγωγὴν εἰδικῶς τοῦ δικαίου τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐργοδότου, νόμῳ (Π.Δ. 248) ὑποχρεοῦται τυγχάνει οὗτος (ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης) εἰς ἀπόδειξιν (βεβαίωσιν) τῆς ἐνστάσεώς του ταύτης κατὰ τ' ἀποτελοῦντα τὴν ἱστορικὴν βάσιν αὐτῆς πραγματικὰ περιστατικά.

IV

1. Κατὰ τὸ ἄρθρον 180 Α.Κ. ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία θεωρεῖται ὡς νὰ μὴ ἐγένετο. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι οὔτε ἀπαιτεῖται ἰδία ἀγωγὴ πρὸς κήρυξιν τῆς ἀκυρότητος ταύτης, οὔτε λογικῶς εἶναι νοητή, ἐφ' ὅσον, μὴ παραχθείσης ἐκ τῆς ἀκύρου δικαιοπραξίας τῆς ἐθεληθείσης ἐνεργείας, δὲν νοεῖται ἀγωγὴ πρὸς ἄρσιν ἐνεργείας μὴ ἐπελθούσης (*Δ. Γιαννόπουλος*, Γεν. Ἀρχ. Β' σ. 56 - 57, ἀναφέρων ἐν σημ. 4 καὶ τὸν *Ζίκλη* § 56 σ. 12). Ὡς χαρακτηριστικῶς τονίζει ὁ *Οἰκονομίδης* (ἔνθ' ἀνωτ. § 43 σημ. 1 καὶ 9) δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ἐπὶ ἀκύρου δικαιοπραξίας εἰδικόν ἔνδικον μέσον πρὸς προσβολὴν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον τὸ μὴ ὄν, οἷον εἶναι τὸ ἄκυρον, δὲν χρήζει προσβολῆς, ἥτις προϋποθέτει ἀντικείμενον προσβαλλόμενον, ὅπερ ἐλλείπει ἐπὶ ἀκυρότητος (ὅρα καὶ τὸ μνημονευθὲν ἄρθρον μας, ἔνθ' ἀνωτ. ὑπό 1, 1, ἐν ἀρχῇ).

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ σχετικῆς ἀκυρότητος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπίσης δὲν ἀπαιτεῖται ἰδία ἀγωγὴ καὶ γενικώτερον εἰδικὸν ἔνδικον μέσον πρὸς κήρυξιν τῆς ἀκυρότητος διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως (*Δ. Γιαννόπουλον*, ἔνθ' ἀν. σελ. 60 ἐν ἀρχῇ).

Βεβαίως αὕτη δὲν προτείνεται παρὰ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, ὡς ἡ ἀπόλυτος ἀκυρότης, ἀλλὰ παρ' ὡρισμένων ἐν τῷ νόμῳ προσώπων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων καὶ ἔχει ταχθῇ καὶ ἐκ τῆς θελήσεως τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται αὕτη. Τὰ πρόσωπα δὲ ταῦτα δύνανται νὰ παραιτηθῶσι τοῦ δικαιώματος αὐτῶν νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν (σχετικὴν) ἀκυρότητα ἢ νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν (σχετικῶς) ἄκυρον δικαιοπραξίαν ὡς ἔγκυρον, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἰσχύει ἐπὶ ἀπολύτου ἀκυρότητος (πρβλ. καὶ ἄρθρον 183 § 1 Α.Κ.) (8).

2. Ἡ φύσις τῆς ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ὡς σχετικῆς (ἀκυρότητος) δὲν νομίζομεν ὅτι δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ σχετικοῦ περὶ αὐτῆς ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ ὡς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως εἰς τὴν ἔνστασιν τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ ὡς ἀντενστάσεως, ὡς ὑποστηρίζει ὁ *Βασ. Πανετ. Βασιλείου* (ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 32).

Ἐφ' ὅσον ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἐπροτίμησε νὰ ἐγείρῃ ἐμπροθέσμως τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγὴν ἐπὶ τὴν λῆψιν τῶν μισθῶν ὑπερημερίας (Α.Κ. 656), μὴ ἀναγνωρίζων οὕτω τὴν γενομένην ἀπόλυσίν του ὡς ἔγκυρον, ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἐξέφρασε τὴν βούλησίν του νὰ μὴ παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος νὰ ἐπικαλεσθῇ, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου περὶ τῆς γενομένης καταγγελίας, τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας ταύτης, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, ἥτις ἀπαντήσεις δύναται νὰ περιέχηται καθ' ὁποφαρὰν ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀγωγῇ του.

Οὕτως εἰς τὸ Δικαστήριον παρέχεται ἡ δικονομικὴ δυνατότης νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀμφισβητούμενον κῦρος τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δι' ἐνστάσεως καταγγελίας, ἀπὸ ἀπόψεως τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, τὴν τήρησιν τῶν ὁποίων, ὡς ἀνεπτύχθη ἀνωτέρω, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ἐν ἀρνήσει τοῦ ἀντιδίκου του (μισθωτοῦ), ὁ προβάλλων τὴν ἔνστασιν ἐργοδότης.

Ἡ τοιαύτη (ἄκυρος) καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως θὰ ἐπέφερεν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὴν λύσιν αὐτῆς, μόνον ἐὰν ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς δὲν ἤγειρε τὴν ὡς ἄνω ἀγωγήν του ἐμπροθέσμως, ἐξ οὗ γεγονότος θὰ ἐθεωρεῖτο, ὅτι ἐπελέξατο τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, θεωρήσας ὡς ἔγκυρον τὴν ἀπόλυσίν του καὶ παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 ἀκυρότητα ταύτης. Τοῦτο δὲ ἀφείλεται εἰς τὴν καθιέρωσιν ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 ν.δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν, ἐντὸς τῆς ὁποίας δέον ν' ἀσκηθῇ ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ περὶ μισθῶν ὑπερημερίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως, ἥτις δὲν περιορίζεται ὑπὸ οὐδεμιᾶς προθεσμίας, ὑπαγομένη εἰς τὴν συνήθη παραγραφήν.

Ἀθήναι τῇ 22 Ἀπριλίου 1952

---

8) Ὡς γνωστόν, διάφορον εἶναι τὸ αὐστηρὸν τῶν δικονομικῶν ἀκυροτήτων. Αὗται δὲν ἐπέρχονται κατὰ κανόνα αὐτοδικαίως, ἀλλὰ πρέπει νὰ κηρυχθῶσιν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, καλύπτονται δὲ ἂν δὲν προταθῶσιν ἐγκαίρως, κατὰ τὸν προσήκοντα χρόνον (*Οἰκον. - Δεβ.*, Ἐγχειρ. § 95 γ). Αὗται ὁμοιάζουσι μᾶλλον μὲ τὰς ἀκυρωσίας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. Ἑπομένως ἀστοχος κατὰ ταῦτα ὑπῆρξεν ἡ συγχώνευσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ πρὸς τὴν ἀναχοπὴν ἢ ἀγωγὴν περὶ ἀκυρώσεως τῆς διαδικασίας τῆς ἐκτελέσεως ἢ τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἥτις δέον νὰ ἐγερθῇ κατὰ τὸ 910 Π.Δ. ἐντὸς τριετίας, ἥτις ἐγένετο, κατὰ *Δ. Δημακόπουλον* (ἔνθ' ἀνωτ. σ. 32 in f.), ὑπὸ τοῦ ἀγορεύσαντος Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὴν συζήτησιν ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ Α.Π. 484|1951.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΣΙΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Άδυναμία μισθωτοῦ, διαρκούσης ὑπερημερίας ἐργοδότου, πρὸς παροχὴν ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ

Βιβλιάρια ὑγείας ἀρτεργατῶν.—Ἀντικατάστασις αὐτῶν διὰ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ταυτότητος, ἐκδιδομένου μετὰ προηγουμένην ἰατρικὴν ἐξέτασιν.—Κατάρτισις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας ὅτ' ἐφοδιασμοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως στοιχείων ἀναγγελίας.—Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑποχρέωσις εἰς πληρωμὴν μισθοῦ καὶ παύσις ὑπερημερίας ὅτ' ἄρσεως αὐτῆς.—Πότε ἄρσις αὐτῆς.—Ἀδυναμία μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, πρὸς παροχὴν ἐργασίας.—Δικαίωμα μισθοῦ.—Ἀσθένεια καὶ ἔννοια ν. 2112|1920.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 12288|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐνῷ κατὰ τὸν ν. 5891|1933 «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν» τὰ ἀρτοποιεῖα, τὰ λειτουργοῦντα εἰς ἃς πόλεις ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, ὡς ἐν προκειμένῳ αἱ Ἀθῆναι (ἄρθρ. 1 ν. 3756|1929), ὑποχρεοῦνται ν' ἀπασχολῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας των ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀρτεργάτας ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 14.9.1912 Β.Δ. «περὶ κανονισμοῦ ἐργασίμων ὡρῶν ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις» καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 4103 καὶ ἄρθρου 10 Π.Δ. 16.1.1930 (Ε.Κ. τεῦχ. Α' 32) τὸ ἐπιβαλλόμενον βιβλιάριον ταυτότητος καὶ ὑγείας δέον νὰ θεωρῆται ὑπὸ τοῦ Ἐπόπτου Ἐργασίας, διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. τῆς 4|16.8.23 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξασκήσεως ἐντὸς τοῦ Κράτους τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτοποιοῦ», τεθέντος ἐν ἐφαρμογῇ διὰ τοῦ ἀπὸ 18|30.1.1930 Δ)τος «περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικῶν βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα ἐπαγγέλματα ἀτόμων», οὐδεὶς ἐφ' ἑξῆς δύναται νὰ ἀσκῇ τὸ ἐπάγγελμα ἀρτεργάτου κλπ.... ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένος ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἐκδιδομένου καὶ τηρουμένου καθ' ὡρισμένας διατυπώσεις καὶ ἐμφανίζοντος ὅτι δὲν πάσχει ἀπὸ μεταδοτικὰς νόσους (φθίσιν, σύφιλιν, λέπραν, τραχώματα) καὶ ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀρτεργάτου καὶ ἀρτοποιοῦ ἀναγκαία νόμιμος προϋπόθεσις εἶναι ἡ ὕπαρξις παρὰ τῷ ἀρτεργάτῃ βιβλιαρίου ὑγείας καὶ ἐπαγγελματικοῦ τοιούτου, θεωρουμένου κατ' ἔτος, ἡ προσβαλλομένη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν παρ' αὐτῆς ἐπικαλουμένων διατάξεων, ἤτοι τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7 τοῦ 5891|1933, τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 16.11.1933 Δ)τος, τοῦ ν. 4103|1929, τοῦ Ν.Δ. τῆς 4|16.8.1923 καὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀπὸ 10|16 Δεκεμβρίου 1936 Β.Δ., δέχεται, ὅτι τὸ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον ταυτότητος τοῦ ἀρτεργάτου, ἐκδιδόμενον μετὰ προηγουμένην ἰατρικὴν ἐξέτασιν παρὰ τριμελοῦς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς κλπ., ἀντικατέστησε τὸ βιβλιάριον ὑγείας, τὸ ὁποῖον ἀπῄτει ὁ προγενέστερος τοῦ ν. 5891|1933 νόμος 4103|1929 καὶ τούτου ἕνεκεν ἀπέρριψε τὴν νομοτύπως διατυπωθεῖσαν περὶ τοῦ ἐναντίου ἔνστασιν του. Οὕτως ὅμως ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις οὐσιαστικῶν νόμων καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ταύτας.

β) Ἐνῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Κ. διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 ἰδίου Α.Κ. δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 180 ἰδίου Α.Κ. ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, ἡ προσβαλλομένη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τούτων καὶ τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων τῶν νόμων δημοσίας τάξεως, συναγομένου τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν τούτου ἕνεκα τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, τῆς προστασίας δηλονότι τῆς δημοσίας ὑγείας, ἤτοι τοῦ Ν.Δ. τῆς 4.8.1923, τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 5891|1933 ἐκδοθέντος ἀπὸ 16.11.1933 Β.Δ. (ἄρθρον 3 αὐτοῦ), τοῦ ἀπὸ 3.5.1935 (ἄρθρον 3), τοῦ ἀπὸ 4|21.11.1934 Δ)τος, τοῦ ἀπὸ 10|16.12.1936 Β.Δ. ἐδέχθη, ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπικαλούμενον ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, δι' οὗ οὗτος εἶναι ἐφωδιασμένος, καὶ μὴ ἐτησίως θεωρημένον πληροῖ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, διότι αἱ διατάξεις περὶ θεωρήσεως τῶν βιβλιαρίων τούτων ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἐτέθησαν ἐν ἐφαρμογῇ ἀπὸ τῆς 16.4.1951 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15.9.1951 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

τοῦ Τ.Α.Α. καὶ τούτου ἕνεκεν ἐσφαλμένως ἐδέξατο, ὅτι ἡ καταρτισθεῖσα μεταξὺ των σύμβασις ἐργασίας τὴν 3.10.1949 εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά.

Οὕτως ὅμως ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ἀφ' ἑνός, ὅτι ἡ μεταξύ των δικαιοπραξία, ἡ ἀντικειμένη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀπαγορευτικὰς διατάξεις νόμων, λόγῳ τοῦ μὴ ἐφοδιασμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, τοῦ δὲ ἐπαγγελματικοῦ του μὴ νομίμως ἐτησίως θεωρημένου, εἶναι ἔγκυρος καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ὡς εἴρηται ἀπαγορευτικῶν νόμων δημοσίας τάξεως καὶ δὴ αἱ διατάξεις τῶν βάσει τοῦ ν. 5891|1933 ἐκδοθέντων Δ|των τελοῦσιν ὑπὸ τύπον ἀναστολῆς, λόγῳ μὴ ἐκδόσεως τῆς ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἐπικαλουμένης ἀποφάσεως τοῦ Τ.Α.Α., δεχθεῖσα ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ὅτι δύναται δι' ἰδιωτικῆς βουλήσεως νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ἐν προκειμένῳ τὰ ἄρθρα 3, 174 καὶ 180 τοῦ Α.Κ. καὶ τὰς μνησθείσας διατάξεις τῶν ὡς ἄνω νόμων, αὐσιαστικῶν ὄντων καὶ νόμων δημοσίας τάξεως.

γ) Ἐνῷ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν κλπ.», τῶν ὑπ' ἀριθ. 18000 τῆς 20.5|7.7.1946, 25920|7.2.1946 καὶ 51560|1948 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ὥρισε κατὰ τίνα τρόπον δέον νὰ γίνεται ἡ ἀναγγελία καὶ ποῖα τὰ ἐν εἴδει πληροφοριῶν ἀπαραίτητα στοιχεῖα, ἅτινα πρέπει νὰ περιέχῃ αὕτη, ἵνα ἐξυπηρετῆται ὁ σκοπός, δι' ὃν ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ γνωστοποιῆται πᾶσα καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ἄνευ τινὸς τούτου θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἀλλ' ὅτι σφάλματα ἐν ταῖς πληροφορίαις ταύταις, μὴ θέτοντα ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δὲν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀναγγελία ὡς μὴ γενομένη καὶ συνεπῶς ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δυνάμενα μόνον νὰ ἐκθέσουν τὸν καταγγείλαντα ἐργοδότην εἰς ἀστικὰς καὶ ποινικὰς εὐθύνας (ἄρθρα 19 καὶ 20 Α Ν. 118|1945 καὶ 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255), ἡ προσβαλλομένη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω οὐσιαστικῶν νόμων, δέχεται, ὅτι ἡ ἔλλειψις στοιχείου τινὸς δημιουργεῖ ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἐν προκειμένῳ κηρύσσει ἄκυρον τὴν γενομένην καταγγελίαν.

δ) Ψευδῶς ἑρμηνεύσασα ἡ προσβαλλομένη τὴν ἀπὸ 15.2.1951 ἀναγγελίαν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, θεωρεῖ ὅτι ἐλλείπουν ἐξ αὐτῆς τὰ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος στοιχεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως (ἐπωνυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀντικείμενον καὶ δ)σις αὐτῆς, ὡς καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ διεύθυνσις τοῦ ἐκπροσώπου αὐτῆς), δεδομένου ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ προσωπικῆς ἐν προκειμένῳ ἐπιχειρήσεως, ἡ ἐπωνυμία τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἡ ἰδία μὲ τὸ ὄνομα τοῦ φορέως αὐτῆς, ὅπερ καὶ ἀναγράφεται εἰς τὴν ἀναγγελίαν, τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς προκύπτει ἐκ τοῦ εἴδους της «ἀρτοποιεῖον», ὅπερ ἐπίσης ἀναφέρεται εἰς τὸ σῶμα τῆς ἀναγγελίας, τὸ ὀνοματεπώνυμόν του καὶ διεύθυνσις τοῦ ἐκπροσώπου αὐτῆς εἶναι ὡσαύτως αὐτὰ τοῦτο τὸ ἐν τῷ σώματι τῆς ἀναγγελίας ἀναφερόμενον μετὰ τῆς διευθύνσεως της κατοικίας

ε) Ἐνῷ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 6413|1934 πᾶς ἐργάτης, λαμβάνων χρηματικὴν παροχὴν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἀπαγορεύεται νὰ ἐργάζηται εἰς ἀρτοποιεῖα, ἀφαιρουμένων ἀπ' αὐτοῦ τῶν σχετικῶν βιβλιαρίων ἐργασίας ἢ ἀσφαλίσεως καὶ τιμωρουμένων τῶν παραβατῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοποιῶν διὰ τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ν. 5891|1933, ἡ προφανὴς ἔννοια τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῶν συμβάσεων καὶ ἡ ἀκυρότης κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Α.Κ. τῶν τυχὸν συναπτομένων, ἡ προσβαλλομένη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων ταύτης, δέχεται, ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 10.3.1951 μέχρι 25.3.1951, καθ' ὃ ἠσθένησε, καὶ ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὃ διάστημα καὶ μέχρι τῆς 25.5.1951 ἔτυχε παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διηνεκοῦς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἐπιδοτήσεως παρ' αὐτοῦ, δικαιοῦται οὗτος ἀποζημιώσεως, λόγῳ τῆς ὀφθεν ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ τούτου ἕνεκεν ἐσφαλμένως ἐκδίκασε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀποζημίωσιν.

Εἰς τὰς ἐσφαλμένας ταύτας σκέψεις ἦχθη ἡ προσβαλλομένη, ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ., καθ' ἣ ἀπαιτεῖται καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπερημερίας τοῦ μισθωτοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας νὰ μὴ ἐμεσολάβησαν λόγοι, δικαιολογοῦντες τὴν μὴ ἀποδοχὴν τούτων, ὀφειλομένην εἰς ἀνωτέραν βίαν. Ἐκ τῶν διαδικαστικῶν ὅμως τῆς δίκης ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἀπεδείχθη, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 10.3.1951 μέχρις 25.5.1951 ὁ ἀναιρεσίβλητος ἦτο ἀσθενής, ἐπιδοτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν δι' ἐπιδόματος ἀσθενείας. Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων ἀποδεικνύεται, καὶ δέχεται ἡ προσβαλλομένη, ὅτι ἀπὸ τῆς 10.3.1951 ὁ ἀναιρεσίβλητος, καὶ ἂν δὲν εἶχε μεσολαβήσει ἡ ἔστω κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἄκυρος καταγγελία, δὲν ἠδύνατο, ἐκ λόγων ἀντικειμενικῆς ἐκτερώθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας ἀδυναμίας, νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 648 τοῦ Α.Κ. ὑποχρεώσεις του.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ συνδεδυασμένα ἄρθρα 349 καὶ 353 τοῦ Α.Κ., προκειμένου περὶ ὑπερημερίας τοῦ ἑνός, δανειστοῦ ἢ ὀφειλέτου, ἀπαιτεῖται ἡ προσφορὰ τοῦ ἑτέρου, τοῦ μὴ ὑπερημέρου, νὰ εἶναι πραγματικὴ καὶ προσήκουσα. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 352 τοῦ ἰδίου Α.Κ. ὁ δανειστὴς δὲν καθίσταται ὑπερήμερος, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 350 καὶ 351 τοῦ ἰδίου Κώδικος καὶ δὴ τοῦ 350, τὸ ὁποῖον συντρέχει ἐν προκειμένῳ, δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ

τήν παροχήν κατά τόν χρόνον τῆς προσφορᾶς.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν μνημονευομένων ὡς ἄνω νόμων καὶ ἄρθρων τοῦ Α.Κ., προκύπτει, ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη εὑρέθη ἐν ὑπερημερίᾳ τὴν 10.3.1951, μετὰ ταύτην ἔπαυσε νὰ εὐθύνεται κατὰ τὰς περὶ ὑπερημερίας διατάξεις, δεδομένου ὅτι ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ, ὡς μὴ ὢν εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 648 τοῦ Α.Κ. ὀφειλομένην παροχὴν τῆς ἐργασίας του. Δεχθεῖσα δὲ τὴν ἀγωγὴν ἡ προσβαλλομένη καὶ ἐπιδικάσασα ἀποζημίωσιν διὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον, παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου ἔνστασίν του, ἐσφαλε, ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα ἐν προκειμένῳ τὰς ὡς εἴρηται διατάξεις οὐσιαστικῶν νόμων.

στ) Ἐνῷ ἐκ τῶν διαδικαστικῶν τῆς δίκης ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπὸ τῆς 10 Μαρτίου 1951 μέχρι τῆς 14 Ἀπριλίου 1951 δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρου 648 τοῦ Α.Κ. ὑποχρεώσεις του, δηλαδὴ κατὰ χρόνον ὑπερβαίνοντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18.7.1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ ν. 2112|1920, συγχωρούμενα ἀνώτερα ὅρια ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας, δεδομένου ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὡς καὶ ὁ ἴδιος συνομολογεῖ, προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὴν 3.10.1949, ἡ προσβαλλομένη, ἐσφαλμένως καὶ κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ. καὶ τῶν μνησθεισῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 καὶ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ παρὰ τὰς ἀντιθέτους κρατούσας ἀρχὰς τῆς ἀνωτέρας βίας, δέχεται, ὅτι μετὰ τὴν 11.4.1951 ἐξηκολούθει ὑφισταμένη ἡ μεταξὺ τῶν σύμβασις ἐργασίας καὶ κατὰ κακὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων δέχεται διὰ τὸ μετὰ τὴν 11 Ἀπριλίου 1951 καὶ ἐντεῦθεν χρονικὸν διάστημα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

ζ) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὡς εἴρηται ἐν τοῖς ἀνωτέρω λόγοις διατάξεων οὐσιαστικῶν νόμων καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 6413|1934 ἐπεδίκασεν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἀποζημίωσιν διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 10 Μαρτίου 1951 μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὃ διάστημα ἐκ τῶν τεθέντων ὑπ' ὄψιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας διαδικαστικῶν ἐγγράφων ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἔτυχε λόγῳ ἀσθενείας ἀδείας ἀποχῆς, ἐπιδοτηθεὶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν.

* * *

Ζωηρῶς ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Δι' αὐτῆς ἐπικυροῦται ὡς ὀρθὴ ἡ ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐφαρμοζομένη ἄποψις περὶ βιβλιαρίων ὑγείας ἀρτεργατῶν, ἐν σχέσει πρὸς τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως, τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποδεχομένου ὡς ὀρθὴν τὴν ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν νόμων ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, ἑρμηνείαν, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν πρὸ τῆς τελευταίας καὶ αἱ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 7555|1951 (εἰσηγητὴς *Δ. Καλαμβοκίδης*, ΕΕΔ 10, 854, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 7914|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Θεοτικός*, ΕΕΔ 10, 655, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 7452|1951, εἰσηγητὴς *Π. Θεοδωρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 856, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 11235|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 307, πρβλ. καὶ γνωμοδ. Νομ. Συμβ. Κράτους *Τρ. Κοντεναστοπούλου*, ΕΕΔ 10, 580).

Περαιτέρω ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἡ σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐφαρμοζομένη ἄποψις ὅτι ἡ ἔλλειψις τινὸς τῶν στοιχείων τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ἰσχύουσα ἤδη ἡ ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ΕΕΔ, 11, 337 καὶ προϊσχύουσα αὐτῆς καὶ ἐφαρμοζομένη ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948, ΕΕΔ 11, 101) ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως (βλέπε σχετικῶς καὶ κατωτέρω σελ. 620).

Ἐπὶ τῶν ἄλλων θεμάτων τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δανειστοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν ἐπιροὴν τῆς ἀδυναμίας τοῦ ὀφειλέτου μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσίας, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, τὰ ὁποῖα τὸ πρῶτον ἤδη ἐρευνῶνται ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, βλέπε κατωτέρω, σελ. 618 καὶ 619 παρατηρήσεις ***Βασ. Παντ. Βασιλείου***.

Ἀρείου Πάγου 130|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Παπασταύρου, Ι. Ρεμούνδος

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ νόμου 5891|1933 καὶ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 16.11.1933 Διατάγματος, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἀπὸ 4.4.1934 καὶ 25.8.1934 Διαταγμάτων, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον ταυτότητος τῶν ἀρτεργατῶν ἀπητήθη μὲν ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως ἀποκλείσῃ τὴν ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις ἐργασίαν τῶν μὴ ἠσφαλισμένων παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἐν ταὐτῷ ὅμως, ὡς ἐκδιδόμενον μετὰ προηγουμένην ὑποχρεωτικὴν ἰατρικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀρτεργάτου καὶ ὑποβαλλόμενον εἰς θεώρησιν ἀνὰ πᾶν ἔτος μετὰ προηγουμένην ὑγειονομικὴν ἐξέτασιν, ἀντικατέστησε πλήρως τὸ ὑπὸ τοῦ προγενεστέρου νόμου 4103|1929 προβλεπόμενον ἐν ἄρθρῳ 1 βιβλιάριον ὑγείας, λόγῳ τῆς ληφθείσης ὁμοίας μερίμνης διὰ τὸ ἀλώβητον τῆς ὑγείας τῶν ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις ἐργαζομένων πρὸς προστασίαν τοῦ κοινοῦ, οὐδαμῶς δ' ἔπεται τὸ ἐναντίον ἐκ τοῦ ὅτι ἐνδεχομένως ἐπεβραδύνθη ἐπί τινα χρόνον ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὄντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου καὶ ἀσκοῦντος διοίκησιν, ἐξ

ῆς ἀποφάσεως ἤρτηται ἡ εἰρημένη κατ' ἔτος θεώρησις τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 10.12.1936 Β.Δ. "Οθεν, δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ὡς βεβαιωθέν, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀρτεργάτης συνῆψε μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος σύμβασιν ἐργασίας τὴν 3.10.1949, ὢν ἐφωδιασμένος δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ταυτότητος καὶ ὅτι ἡ ἔλλειψις θεωρήσεως τοιούτου ἀνὰ πᾶν ἔτος ὠφείλετο εἰς τὴν μὴ ἔκδοσιν τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, ἥτις ἔλαβε χώραν βραδύτερον, τὴν 16.4.1951, ἀκολούθως δὲ κρίνασα ἔγκυρον τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέοι ἀποβαίνουν οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος καὶ 2ος λόγοι ἀναιρέσεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 νόμου 118 ἔτους 1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, αἱ εἰς τοὺς νόμους τούτους ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς 8 ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὰς ὑπ' αὐτῶν γενομένας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τῆς ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου ὑπ' ἀριθ. 51560 ἀπὸ 23.12.1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ εἰρημένη ἀναγγελία δέον νὰ περιλαμβάνῃ, πλὴν ἄλλων στοιχείων, τὸ ἀντικείμενον καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀδιαφόρως ἐὰν φορεὺς ταύτης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον ἢ ἐὰν ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν στοιχείων τούτων δὲν συνάγεται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἔλλειψις τῶν ὡς εἴρηται στοιχείων ἐπάγεται, κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 Α.Κ., τὴν ἀκυρότητα ταύτης, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης, ἀναγκαία δὲ τούτου συνέπεια εἶναι, κατὰ τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 νόμου 118|1945, ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης καταγγελίας. "Οθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀναγγελίᾳ τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δὲν περιελαμβάνετο τὸ ἀντικείμενον καὶ ἡ διεύθυνσις τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ κρίναν, ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης, ἄκυρον τὴν καταγελίαν τῆς συμβάσεως, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος καὶ 4ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι. Ἀρκοῦντος δὲ τοῦ ἐρείσματος τούτου τῆς ἀποφάσεως πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ αὐτῆς, ματαία ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα τοῦ 4ου λόγου ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ σχετικὸν αὐτοῦ μέρος, πλήσσοντος τὸ ἕτερον ἐπάλληλον ἔρεισμα τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δι' οὗ ἐκρίθη ἐπὶ πλέον ἄκυρος ἡ ἄνω ἀναγγελία καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἀνεφέρετο ἐν αὐτῇ ἡ ἐπωνυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν.

Ὁ ἐργοδότης, καταγγέλλων ἀκύρως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, καθίσταται ὑπερήμερος περὶ τὴν ὑποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὰ ἄρθρα 349 καὶ 350 Ἀστ. Κώδικος, ὑποχρεούμενος ἐντεῦθεν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, ἐξ οὗ ἐκπίπτεται πᾶν ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ταύτης, κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ., ἡ ὑποχρέωσις δὲ αὐτη παύει μόνον, ἐὰν ἐπέλθῃ ἄρσις τῆς ὑπερημερίας κατὰ νομικήν τινα τρόπον, τοῦτέστιν εἴτε διὰ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅτι ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, συνοδευομένης διὰ προσφορᾶς αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας προελθουσῶν ὑποχρεώσεών του (*), εἴτε δι' ἀποσβέσεως τῆς

(*) Διὰ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ εἴρεται ἡ ὑφισταμένη ὑπερημερία του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (mora accipiendi). Ἐν τῇ δηλώσει ταύτῃ τοῦ ἐργοδότου ἐνυπάρχει ὄχλησις πρὸς τὸν μισθωτόν, ὅπως ἐκπληρώσῃ τὴν παροχὴν του, αὐτως ὥστε, ἐὰν ὁ μισθωτὸς δὲν παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του, καθίσταται πλέον αὐτὸς ὑπερήμερος (*Καποδίστριας* Ἑρμ. Α.Κ. Κεφ. ἄρθρ. 349-360, ἀριθ. 9, *Oser-Schönenberger*, Kommentar zum Schweiz. ZGB, Das Obligationenrecht, 1936, 2ον μέρος, σελ. 1247).

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἵνα ἐπιφέρῃ τὴν ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας του, δέον νὰ συνοδεύηται διὰ προσφορᾶς τούτου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας προελθουσῶν ὑποχρεώσεών του. Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται προσδιορίζονται εἰδικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 358 Α.Κ. εἰς τὴν ἀποκατάστασιν παντὸς ὅ,τι ὁ ὀφειλέτης ἠναγκάσθη νὰ δαπανήσῃ ἐπὶ πλέον διὰ τὴν ἀτελεσφόρητον προσφορὰν τῆς παροχῆς του καὶ διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑπερημερίας φύλαξιν καὶ συντήρησιν αὐτῆς. Ἐπὶ τῆς συμβάσεως ὅμως ἐργασίας τοιαύτης φύσεως προσθετει δαπάναι, γενόμεναι παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ πλέον ἐκείνων, τὰς ὁποίας οὗτος θὰ κατέβαλλεν, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν περιῆρχετο εἰς ὑπερημερίαν, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παροχῆς (προσωπικῆς ἐνεργείας), μὴ χρηζούσης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας ἰδιαιτέρας συντηρήσεως ἢ φυλάξεως, οὐδὲ ἀπαιτούσης διὰ τὴν προσφορὰν της ἰδιαίτερα ἔξοδα πλέον τῶν συνήθων, ἅπανίως δύνανται νὰ δημιουργηθοῦν.

Ὁ ἐργοδότης, δηλῶν ὅτι ἐπαναποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἵνα ἐξέλθῃ τῆς ὑπερημερίας του, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον πέραν τῶν ὑποχρεώσεων τούτων νὰ προσφέρῃ καὶ τὸν μισθὸν τοῦ χρόνου τῆς ὑπερημερίας του, τὸν ὁποῖον ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἀρκούσης μόνης τῆς ἁπλῆς δηλώσεώς του, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς εἶναι πρόθυμος νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ.

Δὲν εἶναι συνεπῶς ἐπιτυχὴς ἡ διατύπωσις τῆς

ένοχῆς, εἴτε διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν. Ἐπομένως δὲν καταλύει τὴν ἄνω περὶ πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ ἀπαίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἡ διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἀναφανεῖσα ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας, εἴτε αὕτη ὀφείλεται εἰς φυσικὴν αἰτίαν, οἷον ἀσθένειαν τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε συνάμα καὶ εἰς ἐπιταγὴν νόμου, ἀπαγορεύοντος τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, τοῦτο δὲ ἐξάγεται ἔτι πλέον καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 352 Α.Κ., ἧτις πραγματεύεται περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ περιστατικοῦ τούτου τῆς ἀδυναμίας τοῦ ὀφειλέτου (μισθωτοῦ), πρὶν ἡ τελειωθῇ ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ (ἐργοδότου), οὔτε ἐξ ἄλλου ἐπέρχεται ἀπόσβεσις τῆς ἐνοχῆς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἀδυναμία αὕτη τοῦ μισθωτοῦ, ὀφειλομένη εἰς ἀσθένειαν, παρετάθη ἐπὶ χρόνον ὑπερβαίνοντα τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 νόμου 4558|1930 τεταγμένα ὅρια, διότι, ἵνα λογισθῇ, ὅτι ἐπῆλθε λόοις τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἀποβοτέα εἰς σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, πρέπει νὰ ἐξεδηλώθη «ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας», οἷα νοεῖται εἰς χρόνον, καθ' ὃν δὲν εἶχε διακοπῇ ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (**). Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀπορρίψαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐστερημένον ἐννόμου ἐπιρροῆς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι μετὰ τὴν γενομένην ὑπ' αὐτοῦ τὴν 13.2.1951 ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, κατόπιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὗτος ἀκόρου, ὡς προεξετέθη, ἠσθένησεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπὸ τῆς 10.3.1951 μέχρι τῆς 25.3.1951 καὶ εἶτα ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς 25.5.1951 καὶ ὅτι ἔτυχε ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διμήνου ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέσι κρίνονται οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 5ος, 6ος καὶ 7ος λόγοι ἀναιρέσεως, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀποδίδεται καὶ ἡ αἰτίασις περὶ μὴ καταλογισμοῦ τοῦ ληφθέντος ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν εἰς τοὺς ζητουμένους διὰ τῆς ἀγωγῆς μισθούς, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον δὲν διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὅτι προέβαλε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, οὐδὲ τὸ Δικαστήριον ἀποφαίνεται περὶ τούτου.

ἀποφάσεως, καθ' ἣν, ἵνα ἐπέλθῃ ἡ ἄρσις τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ δέον ἡ δήλωσις αὐτοῦ περὶ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν νὰ συνοδεύηται διὰ προσφορᾶς αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας προελθουσῶν ὑποχρεώσεών του, διότι ἐν τῇ γενικότητι της δύναται ν' ἀγάγῃ εἰς τὴν παρανόησιν, ὅτι ὁ ὑπερήμερος ἐργοδότης—δανειστὴς δέον νὰ καταβάλῃ καὶ τοὺς μισθοὺς τοῦ χρόνου τῆς ὑπερημερίας του.

Ἀλλὰ καὶ ὁ μισθωτὸς δὲν μένει ἀπροστάτευτος πρὸ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ καταβάλῃ τοὺς ὀφειλομένους μισθούς, διότι ἀμυνόμενος δικαιοῦται ν' ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 325 ἐπ. Α.Κ., δηλῶν ὅτι παρακρατεῖ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του, μέχρις οὗ ὁ ἐργοδότης ἱκανοποιήσῃ τὴν γεγεννημένην ἀνταξίωσιν ἐπὶ τὴν καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων μισθῶν του.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως ἀποτρέπει τὴν ὑπερημερίαν (***Μπαλῆ***, Ἐνοχικόν, Γεν. Μέρος, 1952 σελ. 168), ἀντιτάσσων ὁ μισθωτὸς δι' ἐξωδίκου δηλώσεως τὴν ἐπίσχεσιν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, καίτοι ὀχληθεὶς παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὴν ὀφειλήν του, δὲν καθίσταται ὑπερήμερος. Ἐὰν ὅμως ὁ μισθωτός, καλούμενος πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, παραλείψῃ νὰ ἀναγκαιωθῇ κατὰ τῆς ὀχλήσεως τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως, περιέρχεται πλέον εἰς ὑπερημερίαν ὀφειλέτου, αἰρομένης ἀφεξῆς τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ.

Ἡ ἄσκησις παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ἀποκτᾷ ἰδιαιτέραν σημασίαν, προκειμένου περὶ ἀκύρων ἀπολύσεων. Ὁ ἐργοδότης, ἵνα ἄρῃ τὰς συνεπείας τῆς ὑπερημερίας του ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, συνηθέστατα ἐν τῇ πράξει εἴτε δι' ἐξωδίκου προσκλήσεως, εἴτε διὰ δηλώσεώς του, καταχωριζομένης εἰς τὰ πρακτικὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ, προσκαλεῖ τοῦτον, ἵνα ἀπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἡ ἐγκαίρως ὅμως δήλωσις τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι ἀσκεῖ τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, μέχρις οὗ ὁ ἐργοδότης καταβάλῃ τοὺς μισθούς, τοὺς ὀφειλομένους συνεπείᾳ τῆς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὑπερημερίας του, ἀποτρέπει τὴν περιέλευσιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς ὑπερημερίαν ὀφειλέτου καὶ καθιστᾷ ἄνευ ἀποτελέσματος τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐργοδότου, παρέχουσα εἰς χεῖρας τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ δραστικὸν ὅπλον ἀμύνης διὰ τὴν ταχεῖαν εἰσπραξιν τῶν ὀφειλομένων μισθῶν του.

Βασ. Παντ. Βασιλείου, Δικηγόρος

(**) Ὀρθῶς ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀσθένεια τοῦ τελευταίου, ἡ ὁποία παρετάθη ἐπὶ χρόνον ὑπερβάντα τὰ ἐν ἄρθρῳ 5 § 5 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 ν. 4558|1930, ὅρια, δὲν ἐπιφέρει λύσιν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὅσον κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ νόμου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐπέρχεται, ἐὰν λάβῃ χώραν ***ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας***, ἥτις ἀποχὴ προϋποθέτει λογικῶς νὰ μὴ ἔχῃ διακοπῇ ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας, οἷον λόγῳ ὑπερημερίας ἀποδοχῆς τοῦ ἐργοδότου ἢ ἀδυναμίας παροχῆς ταύτης ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας. Τὰς συνεπείας τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου—δανειστοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ δὲν ρυθμίζει ὁ ν. 2112, ὅστις ἐπιδιώκει ἄλλον σκοπόν. Οὐδ' ἐπίσης εὑρίσκουν ἔδαφος ἐφαρμογῆς, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (δανειστοῦ), αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 657-658 Α.Κ., αἵτινες καὶ αὗται προϋποθέτουν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὰς συνεπείας τῆς ἀδυναμίας τῆς παροχῆς, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας δανειστοῦ, προβλέπουν αἱ ἐπικουρικὴν ἰσχὺν ἐχουσαι διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 381 § 2 Α.Κ., χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη συναγωγῆς ἀμέσων συμπερασμάτων ἐκ τῶν διατάξεων

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σφάλματα ἐν τῇ ἀναγραφῇ στοιχείων ἀναγγελίας καὶ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μόνον ἐκ παραλείψεώς τινος τῶν ἐν τῇ σχετικῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει στοιχείων καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἐσφαλμένης τῶν στοιχείων ἀναφορᾶς, δυναμένης νὰ ἐκθέσῃ τὸν δηλοῦντα ἐργοδότην εἰς πολιτικὰς καὶ ποινικὰς μόνον ἐναντι τοῦ Ταμείου εὐθύνας.— Μὴ παροχὴ εἰς τὸν ἀπολυθέντα δικαιώματος πρὸς ἀκύρωσιν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας τοῦ ἐν καλῇ πίστει διατελοῦντος ἐργοδότου περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεών του μὴ καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Δικαίωμα μόνον συμπληρωματικῆς ἀποζημιώσεως.— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων κατὰ συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.—Πλάνη περὶ τὸ δίκαιον καὶ συγγνωστὸν αὐτῆς.— Καταλυτικὴ τῆς ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἔνστασις τοῦ ἐργοδότου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2958|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐπὶ προταθέντων πρωτοδίκως καὶ ἐφεσίμως οὐσιωδῶν ἰσχυρισμῶν του ὅτι 1) οἱ ἀναιρεσίβλητοι, ἐνῷ ἐτύγχανεν ὑπάλληλος αὐτῶν, ἀμειβόμενος ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 900.000, ἐν τῇ γενομένῃ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεώς του εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀνέγραψαν, ὅτι ἠμείβετο παρ' αὐτῶν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δρχ. 30.000, μεταστήσαντες αὐτὸν οὕτω ἀπὸ τῆς κατηγορίας τοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὴν τοῦ ἐργάτου καὶ οὕτω βάσει τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως θὰ ἐλάμβανε βάσει τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 118|1945 μειωμένον ἐπίδομα ἀνεργίας ἀφ' ἑνὸς ὡς ἐργάτης, ἤτοι 40 ο|ο ἀντὶ τοῦ 60 ο|ο τοῦ ὑπαλλήλου, οἷος ἐτύγχανεν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ὡς ἐργάτης, οἷον ἤθελον νὰ τὸν παραστήσουν οἱ ἀναιρεσίβλητοι, θὰ ἐλάμβανε καὶ πάλιν μειωμένον ἐπίδομα, διότι ἐπὶ ἐργατῶν πρὸς εὕρεσιν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των καὶ ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας πολλαπλασιάζεται τὸ ἡμερομίσθιον ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν (25 μηνιαίως) καὶ οὕτω βάσει τῆς ἀναγγελίας των ἐφέρετο μὲ μηνιαίας ἀποδοχὰς 750.000 δραχμῶν, ἀντὶ τοῦ λομβανομένου ὑπ' αὐτοῦ ποσοῦ μηνιαίου ποσοῦ δρχ. 900.000, ὅτι 2) οἱ ἀναιρεσίβλητοι δὲν ἀνέγραψαν ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἄνω ἀναγγελίᾳ ἀπολύσεώς του τὸν ἀκριβῆ χρόνον προσλήψεώς του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, ἤτοι ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς 15.9.1949 ἀνέφερον χρόνον προσλήψεώς του τὴν 1.1.1950, γεγονὸς (πρόσληψις 15.9.1949), ὅπερ ἐγένετο τελεσιδίκως δεκτὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2950|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, οὔτε δὲ ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀναγγελίᾳ

τοῦ ἄρθρ. 352 Α.Κ., ἂς ἐπικαλεῖται ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ ἄρθρ 361 § 2 Α.Κ., ἂν ἡ παροχὴ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων κατέστη ἀδύνατος ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, καθ' ὃ διάστημα ὁ ἕτερος ἔτελε ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς, ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς πρὸς ἀντιπαροχὴν ὑποχρεώσεως.

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ρυθμίζεται τὸ ζήτημα τοῦ κινδύνου τῆς παροχῆς ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ, γινομένου δεκτοῦ ὅτι ὁ δανειστὴς ὀφείλει τὴν ἀντιπαροχὴν καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ παροχὴ τοῦ ὀφειλέτου κατέστη ἀδύνατος ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, καθ' ὃ διάστημα ὁ δανειστὴς ἔτελε ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς.

Οὕτω καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς ἀποφάσεως περίπτωσιν, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἠμέλησεν ἄνευ ὑπαιτιότητός του διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (δανειστοῦ) περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ὁ τελευταῖος μὲν οὗτος ἀπαλλάσσεται, καθ' ὃν χρόνον διαρκεῖ ἡ ἀσθένεια, τῆς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς του, μὴ ὑποχρεούμενος νὰ παράσχῃ τὴν εἰς τὸν χρόνον τοῦτον ἀντιστοιχοῦσαν ἐργασίαν μετὰ τὴν ἴασίν του, ὁ ἐργοδότης ὅμως ὀφείλει τὸν μισθὸν (Standinger — *Nipperdey*, Kommentar zum B. G. B. 10 ἔκδ. 1939, τόμ. II, 3 μέρ. § 615 ἀριθ. 27. Πρβλ. ἐν τούτοις *Hueck* ἐν Hueck—Nipperdey, Lehrbuch des Arbeitsrechts, τόμ. I 1930, § 42, II 3, c, ὅστις εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δέχεται μὴ χωροῦσαν τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου—δανειστοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 297 B.G.B. (=352 Α.Κ.), ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποδοχῆς, ἔχων ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μισθὸν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 616 B.G.B. (=657 —358 Α.Κ.).

Ἀλλὰ καὶ ἐπισυμβάσης διαρκοῦς ἀδυναμίας παροχῆς τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐργοδότης ἔτελε ἐν ὑπερημερίᾳ ἀποδοχῆς, λ.χ. ὁ μισθωτὸς ἀπολέσας τὰς χεῖρας ἀδυνατεῖ ὁριστικῶς νὰ ἐργασθῇ, καὶ πάλιν οὗτος διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μισθὸν μέχρις ἀποσβέσεως τῆς ἀγωγῆς (*Καπαδίστριας* ἐν ΕρμΑΚ Εἰσαγ. 349—360, ἀριθ. 36).

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἐργοδότης, ἐπιθυμῶν νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὑπερημερίας ἀποδοχῆς, δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀναμένῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὴν ἴασιν τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἀδυνάτου οὔσης τῆς ἰάσεως τὴν πάροδον τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ καταγγείλῃ ταύτην ἐνωρίτερον διὰ σπουδαῖον λόγον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἢ προκειμένης ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ὑπαγομένης εἰς τὸν ν. 2112, νὰ καταγγείλῃ ταύτην ἐπὶ καταβολῇ ἀποζημιώσεως, τηρῶν ἅμα καὶ τὰς διατυπώσεις τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Βασ. Παντ. Βασιλείου, Δικηγόρος

περιείχοντο τά οἰκογενειακά του βάρη, ἐν τοιούτοις ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παρά τόν εἰδικόν ἐπί τούτῳ λόγον ἐφέσεώς του, ἀφ' ἑνός μέν δέν ἀποφαίνεται ἐπί τῶν ἄνω ἰσχυρισμῶν του, μή λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν παρανόμως πράγματα προταθέντα καί ἔχοντα κατά νόμον οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, οὕτω παρέχει αἰτιολογίαν σαφῆ καί συγκεκριμένην ἀπορρίψεώς των, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐνῷ κατά τά δεκτά γενόμενα ὑπ' αὐτῆς πραγματικά περιστατικά, ὑπῆρχον σφάλματα ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεώς του, χωρίς καί πάλιν νά καθορίζῃ ταῦτα, οὖσα ἀναιτιολόγητος καί ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἀποφαίνεται ὅμως ὅτι ταῦτα δέν βλάπτουν τό κῦρος τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεώς του εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐνῷ, κατά τήν σαφῆ ἔννοιαν τῆς 51560]1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατά τήν νομοθετικήν ἐξουσιοδότησιν ἐκ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118]1945 καί ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 11.5.1946 ἐκδοθείσης, δέον ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης νά περιέχωνται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ τά ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα στοιχεῖα, σαφῶς ὑπονοουμένου ὅτι δέον νά περιέχωνται πραγματικά καί ὄχι σφαλερά, ἀναληθῆ καί φανταστικά τοιαῦτα, θίγοντα ἐπί πλέον κατά τά ὡς ἄνω ἀναπτυχθέντα τό συμφώνως τῷ νόμῳ 118]1945 δικαίωμα ἐπιδιαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ καί μειοῦντα τό ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἐπίδομα, ἅμα δέ ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη κατά παράβασιν τοῦ νόμου μεταβάλλοντα τόν μισθωτόν ἀπό ὑπαλλήλου εἰς ἐργάτην διά τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτοῦ ὡς ἡμερομισθίου.

β) Ἐνῷ, κατά τά δεκτά ὑπό τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως γενόμενα πραγματικά περιστατικά, ἐτύγχανε βοηθός φορτηγοῦ αὐτοκινήτου τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἤτοι ὑπάλληλος, τῆς τοιαύτης ὑπαλληλικῆς του ἰδιότητος ρητῶς ἀναγνωριζομένης διά τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ἀπό 28.7.1945 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἥτις ἐκδοθεῖσα βάσει τοῦ Α.Ν. τῆς 16]21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» ἀποτελεῖ οὐσιαστικόν νόμον, ἀπαγορευομένης τῆς ἀγνοίας ταύτης ὡς νόμου, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι ἐτέλουν ἐν ἀμφιβολίᾳ περί τῆς ἐκτάσεως τῶν ὑποχρεώσεων των ὡς πρός τήν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112 καί ὅτι ἕνεκεν τούτου θά ἀντέκειτο εἰς τήν καλήν πίστιν ἡ ἀκύρωσις τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἐνῷ ἄγνοια νόμου ἀπαγορεύεται, ἡ δέ καλή πίστις ἐξ ἑτέρου ἀφορᾷ τήν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως καί ὄχι τήν μή συμμόρφωσιν πρός τούς ἰσχύοντας οὐσιαστικούς νόμους, οἷς κατά τήν γενικήν ἀρχήν τοῦ δικαίου οὐδείς ἐπιτρέπεται ν' ἀγνοῇ.

γ) Ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι τῷ προσέφερον ἀποζημίωσιν ἐργάτου, ἣν οὗτος δέν ἀπεδέχθη, περαιτέρω ὅλως παραδόξως καί ἐκ πλαγίου παραβιάζουσα τόν νόμον δέχεται, ὅτι δέν τῷ κατεβλήθη πλήρης ἡ ἀποζημίωσίς του ὡς ὑπαλλήλου τοῦ νόμου 2112, ἐνῷ δέν πρόκειται περί μή πλήρους καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεώς του ταύτης, ὡς αὕτη αὕτη ἡ ἀπόφασις δέχεται, ἀλλά περί καταβολῆς ὑπό τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἀποζημιώσεως ἐργάτου, παρά τόν νόμον, ἤτοι τήν ἀνωτέρω συλλογικήν σύμβασιν, δέν δύναται δέ, κατ' ἀκολουθίαν τούτων, νά θεωρηθῇ ὅτι ἀντίκειται εἰς τήν καλήν πίστιν ἡ ὑποστηριχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας του, ἐπί τῷ λόγῳ τούτῳ, συνεπείᾳ τῆς μή πρός τόν νόμον 2112 καί τήν ἀνωτέρω συλλογικήν σύμβασιν συμμορφώσεως τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ὃν νόμον δέν ἐπετρέπετο νά ἠγνόουν, ὡς τοιοῦτον, ἐπρόκειτο ὅθεν καλόπιστος ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου ἐκ μέρους του κατά τήν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 200 καί 288 τοῦ Α.Κ. καί ἀντιθέτως κακόπιστος καί παράνομος ἐνέργεια τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἀντιθέτως δ' ἀποφανθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρεβίασε τά εἰρημένα ἄρθρα τοῦ Ἀστικοῦ μας Κώδικος, ἐσφαλμένως ἑρμηνεύσασα ταῦτα.

***

Σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου —καί τοῦτο ἀκολουθεῖται ὑπό τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας— γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ παράλειψις στοιχείου τινός ἐκ τῶν ὁριζομένων ἐν τῇ σχετικῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει (ἰσχύουσα ἤδη ἡ ὑπ' ἀριθ. 65257]1952, ΕΕΔ 11, 337) διά τήν νομότυπον πρός τό "Ἱδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (εἰς τό ὁποῖον συνεχωνεύθη τό τέως Ταμεῖον Ἀνεργίας) καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων τήν Α.Π. 138]1952, εἰσηγητής Γ. Βουμβουλάκης, ΕΕΔ 11, 404, ἔνθα καί λοιπαί εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δέν ὑπῆρχε παράλειψις στοιχείου τῆς ἀναγγελίας, ἀλλ' ἐσφαλμένη ἀναγραφή τινων ἐξ αὐτῶν.

Τό ζήτημα, ἀπό ἀπόψεως κύρους τῆς γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἔχει καί ἄλλοτε τεθῇ ὑπό τήν ἔρευναν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Οὕτω διά τῆς Α.Π. 161]1947 (εἰσηγητής Α. Θεοφίλου, ΕΕΔ 6, 361) ἐνομολογήθη, ὅτι σφάλματα εἰς τάς πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας πληροφορίας, μή θέτοντα ἐν ἀμφιβολίᾳ τήν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δέν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νά θεωρηθῇ ἡ ἀναγγελία ὡς μή γενομένη καί συνεπῶς ἄκυρος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, δυνάμενα μόνον νά ἐκθέσουν τόν δηλοῦντα ἐργοδότην εἰς εὐθύνας πολιτικάς ἐναντι τοῦ Ταμείου καί ποινικάς τοιαύτας κατά τά ἄρθρα 19 καί 20 τοῦ ν. 118]1945 (βλέπε καί νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 10, 442).

Τό αὐτό ἤδη δέχεται καί ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω νεωτέρα ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις.

Πράγματι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 515 ἐπ.), ἡ αὐστηρά κύρωσις τῆς ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9

ν. 118|1945, ἀπαγγέλλεται ἐπὶ παραλείψεως στοιχείων τῆς ἀναγγελίας.

Ἂν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀνεγράφησαν ψευδῶς ἢ ἀνακριβῶς τὰ νόμιμα στοιχεῖα, ἐκτίθεται ὁ δηλῶν, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὡς δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, εἰς εὐθύνας ἐναντίον τοῦ Ταμείου, καὶ ὄχι μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τοῦ μισθωτοῦ, ὁσάκις ἐκ τῆς ἀνακριβοῦς ἀναγραφῆς στοιχείου καθωρίσθη ἐπίδομα ἀνεργίας ὀλιγώτερον τοῦ δικαιουμένου κατὰ νόμον (πρβλ. τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1058|1951, Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 10, 516) ἢ καὶ ἂν ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς τῆς ἡμερομηνίας προσλήψεως τοῦ ἀπολυθέντος, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐπιδιωχθῇ ὁ ἀπολυθείς, ὡς μὴ συγκεντρῶν τὰ ἐκ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου προκύπτοντα ὡς μὴ συγκεντρούμενα βασικὰ διὰ τὴν ἐπιδότησιν αὐτοῦ ἡμερομίσθια.

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ καὶ ὑπὸ ἄλλων δεκτὴ γενομένη ἄποψις, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης τελεῖ ἐν εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ περὶ τὴν ἔκτασιν τῶν νομίμων πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυομένου ὑποχρεώσεών του, δὲν ἀπαγγέλλεται κατ' αὐτοῦ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς μὴ «ἐξ ὁλοκλήρου», κατὰ τὴν φρασεολογίαν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (οὕτω καὶ αἱ Α.Π. 294|1950, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 278-280|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450, Α. Π. 275|1951, εἰσηγητὴς *Π. Τζανετάκης*, ΕΕΔ 10, 787).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δὲν κατεβλήθη εἰς τὸν ἀπολυθέντα, ὄντα βοηθὸν φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, ἡ κατὰ τὸν νόμον 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀποζημίωσις, δοθέντος ὅτι τοιαύτης ἐδικαιοῦτο οὗτος κατὰ τὴν ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1945 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 397), ἀλλὰ κατεβλήθη ἡ προσηκουσα εἰς ἐργάτην ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 141 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ πλάνης περὶ τὰ πραγματικὰ γεγονότα καὶ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολ. ἔκθεσις Σχεδίου Γεν. Ἀρχῶν, σελ. 189, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 177).

Καὶ ναὶ μὲν κατὰ κανόνα ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου εἶναι ἀσυγχώρητος, διότι ἡ γνῶσις τῶν ἐπιταγῶν τοῦ δικαίου ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀπαιτουμένης ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐπιμελείας (*Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 177), ἀλλ' εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ δὴ ὅταν ὑπάρχῃ σοβαρὰ ἀμφισβήτησις ἐπί τινος νομικοῦ θέματος, ἡ ἐνέργεια ἐπὶ τῇ βάσει ἐσφαλμένης νομικῆς ἑρμηνείας δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀνυπαίτιος (*Μιχαηλίδης - Νουάρος*, ἐν ΕρμΑΚ ἄρθρ. 330, ἀριθ. 55).

Εἶναι ἄξιον προσοχῆς, ὅτι ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀποφασις κάμνει διάκρισιν τῆς ἀγνοίας τῆς ἐκ τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεως καὶ τῆς ἀμφιβολίας περὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς.

Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν θὰ εἶχον πραγματι ἐφαρμογὴν τὰ ἐν ἄρθροις 140 - 145 Α.Κ. ὁριζόμενα, ἂν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ἐφ' ὅσον ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας σαφῶς καθορίζει (ἄρθρ. 9), ὅτι οἱ βοηθοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μετὰ τοῦ ἐργοδότου σχέσεως ἐργασίας ἀπολαμβάνουν τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας θεσπιζομένων ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εὐεργετημάτων, δὲν κατελείπετο, νομίζομεν, ἀμφιβολία περὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ οὗτος εὑρίσκετο ἐν παίσματι (βλ. *Nipperdey*, ΕΕΔ 11, 231).

Ὁπωσδήποτε ἀφήνεται διὰ τῆς ἀποφάσεως νὰ ὑπονοηθῇ, ὅτι εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τῆς ἀγνοίας τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ παίσμα, κατ' ἀπόκλισιν τῆς ὑπὸ τῆς Α.Π. 245|1950 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 9, 458, ἐφ' ἧς βλέπε *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 433 ἑπ.) ἀπόψεως.

Δὲν πρέπει τέλος νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον τὸ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δεκτὸν γενόμενον καὶ ἀπασχολήσαν τὴν θεωρίαν καὶ νομολογίαν ζήτημα, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐργοδότου ὅτι κατήγγειλεν ἐγκύρως τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν συνιστᾷ ἔνστασιν αὐτοῦ καταλυτικὴν τῆς περὶ μισθοῦ ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ (βλ. σχετικῶς καὶ Α. Π. 407|1947, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172, Α. Π. 173|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 568, Α. Π. 484|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 30, Α. Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6,361, *Γ. Μπλάτσιων*, ΕΕΔ 10, 1258, *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 11, 31, ἄλλως *Α. Δημακόπουλος*, Θέμ. ΞΒ' 755).

Ἀρείου Πάγου 265|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακέπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Λεοντάρίδης, Κ. Κοντοδήνας

Κατὰ μὲν τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.», ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1255|1949 τοιούτου, αἱ ἐν § 1 αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον, ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὁριζόμενα, κατὰ δὲ τὰς τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 19 ταῦ αὐτοῦ νόμου πᾶς ἐργοδότης, παρ' οὗτινος κατηγγέλθη ἡ μετὰ τοῦ μισθωτοῦ του ἐργασιακὴ σύμβασις, ὑποχρεοῦται, ὅπως παρέχῃ εἰς τὸ ὡς εἴρηται Ταμεῖον πᾶσαν πληροφορίαν χρήσιμον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ του καὶ δὴ τὴν καταβολὴν χρηματικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸν ἀπο-

λυθέντα, ἐν ἀδυναμίᾳ ἐξευρέσεως ἐργασίας, ἐπιβαλλομένης τῷ ἐργοδότῃ, ἐν παροχῇ ψευδῶν πληροφοριῶν, τῆς ἐν αὐτῇ καθοριζομένης χρηματικῆς ποινῆς ἢ φυλακίσεως. Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπάγεται μόνον ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ πρὸς τὰ εἰρημένα Ταμεῖον καὶ Γραφεῖον παράλειψις τῆς μνείας τινὸς τῶν στοιχείων τῶν ὁριζομένων ἐν τῇ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐκδιδομένῃ σχετικῇ ἀποφάσει, ὡς ἀναγκαίου περιεχομένου αὐτῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἐσφαλμένη τυχὸν ἐν αὐτῇ τῶν στοιχείων τούτων ἀναφορά, ἥτις δύναται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ἐκθέσῃ τὸν δηλοῦντα ἐργοδότην εἰς πολιτικὰς καὶ ποινικὰς μόνον ἔναντι τοῦ Ταμείου εὐθύνας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι ἐργοδόται ἀνήγγειλαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν γενομένην ὑπ' αὐτῶν καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ των συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἐγγράφων περιεχόντων ἐν πληρότητι τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1951 σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁριζόμενα στοιχεῖα, καὶ δὴ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἐλλείποντα θεωρούμενα, καὶ κρίναν ὅτι τυχὸν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ταύτῃ σφάλματα ὡς πρὸς τὰ οἰκογενειακὰ τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ βάρη, τὸν χρόνον τῆς ἀρχικῆς προσλήψεώς του καὶ τὰς καταβαλλομένας αὐτῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχάς δὲν ἐπάγεται, κατὰ νόμον, ἀκυρότητα αὐτῆς, τὸ μὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησεν, ἀπορρίψαν ὡς ἀβασίμους, τοὺς κατ' ἔφεσιν προβληθέντας ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, πρὸς ἀπόκρουσιν καταλυτικῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ἐνστάσεως τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐνανομένων ἐργοδοτῶν περὶ γενομένης ἐγκύρου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἰσχυρισμούς του, ὅτι ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ δὲν περιείχοντο τὰ ὑπὸ τῆς μνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενα ἀνωτέρω στοιχεῖα, τὸ δὲ ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀβάσιμος κατ' ἀμφότερα τὰ μέρη, εἶναι ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ προμνησθέντος 118|1945 νόμου ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὑπὸ τοῦ ν. 2112|1920, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, ὁριζομένη ἀποζημίωσις. Ἀλλ' ἐκ τῆς ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας τοῦ ἐν καλῇ πίστει διατελοῦντος ἐργοδότου περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν πρὸς ἀποζημίωσιν ἔναντι τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ὑποχρεώσεών του μὴ πλήρους καταβολῆς τῆς ἧς ἐδικαιοῦτο οὗτος κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως δὲν παρέχεται εἰς τὸν ἀπολυθέντα δικαίωμα πρὸς ἀκύρωσιν τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον τοιοῦτο πρὸς συμπληρωματικὴν καταβολὴν τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐδέξατο, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, τὸ μὲν ὅτι ὁ ἀναιρεσείων μισθωτὸς ἐτύγχανε βοηθὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, εἰς ὃν, ἐπὶ τῇ λύσει τῆς μετὰ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐργοδοτῶν σχέσεως ἐργασίας, προσῆκεν ἡ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ὁριζομένη κατὰ τὸν νόμον 2112 ἀποζημίωσις, συμφώνως πρὸς τὰς ἐν ἄρθρ. 9 διατάξεις τῆς ἀπὸ 28ης Ἰουλίου 1945 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων (ἐγκριθείσης καὶ κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας δι' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ κατατεθείσης νομίμως εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν τὴν 1ην Ἰουλίου 1945, κατὰ τὰς ἐν ἄρθρ. 1 § 2, ἄρθρ. 5 καὶ 7 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 διατάξεις), καθ' ἃς οὗτοι, ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μετὰ τοῦ ἐργοδότου σχέσεως ἐργασίας, ἀπολαμβάνουσι τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας θεσπιζομένων ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εὐεργετημάτων, τὸ δὲ ὅτι κατεβλήθη μὲν αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐργοδοτῶν ἡ ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 διὰ τοὺς ἐργάτας καθοριζομένη ἀποζημίωσις, οὐχὶ ἐκ κακοβουλίας, ἀλλ' ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἔναντι τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ των πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεώσεώς των, καὶ ἐπὶ τούτοις ἔκρινεν, ὅτι θὰ ἀντέκειτο εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἡ ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας ἀκύρωσις τῆς γενομένης ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν οὕτως ἐθεώρησεν ἔγκυρον, οὕτω δ' ἀποφηνάμενον ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, οὐδαμῶς παραβιάσαν τὰς τῶν ἄρθρ. 200 καὶ 288 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τοιαύτας. Ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἐκ τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 τῆς ἀπὸ 28ης Ἰουλίου 1945 συλλογικῆς συμβάσεως, ἐχούσης κανονιστικὴν δύναμιν τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἕπεται, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ παρὰ τοῖς ἐργοδόταις εὔλογος ἀμφιβολία, ἣν ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστάσεων ἀνελέγκτως ἐδέχθη ἐν προκειμένῳ συντρέχουσαν παρὰ τοῖς ἐργοδόταις τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῶν πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ κατὰ νόμον ὑποχρεώσεών του, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν συνεχωρεῖτο αὐτοῖς νόμῳ ἄγνοια τῆς ἐκ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ὑποχρεώσεως αὐτῶν πρὸς ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου, ἀφοῦ καὶ ἡ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη, κατὰ τὸν ἰσχύοντα ἤδη Ἀστικὸν Κώδικα, δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ κριθῇ ὡς συγγνωστή, ὡς ἐν προκειμένῳ ἐγένετο ἀνελέγκτως δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, κρίναντος ὄχι ὅτι ἠγνόουν οἱ ἀναιρεσίβλητοι τὴν ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑποχρέωσιν αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἀμφέβαλλον περὶ τὴν ἔκτασιν ταύτης, ἐξ ἧς ἀμφιβολίας ἐδέξατο ἔλλειψιν κακοβουλίας. Μετὰ ταῦτα, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος καὶ τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Έννοια άρθρου 6 Ν. 2112|1920 διά τά έξ αύτοῦ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ

Σκοπός ἄρθρου 6 Ν. 2112|1920 ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπροσώπως.—Ὑποκατάστασις Λιμενικοῦ Ταμείου Χίου εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Δημοσίου, κατὰ Ν. 1441|1950, καὶ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ μὴ προσληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ.—Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ²ΟΔ'.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 15|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Χίου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1441|1950 ἐδέχθη, ὅτι ὑπόχρεον πρὸς καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 ἀποζημιώσεως εἶναι τὸ ἀναιρεσεῖον Λιμενικὸν Ταμεῖον Χίου. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 1441|1950 ὁρίζει ρητῶς, ὅτι τὸ Ταμεῖον ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐναντι τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Λιμένος καὶ Προκυμαιῶν Χίου, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ της. Οὐδὲ προκύπτει τοιοῦτόν τι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1441|1950, ὅπερ ἐπιβάλλει εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ὑποχρέωσιν προσλήψεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Λιμένος καὶ Προκυμαιῶν Χίου καὶ ὁρίζει, ὅτι «οἱ μὴ προσληφθησόμενοι θὰ ἀποζημιωθοῦν συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους».

Διὰ τῆς τοιαύτης παραπομπῆς εἰς τοὺς «κειμένους νόμους» νοεῖται ὅτι, λήξαντος τοῦ προνομίου τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, αὕτη ὤφειλε κατὰ ν. 2112|1920 νὰ προβῇ εἰς ταχυδρομικὴν καταγγελίαν τῶν συμβάσεων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ της καὶ εἰς ἀποζημίωσιν αὐτοῦ. Διὰ νὰ προστατεύσῃ τὸ προσωπικόν, τὸ ὁποῖον ἄλλως θὰ ἔμενεν ἄνευ ἐργασίας, ὁ ν. 1441|1950 ἐπέβαλεν εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσλάβῃ τὸ ἀναγκαιοῦν διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ προσωπικὸν ἐκ τοῦ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1950 προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας, ὥρισε δὲ περαιτέρω ὅτι μόνον «οἱ μὴ προσληφθησόμενοι θ' ἀποζημιωθοῦν συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους».

Ἀλλ' ὁ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμοστέος ν. 2112|1920 ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅστις συνῆψε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, νὰ καταγγείλῃ ταύτην ἐμπροθέσμως, ἄλλως ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι τὸ Ταμεῖον αὐτὸν ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς μὴ προσληφθησομένους, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ ν. 1441|1950.

β) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 6 § 1 ν. 2112|1920, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι «ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου», ἐδέχθη ὅτι, κατὰ πρῶτον λόγον, ὑποχρεοῦται τὸ Ταμεῖον αὐτῶν εἰς πλήρωμὴν ἀποζημιώσεως.

Ἐν τούτοις, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 § 1 ν. 2112|1920, ἐπερχομένης μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁ νέος ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὸν ὑπάλληλον τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου, ἐὰν ὅμως οὗτος ἀρνηθῇ νὰ προβῇ εἰς πρόσληψιν, ὁ ὑπάλληλος ὀφείλει νὰ ἐναγάγῃ κατὰ πρῶτον λόγον τὸν ἀρχικὸν ἐργοδότην του, μεθ' οὗ εἶχε συνάψει τὴν σύμβασιν ἐργασίας, μόνον δέ, ἂν δὲν ἱκανοποιηθῇ παρ' αὐτοῦ, δικαιοῦται νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ νέου ἐργοδότου. Διὰ μόνης τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ πρῶτος ἐργοδότης τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεών του. Ἄλλως θὰ καθίστατο εὐχερὴς εἰς πάντα ἐργοδότην ἡ ἀπαλλαγή του ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 ὑποχρεώσεων αὐτοῦ διὰ μόνης τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως πρὸς ἀφερέγγυον ἐργοδότην, ὅστις καὶ θὰ ἤρνειτο νὰ προσλάβῃ τὸν ὑπάλληλον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

Κατὰ ταῦτα, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα καὶ δεχθεῖσα ὅτι κατὰ πρῶτον λόγον ὁ νέος ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920 ἀποζημίωσιν ἐναντι τῶν ἐν τῇ μεταβιβασθείσῃ ἐπιχειρήσει ἐργαζομένων ἐν περιπτώσει μὴ προσλήψεως τούτων ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπορριψασα τὸν περὶ ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρα 3 τοῦ ν. 1441|1950 καὶ 6 § 1 τοῦ ν. 2112|1920.

γ) Ἐνῷ ἰσχυρίσθησαν ὅτι, εὐθὺς ὡς ἀνέλαβον τὸ διὰ τοῦ ν. 1441|1950 ἀνατεθὲν αὐτοῖς ἔργον, «ζήτησαν δι' ἐγγράφου των, ὅπως οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προσληφθῶσιν ὑποβάλωσι σχετικὰς αἰτήσεις καὶ τοῦτο ἀνεκοινώθη παρὰ τῶν ἐν Χίῳ Διευθυντῶν τῆς Ἑταιρίας εἰς ἅπαν τὸ προσωπικόν», ὁ ἐναγων ὅμως δὲν ὑπέβαλε τοιαύτην καὶ τοῦτο ὑπεδήλου σαφῶς, ὅτι οὗτος δὲν ἐπεθύμει τὴν παρ' αὐτῶν πρόσληψίν του, καὶ ἐνῷ, κατόπιν τούτων, αὐτοὶ ἐξεπλήρωσαν τὴν κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 1441|1950 ὑποχρέωσίν των, ὅπως πράξωσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅστις ὅμως ἀποκρούσας τὴν πρόσληψίν του παρ' αὐτῶν δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρον 3 ν. 1441|1950 καὶ 6 § 1 ν. 2112|1920, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρεῖδε παντελῶς τὸν οὐσιώδη τοῦτον ἰσχυρισμόν των, οὗτινος ἀποδεικνυομένου ἔδει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή· διότι, καὶ ἂν γίνῃ δεκτὸν ὅτι αὐτοὶ ὑπεχρεοῦντο νὰ ἀ-

ποζημιώσωσι τούς μή προσληφθησομένους, τό άρθρ. 3 τοῦ ν. 1441|1950 ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι θ' ἀποζημιώσωσι μόνον ἐκείνους ἐκ τοῦ προσωπικοῦ, τούς ὁποίους δέν θέλουσι ἤ δύνανται νά προσλάβωσι, οὐχί δέ βεβαίως καί ἐκείνους, τούς ὁποίους προσκαλοῦσι διά νά τούς προσλάβωσι καί ἀρνοῦνται νά προσληφθῶσι παρ' αὐτῶν.

δ) Μολονότι ἐν τῇ ἀγωγῇ του ὁ ἀναιρεσίβλητος ρητῶς ἰσχυρίσθη, ὅτι προσελήφθη καί εἰργάσθη παρά τῇ 'Ανωνύμῳ 'Εταιρίᾳ Λιμένος καί Προκυμαιῶν Χίου ὡς ὑπάλληλος αὐτῆς, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, χωρίς νά δέχηται ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶναι ἐργάτης, τεχνίτης ἤ ὑπηρέτης καί ὅτι ὡς τοιοῦτος ὑπάγεται εἰς τό β.δ. τῆς 16|18 'Ιουλίου 1920 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περί καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐπί τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν» ἐφαρμόζει ἐσφαλμένως ἐπί τῆς προκειμένης διαφορᾶς τό ἄρθρον 2 § 2 τοῦ βασ. διατάγματος τῆς 16|18 'Ιουλίου 1920, καί κατ' ἐφαρμογήν αὐτοῦ καταλήγει εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι «ἡ φύσις καί ὁ σκοπός τῆς ἐργασίας δέν ἦσαν τοιαῦται, ὥστε νά καθίσταται δῆλον τό ὡρισμένον τοῦ χρόνου τῆς ἐπιχειρήσεως», κατ' ἀκολουθίαν δέ τούτου ἀπορρίπτει τόν διά τοῦ ἐφετηρίου αὐτῶν προταθέντα λόγον ἐφέσεως, καθ' ὃν οὗτος δέν δικαιοῦται κατά ν. 2112|1920 ἀποζημιώσεώς τινος, διότι ἡ σύμβασις ἐργασίας αὐτοῦ ἦτο σύμβασις ὡρισμένου χρόνου. Οὕτως ὅμως σκεφθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καί ἐφαρμόσασα ἐσφαλμένως τό ἄρθρον 2 § 2 τοῦ β.δ. τῆς 16|18 'Ιουλίου 1920, καίπερ μή ὑφισταμένων τῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων ἐφαρμογῆς τοῦ διατάγματος τούτου (ἰδιότητος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἐργάτου, τεχνίτου ἤ ὑπηρέτου βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς, μεταλλευτικῆς ἤ χειροτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως), εἶναι ἀναιρετέα κατ' ἄρθρον 807 ἀριθ. 17 Πολιτικῆς Δικονομίας.

ε) 'Άνευ ἀποδείξεως καί διά μόνης τῆς ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ β.δ. τῆς 16|18 'Ιουλίου 1920, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι «ὁ ἐνάγων, ὡς ἐβεβαιώθη, προσελήφθη δι' ἀόριστον χρόνον», χωρίς νά ἀναφέρῃ οὐδέ λέξιν περί τοῦ πῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι οὗτος εἶχε προσληφθῇ ἐπ' ἀόριστον καί οὐχί ἐφ' ὡρισμένον χρόνον. Καί εἶναι μέν ἀληθές ὅτι κατά τήν τοῦ ν. Γ?ΟΔ' διαδικασίαν τό Δικαστήριον κρίνει ἐπί τῆς διαφορᾶς, μή δεσμευόμενον ὑπό διαδικαστικῶν τύπων, τοῦτο ὅμως δέν σημαίνει, ὅτι ἀπαλλάσσεται καθ' ὁλοκληρίαν τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως αἰτιολογῇ προσηκόντως τήν ἀπόφασίν του καί ὅπως ἀναγράφῃ ἐκ τίνων ἀποδεικτικῶν στοιχείων (ἔστω καί τυπικῶς ἀκύρων) ἐσχημάτισε τήν πεποίθησίν του.

'Όθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ἀορίστως ὅτι ὡς ἐβεβαιώθη» ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἀορίστου χρόνου καί ἐπί τῇ βάσει τῆς σκέψεως ταύτης ἀπορρίψασα τόν κατά τ' ἀνωτέρω ὑποβληθέντα λόγον ἐφέσεως, παρά τόν νόμον ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως ἤ παρά τόν νόμον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεις μή προσαχθεῖσας καί εἶναι ἀναιρετέα κατ' ἄρθρον 807 ἀριθ. 8 καί 9 Πολιτ. Δικονομίας.

στ) Δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τόν παρ' αὐτῶν προταθέντα καί οὐσιώδη ἐπιρροήν ἔχοντα κατά νόμον εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης ἰσχυρισμόν, καθ' ὃν ὁ ἀναιρεσίβλητος δέν ἦτο δυνατόν νά προσληφθῇ εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου, 'Οργανισμοῦ Δημοσίου Δικαίου, ὡς στερούμενος τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, ὧν κατά τήν ὁμολογίαν του 'Ιταλός ὑπήκοος. Μή προσληφθείς δέ οὗτος συνεπείᾳ ἐλαττώματος ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος, θά ἔδει νά ἀπεζημιοῦτο παρά τῆς ἀπολυσάσης αὐτόν ἑταιρίας καί ἐάν ἀκόμη διά τήν ἀποζημίωσιν τῶν μή προσληφθέντων θά ἐθεωρεῖτο ὑπόχρεον τό Λιμενικόν Ταμεῖον Χίου, καθ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὑπαίτιος τῆς μή προσλήψεως τυγχάνει αὐτός οὗτος ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἡ δέ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1441|1950, κατά τήν ὀρθήν αὐτῆς ἔννοιαν, καί ἂν ἐγίνετο δεκτόν, ὅτι ὑποχρεοῖ πρός ἀποζημίωσιν αὐτούς, προϋποθέτει ἄρνησιν προσλήψεως καί οὐχί ὅταν ἀδύνατος καθίσταται ἡ πρόσληψις ἕνεκεν ἐλαττώματος ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος.

* * *

'Άξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι, ὅτι ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, σαφεστέρα τῶν ἐπί τοῦ αὐτοῦ θέματος, τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 6 ν. 2112|1920, σχετικῶς πρός τά ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιώματα, ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου, ἀσχληθησῶν ἐκ τῶν τελευταίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων (200|1951, εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 576, 235|1952, εἰσηγητής *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 11, 574), δέχεται, ὅτι ὁ νόμος ἐσκόπησε μόνον εἰς τό πραγματικόν γεγονός τῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ παρά τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπροσώπως.

Πράγματι ἡ ἄποψις αὕτη, ὑποστηριχθεῖσα ὑπό τῆς θεωρίας (βλέπε *Τριανταφυλλόπουλον*, Γνωμοδ. Θέμ. ΜΖ' 90, *'Αλέξ. Σακελλαρόπουλον*, Μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, σ. 22 ἐπ., *Ν. Βικελίδην*, Μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου εἰς τό ἐργατικόν καί ἀσφαλιστικόν δίκαιον, ΕΕΔ 2, 132) καί γενομένη δεκτή καί ὑπό ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 159, ΕΕΔ 10, 438 καί ἐκ τῶν τελευταίων τήν Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 1725|1952, προεδρεύων *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 11, 542), πρέπει νά εἶναι ἡ ὀρθῶς τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου ἀπηχοῦσα, ἐπιρρίπτοντος εἰς τήν ἐπιχείρησιν, ὡς οἰκονομικήν μονάδα, τά ἐξ αὐτοῦ βάρη.

'Αρείου Πάγου 295|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ 'Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Δ. Ζίγγελης

Κατά μέν τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 1441|1950 περί συστάσεως Λιμενικοῦ Ταμείου Χίου «τό ἀναιρεσείον ὁποκαθίσταται εἰς τά δικαιώματα καί τάς ὑποχρεώσεις τοῦ Ἑλλη-

νικοῦ Δημοσίου, τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ ὡς διαδόχου τοῦ ὀθωμανικοῦ δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρίας Λιμένος καὶ Προκυμαιῶν Χίου συμβάσεως, τῆς ἀφορώσης τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τοῦ λιμένος Χίου», κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 «τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Χίου ὑποχρεοῦται, ὅπως τὸ ἀναγκαιοῦν διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ προσωπικὸν προσλάβῃ ἐκ τοῦ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1950 προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Λιμένος καὶ Προκυμαιῶν Χίου, ἔστω καὶ ἂν οἱ προσληφθησόμενοι δὲν κέκτηνται τ' ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα καὶ δὲν ἔχουσι στερηθῆ τοῦ δικαιώματος διορισμοῦ εἰς δημοσίαν θέσιν, οἱ δ' ἐκ τούτων μὴ προσληφθησόμενοι θ' ἀποζημιωθοῦν συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους». Ἐκ τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ἀναιρεσείον Λιμενικὸν Ταμεῖον κατέστη ἀναγκαστικῶς διάδοχος τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑποχρεούμενον καὶ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ μὴ προσληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἑπομένῃ αἰτιολογίᾳ ῥηθησόμενα.

Τὸ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ νόμου 2112|1920, ὁρίζον, ὅτι «ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐὰν ἐν τῇ διαδρομῇ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν παρέχεται ἡ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 1 ὑπηρεσία ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐπὶ τῇ βάσει καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως περὶ μισθώσεως αὐτῆς, ἄνευ ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας συνομολογηθείσης, ἠθελεν ἐπέλθει εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐνοχικὴν ταύτην σχέσιν πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου ἐναλλαγή, καθ' οἱανδήποτε τρόπον, τοὐτέστιν εἴτε διὰ μεταφορικῆς διαδοχῆς καὶ ὑπεισελεύσεως ἄλλου εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, εἴτε κατὰ νομικόν τινα τύπον μεταβολῆς τοῦ ὑπὲρ οὗ θεωρεῖται παρεχομένη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἡ ἐργασία, τὸ γεγονὸς τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, τῶν ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ τεθειμένων, τοῦ νόμου σκοπήσαντος μόναν εἰς τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς παραστάσεως τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπροσώπως. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον, ἐν προκειμένῳ, διάδοχον τῆς ἐπιχειρήσεως κατέστη ἐκ τοῦ νόμου τὸ ἀναιρεσείον Ταμεῖον, ταῦτο ἐνέχεται εἰς τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112|1920 ἀποζημίωσιν τοῦ μὴ προσληφθησομένου προσωπικοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1950 εἰς τὴν προκάτοχον φορέα τῆς ἐπιχειρήσεως, τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου πρώτου καὶ δευτέρου λόγων ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένων ὡς ἀβασίμων.

Ὁ τέταρτος λόγος ἀναιρετηρίου πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου γενομένην ἐκτίμησιν πραγμάτων, περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐνδικος σύμβασις ἐργασίας ἦτο σύμβασις ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον δὲν προσεβλήθη κανὼν τις δικαίου, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀπαράδεκτος, συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικ.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1, 12, 20 κλπ. τοῦ νόμου Γ'ΞΟΔ' σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν τηρεῖται, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας, ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου διαδικασία, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς δὲν δεσμεύεται ἐκ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ πάντοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, τῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας ἰσχυουσῶν μόνον, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου καὶ δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, τοὐτέστιν ἡ κρίσις τοῦ δικαστηρίου, δικάζοντος εἰς τὰς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐργατικὰς διαφοράς, προσομοιάζει τῇ ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίᾳ, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ διατάξῃ ἀποδείξεις, οὐδὲ ν' ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους κανόνας ἐν τῇ ἀποδείξει πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεώς του. Ἐπομένως ὁ πέμπτος λόγος ἀναιρετηρίου, ἐφ' ὅσον μὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΞΟΔ', τὸ σφάλμα ὅτι ἐδέχθη ὡς ἀληθῆ πράγματα ἄνευ ἀποδείξεως, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, ἐφ' ὅσον δὲ περαιτέρω αἰτιᾶται τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεις μὴ προσαχθεῖσας ὡς ἀόριστος, μὴ καθοριζομένου ὁποῖαι οἱ ἀποδείξεις αὗται, αἵτινες, καίπερ μὴ προσαχθεῖσαι, ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς 7ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἔφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε τοὺς κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑποβληθέντας ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀναιρεσείοντος 1) ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ λιμένος, διότι οὗτος δὲν ὑπέβαλε σχετικὴν αἴτησιν προσλήψεώς του, καὶ 2) ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προσληφθῇ ὡς στερούμενος τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, τυγχάνων Ἰταλὸς ὑπήκοος καὶ ἀπέρριψεν αὐτούς, ὡς ἀβασίμους, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι, ἐὰν δι' οἱανδήποτε λόγον δὲν προσελήφθη ταῦτον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἀποζημίωσιν, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 1441|1950 καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἀπεφήνατο δεκτὴν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τῆς κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἀποζημιώσεώς του, ἐφ' ὅσον, τυγχάνων ὑπάλληλος κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1950 τῆς Ἑταιρίας Λιμένος καὶ Προκυμαιῶν Χίου, δὲν προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ διαδεχθέντος τὴν ἄνω ἑταιρίαν ἀναιρεσείοντος Λιμενικοῦ Ταμείου. Οὕτω σκεψάμενον καὶ ἀποφηνάμενον δεκτὴν τὴν ἀγωγήν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἄνω ἰσχυρισμούς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὀρθῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 1441|1950 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτου καὶ ἕκτου λόγων ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένων ὡς ἀβασίμων.

ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Παροχή έργασίας έπιστασίας, έποπτείας καί καθοδηγήσεως όμάδος έργατών

Στοιχεία ύπαλληλικής ιδιότητος μισθωτού, κατά την έννοιαν του άρθρου 10 ν. 1234|1918. —Κριτήριον γνώρισμα του ύπαλλήλου ή φύσις της καταβαλλομένης έργασίας, αποκλειστικώς ή κατά κύριαν επάγγελμα μή σωματικής, εξαιρουμένων μόνον των ημερομισθίων, εκτός συνδρομής προϋποθέσεων άρθρου 7 ν. 4558|1930.—Χαρακτηρισμός μισθωτού ασχολουμένου εις επιστασίαν, έποπτείαν καί καθοδήγησιν μεγάλης όμάδος έργατών ως ύπαλλήλου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 212|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Χαλκίδος.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τὸ Πρωτοδικεῖον Χαλκίδος, δικάσαν ὡς ἔφετεῖον ἐπὶ ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διωκούσης τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως διὰ τοὺς ἀπροειδοποιήτως ἀπολυομένους ὑπαλλήλους, ἀντὶ τῆς παρ' αὐτῶν καταβληθείσης τοιαύτης τοῦ ἐργατοτεχνίτου, καὶ ἐκτιμῆσαν, κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν του, τὰς καταθέσεις τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐδέχθη ὡς βεβαιωθὲν ἐξ αὐτῶν ὅτι ἡ παρ' αὐτοῖς ἐργασία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος, ἐργαζομένου εἰς τὰ ἐν Μαντουδίῳ τῆς Εὐβοίας μεταλλεῖα των, συνίστατο εἰς τὴν ἐπιστασίαν, ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν μεγάλης ὁμάδος ἐργατῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς τοιαύτης ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐχαρακτήρισε τοῦτον ὡς ὑπάλληλον καὶ ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν τὴν διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ὁριζομένην ἀποζημίωσιν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 4 τοῦ Α.Ν. 539|1945, ἀντὶ τῆς προβλεπομένης τοιαύτης διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας.

Ἀλλὰ τὰ δεκτὰ γενόμενα ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικείου πραγματικὰ περιστατικά, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐκτελουμένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐργασία συνίστατο εἰς τὴν ἐπιστασίαν, ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν μεγάλης ὁμάδος ἐργατῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς μεταλλευτικὰς ἐργασίας των, δὲν προσδίδουν εἰς αὐτὸν κατὰ νόμον τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234|1918, καθόσον εἰς τὴν τοιαύτην ἐργασίαν τοῦ ἐπιστάτου μεταλλείων προέχει τὸ σωματικὸν στοιχεῖον καὶ ὄχι τὸ πνευματικόν. Ἄλλως τε οἱ τοιοῦτοι ἐπιστάται καὶ ἐπόπται μεταλλωρύχων ἔχουν καταταχθῆ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45976|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ ν. 28|1944, ἐχούσης δὲ ἰσχὺν νόμου, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀρχιτεχνιτῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ ν. 2112, ἀλλὰ τὸ β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112.

Ἑπομένως, ἀντιθέτως κρίναν τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐσφαλμένως ἠρμήνευσε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234|1918, ὡς καὶ τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 45976|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

β) Ἐνῷ ἡ ἀναιρεσείουσα ἰσχυρίσθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων στερεῖται παντελῶς οἱασδήποτε γραμματικῶν καὶ θεωρητικῶν γνώσεων καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν θεωρεῖται κατὰ νόμον ὑπάλληλος, ἀλλὰ τεχνίτης, ἀπεδείχθη δὲ ὁ ἰσχυρισμὸς της, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τοῦτον, μολονότι οὗτος ἀσκεῖ οὐσιώδη ἐπιρροήν, διότι ὁ ἀγνοῶν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν καὶ στερούμενος οὕτω οἱασδήποτε θεωρητικῶν γνώσεων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπάλληλος.

* * *

Ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἔννοια νομική (Α.Π. 68|1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτας*, ΕΕΔ 1, 529, Α.Π. 240|1949, εἰσηγητὴς *Β. Λιάρης*, ΕΕΔ 8, 493), ὑπὸ τὸ δεδομένον δὲ τοῦτο ἐκρίθη ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ἐργασία, περὶ τῆς ὁποίας ἐπρόκειτο, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 ν. 2112|1920, συνιστᾷ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (πρβλ. καὶ λοιπὴν ἐπὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐπιστατῶν ὡς ἰδιωτ. ὑπαλλήλων νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 9, 836).

Ἡ ἀναιρεσείουσα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἰδιότητος τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ ὡς ἐργάτου ἐπεκαλέσθη τὴν ὑπ' ἀριθ. 45976|1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ κατατάξεως ἐργατοτεχνιτῶν μεταλλωρύχων» (ΕΕΔ 6, 155).

Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἐκδοθεῖσαν δυνάμει τοῦ ν. 28|1944, κατατάσσονται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀρχιτεχνίτου οἱ ἀρχιεπιστάται, ἐργοδηγοί, ἐπιστάται ὑπογείων καὶ ἔργων ἐπιφανείας, ἐπιστάται συνεργείων... καὶ ἐπιστάται γενικῶς.

Ἀλλ' ἡ κατάταξις αὕτη, γενομένη, ὡς καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις σκέπτεται, διὰ τὴν μισθολογικὴν θέσιν τῶν καταταχθέντων, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, δὲν ἠδύνατο πάντως νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἀπὸ ἀπόψεως ν. 2112|1920 ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ἐκρίνετο, ὅτι συνέτρεχον εἰς τὴν περίπτωσιν τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 10 νόμου 1234|1918 καὶ ἄρθρου 11 νόμου 2112|1920, ἐκτὸς τοῦ ὅτι καὶ διὰ τὸ δικαίωμα τῶν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων κατὰ νόμον 28|1944 λαμβάνεται ὡς κριτήριον, ἐλλείψει εἰδικῆς ρυθμίσεως αὐτῶν, τὸ γενικὸν κριτήριον τοῦ ἄρθρου 10 νόμου 1234|1918 (πρβλ. Α.Π. 92|1945, εἰσηγητὴς *Κ. Βοΐατζῆς*, ΕΕΔ 4, 528), τοῦτο δὲ ῥητῶς ἐπιτάσσεται διὰ τὴν ἐφαρμο-

γήν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 866|1937.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν (προϊσταμένου ὁμάδος ἐργατῶν), κατὰ τοὺς προσθέτους ὅρους τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κυρωθέντας μετ' αὐτῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 99|1936 καὶ ἐπέχοντας νόμου ἰσχύν, μνημονεύονται καὶ ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «οἱ μέσοι τεχνικοί, ἀρχιτέχνιται καὶ προϊστάμενοι ὁμάδων», ὡς μὴ συγκεντρούντες τὰ ἐν κεφ. Β' τῶν προσθέτων ὅρων αὐτῆς στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 10 ν. 1234|1918.

Ἡ σκέψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι κριτήριον γνωρίσματος τοῦ ὑπαλλήλου ἀποτελεῖ ἡ φύσις τῆς καταβαλλομένης ἐργασίας ἀνταποκρίνεται βεβαίως εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 ν. 2112|1920.

Ἀλλ' ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἡμερομισθίου, περὶ τῆς ὁποίας κάμνει λόγον ἡ ἀπόφασις, ἀναφερομένη εἰς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 10 ν. 1234|1918, ἐκτὸς ἂν συντρέχωσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 7 ν. 4558|1930, ἂν δηλαδὴ κριθῇ, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ γίνεται πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀλήθειαν (βλέπε σχετικῶς καὶ τὴν Α.Π. 17|1951, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10, 201, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί) θὰ καθίστα ἐν προκειμένῳ προβληματικὸν τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, διότι, ἂν ἠμείβετο δι' ἡμερομισθίου, οἱαν ἔννοιαν ἔχει ἡ διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατάταξίς του ὡς ἀρχιτεχνίτου, ἐκδοθείσης τῆς ἀποφάσεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τότε ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν (ΕΕΔ 5, 93), δὲν θὰ ἠδύνατο, παρὰ τὸ ὅτι ἡ ἐργασία του ἦτο, ὡς κρίνεται, πνευματική, νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή του ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, ἀφοῦ ἀντιθέτως τοῦτο συνέβαινε κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Νομοθετικά, εἰς τὸ ζήτημα. Ἀνώμαλα ἢ ἐσφαλμένη ἑρμηνεία;

Ἀρείου Πάγου 265|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Σταματόπουλος, Χ. Θηβαῖος

Ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234|1918 διατάξεως, εἰς ἣν καὶ παραπέμπει διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατηρηθέντος ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558|1930, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, περαιτέρω δὲ πρὸς διασάφησιν τῆς ἐννοίας ταύτης, ἐξαιρεῖ πᾶν πρόσωπον, ὅπερ χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ παραγωγῇ ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, μεταλλευτικὸς κ.λ π. ἐργάτης ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τούτων, κριτήριον γνωρισμα τοῦ ὑπαλλήλου ἀποτελεῖ ἡ φύσις τῆς καταβαλλομένης ἐργασίας, ἣν καὶ ἀξιοῖ ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα μὴ σωματικήν, τοὐτέστι κατὰ κύριον χαρακτῆρα πνευματικήν, ἐξαιρουμένου μόνον τοῦ ἡμερομισθίου, ἐκτὸς ἂν καὶ δι' αὐτὸν συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558 (1930) προστεθέντος εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2112 τελευταίου ἐδαφίου. Εἰς ταῦτα δὲ οὐδεμία ἐπηνέχθη μεταβολὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45976 (1946) κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ κατατάξεως ἐργατοτεχνιτῶν μεταλλωρύχων», ὡς πρὸς τὸ εἰς τὰς μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις ἀσχολούμενον προσωπικόν, καθ' ὅσον αὕτη βάσει τοῦ Α.Ν. 28 (1944) «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς τὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» ἐκδοθεῖσα, ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ μισθῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, καὶ δὴ τῆς τρίτης τῶν αἰτιολογιῶν αὐτῆς, ἐδέξατο ὡς βεβαιωθέντα, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ἡ παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὑπηρεσία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συνίστατο εἰς ἐπιστασίαν, ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν μεγάλης ὁμάδος ἐργατῶν, καὶ μετὰ ταῦτα προσέδοτα αὐτῷ, βάσει τῶν στοιχείων τούτων, τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρέβλαψε καὶ ὁ περὶ ἀντιθέτου πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος. Ἀπορριπτέος δ' ὡσαύτως εἶναι καὶ ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὅσον προβάλλως τὰ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον κατὰ τὴν ἐξενεχθεῖσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του κρίσιν του περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ὑπαλλήλου, καθ' ἣν ἰδιότητα καὶ προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν προταθέντα ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος στερεῖται παντελῶς οἱωνδήποτε γραμματικῶν καὶ θεωρητικῶν γνώσεων, ὡς ἀφορῶντα εἰς πράγματα συνεχόμενα πρὸς τὰ τὴν ἱστορικὴν αἰτίαν τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦντα, δι' ὃ καὶ δὲν ἔχρηζεν ἰδίας αἰτιολογίας.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έπέκτασις Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

Διατάξεις ἀρχικοῦ Ν. 118|1945 καὶ ἐπέκτασις διὰ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 ὄχι μόνον ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ μητρῶα τοῦ οἰκείου ἐπιμελητηρίου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων ἐκείνων, περὶ ὧν ἤθελεν ἀποφανθῇ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.—Κυριαρχικὴ κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ τοῦ ὡρισμένου ἢ ἀορίστου τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης δικογράφου.—Ἀοριστία ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ἀναφερομένου ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐγγράφως, ὅτι κατεβλήθη ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 Ν. 118) 1945 ἀποζημίωσις καὶ ὅτι ἀνηγγέλθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1524|1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ δι' αὐτοῦ συνιστωμένου Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ μισθωτοὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, οἱ συγκεντροῦντες τὰς ἐν αὐτῷ τασσομένας προϋποθέσεις. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945» αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 ἐπεξετάθησαν ἐπὶ τῶν κατωθι ἐπιχειρήσεων: α) Ἐπὶ τῶν βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος β) ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων καὶ γ) ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὸν ν. 348|1945.

Αἱ ἄνω διατάξεις ἴσχυσαν ἀμετάβλητοι μέχρι τῆς 15ης Δεκεμβρίου 1949, ἀφ' ἧς ἤρξατο ἡ ἰσχὺς τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 κ.λ.π., δυνάμει τοῦ ὁποίου (ἄρθρ. 1) ὑπῆχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὁπαλλήλου, γενομένης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τῶν ὡς ἄνω ν. 118|1945 καὶ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 πρὸ τῆς 15ης Δεκεμβρίου 1949, ἀφ' ἧς ἰσχυσε τὸ Ν.Δ. 1255|1949, διὰ παράβασιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, δέον ἀπαραιτήτως ἡ καταγγείλασα τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐπιχείρησις νὰ εἶναι ἡ βιομηχανικὴ ἢ βιοτεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ, ἧς ὁ φορεὺς τυγχάνει ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Τ.Α.Ε. ἢ Ἀνώνυμος Ἑταιρία, διότι μόνον αἱ ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις ὑπήγοντο τότε εἰς τὸν νόμον 118|1945, πᾶσα δὲ ἄλλη ἐκτὸς αὐτῶν ἐπιχείρησις δὲν ὑπήγετο εἰς τὸν ν. 118|1945 καὶ δὲν ὑπεχρεοῦτο συνεπῶς εἰς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ διὰ τὴν ἔγκυρον ὑπ' αὐτῆς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ της.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, προσληφθεὶς ὡς ὑπάλληλος δι' ἀόριστον χρόνον παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐκδίδοντος ἐνταῦθα τὴν μηνιαίαν ἐφημερίδα «Καπνός», ἀπελύθη τὴν 30ὴν Νοεμβρίου 1949 ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|1945 καὶ κρίνασα ὅτι ὑπάγεται ἡ ἐπιχείρησις τοῦ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945, χωρὶς νὰ δεχθῇ (ὅπερ ἀναληθές) ὅτι ἀνήκει αὕτη εἰς μίαν τῶν τεσσάρων ὡς ἄνω κατηγοριῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες μόνον ὑπήγοντο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως (30.11.1949) εἰς τὸν ν. 118|1945, ἐκήρυξεν ἄκυρον, βάσει τοῦ νόμου τούτου, τὴν γενομένην παρ' αὐτοῦ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἔκαμε δεκτὴν ἐν μέρει τὴν ἀγωγήν του, ὑποχρεώσασα αὐτὸν νὰ τῷ καταβάλῃ μισθοὺς διὰ χρόνον μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἀπόλυσίν του.

Οὕτως ὅμως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 καὶ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946.

β) Ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ ἐπικαλεῖται, ὅτι, τυγχάνων ὁ ἀναιρεσείων ἐκδότης τῆς μηνιαίας ἐφημερίδος «Καπνός», προσέλαβε τὸν ἀναιρεσίβλητον ὡς ὑπάλληλον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 καὶ ὅλως παρανόμως ἀπέλυσε αὐτὸν ἀκύρως τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1949, ἡ δὲ ἀπόλυσίς του αὕτη ἐκηρύχθη ἄκυρος καὶ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπηυθύνθη Πρωτοδικείου καὶ ἑπομένως ὀφείλει αὐτῷ τοὺς μισθοὺς τῶν 12 μηνῶν ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1950 μέχρι Φε-

βρουαρίου 1951 (δσθέντος ὅτι τοὺς μισθοὺς τῶν μηνῶν Δεκεμβρίου 1949 καὶ Ἰανουαρίου 1950 κατέβαλεν αὐτῷ κατόπιν τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως) καὶ διώκει νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ τῷ καταβάλῃ τοὺς ὡς ἄνω ὀφειλομένους μισθοὺς ἐπὶ 12 μηνῶν.

Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἶναι ἀόριστος καὶ ἄκυρος, καθ' ὅσον δὲν περιέχει τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 533 § 8 Πολ. Δικονομίας ἀπαιτούμενα περιστατικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ ἐνάγων στηρίζει τὰς ἀπαιτήσεις του καὶ δὴ δὲν περιέχει τὰ γόνιμα στοιχεῖα, ἐφ' ὧν ἐρείδεται ἡ προσβαλλομένη ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δοθέντος ὅτι δὲν ἐπικαλεῖται, ὅτι εἶναι τελεσιδικος ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀορίστως ἄνευ ἀριθμοῦ ἀναφερομένη δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ κηρύξασα ἄκυρον τὴν ἀπόλυσιν, ἡ ὁποία ἄλλως καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν εἶναι τελεσίδικος καὶ ἔδει κατὰ νόμον, ὅπως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κηρύξῃ ἄκυρον τὴν ἐνδικον ἀγωγὴν αὐτεπαγγέλτως, ἄλλως κατὰ τὴν σχετικὴν ἔνστασίν του.

γ) Κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ πρωτοδικος ὑπ' ἀριθ. 2544|1951 ἀπόφασις, ἰσχυρίσθη τόσον προφορικῶς, ὅσον καὶ διὰ τῶν ὑποβληθεισῶν ἐγγράφων προτάσεών του, ἐπανέλαβε δὲ διὰ τῶν προτάσεών του τῶν ὑποβληθεισῶν ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς κατὰ τὴν 30ὴν Νοεμβρίου 1949 γενομένης ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀπέλυσε καὶ πάλιν ταύτον ἐκ τῆς ἐργασίας του τὴν 1ην Φεβρουαρίου 1950 καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀβασίμως διώκεται διὰ τῆς ἀγωγῆς νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς καταβολὴν μισθῶν διὰ τὸ μετὰ τὴν 1ην Φεβρουαρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ δὲν ὑφίστατο σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ὅμως οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἰσχυρισμοὺς τούτους, ἀσκοῦντας οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἀφ' ὅτε συνεπαγομένους τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἢ πάντως δὲν ἔλαβεν ταύτους ὑπ' ὄψιν καθ' ὅλην τὴν εὐρύτητα καὶ ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν καὶ ἔκαμε δεκτὴν τὴν ἀγωγήν.

***

Τὸ θέμα τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 εἰς τὰς βιοτεχνικὰς, ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις (ΕΕΔ 5, 283) δὲν ἐνδιαφέρει ἤδη διὰ τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ τὸν τρόπον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διότι ταῦτα ρυθμίζονται ἤδη ἄλλως ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637), ὁ ὁποῖος καθορίζει τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν πρόσωπα καὶ τῶν ὁποίων ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.), διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. 1846|1951 (κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 2113|1952, ΕΕΔ 11, 601).

Τὸ θέμα τῆς ἀποφάσεως ἐνδιαφέρει διὰ τὰς πρὸ τῆς 16 Δεκεμβρίου 1949 καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀφ' ἧς ἰσχυσε τὸ Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 8, 961), διὰ τοῦ ὁποίου ἐρρυθμίσθη ἐπὶ νέας βάσεως τὸ θέμα ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ ἐπομένως καὶ τὸ θέμα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπεξέτεινε τὸν ν. 118|1945, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων.

Τὸ ἐρευνητέον ἐκομένως ἦτο, ἂν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ἀπῃτεῖτο νὰ εἶναι ὁ φορεὺς τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «ἐγγεγραμμένος» ἢ «ἀσφαλιστέος», ζήτημα, μὲ τὸ ὁποῖον ἀπησχολήθη ἐπανειλημμένως ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, καταλήξασα εἰς τὴν ὀρθὴν ἄποψιν ὅτι ὁ ὅρος «ἠσφαλισμένος» ἐσήμαινεν «ἀσφαλιστέος».

Περαιτέρω δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2534|Σ. 68 ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων» (Φ.Ε.Κ. β' φύλλ. 101 τῆς 30 Ἰουνίου 1948) ἐγγενῶς ὑπάγονται εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων πάντες οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ Ἐμπορικὰ Τμήματα τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ Περιφερειακῶν Ἐπιμελητηρίων, ὡς ***καὶ πάντες οἱ κατὰ κοινὴν συνείδησιν θεωρούμενοι ἔμποροι καὶ κεκτημένοι ἐπαγγελματικὴν ἐγκατάστασιν***.

Ἑπομένως, κατ' ἀμάχητον τεκμήριον, ἀσφαλίζονται εἰς τὸ Τ.Α.Ε. οἱ ἀνωτέρω ἐγγεγραμμένοι καὶ εἶναι ἀσφαλιστέοι καὶ οἱ θεωρούμενοι ἔμποροι κλπ.

Δὲν ἐβοήθει κατ' ἀκολουθίαν, εἰς τὴν λύσιν τοῦ συγκεκριμένου θέματος, μὲ τὸ ὁποῖον ἀπησχολήθη ἡ ἀρεσπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὁ συλλογισμὸς ὅτι διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 ἐπεξετάθη καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 ν. 118|1945, ἡ ὁποία ἀναφέρεται μόνον εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ὁρίζουσα ποῖα θεωροῦνται κατ' ἀμάχητον τεκμήριον καὶ ἀκόμη καὶ ἐκεῖναι, περὶ ὧν ἤθελεν ἀποφανθῇ τὸ Διοικητ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὅτι ἀποκλείουσι τοιαύτας, ἐνῷ τὸ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 καθορίζει μὲν ὅτι ἐπεκτείνεται ὁ ν. 118|1945, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ εἰδικεύει τὸν κύκλον τῶν ὑπαγομένων εἰς αὐτὸν ἐπιχειρήσεων, ὑπὸ τὴν ἐν αὐτῷ ἔνδειξιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ φορέως αὐτῶν εἰς τὸ Τ.Α.Ε.

***

Ἐνδιαφέρει ζωηρῶς ἡ τελευταία σκέψις τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἰσχυριζόμενος ὁ ἐργοδότης ὅτι κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὀφείλει συγχρόνως νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο κατὰ τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προ-

υποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 (βλέπε σχετικῶς καὶ ἀνωτέρω σελ. 622).

Ἀρείου Πάγου 263|1952 Τμ. Α΄

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Οἰκονόμου, Κ. Γεωργαρᾶς

Κατὰ μὲν τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως ἐργασίας ἰσχύουσαν διάταξιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 118|1945 ὡς βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, νοοῦνται οὐ μόνον αἱ ἐγγεγραμμέναι ὡς τοιαῦται εἰς τὰ μητρῶα τῶν οἰκείων ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἐκεῖναι, περὶ ὧν ἤθελεν ἀποφανθῇ τὸ συμβούλιον τοῦ Ταμείου, ὅτι ἀποτελοῦσι τοιαύτας, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945 καὶ εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις ἐπεξετάθη τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (πλὴν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 2), ἐκτὸς ἄλλων κατηγοριῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων. Ὅθεν ἐκ τῶν ἀνω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τὰς ἐν τῷ ἄνω Ν.Δ. ἀναφερομένας ἐν συνόλῳ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 118|1945, ὥστε νὰ ὑπάγωνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, κατ' ἀμάχητον ἐκ τοῦ νόμου τεκμήριον, οὐ μόνον αἱ ἐγγεγραμμέναι εἰς τὰ μητρῶα τοῦ οἰκείου ἐπιμελητηρίου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων ἐκεῖναι, περὶ ὧν ἤθελεν ἀποφανθῇ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὅτι ἀποτελοῦσι τοιαύτας.

Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τῆς ΙΙ αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἅτε τῆς κρίσεώς του ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν ἀποδείξεων, ὅτι ἡ ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, ἐκ τοῦ ὅτι δὲ δὲν ἀναφέρεται ὅτι ὁ φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως ἦτο ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων, οὐδαμῶς ἔπεται, ὅτι δὲν ὑπήγετο ἡ ἐπιχείρησις εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου, ἀφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ἐπιχειρήσεις μὴ ἐγγεγραμμέναι εἰς τὰ οἰκεῖα μητρῶα ὡς τοιαῦται, ὁ δὲ α' λόγος ἀναιρετηρίου, ἀποβλέπων εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα, ὅτι ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, διότι ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, χωρὶς ἅμα νὰ δέχηται, ὅτι ὁ φορεὺς αὐτῆς ἦτο ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Τὸ ὁρισθὲν ἢ ἀόριστον τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης δικογράφου κρίνει κυριαρχικῶς τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, ἐκτὸς ἐὰν ταῦτο διὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ἠξίωσε στοιχεῖα πλείονα τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων ἢ παρέλιπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν γεγονότα προταθέντα, δεχόμενον ὅτι ταῦτα δὲν προβάλλονται, ἢ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοιαῦτα μὴ προταθέντα, ὁπότε ὑπάρχει παράβασις κανόνων τοῦ δικαίου, ἣν ἐξετάζει ὁ Ἄρειος Πάγος. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως γενομένη ἐκτίμησις τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς ὡς ὡρισμένης διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ δὲ τὴν ἐκτίμησιν ταύτου καὶ μόνον πλήττων β' λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου κρίνεται ἀπορριπτέος.

Οὐδαμῶς ἔσφαλε τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἀπέλυσε τὸν ἀναιρεσίβλητον καὶ πάλιν ἐκ τῆς ἐργασίας του τὴν 1ην Φεβρουαρίου 1950, καθ' ὅσον ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ὡς διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου προβάλλεται καὶ ὡς πράγματι προϋβλήθη, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1951 πρακτικῶν του, τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δὲν ἦσκει οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ὡς ὅλως ἀόριστος, μὴ ἀναφερομένου ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐγγράφως, ὅτι κατεβλήθη ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ νόμου 118|1945 ὁριζομένη ἀποζημίωσις καὶ ὅτι ἀνηγγέλθη αὕτη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, συμφώνως τῇ ἀπαγγελλούσῃ ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, ἐν μὴ τηρήσει τῶν ὡς ἄνω διατυπώσεων, διατάξει τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου γ' λόγου ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένου ὡς ἀβασίμου.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΙΣΧΥΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Δεδικασμένον έξ ακυρωτικών αποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας

Κυρωτική, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1406)1950, ἀπόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῶν κηρυχθεισῶν ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.— Καθορισμὸς μισθῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451)1950, δυνάμει τοῦ Ν. 28)1944.—Ἀκύρωσις ἄνω ἀποφάσεων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.—Ἔλλειψις δεδικασμένου, τοῦ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένου, κατ' ἄρθρ. 46 καὶ 50 Ν. 3713)1928, ὡς συνεπληρώθη καὶ μετερρυθμίσθη, ἔχοντος ὡς προϋπόθεσιν νὰ ἔχωσιν ἐκδοθῆ κατὰ πράξεων, προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ δὴ διοικητικῶν τούτων πράξεων ἐκτελεστῶν.— Ἔννοια πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112)1920 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 10454)1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἐδέχθη, ὅτι ἰσχυούσης, εἴτε κατὰ ρήτραν αὐτῆς, εἴτε ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, συλλογικῆς συμβάσεως, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερθῇ νομίμως συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας καὶ ἐκρίνεν ἀνίσχυρον τὴν ὑπ' ἀριθ. 2)1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς καθορίζονται μείζονες διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα ἀποδοχαί, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἰσχὺς τῆς ἀπὸ 28.5.1940 περὶ μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν συλλογικῆς σύμβασις κατ' οὐδὲν ἐκώλυε τὴν νόμιμον ἔγερσιν τῆς ἐφ' ἧς ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας.

β) Κατὰ παραβίασιν τῶν περὶ δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διατάξεων ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι αἱ ὑπ' ἀριθ. 11526)1950 ἀπόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ 59451)1950 ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἠκυρώθησαν μετὰ δυνάμεως δεδικασμένου διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1279)1950 καὶ 30)1951 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι δι' οὐδενὸς δεδικασμένου ἐδεσμεύετο διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς 2)1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, προκειμένου νὰ καθορισθῇ τὸ μέγεθος τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του.

γ) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ταύτην νόμου ἐφαρμογὴν ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις δὲν ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀνάκλησις καθηκόντων προϊσταμένου εἰς κατώτερον τοῦ μηχανικοῦ γ' (ἐνῷ οὗτος εἶχε δίπλωμα μηχανικοῦ β') δὲν συνιστᾷ μονομερῆ ὑπαιτιότητι τῆς ἀναιρεσιβλήτου καταγγελίαν τῆς μετ' αὐτῆς ἐργασιακῆς της σχέσεως καὶ ἠρνήθη διὰ τὸν λόγον τοῦτον νὰ τῷ ἐπιδικάσῃ τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν.

***

Κατέστη καὶ πάλιν ἀντικείμενον κρίσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἂν ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279)1950 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 9, 688), ἡ ὁποία ἠκύρωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 11526)898)1950 ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 237) κυρωτικὴν τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1406)1950, κριθέντος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἀντισυνταγματικοῦ, δημιουργῆται διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δεδικασμένον.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, συμφωνοῦσα πρὸς τὴν γνώμην τῶν Α.Π. 417)1951 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 1181, Α.Π. 122)1952 Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 11, 348).

Βασιζομένη ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλογιστικῆς ἀποφαίνεται προφανῶς, ὅτι καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30)1951 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 10, 134), διὰ τῆς ὁποίας ἠκυρώθη καὶ ἡ δυνάμει τοῦ ν. 28)1944 ἐκδοθεῖσα, μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑπ' ἀριθ. 59451)1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν (ΕΕΔ 9, 1057), (τὴν ἀπόφασιν ὅμως αὐτὴν δὲν θεωρεῖ ἰσχυρὰν ἡ Α.Π. 268)1952 κατωτέρω σ. 635), δὲν δημιουργεῖται δεδικασμένον.

Ἡ αἰτιολογία αὐτοῦ εἶναι, ὅτι τὸ δεδικασμένον ἐκτείνεται μόνον εἰς τὰς ἀκυρωτικὰς διοικητικῶν πράξεων ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὁποῖαι δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις, σαφεστέρα δὲ ἐν τούτῳ ἡ ΑΠ. 131)1952 Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ἀδημοσίευτος), ἀσχοληθεῖσα περὶ τῆς νομιμότητος πράξεως ἐκδοθείσης κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, προκειμένου περὶ ἐπιδόματος τεχνικῶν ὑπαλλήλων τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων) ἐννοεῖ ὡς νομοθετικὰς πράξεις τὰς ἐκδοθείσας κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν.

Ἡ ἄποψις αὕτη τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ζωηρὰν θεωρητικὴν ἔρευναν (βλέπε *Δ. Κούγιαν*, ΕΕΔ 10, 1181, *Ι. Φαρμάκην*, ΕΕΔ 10, 1345, *Θ. Τσάτσον*, ΕΕΝ ιθ' 81, *Γ. Μπλάτσιον*, ΕΕΝ ιθ' 24 ἑπ., *Φ. Βεγλερῆν*, Ν. Δ(κ. η' 66 ἑπ.).

Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀπόψεως ταύτης ὑπὸ τεσσάρων ἤδη ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, ὑπῆρξε καὶ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ διάσπασις γνώμης.

Οὕτω ὑπὸ τῆς Α.Π. 165|1952 (τμ. ἐξώσεων, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, Θέμ. ΞΙ' 353) ἐγένοντο δεκτὰ ταῦτα, τὰ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα: «Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 102 ἐδάφ. γ' τοῦ Συντάγματος 1927, ἥτις διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς Συντ. Πράξεως Ζ'|1935, ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 § 1 ν. 3713|1928, καθ' ἃ τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 5468|1932, ἡ ἀπαγγέλλουσα τὴν ἀκύρωσιν ἐκτελεστῆς τινος πράξεως τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπάγεται τὴν νόμιμον κατάργησιν αὐτῆς ἐναντι πάντων, *ἀδιαφόρως τῶν αἰτιολογιῶν, ἐφ' ὧν τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἐστήριξε τὴν ἀκυρωτικὴν τῆς πράξεως ταύτης διάταξιν τῆς ἀποφάσεώς του*, παράγουσα δεδικασμένον κατὰ τὴν περὶ ἀκυρώσεως ἐπιταγήν της, οὐχὶ μόνον μεταξὺ τῶν ἐν τῇ δίκῃ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη, διαδίκων, ἀλλ' ἐναντι πάντως καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ὅταν ἡ κατὰ νόμον ὕπαρξις τῆς διαληφθείσης πράξεως ἀποτελῇ προδικαστικὸν ζήτημα ἐν διαφορᾷ, ὑποκειμένῃ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων τούτων, τοιαύτη δὲ πρᾶξις διοικητικῆς Ἀρχῆς, οἷα κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος 1911 τυγχάνει καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὡς μὴ ποιουμένων διάκρισίν τινα, *καὶ ἡ κατόπιν παρεσχημένης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθεῖσα, ἀσχέτως τοῦ καθ' ὕλην νομοθετικοῦ ἢ διοικητικοῦ περιεχομένου ταύτης*, συνεπαγομένη μεταβολὴν νομικῆς καταστάσεως. (Βλέπε καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ἐνδιαφερούσας παρατηρήσεις *Ἀλ. Βαμβέτσου*, αὐτόθι, σελ. 351 ἑπ.).

Ἡ συνέπεια ἐκ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν γνωμῶν, αἱ ὁποῖαι ἀμφότεραι νιοθετήθησαν ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ νομολογίᾳ, εἶναι, ὅτι καθίσταται ὀξὺ τὸ πρόβλημα τῆς ἰσχύος τῶν διοικητικῶν πράξεων, αἱ ὁποῖαι ἠκυρώθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοιαῦται εἶναι, κατὰ τὴν μίαν ἐκ τῶν ἀντιπάλων ἐκδοχῶν, τὴν νιοθετουμένην ὑπὸ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως, καὶ αἱ ἐκδοθεῖσαι δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ἀκυρωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Εὐνόητον ἦδη εἶναι τὸ γεννώμενον χάος δικαίου.

Ἀρείου Πάγου 264|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κούγιας, Ι. Κομνηνός

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου Α.Ν. 1406|1950 διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας δύνανται νὰ κυρῶνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (13.2.1950) ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατ' Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. Βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη ἡ ἰσχὺν αὐτατελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσα ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 κοινὴ ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐκυρώθησαν ἀποφάσεις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας (Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935), ὡς ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐν αἷς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν κλπ.», ἡ κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ δι' ὑπ' ἀριθ. 12135|3.4.1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἐξ ἑτέρου βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 28|1944 χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη μεταγενεστέρως ἡ ὑπ' ἀριθ. 5945|1950 κοινὴ ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσα, δι' ἧς καθωρίσθησαν ἀπὸ 1.3.1948 οἱ μισθοὶ καὶ λοιπαὶ ἀποδοχαὶ τῶν διπλωματούχων πρακτικῶν μηχανικῶν κλπ., ὡς αὗται προδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 ν. 3713|1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς τὸ τελευταῖον συνεπληρώθη καὶ μετερρυθμίσθη δι' ἄρθρ. 3 ν. 5468|1932 καὶ τοῦ ν. 6467|1934, τὸ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένον ὡς προϋπόθεσιν προεχόντως ἔχει ὅπως αὗται ἔχωσιν ἐκδοθῇ κατὰ πράξεων προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν, καὶ δὴ διοικητικῶν τούτων πράξεων ἐκτελεστῶν, ὁποῖαι ὅμως δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις· τούτοις ὅθεν ἕπεται, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 καὶ 30|1951, δι' ὧν ἠκυρώθησαν αἱ ἐν τῇ ἀμέσως ἡγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης ἀναφερόμεναι καὶ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσαι ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 τῶν Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ὑπ' ἀριθ. 5945|1950 τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δὲν ἀποτελοῦσι δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς ταῦτα ἀποφηνάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἀποφηνάμενον ὅτι αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀποτελοῦσι δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τούτων ἀπαγγελθεῖσαν ἀκύρωσιν τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, παρὰ τὸν νόμον ἐδέχθη δεδικασμένον, καταστήσαν οὕτω τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν, καθ' ὃ μέρος ἐδέξατο δεδικασμένον ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων τῆς Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀποφηνάμενον τὴν ἀκυρότητα τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καὶ ἀπέρριψε τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κονδύλιον τῆς κρινομένης ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου 1951 ἀγωγῆς τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρ-

ΔΕΣΜΕΥΣΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΕΞ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Έννοια έξουσιοδοτήσεως Υπουργών πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν κατὰ Νόμον 28|1944

Δέσμευσις ἐργοδοτῶν ἐκ τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων μόνον ἐφ' ὅσον μετέσχον ὡς μέλη τῆς συνθέσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἢ ἐξεπροσωπήθησαν.—Ἀνίσχυρον ἄρθρου 23 Β.Δ. 18 Ἰουνίου 1936 περὶ ἀποτελεσμάτων συλλογικῆς συμβάσεως ἐπὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων.—Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ μισθῶν διπλωματούχων χημικῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων.—Ἀναγκαία στήριξις καθορισμοῦ ἀποδοχῶν κατὰ ν. 28|1944 ἐπὶ εὐθείας ἐκτιμήσεως συνθηκῶν, ὑφισταμένων κατὰ χρόνον ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως καὶ κατὰ χρόνον μέχρις οὗ, κατ' εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν Α.Ν. 866|1946, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατρέξῃ ἡ ἰσχὺς αὐτῆς.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3424|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κακῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι, ἡ ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41173|4613|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δὲν ὑποχρεοῖ τὴν ἀναιρεσίβλητον Ἀνώνυμον Ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν Ὑδάτων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων, ὡς μὴ μετασχοῦσαν τῆς ἐκδούσης αὐτὴν Ἐπιτροπῆς, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ διαιτητικὴ αὐτὴ ἀπόφασις, κυρωθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α.Ν. 1406|1950 καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐκτήσατο ἐξ ὑπ' ἀρχῆς ἰσχὺν αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου (Α.Π. 417|1951), δεσμεύουσα, ὡς τοιαύτη, τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν τῶν ἐπαγγελμάτων, εἰς ἃ αὕτη ἀφορᾷ καὶ συνεπῶς καὶ τὴν ἀναιρεσίβλητον.

β) Κακῶς ἄλλως ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν διπλωματούχων χημικῶν, ὡς αὗται προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, στερεῖται νομίμου ἐρείσματος, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι αὕτη εἶναι νόμιμος, μηδεμιᾶς διατάξεως νόμου κωλυούσης τοὺς ἐκδόντας αὐτὴν Ὑπουργούς, ὅπως καθορίζουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν δι' ἀναφορᾶς εἰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις ἢ συλλογικὰς συμβάσεις.

Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1406|1950, τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

* * *

Ἐπανέρχεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις εἰς τὴν δεκτὴν καὶ ὑπὸ προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε ΕΕΔ 10,501) ἄποψίν του περὶ τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δεσμευομένων ἐκ τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» διαιτητικῶν ἀποφάσεων καὶ περὶ τῆς ἀκυρότητος τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἐκτελεστικοῦ τοῦ ἄνω νόμου Β.Δ. 18 Ἰουνίου|1 Λογάστου 1936.

Σημειωτέον ὅτι διὰ τοῦ νεωτέρου τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ἧς καὶ αἱ Α.Π. 641—645|1950 Α' Τμήματος (ΕΕΔ 10, 112), Α.Π. 165—169|1951 Β' Τμήματος (ΕΕΔ 10, 502), Α.Ν. 1804|1951 (ΕΕΔ 10, 531) ἐρρυθμίσθη, ἀπὸ τῆς ἰσχύος

θρου 807 § 13 Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως.

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς § XII τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου εἰς καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως ὀφείλεται, ὅταν αὐτὸς δὲν συμμορφοῦται ἢ παραβαίνῃ τὰς διατάξεις τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως τὰς ἀφορώσας ἀποκλειστικῶς τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων διὰ τοῦ καθορισμοῦ τούτων, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν των, ἐξ ἧς παραβάσεως ζημιοῦται ὁ ὑπάλληλος, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ὁ ἐργοδότης μονομερῶς μεταβάλῃ βλαπτικῶς διὰ τὸν ὑπάλληλον τοὺς ὅρους τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, περὶ οὗ προβλέπει τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112, λόγος δὲ ἀναιρέσεως ὅτι δὲν τῷ ἐπεδικάσθη ἡ ἀπλῆ ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσις δὲν προβάλλεται, οὔτε καὶ περὶ ταύτης ἔκρινε τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον. Ὀρθῶς ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἡρμήνευσε τὴν ὡς ἄνω διάταξιν, ὅτι δὲν ὑπόκειται παραβάσεως διατάξεως τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς ἤδη ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδοτίδος ἀναθέσεως καθηκόντων προϊσταμένου εἰς μηχανικὸν κατωτέρας τῆς τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος τάξεως καὶ ἀπορριπτέος ὁ 3ος λόγος ἀναιρέσεως.

ήσως τοῦ νόμου τούτου, τὸ κῦρος τῆς μέχρις αὐτοῦ ἀκύρου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ὡς ἄνω Β.Δ.

Δὲν ἐτέθη ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ζήτημα ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐκυρώθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, κατὰ τὸν Α.Ν. 1406|1950, καὶ ἡ περὶ ἧς πρόκειται διαιτητικὴ ἀπόφασις.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς ἰσχύος αὐτῆς (βλέπε περὶ τοῦ ζητήματος ἀνωτέρω σελ. 632) ἡ κύρωσις δὲν ἔχει καὶ τὴν ἔννοιαν, ὅτι δεσμεύονται ἐξ αὐτῆς πρόσωπα πέραν τῶν ἐν τῷ Α.Ν. 1620 Νοεμβρίου 1935 ὁριζομένων, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδίκου Καλαμῶν 1|1952, Πρωτοδίκης ***Κ. Γιαννουλόπουλος***, ΕΕΔ 11, 376).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5945|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 1057), διὰ τῆς ὁποίας καθωρίσθησαν, δυνάμει τοῦ ν. 28|1944, μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια, ὡς ἐκείνα τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σ.Ε. ἀκύρωσιν τῆς 11526|898|1950, καὶ ἡ ὁποία ἀπόφασις ἠκυρώθη ὑπὸ τοῦ Σ.Ε. ὡς σημειοῦμεν ἀνωτέρω, ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 3424|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς ***Π. Θεοδωρόπουλος***) εἶχε δεχθῇ τὰ ἀκόλουθα: Αὕτη δὲν εἶναι ἰσχυρά, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς παρασχεθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τοῦ νόμου 28|1944, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, δοθέντος ὅτι, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου ὁ ἐπιτραπεὶς εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς καθορισμὸς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου ἐλευθέρως συνομολογηθεισῶν συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας δέον νὰ στηρίζεται ἐπὶ εὐρύτερα ἐκτιμήσεως τῶν συνθηκῶν, οἷαι ὑφίστανται κατά τε τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως καὶ κατὰ τὸν χρόνον, μέχρις οὗ, κατ' εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 868|1946 θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατρέξῃ ἡ ἰσχύς της, διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐγένετο ὁ καθορισμὸς μισθῶν οὐχὶ κατ' ἐκτίμησιν τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαγραφεισῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ δι' ἁπλῆς ἀναφορᾶς εἰς προεκδοθείσας ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας. Ἡ τοιαύτη ἄποψις ὑποστηρίζεται καὶ ὑπὸ τῆς 30|1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 10, 134).

Εἶναι ζωηρότατα ἐνδιαφέρον, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐπικυρῶν τὴν πρωτοδικειακὴν ἀπόφασιν, φαίνεται νὰ δέχηται, ὅτι ἔγκειται εἰς τὴν ἔρευναν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰ νομολογηθέντα (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης τὴν Α.Π. 505|1940 Ὁλομελ. Ἐφημ. Ἑλλ. καὶ Ἀλλ. Νομολογίας, ἔτος 1942, σελ. 171, ἔνθα ἐνδιαφέροντα σχόλια ***Μιχ. Δ. Στασινοπούλου***) «δὲν δικαιοῦνται νὰ προβῶσιν εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς κρίσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ὀργάνων διοικήσεως, δικαιοῦνται ὅμως νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς διοικητικῆς πράξεως καὶ νὰ ἐρευνῶσι τὸ σύμφωνον πρὸς τοὺς νόμους τῶν τοιούτων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας πράξεων, τῶν ὁποίων τὸν τύπον καὶ τοὺς ὅρους καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας ὁ νόμος διέγραψεν, ἐκτὸς ἂν καθιεροῦται διοικητικὴ δικαιοδοσία, ἀποκλείουσα ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱανδήποτε ἀνάμιξιν τῶν δικαστηρίων», ἡ ***εὔλογος καὶ χρηστὴ ἐφαρμογὴ*** ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ἀνατεθειμένης εἰς αὐτὴν διακριτικῆς ἐξουσίας. (Σύμφωνος ***Μιχ. Δ. Στασινόπουλος***, ἔνθ' ἀνωτ. (ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3867|1950, Πρωτοδίκης ***Δ. Σκούμπης***, ΕΕΔ 10, 132), ἀφοῦ παράνομος εἶναι καὶ ἡ κατὰ κακὴν χρῆσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας ἐκδιδαμένη ἐκτελεστὴ πρᾶξις (περὶ τούτων βλέπε ***Μιχ. Στασινοπούλου***, Τὸ Δίκαιον τῶν διοικητικῶν πράξεων, σελ. 101 κλπ., ***Φ. Βεγλερῆ***, Ὁ Δικαστικὸς ἔλεγχος τῆς Διοικήσεως, σελ. 29 κλπ.).

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸν ν. 28|1944 ἔννοια τῆς ἐξουσιοδοτήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι δηλαδὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐκτείνεται πέραν χρονικῶν ὁρίων, κατ' εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς, ἀκολουθεῖται παγίως καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε ΕΕΔ 10, 1264).

Ἀρείου Πάγου 268|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδῆς, Κ. Καταγιάννης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 - 5 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἀν. νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσα διένεξις, ἀναφυομένη μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐργοδοτῶν ἢ ἑνώσεως τούτων καὶ ἑνώσεως μισθωτῶν ἢ ὁμάδος αὐτῶν καὶ ἀναφερομένη εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας, θεωρεῖται συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας καὶ λύεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ καθοριζομένην διαδικασίαν, καθ' ἣν, ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, ἡ διένεξις παραπέμπεται ἐνώπιον τῆς κατ' ἄρθρον 3 ἐπιτροπῆς διαιτησίας, αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁποίας κατ' ἄρθρ. 5 εἶναι ὁριστικαὶ καὶ κηρυσσόμεναι ἐκτελεσταὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καθίστανται ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς ἐν διενέξει ἐργοδότας καὶ μισθωτούς, αἵτινες ὅμως δεσμεύουσι καὶ ὑποχρεοῦσι τούτους μόνον, ἐφ' ὅσον μετέχουν ὡς μέλη τῆς συνθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας, συντιθεμένης κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ διαληφθέντος νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ Βασ. Διατάγματος, ἐκ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἑξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ ἑνὸς τοιούτου τῶν μισθωτῶν, καλουμένων, ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τῶν ἐν διενέξει μερῶν, ὅπως ὁρίσωσι τούτους, ὡς καὶ δύο εἰσέτι μελῶν, ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ οἰκείου ἐμπορι-

καὶ ἡ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιμελητηρίου καὶ ἑνὸς μισθωτικοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τῆς νομίμως ὑφισταμένης καὶ λειτουργούσης ὀργανώσεως τῆς οἰκείας τάξεως. Αἱ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἐκδοθεῖσαι διαιτητικαὶ ἀποφάσεις δὲν ἐξομοιοῦνται πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ δὲν ἐπιφέρουσι τὰ κατ' ἄρθρ. 5 τοῦ Α. Ν 1367|1938 ἀποτελέσματα αὐτῶν, μὴ δεσμεύουσαι, καὶ ἂν ἐκηρύχθησαν ὑποχρεωτικαὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α.Ν. τῆς 16.20|11.1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 18.6.1936, ἡ ὁρίζουσα, ὅτι ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς ἢ πλειόνων ὀργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου, μὴ ἀφορῶσα προφανῶς εἰς λεπτομέρειαν ἀναγκαίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, ἀλλὰ τιθεμένη νέον κανόνα δικαίου, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 αὐτοῦ δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀνίσχυρος. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, διπλωματοῦχος χημικὸς ἀνωτάτης σχολῆς διετέλει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας Ὑδάτων καὶ ὅτι αὐτὴ δὲν μετέσχεν ὡς μέλος τῆς ἐκδούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικὴν ἀπόφασιν τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας, δι' ἧς, ἐκδοθείσης ἐπὶ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει ἐργοδότου Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων (οἷος, ὡς δέχεται, δὲν ἦτο ἡ ἀναιρεσιβλήτος) ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν διπλωματούχων χημικῶν καὶ μηχανικῶν ἀνωτέρων σχολῶν μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου καὶ κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθωρίσθησαν ὑποχρεωτικῶς τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὡς εἴρηται μισθωτῶν, οὐδ' ἐξεπροσωπήθη αὐτὴ ἐν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐμπορικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ ἐπιμελητηρίου, οὐδ' ἐκλήθη κἂν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἐν διενέξει ἐργοδότης, ἵνα ὁρίσῃ ἀντιπρόσωπόν της, οὐδ' εἶχε διορίσει αὐτὴ τοιοῦτον τὸν ἐν διενέξει ἐργοδότην Σύνδεσμον Ἑλλήνων Βιομηχάνων, κρίναν δὲ ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν ὡς ἄνω διαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ἐκδοθεῖσα ἀνωτέρω ἀπόφασις δὲν δεσμεύει, οὐδ' ὑποχρεοῖ, τὴν μὴ μετασχοῦσαν τῆς ἐκδούσης τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς, ὡς ἐν διενέξει ἐργοδότιδα ἀναιρεσίβλητον, κατ' ἐπάλληλον δὲ αἰτιολογίαν καὶ διότι ἡ καθιεροῦσα τὸ ὑποχρεωτικὸν ταύτης ὡς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας διάταξις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 28 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 εἶναι ἀνίσχυρος ὡς ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀπορρίφαν δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως τὴν διώκουσαν τὴν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα πληρωμὴν τῶν καθοριοθεισῶν διὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἀποδοχῶν, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως.

Διὰ τοῦ νόμου 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ νόμου 866|1946, παρεσχέθη τοῖς Ὑπουργοῖς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδότησις, ὅπως καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια ἐλευθέρως συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας, πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς προσαρμογῆς τούτων πρὸς τὰς ἑκάστοτε μεταβαλλομένας οἰκονομικὰς καὶ νομισματικὰς συνθήκας ἐν τῇ χώρᾳ, ἐξ οὗ ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι ὁ τοιοῦτος καθορισμὸς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δέον νὰ στηρίζηται ἐπὶ εὐθείας ἐκτιμήσεως τῶν συνθηκῶν τούτων, οἵαι ὑφίστανται κατά τε τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς κοινῆς τῶν Ὑπουργῶν ἀποφάσεως καὶ κατὰ τὸν χρόνον μέχρις οὗ, κατ' εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 866|1946, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατρέξῃ ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451 τῆς 25.10.1950 ὁμοίως ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐγένετο καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν διπλωματούχων χημικῶν ἀνωτάτων σχολῶν, οὐχὶ κατ' ἐκτίμησιν τῶν ὡς ἄνω ρηθεισῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ δι' ἁπλῆς ἀναφορᾶς εἰς τὴν προεκδοθεῖσαν κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας καὶ ἐπομένως ἡ κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης αὐτοῖς διὰ τοῦ νόμου 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθεῖσα, μὴ νόμιμος ἐστὶ καὶ ἀνίσχυρος. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν διώκουσαν τὴν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα πληρωμὴν τῶν προσδιορισθεισῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἀποδοχῶν, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΜΕΤΑ ΔΗΜΩΝ

Είδος διαφορών εκδικαζομένων κατά την εργατικήν διαδικασίαν

Υπαγωγή εις εργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' πάσης αξιώσεως φυσικού προσώπου, πηγαζούσης έκ σχέσεως έξηρτημένης εργασίας επ' αμοιβή, και αν ο προς ον παρεσχέθη ή εργασία είναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, άσκούν πολιτικήν εξουσίαν κατά παραχώρησιν υπό του Κράτους, ως οι Δήμοι, εφ' όσον ή συναφθείσα σχέσις συνιστά σύμβασιν του ιδιωτικού δικαίου.— Χαρακτηρισμός σχέσεως προσωρινού ημερομισθίου εργάτου Δήμου, προσληφθέντος άνευ έγγράφου διορισμού και εις μη οργανικήν θέσιν, ως ιδιωτικού δικαίου.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 11330|1950 απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου.

Λόγος αναιρέσεως του Δήμου Αθηναίων υπήρξεν ο εξής:

Η προσβαλλομένη απόφασις, δεχθείσα ότι ο αναιρεσίβλητος, προσληφθείς παρά τω Δήμω Αθηναίων ως εργάτης, άνευ εγγράφου διορισμού και εις μη οργανικήν θέσιν, αλλά δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, ήτις δεν αναφέρει τούτον ονομαστικώς, αλλά καθορίζει μόνον διάφορα έργα προς εκτέλεσιν, ως και ανώτατον αριθμόν προσληφθησομένων προς τούτο εργατοτεχνιτών, και είργάσθη εφ' όσον χρόνον διήρκεσεν ή εκτέλεσις του έργου, δι' ο προσελήφθη, κρίνασα βάσει των περιστατικών τούτων ότι ο αναιρεσίβλητος συνεδέετο μετά του Δήμου διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου και δεχθείσα ότι άρμοδίως εισήχθη ή σχετική αγωγή του προς εκδίκασιν ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά την διαδικασίαν του ν. ΓΨΟΔ' και επιδικάσασα εις αυτόν αποζημίωσιν βάσει του άρθρου 669 του Α.Κ., ψευδώς ήρμήνευσε τας ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 83 και 115 του Κώδικος της περί Δήμων και Κοινοτήτων νομοθεσίας και του άρθρου 20 του ισχύοντος οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του Δήμου Αθηναίων, εσφαλμένως δε εφήρμοσε το άρθρον 1 του ν. ΓΨΟΔ' και το άρθρον 669 του Α.Κ.

Προκειμένου περί Δήμων, οίτινες, κατά το άρθρον 83 του Κώδικος της περί αυτών Νομοθεσίας, έχοντες αυτοδιοίκησιν των εκ των κοινωνικών και δημοσίων αυτών σκοπών απορρεουσών ιδίων τοπικών υποθέσεων, ενασκούσιν, ως μέλη του καθ' όλου οργανισμού του Κράτους, δημοσίαν διοίκησιν και κατά παραχώρησιν υπό τούτου πολιτικήν εξουσίαν, το παρ' αυτών, κατά νόμον, προσλαμβανόμενον εις την υπηρεσίαν των προσωπικόν διά την πραγμάτωσιν του σκοπού της αυτοδιοικήσεως συνδέεται προς αυτούς διά μονομερούς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικής πράξεως, επιχειρουμένης κυριαρχικώς βάσει του νόμου και πάντοτε κατά τας διατάξεις αυτού υπό του εκπροσωπούντος τον Δήμον ως οργάνου Αρχής, ή δε συγκατάθεσις των ούτω προσλαμβανομένων, είτε προηγουμένη, είτε επακολουθούσα της πράξεως του διορισμού αυτών, είναι απλώς νομική προϋπόθεσις διά το έγκυρον αυτής, της θελήσεως του Δήμου εξακολουθούσης να είναι υπερτέρας έναντι του διοριζομένου εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

Επί των τοιούτων δε φύσεως δημοσίου δικαίου σχέσεων δεν έχουσιν εφαρμογήν αι αποκλειστικώς την εργασίαν των ιδιωτικών υπαλλήλων και εργατών διέπουσαι διατάξεις των εργατικών νόμων και δη των νόμων ΓΨΟΔ', 2112|1920 κλπ., ως και των περί μισθώσεως εργασίας άρθρων του Α.Κ., διότι αι διατάξεις αύται αφορώσιν επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις και προστατεύουσι τους μετά τοιούτων εργοδοτών συνδεομένους διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου μισθωτούς, τους παρέχοντας εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν έναντι αμοιβής, δυνάμει αμφοτεροβαρούς συμβάσεως εργασίας ωρισμένου ή αορίστου χρόνου, επί ίσοις όροις συναπτομένης, ουχί δε τους διά μονομερούς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικής πράξεως, κατά τα ανωτέρω, υπό του άσκούντος διοίκησιν και εξουσίαν Δήμου, ως Αρχής, προσλαμβανομένους, μη κατέχοντας προς αυτόν, κατά την έννοιαν του νόμου, εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν. Ο εφεσίβλητος ούτω προσληφθείς εν έτει 1946, δυνάμει των άρθρων 20 του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του Δήμου Αθηναίων και 115 του Κώδικος της περί Δήμων και Κοινοτήτων Νομοθεσίας ως ημερομίσθιος εργάτης του Δήμου διά την εκτέλεσιν δημοτικού έργου, ήτοι υπηρεσίας αναγομένης εις τας δημοσίας ανάγκας αυτού, καλώς και νομίμως απελύθη υπό του Δήμου κατ' ελευθέραν κρίσιν του Δημάρχου, συμφώνως τω άρθρω 5 του από 18.4.1935 Α.Ν. «περί μεταρρυθμίσεων εις την νομοθεσίαν περί Δήμων και Κοινοτήτων» και άνευ προειδοποιήσεως, της επιλύσεως, πάσης τυχόν αναφυείσης διαφοράς μη δυναμένης να επιλυθή υπό του Πρωτοδικείου κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΨΟΔ', ως μη όντος δυνατού να θεωρηθή κατά τα άνω, ότι ο Δήμος άσκεί εκμετάλλευσιν, ώστε να κριθή ως ιδιωτικού δικαίου ή μισθωτική σχέσις ή συνδέουσα τον Δήμον προς τούτον και να έχωσιν εφαρμογήν οι εργατικοί νόμοι.

***

Σταθεροποιείται εν τη νομολογία του Αρείου Πάγου, ως συνάγεται εκ της κατωτέρω κα-

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Άκυροι συμβάσεις έργασίας καὶ καταγγελία αὐτῶν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 1154|1938 προσλαμβανομένων ὑπὸ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ὑπαλλήλων ἐκ τῆς ἐλλείψεως παρ' αὐτοῖς πτυχίου Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς καὶ ἐκ τῆς προσλήψεως ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἀνώτερον προσωπικόν, ἢ τοῦ Προέδρου τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ὡς πρὸς τὸ κατώτερον.— Συντέλεσις δικαιοπρακτικῆς βουλήσεως νομικῶν προσώπων.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1475|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πέραν τοῦ εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων, ἀνακύπτει ἡ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀπορία αὐτῆς ὅτι ὁ ν. 118|1946, ὡς ἰσχύει ἤδη, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε καὶ σύμφωνον Α.Π. 63|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7. 193, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκ. ταχωριζομένης ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως (σύμφωνος καὶ ἡ Α.Π. 269|1952, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, κατωτέρω σελ. 641), τὰ κριτήρια διαχωρισμοῦ τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, νοουμένης ὡς τῆς τελευταίας ἐκείνης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ἐργαζόμενος προσλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν εἰς θέσιν μὴ ὀργανικὴν (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 551|1951, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, ΕΕΔ 11, 254, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν πρβλ. καὶ Α.Π. 161|1952, εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 11, 531, σκεπτομένην περὶ διορισμοῦ εἰς γενομοθετημένας ὀργανικὰς θέσεις κ.λ.π. ὡς κριτηρίου χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου).

Τὸ θέμα τοῦ διαχωρισμοῦ τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔχει, ὡς εἶναι εὐνόητον, μέγιστον ἐνδιαφέρον, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνωστόν, ἐφαρμόζονται ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἄρειος Πάγος 239|1952 Τμ. Α'

Προέδρευεν ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης **κ. Μ. Παντελῆς**

Δικηγόρος ὁ κ. Λ. Κοντογεώργος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 765|1943 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968|1944, ὁριζούσης ὅτι «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ, ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ, τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 765|1943, καθ' ἣν διὰ τοῦ ὅρου «μισθωτὸς» νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουσι ἔναντι ἁμοιβῆς οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ὡς εἴρηται εἰδικὴν διαδικασίαν ὑπάγεται πᾶσα ἀξίωσις φυσικοῦ προσώπου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπ' ἁμοιβῇ, καὶ ἂν ὁ πρὸς ὃν παρεσχέθη ἡ ἐργασία αὐτὴ (ἐργοδότης) εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν πολιτικὴν ἐξουσίαν κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ οἱ Δῆμοι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ συναφθεῖσα σχέσις ἤθελε συνιστᾷ σύμβασιν ἀνήκουσαν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κατ' ἀνέλεγκτον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 810 ἐδάφ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθεισῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποδείξεων, ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου Ἀθηναίων (ἐναγομένου) ὡς προσωρινὸς ἡμερομίσθιος ἐργάτης «ἄνευ ἐγγράφου διορισμοῦ καὶ εἰς μὴ ὀργανικὴν θέσιν, βάσει ἁπλῶς ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἥτις δὲν ἀναφέρει αὐτὰν ὀνομαστικῶς, ἀλλὰ καθορίζει μόνον διάφορα ἔργα πρὸς ἐκτέλεσιν, ὡς καὶ ἀνώτατον ἀριθμὸν προσληφθησομένων πρὸς τοῦτο ἐργατοτεχνιτῶν». Κρίναν δὲ μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οὕτω παρ' αὐτοῦ δεκτῶν γενομένων, ὅτι ἡ συναφθεῖσα μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις ἦτο καθαρὰ σύμβασις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἀποφηναμένον περαιτέρω ὅτι ἁρμοδίως ὁ ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ δικάσας Πρωτοδίκης ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐχούσης ὡς ἀντικείμενον ἀξίωσιν πηγαζούσαν ἐκ τῆς ρηθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἐπ' ἁμοιβῇ, συνεμορφώθη πρὸς τὰς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθείσας διατάξεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ τἀναντία ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος ἀναιρέσεως περὶ ἀναρμοδιότητος καθ' ὅλην τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος.

ὑπ' ἄρθρ. 648 σελ. 392 καὶ παγίαν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας).

Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ἀνωτέρω σελ. 617 δημοσιευομένης ὑπ' ἀριθ. 130|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία, ἀφοῦ δέχεται εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὑποστηριχθὴ ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας), ἐχώρησεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐφηρμόζετο, προκειμένου περὶ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως βιβλιαρίου ὑγείας (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 11, 33 ἐπ., ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἀρείου Πάγου 267|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τριτσιμπίδας, Η. Παρασκευᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 2 ν. 1154|1938, «ἡ πρόσληψις τῶν ὑπαλλήλων τῶν γεωργικῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων γίνεται πάντοτε κατόπιν προτάσεως ἢ γνώμης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς οἰκείας γεωργικῆς συνεταιρικῆς ὀργανώσεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἢ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ β.δ. ὁρισθησόμενα· οὐδεὶς προσλαμβάνεται ἐφεξῆς ὡς ὑπάλληλος τῶν γεωργικῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, ἂν δὲν τυγχάνῃ ἀπόφοιτος τῆς ἐν ἄρθρῳ 6 προβλεπομένης γεωργικῆς συνεταιριστικῆς σχολῆς· διορισμοὶ γινόμενοι κατὰ παράβασιν τῆς παρούσης διατάξεως θεωροῦνται αὐτοδικαίως ἄκυροι». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγγελλομένη ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ἐπέρχεται οὐ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἐλλείψεως παρ' αὐτοῖς πτυχίου Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἑτέραν περίπτωσιν τῆς προσλήψεως αὐτῶν ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνώτερον ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ἢ τοῦ Προέδρου τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ὅσον ἀφορᾷ τὸ κατώτερον προσωπικὸν (ἄρθρον 1 § 7 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 30.5.1938 Β.Δ.), τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τῆς ἐν τῷ Βυζαντινορρωμαϊκῷ Δικαίῳ ἰσχυούσης καὶ ἐφαρμοστέας ἐν προκειμένῳ, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 24 Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ., ἀρχῆς, καθ' ἣν ἡ δικαιοπρακτικὴ βούλησις τῶν νομικῶν προσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγονται οἱ συνεταιρισμοὶ καὶ αἱ ἑνώσεις τούτων, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 νόμου 602|1915, τότε μόνον θεωρεῖται συντελεσθεῖσα, ὅταν ἐξωφράσθῃ αὕτη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου κατὰ νόμον ὀργάνου, ὅπερ κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ παρατεθεῖσαν διάταξιν ἦτο τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἢ ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ, «ἀποφασίζοντες» περὶ τῆς προσλήψεως τῶν συνεταιρικῶν ὑπαλλήλων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς οἰκείας συνεταιρικῆς ὀργανώσεως, ὅπερ ἁπλῶς ἐκφέρει «πρότασιν» ἢ «γνώμην» περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἡ ἀκυρότης αὕτη λόγῳ ἐλλείψεως πτυχίου σχολῆς δὲν ἦρθη ὑπὸ μεταγενεστέρου τινὸς νόμου καὶ δὴ οὔτε ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 40 νόμου 479|1943, δι' οὗ ἐπετράπη ὁ διορισμὸς συνεταιρικῶν ὑπαλλήλων, καίτοι μὴ κεκτημένων τὸ ἄνω πτυχίον, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ μέλλον καὶ ἐν περιωρισμένῳ χρόνῳ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διεθνοῦς ἐμπολέμου καταστάσεως, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 ἐδ. 5 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 1859|1944 ἐκδοθέντος ἀπὸ 23 Ἰουλίου 1946 Β.Δ., καθ' ὃ τὸ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Διατάγματος τούτου ὑπηρετοῦν «μόνιμον» προσωπικὸν τῶν γεωργικῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων μέχρι τοῦ βαθμοῦ τμηματάρχου διατηρεῖται εἰς τὰς θέσεις του, ἔστω καὶ ἂν δὲν κέκτηται τὰ κατὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀπαιτούμενα προσόντα γενικῆς μορφώσεως, τοὐλάχιστον μέσης γενικῆς ἢ εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως, καθόσον ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων, οἵτινες εἶχον διορισθῆ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1154|1938 καὶ ἐμονιμοποιήθησαν ἀθρόως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως προσόντων ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν διορισθέντων ὑπαλλήλων, συμφώνως πρὸς τὴν ἄνω μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 40 νόμου 479|1943, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1154|1938 διορισθέντων λοιπῶν ὑπαλλήλων, ἡ πρόσληψις τῶν ὁποίων ἐπετράπη μόνον ἐὰν συνεκέντρουν τὰ ἀνωτέρω προσόντα ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως. Τέλος ἡ αἴτησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἀπολύσαντος αὐτὸν ἄνευ τηρήσεως τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ νόμου 118|1945 ὅρων, προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν προτάσεων τῆς ἀναιρεσειούσης κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, αὕτη προσέβαλεν ὡς ἄκυρον τὴν ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἡ ἀγωγὴ σύμβασιν ἐργασίας, τὸ μὲν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσειούσης Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, γενομένην κατὰ τὴν ἀγωγήν, καὶ ὡς δέχεται ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τὸν Ἰούλιον 1941, ἦτοι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου 1154|1938, δὲν ἀπεφάνθη τὸ ἁρμόδιον Ἀνώτατον Συμβούλιον Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, τὸ δὲ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἐκέκτητο πτυχίον Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς. Τὸν ἰσχυρισμὸν ὅμως τοῦτον, καίτοι ἀσκούμενον, ὡς ἐξετέθη, οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ πληρωμῆς τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ μισθῶν, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὡς μὴ γενομένης κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου 118|1945, ἐφ' ᾧ ἀναιρετέα κατέστη, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 7 Παλ. Δικον. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου 7ον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις εἰς ἄλλο δικαστήριον ἰσόβα-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΕΠΙ ΣΧΕΣΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Σχέσις ημερομισθίων εργατών Δήμων προσλαμβανομένων εις θέσιν μη όργανικήν

Αξιώσεις κατά την εργατικήν διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ'.— Υπαγωγή εις αυτήν πάσης αξιώσεως φυσικού προσώπου, ηγαζούσης έκ σχέσεως εξηρτημένης εργασίας επ' αμοιβή, και άν ο προς ον παρεσχέθη η εργασία εργοδότης είναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ασκούν πολιτικήν εξουσίαν, ως οι Δήμοι, εφ' όσον πρόκειται περί σχέσεως του ιδιωτικού δικαίου. Πρόσληψις ημερομισθίου εργάτου υπό Δήμου εις θέσιν μη όργανικήν συνιστά σχέσιν του ιδιωτικού δικαίου.— Διοικητικός καθορισμός αποδοχών κατά ν. 19|1944 και 28|1944.— Ρύθμισις διά του πρώτου αποδοχών των εν σχέσει δημοσίου δικαίου και διά του δευτέρου των εν τοιαύτη ιδιωτικού δικαίου.— Εφαρμογή υπ' αριθ. 8900|1946 και 18310|1946 υπουργικών αποφάσεων και επί μισθωτών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 23|1951 αποφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Κατά κακήν ερμηνείαν και εσφαλμένην του νόμου εφαρμογήν το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Θεσσαλονίκης έδέχθη την ένδικον κατά την ειδικήν διαδικασίαν του νόμου Γ'ΘΟΔ' εισαχθείσαν αγωγήν του αναιρεσιβλήτου, ενώ έτύγχανε καθ' ύλην αναρμόδιον προς εκδίκασιν, άτε εκ της μεταξύ των υφισταμένης σχέσεως μη αναγομένης εις την σφαίραν του ιδιωτικού δικαίου, αλλά την τοιαύτην του δημοσίου τοιούτου.

Οι Δήμοι, έχοντες αυτοδιοίκησιν εκ του κοινωνικού και δημοσίου σκοπού αυτών απορρεουσών ιδίων εσωτερικών υποθέσεων, ενασκούσιν αυτούς, ως μέλη του καθ' όλου οργανισμού του Κράτους, δημοσίαν διοίκησιν και κατά παραχώρησιν υπό τούτου πολιτικήν εξουσίαν.

Κατά ταύτα οι παρ' αυτών προσλαμβανόμενοι κατά νόμον υπάλληλοι διά την πραγμάτωσιν του σκοπού της αυτοδιοικήσεως δεν διατελούσιν εις σχέσιν παροχής επ' ανταλλάγματι υπηρεσίας προς τον Δήμον, δυνάμει αμφοτεροβαρούς δικαιοπραξίας, ανηκούσης εις την σφαίραν του ιδιωτικού δικαίου, καθ' ήν αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη προέρχονται προς κατάρτισιν αυτής μετά θελήσεως, έχούσης κατά νόμον ίσην δύναμιν και άξίαν, άλλα συνδέονται προς αυτόν διά μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικής φύσεως, επιχειρουμένης κυριαρχικώς επί τη βάσει του νόμου και πάντοτε κατά τας διατάξεις αυτού υπό του εκπροσωπούντος τον Δήμον οργάνου ως Αρχής, ή δε συγκατάθεσις των ούτωσι προσλαμβανομένων εις την υπηρεσίαν προσώπων είναι απλώς τυπική προϋπόθεσις διά το έγκυρον αυτής, της θελήσεως του Δήμου εξακολουθούσης να είναι υπερτέρας έναντι του διοριζομένου εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

Τοιαύτης ούσης της σχέσεως αυτού μετά του αναιρεσιβλήτου ή αγωγή του υπάγεται εις την κοινήν διαδικασίαν και ούχι την του νόμου Γ'ΘΟΔ' ειδικήν τοιαύτην, εις ην υπάγεται μόνον ή μεταξύ μισθωτού και εργοδότου σύμβασις, ή προκύπτουσα εκ της παροχής εξηρτημένης εργασίας δυνάμει συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου.

β) Κατά κακήν ερμηνείαν και εσφαλμένην του νόμου εφαρμογήν το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Θεσσαλονίκης έδέχθη ως ισχυθμον και όμοειδές τω αποφηναμένω την αναιρεθείσαν απόφασιν, κατά το άρθρον 833 Πολ. Δικ.

Β'. Επί της αιτήσεως του Ι.Δ.

Ο αναιρεσείων ενάγων έχει συμφέρον, όπως ζητήσῃ την αναίρεσιν της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθ' ό μέρος δι' αυτής απερρίφθη ή την πληρωμήν των αυτών μισθών διώκουσα αγωγή κατά την κυρίαν της βάσιν, την ερειδομένην επί της ακυρότητος της απολύσεως του αναιρεσειόντος, ως μη συντρεξάσης περιπτώσεώς τινος εκ των υπό του νόμου περιοριστικώς ορίζομένων διά την απόλυσιν αυτού, καθ' ό κονίμου υπαλλήλου (άρθρον 11 άνω από 23.7.1946 Β.Δ.), τό συμφέρον δε τοῦτο συνίσταται εις την ανατροπήν του δεδικασμένου, όπερ παρήχθη εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως, συμφώνως προς τα άρθρα 273 και 276 § 3 Πολ. Δικ., κατ' αυτού, λογισθέντος ως μη όντος μονίμου υπαλλήλου. Μετά ταύτα, εφ' όσον ή κρίσις περί της ιδιότητος του αναιρεσειοντος ως μονίμου υπαλλήλου της αναιρεσιβλήτου ήρτηται εκ του κύρους της συμβάσεως εργασίας, εφ' ού κέκληται, όπως αποφανθῇ το Δικαστήριον της παραπομπής, είναι συναναιρετέα ή προσβαλλομένη απόφασις και κατά την διαληφθείσαν διάταξιν περί απορρίψεως της αγωγής, ως επίσης και κατά την πληττομένην διά του τελευταίου λόγου αναιρέσεως διάταξιν αυτής περί απορρίψεως της αγωγής κατά την επικουρικήν της βάσιν ως προς τα εκ δραχ. 150.000 οφειλόμενον μηνιαίως επίδομα θέσεως, καθόσον τοῦτο αρρήκτως συνέχεται προς το αναιρεθέν κεφάλαιον, περί ό ή ηγουμένη σκέψις και παραπεμπτέα ούτω καθίσταται ή υπόθεσις εξ ολοκλήρου ενώπιον του άνω Δικαστηρίου.

ούσας καὶ ἐπὶ Δήμων τὰς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944 ἐκδοθείσας ὑπ' ἀριθ. 8900 ἔτους 1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐνῷ, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 νόμου 19|1944, διὰ τὴν πρὸς νομισματικὴν διαρρύθμισιν τῆς χώρας προσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν τῶν παρὰ τοῖς Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου ἐργαζομένων ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, ὅστις καὶ ἀσκεῖ τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν Ὀργάνων Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως. Λόγῳ ὅθεν τῆς μὴ συμμετοχῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν λῆψιν καὶ ἔκδοσιν τῶν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων οὐδεμίαν αὗται ἔχουσιν ἰσχὺν ἐπὶ Δήμων.

* * *

Χαρακτηρίζουσα ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις τὴν συγκεκριμένην ἐν προκειμένῳ σχέσιν ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, μὲ τὸ αὐτὸ κριτήριον, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησε καὶ ἡ ἀνωτέρω, σελ. 638, δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 239|1952 ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀποφαίνεται, κατ' ἀκολουθίαν τούτου, ὅτι ἦσαν ἐφαρμοστέαι αἱ δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι καὶ ἰσχύουσαι ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310|1946 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ προσαυξήσεως ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας (ΕΕΔ 5, 223 383), ὡς ἠρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 (ΕΕΔ 10, 538), καίτοι πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ὡς οἱ Δῆμοι.

Ἡ ἄποψις ὅτι αἱ δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, στιλπνῶς ἐφαρμόζεται ἤδη ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε τὴν πρόσφατον Α.Π. 190|1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 586 καὶ εἰδικῶς ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων Α.Π. 484|1948, εἰσηγητὴς *Α. Κωτσόλας*, ΕΕΔ 7, 907, Α.Π. 91-93|1951, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 11, 353, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ὡς πρὸς τοῦτο ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀντιτίθεται καὶ ὀρθῶς (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 12 ἑπ.) πρὸς τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς Α.Π. 595|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 13) γενόμενα ἐπὶ ἐφαρμογῆς ἀκριβῶς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ προσωπικοῦ Δήμου συνδεομένου μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἀρείου Πάγου 269|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**

Δικηγόρος ὁ κ. Ν. Παντίσης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 765|1943 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968|1944, ὁριζούσης ὅτι κάθε ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου κλπ.», ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 765|1943, καθ' ἣν διὰ τοῦ ὅρου «μισθωτὸς» νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουσιν ἔναντι ἀμοιβῆς οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ὡς εἴρηται εἰδικὴν διαδικασίαν ὑπάγεται πᾶσα ἀξίωσις φυσικοῦ προσώπου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ, καὶ ἂν ὁ πρὸς ὃν παρεσχέθη ἡ ἐργασία αὕτη (ἐργοδότης) εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν πολιτικὴν ἐξουσίαν κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ οἱ Δῆμοι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ συναφθεῖσα σχέσις ἤθελε συνιστᾷ σύμβασιν ἀνήκουσαν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μετ' ἀνέλεγκτον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 810 ἐδ. β' τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐκτίμησιν τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων, ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου Θεσσαλονίκης εἰς μὴ ὀργανικὴν θέσιν, ἀλλ' ὡς προσωρινῶς ἡμερομίσθιος ἐργάτης (φύλαξ τοῦ ἀντλιοστασίου Λευκοῦ Πύργου Θεσσαλονίκης), κατόπιν ἐντολῆς τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Θεσσαλονίκης, διὰ χρονικὸν διάστημα ἓξ μηνῶν καὶ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ 22.000, συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ τῶν ποσοστῶν 75 ο|ο καὶ 25 ο|ο διὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας καὶ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίας καὶ ὅτι, ληξάσης τῆς προθεσμίας ταύτης, παρέμενεν ὁ ἀναιρεσίβλητος εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου· τὰ οὕτω ἀνελέγκτως γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου, ἀπαρτίζουν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ὅθεν, ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οὕτω παρ' αὐτοῦ δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν, ὅτι ἀρμοδίως ὁ ἐν πρώτῳ βαθμῷ κατὰ τὴν ὡς ἄνω εἰδικὴν διαδικασίαν δικάσας Πρωτοδίκης ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐχούσης ὡς ἀντικείμενον ἀξιώσεις πηγαζούσας ἐκ τῆς ρηθείσης συμβάσεως ἐργασίας, συνεμορφώθη πρὸς τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἀντίθετος πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως περὶ ἀναρμοδιότητος καθ' ὅλην τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 19|1944 ἐξουσιο-

δοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καθορίζῃ τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς καὶ πάσης φύσεως ἀποζημιώσεις τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Εἰδικῶν Ταμείων, Ὀργανισμῶν, Ἱδρυμάτων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ Τραπεζῶν, εἰς ἃς δὲ περιπτώσεις ἡ ἐποπτεία τῶν Ὀργανισμῶν τούτων ἢ Νομικῶν ἐν γένει Προσώπων ἀνήκει εἰς ἕτερον, πλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Ὑπουργόν ὡρίσθη, ὅπως ἡ ὡς ἄνω προσαρμογὴ γίνηται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἐποπτείαν Ὑπουργοῦ, διὰ δὲ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ν. 866|1945, ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ τοῦ ν. 28|1944 ἐφαρμογὴ ἔχει ἐπὶ τῶν μισθωτῶν καὶ ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀρκεῖ ὅτι ἡ σχέσις, δυνάμει τῆς ὁποίας παρέχουσιν οὗτοι τὴν ἐργασίαν των εἰς τὸν τοιοῦτον ἐργοδότην, εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦ νόμου 19|1944 ἔχοντος ὑπ' ὄψιν πρόσωπα συνδεόμενα μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου. Ἐξ ἄλλου ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12|20.3.1946 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, δι' ἧς παρέχεται αὔξησις 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε κεκανονισμένου ἡμερομισθίου τοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους ἀπασχολουμένου ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του προσωπικοῦ «πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν», ὡς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310 τῆς 22 Μαΐου|7 Ἰουνίου 1946 ὁμοία τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δι' ἧς παρέχεται ἐπίσης αὔξησις 25 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἀπασχολουμένων «πάσης φύσεως μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας», αἱτινες ἀποφάσεις, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἄνω ἁρμοδίων Ὑπουργῶν κατὰ παραχεθεῖσαν διὰ τοῦ ρηθέντος νόμου 28|1944 ἐξουσιοδότησιν καὶ δημοσιευθεῖσαι, ὡς ὁ νόμος οὗτος ὁρίζει, διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχουσιν ἰσχὺν κανόνος οὐσιαστικοῦ δικαίου, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος αὐτῶν, μηδεμίαν ποιουμένων διακρισιν, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἂν οὗτος εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ ἕτερον Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀνελέγκτως δεκτὰ γενόμενα καὶ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθέντα πραγματικὰ περιστατικά, ἡ συνδέουσα τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐνάγοντα μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου σχέσις ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν προεκτεθεισῶν διατάξεων ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς νόμῳ βάσιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς (κατὰ μερικὴν μεταρρύθμισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως) δεκτὰ ἐν μέρει γενόμενα αἰτήματα τῆς περὶ καταβολῆς προσαυξήσεως 75 ο|ο ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων του δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς καὶ 25 ο|ο διὰ παρασχεθεῖσαν κατὰ νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίαν, ὁ δὲ δεύτερος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ ὑποστηρίζεται ὅτι, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν συμμετέσχεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὁ ἀσκῶν κατὰ νόμον τὴν ἐποπτείαν τῶν Δήμων Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, κατὰ φευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι αἱ ὡς εἴρηται ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἀφορῶσι καὶ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Δήμων τὸ συνδεόμενον μετὰ τούτων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος κρίνεται.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Τίνες θεωροῦνται βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις δι' ἐφαρμογὴν Νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως

Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος.— Χαρακτηρισμὸς ὡς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἔννοιαν.—Ἄσκησις ὑπὸ τοῦ Κράτους.— Θεώρησις προσωπικοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας.—Ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακάς.— Δικαίωμα ἐκ τούτου προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900)1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.— Τίνες θεωροῦνται βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις δι' ἀπαγόρευσιν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1710)1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (ΕΕΔ 10, 507).

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς : Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἑρμήνευσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, 8 καὶ 9 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», δεχθὲν ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος (Ο.Τ.Ε.) δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐκείνας, τὰς ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀναφερομένας, καὶ αἵτινες ἐξαιροῦνται τῆς καθιερωμένης Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ οὕτω αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ ἄνω Π.Δ., εἶναι ἄκυρος καὶ παράνομος.

Ἀντιθέτως ὁ Ὀργανισμὸς (καὶ ἡ πρὸ αὐτοῦ Ἀνώνυμος Τηλεφωνικὴ Ἑταιρία, ἣν διεδέχθη), ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 2269|1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσι» (ἄρθρ. 1) ὑπάγεται εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀφοῦ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἄνω συμβάσεως θεωροῦνται βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις ἰδίως... γ) ἡ κατασκευή, ἀνοικοδόμησις, συντήρησις... τηλεγραφικῶν καὶ τηλεφωνικῶν ἐγκαταστάσεων», ἀποτελεῖ δὲ κρατικὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τὸ Ν.Δ 1049|1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος», ὑπαγομένην εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἄνω Π.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀποκλείονται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, μεταξὺ τῶν ἄλλων, «καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀσκούμεναι βιομηχανίαι».

Ἄλλως ὑπάγεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου τούτου, κατὰ τὸ ὁποῖον «ἡ ὑποχρέωσις ἀναπαύσεως δὲν ἐπιβάλλεται εἰς βιομηχανίας..., αἵτινες, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπουσι διακοπὴν τῆς ἐργασίας», καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ἄνω Π.Δ. «καθ' ὃ, ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπονται ἐργασίαι φυλάξεως καὶ ἐποπτείας ἐργοστασίων», οἷα εἶναι καὶ ἡ ἐργασία τοῦ ἀναιρεσίοντος παρὰ τῷ Ο.Τ.Ε., ἐργασία φυλάξεως καὶ ἐποπτείας τῶν μηχανοστασίων καὶ τῶν διαφόρων τηλεφωνικῶν κέντρων.

***

Κατὰ τὴν Σ.Ε. 667|1950 (εἰσηγητὴς *Ο. Κυριακός*, ΕΕΔ 9, 845) ὁ Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος ἀποτελεῖ Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν, ἀνήκουσαν εἰς τὸ Κράτος, κατὰ τὴν Σ.Ε. 822|1951 (εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1237) τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ διατελεῖ εἰς σχέσιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 224|1951, Πρωτοδίκης *Δ. Καλλέργης*. Ἐπιθ. Ἐμπορ. Δικ. 1952, Τεῦχος 1ον, σελ. 75), τοῦτο, ἄλλως τε, ὁρίζεται καὶ εἰς τὸν σχετικὸν ν. 1049|1949.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἤδη τοῦ Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», τὸ ὁποῖον ὁρίζει (ἄρθρ. 1), ὅτι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ὁριζομένας ἑορτασίμους ἡμέρας ἀπαγορεύεται πᾶσα βιομηχανική, ..., ἐργασία, ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ κρίνῃ, ἂν ὁ Ο.Τ.Ε. ἀποτελῇ βιομηχανίαν, προσφεύγει εἰς τὸν νόμον 2269|1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς ὁκτὼ κ.λ.π.».

Ἂν καὶ ἐν τῷ ἀνωτέρω νόμῳ εὑρηται ποῖαι εἶναι βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅμως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, ἤτοι διὰ τὴν ὀκτάωρον ἐργασίαν, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν πρόκειται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως, πλησιέστερον εἴμεθα ἐν τῷ ὁρισμῷ τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων, διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως, εἰς τὸν νόμον 2990|1922 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Γ' Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Γενεύης, τῆς κανονιζούσης τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως ἐν τοῖς βιομηχανικοῖς καταστήμασι».

Συμπίπτει ὅμως νὰ θεωρῶνται καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τῆς συμβάσεως ταύτης ὡς βιομηχανικὰ καταστήματα ὅσαι ἐν τῷ νόμῳ 2269|1920 ἀναφέρονται ὡς βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀναχωροῦσα ἀπὸ τοῦ δεδομένου ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ κατὰ Κυριακὰς

έργασία ἐπιτρέπεται, κατά τό Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930, τότε μόνον θά εἶχεν ἐφαρμογήν ἡ περί ἧς πρόκειται ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργική ἀπόφασις περί παροχῆς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς (βλέπε σχετικῶς καί Α.Π. 240—241|1952, εἰσηγητής *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 572), κρίνει ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὁ Ο.Τ.Ε. δέν ὑπάγεται εἰς τήν ἀπαγόρευσιν τῆς κατά Κυριακάς ἐργασίας.

Ἀρείου Πάγου 296|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κρυστάλλης, Ι. Ἀναστασόπουλος

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1, 3, 9 καί 12 τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθ. 1049|1949 «περί τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἄνω Ὀργανισμός, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν πάσης φύσεως τηλεπικοινωνιῶν, ἀστικῶν καί ὑπεραστικῶν, ἐνσυρμάτων καί ἀσυρμάτων, ἐσωτερικῶν καί μετά τοῦ ἐξωτερικοῦ, πρός τόν σκοπόν ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ, ἀποτελεῖ βιομηχανικήν ἐπιχείρησιν, ὑπό τήν εὐρείαν ἔννοιαν τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀσκουμένην ὑπό τοῦ Κράτους, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 12 τοῦ ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1049 Ν.Δ., τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, κατά τό ἄρθρον 13, θεωρουμένου ὡς ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τάς ἀποδοχάς του καί τήν σχέσιν ἐργασίας. Ἡ ἐκδοχή αὕτη ἐνισχύεται καί ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2269|1920 νόμου «περί κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος κλπ.», δι' ἧς, ὑπό τήν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως ταύτης, κατετάγησαν γενικῶς πᾶσαι αἱ ἐπιχειρήσεις, ἐν αἷς παρέχεται ἐργασία, εἰς τρεῖς κατηγορίας: α) βιομηχανίας, β) ἐμπορίου καί γ) γεωργίας, αἱ δέ ἁρμόδιαι Ἀρχαί ἑκάστης χώρας ἀνέλαβον τήν ὑποχρέωσιν νά καθορίσωσι τά διακριτικά ὅρια μεταξύ τούτων τεθεισῶν γενικῶν διατάξεων ποῖαι θεωροῦνται ἰδίως ὡς βιομηχανικαί ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς περιλαμβάνονται, ἐκτός ἄλλων κατηγοριῶν, καί ἡ παραγωγή, μετατροπή, διαβίβασις κινητηρίου ἐνεργείας καί τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὡς καί ἡ κατασκευή, ἀνοικοδόμησις, συντήρησις, ἐπισκευή, τροποποίησις κ.λπ. τηλεγραφικῶν καί τηλεφωνικῶν ἐγκαταστάσεων· συνεπῶς, πᾶσα ἐπιχείρησις, ἐν ᾗ παρέχεται ἐργασία, ἀνήκει, ὑπό τήν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως ταύτης, εἴτε εἰς βιομηχανικήν τοιαύτην, εἴτε ἐμπορικήν ἢ γεωργικήν, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, διά δέ τοῦ ἄρθρου 6 τῆς αὐτῆς συμβάσεως ἐπετράπη, ὅπως διά κανονισμῶν, ἐκδιδομένων ὑπό τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, καθορισθῶσι κατά βιομηχανίαν ἢ κατ' ἐπάγγελμα παρεκκλίσεις διαρκεῖς ἢ προσωρινάι ἀπό τῆς καθοριοθείσης ἐργασίας, τό δέ διά τάς προσθέτους ταύτας ἐργασίας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον δέον νά ἦ ἠὐξημένον τοὐλάχιστον κατά 25 ο|ο πρός τό κανονικόν τοιοῦτον.

Κατά τό ἄρθρ. 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἀπαγορεύεται μέν ἡ κατά τάς Κυριακάς καί τάς ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ ὁριζομένας ἡμέρας πᾶσα βιομηχανική, βιοτεχνική καί ἐμπορική ἐργασία, πλήν, κατά τ' ἄρθρα 7, 8 καί 9 αὐτοῦ, ἀποκλείονται τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ αἱ ὑπό τοῦ Κράτους ἀσκούμεναι βιομηχανίαι καί μονοπώλια, αἱ βιομηχανίαι, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν δέν ἐπιτρέπουσι διακοπήν τῆς ἐργασίας, ἐπιτρεπείσης ἅμα ἐργασίας διά τήν φύλαξιν καί ἐποπτείαν ἐργοστασίων καί ἐργαστηρίων, ὑποκειμένων εἰς τόν νόμον τοῦτον· συνέπεια τούτων εἶναι, ὅτι ἡ κατά τάς Κυριακάς ἢ νομῷ ἐξῃρημένας ἑορτάς ἐργασία τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ο.Τ.Ε. ἐμπίπτει εἰς τάς ἐξαιρέσεις ἀπό τάς ἀπαγορευτικάς διατάξεις τοῦ ἄνω Π. Διατάγματος καί συνεπῶς δέν παρέχεται ἀκόμη ἡ κατ' αὐτάς ἐργασία, ὥστε νά μή χορηγῆται δικαίωμα ἀπολήψεως τῆς διά τήν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν νομίμου ἀποζημιώσεως. Τἀναντία δεξάμενον τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καί διά παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέαν τήν ἐνδικον ἀγωγήν, διώκουσαν τήν καταβολήν τῷ ἀναιρεσείοντι ποσοῦ ἴσου πρός τά 75 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν του, διά κατά Κυριακάς καί ἑορτάς παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν του, βάσει τῆς κανονισάσης τάς ἀποδοχάς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ἐκδοθείσης ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 28|1944, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ σύμβασις, πρός ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας παρεσχέθησαν αἱ ὡς ἄνω ὑπηρεσίαι τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τάς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ἀπό 8|14 Μαρτίου 1930 Π.Δ., διότι ὁ ἀναιρεσίβλητος Ὀργανισμός δέν ἀποτελεῖ βιομηχανίαν συνεχοῦς λειτουργίας, ἀλλά μόνον ἐπιχείρησιν συνεχοῦς λειτουργίας καί δέν ἀσκεῖται ὑπό τοῦ Κράτους, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου 1049|1949, καί ὡς ἐκ τούτου δέν ὑπάγεται εἰς τάς ἐξαιρέσεις τῶν ἄρθρων 7 καί 8 τοῦ ἄνω Π.Δ., ψευδῶς τάς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τῶν ἄνω ἄρθρων ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε καί ἐκ τούτου ἀναιρετέαν τήν ἀπόφασίν του κατέστησε συνῳδά τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατά τόν περί τούτου βάσιμον γ' λόγον ἀναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΣ ΔΗΜΟΥΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΩΝ

Τήρησις διατυπώσεων άρθρου 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας

Σύνδεσις τοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος Ν. 1726|1951 ὑπηρετοῦντος εἰς Δῆμον ἐργατικοῦ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ προσωπικοῦ συνεργείων, δι' ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας κλπ., μετὰ τοῦ Δήμου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου.— Παραδεκτὸν ἑπομένως ἐκδικάσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.— Κύκλος ἀσφαλιζομένων εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας προσώπων κατὰ Ν. Δ. 1255|1949.— Ὑπαγωγὴ καὶ μισθωτῶν Δήμων.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 738|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Πρωτοδικείου Χανίων.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου Χανίων ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Καίτοι ὀρθῶς διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη, ὅτι ἐν ἀρχῇ ἡ συνδέουσα τὸν ἀναιρεσίβλητον μετ' αὐτοῦ σχέσις εἶχε τὸν χαρακτῆρα δημοσίου δικαίου καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἦτο ἁρμόδιος ὁ εἰδικὸς δικαστὴς νὰ ἐκδικάσῃ τὴν διαφορὰν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ἐν τούτοις περαιτέρω ἐδέχθη, ὅτι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 1726|1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως δημοτικῶν ὑπαλλήλων» ἡ σχέσις αὕτη ἀπέβαλε τὸν χαρακτῆρα τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ ὅτι συνεπῶς διὰ τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὀρθῶς εἰσήχθη ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Οὕτως ὅμως κρίναν τὸ Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον.

β) Παρὰ τὸν νόμον τὸ Πρωτοδικεῖον ἐθεώρησεν ὡς ἄκυρον τὴν γενομένην κατὰ τὴν 3ην Αὐγούστου 1951 ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει σήμερον, καθ' ὅσον, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, αἱ ὑπὸ ταύτης διαγραφόμεναι διατυπώσεις ἐφαρμόζονται, προκειμένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἐπιχειρήσεων, ἐν αἷς ῥητῶς καταλέγονται καὶ αἱ δημοτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις. Διὰ τοὺς ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν ὅμως τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, οἵοι εἶναι οἱ Δῆμοι καὶ Κοινότητες, ἀμέσως ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς εἰς πάσης φύσεως ἔργα καὶ ὑπηρεσίας, οἷα καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκτελουμένη, αἵτινες ἀναμφισβητήτως δὲν συγκεντροῦσι τὰ ἐννοιολογικὰ γνωρίσματα τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν ἔχουν ὁπωσδήποτε ἐφαρμογὴν αἱ ὡς ἄνω διατάξεις.

Τὰ ἐναντία ὅμως δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ γενομένη ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπῆρξεν ἄκυρος, διότι δὲν προηγήθη αὐτῆς ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 διατασσομένη καταγγελία καὶ δὲν ἀνηγγέλθη αὕτη νομίμως, ἐσφαλε.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 646|1950 ἀποφάσεως αὐτοῦ (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 155), ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐτέθη τὸ ζήτημα, ἂν, προκειμένου περὶ ἐκτάκτου ἡμερομισθίου, ἐργαζομένου παρὰ Δήμῳ, ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ἔκρινεν, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Δήμου σχέσις τοῦ ἐργαζομένου ἦτο τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου.

Δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγκεκριμένης καταγγελίας συμβάσεως διάταξις νόμου, ἡ ὁποία νὰ ἀποσαφηνίζῃ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως τῶν προσλαμβανομένων δι' ἔργα καὶ ὑπηρεσίας τοῦ Δήμου ἐργατῶν καὶ τοῦτο ἦτο ζήτημα ἑρμηνείας, βάσει τῶν ἐν τῷ δικαίῳ κριτηρίων περὶ τοῦ διαχωρισμοῦ τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Μετὰ ταῦτα εἰσήχθη ὁ Α.Ν. 1490|1950 «περὶ καταστάσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», ὅστις ῥητῶς ἐν ἄρθρῳ 148 αὐτοῦ ἐχαρακτήρισε τὴν σχέσιν ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Τὸ αὐτὸ ὁρίζει καὶ τὸ ἄρθρον 143 τοῦ νόμου 1726|1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν συνεργείων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας καὶ διὰ τὴν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης ἐξυπηρέτησιν προσωρινῆς ἢ μὴ διαρκοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν, μὴ δυναμένων νὰ διεξαχθοῦν διὰ τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ οἰκείου ὀργανισμοῦ.

Ἡ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἔχουσα, ὡς σημειοῦμεν, περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως πρὸ τοῦ Α.Ν. 1490|1950, ἀπέκλεισε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου, διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον, ὡς ἐσκέφθη, μὴ ὄντος τοῦ νόμου ἑρμηνευτικοῦ, ἀλλ' ἰσχύσαντος ἀπὸ τῆς 17 Αὐγούστου 1950 (μεταγενεστέρως τῆς καταγγελίας συμβάσεως, περὶ τῆς ὁποίας ἔκρινε), δὲν εἶχεν οὗτος, εἰς τὴν περίπτωσιν, ἐφαρμογὴν (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Θεσσαλονίκης 2557|1951, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 11, 538, Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 716|1952, εἰσηγητὴς *Η. Βατόπουλος*, ΕΕΔ 11, 598, ἀκολουθήσασαι τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀρεοπαγιτικὴν ἄποψιν).

Περίπτωσις ἤδη τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι καταγγελία

συμβάσεως έργασίας έργαζομένου έπί ήμερομισθίω είς ύπηρεσίαν ύδρεύσεως Δήμου, τοῦ ὁποίου ἡ σύμβασις κατηρτίσθη πρὸ τοῦ Α.Ν. 1490|1950 καὶ ἡ καταγγελία ἐγένετο ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ν. 1726|1951.

Ἐμμένουσα καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τῆς προηγηθείσης 646|1950 γενομένην ἐκτίμησιν τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου πρότερον καὶ ἱσταμένη πρὸ τῆς σαφοῦς πλέον διατάξεως τοῦ ἄρθρου 143 τοῦ ν. 1726|1951 διαχωρίζει τὴν σχέσιν τοῦ αὐτοῦ προσώπου ὡς δημοσίου πρότερον καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου κατόπιν.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10 154), ὅτι, παρ' ὅλον βεβαίως ὅτι ὁ νόμος 1490|1950 καὶ ὁ μεταγενέστερος 1726|1951 δὲν ἔχουν τὴν μορφὴν ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ὁμαλώτερον θὰ ἦτο νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν νομοθετικῆς θελήσεως νὰ εἶναι ἡ σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔκτοτε.

Ἄλλως θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ Νομοθέτης, τεμαχίζων τὴν σχέσιν, ἠγνόησε τὰς σπουδαίας πρακτικὰς συνεπείας, αἱ ὁποῖαι ἀναγκαίως θὰ ἠκολούθουν τὸν τεμαχισμὸν αὐτὸν τῆς σχέσεως εἰς ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ δημοσίου πρότερον τοιαύτης, ὡς ὄχι δὲ ὀλιγώτερον σπουδαία εἶναι καὶ ἡ συνέπεια νὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν διάφορα νομοθετικὰ συστήματα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, δυνάμει τοῦ ν. 19|1944 ἢ τοῦ ν. 28|1944, ἐφαρμοζομένου τοῦ τελευταίου ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 269|1952, σελ. 641).

Ὁπωσδήποτε σαφὴς εἶναι καὶ ἀναμφισβητήτως ὀρθὴ ἡ ἄποψις τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι, προκειμένης τοιαύτης σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, πρέπει ἀπαραιτήτως, διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, νὰ ἐφαρμόζηται τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ἰσχῦον κατὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», αἱ ὁποῖαι ἀσφαλίζουν ἤδη καὶ τὸν κατὰ τῆς ἀνεργίας κίνδυνον. (Οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικὸν Ἀθηνῶν 1713|1952. Πρωτοδίκης Σ. Διαμαντάκος, ΕΕΔ 11, 539).

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καθορίζον τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν καὶ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν πρόσωπα, εἶναι σαφές.

Ἀλλ' ἂν δὲν κάμνωμεν λάθος, ἀφοῦ ἡ συγκεκριμένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο τὴν 3ην Αὐγούστου 1951, ἔπρεπε βάσει τοῦ Α.Ν. 1846|1951 νὰ κριθῇ, ἂν ὑπῆγετο τὸ συγκεκριμένον πρόσωπον εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ ἐπομένως εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, εἰς ἣν ὑπῆγετο κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ἀρείου Πάγου 297|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Σφυγγατάκε

Κατὰ τὰς ἐν Μέρει Δεκάτῳ τοῦ νόμου 1726 τῆς 6|9 Ἀπριλίου 1951 «περὶ Κώδικος τῆς καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» μεταβατικὰς διατάξεις (ἄρθρ. 131 ἐπ.) οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τούτου ὑπηρετοῦντες τακτικοὶ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων ἐντάσσονται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθοριζομένας ὀργανικὰς θέσεις (Μέρος Δεύτερον, Κεφάλαιον Β'). Ἐξ ἑτέρου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 η' αὐτοῦ νόμου, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τούτου «οἱ πάσης φύσεως ἡμερομίσθιοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων», κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 143 § 4 αὐτοῦ τὸ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἐργαζόμενον ἐργατικὸν προσωπικὸν εἰς τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ ἢ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου συνιστώμενα συνεργεῖα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας κλπ. συνδέεται πρὸς τὸν ἐργοδότην Ὀργανισμὸν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετοῦν εἰς τὸν Δῆμον ἐργατικὸν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ προσωπικὸν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ παρέχῃ τὰς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ὑπηρεσίας του, ἐργαζόμενον εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου συσταθέντα συνεργεῖα, συνδέεται μετὰ τοῦ Δήμου διὰ σχέσεως συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω νόμου. Μετὰ ταῦτα τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως, προκειμένης ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐργαζόμενος ἐπὶ ἡμερομισθίῳ παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι Δήμῳ Χανίων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὑδρεύσεως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945, διετηρήθη ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν 9 Ἀπριλίου 1951, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν ὁ ν. 1726|1951, ἐνταχθεὶς εἰς συνεργεῖον, συγκροτηθέν, ὡς ὁρίζει ὁ νόμος οὗτος, καὶ ἀποφηνάμενον διὰ τῆς ἐν μέρει μεταρρυθμίσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ τούτου σημείου συνδέουσα τοῦτον μετὰ τοῦ Δήμου σχέσις ἐργασίας εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου, νομίμως ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ τούτου σημείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὀρθῶς ἑρμηνεύσαν καὶ ἐφαρμόσαν τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ νόμου, καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἰδίους λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 ν. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 1151|1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας» σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑποχρεωτικῶς ὑπάγονται πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ ἐναντι ἀμοιβῆς παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς ἃς περιφερείας ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὄντος ἀδιαφόρου ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον ἢ αὐτὸ τὸ Δημόσιον, Δῆμος ἢ Κοινότης, μὴ οὔσης ἀπαραιτήτου πλέον τῆς κατὰ τὸν ν. 1151|1945 προϋποθέσεως τῆς ὑπάρξεως παρὰ τῷ ἐργοδότῃ τοῦ στοιχείου τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, τῆς ἰδιότητος συνεπῶς τοῦ ἀπασχολοῦντος ἐργοδότου μὴ ἀσκούσης νομίμων τινα ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ πρὸς ἀσφά-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΕΙΣ ΔΗΜΟΝ

Έφαρμογή Α.Ν. 1836)1951 περί προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού

Συνταγματικότης Α.Ν. 1836)1951.—Υποχρέωσις καί των Δήμων είς πρόσληψιν δικηγόρου, κατ' άρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836)1951, έν τη έννοία ώς Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.—Ούδεμία έν τω Α.Ν. 1836)1951 διάκρισις μεταξύ διοριστέων δικηγόρων, ούδέ νά δικηγοροῦν παρ' άνωτέροις δικαστηρίοις.—Ούχί άναγκαία ύπαρξις κενών οργανικών θέσεων.—Καταβλητέος είθισμένος, κατ' άρθρ. 653 Α.Κ., μισθός, έφ' όσον οί δικηγόροι δέν άνήκουν είς κατηγορίαν ίδιωτικών ή δημοσίων ύπαλλήλων καί δέν έντάσσονται είς ύπαλληλικάς θέσεις.

Έπικυροῦται ὑπό τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἡ ὑπ' ἀριθ. 6242|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Σ. Παγώνης*, ΕΕΔ 11, 83).

Πρόκειται, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, περί τῆς πρώτης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, ἡ ὁποία πραγματεύεται περί τοῦ κατά τό ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 (ΕΕΔ 10, 584) ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ δικηγόρου παρά Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου, ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ.

Τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἠχθη εἰς τήν ὀρθήν λύσιν τῶν ζητημάτων, τά ὁποῖα ἐτέθησαν ἐνώπιον αὐτοῦ (βλέπε καί τάς ἐν ΕΕΔ 11, 83 σημειώσεις μας).

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐπικαλουμένη ὑπό τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως καί ὁμοίας λύσεις τινῶν ἐκ τῶν ζητημάτων, τά ὁποῖα ἀπησχόλησαν τό Πρωτοδικεῖον, δώσασα ὑπ' ἀριθ. 838|1952 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 11, 416) ἐξεδόθη ἐπί αἰτήσεως ἀκυρώσεως κατά τῆς αὐτῆς πράξεως διορισμοῦ, ἐξ ἧς παρήχθη ἡ

λιαιν, καί ὄντος ὑπαχρέου ὅπως κατά τήν ὑπό τούτου γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας προληφθέντος μισθωτοῦ καί συνδεομένου μετά τοῦτου διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τηρήσῃ τάς κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ὡς αὐται ἐτροποποιήθησαν δι' ἄρθρ. 6 § 1 ν.δ. 1255|1949, καθοριζομένας διατυπώσεις περί ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἴς τε τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, πλήν τοῦ Δημοσίου, ἀπαλλαγέντος τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως δι' ἄρθρ. 60 § 2 Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». Οὕτω δ' ἀποφηνάμενον καί τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τήν ἀκυρότητα τῆς ὑπό τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος Δήμου Χανίων γενομένης τήν 3ην Αὐγούστου 1951 καταγγελίας τῆς μετά τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, λόγῳ μή ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας ταύτης εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὀρθῶς τάς διαληφθείσας ὡς ἄνω διατάξεις ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε καί ἀπορριπτέος ὁ 2ος λόγος ἀναιρέσεως.

ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου κριθεῖσα ἐν προκειμένῳ ἀναγκαστική σχέσις, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836|1951, κυρωθέντος ἤδη διά τοῦ νόμου 2113|1952 (ΕΕΔ 11, 601) καί κριθέντος ὁπωσδήποτε, πρό τῆς κυρώσεως του, ἰσχυροῦ ὑπό τῆς Σ.Ε. 838|1952 (ΕΕΔ 11, 416), δι' ἄλλον λόγον ἐκείνου τοῦ ὑπό τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἀναφερομένου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν δικαιουμένην ὑπό τοῦ ἀναγκαστικῶς διορισθέντος δικηγόρου μισθοδοσίαν, τό Πρωτοδικεῖον, ἀπό τῆς σκέψεως ὅτι οἱ δικηγόροι δέν ἀνήκουν εἰς τήν κατηγορίαν τῶν ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ὑπαλλήλων καί δέν ἐντάσσονται εἰς ὑπαλληλικάς θέσεις, οὔτε διέπονται ὑπό τῶν περί μισθοδοσίας διατάξεων τῶν Ὀργανισμῶν, ἐπιδικάζει τόν κατά τήν ἀπόφασιν εἰθισμένον κατ' ἄρθρ. 653 Α.Κ. μισθόν.

Προκειμένου περί δικηγόρου Δήμου ὑπομιμνήσκεται καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 93570|1950 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐσωτερικῶν (Φ.Ε.Κ. β' 227), ἐκδεδομένη δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1538|1950 «περί ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», περί ἧς καί ἡ κατωτέρω, σ. 650, ὑπ' ἀριθ. 333|1952 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καθορίζουσα τόν μισθόν αὐτῶν.

Ἀλλ' ὑπό τήν ὀρθήν ἐκδοχήν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου περί τῆς ἰδιότητος τῶν δικηγόρων, διατελούντων ἐπί συμβάσει ἀνεξαρτήτου ἐργασίας καί πάντως οὐχί ἐπί σχέσει δημοσίου δικαίου, εἶναι, ὡς σημειοῦμεν κατωτέρω, σελ. 650, ἀμφίβολον ἂν ἡ ἔννοια τοῦ Α.Ν. 1538|1950 «περί ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου» εἶναι, ὅτι δύναται, κατά χρῆσιν τῆς ἐξ αὐτοῦ ἐξουσιοδοτήσεως, νά ρυθμισθῇ καί ἡ ρυθμισθεῖσα διά τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μισθοδοσία των.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη περί τοῦ ὅτι οἱ δικηγόροι δέν θεωροῦνται «ὑπάλληλοι» Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἐκφράζεται καί εἰς σχετικά νομοθετήματα.

Οὕτω ἀπῃτήθη νά ἐκδοθῇ, ἐπί κατοχῆς, εἰδικόν νομοθετημα διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ Ν.Δ. 354|1941 περί μισθοῦ δημοσίων ὑπαλλήλων καί ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τό Ν.Δ. 1836|1942 (ἄρθρ. 10) (ΕΕΔ 1, 703), ὡς πρός τούς δικηγόρους ἢ νομικούς συμβούλους τῶν πάσης φύσεως Ὀργανισμῶν

ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τοὺς ὁποίους διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἰσχύοντος τότε ἄνω Ν.Δ. ἐξωμοίωσεν, ἁπλῶς, ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχάς των, πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν (τὸ ἄνω Διάταγμα δὲν ἰσχύει ἤδη), προϋποτιθεμένου, κατὰ τὸν Νομοθέτην, ὅτι δὲν ὑπήγοντο οὗτοι εἰς τὰς περὶ ὑπαλλήλων διατάξεις. (Βλέπε καὶ τὸ Ν.Δ. 30|30 Ἀπριλίου 1948 «περὶ ὀργανώσεως κλπ. Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς» (ἄρθρ. 3 § 2. ΕΕΔ 6, 281, καθ' ὃ οἱ . . . καὶ δικηγόροι . . . λογίζονται διατελοῦντες πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν εἰς εἰδικὴν σχέσιν ἐμμίσθου ἐντολῆς, μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τὰς θεσπισθείσας διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Ὀργανισμῶν) (Σημ. ἰδική μας: Ὑπὸ τοῦ Α.Κ. ἤδη δὲν ἀναγνωρίζεται ἐμμισθος ἐντολή, ὁπωσδήποτε ὅμως εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ὁ Νομοθέτης καὶ διὰ τοῦ ἄνω νόμου δὲν ἐθεώρησε τὴν σχέσιν ὡς ὑπαλληλικήν).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5661|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Πκυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Πολυχρονόπουλος, Ι. Μέρλος

Ἡ ὕπαρξις ἀνάγκης καὶ τὸ κατεπείγον πρὸς ἔκδοσιν Ἀναγκ. νόμου δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων, ἅτε τῆς κρίσεώς του ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως ἀσταθμήτων ἐκ τῶν ὑστέρων πολιτικῶν κριτηρίων ('Ολομ. Α.Π. 334|1950, Νέον Δίκ. τ. 6, σελ. 303, Α.Π. 462|1950 Νέον Δ. τ. 6 σελ. 459). Ἐν προκειμένῳ, ἄλλως τε, ἐκρίθη, ὅτι διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Α.Ν. 1836|1951 συνέτρεξε τὸ κατεπείγον, ἡ μὴ δὲ κατάθεσίς του εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, ἐφ' ὅσον αὕτη διελύθη πρὸ τῆς λήξεως τῆς συνόδου, δὲν καθιστᾷ τὸν νόμον ἀνίσχυρον ('Ολομ. Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 838|1952, ΕΕΔ τ. 11, σελ. 417). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀπορριπτέος καθίσταται, κατ' ἀμφότερα τὰ σκέλη του, ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμενος. Μετὰ ταῦτα ἀπορριπτέος καθίσταται καὶ ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως, ὁ προϋπόθεσιν ἔχων τὴν παραδοχὴν τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως, ὅτι τοὐτέστιν ὁ Α.Ν. 1836 εἶναι ἀντισυνταγματικὸς καὶ ἀνίσχυρος. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ ὀφθεῖσα ἐρειδομένη ὑπ' ἀριθ. 40243|1951 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νομίμως ἐξεδόθη.

Ἡ ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὰ ἄνω βάσει τοῦ Α.Ν. 1836, καθορίζουσα τὰ ὑπόχρεα πρόσωπα πρὸς πρόσληψιν δικηγόρων, ὡς καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ἀπόφασις διὰ τὸν ἐφεσίβλητον τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ἡ διορίζουσα αὐτὸν εἰς τὸν ἐγκαλοῦντα, εἶναι νόμιμος, ἀντλοῦσα τὸ κῦρός της ἐκ νεωτέρας τοῦ ἄρθρου 150 § 2 Κ.Ν.Δ. Κοινοτήτων διατάξεως καὶ συνεπῶς ἡ διάταξις αὕτη οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ. ('Ολομ. Συμβουλίου Ἐπικρατείας 838|1952, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 417). Ἀπορριπτέος ὀφθεὶς καθίσταται καὶ ὁ ἕβδομος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

Οἱ Δῆμοι εἶναι Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, συνεπῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951, δι' οὗ ὑπεχρεώθησαν ταῦτα εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου, ἀφορᾷ καὶ εἰς τοὺς Δήμους. Ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ρητῶς κατονομάζονται οἱ Δῆμοι, οὐδὲν τὸ ἀντίθετον δύναται νὰ συναχθῇ, ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄνω ἄρθρ. 3 § 3. Ἐν τῷ ἄρθρ. 4 ἐπιχειρεῖται ἁπλῶς λεπτομερεστέρα μνημόνευσις τῶν ὑποχρεουμένων ἐκ τούτου Νομικῶν Προσώπων ἄνευ προθέσεως διαστολῆς ἀπὸ τῶν ἐν ἄρθρ. 3 § 3 περιπτώσεων. Δὲν δικαιολογεῖται, ἐξ ἄλλου, παραδοχὴ διαστολῆς τῶν ἐν ἄρθρ. 3 § 3 Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὥστε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐξαίρεσις διὰ τοὺς Δήμους, οὐδενὸς πρὸς τοῦτο συντρέχοντος λόγου (Συμβ. Ἐπικρ. 838|1952, Γνωμ. Νομ. Συμβ. 7|64|1952, ἐν ΕΕΔ τόμ. 11 σελ. 276 καὶ ἔγγρ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 37036|1952 πρὸς Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν, ἐν ΕΕΔ τόμ. 11 σελ. 210). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀπορριπτέος τυγχάνει ἐπίσης καὶ ὁ πέμπτος λόγος ἐφέσεως, ὅτι κακῶς διωρίσθη παρὰ τῷ ἐγκαλοῦντι ὁ ἐφεσίβλητος, καίτοι δὲν δικηγορεῖ οὗτος παρὰ τοῖς ἀνωτέροις ἐν Ἀθήναις Δικαστηρίοις, διότι ὁ ν. 1836 οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται μεταξὺ τῶν διοριστέων δικηγόρων, οὐδαμῶς δ' ἐπέβαλεν οἱ διοριστέοι νὰ δικηγοροῦν καὶ παρ' ἀνωτέροις δικαστηρίοις, ἀρκούμενος μόνον εἰς τὸ νὰ ἔχωσι οὗτοι τὸ δικαίωμα τοῦ δικηγορεῖν (Συμβ. Ἐπικρ. 838|1952, Γνωμ. Νομ. Συμβ. 7|64|1952, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 276).

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν διατάξεων ἄρθρ. 4 § 1 καὶ 3 § 3 ν. 1836|1951 σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τὸν διορισμὸν δικηγόρου κατ' ἄρθρ. 3 § 3 εἰς τὰ ἐν αὐτοῖς μνημονευόμενα πρόσωπα δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὑφίστανται κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις, τοῦ νόμου ἐπιβάλλοντος τὸν τοιοῦτον διορισμόν, ἀσχέτως κενῆς θέσεως (Συμβ. Ἐπικρ. 838|1952). Ὁ νόμος 1836, νεώτερος τυγχάνων τοῦ ν. 1726|1951 καὶ εἰδικώτερος αὐτοῦ, μετερρύθμισε τὰς ἀντιθέτους διατάξεις τούτου. Ἀπορριπτέος κατὰ ταῦτα τυγχάνει ὁ ἀντιθέτως ἔχων ἕκτος λόγος ἐφέσεως.

Κατ' ἄρθρ. 9 § 3 Α.Ν. 1836|1951 ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος συνεπάγεται καὶ τὴν ἀστικὴν εὐθύνην τοῦ ὑποχρέου διὰ τῆς καταβολῆς τῆς ἀντιμισθίας τοῦ μὴ προσλαμβανομένου τοποθετηθέντος παρὰ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου κλπ. Οἱ δικηγόροι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ συνεπῶς δὲν ἐντάσσονται εἰς ὑπαλληλικὰς θέσεις, οὔτε διέπονται ὑπὸ τῶν περὶ μισθοδοσίας διατάξεων τῶν Ὀργανισμῶν (Γνωμ. Νομ. Συμβ., ΕΕΔ τ. 11, σελ. 122 καὶ 276). Ἡ προσηκουσα ὀφθεν ἀντιμισθία τοῦ ἐναγοντος δέον νὰ καθορισθῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 693 Α.Κ., ὑποχρεουμένου τοῦ ἐναγομένου εἰς καταβολὴν τούτῳ τοῦ «εἰθισμένου μισθοῦ». Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀντεκκαλοῦντος ἐφεσιβλήτου ἐπικαλουμένη διάταξις τοῦ ἄρθρ. 150 § 2β νόμου 1726|1951 περὶ ὑπάρξεως ὀργανικῶν θέσεων δικηγόρων κλπ. ἀναφέρεται μόνον εἰς τοὺς Δήμους Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, μὴ ἔχουσα ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ

ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

Παρεχομένη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 516|1948 ἀποζημίωσις καὶ ἀποζημιώσεις ἐξ ἄλλων Νόμων

Σκοπὸς καθορισμοῦ εἰδικῆς ἀποζημιώσεως Α.Ν. 516|1948 διὰ τοὺς κατὰ τοῦτον ἀπομακρυνομένους τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀποζημιώσεις μισθωτῶν ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔλλειψις δικαιώματος διπλῶν ἀποζημιώσεων τῶν κατὰ ν. 516|1948 ἀπομακρυνομένων.— Ληφθείσης ὑπὸ μισθωτοῦ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἀποζημιώσεως δικαιοῦται οὗτος τῆς διαφορᾶς μέχρι συμπληρώσεως τοιαύτης δύο μηνῶν.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 516|1948 περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κ.λ.π. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ'|1948, ὁρίζει: Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται, περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρονες, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3, ἀπολύονται ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος, ἀναστελλομένων εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν περὶ ἰσοβιότητος καὶ μονιμότητος σχετικῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, *ὡς καὶ πάσης ἄλλης περὶ προστασίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεως*. Οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι ὑπάλληλοι, ὑπηρέται ἢ ἐργάται δικαιοῦνται, λόγῳ τῆς τοιαύτης ἀπολύσεώς των, ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν δύο μηνῶν.

Ἡ διατύπωσις τοῦ νόμου εἶναι σαφής. Ἐξ αὐτοῦ συνάγεται ἀβιάστως, ὅτι οἱ κατὰ τοῦτον ἀπολυόμενοι δικαιοῦνται μόνον τῆς ὑπ' αὐτοῦ εἰδικῶς παρεχομένης ἀποζημιώσεως, στεροῦνται δὲ πάσης ἄλλης, εἴτε δυνάμει νόμου, εἴτε δυνάμει συμβάσεως, παροχῆς, χορηγουμένης ἕνεκα ἀπολύσεως, ἀδιαφόρως τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτῆς ὡς ἀποζημιώσεως ἢ ἄλλου βοηθήματος. (Οὕτω ἡ Α.Π. 16|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 207, τῆς ὁποίας περίπτωσις ὑπῆρξεν ἀξίωσις ὑπαλλήλου Τραπέζης Ἑλλάδος πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ν. 2112|1920 καὶ ἑνὸς εἰδικοῦ βοηθήματος, παρεχομένου εἰς τοὺς ἀπομακρυνομένους ὑπαλλήλους τῆς ἄνω Τραπέζης).

Περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὄχι διότι ὁ εἰδικὸς ἀνωτέρω νόμος, καθορίσας εἰδικῶς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν δύο μηνῶν, ἀπέκλεισε πᾶσαν ἄλλην, χορηγουμένην ὡς ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ διότι τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. δὲν καθορίζει ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπολυόμενον, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπιβάλλει τὴν πρὸ 15 ἡμερῶν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ μόνον ἀπὸ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας αὐτῆς ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, τοῦ ἐργοδότου τελοῦντος ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ ὀφείλοντος ὄχι ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ μισθὸν 15 ἡμερῶν ἕνεκα μὴ διεσπασμένης νόμῳ συμβάσεως (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*. Αἰτιολογ. ἔκθ. εἰσηγητοῦ Α.Κ., ΕΕΔ 9, 172, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669, σελ. 350).

Περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι ρητῶς ὁ νόμος (ἄρθρ. 2) ὁρίζει, ὅτι ἀναστέλλεται πᾶσα ἄλλη περὶ προστασίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διάταξις, πρᾶγμα ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, διότι θὰ ἦτο ἄλλως ἀδύνατον νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὴν περὶ προστασίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διάταξιν (καὶ τοιαύτη καὶ ἡ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ.) τὸ ἐν ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 516|1948 ὁριζόμενον ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, διαπιστοῦσα τὴν μὴ νομιμοφροσύνην τοῦ ὑπαλλήλου, ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ἢ ἄλλο ἁρμόδιον διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὄργανον (διοικητὴν Τραπέζης, διευθυντὴν ἐπιχειρήσεως κλπ.), ὅστις ὑποχρεοῦται, ὅπως *ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν* ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως της προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς πράξεως ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μὴ νομιμόφρονος ὑπαλλήλου.

Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἀπόλυσις δὲν εἶναι προϊὸν ἐλευθέρας βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ κατέστη ὑποχρεωτική, μὴ δεσμευομένην ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας ἐνέργειαν αὐτοῦ (πρβλ. καὶ Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 266|1951, ΕΕΔ 10, 473).

Χρήσιμον τέλος εἶναι νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι ὑπὸ τῆς Α.Π. 157|1952 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 474) ἐγένετο δεκτόν, ὡς πρὸς τὸ Δημόσιον, ὅτι ὁ ν. 516|1948 ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν προσλαμβανομένων εἰς θέσεις νενομοθετημένας, ὁπότε δι' αὐτούς, ὑποκειμένης σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου, δὲν προκύπτει κἂν ζήτημα ἐρεύνης ἂν πέραν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν δύο μηνῶν τοῦ ἄρθρου 2 δικαιοῦνται ἄλλης ἀποζημιώσεως, ὡς τοιαύτης νοουμένης τοῦ ν. 2112|1920, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ὑπαλλήλων, ἀφοῦ ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἢ καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. (ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι δύναται τοῦτο νὰ ἐφαρμοσθῇ, περὶ τοῦ ὁποίου σημειοῦται ἀνωτέρω), δοθέντος ὅτι καὶ τοῦτο

ἐναγομένου ἐκκαλοῦντος. Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου συμφώνως πρὸς τὰ ἐξαγόμενα ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἔδει νὰ καθορισθῇ ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὰς 900.000 δραχ. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ἀπορριπτέος μὲν τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος ὁ 7ος λόγος ἐφέσεως, παραδεκτὴ δὲ ὡς ἐν μέρει βάσιμος ἡ ἀσκουμένη νομίμως ἀντέφεσις τοῦ ἐφεσιβλήτου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Έννοια Α.Ν. 1538)1950 «περί ρυθμίσεως αποδοχών υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου».

Καθορισμός μισθού, κατά χρήσιν της έκ του Α.Ν. 1538)1950 εξουσιοδοτήσεως, όχι πάντων των διά σχέσεως δημοσίου δικαίου προς τα νομικά πρόσωπα συνδεομένων υπαλλήλων, αλλά και των παρεχόντων υπηρεσίας επί σχέσει ιδιωτικού δικαίου, οίοι αι δικηγόροι ή νομικαί σύμβουλοι.— Καθορισμός μισθού δικηγόρου αναλόγως δικαστηρίου, εις ο υπηρετεί, δεν αντίκειται εις την περί ισότητος συνταγματικήν διάταξιν, ούτε συνιστά κακήν χρήσιν διακριτικής εξουσίας.

Το ιστορικόν της υποθέσεως, εφ' ης η κατωτέρω απόφασις του Συμβουλίου της Επικρατείας, έχει ως εξής :

Ο αιτών διωρίσθη νομικός σύμβουλος Δημοτικού Ιδρύματος επί παγία αντιμισθία, ίση προς τας εκάστοτε αποδοχάς τμηματάρχου α' τάξεως.

Ο Νομάρχης ένέκρινε κατ' αρχήν τον εν λόγω διορισμόν, προσθέσας όμως ότι ή αμοιβή του αιτούντος θά διέπεται υπό της υπ' αριθ. 93570) 1951 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, εκδοθείσης επί τη βάσει του νόμου περί ρυθμίσεως των αποδοχών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Α.Ν. 1538)1950) και οριζούσης ότι ή μηνιαία αμοιβή των νομικών συμβούλων των Δήμων και των δημοτικών Οργανισμών ορίζεται εις δραχ. 600.000 διά τους παρά Πρωτοδικείοις διωρισμένους, εις δραχ. 750.000 διά τους παρ' Εφετείοις και εις δραχ. 900.000 διά τους παρ' Αρείω Πάγω.

Την απόφασιν ταύτην του Νομάρχου προσέβαλεν ο ως άνω δικηγόρος.

Είναι σημαντική εις ενδιαφέρον ή άποψις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι εις τον διά του Α.Ν. 1538)1950 «περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (ΕΕΔ 9, 1099) καθορισμόν αποδοχών υπάγονται και οι εν σχέσει ιδιωτικού δικαίου τελούντες, διότι, άν έχη ούτω το πράγμα, τότε πρέπει να είπωμεν, ότι διά τας σχέσεις ταύτας δέν έχει εφαρμογήν ο κατά Ν. 28)1944 διοικητικός καθορισμός αποδοχών, ως περί αυτού δέχεται ή δικαστηριακή πράξις.

Αμφιβάλλομεν όμως, άν πράγματι είναι αύτη ή έννοια του νόμου, άν το Συμβούλιον της Επι-

προϋποθέτει σύμβασιν εργασίας του Ιδιωτικού δικαίου.

Πρωτοδικείου Αθηνών 11364)1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Μέλιος, Γ. Αποστόλου

Η υπό του άρθρου 2 του Α.Ν. 516)1948 παρεχομένη δύο μηνών αποζημίωσις εις τους κρινομένους υπό της αρμοδίας Επιτροπής ως μή νομιμόφρονας και εκ τούτου απολυομένους μισθωτούς είναι ταυτόσημος προς την παρεχομένην αποζημίωσιν εις αυτούς εν καταγγελία της συμβάσεως των εργασίας. Αμφότεραι προέρχονται εκ της αυτής αιτίας (της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας), δι' αμφοτέρων δε των αποζημιώσεων ο νομοθέτης επεδίωξε κοινόν σκοπόν, ταύτόστι την παροχήν εις τον μισθωτόν χρηματικής ενισχύσεως, ίνα δυνηθή ν' αντεπεξέλθη εις τας ανάγκας του κατά τον άμεσως μετά την απόλυσίν του χρόνον. Αι αποζημιώσεις άθεν αύται είναι της αυτής φύσεως και δέν δύναται ο απολυόμενος διά μίαν και την αυτήν αιτίαν να απαιτήση αμφοτέρας ταύτας (περί του επικαιρικού χαρακτήρος του άρθρου 669 Α.Κ. έναντι της ειδικής νομοθεσίας όρα Ενοχ. *Ζέπου*, Ειδικόν, σ. 376, σημ. 3 και σελ. 335 ΙΙ § 3). Εν αντιθέτω εκδοχή ο μή νομιμόφρων, λόγω τούτου, θά εδικαιούτο διπλών αποζημιώσεων εν απολύσει έναντι του νομιμόφρονος, πράγμα όπερ προφανώς κείται εκτός της θελήσεως του νομοθέτου, όστις δυσμενές και ούχι ευμενές διά τον μή νομιμόφρονα δίκαιον έθέσπισε. Δικαιούται όμως ούτος εν άξιώσει της μικροτέρας, εφ' όσον έπεφύλαξε το δικαίωμά του, να αποκτήση την διαφοράν μέχρι της έτέρας μείζονος, διότι ή επιδίωξις αύτη ενέχει εν τελευταία αναλύσει την διεκδίκησιν της μιάς μόνης ταύτων, τούτέστι της μείζονος.

Εν προκειμένω ο εφεσίβλητος, καθ' ά προκύπτει εκ της προσαγομένης εν κεκυρωμένω αντιγράφω αγωγής του, ένεκεν της προκειμένης απολύσεώς του, ήξίωσε την εκ του άρθρου 669 Α.Κ. προβλεπομένην αποζημίωσιν εκ 15 ημερομισθίων, μέ την ρητήν εν ταύτη επιφύλαξιν των δικαιωμάτων του διά την διεκδίκησιν αυτών εξ άλλης νομίμου αιτίας. Ήδη ήγειρε την υπό κρίσιν αγωγήν, επιζητών την διμηνον αποζημίωσιν του Α.Ν. 516) 1948 (άρθρ. 2). Η εν λόγω άξιωσίς του νόμιμος τυγχάνει κατά τα προεκτεθέντα, πλήν όμως αύτη περιορίζεται κατά το ποσόν το καταβληθέν αύτώ, κατ' ακολουθίαν της αγωγής του, βάσει της διατάξεως του άρθρ. 669, όπερ επεδικάσθη ταύτω. Κατ' ακολουθίαν πάντων ταύτων απορριπτέος μέν τυγχάνει ο δεύτερος λόγος έφέσεως ως άβάσιμος, καθ' όν έδει να απορριφθή ή εκ του Α.Ν. 516 άξιωσις του εφεσιβλήτου, εφ' όσον ήξίωσε και έλαβεν ο εφεσίβλητος την αποζημίωσιν του άρθρ. 669 Α.Κ., δεκτός δέ ως βάσιμος τυγχάνει ο τρίτος λόγος έφέσεως ότι κακώς ή εκκαλουμένη ήθν έξέπεσεν εκ του επιδικαστέου ποσού τα καταβληθέντα τώ εφεσιβλήτω βάσει του άρθρου 669 Α.Κ. ποσά.

κρατείας έννοῇ ὑπαγομένας εἰς τὸν νόμον καὶ τὰς συμβάσεις ἐξηρτημένης ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διότι δὲν φαίνεται νὰ ἐπήλθε διὰ τοῦ Α.Ν. 1538|1950 μεταβολὴ εἰς τὸν κατὰ Ν. 28|1944 διοικητικὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργαζομένων εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ μεταγενεστέρου Α.Ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 486), εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ὁποίου γίνεται ρητὸς λόγος περὶ καθορισμοῦ δι' αὐτοῦ ἀποδοχῶν γενικῶς τῶν μισθωτῶν τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ὁ Νόμος δὲ 2053|1952 εἶναι τρόπον τινὰ ὑποκατάστατος τοῦ Ν. 28|1944, ἀφορῶντος εἰς σχέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἄλλως θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀπὸ τοῦ Ν. 19|1944 μετεπήδησεν ἀνωμάλως, ὡς πρὸς τὰς σχέσεις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς τὸν Ν. 28|1944, ἀπὸ τοῦ Ν. 28|1944 εἰς τὸν Α.Ν. 1538|1950 καὶ ἀπὸ τοῦ Α.Ν. 1538|1950 εἰς τὸν Ν. 2053|1952 ἤδη.

Καὶ ταῦτα ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ σχέσις διαιτητοῦ δὲν συνιστᾷ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας (βλ. ἀνωτέρω σελ. 647).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 333|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. *Π. Μερτικόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Η. Καμπίτσης*
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Γαλανός

Ἐν ἄρθρῳ 2 § 2 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 (Ἐφ. Κυβ. 251) περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ὁρίζεται, ὅτι μηνιαῖος μισθὸς τῶν ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ., δι' οὓς κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν προβλέπεται βαθμολογικὴ ἀντιστοιχία ἐπὶ ὡρισμένῳ τῶν ἐν ἄρθροις 1 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου βαθμῷ, ὁρίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν· ἐν τῷ ἑπομένῳ δ' ἐδαφίῳ τῆς αὐτῆς παραγράφου ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ἰσχύι συμβάσεων διὰ τὸ μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρονικὸν διάστημα, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἔχει ἀποκλεισθῇ τοῦτο διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ ῥήτρας τῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ τῆς εἰδικῆς οἰκονομίας τῆς συμβάσεως κλπ.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, εὐρύτατα διατυπωμένης καὶ περιλαμβανούσης συμβάσεις παροχῆς ὑπηρεσιῶν περιεχούσας εἰδικὰς ῥήτρας, χρόνον λήξεως καὶ γενικώτερον καταρτισθείσας κατόπιν διαπραγματεύσεων, συνάγεται, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς παρεχομένη ἐξουσιοδότησις ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ οὐ μόνον τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου πρὸς τὰ νομικὰ πρόσωπα συνδεομένων ὑπαλλήλων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν παρεχόντων αὐτοῖς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ βάσει σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἱοι εἶναι καὶ οἱ δικηγόροι ἢ νομικοὶ σύμβουλοι τῶν ὀργανισμῶν τούτων. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 93570|1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν (Ἐφ. Κυβ. Β' 227), ἥτις, δυνάμει τῆς προμνησθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ὥρισε τὰς ἀποδοχὰς τῶν νομικῶν συμβούλων τῶν Δήμων καὶ τῶν Ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, τελεῖ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἔγκυρος, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀκυρώσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῆς παρατεθείσης ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 συνάγεται ὅτι αὕτη ἀφορᾷ τοὺς μὴ ἔχοντας βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τινα τῶν ἐν ἄρθρ. 1 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου βαθμῶν, ἔστω καὶ ἂν ἔχωσι προσληφθῇ ἐπὶ μισθολογικῇ ἁπλῶς ἀντιστοιχίᾳ πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τινὸς τῶν βαθμῶν τούτων. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 380|1951 πράξεως τοῦ Ἀδελφάτου τοῦ Κέντρου Νεότητος προκύπτει, ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν ἔχει τὸν βαθμὸν τοῦ τμηματάρχου α' τάξεως, ἀλλ' ἁπλῶς μισθολογικὴν πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ τούτου ἀντιστοιχίαν, συνακολουθεῖ, ὅτι τὸ θέμα τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ περιλαμβάνεται εἰς τὴν διάταξιν ταύτην καὶ ρυθμίζεται διὰ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, οἷα καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 93570|1950 τοιαύτη. Ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δὲν λόγος ἀκυρώσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος.

Ὁ διὰ τῆς ἐν ταῖς ἡγουμέναις σκέψεσι ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ τῇ βάσει ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου, γενόμενος καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν νομικῶν συμβούλων ἢ τῶν δικηγόρων τῶν Δήμων καὶ τῶν λοιπῶν Ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ἀναλόγως τοῦ δικαστηρίου, παρ' ᾧ ἕκαστος εἶναι διωρισμένος, οὔτε εἰς τὴν περὶ ἰσότητος συνταγματικὴν ἐπιταγὴν προσκρούει, οὔτε κακὴν χρῆσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῆς διοικήσεως συνιστᾷ, ὡς ἀβασίμως προβάλλεται ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος.

Ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν νομικῶν συμβούλων καὶ δικηγόρων τῶν Ὀργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως δὲν κατηργήθη διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος νόμου 1726|1951 (Ἐφ. Κυβ. 100) περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων καὶ εἰδικώτερον διὰ τοῦ ἄρθρου 146 αὐτοῦ, ὡς ἐπικαλεῖται ὁ αἰτῶν, διότι τὸ προκείμενον θέμα δὲν ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, εἰς ὃν δὲν ἀντίκεινται τὰ ὁριζόμενα διὰ τῆς 93570|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἥτις κατ' ἀκολουθίαν ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον.

Κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἐξεδόθη τὸ ἄρθρον 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 93570|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅπερ μὴ καταργηθὲν διὰ τοῦ νόμου 1726|1951 ἀφορᾷ καὶ τὸν αἰτοῦντα, ὅτε μὴ κεκτημένον βαθμολογικήν, ἀλλ' ἁπλῶς μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρός τινα τῶν βαθμῶν τοῦ Α.Ν. 1538|1950. Νομίμως ἄρα ἐκδοθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 41750|1951 πρᾶξις τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς, ἐγκρίνουσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 380|1951 πρᾶξιν τοῦ Ἀδελφάτου τοῦ Κέντρου Νεότητος καὶ τὴν ἐγκριτικὴν ταύτης ὑπ' ἀριθ. 475|1951 πρᾶξιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηναίων περὶ

συστάσεως θέσεως νομικοῦ συμβούλου ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ ἴσῃ πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἀποδοχὰς τμηματάρχου α' τάξεως, ὡρισεν ὅτι ἡ μηνιαία ἀμοιβὴ αὐτοῦ καθορίζεται βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 93570|1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν.

II

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΔΙ' ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ Ν. 28|1944.

Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων

Καθορισμὸς ἐπιδομάτων μισθοῦ, δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν, κεῖται ἐντὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.— Κρίσις περὶ ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1111|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Τσιμάρατος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Η. Ρεμποῦ, Κ. Τέγος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Ι. Καποδίστριας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ὁ προσφεύγων, διατηρῶν ἐπιχείρησιν κεραμοποιΐας, διώκει ἐμπροθέσμως τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 57644|6141 ἀπὸ 22 Ὀκτωβρίου 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐχορηγήθη εἰς τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας κατηγορίας ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἴσον πρὸς 20 ο|ο ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε ἰσχυόντων ὑποχρεωτικῶν ἐλαχίστων ὁρίων μισθοῦ ταύτων.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύουσα Ὁμοσπονδία ἐργατῶν κεραμοποιῶν καὶ πλινθοποιῶν Ἑλλάδος μετ' ἐννόμου συμφέροντος παρεμβαίνει εἰς τὴν δίκην, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀφορώσης εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν συμφέρον τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 28 τῆς 10|14 Νοεμβρίου 1941 παρεχομένης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως, ὅπως δι' ἀποφάσεών των καθορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον. Ἐπομένως καὶ ἡ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως χορηγουμένη προσαύξησις μισθοῦ, λόγῳ ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, εἰς τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφερομένας κατηγορίας ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας, κεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὑπὸ τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως. Ἡ κρίσις δὲ περὶ τοῦ δικαιολογοῦντος τὴν ἐν προκειμένῳ χορήγησιν προσαυξημένου μισθοῦ λόγῳ τοῦ ἀνθυγιεινοῦ τῆς ἐργασίας ἀνήκει εἰς τὴν ἀνέλεγκτον κατ' ἀρχὴν ἐκτίμησιν τῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν, εἰς τὴν κρίσιν τῶν ὁποίων, ἐν ἐλλείψει εἰδικωτέρων ἐν τῇ μνησθείσῃ ἐξουσιοδοτικῇ διατάξει ὁρισμῶν, ἀφίεται ὁ καθορισμὸς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς καὶ τῶν προσαυξήσεων, ἐν ὄψει τόν ὅρων καὶ τῶν συνθηκῶν τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐργασίας, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἀνθυγιεινοῦ ταύτης, ἑκάστης κατηγορίας μισθωτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς γενικωτέρας οἰκονομικὰς συνθήκας.

Ἐν προκειμένῳ ἡ κρίσις περὶ τοῦ ἀνθυγιεινοῦ τῆς ἐργασίας τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας στηρίζεται εἰς σύμφωνον γνώμην εἰδικῆς συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, συσταθείσης ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, διατυπωθεῖσαν δὲ ἐν τῷ καὶ ἐν προοιμίῳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως μνημονευομένῳ ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1951 πρακτικῷ ταύτης. Ὅθεν ἡ δικαιολογοῦσα τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος κρίσις περὶ τοῦ ἀνθυγιεινοῦ τῆς ἐργασίας παρίσταται ἐπαρκῶς ἠτιολογημένη, οἱ δὲ ἰσχυρισμοὶ τοῦ αἰτοῦντος, ὅτι αἱ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς ἐκτελεῖται ἡ ἐργασία τῶν ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἀσχολοῦνται οὗτοι εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, δὲν δικαιολογοῦσι τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτῆς ὡς ἀνθυγιεινῆς, ἡ δὲ Διοίκησις χαρακτηρίσασα ταύτην ὡς ἀνθυγιεινὴν ἐστηρίχθη ἐπὶ ἀνεπαρκῶν καὶ ἀνακριβῶν στοιχείων, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, καθ' ὅσον μὲν πλήσσουσι τὴν ἐκτίμησιν τῆς Διοικήσεως περὶ τῶν ὅρων καὶ συνθηκῶν διεξαγωγῆς τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐργασίας, ὡς ἀπαράδεκτοι, καθ' ὅσον δ' ἀναφέρονται εἰς πλάνην περὶ τὰ πράγματα, ὡς ἀβάσιμοι, διότι τοιαύτη πλάνη δὲν ἀποδεικνύεται ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος, οὐδὲ προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου.

Καὶ ὁ τελευταῖος ἐπικουρικὸς λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι τὸ ἐπίδομα χορηγεῖται ἄνευ διακρίσεως ὡς πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν οἱ ἐργατοτεχνῖται, πρὸς τοὺς ὁποίους τοῦτο χορηγεῖται, ἀσχολοῦνται εἰς τὰς ὡς ἄνω ἀνθυγιεινὰς χαρακτηρισθείσας ἐργασίας τῆς εἰδικότητός των, ἐνῷ ἔδει νὰ ὁρισθῇ διὰ τῆς ἀποφάσεως ὅτι τοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται μόνον ἐφ' ὅσον χρόνον ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν τῆς εἰδικότητός των, οὐχὶ καὶ διὰ χρόνον, καθ' ὃν ἀσχολοῦνται εἰς ἄλλας ἐργασίας, μὴ χαρακτηρισθείσας ὡς ἀνθυγιεινάς, τυγχάνει ἀπορριπτέος, τοῦτο μέν, διότι βασίζεται ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως ὅτι ἡ ἀπασχόλησις τῶν ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνιτῶν εἰς τὰς ἀνθυγιεινὰς ἐργασίας τῆς εἰδικότητός των δὲν εἶναι συνεχής, τοῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ φακέλλου, τοῦτο δέ, διότι, καὶ ἂν πράγματι, κατὰ τὰς κρατούσας συνθήκας διεξαγωγῆς τῆς ἐργασίας τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργατοτεχνιτῶν, οὗτοι δὲν ἀσχολοῦνται διαρκῶς εἰς τὰς ἐργασίας τῆς εἰδικότητός των τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὡς περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν ὅρων καὶ τῶν συνθηκῶν τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐργασίας ταύτης, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετιμήθη ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, ἥτις, μὴ ποιουμένη διάκρισιν ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου ἀπασχολήσεως τῶν εἰρημένων ἐργατοτεχνιτῶν εἰς τὴν ἀνθυγιεινὴν χαρακτηρισθεῖσαν ἐργασίαν τῆς εἰδικότητός των, ἔκρινε προφανῶς, ὅτι τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀνθυγιεινὰ ἀποτελέσματα ἐπέρχονται, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἀπασχόλησις τοῦ εἰς αὐτὴν ἐργαζομένου δὲν εἶναι ἀπολύτως συνεχής, ἡ τοιαύτη δὲ κρίσις αὐτῆς εἰς οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἀντιβαίνει.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I
ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Νομικοῦ Συμβούλου Γνωμ. 21|368|1952
(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Δ|σιν Ε'.— Τμῆμα Ἀσφαλ. Νομοθεσίας).
Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Σχετικαὶ πρὸς τὸ ἄνω ἐρώτημα διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἶναι αἱ τῶν ἄρθρων 657, 658 καὶ 660 § 1 αὐτοῦ. Ἐξ αὐτῶν μόνον ἡ τελευταία ὁρίζει περὶ τῆς νόσου τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, αἱ δὲ ἄλλαι δύο ὁμιλοῦν περὶ τῶν λόγων, οἵτινες κωλύουν τὸν ἐκμισθωτὴν νὰ ἐργασθῇ καὶ περὶ τῶν ἀξιώσεων αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ὡς καὶ ταῦ μεγέθους τούτων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, οὐχ ἧττον ἐγένετο δεκτὸν ἐν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει, ὅτι μεταξὺ τῶν σπουδαίων λόγων, δι' οὓς, διακόπτων τὴν ἐργασίαν του ὁ ἐκμισθωτής, διατηρεῖ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰρημένων ἄρθρων τοῦ Α.Κ. τὰς ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, εἶναι καὶ ἡ ἀνυπαίτιος αὐτοῦ ἀσθένεια.

Ἐγεννήθησαν βεβαίως ζητήματα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν εἰρημένων διατάξεων ἐκ τοῦ μὴ καθορισμοῦ ἐν αὐταῖς τοῦ χρονικοῦ ὁρίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ἐπαναλαμβάνωνται τὰ ὡς ἄνω κωλύματα (ἡ ἀσθένεια τοῦ ἐκμισθωτοῦ), χωρὶς νὰ ἀπολέσῃ οὗτος τὰς ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἀξιώσεις του, ἀλλὰ δὲν πρόκειται σήμερον περὶ αὐτῶν. Τὸ ἐρώτημα ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν ἂν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἄρθρα τοῦ Α.Κ. ἐφαρμόζωνται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας, συνομολογηθεισῶν πρὸ τοῦ Α.Κ. Τὴν ἀπάντησιν εἰς αὐτὸ δίδει τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Α.Κ. Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2783|1941, τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι «ἐνοχαὶ ἐξ οἱουδήποτε λόγου (οἷαι αἱ προκείμεναι συμβάσεις ἐργασίας), τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946), διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν γένεσιν, τὸ περιεχόμενον, τὴν ἔκτασιν, τὴν ἐνέργειαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα κλπ.», τὸ δὲ ἄρθρον 38 ταῦ ὡς ἄνω Εἰσαγωγικοῦ Νόμου ὁρίζει μὲν ποῖα ἄρθρα τοῦ Α.Κ., σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν μίσθωσιν ἐργασίας, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἄρθρα 588, 610—664, 670), μεταξὺ ὅμως αὐτῶν δὲν συμπεριλαμβάνει καὶ τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα 657 καὶ 658, τὰ ἀφορῶντα τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐν περιπτώσει σπουδαίου λόγου, κωλύοντος αὐτὸν νὰ ἐργασθῇ. Κατὰ ταῦτα ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβάσεων ἐργασίας ἐφαρμόζεται τὸ βυζαντινορωμαϊκὸν δίκαιον, κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν διατηρεῖ τοιαύτας ἀξιώσεις ὁ ἐκμισθωτὴς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του (Πανδ. 19, 2, 15 § 6. Πανδ. 14, 2, 10 πρ., *Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321), τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην ἠκολούθησε καὶ ἡ Νομολογία (Α.Π. 478|1939, Θέμ. ΝΑ' 78. Πρωτ. Πειραιῶς 86|1950, ΕΕΔ 9, 310. Πρωτοδικείου Ἀθ. 2163|1944, ΕΕΔ 8, 427) καὶ μόνος ὁ Καθηγητὴς *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, καθ' ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν, εὑρίσκει μεθόδευσιν ἐν τῇ κατ' ἀναλογίαν ἑρμηνείᾳ τῆς διατάξεως τοῦ ἐν Πανδ. 19, 2, 27 πρ., Στειράκου Βιο. 11 σ. 354 σχολ. 1 θέματος πρὸς διατήρησιν τῆς ἐν λόγῳ ἀξιώσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ΕΕΔ 9, 726) (*).

II
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Νομικοῦ Συμβούλου Γνωμ. 16|89|1952
(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Δ|σιν Α', Τμῆμα 1)
Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 539|1945 «αἱ διατάξεις τούτου ἐφαρμόζονται ὑπὲρ τῶν ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένων εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργασίας, ἀσκουμένας ἐπὶ κέρδει, βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς καὶ ἐμπορικῆς φύσεως». Περαιτέρω διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὡς ἄνω Ἀναγκ. Νόμου καθορίζεται, ὅτι «πᾶς μισθωτὸς μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν εἰς ὑποκειμένην ἐπιχείρησιν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον 12 μηνῶν δικαιοῦται καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια ὁρίζεται.... β) διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ τεχνίτου, τοῦ ἐργάτου, τοῦ μαθητευομένου ἢ τοῦ ὑπηρέτου ἀπασχολουμένους εἰς τὰς αὐτὰς ὑποκειμένας ἐπιχειρήσεις (δηλ. δημοσίου χαρακτῆρος, κοινῆς ὠφελείας ἢ τὰς λειτουργούσας ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας κλπ.) εἰς ὀκτὼ ἄλλας ταλλήλους ἐργασίμους ἡμέρας.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων ταῦ εἰρημένου Ἀναγκ. Νόμου καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν τοιούτων, ὅπου οὐδεμία διάταξις γίνεται ὡς πρὸς τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν καὶ ἐν ταῖς ὁποίαις ὡς μόναι προϋποθέσεις τίθενται α) ὅτι ὁ δικαιούμενος ἀδείας δέον νὰ ἐργάζηται ἐπὶ μισθῷ β) ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἢ ἐργασία, παρ' ᾗ οὗτος ἀπασχολεῖται, δέον νὰ ἀσκῆται ἐπὶ κέρδει καὶ γ) ὅτι δέον οὗτος νὰ ἔχῃ συνεχῆ ἀπασχόλησιν εἰς τὴν ὑποκειμένην ἐπιχείρησιν τοὐλάχιστον δωδεκάμηνον, συνάγεται, ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ἐρωτήματι καθαριστιρίας, καίπερ ἐργαζομένης ἡμερησίως ἐπὶ χρονικὸν διάστημα βραχύτερον τοῦ ὀκταώρου, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ πρόσθεν Νόμου καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 αὐτοῦ δικαιοῦται αὐτὴ νὰ τύχῃ ἀδείας 8 ἡμερῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ἔχει ἐν τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει, ἥτις ἐν προκειμένῳ ἀσκεῖται ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, συνεχῆ ἀπασχόλησιν τοὐλάχιστον δωδεκάμηνον.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Τὴν ἄποψιν *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* υἱοθέτησαν καὶ αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2475|1951, ΕΕΔ 11, 558, καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 3367|1952, ΕΕΔ 11, 595. Ἐνδιαφέρουσα καὶ ἡ μελέτη *Ι. Καποδίστρια*, ΕΕΔ 11, 2 ἑπ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς χορήγησιν κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 474).

Ἐφ' ὅσον ὅμως, κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 αὐτοῦ, κανονισμοὶ ἐργασίας, συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἢ ἄλλαι διατάξεις προβλέπουν ἄδειαν μακροτέραν ἐκείνης, ποὺ χορηγεῖ ὁ Α.Ν. 539|1945 δὲν θίγονται ὑπὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Ἡ ἐτησία μετ' ἀποδοχῶν ἄδεια κανονίζεται ἀναλόγως τῆς μορφῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τεχνίτου, ὑπηρέτου, καὶ ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του.

Πάντως ὅμως τὸ δικαίωμα ἀδείας συνδέεται κατὰ βάσιν πρὸς τὸ πραγματικὸν γεγονὸς νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτὸς συνεχῶς ἀπασχοληθῇ εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, ποὺ ὑπόκειται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἀδείας, ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον δώδεκα μηνῶν.

Κατωτέρω παραθέτομεν, ἐξηγημένον ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου, πίνακα ἡμερῶν ἀδείας, τῶν ὁποίων δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ μὲ ὑπολογισμὸν τῶν ἐργασίμων μόνον ἡμερῶν, χωρὶς νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν αἱ ἐπίσημοι ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι καὶ αἱ διακοπαὶ ἐργασίας, ποὺ ὀφείλονται εἰς ἀσθένειαν.

Ἔτη ὑπηρεσίας εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν	Ἐπιχειρήσεις δημοσίου χαρακτῆρος, κοινῆς ὠφελείας ἢ λειτουργοῦσαι ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας ἢ Ἱδρύματος ἢ Ὀργανισμοῦ		Ἐπιχειρήσεις λειτουργοῦσαι ὑπὸ μορφὴν διορρύθμου ἑταιρίας, ἑτερορρύθμου, ἀτομικαὶ κλπ.	
	Ὑπαλληλικὸν προσωπικόν	Ἐργατοτεχνικόν, ὑπηρετικὸν προσωπικόν, μαθητευόμενοι	Ὑπαλληλικὸν προσωπικόν	Ἐργατοτεχνικόν, ὑπηρετικὸν προσωπικόν, μαθητευόμενοι
1	12	8	8	6
1 1/2	13	9	9	7
2	14	10	10	8
2 1/2	15	11	11	9
3	16	12	12	10
3 1/2	17	13	13	11
4	18	14	14	12
4 1/2	19	15	15	12
5	20	16	16	12
5 1/2	21	16	17	12
6	22	16	18	12
6 1/2	23	16	18	12
7	24	16	18	12
7 1/2	25	16	18	12
8 καὶ ἄνω	26	16	18	12

Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μισθωτοὶ ἡλικίας κατωτέρας τῶν 18 ἐτῶν ἢ ἐκτελοῦντες κατὰ κανόνα ἔργα ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν των ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη (στοιχειοθέτησις ἢ ἀνάτηξις μετάλλου εἰς τὴν τυπογραφίαν, κυρία ἀπασχόλησις εἰς πλυντήρια ἢ βαφεῖα, εἰς τὴν ὑαλουργίαν καὶ εἰς τὴν διενέργειαν φορτοεκφορτώσεων), δικαιοῦνται κατ' ἔτος ἄδειας μετ' ἀποδοχῶν, περιλαμβανούσης οὐχὶ ὀλιγωτέρας τῶν 12 ἀλληπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν (καὶ οἱ ἐν τοῖς χυτηρίοις ἐργαζόμενοι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 Φεβρουαρίου|8 Μαρτίου 1950 Διάταγμα (ΕΕΔ 9, 323) καὶ οἱ εἰς τὰ λεβητοποιεῖα ἐργαζόμενοι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10|22 Αὐγούστου 1951 Διάταγμα (ΕΕΔ 10, 953).

Εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως διὰ τὸ δικαίωμα ἀδείας θεωρεῖται ὡς χρόνος ἀπασχολήσεως καὶ ἐκεῖνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ μισθωτὸς ἀπέσχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, στρατεύσεως, ἀπεργίας, ἀνταπεργίας ἢ ἀνωτέρας βίας καὶ δὲν συμψηφίζεται ὁ χρόνος τῆς μὴ ἀπασχολήσεως διὰ τὰς ἀνωτέρω αἰτίας πρὸς τὰς ἡμέρας ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου (539|1945) αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐφαρμόζονται ὑπὲρ τῶν ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένων εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργασίας, ἀσκουμένας ἐπὶ κέρδει, βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς καὶ ἐμπορικῆς φύσεως, διενεργείας μεταφορῶν ἢ φορτοεκφορτώσεων, ἀσχέτως τῆς μορφῆς ἢ τοῦ χαρακτῆρος (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ) τῆς ὀργανώσεως των, ὡς καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, εἰς νοσηλευτικὰ ἢ ἄλλα Ἱδρύματα ἢ Ὀργανισμοὺς ἢ οἱαδήποτε ἄλλα ἔργα, διεξαγόμενα διὰ λογαριασμὸν ἰδιωτῶν, νομικῶν προσώπων, Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου ἢ τοῦ Δημοσίου, εἰς σωματεῖα, συνεταιρισμούς, ὑπάμτα καὶ λέσχας.

Ἐξαιροῦνται κατ' ἀρχὴν τῆς ὑποχρεώσεως αἱ ναυτιλιακαί, ἁλιευτικαί, γεωργικαί, κτηνοτροφικαὶ ἢ δασικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ τὸ οἰκόσιτον προσωπικόν. Περὶ τούτων ἀφέθη ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ ὁρισθῇ διὰ διαταγμάτων ὅτι ἰσχύουν αἱ διατάξεις καὶ διὰ τὰς ἄνω ἐπιχειρήσεις καὶ πρόσωπα.

Τοιαῦτα διατάγματα ἐξεδόθησαν: 1) τὸ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 539|1945 καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς βυουστασίων» (ΕΕΔ 8, 39) 2) τὸ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Α.Ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ἐργατρίας λαχανοκηπουρῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων» (ΕΕΔ 8, 39).

Ἡ ἄδεια παρέχεται αὐτουσία, ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς πληρωμῆς αὐτῆς εἰς χρῆμα.

Ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας τελῶν μι-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2141]1952 ΝΟΜΟΣ

Περί παρατάσεως των περί ών ο ύπ' άριθ. 2036]1952 νόμος κλπ. προθεσμιών και της προθεσμίας του άρθρου 6 του Δικαιοστασίου και άλλων τινών διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 146 της 31 Μαΐου 1952)

Ψηφισάμενοι όμοφώνως μετά της Βουλής αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

. . . . . .

"Αρθρον 2

Η υπό του άρθρου 6 του δικαιοστασίου οριζομένη έξάμηνος προθεσμία, προ της παρόδου της οποίας δεν συμπληρούται ή υπό του δικαιοστασίου αναστηλείσα παραγραφή, παρατείνεται μέχρι τέλους Ιουνίου 1952 δυνάμει του άρθρ. 2 του υπ' άριθ. 1696]1951 νόμου, του άρθρου μόνου του υπ' άριθ. 1941]1951 Α.Ν. και του άρθρ. 1 του υπ' άριθ. 1970]1951 νόμου, παρατείνεται και αύθις μέχρι της 15ης Οκτωβρίου 1952.

. . . . . .

"Αρθρον 6

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 31 Μαΐου 1952 (*)

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

19539]Σ. 460]1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Προνοίας Υπαλληλικού και Εργατοτεχνικού Προσωπικού Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 86 της 14 Απριλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Το άρθρον 59 § 1 του Α.Ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρου 1 του Α.Ν. 694]1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεων τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας».

2) Τας διατάξεις του από 30 Απριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του έλέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής», κυρωθέντος διά του υπ' άριθ. 1892]1949 Ν. Διατάγματος.

3. Πρότασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Προνοίας Υπαλληλικού και Εργατοτεχνικού Προσωπικού Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης, υποβληθείσαν διά της υπ' άριθ. 73]29.3.1952 αναφοράς του.

4) Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (άριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 128, συνεδρίασις 38) της Θ' Περιόδου 3.4.1952, αποφασίζομεν:

Όπως το άρθρον 11 (μεταβατικαί διατάξεις) του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Προνοίας Υπαλληλικού και Εργατοτεχνικού Προσωπικού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης τροποποιηθή ως ακολούθως:

"Αρθρον 11

Μεταβατικαί διατάξεις

Το κατά την 1ην Ιουλίου 1949, καθ' ην ήρξαντο αι κρατήσεις υπέρ του Ταμείου Προνοίας, δι' ο το παρόν Καταστικόν, υπηρετούν παρά τω Ο.Υ.Θ. ησφαλισμένον παρά τω Ταμείω προσωπικόν, τα μέλη οικογενείας των εκ τούτου αποβιούντων, ως και του ησφαλισμένου εξερχομένου οπωσδήποτε της υπηρεσίας, δι' ο δεν συντρέχει ή περίπτωσις εφαρμογής της διατάξεως της § 2 του εδαφίου γ' του άρθρου 1 του παρόντος, δικαιούνται εφ' άπαξ βοηθήματος ά-

(*) Αι λοιπαί διατάξεις, αφορώσαι εις το ένοικιοστάσιον, παραλείπονται.

σθωτός δεν δύναται να απολυθή δι' οιανδήποτε αιτίαν και δικαιούται των συνήθων αποδοχών, των οποίων θα εδικαιούτο, αν απησχολείτο παρά τη επιχειρήσει κατά τον ανειστοιχον χρόνον. Διά τον κατ' αποκοπήν ή κατ' άλλον τρόπον αμειβόμενον μισθωτόν, αι αποδοχαί, των οποίων δικαιούται, εξευρίσκονται, αφού πολλαπλασιάσωμεν τας κατά μέσον όρον επί εν τρίμηνον προ της χορηγήσεως της άδειας ημερησίας αποδοχάς του επί τον αριθμόν των εργασίμων ημερών, αι οποίαι περιλαμβάνονται εις την άδειαν.

Εις την έννοιαν των αποδοχών περιλαμβάνονται και αι παντός είδους πρόσθετοι ή συμπληρωματικαί παροχαί (αντίτιμον τροφής, επιδόματα κλπ.), πλην της τυχόν παρεχομένης κατοικίας.

Διά τους επί ποσοστοίς εις βάρος των πελατών των επιχειρήσεων αμειβομένους ισχύει το από 16]22 Νοεμβρίου 1949 Διάταγμα (ΕΕΔ 8, 1053), κατά το οποίον ούτοι δικαιούνται κατά την διάρκειαν της άδειας των αποδοχών, αίτινες καταβάλλονται παρά των επιχειρήσεων και εξευρίσκονται πολλαπλασιαζομένου του καθοριζομένου τεκμαρτού ημερομισθίου επί τον αριθμόν των εργασίμων ημερών, αι οποίαι περιλαμβάνονται εις την χορηγηθείσαν εις αυτούς άδειαν. (Βλέπε τεκμαρτά ημερομίσθια εν ΕΕΔ 11, 46 επ.) (*).

(*) *Σημ.* Ερμηνείαν του Α.Ν. 539]1945 περί αδείων υπό της δικαστηριακής πράξεως, επί των γεννηθέντων ζητημάτων, αύρίσκει ο ενδιαφερόμενος εν ΕΕΔ 9, 859 επ., ένθα ανασκόπησις Νομολογίας των ετών 1946—1950.

σχέτως πρὸς τὰ ἔτη κρατήσεων, ὑπολογιζομένου ὡς κατωτέρω:

Διὰ τὰ μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1951 ἔτη ὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ καὶ μέχρις εἴκοσι (20) κατ' ἀνώτατον ὅριον τὸ 50 ο/ο τοῦ μέσου βασικοῦ μισθοῦ τῶν δώδεκα τελευταίων μηνιαίων βασικῶν μισθῶν πρὸ τῆς ἐξόδου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ θανάτου του, δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας.

Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ βοηθήματος τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ διὰ τὰ ἔτη μετὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1951 καθορίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς προϋπηρεσίας ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοστοῦ βοηθήματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἀπριλίου 1952

19538|Σ. 459|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 16 Ἀπριλίου 1952)

1965|Σ. 52|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Κλάδου Συντάξεων καὶ Προνοίας Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ)νίκης

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 15 Ἀπριλίου 1952)

11471|1122|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἐπιβολῆς τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35940|1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐγκεκριμένων πόρων πρὸς σχηματισμὸν Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Διμένας Πύλου—Γιαλόβης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 15 Ἀπριλίου 1952)

19875|Ε. 452|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀναδιατάξεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Η ΕΘΝΙΚΗ»

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 90 τῆς 19 Ἀπριλίου 1952)

19370|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τῆς ἐν γένει ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 8.4.1952 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὴν ἀπὸ 1.4.1952 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ ἐπείγον τῆς ἀναρρυθμίσεως τῶν ἀφορώντων τὰς προϋποθέσεις καὶ τὴν ἐν γένει ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων ὑπὸ τοῦ κλάδου ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α.,

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἰσχύσουν τὰ κάτωθι, ὅσον ἀφορᾷ τὰς προϋποθέσεις καὶ τὴν ἐν γένει ἐπιδότησιν ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων:

I. Τακτικὴ ἀνεργία. Τακτικῶς ἀπασχολούμενοι

Α'. Ὑπάλληλοι (ἄνδρες ἢ γυναῖκες).

Προϋποθέσεις: Πραγματοποίησις 150 ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἐπιδότησις 180 ἡμερῶν (30 μηνιαίως).

Ἐπίδομα: 60 ο/ο ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου.

Χρόνος ἀναμονῆς 5 ἡμέραι δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀνεργίας.

Β'. Ἐργάται (ἄνδρες καὶ γυναῖκες).

Προϋποθέσεις: Πραγματοποίησις 150 ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἐπιδότησις 150 ἡμερῶν (25 μηνιαίως).

Ἐπίδομα: Ἀνδρῶν 60 ο/ο ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου, γυναικῶν 50 ο/ο ἀνειδικεύτου ἐργατρίας.

Χρόνος ἀναμονῆς 5 ἡμέραι δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀνεργίας.

II. Ἐποχικὴ ἀνεργία. Ὡς κανονισμὸς θέλει ὁρίσει

Προϋποθέσεις: Πραγματοποίησις 75 ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ τὴν προηγουμένην τῆς ἀνεργίας περίοδον ἐργασίας.

Ἐπιδότησις 75 ἡμερῶν ἐργασίας (25 μηνιαίως).

Ἐπίδομα: Ἀνδρῶν 60 ο/ο ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου, γυναικῶν 50 ο/ο ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργατρίας.

Χρόνος ἀναμονῆς ἓξ ἅπαξ 15 ἡμέραι.

III. Ἀνεργία μὴ πλήρως ἀπασχολουμένων. Ὡς κανονισμὸς θέλει ὁρίσει

Προϋποθέσεις: Πραγματοποίησις 90 ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἐπιδότησις ἐπὶ 90 ἡμέρας (25 ἡμέραι μηνιαίως).

Ἐπίδομα: Ἀνδρῶν 60 ο/ο ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου, γυναικῶν 50 ο/ο ἀνειδικεύτου ἐργατρίας.

Χρόνος ἀναμονῆς 5 ἡμερῶν δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀνεργίας.

Προσαυξήσεις τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπιδομάτων ἁπασῶν τῶν κατηγοριῶν, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, κατὰ τὰ σήμερον ἰσχύοντα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1952

Σχετικὴ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 118 τῆς 23 Μαΐου 1952 ἐγκύκλιος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19370|10.4.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατόπιν τῆς ἀπὸ 8.4.1952 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μελλούσης νὰ κυρωθῇ νομοθετικῶς, ἐπιφέρονται οὐσιώδεις τροποποιήσεις εἰς τὰς περὶ παροχῶν ἀνεργίας διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951. Διὰ τῶν τροποποιήσεων τούτων, ἀποτελουσῶν κατ' οὐσίαν νέαν ρύθμισιν, ἀντιμετωπίζεται ἐξ ὑπαρχῆς τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς πραγματοποιήσεως τῶν παροχῶν ἀνεργίας, καὶ δὴ κατὰ τρόπον προσαρμοζόμενον πρὸς τοὺς διαφόρους τύπους καὶ τὰς συναφεῖς ἰδιομορφίας

ὑφ' ἃς ἐμφανίζεται τὸ φαινόμενον τῆς ἀνεργίας παρ' ἡμῖν.

Ι. Εἰδικώτερον διὰ τῆς νέας ρυθμίσεως διακρίνονται τρεῖς τύποι ἀνεργίας :

1. *Ἡ τακτικὴ ἀνεργία*· αὕτη εἶναι ἡ γνησία, ὑπὸ ἀσφαλιστικὴν ἔποψιν, ἀνεργία, ἡ δυναμένη νὰ ἐπέλθῃ ἀτομικῶς εἰς μισθωτὸν οἱασδήποτε ἐπαγγελματικῆς κατηγορίας καὶ εἰς χρόνον κοὶ διάρκειαν ἀπρόβλεπτον.

2. *Ἡ ἐποχικὴ ἀνεργία*· τοιαύτη λογίζεται ἡ κατάστασις ὡρισμένων ἐπαγγελματικῶν κατηγοριῶν μισθωτῶν, εἰς ἣν τελοῦσι αἱ κατηγορίαι αὗται ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀπασχολήσεως αὐτῶν εἰς ὡρισμένον ἔργον, τὸ ὁποῖον διεξάγεται εἰς ὡρισμένην χρονικὴν περίοδον κατ' ἔτος, μέχρι τῆς ἐκ νέου ἐνάρξεως τῆς ἀπασχολήσεώς των εἰς τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ τὴν προσεχῆ ἀντίστοιχον περίοδον· ἡ τοιαύτη κατάστασις, ἀποκαλουμένη καταχρηστικῶς ἀνεργία, δὲν ἀποτελεῖ προφανῶς ἀσφαλιστικὸν κίνδυνον, δοθέντος, ὅτι ἡ ἐπέλευσίς της, ὁ χρόνος, ὡς καὶ ἡ διάρκεια αὐτῆς εἶναι ἐκ τῶν προτέρων βέβαια, ἔτι δὲ πλέον δὲν ἀφορᾷ μεμονωμένα ἄτομα, ἀλλὰ ὁλοκλήρους ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας.

3. *Ἡ ἀνεργία τῶν μὴ πλήρως ἀπασχολουμένων*· αὕτη εἶναι ἡ ἀνεργία, ἥτις ἐπέρχεται εἰς πρόσωπα μὲ ἀραιὰν ἀπασχόλησιν.

Ἡ ἀνωτέρω διάκρισις συνεπάγεται διάφορον μεταχείρισιν δι' ἕκαστον τύπον ἀνεργίας ἀπὸ ἀπόψεως ἰδίᾳ προϋποθέσεων, χρόνου ἀναμονῆς καὶ διαρκείας παροχῶν, προσαρμοζομένων πρὸς τὴν μέσην ἀπασχόλησιν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ὑπαγομένων εἰς ἕκαστον τύπον μισθωτῶν.

ΙΙ. Διὰ τῆς νέας ταύτης ρυθμίσεως ἐσκοπήθη ὡσαύτως ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν ἴση καὶ δικαία μεταχείρισις τῶν περιερχομένων εἰς κατάστασιν ἀνεργίας μισθωτῶν, ἀναβιβαζομένου τοῦ ὕψους τῶν μὴ κριθέντων ἐπαρκῶν ἀπὸ ἀπόψεως ποσοῦ ἐπιδομάτων, προσαρμοζομένου δὲ τοῦ ποσοῦ τῶν ὑπολοίπων ἀναλόγως τῆς προβλεπομένης προσαυξήσεως τοῦ βασικοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας λόγῳ μελῶν οἰκογενείας ἄνευ περιορισμοῦ τινος, κριθέντος ὅτι ὡς ἐκ τοῦ ἐπιδωκομένου διὰ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κοινωνικοῦ ὀκοποῦ δὲν εἶναι ὀρθόν, ὅπως τὸ δικαίωμα τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπὶ τῇ παροχῇ ἀνεργίας συναρτᾶται πρὸς τὸ ποσὸν τῆς καταβαλλομένης εἰσφορᾶς, ἥτις, ὡς βαρύνουσα ἀποκλειστικῶς τὸν ἐργοδότην, δέον νὰ ἐπιμερίζεται κατὰ τὸ δυνατὸν ἐξ ἴσου εἰς τοὺς δικαιουμένους ἐπιδόματος ἀνεργίας ἠσφαλισμένους.

Ἕτερον χαρακτηριστικὸν τῆς νέας ρυθμίσεως εἶναι ἡ διάκρισις μεταξὺ ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, προκειμένου περὶ τακτικῆς ἀνεργίας, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἰδίᾳ τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου διαρκείας ταύτης.

Κατωτέρω παρέχομεν ὁδηγίας διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Α'. Τακτικὴ ἀνεργία

Ι. Προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως

Αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνεργίας δι' ἅπαντας τοὺς τακτικῶς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς παραμένουσιν, ὡς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 35 Α.Ν. 1846|1951 (*), ἐφαρμοζομένων ἐν προκειμένῳ τῶν διὰ τῶν μέχρι τοῦδε σχετικῶν ἐγκυκλίων μας παρασχεθεισῶν ὁδηγιῶν.

ΙΙ. Χρόνος ἀναμονῆς

Ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου 38 § 3 ἐδ. β' καθοριζόμενος χρόνος ἀναμονῆς περιορίζεται εἰς 5 ἡμέρας, ὑπολογιζομένως συμφώνως πρὸς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12·|1951 Κεφ ΙΙΙ ἡμετέρας ἐγκυκλίου παρασχεθείσας ὁδηγίας, μὴ ἐφαρμοζομένης ὅμως τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. γ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 38 § 3.

ΙΙΙ. Ἀνωτάτη διάρκεια ἐπιδοτήσεως

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 38 § 3 καθοριζομένη διάρκεια ἐπιδοτήσεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1) Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων (ἀνδρῶν - γυναικῶν), ἡ ἀνωτάτη διάρκεια ἐπιδοτήσεως καθορίζεται, ὡς καὶ πρότερον, εἰς 180 ἡμέρας, ὑπολογιζομένων 30 ἡμερῶν μηνιαίως.

2) Προκειμένου περὶ ἐργατῶν (ἀνδρῶν - γυναικῶν), ἡ ἀνωτάτη διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως περιορίζεται εἰς 150 ἡμέρας, ὑπολογιζομένων 25 ἡμερῶν μηνιαίως.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν οἱ περιορισμοὶ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 38 Α.Ν. 1846|1951.

ΙV. Ποσὸν ἐπιδόματος

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 38 § 1 καθοριζόμενον ὕψος τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1. Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, καὶ ἐργατῶν ἀνδρῶν, τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἰσοῦται πρὸς τὰ 60 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου (60ο|ο Χ 22.000 = δραχ. 13.200, στρογγυλευόμενα εἰς δρχ. 13.000), τῶν δὲ ἐργατριῶν γυναικῶν πρὸς τὰ 50 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας (50 ο|ο Χ 18.000 = δρχ. 9.000), μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, κατόπιν τῆς ἀνωτέρω τροποποιήσεως.

2. Ἐπὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω ἐπιδομάτων χορηγεῖται προσαύξησις λόγῳ μελῶν οἰκογενείας συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 38 § 2, μὴ ὑποκειμένη ὅμως εἰς τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ § 2 ἐδ. β' περιορισμούς.

Β'. Ἐποχικὴ ἀνεργία

Ι. Προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως

Αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνεργίας τῶν ἐποχικῶς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν μεταρρυθμίζονται ὡς κατωτέρω :

α) Ἀπαιτεῖται ἡ πραγματοποίησις 75 ἡμερῶν ἐργασίας ἐντὸς τῆς περιόδου ἐργασίας τῆς προηγουμένης τῆς περιόδου ἀνεργίας.

β) Δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν αἱ διατάξεις τοῦ ἐδ. β' τοῦ ἄρθρου 35 Α.Ν. 1846|1951 περὶ πραγματοποιήσεως τῶν κατὰ νόμον ἡμερομισθίων ἐντὸς τοῦ προηγουμένου τῆς ἀναγγελίας ἔτους ἢ 15μήνου καὶ μὴ συνυπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας, αἵτινες ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἠσφαλισμένου ἡμερολογιακὸν τρίμηνον.

(*) ΕΕΔ 10, 637.

ΙΙ. Ἀνωτάτη διάρκεια ἐπιδοτήσεως

1. Ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 64720|28.11.1951 προεγκρίσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθεῖσα διάρκεια ἐπιδοτήσεως τῶν ἐποχικῶν ἀνέργων παρατείνεται εἰς 75 ἡμέρας ἐντὸς ἑκάστης περιόδου ἀνεργίας, ὑπολογιζομένων 25 ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως μηνιαίως.

2. Τὸ ποσὸν ἐπιδόματος τῶν ἀνωτέρω ἐποχικῶν ἀνέργων ἰσοῦται τῶν μὲν ἀνδρῶν πρὸς τὰ 60 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, τῶν δὲ γυναικῶν πρὸς τὰ 50 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας ὡς ἐν κεφ. ΙΥ ἀριθ. 1 τῆς παρούσης διά τοὺς τακτικοὺς ἀνέργους καθορίζεται, ὁ δὲ χρόνος ἀναμονῆς ὁρίζεται εἰς 15 ἡμέρας ἐφ' ἅπαξ, ἤτοι δι' ἑκάστην περίοδον ἀνεργίας.

3. Ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως καὶ τοὺς λόγους ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως ἰσχύουν αἱ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 37|1952 ἡμετέρας ἐγκυκλίου (*) παρασχεθεῖσαι ὁδηγίαι.

4. Τέλος, μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 19370|10.4.1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προβλεπομένου νέου Κανονισμοῦ ἐποχικῶν ἀνέργων θέλει ἰσχύει κατὰ τὰ λοιπὰ ὁ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 66332|10.4.1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (**) ἐγκριθεὶς Κανονισμὸς ἐποχικῶν ἀνέργων, ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν ἐκείνων, δι' ἃς ἐκηρύχθη μέχρι τοῦδε περίοδος ἀνεργίας δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., ἤτοι τῶν ἐποχικῶς ἀπασχολουμένων καπνεργατῶν, ὡς καὶ τῶν σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου καὶ Χανίων.

Γ'. Ἀνεργία μὴ πλήρως ἀπασχολουμένων μισθωτῶν

Ὡς προϋπόθεσις τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν μὴ πλήρως ἀπασχολουμένων ἀπαιτεῖται ἡ πραγματοποίησις 90 ἡμερῶν ἐργασίας ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' Α.Ν. 1846|1951 θεσπιζομένων χρονικῶν ὁρίων, ἡ δὲ ἀνωτάτη διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως τούτων ὁρίζεται εἰς 90 ἡμέρας, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 38 Α.Ν. 1846|1951.

Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἰσοῦται διὰ τοὺς ἄνδρας πρὸς τὰ 60 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, διὰ τὰς γυναῖκας πρὸς τὰ 50 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας, ὁ δὲ χρόνος ἀναμονῆς ὁρίζεται εἰς 5 ἡμέρας κατὰ περίπτωσιν.

Διὰ Κανονισμοῦ θέλει καθορισθῇ ποῖοι μισθωτοὶ θὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀνωτέρω κατηγορίαν. Μέχρις ἐκδόσεως τοῦ κανονισμοῦ τούτου οἱ ἀνωτέρω θὰ ἐξακολουθήσωσι νὰ ὑπάγωνται εἰς τὰς γενικὰς περὶ ἐπιδοτήσεως τῶν τακτικῶν ἀνέργων διατάξεις.

Δ'. Γενικαὶ ὁδηγίαι

1. Ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἐλέχθη, διὰ τῆς νέας ρυθμίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας προβλέπεται ἡ προσαύξησις τοῦ βασικοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας λόγῳ μελῶν οἰκογενείας, ἐφαρμοζομένων ἐν προκειμένῳ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 38 § 2 ἐδ. α' Α.Ν. 1846|1951, ἄνευ ὅμως τῶν περιορισμῶν τοῦ ἐδ. β' τῆς αὐτῆς παραγράφου, δυνάμενος δὲ τοῦ λοιποῦ τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας δέον νὰ ὑπολογίζηται οὐχὶ ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ σταθεροῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου.

2. Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2250|1951 καὶ 2750|1951 ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν (*) τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου ὡρίσθη εἰς δραχ. 22.000, τῆς δὲ ἀνειδικεύτου ἐργατρίας εἰς 18.000 ἡμερησίως ἀπὸ 15.1.1951, ἑπομένως, ἀνεξαρτήτως τοῦ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου λαμβανομένου ποσοῦ ἡμερησίων ἢ μηνιαίων ἀποδοχῶν, τὸ ποσὸν τοῦ βασικοῦ ἡμερησίου ἐπιδόματος, μέχρι νεωτέρας τροποποιήσεως τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δι' ἅπαντας τοὺς ἐπιδοτουμένους ὑπαλλήλους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ ἐργάτας ἄνδρας ἀνέρχεται εἰς δρχ. 13.000 καὶ διὰ τὰς γυναῖκας ἐργατρίας εἰς δρχ. 9.000.

3. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 84|22.4.1950 ἐγκυκλίου μας παρεσχέθησαν ὁδηγίαι ὡς πρὸς τὰ κριτήρια διαχωρισμοῦ τῶν μισθωτῶν εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας.

Οὕτως, ἐν συνόψει, συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐγκύκλιον:

Α. Ὑπάλληλος εἶναι πᾶν πρόσωπον παρέχον ἐπὶ συμβάσει καὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς καὶ κατὰ κύριον χαρακτῆρα πνευματικήν.

Εἰδικώτερον ὑπάλληλοι εἶναι:

1. Οἱ γραφεῖς, γραμματεῖς, ταμίαι, λογισταί, τηλεφωνηταί, ἀλληλογράφοι καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν.

2. Οἱ μισθωτοὶ ἐμπορικῶν ἐν γένει καταστημάτων οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν πώλησιν καὶ ἐναποθήκευσιν τῶν εἰδῶν ἐμπορίου (πωληταί, παραλήπται, ἐπόπται καὶ ἀποθηκάριοι.

3. Τὰ πρόσωπα τὰ ἔχοντα ἰδιαιτέρας ἐπαγγελματικὰς καὶ τεχνικὰς γνώσεις ἢ καὶ ἁπλῶς ἐμπειρικάς, ἀλλὰ συνδεομένας πρὸς θεωρητικὴν μόρφωσιν (τεχνικὸς διευθυντὴς ἀνωνύμου ἑταιρίας, μηχανουργὸς ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ, σύνταξις ἢ ὑπηρεσία ἀπαιτεῖ εἰδικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, οἱ διπλωματοῦχοι ἢ πρακτικοὶ μηχανικοί, οἱ ἐπιβλέποντες καὶ συντηροῦντες μηχανολογικὰς ἐγκαταστάσεις, οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, οἱ μηχανικοὶ καὶ ὁδηγοὶ τροχιοδρομικῶν ὀχημάτων, οἱ μηχανικοὶ καὶ ὁδηγοὶ ἀεροπλάνων, οἱ λινοτύπαι, στοιχειοθέται, τυπογράφοι καὶ οἱ ἀρχιπιεσταὶ τῶν κυλινδρικῶν τυπογραφικῶν πιεστηρίων, οἱ φωτογράφοι, οἱ κινηματογραφισταί, χειρισταὶ κινηματογραφικῶν μηχανῶν κλπ.

4. Τὰ πρόσωπα, ὧν ἡ ἐργασία ἀπαιτεῖ ἐμπειρίαν καὶ τεχνικὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν (οἱ ἀρχιμάγειροι καὶ ἀρχιτεχνῖται ζαχαροπλάστου οὐχὶ λαϊκῶν μαγειρείων καὶ ζαχαροπλαστείων, ἀλλὰ μεγάλων ξενοδοχείων καὶ ζαχαροπλαστείων).

5. Τὰ πρόσωπα τ' ἀπασχολούμενα εἰς ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα (ζωγράφοι, γλύπται, ἀρχιτέκτονες, μηχανικοί, συγγραφεῖς, ἠθοποιοί, χορευταί, σκηνογράφοι, σκηνοθέται, μουσικοί, δημοσιογράφοι, ἐκφωνηταὶ ραδιοφωνικῶν σταθμῶν, διδάσκαλοι καὶ ἰατροί).

6. Τὰ εἰς ὑγειονομικὰ Ἱδρύματα καὶ κατα-

(*) ΕΕΔ 11, 384.
(**) ΕΕΔ 11, 164.

(*) ΕΕΔ 10, 142, 141.

στήματα ἐν γένει, ἤτοι νοσοκομεῖα, ἀναρρωτήρια, κλινικάς, σταθμοὺς βοηθειῶν καὶ ὑγειονομικὰ καταστήματα μὴ ἔχοντα βιομηχανικὸν χαρακτῆρα, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου συντηρουμένων, ὑπηρετούντα κατώτερα ὑγειονομικὰ ὄργανα, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀνεγνωρισμένον δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου ἢ ἔχουν τοὐλάχιστον τριετῆ ὑπηρεσίαν νοσοκόμου εἰς τ' ἀνωτέρω Ἱδρύματα καὶ καταστήματα καὶ τὰ δημόσια τοιαῦτα.

7. Τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων ὕπνου, ἤτοι τὸ προσωπικὸν διευθύνσεως, γραφείων καὶ διαχειρίσεως καὶ τὸ κυρίως ξενοδοχειακὸν προσωπικὸν (ἀρχιθαλαμηπόλοι, ἀρχιθυρωροί, νυκτοθυρωροί, τὸ ἐπὶ τῆς δεξιώσεως προσωπικόν, οἱ ἐξωτερικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ ἐπόπται ταχυδρομείου, φροντισταί, ἀποθηκάριοι, τραπεζιέρηδες, μπάρμεν, μπουφετζῆδες, οἱ ἀρχιμάγειροι α' καὶ β', οἱ ζαχαροπλάσται καὶ οἱ βοηθοὶ θαλαμηπόλοι μόνον ἐφ' ὅσον ἐφοίτησαν εὐδοκίμως εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν σχολὴν τοῦ ἐπιμελητηρίου τῶν τουριστικῶν ξενοδοχείων, ὡς καὶ οἱ μαθητευόμενοι μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν ἐν γένει καὶ εὐδόκιμον φοίτησιν εἰς τὴν ἀνωτέρω σχολήν).

8. Οἱ ἐμπιπτοῦσι φωτογράφοι τῶν ἐφημερίδων.

Β'. Ἐργάτης εἶναι πᾶν πρόσωπον παρέχον ἐπὶ συμβάσει ἐργασίαν μᾶλλον χειρωνακτικήν.

Εἰδικώτερον ἐργάται εἶναι :

Πᾶν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος, οἱ κλητῆρες, οἱ θυρωροί, οἱ φύλακες, οἱ νυκτοφύλακες, αἱ καθαρίστριαι, οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, οἱ χειροτέχναι κ.λ.π.

16056]Σ. 410]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 85 τῆς 10 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 694]1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν.Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392]1949 Ν.Δ.

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Σ. 1478]1951 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 349, συνεδρίασις 19η τῆς 24ης Νοεμβρίου 1951), ἀποφασίζομεν :

Ὅπως τὸ ἄρθρον 17 (συν]γῆς § 2 ἄρθρου 26) τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων τροποποιηθῇ ὡς ἕπεται :

17. Ἡ καταβολὴ τῆς συντάξεως ἀναστέλλεται εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις :

α) Ἐὰν ὁ συνταξιοῦχος ἐκτίῃ ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας τοῦ μεγαλυτέραν τῶν ἓξ μηνῶν καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ἐκτίει ταύτην. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχωσι πρόσωπα, ἅτινα ἐν περιπτώσει θανάτου τούτου, θὰ ἐλάμβανον σύνταξιν, ταῦτα δικαιοῦνται εἰς τὴν ἀπόληψιν τῆς συντάξεως, ἧτις θὰ κατεβάλλετο εἰς ταῦτα ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ συνταξιούχου.

β) Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ συνταξιοῦχος λόγῳ ἀπαπηρίας δὲν προσέρχεται κατὰ τὰ διὰ Κανονισμοῦ ὁριζόμενα πρὸς ἐξέτασιν τῆς καταστάσεώς του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἀπριλίου 1952

16072]Σ. 516]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 14 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694]1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392]1949 Ν. Διατάγματος.

3) Τὸ γεγονὸς ὅτι καίτοι παρῆλθεν ἡ ὑπὸ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694]1937 προβλεπομένη 45θήμερος προθεσμία τὸ Ταμεῖον Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ δὲν ὑπέβαλε σχετικὴν πρότασιν, αἰτηθεῖσαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 63486] Κ. 581]1951 ἡμετέρου ἐγγράφου.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 77]1952, συνεδρίασις 33η τῆς Θ' Περιόδου τῆς 28.2.1952) ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

Αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῆς § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724]1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθεῖσαι εἰς ἠσφαλισμένους του κατασιάντας ἀναπήρους ἐκ προπολεμικοῦ ἀτυχήματος ἢ εἰς μέλη οἰκογενείας θανόντων ἠσφαλισμένων του ἐκ πολεμικοῦ ἀτυχήματος συντάξεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως συνεχίζονται καταβαλλόμεναι ἀφ' ἧς διεκόπησαν μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1955.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἀπριλίου 1952

3689|Σ. 82|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 93 τῆς 24 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν.Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2756|6.12.1952 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 420|1951, συνεδρίασις 26η τῆς Θ' Περιόδου τῆς 5.1.1952), ἀποφασίζομεν:

Ι. Τὸ 2ον ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Δικαιοῦνται συντάξεως οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένοι, ἐὰν ὁπωσδήποτε ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας των.

α) Μετὰ συμπλήρωσιν τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, προκειμένου περὶ ἀρρένων καὶ τοῦ 60οῦ προκειμένου περὶ θηλέων καὶ 15ετοῦς συντελίμου ὑπηρεσίας ἐμπορυπαλλήλου, ἐξ ἧς 8ετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει, ἐκ ταύτης δὲ 24μηνον ἐντὸς τῆς τελευταίας, πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, τριετίας.

Συντρεχόντων τῶν ἀνωτέρω χρονικῶν προϋποθέσεων δικαιοῦται συντάξεως ὁ μὲν ἠσφαλισμένος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἡ δὲ ἠσφαλισμένη τοῦ 55ου, μειωμένης ὅμως κατὰ 1|200 τῆς πλήρους τοιαύτης δι' ἕκαστον μῆνα ἐλλείποντα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ 65ου τῆς ἡλικίας, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένου, καὶ τοῦ 60οῦ, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένης.

ΙΙ. Ἡ § 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

Ἠσφαλισμένοι ἔχοντες ἀποδεδειγμένως ὑπηρεσίαν ἐμπορυπαλλήλου, ἐμπίπτουσαν εἰς τὸ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1939 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1944 χρονικὸν διάστημα, ἐξαιρετικῶς δὲ οἱ τοιοῦτοι τῶν πόλεων Βόλου καὶ Καλαμῶν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1948 καὶ ὑπαγομένην, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τούτου, μὴ διανυθεῖσαν ὅμως ἐν πραγματικῇ ἀσφαλίσει, λόγῳ μὴ καταβολῆς δι' οἱανδήποτε λόγον τῶν ἀντιστοίχων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, δικαιοῦνται νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ὑπηρεσίαν των ταύτην ὡς πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ταύτην, ἂν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1953 ὑποβάλωσι πρὸς τὸ Ταμεῖον σχετικὴν αἴτησιν περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ ἐξαγορᾶς ταύτης. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, πλὴν τῶν τοιούτων, αἵτινες ἀπαιτοῦσι τὴν ὕπαρξιν ὡρισμένου χρόνου πραγματικῆς ἀσφαλίσεως.

ΙΙΙ. Εἰς τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω Κανονισμὸν προστίθεται ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 15, ἔχον οὕτω:

Ἠσφαλισμένοι ἐξερχόμενοι ὁπωσδήποτε τῆς ἀσφαλίσεως καὶ μὴ δικαιούμενοι συντάξεως δικαιοῦνται εἰς ἀπόληψιν τῶν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1944 καὶ ἐφεξῆς καταβληθεισῶν ἀτομικῶν των εἰσφορῶν κατὰ πεντήκοντα μὲν τοῖς ἑκατὸν τούτων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξόδου των ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ἔχουν συμπληρώσει πενταετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, κατὰ ἑκατὸν δὲ τοῖς ἑκατὸν τούτων, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει 10ετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἀπριλίου 1952

18464|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορ)τῶν ξηρᾶς Πατρῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 95 τῆς 26 Ἀπριλίου 1952)

12059|Σ. 327|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 63 τῆς 18 Μαρτίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392|1949 Ν. Διατάγματος, 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1463|1952 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 62|1952, συνεδρίασις 31η τῆς Θ' Περιόδου τῆς 16 Φεβρουαρίου 1952, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν Κανονισμὸν Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἐξ ἄρθρων ἓξ (6), ἔχοντα οὕτω:

Ἄρθρον 1

Σύστασις Κλάδου Προνοίας

Συνιστᾶται παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν Εἰδικὸς Κλάδος Προνοίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Κλάδος Προνοίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν».

Ἄρθρον 2

Σκοπός

Σκοπὸς τοῦ Κλάδου Προνοίας εἶναι ἡ χορήγησις ἐφ' ἅπαξ χρηματικῶν παροχῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους παρ' αὐτῷ καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τούτων κατὰ τὴν συνταξιοδότησίν των ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁριζόμενα ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

Άρθρον 3
Ασφαλιζόμενα πρόσωπα

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κλάδου Προνοίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως πάντα τὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα διὰ τοὺς κλάδους συντάξεων καὶ ἀσθενείας.

Ἄρθρον 4
Διοίκησις — Ὑπηρεσία — Λογιστική Ὀργάνωσις κλπ.

1. Τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Κλάδου Προνοίας ἀσκεῖ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου.

2. Ἡ Ὑπηρεσία τοῦ Κλάδου Προνοίας διεξάγεται παρὰ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τούτου.

3. Τὰ τῆς λογιστικῆς ὀργανώσεως, διαχειρίσεως, οἰκονομικοῦ ἔτους, καταρτίσεως ἰσολογισμῶν, ἀπολογισμῶν, ἰσοζυγίων, προϋπολογισμῶν, διενεργείας προμηθειῶν καὶ ἐπενδύσεων τοῦ Κλάδου Προνοίας διέπονται ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν διατάξεων τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 5
Πόροι

1. Πόροι τοῦ Κλάδου Προνοίας εἶναι :

α) Εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἴση πρὸς 2ο/ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των τῶν ὑποκειμένων εἰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τῶν Κλάδων Συντάξεων καὶ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου.

β) Ποσὸν ἴσον πρὸς 2 ο/ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἐσόδων τοῦ Ταμείου.

γ) Οἱ τόκοι καὶ ἐν γένει αἱ πρόσοδοι τῶν κεφαλαίων καὶ πάσης ἄλλης περιουσίας τοῦ Κλάδου Προνοίας.

δ) Αἱ ἐκ δωρεῶν, κληροδοτημάτων καὶ πάσης ἄλλης χαριστικῆς αἰτίας κτήσεις τοῦ Κλάδου Προνοίας.

2. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ χρόνον καταβολῆς τῶν ὑπὸ στοιχ. α' τοῦ παρόντος ἄρθρου εἰσφορῶν, τὰς συνεπείας τῆς μὴ ἐγκαίρου καταβολῆς αὐτῶν, τὴν ἀναγκαστικὴν των εἰσπραξιν ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως παρὰ τῶν καθυστερούντων ἐργοδοτῶν κλπ. ἐφαρμόζονται αἱ ἑκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις τῆς διεπούσης τὸ Ταμεῖον Νομοθεσίας ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπὲρ τῶν Κλάδων Συντάξεως καὶ Ἀσθενείας εἰσφορὰς τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου.

3. Ὁ ὑπὸ στοιχ. β' τοῦ παρόντος ἄρθρου πόρος ἀποδίδεται εἰς τὸν Κλάδον Προνοίας εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἐξαμήνου.

4. Ὁ Κλάδος Προνοίας ἀπολαύει πλήρους οἰκονομικῆς αὐτοτελείας.

Ἄρθρον 6
Παροχαί

Δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ ὁρισθήσονται αἱ καταβλητέαι ἐφ' ἅπαξ παροχαὶ ὑπὸ τοῦ Κλάδου Προνοίας εἰς τοὺς συνταξιοδοτουμένους ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου, ἡ διαδικασία ἀπονομῆς αὐτῶν, αἱ περιπτώσεις ἐκπτώσεων ἐκ τῶν ἀξιώσεων ἐπὶ τὰς παροχάς, τὰ τῆς παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀπονομὴν τῶν ἐφ' ἅπαξ παροχῶν, τὰ τῆς ἐκχωρήσεως καταχρέωσεως, ὡς καὶ συμψηφισμοῦ, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου μηνὸς τῆς δημοσιεύσεώς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Φεβρουαρίου 1952

20244|Ε. 457|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ διορθώσεως τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 118 τοῦ Α.Ν. 558|1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 28.1.1948 Διατάγματος περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 93 τῆς 24 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν.Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392|1949 Ν.Δ., 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5824|19.3.1951 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 100|1951, συνεδρίασις 97η τῆς Θ' Περιόδου τῆς 12.4.1951), ἀποφασίζομεν :

Διορθοῦμεν εἰς τὸ ὀρθὸν ὡς ἀκολούθως τὴν § 7 τοῦ ἄρθρου 118 τοῦ Α.Ν. 558|1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 28.1.1948 Διατάγματος περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27745|Σ. 489 ἡμετέρας ἀποφάσεως :

«7. Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀνατρέχει ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1952

25841|2036|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 20 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς αὗται αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, 2) Τὴν ἀπὸ 15.2.1952 σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως γενομένης ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Συντονισμοῦ συσκέψεως, 3) Σύμφωνον γνώμην τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Βιομηχανίας Ἐπιθεωρήσεως Μεταλλείων, διατυπωθεῖσαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 314|201 ἐ.ἔ. ἐγγράφου αὐτῆς, ἀποφασίζομεν :

1) Εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ πάσης φύσεως μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα τῆς χώρας, διακρινομένους ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ ἀνθυγιεινότητος τῆς ἐργασίας των, εἰς τὰς ἑπομένας τρεῖς κατηγορίας, χορηγοῦμεν ἀπὸ τῆς 1.5.1952 ἡμε-

ρήσιον έπίδομα άνθυγιεινής έργασίας έκ 5.000 δρχ. διά τούς άνήκοντας είς τήν Α' κατηγορίαν, έκ 4.000 είς τούς άνήκοντας είς τήν Β' κατηγορίαν καί έκ 3.000 δρχ. διά τούς άνήκοντας είς τήν Γ' κατηγορίαν, προσαυξημένον είς τό καταβαλλόμενον ήμερομίσθιον.

Ι. Έργαζόμενοι είς ύπογείους στοάς :

1. Είς τήν Α' κατηγορίαν ύπάγονται :

α) Οί όρύκται (σμηναδώροι) διά σφύρας πεπιεσμένου άέρος καί

β) Οί μπαζαδώροι οί έργαζόμενοι συνεχώς έντός χώρων, ένθα ένεργείται έργασία διά μηχανικών σφυρών.

2. Πάντες οί λοιποί έργαζόμενοι είς ύπογείους στοάς ύπάγονται είς τήν Β' κατηγορίαν.

ΙΙ. Έργαζόμενοι είς έργασίας έπιφανείας :

1. Είς τήν Α' κατηγορίαν ύπάγονται :

α) Οί έργάται τριβείων, έφ' όσον δέν ύφίστανται έγκαταστάσεις δεσμεύσεως τοῦ κονιορτοῦ καί

β) Οί φορτωταί κονιοποιημένου προϊόντος.

2. Είς τήν Β' κατηγορίαν ύπάγονται μόνον οί όρύκται διά σφύρας πεπιεσμένου άέρος καί έφ' όσον δέν γίνεται ταύτοχρόνως διαβροχή τοῦ μεταλλεύματος.

ΙΙΙ. Έργαζόμενοι είς καμινείαν μολυβδούχων μεταλλευμάτων.

1. Είς τήν Α' κατηγορίαν ύπάγονται :

α) Οί άπασχολούμενοι είς τριβεῖα, μύλους καί κόσκινα τοῦ μεταλλεύματος, β) οί έργάται φρύξεως καί τήξεως, γ) οί έργάται τμήματος άντιδραστηρίων καί δ) οί έργάται μινίου, λιθαργύρου καί άρσενικώδους όξέος.

2. Είς τήν Β' κατηγορίαν ύπάγονται :

α) Οί έργάται έπιπλεύσεως, β) οί έργάται έπαργυρώσεως, γ) οί έργάται παλαιῶν μεταλλευμάτων, δ) οί έργάται πύργου (φίλτρου), ε) οί φορτωταί μολυβδούχου μεταλλεύματος, στ) οί έργάται πλινθοποιίας καί ζ) οί μηχανοτεχνίται καί βοηθοί, έκτελοῦντες έργασίαν είς μή μεταφερόμενα μηχανήματα καί εύρισκόμενα είς τούς ώς άνωτέρω άνθυγιεινούς χώρους.

3. Είς τήν Γ' κατηγορίαν ύπάγεται άπαν τό λοιπόν έργατοτεχνικόν καί ύπαλληλικόν προσωπικόν, όπερ συνεχώς καί διαρκώς άπασχολεῖται έπί τόπου είς τήν έργασίαν τῆς καμινείας μολυβδούχων μεταλλευμάτων.

ΙV. Έργαζόμενοι είς καμινείαν άλλων μεταλλευμάτων.

1. Είς τήν Α' κατηγορίαν ύπάγονται : α) οί έργαζόμενοι είς κλιβάνους συνεχοῦς λειτουργίας καύσεως, οί φορτωταί καί έργάται ένασκίσεως καί στοιβασίας κονιοποιημένου προϊόντος καί γ) οί έργαζόμενοι είς χώρους, ένθα δημιουργεῖται κονιορτός καί δέν ύπάρχουσιν έγκαταστάσεις άποτελεσματικῆς δεσμεύσεως αὐτοῦ.

V. Γενικῶς οί έργαζόμενοι είς χώρους, ένθα δημιουργεῖται κονιορτός μολύβδου ἤ πυριτικοῦ όξέος, ύπάγονται άπαντες είς τήν Α' κατηγορίαν, άσχέτως τοῦ ἂν έργάζωνται ύπογείως ἤ έπιφανειακῶς.

Τό ὡς ἄνω έπίδομα καταβάλλεται, έφ' όσον αἱ ήμερήσιαι άποδοχαί έκάστου δέν ύπερβαίνουν τάς 55.000 δρχ., πέραν τῶν ὁποίων δέν χορηγεῖται οὐδέν έπίδομα, οὐδέ τῆς έκομένης παραγράφου.

Τό ύπό τῆς παραγράφου 1 καθοριζόμενον έπίδομα περιορίζεται δι' άπαντας τούς έργαζομένους είς τό ποσόν τῶν 3.000 δρχ., έφ' όσον οὗτοι ἔτυχον αὐξήσεως ἄνω τοῦ ἀπό 1 Νοεμβρίου 1951 καί έφεξῆς.

Έν Άθήναις τῇ 19 Μαΐου 1952

25721|1952 Άπόφ. Ύπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Έργασίας

Περί ὁρισμοῦ μηνιαίας εἰσφορᾶς ἑκάστου μισθωτοῦ τῆς Χώρας ἀπό 1ης Μαρτίου 1952 ἐκ δρχ. 1000 ὑπέρ τοῦ ὑπό τήν προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τελοῦντος Ὀργανισμοῦ Ἀνοικοδομήσεως Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 118 τῆς 24 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τήν ὑπ' ἀριθ. 1|177|16.2.1952 Π.Υ.Σ.

2) Τόν Α.Ν. 1562|1950, ὡς οὗτος ἐκυρώθη, ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τοῦ νόμου 1619|1951.

3) Τό ὑπ' ἀριθ. 1040 ψήφισμα τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. καί τήν ὑπ' ἀριθ. 1088 πρότασιν ταύτης, ἀποφασίζομεν :

Ἄρθρον 1

Ὁρίζομεν μηνιαίαν εἰσφοράν ἑκάστου μισθωτοῦ τῆς Χώρας ἀπό 1ης Μαρτίου 1952 ἐκ δρχ. 1000 ὑπέρ τοῦ ὑπό τήν προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τελοῦντος Ὀργανισμοῦ Ἀνοικοδομήσεως Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ.

Ἡ εἰσφορά αὐτή συμβεβαιοῦται καί συνεισπράττεται μετά τῆς 2000δράχμου εἰσφορᾶς τῶν μισθωτῶν ὑπέρ τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν Ὀργανώσεων συμφώνως πρός τάς ὑπ' ἀριθ. 29879|1948, 39387|1948 καί 8012|1951 ἡμετέρας ἀποφάσεις καί τάς περί βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἰσχυούσας διατάξεις.

Ἄρθρον 2

Τό ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 39387|1948 κοινῆς ἡμετέρας ἀποφάσεως τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τό Ι.Κ.Α. καί οἱ λοιποί Ἀσφαλιστικοί Ὀργανισμοί ἀνηρίας ἀσφαλίσεως διά τῶν ὑπαλλήλων των τῆς βεβαιώσεως καί ἐλέγχου ἐσόδων ἐνεργοῦν κατά μῆνα τόν ἔλεγχον τῶν ὑποχρεώσεων διά τήν καταβολήν ἐργοδοτῶν φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, λαμβάνοντες ὅλα τά ἐνδεικνυόμενα διά τήν κανονικήν καί ἐμπρόθεσμον καταβολήν τῶν εἰσφορῶν νόμιμα μέτρα.

Ἄρθρον 3

Ἡ κατά τό ἄρθρον 1 τῆς παρούσης 1000δραχμος εἰσφορά ἀπαλλάσσεται τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρ. 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 39387|1948 ἡμετέρας ἀποφάσεως προβλεπομένης κρατήσεως ποσοστοῦ ὑπέρ τῶν ἀπασχολουμένων μέ τήν βεβαίωσιν, εἰσπραξιν καί ἔλεγχον τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 4

Τό Ι.Κ.Α. καί οἱ λοιποί Ἀσφαλιστικοί Ὀργανισμοί ἐνεργοῦντες τήν κατανομήν τῶν ποσῶν τῆς κατά τ' ἀνωτέρω τρισχιλιοδράχμου συμποσουμένης εἰσφορᾶς, συμφώνως πρός τό ἄρθρ. 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 39387|1948 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὑποχρεοῦνται ὅπως μεταφέρουν κατά μῆνα ἐκ τῶν οἰκείων Τραπεζῶν ἢ Ταμείων εἰσπράξεως τά συνολικά ποσά τῆς μηνιαίας χιλιοδράχμου εἰσφορᾶς εἰς εἰδικούς λογ|σμούς παρά

τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τελοῦντος Ὀργανισμοῦ Ἀνοικοδομήσεως Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ.

Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀποδίδονται πρὸς τὸν δικαιοῦχον Ὀργανισμὸν κατόπιν ἐντολῶν τῆς Γ΄ Σ.Ε.Ε.

25965|2318|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ προσαρμογῆς ποσοστοῦ προσαυξήσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων λόγῳ δώρου εἰς 10 ο/ο.

(Ε.Κ. τ. Β΄ φ. 118 τῆς 24 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 28|1944, ὡς συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν ὑπὸ τῶν Α. Νόμων 381|1936, 2212|1940, τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 καὶ τοῦ νόμου 1473|1950, 2) τὰς ὑποβληθείσας ἡμῖν ἀναφορὰς τῶν κατὰ τόπους Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων περὶ τῶν καταβληθέντων εἰς τὰς διαφόρους κατηγορίας φορτοεκφορτωτῶν χρηματικῶν ποσῶν, λόγῳ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951, 3) τὸ γεγονὸς ὅτι, ὡς προκύπτει ἐκ μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν, τὸ καθιερωθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23845|1835 π. ἔ. ἡμερήσιον ποσοστὸν προσαυξήσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν τιμολογίων, ὑπολείπεται ἀκόμη καὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ δώρου ἑορτῶν τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας ἐργαζομένων, ἐνῷ διὰ τὴν ἀκριβῆ κάλυψιν αὐτοῦ (ἀποδοχαὶ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μηνὸς ἐτησίως) ἀπαιτεῖται ποσοστὸν προσαυξήσεως 11,25 ο/ο (12 μῆνες × ποσοστὸν 11,25 ο/ο = 18,5 μῆνες), 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1936|13.12.1951 ἀναφορὰν τῆς Ὁμοσπονδίας Φορτοεκφορτωτῶν, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὸ ὑπὸ τῆς § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 23845|1835|30.8.1951 ἡμετέρας ἀποφάσεως καὶ τῆς § 1 τοῦ κεφαλαίου Α΄ τῆς ταὐταρίθμου ταύτῃ ἐπεξηγηματικῆς ἐγκυκλίου, ὁριζόμενον ποσοστὸν προσαυξήσεως τῶν ἑκάστοτε νομίμως ἰσχυόντων καὶ εἰσπραττομένων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων, αὐξάνομεν τοῦτο εἰς ποσοστὸν δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (10 ο/ο).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19ῃ Μαΐου 1952

16518|405|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀπαλλαγῆς ἐργοδοτῶν Ρόδου ἀπὸ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας

(Ε. Κ. τ. Β΄ φ. 123 τῆς 31 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. ὑπ' ἀριθ. 19|1944, 2) τὴν ἀπὸ 28.9.1946 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ εἰσφορᾶς ἐργοδοτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας», τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ. Ε. Κ. 155 (τεῦχος Β΄) τῆς 23.9.1946 καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1409|Τ. Ε. 996 ἐ. ἔ. ἀναφορὰν τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, ἀποφασίζομεν:

Ἀπαλλάσσομεν τοὺς ἐργοδότας Ρόδου ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας διὰ τὸ ἔτος 1951, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργατικῆς Ἑστίας ἤρξατο λειτουργοῦσα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὸν Ὀκτώβριον 1951, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, ἅτινας σήμερον διέρχονται αἱ ἐν Ρόδῳ ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1952

16620|1543|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων.

(Ε.Κ. τ. Β΄ φ. 123 τῆς 31 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|18 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων εἰς τὰ καταστήματα κλπ».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 41|1944 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου 3502|1928 καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ (μάγειροι καὶ βοηθοί) τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων ὁρίζονται εἰς ἐννέα (9) συνεχεῖς καθ' ἑκάστην.

Αἱ ὡς ἄνω ὧραι θεωροῦνται πραγματικαὶ καὶ δὲν περιλαμβάνεται εἰς ταύτας ἡ διὰ φαγητὸν ἀπαιτουμένη ὥρα.

Οἱ ἰδιοκτῆται ἢ διευθυνταὶ τῶν ὡς ἄνω καταστημάτων ὑποχρεοῦνται νὰ ἔχωσιν ἀνηρτημένον πίνακα, εἰς ὃν θὰ ἀναγράφωνται αἱ ἀκριβεῖς ὧραι ἀπασχολήσεως τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἀπριλίου 1952

12805|Κ. 98|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων κατὰ 100 ο/ο.

(Ε.Κ. τ. Β΄ φ. 101 τῆς 1 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 19|1944, 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6249|11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 340|1.3.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων χορηγούμεναι συντάξεις βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν αὐξηθῶσιν ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1952 κατὰ 100 ο/ο, συμπεριλαμβανομένης εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην καὶ τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13107|Κ. 126|20.10.1951 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως ἐγκριθείσης τοιαύτης κατὰ 50 ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1952

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΙΣ ΔΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 3514

Εἰς τὸ προηγούμενον σημείωμα μου (ΕΕΔ 11, 603) δὲν ἐδεχθην ὅτι θὰ «ἔβδει» ἡ ἀξίωσις τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων νὰ κεῖται ὁπλισθῆ» διὰ τῆς «ποινικῆς ἀπειλῆς» τοῦ ν. 690, ὡς παρανόων μὲ ἰσχυρίζεται ὁ κ. Ν. Β. Κορφιάτης (ΕΕΔ 11, 608), ἀλλὰ σαφῶς ὑπεστήριξα, ὅτι ἡ καθυστέρησις τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἐμπίπτει εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ νόμου τούτου. Πέραν δὲ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας, ἣν ἠκολούθησεν ὁ κ. Ν. Β. Κορφιάτης ἐν τῇ διακρίβωσει τῆς ἐννοίας τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου 690 (ΕΕΔ 11, 438), ἡμεῖς ἐπεκαλέσθημεν τὴν λογικὴν ἑρμηνείαν, ἣν νομίζομεν ὡς ἐνδεδειγμένην ἐν προκειμένῳ (*Κωστῆ*, Ἑρμην. Ποιν. Νόμ. τόμ. 1. σελ. 21, *Ἡλιοπούλου*, Ποιν. Νόμ. σελ. 51 ἑπ.), ὡς ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τούτου, ἐφ' ὅσον ἡ γραμματικὴ ἑρμηνεία γεννᾷ σφοδροὺς διασταγμοὺς καὶ ὁδηγεῖ εἰς ἄτοπα ἀποτελέσματα, ὡς κατωτέρω θὰ ἀναπτύξει, ἀντικειμένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ὅστις προδήλως εἶναι, ὡς ὑπεστηρίξαμεν, ἡ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐμπροθέσμος λῆψις τῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένων εἰς τοῦτον ἀποδοχῶν κ.τ.λ. Ἡ τοιαύτη δὲ λογικὴ διερεύνησις τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, καθ' ἃ ὁρίᾳ ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε, οὐδόλως ἀντιστρατεύεται, κατὰ σύμφωνον διδασκαλίαν τῶν ἑρμηνευτῶν, πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἀπαγορεύουσαν τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς ἄνευ νόμου, ἀλλὰ συντελεῖ εἰς τὴν ἀποσαφήνισιν τῆς νομοθετικῆς βουλήσεως καὶ ἐπομένως εἰς τὴν πλήρη τούτου τήρησιν καὶ ἐφαρμογήν. Τούτων οὕτως ἐχόντων, εὐλόγως ἀνέμενον ὅπως ἡ νέα αὕτη ἄποψίς μου, ἡ προστεθεῖσα εἰς ὅσα ὑπεστήριξεν ὁ κ. Ν. Β. Κορφιάτης (ΕΕΔ 11, 438), ἐλκύσῃ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν του—τὴν συμβολὴν τοῦ ὁποίου θὰ ἐθεώρουν οὐσιώδη—παρὰ ταῦτα παρακάμπτει τὸ ζήτημα καὶ ὁμιλεῖ περὶ τῆς «Gesetzesanalogie» (!;) περὶ τῆς ὁποίας οὐδόλως ὡμίλησα, καίτοι ἡ ἀναλογικὴ ἑρμηνεία σαφῶς, ὡς γνωστόν, διασκέλλεται τῆς λογικῆς τοιαύτης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δοθείσης καὶ αὖθις εὐκαιρίας, καὶ διὰ νὰ καταδειχθῶσι τὰ ἄτοπα, εἰς ἃ ὁδηγεῖ ἡ προσκόλλησις εἰς τὴν γραμματικὴν ἑρμηνείαν, ἀναφέρω, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, τὰ κάτωθι παραδείγματα:

Ἐὰν θέσῃ π. χ. ὁ ἐργοδότης τὸν μισθωτὸν εἰς διαθεσιμότητα ἐφ' ὡρισμένον χρόνον, καθ' ὃ δικαίωμα ἐκ τοῦ νόμου ἔχει, κατὰ τὴν ἀποχρησιμευούσαν ὑφ' ἡμῶν ἐκδοχήν, ἡ καθυστέρησις τῶν ὀφειλομένων νομίμων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐμπίπτει εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ν. 690, διότι ὁ μισθωτὸς δὲν «ἀπασχολεῖται πράγματι» κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς διαθεσιμότητος. Ὡσαύτως ἐπὶ καθυστερήσεως τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποδοχῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 657, 658 τοῦ Α.Κ., ἐὰν κατ' ἐξαίρεσιν ἀναγκασθῇ νὰ ἐργασθῇ ἵνα μὴ ἐκπέσῃ ἀπὸ λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, πρέπει ἐπίσης νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ τοιαύτη καθυστέρησις δὲν καλύπτεται καὶ δὲν τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου 690, διότι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἔχομεν «πραγματικὴν ἀπασχόλησιν» τοῦ μισθωτοῦ. Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ λεχθῇ, ὅτι ἰσχύει καὶ ἐὰν καθυστεροῦνται μισθοὶ εἰς νομίμως ἀπολυθέντα μισθωτόν, ἐφ' ὅσον καὶ οὗτος ἔπαυσε «πράγματι νὰ ἀπασχολῆται».

Ἐὰν σκοπὸς τοῦ νόμου 690 εἶναι ὁ ἐξαναγκασμός, ὡς ἐλέχθη, τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὸ τούτου ὀφειλομένων ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀποδοχῶν εἰς τὸν μισθωτὸν πρὸς ἅμεσον ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, διατί, πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ, θὰ ἀπῄτει ὁ Νομοθέτης ἀπαραιτήτως ὡς στοιχεῖον τοῦ ἀδικήματος καὶ τὴν «πραγματικὴν» τοῦ μισθωτοῦ ἀπασχόλησιν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, ὅταν γνωρίζῃ, ὅτι, τόσον κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ συμβάσεως ἐργασίας, ὅσον καὶ τοὺς ἐργατικοὺς Νόμους, οὐχὶ σπανίως παρουσιάζονται περιπτώσεις, καθ' ἃς, χωρὶς ν' ἀπασχολῆται πράγματι ὁ μισθωτός, εἶχεται ἐν τοσούτῳ ἀξίωσις ἀποδοχῶν; Καὶ κατὰ ποίαν δικαιολογίαν ἢ ἄλλην, ἀμφιβόλου σκοπιμότητος, λογικὴν ὁ ν. 690 ἤθελε νὰ καλύψῃ τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, καθ' ἃς ὁ ἐργαζόμενος «πράγματι ἀπασχολεῖται» καὶ οὐχὶ καὶ τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ εἰσπραξις τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν ἐπείγει ἴσως περισσότερον, λόγῳ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀνεργίας τοῦ μισθωτοῦ ἢ τῶν διαφόρων ἄλλων εἰδικῶν συνθηκῶν αὐτοῦ; Εἶναι ἡλίου φαεινότερον, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ συνόλου τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐπεδίωξε νὰ ἀποσοβήσῃ τὴν καθυστέρησιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ὀφειλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μισθωτούς, εἴτε οὗτοι ἀπασχολοῦνται πράγματι, εἴτε μή, ἀρκεῖ τοῦ ὄντος ὅτι οἱ καθυστερούμενοι μισθοὶ ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ λίαν ἐπιτυχῶς τὸ ὅπ' ἀριθ. 100/1950 βούλευμα τοῦ Συμβ. Πλημμ. Θεσσαλονίκης (ΕΕΔ 9, 304) δὲν ἐδέχθη ὡς στοιχεῖον τοῦ ν. 690 τὴν «πραγματικὴν ἀπασχόλησιν» τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀλλὰ ὁ κ. Ν. Β. Κορφιάτης μὲ παρανοεῖ καὶ εἰς ἄλλο σημεῖον· ἀπορῶ δὲ πῶς κείμενον διαυγέστερον καὶ τοῦ κρυστάλλου παρερμηνεύεται! Τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2057/1952, δι' ἧς ἐξαιροῦνται τῆς ἀναστολῆς διώξεως τὰ ἀδικήματα τοῦ ν. 690 «περὶ καθυστερήσεως ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν μισθῶν . . . ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ πάσης φύσεως παροχῶν», ἐπεκαλέσθην, «ὡς χαρακτηριστικόν, ὅπως ἔλεγον, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ ν. 690 δὲν ἠθέλησεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐκ παραδρομῆς προφανῶς διετύπωσεν, ἀλλὰ ἠθέλησεν ὅ,τι διὰ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας αὐτοῦ συνάγεται . . . .». Δὲν ἰσχυρίσθην ὅτι ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος τοῦ νόμου τούτου ἐξάγεται ἄδικημα. Πολλοῦ γε καὶ δεῖ! Ὅπως δήποτε δυσκόλως δύναται νὰ γίνῃ παραδεκτόν, ὅτι ἡ ἐν τῇ § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2057/1952 προστεθεῖσα ἐπωνυμία τοῦ ν. 690 «περὶ καθυστερήσεως ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν μισθῶν . . . . ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ πάσης φύσεως παροχῶν . . .» εἶναι συμπτωματικὴ καὶ τυχαία καὶ ἐξ αὐτῆς, ἂν μὴ τι ἄλλο, διαγέεται, ἀναμφισβητήτως, ἰσχυρὸν φῶς, περιῤῥέον τὴν νομοθετικὴν βούλησιν τοῦ ν. 690, ἥτις δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ ἐκ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας συναγομένη ἔννοια.

Λεωνίδας Δ. Παναγῆς, Δικηγόρος

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεῦχος 13 (259)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουλίου 1952

ΑΚΥΡΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΥΠΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΕΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΠΑΥΛΟΥ Μ. ΚΟΡΔΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ,
Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 152|1952 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 11, 415) (ὁμοίως καὶ ἡ προγενεστέρα 410|1951, ΕΕΔ 10, 1208) ἐδέχθη ὅτι «ἐν τῇ ἀπολύσει τοῦ μισθώσαντος τὰς ὑπηρεσίας ἐνυπάρχει ἡ δήλωσις βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν περαιτέρω ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ συνεπῶς πρὸς στήριξιν τῆς περὶ πληρωμῆς ἀξιώσεως τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος δὲν ἀπαιτεῖται οὗτος νὰ προσφέρεται πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως».

Σαφῶς δηλαδὴ δέχεται ἡ ἀπόφασις, ὅτι ἡ ἀκύρωσις τῆς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου (διότι πρόκειται περὶ δημοσίου ὑπαλλήλου) οὐδόλως ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς διὰ τῆς ἀπολύσεως ἐκδηλωθείσης βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ (Κράτους) περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ (δημοσίου ὑπαλλήλου). Ἐπικαλεῖται δὲ ἡ ἀπόφασις πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀπόψεώς της καὶ τὸ ἄρθρον 50 ἐδ. 4 τοῦ ν. 3713|1928 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ Ἄρειος Πάγος ἀντλεῖ πρόσθετον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς διὰ τῆς κρινομένης ἀποφάσεως ἐξενεχθείσης γνώμης, ὅτι ἡ ἀκυρωθεῖσα ἀπόλυσις σώζεται ὡς δήλωσις βουλήσεως ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυθέντος καὶ μετὰ ἔτι τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀκυρώσεως τῆς ἀπολύσεως παρὰ τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας, ἀφοῦ τοῦτο ἔχει ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ διαληφθὲν ἄρθρον τοῦ ὀργανισμοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας ἀπαιτοῦν θετικὴν ἐνέργειαν τῆς Διοικήσεως, διαπιστοῦσαν συμμόρφωσίν της πρὸς τὸ ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Σ.Ε. ἀπορρέον δεδικασμένον, ἤτοι ἀπαιτεῖται πρὸς ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ Δημοσίου πρόσκλησις τοῦ ἀπολυθέντος πρὸς προσφοράν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἡ ἀπόφασις ἐν τούτῳ σφάλλεται, ἀποδεικνυομένου τούτου ἐξ ἐρεύνης τόσον κατὰ τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον, ὅσον καὶ τὸ Διοικητικόν.

α) Κατὰ τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον

Κατὰ τὸ ἄρθρον 180 Α. Κ. ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία θεωρεῖται μὴ γενομένη, καὶ τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὴν μερικῶς ἄκυρον δικαιοπραξίαν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὰ μέρη δὲν θὰ ἐπεχείρουν τὴν δικαιοπραξίαν ἄνευ τοῦ ἀκύρου μέρους. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, δηλ. ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρου 180, καὶ διὰ τὴν ἀκυρωσιμον δικαιοπραξίαν, ἐπιφυλασσομένων μόνον τῶν μέχρι τῆς ἀκυρώσεως δυνάμει συμβάσεως ὑπὲρ τρίτων ἐμπραγμάτων δικαίων: συνδυασμὸς 184 πρὸς 1203 καὶ 1204 Α.Κ.

Ἀφοῦ, συνεπῶς, ἡ ἀπόλυσις τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἐπέχουσα, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, καὶ δήλωσιν βουλήσεως τοῦ Κράτους περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυθέντος κρατικοῦ ὀργάνου, ἠκυρώθη, τότε αὕτη, ἤτοι ἡ ἀπόλυσις, καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐξαφανίζεται καὶ ἐκμηδενίζεται καὶ οὐδὲν σώζεται ἐκ τῆς ἀκυρωθείσης ἀπολύσεως, ἄρα οὔτε καὶ ἡ διὰ τῆς ἀπολύσεως ἐκδηλωθεῖσα βούλησις τοῦ Κράτους περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος προσφερομένων ὑπηρεσιῶν. Ἀφοῦ ἀκυροῦται ἡ πρᾶξις ἀπολύσεως, ἀκυροῦται καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς δηλώσεως βουλήσεως τοῦ Κράτους πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυθέντος κρατικοῦ ὀργάνου. Δεχόμενοι, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως παρὰ τοῦ Σ. Ἐπ. σώζεται ἡ ἀπόλυσις ὡς δήλωσις ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυθέντος σημαίνει, ὅτι δὲν δεχόμεθα τὸ δεδικασμένον τῆς ἀποφ. τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας καὶ μάλιστα, ἐφ' ὅσον τοῦτο δεσμεύει τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, λόγῳ τοῦ ὑπὸ τοῦ Σ. Ἐπ. κριθέντος καὶ προέχοντος διοικητικῆς φύσεως ζητήματος, οἷον εἶναι ἡ ἀπόλυσις δημοσίου ὑπαλλήλου, ἤτοι ὁ Ἄρειος Πάγος παρακάμπτει τὸ ἄρθρ. 50 ν. 3713, ὡς ἰσχύει τροποποιηθεὶς διὰ τοῦ νόμου 5468. (Βλ. κριτικήν μου ἐπὶ ἀποφ. Ἐφετείου Θεσ|νίκης 118|1951 ΕΕΝ ιθ' σ. 142, ἔνθα καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος). Τὸ ν' ἀκυροῦται ἡ ἀπόλυσις παρὰ τοῦ Σ. Ἐπ., νὰ ἀναπτύσσῃ ὅμως ἀποτελέσματα μετὰ τὴν ἀκυρωτικὴν ἀπόφασιν Σ.Ε., ἀπὸ τῆς ἀπόψεως, ὅτι διατηρεῖται ὡς δήλωσις βουλήσεως τοῦ Κράτους περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυθέντος, εἶναι πρᾶγμα ἀκατανόητον.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

I

Εἰς τὴν πρᾶξιν ἀνέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν πρέπει νὰ τηρηθοῦν αἱ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς ὁριζόμεναι εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» διὰ τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.) διατυπώσεις.

Ὡς γνωστόν, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας συνδέεται πρὸς τὸ ἂν ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ποία δὲ τὰ ἀσφαλιζόμενα ἤδη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πρόσωπα ὁρίζονται εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Εἰδικῶς διὰ τοὺς ἀσχολουμένους εἰς γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ἀπασχόλησις λαμβάνει χώραν εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς περιοχὰς καὶ τῶν λοιπῶν, πλὴν τῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ τῶν Τοπικῶν Διαμερισμάτων ἁπάντων τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος, ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1952 διὰ τῆς ἀπὸ 23.2.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ληφθείσης κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 (ΕΕΔ 11, 396) ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ ὅρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ὑπήγοντο ἤδη εἰς τὴν ἀσφάλισιν τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα διὰ τὴν ἐντὸς τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τῶν προμνησθέντων Ὑποκαταστημάτων (Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου) ἀπασχόλησίν των καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν (δι' ὅλους κλάδους ἢ κατ' ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ κλάδος ἀνεργίας) ἐφαρμόζεται ἡ ἀσφάλισις εἰς ἑκάστην τῶν περιοχῶν τούτων.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καταργεῖται ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1952 ἡ μέχρι τοῦδε ὑφισταμένη διάκρισις τῶν προσώπων τῶν ἀσχολουμένων εἰς γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας, ἀπὸ ἀπόψεως ὑπαγωγῆς τούτων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν, εἰς τοιούτους ἀπασχολουμένους εἰς τὰς περιοχὰς τῶν Ὑποκαταστημάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου. Τὰ πρόσωπα ταῦτα θὰ ὑπάγωνται τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις,

---

Διότι ἡ ἀκυρωθεῖσα πρᾶξις εἶναι νομικῶς νεκρὰ καὶ mortuus non revivitur. Ταῦτα πάντα εἶχον ὑπ' ὄψιν μου, ὑποστηρίζων ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τοῦ ἀναιρετηρίου μου (ὅπερ βλ. ἐν Ἐπιθ. Ἐργατικοῦ Δικαίου, τόμος 11ος, σ. 415), ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς ἔχει, μετὰ τὴν ἀκυρωτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Σ. Ἐπ., καθ' ὃ θεωρούμενος «μηδέποτε ἀπολυθείς», νὰ συνεχίσῃ τὴν προσφορὰν τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον ὑπηρεσιῶν του, ὅπερ ὅμως δὲν ἔπραξεν ὁ ἀναιρεσίβλητος. Ὁ τυχὸν ἰσχυρισμὸς ὅτι τὰ ἄρθρα τὰ διαληφθέντα τοῦ Α.Κ. δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀκυρώσεως τῆς ἀπολύσεως παρὰ τοῦ Σ.Ε. δὲν εὐσταθεῖ, διότι τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον εἶναι ἡ κρηπὶς καὶ τοῦ Δημοσίου Δικαίου καὶ ἐφαρμόζεται ἐκεῖνα συμπληρωματικῶς, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκειται ἡ τοιαύτη ἐφαρμογὴ ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας φύσεως τῆς τοιαύτης περιπτώσεως καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ σημερινοῦ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ (πρβλ. *Valine*, Manuel élementaire du droit administratif, 1946, σ. 7 in fine καὶ σελὶς 18).

β) Κατὰ τὸ Διοικητικὸν Δίκαιον

Κατὰ τὸ ἄρθρον 50 α' τοῦ νόμου 3713, ὡς ἰσχύει τροποποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ νόμου 5468, ἡ ἀκυρωτικὴ ἀπόφασις τοῦ Σ.Ε. *ἰσχύει erga omnes* καὶ ὄχι μόνον ἔναντι τῶν διαδίκων. Τοῦτο εἶναι ἐκδήλωσις καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ἀντικειμενικῆς φύσεως τῆς ἀκυρωτικῆς διαδικασίας καὶ τῆς ἀπολύτου φύσεως τῆς διοικητικῆς ἀκυρότητος, καθ' ὃ ἀναγομένης εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν. (Βλ. τὰς παραπομπὰς καὶ ἀνάπτυξιν μου εἰς τὴν μνησθεῖσαν ὡς ἄνω κριτικὴν ἐν ΕΕΝ ἰθ', σ. 142). Ἐκ τῆς τοιαύτης φύσεως τῆς ἀκυρότητος, τῆς ἀπαγγελθείσης ὑπὸ τοῦ Σ.Ε. τῆς περὶ ἀκολούθου πράξεως τοῦ κρατικοῦ ὀργάνου (ἀναιρεσιβλήτου), προκύπτει ἔτι μᾶλλον τὸ ριψοκίνδυνον συμπέρασμα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις τοῦ Σ.Ε. ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, δὲν ἀπαιτεῖται πρᾶξίς τις τῆς Διοικήσεως περὶ τυπικῆς ἀκυρώσεως τῆς ἀκυρωθείσης πράξεως, ἤτοι διάταγμα ἀνακαλοῦν τὴν ἐπιτυχῶς προσβληθεῖσαν πρᾶξιν ἐνώπιον τοῦ Σ.Ε. [Βλ. *Παπαφράγκου*, Πορίσματα ἐκ τῶν ἀποφ. Σ.Ε., 1935, σ. 226—227 ἔνθα καὶ νομολογία]. Ἡ ἀκυρωθεῖσα ἀπόφασις οὔτε νὰ ἐκτελεσθῇ] πλέον δύναται καὶ δὲν παράγει οὐδὲν νόμιμον ἀποτέλεσμα [*Valine* op. cit. σ. 129]. Καὶ ἂν ἔτι ἡ ἀκυρωθεῖσα πρᾶξις τῆς Διοικήσεως παρέσχε τὴν βάσιν ποινικῆς διώξεως καὶ δικαστικῆς καταδίκης, ἐφ' ὅσον δὲν ἐχομεν δεδικασμένον, τότε καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη θεωρεῖται ὡς μὴ συντελεσθεῖσα (considéré comme non avenue) [Βλ. Cour de Cassation (criminelle) τῆς 8 Ἀπριλίου 1943]. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐνέργεια τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Σ.Ε.

Ὅτι τέλος οὐδὲν σπέρμα νομικῆς ἰσχύος διατηρεῖται ἐν τῇ ἀκυρωθείσῃ παρὰ τοῦ Σ.Ε. πράξει προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὅτι πᾶσα περαιτέρω δικαστικὴ προσβολὴ τῆς πράξεως ταύτης εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐλλείψει ἀντικειμένου [Conseil d' Etat τῆς 12 Φεβρουαρίου 1927].

Μετὰ ταῦτα ἡ διὰ τῆς κρινομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσα γνώμη εἶναι ἀπορριπτέα.

ὑπὸ τὰς ὁποίας ὑπάγονται καὶ οἱ λοιποὶ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἀσχολοῦνται εἰς ἐξειδικευμένας γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας ἢ εἰς ἁπλᾶς γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς τοιαύτας (ἐργάται γῆς κλπ.) καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ ἀπασχόλησίς των λαμβάνῃ χώραν ἐντὸς τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος ἢ Τοπικοῦ Παραρτήματος ἢ ἐντὸς οἰκοδομικῶν σχεδίων τῶν πόλεων, αἵτινες εἶναι ἕδραι Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος.

Βασικὴ ὅμως προϋπόθεσις εἶναι τὰ περὶ ὧν πρόκειται πρόσωπα νὰ παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἔναντι ἀμοιβῆς, ἡ γεωργική, δασικὴ ἢ κτηνοτροφικὴ ἐργασία των νὰ εἶναι ἐξηρτημένη καὶ νὰ παρέχηται ἐπ' ἀμοιβῇ, ἡ δὲ ἀπασχόλησίς των νὰ λαμβάνῃ χώραν ἐντὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑποκαταστήματος ἢ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Ἱδρύματος.

Οὕτω δὲν θέλουσιν ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν πρόσωπα, μὴ παρέχοντα κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρεχομένη ἐργασία των εἶναι ἐξηρτημένη (ὡς π.χ. κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀγρόται, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν ἰδίων κτημάτων καὶ εὐκαιρικῶς μόνον ἀσχολούμενοι εἰς ἐξηρτημένην ἐργασίαν) (Ἐγκύκλ. 73|1952 Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., εἰς Δελτίον Ι.Κ.Α., Τεῦχος 3, 1952, σελ. 139 ἑπ.).

Πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἰσχυε τὸ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 964), καταργηθὲν διὰ τοῦ ἄρθρ. 60 Α.Ν.1846|1951.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ τότε Ταμείου Ἀνεργίας, συγχωνευθέντος πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὑπήγοντο ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπησχολοῦντο εἰς περιφερείας, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἠσφαλίζοντο παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας. (Περὶ τοῦ νέου κύκλου προσώπων ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 βλέπε καὶ τὰς Α.Π. 157|1952, ΕΕΔ 11, 474, Α.Π. 297|1952, ΕΕΔ 11, 646).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ν. 694|1937 τὰ πρόσωπα, τὰ ἀσχολούμενα εἰς γεωργικάς, δασικὰς ἢ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας, ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἀπασχόλησις ἐλάμβανε χώραν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν (βλέπε καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελμ. Νόσων, σελ. 905) καὶ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως βραδύτερον καὶ εἰς Βόλον.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα διεκρίνοντο α) εἰς τοὺς καθαρῶς ἐργάτας γῆς, τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἁπλᾶς καλλιεργητικὰς φροντίδας καὶ συλλεκτικὰς ἐργασίας, ὡς καὶ τοὺς ἀσχολουμένους εἰς καθαρῶς κτηνοτροφικὰς καὶ δασικὰς ἐργασίας, οἵτινες ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἐφ' ὅσον ἀπησχολοῦντο 1) ἐντὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ σχεδίου τῶν πόλεων, αἵτινες εἶναι ἕδραι Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ 2) ἐντὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τῶν Ὑποκαταστημάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν καὶ Βόλου καὶ β) εἰς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἐξειδικευμένας γεωργικάς, κτηνοτροφικὰς καὶ δασικὰς ἐργασίας (π.χ. κηπουροί, ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς διάφορα ἱνστιτοῦτα, εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν καλλιέργειαν καπνοῦ, καρπῶν ἢ δένδρων, τυροκόμοι κλπ.), οἵτινες ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 6298|1934, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ μισθωτοί, ἐφ' ὅσον ἀπησχολοῦντο ἐντὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑποκαταστημάτων ἢ Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ἱδρύματος (Ἐγκύκλ. 73| 1952 Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., ἔνθ' ἀνωτ.).

Διὰ τὴν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περίοδον ὑπῆρχεν ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 (ΕΕΔ 5, 283) ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς τὸν ν. 118|1945 τῶν γεωργικῶν, δασικῶν καὶ ἁλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων.

II

Ἀφοῦ, ὑπὸ τὰ ἀνωτέρω δεδομένα, κριθῇ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὅτι ὁ γεωργικὸς ἐργάτης ὑπάγεται ἤδη εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ἀκολουθεῖ, ὅτι θὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ δι' αὐτὸν ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118| 1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.) διαδικασία ἀπολύσεως μισθωτῶν, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος αὐτῆς.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ ἄνω διαδικασία συνίσταται α) νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως, β) νὰ κατα βληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς τροποποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Ν. 1058| 1930, ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἐπὶ ἐργατῶν κλπ.», ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ὀφειλομένη ἀποζημίωσις καὶ γ) νὰ ἀναγγελθῇ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως καὶ ἐντὸς προθεσμίας ὀκτὼ ἡμερῶν (ἀφ' ἧς γίνῃ ἐγγράφως) εἰς τὸ Ι. Κ. Α. καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἰσχυούσης ἤδη ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 11, 337, βλέπε καὶ Α.Π. 139|1952, ΕΕΔ 11, 518).

Ἀλλά, προκειμένου περὶ ἐργατῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον τὸ Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ. περιορίζεται μόνον ἐπὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112 ἐπιχειρήσεων (εἰς τὰς ὁποίας δὲν περιλαμβάνονται αἱ γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις) (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ. 11, 212), δὲν ἀνακύπτει ὑποχρέωσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ καὶ ἀποζημιώσεως ἐξ αὐτοῦ (οὕτω καὶ αἱ Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4113|1948, ΕΕΔ 7, 600, ὁμοίως 60|1949, ΕΕΔ 8, 192).

Ἐν τούτοις, λόγῳ τοῦ ἐπικουρικοῦ χαρακτῆρος τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε πρὸ παντὸς *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. ἔκθ. εἰσηγητοῦ Α.Κ. ἐν ΕΕΔ 9, 169), διὰ τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Κ. συμβάσεις ἐργασίας θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ., ἤτοι θὰ δοθῇ δηλαδὴ προθεσμία 15 ἡμερῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ καταγγελία συμβάσεως εἶναι ἄκυρος (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 189, ἔνθα παρατηρήσαμεν) καὶ θὰ ἀναγγελθῇ νομίμως αὕτη (ἡ καταγγελία) μετὰ τὴν νόμιμον, μετὰ 15 ἡμέρας, διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Έφαρμογή ερμηνευτικής διατάξεως άρθρου 12 § 2 Α.Ν. 1836]1951

Χρησιμοποίησις των μέχρι της ισχύος του Ν.Δ. 1196]1949 τοποθετηθέντων εις επιχειρήσεις ή Οργανισμούς δικηγόρων, κατά Ν. 751]1948, αποκλειστικώς ως δικηγόρων, ασχέτως της ύπάρξεως ή μη οργανωμένων δικαστικών τμημάτων και αδιαφόρως αν οι τοποθετηθέντες ανέλαβον διάφορον υπηρεσίαν ή ηρνήθησαν να αναλάβωσι τοιαύτην, άρκούσης της τοποθετήσεως παρά των Συμβουλίων ως δικηγόρων.—Έφαρμογή ερμηνευτικής διατάξεως άρθρ. 12 § 2 Α.Ν. 1836]1951 και επί έκκρεμών δικών.—Ίδρυσις υπό Ν. 751]1948 έξαιρετικώς μισθωτικής σχέσεως απολυομένου εφέδρου δικηγόρου.—Έφαρμογή προστατευτικών περί λοιπών εφέδρων διατάξεων.—Δικαιουμένη μισθοδοσία.

Κατέστη αντικείμενον κρίσεως και του Β' Τμήματος του Άρείου Πάγου, μετά την ύπ' άριθ. 500]1952 Α' Τμήματος (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 140), ή έννοια της διατάξεως του άρθρου 4 § β του Ν.Δ. 1196]1949, ως αύθεντικώς ηρμηνεύθη υπό του άρθρου 12 § 2 νόμου 1836]1951, καθ' ην οι μέχρι της ισχύος του άνωτέρω Ν.Δ. 1196]1949 τοποθετηθέντες παρά των οικείων Συμβουλίων δικηγόροι, κατά τον ν. 751]1948, χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς ως δικηγόροι, ασχέτως άν παρά τοις υποχρέοις, παρ' οις ετοποθετήθησαν, υφίστανται οργανωμένα δικαστικά τμήματα ή μή.

Είναι γνωστόν ότι αφορμή διά την θέσπισιν της άνωτέρω ερμηνευτικής διατάξεως υπήρξεν ή έν τη νομολογία γενομένη δεκτή γνώμη ότι προϋπόθεσις του εγκύρου διορισμού δικηγόρων, κατά τον ν. 751]1948, ήτο νά υπάρχη παρά τη επιχειρήσει ή νομικώ προσώπω κλπ. οργανωμένον δικαστικόν τμήμα. (Ούτω ή Σ.Ε. 168]1950, Όλομελ., εισηγητής *Μ. Σταυρινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 360, πρβλ και Α.Π. 108] 1951, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 459).

Θεσπισθείσης ούτω της άνωτέρω ερμηνευτικής διατάξεως, σαφώς προκύπτει, ως δέχεται και το Β' Τμήμα του Άρείου Πάγου, συμφώνων προς την γνώμην του Α' Τμήματος (βλέπε και την Α.Π. 562]1951, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 138), ή νομοθετική θέλησις νά προστατευθώσιν οι αναγκαστικώς διορισθέντες δικηγόροι ως δικηγόροι και νά εφαρμοσθή ή διάταξις ως ερμηνευτική επί πασών των εκκρεμών δικών.

Άντικείμενον της δίκης, εφ' ης ή κατωτέρω απόφασις του Άρείου Πάγου, υπήρξε καταβολή εις αναγκαστικώς διορισθέντα δικηγόρον της μισθοδοσίας του.

Άνεξαρτήτως του ότι και εις τας περιπτώσεις, καθ' ας ή αντιμισθία του δικηγόρου έχει παγίως κατά μήνα συμφωνηθή, δέν εφαρμόζονται αί περί εκδικάσεως δικηγορικών αμοιβών διατάξεις του Κώδικος περί Δικηγόρων (βλέπε *Ι. Αποστολοπούλου*, Ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, εκδ. γ', σελ. 31, Α.Π. 210]1937, Δικ. 9, 684), κατά την διάταξιν του άρθρου 6 § 2 του ν. 751]1948 ή εκδίκασις των εξ αύτου προκυπτουσών διαφορών ενεργείται κατά τας διατάξεις του ν. ΓΨΟΔ', ως ετροποποιήθη μεταγενεστέρως, αναλόγως εφαρμοζομένου, και συνεπώς και ή αξίωσις του κατά ν. 751]1948 διορισθέντος δικηγόρου εκδικάζεται κατά την άνω διαδικασίαν δι' αγωγής.

Ή αρεοπαγιτική απόφασις, διά νά στηρίξη την διά τους άνω λόγους ορθήν αύτην άποψιν, σκέπτεται, ότι ο Νομοθέτης του ν. 751]1948 επέτρεψεν εξαιρετικώς την ίδρυσιν εμισθωτικής σχέσεως» του απολυομένου εφέδρου δικηγόρου, προστατευτέας υπό των αύτων νομικών διατάξεων, αίτινες διέπουσι και τους λοιπούς διά την προστασίαν του ν. 751]1948 τελούντας απολυομένους εφέδρους, εν γνώσει τελών, ότι οι δικηγόροι, ως ασκούντες δημόσιον λειτούργημα, δέν ήδύναντο νά καταστώσι μισθωτοί.

Άν όμως τούτο τεθή ως δεδομένον, ότι δηλαδή εξαιρετικώς ο ν. 751]1948 ίδρύει και διά τον δικηγόρον σχέσιν μισθωτού, τότε θά έπρεπε νά εφαρμοσθή και ή διάταξις του άρθρου 8 § 8 του ν. 751]1948, καθ' ην το δυνάμει αύτου προσλαμβανόμενον προσωπικόν υπάγεται, όσον αφορά την μισθοδοσίαν κλπ. υπό το αύτο καθεστώς, υπό το οποίον υπάγεται και το υπόλοιπον προσωπικόν της υπηρεσίας ή επιχειρήσεως, δυνάμει νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, συλλογικών συμβάσεων ή εσωτερικών κανονισμών κλπ.

Το ζήτημα όμως άν ο δικηγόρος συνάπτη σχέσιν εξηρτημένης εργασίας, μέ την έντεύθεν συνέπειαν εφαρμογής των εργατικών νόμων, λύεται αρνητικώς (βλέπε την πρόσφατον Πρωτοδικείου Άθηνών 5661]1952, εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 648, *Ι. Αποστολοπούλου*, Ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, έκδ. 3η, § 34 και νομολογίαν εν σημ. 2, πρβλ. όμως και *Κ. Κανκάν*, Ένοχ. Δίκ. υπ' άρθρα 648

—643, σελ. 273) καὶ ἑπομένως ὁ μισθὸς αὐτοῦ, ἐλλείψει εἰδικῆς ἐν τῇ ν. 751|1948 καὶ τοῖς ἑπομένοις ρυθμίσεως, θὰ ρυθμισθῇ κατὰ τὸ ἄρθρ. 653 Α.Κ. περὶ καταβολῆς τοῦ εἰθισμένου μισθοῦ, ὡς δέχονται καὶ τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας (βλέπε τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 52|1952, Πρωτοδίκης *Α. Μαλαφέκας*, ΕΕΔ 11, 209, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5661|1952, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 648).

Ἀρείου Πάγου 314|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τζαννετάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Σιδέρης, Ι. Παπανικολόπουλος

Ἡ ὑπόθεσις φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 500 (1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 4635 (1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις, ἤτοι ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § β' τοῦ Ν.Δ. 1196 (1949) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ νόμου 751(1948) κλπ.», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ ν. 1836|1951, καθ' ἣν καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος ταύτης (τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949) τοποθετηθέντες παρὰ τῶν οἰκείων συμβουλίων δικηγόροι, ὡς τοιοῦτοι, χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόροι, ἀσχέτως ἂν παρὰ τοῖς ὑποχρέοις, παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα ἢ μή», σαφῶς προκύπτει, ὅτι καθιεροῦται ὑποχρέωσις πάσης ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ ν. 1836 (1951) ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ὅπως χρησιμοποιήσῃ τοὺς παρὰ τῶν οἰκείων συμβουλίων τοποθετηθέντας παρ' αὐτῇ δικηγόρους ὡς τοιούτους μόνον ὡς δικηγόρους, ἀδιαφόρως ἂν οὗτοι ἀνέλαβον διάφορον ὑπηρεσίαν ἢ ἠρνήθησαν νὰ ἀναλάβωσι τοιαύτην, ἀρκοῦντος διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ γεγονότος ὅτι ἐτοποθετήθησαν παρὰ τῶν οἰκείων συμβουλίων ὡς δικηγόροι.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων μετ' ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 834 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, εἰς ἣν κατάστασιν ἦσαν οὗτοι πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, ἐξεταστέα τυγχάνει ἡ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1950 ἔφεσις τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 479|1950 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν δικάζοντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 11ης Νοεμβρίου 1949 ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, διώκουσα τὴν καταβολὴν μηνιαίου μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 750 χιλ. κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 19 Αὐγούστου—30 Νοεμβρίου 1949 διὰ προσενεχθεῖσας ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας, ὡς δικηγόρου πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν, παρ' ἣ ἐτοποθετήθη ὡς τοιοῦτος παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, βάσει τοῦ ν. 751|1948.

Διὰ τοῦ προεκτεθέντος ἄρθρου 12 § 2 τοῦ ν. 1836(1951), ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τὸ ἄρθρον 4 § β' τοῦ Ν.Δ. 1196(1949) καὶ σκοπήσαντος νὰ ρυθμίσῃ τὴν θέσιν τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος του τοποθετηθέντων δικηγόρων ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβουλίων σαφῶς νοεῖται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως τοῦτο ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ πασῶν τῶν δικῶν τῶν ἐκκρεμῶν εἰς οἱονδήποτε βαθμόν, παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 776 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐπιφέρον συνεπῶς καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῶν διὰ τελεσιδίκων ἀποφάσεων κριθέντων, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούει πρὸς οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, διότι ἄλλως θὰ ἐστερεῖτο πάσης ἐννοίας ἡ τοιαύτη διάταξις. Ὅθεν ὁ πρῶτος καὶ τρίτος λόγοι ἐφέσεως, καθ' οὓς α) ἡ ὑπόθεσις ἦτο ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ β) παρήχθη δεδικασμένον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 166 (1950) ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας αὐτοῦ, ἀποφανθείσης, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τότε ἰσχύοντος ἄρθρου 4 § β τοῦ Ν.Δ. 1196 (1949), ἄκυρον τὴν πρᾶξιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς διωρίσθη παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ὁ ἐφεσίβλητος, καθ' ὃ μέρος αὕτη καθώρισεν εἰδικώτερον τὴν παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἀσκηθησομένην παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπηρεσίαν, ὡς δικηγόρου, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐκ τῶν προεκτεθεισῶν διατάξεων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης, σκοπῶν νὰ ὑπαγάγῃ καὶ τοὺς στρατευθέντας δικηγόρους εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν. 751(1948) πρὸς ἐπαγγελματικὴν των ἀποκατάστασιν, ἐν γνώσει δὲ τελῶν, ὅτι οὗτοι, ὡς ἀσκοῦντες δημόσιον λειτούργημα, δὲν ἠδύναντο νὰ καταστῶσι μισθωτοί, ἐπέτρεψεν, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐξαιρετικῶς, τὴν ἵδρυσιν μισθωτικῆς σχέσεως τοῦ ἀπολυομένου ἐφέδρου δικηγόρου, προστατευτέας ὑπὸ τῶν αὐτῶν νομικῶν διατάξεων, αἵτινες διέπουσι καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ν. 751(1948) τελοῦντας ἀπολυομένους ἐφέδρους. Ὀρθῶς ἄρα περὶ τούτου ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τῆς ἐκκαλούσης, ἰσχυριζομένης ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς διωκομένη ἀμοιβὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔδει νὰ αἰτηθῇ διὰ πίνακος καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΞΟΔ', δι' ὅπερ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγος.

Μὴ ὑφισταμένης συλλογικῆς συμβάσεως ἢ νομικῆς διατάξεως, καθοριζούσης τὸν προσήκοντα εἰς δικηγόρον, ὡς ὑπάλληλον, μηνιαῖον μισθόν, ὀρθῶς ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, κατ' ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἐκρίθη ὡς βεβαιωθὲν ὅτι ὁ μισθός, τὸν ὁποῖον ἀνὴρ ἀγαθὸς θὰ κατέβαλλεν εἰς τὸν ἐφεσίβλητον δικηγόρον, μὴ ἔχοντα δεδοκιμασμένην ἱκανότητα καὶ πεῖραν, δέον νὰ καθορισθῇ εἰς δραχμὰς 750.000 μηνιαίως διὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀπὸ 19 Αὐγούστου—30 Νοεμβρίου 1949 χρονικὸν διάστημα. Εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος λόγος ἐφέσεως, ὡς μὴ βάσιμος.

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Διορισμὸς δικηγόρου εἰς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου καὶ μισθοδοσία

Τελείωσις ἀναγκαστικῆς σχέσεως, κατ' Α.Ν 1836|1951, διὰ μόνης ἀποφάσεως Συμβουλίου καὶ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ. — Οὐχὶ ἀναγκαία ἡ τήρησις ἄλλων διατυπώσεων, διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης, δημοσιεύσεως διορισμοῦ εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, ὁρκίσεως, προκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. — Καθορισμὸς δικαιουμένης μισθοδοσίας δικηγόρου.

Σχετικὸν πρὸς τὴν ἀνωτέρω, σελ. 668, ἀρκοπαγιτικὴν ἀπόφασιν εἶναι τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠσχολήθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπικυρώσασα τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 55|1952 (Πρωτοδίκης *Α. Μαλαφέκας*, ΕΕΔ 11, 540).

Πρόκειται περὶ διορισμοῦ δικηγόρου, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ», κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 2113|1952 (ΕΕΔ 11, 601) εἰς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, οἷον εἶναι τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Συμβολαιογράφων.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἐπικυροῦν τὴν ὁμοίως σκεφθεῖσαν πρωτόδικον, δέχεται ταῦτα:

α) Ὅτι διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 διορισμοῦ καὶ τὴν σύστασιν οὕτω ἀναγκαστικῆς σχέσεως ἀπαιτεῖται μόνον ἡ ἔκδοσις τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀποφάσεως. (Οὕτω καὶ αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1800|1952, Πρωτοδίκης *Σ. Διομαντάκος*, ΕΕΔ 11, 541, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1071|1952, Πρωτοδίκης *Χ. Καλαποδέας*, ΕΕΔ 11, 439, ὑπ' ἀριθ. 1|624|1952 Γνωμοδοτήσεις Νομικοῦ Συμβουλίου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας *Τρ. Κοντογιαννοπούλου*, ΕΕΔ 11, 122, ἀντίθετος πλειοψηφία Νομικοῦ Συμβουλίου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 124|92|1952 Γνωμοδοτήσει του, ΕΕΔ 11, 275). (Βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 275 ἑπ.).

β) Ὅτι διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ οὕτω ἀναγκαστικῶς διοριζομένου δικηγόρου, ἐλλειπούσης ἄλλης ρυθμίσεως, θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 653 Α.Κ. περὶ καταβολῆς τοῦ εἰθισμένου μισθοῦ (οὕτω, ὡς σημειοῦμεν ἀνωτέρω, καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 5661|1952 τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 648), ἀποκλειομένης, κατὰ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, τῆς ἀμοιβῆς καθ' ἑκάστην ὑπόθεσιν (παραλλάσσουσαι αἱ ὑπ' ἀριθ. 1|624|1952, ΕΕΔ 11, 122 καὶ 124|92|1952, ΕΕΔ 11, 276 Γνωμοδοτήσεις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου).

Ἡ ἄποψις αὕτη τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι καὶ καθ' ἡμᾶς ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ἀφοῦ, ἄλλως, μὴ ὑποκειμένης παρὰ τῷ ὑποχρέῳ εἰς πρόσληψιν ἐργασίας, θὰ συνέβαινε νὰ κατέληγε ἀκώδης ἡ νομοθετικὴ προστασία, ἡ ὁποία φθάνει εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν σύστασιν σχέσεως, ἀδιαφόρως ὑπάρξεως ἀνάγκης δι' αὐτήν, ὡς οἷονεὶ ἐμπορικὸν βάρος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὑπερτέρου κοινωνικοῦ σκοποῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6035|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΙΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀδαμόπουλος, Χ. Σαππᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1836|1951 πᾶς διορισμὸς εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δήμους καὶ κοινότητας εἶναι ἄκυρος, ἐὰν εἰς τὴν περὶ διορισμοῦ ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ δὲν ἀναγράφεται, ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Ἐκ τοῦ προσαγομένου δῆμος καὶ ἐπικαλουμένου ὑπ' ἀριθ. 44143 τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1951 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐπέχοντος θέσιν ἀποφάσεως ὑπουργικῆς περὶ διορισμοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς δικηγόρου παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι, ἔχοντι τὴν ἰδιότητα νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου (ἄρθρον 2 τοῦ ν. 879|1937), προκύπτει, ὅτι ἐτηρήθη ἡ ἐπιταγὴ τοῦ ὡς ἄνω νόμου. Εἰδικώτερον τὴν ἀπαίτησιν ταύτην ὡς ἰσοδύναμος καλύπτει ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει ἀναγραφὴ ὅτι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐγένετο κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 § 3, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 1836|1951. Ὅθεν ὁ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου προϋποθέσεως στηριζόμενος πρῶτος λόγος ἐφέσεως ἀπορριπτέος ἀποβαίνει.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 § 3 καὶ 5, 4 § 4 καὶ 13, 7 § 1 καὶ 9 § 2 τοῦ ἠγηθέντος ν. 1836|1951 σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν παρὰ τοῖς νομικοῖς προσώποις δημοσίου δικαίου τοποθετουμένων ὑπαλλήλων, ὡς καὶ δικηγόρων, κατ' ἄρθρον 3 § 3 ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένων προσώπων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰμὴ αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τούτου καθοριζομένων ὡς ἀναγκαίων ὅρων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ περὶ τοποθετήσεως καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ περὶ διορισμοῦ. Οὕτω διὰ μόνων τῶν ἀποφάσεων τούτων δημιουργεῖται ἀφ' ἑνὸς δικαίωμα τῶν τοποθετουμένων ὑπαλλήλων καὶ δικηγόρων πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως, εἰς ἣν τοποθετοῦνται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀντίστοιχος ὑποχρέωσις τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΚΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Δικαστικὸς ἔλεγχος διοικητικῶν πράξεων καὶ τελείωσις διορισμοῦ κατ' ἄρθρον 4 Α. Ν. 1836|1951

Ἐξέτασις ὑπὸ τακτικῶν δικαστηρίων παρεμπιπτόντως κύρους καὶ νομιμότητος διοικητικῶν πράξεων, ἐρευνώντων ἂν αὗται ἐγένοντο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης εἰς τὴν Διοίκησιν ἐξουσίας.—Συμπλήρωσις κενῶν θέσεων διὰ προσλήψεως ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, κατ' ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836|1951. —Ἀναγκαία, μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου, καὶ ἡ τήρησις διατυπώσεων ὁριζομένων ὑπὸ ἰσχυόντων νόμων ἢ ὀργανισμῶν.— Τοποθετήσεως προσώπου ἐκ τῶν ἐν τῷ Α.Ν. 1836|1951 εἰς Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πατρῶν εἶναι τοποθετήσεως προσώπου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ» (ΕΕΔ 10, 581) εἰς Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον, πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου.

Προέκυψεν ἐν προκειμένῳ τὸ ζήτημα, ἂν διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου περὶ τοποθετήσεως προσώπου εἰς τὴν κενήν, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, θέσιν τελειοῦται ὁ διορισμὸς καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ τοποθετηθέντος ἡ πρὸς μισθοδοσίαν ὑποχρέωσις.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, στηριζόμενον εἰς τὰς ἐπικαλουμένας ὑπ' αὐτοῦ διατάξεις τοῦ νόμου(1836|1951) ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς, δεχόμενον ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ ὁ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις διορισμὸς τῆς Ὑπηρεσίας.

Ὡς ἔχει διατυπωθῇ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, εἰδικῶς περὶ τῆς καταλήψεως τῶν κενῶν θέσεων τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Κεινωφελῶν Ἱδρυμάτων κλπ., αὕτη φαίνεται νὰ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου.

Προκειμένου ὅμως περὶ τοποθετήσεων κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἤτοι ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ καὶ προκειμένου περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 3 ἀναγκαστικῆς προσλήψεως δικηγόρου εἰς τὰ ἀναφερόμενα ἐν αὐτῷ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ. (καὶ τοιαύτη ἡ περίπτωσις τῆς ἀνωτέρω, σελ. 669, δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου

ἐκ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὑποχρεώσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ καταβολὴ μισθοῦ. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὑπὸ τοῦ νόμου 1836|1951 δὲν ἀπαιτοῦνται ἕτερα στοιχεῖα καὶ προϋποθέσεις διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς προσλήψεως, δὲν ἦτο ἀναγκαῖον, ὅπως τηρηθῶσιν ἐν προκειμένῳ αἱ περὶ διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ἐφεσιβλήτου διατυπώσεις τοῦ ν. 516|1948, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ΜΘ' ψηφίσματος, οὐδ' ἀπῃτεῖτο περαιτέρω, ὅπως δημοσιευθῇ ὁ διορισμός του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπακολουθήσῃ ἡ ὁρκισις αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Ἀναγκ. Νόμων 117|1945 καὶ 1016|1947 καὶ οἱ ἀντιθέτοι δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι ἐφέσεως εἶναι μὴ νόμιμοι καὶ ἀπορριπτέοι (πρβλ. Α.Π. 471|1951, ΕΕΔ 11, 39).

Ἀληθῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 5 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1836|1951, καθ' ἣν ἡ μισθοδοσία τῶν τοποθετουμένων κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ διέπεται ὑπὸ τῶν νόμων, διαταγμάτων, εἰδικῶν κανονισμῶν καὶ συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς δικηγόρου, ἐφ' ὅσον οὔτε ὁ συστατικὸς νόμος τοῦ ἐκκαλοῦντος, οὐδ' ὁ ὀργανισμὸς αὐτοῦ προβλέπουσι περὶ θέσεως νομικοῦ συμβούλου ἢ δικηγόρου καὶ μισθοδοσίας τούτων. Ἐξ αὐτῆς ὅμως ἐναργῶς προκύπτει, ὅτι βούλησις τοῦ νομοθέτου εἶναι, ὅπως καὶ ὁ τοποθετούμενος ὡς δικηγόρος λαμβάνῃ παγίαν ἀμοιβὴν κατὰ μῆνα, διὰ τὸν κανονισμὸν τῆς ὁποίας ἀνεφέρθη ἁπλῶς εἰς διατάξεις, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου. Οὕτω πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν Ἀναγκ. Ν. 1836|1951 τοποθετουμένων δικηγόρων διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν θὰ ληφθῇ ἀναλόγως ὑπ' ὄψιν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 653 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἥτις εὑρίσκει πλήρες ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ. Αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων, αἱ ρυθμίζουσαι τὸν τρόπον ἀμοιβῆς τούτων κατὰ ὑπερασπιζομένην δικαστικὴν ὑπόθεσιν, δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσιν ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων δικηγόρων. Τοῦτο δὲ διότι οὗτοι συνδέονται μετὰ τοῦ παρ' ᾧ τοποθετοῦνται νομικοῦ προσώπου διὰ συμβάσεως, ἥτις προϋποθέτει παγίαν ἀντιμισθίαν, τοῦθ' ὅπερ καὶ ὁ Κώδιξ περὶ δικηγόρων ἀναγνωρίζει εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διὰ συμβάσεως παροχῆς ὑπὸ δικηγόρου τῶν νομικῶν ὑπηρεσιῶν του πρὸς νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα (ἄρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Ν. 1017|1937). Κατὰ συνέπειαν ὀρθῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 653 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ κατ' ὀρθὴν περαιτέρω ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτέων καθώρισε τὸν εἰθισμένον μισθὸν αὐτοῦ ὡς δικηγόρου, εἰς δραχμὰς 300.000 κατὰ μῆνα (πρβλ. Α.Π.562|1951, ΕΕΔ 11, 138), οἱ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου τέταρτος καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ συνδεόμενος πρόσθετος πέμπτος καὶ ἕκτος λόγοι ἐφέσεως ἀπορριπτέοι κρίνονται.

δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν) δὲν ὁρίζεται εἰς τὸν νόμον ἄλλο τι διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως.

Ἡ φαινομενικὴ αὕτη ἀντινομία δὲν εἶναι πράγματι τοιαύτη, ἂν σκεφθῇ τις, ὅτι τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἐπεδίωξε νὰ ἐξοικονομήσῃ ἀμέσως θέσεις εἰς τοὺς κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Συμβουλίων διοριστέους, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ διατηρουμένου ὡς ἀναγκαιοῦντος ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ὑποχρέων προσωπικοῦ, χωρὶς νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὰ ἐκ τῶν ὑφισταμένων τυχὸν ὀργανισμῶν αὐτῶν προσόντα, ἐνῷ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἀπέβλεψεν εἰς κατάληψιν μόνον κενῶν θέσεων, κατὰ τὰς περὶ πληρώσεως αὐτῶν διατάξεις.

Ἐπὶ τοιαύτης βάσεως ἰσταται καὶ τὸ ἄρθρον 30 τοῦ «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου» Α.Ν. 1324|1949, νομοθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 1487|1950, ἐπιτάσσον τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν κλπ. διὰ τῆς προσλήψεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων προσώπων καὶ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ὑπηρεσίαν.

Πρωτοδικείου Πατρῶν 529|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. Κ. Μαρμαράς
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ι. Ρετσούλης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ζωγράφος, Γ. Γεωργόπουλος

Κατὰ συνταγματικὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τὰ τακτικὰ δικαστήρια δικαιοῦνται, ὅταν δικάζωσι ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Πολ. Δικονομίας διαφορῶν καὶ χάριν ἀναγνωρίσεως καὶ ἱκανοποιήσεως τοῦ προσβαλλομένου ἰδιωτικοῦ δικαιώματος, νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως, ἐρευνῶντα ἂν αὗται ἐγένοντο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐξουσίας, διότι ἄλλως αἱ πράξεις αὗται εἶναι ἐστερημέναι οἱασδήποτε ἐννόμου συνεπείας, λογιζόμεναι νόμῳ ἀνύπαρκτοι (Πολ. Δικονομία *Ἐδικ.* § 77 σημ. 4, 38 σημ. 3, 5, *Οἰκον.—Διβ.* § 66, *Βεγλερῆ*, Δικαστ. ἔλεγχος Διοικ. Τόμ. Α', σελ. 40, *Φραγκίστα*, Δικαστικὴ ἀνεξαρτησία σελ. 234, *Ράμμου - Glasson* II, σελ. 73, Ὁλομ. Α.Π. 49] 1945, Θέμ. ΝΣΤ', σ. 248, 204]1948, ΕΕΝ ΙΕ', σελ. 403, 282]1939, Θέμ. Ν', σελ. 749, Ἐφ. Πατρ. 62]1949, ΕΕΝ ΙΖ', σελ. 108). Κατ' ἀκολουθίαν, ἐν τῇ κρινομένῃ ὑποθέσει ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Αἰγίου, ὅστις καὶ ὡς λόγος ἐφέσεως διατυποῦται, ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς δι' ἀποφάσεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου Πατρῶν πολεμιστὴς ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐμφανιστοῦ δὲν ἔχει τὰ κατὰ τὸν ἰσχύοντα ὀργανισμὸν αὐτοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ὁριζόμενα προσόντα, δέον νὰ ἐξετασθῇ, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1836] 1951 μηδόλως προκύπτει, ὅτι ἀνετέθη ἀποκλειστικῶς ἡ κρίσις περὶ τοῦ θέματος τούτου εἰς τὸ τοπικὸν Συμβούλιον (ἴδε §§ 2 καὶ 3 ἄρθρου 4 τοῦ νόμου τούτου, πρβλ. Α.Π. 192] 1951 ἐν ΕΕΔ 10, σελ. 563, καὶ Α.Π. 581]1950 αὐτόθι, σελ. 378, ἀποφαινομένην ἀντιθέτως ἐπὶ ἀποφάσεως ποινικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἐπὶ οὐσιαστικῆς προϋποθέσεως, ἡ περὶ τῆς ὁποίας κρίσις ἀνετέθη, ὑπὸ καθεστῶς νόμου 751] 1948, εἰς τὸ τοπικὸν Συμβούλιον).

Ἐβεβαιώθη, ὅτι τὸ τοπικὸν Συμβούλιον Πατρῶν ἀν.νόμου 1836]1951 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 780]1951 ἀποφάσεώς του ἐτοποθέτησε εἰς τὸ ἐκκαλοῦν Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον Αἰγίου τὸν ἐφεσίβλητον εἰς τὴν κενὴν θέσιν τῆς ἐμφανιστρίας συνεπείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 827]1951 τῆς 11.9.1951 ἐγγράφου τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' οὗ ἐγνώρισεν εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅτι ἦτο κενὴ ἡ θέσις αὕτη. Ἡ τελευταία προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος ὀργανισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἰδρύματος ἐν ἄρθρῳ 25 στοιχ. Δ' (εἰδικευμένον προσωπικόν) καὶ ἄρθρῳ 26 (ἐν ἀρχῇ τούτου), δὲν ἀπαιτεῖται δὲ πρὸς κατάληψιν ταύτης ὡς προσὸν ἀπολυτήριον γυμνασίου (ἴδε ἄρθρ. 33, ὅπερ ἀναφέρει τὰ προσόντα τοῦ λοιποῦ εἰδικευμένου προσωπικοῦ) ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει τὸ ἐκκαλοῦν. Ἐξ ἄλλου εἶναι ἐνπειρικὲς νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ τοποθέτησις προσώπου ἄρρενος γένους, ἀντὶ τοῦ προβλεπομένου διὰ τὴν θέσιν ταύτην θήλεος, ἀποκλείεται ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ὅτι ἀποτελεῖ τοῦτο παρανομίαν. Εἶναι ἄρα ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος, ὁ σχετικὸς δεύτερος λόγος ἐφέσεως.

Τηρηθεισῶν τῶν νομίμων διατυπώσεων καὶ ὅρων διὰ τὴν τοποθέτησιν ὑπὸ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐφεσιβλήτου πολεμιστοῦ εἰς τὸ ἐκκαλοῦν Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον Αἰγίου, κατὰ τὸ ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, ἐρευνητέον ἐστὶ περαιτέρω, ἐὰν διὰ μόνης τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, τῆς κοινοποιήσεως ταύτης εἰς τὸ ὑπόχρεον νομικὸν πρόσωπον καὶ τῆς ἐμφανίσεως εἰς αὐτὸ τοποθετηθέντος πολεμιστοῦ τελειοῦται ἡ ἀναγκαστικῶς καταρτιζομένη μίσθωσις ἐργασίας. Ὁ νέος ἀ.ν. 1836]1951, ρυθμίσας συστηματικώτερον τὰ τῆς προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, καθώρισε δύο κατηγορίας ὑποχρέων προσώπων πρὸς πρόσληψιν αὐτῶν. Εἰς τὴν πρώτην ἐκ τούτων περιέλαβε τὰς ἰδιωτικὰς ἐν γένει ἐπιχειρήσεις καὶ ἐθέσπισε ἐν ἄρθρῳ 3 εἰδικὰς διατάξεις ὡς πρὸς τὰς προϋποθέσεις καὶ τρόπον τοποθετήσεως καὶ διορισμοῦ εἰς ταῦτα τῶν πολεμιστῶν. Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν περιέλαβεν ἐργοδότας ὁμοίας ἐπίσης φύσεως, ἤτοι τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας, τὰ Ν.Π.Δ.Δ., τὰς δημοσίας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀσκοῦνται ὑπὸ μορφὴν ἀνων. ἑταιρίας, καὶ τὰς Τραπέζας, διὰ τὰ ὁποῖα πρόσωπα εἶναι γνωστόν, ὅτι ἰσχύουν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπ' αὐτῶν πρόσληψιν τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ των, ἕτεραι εἰδικαὶ διατάξεις νόμων καὶ ὀργανισμῶν, τὰς ὁποίας δὲν ἠθέλησε ὁ νόμος νὰ θίξῃ. Διὰ τὴν τοποθέτησιν πολεμιστῶν εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα ὡρίσθη, μεταξὺ ἄλλων, ἐν μὲν τῇ § 4 ἄρθρου 4, ὅτι ὁ διορισμὸς αὐτῶν, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ διαγωνισμός, μετὰ τὴν ἀπό-

φασιν τοῦ συμβουλίου διενεργεῖται παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ ὑποχρέου, τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων, διὰ δὲ τῆς § 1 ἄρθρου 9 ὁρίζεται, ὅτι πᾶς διορισμὸς εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, Ν.Π.Δ.Δ., Δήμους καὶ Κοινότητας εἶναι ἄκυρος, ἐὰν εἰς τὴν περὶ διορισμοῦ ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ δὲν ἀναγράφεται, ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ σχέσις ἀναγκαστικῆς μισθώσεως ἐργασίας διὰ ταῦς τοποθετουμένους δὲν θεμελιοῦται μόνον διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου καὶ τῆς προσελεύσεως ταῦ προστατευομένου παρὰ τῷ ὑποχρέῳ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν προσθέτων διατυπώσεων, τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων νόμων ἢ ὀργανισμῶν, ἀναλόγως τῆς φύσεως τοῦ ὑποχρέου προσώπου (Δημόσιον, Δῆμος, Ν.Π.Δ.Δ.). Ταῦτα συνάγονται ἀνενδοιάστως ἐκ τῶν φράσεων τῆς § 4 ἄρθρου 4 «τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων» καὶ τῆς τοιαύτης § 1 ἄρθρου 9 «ἐὰν εἰς τὴν περὶ διορισμοῦ ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ...». Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐν § 2 τοῦ ἄρθρου 9 ἐξηρέθησαν τῆς ποινικῆς διώξεως οἱ ἐκπρόσωποι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, Ν.Π.Δ.Δ., ἐνῷ αἱ κυρώσεις αὗται ἐπεβλήθησαν ὁπωσδήποτε διὰ πάντα τὰ λοιπὰ ὑποχρεα πρόσωπα τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4, τὰ μὴ συμμορφούμενα πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν συμβουλίων. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δικαιολογεῖται προδήλως ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι οἱ προϊστάμενοι τῶν προσώπων τούτων κωλύονται εἰς ἄμεσον συμμόρφωσιν πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῶν συμβουλίων, ὡς ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης τηρήσεως τῶν κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν προσθέτων διατυπώσεων πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ διοριζομένου καὶ τῆς καταβολῆς αὐτῷ μισθοῦ. Ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἡ θέσις τῆς ἐμφανιστρίας ἢ ἐμφανιστοῦ ὡς ἀναφερομένη εἰς τὸν ὀργανισμὸν (ἄρθρ. 25 καὶ 26) τοῦ ὑποχρέου ἐκκαλοῦντος Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Αἰγίου ὡς τοιαύτη τακτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι καὶ τοιαύτη δημοτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. β' τοῦ ν. 1726/1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως δημοτικῶν ὑπαλλήλων». Διὰ τῶν ἄρθρων 16 ἐδ. β' καὶ 17 τοῦ τελευταίου νόμου θεσπίζεται, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων τῶν Δήμων διορίζονται δι' ἀποφάσεως τῆς ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ πρᾶξις δὲ τοῦ διορισμοῦ, πρὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν διοριζόμενον, δημοσιεύεται εἰς τὴν Ε.Κ. ἐν περιλήψει, μνημονευούσῃ τὰ ἐν § 1 ἄρθρου 17 ἀναφερόμενα στοιχεῖα, διὰ δὲ τῆς § 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ὁρκωμοσία, οὔτε ἀνάληψις ὑπηρεσίας, οὐδὲ καταβολὴ μισθοῦ, ἐὰν τὸ ἔγγραφον τῆς κοινοποιήσεως δὲν μνημονεύῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ φύλλου Ε.Κ., ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθη ἡ περίληψις τῆς πράξεως. Παραλλήλως πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας ἰσχύουν αἱ τὰς αὐτὰς διατυπώσεις ἐπιβάλλουσαι διατάξεις τοῦ Α. Ν. 972/1937, ὡς ἡ § 6 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου τούτου αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη δι' ἄρθρου μόνου Ν.Δ. 1205/1942, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ν. 514/1943, ἄρθρ. 7, καὶ ν. 1771/1945, ἄρθρ. § 1, 3 καὶ 5 (ἴδε ἐδ. β' § 2 ἄρθρου 17 ν. 1726/1951). Ἐφ' ὅσον ὅθεν πρὸς τελείωσιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) ἔδει νὰ τηρηθοῦν ἐπὶ πλέον καὶ αἱ μνηοθεῖσαι διατυπώσεις, δὲν ἱδρύεται ὑποχρέωσις (ἀστικὴ εὐθύνη) τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοτικοῦ Νοσοκομείου διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας εἰς τὸν τοποθετούμενον, ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος προσῆλθε παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, τῆς σχετικῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 μὴ ἐχούσης ἐφαρμογὴν εἰδικῶς διὰ τὸ ἐκκαλοῦν, ὅπερ ἀποτελεῖ ἓν τμῆμα τῆς Δημοτικῆς Ὑπηρεσίας, ὡς μὴ συμβιβαζομένης πρὸς τὰς μνησθείσας εἰδικωτέρας διατάξεις § 4 ἄρθρου 4 καὶ § 1 ἄρθρου 9 τοῦ ἰδίου νόμου (ἴδε σύμφωνον γνωμοδότησιν Νομ. Συμβούλου τοῦ Κράτους ἐν ΕΕΔ 11, σελ. 122, ὡς καὶ ὑπ' ἀριθ. 241 τῆς 3.7.1951 ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν). Κατὰ ταῦτα ἡ διατυπουμένη διὰ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1951 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀξίωσις πρὸς πληρωμὴν αὐτῷ μισθοῦ τριῶν μηνῶν, ἤτοι διὰ χρόνον μετὰ τὴν κατὰ τὴν 27 Ὀκτωβρίου 1951 προσέλευσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκκαλοῦν Νοσοκομεῖον πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1951, δὲν ἐρείδεται εἰς τὸν νόμον, ἀφοῦ βεβαιοῦται, ὅτι αἱ ὡς ἄνω πρόσθετοι διατυπώσεις ἐτηρήθησαν ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 20/1952 προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορριφθῇ δὲ καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ὑποχρέωσις Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, κατ' Α.Ν. 1836|1951

Συνταγματικότης Α.Ν. 1836|1951 — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ὑποχρέωσιν ἀναγκαστικῆς προσλήψεως, κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1836|1951, ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ τῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, οἷον τὸ θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός».— Ὑποχρέωσις μόνον εἰς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, κατ' ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836|1951, καὶ εἰς πρόσληψιν δικηγόρου, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 αὐτοῦ.

Θέμα τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶναι, ἂν εἷς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 586) ὑποχρέους πρὸς πρόσληψιν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀναλόγως τοῦ παρ' αὐτοῖς ὑπηρετοῦντες προσωπικοῦ, ὑπόκεινται καὶ τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα. (Πρόκειται περὶ τοῦ θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός», κριθέντος ἤδη ὡς νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου, Σ.Ε. 25|1932, Α.Π. 168|1949, ΕΕΔ 8, 462).

Ἀντιθέτως πρὸς τὸ ἀρχικὸν ἄρθρον 3 τοῦ ν. 751|1948, ἔνθα, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἀναφέρονται καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δὲν γίνεται εἰδικὸς περὶ αὐτῶν λόγος, ἐνῷ περὶ κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων ὁμιλεῖ ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 3 (πρόσληψις δικηγόρου) καὶ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 (συμπλήρωσις κενῶν θέσεων).

Ἐκ τούτων τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἄγεται εἰς τὴν λύσιν, ὅτι εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 18 6|1951 ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν δὲν ὑπόκεινται τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ συνταγματικότητος τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ δεχθεῖσα τὰ αὐτὰ ὑπ' ἀριθ. 838|1952 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 11, 416) καὶ ὁ Α.Ν. 2113|1952 (ΕΕΔ 11, 601), δι' οὗ, ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτιολογίας τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐκυρώθη, μεταξὺ ἄλλων, καὶ ὁ ἐν λόγῳ νόμος. (Ἀπὸ ἄλλης συλλογιστικῆς εἰς τὸ αὐτὸ καταλήξασα ἡ Πρωτ|κεῖον Ἀθηνῶν 5661|1952, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 618).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1042|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Μ. Στασινόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κλ. Θεοφανόπουλος, Κ. Τέγος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Α.Ν. 1836|1951, ὅστις τυγχάνει ἔγκυρος, ὡς ἐκδοθεὶς ἐν ὄψει ἐπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, ἦτοι τῆς προστασίας μιᾶς τάξεως πολιτῶν, προσενεγκούσης ἰδιαιτέρας ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 3 ὅτι «πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις ἡμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπὴ οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις κοινῆς ὠφελείας, μὴ ἐπιχορηγούμεναι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἔστω καὶ ἂν αὗται ἔχουν τὴν μορφὴν νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ἀπασχόλουν προσωπικὸν πλέον τῶν 15, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου πολεμιστὰς ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 1, κατὰ ποσοστὸν 7 ο|ο τοῦ παρ' ἑκάστης τούτων ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων», ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι «πλὴν τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον περιπτώσεων, αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ τὰ ν. π. δ. δ., οἱ δῆμοι καὶ αἱ κοινότητες, τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα, αἱ δημόσιαι ἐπιχειρήσεις ἐν γένει κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀσκῶνται ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, καθὼς καὶ αἱ Τράπεζαι, ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου πληρώσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρ. 1 κατ' ἀναλογίαν δύο πολεμισταὶ πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον».

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν δύο τούτων διατάξεων προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος προσδιώρισεν ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 3 § 1 αὐτοῦ τοὺς ὑποχρέους ὅπως προσλάβωσιν ἐφέδρους κατὰ ποσοστὸν 7 ο|ο ἐπὶ τοῦ παρ' αὐτῶν ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 4 τοὺς ὑποχρέους ὅπως πληρώσι δι' ἐφέδρων μέρος τῶν κενῶν ἢ κενωθησομένων ἐφεξῆς θέσεων. Καὶ ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 4 περιέλαβε μεταξὺ τῶν ὑποχρέων καὶ τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ἐνῷ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 δὲν περιέλαβε τὰ ἱδρύματα, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς προσλήψεως δικηγόρου, εἰς ἣν ὑπεχρέωσε καὶ τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα δι' εἰδικῆς διατάξεως ἐν § 3 τοῦ ἄρθρ. 3. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄρθρων διάκρισις ἐγένετο μετὰ λόγου, διότι ἡ ἐν ἄρθρῳ 3 καθιερουμένη ὑποχρέωσις προσλήψεως ἐπιπροσθέτου προσωπικοῦ εἶναι ἐπαχθεστέρα ἢ ἡ ἐν ἄρθρῳ 4 προβλεπομένη ὑποχρέωσις πληρώσεως μέρους τῶν κενῶν θέσεων δι' ἐφέδρων, δι' ὃ καὶ ὁ κύκλος τῶν ὑπαχθέντων εἰς τὴν πρώτην ὑποχρέωσιν Ὀργανισμῶν εἶναι στενώτερος, περιλαμβάνων μὲν κατ' ἀρχὴν κυρίως ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, μὴ περιλαμβάνων ὅμως τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ἅτινα ὁ νόμος δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποβάλῃ εἰς τοιοῦτο ἐπαχθὲς μέτρον. Συνεπῶς, ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 3 τοποθέτησις προσωπικοῦ εἰς κοινωφελὲς ἵδρυμα ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 προβλεπομένων ὅρων, ἦτοι ὑπάρξεως κενῶν θέ-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Σύμβασις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μετὰ τῆς Ἑταιρίας Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί

Κύρωσις συμβάσεως διὰ Ν.Δ. 1207)1949 καὶ κτῆσις οὕτω διὰ τῆς κυρώσεως ἰσχύος νόμου. —Ἀπαλλαγὴ δι' αὐτῆς πάσης κρατήσεως ὑπὲρ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων, ἐπιδομάτων ἀνεργίας κλπ.—Ἔννοια τούτου ὡς ἐξαιρέσεως τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς Ἑταιρίας Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί.—Ἀπαλλαγὴ ἑπομένως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως τηρήσεως διατυπώσεων ὅρθρ. 9 §§ 1 καὶ 3 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 621|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Τρικάλων.

Λόγος ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Ὁ Α.Ν. 118|1945 δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς εἰς τὰς ἐργασιακὰς συμβάσεις, τὰς καταρτιζομένας ὑπὸ τῆς παρεμβάσης εἰς τὴν δίκην ἑταιρίας «Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί», τοῦτο δέ, συμφώνως μὲ τὴν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τῶν κειμένων διατάξεων, ἥτις ἐδόθη διὰ τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1207 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1949 Ν.Δ., ἐπικυρώσαντος τὴν ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1949 σύμβασιν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς δευτέρας ἀναιρεσιβλήτου, δι' ἧς συμβάσεως ἐτροποποιήθησαν ἔνιαι διατάξεις τῆς διὰ τοῦ νόμου 4500 ἔτους 1930 κυρωθείσης συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας «Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί» καὶ ἐθεσπίσθησαν τὰ ἀκόλουθα : «... ἐπὶ πλέον τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου διασαφηνίζεται, ὅτι οἱ μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια ἐν γένει ἀπαλλάσσονται πάσης κρατήσεως ὑπὲρ Ταμείου ἢ τρίτων, Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐπιδομάτων ἀνεργίας, ὡς καὶ τυχὸν μελλοντικῶν κρατήσεων».

Ἐκ τῆς ἑρμηνευτικῆς διατάξεως ταύτης καθίσταται δῆλον, ὅτι ἀνεφάρμοστοι εἶναι ἐπὶ τῆς δευτέρας ἀναιρεσιβλήτου αἱ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις Α.Ν. 118 ἔτους 1945, διότι σκοπὸς τοῦ νόμου τούτου εἶναι ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ρηθέντος νόμου, εἰς τὴν ἀσφάλισιν δὲ τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται, κατὰ τὰς συνδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3, οἱ μισθωτοὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφορὰν 10 ο|ο ἐπὶ τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν παντὸς μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ δευτέρα ἀναιρεσίβλητος δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῆς αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 118|1945, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 9 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεοῦνται εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζομένους τύπους. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα, ὅτι ἡ ἑρμηνευτικὴ διάταξις αὕτη ρυθμίζει μόνον τὰς μεταξὺ αὐτοῦ, τῆς δευτέρας ἀναιρεσιβλήτου καὶ τῶν διαφόρων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων οἰκονομικὰς σχέσεις, χωρὶς νὰ ἐπηρεάζωνται ἐκεῖθεν αἱ σχέσεις ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἔναντι τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας καὶ αὐτοῦ, ψευδῶς ἑρμήνευσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ 1207 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1949 Ν.Δ., ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945 καὶ κατέστησεν ἑαυτὴν ἀναιρετέαν, δοθέντος ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἑρμηνευτικοῦ νόμου ἀναγνωρισθεῖσα ἀπαλλαγὴ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας, τόσον ἀπὸ τὰς διαφόρους εἰσφορὰς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἡ σύστασις τοῦ ὁποίου ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν τῶν ἐν ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 118|1945 βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὰς ὁποίας δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἀνάδοχος Ἑταιρία, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἀποζημίωσιν, ἥτις καταβάλλεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπάγεται ἀναγκαίως σπουδαῖον ἐπηρεασμὸν καὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας καὶ τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων αὐτῆς, ἀπαλλαγὴ δὲ τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας καὶ τῆς ὑποχρεώσεως τηρήσεως διατυπώσεων καὶ ἐγγράφου εἰδοποιήσεως τοῦ ὑποχρέου περὶ τῆς ἀποφάσεώς του, ὅπως πληρωθῶσι κατ' ἀρχὴν αἱ κεναὶ θέσεις, τυγχάνει ἀντίθετος πρὸς τὸν νόμον.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἱδρύσεως τοῦ αἰτοῦντος Θεραπευτηρίου, τοῦτο, ἱδρυθὲν διὰ δωρεῶν φιλανθρώπων, συγκεντρωθεισῶν κατ' ἔκκλησιν τῆς ἀειμνήστου Βασιλίσσης Ὄλγας, ἐν ἔτει 1880, πρὸς παροχὴν νοσηλευτικῆς περιθάλψεως, καὶ χαρακτηριζόμενον ἐν τῷ ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1952 ὀργανικῷ αὐτοῦ διατάγματι «Ἵδρυμα κοινωφελές», κατατάσσεται, καθ' ἃ ἐνομολογήθη ἤδη καὶ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν Ἰδιωτικῶν Ἱδρυμάτων κοινῆς ὠφελείας, τοιοῦτον δ' ἔχον χαρακτῆρα δὲν συγκαταλέγεται, κατὰ τὰ προειρημένα, μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Α.Ν. 1836 ἀπαριθμουμένων ὑποχρέων πρὸς πρόσληψιν ἐφέδρων κατὰ ποσοστὸν 7 ο|ο ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ των. Κατὰ συνέπειαν, ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἐκδοθεῖσα, ὡς ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου, ἤτοι ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως κενῆς θέσεως καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου δρων, τυγχάνει παράνομος καὶ δέον ν' ἀκυρωθῇ, ὡς νομίμως καὶ βασίμως προτείνει τὸ αἰτοῦν Θεραπευτήριον.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Προϋποθέσεις κύρους καταγγελίας συμβάσεως έργασίας κατά Ν.Δ. 1126|1946

I

Ασφάλισις κατά της ανεργίας μισθωτών ημερησίων εφημερίδων Αθηνών - Πειραιώς - Θεσσαλονίκης εις το επί τούτω συνεστημένον Ταμείον Συντάξεως Προσωπικού Εφημερίδων.— Μή υπαγωγή εις ασφάλισιν Ταμείου Ανεργίας κατά Ν.Δ. 1255|1949.— Τήρησις δμως διαδικασίας απολύσεως, κατ' άρθρ. 9 ν. 118|1945, έναντι Ταμείου Συντάξεων, κατά Ν.Δ. 1126|1946, διατηρηθέν εν ισχύι και μετά Ν.Δ. 1255|1949.— Άκυρότης άλλως απολύσεως.

Σημειούται υπό των κατωτέρω παρατιθεμένων αποφάσεων, της μιάς του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου, και της ετέρας του εις α' βαθμόν δικάσαντος Πρωτοδίκου Αθηνών, στροφή εις την νομολογίαν, σχετικώς προς τον τρόπον εγκύρου καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας των δια του Ν. 330|1945 (ΕΕΔ 4, 288) ασφαλιζομένων κατά της ανεργίας συντακτών, υπαλλήλων, εργατών των ημερησίων εφημερίδων Αθηνών - Πειραιώς - Θεσσαλονίκης. (Βλέπε επί του θέματος τας εν ΕΕΔ 10, 574 επ. σημειώσεις μας, ένθα νομολογία).

Συνοψίζομεν ήδη πώς έχει το ζήτημα: Ενώ ίσχυεν απόμη το Ν.Δ. 424|1941 (καταργηθέν δια του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) και ίσχυε και τό άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ώς προς την καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας των μισθωτών ταύτα κατά του κινδύνου της ασθενείας και ανεργίας ησφαλισμένους, διότι βασική προϋπόθεσις της εις ταύτα ασφαλίσεως είναι ή υπό του εργοδότου ή του ησφαλισμένου, ασχέτως των κοινωνικών πόρων, εισφορά. Ούδαμώς εκ της διατάξεως ταύτης συνάγεται, ότι δι' αύτης θεσπίζεται προνόμιον υπέρ των εργαζομένων εις την ώς άνω επιχείρησιν, όπως απολαμβάνωσι των ευεργετημάτων των παρεχομένων υπό των ώς άνω ασφαλιστικών Ιδρυμάτων και επιδοτούνται παρ' αύτών, άνευ αντιστοίχου εισφοράς αύτών, ών οι μισθοί απαλλάσσονται οιασδήποτε κρατήσεως ή της εργοδότιδος εταιρίας, ής και αύται αι δια την κατασκευήν τών έργων της συμβάσεως προμήθειαι μηχανημάτων και υλικών απαλλάσσονται οιασδήποτε υπέρ των Ταμείων τούτων κρατήσεως, διότι, άν ο νομοθέτης ήθελε τοιαύτην των υπαλλήλων και εργατών τούτων προνομιακήν μεταχείρισιν, θά έξεφράζετο περί τούτου ρητώς. Τάναντία δεξαμένη ή προσβαλλομένη απόφασις, ότι τούτέστιν ο νομοθέτης δέν ήθέλησε διά της μνησθείσης διατάξεως του Ν.Δ. 1207|1949 νά απαλλάξη την αναιρεσίβλητον της υποχρεώσεως προς τήρησιν των διατυπώσεων του άρθρου 9 §§ 1 και 3 του ν. 118|1945, εν περιπτώσει καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας, και επομένως ήτο άκυρος ή άνευ των διατυπώσεων τούτου γενομένη την 6 Σεπτεμβρίου 1949 απόλυσις του αναιρεσιβλήτου εκ της υπηρεσίας του, ώς φύλακος των εργαλείων και μηχανημάτων της αναιρεσιβλήτου Εταιρίας, βάσιμος δέ ή διώκουσα μετά την τοιαύτην άκυρον απόλυσίν του την παρά του αναιρεσείοντος Δημοσίου, συμφώνως προς το άρθρ. 1 του δια της υπ' αριθ. 324|1949 αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου κυρωθέντος Ν. Δ. 1289|1942, αποζημίωσίν του δια της καταβολής των αποδοχών του, ψευδώς τάς διαληφθείσας ουσιαστικού περιεχομένου διατάξεις ηρμήνευσε και εφήρμοσε και αναιρετέαν εαυτήν κατέστησε, συνιφδά τῷ άρθρῳ 807 § 17 της Πολιτικής Δικονομίας και τον βάσιμον περί τούτου εν τῷ αναιρετηρίῳ λόγον αναιρέσεως.

ταξύ εργατών και υπαλλήλων άφ' ενός και αύτού και της αναδόχου Εταιρίας άφ' ετέρου, εις τρόπον ώστε καθίστηαν ανεφάρμοστον επί της δευτέρας αναιρεσιβλήτου τον υπ' αριθ. 118|1945 Α.Ν.

'Αρείου Πάγου 302|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Ρουμπάνης, Νομικός Σύμβουλος Κράτους, Κ. Νάσλας, Α. Μάτεσης

τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 1126|1946 (ΕΕΔ 5, 213), καθ' ὃν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Α.Ν. 390|1945 (περὶ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων τῶν διατελεσάντων συντακτῶν, ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν εἰς μίαν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓξάμηνον καὶ ἐγγεγραμμένων εἰς τὴν οἰκείαν ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδοτήσεως των) εἶναι, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 424|1941 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, συντακτῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ ἡμερησίου τύπου, ἐκδιδομένου ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ Θεσσαλονίκῃ. Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀπολύονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, δικαιοῦνται δὲ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τοῦ καθοριζομένου διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 118|1945. Ὅπου ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναφέρεται τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, νοεῖται ὁ Ἀσφαλιστικὸς Ὀργανισμός, παρὰ τῷ ὁποίῳ λειτουργεῖ ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς ἀνεργίας, ἐκ τοῦ ὁποίου δικαιοῦται ὁ ἀπολυόμενος μισθωτὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν μετὰ τὸ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθη ὁ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐπιχειρήσεων καὶ καταργήθη ρητῶς τὸ Ν.Δ. 424|1941, ἐξαιρεθείσης τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, οἱ ὁποῖοι ἀσφαλίζονται εἰς ἄλλους ἀσφαλιστικοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας Ὀργανισμούς (καὶ τοιοῦτος καὶ τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Ἐφημερίδων), ἰσχύῃ τὸ Ν.Δ. 1126|1946.

Ἀρνητικῶς ἀπεφάνθησαν ἐπ' αὐτοῦ αἱ σημειούμεναι ἐν ΕΕΔ 10, 575 δικαστικαὶ ἀποφάσεις.

Τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξαιρέσεως τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 τῶν μισθωτῶν τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Ὀργανισμούς ἐπανέλαβε καὶ τὸ μεταγενέστερον Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 9, 964).

Εἰς ἀντίθετον ἤδη λύσιν καταλήγουν αἱ κατωτέρω νεώτεραι δικαστικαὶ ἀποφάσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἀκυροῦνται γενόμεναι ἄνευ τῆς τηρήσεως τοῦ ἰσχύοντος κατ' αὐτὰς Ν.Δ. 1126|1946 διαδικασίας.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ νέα αὕτη ἄποψις εἶναι πράγματι ὀρθὴ (ὑπὲρ αὐτῆς καὶ Γ. Τρίμης, Ἡ Ἀνεργία κλπ., σ. 116), μὲ συνέπειαν μόνον οἱ ἐν τῷ Ν.Δ. 1126|1946 ἀναφερόμενοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς τοὺς κατὰ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 καὶ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρουμένους τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἀσφαλιζομένους εἰς ἄλλους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, νὰ ἔχουν τὸ προνόμιον τῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἀπολύσεως, ἐναντι τοῦ ἀσφαλίζοντος αὐτοὺς ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, αἱ ἐμφανιζόμεναι ἀντιθέσεις ἐν τῇ νομολογίᾳ καθιστοῦν ἀβεβαίαν καὶ τὴν νομότυπον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἣν ἐν τούτοις ἀπαγγέλλεται ἡ βαρεῖα κύρωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Ἐναντι αὐτοῦ ὑπάρχει μόνον ἡ διέξοδος τῆς συγγνωστῆς πλάνης περὶ τὸ δίκαιον (περὶ ἧς βλέπε καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 265|1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 622, ἔνθα σημειώσεις μας), συγγνωστὴς εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ δὴ ὅταν ὑπάρχῃ σοβαρὰ ἀμφισβήτησις ἐπί τινος νομικοῦ θέματος, ὁπότε ἡ ἐνέργεια ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἐσφαλμένης νομικῆς ἑρμηνείας δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀνυπαίτιος (βλέπε ***Μιχαηλίδην - Νουάρον***, ἐν ΕρμΑΚ, ὑπ' ἄρθρον 330, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, πρβλ. ὅμως ***Nipperdey***, ΕΕΔ 11, 231, καθ' ὃν τὸ πταῖσμα ἀποκλείεται λόγῳ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον μόνον ὅταν αὕτη εἶναι συγγνωστή, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ συντρέχουν σοβαρὰ στοιχεῖα. Ἁπλῆ ἀμφισβήτησις τῆς νομικῆς καταστάσεως, ἀποφάσεις κατωτέρων δικαστηρίων καὶ γνωμοδοτήσεις ἐπὶ τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπιδιωκομένων ἀπόψεων... δὲν ἀρκοῦν, ἵνα ἀποκλείσουν τὸ πταῖσμα, διότι ὁ πράττων ὀφείλει νὰ ὑπολογίζῃ καὶ ἐπὶ τῆς πιθανότητος ὅτι τὸ ἀνώτατον δικαστήριον θὰ θεωρήσῃ ὡς οὐχὶ ὀρθὴν τὴν νομικὴν ἄποψίν του, βλέπε καὶ σημ. 34 ἐν ΕΕΔ 11, 231).

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1521|1952

Διαδικασία ν. Γ ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Παξιμάδης, Σ. Ἀλεξίου, Γ. Γιομπρὲς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἐδάφιον 2 τοῦ Α.Ν. 390|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν συντακτῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης» ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαιοῦνται οἱ ἄνεργοι, οἱ διατελέσαντες συντάκται, ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται εἰς μίαν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓξάμηνον καὶ οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὴν οἰκείαν ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδοτήσεώς των, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Α.Ν. 1126|1946, δι' οὗ αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη τὸ ρηθὲν ἄρθρον, ὡρίσθη, ὅτι οἱ ἀνωτέρω μισθωτοὶ ἀπολύονται κατὰ τὴν διαδικασίαν, τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945, δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἀνεργίας τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α.Ν. 118|1945, περαιτέρω δ' ὅτι, ὅπου ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945 ἀναφέρεται τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, νοεῖται ὁ ἀσφαλιστικὸς Ὀργανισμός, παρὰ τῷ ὁποίῳ λειτουργεῖ ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς ἀνεργίας, ἐκ τοῦ ὁποίου δικαιοῦται ὁ ἀπολυόμενος μισθωτὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Καὶ ναὶ μὲν κατὰ τὸν ἄρθρον 1, ἐδάφιον 2, τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 118|1945», ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας ἐξαιροῦνται καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, ἐν ἄρθρῳ δὲ 11, ἐδαφίῳ 7, τούτου ὁρίζεται ὅτι «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης

νομοθεσίας, ἀντικειμένη πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται», πλὴν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, διὰ τοῦ ρηθέντος ἄρθρου δὲν κατηργήθη ἡ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1126|1946 ἐπιβαλλομένη διαδικασία ἀπολύσεως, ἥτις ρυθμίζει ἄσχετον θέμα πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Ἀναγκ. Νόμου ρυθμιζόμενον, τῆς μὴ ὑπαγωγῆς δηλαδὴ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἐφημερίδας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ἀντιθέτως μάλιστα ἐξ αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ἀποτελεῖ εἰδικὴν ρύθμισιν πρὸς τὴν νομοθετηθεῖσαν ἐξαίρεσιν, ἥτις ἄλλωστε, μὴ ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα. Συνεπῶς τούτοις, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσιβλήτος ἀπελύθη, καθ' ἃ προεξετέθη, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 11ο|1945, ἡ ἐν λόγῳ ἀπόλυσις αὐτοῦ τυγχάνει ἄκυρος καὶ δικαιοῦται εἰς ἀπόληψιν τῶν μισθῶν του.

II

Ἐξαίρεσις τῆς ὑπαγωγῆς εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας τῶν ἡσφαλισμένων κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, κατὰ Ν.Δ. 1255|1949, καὶ ἑπομένως καὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας συμβάσεως αὐτῶν, διατήρησις ὅμως ὡς πρὸς μισθωτοὺς ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς — Θεσσαλονίκης, κατὰ Ν.Δ. 1126|1946, ὑποχρεώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν τηρήσεως διαδικασίας ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 ἔναντι τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων, ἀσφαλίζοντος κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2811|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Παπαδόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Γιαννόπουλος, Α. Ἀμπατζῆς

Διὰ τοῦ Ν. 118|1945 συνεστήθη Ταμεῖον Ἀνεργίας, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ὁποίου ὑπήχθησαν οἱ μισθωτοὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡρίσθη δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου τούτου, ὅτι αἱ ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ των, διὰ νὰ εἶναι ὅμως ἔγκυρος ἡ καταγγελία, δέον νὰ γίνῃ ἐγγράφως, νὰ ἐπακολουθήσῃ δὲ ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας ἀναγγελία ταύτης πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἡ ὡς ἄνω διαδικασία ἀπολύσεως ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Α.Ν. 1126|20.3.1946 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, συντακτῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ ἡμερησίου τύπου τοῦ ἐκδιδομένου ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ Θεσσαλονίκῃ, διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὁποίων ἀπαιτοῦνται αἱ αὐταὶ διατυπώσεις, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι, ὡς ρητῶς ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας θὰ γίνεται οὐχὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλ' εἰς τὸν ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, παρ' ᾧ εἶναι ἡσφαλισμένος ὡς ἄνω ὁ μισθωτὸς κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας. Ἐπηκολούθησε τὸ Ν.Δ. 8|11.5.1946, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθησαν γενικῶς αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν βιοτεχνικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ὡρίσθη δὲ περαιτέρω, ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων τούτων αἱ ἐπιχειρήσεις ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ τυγχάνουν ἡσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, ὡς ἐκ τοῦ σαφοῦς περιεχομένου συνάγεται, ἐσκοπήθη προδήλως νὰ ἐξαιρεθοῦν τῆς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου θεσπιζομένης ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 αἱ ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ μισθωτοὶ ἀσφαλίζονται κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἕτερον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ καταργηθοῦν προγενέστεραι εἰδικαὶ διατάξεις νόμων, δι' ὧν, ὡς πρὸς ὡρισμένας τοιαύτας ἐπιχειρήσεις, εἶχε διαταχθῇ ἡ ἐπέκτασις τινων διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945. Οὐδόλως ἄθεν διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 8|11 Μαΐου 1945 κατηργήθη ὁ Α.Ν. 1126|1946, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου οὐδαμῶς ἐθίγησαν, καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 1255|1949, δι' οὗ ὡρίσθη, ὅτι ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας οἱ μισθωτοί, οἱ ἡσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς. Κατὰ τὸν χρόνον ἑπομένως τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Ἰανουάριος 1951) ὁ ἐνάγων δὲν ὑπήγετο μὲν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὡς ἡσφαλισμένος κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς εἰδικὸν ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 390|1945, διὰ νὰ ἦτο ὅμως ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ, ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία εἰς τὸν ὡς ἄνω εἰδικὸν ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἰσχυουσῶν κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1126|1946. Μὴ τηρηθέντων ἄθεν τῶν δρων τούτων, ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Έκτασις έφαρμογῆς ν. 2112|1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Διατάξεις ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, κυρωθέντος ὑπὸ ν. 2584|940 καὶ ἐπεχόντος νόμου ἰσχύν.— Τρόπος λύσεως συμβάσεως μονίμου προσωπικοῦ.—Ἀνεφάρμοστον ν. 2112|1920, περιοριζομένου μόνον εἰς τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11003|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ἐκηρύχθη, ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐχόντος ἰσχὺν νόμου (ἄρθρ. 2 Α.Ν. 2584|1940), τὸ θέμα τῆς ἀπολύσεως τῶν μονίμων ὑπαλλήλων αὐτῆς ρυθμίζεται ἄλλως, ὡς προκύπτει ἐξ ἀντιδιαστολῆς τῆς ἐν § 2 τοῦ ἄρθρου 47 διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, καθ' ἣν διάταξιν αἱ προϋποθέσεις τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τηροῦνται μόνον, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως τῶν προσωρινῶς προσλαμβανομένων ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν μονίμων, ἡ διάταξις δὲ αὕτη, ὡς μεταγενεστέρα καὶ εἰδική, ὑπερισχύει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112. Ἐσφαλμένως ὧθεν τὸ Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν ἐπὶ τοιούτου μονίμου ὑπαλλήλου τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112|1920.

***

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 51|1952 (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 296) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν (βλέπε ἐπὶ ταύτης σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 296 ἑξ.).

Ἀρείου Πάγου 300|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόρος ὁ κ. Α. Καλαμπαλίκης

Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 30 τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 4332|1929 κυρωθείσης ἱδρυτικῆς τῆς Α.Τ.Ε. συμβάσεως, ἐκτὸς ἄλλων, ὁρίζεται καὶ ὅτι ὁ τρόπος τῆς προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ διέπονται ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας. Κατὰ τ' ἄρθρ. 47 § 1 τοῦ διὰ ν. 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ αὐτῆς, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ νόμου ἐπέχουσιν ἰσχὺν νόμου, καταργουμένης πάσης ἄλλης ἀντιτιθεμένης εἰς αὐτὸν διατάξεως, ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις λύεται α) διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης β) διὰ παραιτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου γ) δι' ἀπολύσεως καὶ δ) διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ὑπαλλήλου. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν διὰ καταγγελίας ἀπόλυσιν ρητῶς ἐν § 2 αὐτοῦ ἄρθρου διαλαμβάνεται, ὅτι ἡ Τράπεζα δικαιοῦται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ λύσῃ τὴν «προσωρινὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν», τηροῦσα τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένας προθεσμίας καταγγελίας, ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀπόλυσιν ἐν § 4 αὐτοῦ, ὅτι οἱ «ὁριστικῶς διορισθέντες ὑπάλληλοι» ἀπολύονται α) ἕνεκα συμπληρώσεως τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ὅτε καὶ ἀποχωροῦσιν αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας, τιθέμενοι ὑπὸ σύνταξιν, β) ἕνεκεν ὑπηρεσιακῆς ἀνεπαρκείας ἢ ἀνικανότητος σωματικῆς ἢ πνευματικῆς, γ) ἕνεκεν καταργήσεως θέσεως καὶ δ) συνεπείᾳ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως, συνεπαγομένης ὁριστικὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν. Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν μόνον ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων αὐτῆς ὑπαλλήλων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ ὀργανισμοῦ, καθορίζεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμῶν τοῦ ν. 2112|1920, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς προσληφθέντων τακτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς πρὸς οὓς ἡ ἀπόλυσις συγχωρεῖται διά τινα τῶν προμνημονευθέντων λόγων, περιοριστικῶς τεθέντων πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν καθιερωθέντος θεσμοῦ τῆς μονιμότητος. Ἀποκλειομένης δ' οὕτω τῆς λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ὡς πρὸς τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, πρόδηλον τυγχάνει, ὅτι καὶ ἡ Τράπεζα εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται, ἐκ τοῦ νόμου τούτου, πληρωμὴν ἀποζημιώσεως διὰ παράλειψιν ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, δέχεται τὸν ἀναιρεσίβλητον ὄντα μόνιμον ὑπάλληλον τῆς ἀναιρεσειούσης Α.Τ.Ε., τοῦτο, δικαίως περαιτέρω αὐτόν, κατὰ παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς του, εἰς ἀπόληψιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 ἀποζημιώσεως διὰ παράλειψιν ἐμπροθέσμου ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης, κατὰ τὰς διατάξεις τούτου, καταγγελίας τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας, ψευδῶς τὰς προπαρατεθείσας, οὐσιαστικοῦ νόμου, διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολίτ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου τρίτον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγον ἀναιρέσεως.

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112)1920

Άκυρότης καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έξ έλλιποῦς καταβολῆς άποζημιώσεως

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Άναγκαία, πλὴν ἄλλων, καὶ ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Μὴ ἀναπλήρωσις καταβολῆς διὰ συμψηφισμοῦ.—Ἔννοια συμψηφισμοῦ. Σκοπὸς διατάξεως περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς ἀποζημιώσεως.—Ἰσχυρισμὸς περὶ ἀντιθέσεως καλῆς πίστεως πρὸς ἀκυρότητα.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του ἐπικυροῖ τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 139|1953 ἀπόφασιν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης (Πρωτοδίκης *Α. Παπαγιάννης*, ΕΕΔ 11, 361).

Οὕτως ἐμφανίζεται διαιτασιας γνωμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης (βλέπε νομολογίαν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 361) ἐπὶ ζητήματος, τοῦ ὁποίου αὕτη ἢ ἐκείνη ἡ ὀρθὴ λύσις συνδέεται πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὰ χρησιμοποιηθέντα ὑπὸ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς προκριθείσης ὡς ὀρθῆς λύσεως δὲν προστίθενται ὑπὸ τῆς ἐπικρινούσης αὐτὴν ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης νέα, ἀναφέρεται μόνον αὕτη εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς σχετικῆς περὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐνῷ μνημονεύεται καταβολὴ ἢ κατάθεσις τῆς ἀποζημιώσεως, δὲν ἀναφέρεται καὶ ὡς τρόπος ἐξοφλήσεως ὁ συμψηφισμός.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν (ἄρθρ. 9 ν. 118|1945) καὶ ἡ ἑρμηνεία τῆς τελευταίας, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, ἀνήκει, ὡς γνωστόν, εἰς τὰ δικαστήρια, ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν συνήθη περίπτωσιν τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 καὶ τὴν κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου κατάθεσιν τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς ἐνοχῆς, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της ἡ Διοίκησις ἐν προκειμένῳ, ὑπὸ τὰ ἐπιστημονικὰ πορίσματα ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, παρακούσασα τὴν ἐπὶ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 5, 287), καθ' ἣν ἐμόνην ἡ μὴ καταβολὴ ἢ μὴ προσφορὰ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (μὴ ἀπαιτουμένης δικαστικῆς παρακαταθέσεως εἰς τὴν περίπτωσιν ἀρνήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ εἰσπράξῃ τὴν προσφερομένην ἀποζημίωσιν !), ὡς καὶ ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας δύνανται νὰ ἐπιφέρουν ἀκυρότητα...».

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 922, ΕΕΔ 11, 361) ὅσα ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν κατὰ τῆς δεκτῆς καὶ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου ἤδη ἀπόψεως.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πέραν τῆς ἐρεισμένης αὐτῆς περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ συμψηφισμοῦ, ἐπικαλεῖται καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945.

Πράγματι σκοπὸς τῆς διατάξεως αὐτῆς (βλέπε καὶ τὴν σχετικὴν εἰσηγητ. ἔκθεσιν ἐν ΕΕΔ 5, 286) ἦτο νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν μὴ ἀπασχολούμενον μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του μισθωτὸν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ νόμου καὶ ἐπίδομα ἀνεργίας.

Ἀλλ' ἡ ἐξασφάλισις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ἐνέκειτο εἰς τὴν ταχυτέραν καὶ ἄνευ δικαστικῶν ἀγώνων ἱκανοποίησιν ὄχι νέου δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ τοῦ γνωστοῦ ἤδη καὶ ἐν τῷ ἰσχύοντι καὶ πρὸ τῆς διατάξεως αὐτῆς ν. 2112.

Ὁ νόμος δὲν ἐσκόπησεν οὔτε τὴν μορφὴν αὐτῆς ὡς ἀποζημιώσεως καὶ συνεπῶς ὑποκειμένης πάντοτε εἰς συμψηφισμὸν (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 923) νὰ μεταβάλῃ, οὔτε καὶ νὰ ὁπωσδήποτε συνεπῶς καὶ τὸν συμψηφισμόν, ὅταν τίθεται ὡς δεδομένον ὅτι καὶ δι' αὐτὸν τὸν μισθὸν ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς (ἄρθρ. 664 Α.Κ.), ἐκτὸς ἂν εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αἱ διατάξεις τῶν νόμων εἶναι σαφεῖς, δὲν θεωρεῖ τὸν δικαιοπραξήσαντα ἐργοδότην ὡς ἐν καλῇ πίστει τελοῦντα, μὲ συνέπειαν νὰ μὴ ἀπαγγείλῃ ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς ἀνωτέρω σελ. 676, β' στήλη).

Ἐν τούτοις, μὲ ὅλην τὴν κατὰ τὴν ἀπόφασιν σαφήνειαν τῶν διατάξεων, ὑποστηρίζεται ἐν τῇ νομολογίᾳ καὶ γίνεται δεκτὴ καὶ ἡ ἀντίθετος ἄποψις περὶ τῆς ἐννοίας των, ὡς ἀνωτέρω σημειοῦμεν.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1075|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Δ. Χατζόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Τούσας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Δημητριάδης, Ν. Τσιπηνιάς

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 ν.δ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ν. 1259 1949 καὶ τὸ ἄρθρ. 2 § 1α τοῦ ἀ.ν. 1846|1951 ἵνα ἡ ἔγκυρος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ προσώπου, παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ ὑπαγομέ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Ἀπαλλαγὴ Δημοσίου τῆς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Διαδοχὴ ὑπὸ Δημοσίου, κατ' Α.Ν. 1826|1951, τοῦ κοινωφελοῦς 'Οργανισμοῦ «Ξύμπραξις Διεθνοῦς 'Αντιφυματικοῦ 'Αγῶνος».—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ αὐτοῦ.—'Απαλλαγὴ Δημοσίου, κατ' ἄρθρ. 60 Α.Ν 1846|1951, ὑποχρεώσεως εἰς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀναγγελίαν αὐτῆς.—'Ανυπόχρεον καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον αὕτη κρίνεται ἀναγκαία διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ὁπολύσεως.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας.—'Απαράδεκτον αἴτημα κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, μὴ περιεχόμενον ἐν τῇ ἀγωγῇ.

Εἶναι ὀρθὸν ἀναμφισβητήτως, ὅτι μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118|1945 (ΕΕΔ 9, 961), διὰ τοῦ ὁποίου ἤλλαξεν ὁ κύκλος τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ τέως Ταμείου 'Ανεργίας ὑπαγομένων προσώπων, εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην ὑπήχθησαν καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ Δημόσιον καὶ λοιπὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δυνάμει σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἱ χαρακτηριζόμενοι δηλονότι ὡς μισθωτοί, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 ν. 765|1943. (Βλέπε σχετικῶς Α.Π. 157|1952, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 474. Α.Π. 297|1952, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 646).

Τοῦτο ἐπιβεβαιοῦται ἀπολύτως καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 57 § 4 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων», κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Δημόσιον ἀπαλλάσσεται ἐκ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὀφειλομένων ὑπὸ τούτου πρὸς τὸ Ταμεῖον 'Ανεργίας εἰσφορῶν, τυχὸν ὅμως καταβληθεῖσαι τοιαῦται δὲν ἀναζητοῦνται.

Ταῦτα σημαίνουν (ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ *Α. Δημακοπούλου*, Θέμ. ΞΓ' 413 ἑπ. ἀναπτυσσόμενα, δι' ὧν ἐπικρίνεται ἡ δεκτὴ εἰς τὸ θέμα γενομένη ἄποψις), ὅτι πράγματι τὸ Ν.Δ. 1355|1949 ὑπήγαγε καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ αὐτὸ τὸ Δημόσιον εἰς τὰς ἐναντι τοῦ τέως Ταμείου 'Ανεργίας ἀσφαλιστικὰς ὑποχρεώσεις διὰ τοὺς ἀσφαλιζομένους εἰς αὐτὸ μισθωτοὺς καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, διότι καὶ πῶς ἄλλως νὰ ἐννοηθῇ ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 57 § 4 ἀπαλλαγὴ τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ὀφειλομένων ὑπὸ τούτου πρὸς τὸ Ταμεῖον 'Ανεργίας εἰσφορῶν;

Περαιτέρω καὶ διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687) διετηρήθη ἡ εἰς τὸ "Ιδρυμα Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων πλέον ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ τῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργαζομένων εἰς τὸ Δημόσιον (ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1846|1951), τοῦ ὁποίου συνέπεια ἦτο ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951 (βλέπε τοῦτο ἐν ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.) καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῶν μισθωτῶν τούτων.

'Η κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἵνα εἶναι ἔγκυρος, ἀπαιτεῖται: α) νὰ γίνῃ ἐγγράφως, β) νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 ἢ νὰ κατατεθῇ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, γ) νὰ ἀναγγελθῇ εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἀπόφασις τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τοῦ Ι.Κ.Α. περὶ ἐγκρίσεως τῆς καταγγελίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἔγκρισις αὕτη ἀπαιτεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 2 τοῦ Ν.Δ. 2112|1953 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118|1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 13, 1). Τὸ τελευταῖον τοῦτο διάταγμα, ἐκδοθὲν μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου ὑποθέσεως, ἐφαρμόζεται ἐν προκειμένῳ, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐξεδόθη μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ (ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ Ν.Δ. 2112|1953). Ἐν τῇ ἐνδίκῳ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ ἐναγομένη ἐνήργησε τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ταύτης πρὸς τὸν μισθωτὸν καὶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τοῦ Ι.Κ.Α., ἀπαιτεῖται, πλὴν ἄλλων, ἡ καταβολὴ τῆς κατὰ τὸν ν. 2112, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἀποζημιώσεως. Τὴν καταβολὴν ταύτην δὲν ἀναπληροῖ ὁ συμψηφισμός, διότι δὲν ταυτίζεται κατὰ τὴν φύσιν του μὲ αὐτὴν (ἄρθρ. 440 Α.Κ.), ὃν ἰδιότυπος τρόπος ἀποσβέσεως ἀπαιτήσεως, καθ' ὃν ὁ δανειστὴς δὲν λαμβάνει αὐτὸ τοῦτο τὸ ὀφειλόμενον, ἀλλ' ἄλλο τι ὡς ὑποκατάστατον ἐκείνου (*Φραγκίστας* ἐν 'ΕρμΑΚ εἰσαγ. ἄρθρ. 440—452, ἀριθ. 14), ἀλλὰ καὶ διότι δι' αὐτοῦ δὲν πληροῦται ὁ σκοπός, ὃν ἐπιδιώκει ἡ προδιαληφθεῖσα διάταξις, δοτις εἶναι νὰ λάβῃ ὁ ἀπολυόμενος ἐκμισθωτής, πλὴν τῆς ἐπιδοτήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ τὴν ἄνω ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας. Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ἔννοιαν ταύτην τῆς διατάξεως ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἰδίου ἄρθρου 9 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 51567|1948 ἀπόφ. 'Υπ. 'Εργασίας ὁρίζει, ὅτι εἰς τὰς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ 'Οργανισμοὺς πρέπει νὰ ἀναγράφηται, ἐὰν ἐγένετο καταβολὴ ἢ κατάθεσις τῆς ἀποζημιώσεως, μὴ ἀναφέρουσα ὡς τρόπον ἐξοφλήσεως καὶ τὸν συμψηφισμόν. "Οθεν, συμψηφίσας κατὰ τὸ μεῖζον μέρος ὁ ἐκκαλῶν, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, τὴν κατοβλητέαν εἰς τὴν ἐφεσίβλητον ὑπάλληλον αὐτοῦ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν γενομένην τῇ 29.11.1951 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπαγομένης εἰς τὰς ἄνω διατάξεις, δὲν λογίζεται καταβαλὼν αὐτήν, δι' ὃν λόγον ἄκυρος ἡ καταγγελία κατὰ τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις καὶ ὡς τοιαύτη ἀνίσχυρος κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 Α.Κ. 'Η δὲ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀκυρότης οὐδαμῶς ἀντίκειται εἰς τὴν καλὴν πίστιν, ἀφοῦ ἄλλωστε αἱ διατάξεις τῶν νόμων καὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ εἶναι σαφῆ. Οὕτω καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κρίνασα καὶ μετὰ ταῦτα διὰ παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν κυρίαν αἴτησιν αὐτῆς ἐπιδικάσασα μισθοὺς ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρις 29.1.1952 οὐδαμῶς ἥμαρτε, ὁ δὲ τὸ ἐναντίον ὑποστηρίζων μοναδικὸς τῆς ἐφέσεως λόγος, ὡς διὰ τῶν προτάσεων διασαφηνίζεται, εἶναι ἀστήρικτος νόμῳ καὶ ἀπορριπτέος, ἀπορριπτέα δὲ κατόπιν τούτου καὶ ἡ ἔφεσις.

ποζημίωσις τοῦ ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, γ) νὰ ἀναγγελθῇ ἡ καταγγελία ἐγγράφως καὶ ἐντὸς προθεσμίας ὀκτὼ ἡμερῶν (ἀφ' ἧς γίνῃ ἐγγράφως) εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἤδη Ἵδρυμα Κοιν. Ἀσφαλίσεων) καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (βλέπε καὶ Α.Π. 189|1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 518).

Ταῦτα ἀποτελοῦν σειρὰν νομικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συντρέξουν, ἵνα ὁλοκληρώσουν τὴν δικαιοπραξίαν (βλέπε Windscheid § 67, σημ. 1, *Οἰκον. Γεν. Ἀρχ.* § 57, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 617, 771), ἔχουν δὲ ὡς δικαιολογητικὸν λόγον α) ἡ ἔγγραφος καταγγελία λόγῳ τῶν σοβαρῶν συνεπειῶν, τὰς ὁποίας συνεπάγεται αὕτη, τόσον διὰ τὸν λήπτην αὐτῆς, ὅσον καὶ διὰ τὸν καταγγέλλοντα (*Ι. Καποδίστριας* ἐν Ἐρμ.Α.Κ εἰσαγ. ἄρθρ. 416 - 451, ἀριθ. 6) καὶ διότι ἄλλως ἡ ἐπὶ δικαιοπραξιῶν γενικῶς περιβολὴ αὐτῶν διὰ τύπου, αἰτίαν ἔχει καὶ τὴν παροχὴν χρόνου πρὸς ἀναμέτρησιν τῶν διὰ τῆς δικαιοπραξίας συντελουμένων (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Εἰσηγητικοῦ Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν, σελ. 203), ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας ἀπαιτεῖται καὶ ὡς βεβαίωσις τοῦ γεγονότος διὰ τὴν παροχὴν ἐπιδόματος ἐκ μέρους τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας Ὀργανισμοῦ, ἔνθα καὶ κατατίθεται τοῦτο, β) ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ταχείας καὶ ἄνευ δικαστικῶν ἀγώνων ἱκανοποιήσεως τοῦ προϋφισταμένου τούτου τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ καὶ γ) ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὴν εἰς τὰ μητρῶα ἀνέργων τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐγγραφὴν καὶ διὰ τούτων τοποθέτησιν τῶν μισθωτῶν εἰς νέαν ἀπασχόλησιν καὶ εἰς τὴν ἀπὸ ὡρισμένου χρόνου μετ' αὐτὴν (ἄρθρον 13 ν. 118|1945, ΕΕΔ 4, 60, Α.Ν. 1816|1951) ἐπιδότησιν τοῦ ἀνέργου.

Ὑπὸ τὰ ἐκ τοῦ νόμου δεδομένα ταῦτα ἐθεσπίσθη τὸ ἄρθρ. 60 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς ὡρίσθησαν τὰ ἑξῆς: Αἱ ἰσχύν ἐκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως μισθωτῶν, συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ αἱ τυχὸν τοιαῦται περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων, δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Δημόσιον. Αἱ ἐνεργοῦσαι ὅμως τὰς προσλήψεις ἢ καταγγελίας τοιούτων συμβάσεων διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ἢ ἄλλα δημόσια ὄργανα ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀναγγέλλουν εἰς τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν τυχὸν τοιαύτην πρόσληψιν ἢ καταγγελίαν, χωρὶς ὅμως ἡ τοιαύτη παράλειψις τῆς ἀναγγελίας νὰ συνεπάγεται οἱανδήποτε ἀστικὴν ἢ ποινικὴν κύρωσιν ἢ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ ἢ τρίτων ἔναντι τοῦ Δημοσίου.

Σαφῶς, ἑπομένως, ἐκ τῆς οὕτω διατυπωθείσης διατάξεως δείκνυται, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀπήλλαξε τὸ Δημόσιον μόνον τῆς κατὰ τὸ διατηρηθὲν καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 11, 101) ὑποχρεώσεως πρὸς πρόσληψιν μισθωτῶν μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, τῆς ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μὲ συνδυασμὸν αὐτῆς πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀπήλλαξεν, ἐν ἄλλοις λόγοις, τὸ Δημόσιον τῆς κυρώσεως ἀναγγελίας ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας διὰ παράλειψιν ἀναγγελίας αὐτῆς, χωρὶς νὰ παύσῃ καὶ νὰ ὑποχρεοῦται, κατ' ἀρχήν, αὐτὸ εἰς τὴν ἀναγγελίαν αὐτῆς.

Ἑπομένως, καὶ μετὰ τὴν νομοθετικὴν θέλησιν νὰ μὴ συντρέχῃ διὰ τὸ Δημόσιον ἐξαιρετικῶς, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἡ συνδρομὴ τοῦ τρίτου ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 ν. 118|1945 περιστατικοῦ διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς δικαιοπραξίας, παραμένουν ἐν ἰσχύϊ τὰ ὑπολειπόμενα δύο: α) νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία ἐγγράφως καὶ β) νὰ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2119|1920, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων (καὶ δὲν λέγομεν τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, διότι τὸ Δημόσιον δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, βλέπε ΕΕΔ 11, 212).

Ἂν ἦτο ἀντίθετος ἡ νομοθετικὴ θέλησις, ἄλλως θὰ ἐξεφράζετο αὐτὴ διὰ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει δὲν βλέπει τις τὸν λόγον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπέβαλλε τὴν διὰ τὸ Δημόσιον ὁλοσχερῆ καταργησιν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ὅταν καὶ ἡ ἐπιδότησις τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀνεργίᾳ συνεχίζεται καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας χρησιμεύει διὰ τὴν διαδικασίαν ἐπιδοτήσεως, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, καὶ ἡ ταχεῖα ἐκπλήρωσις τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου εἰς καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως δὲν ἐδικαιολόγει παραδεκτὴν διὰ τὸν μισθωτὸν τοῦ Δημοσίου ἐξαίρεσιν.

Ἂν ἀπηλλάγη τὸ Δημόσιον τῆς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ὑποχρεώσεως εἰς ἀναγγελίαν, εἶναι διότι ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης νὰ ἀπαλλάξῃ δεσμεύσεως ὑπὸ προθεσμιῶν τὰς δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐν τῇ ἐναλλαγῇ τοῦ ἐργατικοῦ των προσωπικοῦ.

Σχετικὴ πρὸς τὰ ἀνωτέρω εἶναι καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 17417|8378 ἀπὸ 13 Μαΐου 1952 Γνωμοδότησις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Ι.Κ.Α., κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 25055|1534 ἀπὸ 31 Μαΐου 1952 ἐγγράφου της, πρὸς ἄρσιν ἀμφιβολιῶν, αἵτινες ἀνέφυησαν ἐν τῇ πράξει ὡς πρὸς τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μὲ τὸ Δημόσιον, ὡς ἐργοδότην των, προκειμένου νὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους τούτους ἐπίδομα ἀνεργίας.

Κατὰ τὴν ἄνω Γνωμοδότησιν διὰ τοῦ ἄρθρ. 60 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ὡρίσθη, ὅτι αἱ περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 δὲν ἰσχύουν, ὅταν ὁ ἐργοδότης εἶναι τὸ Δημόσιον

ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΑΔΙΚΗΜΑ ΔΙΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΙΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Έννοια ιδρυτικοῦ ποινικοῦ ἀδικήματος Α Ν. 690|1945

Προϋπόθεσις ἱδρύσεως ποινικοῦ ἀδικήματος κατ' Α.Ν. 690|1945 διά μή ἐμπρόθεσμον καταβολήν ἀποδοχῶν εἰς τούς «ἀντί μισθοῦ ἀπασχολουμένους» ἡ πραγματική ἀπασχόλησις τῶν δικαιούχων ἐργατῶν ἡ ὑπαλλήλων καί ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου εἰς τήν ἐμπρόθεσμον καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν.

Ἐργοδότης, καθυστερήσας τήν καταβολήν εἰς ἀκύρως ἀπολυθέντα μισθωτόν τῶν ἀποδοχῶν του ἀπό 5 Ἰανουαρίου 1951 μέχρι 30 Ἰουλίου 1951, κατεδικάσθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 6750|1952 ἀποφάσεως τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, βάσει τοῦ Α.Ν. 690|1945 «περί συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 28|1941» (ΕΕΔ 4, 665), κατά τόν ὁποῖον (ἄρθρ. μόνον) πᾶς ἐργοδότης ἤ διευθυντής ἤ ἐπιτετραμμένος ἤ ἐπί οἱῳδήποτε τίτλῳ ἐκπρόσωπος οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως ἤ ἐργασίας, μή καταβάλλων ἐμπροθέσμως εἰς τούς παρ' αὐτῷ ἀντί μισθοῦ ἀπασχολουμένους τάς εἰς τούτους, ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὀφειλομένας ἀποδοχάς ἤ πάσης φύσεως χορηγίας, τάς καθωρισμένας εἴτε ὑπό τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἤ τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπό συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπό διοικητικῶν πράξεων, εἴτε ὑπό τοῦ νόμου ἤ ἐθίμου, τιμωρεῖται ἐπί τῇ μηνύσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἤ τῶν ὀργάνων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἤ τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἤ τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως τῶν μισθωτῶν διά φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν καί χρηματικῆς ποινῆς, τῆς ὁποίας τό ποσόν δέν δύναται νά ὁρίζηται κάτω τοῦ ἑνός τετάρτου, οὐδέ ἄνω τοῦ ἡμίσεος τοῦ εἰς τούς ἐν ἑκάστῃ μηνύσει ἀναφερομένου καθυστερουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, πρός ἐξεύρεσιν τοῦ ὁποίου αἱ τυχόν εἰς εἶδος ὀφειλόμεναι χορηγίαι δέον νά ἀποτιμῶνται

καί κατ' ἀκολουθίαν τό Δημόσιον ἀπαλλάσσεται μέν τῆς πρός ἀναγγελίαν τῆς γενομένης ἀπολύσεως ὑποχρεώσεως, δέν ἀπαλλάσσεται ὅμως καί τῶν λοιπῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 ὑποχρεώσεων, δηλ. τοῦ ἐγγράφου τύπου τῆς καταγγελίας καί τῆς καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος. Εἰς ἀντίθετον ὅμως λύσιν καταλήγει ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1943|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παρδίκης, Τ. Σταυρόπουλος

Ἡ ἐνάγουσα, διατεινομένη ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ὅτι κατά Νοέμβριον 1948 προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινωφελοῦς Ὀργανισμοῦ «Σύμπραξις Διεθνοῦς Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος», ὡς διπλωματοῦχος ἐπισκέπτρια ἀδελφή, ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καί διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὅτι διά τοῦ Α.Ν. 1826|1951 τό ἐναγόμενον διεδέχθη τό νομικόν τοῦτο πρόσωπον, τά δέ περιουσιακά αὐτοῦ στοιχεῖα καί αἱ συναφεῖς ὑπηρεσίαι του περιῆλθον ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1951 εἰς τήν ἁρμοδιότητα τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Προνοίας καί κατέστη αὐτῶ ἐργοδότης αὐτῆς καί ὅτι τήν 1ην Δεκεμβρίου 1951 τό ἐναγόμενον ἀπέλυσεν αὐτήν ἀκύρως καί ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, διώκει, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου περί τήν ἀποδοχήν τῶν προσηκόντως προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν της, τήν πληρωμήν τοῦ μισθοῦ διά τόν μετά τήν ἄκυρον ἀπόλυσιν καί ἐφεξῆς χρόνον, ἔτι δέ καί τήν ἀποζημίωσιν διά τό ἀντίτιμον τῆς μή ληφθείσης ἀδείας. Οὕτω μορφουμένη ἡ ἀγωγή μή νόμιμος ἐλέγχεται καί ἀπορριπτέα κρίνεται. Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 60 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 αἱ περί ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, προϊσχύσασαι διατάξεις δέν ἐφαρμόζονται διά τό Δημόσιον. Ἡ δέ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 2 τῆς ἰδίας παραγράφου παράλειψις τῆς ἀναγγελίας ὑπό τῶν ἐν αὐτῷ μνημονευομένων διοικητικῶν Ἀρχῶν ἢ ὀργάνων δέν συνεπάγεται οἱανδήποτε ἀστικήν ἢ ποινικήν κύρωσιν ἢ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ ἢ τρίτων ἔναντι τοῦ Δημοσίου. Συνεπῶς ταύτοις τό ἐναγόμενον οὐ μόνον δέν ὑπεχρεοῦτο εἰς τήν τήρησιν τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ διατυπώσεων διά τό κῦρος τῆς ἀπολύσεως, ἀλλ' οὐδέ εἰς τήν καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον αὐτη κρίνεται ἀναγκαία διά τήν ὁλοκλήρωσιν τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως καί οὐδείς λόγος περί ὑπερημερίας του καί ὑποχρεώσεώς του εἰς τήν πληρωμήν τοῦ ἀξιουμένου μισθοῦ. Ἐγκύρου ἄθεν κρινομένης τῆς ἀπολύσεως δέν δικαιοῦται ἡ ἐνάγουσα ἀποζημιώσεως, ἕνεκα μή ληφθείσης ἀδείας, ἣν ἀπήλαυσεν αὐτουσίως, ἄλλως δέν δικαιοῦται ταύτης ὡς ἀπολυθεῖσα πτοισματι της καί συνεπεία πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, καθ' ἃ ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη. Ἡ διά των προτάσεων τό πρῶτον ἀγομένη ἐνώπιον ἡμῶν αἴτησις περί ἐπιδικάσεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, ἕνεκα τῆς ἀτάκτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, μή περιεχομένη, ἔστω καί ἐμμέσως ἢ ἐκ πλαγίου ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἀπορριπτέα κρίνεται, δι' ἔλλειψιν νομίμου προδικασίας (ἄρθ. 158 Πολ.Δικ.).

διά της σχετικής αποφάσεως είς χρήμα.

Ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατά της ὡς ἄνω ὑποφάσεως τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν.

Θά μᾶς ἐπιτραπῆ ὅμως νά σημειώσωμεν ὅτι, κατά τήν γνώμην μας, τό Πλημμελειοδικεῖον παρερμηνεύει τήν ἐφαρμοζομένην ὑπ' αὐτοῦ ἀνωτέρω διάταξιν.

Ἡ λέξις «... ἀπασχολουμένους» δέν ἐχρησιμοποιήθη εἰς τόν νόμον, ὡς δέχεται τό Πλημμελειοδικεῖον, ἵνα ἐκδηλωσῃ τοιαύτην θέλησιν νά ἔχῃ πράγματι ἀπασχοληθῆ ὁ μισθωτός, ἵνα ἰδρυθῆ τό ἐξ αὐτοῦ ποινικόν ἀδίκημα, ἀλλά συνδέεται πρός τάς λέξεις «ἀντί μισθοῦ», νοουμένου καταφανῶς ὑπό τόν τόν ὅρον τοῦ «μισθωτοῦ», τοῦ ὁποίου ἐπαγγελματική ἀπασχόλησις εἶναι ἡ ἀντί μισθοῦ παροχή ὑπηρεσιῶν εἰς ἐργοδότην καί τοῦτο γίνεται πλέον εὐδιάκριτον ἐκ τῆς ἐν συνεχείᾳ τοῦ νόμου φράσεως εἴτε ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας (σημ. ἰδική μας: καί ὄχι ἀπασχολήσεως) ὀφειλομένας ἀποδοχάς κλπ.».

Ἄλλως δέ ἔπρεπε νά δεχθῶμεν καί ὅτι, τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1204|1918 ὁρίζοντος «ἰδιωτικός ὑπάλληλος, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου, θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατά κύριον ἐπάγγελμα *ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ*...» δέν νοεῖται ἡ ἐπαγγελματική ἀπασχόλησις αὐτοῦ ἐπ' ἀντιμισθίᾳ, ὡς σαφῶς ἐννοεῖται ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ, ἀλλά ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πραγματι ἀπασχολεῖται, μέ συνέπειαν νά ἀρχῇ τό κριτήριον τοῦ νόμου, δσάκις οὗτος διά διαφόρους λόγους δέν ἀπασχολεῖται!

Ἐξ ἄλλου οὐδείς λόγος κοινωνικῆς σκοπιμότητος συνηγόρει νά ἐξαρτήσῃ ὁ νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 690|1945 τό ποινικόν ἀδίκημα ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἐσκόπησε νά προστατεύσῃ καί διά ποινικοῦ μέτρου τόν μισθόν, ὡς μόνον βιοποριστικόν μέσον τοῦ ἀποχειροβιώτου, διευρυνων ὁ,τι περί τοῦ μισθοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας προέβλεπον π ισχύοντες ποινικοί νόμοι.

Περαιτέρω πότε ὀφείλεται ὁ μισθός εἰς τόν «ἀντί μισθοῦ ἀπασχολούμενον» διαγράφει τό ἀστικόν δίκαιον καί οἱ ἐργατικοί νόμοι.

Θά ἦτο ἀκόμη ἀπίθανον, ὅταν ὁ Α.Ν. 690|1945 ἐπιγράφεται «περί συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 28|1944» καί κατά μίαν θεωρίαν ναί μέν αἱ ἐπιγραφαί καί οἱ τίτλοι τῶν νόμων δέν ἀποτελοῦσι μέρος τῶν νόμων, οὐδέ ψηφίζονται παρ' ἡμῖν ὑπό τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐν τούτοις δέν πρέπει νά ἀποκρουσθῆ ἡ ἔνδοχή, ὅτι αἱ ἐπιγραφαί, καίτοι μή ἀποτελοῦσαι μέρος τοῦ νόμου, δύνανται οὐχ ἧττον νά χρησιμεύσωσιν ὡς ἑρμηνευτικά στοιχεῖα τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου (*Ν. Δημητρακοπούλου*, Νομικαί Ἐναχολήσεις, Τόμος 4ος, σελ. 162), καί κατά τόν Α.Ν. 28|1944, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπό τοῦ Α.Ν. 866|1946, οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοί δύνανται νά ὁρίζουν, ὅτι οἱ λόγῳ ἐλλείψεως ἤ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν οὐδόλως ἤ ἐν μέρει ἀπασχολούμενοι μισθωτοί λαμβάνουσι μέρος μόνον τῶν ἀποδοχῶν, νά ὑπῆρξε νομοθετική θέλησις νά μή κατοχυρωθῆ ποινικῶς ὁ μισθός τῶν οὕτω μή ἀπασχολουμένων, ἐξαιρετικῶς, ὅταν ὁ Α.Ν. 690|1945 συμπληροῖ τόν Α.Ν. 28|1944.

Ποῖαι αἱ πρακτικαί συνέπειαι τῆς ἀπόψεως τοῦ Πλημμελειοδικείου εἶναι εὔκολον νά ὁραματισθῆ τις (βλέπε σχετικῶς *Δ. Δ. Πανογῆ*, Ἀσχολούμενον περί τῆς ὀρθῆς ἐννοίας τοῦ ν. 690|1945, ἐν ΕΕΔ 11, 664, ΕΕΔ 9, 304, ΕΕΔ 7, 680).

Ἡ ἐν λόγῳ ὅμως ἀπόφασις ἐπικαλεῖται πρός ἐνίσχυσιν τῆς ἀπόψεως της καί τήν Α.Π. 859|1947, ποινικήν, εἰσηγητής *Χ. Δινόπουλος*, ΕΕΔ 6, 551).

Ἀλλ' ἄν ἐννοῶμεν καλῶς τήν ἀρεοπαγιτικήν ἀπόφασιν, δέν ἐδέχθη αὐτη παρομοίαν πρός τήν τῆς ἀποφάσεως ἄποψιν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀπόφασις παρέβλαψε τόν νόμον, ἀφοῦ ἁπλῶς δέχεται, ὅτι «ἔπαυσε νά ἀπασχολῇ τόν μισθωτόν», χωρίς νά ἐξηγῇ ἐκ ποίου λόγου ἔπαυσε νά ἀπασχολῇ αὐτόν, λ.χ. λόγῳ ἀπολύσεως, ὡς πράγματι συνέβαινεν, ὁπότε θά ὑπέκειτο περίπτωσις ἐγκύρου ἤ μή τῆς ἀπολύσεως καί παραβάσεως ἤ μή ἄλλων διατάξεων καί θά ἠρευνᾶτο ἡ ὕπαρξις ἤ μή ἄλλων νομίμων προϋποθέσεων, οὐδαμῶς δέ δέχεται, ὅτι ὁ μισθωτός δέν ἀπησχολήθη δι' αἰτίαν ἀνεξαρτήτου τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἤ δι' ἔλλειψιν ἤ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν.

Ἐπρόκειτο περί ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικήν ἀπόφασιν.

Εἰς ταῦτα ἡ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ἀπαντᾷ ὡς ἑξῆς:

« Ἀπαραίτητος ὅρος τῆς ὑποστάσεως τῶν ὑπὸ
» τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐφαρμο-
» σθεισῶν διατάξεων (Α.Ν. 690|1945, ὑπουργ.
» ἀποφάσεως 3601|1946) προβλεπομένου ἀδι-
» κήματος εἶναι ἡ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον
» τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου λόγῳ ἐλλεί-
» ψεως ἤ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τούτου
» μή ἀπασχόλησις τοῦ παρ' αὐτῷ ἐργαζομέ-
» νου μισθωτοῦ, ἐντὸς ὅρου ἡ συνδρομή
» σύδολος ἐξηκριβώθη, περιοριοθείσης ἐπὶ
» πλέον ἐν μέν τῷ διατακτικῷ νά ἀναφέρῃ
» ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐργοδότης «δέν κα-
» τέβαλεν εἰς τόν παρ' αὐτοῦ ἀντί μισθοῦ
» ἀπασχολούμενον...», ἐν δέ τῷ σκεπτικῷ
» «....παύσας νά ἀπασχολῇ».

» Ἐκ τούτων παρέπεται, ὅτι δέν ἐξηκριβώθη
» καί κατά τρόπον σαφῆ ἡ ὕπαρξις τῶν διά
» τόν ἀπαρτισμόν τοῦ προμνησθέντος ἀδι-
» κήματος ἀπαιτουμένου ὑπό τοῦ νόμου
» στοιχείων».

Ταῦτα, νομίζομεν, σημαίνουν, ὅτι ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις δέν ἐδέχθη, ὅτι ἐκ τῆς μή πραγματικῆς ἀπασχολήσεως δέν ἱδρύεται ἀδίκημα, ἀλλ' ὅτι δέν ἐξηκριβώθη, ὅτι ἡ μή ἀπασχόλησις ὀφείλετο εἰς αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου κλπ., ὁπότε θά ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτός τῶν δι' ἃς ἐμηνύθη ὁ ἐργοδότης καθυστερουμένων ἀποδοχῶν.

Ὁπωσδήποτε, ἐνώπιον τοῦ ἐνδεχομένου κινδύνου νά γενικευθῆ ἡ ἄποψις τῆς σχολιαζομένης ποινικῆς ἀποφάσεως, ὁπότε θά μένῃ ἐκ-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑ ΕΠΙ ΜΙΣΘΟΥ

Έκτασις προστασίας σχετικοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1799|1942

Δικαίωμα προαγωγῆς εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἢ μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ μόνον τῶν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν ἢ Ἐπιχειρήσεων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 1799|1942.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπανέρχεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις εἰς τὴν σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 11, 257, ΕΕΔ 11, 359) ἐφαρμοζομένην ἄποψιν, ἀντιθέτως πρὸς ὅσα προηγουμένως ἐγένοντο δεκτὰ εἰς τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ὅτι τὸ κατὰ τὸ Ν.Δ. 1799|1942 δικαίωμα τιμητικῆς προαγωγῆς τῶν πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941 ἢ ἄλλως δικαίωμα ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ αὐτῶν μισθοῦ ἀφορᾷ εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1231|1918 ἢ κατ' εἰδικοὺς νόμους ὑπαλλήλους καὶ δὲν ἐκτείνεται τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 146|1951 ποινική, εἰσηγητὴς Γ. *Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 561) καὶ ὁ ἀναγκαστικὸς κατὰ τὸ ἄνω νομοθετικὸν διάταγμα διορισμός.

Τὸ ζήτημα, ἑπομένως, παρὰ τὰ ὅσα δύνανται νὰ ἀναπτυχθοῦν κατὰ τῆς τοιαύτης λύσεώς του (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 359, ΕΕΔ 10, 1212), πρέπει, μετὰ τὴν ἔκτην αὐτὴν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, νὰ θεωρηθῇ λελυμένον ὁριστικῶς.

Ἀρείου Πάγου 293|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**
Δικηγόρος ὁ κ. Ε. Κατσιγιάννης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27|1952 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεώς του ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ἣ ἀνῃρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 6517|1951 τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν ἀπόφασις, ὅτι τοὐτέστιν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1040|1942, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, ὁριζούσης, ὅτι «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940 - 1941, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, προάγονται, κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν, εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἂν δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον ἢ χορηγεῖται αὐτοῖς ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεώς του ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε δὲ μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα 15ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ» σαφῶς προκύπτει, ὅτι δικαίωμα εἰς τὴν προαγωγὴν ταύτην εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἢ εἰς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ τοῦ ἐπιδόματος ἐκ 15 ο|ο ἔχουσι μόνον οἱ ὑπάλληλοι, οὐχὶ

ἐνθειμένη σοβαρώτατα ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ εἰς συνήθεις περιπτώσεις ἀκύρου ἀπολύσεως, θέσεως αὐτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, κωλύματος διὰ παροχὴν ἐργασίας, ὁπότε δικαιοῦται μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. κλπ., θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ δυνατότης νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὸ ζήτημα, ἐπαναλαμβάνομεν, εἶναι μεγίστου πρακτικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν 6059|1952

Δικάσαντες: **Φ. Ράμφος**, προεδρεύων, **Ε. Καφάλης, Α. Κρέτσης**, μέλη
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Στιβακτᾶς, Χ. Φωτιάδης

Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 690|1945 προβλεπομένου ἀδικήματος εἶναι ἡ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου ἢ διευθυντοῦ ἢ τοῦ ἐπιτεταραμμένου ἢ τοῦ ἐπὶ οἱῳδήποτε τίτλῳ ἐκπροσώπου οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐργασίας νὰ καταβάλῃ ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους εἰς αὐτοὺς καὶ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένας ἀποδοχὰς ἢ πᾶσης φύσεως χορηγίας τὰς καθωρισμένας ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων, εἴτε ὑπὸ τοῦ Νόμου ἢ ἐθίμου. Δηλαδὴ ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ πραγματικὴν ἀπασχόλησιν τῶν δικαιούχων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων καὶ ἄρνησιν τοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν ἐμπρόθεσμον καταβολὴν τῶν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένων ἀποδοχῶν ἢ πάσης φύσεως χορηγιῶν (Α.Π. 859|1947, ΕΕΔ τόμ. 8ος, σελ. 554). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ δεδομένου ὄντος ὅτι ὁ μηνυτὴς ἐδήλωσεν ἐπ' ἀκροατηρίῳ, ὅτι κατὰ τὸν ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ χρόνον δὲν ἀπησχολεῖτο πράγματι εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ κατηγορουμένου, δέον νὰ κηρυχθῇ ἀθῷος τῆς ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ πράξεως, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 370 Κῶδ. Ποιν. Δικ., λόγῳ τοῦ μὴ ἀξιοποίνου αὐτῆς.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ἀνάθεσις ἀπονομῆς συντάξεως εἰς Διοικ. Συμβούλιον Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου

Ἔλλειψις δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων εἰς ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως καὶ εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ἀλλὰ δικαίωμα αὐτῶν, κρινόντων ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων, κατ' ἄρθρ. 1 Πολιτ. Δικονομίας, διαφορῶν περὶ ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, ἱδρυομένων ἢ προσβαλλομένων ἐκ πράξεων Διοικήσεως, πρὸς ἐξέτασιν παρεμπιπτόντως τοῦ κύρους καὶ τῆς νομιμότητος αὐτῶν.— Κρίσις Διοικ. Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ παραγραφῆς ἀξιώσεως ἐμπίπτει εἰς δικαιοδοσίαν δικαστηρίων.

Ἐπὶ λόγου ἀναιρέσεως τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 548|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ὅτι τὸ Ἐφετεῖον, ἀπορρίψαν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, εἰς τὸ ὁποῖον – κατὰ τὸ ἀναιρετήριον – ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 2 § § 12 καὶ 17 Α.Ν. 1621|1939) ἀποκλειστικῶς ἡ κρίσις, παρενέιρεν ἑαυτὸ εἰς διοικητικὰ καθήκοντα, ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς προηγηθείσης ὑπ' ἀριθ. 520|1951 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι προσάπτεται εἰς τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν ὑπέρβασις καθηκόντων καὶ παρεπέμφθη τὸ ζήτημα εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφασις δημοσιεύεται κατωτέρω.

Σχετικὴ πρὸς τὸ πότε ὑπάρχει κατὰ τὸ ἄρθρον 808 § 1 Πολιτ. Δικονομίας ὑπέρβασις καθηκόντων καὶ ἁρμοδιότης τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ἡ πρόσφατος καὶ ἄκρως ἐνδιαφέρουσα ὑπ' ἀριθ. 108|1952 ἀ-

---

δὲ καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ὁ δὲ νόμος, διαλαμβάνων περὶ ὁπαλλήλων, νοεῖ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, ἅτινα παρέχουσιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν, ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα δυνάμει εἰδικῶν νόμων χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι. Εἰς ἐνίσχυσιν δὲ τῆς ἐννοίας τῆς μνησθείσης διατάξεως, καθ' ἣν τ' ἀνωτέρω δικαιώματα παρέχονται μόνον εἰς τοὺς «ὑπαλλήλους», συντελοῦσιν αἱ φράσεις, ὧν ποιεῖται χρῆσιν ὁ νομοθέτης ἐν ταῖς λοιπαῖς τοῦ αὐτοῦ νόμου διατάξεσιν, ἤτοι 1) «ἀναπήρων ὁπλιτῶν κεκτημένων τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα», 2) «προάγονται εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμόν», 3) «μετὰ σύμφωναν γνώμην τῶν συμβουλίων», 4) «ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων», αἵτινες φράσεις προσιδιάζουσι μόνον εἰς ὑπαλλήλους καὶ οὐχὶ εἰς ἐργάτας ἢ τεχνίτας.

Μετὰ τὴν διὰ τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 27|1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἀναίρεσιν τῆς μνησθείσης τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφάσεως, δι' ἧς παρεπέμφθη συνάμα ἡ διαφορὰ εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, φέρεται πρὸς συζήτησιν ἡ ἀπὸ 7ης Ἀπριλίου 1951 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2040|1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ ΘΟΔ'|1920 δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἧτις ἔφεσις, καίπερ ἀπολιπομένου τοῦ ἐφεσιβλήτου, εἶναι ἐρευνητέα ἐξ ἐπαγγέλματος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, συμφώνως τῇ προμνησθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 15 κωδικοπ. νόμου Γ ΘΟΔ' (τοῦ 1920), ἀλλὰ καὶ τῇ ἀληθῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 774 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὗτος ἰσχυρίζεται ἐν αὐτῷ, ὅτι, προσληφθεὶς ἐν ἔτει 1936 ὡς τεχνίτης παρὰ τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) Ἑταιρίας διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου καὶ ἐργαζόμενος ἔκτοτε ὡς τοιοῦτος συνεχῶς, ἔχει δικαίωμα, καθ' ὃ πολεμιστὴς τοῦ πολέμου 1940 - 1941, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ Ν.Δ. 1040|1942, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, εἰς ὁπάληψιν τοῦ παρεχομένου ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ ἐπιδόματος ἐκ 15 ο|ο, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ δὲν προήχθη ἐλλείψει προσόντων, οὗτινος ἐπιδόματος, ἀνερχομένου, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 5.273.000, καὶ αἰτεῖται τὴν πληρωμήν.

Οὕτως ἔχουσα, κατὰ τὸ ἱστορικὸν αὐτῆς, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, μὴ νόμιμος παριστᾶται διότι, κατὰ τὰ ἐν τῇ προλαβούσῃ δευτέρᾳ σκέψει ἐκτεθέντα, δὲν δικαιοῦται οὗτος νὰ τύχῃ τοῦ βάσει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ μνησθέντος Ν.Δ. 1040|1942 χορηγουμένου ἐπιδόματος, ἐφ' ὅσων οὗτος, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἶναι τεχνίτης καὶ ὡς τοιοῦτος δὲν κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἥτις καὶ μόνη παρέχει ἐκ τοῦ νόμου τούτου εἰς τοὺς πολεμιστὰς τοῦ πολέμου 1940 - 1941 τὸ δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν τοῦ ρηθέντος ἐπιδόματος καὶ ἔδει ἐπομένως ἡ τοιοῦτον ἀντικείμενον ἔχουσα ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ αὐτοῦ ν' ἀπορριφθῇ, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Παρὰ ταῦτα δὲ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ὡς ἐρειδομένην ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω μνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1040|1942, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, ἐσφάλη καὶ ἐξαφανιστέα καθίσταται κατὰ τοὺς βασίμους κρινομένους λόγους τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης Ἑταιρίας.

πόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*. ΕΕΔ 11, 370, ἐφ' ἧς βλέπε παρατηρήσεις *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ἐν ΕΕΔ 11, 457, *Κ. Καγκᾶ*, εἰς Ἀρχ. Νομολογίας, τεῦχος δον 1952, σελ. 221).

Ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς της ἐπανέρχεται εἰς τὴν δεκτὴν καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 505] 1940 ἀποφάσεως αὐτῆς (Ἐφημ. Ἑλλην. καὶ Ἀλλοδ. Νομολογίας, ἔτος 1942, σελ. 171) ἄποψιν αὐτῆς, σχετικῶς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ὀργάνων διοικήσεως.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 19]1945 ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Σ. Μαῦρος*, ΕΕΔ 4, 376), καθ' ἣν κῶς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας της προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ρητῶς ἔκρινεν, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δίκης δὲν ἦτο ἡ ὀρθότης ἢ μὴ τῆς κρίσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων... ἐπὶ τῶν πραγματικῶν στοιχείων, ἃς ἕνεκα ἠχθη τοῦτο εἰς τὸν ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλ' ἡ μὴ νομιμότης τῆς τοιαύτης κρίσεως, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου..., τοῦ ὁρίσαν νόμου ἔχοντος καταστατικοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου Συντάξεων... Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν σκέψεων τούτων ἀπεφήνατο περαιτέρω, ὅτι, ὑποκειμένης προσβολῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, ἁρμόδια εἶναι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, δικαιούμενα νὰ ἐλέγχωσι τὰς πράξεις τῆς Διοικήσεως, ὁσάκις ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας αὐτῶν δὲν ἀφέθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν ἐλευθέραν κρίσιν αὐτῆς, ἀλλ' ὑπῆχθη εἰς ὡρισμένας διατυπώσεις καὶ περιορισμούς. Ὁ λόγος συνεπῶς ἀναιρέσεως, δι' οὗ προσάπτεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὑπέρβασις καθηκόντων, συνισταμένης εἰς τὸ ὅτι ἐδέχατο τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας τὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγήν, ἐπὶ τῇ βάσει ἐσφαλμένης ἐκτιμήσεως μόνον τῶν πραγμάτων ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου... καὶ οὕτωσει παρενεῖρεν ἑαυτὸ εἰς ἐντελῶς ξένα καθήκοντα, ἀπορριπτέος κρίνεται.

Ἀρείου Πάγου 305]1952 Ὀλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μένεγας, Π. Λεβεντογιάννης

Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ προβῶσιν εἰς ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως, οὐδ' εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, δικαιοῦνται ὅμως, κρίνοντα ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων, κατ' ἄρθρον 1 Πολιτ. Δικονομίας, διαφορῶν περὶ ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, ἱδρυομένων ἢ προσβαλλομένων ἐκ πράξεων τῆς Διοικήσεως, νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῶν, ἐρευνῶντα ἂν ἐγένοντο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὑπὸ τοῦ νόμου ὅρους καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτοῖς ἐξουσίας, ἐκτὸς ἐὰν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπεκλείσθη ἡ ὑπ' αὐτῶν ἔρευνα συγκεκριμένου τινὸς θέματος, περὶ ὃ ἡ δικαστικὴ ἔρις.

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ Α.Ν. 1621] 1939 «περὶ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν» ἢ ἄλλου τινὸς προκύπτει, ὅτι ἡ κρίσις περὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἡ ἀξίωσις τοῦ ἠσφαλισμένου παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ὑπέκυψεν ἢ οὐ εἰς παραγραφήν, κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀφῃρέθη ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ ὑπήχθη εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τούτου, ὄντος συλλογικοῦ ὀργάνου διοικήσεως, Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, κατ' ἄρθρ. 2 § 1, εἰς ὃ ἔχει ἀνατεθῇ ἡ ἀπονομὴ συντάξεως εἰς τοὺς παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἠσφαλισμένους, κατὰ τὰ ἄρθρα 17 καὶ 2 § 16, ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17, ὁρίζουσα ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν, καθιέρωσε διοικητικὴν διαδικασίαν χάριν συντομωτέρας προστασίας τοῦ προσφεύγοντος ἠσφαλισμένου καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἀποκλείσῃ τὴν ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἐξέτασιν τοῦ κύρους τῶν ἀποφάσεων τούτων, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἀνορθώσεως τοῦ προσβληθέντος ἰδιωτικοῦ δικαιώματος. Κατὰ ταῦτα κρίναν τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ἐπὶ ἀγωγῆς διωκούσης τὴν δικαστικὴν ἀναγνώρισιν περὶ μὴ ἐκπτώσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἠσφαλισμένης παρὰ τῷ μνησθέντι Ταμείῳ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ παραγραφῆς, ὅτι δὲν ἐδεσμεύετο ἐκ τῆς ἐναντίας ἀποφάνσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου, δι' ἧς ἐκρίθη παραγεγραμμένον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ διαληφθέντος νόμου, τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ ἀπερρίφθη ἡ περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἴτησις, οὐδαμῶς ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, παρενεῖραν ἑαυτὸ εἰς διοικητικὰ καθήκοντα, κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 Πολ. Δικονομίας, ἀλλ' ἁπλῶς ἤλεγξε τὸ κῦρος τῆς διοικητικῆς ταύτης πράξεως καὶ ἀπορριπτέος ἀποβαίνει, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, δοτις παρεπέμφθη ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 520]1951 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Αὐθεντικὴ ἑρμηνεία ὑπὸ ἄρθρ. 11 Ν. 2053|1952 καὶ ἐφαρμογὴ ἑρμηνευομένου Νόμου

Ἰσχὺς ὡς οὐσιαστικοῦ νόμου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947, ὡς συνεπληρώθη δι' ὑπ' ἀριθ 29488)2592)1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.— Αὐθεντικὴ ἑρμηνεία δι' ἄρθρ 11 § 2 ν. 2053)1952. — Ἐφαρμογὴ ἑρμηνευομένου νόμου ὡς ἔχοντος ἔννοιαν ἀποδοθεῖσαν ὑπὸ ἑρμηνευτικῆς διατάξεως ἐπὶ πάσης διαφορᾶς καὶ ὅταν ἔχῃ ἐκδοθῇ ἐπ' αὐτῆς τελεσίδικος ἀπόφασις ὑπὸ ἀλλοίαν ἔννοιαν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 719|1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11, 317).

Ἡ ἀναιρουμένη ὡς ἄνω ἀπόφασις, στηριζομένη εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 60|1951 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 290) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν (οὕτω καὶ ἡ μεταγενεστέρα ὑπ' ἀριθ. 47|1952 Α.Π., εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 265), ἠρνήθη νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν μείζονας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, θεωρήσασα τὴν σχετικὴν συμφωνίαν ὡς ἄκυρον.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς § 11 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὡς συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἠδύνατο νὰ ἀξιώσῃ ποσὸν ἀποδοχῶν μεγαλύτερον τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ ὁριζομένου διὰ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως, ἐνῷ αἱ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὁριζόμεναι ἀποδοχαὶ ἀποτελοῦν ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς συμφωνίας περὶ καταβολῆς μεγαλυτέρου μισθοῦ.

***

Τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα, τοσάκις ἀπασχολήσαν τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, μὲ ἀντιμαχομένας ἐπ' αὐτοῦ γνώμας, ἐλύθη ἤδη, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων, διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053|1952 (ΕΕΔ 11, 488) γενομένης αὐθεντικῆς ἑρμηνείας.

Κατὰ ταύτην ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐν λόγῳ νόμου καθορισθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28|1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου. Τοιαύτη ὅμως συμφωνία ἡ καταβολὴ δὲν δικαιολογεῖ καθ' ἑαυτὴν δικαίωμα συνυπολογισμοῦ εἰς τὸ πρὸς καθορισμὸν τῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ προϊόντος κόστος αὐτοῦ.

Τὴν οὕτω χαρακτηριζομένην ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἑρμηνευτικὴν διάταξιν ἐφαρμόζει ἤδη τὸ πρῶτον, ὡς τοιαύτην, ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, συμφωνοῦσα, ὡς πρὸς τὰς σκέψεις της περὶ τῶν ἑρμηνευτικῶν νόμων, πρὸς τὴν ἄποψιν καὶ τῆς Α.Π. 1|1952 (εἰσηγητὴς *Κ. Κυνκᾶς*, Νέον Δίκ., ἔτος 8ον, σελ. 251).

Ἡ τελευταία αὕτη προσθέτει εἰς τὴν συλλογιστικήν της καὶ τὸ ὅτι δὲν δύναται ὁ δικαστὴς νὰ ἐλέγξῃ, ἂν ὄντως ὁ ἑρμηνευόμενος νόμος ἐγέννησε περὶ τὴν ἔννοιαν του ἀμφισβήτησιν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων ἢ μεταξὺ τῶν συγγραφέων, δικαιολογοῦσαν τὴν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπὸ τὴν διὰ παλαιοτέρων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων (βλέπε Α.Π. 32|1944, ΕΕΝ ια' σ. 158 κ.ἑ.) γενομένην δεκτὴν ἄποψιν καταλείπεται εἰς τὸν δικαστὴν ἔδαφος ἐρεύνης περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀμφισβητήσεων, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου ὡς ἑρμηνευτικοῦ, ἄποψις, ἡ ὁποία ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἐσφαλμένη, πᾶς τις γνωρίζει ποῖον ἀσυνήθη σάλον προεκάλεσαν αἱ γεννηθεῖσαι, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ νομίμου μισθοῦ καὶ τὸ κῦρος τῶν καθ' ὑπέρβασιν αὐτοῦ ἀτομικῶν συμβάσεων, ἀμφισβητήσεις, αἱ ὁποῖαι κατέληξαν νὰ δικάσουν καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου νομολογίαν. (Βλέπε τὴν Α.Π. 309|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, δεχθεῖσαν ἀντιθέτως πρὸς τὰς λοιπὰς πρὸ τοῦ ν. 2053|1952 ἀποφάσεις του, ὅτι ἐπιτρέπονται αἱ ἀτομικαὶ περὶ μισθοῦ συμβάσεις ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας).

Ἀρείου Πάγου 333|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Κ. Σερράος

Κατὰ τὴν παράγραφον ΙΙ τῆς ἀπὸ 4|11 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν» ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις τῆς διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθοριζομένης προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν μέχρι 30 ο|ο τῶν διὰ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν, ἡ συλλογικὴ δ' αὕτη σύμβασις, συμφώνως τῷ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμ-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Έκτίμησις συμβάσεως ὡς μισθώσεως πράγματος ἢ ἐργασίας ἀναλόγως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν

I

Κρίσις περὶ τῆς νομικῆς μορφῆς, τὴν ὁποίαν φέρει βάσει ὡρισμένων πραγματικῶν περιστατικῶν ἔννομός τις σχέσις, ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ δικαστήριον, δυνάμενον νὰ δώσῃ χαρακτηρισμὸν διάφορον ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἔδωσαν οἱ συμβαλλόμενοι.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην ὡς μισθώσεως πράγματος.

Ἐκάστη τῶν δημοσιευομένων κατωτέρω ἀποφάσεων τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκτιμήσασα τὰ ἐνώπιόν της τεθέντα συγκεκριμένα περιστατικά, ἠκολούθησεν ἰδίαν λύσιν ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην. (Περὶ αὐτῆς βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 191, ΕΕΔ 11, 320, ΕΕΔ 11, 321, ΕΕΔ 11, 532, ΕΕΔ 11, 590).

Ἡ πρώτη, βασιζομένη εἰς τὰ γνωστὰ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως της ἐπιχειρήματα καὶ ἄλλων δικαστικῶν ἀποφάσεων, χαρακτηρίζει τὴν ὑπὸ τὴν κρίσιν της σχέσιν ὡς τοιαύτην μισθώσεως πράγματος, ἡ δευτέρα, τῆς ὁποίας περίπτωσις εἶναι συμφωνηθεῖσα μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀμοιβὴ τοῦ ὁδηγοῦ εἰς 25 ο/ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, ἀποβλέψασα κυρίως εἰς τὸ ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὴν περίπτωσιν τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ προσωπικὴ ἢ ἄλλως νομικὴ ἐξάρτησις, εὑρίσκει ταύτην ὑπάρχουσαν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐχώρησεν εἰς τὸν ὀρθὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας.

Σημασίαν ἀκόμη ἱκανὴν ἔχει, ὅτι τὸ Πρωτοδι-

βάσεων ἐργασίας» καὶ ἄρθρ. 5 Α.Ν. 1367|1938, κατηρτίσθη καὶ ὑπεγράφη παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κυρωθεῖσα δὲ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 92|18.11.1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατετέθη εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν τὴν 10ην Νοεμβρίου 1947, συμπληρωθεῖσα εἶτα διὰ τῆς ἀπὸ 1.12.1947 ὁμοίας, ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς περιέχουσα δὲ κανόνας δικαίου ἔχει ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων» καὶ ἄρθρ. 5 Α.Ν. 1367|1938. Τοιαύτην ἔχουσα ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἡ συλλογικὴ αὐτὴ σύμβασις, αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 2 ν. 2053|1952, καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (23 Ἀπριλίου 1952) καθορισθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28|1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου, τῆς τοιαύτης ὅμως συμφωνίας ἢ καταβολῆς μὴ δικαιολογούσης καθ' ἑαυτὴν δικαίωμα συνυπολογισμοῦ εἰς τὸ πρὸς καθορισμὸν τῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ προϊόντος κόστος αὐτοῦ. Τῇ νομοθετικῇ ἐξουσίᾳ ὑποκειμένης, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν νόμων, ὁσάκις κρίνει, ὅτι ὑφίσταται τοιαύτη ἀνάγκη, τοῦ ταύτης ἐλέγχου ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ μὴ ὄντος ἐπιτρεπτοῦ· ὁρισθείσης δ' ὑπὸ ταύτης διὰ νόμου, χαρακτηριζομένου ὡς ἑρμηνευτικοῦ, τῆς ἐννοίας, ὑφ' ἣν κείμενος ἤδη νόμος ἐξεδόθη, τὸ μὲν δὲν δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἰδιότης, τὸ δὲ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἑρμηνευομένου νόμου ὑπὸ τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ ὑπ' ἐκείνου ἔννοιαν, ἣν λογίζεται αὐτὸς ἔχων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του ἐπὶ πάσης διαφορᾶς, καὶ ὅταν ἐχῃ ἐκδοθῇ ἐπ' αὐτῆς τελεσίδικος ἀπόφασις ὑπὸ ἄλλοιαν ἐφαρμόσασα αὐτὸν ἔννοιαν, δι' ὃ καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀποφαινόμενος ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ τοιαύτης ἀποφάσεως, ὀφείλει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἑρμηνευθείσης διατάξεως εἶναι καὶ ἦτο πάντοτε ἡ ἐπὶ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ νομοθετικῆς ἑρμηνείας ἀποδοθεῖσα.

Μετὰ ταῦτα τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθέν, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ὅτι ἡ ἀτομικὴ σύμβασις, δι' ἧς συνομολογοῦνται ἀποδοχαὶ μείζονες τῶν διὰ τῆς ἀπὸ 4|11 Νοεμβρίου 1947 συλλ. συμβάσεως καθοριζομένων τοιούτων, εἶναι ἀνίσχυρος καὶ διὰ μεταρρυθμίσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἀπορρίψαν τὴν κρινομένην ἀγωγὴν τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διάταξιν τῆς ἀπὸ 4|11 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς αὕτη αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 § 2 ν. 2053|1951, καὶ ἐντεῦθεν ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 Πολ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 17 Β. Δ|τος 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ' κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς § 6 ἄρθρου μόνου ν. 1968|1944, κυρωθέντος δι' ὑπ' ἀριθ. 324|1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου 3ον λόγον ἀναιρέσεως.

κείαν διά τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ σχετικὰς νομικὰς διατάξεις (ὡς τὸ ἀπὸ 8|9.9.1950 διάταγμα περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων, τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 199|1936, τὴν ἀπὸ 27.2.1939 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἡ ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀπόφασις τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, τὴν ὁποίαν ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπικαλεῖται ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, ἠκυρώθη μεταγενεστέρως ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 1303|1952, ΕΕΔ 11, 532), αἱ ὁποῖαι, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐπανειλημμένως, ἀνταποκρινόμεναι εἰς τὰ πράγματα, θεωροῦν, ἐπιψυλασσομένης ἐναντίας συγκεκριμένης ἐξαιρέσεως, προσκυπτούσης ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν συνομολογηθέντων ὅρων, οἱ ὁποῖοι νὰ ἀφαιροῦν ἐκ τῆς συμβάσεως τὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4139|7882|1952 Γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Διευθύνσεως Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ΕΕΔ 11, 346), τὴν σχέσιν ὡς σύμβασιν ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3847|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Ν. Μαρινόπουλος

Ἡ προκειμένη σύμβασις φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς μισθώσεως πράγματος, οἷα μίσθωσις πράγματος εἶναι καὶ ἡ γνωστή, κατ' οὐδὲν δὲ οὐσιώδες στοιχεῖον διαφέρουσα τῆς κρινομένης συμφωνίας, καθ' ἣν ἰδιοκτήτης αὐτοκινήτων ἄνευ ταξιμέτρου παραχωροῦν αὐτὰ διὰ ποικίλον ἑκάστοτε χρόνον, ἀντὶ ὡρισμένου ποσοῦ κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, ὧν χιλιομέτρων συνήθως προσδιορίζεται καὶ ἐλάχιστον ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν λαμβάνοντα ὅριον, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ ὑπάρχῃ τις ὁ ὑποστηρίζων ὅτι ὁ λαμβάνων τὴν χρῆσιν τοῦ αὐτοκινήτου, ἀδιάφορον ἂν διὰ περαιτέρω ἐκμετάλλευσιν ἢ διασκέδασιν κλπ., καθίσταται ὑπάλληλος τοῦ ἰδιοκτήτου. Προσθετέον ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἄποψις τοῦ ἐφεσιβλήτου, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον δέον νὰ μὴ παραγνωρίσῃ καὶ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν θέλησιν τῶν συμβληθέντων, οἵτινες ἠθέλησαν νὰ καταρτίσωσι σύμβασιν οὐχὶ μισθώσεως πράγματος, ἀλλὰ τοιαύτης ὑπηρεσιῶν, εἶναι ἀβάσιμος, διότι, καὶ ἂν ἔτι τοιαύτη ἦτο πράγματι ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων, ἡ κρισις περὶ τῆς νομικῆς μορφῆς, ἣν φέρει βάσει ὡρισμένων πραγματικῶν περιστατικῶν ἔννομός τις σχέσις ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ δικαστήριον, δυνάμενον νὰ δώσῃ χαρακτηρισμὸν διάφορον ἐκείνου, ὃν ἔδωσαν οἱ συμβαλλόμενοι. (Βλ. *Μπαλῆν*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ ἔκδοσις Δ', σ. 232, *Πράτσικαν* ἐν Θέμ. ΝΕ', 113, 115, Α.Π. 261|1944, Θέμ. ΝΣΤ', 246). Τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεως κατ' οὐδὲν μεταβάλλονται ὑπὸ τῆς ὑπ'ἀριθ. 48468|5165]26.11.1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διότι αὕτη προφανῶς ἔχει ὑπ' ὄψιν της τὰς ἄλλας συμβάσεις, αἵτινες κατὰ τὰ συγκροτοῦντα αὐτὰς πραγματικὰ περιστατικὰ φέρουσιν ἀληθῶς τὴν μορφὴν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Ταῦτα τέλος οὐδόλως μεταβάλλονται καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀποφάσεως τῆς ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἧτις ἀπεφάνθη, ὅτι, κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ κρατήσασαν γνώμην, ἡ συνδέουσα τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν μετὰ ταξιμέτρου αὐτοκινήτων καὶ τῶν ὁδηγῶν τούτων σχέσις δὲν εἶναι ἡ σχέσις τῆς μισθώσεως πράγματος, ἀλλ' εἶναι ἡ σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἰς ἣν καὶ κυρίως ἀποβλέπει ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Πράγματι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐξ οὐδενὸς νόμου ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπιλύσῃ νομικὰς διαφορὰς περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συνδεούσης φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα σχέσεως, διότι πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τούτων μόνα ἁρμόδια εἶναι τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Δικαστήρια, τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἀναγραφόμενον ὅτι εἰς τὴν κρίσιν της περὶ φύσεως τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὡς μισθώσεως πράγματος ἤγετο ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐκ λόγων τῆς ἐννοουμένης κοινωνικῆς πολιτικῆς δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς διαιτησίας δὲν ἔχει δικαιοδοσίαν, ὅπως μεταβάλῃ ἀναγκαστικῶς τὸν νομικὸν χαρακτῆρα ὑφισταμένων ἐνοχικῶν συμβάσεων καὶ ἂν αὗται συνέστησαν καὶ ἠθελήθησαν ὡς μισθώσεις πράγματος, οἷα καὶ ἡ προκειμένη, νὰ χαρακτηρίζῃ ταύτας ὡς συμβάσεις ἐργασίας, ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ ἀσκήσεως κοινωνικῆς πολιτικῆς (βλ. Γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Διευθύνσεως Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν ΕΕΔ 11, 346).

Συνεπῶς τούτοις ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, χαρακτηρίσασα τὴν κρινομένην σχέσιν ὡς σύμβασιν ἐργασίας καὶ δεξαμένη ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ ἐν μέρει τὴν ἀγωγήν, ἐσφαλε καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ σχετικὸς λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως καὶ ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος, ἐξαφανιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, παρελκούσης κατόπιν τούτου τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν λόγων ταύτης καὶ ἀπορριπτομένης τῆς ἀγωγῆς.

II

Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα, διαστέλλον τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας ἀπὸ τῆς περὶ μισθώσεως πράγματος, ἡ ὕπαρξις προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ.—Προσοχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην, ἐπὶ ποσοστοῖς 25 ο|ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, καὶ ὑπαρχούσης προσωπικῆς ἐξαρτήσεως αὐτοῦ συνιστᾷ σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6792|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Στ. Σταματιάδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Ν. Μαρινόπουλος

Τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τὸ διαστέλ-

λον την σύμβασιν μισθώσεως έργασίας από της περί μισθώσεως πράγματος τοιαύτης, συνίσταται, πλήν της διαφοράς τοῦ αντικειμένου, εἰς ὃ ἑκατέρα ἐξ αὐτῶν ἀναφέρεται, καὶ ὅπερ ἐπὶ τῆς πρώτης εἶναι ἡ ἐργασία, ἐνῷ ἐπὶ τῆς δευτέρας τὸ ἐνσώματον πράγμα, εἰς τὴν προσωπικὴν ἀπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργοδότου ἐξάρτησιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐκδηλουμένην διὰ συμμορφώσεως τοῦ τελευταίου εἰς τὰς γενικὰς ὁδηγίας, ἀλλὰ καὶ τὰς τεχνικῆς φύσεως τοιαύτας τοῦ πρώτου, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ καὶ ἀποξένωσιν ἀπὸ πάσης πρωτοβουλίας, μὲ κοινὰ δι' ἀμφοτέρας γνωρίσματα, παρὰ τὰς καθ' ἕκαστον ἰδιορρυθμίας, τὴν συμφωνίαν περὶ τοῦ ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, καθ' ὃν θέλει διαρκέσει ἑκατέρα, ὡς ἐπίσης καὶ περὶ τοῦ μισθοῦ ἐπὶ τῆς πρώτης καὶ τοῦ συμφωνηθέντος μισθώματος διὰ τὴν δευτέραν. Ταῦτα ἔχοντα σημασίαν οὐ μόνον διὰ τὴν ἁρμοδιότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν ὡρισμένων μόνον διατάξεων, ἀπορρέουσιν, ἡ μὲν ἔννοια τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως ἐκ τοῦ διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 Ν.Δ. ὁμοίου τοῦ ν. 763|1943, ὡς ἐπίσης καὶ ἐκ τῶν διατηρηθέντων ὁμοίως ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Α.Κ. ἄρθρου 2 τοῦ ν. 6298, § 2, τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20.11.1935, τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τῶν ἄρθρων 648, 574 τοῦ Α.Κ. (*Καν-κᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, 648-649 § § 2, 5, 6, 10 καὶ 11, 574, Α.Π. 395|1946, Θέμ. ΝΗ' 1949, 49|1948, ΕΕΔ 7, 390).

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἐρευνωμένη καὶ ἡ, ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγῇ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, ἱστορουμένη καὶ μὴ ἀμφισβητουμένη σύμβασις, κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας οὗτος προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰουνίου 1950, ὡς ὁδηγὸς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 60241 αὐτοκινήτου του ταξὶ ἀρχικῶς, κατὰ δὲ τὸν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1950 χρόνον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2222 ὁμοίου ἐπὶ συμφωνηθείσῃ ἀντιμισθίᾳ 25 ο|ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων, ἀρκούντως παρίσταται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐπὶ τῆς πρώτης, τοὐτέστι τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, θεμελιουμένη, ἢ ἐπὶ τῆς τοιαύτης τῆς μισθώσεως πράγματος. Πρῶτον διότι, κατὰ τὴν ἀληθῆ βούλησιν τῶν συμβαλλομένων, ἑρμηνευομένην, ὡς ἀπαιτοῦσιν ἡ καλὴ πίστις καὶ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη, εἰς τοιαύτης φύσεως σύμβασιν οὗτοι ἀπέβλεψαν. Τοῦτο βεβαιοῦται ἑτέρωθεν ἀρκούντως καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης καταρτίσεως ἀμφότεροι ἐτέλουν ἐν γνώσει τοῦ ὅτι ὑφίστατο τὸ ἀπὸ 8|9.9.1950 κανονιστικὸν διάταγμα περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων ταξὶ αὐτοκινήτων καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως τοιούτων (ΕΕΔ 9, 911).

Ἔτι περαιτέρω ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 199|1936 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν νόμων», εἶχε καθορισθῇ, ὅτι εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί, τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ ποσοστοῖς, χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα, τέλος δὲ ὑφίστατο καὶ ἡ ἀπὸ 27.2.1939 συλλογικὴ σύμβασις ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ (*Τσιμπούκη*, Κῶδιξ Συλλογ. Συμβάσεων σ. 267), δι' ἧς καθορίζεται ἡ σχέσις ὡς τοιαύτη ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἀλλὰ περαιτέρω ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔννοια τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως, συνισταμένης, καθ' ἃ ἀρκούντως καὶ τοῦτο ἐβεβαιώθη, εἰς τὴν συμμόρφωσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐκκαλοῦντος — ἐναγομένου, ἐν σχέσει πρὸς τὸν τόπον τῆς ἀναθεωρήσεως (πιάτσας) τοῦ αὐτοκινήτου, ὅστις εἶχεν ὁρισθῇ ἡ ὁδὸς Ἠπείρου, τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ αὐτοκινήτου εἰς ὡρισμένους, ὑφίσταται δὲ προσέτι καὶ συμφωνία περὶ μισθοῦ. Μισθὸς ἄλλως τε συμφωνεῖται ἄλλοτε κατὰ μονάδα παραδιδομένης ἐργασίας, ἄλλοτε εἰς τὸ ἀκριβὲς ποσόν, ἄλλοτε ὁρίζεται ἐκ γεγονότος μέλλοντος δι' ἀναφορᾶς εἰς ὡρισμένον ἐκ τῶν εἰσπράξεων ποσοστὸν καὶ ἄλλοτε εἰς συμμετοχὴν τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὰ κέρδη (*Σιμωνέτος*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, 3ον, σ. 380), μὴ ἀποκλειομένου τούτου νὰ συμβῇ καὶ ἐν προκειμένῳ, χωρὶς ν' ἀλλοιωθῇ ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον τοῦ λόγου ὁ χαρακτὴρ τῆς συμβάσεως. Ἐπὶ πᾶσι δὲ θὰ ἦτο καὶ παράλογον κατάστασις, ὑφισταμένη, ὑπὸ καθεστὼς συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς ἡ ἀπὸ 27.2.1939 προμνημονευθεῖσα τοιαύτη, ἐπὶ 12ετίαν καὶ πλέον, νὰ μὴ ἐφαρμόζηται καὶ σήμερον, ἕνεκα λόγων, οἵτινες οὐ μόνον δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ ἱκανὴν μαρτυρίαν παρέχουσιν ὑπὲρ τοῦ χαρακτῆρος τῆς σχέσεως ὡς τοιαύτης μισθώσεως ἐργασίας (Π.Α. 3003|1951, ΕΕΔ 10, 681, Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ΕΕΔ 10, 313, Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ΕΕΔ 10, 9-1).

Ταῦτα ὅθεν εἰποῦσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, εἰ καὶ μερικῶς ἐπ αἰτιολογίαις ἄλλαις, ὀρθῶς ἔχει καὶ δέον ὅπερ ἀπορριφθῇ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐφέσεως, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ ὑπ' ἀριθ. 6715|1952 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφεταίου (θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον), ἀπεφάνθη ἀντιθέτως ὅτι ὑπόκειται μισθώσεως πράγματος.

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Χρησιμοποιούμενα κριτήρια πρὸς διάκρισιν τῶν σχέσεων

Ὑπαγωγὴ εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ' ἀξιώσεων ἐκ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Ἐξαίρεσις τῶν ἐκ σχέσεων δημοσίου δικαίου.— Τίνες χαρακτηρίζονται ὡς σχέσεις δημοσίου δικαίου.— Χαρακτηρισμὸς Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καὶ τῆς σχέσεως μονίμου ὑπαλλήλου αὐτοῦ, καταλαμβάνοντος ὀργανικὴν θέσιν, ὡς δημοσίου δικαίου.— Ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. Γ'ΘΔ'.

Ἐνδιαφέρει ζωηρῶς ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις διὰ τὴν ἀνάλυσίν της ὡς πρὸς τὰ κριτήρια διαχωρισμοῦ τῆς σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ τοιούτου, δεδομένου ὅτι προκύπτει συνηθέστατα ἐν τῇ πράξει τὸ ζήτημα τοῦτο, προκειμένου ἐκ τοῦ ὀρθοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου νὰ κριθῇ ἂν ἔχωσιν ἢ μὴ ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνωστόν, ἐφαρμόζονται ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. (Περὶ τοιούτων σχέσεων βλέπε τὴν Α.Π. 551|1951, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, ΕΕΔ 11, 254, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, Α.Π. 269|1952, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, ΕΕΔ 11, 641, Σ.Ε. 1541|1951, εἰσηγητὴς ***Α. Σταυρόπουλος***, ΕΕΔ 11, 252).

Τὸ ζήτημα περὶ τῶν κριτηρίων πρὸς διαχωρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω ὅτι ἐνδιαφέρει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἢ μὴ τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ θὰ ἀνακύψῃ συνηθέστατα εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πρασφάτου ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 485), κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ὁποίου εἰς τὸ ὃς' αὐτοῦ συνιστώμενον Συμβούλιον ἀνήκει ἡ ρύθμισις δι' ἀποφάσεών του τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ρύθμισις ἡ ὁποία ἐγένετο μέχρις αὐτοῦ διὰ τῆς κατὰ ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως (βλέπε ἐκ τῶν προσφάτων ἀποφατικῶν ἀποφάσεων τὴν Α.Π. 269|1952, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, ΕΕΔ 11, 640, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

Περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως εἶναι ἀξίωσις τοῦ ἐργαζομένου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ, ἕνεκα τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἀκύρως, παρὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ἀπολύσαντος αὐτόν.

Προκειμένου ὅμως περὶ σχέσεως δημοσίου δικαίου, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 646|1950, εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 10, 155, πρβλ. καὶ Α.Π. 237|1952, εἰσηγητὴς ***Α. Χαμάρτος***, ΕΕΔ 11, 646), τοῦτο δὲ ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 60 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 24|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Πολ. Χιωτέλης, Εὐστρ. Κανάραχος

Κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἐκδικάζονται πᾶσαι καὶ μόναι αἱ ἀξιώσεις, αἱ ἀπορρέουσαι ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ δὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ τοιαῦται, αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ πρόσληψις μισθωτοῦ γίνεται διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικῆς πράξεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς, βάσει τοῦ νόμου, ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ δημόσιον ὀργάνου, ὡς Ἀρχῆς, καὶ καθ' ἣν ἡ συγκατάθεσις τοῦ προσλαμβανομένου, εἴτε προηγουμένη (πρόσληψις τῇ αἰτήσει), εἴτε ἐπακολουθοῦσα (πρόσληψις ἄνευ αἰτήσεως), εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς πράξεως διορισμοῦ, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου οὔσης, παρὰ τὴν ἀπαιτουμένην συγκατάθεσιν, ὑπερτέρας διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος. Διὰ τοιαύτης σχέσεως δημοσίου δικαίου δυνατὸν πολλάκις νὰ συνδέηται μισθωτὸς καὶ πρὸς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου. Τοῦτο συμβαίνει, ὅταν συντρέχωσιν αἱ ἐξῆς δύο προϋποθέσεις: α) πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσκοῦντος διοίκησιν, ἤτοι εἰς ὃ ἡ Πολιτεία παρεχώρησε μέρος τῆς πολιτικῆς της ἐξουσίας (δημοσίας λειτουργίας) καὶ β) ὁ μισθωτὸς καταλαμβάνει προβλεπομένην ὀργανικὴν θέσιν (πρβλ. ἰδίᾳ Α.Π. 55|1952, ΕΕΔ 11, 254 καὶ Σ.Ε. 1541|1951, ΕΕΔ 11, 252, ἀλλὰ καὶ Α.Π. 646 καὶ 631|1950, ΕΕΔ 10, 115 καὶ 158, 58|1951, ΕΕΔ 10, 363 καὶ 75|1952, ΕΕΔ 11, 355, ***Μ. Σταθοπούλου***: Ἡ ἀστικὴ εὐθύνη τοῦ Κράτους κλπ. § 50 ΙΙΙ, ***Ἰδίου***: Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ μισθωτοὶ ἐν Ἐργ. Δικ. 1, 349, ***H. Berthélemy — Σταθοπούλου***: Διοικητικὸν Δίκαιον, Α' σελ. 44 καὶ Β' σελ. 266 καὶ 275, ***Hauriou—Τσουκαλκίδου—Παπαχατζῆ***: Διοικητικὸν Δίκαιον Β' 264 ἑπ., ***Ι. Καποδίστρια***: Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 318, ***Α. Μπουρνιᾶν***, ἐν ΕΕΔ 4, 294 ἑπ.). Ἐφ' ὅσον ὅμως συντρέχει μόνον ἡ μία τῶν δύο προϋποθέσεων, εἰδικώτερον δέ, ἐὰν εἶναι μὲν ἐργοδότης νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν διοίκησιν, πλὴν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὡρισμένης ἀνάγκης, χωρὶς νὰ καταλαμβάνῃ ὀργανικὴν θέσιν, τότε πρόκειται σχέσις

ἰδιωτικοῦ δικαίου καί, ἐν περιπτώσει ἀξιώσεως πηγαζούσης ἐξ αὐτῆς, ἐρειδομένης ἐπί ἐξηρτημένης ἐργασίας, καθιστάμεθα ἁρμόδιοι (ὅρα Α.Π. 55|1952 καί Σ.Ε. 1541|1951, ἔνθ' ἀνωτ.).

Τό Ταμεῖον Συντάξεως καί Ἀσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν (Τ.Σ.Α.Υ.) δέον νά χαρακτηρισθῇ, κατά τήν ἡμετέραν κρίσιν, ὡς νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν διοίκησιν. Εἰς τήν ἄποψιν ταύτην ἀγόμεθα, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν: α) τόν ὅν τοῦτο ἐπιτελεῖ γενικώτερον κοινωνικόν σκοπόν τῆς παροχῆς συντάξεως ἀναπηρίας, γήρατος, ἐπιζώντος συζύγου, ὀρφανῶν, γονέων καί ἀδελφῶν καί τῆς παροχῆς ἐκτάκτων βοηθημάτων (ἄρθρ. 3 καί 69 ἐπ. κωδικοποιημένου ν. 5945|1934 περί Τ.Σ.Α.Υ.), β) τό ὑποχρεωτικόν —τό αὐτοδίκαιον— τῆς εἰς αὐτό ἐγγραφῆς ὡς μετόχων πάντων τῶν ἀσκούντων νομίμως ἐν Ἑλλάδι τό ἐπάγγελμα τοῦ ἰατροῦ, ὀδοντιάτρου, φαρμακοποιοῦ καί κτηνιάτρου (ἄρθρ. 4 κ.ν. 5945|1934), γ) τήν, μέσῳ δημοσίας οἰκονομικῆς Ἀρχῆς, εἴσπραξιν ὡρισμένων πόρων του (συνδεδυασμένα ἄρθρ. 40 § 3 κ.ν. 5945|1934 καί 15 π.δ. τῆς 25.9|5.10.1926), δ) τήν στενήν ἐποπτείαν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καί δή καί δι' ἰδίου κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου (ἄρθρ. 2, 6 § 3, 35 καί 38 ἄνω κ.ν.), ε) τήν ἀπαλλαγήν ἐκ τοῦ ἀναλυτικοῦ φόρου καθαρᾶς προσόδου πάσης παροχῆς ὑπ' αὐτοῦ πρός τούς μετόχους (ἄρθρ. 109 ἄνω κ.ν.), στ) τόν δι' ἐκτελεστικῶν διαταγμάτων καί ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ (ὑπ' ἀριθ. 55430|1939 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας) λεπτομερῆ καθορισμόν τῶν καθηκόντων τῆς τε διοικήσεως — εἰς ἣν μάλιστα μετέχουν πλείονες ἀνώτεροι δημόσιοι λειτουργοί — καί τοῦ προσωπικοῦ, καθώς καί τῶν ποινικῶν καί πειθαρχικῶν κατά τούτων κυρώσεων καί τέλος ζ) τό γεγονός τῆς γενικῶς διά νομοθετικῶν πράξεων ἱδρύσεως αὐτοῦ τε καί τοῦ προκατόχου του Ταμείου Συντάξεως καί Ἀσφαλίσεως Ἰατρῶν Ἑλλάδος (πρβλ. Σ.Ε. 1187|1934 καί 160|1935 ἐν ἐπισήμῳ συλλογῇ 1934 σελ. 954 καί 1935 σελ. 359).

Ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὡς αὐτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη κατά τήν συζήτησιν καί διά τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἱστορεῖται, κατά τήν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τόν Δεκέμβριον 1932 ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἀποκλειστικῶς ὡς ὑπάλληλος τῆς ἐν Μυτιλήνῃ ἀντιπροσωπείας αὐτοῦ, χωρίς νά ὑπάρχῃ θέσις τοιούτου, προβλεπομένη ὑπό τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ του (ὀργανική) διά τάς ἐν τῇ ἀγωγῇ μνημονευομένας εἰδικάς ὑπηρεσίας, ὅτι εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος συνεχῶς μέχρις 8.12.1951, ὅτε τό ἐναγόμενον τόν ἐπέλυσε, τό μέν ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τῆς περί Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας, τό δέ χωρίς νά τόν προειδοποιήσῃ καί δίχως νά καταβάλῃ αὐτῷ τήν ἀποζημίωσιν τούτῳ τῷ λόγῳ, τέλος δέ καί κατά κατάχρησιν δικαιώματος, ὡς τά ταύτην θεμελιοῦντα περιστατικά ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀγωγῇ καί, κατά παραδεκτήν ταύτης βελτίωσιν, εἰς τάς προτάσεις τοῦ ἐνάγοντος. Αἰτεῖται δέ δι' αὐτῆς, κατά κύριον μέν λόγον, ἡ βεβαίωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς ἄνω ἀπολύσεώς του καί ἡ καταβολή αὐτῷ τῶν μισθῶν τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ δρχ. 1.860.000 (620.000Χ3), ἐπικουρικῶς δέ ἡ καταβολή αὐτῷ, λόγῳ ἀποζημιώσεως, ἕνεκα ἀπρειδοποιήτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δρχ. 9.300.000 (620.000Χ15). Οὕτως ἔχουσα νομίμως —κατ' ἀρχήν — παρίσταται, ἐφ' ὅσον, ὡς ἀνωτέρω, γίνεται ἐπίκλησις σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (πρόσληψις, ἔστω ὑπό νομικοῦ προσώπου ἀσκοῦντος διοίκησιν, εἰς θέσιν ὁμως μή ὀργανικήν), ἐρειδομένη, ὡς πρός τήν κυρίαν βάσιν της, εἰς τάς διατάξεις περί μισθώσεως ὑπηρεσίας τοῦ β.ρ.δ. — ἰσχυούσης ἐν προκειμένῳ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 24 Εἰσ. ν. Α.Κ. λόγῳ τοῦ χρόνου τῆς συνάψεως τῆς ἐνδίκου σχέσεως—καί τάς συνδυασμένας τοιαύτας τῶν ἄρθρ. 127 Εἰσ. ν. Α.Κ., 2 § 1 Α.Ν. 1846|1951, 9 §§ 1 καί 3 ν. 118|1945 (ὡς ἡ § 1 ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 καί ἡ § 3 ὑπό τοῦ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949), ὡς καί τάς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 καί 4207|1948 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς πρός δέ τήν ἐπικουρικήν, εἰς τάς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 ἐδ. ζ', 3 § 1 καί 9 ν. 2112|1920, ὡς τό τελευταῖον ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπό τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 4558|1930. Δι' ὅ καί μή ἀπαιτουμένης καταβολῆς τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου, λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας (ἴδε Α.Π. 501|1951, ΕΕΔ 11, 88 καί 559|1951, ΕΕΔ 11, 178), τύποις δεκτή καθίσταται καί ἐξεταστέα.

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος ἀπό τοῦ ἔτους 1932 παρά τῇ ἐν Μυτιλήνῃ ἀντιπροσωπείᾳ τοῦ ἐναγομένου ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλός του, ἐμονιμοποιήθη παρ' αὐτοῦ εἰς ὀργανικήν θέσιν ἐπί βαθμῷ καί μισθῷ γραφέως β', δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 319|29.11.1946 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, ἐγκριθείσης διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 64767|1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγιεινῆς καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 15120|1946 ὁμοίας τοῦ τοιούτου Οἰκονομικῶν, ἡ τοιαύτη δέ μονιμοποίησις του (διορισμός του) ἐδημοσιεύθη εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 15 (τεῦχος πράξεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου) τῆς 14.2.1947 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ συνδέουσα τούς διαδίκους σχέσις εἶναι τοιαύτη δημοσίου δικαίου, ἀφοῦ τό μέν ἐναγόμενον τυγχάνει, ὡς ἐξετέθη, νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν διοίκησιν, ὁ δ' ἐνάγων κατέχει ὀργανικήν θέσιν ἐκείνου καί ἑπομένως ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἡ ἔνδικος διαφορά πρός κρίσιν ἐνώπιον ἡμῶν καί δέον ὅπως τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπορριφθῇ, μή παραπεμπομένη εἰς τό ἁρμόδιον δικαστήριον, ἅτε, ὡς ἁπλῆς ἐκθέσεως ἐργατικῆς διαφορᾶς, μή φερούσης ἅπαντα τά στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Έννοια άρθρου 764 Πολιτ. Δικονομίας καὶ ἁρμόδιος πρὸς χορήγησιν ἀναστολῆς

Ἁρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', καὶ οὐχὶ τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν δικαστηρίου (Πρωτοδίκου).—Ἔννοια ἄρθρου 764 Πολ. Δικονομίας.

Τὸ ἄρθρον 764 Πολιτ. Δικ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 ν. 2407|1940, ὁρίζει τὰ ἑξῆς: "Ἀσκηθείσης ἐμπροθέσμως ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως κατὰ τῆς κηρυχθείσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως δύναται μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσεως τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἡττηθέντος διαδίκου, νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παροχῆς ἐγγυήσεως, καθοριζομένης διὰ τῆς ἀποφαινομένης τὴν ἀναστολὴν ἀποφάσεως ἢ καὶ ἄνευ παροχῆς ἐγγυήσεως.

Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 1 ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα, ἰσχύοντα ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1940, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν ὁ ν. 2407|1940, καὶ ἐφ' ὅσον πρὸ τοῦ ν. 1968|1944 καθίστατο ἁρμόδιον διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν τὸ Εἰρηνοδικεῖον (ἀμέσως πρὸ τοῦ ν. 1968|1944 τροποποιήσεως ἡ τοῦ ν. 765|1943), δὲν ἐγεννᾶτο ζήτημα τίς ὁ ἁρμόδιος διὰ τὴν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως τῆς κατὰ ν. ΓΨΟΔ' ἀποφάσεως, τοιούτου ὄντος τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ζήτημα ἀνέκυψε μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. 1968|1944 γενομένην καὶ ἰσχύουσαν καὶ ἤδη μεταρρύθμισιν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ὁρισθέντος ἁρμοδίου διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν τοῦ Πρωτοδίκου καὶ δυνητικῶς τοῦ Εἰρηνοδίκου (εἰς περιφέρειαν, ἔνθα δὲν ἐδρεύει Πρωτοδικεῖον).

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου ἐν τῇ πρακτικῇ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐκράτει ὅτι ἁρμόδιος διὰ τὴν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἀποφάσεως κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' ἦτο ὁ Πρόεδρος.

Στηριχθεῖσαι ὅμως εἰς τὸ γράμμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 Ν 2407|1940 «...ἐξαιρετικῶς ἐπὶ εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ὁ Πρόεδρος» νεώτεραι ἀποφάσεις (βλέπε Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 1396|1946, προεδρευόντων *Δ. Μαργέλλος*, ΕΕΔ 5, 629 κλπ.) ἠκολούθησαν τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίου καὶ τοιοῦτον ἐν προκειμένῳ εἶναι τὸ κατὰ ν. 1968|1944 δικάζον, ἤτοι ὁ Πρωτοδίκης.

Ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις δέχεται τὸ ἀντίθετον, ὅτι δηλαδὴ ἁρμόδιος εἶναι ὁ Πρόεδρος.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται—καὶ τοῦτο εἶναι ὀρθὸν (βλέπε καὶ *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. γ', σελ. 630)—ὅτι εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 Πολιτ. Δικ. ἀναστολὴν ἐκτελέσεως, ὑπόκεινται πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις, καθ' οἱανδήποτε διαδικασίαν καὶ ἂν ἐξεδόθησαν, καὶ κατ' εἰδικὴν εἰσέτι.

Τὸ ἄρθρον 764 § 2 ἀναγράφον ὅτι ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις, περιέλαβε συνήθη περίπτωσιν, ἐνῷ ἡ ἔφεσις δυνατὸν νὰ ἐκδικάζηται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Προέδρου, ὡς ἐπὶ πίνακος δικηγορικῶν δικαιωμάτων (*Ι. Ἀποστολοπούλου*, ἔνθ' ἀνωτέρω).

Περαιτέρω, ὅτε εἰσήχθη ὁ ν. 2407|1940, ἦτο ἄγνωστος εἰς τὸν Νομοθέτην ὁ θεσμὸς τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐργατικοῦ δικαστοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἤδη οὗτος τὸ ἐκδίδον τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίων, ἀλλ' ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις δὲν εἶναι οὔτε Πρόεδρος, οὔτε πολυμελὲς δικαστήριον καὶ προκύπτει τὸ ζήτημα καὶ ποία διαδικασία θὰ τηρηθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

Ἡ ἀπόφασις δίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετασθῇ πάλιν ποία ὀρθὴ λύσις προσήκει εἰς τὸ ζήτημα.

Προέδρου Πρωτ. Θηβῶν 9|1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Ν. Σταρέγιαννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κυπριανάκης, Ι. Βρυζάκης

Διώκεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3|1950 ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν» ὁριοθέντος ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδίκου, μέχρις ὁριοθείσης ἐκδικάσεως τῆς κατ' αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα Πρωτοδικείου ἐφέσεως κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 764 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον 764 «ἀσκηθείσης ἐμπροθέσμως ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως κατὰ τῆς κηρυχθείσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως δύναται μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἡττηθέντος διαδίκου, νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστο-

λή της έκτελέσεως έν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παροχῆς ἐγγυήσεως ἢ καὶ ἄνευ ταύτης. Ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐφέσεως κατὰ εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις. Ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται καὶ δικάζεται ἐνώπιον μὲν τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Εἰρηνοδικου κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρ. 634—637 Π.Δ., ἐνώπιον δὲ τοῦ πολυμελοῦς Δικαστηρίου κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 641—643 Π.Δ., κοινοποιεῖται δὲ ὑποχρεωτικῶς πρὸς τὸν ἀντίδικον τοῦ αἰτοῦντος...». Ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν διάταξιν ἀναστολὴν ὑποκεινται καὶ αἱ κατὰ τὰς ὑπὸ διαφόρων εἰδικῶν νόμων καθιερωμένας διαδικασίας ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις, ἐφ' ὅσον ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν ἢ ἔφεσιν (πρβλ. Ἀποστολ., «Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν» Β' σελ. 165 καὶ Ἰδίαν ἐν Θέμ. ΝΖ' σελ. 59). Ἐξ ἑτέρου δὲν δύναται βασίμως φρονοῦμεν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐπὶ ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΩΟΔ' ὑπὸ τοῦ ὁρισθέντος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν Πρωτοδίκου, ἁρμόδιος τυγχάνει ὁ τελευταῖος οὗτος καὶ οὐχὶ ὁ Πρόεδρος, ὅπως δικάσῃ τὴν περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης αἴτησιν τοῦ ἡττηθέντος καὶ ἐκκαλέσαντος ταύτην διαδίκου. Καὶ ναὶ μὲν ἡ προκειμένη διάταξις ὁρίζει γενικῶς, ὅτι ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀποφασιν δικαστηρίου, προφανῶς ὅμως διαλαμβάνει περὶ τῆς συγήθους περιπτώσεως τῆς ὑπὸ τῶν τακτικῶν πολυμελῶν δικαστηρίων, ὡς καὶ τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων τῶν διὰ διαφόρων νόμων θεσπιζομένων εἰδικῶν διαδικασιῶν, καθ' ἃς ἕτερος μονομελὴς δικαστής, πλὴν τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου, καθίσταται ἁρμόδιος πρὸς ἐκδίκασιν ὡρισμένων διαφορῶν. Ὅτι ἡ εἰρημένη διάταξις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 764 ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ τακτικὰ πολυμελῆ δικαστήρια, τὸν Πρόεδρον καὶ τὸν Εἰρηνοδίκην, ἱκανῶς ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, προνοούσης περὶ τῆς τηρητέας διαδικασίας πρὸς ἐκδίκασιν τῆς περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων αἰτήσεως ὑπὸ ταύτων καὶ μόνον, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου, κατὰ τ' ἄρθρ. 634 - 637, καὶ τῶν πολυμελῶν Δικαστηρίων, κατὰ τὰ ἄρθρ. 641 - 643 τῆς Πολ. Δικ., καὶ οὐδεμίαν μνείαν ποιουμένης περὶ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν ἄλλου μονομελοῦς δικαστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ τροποποιήσαντος τὸ εἰρημένον ἄρθρ. Α.Ν. 2407|1940, καθ' ἣν ἡ κατ' ἐξαίρεσιν ἁρμοδιότης τοῦ Προέδρου καὶ οὐχὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου πρὸς ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἀποφάσεως του ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου ἐγένετο δεκτὴ ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀποφαίνηται ὁ Εἰρηνοδίκης, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ τῶν περιπτώσεων ἐκείνων, καθ' ἃς ἔχει οὗτος ἐξαιρετικὴν ἁρμοδιότητα (ἐπὶ μισθωμάτων, προσωρινῶν μέτρων εἰς διαφορὰς περὶ νομῆς κλπ.), συνηγορεῖ φρονοῦμεν ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως, ὅτι καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν, ἀντὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐδίκασεν ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἁρισθεὶς Πρωτοδίκης, ὡς εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν, ἁρμόδιος τυγχάνει πρὸς ἐκδίκασιν τῆς περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεώς του ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν καὶ οὐχὶ ὁ ἐκδούς ταύτην Πρωτοδίκης. Ἡ ἐκ τοῦ γράμματος τῆς εἰρημένης πρώτης καὶ μόνον παραγράφου τοῦ ἄρθρου 764 Π.Δ. ἐξαγομένη ἀντίθετος ἑρμηνεία ἀποκρούεται ἐκ τῆς ὅλης ὀφῆς τοῦ ἄρθρου τούτου ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ, ἐν ὄψει καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἑρμηνευομένου, καὶ οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ. Ἁρμοδίως ὅθεν φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις καὶ τὰ περὶ ἀναρμοδιότητος ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ αὕτη ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα κρίνονται. Ἡ περὶ ἧς ἤδη πρόκειται ἀπόφασις, κηρυχθεῖσα προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν Πρωτοδικου, δὲν διαστέλλει διὰ ποῖον ποσὸν ἐκηρύχθη προσωρινῶς ἐκτελεστὴ κατὰ τὴν κρίσιν του, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 186 Πολ. Δικ., καὶ διὰ ποῖον ὑποχρεωτικῶς, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 186 τῆς Πολ. Δικ. Ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ ὅμως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἀγωνίν, προκύπτει ὅτι διὰ τὸ πέραν τῶν 2.000.000 ἐπιδικαζόμενον ποσὸν ἐκηρύχθη προσωρινῶς ἐκτελεστὴ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 186 Πολ. Δικ., δι' ὃ ποσὸν καὶ δύναται ν' ἀναστολῇ ἡ ἐκτέλεσίς της βάσει τοῦ ἄρθρου 764 τῆς Πολ. Δικ. Περαιτέρω ἐκτιμῶντες τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκκληθείσης ταύτης ἀποφάσεως, τοὺς λόγους τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως, τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ἀναπτυχθέντα ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι πιθανολογεῖται, τό γε νῦν ἔχον, ἡ εὐδοκίμησις, τοὐλάχιστον ἐν μέρει, τῆς ἀσκηθείσης ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα Πρωτοδικείου ἐφέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐν ὄψει καὶ τοῦ ἠλαττωμένου τῆς περιουσιακῆς καταστάσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, κρίνομεν δικαιολογουμένην ἐν μέρει τὴν περὶ ἀναστολῆς ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν καὶ δὴ διὰ τὸ πέραν τῶν δραχ. 2.000.000 ἐπιδικαζόμενον διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ποσὸν μέχρις ὁριστικῆς ἐκδικάσεως τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συζητήσεως ταύτης τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 1 Μαρτίου 1951.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 4471|1952, κατωτέρω σελ. 697, ἀσχολεῖται περὶ τοῦ δικαιώματος τῶν ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ. πρὸς λῆψιν εἰδικοῦ ἐπιδόματος λόγῳ ὀδοιπορικῶν (πρβλ. καὶ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1306|1952, Πρωτοδίκης *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 11, 536, ἔνθα καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 535 ἐπὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας).

2.—Ἡ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφετείου, 696|1952, κατωτέρω σελ. 697, ἐρευνᾷ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 5, 582), ἐπιβάλλουσα, ὡς γνωστόν, τὴν κατὰ 75 ο|ο προσαύξησιν τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου καὶ μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν κλιβανέων ἀρτοποιείων, τῶν ἐργαζομένων δι' ἄφυλον φαγητόν.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις.

3.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3032|1952, κατωτέρω σελ. 698, ἐρευνῶσα ἂξιωσιν εἰσπρακτορικοῦ λειτουργείου αὐτοκινήτου περὶ μισθοῦ, δυναμένου τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου|1 Ἰουλίου 1939 β.δ. «περὶ ὀργανισμοῦ Κοινῶν Δικτυώσεων», ἀποφαίνεται, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν κατηργήθησαν διὰ διατάξεως νεωτέρου νόμου.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ν' ἀμφιβάλλωμεν ἐπ' αὐτοῦ. Αἱ ἰσχύουσαι κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Ν. 28|1944 διατάξεις προπολεμικῶν νόμων, ἐφ' ὅσον ρυθμίζουν τακτικὰς ἀποδοχὰς μισθωτῶν, πρέπει νὰ θεωρῶνται καταργηθεῖσαι, διότι διὰ τοῦ ν. 28|1944 ἀνετέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁ καθορισμὸς ἀποδοχῶν παντὸς ἐν συμβάσει ἐργασίας διατελοῦντος.

Δέσμευσις τῶν Ὑπουργῶν ἐξ ὁριστικῶν προηγουμένως καὶ τὸ αὐτὸ θέμα ρυθμιζουσῶν διατάξεων δὲν νοεῖται καὶ ἀκόμη καὶ διὰ τοὺς ἐπὶ σχέσει δημοσίου δικαίου τελοῦντας, τῶν ὁποίων ὁρίζονται αἱ ἀποδοχαὶ δυνάμει τοῦ συγχρόνου τοῦ ν. 28|1944 ν. 19|1944, παρὰ τὰ ἀντιθέτως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας νομολογηθέντα (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 11, 353). Ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 105|1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 353) ἀδέχθη, ὅτι παρεσχέθη διὰ τοῦ ν. 19|1944 εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐξουσιοδότησις, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀναφερομένων Ὑπουργῶν ἀναπροσαρμόζουν, αὐξάνοντες ἢ ἐλαττοῦντες, ἀλλὰ καὶ τροποποιοῦσι γενικῶς τὰς ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἀποφάσεων καθωρισμένας ἐν γένει ἀποδοχάς.

Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ἐφ' ὅσον γίνεται δεκτόν, καὶ εἶναι πράγματι ὀρθόν, ὅτι παραλλήλως τοῦ ν. 28|1944 ἰσχύει καὶ ὁ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ὅρα ἀντὶ πάσης ἄλλης τὴν Σ.Ε. 1323|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Μονδίκης*, ΕΕΔ 10, 784), ἐπιβεβαιοῦται δὲ τοῦτο καὶ ἐκ νεωτέρων νομοθετικῶν κειμένων, τὸ θέμα δὲ τοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ λειτουργείων ἔχει, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ρυθμισθῇ διὰ τῆς ἐν ἰσχύϊ ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς ἄλλης, νεκρωθείσης ἤδη, διατάξεως.

4.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1531|1952, ὡς ἐφετείου, κατωτέρω σελ. 700, ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογηθέντα (βλέπε καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 120|1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 617, ἐξ ἧς προκύπτει τὸ αὐτὸ) θεωρεῖ ἄκυρον τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀλλείπει ὁ ὑπὸ νομικῆς διατάξεως ἐπιβαλλόμενος ἐφοδιασμὸς τοῦ μισθωτοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας (βλέπε σχετικῶς καὶ ΕΕΔ 11, 33, ΕΕΔ 11, 92) καὶ ἑπομένως ἀνεφάρμοστον τὸν ν. 118|1915 (ἄρθρ. 9) διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. καὶ Α.Π. 267|1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 630 καὶ τὰς εἰς αὐτὴν σημειώσεις μας λειτιὰς παρακομπάς), ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς (πρβλ. καὶ Α.Π. 240—241|1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 572).

5.—Ἡ Πρωτοδίκου Καρυτσῶν 6|1952, κατωτέρω σελ. 701, ἐρευνᾷ περίπτωσιν ἐναλλαγῆς συμπεριφορᾶς ἐργοδότου ἐναντι μισθωτοῦ καὶ θεωρεῖ αὐτὴν ὡς μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως, ἐξομοιουμένην πρὸς ἀπόλυσιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920 (βλέπε διὰ τὸ ὅλον ζήτημα καὶ *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, Αἱ ἀστικαὶ συνέπειαι τῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ, ΕΕΔ 9, 533 ἑπ., ἐξ ἀφορμῆς τῆς σχετικῆς ὑπ' ἀριθ. 250|1950 Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης (Πρωτοδίκης *Στ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 9, 550).

6.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 177|1951, κατωτέρω σελ. 702, ἀναφέρεται εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ν. 2112|1920 μεταβολὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν συνέπειαν αὐτῆς ὑποκατάστασιν τοῦ διαδόχου ἐργοδότου εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, περὶ τῆς ὁποίας ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ πρόσφατος Α Π. 295|1952 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλαστήνος*, ΕΕΔ 11, 625, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν παραπομπαί).

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Ἀποζημίωσις δι' ὀδοιπορικὰ ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν.

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 3323|295|1951 καὶ 49004|5037|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. — Δικαίωμα ἀποζημιώσεως λόγῳ ὀδοιπορικῶν ἐκείνων ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν τῶν ἀπασχολουμένων ἐπὶ πλέον τῆς νυρίος αὐτῶν ἐν ταῖς Γραφείοις ἀπασχολήσεώς των εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.— Προϋπόθεσις δ-

μως ἡ συχνότης καὶ τὸ μόνιμον τῆς ἐξωτερικῆς ἀπασχολήσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4474|1952

Διαδικασία Ν. ΓΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Παυλίδης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Δ. Καλαμβοκίδης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Π. Ἑρμήλιος

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3824|295|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 τῆς 23 Ἰανουαρίου 1951, τεῦχος Β' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐχορηγήθη εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ τῶν βιομηχανιῶν τῆς Χώρας, τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων, ἀποζημίωσις λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐκ δραχ. 150.000, ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου ἑκάστοτε μισθοῦ τούτων. Διὰ τῆς πρώτης παραγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. 49004|5087|1951 ἀποφάσεως τῶν ἰδίων Ὑπουργῶν (ἀριθ. 163 τῆς 7.9.1951 τεῦχ. Β' φύλλ. Ἐφ. Κυβ.), κατὰ συμπλήρωσιν τῆς προηγουμένης, ὡρίσθη ὅτι τοῦ διὰ ταύτης καθοριζομένου ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κ.λ.π. ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς Γραφείοις ἀπασχολήσεως των ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων. Διὰ τῆς δευτέρας παραγράφου τῆς ἰδίας ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο, χορηγούμενον ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς (ὑπαλλήλοις καὶ ὑπηρέταις) ἑκάστοτε (δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς πρώτης) μισθοῦ, συμφηφίζεται πρὸς τυχὸν χορηγούμενα διὰ τῶν ἰδίων σκοπῶν ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν ὁδοιπορικὰ ἔξοδα. Τέλος διὰ τῆς τρίτης παραγράφου τῆς ἰδίας ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι αὕτη καὶ ἡ προηγουμένη ἰσχύουσι διὰ τὰς περιφερείας Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης μόνον.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται προφανές, ὅτι διὰ τῆς δευτέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατὰ συμπλήρωσιν καὶ μερικὴν τροποποίησιν τῆς πρώτης, ἐχορηγήθη ἐπίδομα δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ἐκείνους, οἵτινες ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς γραφείοις ἀπασχολήσεως των ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων (τῶν ἑταιριῶν), ἀδιαφόρως ἂν αἱ ὑποθέσεις αὗται ἀφοροῦν σχέσεις καὶ συναλλαγὰς τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας πρὸς τρίτους ἢ ἀνάγονται εἰς τὴν καθ' ὅλου λειτουργίαν ταύτης καὶ δὴ εἰς τὸν συντονισμὸν τῶν ἐργασιῶν τῶν διαφόρων κατὰ μέρος τμημάτων ἢ καταστημάτων ἢ ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τὴν αὐτονόητον προυπόθεσιν ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ ἀπασχόλησις γίνεται κατὰ τρόπον συχνὸν καὶ μόνιμον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καταστήματος, ἐν ᾧ στεγάζονται γραφεῖα εἰς ἕτερον τοιοῦτον, κείμενον εἰς ἀπόστασιν τοιαύτην, δικαιολογοῦσαν τὴν χορήγησιν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, οὐχὶ δὲ ἐκτάκτως ἢ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἢ διὰ μεταβάσεις ἀπὸ γραφείου εἰς γραφεῖον ἐντὸς τοῦ ἰδίου κτιρίου ἢ εἰς ἀπόστασιν μικρὰν ἀπὸ τοῦ πρώτου κείμενον. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει λέξις «γραφεῖα» δὲν ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν κεντρικῶν μόνον γραφείων τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἀλλ' οἱωνδήποτε τοιούτων.

Διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, μετ' ἐκτίμησιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, μὴ πληττομένης δὲ ὡς πρὸς τοῦτο, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐναγων, ὑπαλλήλου τῆς ἐκκαλουσης ἐναγομένης ἐν τῷ ἀμεξοστασίῳ της, καιμένῳ εἰς..., ἀπασχολεῖται κυρίως ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ ἀμεξοστασίου, τοῦτέστι παραλαμβάνει ἐκεῖ καθ' ἑκάστην τὰς εἰσπράξεις των εἰσπρακτόρων τῶν τροχιοδρομικῶν ὀχημάτων καὶ συντάσσει σχετικὰς καταστάσεις καὶ ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας ταύτης ἀπασχολήσεώς του κατὰ τρόπον συχνὸν καὶ μόνιμον τὴν ἑπομένην μεταβαίνει εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κορυῆ ἀριθ. 4, μακρὰν τοῦ ἀμεξοστασίου, κείμενα κεντρικὰ γραφεῖα τῆς ἐναγομένης καὶ παραδίδει εἰς τὸν κεντρικὸν ταμίαν τὰς εἰσπράξεις τῆς προηγουμένης μετὰ τῶν καταστάσεων. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὀρθῶς, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἐκρίθη, ὅτι ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τοῦ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐπιδόματος καὶ ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι οἱ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν ρηθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων λόγοι τῆς ἐφέσεως.

---

2. Ἐργασία ἀρτεργατῶν κατὰ Κυριακὰς καὶ πρόσθετος ἀμοιβὴ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἐπὶ κλιβανέων διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἔψησιν φρυγιῶν.— Γενικὴ ἀρχὴ περὶ μὴ ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 698|1952

Διαδικασία Ν. ΓΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Λογοράς*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Η. Βατόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παντούλας, Χ. Παοχίδης

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12|20 Μαρτίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, διαλαμβανούσης ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν, πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ξενοδοχείων ὅπου, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερουμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75 ο|ο, αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δὲν ἀφοροῦν τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους σερβιτόρους ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ συναφῶν καταστημάτων, προκύπτει ὅτι αὕτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους, ἐν οἷς καὶ οἱ ἀρτεργάται κλιβανεῖς, οἱ ἐργαζόμενοι κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς εἰς τὴν ἔψησιν φαγητῶν, διότι ἡ κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμοιβῆς των, ἡ δὲ κατηγορία τῶν σερβιτόρων ἐνδεικτικῶς ἀναγράφεται ἐν αὐτῇ. Τοῦτο συνάγεται ἐμμέσως καὶ ἐκ τοῦ ἡγουμένου πρώτου ἐδαφίου, ὁρίζοντος ὅτι αὐξάνεται κατὰ

75 ο/ο το κεκανονισμένον έκάστοτε ήμερομίσθιον, τοῦθ' ὅπερ προϋποθέτει ήμερομίσθιον ἀκριβῶς ὡρισμένον, ἐφ' ὅσον δὲ αἱ κλιβανεῖς, ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκκαλῶν, μὴ ἐργαζόμενοι πράγματι τὰς Κυριακὰς εἰς ἀρτοποιεῖον, ἀλλ' ἀσχολούμενοι μόνον εἰς ἕψησιν φαγητῶν κλπ., δὲν λαμβάνουν τὸ κεκανονισμένον ήμερομίσθιον δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακήν, ἀμειβόμενοι μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς 25 ο/ο ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ψησιικῶν, παρέπεται ὅτι δὲν δικαιοῦνται τῆς προσαυξήσεως τοῦ ποσοστοῦ τούτου κατὰ 75 ο/ο. Ἡ ἄνω ἐκδοχὴ συνεπικουρεῖται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ψηφιακά, εἰς ἃ ἀσχολοῦνται οἱ ὡς ἄνω κατὰ τὰς ἐξαιρεσίμους ἡμέρας, εἶναι διατετιμημένα δι' ἀγορανομικῆς διατάξεως, εἰς ἣν εἶχε ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ παρεχομένη κατὰ 25ο/ο ἀμοιβὴ ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τοῦ κλιβανέως καὶ ἄτινα εἶναι προσηυξημένα κατὰ τὰς ἄνω ἡμέρας κατὰ 40 ο/ο τῆς τιμῆς τῆς καθ' ἡμέραν ἕψησεως αὐτοῦ καὶ 50 ο/ο τῆς αὐτῆς τιμῆς διὰ τὰς ἡμέρας Χριστουγέννων καὶ Πάσχα (ὑπ' ἀριθ. 94|1950 ἀγορανομικὴ διάταξις) καὶ συνεπῶς ἡ ἀμοιβὴ τοῦ κλιβανέως κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας εἶναι ηὐξημένη τῆς τοιαύτης τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν καὶ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἄνω ἀποφάσεως θὰ ἐλάμβανεν ὁ κλιβανεὺς αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν δι' ἐργασίαν κατὰ τὰς ὡς εἴρηται ἡμέρας δὶς καὶ τοιοῦτόν τι δὲν ἐσκοπεῖτο διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως. Δὲν δύναται δὲ νὰ ἐξαχθῇ τὸ ἀντίθετον ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|251|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁμιλεῖ περὶ ἀρτεργατῶν, ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ὅμως περιπτώσει ὁ ἐνάγων, μὴ ἀπασχολούμενος ποσῶς κατὰ Κυριακὰς εἰς ἀρτοποίησιν, δὲν θεωρεῖται ἀρτεργάτης, ἀλλ' ἁπλοῦς κλιβανεύς, ὡς θὰ ἦτο καὶ οἱος δήποτε ἄλλος προσλαμβανόμενος εἰδικῶς καὶ μόνον πρὸς ἕψησιν φαγητῶν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ ἡ ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος, διότι ἡ κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἀπασχόλησίς του, ὡς κλιβανέως καὶ μόνων, δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας του ὡς ἀρτεργάτου, διότι οἱ ἀρτεργάται δὲν ἐργάζονται κατὰ τὰς Κυριακὰς κλπ. ὡς τοιοῦτοι (ἤτοι εἰς ἀρτοποίησιν), ἀλλὰ εἰς ἢ καὶ πλείονες τούτων, ἐλευθέρᾳ αὐτῶν βουλήσει καὶ τοῦ ἐργοδότου, ἀπασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν ἕψησιν φαγητῶν κ.λ.π. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, τοῦ ἐκκαλοῦντος μὴ δικαιουμένου διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἐργασίαν του ὡς κλιβανέως τῆς κατὰ 75 ο/ο προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ βασικοῦ του ἡμερομισθίου, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, οὕτω κρίνασα, ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν.

---

3. Ἐργασία προσωπικοῦ ξενοδοχείων αὐτοκινήτων. — Προσαύξησις μισθοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Ἰουνίου]1 Ἰουλίου 1939 Β.Δ. περὶ ὀργανισμοῦ Κοινῶν Διευθύνσεων». — Ἐξακολούθησις ἰσχύος περὶ μισθοῦ διατάξεων ἄνω Β.Δ.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 3032|1952
Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Χ. Καλαποθάκης***

Ἡ στηριζασα τὴν ἀγωγὴν ἐργασιακὴ σύμβασις, δι' ἧς ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς εἰσπράκτωρ τοῦ λεωφορείου τῶν ἐναγομένων, κατηρτίσθη τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1948. Τὸ λεωφορεῖον τοῦτο ἐξετέλει συγκοινωνίαν μεταξὺ Ὁμονοίας καὶ Νικαίας. Ἡ γραμμὴ αὕτη, εὑρισκομένη ἐντὸς ἀκτῖνος 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πλατείας Ὁμονοίας, ἔχει χαρακτηρισθῇ ὡς ἐστρωμένη ἀστικὴ λεωφορειακὴ γραμμή. Ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς σχέσεως 15.9.1948 εἶχε συμπληρωμένην ὑπηρεσίαν 15 ἐτῶν εἰς λεωφορεῖα ὡς εἰσπράκτωρ. Τὸ ἄρθρον 27 § 2 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου]1 Ἰουλίου 1939 Β.Δ. περὶ ὀργανισμοῦ Κοινῶν Διευθύνσεων», ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 1197|1938 (ἄρθρ. 15), ὁρίζει, ὅτι «ὁ μισθὸς καὶ αἱ κατὰ τὴν κατωτέρω § ὁ προσαυξήσεις τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ κινήσεως τῶν λεωφορείων τῶν ἐντὸς ἀκτῖνος 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις πλατείας Ὁμονοίας, χαρακτηρισθεισῶν ὡς ἐστρωμένων ἀστικῶν λεωφορειακῶν γραμμῶν, καθορίζονται κατὰ 10 ο/ο πλέον τῶν εἰς τὰς παραγράφους 1 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναγραφομένων. § 3: Ὁ μισθὸς τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ.... μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριετοῦς ὑπηρεσίας.... προσαυξάνεται κατὰ 5 ο/ο καὶ μέχρι 5 κατ' ἀνώτατον ὅριον τριετίας». Αἱ διατάξεις αὗται, μὴ καταργηθεῖσαι διὰ διατάξεως νεωτέρου νόμου, ἐξακολουθοῦσιν ἰσχυουσαι καὶ ἑπομένως νόμῳ βάσιμος τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα τὴν καταδίκην τῶν ἐναγομένων εἰς τὴν πληρωμὴν πρὸς τὸν ἐνάγοντα τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων θεσπιζομένων ὡς ἄνω προσαυξήσεων τοῦ μισθοῦ του διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1948 μέχρι τῆς 30 Μαρτίου 1950, τὰ δὲ ἐναντία πρὸς ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ὑποστηριζόμενα τυγχάνουσιν ἀβάσιμα καὶ ἀπορριπτέα.

Παρατηρήσεις

Α'

Ἂν πρός στιγμὴν ὑποτεθῇ, ὅτι κατ' ἀρχὴν ἰσχύει τὸ Β.Δ. τῆς 26 Ἰουνίου 1939 «περὶ ὀργανισμοῦ Κοινῶν Διευθύνσεων» (267), ἐρωτᾶται: τῇ συνδρομῇ ποίων προϋποθέσεων ἀπονέμεται τὸ ἐπίδομα τῆς προϋπηρεσίας κατὰ τὸ ἄρθρον 27 § 3 αὐτοῦ;

Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ρητῶς ὁρίζει, ὅτι προσαυξάνεται ὁ μισθὸς τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ «λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας π α ρ ὰ Κ ο ι ν α ῖ ς Δ ι ε υ θ ύ ν σ ε σ ι ν». Οὐχί, λοιπόν, ἡ προϋπηρεσία παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ, ὡς ὁρίζει ἡ § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀλλὰ μόνον ἡ παρὰ Κοινῇ Διευθύνσει. Ὁ νομοθέτης, δυσπιστῶν πρὸς τὰς «βεβαιώσεις» ἄλλων ἐργοδοτῶν, δυσεξακριβώτους κατὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν, περιώρισε τὴν ὡς βάσιν τοῦ ἐπιδόματος τούτου ληπτέαν προϋπηρεσίαν μόνον παρὰ Κοινῇ Δ]νσει, προσβλέψας εἰς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι λειτουργίαν τῶν Κοινῶν Διευθύνσεων. Ἡ ὀρθότης τῆς ἑρμηνείας ταύτης ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ καταργήσαντος τὰς Κοινὰς Διευθύνσεις Ν.Δ. 220|1941 — ὡς κατωτέρω ρηθήσεται —, καθ' ἣν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως (ν. 2112) τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ διαλυομένης Κοινῆς τινος Δ]νσεως λαμβάνεται «ὁ χρόνος ὑπηρεσίας αὐτοῦ μόνον ὁ παρὰ ταῖς Κοιναῖς Διευθύνσεσι διανυθεὶς τοιοῦτος».

Ἡ αὐτὴ διάταξις διαγορεύει, ὅτι καὶ προσαυ-

ξήσεις αὐται παρέχονται ἀπό τῆς ἰσχύος ἑκάστου κυρουμένου πίνακος προαγωγῶν προσωπικοῦ». Ἐνταῦθα καθορίζεται τό ἐναρκτήριον χρονικόν σημεῖον τῆς ἀπονομῆς τῶν προσαυξήσεων. Εἶναι δέ τοῦτο ἡ ἐναρξις ἰσχύος ἑκάστου τηρουμένου πίνακος προαγωγῶν. Πρέπει, λοιπόν, νά γίνῃ ἐπίκλησις (καί ἀπόδειξις, Π.Δ. 248, 553) ὑπό τοῦ προβάλλοντος ἀξίωσιν παροχῆς τῶν ἐν λόγῳ προσαυξήσεων τοῦ οἰκείου πίνακος προαγωγῶν, ἀπό τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ ὁποίου γεννᾶται τό δικαίωμα τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

Ποῖος εἶναι ὁ πίναξ προαγωγῶν;

Περί αὐτοῦ ὁμιλεῖ τό ἄρθρον 26 τοῦ Δ|γματος. Ἐν αὐτῷ γίνεται μνεία τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων ἐν αἷς ἀπαριθμεῖται ρητῶς καί πάλιν ἡ παρά Κοινῇ Διευθύνσει ὑπηρεσία) καί τῆς διαδικασίας τῶν προαγωγῶν, προτεινομένων ὑπό τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καί ἀποφαιζομένων ὑπό τοῦ Συμβουλίου Προαγωγῶν (τοῦ ἄρθρου 36). Ρητῶς δέ ἀναφέρεται ἐν τῇ τρίτῃ παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου 26, ὅτι «εἰς τούς πίνακας τούτους (τῶν προαγωγῶν), διαλαμβάνοντας καί τάς κατά τό κατωτέρω ἄρθρον 27 § 3 χορηγητέας προσαυξήσεις λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, κατατάσσεται τό προσωπικόν... », ἀναγράφονται δέ ἐν αὐτοῖς ἐν τέλει καί οἱ χρινόμενοι στάσιμοι κατά βαθμόν... «ἤ καί κατά προσαύξησιν μισθοῦ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας δι' ἔλλειψιν ἐπαγγελματικῆς ἐπιδόσεως ἤ προσόντων ἤ ἄλλην οἱανδήποτε αἰτίαν». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται πλέον ἤ ἀριδήλως, ὅτι αἱ προσαυξήσεις λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας δέον νά περιληφθοῦν εἰς πίνακα, ὃν ὑποβάλλει ἡ ἁρμοδία Ἐφορευτική Ἐπιτροπή καί ὃν κρίνει, δηλαδή ἐγκρίνει ἤ ἀπορρίπτει, ὁλικῶς ἤ μερικῶς, τό Συμβούλιον Προαγωγῶν, κατά τό δεκεῖν αὐτῷ καί ὡς πρός τάς προσαυξήσεις ταύτας, μή ἀπονεμομένας αὐτοδικαίως ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἀναλόγου χρόνου παρά Κοινῇ Διευθύνσει, ἀλλά μετ' ἀποφασιν τοῦ Συμβουλίου Προαγωγῶν περί ἀπονομῆς των, ἀπόφασιν, ἥτις δύναται νά εἶναι καί ἀπορριπτική, διά τινα μισθωτόν, ὅστις ἔχει μέν συμπληρώσει τόν οἰκεῖον χρόνον (μέχρι πέντε τριετιῶν), παρουσιάζει ὅμως ἔλλειψιν ἐπαγγελματικῆς ἐπιδόσεως ἤ προσόντων ἤ δι' ἄλλην αἰτίαν.

Συμπέρασμα : Διά νά ἀπονεμηθῇ προσαύξησις τοῦ μισθοῦ εἰς τινα μισθωτόν Λειφορείου, κατά τό Β.Δ. τοῦ 1939 «περί ὀργανισμοῦ Κοινῶν Διευθύνσεων», πρέπει νά ὑπάρχῃ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Προαγωγῶν, ἐγκρίνουσα τόν οἰκεῖον πίνακα, ἐν ᾧ νά ἀναφέρεται ἡ παρά Κοινῇ Διευθύνσει προϋπηρεσία τοῦ δικαιούχου, ἡ δέ ἀπονομή τῆς προσαυξήσεως ταύτης θά ἀρχίσῃ ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ πίνακος αὐτοῦ.

Β'

Ἐθέσαμεν ὡς προϋπόθεσιν, ὅτι κατ' ἀρχήν ἰσχύει τό Β.Δ. «περί ὀργανισμοῦ Κοινῶν Διευθύνσεων». Εἶναι τοῦτο ὀρθόν;

Ἐν πρώτοις οἱ νόμοι, οἱ διέποντες γενικῶς τήν σύστασιν καί λειτουργίαν τῶν Κοινῶν Διευθύνσεων ἔχουσι καταργηθῇ. Ἔχουσι μάλιστα καταργηθῇ ἀπαλλήλως. Κατηργήθησαν, ἐν πρώτοις —ὡς δέχονται ἀποφάσεις τινές τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπικυρώσασαι τάς τοῦ Ἐργατοδίκου — διά τοῦ Ν.Δ. 220|24|23 Ἰουνίου 1941 (216) «περί ρυθμίσεως ζητημάτων τῆς διά Κοινῶν Διευθύνσεων Αὐτοκινήτων συγκοινωνίας», διά τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου παρεσχέθη εἰς τόν Ὑπουργόν τῆς Συγκοινωνίας ἤ τόν Γεν. Διοικητήν ἤ τόν Νομάρχην ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως δι' ἀποφάσεών των προβαίνωσιν εἰς κατάργησιν τῶν Κοινῶν Δ|νσεων. Ὄντως δέ δι' ἐπακολουθησασῶν ἐν βραχεῖ χρόνῳ τοιούτων ἀποφάσεων, κατά μέγιστον μέρος τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, κατηργήθησαν ἅπασαι αἱ ἀνά τήν Χώραν Κοιναί Διευθύνσεις, ἐξ οὗ παρέστη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως καί τοῦ Ν.Δ. 1459|28 Μαΐου|24 Ἰουνίου 1942 (161) «περί τρόπου ἐκτελέσεως τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ Κοινῶν Διευθύνσεων Αὐτοκινήτων, αἵτινες κατηργήθησαν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 220 Ν.Δ. τοῦ 1941», δι' οὗ ἐρρυθμίσθησαν τά τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν διαλυθεισῶν Κοινῶν Διευθύνσεων, παραδοθεισῶν ἐκτοτε εἰς τήν ἱστορίαν (Πρωτοδικεῖον Ἀθ. 5983|1949, 5982|1949, 5984|1949 ἀδημοσίευτοι).

Γ'

Μετά τήν ἀπελευθέρωσιν ἤρξατο ἡ περισυλλογή καί ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν συγκοινωνιῶν. Πρός τοῦτο ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 644|1945 «περί ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περί Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν» (271), ἀφ' οὗ καί δι' οὗ ἐπανῆλθησαν ἐν ἰσχύϊ τό ἄρθρ. 7 καί τό ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπό 22 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῆς περί αὐτοκινήτων ἐν γένει καί τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἰδιοκτητῶν Λεωφορείων Αὐτοκινήτων καιμένης νομοθεσίας», τοῦ κυρωθέντος διά τοῦ ν. 6033 τοῦ ἔτους 1934, ὡς ταῦτα συνεπληρώθησαν καί ἐτροποποιήθησαν διά τοῦ ἄρθρου δευτέρου τοῦ νόμου τούτου καί τοῦ ἀπό 6 Ἰουλίου 1935 Α.Ν. «περί συγκοινωνιῶν δι' αὐτοκινήτων καί τροποποιήσεως τοῦ ν. 6033», ἅτινα—ὡς ἐπί λέξει ἀναφέρει τό ἐν λόγῳ 1ον ἄρθρον τοῦ Α.Ν. 644|1945 — «εἶχον καταργηθῇ διά τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 646|1937 καί τοῦ Ἀναγκαστ. Νόμου 1197|1938», δι' ὧν συνεστήθησαν αἱ Κοιναί Διευθύνσεις. Εἶχον δέ τότε καταργηθῇ αἱ προμνησθεῖσαι διατάξεις, διότι ἡ συνύπαρξις τῶν δύο θεσμῶν, ὅλως ἀνομοίων κατά τήν διάρθρωσιν, τήν λειτουργίαν, τήν συγκρότησιν τοῦ προσωπικοῦ κλπ., ἦτο ἀπολύτως ἀσυμβίβαστος καί ἀδύνατος. Τούτου ἕνεκεν καί ἡ ἐπαναδίωσις τῶν τε Κοινῶν Ταμείων καί τῶν διεπουσῶν αὐτά διατάξεων συνεπέφερε τήν σιωπηράν μέν (***Μπαλῆ***, Γ.Α. § 6, Α.Π. 23|1912 Θ. ΚΓ' 258), ἀλλά σαφεστάτην κατάργησιν τῶν περί Κοινῶν Διευθύνσεων διατάξεων, καί ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι δέν εἶχον αὐταί καταργηθῇ ὑπό τοῦ Ν.Δ. 220|1941. Ἡ δέ κατάργησις τῶν περί Κοινῶν Διευθύνσεων νόμων συνεπέφερεν, ὡς εἰκός, τήν κατάργησιν καί τοῦ πρός ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἐκδοθέντος Β.Δ., τοῦ τιτλοφορουμένου «ὀργανισμός Κοινῶν Διευθύνσεων» (Σ.Ε. 572|1931, ad hoc Πρ|κου Θεσσ. 920|1951, ΕΕΔ τόμ. 11 σελ. 378).

Δ'

Εἰδικώτερον ὅμως ἡ διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ «περί ὀργανισμοῦ τῶν Κοινῶν Διευθύνσεων» Β.Δ., ἡ ρυθμίζουσα, ὡς προείρηται, τάς προσαυξήσεις λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας παρά Κοιναῖς Διευθύνσεσιν, ἔχει, φρονοῦμεν, ἐπίσης καταργηθῇ διά (καί ἀπό τῆς ἰσχύος) τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς

Διαιτησίας Αθηνών, της κυρωθείσης υπό της υπ' αριθ. 23398|1948 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας (ΕΕΔ τόμος 7, σελ. 619). Εν τη § 2 της αποφάσεως αύτης ορίζεται, ότι οι ανωτέρω μισθοί προσαυξάνονται δι' επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας 5 ο|ο επί τη συμπληρώσει εκάστης πενταετίας και μέχρι τριών πενταετιών, του χρόνου υπολογιζομένου από της το πρώτον ασκήσεως δημοσίων ή συναφών καθηκόντων παρά τω αυτώ ή παρά διαφόροις εργοδόταις και αποδεικνυομένου διά πιστοποιητικών των παρ' οις ειργάσθησαν εργοδοτών». Κατά το άρθρον 4 του Α.Ν. 1801|1951, όπερ προσετέθη παράγραφον εις το άρθρον 11 του Α.Ν. της 16|20.11.1935, ορίσθη, ότι η διαιτητική απόφασις, εφ' όσον εκηρύχθη εκτελεστή δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, καταλαμβάνει θέσιν συλλογικής συμβάσεως και διέπεται υπό των διατάξεων της περί συλλογικών συμβάσεων νομοθεσίας, άν ή εφ' ής εξεδόθη συλλογική διαφορά εξεδηλώθη μεταξύ προσώπων ή οργανώσεων δυναμένων να προβώσιν εις κατάρτισιν συλλογικής συμβάσεως. Η συνδρομή του τελευταίου τούτου στοιχείου είναι αναντίρρητος ως προς την εφ' ής εξεδόθη ή προμνησθείσα διαιτητική απόφασις συλλογικήν διαφοράν. Εξ άλλου, ή νομοτύπως καταρτισθείσα συλλογική σύμβασις έχει ισχύν ουσιαστικού νόμου (Α.Π. 107|1941, 148|1950, 518|1948 κλπ.). Επομένως ή υπ' αριθ. 5|1948 διαιτητική απόφασις κατήργησε την διάταξιν της § 3 του άρθρου 27 του οργανισμού των Κοινών Διευθύνσεων, διότι, κατά το υπ' αμφοτέρων ρυθμιζόμενον θέμα των προσαυξήσεων λόγω πολυετούς υπηρεσίας, ή απόφασις της διαιτησίας περιέχει κανονιστικάς διατάξεις μισθωτούς διατάξεις. Και δη εν μεν τω οργανισμώ απαιτείται η προϋπηρεσία να διανύθη μόνον παρά Κοιναίς Διευθύνσεσι, εν δε τη διαιτητική αποφάσει παρ' οιφδήποτε εργοδότη. Όταν μάλιστα ληφθή υπ' όψιν, ότι αι Κοιναί Δ|νσεις ελειτούργησαν από των μέσων του 1937 μέχρι και του 1941, μίαν μόνην τριετίαν δύναται να επικαλεσθή ο μισθωτός. Επίσης ή απονομή του επιδόματος τής παρά Κοινή Δ|νσει προϋπηρεσίας κατά μεν τον οργανισμόν των Κ.Δ. απόκειται εις την κρίσιν του Συμβουλίου Προαγωγών, εν συναρτήσει και άλλων του μισθωτού προσόντων, εν δε τη διαιτητική αποφάσει είναι υποχρεωτική διά τον εργοδότην ή αποδεδειγμένη προϋπηρεσία άνευ ετέρου.

Εννοείται, ότι δεν εξετάζεται εν τω παρόντι σημειώματι το κύρος της ειρημένης διαιτητικής αποφάσεως, περί ού διχάζονται αι νομολογιακαί απόψεις, με δημόφρονον σημείωσιν, ότι από της 6ης, τουλάχιστον, Οκτωβρίου 1951 αύτη τελεί εν αδιαμφισβητήτω ισχύϊ.

Δεν εξετάζεται επίσης το παγίως εν τη νομολογία λελυμένον ζήτημα του σοσιαλισμού της εθνικής συλλογικής συμβάσεως της 11.11.1947 προς την γενικήν συλλογικήν σύμβασιν της 12.8.1936 και ούχι προς το Β.Δ. του «Οργανισμού των Κοινών Διευθύνσεων», μη αποτελούν εσωτερικόν κανονισμόν (Πρωτ. Αθ. 945|48, ΕΕΔ 7, σελ. 160 και αυτόθι εν σελ. 166 επ. παρατηρήσεις μας).

Το συμπέρασμα εθεν των ανωτέρω είναι, ότι ή σχολιαζομένη απόφασις ουχερώς παρήλθε το ζήτημα της ισχύος του οργανισμού των Κοινών Διευθύνσεων και της διαπούσης αύτας νομοθεσίας.

Δ. Η. Πομόνης, Δικηγόρος

II ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Εφοδιασμός μισθωτού, κατά νομικήν διάταξιν, διά βιβλιαρίου υγείας και συνέπειαι επί της συμβάσεως εργασίας εκ της ελλείψεως αύτου.

Εργαζόμενοι εις εστιατόρια, μαγειρεία κλπ. λειτουργούντα εντός εγκαταστάσεων, εις άς ισχύει Υγειονομικός Κανονισμός Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικοβοιωτίας.— Υποχρέωσις εφοδιασμού διά βιβλιαρίου υγείας.— Ακυρότης άλλως συμβάσεως εργασίας και ανεφαρμοστον Ν 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας και υπ' αριθ. 8900|1946 υπουργικής αποφάσεως περί προσθέτου αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς.

Πρωτοδικείου Αθηνών 1531|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. *Δ. Κοκόρης*

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Ε. Γιατσαλίτης*

Κατα την διάταξιν του άρθρ. 59 § 22 εδ. ε' της κοινής αποφάσεως των Υπουργών Υγιεινής, Διοικήσεως Πρωτευούσης και Δημοσίας Ασφαλείας του έτους 1938 (Εφ. Κυβ. φ. 275, τ. Β' 1938), αποτελεσασης τον υγειονομικόν κανονισμόν των Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικοβοιωτίας και ισχούσης ισχύν νόμου, ως εξεδόθησαν εις εκτέλεσιν του διά του Ν. 4060|1929 κυρωθέντος από 18.9.1928 Ν. Διατάγματος «περί μέτρων προς προληψιν και καταπολέμησιν επιδημικών νόσων» και του άρθρου 2 του Α.Ν. 44|1936 «περί συστάσεως Διοικήσεως Πρωτευούσης» ισχυούσης και εις την περιφέρειαν της τοτε Κοινότητος και ήδη Δήμου Αμαρουσίου, εις την οποίαν, ως προκύπτει εκ του προσκομιζομένου πιστοποιητικού του Δημάρχου Αμαρουσίου, υπήγετο, κατά την εκδοσιν του ως άνω Κανονισμού, και ο συνοικισμός Μελισσίων, όπου το σπανάτόριον του ενάγοντος, εις το οποίον εργάζετο ως μάγειρος ο ενκαλών, «οι καταστηματάρχαι εστιατορίων, μαγειρείων κλπ. οι ασχολούμενοι με την παροχήν εφοδίμων ή την εξυπηρέτησιν πελατών, οι μάγειροι και πάντες οι υπάλληλοι υποχρεούνται να έχωσι βιβλιάριον υγείας και να υποστώσι τας εργαστηριακάς έρευνας και τους προφυλακτικούς εμβολιασμούς, τους οποίους ήθελεν επιβάλει ή υγειονομική υπηρεσία». Κατά δε το άρθρον 87 του αυτού Κανονισμού «οι παραβάται της υγειονομικής ταύτης διατάξεως θέλουσι διώκεσθαι και τιμωρείσθαι, συμφώνως τω από 18.9.1928 Ν. Δ., κυρωθέντι διά του Ν. 4060|1929».

Εκ των διατάξεων τούτων, αίτινες, ως εκ του επιδιωκομένου δι' αυτών σκοπού της προστασίας της δημοσίας υγείας, είναι δημοσίας τάξεως, σαφώς προκύπτει, ότι εις τα εστιατόρια, μαγειρεία κλπ., τα λειτουργούντα εντός των περιφερειών, εις ας ισχύει ο ως άνω Υγειονομικός Κανονισμός, απαγορεύεται η εργασία ως μαγείρων των στερουμένων βιβλιαρίου υγείας. Κατ' ακολουθίαν αυτών, σύμβασις εργασίας, συναπτομένη πορά τας διατάξεις ταύτας, έχούσας διά την ταυτότητα του νομικού λόγον προδήλως εφαρμογήν και επί των μαγείρων

εών Σανατορίων, τών λειτουργούντων εντός τών ώς άνω περιφερειών, ώς προσκρούουσα εις τον αναγκαστικόν τούτον κανόνα, είναι απολύτως άκυρος και ώς τοιαύτη λογίζεται ώς μή γενομένη, έκατέρου τών συμβληθέντων δυναμένου άζημίως να απαστή της συμβάσεως, τού δε εργοδότου και άνευ τηρήσεως τών διατυπώσεων τού Ν. 118|1945 (Α.Π. 63 και 70|1948, 345, 345 και 597|1949, ΕΕΔ 7 σελ. 199 και 274, 8 σελ. 542, 9 σελ. 9 και 58), τού τελευταίου όμως τούτου υποχρεουμένου, βάσει τών αρχών τού αδικαιολογήτου πλουτισμού (άρθρ. 904 Α. Κ.), να καταβάλη εις τον μισθωτόν τάς αποδοχάς αύτού διά την παρασχεθείσαν εργασίαν, εφ' όσον εκ ταύτης κατέστη πλουσιώτερος αδικαιολογήτως, καίτοι τη βουλήσει τού ζημιωθέντος, εφ' όσον η σύμβασις αύτη δεν αναγνωρίζεται υπό τού νόμου.

Όθεν, εφ' όσον εν προκειμένω, ώς ρητώς συνομολογείται υπό τού εκκαλούντος ενάγοντος, ούτος στερείται βιβλιαρίου υγείας, η μεταξύ αύτού και τού εφεσιβλήτου εναγομένου καταρτισθείσα σύμβασις εργασίας, δι' ής ούτος προσελήφθη δι' ώρισιον χρόνον, ώς μάγειρος εις εν εν Μελισσίοις λειτουργούν Σανατόριον τούτου, είναι απολύτως άκυρος και ούδεν εκ ταύτης τίκτεται υπέρ τού εκκαλούντος έννομον αποτέλεσμα. Ο ισχυρισμός αύτού ότι η έλλειψις τού βιβλιαρίου του υγείας αναπληρούται εκ τού επαγγελματικού βιβλιαρίου είναι απορριπτέος ού μόνον ώς μη νόμιμος, αλλά και ώς κατ' ουσίαν αβάσιμος, αφού ούτε και τοιούτον βιβλιάριον προσκομίζεται παρ' αύτού, ώς έδει, παρά την ρητήν περί της υπάρξεως του αμφισβήτησιν τού εφεσιβλήτου.

Τέλος είναι άνευ αξίας τα υπ' αύτού υποστηριζόμενα ότι ήτο πράγματι υγιής, ευρέθη δε τοιούτος και κατά τας εκάστοτε ιατρικάς εξετάσεις του εν τω Σανατορίω τού εφεσιβλήτου. Άκυρον δε ούσης της μεταξύ των διαδίκων συναφθείσης συμβάσεως εργασίας, είναι απορριπτέα, ώς μη νόμιμος, η εγκυρον την σύμβασιν ταύτην προϋποθέτουσα ενδικος αγωγή, δι' ής ο εκκαλών ενάγων, ισχυριζόμενος ότι απελύθη άκύρως εκ τής υπηρεσίας του, λόγω μη τηρήσεως υπό τού εφεσιβλήτου εναγομένου τών διατυπώσεων τού ν. 118|1945, αίτείται την πληρωμήν α) τών από τής απολύσεώς του και εντεύθεν αποδοχών του, άλλως, εγκύρου κρινομένης τής γενομένης καταγγελίας τής συμβάσεως, την συμπλήρωσιν τής οφειλομένης αυτώ νομίμου αποζημιώσεως, β) τής προσαυξήσεως κατά 75 ο|ο τών αποδοχών του διά τας κατά τάς Κυριακάς και εξαιρεσίμους εορτάς εργασίαν του και γ) τού υπολοίπου τών μη εξ ολοκλήρου καταβληθεισών αυτώ αποδοχών του κατά το διάστημα τής χορηγηθείσης αυτώ 18ημέρου άδείας τού έτους 1950. Ούτως αποφανθείσα και η εκκαλουμένη απόφασις ουδόλως εσφαλεν, απορριπτέοι δε οι περί τού εναντίου λόγοι εφέσεως.

---

2. Βάναυσος συμπεριφορά εργοδότου προς μισθωτόν και συνέπειαι επί τής συμβάσεως εργασίας.

Καταγγελία συμβάσεως εργασίας μισθωτών ηφωρισμένων κατά τής άνεργίας εις το Ι.Κ.Α. — Εφαρμογή άρθρου 7 ν. 2112|1920 περί βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως εργασίας και επί εργατών. — Θεώρησις ώς μονομερούς βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως εργασίας τής βαναύσου συμπεριφοράς εργοδότου προς μισθωτόν. — Άκυρότης απολύσεως προς ήν ούτη εξομοιούται.

Πρωτοδικείον Κερκύρας 6|1952

Διαδικασία Ν. Γ' ΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. *Γ. Κατερινόπης*
Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Μουμούρης, Σ. Σδρίνος

Μετά τον Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», προκειμένου περί επιχειρήσεων, αί οποίαι απασχολούν μισθωτούς ησφαλισμένους κατά τής ανεργίας εις το Ι.Κ.Α., ώς συμβαίνει εν τη προκειμένη περιπτώσει, η καταγγελία τής συμβάσεως εργασίας τού προσωπικού των είναι άκυρος, εάν δεν ετηρήθησαν υπό τού καταγγείλαντος εργοδότου οι οριζόμενοι όροι και προϋποθέσεις υπό τών §§ 1 και 3 του άρθρου 9 ν. 118|1945, διατηρηθέντος εν ισχύϊ υπό τού άρθρου 60 του άνω Α.Ν. 1846|1951. Κατά δε το άρθρον 7 τού ν. 2112|1920, έχοντος διά την ταυτότητα τού νομοθετικού λόγου πλήρη εφαρμογήν και επί των μεταξύ των εργοδοτών και εργατοτεχνιτών συναπτομένων συμβάσεων εργασίας, θεωρείται ώς καταγγελία της συμβάσεως εργασίας πάσα βλαπτική διά τους μισθωτούς υπό των εργοδοτών μονομερής μεταβολή τών όρων της συμβάσεως, εξομοιουμένη εν μη αποδοχή υπό τού μισθωτού προς απόλυσιν αύτού υπό τού εργοδότου (Α.Π. 22|1950 και Α.Π. 309|1950 εν ΕΕΔ 9ος, σελ. 155 και 166). Ώς τοιαύτη μονομερής βλαπτική μεταβολή, εκτός των άλλων, μεταξύ ών κυρίως και η μείωσις των αποδοχών, θεωρείται προσωπι και η βάναυσος και σκληρά συμπεριφορά τού εργοδότου (πρβλ. και Πρωτ. Αθηνών 411|1947, ΕΕΔ 8ος, σελ. 146).

Εν τη προκειμένη υποθέσει εκ τών προδιαληφθέντων στοιχείων εβεβαιώθησαν τα εξής: Ο ενάγων όλίγας ημέρας προ της κατα την 1 Οκτωβρίου 1951 διακοπής της εργασίας του συνήγειρεν, όπως εργάζεται, μισθοδοτούμενος και' αποκοπήν, εις το εστιατόριον τού εναγομένου, κατόπιν σχετικής τούτου προτάσεως και διαβεβαιώσεών του, ότι διά τού τρόπου τούτου θα απελάμβανε μεγαλυτέρας αμοιβής της πρότερον λαμβανομένης.

Προς τούτο ο εναγόμενος εχορήγησεν εις τον ενάγοντα ξυλεία διά την κατασκευήν μιάς συρταριέρας, δι' ην όμως απητήθη εργασία πλέον της εβδομάδος, διότι η χορηγηθείσα ξυλεία ήτο κακής ποιότητος και σκληρά. Άλλά και ασχέτως τού προαναφερθέντος τούτου, ήτο και εις ην περίπτωσιν η ξυλεία ήτο κανονική, η αναλογούσα ημοιβή καθ' εβδομάδα, διά τού νέου τρόπου επ' αποκοπήν μισθού, ήτο κατωτέρα τού νομίμου ημερομισθίου. Υπό την επήρειαν τούτων ο ενάγων κατά την διάρκειαν λογομαχίας μεταξύ τού εκτελούντος την αυτήν με αυτόν εργασίαν, εμφανισθέντος ήδη ως πρώτου μάστορος τού εναγομένου και τού τελευταίου, απευθυνόμενος προς τούτον (εναγόμενον) τού είπεν ότι τούς εξηπάτησε διαβεβαιώσας, δι ι διά της μεταβολής τού τρόπου υπολογισμού τού μισθού θα ικανοποιούντο καλύτερον. Ο ενα-

γόμενος ὅμως, ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως, ἐρράπισε τὸν ἐνάγοντα, ὁ ὁποῖος ἕνεκα τούτου ἀμέσως ἀπεχώρησε τῆς ἐργασίας, διαμαρτυρόμενος ἐντόνως.

Ἡ ὑπὸ τὰς ρηθείσας συνθήκας ἀποχώρησις τοῦ ἐνάγοντος οὐδόλως σημαίνει λύσιν ἐκ μέρους του τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐκδήλωσιν διαμαρτυρίας τόσον διὰ τὸν τρόπον συμπεριφορᾶς τοῦ ἐναγομένου, ὅσον καὶ τὴν κατ' ἀπαιτοῦσαν τρόπον βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐξομοιοῦται πρὸς ἀπόλυσιν αὐτοῦ καὶ ἀπορριπτέα τὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὑποστηριζόμενα ὡς ἀβάσιμα. Ἀπορριπτέος εἰδικώτερον ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου περὶ τοῦ ὅτι κατόπιν συμφωνίας μετὰ τοῦ ἐνάγοντος μετετράπη ὁ τρόπος ἐργασίας του καὶ τῆς ἀμοιβῆς του εἰς κατ' ἀποκοπήν, καθ' ὅσον, ἀσχέτως τοῦ ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἀμοιβῆς ὁ καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς δέον νὰ ἐνεργῆται κατὰ τρόπον δυνάμενον ν' ἀσφαλίζῃ τοὐλάχιστον τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου (συλλογικὴ σύμβασις 4.11.1947 τῶν ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, § 5, καὶ ἄρθρ. 2 συμπληρωματικῆς μισθητευομένων, πρβλ. *Γ. Σιμωνέτου*, Βασικὸς τρόπος ὑπολογισμοῦ μισθοῦ, ΕΕΔ 10, σελ. 835 § β' καὶ σελ. 836—837) καὶ ἀσχέτως τοῦ ὅτι συμφωνία μειούσα τὰς νομίμους ἀποδοχὰς εἶναι ἄκυρος (πρβλ. ἐμμέσως Α.Π. 321|1949 καὶ τοὺς ἐν ἀρχῇ τῆς ΕΕΔ, Τόμ. 8, σελ. 673, λοιπὰς παραπομπάς) ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη μέν, ὅτι ὁ ἐνάγων συνήνεσε νὰ ἐργασθῇ καὶ ἀμείβεται κατ' ἀποκοπήν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ του δὲν θὰ ἦσαν κατώτεραι τῶν δικαιουμένων νομίμων, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προγενεστέρου τρόπου ἀμοιβῆς του τοῦ χρονικοῦ μισθοῦ (πρβλ. καὶ *Γ. Σιμωνέτου*, ἔνθ' ἀνωτέρω, ἰδίως σελ. 846 ἐν τέλει). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον προσέτι ἐβεβαιώθη καὶ ἐκ τῶν ζητηθεισῶν διευκρινίσεων ἐκ τῶν αὐτοπροσώπως παραστάντων διαδίκων, ὅτι τὰς προσφερομένας ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑπηρεσίας ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ ὁ ἐναγόμενος, ὑπόχρεως εἶναι οὗτος, ὡς καταστὰς ὑπερήμερος, εἰς τὴν πλημμήλη τῶν νομίμων ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἀπὸ τῆς ἀκύρου κατὰ τὰ ἄνω καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀγωγῆς (1ης μέχρι 18ης Ὀκτωβρίου 1951).

---

5. Συγχώνευσις Κοινῶν Ταμείων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων καὶ τύχη ὑπαλλήλου συγχωνευθέντος Ταμείου

Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου.— Κοινὰ Ταμεῖα Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων — Συγχώνευσις τούτων δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως βάσει νόμου.— Διαδοχή — Τύχη ὑπαλλήλων συγχωνευθέντος Ταμείου.— Ὑποχρέωσις διαδόχου ἐργοδότου πρὸς διατήρησιν τούτου μέχρις ἐγκύρου καταγγελίας.

Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 177|1951
Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ὀρ. Νικόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κίτσιος, Μ. Ἀππας

Διώκουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τὴν ἀναγνώρισιν ὡς ἀκύρου τῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου γενομένης ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, γενομένης ἄνευ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τούτου (ἐναγομένου) ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὰς ἂς ἐστερήθη, ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀποδοχάς του, εἶναι νόμιμος καὶ ἐξεταστέα.

Ὡς πρὸς τὴν παθητικὴν νομιμοποίησιν τοῦ ἐναγομένου (ἄρθρ. 6., 68 καὶ 533 Πολ. Δικ.) ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1501/4|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ἐκδοθείσης βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 911|1949 περὶ συγχωνεύσεως (ἄρθρον 8 αὐτῆς) εἰς τὸ 92ον Κοινὸν Ταμεῖον Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων τῶν ἐνταῦθα λειτουργούντων τοιούτων 19ου καὶ 116ου, προκύπτει ὅτι εἰς τὸ ἐναγόμενον ἀνετέθη νὰ ἐνεργῇ μεταφορὰς ἀγαθῶν (ἄρθρον 3 ἐδ. 2) καὶ νὰ ἐκμεταλλεύηται διὰ τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων τὰς γραμμὰς τῆς περιφερείας τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων. Ἐκ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 2112, καθ' ἣν ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, προκύπτει ὅτι ὁ μισθωτός, ἐφ' ὅσον δὲν ἐχώρησεν ἔγκαιρος καταγγελία ὑπὸ τοῦ προκατόχου ἢ τοῦ ὑπεισελθόντος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἐργοδότου καὶ συνεχίζοντος ταύτην, δὲν ἀπάλλαται τὰ ἐκ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἀπορρέοντα δικαιώματα.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς : ὅτι ἐνταῦθα ἐλειτούργουν τὰ ὑπ' ἀριθ. 19 καὶ 116 Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ἅτινα κατ' Αὔγουστον 1951 διὰ τῆς ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως συνεχωνεύθησαν εἰς τὸ ἐναγόμενον ὑπ' ἀριθ. 92ον Κ.Τ.Ε.Φ.Α. μὲ ἕδραν τὰ Ἰωάννινα. Κατὰ τὸ διάστημα τὸ ἀμέσως πρὸ τῆς συγχωνεύσεως τῶν δύο Ταμείων ὁ ἐνάγων ὑπηρέτει ὡς ὑπάλληλος ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ὁρίστου χρόνου εἰς τὸ 116 Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 900.000. Μετὰ τὴν συγχώνευσιν, γενομένην περὶ τὸ τέλη Αὐγούστου ἐ.ἔ., ὁ διαχειριστὴς τοῦ 116 Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διὰ τῆς ἀπὸ 27.8.1951 ἀνακοινώσεώς του πρὸς τὸ προσωπικὸν ἐγνώρισε τὴν τοιαύτην συγχώνευσιν καὶ παρέπεμψε τὸν ἐνάγοντα εἰς τὸ ἐναγόμενον, καταβαλὼν αὐτῷ τὸν μισθὸν τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1951 καὶ μὴ προβὰς εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἐνέργειαν, οἷον ἀπόλυσίν του. Κατόπιν τούτου ὁ ἐνάγων ἀπετάθη εἰς τὸ ἐναγόμενον, ἵνα συνεχίσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του, τοῦτο δὲ κατ' ἀρχὰς διεβεβαίου αὐτόν, ὅτι θὰ τὸν τοποθετήσῃ εἰς τὴν αὐτήν, ὡς πρότερον, ἢ ἄλλην ἀνάλογον θέσιν καί, ἐνῷ οὗτος προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, τὸ ἐναγόμενον κατὰ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἐδήλωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας του, θεωροῦμενον ὅτι ἀπολύει τοῦτον ἄκυρως, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 118|1945 τασσομένων διατυπώσεων, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον ἐπήλθε συγχώνευσις εἰς τὸ ἐναγόμενον τοῦ 116 Κ.Τ.Ε.Φ.Α., μεθ' οὗ ὁ ἐνάγων συνεδέετο διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρίστου χρόνου, μὴ ἀπολυθεὶς παρ' αὐτοῦ, δὲν ἐπήλθε δὲ διάλυσις τοῦ Ταμείου τούτου,

αὐτὸ ὁριστικὸς τερματισμὸς τῆς ἐνταῦθα ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτῆς σκοποῦ, ἀλλ' ἁπλῶς πρὸς ὀρθολογιστικωτέραν ὀργάνωσιν (βλ. ὑπουργικὴν ἀπόφασιν) καὶ ἐπωφελεστέραν ἐκμετάλλευσιν τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐγένετο ἕνωσις τῶν δύο Ταμείων, κατὰ μετασχηματισμὸν εἰς ἓν τοιοῦτον, εἰς ὃ μετέχουσιν οἱ ἴδιοι μέτοχοι, πλὴν ἐνῶν, διὰ τῶν αὐτοκινήτων των, ἐξυπηρετοῦνται δὲ καὶ ἐκμεταλλεύονται αἱ αὐταὶ γραμμαί, παραμένει ὁ αὐτὸς οἰκονομικὸς σκοπός, ἤτοι ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐκμετάλλευσις τῶν ἐν λόγῳ γραμμῶν διὰ τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν ἰδιοκτητῶν εἰς τὰ κέρδη, τὸ ἐναγόμενον εἶχεν ὑποχρέωσιν συνεπῶς διατηρήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του μέχρις ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ἀφοῦ δὲν ἐγένετο αὕτη ὑπὸ τοῦ προκατόχου του. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως καὶ ἐκ τῶν νόμων περὶ Κοινῶν Ταμείων οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχει ἀπέναντι τῶν ὑπαλλήλων τοῦ συγχωνευθέντος 116 Ταμείου, μὴ ὑφισταμένου ἤδη, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως ἐπιχείρησις μεταφορᾶς ἀγαθῶν ἐπὶ κέρδει προφανῶς, καὶ γενικῶς τῆς ἐκμεταλλεύσεως συμπεριλαμβάνονται πάντα τὰ στοιχεῖα, ἅτινα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν, τοιαῦτα δὲ εἶναι ἡ χρῆσις τῶν αὐτοκινήτων, τὸ δίκτυον τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ὡς καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ συγχωνευθέντος, ὡς ἐλέχθη, 116 Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ἅτινα περιῆλθον εἰς τὸ ἐναγόμενον.

Τέλος ἡ ἐγερσις τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ταῦ ἐνάγοντος, ὄντως καὶ αὐτοκινητιστοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς βασιμότητος τούτου, δὲν ἀντίκειται προφανῶς εἰς τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματός του (ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος).

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω δέον νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ γενομένη ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἀκύρου δὲ οὔσης ταύτης νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ὧν ἐστερήθη ὁ ἐνάγων, ὅσα προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, αἵτινες δὲν ἐγένοντο ἀποδεκταί, ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ὑπαιτιότητι τοῦ ἐναγομένου.

---

4. Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν καὶ Ὑποκαταστήματα αὐτοῦ. — Αὐτοτέλεια Ὑποκαταστημάτων.

Χαρακτὴρ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου. — Ὑποκαταστήματα αὐτοῦ, μὴ ἀποτελοῦντα αὐθύπαρκτα καὶ αὐτοτελῆ νομικὰ πρόσωπα, δὲν δύνανται νὰ ἐναχθοῦν, ἀλλ' ἐνάγεται αὐτὸ τοῦτο τὸ Ταμεῖον. — Ἀξιώσεις ἰατροῦ παρασχόντος ὑπηρεσίας εἰς Ὑποκατάστημα περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 δι' ἀπόλυσιν.

Πρωτοδίκου Καβάλας 11|1952
Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κώνστας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Σωτηριάδης, Δ. Λαμπαδίτης, Ν. Παπακωνσταντίνου

Τὸ διὰ τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 11 Ἰουλίου 1925 «περὶ ἐπεξεργασίας καπνοῦ καὶ ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν» συσταθὲν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἑδρεῦον ἐν Θεσσαλονίκῃ (βλ. ἄρθρον 2 τοῦ ν. 3460|1928), διοικεῖται δὲ παρὰ διοικητικοῦ συμβουλίου ἑδρεύοντος ἐπίσης ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ (ἄρθρα 3, 4 καὶ 5 τοῦ μνησθέντος Ν.Δ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ Ν.Δ. 1152|1942 καὶ ὑπ' ἀριθ. 27748|490|15.5.1951 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ὑπ' ἀριθ. 9900|19.8.1947 τοιαύτην τοῦ Ὑπουργοῦ Β. Ἑλλάδος). Τέλος ἡ ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία αὐτοῦ διακρίνεται εἰς κεντρικὴν διεύθυνσιν καὶ Ὑποκαταστήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνατίθεται ἡ ἐπιμέλεια τῶν ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Τ.Α.Κ. ὑποθέσεων τοῦ Ταμείου καὶ τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται διοικητικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἐκ τῆς κεντρικῆς διευθύνσεως τοῦ Ταμείου καὶ διευθύνονται δι' ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου, κατὰ τὰ διὰ τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ὁριζόμενα», ἅπαν δὲ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου ἐδιοικητικὸν καὶ ὑγειονομικόν, τακτικὸν καὶ ἔκτακτον, διορίζεται, μετατίθεται καὶ προάγεται συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου, μετὰ προηγουμένην πάντοτε ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου» (ἄρθρα 15 § 1 καὶ 16 § 5 τοῦ Ν.Δ.), πάσης σχετικῆς ἀποφάσεως ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἰσχύει, οὐδ' ἐκτελεῖται (ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ ἀπὸ 30.4.1946 Β.Δ. «περὶ ὀργανώσεως κλπ. τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς»).

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὅδεν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον Ὑποκατάστημα τοῦ Τ.Α.Κ. εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 16.11.1930 δι' ἀόριστον χρόνον καὶ εἰργάσθη ὡς τακτικὸς ἰατρὸς παθολόγος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ μέχρι τῆς 4.2.1952, ὅτε καὶ ἀπελύθη, δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς πάσχουσα κατ' ἀρχὴν ἐλλείψει παθητικῆς νομιμοποιήσεως, κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου, τὴν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐξετασθεῖσαν (Α. Π. 69|1936, Θέμ. ΜΖ' 450, Ε.Α. 1123|1938 καὶ *Γ. Μαρεδάκης*, ΕΕΝ, τ. Ε', 668 καὶ 300), ἤτοι διότι ἔδει ὁ ἐνάγων νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑδρεύοντος Τ.Α.Κ. (τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως αὐτοῦ), μεθ' οὗ μόνον συνδέεται δι' ἔννόμου σχέσεως, παρ' οὗ καὶ ἀπελύθη τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1181|28.1.1952 ἐγγράφου τούτου, οὐδεμίαν σημασίαν ἐχόντος τοῦ γεγονότος, ὅτι οὗτος προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μόνον εἰς τὸ ἐναγόμενον Ὑποκατάστημα, διότι τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ αὐθύπαρκτον καὶ αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον καὶ ἐπομένως τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐναχθῇ ὡς αὐτοτελὲς ὑποκείμενον δίκης, ἀλλὰ αὐτὸ ταῦτο τὸ νομικὸν πρόσωπον τοῦ Τ.Α.Κ. (πρβλ. σχετικῶς Ε. Κρ. 162|1947 καὶ Ε.Α. 131|1947 καὶ *Κ. Σούρλον* ἐν ΕΕΝ τ. ΙΕ' σ. 277, 532 καὶ 673). Ταῦτα δὲ ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης τὸν ἐνάγοντα μὲ τὸ Ταμεῖον ἔννόμου σχέσεως (ἐντολῆς, μισθώσεως ἐργασίας κλπ.) καὶ περὶ τῆς

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

I

Ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν τέως Ταμείου Ἀνεργίας καὶ μεταβολὴ νομοθεσίας διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951: Κατ' ἐρώτηματος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. σχετικῶς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπολυομένων παρ' ἐργοδοτῶν, ἐξαιρουμένων τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 1846|1951: Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 22175|6737 τῆς 4.8.1951 καὶ 30007|7036 τῆς 5.10.1951 γνωμοδοτήσεων τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., κοινοποιηθεισῶν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111|1951 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως, διετυπώθη ἡ γνώμη, ὅτι μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 1846|1951, διὰ τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ρητῶς, ὅτι καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον, κατηργήθησαν καὶ πᾶσαι αἱ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγηθεῖσαι κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς ἐπιχειρήσεις, Ὀργανισμούς κλπ. ἀπαλλαγαὶ ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ των κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 1286|1949 ὡρίσθη, ὅτι ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία περὶ μισθωτῶν ἐν γένει εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν Ὀργανώσεων μελῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, νομοθεσία δὲ, ἀφορῶσα τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, ἦτο, καθ' ὃν χρόνον ἐδημοσιεύετο τὸ ὡς ἄνω Ν.Δ. 1286|1949, ὁ Α.Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας». Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ ἐπακολουθήσας εἰδικός, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, Α.Ν. 1846|1951 ὑπάγει τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ, μεταβιβάσας εἰς τοῦτο τὴν εἰδικωτέραν μέριμναν πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, ἐπεκτείνας δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 εὐρύτατα τὸν κύκλον τῶν ἀσφαλιστέων προσώπων καὶ καθορίσας περιοριστικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τὰ ἐξαιρούμενα τῆς ἀσφαλίσεως πρόσωπα, κατήργησε διὰ τοῦ ἄρθρου 60 § 1 ρητῶς πᾶσαν διάταξιν τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένην πρὸς τὸν νεώτερον τοῦτον Νόμον, κατήργησε βεβαίως καὶ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 1286|1949 εἰς ὅ,τι αὕτη ἀφορᾷ τὴν ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Νομοθεσίας περὶ καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 1846|1951 τὸ προσωπικὸν τοῦ Κολλεγίων Ἀθηνῶν ὑπάγεται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας, κατὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ δέον νὰ τηρῶνται αἱ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 καθωρισμέναι διατυπώσεις, ὧν ἡ τήρησις εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀπολυομένων καὶ παραμενόντων ἀνέργων μισθωτῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. *(Γνωμοδότησις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 16429|8398 τῆς 15 Μαΐου 1952, κοινοποιηθεῖσα πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24 τῆς 11 Ἰουνίου 1952 διαταγῆς τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., συμφωνούσης πρὸς τὰ ἐν τῇ Γνωμοδοτήσει).*

II

Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ Κοινοπραξιῶν κατὰ τὴν ἀπὸ 16.9.1948 μέχρι 15.12.1949 χρονικὴν περίοδον. Δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 118|1945 ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ τέως Ταμείῳ Ἀνεργίας οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου μισθωτοὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς. Διὰ τῆς § 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 2 παρεσχέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ, ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἐπεκτείνῃ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου εἰς τοὺς μισθωτοὺς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, λειτουργουσῶν εἰς ἑτέρας περιοχὰς τῆς Χώρας, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις καθοριζομένας εἰς τὰς ἀποφάσεις ταύτας.

Ἐν συνεχείᾳ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 ἐπεξετάθησαν εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀπαριθμουμένας κατηγορίας ἐπιχειρήσεων, ἐξαιρέσει τῶν γεωργικῶν, δασικῶν καὶ ἁλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, διὰ τὰς ὁποίας ρητῶς ἐθεσπίσθη ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἡ ἐξαίρεσις τῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐπεκτάσεως.

Ἀκολούθως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραχωρηθείσης αὐτῷ ὡς ἀνωτέρω ἐξουσιοδοτήσεως, ἐπεξέτεινε τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν πά-

---

ἰσχύος ἢ μὴ ἐν προκειμένῳ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ μνησθέντος ἀπὸ 30.4.1946 Ν.Δ., καθ' ἣν οἱ ἰατροὶ καὶ δικηγόροι, ὅσοι παρέχουν τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς ὀργανισμούς, συνεχίζοντες τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος των ἐκτὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ (ὡς ἰσχυρίζεται τὸ ἐναγόμενον), λογίζονται διατελοῦντες πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν εἰς ἰδιαιτέραν σχέσιν ἐμμίσθου ἐντολῆς, μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τὰς θεσπισθείσας διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Ὀργανισμῶν.

σης φύσεως συνεταιρισμῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει (ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 21242 τῆς 1ης Ἰουνίου]11 Αὐγούστου 1948, Φ.Ε.Κ. 127, τεῦχος Β'), ὡς ἡμέρα δὲ ἐνάρξεως τῆς ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν τούτων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὡρίσθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας, ληφθείσης κατὰ τὴν 158ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1948, ἡ 16η Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐκύρωσε μετὰ ταῦτα τὸ Ν.Δ. 1255]1949 διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ, ἐν τέλει τῆς ὁποίας ὁρίζεται, ὅτι ἐφεξῆς αἱ διὰ τῆς παραγράφου ταύτης κυρούμεναι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1255]1949 καὶ δὲν δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι διὰ νεωτέρας διοικητικῆς πράξεως.

Πρὸ ἢ ἡ ὡς ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118]1945 εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει κυρωθῇ ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255]1949, ἐδημιουργήθη τὸ ζήτημα κατὰ πόσον ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, ἐν ὄψει τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946 θεσπιζομένης ἐξαιρέσεως τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118]1945.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἦχθη ἐνώπιον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 2]1949 γνωμοδοτήσει τοῦ Α' Τμήματος αὐτοῦ διετύπωσε τὴν γνώμην, ὅτι οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀποτελοῦν γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐξαρτήματα τοιούτων ἐπιχειρήσεων, καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τούτου, ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242]1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας γενομένη ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, οἱ ὁποῖοι, ὡς ἀποτελοῦντες γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐξῃρέθησαν τῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ τέως Ταμείῳ Ἀνεργίας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946. Ἡ γνώμη αὕτη ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ παρ' ὡρισμένων δικαστικῶν ἀποφάσεων (πρβλ. ἀποφάσεις Πρωτοδίκου Δράμας 125]1949, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1410]1949 ἐν ΕΕΔ, τόμ. 8, σ. 459, 460, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 15]1949, ἐν ΕΕΔ, τόμ. 9, σελ. 213, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 1]1950, ἐν ΕΕΔ, τόμ. 9, σελ. 934).

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην ἡ ὑπ' ἀριθ. 36]1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν (ΕΕΔ, τόμ. 9, σελ. 352), διακρίνει μεταξὺ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποτελοῦν τοιαύτας ἐπιχειρήσεις, ἀναλόγως τῶν ὑπὸ τοῦ Συνεταιρισμοῦ ἐπιδιωκομένων σκοπῶν, δέχεται δὲ ὑπαγόμενον εἰς τὴν παρὰ τῷ τέως Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν τὸ προσωπικὸν τῶν συνεταιρισμῶν τῶν μὴ ἀποτελούντων γεωργικὴν ἐπιχείρησιν.

Νεώτεραι τέλος ἀποφάσεις (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1475]1951 καὶ Πρωτοδικείου Βόλου 1141]1951, ΕΕΔ, τόμ. 10, σελ. 571) δέχονται ἄνευ ἐξαιρέσεως, ὅτι οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ δὲν ἀποτελοῦν γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946, ἐφ' αὐτῶν ἐπομένως δὲν ἰσχύει ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρου τούτου. Τὴν ἄποψιν ταύτην φαίνεται ἀποδεχομένη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 263]1950 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ, τόμ. 9, σελ. 452).

Ὑπεστηρίχθη ἐπίσης ἡ ἄποψις (πρβλ. *Γ. Γιαννακοπούλου*, Ὁ ν. 118]1945 καὶ οἱ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 337), ὅτι ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946 ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. τούτου γενομένην ἐπέκτασιν τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως καὶ ἀφορᾷ μόνον γεωργικάς, δασικὰς καὶ ἁλιευτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀσκουμένας ὑπὸ ἐπιχειρήσεων ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀπαριθμουμένων. Κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην ἐκ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946 αὐθόλως θίγεται ἡ ἐν ἄρθρῳ 2 § 7 τοῦ ν. 118]1945 ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὅπως διὰ νεωτέρας αὐτοῦ ἀποφάσεως ἐπεκτείνῃ τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν εἰς μισθωτοὺς ἐπιχειρήσεων, ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946. Περιορισμὸν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946 δέχεται ἀντιθέτως ἡ ὑπ' ἀριθ. 36]1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν (ΕΕΔ, τόμ. 9, σελ. 352).

Ἐναντι ἁπασῶν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑποστηριζομένων ἀπόψεων, εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ἀναμφισβήτητον, ὅτι οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ δὲν εἶναι γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 Ν.Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946, ἐφ' ὅσον οἱ συνεταιρισμοὶ ἐπιδιώκουν τὴν διὰ διαφόρων μέσων προαγωγὴν τῆς οἰκονομίας τῶν μελῶν αὐτῶν, ἀνήκουν ἐπομένως οὗτοι, ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ νομικῆς ἀπόψεως, εἰς ὅλως διάφορον κατηγορίαν ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῶν ἀσκουμένας ἐπιχειρήσεις.

Πέραν ὅμως τούτου, ἡ ὑπ' ἀριθ. 21242]1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 § 1 τοῦ Ν. Δ. 1255]1949. Ἡ κύρωσις αὕτη, συμφώνως πρὸς τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (πρβλ. ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 635]1950, ΕΕΔ, τόμ. 10, σελ. 161 καὶ ὑπ' ἀριθ. 654]1950, Θέμ. ΞΒ', σελ. 57), ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς κυρουμένης ἀποφάσεως. Κατόπιν τῆς κυρώσεως ταύτης, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242]1948 ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐθεσπίσθη διάταξις νεωτέρου νόμου, ὑπαγαγοῦσα εἰς τὴν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ τέως Ταμείῳ Ἀνεργίας τὸ προσωπικὸν τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει καὶ καταργήσασα πᾶσαν διάταξιν προγενεστέρου νόμου ἀντιτιθεμένην πρὸς τὴν νεωτέραν ταύτην ρύθμισιν. (*Γνωμοδ. τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α ὑπ' ἀριθ. 16209]8494, 28172]8550 τῆς 7 Ἰουνίου 1952, κοινοποιηθεῖσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 30690]5511 ἀπὸ 13 Ἰουνίου 1952 ἐγγράφου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐγγράφῳ ἀναφέρεται ὅτι συμφωνεῖ πρὸς αὐτὴν ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Ι.Κ.Α. καὶ παραγγέλλονται τὰ Ὑποκαταστή-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 1557|1942, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Ν. 302|1943, προσελήφθησαν ἰδιῶται διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ διὰ ξηρᾶς μεταφερομένου οἴνου.*

Ἐρωτᾶται, ἂν ἡ συνδέουσα τοὺς ἰδιώτας τούτους μετὰ τοῦ Δημοσίου σχέσις εἶναι δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τοῦτο διότι οἱ προσληφθέντες, ἀπολυθέντες τελευταίως, ἐπιδιώκουν νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ ζητοῦν διὰ τοῦτο νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτοὺς βεβαίωσις περὶ τοῦ ὅτι ἡ σχέσις των αὕτη εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου, πρᾶγμα ὅπερ δύναται νὰ ἔχῃ συνεπείας καὶ διὰ τὸ Δημόσιον.

Νομικοῦ Συμβουλίου Τμ. Α'
Γνωμ. 278|Γ'. 1944|1952
(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, Γεν. Διεύθυνσιν Φορολογίας, Δ|νσιν 4, Τμ. Β')
Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Ι. Κυβέλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*

Κατὰ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν νομολογίαν ὁ ἐκμισθώσας τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸ Δημόσιον λογίζεται τελῶν εἰς σχέσιν δημοσίου μὲν δικαίου μετὰ ταῦτα, ὅταν συνδέεται πρὸς αὐτὸ διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικῆς πράξεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ Δημόσιον ὀργάνου, ὡς Ἀρχῆς, ἡ δὲ συγκατάθεσις τοῦ οὕτω προσλαμβανομένου, εἴτε προηγουμένη, εἴτε ἐπακολουθοῦσα τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ, εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι τοῦ διοριζομένου ἐκ λόγων συμφέροντος (*Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικαίου § 306 σημ. 1 καὶ 2, Α.Π. 646|1950 ΣΒ' 146 - 147), εἰς σχέσιν δὲ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὅταν διατελῇ μετ' αὐτοῦ εἰς σχέσιν παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας, ἐν ᾗ ἀμφότερα τὰ μέρη προέρχονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως, ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν (*Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀνωτ. § 318, Α.Π. 501|1933 ΜΕ' 145 καὶ λοιπὴ νομλγ. ἐν ΕΕΔ 10. σελ. 278) (*). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν.Δ. 1557|1942, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 302|1943, βάσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ πρόσληψις, ἔχει ὡς ἀκολούθως: «Ἡ εἰσπραξις φόρου ἐπὶ τοῦ διὰ ξηρᾶς μεταφερομένου οἴνου, εἰς ἃς περιπτώσεις μεταφέρεται οὗτος ἄνευ ἀδείας ἢ ἠθέλε προκύψει περίπτωσις εἰσπράξεως διαφορᾶς φόρου, ἀνατίθεται εἰς δημοσια ὄργανα ἢ ἰδιωτας προσωρινοὺς ἐπιστατοφύλακας ἐπ' ἀμοιβῇ, ὁριζομένῃ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μέχρι ποσοστοῦ 30 ο|ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων ἢ ἐπὶ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει, ὁριζομένῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ. Τὰ δημόσια ὄργανα ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, οἱ δὲ ἰδιῶται προσωρινοὶ ἐπιστατοφύλακες διορίζονται καὶ ἀπολύονται τῇ προτάσει τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μὴ δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπεχουσι τὰς αὐθύνας καὶ ὑποχρεώσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων». Ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως προκύπτουσι τὰ ἑξῆς: α) ὅτι οἱ δυνάμει αὐτῆς προσληφθέντες ἰδιῶται δὲν προσελήφθησαν δι' ἐλευθέρας συμβάσεως, ἐχούσης ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν κατὰ τὰ ἄνω, ἀλλὰ διωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, β) διωρίσθησαν διὰ τὴν πραγματοποίησιν κρατικοῦ σκοποῦ, γ) ὁ μισθὸς των καθωρίσθη μονομερῶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, δ) ὑπέκειντο εἰς ἐλευθέραν ἀπόλυσιν καὶ ε) ὑπεῖχον τὰς αὐθύνας καὶ ὑποχρεώσεις δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἐκ πάντων τούτων σαφῶς καταφαίνεται, ὅτι ἡ σχεσις ἡ συνδέουσα τούτους μετὰ τοῦ Κράτους ἦτο δημοσίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ αὕτη φέρει ὅλα τὰ, κατὰ τὰ ἄνω, γνωρίσματα τῆς σχέσεως ταύτης, ἤτοι τῆς δημοσίου δικαίου σχέσεως. Δὲν θὰ πρέπει ὅθεν νὰ χορηγηθῇ ἡ αἰτουμένη βεβαίωσις, διότι αὕτη δὲν θὰ εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν πραγματικότητα (ὅρα ἀνωτέρω παραπομπάς, ἔνθα καὶ νομλγ. Συμβ. Ἐπικρ. καὶ Ἀρείου Πάγου).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Περὶ τῆς διακρίσεως τῆς σχέσεως βλέπε καὶ ἀνωτέρω σελ. 692.

ματα νὰ μεριμνήσουν διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν τυχὸν μὴ καταβληθεισῶν ἐκ μέρους τῶν ἄνω Ὀργανώσεων εἰσφορῶν. Περὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν αὐτῶν Ὀργανώσεων κατὰ τὴν ἀπὸ 16|12|1949 μέχρις 20|6|1951 χρονικὴν περίοδον θὰ παρασχεθοῦν ὑπὸ τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ὁδηγίαι διὰ νεωτέρας διαταγῆς).

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ

Όδηγίαι τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2054)1952

Σημειώσεις Συντάξεως

Διὰ τοῦ Ν. 2054|1952 (ΕΕΔ 11, 490) ἀπὸ 1ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἡ ἐπιδότησις τῶν στρατευομένων μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων, ἱδρυμάτων, ὀργανισμῶν καὶ ὀργασιῶν ἐν γένει οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως, σκοποῦ, καθὼς καὶ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων, τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον διατελοῦν εἰς σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπαλλάσσει ὑποχρεώσεων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐκ τοῦ παρ' αὐτῷ συνιστωμένου διὰ τοῦτο Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ.

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας, ἔναντι τῆς ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου εἰσφορᾶς τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων κλπ., οἱ ἐργοδόται ἀπηλλάγησαν τῆς ἐκ τοῦ ν. 3014, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἰσχύει, ὑποχρεώσεως εἰς καταβολὴν πρὸς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς ἐφαπαξικῶν ἐπιδομάτων, χωρὶς φυσικὰ νὰ ἀπαλλάσσωνται καὶ τῆς καταβολῆς τῶν μέχρι τῆς 1ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. ὀφειλομένων εἰς αὐτοὺς ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν δι' αὐτοὺς αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ν. 3014 καὶ συγκεκριμένως ἡ ὑποχρέωσις ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἀπολυομένου ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ ὁ περιορισμὸς ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας τῆς αἰτιολογήτου ἀπολύσεως, ἐκτὸς ἂν συντρέχῃ, κατὰ τὴν φρασιν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 4 ν. 3014), θεσικαιολογημένη κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἁρμοδία νὰ ἀποφασίσῃ εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937 (καὶ διὰ κάθε μισθωτόν, ἀνεξαρτήτως ἰδιότητος ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου, τεχνίτου, ἐργάτου), ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν.

Ἂν, παρὰ ταῦτα, ὁ ἐργοδότης προβῇ εἰς ἀπόλυσιν πρὸ τῆς παραλύσεως ἔτους, ὑποχρεοῦται, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ν. 3014, νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν παρανόμως ἀπολυθέντα ἀποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, ἡ ὁποία ὑπολογίζεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 765|1943, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀπολαχόντων τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστῶτος πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἡ ἀποζημίωσις αὐτὴ εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν ἐκ τῶν κοινῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ν. 2112 καὶ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) καὶ ἀφείλεται σωρευτικῶς μετὰ τῶν τελευταίων.

***

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δημοσιεύει κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. *120 ἀπὸ 30 Μαΐου 1952 ἐγκύκλιον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.* περὶ συντάσεως παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ στρατευομένων μισθωτῶν, κοινοποιηθείσαν πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ τῆς ὁποίας παρέχονται ὁδηγίαι ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Ἡ ἐγκύκλιος αὐτὴ ἔχει ὡς ἑξῆς :

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

I. Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ νόμου.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 καὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2054|1952 ἡ ἰσχὺς τῶν περὶ εἰσφορῶν καὶ παροχῶν διατάξεων τούτου ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα της Κυβερνήσεως, ἤτοι ἀπὸ τῆς *1ης Ἰουνίου 1952*.

II. Ἐργοδόται, ὧν τὸ προσωπικὸν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Κατὰ τὰς κωνοποιουμένας διατάξεις, ὑπόχρεοι πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης εἰσφορᾶς *εἶναι πάντα τὰ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, ἡμεδαπὰ ἢ ἀλλοδαπά, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου* (ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, ἱδρύματα, ὀργανισμοὶ καὶ ἐργασίαι ἐν γένει, οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως, σκοποῦ καὶ ἐθνικότητος, τὸ Δημόσιον, οἱ Δῆμοι, αἱ Κοινότητες καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ.), τὰ ἀπασχολοῦντα πρόσωπα ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ ἑπομένῃ παραγράφῳ.

III. Κύκλος προσώπων, ὧν οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν.

Ὁ κύκλος τῶν προσώπων, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἀπασχολῶν ταῦτα ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλλῃ τὰς ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ εἰσφορὰς, καθορίζεται ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2054|1952, ὡς αὐτὴ τροποποιεῖται.

Ταῦτα δὲ εἶναι *πάντα τὰ πρόσωπα, ἀνεξαρτήτως φύλου*, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ συνδεόμενα μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον :

α) Ὑπάγονται εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ οἱουδήποτε ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως μισθωτῶν δι' ἕνα τῶν κινδύνων ἀναπηρίας - γήρατος - θανάτου ἢ ἀσθενείας ἢ ἀνεργίας καὶ

β) Κέκτηνται τὴν ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὑπολογίζεται

ή καταβαλλομένη εἰς τὸν μισθωτὸν ἀμοιβή, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς καταβολῆς ταύτης παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τρίτου διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐργοδότου (σερβιτόροι, ταξιδεύται κλπ.).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου αἱ κάτωθι κατηγορίαι μισθωτῶν, καίτοι πλεῖστοι τούτων ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

1) Τὸ προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, τὸ συνδεόμενον μετὰ τούτων διὰ σχέσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου.

2) Οἱ ἀμισθοὶ μαθητευόμενοι.

3) Τὰ πρόσωπα τὰ μετέχοντα εἰς τὴν διοίκησιν ἐργατικῶν σωματείων ἢ ἑνώσεων τοιούτων σωματείων καὶ

4) Οἱ ἀλλοδαποὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀπασχολούμενοι.

IV. Τοπικὴ ἔκτασις ἰσχύος τοῦ νόμου.

Τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερόμενα πρόσωπα ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου εἰς οἱανδήποτε περιοχὴν τῆς χώρας ἢ καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων ταύτης καὶ ἂν ἀπασχολοῦνται, ἐφ' ὅσον κληροῦται ἡ βασικὴ προϋπόθεσις τῆς ἀσφαλίσεώς των εἰς Ὀργανισμὸν κυρίας ἀσφαλίσεως ἢ τὸ Ι.Κ.Α.

Αἱ ὑπηρεσίαι ὅμως τοῦ Ἱδρύματος θέλουσι μεριμνήσει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου μόνον ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, δι' οἱονδήποτε τῶν κλάδων ταύτης, καὶ ἐντὸς τῶν περιοχῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἤδη ἐπεκταθῇ ἢ θέλει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος.

Περὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου εἰς τὰς περιοχάς, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει εἰσέτι ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ προκειμένου περὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων μὲν εἰς ἀσφαλιστικὰς περιοχὰς Ὑπ[μάτων ἢ Παρυ]στων τοῦ Ἱδρύματος, πλὴν ὅμως μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος δι' οὐδένα τῶν κλάδων ταύτης (ὡς π.χ. προσωπικὸν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων κλπ.), θέλομεν παράσχει ὁδηγίας διὰ νεωτέρας ἡμῶν διαταγῆς.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Εἰσπραξις εἰσφορῶν

Διὰ τὴν εἰσπραξιν τῆς εἰδικῆς εἰσφορᾶς, περὶ ἧς ὁ νόμος, θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καὶ τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ἱδρύματος, ὡς ἐφαρμόζονται διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν λοιπῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν.

Ἤτοι ἀπὸ τῆς 1 Ἰουνίου ἐ.ἔ. πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορᾶς θὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως, εἰς ἣν κατατάσσεται ὁ μισθωτός, τὸ ποσοστὸν εἰσφορᾶς τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 (μειωμένον κατὰ 10 ο|ο διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς ἑτέρας πλὴν τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης Περιφερείας), πηξημένον κατὰ τὸ ποσοστὸν τῆς εἰδικῆς εἰσφορᾶς τῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2054|1952 νόμου. Π.χ. βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις, λειτουργοῦσα ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἥτις ὑποχρεοῦται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1951, νὰ καταβάλῃ διὰ τὸ παρ' αὐτῆς ἀπασχολούμενον προσωπικὸν τὸ ἀσφαλιζόμενον παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους ἀσφαλίσεως (παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος, ἀνεργίας, γήρατος, θανάτου καὶ ἀνεργίας) εἰσφορὰν ἐκ 19 ο|ο ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, ἀπὸ 1 Ἰουνίου ἐ.ἔ. θὰ καταβάλῃ εἰσφορὰν ἐκ 19 ο|ο, 20 ο|ο, 21 ο|ο ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου κ.ο.κ.

Διὰ τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς εἰσφορᾶς βαρύνονται ἐξ ὁλοκλήρου οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 2054|1952 νόμου ἐργοδόται διὰ τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολούμενον προσωπικόν.

Ἡ εἰσφορὰ αὕτη θὰ καταβάλλεται ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο ἐργοδοτῶν ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τοὺς μισθωτούς, οἵτινες ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. διὰ κλάδον ἢ κλάδους ἀσφαλίσεως, δι' οὓς ἡ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν γίνεται δι' ἐνσήμων, διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐνσήμων, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν ἐν τῷ κεφ. Η' τῆς ὑπ' ἀριθ. 105|1951 ἐγκ. διαταγῆς ὁριζομένων.

β) Διὰ τοὺς μισθωτούς, οἵτινες ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. μόνον διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας τοὺς μετρητοῖς εἰς τὰς Τραπέζας, ὅπως ἀκριβῶς γίνεται διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας. Πρὸς τοῦτο οἱ ὑπόχρεοι ἐργοδόται θὰ χρησιμοποιοῦν τὸ «βιβλίον καταβολῆς εἰσφορῶν ἀνεργίας», τὸ ὁποῖον θὰ ὀνομάζεται εἰς τὸ ἑξῆς «βιβλίον καταβολῆς εἰσφορῶν ἀνεργίας καὶ στρατεύσεως». Τὰ Ὑποκαταστήματα δέον νὰ ἐπισημάνωσι τὸν τίτλον τοῦτον εἰς τὰ χορηγούμενα διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν βιβλία.

Διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 8 § 2 τοῦ νόμου ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, διὰ τὸν χρόνον τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐπιδοτήσεώς των, θὰ καταβάλλωνται εἰς τὸν Ὀργανισμὸν κυρίας ἀσφαλίσεως, εἰς ὃν ὑπάγεται ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς διὰ τὸν κλάδον συντάξεως, αἱ διὰ τὸν κλάδον τοῦτον ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί. Αἱ εἰσφοραὶ αὗται θὰ ἐξευρίσκωνται διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ὁριζομένου ποσοστοῦ εἰσφορᾶς διὰ τὸν κλάδον συντάξεως ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει τελοῦντας μισθωτοὺς ἐπιδόματος. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν δηλ. τῶν ἀσφαλιστικῶν τούτων εἰσφορῶν δὲν θὰ γίνῃ κατάταξις τῶν μισθωτῶν τούτων εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις βάσει τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς ἐπιδόματος, ἀλλὰ τὸ διὰ τὸν κλάδον συντάξεως ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ποσοστὸν εἰσφορᾶς θὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου εἰς τοὺς δικαιούχους ἐπιδόματος, ἀνεξαρτήτως ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, εἰς ὃ ὑπάγεται ὁ ἐνδιαφερόμενος.

Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 § 3 τοῦ ν. 2054|1952 ὁρίζεται, ὅτι διὰ τὴν καταβολὴν τῆς ὡς ἄνω εἰσφορᾶς ἡ μὲν ἐργοδοτικὴ μερὶς βαρύνει τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τούτου εἰδικὸν λογαριασμόν, ἡ δὲ ἐργατικὴ τοιαύτη παρακρατεῖται ἐκ τοῦ καταβαλλομένου εἰς τοὺς δικαιούχους ἐπιδόματος.

Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ διὰ τοὺς λοιποὺς κλάδους ἀσφαλίσεως (ἐκτὸς τοῦ κλάδου συντάξεως) δὲν θὰ καταβάλλωνται.

Περὶ τοῦ τρόπου ἀποδόσεως τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω εἰσφορῶν εἰς τοὺς οἰκείους ὀργανισμοὺς ἀσφαλίσεως θὰ λάβωμεν γνωρίσει ὑμῖν διὰ νεωτέρας διαταγῆς μας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Παροχαί

Ι. Δικαιοῦχοι

Τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων ἐπιδομάτων δικαιοῦνται οἱ στρατευόμενοι μισθωτοί, ἐφ' ὅσον τυγχάνουν ἢ ἀφ' ἧς καταστοῦν ἐφεδροι, ὡς ἐπίσης οἱ κληρωτοὶ τῆς κλάσεως 1944 ἢ καὶ προγενεστέρων ταύτης, καὶ οἱ κληρωτοὶ τῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946, ἐφ' ὅσον ὑπηρέτουν εἰς τὰς τάξεις του στρατοῦ τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1948. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος ὡς προστατευόμενοι μισθωτοὶ λογίζονται οἱ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν περιοχῶν, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ οἱουδήποτε ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως μισθωτῶν, παρεχόντες ἀσφαλιστέαν ἐργασίαν κατὰ τὰ ἀνωτέρω (πρῶτον μέρος § ΙΙΙ) ἐκτιθέμενα. Σημειοῦμεν, ὅτι, ἐξαιρέσει τῆς ἐν § VI ἀριθ. 1 κατωτέρω ἀναφερομένης περιπτώσεως τῶν ἐπιδοτουμένων ἀνέργων, ἀπαραίτητος προϋπόθεσις παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος τυγχάνει ἡ ἐκ μέρους τοῦ στρατευομένου παροχὴ ἀσφαλιστέας ἐργασίας μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς στρατεύσεως.

ΙΙ. Προϋποθέσεις

Τὰ περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος πρόσωπα δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἐφ' ὅσον κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἔχουν ἓξ (6) τοὐλάχιστον μηνῶν προϋπηρεσίαν συνεχῆ ἢ διακεκομμένην παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις. Ἡ προϋπηρεσία βεβαιοῖ αὕτη δέον νὰ χαρακτηρίζεται ὡς ἀσφαλιστέα εἴτε εἰς τὸ Ι.Κ.Α., εἴτε, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, εἰς οἱονδήποτε Ταμεῖον κυρίας ἀσφαλίσεως μισθωτῶν.

ΙΙΙ. Ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος

Τὸ καταβλητέον εἰς ἕκαστον στρατευόμενον μισθωτὸν ἡμερήσιον ἐπίδομα καθορίζεται εἰς τὰ κάτωθι κλασματικὰ τοῦ μισθοῦ.

Κατηγορίαι δικαιούχων βάσει προϋπηρεσίας	Μὴ βαρυνόμενοι μὲ συντήρησιν οἰκογενείας	Βαρυνόμενοι μὲ συντήρησιν οἰκογενείας
1. Προϋπηρεσία 6 μηνῶν καὶ ἄνω	1/2	2/3
2. Προϋπηρεσία 34 μηνῶν καὶ ἄνω	2/3	3/4
3. Προϋπηρεσία 70 μηνῶν καὶ ἄνω	ἀκέραιος	ἀκέραιος

Αἱ ὡς ἄνω κατὰ μῆνας χρονικαὶ περίοδοι νοοῦνται συμπεπληρωμέναι, ὑπολογιζόμεναι ἀπὸ ἡμερομηνίας εἰς ἡμερομηνίαν.

Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταβλητέα ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα ὑπολογίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως τοῦ ἄρθρου 24 Α.Ν. 1846/1951, εἰς ἣν κατατάσσεται ὁ ἠσφαλισμένος ἀναλόγως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως λαμβανομένου μισθοῦ.

Οὕτω, προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων μὲ μηνιαῖον μισθόν, τὸ ἀντίστοιχον ποσὸν ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς κατὰ τὴν στράτευσίν του, θὰ διαιρῆται δι' εἴκοσι πέντε (25), βάσει δὲ τοῦ οὕτω ἐξευρισκομένου ποσοῦ θὰ ὑπολογίζηται τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον καὶ τὸ ἀντίστοιχον ἡμερήσιον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα. Ἐξ ἄλλου διὰ τοὺς ἡμερομισθίους τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον καὶ τὸ καταβλητέον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἐξευρίσκεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ δικαιούχου κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως.

Ὡς μέλη οἰκογενείας διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω κλιμάκωσιν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος λογίζονται, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς στρατεύσεως συνόκουν μετὰ τοῦ δικαιούχου σύζυγος, τέκνα, γονεῖς καὶ ἀδελφοί, αἱ μὲν θήλειαι, ἐφ' ὅσον τυγχάνουν ἄγαμοι ἢ διατελοῦν ἐν χηρείᾳ, οἱ δὲ ἄρρενες, ἐφ' ὅσον δὲν συνεπλήρωσαν τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ συνεπλήρωσαν τοῦτο, ἀλλ' εἶναι ἀνίκανοι πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν.

Σημειωτέον, ὅτι τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐφεδρικὸν ἐπίδομα θὰ καταβάλληται δι' εἴκοσι πέντε (25) κατὰ μῆνα ἡμέρας.

IV. Δικαιολογητικά

Διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2054/1952 προβλεπομένων ἐπιδομάτων δέον ὅπως ὑποβάλλωνται τὰ κάτωθι δικαιολογητικά:

α) Βεβαίωσις τῆς μονάδος, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ὁ δικαιοῦχος, τῆς στρατολογικῆς καταστάσεώς του. Τοιαύτη βεβαίωσις δέον νὰ ὑποβάλληται κατὰ τρίμηνον, κατὰ συχνότερα δὲ χρονικὰ διαστήματα, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ὑπηρεσίας συντρέχει ἀποχρῶν τις λόγος.

β) Βιβλιάριον ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐξ οὗ θέλει ἀποδεικνύεται ἡ ἰδιότης τοῦ αἰτοῦντος ὡς μισθωτοῦ, ὡς καὶ ἡ κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν προϋπηρεσία.

γ) Οἰκογενειακὸν βιβλιάριον ἀσθενείας ἢ ἄλλη κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ὑπηρεσίας βεβαίωσις (π.χ. Ἀστυνομικῆς ἢ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς) περὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ δικαιούχου, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας, εἰς ἃς περιπτώσεις διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν προσώπου τινὸς ὡς μέλους οἰκογενείας ἀπαιτεῖται ἀνικανότης τούτου πρὸς ἐργασίαν, δέον ὅπως προκαλῆται σχετικὴ γνωμάτευσις τοῦ οἰκείου ἐλεγκτοῦ ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος.

δ) Βεβαίωσις τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς στρατεύσεως ἐργοδότου κατὰ τὸ συνημμένον ὑπόδειγμα (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Τὸ ὑπόδειγμα, ὡς ἐγνωστοποιήθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 140 ἀπὸ 21 Ἰουνίου 1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., ἔχει ὡς ἑξῆς:

Β ε β α ί ω σ ι ς

Ὁ ὑπογεγραμμένος ἐργοδότης . . . . βεβαιῶ ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τοῦ Νόμου περὶ ψευδοῦς δηλώσεως, ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος . . . . . ἀπησχολήθη παρ' ἐμοὶ ἀπὸ . . . μέχρι . . . . ὁπότε διέκοψε τὴν ἐργασίαν του λόγῳ (1) . . . .

Ἐν . . . . τῇ . . . . 195..

Ὁ βεβαιῶν

---

1) Ἀναγράφεται ἡ αἰτία τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας, ἤτοι ἂν αὕτη ὀφείλεται εἰς ὑπαίτιαν, στράτευσιν κλπ.

Υ. Διοδικασία

Άμα τῇ λήψει τῆς παρούσης ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα δέον ὅπως δι' εὐρέων ἀνακοινώσεων των καλέσουν ἅπαντας τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ὑποβάλουν τὰ περὶ ὧν ἀνωτέρω δικαιολογητικὰ διὰ τὴν ἔναρξιν καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος.

Παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Παροχῶν ἑκάστου Ὑποκαταστήματος θέλει συσταθῇ εἰδικὸν γραφεῖον πληρωμῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων. Τὸ γραφεῖον τοῦτο θέλει καταστῇ ἁρμόδιον διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω δικαιολογητικῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς κεκανονισμένης ἐντολῆς πληρωμῆς κατὰ τὴν, προκειμένου καὶ περὶ τῶν λοιπῶν εἰς χρῆμα παροχῶν, κρατοῦσαν διαδικασίαν. Ἡ ἐν λόγῳ ἐντολὴ πληρωμῆς, ἥτις ἀπαραιτήτως θὰ ὑπογραφεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Τμήματος Ἐλέγχου, θὰ παρέχηται εἴτε διὰ μεμονωμένων ἐνταλμάτων πληρωμῆ , εἴτε διὰ συγκεντρωτικῆς καταστάσεως, ἐφ' ὀνόματι πάντως τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ, ὅστις τυγχάνει καὶ ὁ δικαιοῦχος τῆς παροχῆς. Δύναται ὅμως κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως τούτου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν παροχῶν, νὰ χορηγῆται τὸ ἐπίδομα εἰς οἱονδήποτε μέλος τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ τρίτον πρόσωπον. Διὰ τὴν ἐσωτερικὴν παρακολούθησιν τῶν ἐκδιδομένων ἐντολῶν πληρωμῆς θὰ ἐνεργοῦνται σχετικαὶ καταχωρίσεις εἰς τὰς οἰκείας ἀτομικὰς πινακίδας παροχῶν ἀνεργίας, εἰς ἃς ἀπαραιτήτως δέον νὰ σημειοῦται ὁ Ὀργανισμὸς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, εἰς ὃν ὁ ἐνδιαφερόμενος ὑπάγεται διὰ τὸν κλάδον συντάξεων. Τὰ ἐπιδόματα θὰ καταβάλλωνται δεδουλευμένα καὶ κατὰ μῆνα, ἐκ δὲ τοῦ καταβλητέου εἰς ἕκαστον ποσοῦ δέον ὅπως ἐνεργῆται κράτησις τοῦ βαρύνοντος τοῦτον ποσοστοῦ εἰσφορῶν κλάδου συντάξεων κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς παρούσης ὁριζόμενα. Παρὰ τῶν μεγάλων ἰδίᾳ Ὑποκαταστημάτων δέον ὅπως καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν κατανεμὴν τῶν πληρωμῶν κατὰ τρόπον, ὥστε θέλει προλάβει ἡ ὁμαδικὴν προσέλευσιν καὶ τὴν ταλαιπωρίαν τῶν δικαιούχων. Τὰ Ὑπ|ματα, ἅτινα καταβάλλουν τὰς εἰς χρῆμα λοιπὰς παροχὰς μέσῳ Τραπεζῶν, δέον ὅπως ἐγκαίρως προέλθουν εἰς τὰς ἀναγκαίας μετ' αὐτῶν συνεννοήσεις διὰ τὴν ἐγκαίρον ὑπὸ τούτων ἀνάληψιν τῆς πληρωμῆς καὶ τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.

VI. Ἰδιαιτέρως ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῶν κάτωθι ζητημάτων:

1. Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐν § § Ι καὶ ΙΙ ἐκτιθεμένων, ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται οἱ μισθωτοί, οἵτινες κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς στρατεύσεως των *πράγματι* ἐτέλουν εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας πρός τινα τῶν ἐν παρ. Ι ἀσαφῶς ἀναφερομένων ἐργοδοτῶν. Πρὸς τοιαύτην ὅμως πραγματικὴν παροχὴν ἐργασίας δέον νὰ ἐξομοιοῦται πᾶσα κατάστασις τοῦ μισθωτοῦ, π.χ. ἀσθένεια, ἄδεια κλπ., δι' ἣν νομίμως, παρὰ τὴν μὴ παροχὴν ἐργασίας, ἡ σύμβασις ἐργασίας λογίζεται ὡς ἐφιστάμενη.

Περαιτέρω, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ Ν. 2054|1952 οἱ μισθωτοί, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα δὲν ἐργάζονται πράγματι, ἀλλὰ λαμβάνουν ἐπίδομα ἀνεργίας, οὗτινος, ὡς γνωστόν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως ἀναστέλλεται ἡ καταβολή, θὰ δικαιωθοῦν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ὑπὸ τὴν αὐτονόητον βεβαίως προϋπόθεσιν, ὅτι πληροῦν τὰς λοιπὰς νομίμους προϋποθέσεις, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας ἐκέκτηντο τὴν ἀπαιτουμένην προϋπηρεσίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου τυγχάνουν ἐφεδροι ἢ ἀνήκουν εἰς τινα τῶν κατηγοριῶν τῶν ἐξαιρετικῶς προστατευομένων κληρωτῶν. Τῶν δικαιούχων τούτων βεβαίως τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεως λαμβανομένου μισθοῦ. Τὰ περὶ ὧν τὸ παρὸν ἐδάφιον ἐξ ἄλλου πρόσωπα, ἀπολυόμενα τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, δικαιοῦνται, ὅπως συνεχίσουν τὴν ἐπιδότησίν των λόγῳ ἀνεργίας μέχρι συμπληρώσεως ἑξαμήνου τὸ πολὺ ἐν συνόλῳ χρόνου τοιαύτης ἐπιδοτήσεως, συνυπολογιζομένου καὶ τοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεως διανυθέντος χρόνου ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας. Ἡ τοιαύτη ὅμως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, δὲν δύναται νὰ εἶναι βραχυτέρα τῶν δύο μηνῶν. Οὕτως ἠσφαλισμένος, λαβὼν ἐπίδομα ἀνεργίας ἐπὶ πέντε (5) μῆνας πρὸ τῆς στρατεύσεως, δικαιοῦται μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν νὰ ἐπιδοτηθῇ λόγῳ ἀνεργίας ἐπὶ δύο (2) εἴτε μῆνας, λαμβάνων οὕτω κατ' ἐξαίρεσιν ἐπίδομα ἑπτὰ (7) ἐν συνόλῳ μηνῶν.

2. Περὶ τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένων ἐπιδομάτων ἰσχύουν αἱ ἐπὶ τῶν λοιπῶν εἰς χρῆμα παροχῶν διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1816|1951. Ἤτοι εἰς πρῶτον βαθμὸν ἀποφαίνεται ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος (Περιφερειακοῦ ἢ Τοπικοῦ), κατὰ τῶν ἀποφάσεων δὲ τούτου εἶναι δυνατὴ ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως θεραπείας ἐνώπιον τῆς Τ.Δ.Ε.

3. Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου ὁ χρόνος τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ στρατεύσεως ἐξομοιοῦται ὑπὸ ἅπασιν κτήσεως προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος πρὸς χρόνον πραγματικῆς ὑπηρεσίας. Πρὸς τοῦτο, ἅμα τῇ περατώσει τῆς ἐπιδοτήσεως, ἀλλὰ καὶ διαρκούσης ταύτης, ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη, ἐπὶ τοῦ οἰκείου βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως καὶ δι' εἰδικῆς σφραγῖδος θὰ ἐνεργῆται εἰδικὴ ἐγγραφὴ περὶ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως κεχωρισμένως καθ' ἡμερολογιακὰ ἔτη, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι εὐχερὴς ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης παράτασις τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος τοῦ δικαιούχου ἐπὶ τὰς παροχὰς κλάδου ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας.

4. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνός, δέον ὅπως ὑποβάλληται ἡμῖν συγκεντρωτικὴ κατάστασις ἀναφέρουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιδοτηθέντων ἐφέδρων, ὡς καὶ τὸ συνολικῶς καταβληθὲν εἰς τούτους χρηματικὸν ποσόν.

5. Τέλος, διὰ πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης δέον, ὅπως ἀπευθύνεσθε ἡμῖν πρὸς ἔκδοσιν σχετικῶν ὁδηγιῶν.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2137|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως της ὑπ' ἀριθ. 798|22.8.1950 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 148 της 2 Ἰουνίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά της Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Κυροῦται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 798 ἀπό 22.8.1950 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμπληρουμένης της § 5 αὐτῆς ὡς κατωθι:

Ὑπουργικόν Συμβούλιον
Πρᾶξις 798
Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1950
Τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον

Λαβόν ὑπ' ὄψει σχετικήν εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν, καθ' ἥν:

α) Εἰς τάς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 539|1945 Α.Ν. «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», ὡς καί εἰς τάς οἰκείας διατάξεις περί χορηγήσεως δώρων κατά τάς ἑορτάς Πάσχα καί Χριστουγέννων—Ν. Ἔτους, ὑπάγεται καί τό ἀρτεργατοϋπαλληλικόν προσωπικόν τῶν ἀρτοποιείων, τό ἀπασχολούμενον διά τήν ἀρτοποίησιν, τά ἡμερομίσθια καί αἱ ἀποδοχαί τοῦ ὁποίου βαρύνουσι τό ἀρτοποιητικόν κόστος, τό δέ Δημόσιον, καίτοι εἰς οὐδεμίαν ἄμεσον συμβατικήν ἤ ἄλλην σχέσιν εὑρίσκεται πρός τό εἰρημένον προσωπικόν, βαρύνεται ἐν τούτοις μέ τήν ὑποχρέωσιν τῆς πληρωμῆς τῶν ἡμερῶν ἀδείας καί τῶν ἀνωτέρω δώρων, ὡς ἐκ τοῦ ὑφισταμένου συστήματος τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀρτοποιητικῶν δαπανῶν, κατά τήν διατίμησιν τοῦ ἄρτου.

β) Τό σύνολον περίπου τοῦ ἀρτεργατοϋπαλληλικοῦ τούτου προσωπικοῦ ἀπασχολεῖται εἰς τήν ἀρτοποίησιν ἀπό τοῦ ἔτους 1942 καί ἐν συνεχείᾳ μέχρι σήμερον καί εἶναι ἀναγνωρισμένον ὡς τοιοῦτον.

γ) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 539|1945, ἡ καθορίζουσα τάς ἐπί πλέον τοῦ βασικοῦ χρόνου ἀποδοχάς, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας ἑνός ἑκάστου δικαιούχου ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως στοιχείων, ἐξ ὧν ἐπαρκῶς νά ἀποδεικνύεται ὁ χρόνος τῆς ἀπασχολήσεώς των, παρουσίασεν ἐν τῇ πράξει δυσχερείας, μή δυναμένας τεχνικῶς νά ἀντιμετωπισθῶσι.

Ἀποφασίζει

1) Καθορίζει, ὅπως δι' ἅπαντας τούς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τέως Διοικήτεως Πρωτευούσης καί Κοινότητος Ἀχαρνῶν ὑπολογίζονται καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακόν ἔτος αἱ κάτωθι ἡμέραι ἀδείας:

α) Εἰς τό ἀρτεργατικόν προσωπικόν ἡμέραι 12
β) » » ἀρτοϋπαλληλικόν » » 16

2) Καθορίζει, ὅπως διά τούς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καί Κοινότητος Ἀχαρνῶν, λόγῳ τῆς κατά τό ἀνωτέρω ἀδυναμίας ὑπολογισμοῦ χρόνου προϋπηρεσίας, χορηγῆται ἐπί ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων - Ν. Ἔτους καί Πάσχα δῶρον, βάσει προϋποθέσεων καθοριζομένων εἰδικῶς ἐν ταῖς οἰκείαις κοιναῖς ἀποφάσεσιν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν καί δι' ἀριθμῶν ἡμερῶν οὐχί μειζονα τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου, τοῦ προβλεπομένου ὑπό τῶν ἀποφάσεων τούτων.

Ἡ τοιαύτη ἑκάστοτε ρύθμισις τοῦ ζητήματος θέλει γίνεται κατόπιν προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν.

3. Τά τοῦ τρόπου πραγματοποιήσεως τῆς σχετικῆς δαπάνης διά τήν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀνωτέρω ἐν παραγρ. 1 καί 2 θέλουσι ρυθμίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν.

4) Τά ἀνωτέρω δύνανται ἀναλόγως νά ἐφαρμόζωνται καί διά τούς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῶν ἐπαρχιῶν.

5) Κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν, αἱ κάτωθι κοιναί ἀποφάσεις, ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ - Διανομῶν καί ἐγκύκλιοι διαταγαί Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ - Διανομῶν καί Γενικοῦ Γραμματέως, αἱ ἐκδοθεῖσαι ἀπό τοῦ ἔτους 1945 καί ἐντεῦθεν καί ἀφορῶσαι εἰς τήν καταβολήν εἰς τό ἀρτεργατοϋπαλληλικόν προσωπικόν ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν ἀδείας Α.Ν. 539|1945, ὡς καί εἰς τήν καταβολήν δώρων ἐπί ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων - Ν. Ἔτους καί Πάσχα.

α) Ὑπ' ἀριθ. 74871|8.1.1946 κοινή ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐφοδιασμοῦ «περί καταβολῆς εἰς ἀρτεργάτας καί ἀρτοϋπαλλήλους περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καί Κοινότητος Ἀχαρνῶν τῆς ὑπό τοῦ Α.Ν. 539|1945 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως εἰς τούς μή λαβόντας ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν». β) Ὑπ' ἀριθ. 95165—104010|7.10.1946, 112291|25.8.1947, 121527α|23.9.1948, 110588|6024|31.8.1949 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν «περί πληρωμῆς εἰς τούς ἀρτεργατοϋπαλλήλους περιφερείας τέως Δ]σεως Πρωτευούσης καί Κοινότητος Ἀχαρνῶν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν ἀδείας Α.Ν. 539|1945».

γ) Ὑπ' ἀριθ. 104317|24.10.1946, 104591|12.8.1947, 121527β|23.9.1948, 112172|6236|22.8.1949 ἐγκύκλιος διαταγαί τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν πρός τάς περιφερειακάς ὑπηρεσίας τῶν διαφόρων Διαμερισμάτων τῆς Χώρας «περί χορηγήσεως εἰς ἀρτεργάτας καί ἀρτοϋπαλλήλους τῆς ἀδείας Α.Ν. 539|1945».

δ) Ὑπ' ἀριθ. 33629|17.4.1946 διαταγή Γενικοῦ Γραμματέως Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ πρός τήν Συντεχνίαν Ἀρτοποιῶν Ἀθηνῶν, τό Σωματεῖον Ἀρτοποιῶν Πειραιῶς καί τήν Συντεχνίαν Ἀρτοποιῶν Ἀχαρνῶν «περί καταβολῆς εἰς τούς ἀρτεργατοϋπαλλήλους δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Πάσχα. Ὑπ' ἀριθ. 136364|17.12.1946, 39629|10.4.1947, 171334|23.12.1947, 63651|29.4.1948, 158542|10936|23.12.1948, 52663|2411|22.4.1949, 191081|10547|20.12.1949 καί 52120|3.5.1950 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Ἐφοδιασμοῦ - Διανομῶν «περί καταβολῆς εἰς

τούς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης κλπ. δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα.

Ἐπίσης κυροῦται καὶ πᾶσα ἄλλη ἀπόφασις ἢ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ, ἡ Ἐφοδιασμοῦ - Διανομῶν, ἐκδοθεῖσα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἀφορῶσα εἰς τὴν καταβολὴν πρὸς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν ἀδείας ἢ καταβολὴν δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, Ν. Ἔτους καὶ Πάσχα.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 798 παροῦσαν πρᾶξιν του, κυρωθησομένην νομοθετικῶς μερίμνῃ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν.

Ὁ Πρόεδρος Τὰ μέλη

2. Κυροῦται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 1206 ἀπὸ 9.11.1951 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρουμένων καὶ τῶν δυνάμει ταύτης ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Πρᾶξις 1206

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1951

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν».

2. Τὸ Β.Δ. τῆς 4.9.1951 «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν Α.Ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1951».

3. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 798 τῆς 22.8.1951 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ ρυθμίσεως δικαιωμάτων ἀρτεργατοϋπαλλήλων».

4. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 47704|25.8.1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων ἑ.ἔ.».

5. Σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου.

6. Τὴν διαπιστωθεῖσαν ἀνάγκην τῆς ἐνεργείας τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν ἀδείας Α.Ν. 539|1945 καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων ἑ. ἔ. καὶ εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τέως Δ|σεως Πρωτευούσης καὶ Ἀχαρνῶν μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καὶ οὐχὶ διὰ τῶν ἐργοδοτῶν των ἀρτοποιῶν.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι

Ἐγκρίνει, ὅπως καταβληθῶσιν εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Ἀχαρνῶν αἱ ἀποδοχαὶ ἀδείας Α.Ν. 539|1945 τρέχοντος ἔτους, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 798|22.8.1950 πράξει αὐτοῦ καὶ τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων ἑ. ἔ. συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 47704|25.8.1951 κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας εἰς δύο δόσεις, βάσει δικαιολογητικῶν ὁριστῆσομένων δι' ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου.

Ἡ καταβολὴ αὕτη θέλει πραγματοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, εἰς ὃ θέλει διατεθῇ τὸ ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσὸν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ.

Τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ὑπολογισθέντα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ποσὰ εἰς τὸ κόστος τοῦ ἄρτου δελτίου, ἅτινα εἰσπράττουσιν ἀπὸ 1.5.1951 οἱ ἀρτοποιοὶ τῆς ἀνωτέρω περιφερείας θέλουσιν ἀποδοθῇ κατὰ τὸν καθορισθησόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίων τρόπον.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν τὴν παροῦσαν πρᾶξιν του, κυρωθησομένην διὰ νόμου.

Ὁ Πρόεδρος Τὰ Μέλη

3. Κυροῦται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 1280 ἀπὸ 27.11.1951 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρουμένων καὶ τῶν δυνάμει ταύτης ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων :

Πρᾶξις 1280

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1951

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν».

2. Τὸ Β.Δ. τῆς 4.9.1951 «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν Α.Ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1951».

3. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 798|22.8.1950 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ ρυθμίσεως δικαιωμάτων τῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων».

4. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 47704|25.8.1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν χριστουγέννων ἑ.ἔ.».

5. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1206|9.11.1951 πρᾶξιν αὐτοῦ «περὶ καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν ἀδείας Α.Ν. 539|1945 καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων ἑ.ἔ. εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Ἀχαρνῶν μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν».

6. Σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι

Ἐπεκτείνει τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1206|9.11.1951 πράξεως αὐτοῦ καὶ διὰ τὰς περιφερείας Ἐλευσῖνος, Σαλαμῖνος καὶ Ἀμπελακίων Σαλαμῖνος.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1280 παροῦσαν πρᾶξιν του, κυρωθησομένην διὰ νόμου, μερίμνῃ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

Ὁ Πρόεδρος Τὰ Μέλη

4. Κυροῦται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 21 ἀπὸ 11.1.1952 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Πρᾶξις 21

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11.1.1951

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ἔχον ὑπ' ὄψιν : 1) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 67800|1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων - Ν. Ἔτους 1952». 2) Σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου. 3) Τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τῆς ἀνωτέρω κοινῆς ἀποφάσεως ἐδημιουργήθη ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν ἀρτοποιῶν προκαταβολῆς τοῦ δώρου Πάσχα 1952 εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους ἐντὸς τοῦ τρίτου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952

καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ τρόπου κοστολογήσεως τοῦ ἄρτου.

Ἀποφασίζει

Ἐγκρίνει τὴν διάθεσιν ποσοῦ μέχρι δ δισεκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς προκαταβολῆς τοῦ δώρου Πάσχα 1952 εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς Χώρας καὶ ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Ὑφυπουργὸν Ἐμπορίου, ὅπως κατανείμῃ τοῦτο εἰς τὰς πόλεις τῆς Χώρας, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστης, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐντὸς τριμήνου ἀποδόσεως τοῦ ποσοῦ τούτου ὑπ' εὐθύνην τῶν Νομαρχῶν καὶ Προέδρων τῶν Ἀγορανομικῶν Ἐπιτροπῶν, εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον δι' ἀναλόγου ἐπιβαρύνσεως τῶν ἀρτοποιητικῶν δαπανῶν.

Ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ εἰς τοὺς δικαιούχους θέλει ἐνεργηθῇ συμφώνως πρὸς ἐκδοθησομένην κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Εἰδικῶς διὰ τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἀχαρνῶν, Ἐλευσῖνος, Σαλαμῖνος καὶ Ἀμπελακίων Σαλαμῖνος θέλει διατεθῇ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ ποσὸν μέχρι δραχμῶν τριῶν δισεκατομμυρίων μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἐπὶ ὑποδόσει λογαριασμοῦ.

Τὸ διατεθησόμενον διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης κλπ. ἀνωτέρω ποσὸν μέχρι τριῶν δισεκατομμυρίων δραχμῶν θέλει βαρύνει τὸ Δημόσιον, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σταθερᾶς τιμῆς διαθέσεως τοῦ ἄρτου ἀδείτου, ἀνεξαρτήτως τῆς τιμῆς κόστους αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν παροῦσαν πρᾶξιν τὸν, κυρωθησομένην διὰ νόμου, περίμνῃ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Ἀντιπρόεδρος Τὰ Μέλη

Ἄρθρον 2

Κυροῦνται λογιζόμενοι ἰσχυραὶ αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1948 μέχρι καὶ τῆς 31 Μαρτίου 1952 χρονικὸν διάστημα, ἐφεξῆς δὲ καταργούμεναι, ἀποφάσεις τῶν οἰκείων Ἀγορανομικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Κράτους «περὶ κοστολογήσεως τοῦ ἄρτου» καὶ εἰδικῶς ὁ ὑπολογισμὸς ἐν αὐταῖς συμφώνως ταῖς ὑπ' ἀριθ. 136229|1948 καὶ 102675|1951 ἀποφάσεσι τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 17081|130121|1948 καὶ 93175|1949 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας, κονδυλίου πληρωμῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς στρατευσίμους ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς οἰκείας πόλεως».

Ἄρθρον 3

Κυροῦται ἡ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 58808|31.8.1945 διαταγῆς Ὑφυπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 123862Α|1948 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ—Διανομῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐπιβληθεῖσα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 μέχρι 31 Ἰουλίου 1950 ἐπιβάρυνσις τῆς τιμῆς τοῦ διανεμηθέντος εἰς τὸ κοινὸν ἀλεύρου ἢ σίτου, καὶ ἡ χορήγησις κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα εἰς τοὺς ἀνέργους ἠσφαλισμένους ἀρτεργάτας τῶν περιφερειῶν τῆς Χώρας, ὅπου δὲν ἐγένετο ἀρτοποίησις, ἐπιδόματος ἀνεργίας ἴσου πρὸς τὸ 50 ο|ο τῶν νομίμων ἀποδοχῶν των, ὡς γενομένη πρὸς ἐξυπηρέτησιν κοινωνικῆς ἀνάγκης.

Ἄρθρον 4

Διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐμπορίου, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δύναται νὰ καθορίζηται ἡ καταβολὴ τῶν ἐκτάκτων παροχῶν πρὸς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους τῆς χώρας μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καὶ τὰ τοῦ τρόπου τῆς ἀποδόσεως εἰς τὸ Ταμεῖον τούτο τῆς παρὰ τῶν ἀρτοποιῶν εἰσπραττομένης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιβαρύνσεως τοῦ ἄρτου δελτίου καὶ ἐλευθέρας ἀγορᾶς.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ Στρατιωτικῶν Λεσχῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 153 τῆς 4 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 324|1914 «περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Στρατιωτικῶν Λεσχῶν», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως ὑπὸ τῶν νόμων 1411|1918, Α.Ν. 539|1937 καὶ Α.Ν. 2389|1940.

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 346|1952 γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Συνιστῶνται Στρατιωτικαὶ Λέσχαι Ἀξιωματικῶν εἰς τὰς κάτωθι πόλεις:

1) Θεσσαλονίκην, 2) Κοζάνην, 3) Λάρισαν, 4) Ἰωάννινα, 5) Καβάλαν, 6) Κομοτινήν, 7) Ἀλεξανδρούπολιν, 8) Δράμαν, 9) Σέρρας, 10) Βέρροιαν, 11) Φλώριναν, 12) Πάτρας, 13) Καστορίαν, 14) Τρίκαλα, 15) Χανιά, 16) Λαμίαν.

2. Αἱ Λέσχαι φέρουσι τὸν τίτλον:

«Λέσχη Ἀξιωματικῶν Φρουρᾶς.....» καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, εἰς ἣν συνιστᾶται ἡ Λέσχη.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ—Διοίκησις

1. α) Σκοπὸς τῶν Λεσχῶν εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἀναγκῶν διατροφῆς, ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις καὶ ψυχαγωγία τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν μονίμων καὶ ἐφέδρων.

β) Ἑκάστη Λέσχη ὑπάγεται διοικητικῶς εἰς τὸν ἀνώτερον Διοικητὴν τῆς Φρουρᾶς, προσκολλᾶται δὲ διὰ διοικητικὴν μέριμναν εἰς τινα Μονάδα τῆς Φρουρᾶς.

Ἄρθρον 3

Ὀργάνωσις — Σύνθεσις προσωπικοῦ

Αἱ Στρατιωτικαὶ Λέσχαι περιλαμβάνονται εἰς τὴν Διάταξιν Μάχης τοῦ Στρατοῦ Ξηρᾶς.

Τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν λειτουργίαν τεύτων προσωπικὸν στρατιωτικὸν καὶ ἰδιωτικὸν ὁρίζεται ὑπὸ τῶν Πινάκων συνθέσεων ἑκάστης Λέσχης.

Άρθρον 4

Διοικητικά όργανα

α) Διευθυντής:

Διευθύνει το Στρατιωτικόν Κατάστημα και είναι υπεύθυνος διά την εύρυθμον λειτουργίαν της Λέσχης, έχων τάς εύθύνας και αρμοδιότητας του Διευθυντού Στρατιωτικού Καταστήματος.

β) Έπόπτης Οικονομικών Υπηρεσιών—Διαχειρισής Υλικού και Χρηματικού.

Ή Διαχείρισις της Στρατιωτικής Λέσχης υπάγεται, τόσον από απόψεως διενεργείας δαπανών, όσον και από απόψεως εισπράξεων, εις τάς γενικάς περί Δημοσίου Λογιστικού του Στρατεύματος διατάξεις.

γ) Διά το υλικόν και χρηματικόν τηρούνται τα διά τάς Στρατιωτικάς Διαχειρίσεις προβλεπόμενα βιβλία και δικαιολογητικά.

δ) Τα καθήκοντα του Έπόπτου Οικονομικών Υπηρεσιών της Λέσχης ενασκεί ο Διευθυντής της Στρατιωτικής Λέσχης, εφ' όσον δεν τυγχάνει συγχρόνως και Διαχειριστής Χρηματικού και Υλικού αύτης.

Έν εναντία περιπτώσει τα καθήκοντα ταύτα ενασκούνται υπό Άνωτέρου Αξιωματικού υπηρετούντος εις την Φρουράν, εις ην λειτουργεί ή Λέσχη, κατόπιν διαταγής της υίκείας Μ. Μονάδος, μη απαλλασσομένου και της κυρίας υπηρεσίας του.

ε) Την ανωτέραν εποπτείαν επί της εν γένει διαχειρίσεως της Λέσχης άσκει ή Μεγάλη Μονάς, εις ής την περιοχην υπάγεται, διά των αρμοδίων αυτής οργάνων, άτινα είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν διαταγής του Διευθυντού της Μ. Μονάδος ενεργούν εκτάκτους και τακτικάς επιθεωρήσεις.

. . . . . .

Άρθρον 11

Πρόσληψις συμπληρωματικού προσωπικού

α) Όσάκις το προβλεπόμενον υπό της συνθέσεως της Λέσχης προσωπικόν είναι ανεπαρκές επιτρέπεται ή εις βάρος των πόρων της Λέσχης πρόσληψις συμπληρωματικού τοιούτου επί ημερομισθίω διά της Ήμερησίας Διαταγής της Λέσχης και κατόπιν εγκρίσεως της Μεγάλης Μονάδος, εις ην υπάγεται ή Λέσχη.

Τούτο δικαιούται άμα ως εκλείψωσιν οι λόγοι προσλήψεώς του.

β) Το ως άνω προσλαμβανόμενον πρέπει προσωπικόν δέον να προέρχεται, κατά προτίμησιν, εξ απολυθέντων άπλιτών, υπαγομένων εις τον Α.Ν. 751|1948.

Άρθρον 14

. . . . . .

Εις τον αύτον επί της Έθνικής Άμύνης Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Β. Διατάγματος.

Έν Άθήναις τη 15η Μαΐου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί εκπαιδεύσεως μαθητών τεχνιτών.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 157 της 6 Ίουνίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 1654 «περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Α.Ν. 1512|1950 «περί συστάσεως παρά τω Υπουργείω Εργασίας Τεχνικού Τμήματος Εκπαιδεύσεως Μαθητευομένων κλπ.», 2) γνώμην του Συμβουλίου Τεχνικής Εκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, 3) γνώμην του Συμβουλίου Επικρατείας, ληφθείσαν κατά την συνεδρίαν αύτου της 7.5.1952, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Εις τας διατάξεις του παρόντος, αποβλέποντος εις την θέσπισιν κανόνων εφαρμογής προγράμματος τεχνικής εκπαιδεύσεως μαθητευομένων, υπάγονται μόνον οι μαθηταί τεχνίται.

Άρθρον 2

Μαθηταί τεχνίται, κατά την έννοιαν του παρόντος, καλούνται οι κατά τας διατάξεις αύτου απασχολούμενοι παρ' εργοστασίω ή επιχειρήσει, βάσει καθωρισμένου προγράμματος, προς εκμάθησιν τέχνης και λαμβάνοντες ταυτοχρόνως συναφή θεωρητικήν μόρφωσιν. Οι οπωσδήποτε άλλως εργαζόμενοι προς εκμάθησιν τέχνης καλούνται απλώς μαθητευόμενοι.

Άρθρον 3

Προσόντα των μαθητών τεχνιτών ορίζονται: 1) Υπηκοότης Ελληνική. 2) Ήλικία 14 ετών συμπεπληρωμένων—20 ετών και ικανότης προς άσκησιν τέχνης. 3) Απολυτήριον τουλαχίστον δευτέρας τάξεως εξατάξίου Γυμνασίου ή αντιστοίχου τάξεως άλλης ισοτίμου Σχολής ή αναγνωρισμένης τεχνικής τοιαύτης.

Άρθρον 4

Οι επιθυμούντες να προσληφθούν ως μαθηταί τεχνίται δέον να υποβάλουν μέχρι της 15ης Σεπτεμβρίου εκάστου έτους εις την κατά το άρθρον 18 Τοπικήν Επιτροπήν Μαθητείας: 1) Αίτησιν αναφέρουσαν τα ατομικά του αιτούντος στοιχεία (προσόντα, πείρα), την επιχείρησιν παρ' ή επιθυμεί να εργασθή και την πρατιμωμένην ειδικότητα. 2) Πιστοποιητικόν Δήμου ή Κοινότητος, εμφαίνον την ηλικίαν. 3) Πιστοποιητικόν Σπουδών. 4) Πιστοποιητικόν σωματικής ικανότητος προς άσκησιν του επιλεγέντος επαγγέλματος, χορηγούμενον υπό της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή εν ελλείψει τοιαύτης υπό ιατρού του Υγειονομικού Κέντρου της περιφερείας.

Άρθρον 5

Ή Τοπική Επιτροπή Μαθητείας μετά έρευναν των αιτήσεων και λοιπών στοιχείων προβαίνει εις δοκιμασίαν των υποψηφίων προς διαπίστωσιν της διανοητικής ικανότητος αύτων και επιλέγει τους κατά την ητιολογημένην κρίσιν της έχοντας τα προς μαθητείαν προσόντα. Μεταξύ των ούτω επιλεγομένων, αι επιχειρήσεις προσλαμβάνουν κατ' ελευθέραν αύτων κρίσιν τον αναγκαιούντα αριθμόν μαθητών τεχνιτών.

Άρθρον 6

Ο καθορισμός των εργοστασίων και επιχειρήσεων και του αριθμού των παρ' αύτοις μαθητών τεχνιτών, βάσει των αναγκών και δυνατοτήτων αύτων, γίνεται εν συνδυασμώ και προς το άρθρον 14 υπό της Τοπικής Επιτροπής Μαθητείας μετά γνώμην της επιχειρήσεως. Τυχόν διαφωνία μεταξύ Επιτροπής και επιχειρήσεως αίρεται υπό του Υπουργού Εργασίας δι' ητιολογημένης αποφάσεως αύτου.

Άρθρον 7

Ο χρόνος μαθητείας έκάστης ειδικότητος ό-

ρίζεται δι' αποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ὁ χρόνος οὗτος δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερος τῶν δύο ἐτῶν κανονικῆς συνεχοῦς ἐπασχολήσεως, οὐδὲ μεγαλύτερος τῶν πέντε.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ μαθητὴς τεχνίτης διαθέτει προηγουμένην πεῖραν, κατατάσσεται οὗτος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Μαθητείας, μετὰ σύμφωνον γνώμην καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἐνδιάμεσον τάξιν.

Ἄρθρον 8

Δι' ἅπαντας τοὺς μαθητὰς τεχνίτας τὸ πρῶτον δίμηνον μαθητείας εἶναι δοκιμαστικόν. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων ἄκυρωσις τοῦ συμφωνητικοῦ Μαθητείας, περὶ οὗ τὸ ἄρθρον 15, ἀναγελλομένη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Μαθητείας, μεριμνᾷ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς δοκιμαστικῆς περιόδου, τὸ συμφωνητικὸν Μαθητείας καθίσταται ὁριστικὸν καὶ δὲν δύναται νὰ ἀκυρωθῇ εἰμὴ διὰ δικαιολογημένην αἰτίαν καὶ μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς Ἐπιτροπῆς Μαθητείας.

Ἄρθρον 9

Εἰδικὰ προγράμματα μαθητείας, ἐκπονούμενα ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἐγκρινόμενα μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀναρτῶνται εἰς ἐμφανῆ μέρη τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς γνῶσιν τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν.

Τὰ προγράμματα ταῦτα ἀφοροῦν εἴτε κεχωρισμένως ἑκάστην ἐπιχείρησιν, εἴτε σύνολον ἐπιχειρήσεων τῆς αὐτῆς κατηγορίας.

Ἐπὶ τῶν προγραμμάτων τούτων λαμβάνεται πάντοτε ἡ γνώμη τῆς οἰκείας ἐπιχειρήσεως καὶ φροντὶς ἅπας μὴ παρακωλύεται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς των ἡ ὁμαλὴ λειτουργία αὐτῆς.

Διὰ τῶν προγραμμάτων καθορίζεται καὶ ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν μαθητεύσεως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς, ὡς καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀπασχολήσεως τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν εἰς ἕκαστον εἶδος μηχανήματος καὶ ἐργασίας.

Ἄρθρον 10

Ἀπὸ τῆς προσλήψεως των οἱ μαθηταὶ τεχνῖται ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς ἀντιστοίχα πρὸς τὴν τέχνην των μαθήματα εἰς Σχολάς, βάσει προγράμματος θεωρητικῆς ἐκπαιδεύσεως, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθησόμενα μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ φοίτησις τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν εἰς τὰς Σχολὰς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ὁρίζεται ὑποχρεωτικῶς εἰς δύο ὥρας καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν.

Ἡ ἐπιχείρησις ὑποχρεοῦται νὰ ἀκυρώσῃ τὴν σύμβασιν μαθητείας, ἂν ὁ μαθητὴς τεχνίτης δὲν παρακολουθῇ τὰ ὡς ἄνω μαθήματα.

Ἄρθρον 11

Ἡ ἡμερησία κανονικὴ ἐργασία τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἄγουσιν ἡλικίαν μέχρι 17 ἐτῶν συμπεπληρωμένων ὁρίζεται κατὰ μίαν ὥραν μικροτέρα τοῦ χρόνου ἐργασίας τῶν τεχνιτῶν, παρ' οἷς ἐργάζονται.

Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν δι' ὑπερωρίας καὶ εἰς ἐργασίας ξένας πρὸς τὴν εἰδικότητα αὐτῶν.

Ἄρθρον 12

Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον μαθητείας καθορίζονται ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς, μὴ δυνάμεναι ὅμως νὰ εἶναι κατώτεραι τοῦ 15 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν τεχνιτῶν τῆς οἰκείας εἰδικότητος, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ Συλλογικῶν Συμβάσεων ἢ Ὑπουργικῶν Ἀποφάσεων.

Αἱ ἀποδοχαὶ διὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον μαθητείας καθορίζονται ὡς κάτωθι:

Α' Εἰδικότητες διετοῦς Μαθητείας:

2ον	ἑξάμ. μαθητ.	30 ο/ο	ἡμερομ.	τοῦ τεχνίτου	
3ον	» »	45 ο/ο	»	»	»
4ον	» »	60 ο/ο	»	»	»

Β' Εἰδικότητες τριετοῦς Μαθητείας:

2ον	ἑξάμ. μαθητ.	30 ο/ο	ἡμερομ.	τοῦ τεχνίτου	
3ον	» »	40 ο/ο	»	»	»
4ον	» »	50 ο/ο	»	»	»
5ον	» »	60 ο/ο	»	»	»
6ον	» »	70 ο/ο	»	»	»

Γ' Εἰδικότητες τετραετοῦς Μαθητείας:

2ον	ἑξάμ. μαθητ.	25 ο/ο	ἡμερομ.	τοῦ τεχνίτου	
3ον	» »	30 ο/ο	»	»	»
4ον	» »	35 ο/ο	»	»	»
5ον	» »	45 ο/ο	»	»	»
6ον	» »	55 ο/ο	»	»	»
7ον	» »	65 ο/ο	»	»	»
8ον	» »	75 ο/ο	»	»	»

Δ'. Εἰς περιπτώσεις εἰδικοτήτων πενταετοῦς Μαθητείας καθορίζεται δι' ἕκαστον ἐπὶ πλέον ἑξάμηνον προσαύξησις 5 ο/ο.

Μαθηταὶ τεχνῖται, οἱ ὁποῖοι λόγῳ προηγουμένης πείρας κατετάγησαν εἰς ἐνδιάμεσον τάξιν Μαθητείας ἀπολαμβάνουν καὶ τῶν ἀντιστοίχων εἰς αὐτὴν ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 13

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μισθολογικῆς κλίμακος τοῦ ἄρθρου 12 οἱ μαθηταὶ τεχνῖται ὑπόκεινται κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστου ἑξαμήνου μαθητείας εἰς ἐξέτασιν ὑπὸ τῆς Δ]νσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, παρουσίᾳ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρισθησόμενα.

Ἐὰν ἐκ τῆς ἐξετάσεως διαπιστωθῇ ἔλλειψις ἐνδιαφέροντος ἢ ἱκανότητος τοῦ μαθητοῦ πρὸς ἐκμάθησιν τῆς τέχνης ἡ ἐπιχείρησις δύναται μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς Μαθητείας ἢ νὰ παρατείνῃ τὴν παραμονὴν αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἐκπαιδευτικὴν περίοδον ἐπὶ χρονικὸν εἰσέτι διάστημα οὐχὶ μεγαλύτερον τῶν τριῶν μηνῶν ἢ νὰ προβῇ εἰς ἄκυρωσιν τοῦ συμφωνητικοῦ μαθητείας.

Ἐὰν παρέλθούσης καὶ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ μαθητὴς τεχνίτης δὲν σημειώσῃ τὴν δέουσαν βελτίωσιν ἡ Διεύθυνσις τῆς ἐπιχειρήσεως προβαίνει εἰς ἄκυρωσιν τοῦ συμφωνητικοῦ, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Μαθητείας κρίνει δικαιολογημένους τοὺς ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως προβαλλομένους λόγους.

Ἄρθρον 14

Πρὸς ἐξασφάλισιν καλλιτέρων προϋποθέσεων καὶ δυνατοτήτων ἐκπαιδεύσεως ὁρίζεται δι' ἀ-

ποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένης μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, ἡ ἀναλογία τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων τεχνιτῶν κατὰ κατηγορίας ἐπιχειρήσεων καὶ εἰδικότητα. Ἡ ἀναλογία αὕτη κυμαίνεται μεταξὺ 1 : 10 ἕως 1 : 3.

Ἄρθρον 15

Ὁ μαθητὴς τεχνίτης ἤ, ἐν ἡ περιπτώσει οὗτος εἶναι ἀνήλικος, οἱ γονεῖς του ἢ ὁ κηδεμών του ὑπογράφουν μετὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἐκπροσώπου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς προσλήψεως συμφωνητικὸν Μαθητείας.

Ὁ τύπος καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ συμφωνητικοῦ καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ συμφωνητικὸν συντάσσεται εἰς τετραπλοῦν καὶ λαμβάνουν ἀνὰ ἓν οἱ κάτωθι: α) ὁ γονεὺς ἢ κηδεμών, β) ὁ ἐργοδότης, γ) ἡ Ἐπιτροπὴ Μαθητείας, δ) ὁ Ἐπόπτης Μαθητείας.

Ἄρθρον 16

Παρ' ἑκάστης ἐπιχειρήσεως καταρτίζεται ἐσωτερικὸς κανονισμὸς ἐργασίας διὰ τοὺς μαθητὰς τεχνίτας, ἐγκρινόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων.

Ἐν αὐτῷ καθορίζονται καὶ ὁ τρόπος συμπεριφορᾶς τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν πρὸς τὴν Δ]ναιν καὶ τοὺς ἀνωτέρους των, αἱ περιπτώσεις πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, αἱ ἐπιβαλλόμεναι δι' ἑκάστην περίπτωσιν ποιναὶ καὶ γενικῶς καθορίζονται τὰ λεπτέα μέτρα προσηλώσεως τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν εἰς τὸ ἔργον των καὶ ἐκδηλώσεως ἐν τῇ πραγματικότητι φρονημάτων τῆς Δ]νασεως ὅπως ἐξασφαλισθοῦν αἱ καλλίτεραι δι' αὐτοὺς συνθῆκαι ἐργασίας καὶ ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 17

Οἱ μαθηταὶ τεχνῖται δικαιοῦνται κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Ἰουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου χρονικὸν διάστημα ἀδείας 15 ἐργασίμων ἡμερῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν. Ἡ ἄδεια χορηγεῖται ἐκ περιτροπῆς καὶ συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἄλλην δι' οἱονδήποτε λόγον παρεχομένην αὐτοῖς ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 18

Τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀσκεῖ τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Τεχνικὸν Τμῆμα Μαθητείας δι' Ἐποπτῶν Μαθητείας.

Ἔργον τοῦ Ἐπόπτου Μαθητείας εἶναι: 1) Νὰ παρακολουθῇ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν κανονισμῶν μαθητείας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς περιφερείας του. 2) Νὰ ὑποδεικνύῃ καὶ νὰ ὑποβοηθῇ εἰς τὸν σχηματισμὸν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν Μαθητείας, εἰς ἃς πόλεις ἐνδείκνυται ἡ συγκρότησις αὐτῶν, διὰ τὴν προώθησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Μαθητείας. 3) Νὰ συνεργάζεται μετὰ τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν Μαθητείας καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν καταρτισμὸν προγραμμάτων μαθητείας καὶ τὴν ὑποβολὴν αὐτῶν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας. 4) Νὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐπιλύσεως πάσης διαφορᾶς μεταξὺ τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν ἐν σχέσει μὲ τὴν μαθητείαν. 5) Νὰ συνεργάζεται μὲ τοὺς ἁμέσως ἐποπτεύοντας τοὺς μαθητὰς τεχνίτας ἐν ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει καὶ μὲ τὰς διευθύνσεις τῶν Σχολῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐξασφαλίσεως τῆς καλλιτέρας δυνατῆς πρακτικῆς καὶ θεωρητικῆς ἐκπαιδεύσεως. 6) Νὰ παρακολουθῇ ὡς εἰδικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τὰς προαγωγικὰς καὶ τελικὰς ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν καὶ νὰ τηρῇ ἐπαρκῆ στοιχεῖα περὶ τῆς προόδου αὐτῶν. 7) Νὰ ἐνημερώνῃ τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς περιφερείας του ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς μαθητείας εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν καὶ νὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς ὀργανώσεως προβολῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ εἰδικῶν ταινιῶν διὰ τὴν παροχὴν συμπληρωματικῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ πρὸς γνῶσιν τῶν νέων μεθόδων ἐργασίας καὶ παραγωγῆς. 8) Νὰ βοηθῇ τὴν Τοπικὴν Ἐπιτροπὴν Μαθητείας εἰς τὸ ἔργον της καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐκθέσεως ἐργασίας τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἑορταστικῶν συγκεντρώσεων κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν διπλωμάτων μαθητείας. 9) Νὰ ὑποβάλῃ κατὰ μῆνα εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Μαθητείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ θεσμοῦ τῆς μαθητείας εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν σημειωθεισῶν μεταβολῶν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν κατὰ εἰδικότητας.

Ἄρθρον 19

Ἐν ἑκάστῃ βιομηχανικῇ ἐπαρχιακῇ πόλει, ἐν ἡ ἐφαρμοσθήσεται ὁ θεσμὸς τῆς μαθητείας συνιστᾶται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ Μαθητείας, ἀποτελουμένη:

1) Ἐκ τοῦ προϊσταμένου τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ὡς Προέδρου.

2) Ἐξ ἑνὸς προσώπου, διαθέτοντος εἰδίκευσιν καὶ πεῖραν περὶ τὰ ζητήματα ἐκπαιδεύσεως τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς περιφερείας.

4) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου τῆς περιφερείας, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε.

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκλέγουν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν αὐτῶν μεταξὺ των τὸν Ἀντιπρόεδρον.

Χρέη Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἢ ὁ Ἐπόπτης Μαθητείας.

Ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν, διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ συνίσταται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τεσσάρων μελῶν καὶ συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ὁσάκις παρίσταται ἡ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

Διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης τὰ καθήκοντα τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς Μαθητείας ἀσκοῦνται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων.

Ἄρθρον 20

Ἔργον τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς Μαθητείας εἶναι:

1) Ὁ καθορισμὸς ἑκάστοτε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσληφθησομένων ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων μαθητῶν τεχνιτῶν κατὰ εἰδικότητα.

2) Ἡ ἐνέργεια τῆς δοκιμασίας τῶν ὑποψηφίων μαθητῶν τεχνιτῶν διὰ τὴν ἐπιλογὴν αὐτῶν.

3) Ἡ γνωμάτευσις ἐπὶ τῶν καταρτιζομένων προγραμμάτων Μαθητείας πρὸ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Μαθητείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

4) Ἡ μεσολάβησις πρὸς ἐπίλυσιν πάσης τυχὸν διαφορᾶς μεταξὺ τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς διευθετήσεως αὐτῆς παρὰ τοῦ Ἐπόπτου Μαθητείας.

5) Ἡ ἐνίσχυσις τῆς εὐρυτέρας διαδόσεως καὶ ἐπιτυχοῦς ἐφαρμογῆς τῶν προγραμμάτων μαθητείας καὶ τῶν κανονισμῶν εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτῆς.

6) Ἡ ὀργάνωσις ἐκθέσεως ἐργασίας τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν καὶ ἡ ἀπονομὴ εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν κρίσιν της τῶν ἐνδεδειγμένων προσωπικῶν ἀμοιβῶν.

7) Ἡ ὑποβολὴ πρὸς τὴν Ὑπηρεσίαν Μαθητείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας παρατηρήσεων καὶ προτάσεων ἐπὶ τοῦ ἐφαρμοζομένου συστήματος Μαθητείας καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους ὑποβολὴ ἐκθέσεως πεπραγμένων παρελθόντος ἔτους.

8) Ἡ στενὴ συνεργασία μετὰ τοῦ Ἐπόπτου Μαθητείας καὶ ἡ παροχὴ πάσης δυνατῆς ἐνισχύσεως πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του.

Ἄρθρον 21

Εἰς περιπτώσεις δικαιολογημένης ἀπολύσεως μεγάλου ἀριθμοῦ τεχνιτῶν ἡ ἐπιχείρησις δύναται νὰ προβῇ ἀντιστοίχως καὶ εἰς ἀπόλυσιν μαθητῶν τεχνιτῶν μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἀναλογία τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπομενόντων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τεχνιτῶν εἶναι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ διπλασία τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 προβλεπομένης.

Μαθηταὶ τεχνῖται, ἀπολυόμενοι, οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτῶν, τοποθετοῦνται πρὸς συνέχισιν τῆς μαθητείας των μερίμνῃ τῆς Ἐπιτροχῆς Μαθητείας καὶ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς ἑτέρας ἐπιχειρήσεις.

Ἄρθρον 22

Ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς μαθητείας, συντελουμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, προτάσει τῆς οἰκείας Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἀποδεικτικῶν μαθητείας, χορηγεῖ εἰς τὸν ἀποφοιτῶντα μαθητὴν τεχνίτην δίπλωμα, οὗτινος ὁ τύπος καὶ τὸ περιεχόμενον καθορίζονται διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 23

Ἀμφισβητήσεις περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος αἴρονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 24

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουνίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

134818]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὅρων καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς χορηγεῖται δῶρον ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα εἰς προσωπικὸν Κ.Ε.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 102 τῆς 5 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 10200]9.4.1952 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ παροχῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1952», ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς χορηγεῖται ἡ ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ἐ.ἔ. εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ.Ε.Α., ὡς κατωτέρω:

1. Δέκα πέντε (15) πλήρη ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα καθορίζονται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 114566] 6.4.1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν, καταβάλλονται εἰς τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, συνεχῶς ἢ διακεκομμένως, εἰς τοὺς ἀπασχοληθέντας καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952 χρονικὸν διάστημα.

2. Εἰς τοὺς μὴ ἐργασθέντας καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.1.1952 ἕως 15.4.1952 θέλει καταβληθῇ δῶρον ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως των, ἤτοι ἓν (1) ἡμερομίσθιον δι' ἑκαστον ἑπταήμερον χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952. Διὰ χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως μικρότερον τοῦ ἑπταημέρου καταβάλλεται ἀνάλογον πρὸς τὸ κλάσμα τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δῶρον.

3. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ εἶναι καταβλητέα μέχρι τῆς 17ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ., ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει τὰς πεντακοσίας χιλιάδας (500.000) δραχμῶν, τὸ ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι καταβλητέον μέχρι τῆς 17ης Μαΐου ἐ.ἔ.

4. Τῆς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένης παροχῆς καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν καταστάσει α) ἀσθενείας, β) ἀδείας καὶ γ) στρατεύσεως (ἐφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονται) ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρ' αὐτῶν λαμβανομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως.

5. Ἡ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις χορηγουμένη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) θέλει ὑπολογισθῇ καὶ ἐπὶ τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ, περὶ οὗ προβλέπει τὸ ἄρθρον 1 § δ' τῆς ὑπ' ἀριθ. 114566]6.4.1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν.

6. Οἱ δικαιούμενοι ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως (δώρου) ἐκ διαφόρων πηγῶν θὰ λάβωσι ταύτην ἐκ μιᾶς, ὡς τοιαύτης ὁριζομένης ἐκείνης, ἐξ ἧς καταβάλλονται αἱ μεγαλύτεραι ἀποδοχαί.

7. Ἡ διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ὑπάγεται εἰς ἁπάσας τὰς νομίμους κρατήσεις τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ἀπαλλασσομένη τῆς κρατήσεως Φ.Κ.Π.

Κατά τήν ἐξόφλησιν θά ἐπικολλᾶται τό ἀναλογοῦν χαρτόσημον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἀπριλίου 1952

24080|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί Κανονισμοῦ τρόπου τοποθετήσεως τῶν ἀνέργων καπνεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 107 τῆς 10 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16, 36 καί 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τόν ὑπό τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατά τάς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 2ας καί 6ης Μαΐου 1952 προταθέντα κανονισμόν «τρόπου τοποθετήσεως τῶν ἀνέργων καπνεργατῶν», ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμός τρόπου τοποθετήσεως τῶν ἀνέργων καπνεργατῶν.

1. Αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ι.Κ.Α. ('Υπηρεσία Εὑρέσεως Ἐργασίας) ἀναλαμβάνουν τήν συστηματικήν μεσολάβησιν πρός τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν ἀνέργων καπνεργατῶν καί τήν προσφορωτέραν κατανομήν τούτων.

2. Πρός τοῦτο: 1) καταγράφουν εἰς εἰδικούς καταλόγους τούς αἰτοῦντας τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν καί τούς ἔχοντας σειράν προτεραιότητος βάσει τῶν καταλόγων ἐπιδομάτων ἀνεργίας καί ἐπιμελοῦνται τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν σχετικῶν αἰτήσεων, 2) τηροῦν πίνακας τῶν καπνικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν λειτουργουσῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ των ἀναγράφοντες τόν ἀριθμόν τῶν ἀπασχολουμένων συνήθως εἰς αὐτάς μισθωτῶν, ὡς καί τόν ἀριθμόν τοῦ ἀπαιτουμένου πρός ὑπόδειξιν προσωπικοῦ.

3. Πᾶς ἄνεργος ἐπιθυμῶν νά τοποθετηθῇ εἰς ἐργασίαν ἐγγράφεται εἰς τόν οἰκεῖον κατάλογον ἔνθα καταχωρίζονται καί πάντα τά ἀφορῶντα αὐτόν προσωπικά στοιχεῖα, ἐν οἷς καί ἡ σχέσις του πρός τούς καταλόγους ἐπιδοτήσεως.

4. Εἰς ἑκάστην πόλιν, εἰς ἣν διενεργεῖται ἐμπορική ἐπεξεργασία φύλλων καπνοῦ, συγκροτεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς οἰκείας Τ.Δ.Ε. τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐπιτροπή ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ Ἐπόπτου Ἐργασίας ὡς Προέδρου, ἑξ ἑνός ὑπαλλήλου τοῦ Ι.Κ.Α., ὁριζομένου ὑπό τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος, ἑξ ἑνός ὑπαλλήλου τοῦ Τ.Α.Κ. ὁριζομένου ὑπ' αὐτοῦ, ἑξ ἑνός ἀντιπροσώπου τοῦ οἰκείου Ἐργατικοῦ Κέντρου καί δύο ἀντιπροσώπων τῶν καπνεργατῶν, ὁριζομένων τῶν τριῶν τελευταίων ὑπό τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., κατόπιν ὑποδείξεως πρός αὐτήν διπλασίου ἀριθμοῦ ὑπό τῆς Π.Κ.Ο. καί τοῦ οἰκείου Ἐργατικοῦ Κέντρου.

Ἡ Ἐπιτροπή εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τριῶν μελῶν, ἐν οἷς καί ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ι.Κ.Α., δεσις ἐλλείψει Προέδρου καί προεδρεύει τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ θητεία τῆς Ἐπιτροπῆς διαρκεῖ ὁλοκλήρου τήν περίοδον ἐργασίας.

5. Ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης εἶναι ἡ τοποθέτησις εἰς τάς ἀποθήκας ἐπεξεργασίας φύλλων καπνοῦ τῶν ἀνέργων καπνεργατῶν καί καπνεργατριῶν βάσει στοιχείων ἀποδεικνυόντων τόν χρόνον ἀνεργίας, λήξεως ἐπιδοτήσεως, οἰκογενειακήν κατάστασιν τούτων, λαμβανομένων ἐκ τῶν καταλόγων ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας κατ' ἀπόλυτον κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐπιτροπή δύναται νά μετακινῇ ἐργαζομένους καπνεργάτας ἀπό καπναποθήκης εἰς καπναποθήκην, ἵνα διατηρηται ἡ κατ' ἴσον ποσοστόν ἀναλογία ἀρρένων καί θηλέων καπνεργατῶν.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς διά τοῦ παρόντος συνιστωμένης Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται διά πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν. Ἐπί ἰσοψηφίας ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὑπέρ ἧς ἐψήφισεν ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ προεδρεύων, εἶναι δέ ὑποχρεωτικαί διά τάς ἐπιχειρήσεις, ὑποκειμένας εἰς τάς κατά νόμον κυρώσεις.

6. Ἕκαστος καπνέμπορος διατηρῶν ἀποθήκην ἐπεξεργασίας φύλλων καπνοῦ ὑποχρεοῦται ὁ τοὐλάχιστον ἡμέρας πρό τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν ἢ πρό τῆς προσλήψεως προσωπικοῦ νά εἰδοποιῇ ἐγγράφως τήν Ἐπιτροπήν περί τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχοληθησομένων ἐργατῶν ἢ ἐργατριῶν καί νά θέτῃ εἰς τήν διάθεσιν αὐτῆς δελτία ἐργασίας (μάρκες) ἴσα τοὐλάχιστον πρός τά 60 α|ο τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ του, τῶν ὑπολοίπων προσλαμβανομένων κατ' ἐλευθέραν ἐπιλογήν ὑπό τοῦ ἐργοδότου.

Εἰς τήν πρόσληψιν οἱ καπνέμποροι ὑποχρεοῦνται νά διαπιστώνουν προηγουμένως τήν κατά 60 α|ο τοὐλάχιστον τοποθέτησιν ὑπό τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνέργων ἐργατῶν καί ἐργατριῶν.

7. Ἡ Ἐπιτροπή ἢ διά μέλους της δικαιοῦται νά προβαίνῃ ἑκάστοτε εἰς ἔλεγχον τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἰς ἑκάστην ἀποθήκην, ἵνα διαπιστωσῃ τήν τήρησιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό σήμερον, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1952

24699|Τ. 164|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης ἄρθρου εἰς Κανονισμόν Ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 126 τῆς 2 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τά ἄρθρα 16 καί 33 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2) Πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατά τάς συνεδριάσεις αὐτοῦ 2.5.1952 καί 6.5.1952 καί ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ὁριθ. 24317 ε.ε. ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τόν Κανονισμόν Ἀσθενείας καί μετά τό ἄρθρον 4 προστεθῇ συμφώνως πρός τήν ὡς ἄνω πρότασιν νέον ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 4α, ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 4α

Παράτασις περιθάλψεως ἐνηλικιωθέντων τέκνων

«1. Αἱ ἐν ἄρθρῳ 31 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἀναφερόμεναι παροχαί χορηγοῦνται εἰς τά ἄγαμα τέκνα τῶν ἠσφαλισμένων ἢ τῶν συνταξιούχων λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ τῶν ἐπιδοματούχων λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς τά πληροῦντα τάς προϋποθέσεις § 2 τοῦ ἄρθρου 33 καί μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἀνίκανα πρός πᾶσαν ἐργασίαν.

2. Περί τῆς πρός ἐργασίαν ἀνικανότητος γνωματεύει ἡ Πρωτοβάθμιος Ὑγειονομική Ἐπιτροπή.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1952

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ Ι.Κ.Α. ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Ν. 2054|1952

Ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήματος ἀναγνώστου μας, σχετικῶς πρὸς τὰς ἐναντι τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεώσεις καταβολῆς εἰσφορῶν καὶ μετὰ τὸν πρόσφατον νόμον 2054|1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν ὑπαγομένων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 490), παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ σημειώσωμεν τινὰ ἐπὶ τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἔχει γενικὸν ἐνδιαφέρον.

Ὡς εἶναι γνωστόν, πρὸ τοῦ ν. 2054|1952, οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν μισθωτῶν ἐπιβαρύνοντο διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς πρώην Διοικήσεως Πρωτευούσης μὲ ποσοστὸν 19 ο|ο, ἐκ τοῦ ὁποίου 5 ο|ο ἐπιβάρυνε τὸν ἠσφαλισμένον καὶ 14 ο|ο τὸν ἐργοδότην, διὰ τὰς λοιπὰς δὲ περιφερείας τῆς Χώρας τὸ συνολικὸν ποσὸν τῆς ἡμερησίας εἰσφορᾶς ἀμειβόμενο κατὰ 10 ο|ο, μὲ ἀνάλογον μείωσιν τῆς ἐργοδοτικῆς, ὡς καὶ τοῦ ἠσφαλισμένου εἰσφορᾶς (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 903).

Αἱ ἀνωτέρω εἰσφοραὶ ἐπιβάλλονται διὰ τὴν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τοὺς Ὀργανισμοὺς Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως ἀσφάλισιν.

Οἱ ἠσφαλισμένοι κατατάσσονται ὑπὸ τοῦ νόμου (Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») εἰς 12 κλάσεις καὶ δι' ἑκάστην κλάσιν προσδιορίζεται ἓν τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπολογίζονται αἱ εἰσφοραὶ ὡς κατωτέρω:

Ἡμερήσιος μισθός		Ἀσφαλιστικὴ κλάσις	Τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον
Ἀπὸ	Μέχρι		
—	12.500	I	10.000
12.501	17.500	II	15.000
17.501	22.500	III	20.000
22.501	27.500	IV	25.000
27.501	32.500	V	30.000
32.501	37.500	VI	35.000
37.501	45.000	VII	40.000
45.001	55.000	VIII	50.000
55.001	65.000	IX	60.000
65.001	75.000	X	70.000
75.001	85.000	XI	80.000
85.001 καὶ ἄνω		XI	100.000

Τὰ ποσὰ στρογγυλεύονται εἰς πεντάδας ἑκατοντάδος, ἤτοι ποσὰ λήγοντα εἰς δραχ. μέχρι 250 θὰ στρογγυλεύωνται εἰς τὴν προηγουμένην χιλιάδα (π.χ. ποσὸν 5235 θὰ ὑπολογίζεται ὡς 5000, ἐνῶ ποσὰ λήγοντα εἰς δραχ. ἀπὸ 251 μέχρι 499 θὰ στρογγυλεύωνται εἰς τὴν ἐπομένην πεντάδα ἑκατοντάδος (π.χ. ποσὸν 50.348 θὰ ὑπολογίζεται ὡς 50.500). Ὁμοίως ποσὰ λήγοντα εἰς δραχ. ἀπὸ 501 μέχρι 750 θὰ στρογγυλεύωνται εἰς τὴν προηγουμένην πεντάδα ἑκατοντάδος (π.χ. ποσὸν 50.678 θὰ ὑπολογίζεται ὡς 50.500, ἐνῶ ποσὰ λήγοντα εἰς δρχ. ἀπὸ 751 μέχρι 999 θὰ στρογγυλεύωνται εἰς τὴν ἐπομένην χιλιάδα (π.χ. ποσὸν 50.857 θὰ ὑπολογίζεται ὡς 51.000).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 43318|1.589|20.10.1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐγκρίσεως Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 § 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἡμερήσιος μισθὸς ἐξευρίσκεται ὡς ἑξῆς:

1) Ἐὰν διὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας συνεφωνήθη ἑβδομαδιαῖος μισθός, τὸ ἓκτον τούτου θεωρεῖται ὡς ἡμερήσιος μισθὸς τοῦ ἠσφαλισμένου.

2) Ἐὰν καταβάλλεται μηνιαῖος μισθός, ὁ ἡμερήσιος μισθὸς ὑπολογίζεται τὸ εἰκοστὸν πέμπτον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ.

3) Ἐὰν εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν δύο προηγουμένων παραγράφων ὁ ἠσφαλισμένος δὲν ἀπησχολήθη καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἢ τὸν μῆνα, ὁ ἡμερήσιος μισθός του ἐξευρίσκεται διαιρουμένου τοῦ παρ' αὐτοῦ ληφθέντος ποσοῦ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς οὗτος παρέσχεν ἐργασίαν.

4) Ἐπὶ τῆς συμπεφωνημένης ἀμοιβῆς κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, ὁ ἡμερήσιος μισθὸς τοῦ ἠσφαλισμένου ἐξευρίσκεται εἴτε κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 2, ἐάσει τοῦ ἐκ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας πιθανοῦ ἑβδομαδιαίου ἢ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου, εἴτε ὡς ἑξῆς: Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πιθανοῦ μισθοῦ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτευχθεῖσα κατὰ τὰς προηγουμένας μισθολογικὰς περιόδους ἀμοιβὴ ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου, ὡς καὶ ὁ μέσος ἡμερήσιος μισθὸς ἠσφαλισμένων τῆς αὐτῆς ἢ παρεμφεροῦς ἐπαγγελματικῆς κατηγορίας.

Διὰ τοῦ νέου ν. 2054|1952 πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἐκ τοῦ ν. 3014 ὑποχρεώσεων (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 707) ἐπεβλήθη ἀπὸ 1ης Ἰουνίου ε.ἔ. εἰδικὴ εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων, Ἰδρυμάτων, Ὀργανισμῶν καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως, σκοποῦ καὶ ἐθνικότητος, καθὼς καὶ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας προσωπικὸν ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἀδιακρίτως φύλου, ὡς ἐκτίθεται ἀνωτέρω σελ. 707.

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν ἐγένετο τὴν 25ην Ἰουνίου ε.ἔ. ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας σύσκεψις, εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχον οἱ ἐκπρόσωποι τῶν οἱ Δικηγορικοὶ Σύλλογοι Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, πρὸς ἀνάπτυξιν γνωμῶν ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ νομοσχεδίου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, σελ. 510). Κατὰ τὰς πληροφορίας μας οἱ Δικηγορικοὶ Σύλλογοι Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης διὰ τῶν προέδρων των ἀντεστιχθησαν ἐντόνως κατὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, ὡς μὴ ἐξυπηρετοῦντος τὰ ἐργατικὰ νόμιμα συμφέροντα. Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν, μειοψηφούντων τῶν συμβούλων αὐτοῦ κ.κ. Σ. Γραβδάνη καὶ Ε. Κερχουλᾶ, οἱ ὁποῖοι ἀνέλυσαν διὰ μακρῶν τοὺς λόγους τοὺς ἐπιβάλλοντας τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, δὲν ἔφερε ἀντιρρήσεις κατ' αὐτοῦ. Ἐν τέλει ἀπεφασίσθη νὰ συσταθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπή, ἵνα μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

(Διά τον κ. Ὑπουργόν Δικαιοσύνης καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Νομοθετικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως).

Αἱ σχεδιασθεῖσαι ὑπό τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν τρόπον ἐκδικάσεως τῶν ἐν γένει διαφορῶν εἶναι ἤδη ὑπ' ὄψιν τῆς ἐκ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἐξ αὐτῶν ὅ,τι σχετίζεται πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἐδημοσιεύσαμεν ἀνωτέρω σελ. 604 καὶ εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ σημειώσωμεν (σελ. 400 καὶ 604) τινὰ ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ἐνῷ ὅμως ἐπίκειται ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβωμεν, ὅτι ἔχουν τὴν θέσιν των σοβαρώτατοι διοταγμοὶ περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ ὠφελιμότητος τῶν σχετικῶν πρὸς τὰς ἐργατικὰς διαφορὰς μεταρρυθμίσεων.

Δικαιολογητικὸς λόγος τῶν ἐν γένει μεταρρυθμίσεων, κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, εἶναι νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ, ἡ ἁπλούστευσις τῆς διαδικασίας καὶ γενικώτερον ἡ δημιουργία δικονομικῶν συνθηκῶν τοιούτων, ὥστε νὰ καταστῇ προσιτὴ εἰς τοὺς πολίτας ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν πολιτικὴν Δικαιοσύνην.

Ἀλλὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἀναφέρονται καὶ εἰς τὰς ἐργατικὰς διαφοράς, ἤτο καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ ἡ ἰσχύουσα ἤδη εἰδικὴ διαδικασία τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ἀφοῦ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ νομοσχεδίου διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ εἰδικαὶ διαδικασίαι, ἑπομένως καὶ ἡ τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ἡ μεταρρύθμισις ἀναλύεται εἰς τὰ ἑξῆς: Ἀφαιρεῖται τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Πρωτοδίκου τοῦ ν. 1968|1944 τὸ κύριον μέρος τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν μέχρι ποσοῦ 10 ἑκατομμυρίων καὶ ἀνατίθεται εἰς τὰ Εἰρηνοδικεῖα. Καθορίζεται ἡ ἁρμοδιότης τοῦ μονομελοῦς Πρωτοδικείου διὰ τὰς ἄνω τῶν 10 ἑκατομμυρίων διαφοράς. Ἀνατίθεται ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐφέσεων κατ' εἰρηνοδικαικῶν ἀποφάσεων εἰς τὰ τριμελῆ Πρωτοδικεῖα. Καθίστανται ἁρμόδια τὰ τριμελῆ Ἐφετεῖα διὰ τὰς κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Μονομελῶν Πρωτοδικείων ἐφέσεις. Καὶ παραμένει ἡ ἀνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀναίρεσις.

Κατὰ τὸ ἰσχὺον δικονομικὸν σύστημα τοῦ ν. 1968|1944 αἱ ἐργατικαὶ διαφοραὶ ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου, ἀσχέτως ποσοῦ, καί, ὅπου δὲν ὑφίσταται Πρωτοδικεῖον, συνήθως καὶ ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου, τὰ Πρωτοδικεῖα ἐκδικάζουν τὰς κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐφέσεις καὶ δύναται νὰ ἀσκηθῇ καὶ ἀναίρεσις κατ' αὐτῶν.

Δὲν βλέπει τις, ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιταχύνσεως τοῦ ρυθμοῦ ἐκδικάσεως, κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου, ποῖα πρακτικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὸ καλύτερον ἀναμένονται κατὰ τὸ σχέδιον, διατί δηλαδὴ θὰ εἶναι εἰς τὰ Εἰρηνοδικεῖα ταχύτερος ὁ ρυθμὸς τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, ὅταν ἤδη καὶ ὁ Πρωτοδίκης ἐφαρμόζῃ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐφαρμόζῃ αὔριον ὁ Εἰρηνοδίκης;

Ἡ εἰδικὴ τοῦ ν. ΓΦΟΔ' διαδικασία φέρει ἐν ἑαυτῇ τὸν χαρακτῆρα διαδικασίας μὲ ταχύτατον ρυθμόν. Ἂν συμβαίνῃ εἰς τὰ πράγματα νὰ βραδύνῃ ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ἐργατικῶν δικῶν εἰς τὰ μεγάλα βιομηχανικὰ κέντρα, δὲν πταίει φυσικὰ διὶ αὐτὸ ἡ διαδικασία, οὔτε τὰ δικαιοδοτοῦντα κατ' αὐτὴν ὄργανα. Ὁ κατὰ χιλιάδας ὑποθέσεων φόρτος ἐμποδίζει τὸν ἀντανώτερον ρυθμόν.

Τὸ σχέδιον καθιερώνει καὶ ἁρμοδιότητα τριμελῶν Ἐφετείων διὰ τὰς ἄνω τῶν 10 ἑκατομμυρίων διαφοράς. Θὰ πρέπει λοιπὸν ὁ ἀποχειροβίωτος μισθωτὸς νὰ παρακολουθῇ τὸν οἰκονομικῶς ἰσχυρὸν ἐργοδότην του εἰς μεταβάσεις καὶ ἐπανήματα μακρὰν τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου, ὅπου συνήθως εὑρίσκουν τὰ Ἐφετεῖα, διὰ νὰ ἔχῃ μίαν ἀπόφασίν των ἢ καὶ αὐτὸς νὰ ταξιδεύῃ, μὲ τὰ πτωχά του μέσα, μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας του, διὰ νὰ εὕρῃ τὸ δίκαιόν του ἀπὸ τὰ Ἐφετεῖα;

Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται, ὅτι αἱ ἀντικοινωνικαὶ αἰλήθῶς αὗται συνέπειαι θὰ ἐμφανισθοῦν εἰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπιδιώκεται ἡ ἱκανοποίησις ἀξιώσεως μισθωτοῦ πέραν τῶν 10 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Καὶ ἐνδέχεται νὰ σκεφθῇ τις πρὸς στιγμήν, ὅτι διὰ μίαν ἀξίωσιν τοιούτου ποσοῦ δὲν βαίνει πρὸς θάνατον ὁ ἐξαναγκασμὸς τοῦ μισθωτοῦ νὰ ὑποστῇ τὴν σημειωθεῖσαν δοκιμασίαν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς θὰ ἐφανέρωνε, ὅτι δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσωμεν πόσον οἰκονομικῶς δύσκολοι εἶναι αἱ ἡμέραι τοῦ ἀποχειροβίωτου, θὰ συμβῇ εἰς τὰ πράγματα νὰ ὑφίσταται τὴν δοκιμασίαν καὶ ἀκόμη εἰς ὑποθέσεις μὲ ποσὸν ὀλιγώτερον τῶν 10 ἑκατομμυρίων.

Ἡ πρᾶξις ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ μεγαλύτερον σχεδὸν μέρος τῶν σημερινῶν ἐργατικῶν δικῶν ἀφορᾷ εἰς ἀκύρους ἀπολύσεις. Καὶ ἂν ὅσῳ θὰ ἀμφισβητῆται τὸ κύριον δικαίωμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἀπορρέῃ ἡ περιουσιακὴ παροχή, ὁ μισθός, θὰ εἶναι ἁρμόδιον τὸ Μονομελὲς Πρωτοδικεῖον καὶ διὰ τὴν ἔφεσιν τὸ τριμελὲς Ἐφετεῖον. Οὕτω θὰ ὁδηγῆται μοιραίως ὁ μισθωτὸς καὶ κατὰ κανόνα εἰς τὸ σημειωθέν, ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς, ἀδιέξοδον.

Ἀπηριθμήσαμεν τινὰ ἐκ τῶν ὅσων δύνανται νὰ σημειωθοῦν διὰ τὰς εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν μεταρρυθμίσεις. Ἀλλὰ πρέπει, ἐκτὸς αὐτῶν, νὰ ἐπισημάνωμεν καὶ ὅτι καταστρέφεται καὶ ἡ ἑνότης τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, μὲ διάσπασιν εἰς περισσότερα ἢ κατὰ τὸ ἰσχὺον καθεστὼς δικαιοδοτοῦντα ὄργανα, ἂν δὲ τις ἀναλογισθῇ, ὅτι ἐκ τῆς διαδικασίας αὐτῆς προέκυψεν ἡ σημερινὴ ἄνθισις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, διὰ τοῦ καλοῦ ἔργου τῶν Πρωτοδικῶν, θὰ πρέπει νὰ εἶναι βέβαιος ὑποστηρίζων ὅτι κανεὶς λόγος δὲν δικαιολογεῖ τὴν μεταρρύθμισιν.

Ὅ,τι μόνον πρέπει νὰ γίνῃ εἶναι νὰ διασκευασθῇ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. ΓΦΟΔ', ὡς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νομοσχεδίου, ὥστε νὰ διευρυνθῇ ὁ κύκλος τῶν ἀξιώσεων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Πρωτοδίκου (καὶ συνηγτικῶς τοῦ Εἰρηνοδίκου), κατὰ τὸ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν πραγμάτων πνεῦμά του.

Ἀπόκειται εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Νομοθετικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως νὰ κάμουν τὸ καλύτερον.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 14 (260)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουλίου 1952

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΣ

(Σκέψεις ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 305)1952 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΑΜΩΝΟΣ ΑΡ. ΡΟΥΤΣΑΚΟΥ, Δικηγόρου

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 305)1952, κατωτέρω σελ. 757, ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, παρ' ὅλην τὴν ἁπλότητα τῆς διατυπώσεώς της, ἐμφανίζει ἱκανὸν ἐνδιαφέρον. Τοῦτο διότι δι' αὐτῆς θίγονται σοβαρὰ καὶ θεωρητικῶς ἐπίμαχα ζητήματα, ὡς καὶ κυρίως τὸ τῆς φύσεως καὶ ἐκτάσεως τῆς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δεσμεύσεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἐμμέσως δὲ καὶ παρεμπιπτόντως τὸ τοῦ κύρους καὶ τῆς νομιμότητος τῶν ἐπιτροπῶν ἐκδόσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, τῶν συσταθεισῶν ἐπίσης διὰ συλλογικῶν συμβάσεων.

Ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως, στρεφομένης κατ' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐνεκρίθη τροποποίησις ἄρθρου τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ κρεοπαλλήλων καὶ συνεργείων ἐκδορᾶς, ἀποτελοῦντος προσάρτημα ἀπὸ μακροῦ ἰσχυούσης συλλογικῆς συμβάσεως, δι' οὗ (τροποποιηθέντος ἄρθρου) τίθενται ὡρισμένοι περιορισμοὶ εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἐκδορᾶς, ἐπιτρεπομένης ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς πρόσωπα ἔχοντα ὡρισμένας ἰδιότητας, ἐφωδιασμένα διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ἐκδιδομένων παρ' ἐπιτροπῆς εἰδικῆς συνθέσεως καὶ διοικητικοῦ χαρακτῆρος, συσταθείσης διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ καὶ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, ἀγούσας ἐμμέσως καὶ εἰς ἀριθμητικὸν ἔτι περιορισμὸν τῶν δικαιουμένων νὰ ἐργασθῶσιν ἐν τοῖς συνεργείοις ἐκδορᾶς.

Ὡς μοναδικὸς λόγος ἀκυρώσεως προεβλήθη ἡ προσβολὴ καὶ παράβασις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ τότε ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1911 (ἀντιστοίχως τὰ ταυτάριθμα ἄρθρα τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος) καὶ τῶν δι' αὐτῶν καθιερουμένων ἀρχῶν τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος τῶν πολιτῶν, εἰς ἃς ἀρχὰς περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ ἐργασίᾳ.

Εἰς τὴν ἐκ τῆς προμνησθείσης προσφυγῆς δημιουργηθεῖσαν δίκην ἠσκήθη νομοτύπως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου σωματείου κρεοπαλλήλων καὶ ἐκδορέων παρέμβασις ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, στηριζομένη καὶ εἰς ἄλλους λόγους καὶ αἵτινες γίνονται δεκτοὶ ἐν τῇ ἀνωτέρω παρατιθεμένῃ ἀποφάσει, ἥτις ἐδέξατο τὴν ἀσκηθεῖσαν παρέμβασιν, ἀπορρίψασα τὴν αἴτησιν ἀκυρώσεως.

Περαιτέρω τὰ ἐνώπιον τοῦ Σ.τ.Ε. τεθέντα κρίσιμα νομικὰ ζητήματα κατὰ λογικὴν σειρὰν ἦσαν τὰ ἑξῆς: 1) Ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τὴν τροποποίησιν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ἀποτελοῦντος προσάρτημα συλλογικῆς συμβάσεως, 2) ἐπιτρεπτὸν συστάσεως συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὀργάνου (ἐπιτροπῆς ἐκδόσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων) διὰ συλλογικῆς συμβάσεως, 3) νομιμότης διατάξεων ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ἀποτελοῦντος προσάρτημα συλλογικῆς συμβάσεως, θεσπίζοντος περιορισμοὺς ἐν τῇ ἀσκήσει ὡρισμένης ἐργασίας καὶ ἐπιτρέποντος τὴν διεξαγωγὴν ταύτης παρὰ μόνων τῶν ἐχόντων ὡρισμένας ἰδιότητας καὶ προσόντα προσώπων καὶ δὴ τῶν ὄντων ἐφωδιασμένων δι' εἰδικοῦ βιβλιαρίου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου νομικοῦ ζητήματος ἡ ἀπόφασις σιωπᾷ, διὰ τῆς σιωπῆς της δὲ ταύτης ἐμμέσως ἀποδέχεται τήν τε ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τὸ ἐπιτρεπτὸν τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, πολλῷ μᾶλλον, καθ' ὅσον τὸ παραδεκτὸν τῶν θεμάτων τούτων ἀποτελεῖ, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, λογικὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐρεύνης καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου καὶ κυρίου θέματος περὶ τῆς νομιμότητος καὶ συνταγματικότητος ἐγκριτικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ὡς πρὸς τοὺς τασσομένους περιορισμοὺς ἐν ὡρισμένῃ ἐργασίᾳ τοῦ ἐπιλόσαντος τὴν διαφοράν.

Ἐν συνεχείᾳ δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ πρώτου ζητήματος, καθ' ὅσον τοῦτο ἐξέρχεται τοῦ πλαισίου τοῦ ὅπερ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς κυρίου ἀντικειμένου ἐρεύνης. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος δυνάμεθα ἀνενδοιάστως ν' ἀποφανθῶμεν,

ότι δέν εἶναι ἐπιτρεπτή ἡ δι' ἰδιωτικῆς δράσεως καί πρωτοβουλίας σύστασις πολυπροσώπου ὀργάνου διοικητικοῦ χαρακτῆρος, εἰς ὃ μετέχουν δημόσιοι ὑπάλληλοι ('Υπουργείου 'Εργασίας), ὡς ἡ ἐπιτροπή ἐκδόσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων κρεοπαλλήλων καί ἐκδορέων. Δύναται ὅμως νά συσταθῇ τοιοῦτον ὄργανον (ἐπιτροπή) διά νόμου, ἐν προκειμένῳ δέ καί δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας. Πράγματι ἡ ὑπ' ὄψιν ἐπιτροπή ἀρέσκεται τό κῦρος αὐτῆς οὐχί ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐγκριτικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. 'Η ἁρμοδιότης τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας ἀπορρέει ἐκ ρητῶν διατάξεων κειμένων νόμων καί δή τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, καθ' ὃ ὁ 'Υπουργός 'Εργασίας δύναται νά παρίσταται κατά τήν ὑπογραφήν τῶν γενικωτέρας σημασίας συλλογικῶν συμβάσεων, ὡς καί τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», καθ' ὃ ὁ 'Υπουργός 'Εργασίας δι' ἀποφάσεώς του κηρύσσει ὑποχρεωτικάς δι' ἅπαντας τούς ἐργοδότας καί ἐργαζομένους τάς συλλογικάς συμβάσεις, εἰς ἃς προσεχώρησαν ἐργοδόται, χρησιμοποιοῦντες τά 3|5 τῶν εἰς τήν περιφέρειαν ἀπασχολουμένων εἰς τό ἐπάγγελμα. 'Η ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καί 3 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, ὡς καί τοῦ ἄρθρου 20 § ε τοῦ ν. 281|1914 γενικαί ἐξουσιοδοτήσεις, δέν δύνανται ἐν προκειμένῳ νά τύχωσιν ἐφαρμογῆς, καθ' ὅσον τό ζήτημα τῆς νομιμότητος συστάσεως τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς ἀποτελεῖ θέμα ἐξερχόμενον τοῦ πλαισίου τῶν «ὅρων ἐργασίας», οὓς δύναται νά περιλάβῃ μία συλλογική σύμβασις καί περί ὧν διαλαμβάνουν οἱ προαναφερθέντες νόμοι.

Τέλος, ὡς πρός τό τρίτον καί κύριον θέμα περί τῆς νομιμότητος καί συνταγματικότητος τῶν διακριτικῶν περιοριστικῶν τῆς ἐργασίας διατάξεων ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ (συλλογικῆς συμβάσεως), δυνάμεθα νά παρατηρήσωμεν τά κάτωθι :

'Η σχολιαζομένη ἀπόφασις δέχεται τήν νομιμότητα τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων, προσδίδουσα εἰς ταύτας χαρακτῆρα συμβατικόν, καθ' ὃν ἐπιτρεπτῶς αὐτοδεσμεύονται ἐν ὡρισμένῃ συμβάσει τά συμβαλλόμενα μέρη. Βάσει τῶν τοιούτων ἀντιλήψεων ἐπάγεται ἐν συνεχείᾳ ἡ ἀπόφασις «ἡ συλλογική σύμβασις τοῦ 1944 καί ὁ ἀποτελῶν προσάρτημα αὐτῆς κανονισμός ἐπέχουσι θέσιν συμβατικῶν κανόνων, δεσμευόντων τήν περί τήν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐλευθερίαν, ἐγκύρως δέ συμφωνηθέντων καί ὑποχρεωτικῶν ὄντων συμφώνως τῷ Α.Ν. 16 Νοεμβρίου 1935, οὐχί δέ καί εἰς ἄλλους, τούς ἐν τοῖς σφαγείοις 'Αθηνῶν ἐργαζομένους ἐκδορεῖς, τούς μή ὄντας ἐν ταὐτῷ καί μέλη τῶν ὡς εἴρηται σωματείων, δι' οὓς, ὄντας τρίτους, ἀπαιτεῖται διάταξις νόμου κατά τάς περί προστασίας τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καί περί ἰσότητος ἐναντί τοῦ νόμου διατάξεις τοῦ Συντάγματος,..».

Οὕτως ἡ ἀπόφασις ἐντοπίζει τήν ἰσχύν τοῦ κανονισμοῦ καί τῶν δι' αὐτοῦ τεθειμένων περιοριστικῶν διατάξεων ἐργασίας εἰς μόνους τούς διά συλλογικῆς συμβάσεως συμβληθέντας, ἀναγνωρίζων διά τούς λοιπούς καί τούς ξένους εἰσέτι πρός τό ἐπάγγελμα καί μή ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐλεύθερον πεδίον συμμετοχῆς εἰς τήν ἐργασίαν ἄνευ περιορισμῶν. 'Η ἄποψις βεβαίως αὕτη δέν εἶναι νέα, ἀλλ' ἀπηχεῖ τήν παγίως κρατοῦσαν (οὐχί ὅμως καί ἄνευ αἱρέσεων) νομολογίαν ἀνωτέρων καί κατωτέρων δικαστηρίων περί τῆς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρων 3, 4 καί 11 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911, μέ μοναδικήν ἐκτροπήν ἀπό τῆς χαραχθείσης γραμμῆς τήν ὕπαρξιν τοῦ ἀβεβαίου καί δυσδιακρίτου κριτηρίου τῶν ἀποχρώντων λόγων.

Περί τοῦ ἀπό καθαρῶς λογικῆς πλευρᾶς ἐσφαλμένου τῆς ἀκολουθουμένης ἑρμηνείας, ὡς καί περί τῆς ἐν ὄψει ταύ κρατοῦντος ἐντόνου παρεμβατισμοῦ καί τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας ἀσυμφωνίας τῆς ἑρμηνείας ταύτης πρός τό κρατοῦν νομικόν καί κοινωνικοπολιτικόν κλίμα καί τῆς ἐκδήλου ἀντιθέσεως πρός αὐτήν τήν ρυθμιστικήν καί κανονιστικήν δύναμιν τῶν γεγονότων (Normative Kraft des Faktischen) διελάβομεν ἀλλαχοῦ (ὅρα διατριβήν: 'Η ἐλευθερία ἐν τῇ ἐργασίᾳ καί ἡ ἐν 'Ελλάδι ρύθμισις καί προστασία τοῦ θεσμοῦ, ἐν ΕΕΔ 10, σελ. 970). Πλήν ὅμως τῶν ἐνδοιασμῶν τούτων, ὡς πρός τήν ὀρθότητα τῆς ὑπό τῆς νομολογίας διδομένης ἑρμηνείας εἰς τάς προϋπαρχούσας συνταγματικάς διατάξεις, καί ἄλλους ἐνδοιασμούς δύναται τις νά προβάλῃ σχετικούς πρός τόν ὑπό τῆς ἀποφάσεως διδόμενον εἰς τάς συλλογικάς συμβάσεις χαρακτῆρα. Συναφῶς δυνάμεθα νά παρατηρήσωμεν ἀδιστάκτως ὅτι, ἀσχέτως τῆς θεωρητικῆς ἔριδος καί θεωρητικῆς πολυγνωμίας ὡς πρός τήν φύσιν καί τόν χαρακτῆρα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καί τῶν ἐντεῦθεν διδαχθεισῶν θεωριῶν (περί ὧν βλ. παρ' ἡμῖν *Ι. Κυπριώτου*: 'Η συλλογική σύμβασις καί τό δίκαιον τῶν σωματείων, σελ. 123 ἑξ. καί *Α. Πόρτολου*: 'Η ρύθμισις τῆς ἐργασίας διά συλλογικῶν συμβάσεων, σελ. 23 καί ἑξ.), ἡ συλλογική σύμβασις δέν δύναται νά θεωρηθῇ σήμερον «σύμβασις» ὑπό τήν κλασσικῶς παραδεδομένην αὐτῆς μορφήν καί ἔννοιαν. 'Αληθῶς, πλήν τῆς διαδικασίας καταρτίσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις ἐν μέρει μόνον ταυτίζεται πρός τήν τῆς κοινῆς ἰδιωτικῆς συμβάσεως, οὐδέν τό κοινόν ἔχει μετά τῆς ἁπλῆς συμβάσεως τό ἀποκαλούμενον συλλογική σύμβασις συμβόλαιον περί τῆς ἐργασίας.

Εἶναι πλέον ἐκτός πάσης ἀμφισβητήσεως, ὅτι ἡ διά νόμου καί ἐθίμου παραδεδομένη πηγή δημιουργίας δικαίου ἔχει πολυειδῶς διευρυνθῇ, ἀποτελεῖ δέ δόγμα εἰς τήν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου τό ὅτι διά τόν νομοθετικόν χαρακτῆρα πράξεώς τινος δέν βαρύνει ἀπολύτως ἡ ἰδιότης τοῦ ἐκδόσαντος ταύτην, ἡ μορφή ἣ ἡ τηρηθεῖσα διά τήν ἔκδοσιν διαδικασία. Ἤδη πρό πολλοῦ ὁ Code Civil (ἄρθρον 1134) διέλαβεν, ὅτι «αἱ κατά τόν νόμιμον τύπον συναφθεῖσαι συμβάσεις ἰσχύουν ἀντί νόμου μεταξύ τῶν συμβαλλομένων». Κατά τήν ἄποψιν ταύτην, διαγνωστικήν τῆς ἀληθοῦς φύσεως τῆς συμβάσεως, προσδίδεται ἀναμφισβητήτως εἰς ταύτην περιωρισμένος κανονιστικός χαρακτήρ, ἐν ὄψει μάλιστα

τοῦ ὅτι αἱ διατάξεις συμβάσεως, νομίμως συσταθείσης, ἀποκτοῦν, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὸν νόμον, ὑπερτέραν ὑπόστασιν τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων. Τοῦτο ἀσφαλῶς ἰσχύει εἰς πολὺ μεγαλυτέραν κλίμακα διὰ τὰς ἀποκαλουμένας συλλογικὰς συμβάσεις, αἵτινες ἀποτελοῦσι πηγὴν πλήθους ἀτομικῶν συμβάσεων καὶ ὧν αἱ διατάξεις ἐκτείνονται πολὺ πέραν τῆς σφαίρας τῶν συμβαλλομένων μερῶν, παρ' ἡμῖν δὲ καὶ ποινικῶς εἶσι κατωχυρωμέναι (ἄρθρον 16 Α.Ν. 547|1937).

Ἐκ τῶν ὀλίγων προεκτεθέντων, ὡς καὶ ἐξ ἁπλῆς καὶ προχείρου ἔτι παρατηρήσεως καὶ μελέτης, συνάγεται ἀβιάστως, ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον τμῆμα τῆς ἱεραρχικῶς ἐξ ἀπόψεως τυπικῆς ἰσχύος καὶ εἰς σχῆμα κλίμακος διηρθρωμένης νομοθεσίας ὡρισμένης χώρας, περιλαμβάνουν δὲ ὡς τοιαῦται κανονιστικὰς ἀπροσώπους νομοθετικὰς διατάξεις ἀντικειμενικοῦ κύρους, ἀποτελοῦσας πηγὴν δικαίου ἴσοσονος τυπικῆς ἰσχύος. Τοιαύτας κανονιστικὰς καὶ ἀπροσώπους διατάξεις ἡ θεωρία τοῦ δημοσίου δικαίου γνωρίζει πολλάς, ἡ δὲ γαλλικὴ ἐπιστήμη ὁμιλεῖ γενικῶς εἰς παρομοίας περιπτώσεις περὶ πράξεων κανόνων (actes règles) (ἄρτιαν ἐπιστημονικῶς ἀνάπτυξιν περὶ τῆς ἀληθοῦς φύσεως καὶ ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐπεχείρησεν ὁ *Γ. Καραμάνος* ἐν ΕΕΝ η' σελ. 306—307).

Διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ νομοθετικῇ πράξει παραδοχὴν τῶν προεκτεθεισῶν ἀπόψεων γενικώτερον καὶ οὐχὶ ἐν ἀναφορᾷ ἀποκλειστικῶς πρὸς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις δὲν ὑφίσταται τυπικὸν συνταγματικὸν κώλυμα. Ἀληθῶς, κατ' ἄρθρον 35 τοῦ Συντάγματος 1911, ταυτάριθμον ἄρθρον ἰσχύοντος Συντάγματος 1952, ἡ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσίευσις τοῦ νομοθετήματος εἶναι ἀπαραίτητος μόνον διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τούτου ὡς τυπικοῦ νόμου καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἱεράρχησίν του ἐξ ἀπόψεως τυπικῆς ἰσχύος, οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ τὸν χαρακτηρισμόν του ὡς οὐσιαστικοῦ νόμου ἐν γένει (περὶ τούτου ὅρα *Γ. Καραμάνον*, ἔνθ' ἀνωτέρω).

Τέλος, ἀσχέτως τῶν προεκτεθέντων θεωρητικῶν κριτηρίων εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς, τὰς ἀπόψεις ταύτας ἐνισχύει καὶ πλουσία νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, παρεχομένη διὰ τῶν ἀκολούθων νομοθετημάτων, ἐκ τοῦ ἄρθρου 20 § ε' ν. 281|1914 περὶ σωματείων, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος (ἄρθρον 12 εἰσαγ. νόμου), ἄρθρου 3 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, ἄρθρου 5 Α.Ν. 1367|1938, ἄρθρου 2 § 1 Α.Ν. 866|1937, ἄρθρου 3 Α.Ν. 1435|1938, ἐμμέσως δὲ ἄρθρου 16 Α.Ν. 547|1937.

Συμπέρασμα: Ἡ ὑπὸ τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως δοθεῖσα λύσις εἰς τὸ τεθέν, ἐνώπιον τοῦ ἐκδόσαντος ταύτην δικαστηρίου, ζήτημα ὑπῆρξε συμπτωματικῶς ἐποικοδομητική. Τοῦτο, διότι, ἐν ὄψει τῆς κλειστότητος καὶ εἰδικεύσεως τοῦ ἐν τοῖς σφαγείοις ἐκδορικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν εἰρημένων συλλογικῶν συμβάσεων συμμετοχῆς τῆς ὁλότητος σχεδὸν τῶν εἰς ταῦτο ἀσχολουμένων, διὰ τοῦ δοθέντος συμβατικοῦ χαρακτηρισμοῦ εἰς τὸν κανονισμὸν ἐργασίας ἐπροστατεύθη τὸ ἐπάγγελμα ἀπὸ τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμὸν καὶ τὴν εἰς αὐτὸ παράνομον ἐπέμβασιν τρίτων ξένων καὶ ἀνευθύνων στοιχείων. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ρύθμισις τῆς ἐργασίας καταλαμβάνει καὶ παρ' ἡμῖν σημαντικὴν ἔκτασιν, τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ρύθμισιν τῶν ὅρων ἐργασίας (διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν ἰσχύει παραλλήλως καὶ ἐπικρατέστερον ὁ διοικητικὸς καθορισμός), ἡ ἀπόδοσις συμβατικοῦ καθαρῶς χαρακτῆρος καὶ εἰς ἄλλας συλλογικὰς συμβάσεις δὲν συνεπάγεται ἀναγκαίως τὴν πλήρη καὶ προσήκουσαν προστασίαν ὡρισμένου ἐπαγγέλματος.

Φρονοῦμεν ὅτι ἡ ὁμαδικὴ προστασία τοῦ ὠργανωμένου ἐπαγγέλματος ἀποτελεῖ σκοπόν, ἐγκείμενον εἰς τὸ ὅλον σύστημα τῆς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ρυθμίσεως τῆς ἐργασίας καὶ τῆς κρατούσης συναφοῦς νομοθεσίας. Ἀληθῶς αἱ ὠργανωμέναι ὁμάδες, κεκτημέναι εὐρεῖαν νομοθετικὴν καὶ κανονιστικὴν ἁρμοδιότητα, ἀποτελοῦσι κρατικὰ ὄργανα, τὸ δὲ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενον ἐπαγγελματικὸν δίκαιον ἐκτείνεται, κατὰ τὰς διακρίσεις πάντοτε τοῦ νόμου, ἐσωτερικῶς ἐφ' ὅλου τοῦ εὔρους ὡρισμένου ἐπαγγέλματος, χωρὶς νὰ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, θεωρητικῶς τοὐλάχιστον, τολμηρά, ἐν ὄψει τῆς ὡρισμένης κατ' ἔκτασιν παρ' ἡμῖν ἐξουσιοδοτήσεως, ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἡ προστασία ἐκτείνεται καὶ ἔξω τοῦ ἐπαγγέλματος ἔναντι τρίτων.

Πρέπει, καθ' ἡμᾶς, νὰ ἀποτελέσῃ γνώμονα καὶ εἰς τὴν ἄλλως καὶ εὐλόγως συντηρητικὴν δικαστικὴν κρίσιν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ χαρακτὴρ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀσχέτως νομοθετικῶν περιορισμῶν, εἶναι διφυὴς τὸ μὲν στενῶς ρυθμιστικὸς ὡρισμένης ἐργασίας καὶ ἐπαγγέλματος, τὸ δὲ εὐρέως προστατευτικὸς καὶ ἀνασχετικὸς διὰ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν ἔναντι τρίτων ἀτόμων καὶ ὁμάδων.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς νομολογίας υἱοθέτησις τῶν ἀντιλήψεων τούτων θέλει ἀναμφισβητήτως συντελέσει εἰς τὴν πραγμάτωσιν ἐπιτακτικοῦ κοινωνικοπολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ αἰτήματος, διαμορφωθέντος εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐν γένει προσαρμογὴν τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐννόμου καθεστῶτος ἐργασίας, εἰς πλέον συγχρονισμένας καὶ ἐποικοδομητικὰς ἀντιλήψεις.

Δάμων Δρ. Ροντογάκος, Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΙΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Έννοια σχετικοῦ ἄρθρου 9 § 9 Ν. 118|1945 ρυθμίζοντος τὴν περίπτωσιν

Νομότυπος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας — Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ μισθωτῶν, ἀπολυομένων μετὰ διάπραξιν ἀδικήματος κατὰ τὴν ἔξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας των.—Ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως μέχρι τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως.—Ἀκυρότης ἄλλως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔννοια ἄρθρ. 9 § 9 ν. 118|1945 καὶ ἔννοια ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3056|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον, δεχθὲν ὅτι εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὅτι ἀρκεῖ ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως, ὁποτεδήποτε γενομένη, διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου μόνον ἡ μέχρι τῆς ἀπολύσεως ἢ (κατὰ ἐπιεικεστέραν ἄποψιν) τὸ πολὺ μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ὑποβαλλομένη μήνυσις ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου (ἄρθρου 9 ν. 118|1945), οὐχὶ δὲ καὶ ἡ μεταγενεστέρως ὑποβαλλομένη τοιαύτη.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναντίον τοῦ ἀναιρεσείοντος μήνυσις, ἀναληθεστάτη ἄλλως τε οὖσα, ὄχι μόνον δὲν ὑπεβλήθη πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἢ τὸ πολὺ πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀπὸ 24.2.1951 ἀγωγῆς του, ἀλλ' ἀντιθέτως ὑπεβλήθη ἕνα ὁλόκληρον μῆνα μετὰ τὴν κοινοποίησιν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον τῆς ἀγωγῆς του ταύτης, μετὰ τὴν συζήτησιν αὐτῆς καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπ' αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ὑπεβλήθη δὲ πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπόν, ὅπως δημιουργήσῃ σύγχυσιν καὶ χορηγήσῃ εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον λόγους πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Πρωτοδικείου, ἡ ὁποία ἐκήρυξε τὴν ἀπόλυσίν του ἄκυρον, ἐφέσεως αὐτοῦ.

***

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 4 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945, διὰ τοῦ ὁποίου ἀντικατεστάθη ἡ § 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (118|1945) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν, ἀπολυομένων δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920. Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι, ἀπαλλασσόμενοι διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγὴν των ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Σκοπὸς τῆς διατάξεως αὐτῆς προφανῶς εἶναι νὰ μὴ ἐξαναγκασθῇ ὁ ἐργοδότης, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ὁριζόμενα περὶ ἀζημίου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς περίπτωσιν διαπράξεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, εἰς καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἡ καταβολὴ τῆς ὁποίας συνδέεται, ὡς γνωστόν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945, πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ στερήσῃ τὸν ἀπολυόμενον τῆς λήψεως ἐπιδόματος ἀνεργίας, διότι δὲν εἶναι λογικῶς ἀνεκτὸν νὰ ἐμφανίζεται ἡ Πολιτεία περιθάλπουσα διὰ τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας μεριμνης της τὸν ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος, περιοριζομένης μόνον εἰς τὴν διάπραξιν ὑπ' αὐτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως, ὡς καὶ τὸ σύστημα τοῦ ν. 2112, καταστάντα ἄνεργον (βλέπε καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως εἰσηγητ. ἔκθεσιν, ἐν ΕΕΔ δ. 286).

Ἀλλ' ὁ Νομοθέτης τῆς αὐτῆς διατάξεως ἐσκέφθη καὶ ἐρρύθμισε καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἀποδοθείσης κατηγορίας ἀποτελέσματα.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, τὸ πρᾶγμα εἶναι σαφές. Κατὰ τὰς εἰς ἃς ἀναφέρεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 § 4 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112 καὶ ἄρθρου 6 β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ὁ μισθωτός, μετ' ἀπαλλαγὴν τῆς κατηγορίας, δικαιοῦται τῶν ἐκ τῶν ἄνω νόμων ἀποζημιώσεων.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἤδη ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. 8|11.5.1946 εἶναι σαφής: Ὁ ἀπαλλασσόμενος μισθωτὸς δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς του,

ἐφ' ὅσον ἐντὸς ἑπταημέρου ἀπὸ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀναγγείλῃ ταύτην ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Ταῦτα σημαίνουν, ὅτι καὶ ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπόλυσις μετὰ διάπραξιν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀδικήματος εἶναι ἔγκυρος ἔκτοτε, δὲν ἠννοήθη δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου νὰ ἐπιρριφθῇ τὸ βάρος τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς ἀθωώσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τοὺς ὤμους του, ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ προϊσχύοντος τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 ν. 2112|1920 ἀναγνωριζομένης καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 6 β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἔπρεπε ἀπαραιτήτως νὰ ὑποβληθῇ ἡ μήνυσις πρὸ τῆς ἀπολύσεως (ἢ μᾶλλον κρατοῦσα πρότερον γνώμη τῶν δικαστηρίων).

Κατὰ τὴν Α.Π. 531|1938 ὅμως (εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, Θέμ. Ν' 339) ἀδιάφορος εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, διότι ὁ νόμος ἀπέβλεψεν εἰς τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς διαπράξεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως, τὴν ἄποψιν δὲ ταύτην, ὅτι δηλαδὴ ὁ νόμος συνεδύασε τὴν ἀποζημίωσιν πρὸς τὸ ἂν ἡ ἀποδοθεῖσα κατηγορία κριθῇ δικαστικῶς ὅτι ὑπῆρξεν ἀνυπόστατος ἐκ τοῦ πράγματος, δηλαδὴ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν καὶ ὄχι ὅτι ἐξηλείφθη τὸ ἀξιόποινον ἐδέχθη καὶ ἡ Α.Π. 416|1951 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 10, 1206).

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας καὶ προκειμένου περὶ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἠκολούθησαν τὴν ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω Α.Π. 531|1938 δοθεῖσαν λύσιν. Ἐδέχοντο δηλαδὴ ὅτι δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ πρὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑποβολὴ μηνύσεως (βλέπε ΕΕΔ 10, 517, 519, ΕΕΔ 11, 22).

Διάφορος ἤδη πρὸς τὴν γνώμην ταύτην εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς προσφάτου αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γενομένη δεκτή.

Ἑρμηνεύει αὕτη, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Α.Π. 531|1938, τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112|1920 ὡς ἔχουσαν τὴν ἔννοιαν, ὅτι πρέπει πρὸ τῆς ἀπολύσεως νὰ ὑποβληθῇ ἡ μήνυσις καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν αὐτὴν καθίσταται ὁμαλὴ καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως διδομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 9 § 9 ν. 118|1945 ἔννοια.

Ἀρείου Πάγου 346|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Καλφόπουλος, Π. Παπαντωνοπούλου

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 118|1945 νόμου, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τῶν Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 καὶ 1255|1949, αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ καταγγέλλουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ, ὑποχρεούμεναι νὰ καταβάλλουν εἰς αὐτὸ τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ Β.Δ τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ καταγγελία δὲ θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ὁλόκληρος ἡ ὡς ἄνω ἀποζημίωσις. Κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου αἱ ἐπιχειρήσεις ὀφείλουν νὰ ἀναγγέλλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταγγελίαν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα, ὑποκειμένων τῶν ἐργοδοτῶν τῶν παραλειπόντων τὴν ἀναγγελίαν ταύτην καὶ εἰς τὰς ποινὰς τοῦ ἄρθρου 19 (ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255).

Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὴν § 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1946, ὡς ἀντικατέστη διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1945, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ἤτοι ἐπὶ ἐκείνων, καθ' ὧν ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας των ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτῶν κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, καὶ οἱ μισθωτοὶ ὅμως οὗτοι, ἀπαλλασσόμενοι διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, οὗ ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγήν των ἐντὸς 7 ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ἵνα μὴ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, αἱ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καθορίζουσαι τὸν τύπον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίας ταύτης καὶ δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ ἀπολύῃ τὸν μισθωτὸν ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τούτων, δέον ἡ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν μήνυσις (ἢ ἡ ἀπαγγελία τῆς κατηγορίας) νὰ ἔχῃ ὑποβληθῇ μέχρι τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως, οὐχὶ δὲ μετὰ ταύτην καὶ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, καθ' ἣν δέον νὰ ἀναγγελθῇ ἡ ἀπόλυσις εἰς τὰ ὡς ἄνω Ταμεῖα, διότι διὰ τῶν πράξεων τούτων (τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως ἢ τῆς ἀπαγγελίας τῆς κατηγορίας), κατὰ τὴν τοῦ νομοθέτου βούλησιν βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου γίνεται ὡς συνέπεια τῆς διαπραχθείσης ὑπὸ τούτου ἀξιοποίνου πράξεως, τῆς ἀκούσης ἄμεσον ἐπιρροὴν εἰς

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΩΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Κύκλος προσώπων ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τὸ προϊσχῦσαν Ν.Δ. 1255|1949

Τροποποίησις διὰ Ν.Δ. 1255)1949 προβλεπομένου πρότερον συστήματος ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118) 1945. — Κριτήριον ἡ ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, καὶ ἐφ' ὅσον ὑπηχολεῖτο εἰς περιφερείας, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐργοδότης ἦτο φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, οἱουδήποτε εἴδους. — Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ μισθωτῶν Ο.Δ.Ε.Π.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1256|1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις ἑδρεύοντος Ὀργανισμοῦ Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Μοναστηριακῆς Περιουσίας (Ο.Δ.Ε.Π) ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐνῷ διὰ τῆς ἐφέσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε τὰ παραδεκτὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας καὶ καθιστῶσης δυσχερῆ τὴν διατήρησιν εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐργάτου, ὃν καὶ ὑποπεσόντα εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀπολύσῃ ὁ ἐργοδότης, δυνάμενος καὶ νὰ διατηρήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐργασίᾳ του. Ἡ ἀγνοοῦντος τοῦ ἐργοδότου τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου του ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως ἢ ἡ μὲ τὴν ἐνδομυχον σκέψιν μελλούσης τυχὸν ὑποβολῆς μηνύσεως διὰ τοιαύτην πρᾶξιν ἀπόλυσις τοῦ ὑπαλλήλου ἄνευ τῶν νομίμων διατυπώσεων, ἀσχέτως οὖσα πρὸς τυχὸν ἐκτελεσθεῖσαν ἢ μὴ ἀξιόποινον πρᾶξιν, δὲν εἶναι ἔγκυρος πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, ὅτε δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ ἀτύπως τὴν σύμβασιν, τῆς τοιαύτης καταγγελίας δυναμένης κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ συναχθῇ καὶ ὡς σιωπηρῶς γενομένης ἐκ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τε τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 καὶ § 2 ἄρθρου 6 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ., αἵτινες ὁρίζουσιν, ὅτι δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινὸς «ἐὰν ὑπεβλήθη μήνυσις» (παρελθόν), ἐνῷ ὁ νομοθέτης, ἐὰν ἤθελε, ὅπως καὶ ἡ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑποβαλλομένη τοιαύτη μήνυσις ἔχῃ τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, θὰ ἐποιεῖτο χρῆσιν τῆς φράσεως «ἐὰν ὑποβληθῇ» καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ν. 118|1945, τῆς δι' εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν προστασίας κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν, πρὸς διασφάλισιν τοῦ ὁποίου οὐ μόνον ἐπέβαλεν εἰς τοὺς ἐργοδότας τὴν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τήρησιν ὡρισμένων ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατυπώσεων, ἀλλὰ καὶ εἰδικὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰσφορὰν τούτων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἄρθρον 9 § 6 ν. 118| 1945), ὧν ὑποχρεώσεων (ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, στερουμένου τῶν εἰσφορῶν), τῶν ποινικῶν κυρώσεων, ἐν μὴ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἄρθρον 6 Ν.Δ. 1255|1949) καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν μισθῶν ἐν ἀκυρότητι τῆς καταγγελίας καὶ ἐξ ἐλλείψεως ἔτι νομίμων στοιχείων τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀναγγελίας, θὰ ἠδύνατο, ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἐκδοχήν, νὰ ἀπαλλαγῇ οἱοσδήποτε ἐργοδότης, ὑποβάλλων ὁ ἴδιος ἢ διὰ τρίτου τινὸς ἐκ τῶν ὑστέρων (μετὰ τὴν ἄκυρον ἀπόλυσιν) μήνυσιν περὶ τελέσεως ἀξιοποίνου τινὸς πράξεως ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου του, ὅστις μετὰ ταῦτα, καὶ ἀπαλλασσόμενος τῆς κατηγορίας, θὰ ὑφίστατο, καίτοι μὴ ὑποπεσὼν εἰς ἀδίκημα, οὐ μόνον τὰς ἐκ τῆς ἀνεργίας, ἄνευ οἱουδήποτε ἐπιδόματος καὶ ἀποζημιώσεως ταλαιπωρίας, ἀλλὰ θὰ ἐστερεῖτο καὶ τοῦ ἐκ τῆς ἀκύρου (καὶ μὴ ἐγκύρου διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς του καθισταμένης κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11. 5.1946) καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιώματος, ὅπως ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν του λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρον 656 Α.Κ.), κινδυνεύων προσέτι νὰ στερηθῇ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἐάν, λόγῳ παραγραφῆς ἢ ἄλλου λόγου ἐξαλείφοντος τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως, ἀπαλλαγῇ, χωρὶς νὰ ἐρευνηθῇ ἡ οὐσία.

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι τοὐτέστιν εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει, δυναμένης νὰ ὑποβληθῇ καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁποτεδήποτε, κρίνασα δὲ ἔγκυρον τὴν πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, γενομένην ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 καὶ ἀπορρίψασα τὴν διώκουσαν μετὰ τὴν ἄκυρον ἀπόλυσιν καταβολὴν ἀποδοχῶν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας αὐσιαστικοῦ περιεχομένου νομικὰς διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν ἑαυτὴν κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως.

ρᾶτουν, ὅτι ὁ ἐκδοὺς τὴν ἀπόφασιν ταύτην Πρωτοδίκης, δικάζων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ἐσφαλμένως ἐφαρμόζων καὶ ψευδῶς ἑρμηνεύων τὰς διατάξεις τῶν ν. 118|1945 καὶ 1255|1949, ἐδέχθη, ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι δὲν ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ μισθωτῶν τῶν βιο-

μηχανικών, βιοτεχνικών, επαγγελματικών και λοιπών επιχειρήσεων, περί ών ούτοι, αλλά επί πάσης περιπτώσεως, καθ' ήν υπάρχει σχέσις εξηρτημένης εργασίας, μή εξεταζομένων των ιδιοτήτων του εργοδότου, ήτοι άν ούτος τυγχάνη πρόσωπον δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, εν τούτοις ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου δέν έκρινε βάσιμον το παράπονον τούτο, συνταχθείσα με τον πρωτόδικον δικαστήν, ούτω δε ούδέν άλλο έπραξεν, είμή εσφαλμένως εφήρμοσεν ή άλλως ψευδώς ήρμήνευσε τας ουσιαστικάς διατάξεις του άρθρ. 9 του ν. 118|1945 και 6 του Ν.Δ. 1255|1949, δεχθείσα ότι αύται εφαρμόζονται και επί του Οργανισμού των, όστις όμως αποτελεί αποκεντρωμένην δημοσίαν υπηρεσίαν, μέ ίδίαν νομικήν προσωπικότητα, μηδεμίαν δε άσκεί επιχείρησιν ή εκμετάλλευσιν κατά την έννοιαν των ως άνω νόμων.

β) Άλλως, όλως επιβοηθητικώς, ένώ διά των κατά την συζήτησιν, εφ' ής ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, προτάσεων υπέβαλεν ενώπιον του ως εφετείου δικάζοντος Πρωτοδικείου Αθηνών το παράπονον, ότι ο αναιρεσίβλητος προσελήφθη ως ημερομίσθιος εργάτης αυτού, υπό τον όρον της καταργήσεως της μεταξύ εκείνου και του Οργανισμού ανοιχθείσης δίκης διά της καταθέσεως της από 2 Μαρτίου 1950 εκθέσεως αγωγής του αναιρεσιβλήτου, ή δε εκπλήρωσις του όρου τούτου επιστοποιήθη διά της εκ μέρους τούτου επισπεύσεως της συζητήσεως της ως άνω αγωγής του, και ότι κατ' ακολουθίαν δέν συνέτρεχον αί προϋποθέσεις των νόμων εν γένει περί καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, οίτινες αποσκοπούν να προστατεύσουν τον προσλαμβανόμενον εκ των συνεπειών της αιφνιδιαστικής διακοπής της σχέσεως εργασίας, εν τούτοις ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, παρά τον νόμον, ούδαμώς έλαβεν υπ' όψιν τα παράπονον αύτών τούτο, όπερ, έχον αυτοτελή ύπαρξιν και τείνον εις την κατάλυσιν του διά της αγωγής αξιουμένου δικαιώματος, ούσιώδη προφανώς άσκεί κατά νόμον επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης.

γ) Άλλως, και όλως επιβοηθητικώς, ένώ διά των κατά την συζήτησιν, εφ' ής ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, προτάσεων υπέβαλεν ενώπιον του αύτου ως εφετείου δικάζοντος Πρωτοδικείου Αθηνών τον ισχυρισμόν, ότι ή σύμβασις εργασίας μεταξύ αύτών και του αναιρεσιβλήτου είναι άκυρος, του Γενικού Διευθυντού του Ο.Δ.Ε.Π μή δυναμένου να κοινοποιήση διοριστήριον έγγραφον πρό της πληρώσεως του όρου, υφ' ον έτέλει ή πρόσληψις του αναιρεσιβλήτου, ως αύτη διεπιστώθη εν τώ από 8 Ιουλίου 1950 πρακτικώ αποφάσεως της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ο.Δ.Ε.Π και ότις όρος συνίστατο εις την κατάργησιν της εκκρεμούς δίκης της αναιχθείσης επί της ως άνω και από 20 Μαρτίου 1950 εκθέσεως αγωγής του αναιρεσιβλήτου κατά του Οργανισμού, εν τούτοις ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, παρά τον νόμον, ούδαμώς έλαβεν υπ' όψιν τον ισχυρισμόν τούτον, έχοντα προφανώς ουσιώδη κατά νόμον επιρροήν εις την έκβασιν αύτης, διότι, άκύρου ούσης της εργασιακής σχέσεως, ούδείς δύναται να γίνη λόγος περί εφαρμογής των ν. 118|1945 και 1255|1949.

δ) Άλλως, και όλως επιβοηθητικώς, ένώ διά των κατά την συζήτησιν, εφ' ής ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, προτάσεων υπέβαλεν ενώπιον του αύτου Πρωτοδικείου τον ισχυρισμόν, ότι ο αναιρεσίβλητος προσελήφθη άνευ της τηρήσεως των διατάξεων του Α.Ν. 516|1948 περί ελέγχου νομιμοφροσύνης, αίτινες, ως συνεχόμεναι μέ την δημοσίαν τάξιν, πλήττουσι δι' ακυρότητος πάσαν πρόσληψιν εκ μέρους Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ως ο Οργανισμός, πραγματοποιουμένην άνευ της τηρήσεως των διατυπώσεων των διαγορευομένων υπ' αύτών, και δή κατά παράβασιν της § 2 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, απαιτούσης όπως ρητώς αναφέρεται εν τώ έγγράφω του διορισμού ο αριθμός της σχετικής αποφάσεως του κατά την § 2 του άρθρ. 4 οίκείου συμβουλίου, εν τούτοις ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, παρά τον νόμον, ούδαμώς έλαβεν υπ' όψιν τον ισχυρισμόν αύτου, συνιστώντα άλλως τε και ένστασιν δημοσίας τάξεως εξ επαγγέλματος ληπτέαν υπ' όψιν, ούσιώδη δε προφανώς έχοντα επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης, διότι, άκύρου ούσης της συμβάσεως εργασίας, δέν δύναται, κατά την συνδεδυασμένην ερμηνείαν των άρθρ. 174 και 180 του Α.Κ., να έχωσιν εφαρμογήν οι ν. 118|1945 και 1255|1949, οίτινες προϋποθέτουσιν έγκυρον εργασιακήν σχέσιν.

***

Επανέρχεται και ή νεωτέρα αύτη αρεοπαγιτική απόφασις εις την ορθήν και δεκτήν και υπό προηγουμένων (βλέπε Α.Π. 157|1952, εισηγητής *Ν. Πλατύκας* ΕΕΔ 11, 474, Α.Π. 297|1952, εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 646) άποψιν ότι μετά το Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως του ν. 118|1945 (ισχύων ήδη ο Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων») δέν ηρευνάτο, διά την κατά το άρθρον 9 ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, το είδος του εργοδότου, άλλ' άν ο μισθωτός ησφαλίζετο κατά της ασθενείας εις το Ι.Κ.Α. ή άλλον ασφαλιστικόν Οργανισμόν.

Εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 681), ότι και άν υπήρχε αμφιβολία τις, εκ του σαφούς άρθρου 57 § 4 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», κατά το οποίον το Δημόσιον απαλλάσσεται εκ των μέχρι της ισχύος του νόμου τούτου οφειλομένων υπό τούτου προς το Ταμείον Ανεργίας εισφορών, προκύπτει ανενδοιάστως ή ορθότης της

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Τρόπος τερματισμοῦ καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112|1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

I

Καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν, διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα, διὰ τοῦ Α.Ν. 2432|1940, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑταιρία Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.— Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας προσωπικοῦ ἐπιφέρει τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτῆς λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, μὴ ἀπαιτουμένης καταγγελίας συμβάσεως.— Ἀνεφάρμοστον οὕτω ν. 2112|1920.— Συνέχισις ὑπηρεσίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4486|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ν. 2112 ἐδέχθη ἡ ἀπόφασις, ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ἀναιρεσείοντα μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου σχέσις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου, ἐνῷ, ὀρθῶς τὸν νόμον ἑρμηνεύουσα, ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου χρόνου, μηδεμίαν ἀσκοῦντος ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐργοδότιδος πρὸς νομότυπον καταγγελίαν τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ μὴ κυρωθεὶς διὰ νόμου ἐσωτερικὸς αὐτῆς Κανονισμὸς ἀναγράφει ὡς ὅριον ἡλικίας τὸ 60ὸν ἔτος, ἀποτελοῦντος τούτου λόγον ἁπλῶς ἀπολύσεως.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐσφαλμένως καὶ ψευδῶς ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἡρμήνευσε τὸν Α.Ν. 2432|1940 περὶ ὁρίου ἡλικίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα.

Ἡ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας προσέλαβεν ἐκ τοῦ νόμου (2432) τὸν χαρακτῆρα τοιαύτης ὡρισμένου χρόνου, τὸ συμπέρασμα τῆς δὲ τοῦτο ἐστήριξεν ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ νόμος οὗτος 2432 τὸ μὲν ἐπιβάλλει ποινικὰς κυρώσεις κατὰ τῶν παραβαινόντων τὰς διατάξεις αὐτοῦ, τὸ δὲ ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν τῶν συμπληρωσάντων τὸ 60ὸν ἔτος ὑπὸ τῆς νομολογίας ἀκολουθηθείσης ἑρμηνευτικῆς γραμμῆς.

Ἀρείου Πάγου 391|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Στ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Χατζηκωνσταντίνου, Κ. Μπαλντᾶς

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 Ν.Δ. 1255|1949, τροποποιησάσης τὸ ὑπὸ τοῦ ν. 118|1945 καὶ τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1946 Ν.Δ. προβλεπόμενον σύστημα ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην οἱ παρέχοντες ἐπὶ ἀμοιβῇ ἐξηρτημένην ἐργασίαν μισθωτοί, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσιν ἠσφαλισμένοι παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ἀδιαφόρως ἐὰν ὁ ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱουδήποτε εἴδους ἢ ἐὰν συντρέχῃ παρ' αὐτῷ τὸ στοιχεῖον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 9 § 3 ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν τοιούτων μισθωτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας. Οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, δεχθὲν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὄντος ἐργάτου, δι' ἀόριστον χρόνον εἰς τὰ κτήματα τοῦ ἀναιρεσείοντος Ὀργανισμοῦ, ἐπ' ἀμοιβῇ, διώκουσαν δὲ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του, λαβοῦσα χώραν τὴν 13.10.1950, καὶ ἐπέκεινα ἀποδοχῶν, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἐπῆλθε συνεπείᾳ τῆς παραλείψεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ν' ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ταύτην εἰς τὰς μνησθείσας Ὑπηρεσίας, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις καὶ ἀπορριπτέος ὑποβαίνει, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐκ λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς 3ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀναιρέσεως 2ῳ, 3ῳ καὶ 4ῳ ἀναφερομένους ἰσχυρισμούς, οὓς ἀπέρριψεν ὡς ἀπαραδέκτως προταθέντας, λόγῳ μὴ προσαγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος κεκυρωμένου ἀντιγράφου τῶν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου δικάσαντος Δικαστοῦ ὑποβληθεισῶν προτάσεων, διὰ τὴν ἔρευναν ἐὰν καὶ πρωτοδίκως προεβλήθησαν οὗτοι, ἡ κρίσις δὲ αὕτη δι' οὐδενὸς λόγου ἀναιρέσεως πλήττεται, μεθ' ὃ ἀπορριπτέοι καθίστανται οἱ λόγοι οὗτοι ἀναιρέσεως, ἀποδίδοντες τὴν ἐν ἄρθρῳ 807 § 7 Πολ. Δικονομίας ἀναφερομένην αἰτίασιν.

παλλήλων, ἐνῷ, ὀρθῶς τὸν νόμον τοῦτον ἑρμηνεύουσι ἡ ἀπόφασις, ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι κατ' αὐτὸν μεταβάλλεται εἰς ὡρισμένου χρόνου ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλ' ἁπλῶς ὅτι ἡ συμπλήρωσις τοῦ καθοριζομένου ὁρίου ἡλικίας συνιστᾷ λόγον ἀπαλύσεως τοῦ ἐργαζομένου.

***

Ἀντικείμενον καὶ τῶν τριῶν δημοσιευομένων κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων εἶναι ὁ τερματισμὸς συμβάσεως ἐργασίας μὲ προκαθορισμένον ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν.

Αἱ δύο πρῶται ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις ἔχουν πρὸ αὐτῶν ἀξιώσεν τῶν μισθωτῶν δι' ἐφαρμογὴν τῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ τρίτη παροχὴν βοηθήματος ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς πρὸς μόνιμον ὑπάλληλον τοῦ Ο.Α.Π., δυνάμει εἰδικῆς περὶ αὐτοῦ διατάξεως.

Κατὰ τὰς νεωτέρας ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ σύμβασις, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθεται ὑποχρεωτικὸν ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι καὶ αὐτὴ ἀορίστου χρόνου (Α.Π. 200|1948, εἰσηγητὴς **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 7, 388, Α.Π. 291|1949, εἰσηγητὴς **Α. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 557|1950, εἰσηγητὴς **Γ. Βασμπουλάκης**, ΕΕΔ 10, 23, βλέπε καὶ **Σχολιαστήν**, ΕΕΔ 8, 749, **Β. Βασιλείου**, ΕΕΔ 9, 777).

Ὑπὸ τὰ δεδομένα τοῦτο καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἔρευνα, ἂν καὶ εἰς τὴν σύμβασιν μὲ ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτῆται καταγγελία κατὰ τοὺς νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Αἱ πρῶται δύο κατωτέρω δημοσιευόμεναι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις θεωροῦν, ὅτι διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπέρχεται ἀφ' ἑαυτῆς ἡ λῆξις τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται καταγγελία ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ τρίτη ὅμως ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις τὴν διάταξιν «οἱ ὑπάλληλοι ἀποχωροῦν ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ . . . ἔτους τῆς ἡλικίας των» ἑρμηνεύει ὡς ἔχουσαν τὴν προφανῆ ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων διὰ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ περὶ ἀπολύσεως ἐγγράφου. (Οὕτω καὶ ἡ παλαιοτέρα Α.Π. 291|1934, Θέμ. ΜΔ' 579).

Παρατηρεῖται οὕτω καὶ εἰς τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἔλλειψις σταθερᾶς γραμμῆς ἐπὶ τοῦ τρόπου τερματισμοῦ τῶν συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὑπὸ τὴν σημερινὴν μορφὴν τῶν συμβάσεων ἐργασίας συνήθεις καὶ προβλέπουν περὶ αὐτῶν ποικίλοι νόμοι καὶ κανονισμοί.

Ἡ θεωρία καὶ πρᾶξις ἔχει ἐπανειλημμένως ἀσχοληθῇ ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ διάφοροι ἐπ' αὐτοῦ ἐξηνέχθησαν γνῶμαι (βλέπε σχετικῶς τὴν ἐκ τῶν τελευταίων Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 118|1951, Πρωτοδίκης **Μ. Καλεύρας**, ΕΕΔ 11, 259, ἔνθα ἀναφέρονται αἱ ὑποστηριχθεῖσαι ἀπόψεις καὶ γίνονται ἐν αὐτῇ σχετικαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν παραπομπαί).

Ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ σημειωθῇ ἐπὶ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης πρώτης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, εἶναι ἡ λογική, νομίζομεν, ἀπορία πῶς θὰ ἐστοιχειοθετεῖτο τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπικαλουμένου ὑπ' αὐτῆς Α.Ν. 2432|1940, ἂν ὁ καθορισμὸς τοῦ ὁρίου ἡλικίας εἶχε τὴν ἔννοιαν, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, τῆς ἀφ' ἑαυτῆς, ἅμα τῇ συμπληρώσει αὐτοῦ, λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας;

Ἀντιθέτως νομίζομεν, ὅτι ἐξάγεται καὶ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι ὁ Νομοθέτης, ἵνα ἐξαναγκάσῃ τοὺς ἐργοδότας εἰς ἀπόλυσιν τῶν συμπληρούντων τὸ ὅριον ἡλικίας, κατέστησε ποινικὸν ἀδίκημα τὴν παράβασιν, ἐν τῇ νομοθετικῇ δὲ δὲν εἶναι ἄγνωστος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τῶν συμπληρούντων τὸ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμων (βλέπε προχείρως τὸν Α.Ν. 301|1936, καθ' ὃν, ἐὰν ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ σιδηροδρομικῆς ἢ τροχιοδρομικῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ὑφίσταται Ταμεῖον Προνοίας, ἡ ἀπόλυσις τῶν συμπληρούντων τὸ ὅριον ἡλικίας γίνεται συμφώνως πρὸς τὸν ν. 2112..., νόμον 5613|1932 «περὶ συμβουλίου προσωπικοῦ παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ.», κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ὁποίου, ἀποφάσει τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου, ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις προσωπικοῦ λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ἐπὶ τῆς αὐτῆς δὲ βάσεως ἰσταται καὶ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 771|1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ἄρθρον 9 ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρων 6 ν. 4558|1930).

Ἀρείου Πάγου 337|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Κ. Μπαχᾶς, Δ. Χατζηδάκης, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους

Παραδεκτῶς, συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τῶν «ἄρθρ. 89, 231, 234 § 2 Πολ. Δικονομίας, ἀσκεῖται διὰ δικογράφου ἡ ὑπὸ κρίσιν πρόσθετος παρέμβασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἔχοντος πρὸς ταῦτο ἔννομον συμφέρον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπὸ τούτου ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1941 μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως, προστιθεμένου εἰς τὰς αἰτήσεις αὐτῆς καὶ αἰτουμένου τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀναιρέσεως, μηδεμιᾶς κατὰ τοῦ παραδεκτοῦ αὐτῆς προβαλλομένης ὑπὸ τῶν κυρίων διαδίκων ἀντιρρήσεως.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 2432|1940 «περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα», τεθέντος εἰς ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἑταιρίας, δυνάμει τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τῆς τοῦ ἄρθρου 1 § 2 αὐτοῦ διατάξεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 55001 τῆς 17.9.1940 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 204 τῆς αὐτῆς χρονολογίας φύλλον Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως

(Τεύχ. Β'), τῆς μὲν ὁριζούσης ὅτι «εἰς ἑταιρίας διαχειριζομένας, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν διατάξεων, εἴτε δυνάμει συμβάσεων μετὰ τοῦ Δημοσίου, ὑποθέσεις δημοσίου συμφέροντος καὶ εἰς ἃς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του δὲν ἰσχύουν κανονισμοί, ἐγκεκριμένοι ὑπὸ τοῦ Κράτους, καθορίζοντες ὅριον ἡλικίας πρὸς ὑποχρεωτικὴν ἔξοδον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται ὡς ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται ἢ πρὸς ἄσκησιν διοικητικῆς ἐν αὐταῖς ὑπηρεσίας πρόσωπα ὑπερβαίνοντα τὸ 62ον ἔτος τῆς ἡλικίας των κλπ.» (ἡ ἰσχύουσα συμπεπληρωμένον τὸ 65ον ἔτος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 1225(1944), τοῦ δὲ ὅτι «Μέλη διοικητικῶν συμβουλίων ἑταιριῶν, ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἢ παρέχοντες πρὸς τοὺς ἐντεταλμένους τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ψευδεῖς πληροφορίας, τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς» κλπ. σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω νόμῳ, χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἐπιβληθὲν ὅριον ἡλικίας ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπὸ τούτων διεπομένων ἑταιριῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ ἀναιρεσίβλητος, ἅμα τῇ συμπληρώσει αὐτοῦ, ἐπιφέρει τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτῆς λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται καταγγελία ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Συνεπῶς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ περὶ ἀποζημιώσεως διατάξεις τοῦ ν. 2112 (1920), καθ' ὅσον αὗται ὡς προϋπόθεσιν ἔχουσι λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπερχομένην διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ὅθεν οὕτω, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων, ἀποφηναμένων καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὀρθῶς ταύτας ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ τὸ ἐναντίον ὑποστηρίζων δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, ὁ δὲ πρῶτος, δι' οὗ αἰτιᾶται τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως διὰ κακὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ὁρίου ἡλικίας ὅριων τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος. Ἐφ' ὅσον δὲ περαιτέρω τοῦτο τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας συνέχισιν τῆς παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ὑπηρεσίας ἔκρινε μὴ συνιστῶσαν νέαν σύμβασιν, ἀλλ' ὀφειλομένην εἰς τὴν ἐκ τοῦ Ν.Δ. 2130(1943) ἀναστολὴν τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξόδου τῶν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καταλαμβανομένων ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ὁ τρίτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, καθ' ὃν μέμφεται τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι κακῶς ἐδέχθη, ὅτι ἡ συνέχισις τῆς ἐργασίας δὲν συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἢ τοὐλάχιστον νέαν τοιαύτην ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, ἅτε τῆς κρίσεως του ἀποτελούσης ἐκτίμησιν πραγμάτων ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου.

II

Ἐφαρμογὴ διατάξεως ἄρθρου 9 ν. 2112/1920 μόνον ἐπὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ ἐπὶ συμβάσεως προσδιωρισμένης λήξεως ἐκ τῆς ἐν ὀργανισμῷ ὑπάρξεως ὁρίου ἡλικίας διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐπινυρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 122/1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πατρῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ἐπῆραν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσεν ἡ ἀπόφασις τὸν νόμον 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558/1930 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», κρίνασα ὅτι ἐπὶ τῆς προκειμένης μεταξὺ αὐτῶν τῶν διαδίκων συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ἧς διὰ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936 ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου καθορίζεται ὅριον ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ της, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἄνω νόμων ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἄνευ καταγγελίας, τῆς μεταξὺ των ταύτης συμβάσεως ἐργασίας οὔσης ὡρισμένου χρόνου διαρκείας, ἐνῷ ὁ καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐκ τῶν προτέρων ὁρισμοῦ ὡρισμένου χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ὅτι διὰ τὴν ἔγκυρον ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ τιθένται ὡρισμέναι προϋποθέσεις, ἐν αἷς καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὡρισμένου ὁρίου ἡλικίας αὐτοῦ καὶ μόνον τηρουμένης τῆς προϋποθέσεως ταύτης δύναται νὰ χωρήσῃ ἡ ἀπόλυσις. Ἡ τοιαύτη ὅμως προϋπόθεσις δὲν μεταβάλλει τὴν σύμβασιν εἰς ὡρισμένου χρόνου, ὥστε νὰ ἀποβαίνῃ ἀνεφάρμοστος ὁ ν. 2112, ἀλλ' εἶναι σύμβασις ἀορίστου χρόνου, ἐμπίπτουσα εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄνω νόμων, ὡς ἔκριναν αἱ ὑπ' ἀριθ. 200/1948, 231/1949, 72/1947 καὶ 557/1950 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

β) Ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 4558/1930, καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου τούτου 2112, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 547/1937, κρίνασα ὅτι δὲν ἀντίκειται τὸ παρ' αὐτοῦ γενόμενον δεκτὸν ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν συμβασιοῦχων ἐργασίας, διεπομένη ὑπὸ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ ὁρίζοντος ὅριον ἡλικίας, εἶναι ὡρισμένης διαρκείας καὶ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἄνω διατάξεις καὶ δὴ ἡ διάταξις τῆς προκαταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καὶ, ἐν ἐλλείψει ταύτης, ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου ὑποχρέωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐνῷ τὸ μὲν εἶναι ἄκυρος πᾶσα σύμβασις, ἀντικειμένη πρὸς τὸν νόμον τοῦτον, τὸ δὲ τότε μόνον ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἄνω διατάξεων, ὁπόταν ἡ δι' ἐκείνους τοὺς μισθωτοὺς εἰλημμένη πρόνοια διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν ἀνάγεται εἰς τὰς παρ' αὐτῶν προνοουμένας περιπτώσεις, εἰς τὴν κατ' ἀθέτησιν τοιούτων διατάξεων

αὐτῶν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ ἐγκαίρου καταγγελίας ταύτης κατὰ τοὺς ὁρισμούς των, ἦτοι ἀφορᾷ εἰς μέριμναν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξερχομένων οὕτω, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁσάκις ἡ ληφθεῖσα πρόνοια ἀποβλέπει εἰς τὴν διάφορον περίπτωσιν τῆς συνταξιοδοτήσεως ἢ συνίσταται ἐν γένει εἰς ἄλλοίαν μέριμναν, μὴ ἀποσκοποῦσαν εἰς ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς ἀντικανονικῶς γενομένης ἀπολύσεως ἄνευ προκαταγγελίας κατὰ τὰς τεταγμένας ὑπὸ τῶν νόμων προθεσμίας, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ὁποίας τίκτεται τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο μετὰ τὴν τήρησιν τῶν προαπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ ὑπάρχοντος ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ μετ' ἀπόφασιν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς.

Ἀρείου Πάγου 334|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπουρῆς, Γ. Παπαδόπουλος

Καθ' ἃ ἐκ τῆς πέμπτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἄτε τῆς κρίσεως τοῦ ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἑταιρίας ὡς ἠλεκτροτεχνίτης τὴν 20 Μαρτίου 1926, ὅτι τὴν 2ᾳ Φεβρουαρίου 1939 δι' ἐγγράφου δηλώσεώς του πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον ἀπεδέχθη, ὅπως ἡ μεταξὺ των ὑπαλληλικὴ σχέσις διέπεται ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 1936 ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἰδίᾳ ὅπως ἐξέλθῃ τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ ἑτέρας εἰδοποιήσεως, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του καὶ δὴ τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἔτους καὶ ὅτι κατὰ τὸν ὡς ἄνω κανονισμὸν ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας δὲν παρέχει ἁπλῶς τὴν εὐχέρειαν εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλ' ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἄνευ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ ταύτην, ἡ δὲ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐκ τῆς ἐργασίας ἔξοδος τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἐπῆλθε διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῆς κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐπελθούσης λήξεως αὐτῆς, ἡ δὲ τοιαύτη σκέψις τῆς ἀποφάσεως δὲν πλήττεται ὑπὸ λόγου τινὸς ἀναιρέσεως. Περαιτέρω ἔκρινεν, ὅτι ὁ ὅρος οὗτος τῆς συμβάσεως εἶναι ἔγκυρος, διότι ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἐκτιμωμένων, κατ' ἀνέλεγκτον, ὡς εἰς πράγματα ἀναγομένην, κρίσιν, τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης παρεχομένων πλεονεκτημάτων τῷ μισθωτῷ, κρίνει, ὅτι αὕτη εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκωτέρα δι' αὐτόν, χωρὶς νὰ πλήττεται καὶ κατὰ τοῦτο ἡ κρίσις της διὰ λόγου τινὸς ἀναιρέσεως, καὶ ὅτι λυθείσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα, οὐχὶ διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112|1920, αἵτινες προϋπόθεσιν ἐφαρμογῆς ἔχουσιν ἄκαιρον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καὶ κατὰ συνέπειαν τοιούτων ἀπέρριψε καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος τὸν στηριζόμενον εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 2112|1920, καθ' ὃν, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ληφθῇ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἰδικὴ μέριμνα ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων διὰ νόμου ἢ κανονισμοῦ, ἐγκεκριμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους, δὲν ἠδύνατο ὁ ἀναιρεσείων νὰ στερηθῇ τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920 ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει μὴ ἐφαρμογὴ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ νόμου 2112|1920 ἀπεκλείσθη ἐξ ἄλλου λόγου, ἦτοι διότι προέκειτο περὶ συμβάσεως προσδιωρισμένης λήξεως, λυθείσης ἄνευ καταγγελίας, δυνάμει τῶν ὅρων αὐτῆς, ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 ἐφαρμογὴν ἔχει μόνον, ὅταν ἡ σύμβασις λύεται διὰ καταγγελίας αὐτῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου, καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἀπεφήνατο ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920 ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Οὕτω σκεψάμενον καὶ ἀποφηνάμενον, ὡς ἄνω, ἀπορριπτέαν τὴν ἐνδικον ἀγωγήν, ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112|19.0 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν διάταξιν νόμου παρέβιασε, τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου α' καὶ β' λόγων ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένων, ὡς ἀβασίμων.

III

Ὀργανισμὸς ὑπηρεσιῶν Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς. *— Διάταξις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως ἅμα τῇ συμπληρώσει ὁρίου ἡλικίας ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὑποχρεοῦται ὁ Ὀργανισμός, ὅπως προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ ὁρίον ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων. — Συνέχισις ἀσφαλίσεως διὰ λῆψιν βοηθήματος ἐκ τῆς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίος παραμονῆς ὑπαλλήλου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.*

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 503|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.
Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :
α) Τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ἀπεδέξατο τὴν ἀγωγὴν του ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον, δεχθὲν ὅτι αὕτη ἐβασίζετο εἰς τὸ ἄρθρον 8, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 § 3 τοῦ ἀπὸ 27.2|2.3.1933 Β.Δ. περὶ ὀργανισμοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως καὶ τελικῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18142|1326 τῆς 18.12.1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τῆς τροποποιησάσης ταύτην ὑπ' ἀριθ. 50721|Σ. 1295 τῆς 16 Νοεμβρίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἄρθρον 946 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ 186 Πολ. Δικονομίας. Ἑρμηνεύουσα τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἡ ἐξαφανισθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ἀπέρριψε ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὃν ἡ ἀπὸ 1.1.1946 ὑπηρεσία παρὰ τῷ Ο.Λ.Π. δὲν θὰ ἔδει δηθεν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, καθόσον ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εἶχε καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας,

ὡς γεννηθείς κατὰ τὸ ἔτος 1880, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, καὶ μετὰ τὴν κατάληψιν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθησε νὰ εἶναι ὑπάλληλος τοῦ Ο.Α.Π. μέχρι τῆς 5.10.1950, ὅτε ἐγένετο δεκτὴ ἡ ὑποβληθεῖσα παραίτησίς του καὶ κατεβάλλετο ἀσφάλιστρον τόσον παρ' αὐτοῦ, ὅσον καὶ παρὰ τοῦ ἐργοδότου του Ο.Α.Π., ἐσφαλμένως καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ταμείου δὲν ὑπελόγισε καὶ τὸν χρόνον τοῦτον ἐν ἀσφαλίσει, ἀφοῦ ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ του σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ παρ' αὐτοῦ χορηγούμενον βοήθημα χορηγεῖται εἰς τοὺς πράγματι προσφέροντας ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ Ο.Α.Π., ἀνεξαρτήτως ἐὰν συνεπλήρωσαν τὸ ὅριον τῆς ἡλικίας των, διότι καὶ ἐπὶ πλέον, ἐὰν τοῦτο ἤθελεν ὁ νομοθέτης, ρητῶς θὰ τὸ ὥριζεν, ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ὥρισε τοιοῦτον τι, δὲν δύναται, κατ' ἐφαρμογὴν ἄλλων διατάξεων, νὰ γίνῃ τοιαύτη διάκρισις, ἀφοῦ μάλιστα καὶ τὸ ἐναγόμενον ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον εἰσέπραττε καὶ μετὰ τὴν 1.1.1946 μέχρι τῆς παραιτήσεώς του 5.10.1950 τὸ ἀσφάλιστρον παρὰ τοῦ τε ἐργοδότου Ο.Α.Π. καὶ αὐτοῦ.

Παρὰ ταῦτα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, στηριζομένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 54 τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1937 Διατάγματος περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π. καὶ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐναγομένου Ταμείου, ἀπεφάνθη ὅτι, ἐπειδὴ ὡς συνεπλήρωσε δηθὲν τὸ ὅριον ἡλικίας, δὲν ἐδικαιοῦτο βοηθήματος, ὡς μὴ ἀσφαλισμένος.

Οὕτω σκεφθὲν τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, διότι εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Διατάγματος περὶ Ο.Α.Π. ὁρίζεται, ὅτι οἱ ὑπάλληλοί του ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀποχωροῦσι ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἐπίσης εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρον 3 ἐδάφιον 1 προβλέπει τὴν χορήγησιν βοηθήματος μεταξὺ ἄλλων περιπτώσεων καὶ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ὑπαλλήλου λόγῳ ὁρίου ἡλικίας. Ἐκ τούτων ὅμως δὲν ἕπεται, ὅταν ὁ ὑπάλληλος διατηρηθῇ ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας, μισθοδοτούμενος καὶ καταβάλλων τὸ νενομισμένον ἀσφάλιστρον τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ὁ Ο.Α.Π., ὅτι παύει αὐτομάτως νὰ εἶναι ὑπάλληλος τοῦ Ο.Α.Π. καὶ ἀσφαλισμένος εἰς τὸ ἐναγόμενον Ταμεῖον, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ἐπέρχεται, ἀφ' ἧς διὰ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀπολύσεως ἐκφρασθῇ ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου περὶ τοῦ ὅτι θεωρεῖ λελυμένην τὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν, ὡς ἐκ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας (Α.Π. 291 τοῦ ἔτους 1933).

Ἐπὶ πλέον ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 54 τοῦ Διατάγματος τῆς 21 Ἰουλίου 1937, Ἐφ. Κυβ., φύλλον 280, τεῦχος Α΄, τῆς 27 Ἰουλίου ἰδίου ἔτους, περὶ Ο.Α.Π. ἔχει τροποποιηθῇ διὰ τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 972/1937 (δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 26 Νοεμβρίου 1937, φύλλον 479, σελ. 3078), καθ' ὃ, διὰ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν πρᾶξις, ἀφορῶσα τὴν πρόσληψιν ἢ ἐν γένει τὰς ἐξόδους καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλου Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ο.Α.Π., δέον νὰ δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, μέχρι δὲ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως αἱ πράξεις αὗται τῶν Νομικῶν Προσώπων δὲν ἐκτελοῦνται καὶ οὐδὲν ἔννομον παρέχουσι ἀποτέλεσμα (Ὅρα Ὁλομέλειας Συμβ. Ἐπικρατείας 818/1939).

Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει δὲν ἀπελύθη λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ἀλλὰ συνεπείᾳ παραιτήσεώς του, δεκτῆς γενομένης καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Συνεπῶς τούτοις ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις τὰς ρηθείσας διατάξεις καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 54 διατάγματος περὶ ὀργανισμοῦ Ο.Α.Π. καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου, ἐδαφ. 1, τοῦ Α.Ν. 972/1937 περὶ ὑποχρεωτικῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως πράξεων, ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ ἀπέρριψε τοὺς περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμούς καὶ ἀντενστάσεις του, καίτοι τὸ Δικαστήριον καὶ αὐτεπαγγέλτως ἔδει νὰ ἐφαρμόσῃ ὀρθῶς καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὰς ἄνω διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου.

Ἀρείου Πάγου 345/1952 Τμ. Α΄

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρέπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Στ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Δασκαλάκης, Ν. Κόντος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 22 νόμου 4748/1930 ἐκδοθέντος ἀπὸ 27.2.1933 Διατάγματος «περὶ ὀργανισμοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π.» εἰς τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς παρέχεται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, κατὰ τὰς περὶ τούτου νομίμους διατάξεις, τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 54 τοῦ ἀπὸ 21.7.1937 Διατάγματος «περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π.», καθ' ἣν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου ἀποχωροῦν ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὸν βαθμὸν εἰσηγητοῦ καὶ ἄνω, ὑπὸ τὴν προφανῆ ἔννοιαν ὅτι ὁ εἰρημένος Ὀργανισμὸς ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων διὰ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ περὶ ἀπολύσεως ἐγγράφου ἢ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς γενομένης ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας παραιτήσεως, ὅτε ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἐκ τοῦ νόμου δὲ τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον κρίνεται ἡ ἔκτασις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ ἀπολήψεως ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50721 ἀπὸ 16.11.1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τροποποιησάσης τὸ ἄρθρον 3 τοῦ μνησθέντος ἀπὸ 27.2.1933 Διατάγματος, ἐφαρμογὴν ἐχούσης ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς 16.11.1949 καὶ ἐφεξῆς ἀποχω-

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΛΗΞΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Συμβάσεις έργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας δι' ὑποχρεωτικὴν ἀποχώρησιν μισθωτοῦ

Παροχὴ ἐργασίας εἰς Ἑταιρίας διαχειριζομένας ὑποθέσεις δημοσίου συμφέροντος καὶ θέσπισις δι' Α.Ν. 2432)1930 ὁρίου ἡλικίας μισθωτῶν. — Προσωπικὸν Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων. — Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας ἐπιφέρει λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτῆς λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, μὴ ἀπαιτουμένης καταγγελίας. — Ἀμετάθλητον διὰ ν. 118)1945. — Ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας ἡ ἔγγραφος ἀναγγελία λήξεως αὐτῶν, συνέπεια ὅμως τῆς μὴ ἀναγγελίας λήξεως ποινικαὶ κυρώσεις. — Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 671 Α.Κ. περὶ ἀνανεώσεως συμβάσεως ἐκ τῆς παραμονῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 8904)1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπὶ ἀγωγῆς μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἑταιρία Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων».

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 118)1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255)1949, καὶ ἐπὶ μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας λήγει λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας δὲν συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἐκτέλεσιν τῶν ὅρων αὐτῆς, ἀλλ' ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἐργοδότην λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἑπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναιρεσίβλητος Ἑταιρία, διὰ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσίν του, ἔδει νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118)1945, ἄλλως ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος καὶ τὰ ἐναντία δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

β) Ἄλλως, ναὶ μὲν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2432)1940, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 1225)1944, ἰσχύοντος εἰς ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας διὰ

ρούντων ὑπαλλήλων, διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀπαιτεῖται πραγματικὴ ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσία, τὸ μέγεθος δὲ τούτου προσδιορίζεται ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανε ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τοὺς τελευταίους 3 μῆνας πρὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀρθείσης οὕτω τῆς ἀμφιβολίας, ἣν κατέλιπεν ἡ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τροποποιηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 18142 ἔτους 1945 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθ' ἣν ὑπολογίζονται αἱ λαμβανόμεναι ἀποδοχαὶ «κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ ὑπάλληλος, ἐξακολουθῶν νὰ παραμένῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας, λογίζεται παρέχων πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, ἀφοῦ δὲν παύει μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἡ ὑποχρέωσίς του πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς, κατ' ἄρθρ. 1 ἐδ. 3 ἄνω ἀπὸ 27.2.1933 Διατάγματος καὶ ἄρθρον 10 Ν.Δ. 23. 9.1931, κυρωθέντος ὑπὸ νόμου 5332)1932, ὁ δὲ χρόνος τῆς τοιαύτης πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπηρεσίας ἐπηρέαζε τὸ μέγεθος τοῦ δικαιουμένου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἑνὸς τῶν κυρίων συντελεστῶν του, τοῦτέστι τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, αἵτινες, ὡς προεξετέθη, ὑπολογίζονται εἰς τὸ ποσόν, εἰς ὃ ἀνήρχοντο κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας. Οὐδὲ προκύπτει τὸ ἐναντίον ἐκ τῶν περὶ ἀπονομῆς συντάξεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀρχῶν, καθ' ἃς δὲν λογίζεται ὡς συντάξιμος ἡ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας διανυθεῖσα ὑπηρεσία (ἄρθρον 12 ἐδ. 6 τοῦ ἀπὸ 31.10.1935 Διατάγματος «περὶ ἀπονομῆς πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων», ἐπεκταθὲν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ο.Λ.Π., κατ' ἄρθρον 39 τοῦ μνησθέντος ἀπὸ 21.7.1937 Διατάγματος), ἀφορωσῶν τὴν ἀπονομὴν συντάξεως, ὅλως διαφόρου τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀπονομῆς βοηθήματος, παρασχετέου παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας.

Ἀντιθέτως ἀποφηναμένου τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ἀπορρίψαν, διὰ μεταρρυθμίσεως τῆς πρωτοδικου ἀποφάσεως, τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὄντος, ὡς βεβαιοῖ, μονίμου ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π. ἀναλόγου ἀναπληρωτικοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, κατὰ συνυπολογισμὸν καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του ἀπὸ 1.1.1946, ὅτε συνεπλήρωσε τὸ ὅριον ἡλικίας, μέχρι τῆς 5.10.1950, ὅτε ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας, συνεπείᾳ παραιτήσεως, δι' ὃ χρονικὸν διάστημα τῷ παρεσχέθη ἡ προσηκουσα εἰς τοὺς ἐκτάκτους μόνον ὑπαλλήλους ἀποζημίωσις, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 9093 ἔτους 1937 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

τῆς ὑπ' ἀριθ. 55001 τῆς 7.9.1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται ὡς ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται πρόσωπα, ὑπερβάντα τὸ 60ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἀλλ' ὅμως ἐκ τῶν αὐτῶν διαταξέων προκύπτει, ὅτι δὲν λύεται αὐτοδικαίως καὶ ὑποχρεωτικῶς ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 60ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἀλλὰ δι' ἐγγράφου καταγγελίας ταύτης καὶ συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, ἄλλως ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος.

Τὰ ἐναντία δεχθὲν τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

γ) Ἄλλως, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικὰ κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας τὸ ἔτος 1948, ὅτε καὶ ἔδει ἡ ἀναιρεσίβλητος νὰ τὸν ἀπολύσῃ. Ἀλλ' ἐκτοτε ὅμως ὑπηρέτησεν ἀνελλιπῶς μέχρι καὶ τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1950, ἤτοι ὑπὲρ τὴν διετίαν, τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνανεωθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 671 Ἀστ. Κώδικος καὶ μετατραπείσης εἰς ἀορίστου χρόνου, ὅτε καὶ ἔδει ἡ ἀναιρεσίβλητος νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Τὰ ἐναντία δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

δ) Ἄλλως, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558, ὁ ἐργοδότης, παραμελῶν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προηγουμένης καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ νόμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία.

Ἑπομένως ἡ ἀναιρεσίβλητος Ἑταιρία ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβαλλομένην προειδοποίησιν, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἀπόλυσις δὲν ἐγένετο διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὅρων αὐτῆς.

Τὰ ἐναντία δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

***

Τὴν αὐτὴν λύσιν, ὡς καὶ αἱ ἀνωτέρω δημοσιευόμεναι δύο ἄλλαι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις, δίδει καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη, σχετικῶς πρὸς τὸν τρόπον τερματισμοῦ τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 2132|1940 συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας διὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της λόγον ἀναιρέσεως ὅτι ἔπρεπε ἐν προκειμένῳ νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945.

Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118|1945 (διατηρουμένου ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸ ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ἀναγγελία τῆς λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (περὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς καὶ τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς παραλείψεως αὐτῆς βλέπε τὴν Α.Π. 484|1951, εἰσηγητὴς **Σπ. Μαυρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 30).

Ὡς ὅμως ὀρθῶς γίνεται δεκτὸν ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ παράλειψις δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν κατὰ τὸν νόμον ἐξακολούθησιν τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, ἐπέρχεται αὐτοδικαίως καὶ ἡ λύσις αὐτῆς (ἄρθρ. 669 Α.Κ.), δὲν ἠννοήθη δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναβίωσις τῆς ληξάσης συμβάσεως ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας, ἀλλὰ μόνον ἐπιβάλλονται αἱ ποινικαὶ κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949.

Ἀλλά, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἀνωτέρω σελ. 728 ἐπισημειούμενα περὶ τῆς νεωτέρας ἀντιλήψεως τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν θεώρησιν καὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν ὡς ἀορίστου χρόνου (ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας δρᾷ ὡς διαλυτικὸς ὅρος, ὡς ὑποστηρίζεται), θεωρεῖ ἤδη ὁ Ἄρειος Πάγος τὰς τοιαύτας συμβάσεις ὡς ὡρισμένου χρόνου;

Ἀρείου Πάγου 343|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κακοβρος, Κ. Μπαχᾶς, Α. Χατζηδάκης, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους

Παραδεκτῶς, συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρ. 89, 231 καὶ 234 § 2 Πολ. Δικονομίας, ἀσκεῖται διὰ δικογράφου ἡ ὑπὸ κρίσιν πρόσθετος παρέμβασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἔχοντος πρὸς τοῦτο ἔννομον συμφέρον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπὸ τούτου ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1941 μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως, προστιθεμένου κἰς τὰς αἰτήσεις αὐτῆς καὶ αἰτουμένου τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀναιρέσεως, μηδεμιᾶς κατὰ τοῦ παραδεκτοῦ αὐτῆς προβαλλομένης ὑπὸ τῶν κυρίων διαδίκων ἀντιρρήσεως.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 2432 (1940) «περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διοχειριζομένων δημόσια συμφέροντα», τεθέντος εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἑταιρίας, δυνάμει τῆς, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 αὐτοῦ διατάξεως, ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 55001 τῆς 17.9.1940 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 204 τῆς αὐτῆς χρονολογίας φύλλον Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχ. Β'), τῆς μὲν ὁριζούσης ὅτι εἰς ἑταιρίας διαχειριζομένας, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν διατάξεων, εἴτε δυνάμει συμβάσεων μετὰ τοῦ Δημοσίου, ὑποθέσεις δημοσίου συμφέροντος καὶ εἰς ἃς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του δὲν ἰσχύουν κανονισμοί, ἐγκεκριμένοι ὑπὸ τοῦ Κράτους, καθορίζοντες ὅριον ἡλικίας πρὸς ὑποχρεωτικὴν ἔξοδον τοῦ ὑπαλληλικοῦ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ παραβάσεως Κανονισμοῦ πρὸ τοῦ Ν.Δ. 8|11.5.1946

Κανονισμὸς μονιμότητος προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων.— Προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως κατὰ τὸ προϊσχύον ἄρθρ. 10 Ν.Δ. 424|1941 πρὸ τοῦ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946.— Ἐφαρμογὴ τριμήνου προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 10 Ν.Δ. 424|1941 ἐπὶ μόνων τῶν κατὰ παράβασιν αὐτοῦ ἀπολυομένων καὶ οὐχὶ κατὰ παράβασιν ἄλλου εἰδικοῦ Νόμου, ὡς Κανονισμοῦ.— Ἐφαρμογὴ γενικῶς ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως προθεσμίας ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, μὴ ἐχούσης ἀναδρομικὴν ἰσχύν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11837|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικασαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Κακῶς ἐδέχθη ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 10 § 7 τοῦ Ν.Δ. 424|1951, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 765|1948, ταχθεῖσα τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία πρὸς ἔπίδοσιν ἀγωγῆς μισθωτοῦ ἐφημόζετο καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ πάσης ἀγωγῆς, ἐρειδομένης ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς παραβιασθείσης διατάξεως, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὡς ἰσχυρίσθη κατ' ἔφεσιν καὶ πρωτοδίκως, ὅτι ἡ τρίμηνος αὕτη προθεσμία ἐφηρμόζετο, πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐπὶ ἀγωγῆς, ἐρειδομένης ἐπὶ ἀπολύσεως, γενομένης κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἰδίου ἄρθρ. 10 τοῦ Ν.Δ. 424|1941, προβλεπόντος τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως, λόγῳ ἀνεπαρκείας, ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς ἀπόλυσιν, γενομένην, ὡς ἐν προκειμένῳ, κατὰ παράβασιν ἄλλου καὶ δὴ εἰδικοῦ νόμου καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσειούσης, κοινοποιηθεῖσα τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ πρὸ τῆς προσωπικοῦ αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται ὡς ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται ἢ πρὸς ἄσκησιν διοικητικῆς ἐν αὐταῖς ὑπηρεσίας προσωπα ὑπερβάντα τὸ 62ον ἔτος τῆς ἡλικίας των κλπ» (ἢ ἔχοντα συμπεπληρωμένον τὸ 65ον ἔτος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 1225 (1944), τοῦ δὲ ὅτι «μέλη διοικητικῶν συμβουλίων ἑταιριῶν, ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἢ παρέχοντες πρὸς τοὺς ἐντεταλμένους τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ψευδεῖς πληροφορίας, τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς κλπ.» σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω, νόμῳ, χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἐπιβληθὲν ὅριον ἡλικίας ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπὸ τούτων διεπομένων ἑταιριῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ ἀναιρεσίβλητος, ὅμα τῇ συμπληρώσει αὐτοῦ ἐπιφέρει τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτῆς λύσιν τῆς ἐκ ταύτης πηγαζούσης ὑπαλληλικῆς σχέσεως, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται καταγγελία ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Ἐν τοῦτῳ δὲ οὐδεμία ἐπηνέχθη μεταβολὴ ὑπὸ τοῦ τροποποιήσαντος τὸν Α.Ν. 118|1945 Ν. Δ. 1259|1949, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ κατέστη μὲν ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας ἡ ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς λήξεως αὐτῶν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ν. 1.55 ἐφαρμόζεται προκειμένου περὶ προσώπων ἀπασχολουμένων εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὅπερ δὲν δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὔτε ἐπικαλεῖται ὁ ἀναιρεσείων, ὡς συντρέχον δι' αὐτόν, ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ μόνον ποιναὶ συνέπειαι κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2, καθ' ὅσον ἐν τῇ περιπτώσει λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως δὲν ἐπέρχεται ἀπόλυσις συνεπείᾳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λυομένης ἐκ μόνης τῆς λήξεως τοῦ χρόνου ταύτης αὐτοδικαίως κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ. Οὐδὲ καὶ αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ἀποζημιώσεως δύνανται νὰ τύχωσι μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω ἐφαρμογῆς, καθ' ὅσον αὗται ὡς προϋπόθεσιν ἔχουσι λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπερχομένην διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ὅθεν οὕτως ἀποφηνάμενον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ διαφόρῳ αἰτιολογίᾳ, ἀποκροῦσαν τὴν τοῦ Α.Ν. 118|1945 ἐφαρμογήν, τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος, δεύτερος καὶ τέταρτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγοι εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐφ' ὅσον, κατὰ τὸ προεκτεθέντα, διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ ἐπέρχεται, κατ' ἐπιταγὴν διατάξεως νόμου δημοσίας τάξεως, αὐτοδικαίως ἡ λύσις τῆς σχέσεως καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, οἱαδήποτε ἰδιωτικῇ βουλήσει κατὰ παρέκκλισιν οὐμβασις, τὴν παραμονὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καλύπτουσα, εἶναι, ὡς νομῳ ἀπηγορευμένη, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἄκυρος. Συνεπῶς οὔτε καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6|1 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀνανέωσις ἐπ' ἀόριστον τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ, ὡς ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἔκρινε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, οὐδαμῶς τυγχάνει ἀπαράδεκτος.

Τά ἀντίθετα τούτων δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τελεσιδίκως τὴν ἔνδικον ἀγωγήν της, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν οὐσιαστικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 10 § 7 τοῦ Ν.Δ. 424|1941, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 765|1943.

***

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Α.Π. 619|1949 (εἰσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 159) δεκτὰ γενόμενα, ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 7 ν. 765|1943 (καταργηθέντος ἤδη) τριμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ κατὰ παράβασιν αὐτοῦ (ἄρθρ. 2 ν. 765|1943) ἀπολυομένου δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ παράβασιν Κανονισμῶν μονιμότητος ἀπολυομένων (οὕτω καὶ αἱ ἐν ΕΕΔ 9, 158 ἐπ. σημειώσεις μας, ἔνθα ἐκτίθεται πῶς ἔχει τὸ ὅλον ζήτημα καὶ γίνονται παραπομπαὶ εἰς τὴν νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς).

Τὸ αὐτὸ ὅμως, ὡς καὶ ἡ νεωτέρα αὐτὴ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, δὲν ἰσχύει μετὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 κλπ., διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διότι διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς (ἄρθρ. 3) ἐτέθη ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως παραβιασθείσης διατάξεως (οὕτω καὶ ἡ Α. Π. 576|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96).

Ἀρείου Πάγου 335|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Καλδῆς, Ε. Καταγιάννης

Διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 27|28 Αὐγούστου 1935 Προεδρ. Διατάγματος, ἐκδοθέντος κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ν. 3752|1929, ἐκυρώθη ὁ ἰσχὺν νόμου ὡς πρὸς τὸ προσωπικόν, κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου, ἐπέχων Κανονισμὸς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, διέπων, κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον αὐτοῦ, τοὺς γενικοὺς ὅρους τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν σχέσεων τούτου πρὸς τὴν ἑταιρίαν ταύτην, καὶ καθορίζων ἐν ἄρθρ. 13 καὶ 18 τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀποχωρεῖ ἢ ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας τὸ μόνιμον προσωπικὸν αὐτῆς. Ἐξ ἑτέρου, διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 424|1941 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 765|1943, καθωρίσθησαν αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἔγκυρος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπόλυσις τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ὁριοθέντος εἰδικώτερον διὰ τῆς § 7 αὐτοῦ, ὅτι οἱ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀπολύσεως των ἐπιδώσουν τὴν σχετικὴν ἀγωγήν, ἐν ἀπράκτῳ παρελεύσει τῆς ὁποίας ὁ μισθωτὸς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ προρρηθέντος Ν.Δ. 424|1941 ὁριοθεῖσα τρίμηνος διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς ἀνατρεπτικὴ προθεσμία ἀφορᾷ ἀγωγὴν μισθωτοῦ, βασιζομένην εἰς ἀπόλυσιν γενομένην παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, οὐχὶ δὲ καὶ ἀγωγὴν μισθωτοῦ, στηριζομένην εἰς ἀπόλυσιν, γενομένην κατὰ παράβασιν ἄλλου εἰδικοῦ νόμου, ὡς ἐν προκειμένῳ, τοῦ ἰσχύν νόμου, ὡς εἴρηται, ἐπέχοντος Κανονισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας Ὑδάτων, ἀφοῦ ὁ νομοθέτης διὰ μὲν τοῦ Ν.Δ. 424|1941 καθιέρωσε σύστημα προστασίας τῶν ἐν γένει μισθωτῶν, διὰ δὲ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου εἰσήγαγεν εἰδικὸν σύστημα προστασίας ὡρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν, τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἑταιρίας ταύτης δηλονότι μονίμως ὑπηρετούντων. Καὶ καθωρίσθη μὲν τὸ πρῶτον διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ὅτι πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐκ τῆς γενικότητος τῶν ὁποίων σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἀνατρεπτικὴν ταύτην προθεσμίαν ὑπῆχθη γενικῶς καὶ ἀδιακρίτως πᾶσα ἀξίωσις ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως παραβιασθείσης διατάξεως νόμου, πλὴν ὅμως ἡ περὶ τῆς ἀνατρεπτικῆς ταύτης προθεσμίας ἀνωτέρω διάταξις ἔχει ἐφαρμογήν, κατὰ γενικὴν τοῦ δικαίου ἀρχήν, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος, ἤτοι ἀπὸ τῆς 11 Μαΐου 1946, καθ' ἣν ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀφ' ἧς κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 αὐτοῦ ἰσχυσε, μὴ συναγομένης ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ βουλήσεως τοῦ νομοθέτου περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῆς προθεσμίας ταύτης καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως ἑκάστου μισθωτοῦ.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρίναν, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του προκύπτει, ὅτι ἡ προρρηθεῖσα ἐν § 7 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν.Δ. 424|1941, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 765|1943, τριμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία πρὸς ἔγερσιν τῶν εἰς τοὺς ἀκύρως ἀπολυομένους μισθωτοὺς προσηκουσῶν ἀγωγῶν ἔχει ἐφαρμογὴν γενικῶς ἐπὶ πάσης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου γενομένης ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς παραβιασθείσης διατάξεως τοῦ νόμου, ἀπέρριψεν, ὡς ἀπαράδεκτον, τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσιούσης, μονίμου ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας Ὑδάτων, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ καταβολὴ ἀποδοχῶν διὰ γενομένην, κατὰ παράβασιν τῶν διατά-

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 πρὸς μισθούς, κατ' ἄρθρ. 664 Α Κ.

Ὑπαγωγὴ εἰς περιορισμοὺς ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. — Συνέπεια παραβάσεως ἢ ἀκυρότης αὐτῆς. — Ἀπόλυσις γενομένη διὰ λόγους ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος. — Συμψηφισμὸς ληφθείσης ἀποζημιώσεως ν. 2112|1920 πρὸς μισθοὺς μόνον ἐφ' ὅσον, κατ' ἄρθρ. 664 Ἀστικοῦ Κώδικος, δὲν εἶναι ὁ μισθὸς ἀπαραίτητος πρὸς διατροφήν. — Ἔννοια ἄρθρ. 664 Ἀστ. Κώδικος.

Ἀντικείμενον καὶ τῶν δύο δημοσιευομένων κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶναι καταχρηστικὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ τοῦ Πρωτοδικείου Καλαμῶν, ὡς ἐφετείου, ἔχει ὑπ' ὄψιν της καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας γενομένην διὰ λόγους ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀκολουθοῦσα τὰ ἐν τῇ νομολογίᾳ καὶ θεωρίᾳ δεκτὰ γενόμενα (οὕτω καὶ αἱ Α.Π. 186|1950, εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 9, 345, Α.Π. 396|1951, εἰσηγητὴς ***Σ. Μανρομιχάλης***, ΕΕΔ 10, 1162, Α.Π. 73|1952, εἰσηγητὴς ***Ν. Πλατώνας***, ΕΕΔ 11, 292) καταλήγει εἰς τὴν κρίσιν ὅτι ἡ συγκεκριμένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπῆρξε καταχρηστικὴ καὶ συνεπῶς ἄκυρος. (Περὶ τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. βλέπε ΕΕΔ 11, 292).

Εἰς τὴν δίκην προσετάθη ὑπὸ τοῦ ἐναχθέντος ἐργοδότου ὁ συμψηφισμὸς τῆς ληφθείσης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν καταγγελίαν ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει του λόγους δὲν ἐδέχθη τὸν συμψηφισμόν.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον ἀκυροῦται ἡ γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς διὰ τῆς λήψεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 κατέστη πλουσιώτερος εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου, δυναμένου μὲν νὰ ἀντιτάξῃ ἔναντι τῆς ἐκ μισθοῦ (λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου) ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ τὴν ληφθεῖσαν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, πρὸς συμψηφισμόν, εἶναι ὅμως ζήτημα τῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου ἂν ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ εἶναι εἰς αὐτὸν ἀπαραίτητος πρὸς διατροφὴν ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 664 Α.Κ. (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 396|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 1162, πρβλ. περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 664 Α.Κ. σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 593, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν).

Ἡ δευτέρα τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 2999|1952 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἔχει ὑπ' ὄψιν της καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, κινηθεῖσαν πρὸς παρεμποδισιν τῆς καὶ συνταγματικῶς κατοχυρουμένης ἐλευθερίας τοῦ συνδικαλισμοῦ καὶ καταλήγει εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι ἡ καταγγελία ἐν προκειμένῳ ὑπερέβη τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. (Βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 263, 558, 1041).

Πρωτοδικείου Καλαμῶν 302|1952

Διαδικασία ν. Γ ΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κοζύρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Ρουμελιώτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κουτσίκος, Κ. Ἐξαρχόπουλος

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. «ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὐτὴ ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», οὗτινος αἱ διατάξεις ἐπεξετάθησαν διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων «ἐπιχειρήσεις... δύνανται νὰ καταγγέλλουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὑποχρεούμεναι νὰ καταβάλλουν εἰς αὐτὸ... ἀποζημίωσιν... αἱ ἐπιχειρήσεις... ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμε-

---

ξεων τῶν ἄρθρ. 4, 6 καὶ 18 τοῦ ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐπέχοντος Κανονισμοῦ αὐτῆς, ἄκυρον ἀπόλυσίν της, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι παρῆλθεν ἀπρακτος ἡ ὑπὸ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ προμνησθέντος Ν.Δ. 424|1941 τασσομένη τρίμηνος ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, γενομένης τὴν 15ην Ἰουλίου 1945, ἀνατρεπτικὴ προθεσμία διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγωγῆς, καίτοι δέχεται, ὅτι ἠγέρθη αὐτὴ τὴν 26ην Μαρτίου 1946, πρὸ δηλονότι τῆς ἰσχύος τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 τὸ πρῶτον καθιερωθείσης γενικῶς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς πρὸς τοῦτο προθεσμίας καὶ χωρὶς οὐδαμῶς περαιτέρω νὰ δέχηται, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένη σύμβασις παροχῆς ἐργασίας, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀναιρεσειούσης, ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 424|1941. Οὕτω δ' ἀποφηνάμενον, ψευδῶς τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατέστησε, κατ' ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως, ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης χωρούσης, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, κατὰ νόμον τῆς ἀναιρέσεως.

Διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον, ἀναιρεθείσης τῆς ἀποφάσεως, δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου (ἄρθρον 836 Πολ. Δικονομίας καὶ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ ν. ΧΜΖ'|1871) διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ρῶν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην... καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης...». Ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 ἐδόθη τὸ δικαίωμα εἰς τὰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις, ὅπως δι' ἀναιτιώδους καταγγελίας των λύωσι τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν συναφθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας, πλὴν ὅμως ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. σαφῶς προκύπτει, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος ἡ ἄσκησις ὑπὸ τοῦ δικαιούχου τοῦ εἰς αὐτὸν ὡς ἄνω παρεχομένου δικαιώματος, ἀλλ' αὕτη ὑπόκειται εἰς ἔρευναν, ἂν ἐγένετο συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ ἐν τῷ δικαιώματι ἐγκειμένου οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, δυναμένου τοῦ Δικαστοῦ, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν τούτων κριτηρίων καὶ ἐν περιπτώσει ὑπερβάσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ τεθειμένων ὁρίων, νὰ θεωρήσῃ ἄκυρον καὶ συνεπῶς ὡς μὴ γενομένην (ἄρθρ. 174, 180). Τὴν οὕτω γενημένην ἀναιτιώδη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 593|1950, ΕΕΔ τόμ. 10ος, τεῦχος 2ον, σελ. 56, Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ τόμ. 10ος, τεῦχος 22, σελ. 1162, Πρωτ. Θεσσαλονίκης 716|1951, ΕΕΔ τόμος 10ος, τεῦχος 1ον, σελ. 792, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 166, ἔκδ. 1948, *Κ. Καυκᾶς* ἐν Ἐνοχικῷ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 669 ἀριθ. 5, *Ι. Καποδιστρίας*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔκδ. 1947, καὶ ἐν ΕΕΔ 5, σελ. 557 ἑπ., 583 ἑπ., *Κ. Καυκᾶς* ἐν Ἀστ. Κώδικι ὑπὸ τὸ ἄρθρον 281). Ἐξ ἑτέρου οἱ ἐκμισθωταὶ ἐργασίας (ἐργάται κλπ.), καθ' ὧν τυχὸν ἀσκεῖται κατὰ τρόπον καταχρηστικὸν τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ρηθέντος ν. 118|1945 χορηγούμενον δικαίωμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δύνανται νὰ ζητήσωσι προστασίαν παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, ἐγείροντες ἀγωγὴν περὶ κηρύξεως ἀκύρου τῆς καταγγελίας ταύτης, καταβολῆς μισθῶν λόγῳ τῆς ἀκυρότητος ταύτης κλπ. (Βλέπε *Γ. Μπαλῆν* ἐν Γεν. Ἀρχαῖς § 166, ἔκδ. 1948, *Κ. Καυκᾶν*, ὑπὸ τὸ ἄρθρον 281, *Παν. Θεράπον* ἐν τῇ μελέτῃ του «Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρήσεως δικαιώματος καὶ αἱ συνέπειαί της», ἀριθ. 25, σελὶς 60-61). Κατ' ἀκολουθίαν οἱ πρῶτος καὶ δεύτερος συναφεῖς λόγοι τῆς ἐφέσεως, δι' ὧν ὑποστηρίζει τὸ ἐκκαλοῦν Κοινὸν Ταμεῖον Εἰσπράξεως Λεωφορείων Καλαμῶν—Πύλου κλπ. ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου δικαίωμα δύναται νὰ προβληθῇ μόνον ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐνστάσεως δόλου καὶ οὐχὶ δι' ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέοι.

Ἐκ τῆς καθόλου διαδικασίας προέκυψαν τ' ἀκόλουθα: Ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς ἔλεγκτὴς εἰσιτηρίων τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων γραμμῆς Καλαμῶν—Πύλου κλπ. κατὰ τὴν 1ην Μαρτίου 1950. Ἔκτοτε προσέφερεν οὗτος παρ' αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 22 Φεβρουαρίου 1952. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ταύτης ἐπέδειξε ἐπιμέλειαν, ἐργατικότητα καὶ τιμιότητα, ἐνδιαφέρθη εἰλικρινῶς διὰ τὰ συμφέροντα καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ συμπεριεφέρθη εὐγενῶς ἀπέναντι τῶν πελατῶν—ταξιδιωτῶν τούτου. Τὸ ἐκκαλοῦν ὅμως κατὰ τὴν 22 Φεβρουαρίου 1952 κατήγγειλε τὴν μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι «....δὲν ὑφίσταται....ἐργασία....», ἀπέλυσε ταῦτον καὶ ἀρνεῖται ἔκτοτε νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπὸ τούτου προσφερομένας αὐτῷ δεόντως ὑπηρεσίας. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ὀφείλεται εἰς ἔλλειψιν ἐργασιῶν, ἀλλὰ προῆλθεν ἐξ ἄλλου λόγου.

Ὁ ἐφεσίβλητος κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1951, διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤγειρεν ἑτέραν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς ἐζήτει, ὅπως ὑποχρεωθῇ τοῦτο καὶ τῷ καταβάλῃ εἴκοσι τρία ἑκατομμύρια (23.000.000) δραχμὰς λόγῳ διανυκτερεύσεων ἐκτὸς ἕδρας, ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, διαφορᾶς μισθοῦ κλπ. Ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 14|1952 τῆς 19 Ἰανουαρίου 1952 ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ Δικαστοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, δι' ἧς ἐπεδικάσθησαν αὐτῷ (ἐφεσιβλήτῳ) δραχ. 1.217.000. Οἱ μέτοχοι τοῦ ἐκκαλοῦντος, χολωθέντες προφανῶς ἐκ τῆς προσφυγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκείνης εἰς τὸ Δικαστήριον, προέβησαν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προρρηθείσης ἀποφάσεως (14|1952) εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἰσχυρισθέντες ὅτι πράττουσι τοῦτο λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασιῶν. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως οὗτος ἐλέγχεται ἀναληθής, διότι τὴν ἑπομένην ἀκριβῶς τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου προσελήφθη εἰς τὴν θέσιν του ἕτερος. Καὶ καταθέτουσι μὲν οἱ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Πύλου ἐξετασθέντες μάρτυρες τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐφέρετο ἀπρεπῶς πρὸς τοὺς ἐπιβάτας τῶν λεωφορείων καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου 1952 ἀπεβίβασε ἐκ τινος αὐτοκινήτου δύο ἄνδρας τῶν Τ.Ε.Α., οἵτινες δὲν ἐπλήρωναν τὸ ἀντίτιμον τοῦ εἰσιτηρίου των, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἠμπόδισε ἀσθενῆ μαθητὴν νὰ ἐπιβιβασθῇ αὐτοκινήτου τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ μεταβὰς ἐκ Πύλου εἰς Χανδρινοῦ, ὅτι κατ' Αὔγουστον 1951 παρετήρησε κατὰ τρόπον βάναυσον μίαν γυναῖκα, ἥτις ἠξίωσε νὰ σταθμεύσῃ τὸ λεωφορεῖον καὶ τὴν παρέλαβε εἰς θέσιν μὴ καθωρισμένην ὡς στάσιν, πλὴν ὅμως αἱ καταθέσεις τούτων αὗται, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς καταθέσεις ἄλλων ἀξιοπίστων μαρτύρων, ὁμιλούντων περὶ τῆς καλῆς διαγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ τοῦ ζήλου του ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν δύνανται νὰ ἀσκήσωσι ἐπιδρασίν τινα, διότι προέκυψεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι οὗτος, κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀπήτει τὴν καταβολὴν εἰσιτηρίου παρὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν Τ.Ε.Α., παρελάμβανε ἐπιβάτας ἀπὸ ὡρισμένας μόνον στάσεις κλπ. Ἡ ἀπόλυσις ἄθεν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀφόγως ἐκτελέσαντος τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπηρεσίαν, γενομένη μόνον ἐκ λόγων ἐκδικήσεως καὶ ἄνευ τινὸς ὁ-

πηρεσιακῆς ἀνάγκης, ὑπερβαίνει προφανῶς τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ τὴν καλὴν πίστιν καὶ θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ὡς καταχρηστικὴ καὶ ὡς τοιαύτη ἄκυρος καὶ μὴ γενομένη (Α.Κ. ἄρθρ. 174, 180), ἡ δὲ ἐργασιακὴ σύμβασις συνεχιζομένη, ὁ ἐκκαλῶν δέ, μὴ ἀπασχοληθεὶς τὴν προσφερθεῖσαν αὐτῷ ἐργασίαν παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, κατέστη ὑπερήμερος καὶ δέον, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 656 Α.Κ., καθ' ὃ «ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας... ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ...» νὰ καταβάλῃ τοῦτο (ἐφεσιβλήτῳ) τὸν μισθόν, ἀφ' ἧς ἡμέρας κατέστη τοιοῦτος. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνέχει κατάχρησιν δικαιώματος καὶ ὑποχρεώσασα τοῦτον νὰ καταβάλῃ δραχμὰς 400.000, οὐδαμῶς ἔσφαλε καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται καὶ ὁ τρίτος ἐπὶ ἐναντίας ἐκδοχῆς ἐρειδόμενος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 664 Α.Κ. «ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀπαίτησίν του κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν ἰσχύει ἐπὶ συμψηφισμοῦ πρὸς ἀπαίτησιν, ἣν ἔχει ὁ μισθωτὴς ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας...». Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ συμψηφισμὸς ἐπιτρέπεται, ἐὰν ὁ μισθωτὴς πρόκειται νὰ συμψηφίσῃ ἀπαίτησίν του προερχομένην ἐκ ζημίας, προξενηθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ δολίως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Δηλαδὴ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ συμψηφισμὸς ἐπιτρέπεται, ἔστω καὶ ἐὰν ὁ μισθὸς εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του. Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως οἱασδήποτε τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν διὰ τὴν διατροφὴν ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἢ ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ μισθοῦ, ὅπερ δὲν εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθὸς εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς διατροφὴν τῶν ἀνωτέρω, εἶναι ἐπιτετραμμένος ὁ συμψηφισμὸς πρὸς τὸν μισθὸν τούτων ἀπαιτήσεων τοῦ μισθωτοῦ, αἵτινες σύγκεινται ἐκ προκαταβολῶν τοῦ μισθοῦ, γενομένων πρὸς τὸν ἐκμισθωτήν, ἢ ἐξ ἀντιτίμου ἐμπορευμάτων ἢ τροφίμων πωληθέντων ἐπὶ πιστώσει εἰς αὐτόν, διότι, ἀκριβῶς εἰπεῖν, αἱ ἄνω ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἔχουν ἄλλην τινὰ αἰτίαν, ἀλλὰ συνιστῶσι προπληρωμὴν αὐτοῦ τούτου τοῦ μισθοῦ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος. (Βλέπε ἰδίως Ἐνοχ. Δίκαιον *Κ. Καυκᾶ*, ὑπὸ τὸ ἄρθρον 664 Α.Κ., *Βάλληνδαν*, ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἄρθρον Α.Κ.). Τοιαύτης ὅμως φύσεως καταβολὴν δὲν ἀποτελεῖ ἡ πληρωμὴ τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου 2112|1920, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, ἀποζημιώσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀφορᾷ μισθοὺς παρελθόντος χρόνου ἢ ἐὰν ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως, δι' ἣν παρεσχέθη ἡ ἀποζημίωσις, πάσχει ἀκυρότητα, ἥτις ἄλλως (ἀκυρότης) ἐπιφέρει ὡς μόνον ἔννομον ἀποτέλεσμα τὴν γένεσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀπόληψιν τῶν καταβληθέντων κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχὰς τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. (Βλέπε Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ τόμος 10ος, τεῦχ. 22, σ. 1162). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκκαλῶν διὰ τῶν προτάσεων του τῆς παρούσης δίκης αἰτεῖται, ὅπως συμψηφισθῇ ὁ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ζητούμενος μισθὸς τῶν δραχμῶν 400.000 πρὸς τὴν ἐκ δραχμῶν 1.600.000 ἀποζημίωσιν, ἣν εἰσέπραξεν οὗτος λόγῳ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἔνστασις αὕτη τοῦ συμψηφισμοῦ, ἀποτελοῦσα προνομιακὸν ἰσχυρισμὸν ἰδιωτικοῦ συμφέροντος (βλέπε Πολ. Δικ. *Οἰκον. - Διβ.* § 96 σημ. 2) παραδεκτῶς προτείνεται, διότι ἡ ἔνστασις αὕτη προβάλλεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ἄρα κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον (Πολ. Δικ. ἄρθρ. 160, Ε. Α. 409|1934, ΕΕΝ Α' σελ. 399, Ε.Α. 268|1935, Θέμ. ΜΣΤ' σελ. 880, Ε.Α. 120|1936, Θέμ. ΜΗ' σελ. 311, *Ἐνκλ.* Πολ. Δικ. § 109 σημ. 3), εἶναι ὅμως ἀπορριπτέον κατ' οὐσίαν τὸ αἴτημα τοῦτο, διότι αἱ μισθὸν ἀποτελοῦσαι 400.000 δραχμαὶ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖαι διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, ἀποτελουμένης ἐκ τῆς συζύγου του καὶ τριῶν τέκνων, δοθέντος ὅτι στερεῖται οὗτος εἰσοδημάτων ἐξ ἑτέρας πηγῆς, ἡ δὲ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ-ἐκκαλοῦντος, ἐγκειμένη εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὡς εἴρηται καταβληθεῖσαν ἀποζημίωσιν, δὲν ἀποτελεῖ προκαταβολὴν μισθοῦ καὶ δὲν δύναται νὰ συμψηφισθῇ, κατὰ τὰ προδιαληφθέντα, πρὸς τὸν ἀπαραίτητον ταύτην διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου κλπ. μισθόν.

II

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας γενομένη διὰ συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν μισθωτοῦ. Ἀκυρότης αὐτῆς ὡς ὑπερβαινούσης τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου εἰς καταβολὴν μισθοῦ, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας του.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2999|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΐΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Ράγκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Ι. Παπαζάτος

Ἐκ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἐκτεθέντων, τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων ἐβεβαιώθη, ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων συνήφθη κατὰ Νοέμβριον 1947 σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δι' ἧς ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης καὶ ὅτι, ἔχων οὗτος τελευταίως τὸν βαθμὸν τοῦ δοκίμου λογιστοῦ καὶ λαμβάνων ἀποδοχὰς ἐκ δραχ. 753.200 μηνιαίως, εἰργάσθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν

ταύτην μέχρι τῆς 18 Δεκεμβρίου 1951, ὅτε ἡ ἐναγομένη κατήγγειλε τὴν σύμβασιν. Διὰ τὴν καταγγελίαν ταύτην ἐτηρήθησαν ἀληθῶς ἅπασαι αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 καὶ τῆς ἰσχυούσης τότε ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις. Οὐδ' ὁ ἐνάγων ἄλλως τε προβάλλει ἔλλειψίν τινα τῶν διατυπώσεων τούτων, ἰσχυριζόμενος μόνον ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος. Ἐξεταστέον ὅθεν καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ὑπὸ τὰς ἑξῆς συνθήκας: Τὴν 17 Δεκεμβρίου 1951, γενομένων ἀρχαιρεσιῶν πρὸς ἀνάδειξιν Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου ὑπαλλήλων τῆς ἐναγομένης Τραπέζης, ἐξέθεσαν ὑποψηφιότητα δύο ἀντίπαλοι συνδυασμοί, ἀποτελούμενοι ὁ μὲν εἷς ἐξ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης, ὁ δ' ἕτερος ἐκ κατωτέρων ὑπαλλήλων αὐτῆς, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἐνάγων. Ἡ ἐναγομένη Τράπεζα διὰ τῶν διοικούντων αὐτὴν οὐ μόνον ἀπ' ἀρχῆς ὑπεστήριξε τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ πρώτου συνδυασμοῦ, ἀπαρτιζομένου ἐξ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων αὐτῆς, παρ' ὧν ἤλπιζεν, ὅτι θὰ εἶχεν ὀλιγωτέρας ὀχλήσεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τρόπον ἔκδηλον ἐπενέβη ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας του, ὡς τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τηλεγραφικῆς διαμαρτυρίας, ἣν ἀπηύθυνεν ἡ Συναμοσπονδία Ἐργατῶν Ἑλλάδος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας. Παρὰ τὰς προσπαθείας ὅμως ταύτας τῆς ἐναγομένης ἐπλειοψήφησεν ὁ συνδυασμὸς τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων, ἐξ οὗ ἐξελέγησαν τέσσαρες ὑποψήφιοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐνάγων, ἐνῷ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων ἐξελέγησαν τρεῖς, ἐκλεγέντων ἐπίσης ὡς ἀναπληρωματικῶν δύο ἐκ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, Ι.Π. καὶ Ν.Κ., ὡς πρώτων ἀναπληρωματικῶν. Τὴν ἐπομένην ἀκριβῶς τῶν ἀρχαιρεσιῶν καὶ ἄνευ τινὸς προ αὐτῆς προειδοποιήσεως ἡ ἄλλης ἐνεργείας τῆς ἐναγομένης, καθιστώσης ἔκδηλον τὴν πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος πρόθεσίν της, παρέδωσεν αὕτη εἰς τοῦτον τὴν προσαγομένην ἐπιστολήν, χρονολογουμένην ἀπὸ τῆς 17 Δεκεμβρίου 1947, δι' ἧς καθιστᾶ εἰς τοῦτον γνωστὸν ὅτι ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας του. Ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη ὅτι εἰς τὴν τοιαύτην ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος προέβη κατὰ ληφθεῖσαν, πρὸ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἀπόφασιν τῶν νομίμων ἐκπροσώπων της, διότι ὁ ἐνάγων παρημέλει τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ δὴ διότι πολλάκις ἀπουσίαζεν αὐθαιρέτως. Ἐκ τῶν προσαγομένων ὅμως ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἐναγομένης φύλλων ποιότητος τοῦ ἐνάγοντος προκύπτει, ὅτι οὗτος ἦτο ἱκανώτατος ὑπάλληλος μὲ ἐξαιρετικὴν ἀπόδοσιν καὶ προσόντα οὐχὶ συνήθη. Ἀποδίδεται εἰς τοῦτον ἔλλειψις πειθαρχίας, συνισταμένη εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι πολλάκις ἀπουσίαζεν. Ἐκ τῶν προσαγομένων ὅμως ἐγγράφων, ἐκδοθέντων παρ' αὐτῆς τῆς ἐναγομένης, προκύπτει ὅτι οὗτος, ὢν συγχρόνως καὶ φοιτητὴς τῆς Ἰατρικῆς, ἐζήτησεν ἐπανειλημμένας ἀδείας παρὰ τῆς ἐναγομένης, ἃς ὅμως αὕτη κατὰ τὸ πλεῖστον ἐχορήγησε. Καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του μόνον 8 ἡμέρας ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας ἐσημείωσε, δι' ἃς ὅμως οὐδεμία ἐπεβλήθη κύρωσις, καθ' ὃν χρόνον αὗται ἐσημειώθησαν, ἐκτὸς τῆς κρατήσεως τῶν ἀποδοχῶν του. Πάντως οὐδόλως ἐβεβαιώθη, ὅτι εἰς τὴν τοιαύτην συμπεριφορὰν τοῦ ἐνάγοντος ἡ ἀκαταλληλότης ὀφείλεται ἡ γενομένη, τὴν ἐπομένην, μόλις, τῆς ἐπιτυχίας του εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας, ἀπόλυσίς του. Ἀντιθέτως, ἐβεβαιώθη πλέον ἢ ἐπαρκῶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἤθελεν, ἀπαλλασσομένη ἐκ τοῦ ἐπιτυχόντος εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας ἐνάγοντος, νὰ ἔχῃ φιλικῶς πρὸς αὐτὴν διακειμένην πλειοψηφίαν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῶν ὑπαλλήλων, ἥτις θὰ ἐπετυγχάνετο ὄντως διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐνάγοντος διὰ τοῦ πρώτου τῶν ἀναπληρωματικῶν συμβούλων Ι.Π. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ σκοπὸς οὗτος ἐν τέλει δὲν ἐπετεύχθη. Τοῦτο ὅμως ὀφείλεται εἰς ἐπακολουθήσαντα γεγονότα καὶ ἰδίως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ μετὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐκλεγέντες σύμβουλοι ἠρνοῦντο νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὡς ἐκ τούτου, καταστάσης ἀδυνάτου τῆς λειτουργίας τῆς διοικήσεως, λόγῳ ἐλλείψεως ἀπαρτίας, ἐνηργήθησαν νέαι ἐκλογαί, καθ' ἃς καὶ πάλιν ἐπλειοψήφησεν ὁ συνδυασμὸς τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων. Ταῦτα ὅμως δὲν ἀποκλείουσιν ἐπιρροήν τινα ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον ἐρευνᾶται ὁ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως ὑπάρξας σκοπὸς τῆς ἐναγομένης, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ λόγων ἐκτὸς τῆς θελήσεως αὐτῆς κειμένων μὴ πραγματοποιήσεως του. Δέον πρὸς τοῦτο νὰ σημειωθῇ ὅτι τόσον ἐσπευσεν ἡ ἐναγομένη, μὲ τὸν προφανῆ σκοπὸν τῆς κατοχυρώσεως τῆς ἐνεργείας της ἀπὸ πάσης προσβολῆς, ὥστε, πρὶν ἀκόμη ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐνάγοντα, ἵνα ἐξακριβώσῃ, ἐὰν οὗτος θὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην αὐτῷ ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσιν, ἐκοινοποίησεν ἀθημερὸν (18 Δεκεμβρίου 1951) τὰς κατὰ τὸν νόμον ἀναγγελίας πρὸς τὸν κλάδον ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐν αἷς δηλοῖ ὅτι κατέβαλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν ἀνωτέρω ἀποζημίωσιν, ἐνῷ τοῦτο δὲν ἦτο ἀληθές, ἠναγκάσθη δὲ μετὰ ταῦτα, μὴ δεχθέντος τοῦ ἐνάγοντος τὴν προσφερομένην αὐτῷ ἀποζημίωσιν, νὰ κοινοποιήσῃ νέας ἀναγγελίας, ἐν αἷς δηλοῖ, ὅτι τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως κατετέθη εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων (ἴδε τὰ προσαγόμενα ἀποδεικτικὰ ὑπ' ἀριθ. 9731 καὶ 9732 ἀπὸ 18.12.1951 τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος Ν.Δ.). Κατὰ τὸν τρόπον ὅμως τοῦτον καὶ μὲ τοιοῦτον σκοπὸν ἀσκήσασα τὸ δικαίωμά της πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπερέβη προφανῶς, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τὰ τασσόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ., βάσει τῶν ἐν αὐτῷ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, ὅρια πρὸς ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος. Ὑπερέβη τοιούτοτι διὰ τῆς ἐνεργείας της ταύτης τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως, τοιούτοτι τῆς ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀπαιτουμένης εὐθύτητος, ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ,

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Παραγραφή κατά τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὸν Α.Κ.

Ὑπαρξις λόγου ἀναιρέσεως ἐπὶ προσωπικῆς ἀρμοδιότητος μόνον ἐὰν τὸ δικαστήριον ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον καὶ οὐχὶ ἐὰν ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἁρμόδιον.—Ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, ὑπαγομένη εἰς τὴν διετῆ παραγραφὴν τοῦ Ν. ΓΥΑΓ', ὑπάγεται ἤδη εἰς τὴν τοῦ ἄρθρ. 250 Ἀστικοῦ Κώδικος πενταετῆ παραγραφήν.—Ἀποζημίωσις ὑπηρετρίας διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ὡς ἀνταλλάγματος συμφωνηθείσης τῆς προικίσεώς της.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2929|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν: α) ὅτι ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκης Θεσσαλονίκης καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον τῆς αὐτῆς πόλεως, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν συνήφθη καὶ ἐξετελέσθη ἐν Καβάλᾳ καὶ ὡς ἐκ τούτου κατὰ τόπον ἁρμόδιον διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης ἀπορρεούσης ἀξιώσεως καὶ ἀγωγῆς τῆς ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὸν ν. Γ'ΒΟΔ' ἐτέγχανον τὰ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ δικαστήρια καὶ οὐχὶ τὰ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ β) ἐξ ἐσφαλμένης τοῦ νόμου ἑρμηνείας ἀπεφάνθη, ὅτι δὲν ὑπέκυψεν εἰς παραγραφὴν ἡ ἐπίδικος ἀξίωσις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσιβλήτου.

* * *

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της

τοῦ παρεχομένου εἰς τὸν ἐργοδότην δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτις σκοπὸς εἶναι ἡ ἱκανοποίησις βιοτικοῦ συμφέροντος τοῦ ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ἐπέμβασις εἰς τὰ συνδικαλιστικὰ ζητήματα τῶν ἐργαζομένων, κατὰ παραγνώρισιν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ συγχρόνου κοινωνικοῦ βίου, παγκοσμίως ἀναγνωρισθεισῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ συνταγματικῶν ἔτι διατάξεων κατοχυρωθεισῶν.

Οὕτω ἡ ἐν λόγῳ καταγγελία, γενομένη κατὰ παράβασιν τῆς ἀπαγορευτικῆς καὶ δημοσίας τάξεως διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ., εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος (ἄρθρον 174 Α.Κ.) καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐργασίας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ λυθεῖσα δι' αὐτῆς, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ ὀφιστα μένη καὶ διὰ τὸν μετ' αὐτὴν χρόνον, καθ' ὃν ἡ ἐναγομένη, τελοῦσα ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ὑπηρεσιῶν, ὀφείλει τὸν μισθὸν ἐκ δραχμῶν 1.506.000 (2 μῆνας πρὸς δραχμὰς 753.000). Δέον συνεπῶς νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, τὴν καταβολὴν τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ διὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν διώκουσα.

ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως ὑπηρετρίας κατὰ δικαίαν καὶ εὔλογον κρίσιν ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἀναγνωριζομένου ὑπὸ τὸ πρὸ τοῦ Α.Κ. δίκαιον, ὡς δέχεται καὶ αὐτή, ἐνῷ μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα (ἄρθρ. 649) δὲν γίνεται διάκρισις, ὑφισταμένης πάντοτε συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε *Γ. Σιμωνέτου*, Τὸ τεκμήριον ἀμοιβῆς τοῦ ἐργαζομένου, ΕΕΔ 6, 1031).

Ἐτέρωθεν, τὰ περὶ παραγραφῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐρρυθμίζοντο πρὸ τοῦ Α.Κ. ὑπὸ τοῦ ν. ΓΥΑΓ' τῆς 27|30 Νοεμβρίου 1909 «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν».

Ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐγίνετο ἡ διάκρισις εἰς πρόσωπα παρέχοντα ὑπηρεσίας φύσεως βαναυσοτέχνου, ὁπότε ἡ παραγραφὴ ἦτο διετής (Α.Π. 244|1941, ΕΕΔ 1, 261) καὶ εἰς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ὁπότε ἡ παραγραφὴ τῶν μισθῶν ἦτο πενταετής (Α.Π. 244|1941, ἐνθ' ἀνωτ., *Γ. Ροΐλου*, Περὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς, σελ. 207, *Γ. Μπαλῆς*, Θέμ. ΜΕ' 430, *Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 236).

Ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ ν. 2783|1941 κατηργήθη ὁ ν. ΓΥΑΓ' καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 250 Α.Κ. ὑπεβλήθησαν εἰς πενταετῆ παραγραφὴν αἱ ἀξιώσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἐξαλειφθείσης τῆς διακρίσεως ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων (οὕτω καὶ ἄρθρ. 265 Κώδικος 1945).

Προκειμένου ἤδη περὶ τῶν ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος ἀξιώσεων εἰς τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων ἐγίνοντο δεκταὶ καὶ ἡ γνώμη ὅτι εἰς τὴν διετῆ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 1 ν. ΓΥΑΓ' ὑπήγοντο αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀμοιβὴν ἢ ἄλλας ἀποδοχὰς αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν αἱ ὑπηρεσίαι αὗται παρεσχέθησαν δυνάμει συμβάσεως περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἢ ἀνωνύμου συναλλάγματος καὶ ἡ γνώμη ὅτι ἡ διετὴς παραγραφὴ δὲν ἐφαρμόζετο ἐπὶ ἀγωγῆς ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος, διότι δὲν ἐπρόκειτο περὶ μισθοῦ, ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεως, ὡς κρατοῦσα ὅμως ἐφέρετο ἡ δευτέρα αὐτὴ γνώμη (βλέπε καὶ *Χ. Πράτσικας*, Θέμ. ΝΑ' 698, *Γ. Σιμωνέτου*, Θέμ. ΝΗ' 256 ἐπ., Ἐφετ. Ἀθηνῶν 140|1941, Θέμ. ΝΒ' 235).

Τήν τελευταίαν αὐτήν ἄποψιν δέχεται καί ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις καί ἀφοῦ ἡ παραγραφή ἄρχεται ἀφ' ἧς ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις καί εἶναι δικαστικῶς ἐπιδιώξιμος (Α.Κ. 251, *Οἰκονομ. Γεν. Ἀρχ.* § 66), ἐν προκειμένῳ δέ ἡ ἀξίωσις τῆς ὑπηρεσίας πρός πληρωμήν ἀποζημιώσεως ἐγεννήθη ἀπό τοῦ πέρατος τῆς σχέσεως (1946), ὁπότε θά ὡρίζετο καί τό κατά δικαίαν καί εὔλογον κρίσιν ποσόν ἀποζημιώσεως, ἡ παραγραφή, ὡς δέχεται καί ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, ὑπηχθη εἰς τήν τοῦ Α.Κ. πενταετή παραγραφήν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τόν λόγον ἀναιρέσεως περί ἀναρμοδιότητος κατά τόπον τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ σύμβασις συνήφθη καί ἐξετελέσθη ἐν Κυβάλῃ, καί περί οὗ δέν ἀπεφάνθη ὁ Ἄρειος Πάγος, λόγῳ ἀπαραδέκτου, ὑπομιμνήσκεται καί τό ἄρθρον 1 ν. 1068|1944, καθ' ὃ ἁρμόδιος εἶναι ὁ Πρωτοδίκης τοῦ Πρωτοδικείου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἤ ἐν ἤ παρεσχέθησαν ἤ ἔδει νά παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ (χωρίς νά ἀποκλείεται καί ἡ δωσιδικία τοῦ ἐναγομένου ἐκ τοῦ συναλλάγματος κατά τά ἐν τῇ Πολιτ. Δικονομίᾳ).

Ἀρείου Πάγου 348|1952 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Σκαρμίχαλος, Μ. Κυριλλόπουλος

Κατά τό ἄρθρον 807 ἐδ. 4 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς τοῦτο μετερρυθμίσθη διά τοῦ ν. ΓΨΟΔ'|1911, ἐπί προσωπικῆς ἁρμοδιότητος ὑπάρχει λόγος πρός ἀναίρεσιν μόνον ἐάν τό δικαστήριον ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτό ἀναρμόδιον, οὐχί δέ καί ἐν τῇ ἀντιθέτῳ περιπτώσει, ἤτοι ἐάν ἐσφαλμένως τοῦτο ἐκήρυξεν ἑαυτό ἁρμόδιον. Ἑπομένως ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδοθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγή, ὑπαγομένη εἰς τήν εἰδικήν διαδικασίαν τοῦ ν.ΓΨΟΔ', ὡς οὕτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἐνώπιον Πρωτοδίκου τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ὡς μή συντρεχουσῶν τῶν νομίμων προϋποθέσεων τοπικῆς ἁρμοδιότητος τούτου, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος.

Ἡ ἐκ τοῦ κατά τό καταργηθέν ρωμαϊκοβυζαντινόν δίκαιον ἀνωνύμου συναλλάγματος τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν φόρεως βαναυσοτέχνου, ἐπί τῷ ἑκατέρωθεν ἐκδηλωθέντι σκοπῷ ἀναλόγου ἀμοιβῆς, γεννηθεῖσα ἀξίωσις δικαίας καί εὐλόγου ἀποζημιώσεως, ὁριστέας μεταγενεστέρως κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἤτις ὑπήγετο εἰς τήν διετῆ παραγραφήν τοῦ ἐδαφ. 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ'|1909 «περί βραχυπροθέσμων παραγραφῶν», ἐν ᾧ ἐδαφίῳ δέν γίνεται λόγος περί μισθώσεως ἢ μισθοῦ ἀποκλειστικῶς, ἀλλά γενικῶς «περί μισθώσεων, ἀμοιβῶν ἢ ἄλλων ἀποδοχῶν, περιλαμβανομένων καί τῶν δαπανῶν», ἤδη ἀπό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (κατά τάς διατάξεις τοῦ ὁποίου τό ὡς ἄνω ἀνώνυμον συνάλλαγμα ἀποτελεῖ σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον κατά ταύτην δέν εἶχε παραγραφῇ, ὑπάγεται εἰς τήν πενταετῆ παραγραφήν τοῦ περί ἀξιώσεων ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν διά τήν πληρωμήν τῶν μισθῶν ἢ ἄλλων ἀμοιβῶν καί ἐξόδων προβλέποντος ἄρθρου 250 ἐδάφ. 6 τοῦ κώδικος, συμφώνως πρός τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 18 § 1 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου 2783|1941, καθ' ἣν αἱ περί παραγραφῆς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐφαρμόζονται καί ἐπί γεγεννημένων μέν, ἀλλά μήπω κατά τήν εἰσαγωγήν αὐτοῦ παραγραφεισῶν ἀξιώσεων, τῆς ἐνάρξεως ὅμως, ἀναστολῆς καί διακοπῆς τῆς παραγραφῆς κρινομένων ὡς πρός τόν πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος χρόνον κατά τό προγενέστερον δίκαιον.

Ὡς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται καί ἐκ τῆς ἀγωγῆς προκύπτει, αὕτη ἀντικείμενον ἔχει τήν εἰς τήν ἐνάγουσαν καί ἤδη ἀναιρεσίβλητον καταβολήν τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ διά παρασχεθείσας ὑπ' αὐτῆς ἀπό τοῦ ἔτους 1928 μέχρι τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Ἰανουαρίου 1946 ὑπηρεσίας ὡς ὑπηρετρίας, δι' ἃς εἶχε συμφωνηθῆ, ὅτι θά παρείχετο εἰς ταύτην ὡς ἀντάλλαγμα ἀνάλογον κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός χρηματικόν ποσόν διά τήν γάμῳ ἀποκατάστασίν της, τοὐτέστι πρός ἀνάλογον προίκισίν της. Δεξάμενον δέ, ὡς ἐκ τῆς ἀποφάσεώς του ἐμφαίνεται, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κατ' ἀνέλεγκτον περί πραγμάτων κρίσιν, ὡς βεβαιωθέντα τά προεκτεθέντα περιστατικά καί ὅτι ἀπό τοῦ πέρατος τῆς ρηθείσης σχέσεως (Ἰανουαρίου 1946), ὅτε ἐγεννήθη ἡ διά τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωχείσα ἀξίωσις, μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ταύτης δέν εἶχε παρέλθει πενταετία (κατά μείζονα λόγον δέν εἶχε παρέλθει ἀπό τῆς 1.1.1947, ὅτε ἤρξατο τρέχουσα ἡ παραγραφή τῆς ἀξιώσεως, συμφώνως πρός τά δεκτά γενόμενα πραγματικά περιστατικά καί κατά τά συνδεδυασμένα ἄρθρα 4 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ'|1909, 53 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί 18 § 1 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ ν. 2783|1941), καί ἀκολούθως ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ ἀξίωσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐναγούσης δέν εἶχεν ὑποπέσει εἰς παραγραφήν κατά τόν χρόνον τῆς ἀγωγῆς καί δι' ἐξαφανίσεως τῆς ἀντιθέτως κρινάσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἀπορρίψαν τήν περί παραγραφῆς ἔνστασιν τῶν ἐναγομένων καί ἤδη ἀναιρεσειόντων καί δεχθέν περαιτέρω τήν ἀγωγήν κατά τό ἐν τῇ ἀποφάσει του ποσόν, εἰς ὀρθόν συμπέρασμα κατέληξε διά τοῦ διατακτικοῦ ταύτης (ἄρθρ. 809 Πολ. Δικ.), εἰ καί δι' ἑτέρων μή ὀρθῶν αἰτιολογιῶν, τῆς περί ἀπορρίψεως τῆς περί παραγραφῆς ἐνστάσεως διατάξεως τῆς προσβαλλομένης στηριζομένης εἰς τάς ἀνωτέρω διαληφθείσας νομικάς διατάξεις, ἐφ' ᾧ ὁ ἀντίθετος δεύτερος καί τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ ἀποδίδεται εἰς τήν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν, ὅτι κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν καί ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν τοῦ νόμου ἀπερρίφθη ὑπ' αὐτῆς ἡ ἀνωτέρω ἔνστασις παραγραφῆς, ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος.

ΑΡΣΙΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Λύσις ἐργατικῆς διαφορᾶς διὰ συμβιβασμοῦ καὶ κῦρος αὐτοῦ

Ἐφαρμογὴ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946, ἐπὶ τῆς πρώτης ἀγωγῆς.— Στοιχεῖα ἀγωγῆς ἀκύρως ἀπολυθέντος.— Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 ν. 118)1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.— Κῦρος συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐργατικῆς διαφορᾶς.—Ἄρσις ὑπερημερίας ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ διὰ προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἐπανάληψιν ἐργασίας καὶ διὰ πραγματικῆς καταβολῆς ὀφειλομένων.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐρευνῶνται ὑπὸ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως, εἶναι καὶ τὸ κῦρος τῆς διὰ συμβιβασμοῦ λύσεως τῆς μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διαφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ.

Ὡς ἀναπτύσσεται εἰς ἐνδιαφέρουσαν μελέτην τοῦ Καθηγητοῦ *Γ. Ράμμου*, Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἐν Νομικῷ Δελτίῳ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, 1951, σελ. 5 ἐπ., εἰκ ρητῶν διατάξεων εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον συνάγεται ἐκδήλωσις γενικωτέρας ἀρχῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐν ἀμφιβολίᾳ καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ ρητῆς διατάξεως δὲν προκύπτει τὸ ἀντίθετον, δὲν ἀνεχωρεῖται καὶ εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου, ἀναγνωριζομένου ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ὑπὸ κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἐνδεχομένως καὶ ὑπὸ συμβάσεως, καὶ ἀπορρεόντος εἴτε ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ἐκ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Ὁ συμβιβασμὸς τότε μόνον δέον νὰ χαρακτηρίζεται ὡς προσκρούων εἰς τεθειμένας διατάξεις καὶ εἰς τὴν ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλων συναφῶν ὁρισμῶν πηγάζουσαν γενικωτέραν ἀρχὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὅταν, κρινόμενος κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως, περιέχῃ παραίτησιν ἢ ἀπαλλοτρίωσιν ἐκ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, ἄνευ ἀντιστοίχου ἀνταλλάγματος.

Ἑπομένως δέον νὰ θεωρῆται ὡς ἀνίσχυρος, διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον ὁ συμβιβασμός, ὁ ὑποκρύπτων παραίτησιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου.

Τοῦτο θὰ συμβαίνῃ ἰδίως εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ὑφίσταται πράγματι ἔρις ἢ ἀβεβαιότης περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ μεθοδεύεται αὕτη διὰ νὰ καλύψῃ τὴν παραίτησιν. Ὅσάκις ὅμως πράγματι ὑπάρχει ἔρις ἢ ἀμφιβολία περὶ τῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου σχέσεων καὶ τῶν ἐντεῦθεν πηγαζόντων δικαιωμάτων κλπ. ἢ ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, ὅσάκις δηλαδὴ συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 871 τοῦ Α.Κ., τότε οὐδεμία παραίτησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν τεθειμένων διατάξεων συντρέχει καὶ οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ θεωρῆται ἀνίσχυρος ὁ συμβιβασμὸς (ὥρα καὶ *Β. Βασιλείου*, ἐν ΕΕΔ 10, 199 καὶ αὐτόθι παραπομπάς. Ὡς πρὸς τὰ ἐν Γερμανίᾳ διδασκόμενα βλ. Staudinger - Nipperdey Vorb. 539 πρὸ § 611, Manz: Das deutsche Arbeits und sosialrecht σελ. 256 - 257).

Βεβαίως—ἀναπτύσσεται ἐν τῇ σημειουμένῃ μελέτῃ—οὐσιώδες στοιχεῖον καὶ προαπαιτούμενον τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ κατὰ τὸ προϊσχὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὸν Α.Κ. (ἄρθρ. 871) ἦτο καὶ εἶναι ἡ ἄρσις τῆς ἔριδος ἢ ἀβεβαιότητος νὰ γίνεται δι' ἑκατέρωθεν ὑποχωρήσεων. Ἀλλ' αἱ ὑποχωρήσεις αὗται, αἱ ὁποῖαι γίνονται εἴτε ἀπὸ τῶν προβαλλομένων ἑκατέρωθεν ἀξιώσεων, εἴτε κατ' ἄλλον τρόπον (πρβλ. ΕρμΑ.Κ. ἄρθρ. 871, ἀριθ. 32 ἐπ. καὶ αὐτόθι παραπομπάς) δὲν συνιστῶσι τὴν παραίτησιν ἄνευ ἀνταλλάγματος, τὴν ὁποίαν προβλέπει ἡ γενικωτέρα ἀρχὴ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Αἱ ὑποχωρήσεις αὗται, ὡς ἀμοιβαῖαι, ἔχουσι τὰ ἀντίστοιχα ἀνταλλάγματα καὶ ἐπὶ πάσι τὴν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐξασφαλιζομένην ἄρσιν τῆς ἔριδος ἢ ἀβεβαιότος, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ἀνταλλαγμα.

Ἑπομένως, προκειμένου νὰ κριθῇ ἑκάστοτε τὸ κῦρος συμβιβασμοῦ, ἀναγομένου εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, δέον νὰ ἐξετάζηται πρῶτον, ἐὰν ὑπῆρχον αἱ οὐσιαστικαὶ καὶ τυπικαὶ προϋποθέσεις τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ δὴ ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως του ὑπῆρχε πράγματι ἔρις ἢ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ταῦτα, ὑφ' ἣν ἔννοιαν χρησιμοποιεῖ τὸν ὅρον τοῦτον τὸ ἄρθρ. 871 τοῦ Α.Κ., ἢ ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὸ πραγματοποιήσιμον τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τότε εὐλόγως ἦτο δυνατὸν νὰ πιστευθῇ, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ ἴδῃ μὴ ἀναγνωριζόμενα παντάπασι τὰ προβαλλόμενα δικαιώματά του ἢ ἄνευ οἱασδήποτε ἱκανοποιήσεως τὰς ἀπαιτήσεις του. Ἐὰν ἡ τελευταία προϋπόθεσις καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ νόμου συνέτρεχον, οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ μὴ ἀναγνωρίζηται τὸ κῦρος τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀδιαφόρως ἐὰν ἐκ τῶν ὑστέρων διαπιστοῦται, ὅτι ἡ ἔρις ἢ ἀμφιβολία ἦτο ἀδικαιολόγητος.

Ἄλλο δὲ εἶναι τὸ ζήτημα, ἐὰν δύναται νὰ χωρήσῃ διάρρηξις τοῦ συμβιβασμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 872 Α.Κ., τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου συμβιβασμοῦ, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ.

Ἀντιθέτως ὁ συμβιβασμὸς δέον νὰ θεωρῆται ἀνίσχυρος, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἔρις ἢ ἀβεβαιότης, ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ἐμεθοδεύθη

αὐτὴ ἁπλῶς καὶ μόνον, ἵνα καταστήσῃ νομικῶς δυνατὸν τὸν συμβιβασμόν.

Τότε δέον νὰ κηρύσσεται ἀνίσχυρος ἡ περὶ ἧς πρόκειται συμφωνία, ὡς καλύπτουσα παραίτησιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου».

***

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη εἰς τὴν σκέψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρόσκλησις τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν λόγῳ τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως διακοπεῖσαν ἐργασίαν του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας του, ἐφ' ὅσον δὲν συνωδεύθη καὶ διὰ πραγματικῆς καὶ πλήρους καταβολῆς τῶν μέχρι τότε ὀφειλομένων, νομίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῆς.

Ὁ ἐργοδότης, ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει μισθωτοῦ, δύναται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ προσκαλέσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς παροχὴν ὑπηρεσίας, διὰ νὰ ἀναστείλῃ τὴν ὑποχρέωσίν του περὶ πληρωμῆς μελλοντικῶν μισθῶν (*Α. Διτζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 424|1941, σελ. 59, καὶ αὐτόθι παραπομπαί), διὰ τῆς προσκλήσεως του δὲ πρὸς τὸν ὀφειλέτην παροχῆς ἐργασίας μισθωτόν, ἐνῷ ὁ ἐργοδότης εἶναι δανειστής, λήγει ὁπωσδήποτε ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ὑπερημερία αὐτοῦ *περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας* (πρβλ. καὶ Α.Π. 130|1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 617, ἡ ὁποία σκέπτεται περὶ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅτι ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, συναδευομένης διὰ προσφορᾶς αὐτοῦ (ἐργοδότου) πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας προελθουσῶν ὑποχρεώσεών του, ἀλλὰ δὲν ἔχει, νομίζομεν, τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐκ τῆς ὑπερημερίας ἀπαίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μισθῶν, πρβλ. καὶ *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 11, 618).

***

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τῶν στοιχείων τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ σύμφωνος πρὸς τὴν ἀπόφασιν πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 263|1952 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 631, βλέπε καὶ 265|1953 Α.Π., εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 622, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί, *Γ. Μπλάτσιον*, ΕΕΔ 11, 609 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1046|1952

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Στ. Σταματιάδης**

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν παρὰ τοῦ ἰδίου ἐκκαλοῦντος προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ἔλαβε χώραν τῇ 15.9.1950, διὰ τῆς ταυτοχρόνου ἀπαφάσεως ὑπ' ἀριθ. 167 τοῦ Διοικητικοῦ του Συμβουλίου, ἡ κοινοποίησις αὐτῆς, κατὰ τὴν ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ συνταχθεῖσαν ἀπὸ 25.9.1950 ἐξώδικον αὐτοῦ δήλωσιν καὶ τὴν ἐπὶ ταύτης ἐπισημείωσιν τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος, τῇ 26.9.1950, ἐνῷ ἐν συνεχείᾳ ἡ πρώτη τῶν ὡς ἄνω ἀγωγῶν ἐκοινοποιήθη καὶ δὲν ἀμφισβητεῖται ἐμπροθέσμως. Τούτων δμως οὕτως ἐχόντων καὶ εἴτε ἀπὸ τῆς 15.9.1950 ἤθελε θεωρηθῇ ὁ ἐκκαλῶν, ὡς τελῶν ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., ὑπόχρεως, εἴτε ἀπὸ τῆς 26.9.1950, ἀφ' ἑκατέρας ἐξ αὐτῶν δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς τελῶν ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπικαλέσθη ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Ἀφοῦ δὲ ἡ πρώτη τῶν ὡς ἄνω ἀγωγῶν (ἡ ἀπὸ 31.10.1950) ἐκοινοποιήθη, καθ' ἃ δὲν ἀμφισβητεῖται, ἐμπροθέσμως, ἤτοι ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 τασσομένης προθεσμίας, δὲν ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν δευτέραν (τὴν ἀπὸ 15.12.1950, κοινοποιηθεῖσαν τῇ 22.12.1950) ἐκ νέου τήρησις αὐτῆς, ὁπότε αὕτη θὰ ἦτο πράγματι ἐκπρόθεσμος, διότι διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀσκήσεως ἐπληρώθη ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, οἷος εἶναι ἡ ἄρσις τῆς ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ταύτης ἡ προθεσμία παύει ἔχουσα ἰσχύν, ἐνῷ ἡ ἀπαίτησις ὑπόκειται εἰς τὴν ἐκ τοῦ νόμου δι' αὐτὴν ὁριζομένην παραγραφήν (Α.Π. 223|1950, ΕΕΔ 10, 737). Πλὴν δμως καὶ τούτων ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1560|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἥτις μετὰ τὴν σύννομον ἀπὸ τῆς κατ' αὐτῆς ἀσκηθείσης ἀπὸ 25.9.1951 ἔφεσεως παραίτησιν (Πολ. Δικ. 487, 97 § 2, 95) κατέστη τελεσίδικος, προκύπτει βεβικασμένον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, δστις κατ' αὐτὴν εἶναι ἡ 26.9.1950 καὶ συνεπῶς ἡ κατὰ τὴν 22.12.1950 κοινοποίησις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 15.12.1950 ἀγωγῆς εἶναι ἐμπρόθεσμος, ἀπορριπτομένου οὕτω, διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, τοῦ πρώτου τοιούτου ἐφέσεως.

Ὡς ὁ μισθωτός, ὁ ἐπικαλούμενος τὴν ὕπαρξιν ἐργασιακῆς συμβάσεως, εἶναι ὑπόχρεως, ὅπως ἐν τῇ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἐκμισθωτοῦ ἀγωγῇ του περιλάβῃ ἅπαντα τὰ ἐν ἄρθρῳ 656 τοῦ Α.Κ. ὁριζόμενα στοιχεῖα, ταῦτα δὲ καὶ μόναν, οὕτω καὶ ὁ τελευταῖος εἶναι ἐξ ἴσου ὑπόχρεως νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ, πρὸς νομιμοποίησιν τῆς μὴ γενομένης ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρώτου, τὸν ἀποτελοῦντα καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν ἰσχυρισμόν, ὅτι δηλαδὴ ἀπέλυσε τοῦτον, τηρήσας τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένας τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις, ἢ τὴν μὴ ἐφαρμογὴν αὐτῶν δι' οἱανδήποτε νόμιμον λόγον, ὡς διότι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροκοποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1255|1949, ὁ μισθωτὸς δὲν ὑπάγεται εἰς τὰ ἐν τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα ἢ ὅτι οὗτος ἐκτάκτως καὶ μόνον προσελήφθη. (Α.Π. 407|1947, 173|1951, ΕΕΔ 7|172, 10|568, Π.Α. 502|1950, ΕΕΔ 9|909).

Ἐβεβαιώθη ἀρκούντως τὸ μὲν ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους ἐργασιακὴ σύμβασις, κατὰ τὰ οὐσιώδη αὐτῆς στοιχεῖα, ἐν οἷς πρωτίστως ἡ πρόσληψις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος οὐχὶ ἐκτάκτως καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ, ἀλλὰ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΜΙΣΘΩΝ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΔΙ' ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

Έννοια ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 σχετικῆς ὑπουργικῆς κατὰ Ν. 28|1944 ἀποφάσεως

Ἀναπροσαρμογὴ δι' ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν, ρυθμιζομένων προπολεμικῶς ὑπὸ ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν Κανονισμῶν.— Μισθοδοσία προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 12213|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐνῷ, ὡς ἰσχυρίσθη ἐνώπιον τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28|1944 νόμου, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 866|1946 καὶ ἰσχύν νόμου ἐχούσης, ἰσχυσάσης δὲ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1947, ρητῶς ἐνομοθετήθη διὰ τῆς πρώτης παραγράφου, ὅτι καὶ ἀποδοχαὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐργασιῶν ἐν γένει, ὡς καὶ τῶν Ὀργανισμῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα τοῦτο μετ' αὐτῶν σύμβασις ἐργασίας εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἡ δὲ μισθολογικὴ κατάταξις αὐτοῦ προπολεμικῶς ἐρρυθμίζετο ὑπὸ ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, ἔδει νὰ ἀναπροσαρμοσθῶσι συμφώνως πρὸς τὰς

ἐν μονίμῳ θέσει, οἷα ἡ τῆς φυλάξεως τῶν οἰκοπέδων ἀπὸ καταπατήσεως ἢ διακατοχῆς ἐκ μέρους τρίτων, πρὸς δὲ καὶ ἡ ὁμοία τῶν ἐργαλείων καὶ σκευῶν τοῦ ἐναγομένου, καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὐτοῦ εἰς τὴν ὁροθέτησιν καὶ τὰς μηχανικὰς καταμετρήσεις τῶν οἰκοπέδων κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος οἰκοδομικοῦ συνεταιρισμοῦ, ἐνῷ τέλος ἀπεδείχθη, ὅτι συντρέχουσι δι' αὐτὸν καὶ αἱ προϋποθέσεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4 τοῦ νόμου 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ἐν αἷς πλὴν τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἡ ἐξηρτημένης ὑπηρεσίας ἐναντὶ ἀμοιβῆς, τοιαύτης δὲ συνήθως διαρκοῦς, καὶ διαμονῆς εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως, ἀνεξαρτήτως δὲ ἐγγραφῆς του εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἰδιοτητος ἐργοδότου ὡς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως (Α.Π. 646|1950, ΕΕΔ 10|155). Συνεπῶς οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι ἐφέσεως κρίνονται ἀπορριπτέοι καὶ μὴ νόμῳ βάσιμοι.

Δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι οἱ ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν τεθειμέναι διατάξεις, ἤτοι νόμοι, συλλογικαὶ συμβάσεις, κανονιστικαὶ διοικητικαὶ πράξεις, ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ἐσωτερικοὶ κανονισμοί, δι' ὧν παρέχονται δικαιώματα εἰς αὐτοὺς καὶ ἀποτελοῦσι τὸ σύμπλεγμα τῆς προστασίας τῶν ἐργαζομένων διὰ τῆς κρατικῆς ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τῆς ἐργασίας ἐπεμβάσεως, εἶναι φύσεως ἀναγκαστικοῦ δικαίου, πλὴν καὶ ὡς κρατοῦσα παρίσταται ἡ ἀρχή, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς καὶ διὰ συμβιβασμοῦ δύναται νὰ λύσῃ τὴν διϊσταμένην αὐτὸν μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διαφοράν, ἀποκειμένου ὅμως ἀείποτε εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ὅπως ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει κρίνῃ κατὰ κριτήρια ἀντικειμενικά, ἐὰν αὗται ἀνταποκρίνωνται πρὸς ὀφισταμένην πραγματικὴν κατάστασιν, ἰδίᾳ δὲ ἐὰν ὁ οὕτωσι ὡς παραιτούμενος παριστάμενος γνωρίζῃ πραγματικῶς τὴν κατάστασιν, διότι ἄλλως ἡ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς παραίτησις εἶναι ἀνίσχυρος, μὴ συνεπαγομένη ἀποτελέσματα ἔννομα, ἀφοῦ αὕτη, εἰς δυσμενῆ ἀπολήγουσα, δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς μισθωτὸν (*Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9|3, 10|193, Ε.Α. 2830|1946, ΕΕΔ 6|72, Σ.Ε. 354|1948, ΕΕΔ 7|287). Ἑτέρωθεν ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ὀφειλέτου, ἥτις ὑφίσταται κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 340, 342 τοῦ Α.Κ. ὁριζόμενα, ὅταν οὗτος ὑπαιτίως δὲν προσφέρῃ τὴν παροχήν, αὕτη αἴρεται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς, ὡς καὶ κατὰ τὸ προϊσχύσαν δίκαιον, ἐν ἀνυπαρξίᾳ εἰδικῶν τοιούτων τοῦ Α.Κ. ἢ ἐκείνου διὰ τῆς πλήρους ἐκπληρώσεως, ἤτοι διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς τε παροχῆς καὶ τῶν συνεπείᾳ τῆς ὑπερημερίας ὀφειλομένων πρόσθετων παροχῶν, ἀποζημιώσεων ἢ τόκων, τοιαύτης δὲ πραγματικῆς καὶ πλήρους (Α.Π. 450|1936, ΕΕΝ 6|10, Ἑρμ. Α.Κ. 349-360, ἀριθ. 12, 340 ἀριθ. 9, 335-348 ἀριθ. 59). Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἐκτιμωμένη 1) ἡ παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένη ἀπὸ 15.9.1950 παραίτησις τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου ἀπὸ πάσης ἀπαιτήσεως, ἣν οὗτος ἔχει κατ' αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἀνταποκρινομένη πρὸς ὀφισταμένην κατάστασιν, ἐν ὄψει μάλιστα τῆς μεθ' ἡμέρας ἰσχνὰς πραγματοποιηθείσης ἀπολύσεως του, ἐνῷ 2) ἡ ἐπικαλουμένη ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1950 πρόσκλησις αὐτοῦ, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν λόγῳ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως διακοπεῖσαν ἐργασίαν του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ σχοῦσα ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς ὀφειλέτου, ἐφ' ὅσον δὲν συνωδεύθη καὶ διὰ πραγματικῆς καὶ πλήρους καταβολῆς τῶν ἐατῶ καὶ μέχρι τότε ὀφειλομένων.

Δὲν ἐσφαλεν ὅθεν καὶ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπορρίψασα ἐκτοτε τοὺς προβληθέντας ὡς ἄνω ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, ἀπορριπτομένων οὕτω τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου λόγων ἐφέσεως.

ἀπό 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, λαμβανομένων ὡς μισθολογικῆς βάσεως πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν κανονισμῶν προβλεπομένων μισθολογικῶν κλιμακίων», περαιτέρω δὲ διὰ τῆς δευτέρας παραγράφου τῆς ἰδίας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, οἷα καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένη Δημοτικὴ Ἐκμετάλλευσις Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἧς τὸ προσωπικὸν προπολεμικῶς διείπετο ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει μεταλλικῶν δραχμῶν συντεταγμένου ἀπὸ 21 Ἰουνίου 1928 κανονισμοῦ, ὡς ἀναπροσαρμοστέα, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μισθολογικὴ βάσις δέον νὰ λαμβάνωνται οἱ κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἰσχύοντες δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν προπολεμικοὶ βασικοὶ μισθοί, πολλαπλασιαζόμενοι ἐφ' ἑκάστης τούτων ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρις 28ης Ὀκτωβρίου 1940 ἐφαρμοσθέντων ὑπὸ ταύτης συντελεστῶν, διὰ δὲ τῆς 3ης παραγράφου τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθωρίσθη, ὅτι τὰ τυχὸν προβλεπόμενα προπολεμικῶς ἐπιδόματα, προσαυξήσεις κλπ. προστίθενται προ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναπροσαρμογῆς εἰς τὸ βασικὸν προπολεμικὸν κλιμάκιον καὶ τὸ προκῦπτον ποσὸν ἀναπροσαρμόζεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν προμνησθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», τοῦτέστι, κατὰ τὴν ἀναμφισβήτητον ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐπιχειρήσεων ἔδει νὰ κανονισθῶσι κατὰ τὸν ὑπὸ τούτων προβλεπόμενον περιοριστικὸν τρόπον, καταργουμένης πάσης τυχὸν προηγουμένως χορηγήσης ἀλλοίας, ἔστω καὶ εὐνοϊκωτέρας, διὰ τὸ προσωπικὸν ρυθμίσεως αὐτῶν, ὡς καὶ παντὸς ἐπιδόματος, χορηγηθέντος ὑφ' οἱονδήποτε τύπον, ἐν ταύτοις καὶ παρὰ ταῦτα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων, ἐδέχθη ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 184524|1948 ἀπόφασις τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, ἧς, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸν προμνησθέντα προπολεμικὸν κανονισμὸν τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἄτε μεταβάλλουσα τὰ προπολεμικὰ βασικὰ κλιμάκια τούτου, κατηργήθη διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης ὑπ' ἀριθ. 106453|1947 δημαρχ. ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης εἰς ἐντέλεσιν τῆς προαναφερθείσης ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ δι' ἧς ὡρίσθη, ὅτι τὸ ἐργατοτεχνικὸν ὡρομίσθιον προσωπικοῦ τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος, καίτοι ἐργαζόμενον ἐπὶ 25 (εἴκοσι πέντε) ἡμέρας μηνιαίως, ἐν τούτοις θὰ ἀμείβεται διὰ τριάκοντα (30) ἡμέρας ἐργασίας, ἤτοι δι' 25 (εἴκοσι πέντε) πραγματικὰς ἡμέρας ἐργασίας καὶ 5 (πέντε) ἡμέρας ἀναπαύσεως, ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ τὴν ἰσχύν της καὶ νὰ ρυθμίζῃ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης κατηρτίσθησαν μεταξὺ τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἰδιαίτεραι ἀτομικαὶ συμβάσεις, καθορίσασαι ἀποδοχὰς ὑπὲρ τὰ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριζόμενα κατώτατα ὅρια καὶ αἵτινες συμβάσεις παραμένουν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν προδιαληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 κοινὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 680 § 1 Α.Κ. ὡς περιέχουσα ὅρους εὐνοϊκωτέρους διὰ τὸν ἐργαζόμενον.

Ἐπιπροσθέτως καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἡ ἐγκριθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927|1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ἐφαρμοζομένη καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει τῶν ἐχουσῶν προπολεμικῶς ἐσωτερικοὺς κανονισμούς, περὶ ὧν ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 κοινὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις κατὰ παραπομπήν, περιλαμβανομένων ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ δὴ ἐν τῇ διατάξει αὐτῆς, καθ' ἣν αἱ ἀποδοχαὶ δέον νὰ ἀναπροσαρμοσθῶσι συμφώνως πρὸς τὰς ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 ὑπογραφείσας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας», ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη δέχεται, ὅτι κατ' ἐφαρμογὴν τῆς δευτέρας παραγράφου τῆς ὡς ἄνω γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος, «δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ αὐτῆς καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ δὴ μέχρι 30 ο|ο, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς ὑπὸ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης».

Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, καθ' ἃ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη φαίνεται δεχομένη, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς προδιαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν καταβολὴν τριάκοντα ἀντὶ 25 ἡμερομισθίων, ἐπέρχεται τοιαύτη ὑπέρβασις τῆς ἐπιτρεπομένης αὐξήσεως τῶν 30 ο|ο ἢ ἄλλως αὐξάνονται αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπὲρ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τῆς ἄνω γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὁριζόμενα ὅρια καὶ δὴ ἄνευ τῆς βεβαιώσεως τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων προϋποθέσεων, δηλαδὴ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, παρὰ ταῦτα ἐθεώρησεν αὕτη νόμιμον τὴν τοιαύτην αὔξησιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω προπαρατεθεισῶν σκέψεων.

Τέλος, ἐνῷ, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ περὶ οὗ αὕτη διαλαμβάνει προ-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Διαπίστωσις νομιμοφροσύνης κατά τόν Α.Ν. 516|1948

Διά τήν ώς ύπαλλήλων πρόσληψιν τών άπολυομένων έκ τών τάξεων τοῦ Στρατοῦ, κατά ν. 751|1948, ούδέν άλλο άπαιτεῖται, είμή ή άπόφασις τοῦ Συμβουλίου περί τοποθετήσεως.— Δέν άπαιτεῖται έπομένως καί τό κατ' Α.Ν. 516|1948 πιστοποιητικόν νομιμοφροσύνης.—Άναγκαστικός διορισμός μισθωτοῦ είς τό Δημόσιον.

Άναιρεῖται ή ύπ' άριθ. 8907|1951 άπόφασις τοῦ ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνῶν.

Λόγος άναιρέσεως ύπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Κατά προφανῶς έσφαλμένην έρμηνείαν καί έφαρμογήν τοῦ νόμου καί δή τών άρθρων 1, 3, 5, 6, 7 καί 8 τοῦ νόμου 751 τῆς 4|10 Αὐγούστου 1948 «περί προστασίας τών άπολυομένων έκ τών ύπηρετούντων ή ύπηρετησάντων εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατά τήν διάρκειαν τῆς παρούσης κατά τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, ὡς καί τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 516 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1948 «περί ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τών δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν», ἐδέχθη, ὅτι ὁ διορισμός αὐτοῦ, ὅστις, ὡς δέχεται καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, προσωπικοῦ δέον νά γίνῃ ἀποκλειστικῶς καί μόνον κατά τόν ἐν αὐτῇ ὁριζόμενον τρόπον καί δή ἄνευ προσφυγῆς εἰς ἄλλας διατάξεις, ἐκτός αὐτῆς κειμένας, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, πρός πληρεστέραν θεμελίωσιν τοῦ πεπλανημένου αὐτῆς συμπεράσματος, περιέλαβε καί τήν ὑπέρ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐκτεθεῖσαν ἐπάλληλον αἰτιολογίαν, ἣν ἠρύσθη ἐκ τῆς προπαρατεθείσης δευτέρας παραγράφου τῆς ἀπό 4.11.1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀλλ' οὗτοι σκεπτέον ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ψευδῶς ἠρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς §§ 1, 2 καί 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 4925|1947 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς καί τήν § 2 τῆς ἀπό 4.11.1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν.

Ἀρείου Πάγου 344|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Στ. Μαυρομιχάλης**

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἀπό 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, ἐπεκταθείσης διά τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 49253 ἀπό 11.12.1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ., Μεταφορῶν καί Ἐργασίας ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν ἡ μισθολογική κατάταξις ἐρρυθμίζετο προπολεμικῶς ὑπό ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν Κανονισμῶν, ἀναπροσηρμόσθησαν αἱ ἀποδοχαί τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐπί τῇ βάσει τῶν προπολεμικῶς δυνάμει τοῦ Κανονισμοῦ προβλεπομένων ἀποδοχῶν, εἰς ἃς προσετέθησαν τά κατά τήν αὐτήν ἐποχήν παρεχόμενα ἐπιδόματα, προσαυξήσεις κλπ., οὐχί δέ καί αἱ παρασχεθεῖσαι μεταγενεστέρως ὑφ' οἱανδήποτε μορφήν μισθολογικαί προσαυξήσεις, ὑπό μόνον τόν περιορισμόν, κατά τήν § VIII τῆς μνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, ὅτι διατηροῦνται αἱ ἠὐξημέναι ἀποδοχαί, ἐφ' ὅσον κατεβάλλοντο ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν ὑπό τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ὁριζομένων.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς 3ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθέν, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ἡ μισθολογική κατάταξις τοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, μεταξύ τοῦ ὁποίου καταλέγεται ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἔκρινε νόμιμον τήν ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τήν πληρωμήν ἠὐξημένων ἀποδοχῶν ἀπό τῆς 1.11.1947 μέχρι 31.10.1950, συνισταμένων εἰς τήν καταβολήν 30 ἡμερομισθίων μηνιαίως, ἀντί 25 τοιούτων, ἅτινα εἰσέπραξεν οὗτος καί ἅτινα κατεβάλλοντο δυνάμει τοῦ ὡς ἄνω προπολεμικοῦ κανονισμοῦ, ὡς ἡ προσβαλλομένη δέχεται καί ὁ ἀναιρεσείων ὁμολογεῖ διά τῆς ἀγωγῆς του, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι διά τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως καί ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δέν ἐθίχθη ἡ ἰσχύς τῆς ὑπ' ἀριθ. 18452 ἀπό 27.8.1945 ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, δι' ἧς, ὡς βεβαιοῖ, ὡρίσθη ὅτι τό δι' 25 ἡμερομισθίων ἀμειβόμενον ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῆς μνησθείσης ἐπιχειρήσεως, μεταξύ τοῦ ὁποίου περιλαμβάνεται καί ὁ ἀναιρεσίβλητος, θά ἀμείβηται τοῦ λοιποῦ διά 30 ἡμερομισθίων, ἤτοι διά τάς πραγματικάς ἡμέρας ἐργασίας πλέον 5 ἡμερῶν ἀναπαύσεως ἐπί πληρωμῇ. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον, χωρίς νά βεβαιοῖ, ἐάν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐλάμβανε μέχρι τοῦ χρόνου ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως καί ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀποδοχάς ὑπερτέρας τῶν διά τούτων καθορισθεισῶν, ψευδῶς ἠρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου καί ἀναιρετέαν κατέστησε τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατά τό ἄρθρον 507 § 17 Πολ. Δικονομίας καί τόν βάσιμον περί τούτου 1ον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παρεμπτέα δέ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τοποθετηθεὶς παρ' αὐτῷ κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 3, 5, 6, 7 καὶ 8 τοῦ ν. 751, τυγχάνει ἄκυρος, οὐδὲν συνεπαγόμενος ἀποτέλεσμα, διότι δὲν προσεκομίσθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 516|1948 ὅτι τυγχάνει νομιμόφρων (κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου) καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν του, ἐνῷ ἐκ τῶν ρηθεισῶν διατάξεων καὶ δὴ τῶν ἄρθρ. 1, 3, 5, 6, 7 καὶ 8 τοῦ Νόμου 751 σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς τοποθετουμένους δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ ἢ Τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ Νόμου 751 εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 8 μνημονευομένας ὑπηρεσίας καὶ ἐπιχειρήσεις οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰμὴ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 751 προκαθοριζομένων, ὡς ἀναγκαίων ὅρων, ἐκδιδομένη ἀπόφασις τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 751 Συμβουλίων, ἥτις ἐπέχει θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως μεταξὺ τῶν τοποθετουμένων καὶ τῆς εἰς ἣν ἡ τοποθέτησις ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως.

Ὅθεν, τοῦ νόμου μὴ ἀξιοῦντος περαιτέρω διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς προσλήψεως καὶ ἕτερα στοιχεῖα, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 8 καθοριζόμενα, ἐν οἷς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, οὐδόλως ἀπαιτεῖται πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ γενικὰς διατάξεις περιέχοντος καὶ προγενεστέρου τοῦ Νόμου 751|1948 ὄντος Α.Ν. 516|1948, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ΜΘ' ψηφίσματος.

Κατὰ ταῦτα, δεχομένη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὅτι «προσελήφθη βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. . . . ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τοῦ Ν. 751 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, ὡς φαρμακοϋπάλληλος τῆς Κεντρικῆς Ὑγειονομικῆς Ἀποθήκης τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου» καὶ ἐν συνεχείᾳ δεχομένη ὅτι, «ἐφ' ὅσον δὲν προσεκομίσθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 516, ὅτι τυγχάνει νομιμόφρων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 516, ὁ διορισμός του τυγχάνει ἄκυρος, οὐδὲν συνεπαγόμενος ἀποτέλεσμα», ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἠρμήνευσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 3, 5, 6, 7 καὶ 8 τοῦ Ν. 751|1948, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 4 τοῦ Ν. 516|1948.

***

Καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀκολουθεῖ εἰς τὸ τεθὲν ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ζήτημα τὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 471|1951 Τμ. Β' (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 39) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν. (Ἀντίθετος ἡ Α.Π. 45|1951, Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10, 204, πρὸς ἣν διεφώνησε ἡ Α.Π. 471|1951 Β' Τμήματος καὶ παρεπέμφθη τὸ ζήτημα εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία δὲν ἀπεφάνθη εἰσέτι ἐπ' αὐτοῦ).

Ἐνδιαφέρει περαιτέρω, πέραν τοῦ λυομένου ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ζητήματος περὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης, ἡ γενικὴ ἀκέψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων, κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1836|1951, πρόσληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου προστατευομένων προσώπων δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο τι ἢ μόνον ἡ σχετικὴ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου ἀπόφασις περὶ τοποθετήσεως αὐτῶν (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἑφετείου, 6035|1952, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 11, 670, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

Ἀρείου Πάγου 347|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ραφτόπουλος, Ι. Καραμπελλόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 3, 5, 7, ὡς (τὸ τελευταῖον) ταῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, καὶ 8 τοῦ ν. 751|1948, δι' οὗ σκοπεῖται ἡ προστασία, δι' ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως, τῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρετησάντων καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπολυθέντων, συγκεντρούντων δὲ συνάμα τὰς ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀξιουμένας ἰδιότητας, σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τὴν ὡς ὑπαλλήλων πρόσληψιν τούτων ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρ. 3 § 1 αὐτοῦ μνημονευομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰμὴ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ ταύτου προκαθοριζομένων ὡς ἀναγκαίων ὅρων ἐκδιδομένη παρὰ τῶν τοῦ ἄρθρου 5 Συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως. Οὕτω διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως ἐπεχούσης, δημιουργεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν δικαίωμα τῶν τοποθετουμένων πρὸς κατάληψιν τῆς εἰς ἣν τοποθετοῦνται θέσεως, ἐξ ἑτέρου δὲ ἀντίστοιχος τῶν ἐργοδοτριῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ὑποχρέωσις πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐταῖς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεώσεων. Ὅθεν, τοῦ νόμου μὴ ἀξιοῦντος περαιτέρω διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς προσλήψεως καὶ ἕτερα στοιχεῖα, ἀλλὰ περιοριζομένου ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ὑπ' ὄψιν τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν τοποθέτησιν Συμβουλίου, πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεώς του, τιθέμενα ἔγγραφα στοιχεῖα, τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 8 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐν οἷς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς (ἀδ. γ' αὐτοῦ), οὐδόλως δι' αὐτὴν ἀπαιτεῖται καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ προγενεστέρου αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος κυρωθέντος, γενικὰς δὲ διατάξεις περιέχοντος Α.Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 7|8.5.1948. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται ἰδίᾳ ἐκ τοῦ διαληφθέντος σκοποῦ τοῦ ν. 751|1948, συνισταμένου, κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγησαμένου τοῦτον Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, «εἰς τὴν κάλυψιν τῆς πλέον ἐπειγούσης ἀνάγκης τῆς τοποθε-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Έννοια προστασίας κατά τον σχετικόν Νόμον 751|1948, ως έτροποποιήθη

Παροχή επί παγία ή περιοδική αμοιβή νομικών υπηρεσιών εις φυσικά ή νομικά πρόσωπα υπό δικηγόρου δεν μετοβάλλει αυτόν είς ιδιωτικόν υπάλληλον.— Προστασία δικηγορικού επαγγέλματος υπό Κώδικος περί δικηγόρων και προστασία ν. 751|1948

Το ιστορικόν της υποθέσεως, εφ' ής ή κατωτέρω δημοσιευομένη απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείον, έχει ως εξής:

Δικηγόρος, εκ των έχοντων τα προσόντα του ν. 751|1948, διωρίσθη αναγκαστικώς παρ' επιχειρήσει, ως δικηγόρος, και αρχικώς δεν προσελήφθη υπ' αυτής, έχούσης την γνώμην ότι κατά την έννοιαν του νόμου απητείτο να υπάρχη παρά τη επιχειρήσει οργανωμένον ειδικόν δικαστικόν τμήμα, επί τη βάσει οργανισμού.

Το ζήτημα ήχθη και ενώπιον του Αρείου Πάγου και ούτος δια της υπ' αριθ. 108|1951 αποφάσεώς του (εισηγητής **Γ. Βουμβουλάκης**, ΕΕΔ 10, 459) ανεφάνθη, ότι δεν απητείτο ως προϋπόθεσις εφαρμογής του νόμου το υπό της επιχειρήσεως υποστηριζόμενον.

Μετά ταύτα προέκυψεν ή ανάγκη της αναθέσεως εις τον διορισθέντα της καταλλήλου εργασίας, ο διορισθείς δεν απεδέχθη την κατ' αυτόν μη συμφωνον προς τον διορισμόν του ως δικηγόρου εργασίαν και προσέφυγεν εις τον κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΘΟΔ' δικάζοντα Πρωτοδικην αξιών την καταβολήν μισθού.

Η πρωτόδικος απόφασις απέρριψε την αγωγήν, διότι, κατ' αυτήν, ο ενάγων δικηγόρος κατέστη υπερήμερος περί την προσφοράν των υπηρεσιών του, άλλως ή υπό της επιχειρήσεως θέσις δεσμευτικών εις τούτον περιορισμών τω παρείχε τω δικαίωμα ή να θεωρήση την χειροτέρευσιν των όρων της εργασίας του ως απόλυσιν και να αιτήσηται την κατά νόμον αποζημίωσιν ή να καταγγείλη αυτός την σύμβασιν διά τον λόγον τούτον και να ζητήση αποζημίωσιν.

Εις ταύτα διεφώνησε το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Αθηνών διά της κατωτέρω δημοσιευομένης αποφάσεώς του, ή οποία διά μακρών αναλύει την έννοιαν του νόμου προς προστασίαν του δικηγόρου διά της αναγκαστικής ως δικηγόρου προσλήψεως αυτού.

Πρωτοδικείου Αθηνών 5164|1952

Διαδικασία ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Κ. Παυλίδης**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινάς**
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Γενιμής, Γ. Σταυρόλης

Εκ των κατά την πρωτόδικον δίκην εξετασθέντων μαρτύρων, αι καταθέσεις των οποίων περιέχονται εν τω προσαγομένω πρακτικώ, εν συνδυασμώ προς άπαντα τα παρά των διαδίκων προσαγόμενα και επικαλούμενα έγγραφα, εκ των ομολογιών και διασαφήσεων αυτών και της εν γένει διαδικασίας εβεβαιώθησαν, κατά την εκ των ενόντων κρίσιν του Δικαστηρίου τούτου, τα κάτωθι: Ο εκκαλών, ων δικηγόρος, δυνάμει του Αν. νόμου 751|1948 περί προστασίας των απολυομένων εκ των υπηρετούντων ή υπηρετησάντων εις τας τάξεις του Στρατού κλπ., ετοποθετήθη, ως τοιούτος, παρά τη εφεσιβλήτω (βλ. το υπ' αριθ. πρωτ. 30575|18.8.1949 έγγραφον του Υπουργείου Εργασίας προς την εφεσίβλητον), ότι από της τοποθετήσεως του ηρνήθη ή εφεσίβλητος να χρησιμοποιήση τούτον ως δικηγόρον εις το νομικόν τμήμα αυτής, καθ' όσον υπεστήριζεν, ότι ήδύνατο να τον χρησιμοποιήση ως ιδιωτικόν υπάλληλον, ότι συνεπεία τούτου προεκλήθη μεταξύ των δικαστικός αγών, όστις έκριθη τελικώς υπέρ του εκκαλούντος (βλ. Αρ. Πάγου 108|1951). Εβεβαιώθη επίσης ότι μετά την έκδοσιν της ως άνω

τήσεως και απασχολήσεως εις εργασίας των εκ των τάξεων του στρατού απολυομένων», προς ούς παρασχόντας ολονεί έμπρακτον απόδειξιν της νομιμοφροσύνης των διά της εν τω στρατώ υπηρεσίας και των θυσιών, εις ας κατά ταύτην υπεβλήθησαν, ήθέλησεν ο νομοθέτης να παράσχη άμεσον επικουρίαν, κατόπιν ελέγχου της νομιμοφροσύνης αυτών, γινομένου μόνον, καθ' ον τρόπον ο μνησθείς ν. 751|1948 διαγράφει, υπό της Επιτροπής τοποθετήσεως και ούχι διά της βραδείας διαδικασίας του Α.Ν. 516|1948, μη έχοντος άμεσον σχέσιν προς το θέμα, όπερ εσκόπησε να ρυθμίση. Όθεν, δεξάμενον το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, καθ' ά εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του δείκνυται, ότι ο γενόμενος διορισμός του αναιρεσιβλήτου, προσληφθέντος βάσει αποφάσεως του Κεντρικού Συμβουλίου προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού εις την υπηρεσίαν του Υπουργείου Υγιεινής, ως φαρμακοϋπαλλήλου, τυγχάνει άκυρος, ουδέν συνεπαγόμενος αποτέλεσμα, εφ' όσον δεν προεκομίσθη υπό τούτου απόφασις της επιτροπής του άρθρου 4 Ν. 516|1948, ότι ούτος τυγχάνει νομιμόφρων (κατά την έννοιαν του νόμου τούτου) και απορρίψαν μετά ταύτα την αγωγήν του αναιρεσιβλήτου, διώκουσαν την εις αυτόν καταβολήν των αποδοχών του, επί τη αιτιολογία, ότι δεν υφίστατο σύμβασις εργασίας, λόγω της ακυρότητος του διορισμού του, ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τας προδιαληφθείσας ουσιαστικού περιεχομένου νομικάς διατάξεις και αναιρετέαν κατέστησε την απόφασίν του, συμφώνως τω άρθρω 807 § 17 της Πολιτικής Δικονομίας και κατά τον βάσιμον περί τούτου λόγον αναιρέσεως.

ἀποφάσεως τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τὴν 3 Μαΐου 1951 ἐκλήθη ὁ ἐκκαλῶν παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ, προκειμένου νὰ καθορισθῇ ἡ ἀνατεθησομένη αὐτῷ ὑπηρεσία, πλὴν καὶ αὖθις δὲν ἐπῆλθε συμφωνία μεταξὺ τῶν διαδίκων, καθ' ὅσον, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἐκκαλῶν ἐν τῇ ἀπὸ 4 Μαΐου 1951 ἐξωδίκῳ δηλώσει καὶ διαμαρτυρίᾳ του πρὸς τὴν ἐφεσίβλητον, ἡ τελευταία ἐπρότεινε νὰ τῷ ἀναθέσῃ γραφικὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ τμῆμα τοῦ ἀρχείου αὐτῆς, ἐνῶ δὲ καὶ διότι ἠξίωσεν ἀπὸ τὸν ἐκκαλοῦντα, ὅπως προσέρχηται ἀπαραιτήτως καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς μέχρι καὶ τῆς 13 μ.μ., ὅτι ὁ μισθός του ὡρίσθη εἰς δραχμὰς 523.000 (πλὴν κρατήσεων), συμφώνως τῇ ἰσχυούσῃ συλλογικῇ συμβάσει τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὅτι κατὰ τὰς ἐργασίμους ὡς ἄνω ὥρας δὲν θὰ ἐξέρχηται τῶν γραφείων ἄνευ ἀδείας τῆς ἐφεσιβλήτου, τέλος δ' ὅτι ἔδει καθ' ἑκάστην νὰ ὑπογράφῃ εἰς τὸ σχετικὸν βιβλίον ἀφίξεως καὶ ἀναχωρήσεως, ὅπερ τηρεῖται διὰ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς (ὑπαλληλικὸν-τεχνικόν), θεωροῦσα τοῦτον οὐχὶ ὡς δικηγόρον, ἀλλ' ὡς «δικηγόρον ὑπάλληλον» καὶ ὅτι ἐν γένει αἱ ὡς ἄνω ὑπηρεσίαι δὲν συνάδουσι πρὸς τὴν φύσιν τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος. Ἡ ἐφεσίβλητος ἀντιθέτως ἰσχυρίζεται, ὅτι ναὶ μὲν τῷ ἀνετέθη ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία γραφείου, πλὴν ὅμως αὕτη ἦτο νομικῆς φύσεως, συνισταμένη εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν δικαστικῶν φακέλλων τοῦ ἀρχείου της, καθ' ἃ λεπτομερῶς ἀναφέρεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4386|4.5.1951 διαταγῇ αὐτῆς, συνομολογοῦσα προσέτι διὰ τῶν προτάσεων ὅτι ἐτέθησαν εἰς τοῦτον ὧραι ἐργασίας γραφείου ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς μέχρι καὶ τῆς 13 μ. μεσημβρινῆς. Μετὰ ταῦτα ὁ ἐκκαλῶν ὑπεστήριξεν, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπηρεσία εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ δικηγόρου, ἥτις ἔδει νὰ τῷ ἀνατεθῇ, δηλώσας ὅτι θέτει πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐφεσιβλήτου τὰς δικηγορικὰς του ὑπηρεσίας καὶ οὐχὶ τὰς τοιαύτας τοῦ «δικηγόρου ὑπαλλήλου», ὡς ἡ ἐφεσίβλητος ὑπεστήριζε, καὶ ἀπεχώρησε, μὴ προσελθὼν ἔκτοτε, ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν ὑπὸ τοὺς ὡς ἄνω ὅρους. Ἐκ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων πιστοῦται, ὅτι εἰς τοὺς λοιποὺς δικηγόρους τῆς ἐφεσιβλήτου δὲν ἔχουσι τεθῇ ὧραι ἐργασίας, διότι, ὡς χαρακτηριστικῶς μάρτυς ἐκθέτει, δὲν θεωροῦνται οὗτοι ὑπάλληλοι ταύτης, ὡσαύτως δὲν ὑπογράφουσιν εἰς τὰ παρὰ τῆς ἑταιρίας τηρούμενον βιβλίον προσελεύσεως, καθ' ὅσον ἐν τούτῳ ὑπογράφει μόνον τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικόν της, οὐχὶ δὲ οἱ δικηγόροι αὐτῆς, οἵτινες δὲν τυγχάνουσιν ὑπάλληλοι. Ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ὅθεν διαμόρφωσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν πιθανολογεῖται ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ταὐτὸ ἔστιν ἡ ἐφεσίβλητος δὲν ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν ὑπηρεσίαν δικηγορικῆς φύσεως, ἀλλ' ἀντιθέτως, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν δικαστικῶν φακέλλων τοῦ ἀρχείου της, ἐξηκολούθει νὰ μεταχειρίζηται τοῦτον ὡς «δικηγόρον ὑπάλληλον», καθ' ὅσον ἐν τῇ ρηθείσῃ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4386|1951 διαταγῇ της, ὅσον καὶ εἰς ἁπάσας τὰς μετέπειτα τοιαύτας, ρητῶς ἀποκαλεῖ τοῦτον ὡς «ὑπάλληλον δικηγόρον» (βλ. τὰς ὑπ' ἀριθ. 4533, 4794, 5260, 6008|1951 διαταγὰς ταύτης). Ἐρευνητέον ὅθεν ἐὰν οἱ δικηγόροι, ἀσχολούμενοι ὡς τοιοῦτοι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχοντες ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν, δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 35 τοῦ ἰσχύοντος κώδικος «περὶ δικηγόρων» οἱ δικηγόροι εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἔργον ἔχοντες ν' ἀντιπροσωπεύωσι καὶ ὑποστηρίζωσι τὸν ἐντολέα αὐτῶν ἐνώπιον παντὸς Δικαστηρίου καὶ πάσης Ἀρχῆς. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 35α, ἐδάφιον α', τοῦ ἰδίου Νόμου, ὡς τοῦτο προσετέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Ἀν. νόμου 1017|1937, ὁρίζεται ὅτι ἔργον ἐπίσης τῶν δικηγόρων εἶναι ἡ ἐπὶ παγίαις ἢ περιοδικαῖς παροχαῖς ὑπηρεσία αὐτῶν ὡς συμβούλων νομικῶν παρὰ φυσικοῖς ἢ νομικοῖς προσώποις, ἥτις παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν ὡς δικηγόρων ἢ νομικῶν συμβούλων ἐπιτρέπεται καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 56 § 2α τοῦ ἀνωτέρω κώδικος. Καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 152 § 1 τοῦ κώδικος περὶ δικηγόρων ἀνεγνωρίσθη, ἐκτὸς τῶν διὰ τῶν ἄρθρων 142—151 ἀναφερομένων ἐργασιῶν κατ' εἶδος καὶ πληρωτέων ἀμοιβῶν, καὶ πᾶσα ἄλλη ἐργασία τοῦ δικηγόρου ἐξώδικος, μὴ ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ δυναμένη νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ παρ' οἱουδήποτε ἐντολοδόχου, ἥτις ἀμείβεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς ἀποδεικνυομένη ἐγγράφως. Μόνον δὲ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 4984|1931 προστεθείσης διατάξεως εἰς τὴν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 152 διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τοιούτων ἀμοιβῶν δι' ἐξωδίκους ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συναφεῖς πρὸς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου, ἀποκλείεται ἡ διὰ πίνακος ἐκκαθάρισις κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 167 καὶ ἑπομένων τοῦ κώδικος τῆς κοινῆς διαδικασίας. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ δικηγόρος δύναται νὰ συμβληθῇ μετὰ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ὅπως παρέχῃ πρὸς αὐτά, ἐπὶ παγίαις ἢ περιοδικαῖς ἀμοιβαῖς, τὰς νομικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας καὶ δι' ἐξωδίκους ἐργασίας, διὰ τῆς παροχῆς ὅμως τούτων δὲν ἀποβάλλει τὴν ἣν κέκτηται ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἵνα προακτήσηται τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ τοιούτου. Ὁ ἀντίθετος ἰσχυρισμὸς τῆς τοιαύτης παροχῆς ἀντίκειται εἰς τὸ δικηγορικὸν λειτούργημα, ὅπερ προσβάλλει εἰς τὸν ἀκοῦοντα τοῦτο τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἀναιρεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς δικηγορίας, ἧς τὸ κύριον ἔργον ἀναγράφεται ἐν τῷ ρηθέντι νομοθετικῷ διατάγματι, καὶ ἀπάδει πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ δικηγορικοῦ ἀξιώματος, διὰ τὴν περιφρούρησιν τοῦ ὁποίου ἐτέθησαν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 35 § 1, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 καὶ 56 τούτου (Α.Π. 493|1948, ΕΕΝ ιστ', 175, Α.Π. 155|1949, ΕΕΔ 8, 369, Α.Π. 117|1937, Θέμ. ΜΗ', 766, Ἐφετ. Αἰγαίου 138|1933, Θέμ. ΜΕ' 66). Ἡ ἀνωτέρω προσήκει λύσις, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ἐπὶ τῶν τοποθετουμένων ὡς

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

Αναγνωριστική άγωγή ήσφαλισμένου κατά τοῦ Ι.Κ.Α. περί ὑπαλληλικῆς του ὑπηρεσίας

Ὑπαρξις ἐννόμου συμφέροντος ἡσφαλισμένου παρά τῷ Ι.Κ.Α. δι' ἔγερσιν κατ' αὐτοῦ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς περί ὑπάρξεως ὡρισμένης ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ διά τήν πλήρωσιν τῶν νομίμων ἡμερῶν ἐργασίας πρός συνταξιοδότησιν λόγῳ γήρατος.—Νόμιμος ἀπεύθυνσις τῆς ἀγωγῆς καί κατά τοῦ Διευθυντοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α.—Ἀνάκλησις ἀποφάσεως περί συνταξιοδοτήσεως, ὡς μή συντρεχουσῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως.—Ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου διοικητικῶν πράξεων καί ἔκτασις ἐπιτρεπτοῦ ἐλέγχου.— Δικαίωμα ἀνακλήσεως διοικητικῶν πράξεων.

Εἰς ἡσφαλισμένον παρά τῷ Ι.Κ.Α. εἶχεν ἀπονεμηθῆ ὑπ' αὐτοῦ σύνταξις λόγῳ γήρατος. Μετά παρέλευσιν ὅμως διμήνου ἀπό τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ἀφοῦ ἐξηκριβώθη μετ' ἔλεγχον, ὅτι δέν εἶχεν ὁ ἡσφαλισμένος πραγματοποιήσει ἀληθῶς τάς ἀπαιτουμένας, κατά τόν νόμον, διά τήν συνταξιοδότησίν του 7500 ἡμέρας ἐργασίας, ὁ Διευθυντής τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ἀνεκάλεσε τήν περί συνταξιοδοτήσεως ἀπόφασίν του.

Ὁ ἡσφαλισμένος, κατόπιν τούτου, ἐστράφη κατά τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου «Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καί προσωπικῶς κατά τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ Ὑποκαταστήματος αὐτοῦ καί ἐζήτησε: α) νά ἀναγνωρισθῆ διά δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι κατά ἓν ὡρισμένον χρονικόν διάστημα εἰργάσθη κατά κύριον ἐπάγγελμα ὡς περιοδεύων ὑπάλληλος, ἐνεργῶν πωλήσεις δερμάτων τοῦ ἐργοδότου του Α. Τ., ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ, καί συγχρόνως διά καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς νά ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι νά τῷ πλη-

δικηγόρων ἀναγκαστικῶς εἰς ἐπιχειρήσεις, νομικά πρόσωπα κλπ. βάσει τοῦ Ἀν. ν. 751|1948, ὡς, ἐν προκειμένῳ, ὁ ἐκκαλῶν. Τούτων δοθέντων καί λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, δυνάμει τῆς ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει ἀναφερομένης ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀν. ν. 751|1948, ἐτοποθετήθη παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ «ὡς δικηγόρος» καί οὐχί ὡς ὑπάλληλος δικηγόρος, ὅτι οἱ τεθέντες αὐτῷ περιορισμοί (ὧραι ἐργασίας γραφείου, ὑπογραφή βιβλίου παρουσιάσεως κλπ.) δέν ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν λοιπῶν δικηγόρων ταύτης, οἱ ρηθέντες ὅροι καί περιορισμοί ἀντίκεινται ὄχι μόνον εἰς τήν ἀρχήν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν ὑπ' αὐτῆς ἀπασχολουμένων δικηγόρων, ἀλλά καί πρός αὐτό τοῦτο τό δικηγορικόν λειτούργημα. Συνεπῶς τούτοις ὀρθῶς ὁ ἐκκαλῶν ἐθεώρησε τούτους ὡς ἀπάδοντας πρός τό δικηγορικόν λειτούργημα καί δέν ἐδέχθη νά πασφέρῃ ὡς «ὑπάλληλος δικηγόρος» τάς ὑπηρεσίας του παρ' αὐτῇ, μή καταστάς ὑπερήμερος, καθ' ἃ ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, καθ' ἃ προεξετέθη, δέν ἐβεβαιώθη ὅτι ἀνετέθησαν αὐτῷ ἐργασίαι δικηγορικῆς φύσεως.

Κατά τά προεκτεθέντα ὁ ἐκκαλῶν δέν δύναται νά χαρακτηρισθῇ ὡς ἰδιωτικός ὑπάλληλος καί δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν ἐπ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920, οὕτως ὥστε οἱ τεθέντες αὐτῷ ὅροι καί περιορισμοί, ἀπάδοντες πρός τό δικηγορικόν λειτούργημα, νά θεωρηθῶσιν ὅτι ἀπετέλεσαν μονομερῆ μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπηρεσίας, ἐξομοιουμένην ἐν μή ἀποδοχῇ πρός ἄκυρον ἀπόλυσιν, παρέχοντες εἰς αὐτόν τό δικαίωμα ὅπως αἰτήσηται τάς ἀποδοχάς του, καθ' ἃ ὡσαύτως ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη. Δέον ὅθεν ὅπως γίνῃ δεκτή ἡ κρινομένη ἔφεσις καί ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος, ἐξαφανιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, κατά τούς βασίμους περί τούτου λόγους τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως.

Κατά τό ἄρθρον 780 τῆς Πολ. Δικονομίας ἡ μεταρρυθμίζουσα ἀπόφασις ἀφανίζει τήν προσβληθεῖσαν ταύτην καί ἡ περαιτέρω συζήτησις τῆς ἀποθέσεως ὑπάγεται εἰς τήν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἐφετείου.

Ὁ ἐκκαλῶν δέν κατέστη ὑπερήμερος καί νομίμως ἠτήσατο διά τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του, ἁρμοδίως ἀπευθυνομένης κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', τήν ἀντιμισθίαν του (ἄρθρον 6 §5. 2 Α.Ν. 751|1948, ὡς ἰσχύει νῦν) τοῦ μηνός Μαΐου 1951, τῆς ἁμοιβῆς του καθοριζομένης ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς δικηγορικῆς του ὑπηρεσίας, ἐν ὄψει καί τῆς παρεχομένης ἁμοιβῆς εἰς τούς ἑτέρους παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ δικηγόρους καί οὐχί βάσει τῶν ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἔχουσι προϋπόθεσιν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας (Α.Π. 241|1948, Α.Π. 493|1948). Τό δικαστήριον ὅθεν, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τά ἀνωτέρω, κρίνει ὅτι ὁ εἰθισμένος μισθός τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἀνώτερος τοῦ αἰτουμένου τοιούτου, πλήν δέχεται τήν κρινομένην ἀγωγήν διά δραχμάς 596.000, εἰς ὃ ποσόν οὗτος περιορίζει τήν ἀντιμισθίαν του, καί ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμον.

ρώσωσι τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ (τῆς ἀνακλήθεισης) ἀπονεμηθεῖσαν καὶ καθυστερουμένην σύνταξιν.

Προκειμένου περὶ διοικητικῆς πράξεως, ὡς ἡ περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἀπόφασις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του, ἀκολουθοῦν τὴν γνωστὴν περὶ δικαστικοῦ ἐλέγχου αὐτῆς ἄποψιν (βλέπε, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπῶν, καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 803|1952 Ὀλομελ., εἰσηγητὴς **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 687, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί), ἀρνεῖται, καὶ ὀρθῶς, νὰ προβῇ εἰς τὸν κατ' οὐσίαν ἔλεγχον αὐτῆς (βλέπε ad hoc Α.Π. 49|1945 Ὀλομελ., εἰσηγητὴς **Σ. Μαῦρος**, ΕΕΔ 4, 378), ἐφ' ὅσον οὐσιαστικὸν ἔλεγχον τῆς διοικητικῆς πράξεως θὰ ἐσήμαινε ἡ ἔρευνα, ἂν πράγματι ὁ ἡσφαλισμένος δὲν εἶχε τὰς νομίμους διὰ τὴν συνταξιοδότησίν του 750 ἡμέρας ἐργασίας.

Σχετικὴ πρὸς τὸν κατ' οὐσίαν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἔλεγχον τῶν διοικητικῶν πράξεων εἶναι καὶ ἡ Α.Π. 202|1941 Ὀλομελ. (ΕΕΔ 1, 176), ἡ ὁποία, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ τοποθετήσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ὑπὸ συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὀργάνου, ἀπεφάνθη, ὅτι τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται μὲν νὰ προβῶσιν εἰς ἀκύρωσιν τῶν πράξεων διοικήσεως, οὐδὲ εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, δικαιοῦνται ὅμως κρίνοντα περὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Πολιτ. Δικονομίας, διαφορῶν περὶ τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῶν, ἐρευνῶντα ἂν αὗται ἐγένοντο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης εἰς αὐτὰ ἐξουσίας (πρβλ. καὶ Α.Π. 581|1950, ποιν., εἰσηγητὴς **Δ. Παπανασταστασίου**, ΕΕΔ 10, 378).

Κατὰ τὴν Σ.Ε. 1157|1951 Ὀλομελ. (εἰσηγητὴς **Γ. Κοντογιάννης**, ΕΕΔ 10, 1183) αἱ πράξεις ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν ἀπονομὴν ἢ μὴ συντάξεως, δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἰδιωτικῆς αὐτοῦ περιουσίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανόνων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλ' εἰς τὴν ρύθμισιν σχέσεων δημοσίου δικαίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διοικητικοῦ περιεχομένου κανόνων τοῦ νόμου καὶ τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ, μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καθ' ὅλην, οὐδὲ λόγῳ παραλλήλου προσφυγῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει θεσπισθῇ εἰδικόν τι ἔνδικον μέσον, δυνάμενον νὰ ἀγάγῃ εἰς τὴν ἀκύρωσιν αὐτῶν, ἐνῷ ἐξ ἑτέρου ἡ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἀγωγή, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ ἡ αἰτοῦσα πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν ἐκ τῆς προσβαλλομένης πράξεως περιουσιακῶν αὐτῆς ζημιῶν, δὲν ἀποτελεῖ παράλληλον προσφυγήν, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς δὲν ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ ἐξαφάνισις τῆς διοικητικῆς πράξεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀνάκλησιν διοικητικῆς πράξεως, περὶ τῆς ὁποίας ἀσχολεῖται ἐπίσης τὸ Πρωτοδικεῖον, καὶ κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Σ.Ε. καὶ κατὰ λοιπὰς (βλέπε καὶ Σ.Ε. 1251|1951, Ὀλομελ., εἰσηγητὴς **Γ. Μαραγκόπουλος**, ΕΕΔ 9, 710, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει ἀπαρηγὴ ἡ δολία ἐνέργεια τοῦ ἐκ τῆς διοικητικῆς πράξεως ὠφεληθέντος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σύμφωνος πρὸς τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς εὐρύθμου καὶ ἀγαθῆς διοικήσεως ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον ἀναστροφὴ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐσφαλμένης καὶ κατὰ νομικὴν πλάνην ἐκδοθείσης πράξεως.

Πρωτοδικείου Βόλου 483|1952

Πρόεδρος ὁ κ. **Λ. Λογοθέτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ἀγ. Παπακωνσταντίνου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Μακρυγιάννης, Τ. Ἀντωσᾶς

Ὁ ἐνάγων ἐκθέτει εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν του ὅτι, ὑπαγόμενος εἰς τὴν ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α., πρώτου τῶν ἐναγομένων, ἀσφάλισιν, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ν. 6298|1934 καὶ Α.Ν. 1846|1951, ἐδικαιώθη ἀπὸ 1.6.1951 συντάξεως γήρατος, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 803|13.8.1951 ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., δευτέρου τῶν ἐναγομένων. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως διμήνου ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω Διευθυντὴς τοῦ ἐν Βόλῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1158|15.10.1951, παρανόμου, κατὰ τὸν ἐνάγοντα, ἀποφάσεώς του ἀνεκάλεσε τὴν προγενεστέραν αὐτοῦ ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐχορηγήθη εἰς τὸν ἐνάγοντα σύνταξις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ ν. 6298|1934, ἤτοι διότι ὁ ἐνάγων δὲν εἶχε πραγματοποιήσει 750 ἐν συνόλῳ ἡμέρας ἐργασίας, καθ' ὅσον, ἐξ ἐνεργηθέντος ἐλέγχου, ὡς οἱ ἐναγόμενοι ἰσχυρίζονται, ἀπεκαλύφθη, ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἐνάγοντος ἐπικολληθέντα ἔνσημα διὰ τὸ ἀπὸ 1.7.1949 μέχρι 31.3.1951 χρονικὸν διάστημα δὲν ἀνταπεκρίνοντο εἰς πραγματικὰς ἡμέρας ἐργασίας, ἣν ὅμως οὗτος παρέσχε πράγματι εἰς τὸν ἐργοδότην Α. Τ. Αἰτεῖται δὲ ἤδη, ὅπως ἀναγνωρισθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅτι εἰργάσθη κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα, ὡς περιοδεύων ὑπάλληλος τοῦ δερματεμπόρου Α. Τ. ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ 450.000 δραχμῶν. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 127 τοῦ Α.Ν. 2783|1941, καθ' ὃ ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον πρὸς δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὑπάρξεως ἐννόμου τινὸς σχέσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ περὶ τούτου ἀγωγήν. Τὸ ἔννομον συμφέρον τοῦ ἐνάγοντος συνίσταται ἐν προκειμένῳ εἰς τὸ ὅτι, ἀναγνωριζομένης τῆς ὡς ἄνω σχέσεως ἐργασίας, ἣν οἱ ἐναγόμενοι ἀμφισβητοῦσι, θέλει δικαιωθῇ συντάξεως γήρατος ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α., ὀρθῶς δὲ στρέφεται ἡ ἀγωγὴ τούτου κατὰ τῶν ἐναγομένων, οἵτινες δὲν εἶναι μὲν ὑποκείμενα τῆς ἐπιδίκου σχέσεως (τοιούτων ὄντων τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἐργοδότου του), ἀμφισβητοῦσιν ὅμως ταύτην, προκαλοῦντες οὕτω νομικὴν ἀβεβαιότητα περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ταύτης (**Γ. Μητσοπούλου**, Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, σελ. 136-139). Ἀλλ' οὔτε καὶ καταψηφιστικὴν ἐν προκειμένῳ ἀγωγὴν ἔχει ὁ ἐνάγων, ἀφοῦ προϋ-

πόθεσις ταύτης εἶναι ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ τὸ προμνησθὲν χρονικὸν διάστημα. Δέον συνεπῶς νὰ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν τῶν ἐναγομένων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 105 τοῦ Α.Ν. 2783|1941 ἕνεκα παρανόμων πράξεων ἢ παραλείψεων τῶν ὀργάνων νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς ὑπηρεσίας, ἐνέχονται εἰς ἀποζημίωσιν τὸ τε νομικὸν πρόσωπον καὶ τὸ ὑπαίτιον ὄργανον αὐτοῦ. Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐζημιώθη ἐκ παρανόμου πράξεως, τῆς ὑπ' ἀριθ. 1159|15.10.1951 δηλονότι ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ του συντάξεις αὐτοῦ, ὀρθῶς στρέφει τὴν ἀγωγήν του κατά τε τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ Ὑποκαταστήματος αὐτοῦ, ἀπορριπτέα δ' εἰσὶν ὡς νόμῳ ἀβάσιμα τὰ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἐναντία ὑποστηριζόμενα.

Αἱ ἐνστάσεις τῶν ἐναγομένων περὶ παραιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγωγῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος ἤγειρε προγενεστέραν τοιαύτην, τὴν ἀπὸ 17.1.1952, ἣς ὅμως παρητήθη, προσφερθεὶς καὶ εἰς τὴν καταβολὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, εἶναι ἀπορριπτέαι, διότι ἡ ἀπὸ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς παραίτησις καταργεῖ μὲν τὴν ἐκκρεμῆ δίκην κατὰ τὸ ἄρθρ. 487 Πολ. Δικονομίας, ἀλλὰ δὲν κωλύει τὴν ἔγερσιν νέας ἀγωγῆς (**Βώκλείδου**, Πολ. Δικονομία § 142 σημ. 6). Καταργουμένης δὲ τῆς τοιαύτης ἐκκρεμοῦς δίκης διὰ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, ἐλλείπει καὶ τὸ κατ' ἄρθρον 475 Πολ. Δικονομίας ἀπαράδεκτον τῆς νέας τοιαύτης.

Ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἀρνήσει τῶν θεμελιούντων τὴν ἱστορικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς πραγματικῶν γεγονότων δέον νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἀπόδειξιν τούτων ὁ ἐνάγων διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ μαρτύρων, συγχωρουμένων αὐτῷ διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων, τοῦ Δικαστηρίου ἐπιφυλασσομένου νὰ ἐκτιμήσῃ εἰς τὴν μετ' ἀπόδειξιν δίκην καὶ τὰ προσαγόμενα νῦν ἔγγραφα. Οἱ μάρτυρες ἐξετασθήσονται ἐνώπιον Εἰσηγητοῦ, διότι ἡ ἐξέτασις των θέλει ἀπαιτήσει πολὺν χρόνον, ἡ δὲ ἀκρόασις ταύτων καὶ ἡ συζήτησις δὲν ἠμπορεῖ νὰ τελειώσῃ εἰς μίαν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνεδρίασιν.

Ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ, ἐκτὸς τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, περὶ ἧς τὰ ἐν τῇ 1η σκέψει ἐκτεθέντα, ἐνοῦται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἑτέρα κατὰ τῶν αὐτῶν ἐναγομένων καταψηφιστικὴ ἀγωγή, διώκουσα τὴν ὑποχρέωσιν τῶν ἐναγομένων ὅπως καταβάλωσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1951 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 31.12.1952, ὡς διὰ τῶν προτάσεών του διασαφηνίζει, σύνταξίν του τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῷ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 803|1951 ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ἣν ὅμως οὗτοι ἀρνοῦνται νὰ τῷ καταβάλωσι, κατόπιν τῆς ἐπελθούσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1159|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἰδίου Διευθυντοῦ ἀνακλήσεως τῆς προγενεστέρας ὑπ' ἀριθ. 803|1951 ἀποφάσεώς του. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ἀορίστου τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς δὲν καθορίζεται τὸ αἰτούμενον ποσὸν καὶ τοῦ μήπω γεγεννημένου δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὸν ἀπὸ τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς του μέχρι 31.12.1952 χρόνον, λεκτέα τ' ἀκόλουθα ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς: Τὰ τακτικὰ Δικαστήρια δὲν δύνανται κατ' ἀρχὴν οὔτε ν' ἀκυρώνωσι πράξεις τῆς διοικήσεως, ἐν αἷς κατατάκτεαι καὶ αἱ τοιαῦται νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, οὔτε κατ' οὐσίαν νὰ ἐλέγξωσι ταύτας ὡς ἐσφαλμένας, διότι τοῦτο ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν εἰς ἀντικείμενα, ἅτινα οἱ νόμοι ἀνέθεσαν εἰς διοικητικὰς Ἀρχὰς καὶ ἥτις ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Πολ. Δικονομίας, δύνανται ὅμως νὰ ἐλέγχωσι τὴν νομιμότητα τῶν ληφθεισῶν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἀποφάσεων, ταὐτέστιν ἐὰν αὗται ἐλήφθησαν συμφώνως πρὸς τοὺς διαγεγραμμένους τύπους καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν (Ὀλ. Α.Π. 204|1948, ΕΕΝ ΙΕ' 403). Περαιτέρω αἱ διοικητικαὶ πράξεις εἶναι ἀνακληταί, αἱ μὲν κανονιστικαὶ ἐλευθέρως, αἱ δὲ ἀτομικαί, αἱ δημιουργήσασαι δικαιώματα, μόνον ἐὰν ἡ ἀνάκλησις τῶν ἐπέλθῃ ἐντὸς εὐλόγου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ, χρόνου καὶ ἡ προκαλέσασα τὴν ἀνακαλουμένην πρᾶξιν ἐνέργεια τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑπῆρξεν ἀπατηλὴ καὶ ὧν παρὰ τὸν νόμον ἐκδοθεισῶν πράξεων ἡ ἀνάκλησις ἐνεργεῖ ἀναδρομικῶς (**Σταυινοπούλου**, Δίκαιον Διοικητικῶν Πράξεων §§ 53 ἕως 57 καὶ 62 II, Ὀλ. Σ.Ε. 2151|1950, Θέμ. ΞΒ' 106, 488|1951, Θέμ. ΞΒ' 341, Ἐφ. Πατρῶν 176|1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' 260). Δεδικασμένον ἑτέρωθεν ἐκ τῶν διοικητικῶν πράξεων δὲν δημιουργεῖται, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ἐπικαλούμενος τὴν ὑπ' ἀριθ. 803|1951 ἀπόφασιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., διότι δέσμευσις, ὡς ἡ ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἀπορρέουσα, εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς Διοικήσεως, ἥτις δέον νὰ ἦ ἐλευθέρα, ὅπως ἐναρμονίζῃ πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον τὰς πράξεις αὐτῆς, καταργοῦσα ἢ τροποποιοῦσα ταύτας, εὐθὺς ὡς ἤθελε διαπιστώσει, ὅτι ἔπαυσαν τελοῦσαι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς αὐτό (**Σταυινόπουλος**, Δίκαιον Διοικητικῶν Πράξεων §§ 51 καὶ 52). Ἐν προκειμένῳ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 14 § 8 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καὶ τὸ ἄρθρον 7 § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 21|1950 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐκδοθείσης βάσει τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ Α.Ν. 1367|1949 καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 4|7.1.1950 Φ.Ε.Κ. (τ. Β'), νόμου δὲ ἰσχύν ἐπεχούσης, ἁρμόδια ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α., ἵνα ἀποφασίζωσι περὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τῆς διαρκείας τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἀπονομῆς, στερήσεως ἢ ἀναστολῆς συντάξεως, εἶναι οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων, ὁ δὲ τοιοῦτος τοῦ ἐν Βόλῳ περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1159|10.10.1951 ἀποφάσεώς του ἀνεκάλε-

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΗ ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΚ ΛΟΓΟΥ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Συναλλακτικά ήθη καὶ καλὴ πίστις πρὸς ἑρμηνείαν συμβάσεως

Ἐργασία κεραμοποιῶν ἐν ὑπαίθρῳ. - Συνήθεια νὰ μὴ παρέχηται ἐργασία, οὔτε νὰ καταβάλληται ἡμερομίσθιον καθ' ἡμέρας, καθ' ἃς λόγῳ δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐργασία. — Καλὴ πίστις ὡς ὁδηγὸς διὰ καθορισμὸν ἀκριβοῦς περιεχομένου συμβάσεως. — Ἀνωτέρα βία κωλύουσα ἐργοδότην εἰς ἀποδοχὴν ἐργασίας. — Ἔννοια ἄρθρου 656 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1735|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Στ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Γ. Βελιανίτης

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ἡ ἐναγομένη, διατηροῦσα ἐνταῦθα ἐπιχείρησιν κεραμοποιΐας, προσέλαβε τὴν 17ην Ἀπριλίου 1947 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της τὸν ἐνάγοντα, ὡς κεραμοποιόν, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος νομίμου ἡμερομισθίου. Καίτοι ὅμως ὁ ἐνάγων εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ μέχρι τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐτήρει ἑαυτὸν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐργοδότριδος καθ' ἁπάσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἐν τούτοις ἡ τελευταία οὔτε ἐργασίαν παρεῖχεν εἰς αὐτόν, οὔτε ἡμερομίσθιον κατέβαλε καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας ταύτας, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ προσδιοριζομένας. Ἐρευνητέον ἄθεν καθίσταται, ἂν ἡ ἐναγομένη περιήγετο ἑκάστοτε ἐν ὑπερημερίᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκαίρου ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐντεῦθεν ὀφείλῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ἢ, ἐλλειπούσης τῆς προϋποθέσεως ταύτης, ἀπαλλάσσεται τῆς συναφοῦς ὑποχρεώσεώς της.

Ἐν τῷ ἐπαγγελματικῷ κλάδῳ τῶν κεραμοποιῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, κατὰ παγίως ἀνέκαθεν κρατήσασαν συνήθειαν, δὲν παρέχεται ἐργασία, οὔτε καταβάλλεται ἡμερομίσθιον κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, καθ' ἃς, λόγῳ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν (βροχῆς, ὑγρασίας, ψύχους κλπ), δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐργασία, ἀφοῦ αὕτη, διεξαγομένη ἐν ὑπαίθρῳ, καθίσταται, συνεπείᾳ τῶν ἀνω γεγονότων, προσκαίρως ἀδύνατος, διὰ τῆς παρεμποδίσεως τῆς ἐξατμίσεως τοῦ ὕδατος ἐκ τῆς εἰς τὰ ζυμωτήρια ἐναποτεθειμένης πρώτης ὕλης καὶ τῆς παρακωλύσεως τῆς περαιτέρω ἐπεξεργασίας της. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς συνηθείας ταύτης, γνωστὸν εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως, δὲν ἐδηλώθη ρητῶς ὡς ὅρος αὐτῆς. Ἀλλ' ὅμως ἡ συνήθεια αὕτη, κρατοῦσα ὡς εἰθισμένος τρόπος προσλήψεως ἐν τῷ ἐπαγγελματικῷ κύκλῳ τῶν κεραμοποιῶν, τοῦτο μὲν τάσσεται πρὸς προσδιορισμὸν τῆς καλῆς πίστεως καὶ ὁδηγεῖ, διὰ τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἀληθοῦς βουλήσεως τῶν μερῶν, εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀκριβοῦς περιεχομένου τῆς συμβάσεως (ἄρθρ. 200 Α.Κ.), τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ παράγοντα ρυθμιστικὸν τοῦ τρόπου ἐκπληρώσεως τῆς συμβατικῆς ἐνοχῆς καὶ συμπληροῖ τὰ κενὰ τῆς συμβάσεως διὰ τοῦ ἀντικειμενικοῦ κριτηρίου τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 288 Α.Κ.). Οὕτως ὅμως, ἀνάγουσα ἡ συνήθεια τὸ περιεχόμενόν της εἰς περιεχόμενον τῆς ἐνοχῆς, ρυθμίζει τὸν τρόπον ἐκπληρώσεως τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἐξευρίσκεται πῶς καὶ τί πρέπει νὰ παράσχῃ ἑκάστοτε ὁ ὀφειλέτης

σε τὴν ὑπ' ἀριθ. 803|13.8.1951 ὁμοίαν αὐτοῦ, δι' ἧς ἀπενεμήθη σύνταξις εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὡς ἐκδοθεῖσαν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ ἄρθρου 40 ν. 6298|1934. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ὑφ' ἁρμοδίου ὀργάνου καὶ κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὑπὸ τοῦ νόμου τύπους ληφθεῖσα, ἐκτελεστὴ δὲ οὖσα διοικητικὴ πρᾶξις, δὲν δύναται, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, νὰ ἐλεγχθῇ κατ' οὐσίαν ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ἔδει ἄθεν ὁ ἐνάγων, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ὡς ἄνω λεχθέντων καὶ ἐφ' ὅσον τὰ δικαιώματά του στηρίζει εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 803|13.8.1951 ἀπόφασιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ἥτις ἀνεκλήθη, ὡς παρανόμως ἐκδοθεῖσα, ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω ὀργάνου τῆς Διοικήσεως, ἁρμοδίως ἐνεργήσαντος, κατὰ τὰς προμνησθείσας διατάξεις, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1159|10.10.1951 ἀποφάσεώς του, νὰ προσβάλῃ ταύτην ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Διοικητικῶν Ἀρχῶν, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος καὶ διαδικασίας ἀπονομῆς παροχῶν, ἐγκριθέντος διὰ τῆς δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 33|7.2.1938 Φ.Ε.Κ. (τ. Β') ὑπ' ἀριθ. 57449|13.1.1938 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ τοῦ ἄρθρου 8 § 2 τῆς ὡς ἄνω μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 21|1950 ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. «περὶ ὀργανισμοῦ ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» (ὁ ὡς ἄνω κανονισμὸς ἰσχύει εἰσέτι, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951), ἤτοι ἐνώπιον τῆς τοπικῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., τῆς ἀνωτάτης ἐπιτροπῆς ἀσφαλιστικῶν διαφορῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τῶν τακτικῶν δικαστηρίων στερουμένων κατ' ἄρθρον 3 Πολ. Δικονομίας δικαιοδοσίας νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ κύρους τῶν διοικητικῶν πράξεων. Μετὰ ταῦτα δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν καταψηφιστικὴ ἀγωγή.

('ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρον 288, § 13 § 15, *Τριανταφυλλόπουλος*, Ἐνοχ. σελ. 48, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. § 2, 1, 2). Ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων δεδομένων αἱ ἀπροσδόκητοι δυσμενεῖς καιρικαὶ συνθῆκαι συνιστῶσι γεγονὸς ἀνωτέρας βίας ὑπὸ τὴν ὑποκειμενικὴν ἔννοιαν, ἥτις μόνη συμβιβάζεται πρὸς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ. Ἀποτελοῦσι δηλονότι γεγονός, κωλῦον τὸν μισθωτὴν τῆς ἐργασίας πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ ἀκόμη καὶ διὰ τῶν μέτρων τῆς ἄκρας αὐτοῦ ἐπιμελείας καὶ συνέσεως (πρβλ. 'ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρα 349-360 § 20). Συνέπεια τούτου εἶναι, ὅτι ὁ δανειστὴς (μισθωτὴς τῆς ἐργασίας), κωλυόμενος νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐργάτου, δὲν καθίσταται ὑπερήμερος, ἀλλ' ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος (ὀφειλέτης) περιέρχεται εἰς ἀνυπαίτιον ἀδυναμίαν παροχῆς. Τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς κατ' ἀντιδιαστολὴν ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., καθ' ἣν ὁ μισθωτὴς τῆς ἐργασίας δὲν θεωρεῖται ὑπερήμερος ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς τῆς παροχῆς τοῦ ἐκμισθωτοῦ, συνεπείᾳ προσωρινοῦ ἢ ὁριστικοῦ κωλύματος ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο ἀφορᾷ τὴν σφαίραν τῶν σχέσεων αὐτοῦ (πρβλ. 'ΕρμΑΚ. Ἐνθ' ἀνωτέρω § 17 § 18 ἐπ.). Ἀλλά, καὶ ἂν ἔτι αἱ δυσμενεῖς καιρικαὶ συνθῆκαι ἐκληφθῶσιν ὡς ἁπλοῦν τυχηρὸν γεγονός, καὶ πάλιν ἀποκλείεται ἡ ὑπερημερία τῆς ἐναγομένης καὶ ἡ ἐπὶ τὸν ζητούμενον μισθὸν εὐθύνη της, διότι κατὰ καλόπιστον ἑρμηνείαν τῆς συμβάσεως καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκπληρωτέας ἐνοχῆς, ὡς αὐταὶ προσδιορίζονται ὑπὸ τῆς διαληφθείσης συνηθείας, κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν οὔτε ἐργασία παρέχεται, οὔτε ἡμερομίσθιον καταβάλλεται, ἀπαλλασσομένων οὕτω προσκαίρως τῶν μερῶν ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν ὑποχρεώσεων των ἕνεκα τοῦ ἰδιοτύπου, κατὰ τὰ εἰρημένα, τρόπου ἐκπληρώσεως τῆς ἐνοχῆς καὶ τῶν ἐκατέρωθεν παροχῶν. Τὸ τοιοῦτον δὲν ἀποτελεῖ ῥήτραν περὶ ἀποκλεισμοῦ τῆς εὐθύνης τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας διὰ τὰ τυχηρὰ (ἄρθρα 332 § 2 καὶ 679 Α.Κ.), ἀλλὰ συμπληρωματικὴν συμφωνίαν, δι' ἧς, εὐθὺς ἐξ ὑπ' ἀρχῆς, κατὰ τροποποίησιν τοῦ νόμου, ὁ ἐργασιοδότης ἀναλαμβάνει περιωρισμένας ὑποχρεώσεις ἔναντι τοῦ ἐργάτου καὶ δὲν ἀναλαμβάνει τὴν μεμονωμένην ὑποχρέωσιν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω περιωρισμένης ἐκτάσεως τυχηροῦ γεγονότος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, κωλύεται εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἡ τοιαύτη συμφωνία, μὴ ἀντικειμένη εἰς διάταξίν τινα νόμου δημοσίας τάξεως, οὐδ' ἀποκλίνουσα πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀπεναντίας τείνουσα εἰς καλόπιστον κατὰ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς, εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά (βλ. Planiol - Ripert: Traité pratique de droit civil, VI ἀριθ. 402, Maxeaud: Traité theorique κλπ. III ἀριθ. 2520, V. Tuhr - Siegwart - Allgemeiner Teil § 69 σημ. 36, 'ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 332 § 8). Τὸ ὅτι δὲ ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἐναγομένης διαθέτει, καθ' ἃ διατείνεται ὁ μάρτυς τοῦ ἐναγόντος, ὑπόστεγα καὶ καμίνια ἐστεγασμένα, οὐδόλως μεταβάλλει τὴν ἀνωτέρω δεκτὴν ὑφ' ἡμῶν γενομένην ἐκδοχήν, διότι, καὶ τούτων ὑπαρχόντων, οὐδόλως ἀποκλείεται ἡ ὑγρασία τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ οἱ κέραμοι θὰ ξηρανθῶσι πρὸ τῆς ἐφήσεως, οὐδὲ περαιτέρω ἀποβαίνουσι συντελεστικὰ μέσα διὰ τὴν ἐξάτμησιν τοῦ ὕδατος ἐκ τῆς ἐν τοῖς ζυμωτηρίοις πρώτης ὕλης, ὥστε νὰ καθίσταται ἀφικτὴ ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν ἐπεξεργασία της. Ἀκολούθως τούτοις, ἐφ' ὅσον ἡ μὴ ἀπασχόλησις τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἡμέρας ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς προεκτεθέντας λόγους τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν τοῦ χρισίμου χρόνου καὶ ἡ ἐναγομένη, κωλυομένη ἑκάστοτε προσκαίρως καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, δὲν ἐτέλει ἐν ὑπερημερίᾳ, ἀλλ' ὁ ἐνάγων περιήγετο εἰς ἀνυπαίτιον ἀδυναμίαν παροχῆς, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, διώκουσα τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ τῶν ἡμερῶν τούτων, ἀβάσιμος ἐλέγχεται καὶ ἀπορριπτέα.

Παρατηρήσεις

Δύο εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως θιγόμενα ἐρμηνευτικὰ ζητήματα:

α) Ἐὰν ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου δύναται νὰ συμπληρωθῇ, ρητῶς ἢ σιωπηρῶς, ἀπὸ ὅρους ἐξωσυμβατικούς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποβάλλεται σαφῶς τὸ ὑπὸ τῶν μερῶν ἐκτελεστέον περιεχόμενόν της.

β) Ἐὰν οἱ ἐξωσυμβατικοὶ οὗτοι ὅροι εἶναι ἰσχυροί, ἐφ' ὅσον ἀντιτίθενται, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, εἰς διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου ρυθμιζούσας γενικῶς τὸν τρόπον παροχῆς τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀμοιβῆς ταύτης.

I. Τὸ περιεχόμενον τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἤτοι αἱ ἑκατέρωθεν ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν, ἐξέρχεται πολλάκις τοῦ συμβατικοῦ πεδίου. Παλαιότεροι νόμοι ὑποκαθιστοῦν τὴν συμβατικὴν βούλησιν, ἔνιοτε δὲ ταχύτερον καὶ ἀνενδοιάστως ταύτης, κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα εἰς τὴν σύγχρονον θεωρίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου νὰ ὁμιλῇ εὐστόχως περὶ *διευθυνομένης συμβάσεως* (*Savatier*, Les métamorphoses économiques et sociales du droit civil d'aujourd'hui, Paris, 1948, 51-55). Ἡ ἐπιρροὴ τῶν *ἐπαγγελματικῶν συνηθειῶν* δὲν ἔχει τοιοῦτον δυναμισμόν. Ἀλλ' ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν συμβατικῶς ἠθελημένων συμπληρώνουσι αὐταὶ τὰ μὴ προβλεφθέντα ἢ τὰ μὴ σαφῶς ἐκφεφασμένα. Εἶναι λογικὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ μισθωτός, καταρτίζοντες τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δὲν ἀπομακρύνονται, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκφράζουν τοὐτο ρητῶς, τῶν συνηθειῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἰδίᾳ εἰς ἃ σημεῖα αὐταὶ ἀνάγονται εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας καὶ εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν θὰ παρασχεθῇ καὶ θὰ ἀμειφθῇ αὕτη. Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀκέφαλων τούτων ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις δέχεται ὀρθῶς, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ προσαχθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ τὸ δικαστήριον ἐπείσθη περὶ τούτου, ὅτι εἰς τὸν κλάδον τῶν καραμοποιῶν, κατὰ *παγίως κρατοῦσαν συνήθειαν*, οὔτε ἐργασία παρέχεται, οὔτε καὶ ἡμερομίσθιον καταβάλλεται, κατὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς, συνεπείᾳ δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν (βροχῆς, ὑγρασίας, ψύχους κλπ.), δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι αὕτη διεξάγεται ἐν ὑπαίθρῳ, ἢ δ' ἐκ τῶν ἄνω δυσμενῶν συνθηκῶν παρεμποδίοις τῆς ἐξατμίσεως τοῦ ὕδατος καθιστᾷ ἀδύνατον τὸν ὑπὸ τοῦ μισθω-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I

ΔΕΣΜΕΥΣΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἰσχὺς καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὅρου περὶ ἐπαγγελματικῶν θιβλιαρίων ἐργατῶν

Προσβολὴ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ὑπογράψας αὐτὴν δικηγόρος ἐστερεῖτο ρητῶς ἐντολῆς τοῦ ἐντολέως Συλλόγου.— Ἐφ' ὅσον μεταξὺ μελῶν σωματείου ἐργατῶν καὶ μελῶν σωματείου ἐργοδοτῶν οἱ κανόνες συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπέχουσι θέσιν συμβατικῶν κανόνων, δεσμευόντων τὴν περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐλευθερίαν, ἐγκύρως τίθεται ὅρος περὶ ἐφοδιασμοῦ ἐργατῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἡ ἀπὸ 1.8.1944 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων κρεοπωλείων Ἀθηνῶν, τροποποιηθεῖσα διὰ τῆς ἀπὸ 7.4.1944 ὁμοίας, προέβλεπεν, ὅτι Ἐπιτροπή, ὁριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἤθελεν ἐκπονήσει κανονισμόν, ὅστις θὰ εἶναι προσάρτημα τῆς ἀπὸ 1.8.1944 ὑπογραφείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅστις θὰ καθωρίζῃ ὅλα ἐν γένει τὰ ζητήματα, τ' ἀφορῶντα τὸ συνεργεῖον τοῦ Συλλόγου Ὑπαλλήλων Κρεοπωλῶν Ἀθηνῶν».

Ὁ κανονισμὸς οὗτος ἐξεπονήθη, κατετέθη παρὰ τῷ Εἰρηνοδικείῳ Ἀθηνῶν καὶ ἐνεκρίθη μετὰ τροποποιήσεων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29787|1951 ἀποφάσεως τοῦ Γ-

τοῦ χειρισμόν της πρώτης ὕλης. Ἐφ' ὅσον, ἐν προκειμένῳ, οἱ συμβαλλόμενοι οὔτε ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτὴν συνήθειαν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀπέκλεισαν ταύτην, εἶναι ὀρθὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ καλόπιστος ἑρμηνεία τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως ἀπαιτεῖ, ὅπως τὸ δικαστήριον λάβῃ ὑπ' ὄψιν του καὶ τὸ εἰσενεχθὲν ἐξωσυμβατικὸν τοῦτο στοιχεῖον. Θὰ εἴμεθα ἀναμφιβόλως ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου, ἂν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἑρμηνείας τοῦ περιεχομένου τῶν συμβάσεων, ἐλησμονοῦμεν τὰ πραγματικὰ καθεστῶς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συνήφθη αὐτὴ καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ ἐκτελεσθῇ.

ΙΙ. Ἀπομένει, ὅμως, νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν τὸ ὡς ἄνω εἰσενεχθὲν ἐξωσυμβατικὸν περιεχόμενον ἀντιτίθεται πρὸς διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ρυθμιζούσας τὸν τρόπον παροχῆς τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀμοιβῆς ταύτης. Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ζήτημα δύναται νὰ προκύψῃ καὶ ἐπὶ αὐτοχρήμα συμβατικῶν ὅρων. Καὶ ἡ λύσις πρέπει νὰ εἶναι ἡ αὐτή. Ἐν προκειμένῳ τὸ δικαστήριον ἐδέχθη, ὅτι ἡ παροχὴ ἐργασίας εἰς κεραμοποιεῖον τελεῖ αὐτονοήτως ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπάρξεως τῶν καιρικῶν ἐκείνων συνθηκῶν, αἵτινες ἐπιτρέπουν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνηθείσης ἐργασίας καὶ ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις ἀνεφέρετο σιωπηρῶς εἰς τὴν προϋπόθεσιν ταύτην, ἥτις ἀποτελεῖ συνήθειαν τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην μόνον ἐκ τῶν κινδύνων τῆς ἀνωτέρας βίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν τυχηρῶν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 679 Α.Κ. εἶναι ἄκυρος πᾶσα συμφωνία ἀντίθετος πρὸς τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ., τὸ δικαστήριον ἐρεύνᾳ μήπως καὶ ἡ σιωπηρὰ αὐτὴ ἀναθρομὴ πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν ἐπαγγελματικὴν συνήθειαν συντελεῖ εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου ἐξ εὐθύνης, δι' ἣν δὲν ἀπαλλάσσει τοῦτον τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. Τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. ὑποχρεοῖ τὸν ἐργοδότην νὰ καταβάλῃ τὸν μισθὸν ἢ ἂν κατέστη ὑπερτίμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας ἢ ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν κατὰ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας. Εἶναι φανερόν, ὅτι εἰς τὴν δευτέραν αὐτὴν περίπτωσιν ὁ ἐργοδότης εὐθύνεται διὰ τὰ τυχηρὰ καὶ ὀφείλει τὸν μισθόν, ἂν ἐκ τύχης ἀδυνατῇ νὰ δεχθῇ τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, διότι ἐκρίθη, ὅτι φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὰ ὅρια μεταξὺ τυχηροῦ καὶ ἀνωτέρας βίας δυσκόλως δύνανται νὰ διακριθοῦν, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν γεγονότων, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐξῆς διάκρισις : Αἱ συνήθεις ῥῆτραι περὶ ἀπαλλαγῆς εἴνος ἐκ τῆς εὐθύνης τῶν τυχηρῶν ἢ τῆς ἀνωτέρας βίας, ὡς καὶ αἱ νομικαὶ διατάξεις περὶ τοιαύτης ἀπαλλαγῆς, τελοῦν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι, καθ' ὃν χρόνον συνήφθη ἡ σύμβασις, οἱ συμβαλλόμενοι ἠγνόουν τὴν πιθανὴν παρεῖναι ταύτης ἐν τῇ ἐκτελέσει, ὁ δ' ἀπαιτῶν τὴν ῥῆτραν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἀπὸ ὅλας ἐκείνας τὰς ἐκτροπὰς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως, λόγῳ ἀνωτέρας βίας ἢ τυχηρῶν γεγονότων, αἵτινες δύνανται νὰ δημιουργήσουν τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσίν του. Ὅσακις, ὅμως, ὁ κεραμοποιὸς προσλαμβάνει τὸν μισθωτὸν καὶ εἴτε ῥητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, δι' ἀναφορᾶς εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν συνήθειαν, συμφωνεῖ νὰ μὴ πληρώσῃ μισθὸν εἰς ἃς περιπτώσεις οὗτος δὲν ἐργασθῇ, ἂν λόγῳ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ παροχὴ ἐργασίας, δὲν πρόκειται περὶ ῥήτρας ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς εὐθύνης τῶν τυχηρῶν, ἀλλὰ περὶ ῥήτρας ἀναγομένης εἰς τὴν κατὰ τὴν σύμβασιν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ παρασχεθῇ ἄλλως, εἰμὴ ὑπὸ ὁμαλὰς καιρικὰς συνθήκας. Ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονὸς τῆς δημιουργίας τοιαύτης συνηθείας μαρτυρεῖ, ὅτι εἰς τὰ κεραμοποιεῖα ἡ ἐργασία δὲν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας. Καὶ θὰ ἦτο συνεπῶς λίαν παράτολμον νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ ἡ συνήθεια αὐτὴ ἀντιτίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ., διότι ἡ τοιαύτη σκέψις θὰ ἀνέτρεπε τὸ εἰδικὸν τοῦτο καθεστὼς τῆς παροχῆς ἐργασίας εἰς τὰ κεραμοποιεῖα. Εἶναι, ὅθεν, πρὸς τιμὴν τῆς κρινομένης ἀποφάσεως τὸ γεγονός, ὅτι κατώρθωσε πράγματι νὰ ἐξεύρῃ τὸ *σημεῖον ἐπαφῆς* τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικληθεῖσαν καὶ ἀποδειχθεῖσαν ἐπαγγελματικὴν συνήθειαν.

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος, Δικηγόρος

πουργοῦ Ἐργασίας ἐνεκρίθη ἡ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποφασισθεῖσα τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ εἰρημένου κανονισμοῦ, καθ' ἣν καὶ ἤδη ἐργαζόμενοι ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπευθυνθῶσιν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας συσταθεῖσαν Ἐπιτροπήν, ἵνα ἐφοδιασθῶσι διὰ τοῦ σχετικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας. Ὡς ἐργαζόμενοι ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ νοοῦνται οἱ συμμετέχοντες εἰς τὰ συνεργεῖα ἐκδορᾶς ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1945 τοὐλάχιστον, ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις.

Ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις προσεβλήθη ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, ὡς προσκρούουσα εἰς τὰς περὶ ἰσότητος καὶ ἐλευθερίας συνταγματικὰς ἀρχάς, καὶ ἐπὶ ταύτης ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε σχετικῶς καὶ *Δόμ. Δρ. Ρουτσάκου*, ἀνωτέρω σελ. 721).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 305|1952 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. *Σ. Διβάρης*
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Ν. Γρηγορίου*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Νάος, Ε. Φουριέζος, Δ. Ρουτσάκος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἐμπροθέσμως ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 23787|3038 τῆς 17ης Μαΐου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐνεκρίθη τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ἀπὸ 14 Μαΐου 1944 κανονισμοῦ συνεργείων ἐκδορᾶς σφαγείων Ἀθηνῶν, ἀποτελοῦντος προσάρτημα τῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ κηρυχθείσης ὡς ὑποχρεωτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ 1944 μεταξὺ τῶν σωματείων κρεοπωλῶν καὶ ὑπαλλήλων κρεοπωλείων Ἀθηνῶν, δι' ἧς τροποποιήσεως ὡρίσθη, ὅτι οἱ ἤδη ἐργαζόμενοι ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐφοδιασθῶσι διὰ τοιούτου, χορηγηθησομένου ὑπὸ τῆς διὰ συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπομένης ἐπιτροπῆς, ὡς ἤδη ἐργαζομένων νοουμένων τῶν συμμετεχόντων εἰς τὰ συνεργεῖα ἐκδορᾶς ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1945 τοὐλάχιστον, ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις.

Ὁ διὰ τῆς παραδεκτῶς ἀσκουμένης ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1951 παρεμβάσεως ὑπὸ τοῦ σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐθνικὴ Ἕνωσις Κρεοπαλλήλων καὶ Συνεργείων Ἐκδορᾶς Ἀθηνῶν—Περιχώρων» προβαλλόμενος λόγος ἀκυρότητος τοῦ δικογράφου τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ταύτην ἤσκησεν ὁ ὑπογράψας αὐτὴν δικηγόρος ἄνευ ρητῆς ἐντολῆς τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ αἰτοῦντος συλλόγου ἢ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι τὴν ἔλλειψιν πληρεξουσιότητος περὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν προπαρασκευαστικῶν τῆς δίκης πράξεων, ἥτις εἰκάζεται ὑπάρχουσα, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 92 τῆς Π.Δ., προβάλλει καὶ δὴ δι' ἀγωγῆς ἀποδοκιμασίας, κατὰ τὰ ἄρθρα 461 καὶ ἑπ. τῆς αὐτῆς Π.Δ., μόνον ὁ διάδικος, ὡς πληρεξούσιος τοῦ ὁποίου ἐνήργησεν ὁ δικηγόρος, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ.

Ἡ ἐγκριθεῖσα τροποποίησις τοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας τῶν συνεργείων ἐκδορέων ἐν τοῖς σφαγείοις Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν ἀληθῆ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς ἔννοιαν, ἀφορᾷ εἰς μόνους τοὺς ἐργαζομένους ἐν τοῖς συνεργείοις τούτοις ἐκδορεῖς, τοὺς ὄντας ἐν ταύτῳ καὶ μέλη τῶν διαδίκων σωματείων, δι' ἃ, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἐργοδότας μέλη τῶν ἐργοδοτῶν σωματείων, ἡ συλλογικὴ σύμβασις τοῦ 1944 καὶ ὁ ἀποτελῶν προσάρτημα ταύτης κανονισμὸς ἐπέχουσι θέσιν συμβατικῶν κανόνων, δεσμευόντων τὴν περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ἐλευθερίων, ἐγκύρως δὲ συμφωνηθέντων καὶ ὑποχρεωτικῶν ὄντων, συμφώνως τῷ Α.Ν. 16 Νοεμβρίου 1936 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἄλλους, τοὺς ἐν τοῖς σφαγείοις Ἀθηνῶν ἐργαζομένους ἐκδορεῖς, τοὺς μὴ ὄντας ἐν ταύτῳ καὶ μέλη τῶν ὡς εἴρηται σωματείων, δι' οὓς, ὄντας τρίτους, ἀπαιτεῖται διάταξις νόμου κατὰ τὰς περὶ προστασίας τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ περὶ ἰσότητος ἐναντίου τοῦ νόμου διατάξεις τοῦ συντάγματος, ὅπως ὑποχρεωθῶσιν εἰς ἐφοδιασμὸν δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐκδορέως. Ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ἔννοιαν ἡ τροποποίησις τοῦ κανονισμοῦ, ἀποτελοῦσα συμβατικὴν δέσμευσιν τῶν μελῶν τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων, δὲν ἀντίκειται εἰς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις περὶ προστασίας τῆς ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ περὶ ἰσότητος, δι' ὃ καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος ἀκυρώσεως τῆς ἐγκρινάσης τὴν τροποποίησιν ταύτην ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ εἶναι ἀπορριπτέος καὶ νόμῳ ἀβάσιμος.

II

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν κατὰ ν. 28|1944.

Καθορισμὸς ἀποδοχῶν καθαριστριῶν παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ δι' ὑπ' ἀριθ. 47178|4822|1951 ἀποφάσεως.—Σκοπὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ν. 28|1944.—Ἀναγκαία ἐκτίμησις οἰκονομικῶν δεδομένων, ὑφισταμένων κατὰ χρόνον, ἀφ' οὗ ἄρχεται ἰσχύουσα ἡ ρύθμισις.—Ἀκυρότης ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38700|2890|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατὰ ν. 28|1944 (ΕΕλ 9, 628), εἶχεν ὁρισθῆ (ἐν δ), ὅτι αἱ παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἀπασχολούμεναι καθαρίστριαι, ὧν ἡ ὑγιὴς ἐργασίας διέπεται διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, δικαιοῦνται κατ' ἐλάχιστον ὅριον τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας (δραχ. 14.000). Μείωσις τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1|4 δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου.

Ἠκολούθησεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 35860|3654|1951 ὑπουργικὴ κατὰ ν. 28|1944, ἀπόφασις (ΕΕλ 10, 717), διὰ τῆς ὁποίας (ἄρθρ. 2) ὡρίσθη, ὅτι αἱ παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ ὑπηρετοῦσαι, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθαρίστριαι, αἱ ἀμειβόμεναι μέχρι τῆς ἀνάρρεως τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 38700|1950 ἀποφάσεως διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ἐξακολουθοῦν ἀμειβόμεναι κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα τοῦτο, καθοριζομένου ὡς ἐλαχίστου ὅριου μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἑξαπλοῦν

καθοριζόμενον ημερομίσθιον της ανειδικεύτου εργατρίας επί 25. Τα τυχόν υπό εσωτερικών κανονισμών κλπ. προβλεπόμενα παντός φύσεως επιδόματα και χορηγίαι διά το υπηρετικόν προσωπικόν προστίθενται εις το ως άνω καθοριζόμενον ελάχιστον όριον μηνιαίου μισθού αυτού. Αι ως άνω καθοριζόμεναι αποδοχαί καταβάλλονται εις τας καθαριστρίας τας απασχολουμένας επί 3 1|2 ώρας ημερησίως. (Βλέπε Α.Π. 454|1951, ΕΕΔ 10, 1266, Α.Π. 68|1952, ΕΕΔ 11, 351).

Ηκολούθησεν η υπ' αριθ. 47178|422|1951, κατά ν. 28|1944, υπουργική απόφασις (ΕΕΔ 10, 957), διά της οποίας ανεκλήθη, αφ' ης ίσχυσεν, η ανωτέρω υπ' αριθ. 35860|3654|1951 υπουργική απόφασις και κατά τροποποίησιν των διατάξεων της § δ του άρθρ. 2 της υπ' αριθ. 33700|1950 ανωτέρω αποφάσεως ωρίσθη ο μηνιαίος μισθός των καθαριστριών των υπηρετουσών παρ' οιωδήποτε εργοδότη επί συμβάσει ή σχέσει εργασίας του ιδιωτικού δικαίου και δι' απασχόλησιν μέχρι 3 1|2 ωρών ημερησίως διά μεν το χρονικόν διάστημα από 16.1.1951 μέχρι 31.7.1951 εις δραχμάς 350.000, εις ο ποσον συμπεριλαμβάνεται και η διά της υπ' αριθ. 2750|1951 αποφάσεως (ΕΕΔ 10, 144) χορηγηθείσα εξ 100.000 δραχμών αύξησις, από δε της 1.8.1951 και εφεξής εις δραχ. 450.000. Διά τας επί ημερομισθίω μέχρι τούδε απειλημένας καθαριστρίας καθωρίσθη ως ημερομίσθιον το 1|25 των ως άνω μηνιαίων μισθών.

Τέλος διά της υπ' αριθ. 65115|6891|1951 υπουργικής αποφάσεως (ΕΕΔ 11, 163) εις το άρθρον 2 § 1 της υπ' αριθ. 47178|1951 αποφάσεως και εν τη φράσει «δι' απασχόλησιν μέχρι 3 1|2 ωρών» η λέξις «μέχρι» αντικατεστάθη διά της λέξεως «τουλάχιστον».

Ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας προσεβλήθη δι' αιτήσεως ακυρώσεως η υπ' αριθ. 47178|4822|1951 υπουργική απόφασις (ΕΕΔ 10, 957), η οποία και ηκυρώθη υπό της κατωτέρω αποφάσεώς του.

Ό,τι συνάγεται και εκ της νεωτέρας αυτής αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι, ότι το Συμβούλιον σταθερώς ακολουθεί την παρ' αυτώ κρατούσαν άποψιν περί της εννοίας της κατά ν. 28|1944 εξουσιοδοτήσεως, ως τοιαύτης κατά τον νόμον νοουμένης της εκδόσεως αποφάσεων κατ' ειδικήν εκτίμησιν των συνθηκών, αίτινες δρίστανται κατά τον χρόνον της εκδόσεως αυτών και κατά τον χρόνον μέχρις ού, κατ' εύλογον και χρηστήν εφαρμογήν του Α.Ν. 866|1946, θά ήδύνατο να ανατρέξη ή ισχύς της αποφάσεως των Υπουργών (βλέπε προχείρως την 30|1951 Σ.Ε., ΕΕΔ 10, 134).

Συμβουλίου Επικρατείας 1313|1952 Ολομελείας

Προεδρεύων ο Σύμβουλος κ. *Σ. Διβάρης*
Εισηγητής ο Σύμβουλος κ. *Γ. Δ. Σπυρόπουλος*
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Ραφτόπουλος, Κ. Γιαννακόπουλος

Διά της υπό κρίσιν, εμπροθέσμως ασκηθείσης, αιτήσεως διώκεται η άκύρωσις της υπ' αριθ. 47178|1822 της 24|27 Αυγούστου 1951 κανονιστικής αποφάσεως των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών, δι' ης α) ανεκλήθη, αφ' ης ίσχυσεν, η υπ' αριθ. 35860|3654 – 14|15 Ιουνίου 1951 όμοια των αυτών Υπουργών, αφορώσα εις τον καθορισμόν των αποδοχών των παρ' οιωδήποτε εργοδότη απασχολουμένων και διά συμβάσεως εργασίας του ιδιωτικού δικαίου συνδρομένων καθαριστριών και β) εις αντικατάστασιν των ούτως αναδρομικώς καταργηθεισών διατάξεων της ανακληθείσης αποφάσεως έτέθησαν νέοι κανόνες, δυνάμει των οποίων 1) αντί των διά της ανακληθείσης χορηγηθέντων επιδομάτων, άτινα ήσαν τα υπό εσωτερικών κανονισμών τυχόν προβλεπόμενα «διά το υπηρετικόν προσωπικόν χορηγούνται τα υπό των ιδίων κανονισμών τυχόν προβλεπόμενα «διά τας καθαριστρίας», 2) μειούται ο μηνιαίος μισθός των καθαριστριών κατά δραχμάς 100.000 από της 16.1—31.7.1951 και 3) επαναφέρεται από της 16.1.1951 το και υπό της ανακληθείσης καθιερωθέν σύστημα της άμοιβής των καθαριστριών διά μηνιαίου μισθού και έναντι εργασίας 3 1|2 ωρών ημερησίως.

Νομίμως παρεμβαίνει προς υποστήριξιν του κύρους της προσβαλλομένης πράξεως η Τράπεζα της Ελλάδος.

Ως ήδη εκρίθη υπό του Δικαστηρίου τούτου (απόφ. 29, 183, 576, 905 του 1951 κ.ά.), ο ν. 28|1944 (ον επικαλείται η προσβαλλομένη πράξις), ως ημηνεύθη υπό του Α.Ν. 866|1946, παρέσχεν εις τους Υπουργούς Εργασίας και Οικονομικών την εξουσίαν του καθορισμού – και αναδρομικώς έτι – των μισθών και ημερομισθίων, άλλα προς τον αποκλειστικόν σκοπόν της προσαρμογής αυτών προς τας εκάστοτε μεταβαλλομένας οικονομικάς και νομισματικάς συνθήκας, εξ ού έπεται, ότι ο τοιούτος καθορισμός δεον να στηρίζηται εις εκτίμησιν των οικονομικών δεδομένων των υφισταμένων κατά τον χρόνον, αφ' ού άρχεται ισχύουσα η νέα ρύθμισις.

Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ του υπ' αριθ. 59698|6412|24.12.1951 εγγράφου του Υπουργού της Εργασίας προς το Συμβούλιον της Επικρατείας, η προσβαλλομένη πράξις δεν διαπιστώνει μεταβολήν των οικονομικών συνθηκών, και δη τοιαύτην δικαιολογούσαν μείωσιν των αποδοχών των προσφευγουσών, αλλά – υιοθετούσα διαμαρτυρίας των εργοδοτών, οίτινες παρεπονούντο, διότι η ανακληθείσα, αύξήσασα τας αποδοχάς των καθαριστριών, εξωμοίωσε «σχεδόν» αυτάς προς τας των κλητήρων – επιδιώκει μείζονος εκτάσεως μισθολογικήν διαφοροποίησιν των πρώτων έναντι των δευτέρων. Υπό τους όρους τούτους αποδεικνύεται εκδοθείσα κατ' άσκησιν εξουσίας, ην ο ν. 28 δεν αναγνωρίζει εις τους Υπουργούς, δι' ο και ελέγχεται εν τω συνόλω της ακυρωτέα, καθ' όσον δηλονότι αφορά εις τε την αναδρομικήν μείωσιν των αποδοχών των καθαριστριών (την συντελεσθείσαν διά της ανακλήσεως της υπ' αριθ. 35860 και της αναδρομικής θεσπίσεως νέων κανόνων, αντικαθιστώντων τους εν τη ανακληθείση περιεχομένους) και εις την από του χρόνου της τυπικής ισχύος της και εφεξής καταργησιν των επιδομάτων, περί ων προέβλεπεν η ανακληθείσα.

Διά ταύτα

Δέχεται την αίτησιν ακυρώσεως.

Άκυροι την υπ' αριθ. 47178|4822|24|27 Αυγούστου 1951 απόφασιν των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας «περί καθορισμού αποδοχών καθαριστριών».

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΙΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΤΟΥ

Νομικοῦ Συμβουλίου Τμ. Α'

Γνωμ. 488|1952
(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας)
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὡς ἀκολούθως **κατὰ πλειοψηφίαν**, ἀπορριθείσαν ἐκ τῶν Συμβούλων Τρ. Κοντονασοπούλου, Ἀνδρ. Χατζηδάκη, Θ. Φιλιππάκη, Ν. Κοντογιάννη καὶ Ἐμμ. Σαμαλέα, εἰς τὴν γνώμην τῶν ὁποίων προσεχώρησαν καὶ οἱ ἐκ τῶν Παρέδρων Β. Κασίμης καὶ Κ. Παπαριχαλόπουλος. Ἡ ἐν τῷ ἐρωτήματι πρώην ἔγγαμος θυγάτηρ δὲν δικαιοῦται συντάξεως, λόγῳ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 161|1948, ἐπικυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 310|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 306|1936 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: «2. Ὡς οἰκογένεια ἐργάτου θαλάσσης, δικαιουμένης συντάξεως, νοεῖται: α) ἡ χήρα καὶ τὰ ἄγαμα τέκνα τοῦ ἀποβιώσαντος, τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι τοῦ 18ου ἔτους, τὰ δὲ θήλεα μέχρι τοῦ γάμου των. Δηλονότι τὰ θήλεα καὶ ἂν ὡς ἄγαμα τύχωσι συντάξεως, εὐθὺς ὡς ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν, στεροῦνται τῆς συντάξεως καὶ δὲν τὴν ἐπανακτῶσιν, ἂν χηρεύσωσιν ἢ ἐὰν διαζευχθῶσι. Κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἐκφρασιν τοῦ νόμου, ἡ σύναψις γάμου καθιστᾷ τὸ θῆλυ τέκνον μὴ ἄγαμον, τὴν ἰδιότητα δὲ ταύτην τοῦ μὴ ἀγάμου διατηρεῖ τοῦτο καὶ μετὰ τὴν δι' οἱονδήποτε λόγον καὶ εἰς οἱονδήποτε χρονικὸν σημεῖον λύσιν τοῦ γάμου του. Καὶ ἐὰν ἀκόμη ἡ αἰτοῦσα εἶχε διαζευχθῇ πρὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν τὸ πρῶτον ἐχορηγήθη τὸ βοήθημα εἰς τὸν τότε ζῶντα πατέρα της, πάλιν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός της δὲν ἀπέκτησε δικαίωμα συντάξεως, ἀφοῦ, ὡς εἴρηται, ἡ ὡς ἄνω παραταθεῖσα διάταξις θέτει ὡς προϋπόθεσιν ἀπαράβατον πρὸς χορήγησιν συντάξεως εἰς τὰ θήλεα τέκνα νὰ ἔχωσι ταύτα τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀγάμου, δηλαδὴ νὰ μὴ ἔχωσιν ἔλθει ποτὲ εἰς γάμου κοινωνίαν.

Οὕτω δ' ἄλλωστε ἀνέκαθεν ἔχουσιν ἑρμηνευθῇ καὶ αἱ παρεμφερεῖς διατάξεις περὶ συντάξεων τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων (πρόσφατος διάταξις ἡ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 β' Α.Ν. 1854|1951 «περὶ ἀπονομῆς τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων»), οὐδέποτε δ' ἐχορηγεῖτο σύνταξις εἰς τὰς διεζευγμένας θυγατέρας, καὶ μόνον τοῦτο ἐπετράπη δι' εἰδικῶν διατάξεων καὶ ὑφ' ὡρισμένας προϋποθέσεις (ἀναίτιον διαζεύξεως, ἀπορία κλπ.) δι' ὡρισμένας συντάξεις, περὶ ὧν νῦν δὲν πρόκειται. Ὅπου δηλαδὴ ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ χορηγήσῃ σύνταξιν εἰς θυγατέρας ἢ ἀδελφὰς διεζευγμένας, ὥρισε τοῦτο ρητῶς, διότι ἄλλως οὐδαμῶς ὁ νομοθέτης ἐθεώρησεν ὡς «ἀγάμους» ἐκείνας, αἵτινες ὑπανδρεύθησάν ποτε, εὑρίσκοντο δὲ ἐκτὸς γάμου (λόγῳ λύσεως αὐτοῦ) κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ πατρός των.

Ἀντίθετος τυχὸν λύσις θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον, ὅτι θὰ ἀνεγνωρίζετο τὸ δικαίωμα συντάξεως ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου εἰς διεζευγμένας θυγατέρας, ἀκόμη καὶ μὴ εὐχανούσας ἀπόρους ἢ διαζευχθείσας ἐξ ὑπαιτιότητός των, πρᾶγμα ὅπερ κατ' ἀρχὴν ἀποκρούει ὁ νομοθέτης.

Ἐὰν ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ περὶ συντάξεων ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου νομοθέτης ἤθελε νὰ θεωρήσῃ ἐγάμους καὶ τὰς διεζευγμένας θυγατέρας, θὰ εἶχε τοὐλάχιστον καθορίσει καὶ τὰς συνήθεις προϋποθέσεις καὶ τοὺς συνήθεις ὡς ἄνω ὅρους περὶ ἀπορίας καὶ περὶ ἀναιτίου τῆς διαζεύξεως διὰ τὴν χορήγησιν τῆς συντάξεως. Οὐδὲν ὅμως περὶ τούτων ὥρισε, διότι, ὡς εἴρηται, **κατὰ τὴν πλειοψηφοῦσαν ταύτην γνώμην**, οὐδαμῶς ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ νοήσῃ ἄλλο τι διὰ τοῦ ὅρου θυγατρὸς ἀγάμου εἰμὴ τὸ θῆλυ τέκνον, τὸ μηδέποτε ὑπανδρευθέν.

Εἰ καὶ **κατὰ τὴν μειοψηφοῦσαν γνώμην** τοῦ Προέδρου, τοῦ Ἀντιπροέδρου καὶ τοῦ ἐκ τῶν Συμβούλων Δ. Μαγγιώρου, εἰς ἣν προσεχώρησαν καὶ οἱ Πάρεδροι Δημοσθ. Καλατζάκος καὶ Β. Μαρούδης, ἡ ἔννοια τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 161|1948 εἶναι, ὅτι ὡς θῆλυ ἄγαμον τέκνον θεωρεῖται τὸ μὴ τυγχάνον ἔγγαμον κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, δηλονότι καὶ ἡ διεζευγμένη θυγάτηρ μέχρι τυχὸν νέου γάμου της δικαιοῦται συντάξεως. Κατὰ τὰς περὶ γάμου διατάξεις τοῦ τε προϊσχύοντος δικαίου καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 1321) τὰ βάρη τοῦ γάμου φέρει ὁ σύζυγος καὶ διὰ τοῦτο, ὑπάρχοντος γάμου, ὑπάρχοντος συζύγου, ὁ νομοθέτης δὲν χορηγεῖ σύνταξιν εἰς τὸ θῆλυ τέκνον. Λυθέντος ὅμως τοῦ γάμου καὶ κατὰ συνέπειαν μὴ ὑπάρχοντος συζύγου, ἵνα φέρῃ τὸ βάρος τῆς διατροφῆς κλπ. τῆς συζύγου, ἡ τελευταία αὕτη θεωρεῖται καὶ εἶναι πράγματι ἄγαμος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ρηθείσης διατάξεως, καὶ κατὰ συνέπειαν δικαιοῦται τῆς συντάξεως τοῦ πατρός της. Ἐὰν ὁ νομοθέτης ἤθελε νὰ ἀποκλείσῃ τῆς συντάξεως ὁπωσδήποτε τὴν ἅπαξ ὑπανδρευθεῖσαν θυγατέρα καὶ εἶτα εὑρισκομένην ἐκ νέου ἐν πραγματικῇ ἀγαμίᾳ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ πατρός της, θὰ ὥριζε τοῦτο σαφῶς, πρᾶγμα, ὅπερ δὲν ἐποιήσατο. Ἡ μνεία ὅτι δικαιοῦνται συντάξεως καὶ τὰ ἄγαμα τέκνα καὶ δὴ τὰ θήλεα μέχρι τοῦ γάμου των διαδηλοῖ κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ὅτι ἄγαμα θήλεα θεωροῦνται τὰ μὴ διατελοῦντα εἰς σχέσιν γάμου, εἰς τοιαύτην δὲ δὲν διατελοῦσιν αἱ διεζευγμέναι. Τὴν τοιαύτην λύσιν οὐδόλως κλονίζει ἡ ἐπίκλησις τοῦ ν. 1854 τοῦ 1951, μὴ ἀφορῶντος τὴν προκειμένην περίπτωσιν. Ἐξ ἄλλου, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι γεννᾶται ἀμφιβολία τις, ὁποία δὲν γεννᾶται, πάλιν κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις δέον νὰ προτιμηθῇ ἐπικρατεστέρα ἑρμηνεία ὑπὲρ τῆς κόρης τοῦ θανόντος ἐργάτου τῆς αὐσης ἀγάμου κατὰ τὸν θάνατον τούτου καὶ ἐχούσης ἀνάγκην προστασίας.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

Ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι. Κ. Α. συγχωνεύσεως διὰ τοῦ Α.Ν. 1846)1951

Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ τέως Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι. Κ. Α. συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου διὰ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1846)1951: Α'. Ἐν τῇ ἐξετάσει τῶν διατάξεων, αἵτινες καθορίζουσι τὸν κύκλον τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπαγομένων προσώπων ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι τῆς συγχωνεύσεώς του εἰς τὸ Ι.Κ.Α. διακρίνομεν δύο περιόδους: α) τὴν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1235)1949 περίοδον καὶ β) τὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1235)1949 μέχρι τῆς συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου τούτου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τοιαύτην.

Ι. Περίοδος ἀπὸ συστάσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας μέχρις ἰσχύος Ν.Δ. 1235)1949.

Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας συνεστήθη διὰ τοῦ νόμου 118 τῆς 13)13 Φεβρουαρίου 1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. (Φ.Ε.Κ. 26) 13.2.1945, τ. Α'), ἡ λειτουργία δὲ τῆς ἀσφαλίσεως ταύτου ἤρξατο ἀπὸ τῆς 13ης Φεβρουαρίου 1945. Εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ ταύτῳ ἀσφάλισιν ὑπήχθησαν κατ' ἀρχὰς μόνον οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου συνδεόμενοι μισθωτοί, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς. Μετὰ ταῦτα ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου τούτου ἐπεξετάθη δι' εἰδικῶν ἀποφάσεων, περὶ ὧν ἀμέσως κατωτέρω, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 7 § 2 τοῦ ν. 118)1945 εἰς πλείστας περιοχὰς τῆς χώρας καὶ εἰς εὐρὺν κύκλον κατηγοριῶν μισθωτῶν, μὲ κριτήρια πάντως τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου καὶ τὸν τόπον τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ.

Οὕτω κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίοδον ὑπήχθησαν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν οἱ μισθωτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς κατωτέρω ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἀπὸ τῆς ἀναγραφομένης ὡσαύτως κατωτέρω χρονολογίας καὶ δυνάμει τῶν οἰκείων νομοθετικῶν διατάξεων, *ἐφ' ὅσον συνεδέοντο μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των διὰ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.*

Κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς περιόδου ταύτης εἶναι ὡσαύτως, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δὲν ὑπήγοντο:

α) Οἱ μισθωτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐργοδότην μὴ ἔχοντα τὴν μορφὴν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως (ὡς π.χ. Ὀργανισμούς, Ν.Π.Δ.Δ. κ.λ.π.), β) τὸ προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν.

Δέον ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὰ εἰς τὰς κατωτέρω ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούμενα πρόσωπα ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀπὸ τῆς ἀναγραφομένης χρονολογίας, ἐφ' ὅσον εἶχεν ἐπεκταθῇ εἰς τὴν τοπικὴν περιοχήν, εἰς ἣν ἀπησχολοῦντο, ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου τούτου κατὰ τὰ ἐν Κεφαλαίῳ δευτέρῳ τῆς παρούσης ἀναφερόμενα, ἄλλως ἡ ὑπαγωγὴ των εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἤρχιζεν, ἀφ' ἧς ἐπεξετείνετο ἡ ἀσφάλισις καὶ εἰς τὴν περιοχήν, εἰς ἣν ἀπησχολοῦντο.

Περὶ τῆς συνεχίσεως ἢ μὴ τῆς ἀσφαλίσεως ὑπὸ τῶν ἀπασχοληθέντων προσκαίρως ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀνεργίας παραπέμπομεν εἰς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6048)1129)4.3.1952 διατάξεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α.(*) πρὸς ἃ πάντα τὰ Ὑποκαταστήματα παρασχεθείσας ὁδηγίας.

1. α) Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις γενικῶς. Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 13.2.1945.

Ι. Ν. 118 τῆς 13)13 Φεβρουαρίου 1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων (Φ.Ε.Κ. 26)13.2.1945, τ. Α'.).

«Ἄρθρον 2.— 1. Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος μισθωτοὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς περιφερείας τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς. 2) Ὡσαύτως εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται οἱ μισθωτοί, οἵτινες μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος θέλουν πραγματοποιήσει 270 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας εἰς τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις. 3) ..... 4) Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ὑπάγονται οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. 5) Ὡς βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, κατὰ τὸν παρόντα νόμον, νοοῦνται αἱ ἐγγεγραμμέναι, ὡς τοιαῦται, εἰς τὰ μητρῶα τῶν οἰκείων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ἐκεῖναι, περὶ ὧν ἠθέλεν ἀποφανθῇ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, ὅτι ἀποτελοῦσι τοιαύτας. Ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας. 6) ..... 7) Δι' ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος α) εἰς μισθωτοὺς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων λειτουργουσῶν εἰς ἑτέρας περιοχὰς τῆς χώρας καὶ β) εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν, ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις καθοριζομένας ἐν αὐταῖς».

ΙΙ. *Ἐξαιρέσεις ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας:* Ἄρθρον μόνον Α.Ν. 343)1945.

«1. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν §§ 1 καὶ 7 τοῦ

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 335.

άρθρου 2 τοῦ ν. 118|1945 εἶναι, ὅτι εἰς ταύτας δὲν ὑπάγονται βιομηχανίαι καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις εἴτε διεξαγόμεναι ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν Δήμων ἢ τοῦ Κράτους, εἴτε συνδεόμεναι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεων παραχωρήσεως».

β) ***Κρατικὸν ἐργοστάσιον ἀεροπλάνων.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 31.12.1945.

Ἄρθρον 1 Α.Ν. 775|1945: «Αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 118|1945 ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος μισθωτῶν τοῦ Κρατικοῦ ἐργοστασίου ἀεροπλάνων... ».

γ) ***Καπνοβιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 13.2.1945.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπῆχθησαν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας καὶ μέχρι τῆς 20.12.1947 μόνον τὰ μὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν ὑπαγόμενα πρόσωπα. Ἀπὸ τῆς 20.12.1947 καὶ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2β3 |22.1.1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § β' ἀρ. 13 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὁ κλάδος ἀνεργίας παρὰ τῷ Τ.Α.Κ. ὁ προβλεπόμενος ὑπὸ τοῦ ἐδαφ. γ' § 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 3450 μετεφέρθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὑπῆχθησαν δὲ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν καὶ τὰ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ.Α.Κ. ὑπαγόμενα ὡς ἄνω πρόσωπα, ἤτοι: ἅπαντα τὰ πρόσωπα, ἀσχέτως φύλου καὶ εἰδικότητος καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου διαρκείας), τὰ ὁπωσδήποτε ἀπασχολούμενα ἐν ταῖς καπναποθήκαις εἰς ἐπεξεργασίαν τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἠσφαλισμένα ἤδη εἰς τὸ Τ.Α.Κ. διὰ τὴν ἀναπηρίαν, γῆρας, θάνατον καὶ ἀσθένειαν καὶ ἔχουσιν ἐφοδιασθῇ διὰ βιβλιαρίου καπνεργάτου (Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν)».

Τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα, ἐφ' ὅσον εἶχον ἀνανεώσει τὸ βιβλιάριόν των καπνεργάτου κατὰ τὸ ἔτος 1947, συνέχισαν τὴν ἀσφάλισίν των εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς ἣν ἐπὶ περίπτωσιν ἀπησχολοῦντο ἐκτὸς περιοχῶν, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου τούτου.

δ) ***Ἀλευρόμυλοι — Κυλινδρόμυλοι — Μακαρονοποιεῖα.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 13.2.1945.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπῆχθησαν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας μόνον οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων χαρακτηριζομένας ὡς «βιομηχανικάς», αἵτινες δὲν ἠσφάλιζοντο εἰς τὸν κλάδον ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν, περὶ οὗ βλέπε κατωτέρω εἰς ἀριθμὸν 16, ἔνθα βλέπε καὶ περὶ τῆς μεταφορᾶς τοῦ κλάδου τούτου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

ε) ***Βιομηχανίαι χάρτου — χαρτοποιΐας κλπ.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 13.2.1945.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπῆχθησαν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας μόνον οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων χαρακτηριζομένας ὡς «βιομηχανικάς», αἵτινες δὲν ἠσφάλιζοντο εἰς τὸν κλάδον ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, περὶ οὗ βλέπε κατωτέρω εἰς ἀριθμὸν 15, ἔνθα βλέπε καὶ περὶ μεταφορᾶς τοῦ κλάδου τούτου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

2. α) ***Ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 11.5.1946.

β) ***Ἐπαγγελματικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Τ.Ε.Β.Ε.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 11.5.1946.

γ) ***Βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Τ.Ε.Β.Ε.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 11.5.1946.

δ) ***Ἀνώνυμοι Ἑταιρίαι πάσης φύσεως.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 11.5.1946.

ε) ***Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ν. 343|1945 (βλέπε ἀνωτέρω Ια, ΙΙ), ἐφ' ὅσον ἔχουν τὴν μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.***—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 11.5.1946.

Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 εἰς τὰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικὰς κλπ. ἐπιχειρήσεις καὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ» (Φ.Ε.Κ. 154|1946 τ. Α').

«Ἄρθρον 1.— 1. Αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἐπεκτείνονται, πλὴν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 2, ἐπὶ τῶν κάτωθι ἐπιχειρήσεων, αἵτινες λειτουργοῦν εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἰσχύει ἢ θὰ ἐκταθῇ ὁ νόμος 118|1945:

α) Ἐπὶ τῶν βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος. β) Ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων καὶ γ) ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὸν ν. 343|1945.

2. ***Ἐξαιρέσεις.*** Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ὑπάγονται αἱ εἰς τὸν ν. 683|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀναφερόμεναι ἐπιχειρήσεις (Τραπεζιτικαὶ Ἐπιχειρήσεις), ὡς καὶ ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὡς ἐπίσης καὶ αἱ γεωργικαί, δασικαὶ καὶ ἁλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις».

«Ἄρθρον 4.— 1. . . . 2. Ὁμοίως δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων κατὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύναται νὰ ὑπαχθῇ ὁ κλάδος ἀνεργίας τῶν ὡς ἄνω Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ν. 118|1945 συσταθὲν Ταμεῖον Ἀνεργίας».

3. ***Ἀκτοπλοϊκαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ πρακτορεῖα καὶ ἐπιχειρήσεις ἀκτοπλοΐας:*** (Ἐφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περι-

πτώσεις 2α - 2ε).—Έναρξις ἀσφαλίσεως 15. 4. 1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 9516 τῆς 6 Μαρτίου]15 Ἀπριλίου 1948 (Β 59).

«Ι. Ἐπεκτείνομεν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τάς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8]11.5.1946 εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἀκτοπλοϊκῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τῶν πρακτορειακῶν ἐπιχειρήσεων ἀκτοπλοΐας, ἐν αἷς περιλαμβάνονται καὶ οἱ παρὰ ταῖς ὑπηρεσίαις τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ὡς ἐπίτακτοι ὑπηρετήσαντες καὶ ὑπηρετοῦντες πρακτορειακοὶ ὑπάλληλοι τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς».

4. Ἐπιχειρήσεις ἀλλαντοποιΐας — ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2δ). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 12.4. 1948.

Ι. Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 34982]1947 τῆς 10]12 Ἀπριλίου 1948 (Β 58).

ΙΙ. Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 27337] 18.6.1949.

5. Ἐπιχειρήσεις μεσιτῶν ἀστικῶν συμβάσεων.— ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2δ). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 16.9.1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20513 τῆς 27 Μαΐου]11 Αὐγούστου 1948.

6. Ἐκτελωνιστικαὶ ἐπιχειρήσεις.— ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2δ). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 16.9. 1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20514 τῆς 27 Μαΐου]13 Αὐγούστου 1948 (Β 128).

7. Ἐπιχειρήσεις φυτωρίων καὶ φαρμακεμπορίας.— ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2ε). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 16.9.1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20511]27 - 5]11 Αὐγούστου 1948 (Β 127).

8. Ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις Σανατορίων, Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, Κλινικῶν, Πολυϊατρείων καὶ Φυσικοθεραπευτηρίων. — ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2ε). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 16.9.1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20516 τῆς 27 Μαΐου]11 Αὐγούστου 1948 (Β 127).

Σημειοῦμεν ὅτι εἰς τὰς ἀνωτέρω περιλαμβάνονται καὶ τὰ Κοινωφελῆ Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα.

Ἐξαίρεσις.— Ἐξαιροῦνται οἱ ἐπιστήμονες φαρμακοποιοὶ καὶ ἰατροί.

9. Ἐπιχειρήσεις συγκοινωνίας δι' αὐτοκινήτων καὶ μεταφορῶν διὰ ξηρᾶς.— ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2ε). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 1.8.1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20517 τῆς 27 Μαΐου]1 Ἰουνίου 1948 (Β 87)

10 Κινηματογραφικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις εἰσαγωγῆς, ἐκμεταλλεύσεως, ὡς καὶ παραγωγῆς κινηματογραφικῶν ταινιῶν.— ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2δ). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 16.8. 1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20518 τῆς 27 Μαΐου]6 Ἰουλίου 1948 (Β 103).

11. Καπνεμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις.— Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 20.12.1947 καὶ 19.5.1948.

Τὸ μὲν προσωπικὸν τῶν Καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τὸ ὑπαγόμενον μέχρι τῆς 20.12.1947 εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ κλάδου ἀνεργίας τοῦ Τ.Α.Κ. (ἐδαφ. γ τῆς παρ. 8 τοῦ ν. 3460), περὶ οὗ βλέπε ἀνωτέρω ἐν Κεφαλαίῳ Πρώτῳ Ιγ' «*Καπνοβιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις*», ὑπήχθη εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀσχέτως τοπου ἀπασχολήσεώς του, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας (20.12.1947), ἀφ' ἧς ὁ κλάδος ἀνεργίας τοῦ Τ.Α.Κ. μετεφέρθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Τὰ λοιπὰ προσωπικὰ τῶν Καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπήχθη εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀπὸ τῆς 19.5.1949, ἀφ' ἧς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23991]19.5.1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ 94]20.6.1949 τ.Β') κατηργήθησαν αἱ διατάξεις αἱ ἐπιτρέπουσαι τὴν ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων ἀσφαλίσεως τῶν φορέων τῶν Καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

12. Ξενοδοχειακαὶ ἐπιχειρήσεις· α) *Ξενοδοχειακαὶ ἐπιχειρήσεις ἔχουσαι τὴν μορφὴν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν.*— Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 11.5.1946.

(Περὶ τούτων βλέπε ἀνωτέρω εἰς § 2 δ' «Ἀνώνυμοι Ἑταιρίαι πάσης φύσεως»).

β) *Ξενοδοχειακαὶ ἐπιχειρήσεις μὴ Ἀνώνυμοι Ἑταιρίαι, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Τ.Ε.Β.Ε.*— Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 11.5.1946.

(Περὶ τούτων βλέπε ἀνωτέρω εἰς § 2, α' καὶ β', «Ἐμπορικαὶ καὶ Ἐπαγγελματικαὶ Ἐπιχειρήσεις»).

γ) *Ξενοδοχειακαὶ ἐπιχειρήσεις μὴ Ἀνώνυμοι Ἑταιριαι, ὧν οἱ φορεῖς δὲν τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Τ.Ε.Β.Ε.*—Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 16.9.1948.

Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20520 τῆς 27 Μαΐου]13 Αὐγούστου 1948 (Β 128).

13 Συνεταιρισμοὶ πάσης φύσεως καὶ κοινοπραξίαι ἐν γένει.— Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 16.9. 1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 21242 τῆς 1 Ἰουνίου]11 Αὐγούστου 1948 (Β 127).

Σημειοῦμεν, ὅτι εἰδικῶς διὰ τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων θὰ ἐπακολουθήσει νεωτέρα διαταγή.

14. Ἐπιχειρήσεις ἐκτελέσεως τεχνικῶν καὶ οἰκοδομικῶν ἐν γένει ἔργων.— ('Εφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις 2α—2δ). Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 1.9.1948.

('Εξαιροῦνται οἱ Ἀμερικανοὶ ἐργολάβοι, οἵτινες ἀνέλαβον ἔργα ἀνοικοδομήσεως συμφώνως μὲ σχετικὰς συμβάσεις μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως).

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20515 τῆς 3 Ἰουνίου]19 Ἰουλίου 1948.

15. *Τυπογραφεῖα ἐν γένει, ντιζοποιεῖα, λιθογραφεῖα, βιβλιοδετεῖα, χρυσοτυπεῖα, φωτοτυπογραφεῖα, περιοδικὸς τύπος, ἐπαρχιακαὶ ἡμερήσιαι ἐφημερίδες, ἐκδοτικαὶ ἐπιχειρήσεις, στοιχειοχυτήρια, βιομηχανία χάρτου καὶ χαρτο-*

ποιΐας, ἐπιχειρήσεις ἐμπορίας χάρτου καὶ βιβλιοπωλεῖα. — Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 1.6.1948.

Οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δυνάμει τῆς κατωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ὁ κλάδος ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, εἰς οὗ τὴν ἀσφάλισιν ὑπήγοντο μέχρι τότε, μετεφέρθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Σημειοῦμεν σχετικῶς, ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἄνω μισθωτῶν ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Τυπογράφων κλπ. διὰ τὸν κλάδον συντάξεως ἠσφαλίζοντο εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσχέτως τόπου ἀπασχολήσεως των, ἀσχέτως δηλονότι τοῦ ἐὰν ἀπησχολοῦντο ἢ μὴ εἰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. (Βλέπε σχετικῶς τὴν ὑπ' ἀριθ. 42041|7812|31.12.1951 διαταγὴν Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα).

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20720 τῆς 28 Μαΐου|14 Ἰουνίου 1948 (Β 93) «περὶ ὑπαγωγῆς εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας Κλάδου Ἀνεργίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων».

«1. Ὁ κλάδος ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν μεταφέρεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1948 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ν. 118|1945). 2. Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 118|1945 ὑπάγονται : α) οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ τυπογραφεῖα ἐν γένει, κυτιοποιεῖα, λιθογραφεῖα, βιβλιοδετεῖα, χρυσοτυπεῖα, φωτοστοιχειογραφεῖα, εἰς τὸν περιοδικὸν τύπον, εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἡμερησίας ἐφημερίδας, εἰς ἐκδοτικὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς στοιχειοχυτήρια, εἰς τὴν βιομηχανίαν χάρτου καὶ χαρτοποιΐας, εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐμπορίας χάρτου καὶ τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ ὑπαγόμενοι διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας εἰς τὸ ρηθὲν Ταμεῖον καὶ β) οἱ εἰς τὸ μέλλον καθιστάμενοι μισθωτοὶ εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις».

16. Ἀλευρόμυλοι — Κυλινδρόμυλοι — Μακαρονοποιεῖα. — Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 15.9.1946.

Οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δυνάμει τῆς κατωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ὁ Κλάδος Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν, εἰς οὗ τὴν ἀσφάλισιν ὑπήγοντο μέχρι τότε, μετεφέρθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Σημειοῦμεν σχετικῶς, ὅτι οἱ εἰς τὴν κατωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἀναφερόμενοι μισθωτοὶ ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀσχέτως τόπου ἀπασχολήσεώς των, ἀνεξαρτήτως δηλονότι τοῦ ἐὰν ἀπησχολοῦντο ἢ μὴ εἰς περιοχάς, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. (Βλέπε σχετικῶς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 42041|7812|31.12.1951 διαταγὴν Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα).

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 31507 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1946 (Β 158) «περὶ μεταφορᾶς τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνικῶν Μακαρονοποιῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας».

«1. Ἀπὸ τῆς ἰδίας Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καταργεῖται ὁ κλάδος ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν τῶν μισθωτῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις ἀλευρομύλων ἡμερησίας ἀλεστικότητος τουλάχιστον 5.000 χιλιογράμμων σίτου, εἰς ἐπιχειρήσεις κυλινδρομύλων, κινουμένων διὰ μηχανικῆς δυνάμεως καὶ λειτουργουσῶν εἰς τὰς πόλεις Ἀθήνας, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκην, Πάτρας καὶ Βόλου ἀνεξαρτήτως ἡμερησίας αὐτῶν ἀλεστικότητος καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις μακαρονοποιΐας (προσωπικὸν ἐργατοτεχνικόν, ἤτοι τεχνῖται μακαρονοποιοί, πιεσταί, ζυμωταί, συσκευασταί, βοηθοὶ συσκευαστῶν καὶ ἀνειδίκευτοι ἐργάται), τῶν μισθωτῶν τούτων ἀσφαλιζομένων κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εἰς τὸ δυνάμει τοῦ ν. 118|1945 συσταθὲν Ταμεῖον Ἀνεργίας».

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 47456|23.12.1946 «περὶ ὑπαγωγῆς τῶν Μυλεργατῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας».

«Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ἀπὸ τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1946 ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ μυλεργάται, οἵτινες πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31507|3.9.1946 ἡμερήσιας ἀποφάσεως ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν».

Σημ. Οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις καὶ μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Μυλεργατῶν κλπ. ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις.

17. Σμυριδωρύκται Νάξου. — Ἔναρξις ἀσφαλίσεως 28.5.1948.

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 20661 τῆς 28 Μαΐου|28 Μαΐου 1948 (Φ.Ε.Κ. Β' 85), κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § β' ἀριθ. 12 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας τοῦ ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Σμυριδωρυκτῶν Νάξου ἠσφαλισμένων».

«1) Ἐπεκτείνομεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας τοῦ ν. 118|1945 εἰς τοὺς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Σμυριδωρυκτῶν Νάξου κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου ἀσφαλιζομένους καὶ ὡς σμυριδωρύκτας ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς Νάξιας σμύριδος καθοριζομένους».

18. Σταφιδεργάται καὶ συκεργάται ὡρισμένων περιοχῶν. — Ἔναρξις ἀσφαλίσεως :

Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 36161 τῆς 22|27 Αὐγούστου 1949 (Β 141), κυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § β' ἀριθ. 17 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 εἰς σταφιδεργάτας καὶ συκεργάτας».

«1. Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις ν. 118|1945 εἰς τοὺς σταφιδεργάτας καὶ συκεργάτας, οἵτινες ἐργάζονται ἐποχιακῶς καὶ συνδέονται ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου τῶν κάτωθι περιφερειῶν :

α) Τῆς περιφερείας τοῦ Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας Καλαμῶν β) τῆς περιφερείας τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Πύργου γ) τῆς περιφερείας τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Πατρῶν

δ) τῆς περιφερείας τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Χανίων καὶ ε) τῆς περιφερείας τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Ἡρακλείου.

2. Ὡς σταφιδεργάται καὶ συκεργάται κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παρούσης ἀποφάσεως θεωροῦνται πάντα τὰ πρόσωπα τὰ ὁπωσδήποτε ἀπασχολούμενα ἐν ταῖς σταφιδαποθήκαις καὶ συκαποθήκαις καὶ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς σταφίδος καὶ τῶν σύκων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἠσφαλισμένα εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) καὶ ἔχουν ἐφοδιασθῆ διὰ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α.».

Ἐξαιρέσεις. — Δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι κατὰ τὴν ὡς ἄνω χρονικὴν περίοδον ἐξηρεῦντο τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως, πλέον τῶν εἰς τὰ ἀνωτέρω οἰκεῖα σημεῖα ἀναφερθεισῶν κατηγοριῶν μισθωτῶν καὶ ἕτεραί τινες κατηγορίαι, περὶ ὧν βλέπε κατωτέρω ἐν Κεφ. ΙΙ «Περίοδος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ἑφεξῆς».

ΙΙ. Περίοδος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 μέχρι τῆς συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ.» (Φ.Ε.Κ. 289|31.10.1949 τ. Α'), ὁ κύκλος τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας προσώπων ἐρρυθμίσθη ἐπὶ νέων βάσεων. Ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τίθεται τοῦ λοιποῦ ἡ ἰδιότης τοῦ ἐργαζομένου ὡς μισθωτοῦ, ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀσθενείας Ὀργανισμοῦ τινος Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ ἡ ἀπασχόλησις ταύτου εἰς Κέντρον Ἀσφαλίσεως, ἐγκαταλειφθέντος τοῦ παλαιοῦ κριτηρίου, ἤτοι τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου.

Κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ἤτοι ἀπὸ 16.12.1949 μέχρι τῆς συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἤτοι μέχρι τῆς 21.6.1951,

Ι. Εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ὑπήγοντο ὑποχρεωτικῶς αἱ κάτωθι κατηγορίαι προσώπων.

Α. Πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον α) ἀπασχολοῦνται εἰς περιοχήν, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ β) ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Εἰς περιοχάς, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπεκταθῆ εἰδικὴ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ὑπήγοντο τὰ πρόσωπα, ἅτινα θὰ ἠσφαλίζοντο κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὰ λοιπὰ Ταμεῖα, ἐὰν ταῦτα ἐλειτούργουν εἰς τὰς ἀνωτέρω περιοχάς (ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949).

Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν. Οὕτως εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἀπασχολῶν ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου ἢ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Δημόσιον. Ἀρκεῖ, ὅπως ὁ ἀπασχολούμενος α) παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου β) ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον τῆς ἀσθενείας καὶ γ) ἀπασχολῆται εἰς περιοχήν, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας.

Περὶ τῆς συνεχίσεως ἢ μὴ τῆς ἀσφαλίσεως ἐκ μέρους τῶν ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ἀπασχολουμένων προσκαίρως προσώπων παραπέμπομεν εἰς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6048|1129|4.3.1952 διαταγῆς μας (*) πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκ|ματα παρασχεθείσας ὁδηγίας.

Β. Οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Σμυριδωρυκτῶν Νάξου κατὰ τῶν κινδύνων ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου ἀσφαλιζόμενοι καὶ ὡς σμυριδωρύκται ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς Νάξιας σμύριδος καθοριζόμενοι (ὑπ' ἀριθ. 20661|1948 Υ.Λ.), περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐν Κεφαλαίῳ Πρώτῳ, Ι, 17 ἐγένετο λόγος.

Γ. Ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων: «Πάντα τὰ πρόσωπα, ἀσχέτως φύλου καὶ εἰδικότητος καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου διαρκείας), τὰ ὁπωσδήποτε ἀπασχολούμενα ἐν ταῖς καπναποθήκαις εἰς ἐπεξεργασίαν τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἠσφαλισμένα ἤδη εἰς τὸ Τ.Α.Κ. διὰ τὴν ἀναπηρίαν, γῆρας, θάνατον καὶ ἀσθένειαν καὶ ἔχουσιν ἐφοδιασθῆ διὰ βιβλιαρίου καπνεργάτου (Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν), ἀνανεωθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1947». Τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξηκολούθησαν ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀσχέτως τόπου ἀπασχολήσεως των, ἀνεξαρτήτως δηλονότι τοῦ ἐὰν ἀπησχολοῦντο ἢ μὴ εἰς περιοχάς, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. (Βλέπε

Δ. Ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων: «α) οἱ κατὰ τὴν 14.6.1948 μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ τυπογραφεῖα ἐν γένει, κυτιοποιεῖα, λιθογραφεῖα, βιβλιοπωλεῖα, χρυσοτυπεῖα, φωτοστοιχογραφεῖα, εἰς τὸν περιοδικὸν τύπον, εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἡμερησίας ἐφημερίδας, εἰς ἐκδοτικὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς στοιχειοχυτήρια, εἰς τὴν βιομηχανίαν χάρτου καὶ χαρτοπολίας, εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐμπορίας χάρτου καὶ τὰ βιβλιοπωλεῖα, ὑπαγόμενοι διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων κλπ. καὶ β) οἱ εἰς τὰ μέλλον καθιστάμενοι μισθωτοὶ εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις». Τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξηκολούθησαν ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀσχέτως τόπου ἀπασχολήσεώς των, ἀνεξαρτήτως δηλονότι τοῦ ἐὰν ἀπησχολοῦντο ἢ μὴ εἰς περιοχάς, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. (Βλέπε

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 335.

σχετικῶς καὶ ἐν Κεφαλαίῳ Δευτέρῳ τῆς παρούσης).

Ε. Ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων οἱ μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἀλευρομύλων ἡμερησίας ἀλεστικότητος τοὐλάχιστον 5.000 χιλιογράμμων σίτου, εἰς ἐπιχειρήσεις κυλινδρομύλων κινουμένων διὰ μηχανικῆς δυνάμεως καὶ λειτουργουσῶν εἰς τὰς πόλεις Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Πάτρας καὶ Βόλον, ἀνεξαρτήτως ἡμερησίας αὐτῶν ἀλεστικότητος καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις μακαρονοποιίας (προσωπικὸν ἐργατοτεχνικόν, ἤτοι τεχνῖται μακαρονοποιοί, πιεσταί, ζυμωταί, συσκευασταί, βοηθοὶ συσκευαστῶν καὶ ἀνειδίκευτοι ἐργάται)». Τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξηκολούθησαν ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀσχέτως τόπου ἀπασχολήσεώς των, ἀνεξαρτήτως δηλονότι τοῦ ἐὰν ἀπησχολοῦντο ἢ μὴ εἰς περιοχάς, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. (Βλέπε σχετικῶς καὶ ἐν Κεφαλαίῳ Δευτέρῳ τῆς παρούσης).

ΙΙ. Ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐξηροῦντο:

Α. Τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων.

Β. Οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς.

Οἱ κυριώτεροι τοιοῦτοι Ὀργανισμοὶ ἦσαν 1) ὁ Λογ|σμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, 2) ὁ Λογ|σμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καὶ 3) ὁ Λογ|σμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Ὑπαλληλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσ|νίκης.

Γ. Οἱ εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωτὰ ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας (ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949).

Διευκρινίζομεν ὅτι τὰ πρόσωπα τῆς κατηγορίας ταύτης ἐξηροῦντο τῆς ἀσφαλίσεως μόνον, ἐφ' ὅσον προσελαμβάνοντο ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου (ἡμερολογιακῶς προσδιωρισμένον ἢ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργου).

Δ. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 § 3 τῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1275|1949 Ν.Δ. κυρωθείσης συμβάσεως προσωρινῶς προσλαμβανόμενον παρὰ τῶν ἐντολοδόχων α) Ἀνων. Βιομ. Ἑταιρίας «ΓΚΛΑΒΑΝΗΣ» ἐν Βόλῳ, β) Ἀνων. Βιομ. καὶ Τεχν. Ἑταιρίας «ΒΙΟ» ἐν Ἀθήναις πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ προβλεπομένων ὑπὸ τῆς ἄνω συμβάσεως. Παρερχομένων ὅμως δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωρινῆς ἀναλήψεως, οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου μὴ ἀπολυθέντες ἐθεωροῦντο ὡς ὁριστικῶς προσληφθέντες, ὑπήγοντο δὲ ἀναδρομικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας, τῶν ἐντολοδόχων ὑποχρεουμένων νὰ προβοῦν εἰς τὰς νομίμους πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καταβολὰς ἄνευ προσθέτων τελῶν ἢ ἄλλης τινὸς ἐπιβαρύνσεως ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ διμήνου (ἄρθρον 14 § 1 Ν.Δ. 1275|1949). (Ἰσχὺς ἐξαιρέσεως ἀπὸ 22.8.1949).

Ε. Τὸ προσωπικὸν τὸ προσληφθὲν καὶ ἀπολυθὲν διὰ τὴν μελέτην καὶ κατασκευὴν τῶν ἀνατεθέντων εἰς τὴν Ἑταιρίαν BOOT ὑδραυλικῶν ἔργων εἰς Θεσσαλίαν καὶ Ἤπειρον συμφώνως μὲ τὴν προστεθεῖσαν διάταξιν εἰς τὸ ἄρθρον 28 τῆς μεταξὺ τῆς Ἑταιρίας BOOT καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου συμβάσεως, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1207 τῆς 17|22 Ὀκτωβρίου 1949 Ν.Δ. (Α 275) «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν μελέτην καὶ κατασκευὴν ὑδραυλικῶν ἔργων εἰς Θεσσαλίαν καὶ Ἤπειρον». (Ἰσχὺς ἐξαιρέσεως ἀπὸ 1.12.1948).

ΣΤ. Οἱ πάσης φύσεως μισθωτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἔργα τοῦ προγράμματος «Πρόνοια διὰ τῆς ἐργασίας», *ἐξαιρεθέντες* διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 894 τῆς 2|4 Μαρτίου 1949 Α' 560 Α.Ν. «περὶ συντονισμοῦ τῶν μέτρων διὰ τὴν θεραπείαν τῶν πάσης φύσεως ἀναγκῶν τῶν συμμοριοπλήκτων», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἑδαφίου γ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 694|1948 (Ἰσχὺς ἐξαιρέσεως ἀπὸ 4.3.1949).

Ζ. Τὰ μὴ μονίμως κατοικοῦντα ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν τῆς Ebasco Services Inc καὶ τὸ τοιοῦτον ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπῶν ἐργολάβων καὶ ὑπεργολάβων, εἰς οὓς ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τοῦ ἐνεργειακοῦ προγράμματος (Barus and Roe Inc the Foundation Company, κλπ.) ἐξαιρεθὲν διὰ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1566|29.10.1950 Α.Ν. (Α' 256) «περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τοῦ Οἴκου Ebasco συναφθείσης τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1950 συμβάσεως καὶ ρυθμίσεως ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἐνεργειακοῦ Προγράμματος Ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτων ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ». (Ἰσχὺς ἐξαιρέσεως ἀπὸ 7.7.1950).

Η. Τὸ προσωπικὸν τῶν Ἀμερικανικῶν Ἑταιριῶν τῶν ἐχουσῶν ἐργολαβίας μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως ἢ τῶν ἄλλων ξένων Ἑταιριῶν, αἵτινες συμβάλλονται μετ' αὐτῆς πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ τῶν Ἀμερικανικῶν ἢ ξένων Ἑταιριῶν τῶν μετ' αὐτῆς συνεργαζομένων τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑποβοηθουσῶν ταύτην, διὰ τὴν τοιαύτην ἐκτέλεσιν, ἐξαιρεθὲν διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 1 περίπτ. στ' τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 694 Ν.Δ. τῆς 7|8 Μαΐου 1948 (Α' 134) «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων ἀφορώντων εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν πρόγραμμα βοηθείας πρὸς τὴν Ἑλλάδα». (Ἰσχὺς ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ ἔργου τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς).

Θ. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε., ἐξαιρεθὲν διὰ τοῦ ἑδαφ. β' τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1049 Ν.Δ. τῆς 1|1 Σεπτεμβρίου 1949 (Α' 195) «περὶ ὀργανώσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος». (Ἰσχὺς ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς 1.9.1949).

Ι. Οἱ μισθωτοὶ τῶν Ὀργανώσεων - Μελῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων. Ὀργανώσεις - Μέλη δὲ τοῦ Α.Σ.Ε.Ο. εἶναι: 1) Ἀμερικανικὴ Γεωργικὴ Σχολὴ Θεσ|νίκης. 2) Ἀμερικανικὴ κοινὴ ἢ μικτὴ Ἐπιτροπὴ Διανομῶν, 3) Ἀμερικανικὸν Ἵδρυμα

Έγγυς Ανατολής, 4) Αμερικανική Σχολή, Σχολή Κλασσικών και Γενναδείος Βιβλιοθήκη, 5) Κολλέγιον Ανατολής, Θεσσαλονίκης, 6) Κολλέγιον Αθηνών, Ψυχικό, 7) Επιτροπή Χριστιανικής Διακονίας, 8) Συνεταιρισμός Αμερικανικών Αποστολών εις Ευρώπην (C.A.R.E.), 9) Εθνικόν Συμβούλιον Ιουδαίων Γυναικών, 10) Ελληνική Πολεμική Περίθαλψις, 11) Κολλέγιον Pyrs υηλέων (Ελληνικό), 12) Ίδρυμα Ροκφέλλερ, 13) Ομοσπονδία «Σώσατε τα παιδιά», 14) Χριστιανική Αδελφότης Νέων (Χ.Α.Ν.) 15) Χριστιανική Ένωσις Νεανίδων (Χ.Ε.Ν.), 16) Παγκόσμιον Ίδρυμα Εξυπηρετήσεως Φοιτητών, 17) Foster Parents Plan. Το ανωτέρω προσωπικόν είχεν εξαιρεθή της παρά τω Ι.Κ.Α. και τω Ταμείω Ανεργίας ασφαλίσεως διά του άρθρου 8 του υπ' αριθ. 1286 Ν.Δ. της 29|31 Οκτωβρίου 1949 (Α' 296) «περί φορολογικών απαλλαγών και άλλων διευκολύνσεων του Αμερικανικού Συμβουλίου Εθελοντικών Οργανώσεων. (Ισχύς της εξαιρέσεως άφ' ής μετά την απελευθέρωσιν ήρξατο ή συνεχισθή το έργον των ανωτέρω Οργανώσεων).

Κ. Το προσωπικόν του ατμηλάτου Σ.δηροδρομικού Δικτύου της χώρας, εξαιρεθέν διά της § 2 του άρθρου 1 του υπ' αριθ. 1536 Α.Ν. της 29 Οκτωβρίου 1950 (Α' 250) «περί αυθεντικής ερμηνείας του άρθρου 3 του διά του από 17. 12.1930 Δ|τος κυρωθέντος Κανονισμού Ταμείου Αλληλοβοηθείας των Σιδηροδρομικών Δικτύων, ως εταροποιηθή και συνεπληρώθη διά του άρθρου 1 του νόμου 1851 και άλλων τινών διατάξεων». (Ισχύς εξαιρέσεως από της ισχύος του ν. 118|1945).

Λ. Το προσωπικόν του Κρατικού Οργανισμού Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικού Υλικού (Ο.Δ.Π.Σ.Υ.), εξαιρεθέν διά του άρθρ. 10 του υπ' αριθ. 1786 Α.Ν. της 25 Απριλίου 1951 (Α' 123) «περί ρυθμίσεως ζητημάτων αφορώντων τον Οργανισμόν Διαχειρίσεως Συμμαχικού Υλικού». (Ισχύς εξαιρέσεως από της ισχύος του ν. 118|1945).

Εις την παρά τω Ταμείω Ανεργίας ασφάλισιν δεν είχον υπαχθή, καίτοι παρείχον εξηρτημένην εργασίαν, ουχί όμως παρ' ωρισμένω εργοδότη, αι κάτωθι κατηγορίαι προσώπων:

α) Οι φορτοεκφορτωταί οι ασφαλιζόμενοι παρά τω Ι.Κ.Α. βάσει των διατάξεων του Ειδικού Κανονισμού του εγκριθέντος διά της υπ' αριθ. 12531|1938 υ.α.

β) Οι εργάται σφαγής και εκδοράς ζώων και πτηνών, οι ασφαλιζόμενοι παρά τω Ι.Κ.Α. βάσει των διατάξεων του Ειδικού Κανονισμού του εγκριθέντος διά της υπ' αριθ. 8315|1939 υ.α.

γ) Οι πωληταί Λαϊκού Λαχείου, οι ασφαλιζόμενοι παρά τω Ι.Κ.Α. βάσει των διατάξεων του Ειδικού Κανονισμού του εγκριθέντος διά της υπ' αριθ. 46338|5751|1948 υ.α. και

δ) Τα μέλη των Σωματείων Εργατών Νεκροπομπών, άτινα ασφαλίζονται παρά τω Ι.Κ.Α. βάσει της υπ' αριθ. 7671|1945 υ. α. και της από 2.8.1946 αποφάσεως του Δ. Σ. του Ιδρύματος, ληφθείσης κατά την υπ' αριθ. 22|1946 συνεδρίασιν αυτού.

Σκόπιμον κρίνομεν να σημειώσωμεν ωσαύτως, ότι:

1. Ως εκ της ανωτέρω αναφερθείσης προϋποθέσεως της παροχής υπό των παρεχόντων εξηρτημένην επ' αμοιβή εργασίαν των υπηρεσιών των δυνάμει συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου (ωρισμένης ή αορίστου διαρκείας) διά την εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας υπαγωγήν των εχρηζετο από της τοιαύτης ασφαλίσεως: α) το προσωπικόν των Ν.Π.Δ.Δ. το συνδεόμενον μετά τούτων διά σχέσεως δημοσίου δικαίου (προσωπικόν Ασφαλιστικών Ταμείων, Ι.Κ.Α. και λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.), μολονότι τούτο ησφαλίζετο κατά κανόνα κατά της ασθενείας εις το Ι.Κ.Α. ή άλλους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφαλίσεως, β) το παρά τω Δημοσίω υπηρετούν προσωπικόν το συνδεόμενον μετά του Δημοσίου διά σχέσεως δημοσίου δικαίου.

Αντιθέτως το επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου (αορίστου ή ωρισμένου χρόνου) υπηρετούν εις το Δημόσιον και τα Ν.Π.Δ.Δ. προσωπικόν υπήγετο εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας. Η τοιαύτη όμως σύμβασις δεον να έχη εγγράφως συναφθή (βλ. υπ' αριθ. 8121|2 5.1950 Γνωμ. Νομικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α. Εγκ. 106|26.5.1950). Τοιαύτην δε σύμβασιν δύνανται να συνάπτουν οι εκπροσωπούντες νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου μόνον εφ' όσον η τοιαύτη ενέργειά των προβλέπεται ρητώς υπό του νόμου ή υπό του υπηρεσιακού οργανισμού των Ν.Π.Δ.Δ. και ορίζεται σαφώς, κάτι η ούτω συναπτομένη σύμβασις είναι εξηρτημένης εργασίας (ιδιωτικού δικαίου)». Άλλως οι ούτω προσλαμβανόμενοι συνδέονται ουχί διά συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου, αλλά δι' υπηρεσιακής σχέσεως δημοσίου χαρακτήρος.

2. Ως εκ της προϋποθέσεως της υπαγωγής εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. ή άλλου Οργανισμού Κοινωνικής Ασφαλίσεως συνάγεται, ότι δεν υπήγοντο εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας τα συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 6298|1934 εξαιρούμενα της παρά τω Ι.Κ.Α. ασφαλίσεως πρόσωπα, πλην, ως εικός, των εξαιρουμένων της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. λόγω εκτός Κέντρου ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. απασχολήσεως των. Και τέλος

3. Ως εκ της προϋποθέσεως της παροχής εξηρτημένης εργασίας ή υπηρεσίας έναντι αμοιβής συνάγεται, ότι δεν υπήγοντο εις την παρά τω Ταμείω Ανεργίας ασφάλισιν τα κάτωθι πρόσωπα, καίτοι υπήγοντο εις την παρά τω Ι.Κ.Α. ασφάλισιν:

α) Οι άμισθοι μαθητευόμενοι και

β) Τα πρόσωπα τα μετέχοντα εις την διοίκησιν εργατικών σωματείων ή ενώσεων τοιούτων σωματείων

(Γεν. Διαταγή 18|1952 της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. προς τα Υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α.).

(Συνεχίζεται εις το επόμενον)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ

Οδηγίαι τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2054|1952

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120|1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 11, 701) δημοσιεύεται κατωτέρω ἡ ὑπ' ἀριθ. *156 ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1952 Ἐγκύκλιος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α.* πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α., συμπληροῦσα τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 120|1952 Ἐγκύκλιον περὶ ἐπιδοτήσεως ἐφέδρων.

Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 120|1952 ἡμετέραν ἐγκύκλιον διαταγὴν γνωρίζομεν εἰς ὑμᾶς τὰ κάτωθι ἐπὶ ζητημάτων τινῶν, ἅτινα ἀνέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς.

1. Ὡς σαφῶς ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐγκυκλίῳ ἀναφέρεται, ὡς προϋπηρεσία παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις, παρέχουσα τὸ δικαίωμα λήψεως ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος παρὰ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν *μόνον* ἡ ἀπασχόλησις ἡ συνεπαγομένη ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς εἰς τὸ Ἵδρυμα ἢ ἕτερον Ὀργανισμὸν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, συμφώνως πρὸς τὰς παρεσχημένας ἤδη πρὸς ὑμᾶς σχετικὰς ὁδηγίας. Κατὰ συνέπειαν, ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον παρατείνεται ἡ σύμβασις ἐργασίας μισθωτοῦ τινος, πλὴν ὅμως δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰσφορῶν (π.χ. ἀσθένεια ἢ ἄδεια ἄνευ ἀποδοχῶν) ἡ τοιαύτη ἀπασχόλησις δὲν συνυπολογίζεται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κεκανονισμένων προϋπηρεσιῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς ἐγκυκλίου 120|1952. Οὕτω συνάγεται, ὅτι κατὰ βάσιν ἡ ἀπαιτουμένη ἑκάστοτε προϋπηρεσία θέλει ἀποδεικνύεται, κατ' ἀρχήν, ἐκ τῶν οἰκείων ἐγγραφῶν εἰς τὰ βιβλιάρια ἀσφαλίσεως, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἰσχυρίζονται εἴτε διάρκειαν ἀπασχολήσεως, εἴτε ἀποδοχὰς διαφόρους τῶν ἐν τοῖς βιβλιαρίοις ἐγγραφῶν, θ' ἀκολουθῆται ἡ καθωρισμένη ἐν προκειμένῳ διαδικασία εἰδικῆς κατὰ περίπτωσιν ἐρεύνης, ἐπιβολῆς πράξεως εἰσφορῶν κ.λ.π.

2. Ἡ περὶ ἧς ἡ προηγουμένη παράγραφος προϋπηρεσία, ὡς ἐν ἄρθρῳ 2 § 1 τοῦ ν. 2054 ὁρίζεται, δέον νὰ ἔχῃ συμπληρωθῇ πρὸ τῆς στρατεύσεως καὶ μέχρις αὐτῆς. Ἑπομένως ἡ μετὰ τὴν στράτευσιν καταβολὴ μισθοῦ εἰς τὸν στρατευθέντα καὶ ἡ καταβολὴ τυχὸν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν οὐδόλως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ δικαιώματος, οὐδὲ διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὕψους τοῦ καταβλητέου ἐπιδόματος.

3. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι μέχρι τοῦδε διὰ τὴν χορήγησιν τῶν λοιπῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως ἡ κειμένη νομοθεσία προέβλεπεν οὐχὶ τὴν συμπλήρωσιν ὡρισμένης προϋπηρεσίας, ἀλλὰ τὴν πραγματοποίησιν ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας, ζήτημα γεννᾶται πῶς θὰ ὑπολογίζωνται αἱ περὶ ὧν αἱ προηγούμεναι παράγραφοι προϋπηρεσίαι διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου ἐμφανίζεται ἐξαιρετικῶς δυσχερής, ἰδίᾳ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἠσφαλισμένων ἐκείνων, οἵτινες ἀπασχολοῦνται κατὰ λίαν ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα εἴτε παρὰ τῷ αὐτῷ, εἴτε παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις. Προκειμένου ἰδίᾳ περὶ τῶν ἠσφαλισμένων ταύτων δὲν δύναται νὰ ἰσχυσῃ ἡ ἄλλως λίαν ἀβάσιμος συναγομένη ἀρχὴ τοῦ κριτηρίου τῆς διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως.

Ἕνεκεν τούτου καὶ μέχρι τῆς διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ ἢ ἄλλως πως ρυθμίσεως τοῦ θέματος, αἱ περὶ ὧν ὁμιλοῦμεν προϋπηρεσίαι θέλουν λογίζεσθαι ὡς συμπεπληρωμέναι, ἐφ' ὅσον ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ μέχρι τῆς στρατεύσεως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔχουν παρέλθει τὰ ἀντίστοιχα χρονικὰ διαστήματα τῶν ἓξ (6), τριακοντα τεσσάρων (34) καὶ ἑβδομήκοντα (70) μηνῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔχουν πραγματοποιηθῇ ἐν συνόλῳ ἡμέραι ἐργασίας ἀντιστοίχως ἑκατὸν εἴκοσι (120), ἑξακόσιαι ὀγδοήκοντα (680) καὶ χίλιαι τετρακόσιαι (1400), ἥτοι ἔχουν συνολικῶς πραγματοποιηθῇ ἡμέραι ἐργασίας ἀντιστοιχοῦσαι εἰς εἴκοσι (20) κατὰ μῆνα ἡμερομίσθιοι, ὅση στατιστικῶς ὑπολογίζεται ἡ μέση μηνιαία ἀπασχόλησις τῶν παρ' ἡμῖν ἠσφαλισμένων.

4. Ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 120 ἐ.ἐ. ἐγκυκλίῳ διαταγῇ ἀναφέρεται, ὅτι διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος δέον ἡ συνεπαγομένη τὴν καταβολὴν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν σύμβασις ἐργασίας νὰ διήρκεσε πράγματι μέχρι τῆς στρατεύσεως.

Εἰς πολλὰς ὅμως περιπτώσεις οἱ μισθωτοὶ ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς στρατεύσεως των διακόπτουν τὴν ἀπασχόλησίν των πράγματι, συνήθως διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν πρὸς τὰς ἀνάγκας προκτοιμασίας των πρὸ τῆς κατατάξεως των κλπ. Οὕτω πολλάκις ἡ πραγματικὴ ἡμέρα κατατάξεως δὲν συμπίπτει πρὸς τὴν ἡμέραν τελευταίας ἀπασχολήσεως. Ἐκ τοῦ λόγου ὅμως τούτου δὲν εἶναι δίκαιον νὰ στεροῦνται τοῦ ἐπιδόματος οἱ κατὰ τὰ ἄλλα δικαιούμενοι τούτου ἠσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ πρὸ τῆς στρατεύσεως ὀλιγοήμερος διακοπὴ τῆς ἐργασίας δὲν ἐγένετο μὲ πρόθεσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ. Πότε ἡ τοιαύτη πρόθεσις ἐλλείπει, εἶναι ζήτημα ἑκάστοτε πραγματικῆς ἐρεύνης· πάντως διὰ τὴν μόρφωσιν ὀρθῆς κρίσεως δέον ἰδίᾳ νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ διάρκεια τῆς τελευταίας πρὸ τῆς στρατεύσεως συμβάσεως ἐργασίας, ἡ χρονικὴ ἔκτασις τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὸ γεγονὸς ἂν ὁ ἐργοδότης μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2051|1952 κατε-

βαλλεν εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται μισθωτὸν ἐφεδρικὸν ἐπίδομα.

5. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε παρασχεθεισῶν εἰς ὑμᾶς ὁδηγιῶν προκύπτει, ὅτι μόνον ἡ ἀσφαλιστέα ἐργασία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων χρονικῶν περιόδων ἐργασίας διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἐπιδομάτων στρατεύσεως. Εἰς πολλὰς ὅμως περιοχὰς, λόγῳ τῆς ὅλως προσφάτου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως, ἐνεφανίσθησαν μισθωτοί, οἱ ὁποῖοι, παρὰ τὴν μακρὰν παροχὴν ἐξηρτημένης ἐργασίας πρὸ τῆς στρατεύσεως καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀκριβῶς λόγῳ τῆς τοιαύτης προϋπηρεσίας ἐλάμβανον μέχρι τοῦδε παρὰ τοῦ ἐργοδότου των τὰ ὑπὸ τοῦ ν. 3514 προβλεπόμενα ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, νῦν μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054|1952 καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 120|1952 ἐγκυκλίῳ ὁδηγιῶν δὲν δικαιοῦνται ἐπιδόματος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ὡς ἄνω προϋπηρεσία ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς ἐν τῇ περὶ ἧς πρόκειται περιοχῇ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν ἄρσεως τῆς τοιαύτης ἀνωμαλίας παραγγέλλομεν, ὅπως εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν οὐχὶ μόνον ἡ ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸ ταύτης παρασχεθεῖσα ἐργασία, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀποδεικνύεται ἐξ ἀναμφισβητήτων ἀσφαλιστικῶν στοιχείων, ἤτοι ἐκ τῶν εἰς τὸ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ εἰς τὰ μισθολόγια τοῦ ἐργοδότου ἐγγραφῶν, λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου βάσει τῆς προβαλλομένης πρὸ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως προϋπηρεσίας πληρωμῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μέχρι 21.5.1952 καὶ ἑπομένως πληρωμῆς ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος τούτου ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

6. Ἐγεννήθη ζήτημα περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος, τὸ ὁποῖον δικαιοῦνται οἱ ἐφεδροι Ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνωστόν, λαμβάνουν καὶ μισθὸν ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ὡς ἀξιωματικοί. Ἐν προκειμένῳ δέον νὰ τύχουν ἀναλόγου ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 2672|1940, καθ' ἃς: «Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514 ἐπιστρατευόμενοι ὡς ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ δικαιοῦνται νὰ λάβωσι παρὰ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν των τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ μισθοῦ των ὡς ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάμβανον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου, ἐὰν ἐστρατεύοντο ὡς ὁπλῖται». Κατὰ συνέπειαν εἰς τοὺς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς δέον νὰ καταβάλληται ἡ τυχὸν διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου καταβαλλομένου μισθοῦ καὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐγκυκλίου 120|1952 προβλεπομένου ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ δικαιούχων, πλὴν τῶν λοιπῶν δικαιολογητικῶν, δέον ὅπως ὑποβάλληται ἡμῖν καὶ βεβαίωσις περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καταβαλλομένου μισθοῦ. Τὰ ἀνωτέρω δέον κατ' ἀνάγκην νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρετούντων ὡς ἐφέδρων, οἵτινες λαμβάνουν ἀποδοχὰς μονίμων καὶ οὐχὶ στρατευσίμων, ἤτοι τῶν ἐφέδρων Ἀνθυπασπιστῶν, τῶν ἐφέδρων ὁπλιτῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, τῶν ἐφέδρων ὑπαξιωματικῶν Β.Ν. κλπ.

7. Ἐν σχέσει μὲ τὴν μισθοδοσίαν, ἐφ' ἧς δέον νὰ ὑπολογίζηται τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, ἐν συνεχείᾳ τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 120|1952 ἐγκυκλίῳ ἡμῶν ἀναφερομένων, διευκρινίζομεν, ὅτι κατ' ἀρχὴν δέον νὰ ἀναζητοῦνται αἱ πρὸ τῆς στρατεύσεως ἀποδοχαὶ τοῦ ἐφέδρου καὶ βάσει τούτων νὰ γίνεται ἡ κατάταξις εἰς τὴν οἰκείαν κλάσιν καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος ἐπὶ τοῦ ἀντιστοίχου τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου. Ὅσάκις ὅμως διαπιστοῦται, ὅτι αἱ τελευταῖαι πρὸ τῆς στρατεύσεως ἀποδοχαὶ εἶναι οὐσιωδῶς ἀνώτεραι τῶν πρότερον συνήθως καταβαλλομένων, δέον ὅπως κατόπιν σχετικῆς ἐρεύνης ἀνευρίσκεται τὸ πραγματικὸν ὕψος μισθοῦ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου νὰ ὑπολογίζηται τὸ καταβλητέον ἐπίδομα. Ἐξ ἄλλου, ὁσάκις βεβαιοῦται ὅτι μετὰ τὴν στράτευσιν ὁ ἐφεδρος θὰ ἐλάμβανεν ηὐξημένας ἀποδοχάς, ἐν σχέσει πρὸς τὰς πρὸ τῆς στρατεύσεως τοιαύτας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ηὐξημένων τούτων ἀποδοχῶν θὰ γίνεται καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἡ μετὰ τὴν στράτευσιν αὔξησις δέον νὰ βεβαιοῦται πλήρως, ὀφειλομένη ἐπὶ παραδείγματι εἰς γενικὴν αὔξησιν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἢ εἰς ὑπογραφὴν νέας συλλογικῆς συμβάσεως ἢ εἰς γενικὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως ἢ κατηγορίας ἢ εἰς βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν προαγωγὴν τοῦ ἐνδιαφερομένου, προβλεπομένην ὑπὸ καταστατικῶν κλπ. διατάξεων κ.ο.κ., εἰδικῶς κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἡ τήρησις τῆς ἐν λόγῳ ἀρχῆς δὲν ἐμφανίζει δυσχερείας περὶ τὴν ἀπόδειξιν, καθ' ὅσον λόγῳ τῆς μέχρι τῆς 31.5.1952 πληρωμῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν δέον ὅπως τὸ ὑπὸ τούτου βεβαιούμενον ηὐξημένον μετὰ τὴν στράτευσιν ἡμερομίσθιον συμπίπτῃ μὲ ἐκεῖνο, βάσει τοῦ ὁποίου οὗτος μέχρι τοῦδε κατέβαλλεν ἐφεδρικὸν ἐπίδομα εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται ἠσφαλισμένον. Οἰκοθεν ἐν τούτοις νοεῖται, ὅτι τὰ ἐν τῇ § 1 τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα περὶ ἐπιβολῆς πράξεως εἰσφορῶν ἰσχύουν καὶ ἐν προκειμένῳ.

8. Ὡς γνωστόν, οἱ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καταταγέντες εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς τοιαύτης κατατάξεως ἐλάμβανον ἐπίδομα ἀνεργίας, ἐξηκολούθησαν λαμβάνοντες τὸ ἐπίδομα τοῦτο καὶ διαρκούσης τῆς στρατεύσεως. Ἤδη ὅμως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2054|1952, οἱ κατὰ τὴν στράτευσίν των λαμβάνοντες ἐπίδομα ἀνεργίας ἠσφαλισμένοι γενικῶς δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, μετὰ δὲ τὴν ἀποστράτευσίν των δικαιοῦνται νὰ συνεχίσουν τὴν ἐπιδότησίν των λόγῳ ἀνεργίας κατὰ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 120|1952 ἐγκυκλίῳ λεπτομερῶς ἐκτιθέμενα. Μολονότι διὰ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως ἐσκοπήθη, ὅπως προστατευθοῦν κυρίως οἱ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 στρατευόμενοι ἐπιδοτούμενοι ἄνεργοι, εἶναι συνεπὲς νὰ δεχθῶμεν, ὅτι αὕτη διὰ τὴν ταὐτότητα τοῦ λόγου καλύπτει καὶ τοὺς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ νόμου στρατευθέντας. Οὗτοι κατὰ συνέπειαν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1952 κτῶνται δικαίωμα ἐπιλογῆς μεταξὺ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος τοῦ ν. 2054|1952 καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

9. Ἐν σχέσει μὲ τὰ δικαιολογητικά, ἅτινα δέον νὰ ὑποβάλλωνται ἡμῖν διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἐφέδρων, διευκρινίζομεν, ὅτι διὰ τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἰδιώματος μόνον διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας, ὡς καὶ διὰ τοὺς

δι' ούδένα των κλάδων της παρ' ημίν ασφαλίσεως υπαγομένους ησφαλισμένους των άλλων Ταμείων, ή διά την καταβολήν του επιδόματος απαιτουμένη προϋπηρεσία θέλει αποδεικνύεται διά βιβλιαρίου ή σχετικής βεβαιώσεως του οικείου *Ταμείου Συντάξεως*, εις ό υπάγεται ο ενδιαφερόμενος.

10. Εν σχέσει με το ποσοστόν εισφοράς, βάσει του οποίου θέλει υπολογίζεται ή επί του εφεδρικού επιδόματος κράτησις διά τον κλάδον συντάξεως, δέον να διευκρινισθή, ότι θέλουν πλήρως εφαρμοσθή αι διατάξεις του άρθρου 24 Α.Ν. 1846|1951. Κατά συνέπειαν το υπό του άρθρου τούτου προβλεπόμενον ασφάλιστρον, ήτοι 1.75 ο|ο εις βάρος του ησφαλισμένου και 5.75 ο|ο εις βάρος του Ειδικού Λογαριασμού, προκειμένου περί των επαρχιακών Υποκαταστημάτων, θα μειωθή κατά 10 ο|ο, ήτοι θα υπολογισθή εις 1.575 ο|ο και 5.185 ο|ο αντιστοίχως. Σημειωτέον ότι άπαντα τα επαρχιακά Υποκαταστήματα θα υπολογίσουν τας περί ων πρόκειται εισφοράς επί τη βάσει του εν λογω μειωμένου ασφαλίστρου δι' άπαντας τους παρ' αυτών επιδοτουμένους ησφαλισμένους, ανεξαρτήτως του τόπου απασχολήσεως τούτων προ της στρατεύσεως.

11. Ως άρμόδιον Υποκατάστημα διά την χορήγησιν των εφεδρικών επιδομάτων ορίζεται το Υποκατάστημα, εις την περιφέρειαν του οποίου *απησχολείτο* ο ησφαλισμένος προ της στρατεύσεως του. Εφ' όσον όμως οι ενδιαφερόμενοι απευθύνονται διά την λήψιν του επιδόματος εις έτερον Υποκατάστημα, το Υποκατάστημα τούτο υποχρεούται αφ' ενός μεν εις την πραγματοποίησιν των οφειλομένων παροχών επί τη προσαγωγή των κεκανονισμένων δικαιολογητικών και αφ' ετέρου εις την άπλην περί τούτου έγγραφον ενημέρωσιν του κατά τα άνωτέρω υποχρέου Υποκαταστήματος.

12. Διά την καταβολήν του εφεδρικού επιδόματος εις τον αντιπρόσωπον του δικαιούχου ισχύουν τα επί των λοιπών παροχών καθωρισμένα. Ήτοι, εφ' όσον προσάγεται συμβολαιογραφικόν πληρεξούσιον ανεξαρτήτως ποσού, ενώ δι' ιδιωτικού πληρεξουσίου ισχύει ο διά της υπ' αριθ. 132|1952 τεθείς περιορισμός του ποσού των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δραχμών.

13. Εν σχέσει με τον χρόνον παραγραφής των κατά τον ν. 2054 αξιώσεων διά την λήψιν εφεδρικού επιδόματος ισχύουν αι αντίστοιχοι διατάξεις του άρθρ. 40 § 6 του ν. 1846|1951. Συνεπώς αι αξιώσεις αύται υπόκεινται εις εξάμηνον παραγραφήν, του εξαμήνου τούτου άρχομένου —κατά την ορθήν εμμηνείαν των περί αναστολής της παραγραφής διατάξεων του άρθρου 255 Α.Κ.— από της απολύσεως του ησφαλισμένου εκ των τάξεων του στρατού.

14. Τέλος, εν σχέσει με την απογραφήν των μη ήδη απογεγραμμένων εφέδρων, οίτινες απευθύνονται εις υμάς διά την λήψιν εφεδρικού επιδόματος, παραγγέλλομεν τα ακόλουθα:

α) Άπαντες οι προς επιδότησιν εφεδροι δέον να είναι απογεγραμμένοι υπό νέον αριθμόν μητρώου.

β) Η απογραφή θα γίνεται κατά τα γνωστά και διατετυπωμένα διά των υπ' αριθ. 63|1950 και 42|1952 εγκυκλίων διαταγών.

γ) Όπου οι νεοαπογραφόμενοι εφεδροι, λόγω απουσίας των εκ της έδρας των Υποκαταστημάτων μας, δεν είναι εύχερές να προσκομίζουν αστυνομικόν δελτίον ταυτότητος και φωτογραφίαν των, και πάλιν θα γίνεται η απογραφή, θα εκδίδεται ασφαλιστικόν βιβλιάριον χωρίς φωτογραφίαν (εις την θέσιν της φωτογραφίας θα γίνεται μνεία, ότι πρόκειται περί εφέδρου, μη προσκομίσαντος φωτογραφίαν), θα συντάσσεται το απογραφικόν του δελτίον (εις την θέσιν των στοιχείων ταυτότητος θα σημειούται, ότι πρόκειται περί εφέδρου, μη προσκομίσαντος δελτίον ταυτότητος) κανονικώς, ως εάν επρόκειτο περί κανονικού απογραφικού δελτίου, εις την ένδειξιν δε επαγγέλμα, αφού σημειωθή το ασκούμενον επάγγελμα, εντός παρενθέσεως εις την αυτήν σειράν θ' αναγραφή η λέξις «έφεδρος». Η πινακίς εσωτερικής ανακεφαλαιώσεως θ' ανοιχθή και επ' αυτής θα σημειωθή η λέξις «έφεδρος». Κατά την περίπτωσιν ταύτην (των νεοαπογραφομένων εφέδρων) δεν θα ζητηθή η συμπλήρωσις του εντύπου «Δήλωσις απασχολήσεως».

δ) Όπου οι έφεδροι έχουν εις χείρας των παλαιού τύπου ασφαλιστικά βιβλιάρια, τότε και εις όσα των Υποκαταστημάτων μας είναι εύχερής (χωρίς να παρακωλυθή ο ρυθμός της τρεχούσης υπηρεσίας) η άμεσος διενέργεια της ανακεφαλαιώσεως και ο εφοδιασμός δι' ασφαλιστικού βιβλιαρίου νέου τύπου, θα γίνεται και η ανακεφαλαίωσις και η έκδοσις του νέου ασφαλιστικού βιβλιαρίου. Εις όσα όμως των Υποκαταστημάτων μας δεν είναι, διά διαφόρους λόγους, εύχερής η διενέργεια της ανακεφαλαιώσεως, δεν θα ενεργήται αύτη, αλλ' επί του παλαιού τύπου ασφαλιστικού βιβλιαρίου και υπό την ένδειξιν ΝΑΜ (νέος αριθμός μητρώου), τιθεμένην διά σφραγίδος, θα αναγραφή ο νέος αριθμός μητρώου, αφού διαγραφή διά δύο οριζοντίων γραμμών ο παλαιός αριθμός μητρώου. Το δελτίον απογραφής και η εσωτερική πινακίς πραγματοποιηθεισών ημερών εργασίας θα συνταχθούν ακριβώς όμοια, ως και ανωτέρω. Ο φάκελλος ησφαλισμένου υπό τον παλαιόν αριθμόν μητρώου δεν θα μετακινηθή από την θέσιν τον και θα αναμένη την επιστροφήν του ασφαλιστικού βιβλιαρίου παλαιού τύπου υπό τον νέον αριθμόν μητρώου, διά να γίνη η ανακεφαλαίωσις και εν συνεχεία να αναγγελθή και ημίν.

ε) Τα ως άνω ασφαλιστικά βιβλιάρια (γ ή δ) δεν θα παραδίδωνται εις χείρας των ενδιαφερομένων, αλλά θα παραδίδωνται κατά την έναρξιν της επιδοτήσεως υπό των Γραφείων Μητρώου Ησφαλισμένων εις τα Γραφεία Επιδοτήσεως Εφέδρων, κατά την λήξιν δε της επιδοτήσεως θα επιστρέφωνται από τα Γραφεία Επιδοτήσεως Εφέδρων προς τα Γραφεία Μητρώου Ησφαλισμένων, άτινα εν συνεχεία θα συμπληρώνουν κανονικώς άπαντα τα ελλιπή στοιχεία και θα παραδίδουν ταύτα εις τους ενδιαφερομένους.

στ) Τα δύο Γραφεία Μητρώου Ησφαλισμένων και Επιδοτήσεως Εφέδρων δέον να έλθουν εις συνεννοήσεις διά τον τρόπον αναζητήσεως και παροχής των αναγκαίων πληροφοριών ή προσδιορισμού των λεπτομερειών της παρούσης, ώστε η εργασία της επιδοτήσεως των εφέδρων να ενεργήται εγκαίρως και απροσκόπτως.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί παρατάσεως της ισχύος της διατάξεως του άρθρου 1 παράγραφος 1 του Α.Ν. 1933/1951 «περί τρόπου εκτελέσεως επειγόντων δημοσίων έργων αφορώντων εις την άμυναν της Χώρας»(*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 167 της 17 Ιουνίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 του Α.Ν. 1933/1951 «περί τρόπου εκτελέσεως επειγόντων δημοσίων έργων αφορώντων την άμυναν της Χώρας», ως εκυρώθη διά του υπ' αριθ. 2118/1952 νόμου, 2) την υπ' αριθ. 16398/22.5.1952 πρότασιν του Υπουργού Δημοσίων Έργων προς το Υπουργικόν Συμβούλιον «περί παρατάσεως της λειτουργίας της Υπηρεσίας Επειγόντων Έργων», 3) την υπ' αριθ. 460/1952 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Η υπό του άρθρου 1 παράγραφος 1 του Α.Ν. 1933/1951 «περί τρόπου εκτελέσεως επειγόντων δημοσίων έργων, αφορώντων εις την άμυναν της Χώρας» προβλεπομένη χρονική διάρκεια παρατείνεται επί έν εξάμηνον από της λήξεως αυτής.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εις τον επί των Δημοσίων Έργων Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 17 Ιουνίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί παρατάσεως της ισχύος των διατάξεων του άρθρου 14 παράγραφος 4 του δικαιοστασίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 171 της 25 Ιουνίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του νόμου 1696/1951 «περί διατάξεών τινων αφορισμών το δικαιοστάσιον», ως το εν λόγω άρθρον αντικατεστάθη υπό του άρθρου 1 του νόμου 2092/1952 «περί αντικαταστάσεως του άρθρου 1 του υπ' αριθ. 1696/1951 νόμου «περί διατάξεών τινων αφορωσών το δικαιοστάσιον κλπ.», και την υπ' αριθ. 421/1952 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Δικαιοσύνης Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Η λήγουσα την 30ήν Ιουνίου 1952 προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του υπ' αριθ. 1696/1951 νόμου «περί διατάξεών τινων αφορωσών το δικαιοστάσιον», ως το άρθρον τούτο αντικατεστάθη υπό του άρθρου 1 του υπ' αριθ. 2092/1952 νόμου «περί αντικαταστάσεως του άρθρου 1 του υπ' αριθ. 1696/1951 νόμου κλπ.», μέχρι της οποίας ισχύουν αι διατάξεις του δικαιοστασίου περί χορηγήσεως υπό του Προέδρου αναστολής εκτελέσεως επί πάσης οιασδήποτε αποφάσεως οιουδήποτε δικαστηρίου, παρατείνεται από της λήξεώς της μέχρι της 15ης Οκτωβρίου 1952, υπό τους περιορισμούς των διατάξεων της § 2 του άρθρου 1 του αυτού ως άνω υπ' αριθ. 1696/1951 νόμου.

2. Εις τον αυτόν επί της Δικαιοσύνης Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

3. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Κερκύρα τη 22 Ιουνίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

17639/659/1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κατανομής υπέρ των Ταμείων Αλληλοβοηθείας Ηθοποιών κλπ. του 1/8 του προσθέτου τέλους Δημοσίων Θεαμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 79 της 5 Απριλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1. Το από 4 Αυγούστου 1923 Ν.Δ. «περί τροποποιήσεως του περί δημοσίων θεαμάτων νόμου», ως τούτο τροποποιήθη διά του από 20.11.1925 Ν.Δ. «περί καθορισμού πόρων και μετοχών του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών κλπ.»

2. Το από 17.11.1931 Διάταγμα «περί τροποποιήσεως του άρθρου 19 του από 1ης Δεκεμβρίου 1930 Διατάγματος «περί ιδρύσεως Ταμείου Εργασίας Ηθοποιών και περί τρόπου αποδόσεως ποσοστού υπέρ του Ταμείου τούτου».

3. Το από 15.6.1932 Διάταγμα «περί τρόπου αποδόσεως πόρων συντηρήσεως και λειτουργίας της Δραματικής Σχολής του Βασιλικού Θεάτρου».

4. Τον νόμον 6342 «περί συμπληρώσεως της ασφαλίσεως θεατρικών συγγραφέων» και

5. Τον Α.Ν. 419/1937 «περί τρόπου διανομής των περί έργων θεάτρου διατιθεμένων ποσοστών ειδικού τέλους επί των δημοσίων θεαμάτων», αποφασίζομεν:

1. Παρατείνομεν την ισχύν της υπ' αριθ. 48811/1887 αποφάσεως διά το μέχρι τέλους Ιανουαρίου 1952 χρονικόν διάστημα.

2. Εγκρίνομεν, όπως εκ των εκάστοτε εισπραττομένων ποσών επί του προσθέτου τέλους επί των εισιτηρίων δημοσίων θεαμάτων υπέρ του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών και αποδιδομένων αυτώ διά του προϋπολογισμού των εξόδων του Υπουργείου Εργασίας χρήσεως 1951—1952 διατίθενται διά το χρονικόν διάστημα από 1 Φεβρουαρίου 1952 μέχρι 30 Ιουνίου 1952 τα εξής ποσοστά, δι' εγταλμάτων εκδιδομένων παρά της Υπηρεσίας Εντελλομένων Εξόδων του αυτού Υπουργείου:

α) Εν όγδοον υπέρ του Ταμείου Εργασίας

---

*) ΕΕΔ 10, σελ. 1020.

Ἡθοποιῶν, ὑποχρεουμένου τοῦ Ταμείου τούτου εἰς ἀπόδοσιν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ δρχ. 250.000 εἰς τὴν Δραματικὴν Σχολὴν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου πρὸς συντήρησιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς.

β) Ἕτερον ἓν ὄγδοον ὑπὲρ τῶν κάτωθι Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας, ὅπερ καὶ κατανέμεται εἰς αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν τῶν ταμειακῶς ἐν τάξει μελῶν των, τῶν ἀπασχολουμένων κυρίως εἰς ἐργασίας θεάτρου, ὡς ἀκολούθως :

1. 41 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἡθοποιῶν.

2. 15 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Τεχνιτῶν Θεάτρου.

3 5 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων.

4. 11 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ὑπαλλήλων Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων.

5. 13 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Πανελληνίου Μουσικοῦ Συλλόγου.

6. 4 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἐπαγγελματιῶν Μουσικῶν.

7. 1 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλλήνων Μουσουργῶν.

8. 5 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συνδέσμου Μουσικῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς «Ἀλληλοβοήθεια».

9. 4 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Μουσικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

10. 1 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ὑποβολέων Ἑλληνικοῦ Θεάτρου.

Αἱ δαπάναι διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως (μισθοί, προσωπικῶν γραφείων, ἐνοίκια, γραφικὴ ὕλη κλπ.) τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας δέον νὰ μὴ εἶναι ἀνώτεραι κατ' ἔτος τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῶν παρεχομένων εἰς ταῦτα ποσῶν ἐκ προσθέτου τέλους. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ταμείων, ὅπως αἱ δαπάναι αὗται ἀνέλθωσιν εἰς ποσοστὸν μέχρι 15 ο/ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων ἑκάστου Ταμείου, τὸ ἐπὶ πλέον ὅμως τοῦ ἑνὸς δεκάτου ἐκ τῶν προσθέτων τελῶν δαπανώμενον ποσὸν θὰ βαρύνῃ τὰς λοιπὰς προσόδους αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἀπριλίου 1952

16548|Ε. 385|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμὸς» καταβαλλομένων βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 102 τῆς 5 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 79|27.3.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 6219|1951 ἀναφορὰν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμὸς» καταβαλλομένας βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 ἀποφάσεως ἡμῶν συντάξεις τῶν μὴ πληρούντων τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ὁριζομένας προϋποθέσεις πρὸς λῆψιν τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁριζομένων κατωτάτων ὁρίων συντάξεων, εἰς τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62280|3.1.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθέντα κατώτατα ὅρια συντάξεων συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς δι' αὐτῆς τιθεμένας διακρίσεις κατὰ κατηγορίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαΐου 1952

67298|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ ἀξίας δικαστικοῦ ἐνσήμου ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 144 τῆς 26 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν α) τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1660|1951 «περὶ τῶν ἀποδοχῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τῶν Δικαστηρίων κλπ», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. ὑπ' ἀριθ. 1789|1951 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων, ἀφορωσῶν τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν», β) τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Α.Ν. ὑπ' ἀριθ. 751|1945 «περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντιγραφοσήμου», καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ δικαστικοῦ ἐνσήμου ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων :

Α) Τοῦ ἐπικολλωμένου ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Δικαστηρίων καὶ Εἰσαγγελιῶν δικαστικῶν ἀντιγράφων καὶ πιστοποιητικῶν ὡς ἑξῆς :

1) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς Εἰσαγγελίας αὐτοῦ εἰς δραχμὰς ἑπτὰ χιλιάδας (7.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

2) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Ἐφετῶν καὶ Εἰσαγγελιῶν Ἐφετῶν καὶ τῶν Κακουργιοδικείων εἰς δραχμὰς πέντε χιλιάδας (5.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

3) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Πρωτοδικῶν καὶ Εἰσαγγελιῶν αὐτῶν, Πλημμελειοδικείων καὶ Εἰσαγγελιῶν αὐτῶν εἰς δραχμὰς τέσσαρας χιλιάδας (4.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

4) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Εἰρηνοδικείων καὶ πταισματοδικείων εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας (2.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

5) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Εἰρηνοδικείων ἐπὶ ὑποθέσεων μικροδιαφορῶν καὶ ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν διαδικασιῶν εἰς δραχμὰς χιλίας (1.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

Β) Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. Δ|τος 1041|1942 εἰς δραχμὰς χιλίας (1.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1952.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1952

32868|2480|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῶν Ἐθνικῶν Γενικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 146 τῆς 27 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρ-

θρου 8 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1368|1938, ἀποφασίζομεν :

Παρατείνομεν εἰσέτι ἐπὶ τρίμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως των, ἤτοι μέχρι τῆς 30.9.1952, τὰς κάτωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας :

α) Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

β) Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188|10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

γ) Τὰς ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὰς τῆς ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθείσας παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790|5.12.1947 καὶ 21751|5.12.1947 ἐκθέσεων καταθέσεων.

δ) Τὴν ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὴν τῆς ἀπὸ 4.11.1947 περὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789|5.12.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1951

20674|Ε. 480|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 31.5.1950 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 98 τῆς 29 Ἀπριλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 7 τοῦ Α.Ν. 1022|1946 «περὶ διακανονισμοῦ διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως».

2. Τὴν ἀπὸ 31.5.1950 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 153|1950 ἀναφορᾶς του καὶ ληφθεῖσαν ὁμοφώνως παρὰ πάντων τῶν παρόντων μελῶν, ἤτοι διὰ 9 ψήφων.

3. Σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ. Κ. Α. 284|1950, συνεδρίασις 33 τῆς Θ' Περιόδου τῆς 28.2.1952), ἀποφασίζομεν :

Ἄρθρον 1

Σύστασις Κλάδου Προνοίας

Συνιστᾶται παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς εἰδικὸς Κλάδος Προνοίας, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Κλάδος Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς».

Ἄρθρον 2

Σκοπός

Σκοπὸς τοῦ Κλάδου Προνοίας εἶναι ἡ χορήγησις ἐφ' ἅπαξ χρηματικῶν παροχῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους παρ' αὐτῷ καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τούτων κατὰ τὴν συνταξιοδότησιν των ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁριζόμενα ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 3

Ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κλάδου Προνοίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως πάντα τὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα διὰ τὸν κλάδον συντάξεων.

Ἄρθρον 4

Διοίκησις - Ὑπηρεσία - Λογιστικὴ Ὀργάνωσις κλπ.

1. Τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Κλάδου Προνοίας ἀσκεῖ τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου.

2. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Κλάδου Προνοίας διεξάγεται παρὰ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τούτου.

3. Τὰ τῆς λογιστικῆς ὀργανώσεως, διαχειρίσεως, οἰκονομικοῦ ἔτους, καταρτίσεως ἰσολογισμῶν, ἀπολογισμῶν, ἰσοζυγίων, προϋπολογισμῶν, διενεργείας προμηθειῶν καὶ ἐπενδύσεων τοῦ Κλάδου Προνοίας διέπονται ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν διατάξεων τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 5

Πόροι

1. Πόροι τοῦ Κλάδου Προνοίας εἶναι :

α) Εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἴση πρὸς 1,5 ο|ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των τῶν ὑποκειμένων εἰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Συντάξεων.

β) Ἰσόποσος εἰσφορὰ τῆς Ἑταιρίας.

γ) Οἱ τόκοι καὶ ἐν γένει αἱ πρόσοδοι τῶν Κεφαλαίων καὶ πάσης ἄλλης περιουσίας τοῦ Κλάδου Προνοίας.

δ) Αἱ ἐκ δωρεῶν, κληροδοτημάτων καὶ πάσης ἄλλης χαριστικῆς αἰτίας κτήσεις τοῦ Κλάδου Προνοίας.

2. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ χρόνον καταβολῆς τῶν ὑπὸ στοιχ. α' καὶ β' τοῦ παρόντος ἄρθρου εἰσφορῶν, τὰς συνεπείας τῆς μὴ ἐγκαίρου καταβολῆς αὐτῶν, τὴν ἀναγκαστικὴν των εἰσπραξιν ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως τῆς καταβολῆς των παρὰ τοῦ ἐργοδότου κλπ. ἐφαρμόζονται αἱ ἑκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις τῆς διεπούσης τὸ Ταμεῖον Νομοθεσίας ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Συντάξεως εἰσφορὰς τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου.

3. Ὁ Κλάδος Προνοίας ἀπολαύει πλήρους οἰκονομικῆς αὐτοτελείας.

Ἄρθρον 6

Παροχαί

Δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ ὁριοθήσονται αἱ καταβλητέαι ἐφ' ἅπαξ παροχαὶ ὑπὸ τοῦ Κλάδου Προνοίας εἰς τοὺς συνταξιοδοτουμένους ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου, ἡ διαδικασία ἀπονομῆς αὐτῶν, αἱ περιπτώσεις ἐκπτώσεων ἐκ τῶν ἀξιώσεων ἐπὶ τὰς παροχάς, τὰ τῆς παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀπονομὴν τῶν ἐφ' ἅπαξ παροχῶν, τὰ τῆς ἐκχωρήσεως, κατασχέσεως καὶ συμψηφισμοῦ, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης

τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως μηνός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1952

64|1952 Ἀστυνομική Διάταξις

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 15|1951 Ἀστυνομικῆς Διατάξεως περὶ εἰδικῶν τινων ὑποχρεώσεων τῶν διευθυντῶν Ἑταιριῶν, ἐμπόρων, βιομηχάνων, βιοτεχνῶν καὶ πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 114 τῆς 17 Μαΐου 1952)

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 29 τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 1952, ἡμεῖς ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν Δημήτριος Βρανόπουλος, Ἀστυν. Δ)ντὴς Α', ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας τάξεως, ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 9729|11|47|1 τοῦ 1951 διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, τὰ ἄρθρα 2, 122 καὶ 123 τοῦ Νόμου 4971 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» καὶ τὸ ἄρθρ. 37 τοῦ Δ)τος τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1926 «περὶ Κανονισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», ὡς ἐκωδικοποιήθη καὶ ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 1001|1943.

Δ ι α τ ά σ σ ο μ ε ν

Ἄρθρον 1

Τὸ ἑδάφιον δ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 15|1951 Ἀστυν. Διατάξεως «περὶ εἰδικῶν τινων ὑποχρεώσεων τῶν Διευθυντῶν Ἑταιριῶν κλπ.» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«δ'. Διὰ τοὺς ξένους ὑπηκόους οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ φυλάττωσι εἰς τὸν φάκελλον τὴν κατὰ νόμον ἄδειαν ἐργασίας των, ὡς καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτῶν λαμβανόμενα ἐκ τῶν ἀδειῶν παραμονῆς ἢ δελτίων ἐγκατεστημένων».

Ἄρθρον 2

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τοὺς Ἀστυν. ὑπαλλήλους, διώκονται καὶ τιμωροῦνται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 445 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας

Ἐγκρίνεται

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαΐου 1952

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργός

65355|Υ. 106|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀν. Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων χορηγουμένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 118 τῆς 24 Μαΐου 1952)

Ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 31 Μαρτίου 1952 αὐξηθοῦν αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 58 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου χορηγούμεναι συντάξεις, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων, κατὰ τόσον, ὅση εἶναι ἡ διαφορὰ ἡ προκύπτουσα μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ ἐν λόγῳ καταστατικὸν ὑπολογιζομένων συντάξεων καὶ ἐκείνου ὅπερ θὰ προκύψῃ ἂν εἰς τὴν ἐλαχίστην σύνταξιν τῶν δραχ. 125.000 προστεθοῦν τόσα ἑκατοστὰ τοῦ μισθοῦ, ὃν ἐλάμβανεν ὁ συνταξιοῦχος κατὰ τὴν ἔξοδόν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ὅσα εἶναι τὰ συντάξιμα ἔτη του. Ἡ αὔξησις ἐπὶ μὲν τῶν πρώτων δρχ. 250.000 τῆς σημερινῆς συντάξεως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 80 ο|ο αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἑπομένων τὰ 60 ο|ο.

2. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1952 ὅπως προστεθῇ εἰς ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω ηὐξημένας συντάξεις ποσοστὸν 10 ο|ο, ὑπολογιζόμενον ἐπὶ τῶν ηὐξημένων τούτων συντάξεων, μὴ δυναμένης πάντως τῆς νέας ταύτης αὐξήσεως νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν δρχ. 50.000 μηνιαίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαΐου 1952

26593|2088|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καπνεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 118 τῆς 24 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 καὶ 2) σχετικὴν αἴτησιν τῆς Πανελλαδικῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἕνα εἰσέτι μῆνα ἀπὸ τῆς λήξεώς της τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 28.7.1951 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καπνεργατῶν, κατατεθείσης παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 144|31.7.1951 πράξεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαΐου 1952

24905|Β. 102|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναλήψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 54928|Β. 166|8.12.1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 122 τῆς 29 Μαΐου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 19|1944.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 12046|13.5.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Προνοίας καὶ Κοινῆς Διανομῆς Πωλητῶν Βενζίνης.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1427|3.5.1952 ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ Περιχώρῳ Καταστηματαρχῶν Πωλητῶν Βενζίνης Πετρελαιοειδῶν Προϊόντων, εἰδῶν Αὐτοκινήτων καὶ Κατόχων Σταθμῶν Αὐτοκινήτων, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦμεν, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, τὴν ὑπ' ἀριθ. 54927|Β. 166|8.12.1951 ἀπόφασιν ἡμῶν, δι' ἧς ηὐξήθη τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. 1606|1939 προβλεπόμενον ποσοστὸν ὑπὲρ τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας τοῦ Ταμείου Προνοίας καὶ Κοινῆς Διανομῆς Πωλητῶν Βενζίνης ἀπὸ 8 ο|ο εἰς 18 ο|ο.

Τὰ βάσει τῆς ἀνακαλουμένης ἀποφάσεως παρακρατηθέντα ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοστοῦ 8 ο|ο ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς δικαιούχους κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαΐου 1952

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΛΠ.

9792|Σ. 249|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της Νομοθεσίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Καπνεργατών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 57 της 10 Μαρτίου 1952)

9789|Σ. 246|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της υπ' αριθ. 57667|Σ. 1269|1950 αποφάσεως (περί Καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 57 της 10 Μαρτίου 1952)

10927|Σ. 284|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρ. 55 του Κανονισμού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρομων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 57 της 10 Μαρτίου 1952)

13504|Ε. 291|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 4 της υπ' αριθ. 18823|Σ. 836|1949 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας περί εγκρίσεως του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 13 Μαρτίου 1952)

12425|Σ. 334|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 της 17 Μαρτίου 1952)

13741|1249|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως του Κανονισμού λειτουργίας, διοικήσεως και παροχών του Κεφαλαίου αποζημιώσεως φορτοεκφορτωτών Δημόσιας Χίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 64 της 19 Μαρτίου 1952)

3687|Σ. 84|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 67 της 21 Μαρτίου 1952)

12426|Σ. 337|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 12 της υπ' αριθ. 70368|1940 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας (Περί Ταμείου Προνοίας Υπαλλήλων Ο.Δ.Π.).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 της 22 Μαρτίου 1952)

7845|710|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού του Κ.Δ.Φ. Σηράς Αθηνών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 της 22 Μαρτίου 1952)

12423|Σ. 335|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της παραγρ. 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού Συντάξεων του Ταμείου Ασφαλίσεως Τοπογράφων και Μισθωτών Γραφικών Τεχνών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 της 22 Μαρτίου 1952)

68650|5824|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως διατάξεων του Κανονισμού του Κ.Δ.Φ. Δημόσιας Χανίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 71 της 27 Μαρτίου 1952)

6345|Σ. 187|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού και του Κανονισμού Παροχών Ταμείου Συντάξεων Εκτελωνιστών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 76 της 31 Μαρτίου 1952)

16540|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Καταστατικόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Η.Ε.Α.Π. και Ε.Η.Ε.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 73 της 29 Μαρτίου 1952)

12425|Σ. 336|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καταργήσεως του δευτέρου εδαφίου της παραγρ. 3 του άρθρου 5 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 73 της 29 Μαρτίου 1952)

10929|Σ. 280|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της παραγρ. 5 του άρθρου 12 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 73 της 29 Μαρτίου 1952)

16065|Σ. 409|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Ε. Οινοποιίας, Ζυθοποιίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 73 της 29 Μαρτίου 1952)

19582|Σ. 487|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης παραγράφου εις άρθρ. 7 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τόπου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 98 της 29 Απριλίου 1952)

16074|Σ. 418|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του κανονισμού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων του Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 98 της 29 Απριλίου 1952)

16075|Σ. 419|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 18 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 98 της 29 Απριλίου 1952)

20163|1796|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως σχηματισμού Κ.Δ.Φ. Σηράς Τριπόλεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 99 της 30 Απριλίου 1952)

21080|Σ. 356|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεως του Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 101 της 1 Μαΐου 1952)

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΙΣ ΔΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 3514

I. *Ἴσως* νά εἶναι «κατάχρησις» τῶν στηλῶν τῆς φίλης «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἡ παραιτέρω ἀπασχόλησίς της μὲ τὸ σχεδὸν ἐξαντλημένον θέμα τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐν Ν. 690 «ποινικῆς κυρώσεως» καὶ ἐπὶ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν καθυστερούντων «ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα». Πλήν, ἐφ' ὅσον ὁ ἔγκριτος ἀντιφρονῶν κ. Παναγῆς ἐπιθυμεῖ τὴν «συμβολήν» μου πρὸς «πλήρη—ἂν καλῶς ἐννοῶ—ἀποσαφήνισιν» τοῦ ἀμφιβαλλομένου—κατ' αὐτόν—ζητήματος (ΚΕΔ 11, 664), ἐπιχειρῶ καὶ τὴν προκειμένην τριτολογίαν ἐν ὄψει πάντοτε νὰ μὴ προσκρούσω εἰς τὸ ἀπυθμένιστον βάθος ἀβυσσώπητον ἄρθρον 281 Α.Κ. . . .

II. *Δὲν* παρενόησα, ἀλλ' ἁπλῶς πιστεύω, ὅτι καλῶς ἠνόησα τὸν κ. Παναγῆν, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν «σκοπιμότητα» τῆς «ποινικῆς ἀπειλῆς» ἐν παραβάσει τῆς ἐκ τοῦ ν. 3514 ἀναβλυζούσης διὰ τὸν ἐργοδότην ὑποχρεώσεως, «ἀπειλῆς», κατὰ τὸν κ. ἀναντιφρονοῦντα, προκυπτούσης ἐκ τῆς «λογικῆς» ἑρμηνείας τῶν διατάξεων τοῦ ν. 690, οὐχὶ δὲ καὶ καθ' ἡμᾶς, δεξάζοντας ἀντιθέτως, ὅτι ἀποκρούεται ἡ «ἀπειλὴ» αὕτη ἀποφασιστικῶς ἐκ τῆς «γραμματικῆς» ἑρμηνείας.

III. *Οὕτω* δὲ πλέον, ὡς πρόδηλον, ἡ μεταξὺ ἡμῶν ἀμφισβήτησις στρέφεται κυρίως μονονουχὶ ἐν τῇ διαγραφῇ τῶν «ὁρίων» μεταξὺ τῆς «λογικῆς ἑρμηνείας» καὶ τῆς «ἀναλογίας», ἀλλ' ἔτι καὶ ἐν τῇ «ἐκτάσει τῆς ἐφαρμογῆς» ἐκείνης ἐν τῷ Π. Δικαίῳ.

IV. Εἶναι βεβαίως καὶ *ἀρχὴ* ὀρθὴ ἡ ἀποψις, ὅτι καὶ ἐν τοῖς Ποινικοῖς Νόμοις παραδεκτὴ ἐστὶ καὶ ἡ «λογικὴ ἑρμηνεία». (Σύμφ. ἐκ τῶν ἡμετέρων *Κωστῆς* § 18, *Ἠλιόπουλος* § 8, *Χωραφᾶς* § 7, *Γάφος* § 24). Ἀκριβῶς εἰπεῖν μάλιστα θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ ἔτι, ὅτι ὁ ὅρος «ἑρμηνεία» εἶναι *ἀρρήκτως* συνδεδεμένος πρὸς τὴν «λογικὴν» καὶ δὴ τὴν ὑπὸ ταύτης κατευθυνομένην «ἐνέργειαν» πρὸς «διακρίβωσιν» τῆς ἀληθοῦς «ἐννοίας» καὶ τοῦ «περιεχομένου» τοῦ Νόμου: Ἀστικοῦ ἢ Ποινικοῦ.

V. Εἶναι, ὅμως, ἐπίσης βέβαιον, ὅτι ἡ οἱαδήποτε «ἑρμηνεία» ἀφετηριάζεται κυρίως ἀπὸ τὸ *γράμμα* τοῦ νόμου. Διὸ καὶ ἡ «γραμματικὴ ἑρμηνεία» *προηγεῖται* πάσης ἄλλης, διότι «κατὰ τεκμήριον» ὁ Νομοθέτης θεωρεῖται, ὅτι: 1ον γνωρίζει τὴν γλῶσσαν του, εἰς ἣν καὶ νομοθετεῖ, καὶ 2ον ἐκφράζεται σαφῶς. Ἂν οὐδέτερον τῶν προόντων τούτων κέκτηται ὁ (ἀτυχὴς) Νομοθέτης καὶ συνεπῶς *σοβαραὶ* ἀμφιβολίαι περὶ τοῦ «νοήματος» τοῦ κειμένου ἀνακύπτωσιν, ὥστε ἀναγκαία νὰ καθίσταται ἡ χρῆσις τῆς ὡς εἴρηται «λογικῆς ἑρμηνείας», τότε ἀναγκαίως δὲον νὰ στραφῇ τις—ἂν μὴ—νὰ διολισθήσῃ—εἰς ταύτην. Λέγω δὲ ἐνὰ διολισθήσῃ, διότι ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου, ὡς Δικαίου *αὐστηροῦ* (rigido), ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν *δημιουργίαν* ἢ *ἐπαύξησιν* τοῦ ἀξιοποίνου τοὐλάχιστον, δὲν ὑπάρχει τὸ κατάλληλον - εὐκρανὲς κλίμα πρὸς ἄνθησιν τῆς τοιαύτης - κατ' ἐπέκτασιν τοῦ «γράμματος» τοῦ κειμένου—«λογικῆς» ἑρμηνείας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἰδίᾳ ὡς ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι τὰ «ὅρια» αὐτῆς εὑρίσκονται *λίαν* ἐγγὺς πρὸς τὰ τῆς ἀπαραδέκτου—ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀπόφεως τῆς θεμελιώσεως ἢ ἐπαυξήσεως τοῦ ἀξιοποίνου—ἐν τῷ Δικαίῳ τούτῳ «ἀναλογίας», μεθ' ὧν οὐχὶ σπανίως συμπλέκονται καὶ συγχέονται.

VI. Διότι νή *Δί*: Τί ἕτερον σημαίνει «λογικὴ ἑρμηνεία» ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἐν τῷ Π.Δ. ἔποψιν; *Ἔκτασις* τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως, ἥτις περιγράφει τὴν εἰς «ἔγκλημα» ἀναγομένην ἀντικοινωνικὴν (ἀδικον) συμπεριφορὰν τοῦ πολίτου πέρα τοῦ ἐκ τοῦ «γράμματος» αὐτῆς διαφαινομένου ἐδάφους ἐφαρμογῆς της. Οὕτως, ὅμως, ἐνεργοῦντες οὐδὲν ἕτερον πράττομεν, εἰμὴ νὰ *περιπίπτωμεν* εἰς τὸν «θανάσιμον ἐναγκαλισμὸν» τῆς «ἀναλογίας» καὶ δὴ *παρὰ* τὸν θεμελιῶδη ἐν τῷ Π.Δ. κανόνα «in dubio pro mitiore» (*Χωραφᾶς* 1952 § 7).

VII. Ἀλλ' ἂν τὸ «γράμμα» τῆς διατάξεως εἶναι καὶ *ἐπαρκῶς* σαφές, ὥστε νὰ μὴ γεννᾶται ἀμφιβολία καὶ δὴ σοβαρὰ περὶ τῆς ἐννοίας του, ὡς ἐν τῇ ἀπασχολούσῃ ἡμᾶς περιπτώσει τοῦ ν. 690, δὲν βλέπει τις τὸν λόγον τῆς στροφῆς πρὸς τὴν «ἐπικίνδυνον ζώνην» τῆς «λογικῆς» ἑρμηνείας.

VIII. Ὄντως δὲ καθ' ἡμᾶς εἶναι «ἀρκούντως» σαφὲς τὸ «γράμμα» τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου § 1 τοῦ ν. 690. Διότι τίνα περαιτέρω σαφήνειαν θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀξιώσῃ ἀπὸ τὴν διατύπωσιν: «πᾶς ἐργοδότης.... μὴ καταβάλλων ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς *παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους* τὰς εἰς τούτους ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένας ἀποδοχάς... »;

IX. Πῶς ἄλλως θὰ ἔδει νὰ ἐκφρασθῇ ὁ Νομοθέτης, ἵνα ὁπλίσῃ «ποινικῶς» τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκαίρου καταβολῆς τῶν ἡμερομισθίων κλπ. τῶν *ἐργαζομένων—μισθωτῶν* παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν; Ἠθέλησε δ' ὄντως ὁ Νομοθέτης, ὅπως καθ' ἕκαστον Σάββατον ἀπόγευμα—π.χ. ἐξαφανίζονται τὰ ἡμερομίσθια κλπ. τῶν ἐργατῶν, οἵτινες καθ' ἅπασαν τὴν ἑβδομάδα παρέσχον τὸν ἱδρῶτά των, ἂν μὴ καὶ τὸ αἷμα των, εἰς τὸν ἐργοδότην ἢ καθ' ἕκαστον λ.χ. 10θήμερον πληρώνονται οἱ ὑπάλληλοι, οἱ παρασχόντες κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ οἱ ὁποῖοι ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι, ὡς μὴ ἔχοντες—ἅτε μὴ δυνάμενοι, κατὰ κανόνα—ἀποταμιεύειν τινα εὐρίσκονται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν πρὸ τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος: ν' ἀντιμετωπίσωσιν *οὐχὶ ἄνευ κινδύνου τῆς ἐννόμου τάξεως* ἄνευ χρημάτων τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας τῆς ζωῆς των. Αὕτη ἦν ἡ βασικὴ σκέψις τῆς προστασίας τῶν «ἀξιώσεων» τῶν μισθωτῶν ἔναντι τῶν ἐργοδοτῶν των, τῶν «κεχθρωθέντων» ἐκ τῆς «σχέσεως ἐργασίας», ἐν ᾗ ὄντως «ἀπησχολήθησαν» ἐκεῖνοι, προσενεγκόντες τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς τούτους. Ἐνταῦθα τοιγαροῦν εὑρίσκεται ἡ *δικαιολογία* τῆς διατάξεως: τῆς προστασίας τοῦ *μεγάλου* πλήθους τῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν. Αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις, ἃς ἐπικαλεῖται ὁ κ. Παναγῆς, ἀπαρτίζουσι *δεήματα*, σχεδὸν εἰπεῖν, μειονότητα ἔναντι τῶν ρηθέντων, τῶν *πράγματι* ἐργαζομένων - μισθωτῶν.

X. «Ἀπασχολοῦμαι» δὲ δὲν σημαίνει οὔτε εἶμαι εἰς «διαθεσιμότητα», μήτε εὑρίσκομαι ἐν «ἐφεδρείᾳ» κ.τ.ὅ. Εἶπον, ὅτι καλὸν θὰ ἦτο Ἴσως, ἂν ὑπῆρχεν ἐννομοθετημένη ἡ «ποινικὴ ὑποχρέωσις», ὅπως καὶ αἱ περιπτώσεις αὗται «καλύπτωνται» διὰ τῶν «sanctiones» τοῦ νόμου 690. Πλήν, ἐφ' ὅσον ἡ «γράμμα» τῆς «διατάξεως» ἀξιοῖ «ἀπασχόλησιν» καὶ τοιαύτη ἐστὶν ἡ παροχὴ—πράγματι καὶ οὐχὶ

πλάσματι—έργασίας ἢ ὑπηρεσίας ὑπό τοῦ μισθωτοῦ τῷ ἐργοδότῃ του **δέν** εἶναι ἐπιτρεπτόν νά ἀντικατασταθῇ ὑπό τοῦ ὅρου «ἀπασχόλησις» διά τοῦ τοιούτου ἐμοῦ ἀπασχόλησις», ἵνα εὐχαριστήσωμεν τόν γνωστόν ἡμῖν καί φίλον κ. Παναγῆν, οὗ τό ὄντως ἀγνόν καί ἀνώτερον «φιλεργατικόν πνεῦμα» οὐδόλως παραγνωρίζομεν ἢ ὑποτιμῶμεν, ἀλλ' ἀντιθέτως ζωηρῶς ἐκτιμῶμεν καί ἐξαίρομεν. Ἀλλά καί ὅτι **πρός** ; «ἀποδεικνύειν ἄτοπα»—γνωρίζει καλῶς, φρονῶ, ὁ κ. Παναγῆς — δέν σημαίνει (κατά κρατοῦν ἐν τῷ Δικαίῳ δόγμα) «λύειν ζητήματα».

Ἀληθῶς δέ, ἄν—ὡς ἰσχυρίζεται οὗτος—«εὑρισκώμεθα **πρό** «διατάξεως», ἥτις δίδει λαβήν εἰς τήν δημιουργίαν **δύο** — ἄκρως ἀντιθέτων, μάλιστα — ἀντιλήψεων, **πρόδηλον** ἐστίν, ὅτι αὕτη **καί** συμφώνως τῷ προρρηθέντι in dubio mitius ἀξιώματι, δέον νά **προκριθῇ** ἡ ἑρμηνεία ἐκείνη, ἥτις εἶναι **εὐμενεστέρα** διά τόν ὑπαίτιον (τοῦ ἐγκλήματος). Καθ' ὅσον, ἀφοῦ **οὐδεμία ποινή** ἐπιβάλλεται **ἄνευ νόμου** ρητῶς προβλέποντος **περί** τῆς **ἐπιβολῆς** αὐτῆς, **τό λογικόν συνεπές** τῆς σκέψεως τοῦ Δικαστοῦ ἐν τῇ ἀφαιρᾷ τοῦ Π.Δ. δικαιοδοτοῦντος ἐστίν, ὅτι **ἀμφιβόλου** οὔσης τῆς ἐννοίας ποινικῆς τινος διατάξεως **καί' ἀνάγκην** πρέπει νά τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ διά τόν κατηγορούμενον **ἐπιεικεστέρα** ἐκδοχή, δεδομένου ὄντος ὅτι αὕτη **πάντως** θά **ἐρείδηται** εἰς τόν **νόμον**, ἐνῷ ἡ **αὐστηροτέρα οὐχί** (καί **Χωραφᾶς**, αὐτόθι).

XI. Δι' ὃ καί τήν «ἀπασχόλησιν» τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ κλπ. τοῦ ἐργοδότου—ὅτε τίθεται ὄντως ἡ ἀξίωσις τῆς ἀντιπαροχῆς εἰς ἀποζυχάς κλπ.—θεωροῦμεν ὡς στοιχεῖον τῆς «νομοτυπικῆς μορφῆς-ὑποστάσεως» τοῦ sui generis» ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ 690 διαγραφομένου ἐγκλήματος σύμφωνον ἄλλως τε καί τό ὑπό τοῦ κ. Παναγῆ ἐπικαλούμενον ὑπ' ἀριθ. 100|1950 βούλευμα τοῦ Συμβ. Πλ. Θεσσαλονίκης (ΕΕΔ 9, 304), ὡς ἐπίσης καί ἡ ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 6059|1952 ἀπόφασις τοῦ Τριμ. Πλημ. Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11, 685), ὡς καί ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένη Α.Π. 859|1947 (ΕΕΔ 6 σ. 554. Contra Παρατηρήσεις—Μελέτη ἐν ΕΕΔ 11, 683 ἐπ.).

XII. Ἡ ἀποψις, ὅτι ἐν τῷ ὅρῳ «ἀπασχολοῦμαι» περιλαμβάνονται καί αἱ λοιπαί καταστάσεις «διαθεσιμότητος» τοῦ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., «ἐφεδρείας» κλπ., δυναμένη ἴσως νά ὑποστηριχθῇ καί δή δυνάμει ρητῶν ἐν προκειμένῳ διατάξεων ἀναφορικῶς πρός τάς «αὐστηράς συνεπείας» τῆς καταβολῆς τοῖς ἐν λόγῳ μισθωτοῖς ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν των τῶν ἐν ταῖς διατάξεσι ταύτης διαγορευομένων χρηματικῶν ποσῶν κλπ. ἐν τῇ ἀφαιρᾷ τοῦ Ἀστικοῦ (Ἐργατικοῦ) Δικαίου τῇ ὄντως καί ἐπιτρεπτοῦ ἐν αὐτῷ «**περιωρισμένου** πλάσματος» δικαίου (beschränkte Fiction), εἶναι ὑποωδήποτε ἀνεπίρεστος ἐν τῷ Ποινικῷ Δικαίῳ, ἔνθα ἡ ἀνάπτυξις τῆς δράσεως τῆς «fictio juris» ἐπιτρεπτή ἐστι **μόνον** «in bonam partem» καί δή «ad favorem rei» (βλ. **Ν. Κορφιάτη**, Τό κατ' ἐξακολούθησιν ἔγκλημα 1950| 1951 § 11 σελ. 387, **Ἰδίου**, Ἡ Νομική Φύσις τῆς Ἐγκλήσεως ἐν τῷ Ποινικῷ Δικαίῳ, Ἀρχεῖον Νομολογίας 1951 σ. 141, ἔνθα καί ἡ περί «πλασμάτων» ἡμετέρα θεωρία), **οὐχί** δέ καί ἀνταθέτως, διότι ἄλλως, ἀκουσίως ἡμῶν, διολισθαίνομεν εἰς τό Ἄντρον τῆς Σφιγγός = Ἀναλογίας—ἀποκρουστέας, ὡς ἐρρέθη, ἐν τῷ Π.Δ. ἀπό τῆς ἀπόψεως τῆς «δημιουργίας» τοιχῆς μορφῆς ἐγκλήματος ἢ «ἐπιβαρύνσεως» ταύτης—ὅπερ ἀπολύτως ἀπαράδεκτον.

XIII. Ταῦτα δέ πάντα **ἀνεξαρτήτως** τοῦ ὅτι ἡ «ἀξίωσις» πρός «παροχάς» κλπ. τοῦ μισθωτοῦ ἔναντι τοῦ ἐργοδότου του δέον νά ἐκπηγάζῃ **ἀμέσως** ἐκ τῆς «(ἐνεργοῦ) σχέσεως ἐργασίας» καί οὐχί «ἐκ τοῦ νόμου» ἢ ἄλλως «ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασιακῆς—ταύτης—συμβάσεως», οἷα ἐστίν ἡ πρός παροχήν ὑπό τούτου ἐκείνῳ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου ἢ τοῦ ν. 3514 τικτομένου «ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος», καθ' ἃ ἐκτενέστερον, ὡς ἀνωτέρω (ΕΕΔ 11 σ. 438), διείληπται.

XIV. Ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων, τέλος, ἐν τῷ νόμῳ 2057|1952 **μεταμόρφωσις** τῆς ἐπικεφαλίδος τοῦ ν. 690 εἰς τήν περί «καθυστερήσεως»... «ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος» τοιαύτην δέν ἔχει—ἐπαναληπτέον—τήν δύναμιν νά ὑπαγάγῃ ὑπ' αὐτόν (ν. 690) ἐννοιολογικῶς begrifflich «ποινικῶς» περιπτώσεις, αἵτινες «γραμματικῶς» δέν ὑπόκεινται αὐτῷ. Ὥστε οὐδαμοῦ καί ἐν τούτῳ παρανόησις τοῦ κ. Παναγῆ, φρονοῦντος, ἀντιθέτως, ὅτι ἐκ ταύτης ἐπικουρεῖται ἡ ἀποψίς του, ἡ ἁρειδομένη ἐπί «λογικῆς ἑρμηνείας» τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 690.

XV. Πέρας τῆς συζητήσεως καί εὐχαριστίαι. Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1952

Δρ Ν. Β. Κορφιάτης, τ. Εἰσαγγελεύς

ΕΠΙ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ

Κατεμειώσαμεν ἐξ ἀφορμῆς τῆς εἰς τό προηγούμενον τεῦχος (σελ. 683) δημοσιευθείσης ὑπ' ἀριθ. 6059|1952 ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, ὅτι ἡ λέξις τοῦ Α.Ν. 690|1945 «.... ἀπασχολουμένους» ἀναφέρεται εἰς τάς προηγουμένας πάντι μισθοῦς, χωρίς νά ἔχῃ τήν ἔννοιαν, ὅτι ἐν τῇ σκέψει τοῦ Νομοθέτου ἦτο ἡ «πραγματική ἀπασχόλησις», ὥστε ὁ νόμος νά ἀφορᾷ μόνον εἰς τόν δεδουλευμένον μισθόν καί αὐτοῦ τήν προστασίαν μόνον διά ποινικῶν κυρώσεων νά ἐπιβάλλῃ.

Τοιαύτη σκέψις τοῦ Νομοθέτου, συμπληρουμένη διά τοῦ Α.Ν. 690|1945 τόν Α.Ν. 28|1944, θά ἦτο πραγματι, ἀπό ἀπόψεως σκοποῦ προστασίας τοῦ μισθοῦ, ἀδικαιολόγητος καί θά ἀνεφάνιζε αὐτόν ἀσταθῆ ἐγκαταλείποντα τόν μισθωτόν, διά τόν ὁποῖον καί εἰς περίπτωσιν μή πραγματικῆς ἀπασχολήσεως καθορίζει διά τοῦ συμπληρουμένου ὑπό τοῦ Α.Ν. 690|1945 Α.Ν. 28|1944 μισθόν, ἔνεκα τῆς μή ἀπασχολήσεως, μειωμένον. (Ἴδετε τάς 3600 καί 3601|1946 ὑπουργικάς ἀποφάσεις καί τό ἄρθρ. 9 ν. 118|1945).

Πῶς, μέ ἄλλους λόγους, θά ἀδικαιολογοῦντο εἰς σώφρονα Νομοθέτην τοιαῦται διακρίσεις, ἐκ τῶν ὁποίων νά ἐξαρτηθῇ ἡ ποινική δίωξις, ὅταν μάλιστα εἶναι κοινωνικῶς σκόπιμον νά προστατευθῇ κἀ' ἕνα λόγον περισσότερον ὁ μισθοβίωτος, ὁ ὁποῖος, λόγῳ τῆς μή ἀπασχολήσεώς του, λαμβάνει μειωμένας ἀποδοχάς καί τάς ὁποίας, δι' αὐτό ἀκόμη, πρέπει ὁπωσδήποτε νά λαμβάνῃ ;

Εἰδικῶς ὅμως εἰς τήν περίπτωσιν τῆς καθυστερήσεως ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων τοῦ ν. 3514, ὀφείλομεν νά σκεφθῶμεν ὡς ἑξῆς : Ταῦτα δέν συνιστῶσιν «ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένας ἀποδοχάς, τάς καθωρισμένας εἴτε ὑπό τῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ.» (ἄρθρον μόνον Α.Ν. 690| 1945), ἀλλ' εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἀξίωσις, πρός βοήθειαν τοῦ στρατευομένου, ἡ ὁποία ἔχει βεβαίως ὡς προϋπόθεσιν τήν σχέσιν ἐργασίας, ἀλλά δέν εἶναι καί ἐκείνη, τήν ὁποίαν εἶχε κατά νοῦν ὁ Νομοθέτης τοῦ ν. 690|1945, ὅταν συνεπλήρου τόν ν. 28|1944. (Ὀρθή λύσις τῆς 16971|1950 Μονομελ. Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 9, 905, ἐπικυρωθεῖσα ὑπό τῆς 9185|1950 Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, βλέπε καί τήν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 830|1951, ΕΕΔ 11, 482).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 15 (261)

Ἀθῆναι, 1 Αὐγούστου 1952

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ Ν. 2112 ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΟΝΙΜΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

§ 1. Πῶς τίθεται τὸ ζήτημα

1. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μονίμου μισθωτοῦ ἐπιτρέπεται συνήθως ἕνεκα: α) συμπληρώσεως τοῦ ἐν τῷ Κανονισμῷ ὁρίου ἡλικίας, β) σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνεπαρκείας τοῦ μισθωτοῦ, γ) καταργήσεως θέσεως καὶ δ) πειθαρχικοῦ παραπτώματος τοῦ μισθωτοῦ. (Σπεύδομεν ἀμέσως νὰ σημειώσωμεν, ὅτι οἱ ἀνωτέρω διαλυτικοὶ ὅροι, μέσῳ τῶν ὁποίων συγκρατεῖται ἡ μονιμότης, εἶναι οἱ συνηθέστεροι εἰς ὅλους τοὺς κανονισμοὺς ἀπαντώμενοι, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίστανται κανὼν δικαίου περὶ κανονισμῶν μονιμότητος, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἱδρυθῇ μονιμότης διὰ περισσοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων τῶν ἀνωτέρω ὅρων). Ἐρωτᾶται λοιπόν: Ἐὰν ἀπολυθῇ ὁ μόνιμος μισθωτὸς δι' ἕνα τῶν ἀνωτέρω λόγων, δικαιοῦται τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112;

2. Ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ ζητηθῇ (ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει διάφορος εἰδικὴ ρύθμισις εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν) ἐκ τῶν ἑξῆς γενικῆς ἰσχύος διατάξεων:

α. Τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112|1920, ἐν τῷ ὁποίῳ λέγεται, ὅτι «ὁ παρὼν νόμος (2112) δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, οὐδ' ἀφορᾷ ὑπαλλήλους ἐπιχειρήσεων, δι' οὓς ἔχει ληφθῇ εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους». (Βλέπε καὶ σαφεστέραν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρ. 1 § 5 Διατάγματος 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπὶ ἐργατῶν κλπ.»).

β. Τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 4558|1930, δι' ἧς ὡρίσθη ὅτι:

«Ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 9 εἶναι ἡ ἑξῆς: Δὲν ὑπάγονται ὡσαύτως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῇ διὰ τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις *εἰδικὴ μέριμνα* διὰ κανονισμῶν παρεχόντων τοὐλάχιστον ἴσην *προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ παρόντος νόμου*».

§ 2. Αἱ ἀπόψεις τῆς νομολογίας

Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὁ Ἄρειος Πάγος ἠκολούθησε τὰς ἑξῆς δύο ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτους ἀπόψεις:

α'. Ἡ πρώτη ἄποψις (Α.Π. Τμ. α' 307|1936, εἰσηγ. *Α. Γεωργόπουλος*, πρὸς ἣν συνεφώνησε ἡ Α.Π. Τμ. β' 1|1937, εἰσηγ. *Γ. Πανόπουλος*, Θ. ΜΗ', σελ. 11 καὶ 439, βλέπε καὶ παλαιοτέραν Ε.Α. 494|1924, εἰσηγ. *Χ. Βασιλείου*, Θ. Λ', 201), κρατήσασα μέχρι καὶ ἐπ' ἐσχάτων (βλέπε Α.Π. 557|1950, εἰσηγ. *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 296), ὑποστήριξεν, ὅτι ἡ προστασία τοῦ ν. 2112 παρέχεται καὶ εἰς τοὺς ὑπὸ κανονισμὸν ἐργαζομένους μισθωτούς, ἐφ' ὅσον ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ δὲν ἔχει προβλεφθῇ διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ὁριζομένας περιπτώσεις εἰδικὴ καὶ ἴση πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου παρεχομένη προστασία. Ἂς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ μεταφέρωμεν ἐδῶ ἐπὶ λέξει τὴν κλασσικὴν λιτότητος καὶ σαφηνείας αἰτιολογίαν τῆς ἀνωτέρω 1|1937 ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως: «... Διὰ νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 *δὲν ἀρκεῖ* νὰ ἔχῃ ληφθῇ περὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεώς τινος *οἱαδήποτε εἰδικὴ μέριμνα* διὰ νόμων ἢ ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους κανονισμῶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἡ μέριμνα αὕτη νὰ ἔχῃ ληφθῇ *διὰ τὰς ἐν τῷ ν. 2112 προνοουμένας περιπτώσεις*, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ τῆς νομίμου καταγγελίας ἀπολυομένου μισθωτοῦ...».

β'. Ἡ δευτέρα ἄποψις (Α.Π. 51|1952, εἰσηγ. *Σ. Μανρομιχάλης*, ἣν ἠκολούθησε ἡ Α.Π. 300|1952, εἰσηγ. *Ι. Τρωχανῆς*, ΕΕΔ 11, σελ. 297 καὶ 679, βλέπε ἀκόμη Ε.Α. 837|1935, εἰσηγ. *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΝ γ' 484) ὑποστηρίζει, ὡς ἐλέχθη, τὴν ἐντελῶς ἀντίθετον λύσιν. Διὰ νὰ εἰμεθα ἀκριβεῖς, αἱ ἐν λόγῳ ἀποφάσεις δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων (ἄρθρου 9 ν. 2112 καὶ 6 ν. 4558). Θέτουν τὸ πρόβλημα (καὶ κατ' ἀνάγκην τὴν λύσιν) ἐπὶ εὐρυτέρου πεδίου: Οἱ μόνιμοι μισθωτοί, λέγουν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπολυθοῦν, εἰμὴ δι' ὡρισμένους (κατὰ τὸν συγκεκριμένον κανονισμὸν) λόγους καὶ οὐχὶ δι' οἱονδήποτε λόγον, ὡς ἐπὶ τῆς ἁπλῆς προστασίας τοῦ ν. 2112 συμβαίνει. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἐπὶ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων «ἐγκατελείφθη τὸ σύστημα προστασίας τοῦ ν. 2112, εἶναι ἀσυμβίβαστον, συμπεραίνουν αἱ ἐν λόγῳ

άποφάσεις, νά όφείλεται άποζημίωσις έκ τοῦ νόμου τούτου διά παράλειψιν έμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καί όταν άκόμη έχῃ έπέλθει λύσις τῆς συμβάσεως μονιμότητος διά τινα τῶν λόγων τοῦ κανονισμοῦ».

Γίνεται λοιπόν φανερόν, ότι αί έν λόγῳ άρεοπαγιτικαί άποφάσεις δέν άσχολοῦνται τόσον μέ τήν όρθήν έρμηνείαν, όσον μέ τήν κατ' άρχήν έφαρμογήν τοῦ ν. 2112 (καί συνεπῶς τῶν διατάξεων τοῦ άρθρ. 9 ν. 2112 καί 6 ν. 4558), ἥν άρνοῦνται έπί τῶν μονίμων μισθωτῶν.

Αί αίτιολογίαι τῶν έν διαφωνίᾳ άρεοπαγιτικῶν άποφάσεων, καί (διά τῶν νεωτέρων, νομίζομεν, ότι θά έκτιμηθοῦν άσφαλέστερον, έάν διερευνηθῇ ὁ σκοπός, ὃν ὑπηρετεῖ ἡ ἐκ τῶν κανονισμῶν (κεκυρωμένων ἤ μή) μονιμότης ἐξ ἑνός, καί ὁ σκοπός, ὃν ὑπηρετεῖ ὁ ν. 2112 ἐξ ἑτέρου.

§ 3. Σκοπός, ὃν ὑπηρετεῖ ἡ μονιμότης

Όπως εἴπομεν ἀνωτέρω, δέν ὑφίσταται νόμος γενικῆς ἰσχύος (ὡς ἐπί μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων) ρυθμιστικός τῆς μονιμότητος τῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται ὑπό σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐντεῦθεν προκύπτει σοβαρά δυσκολία διά τόν ἑρμηνευτήν, ὅστις καλεῖται νά διαγράψῃ τήν κοινωνικήν λειτουργίαν καί ἔτι πλέον νά ἀποκαλύψῃ τάς θεμελιώδεις νομικάς ἀρχάς ἑνός θεσμοῦ, ὁ ὁποῖος δέν ἔχει καταστρωθῇ δι' ἑνός νόμου γενικῆς ἐφαρμογῆς. Ἐν τούτοις οἱ εἰδικοί νόμοι (ὡς ὁ ΔΚΗ'|1912, ἀντικατασταθείς ὑπό τοῦ ν. 3752|1929), οἱ λοιποί κανονισμοί οἱ κεκυρωμένοι διά νόμου, οἱ ὁποῖοι κατά τάς βασικάς διατάξεις των ὁμοιάζουν πρός ἀλλήλους καί τέλος οἱ κανονισμοί, οἱ ὁποῖοι δέν ἐκυρώθησαν διά νόμου, ἀλλ' ἰσχύουν ἐκ συμβατικῆς δυνάμεως, ὅλα ταῦτα τά κείμενα (καί αἱ ἀποκρυσταλλωμέναι συναλλακτικαί συνήθειαι τῆς ἀγορᾶς) μᾶς ἀποκαλύπτουν μίαν κεντρικήν ἰδέαν, ἐκ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νά διδώμεν τήν ἱστορικήν ἀνάγκην καί μέσῳ ταύτης νά συλλάβωμεν τό περίγραμμα τοῦ σκοποῦ, ὃν ὑπηρετεῖ ὁ θεσμός τῆς μονιμότητος. Εἰς τό ὁλικόν τοῦτο δέν θά πρέπει νά διστάσωμεν νά περιλάβωμεν καί τάς διατάξεις περί μονιμότητος τῶν ἐργαζομένων ὑπό σχέσιν δημοσίου δικαίου. Διότι καί οἱ ἐργαζόμενοι ὑπό τοιαύτην σχέσιν ὑπάλληλοι—Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου—εἶναι ἐξ οἰκονομικῆς καί κοινωνικῆς τοποθετήσεως μισθωτοί, ὅπως ἀκριβῶς καί οἱ μισθωτοί τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, παρ' ὅλον ὅτι μία μακρά παράδοσις καί διδασκαλία διαχωρίζει τούτους βάσει δογματικῶν κριτηρίων, τά ὁποῖα, ὡς ἀποδεικνύεται καθημερινῶς, δέν δύνανται νά ἀλλοιώσουν τήν φύσιν τῶν πραγμάτων. Ἀλλά περί τούτου δέν πρόκειται νῦν. Ποία λοιπόν ἡ ἱστορική ἀνάγκη, ἡ ὁποία ἐπέβαλε τόν θεσμόν τῆς μονιμότητος;

Εἶναι εὔκολον νά παρατηρήσῃ κανείς, ὅτι οἱ λεγόμενοι κανονισμοί προσωπικοῦ περιλαμβάνουν διατάξεις, διά τῶν ὁποίων ὁρίζονται τά προσόντα καί ὁ τρόπος προσλήψεως τῶν μισθωτῶν, ἡ διαβάθμισις, τά προσόντα καί ἡ διαδικασία προαγωγῆς κλπ. κλπ. Ὅλα ταῦτα μέχρις ἑνός σημείου ἀσφαλίζουν τήν σταδιοδρομίαν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει. Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ ἀποτελεῖ τό ἐπιστέγασμα αὐτῆς τῆς ἀσφαλείας, εἶναι ἡ μονιμότης, δηλαδή ὁ αὐστηρός καθορισμός τῆς διαδικασίας καί πρό παντός τῶν λόγων, διά τούς ὁποίους θά εἶναι δυνατή ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁ ἱστορικός λόγος, ὁ ὁποῖος ἐπέβαλε τήν μονιμότητα ταύτην, εἶναι τό αἴτημα τῶν μισθωτῶν νά δώσουν νομικήν ἄξιαν καί κατοχύρωσιν εἰς τόν δεσμόν των μέ τήν ἐπιχείρησιν, ὑπέρ τῆς ὁποίας ἠνάλωσαν τήν δραστηριότητα μιᾶς ὁλοκλήρου ζωῆς.

Ὁ δεσμός οὗτος (ὁ ὁποῖος δέν ἐξαντλεῖται εἰς τήν διαμοιβήν τῶν παροχῶν: ἐργασία—μισθός) πρέπει νά λύεται δι' ὡρισμένους λόγους καί κατά ἀπόφασιν προσώπων, τά ὁποῖα παρέχουν τάς ἐγγυήσεις ἀνεπηρεάστου κρίσεως. Ὁπωσδήποτε ὁ δεσμός δέν θά πρέπει νά καταλύεται κατά τήν ἀνέλεγκτον κρίσιν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως.

Βεβαίως τό αἴτημα τοῦτο, διά νά ὡριμάσῃ, ἔπρεπε νά ὑπάρξουν αἱ κατάλληλοι οἰκονομικαί καί κοινωνικαί συνθῆκαι. Ἔπρεπε νά ὑπάρξῃ ἡ ἐπιχείρησις τῆς μακρᾶς διαρκείας καί τῆς πολυσυνθέτου παραγωγικῆς διαδικασίας. Εἰς τό πλαίσια τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως ὁ μισθωτός εἶχε δικαίωμα νά ἐλπίσῃ, ὅτι θά σταδιοδρομήσῃ, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ὁ ἐργοδότης εἶχε συμφέρον νά εὐνοήσῃ ἓν τοιοῦτον αἴτημα, τό ὁποῖον θά ἐπέτρεπε τήν δημιουργίαν ἑνός εἰδικευμένου καί ἀφωσιωμένου προσωπικοῦ.

Ἐκεῖνο ὅμως, τό ὁποῖον, κατά τήν γνώμην μας, προσέδωσεν εἰς τό αἴτημα τῆς μονιμότητος τόν χαρακτῆρα μιᾶς κοινωνικῆς ἀνάγκης, ἦτο ἡ κατασφάλισις μέσῳ ταύτης εὐρυτέρων δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ. Ἔγινεν ἀντιληπτόν, ὅτι ἡ στοιχειώδης προστασία τοῦ μισθωτοῦ νά μή ἀπολύεται κατά τήν ἀνεξέλεγκτον θέλησιν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως θωρακίζει εὐρύτερα δικαιώματα (ὅπως π.χ. τήν συνδικαλιστικήν ἐλευθερίαν κλπ.), ἀκόμη καί τήν προσωπικήν του ἀξιοπρέπειαν. Δέν θά ἐβιαζόμεθα εἰς τό σημεῖον τοῦτο νά εἴπωμεν, ὅτι ἡ κατασφάλισις τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπιτελεῖ σήμερον καί πρόκειται νά ἐπιτελέσῃ εἰς τό ἐγγύς μέλλον (ὑπό νομικήν ἔκφρασιν προσομοιάζουσαν τήν ἰδιοκτησίαν) τόν εὐρύν ρόλον, τόν ὁποῖον ἐπετέλεσεν ἄλλοτε ὁ θεσμός τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ ἀτομική ἰδιοκτησία (ἀνεξαρτήτως τῶν ἱστορικῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι τήν ἐπέβαλον καί μέ τούς ὁποίους δέν πρόκειται νά ἀσχοληθῶμεν ἐνταῦθα) ἐτοποθετήθη εἰς τήν σειράν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ὄχι μόνον διότι ἀπετέλει εἰς τά πλαίσια μιᾶς ἀτομικιστικῆς κοινωνίας τήν μόνην ἀσφάλειαν τοῦ ἀτόμου κατά πάσης ἐναντιότητος, ἀλλά καί διότι ὅλαι αἱ λοιπαί ἀτομικαί ἐλευθερίαι (ἐλευθερία γνώμης κλπ.) ἦσαν ἀνασφάλιστοι καί ἐκτεθειμέναι ἄνευ τῆς ὁλικῆς περιφρουρήσεως τῆς ἰδιοκτησίας.

Σήμερον καί ἀσφαλῶς περισσότερον αὔριον ἡ συνεχῶς ὀγκουμένη τάξις τῶν μισθωτῶν εἶναι ἱστορικῶς ἀδύνατον νά ζητήσῃ

στήριγμα τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν. Ἀπομένει νὰ στηρίξῃ ταύτας εἰς μίαν ἄλλου εἴδους βάσιν : τὸν κατωχυρωμένον δεσμὸν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὴν ἐργασίαν του.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, νομίζομεν, ὅτι ἡ μονιμότης ὑπηρετεῖ ἕνα ***κύριον*** σκοπόν : ***Νὰ περιορίσῃ*** τὸ πρὸς ***ἀπόλυσιν*** τοῦ μισθωτοῦ δικαίωμα τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ὑποστηρίζομεν ἀκόμη, ὅτι ἡ μονιμότης ***δὲν ἀνήκει*** εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μέσων ***καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας***. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι δύο γεγονότα : ὅτι τὸ αἴτημα τῆς μονιμότητος ὑφίσταται ἀκέραιον εἰς χώρας καὶ ἐποχάς, ὅπου ὑπάρχει ὑπερεπάρκεια ἐργασίας καὶ συνεπῶς δὲν ὑφίσταται ἀνεργία. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλο γεγονός, ὅπερ βεβαιώνει τὴν ἀποψίν μας : εἰς ὅλους τοὺς κανονισμοὺς μονιμότητος ἀπαντᾶται ὡς λόγος ἀπολύσεως ἡ κατάργησις θέσεως, ὑπὸ ταύτην δὲ δύναται νὰ καλυφθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ μονίμου μισθωτοῦ (ὡς πλεονάζοντος) εἴτε συνεπείᾳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, εἴτε συνεπείᾳ ἀναδιοργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ ἐργοδότης ἔχει εἰς χεῖρας του τὴν ἀσφαλιστικὴν δικλεῖδα τῆς αὐξομειώσεως τοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὴν ἐκάστοτε ἐπίδρασιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν ἐπὶ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἡ μονιμότης δὲν ἀποτελεῖ μέσον καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας.

Ἐκρίναμεν σκόπιμον νὰ ἐπιμείνωμεν καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, διότι συχνὰ ὑποστηρίζεται τὸ ἀντίθετον. Βεβαίως ἡ μονιμότης, ἐξεταζομένη ἀπὸ τοῦ περιωρισμένου συμφέροντος τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ, ἐπιτελεῖ ἐνδεχομένως καὶ τοῦτον τὸν ρόλον, δηλ. νὰ τὸν ἀσφαλίζῃ καὶ κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἀφοῦ ἐμποδίζει τὴν ἀπόλυσίν του. Ἀλλ' ὁ χαρακτὴρ τῆς μονιμότητος ὡς μέσου καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας θὰ πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς ἐπιδράσεώς της εἰς τὴν στάθμην τῆς ἀνεργίας ὡς γενικοῦ φαινομένου. Ἐφ' ὅσον δέ, ὡς ἐλέχθη, ὁ ἐργοδότης δὲν ἐμποδίζεται ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν του (καὶ κατ' ἀκολουθίαν λόγῳ καταργήσεως θέσεων) νὰ ἀπολύῃ μονίμους μισθωτούς, ἤτοι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐμποδίζεται νὰ αὐξάνῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνέργων, ἡ μονιμότης, ἀπὸ εὐρυτέρας σκοπιᾶς, ἐπαναλαμβάνομεν, ἐρευνωμένη, δὲν ἀποτελεῖ μέσον κατὰ τῆς ἀνεργίας.

§ 4. Σκοπός, ὃν ὑπηρετεῖ ὁ ν. 2112

1. Ὁ ν. 2112 καθώρισε ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ μίαν κυρίαν καὶ πανθομολογουμένην προστασίαν : τὴν ***εἰδοποίησιν*** τοῦ μισθωτοῦ πρὸ ἱκανοῦ χρόνου πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του. Βραδύτερον ὁ ν. 4558|1930, ἄρθρ. 2, διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ὥρισεν, ὅτι ***ἐκτὸς*** τῆς εἰδοποιήσεως ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται καὶ εἰς καταβολὴν μικροῦ μέρους (1|4) τῆς ἀποζημιώσεως, ἣν θὰ κατέβαλλεν ἐπὶ ἐμπροθέσμου καταγγελίας. Ὁπωσδήποτε ἀμφότερα τὰ νομοθετήματα ταῦτα παρέχουν μίαν ***κυρίαν*** προστασίαν εἰς τὸν μισθωτόν, δηλ. νὰ γίνεται ἡ ἀπόλυσις μετὰ ***προειδοποίησιν*** καὶ μίαν ***ἐπικουρικήν***, δηλ. νὰ καταβάλλεται μία μικρὰ ***ἀποζημίωσις***, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς ἀπολύεται μετὰ προειδοποίησιν.

Ἐπιμένομεν ἐπαναλαμβάνοντες γνωστὰ καὶ ὁμοφώνως ἀποδεκτὰ πράγματα, διότι ἡ εὐρεῖα χρῆσις τῆς ἀτάκτου καταγγελίας (ἀπανίως θὰ συναντήσῃ τις σήμερον τακτικὴν καταγγελίαν καὶ δὴ μακροῦ χρόνου) καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν ταύτης καταβολὴ πλήρους τῆς ἐντεῦθεν ἀποζημιώσεως, ἡ παραπομπὴ πλείστων νόμων εἰς τὸν ν. 2112 ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας (π.χ. ὁ ν. 118|1945, ἄρθρ. 9) καὶ ἄλλοι λόγοι οἰκονομικοῦ χαρακτῆρος (βλέπε ***Δημάκην***, ΕΕΔ 2, 227, ***Νάσλαν***, αὐτόθι 539) ἔχει ἐπιφέρει μίαν μετακίνησιν εἰς τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν τῆς ἐκ τῶν ν. 2112 καὶ 4558 προστασίας. Κινδυνεύει δηλ. νὰ πιστεύεται, ὅτι ὁ ν. 2112 καθιέρωσε δύο εἴδη καταγγελίας, τὴν ἐμπρόθεσμον καὶ τὴν ἀπρόθεσμον. Τοῦτο εἶναι λάθος, ἀποδεικνυόμενον ἐκ τῆς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς διερευνήσεως τῶν κειμένων καὶ ἰδίᾳ τῆς συστηματικῆς ἑρμηνείας τούτων. Ἡ ἀπρόθεσμος καταγγελία ἐδίδετο ἀπεριορίστως ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ μάλιστα ἀπετέλει ἄσκησιν δικαιώματος, πηγάζοντος ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε ***ἡμετέραν*** μελέτην, ΕΕΔ 1, 935, ***Βλαχόπουλον***, ΕΕΔ 10, 721). Ὁ ν. 2112|1920 τοῦτο τὸ νέον εἰσήγαγε : Ἐπέβαλε τὴν προμήνυσιν τοῦ μισθωτοῦ. Ἐὰν ὅμως παραλειφθῇ ἡ προμήνυσις, δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας. Ἡ καταγγελία οὐδὲν ἧττον εἶναι ἔγκυρος, ἀλλ' ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως. Δηλαδὴ τὸ ἐκ τοῦ ν. 2112 παρασχεθὲν εἰς τὸν μισθωτὸν δικαίωμα ἦτο ἐπὶ τὴν προμήνυσιν, ἐν προσβολῇ δὲ τούτου τὸ δικαίωμά του (ὑπὸ μορφὴν κυρώσεως) ἦτο ἐπὶ τὴν ἀποζημίωσιν (βλέπε ***ἡμετέραν*** μελέτην : Ἡ ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ, ΕΕΔ 7, 151).

2. Ὁ χαρακτὴρ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ***ὡς κυρώσεως*** διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον καταγγελίαν καὶ ὁ ἐθισμός μας ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου πρὸς τὸν μηχανισμὸν τοῦ καταλογισμοῦ ἐν τῇ καταβολῇ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως (συμβατικῆς ἢ ἐκτὸς συμβάσεως) μᾶς ὡδήγησεν εἰς τὸ ἑξῆς ἐρώτημα : Ἆρα γε ὁ ἐργοδότης ὀφείλει ἀποζημίωσιν καὶ ὅταν ἐκ σπουδαίου λόγου δὲν ἐτήρησε τὴν προθεσμίαν τῆς καταγγελίας; Ἄλλοις λόγοις ἐτέθη τὸ ἐρώτημα : Θὰ ἀναζητήσωμεν πταίσμα τοῦ ἐργοδότου, ὅταν παραλείπῃ οὗτος τὴν ἔγκαιρον καταγγελίαν, διὰ νὰ τὸν ὑποχρεώσωμεν εἰς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως; Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν ἀκολούθων :

Τὸ γνωστὸν Σχέδιον τοῦ 1913 «περὶ συμβάσεως ἐργασίας» (ΕΕΔ 1, 870), «εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφερόμεθα, διότι ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Α. Κώδικος, διέλαβε (ὡς ἀργότερον καὶ ὁ ν. 2112) περὶ ἐμπροθέσμου καταγγελίας, ἐν παραμελήσει τῆς ὁποίας θὰ κατεβάλλετο ἀποζημίωσις. Τὸ ἐν λόγῳ σχέδιον συνέδεσε τὴν ὑποχρέωσιν προμηνύσεως καὶ ἐν παραμελήσει ταύτης τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀποζημιώσεως πρὸς

τὸ πταῖσμα τοῦ ἐργοδότου. Ὥρισε λοιπὸν (ἄρθρ. 32), ὅτι, ἐὰν ὑπῆρχε «εὔλογος αἰτία», ἠδύνατο ὁ ἐργοδότης νὰ λύσῃ τὴν σύμβασιν, χωρὶς νὰ τηρήσῃ προθεσμίαν προμηνύσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην βεβαίως δὲν θὰ ὑπεχρεοῦτο εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως.

Ὁ ν. 2112 τὴν ὑποχρέωσιν προμηνύσεως *συνέδεσε* πρὸς τὴν «εὔλογον αἰτίαν», ἀλλὰ καθώρισεν αὐτὸς οὗτος καὶ δὴ *περιοριστικῶς* ποία εἶναι ἡ «εὔλογος αἰτία». Ὡς τοιαύτην θεωρεῖ τὴν ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κλπ. τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 5 § 1: «Δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις...) καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐπιχειρήσεως λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν δὲν εἶχε ἀσφαλισθῇ ὁ ἐργοδότης (ἄρθρ. 4 ν. 4558). Δηλαδὴ ὁ νομοθέτης τοῦ ν. 2112 δὲν ἠθέλησε τὴν ὑποχρέωσιν προμηνύσεως νὰ τὴν ἐξαρτήσῃ πρὸς τὴν *οἱανδήποτε αἰτίαν*, ὅταν ἤθελε κρθῇ «εὔλογος ἢ μή», ἀλλὰ καθώρισεν αὐτὴν ὡς ποία εἶναι ἡ «εὔλογος αἰτία», ἥτις δύναται νὰ ἀναιρέσῃ τὴν πρὸς ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν ὑποχρέωσιν (βλέπε ἐν τούτοις *Βλαχόπουλον*, ξνθ' ἀνωτ.). Ἡ ἄποψις αὕτη, ἀκολουθουμένη καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας, εἶναι ἡ ὀρθή. Ἐὰν ὁ μισθωτὸς ὑποπέσῃ εἰς παράπτωμα (π.χ. ὑπάλληλος φέρεται ἀπρεπῶς εἰς πελάτην), ὑποβληθῇ δὲ διὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ ταύτην μήνυσις καὶ ἀπαλλαγῇ, θὰ λάβῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον εἶχεν ἀπολυθῇ ἄνευ προμηνύσεως, διότι ρητῶς τοῦτο *ἐπιτάσσει ὁ νόμος* (ἄρθρ. 5 § 2: «Ὑπάλληλος ἀπολαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἀποζημίωσιν»), ἔστω καὶ ἂν τὸ παράπτωμα δὲν φέρει μὲν τὰ στοιχεῖα τοῦ ποινικοῦ ἀδικήματος, δύναται ὅμως νὰ ἀποτελῇ «εὔλογον αἰτίαν», κρινόμενον εἰς τὰ πλαίσια τῆς ὀφειλομένης ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πειθαρχίας καὶ συμπεριφορᾶς. Τὸ αὐτὸ θὰ εἴπωμεν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐπιχείρησις ἀναγκάζεται λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ. Ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ ἐπιχείρησις διαλύεται, ὀφείλεται ἡ ἀποζημίωσις εἰς τοὺς ἐκ τῆς τοιαύτης «εὐλόγου αἰτίας» ἀπολυθέντας (βλέπε Α.Π. 229]1926, 140]1927, Θέμ. ΛΗ' 162, 529). Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιπτώσεις δύναται βεβαίως νὰ ἀντιταχθῇ μία εὔλογος ἀπορία: πῶς δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ ἀνέχηται τὸν ἀποδεδειγμένως πταίσαντα μισθωτόν, καθ' ὅλον τὸ μακρόν, συνήθως, χρονικὸν διάστημα τῆς προμηνύσεως; Ἡ ἀπορία ὅμως εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καταγγελίας ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ. Διότι δύναται νὰ ἐρωτηθῇ: ποίαν πρακτικὴν σκοπιμότητα δύναται νὰ ἔχῃ ἡ προμήνυσις, ἥτις γίνεται πρὸ τόσου μακροῦ χρόνου, ἀκόμη καὶ 24 μηνῶν; Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἀνεπιτυχοῦς κατασκευῆς τοῦ δικαιώματος τῆς προμηνύσεως, διότι ὑπὸ τὸ δικαίωμα τοῦτο περιελήφθησαν ἄλλαι οἰκονομικαὶ διεκδικήσεις τῶν μισθωτῶν (βλέπε *ἡμέτερον* μελέτην, ΕΕΔ 2, 486). Ὅμως ἐκ τῆς πρακτικῶς ἀνεπιτυχοῦς ταύτης κατασκευῆς τοῦ δικαιώματος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φθάσωμεν εἰς ἑρμηνείαν ἀντίθετον πρὸς ρητὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112 καὶ πρὸς τὸν βασικὸν σκοπὸν τοῦ νόμου τούτου (κατωτέρω 3).

Ὁ Α. Κωδιξ, ὡς ἐλέχθη, ἐπανέλαβε τὰς διατάξεις τοῦ Σχεδίου τοῦ 1913, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ βαθεῖα ἐπίδρασις τοῦ ν. 2112, ὅστις, ὡς ἐλέχθη, ἐρρύθμιζε τὸ ζήτημα ἐπὶ ἄλλης βάσεως καὶ ὅστις ἐξηκολούθησεν ἰσχύων δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου. Ἡ ἐν τῷ Σχεδίῳ τοῦ 1913 «εὔλογος αἰτία» εἶναι ὁ «σπουδαῖος λόγος» τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἐν ὑπάρξει τοῦ ὁποίου δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ τηρήσῃ τὴν προθεσμίαν καταγγελίας, ἀλλὰ δύναται νὰ χωρήσῃ ἀζημίως καὶ ἀμέσως εἰς λύσιν τῆς συμβάσεως.

Οὕτω ἔχομεν, ἐφ' ὅσον ἰσχύει, ὡς ἐλέχθη, παραλλήλως πρὸς τὸν Α. Κ. καὶ ὁ ν. 2112, δυαδικὸν αὐτὸ σύστημα ἐπιδράσεως τοῦ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

3. Μεθ' ὅλα τὰ ἀνωτέρω δυνάμεθα νὰ ἀντιληφθῶμεν πληρέστερον τὸν σκοπόν, ὃν ἐπεδίωξεν ὁ ν. 2112]1920.

Ὡς σαφῶς λέγεται καὶ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου, ἐσκοπήθη διὰ τῆς προμηνύσεως (καὶ τῆς μικρᾶς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 4558, ἄρθρ. 2) ἡ διὰ τῆς ἀποζημιώσεως ἐν παραμελήσει τῆς προμηνύσεως νὰ προστατευθῇ ὁ μισθωτός, ὅστις ἠδύνατο ἐξαίφνης νὰ εὑρεθῇ χωρὶς ἐργασίαν. Ὁ ν. 2112 εἶναι νομοθετικὸν *μέτρον καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας*. Ὁ σκοπὸς οὗτος, ὅστις πανθομολογεῖται, πρέπει νὰ λαμβάνεται ἰδιαιτέρως ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ κατανοήσωμεν τὸ εὐρὺ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ὅστις ἠθέλησεν ἀκόμη καὶ ἐπὶ ὑπάρξεως «εὐλόγου αἰτίας» (ἐκτὸς βεβαίως τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 ν. 2112 καὶ 4 ν. 4558) νὰ προστατευθῇ ὁ μισθωτός. Διότι (μὴ ὑπάρχοντος τότε ἄλλου συστήματος προστασίας τοῦ ἀνέργου) θὰ ἔπρεπε καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔπταισε, νὰ μὴ ῥίπτεται εἰς τὴν ἀνεργίαν ἀβοηθητος. Ἡ τιμωρία διὰ τὸ πταῖσμα ἦτο βαρυτάτη, ἡ ἀπόλυσις. Πέραν τοῦτου ἀρχίζει ἡ προστασία τοῦ ἀνέργου (ἀδιαφόρου πταίσαντος ἢ μή), ἥτις, μὴ ὑπάρχοντος, ἐπαναλαμβάνομεν, συστήματος προστασίας καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας ἐπὶ εὐρείας κοινωνικῆς βάσεως, εἶχεν ἀντιμετωπισθῇ, χονδροειδῶς βεβαίως, εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως.

§ 5. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 τοῦ ν. 2112]1920 καὶ 6 τοῦ ν. 4558]1938

1. Ὡς ἀνεπτύχθη ἀνωτέρω (§ 3), διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς μονιμότητος ἐσκοπήθη ἡ *προστασία τῆς ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας* τοῦ μισθωτοῦ. Ἔχει ἀξίαν μάλιστα νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς μονιμότητος ἤρχισε καὶ νομοθετικῶς κατοχυρούμενος *πολὺ πρίν* ρυθμισθῇ νομοθετικῶς ἡ ἐμπρόθεσμος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὑπενθυμίζομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι ὁ ν. ΔΚΗ', δι οὗ ἐπεβλήθη ἡ σύνταξις κανονισμῶν μονιμότητος ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων, ἐ-

δημοσιεύθη την 27 Ἰανουαρίου 1912. Τὴν ἰδίαν περίπου ἐποχὴν (1911) ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῆς Β' Διπλῆς Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς πρότασις περὶ ἐμπροθέσμου καταγγελίας (βλέπε Ἐφημ. Συζητ. 1911, τόμ. Β', σελ. 1519) καὶ ἐχρειάσθη ἡ παρόδος ἀρκετῶν ἐτῶν, ὅπως ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ τοῦ ν. 2112|1920.

2. Ὁ ν. 2112|1920 ἐσκόπησε νὰ προστατεύσῃ τοὺς μισθωτοὺς κατὰ τῆς **ἀνεργίας**. Ἦτο λοιπὸν φυσικὸν νὰ μεριμνήσῃ καὶ περὶ τῶν μισθωτῶν ἐκείνων (τῶν μονίμων), οἵτινες, παρ' ὅλους τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἐργοδότου ὡς πρὸς τὴν δυνατότητα ἀπολύσεώς των, ἦτο ἐν τοσούτῳ δυνατὸν νὰ ἀπολυθοῦν. Ποία λοιπὸν ἡ προστασία τούτων (τῶν μονίμων) κατὰ τῆς ἀνεργίας;

Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112 (ὡς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 4558) λέγει, ὅτι καὶ οἱ μισθωτοὶ οὗτοι (οἱ μόνιμοι) θὰ ἔχουν τοὐλάχιστον τὴν αὐτὴν προστασίαν, ἣν καὶ οἱ λοιποὶ ὑπὸ τοῦ ν. 2112 προστατευόμενοι μισθωτοί. Οἱ μόνιμοι θὰ πρέπει νὰ περιορισθοῦν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ κανονισμοῦ εἰς τὴν ἐξῆς μόνον περίπτωσιν: "Ὅταν διὰ τοῦ κανονισμοῦ ἔχῃ προβλεφθῇ ***εἰδικὴ προστασία ἴση καὶ ὁμοία*** πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112 τοιαύτην, δηλ. προστασία ἀκριβῶς διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ***προνοηθείσας περιπτώσεις***. Αἱ προνοηθεῖσαι (κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῆς Α.Π. 1|1937) ὑπὸ τοῦ ν. 2112 περιπτώσεις εἶναι ἡ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ν. 2112 προμήνυσις ἢ ἐν παραλείψει ταύτης ἡ καταβολὴ τῆς ἐν αὐτῷ ὁριζομένης ἀποζημιώσεως.

Σαφέστερον: Εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀπολύσεως μονίμου μισθωτοῦ θὰ πρέπει νὰ ἴδωμεν, ἂν ὁ κανονισμὸς δίδῃ τὴν εἰδικὴν προστασίαν, ἐν ἴσῳ μάλιστα μέτρῳ, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ ν. 2112. Θὰ ἴδωμεν ἀν, προκειμένης καταγγελίας, ὁρίζῃ ὁ κανονισμός, ὅτι δέον νὰ λάβῃ χώραν ***προμήνυσις*** καὶ μάλιστα πρὸ χρόνου, ὅσον καὶ ὁ ν. 2112 ὁρίζει ἢ, ἂν, ἐν παραλείψει τοιαύτης προμηνύσεως, ὁρίζῃ καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ μάλιστα ἴσης πρὸς τὴν τοῦ ν. 2112. Ἐὰν ἐκ τῆς σταθμίσεως καὶ παραβολῆς τῶν προστασιῶν κανονισμοῦ καὶ ν. 2112 προκύψῃ, ὅτι ἐν τῷ κανονισμῷ ὑπάρχει ***τοιαύτη καὶ τοσαύτη*** εἰδικὴ προστασία, ***οἵαν καὶ ὅσην*** παρέχει ὁ ν. 2112, τότε βεβαίως εἶναι περιττὴ ἡ (ἐλαχίστου ὁρίου) προστασία τοῦ ν. 2112. Ἂν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ ἐν τῷ κανονισμῷ τοιαύτη προστασία ἢ ἡ ὑπάρχουσα εἶναι μικροτέρα τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112, θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ προστασία τοῦ νόμου τούτου.

Ἡ ἀνωτέρω ἑρμηνεία νομίζομεν, ὅτι προκύπτει σαφέστατα καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 4558|1930. «Εἰς τὴν ἐν λόγῳ προστασίαν, λέγει ἡ Ἔκθεσις, ἀγόμεθα . . . (διότι) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112 εἶναι πως ἀσαφὴς καὶ δὲν ἀποκλείεται ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ἄποψις . . . ὅτι τὰ νομικὰ πρόσωπα ἀπαλλάσσονται τῆς ***ὑποχρεώσεως τῆς προειδοποιήσεως*** ἢ τῆς ***ἀποζημιώσεως ἐπὶ παραμελήσεως τῆς προθεσμίας***. Σημειωτέον ὅτι διὰ τὴν ἀνακύπτουσαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν λόγῳ ἑρμηνείας ἐξαίρεσιν ***οὐδεὶς ἀποχρῶν*** λόγος συντρέχει . . . οὐδὲ δύνατα νὰ ὑποστηριχθῇ σοβαρῶς . . . ὅτι ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν καλῶς νοουμένην ἐλευθερίαν τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν ἡ ἐκ ***στοιχειώδους μερίμνης*** ὑπὲρ τῶν ἐπὶ μακρὰν ἐξυπηρετησάντων τὰ νομικὰ ταῦτα πρόσωπα ὑπαλλήλων τῶν ἐπιβαλλομένη ἐκ τοῦ νόμου ***προειδοποίησις*** ἢ ἡ ἐπὶ παραμελήσεως ταύτης ἀνάλογος ***ἀποζημίωσις*** αὐτῶν . . .».

3. Ἡ ἀντίπαλος ἄποψις φαίνεται, ὅτι καταλήγει εἰς διάφορον συμπέρασμα ἐκ δύο λόγων:

α. Ἡ μονιμότης (σκέπτεται) δίδει εἰς τὸν μισθωτὸν μείζονα προστασίαν τῆς τοῦ ν. 2112. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ μισθωτὸς κατέστη μόνιμος καὶ ἔτυχε τῆς μείζονος ταύτης προστασίας, πρέπει νὰ μὴ ἀπολαμβάνῃ καὶ τῆς στοιχειώδους (διὰ πάντας τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς) προστασίας. Ἡ σκέψις αὕτη, ἥτις διαφαίνεται εἰς τὴν αἰτιολογίαν τῆς Α.Π. 51|1952, νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτυχής. Τὸ σφάλμα εὑρίσκεται εἰς τὸ ὅτι συγκρίνει δύο ***ἀνομοίους προστασίας***. Ἡ μονιμότης, ὡς, κατ' ἐπανάληψιν, εἴπομεν, προστατεύει τὸν ***δεσμὸν*** τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν ἀπὸ τῆς αὐθαιρέτου ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας, ἐνῷ ὁ ν. 2112 προστατεύει τὸν μισθωτὸν ἀπὸ τὰς συνεπείας τῆς ἀνεργίας. Δὲν δυνάμεθα νὰ λέγωμεν, ὅτι ἡ μονιμότης εἶναι μείζων προστασία ἐκείνης τοῦ ν. 2112, διότι ἁπλούστατα εἶναι αὕτη ***διαφόρου*** χαρακτῆρος καὶ σκοποῦ τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112. Ἀκριβῶς δὲ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 2112, διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς μονίμους τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου προστασίας, ἔθεσεν ὡς προϋπόθεσιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ ὅτι διὰ τῶν κανονισμῶν πρέπει νὰ παρέχεται «εἰδικὴ» προστασία ἴση καὶ ***ὁμοία*** πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112 τοιαύτην.

β. Ὁ ἕτερος λόγος, ὁ ὁποῖος (ὑποθέτομεν) ὡδήγησεν εἰς τὴν ἀντίθετον ἄποψιν, εἶναι οὗτος: Πῶς εἶναι ἀνεκτὸν ὁ μόνιμος ὁ ἐπὶ πολυθείς συνεπείᾳ πταίσματός του (κατόπιν ἀποφάσεως μάλιστα πειθαρχικοῦ συμβουλίου) νὰ δικαιοῦται προμηνύσεως καὶ συνεπῶς νὰ παραμένῃ ἐν τῇ ἐργασίᾳ μέχρι πέρατος τοῦ χρόνου ταύτης; Τὸ ἐρώτημα ταῦτα—εὔλογον κατ' ἐπιφάνειαν—τίθεται οὐχὶ μόνον περὶ μονίμων, ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2112 προστατευομένων. Ἀνωτέρω (§ 4) διὰ μακρῶν ἠσχολήθημεν μὲ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ προστασία τοῦ ν. 2112 ἀναιρῆται ἐκ παντὸς πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ δοθεῖσα ἐκεῖ ἀπάντησις ἁρμόζει καὶ ἐν προκειμένῳ: Ἐὰν ὁ μισθωτὸς διέπραξε πειθαρχικὸν παράπτωμα, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ τὰ στοιχεῖα ἀδικήματος (ἄρθρ. 5 § 1 ν. 2112), ὁ μόνιμος δύναται καὶ νὰ ἀπολυθῇ (ἐφ' ὅσον προβλέπεται ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοιαύτη ποινὴ διὰ τὸ παράπτωμα—ἀδίκημα τοῦτο) καὶ περαιτέρω νὰ στερηθῇ τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112. Ἀλλ' ἐὰν τὸ πειθαρχικὸν παράπτωμα δὲν φέρῃ τὰ στοιχεῖα ἀδικήματος, ὁ μόνιμος δύναται μὲν νὰ ἀπολυθῇ, ἐὰν ὁ κανονισμὸς τιμωρῇ τὸ παράπτωμα διὰ τῆς ποινῆς τῆς ἀπολύσεως καὶ συνεπῶς ὁ ὑποπεσὼν εἰς τὸ παράπτωμα μισθωτὸς τιμωρεῖται διὰ τῆς μεγι-

στης τῶν ποινῶν, δηλ. τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ θὰ πρέπει καὶ οὗτος, οὐδὲν ἧττον, νὰ τύχῃ τῆς προστασίας κατὰ τῆς ἀνεργίας, δηλ. τοῦ ν. 2112, ἥτις, ὡς εὐρυτέρα κοινωνικὴ προστασία, ἐπεκτείνεται καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἔπταισαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας των.

Δυνάμεθα ὅμως (ἀκολουθοῦντες τὴν μέθοδον τῆς ἀπαγωγῆς εἰς ἄτοπα) νὰ ἐρωτήσωμεν: Ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἀπολυθῇ, διότι ἀπεδείχθη, ἄνευ πταίσματός του, ἀκατάλληλος ὡς σωματικῶς ἢ πνευματικῶς ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν συγκεκριμένην ἐργασίαν, ἐνῷ εἶναι ἐπαρκὴς δι' ἑτέραν ἐργασίαν, καὶ τοῦτῳ τῷ λόγῳ ἀπολυθῇ, διατί δὲν θὰ τύχῃ τῆς προστασίας κατὰ τῆς ἀνεργίας, δηλ. τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112; Καὶ ἔτι περαιτέρω: Ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις προβῇ εἰς κατάργησιν θέσεως λόγῳ δυσχερειῶν ἢ ἀναδιοργανώσεως καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπολύσῃ τὸν κατέχοντα τὴν καταργηθεῖσαν θέσιν μισθωτόν, διατί ὁ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης (ἄνευ πταίσματός του) ἀπολυθεὶς δὲν θὰ τύχῃ τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112; (Βεβαίως ἐὰν ὁ ἐργοδότης προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τοῦ μονίμου μισθωτοῦ λόγῳ καταστροφῆς τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ γεγονότος, καθ' οὗ δὲν τυγχάνει ἠσφαλισμένος, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς προμήνυσιν ἢ καταβολὴν ἀποζημιώσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 4558).

4. Ἡ ἄποψις, ἣν ὑποστηρίζομεν, θὰ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἀκόμη στήριγμα καὶ εἰς ἄλλα (πλὴν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 2112) νομοθετικὰ κείμενα. Οὕτω διὰ τοῦ ν. 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὡρίσθη, ὅτι ἐπιτρέπεται μὲν ἀπόλυσις διὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 λόγους, μεταξὺ τῶν ὁποίων δύναται νὰ εἶναι καὶ οἱ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως προβλεπόμενοι λόγοι (ἄρθρ. 1 § 1 ἐδ. δ' τοῦ Α.Ν. τῆς 23|24 Ἰανουαρίου 1936, βλέπε καὶ *Σύνταξιν* ΕΕΔ 11, 297), ἀλλ' εἰς τοὺς οὕτω ἀπολυομένους θὰ παρέχεται ἡ προστασία τοῦ ν. 2112. Ὁ νόμος οὗτος δὲν εἰσάγει ἐξαιρετικὸν δίκαιον. Ἀντιθέτως ἀποδίδει τὸ πνεῦμα τοῦ ν. 2112, ἄρθρ. 9. Παρέστη δὲ ἀνάγκη νὰ γίνῃ λόγος ἐν τῷ νόμῳ 244|1936 περὶ τῆς τοιαύτης προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, καίτοι κατέστησε τούτους μονίμους, τὸ μὲν διὰ νὰ εὐθυγραμμίσῃ καὶ ταύτην τὴν προστασίαν πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 2112 προστασίαν τῶν ἄλλων μονίμων μισθωτῶν, τὸ δὲ ὅπως καταργήσῃ τὸ πρὸ τοῦ νόμου 244|1936 καθεστὼς προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ὅπερ καθώριζε τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀπολυομένων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐπὶ ἄλλης βάσεως.

§ 6. Συμπεράσματα

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω προκύπτουν, νομίζομεν, ὡς ἀσφαλῆ τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ προστασία τοῦ ν. 2112 (δηλ. προμήνυσις ἐκ τοῦ ν. 2112 καὶ ἡ μικρὰ ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 ν. 4558 ἢ ἐν παραλείψει τῆς προμηνύσεως ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112) κατ' ἀρχὴν ἀφορᾷ εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς ἀορίστου διαρκείας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐργοδότου, εἰς ὃν ἐργάζονται, ἀρκεῖ ὅτι ἐργάζονται ὑπὸ σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἡ προστασία τοῦ νόμου τούτου ὑποχωρεῖ καὶ δὲν ἰσχύει, ἐφ' ὅσον οἱ μισθωτοὶ διέπονται ὑπὸ Κανονισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἔχει ληφθῇ:

α) Εἰδικὴ προστασία, δι' ἃς ἀκριβῶς περιπτώσεις ἔχει προνοηθῇ καὶ ἡ προστασία τοῦ ν. 2112 καὶ

β) Ἡ εἰδικὴ προστασία εἶναι τοὐλάχιστον ἴση πρὸς τὴν τοῦ ν. 2112.

2. Περαιτέρω εἶναι ἀδιάφορον:

α. Ἐὰν ὁ κανονισμὸς εἶναι κεκυρωμένος ἢ μὴ ὑπὸ νόμου. (Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112 ὁμιλεῖ περὶ «κεκυρωμένου» Κανονισμοῦ καὶ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ ν. 4558|1930 δὲν εἶναι ἑρμηνευτικός).

β. Ἐὰν ἡ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ προβλεπομένη μονιμότης (ἐφ' ὅσον ὁ συγκεκριμένος κανονισμὸς ἱδρύει μονιμότητα) προσομοιάζῃ περισσότερον πρὸς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀξίζει ἰδιαιτέρας προσοχῆς, διότι (ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἀντλεῖται ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ σύμβασις μονιμότητος εἶναι ἀορίστου διαρκείας), ἀφοῦ ὑπὸ ἀντίθετον ἐκδοχὴν θὰ ἀπεκλείετο ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. 2112, ρητῶς ἐν ἄρθρ. 1 ἐπιτάσσοντος ὅτι ὁ ν. 2112 ἀφορᾷ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς προσληφθέντας «ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ»), ἡ προστασία τοῦ ν. 2112 ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῶν μονίμων μισθωτῶν δυνάμει τῆς ἀνωτέρω ρητῆς καὶ ἄνευ διακρίσεως τινος διατάξεως, ἥτις, ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, καθιστᾷ παταίαν πᾶσαν θεωρητικὴν διαφωνίαν περὶ τοῦ ἂν ἡ μονιμότης εἶναι σύμβασις ἀορίστου ἢ ὡρισμένης διαρκείας.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΣΧΕΣΕΩΣ ΕΝ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ Δ. ΒΙΚΕΛΙΔΗ, Δικηγόρου

I

Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἔχῃ κατὰ τοῦ δανειστοῦ ληξιπρόθεσμον ἀξίωσιν συναφῆ πρὸς τὴν ὀφειλήν του, δικαιοῦται, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἄλλο τι, νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς, μέχρις ὅτου ὁ δανειστὴς ἐκπληρώσῃ τὴν βαρύνουσαν αὐτὸν ὑποχρέωσιν (δικαίωμα ἐπισχέσεως, Α.Κ. 325).

Διὰ τὴν νόμιμον λοιπὸν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως δέον νὰ συντρέχουν ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ, ἤτοι: α) ὕπαρξις ἐγκύρου ληξιπροθέσμου ἀξιώσεως β) ἀξίωσις συναφὴς πρὸς τὴν παροχὴν τοῦ ὀφειλέτου καὶ γ) ἐνῶ μὴ προκύπτῃ ἄλλο τι», ἤτοι ὅταν ἐκ τῆς συγκεκριμένης ἐνοχικῆς σχέσεως δὲν προκύπτῃ ἀποκλεισμὸς τοῦ δικαιώματος τούτου. Ὁ ἀποκλεισμὸς τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως δύναται νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ νόμου, ἐκ συμφωνίας ἢ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως. Δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 325 Α.Κ. παρεχομένου εἰς τὸν ὀφειλέτην μέσου πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ δανειστοῦ σκοπεῖται ἡ ταυτόχρονος ἐκπλήρωσις τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὀφειλομένων παροχῶν (Α.Κ. 329, *Ζέπος*, ΕρμΑΚ Εἰσαγ., ἄρθρ. 325-329, ἀριθ. 1), ἕπεται, ὅτι δέον νὰ ἐρευνᾶται, ἐὰν κατὰ τὴν συγκεκριμένην ἐνοχικὴν σχέσιν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς οὗτος, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐπιτυγχάνεται μόνον ὁσάκις οὐδέτερον τῶν μερῶν ὑποχρεοῦται νὰ ἐκπληρώσῃ πρῶτον τὴν παροχήν του. Δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀξίωσις τοῦ ὀφειλέτου νὰ εἶναι ληξιπρόθεσμος καὶ συναφής, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀφειλομένη ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ παροχὴ νὰ μὴ εἶναι ἐκπληρωτέα μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου, ἤτοι ὁ ὀφειλέτης νὰ μὴ ὑποχρεοῦται εἰς προεκτέλεσιν τῆς παροχῆς του. Ὅταν ἡ ἀξίωσις εἶναι μὲν ληξιπρόθεσμος καὶ συναφής, ἀλλὰ ἐκ τῆς συγκεκριμένης ἐνοχικῆς σχέσεως προκύπτει, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται εἰς προεκτέλεσιν τῆς παροχῆς του, τότε λέγομεν, ὅτι τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως ἀποκλείεται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως.

II

Διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ μὲν μισθωτὸς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του εἰς τὸν ἐργοδότην, οὗτος δὲ νὰ καταβάλῃ τὸν συμπεφωνημένον μισθόν, ὁ ὁποῖος ὅμως καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν συνεφωνήθη ἢ δὲν ἐθίζεται τὸ ἀντίθετον (Α.Κ. 648, 655). Ὡς ἐκ τῆς φύσεως λοιπὸν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται εἰς προεκτέλεσιν τῆς παροχῆς του, ἕπεται δὲ εἰς ἐκτέλεσιν ἡ παροχὴ τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον βεβαίως δὲν συνεφωνήθη ἢ ἐκ τῶν κρατούντων συναλλακτικῶν ἠθῶν δὲν ἐθίζεται τὸ ἀντίθετον.

Ὡς πρὸς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως ἀποκλείεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου χάριν τῆς προστασίας τῆς ἐργασίας, διότι κατ' ἀξιώσεων, καθ' ὧν δὲν ἀντιτάσσεται συμψηφισμός, δὲν ὑφίσταται δικαίωμα ἐπισχέσεως (Α.Κ. 327, 451, 664), ὡς πρὸς δὲ τὸν μισθωτὸν ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Ζέπος*, ΕρμΑΚ, ἄρθρ. 325, ἀριθ. 3,12).

Τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως δὲν παρέχει εἰς τὸν ὀφειλέτην ἐξουσίαν τοῦ νὰ διαθέσῃ ἢ ἄλλως πως χρησιμοποιήσῃ τὴν ἐπιοχημένην παροχήν του, εἰμὴ μόνον προσποριζει εἰς αὐτὸν μέσον ἐξαναγκασμοῦ τοῦ δανειστοῦ. Ἐν τούτοις ὅμως ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξηγεῖται ἡ δυνατότης τοῦ μισθωτοῦ νὰ διαθέτῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου τὴν ἐργασίαν του πρὸς τρίτους, καὶ τοῦτο διότι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸν ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀποτελῇ περιορισμὸν τῆς ἀναπτύξεως ἐλευθέρως τῆς προσωπικότητος τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ τῆς ὁποίας ὅμως εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένη ἡ ἐργασία (Α.Κ. 656 § 2).

Ἡ σύμβασις ἐργασίας συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν τελείων ἀμφοτεροβαρῶν ἢ ἀνταλλακτικῶν συμβάσεων, τῶν ὁποίων χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα εἶναι: α) ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν, διότι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ συμβατικοῦ σκοποῦ ἑκάστη παροχὴ θεωρεῖται ἀντιστάθμισμα τῆς ἑτέρας καὶ β) ἡ ἀλληλεξάρτησις τῶν παροχῶν, ἤτοι ὅταν ἡ παροχὴ τοῦ ἑνὸς μέρους ἔχῃ ὡς νομικὴν αἰτίαν (causa) τὴν ἀντιπαροχὴν τοῦ ἑτέρου. Εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν παροχῶν (ἐργασίας - μισθοῦ) πραγματοποιεῖται, ἅμα ὡς ὁ μισθωτὸς προεκτελέσῃ τὴν παροχὴν του ἐντὸς καθωρισμένων διὰ συμφωνίας, ἐκ συνηθείας ἢ ἐκ τοῦ νόμου χρονικῶν περιόδων, ὁπότε καὶ ἡ ἀξίωσίς του ἐπὶ τὸν μισθὸν εἶναι ληξιπρόθεσμος, διότι ἡ προεκτελεσθεῖσα παροχή του ἀπέβη ἡ νομικὴ αἰτία τῆς πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένης ἀντιπαροχῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου. Ἡ φύσις αὐτὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας οὐδόλως ἀλλάσσει καὶ κατὰ τὸ στάδιον τῆς λειτουργίας της ἐκ τοῦ γεγονότος π. χ. ὅτι ἐπισυνέβη ἄκυρος καταγγελία αὐτῆς καὶ συνεπῶς ἔχομεν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου. Εἷς ἐκ τῶν νομίμων τρόπων τερματισμοῦ τῆς ὑπερημερίας εἶναι ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου δήλωσις πρὸς τὸν μισθωτὸν ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἐργασίαν του, ὁπότε οὗτος ὀφείλει νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, συγχωρουμένης πρὸς τοῦτο μικρᾶς τινος καθυστερήσεως, ἐφ' ὅσον ὀφείλεται αὐτὴ εἰς τὴν προηγηθεῖσαν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου (Α.Κ. 342), δὲν δύναται ὅμως, ἀπαντῶν ἐπὶ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, νὰ ἐπισχέσῃ νομίμως τὴν ἐργασίαν του, μέχρις ὅτου ὁ ἐργοδότης τῷ καταβάλῃ τοὺς μισθοὺς ὑπερημερίας, διότι αἱ μὲν καθυστερούμενοι μισθοὶ ἀποτελοῦν τὸ ἀντιστάθμισμα παρασχε-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Προσωπικόν Νοσοκομείου «Σωτηρία» και διέπον αύτό δίκαιον

Έκτασις έξουσιοδοτήσεως ν. 19)1944 και ν. 28)1944 πρός καθορισμόν άποδοχών.— Ή τού ν. 19)1944 άφορᾷ εἰς σχέσεις τού δημοσίου δικαίου καί ἡ τού ν. 28)1944 εἰς σχέσεις τού ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου.— Ἐφαρμογή καί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Προσωπικόν Νοσοκομείου - Σανατορίου «Ἡ Σωτηρία», διέπουσαι αὐτό διατάξεις καί λύσις τῆς σχέσεως.— Ἐφαρμογή ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1125)1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Κατά τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἠσκήθη ἀναίρεσις τόσον ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος ἀρχικῶς μισθωτοῦ, ὅσον καί ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἐν Ἀθήναις ἑδρεύοντος Νοσοκομείου - Σανατορίου «Ἡ Σωτηρία».

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν καί ἐσφαλμένην τοῦ νόμου ἐφαρμογήν ἡ ἀπόφασις αὕτη, δεχθεῖσα ὅτι οὗτος ἔφερε τήν ἰδιότητα τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου τοῦ ἐναγομένου Νοσοκομείου, ἔκρινεν οὐχ ἧττον ἐφαρμοστέαν εἰς τήν περίπτωσίν του τήν ὑπ' ἀριθ. 17625]5838]1949 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθορίζουσαν δεκάωρον καθημερινήν ἐργασίαν «τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων καί μαγειρείων», ἐνῷ ἔδει νά δεχθῇ, ὅτι ἡ ὑπουργική αὕτη ἀπόφασις δέν ἐτύγχανεν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς, ἀφ' ἑνός μέν λόγῳ τῆς ὡς ἄνω ἰδιότητός του καί ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου.

β) Κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν καί ἐσφαλμένην τοῦ νόμου ἐφαρμογήν ἡ ἀπόφασις αὕτη, δεχθεῖσα ὅτι ἔφερε τήν ἰδιότητα τοῦ ἀνειλικεύτου ἐργάτου τοῦ ἐναχθέντος Νοσοκομείου καί τήν ἰδιότητα τούτου ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἔκρινεν, οὐχ ἧττον, ἐφαρμοστέαν τήν ὑπ' ἀριθ. 33959]3251]3.7]8.8.1950 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καί οὐχί τήν ὑπ' ἀρ.θ. 17625]5838]1949 ὁμοίαν, ὡς ἐν τῇ αἰτήσει του, ὁριζουσαν δεκάωρον διάρκειαν ἐργασίας τοῦ «ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων κλπ.», ἐνῷ ἔδει νά δεχθῇ, ὅτι αὕτη δέν ἠδύνατο νά τύχῃ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς, ἀφ' ἑνός μέν διότι, ἐκδοθεῖσα βάσει τοῦ ἀπό ἀπό 8]13.4.1932 Π.Δ. (Γεν. Κώδ. ΙΓ', 972), διά τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὁποίου ἡ ἔννοια τῶν ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται καταστημάτων ὁρίζεται ἀποκλειστικῶς καί κατά τρόπον ἀποκλείοντα ταύτης τά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, θά ἐξηρχετο τῶν ὁρίων τῆς νομικῆς ἐξουσιοδοτήσεως καί ἀφ' ἑτέρου διότι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων (κεφ. ἰδίως Α' καί Η' τῆς ἀπό 3.8.1939 συλλ. συμβάσεως μαγείρων ζυθεστιατορίων κλπ. προκύπτει, ὅτι οὐδαμῶς διά τούτων θεσπίζεται ἐξομοίωσις τῶν ἀνειδικεύτων ἐργατῶν τῶν σανατορίων - νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου πρός τό οἱασδήποτε εἰδικότητος προσωπικόν κατηγορίας τινός ζυθεστιατορίων κλπ.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Νοσοκομείου «Ἡ Σωτηρία» ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν καί ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν ἀφ' ἑνός μέν τῆς ὑ. ἀ. 298188]29.9.1947, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 19]1944 καί ἀφ' ἑτέρου τοῦ ν. 1538]1950, θείσης ἤδη ἐργασίας (Α.Κ. 655), ἡ δέ ἐπισχεθεῖσα προπαρασχεθησομένην τοιαύτην, ἤτοι διά τῆς ἐπισχέσεως δέν δύναται νά ἐπιτευχθῇ ταυτόχρονος ἐκπλήρωσις τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν. Ἡ ἐπισχεσις ὄχι μόνον δέν ὠφελεῖ τόν μισθωτόν, ἀλλά δύναται ἀντιθέτως καί νά τόν ζημιώσῃ διά τῆς ἀπωλείας τῆς ἀξιώσεως του ἐπί τόν μισθόν ἐξ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, διότι μόνον ὁ ἔχων δικαίωμα ἐπισχέσεως καί ἀσκῶν ταῦτο νομίμως δέν περιάγεται πράγματι εἰς ὑπερημερίαν.

Ἄλλο ζήτημα εἶναι, ἐάν ἀντίκειται εἰς τήν καλήν πίστιν (Α.Κ. 288) ἡ διαγωγή τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου, ὅστις δηλοῖ μέν, ὅτι δέχεται τήν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, δέν προσφέρεται ὅμως εἰς τήν ἐκπλήρωσιν τῆς γενεννημένης ἤδη ἐξ ὑπερημερίας περί τήν καταβολήν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσεως του, ὁπότε ἐρευνητέον εἶναι πάλιν ἐάν ὁ μισθωτός βοηθῆται πρός τοῦτο ἐκ τοῦ ἄρθρ. 374 Α.Κ., ἀποτελοῦντος εἰδικωτέραν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 325 Α.Κ., πάντως ὅμως δέν κέκτηται τό δικαίωμα ἐπισχέσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 325 Α.Κ., ὡς ἡ ἀντίθετος γνώμη ὑποστηρίζει (ΕΕΔ 11, 618 ἐπ.). (Βλ. πλείονα *Μιχαηλίδην — Νουάρον*, Ἑρμ. Α.Κ., ἄρθρ. 374 - 388) (*).

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 9 Ἰουλίου 1952

Σημ. ΕΕΔ. : Ἀντιπάλους ὅμως ἀπόψεις βλέπε ἐν μελέτῃ εἰς τό προσεχές.

δι' ὧν καθορίζεται τὸ μισθολόγιον ἅπαντος τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ., ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἐπὶ τοῦ 'Ιδρύματος τούτου, ὄντος Ν.Π.Δ.Δ., ἐφαρμογὴν ἔχουν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καὶ αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ἐκδοθεῖσαι βάσει τοῦ ν. 28|1944, οὕτω δὲ ὑπερχρέωσε τὸ 'Ίδρυμα εἰς τὴν καταβολὴν διαφορᾶς ἀποδοχῶν ἐκ δραχ. 3.296.700, ἃς τοῦτο κατ' οὐδένα λόγον ὤφειλε εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον βάσει τῶν ὡς ἄνω διατάξεων.

β) 'Η σχέσις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ 'Ιδρύματος καὶ ἐν προκειμένῳ τοῦ ἀντιδίκου του δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον τῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον τὸ 'Ίδρυμα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐργοδότης κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, καθόσον ὡς τοιοῦτος νοεῖται τὸ φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, ὅπερ χρησιμοποιεῖ ἐπὶ κέρδει τὴν ἐργασίαν ἄλλων φυσικῶν προσώπων, οὐχὶ δὲ ἀποκεντρωμέναι δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν γενικῶν ἀναγκῶν, οἷα τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ τὰ Δημόσια Νοσηλευτικὰ 'Ιδρύματα, ὡς «'Η Σωτηρία», ἔνθα ρητῶς, ὡς δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ἀπολαμβάνουν ἀτελειῶν, φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν κλπ. κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 § 3 τοῦ ν. 965 καὶ ἑρμηνευτικῶν 778|1945. 'Άλλως τε καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ ἐν τῇ πράξει εἶναι παραδεδεγμένον, ὅτι εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἀποτελούντων, ὡς «'Η Σωτηρία», ἄμεσον Κρατικὴν 'Υπηρεσίαν, προσλαμβανομένους ἐπ' ἀμοιβῇ πρὸς ἐργασίαν οἱασδήποτε φύσεως δὲν παρέχεται ἡ ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων προστασία, διὰ τὸν λόγον δὲ ἀκριβῶς αὐτὸν καὶ ἡ μισθοδοσία των γίνεται δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

β) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ σχέσις ἡ διέπουσα τοὺς δοκίμους ὑπαλλήλους τοῦ 'Ιδρύματος, οἷος ἐτύγχανεν ὁ ἀντιδικός του, ἀπὸ τῆς 18 Φεβρουαρίου 1951 εἶναι σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ οὗτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ν. 312|1936, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 965|1937, εἶναι ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἰδιότητος τοῦ δοκίμου δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἔχουσιν.

***

'Ως συνάγεται ἐκ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ 'Αρείου Πάγου, γίνεται καὶ πάλιν ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ 'Αρείου Πάγου δεκτὸν τὸ σταθερῶς ἤδη ὑπ' αὐτοῦ ἐφαρμοζόμενον ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀποφάσεών του ὅτι ἡ κατὰ ν. 28|1944 ἐξουσιοδότησις πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντας μισθωτούς, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον (βλέπε ἐκ τῶν πρασφάτων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 260|1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 611 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 611).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν Α.Ν. 1538|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», εἰς τὸν ὁποῖον, κατὰ τὸν σχετικὸν λόγον ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρεσιόντος Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ὑπῆγετο ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δὲν ἔλυσεν εὐθέως τὸ ζήτημα, ἂν, ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπῆγετο εἰς αὐτὸν ἢ ὄχι (καταφατικῶς διὰ τὰς σχέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἡ Σ.Ε. 333|1953, εἰσηγητὴς *Η Καμπίτσης*, ΕΕΔ 11, 651), ἀλλ' ἔκρινε τὸν νόμον τοῦτον μὴ ἐφαρμοστέον, διότι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐναγων εἰς μηδεμίαν τῶν κατηγοριῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ ρυθμίζονται ἐν ἄρθροις 1—3 τοῦ νόμου τούτου ὑπῆγετο.

'Εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 650 ἐπ.), ὅτι, καθ' ἡμᾶς, ὡ, συνάγεται ἐκ τοῦ ὅλου συστήματος, τοῦ νομικοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, ὁ νόμος οὗτος (1538|1950) ἀφορᾷ εἰς σχέσεις δημοσίου δικαίου, τοῦτο δὲ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ μεταγενεστέρου ν. 2053|1952 (ΕΕΔ 11, 486), ὁ ὁποῖος ὑπάγει ὑπὸ τὴν ρύθμισίν του καὶ τὰς συμβάσεις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐν συνεχείᾳ τοῦ ν. 28|1944, καταργουμένου δι' αὐτοῦ.

Εἶναι, μὲ ἄλλους λόγους, ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ν. 2053|1952 ἠθέλησε νὰ ἀποσπάσῃ ἐκ τοῦ ν. 1538|1950 τὸ πρῶτον ἤδη τὰς σχέσεις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐνῷ περὶ αὐτοῦ ὑπῆρχε, κατὰ τὴν ἀντίπαλον ἄποψιν τοῦ Σ.Ε., ρύθμισις, ἐσκόπησε ὁ ν. 2053|1952 νὰ τὰς ἀναμίξῃ τὸ πρῶτον μετὰ τῶν λοιπῶν ἐργατικῶν συμβάσεων, διότι εἶναι ἤδη ἀναμφισβήτητον καὶ περὶ αὐτοῦ σαφῶς ἐκφράζεται ὁ ν. 2053|1952, ὅτι εἰς αὐτὸν ὑπάγονται ἤδη καὶ αἱ μετὰ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συμβάσεις ἐργασίας.

'Αρείου Πάγου 397|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ 'Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καΐγιας, Κ. Θεοφανόπουλος

Αἱ κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀμφότεραι στρεφόμεναι ὑπὸ κρίσιν ἀντίθετοι αἰτήσεις, λόγῳ τῆς προδήλου συναφείας αὐτῶν, δέον νὰ συνεκδικασθῶσιν.

Α) 'Επὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Νοσοκομείου - Σανατορίου «'Η Σωτηρία».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 19|1944 ἐξουσιοδοτήθη ὁ 'Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεών αὐτοῦ, δημοσιευομένων εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζῃ τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς καὶ πάσης φύσεως ἀποζημιώσεις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Εἰδικῶν Ταμείων, 'Οργανισμῶν, 'Ιδρυμάτων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ Τραπεζῶν, εἰς ἃς δὲ περιπτώσεις ἡ ἐποπτεία τῶν 'Οργανισμῶν τούτων ἢ Νομικῶν ἐν γένει Προσώπων ἀνήκει εἰς ἕτερον, πλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, 'Υπουργόν ὡρίσθη, ὅπως ἡ ὡς ἄνω προσαρμογὴ γίνηται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ

Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἐποπτείαν Ὑπουργοῦ, διὰ δὲ τοῦ ἐπακολουθήσαντος νόμου 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ν. 866|1946, ἐξουσιοδοτήθησαν αἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ τοῦ ν. 28|1944 ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ τῶν μισθωτῶν καὶ ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀρκεῖ ὅτι ἡ σχέσις, δυνάμει τῆς ὁποίας παρέχουσιν οὗτοι τὴν ἐργασίαν των εἰς τὸν τοιοῦτον ἐργοδότην, εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦ νόμου 19|1944 ἔχοντος ὑπ' ὄψιν πρόσωπα συνδεόμενα μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ἀν. Νόμου 866|1937, ὁρίζαν ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 99|1936 εἶναι, ὅτι αἱ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 κυρωθεῖσαι γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύουν ἐπὶ παντὸς ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καὶ ἐπὶ ἐργατῶν κλπ., ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάγονται οὗτοι εἰς εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἀνήκωσιν ἢ οὐ εἰς ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι καὶ αἱ συλλογικαὶ αὗται συμβάσεις, ἐξυπηρετοῦσαι τὸν αὐτὸν σκοπὸν τῆς προστασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἔχουσι καὶ ἐν τῷ ὡς ἄνω θέματι ἐφαρμογήν. Ἐπομένως τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐπιδικάσαν κατὰ παραδοχὴν τοῦ σχετικοῦ αἰτήματος τῆς ἀγωγῆς, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐνάγοντα διὰ τὸν ἀπὸ τῆς 1 Νοεμβρίου 1947 μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Β.Δ. τῆς 13|26 Φεβρουαρίου 1951 χρόνον, καθ' ὃν οὗτος ὑπηρέτει παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι ἐναγομένῳ Νοσοκομείῳ ὡς ἔκτακτος ἡμερομίσθιος ἐργάτης μαγειρείου, συνδεόμενος μετὰ τούτου, ὡς δέχεται τὸ ὡς ἄνω δικαστήριον, διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου: α) τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ ρηθὲν χρονικὸν διάστημα καταβληθέντων αὐτῷ ἡμερομισθίων καὶ τῶν καταβλητέων μεγαλυτέρων τοιούτων, συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει του μνημονευομένας συλλογικὰς συμβάσεις (τὴν τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ τὴν οἰκείαν προπολεμικὴν τοιαύτην) καὶ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μνησθέντος νόμου 28|1944 ἐκδοθείσας καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσας, ἰσχὺν δ' ἐκ τούτου κανόνος οὐσιαστικοῦ δικαίου ἐχούσας, ὑπ' ἀριθ. 29488|1949, 33700|1950 καὶ 2750|1951 κοινὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ β) τὴν ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ ὡς εἴρηται νόμου 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν χορηγουμένην προσαύξησιν 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ κεκανονισμένου ἑκάστοτε ἡμερομισθίου δι' ἐργασίαν ἐκτελεσθεῖσαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε πάσας τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις καὶ δὲν παρεβίασεν ἄλλην τινὰ καὶ δὴ τὰς τοιαύτας τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικαλουμένου νόμου 1538|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», ἅτε τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος εἰς μηδεμίαν τῶν κατηγοριῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ ρυθμίζονται ἐν ἄρθροις 1-3 τοῦ νόμου τούτου ὑπαγομένου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ ὑποστηρίζεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἀναιρεσείον ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν διοίκησιν, δὲν ἦσαν ἐφαρμοστέαι ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944, ὡς εἴρηται, ἐκδοθεισῶν, ἀλλ' ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 19|1944 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 298188|1947 ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ ὁ προμνησθεὶς Α.Ν. 1538|1950, ὡς ἀβάσιμος.

Ὁ Α.Ν. 312|1936 «περὶ ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ἐν Ἀθήναις Νοσοκομείου—Σανατορίου «Ἡ Σωτηρία», αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου (ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ Α.Ν. 965|1937) διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Α.Ν. 338|1945 «περὶ καταργήσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων τῶν ἐκδοθέντων πρὸ τῆς κατοχῆς καὶ ὀφορώντων τὰ παντὸς εἴδους νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας», διακρίνων ἐν ἄρθροις 10, 12 καὶ 13 τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν λόγῳ Ἱδρύματος εἰς 1) ἐπιστημονικὸν (ἄρθρ. 10), 2) προσωπικὸν νοσηλείας (ἄρθρ. 12), 3) προσωπικὸν λοιπῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος (ἄρθρ. 13 § 1) καὶ 4) ἔκτακτον ἢ ἡμερομίσθιον προσωπικόν, ὡς καὶ τεχνιτῶν ἢ ἐργατῶν (ἄρθρ. 13 § 2), ὁρίζει περαιτέρω ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ 15 §§ 1-2 τὰ ἑπόμενα: Οἱ προσλαμβανόμενοι εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ προβλεπομένας θέσεις προσωπικοῦ νοσηλείας καὶ προσωπικοῦ λοιπῶν ὑπηρεσιῶν, περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 12 καὶ 13 τοῦ παρόντος νόμου, ὑπηρετοῦσιν ἐπὶ δοκιμασίαν ὡς δόκιμοι. Διαρκούσης τῆς τοιαύτης δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας των διέπονται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου τῶν ἀφορωσῶν τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς δοκιμασίας ταύτης προθεσμίας δύνανται νὰ διορισθῶσιν ὡς μόνιμοι εἰς τὴν σχετικὴν θέσιν, ἀπὸ δὲ τοῦ τοιούτου διορισμοῦ των εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἔχοντες ἅπαντα τὰ δικαιώματα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ. Ἅπαν τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ Ἱδρύματος, ἤτοι τό τε ἐπιστημονικόν, ὡς καὶ τὸ ἐξ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν τοιοῦτο, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου τῶν σχε-

τικῶν πρὸς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν». Διὰ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ προμνηοθέντος Α. Ν. 965|1937, ἰσχυούσης καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀναιρεσεῖον Νοσοκομείων κατ' ἄρθρον μόνον τοῦ Α. Ν. 773|1945, ὡρίσθη, ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν Δημοσίων Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, πλὴν τῶν ἐπὶ θητείᾳ προσλαμβανομένων, τῶν ἐκτάκτων καὶ τῶν ἡμερομισθίων, θεωρεῖται μόνιμον καὶ ἀπολαμβάνει πάντων τῶν προνομίων τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων περὶ μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως αὐτῆς συνάγεται, δὲν ἤρθη, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κατὰ τὰ ἄνω ἄρθρα 12, 13 καὶ 15 § 1 τοῦ Α. Ν. 312|1936 ὑπὸ δοκιμασίαν προσλαμβανομένους ὑπαλλήλους, ἡ ἰδιότης αὐτῶν ὡς δοκίμων, οὔτε κατηργήθη ἡ προπαρατεθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 15 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, «καθ' ἣν οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, διαρκούσης τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας των καὶ μέχρι τῆς μονιμοποιήσεως των, διέπονται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου τῶν ἀφορωσῶν τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, τῆς ἐκδοχῆς ταύτης ἐνισχυομένης καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ν. 965|1937, καθ' ἣν οἱ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἱδρύματος ὁριζόμενοι ὡς μὴ μόνιμοι ὑπάλληλοι (ἐφ' ὅσον προδήλως δὲν καθίστανται οὗτοι ὁριστικῶς μόνιμοι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ), διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ὅθεν τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρίναν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐξ αὐτῆς ἐμφαίνεται, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Α. Ν. 2769|1941 ἐκδοθέντος καὶ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθέντος Β. Δ. τῆς 13|6 Φεβρουαρίου 1951 «περὶ τακτοποιήσεως τῶν βάσει τοῦ Α. Ν. 329|1945 ὑπηρετούντων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων Α. Ν. 965|1937», κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὁποίου τὸ κατὰ ταύτην ὑπηρετοῦν νοσηλευτικόν, ὑπηρετικὸν καὶ λοιπὸν προσωπικόν, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐπιστημονικοῦ, εἰς νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα διεπόμενα ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 965|1937, τὸ προσληφθὲν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 2 τοῦ Α. Ν. 329|1945, ὡς καὶ κατ' ἐφαρμογὴν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ των, πρὸς προσωρινὴν πλήρωσιν ὑφισταμένων κενῶν τακτικῶν ὀργανικῶν θέσεων, μετατάσσεται βάσει τοῦ διατάγματος τούτου καὶ ἄνευ ἑτέρας τινὸς διατυπώσεως εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν δοκίμων ὑπαλλήλων ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι κέκτηται τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως, παρ' ἣ προσωρινῶς ὑπηρετεῖ, καὶ ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦτο εἶναι δυνατὸν καὶ νὰ μονιμοποιηθῇ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανισμῶν τῶν νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων ὁριζομένου χρόνου δοκιμασίας κλπ., ἡ μετὰ τοῦ ἀναιρεσειόντος Ἱδρύματος σχέσις τοῦ παρ' αὐτῷ ὡς ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργάτου μαγειρείου ὑπηρετοῦντος, ὡς προεξετέθη, καὶ πρὸς προσωρινὴν πλήρωσιν ὀργανικῆς θέσεως, καθ' ἃ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, προσληφθέντος ἀναιρεσιβλήτου δὲν ἔπαυσε διεπομένη ὑπὸ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, καὶ ἐπιδικάσαν ἀκολούθως, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ παραδοχὴν τοῦ σχετικοῦ αἰτήματος τῆς ἀγωγῆς, τὴν κατὰ τὸ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα ἐπὶ πλέον διαφορὰν ἡμερομισθίων καὶ προσαύξησιν 75 ο|ο διὰ ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς καὶ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω Β. Δ. μέχρι 30 Ἰουνίου 1951 χρονικὸν διάστημα, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις καὶ ἀπορριπτέος κατὰ συνέπειαν καθίσταται ὁ ἀντίθετος καὶ τελευταῖος δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Β) Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Φ. Θ.

Ἐν ἄρθρῳ 16 τοῦ Ν.Δ. τῆς 21|21 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας τῶν καταστημάτων», κυρωθέντος διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 καὶ τούτου διὰ τοῦ ν. 3502|1928, ὁρίζεται, ὅτι αἱ περὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων αὐτοῦ δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς ἐν τῷ ἐν λόγῳ ἄρθρῳ 16 ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις καὶ καταστήματα, ἐν οἷς καὶ τὰ ἑστιατόρια καὶ μαγειρεῖα, καὶ ὅτι εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τούτων δέον νὰ χορηγῆται ἡμερησίως ἐννεάωρον συνεχὲς διάστημα πρὸς νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν, πρὸς μεσημβρινὴν δὲ τοιαύτην διωρον κατὰ τὸ θέρος καὶ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας κατὰ τὸν χειμῶνα, διὰ δὲ τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 41|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 33959|3251 τῆς 3 Ἰουλίου|18 Αὐγούστου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθωρίσθησαν αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ, ἄνευ διακρίσεως εἰδικευμένου ἢ μή, τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, ὡς καὶ τῶν τοῦτοις ἐξομοιουμένων καταστημάτων, εἰς δέκα ὥρας. Ἡ διάταξις δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς καὶ τοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, ὡς ἄνω ν. 41|1944, ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ διὰ τὸ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεόμενον προσωπικὸν μαγειρείων τῶν σανατορίων, ἅτινα διὰ τῆς ἀπὸ 3.3.1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατατάσσονται ἀπὸ ἀπόψεως μισθολογικῶν καὶ λοιπῶν ὑποχρεώσεων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἑστιατορίων. Ὅθεν, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, οὕτως ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ ἀντίθετος μόνος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ὅστις καὶ ἐν τῷ προσθέτῳ δικογράφῳ ὡς μόνος λόγος αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνεται.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Μονιμότης κατὰ τὸν ὀργανισμὸν καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112|1920

Ἀνεφάρμοστον ν. 2112 ἐπὶ μονίμων ὑπαλλήλων.—Ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ προσωρινῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως.— Ἀπόλυσις κατόπιν πειθαρχικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, συνεπείᾳ μὴ συμμορφώσεως τοῦ ὑπαλλήλου εἰς διαταγὴν Διοικήσεως Τραπέζης περὶ μεταθέσεως εἰς Ὑποκατάστημα.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος (βλέπε Α. Π. 51| 1952, εἰσηγητὴς *Στ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 296, οὕτω καὶ ἡ νεωτέρα αὐτῆς Α.Π. 300| 1952 Τμ. Α', εἰσηγητὴς *Ι. Τρακατῆς*, ΕΕΔ 11, 679), ὅτι διὰ τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 296 ἐπ.), ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 51|1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι δὲν φαίνεται νὰ εἶναι πράγματι ὀρθὴ ἡ δοθεῖσα ὑπ' αὐτῆς λύσις.

Παρὰ τὸ πρόσθετον κῦρος αὐτῆς διὰ τῆς ὁμοφωνίας πρὸς τὴν δοθεῖσαν λύσιν καὶ τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ διατυπώσωμεν καὶ πάλιν δισταγμοὺς ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα αὐτῆς.

Καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκκινεῖ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς, ὡς ἡ τοῦ Α', συλλογιστικῆς, καταλήγον εἰς τὴν δοθεῖσαν λύσιν. Ἐκ μόνης ὅμως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 47 ἐδάφ. 2 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἣν διὰ τοὺς ἐν προσωρινῇ ὑπαλληλικῇ σχέσει τελοῦντας ἐφαρμόζονται αἱ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμεναι προθεσμίαι καταγγελίας (Ν. 2112), καὶ ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τοὺς μονίμους μισθωτοὺς δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας εἰμὴ δι' ἕνα τῶν περιοριστικῶς τεθέντων ἐν τῷ ὀργανισμῷ λόγων ἀπολύσεως, δὲν συνάγεται, ὅτι ἀπεκλείσθη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112 διὰ τοὺς τελευταίους αὐτούς, ὅταν ρητῶς δὲν ἀποκλείεται δι' αὐτούς.

Οὔτε εἶναι λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 2581|1940, κυρῶν τὴν σύμβασιν καὶ ἐκ τούτου νομοθετῶν, διότι ἄλλως, ἂν ἐπρόκειτο περὶ κανονισμοῦ μὴ ὑπὸ νόμου κεκυρωμένου, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκλεισθῇ ὑπὸ τῶν μερῶν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920, ἐσκόπησεν, ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὑπὲρ τῶν ὁποίων εἰσήγαγε μονιμότητα, νὰ ἀποστῇ τῆς κεντρικῆς γραμμῆς, ἡ ὁποία διέπει κατὰ κανόνα ὅλους τοὺς περὶ μονιμότητος ὀργανισμούς, νὰ λαμβάνουν, ἀνεξαρτήτως μονιμότητος, τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 4558| 1930.

Οὔτε καὶ εἰς τὸ Β.Δ. τῆς 4|20 Νοεμβρίου 1939 «περὶ κυρώσεως τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας», ἐκδοθέντος κατὰ Ν. 3752|1928, παρ' ὅλον ὅτι ὁ Ν. 3752|1928 ὁρίζει, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν δυνάμει αὐτοῦ ἐκδοθησομένων εἰδικῶς διὰ τὸ προσωπικὸν Κανονισμῶν ἐπέχουσι θέσιν νόμου καὶ θέλουσι πάντοτε ἐπικρατεῖ τῶν ἐχουσῶν ὁπωσδήποτε σχέσιν πρὸς τὰ ἀντικείμενα αὐτῶν διατάξεων γενικωτέρων ἐργατικῶν νόμων ἢ διαταγμάτων, ἐνῷ εἰσάγεται μονιμότης, λαμβάνεται ρητὴ πρόνοια (ἄρθρ. 12) περὶ παροχῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἐνῷ εἰδικῶς εἰς τὸ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ περὶ ἐκπλάκτου προσωπικοῦ ὁρίζει, ὅτι τοῦτο ἀπολύεται, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Μετὰ τὰς οὕτω διατυπουμένας διατάξεις δὲν εἶναι, νομίζομεν, ὑποστηρίξιμον, ὅτι, διότι ὁ Νομοθέτης τοῦ ν. 2581|1940 ἐξεφράσθη περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112 ἐπὶ τῶν ἐν προσωρινῇ σχέσει ὑπαλλήλων, εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ἀποκλείσῃ (ἐξ ἀντιδιαστολῆς) τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μονίμων, ἀφοῦ εἰς ἄλλας διατάξεις τῆς αὐτῆς προστασίας ὡμίλησε καὶ περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112|1920 καὶ ἐπὶ τῶν μονίμων.

Οὔτε καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἔκαμε λόγον διὰ τοῦ ν. 2581|1940 περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112 ἐπὶ τῶν μονίμων, ὡς εἰς τὴν ἐπικληθεῖσαν ἄνω διάταξιν, δύναται νὰ συναχθῇ ἀσφαλῶς νομοθετικὴ πρόθεσις περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112 ἐπ' αὐτῶν, ὅταν ἐξ ἄλλων δεδομένων ἔχωμεν ἀντιθέτως σαφεῖς ἐκδηλώσεις νὰ λαμβάνουν καὶ οἱ μόνιμοι μισθωταὶ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, κατὰ τὴν γενικήν, ἄλλως τε, ἀρχὴν τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 4558| 1930.

Ἄλλα τοιαῦτα δεδομένα εἶναι ὁ ν. 301|1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ ν. 5613», προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, διέπεται ὑπὸ κανονισμῶν μονιμότητος, ὁρισθέντος διὰ τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὅτι οἱ συμπληροῦντες τὸ ὅριον ἡλικίας λαμβάνουν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, τὸ β.δ. τῆς 13|16 Φεβρουαρίου 1940 «περὶ κυρώσεως Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Α.Ε. Ἑλληνικοὶ Σιδηρόδρομοι» (ἄρθρ. 89), καθ' ὃ καὶ οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι ἀπολυόμενοι δικαιοῦνται τῆς ἀποζημιώ-

σεως τοῦ ν. 2112, τὸ β.δ. 30 Ἰανουαρίου) 18 Φεβρουαρίου 1946 «περὶ κυρώσεως τοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων» (ἄρθρ. 9), καθ' ὃ, καίτοι νομοθετεῖται μονιμότης τοῦ προσωπικοῦ, γίνεται ρητῶς λόγος ἐν αὐτῷ περὶ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 τῶν ἀπολυομένων.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔλειπον τὰ ὡς ἄνω νομοθετικὰ δεδομένα, τὰ ὁποῖα κινοῦνται ὅλα ἐντὸς τῆς νομοθετικῆς κατευθύνσεως νὰ μὴ συγχέεται ἡ μονιμότης πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (περὶ αὐτοῦ βλέπε **Κ. Δημάκην**, ἀνωτέρω σελ. 777), νομίζομεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ δίκαιον ἀσφαλέστερα βάσις περὶ τῆς τοιαύτης νομοθετικῆς θελήσεως, ἐκτὸς τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 4558|1930, καὶ ἡ διὰ τῶν διατάξεων τῶν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐκδηλουμένη.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ Α.Ν. 38|31 Ὀκτωβρίου 1935 (κατηργημένον ἤδη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 Α.Ν. 244|1936) κατωχυροῦτο μονιμότης τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, διασπωμένη μόνον δι' εἰδικοὺς λόγους ἀπολύσεως, καὶ ἐκεῖ ἐγίνετο ρητῶς λόγος περὶ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἰσχύοντος Α.Ν. 244|1936 γίνεται πάλιν ρύθμισις μονιμότητος καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ συμπληροῦντος αὐτὸν Α.Ν. 771|1937 γίνεται πάλιν ρητὸς λόγος περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 καὶ τῶν (μονίμων) προσώπων τούτων.

Εἶναι, μετὰ ταῦτα, δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης παντοιοτρόπως ἐκφράσας τὴν θέλησίν του νὰ μὴ συνδυάζεται ἡ μονιμότης πρὸς τὴν ἔλλειψιν δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἐξαιρετικῶς διὰ τοῦ Α.Ν. 2584|1940, ἠθέλησε νὰ ἀποτελέσῃ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος προνομιοῦχον ἐργοδότην, ἔναντι τῶν ὁμοίας φύσεως ἐργοδοτῶν, καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς μίαν εἰδικὴν κατηγορίαν μισθωτῶν τοιαύτης ἀνίσου μεταχειρίσεως;

Ἀρείου Πάγου 383|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Παπαναστασίου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κωστόπουλος, Χ. Παγουλάτος

Φέρεται ἡ διαφορὰ πρὸς κρίσιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 52|1952 ἀπόφασιν τοῦ πρώτου Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 8437|1951 ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὸν νόμον ΓΨΟΔ' ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου καὶ παραπέμφασαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, διὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὁποίας, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένην ἡμέραν, νομίμων αὐτῆς δικασίμων, ἐτηρήθη ἡ νόμιμος προθεσμία.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀπηγγέλθη ἡ ἀναίρεσις τῆς προμνησθείσης τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφάσεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως· κατὰ ταῦτα συζητεῖται ἡ ὑπὸ 26 Φεβρουαρίου 1951 ἔφεσις τῆς ἀναγομένης Τραπέζης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 74|1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 1968|1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἧτις, κρίνασα ἐπὶ τῆς ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, διωκούσης τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκκαλούσης νὰ καταβάλῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ, ὑπαλλήλῳ αὐτῆς, τὴν κατὰ τὸν νόμον 2112|1920 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν, λόγῳ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἄνευ τηρήσεως τῆς νομίμου προθεσμίας, διὰ μονομεροῦς δηλώσεως τῆς ἐκκαλούσης, ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν ταύτην.

Εἶναι δεκτὴ τύποις καὶ κατ' οὐσίαν ἐξεταστέα ἡ ὑπὸ κρίσιν νομιμοτρόπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα ἔφεσις, ἐξαιρουμένη τῆς καταβολῆς παραβόλου κατ' ἄρθρον 34 § 1 τοῦ ν. 4332 τοῦ 1923, ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 5277 τοῦ 1931.

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 47 ἐδ. 2 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 2584|1940 καὶ ἰσχύοντος νόμου ὡς ἐκ τούτου ἔχοντος, ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις λύεται διὰ τῆς καταγγελίας, δικαιουμένης τῆς Τραπέζης ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ λύσῃ τὴν «προσωρινὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν», τηροῦσα τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένας προθεσμίας καταγγελίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 47, ἐδάφ. 4, τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ οἱ «ὁριστικῶς διοριαθέντες ὑπάλληλοι» ἀπολύονται: α) ἕνεκα συμπληρώσεως τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, β) ἕνεκα ὑπηρεσιακῆς ἀνεπαρκείας ἢ ἀνικανότητος σωματικῆς ἢ πνευματικῆς, γ) ἕνεκα καταργήσεως τῆς θέσεως καὶ δ) συνεπείᾳ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως συνεπαγομένης ὁριστικὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι μόνον ἐπὶ μὲν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὁρισμοὶ τοῦ ν. 2112|1920, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων, ὧν ἡ ἀπόλυσις συγχωρεῖται διὰ τινα τῶν ἀνωτέρω λόγων, οἵτινες ἐτέθησαν περιοριστικῶς πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ εἰσαχθέντος θεσμοῦ τῆς μονιμότητος, οὗ ἕνεκεν οὐδαμῶς ἐπιφέρει λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μονίμου ὑπαλλήλου, ἥτις ἐγένετο δι' ἕτερόν τινα λόγον, εἴτε ὑφίσταται, εἴτε μή, εὔλογος πρὸς τοῦτο αἰτία, ἀποκλειομένης οὕτω τελείως τῆς ἐκδοχῆς, ὅτι, καὶ ἐγκατελείφθη διὰ τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τὸ σύστημα τοῦ ν. 2112|1920, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διὰ καταγγελίας λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ὑπόκειται οὐχ ἧττον ἡ Τράπεζα εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου τούτου, ἕνεκα παραλείψεως ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχῃ ἐπέλθει ἡ λύσις ταύτης κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον 47 ἐδάφ. 4 τοῦ ὀργανισμοῦ. Εἰδικῶς δὲ ἐπὶ ἀπολύσεως, γενομένης κατόπιν πειθαρχικῆς περὶ τούτου ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, συνεπείᾳ τῆς μὴ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Δικαίωμα άποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας γυναικὸς πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν

Σχετική ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118)1945 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐκ μόνης εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως ν. 2112 δέν συνάγεται βούλησις μισθωτοῦ παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐξ ἀκυρότητος.—Ὀφειλόμεναι εἰς ἀπολυομένους ἐργάτας, τεχνίτας κ.λ.π κατὰ τὸ ἀπὸ 16)18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ ἀποζημιώσεις.— Δικαίωμα ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας γυναικὸς πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν κατὰ ν. 2274)1920 καὶ Β.Δ. 14.8.1913 «περὶ ἐκτελέσεως ν. ΔΚΘ'».—Λύσις συμβάσεως ἐργασίας δι' ὑπερβάσεως νομίμων χρονικῶν ὁρίων.

Ἡ πρώτη σκέψις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ὅτι, ἄνευ ἄλλων σαφῶν δεδομένων, μόνη ἡ εἰσπραξις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ὑπὸ τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ δὲν σημαίνει παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118)1945 ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀπηχεῖ τὴν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων κρατοῦσαν ἄποψιν (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 124)1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 11, 303, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἐνδιαφέρουσα μετὰ ταῦτα ζωηρῶς, ἀπὸ πρακτικῆς σημασίας, ἡ δευτέρα σκέψις τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἀποζημιώσεως, τῆς ὁποίας δικαιοῦνται οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ β. δ. τῆς 16)18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112)1920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ἀπολυόμενοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118)1945 ἢ καὶ κατὰ τὸ ἐν λόγῳ Διάταγμα, ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 2 Α. Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»).

Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118)1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.) ὑποχρεοῖ τοὺς καταγγέλλοντας τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ των εἰς τὴν (ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας) καταβολὴν εἰς αὐτὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ β.δ. τῆς 16)18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὁριζομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἀλλά, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ β. δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 ὁρίζει, ὅτι, ἐργοδότης, παραλείπων τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω (ἄρθρ. 3) ὑποχρέωσιν τῆς καταγγελίας, καταβάλλει εἰς τὸν ἀπολυόμενον τῆς ἐργασίας ὡς ἀποζημίωσιν ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐκτάκτων αὐτοῦ μισθῶν ἢ ἐν γένει ἀμοιβῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ἀντὶ τῆς παρεχομένης ἐργασίας *κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας*, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία.

Περαιτέρω δὲ εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 5 ὡς ἄνω ὁρίζεται, ὅτι, προκειμένου περὶ προσώπων, ὧν ὁ μισθὸς καταβάλλεται κατὰ μονάδα ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, ὡς ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ εἰς μίαν ἡμέραν ἀντιστοιχοῦν κατὰ μέσον ὅρον ποσὸν ἀμοιβῆς, ἣν ἔλαβε κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τριάκοντα ἐργασίμων ἡμερῶν, πραγματοποιηθεισῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του.

Βεβαίως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118)1945 ὥρισεν, ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, ὥστε, ἂν, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ὑπάλληλος ἢ ὁ ἐργάτης δικαιοῦται ἀποζημιώσεως 60 ἡμερῶν, δὲν θὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἀποζημίωσις βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐ-

---

συμμορφώσεως τοῦ ὑπαλλήλου εἰς διαταγὴν τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης περὶ μεταθέσεως εἰς Ὑποκατάστημα (ἄρθρ. 63 § 1 καὶ 8, 67 ἐδ. γ' καὶ 68 ἐδ. ε' τοῦ ὀργανισμοῦ), ἡ ἰδιάζουσα δυσμένεια ἔναντι τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, ἥτις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν των μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ταχθείσης προθεσμίας πρὸς ἐμφάνισιν εἰς τὴν νέαν θέσιν καὶ διὰ τῆς παραπομπῆς των (δίων εἰς τὸ πειθαρχικὸν Συμβούλιον, κατὰ τὸ ἄρθρον 63 § 8, ἐβραιοῖ ἔτι μᾶλλον τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐκοπήθη ἡ μὴ παροχὴ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112)1920.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα ἀποφηναμένος ὁ δικάσας Πρωτοδίκης διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του καὶ κρίνας νόμιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὄντος, ὡς ἐκ τῶν παρὰ τῶν διαδίκων προσκομιζομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν καὶ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἐβεβαιώθη, μονίμου ὑπαλλήλου τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὁποίας προσελήφθη οὗτος δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τῇ 22ᾳ Μαρτίου 1937, διώκουσαν δὲ τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν ν. 2112)1920, λόγῳ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἄνευ τηρήσεως τῆς νομίμου προθεσμίας, διὰ μονομεροῦς δηλώσεως τῆς ἐκκαλούσης, μετὰ προηγηθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀπολύσεως, συνεπείᾳ τῆς μὴ συμμορφώσεώς του εἰς διαταγὴν τῆς ἐκκαλούσης περὶ μεταθέσεώς του εἰς τὸ ἐν Σόρῳ Ὑποκατάστημα, ἐσφάλη ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ ἐφαρμογῇ τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 2584)1940, δι' ὃ περ δέον ὅπως, ἀφανιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως κατὰ τὸν ἀποδεκτὸν γενόμενον σχετικὸν λόγον ἐφέσεως, ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς μὴ νόμιμος.

λάμβανε κατά τὸ χρονικὸν διάστημα 60 ἡμερῶν, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει, κατὰ ν. 2112, νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία (οὕτω ἠρμηνεύετο διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 ἡ διάταξις, ὑπὸ τὸ ἰσχύουν πρὸ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 δίκαιον, Α.Π. 886|1937, Α.Π. 823|1938, Θέμ. ΜΔ' 613 κλπ.), ἀλλὰ θὰ ὑπολογισθῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως. (Τὸ τελευταῖον αὐτὸ τίθεται, ἵνα ἀντιδιασταλῇ ἡ κατάστασις διαθεσιμότητος κλπ.).

Δὲν ἐτροποποιήθη ὅμως καὶ ἡ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 διάταξις ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, συνισταμένης εἰς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀμοιβῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανον οἱ ἐργάται κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἀντιθέτως μάλιστα τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 ὁμιλεῖ περὶ τῆς κατὰ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἀνακινεῖ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ πρακτικῇ δὲν ἔχει γίνῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας προσοχῆς.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ δικαιώματος ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς γυναικὸς πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1133, ἔνθα παρατίθενται τὰ σχετικὰ νομοθετικὰ κείμενα.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2373|1951

Διαδικασία ν. Γ²ΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δαμπρικίδης, Π. Χιονέας

Ναὶ μέν, κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην, ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως εἶναι σχετικὴ καὶ ἐπομένως εἶναι δυνατὴ ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς, ἥτις δύναται νὰ δηλωθῇ μητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς διὰ πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐξ ὧν συμπερασματικῶς, πλὴν σαφῶς, νὰ συνάγεται ἡ τοιαύτη τοῦ παρατουμένου βούλησις (Σ.Ε., Ὁλομελείας, 354|1948, ΕΕΔ 7, σ. 287), ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ἐκ μόνου τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἀνέλαβε τὸ κατατεθειμένον παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ γραμμάτιον αὐστάσεως παρακαταθήκης καὶ εἰσέπραξε τὸ κατατεθὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς ποινῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ δρχ. 1.165.000, δὲν ἐξάγεται, κατὰ τὴν κρίσιν μας, σαφὴς ἡ βούλησις τῆς ὅπως παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματός της, ὅπως προσβάλῃ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, διότι ἡ εἰσπραξις τοῦ ποσοῦ τούτου ὑπὸ πτωχῆς ἐργατρίας, μὴ ἐχούσης, προφανῶς, ἄλλους πόρους καὶ παλαιούσης πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπειγουσῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ δαπανῶν εἶναι ἀπόρροια στυγνῆς ἀνάγκης (βλ. Ἐφ. Ἀθ. 2839|1936, ΕΕΔ 6, σ. 273) ἐν ὄψει καὶ τοῦ ὅτι, ὡς δείκνυται ἐξ ἀποδεικτικοῦ δικαστ. κλητῆρος, αὕτη τὴν 5ην Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. εἶχεν ἀρνηθῇ νὰ παραλάβῃ τὸ εἰρημένον ποσόν, ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι ἡ μετά τινας ἡμέρας εἰσπραξίς του ὀφείλεται εἰς ἀδήριτον οἰκονομικὴν ἀνάγκην καὶ οὐχὶ εἰς βουλησίν της νὰ θεωρήσῃ τὴν καταγγελίαν ὡς καλῶς γενομένην καὶ νὰ παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματός της ὅπως προσβάλῃ ταύτην ὡς ἄκυρον. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἔνστασις τῆς ἐναγομένης ὅτι διὰ τῆς ἀναλήψεως τοῦ γραμματίου παρακαταθήκης καὶ τῆς εἰσπράξεως τῆς ἀποζημιώσεως συνάγεται παραίτησις τῆς ἐναγούσης ἀπὸ τοῦ δικαιώματός της νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν της ὡς ἀκύρως γενομένην, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 κλπ.», σύμβασις ἐργασίας, διαρκέσασα ὑπὲρ τὴν πενταετίαν, καταγγέλλεται τοὐλάχιστον πρὸ 30 ἡμερῶν, ἐὰν δὲ διήρκεσεν ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν τοὐλάχιστον πρὸ ἑξήκοντα (60) ἡμερῶν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Β.Δ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως τοῦτο, δύνανται νὰ καταγγέλλουν αἱ ἐπιχειρήσεις τὴν μετὰ τοῦ προσωπικοῦ των σύμβασιν ἐργασίας, πρὸς τοῦτο ὅμως ὀφείλουν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, μεταξὺ ἄλλων διατυπώσεων, νὰ καταβάλωσιν εἰς ταῦτο ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε τοῦτο ἀντὶ τῆς παρεχομένης ἐργασίας κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία. Ταὐτέστι διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ διήρκεσεν ὑπὲρ τὴν πενταετίαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν, ἡ ἀποζημίωσις εἶναι ἴση πρὸς τὰ 26 ἡμερομίσθια τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τοῦ μηνός, διὰ δὲ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν διήρκεσεν αὕτη ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν, εἶναι ἴση πρὸς τὰ 52 ἡμερομίσθια τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τῶν δύο μηνῶν. Ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον τῆς ἐναγούσης ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 23.000 καὶ ὅτι ἡ καταβληθεῖσα ἀποζημίωσις μετὰ τῆς τοιαύτης λόγῳ μὴ χορηγηθείσης ἀδείας (ὡς, ἄλλως τε, ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐγγράφων), ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.168.000. Ἡ ἔρις τῶν διαδίκων περιστρέφεται εἰς τὸ ἐὰν ἡ σύμβασις διήρκεσε πέραν τῆς δεκαετίας, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ ἐνάγουσα. Ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, περὶ τῶν ἑξῆς: ἡ ἐνάγουσα εἶχε προσληφθῇ τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἰδίαν ἐπιχείρησιν, κατὰ τὸ ἔτος 1938, εἰργάσθη δ' ἔκτοτε ἐν ταύτῃ συνεχῶς μέχρι τῆς 11ης Ἀπριλίου 1941, ὅτε ἔπαυσεν ἐργαζομένη, ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν τὴν 4 Αὐγούστου 1941. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ἀποδεικνυόμενον πλήρως, ἰδίᾳ ἐκ τῶν μισθοδοτικῶν καταστάσεων τῆς περιόδου ἐκείνης, δὲν ἀμφισβητεῖται, οὐδ' ὑπὸ τῆς ἐναγούσης, ἥτις ὅμως ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ διακοπὴ αὕτη ὀφείλετο εἰς ἐγκυμοσύνην καὶ λοχείαν της καὶ ἐπομένως ἡ ἀποχή της αὕτη ἐκ τῆς ἐργασίας της κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ὡς ἄνω Βασιλ. Διατάγματος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους της. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν, λόγῳ λοχείας, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις τῆς γυναικὸς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, τὸ μὲν ἄρθρον 3 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Προσωπικόν Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων

Κατάλυσις σχέσεως ὑπαλλήλου Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων μετ' αὐτῆς διὰ παραιτήσεως μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας.— Ἔννοια ν. 1834)1944 περὶ αὐτοδικαίας ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4557)1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικασαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ν. 2112 ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ συνδέουσα αὐτὸν μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐν Λιτήναις ἐδρεύουσης Ἑταιρίας διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων σχέσις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου, ἐνῷ, ὀρθῶς τὸν νόμον ἡ ἀπόφασις αὕτη ἑρμηνεύουσα, ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου χρόνου, μηδεμίαν ἀσκούντος ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐργοδότιδος πρὸς ναμάτεμον καταγγελίαν τοῦ γεγονότος, ὅτι τυχὸν ὁ μὴ κυρωθεὶς διὰ νόμου ἐσωτερικὸς αὐτῆς Κανονισμὸς ἀναγράφει ὡς ὅριον ἡλικίας τὸ 65ον ἔτος. Καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη διάταξις εἰς τὸν ἐσωτερικὸν κανονισμὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καὶ πάλιν κατ' οὐδὲν προκύπτει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας μεταβάλλεται εἰς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτην, ὅσον τὸ ὅριον ἡλικίας, ἀλλ' ἁπλῶς ἀποτελεῖ λόγον ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου.

β) Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσεν ἡ αὐτὴ ἀπόφασις τὸν Α.Ν. 2432)1940 περὶ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα.

Ἐδέχθη δηλονότι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου σχέσις ἐργασίας προσέλαβεν ἐκ τοῦ νόμου χαρακτῆρα τοιαύτης ὡρισμένου χρόνου (ἐκ τοῦ Α. Ν. 2432), τὸ συμπέρασμα της δὲ τοῦτο ἐστήριξεν ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ νόμος οὗτος 2432 τὸ μὲν ἐπιβάλλει ποινικὰς κυρώσεις κατὰ τῶν παραβαινόντων τὰς διατάξεις αὐτοῦ, τὸ δὲ ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν τῶν συμπληρωσάντων τὸ ὅδιον ἔτος τῆς ἡλικίας των ὑπαλλήλων. Ὀρθῶς ἐν τούτοις τὸν νόμον τοῦτον ἑρμηνεύουσα ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι κατ' οὐδὲν μεταβάλλεται εἰς ὡρισμένου χρόνου ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλ' ἁπλῶς ὅτι ἡ συμπλήρωσις τοῦ καθοριζομένου ὁρίου ἡλικίας συνιστᾷ λόγον ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου.

γ) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ Α. Ν. 1834)1944 ἔκρινεν ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ὅτι ἐλύθη ἡ ἐργασιακὴ σχέσις κατὰ τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1948 καὶ ἤρξατο νέα σύμβασις ἀορίστου χρόνου, ἐνῷ, καὶ ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθές, δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 1834 ἐπανῆλθεν αὐτοδικαίως εἰς τὴν ἣν κατεῖχε θέσιν, συνεχιζομένης ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐν ἰσχύϊ πρὸ τῆς ἀπολύσεως συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐπανῆλθε καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ὅρων ἐκαλεῖτο νὰ ἐργασθῇ ὁ ἐπανελθὼν ὑπάλληλος, ἐν προκειμένῳ ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς ἐν ἰσχύϊ πρὸ τῆς ἀπολύσεως συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐπανῆλθεν ὁ ὑπάλληλος, ἐσφαλμένως δὲ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας μετεβλήθη εἰς ὡρισμένου χρόνου, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀορίστου χρόνου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐπανῆλθεν ὁ ὑπάλληλος.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 559 ἀριθ. 1 Κ.Πολ.Δ. ἀναιρεῖται ἡ ἀπόφασις, ἐὰν ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη ἢ παρεβιάσθη κανὼν δικαίου ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐσίαν τῆς διαφορᾶς.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἐκτιθεμένων πραγματικῶν περιστατικῶν, ἃ δεσμεύουν τὸ Δικαστήριον τοῦτο, ἀποδεικνύεται τὰ ἑξῆς: Ἡ ἀναιρεσίβλητος Ἑταιρία διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων ἐν Λιτήναις ἐδρεύουσα, ἐπιτελοῦσα ἔργον δημοσίου συμφέροντος, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2112)1940 συμβάσεως μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, προσέλαβε τὸν ἐφεσίβλητον ὑπάλληλον αὐτῆς ἐκ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὁποίου ὑπηρέτει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1928, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1834)1944 πράξεως νομοθετικοῦ περιεχομένου, ἐν τῇ ὁποίᾳ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Έκτίμησις σχέσεως ώς μισθώσεως πράγματος καὶ ἀνεφάρμοστον ἐργατικῶν Νόμων

I

Στοιχεῖον συμβάσεως ἐργασίας ἡ καταβολὴ μισθοῦ. — Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξί, ἐργαζομένου ἐπὶ πληρωμῇ ποσοῦ κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον εἰς ἰδιοκτήτην, συνιστᾷ σύμβασιν μισθώσεως πράγματος καὶ οὐχὶ ἐργασίας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν νεωτέρων αὐτῶν ἀποφάσεων τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, φαίνεται κρατοῦσα ἐν τῇ νομολογίᾳ του ἡ ἄποψις ὅτι ἡ σχέσις τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην, ὑπὸ τὴν γνωστὴν μορφήν, ὑφ' ἣν ἐμφανίζεται, εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 689 ἑπ., πρόσθε καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6068]1952, ἀδημοσίευτον, κρίναντας ὅτι ὑπῆκειτο σύμβασις μισθώσεως πράγματος).

Σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα εἶναι καὶ ἡ πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 109]1952 Ἐγκύκλιος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι. Κ. Α. [ἐνδιαφερομένου τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν κατὰ τὸν Α.Ν. 1846]1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἀσφάλισιν

νης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἥτις μηδέποτε διεκόπη.

Ἀρείου Πάγου 342]1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανὴς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Κ. Μπαχᾶς, Α. Χατζηδάκης, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους

Παραδεκτῶς, συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρ. 89, 231 καὶ 234 § 2 Πολ. Δικονομίας, ἀσκεῖται διὰ δικογράφου ἡ ὑπὸ κρίσιν πρόσθετος παρέμβασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἔχοντος πρὸς τοῦτο ἔννομον συμφέρον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1941 μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως, προστιθεμένου εἰς τὰς αἰτήσεις αὐτῆς καὶ αἰτουμένου τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀναιρέσεως, μηδεμιᾶς κατὰ τοῦ παραδεκτοῦ αὐτῆς προβαλλομένης ὑπὸ τῶν κυρίων διαδίκων ἀντιρρήσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον τὴν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος κρίσιν του ἐξήνεγκε, δεξάμενον, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὡς βεβαιωθέντα ἐκτὸς ἄλλων καὶ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, προσληφθεὶς ὡς ὑπάλληλος ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἑταιρίας ἐν ἔτει 1901, μετὰ τὸν ν. 2432(1940) «περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα», ὅστις ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ 28.8.1940 ἔγγραφον παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ὑποδιευθυντοῦ, ἣν κατεῖχεν, ἥτις καὶ γενομένη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀνεκοινώθη καὶ τούτῳ. Βάσει δὲ τῶν πραγματικῶν τούτων καὶ μόνων περιστατικῶν ἔκρινε περαιτέρω, ὅτι διὰ τῆς παραιτήσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος, δεκτῆς γενομένης, ἐπῆλθε κατὰ σύμφωνον τῶν συμβαλλομένων βούλησιν κατάλυσις τῆς συνδεούσης τούτους συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Συνεπῶς οἱ πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι ἀναιρέσεως, δι' ὧν προσβάλλεται τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἡ αἰτίασις ὅτι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ καὶ τοῦ Ν. 2432(1940) ἐκρίθη δι' αὐτῆς ὡς λυθεῖσα ἡ σύμβασις διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ ἀναιρεσείοντος, χαρακτηρισθεῖσα ὡς ὡρισμένου χρόνου, εἶναι ἀπορριπτέαι ὡς ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενοι.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1834 τῆς 10]23.9.1944 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 2432 κλπ.» καὶ δὴ τῆς § 1 αὐτοῦ ὁριζούσης ὅτι «Μέλη τῆς Διευθύνσεως τῆς ἑταιρίας διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου χρέους ὑπεγγύων προσόδων, καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 2432(1940), διατελοῦντα κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτης ἐπὶ συμβάσει, περὶ ὧν τὸ ὑπ' ἀριθ. 849]1941 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2432 ἀναγκαστικοῦ νόμου», ἐπανέρχονται αὐτοδικαίως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡς μέλη τῆς Διευθύνσεως μὲ ἀποδοχὰς οὐχὶ μικροτέρας ἐκείνων, ἃς ἐλάμβανον κατὰ τὴν ἔξοδόν των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐπανιδρυομένης αὐτοδικαίως καὶ τῆς θέσεως, ἣν κατεῖχον ἐν περιπτώσει καταργήσεως αὐτῆς, μὴ ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τούτων τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 2432]1940 «περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας κλπ.» σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο ἐσκοπήθη, εἰμὴ μόνον ἡ κατὰ παρέκκλισιν τῶν περὶ ὁρίου ἡλικίας διατάξεων ἐπάνοδος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τούτου τελούντων ἀνωτέρων τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλων, χωρὶς οὐδαμῶς νὰ διαφαίνηται καὶ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου, ὅπως ἡ νέα αὕτη ὑπηρεσία θεωρῆται συνέχισις τῆς διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἢ παραιτήσεως διακοπείσης τοιαύτης. Ὅθεν ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων τρίτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

τῶν ἐν λόγῳ προσώπων εἰς τὸ Ι.Κ.Α.), ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

«Ἐπὶ προκύψαντος ζητήματος περὶ τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης τοὺς ὁδηγοὺς τῶν ἀγοραίων αὐτοκινήτων μετὰ μετρητοῦ (ταξὶ) μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων τούτων σχέσεως, ἣν τινὰ μὲν τῶν δικαστηρίων (κυρίως τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, βλέπε τὰς ὑπ' ἀριθ. 7057|1950, 10800|1950, 4699|1951, 6592|1951 κλπ. ἀποφάσεις του) ἔκριναν ὡς μισθώσεως πράγματος, ἐνῷ ὑπὸ ἄλλων δικαστηρίων (βλέπε ἰδίως τὴν ὑπ' ἀριθ. 2988|1951 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, τὴν ὑπ' ἀριθ. 2188|1951 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Θεσ)νίκης, τὰς ὑπ' ἀριθ. 8947|1950, 4000|1950, 8004|1951 κλπ. ἀποφάσεις τῶν Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν) ἡ σχέσις αὕτη ἐκρίθη ὡς σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐξ οὗ ζητήματος ἀνακύπτει τὸ θέμα τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων εἰς τὴν παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν, γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα.

Κατ' ἀρχὴν τὸ ζήτημα τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως, ἥτις συνδέει τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα, δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἐπὶ τῇ βάσει γενικῆς τινος ἀρχῆς. Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς ἐκτιμήσεως εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν συνομολογημένων ὅρων τῆς συμβάσεως καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογῆς τούτων ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Οὕτως εἶναι δυνατὸν οἱ εἰς συγκεκριμένην τινὰ σύμβασιν περιλαμβανόμενοι ὅροι νὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς μισθώσεως πράγματος, ἐνῷ ἐξ ἄλλου οἱ ἐν ἑτέρᾳ περιλαμβανόμενοι τοιοῦτοι νὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως τὰ ὄργανα τῆς ἀσφαλίσεως κρίνουν, ὅτι ὑφίσταται ἡ κατὰ νόμον προϋπόθεσις τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἤτοι ἐξηρτημένη ἐργασία, ἢ καὶ εἰς ἣν ἐπὶ περιπτώσει γεννῶνται ἀμφιβολίαι περὶ τούτου, ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι δέον ὅπως οἱ περὶ ὧν πρόκειται ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων θεωρηθῶσιν ὡς ὑπαγόμενοι εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. β' τῆς παρ. 1 α τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 6298|1934 (νῦν ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 1846|1951), καθ' ἣν «ἐπὶ δυσχεροῦς διακρίσεως ἐξηρτημένης ἢ μὴ ἐργασίας προσώπου τινός, τοῦτο θεωρεῖται ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν», ἥτις εἶναι κυρίως ἐφαρμοστέα ἐπὶ προσώπων, ὡς τὰ περὶ ὧν πρόκειται, ἀποζώντων ἐκ τῆς προσωπικῆς των ἐργασίας καὶ συνεπῶς ἐχόντων ἀνάγκην τῆς προστασίας τῆς ἀσφαλίσεως.

Πάντως ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν περὶ τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς λαμβάνει χώραν ἐν τῇ περιοχῇ Ἀθηνῶν - Πειραιῶς ἡ ἀπασχόλησις τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ (συμφωνία μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων) 1) ὅπως οὗτοι λαμβάνουσι δραχμὰς 1300 -1700 διὰ πᾶν διανυόμενον χιλιόμετρον ὑπὸ τῶν αὐτοκινήτων, τὸ ἐπὶ πλέον δὲ ποσὸν θὰ λαμβάνῃ ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου, ὅστις ἐπὶ πλέον θὰ λαμβάνῃ καὶ τὴν ἀμοιβὴν ἐκ τῶν ἀναμονῶν, πτώσεως σημαίας, φιλοδωρημάτων κλπ., 2) ὅτι αἱ δαπάναι διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ αὐτοκινήτου, ἀγορὰν βενζίνης, μηχανελαίου κλπ., φύλαξιν τοῦ αὐτοκινήτου, θὰ βαρύνουν τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ αὐτοκινήτου, 3) ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου διατηρεῖ ἐλευθερίαν ἐλέγχου τῆς ἀποδόσεως τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ἀσκεῖ πράγματι ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τούτου, ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν τοῦ αὐτοκινήτου—εἶναι γνωστὴ ἡ προσωνυμία μερίδος ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων μεταξὺ τῶν ὁδηγῶν ταξὶ ὡς «χιλιομετράκηδες» λόγῳ τῆς ἀξιώσεως κατὰ τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρας ἀποδόσεως τοῦ αὐτοκινήτου — ἀνενδοιάστως προκύπτει, ὅτι ἡ συνδέουσα τὰ πρόσωπα ταῦτα πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν αὐτοκινήτων σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅθεν κατὰ κανόνα τὰ ὑπὸ τοὺς ὡς ἄνω ὅρους ἀπασχολούμενα πρόσωπα ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν». (Βλέπε ὅμως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4246|1951, ΕΕΔ 11, 871 καὶ εἰς τὸ ἑπόμενον 10652|1952).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6715|1952

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Ἀγγελόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Ι. Βενζέλος.

Προέκυψεν ὅτι ὁ ἐκκαλῶν καὶ ἐναγόμενος ἰδιοκτήτης ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου, φέροντος ταξιμέτρον, συνεφώνησε μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του ἐπαγγελματίου ὁδηγοῦ καὶ ἀνέλαβεν οὗτος ἐν ἔτει 1948 τὴν ἐκμετάλλευσιν ὑπὸ τοὺς ἑξῆς συνομολογουμένους ἄλλωστε ὅρους : α) τὸ αὐτοκίνητον ἕτοιμον πρὸς λειτουργίαν καὶ ἐφωδιασμένον διὰ βενζίνης, λιπαντικῶν ἐλαίων κλπ., θὰ παρεδίδετο καθ' ἑκάστην εἰς τὸν ὁδηγόν, ὑποχρεουμένου, ἵνα ἔχῃ τοῦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ β) ὁ ὁδηγὸς ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην 1400 δραχμὰς, αὐξηθείσας βραδύτερον εἰς 1800 δραχμὰς κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου γ) αἱ δαπάναι συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν καὶ τὸ ἐνοίκιον τοῦ γκαράζ θὰ ἐβάρυνον τὸν ἰδιοκτήτην, δ) ὁ ὁδηγὸς θὰ κατέβαλλε τὰ ἐν λόγῳ ποσὸν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας καὶ ε) ὁ χρόνος διαρκείας τῆς συμβάσεως παρέμενεν ἀόριστος. Ὑποστηρίζει δὲ προσέτι ὁ ἐναγων ὁδηγός, θεωρεῖ δὲ τὸ Δικαστήριον πιθανόν, καίτοι δὲν συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, οὐδὲ ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὅτι συνεφωνήθη προσέτι, ὅτι δὲν θὰ σταθμεύῃ εἰς ὡρισμένα μέρη, δὲν θὰ κάμνῃ συγκαινωνίαν καὶ γενικῶς κάθε πρᾶξιν, ἡ ὁποία θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τῶν προσόδων τοῦ αὐτοκινήτου. Ἡ σύμβασις αὕτη διετηρήθη μέχρι τῆς 25 Ἰουνίου 1951, ὅτε ὁ ἰδιοκτήτης ἔλυσε ταύτην, χαρακτηρισθείσης δὲ ταύτης ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ὡς μὴ ἀναγγελθείσης τῆς καταγγελίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ ν. 118|1945, ὑπεχρεώθη οὗτος διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ὁδηγὸν τὰ ἡμερομίσθια ἀπὸ 25.6.1951 μέχρι 24.7.1951.

Ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀπαιτεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 648 Α. Κ. ἡ παροχὴ ὑπὸ μὲν τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας τοῦ ἐφ' ὡρισμένον

ή ἀόριστον χρόνον, ὑπὸ δὲ τοῦ μισθωτοῦ ἡ καταβολὴ μισθοῦ, ὅστις εἶναι ἀναγκαῖον καὶ οὐσιῶδες στοιχεῖον, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας. Περαιτέρω κατὰ τὸ ἄρθρον 657 Α.Κ. ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ μισθὸν εἰς τὸν ἐκμισθωτήν, ἐὰν οὗτος μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας ἐμποδίζεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. (Τοῦτο δὲ ἐφ' ὡρισμένον χρόνον, ἄρθρ. 658). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 666 Α.Κ. ὁ μισθωτὴς ἐργασίας ὑποχρεοῦται νὰ χορηγῇ κατ' ἔτος εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἄδειαν, διαρκούσης τῆς ὁποίας ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται εἰς τὸν μισθόν.

Ἐν προκειμένῳ ὅμως οὔτε παροχὴ ἐργασίας τοῦ ὁδηγοῦ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ὑπάρχει, διότι ὁ πρῶτος λαμβάνει πρὸς ἐκμετάλλευσιν τὸ αὐτοκίνητον καὶ ἐργάζεται δι' ἴδιον λογαριασμόν, οὔτε μισθός, ἀφοῦ ὁ ἰδιοκτήτης οὐδὲν καταβάλλει εἰς τὸν ὁδηγόν, ἀλλ' ὁ ὁδηγὸς καταβάλλει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην σταθερὸν ποσὸν κατὰ χιλιόμετρον, ἀναλόγως τῆς ἐνδείξεως τοῦ χιλιομετρικοῦ μετρητοῦ καὶ ἀσχέτως ἂν τὰ διανυθέντα χιλιόμετρα περιλαμβάνουν ἀγωγια ἢ κενὴν διαδρομήν, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι τὸ καταβαλλόμενον ἀποτελεῖ ποσοστὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, ἀφοῦ τοῦτο δύναται νὰ εἶναι εἰς βάρος τοῦ ὁδηγοῦ, περιπλανωμένου πρὸς ἄγραν πελατῶν, ὑποχρέου ὅμως πρὸς πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος κατὰ χιλιόμετρον ποσοῦ. Οὔτε συνάγεται ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι οἱ διάδικοι ἠθέλησαν νὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἰδιοκτήτης ἐν ἀδυναμίᾳ τοῦ ὁδηγοῦ πρὸς ἐργασίαν λόγῳ ἀσθενείας νὰ καταβάλλῃ μισθόν, προσέτι δὲ νὰ παρέχῃ αὐτῷ ἄδειαν μετὰ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. Ἡ δὲ πιθανὴ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἄσκησις ἐλέγχου τοῦ ἰδιοκτήτου ἀφορᾷ τὴν καλὴν χρῆσιν τοῦ αὐτοκινήτου καὶ εἰσπραξιν τοῦ συμφωνηθέντος ποσοῦ καὶ οὐχὶ τὸν τρόπον παροχῆς τῆς ἐργασίας τοῦ ὁδηγοῦ. Δὲν ἔχει σημασίαν οὔτε τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ μεταξὺ ἰδιοκτήτου ταξὶ καὶ ὁδηγοῦ του σχέσις χαρακτηρίζεται ὡς σύμβασις ἐργασίας ἐμμέσως ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρον 2 Α.Ν. 199|1936, Διατ. τῆς ἀπὸ 14.8.1950) καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἀπὸ 27.2.1939 τοιαύτη), καθόσον καὶ ὁ νόμος καὶ ἡ συλλογικὴ σύμβασις φαίνονται ἐχοντες ὑπ' ὄψιν ὁδηγοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ μισθῷ κατ' ἀποκοπὴν καὶ ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένῳ ἢ ποσοστοῖς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν κρινομένην σχέσιν, βασιζομένην ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω συμφωνίας. Οὔτε ἡ τυχὸν ὑπαγωγὴ τοῦ ὁδηγοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., τοῦθ' ὅπερ δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς διαδικασίας, διότι ἀρμόδιον νὰ κρίνῃ περὶ τῆς νομικῆς μορφῆς τῆς σχέσεως εἶναι τὸ Δικαστήριον, βάσει τῶν συγκροτούντων ταύτην στοιχείων. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ προκειμένη σύμβασις δὲν φέρει τὰ στοιχεῖα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.

II

Στοιχεῖον συμβάσεως ἐργασίας ἡ καταβολὴ μισθοῦ.— Ἄλλαι ἐκ τοῦ Ἀ. Κ. ὑποχρεώσεις ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτόν.— Ἀνυπαρξία τοιούτων ἐν συμβάσει ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ὡς σύμβασις μισθώσεως πράγματος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8025|1952

Διαδικασία Ν. Γ ΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Γαλανὲς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Ι. Βενιζέλος, Σ. Μελλίας

Ἐν συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 648 Α.Κ., ἡ παροχὴ ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου) τῆς ἐργασίας του ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον εἰς τὸν μισθωτὴν (ἐργοδότην) καὶ 2) καταβολὴ ὑπὸ τοῦ δευτέρου πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ, ὅστις μισθὸς εἶναι ἀναγκαῖον στοιχεῖον (ἐπαγόμενος τὴν διάκρισιν αὐτῆς ἀπ' ἄλλων παραπλησίων σχέσεων, ἑταιρίας, ἐντολῆς κλπ.), ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας. Ἐν τῇ κρινομένῃ ὅμως σχέσει δὲν συντρέχει πάντοτε τὸ στοιχεῖον τοῦτο, καθ' ὅσον ὁ ὁδηγὸς ἐνδέχεται, κατὰ τὰς περιστάσεις, εἴτε οὐδὲν νὰ λάβῃ, εἴτε ἀκόμη καὶ νὰ καταβάλῃ ἐξ ἰδίων του ἐν μέρει ἢ καὶ ἐν ὅλῳ τὸ συμφωνηθὲν ποσὸν τῶν 1500 δραχμῶν κατὰ χιλιόμετρον. Ἑπομένως ἐκ τούτου καὶ μόνου τοῦ λόγου ἀποκλείεται ἡ ὕπαρξις ἐν προκειμένῳ συμβάσεως ἐργασίας. Περαιτέρω κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 657 Α.Κ. ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ (ἐφ' ὡρισμένον χρόνον, ἄρθρ. 658 Α.Κ.) τὸν μισθὸν εἰς τὸν ἐκμισθωτήν, ἐὰν οὗτος μετὰ 10ήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας ἐμποδίζεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 666 Α.Κ. ὁ μισθωτὴς ἐργασίας ὑποχρεοῦται νὰ χορηγῇ κατ' ἔτος εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἄδειαν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται εἰς τὸν μισθόν.

Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται, ἐφ' ὧν δὲν χωρεῖ ἀπαλλαγὴ τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας (ἄρθρ. 679 Α.Κ.), δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι κατὰ τὴν βούλησιν τῶν συμβληθέντων ἰδιοκτήτου καὶ ὁδηγοῦ, συναγομένην ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐβάρυνον τὸν πρῶτον ἐκ τούτων, τοῦτ' ἔστιν οὐδαμῶς οὗτοι ἠθέλησαν, ὅπως ὑποχρεοῦται ὁ ἰδιοκτήτης ἐν ἀδυναμίᾳ τοῦ ὁδηγοῦ νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα νόσου κλπ. νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τὸν μισθόν, πρὸς δὲ καὶ νὰ χορηγῇ αὐτῷ ἄδειαν, καταβάλλων ἅμα καὶ τὸν μισθόν.

Μὴ ὑπαρχούσης περιπτώσεως ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς προκειμένης σχέσεως τῶν ἀνωτέρω ἀναγκαίων στοιχείων πάσης συμβάσεως ἐργασίας, δὲν δύναται ἡ ὡς εἴρηται σχέσις νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς σύμβασις ἐργασίας.

Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ἰστορεῖται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἰδιοκτήτου ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου μετὰ ταξιμέτρου, ὡς ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου τούτου, οὗτινος ἀνέλαβε τὴν ἐκμετάλλευσιν ὑπὸ τοὺς ὡς ἄνω συνομολογουμένους ὅρους καὶ ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης ἔπαυσε νὰ δέχηται τὰς ὑπηρεσίας του, καταγγείλας τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἐπικαλούμενος, καθ' ὑποφοράν, ἀκυρότητα τῆς

ΣΧΕΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Φύσις τῆς σχέσεως καὶ ἁρμόδιον δι' ἐξ αὐτῆς διαφορὰς δικαστήριον

Τρόπος προσλήψεως εἰδικοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς περίπτωσιν ἀνεπαρκείας τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ εἰς τὴν τοπογραφικὴν ὑπηρεσίαν ἀνήκοντος ἢ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς τεθέντος πρὸς σύνταξιν τοῦ κτηματολογίου. — Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς τοιαύτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἁρμοδιότης τοῦ κατὰ ν. ΓΨΟΔ' δικάζοντος δικαστηρίου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1393]1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Δόγος ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξεν, ὅτι ἀναρμοδίως ἠχθη πρὸς συζήτησιν ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δικαστηρίου τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, καθ' ὅσον ἡ σχέσις ἡ συνδέουσα τὸν ἐνάγοντα μετὰ τοῦ Δημοσίου δὲν ἦτο ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δηλαδὴ σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου, αἱ ἐκ τῆς ὁποίας διαφοραὶ συζητοῦνται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ἀλλὰ σχέσις δημοσίου δικαίου, δημοσιοϋπαλληλικὴ τοιαύτη, πᾶσα δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης σχέσεως διαφορὰ μόνον κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν δύναται νὰ δικασθῇ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου καθ' ὕλην δικαστηρίου. Ὅτι τοιαύτη δημοσίου δικαίου σχέσις συνδέει τὸν ἐνάγοντα μετὰ τοῦ Δημοσίου προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀπὸ 22.9.1923 διατάγματος περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ κτηματογραφήσεως ἀστικῶν ἀκινήτων διατάξεων, βάσει τῆς ὁποίας διωρίσθη, ὡς δέχεται ἡ προσβαλλομένη, ὁ ἐνάγων, καὶ ἥτις διάταξις ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοῦ τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ δύναται νὰ προσλαμβάνηται καὶ εἰδικὸν ἔκτακτον τοιοῦτον προσωπικὸν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἢ καὶ ἄλλῳ τρόπῳ ὁριζομένῃ ἀμοιβῇ· πάντως ὁ τρόπος προσλήψεως τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ κανονίζονται δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως βάσει τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 εἰδικοῦ κανονισμοῦ.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, μὴ ἀπαιτούσης διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τὴν σύναψιν συμβάσεως ἐργασίας, οὐδὲ ἐξαιρουμένης τῶν ἀναιρεσιβλήτων πρὸς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον, ἐργάτην ἢ τεχνίτην, εἴτε μισθολογικῶς, εἴτε κατὰ τὸ ὡράριον ἐργασίας, εἴτε καθ' ἕνα οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον, ἀλλ' ἀφιεμένης τόσον τὸν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς, ὅσον καὶ τοὺς λοιποὺς ὅρους ἐργασίας εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καὶ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 10 εἰδικὸν ὀργανισμόν, δηλαδὴ εἰς διοικητικὰς πράξεις, ἃς ἡ Διοίκησις μονομερῶς καὶ κυριαρχικῶς ἤθελε καταρτίσει καὶ εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ὁποίων ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπέβαλεν ἑαυτόν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ἀναιρεσίβλητον μετὰ τοῦ Δημοσίου σχέσις εἶναι δημοσίου δικαίου καὶ ἀναρμοδίως ἡ προσβαλλομένη ἐπελήφθη διαφορᾶς οἰκονομικῆς, ἐκ τοιαύτης πηγαζούσης σχέσεως.

Ἀρείου Πάγου 395]1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Ἀκροάσεως οἱ κ.κ. Κ. Ρουμπάνης, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Π. Τζινιέρης

γενομένης καταγγελίας, ζητεῖ τὴν ἐπιδίκασιν τῆς ἀναλογούσης αὐτῷ ἀντιμισθίας ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ἀναρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 νόμου ΓΨΟΔ προβλεπομένην εἰδικὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἐλλειπούσης τῆς ἀναγκαίας κατὰ νόμον δικονομικῆς προυποθέσεως πρὸς ὑπαγωγὴν τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην, δηλονότι τῆς νομικῆς θεμελιώσεως τῆς ἀγωγῆς εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας (Α.Π. 231]1951, ΕΕΔ τόμ. 18ος, σελ. 600, 241]1952, ΕΕΔ τόμ. 19ος, σελ. 572) καὶ δέον, δεκτοῦ γινομένου τοῦ πρώτου λόγου τῆς ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, δι' ἧς ἐκρίθη ὡς ἁρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἡ ἐπίδικος διαφορὰ καὶ ἐπεδικάσθη τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὸ ἐν αὐτῇ ποσόν.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀπὸ 5]22 Σεπτεμβρίου 1923 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ κτηματογραφήσεως ἀστικῶν ἀκινήτων διατάξεων», ὁριζούσης ὅτι «ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοῦ τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου τεχνικοῦ βοηθητικοῦ καὶ διοικητικοῦ προσωπικοῦ, τοῦ εἰς τὴν τοπογραφικὴν ὑπηρεσίαν ἀνήκοντος ἢ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς τεθέντος πρὸς σύνταξιν τοῦ κτηματολογίου (διὰ τὰς κατὰ τ' ἄρθρ. 6, 7 καὶ 8 ἐποπτευούσας ἐπιτροπάς, ἀρχειοφυλακεῖα, συνεργεῖα κλπ.), δύναται νὰ προσλαμβάνηται ὑπὸ ταύτης καὶ εἰδικὸν ἔκτακτον τοιοῦτον προσωπικὸν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἢ καὶ ἄλλῳ τρόπῳ ὁριζομένῃ ἀμοιβῇ, εἰς βάρος τῶν πιστώσεων τοῦ κατὰ τ' ἄρθρ. 26 εἰδικοῦ Ταμείου· πάντως ὁ τρόπος προσλήψεως τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ κανονίζεται δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως βάσει τοῦ κατὰ τ' ἄρθρ. 10 εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ κλπ.», ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ σχετικῶς ἐν ἄρθρ. 10 § 2 αὐτοῦ διαλαμβανόμενα ὅτι ὁ εἰδικὸς ὀργανισμὸς τῶν ὑπηρεσιῶν (συνεργείων κλπ.) καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἀστικοῦ Κτηματολογίου (περὶ οὗ τὸ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ), βάσει δὲ τούτου ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐκδίδει ἐφεξῆς τὰς περὶ ἐκτελέσεως τοῦ κτηματολογίου σχετικὰς διατάξεις του, σαφῶς προκύπτει, ἰδίᾳ ἐκ τῆς ὡς ἀνωτέρω τοῦ νόμου περικοπῆς «πάντως ὁ τρόπος τῆς προσλήψεως κανονίζεται δι' ὑπουργικῆς ἀποφά-

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἠσφαλισμένου εἰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις.

Διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς ἐκ τοῦ Β.Δ. 24 Ἰουλίου)25 Αὐγούστου 1920 ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων ἐξ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 69 § 2 ν. 6298) 1934, πρέπει ὁ παθὼν νὰ ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν 6298|1934 ἀνεξαρτήτως καταβολῆς εἰσφορῶν.— Περίπτωσις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.—Ὀφειλόμεναι ἀποζημιώσεις.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔρχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 456|1952 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 74), πρὸς τὴν γνώμην τῆς ὁποίας συμφωνεῖ.

Τόσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 69 § 4 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (κατηργημένου ἤδη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951), ὅσον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἀσφαλισιέων κατὰ τὸν παρόντα νόμον προσώπων (ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951· τὸ προϊσχύον ἄρθρ. 69 § 4 τοῦ Ν. 6298|1934 εἶχε τὴν ἔκφρασιν εἰαν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 85 πρόσωπα τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ νόμου τούτου») ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τον τὰ ἐν ἄρθρῳ 28 § 6 ἀναφερόμενα πρόσωπα δικαιοῦνται τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας.

Ἡ διαφορὰ ἐκφράσεως τῶν ἄρθρων 69 § 4 Ν. 6298|1934 καὶ ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 69 § 2 Ν. 6298|1934 εἶχεν ἐγερθῇ ἀμφισβήτησις ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει, ἂν ὁ ὅρος «ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν» ἐσήμαινε «ἔχῃ ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα...» (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 66 ἐπ.).

Ἡ ἀναιρεθεῖσα δι' ἄλλον λόγον ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (βλέπε ταύτην ἐν ΕΕΔ 11, 416) εἶχεν ἀποδεχθῇ τὴν ὀρθοτέραν ἄποψιν—ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἔχοντος τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, οἵαν καὶ τὸ ἄρθρον 69 § 4 Ν. 6298|1934—δηλαδὴ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἶναι ἁπλῶς τῆς αὐτοδικαίας ἀσφαλίσεως ἐκ τῆς ἐκτάσεως ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἀτυχήματος τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὄχι καὶ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῶα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις σκέπτεται, ὅτι ἡ μὴ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ τῶν παροχῶν (ἄρθρ. 22 Ν. 6298|1934), συνάγεται, ὅτι καὶ αὕτη ὑιοθετεῖ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου (ἄρθρ. 69 § 4 Ν. 6298|1934).

Ἀρείου Πάγου 419|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Ἡλιόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Τσιρας, Δ. Βουρδάχης

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 456(1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1673(1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν νομίμως ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσάγεται ἡ διαφορὰ μετὰ τὴν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀπηγγέλθη ἡ ἀναίρεσις τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφάσεων.

Συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὅπερ νομίμως φέρε-

---

σεως», ὅτι ὀρθόλως ἀποκλείεται, ὅπως τὸ ὑπ' αὐτοῦ προβλεπόμενον ἐκτακτον προσωπικὸν προσλαμβάνεται καὶ δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ὅθεν ὀρθῶς ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, καθ' ὃν ἐκ τῶν ὡς ἄνω τοῦ νόμου διατάξεων ἀποκλείεται ἡ διὰ συμβάσεως ἐργασίας (ἰδιωτικοῦ δικαίου πρόσληψις ἐκτάκτου προσωπικοῦ καὶ συνεπῶς καὶ ἁρμοδιότης τοῦ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάζοντος Δικαστηρίου, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

ται πρός συζήτησιν διά κλήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, κοινοποιηθείσης πρός τό ἐκκαλοῦν νομικόν πρόσωπον, ἡ ὑπό κρίσιν ἀπό 10 Ὀκτωβρίου 1950 ἔφεσις τοῦ ἐναγομένου καί ἐξεταστέα ἐστίν, ὡς νομίμως καί ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα.

Διά τῶν ὑπό κρίσιν ἀπό 17.6.1948 καί 25.8.1948 ἀγωγῶν του ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐφεσίβλητος ἠτήσατο, ὅπως τό ἐκκαλοῦν ὑποχρεωθῇ νά καταβάλῃ αὐτῷ δι' ἀποζημίωσιν καί ἔξοδα νοσηλείας, λόγῳ ἀτυχήματος ἐπελθόντος τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργασίας καί ἐξ ἀφορμῆς ταύτης ἐν Λαμίᾳ τῇ 26 Ἰουλίου 1947, τά ἐν ταῖς ἀγωγαῖς ταύταις ἀναγραφόμενα χρηματικά ποσά.

Ἀφ' ἑνός, κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 69 § 4 τοῦ ν. 6298|1934 «περί κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρός ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐάν ὁ παθών ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τήν ἀσφάλισιν καί ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἤ, ἐν περιπτώσει θανάτου του, τά ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα εἰς ἀπόληψιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί εὐθύνης πρός ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεως πρός καταβολήν τῆς παρά τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καί ἐξόδων νοσηλείας καί κηδείας, ἀφ' ἑτέρου, κατά τάς διατάξεις τῶν § § 1 καί 2 τοῦ ἄρθρ. 41 τοῦ κανονισμοῦ «περί τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν καί εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν ἄρθρ. 12 τοῦ μνησθέντος 6298|1934 νόμου, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπό τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937, ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11.11.1935 «περί ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ὁρίζεται κατά τοπικάς περιοχάς δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκοινομένης ὑπό τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας καί δημοσιευομένης ἕνα ταὐλάχιστον μῆνα πρό τῆς ὁρισθείσης ἡμέρας, πρό δέ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως ἐνεργεῖται ἀπογραφή τῶν εἰς τήν ὑποχρεωτικήν ἀσφάλισιν ὑπαγομένων μισθωτῶν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, συνδυαζομένων πρός τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 19 § 3 τοῦ αὐτοῦ ν. 6298|1934, καθ' ἣν τά περιφερειακά καί τοπικά Ὑποκαταστήματα συνιστῶνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, μετά γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος καί γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, σαφῶς συνάγεται, ὅτι, διά ν' ἀπαλλαγῇ ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης τῆς ἐκ τῶν μνησθεισῶν διατάξεων τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως καί ἐξόδων ἐξ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, δέον ὁ ἐκ τοιούτου ἀτυχήματος παθών ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης νά ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 6298 καί ὅτι ἡ ἔναρξις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τά διά τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, κατά τά προεκτεθέντα, συνιστάμενα περιφερειακά ἢ τοπικά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ἄρχεται ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς καθορισθείσης ὡς τοιαύτης ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἐπραγματοποιήθησαν αὗται, καθ' ὅσον, κατά τήν § 5 τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ μνησθέντος 6298 νόμου, ἡ μή ὑπό τοῦ ἐργοδότου καταβολή τῶν εἰσφορῶν δέν συνεπάγεται διά τόν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐπί τῶν παροχῶν.

Μετά ταῦτα, ἀφοῦ τό μέν Ὑποκατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α. συνέστη εἰς Λαμίαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2791|2369 (τῆς 10 Αὐγούστου 1946) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διά δέ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35773|4371 (τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1947) ὁμοίας τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ ἐνεκρίθη ἡ ἀπό 22 Αὐγούστου 1947 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἧς καθωρίσθη ἡμέρα ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν εἰς τό Ὑποκατάστημα Λαμίας ἡ 1 Νοεμβρίου 1947 ἔτους, ὡς πρός πάντας τούς ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ περιοχῇ τούτου ἐργοδότας καί ἠσφαλισμένους, ἔπεται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), ὅστις, προσληφθείς ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου), κατά τά ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, εἰς τήν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐν Λαμίᾳ καί ἀσχολούμενος εἰς τήν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργασίαν, ὑπέστη τό ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον ἀτύχημα τήν 26 Ἰουνίου 1947, ἦτοι εἰς χρόνον προγενέστερον τοῦ καθορισθέντος διά τήν ἔναρξιν τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, δέν ὑπῆγετο κατά τόν χρόνον τοῦ βιαίου συμβάντος εἰς τήν ἀσφάλισιν. Ὀρθῶς ὅθεν, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπεφάνθησαν οὕτω καί αἱ ἐκκαλούμεναι τοῦ Εἰρηνοδικείου, προδικαστική καί ὁριστική, ἀποφάσεις, ἀπορριπτέος δέ εἶναι, ὡς ἀβάσιμος, ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐπιμελείᾳ ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐξετασθέντων ἐπί τῶν διά τῆς πρώτης τοῦ πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου ἀποφάσεως ταχθέντων θεμάτων ἀποδείξεως, ἐν συνδυασμῷ ἐκτιμωμένων πρός ἅπαντα τά παρά τῶν αὐτῶν διαδίκων ἐπικαλούμενα καί προσαγόμενα ἔγγραφα, ἐκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, ἐνόρκους βεβαιώσεις ἀτυχήματος καί λοιπά ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει μνημονευόμενα ἀποδεικτικά στοιχεῖα ὡς τεκμήρια, ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), προσληφθείς εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) ὡς τεχνίτης ξυλουργός ἐπί ἡμερομισθίῳ τήν 26 Ἰουνίου 1947 καί ἐργαζόμενος ἐν τῷ κεντρικῷ τούτου ἐργαστηρίῳ Λαμίας, κατ' ἐντολήν τοῦ καθωρισμένου ὑπό τούτου προϊσταμένου τῆς ἐργασίας ταύτης, εἰς ἐπιβοήθησιν τοῦ ἠλεκτρομηχανήματος (σβούρας) (διά τό τράβηγμα ταμπλαροδοκάνου κουφωμάτων τοῦ ἐστιατορίου τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Ἀμφικλείας), ὑπέστη περιπλοκήν τῆς ἀριστερᾶς χειρός του εἰς τό μη-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΑΤΥΧΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑΝ Ν. 551

Ὑποχρέωσις εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς, φορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως

Ἐπέλευσις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἕνεκα συνεχοῦς ἐντατικῆς ἐργασίας πρὸς φόρτωσιν καὶ ταχύτερον ἀπόπλουν φορτηγοῦ ἀτμοπλοίου.— Ὑποχρέωσις εἰς ἀποζημίωσιν, κατ' ἄρθρ. 2 ν. 551, καὶ τῶν κυρίων ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς διά γῆς ἢ ὕδατος, φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως παντὸς εἴδους.— Ὡς τοιαύτη ἐπιχείρησις καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἑλληνικοῦ δημοσίου χρέους ὑπεγγύων προσόδων ἀσκουμένη.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 68|1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μεσολογγίου.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Ἑταιρίας Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Κατ' ἐσφαλμένην τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ αὐτοῦ ἑρμηνείαν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ θανόντος πατρὸς τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς ἀναιρεσιβλήτου τελούντων ἀνηλίκων ἐγεννήθη καὶ ὑπῆρξεν ἐνοχικὸς ἐργασιακὸς δεσμός, καίτοι ἀπεδείχθη, ὅτι οὐδέποτε συνηλλάγη μετὰ τούτου, οὗτος δὲ οὐδέποτε οἰκονομικῶς καὶ νομικῶς ἐξηρτήθη παρ' αὐτῆς ἐν συμβάσει ἐργασίας, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ διὰ τὴν δημιουργίαν εὐθύνης ἐξ ἀτυχήματος.

β) Ψευδῶς τὸν νόμον ἑρμηνεύουσα καὶ ἐσφαλ-

χάνημα, ἐξ ἧς αἰτίας ἀπώλεσεν ἐξ ὁλοκλήρου μὲν τὸν δείκτην, παράμεσον καὶ ὠτίτην δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρός, ἐκ ταῦ ἀντίχειρος δὲ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἀπώλεσε τὴν ὀνυχοφόρον φάλαγγα καὶ κατὰ τὸν μέσον αὐτῆς δάκτυλον ὑπέστη κάταγμα τῆς ὀνυχοφόρου φάλαγγος ἐπιπεπλεγμένον, ὑποστάς ἐκ τούτου μερικὴν διαρκῆ ἀνικανότητα κατὰ ποσοστὸν 44 ο|ο καὶ ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) λαμβανόμενον ἡμερομίσθιον ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος προσλήψεώς του, συνυπολογιζομένου καὶ τοῦ πρὸ τῆς προσλήψεώς του χρόνου, ὅστις ἀπαιτεῖται πρὸς συμπλήρωσιν ἔτους, ἀνῆρχετο εἰς 20 χιλιάδας δραχμάς, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) παρέμεινε κλινήρης ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καθ' οὓς οὐδεμίαν μὲν δαπάνην ἐβεβαιώθη ὅτι ἐποιήσατο διὰ φάρμακα καὶ ἰατρούς, ἀλλ' ὅτι ἐδαπάνησε δι' ἰδιαιτέραν τροφὴν τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῶν 304.000 δραχμῶν. Ὀρθῶς ὅθεν ἀπεφάνθη οὕτω καὶ τὸ δικάσαν Εἰρηνοδικεῖον, ὡς πρὸς τὰ βασίζοντα τὴν αἰτουμένην ἀποζημίωσιν πραγματικὰ περιστατικά, καὶ ἀπορριπτέοι αἱ περὶ τοῦ ἐναντίου β' καὶ γ' λόγοι ἐφέσεως, ἐσφαλμένως ὅμως ἔκρινεν ὡς ἀποδειχθεῖσαν δαπάνην εἰς ἰατροὺς καὶ φάρμακα ὑπερβαίνουσαν τὸ ποσὸν τῶν 304.000 δραχμῶν δι' ἰδιαιτέραν τροφὴν καὶ δέον, ὅπως, γενομένου δεκτοῦ ἐν μέρει τοῦ 4ου λόγου ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμιζομένης ἐν μέρει τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἀπορριφθῇ ἐν μέρει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἀπορριπτομένης ἐν ταὐτῷ τῆς διὰ τῶν προτάσεων, ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὑποβαλλομένης ἀντεφέσεως τοῦ ἐνάγοντος.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ αὐτινος ὑπεχρεώθη εἰς ἀπόδειξιν ἰσχυρισμοῦ του περὶ καταβολῆς παρὰ τούτου τῷ ἐνάγοντι ἐναντι τῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἀποζημιώσεώς του ὁρχ. 1.096.000, καὶ ἰδίᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 75, 84, 90 καὶ 95 μισθωτικῶν καταστάσεων τῶν μηνῶν Ἰουλίου, Αὐγούστου, Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου 1947, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. 72981|ΔΥΚΕΓ (τῆς 22 Ἰουλίου 1947), πρὸς τὸ τμῆμα Γραμμῆς Λαμίας, καὶ 180181|85834 τῆς 1 Ἰουλίου 1948 ἐγγράφα τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Σ.Ε.Κ., βεβαιοῦται, ὅτι τὸ μνησθὲν χρηματικὸν ποσὸν κατεβλήθη τῷ ἐνάγοντι οὐχὶ ἐναντι τῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἀποζημιώσεώς του, ἀλλὰ διὰ μισθοδοσίαν του τῶν ἐκ τοῦ τραύματος ἡμεραθενειῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀπολύσεώς του. Ἐσφαλμένως ὅθεν καὶ κατὰ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀφῆρεσε τὸ μνησθὲν χρηματικὸν ποσὸν ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἐπιδικασθείσης τῷ ἐνάγοντι διὰ τὸ ἀτύχημα ἀποζημιώσεως καὶ δέον, ὅπως, κατὰ τὸν ἀποδεκτὸν κατὰ τοῦτο γινόμενον λόγον ἀντεφέσεως, παραδεκτῶς ὑποβαλλομένης, ἀπορριφθῇ ἡ περὶ συνυπολογισμοῦ τοῦ καταβληθέντος ποσοῦ τούτου εἰς τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν σχετικὴ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου, μεταρρυθμιζομένης ἐν μέρει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Ὀρθῶς καὶ νομίμως διὰ τὰς δύο ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου συζητήσεις καὶ δύο διεξαγωγὰς ἀποδείξεων ἐνώπιον αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς τοῦτο ἐπιδόσεων τῶν σχετικῶν δικογράφων, ὑπελογίσθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ εἰς βάρος τοῦ ἡττηθέντος ἐκκαλοῦντος κατοψηφισθεῖσα δικαστικὴ δαπάνη εἰς δραχ. 1.100.000 καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πέμπτος λόγος ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Μετὰ ταῦτα δέον, ὅπως καθορισθῇ ὡς καταβλητέον τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου χρηματικὸν ποσόν, λόγῳ ἀποζημιώσεως καὶ λοιπῶν δαπανῶν, τὸ τοιοῦτον τῶν δρχ. 9.055.168, ὡς καὶ πρωτοδίκως καθωρίσθη τοῦτο,

μένως τοῦτον ἐφαρμόζουσα δὲν ἀπεδέχθη, ὅτι συνηλλάγη μετὰ τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ ἑδρεύοντος Σωματείου ἐργατῶν θαλάσσης, ὡς δῆθεν ἀπαγορευομένης τῆς τοιαύτης συναλλαγῆς ὑπὸ τῶν νόμων, ἐνῷ τοιαύτη ἀπαγόρευσις ὑφ' οὐδενὸς νόμου καθιεροῦται, οὔτε ἀκυρότης τῶν συμβάσεων τῶν Σωματείων ὑπὸ τῶν νόμων ἀπαγγέλλεται,

γ) Λελανθασμένως καὶ κατὰ ψευδῆ τοῦ νόμου ἑρμηνείαν ἐδέξατο ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τὸν θάνατον τοῦ πάσχοντος ἐκ χρονίου καρδιακοῦ νοσήματος ἐργάτου ὡς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, λαβόντος χώραν ἐν ἐργασίᾳ, περὶ ἧς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1920 ἐπερὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν», ἐνῷ ὁ θάνατος τούτου ὑπῆρξε συνέπεια καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ὀργανικῆς παθήσεώς του καὶ οὐχὶ τῆς ὑπὸ ἀσυνήθεις περιστάσεις καὶ συνθήκας ἐξαιρετικῆς ἐργασίας, ἣν ὁ νόμος ἀξιοῖ.

δ) Παρὰ τὸν νόμον ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος, ἐνῷ αὕτη, ὡς ἀπεδείχθη, οὔτε μηχανικὰ μέσα διαθέτει, οὔτε ἐπιχείρησιν ἀσκεῖ, ἐξ ἐκείνων περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Διατάγματος τούτου περιοριστικῶς ποιεῖται μνείαν, καὶ

ε) Οὐχὶ ὀρθῶς καὶ ὅλως ἐσφαλμένως κατὰ νόμον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἔφεσίν της, ἐπικυρώσασα οὕτω τὰς διὰ ταύτης ἐκληθείσας ἀποφάσεις τοῦ Εἰρηνοδικείου Μεσολογγίου, ἐνῷ ἔδει διὰ τῆς ἀποδοχῆς αὐτῆς νὰ ἐξαφανίσῃ ταύτας, ὡς στερουμένας παντελῶς αἰτιολογικοῦ καὶ ἀναλύσεως τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ καὶ ὡς μὴ λαβούσας ὑπ' ὄψιν γεγονότα προταθέντα καὶ ἀποδειχθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

***

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀποφαίνεται ὁμοίως ὡς ἡ Α.Π. 488|1950 (εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 9, 1040, βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 1040 ἐκτενεῖς ἐπὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας).

Ἀρείου Πάγου 393|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπαχᾶς, Γ. Κουσουρέλης, Γ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρετηρίου, πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου γενομένην ἐκτίμησιν πραγμάτων, ἤτοι ὅτι παρὰ πᾶσαν ἀπόδειξιν ἐδέχθη, ὅτι μεταξὺ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ τοῦ θανόντος πατρὸς τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς ἀναιρεσιβλήτου τελούντων ἀνηλίκων τέκνων της ἐγεννήθη καὶ ὑπῆρξεν ἐνοχικὸς ἐργασίας δεσμός, ἐνῷ ἀπεδείχθη, ὅτι οὐδέποτε ἡ ἀναιρεσείουσα συνηλλάγη μετ' αὐτοῦ καὶ οὐδέποτε οὗτος ἐξηρτήθη παρ' αὐτῆς οἰκονομικῶς καὶ νομικῶς ἐν συμβάσει ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν προσεβλήθη κανὼν τις δικαίου, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀπαράδεκτος, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ὁ δεύτερος λόγος ἀναιρετηρίου, δι' οὗ ἀποδίδεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα ὅτι, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, δὲν ἀπεδέχθη, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα συνηλλάγη μετὰ τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ ἑδρεύοντος σωματείου ἐργατῶν θαλάσσης, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ τοιαύτη συναλλαγὴ τυγχάνει νόμῳ ἀπηγορευμένη, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἑδραζόμενος, διότι οὐδαμῶς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη τοιοῦτόν τι, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἅτε τῆς κρίσεως τοῦ ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ὁ παθὼν ἐργάτης Γ. Θ., ἀσχολούμενος κατὰ τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1948 εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου φόρτωσιν τοῦ ἅλατος καὶ μεταφέρων τοιοῦτο διὰ κοφίνων, λόγῳ τῆς ἐντατικῆς συνεχοῦς ἐργασίας του, οὐσης λίαν κοπιώδους καὶ ἐνεργουμένης ἐν μεγίστῃ ταχύτητι, ἵνα φορτωθῇ καὶ ἀπαπλεύσῃ τὸ ταχύτερον τὸ εἰς ὃ ἐφορτώνετο τὸ ἅλας πλοῖον, λόγῳ τῆς ἐπικειμένης κατὰ τὴν πρόβλεψιν τοῦ πλοιάρχου θαλασσοταραχῆς, ἔπαθε συγκοπὴν τῆς καρδίας, χωρὶς τὸ τοιοῦτον νὰ δύναται νὰ προβλεφθῇ, καθ' ὅσον οὗτος, κατὰ τὴν γενικὴν ἀντίληψιν τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ ἰατροῦ μάρτυρος, ἦτο ὑγιὴς καὶ ὁ ἐπελθὼν ἐκ συγκοπῆς θάνατός του ὀφείλετο εἰς τὴν ἐντατικήν, συνεχῆ, ταχεῖαν καὶ λίαν κοπιώδη καὶ πέραν τῆς συνήθους ἐνεργηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐναγομένης. Ὅθεν ὁ τρίτος λόγος ἀναιρετηρίου, ὑποστηρίζων ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καίτοι ἐδέξατο, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ παθόντος ἐπῆλθεν ἐκ χρονίου καρδιακοῦ νοσήματος, τοὐτέστιν ὀργανικῆς νόσου καὶ οὐχὶ λόγῳ τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ὑπὸ ἐξαιρετικὰς συνθήκας, ἐδέξατο ἐν τούτοις τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀγωγήν, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 551, ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1920 Β. Διατάγματος, εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ ὁριζομένην ἀποζημίωσιν ὑποχρεοῦνται καὶ οἱ κύριοι ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς διὰ γῆς ἢ ὕδατος, φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως παντὸς εἴδους. Ὅθεν, δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του δείκνυται, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία, ἀναλαβοῦσα διὰ συμβάσεως παρὰ τοῦ Δημοσίου τὴν ἐπὶ κέρδει διαχείρισιν καὶ κατανάλωσιν τοῦ παραγομένου ἐν ταῖς ἁλυκαῖς τοῦ Δημοσίου ἅλατος, ἐπὶ ἀμοιβῇ αὐτῆς διὰ τὴν ἐκ τῶν ἁλυκῶν παραλαβήν, μεταφοράν, πώλησιν καὶ διαχείρισιν αὐτοῦ, ὅτι ἡ ἑταιρία αὕτη, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης πηγαζουσῶν ὑποχρεώσεών της, χρη-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΔΙΑΛΥΤΟΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

Βασικὸς χρόνος ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ καὶ μεταβατικὴ διάταξις ἄρθρ. 6 § 2 ν. 519|1948

Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν κατ' ἄρθρ. 1 καὶ 4 ν. 3514|1928.—Ἀναγκαία προϋπόθεσις διὰ τὴν μὴ διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν ἡ συνεχὴς πρὸ τῆς στρατεύσεως ἑξάμηνος ὑπηρεσία παρὰ τῷ ἐργοδότῃ.—Ἀνεφάρμοστον ἤδη μεταβατικῆς διατάξεως ἄρθρ. 6 § 2 ν. 519|1948 περὶ διμήνου ὑπηρεσίας, λόγῳ τῆς ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1949 λήξεως τῆς συμμοριακῆς δράσεως

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἐπεκταθέντος διὰ τοῦ Α.Ν. 547|1937 καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτος ἔχει ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν αὕτη συνήφθη.

Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» (ΕΕΔ 7, 60) ἐδιαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως» ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν οὗτοι συμπεπληρωμένην ταύλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ.

Συνέπεια τῆς μὴ κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα εἶναι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀμφισβητουμένου ἐν τῇ νομολογίᾳ δικαιώματος τοῦ στρατευθέντος μετὰ δίμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του πρὸς προσαύξησιν ἄλλης προϋπηρεσίας του, ἵνα συμπληρωθῇ τὸ ἑξάμηνον (βασικὸς χρόνος ἐπιδοτήσεως, κατ' ἄρθρ. 1 Ν. 3514|1928) διὰ τὴν μέχρι τῆς 1.6.1952 (ἀφ' ἧς ἰσχύει ὁ ν. 2054|1952, ΕΕΔ 11, 490) ἀπόληψιν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐπιδομάτων μισθοῦ (ὑπὸ τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. 519|1948· ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ν. 2054|1952, ΕΕΔ 11, 494, ὁμιλεῖ περὶ ἑξαμήνου συνεχοῦς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ), συνέπεια, λέγομεν, εἶναι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 Ν. 3514|1928 δικαίωμα τοῦ στρατευθέντος νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν του καὶ νὰ διατηρηθῇ εἰς αὐτὴν ἐπὶ ἓν ἔτος (ἄρθρ. 4 Ν. 3514), δικαιούμενος ἄλλως, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις γίνεται ἀδικαιολογήτως, ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, σὺν τῇ ἐκ τοῦ Ν. 2|13|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημιώσει.

Ἐνδιαφέρει, ἑπομένως, καιρίως ἂν κατὰ τὴν πρόσκλησιν του ὑπὸ τὰ ὅπλα συντρέχῃ ἡ προϋπόθεσις τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 519|1948, ἂν δηλαδὴ προσκληθῇ «διαρκούσης τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους παρούσης (κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 519|1948) συμμοριακῆς δράσεως» καὶ πότε αὕτη θεωρεῖται μετέπειτα «παρούσα», διότι, ἄλλως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν στράτευσιν δὲν εἶχε συνεχῆ χρόνον ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του ἑξάμηνον, θεωρεῖται λυθεῖσα διὰ τῆς στρατεύσεως ἡ σύμβασίς του.

Τὸ θέμα αὐτὸ ἀπησχόλησε τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην, κατ' ἔφεσιν, πρωτοδικὴν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία θεωρεῖ λήξασαν τὴν κατὰ τὸν Ν. 519|1948 συμμοριακὴν δρᾶσιν τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1949.

Ἐπικαλεῖται πρὸς τοῦτο τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 § 2 τοῦ Α. Ν. 1854|1951 «περὶ ἀπονομῆς τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων», κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διάρκεια τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν ὁρίζεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1946 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1949.

Κατ' ἄλλην ὅμως διάταξιν (ἄρθρ. 32 τοῦ Ν. 3163|1955 περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Κώδικος Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων) ἡ ἀπόλυσις ἐργαζομένου ἐπὶ ἑξάμηνον τοὐλάχιστον ὑπαλλήλου ἐν περιπτώσει κλήσεως αὐτοῦ εἰς τὰ ὅπλα ἢ ἐπιστρατεύσεως ἢ ἐπιστρατεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ ἐργοδότου

2058]1952 «περί μέτρων είρηνεύσεως») ὁρίζεται: «ἐκκρεμῆ ἀξιωματικῶν τοῦ κατά ξηράν στρατοῦ... δι' ἀδικήματα διαπραχθέντα κατά τήν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος (1.4.1946 ἕως 31.12.1949)...».

Ἐν τῷ τεθειμένῳ συνεπῶς δικαίῳ δέν ὑπάρχει ἀμετακίνητος καί ὡρισμένη διά τάς ὑπ' αὐτοῦ ρυθμίσεις χρονολογία λήξεως τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καί καλεῖται ὁ ἑφαρμοστής τοῦ νόμου, διά τήν ἐφαρμογήν τῆς μεγίστης πρακτικῆς σημασίας διά τήν ζωήν τοῦ μισθωτοῦ διατάξεως τοῦ ἄρθρου ἡ Ν. 519]1948 νά προστρέξῃ εἰς ἀντιφατικά νομοθετικά κείμενα, ἐνῷ θά ἔπρεπε, νομίζομεν, νά ὑπάρξῃ μία σαφής διάταξις ἀναφερομένη εἰδικῶς εἰς τήν ἐφαρμογήν τῆς ἄνω διατάξεως, τοῦτο δέ ἔχει σπουδαίαν σημασίαν ὄχι μόνον ἀπό ἀπόψεως δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ καί ὑποχρεώσεων ἀντιστοίχως ἐναντι αὐτοῦ τοῦ ἐργοδότου του, ἀλλά καί διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ προσφάτου Ν. 2054]1952 περί ἐπιδοτήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α.

Σχετική πρός τό θέμα εἶναι καί ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 20]1952 ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3664]1952

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καλαπαϊάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Δασκαλόπουλος, Σ. Παπαστρατῆς

Ἐν τῇ πρός τόν Εἰρηνοδικην Ἀθηνῶν ἀπευθυνομένῃ ἀγωγῇ του, ὑπό χρονολογίαν 8 Νοεμβρίου 1951, ὁ ἐνάγων ἐξέθηκεν, ὅτι προσελήφθη ὑπό τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας τήν 22 Φεβρουαρίου 1949 ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου χρόνου, ὡς ὑπάλληλος, ὅτι ἔκτοτε, ἀντί ὡρισμένου μηνιαίου μισθοῦ, παρέσχε τάς ὑπηρεσίας του μέχρι τέλους Μαΐου 1949, ὅτε, κληθείς ὑπό τά ὅπλα, ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του, ὅτι, ἀπολυθείς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τήν 30 Νοεμβρίου 1950, ἐδήλωσεν ἐμπροθέσμως εἰς τό ἐναγόμενον, ὅτι προτίθεται νά ἐπαναλάβῃ τήν ἐργασίαν του, ἥν, συναινοῦντος τοῦ ἐναγομένου, ἐπανέλαβεν ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951, ὅτι, ἀπό τοῦ χρόνου τούτου καί ἀντί μηνιαίου μισθοῦ 8ραχ. 700.000 εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς 1 Νοεμβρίου 1951, ὁπότε τό ἐναγόμενον κατήγγειλεν ἐγγράφως τήν ὡς ἄνω σύμβασιν ἐργασίας. Ἠτεῖτο δέ ἐπί τούτοις, λόγῳ ἀπολύσεως ἐκ τῆς θέσεώς του πρό τῆς παρελεύσεως ἐτους ἀπό τῆς ὡς ἄνω ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του, τήν καταδικην τοῦ ἐναγομένου εἰς τήν πληρωμήν αὐτῷ ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τούς μισθούς ἓξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε κατά τόν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του.

Ἐπί τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 797]1951 ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου, δεχθεῖσα τήν ἀγωγήν. Κατά τῆς ἀποφάσεως ταύτης παραπονεῖται τό ἐκκαλοῦν-ἐναγόμενον διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀπό 22 Ἰανουαρίου 1952 ἐφέσεώς του, αἰτούμενον διά τούς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους τήν ἐξαφάνισιν αὐτῆς. Οὕτως ἐχουσα ἡ ὑπό κρίσιν ἔφεσις εἶναι δεκτή, ὡς ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα καί ἀρμοδίως φερομένη ἐνώπιον ἡμῶν πρός ἐκδίκασιν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 καί ἐπ. τῆς Πολ. Δικ., συμφώνως πρός τό ἄρθρον 6 § 1 τοῦ ν. 3514, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 519]1948 καί τήν κατά τήν ψήφισιν τούτου κατατεθεῖσαν ἑρμηνευτικήν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (*Ἀποστολ.*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδοσις β' 219, 220 σημ. 13, σελ. 213).

Κατά τό ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514 ἡ ὑπό τά ὅπλα ἀπωσδήποτε πρόσκλησις παντός ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα, ἢ ἐπιχείρησιν, δέν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καί ἄν συνήφθη αὕτη. Ὁ ὑπόλληλος ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ δέον νά δηλώσῃ εἰς τόν ἐργοδότην, ἄν προτίθεται νά ἐπαναλάβῃ τήν ἐργασίαν του... Κατά δέ τό ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 765]1943, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι διά τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8]11 Μαΐου 1946, ὑπάλληλος, ἐπαναλαβών κατά τόν νόμον ταῦτον τήν ἐργασίαν του, δέν δύναται πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους νά ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του... ἄλλως δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τούς μισθούς του ἓξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε κατά τήν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς του ὑπό καθεστώς πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι τῆς ἐκ τούτων ἀπορρεούσης προστασίας, συνισταμένης εἰς τό δικαίωμα τοῦ ἀπολυομένου ἐκ τοῦ στρατοῦ μισθωτοῦ πρός ἐπανάληψιν τῆς πρό τῆς κλήσεώς του ὑπό τά ὅπλα ἐργασίας του καί τῆς διατηρήσεως εἰς τήν θέσιν του ἐπί ἓν ἔτος ἀπό τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας, ἐν περιπτώσει δέ ἀπολύσεώς του πρό τῆς παρελεύσεως τοῦ διαστήματος τούτου εἰς τό δικαίωμα πρός ἀπόληψιν τῆς εἰρημένης ἀποζημιώσεως, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν μισθῶν του ἓξ μηνῶν, ἀπολαμβάνουσιν οὐχί πάντες οἱ στρατευόμενοι μισθωτοί, ἀλλά μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες κατά τόν χρόνον τῆς στρατεύσεως των εἶχον συμπληρώσει ἓξ μηνῶν ὑπηρεσίαν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν. Ἡ προϋπόθεσις αὕτη, ἥτις κατά τόν νόμον εἶναι ἀπαραίτητος πρός θεμελίωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, δέν συντρέχει ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ, κατά τά εἰρημένα, ὁ ἐνάγων-ἐφεσίβλητος, καθ' ὁμολογίαν του, προκύπτουσαν ἐκ τῆς ἀγωγῆς, δέν εἶχε συμπληρώσει ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν παρά τῷ ἐκκαλοῦντι κατά τόν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι διά τοῦ ὅρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 519]1948 ὁρίζεται, ὅτι «διαρκούσης τῆς παρούσης κατά τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τούς στρατευθέντας ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους καί ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν οὗτοι συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ». Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δέν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ λῆξις τοῦ ἀγῶνος κατά τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν, ἐπελθοῦσα τήν 31 Ὀκτωβρίου 1949, κατά

τὸ ἄρθρον 40 § 2 τοῦ νόμου 1854|1951, προηγήθη ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος—ἐφεσιβλήτου, λαβούσης χώραν, κατὰ τὰ προμνησθέντα, τὴν 30 Νοεμβρίου 1950.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἔνδικος ἀξίωσις τυγχάνει ἀβάσιμος. Ἑπομένως, δεχθείς τσότην ὡς βάσιμον ὁ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσας Εἰρηνοδικὴς Ἀθηνῶν καὶ ὑποχρεώσας μετὰ τοῦτο τὰ ἐκκαλοῦν διὰ τῆς καθ' ἧς ἡ κρινομένη ἔφεσις ὑπ' ἀριθ. 797|51 ἀποφάσεώς του εἰς πληρωμὴν πρὸς τὸν ἐνάγοντα ἐφεσιβλήτου τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3514 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἔσφαλε καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ συγκροτοῦντος τὸν τρίτον λόγον τῆς ἐφέσεως παραπόνου τοῦ ἐκκαλοῦντος, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασίς του καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς ἀβάσιμος, καταδικασθῇ δὲ ὁ ἐφεσιβλήτος εἰς τὴν δικαστικὴν δαπάνην τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν δικαιοδοσίας.

II

Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 6 § 2 Ν. 519|1948 — Λῆξις τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως. — Προϋπόθεσις ἑπομένης τῆς προστασίας τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ ἡ κατὰ τὰ ἄρθρ. 1 Ν. 3514|1928 ἐξάμηνος παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσία του.

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 20|1952

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. *Ν. Μέξης*

Συνήγοροι οἱ κ.κ. Β. Μουρίκης, Α. Βουβούρης

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 519|1948 ἐξαιρετικὴ προστασία τῶν στρατευθέντων καὶ στρατευομένων μισθωτῶν τῶν ἐχόντων διμήνου ὑπηρεσίαν συνεχῆ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς των, ὡς καὶ τῶν ἐθελοντῶν, θεσπισθεῖσα προσωρινῶς καὶ ἰσχύουσα μόνον «διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως» καὶ καθ' ὃν χρόνον τὸ Ἔθνος ἐδέχετο τὰ πλήγματα τοῦ συμμοριτισμοῦ καὶ διεξῆγε τὸ Κράτος κατ' αὐτὸν σκληρὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς φυλῆς, τὸν σκληρότερον ἐξ ὅσων ἐγνώρισεν ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία, δὲν δύναται ἤδη νὰ ἔχῃ ἐφαρμογήν, τερματισθείσης τῆς συμμοριακῆς δράσεως. Ὅτι ἐτερματίσθη ἡ κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακὴ δρᾶσις, ἣν, ἔχων ὁ νομοθέτης ὑπ' ὄψιν, ἔθεσπισε τὰ ἐν ἄρθρῳ 6 τοῦ ν. 519|1948 ὁριζόμενα διὰ τῆς ἐν αὐτῷ μεταβατικῆς διατάξεως, τοῦτο ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀναντίλεκτον. Ὁ συμμοριτισμὸς συνετρίβη ἤδη ἀπὸ μακροῦ καὶ ἡ στρατιωτικὴ ἦττα του ὑπῆρξε πλήρης καὶ ὁριστική. Ἀλλὰ καὶ τυπικῶς ἔπαυσε ὑφισταμένη ἡ συμμοριακὴ δρᾶσις καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Γ.Ε.Σ. ἔπαυσαν πλέον νὰ ἐκδίδουν στρατιωτικὰ ἀνακοινωθέντα περὶ συμμοριακῆς δράσεως. Τοῦτο εἶναι ἄλλως τε ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ μόνη τυπικὴ ἀπόδειξις τοῦ τερματισμοῦ τῆς ἑτεροκινήτου συμμοριακῆς δράσεως, καθόσον λόγῳ τοῦ καὶ generis χαρακτῆρος ἄλλη τις πανηγυρικὴ ἔκφρασις (ὑπογραφὴ ἀνακωχῆς, σύναψις εἰρήνης, ἐπανάληψις διπλωματικῶν σχέσεων κλπ.) δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ παντάπασι, καθ' ἃ διδάσκει ἡ λογική, ἥτις, ἀδεσμεύτως ἀπὸ τὴν τροχοπέδην τῶν δικονομικῶν ὁρισμῶν, εἶναι τὸ κύριον κριτήριον διὰ τὴν ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων. Ἐκλιπόντος οὕτω τοῦ λόγου ἔπαυσεν ἰσχύουσα ἡ μεταβατικὴ αὕτη διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 519|1948 καὶ ἐπανέρχονται ἐν ἰσχύι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514, ὡς οὗτος ἤδη ἰσχύει. Κατ' οὐδὲν δὲ μεταβάλλει τὰ πράγματα, ὥστε νὰ ἀγόμεθα εἰς ἀντιθέτους σκέψεις, ἡ συμπληρωματικὴ καὶ ἐκ περιστάσεως παρὰ τὴν μεθόριον οὐχὶ ὀργανωμένων ὁμάδων, ἀλλὰ μεμονωμένων συμμοριτῶν ἐμφάνισις, ἐπιδιδομένων εἰς καθαρῶς ληστρικὰς κατὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου ἀράξεις, οἵτινες, διωκόμενοι ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, καταφεύγουν εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὰ ἐν τῷ ἐκεῖθεν τῶν ὁρίων παραπετάσματι ὁρμητήρια των.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, μὴ ἔχων ὁ ἐνάγων συνεχῆ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς του (6 Σεπτεμβρίου 1951), ἥτις καὶ μόνον λαμβάνεται ἐν προκειμένῳ ὑπ' ὄψιν καὶ οὐχὶ ἡ ἡμέρα τῆς κατατάξεως, ἐξ μηνῶν, ἥτις ἤδη ἀπαιτεῖται, τόσον διὰ τὴν ἐπιδότησιν, μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514 ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 519|1948, ὅσον καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς θέσεως μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν, ἀλλ' οὔτε κἂν καὶ δίμηνον, εἰμὴ μόνον ἑνὸς μηνὸς καὶ 24 ἡμερῶν, δὲν δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ ὡς ἄνω νόμου προστασίας καὶ δέον, μὴ ὑποχρεουμένης τῆς ἐναγομένης εἰς ἐπαναπρόσληψίν του, ν' ἀπορριφθῇ ἡ διώκουσα τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3514|1928 ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τον ἐξ μηνῶν ἀποζημιώσεως ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς μὴ νόμιμος καὶ βάσιμος, συμψηφιζομένης τῆς δικαστικῆς δαπάνης, καθ' ὅσον κατά τε τὸν νόμον καὶ τὰ γεγονότα ἦτο ἀσαφὲς τίς ἐκ τῶν διαδίκων ἐνίκησε κατὰ τὸ δίκαιον (*Ἐδκλείδ.* Πολ. Δικ. § 116 σημ. 5) καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία, ὡς μὴ τὸν νόμον συνεπικουροῦντα ἔχοντα.

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΜΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΝ ΑΔΕΙΑΣ

Σκοπὸς τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 ἀδείας καὶ ἔννοια δικαιώματος ἀδείας

Δικαίωμα μισθωτοῦ αὐτουσίας ἀδείας, κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945. — Ἀνεπίτρεπτον ἀποζημιώσεως διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν. — Δυνατότης ὅμως ἐκβιασμοῦ τοῦ ἐργοδότου εἰς παροχὴν ἀδείας κατ' ἄρθρ. 882 § 2 Πολιτ. Δικονομίας.

Τὸ πρῶτον ἤδη ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως ἐρευνᾷ τὸ ζήτημα, ἂν, ἐν ἀρνήσει τοῦ ἐργοδότου εἰς παροχὴν τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 471) ὀφειλομένης ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου νὰ ἐκβιασθῇ πρὸς τοῦτο δικαστικῶς καὶ κατά τινα τρόπον.

Ἔχει ἤδη νομολογηθῇ (βλέπε ΕΕΔ 9, 860) καὶ τοῦτο γίνεται δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ἄδεια τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ὁποία ἀποβλέπει εἰς τὴν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπαυσιν αὐτοῦ καὶ ἵνα οὗτος καταστῇ προφανῶς ἀποδοτικώτερος (εἰσηγ. ἔκθεσις νόμου 539|1945, ἐν ΕΕΔ 5, 333), ὀφείλεται in natura.

Ἀποκλείεται ἄρα ἡ ἱκανοποίησις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ διὰ πληρωμῆς ἀποζημιώσεως καὶ πᾶσα συμφωνία ἀκόμη πρὸς ἐγκαιάλειψιν αὐτοῦ θεωρεῖται ἄκυρος.

Ἐξ ἄλλου, διὰ νὰ κατασφαλίσῃ ὁ νόμος τὴν παροχὴν ὑποχρεωτικῆς ἀδείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸν μισθωτόν, ἐπιβάλλει καὶ κατὰ τοῦ πρώτου ποινικὰς κυρώσεις (ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|1945).

Ὑπεστηρίχθη (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ ἄδεια ἀναψυχῆς, ΕΕΔ 4, 520), ὅτι, ἐὰν παρελθόντος τοῦ ἐν τῷ νόμῳ διμήνου ὁ ἐργοδότης δὲν ἐδήλωσε τὴν βούλησιν αὐτοῦ περὶ παροχῆς τῆς ζητηθείσης ἀδείας ἢ, καίτοι ἐδήλωσε ταύτην, ἀποφεύγει νὰ καθορίσῃ τὸ χρονικὸν σημεῖον ἐνάρξεως τῆς ἀδείας καὶ παρῆλθεν ἤδη δίμηνον, ἀφ' ἧς αὕτη ἐζητήθη, ἢ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ διμήνου ὁ ἐργοδότης ἐδήλωσε σαφῶς, ὅτι ἀρνεῖται νὰ παράσχῃ τὴν αἰτουμένην ἄδειαν, ὁ δικαιοῦχος δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν παροχὴν αὐτῆς μετὰ τοῦ ἀντιστοίχου μισθοῦ προκαταβολικῶς δι' ἀγωγῆς, εἴτε ἀναγνωριστικῆς, εἴτε δικαιοπλαστικῆς καὶ καταψηφιστικῆς.

Διὰ τῆς πρώτης ζητεῖ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἐπὶ τὴν ἄδειαν καὶ τὰς ἀντιστοίχους ἀποδοχὰς δικαιώματός του. Διὰ τῆς δευτέρας ζητεῖ τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς δήλωσιν τῆς βουλήσεως αὐτοῦ περὶ παροχῆς τῆς ἀδείας, ἄρα εἰς τέλεσιν δικαιοπραξίας καὶ συγχρόνως εἰς τὴν καταδίκην αὐτοῦ πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ.

Ἐφ' ὅσον ἡ δήλωσις δὲν δύναται νὰ γίνῃ παρὰ τρίτου, ἀλλ' ἤρτηται ἐκ μόνης τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου, διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητεῖται καὶ ὅπως καταδικασθῇ οὗτος πρὸς δήλωσιν καὶ πρὸς καθορισμὸν τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας διὰ χρηματικῆς ποινῆς καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 882 Πολιτ. Δικονομίας. Καταδικαζομένου τοῦ ἐργοδότου εἰς τέλεσιν τῆς δικαιοπραξίας τῆς παροχῆς τῆς ἀδείας καὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ χρόνου ἐνάρξεως αὐτῆς, ἡ τοιαύτη δήλωσις τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου θεωρεῖται αὐτοδικαίως γενομένη ἅμα τῇ τελεσιδικίᾳ τῆς ἀποφάσεως, ὅτε ὁ ἐργαζόμενος δικαιοῦται, ἄνευ ἄλλου τινός, ν' ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου ὅπως, ἀνεξαρτήτως τοῦ μισθοῦ του, ὅστις θὰ τῷ ἐπιδικασθῇ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἐπιδιώξῃ καὶ τὴν ἀνόρθωσιν κάσης ἐκ τῆς ἀπειθείας τοῦ καταδικασθέντος προξενηθείσης εἰς αὐτὸν ζημίας ἀναγνωρίζεται ρητῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 884 Πολιτ. Δικονομίας.

Κατὰ τὸν *Βασ. Παντ. Βασιλείου* (Τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ φύσις τῆς ἀξιώσεως ἀδείας, ΕΕΔ 10, 910, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς ξένην θεωρίαν καὶ νομολογίαν παραπομπαί) ἡ ἀξίωσις ἀδείας τυγχάνει ἐνιαία, ἀπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποχωρισθῇ καὶ νὰ ἐνασκηθῇ κεχωρισμένως καὶ κατευθύνεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἐπίτευξιν δηλώσεως βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ παροχῆς ἐλευθέρου χρόνου πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς χορήγησιν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας, τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἀντιμισθίας (ἄρθρ. 3 Ν. 539|1945).

Ἡ διάκρισις αὕτη ἔχει σημασίαν ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδικαζούσης εἰς παροχὴν ἀδείας δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον, ὡς πρὸς μὲν τὴν καταδίκην τοῦ ἐργοδότου πρὸς δήλωσιν τῆς βουλήσεώς του περὶ παροχῆς ἀδείας, θὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 882 § 2 Πολ. Δικ. μὲ συνέπειαν ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς καταδικαζούσης τὸν ἐργοδότην καταδικαστικῆς ἀποφάσεως νὰ θεωρῆται κατὰ πλάσμα δικαίου ὡς γενομένη ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ χορηγήσεως ἀδείας, μὴ ὑπάρχοντος σταδίου ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως (*Ράμμος* ἐν Glasson κλπ., Σύστημα Πολιτ. Δικ., Τόμος 5ος, 1935, σελ. 30 καὶ 32), τοῦ μισθωτοῦ δυναμένου νὰ ἀποχωρήσῃ ἀμέσως τῆς ἐργασίας του πρὸς χρῆσιν τῆς ἀδείας, ὡς πρὸς δὲ τὴν καταδίκην τοῦ ἐργοδότου εἰς χρηματικὴν παροχὴν ἐφαρμογὴν θὰ ἔχουν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 887 Πολιτ. Δικ. αἱ καθορίζουσαι τὰ μέσα ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως τῶν πρὸς εἰσπραξιν χρηματικῶν ὀφειλῶν.

Κατὰ τὸν *Γ. Ράμμον* ἐν Glasson - Tissier - Morel, Πολ. Δικ., Τόμος 5ος, σελ. 28, βάσει τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν ἐλήφθη τὸ ἄρθρον 882

Πολ. Δικ., δι' αὐτοῦ ἀναπληροῦται ἡ δήλωσις βουλήσεως τοῦ δυστρόπου ὀφειλέτου τῆς παροχῆς, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ διατυπώσεις καὶ προϋποθέσεις, αἵτινες εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς δικαιοπραξίας (βλέπε ὅμως καὶ *Κ. Κωστάκην*, Θέμ. ΛΕ' 508 ἐπ.).

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, τῆς ὁποίας ἀντικείμενον εἶναι ἄρνησις τοῦ ἐναχθέντος ἐργοδότου εἰς παροχὴν τῆς ζητηθείσης κατὰ νόμον ἀδείας, ἀφοῦ παρῆλθε τὸ ἐν τῷ νόμῳ 539|1945 ὁρισμένον, ὑποχρεοῖ τὸν ἐργοδότην εἰς παροχὴν τῆς ἀδείας κατὰ τὸ ἄρθρ. 882 Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐπὶ ἀπειλῇ χρηματικῆς ποινῆς (κατὰ τὸ ἄρθρον 882 § 3 Πολιτ. Δικονομίας μετὰ τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀξιούσης καταδίκην εἰς τέλεσιν δικαιοπραξίας δύναται νὰ συνενοηθῇ, ὡς μὴ ἀντικείμενη, καὶ ἀγωγὴ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς τοιαύτης δικαιοπραξίας (Ἐφετ. Ἀθ. 1712|1929, Θέμ. ΜΑ' 638). (Περὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς τοῦ ἄρθρ. 882 § 3 ἐπ., ὡς ἀναποσπαρμόστου, ὁρα *Μπουρόπουλον*, Πολ. Δικ. σελ. 61, σημ. 1).

Πρωτοδίκου Πατρῶν 159|1952

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Βαρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργόπουλος, Θ. Σωριόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 τοῦ Α.Ν. 539|1945 πᾶς μισθωτὸς μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν εἰς ὑποκειμένην ἐπιχείρησιν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα δώδεκα μηνῶν δικαιοῦται καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας καὶ τοῦ χρόνου αὐτῆς. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 §§ 1 καὶ 2 τοῦ αὐτοῦ ἀν. νόμου, πᾶσα συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, περιλαμβάνουσα τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὴν παραίτησιν τούτου ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος καὶ ἐὰν προβλέπῃ τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν ἐπηυξημένης ἀποζημιώσεως, θεωρεῖται ἀνύπαρκτος, εἰς πάντα δὲ μισθωτόν, ἀναλαμβάνοντα ἐμμίσθον ἀπασχόλησιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐτησίας ἀδείας του, ὁ ἀπασχολήσας τοῦτον ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ μὴ καταβάλῃ ἀμοιβὴν διὰ τὸ ἀντιστοιχον χρονικὸν διάστημα καὶ τέλος κατὰ τὴν § 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου αἱ παραβάσεις τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου τούτου τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας».

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς χορηγουμένης εἰς τὸν μισθωτὸν ἀδείας εἶναι καθαρῶς κοινωνικός, τοῦτέστιν ἡ κατὰ τὸ διάστημα αὐτῆς ἀναψυχὴ τούτου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκ τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν ἄδειαν γεννᾶται ἀξίωσις τούτου εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ ταύτην in natura καὶ δὲν δικαιοῦται οὗτος νὰ ζητήσῃ τὴν μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν εἰς χρῆμα, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ἐλάμβανε δὶς τὸν κανονικὸν αὐτοῦ μισθόν, ἐν παραβάσει δὲ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς χορήγησιν εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς ἀδείας του προβλέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου ποιναὶ κυρώσεις καὶ οὐχὶ ἀστικὴ εὐθύνη ἐκείνου πρὸς ἀποζημίωσιν τούτου. Οὐχ ἧττον ὅμως πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐκ τοῦ δικαιώματος τούτου ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ὁ ἐργοδότης, ὡς ὑπόχρεως εἰς τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας, εἰς ἐκτέλεσιν τοιούτου πράξεως ἠτιμένης ἐκ μονης τῆς θελήσεως αὐτοῦ, δύναται νὰ ἐκβιασθῇ, ἐφαρμοζομένου κατ' αὐτοῦ τοῦ ἐκβιαστικοῦ μέσου τῆς χρηματικῆς ποινῆς τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 882 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, διότι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 7 τοῦ Α.Ν. 539|1945 προβλεπομένη ποινικὴ κύρωσις εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου δὲν ἀποτελεῖ ἱκανοποίησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ὕπαρξις τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι ναητή, ἄνευ τοῦ ἑτέρου δικαιώματος τοῦ προσώπου ὅπως ζητήσῃ παρὰ τῆς πολιτείας ἐν τῇ δικαιοδοτικῇ αὐτῆς λειτουργίᾳ νὰ προστατεύσῃ τὸ προσβαλλόμενον ἰδιωτικὸν δικαίωμά του διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς προσηκούσης πρὸς ἱκανοποίησιν του ἀποφάσεως. Ἐν προκειμένῳ, ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται παρὰ τοῦ ἐναγοντος, κατὰ τὸ κύριον αἴτημά της, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον, μετὰ τοῦ ὁποίου συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945, καὶ τῷ καταβαλῃ τὸ ἀντίτιμον τῆς μὴ χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας ἀπὸ ἑνὸς ἔτους καὶ κατὰ τὸ ἐπικουρικὸν τοιοῦτον, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν ταύτην, ἐπὶ ἀπειλῇ χρηματικῆς ποινῆς, εἶναι, συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω, νόμῳ βάσιμος μόνον κατὰ τὸ ἐπικουρικὸν αἴτημά της καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων καὶ ἐκ τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς γεγονότα: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς ἐργάτης ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, συναφθείσης ἔκτοτε καὶ διαρκούσης εἰσέτι. Ὅτι μεταξὺ τῶν ἀντιδίκων κατηρτίσθη σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου βεβαιοῦται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς εἰς οὐδένα ἕτερον ἐργοδότην εἰργάσθη ὁ ἐνάγων, ἐπραγματοποίησε δὲ παρὰ τῷ ἐναγομένῳ κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα περίπου 1000 ἡμερομίσθια καὶ κατεβάλλοντο εἰς αὐτόν, ὡς συνδεόμενον μετὰ τοῦ ἐναγομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τὰ ὑπὸ τῶν διαφόρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριαθέντα δῶρα τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα. Τὸ ἐναγόμενον ὅμως, καίτοι ὁ ἐνάγων ἐζήτησε ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1952 παρ' αὐτοῦ διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1952 τὴν εἰς αὐτὸν χορήγησιν τῆς κατὰ τὸν νόμον ἀδείας καὶ παρῆλθε τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν. 539|1945 χρονικὸν διάστημα τῶν δύο μηνῶν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑποχρεοῦται νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν, δὲν ἐχορήγησε ταύτην καὶ δέον τῷ λόγῳ τούτῳ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ ἐπικουρικὸν αὐτῆς αἴτημα, ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος, καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Ἀρμόδιον δικαστήριον μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος

I

Κατάργησις δι' ἄρθρ. 12 εἰσαγ. νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος διατάξεων ν. 281)1914 περὶ Σωματείων. — Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων. — Διάταξις ὁμοῦ ἄρθρ. 28 Β.Δ. 15)20 Μαΐου 1920, ἐκτελεστικοῦ ν. 2151)1920, περὶ ἁρμοδιότητος Εἰρηνοδίκου ἐπὶ προσβολῆς ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου κεῖται ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. — Ἁρμοδιότης συνεπῶς ἤδη Πρωτοδικείου, κατ' ἄρθρ. 101 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τὸ ἐπίμαχον ζήτημα ἂν ἡ προσβολὴ ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, περὶ ὧν ὁ ν. 2151|1920, γίνεται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ κατ' ἔφεσιν τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν (τοῦτο ὡρίζετο εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 281|1914 «περὶ σωματείων» καὶ ἐφηρμόζετο, ὡς γενικὴ διάταξις, καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ ν. 2151|1920 ἐπαγγελματικῶν σωματείων) ἢ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 101 Α.Κ. ἤδη, ἐπανέρχεται πρὸς κρίσιν.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη προεδρικὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν ἄποψιν ὅτι ἁρμόδιον εἶναι τὸ Πρωτοδικεῖον. (Οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1272|1948, ΕΕΔ 7, 653, βλέπε καὶ συμφώνους ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεις *Ἀλ. Σακελλαροπούλου*, αὐτόθι σελ. 653, ἀντιθέτοι ὅμως αἱ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1627|1947, ΕΕΔ 6, 627, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 11317|1948, ΕΕΔ 7, 702, Προέδρου Πρωτ. Βόλου 522|1950, ΕΕΔ 10, 236).

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1627|1947 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετ. Ἀθηνῶν, ἐνθ' ἀνωτ., ἡ ὁποία ἠκολούθησε τὴν λύσιν, ὅτι παραμένει καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου (τὴν ἄποψιν αὐτὴν ἠκολούθησαν καὶ αἱ λοιπαὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις), ἐσκέφθη, ὅτι, ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ εἰσαγ. νόμου τοῦ Α.Κ. καταργεῖται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 281|1914 περὶ σωματείων, ἀλλ' ἀφοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ εἰδικοὶ νόμοι καὶ διατάξεις παντὸς εἴδους ἐπαγγελματικοῦ ἢ ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου καὶ τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 2151|1920 ἐκδοθέντος Β.Δ. διαγράφει τὸν τρόπον προσβολῆς τῶν ἀποφάσεων συνελεύσεων τοῦ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου (ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου), ἕπεται, ὅτι διετηρήθη καὶ μετὰ τὸν Α.Κ. ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Εἰς διάφορον ὅμως λύσιν κατέληξεν ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 154|1952 καὶ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Προέδρου Πρωτ. Κερκύρας.

Εἶναι ἀληθές, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ ν. 2151|1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων» ὡρίσθη, ὅτι διὰ β.δ. θέλει κανονισθῇ ὁ τρόπος τῆς συγκροτήσεως καὶ διεξαγωγῆς τῶν γεν. συνελεύσεων τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς ψηφοφορίας.

Παρὰ ταῦτα τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ ἐκτελεστικοῦ β.δ. 15 Μαΐου 1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων» διέλαβε διάταξιν περὶ τοῦ τρόπου προσβολῆς τῶν ἀποφάσεων συνελεύσεως σωματείου.

Ἀλλὰ τοῦτο, ἐφ' ὅσον κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2151|1920 ὡρίζετο, ὅτι, πλὴν τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ ν. 281 περὶ σωματείων, ἰσχύουσι... καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 281, ὃ ὡρίζον τὸν τρόπον προσβολῆς τῶν ἀποφάσεων, ὡς γενικὴ διάταξις, μὴ περιεχομένης ἐν τῷ ν. 2151|1920 ἄλλης εἰδικῆς, ἦτο ἐφαρμοστέον καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ν. 2151|1920, δὲν ἀπετέλεσε νέαν διάταξιν, ὥστε νὰ ἐρευνηθῇ ἂν διὰ τὴν θέσιν αὐτὴν ὑπῆρχε νόμιμος ἐξουσιοδότησις. Ἁπλῶς ἐπανέλαβεν ἰσχύοντα κανόνα δικαίου. Ἐξ ἄλλου, τὸ β.δ. τῆς 15 Μαΐου 1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων» δὲν στηρίζεται μόνην εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ ν. 2151|1920 ἐξουσιοδότησιν, ἀλλὰ λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸν ν. 281 καὶ τοὺς τροποποιητικοὺς αὐτοῦ νόμους καὶ τὸν ν. 2151 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων», ὁ δὲ ν. 281, περιέχων καὶ διατάξεις περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων (ἄρθρ. 19-23) παρέσχεν ἐξουσιοδότησιν (ἄρθρ. 55) νὰ ὁρισθοῦν διὰ β.δ. αἱ ἀπαιτούμεναι

εἰς χορήγησιν τῷ ἐνάγοντι ἀδείας δώδεκα ἀλλεπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 § 1 ἐδ. δ' καὶ § 2 ἐδ. δ' τοῦ Α. Ν. 539|1945.

Κατὰ τὴν κρίσιν μας δὲν συντρέχουσιν ἐξαιρετικοὶ λόγοι, οὔτε ἡ ἐπιβράδυνσις τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὸν ἐνάγοντα, διὰ νὰ κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἡ ἀπόφασις, καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ τὸ αἴτημα τῆς ἀγωγῆς περὶ κηρύξεως τῆς ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς.

Διὰ ταῦτα

Δεχόμεθα ἐν μέρει τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὑποχρεοῦμεν τὸ ἐναγόμενον νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐντὸς ὀκτὼ (8) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς νομίμου κοινοποιήσεως τῆς παρούσης ἄδειαν δώδεκα (12) ἀλλεπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν, ἐπὶ ἀπειλῇ χρηματικῆς ποινῆς ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος δραχμῶν ἑξακοσίων χιλιάδων (600.000) ἐν μὴ ἐπιχειρήσει τῆς πράξεως ταύτης.

πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου διατάξεις. Καὶ ναὶ μὲν τὰ ρυθμισθέν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ἀνωτέρω Β.Δ. 15 Μαΐου 1920 θέμα εἶχεν ἤδη ρυθμισθῆ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 281, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν δυνάμεθα καὶ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ.28, ἐπαναλαβοῦσα ἔστω ὅ,τι τὸ ἄρθρ.9 ν. 281|1914 ὥριζε, στερεῖται νομοθετικῆς ἰσχύος. Περαιτέρω, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ. διετήρησεν ἐν ἰσχύϊ τοὺς εἰδικοὺς νόμους καὶ διατάξεις περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων, διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 28 (περὶ ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου), φαίνεται δὲ τοῦτο ὀρθότερον, ἂν συλληφθῆ ἡ ἀληθὴς θέλησις τοῦ νομοθέτου νὰ εὐνοήσῃ τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, εἰς τὴν τοιαύτην δὲ εὔνοιαν τούτων εἶναι καὶ ἡ προσβολὴ τῶν ἀποφάσεων τῶν συνελεύσεων ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου (ταχέως), ὅταν διὰ τὰ λοιπὰ σωματεῖα τὸ ἄρθρον 101 Α.Κ. παραπέμπῃ εἰς τὴν ταχτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείων. (Περὶ τῶν ὑποστηριχθεισῶν γνωμῶν βλέπε καὶ *Λ. Πολυχρόνη*, Τὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα, σελ. 33). Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ Προσχεδίου Εἰσηγητοῦ Α.Κ. καθίστατο διὰ πάντα τὰ σωματεῖα ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν (διαφόρως ὅμως καὶ τὸ ἄρθρ. 68 Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς τὸ ἄρθρ. 101 Α.Κ.).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10161|1950

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κορκάρης**

Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Α.Κ. καταργοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ ν. 281|1914 «περὶ σωματείων», μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συνελεύσεως τοῦ σωματείου δύναται νὰ προσβληθῇ τὸ κῦρος τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς δι' αἰτήσεως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἡ ἀπόφασις τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ἐκκληθῇ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφαίζοντος ἀνεκκλήτως.

Κατὰ τὰ λοιπὰ διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ ἄλλαι διατάξεις αὐτοῦ, ὡς καὶ οἱ εἰδικοὶ νόμοι καὶ διατάξεις περὶ παντὸς εἴδους ἐπαγγελματικῶν σωματείων. Εἰδικὸς δὲ νόμος περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων εἶναι ὁ ν. 2151|1920 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τούτου, πλὴν τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ ν. 281 περὶ σωματείων, ἰσχύουσιν ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων καὶ αἱ κάτωθι διατάξεις... Οὕτω διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθωρίσθη, ὅτι αἱ μὲν διατάξεις τοῦ ν. 2151 εἶναι εἰδικαί, αἱ δὲ τοῦ ν. 281 γενικαί, καταργηθεῖσαι διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. καὶ ἀντικατασταθεῖσαι ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 78—107 αὐτοῦ, αἵτινες ὡς γενικαὶ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ ν. 2151 διεπομένων ἐπαγγελματικῶν σωματείων. Καὶ ναὶ μὲν ἡ ὡς ἄνω ρητῶς καταργουμένη διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 281 ἀπανελήφθη ἐν ἄρθρῳ 28 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 2151 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων κατὰ τὸ ἄρθρον 27 αὐτοῦ ἐκδοθέντος Βασιλ. Διατάγματος τῆς 15|20 Μαΐου 1920, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐν ἄρθρῳ 27 τοῦ ν. 2151 ὁρίζεται, ὅτι διὰ Βασ. Διατάγματος θέλει κανονισθῇ ὁ τρόπος τῆς συγκροτήσεως καὶ διεξαγωγῆς τῶν γενικῶν συνελεύσεων τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς ψηφοφορίας, προδηλαν εἶναι ὅτι ἡ ὡς ἄνω διάταξις ταῦ ἄρθρου 28 τοῦ ἀπό 15|20 Μαΐου 1920 Βασ. Διατάγματος, μὴ κανονίζουσα τὸν τρόπον τῆς συγκροτήσεως καὶ διεξαγωγῆς τῶν γενικῶν συνελεύσεων τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων καὶ τῆς ψηφοφορίας, ἀλλὰ ρυθμίζουσα τὰ τῆς προσβολῆς ταῦ κύρους τῶν ἀποφάσεων τῶν γενικῶν συνελεύσεων καὶ καθορίζουσα τὸ πρὸς τοῦτο ἁρμόδιον Δικαστήριον, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ περιλαμβανομένη εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ν. 2151 παρασχεθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, ἐξ οὗ στερεῖται αὕτη νομικοῦ κύρους καὶ εἶναι οὕτω ἀνίσχυρος. Οὐδὲ δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐν τῇ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ν. 2151 παρασχεθείσῃ ἐξουσιοδοτήσει περιλαμβάνεται καὶ ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος τῆς προσβολῆς τοῦ κύρους τῶν ἀποφάσεων τῶν γενικῶν συνελεύσεων τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων καὶ ὁ καθορισμὸς ταῦ πρὸς ταῦτα ἁρμοδίου δικαστηρίου, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος 2151, παραπέμπων, καθ' ἃ εἴρηται, διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ ν. 281 περὶ σωματείων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ καταργηθεῖσα ἤδη ὡς προσθέν ταῦ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ, εἶχεν ἤδη οὕτω προβῇ εἰς τὴν ρύθμισιν ταῦ ζητήματος τούτου, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐπανῆλθεν ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῇ διατάξει ταῦ ἄρθρ. 27 αὐτοῦ. Περαιτέρω, κατὰ τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ Α.Κ., ἀπόφασις τῆς συνελεύσεως τοῦ σωματείου, ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον ἢ τὸ καταστατικόν, εἶναι ἄκυρος. Ἡ ἀκυρότης κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ μέλους μὴ συναινέσαντος ἢ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον. Οὕτω ἁρμόδιον Δικαστήριον διὰ τὴν προσβολὴν τοῦ κύρους τῶν ἀποφάσεων τῶν συνελεύσεων τῶν σωματείων εἶναι τὸ Πρωτοδικεῖον (*Τούση*, Νομ. Πρόσωπα σελ. 133, Σ.Ε. 885|1946 ΝΖ' 263, Πρ. Πειρ. 1272|1948 καὶ ὑπ' αὐτὴν παρατηρ. *Ἀλ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, σ. 652). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀναρμοδίως ἐπελήφθη ἐν προκειμένῳ ὁ εἰς πρῶταν βαθμὸν δικάσας Εἰρηνοδίκης τοῦ κύρους τῆς ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως τῆς 20 Ἀπριλίου 1950 τοῦ ἐκκαλοῦντος σωματείου, δι' ἧς ἐπεκυρώθησαν αἱ γενόμεναι ἐκλογαὶ πρὸς ἀνάδειξιν διοικήσεως τοῦ σωματείου τούτου καὶ ἠκύρωσε ταύτην διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως του. Ἡ τοιαύτη δὲ καθ' ὅλην ἀναρμοδιότης ταῦ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου λαμβάνεται καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 25 τῆς Πολ. Δικονομίας (*Οἰκον. - Λιβ.* § 44 σημ. 7, *Γεωργοπ.*, Περὶ ἁρμοδιότητος § 5). Ὅθεν δέον νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὡς ἀναρμοδίως ἐπιληφθεῖσα τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως, καὶ, κηρυσσομένου ἀναρμοδίου τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου, νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἐκδίκασις αὐτῆς ἐνώπιον ταῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 25 τῆς Πολ. Δικονομίας, δεκτῆς οὕτω κρινομένης τῆς ἀπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

II

Προσβολή αποφάσεως συνελεύσεως επαγγελματικοῦ σωματείου ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμον καὶ κατ' ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν. — Καταργήσις δι' ἄρθρ. 12 Εἰσαγ. Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος ὡρισμένων διατάξεων ν. 281/1914, ἄλλα διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων. — Μεταξὺ διατηρηθεισῶν διατάξεων καὶ ἡ περὶ προσβολῆς ἀποφάσεων συνελεύσεων αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Προέδρου Πρωτ. Κερκύρας 154/1952

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Γιωτόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Καθαναήλ, Σ. Βελλιανίτης, Σ. Ζαΐπανος, Χ. Φωτιάδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Εἰσαγ. νόμου τοῦ Α.Κ. τὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου νομίμως συνεστηκότα νομικὰ πρόσωπα ἐξακολουθοῦσιν ὀφισταμένα, ὡς πρὸς δὲ τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν διοίκησιν ἡ λειτουργίαν ἰσχύουσιν ἐπ' αὐτῶν αἱ περὶ τούτων διατάξεις τοῦ Κώδικος, κατ' ἄρθρον δὲ 12 αὐτοῦ καταργοῦνται ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. τὰ ἄρθρα 1-11, 24-28, 34 ἕως 38, τοῦ νόμου 281 «περὶ σωματείων», ὡς καὶ οἱ τροποποιοῦντες τὰς διατάξεις ταύτας νόμοι, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις αὐτοῦ, ὡς καὶ οἱ εἰδικοὶ νόμοι καὶ διατάξεις περὶ παντὸς εἴδους ἐπαγγελματικῶν σωματείων (βλέπε *Α. Γύζη*, Νομικὰ Πρόσωπα σελ. 85 καὶ *Δ. Πολυχρόνη*, Τὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα § 3, ὑποσ. 1). Καὶ εἰδικαὶ περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων διατάξεις, αἵτινες ἐπικρατοῦν τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος, εἶναι κατὰ βάσιν αἱ τοῦ ν. 2151/1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων», δι' ἄρθρ. 1 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι, «πλὴν τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ ν. 281 «περὶ σωματείων» ἰσχύουσιν ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν καὶ αἱ κάτωθι διατάξεις», ἐξ οὗ καὶ συνάγεται, ὅτι καθωρίσθη καὶ ρητῶς, ὅτι, προκειμένου περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων, αἱ μὲν διατάξεις τοῦ ν. 2151/1920 ἦσαν εἰδικαί, αἱ δὲ τοῦ ν. 281/1914 γενικαί, ὡς τοιαῦται δὲ νοητέαι ἐκεῖναι ἀκριβῶς, αἵτινες κατ' ἄρθρ. 12 τοῦ Εἰσαγ. νόμου κατηργήθησαν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος, ἀντικατασταθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἄρθρων 78-107 τοῦ τελευταίου τούτου. Ἐκ τούτων ἁπάντων ἀσφῶς προκύπτει, ὅτι τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, οἷον καὶ τὸ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐργατοϋπαλληλικὸν Κέντρον Κερκύρας», κατ' ἄρθρον 30 τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 15/20 Μαΐου 1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων», κατὰ πρῶτον λόγον διέπονται σήμερον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ εἰδικοῦ ν. 2151/1920, τῶν ἄρθρ. 18 - 29 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου, κατ' ἄρθρ. 27 αὐτοῦ, κατὰ νομοθετικὴν δὲ ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ ν. 281, μὴ καταργηθέντος ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρ. 12 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου (παρατ. ἐν Θέμιδι ΝΗ' σελ. 68) ἐκδοθέντος ὡς ἀνωτέρω Β.Δ. τῆς 15/20 Μαΐου 1920 καὶ τῶν μὴ καταργηθέντων διὰ τοῦ Εἰσαγ. νόμου ἄρθρ. 19 - 23, 30, 32, 33, 39 - 42, 43 - 56 τοῦ ν. 281/1914 (βλ. καὶ *Μαριδάκην* ἐν Εἰσηγ. εἰς Δίκαιον τῶν Προσώπων, 1936 σελ. 70).

Τούτων τεθέντων, κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ ἄνω ρηθέντος νόμου 2151, ἰσχύουσιν ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου 281, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου τούτου, ἡ καταργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄνω ρηθέντος ἄρθρ. 12 τοῦ Εἰσαγ. νόμου τοῦ Α.Κ. καὶ ἥτις ἐπαναλαμβάνεται πανομοιοτύπως σχεδὸν εἰς τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄνω ρηθέντος ν. 2151 ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 15/20 Μαΐου 1920, καθ' ὃ ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου δύναται νὰ προσβληθῇ τὸ κῦρος τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐπὶ παραβάσει τοῦ Καταστατικοῦ ἢ τῶν σχετικῶν νόμων καὶ Β. Δ. δι' αἰτήσεως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἀνακοινουμένης παρὰ τούτου ἐντὸς 3 ἡμερῶν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἡ δὲ ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐκ τῶν ἐνόντων κρίνοντος, ἐκδίδεται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, κατόπιν ἀκροάσεως τῶν μερῶν, δύναται δὲ νὰ ἐκκληθῇ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἀποφασίζοντος ἀνεκκλήτως. Ἡ διάταξις αὕτη, οὖσα δημοσίας τάξεως, συνιστᾷ ἐπὶ τοιούτου εἴδους προσβολῆς τοῦ κύρους τῶν ἀποφάσεων τῶν Συνελεύσεων ἐπαγγελματικῶν σωματείων ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ πρῶτον βαθμόν, ὁρᾷ δέ, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, τὸ δημόσιον συμφέρον, ἵνα εὐχερεστέραν, ἁπλουστέραν καὶ ὀλιγώτερον δαπανηρὰν καταστήσωσιν εἰς τὰ αἰτοῦντα τὴν ἀκύρωσιν τῶν τοιούτων ἀποφάσεων μέλη τῶν Σωματείων τούτων καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου μὴ παρεκτεινομένων (*Οἰκον. - Διβ.* § 29, σημ. 2), οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὡς προγενεστέρα εἰδικὴ τοιαύτη εἶναι ἐπικρατεστέρα τῆς μεταγενεστέρας τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 101 τοῦ Α.Κ. (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 6), ἥτις καθιστᾷ ἁρμοδίων τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ δὴ κατὰ τὴν τακτικὴν αὐτοῦ διαδικασίαν (ἐξ ἄρθρ. 121 § 1 Εἰσαγ. νόμου), ἐπὶ ἀγωγῇ ἐγειρομένῃ ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως καὶ συνεπῶς ἀκύρωσις τῶν ἀποφάσεων τῶν γενικῶν συνελεύσεων ἐπαγγελματικῶν σωματείων μόνον δι' αἰτήσεως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου δύναται νὰ ἐπιζητηθῇ κατὰ πρῶτον βαθμόν καὶ κατὰ δεύτερον ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν (*Ι. Καποδίστρια*, Ἐπαγγελμ. Σωματ. μετὰ τὸν Α.Κ. ἐν Θέμ. ΝΘ' σελ. 57, σχολ. Θέμ. ἐν Θέμ. ΝΗ' σελ. 68, *Δ. Πολυχρ.* ἔνθ' ἀνωτ., Ἐφετ. Ἀθ. 1627/1947, ΕΕΝ ΙΔ' σ. 472 Πρωτ. Καρδίτσης 403/1947, Θέμ. ΝΗ' σ. 595 ἔνθα καὶ σχολ., Πρωτ. Ἠλείας 52/1948, Θέμ. ΝΘ' σελ. 493 καὶ 113/1951, Θέμ. ΞΒ' σελ. 668 καὶ Βόλ. 422/1950, ΕΕΔ 10ος, σελ. 237).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. ΔΗΜ. ΖΗΝΟΖΗ, Δικηγόρου ἐν Πάτραις

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐν Τόμῳ 10ῳ, σελ. 1115 ἐπ., καὶ Τόμῳ 11ῳ, σελ. 270 ἐπ. δημοσιευθείσης ἀνασκοπήσεως τῆς νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου κατὰ τὸ ἔτος 1951, δημοσιεύει εὐχαρίστως κατωτέρω ἀνασκόπησιν τῆς νομολογίας τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου (εἰς α' βαθμόν) τοῦ α' ἑξαμήνου τοῦ τρέχοντος ἔτους, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. *Δημ. Ζηνόζη*, δικηγόρου ἐν Πάτραις, τὸν ὁποῖον εὐχαριστεῖ θερμότατα.

Μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπαναλάβωμεν, ὅτι ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐνδιαφέρεται ζωηρότατα διὰ τὴν νομολογίαν τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων καὶ χαίρεται ἰδιαιτέρως φέρουσα εἰς τὴν εὐρυτέραν δημοσιότητα τὸ συντελούμενον εἰς τὰ ἄνω Δικαστήρια ἔργον ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Α'. Σύμβασις ἐργασίας

1. *Σύμβασις μαθητείας.* Εἰς τὴν σύμβασιν μαθητείας, εἰ καὶ ἐλλείπουσιν ἐν τῷ Ἀστικῷ Κώδικι εἰδικαὶ διατάξεις, ἐφαρμοστέαι ἐν τούτοις ἀναλογικῶς, κατὰ τὰς περιστάσεις, αἱ περὶ κοινῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας κρατοῦσαι. Ἐν τῇ ὡς εἴρηται συμβάσει μαθητείας δέον ἑκάστοτε νὰ ἐρευνᾶται πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἐξ αὐτῆς γεννωμένων ἀξιώσεων, ἐν ἀνυπαρξίᾳ εἰδικῆς συμφωνίας, εἰς ποίαν ἐκ τῶν δύο ἀντιπαροχῶν, τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐναντι ἀμοιβῆς παροχῆς ἐργασίας ἀφ' ἑτέρου, ἀπέβλεψαν κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως οἱ ἀντισυμβαλλόμενοι. Καὶ εἰ μὲν τὸ κύριον περιεχόμενον τῆς συμβάσεως ταύτης ἀπετέλεσεν ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις τοῦ μαθητευομένου οὐδεμία εἰς τοῦτον προσήκει ἀμοιβή, διαφυλασσομένου ἀντιθέτως δικαιώματος ἀπολήψεως διδάκτρων ἐκ μέρους τοῦ maitre, εἰ δ' ἄλλως, ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐναντι ἀμοιβῆς προεῖχεν, ὀφείλεται τοιαύτη ἔστω καὶ μειωμένη, 11|1952 (*Ε. Ραντος*).

2. *Σύμβασις ἐργασίας ἀποστρατευθέντος.* Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1836|1951 καὶ εἰδικώτερον ἐκ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 8 αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ἡ μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 1836 παρ' αὐτῷ τοποθετουμένου ὡς ἐργατοτεχνίτου ἱδρυομένη ἔννομος σχέσις λογίζεται ὡς πλήρως καταρτισθεῖσα, ἅμα ὡς ὁ οὕτω γενόμενος διορισμὸς τοῦ νεοπολεμιστοῦ... τύχῃ ἀποδοχῆς παρ' αὐτοῦ, ἤτις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐμπροθέσμου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ τοιούτου διορισμοῦ του παρουσιάσεως τοῦ προαληπτέου ἐργατοτεχνίτου ἐνώπιον τοῦ ὑποχρέου πρὸς ἀπόληψιν ὑπηρεσίας, ἐνεχούσης τὴν ἔννοιαν τῆς προσφορᾶς ταύτης, μὴ προσαπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἑτέρου στοιχείου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς συμβάσεως (πρβλ. Α.Π. 183|1942, Θέμ. ΑΔ' 95), 49|1952 (*Ε. Καψάλης*), 83|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

3. *Ἄκυροι σύμβασις ἐργασίας.* Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων (ἤτοι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, τῆς κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9107|1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τῆς συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀπὸ 28.8.1951) σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τῆς τυχὸν προσλήψεως ὡς βοηθοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἀτόμου, μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικοῦ, δὲν καταρτίζεται ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τοῦ προσλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐργοδότου, ἀφοῦ ἡ τεθεῖσα ὡς ἄνω διάταξις εἶναι ἀπαγορευτική, 73|1952 (*Ι. Ρετσούλης*).

4. Ἄκυρος εἶναι ἡ σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ μαγείρου καὶ ἐσταιτόρου, ἐὰν ὁ μάγειρος στερῆται βιβλιαρίου ὑγείας, 77|1952 (*Ν. Παπανικολάου*).

5. Ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα ἐργασία τῶν στερουμένων ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, σκοπεῖται δὲ προδήλως διὰ τούτων ἡ προστασία τῆς δημοσίας ὑγείας διὰ τῆς ἀποφυγῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ πληθωρισμοῦ καὶ τῆς καθιερώσεως προληπτικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου ἐργατῶν καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου τούτου σκοποῦ αἱ διατάξεις αὗται ἐθεσπίσθησαν ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος . . . καὶ κατ' ἀκολουθίαν τοιαύτη σύμβασις εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., 95|1952 (*Ι. Ρετσούλης*).

6. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 516|1948, κυρωθέντος διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ' 1948, θεωρεῖται ἄκυρος ἐξ ὑπαρχῆς καὶ οὐδὲν συνεπαγομένη ἀποτέλεσμα ἡ πρόσληψις (ἢ διορισμὸς) δημοσίου ἐν γένει ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου, ἐκτάκτου ἢ ἡμερομισθίου, ἐὰν δὲν ὑφίσταται γνωμάτευσις περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ προσλαμβανομένου κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 8 καὶ ὑπὸ τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ ἰδίου νόμου Συμβουλίων... εἰς τὰς διατάξεις τούτου ἐμπίπτουσιν... καὶ οἱ διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, 113|1952 (*Ι. Ρετσούλης*) (*).

7. *Σύμβασις μετὰ Δημοσίου.* Ἐκ τῶν ἄρθρων 34, 39 καὶ 40 τοῦ νόμου ΣΙΒ' περὶ δημοσίου λογιστικοῦ... συνάγεται, ὅτι πᾶσα διὰ λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου συναπτομένη σύμβασις παρ' ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, ἐξ ἧς συμβάσεως ἀπορρέουσι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, πρέπει νὰ γίνεται ἐγγράφως. Τοῦτο... ἰσχύει ἐπὶ πάσης συμβάσεως, ἑπομένως καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεων ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, 76|1952 (*Ν. Παπανικολάου*).

8. *Μετάθεσις ὑπαλλήλου.* Αὐτὴ καθ' ἑαυ-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ὅμως Α.Π. 157|1952, ΕΕΔ 11, 474.

τήν ἡ μετάθεσις ὑπαλλήλου ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἐκτὸς ἐὰν διὰ τῆς συμβάσεως συνεφωνήθη τὸ ἀμετάθετον, ὑπαγορευομένη ἐξ ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν καὶ μὴ γενομένη ἐπὶ σκοπῷ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ ὑπαλλήλου εἰς παραίτησιν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως (Α.Π. 511|1948, ΕΕΔ 7, 896), 135|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

9. ***Ὡρισμένου χρόνου σύμβασις ἐργασίας.*** Ἐφ' ὅσον γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ μισθωτικὴ σύμβασις ἦτο ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920 καὶ δὲν ἐδικαιοῦτο ἡ ἐνάγουσα τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὡρισμένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, 138|1952 (*Ι. Ρετσούλης.*)

10. ***Μίσθωσις ἔργου.*** Δὲν εἶναι σύμβασις μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλὰ τοιαύτη μισθώσεως ἔργου, ἀφοῦ διὰ τῆς συμβάσεως ἐσκοπεῖτο κυρίως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατεθεμένης ἑκάστοτε ἐργασίας, ἡ ραφὴ τοὐτέστι ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην τῆς ἐναγούσης, τῶν παραδιδομένων ὑφασμάτων (πανταλονίων) καὶ οὐχὶ αὐτὴ ἡ ἐργασία ὡς ἐνέργεια, δεδομένου ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἀνέπτυσσεν ἰδίαν πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου καὶ ἦτο ἐλευθέρα νὰ καθορίσῃ αὐτὴ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως, ὡς καὶ τὸν χρόνον, μὴ τελοῦσα ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν ἢ ἔλεγχον τοῦ ἐργοδότου, 80|1952 (*Ι. Ρετσούλης*).

11. ***Τοποθέτησις δικηγόρων κατὰ τὸν ν. 1836|1951.*** Ναὶ μὲν κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων οὗτοι εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ δὲν δύναται νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, δύνανται ὅμως νὰ παρέχωσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ καὶ εἰς ἰδιώτας ἢ ἄλλα πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Α.Π. 493|1948 ΕΕΝ ΙΣΤ' 175, Α.Π. 155|1949 ΕΕΝ ΙΣΤ' 596), 83|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

Β'. Ἀποδοχαί

12. ***Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλου πτηνοτροφείου.*** Ἐφαρμοστέα συλλογικὴ σύμβασις εἶναι ἡ τῆς 12.8.1936 καὶ οὐχὶ ἡ τῆς 16.9.1937, διότι, μολονότι ἡ ἐναγομένη ἀσκεῖ ἐπιχείρησιν, ὁ ἐνάγων δὲν ἦτο ὑπάλληλος γραφείου, ἀλλ' ἐξετέλει ὑπηρεσίαν ἐκτὸς γραφείου (Α.Π. 178|1949, ΕΕΔ 8, 361), 96|1952 (*Ι. Ρετσούλης*).

13. ***Μισθὸς μεγαλύτερος τοῦ προβλεπομένου.*** Ἡ συμφωνία, δι' ἧς γίνεται ὑπέρβασις τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, εἶναι ἄκυρος ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς νόμον δημοσίας τάξεως (Α.Π. 47|1952, Θέμ. ΞΓ' 214), 109|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*) (*).

14. ***Προσαύξησις 75 ο|ο.*** Τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς προσαυξήσεως 75 ο|ο διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας ἐργασίαν του εἶναι ἄσχετον πρὸς τὸ δικαίωμα ἀναπαύσεως κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος (Πρ. Ἀθ. 7185|1946, ΕΕΔ 5, 857, Πρ. Ἀθ. 6105|1948, ΕΕΔ 8, 74), 114|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

15. ***Νοεῖται*** ὅτι ἡ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας (Κυριακὰς) παρεχομένη ἐργασία δὲν νὰ μὴ ἀντίκειται εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ παροχῆς ἐργασίας εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένας ἡμέρας ἀναπαύσεως, διότι διὰ τοῦ Α.Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεων των καθορίζουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργαζομένων καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν διὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν νὰ καταργηθῶσι σιωπηρῶς αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένων ἡμερῶν ἀναπαύσεως... ἡ δ' ἀπαίτησις αὕτη στηρίζεται... εἰς τὸν ἀδικαιολόγητον ἄνευ νομίμου αἰτίας πλουτισμὸν τοῦ ἐργοδότου..., 60|1952, 61|1952, 62|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

16. ***Ἀποδοχαὶ ἀπολυομένων τοῦ Δημοσίου.*** Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949, δὲν προκύπτει, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς προβλεπομένη ἀποζημίωσις ἐξ ἀποδοχῶν 20 ἡμερῶν εἰς τοὺς ἀπολυομένους χορηγεῖται καὶ ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, 76|1952 (*Ν. Παπανικολάου*).

17. ***Ἀποδοχαὶ ἡμερῶν ἀναπαύσεως.*** Ἡ ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ τῶν ἡμερῶν ἀναπαύσεώς του... ἀξίωσις, εἶναι κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἐπιδικαστέα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (Α.Κ. 904) καὶ οὐχὶ ὡς τοιαύτη ἐξ ἐγκύρου σχέσεως ἐργασίας, 23|1952 (*Ε. Ράντος*), 60|1952, 61|1952, 62|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

18. ***Δῶρα.*** Αἱ περὶ δώρων κοιναὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἐργασίας ὑπὸ σύμβασιν μαθητείας παρασχεθείσης, δοθείσης τῆς ἰδιοτυπίας τοῦ θεσμοῦ, ἐγγιζόντος μᾶλλον τὴν ὑπὸ τὸ προϊσχύσαν βυζαντινορωμαϊκὸν δίκαιον σύμβασιν ἀνωνύμου συναλλάγματος, περὶ ἧς δὲν προνοοῦσιν αἱ ὡς εἴρηται ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, 11|1952 (*Ε. Ράντος*).

19. ***Εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς περιλαμβάνονται καὶ τὰ δῶρα.*** Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 συνυπολογίζεται καὶ ἡ ἀναλογία δώρων Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, 12|1952 (*Ε. Ράντος*).

20. ***Δῶρα ἐργατοτεχνιτῶν δημοσίων ἔργων.*** Ἐκρίθη ἤδη καὶ διὰ προγενεστέρων ἀποφάσεων ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὁμοίων τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πατρῶν, ὅτι τῆς ἐκτάκτου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται δημοσίων ἔργων, 28|1952 (*Ε. Ράντος*).

21. ***Δῶρα στρατευθέντων.*** Ἡ πρὸς ἀπόληψιν τῶν ἐκτάκτων, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, οἰκονομικῶν παροχῶν ἀξίωσις τῶν ἐν στρατεύσει καὶ δικαιουμένων ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μισθωτῶν, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν καὶ κρατοῦσαν ἑρμηνευτικὴν ἄποψιν, δὲν εὑρίσκει νόμιμον ἔρεισμα ἐπὶ τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες, καθ' ὃ σημεῖον ὁρίζουσι δικαίωμα ἐπὶ τῶν παροχῶν τούτων καὶ διὰ τοὺς στρατευθέντας, δι' οὓς εἶναι οὐχὶ ἐνεργὸς ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλὰ τελεῖ ἐν ἀναστολῇ, ἐξέρχονται τῆς παρασχεθείσης ὑπὸ

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἐρρυθμίσθη ἤδη τὸ θέμα ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 11 ν. 2053|1952, ΕΕΔ 11, 488.

τοῦ Α.Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργούς, τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην δὲν καλύπτουσιν αὐδὲ αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1777|1951... τὸ δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν δώρου τῶν τοιούτων μισθωτῶν ἐπαρκῶς ἐρείδεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 519|1948, 56|1952 (*Ε. Ράντος*).

22. ***Δῶρα ὑπηρεσίας.*** Αἱ ὑπηρέτριαι δὲν δικαιοῦνται δώρων ἑορτῶν, 128|1952 (*Ι. Ρεπουλῆς*).

23. ***Πλείονες ὑπόχρεοι ἐργοδόται εὐθύνονται συμμέτρως.*** Εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ποσῶν τούτων (ἐξ ἐργατικῶν μισθῶν) ὑποχρεοῦνται συμμέτρως οἱ ἐναγόμενοι καὶ οὐχὶ εἷς ὁλόκληρον ἕκαστος, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, διότι μετ' ἀμφοτέρων συνηλλάγη αὐτος, καὶ ἡ ὀφειλομένη εἰς αὐτὸν παροχὴ εἶναι διαιρετὴ (ἄρθρ. 480 Α.Κ.) καὶ διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν τῆς εἰς αὐτὸν καταβολῆς τῆς παροχῆς εἷς ὁλόκληρον ἕκαστος, ἡ μεταξὺ δὲ τῶν ἐναγομένων ἑταιρία εἶναι μετοχικὴ καὶ δὲν ὑφίσταται οὔτια εἰς ὁλόκληρον εὐθύνη τῶν συνεταίρων ἔναντι τῶν τρίτων, μεθ' ὧν συνηλλάγησαν, 59|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

24. ***Ἀποδοχαὶ δικηγόρου τοποθετηθέντος κατὰ Α.Ν. 1836|1951.*** Ὁμιλῶν ὁ Α.Ν. 1836 ἐν ἄρθρῳ 3 § 3 αὐτοῦ περὶ καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ μὴ προσλαμβανομένου, τοποθετηθέντος παρὰ τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων ἐκ μέρους τῶν προσώπων, εἰς ἃ οὗτος ἐτοποθετήθη, ἄνευ διαστολῆς μεταξὺ δικηγόρου καὶ ὑπαλλήλου τοποθετηθέντος, ἐννοεῖ ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς δικηγόρος δικαιοῦται οὐχὶ ἀμοιβῆς διὰ πᾶσαν ἀνατιθεμένην αὐτῷ ἐργασίαν δικαστικὴν ἢ ἐξώδικον παρὰ τοῦ προσώπου, παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη, ἀλλὰ παγίας ἀντιμισθίας, 83|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*), 84|1952 (*ὁ αὐτός*).

25. Τὸ ποσὸν δὲ τῆς ἀντιμισθίας τοῦ δικηγόρου εἶναι, κατ' ἄρθρ. 653 Α.Κ, ὅπερ ἔχει ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, τὸ εἰθισμένον, 83|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*), 84|1952 (*ὁ αὐτός*).

26. ***Κρατήσεις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν ὑπὲρ τοῦ Μ.Τ.Π.Υ.*** Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1636|1919 (ἄρθρ. 9) καὶ τοῦ Ν.Δ. 1050|1942 (ἄρθρ. 5 § 1) ... σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τῶν πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἢ ἐργασιῶν τῶν προσφερομένων ὑπὸ μὴ κεκτημένων τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἐπιβάλλεται κράτησις 3 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ δαπάνη βαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων, εἰς τὴν κράτησιν δὲ ταύτην ὑπόκεινται καὶ οἱ δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς τὸ Δημόσιον, 115|1952 (*Β. Τσίρης*).

27. Τῆς κρατήσεως ταύτης δὲν ἐξαιροῦνται τὰ δικαιώματα τῶν φυλάκων λιμένος, 115|1952 (*Β. Τσίρης*).

28. ***Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου.*** Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 ν. 2112... ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ οὐχὶ τὰς τυχὸν ἀξιώσεις αὐτοῦ κατὰ τοῦ πρώην ἐργοδότου, αἵτινες δὲν μεταβιβάζονται εἰς τὸν διάδοχον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ σύμβασις ἀναδοχῆς ἀλλοτρίου χρέους, 116|1952 (*Β. Τσίρης*).

29. ***Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων παντοπωλείων.*** Τὰ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων παντοπωλείων ἐρρυθμίζοντο διὰ τῆς ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας..., ἡ ὁ ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ ἐνάγοντος) ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 15|1940 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40|1940 ἀποφάσεως Διαιτησίας τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς, εἶναι ἀνίσχυρος, διότι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ὑφίστατο συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἥτις ἐρρύθμιζε τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων παντοπωλείων κλπ. δὲν ἦτο νόμῳ ἐπιτετραμμένη ἡ παρέμβασις τῶν ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (Α.Π. 453|1949, ΕΕΝ ιστ' 672), 129|1952 (*Β. Τσίρης*).

30. ***Μισθὸς ἐργάτου βοηθοῦ ἐπιχειρήσεως ἐπισκευῆς καὶ ἐκμισθώσεως ποδηλάτων καὶ μοτοσυκλετῶν.*** Ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν βοηθῶν τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων ρυθμίζεται ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, 140|1952 (*Β. Τσίρης*).

31. ***Μισθὸς ὁδηγῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων.*** Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν μισθωτοὶ δικαιοῦνται προσθέτου ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὸ 1|25 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των δι' ἑκάστην διανυκτέρευσιν ἐκτὸς τῆς ἕδρας τῆς ἐπαγγελματικῆς των κατοικίας, βάσει τῆς § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 23|1952 (*Ε. Ράντος*).

32. ***Ἔννοια ὅρου ἐπαγγελματικὴ κατοικία τοῦ μισθωτοῦ.*** Ἐν προκειμένῳ (πρόκειται περὶ ὁδηγῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων) προσδιοριζομένη προδήλως ἐκ τοῦ τόπου, ἔνθα οὗτος ἐξ αἰτίας τῆς ἐργασίας του δέον κατὰ κανόνα νὰ διανυκτερεύῃ, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς διατυπώσεως τῆς ἐν λόγῳ παραγράφου (§ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀποφάσεως Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν), καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς δι' αὐτῆς θεσπιζομένης προσθέτου ἀμοιβῆς συνάγεται, εἶναι διάφορος (ἡ ἐπαγγελματικὴ κατοικία) τῆς ἀστικῆς κατοικίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἕδρας τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐργοδότου. Νοεῖται δὲ ὡς τοιαύτη ὁ τόπος, ἔνθα κατὰ τὴν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ γενομένην συμφωνίαν ἔδει ὁ μισθωτός, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν παρασχετέων ὑπηρεσιῶν καὶ πρὸς παροχὴν ἀκριβῶς τούτων... νὰ ἦ μονιμώτερον ἐγκατεστημένος καὶ κυρίως νὰ διανυκτερεύῃ, 23|1952 (*Ε. Ράντος*). (Σύμφωνος ἡ Πρωτοδικείων Πατρῶν 309|1951).

33. ***Ὁ μισθὸς ταμίου καταστημάτων*** (φωτογραφείου) καθορίζεται ὑπὸ τῆς ἀπὸ 27.8.1938 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλληλικοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων, ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καταστημάτων κλπ., ἥτις σαφῶς ὁρίζει, ὅτι οἱ Ταμίαι τῶν ὡς εἴρηται καταστημάτων ὑπάγονται ὡς πρὸς τὴν μισθοδοσίαν εἰς τὰς διατάξεις της ἀπὸ 12.8.1936 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, χορηγούσα προσέτι εἰς ταύτους καὶ πρόσθετον ταμιακὸν ἐπίδομα, 4|1952 (*Ε. Ράντος*).

34. *Τὸν μισθὸν τοῦ Στρατάρχου λεωφορείων* ὑπεραστικῆς γραμμῆς βασικῶς καθορίζει ἡ ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ μισθολογίου προσωπικοῦ λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν», 5|1952 (*Ε. Ράντος*).

35. *Διαιτητικαὶ ἀποφάσεις.* Ἡ ὡς ἄνω διαιτητικὴ (πρόκειται περὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948) ἀπόφασις, κυρωθεῖσα (Α.Ν. 1406|1950 κλπ.), ἐκτήσατο διὰ τῆς ἄνω κυρώσεώς της ἰσχὺν αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ ἐνεχάνει κατ' ἀκολουθίαν ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά, ἰσχύουσα ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1948, μὴ ὑποκειμένη εἰς τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» περιορισμὸν τοῦ μὴ ἐπιτρεπτοῦ, ἐν διαρκείᾳ ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, τῆς παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ἀναφυείσης ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ταύτης διαφορᾶς, 5|1952 (*Ε. Ράντος*). Τὰ αὐτὰ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1948 διαιτητικὴν ἀπόφασιν ἡ 3|1952 (*Β. Τοίρης*). Τὰ αὐτὰ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἡ 23|1952 (*Ε. Ράντος*). Διαιτητικὴ ἀπόφασις 9|1949... δοθέντος ὅτι ἡ διαιτητικὴ αὐτὴ (ὑπ' ἀριθ. 9|1949) ἀπόφασις, ἀφ' ἧς ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1.8.1950 κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 1406|1950 ἐκτήσατο ἰσχὺν αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου..., ἰσχύουσα ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1949 διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας σιδηροβιομηχανίας ἁπάσης τῆς Χώρας, 8|1952 (*Ε. Ράντος*).

36. *Συμψηφισμός.* Δὲν συμψηφίζεται ἡ ἐκ τῆς ἄνω αἰτίας (προσαύξησις κατὰ 75 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου λόγῳ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς) πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας ἀποδοχάς, 5|1952 (*Ε. Ράντος*).

37. *Αὔξησις μισθοῦ κατὰ τὴν ὑ. ἀ. 2750|1951.* Αὐξάνονται ἅπαντα τὰ μέχρι 35.000 δραχμῶν ἡμερομίσθια τὰ καθοριζόμενα ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ 4.000 δραχμάς, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸν ὡς ἄνω χρόνον (15 1.1951|31.1.1952 (*Ε. Κανελλής*).

Γ'. Ἄδεια

38. Ἡ ἄδεια, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ της, παρέχεται μόνον in natura. Ἡ μὴ χορήγησις μόνον ποινικὰς κυρώσεις κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἐπισύρει κατ' ἄρθρον 5 § 7 ν. 539. Πᾶσα συμφωνία τείνουσα εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ ἂν διὰ ταύτης προβλέπεται εἰς αὐτὸν ἡ καταβολὴ ἐπηυξημένης ἀποζημιώσεως, εἶναι ἄκυρος, 2|1952 (*Ε. Καφάλης*). Ἡ ἄδεια παρέχεται πάντοτε in natura, 68|1952 (*Ε. Ράντος*), 91|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*), 93|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

39. *Ἄδεια στρατευθέντος.* Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 539|1945 ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν εἰς χρήμα, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρετεῖ εἰς τὸν Στρατόν, ἀλλ' οὐδὲ ὅταν ἀπολυθῇ τῶν τάξεων αὐτοῦ (ὅρα ὑπ' ἀριθ. 24376|1949 ἔγγραφον Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 8, 871), δύναται δὲ μόνον ὁ ἐκ τοῦ Στρατοῦ ἐπανακάμπτων, συνυπολογίζων καὶ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως του ὡς χρόνον ἀπασχολήσεώς του διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς δικαιουμένης ἀδείας νὰ δικαιωθῇ in natura κανονικῆς ἀδείας, ἐφ' ὅσον ἐπαναπροσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του, 30|1952 (*Ε. Ράντος*).

40. *Αἴτησις δι' ἄδειαν.* Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων (ἄρθρ. 2 καὶ ἄρθρ. 4 § 1 Α.Ν. 539|1945) σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις χορηγήσεως τῆς ἀδείας εἶναι ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου, ἐφ' ὅσον δὲ ὁ μισθωτὸς δὲν ζητήσῃ τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας του, οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως δικαιοῦται, διότι ὁ νόμος 539 δὲν προβλέπει ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ χορήγησιν τῆς ἀδείας, πλὴν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 5 § 3 (Α.Π. 261|1950, ΕΕΝ ΙΖ' 502), 129|1952 (*Β. Τοίρης*).

Δ'. Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι—Ἐργάται

41. *Ἰδιότης ἐργάτου.* Βοηθὸς ζαχαροπλάστου, ἐργαζόμενος ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ καθοδήγησιν προϊσταμένου, οὐδενὸς καὶ ἐξετέλει τὰς ἐντολάς, δὲν εἶναι ὑπάλληλος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234|1918, ἀλλ' ἐργάτης, διότι τὸ προέχον στοιχεῖον τῶν προαναφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι τὸ σωματικόν, 1|1952 (*Ε. Καφάλης*).

42. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 10 ν. 1234 καὶ 11 ν. 2112, ὡς ταῦτα συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558 καὶ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ ν. 866|1937, ὁ παρέχων εἰς ἕτερον τὴν ἐργασίαν του καὶ ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου δὲν θεωρεῖται κατὰ τεκμήριον τοῦ νόμου ὡς ὑπάλληλος, ἐκτὸς ἐὰν ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, 12|1952 (*Ε. Ράντος*).

Ε'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

43. *Μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.* Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 3 § 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἄρθρου 5 ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 6 Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐὰν ὑπεβλήθη κατὰ τοῦ μισθωτοῦ (ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου) μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, ὁ ἐργοδότης δύναται ἀζημίως νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τοῦ τοιούτου μισθωτοῦ, ἤτοι δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, εἰς ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν αὐτῆς εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ταμεῖον Ἀνεργίας, οὐδ' εἰς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἀδιαφόρως ἔτι ἂν ἡ μήνυσις ὑπεβλήθη χρονικῶς πρὸ ἢ μετὰ τὴν γενομένην ἀπόλυσιν, 4|1952 (*Ε. Ράντος*) (*).

44. Ἅρα εἰς ἣν περίπτωσιν γίνῃ καταγγελία πλημμελής, καίτοι ὑπάρχουν αἱ ὡς ἄνω προϋποθέσεις, οὐδόλως παραβλάπτεται τὸ κῦρος τῆς γενομένης ἀπολύσεως, ἥτις τυγχάνει νόμιμος καὶ ἰσχυρά, 4|1952 (*Ε. Ράντος*).

45. Ἡ ἐπακολουθήσασα ἀθωωτικὴ ἀπόφα-

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε ὅμως τὴν πρόσφατον Α.Π. 346|1952, ΕΕΔ 11, 724.

σις (έπί μηνύσεως τοῦ ἐργοδότου κατά τοῦ μισθωτοῦ) τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἀποτελεῖ, ἂν καί ἀθωωτική, δεδικασμένον διά τό πολιτικόν δικαστήριον, κατ' ἐξαίρεσιν τῆς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καί τῇ νομολογίᾳ κρατούσης γνώμης ὅτι αἱ ἀθωωτικαί ἀποφάσεις τῶν ποινικῶν δικαστηρίων δέν ἀποτελοῦσι δεδικασμένον διά τά πολιτικά δικαστήρια, 86|1952 *(Σ. Βαρόπουλος)*.

46. ***Ψευδῆ στοιχεῖα ἀναγγελίας.*** Ἡ ἐν γνώσει ἐσφαλμένη ἀναγραφή στοιχείου ἐκ τῶν ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπαιτουμένων, αὐσιωδῶς τάς ἐκ τῆς καταγγελίας συνεπείας εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ ἐπιφέρουσα (ἐπιδότησις ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας κλπ.), καθιστᾷ ἄκυρον τήν γενομένην καταγγελίαν, 88|1952 *(Ε. Ράντος)*.

47. ***Ἐσωτερικοί κανονισμοί.*** Κατά τήν ὀρθοτέραν γνώμην μόνον ἡ διά νόμου ἢ κανονισμοῦ θεσις ὁρίου ἡλικίας ἐν συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας δέν καθιστᾷ καθ' ἑαυτήν τήν τοιαύτην σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' εἶναι ἑκάστοτε ζήτημα ἑρμηνείας τῆς ἐννοίας τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ νόμου ἢ ὅρου τοῦ κανονισμοῦ, καί εἰ μέν τό ὅριον ἡλικίας ἔχει τεθῇ ὑπό τήν ἔννοιαν αὐτομάτου καί αὐτοδικαίας, διά τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὁρίου, λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, πρόκειται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἂν δ' ἄλλως, δικαίωμα ἁπλῶς παρέχεται εἰς τόν ἐργοδότην πρός ἀπόλυσιν τοῦ συμπληρώσαντος τό ὅριον ἡλικίας μισθωτοῦ, ἀφιεμένης αὐτῷ εὐχερείας καί πρός διατήρησιν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ὑφίσταται σχέσις μισθώσεως ἀορίστου χρόνου, 7|1952 *(Ε. Καψάλης)*.

48. ***Στρατευόμενοι μισθωτοί.*** Στρατευθείς μισθωτός, ὅστις παρά τάς διατάξεις τοῦ νόμου 3514|1928 δέν γίνεται δεκτός πρός ἐπαναπρόσληψιν, μετά τήν ἀφυπηρέτησίν του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὑπό ταῦ ἐργοδότου του, ἔχει τό ἐκλεκτικόν δικαίωμα ἢ νά θεωρήσῃ ἑαυτόν ὡς ἄκύρως ἀπολυόμενον καί νά προσβάλῃ τήν γενομένην ἀπόλυσιν ὡς ἄκυρον δι' ἐπιχειρήσεως ὑπαγομένης εἰς τό νομοθετικόν καθεστώς τοῦ νόμου 118|1945, ἢ παραιτούμενος τῆς ἀκυρότητος ν' ἀναζητήσῃ τήν ἐξάμηνον ἀποζημίωσιν τοῦ ἄρθρου 4 ν. 3514|1928, συγχρόνως δέ καί τήν μετ' αὐτῆς συρρέουσαν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, πλήν, προελόμενος τήν λῆψιν τῶν ἄνω ἀποζημιώσεων, θεωρεῖται ἀποχωρήσας τῆς ὑπηρεσίας, ἀφ' ἧς ὁριστικῶς ἀπεπέμφθη ὑπό τοῦ ἐργοδότου, 30|1952 *(Ε. Ράντος)*.

49. ***Ἀπόλυσις καταχρηστική.*** Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἡ ἀπόλυσις τούτου ἐγένετο ὑπό τοῦ ἐναγομένου κατά κατάχρησιν δικαιώματος εἶναι ἀπαραδέκτως, ὡς ἐντελῶς ἀόριστος καί ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ἐφ' ὅσον οὗτος δέν ἀναφέρει πραγματικά περιστατικά, ἅτινα, ἀληθῆ ἀποδεικνυόμενα, συνιστῶσι καταχρηστικήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 37|1952 *(Ε. Καψάλης)*.

ΣΤ'. Ἐργατική Δικονομία

50. ***Ἀξιώσεις ὑπαγόμεναι εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.*** Εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὑπάγονται ἰδιωτικαί ἀξιώσεις μισθωτῶν κατά ἐργοδοτῶν, βάσιν ἐχουσαι σύμβασιν παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀντί ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης καί ἀδιαφόρως ἂν ὁ μισθός ὡρισθῇ ἐκ τῶν προτέρων ἢ ἀφεθῇ ὁ καθορισμός αὐτοῦ εἰς τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, 9|1952 *(Ε. Ράντος)*.

51. ***Ἀποδοχαί ἡμερῶν ἀναπαύσεως.*** Ἡ ἐπί τάς ἀποδοχάς τῶν ἡμερῶν ἀναπαύσεως τοῦ... ἀξίωσις..., εἶναι κατά πᾶσαν περίπτωσιν ἐπιδιωκτέα κατά τάς ἀρχάς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (Α.Κ. 904) καί οὐχί ὡς τοιαύτη ἐξ ἐγκύρου σχέσεως ἐργασίας, 23|1952 *(Ε. Ράντος)*, ἐκτός ἐάν πρόκειται περί βιομηχανιῶν προβλεπομένων ὑπό τῶν ἄρθρων 7, 8, 9 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως, ἐφ' ὧν δέν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως... μεταξύ αὐτῶν δέ δέν ὑπάγονται αἱ κυλινδρόμυλοι, 60|1952, 61|1952, 62|1952 *(Σ. Βαρόπουλος)*, οὔτε ἡ ἐργολαβική κατασκευή δημοσίων ἔργων, 112|1952 *(Σ. Βαρόπουλος)*, ὑπάγονται ὅμως τά νοσοκομεῖα, 114|1952 *(Σ. Βαρόπουλος)*.

52. ***Ἀναγνωριστική ἀγωγή κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.*** Ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα ὅπως ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι ὁ ἐναγόμενος, ὅστις προσελήφθη... δέν δικαιοῦται αὐξήσεως... ἐρείσμα εὑρίσκουσα εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κωδικος... ἀρμοδίως φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', καθ' ὅσον κατά τήν διαδικασίαν ταύτην, ἥτις εἶναι ἀποκλειστική καί ὑποχρεωτική, δικάζεται πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατά τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε αὕτη κατάγεται εἰς δίκην διά καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς τοιαύτης *(Γ. Ράμμος* ἐν ΕΕΔ 6, 289, *Γ. Μηταιοπούλου*, Ἡ ἀναγνωριστική ἀγωγή σελ. 175, σημ. 11, Α.Π. 511|1948 ΕΕΝ ΙΣΤ' 178), προκειται δέ περί ἀξιώσεως ταῦ μισθωτοῦ κατά τοῦ ἐργοδότου καί οὐχί τούτου κατ' ἐκείνου..., ἀλλά φέρεται πρός διάγνωσιν ὑπό τήν ἀναστραμμένην ὄψιν της, 31|1952 *(Ε. Καψάλης)*, 50|1952 *(Β. Τσίρης)*.

53. ***Ἀναστολή ἐκτελέσεως.*** Ὡς ἀπαιτήσεις καθυστερουμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 186α, νοοῦνται αἱ τοιαῦται αἱ προερχόμεναι ἐκ συμβάσεως ἐργασίας καί οὐχί αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιδικάζεται ἀποζημίωσις διά παροχήν ἐργασίας ἢ διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (*Ράμμος* ἐν Glasson ΣΤ' 898α). Ἐν προκειμένῳ... (ἔχομεν) ἀπαίτησιν βασιζομένην ἐπί τοῦ ἄρθρου 9 § 8 τοῦ Α.Ν. 1836|1951... ἔχει (ἡ ἀπαίτησις αὕτη) χαρακτῆρα ἀποζημιώσεως... καί δέν ἀποτελεῖ καθυστέρησιν μισθοῦ καί διον νά γίνῃ δεκτή ἡ αἴτησις καί διαταχθῇ ἡ ἀναστολή τῆς ἀποφάσεως ταύτης, 97|1952 *(Σ. Βαρόπουλος)*.

54. ***Ἀνταγωγή κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.*** Ἡ ἀνταγωγή τοῦ ἐναγομένου κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' εἶναι ἀπαράδεκτος, 111|1952 *(Σ. Βαρόπουλος)*.

55. ***Δικαστική δαπάνη.*** Ἐφ' ὅσον ἡ ἐνάγουσα ἐν μέρει ἐνίκησε, δέον νά συμψηφισθῇ ἐν ὅλῳ ἡ δικαστική δαπάνη, 128|1952 *(Ι. Ρετσούλης)*.

56. ***Ἱκανότης πρός τό παρίστασθαι ἐπί δικαστηρίου ἐνταῦθα.*** Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων διά

τήν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως εἶχε συμπεπληρωμένον τό 14 ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐγκύρως, τῇ συγκαταθέσει τῆς ἐπιτρόπου μητρός του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 136 Α.Κ., ἐξεμίσθωσε τάς ὑπηρεσίας του, ἔτι δέ νομίμως ἐνήγαγε καί παρίσταται ἰδίῳ ὀνόματι ἐπί δικαστηρίου, διά τάς ἐκ τῆς μισθώσεως ταύτης ἀξιώσεις του, ἐφ' ὅσον κατ' ἄρθρον 135 Α.Κ. δύναται ἐλευθέρως νά διαθέτῃ πᾶν ὅ,τι κερδαίνει ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, ἄλλως καί πρός ἀποτροπήν κινδύνου καί διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων του, ἵνα μή παρέλθῃ ἡ τρίμηνος ἀποκλειστική προθεσμία προσβολῆς τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 74 Πολ. Δικ., 88|1952 *(Ε. Ράντος)*.

57. Κατά τήν ὀρθήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 74 τῆς Πολ. Δικ., ὁ ἀνήλικος δέν ἔχει τήν ἱκανότητα πρός αὐτοπρόσωπον παράστασιν ἐπί Δικαστηρίου ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀξιώσεων... μόνη ἐξαίρεσις... θεσπίζεται διά τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἅτινα πρόκειται περί ταχίστης ἀποτροπῆς κινδύνου πρός διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων του. Τοιοῦτον κίνδυνον ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων... συνιστάμενον εἰς τήν ἀπειλήν στερήσεως τῶν μέσων συντηρήσεως καί τόν κίνδυνον ἀπωλείας τῶν δικαιωμάτων διά παρελεύσεως τῆς βραχείας τριμήνου προθεσμίας... καί ἀπορριπτέα ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου, 89|1952, *(Ν. Παπανικολάου)*.

58. Ταχίστη ἀποτροπή κινδύνου ὑπάρχει καί ὅταν, ὡς ἐκ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, ἐφίσταται κίνδυνος νά ἀμβλυνθῶσι τά ἀποδεικτικά του μέσα περί τῆς ἀναληθείας τῶν ἐν τῇ ἀποδείξει (τῇ ὑπογραφείσῃ ὑπό τοῦ ἀνηλίκου κατά κατάχρησιν τῆς ἀνηλικότητος καί ἀπειρίας του) ταύτῃ ὁμολογιῶν του καί νομιμοποιεῖται ὡς ἐκ τούτου ὁ ἐνάγων (ἀνήλικος) πρός ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς, 87|1952 *(Σ. Βαρέλογλου)*.

59. ***Στοιχεῖα τῆς ἐκθέσεως.*** Ὁ περί ἀκυρότητος τοῦ δικογράφου... ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι δέν περιέχει χρονολογίαν συντάξεως, ὡς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 133 Πολ. Δικ. ἀξιοῖ, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, καθ' ὅσον ἄλλως ἡ ἔλλειψις αὕτη... εὐχερῶς δύναται ν' ἀναπληρωθῇ ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκθέσεως ἡμῶν, ἡ τῆς ἐν τῷ σώματι τῆς ἐκθέσεως ὁριζομένης χρονολογίας ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς, 88|1952 *(Ε. Ράντος)*.

60. ***Ἔγγραφοι προτάσεις.*** Ἀληθῶς ἔγγραφοι προτάσεις δέον ὅπως κατατίθενται ἀπαραιτήτως καί ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ (ἄρθρ. 13 κωδικ. νόμου ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει (Α.Π. 450|1949, ΕΕΔ 8, σ. 395) χωρίς ὅμως ἐκ τῆς μή κατατέσεως αὐτῶν νά ἐπέρχωνται αἱ ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει ἐπιβλαβεῖς διά τόν μή συμμορφούμενον συνέπειαι, ἀφοῦ κατά τό ἄρθρ. 15 ν. ΓΨΟΔ' καί ἐρήμην τοῦ διαδίκου ἐρευνᾶται αὐτεπαγγέλτως κατ' οὐσίαν ἡ διαφορά, 27|1952 *(Ε. Ράντος)*.

61. ***Δῶρον στρατευθέντος.*** Ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν νόμων (3514|1928 καί 519|1948) ἀπορρέει ἡ ἐπί τήν ἀπόληψιν δώρων ἀξίωσις τοῦ στρατευθέντος καί οὐχί, κατά τά προειρηθέντα, ἐκ τῶν προδιαληφθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, προδήλως ὑπόκειται διαφορά ἐκ τῆς ἑρμηνείας καί ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τούτων, ὑπαγομένη κατά ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 1 ν. 3514|1928 εἰς τήν ἀποκλειστικήν ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου (Α.Π. 568|1949, ΕΕΔ 9, 681), 56|1952 *(Ε. Ράντος)*.

61. ... Κατ' ἀκολουθίαν καί ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἐνώπιον ἡμῶν ἡ κρινομένη ἀγωγή καί δέον τῷ λόγῳ τούτῳ νά ἀπορριφθῇ, 56|1952 *(Ε. Ράντος)*.

62. ***Μισθοί εἰς βάρος πτωχεύσαντος.*** Ὁ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως κηρυχθείς στερεῖται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, οὗ ἀναγκαία συνέπεια εἶναι ἡ παῦσις πάσης ἀτομικῆς κατά τοῦ πτωχεύσαντος καί τῆς περιουσίας αὐτοῦ καταδιώξεως, ἀναστελλομένης ἔτι καί τῆς ἀρξαμένης ὑπό τινος πιστωτοῦ δίκης ἐναντίον αὐτοῦ, δυναμένης νά συνεχισθῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν, ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ διώκων δανειστής ὀφείλει νά ὑποβληθῇ εἰς τήν διαδικασίαν τῆς ἐπαληθεύσεως. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ ἐκ μέρους ἐγχειρογράφου δανειστοῦ ἢ καί τοιούτου ἔχοντος γενικόν προνόμιον, ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων (πρόκειται περί βαθυοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἐργασθέντος εἰς αὐτοκίνητα τοῦ πτωχεύσαντος), κατά τοῦ συνδίκου, ἀποτελοῦσα ἄσκησιν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ἐλλείψει ἐνεργητικῆς τοῦ ἐνάγοντος νομιμοποιήσεως, 58|1952 *(Ε. Ράντος)*.

63. ***Δεδικασμένον.*** Ἵνα ἀποτελέσῃ ἡ ἀπόφασις ποινικοῦ δικαστηρίου δεδικασμένον διά τό πολιτικόν δικαστήριον, πρέπει νά ὑπάρξωσι πᾶσαι αἱ κατά τό ἄρθρον 57 τοῦ Κ.Π.Δ προϋποθέσεις τοῦ δεδικασμένου, μεταξύ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καί ἡ ἔκδοσις ἀμετακλήτου καταδικαστικῆς ἢ ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως, 86|1952 *(Σ. Βαρέλογλου)*.

64. Κατά τά ἄρθρα 273 § 3 καί 274 τῆς Πολ. Δικ., τό δεδικασμένον, ὅπερ προϋποτίθησι ταυτότητα τοῦ δικαιώματος καί τῆς παραγωγικῆς αὐτοῦ αἰτίας, ἐφίσταται καί ὅταν τό ἐν τῇ νέᾳ δίκῃ μεταξύ τῶν αὐτῶν διαδίκων ζητούμενον ἀντικείμενον, καίτοι διάφορον, ἔχει ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τήν ὕπαρξιν τοῦ ἤδη ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ κριθέντος δικαιώματος καί συνεπῶς πρόκειται περί τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ ζητήματος καί τῆς αὐτῆς κατά βάσιν δικαιολογητικῆς σχέσεως, τῆς διά τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως τελεσιδίκως κριθείσης (Α.Π. 201|1948 ΕΕΝ ΙΕ' 498), 126|1952 *(Β. Τσίρης)*. 131|1952 *(Β. Τσίρης)*.

65. ... Ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἐνάγων διά τό δεύτερον αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, ἤτοι διά τήν ὀφειλομένην αὐτῷ ἔκτακτον παροχήν τῶν Χριστουγέννων 1951 ἐκ δραχ. 1.040.000, ἤγειρεν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Πατρῶν τήν... ἀγωγήν του (διά τῆς ἀγωγῆς του ταύτης ὁ ἐνάγων ἐζήτει τήν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 3514 καί τό δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1951), ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 108|1952 ὁριστική ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου Πατρῶν. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως παράγεται δεδικασμένον, ἔστω καί ἂν αὕτη ἐξεδόθη κατά παράβασιν τῶν κανόνων καί τῆς κατ' ἀντικείμενον καθ' ὕλην ἔτι ἁρμοδιότητος, ἐφ' ὅσον ὁ δικάσας δέν ἐστερεῖτο ἐντελοῦς δικαιοδοσίας, ὅτε καί μόνον ἡ ἀπόφασις ἦτο ἄκυρος καί συνεπῶς δέν παρήγετο ἐξ αὐτῆς δεδικασμένον. Καί ἐάν μέν ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή κατά τό αἴτημα τοῦτο, μόνον δι' ἐνδίκου μέσου ἠδύνατο νά προσβληθῇ ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις, 131|1952 *(Β. Τσίρης)*.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΕΠΙ ΣΧΕΣΕΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν, κατ' ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 2053/1952, τὸ ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων λήψεως μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίου χαρτόσημον βαρύνῃ καὶ τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸ Δημόσιον ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας

Γνωμ. 522/1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων)

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Κ. Ρουμπάτης*

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 2053/1952, καθ' ἣν «τὸ ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων λήψεως μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίου χαρτόσημον βαρύνει ἐξ ἡμισείας τοὺς ἐργοδότας καὶ τοὺς ἐργαζομένους», ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας προσφερόντων τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν πρὸς τὸ Δημόσιον.

Κατὰ τὸ πρὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου νομοθετικὸν καθεστὼς πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ μισθωτοὶ ἐπεβαρύνοντο ἐξ ὁλοκλήρου μὲ τὸ χαρτόσημον τῆς ἐξοφλητικῆς τοῦ μισθοῦ των ἀποδείξεως, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 32 § 4 τοῦ νόμου 4755/1930 περὶ κώδικος τελῶν χαρτοσήμου, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Δ/τος τῆς 15.9.1949 καὶ τοῦ ἄρθρ. 15 § 8 τοῦ ἰδίου νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ ἀπὸ 18.7.1950 Δ/τος καὶ τοῦ ἄρθρ. 13 § 1α τοῦ αὐτοῦ νόμου (Α.Π. 137/1951).

Ἡ τοιαύτη ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλητικῆς τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεως ἀναμφισβητήτως ἐβάρυνε καὶ τοὺς μισθωτοὺς τοῦ Δημοσίου, τόσον βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὅσον καὶ βάσει τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω νόμου περὶ τελῶν χαρτοσήμου, κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ τέλη χαρτοσήμου τῶν συμβολαίων καὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων παντὸς μετὰ τοῦ Δημοσίου συναλλασσομένου βαρύνουν ἐξ ὁλοκλήρου τοῦτον.

Ὁ συντάκτης τοῦ νεαροῦ νόμου 2053, τελῶν ἐν γνώσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ τῆς ὁμοιομόρφου ρυθμίσεως τοῦ θέματος τῆς καταβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν τῶν μισθῶν ἀποδείξεων τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν, ἐρρύθμισε διαφόρως μέν, ἀλλὰ κατὰ ἔνιαίον πάλιν τρόπον τὸ ζήτημα τοῦτο, μὴ θελήσας, σκοπίμως προφανῶς, νὰ διασπάσῃ τὴν μέχρι τοῦδε ὑφισταμένην ὁμοιομορφίαν.

Κατὰ τὸ σημεῖον ὅθεν αὐτὸ ἐν γνώσει ὁ νόμος 2053/1952 ἐτροποποίησε τὸ ἄρθρον 37 τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΙΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ Ι.Κ.Α. ΚΑΤΑ Ν. 2054/1952

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν διὰ τοὺς βάσει τοῦ Ν.Δ. 445/1947 προσλαμβανομένους ἐπαίτους ἐργοτεχνίτας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορ. Ναυτιλίας ὀφείλῃ τὸ Δημόσιον νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὴν ὑπὲρ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν εἰσφορὰν τοῦ ἄρθρου 1 ν. 2054/1952.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Α'

Γνωμ. 513/1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορ. Ναυτιλίας)

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἐκ τε τῶν διατάξεων καὶ τοῦ ὅλου πνεύματος τοῦ Ν.Δ. 445/1947 περὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσιῶν Υ.Ε.Ν., δι' οὗ παρέχεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπ. Ναυτιλίας ἐξουσιοδότησις, ὅπως πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀναγκῶν διευθύνσεως θαλασσίων μεταφορῶν κ.λ.π. προσλαμβάνῃ τεχνικὸν καὶ ἐργατικὸν ἡμερομίσθιον προσωπικόν, συνάγεται καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 αὐτοῦ, καθ' ὃ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ αὐτόθι προβλεπομένου προσωπικοῦ ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὅτι ἡ συνδέουσα τὸ προσωπικὸν τοῦτο μετὰ τοῦ Δημοσίου σχέσις εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου. Κατὰ συνέπειαν, συμφώνως πρὸς τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 2054/1952 «περὶ κοινωνικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν», τὸ Δημόσιον διὰ τοὺς ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνίτας του εἶναι ὑπόχρεον πρὸς καταβολὴν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τῆς περὶ ἧς τὸ ἐρώτημα εἰσφορᾶς.

Προσδιορισμὸς ἄλλωστε τοῦ ἐκ τῶν εἰσφορῶν τούτων συγκεντρουμένου κεφαλαίου εἶναι, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ εἰρημένου νομοθετήματος, ἡ πληρωμὴ τῶν λεγομένων ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ ἡ κατ' ἴσον καὶ δίκαιον μέτρον κατανομὴ τοῦ βάρους τούτου μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἀφοῦ δὲ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων δὲν ἀπαλλάσσεται, κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν, τὸ Δημόσιον διὰ τοὺς μετ' αὐτοῦ συνδεομένους διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἔχει ἤδη τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀπεφάνθη διὰ προγενεστέρων γνωμοδοτήσεων, δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ καὶ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, ἀφοῦ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου 2054 δὲν πρόκειται πλέον καὶ τὸ Δημόσιον, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἐργοδόται, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 1, νὰ καταβάλλωσιν ἄλλα ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα κλπ. ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς δικαιούχους στρατευομένους μισθωτούς, ἀλλὰ θὰ καταβάλλωσι μόνον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος εἰσφορὰν εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: 1) Ἐὰν

δικαιοῦνται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου περὶ ἀδειῶν, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 976/1947 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ ἀπολυόμενοι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἕνεκεν πταίσματός των μισθωταὶ καὶ 2) πότε ἐντὸς τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους δικαιοῦνται οὗτοι νὰ ζητήσωσι τὴν ἄδειάν των.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Διακοπῶν

Γνωμ. 564/1952
Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Γ. Φραγκούλης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Β. Σάββας*

1) Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» πᾶς μισθωτός, μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν εἰς ἐπιχειρήσεις, ἐργασίας κλπ., περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 1, ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον δώδεκα μηνῶν, δικαιοῦται καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, κατὰ τὰς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁριζομένας διακρίσεις διαρκείας της, κατὰ δὲ τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου «πᾶς μισθωτὸς ἀπολυόμενος, δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του». Συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς δευτέρας ταύτης διατάξεως, καθ' οὓς, ὅταν ἡ ἀπόλυσις ὀφείλεται εἰς ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, ἀποζημιοῦται ἡ ὀφειλομένη ἄδεια τοῦ ἔχοντος συμπληρώσει τὸν βασικὸν χρόνον μισθωτοῦ, προκύπτει ἀναμφιβόλως ἐξ ἀντιδιαστολῆς, ὅτι, ὅταν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπολύσεως βαρύνῃ τὸν μισθωτόν, δὲν δικαιοῦται οὗτος τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τῆς προηγουμένης παρ. 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 5, καθ' ἣν προβλέπεται ὡσαύτως ἀποζημίωσις ἀδείας εἰς περίπτωσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀπολύσεως) ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ καὶ πρὶν ἢ οὗτος συμπληρώσῃ τὸν ἀνωτέρω βασικὸν χρόνον.

Ἄλλως τε, ἐὰν ὁ νομοθέτης ἐσκόπει, ὅπως εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀπολύσεως λαμβάνῃ ὁ μισθωτὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ ληφθεῖσαν ἄδειάν του, δηλονότι καὶ ὅταν ἡ ἀπόλυσις ὀφείλεται εἰς πταῖσμα τοῦ μισθωτοῦ, θὰ ἐξεφράζετο ἄλλως, ὡς: «Πᾶς μισθωτὸς ἀπολυόμενος πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην ἄδειαν», ἄνευ τῆς φράσεως «δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην». Ὡς ἀφορμὴ βαρύνουσα τὸν μισθωτόν, παρέχουσα δηλονότι εἰς τὸν ἐργοδότην του ἐπιζήμιον αἰτίαν, ἀρκοῦσαν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παρὰ τοῦ τελευταίου ἀπόλυσιν τοῦ πρώτου, εἶναι οἱονδήποτε πταῖσμα τοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν ἐξηρτημένης συμβάσεως ἐργασίας ἐν τῇ ἐκτελέσει ταύτης καὶ τὸ πειθαρχικὸν τοιοῦτον ἐναντι τοῦ ἐργοδότου του, ὅταν μάλιστα τοιοῦτος εἶναι τὸ Δημόσιον, συνιστῶν παράβασιν κυρίας ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας νομίμου ὑποχρεώσεως ὅπως ὁ μισθωτὸς ἐκτελῇ καθ' ὅλην τὴν διάρκειάν της «μετ' ἐπιμελείας» τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν (ἄρθρον 652 Α.Κ.), ὡς καὶ νομίμων παρεπομένων ὑποχρεώσεων πίστεως, πειθαρχίας, σεβασμοῦ καὶ ὑπακοῆς πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἐπιφέρον κλονισμὸν τῆς ἐμπιστοσύνης του, πρὸς δὲ καὶ ἐμβάλλον εἰς κίνδυνον τὰ ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα τῆς ἐπιχειρήσεώς του (βλ. περὶ τῆς «ὑποχρεώσεως πίστεως» τοῦ ἐργαζομένου, *Ζέπου*, Ἐνοχικὸν Β' Μέρος, Εἰδικόν, Ἔκδοσις 1949, σελ. 318 σημ. 4, 343 σημ. 1 καὶ ἑξ.).

Τοιαῦται περιπτώσεις πταίσματος, ὡς ἀφορμῆς ἀπολύσεως, βαρυνούσης τὸν μισθωτόν, εἶναι προδήλως, συμφώνως πρὸς τὰ προλεχθέντα ἡ ὑπὸ τῶν μισθωτῶν τῶν στρατιωτικῶν ἐργοστασίων τοῦ Δημοσίου ἐκδηλουμένη ὀλιγωρία καὶ ἀμέλεια περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, ἡ ἐπαγγελματικὴ των ἀνικανότης, αἱ πράξεις ἀπιστίας τῶν μισθωτῶν (κλοπαὶ κλπ.), αἱ ἀδικαιολόγητοι ἀπουσίαι των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἡ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τοὺς ἰσχύοντας ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς τῶν ἐργοστασίων, τὰς διαταγὰς τῶν προϊσταμένων των καὶ ἡ ἀνάρμοστος πρὸς αὐτοὺς συμπεριφορά, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ διαπιστωθέντα ἀντεθνικὰ φρονήματα τοῦ ἐργαζομένου ἐν στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ μισθωτοῦ τοῦ Δημοσίου, ἐμβάλλοντα προφανέστατα εἰς κίνδυνον τὸν διὰ τῆς ὑπηρεσίας του ταύτης ἐπιτελούμενον κρατικὸν σκοπόν, ἐν ὄψει καὶ τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῶν διατυπουμένων ἐν ἄρθρῳ 44 τοῦ Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, καθ' ἃς θεμελιώδης ὑποχρέωσις τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου εἶναι, ὅτι οὗτος ὀφείλει πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη καὶ νὰ μὴ ἐμπνέηται ὑπὸ ἰδεολογιῶν σκοπουσῶν τὴν διὰ βιαίων μέσων ἀνατροπὴν τοῦ ὑφισταμένου πολιτειακοῦ ἢ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, αἵτινες, οὐδὲν ἧττον, δέον νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου καὶ ἐπὶ παντὸς ὑπὸ κρατικῶν ὑπηρεσιῶν προσλαμβανομένου ἰδιωτικοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, καὶ δὴ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν τοιούτων.

2) Τοιαῦτα ὡς ἄνω πταίσματα, ὡς ἀφορμαὶ βαρύνουσαι τοὺς μισθωτοὺς τούτους, ἔχουσιν ἀναμφιβόλως τὴν μορφὴν πειθαρχικοῦ ἀδικήματος ἐναντι τοῦ ἐργοδότου των Δημοσίου καὶ ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσίς των λαμβάνει χώραν ἐπὶ τοιούτῳ πταίσματι (πειθαρχικῷ ἀδικήματι), δὲν δικαιοῦνται οὗτοι ἐπὶ τῇ ἀπολύσει των οὐδὲ τῶν βοηθημάτων (ἀποζημιώσεων), τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 913/1949 (Φ.Ε.Κ. 76) κυρωθείσης ὑπ' ἀριθ. 976 τῆς 27 Νοεμβρίου 1947 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διότι ἡ διάταξις τῆς § 2 τῆς Πράξεως ταύτης ἐξαιρεῖ τοῦ βοηθήματος τούτου τοὺς ἀπολυομένους διὰ πειθαρχικὸν ἀδίκημα.

3) Ὡς ἐν ἀρχῇ ἐξετέθη, διὰ νὰ δικαιοῦται ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ὁ μισθωτός, δέον νὰ ἔχῃ συμπληρώσει παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του τὸν βασικὸν χρόνον. Ἐὰν ὅθεν ὑφίσταται ὁ βασικὸς οὗτος χρόνος, τὸ δικαίωμά του ὅπως αἰτήσηται, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, τὴν ἄδειάν του ὑφίσταται ὁποτεδήποτε οὗτος θελήσῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους (ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ νόμου), καὶ συνεπῶς εὐθὺς ἀμέσως ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἔτους, τῆς χρονικῆς περιόδου χορηγήσεως τῆς ἀδείας κανονιζομένης μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, τοῦ πρώτου ὑποχρεουμένου νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν τὸ πολὺ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου διατυπώσεως τῆς σχετικῆς αἰτήσεως,

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΕΣΕΩΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Ἡ Πολιτεία ἔλαβε, κατὰ καιρούς, διάφορα νομοθετικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐπεδίωκον νὰ ἐξασφαλίσουν μίαν καλλιτέραν καὶ προνομιακὴν προστασίαν τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἐφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί. Ἡ προστασία κυρίως κατέτεινε νὰ ἐξασφαλίσῃ μίαν μονιμότητα θέσεως τοῦ ἐργαζομένου εἰς οἱανδήποτε ἐπιχείρησιν, Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ ἐν γένει εἰς Ὀργανισμόν, ἡ ὁποία ἐξεδηλοῦτο μὲ περιορισμὸν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀπολύῃ ἐλευθέρως καὶ χωρὶς δικαιολογημένην αἰτίαν τοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἐργαζομένους ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστάς.

Μὲ τὰ πρῶτα νομοθετικὰ ὑπὲρ αὐτῶν μέτρα προεβλέπετο καὶ ἦτο δυνατὸς καὶ ὁ ἀναγκαστικὸς διορισμὸς αὐτῶν εἰς θέσεις ἐπιχειρήσεων κλπ., ἀλλ' ἡ προστασία αὐτὴ δὲν ἰσχύει σήμερον καὶ περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεως αὐτῶν.

Τελευταία καὶ ἰσχύουσα διὰ τὸ θέμα νομικὴ διάταξις εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρ. 9 § 9 τοῦ ν. 118|1945.

Ὁ νόμος αὐτός, καθὼς εἶναι γνωστόν, ἀναγνωρίζει, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ γίνεται καταχρηστικῶς, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ δικαίωμα νὰ καταγγέλλῃ ὁ ἐργοδότης τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχει προσληφθῇ ὑπ' αὐτοῦ δι' ἀορίστου διάρκειαν, ἀφοῦ προηγουμένως καταβάλῃ εἰς αὐτὸ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ν. 2112, προκειμένου περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, καὶ Β.Δ. 18|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργάτου, τεχνίτου, ὑπηρέτου) καὶ ἀφοῦ τηρήσῃ τὰς ὡρισμένας εἰς τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 διατυπώσεις. (Βλέπε δι' αὐτὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 97 ἐπ.).

Ἀπὸ τὸ δικαίωμα ὅμως αὐτὸ τῆς ἐλευθέρας, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἀπολύσεως ἐξήρεσεν ὁ νόμος (ἄρθρ. 9 ν. 118|1945) τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστάς, οἱ ὁποῖοι ἀπολύονται μόνον, ὅταν ὑπάρχῃ νόμιμος αἰτία ἀπολύσεως καὶ κατόπιν ἀδείας τῆς νομαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν προστατευομένων προσώπων ὑπάγονται: α) ἀδιακρίτως οἱ ἀναγκαστικῶς διορισμένοι ἐφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ καὶ β) ἐκ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων καὶ ὑπηρετούντων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παλαιοῦ Α.Ν. 244|1936 (17 Ὀκτωβρίου 1936), ἐπὶ τῶν ὁποίων μόνον, ἐφ' ὅσον προσελήφθησαν οἰκειοθελῶς, ἐκτείνεται ἡ νομοθετικὴ διὰ τὴν ἀπόλυσιν προστασία καὶ ἐφ' ὅσον οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ ἔχουν προσκομίσει μέχρι τῆς 13 Φεβρουαρίου 1945, ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ ν. 118|1945, τὰ περὶ τῆς ἰδιότητός των ὡς ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν δικαιολογητικὰ (φύλλον μητρῴου).

Τὸ δικαίωμα ὅμως αὐτὸ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ συνδυάζεται καὶ πρὸς τὴν προϋποθέσιν νὰ ἀπασχολῇ ἡ ἐπιχείρησις, ὁ Ὀργανισμός, τὸ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ γενικῶς ὁ ἐργοδότης προσωπικὸν ἀνώτερον τῶν δεκαπέντε, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὑπηρετοῦν (ὑπάλληλοι, ἐργάται, τεχνῖται, ὑπηρέται), διότι ἔχει παγίως ἐρμηνευθῇ, ὅτι αἱ προϋποθέσεις διὰ τὸν ἀναγκαστικὸν εἰς τὸ παρελθὸν διορισμὸν ἰσχύουν ἤδη καὶ διὰ τὴν προστασίαν ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως.

Ποῖος εἶναι «ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής» ὁρίζεται εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935, εἰς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 244|1936 καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 771|1937.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ θεωροῦνται οἱ κατὰ τὰς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1912 ἕως 1923 ἐπιστρατεύσεις ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ἢ τὴν χωροφυλακὴν καὶ μὴ προερχόμενοι ἐκ τῶν μονίμων στελεχῶν τοῦ στρατεύματος ἢ τῆς χωροφυλακῆς, ὡς καὶ οἱ ὁπωσδήποτε ὑπηρετήσαντες εἰς τὸ Ναυτικὸν κατὰ τὰ ὡς ἄνω χρονικὰ ὅρια καὶ μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀνθυποπλοιάρχου, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἀνήκουν εἰς μίαν ἐκ τῶν κατωτέρω κατηγοριῶν:

α) Ἀνάπηροι πολέμου, ἀσχέτως χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

β) Τραυματίαι πολέμου ἐν γένει, ὡς καὶ οἱ παθόντες ἐκ πολεμικῶν κακουχιῶν καὶ πριθέντες ἀνίκανοι, οἱ ἔχοντες τοὐλάχιστον ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω ἢ καὶ μικροτέραν, ἐφ' ὅσον ὅμως ἀποδεδειγμένως λόγῳ τοῦ τραυματισμοῦ των ἢ τῆς ἀσθενείας των δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συμπληρώσουν ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω.

γ) Οἱ ἔχοντες ἀποδεδειγμένην ὑπερδιετῆ πραγματικὴν εἰς τὸν στρατὸν ὑπηρεσίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἔννέα μῆνας εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω.

δ) Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν κλάσιν 1922 ἔφεδροι, ἀνεξαρτήτως χρόνου συνολικῆς πραγματικῆς εἰς τὸν στρατὸν ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει δωδεκάμηνον ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω.

ε) Οἱ εἰς τὸ ναυτικὸν καὶ εἰδικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Στρατεύματος ὑπηρετήσαντες, ἐφ' ὅσον ἔχουν ὑπερτετραετῆ συνολικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ δὲν ἀνήκουν εἰς μίαν τῶν προηγουμένων κατηγοριῶν.

στ) Γυναῖκες, ὑπηρετήσασαι κατὰ τὰς ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν ἐπιστρατεύσεις εἰς στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα ἐπὶ διετίαν τοὐλάχιστον, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπὶ ἐννεάμηνον εἰς νοσοκομεῖα ἢ σχηματισμοὺς τῆς ζώνης τῶν πρόσω.

συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὁρίζουσαν ἐν συνεχείᾳ ὅτι ἑπάντως τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τῶν κατ' ἔτος, ἐν ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει, δικαιουμένων ἀδείας δέον νὰ ἱκανοποιοῦνται ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου χρονικοῦ διαστήματος».

Κατά τό άρθρον 10 τοῦ Α.Ν. 244|1936 θεωροῦνται ὡς ἀφεδροι παλαιοί πολεμισταί οἱ εἰς τό Ναυτικόν καί εἰδικάς ὑπηρεσίας τοῦ Στρατεύματος ὑπηρετήσαντες, ἐφ' ὅσον ἔχουν ὑπερτετραετῆ συνολικήν στρατιωτικήν ὑπηρεσίαν καί δέν ἀνήκουν εἰς μίαν τῶν προηγουμένων κατηγοριῶν, καί γυναῖκες, ὑπηρετήσασαι κατά τάς ἀπό τοῦ 1912 καί ἐνταῦθεν ἐπιστρατεύσεις εἰς στρατιωτικά νοσοκομεῖα ἐπί διετίαν τοὐλάχιστον, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπί ἐννεάμηνον εἰς νοσοκομεῖα ἤ σχηματισμούς τῆς ζώνης τῶν πρόσω.

Κατά τό ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ Α.Ν. 771|1937 ὡς εἰδικαί Ὑπηρεσίαι νοοῦνται πᾶσαι αἱ ἰδιαίτερας φύσεως στρατιωτικαί Ὑπηρεσίαι, τῶν ὁποίων τό κύριον γνώρισμα δέν ἦτο ἡ μάχιμος ἰδιότης, ὡς Ὑγειονομική Ὑπηρεσία, Ἐφορία Ὑλικοῦ Πολέμου, Στρατιωτική Δικαιοσύνη κλπ., ὁ χρόνος δέ τῆς μιᾶς αὐτῶν προσμετρεῖται εἰς τόν χρόνον τῆς ἄλλης.

Ἐφ' ὅσον, λοιπόν, πρόκειται περί ἀφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὡς ἐννοεῖται, κατά τά ἀνωτέρω, ὑπό τοῦ νόμου καί συντρέχουν συγχρόνως καί ὅσα ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, δέν εἶναι δυνατή ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐλευθέρα ἀπόλυσις, ἀλλά γίνεται αὕτη μόνον διά τούς νομίμους λόγους καί κατόπιν ἀποφάσεως τῆς νομίμου Ἐπιτροπῆς.

Νόμιμοι λόγοι εἶναι ὅσοι ὁρίζονται εἰς τό ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936 καί εἶναι οἱ ἑξῆς: α) Διά παράβασιν τῶν ἄρθρων 21, 22, 24 τοῦ παλαιοῦ Ποινικοῦ Νόμου (κλοπή, ὑπεξαίρεσις, ἀπάτη κλπ.), ἀποδεικνυομένων διά τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου ποινικοῦ δικαστηρίου ἤ ὁριστικοῦ καί ἀμετακλήτου βουλεύματος (εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν ἡ ἀπόλυσις γίνεται ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς) β) δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἤ ἀκαταλληλότητα καί ἀνάρμοστον συμπεριφοράν γ) διά παραβάσεις προβλεπομένας ὑπό τοῦ πρό τῆς προσλήψεως τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἰσχύοντος καί νομίμως ἀναγνωρισμένου ὀργανισμοῦ ἤ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, διά τάς ὁποίας προβλέπεται ὡς ποινή ἡ ἀπόλυσις, δ) δι' ἀποδεδειγμένην οἰκονομικήν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως διατηρῆσῃ εἰς τήν ὑπηρεσίαν της ὑπαλλήλων ἤ ὑπαλλήλους καί ὑπηρέτας (καί ἐργάτας δεβαίως). Εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν προτάσσονται καθ' ἁρμοδιότητας εἰς τήν σειράν τῆς ἀπολύσεως οἱ μή παλαιοί πολεμισταί ὑπάλληλοι.

Κατά μίαν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (657|1940) ὁ τελευταῖος αὐτός ὅρος σημαίνει, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως καί συντρέχει λόγος ἀπολύσεως καί τοῦ ἀφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἐπιτρεπτή μόνον ἐάν δέν παραμείνουν εἰς τήν ὑπηρεσίαν ἐν γένει ἄλλοι ὑπάλληλοι, μή παλαιοί πολεμισταί, πρός πλήρωσιν τακτικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς αὐτῆς, ὡς καί ὁ ἄφεδρος παλαιός πολεμιστής, εἰδικότητος, τήν ὁποίαν ἔννοιαν ἔχει ὁ ὅρος «...καθ' ἁρμοδιότητας», ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ εἰς κατηγορίας εἰδικοτήτων ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς παρεχομένης ἐργασίας καί ὄχι μόνον τά τμήματα ἤ κλάδους τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἁρμοδία, κατά τό ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 καί τό ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 771|1937, Ἐπιτροπή, διά νά κρίνῃ, ἄν ὑπάρχῃ λόγος ἀπολύσεως ἐκ τῶν ἀνωτέρω, εἶναι Πρωτοδικειακή Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία λειτουργεῖ εἰς ἑκάστην πρωτοδικειακήν περιφέρειαν καί ἡ ἁρμοδιότης της ὁρίζεται ἐκ τοῦ τόπου, ὅπου ὑπηρετεῖ ἤ ὑπηρέτησε πρό τῆς ἀπολύσεως ὁ ἄφεδρος παλαιός πολεμιστής.

Ὁ ἐργοδότης, ὁ ὁποῖος φρονεῖ, ὅτι ὑπάρχει νόμιμος λόγος ἀπολύσεως, ὀφείλει νά ἀναφερθῇ πρός τήν Ἐπιτροπήν, ζητῶν τήν ἐπ' αὐτοῦ κρίσιν της, ἄλλως ἡ ἀπόλυσις, ἡ ὁποία γίνεται ὑπ' αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος καί δικαιοῦται ὁ ἄφεδρος παλαιός πολεμιστής νά λαμβάνῃ τόν μισθόν του μέχρις ὅτου ἀποφανθῇ ἡ Ἐπιτροπή.

Διά νά μή ὑπάρχῃ ὅμως καί εἰς τόν ἄφεδρον παλαιόν πολεμιστήν ἡ ἀνησυχία τῆς ἐκκρεμότητος τῆς θέσεώς του, ὁ νόμος (ἄρθρ. 1 Α.Ν. 771|1937) παρέχει καί εἰς αὐτόν τό δικαίωμα νά ἀναφερθῇ εἰς τήν Ἐπιτροπήν καί νά ζητήσῃ τήν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεώς του καί ἀκόμη, διά νά ἀποφευχθῇ ἡ καταστρατήγησις τοῦ νόμου, ὁ νόμος ἐξωμοίωσε πρός ἀπόλυσιν (μέ τάς ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεις καί συνεπείας) πρός τήν μονομερῆ ἐλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀφοῦ, κατά τά ἀνωτέρω σημειούμενα, ληφθῇ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νά ἐπιτρέπῃ τήν ἀπόλυσιν, δύναται ὁ τελευταῖος αὐτός νά προβῇ εἰς τήν ἀπόλυσιν, ὡς ἐάν πρόκειται πλέον περί κοινοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ὑποχρεοῦται συγχρόνως νά συμμορφωθῇ καί πρός τά ὑπό τῶν σχετικῶν νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν διατασσόμενα. Οὕτω, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἀσφαλίζεται κατά τῆς ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») καί ἀπασχολεῖται εἰς περιφέρειαν, ὅπου ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ὑποχρεοῦται, διά τό κῦρος τῆς ἀπολύσεως, νά τηρήσῃ καί τάς οὐσιαστικάς καί τυπικάς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 (βλέπε δι' αὐτάς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 97 ἐπ.).

Ἄλλως, καί ἀνεξαρτήτως ἄν διά τήν ἀπόλυσιν ἐγνωμοδότησεν ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπή καί ἀπό ἀπόψεως προστασίας νόμων περί ἀφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἶναι ἡ ἀπόλυσις ἔγκυρος, ἀνακόπτει ἀκυρότης αὐτῆς διά μή τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945.

Σχετικῶς ἤδη πρός τό μέγεθος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 διά τήν ἀπόλυσιν, πρέπει νά σημειωθῇ, ὅτι εἶναι ἡ αὐτή, ὡς καί τῶν λοιπῶν μισθωτῶν, ἡ ὁριζομένη εἰς τόν ν. 2112.

Μέ ἕνα παλαιόν νόμον (5532|1932) εἶχεν ὁρισθῇ, ὅτι εἰς τούς οἰκειοθελῶς προσληφθέντας ἀφέδρους παλαιούς πολεμιστάς χορηγεῖται ἡ διπλασία ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, ἀλλά, κατά τήν τελευταίαν ὀρθήν δικαστηριακήν ἑρμηνείαν, ὁ νόμος αὐτός θεωρεῖται καταργηθείς μετά τήν καθιέρωσιν ἑνιαίου συστήματος προστασίας διά τήν ἀπόλυσιν, τῶν ἀναγκαστικῶς καί οἰκειοθελῶς προσληφθέντων, διά τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936. (Σχετικαί αἱ Α.Π. 428|1949, ΕΕΔ 8, 887, Α.Π. 46|1950, ΕΕΔ 9, 165, Α.Π. 557|1950, ΕΕΔ 10, 23).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΕΝΤΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Από της συστάσεώς του μέχρι της εις το Ι.Κ.Α. συγχωνεύσεως διά του Α.Ν. 1846)1951(*)

I. Συνοπτικός Πίναξ

Κέντρα Ασφαλίσεως	Χρονολογία ἐνάρξεως ἀσφαλίσεως
1) Κεντρικόν Κατάστημα	13. 2.1945
α) Παράρτημα Χαλκίδος	23. 7.1946
β) » Σύρου	12. 5.1947
γ) » Χίου	1. 6.1947
δ) » Σάμου	5. 4.1946
ε) » Μυτιλήνης	1.11.1946
στ) » Κορίνθου	1. 1.1951
ζ) » Τριπόλεως	1. 6.1951
2) Ὑποκατάστημα Πατρῶν	1.10.1945
α) Παράρτημα Πύργου	1. 8.1946
β) » Κερκύρας	1. 6.1951
γ) » Καλαμῶν	16. 7.1946
δ) » Ἰωαννίνων	1. 2.1951
3) Ὑποκατάστημα Βόλου	1.4.1945
α) Παράρτημα Λαρίσης	20. 8.1946
β) » Καρδίτσης	1.11.1950
γ) » Τρικάλων	12.12.1946
δ) » Λαμίας	1. 9.1950
4) Ὑποκατάστημα Θεσσαλονίκης	16. 8.1946
α) Παράρτημα Ἐδέσσης	1. 7.1947
β) » Ναούσης	16. 8.1946
γ) » Βεροίας	16.10.1946
δ) » Σερρῶν	1. 4.1947
5) Ὑποκατάστημα Καβάλας	1. 8.1946
α) Παράρτημα Δράμας	1.10.1947
β) » Ξάνθης	1. 3.1947
γ) » Κομοτινῆς	1.10.1949
6) Ὑποκατάστημα Ἡρακλείου Κρήτης	3.12.1946
α) Παράρτημα Χανίων	24. 5.1947

II. Εἰδικώτερον αἱ ἀσφαλιστικαὶ περιοχαὶ τῶν ἀνωτέρω Κέντρων Ἀσφαλίσεως εἶχον καθορισθῆ ὡς ἀκολούθως:

1) Κεντρικόν Κατάστημα—Ἕδρα: Ἀθῆναι

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια

α) Περιφέρεια Νομοῦ Ἀττικῆς.

Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 13.2.1945 (Α.Ν. 118|1945).

β) Περιφέρεια τέως Διοικ. Πρωτευούσης καὶ ἡ τῶν Δήμων: Ἐλευσῖνος, Μεγάρων, Λαυρεωτικῆς.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10448|5.6.1948 ἀποφάσεως Ὑπουργ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', «περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλ. ἁρμοδιότητος Ὑποκ|των Ταμ. Ἀνεργίας κ.λ.π.» ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Καταστήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

γ) Περιφέρεια Δήμου Σαλαμῖνος καὶ Βασιλικοῦ Ναυστάθμου.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43430|19.9.1950 ἀποφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 160|20.9.1950 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Καταστήματος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 20.10.1950.

δ) Νῆσος Κέα (Βιομ. Ἐπιχειρ.). (Ἀρχικῶς ἡ περιοχὴ αὕτη εἶχεν ὑπαχθῆ εἰς τὸ Παράρτημα Σύρου. Μετὰ ταῦτα καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21894|18.4.1951 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ. (Φ.Ε.Κ. 80|26.4.1951) ὑπήχθη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος).

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4946|14.3.1949 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 73|18.5.1949 τ. β', ἡ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 1.8.1949, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῶν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἐγκατεστημένων Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων.

1α) Παράρτημα Χαλκίδος—Ἕδρα: Χαλκίς

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια

α) Περιφέρεια νομοῦ Εὐβοίας

Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 23.7.1946 (20319|5.6.1946 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 94|7.6.1946 τ. β').

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελ. 767 παρόντος τόμου.

β) Δήμοι: Χαλκιδέων, Κύμης. Κοινότητες: Βαθέος, Αύλίδος, Λίμνης.	Διά της ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλ. ἁρμοδιότητος Ὑποκ|των Ταμ. Ἀνεργίας κ.λ.π.» ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948 ὡς ἔναντι.
γ) Ἐργοστάσιον Τσιμέντων Χαλκίδος.	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1931|1111|8.2.1947 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 19|15.2.1947 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι ἐπιχείρησιν ἀπὸ τῆς 23.7.1946.
δ) Κοινότης Βασιλικοῦ Εὐβοίας (εἰς τοὺς μισθωτοὺς Κεραμοποιίας).	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 23695|18.6.1949 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 120|1.8.1949 τ. β', ἡ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 1.9.1949, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῶν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἐγκατεστημένων ἐπιχειρήσεων Κεραμοποιίας.
ε) Ἐργοστάσιον Χαρτοποιίας Ροβιῶν Εὐβοίας.	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20|20|28.5.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ. ἡ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι ἐπιχείρησιν ἀπὸ 1.6.1948 καὶ δὴ μόνον ὡς πρὸς τοὺς εἰς ταύτην ἀπασχολουμένους μισθωτούς.
στ) Λιγνιτωρυχεῖα: Κύμης, Ἀλιβερίου, Πασᾶ, Ἀνδρονιάνων, Μαλετιάνων. Μεταλλεῖα Σιδήρου καὶ Χαλκοῦ: Σκύρου. Μεταλλεῖα Λευκολίθου: Μαντουδίου, Λίμνης. Λατομεῖα: Ἐρετρείας, Σκύρου, Χαλκίδος.	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 6019|6.2.1950 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 31|15.2.1950 τ. β', ἡ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰς ἐναντι περιοχὰς ἀπὸ τῆς 15.3.1950, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐναντι ἐπιχειρήσεων.

1β) Παράρτημα Σύρου—Ἕδρα: Ἑρμούπολις

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Ἐπαρχία Σύρου.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 12.5.1947 (20319|5.6.1946 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 94|7.6.1946 τ. β').
β) Δῆμος Ἑρμουπόλεως καὶ Κοινότης Ἄνω Σύρου.	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἔναντι.
γ) Νῆσος Μῆλος (Μεταλλευτικαὶ Ἐπιχειρήσεις).	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 39428|9.10.1947 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 156|18.10.1947 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 1.2.1949, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων Μεταλλευτικῶν Ἐπιχειρήσεων.
δ) Νῆσος Κύθνος (Βιομηχανικαὶ Ἐπιχειρήσεις).	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 17015|1.4.1949 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 76|18.5.1949 τ. β', ἡ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 1.12.1949 μόνον διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων ἐπιχειρήσεων.
ε) Νῆσος Νάξος (ομυριδωρύκται ἀσφαλιζόμενοι παρὰ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως ομυριδωρυκτῶν Νάξου κατὰ τῶν κινδύνων ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου καὶ ὡς τοιοῦτοι καθοριζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων ἐκμεταλλεύσεως τῆς Ναξίας ομύριδος).	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20661|28.5.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 85|28.5.1948 τ. β', ἡ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 28.5.1948, ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς ἐναντι ἀναγραφομένους μισθωτούς.

1γ) Παράρτημα Χίου—Ἕδρα: Χίος

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Νομὸς Χίου (Βιομηχανικαὶ Ἐπιχειρήσεις).	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.6.1947 (15652|3.5.1946 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 81|18.5.1946 τ. β').
β) Δῆμος Χίου καὶ Κοινότης Ἐυφημιανῶν.	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἔναντι.

13) Παράρτημα Σάμου—Έδρα: Καρλόβασι

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια

α) Ἐπαρχία Σάμου καὶ Ἰκαρίας. Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 5.4.1946 (2127)28.1.1946 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 23|8.2.1946 τ. β').

β) Περιφέρεια Δήμων Καρλοβασίου, Βαθέος καὶ Κοινότητος Τηγανίου. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.10448|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπουργ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.48 τ. β'., ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.48, ὡς ἐναντι.

14) Παράρτημα Μυτιλήνης—Έδρα: Μυτιλήνη

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια

α) Νομὸς Λέσβου Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.11.1946 (30319)5.6.1946 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 91|7.6.1946 τ. β').

β) Δῆμος Μυτιλήνης καὶ Κοινότητες: Περάματος, Σκοπέλου, Παπάδων, Μεσαγροῦ, Παλαισκήπων καὶ Ντιπίου. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10448|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

15ον) Παράρτημα Κορίνθου—Έδρα: Κόρινθος

Ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια

α) Πόλις Κορίνθου. Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.1.1951 (29332)23.6.1949 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 119|30.7.1949 τ. β').

β) Κοινότης Λουτρακίου. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 53180|30.9.50 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 181|16.10.1950 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παρ[τος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 1.1.51.

γ) Κωμόπολις Κιάτου. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63663|25.11.1950 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 313|28.11.1950 τ. β', ἡ ἀσφάλισις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 1.1.1951.

16ον) Παράρτημα Τριπόλεως—Έδρα: Τρίπολις

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Πόλις Τριπόλεως Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.6.1951 (14484)1.4.1949 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 69|6.5.1949 τ. β').

2) Ὑποκατάστημα Πατρῶν—Έδρα: Πάτραι

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Ἐπαρχίαι Πατρῶν καὶ Αἰγιαλείας. Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ 1.10.1945 (15031)24.7.1945 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 106|30.7.1945 τ. β').

β) Δῆμοι: Πατρέων, Αἰγίου. Συνοικισμοί: Ἰτεῶν, Μακρυγιαλιτίου, Ἐγλυκάδος, Μποζαϊτίκων. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10448|5.6.1948 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', «περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑποκ) των Ταμ. Ἀνεργίας κλπ.» ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Ὑπ)τος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

2α) Παράρτημα Πύργου—Έδρα: Πύργος

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Νομὸς Ἠλείας (Βιομηχανικαὶ Ἐπιχειρήσεις). Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.8.1946 (10388)3.5.1946 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 81|18.5.1946 τ. β').

β) Δῆμος Λετρίνων Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10448|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

γ) Κωμόπολις Κατακώλου.	Διά της ὑπ' ἀριθ. 66893|13.12.1950 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ. 232|27.12.1950 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 16.4.1951.

2β) Παράρτημα Κερκύρας—Ἕδρα : Κέρκυρα

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

Δῆμος Κερκυραίων	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.6.1951 (ὑπ. ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ.β').

2γ) Παράρτημα Καλαμῶν—Ἕδρα : Καλάμαι

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Νομὸς Μεσσηνίας.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 16.7.1946 (20319|5.6.1946 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 94|7.6.1946 τ. β').
β) Δῆμος Καλαμῶν.	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1946 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

2δ) Παράρτημα Ἰωαννίνων—Ἕδρα : Ἰωάννινα

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

Δῆμος Ἰωαννίνων.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.2.1951 (2959|14.3.1947 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 44|31.3.1917 τ. β').

3) Ὑποκατάστημα Βόλου—Ἕδρα : Βόλος

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Ἐπαρχία Βόλου.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.4.1945 (6655|3.7.1945 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 105|26.7.1945 τ. β', 35280|18.9.1946 καὶ 36554|30.9.1946 ἀπόφ. Ὑπ.Ἐργ.).
β) Δῆμοι: Παγασῶν, Ν. Ἰωνίας. Κοινότης: Ἁγιιάς	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', «περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἀρμοδιότητος Ὑποκ) των Τομ. Ἀνεργίας κλπ.» ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Ὑπ)τος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

3α) Παράρτημα Λαρίσης—Ἕδρα : Λάρισα

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Νομὸς Λαρίσης	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 20.8.1946 (20319|5.6.1946 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 94|7.6.1946 τ. β').
β) Δῆμος Λαρίσης καὶ Κοινότης Τυρνάβου	Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

3β) Παράρτημα Καρδίτσης—Ἕδρα : Καρδίτσα

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Δῆμος Καρδίτσης.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.11.1950 (ἀποφάσεις : α) 41239|10.12.1946 Ὑπ. Ἐργασ., Φ.Ε.Κ 2|8.1.1947 τ. β', καὶ β) 10443|5.6.1948 Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β').

3γ) Παράρτημα Τρικάλων—Ἕδρα Τρίκαλα

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Νομὸς Τρικάλων.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 12.12.1946 (20319|5.6.1946 ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 94|7.6.1946 τ. β').

β) Δήμοι: Τρικάλων καὶ Καλαμπάκας.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι

33) Παράρτημα Λαμίας—Ἕδρα: Λαμία

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

Πόλις Λαμίας.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.9.1950 (28145|18.6.1949 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 109|15.7.1949 τ. β').

4) Ὑποκατάστημα Θεσσαλονίκης—Ἕδρα: Θεσσαλονίκη

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Ἐπαρχία Θεσσαλονίκης.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 16.8.1946 (21161|25.10.1945 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 164|15.11.1945 τ. β').
β) Δῆμοι: Θεσσαλονίκης, Νεαπόλεως, Καλαμαριᾶς. Κοινότητες: Τριανδρίας, Συκιῶνος, Ἀμπελοκήπων, Ἀσβεστοχωρίου, Μενεμένης καὶ Πυλαίας.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', «περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑποκαταστημάτων Ταμ. Ἀνεργίας κλπ.» ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Ὑποκαταστήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι

4α) Παράρτημα Ἐδέσσης—Ἕδρα: Ἔδεσσα

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Ἐπαρχία Ἐδέσσης.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.7.1947 (21161|25.10.1945 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 163|15.11.1945 τ. β').
β) Δῆμος Ἐδέσσης.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

4β) Παράρτημα Νάουσης—Ἕδρα: Νάουσα

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Ἐπαρχία Ἡμαθίας.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 16.8.1946 (21161|25.10.1945 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 164|15.11.1945 τ. β').
β) Δῆμος Νάουσης.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443|5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἐναντι.

4γ) Παράρτημα Βεροίας—Ἕδρα: Βέροια

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

Δῆμος Βεροίας.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 16.10.1946 (ἀποφάσεις: α) 21161|25.10.1945 Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 164|15.11.1945 τ. β', καὶ β) 10443|5.6.1948 Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β').

4δ) Παράρτημα Σερρῶν—Ἕδρα: Σέρραι

Ἀσφαλιστικὴ Περιφέρεια

α) Δῆμος Σερρῶν.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.4.1947 (ἀποφάσεις: α) 40840|10.12.1946 Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 215|31.12.1946 τ. β', καὶ β) 10443|5.6.1948 Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118|23.7.1948 τ. β').
β) Λιγνιτωρυχεῖα περιφερειῶν: Λευκώνος, Ἐλαιῶνος, Μονῆς Ἁγίου Προδρόμου καὶ Ἁγίου Ἰωάννου Νομοῦ Σερρῶν.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20150|3.4.1951 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 75|23.4.1951 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ ἁρμοδιότης τοῦ Παραρτήματος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐναντι περιοχὴν ἀπὸ τῆς 1.6.1951.

5) Ὑποκατάστημα Καβάλας —"Εδρα: Καβάλα

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια	
α) Νομὸς Καβάλας.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.8.1946 (20319)5.6.1946 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 94)7.6.1946 τ. β').
β) Δῆμος Καβάλας.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443)5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118)23.7.1948 τ. β', «περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑποκαταστημάτων Ταμ. Ἀνεργίας κλπ.» ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Ὑποκαταστήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἔναντι.

5α) Παράρτημα Δράμας —"Εδρα: Δράμα

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια	
Δῆμος Δράμας.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.10.1917 (ἀποφάσεις: α) 1182) 14.1.1947 Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 16)12.2. 1917 τ. β', καὶ β) 10143)5.6.1948 Ὑπ. Ἐργασίας, Φ.Ε.Κ. 118)23.7.1948 τ. β').

5β) Παράρτημα Ξάνθης—"Εδρα: Ξάνθη

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια	
Δῆμος Ξάνθης.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.8.1917 (ἀποφάσεις: α) 36260) 1946 Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 218)31.12.1946 τ. β', καὶ β) 10443)5.6.1948 Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118)23.7.1948 τ. β').

5γ) Παράρτημα Κομοτινῆς—"Εδρα: Κομοτινή

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια	
Πόλις Κομοτινῆς.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1.10.1949 (14484)1.4.1949 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 69)6.5.1949 τ. β').

6) Ὑποκατάστημα Ἡρακλείου Κρήτης—"Εδρα: Ἡράκλειον

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια	
α) Νομὸς Ἡρακλείου.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 3.12.1946 (20319)5.6.1946 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 94)7.6.1946 τ. β').
β) Δῆμος Ἡρακλείου.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443)5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118)23.7.1948 τ. β', «περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑποκ) των Ταμείου Ἀνεργίας κλπ.» ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Ὑποκ)τος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἔναντι.

6α) Παράρτημα Χανίων Κρήτης—"Εδρα: Χανιά

Ἀσφαλιστική Περιφέρεια	
α) Νομὸς Χανίων.	Ἡ ἀσφάλισις εἰς τὴν ἐναντι περιφέρειαν ἤρξατο ἀπὸ τῆς 24.5.1917 (27064) 3.8.1946 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 142)5.9.1946 τ. β').
β) Δῆμος Χανίων καὶ Κοινότης Σούδας.	Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443)5.6.1948 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ., Φ.Ε.Κ. 118)23.7.1948 τ. β', ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Παραρτήματος ὡρίσθη ἀπὸ τῆς 5.6.1948, ὡς ἔναντι. ***(Γεν. Διαταγὴ 18 τῆς 3 Μαΐου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).***

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Ι.Κ.Α.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΥΠΟ ΤΩΝ Κ.Α.Φ. ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΞΗΡΑΣ ΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ 5 § 1 Α.Ν. 1846|1951.

Άριθ. πρωτ. 16164|8458|1952

Πρός τήν Γενικήν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.

Διά τοῦ ἄρθρου μόνου § 7 τοῦ Ν. 5167|1931, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1251|1949, ὡρίσθη ὅτι, προτάσει τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος ἢ Ξηρᾶς, δύναται, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, νά ἐπιβάλλεται εἰδική ἀνάλογος ἐπαύξησις τῶν τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, βαρύνουσα τόν φορτοπαραλήπτην, ἀνάλογος δέ κράτησις τῶν τιμολογίων τούτων, βαρύνουσα τούς ἐργάτας, πρός σχηματισμόν κεφαλαίου διά τήν καταβολήν ἀποζημιώσεως ἐφ' ἅπαξ ἢ περιοδικῶς εἰς τούς φορτοεκφορτωτάς ἐκείνους, τῶν ὁποίων τήν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἤθελε κρίνει ἐπιβεβλημένην ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπή, εἴτε διά τήν ἀσφάλειαν τῆς διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἔργων, εἴτε πρός ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξύ προσφορᾶς καί ζητήσεως ἐργασίας εἰς τάς φορτοεκφορτωτικάς ἐργασίας.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως ταύτης ἔχουν ἐκδοθῆ αἱ προβλεπόμεναι ὑπουργικαί ἀποφάσεις καί ἔχουν ἱδρυθῆ τά λεγόμενα Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν (Κ.Α.Φ.), τά ὁποῖα καί ἀποζημιοῦν τούς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀπομακρυνομένους φορτοεκφορτωτάς.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, ὡς καθορίζεται ὑπό τοῦ Νόμου, ἔχει τόν χαρακτῆρα ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς ἐργασίας προβλεπομένης εἰς τόν φορτοεκφορτωτήν ζημίας, ἔχει δηλαδή τόν χαρακτῆρα τόν ὁποῖον, κατά τήν ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατοῦσαν γνώμην, ἔχει καί ἡ κατά Ν. 2112|1920 ἢ τό β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις λόγῳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις, ἐπί τῶν φορτοεκφορτωτῶν, στερουμένων συγκεκριμένου ἐργοδότου, ἐπέρχεται μόνον διά τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπό τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπό τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Φορτοεκφορτώσεων. Ἐάν ὅμως ἡ ἀποζημίωσις χορηγῆται περιοδικῶς καί καθ' ὅλον τόν χρόνον, καθ' ὃν ὁ ἀπομακρυνθείς φορτοεκφορτωτής τελεῖ ἐν ἀνυπαιτίῳ ἀνεργίᾳ, ἡ περιοδική ἀποζημίωσις ἔχει χαρακτῆρα ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀναλόγου πρός τό χορηγούμενον ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ περιπτώσει δέον νά ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951. Ὅθεν τά Κεφάλαια ταῦτα, τά ὁποῖα δέν εἶναι, εἰμή εἰδικῆς μορφῆς Ταμεῖα, ἱδρυθέντα ἐπί τῇ βάσει τοῦ εἰδικοῦ Ν. 5167|1931, ὑπάγονται εἰς τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ἐδάφ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καί διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ, τά δέ εἰς ταῦτα ὑπαγόμενα πρόσωπα ἀπαλλάσσονται τῆς ἔναντι τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν διά τήν ἀσφάλισιν κατά τῆς ἀνεργίας, ἀδιαφόρως ἂν τά Κεφάλαια ταῦτα χορηγῶσιν ἅπασαν ἢ μέρος τῶν ὑπό τοῦ κλάδου ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α. πραγματοποιουμένων παροχῶν καί ἀδιαφόρως τοῦ ὕψους τούτων.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω τό Ι.Κ.Α. δέν δικαιοῦται νά ἐπιβάλῃ ἀσφαλιστικάς εἰσφοράς καί διά τόν κλάδον ἀνεργίας ἐπί τῶν μισθολογίων τῶν ἐκφορτωτῶν Λιμένος ἢ Ξηρᾶς, ἐφ' ὅσον τά οἰκεῖα Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν χορηγοῦν περιοδικῶς ἀποζημίωσιν ἀνεργίας εἰς τούς ἀπομακρυνομένους τοῦ ἐπαγγέλματος καί ἀνυπαιτίως περιερχομένους εἰς ἀνεργίαν (*).

(*) Ἐκοινοποιήθη πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 131 τῆς 11 Ἰουνίου 1952 ἐγκυκλίου τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., συμφωνούσης πρός τά ἀνωτέρω. Συμφώνως δέ πρός τά ἐν τῇ γνωμοδοτήσει ταύτῃ ἐκτιθέμενα οἱ φορτοεκφορτωταί λιμένων καί ξηρᾶς, οἱ ἐφοδιασμένοι διά βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ὑπό τῶν οἰκείων Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς ἢ Λιμένων καί ἀσφαλιζόμενοι εἰς λειτουργοῦντα Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν ἐξαιροῦνται τῆς παρά τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, κατά τήν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὡς προστατευόμενοι κατά τοῦ ἐν λόγῳ κινδύνου παρά τῶν ὡς ἄνω Κεφαλαίων. Πάντως, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω, καί οἱ λοιποί φορτοεκφορτωταί, οἱ μή ἀσφαλιζόμενοι εἰς τό Κ.Α.Φ., εἴτε διότι δέν λειτουργεῖ τοιοῦτον Κεφάλαιον εἰς τήν εἰς ἣν ἀπασχολοῦνται περιοχήν, εἴτε διότι δέν ὑπάγονται εἰς τήν παρά τοῖς Κεφαλαίοις τούτοις ἀσφάλισιν, οἱ ἀσφαλιζόμενοι παρά τῷ Ι.Κ.Α. κατά τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας καί ἀναπηρίας, γήρατος καί θανάτου, κατά τάς διατάξεις τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλίσεως Φορτοεκφορτωτῶν, δέν ὑπάγονται εἰς τήν παρά τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, δι' οὓς λόγους ἀναφέρονται εἰς τήν ὑπ' ἀριθμόν 12734|2205|1952 διαταγήν τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρός τά Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2077|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως της ὑπ' ἀριθ. 11 διεθνοῦς συμβάσεως επερί τῶν δικαιωμάτων τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ συνασπίζεσθαι τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 109 της 25 Απριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον πρώτον

Κυρούται η ὑπ' αριθ. 11 διεθνής σύμβασις επερί των δικαιωμάτων του συνεταιρίζεσθαι και συνασπίζεσθαι των γεωργικών εργατών», ψηφισθείσα εν Γενεύη τω 1921 υπό της Διεθνούς Συνδιασκέψεως Εργασίας κατά την τρίτην Σύνοδον αυτής.

Το κείμενον της κυρουμένης συμβάσεως έπεται εν ελληνική μεταφράσει και γαλλικώ πρωτοτύπω:

Σύμβασις ὑπ' ἀριθ. 11

Περί τῶν δικαιωμάτων τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ συνασπίζεσθαι τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν.

Η Γενική Συνδιάσκεψις της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας, συγκληθείσα εν Γενεύη υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και συνελθούσα αυτόθι την 25ην Οκτωβρίου 1921 εις την τρίτην αυτής Σύνοδον, αφού αποφάσισε την αποδοχήν διαφόρων προτάσεων σχετικών προς τα δικαιώματα συνεταιρισμού και συνασπισμού των γεωργικών εργατών, ζήτημα περιλαμβανόμενον εις το τέταρτον θέμα της ημερησίας διατάξεως της συνόδου, και αφού αποφάσισεν ότι αι προτάσεις αύται δέον να λάβουν τον τύπον διεθνούς συμβάσεως,

Ψηφίζει την ως έπεται σύμβασιν, προς επικύρωσιν υπό των Μελών της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας, συμφώνως προς τας διατάξεις του Καταστατικού Χάρτου της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας, ήτις αποκαλείται σύμβασις περί δικαιώματος συνεταιρισμού εν τη γεωργία, έτους 1921.

Άρθρον 1

Πάν Μέλος της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας, επικυρούν την παρούσαν σύμβασιν, υποχρεούται να εξασφαλίση εις όλα τα απασχολούμενα εν τη γεωργία πρόσωπα τα αυτά δικαιώματα συνεταιρισμού και συνασπισμού προς τα εις τους εργάτας της βιομηχανίας και να καταργήση πάσαν διάταξιν νόμου ή άλλην περιορίζουσαν τα δικαιώματα ταύτα, καθ' όσον αφορά τους γεωργικούς εργάτας.

Άρθρον 2

Αι επίσημοι επικυρώσεις της παρούσης συμβάσεως δέον όπως υπό τους υπό του Καταστατικού Χάρτου της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας προβλεπομένους όρους ανακοινούνται προς τον Γενικόν Διευθυντήν του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, παρ' ού και καταχωρίζονται.

Άρθρον 3

1. Η παρούσα σύμβασις άρχεται ισχύουσα μόνον ως καταχωρισθούν υπό του Γενικού Διευθυντού αι επικυρώσεις δύο Μελών της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας.

2. Δέν δεσμεύει είμή μόνον τα Μέλη, ων η επικύρωσις έχει καταχωρισθή υπό του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.

3. Κατ' ακολουθίαν η σύμβασις άρχεται ισχύουσα δι' έκαστον Μέλος, αφ' ης η επικύρωσις αύτης καταχωρισθή υπό του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.

Άρθρον 4

Εύθυς ως καταχωρισθούν υπό του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας αι επικυρώσεις δύο Μελών της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας, ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας κοινοποιεί τούτο εις άπαντα τα Μέλη της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας. Κοινοποιεί ωσαύτως προς ταύτα την καταχώρισιν των επικυρώσεων, αίτινες ανακοινούνται προς αυτόν μεταγενεστέρως υπό πάντων των Μελών της Οργανώσεως.

Άρθρον 5

Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 3 πάν Μέλος, επικυρούν την παρούσαν σύμβασιν, υποχρεούται, όπως εφαρμόση τας διατάξεις του άρθρου 1 μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1921 το βραδύτερον και λάβη τα αναγκαία μέτρα διά την τελεσφόρον εφαρμογήν των διατάξεων τούτων.

Άρθρον 6

Πάν Μέλος της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας, επικυρούν την παρούσαν σύμβασιν, υποχρεούται, όπως εφαρμόση αύτην εις τας αποικίας, κτήσεις και προτεκτοράτα αυτού, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 35 του Καταστατικού Χάρτου της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας.

Άρθρον 7

Πάν Μέλος, επικυρούν την παρούσαν σύμβασιν, δύναται να καταγγείλη αύτην μετά πάροδον δεκαετίας από της έναρξεως της ισχύος αυτής, διά πράξεως ανακοινουμένης προς τον Γενικόν Διευθυντήν του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και ὑπ' αὐτοῦ καταχωριζομένης.

Η καταγγελία ισχύει μετά πάροδον έτους από της καταχωρίσεως αυτής υπό του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.

Άρθρον 8

Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας δέον όπως, τουλάχιστον ανά πάσαν δεκαετίαν, υποβάλλη εις την Γενικήν Συνδιάσκεψιν έκθεσιν επί της εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως και αποφασίζη άν συντρέχη περίπτωσις αναγραφής εις την ημερησίαν διάταξιν της Συνδιασκέψεως του θέματος αναθεωρήσεως ή τροποποιήσεως της ειρημένης συμβάσεως.

Άρθρον 9

Το γαλλικόν και αγγλικόν κείμενον της πα-

ρούσης συμβάσεως είναι έξ ίσου αυθεντικά
. . . . . (*)

Άρθρον δεύτερον

Πάσα διάταξις της κειμένης νομοθεσίας, παρέχουσα τυχόν μείζονα πλεονεκτήματα εις τα διά της υπό του παρόντος νόμου κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρείται εν ισχύι, συμφώνως προς το άρθρ. 19 § 8 του Καταστατικού Χάρτου της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας, κυρωθέντος διά του Ν.Δ. 399|1947.

Άρθρον τρίτον

Διά Β.Δ. αι διατάξεις της διά του παρόντος νόμου κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως κωδικοποιηθήσονται εις τους οικείους νόμους.

Ωσαύτως διά Β.Δ. κανονισθήσονται αι λεπτομέρειαι της εφαρμογής των διατάξεων της διά του παρόντος Νόμου κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως.

Άρθρον τέταρτον

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως Νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 18 Απριλίου 1952 (*)

(*) Η εισηγητική έκθεσις του Υπουργού της Εργασίας επί του άνω Νόμου έχει ως εξής:

Προς την Βουλήν των Ελλήνων.

Η προκειμένη διεθνής σύμβασις, γενομένη δεκτή υπό της Διεθνούς Συνδιασκέψεως Εργασίας κατά το έτος 1921, τείνει να εξασφαλίση εις τους γεωργικούς εργάτας τα αυτά δικαιώματα επαγγελματικής ενώσεως και συνασπισμού, των οποίων απολαμβάνουν και οι βιομηχανικοί εργάται.

Τα επικυρούντα ταύτην Κράτη αναλαμβάνουν άρα την υποχρέωσιν, όπως εξασφαλίσουν ισότητα ως προς τα ως άνω δικαιώματα τόσον διά τους εργαζομένους εν τη γεωργία, όσον και εν τη βιομηχανία.

Ως γνωστόν το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι κατοχυρούται παρ' ημίν διά του άρθρου 11 του εν ισχύι Συντάγματος, ένθα διαλαμβάνεται ότι και "Έλληνες έχουσι το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι κ.λ.π.».

Εκ της διατάξεως ταύτης απορρέει το δικαίωμα της ιδρύσεως Σωματείων, Συλλόγων κ.λ.π. προς προστασίαν των οικονομικών και γενικωτέρων επαγγελματικών συμφερόντων των εργαζομένων και τούτο ανεξαρτήτως επαγγέλματος.

Ειδικώτερον διά του άρθρου 78 και των ακολουθούντων αυτό του Αστικού Κώδικος, ως και διά των Νόμων 281 και 2151 «περί Σωματείων», δι' ων ρυθμίζονται τα της ιδρύσεως, λειτουργίας και διαλύσεως πάσης φύσεως Σωματείων, εξασφαλίζεται η ισότης δικαιωμάτων ως προς πάντας τους εργαζομένους αδιαφόρως της φύσεως της εργασίας των.

Εν τω άρθρω 9 του Νόμου 281, ως ετροποιήθη κυρίως διά του Νόμου 2151, διαλαμβάνεται, ότι τα Σωματεία αποτελούνται εκ μελών ασκούντων συνήθως το αυτό ή συναφές βιομηχανικόν, εμπορικόν, γεωργικόν ή άλλο επάγγελμα.

Το δικαίωμα του συνασπίζεσθαι κατοχυρούται επίσης δι' όλους τους Έλληνας υπό του Συντάγματος, εκ των γενικών διατάξεων του οποίου εξάγεται ότι υφίσταται ελευθερία της εργασίας, ήτις προστατεύεται υπό του Ν. 2111.

Κατ' ως προς το συνασπίζεσθαι άρα δεν υφίσταται διάκρισις μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών των εργαζομένων.

Καθίσταται ούτω σαφές ότι η υφισταμένη νομοθεσία ευρίσκεται εν απολύτω αρμονία προς τας διατάξεις της διά του παρόντος επικυρουμένης διεθνούς συμβάσεως.

Έχοντες υπ' όψει μας εξ άλλου ότι η Ελλάς ως Κράτος-Μέλος της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας έχει υποχρέωσιν, εντός πάντοτε των οικονομικών και κοινωνικών δυνατοτήτων της, να συμβάλλη εις την εφαρμογήν των μέτρων, άτινα θεσπίζει ο τόσον υψηλούς σκοπούς επιδιώκων Διεθνής ούτος Οργανισμός, παρακαλούμεν, όπως εγκρίνητε το προκείμενον σχέδιον Νόμου.

Εν Αθήναις τη 14 Μαρτίου 1952

2081|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως της υπ' αριθ. 52 διεθνούς συμβάσεως «περί κανονικών κατ' έτος αδειών μετ' αποδοχών».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 109 της 25 Απριλίου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον πρώτον

Κυρούται η υπ' αριθ. 52 διεθνής σύμβασις «περί κανονικών κατ' έτος αδειών μετ' αποδοχών», ψηφισθείσα εν Γενεύη τω 1936 υπό της Διεθνούς Συνδιασκέψεως Εργασίας κατά την εικοστήν σύνοδον αυτής.

Το κείμενον της κυρουμένης συμβάσεως έπεται εν ελληνική μεταφράσει και γαλλικώ πρωτοτύπω.

Σύμβασις (άριθ. 52)

«Περί κανονικών κατ' έτος αδειών μετ' αποδοχών».

Η Γενική Συνδιάσκεψις της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας, συγκληθείσα εν Γενεύη υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και συνελθούσα αυτόθι την 4ην Ιουνίου 1936 εις την εικοστήν αυτής σύνοδον, αφού απεφάσισε την αποδοχήν διαφόρων προτάσεων σχετικών προς τας κατ' έτος χορηγουμένας άδειας μετ' αποδοχών, ζήτημα αποτελούν το δεύτερον θέμα της ημερησίας διατάξεως της συνόδου, αφού απεφάσισεν ότι αι προτάσεις αύται δέον να λάβουν τον τύπον διεθνούς συμβάσεως, ψηφίζει σήμερον εικοστήν τετάρτην Ιουνίου χίλια εννεακόσια τριάκοντα εξ την ως έπεται σύμβασιν, ήτις αποκαλείται σύμβασις περί αδειών μετ' αποδοχών, έτους 1936.

Άρθρον 1

1. Η παρούσα σύμβασις έχει εφαρμογήν εις το προσωπικόν το απασχολούμενον εις τας α-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ακολουθεί το γαλλικόν κείμενον.

κολούθους δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ καταστήματα :

α) Ἐπιχειρήσεις, ἐν αἷς κατασκευάζονται προϊόντα, μετασχηματίζονται, καθαρίζονται, ἐπισκευάζονται, διακοσμοῦνται, ἀποτελειοῦνται, προετοιμάζονται διὰ τὴν πώλησιν, καταστρέφονται ἢ κατεδαφίζονται, ἢ ἐν αἷς αἱ ὕλαι ὑφίστανται μεταβολήν, περιλαμβανομένων τῶν ναυπηγικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων παραγωγῆς, μετατροπῆς καὶ μεταδόσεως κινητηρίου ἐν γένει δυνάμεως, ὡς καὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ.

β) Ἐπιχειρήσεις, ἔνθα ἀποκλειστικῶς ἢ κυρίως κατασκευάζονται, ἀνοικοδομοῦνται, συντηροῦνται, ἐπισκευάζονται, τροποποιοῦνται ἢ κατεδαφίζονται τὰ ἑξῆς ἔργα :

Οἰκοδομήματα καὶ κτίσματα, σιδηρόδρομοι, τροχιόδρομοι, ἀερολιμένες, λιμένες, ἀποθῆκαι ἐμπορευμάτων, προβλῆτες, προστατευτικὰ ἔργα κατὰ τῆς ἐπενεργείας τῶν ρεόντων ὑδάτων καὶ τῆς θαλάσσης, διώρυγες, ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ναυσιπλοΐαν καὶ τὴν συγκοινωνίαν διὰ θαλάσσης ἢ ἀέρος, ὁδοί, σήραγγες, γεφῦραι, ὁδογέφυραι, συλλεκτῆρες ὑπονόμων, συνήθεις ὑπόνομοι, ῥέματα, ἀρδευτικαὶ καὶ ἀποξηραντικαὶ ἐγκαταστάσεις, ἐγκαταστάσεις τηλεπικοινωνίας, ἐγκαταστάσεις συναφεῖς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἢ τὴν διανομὴν ἠλεκτρικῆς δυνάμεως καὶ ἀεριόφωτος, ἀγωγοί, ἐγκαταστάσεις διανομῆς ὕδατος, ὡς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις ἔνθα ἐκτελοῦνται ἄλλαι ὁμοειδεῖς ἐργασίαι καὶ πᾶσα ἐργασία προπαρασκευῆς ἢ θεμελιώσεως, ἥτις προηγεῖται τῶν προηγηθέντων ἔργων.

γ) Ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς ἢ προσώπων ἢ ἐμπορευμάτων δι' ὁδῶν ἢ σιδηροδρόμων δι' ἐσωτερικῶν ὑδάτων ἢ ἀέρος, περιλαμβανομένης καὶ τῆς μετακομίσεως ἐμπορευμάτων εἰς ἀποθήκας ἐμπορευμάτων, προκυμαίας, ἀποβάθρας, ἀποθήκας διαμετακομίσεως ἢ ἀερολιμένας.

δ) Μεταλλεῖα, λατομεῖα καὶ εἰς τὰς πάσης φύσεως ἐξορυκτικὰς βιομηχανίας.

ε) Ἐμπορικὰ καταστήματα, συμπεριλαμβανομένων τῶν ταχυδρομείων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τηλεπικοινωνίας.

στ) Καταστήματα καὶ ἐπιχειρήσεις, ὧν ἡ λειτουργία προϋποθέτει κυρίως ἐργασίαν γραφείου.

ζ) Ἐπιχειρήσεις τύπου.

η) Ἱδρύματα σκοπὸν ἔχοντα τὴν ἰατρικὴν καὶ νοσοκομειακὴν περίθαλψιν ἀσθενῶν, ἀναπήρων, ἀπόρων καὶ ψυχοπαθῶν.

θ) Ξενοδοχεῖα, ἐστιατόρια, οἰκοτροφεῖα (πανσιόν), λέσχαι, καφενεῖα καὶ ἄλλα καταστήματα, ἔνθα προσφέρονται εἴδη ἀμέσου καταναλώσεως.

ι) Ἐπιχειρήσεις θεαμάτων καὶ διασκεδάσεων.

ια) Καταστήματα ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ συνάμα χαρακτῆρος, μὴ ὑπαγόμενα καθ' ὁλοκληρίαν εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν.

2. Ἡ ἁρμοδία Ἀρχὴ ἑκάστης χώρας δέον ὅπως μετὰ γνώμην τῶν κυριωτέρων ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων —ἐὰν ὑπάρχουν τοιαῦται— καθορίζῃ τὴν διαχωριστικὴν γραμμὴν ἀφ' ἑνὸς μεταξὺ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ μνημονευθεισῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκείνων τὰς ὁποίας δὲν ἀφορᾷ ἡ παροῦσα σύμβασις.

3. Ἡ ἁρμοδία Ἀρχὴ ἑκάστης χώρας δύναται νὰ ἐξαιρῇ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως :

α) Πρόσωπα ἀπασχολούμενα εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ καταστήματα, ἔνθα ἐργάζονται μόνον τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργοδότου.

β) Πρόσωπα ἀπασχολούμενα εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας, ὅπου οἱ ὅροι ἐργασίας παρέχουν δικαίωμα εἰς κανονικὴν κατ' ἔτος ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν, διαρκείας τοὐλάχιστον ἴσης πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπομένην.

Ἄρθρον 2

1. Πᾶν πρόσωπον, ἐφ' οὗ ἐχει ἐφαρμογὴν ἡ παροῦσα σύμβασις, δικαιοῦται μετὰ συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἑνὸς εἰς χορήγησιν κανονικῆς κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν 6 τοὐλάχιστον ἐργασίμων ἡμερῶν.

2. Τὰ πρόσωπα ἡλικίας κάτω τῶν 16 ἐτῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν μαθητευομένων, δικαιοῦνται μετὰ συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἑνὸς εἰς ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν δώδεκα τοὐλάχιστον ἐργασίμων ἡμερῶν.

3. Εἰς τὴν κατ' ἔτος χορηγουμένην ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν δὲν συμπεριλαμβάνονται :

α) Αἱ κατὰ νόμον ἢ ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι.

β) Αἱ λογῳ ἀσθενείας διακοπαὶ τῆς ἐργασίας.

4. Ἡ ἐθνικὴ νομοθεσία δύναται κατ' ἐξαίρεσιν νὰ ἐπιτρέπῃ τμηματικὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ τμῆμα ἐκείνης τὸ χορηγούμενον καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ προβλεπομένου ἐλαχίστου χρονικοῦ ὁρίου.

5. Ἡ διάρκεια τῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν δέον νὰ αὐξάνῃ βαθμιαίως ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας ὁριζομένους ὅρους.

Ἄρθρον 3

Εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους δὲν ἐφαρμόζει τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης συμβάσεως λαμβάνοντας ἄδειαν δέον νὰ παρέχεται δι' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀδείας :

α) Εἴτε ἡ συνήθης ἀμοιβή, ὑπολογιζομένη κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας καθοριστέον τρόπον, ἠὐξημένη κατὰ τὸ ἀντίτιμον τῆς εἰς εἶδος ἀμοιβῆς του, ἐὰν δικαιοῦται τοιαύτης.

β) Εἴτε ἀμοιβὴ ὁριζομένη διὰ συλλογικῆς συμβάσεως.

Ἄρθρον 4

Δέον νὰ θεωρῆται ἄκυρος πᾶσα συμφωνία περὶ ἐγκαταλείψεως τοῦ δικαιώματος τῆς κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ἢ περὶ παραιτήσεως ἀπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀδείας.

Ἄρθρον 5

Ἡ ἐθνικὴ νομοθεσία δύναται νὰ προβλέπῃ, ὅτι οἱ ἀναλαμβάνοντες ἀμειβομένην ἐργασίαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατ' ἔτος μετ' ἀποδοχῶν ἀδείας αὐτῶν δύνανται ν' ἀποστερῶνται τῆς ἀντιστοίχου ἀμοιβῆς των καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐν λόγῳ ἀδείας των.

Ἄρθρον 6

Οἱ ἀπολυόμενοι δι' αἰτίαν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην πρὸ τῆς λήψεως τῆς ὀφειλομένης ἀ-

δειας δέον νά λαμβάνουν δι' έκάστην ήμέραν τής ὀφειλομένης κατά τήν παροῦσαν σύμβασιν άδείας τό ποσόν τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 3 προβλεπομένης ἀμοιβῆς.

Ἄρθρον 7

Ἐπί τῷ τέλει διευκολύνσεως τῆς πραγματικῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως ἕκαστος ἐργοδότης δέον ὅπως ἀναγράψῃ εἰς μητρῷον κατά τόν ὑπό τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς ἐγκρινόμενον τρόπον :

α) Τήν ἡμέραν εἰσόδου εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῶν παρ' αὐτοῦ ἀπασχολουμένων προσώπων καί τήν διάρκειαν τῆς κανονικῆς κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ἧς ἕκαστος τούτων δικαιοῦται.

β) Τάς ἡμερομηνίας, καθ' ἃς ἐλήφθη παρ' ἑκάστου ἡ κατ' ἔτος ἄδεια μετ' ἀποδοχῶν.

γ) Τήν ἀμοιβήν τήν λαμβανομένην παρ' ἑκάστου διά τό χρονικόν διάστημα τῆς κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 8

Πᾶν Μέλος ἐπικυροῦν τήν παροῦσαν σύμβασιν δέον ὅπως θεσπίζῃ σύστημα κυρώσεως διά τήν ἐξασφάλισιν τῆς ἐφαρμογῆς της.

Ἄρθρον 9

Ἡ παροῦσα σύμβασις οὐδόλως θίγει οἱονδήποτε νόμων, ἀποφάσεων, ἐθίμων ἢ συμφωνίαν μεταξύ ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ἐξασφαλίζονται ὅροι εὐνοϊκώτεροι τῶν ἐν τῇ παρούσῃ συμβάσει προβλεπομένων.

Ἄρθρον 10

Αἱ ρηταί ἐπικυρώσεις τῆς παρούσης συμβάσεως ἀνακοινοῦνται εἰς τόν Γενικόν Διευθυντήν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας, παρ' οὗ καί καταχωρίζονται.

Ἄρθρον 11

1. Ἡ παροῦσα σύμβασις δέν δεσμεύει εἰμή μόνον τά Μέλη τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, ὧν ἡ ἐπικύρωσις ἔχει καταχωρισθῇ ὑπό τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

2. Τίθεται ἐν ἰσχύϊ δώδεκα μῆνας μετά τήν ὑπό τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ καταχώρισιν τῶν ἐπικυρώσεων δύο Μελῶν.

3. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ σύμβασις αὕτη ἀρχεται ἰσχύουσα δι' ἕκαστον Μέλος 12 μῆνας μετά τήν καταχώρισιν τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς.

Ἄρθρον 12

Εὐθύς ὡς καταχωρισθοῦν αἱ ἐπικυρώσεις δύο Μελῶν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, ὁ Γενικός Διευθυντής τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας γνωστοποιεῖ τοῦτο εἰς ἅπαντα τά Μέλη τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας. Γνωστοποιεῖ ὡσαύτως πρός αὐτό τήν καταχώρισιν τῶν ἐπικυρώσεων, αἵτινες ἀνακοινοῦνται πρός αὐτόν μεταγενεστέρως ὑπό πάντων τῶν λοιπῶν Μελῶν τῆς Ὀργανώσεως.

Ἄρθρον 13

1. Πᾶν Μέλος, ἐπικυροῦν τήν παροῦσαν σύμβασιν, δύναται νά καταγγείλῃ αὐτήν μετά πάροδον δεκαετίας ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς διά πράξεως ἀνακοινουμένης εἰς τόν Γεν. Διευθυντήν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καί ὑπ' αὐτοῦ καταχωριζομένης. Ἡ καταγγελία ἄρχεται ἰσχύουσα μόνον μετά πάροδον ἔτους ἀπό τῆς καταχωρίσεως αὐτῆς.

2. Πᾶν Μέλος, ἐπικυροῦν τήν παροῦσαν σύμβασιν, ὅπερ ἐντός ἔτους ἀπό τῆς λήξεως τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ μνημονευομένης δεκαετίας δέν ἔχει κάμει χρῆσιν τῆς ὑπό τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένης δυνατότητος καταγγελίας, δεσμεύεται διά μίαν νέαν δεκαετίαν καί συνεπῶς δύναται νά καταγγείλῃ τήν παροῦσαν σύμβασιν ἐπί τῇ λήξει ἑκάστης δεκαετίας ὑπό τούς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ προβλεπομένους ὅρους.

Ἄρθρον 14

Ἐπί τῇ λήξει ἑκάστης δεκαετίας, ὑπολογιζομένης ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως, τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας δέον νά ὑποβάλλῃ εἰς τήν Γεν. Συνδιάσκεψιν ἔκθεσιν ἐπί τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως καί ἀποφασίζῃ ἂν συντρέχῃ περίπτωσις ἀναγραφῆς εἰς τήν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ θέματος τῆς ὁλικῆς ἢ μερικῆς ἀναθεωρήσεως ταύτης.

Ἄρθρον 15

1. Ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ Συνδιάσκεψις ἀποδεχθῇ νέαν σύμβασιν ἐπαγομένην ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀναθεώρησιν τῆς παρούσης καί ἐφ' ὅσον ἡ νέα σύμβασις δέν ὁρίζει ἄλλως :

α) Ἡ ἐπικύρωσις ὑπό Μέλους τῆς νέας συμβάσεως τῆς ἀναθεωρούσης τήν παροῦσαν ἐπάγεται αὐτοδικαίως παρά τάς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 13 ἄμεσον καταγγελίαν τῆς παρούσης συμβάσεως, ὑπό τόν ὅρον ὅτι ἔχει τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἡ ἐπάγουσα τήν ἀναθεώρησιν νέα σύμβασις.

β) Ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ἐπαγομένης τήν ἀναθεώρησιν νέας συμβάσεως ἡ παροῦσα σύμβασις παύει νά εἶναι δεκτική ἐπικυρώσεως ὑπό τῶν Μελῶν.

2. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ παροῦσα σύμβασις παραμένει ἐν ἰσχύϊ ὑπό τόν τύπον καί τό περιεχόμενον αὐτῆς διά τά Μέλη, ἅτινα ἐπικυρώσαντα ταύτην δέν ἤθελον ἐπικυρώσει τήν ἀναθεωροῦσαν ταύτην νέαν σύμβασιν.

Ἄρθρον 16

Τό γαλλικόν καί ἀγγλικόν κείμενον τῆς παρούσης συμβάσεως εἶναι ἐξ ἴσου αὐθεντικά.

. . . . . (*)

Ἄρθρον δεύτερον

Πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, παρέχουσα τυχόν μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τά διά τῆς ὑπό τοῦ παρόντος νόμου κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 19 παρ. 8 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, κυρωθέντος διά τοῦ Ν. Δ|τος 899|1947.

Ἄρθρον τρίτον

Διά Β. Δ|τος αἱ διατάξεις τῆς διά τοῦ παρόντος νόμου κυρουμένης διεθνοῦς συμβάσεως κωδικοποιηθήσονται εἰς τούς οἰκείους νόμους.

Ὡσαύτως διά Β. Δ|τος κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς διά τοῦ παρόντος Νόμου κυρουμένης διεθνοῦς συμβάσεως.

Ἄρθρον τέταρτον

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δη-

(*) *Σημ. ΕΕΔ* : Ἀκολουθεῖ τό Γαλλικόν κείμενον.

μοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1952 (*)

(*) Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω νόμου εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔχει ὡς ἑξῆς :

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Ἡ ὑπὸ κύρωσιν Διεθνὴς Σύμβασις σκοπεῖ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς κανονικῆς κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν.

Ὁ ὑψηλὸς ἀνθρωπιστικὸς σκοπός, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ἡ προκειμένη συμβασις, προσλαμβάνει ἐπὶ μεγαλυτεραν ἀξίαν σήμερον, ὁπότε αἱ συνθῆκαι ἐργασίας καὶ ζωῆς τῶν μισθωτῶν εἶναι, λόγῳ τῶν γενικωτέρων πολεμικῶν αἰτίων, ἰδιαιτέρως δυσχερεῖς.

Ὁ Ἕλλην νομοθέτης εἶχε θεσπίσει τὸν θεσμὸν τῶν κανονικῶν κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Νομικῶν Προσώπων καὶ τῶν Ὀργανισμῶν, δι' οὓς ἰσχύουν Κανονισμοί, ἐγκεκριμένοι ὑπὸ Κρατικῶν Ἀρχῶν, ὡς καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῶν μεγαλυτέρων πόλεων. Ἐξ ἄλλου, διὰ τοῦ ν. 539|1945 ἡ ὑποχρέωσις πρὸς χορήγησιν κατ' ἔτος κανονικῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐξετάθη δι' ὅλους τοὺς ἐργοδότας. Ὁ Νόμος οὗτος ἀποτελεῖ σήμερον τὸ βασικὸν κείμενον τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας, καθότι προβλέπει πλεονεκτικωτέρους ὅρους διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐξ ἐκείνων, οὓς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 666 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ κειμένου τοῦ ν. 539 μὲ τὰς διατάξεις τῆς διεθνοῦς συμβάσεως προκύπτει συμπτωσις ὡς πρὸς τὰς βασικὰς διατάξεις ἐπιτρέπουσα τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συμβάσεως. Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 539 δηλοῦται, ὅτι αἱ βασικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου ἐνεπνεύσθησαν ἐκ τῆς διεθνοῦς ταύτης συμβάσεως.

Σύμβασις καὶ Νόμος :

1) Ἐξαιροῦν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολήψεως ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὴν ναυτικὴν ἐργασίαν, ὡς καὶ εἰς τὴν γεωργίαν, τοὺς οἰκοσίτους ὑπηρέτας, τὰ πρόσωπα τὰ ἐργαζόμενα εἰς ἐπιχειρήσεις, ἔνθα ἀπασχολοῦνται μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργοδότου.

2) Ὁρίζουν τὰ χρονικὰ ὅρια τῶν ἀδειῶν βάσει κριτηρίων, οἷα εἶναι α) ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεσι, β) ἡ νομικὴ φύσις τῆς ἐπιχειρήσεως (Τράπεζα, Ἀνών. Ἑταιρία, Ὀργάνωσις κοινῆς ὠφελείας κλπ.), γ) τὸ ἐπίπονον ἢ ἀνθυγιεινὸν τῆς ἐργασίας, δ) ἡ ἡλικία τοῦ ἐργάτου.

Τὰ κριτήρια α καὶ δ τίθενται καὶ ἐν τῇ συμβάσει, ἐνῷ τὰ τοιαῦτα β καὶ γ θεσπίζονται μόνον ἐν τῷ νόμῳ.

Πάντως ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας βάσει τῶν ὡς ἄνω κριτηρίων γίνεται ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν μισθωτῶν. Ἐξ ἄλλου, πᾶσα πλεονεκτικωτέρα μεταχείρισις τῶν μισθωτῶν, ἐξασφαλιζομένη βάσει νόμου, συμφωνίας ἢ συνηθείας, ἐπιτρέπεται καὶ ὑπὸ τῆς συμβάσεως καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀποτελοῦντος τοῦτου γενικὴν ἀρχὴν τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

3) Ὑποχρεοῦν τοὺς ἐργοδότας εἰς τὴν χορήγησιν εἰς τὸ προσωπικὸν των ἀδείας μετὰ περιέλευσιν ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ.

4) Προβλέπουν εἰδικὴν μεταχείρισιν τῶν νεαρῶν προσώπων. Τὸ ἐλάχιστον ὅριον ἀδείας, ὅπερ προβλέπεται ἐν τῇ συμβάσει διὰ τὰ πρόσωπα ἡλικίας κάτω τῶν 16 ἐτῶν, εἶναι 12 ἡμερῶν. Ὁ νόμος ὁρίζει τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα διὰ τὰ πρόσωπα μέχρι 18 ἐτῶν.

5) Δὲν περιλαμβάνουν τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας, ὡς καὶ τὰς ἡμέρας τῆς μὴ ἀπασχολήσεως λόγῳ ἀσθενείας εἰς τὸ διάστημα τῆς κανονικῆς ἀδείας.

6) Προβλέπουν τὴν προοδευτικὴν αὔξησιν τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ.

7) Προβλέπουν τὴν χορήγησιν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀδείας κλήρων ἀποδοχῶν.

8) Δὲν ἐπιτρέπουν τὴν παραίτησιν ἢ τὴν μὴ ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας ἀπὸ μέρους τῶν μισθωτῶν.

9) Ἀπαγορεύουν εἰς τοὺς ἀδειούχους, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀδείας, πᾶσαν ἐμμισθον ἀπασχόλησιν.

10) Προβλέπουν τὴν χορήγησιν εἰς πάντα μισθωτόν, διὰ λόγους ὀφειλομένους εἰς τὸν ἐργοδότην, ἀντιστοίχου ποσοῦ διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας, ἧς θὰ ἐδικαιοῦτο.

11) Ὑποχρεοῦν τοὺς ἐργοδότας εἰς τὴν τήρησιν εἰδικῶν βιβλίων, ἐν οἷς νὰ ἐμφαίνηται πᾶν στοιχεῖον σχετικὸν πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων.

Τὸ μόνον σημεῖον ἀσυμφωνίας συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ Νόμος 539 ἐν ἄρθρῳ 5 § 3 ὁρίζει, ὅτι λόγῳ ἐκτάκτων σοβαρῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους ἢ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας δύναται διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ν' ἀναστέλληται ἐπὶ χρόνον οὐχὶ μακρότερον τοῦ ἔτους ἡ χορήγησις ἀδειῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένων ἢ καὶ πάντων τῶν παραγωγικῶν κλάδων ὁλοκλήρου τῆς χώρας ἢ ὡρισμένων περιφερειῶν αὐτῆς, πάντως ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ.

Καίτοι τοιαύτη εὐχέρεια δὲν παρέχεται ὑπὸ τῆς συμβάσεως, δὲν φρονοῦμεν, ὅτι τοῦτο δέον ν' ἀπωτερηθῇ τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῆς.

Ἤδη, ὁπότε πράγματι ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς χώρας ἐκ τῶν ἐρειπίων τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς δὲν συνετελέσθη, ἵνα ἐκδηλώσωμεν τὴν πίστιν μας εἰς τὸν ὠφελιμώτατον τοῦτον ἐργατικὸν θεσμὸν ὄχι μόνον δὲν εἰσηγήθημεν ἀναστολὴν τῆς χορηγήσεως τῶν ἀδειῶν, ἀλλὰ δι' ἐγκυκλίου μας πρὸς ἁπάσας τὰς ἐργοδοτικὰς ὀργανώσεις τῆς χώρας διετυπώσαμεν σύστασιν διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου, ἵνα ὁ κόσμος τῶν μισθωτῶν δυνηθῇ ἐν μέσῳ τῶν σημερινῶν γνωστῶν δυσχερειῶν καὶ ἀπολαύσῃ τοῦ ἀναγκαίου ἐλευθέρου χρόνου πρὸς σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἀναζωογόνησιν.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν, ὅπως περιβάλητε διὰ

της ὑμετέρας ἐγκρίσεως τὸ προκείμενον σχέδιον Νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1952

698|1952 Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ φόρου ΣΤ' Κατηγορίας Ἑλλήνων ὑπηρετούντων εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν Βοηθείας κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 173 τῆς 28 Ἰουνίου 1952)

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν γενομένην εἰσήγησιν περὶ τῆς ἀναγκης τῆς ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς φορολογίας ΣΤ' Κατηγορίας τῶν Καθαρῶν Προσόδων τῶν μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1952 κτηθεισῶν ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν τῶν εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν Βοηθείας ὑπηρετούντων Ἑλλήνων ὑπηκόων, ἀποφασίζει:

Ἀπαλλάσσει τοῦ φόρου ΣΤ' Κατηγορίας τῶν Καθαρῶν Προσόδων τὰς μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1952 κτηθείσας ἀμοιβὰς ὑπὸ Ἑλλήνων ὑπηκόων ὑπηρετούντων εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν Βοηθείας καὶ τὰς ἐν Ἑλλάδι Πρεσβείας ξένων Κρατῶν.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 698 παροῦσαν Πρᾶξίν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

25006|Κ. 181|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ. χορηγουμένων συντάξεων ἀπὸ 1ης Μαΐου 1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 129 τῆς 4 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 νόμου, β) τὰς ὑπ' ἀριθ. 4168, 6114 καὶ 8422 ἐ.ἐ. ἀναφορὰς τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν καὶ γ) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1952 τὰς ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ. χορηγουμένας ἤδη συντάξεις εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνταξιούχους του κατὰ ποσοστὸν 17 ο|ο, καὶ ἐφ' ὅσον βάσει προηγενεστέρων ἀποφάσεων ἡ αὔξησις δὲν ὑπερβαίνει τὸ 100 ο|ο, διατηρουμένων τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προβλεπομένων πάσης φύσεως εἰδικῶν ἐπιδομάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαΐου 1952

33695|255|1952 Ἀπόφ. Ὑποιργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως καπνεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 28 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 867|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ 15 εἴκοσι ἡμέρας ἀπὸ τῆς τελευταίας λήξεώς της (28.6.1952), ἤτοι μέχρι τῆς 13.7.1952 τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 28.7.1951 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καπνεργατῶν, κατατεθείσης παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 144|31.7.1951 πράξεως κατατθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1952

33913|2987|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 16620|1543|1952 ἀποφάσεως σχετικῆς μὲ καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων καὶ μαγειρείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 149 τῆς 30 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τ 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13.4.1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων εἰς τὰ καταστήματα κλπ.», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 11|1944, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 16620|1543 ἐ. ἐ. ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 16620|1543 ἐ. ἐ. ἀπόφασιν ἡμῶν καθορίζομεν, ὅπως αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων καὶ μαγειρείων καθορίζωνται ἐκτὸς (*) τοῦ ἐννεαώρου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ καταστήματος, μὴ ἐπιτρεπομένων περισσοτέρων τῆς μιᾶς διακοπῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1952

33126|Ι. 226|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ Κανονισμοῦ παροχῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 156 τῆς 8 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 17.6.1952 καὶ 20.6.1952 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3366|6164 ἀναφορᾶς του, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ Κανονισμὸς παροχῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς μέλη οἰκογενείας διατυπωθῇ καὶ ἰσχύσῃ συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω πρότασιν τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον μόνον

Εἰς τὰ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 33 τοῦ ν. 1846|1951 μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων παρέχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 νοσοκομειακὴ περίθαλψις ἐπὶ πάσης περιπτώσεως, ἐξαιρέσει τῶν πασχόντων ἐκ νοσημάτων νευρολογικῶν καὶ ψυχοπαθοῦς φύσεως ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις, ἔκτασιν καὶ διαδικασίαν, τὰς ὁποίας ὁρίζουν αἱ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τοὺς ἀμέσως ἠσφαλισμένους καὶ τοὺς συνταξιούχους. Ἐν ἐλλείψει ἐπαρκῶν κλινῶν προτιμῶνται αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς διαπιστοῦται ἡ ἐπείγουσα καὶ ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη εἰσαγωγῆς τοῦ ἀσθενοῦς εἰς νοσοκομεῖον διὰ παροχὴν περιθάλψεως, ἥτις δὲν δύναται ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τούτου νὰ παρασχεθῇ κατ' οἶκον.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1952

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἐκτὸς ἢ ἐντός;

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Μελέται Ἐργατικοῦ Δικαίου. (Ὑπερωριακὴ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ, ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ, ἄδεια τοῦ μισθωτοῦ) : Χ. Ι. Κασσίμου, τμηματάρχου Ὑπουργείου Ἐργασίας, Λ. Ν. Καραλῆ, εἰσηγητοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἀθῆναι, 1952.

Οἱ κ.κ. Χ. Κασσίμος καὶ Λ. Καραλῆς, ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, εἶχον μίαν καλὴν ἰδέαν : νὰ ἀποχωρίσουν ἀπὸ τὸ πολυσύνθετον Ἐργατικὸν Δίκαιον τρία ἐκ τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων κεφαλαίων του, τὴν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, τὴν ἀσθένειαν τοῦ μισθωτοῦ, τὴν ἄδειαν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὑπὸ τὸν γενικώτερον τίτλον «Μελέται Ἐργατικοῦ Δικαίου» νὰ δώσουν εἰς τὴν δημοσιότητα ἓν ἀληθῶς χρήσιμον βιβλίον.

Τὸ πρῶτον θέμα «ὑπερωριακὴ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ» ἀναλύεται, βάσει τῶν νομοθετικῶν κειμένων, τῆς πλουσίας εἰς αὐτὸ νομολογίας τῶν δικαστηρίων, τῶν γνωμῶν τῆς θεωρίας, κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δημιουργῆται εἰς τὸν ἀναγνώστην ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ὁ φιλοτίμως ἐπ' αὐτοῦ ἐργασθεὶς κ. Δ. Καραλῆς κατέχει ἱκανοποιητικώτατα τὸ θέμα καὶ, παραθέτων τὰς ἰδίας του γνώμας ἐπὶ τῶν ἀναπτυχθεισῶν ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας ἀπόψεων, συγκρατεῖ ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐπιστήμονος, καλουμένου νὰ ἐρμηνεύσῃ καὶ ἐφαρμόσῃ τὸ καθημερινῶς εἰς τὴν πρᾶξιν ἐρχόμενον ἐνδιαφέρον αὐτὸ κεφάλαιον τοῦ δικαίου.

Ὁ κ. Χ. Κασσίμος ἔδωσε μίαν ἄλλην μορφὴν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν θεμάτων «ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ», «ἄδεια τοῦ μισθωτοῦ» ἐργασίαν του.

Ἐπροτίμησε νὰ ἀποταθῇ, εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν, πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν μισθωτόν, νὰ καμῇ μίαν χρήσιμον ἐκλαΐκευσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἀπὸ τοὺς σχετικοὺς πρὸς τὰ θέματα αὐτὰ νόμους, νὰ ἐκφέρῃ γνώμας του ἀπὸ ἀπόψεως τεθειμένου δικαίου καὶ ἀκόμη ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως.

Αὐτοῦ τοῦ εἴδους αἱ ἐργασίαι, ὅταν χρησιμοποιῆται ὡς μέσον ἐκφράσεως ἡ ἁπλὴ γλῶσσα τῆς καθημερινῆς ζωῆς μιᾶς, χωρὶς τὸν φόρτον παραπομπῶν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, προκειμένου νὰ ἀναλυθοῦν νόμιμα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸ θετικὸν δίκαιον, πρὸς ἕνα ἀόριστον ἀριθμὸν ἐνδιαφερομένων, ἀγνώστων τῶν νομικῶν ἐννοιῶν, ἰδίως εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, ἔχουν μίαν ἀναμφισβήτητον χρησιμότητα.

Ὅρος ὅμως τῆς ἐπιτυχίας εἶναι νὰ κατέχῃ ὁ συγγραφεὺς τὸ θέμα καὶ νὰ γράφῃ καλῶς, τὸ ὁποῖον σημαίνει συγχρόνως, κατὰ τὸν Μπυφφόν, νὰ σκέπτεται καλῶς καὶ νὰ ἀποδίδῃ καλῶς.

Ὁ κ. Κασσίμος, φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐκλαϊκευτικὴν ἀνάλυσιν τῶν θεμάτων του, καὶ καλῶς γράφει καὶ καλῶς σκέπτεται, ὥστε, ἂν ἡ ἐργασία του, ὡς εἰς τὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου γράφει, ἀπευθύνεται εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν μισθωτόν, ἐνδιαφέρει ὅμως ἀσφαλῶς καὶ τὸν ἐπιστήμονα.

Ἂν κρίνωμεν καὶ ἀπὸ τὴν ἀνὰ χεῖρας ἔκδοσιν, τὰ στελέχη τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀγαποῦν καὶ ἐνδιαφέρονται δι' ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὸν τομέα τοῦ Ὑπουργείου των.

Μᾶς ἔδωσαν, κατὰ καιρούς, χρήσιμα βιβλία εἰς τὰ ὁποῖα ἀντικατοπτρίζεται αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον των, δὲν εἶναι δὲ ὀλίγα αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξια πολλοῦ λόγου.

Τὰ δύο βιβλία τοῦ κ. Π. Μηνοπούλου, Περὶ τὰ θεμέλια τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, τῶν κ. κ. Π. Παυλάκη, Γ. Τρίμη, Κώδιξ Ἐργασίας (θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε μετὰ τὸν Δ' Τόμον ὁλοκληρωθῇ διὰ τὴν χρησιμότητα του), τοῦ κ. Γ. Τρίμη, Περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ, Ἡ ἀνεργία ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Νομοθεσίᾳ, τοῦ κ. Ι. Ζάρρα, Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, τοῦ κ. Λ. Πολυχρόνη, Τὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα, τοῦ κ. Δ. Δαμιανοῦ, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Κοινωνικὴν Ἐπιστήμην τοῦ Δικαίου, τοῦ κ. Χ. Κασσίμου, Κωστερικοὶ Κανονισμοὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, τοῦ κ. Κ. Π. Καραμητσάνη, Τὸ φορτοεκφορτωτικὸν ζήτημα, τοῦ κ. Ι. Καμπούρη, Ἡ προστασία τῶν ἀποστρατευομένων πολεμιστῶν, τοῦ κ. Κ. Οἰκονόμου, Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν κλπ., τῶν κ.κ. Σ. Κλαδᾶ καὶ Ν. Θεοδώρου, Νομοθεσία περὶ Συνεταιρισμῶν, καὶ ἀνθέχεται νὰ μᾶς διαφεύγουν ἄλλα τινά, προσφερόν, τὸ καθὲν εἰς τὸ εἶδος του καὶ μὲ τὴν ἀνάλογον ἔκτασιν, ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ τὴν Κοινωνικὴν Ἐπιστήμην καὶ πρὸ παντὸς κατέδειξαν τὸ μέγιστον ἐνδιαφέρον, ποὺ προκαλεῖ ἡ ἐν ἐξελίξει πάντοτε κλάδος αὐτὸς τοῦ δικαίου.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἀναλίσκουσα τὴν ζωήν της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἔχει κάθε λόγον νὰ χαίρεται, ὅταν σημειώνῃ φιλοτίμους δι' αὐτὸ ἐπιδόσεις, ποὺ συμβάλλουν εἰς τὴν κατανόησίν του καὶ ἀκόμη περισσότερον εἰς τὴν πρόοδόν του.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον *Χ. Μ. Θεσσαλονίκην* : Ἀπὸ τὰ παράξενα τῆς νομοθεσίας εἶναι καὶ αὐτό : Νὰ γίνεται ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 3113 μὲ βάσιν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ τελευταίου μηνὸς πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ἂν πρόκειται περὶ μισθωτοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀνεργίας (ἄρθρ. 9 ν. 118|1945), ἐνῷ, ἂν δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ, ἡ ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται μὲ βάσιν ὅσας ἀποδοχὰς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία.

Ἐγράψαμεν ἐπανειλημμένως διὰ τὸ ἄτοπον. Ἀλλὰ, φαίνεται, ἐπαρὰ ποταμὸν φράσ' ὀρύττομεν. Ματαιοπονοῦμεν. Τὰ κακῶς κείμενα ἐπιμένουν νὰ ζοῦν εἰς τὸ δίκαιον.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεῦχος 16 (262)

Ἀθῆναι, 15 Αὐγούστου 1952

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΣΧΕΣΕΩΣ ΕΝ ΤΗι ΣΥΜΒΑΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

1. Ἐν ΕΕΔ 11 σελ. 783 ἐπ. ὑποστηρίζονται ἀντίθετοι ἀπόψεις πρὸς ὅσα ἐν ΕΕΔ 11 σελ. 618 ἐξεθέσαμεν, σχολιάζοντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 130|1951 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως (jus retentionis) τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ ἀπολυθέντος ἀκύρως μισθωτοῦ, ὅστις προσεκλήθη παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ὁ ἐργοδότης ἐξαναγκασθῇ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑπερημερίας του. Ὑποστηρίζεται ὅτι τόσον ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ καὶ γενικῶς καθ' ὅλα τὰ στάδια τῆς λειτουργίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποκλείεται ἡ ἄσκησις παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 325 ἐπ. Α.Κ. δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται ἐφ' ὅσον δὲν συνεφωνήθη ἢ δὲν ἐθίζεται τὸ ἀντίθετον, εἰς προεκτέλεσιν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, μετὰ τὴν ὁποίαν τίκτεται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ (ἄρθρ. 655 Α.Κ.). Ἐκ τούτου συνάγεται, κατὰ τὴν ὑποστηριζομένην ἀποψιν, ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ ἄσκησις δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη οὔτε παραδεδεγμένη εἶναι, οὔτε καὶ ὀρθή, καθ' ὅσον ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ἐσφαλμένης προϋποθέσεως, ὅτι ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται πάντοτε εἰς προεκτέλεσιν τῆς παροχῆς του, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει φύσεως τῆς ἀντιπαροχῆς τοῦ ἐργοδότου.

Πέραν ὅμως τῆς κυρίας ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, ἔναντι τῆς ὁποίας ἵσταται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως προβῇ εἰς προεκπλήρωσιν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, ὑφίστανται πλεῖσται ὅσαι παρεπόμεναι ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου, αἵτινες δὲν ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς προγενεστέρας παροχῆς τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν δύναται ν' ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ του, ἐὰν προηγουμένως δὲν ἔχῃ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὴν συμπεφωνημένην ἢ εἰθισμένην χρονικὴν περίοδον, ἐναγόμενος δὲ παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατ' αὐτοῦ τὴν ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 374 Α.Κ. αὕτη δὲν προτείνεται, ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων ὑποχρεοῦται εἰς προεκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ βεβαίως οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, εἴδος τῆς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ ἔνστασις τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, διότι ρητῶς αὕτη ἀποκλείεται ὑπὸ τοῦ νόμου.

Ἄλλα πέραν τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ μισθοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς προπαροχῆς τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, ὑφίστανται καὶ ἕτεραι παρεπόμεναι ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου, μὴ τελοῦσαι ἐν ἀλληλεξαρτήσει πρὸς τὴν προεκπλήρωσιν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας.

Οὕτω, κατ' ἄρθρ. 662 Α.Κ., ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ διαρρυθμίζῃ τὰ τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὰ τοῦ χώρου αὐτῆς καὶ τῆς διαμονῆς, τὰ τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μηχανημάτων ἢ ἐργαλείων κατὰ τρόπον ὥστε νὰ προστατεύωνται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. ὁμοίως καὶ ἄρθρ. 663 Α.Κ.), περαιτέρω δὲ ὑπὸ τοῦ λεγομένου προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καθορίζονται λεπτομερέστερον οἱ ὅροι ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας, τοὺς ὁποίους ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ τηρῇ ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἐργοδότης παραμελεῖ νὰ τηρήσῃ τοὺς ὅρους τούτους καὶ συνεπείᾳ τῆς παραλείψεως του ταύτης ὑφίσταται κίνδυνος τῆς ζωῆς τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρνηθῶμεν εἰς τὸν μισθωτὸν τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, μέχρις οὗ ὁ ἐργοδότης συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς ὅρους ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας, ὁδηγοῦντες αὐτὸν πρὸς βέβαιον θάνατον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑποχρεοῦται εἰς προεκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του; Ἀσφαλῶς ὄχι, διότι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ ὑποχρέωσις τηρήσεως τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ὑγιεινῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου δὲν προϋποθέτει τὴν προηγουμένην ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ. Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη κλασικὴ περίπτωσις, ἔνθα εὑδοκιμεῖ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς πα-

ροχῆς τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ (Staudinger - *Nipperdey*. Kommentar zum B.G.B. 10η ἔκδ. § 618 ἀριθ. 66 καὶ § 611 ἀριθ. 135, *Hueck*-Nipperdey, Lehrbuch des Arbeitsrechts, τόμ. I, 1931 § 32 παρατ. 22).

Περαιτέρω ὁ μισθωτὸς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 666—667 Α.Κ. καὶ προκειμένης συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 539|1945 ὑποχρεοῦται, ὅπως παρέχῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὴν κεκανονισμένην ἐτησίαν ἄδειαν ἀναψυχῆς. Ἀρνουμένου τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ταύτης ὁ μισθωτὸς δύναται ἀμυνόμενος ν' ἀσκήσῃ ἐπίσχεσιν τῆς ἐργασίας του πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότου πρὸς χορήγησιν τῆς ἀδείας (*Titze*, Das Recht des kaufm. Personals, 1918, σελ. 759, *Hueck* - Nipperdey, ἔνθ. ἀν. σελ. 271 παρατ. 24. Πρβλ. ἐν τούτοις **Καποδίστριαν** ἐν ΕΕΔ 4, 520).

Ὁμοίως δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ἔχει ὁ μισθωτὸς καὶ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ χορηγήσῃ τὰ πιστοποιητικὰ ἐργασίας (ἄρθρ. 678 Α.Κ.), ἐφ' ὅσον ἤθελε γίνει δεκτὸν ὅτι ὀφείλεται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ χορηγήσῃ τοιοῦτον πιστοποιητικὸν καὶ διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἀμειβόμενον ἐπὶ ποσοστοῖς μισθωτὸν τὰς ἀναγκαίας περὶ κερδῶν καὶ ζημιῶν πληροφορίας (ἄρθρ. 654 Α.Κ.) ἢ ἐν γένει ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐκτελέσῃ πᾶσαν ἄλλην παρεπομένην ὑποχρέωσίν του.

Τέλος δὲν εἶναι ἀπαγὲς ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς συμβάσεως ἐργασίας γεννῶνται πλείονται ὅσαι παρεμπίπτουσαι ἀξιώσεις ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, οἷον πρὸς ἀπόδοσιν δαπανῶν, γενομένων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὁποίων ὁ μισθωτὸς δύναται ἐπίσης νὰ ἐξασφαλίσῃ δι' ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ μόνον παραδειγμάτων καταφαίνεται ἡ εὐρύτης τοῦ πεδίου ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ μισθωτοῦ καὶ δὴ εἰς ἔκτασιν, μὴ ἀπαντωμένην εἰς ἑτέρας ἐνοχικὰς σχέσεις.

Περὶ προτάσεως εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τῆς ἐνστάσεως τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 374 ἐπ. Α.Κ. δὲν δύνανται βεβαίως νὰ γίνῃ λόγος, δεδομένου ὅτι αὗται ἐφαρμόζονται μόνον διὰ τὰς κυρίας παροχάς, τὰς ἐξ ὑπαρχῆς γεννωμένας ἐκ τῆς ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως, δηλ. τὴν ἐκ ταύτης κυρίαν παροχὴν καὶ ἀντιπαροχήν (*Μπαλῆ*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, 1952, Γεν. Μέρος, σελ. 273), οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰς παρεπομένας παροχάς, τὰς γεννωμένας εἴτε ἐξ ὑπαρχῆς, εἴτε ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς συμβάσεως.

II. Ἐπίσχεσιν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ὑπεστηρίξαμεν καὶ ἡμεῖς (ΕΕΔ 11, 618), ὅτι δύναται ν' ἀσκήσῃ ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτός, ὅστις προσκαλεῖται παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας, μέχρις οὗ λάβῃ τοὺς ὀφειλομένους συνεπείᾳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου μισθοὺς του.

Αἱ διαταυρούμεναι ἐν προκειμένῳ ἑκατέρωθεν ἀξιώσεις, ἐφ' ὧν θεμελιοῦται τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, εἶναι αἱ ἑξῆς: Ὁ μὲν ἐργοδότης ἔχει ἀξίωσιν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, ὁ δὲ μισθωτὸς ἔχει ἀνταξίωσιν πρὸς πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ ἐργοδότης εἶχε καταστῇ λόγῳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ ἀνταξίωσις αὕτη τοῦ μισθωτοῦ διότι παρελθὸν εἶναι ἤδη γεγεννημένη (ληξιπρόθεσμος), μὴ προϋποθέτουσα, οὐδὲ ἐξαρτωμένη ἐξ οἱασδήποτε προεκτελέσεως τῆς ἐργασίας, ἥτις προεκτέλεσις εἶναι ἀπαραίτητος μόνον διὰ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι, ἤτοι μετὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας, ἀξίωσιν μισθοῦ.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς ἀνταξιώσεως του ταύτης ἐπὶ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ὁ μισθωτὸς ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, ὡς συντρεχόντων ἁπάντων τῶν ὅρων τοῦ νόμου. Ἐὰν συνεπῶς ἐναχθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ὁ μισθωτὸς πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, δύναται νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, μέχρις οὗ ὁ ἐργοδότης τῷ καταβάλῃ τοὺς ὀφειλομένους ἐκ τῆς ὑπερημερίας μισθούς. Διὰ τῆς ἐκδοθησομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως ὁ ἐναχθεὶς μισθωτὸς θὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του (ἄρθρ. 882 Πολ. Δικονομίας) ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ταυτοχρόνου πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων μισθῶν παρὰ τοῦ ἐναγόντος ἐργοδότου (ἄρθρον 329 Α.Κ.).

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται, εἶναι ἐὰν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ τοὺς μισθούς του μετὰ τὴν πρόσκλησιν του πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας χρόνου, ἐφ' ὅσον δὲν πρῆλθε εἰς προεκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του.

Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἀνάγεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς ἐπὶ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἀσκοῦντος τοῦτο ὀφειλέτου.

Ἀφ' ἧς ὁ ὀφειλέτης κατέστη γνωστὴν (οἷον δι' ἐξωδίκου δηλώσεως) τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του, οὐδεμία ὑπερημερία τούτου χωρεῖ (*Μπαλῆ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 168, *Ζέπος*, ἐν Ἑρμ.Κ. Εἰσαγ. 325-329 ἀριθ. 6), καθ' ὅσον ἡ καθυστερησις τῆς παροχῆς δὲν ὀφείλεται εἰς πταῖσμα του (ἄρθρ. 342 Α.Κ.), ἀλλ' εἰς ἄσκησιν νομίμου δικαιώματος του. Οὕτω καὶ προκειμένης ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτος εἰς ἀντίκρουσιν τῆς γενομένης προσκλήσεως του παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας δήλωσεν ἐγκαίρως (πρβλ. σχόλιόν μας ἐν ΕΕΔ 11, 618) ὅτι ἀσκεῖ ἐπίσχεσιν τῆς ἐργασίας του, μέχρις οὗ ὁ ἐργοδότης τῷ καταβάλῃ τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς ὑπερημερίας, δὲν περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν ὀφειλέτου καὶ συνεπῶς δὲν λήγει καὶ ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου ὡς διηνεκοῦς. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ μισθωτὸς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσίν του ἐπὶ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν του καὶ διὰ

τὸν μετὰ τὴν πρόσκλησίν του πρὸς ἐπανάληψιν τῆ ἐργασίας του χρόνον, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος εἰς προεκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, καθ' ἣ ἀσκῶν ἐπίσχεσιν ταύτης.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἐργοδότης ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 328 Α.Κ., δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἐπίσχεσιν τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, παρέχων ἀσφάλειαν (οὐχὶ ὅμως δι' ἐγγυητοῦ), οἷον διὰ καταθέσεως τῶν ὀφειλομένων μισθῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν κ. ἀ. (ἄρθρ. 840 Πολ. Δικ. ἐπ., ὡς ἐτροποποιήθη δι' Α.Ν. 2407/1940 ἄρθρον 6).

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι καὶ ἐν Γερμανίᾳ, ὑπὸ ὁμοίαν διατύπωσιν τῶν σχετικῶν ἄρθρων (ἄρθρον 325 Α.Κ. = § 273 B.G.B. καὶ 655 Α.Κ. = § 614 B.G.B.), γενικῶς παραδεδεγμένη εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι ἐπὶ ὑπερημερίας τῷ ἐργοδότου πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ἐπισχεσῃ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του, μέχρις οὗ ὁ ἐργοδότης τῷ καταβάλῃ τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς ὑπερημερίας. (Πρβλ. *Lotmar*, Der Arbeitsvertrag, τόμ. I, 1902 σελ. 373, *Titze*, ἔνθ' ἀν. σελ. 747, *Kaskel - Dersch*, Arbeitsrecht, 4η ἔκδοσις 1932 σελ. 195, *Hueck* - Nipperdey, ἔνθ' ἀν. τόμ. I σελ. 167, Staudinger - *Nipperdey*, ἔνθ' ἀν. § 611 ἀριθ. 135). Ἡ ὑποστηριζθεῖσα ὑπὸ συγγραφέως τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου γνώμη (πρβλ. *Schlegelberger - Schröder* HGB § 59 ἀριθ. 85), ὅτι ἡ ἐπίσχεσις τῆς ἐργασίας εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν πιστεως τοῦ μισθωτοῦ, δὲν εὗρεν ἀπήχησίν τινα. Ὁ *Nikisch* (Arbeitsrecht, 1951 σ. 186) μάλιστα τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς ἐργασίας στηρίζει καὶ ἐπὶ τῆς σκέψεως, ὅτι, ἐφ' ὅσον παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὸν ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ δικαίωμα ἀπροσδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον (ἄρθρ. 672 Α.Κ.), πολὺ περισσότερον δέον νὰ ἀναγνωρισθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ἀσθενέστερον δικαίωμα τῆ ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του.

III. Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἡ δικονομικὴ ἀπεικόνισις τῆς λειτουργίας τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ συνήθει ἐν τῇ πράξει δίκῃ, συνεπείᾳ ἀγωνίας τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ μισθῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν, παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς:

Ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἐγείρει τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγὴν πρὸς καταβολὴν τῶν μισθῶν του καὶ τοῦ μετὰ τὴν πρόσκλησίν του πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας χρόνου (περὶ ταύτης πρβλ. σχόλιά μας ἐν ΕΕΔ 11, 31). Ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης ἀντιτάσσει τὴν ἀναβλητικὴν ἔνστασιν (ἄρθρ. 553 ἀριθ. 7 Πολ. Δικ.) τοῦ μὴ ληξιπροθέσμου (ἀπαιτητοῦ) τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν εἶχε προεκπληρώσει τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του (ἄρθρ. 655 Α.Κ.), κατὰ τὸν μετὰ τὴν πρόσκλησίν του πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας χρόνον. Ὁ ἐνάγων μισθωτὸς ἀντιτάσσει τὴν ἀντένστασιν, ὅτι ἤσκησε πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς προσκλήσεως ταύτης (ὀχλήσεως πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του) ἐπίσχεσιν τῆς ἐργασίας του, μέχρις οὗ ὁ ἐργοδότης καταβάλῃ τοὺς ὀφειλομένους συνεπείᾳ τῆς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὑπερημερίας του μισθοὺς καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν κατέστη ὑπερήμερος ὀφειλέτης περὶ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του. Διὰ τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως θὰ καταδικασθῇ ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης εἰς τὴν καταβολὴν καὶ τῶν μετὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπισχέσεως τῆς ἐργασίας καθυστερουμένων μισθῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ταυτοχρόνου παροχῆς τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ (ἄρθρον 329 Α.Κ.).

Διὰ τὴν καταδίκην τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ εἰς ταυτόχρονον παροχὴν τῆς ἐργασίας του δὲν χρειάζεται ἄσκησις ἀνταγωγῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου περὶ τῆς ἀντοξιώσεως του ταύτης, ὡς ἐγένετο δεκτὸν ἀπὸ τὸ προϊσχὸν δίκαιον, ἤτις ἄλλως τε ἀντωγωγὴ θὰ ἦτο ἀπαράδεκτος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΠΟΔ' (ἄρθρ. 1), καθ' ὅσον ἡ καταδίκη τοῦ ἐνάγοντος εἰς ταυτόχρονον ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του χωρεῖ δυνάμει ρητῆς διατάξεως τοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ ἄρθρ. 329 Α.Κ. (*Μπαλῆ*, Ἐνοχ., ἔνθ' ἀν. σελ. 170).

Ἐὰν ὅμως ὁ μισθωτὸς εἶχεν ἀμελήσει νὰ δηλώσῃ ἐγκαίρως (οἷον δι' ἐξωδίκου δηλώσεως), ὅτι κατὰ τῆς προσκλήσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας ἀσκεῖ ἐπίσχεσιν τῆς ἐργασίας του, δὲν ὠφείλετο προτείνων τὴν ἀντένστασιν ἐπισχέσεως τὸ πρῶτον κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὅσον τυγχάνει ἤδη ὑπερήμερος ὀφειλέτης, ἀφ' ἧς προσκληθεὶς δὲν ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν του μέχρι τοῦ χρόνου τῆς προτάσεως τῆς ἀντενστάσεως καὶ ὡς τοιοῦτος θὰ φέρῃ μέχρι τοῦ χρόνου τούτου τὰς συνεπείας τῆς ὑπερημερίας του.

Βεβαίως ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας ὡς ἐκ τῆς φύσεως της ὡς προσωπικῆς ἐνεργείας, δὲν δύναται νὰ παραχωρηθῇ ἀναβρομικῶς καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης, καταδικαζόμενος εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων μισθῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ταυτοχρόνου παροχῆς τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, στερεῖται τῆς ἐκ ταύτης ὠφελείας διὰ τὸ παρελθόν, πλὴν ἡ ζημία του αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπερημερίαν του περὶ τὴν καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων μισθῶν, ἥτις ἔδωσεν ἀφορμὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς κειμένης πίστεως εἰς τὴν ἐπίσχεσιν τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὁ μισθωτός, ἐκτελῶν τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν, δὲν θὰ λάβῃ τοὺς ἐπιδικαζομένους μισθούς του, ἐὰν δὲν προσφερθῇ νὰ παράσχῃ χέρι μὲ χέρι τὴν ἐργασίαν του. Ἐὰν μετὰ τὴν ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἀνάληψιν ἐργασίας ὁ μισθωτὸς ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του, θεωρεῖται πλέον αὐτὸς καταγγελὰς τὴν σύμβασιν καὶ φέρει τὰς ἐκ τῆς καταγγελίας του συνεπείας, οἷον ὑπερημερίας ὀφειλέτου, ἀποζημιώσεως ν. 2112 κ.ἀ.

IV. Ἀλλ' ἐὰν ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν μισθωτὸν ὑπὸ τοὺς ἐκτεθέντας ὅρους τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται, ἀσκῶν τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, νὰ παρακρατήσῃ τὴν παροχὴν τοῦ μισθοῦ.

Καίτοι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἐπισχέ-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΠΕΡΓΙΑ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Χρονικὸς περιορισμὸς διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συμβάσεως ἐργασίας

Ἀναγνώρισις τῆς ἀπεργίας ὡς δικαιώματος.—Ἔρευνα ἀπὸ ἀπόψεως καταχρηστικῆς ἀσκήσεως.—Ἀπροσδιόριστον ὑπὸ τοῦ νόμου χρονικῶν ὁρίων διαρκείας ἀπεργίας. Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 5 Ν. 2112)1920.—Περιέλευσις ἐθνικῶν περιουσιῶν εἰς τὸ Δημόσιον.—Τύχη συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ παγίως ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει (βλέπε παρακομπὰς εἰς τὰς ἐν ΕΕΔ 10, 978 ἐπ. σημειώσεις μας, ἔνθα παρατίθεται ἡ Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 6958|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσκινᾶς*), δεκτὰ γενόμενα, ἐνισχυόμενα καὶ ἐκ πολλῶν σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων, καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν δέχεται, ὅτι ἡ κάθοδος τῶν μισθωτῶν εἰς ἀπεργίαν ἀποτελεῖ ἐνάσκησιν νομίμου αὐτῶν δικαιώματος.

Ὑπομιμνήσκεται μεταξὺ τῶν σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι ἐνισχύουν τὴν ὀρθότητα τῆς γενομένης δεκτῆς ἀπόψεως (βλέπε περὶ αὐτῶν καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6958|1951, ἔνθ' ἀνωτ.) καὶ ὁ Α.Ν. 1043|1951 «περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν» (ΕΕΔ 11, 1075), καθ' ὃν ἀπαγορεύεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας καὶ τὰς Τραπέζας νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των τὰς λόγῳ φύσεως ἀποδοχάς, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπέσχον οὗτοι τῆς ἐργα-

---

σεως εἶναι διάφορος τοῦ συμψηφισμοῦ, ἐν τούτοις ἄγει εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἡ παρακρατουμένη παροχὴ εἶναι χρηματική. Ὁ μισθωτός, ἐναντι τοῦ ὁποίου ἀσκεῖται τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, καταλήγει νὰ μὴ λάβῃ τὸν μισθόν του. Τοῦτῳ τῷ λόγῳ καὶ πρὸς ἄρσιν τῆς ἐν ταῖς ἀλλοδαπαῖς νομοθεσίαις ἀναφυείσης ἀμφισβητήσεως (πρβλ. ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔπισχεσιν τοῦ μισθοῦ Staudinger—*Nipperdey*, ἔνθ' ἀν. § 611 ἀριθ. 235, *Nikisch*, Arbeitsrecht, ἔνθ' ἀν. σελ. 143, *Durand — Vitu*, Traité de Droit du Travail, τομ. II, 1950, σελ. 764 καὶ *Oser-Schönenberger*, Das Obligationenrecht, 1936 ἄρθρον 340 ἀριθ. 8) ἐν ἄρθρῳ 327 Α.Κ. ὁρίζεται ὅτι δικαίωμα ἐπισχέσεως δὲν ὑφίσταται κατ' ἀξιώσεων, καθ' ὧν δὲν ἀντιτάσσεται συμψηφισμός.

Κατὰ συνέπειαν ἡ παρακράτησις τοῦ μισθοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ ἀσκήσεως δικαιώματος ἐπισχέσεως, ὑπάγεται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου 664 Α.Κ. Μόνον ὁ μισθός, ὅστις δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, δύναται νὰ παρακρατηθῇ, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνταξίωσις τοῦ ἐργοδότου προέρχεται ἐκ ζημίας, προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ζήτημα περαιτέρω γεννᾶται, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δύναται ν' ἀντιτείνῃ τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως ἐναντι ἀνταξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ μὴ χρηματικῆς, ἤτοι ἐὰν δύναται νὰ ἐπισχέσῃ παροχὴν μὴ χρηματικήν. Κατ' ἀρχὴν τοιαύτη ἐπισχεσις δὲν εἶναι ἀνεπίτρεπτος (*Nikisch*, Arbeitsrecht, ἔνθ' ἀν. σ. 143, *Maus*, Das Arbeitsverhältnis, 1948 σελ. 248, *Enneccerus - Lehmann*, Recht der Schuldverhältnisse, Μέρος 1ον, 1949 § 35 σελ. 106), πλὴν ἐὰν ἀντιβαίνῃ πρὸς τὴν καλὴν πίστιν (ἄρθρ. 288 Α.Κ.). Οὕτω ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ παρακρατήσῃ τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν μισθωτὸν ἐργαλεῖα τῆς τέχνης, τὰ ὁποῖα οὗτος ἐγκαταλείπει μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας του πρὸς φύλαξιν εἰς τὸ ἐργοστάσιον, πρὸς ἱκανοποίησιν ἀξιώσεως του κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὅσον ὁ μισθωτὸς στερεῖται τῶν μέσων ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ συνεπῶς τῆς συντηρήσεώς του εἰς τὴν ζωὴν (*Durand - Vitu*, ἔνθ' ἀν. σελ. 756). Ἀλλὰ ὥστε παρ' ἡμῖν, ἐφ' ὅσον κατ' ἄρθρ. 327 Α.Κ. δικαίωμα ἐπισχέσεως δὲν ὑφίσταται κατ' ἀξιώσεων, καθ' ὧν δὲν ἀντιτάσσεται συμψηφισμός, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 451 Α.Κ. δὲν χωρεῖ συμψηφισμὸς ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἀκατασχέτων, δὲν ἐπιτρέπεται ἐπίσχεσις τῶν εἰς χεῖρας τοῦ ἐργοδότου εὑρισκομένων ἐργαλείων τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ταῦτα εἶναι ἀκατάσχετα (ἄρθρ. 885 Πολ. Δικ.), ἔστω καὶ εὑρισκόμενα εἰς χεῖρας τοῦ δανειστοῦ ἢ τρίτου (*Παπαδοπούλου*, Προφυλακτικὰ μέτρα § 47, *Ἀποστολοπούλου*, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν § 29β in fine).

Ἀλλὰ καὶ ὁ μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ παρακρατήσῃ τὰ ἐργαλεῖα, ὄργανα καὶ ὑλικά, τὰ ὁποῖα τῷ παρεδόθησαν παρὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, διότι προκύπτει ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως (ἄρθρ. 325 Α.Κ.), ὅτι ταῦτα δέον νὰ ἐπιστραφοῦν εἰς τὸν ἐργοδότην εὐθὺς ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἐργασίας (*Staudinger-Nipperdey* § 611 ἄρθρ. 235 in fine).

σίας των λόγω οἱουδήποτε χαρακτῆρος ἀπεργίας.

Ἀσχέτως δὲ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας ὁ μισθωτός, μὴ παρέχων τὴν ἐργασίαν του, δὲν δικαιοῦται εἰς ἀπολήψιν τῶν ἀντιστοίχων ἀποδοχῶν αὐτοῦ (βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 579|1942, προεδρεύων *Ι. Γεωργακόπουλος*, ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς ξένους συγγραφεῖς, ΕΕΔ 1, 913), καὶ ὅτι ὁ ἀνωτέρω νόμος ἐρρύθμισε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ ἐν αὐτῷ ἐπιχειρήσεις οἰκειοθελῶς προσφέρονται εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν, τὸ ὁποῖον καὶ ἀπαγορεύει —καὶ νομίζομεν καὶ ἀντισυνταγματικῶς, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν πρόκειται ἤδη— καὶ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ συνάγεται, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα τῶν μισθωτῶν.

Ὑποστηριχθὲν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τοῦτο: Ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀπεργίας, ὑπερβαίνει τὰ χρονικὰ ὅρια ἀποχῆς (δι' ἀσθένειαν) τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930, θεωρεῖται ἐκ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920) λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐγένετο δὲ τοῦτο δεκτὸν καὶ ὑπό τινων δικαστικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 7, 202, ΕΕΔ 9, 1072).

Ἀλλὰ νεώτεραι δικαστικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6958|1951 ἐπικυρωθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1598|1951, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 10, 410), κατιδοῦσαι τὸ ἄτοπον τῆς ἑρμηνείας αὐτῆς, ἡ ὁποία καὶ ὁδηγεῖ εἰς παράλογα ἀποτελέσματα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατὰ βάσιν εἶναι πεπλανημένη (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1073, ΕΕΔ 10, 409 ἑπ., ΕΕΔ 10, 979), ἔστρεψαν τὴν ἄποψίν των εἰς τὴν ὀρθὴν τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν καὶ τοῦτο ἀκολουθεῖ καὶ ἡ κατωτέρω νεωτέρα δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία, ὀρθῶς διαγιγνώσκουσα τὸν σκοπὸν τῆς ἀπεργίας, σκέπτεται, ὅτι διὰ ταύτης ἐκδηλοῦται ἐμμονὴ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν συμβασιν, μὲ ἐπιδίωξιν βελτιώσεως μόνον τῶν ὅρων αὐτῆς. (Σύμφωνος καὶ *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δικ' ἄρθρ. 669 Α.Κ. σελ. 348, καὶ γενικώτερον περὶ ἀπεργίας βλέπε *Ι. Καπαδίστριαν*, ΕΕΔ 8, 227, *Α. Ἀμπατζῆν*, ΕΕΔ 8,276, *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 10, 49 ἑπ.).

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἄλλην ἔννοιαν ἔχει τὸ ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον ρυθμίζει εἰδικῶς τὴν περίπτωσιν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας καὶ δὲν ἔχει, κατὰ τὴν τελευταίαν ἀρεοπαγιτικὴν ἄποψιν (Α.Π. 617|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 107), ἐφαρμογὴν ἐπὶ δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας, ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ὁπότε, ἂν ἐπὶ μακρὸν ἐξακολουθῇ ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920 καὶ ἰδίως εἰς τὰς τοῦ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν ὑπάγονται καὶ ὅλοι οἱ μισθωταί, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ γενικὸς κανὼν περιορισμοῦ τῆς ἀπεργίας εἰς τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 4558|1930.

Θὰ προσφύγωμεν συνεπῶς, κατ' ἀνάγκην, δι' ὅσους ἐκ τῶν ἀπεργῶν μισθωτῶν δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920 καὶ τοῦ ἄρθρου 8 β. δ 16|18 Ἰουλίου 1920 εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου περὶ ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν διὰ νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀλλὰ τοῦτο καὶ μόνον ἀπαιτεῖ νόθευσιν τῆς ἐννοίας τῆς ἀπεργίας.

Ὀρθῶς λοιπὸν λύει τὸ ὡς μὴ ἄφαλὲ ἀριγμάτι νὰ ἀνακινηθῇ ζήτημα τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4667|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Ἀγγελόπουλος**
Δικηγόροι ἡ δικαστικὴ ἀντιπρόσωπος Δημοσίου κ. Γ. Τζέτου, ὁ κ. Χ. Φωτιάδης

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος εἰργάζετο δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς τὸ τυπογραφεῖον τῆς ὑπὸ μεσεγγύησιν τελούσης γερμανικῆς ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν... ὡς στοιχειοθέτης καὶ ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ συμφωνημένου ἡμερομισθίου. Κηρυχθείσης γενικῆς ἀπεργίας τῶν τυπογράφων Ἀθηνῶν τὴν 4ην Σεπτεμβρίου 1950, μὲ τὸ αἴτημα τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, προσεχώρησεν εἰς ταύτην καὶ ὁ ἐνάγων, ἀποσχὼν ὡς ἐκ τούτου τῆς ἐργασίας του μετὰ τῶν λοιπῶν ἀπεργῶν. Τὴν 25ην Ὀκτωβρίου 1950, λυθείσης τῆς ἀπεργίας, δέκα πέντε ἐκ τῶν ἐργατῶν ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεως καὶ ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν, οἱ δὲ λοιποί, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἐνάγων, ἀπεπέμφθησαν, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι λόγῳ τῆς ἀπεργίας ἐμειώθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως. Τὴν 6ην Νοεμβρίου 1950 ἐκοινοποιήθη εἰς ἅπαντας τοὺς ἀποπεμφθέντας δήλωσις τοῦ προέδρου τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ἐντεταλμένου διαχειριστοῦ τῆς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεως, δι' ἧς ἐδηλοῦτο, ὅτι ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἐκ μέρους τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ ἐκ τῆς μακρᾶς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας οἰκειοθελὴς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους των. Δὲν ἐπιθανολογήθη ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης μακρᾶς ἀπεργίας ἡ ἐπιχείρησις ὑπέστη σημαντικὰς ζημίας, διότι οὐ μόνον δὲν καθωρίσθησαν συγκεκριμέναι ζημίαι, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν στοιχεῖον προσήχθη περὶ τούτων. Ἡ μοναδικὴ ἐπικαλουμένη συγκεκριμένως ζημία ἀτηρίζεται ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 24056|30.10.1959 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἀλλ' ἀσχέτως τοῦ ὅτι δὲν βεβαιοῦται, ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἐπωφελοῦς καὶ ἐπικερδοῦς ἐργασίας, ἐκ τοῦ ἰδίου τούτου ἐγγράφου προκύπτει, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἐστερήθη τοῦ δικαιώματος ἐκθέσεως τοῦ ΑΓΞΗ καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ ἐπὶ ἓν ἔτος, διότι ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ὑπέγραφεν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῶν σχετικῶν ὅρων καὶ συμφωνιῶν προβλεπομένης προθεσμίας τὴν σύμβασιν τὴν ἀπορρέουσαν ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16336|28.8.50 κατακυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συν-

τανισμοῦ. Καὶ ἂν ἡ παράλειψις αὕτη δὲν εἶναι σκόπιμος, κριθείσης ἀσυμφόρου τῆς ἀναληφθείσης διὰ μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ ἐργασίας, δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ ἐκπροσώπου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐξ ἧς καὶ ἐματαιώθη ἡ τυπογραφικὴ αὕτη ἐργασία, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴν τῶν ἐργατῶν, ἣν λόγῳ γενικότητος αὐτῆς εἰς ἅπαντα τὰ τυπογραφεῖα τῆς πρωτευούσης δὲν ἠδύνατο, κατὰ κοινὴν πεῖραν, νὰ ἀγνοήσῃ ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ.

Τὸ ἐκκαλοῦν Δημόσιον δὲν ἀμφισβητεῖ, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων, ὅπερ συνάγεται ἐκ πλείστων διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας (πρβλ. Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 6958|1951, ΕΕΔ 1951, σελ. 979), ἐπὶ σκοπῷ βελτιώσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἰσχυρίζεται ὅμως νομίμως, ὅτι ἡ ἄσκησις τούτου δύναται νὰ ἀποτελέσῃ κατάχρησιν δικαιώματος, συντρεχόντων τῶν ὅρων ταύτης. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀπεργία αὕτη δὲν εἶχε σκοπὸν ξένον πρὸς τὰς δικαίας ἐργατικὰς διεκδικήσεις, οὔτε καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρόξενος ζημίας εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ἀφοῦ ἁπλῶς ἀνεστάλησαν αἱ ἐργασίαι ἁπάντων τῶν τυπογραφείων, δὲν ὑφίσταται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, κατάχρησις δικαιώματος, διότι ἡ ἄσκησις ταύτης προφανῶς δὲν ὑπερέβη τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος.

Ἐκ τοῦ νόμου δὲν προσδιορίζονται ῥητῶς τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς ἀπεργίας καὶ δὲν δύναται ἐκ τῆς διατάξεως φιλεργατικοῦ νόμου (ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 4558|1930) νὰ συναχθῇ τεκμήριον κατὰ τοῦ ἐργαζομένου, ὥστε ἡ ἐπὶ παρατεταμένον χρόνον ἀπεργίας ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας νὰ θεωρῆται ὡς παραίτησις, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ ἐργαζόμενος διὰ τῆς ἀπεργίας δεικνύει ἐνεργὸν ἐμμονὴν εἰς τὴν σύμβασιν, ἀγωνιζόμενος διὰ θυσιῶν περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, οὐδὲ ἀποτελεῖ καὶ κατάχρησιν δικαιώματος, ὅταν ἡ ἀπεργία ἀσκῆται ἐντὸς λογικῶν χρονικῶν ὁρίων καὶ μάλιστα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἐπιζητοῦνται διαπραγματεύσεις ἐκ μέρους τῶν ἐργαζομένων, ἡ δὲ παράτασις τῆς ἀπεργίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὀφείλεται καὶ ἐν μέρει εἰς ἔμμονον ἀπόκρουσιν τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων καὶ εἰς ἔλλειψιν ἀνεκτῆς ὑποχωρητικότητος. Ὅθεν οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ὁ ἐπὶ τούτων ἐπιρειδόμενος πρῶτος τῆς ἐφέσεως λόγος ἀπορριπτέοι κρίνονται, ὡς ἀβάσιμοι, μὴ λυθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς τοιαύτης ἀποχῆς τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ἡ προκειμένη ἐπιχείρησις, ὡς γερμανικὴ τοιαύτη, ὑφισταμένη καὶ λειτουργοῦσα πρὸ τοῦ τελευταίου πολέμου, εἶχε τεθῇ ὑπὸ τὴν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2636|1940 προβλεπομένην μεσεγγύησιν καὶ ἐλειτούργει ὑπὸ νομίμως διωρισμένον διαχειριστήν, ὅστις, κατ' ἄρθρ. 13 § 2 τοῦ νόμου τούτου, ἐξεπροσώπει τὴν ἐπιχείρησιν πλήρως οὐχὶ ὡς ἀνήκουσαν εἰς τὸ Δημόσιον, ἀλλ' εἰς τὸν τέως κύριον αὐτῆς ὑπήκοον ἐχθρικοῦ Κράτους. Διὰ τοῦ Ν.Δ. 1138|1949 ὡρίσθη, ὅτι μετὰ δικαστικὴν διάγνωσιν περιέρχονται αἱ γερμανικαὶ ὑπὸ μεσεγγύησιν περιουσίαι εἰς τὸ Δημόσιον κατὰ κυριότητα, ἐν προκειμένῳ ὅμως δὲν προεβλήθη ἰσχυρισμὸς περὶ προσφυγῆς τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν καθορισθεῖσαν εἰδικὴν διαδικασίαν καὶ ἐκδόσεως ἀποφάσεως. Διὰ τοῦ Ν.Δ. 1539|1950, καταργηθέντων ῥητῶς τῶν ἀντιθέτων διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1138|1949, ὡρίσθη, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου περιέρχονται αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον οἱ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν.Δ. 1138|1949 ἐχθρικαὶ περιουσίαι κατὰ πλήρες κυριότητος καὶ νομῆς δικαίωμα (ἄρθρ. 1), καταργουμένης τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 2636|1940 μεσεγγυήσεως αὐτῶν (ἄρθρ. 6 § 1), τοῦ Δημοσίου ἐπεχοντος ὡς πρὸς ταύτας θέσιν εἰδικοῦ διαδόχου (ἄρθρ. 6 § 2). Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἐπιχείρησις περιῆλθε κατὰ κυριότητα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον τὴν 5ην Νοεμβρίου 1950, ἤτοι δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 1530|1950, ἅτε μὴ ὁριζομένου ἐν αὐτῷ χρόνου ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του (ἄρθρ. 103 Εἰσ. Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος) καὶ συνεπῶς ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐπικαλουμένη ἄκυρος ἀπόλυσις, γενομένη τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1950, ἄλλως τὴν 6ην Νοεμβρίου 1950, ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|1945, ἐγένετο οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς ἐκπροσώπου ἰδιώτου, ἤτοι τοῦ τέως κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ὄντος ὡς ἐκ τούτου ὑποχρέου εἰς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ὡς ἄνω νόμου. Ὅθεν οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος, νομιμοποιουμένου ἐφεξῆς ὡς εἰδικοῦ διαδόχου καὶ ὑποχρέου περὶ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς ἐν τῇ προκειμένῃ διαφορᾷ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 καὶ ὁ ἐπὶ τούτων ἐρειδόμενος δεύτερος λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνουσιν ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἡ εὐθύνη τοῦ Δημοσίου ἔναντι τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως στηρίζεται ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 § 3 τοῦ Α.Ν. 1539|1950, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν τὸ Δημόσιον εὐθύνεται δι' ἀπαιτήσεις τρίτων, μὴ ἐχθρῶν, γεννηθείσας καὶ πληρωτέας ἐν Ἑλλάδι, ἀπαιτητὰς δὲ καὶ ληξιπροθέσμους καὶ μὴ ἀπεσβεσμένας ἐξ οἱουδήποτε λόγου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, καθ' ὃ ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν διατάξεων τοῦ παρόντος. Οὕτω μέχρι τῆς 6ης Νοεμβρίου 1950 τὸ Δημόσιον εὐθύνεται ὡς εἰδικὸς διάδοχος τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, μετὰ ταῦτα δὲ ὡς φορεὺς τῆς συνεχιζομένης ἐπιχειρήσεως, δεσμευόμενος ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ προκατόχου ἀκύρου ἀπολύσεως ἐκ τῆς συνεπείᾳ τούτου ὑφισταμένης ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς συνεχιζομένης ἀρνήσεως αὐτοῦ πρὸς ἀποδοχὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς ἐλλείψεως ἐκ μέρους αὐτοῦ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὅθεν ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ὁ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Παράτασις νομίμου χρόνου άπὸ άπόψεως ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920

Θέσις μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν.— Ἐξακολούθησις αὐτῆς καὶ μετὰ τὸ τρίμηνον τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἄνευ διαμαρτυρίας μισθωτοῦ δὲν παρέχει εἰς αὐτὸν δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ μονομερῶς μεταβληθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920.

Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κ.λ.π.», τὸ ὁποῖον διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 654) κατάργησιν τοῦ Ν. 118|1945, ὡς διάταξις μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου, ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Αἱ εἰς τὸν Ν. 118|1945 ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέσουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτούς των, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τούς τρεῖς μῆνας ἑτησίως.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλὰ λαμβάνουν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των.

Εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ διάταξις ἀποτελεῖ συγχερασμὸν τρόπον τινὰ τῶν συμφερόντων τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁ ἐργοδότης ἔχει τὴν ὠφέλειαν, ὅτι, ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος πλήρους μισθοῦ, ἐφ' ὅσον, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν, τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ, καταβάλλει, καθ' ὃ ἔχει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δικαίωμα, τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ, ὁ δὲ μισθωτός, ἀντὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς μετὰ ταύτην ἐπιδοτήσεως ἐκ μέρους ἤδη τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι μικρότερον τοῦ ἡμίσεως τῶν πλήρων ἀποδοχῶν του (διὰ τὸ παρεχόμενον ἤδη ἐπίδομα ἀνεργίας βλέπε τὴν ὑπ' ἀριθ. 19370|1952 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 11, 656), λαμβάνει τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν του.

Ὁ Νομοθέτης ὅμως, περιορίσας τὸν χρόνον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διαθεσιμότητος εἰς τρεῖς μῆνας ἑτησίως, ἀνεχώρησε προδήλως ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι ὁ περιορισμὸς ἢ ἡ ἔλλειψις ἐργασιῶν ἀποτελεῖ παροδικὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον φαινόμενον, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει δὲν ἠθέλησε νὰ παρατείνεται ἡ μὴ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, μὲ τὴν ἐξ αὐτῆς δυσαρέστου διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν του συνέπειαν νὰ λαμβάνῃ τὸ ἥμισυ μόνον τῶν πλήρων ἀποδοχῶν του, ἐπὶ χρόνον πέραν τοῦ τριμήνου ἑτησίως, ἀφοῦ καὶ ἀπολυόμενος εἶχε τὴν προσδοκίαν μιᾶς συντόμου ἀπασχολήσεως ἀλλαχοῦ καὶ ἐξ αὐτῆς χορηγήσεως πλήρους μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐπιδότησις διὰ τὴν ἐκ τῶν προτέρων καθορισμένην ἀσφάλειαν τοῦ ἀνέργου ὁριζετο ἀρχικῶς εἰς 9 καὶ ἤδη (ἄρθρ. 38 Α.Ν. 1846|1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) εἰς 6 μῆνας.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατὰ Ν. 38|1944 (ΕΕΔ 5, 93), ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν δὲν ἀπασχολοῦνται, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν, δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἡ πρὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις δὲν καθωρίζει περιορισμένον χρόνον ἐφαρμογῆς της, ἀλλ' ὡς ὀρθῶς, κατὰ τὴν κρίσιμον γνώμην, γίνεται δεκτόν ἐν τῇ νομολογίᾳ, δὲν δύναται νὰ τύχῃ αὐτὴ ἐφαρμογῆς μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (βλέπε ἐμμέσως τὴν Α.Π. 2|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 157, πρβλ. καὶ Α.Π. 523|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 9, Πρωτοδίκων Μυτιλήνης 97|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 1231, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Βόλου 311|1951, εἰσηγητὴς *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 11, 146, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ παραπομπαί).

Ἑπομένως, ἀφοῦ ἡ διαθεσιμότης περιορίζεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 εἰς ἓν τρίμηνον ἑτησίως, παρερχομένου τοῦ τριμήνου ὁ μισθωτὸς προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του (ἡ διαθεσιμότης συνεπάγεται μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ νὰ μὴ ἐμφανίζεται εἰς τὸν τόπον

ἐπ' αὐτοῦ στηριζόμενος λόγος ἐφέσεως, διὰ τῶν προτάσεων προβληθείς, ἀπορριπτέα κρίνονται.

Ὑφισταμένης ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὰ εἰρημένα, καὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐναγοντος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλουμένου ἐπικαλουμένη διάταξις τοῦ ἄρθρ. 29 § 1 τοῦ Ν.Δ. 1138|1949, ὡς ἐπὶ διαφόρου ἐρειδομένη προϋποθέσεως, καθ' ἣν, ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἐκουσίως καὶ πράγματι ἔπαυσεν ἐργαζόμενος παρὰ τῇ ἐχθρικῇ ἐπιχειρήσει τῇ περιερχομένῃ τῷ Δημοσίῳ, δὲν δικαιοῦται ἡμερομισθίου καὶ ἐν γένει ἀμοιβῆς, ἀφ' ἧς πράγματι ἔπαυσεν ἐργαζόμενος, καὶ τὰ ἐναντία, ὡς ἀβάσιμα, κρίνονται ἀπορριπτέα, ὡς καὶ ὁ περὶ τούτου τελευταῖος λόγος τῆς ἐφέσεως.

της έργασίας πρός παροχήν έργασίας, διότι άλλως θεωρείται πλήρως απασχολούμενος, βλέπε Πρωτοδικείου Αθηνών 4396|1948, είσηγητής *Ν. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 7, 826) καί μή γινομένων τούτων δεκτών δικαιούται, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης τελεῖ πλέον ἐν ὑπερημερίᾳ, κατά τό ἄρθρ. 656 Α.Κ., νά πληρωθῇ τόν μισθόν πλήρους αὐτοῦ ἀπασχολήσεως, μέχρι τῆς λήξεως τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἡ ὁποία λήγει διά τῆς ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ἢ τῆς κατά νόμιμον τρόπον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Περαιτέρω, ὡς ἔχει νομολογηθῇ (βλέπε Α.Π. 370|1947, εἰσηγητής *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 28, Α.Π. 587|1950, εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 15) ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ δέν ἀποτελεῖ καταγγελίαν συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἐκτός ἄν γίνεται δι' ἐξαναγκασμόν τοῦ μισθωτοῦ πρός παραίτησιν (Α.Π. 89|1951, εἰσηγητής *Ε. Καλοκούρης*, ΕΕΔ 10, 358).

Τό ζήτημα ὅμως ἤδη εἶναι, ἄν ὁ μισθωτός δύναται νά θεωρήσῃ μονομερῶς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου παράτασιν τῆς διαθεσιμότητος μετά τήν παρέλευσιν τοῦ τριμήνου ὡς μονομερῆ, κατ' ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920, βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐξισουμένην πρός ἀπόλυσιν αὐτοῦ.

Εἰς τό ἐρώτημα νομίζομεν, ὅτι πρέπει ἀποφατική ἀπάντησις. Τό ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112|1920 δέν δύναται νά ἔχῃ ἐφαρμογήν, ὁσάκις ὁ μισθωτός ἔχει τήν ἐκ συμβάσεως ἀγωγήν (actio locati), ὡς ἐν προκειμένῳ. Εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν δέν ὑπάρχει τό στοιχεῖον τῆς βλάβης, τό ὁποῖον ἀξιοῖ νά ὑπάρχῃ τό ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112|1920, θεσπισθέν ἀκριβῶς ἵνα ἐξαναγκάζῃ τόν ἐργοδότην, ἐπί ταῖς ἐπιζημίοις δι' αὐτόν συνεπείαις αὐτοῦ, νά μή μεταβάλλῃ μονομερῶς καί βλαπτικῶς τήν σύμβασιν ἐργασίας, ἄν δέ παρά ταῦτο μεταβάλῃ αὐτήν, ἡ μεταβολή (ἐπιφυλάσσεται ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945) εἶναι ἔγκυρος καί μόνον ἀποζημίωσις ὀφείλεται.

Ὄχι δέ μόνον δέν ἐπέρχεται βλάβη εἰς τόν μισθωτόν διά τῆς μή ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπό τοῦ ἐργοδότου (τοῦτο σημαίνει ἡ παράτασις τῆς διαθεσιμότητος μετά τό τρίμηνον), ἀλλά τοὐναντίον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 679 Α.Κ. ἀπαγγέλλεται καί ἀκυρότης τῶν συμφωνιῶν, διά τῶν ὁποίων περιορίζονται τά ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ.

Τό τελευταῖον τοῦτο στηρίζει καί τήν λύσιν, ὅτι ἄν ὁ μισθωτός εἰσπράξῃ μισθόν διαθεσιμότητος μετά τόν νόμιμον χρόνον δέν κινδυνεύει νά θεωρηθῇ ὡς παραιτηθείς τῆς νομίμου ἀξιώσεως του πρός καταβολήν τοῦ πλήρους μισθοῦ.

Ἄν ὅμως ὁ μισθωτός συμφωνήσῃ μετά τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ἡ διαθεσιμότης θά παραταθῇ καί μετά τόν νόμιμον χρόνον τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, νομίζομεν, ὅτι ἡ τοιαύτη συμφωνία δέν ἀντιτίθεται πρός διάταξίν τινα τοῦ δικαίου.

Ἡ ἐκ τῶν προτέρων σχετική συμφωνία εἶναι ἰσχυρά, ὡς καί ὅταν ἐπέρχεται ἀναστολή ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλ. Πρόδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7|1943, πρ. εδρεύων *Ι. Γεωργακόπουλος*, ΕΕΔ 2, 108 καί σχόλια *Ι. Καποδίστρια*, ΕΕΔ 2, 99), οὕτω δέ δέν εἶναι ὑπερήμερος ὁ ἐργοδότης, ἀφοῦ διά τῆς συμφωνίας δέν προσφέρεται ὁ μισθωτός εἰς προηγουμένην παροχήν τῆς ἐργασίας του, ὡς εἶναι ὑπόχρεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 648 Α.Κ. καί 652 Α.Κ. διά τό δικαίωμα ἀντιπαροχῆς μισθοῦ (*Π. Ζέπου*, Ἐνιχ. σελ. 322) καί κατά τήν γενικήν ἀρχήν τοῦ ἄρθρ. 349 Α.Κ.

Αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι ἀποφάσεις, τόσον ἡ πρωτοδικος, ὅσον καί ἡ ἐξαφανίσασα αὐτήν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐρευνοῦν τό ζήτημα τῆς μετά τό τρίμηνον τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 παρατάσεως τῆς διαθεσιμότητος ἀπό ἀπόψεως ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112|1920 καί, χωρίς νά θέσουν τό πρόβλημα ἐπί τῆς βάσεως, ἄν κατ' ἀρχήν δύναται νά ἔχῃ ἐφαρμογήν ἡ ἄνω διάταξις, διαφωνοῦν ἐπί τοῦ ἂν ὑπῆρξε μονομερής μεταβολή τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τό Πρωτοδικεῖον συνάγει ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὅτι ὁ ἐνάγων σωπηρῶς ἀπεδέχθη τήν καράτασιν τῆς διαθεσιμότητος μέ τήν ἐκ ταύτης συνέπειαν τοῦ ἡμίσεως μισθοῦ καί δέν εἶχε συνεπῶς τό δικαίωμα νά θεωρήσῃ τήν σύμβασιν καταγγελθεῖσαν, ἀξιῶν τήν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112.

Πράγματι, καί ὑπό τήν ἐκδοχήν ὅτι ἠδύνατο νά ἔχῃ ἐφαρμογήν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112|1920, ἔπρεπε εὐθύς ἀμέσως ὁ μισθωτός νά θεωρήσῃ ἀτάκτως καταγγελλομένην τήν σύμβασιν καί νά ζητήσῃ τήν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 (κατά τήν κρατοῦσαν ἤδη ἐν τῇ νομολογίᾳ ἄποψιν Α.Π. 149|1948, εἰσηγητής *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 390).

Ἡ μονομερής μεταβολή τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται συντελεσθεῖσα, εὐθύς ὡς ἔπαυσε τό ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρός θέσιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, ἐνῷ ὁ ἐνάγων πολύ βραδύτερον ἤσκησε τό δικαίωμά του, ἀποδεχόμενος ἐν τῷ μεταξύ τόν ἠλαττωμένον μισθόν, πρᾶγμα, τό ὁποῖον σημαίνει, ὅτι ἐθεώρει τήν σύμβασιν ἐργασίας ἰσχύουσαν, ἔστω καί μονομερῶς μεταβληθεῖσαν.

Ἄν μάλιστα ἀντί τῆς ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἐπρόκειτο περί ταιαύτης ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, **κατ' ἄρθρον** 9 ν. 118|1945 (βλέπε Α.Π. 22|1950, εἰσηγητής *Χ. Καλλέλλης*, ΕΕΔ 9, 156, Α.Π. 309|1950, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516), θά ἦτο αὐτη καί ἀπαράδεκτος, ἂν ἤσκεῖτο μετά τήν παρέλευσιν τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἀδιαμαρτύρητος ἔμμονή τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν σύμβασιν θά ἐσήμαινε παραίτησιν ἀπό τῆς σχετικῆς ἀκυρότητος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7879|1952

Διαδικασία ν. Γ΄ΤΟΑ΄ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Δαράφης, Κ. Σταυρόπουλος

Βεβαιοῦνται, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τά ἀκόλουθα: Ὁ ἐφεσίβλη-

τος ένάγων άπό τοῦ 1947 προσελήφθη ὑπό τῆς ἐναγομένης ὡς ὑπάλληλος δι' ἀόριστον χρόνον καί παρείχε τάς ὑπηρεσίας του εἰς τό πρατήριον πωλήσεως ὀφασμάτων, παραγομένων εἰς τά ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης. Λόγῳ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοστασίου καί οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἡ ἐναγομένη προέβη εἰς τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐξ 70 περίπου ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων προσωπικοῦ της, ἐξαιρέσει δύο, δηλαδή τοῦ λογιστοῦ καί τοῦ ἐνάγοντος, τούς ὁποίους ὡς ἀρίστους ὑπαλλήλους της, προσβλέπουσα εἰς προσεχῆ ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν, διετήρησεν. Ἔθεσεν ὅμως εἰς διαθεσιμότητα τόν ἐνάγοντα ἀπό τῆς 1 Μαρτίου 1951 καί κατέβαλλε πρός τοῦτον, μηδόλως ἀπασχολούμενον, τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν. Ὁ ἐνάγων ἀπό τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς διετήρει συνεταιρικῶς μετ' ἄλλων εἰς τήν εἴσοδον ἑνός κτιρίου μικράν ἐπιχείρησιν πωλήσεως ὀφασμάτων, εἰς τήν ὁποίαν ἀπό τῆς διαθεσιμότητός του ἀπησχολεῖτο. Οὕτω, καίτοι παρῆλθε τρίμηνον ἀπό 1 Μαρτίου 1951 καί τό καθεστώς τῆς διαθεσιμότητος ἐξηκολούθει, ὁ ἐνάγων οὐδέποτε διεμαρτυρήθη, διότι προφανῶς, λαμβάνων τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν καί μή ἀπασχολούμενος, ἠδύνατο ἀπερισπάστως νά ἐπιδιδεται εἰς τό προσωπικόν του ἐμπόριον. Κατά τά μέσα Ὀκτωβρίου 1951 ἀπεφασίσθη ἡ ἐπανάληψις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης, ἐξ οὗ λόγου καθίστατο διά ταύτην ἀναγκαία ἡ παρουσία καί ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις εἰδοποιήθη πρός τοῦτο ὑπό τοῦ λογιστοῦ (βλέπε κατάθεσίν του), ὁ ἐνάγων ὅμως, εἴτε διότι εὗρισκε πλέον τόν ἐκ δραχμῶν 789.000 μηνιαίως μισθόν του ἀνεπαρκῆ, εἴτε διότι διεπίστωσεν, ὅτι ἡ προσωπική παρακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως του προῆγε ταύτην, ἠρνήθη ν' ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρά τῇ ἐναγομένῃ καί, ἐνῷ ἕως τότε οὐδέποτε διεμαρτυρήθη διά τήν ὑπέρ τό ἐπτάμηνον διαθεσιμότητά του, τό πρῶτον τήν 20 Ὀκτωβρίου 1951 ἐκοινοποίησε πρός τήν ἐναγομένην ἐξώδικον διαμαρτυρίαν, διά τῆς ὁποίας ἐδήλου, ὅτι τήν πέραν τοῦ τριμήνου ἐξακολούθησιν καταβολῆς μειωμένων εἰς τό ἥμισυ ἀποδοχῶν (διαθεσιμότητα) θεωρεῖ ὡς μονομερῆ ἐκ μέρους της βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι καταγγελίαν ταύτης, κατά τό ἄρθρον 7 τοῦ Νόμου 2112. Εἰς τήν διαμαρτυρίαν ταύτην ἡ ἐναγομένη ἀπήντησεν αὐθημερόν δι' ἐξωδίκου ἐγγράφου προσκλήσεως, ὅτι ἐν συνεχείᾳ τῶν προφορικῶν προσκλήσεών της καλεῖ καί αὖθις τόν ἐνάγοντα, ὅπως προσέλθῃ καί ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, ἄλλως ἤθελε θεωρήσει τήν ἄρνησίν του ὡς καταγγελίαν ἐκ μέρους του τῆς συμβάσεως.

Τά ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα γεγονότα, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, συνιστοῦν σιωπηράν σύμβασιν μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, λαμβανομένου ἰδίᾳ ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι ταῦτο διήρκεσεν ἐπί ἑπτά μῆνας καί πλέον, ἄνευ ἐναντιώσεως τινος ἐκ μέρους τούτου, μή ἀποδεχομένου, ὡς ἐλέχθη, παρά τῇ ἐναγομένῃ, ἥτις εἶναι μέν βλαπτική, οὐχί ὅμως μονομερής, ἀλλά συμβατική, καί κατ' ἀκολουθίαν δέν θεωρεῖται ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ἡ ἐξώδικος διαμαρτυρία τοῦ ἐνάγοντος τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1951, δι' ἧς οὗτος ἐδήλωσεν, ὅτι θεωρεῖ ὡς καταγγελθεῖσαν μονομερῶς τήν σύμβασιν ἐκ μέρους τῆς ἐναγούσης, ἀντιτιθεμένης εἰς τήν συμβατικῶς δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, εἶναι ἄνευ ἐννόμων συνεπειῶν ἀπό ἀπόψεως Νόμου 2112, ἐνῷ ἡ ἐπακολουθήσασα εἰς τήν πρόσκλησιν τῆς ἐναγομένης ἄρνησις τοῦ ἐνάγοντος πρός ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἀποτελεῖ καταγγελίαν ἐκ μέρους του τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καί συνεπῶς ὁ ἐνάγων δέν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως δυνάμει τοῦ ν. 2112 καί τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ ν. 539|45, λόγῳ μή λήψεως ἀδείας κατά τό ἔτος 1951. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τά ἐναντία πρός ταῦτα εἰποῦσα, ἐσφαλμένως τάς διεξαχθείσας ἀποδείξεις ἐξετίμησε καί ἐσφαλμένως τούς ἀνωτέρω νόμους ἐφήρμοσε, μεταρρυθμιστέα δ' ὡς ἐκ τούτου καθίσταται, κατά τούς βασίμους λόγους τοῦ ἐφετηρίου, ἐπί τῷ τέλει ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς ὡς πρός τό κεφάλαιον περί καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τῶν ἀνωτέρω νόμων. Νοεῖται ὅτι μετά τήν παραδοχήν τῶν ἀνωτέρω εἶναι ἄνευ σημασίας ἡ ἔρευνα τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ ὑπ' ἀριθ. 3601|46 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσα δυνάμει τοῦ ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἠρμηνεύθη αὐθεντικῶς διά τοῦ Α.Ν. 866|46, ἐξακολουθῇ ἰσχύουσα διά τάς ὑπό τοῦ ν. 118|45, ὡς οὗτος διεμορφώθη μετά τό Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 καί τό Ν.Δ. 1255|49, προβλεπόμενος ἐπιχειρήσεις, τοιοῦτόν ἂν αὗται ἔχωσι τό δικαίωμα ἢ οὐ νά θέτωσι μονομερῶς εἰς διαθεσιμότητα τούς μισθωτούς πέραν τοῦ τριμήνου, διότι ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐλέχθη, ἡ διαθεσιμότης τοῦ ἐνάγοντος ἔχει ἔρεισμα τήν σύμβασιν (*).

(*) Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 6503|1951 (Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*), εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἐβεβαιώθησαν τά ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἐν ἔτει 1937 ὑπό τῆς ἐναγομένης διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καί ὑπηρέτει παρ' αὐτῇ ὡς ὑπάλληλος εἰς τό ἐνταῦθα καί ἐπί τῆς ὁδοῦ... πρατήριόν της πωλήσεως ὑφασμάτων, ἀμειβόμενος διά μισθοῦ, ἀνερχομένου κατά Φεβρουάριον 1951 εἰς τό ποσόν τῶν δρχ. 789.000 μηνιαίως. Λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν της ἡ ἐναγομένη ἔθεσε τόν ἐνάγοντα ἀπό 1 Μαρτίου 1951 εἰς διαθεσιμότητα, καταβάλλουσα εἰς τοῦτον τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του, ἤτοι δρχ. 394.500 μηνιαίως, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 9 § 2 τοῦ ν. 118|1945. Ἡ διαθεσιμότης αὕτη συνεχίσθη παρανόμως πέραν τοῦ τριμήνου, δέν ἐβεβαιώθη δέ, ὅτι τοῦτο ἐγένετο κοινῇ τῶν διαδίκων συμφωνίᾳ, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη. Ἡ συνέχισις ἑπομένως τῆς καταβολῆς μειωμένων ἀποδοχῶν πέραν τοῦ τριμήνου, ἤτοι ἀπό τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 καί ἐφεξῆς, παρά τάς διαμαρτυρίας τοῦ ἐνάγοντος, συνιστᾷ μονομερῆ ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τόν ἐνάγοντα (ἄρθρ. 7 ν. 2112, Α.Π. 306|1934, Θέμ. ΜΕ' σελ. 817).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΠΟΧΗ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΕΚΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Έφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἄρθρ. 5 § 3 Ν. 2112|1920

Λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 5 § 3 Ν. 2112|1920, ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 Ν. 4558|1930 χρονικῶν ὁρίων.— Ἰσχὺς διατάξεως καὶ μετ' Α.Ν. 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Θέμα τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶναι, ἂν ἡ ἀποχὴ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἕνεκα ἀσθενείας, ἐπὶ χρόνον μείζονα τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558|1930 καθοριζομένου, θεωρῆται κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112|1920 ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ἀκολουθήσασα τὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936, διαγράφοντος τοὺς λόγους καὶ διαδικασίαν ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, κρατήσασαν παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας ἑρμηνευτικὴν ἄποψιν, ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558|1930 ἀποχὴ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του δὲν σημαίνει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἀλλὰ κρινομένη ὡς ἀκαταλλήλου τοῦ μισθωτοῦ παρέχει μόνον λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως, μετ' ἄδειαν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Πρωτοδικικῆς Ἐπιτροπῆς. (Οὕτω καὶ ἡ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 215|1952, Πρωτοδίκης *Ι. Μαρινάκος*).

Ἀντιθέτως, ἡ ἐξαφανισασα τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, ἀκολουθήσασα τὴν ὑπ' ἀριθ. 158|1945 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Δ. Κωτσόβλας*, ΕΕΔ 4, 630), πρβλ. ὅμως καὶ τὴν προηγουμένην Α.Π. 77|1945, εἰσηγητὴς *Η. Παπαηλιού*, ΕΕΔ 4, 393), ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112|1920, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς αὐτὴ ἔννοιαν, ὅτι θεωρεῖται λύσεως ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ.

Νομίμως ἑπομένως οὗτος διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, κοινοποιηθείσης τῇ ἐναγομένῃ τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1951 καὶ ὥραν 11.15 π.μ., ἐθεώρησε τὴν τοιαύτην μεταβολὴν ὡς ἀπροκαλοποίητον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἠτήσατο κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσιν. Τὸ γεγονὸς ὅτι μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἤτοι τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1951 καὶ ὥραν 1.30 μ. μ. ἡ ἐναγομένη δι' ἐξωδίκου προσκλήσεως προσεκάλεσε τὸν ἐνάγοντα πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἀποβαίνει ἄνευ τινὸς ἐπιρροῆς, δοθέντος ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφ' ἧς συντελεσθῇ δὲν ἐπιτρέπεται μονομερῶς νὰ ἀνακληθῇ, λογίζεται δὲ ἐν προκειμένῳ ὡς τελεσθεῖσα ἡ καταγγελία ἀφ' ἧς ὁ ἐνάγων διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς ἐθεώρησε τὴν καταβολὴν τῶν μειωμένων ἀποδοχῶν ὡς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως (*Κ. Κανκά*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρ. 669 § β). Ἡ διάταξις ἀφ' ἑτέρου τῆς § 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|8|14 Φεβρουαρίου 1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ἐκδοθείσα δυνάμει τοῦ ν. 28|1944, ὁρίζουσα ὅτι ὅσοι τῶν μισθωτῶν δὲν ἀπασχολοῦνται δι' ἔλλειψιν ἢ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοδότου δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανον εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀπασχολήσεως, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐναγομένη ἑταιρία συμπεριελήφθη μεταξὺ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945.

Πράγματι διὰ τοῦ νόμου τούτου, ὁρίσαντος ὅτι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των δύνανται νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτούς αὐτῶν, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἑτησίως, καταβάλλουσαι εἰς τούτους τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των, ἐτροποποιήθη ὁ προγενέστερος νόμος 28|1944, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι, προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν ν. 118|1945, δὲν δικαιοῦνται πλέον οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν νὰ καθορίσωσι μειωμένας ἀποδοχὰς πέραν τοῦ τριμήνου ἑτησίως, διὰ τὴν περίπτωσιν μὴ ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ διάταξις τῆς § 9 τῆς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ν. 118|1945 νὰ καταβάλλουσι τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν πέραν τοῦ τριμήνου ἑτησίως εἰς τοὺς μισθωτούς των, τοὺς μὴ ἀπασχολουμένους λόγῳ ἐλλείψεως ἢ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς, ὡς ἐκδοθεῖσα κατ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου δοθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ἐξουσιοδοτήσεως. Διὰ τοῦ μεταγενεστέρου ἑρμηνευτικοῦ ὑπ' ἀριθ. 866|1946 Α.Ν., περιορισθέντος εἰς τὸ ν' ἀποκλίψῃ αὐθεντικῶς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ν. 28|1944, δὲν ἐχώρησε προδήλως τροποποίησις τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ ν. 118|1945 (πρβλ. Α. Π. 2|1948, Θέμ. ΝΘ' σελ. 184).

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ὀφείλει ἡ ἐναγομένη νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα, συμπληρωσαντα πρὸ αὐτῆς 14ετῆ ὑπηρεσίαν, ὡς ἀποζημίωσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112 τὰς ἀποδοχὰς 10 μηνῶν, ἤτοι δρχ. 7.890.000.

δ ν. 2112|1920 ἐκ τῶν νεωτέρων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων τὰς 615|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 196, 305|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 10, 748).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 287 ἐπ.), ὅτι ἀντίκειται εἰς τὴν νομοθετικὴν προστασίαν τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἐνομοθετήθη ἡ μονιμότης θέσεως κατ' ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936, ἐξικνουμένη μέχρι τοῦ σημείου ἀκόμη καὶ εἰς περίπτωσιν οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της τοὺς ἐργαζομένους νὰ ἀπολύωνται τελευταῖοι οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ (Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936), νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ δι' αὐτοὺς τὸ ἄρθρ. δ ν. 2112|1920, ὥστε, ἂν ἀπουσιάσουν ἐκ τῆς ἐργασίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558|1930, νὰ θεωρῶνται καὶ αὐτοὶ—μετὰ τόσην ἔκτασιν προστασίας—ὡς λύοντες τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ζήτημα ἐφαρμογῆς καθ' ὅλον τοῦ ν. 2112|1920 δὲν προκύπτει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, δικαιωμένου ἐν τούτοις τῆς ἀποζημιώσεως αὐτοῦ, ἀφοῦ ἀπολυθῇ διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 Α.Ν. 244|1936 Ἐπιτροπῆς (ἄρθρ. 1 Α.Ν. 771|1937).

Καί, ὡς ἀρχοῦν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920 κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἄξιμος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διὰ λόγον ἀνωτέρας βίας ἀπὸ τῷ ἐργοδότῃ (ἄρθρ. 4 ν. 4558|1930) ἢ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν διάπραξιν ποινικοῦ ἀδικήματος (ἄρθρ. δ ν. 2112|1920), ἀπαιτουμένου νὰ ἀποφανθῇ περὶ αὐτῶν ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπή, ἀρκεῖ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου δ § 3 αὐτοῦ, ἀφοῦ δὲν ἔχει νόημα ἡ διατήρησις ἐν ἰσχύϊ ἐξαιρετικῶς εἰς διατάξεως ταύτης, ὅταν τὸ ὅλον σύστημα προστασίας τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἶναι διάφορον ἐκείνου τοῦ ν. 2112|1920.

Ἡ ὁμαλωτέρα συντόμως λύσις εἶναι νὰ κρίνεται ἡ ἀποχὴ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὡς ἀκαταλλήλιότητος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς καί, ὑφιστάμενης τοιαύτης περιπτώσεως, καθίσταται ἁρμοδία ἡ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Ἐπιτροπή.

Ἐπιχείρημα περὶ τῆς τοιαύτης ὀρθῆς ἐννοίας τοῦ νόμου συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1806|1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 582).

Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην δὲν ἀπολύονται τὰ ἐν αὐτῇ πρόσωπα, εἰμὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατόπιν ἀποφάσεως ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, ἐν αὐτῇ δὲ ὁρίζεται, ὅτι σπουδαῖος λόγος εἶναι καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του ἐπὶ μακρὸν σχετικῶς χρονικὸν διάστημα ἄνευ ἀδείας.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη περιοριστικῶς ὁρίζει τὸ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς, ἡ ἀναπαίτιος ἀδυναμία παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, κρινομένη ὡς πρὸς τὸν εὔλογον χρόνον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, θὰ ἔσήμαινε λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56).

Ἐν τούτοις ὁ νόμος ρητῶς ὁμιλεῖ περὶ *λόγου ἀπολύσεως* καὶ φανερὰ εἶναι ἡ νομοθετικὴ θέλησις νὰ μὴ διασπασθῇ τὴν προστασίαν ἐκ λόγου, ὁ ὁποῖος ἄνευ τῆς νομοθετικῆς διατάξεως θὰ ἔσήμαινε λύσιν τῆς συμβάσεως, καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἢ τοῦ ἄρθρου δ ν. 2112|1920.

Τέλος σκόπιμον εἶναι νὰ παρατηρηθῇ καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 4558|1930, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ ἑρμηνευτής, διὰ τὸ συλλάβῃ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως.

Λέγει λοιπὸν ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 4558(1930) (περὶ χρονικῶν ὁρίων ἀποχῆς δι' ἀσθένειαν) ἐτέθη, ἵνα ἐκλείψῃ ἡ ἐν τῷ ν. 2112|1920 ἀορίστια, ἥτις πολλάκις καταλήγει εἰς βάρος καὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἐπαλλήλου, δεδομένου ὅτι ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων λύσις τοῦ ζητήματος ἀπὸ τοῦ δικαστοῦ, ἐνῷ, ὡρ' ἑνός, *δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς ἀπροσδόκητον ἀποζημίωσιν*, ὡρ' ἑτέρου οὐδόλως συντελεῖ εἰς πρόληψιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐπαλλήλου.

Ἐτέθη δηλαδὴ ἡ διάταξις, διὰ νὰ ρυθμίσῃ τὴν εὐθύνην ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἐκεῖ ὅπου ἔχει αὐτὸς ἐλεύθερον τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐκεῖ ὅπου ἐμποδίζεται αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας.

Εἶναι λάθος συνεπῶς νὰ ἐκλαμβάνωμεν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου δ Ν. 2112|1920, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930, ὡς γενικὴν ἀρχὴν λύουσαν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὅπου δὲ κατὰ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν τοῦ Α.Π. (85)1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κυνηγός*, ΕΕΔ 8, 273, 488|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56) διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς δὲν ἐτέθη γενικὸς κανὼν (ἐπρόκειτο περὶ μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως μὴ ὑπαγομένης εἰς τὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 8 αὐτοῦ περὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας), διατί δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἰσχύει τὸ σύστημα ἀπολύσεως τοῦ Ν. 2112|1920;

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4528|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Γιοτσαλίτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Φραγκούλης, Α. Γιαταγάνας

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, τυγχάνων ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής, ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἐναγομένῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 244|1936, δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου, κοινοποιηθείσης τῇ ἐκκαλούσῃ, καὶ προσεφώνησεν παρ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1936, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου. Ἔκτοτε οὗτος προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 20ῆς Νοεμβρίου 1950, ὁπότε, ἀσθενήσας, ἀπέσχεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπὸ τῆς παρὰ τῇ ἐκκαλού-

σῃ ἐργασίας του μέχρι τῆς 17 Ἰουλίου 1951, ὅτε, ἐπανελθών πρὸς συνέχισιν τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, ὡς λυθείσης ἐκ μέρους του τῆς συμβάσεως, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὑπερέβη τὰ τεταγμένα νόμιμα ὅρια ἡ ἀπὸ τῆς ἐργασίας λόγῳ τῆς ἀσθενείας ἀποχή του.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν. 4558/1930, καθ' ἣν δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου ἡ ἀποχὴ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἡ ὀφειλομένη εἰς προσηκόντως ἀποδεδειγμένην ἀσθένειαν βραχείας σχετικῶς διαρκείας, καθοριοθείσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930 εἰς ἕνα μῆνα διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας μέχρι 4 ἐτῶν καὶ εἰς 3, 4 καὶ 6 μῆνας διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἀντιστοίχως πλέον τῶν 4, 10 καὶ 15 ἐτῶν, σαφῶς, κατ' ἀντιδιαστολήν, προκύπτει ὅτι ἐπὶ ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια καὶ ἡ ἐξ αἰτίας ταύτης ἀποχή του ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπερβαίνει τὰ ὡς ἄνω ὅρια, λύεται ὁριστικῶς ἡ σύμβασις, ἅμα δὲ δημιουργεῖται καὶ τεκμήριον ἐκ τοῦ νόμου τούτου, ὅτι ἡ λύσις αὐτῆς ἐπέρχεται τῇ βουλήσει τοῦ ἀσθενήσαντος ὑπαλλήλου, καταγγέλλοντος σιωπηρῶς ταύτην διὰ τῆς ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας (Α.Π. 305/1951, 615/1950 ΕΕΔ 10, 746 καὶ 105). Ἡ διάταξις δὲ αὕτη τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920 ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 244/1936, μηδόλως θιγεῖσα ὑπ' αὐτῶν, καθὸ ρυθμιζουσῶν τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των, ἀπολύοντος αὐτοῦ τούτους, οὐχὶ δὲ ὅταν λύῃ τὴν σύμβασιν ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ν. 2112 διὰ ῥητῆς ἢ καὶ σιωπηρᾶς καταγγελίας ταύτης, οἵα εἶναι καὶ ἡ ὡς ἄνω ἀποχή του (ad hoc Α.Π. 158/1945, Θέμ. ΝΣΤ' 892). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ἀσθενήσας ἀπέσχεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἐναγομένῃ ἐργασίας του ἀπὸ τῆς 20 Νοεμβρίου 1950 μέχρι καὶ τῆς 16 Ἰουλίου 1951, ἤτοι πέραν τοῦ διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ νόμῳ ἐπιτρεπομένου τετραμήνου, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐλύθη ἐκ μέρους του καὶ δὴ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ ἀποχή του ὑπερέβη τὰ τεταγμένα νόμιμα ὅρια καὶ συνεπῶς ἡ ἔνδικος ἀγωγή, διώκουσα τὴν πρὸς αὐτὸν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1951 καὶ μετέπειτα ἀποδοχῶν του, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος. Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ὁ πρωτόδικος δικαστὴς καὶ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του δεχθεὶς τὴν ἀγωγὴν ἐσφαλε, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἥτις καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ, μεταρρυθμιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης, νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή. Ἡ δικαστικὴ δαπάνη εἶναι συμψηφιστέα ἐν ὅλῳ μεταξὺ τῶν διαδίκων, καθ' ὅσον εὐλόγως ὁ ἐφεσίβλητος ἀμφέβαλλεν ὡς πρὸς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης (*).

(*) Ἡ ἐξαφανισθεῖσα πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 5516/1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*) εἶχεν ὡς ἑξῆς :

Ὁ ἐνάγων, τυγχάνων ἐφεδρος παλαιὸς πολεμιστής, ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 244/1936, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου συμβουλίου, κοινοποιηθείσης τῇ ἐναγομένῃ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13084/1936 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ προσελήφθη παρ' αὐτῆς δυνάμει τῆς οὕτω καταρτισθείσης ἐξηναγκασμένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1936, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτων. Ἔκτοτε προσέφερεν οὗτος συνεχῶς τὰς ὑπηρεσίας του τῇ ἐναγομένῃ μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1950, ὅτε ἠσθένησε, προσβληθεὶς ἐκ φυματιώσεως, καὶ ἀπέσχε ἐκ τοῦ λόγου τούτου τῆς ἐργασίας του. Ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ καὶ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης του διῆρκεσε μέχρι τῆς 16 Ἰουλίου 1951, ὅτε, κριθεὶς ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν παρὰ τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. (ἀρ. γνωματεύσεως 5502/16.7.1951), ἐπανῆλθε καὶ ἐζήτησεν, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐργασίαν του, αὕτη ὅμως δὲν ἀπεδέχθη τὴν προσφερθεῖσαν ἐργασίαν αὐτοῦ, δηλώσασα ὅτι θεωρεῖ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν λυθεῖσαν ἐκ μέρους του, λόγῳ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244/1936 τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου, ὅπως καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, τὴν συναφθεῖσαν μετὰ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ προστατευομένου ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ τοῦ προγενεστέρου αὐτοῦ Α.Ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ὑπεβλήθη εἰς ὁρισμένους περιορισμούς, καθορισθέντων τῶν λόγων, οἵτινες δέον νὰ ὑπάρχουν, ἵνα θεμελιωθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ὡς καὶ τῆς δυνδικασίας ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου. Μεταξὺ τῶν λόγων τούτων εἶναι καὶ ἡ ἀποδεδειγμένη ἀνεπάρκεια ἢ ἀκαταλληλότης τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ αὐτοῦ, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως δέον νὰ γίνῃ μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244/1936 προβλεπομένης Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς. Ρυθμιζομένου ὅθεν τοῦ ζητήματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας μετὰ παλαιοῦ πολεμιστοῦ ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ταύτης διατάξεως, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν ἡ γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558, καθ' ὃ ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας, ὑπερβάσης τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ χρονικὰ ὅρια, θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ δύναται νὰ δημιουργήσῃ λόγον ἀκαταλληλότητος αὐτοῦ, ὅστις, διαπιστούμενος παρὰ τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα ὅπως καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἀφοῦ καταβάλῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν καὶ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἵνα δικαιωθῇ οὗτος ἐπιδόματος ἀνεργίας. Ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργα-

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Έννοια τῶν ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

Λῆψις ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τῶν ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 καὶ 1ης Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ οὐχὶ τῶν καθωρισμένων δι' ἀτομικῶν συμβάσεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. — Ἀνεπίτρεπτον μόνον μειώσεως τῶν ἀνωτέρων τυχὸν μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογήν. — Προϋπόθεσις ἀποζημιώσεως Ν 2112 εἰς περίπτωσιν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὁμοίας ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. — Ὑπολογισμὸς δώρου Χριστουγέννων βάσει νομίμου μισθοῦ. — Μὴ καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου ἐπὶ ἐργατικῶν ἀγωγῶν.

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀναφερομένη εἰς θέμα, ἔχον ζωηρὸν πρακτικὸν ἐνδιαφέρον, κατέληξεν εἰς λύσιν, ἡ ὁποία εἶναι ἀναμφισβητήτως νομικῶς ἀνεπίληπτος.

Πράγματι διὰ τῶν ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 καὶ 1ης Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναπροσαρμόσθησαν τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπάς), χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, καὶ ὀρθῶς προκειμένου περὶ καθορισμοῦ μισθῶν μὲ δύναμιν διατάξεων κανονιστικοῦ περιεχομένου, οὔτε οἱ προπολεμικῶς λαμβανόμενοι παρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν μισθωτῶν μισθοὶ δυνάμει ἀτομικῶν συμφωνιῶν, οὔτε καὶ οἱ πρὸ τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως μισθοί.

Διὰ τὸν λόγον ὅμως ὅτι ἐνδεχόμενον ἦτο μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν νὰ συνέβαινεν, ὥστε ὡρισμένων μισθωτῶν οἱ μισθοὶ νὰ ἦσαν κατὰ ποσὸν ἀνώτεροι τῶν ἀναπροσαρμοζομένων, αἱ ἀνωτέρω συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας περιέλαβον τὸν ὅρον ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν αὐτῶν κατεβάλλοντο μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῶν καθοριζομένων, δὲν ἠδύναντο νὰ μειωθοῦν.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτο ἀνεύθετος πρὸς ταῦτα ἡ ἔννοια τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἦτο δηλαδὴ αὐτὴ σύμφωνος πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑποστηριχθέντα (τοῦτο ἀποκλείεται, ὡς δέχεται ὀρθῶς ὁ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκης), δὲν ἠδύνατο, ὡς ὁ μισθωτὸς ἤξίωσε, νὰ θεωρηθῇ ἡ μὴ προσαρμογὴ τοῦ μισθοῦ του πρὸς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου (δι' ἄλλον λόγον ἡ ἀπόφασις δὲν θεωρεῖ τὴν σχετικὴν ἀξίωσιν ὡς νόμιμον, Α.Π. 149|1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 390), ἀφοῦ πᾶσα ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου ἀντίθετος πρὸς τὰς κανονιστικοὺς περιεχομένου διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θὰ ἦτο ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἄρθρου 174 Ἀστικοῦ Κώδικος ἄκυρος καὶ οὕτω δὲν ἐγεννᾶτο καὶ ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2112|1920 (πρβλ. Α.Π. 321|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 673, ἔνθα σημειώσεις μας), δικαίωμα δὲ εἶχε ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ τὰς διαφορὰς τοῦ μισθοῦ του καὶ ἀκόμη τὴν πολλαπλασίαν ἀποζημίωσιν

σίας μετὰ παλαιοῦ πολεμιστοῦ δύναται νὰ λυθῇ, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν ἀρχῶν, δι' οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἀπαιτεῖται, ὅπως ἐκδηλωθῇ ἡ περὶ τούτου βούλησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ ἀναμφισβήτητον (πρβλ. Σ.Ε. 73|1949, ΕΕΔ 8, 288, Σ.Ε. 794|1949, ΕΕΔ 8, 468, Α.Π. 77|1945 Θεμ. ΝΣΤ' 308 ἐπὶ παρεμφεροῦς θέματος, contra Α.Π. 158|1945, Θέμ. ΝΣΤ' 332).

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 20.11.1950 μέχρι 16.7.1951 ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, ἤτοι εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀσθενείας δημιουργηθεῖσαν ἀπόλυτον ἀδυναμίαν του, ἵνα προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του, ἡ ἐναγομένη δὲ δὲν προέβη εἰς νόμιμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐξεδήλωσε πρόθεσιν, ὅπως ἀποχωρήσῃ οἰκειοθελῶς τῆς ἐργασίας του καὶ λύσῃ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1949 ἐν γνώσει καὶ τῇ συγκαταθέσει τῆς ἐναγομένης καὶ καθ' ὃν χρόνον δὲν ἀπησχολεῖτο παρ' αὐτῇ ἐργάζετο εἰς ἰδιωτικὸν γραφεῖον, ἀσχολούμενος εἰς διεκπεραίωσιν αὐτοκινητιστικῶν ὑποθέσεων. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν δύναται νὰ συναχθῇ βούλησις αὐτοῦ, ὅπως ἀποχωρήσῃ οἰκειοθελῶς τῆς ἐργασίας του, δεδομένου μάλιστα ὅτι κατὰ τὸν ἐνδίκως χρόνον δὲν ἀπησχολήθη λόγῳ τῆς ἀσθενείας του, εἰ μὴ μόνον ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τὴν τῆς τὸ γραφεῖον τοῦτο ἐργασίαν του. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σχέσις δὲν ἐλύθη κατὰ νόμιμον τρόπον καὶ ὁ ἐναγόμενος, μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν 16 Ἰουλίου 1951 τὴν προσφερθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος, περιῆλθεν εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας καὶ ὑπόχρεος τυγχάνει, ὅπως καταβάλῃ τοὺς μισθοὺς αὐτοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1951 μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς παρούσης.

τοῦ ν. 2112|1920, κατά τόν σχετικόν ὅρον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, χωρίς νά ἀπαιτῆται καί ν' ἀποχωρήσῃ τῆς ὑπηρεσίας του (Α.Π. 610|1949, εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 103, ἔνθα καί παραπομπαί καί εἰς τήν παγίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας νομολογίαν).

Ὁ ἐναγων ὅμως μισθωτός, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν αἰτημάτων του ἐν τῇ ἀποφάσει, ἐζήτησε καί τάς διαφοράς τῶν μισθῶν του καί τήν ἀποζημίωσιν του ν. 2112|1920 ἐκ τῆς μονομεροῦς κατ' αὐτόν βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀλλά τά δύο ταῦτα δέν δύνανται νά συνυπάρξουν, διότι εἰ μέν ἡ μονομερής βλαπτική μεταβολή εἶναι ἄκυρος δέν συντρέχει ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2112|1920, εἰ δέ ἔγκυρος δέν ὑπάρχει δικαίωμα διαφορᾶς μισθῶν.

Ὑπό τό κράτος ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», καθ' ὃ συμβάσεις ἐργασίας, καταρτιζόμεναι κλπ., θεωροῦνται περιέχουσαι τούς ὅρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν», καί τοῦ ἄρθρου 680 Ἀστικοῦ Κώδικος δέν ἀναγνωρίζεται εἰς τόν ἐργοδότην δυνατότης μονομεροῦς ἐκ μέρους του βλαπτικῆς μεταβολῆς τοῦ περί κατωτάτου ὑποχρεωτικοῦ ὁρίου μισθοῦ ὅρου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλά τοὐναντίον διώκεται καί ποινικῶς (ἄρθρον 11 Α.Ν. 547|1937) ὁ παραβάτης τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (καί ἄρθρ. μόνον Α.Ν. 630|1945), οὔτε καί εἰς τόν μισθωτόν, ἐπαρκῶς προστατευόμενον, συγχωρεῖται παραίτησις τῶν ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιωμάτων του (*Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογική σύμβασις ἐργασίας, σελ. 365, *Κ. Κανελλή*, Ἐνεχ. σελ. 378, Α.Π. 176|1949, εἰσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 406).

Δέν ὁπλίζεται δέ ἐν προκειμένῳ ἄλλως τε, ἔννοιαν ποινικῆς διώξεως τοῦ ἐργοδότου, ἂν συγχρόνως ἀναγνωρίζετο εἰς αὐτόν καί δυνατότης ἐγκύρου (ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920) μεταβολῆς, ἐπί τά χείρω, τοῦ περί μισθοῦ ὅρου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοβάθμιου Μυτιλήνης 42|1952

Διαδικασία ν. ΓΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Κανδεράχος, Ε. Καμαρᾶς

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ πρώτου καί ὀγδόου ὅρου τῆς ἀπό 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν ποσῆς φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν (πρβλ. ταὐτοσήμους τοιούτους τῆς ὑπό τήν αὐτήν ἡμερομηνίαν ὁμοίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν), διαλαμβανόντων, τοῦ μέν πρώτου τόσον ὅτι «τά συμβαλλόμενα μέρη συμφωνοῦν, ὅπως ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης τά ὑπό τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθωρισμένα κατώτατα ὅρια μισθῶν ἰσχύωσιν ἀναπροσηρμοσμένα», ὅσον καί ὅτι «διά ταύς δικαιουμένους νά λαμβάνουν βάσει τῶν προπολεμικῶς ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὡς κατώτερον μηνιαῖον μισθόν...», τοῦ δέ ὀγδόου ὅτι «ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή ὅτι, ἐφ' ὅσον καταβάλλονται μισθοί ἀνώτεροι τῶν διά τῆς παρούσης καθοριζομένων, δέν δύνανται νά μειωθοῦν», σαφῶς προκύπτει, ὅτι διά τῆς ἄνω συλλ. συμβάσεως καί τῆς συμπληρωσάσης ταύτην ὁμοίας ἀπό 1.12.1947, δι' ὧν μετεβλήθη τό ἄχρι τότε ἰσχύον σύστημα προσδιορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, δέν ἠθελήθη ν' ἀναπροσαρμοσθοῦν οἱ παρ' ἑνός ἑκάστου μισθωτοῦ, κατά συμφωνίαν, λαμβανόμενοι προπολεμικῶς μισθοί, ἔστω καί ἀνώτεροι τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀλλά μόνον τά κατώτατα ταῦτα ὅρια μετά τῶν τυχόν ἐπιδομάτων (οἰκογενειακῶν βαρῶν κλπ.). Τό αὐτό δέον νά λεχθῇ καί ὅταν δι' ἀτομικῆς συμβάσεως, συναμολογηθείσης διαρκούσης τῆς ἐν θαλικῆς κατοχῆς, ὡρίσθη, ὅπως ὡς βάσις τῶν ἀποδοχῶν ληφθῇ «προπολεμικός μισθός δι' αὐτῆς προσδιορισθείς, ἀνώτερος τοῦ βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δικαιουμένου κατωτάτου ὁμίου. Καί ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κατά τήν δυνάμει τῶν ἄνω μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀναπροσαρμογήν δέν δικαιοῦται ὁ μισθωτός νά ἐπικαλεσθῇ προσαρμογήν βάσει τοῦ συμφωνηθέντος προπολεμικοῦ μισθοῦ, ἀλλά βάσει τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν προπολεμικῶν συμβάσεων. Εἰς ἀνωτέρας ὅμως τάς περιπτώσεις οἱ κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν ἄνω συμβάσεων (20.10.1947) καταβαλλόμενοι τυχόν ἀνώτεροι μισθοί δέν δύνανται νά μειωθῶσιν (βλ. ὅρος). Ἑπομένως κατά τόν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῶν περί ὧν πρόκειται συλλογικῶν συμβάσεων (20.10.1947) οἱ μισθωτοί εἶχον τό δικαίωμα νά ἐκλέξωσι καί λάβωσιν ἢ τούς ἄχρι τότε λαμβανομένους μισθούς τῶν — καί τοῦτο ἦν ἐπρατταν, βεβαίως, ἐάν ἦσαν ἀνώτεροι τῶν ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς προκυπτόντων—ἢ τούς τελευταίους τούτους· πάντως δέν ἠδύναντο—καί δέν δύνανται οὔτε αὐτοί νά ζητήσωσι ἀναπροσαρμογήν βάσει προπολεμικῶν μισθῶν ἀνωτέρων τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, οὔτε ἐάν ἐκεῖνοι πράγματι κατεβάλλοντο αὐτοῖς προπολεμικῶς, οὔτε εἰς ἣν περίπτωσιν συνεφωνήθησαν τυχόν μεταγενεστέρως—πρό ὅμως τῆς 20.10.1947—ὡ βάσις μόνων τῶν ἀποδοχῶν των. Τό γεγονός ὅτι δυνάμει τῆς ἀπό 1.1.1947 ἑτέρας τῶν κρισίμων συλλογικῶν συμβάσεων ὡρίσθησαν καί βασικοί προπολεμικοί μισθοί μέχρι 15.000 δρχ., ἤτοι καί μεγαλύτεροι τῶν παρά τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπομένων κατωτάτων ὁρίων, δέν εἶναι ἱκανόν νά ἀγάγῃ εἰς ἕτερον συμπέρασμα, διότι προφανῶς κατά τήν σύνταξιν τῶν ἄνω συμβάσεων δέν ἠρευνήθησαν ἐπισταμένως οἱ προπολεμικαί συμβάσεις πρός ἐξακρίβωσιν τοῦ ἀνωτάτου δυνατοῦ προπολεμικοῦ κατωτάτου ὁρίου, ὅπως ἐπίσης—καί ἀντιστρόφως— εἰς τήν ἀπό 4.11.1947 συλλογικήν σύμβασιν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, διά τήν αὐτήν αἰτίαν, δέν

αναπροσηρμόσθησαν κατώτατα όρια πέραν τοῦ ἑξ 130 δραχ. ἡμερομισθίου, ἐνῷ ὑπῆρχον τοιαῦτα, ὡς π. χ. τὸ τοιοῦτον τῶν πυρηνελαιουργῶν, κατόπιν τῶν συνδεδυασμένων ὅρων τῶν ἀπὸ 4.8.1937 καὶ 28.6.1940 συλλογικῶν συμβάσεων των (περὶ πάντων τούτων ὅρα σχετικῶς Α.Π. 411|1950, ΕΕΔ 9,694 καὶ 344|1952, ΕΕΔ 11,747, Π|κου Ἀθ. 1368|1948, ΕΕΔ 7,212, Π|κου Πειρ. 2212|1948, ΕΕΔ 8, 66, Π|κου Πατρ. 295|1949, ΕΕΔ 8,717, **Σύνταξιν** ΕΕΔ ἐν 7,144, **Δωρικάνον** ἐν Κώδ. Ἐργ. Δικαίου Α' σελ. 100 σημ. 8, **Χρ. Ἀποστολάκον**, Πανδέκτη ἀποδοχῶν ἐργαζομένων σελ. 17 καὶ ἰδίᾳ **Φ. Ἀγγελήν**: Βασικά τινα ἑρμηνευτικὰ ζητήματα τῶν συλλ. συμβάσεων ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 7,17, ἔνθα καὶ ἡ ἐπιχειρηματολογία).

Ἐν τῇ ἀπὸ κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς) ἐκτίθεται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἔχων ὑπερτριακονταετῆ προϋπηρεσίαν εἰς ὁριστικὰ καθήκοντα, προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας τὴν 19.2.1943 δι' ἀόριστον χρόνον ἐπὶ συμφωνηθέντι μηνιαίῳ μισθῷ 12.500 δραχμῶν καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτος εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς ὑπαδιευθυντὴς τῶν Γραφείων της μέχρι 21.12.1952, ὅτι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθωρίσθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης δι' αὐτὸν ἀντὶ ἐνάμηνον προπολεμικὸς μισθὸς ἐκ δραχμῶν 8.200 καὶ βάσει τούτου ἐγένετο ἢ τε τότε ἀναπροσαρμογή, ὡς καὶ αἱ μετὰ ταῦτα ἐκάστοτε κατὰ νόμον αὐξήσεις, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μισθὸς του ἀνῆλθε, κατὰ μὲν τὴν ἀναπροσαρμογὴν εἰς δραχ. 974.315, ἀντὶ τῶν, μὲ βάσιν 12.500, δικαιουμένων δραχ. 1.304.750, κατὰ δὲ τὰς μεταγενεστέρας αὐξήσεις εἰς τὸ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἀναφερόμενον ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσόν, ἀντὶ τῶν ἐπίσης ἐν αὐτῇ λεπτομερῶς ἀναγραφομένων δικαιουμένων ἑκάστοτε ἀποδοχῶν· ὅτι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἦσαν μειωμένα καὶ τὰ δῶρα του ἑορτῶν· ὅτι, τοιούτῳ τῷ λόγῳ, ὁ ἐνάγων, μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν τοιαύτην μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ τὴν 21.12.1951 τῆς ὑπηρεσίας του· ὅτι ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ἀνωτέρω μὴ νομίμου ἀναπροσαρμογῆς παρεβίβη ὑπαιτίως τοὺς ὅρους τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 περὶ ὧν πρόκειται συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τέλος ὅτι δὲν τῷ κατεβλήθη παντάπασι τὸ δῶρον Χριστουγέννων 1951. Λήγεται δὲ δι' αὐτῆς: α) δραχ. 20.335.064 διὰ διαφορὰς ἀποδοχῶν καὶ δώρων, β) δραχ. 52.567.500 δι' ὑπαιτίαν παράβασιν συλλογικῶν συμβάσεων, γ) δραχ. 10.812.500 δι' ἀποζημίωσιν ἕνεκα καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, πρὸς ἣν ἐξισοῦται ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, καὶ δ) δρ. 2.417.370 διὰ δῶρον Χριστουγέννων 1951. Οὕτως ἐχούσα δὲν εἶναι μὲν νόμιμος ὡς πρὸς τὰ τρία πρῶτα αἰτήματα (α', β' καὶ γ'), ἅτινα ἔχουσιν ὡς προϋπόθεσιν τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μεταπολεμικῶν μισθῶν βάσει προπολεμικοῦ τοιούτου, συμφωνηθέντος διαρκούσης τῆς ξενικῆς κατοχῆς, ὡς βασικοῦ, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ὑπερβαίνῃ τὰ κατώτερα ὅρια τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἥτις προϋπόθεσις δὲν εἶναι νόμιμος, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διατυπωθέντα, καὶ δεδομένου ὅτι, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν γίνεται ἐπίκλησις οὔτε ὅτι κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συμβάσεων ἐλάμβανεν ὁ ἐνάγων ἀνώτερον τοῦ τῆς ἀναπροσαρμογῆς προκύψαντος μισθόν, οὔτε ὅτι μετὰ ταῦτα δι' ἀτομικῆς συμφωνίας ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν πλέον τῶν καταβληθέντων αὐτῷ ἑκάστοτε ἀποδοχῶν (ἄρθρ. 11 ν. 2053|1952, πρβλ. Α.Π. 333|1952, ΕΕΔ 11,688), ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ κατὰ νόμον βασικὸς μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ἀνέρχεται μόναν εἰς 7,20ν δραχ. (7.000 δυναμεῖ τοῦ δρου 1ου τῆς ἀπὸ 16.9.1937, ἐφαρμογὴν ἐχούσης ἐντεῦθεν, συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν + 200 ἐπιδόματος συζύγου), ὡς ὁ δρος 4ος αὐτῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸ γ' αἴτημα ἡ ἀποχώρησις ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἕνεκα μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, χρονολογουμένης ἀπὸ τετραετίας, δὲν δύναται νὰ γεννήσῃ νόμιμο δικαίωμα ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920 (Α.Π. 149|1948, ΕΕΔ 7, 390, Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 2947|1950, ΕΕΔ 9, 891). Πλὴν νομίμως παρίσταται ὡς πρὸς τὸ δ' αἴτημα, στηριζομένη εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 67600|1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀλλὰ μόναν διὰ ποσὸν δραχ. 1.588.000 (7.200 βασικὸς καὶ μὲ τὴν ἀναπροσαρμογὴν 857,00 + 30 ο|ο τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας = 1.114.100 — ἡ ὑπ' ἀριθ. 40427|1951 κοινὴ ἀποφασις τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ ἐπεκτείνασα τὴν αὔξησιν 100.000 δρχ. τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὁμοίας τῶν ἰδίων Ὑπουργῶν καὶ εἰς τοὺς δικαιουμένους ἀποδοχῶν ἄνω τοῦ 1.000.000 δραχ., δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν μὴ ἐχουσῶν ἐγκεκριμένους κανονισμούς, δὲν ἐπικαλεῖται δ' ὁ ἐνάγων τοιοῦτον τῆς ἐναγομένης — τὰ 2|40 δὲ τοῦ 1 1|2 μισθοῦ (ἄρθρ. 1 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800|1951 ἀποφάσεως) δι' ἕκαστον δεκατριήμερον ἐργασίας τοῦ κρισίμου ἀπὸ 15.4.1951 μέχρι 5.1.1952 χρονικοῦ διαστήματος = 1.588,000). Μὴ ἀπαιτουμένης δὲ καταβολῆς τελικοῦ δικαστικοῦ ἐναλίμου, λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας (πρβλ. Α.Π. 501 καὶ 559|1951, ΕΕΔ 11, 88 καὶ 178), τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν, πάντων τῶν ἐναντίων ἀπορριπτομένων ὡς μὴ νομίμων.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΟΣ

Αναδρομική ισχύς ανακλητικής πράξεως Συμβουλίου προστασίας απολυομένων έκ τοῦ στρατοῦ

Ἀνάκλησις πράξεως διορισμοῦ προσώπου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836/1951 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου – Ἐφαρμογὴ ἀρχῶν διοικητικοῦ δικαίου περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος ἀνακλητικῆς πράξεως πλημμελοῦς. – Μὴ ἀνατροπὴ ὅμως δεδικασμένου ἐξ ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως δικαστηρίου διὰ τὰς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν τῷ διοικητικῷ δικαίῳ ἀρχῆς ὅτι αἱ διοικητικαὶ πράξεις εἶναι κατὰ κανόνα δεκτικαὶ ἀναθεωρήσεως καὶ ἀνακλῆται ἐν περιπτώσει πλάνης εἴτε περὶ τὸ δίκαιον, εἴτε περὶ τὰ πράγματα, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ δεσμευτικὴ διάταξις ἐν τῷ νόμῳ, εἴτε ρητῶς ἐκπεφρασμένη, εἴτε συναγομένη ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ, ὁπότε ἡ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἀνατροπὴ τῆς δημιουργηθείσης πραγματικῆς καταστάσεως πρέπει νὰ ἀσκῆται ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἐπιεικείας καὶ ἐν χρόνῳ μὴ ἀφεστῶτι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μείζονες νὰ γεννῶνται διὰ τῆς ἀνακλήσεως περιπλοκαὶ καὶ κίνδυνοι τῶν συμφερόντων τῶν εὐλόγως εἰς τὸ κῦρος τῆς πράξεως ἀποβλεψάντων (*Παπαφράγκου*, Νομισματα ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Σ.Ε. σελ. 59), τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι πρέπει ἡ ἀνάκλησις τῆς διοικητικῆς πράξεως νὰ γίνεται ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» (ΕΕΔ 10, 584) περιέλαβε τὴν ἀκόλουθον διάταξιν: «Οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου.

Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου. (Περὶ τοῦ δικαιώματος ἀντικαταστάσεως καὶ τῶν πρὸ τοῦ Α.Ν. 1836/1951, κατὰ Ν. 751/1948, τοποθετηθέντων βλέπε Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 158/1952. Πρωτοδίκης *Μ. Γεωργόπουλος*, ΕΕΔ 11, 368 καὶ σύμφωνα σχόλια *Ι. Καμπίτογλου*, αὐτόθι).

Εἶναι, νομίζομεν, φανερόν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν σημειωθεῖσαν ὡς ἄνω ἀρχὴν τοῦ διοικητικοῦ δικαίου, διότι ἦτο περιττὸν νὰ ἐπαναληφθῇ ὡς διάταξις τοῦ Α.Ν. 1836/1951.

Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου, κατὰ τὴν διάταξιν αὐτήν, δὲν προϋποθέτει, ὅτι ἐχώρησεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς διοικητικῆς πράξεως πλάνη περὶ τὸ δίκαιον ἢ τὰ πράγματα, ὁπότε ἦρχει ἡ γενικὴ ἀρχὴ τοῦ διοικητικοῦ δικαίου διὰ τὴν κατὰ δικαίωμα καὶ καθῆκον μάλιστα τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς (Συμβουλίων) ἀνάκλησιν τῆς νομικῶς πλημμελοῦς πράξεως, ὁπότε διὰ τῆς ἀνακλήσεως ἐπιφέρεται ὁριστικὴ ἐξαφάνισις τῆς ἀνακαλουμένης πράξεως (Σ.Ε. 174/1933), ἀλλ' ἁπλῶς παρέχεται εὐχέρεια εἰς τοὺς ὑποχρεοῦς ἐκ τοῦ νόμου νὰ ζητήσουν νὰ παύσῃ διὰ τὸ μέλλον ἰσχύουσα, ἀνακαλουμένη, ἡ πρᾶξις ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ τοῦ τοποθετηθέντος, διότι π.χ. δὲν κρίνεται καταλληλος ἡ τοποθέτησις τοῦ συγκεκριμένου προσώπου εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ἐνῷ πρὸς τοῦτο κρίνεται καταλληλον ἄλλο πρόσωπον.

Περὶ τοῦ ὅτι πρόκειται περὶ ἐγκύρου διορισμοῦ, ὑφισταμένων δηλαδὴ τῶν προϋποθέσεων τοῦ Νόμου πρὸς ἀναγκαστικὸν διορισμόν, συνάγεται καὶ ἐκ τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951, καθ' ἣν τὰ συμβούλια ὑποχρεοῦνται μὲν νὰ ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου.

Ἂν μάλιστα εἶναι ὀρθὴ ἡ ἑρμηνεία, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 παρέχεται ἡ εὐχέρεια τῆς ἀντικαταστάσεως καὶ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. 751, ἰσχύοντος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948, τοποθετηθέντων (οὕτω ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 158/1952 Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης), πρέπει νὰ εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ Νόμος ἐννοεῖ ἐγκύρους τυπικῶς πράξεις, διότι εἶναι ἀδιανόητον νὰ ἠθέλησε τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἔστω νομικῶς πλημμελοῦς διοικητικῆς πράξεως μετὰ τόσον χρόνον, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ διοικητικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον δὲν συνέτρεξεν ἀπάτηλὴ ἢ δολία ἐνέργεια τοῦ ἐκ τῆς διοικητικῆς πράξεως ὠφεληθέντος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σύμφωνος πρὸς τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς εὐρύθμου καὶ ἀγαθῆς διοικήσεως ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον ἀνατροπὴ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἔστω κατὰ νομικὴν πλάνην ἐκδοθείσης πράξεως (Σ.Ε. 1251/1951, εἰσηγ. *Γ. Μπαγκόπουλος*, ΕΕΔ 9, 710, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, *Στασινοπούλου*, Δίκαιον Διοικ. Πράξεων §§ 53-57 καὶ 62, Πρωτοδικείου Βόλου 488/1952, εἰσηγητὴς *Α. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 11, 752).

Ἄλλως τε αὐτὸς οὗτος ὁ ὅρος τῆς διατάξεως «ἀντικατάστασις» σημαίνει προϋπάρξαντα ἔγκυρον διορισμὸν καὶ ἀντικατάστασιν αὐτοῦ δι' ἄλλου (διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου, τονίζεται εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, ΕΕΔ 10, 591, καθορίζεται ὁ τρόπος ἀντικαταστάσεως τῶν τοποθετουμένων).

Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἀναδρομικὴ (ex tunc) ἀνάκλησις τῶν ἐγκύρων πράξεων εἶναι ἀδύνατος (πρβλ. καὶ Γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου ἐν ΕΕΔ 1, 691), εἶναι συνεπές, νομίζομεν, νὰ

δεχθῶμεν, ἐφ' ὅσον τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου (*Παπαφράγκου*, Πορίσματα ἐκ τοῦ Σ.Ε., ἐνθ' ἀνωτέρω), ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἀνάκλησις τῶν διοικητικῶν πράξεων διορισμοῦ τῶν ἐν αὐτῷ προσώπων δὲν δρᾷ ex tunc, ἀλλ' ex nunc, πολὺ περισσότερον διότι καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς τυχὸν πλημμελείας τοῦ διορισμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἱδρύεται εὐθύνη διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ τοποθετηθέντος, ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος προσέλθῃ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἀνάκλησις διορισμοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 1836|1951.

Ἡ ἀνάκλησις ἐγένετο, ὡς φαίνεται ἐξ αὐτῆς, διότι ἡ ἐναγομένη δὲν ὑπεῖχεν ὑποχρέωσιν τοποθετήσεως τοῦ διορισθέντος εἰς γραφικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄλλ' οὕτω διατυπουμένη ἡ ἀνάκλησις προϋποθέτει νομικῶς ἀνεπίληπτον πρᾶξιν διορισμοῦ (ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν δὲν ὑπῆρχε θέσις γραφικὴ διὰ τὴν κατὰ δικαίαν κρίσιν, ἄρθρ. 371 Α.Κ., τοποθέτησιν), καὶ ἑπομένως καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀνακλητικὴ πρᾶξις ὡς ἐξαφανίζουσα ἀρχῆθεν τὴν ἀνακληθεῖσαν.

Λύτη εἶναι, ἂν δὲν κάμνωμεν λάθος, ἡ ἔννοια τοῦ νόμου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3932|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γερουσαλίτς, Γ. Ρόκας

Διὰ τῆς προηγηθείσης ὑπ' ἀρ. 2542|1952 ἀποφάσεως ἡμῶν ἐκρίθη, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐτοποθετήθη βάσει τῶν ἄρθρων 3 § 1 καὶ 5 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καὶ δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 24 ἀπὸ 21.11.1951 συνεδρίασιν αὐτοῦ, εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ἐναγομένης. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐγνωστοποιήθη δεόντως εἰς τὴν ἐναγομένην τὴν 27 Νοεμβρίου 1951 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 46512|1651 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀφ' ἧς ὁ ἐνάγων προσέφερε προσηκόντως εἰς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του. Ἡ ἐναγομένη ὅμως δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 § 5 τοῦ ν. 1836 καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 641|2624|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπορρέουσαν ὑποχρέωσίν της καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν ἐργασίαν βοηθοῦ πατωμάτων τοῦ ξενοδοχείου της, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος, φοιτῶν εἰς τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Παντείου Σχολῆς, ἦτο γνώστης τῆς γαλλικῆς καὶ γερμανικῆς γλώσσης. Ἡ τοιαύτη οὐχὶ κατὰ δικαίαν καὶ εὔλογον κρίσιν γενομένη χρησιμοποίησις τοῦ ἐνάγοντος ἐθεωρήθη ὡς ἄρνησις προσλήψεως αὐτοῦ καὶ ἐπεδικάσθη ὁ μισθὸς διὰ τὸ ἀπὸ 28.11.1951 μέχρις 26.3.1952 χρονικὸν διάστημα. Ἡ ρηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 2542|1952 ἀπόφασις ἡμῶν, κοινοποιηθεῖσα εἰς τὴν ἐναγομένην τὴν 3 ἣν Μαΐου 1952, κατέστη τελεσίδικος διὰ τῆς μὴ ἐμπροθέσμου ἀσκήσεως ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως. Μετὰ τοῦτο κωλυόμεθα εἰς ἐπανεξέτασιν τῶν τελεσιδίκως κριθέντων τούτων περιστατικῶν, ὡς ἐκ τοῦ ἐντεῦθεν παραχθέντος δεδικασμένου, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος. Ἀντικείμενον δ' ἐνθεν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἀποτελεῖ ἡ αἴτησις ἐπιδικάσεως τοῦ μισθοῦ διὰ τὸ ἀπὸ 29 Μαρτίου 1952 μέχρι 15 Ἀπριλίου 1952 χρονικὸν διάστημα καὶ τοῦ δώρου Πάσχα 1952.

Ἡ ἐναγομένη διατείνεται, ὅτι δι' αἰτήσεώς της ἐζήτησε τὴν ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος, μετὰ προηγηθέντα δὲ ἔλεγχον καὶ ἔκθεσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας ἐκρίθη, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ὑποχρεώσεων τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς γραφικὴν ὑπηρεσίαν, ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ δὲ αἰτιολογίᾳ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον Προστασίας Ἀπολυομένων ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 53 ἀπὸ 12.4.1952 συνεδριάσει του ἀνεκάλεσε τὴν περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος προτέραν αὐτοῦ ἀπόφασιν καὶ ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς διαδίκους τὴν ἀνάκλησιν διὰ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 20182|1952 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Περὶ τοῦ ὅτι τὸ ρηθὲν Συμβούλιον ἀποτελεῖ συλλογικὸν ὄργανον τῆς Διοικήσεως, ὑποχρεούμενον κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 1836 ν' ἀνακαλέσῃ τὴν τοποθέτησιν, τῇ αἰτήσει τοῦ ὑποχρέου προσώπου, οὐδεμία ὀφείλεται ἀμφιβολία. Κατὰ κρατοῦσαν ἐν τῷ Διοικητικῷ Δικαίῳ ἀρχὴν ἡ ἀνάκλησις τῆς ἀτομικῆς ταύτης διοικητικῆς πράξεως ἔχει ὡς συνέπειαν ὅτι αὕτη θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἐκδοθεῖσα, ἤτοι ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ἀνίσχυρος. Ὑποκειμένης δηλαδὴ πράξεως Διοικήσεως, κριθείσης ὡς πλημμελοῦς ἐξ ὑπαρχῆς καὶ μὴ δημιουργούσης δικαιώματα ὑπὲρ τρίτων, ἡ ἀνάκλησίς της ἀφορᾷ καὶ τὸν διαρρεύσαντα χρόνον *Fleiner—Στυμφαλιάδου*, § 13, II, 1 γ, σελ. 179 ἑπ., *Barthelemy—Σταυρινοπούλου*: Διοικ. Δίκ. σελ. 355 ἑπ., *Μ. Δ. Σταυρινοπούλου*, Περὶ ἀνακλήσεως Δ.Π. 1933, σελ. 26). Ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ἐκ τῆς διαταξέως τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου δὲν ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἐναγομένην διὰ τὸ ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως μέχρις ἀνακλήσεως διάστημα. Συνεπῶς, μὴ ὀφειλομένης ἐνεργοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 1836 προβλεπομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον, δὲν ὑποχρεοῦται αὕτη εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀξιουμένου μισθοῦ. Ἡ ὀφείλουσα περὶ πληρωμῆς τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1952 δὲν κατήχθη ἐν τῇ δίκῃ ἐκείνῃ, περὶ ἧς ἡ διαληφθεῖσα τελεσίδικος ἀπόφασις. Ἡ ἀνάκλησις τῆς διοικητικῆς πράξεως δὲν δύναται, διὰ τῆς ἀναδρομικότητός της, νὰ ἀνατρέψῃ τὰ τελεσίδικως κριθέντα, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν ἀνατροπὴν κεκτημένων δικαιωμάτων, ἅτινα οὐδὲ διὰ νεωτέρου νόμου δύνανται νὰ καταλυθῶσιν. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἤδη ἐκρίθη, κατὰ τὰ εἰρημένα, τελεσιδίκως, ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις ὀφείλετο ἐνεργὸς ἀπὸ 1.1.1952 μέχρις 26.3.1952 καὶ παρῆχθη διὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο δεδικασμένον ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος, δικαιοῦται τὴν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἀντιστοιχοῦσαν ἀναλογίαν δώρου ἐκ δραχμῶν 236.400 (12Χ19.700). Ἡ ἀξίωσις πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ τούτου ἀποτελεῖ παρεπόμενον δικαίωμα ἐκ τῆς τελεσιδίκου ἐξαρτώμενον καὶ ἐρειδόμενον εἰς τὸ δεδικασμένον, οὐδόλως ἀνατρεπόμενον, κατὰ τὰ εἰρημένα, διὰ τῆς ἀναδρομικότητος τῆς ἀνακλήσεως τῆς ὡς ἄνω διοικητικῆς πράξεως. Ἀκολούθως τούτοις δεκτὴ ἐν μέρει καθίσταται ἡ ἀγωγὴ διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 236.400.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Έκτασις έφαρμογῆς Ν. 551 δι' άποζημίωσιν ένεκα έπελεύσεως έργατικοῦ άτυχήματος

Έννοια διατάξεως άρθρ. 12 τοῦ διά Ν. 5332)1932 κυρωθέντος Ν.Δ. 23)23 Σεπτεμβρίου 1931 «περί τροποποιήσεως Ν. 4748)1930». — Έφαρμογή μόνον έπί περιπτώσεων, καθ' ἃς δικαιοῦνται είς βοήθημα έκ τοῦ Ταμείου Προνοίας Έργατῶν Λιμένος Πειραιῶς οί διαγραφόμενοι έκ τοῦ μητρώου τοῦ Ο.Λ.Π. μόνιμοι έργάται, οί λόγῳ αἰφνιδίου άτυχήματος κατά τήν έκτέλεσιν τῆς έργασίας των καθιστάμενοι άνίκανοι πρός έργασίαν. — Άνεφάρμοστον έπί περιπτώσεων, καθ' ἃς δικαιοῦται είς λῆψιν βοηθήματος ἡ οἰκογένεια τοῦ έργάτου.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος (Α. Π. 85)1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 534) ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῇ νομικοῦ ζητήματος καὶ ἡ λύσις αὐτοῦ παραπέμπεται εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀρείου Πάγου 384)1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τζαννετάκης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Κρεμέζης, Σ. Ἀγγλιτσόπουλος

Ἡ διαφορὰ φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 83)1952 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1487(1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς καὶ παραπέμψασαν τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ διὰ τοῦ ν. 5332)1932 κυρωθέντος Νομ. Διατάγματος τῆς 23)23 Σεπτεμβρίου 1931 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 4748 «περὶ ὀργανώσεως τοῦ Λιμένος Πειραιῶς καὶ περὶ συστάσεως Ἐλευθέρας Ζώνης», δι' ἧς προσετέθη 4η παράγραφος εἰς τὸ ἄρθρον 25 τοῦ ν. 4748)1930, «δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 551 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, οἵτινες ἐδικαιώθησαν ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς αἰφνίδιον ἀτύχημα, ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἐφ' ὅσον τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἢ τὸ μηνιαῖον τοιοῦτον κεφαλαιοποιούμενον ἐπὶ τόκῳ 7 α)ο συμπληροῖ τὴν ἐν τῷ ν. 551 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸν ν. 551 τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ.

Ἐκ τῆς προεκτεθείσης διατάξεως σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 13 ἐδαφίου γ' τοῦ ἀπὸ 1)7 Ἰουλίου 1931 Προεδρικοῦ Διατάγματος «περὶ κυρώσεως τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς», καθ' ἣν δικαιοῦνται εἰς βοήθημα ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου οἱ διαγραφόμενοι ἐκ τοῦ μητρώου τοῦ Ο.Λ.Π. μόνιμοι ἐργάται, οἱ λόγῳ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των καθιστάμενοι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ ἐδαφίου ε' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν δικαιοῦται εἰς λῆψιν βοηθήματος ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας ἀποβιοῦντος ἐργάτου, διότι ὁ νομοθέτης (τοῦ ὕστερον ἐπακολουθήσαντος Νομ. Διατάγματος τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1931), ἔχων ὑπ' ὄψιν του ἀμφοτέρας τὰς ὡς εἴρηται περιπτώσεις, προνοεῖ εἰδικῶς καὶ μόνον περὶ τῆς πρώτης, καθορίζων σαφῶς ὅτι δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 551 ἐπὶ ἐργατῶν, διατελούντων ἐν ζωῇ, ἀλλὰ καταστάντων ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν λόγῳ αἰφνιδίου ἀτυχήματος, ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των καὶ τυχόντων τοῦ βοηθήματος, μὴ θελήσας προφανῶς νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 551, καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν πρόκειται περὶ αἰφνιδίου ἀτυχήματος, ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καὶ καταστήσαντος τὸν ἐργάτην ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν, ἀλλὰ περὶ τοιούτου μὲν ἀτυχήματος ἐπενεγκόντος ὅμως τὸν θάνατον αὐτοῦ τοῦ ἐργάτου, ὁπότε δικαιουμένη εἰς λῆψιν τοῦ βοηθήματος καὶ τῆς κατὰ τὸν ν. 551 ἀποζημιώσεως εἶναι ἡ οἰκογένειά του, δεομένη μείζονος προστασίας, ὡς ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ φυσικοῦ προστάτου της, ἐξ οὗ λόγου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου ἀπορρεούσης ἐννοίας, ἐνισχύεται ἡ ἐκτεθεῖσα ἀντίληψις.

Τὴν προεκτεθεῖσαν γνώμην ἔχον τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις, εὑρίσκεται ἐν διαφωνίᾳ πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 83 (1952) ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, καθ' ἣν ἡ προβιαληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 23)23 Σεπτεμβρίου 1931 ἔχει ἐφαρμογὴν οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 13 ἐδ. γ' τοῦ ἀπὸ 1)7 Ἰουλίου 1931 Πρ. Διατάγματος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἐδαφίου ε' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, διότι ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης, τῆς μὴ εἰσπράξεως διπλῆς ἀποζημιώσεως, πληροῦται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΠΙΔΟΣΙΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΕΡΙ ΑΚΥΡΟΤΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Συζήτησις τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ ΟΔ΄

Δυνατότης προσελεύσεως διαφερομένων καὶ αὐθορμήτως, κατὰ Ν. Γ΄ΟΔ΄, πρὸς ὑποβολὴν διαφορᾶς ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ.— Κριθείσης πρωτοδίκως παρουσίᾳ διαδίκων διαφορᾶς ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ δικαστηρίου ἔνστασις ἀπαραδέκτου συζητήσεως, λόγῳ ἀκυροτήτων περὶ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς.— Ἔλλειψις εἰς κοινοποιηθὲν ἀντίγραφον ἀγωγῆς ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου θεωρήσεως διὰ τὴν νόμιμον σήμανσιν κλπ. καὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν ἑνσήμου δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 13391|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ὁ ἀναιρεσείων ἰσχυρίσθη ἐνώπιον καὶ τοῦ α' καὶ β' βαθμοῦ, ὅτι ἡ περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγὴ κατ' αὐτοῦ δὲν ἐκοινοποιήθη εἰς αὐτόν, διότι τὸ κοινοποιηθὲν εἰς αὐτόν, ἐπιμελείᾳ οὐχὶ τοῦ δικαστηρίου, ἀλλὰ τοῦ πληρεξουσίου δικηγόρου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀντίγραφον τῆς ἀγωγῆς—ἐκθέσεως—κλήσεως, ὅπερ προσηγαγεν, ἐκδοθὲν παρὰ τοῦ ὡς ἄνω πληρεξουσίου τοῦ ἀντιδίκου του στερεῖται τῆς κατὰ τὸν Α.Ν 386|1936, τεθέντα ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 23|25.5.1938, βεβαιώσεως περὶ τῆς θεωρήσεως ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τοῦ τμήματος διὰ τὸ νόμιμον τῆς σημάνσεως καὶ διὰ τὴν κατὰ σειρὰν τῆς παραγγελίας ἔκδοσιν τοῦ ἀντιγράφου, ἐξ οὗ τὸ ἐκδοθὲν τοιοῦτο ὑπὸ τοῦ ἄνω πληρεξουσίου δικηγόρου, τῆς τοιαύτης στερήσεως (ἐλλείψεως) ἐπαγομένης, κατὰ τὰ ἄρθρα 4, ἀριθ. 3, καὶ 5 τοῦ Α.Ν. 386|1936, τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ κοινοποιηθέντος ἀντιγράφου τῆς ἀγωγῆς—ἐκθέσεως—κλήσεως, ἐφ' ᾧ λόγῳ ἰσχυρίσθη προσέτι, ὅτι ἄκυρος καὶ ἀπαράδεκτος τυγχάνει καὶ ἡ ἐπίδοσις τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς — ἐκθέσεως — κλήσεως καὶ ἀρνηθεὶς τὴν συζήτησιν ἠτήσατο, ὅπως, κηρυσσομένων τῶν ἄνω ἀκυροτήτων καὶ ἀπαραδέκτων, ἀπόσχῃ τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ μέχρι τῆς προσηκούσης ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

β) Ὁ ἀναιρεσείων ἰσχυρίσθη, ὅτι τὸ αὐτὸ κοινοποιηθὲν ἀντίγραφον ἀγωγῆς στερεῖται καὶ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 στοιχ. λβ' τοῦ Ν.Δ. 691|1948 διακοσιοδράχμου (κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἀπὸ 12|21.3.1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Δικαιοσύνης ἀναπροσαρμογὴν) ἐνσήμου (χάρτου) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν, τῆς τοιαύτης στερήσεως (ἐλλείψεως) ἐπαγομένης (κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἀριθ. 1 τοῦ Ν.Δ. 645|1941, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 4, ἐδάφ. τελευταῖον, τοῦ Ν.Δ. 691|1948) τὸ ἄκυρον αὐτοῦ, τὸ τύποις ὑπαράδεκτον αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ ἀνεπίτρεπτον τῆς κατάρξεως τῆς δίκης καὶ τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ᾧ λόγῳ ἰσχυρίσθη προσέτι, ὅτι ἄκυρος καὶ ἀπαράδεκτος τυγχάνει ἡ ἐπίδοσις τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς.

γ) Ἀμφότεροι οἱ ὡς ἄνω λόγοι ὁρῶσι τὴν δημοσίαν εὐταξίαν, ἡ δὲ μὴ ἀπαγγελία τῶν ἀπαραδέκτων, ἀκυροτήτων, ἐπιφέρει εἰς αὐτὸν βλάβην, μὴ δυναμένην νὰ ἀνορθωθῇ ἄλλως, εἰ μὴ κηρυσσομένων τῶν ἄνω ἀπαραδέκτων, ἀκυροτήτων, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, ἀκυρουμένης τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀπαιτεῖται κατὰ νόμον πρὸς κατάρξιν τῆς δίκης καὶ συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ἔγκυρος κοινοποίησις εἰς αὐτὸν τῆς ἀγωγῆς, ἥτις ὅμως θέλει συμπέσει ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης τριημέρου προθεσμίας πρὸς ἐπίδοσιν αὐτῆς, ἀπότε ἀνενεργὸς ἀποβαίνει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀξίωσις.

Ἀρείου Πάγου 237|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Ἀγγελόπουλος, Κ. Διβανός, Γ. Μήλας

Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου Γ΄ΟΔ΄ περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ., ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ὁριζομένην ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων διαφορῶν εἰδικὴν διαδικασίαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διαλαμβανομένων ἐν αὐτῷ διατάξεων, καθ' ἃς διὰ τὸ ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον τῆς περατώσεως τῆς ὑποθέσεως οἱ διάδικοι προσάγουσι τὰ πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀληθείας χρήσιμα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα (ἄρθρον 5 αὐτοῦ), ὁ δὲ Δικαστὴς ἀνευρίσκει τὴν ἀλήθειαν ἀδεσμεύτως ὑπὸ δικονομικῶν τύπων, ἀποβλέπων μόνον εἰς τὴν οὐσίαν (ἄρθρον 12 αὐτοῦ), ἐν ἄρθρῳ 10 αὐτοῦ ὁρίζεται καὶ ὅτι οἱ διαφερόμενοι δύνανται νὰ προσέρχωνται καὶ αὐ-

---

καθ' ἃς ἡ ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας παροχὴ βοηθήματος τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον, τὴν ἕνεκα ἀτυχήματος τοῦ ἐργάτου ἀδυναμίαν πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας εἰς τὸν Ο.Λ.Π., τοῦ νομοθέτου μὴ θελήσαντος προφανῶς νὰ κάνῃ περισσότερον, διὰ τῆς παροχῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 551 καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ Ταμείου Προνοίας, τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποβιώσαντος ἐργάτου ἀπὸ αὐτὸν καταστάντα ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν. Ὅθεν δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ν. ΧΜΖ' (τῆς 28 Ἰουλίου 1877), πρὸς ἄρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων διαφωνίας.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς καὶ δυνητικῆς διά τὸν Δικαστὴν προσωρινῆς ἐκτελέσεως

Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ.— Ἐπιδίκασις ὑπὸ ἀποφάσεως τοῦ κατὰ ν. Γ΄ΘΔ΄ Πρωτοδίκου μισθῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου.—Ὑπαγωγὴ τῆς αἰτήσεως ταύτης τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν «καθυστερουμένων μισθῶν» τοῦ ἄρθρου 186α Πολ. Δικονομίας διὰ τὴν κήρυξιν ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ ὑποχρεωτικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς τῆς ἀποφάσεώς του.—Ἀπαράδεκτος αἴτησις ἀναστολῆς λόγῳ ἀσκηθείσης ἐφέσεως.

Ζήτημα ἐκ τῶν πλέον ἐνδιαφερόντων πραγματεύεται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις.

Ἐργοδότης, ἀπολύσας κατὰ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κατὰ Ν. Γ΄ΘΔ΄ ἄκυρος μισθωτόν (παράβασις ἄρθρου 9 Ν. 118|1945), ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν Δικαστοῦ τὴν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἀσκηθείσης ἐφέσεως.

Ἐπ' αὐτοῦ ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις.

Διὰ νὰ κριθῇ ἡ ὀρθότης τῆς ἀπόψεως, τὴν ὁποίαν αὕτη ἠκολούθησε, σκόπιμον εἶναι νὰ παρατεθοῦν ἐνταῦθα καὶ ὅσα ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος διὰ τοῦ πληρεξουσίου του δικηγόρου **Θ. Βλαχοπούλου** ὑπεστηρίχθησαν, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ καὶ ἡ ἀπόφασις, ἀδιαφόρων ἂν κατέληξεν εἰς ἀντίθετον λύσιν, ποιεῖται εὔφημον μνείαν τῆς ἐπιμελείας, μεθ' ἧς συνετάχθησαν αἱ προτάσεις του.

Ὑπεστηρίχθησαν λοιπὸν ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος τὰ ἑξῆς:

Ἡ αἴτησις εἶναι νόμιμος, ὡς στηριζομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 186 καὶ 764 Π.Δ. Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 764 ἐδ. 3 τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν δικαστήριον δύναται ν' ἀναστείλῃ τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν ταύτης, ἂν κρίνῃ, ὅτι οὐχὶ νομίμως ἐκηρύχθη αὕτη προσωρινῶς ἐκτελεστή. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 186 τὸ δικαστήριον δικαιοῦται καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ διατάξῃ τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν (ἄρα καὶ νὰ ἀναστείλῃ ταύτην, ἂν διετάχθη) εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγονται καὶ ἐκεῖναι, καθ' ἃ, πρόθυμήτως ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ, ὅπως ὑποβάλωσι τὴν διαφορὰν αὐτῶν, δοτὶς, ὡρίμου οὔσης τῆς ὑποθέσεως, δύναται νὰ ἐκδώσῃ καὶ παραχρῆμα τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασίν του. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ προρρηθέντος νόμου εἰσαχθεῖσα διαφορὰ ἐκρίθη πρωτοδίκως παρουσίᾳ τῶν διαδίκων, ὀρθῶς τοῦτο, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσειόντος προβληθεῖσαν ἔνστασιν ἀπαραδέκτου τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως λόγῳ ἀκυροτήτων περὶ τὴν ἐπίδοσιν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγωγῆς καὶ οὐδεμίαν διάταξιν παρέβιασε καὶ οἱ τ' ἀντίθετα κατὰ τοῦτο ὑποστηρίζοντες 1ος καὶ 2ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγοι εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ νόμου 386|1936 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων περὶ τοῦ τρόπου ἐκδόσεως ἀντιγράφων Δικαστηρίων», ὁριζούσης ὅτι πλὴ ἄνευ τῆς κατὰ τὰ ἐν § 1 αὐτοῦ θεωρήσεως «ἐθεωρήθη διὰ τὴν νόμιμον σήμανσιν καὶ τὴν κατὰ σειρὰν τῆς παραγγελίας ἐκδοσιν ἐκδιδόμενα ἀντίγραφα εἶναι ἀπαράδεκτα καὶ οὐδεμίαν ἐπάγονται ἔννομον συνέπειαν προσαγόμενα ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, τοῦ ἀπαραδέκτου αἰρομένου καὶ ἐκ τῆς μετέπειτα κατὰ τ' ἀνωτέρω θεωρήσεως», ἐφαρμογὴν δ' ἐχούσης καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν δικηγόρων ἐκδιδομένων ἀντιγράφων ἐκ τοιούτων τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν ὑπαλλήλων (§ 3 αὐτοῦ), καθὼς καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 645|1941, ἐφαρμοζομένης καὶ εἰς τὴν ὑπὸ δικηγόρων παράλειψιν ἐπικολλήσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 ἐδάφ. λβ' τοῦ ν. 691|1943 προβλεπομένου εἰδικοῦ ἐνσήμου Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδομένων ἀντιγράφων, διαλαμβανούσης ὅτι πᾶν ἔγγραφον, μὴ φέραν ἐπικεκολλημένον τὸ ἔνσημον, δι' οὗ εἰσπράττονται οἱ ἀντίστοιχοι πόροι τοῦ Ταμείου, εἶναι ἄκυρον καὶ τύποις ἀπαράδεκτον, δὲν ἐπιτρέπεται δέ ἡ κάταρξις τῆς δίκης ἢ συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως βάσει αὐτοῦ, δι' ἣν παράβασιν καὶ θεωροῦνται ὑπεύθυνοι ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου κλπ., οὐδαμῶς προκύπτει, ὅτι τὸ κατὰ παράβασιν τῶν ὡς ἀνωτέρω διατάξεων ὑπὸ δικηγόρου ἐκδοθὲν καὶ ἐπιδοθὲν πρὸς τὸν ἐναγόμενον ἀντίγραφον ἀγωγῆς καθιστᾷ ἄκυρον τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐφέσεως του, αὗτος τὸν ὑποβληθέντα ἰσχυρισμὸν του περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, ὡς μὴ κοινοποιηθείσης ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Νομοθετικοῦ Διατάγματος τασσομένης τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπεστήριζεν εἰς μόνον τὴν ἢν ἐπικαλεῖται κατὰ τὰς ὡς ἀνωτέρω διατάξεις ἀκυρότητα τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς, τοῦτο ἀποφηνάμενον διὰ τῆς 4ης τῶν αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀπορριπτέον τὸν τοιοῦτον ἰσχυρισμόν του, δεχθὲν ὅτι αὕτη ἐγκύρως καὶ ἐγκαίρως ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τασσομένης τριμήνου προθεσμίας, οὐδαμῶς ἁμαρτε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος καὶ 4ος τῆς ἀναιρέσεως λόγοι εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι.

κειται περί άπαιτήσεων περί πληρωμής έργατικών ή υπαλληλικών μισθών. Ταύτα πάντα είναι ήδη παγίως δεκτά υπό της νομολογίας, ώστε νά μή ύπάρχη άνάγκη εύρυτέρας άναλύσεως.

Τό ζήτημα άποκτά ιδιάζουσαν σημασίαν, άφ' ής στιγμής έλθη εις την έπιφάνειαν τό άρθρ. 186α Π.Δ., ώς έτροποποιήθη υπό τού Α. Ν. 2407|1940, κατά τό όποίον τό δικαστήριον υπαχρεούται νά κηρύξη προσωρινώς έκτελεστήν την άπόφασιν εις ώρισμένας περιπτώσεις, μεταξύ των όποίων, εις τό έδ. στ', άναφέρεται και έκείνο, καθ' ην ή έπίδικος άπαίτησις πηγάζει έκ καθυστερουμένων μισθών ή ήμερομισθίων, άλλά μόνον διά τόν μετά την έγερσιν της άγωγής χρόνον και τρείς μήνας πρό αύτής.

Έκ πρώτης όψεως ή διάταξις αύτη φαίνεται νά σημαίνη, ότι, όπως ή έπίδικος άπαίτησις άναγεται εις μισθούς μετά την άγωγήν ή και έπι τρείς μήνας πρό ταύτης, τό δικαστήριον υποχρεούται νά κηρύξη την άπόφασίν του προσωρινώς έκτελεστήν και δέν δύναται συνεπώς ν' άναστείλη την διαταξιν της άποφάσεως του, ώς πρός την προσωρινην έκτέλεσιν.

Εις την πρώτην αύτην όψιν της έρμηνείας έστάθησαν πολλάκις τά δικαστήρια και δέν ήρεύνησαν την ούσιαστικήν σημασίαν της διατάξεως ταύτης. Ή ύπό κρίσιν αίτησις έχει σκοπόν νά φθάση εις την ούσίαν ταύτης. Καί, έπειδή τό όλον ζήτημα είναι καθαρώς νομικόν, έχει την φιλοδοξίαν νά πιστεύη, ότι θά κατορθώση νά δημιουργήση, έν τή σκέψει τού δικαζοντος έργατικού Πρωτοδίκου, ικανάς άμφιβολίας περί της όρθότητος της άκολουθουμένης μέχρι τούδε γραμματικής και μόνον έρμηνείας.

Τό άρθρ. 186α Π.Δ., υποχρεούν τό δικαστήριον νά κηρύξη την άπόφασίν του προσωρινώς έκτελεστήν, όσάκις ή έπίδικος άπαίτησις πηγάζει έκ καθυστερουμένων μισθών ή ήμερομισθίων (καί δη των μετά την άγωγήν και τρείς μήνας πρό ταύτης) θέτει μίαν άναμφισβήτητον βασικήν προϋπόθεσιν: "Οτι έν πάση περιπτώσει πρέπει νά πρόκειται περί καθυστερουμένων μισθών. Τοιούτοι μισθοί είναι και νοούνται κατά τόν νομοθέτην οί πράγματι δεδουλευμένοι μισθοί. Τοιαύτης όμως φύσεως μισθοί πράγματι δεδουλευμένοι δέν ύφίστανται εις άς περιπτώσεις ή δικαστική άπόφασις έπιδικάζει τοιούτους, λόγω άκυρότητος της καταγγελίας της άτομικής συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου, όπότε κατ' έφαρμογήν τού άρθρ. 656 Α.Κ. έπιδικάζονται μισθοί ύπερημερίας. Κατά συνέπειαν, εις άς περιπτώσεις ή δικαστική άπόφασις έπιδικάζει μισθούς ύπερημερίας, λόγω άκυρότητος της γενομένης καταγγελίας, ή περί προσωρινής έκτελέσεως διάταξις ταύτης δέν είναι ύποχρεωτική διά τό δικαστήριον, τό όποίον και δύναται, άν ή δικαστική άπόφασις περιέχη τοιαύτην διάταξιν, ν' άναστείλη την προσωρινην έκτέλεσιν κατά τούς όρους τού άρθρ. 186 Π.Δ.

Τά κάτωθι έπιχειρήματα πείθουν περί της όρθότητος της λύσεως ταύτης.

Καθ' ην έποχην τό άρθρ. 186α Π.Δ. διερρυθμίζετο διά τού Α.Ν. 2407|1940, δέν έτίθεντο άκόμη τού ισχύοντος έργατικού δικαίου προβλήματα καταβολής μισθών ύπερημερίας, ύφ' ην ένναιαν τίθενται τοιαύτα σήμερον. Ή καταγγελία της άτομικής συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου, ύπό τό κράτος μόνον τού ν. 2112|1920, δέν ήτο άκυρος. Συνεπώς δέν έτίθετο ζήτημα πληρωμής μισθών λόγω άκυρότητος της καταγγελίας, ώς τίθεται σήμερον, προκειμένου περί τοιαύτης άκυρότητος, πηγαζούσης έκ τού Α.Ν. 116|1945 ή έκ τού άρθρ. 281 Α.Κ. Οί ύπό το κράτος της παλαιάς έργατικης νομοθεσίας όφειλόμενοι μισθοί ήσαν πράγματι οί δεδουλευμένοι τοιούτοι, οί όποίοι, έφ' όσον καθυστερούντο, έδίδον λαβην εις έγερσιν της αγωγικης άγωγης, είτε ό έργαζόμενος εύρισκετο είσέτι εις την έργασίαν τού όφειλέτου έργοδότου του, είτε είχεν άποχωρήσει έκ ταύτης ή είχεν άπολυθή. Είναι συνεπώς λογικόν νά δεχθώμεν, ότι ό νομοθέτης, διά της έν τώ άρθρω 186α έδ. στ' Π.Δ. φράσεως του «έκ καθυστερουμένων μισθών», άναφέρεται εις την ώς άνω συνήθη περίπτωσιν της καθυστερήσεως των δεδουλευμένων μισθών, έμβάλλων δέ εις το δικαστήριον την ύποχρέωσιν, όπως κηρύξη την άπόφασίν του προσωρινώς έκτελεστήν, διά μισθούς όφειλομένους έπι τρείς μήνας πρό της άγωγης και μετ' αύτην, ήθέλησε νά δώση εις τον έργαζόμενον έν ημήμα της έκ μισθών άπαιτήσεώς του, άνεξαρτήτως πάσης άσκήσεως έφέσεως έκ μέρους τού έργοδότου, διά νά ζήση έξ αύτού, έφ' όσον έπι μακρόν χρόνον είργάσθη, χωρίς νά λάβη τούς μισθούς του.

Τούτο συνδυάζεται έπίσης και μέ την όλην οίκονομίαν τού άναστέλματος της προσωρινής έκτελύσεως και άφαιρέσεως άπό της έφέσεως τού άναστελτικού αύτης άποτελέσματος. Πράγματι, ή ύπό τού νομοθέτου παροχη της προσωρινής έκτελέσεως των δικαστικών άποφάσεων δικαιολογείται έξ ένός αίτίου αύτόχρημα ύποκειμενικού, της άνάγκης τού δικαιούχου πρός διατροφήν του, και έξ ένός αίτίου τελείως άντικειμενικού, όπερ συνίσταται εις το βέβαιον και έκκαθαρισμένον της άπαιτήσεως. Τά δύο ταύτα στοιχεία συνεκτιμώνται άπό κοινού ύπό τού νομοθέτου και εύρίσκονται άμφότερα, κατ' ίσην ή διάφορον έκτασιν, εις πάσας τάς περιπτώσεις, καθ' άς ούτος έπιβάλλει ύποχρεωτικώς την προσωρινήν έκτέλεσιν της δικαστικής άποφάσεως και άφαιρεί άπό την έφεσιν τό άναστελτικόν αύτης άποτέλεσμα.

Έν προκειμένω, ή περίπτωσις τού άρθρ. 186α έδ. στ' Π.Δ. άναφέρεται εις δεδουλευμένους μισθούς και μόνον, τό μέν διότι ούτοι και βέβαιοι είναι και έκκαθαρισμένοι, τό δέ διότι έπ' αύτών κυρίως προβάλλει ή άνάγκη της διατροφής τού έργαζομένου, όστις είργάσθη έπι μακρόν, χωρίς ν' άμειφθή. Άλλωστε, ώς έλέχθη και άνωτέρω, ύπό τό κράτος της παλαιάς έργατικης νομοθεσίας καθυστερούμενοι μισθοί ήσαν μόνον οί δεδουλευμένοι τοιούτοι, έφ' όσον δέν είχον καταβληθή. Ό νομοθέτης άναφέρεται εις τού-

τους, ὡς ἀποτελοῦντας τὴν γενικὴν καὶ συνήθη ὑπὸ ρύθμισιν περίπτωσιν. Καὶ ναὶ μὲν ὑπῆρχον καὶ παλαιότερον περιπτώσεις τινὲς ἀκύρου καταγγελίας (π.χ. παλαιῶν πολεμιστῶν), ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὁ νομοθέτης ἀνεφέρετο εἰς ταύτας καὶ οὐχὶ εἰς τὸ συνήθως καὶ γενικῶς συμβαῖνον.

Εἶναι συνεπῶς ἀναμφίβολον, ὅτι ἡ ἐν τῷ νόμῳ φράσις «ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν» ἀναφέρεται εἰς δεδουλευμένους μισθούς. Θὰ ἠδύνατό τις, ὅμως, νὰ ἐρωτήσῃ, διατί ὁ νομοθέτης δὲν ἐχρησιμοποίησεν εὐθέως τὸν ὅρον «δεδουλευμένοι μισθοί»; Ἐκ τῶν ἄνω προκύπτει ἡ ἀπάντησις: διότι εἰς τὴν ὁκέψιν τοῦ νομοθέτου οἱ ὅροι οὗτοι ἦσαν ταὐτόσημοι. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν δύο ὅρων ἡ ἐκφρασις «καθυστερούμενοι μισθοὶ» εἶναι ὀρθοτέρα. Οὐσιαστικῶς πρόκειται περὶ μισθῶν δεδουλευμένων, οἱ ὁποῖοι δὲν κατεβλήθησαν ἐγκαίρως, ἐξ οὗ λόγου ὁ ἐργοδότης, ὀχληθεὶς νομίμως καὶ μὴ καταβαλὼν τούτους, κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν καταβολὴν των. Ἐν ἄλλοις λόγοις ὁ ὅρος «καθυστερούμενοι μισθοὶ» ἀνάγεται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εὑρισκόμεθα ἐν ὄψει ἐργοδότου ὄντος ὑπερημέρου ὀφειλέτου, ὡς πρὸς τοὺς δεδουλευμένους μισθούς τοῦ πράγματι ἐργασθέντος καὶ ἀπασχοληθέντος ἐργαζομένου. Εἰς ἃς, ὅμως, περιπτώσεις ὑπάρχει ἀκυρότης τῆς καταγγελίας νοεῖται πλασματικῶς, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ὅτι ὁ ἐργοδότης ὀφείλει μισθοὺς ὑπερημερίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. οὐχὶ δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ διότι δὲν ἐχρησιμοποίησε τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος, ἐν ἄλλοις λόγοις διότι κατέστη ὑπερήμερος δανειστής.

Ἀνεξαρτήτως, ὅθεν, ἐὰν ὁ ἐργοδότης εἶναι ἢ μὴ ὑπαίτιος ἐν τῇ ταυτότητι ὑπερημερίᾳ του (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐρευνᾶται), ἡ οὐσία τοῦ θέματος συνίσταται εἰς τὸ ὅτι καλεῖται νὰ πληρώσῃ μισθοὺς δι' ἐργασίαν μὴ παρασχεθεῖσαν εἰς αὐτὸν πράγματι. Καὶ ναὶ μὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν τοιαύτην πληρωμήν, ἐφ' ὅσον, κατὰ νομικὸν πλάσμα, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου θεωρεῖται ὡς μὴ λυθεῖσα, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ ἠθάσωμεν καὶ εἰς τὸ ἔσχατον ἄκρον καὶ νὰ εἴπωμεν, ὅτι οἱ ἐκ τοῦ ἄνω λόγου ὀφειλόμενοι μισθοὶ (οἱ ὁποῖοι κατ' οὐσίαν ἀποτελοῦν τὴν ἐκ τῆς ὑπερημερίας ἀστικὴν κύρωσιν) πρέπει νὰ θεωροῦνται καὶ οὗτοι ὡς δεδουλευμένοι, ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι τοιοῦτοι.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 186 Π. Δ. (ἔνθα ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις εἶναι δυνητικὴ) ὁ νομοθέτης ὁμιλεῖ ἁπλῶς περὶ ὑπαλλήλων ἢ ἐργατικῶν μισθῶν (διὰ τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ μετ' αὐτήν). Ἐρωτᾶται ποία ἡ ἔννοια τῶν δύο αὐτῶν ἐπαλλήλων διατάξεων; Πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφόρου θέματος εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις; Θὰ ἦτο λίαν παρακεκινδυνευμένον νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ὑπάρχει τὸ ὅλον τῆς ἀπαιτήσεως, εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὸ μέρος ταύτης, ἤτοι τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ μετ' αὐτήν. Ἐξ ἄλλου, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν αὐτῶν διατάξεων, ἡ φράσις «καθυστερουμένων» ὑπάρχει μόνον εἰς τὴν δευτέραν, οὐχὶ καὶ εἰς τὴν πρώτην. Καὶ ὅμως δὲν θὰ ἠδύνατο ὁ ἑρμηνευτὴς νὰ εἴπῃ, ὅτι εἰς μὲν τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 186 Π. Δ. δὲν ἀπαιτεῖται νὰ καθυστεροῦνται οἱ μισθοί, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν δυνητικὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν, ἐνῷ, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν, οἱ μισθοὶ πρέπει νὰ καθυστεροῦνται. Τοιαύτη ἑρμηνεία, στηριζομένη εἰς τὸ γράμμα καὶ μόνον τοῦ νόμου, θὰ ἦτο ἄστοχος καὶ ἀντιεπιστημονική. Διότι εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις οἱ ὀφειλόμενοι μισθοὶ δὲν εἶναι δυνατόν, εἰμὴ νὰ καθυστεροῦνται, καθ' ὅσον, ἐν ἀντιθέτῳ περιπτώσει, δὲν θὰ ὑπῆρχε γεγεννημένη ἀξίωσις ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ δὲν θὰ ἐζητεῖτο οὗτος δικαστικῶς. Ἑπομένως εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρόκειται περὶ καθυστερουμένων μισθῶν. Τὸ γεγονός, ὅμως, ὅτι ὁ νομοθέτης προσέθεσε τὴν φράσιν ταύτην μόνον εἰς τὸ ἄρθρον 186α Π. Δ. ἐνισχύει τὴν ἄποψιν, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν τὴν τοιαύτην περίπτωσιν, περὶ ἧς ὁμιλεῖ ἤδη τὸ ἄρθρ. 186 Π. Δ. (διαφέρον αὐτοῦ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐπιδικασθείσης ἀπαιτήσεως), ἀλλ' ἐντελῶς διαφόρων ἀπαιτήσεων μισθῶν καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ τῶν δεδουλευμένων μισθῶν, ἣν καὶ μόνον ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἐξοπλίσῃ διὰ τῆς ὑποχρεωτικότητος τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως.

Ἡ ἐκφρασις συνεπῶς τοῦ ἄρθρ. 186α Π. Δ. περὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως ἡ ἀπαιτησις πηγάζῃ ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν δὲν ἀποτελεῖ πλεονασμόν, ἀλλ' ἐτέθη προδήλως, διὰ νὰ καταδείξῃ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τοῦ θέματος, περὶ οὗ τὸ προηγηθὲν ἄρθρ. 186 Π. Δ. Ἤτοι ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ καθυστεροῦνται ἁπλῶς οἱ μισθοὶ τοῦ τριμήνου πρὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ μετ' αὐτήν, ἵνα εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ πρόκειται καὶ περὶ πράγματι δεδουλευμένων μισθῶν.

Ἡ διδομένη ἀνωτέρω λύσις οὐδαμῶς προσκρούει εἰς τὴν μετέπειτα ἀμέσως ἐπακολουθοῦσαν ἐν τῷ ἄρθρ. 186α Π. Δ. φράσιν, καθ' ἣν ἡ ὑποχρεωτικότης τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως καλύπτει καὶ τοὺς μετὰ τὴν ἀγωγὴν καθυστερουμένους μισθούς. Ὁ ὡς ἄνω συνειρμὸς τῶν σκέψεων ὁδηγεῖ εἰς τὸ νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ νομοθέτης νοεῖ, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων (ἐργαζόμενος) ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται εἰς τὸν αὐτὸν ἐργοδότην. Καὶ ὅτι κατὰ μείζονα λόγον εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ ἐνάγων δικαιοῦται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν δικαστήν, ὅπως κηρύξῃ τὴν ἀπόφασίν του προσωρινῶς ἐκτελεστήν. Πρόκειται, συνεπῶς, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν περὶ δεδουλευμένων μισθῶν, οἱ ὁποῖοι καθυστεροῦνται εἰς στιγμήν, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται—καὶ μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς—εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου. Αἱ ἐξῆς σκέψεις δι-

καιολογοῦν πλήρως τὴν ὡς ἄνω ἄποψιν: Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοτέρου ἐργατικοῦ δικαίου ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐξηκολουθεῖ ὑφισταμένη μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς καταγγελίας, ἥτις ὅμως ἦτο ἄτυπος καὶ προφορική. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαζόμενος εἰργάζετο, ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ τὸν μισθόν του. Ἐὰν ἡ σύμβασις κατηγγέλλετο παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἐργαζομένου, ἐπαυεν ὑφισταμένη. Δὲν ὑπῆρχε συνεπῶς στάδιον νὰ ὑφίσταται ἡ σύμβασις καὶ νὰ μὴ ἐργάζεται ὁ ἐργαζόμενος, διότι καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν ἐργαζόμενον εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου οὐδὲν ἄλλο ἦτο, εἰμὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως. Καὶ διότι οὐδένα λόγον εἶχεν ὁ ἐργοδότης νὰ διατηρῇ εἰς τὴν ἐργασίαν του τὸν ἐργαζόμενον, εἰς ὃν δὲν παρεῖχεν ἐργασίαν. Ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ ἐργαζόμενος παρέμενεν εἰς ἐργασίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὔτε εἰργάζετο, οὔτε καὶ ἠμείβετο. Ἀμφότεροι ἠδύναντο νὰ λύσουν τὴν σύμβασιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως τοῦ Ν. 2112|1920. Ἑπομένως αἱ δικαστικαὶ ἐπιδιώξεις τοῦ ἐργαζομένου ἀφεώρων δεδουλευμένους μισθοὺς τόσον διὰ τὸν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς χρόνον, ὅσον καὶ μετ' αὐτὴν καὶ πάντως μέχρι τοῦ χρόνου τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ἐπαθέσεως.

Τὸ ἄρθρ. 186α Π.Δ. εἰς ἕτερον ἐδάφιον ὁρίζει, ὅτι τὰ αὐτὰ κρατοῦν προκειμένου περὶ καθυστερήσεως μισθωμάτων. Καὶ εἰς τὸ θέμα τοῦτο ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ μισθώματα τριῶν μηνῶν πρὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ μετ' αὐτήν. Ἂς λάβωμεν ὡς παράδειγμα μίαν σύμβασιν μισθώσεως πράγματος. Ἐὰν αὕτη ἦτο ἀορίστου χρόνου καὶ κατηγγέλλετο, εἶναι κατάδηλον, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς ἀναζητεῖ τὰ δεδουλευμένα μισθώματα. Ἐὰν ὅμως ἦτο ὡρισμένου χρόνου (π.χ. δι' ἓν ἔτος) καὶ κατηγγέλλετο ἐνωρίτερον ὑπὸ τοῦ ὑποχρεοῦντος μισθωτοῦ, ὁ ἐκμισθωτὴς δυνάμει τῆς ῥήτρας, καθ' ἣν καθίστανται ἀμέσως ἀπαιτητὰ τὰ μισθώματα ὁλοκλήρου τοῦ συμβατικοῦ χρόνου, θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ μισθώματα καθυστερούμενα οὐχὶ μόνον πρὸ τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτήν, ἔτι δὲ καὶ μετὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν καὶ βάσει τῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν ἡμετέραν σκέψεως ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις θὰ ἦτο ὑποχρεωτικὴ δι' ἅπαντα τ' ἀξιούμενα μισθώματα, ἐνῷ οὐδαμῶς ἦτο τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου καὶ ἡ θέσις τοῦ τοιούτου ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτου πλεονεκτικωτέρα τῆς τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας, ὅστις θ' ἀπήτει τὴν ὑποχρεωτικὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν μόνον διὰ μισθοὺς καθυστερουμένους μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως του.

Ἡ ἐκτεθεμένη ἄποψις συμβιβάζεται πληρέστερον καὶ πρὸς τὰς ἰσχυούσας οὐσιαστικὰς διατάξεις περὶ συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων. Ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἐργατικῆς ἀγωγῆς ἀναζητοῦνται δεδουλευμένοι μισθοί, ἤτοι ἡ ἀμοιβὴ τῆς πράγματι παρασχεθείσης ἐργασίας, οὐδαμῶς τίθεται ζήτημα συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων, διότι ἐκ τῶν πραγμάτων εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰργάσθη καὶ ἀλλαχοῦ ὁ μισθωτός. Ἐὰν ὅμως ζητοῦνται μισθοὶ ὑπερημερίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ., λόγῳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἡ ἔνστασις, ὅπως συμψηφισθῶσιν εἰς τοὺς ἀξιουμένους μισθοὺς οἱ ἀλλαχοῦ κερδηθέντες τοιοῦτοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, εἶναι ἐπιτρεπτὴ καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποτελεσματική. Ἐάν, ὅμως, δεχθῶμεν, ὅτι ἡ ὑποχρεωτικότης τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως διὰ τριῶν προ τῆς ἀγωγῆς μηνῶν καὶ μετ' αὐτὴν ἐκτείνεται ἐπὶ πάσης φύσεως καθυστερουμένων μισθῶν, δεδουλευμένων καὶ μή, ματαιώνομεν τὴν οὐσιαστικὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐνστάσεως ταύτης, ἐάν, ὡς συμβαίνει σχεδὸν πάντοτε, ὁ ἐργοδότης πληροφορηθῇ τὴν ἀλλαχοῦ ἐργασίαν τοῦ ἐναγοντος μισθωτοῦ ἢ συγκεντρώσῃ περὶ αὐτῆς ἐπαρκῆ στοιχεῖα μετὰ τὴν πρώτην συζήτησιν τῆς ἐργατικῆς ἀγωγῆς. Καὶ ναὶ μὲν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ προτείνῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον καὶ κατ' ἔφεσιν, ὡς ὀψιγενῆ, πλὴν ὅμως ἄνευ οὐσιαστικοῦ ἀποτελέσματος, ἐφ' ὅσον ἤδη, λόγῳ τῆς ἀπειλῆς τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως, θὰ ἔχῃ ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν ὁλόκληρον τὴν ἀπαίτησίν του. Δὲν εἶναι, συνεπῶς, δυνατὸν ὁ νομοθέτης ἀπὸ τὸ ἓν μέρος νὰ ἰσχύσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν εὐχέρειαν τοῦ τοιούτου συμψηφισμοῦ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ν' ἀφαιρῇ τὴν συμψηφισματικὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς οὐσιαστικῆς ταύτης ἐνστάσεως διὰ τοῦ δικονομικοῦ χειρισμοῦ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως. Ἀντιθέτως, ἐὰν ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 186α Π.Δ. εἶναι, ὅτι ἡ ὑποχρεωτικὴ προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀνάγεται εἰς τοὺς πράγματι δεδουλευμένους μισθούς, τοιοῦτον ζήτημα ἀποδυναμώσεως τῆς ἐνστάσεως τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων οὐδαμῶς τίθεται.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 Π. Δ. εἰς τὴν δυνητικὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν ὑπάγονται καὶ ἀπαιτήσεις περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112|1920, ὡς καὶ ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων τοιαῦται. Παρατηροῦμεν ὅτι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ νομοθέτης ἀπαγορεύει τὴν ὑποχρεωτικὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν, παρ' ὅλον ὅτι καὶ ἐν προκειμένῳ πρόκειται περὶ ζωῆς ἢ θανάτου τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε διότι οὗτος κατέστη ἄνεργος καὶ στερεῖται παντὸς πόρου ζωῆς, εἴτε διότι καθίσταται ἀνάπηρος καὶ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, ὡς ἐκ τοῦ ἐπισυμβάντος αὐτῷ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος. Ἐν τούτοις ὁ νομοθέτης δὲν καθιστᾷ ἐν προκειμένῳ τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν ὑποχρεωτικήν, διότι γνωρίζει, ὅτι τόσον ἐπὶ καταγγελίας, ὅσον καὶ ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψουν θεμελιώδεις ἀμφισβητήσεις, δι' ἃς εἶναι ἀναγκαία καὶ ἡ κρίσις τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου. Θὰ εἴμεθα, ὅθεν, ἐν προκειμένῳ, ἐκτὸς τοῦ πνεύματος τοῦ νομοθέτου, ἂν δεχόμεθα, ὅτι ἐπὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας οἱ ὀφειλόμενοι μισθοὶ ὑπερημερίας ἐξομοιζον-

ται διά τῆς ὑποχρεωτικῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως, ἐπί τῇ βάσει τῆς αἰτιολογίας ὅτι οἱ μισθοί οὗτοι ἀποτελοῦν τόν μόνον πόρον ζωῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς στιγμήν, καθ' ἣν εἰς ἀντιστοίχους καί ἔτι σοβαρωτέρας περιπτώσεις τῆς ἀποζημιώσεως διά τήν καταγγελίαν καί τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὁ νομοθέτης ἠρνήθη τήν παροχήν τῆς ὑποχρεωτικῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως. Ταῦτα δέ πάντα, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι τό θέμα τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, λόγῳ τῆς περιπλόκου νομικῆς κατασκευῆς των, ἔχει ἀνάγκην προσφυγῆς καί εἰς τήν κρίσιν τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου. Εἶναι, συνεπῶς, ὀφθαλμοφανές, ὅτι ἡ ὅλη οἰκονομία τοῦ ἄρθρου 186α Π.Δ. ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς εἰς τήν σκέψιν, ὅτι ἡ ὑποχρεωτική προσωρινή ἐκτέλεσις διατάσσεται, ἐφ' ὅσον καθυστεροῦνται οἱ δεδουλευμένοι μισθοί. Διότι ἐπ' αὐτῶν καί μόνον τίθεται ἰδιαίτερον τό πρόβλημα τοῦ μισθωτοῦ ἐκείνου, ὅστις, καίτοι εἰργάσθη, οὐδέν ἔλαβεν ὡς ἀμοιβήν καί ὡς ἐκ τούτου εὑρίσκεται, ἄνευ πόρου τινός, ἐκτεθειμένος εἰς τήν πεῖναν καί τήν δυστυχίαν.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Α.Ν. 2407|1940, ἡ ὑποχρεωτικότης τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως παρέχεται, προκειμένου περί καθυστερουμένων μισθῶν, ***ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς διατροφῆς τοῦ δικαιούχου.***

Ἀλλ' ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶναι πράγματι ἐπιτακτική δι' ἐκεῖνον, ὅστις εἰργάσθη, χωρίς νά λάβῃ τούς δεδουλευμένους μισθούς του. Πέραν τούτου, ἡ ἀνάγκη αὕτη ἀποδυναμοῦται καί νομικῶς καί οὐσιαστικῶς δι' ἐκείνον, ὅστις ἀπολύθη ἐγκύρως ἢ ἀκύρως. Ἡ ἀνάγκη τῆς διαβιώσεως καί τούτου συνδέεται πρός τό γεγονός τῆς ἀνεργίας του. Ἀλλά τόν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας ὁ νομοθέτης κατά μέν τό προγενέστερον δίκαιον ἐκάλυπτε διά τοῦ ἰδιωτικοῦ ἀσφαλίστρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, κατά τό κρατοῦν δέ δίκαιον καλύπτει τό μέν διά τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, τῆς ὁποίας καί ἀπαιτεῖ ἤδη τήν προκαταβολήν, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, τό δέ διά τοῦ κρατικοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, περί οὗ προνοεῖ ὁ Α.Ν. 118|1945. Τό ζήτημα, συνεπῶς, εἶναι ἁπλοῦν: Ἐάν ὁ μισθωτός ἐργάζεται καί δέν εἰσπράττῃ τόν μισθόν του, διότι ὁ ἐργοδότης καθυστερεῖ τοῦτον, ἔχει ἐπαρκῆ ἐξασφάλισιν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 186α Π.Δ., ὅτι, ἅμα τῇ ἐκδόσει τῆς ἀποφάσεως καί ἀνεξαρτήτως τῆς ἀσκήσεως ἐφέσεως, θά εἰσπράξῃ δι' ἐκτελέσεως τούς δεδουλευμένους μισθούς του. Ἐάν, ὅμως, δέν ἐργάζεται, διότι ἀπολύθη, ὁ κίνδυνος τῆς ἀνεργίας του καλύπτεται διά τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 καί διά τοῦ κρατικοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Εἶναι ἐπισφαλές νά δεχθῶμεν, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος ἔχει, ὡς ἀσφάλιστρον, καί τήν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 186 α Π.Δ. ὑποχρεωτικήν προσωρινήν ἐκτέλεσιν, εἰς στιγμήν, καθ' ἣν ὁ ἐργαζόμενος καί μή ἀμειβόμενος δέν ἔχει τάς ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 καί Α.Ν. 118|1945 ἐξασφαλίσεις. Εἶναι, συνεπῶς, φανερόν, ὅτι ὅταν ἡ εἰσηγητική ἔκθεσις τοῦ Α.Ν. 2407|1940 ὁρίζει, ὅτι ἡ ὑποχρεωτική προσωρινή ἐκτέλεσις δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐν ἄρθρ. 186 α Π.Δ. ἀπαιτήσεων θέλει νά εἰπῇ, ὅτι πρέπει νά προστατευθῇ ἡ ζωή τοῦ ἐργασθέντος καί μή ἀμειφθέντος μισθωτοῦ.

Συμπέρασμα :

Ἡ ἐκτεθεῖσα ἀνωτέρω ἐπιχειρηματολογία σκοπόν ἔχει νά καταδείξῃ, ὅτι εἶναι ἀντινομική καί ἀντικοινωνική ἡ λύσις ἐκείνη, καθ' ἣν εἰς τήν ὑποχρεωτικήν προσωρινήν ἐκτέλεσιν ὑπάγονται καί οἱ μισθοί ὑπερημερίας, ὀφειλομένοι τυχόν ὑπό τοῦ ἐργοδότου, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παρ' αὐτοῦ γενομένη καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἶναι ἄκυρος, ὁπότε, κατά νομικόν πλάσμα, ἡ ὡς ἄνω σύμβασις θεωρεῖται ὡς οὐδέποτε λυθεῖσα, ἐξ οὗ πάλιν ὁ ἐργοδότης καθίσταται ὑπερήμερος περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καί κατά συνέπειαν ὑπερήμερος περί τήν καταβολήν τοῦ μισθοῦ. Ἡ λύσις αὕτη, ὡς ἐλέχθη, εἶναι:

α) ***Ἀντινομική***: Διότι τόσον ἡ ἱστορική προέλευσις τοῦ ἄρθρ. 186α Π.Δ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Α.Ν. 2407|1940, ὅσον καί ἡ ἑρμηνευτική συσχέτισις τῶν διατάξεων του πρός ἀλλήλας καί πρός τάς θεμελιώδεις ἀρχάς τῆς ὑποχρεωτικῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως, οὐδαμῶς πείθουν, ὅτι ὁ νομοθέτης τῆς διατάξεως ταύτης ἠθέλησε νά ὑπαγάγῃ εἰς τήν ὑποχρεωτικήν προσωρινήν ἐκτέλεσιν καί τούς μή δεδουλευμένους μισθούς καί δή τούς τυχόν ὀφειλομένους ὑπό τοῦ ἐργοδότου λόγῳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

β) ***Ἀντικοινωνική***: Διότι κατ' οὐσίαν ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀντιθέτου ταύτης ἀπόψεως στερεῖ τόν ἐργοδότην τοῦ δευτέρου βαθμοῦ. Τό ἀντικοινωνικόν τοῦτο ἀποτέλεσμα, ἐάν ἐχῃ δικαιολογίαν εἰς ἃς περιπτώσεις ὀφείλονται πράγματι δεδουλευμένοι μισθοί, ὁπότε εἶναι τρόπον τινά αὐταπόδεικτος ἡ ὑποχρέωσις του νά καταβάλῃ τούτους, δεδομένου ὅτι τό μόνον πρός λύσιν οὐσιαστικόν ζήτημα εἶναι, ἂν εἰργάσθη ἢ μή ὁ μισθωτός, οὐδεμίαν ἔχει δικαιολογίαν εἰς ἃς περιπτώσεις ζητοῦνται μή δεδουλευμένοι εἰς τήν πραγματικότητα μισθοί ὑπερημερίας, ὁπότε ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρός καταβολήν των δέν εἶναι αὐταπόδεικτος, δεδομένου ὅτι, ἐκτός τῶν οὐσιαστικῶν ζητημάτων, ἅτινα εἶναι πολλαπλᾶ, ἐμπλέκονται καί πλεῖστα νομικά ζητήματα, σχετιζόμενα πρός τήν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, τῶν ὁποίων ἡ λύσις εἶναι λίαν δύσκολος καί ἐπί τῶν ὁποίων ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων πολλαχῆς κυμαίνεται, ἀσταθῆ καί ἐπικίνδυνος, εἰς τρόπον ὥστε ἡ κρίσις τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου νά εἶναι πολλαχῶς ἀναγκαία καί περιζήτητος. Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ νομοθέτης δέν ἠθέλησε τήν ἀντικοινωνικήν ταύτην λύσιν τοῦ νά στερήσῃ τόν ἐργοδότην τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως ἐπί τοιούτων ἀσαφῶν ζητημάτων. Τοῦτο δέ χωρίς νά παραγράπτεται τό γεγονός, ὅτι εἰς ὅλας σχεδόν τάς περιπτώσεις, καί ἂν ὁ ἐργοδότης κερδίσῃ κατ' ἔφεσιν, δέν δύναται ν' ἀναζητήσῃ τά ἀχρεωστήτως δοθέντα λόγῳ τοῦ παντελῶς ἀνεξιοχρέου τοῦ ἐργαζομένου. Καί

εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι αἱ περὶ δικαιοστασίου διατάξεις παρεῖχον μέχρι τοῦδε τὴν κύκλησιν τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως καὶ εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἦτο ὑποχρεωτική, νῦν ὅμως, μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ δικαιοστασίου διὰ τοὺς ἐμπόρους (οἱ ἐργοδόται ἔχουν κατὰ πλειοψηφίαν τὴν ἐμπορικὴν ἰδιότητα) ἡ ἀσφαλιστικὴ αὕτη δικλεὶς ἐξέλιπε παντελῶς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3771|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Θεοδωρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Βλαχόπουλος, Γ. Ραφτόπουλος

Ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 186α τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς τοῦτο προσετέθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 2407|1940, ὁριζούσης ὅτι τὸ Δικαστήριον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασίν του προσωρινῶς ἐκτελεστὴν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων (ἐδάφιον στ') τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς χρόνον καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ αὐτῆς, εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 τῆς Πολ. Δικονομίας, καθ' ὅσον τοῦτο παραπέμπει μόνον εἰς τὸ ἄρθρ. 186 ταύτης οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ὡς ἀνωτέρω ἄρθρ. 186α, προκύπτει ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ ἐτῶν καθυστερουμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» περιλαμβάνονται οὐ μόνον οἱ πράγματι δεδουλευμένοι μισθοί, ὡς ὁ αἰτῶν διὰ τῶν λίαν ἐπιμεμελημένων προτάσεών του ἰσχυρίζεται, ἀλλὰ καὶ οἱ μισθοί, οὓς ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος νὰ καταβάλῃ τῷ ἐκμισθωτῇ λόγῳ ὑπερημερίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ἥτις ὑπερημερία ὑφίσταται καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ διὰ μὴ τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὅταν μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσιν ὁ μισθωτὴς δὲν ἀποδέχεται τὴν προσηκόντως παρεχομένην αὐτῷ ἐργασίαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἤτοι οἱ πλάσματι τοῦ νόμου ὡς δεδουλευμένοι θεωρούμενοι, οἱ παρὰ τοῦ αἰτοῦντος ὀρθῶς ὡς «μισθοὶ ὑπερημερίας» χαρακτηριζόμενοι. Καὶ πράγματι οἱ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην καταβλητέοι μισθοὶ μὴ καταβαλλόμενοι παρὰ τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου) κατὰ τὸν συμφωνηθέντα χρόνον δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς «καθυστερούμενοι» μισθοὶ καὶ συνεπῶς ἡ περὶ τούτων ἀξίωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἥτις καὶ φέρει τὴν φύσιν ἀξιώσεως περὶ μισθοῦ καὶ οὐχὶ διαφέροντος (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολ. Ἐκθ., ἐκδ. Ὑπουργ. Δικαιοσύνης, σ. 228, ἀρ. 85, *Κ. Κανκᾶς*, σ. 311), ὡς ἀξίωσις περὶ καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν. Πρὸς τὴν ἀντίθετον ἐκδοχὴν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀχθῶμεν ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ὑπὸ τὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς θεσπίσεως τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἰσχύον νομοθετικὸν καθεστὼς δὲν ὑφίστατο, ὡς ὀρθῶς τονίζεται διὰ τῶν προτάσεων τοῦ αἰτοῦντος, ἡ συνεπείᾳ τῆς ρηθείσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας περιπτώσεις τῶν ὡς ἄνω μισθῶν ὑπερημερίας, δοθέντος ὅτι κατὰ τὸν ἐν λόγῳ χρόνον ὑφίστατο ἡ ἔννοια τῶν μισθῶν ὑπερημερίας, ἧς εἰδικὴν περίπτωσιν ἁπλῶς ἀποτελοῦσιν οἱ συνεπείᾳ τῆς ὡς ἄνω ἀκυρότητος καταβλητέοι μισθοὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. (βλ. καὶ § 615 B. G. B. Staudinger's Kommentar § 515), διατυποῦντος προϊσχύον δίκαιον (βλ. *Windscheid*, Ἐνοχ. § 401, *Dernburg*, § 112, Α.Π. 7|1937 ἐν Δικαστικῇ 9, 425), ἐξ οὗ λόγου δὲν δύνανται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι οἱ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προγενεστέρου τοῦ νόμου 118|1945 ἰσχύοντος δικαίου ὀφειλόμενοι μισθοὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐργατικοῦ δικαίου ἦσαν μόνον οἱ πράγματι δεδουλευμένοι τοιοῦτοι καὶ κατὰ συνέπειαν ὅτι ὁ νομοθέτης ἀπέβλεψεν εἰς μόνον αὐτοὺς ὡς εἰς συνήθη περίπτωσιν, τοσοῦτο μᾶλλον δσον καὶ κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο διεγράφοντο περιπτώσεις τινὲς ἀκύρου καταγγελίας καὶ συνεπῶς μισθῶν καταβλητέων λόγῳ ταύτης (π.χ. παλαιῶν πολεμιστῶν) καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὡς καθυστερούμενοι μισθοὶ νοητέοι οὐ μόνον οἱ ὀφειλόμενοι παρὰ τοῦ ἐργοδότου λόγῳ ὑπερημερίας αὐτοῦ ὡς ὀφειλέτου, δσον καὶ λόγῳ ὑπερημερίας αὐτοῦ ὡς δανειστοῦ, οἵαν περίπτωσιν νοεῖ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἤτοι οἱ δεδουλευμένοι πράγματι ἢ πλάσματι τοῦ νόμου. Εἰδικώτερον δὲ πρὸς τὴν οὕτω ὑποστηριζομένην ἄποψιν (βλ. ὑπὲρ ταύτης καὶ 3210|1949 ἀπόφασιν ἡμῶν ἐν ΕΕΔ 8,997) φέρει καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ λόγος τῆς ὑποχρεώσεως κηρύξεως τῆς προσωρινῆς ἐκτελεστότητος προκειμένου περὶ τῶν πράγματι δεδουλευμένων μισθῶν, ἡ ἀνάγκη δηλονότι τῆς διατροφῆς τοῦ δικαιούχου, συντρέχει καὶ προκειμένου περὶ ἀπαιτήσεων καταβολῆς τῶν ὡς ἄνω μισθῶν ὑπερημερίας, δοθέντος ὅτι προϋπόθεσιν αὐτὴ ἔχει, ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν ὠφελήθη τὸ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης αἰτούμενον ποσὸν ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς της ἢ καὶ ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 δὲν λαμβάνει χώραν συνήθως εἰς τὰς περιπτώσεις ἀκύρου ἀπολύσεως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀκυρότης ἐπέρχεται καὶ ἐκ τοῦ λόγου τῆς μὴ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, ἡ δὲ παροχὴ τοῦ κρατικοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας δὲν δύναται τὴν σήμερον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν διατροφὴν τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ ἀπόφασις ἠκολούθησε τὰ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατοῦντα. Ἐνδιαφέροντα τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ σύμφωνα πρὸς τὴν κρατοῦσαν ἄποψιν ἀναπτυσσόμενα ὑπὸ τοῦ *Γ. Α. Μηλάτσιου*, Προσωρινὴ ἐκτέλεσις καὶ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ΕΕΔ 10, 665 ἑπ.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Χρονικὸς περιορισμὸς διὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ

Διατάξεις ἄρθρ. 2 Ν 2112)1920 καὶ ἄρθρ 678 Ἀστικοῦ Κώδικος — Σκοπὸς ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας ἡ εὔρεσις ἐργασίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ. — Ἀναγκαία ὅμως ἡ πρὸς τὸν ἐργοδότην ὄχλησις ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Μὴ νόμιμος ἀξίωσις μισθωτοῦ πρὸς ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ μετὰ ἑνδεκαετίαν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ μισθωτὸς ἐζήτησε δι' ἀγωγῆς του ἐνώπιον τοῦ κατὰ ν. Γ' ΘΟΔ' δικάζοντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν νὰ ὑποχρεωθῇ παλαιὸς ἐργοδότης του νὰ ἐκδώσῃ πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ἐργασίας του, ὡς καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ, ἐπὶ ἀπειλῇ κατ' αὐτοῦ χρηματικῆς ποινῆς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ ἐκδόσεως ἢ τῆς μὴ ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας ἐκδόσεως τοῦ πιστοποιητικοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 882 § 2 τῆς Πολιτ. Δικονομίας. (Περὶ τοιαύτης ἀγωγῆς βλέπε Πρωτ. Πειραιῶς 611)1938, Θέμ. ΜΘ' 276, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 67)1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 865).

Μόνη διάταξις νόμου, ἡ ὁποία πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προέβλεπε περὶ ὑποχρεώσεως εἰς χορήγησιν πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2112)1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (καὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Β.Δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.).

Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη συνεδυάζετο πρὸς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ αὐ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ἐκδώσῃ διὰ τὸν *ἀπολυόμενον* ὑπάλληλον πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπηρεσίας του, ἐπὶ τῇ εἰδικῇ δὲ αἰτήσει τοῦ ὑπαλλήλου καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ», ἀλλ' ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 678 Α.Κ. ὁρίζεται, ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν μισθωτὴν πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας του. Μόνον εἰδικῇ αἰτήσει τοῦ ἐκμισθωτοῦ πιστοποιεῖται καὶ τὸ ποιὸν αὐτῆς καὶ ἡ διαγωγή του».

Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη τοῦ Α.Κ., ὁμιλοῦσα γενικῶς περὶ ὑποχρεώσεως εἰς ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως (ἀδιαμόρφωτος δηλαδὴ τρόπου λήξεως αὐτῆς) δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐῶν πρὸ τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας, διεπομένων κατὰ τὰ ἄρθρα 24 καὶ 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος ὑπὸ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου (βλέπε περὶ αὐτῶν καὶ *Φ. Ἀγγελήν*, ΕΕΔ 8, 614).

Τὸ ζήτημα εἶναι ἤδη καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία, κηθ' ὅσον γνωρίζομεν, τὸ πρῶτον ἤδη ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς χορήγησιν πιστοποιητικοῦ τοποθετῆται ἐντὸς ὡρισμένου χρονικοῦ περιορισμοῦ.

Οὔτε τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2112)1920, οὔτε τὸ ἄρθρ. 678 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὁρίζουν τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ἀξιώσῃ τὴν χορήγησιν τοῦ πιστοποιητικοῦ.

Τόσον ὅμως ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2112 «... διὰ τὸν ἀπολυόμενον ...» καὶ τοῦ ἄρθρου 678 Α.Κ. «κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως,...» προκύπτει, νομίζομεν, ὅτι καὶ ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ γεννᾶται κατὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6242)1936, εἰσηγητὴς *Α. Τούσης*, ΕΕΝ γ' 714) καὶ ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ τοποθετεῖται ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως, ὡς δέχεται καὶ διὰ τὸν ἐν αὐτῇ λόγον ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις. (Βλέπε σχετικῶς καὶ *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, Πιστοποιητικὸν ἐργασίας, ἐν Α.Ι.Δ. τόμ. δ', σελ. 77, *Κ. Ἀποστολίδην*, Ἔνοχ. ἄρθρ. 678, ἔνθα ἀναφέρονται αἱ ἐν τῇ ξένῃ θεωρίᾳ ἀμφισβητήσεις. Κατὰ τὴν μίαν γνώμην ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ ἐργασίας ὑπόκειται εἰς παραγραφὴν καὶ δὴ εἰκοσαετῆ (Kaskel σελ. 182), ἐνῷ κατὰ τὴν ἄλλην εἰς ἀποσβεστικὴν προθεσμίαν πρὸς ἄσκησιν τῆς ἀξιώσεως αὐτοῦ (Staudinger § 630. 5), ἐθεωρήθη δὲ ὡς εὔλογος προθεσμία ἡ μηνιαία ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως (Staudinger § 630. 5 καὶ ἀποφάσεις Γερμ. Ἀκυρωτικοῦ, αἵτινες ἐθεώρησαν τὴν μηνιαίαν προθεσμίαν ὡς ἀρκοῦσαν ἢ ἀπεκρούσαν αἰτήσεις πρὸς ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ, ὑποβληθείσας μετὰ παρέλευσιν 20 ἐτῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας).

Ἂν τέλος σκεφθῶμεν, ὅτι, ἵνα ὁ ὀφειλέτης ἐργοδότης καταστῇ ὑπερήμερος, ἀπαιτεῖται ὄχλησις τοῦ πιστωτοῦ ὑπαλλήλου, ἀφ' ἧς καὶ μόνον ἄρχονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὑπερημερίας (Πρωτ. Ἀθηνῶν 6242)1936, ἐνθ' ἀνωτ.) (ἄρθρ. 340 Α.Κ.) ἡ ὄχλησις πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ ἢ νὰ συμπέσῃ πρὸς τὸν χρόνον, κατ' ὃν ἡ παροχὴ ἐγένετο ληξιπρόθεσμος (*Τυῆς*, Ἑρμ.ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 340, ἀρ. 4), κατὰ πᾶσαν δὲ περίπτωσιν ἰσχύουσι καὶ διὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς αἱ ἀρχαὶ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (*Μπαλῆς*, Ἔνοχ., ἐκδ. 1952, σ. 157), ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων παρέχεται εὔλογος προθεσμία πρὸς ἐκπλήρωσιν, ἡ ὁποία συνάγεται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, δοθέντος δὲ ὅτι τὸ πιστοποιητικὸν ἀναγκαίως εἰς τὸν

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΛΥΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ἐπέμβασις Ἐπιτροπῶν κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλ. συμβάσεων ἐργασίας

Δυνατότης ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κατὰ τὸν Α.Ν. 1804)1951, καὶ διαρκοῦντος τοῦ συμβατικῶς καθωρισμένου χρόνου ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς κατηρτίσθη.—Ἀντισυνταγματικὴ ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις μόνον ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ πιστοποιητικοῦ Ἐπιτροπῆς προβλεπομένης ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς εἶναι γνωστόν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 453]1949 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 936) ἐνομολογήθη, ὅτι δὲν ἐπετρέπετο ἐκ τοῦ νόμου παρέμβασις τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 16]20 Νοεμβρίου 1947 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ τὴν διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἑπομένως ἡ σχετικὴ τυχὸν ἀπόφασίς των ἦτο ἄκυρος.

Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἀμφισβητηθέντος κύρους τῶν ἐκδοθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 1406]1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 237), ὁ ὁποῖος ὅμως ναὶ μὲν ἔλαβε πρόνοιαν περὶ κυρώσεως τῶν ἀποφάσεων (βλέπε περὶ αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1178), ἀλλὰ δὲν ἐρρύθμισε καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς παρεμβάσεως τῶν διαιτητικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὸ μέλλον.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐτακτοποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1804]1951 «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ Α.Ν. 16]20.11.1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 531) καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μεσολογγίου.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ σκέψις τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ὅτι δὲν εἶναι νόμιμος ἡ ὑποχρεωτικὴ παρ' ἐργοδοτῶν πρόσληψις μόνον ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ πιστοποιητικοῦ προβλεπομένης ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιτροπῆς, διότι τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος, ἀφοῦ τείνει εἰς ἀποκλεισμὸν τῶν ἄλλων ἐργατῶν καὶ οὕτω περιορίζεται ἡ συνταγματικῶς καθιερουμένη ἀτομικὴ ἐλευθερία, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 353]1951, ΕΕΔ 10, 874, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ καὶ ἐκ τῶν τοῦ Α.Π. τὴν ὑπ' ἀριθ. 493]1951, ΕΕΔ 11, 142, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) (πρβλ. τὴν ἀπὸ ἄλλης συλλογιστικῆς Σ. Ε. 305]1952, ΕΕΔ 11, 757, ἐφ' ἧς παρατηρήσεις *Δ. Ρουσάκου*, ΕΕΔ 11, 721).

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ ὁρισθῇ ὑποχρέωσις προσλήψεως προσωπικοῦ ἐξ ὡρισμένης ἐργατικῆς ὀργανώσεως (ἐνδιαφέρον τὸ ἄρθρον 5 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5288] 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας», καθ' ὃ «ἐφ' ὅσον διὰ συλλογικῆς συμβάσεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ἠθέλεν ἀναγνωρισθῇ, ὅτι οἱ δι' αὐτῆς δεσμευόμενοι ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ προσλαμβάνουν τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐξ ὡρισμένων ἐργατικῶν ὀργανώσεων, μισθωτῶν διὰ τὴν ἐπαγγελματικήν στεδιοδρομίαν του δὲν νοεῖται, ὅτι τὸ δικαίωμά του δύναται νὰ ἐνασκηθῇ μετὰ ἐνδεκαετίαν ἀπὸ τὴν λύσεως τῆς συμβάσεως, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2375]1952

Διαδικασία ν. Γ'ΖΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Ἀγαλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Φουσῆς, Ν. Συριόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ν. 2112 ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ἐκδώσῃ διὰ τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπηρεσίας του, ἐπὶ τῇ εἰδικῇ δ' αἰτήσει τοῦ ὑπαλλήλου καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ (ἀνάλογος διάταξις 678 Α.Κ., καθ' ὃ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ κλπ.). Διὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ ὁ Νόμος ἠθέλησε νὰ διευκολύνῃ τὸν μισθωτὸν εἰς εὕρεσιν ἐργασίας, ἑπομένως τὸ πιστοποιητικὸν ἐκδίδεται, κατὰ τὴν σαφῶς προκύπτουσαν ἔννοιαν τῶν ἄνω διατάξεων, κατὰ τὴν ἀπόλυσιν ἢ καὶ πρὸ αὐτῆς κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν καθίσταται βεβαία ἡ ἀπόλυσις (καταγγελία, πάροδος χρόνου). Τοῦτο συμφωνεῖ πρὸς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ὁμιλοῦντος περὶ ἀπολυομένου καὶ οὐχὶ ἀπολυθέντος. Ἐκ τοῦ εἰρημένου σκοποῦ τοῦ νόμου συνάγεται ὅμως καὶ ὅτι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν μισθωτὸν τὸ πιστοποιητικόν του, ἐὰν δὲν ἐζήτησε τοῦτο κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς λήξεως, πάντως δὲον νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ μισθωτὸς ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος, κατὰ κανόνα συντόμου, ὥστε νὰ εἶναι πρόσφατα τὰ στοιχεῖα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ ἡ ἔκδοσις τοῦ πιστοποιητικοῦ (πρβλ. *Χρ. Ἀγαλλοπούλου*, ἐν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου, τεῦχος Ι). Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος, δι' ἧς οὗτος ζητεῖ παρὰ τῆς ἐναγομένης τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ δι' ὑπηρεσίαν του παρὰ τῇ ἐναγομένῃ Τραπέζῃ λήξασαν πρὸ ἐνδεκαετίας, ἤτοι τὴν 4.3.1941.

αἱ τοιαῦται διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐκτελοῦνται πάντοτε μεσολαβήσει τῶν οἰκείων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἅτινα ὑποχρεοῦνται εἰς ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῆς τοιαύτης συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων») (ἡ Σ.Ε. 805|1952, ἐνθ' ἀνωτ., δέχεται, ὅτι ἡ τοιαύτη συμφωνία δεσμεύει τὰ μέλη, ὄχι ὅμως τρίτους, δι' οὓς ἀπαιτεῖται διάταξις νόμου), αἱ κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας δὲν δύνανται, νομίζομεν, νὰ καθιερώσωσι τοιαύτην δεσμευτικὴν διάταξιν, ἄνευ τῆς βουλήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη, θέσπισιν ἀντισυνταγματικῆς διατάξεως, παρ' ὅλην τὴν ἐν γενικότητι διατύπωσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 1804|1951 «...καὶ νὰ διατάσσωσι πᾶν ὅ,τι ἤθελε κριθῇ παρ' αὐτῶν πρόσφορον διὰ τὴν ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν».

Σκόπιμον τέλος εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἤδη ἰσχύοντος ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» εἰς τὸ Συμβούλιον Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν ἀνήκει πλέον ὁ ἔλεγχος, ἡ ἔγκρισις, ἀπόρριψις ἢ τροποποίησις τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μεσολογγίου 1|1952

Πρόεδρος ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν Μεσολογγίου κ. **Βασ. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κορδώσης, Χ. Ἀλεπρᾶς, Α. Δημητριάδης, Λ. Κοτίνης, Γ. Σταυρόπουλος

Ἡ ἔνστασις τῶν ἐργοδοτῶν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἡ Ἐπιτροπή, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐξακολουθοῦσι νὰ εἶναι ἐν ἰσχύι ἡ ὑπὸ χρονολογίαν 19 Μαρτίου 1938 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἰχθυοτροφείων Μεσολογγίου—Αἰτωλικοῦ καὶ αἱ ἐθνικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν τοῦ 1947, εἶναι ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον κατὰ τὸ α' ἐδάφιον τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ ν. 1902|1951 κυρωθέντος Ἀν. Νόμου 1804|1951, «αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας ἐπιλαμβανόμεναι πάσης ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ προκυπτούσης συλλογικῆς διαφορᾶς, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συμβατικῶς καθορισθέντος χρόνου ἰσχύος αὐτῶν ἢ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς καταγγελίας των, προκειμένου περὶ ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, δύνανται νὰ τροποποιῶσι καὶ ἐν γένει νὰ ἐπαναρρυθμίζωσιν ὀφισταμένας συλλογικὰς σχέσεις ἐργασίας καὶ ὡς πρὸς τὸ οἰκονομικὸν μέρος αὐτῶν καὶ νὰ διατάσσωσι πᾶν ὅ,τι ἤθελε κριθῇ παρ' αὐτῶν πρόσφορον διὰ τὴν ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Ἐξαιρετικῶς αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας δύνανται νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ, τῶν ὁποίων δὲν ἔληξεν εἰσέτι ἡ συμβατικῶς καθορισθεῖσα χρονικὴ διάρκεια, ἐὰν διαπιστώσουν, ὅτι ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν καὶ ἐντεῦθεν ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς κατηρτίσθησαν, ἢ ἐὰν πρόκειται περὶ ἐπεκτάσεως εἰς ἄλλας συναφεῖς ἐπιχειρησιακὰς ὁμοιοντας ἰσχυόντων ἄχρι τοῦδε ἐπὶ εἰδικῶς ἐνδιαφερομένων. Ἐπίσης ἀποτελοῦσι ἐπιλαμβάνονται διενέξεως, ἀφορώσης εἰς ἑρμηνείαν ὀφισταμένων ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἢ πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ» καὶ κατὰ τὸ ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἄνω Ἀν. Νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 προστεθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ Α.Ν. 1804 ἐδάφιον «ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, ὑποχρεωτικὴ παράτασις τῆς χρονικῆς ἰσχύος τῶν Ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ 1947 δὲν κωλύει τὴν Ἐπιτροπήν, ὅπως ἐπιληφθῇ συλλογικῆς τινος συμβάσεως ἢ πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ οὐδέποτε κωλύει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου», δηλονότι τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1804. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑποχρεωτικὴ παράτασις τῆς χρονικῆς ἰσχύος τῆς προκειμένης συλλογικῆς διαφορᾶς, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, πρόδηλον εἶναι, ὅτι ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἰχθυοτροφείων Μεσολογγίου—Αἰτωλικοῦ τῆς 19ης Μαρτίου 1938 ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς αὕτη κατηρτίσθη, τοιουτοτρόπως δὲ ἡ διάταξις αὐτῆς, διὰ τῆς ὁποίας ὡρίσθη τὸ ἀντίτιμον τροφῆς τῶν ἰχθυεργατῶν εἰς δραχμὰς 25, ἥτις διάταξις ἀποτελεῖ καὶ τὴν μόνην τοιαύτην οἰκονομικοῦ περιεχομένου τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως, δὲν κωλύει ἐπίσης τὴν Ἐπιτροπήν, ὅπως καθορίσῃ ἐκ νέου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σημερινῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τὰ τῆς ἀξίας τῆς παρασχετέας εἰς τοὺς ἐργάτας ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τροφῆς.

Τὸ αἴτημα τῆς ὡς ἄνω ἀναφορᾶς τοῦ Συλλόγου Ἐργατοτεχνιτῶν Ἰχθυοτροφείων Μεσολογγίου—Αἰτωλικοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν ἰχθυοτροφείων μόνον ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ πιστοποιητικοῦ τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 19ης Μαρτίου 1938 Ἐπιτροπῆς εἶναι ἀπορριπτέον ὡς μὴ νόμιμον, καθ' ὅσον ἡ θέσπισις τοιούτου περιορισμοῦ ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ὁποίων ἀποκλείεται ἡ καθιέρωσις διακρίσεων ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων εἴτε μεμονωμένων, εἴτε ἐν ἐπαγγελματικῇ ὀργανώσει τελούντων, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὡρισμένον εἶδος ἐργασίας, αἵτινες διακρίσεις θὰ ἐδημιούργουν προνόμιον ὑπὲρ τῶν προσώπων τούτων ἐν τῇ ὀφαίρᾳ τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν πολιτῶν δράσεως, θὰ εἶχον δὲ ἅμα ὡς συνέπειαν ἄνισον δέσμευσιν καὶ μεταχείρισιν τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν (πρβλ. Α.Π. 493|1951, ΔΕΝ 8|85).

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια τῶν σχετικῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος

Γέννησις ἀξιώσεως ἐπὶ τὸν μισθόν, κατὰ τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διὰ πᾶν κώλυμα παροχῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ἂν τοῦτο ἐνεφανίσθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἢ ἂν εἶναι τῆς αὐτῆς, ὡς τὸ παλαιόν, φύσεως — Σκοπὸς τῶν ἄρθρ. 657, 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. — Θεώρησις καὶ τῆς ἀσθενείας ὡς κωλύματος ἐκ σπουδαίου λόγου.

Τὸ θέμα τὸ ἀπασχολήσαν τὴν κατωτέρω πρόσφατον ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, εἶναι ἐκ τῶν πλέον ἐνδιαφερόντων.

Πρόκειται περὶ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ. (ἐφαρμοζομένων διὰ τὰς μετὰ τὸν Α.Κ. σχέσεις ἐργασίας· διὰ τὰς πρὸ τοῦ Α.Κ. σχέσεις βλέπε κατωτέρω σελ. 868).

Κατὰ τὰ ἄρθρα ταῦτα ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. Ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος, δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ.

Ὁ χρόνος, δι' ὃν διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἓν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Εἶναι φανερόν, ὅτι τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ. ἀπετέλουν ἐκτροπὴν τῆς ἐν ἄρθρῳ 380 Α.Κ. γενικῆς ἀρχῆς περὶ ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας παροχῆς, ἀντιθέτως δὲ πρὸς αὐτὴν ἐπιῤῥίπτουν τὸν κίνδυνον τῆς παροχῆς εἰς τὸν ἐργοδότην, διὰ λόγους κοινωνικοῦ συμφέροντος (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Εἰσηγ. Ἐξθ., ΕΕΔ 9, 106, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικόν, σελ. 330, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ., Εἰδικόν, σελ. 355).

Παρομοία διάταξις ἐφέρετο εἰς τὸ Σχέδιον Συμβάσεως Ἐργασίας (1918) (ΕΕΔ 1, 872), κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ ὁποίου «ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ἐκωλύθη ἄνευ πταίσματός του νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἐφεδρικῆς ἐν Ἑλληνικῇ Στρατῷ ὑπηρεσίας ἢ ἕνεκα παρεμφερῶν λόγων, δικαιοῦται οὐχ ἧττον νὰ ἀπαιτήσῃ μισθὸν δι' ἀναλόγως πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως βραχὺ χρονικὸν διάστημα».

Ἐπεξηγοῦσα δὲ ἡ εἰσηγητικὴ ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ Σχεδίου Νόμου ἔκθεσις (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*) (ΕΕΔ 1, 901) τὴν σχεδιασθεῖσαν διάταξιν ἀνέγραφεν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 17 εἰσάγει ἐξαίρεσιν τῆς ἀρχῆς periculum est locatoris καὶ ὅτι τὸ «ἀναλόγως πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως βραχὺ διάστημα» δὲν εἶναι δυνατόν, ἕνεκα τῆς ποικιλίας τῶν σχέσεων, νὰ καθορισθῇ εἰδικώτερον. Κατὰ τὰς περισσότερα ἢ διάρκεια τῆς συμβάσεως θέλει ἀναζητηθῇ εἴτε εἰς τὸν διαρρεύσαντα χρόνον, εἴτε εἰς τὸν ὑπολειπόμενον πιθανὸν χρόνον ἢ καὶ εἰς ἀμφοτέρους.

Ἐὰν τὸ κώλυμα διήρκεσε μακρὸν σχετικῶς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως χρόνον καὶ πάλιν ὀφείλεται μισθὸς δι' ἀναλόγως πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως βραχὺ διάστημα.

Τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 Α.Κ. σαφέστερα τοῦ ἀνωτέρω σχεδίου καθορίζουν ἀπὸ τίνος χρόνου ὑπηρεσίας γεννᾶται ἡ ἀξίωσις μισθοῦ ἐν περιπτώσει κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ὁ μισθωτός, κωλυόμενος (καὶ ὄχι κωλυθεὶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως), διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μισθόν.

Δὲν ἀπασαφηνίζεται ὅμως ἐξ αὐτῶν, ἐὰν τὸ δικαίωμα μισθοῦ περιορίζεται ἐντὸς τοῦ ἔτους ἢ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως καὶ ἐὰν ὑφίσταται τοῦτο ἐπὶ ἑνὸς μόνον κωλύματος ἢ περισσοτέρων τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἢ διακεκριμένων ἀπ' ἀλλήλων. (Βλέπε τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας ἀναπτυχθέντα ἐν ΕΕΔ 11, 248 ἐπ., ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν).

Προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἡ 723] 1952 (εἰσηγητὴς *Ι. Χρηστόπουλος*, ΕΕΔ 11, 249), ἔδεχθη, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. εἶναι, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐφ' ὅπως μόνον καθ' ἕκαστον ἔτος δικαιοῦται τῶν εὐεργετημάτων αὐτῶν, εἴτε ἐν συνεχείᾳ, εἴτε καὶ τμηματικῶς, ἐὰν συντρέξωσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους διάφοροι σπουδαῖοι λόγοι, οὐχὶ δὲ ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους δικαιοῦται, ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει κωλύματος, ὀφειλομένου εἰς σπουδαῖον λόγον, νὰ μισθοδοτῆται κατὰ τὸν χρόνον τοῦ κωλύματος, καίπερ ἐξαντληθέντος τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἐμισθοδοτήθη, λόγῳ ὑπάρξεως προηγουμένου διακεκριμένου κωλύματος. Δηλονότι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, οἱ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐμφανισθέντες σπουδαῖοι λόγοι, ὧν ἕνεκεν ὁ μισθωτὸς κωλύεται νὰ ἐργασθῇ, συνυπολογίζονται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μηνὸς ἢ τῶν 15 ἡμερῶν κατὰ τὰς διακρίσεις τοῦ ἄρθρ. 658 Α.Κ. (βλέπε ὅμως *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Μισθὸς ἐν κωλύματι καὶ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., ΕΕΔ 9, 725).

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως γενόμενα, ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἀναγνωρίζει δικαίωμα μισθοῦ ἀνεξαρτήτως ἂν τὸ κώλυμα ἐγεννήθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἢ ἂν τοῦτο εἶναι τῆς αὐτῆς, ὡς τὸ παλαιόν, φύσεως (Βλέπε σύμφωνον διὰ τὸ πρῶτον *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725 καὶ ὡς πρὸς τὸ δεύτερον καὶ τὸ ὑποστη-

ρισθέντα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διὰ τὴν παρομοίαν ἰσχύουσαν διάταξιν, αὐτόθι).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου διακρίνεται, πρὸς ἔπαινόν της, διὰ τὸ εὐρὺ φιλεργατικὸν πνεῦμα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκινήθη, ἵνα ἑρμηνεύσῃ τὰς ἄνω διατάξεις.

Καὶ νομίζομεν, ὅτι δὲν ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως, τῆς ὁποίας καὶ τὸ ὄντως φιλεργατικὸν πνεῦμα συλλαμβάνει (βέπε καὶ *Χ. Κασσίμου*, Μελέται Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἐκδ. 1952, σελ. 64).

Ὅσον καὶ ἂν φαίνεται βαρεῖα ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς εἰς τοσαύτην ἔκτασιν ἀναλήψεως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ κινδύνου ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ, δικαιολογεῖται διὰ λόγους κοινωνικοῦ συμφέροντος, οἱ ὁποῖοι καὶ ὑπηγόρευσαν τὴν θέσπισιν τῆς ὅλης διατάξεως (πρβλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 1, 904).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6982]1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Στ. Σταματιάδης**

Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ., ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἂν ἅπαξ ἢ πλείονας φορὰς δικαιοῦται ὁ κωλυθεὶς νὰ ἐργασθῇ ἐκμισθωτὴς ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά του, νὰ λάβῃ τὸν μισθόν του, μᾶλλον πλέον ἀνταποκρινομένη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἄποψις ὅτι διὰ πᾶν νέον κώλυμα τοῦ ἐκμισθωτοῦ γεννᾶται καὶ νέα ἐπ' ἐκείνον ἀξίωσις, ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ἂν τὸ κώλυμα ἐγεννήθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἢ ἂν ταῦτα εἶναι τῆς αὐτῆς, ὡς καὶ τὸ παλαιόν, φύσεως. Ἀπαράδεκτον θὰ ἦτο ἄλλωστε ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ κωλύεται ἕνεκα σπουδαίου λόγου, ξένου πρὸς οἱανδήποτε ὑπαιτιότητά του, καὶ ν' ἀπάλλυσι τὸ ἐπὶ τὸν μισθὸν δικαίωμά του, οἰκονομικῶς αὐτὸς ὢν ἀσθενὴς καὶ μὲ ἐκεῖνον μόλις ἐπαρκοῦντα εἰς τὴν διατροφήν του, πολὺ δὲ περισσότερον τῆς οἰκογενείας του, ἀπαλλασσομένου δὲ τοῦ ἐργοδότου, χάριν τοῦ ὁποίου καὶ ὁ πρῶτος κατηνάλωσε τὰς δυνάμεις του.

Καὶ ὑποστηρίζεται μέν, ὅτι διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀσκήσεως ἐξαντλεῖται ἐκεῖνο, διότι ἄλλως ρητὴν θὰ ἐποιεῖτο περὶ αὐτοῦ μνείαν τὸ ἄρθρον, ὡς ἐν ἄρθρῳ 666 τοῦ Α.Κ., ἢ ὅτι ἐκδοχὴ ἄλλοία θὰ ἦτο ἀντικρυς πρὸς αὐτὴν τὴν ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, ἀφοῦ ὁ ἐκμισθωτὴς θὰ ἀπελάμβανε πολὺ περισσότερον τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων 15 ἢ 30 ἡμερομισθίων, πλὴν ὅμως ταῦτα δὲν δικαιολογοῦνται, καθ' ἃ προερρήθη, ἐκ τῶν πραγμάτων, ἀποδοχὴ δὲ αὐτῶν θὰ ἦγεν εἰς συμπεράσματα ἀπαράδεκτα, ὡς ἡ μεθ' ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα ἐμφάνισις κωλύματος, μὲ ἄρνησιν ἐν τούτοις δικαιώματος ἐπὶ τὸν μισθὸν καὶ μὲ διακρίσεις, ἃς ὁ νόμος δὲν ἠθέλησε, ὡς ἐν ἄρθρῳ 666 τοῦ Α.Κ., ὅπερ εἰς ἀντίθετα συμπεράσματα δέον ν' ἀγάγῃ ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι, ἀφοῦ ἐν αὐτῷ ἐτέθη χρονικὸς περιορισμός, τὸ ἀντίθετον δέον νὰ ἰσχύσῃ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ὡς ἐν ἄρθροις 657 καὶ 658.

Οὔτε δὲ ἐπίσης δύναται νὰ γίνῃ διαφορισμὸς τοῦ νέου κωλύματος, ἐν σχέσει πρὸς τὸ παλαιόν, εἰς τρόπον ὥστε, ἂν τὸ νέον δὲν εἶναι διάφορον κατὰ τὴν φύσιν πρὸς τὸ παλαιόν, νὰ ἐπέρχεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἀποκλεισμὸς τῆς ἀξιώσεως, διότι κώλυμα εἶναι καὶ τὸ νέον, διάκρισις δὲ τοιαύτη οὐδαμοῦ τοῦ νόμου ἐπιστηρίζεται (πρβλ. ἀντιμαχομένας ἀπόψεις ἐν ΕΕΔ 9, 677, 1064, Π.Π. 1073]1950, 1213]1950, ΕΕΔ 9, 879, 881, Π.Α. 9]1062, ΕΕΔ 10, 47, 144, ἐπὶ πᾶσι δὲ *Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725.

Ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ ζήτημα, ἂν, συνεπείᾳ τῶν ἀλλεπαλλήλων τοῦ ἐκμισθωτοῦ κωλυμάτων, παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὴν τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν λυθεῖσαν, προϋπόθεσις πάντως, ἧτις δὲν συντρέχει ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ διὰ τῆς καὶ μετὰ ταῦτα ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐξεδηλώθη σιωπηρῶς βούλησις τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως μὴ θεωρήσῃ ἐκείνην λυθεῖσαν κατὰ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Β.Δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920 παρεχόμενα αὐτῷ δικαιώματα.

Καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῶν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἐκθέσει ἀγωγῆς παρὰ τῆς ἐναγούσης ἐφεσιβλήτου ἐκτιθεμένων, αὕτη, παρέχουσα εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1947 τὰς ὡς ἐργατρίας ὑπηρεσίας της, ἠσθένησε κατὰ τὰ χρονικὰ διαστήματα 1) 24.7.1948—6.11.1948, 2) 11.6.1949—31.8.1949 καὶ 3) 22.5.1950—28.6.1950, πάσχουσα ἐκ τοῦ αὐτοῦ νοσήματος. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπιδικάσασα εἰς αὐτὴν μισθὸν μηνὸς καὶ δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, δὲν ἐσφάλη καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος ἐφέσεως κρίνεται ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμος.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1760|1951, κατωτέρω σελ. 864, θεωρεῖ ὡς σιωπηρὰν παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ἀκύρως, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ἀπολυθέντος μισθωτοῦ τὴν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ ἐν αὐτῇ χρονικὸν διάστημα λῆξιν ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νέον. Ἐνεφανίσθη κατ' ἐπανάληψιν, σχεδὸν ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως, ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφήν, καὶ πάγιως τὰ δικαστήρια ἀπεφάνθησαν, ὅτι, ἀφοῦ ἡ παραίτησις πρέπει νὰ συνάγεται σαφῶς καὶ ἀναμφισβητήτως καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ νὰ ἑρμηνεύηται στενῶς, ἐκ μόνης τῆς ὑπὸ τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ εἰσπράξεως τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας (καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920) δὲν δύναται, ἄνευ ἄλλων συμπερασματικῶν πράξεων, νὰ ἐκληφθῇ τοῦτο ὡς παραίτησις (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικείου Πατρῶν 1061|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Καψάλης*, ΕΕΔ 10, 59, καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 189, ΕΕΔ 9, 600).

Ἂν μάλιστα λῃφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι κατὰ πολὺ μικρότερον τοῦ μισθοῦ τοῦ ὀφειλομένου ὑπὸ τοῦ ἐν ὑπερημερίᾳ τελοῦντος ἐργοδότου, δὲν εὑρίσκει τις λογικὴν ἐξήγησιν διατί νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηρὰ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἐν νομικῇ ἰσχύϊ συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ λῆψις ἐπιδόματος ἀνεργίας, *καθ' ὅσον δὲν δικαιοῦται πάντως νομίμως* ὁ ἀκύρως ἀπολυόμενος μισθωτός, εὐθυνόμενος εἰς ἐπιστροφὴν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὡς ἀχρεωστήτως λῃφθέντος, ὥστε νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὸν δικαστὴν τὸ γεγονὸς τῆς λήψεως παρανόμου παροχῆς ὡς στοιχεῖον συμπερασματικὸν τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως του.

2.—Ἡ Πρωτοδικείου Πατρῶν, ὡς ἐφετείου, 715|1952, κατωτέρω σελ. 864, ἐπικυροῦσα τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 72|1952 (Πρωτοδίκης *Ι. Ρεπούλης*), ἀναφέρεται εἰς θέμα εἰδικοῦ, ἀλλὰ καὶ γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος καὶ ἐφ' ὅσον, μὴ τηρηθεισῶν τῶν νομίμων διατυπώσεων, θεωρεῖται ἡ σύμβασις ἐργασίας ἄκυρος, ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν καὶ πάγιως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατοῦσαν ἄποψιν ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐν οἷς καὶ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 (βλέπε καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 367|1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 639, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία).

3.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων, ὡς ἐφετείου, 85|1952, κατωτέρω σελ. 866, ἐπικυροῦσα τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 177|1952 Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων (Πρωτοδίκης *Ὀρ. Νικόπουλος*, ΕΕΔ 11, 702), ἀναφέρεται εἰς ἐνδιαφέρον θέμα καὶ ἑρμηνεύουσα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 2112|1920 περὶ μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ἐφαρμόζει αὐτὴν καὶ ἐπὶ συγχωνεύσεως Κοινοῦ Ταμείου Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων πρὸς ἕτερον, ὅπου αἱ ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεώσεις ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας βαρύνουν τὸ πρὸς ὃ συνεχωνεύθη τὸ ἕτερον Κοινὸν Ταμεῖον. (Βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 2112|1920 καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 295|1952, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 625, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

4.—Ἡ Πρωτοδικείου Βόλου 132|1952, κατωτέρω σελ. 867, ἔχει ὑπ' ὄψιν της παράλειψιν ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118|1945, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπιβάλλεται ἡ ἀναγγελία τῆς λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, διωκομένου ἄλλως τοῦ ἐργοδότου ποινικῶς (βλέπε Α.Π. 343|1952, εἰσηγητὴς *Ι. Τρικανῆς*, ΕΕΔ 11, 731).

Ἐφ' ὅσον ὅμως πρόκειται περὶ ἀδικοπραξίας, ἀπαρρέει καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. δικαίωμα ἀποζημιώσεως, συνιστάμενης, ὡς ἡ ἀπομαις δέχεται, εἰς τὸ μὴ ληφθὲν ὑπὸ τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ἤδη τῶν Κοινῶν, Ἀσφαλίσεων ἐπίδομα ἀνεργίας.

Ἡ τοιαύτη διαφορὰ βεβαίως δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ κατὰ Ν. ΓΘΟΔ' Πρωτοδίκου, διότι δὲν εἶναι διαφορὰ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας.

5.—Ἡ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 529|1952, κατωτέρω σελ. 868, ἀκολουθεῖ, ὡς πρὸς τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐρευνώμενον ἐνδιαφέρον θέμα, τὴν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* διδαχθεῖσαν θεωρίαν (βλέπε ΕΕΔ 9, 726), γενομένην δεκτὴν καὶ ὑπὸ τῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2475|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 11, 558) καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 11, 595). (βλέπε σχετικῶς καὶ Γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου Κράτους *Τρ. Κωνσταντοπούλου*, ΕΕΔ 11, 655).

6.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8575|1952, κατωτέρω σελ. 869, ἀσχολεῖται καὶ αὐτὴ μὲ τὸ ἐπανειλημμένως ἀπασχολήσαν τὸν ἐργατικὸν δικαστὴν ζήτημα τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου 1655|1951 περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 εἰς τοὺς προσθέτους ἀσυφυλάκας (ΕΕΔ 10, 140).

Ἠκολούθησε τὴν ὀρθὴν καὶ καθ' ἡμᾶς ἄποψιν προηγουμένων δικαστικῶν ἀποφάσεων (βλ. ΕΕΔ 11, 479), καθ' ἣν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ν. 1655|1951 παρέχει τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 εἰς τοὺς ἀπολυομένους προσθέτους ἀσυφυλάκας δὲν ἕπεται ὅτι θὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ν. 28|1944 ἐκθέλουσαι ἀποκλειστικὰ ἀποφάσεις καὶ εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ ἡ 8600|1946 περὶ παροχῆς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.

Θὰ ἠδύναντο ὅμως νὰ γεννήσουν ἀμφιβολίαι τινές, νομίζομεν, ὡς πρὸς τὴν συλλογιστικὴν τῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία καὶ στηρίζει τὴν λύσιν. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ἂν πράγματι καὶ κατὰ τὸν

ν. 1653|1951 διετηρήθη ή σχέσις ως δημοσίου δικαίου, δεν θά είχεν αρμοδιότητα ό εργατικός Δικαστής νά επιληφθή διαφοράς εκ τοιαύτης δημοσίου δικαίου σχέσεως κατά την διαδικασίαν του Ν. Γ'ΘΟΔ', εφ' όσον δέν θά επρόκειτο περί πλημμελούς αποζημιώσεως του ν. 2112|1920, διά την οποίαν υπάρχει εν τώ ν. 2113 (άρθρ. 10) ρητή διάταξις περί εκδικάσεως κατά Ν. Γ'ΘΟΔ', ό ν. 1653|1951 ορίζει, ότι οί προσθετοι φύλακες τελούσιν εν συμβάσει εργασίας αορίστου χρόνου διαρκείας προς το πρόσωπον κ.λ.π., όπερ σημαίνει εάν σχέσει ιδιωτικού δικαίου, ανεξαρτήτως δε του τρόπου διορισμού των, ό οποίος γίνεται ως ό ν. 1971|1931, τούτο δε δικαιολογεί την αποζημίωσιν του ν. 2112.

Άλλ' άκόμη, άν ό ν. 1653|1951 δέν εσκόπησεν, ως ή απόφασις δέχεται, νά μεταβάλη τον νομικόν χαρακτήρα της σχέσεως ως δημοσίου δικαίου (περί αύτου ως γνωστόν υπήρχεν έρις εν τή νομολογία), και ή σχέσις είναι πράγματι δημοσίου δικαίου, μή μόνην επιδίωξιν την παροχήν αποζημιώσεως του ν. 2112, ως δοθήσεται, τότε και το άρθρ. 659 Αστικού Κώδικος, τό οποίον δι' άλλον λόγον δέν εφαρμόζει ή απόφασις, δέν θά έπρεπε νά εφαρμοσθή διά τον λόγον αύτόν, διότι δηλαδή ή σχέσις είναι τοιαύτη του δημοσίου δικαίου.

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Άκυρος απόλυσις μισθωτού και λήψις υπ' αύτου επιδόματος εκ του Ταμείου Ανεργίας.

Θεώρησις λήψεως υπό άκύρως απολυθέντος μισθωτού επιδόματος ανεργίας εκ του Ταμείου Ανεργίας ως σιωπηράς εκδηλώσεως βουλήσεως προς διάσπασιν του εργασιακού δεσμού.

Πρωτοδικείου Άθηνών 1760|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ό κ. ***Δ. Καλλέργης***
Δικηγόροι οί κ.κ. Α. Σίμωνος, Σ. Άργυρός

Έβεβαιώθημεν ότι ό ενάγων, προσληφθείς ως εισπράκτωρ του λεωφορείου του εναγομένου την 1.1.1950, υπηρέτησε μέχρι της 13.4.1951, ότε απελύθη, πλήν άκύρως, ως και ή υπ' άριθ. 4514|1951 απόφασις μας εδέχθη, επιδικάσασα τάς αποδοχάς μέχρι της 13.7.1951.

Έβεβαιώθη ωσαύτως ότι ό ενάγων, δικαιωθείς επιδόματος ανεργίας παρά του Ταμείου Ανεργίας, την 17.5.1951 έλαβε τούτο εκ δρχ. 420.000 μηνιαίως, καθ' όλον τον προβλεπόμενον χρόνον, ήτοι μεχρι της 13.12.1951. Ήδη διά της υπό δίκην αγωγής της 30.1.1952, επανερχόμενος εις την σύμβασιν, αξιοί τους επέκεινα της 13.7.1951 μισθούς.

Κατά την κρίσιν μας διά της λήψεως επιδόματος εφ' όλον τον άνω χρόνον, καθ' ον και ήτο εις την διάθεσιν του Ταμείου Ανεργίας, δυναμένου υποτεθήποτε νά διαθέση αύτον εις οίονδήποτε εργοδότην, συμφώνως τώ νόμω, κρίνομεν ότι υπάκειται σιωπηρά εκδήλωσις της βουλήσεως του ενάγοντος, όπως απομακρυνθή της εργασιακής συμβάσεως, ήτις ούτω έλύθη εκτοτε τη βουλήσει του. Ό τοιούτος ισχυρισμός εκ των κατά την κρίσιν μας προκυπτόντων εκ της ερμηνείας του δικογράφου των προτάσεων του εναγομένου προβάλλεται υπ' αύτου διά του συνόλου των εν αύταις εκτιθεμένων.

Όθεν, λυθείσης της συμβάσεως, δέν οφείλεται ό αξιούμενος μισθός και απορριπτέα ή αγωγή, διοικουσα μισθούς διά τον επέκεινα της 13.7.1951 χρόνον.

---

2. Πρόσληψις προσωπικού Κοινών Ταμείων Εισπράξεων υπεραστικών δι' αύτοκινήτων συγκοινωνιών.

Πρόσληψις προσωπικού ανήκει εις την γενικήν συνέλευσιν των μετόχων, του διαχειριστού των Κοινών Ταμείων εκπορευόντος, διοικούντος και διοικούντος πειθαρχικήν εξουσίαν επί του προσλαμβανομένου προσωπικού.— Άκυρότης συμβάσεως προσωπικού, προσληφθέντος υπό διαχειριστού Ταμείου.— Διατηρήσεις νόμου προς σύναψιν δικαιοπραξίας.— Αί αύται και δι' έγκρισιν αύτης.— Ανεφάρμοστον άρθρ. 9 ν. 118|1945 επί δικύρων συμβάσεων εργασίας.

Πρωτοδικείου Πατρών 715|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ό κ. ***Κ. Μαρμαράς***
Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. ***Δ. Χαμπίπης***

Ό ενάγων και ήδη εκκαλών διά της υπ' αριθ. 71|1952 εκθέσεως ενώπιον του επί εργατικών διαφορών Πρωτοδίκου Πατρών εκτίθησιν, ότι κατ' Αύγουστον του 1949 προσελήφθη παρά του εναγομένου Κοινού Ταμείου, δι' άόριστον χρόνον, ως φορτωτής των πάσης φύσεως αποσκευών και πραγμάτων των επιβατών των λεωφορείων αύτοκινήτων του, άντι αμοιβής δώδεκα τοις εκατόν (12 α|ο) επί των εισπραττομένων κομίστρων αύτου, ήτις και ανήλθε κατά μέσον όρον τον τελευταίον προ της απολύσεώς του μήνα, ήτοι από 25ης Δεκεμβρίου 1951 μέχρις 25ης Ιανουαρίου 1952, εις 25.000 δραχμάς και εξηκολούθη ως τοιούτος από της προσλήψεώς του συνεχώς μεχρι της 29ης Ιανουαρίου 1952, ότε το εναγόμενον τον απέλυσε άνευ τηρήσεως των νομίμων διατυπώσεων και άρνείται νά τώ καταβάλη την από της απολύσεώς του αντιμισθίαν αύτου. Επί της αγωγής του ταύτης εξεδόθη ή υπ' αριθ. 72|1952 απόφασις του ώς άνω Πρωτοδικείου, δι' ής απερρίφθη αύτη ώς μή νόμιμος και κατά της οποίας ησκήθη ή υπό κρίσιν έφεσις.

Το εφεσιβλήτου, ώς νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου, εκφράζει νόμιμον και έγκυρον βούλησιν μόνον διά του αρμοδίου οργάνου, ενεργούντος κατά τους διατεταγμένους προς τούτο τύπους και εντός των ορίων των ανατιθεμένων αύτώ καθηκόντων (άρθρ. 70 Α.Κ.), άλλως ή σκοπουμένη δικαιοπραξία είναι άκυρος και ώς τοιαύτη θεωρείται κατά το άρθρ. 180 του Α.Κ. ώς μη γενομένη (*Τούσης*, Νομικά Πρόσωπα σελ. 39, *Βάλληνδας*, υπ' άρθρ. 70 σ. 64, Δικαστική, τόμος 7ος σ. 582). Ερευνητέον, όθεν, άν ή υπό του εκκαλουμένου επικαλουμένη ώς άνω σύμβασις συνήφθη μετά του αρμοδίου

όργάνου τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ κατὰ τοὺς διατεταγμένους τύπους.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 4|8 Μαΐου 1948 «περὶ Κοινῶν Ταμείων εἰσπράξεων ὑπεραστικῶν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν» τὰ Κοινὰ Ταμεῖα διοικοῦνται καὶ ἐκπροσωποῦνται ὑπὸ τῶν παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων ἐκλεγομένων διαχειριστῶν, οἵτινες κέκτηνται καὶ ὑπέχουσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, αἵτινες ἀναφέρονται ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ Ν.Δ. τῆς 22ας Ἰουλίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ αὐτοκινήτων ἐν γένει κλπ. ισχυούσης Νομοθεσίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις αὐτοῦ. Διὰ ζητήματα μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ διαχειριστοῦ ἀποφασίζει ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τοῦ Κοινοῦ Ταμείου ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων καὶ ἀναθέτει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων εἰς τὸν διαχειριστήν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Β.Δ. ὁ διαχειριστὴς «διευθύνει ἐν γένει τὸ Κοινὸν Ταμεῖον, ἐλέγχει καὶ διαχειρίζεται τὰς εἰσπράξεις, προβαίνει εἰς τὰς ἀναγκαίας δαπάνας διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμείου, ἐνεργεῖ τὰς μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν δοσοληψίας καὶ ἐποπτεύει τὴν ὅλην ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, ἐπιβλέπει καὶ διοικεῖ τὸ προσωπικόν, ρυθμίζει τὰς ὥρας ἐργασίας αὐτοῦ καὶ δικαιοῦται ἐπιβολῆς εἰς αὐτὸ τῶν ποινῶν προσὶμου μέχρις 75.000 δραχ. καὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως μέχρι δέκα ἡμερῶν δι' ἀμέλειαν, ραθυμίαν, ἀνυπακοήν, ἀπειθαρχίαν ἢ παντὸς εἴδους ἄλλην παράβασιν». Περαιτέρω διὰ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ ὁρίζεται, ὅτι «διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Κοινοῦ Ταμείου οἱ μέτοχοι ἐν γενικῇ συνελεύσει ἀποφαίζουσιν, εἰσηγουμένου τοῦ διαχειριστοῦ, περὶ προσλήψεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ, περὶ ἐξευρέσεως τοῦ καταλλήλου χώρου διὰ τὴν στέγασιν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ διὰ πᾶν συναφὲς ζήτημα ἀπαραίτητον διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Κοινοῦ Ταμείου». Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ὡς εἴρηται Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 22ας Ἰουλίου 1933 ὁ διαχειριστὴς εἶναι ὑπόλογος διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐγγραφὴν τῶν εἰσπράξεων καὶ δρομολογίων ἑκάστου αὐτοκινήτου, ὡς καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν εἰσπράξεων τούτων ἐν σχέσει πρὸς τὰ διατιθέμενα εἰσιτήρια». Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, δι' ὧν καθορίζονται τὰ δικαιώματα τῆς τε γενικῆς συνελεύσεως καὶ τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου Κοινοῦ Ταμείου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἔχουσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 93 τοῦ Α.Κ., σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ πρόσληψις τοῦ ἐργατοϋπαλλήλικοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ, ἄνευ διακρίσεως μεταξὺ τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου, ἀνήκει εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων, ὁ δὲ διαχειριστὴς ἐποπτεύει, διοικεῖ καὶ ἀσκεῖ πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ οὕτω προσλαμβανομένου προσωπικοῦ. Κατὰ συνέπειαν ὀρθῶς ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ταμείου συναφθεῖσα τυχὸν ἐργασιακὴ μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος σύμβασις εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐνεργηθεῖσα παρ' αὐτοῦ πέραν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐξουσίας, καὶ νομίμως προέβη εἰς αὐτεπάγγελτον ἔρευναν τῆς ἐγκυρότητος ἢ μὴ τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως, καθόσον ἀνάγεται εἰς τὴν νομιμοποίησιν τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις ἐξετάζεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 68 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ αὐτεπαγγέλτως (Α.Π. 55|1929, Θέμ. Μ' σ. 561, Ἐφ. Αἰγαίου 123|1929, Θεμ. ΜΑ' 19, Ἐφ. Κερκύρας 94|1925, Θέμ. ΑΣΤ' 683, Ἐθκλ. § 73 σημ. δ'), ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Γ'ΘΟΔ' νόμου, ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν ἰσχύει ἤδη, ὁ Πρωτοδικεῖς, δικάζων κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου εἰδικὴν διαδικασίαν, δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας.

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ Α. Ν. 118|1945, ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν καὶ συμπληρωθὲν ἰσχύει ἤδη, διὰ νὰ ἦ ἔγκυρος ἡ ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ των δέον νὰ τηρηθῶσι αἱ ἐν αὐτῷ διατυπώσεις, πλὴν ὅμως τὸ ἄρθρον τοῦτο νοεῖ ἔγκυρους συμβάσεις καὶ οὐχὶ ἀκύρους καὶ συνεπῶς νομικῶς ἀνυπάρκτους τοιαύτας, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἤδυνατο ἀζημίως καὶ ἄνευ ἀσκήσεως οἱασδήποτε καταγγελίας ν' ἀπουσιῇ ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων, ἑπομένως καὶ ὁ μισθωτής, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν πληρωμὴν πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ, ἀφ' ἧς ἔπαυσε νὰ δέχηται τὴν ἐργασίαν των, ἐφ' ὅσον ἡ μὴ ἀποδοχὴ ταύτης ἐπ' αὐτοῦ, γενομένη ἐκ τοῦ ἄνω λόγου, δὲν ὀφείλεται εἰς ὑπερημερίαν του συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ. (Α.Π. 63|1948, 70|1948 ΕΕΝ ΙΕ' σ. 271, 309), οὐδὲ ἀντίκειται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἡ ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐκ καταγγελίας ἐγκύρων συμβάσεων ἀπαιτουμένων τύπων ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἄρα, ὀρθῶς καὶ νομίμως ἐκρίθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης, ὅτι δὲν ἀπητεῖτο διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ τήρησις τῶν ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐφέσεως, ὡς καὶ ὁ πρόσθετος τοιοῦτος ὅτι ἡ ἄτυπος ἀπόλυσις του ἀντίκειται εἰς τὴν καλὴν πίστιν.

Ὁσάκις ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ὡρισμένας διατυπώσεις πρὸς σύναψιν δικαιοπραξίας, αἱ αὐταὶ διατυπώσεις ἀπαιτοῦνται καὶ διὰ τὴν ἔγκρισιν αὐτῆς (Ἐφ. Ἀθηνῶν 1466|1903, Θέμ. ΙΣΤ' 169, 585|1911, Θέμ. ΚΣΤ' 207). Ἐν προκειμένῳ ἡ πρόσληψις τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ταμείου ἐνεργεῖται, κατὰ τὰ προλεχθέντα, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων αὐτοῦ, ἥτις δέον κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ὡς ἄνω Β.Δ. τῆς 4|8 Μαΐου 1948 νὰ λαμβάνηται καθ' ὡρισμένους τύπους, ἤτοι κατόπιν προηγουμένης προσκλήσεως τοῦ διαχειριστοῦ καὶ διὰ σχετικῆς πλειοψηφίας τῶν δύο τρίτων (2|3) τοὐλάχιστον τοῦ συνόλου τῶν μετόχων ἢ διὰ σχετικῆς ταυτότητος μετὰ προηγουμένην ματαίωσιν τῆς γενικῆς συνελεύσεως ἐλλείψει ἀπαρτίας. Κατ' ἀκολουθίαν, ἀφοῦ διὰ τὴν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου νομικοῦ προσώπου ἀπαιτοῦνται αἱ ὡς ἄνω προϋποθέσεις, ἕπεται ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ σιωπηρὰ ἔγκρισις τῆς ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἀπορριπτέος ὁ σχε-

τικός πρόσθετος καὶ τελευταῖος λόγος τῆς κριναμένης ἐφέσεως.

---

5. Συγχώνευσις Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων καὶ τύχη συμβάσεως προσωπικοῦ συγχωνευομένου Ταμείου.

Ἔννοια μεταβολῆς προσώπου τοῦ ἐργοδότου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 1 Ν. 2112|1920.—Ὡς τοιαύτη νοητέα καὶ ἡ διὰ συγχωνεύσεως Κοινοῦ Ταμείου πρὸς ἕτερον, κατὰ τὸν Α.Ν. 911|1949.— Ὑπειςέλευσις κοινοῦ Ταμείου, πρὸς ὃ συνεχωνεύθη τὸ παρ' ᾧ εἰργάζετο προσωπικόν, εἰς τὰς ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ ὑποχρεώσεις.

Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων 85|1952

Διαδικασία Ν. Γ2ΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος καὶ Εἰσηγητὴς ὁ κ. *Γ. Κορκάρης*

Κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἀγωγῇ ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ὑπηρέτησεν ὡς ὑπάλληλος εἰς τὸ 116 Κοινὸν Ταμεῖον Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1951, ὅτε δι-νάμει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 150124|1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Οἰκονομικῶν τὸ Ταμεῖον τοῦτο μετὰ τοῦ 19ου τοιούτου συνεχωνεύθη εἰς τὸ διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως συσταθὲν 92ον Κοινὸν Ταμεῖον Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) Ἰωαννίνων. Κατὰ τὸ ἀπὸ 1—20 Σεπτεμβρίου 1951 χρονικὸν διάστημα ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐξηκολούθησε νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ 116ον Κοινὸν Ταμεῖον, ἀπασχολούμενος εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκκρεμοτήτων αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ ρητῇ ὑποσχέσει τοῦ 92ου Κοινοῦ Ταμείου ὅτι θὰ ἀνέθετεν αὐτῷ ὑπηρεσίαν.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ὀκτωβρίου 1951 ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον 92ον Κοινὸν Ταμεῖον, ὅπερ ὅμως ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ ταύτας, χωρὶς νὰ καταγγείλῃ νομίμως τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Βάσει τῶν περιστατικῶν τούτων διώκεται διὰ τῆς ἀγωγῆς νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀκυρότης τῆς παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου γενομένης ἀπολύσεως καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ τοῦτο εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐνάγοντι τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχῶν αὐτοῦ. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχατο ἡ ἐκκαλουμένη, καθ' ἃς παραπονεῖται ἤδη τὸ ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως του κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 1 τοῦ ν. 2112|1920 ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ εὐεργετικὴ αὕτη ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διάταξις ἐφαρμογὴν ἔχει ὁσάκις πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ἐξακολουθεῖ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ὑπάλληλος, βάσει καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως μισθώσεως συνομολογηθείσης ἄνευ ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ ἥτις ἐν τῇ διαδρομῇ τοῦ χρόνου μετέβαλε φορέα, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 200|1951, ΕΕΔ τόμ. 19, σελ. 576).

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἀναγκαστικοῦ ν. 911 τῆς 18|22 Μαρτίου 1949 περὶ συστάσεως Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων ἐπιβλήθη ἢ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν σύστασις ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) πρὸς διαχείρισιν τοῦ συνόλου τῶν εἰσπράξεων τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων αὐτοκινήτων καὶ καταγομὴν τούτων, ἀναλόγως τῶν παρ' ἑκάστου ἐξ αὐτῶν διανυθέντων χιλιομέτρων ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ εἴδους ἢ τοῦ τύπου τῶν αὐτοκινήτων ἀφ' ἑτέρου. Δικαίωμα τοῦ Κοινοῦ Ταμείου εἶναι μόνον αἱ ἀπαιτήσεις διὰ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν αὐτοῦ καὶ ἡ ἀντιμισθία τοῦ ὑπαλλήλικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ. Ἐπὶ σκοπῷ ἐξισώσεως τῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως τῶν διαφόρων Κοινῶν Ταμείων δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Μεταφορῶν δι' ἀποφάσεώς του νὰ διατάσσῃ τὴν συγχώνευσιν δύο ἢ πλειόνων Κοινῶν Ταμείων εἰς ἓν τοιοῦτο. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 16|26 Μαρτίου 1949 Διατάγματος περὶ Κοινῶν Ταμείων εἰσπράξεων τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων εἰς ἃν Κοινὸν Ταμεῖον εἶναι μέτοχοι ὑποχρεωτικῶς πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἰδιοκτῆται ἐνταχθέντων εἰς τὰ Ταμεῖα ταῦτα αὐτοκινήτων. Δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. 911|1949 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150124|10|12 Ἰουλίου 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν συνέστη τὸ ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον 92ον Νομαρχιακὸν Κοινὸν Ταμεῖον Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) Ἰωαννίνων, εἰς ὃ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τῆς ἀποφάσεως καὶ ἄρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 911|1949 συνεχωνεύθησαν τὰ μέχρι τοῦδε εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ ἐδρεύοντα 116ον καὶ 19ον Κοινὰ Ταμεῖα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 911|1949 ἐπὶ σκοπῷ ἐξισώσεως τῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως τῶν διαφόρων Κοινῶν Ταμείων δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Μεταφορῶν δι' ἀποφάσεως του νὰ διατάσσῃ τὴν συγχώνευσιν δύο ἢ πλειόνων Κοινῶν Ταμείων εἰς ἓν τοιοῦτο, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 150124|1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν εἰς τὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτῆς συνιστώμενα Νομαρχιακὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. συγχωνεύονται ἅπαντα τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. τὰ ἐδρεύοντα εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ αὐτοῦ νομοῦ. Ὡσαύτως κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ ἀπὸ 16|26 Μαΐου 1949 Διατάγματος περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων ἐὰν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 911|1949 ἤθελε διαταχθῇ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν ἡ εἰς ἓν Κοινὸν Ταμεῖον συγχώνευσις πλειόνων τοιούτων, τότε ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν συγχωνευομένων Κοινῶν Ταμείων ὁ νέος διαχειριστὴς καὶ ἐντὸς μηνὸς καθορίζονται ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τὰ τῆς λειτουργίας καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κοινοῦ Ταμείου.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, ὅτι ἡ διὰ τῆς εἰς τὸ νεοσυσταθὲν ἐναγόμενον 92ον Κοινὸν Ταμεῖον συγχωνεύσεως τοῦ 116ου τοι-

ρύτου, εἰς ὃ, κατὰ τὰ πρόσθεν, εἶχε προσληφθῆ καὶ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ἐπελθοῦσα μεταβολὴ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου του δὲν ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ διατάξεων τοῦ ν. 2112|1920 κατὰ τὴν ἐν τοῖς πρόσθεν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 αὐτοῦ. Διὰ τῆς ταυτότητος συγχωνεύσεως τοῦ 11ου Κοινοῦ Ταμείου, εἰς ὃ, ὡς ἐλέχθη, παρεῖχεν ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐναγόμενον, τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀπερρόφησεν ἐκεῖνο, τὰς ἐργασίας αὐτοῦ συνεχίζον, ὥστε ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου προσφορὰ ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ τελευταῖον εἶναι προσφορὰ ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν, ἡ δ' ἐπελθοῦσα διὰ τῆς συγχωνεύσεως μεταβολὴ ἐπῆλθεν οὐχὶ ἐν τῇ ἐργασίᾳ καθόλου, ἐφ' ὅσον αὕτη συνεχίζεται, ὡς καὶ πρότερον, ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου. Δὲν ἀσκοῦσι δ' ἐπιροὴν ἐν προκειμένῳ τὰ παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου προβαλλόμενα περὶ ἐλλείψεως παρ' αὐτῷ οἰκονομικοῦ σκοποῦ ἢ περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἀναλήψεως παρ' αὐτοῦ τῶν ὑποχρεώσεων μόνον τοῦ συγχωνευθέντος 11ου Κοινοῦ Ταμείου ἄνευ ἀντιστοίχων δικαιωμάτων, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ μνημονευθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ νόμου 2112|1920 οὐδεμία γίνεται διάκρισις. Οὐδὲ (ὡσαύτως) τὸ ὡσαύτως προβαλλόμενον ὅτι εἰς αὐτὸ δὲν μετέχουσι πάντα τὰ αὐτοκίνητα τὰ μετέχοντα ἄλλοτε εἰς τὸ 11ον Κοινὸν Ταμεῖον ἢ μετέχουσι καὶ ἄλλα μὴ μετέχοντα εἰς τοῦτο, ἐφ' ὅσον καὶ ἐκ τούτου δὲν ἐκλείπει ἡ κατὰ τὰ πρόσθεν ἔννοια τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ ἐναγοντος, τῆς μὴ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐπηρεαζούσης. Ἄλλως τε διὰ τῆς εἰς τὸ ἐναγόμενον οἰκειοθελοῦς ἐντάξεως τῶν εἰς αὐτὸ ἐνταχθέντων αὐτοκινήτων οἱ μέτοχοι αὐτοῦ ἀνεδέχθησαν καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920 ὑποχρεώσεις τοῦ εἰς αὐτὸ συγχωνευθέντος 11ου Κοινοῦ Ταμείου, συμφώνως πρὸς τὴν μνημονευθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ νόμου τούτου. Κατὰ ταῦτα νομίμως ἠγέρθη ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, τῆς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς εἰς αὐτὸ συγχωνεύσεως τοῦ 11ου Κοινοῦ Ταμείου ἐπελθούσης μεταβολῆς μὴ ἐπηρεαζούσης τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐνάγοντος. Οὕτω δὲ κρίνας καὶ ὁ δικάσας Πρωτοδίκης διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως του ὀρθῶς διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους, εἰς οὓς καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο προσθέτως ἀναφέρεται, ἔκρινε, καὶ ἀπορριπτέοι οὕτω οἱ δύο πρῶτοι λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμοι.

---

4. Ἀναγγελία λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ συνέπειαι ἐπὶ παραλείψεως.

Δικαίωμα μισθωτοῦ, εἰς περίπτωσιν παραλείψεως ὑπὸ ἐργοδότου ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸ περὶ ἀδικοπραξίας καὶ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 914 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἐκδίκασις διαφορᾶς, μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δύο ἑκατομμύρια δραχμῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν μικροδιαφορῶν ὑπὸ Εἰρηνοδικῶν.— Εὐθύνη νομικῶν προσώπων ἐξ ἀδίκων πράξεων.

Εἰρηνοδίκου Βόλου 133|1952

Διαδικασία μικροδιαφορῶν
Εἰρηνοδίκης ὁ κ. *Ι. Ἀνδριανόπουλος*
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Ν. Τσακανίκας, Χ. Ραζῆς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου (Δήμου Παγασῶν), ὅπως καταβάλῃ εἰς ἐνάγοντα τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.580.000, ἄνευ ἐπιστρήθη οὗτινος ἐκ τῆς μὴ ἀναγγελίας τῆς λήξεως τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου (ἐναγομένου Δήμου) εἰς τὰ Ταμεῖον Ἀνεργίας (Τ.Κ.Α.).

Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἀναμφιβόλως εἰσάγεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν μικροδιαφορῶν προκειμένου περὶ ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας, καὶ ἧς δικαζεται, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ἐνώπιον τοῦ ὁμοδίου Πρωτοδικείου τῆς κατοικίας τῶν ἐναγομένων (ἄρθρ. 1 Ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς νῦν ἰσχύει, ν. 765|1943 καὶ 1918|1944 κ.λ.π.) νόμῳ βασίμως ἐλέγχεται, διότι καὶ μὲν (Ν.Δ. 9|15.11.1925, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4204|1929 καὶ ἰσχύει νῦν, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τοῦ ν. 1870|1951 εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ἐπάγονται αἱ ἰδιωτικαὶ διαφοραὶ περὶ ὅλων τῶν προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ πράγματα ἢ ἐμπόριον ἀφορώσων ἀγωγῶν, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 2.000.000, περὶ ὧν οἱ Εἰρηνοδίκαι δικάζουσιν ἀνεκκλήτως, πλὴν τῶν ἐκ σχέσεως ἐργασίας μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργάτου, αἵτινες ἐπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη κ.λ.π. μειωγενεατερως, ἐν προκειμένῳ ὅμως δὲν ἐρείδεται εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλ' εἰς ἀξίωσιν, πηγάζουσαν ἐκ τῆς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος περιόδου, καὶ ἣν ὁ ἐλήμβανε τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσὸν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἔνθα ἔδει νὰ ἀναγγείλῃ τὴν λύσιν ταύτης τῆς συμβάσεως ὁ ἐναγόμενος, κατὰ τὰ παγίως νενομολογημένα, πᾶσα ἀπαιτησις μισθωτοῦ, μὴ πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἐγκύρου καὶ νομίμως παρεχομένης, πρέπει νὰ εἰσάγεται ἀναλόγως ποσοῦ εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἢ τὴν τοιαύτην τῶν μικροδιαφορῶν (ὅρα 1|1951 ἀποφ. τοῦ κατὰ ν. 1968 Πρωτοδικείου Βόλου, Πρωτ. Ἀθηνῶν 160|1951, ΕΕΔ 16|277, Α.Π. 131|1951, ΕΕΔ 10|106, Εἰρ. Δαρίσης 911|1938, ΕΕΝ γ 687 κλπ., Πρωτ. Ἡρακλείου 175|1951, Α.Π. 231|1951, ΕΕΔ 10, 303). Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ἔνστασις αὕτη ὡς ἀβάσιμος καὶ μὴ νόμιμος.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 118|1941, ὡς ἐτροποποιήθη κλπ., ὁ ἐναγόμενος ἔδει νὰ ἀναγγείλῃ τὴν λῆξιν τῆς περὶ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ἵνα ἐγγραφῇ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ τηρουμένους καταλόγους ἀνέργων πρὸς ἐξεύρεσιν ἐργασίας καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἵνα ἐπιδοτηθῇ νομίμως κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνεργίας του, πλὴν ὅμως ὁ ἐναγόμενος δὲν προέβη εἰς τὰς ὑποχρεωτικὰς κατὰ νόμον ἀναγγελίας κλπ., κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 914 Α.Κ. ὁ παρὰ τὸν νόμον ζημιώσας ἄλλον ὑπαιτίως (πταίσματι) ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν,

ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην συμπεριλαμβάνεται καὶ πᾶσα παράνομος ἐνέργεια (ἀδικοπραξία), ἐπιφέρουσα ζημίαν εἰς ἄλλους. Ἡ ἐνέργεια δὲ δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς παράλειψιν, ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ νόμιμον ὑποχρέωσιν διὰ πρᾶξιν, ἥτις θὰ ἔπεφερε περιουσιακὴν ζημίαν ἄλλου. Ἀρκεῖ δὲ αὕτη νὰ προήλθε καὶ ἐξ ἁπλῆς ἀμελείας (*Βάλληνδα*, Εἰδικὸν Μέρος, Ἔνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 914, σελ. 233). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι καταναγκασμὸς καὶ κρατικὴ ποινὴ δὲν βαρύνει τὸ νομικὸν πρόσωπον δὲν εὐσταθεῖ νόμῳ καὶ ἀπορριπτέος. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐκ τῶν ἀδίκων πράξεων τῶν νομικῶν προσώπων ποινικὰς εὐθύνας ὑπέχουσι τὰ ἐκπροσωποῦντα ταῦτα φυσικὰ πρόσωπα, δήμαρχοι, διοικηταί, διαχειρισταὶ κλπ., πλὴν ὅμως διὰ τὰς συνεπείας τούτων ἀστικὰς εὐθύνας ἐνέχονται αὐτὰ ταῦτα τὰ νομικὰ πρόσωπα, κατὰ τὰ παγίως νενομολογημένα καὶ ἐφ' ὅσον αὗται ἐμπίπτουν εἰς τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων των (Ἀρχεῖον Νομολογίας τόμ. 1, σελ. 209) ὡς ἐπίσης ἀπορριπτέος καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων διατελεῖ ἐν πταίσματι, μὴ ἐξευρὼν ἐργασίαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρον 300 Α.Κ. ἀπαλλάσσον τοῦτον τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως, τοιοῦτο δὲ ὅτι ὑπῆρξεν ἐργασία καὶ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκ πταίσματός του δὲν ἀνέλαβε ταύτην δὲν ἀπέδειξεν ὁ ἐναγόμενος, τοὐναντίον λόγῳ τῆς μαστιζούσης ἀνεργίας ἐν τῇ πόλει τοῦ Βόλου οὐδεὶς προσλαμβάνει ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας καὶ συνεπῶς ἀπορριπτέα τ' ἀντίθετα ὡς ἀβάσιμα καὶ μὴ νόμιμα.

Ἐκ τῆς προσαγομένης καὶ ἐπικαλουμένης βεβαιώσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ὑποκαταστήματος Βόλου, Ὑπηρεσίας Κλάδου Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.) ὑπαχθέντος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸν Α.Ν. 1816|51 κατὰ τὸ ἄρθρον 35 ταῦ νόμου τούτου ὁ ἠσφαλισμένος (ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων), ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ προσαγομένου μητρώου, δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἐπραγματοποίησεν 150 ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος τὸ ἀμέσως προηγούμενον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας. Ἐκ τῶν προσαγομένων ὑπὸ τοῦ ἐναγοντος δύο βιβλιαρίων ἀσφαλίσεως (ἴδε σχετικὰ βιβλιάρια) ἀπὸ 29.9.1951, ἀφ' ὅτου ἀπελύθη, μεχρι τῆς 29.9.1950, δηλ. ἡμερολογιακὸν ἔτος πρὸ ταύτης, ἐπραγματοποίησε πέραν τῶν 150 ἡμερῶν ἐργασίας ἐν ἀσφαλίσει (τοῦ Ι.Κ.Α.). Δεδομένου ὅτι πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας συνιφδὰ τῷ ἄρθρῳ 37 Α.Ν. 1846|1951 λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ τελευταῖον ἡμερομίσθιον τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνῆκεν ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὰς περισσοτέρας ἡμέρας ἐργασίας τῶν 30 τελευταίων ἡμερῶν ἀπασχολήσεώς του, ἐν προκειμένῳ, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ τελευταίου βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως (Ι.Κ.Α.) τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὰς 30 ταύτας ἡμέρας, ἤτοι ἀπὸ 28.8.1951 μέχρις 29.9.1951 ἐλάμβανεν ἡμερομίσθιον δρχ. 22.000, ὅπερ κατὰ τὴν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ νόμου τούτου κλίμακα ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν 11ην κλάσιν, εἰς ἣν ἀντιστοιχεῖ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον δρχ. 20.000, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ ἰδίου νόμου τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἰσοῦται πρὸς 50 ο|ο τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνῆκεν ὁ ἠσφαλισμένος, ἐξ ὧν ἕπεται ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (Ι.Κ.Α.) ὁ ἐνάγων θὰ ἀνήρχετο εἰς δρχ. 10.000 ἡμερησίως συνεχῶς καὶ διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἐπίδομα ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1951 μέχρι τῆς 15.2.1952, χρονολογίας ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν, θὰ ἀνήρχετο εἰς δρχ. 1.230.000, ἤτοι 123 ἡμέρας πρὸς 10.000 ἡμερησίως 10.000Χ123=1.230.000 δραχμάς.

ΙΙ. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Μὴ παροχὴ ἐργασίας ἕνεκεν ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ

Συμβάσεις ἐργασίας συνομολογηθεῖσαι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. — Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Δικαίωμα ὅμως μὴ περικοπῆς μισθοῦ ἐπὶ ἐτεροσιώδους ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν κατὰ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 529|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Χ. Παραθύρης***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ταπηνιάς, Π. Μικρομάτορας

Ὁ ἐναγων ἐκτίθησιν ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι τὸν Φεβρουάριον 1944 προσελήφθη εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ ἐναγομένου ὡς τεχνίτης ἀρτεργάτης (ζυμωτής) διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀνελθόντι ἀπὸ τὸν 1948 εἰς 38.000 δραχμὰς καὶ ἀντὶ ἑνὸς ἄρτου ἡμερησίως, ἀξίας δραχμῶν 3.000. Εἰργάσθη μέχρι τῆς 3.4.1951, ὅτε ἠσθένησε, νοσηλευθεὶς ἐπὶ πεντάμηνον. Ὁ ἐναγόμενος ἀρνεῖται νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τὰς ἀποδοχὰς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν τῆς ἀσθενείας του καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τούτων, ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς 3.723.000. Ἡ ἀγωγή, διεπομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ προϊσχύοντος βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, ὡς ἐκ τοῦ χρόνου καταρτίσεως τῆς συμβάσεως (ἄρθρα 24 καὶ 38 § 2 Εἰσ. Ν. 2783|1941), δέον νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον, ἁρμοδίως εἰσαγομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ'.

Ἐκ τῆς συζητήσεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ἐν ἔτει 1944 εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ ἐναγομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς τεχνίτης ἀρτεργάτης (ζυμωτής), ἐκωλύθη ἀνυπαιτίως (λόγῳ νόσου) νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ πεντάμηνον ἀπὸ τῆς 3 Ἀπριλίου 1951. Περαιτέρω βεβαιοῦται ὅτι λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκεν τῆς ἀσθενείας του τὸ σωματεῖον ἀρτεργατῶν ἀπέστειλεν ἕτερον ἀρτεργάτην, τὸν ὁποῖον προσέλαβεν ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐνάγοντος. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ., δι' ὧν καθιερώθη τὸ πρῶτον ἡ διατήρησις τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν καὶ κατὰ τὸν ὁριζόμενον χρόνον, ὅταν κωλύεται οὗτος νὰ ἐργασθῇ δι' ἀνυπαίτιον λόγον, δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὰς πρὸ τοῦ Κώδικος καταρτισθείσας συμβάσεις. Ἐν τούτοις καὶ

έπί τοιούτων συμβάσεων δέν λείπει ή βοήθεια πρός τον έργαζόμενον κατ' άναλογίαν τοῦ έν Πανδ. 19, 2, 27 πρ. Στέφανος Βασ. II 854 σχολ. 1 θέματος μισθώσεως πράγματος «έπουσιώδης άνυπαιτίως χρονική άδυναμία πρός παροχήν τῶν ὑπηρεσιῶν δέν έπιφέρει άντιστοιχον έλαττωσιν τῆς άμοιβῆς». Καί έν τῷ ρωμαϊκῷ δηλαδή δικαίῳ ἐφίστατοι διά τοιαύτην περίπτωσιν διάσπασις τῆς άρχῆς «periculum est locatoris», έναποκειμένου είς τόν δικαστήν κατά τό ὀρθόν καί ἴσον νά κρίνῃ ἑκάστοτε τό εἶδος τοῦ άνυπαιτίου κωλύματος καί νά ὁρίσῃ τόν χρόνον, δι' ὃν ὁ μισθωτής δέν δικαιοῦται νά περικόψῃ τόν μισθόν κατά τήν διάρκειαν τοῦ κωλύματος (*Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 725).

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ εἴδους τοῦ άνυπαιτίου κωλύματος τοῦ ἐναγοντος, οὗ ἕνεκεν οὗτος δέν εἰργάσθη εἰς τό ὀρτοποιεῖον, τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐναγόμενος προσέλαβεν ἕτερον ἐργάτην, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐνάγοντος, τοῦ καθοριστοῦ τῆς ἀξίας τοῦ ἄρτου βάσει τῶν ἐξόδων τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς καί τῆς άμοιβῆς τοῦ ἀρτοποιοῦ, ἐν ὄψει τῶν ἐν ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων περί τοῦ ὀρθοῦ καί τοῦ ἴσου, δέον, κατά τήν κρίσιν ἡμῶν, ὅπως μή περικοπῇ ὁ μισθός τοῦ ἐνάγοντος ἐπί ἕνα μῆνα κατά τό ἄρθρον 658 Α.Κ., ὡς ἐκ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας. Δικαιοῦται ὅθεν ὁ ἐνάγων δραχμῶν 1.230.000 (ἡμερομίσθιον δραχμῶν 38.000 καί εἰς ἄρτος ἀξίας δραχμῶν 8.000), μή συναγομένης παραιτήσεως αὐτοῦ ἐκ τῆς παρεχομένης προστασίας ἕνεκεν τῆς συμμετοχῆς εἰς τό ἀπό τοῦ 1929 ἱδρυθέν Ταμεῖον Ἀρτεργατῶν. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δέον ὅπως ἐκπέσῃ ποσόν δραχμῶν 456.000, ἀνθ' ὧν ὁ ἐνάγων ἐπεδοτήθη κατά τό διάστημα τοῦ ἐνός μηνός παρά τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν. Λέον ὅθεν νά γίνηται δεκτή ἐν μέρει ἡ ἀγωγή ὡς βάσιμος κατ' οὐσίαν.

---

2. Σχέσις προσθέτου άστυφύλακος καί πρόσθετος άμοιβή ἐργασίας κατά Κυριακάς καί νύκτας κατ' ἐφαρμογήν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καί 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

"Ἔννοια ν. 1653|1951.—Παροχή δι' αὐτοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ν. 2112|1920 διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀμετάβλητον κατά τά λοιπά σχέσεως προσθέτου άστυφύλακος καί ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καί 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περί προσθέτου άμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί νύκτας. —Ἀνεφάρμοστον καί ἄρθρ. 659 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3575|1952

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ἰ. Ἀγαλλόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδῆς, Δ. Γρίβας

Κατ' ἄρθρον μόνον ν. 1653 τῆς 9|11.6.1951 «περί παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 εἰς τούς προσθέτους άστυφύλακας» οἱ πρόσθετοι άστυφύλακες ἀπό τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρός τό πρόσωπον (φυσικόν ἢ νομικόν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου κλπ.), αἵτινες τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμός αὐτῶν κλπ. Οἱ ὅροι καί ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καί ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ἀποζημιώσεως τῶν προσθέτων άστυφυλάκων καθορίζονται ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων άστυφυλάκων παρά τοῖς ὡς ἄνω προσώποις ὑπό τῶν ν. 2112|1920 καί 4558|1930 κλπ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ εἰρημένου νόμου σαφῶς δείκνυται, ὅτι δι' αὐτοῦ, χωρίς νά μεταβληθῇ ὁ νόμιμος χαρακτήρ τῆς σχέσεως τοῦ προσθέτου άστυφύλακος ὡς τοιαύτης δημοσίου, ἧς φέρει ἅλα τά χαρακτηριστικά (διορισμός διά μονομεροῦς πράξεως τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς Ἀρχῆς, κατά τούς κανόνας τοῦ δημοσίου δικαίου) παρέχεται εἰς αὐτόν ἐξερχόμενον τῆς ὑπηρεσίας ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις ἀνάλογος πρός τόν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του καί τοῦ μισθοῦ (διά καταβολῆς εἰς τό Ἀστυνομικόν Ταμεῖον, παρ' οὗ πληρώνεται ὁ πρόσθετος άστυφύλαξ), ὑπολογιζομένη δέ κατά ταύς ὅρους τοῦ ν. 2112 (πρβλ. τήν εἰσηγητικήν ἔκθεσιν νόμου εἰς Σιφν. ΚΣΤ' 113, καθ' ἣν διά τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ σχεδίου σκοπεῖται ἡ παροχή εἰς τούς προσθέτους άστυφύλακας ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112). Τό Ἀρχηγεῖον τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων (εἰς τάς διαταγάς τοῦ ὁποίου διά τοῦ οἰκείου άστυνομικοῦ διευθυντοῦ ὑπόκεινται καί οἱ πρόσθετοι) ἐπεζήτησε νά προβλεφθῇ τρόπος ἀποζημιώσεως τῶν προσθέτων τούτων άστυφυλάκων, τροποποιουμένου τοῦ ἀντιστοίχου ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. «Ἀναγνωρίζοντες καί ἡμεῖς (καταλήγει ἡ ἔκθεσις) ὅτι δίκαιον εἶναι νά παρασχεθῇ εἰς τούς προσθέτους άστυφύλακας ἡ παρεχομένη εἰς τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους κατά τήν καταγγελίαν ἀποζημίωσις εἰσηγούμεθα κλπ.». Αὕτη ἦτο ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου, νά παραχωρήσῃ εἰς τούς περί ὧν πρόκειται άστυφύλακας ὡς ἕκτακτον βοήθημα τήν ἀποζημίωσιν κατά τήν ἀπόλυσιν καί οὐχί νά μεταβάλῃ τήν σχέσιν μέ ἀποτέλεσμα τήν ἐπέκτασιν καί ὑπαγωγήν ταύτης εἰς τάς διατάξεις τάς ρυθμιζούσας τάς ἀποδοχάς τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐνῷ ὁ μισθός καθορίζεται, ὡς ἐν τῷ νόμῳ 1971|1936, ἐν ἀναλογίᾳ πρός τόν μισθόν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ άστυφυλάκων (διπλάσιον). Ἑπομένως ἀβασίμως ζητεῖται διά τῆς κρινομένης ἀγωγῆς προσαύξησις βάσει Υ.Α. 8900|1946 καί 25825|1951 δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί ἑορτάς ὑπό τοῦ ἐνάγοντος καί αἱ σχετικαί ἀξιώσεις ἀπορριπτέαι. Ἀφ' ἑτέρου, ἐφ' ὅσον ἡ πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ὑπό τούς ὅρους, ὑφ' οὓς καί ἡ τοιαύτη τῶν μονίμων άστυφυλάκων, οἵτινες διά τήν κατά Κυριακάς καί ἑορτάς παρεχομένην ὑπηρεσίαν των δέν δικαιοῦνται ἰδιαιτέρας ἀποζημιώσεως, τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας περιεχομένης εἰς τά καθήκοντά των, διότι ἡ ἐπί πλέον κατά Κυριακάς καί ἑορτάς παρασχεθεῖσα ἐργασία θεωρεῖται ὡς σιωπηρῶς συμφωνηθεῖσα, δέν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 659 Ἀστικοῦ Κώδικος, δι' ἣ ἡ ἀγωγή ἀπορριπτέα κατά τήν κυρίαν καί ἐπικουρικήν αὐτῆς βάσιν.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. νεωκόρων καὶ Ιερεψαλτῶν: Διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ζητήματος δέον νὰ διακρίνωμεν δύο περιόδους: τὴν μέχρι τῆς 21.6.1951 καὶ τὴν μετὰ ταῦτα χρονικὴν περίοδον.

Α'. Περίοδος μέχρι τῆς 21.6.1951, καθ' ἣν ἴσχυσαν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 6298/1934.

Οἱ ἱεροὶ ναοὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διακρίνονται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/1940 Α.Ν. «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν», εἰς 1) ἐνοριακούς, ἀποτελοῦντας νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, 2) συναδελφικοὺς ἢ κτητορικοὺς ἢ ἰδιοκτήτους, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν μόνον τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἰδιοκτήτου, 3) φιλανθρωπικῶν, ἐκπαιδευτικῶν κ.λ.π. ἱδρυμάτων, 4) νεκροταφείων, 5) παρεκκλήσια (ἤτοι ναοὺς μὴ ἐνοριακοὺς ἐντὸς τῶν πόλεων) καὶ 6) ἐξωκκλήσια (ἤτοι ναοὺς μὴ ἐνοριακοὺς ἐκτὸς τῶν πόλεων). Ἅπαντα τὰ ἐξωκκλήσια καὶ παρεκκλήσια τὰ ἔχοντα ἐτήσιον ἀκαθόριστον ἔσοδον κάτω μὲν τῶν 20.000 δρχ. ὑπάγονται ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν αὐτῶν εἰς τὸν ἐνοριακὸν ναόν, ἄνω δὲ τῶν 20.000 δρχ. εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἐκ τῶν νεωκόρων καὶ ἱεροψαλτῶν τῶν ὑπηρετούντων εἰς τοὺς ἀνωτέρω ναοὺς ἐκαλύπτοντο ἀσφαλιστικῶς ὑπὸ ὀργανισμῶν ἐκτὸς τοῦ Ι.Κ.Α. βάσει εἰδικῶν διατάξεων αἱ κάτωθι κατηγορίαι:

α) Οἱ ἐμισθοὶ ἱεροψάλται, οἱ χειροθετημένοι ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἀρχιερέως, οἱ ἀποκλειστικῶς ἔχοντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο καὶ ὑπηρετοῦντες εἰς πόλεις ἄνω τῶν 10 χιλ. κατοίκων, ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. διὰ τοὺς κλάδους **συντάξεως** καὶ **ἀσθενείας**».

β) Οἱ νεωκόροι καὶ ἱεροψάλται τῶν νεκροταφείων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν μὴ ἐνοριακῶν ναῶν αὐτῶν, δικαιούμενοι **συντάξεως** ἐκ τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 10 ταὐτ. ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 καὶ γ) οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖον β' ἀναφερομένων προσώπων ὑπηρετοῦντες εἰς Δήμους καὶ Κοινότητας τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ὑπαγόμενοι διὰ τὸν κλάδον **ἀσθενείας** εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων. Τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν τῶν ὡς ἄνω προσώπων ἐρρύθμιζεν ἡ διάταξις τῆς § 1 περίπτ. γ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ προϊσχύσαντος «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ν. 6298/1934, καθ' ἣν καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τῆς ὁποίας ἐξηρροῦντο τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως (διὰ τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ συντάξεων) τὰ πρόσωπα «τὰ ἀσχολούμενα εἰς Ἱδρύματα, ἐν οἷς τελοῦνται τὰ τῆς λατρείας τῶν διαφόρων θρησκειῶν».

Κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποστηριζομένην ὑπὸ τούτου ἄποψιν, στηριζομένην ἐπὶ τῶν ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ ν. 6298/1934 (Θέμ. 1934, Παράρτημα) διαλαμβανομένων, εἰς τὴν διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τῆς περιπτ. γ' τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 6298/1934 θεσπιζομένην ἐξαίρεσιν περιλαμβάνονται μόνον οἱ ἱερωμένοι κληρικοὶ παντὸς βαθμοῦ, ὡς καὶ οἱ λαϊκοί, ἐφ' ὅσον οἱ τελευταῖοι οὗτοι συντελοῦσιν ἀμέσως εἰς τὰ τῆς λατρείας τῶν διαφόρων θρησκειῶν, ἤτοι οἱ ἱεροψάλται, χειροθετημένοι ἢ μή, οἵτινες καὶ μόνον μνημονεύονται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ τοῦ νόμου ἐκθέσει, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ νεωκόροι, οἵτινες, ὄντες ἁπλοῖ ὑπηρέται (καθαριστοὶ κλπ.) τοῦ Ναοῦ, δὲν συντελοῦσιν ἀμέσως εἰς τὰ τῆς λατρείας, μὴ μνημονευόμενοι δὲ ἢ ὡς ἄνω ἐκθέσεως, ὡς ἔδει, ἐὰν διαφορὰς ἦτο ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου, καὶ τοὺς νεωκόρους, εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἐθεώρησε τούτους μὴ περιλαμβανομένους εἰς τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν.

Τοὺς τελευταίους τούτους, ὡς μὴ ἐμπίπτοντας εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου, μὴ ὑπαγομένους δὲ ἀφ' ἑτέρου εἰς ἄλλην τινὰ ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν, τὸ Ι.Κ.Α. ὑπήγαγεν ἀνέκαθεν εἰς τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν, συμφώνως πρὸς τὴν γενικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § α' τοῦ ν. 6298/1934 καὶ τὸ ἐν γένει πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ὅστις διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νόμου τούτου ἠθέλησε κυρίως νὰ καλύψῃ τὰ πρὸ αὐτοῦ ὑφιστάμενα κενά, ὑπάγων εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἅτινα εἶχον ἐναπομείνει ἄνευ ἀσφαλιστικῆς προστασίας.

Ἐκ τῶν ὑπαγομένων, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν νεωκόρων ἐξῃροῦντο, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 6298, ὡς καλυπτόμενοι ἤδη ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως καὶ δι' οὓς κινδύνους τῆς ἀσφαλίσεως ἐπροστατεύοντο, οἱ νεωκόροι καὶ ἱεροψάλται τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος.

Β'. Περίοδος ἀπὸ 21.6.1951 καὶ ἐφεξῆς, καθ' ἣν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1846/1951.

Τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τῆς § 1 περίπτ. γ' τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 6298/1934 ἀντικατέστησεν ἡ διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἤδη ἰσχύοντος Α.Ν. 1846/1951, καθ' ἣν ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως ἐξαιροῦνται «οἱ ἱερωμένοι οἱ ἀσχολούμενοι εἰς Ἱδρύματα, ἐν οἷς τελοῦνται τὰ τῆς λατρείας τῶν διαφόρων θρησκειῶν».

Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἠγέρθησαν ἀμφισβητήσεις, ὑποστηριχθέντος ὑπό τινων, ὅτι ἐν τῷ κύκλῳ τῶν διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐξαιρουμένων τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως προσώπων περιλαμ-

βάνονται, ἐκτὸς τῶν κυρίως κληρικῶν (ἀρχιερέων, πρεσβυτέρων καὶ διακόνων) τῶν ἐκτελούντων τὰ τῆς θείας λατρείας, καὶ οἱ νεωκόροι καὶ οἱ ἱεροψάλται, ὡς ἀνήκοντες κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200|1940 εἰς τὸν κατώτερον κλῆρον τῆς Ἐκκλησίας, σημειοῦμεν σχετικῶς τὰ ἀκόλουθα.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐξαιρουμένων τῆς ἀσφαλίσεως προσώπων δὲν περιλαμβάνονται οἱ νεωκόροι καὶ οἱ ἱεροψάλται. Ἡ διάταξις αὕτη, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν εὐρυτέρας μορφῆς προγενεστέραν σχετικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 1 ἐδ. γ' τοῦ προισχύσαντος ν. 5298|1934, περιορίζεται νὰ ἐξαιρέσῃ τῆς ἀσφαλίσεως μόνον τοὺς «ἱερωμένους, ταῖς ἀσχολουμένους εἰς ἱδρύματα, ἐν οἷς τελοῦνται τὰ τῆς λατρείας τῶν διαφόρων θρησκειῶν». Προδήλως δὲ ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ὡς ἱερωμένους ἐννοεῖ μόνον τοὺς καθ' ἑαυτὸ κληρικούς, τοὺς ὑποκειμένους εἰς χειροτονίαν καὶ ἀκολουθοῦντας τὰς βαθμίδας τῆς ἱερωσύνης τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῶν κειμένων περὶ ἐκκλησίας διατάξεων καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (βλέπε σχετικὰς διατάξεις νόμου 671|1943 περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας, τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 22.1.1931 Β. Δ|τος περὶ κανονικῆς περιβολῆς τοῦ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Κλήρου (Φ.Ε.Κ. τ. Α' φ. 17) καὶ οὐχὶ ἕτερα πρόσωπα, ἐν οἷς καὶ οἱ νεωκόροι καὶ οἱ ἱεροψάλται, ἅτινα ἀνήκουσι μὲν εἰς τὸν κατώτερον κλῆρον (ἄρθρ. 61 § 1 τοῦ ἀ.ν. 2200|1940 περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων), οὐδόλως ὅμως χειροτονοῦνται (καὶ συνεπῶς δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὰς βαθμίδας τῆς ἱερωσύνης, αἵτινες, ὡς γνωστόν, εἶναι αἱ ἀπὸ τοῦ Ἀρχιερέως μέχρι τοῦ Διακόνου) ἢ τὸ πολὺ χειροθετοῦνται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένης ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς ὑπηρεσίας (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «κληρικοὶ» καὶ τῆς διακρίσεως τούτων εἰς ἱερωμένους καὶ ἁπλοῦς κληρικοὺς κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτείας τὴν ὑπ' ἀριθ. 178|1939 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας), εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἡ διὰ τῆς ἱερωσύνης (ταὐτοσήμου οὔσης πρὸς τὸν ὅρον χειροτονίαι) χορηγουμένη Θεία Χάρις, προχειριζομένη τὸν ὑποψήφιον εἰς ἕνα τῶν τριῶν ἱερατικῶν βαθμῶν τοῦ ἐπισκόπου, τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ διακόνου, εἶναι ἡ πνευματικὴ ἐξουσία πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν ἱερατικῶν καθηκόντων. Ταύτης ἀποκλείονται κατὰ τοὺς θείους κανόνας αἱ γυναῖκες, δι' ἃς, ὡς γνωστόν, οὐδὲν κώλυμα ὑφίσταται πρὸς διορισμόν των ὡς νεωκόρων. Ἐξ ἄλλου, χειροθεσία εἶναι ἡ προχείρισις μόνον εἰς τὰ κατώτατα διακονήματα τῆς Ἐκκλησίας, μὴ παρέχουσα πνευματικὴν ἐξουσίαν πρὸς ἐκτέλεσιν ἱερατικῶν καθηκόντων.

Ὅθεν, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, οἱ νεωκόροι καὶ οἱ ἱεροψάλται διακρίνονται τελείως ἀπὸ τῶν ἱερωμένων κληρικῶν, οὓς ἐννοεῖ ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, καὶ ὡς ταιοῦτοι, οὐδόλως ἐμπίπτοντες εἰς τὴν ἐξαίρεσιν αὐτῆς, ὑπάγονται, κατ' ἀρχήν, εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος.

Ὡς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν ὅμως τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὡς ἄνω προσώπων δέον νὰ διακρίνωμεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου (κλάδοι ἀσθενείας καὶ συνταξεως) ἀπὸ τὴν τοιαύτην κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας (κλάδος ἀνεργίας) καὶ ἀφ' ἑτέρου τοὺς νεωκόρους ἀπὸ τοὺς ἱεροψάλτας.

1) *Ἀσφάλισις ἀσθενείας καὶ συντάξεως*:

α) ***Νεωκόροι***: Ὡς ἐλέχθη, οἱ νεωκόροι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ ν. 6298|1934 ὑπήγοντο εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου, ἐξηρροῦντο δὲ ταύτης, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 6298, καὶ διὰ τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, περὶ ὧν ἐν ἀρχῇ ἐγένετο λόγος, οἱ νεωκόροι τῶν νεκροταφείων τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν μὴ ἐνοριακῶν ναῶν αὐτῶν.

Καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἡ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις τῶν ἐν λόγῳ προσώπων ἐξακολουθεῖ ρυθμιζομένη κατὰ τὸν αὐτόν, ὡς ἄνω, τρόπον. Σημειοῦμεν ὅμως, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1974|1952 ἡ ἐκ τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος συνταξιοδότησις, κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 10 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 2200|1940 (περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος), τῶν νεωκόρων καὶ ἱεροψαλτῶν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν μὴ ἐνοριακῶν ναῶν αὐτῶν περιορίζεται εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω νόμου (3.1.1952) ὑπηρετοῦντας νεωκόρους καὶ ἱεροψάλτας τοὺς ἀσκοῦντας τὰ καθήκοντα ταῦτα κατὰ κύριον βιοπορισμόν ἐπάγγελμα.

Οἱ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου προσλαμβανόμενοι νεωκόροι καὶ ἱεροψάλται δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις. Συνεπῶς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα ὑπαγόνται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως καὶ διὰ τὸν κλάδον τῆς ἀσθενείας, πλὴν τῶν ὑπηρετούντων εἰς ταῦς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας τῆς περιοχῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, οἵτινες, καθ' ἃ ἐλέχθη, καλύπτονται κατὰ τῆς ἀσθενείας ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

β) ***Ἱεροψάλται***. Οἱ ἱεροψάλται ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ ν. 6298|1934 οὐδόλως ὑπήγοντο, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν καὶ δὴ ἀδιακρίτως ἐὰν οὗτοι ἠσφαλίζοντο ἢ μὴ παρὰ τῷ Τ.Α.Κ.Ε. ἢ ὑπήγοντο εἰς τὰς περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα δὲν ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ συντάξεως, πλὴν, ὡς εἰκός, τῶν ἐξ αὐτῶν προστατευομένων ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως (Τ.Α.Κ.Ε. ἢ Δήμων καὶ Κοινοτήτων), περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, οἵτινες ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως διὰ τοὺς κλάδους, δι' οὓς ἤδη προστατεύονται. Ἡ πραγματοποίησις ὅμως τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως τῶν μὴ ἐξαιρουμένων ταύτης ὡς ἄνω προσώπων δέ-

λει γίνει συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἀφ' ἧς χρονολογίας θέλει ὁρίσει ἡ ἐκδοθησομένη κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α.» (ἐγκύκλιος 162|1951) ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος.

II. Ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας

Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας τῶν ἀνωτέρω προσώπων ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συνδεούσης ταῦτα πρὸς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς σχέσεως. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 2200|1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» οἱ ἐνοριακοὶ Ναοὶ ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Κατὰ τὰ συνδεδυασμένα ἄρθρα 96, 97, 98 καὶ 102 τοῦ Προεδρ. Δ|τος τῆς 6—9|13.10.1931 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Τ.Α.Κ.Ε. κλπ. διατάξεων», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 5439|1932 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀνωτέρω νομοθεσίας, τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου. Περαιτέρω κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 150 τοῦ ν. 1726|1951 «περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» αἱ θέσεις καὶ ἀπασχολοῦσαι τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ νεωκόρων τῶν νεκροταφείων τῶν Δήμων, τῶν μὴ ἐνοριακῶν ναῶν τῶν δημοτικῶν νεκροταφείων καὶ τῶν ἱερῶν ναῶν τῶν δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Νομάρχου. Τέλος ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρου 95 τῆς ἀνωτέρω κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Τ.Α.Κ.Ε. διατάξεων καὶ 7 καὶ 64 τοῦ ἀ.ν. 2200|1940 προκύπτει, ὅτι οἱ νεωκόροι καὶ ἱεροψάλται διορίζονται καὶ παύονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἔστιν ὅτε ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ δημάρχου ἢ προέδρου κοινότητος, ὅστις ἀσκεῖ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, ἀνήκουσι δὲ εἰς τὸν κατώτερον κλῆρον τῆς ἐκκλησίας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι οἱ ἱεροψάλται καὶ οἱ νεωκόροι τῶν ἐνοριακῶν ναῶν, τῶν παρεκκλησίων, τῶν ἐξωκκλησίων καὶ τῶν μὴ ἐνοριακῶν ναῶν τῶν νεκροταφείων συνδέονται πάντοτε ἐν τῇ παροχῇ τῆς ἐργασίας των πρὸς τοὺς ναοὺς μετὰ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου (ἐνοριακοῦ ναοῦ Τ.Α.Κ.Ε., Δήμου ἢ Κοινότητος).

Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ὅτι οἱ νεωκόροι καὶ οἱ ἱεροψάλται τῶν νεκροταφείων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν μὴ ἐνοριακῶν ναῶν τούτων συνδέονται ὁπωσδήποτε μετὰ τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον διορίζονται εἰς θέσεις προβλεπομένας καὶ ὁριζομένας κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 150 τοῦ Ν. 1726|1951, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, καὶ ἡ συνδέουσα τοὺς εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναούς, τὰ παρεκκλήσια καὶ τὰ ἐξωκκλήσια ἀπασχολουμένους ἱεροψάλτας καὶ νεωκόρους σχέσις μετὰ τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ ἢ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. εἶναι ταυτίζη δημοσίου δικαίου, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν παρατεθεισῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ τῶν ἀπαρασαλεύτων καὶ συνταγματικῶς διησφαλισμένων ἐκκλησιαστικῶν κανόνων προκύπτει, ὅτι τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς κληρικῶν, καὶ μὴ ἱερωμένων, ἀσκοῦσαν ἐκκλησιαστικὸν λειτούργημα, τοῦ ὁποίου οὐ μόνον ἡ πρόσκτησις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπ' ἀνταλλάγματι ἄσκησις δημιουργεῖ ἔννομον σχέσιν ὑπαγομένην ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου.

Πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην συμφωνεῖ τόσον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (ὑπ' ἀριθ. 8343|29.8.1952 ἔγγραφον τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος), ὅσον καὶ ἡ παρ' ἡμῖν Νομικὴ Ὑπηρεσία (ὑπ' ἀριθ. 39751|5721|11.1.1951 γνωμοδοτήσεις της) καὶ ἡ πλειονότης τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

Ὅθεν οἱ νεωκόροι καὶ ἱεροψάλται, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναούς, τὰ παρεκκλήσια, τὰ ἐξωκκλήσια καὶ τὰ νεκροταφεῖα τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τοὺς μὴ ἐνοριακοὺς ναοὺς τούτων δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὡς συνδεόμενοι μετὰ τῶν ἐνοριακῶν ναῶν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου. *(Ἐγκύκλ. 153 τῆς 27 Ἰουνίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας τῶν παρὰ ἐργοδοτῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀπολυομένων μισθωτῶν.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται παρ' ἐργοδοτῶν, ἢ παρ' οἷς ἀπασχόλησις των δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἢ ὧν ἡ ἀπόλυσις λαμβάνει χώραν εἰς περιφερείας, εἰς ἃς δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀνωτέρω ἀσφάλισις, ἐφ' ὅσον διὰ τοὺς μισθωτοὺς τούτους ὑπάρχει προγενεστέρα ἔγκυρος ἀπόλυσις ἐξ ἀπασχολήσεως καλυπτομένης ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, δέον οὗτοι νὰ τύχωσιν ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τοιαύτης ἀπασχολήσεως (ἐφ' ὅσον συντρέχουν κατὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀνεργίας αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' Α.Ν. 1846|1951 περὶ πραγματοποιήσεως 150 ἡμερομισθίων ἐντὸς τοῦ προηγουμένου τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἡσφαλισμένου ἔτους ἢ 15μήνου), τοῦ ἐπακολουθήσαντος χρόνου ἀπασχολήσεως των εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ἢ περιφερείας, ἢ παρ' αἷς ἀπασχόλησις δὲν ὑπήγετο εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας, θεωρουμένου ὡς ἀναστέλλοντος τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐκ τῆς πρώτης ἀπολύσεως ἀπορρέοντος δικαιώματος ἐπὶ τὰς παροχὰς ἀνεργίας καὶ συνεπῶς τὴν σχετικὴν παραγραφήν. *(Ἔγγρ. 12858|2570 τῆς 17 Ἀπριλίου 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙ ΣΧΕΣΕΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος. α) Ἐὰν οἱ προσληφθέντες ὑπὸ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947 καὶ ἐντεῦθεν ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται δέον νὰ ἐξοκολουθήσωσι μισθοδοτούμενοι ὡς ἡμερομίσθιοι ἀνειδίκευτοι ἐργάται καὶ ἐργάτριαι ἢ βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων ἢ τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων. β) Ἐάν, ἐν περιπτώσει διαφορᾶς ἡμερομισθίων μεταξὺ καταβληθέντων καὶ καταβλητέων, ὑποχρεοῦται τὸ Μ.Τ.Σ. εἰς ἀναδρομικὴν καταβολὴν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των καὶ ἐὰν ἡ ἀπαίτησις αὕτη ὑπέκυψεν εἰς παραγραφήν.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Ὁλομελείας Διασκοπῶν

Γνωμ. 617|1952

Προεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κωνσταντόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Β. Σάββας*

Λοιπὰ μέλη οἱ κ.κ. Δ. Μπαρμπάτης, Δ. Χατζηδάκης, Α. Ἀλεξίου, Ε. Σαραλέας, Δ. Καλαντζάκος, Α. Δάκκας, Γ. Γεωργακόπουλος, Β. Κασίμης

Ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἐγνωμοδότησεν ὡς ἀκολούθως :

1) Τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου τότε μόνον ὑπέχουσιν εὐθύνην καὶ δεσμεύονται ἐκ τῶν ἐνεργειῶν καὶ πράξεων τῶν νομίμως ἐκπροσωπούντων αὐτὰ φυσικῶν προσώπων, τουτέστι τῶν ὀργάνων αὐτῶν, ὅταν ταῦτα ἐνεργῶσιν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀνατεθειμένων αὐτοῖς καθηκόντων καὶ ἁρμοδιοτήτων (Α.Κ. 68, 70, 71), ἡ δ' ἀνάθεσις αὕτη εἰς τὰ ὄργανα ταῦτα γίνεται πάντοτε διὰ νόμου, ὁρίζοντος καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν.

Οὕτω καὶ διὰ νὰ δύνανται τὰ ὄργανα ταῦτα νὰ συνάπτωσιν ἐγκύρως καὶ ἑπομένως ὑποχρεωτικὰς διὰ τὸ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἤτοι προσλήψεις ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ πρὸς θεραπείαν ἐκτάκτων ἀναγκῶν τοῦ νομικοῦ προσώπου, μὴ ἐξυπηρετουμένων διὰ τοῦ ὀργανικοῦ ἐπὶ σχέσει δημοσίου δικαίου προσωπικοῦ του, ἀπαιτεῖται νὰ ὑφίσταται ἐν τῇ διεπούσῃ αὐτὸ νομοθεσίᾳ διάταξις, προβλέπουσα τὴν περίπτωσιν καὶ παρέχουσα τὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ γιγνομένη πρόσληψις τυγχάνει ἄκυρος ὡς σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, ὁ δὲ προσλαμβανόμενος δὲν θεωρεῖται μισθωτὸς τοῦ νομικοῦ προσώπου καὶ δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ αὐτὸ ὡς ἐργοδότην του μισθόν, ἤτοι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 648 τοῦ Α.Κ. ἀντάλλαγμα τῆς παρεχομένης ἐργασίας. Ὑποχρεοῦται ὅμως τὸ νομικὸν πρόσωπον, εἰς ὃ προσφέρει καὶ προσφέρει τὴν ἐργασίαν του ὁ προσληφθείς, ὅπως βάσει τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. καταβάλῃ εἰς αὐτὸν τὰς ἀποδοχὰς του, λόγῳ πλουτισμοῦ ἀδικαιολογήτου προσγενομένου ἐκ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ νομικοῦ προσώπου, καίπερ ἐπελθόντος τῇ βουλήσει τοῦ ἐργασθέντος, ἐφ' ὅσον ἡ βούλησίς του νὰ παρέχῃ ὑπηρεσίας ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ὥστε συνεπείᾳ ταύτης νὰ καταρτισθῇ ἔγκυρος σύμβασις (Α.Π. 345|1949, ΕΕΔ 8ος, σελ. 542).

2) Ἐπὶ τοῦ προκειμένου τίθενται ὡς δεδομένα ὅτι δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ (νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου) ἀπὸ τῆς 6.6.1947 καὶ ἐντεῦθεν πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου (πρατήρια, ἀποθήκη ἀχρήστου ὑλικοῦ κλπ.) προσελήφθησαν ὡς ἔκτακτοι ἡμερομίσθιοι 30 ἐν συνόλῳ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, ὑπηρετοῦντες μέχρι σήμερον, διὰ μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐπὶ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει, ὡς αὕτη καθωρίσθη τελικῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|6|17.11.1947 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου βάσει τῶν ἀπὸ 26.10.1947 ὑπογραφεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν μέχρι σήμερον ἐπ' αὐτῶν ἰσχυουσῶν προσαυξήσεων, ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἔκτακτοι ἡμερομίσθιοι ἀπησχολήθησαν καὶ ἀπασχολοῦνται εἰς ὑπηρεσίας δακτυλογράφων, γραφέων, φυλάκων, κλητήρων, πωλητῶν πρατηρίων, ἀποθήκης ἀχρήστου ὑλικοῦ καὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων καὶ ὅτι διάταξις ἐν τῇ νομοθεσίᾳ τοῦ Ταμείου, προβλέπουσα τὴν περίπτωσιν ταύτην, δὲν ὑφίσταται. Οὕτω περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου διαλαμβάνουσι τὰ ἄρθρ. 1, 2 καὶ 4 τοῦ Κ.Δ. τῆς 29.2.1944 (Φ.Ε.Κ. 67), ἐκδοθέντος βάσει τῶν ν. 787|1943 καὶ 985|1943, συμφώνως δὲ πρὸς τὰς διατάξεις τούτων τὸ τακτικὸν ὀργανικὸν προσωπικὸν τοῦ Ταμείου χαρακτηρίζεται μόνιμον, μεταξὺ δὲ τούτου καταλέγεται Α) τὸ προσωπικὸν εἰδικοτήτων, περιλαμβάνον μεταξὺ ἄλλων α) τὸ ἐμπορικὸν προσωπικόν, εἰς ὃ ἀναφέρονται 4 πωληταὶ πρατηρίων καὶ εἷς βοηθὸς πωλητοῦ, μὲ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν λογιστῶν, ὑπολογιστῶν, δοκίμων λογιστῶν καὶ γραφέων Α ἢ Β, β) τὸ προσωπικὸν τοῦ Τμήματος Ὑλικοῦ καὶ γ) τὸ προσωπικὸν δακτυλογράφων καὶ Β) τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, περιλαμβάνον κλητῆρας ἢ φύλακας κλπ., ὁρίζεται δ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 § 1 τοῦ μνησθέντος Κ.Δ., ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις ὑπαλλήλων τῶν κατηγοριῶν τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ τούτου «ὡς ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων ἢ ἐπὶ συμβάσει κλπ.».

Ἐξ ἄλλου κατά τήν § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βάσει τοῦ Α.Ν. 6|1936 ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 3|8 Φεβρουαρίου 1937 ἐν περιπτώσει ἐπεκτάσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου ἐπιτρέπεται αὔξησις τῶν ὀργανικῶν του θέσεων καί πρόσληψις ἐπί πλέον ὑπαλλήλων κατόπιν διατάγματος μετά πρότασιν τοῦ Ταμείου, κατά δέ τήν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐάν πρόκειται περί βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ τεχνικῆς φύσεως, δι' ἃς ἀπαιτεῖται προσωπικόν μέ εἰδικήν ἢ τεχνικήν μόρφωσιν, τότε τό ἀναγκαιοῦν προσωπικόν, καθοριζόμενον ὡς ἡ ἄνω § 1 ὁρίζει, προσλαμβάνεται ἐκτός ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας. Ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, διά νά νομιμοποιήσῃ τήν περί προσλήψεως τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ ἀπόφασίν του τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου, φρονεῖται βασισθέν εἰς τά ἐν τῷ Α.Ν. 366|1936 ὁριζόμενα, καθ' ἃ «τά τῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πρατηρίων κλπ. κανονισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ βάσει προτάσεων τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ», ἀλλ' οἱ ὁρισμοί οὗτοι πᾶν ἄλλο ἢ ἀποτελοῦσι διάταξιν παρεχουσαν ἐξουσιοδότησιν πρός πρόσληψιν ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ καί μάλιστα μετά τήν ἀναφερθεῖσαν ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ ἀνωτέρω κατά νομοθετικήν ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθέντος Καν. Δ. τῆς 29.2.1944. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αἱ ἀνωτέρω προσλήψεις παρίστανται ἄκυροι ὡς συμβάσεις ἐργασίας, καθό γενόμεναι ἄνευ διατάξεως συγχωρούσης ταύτας, ἀντιθέτως μάλιστα ἐναντίον ἀπαγορευτικῆς διατάξεως νόμου, περιλαμβανούσης ἐν τῇ εὐρύτητί της προδήλως τό τε ἐπί σχέσει δημοσίου δικαίου προσωπικόν καί τό τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου τοιοῦτον, καί συνεπῶς διά τα οὕτως ἐργαζόμενα εἰς τό Μετοχικόν Ταμεῖον ὡς ἄνω πρόσωπα δέν δημιουργεῖται εὐθέως ἀξίωσις διά μισθόν, ἰσχύει ὅμως δικαίωμα ἀποζημιώσεως τῶν κατά τά ἐκτεθέντα βάσει τοῦ ἄρθρ. 901 Α.Κ.

8) Ὡς πρός τό περιεχόμενον ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως τῶν προσώπων τούτων, ἤτοι τάς ὀφειλομένας ἀποδοχάς, καθ' ἃς κατέστη καί καθίσταται ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερον τό δεχόμενον τάς ἐργασίας τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου, ἡ γνώμη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἐδιχάσθη καί κατά μέν τήν γνώμην τῆς πλειοψηφίας (Σύμβουλοι *Δ. Μπαρμπάτης*, *Α. Χατζηδάκης*, *Α. Ἀλεξίου*, Πάρεδροι *Δ. Καλαντζάκος*, *Γ. Γεωργακόπουλος*, *Β. Σάββας* καί *Β. Κασίμης*), ὁ πλουτισμός τοῦ Ταμείου καί ἡ ἀπόδοσις τῆς ὠφελείας εἰς τούς ἐργαζομένους θέλει κριθῆ βάσει τοῦ ἰσχύοντος διά τούς ἐπί σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσλαμβανομένους ὑπό τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ὑπαλλήλους καί ἐργάτας μισθολογίου, ἐν προκειμένῳ τοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, κατά τά κατωτέρω, ὡσεί ὑπῆρχε διάταξις συγχωροῦσα τήν ἐπί τοιαύτῃ σχέσει πρόσληψιν τῶν προσώπων τούτων, συμφώνως καί πρός τήν ἐπί τοιούτῳ τέλει ἐκδηλωθεῖσαν καί μήπω ὑπό τοῦ νόμου ἀναγνωρισθεῖσαν κατά τά προλεχθέντα βούλησίν των, κατά δέ τήν ἐν μειοψηφίᾳ ἀπομείνασαν γνώμην (προεδρεύων Σύμβουλος *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*, Σύμβουλος *Ε. Σαμπλένης* καί Πάρεδρος *Α. Δέκκας*) ὁ πλουτισμός τοῦ Ταμείου συνίσταται εἰς τάς ἀποδοχάς, ἃς θά κατέβαλλε βάσει τοῦ διά τό ἐπί σχέσει δημοσίου δικαίου προσωπικόν τοῦ Ταμείου ἰσχύοντος μισθολογίου τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (Α.Ν. 1538|1950 καί πρό ταύτου ἐπ' ἀριθ. 298188 τῆς 20.9.1947 κοινῆ ὑπουργική ἀπόφασις βάσει τοῦ ν.19|1944), δι' ὑπαλλήλους τοῦ βαθμοῦ Γραφέως Β' τάξεως, δεδομένου ὅτι οἱ προσληφθέντες (πλήν τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων) δέον νά λογισθῶσι πληρώσαντες ὀργανικάς ἀνάγκης μονίμων ἐπί τοιούτῳ βαθμῷ ὑπαλλήλων Ταμείου, ὡς ἂν κατά νόμον συνεχωρεῖτο ἡ τοιαύτη πρόσληψίς των.

4) Ἰσχύον διά τό ἐπί συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργατοϋπαλληλικόν προσωπικόν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου μισθολόγιον ἀπό 1.11.1947 δέον νά εἶναι τό διά τῶν οἰκείων προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμενον, ὡς ἀναπροσηρμόσθη διά τῶν ἐθνικῶν τετουτων τοῦ ἔτους 1947 καί μεταγενεστέρως ηὐξήθη καί ἐρρυθμίσθη διά τῶν 2948|2538|1949, 35700|2890|1950, 2750|1951, 2250|158|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28|1944, διά τούς ἀκολούθους λόγους: Προπολεμικῶς τό μισθολόγιον γενικῶς τοῦ ἐπί σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικοῦ τῶν νομικῶν τούτων προσώπων ὑπῆγετο καί τοῦτο εἰς τήν ρύθμισιν τῶν ἀπό 12 Αὐγούστου 1936 περί ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, κυρωθεισῶν διά τοῦ Α.Ν. 991|1936, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 1 ταύτου καί τήν ἀληθῆ ἔννοιάν του (ἄρθρ. 2 Α.Ν. 866|1937), κατά τό ὁποῖον αἱ συμβάσεις «δέονται εἰσχύουν ἐπί παντός ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καί ἐπί ἐργατῶν πάσης ἐν γένει ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφ' οἱανδήποτε μορφήν καί ἂν ἀσκηται αὕτη, ὑφ' ἃσον δέν ὑπάγονται οὗτοι εἰς εἰδικήν συλλογικήν σύμβασιν καί ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἀνήκουν ἢ οὔ εἰς ἐπαγγελματικήν ὀργάνωσιν» (οὕτω καί Α.Π. 398|1939, Θέμ. Ν' σελ. 753), κατά δέ τό ἄρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας «ἐκφεύγουσι τό σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καί τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι καί διά τήν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουν» (Κώδ. Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας *Γ. Τσιμπούκη*, ἐκδ. 1947, σελ. 331 ἑπομ.). Διά τῶν συμβάσεων τούτων καθωρίζοντο κατώτατα ὅρια μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας. Μεταπολεμικῶς καί μέχρι τοῦ Νοεμβρίου 1947, ὅτε διά τῶν ἀπό 1 Ν|βρίου καί 1 Δ|βρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναπροσηρμόσθησαν τά κατώτατα ταῦτα ὅρια, ὁ καθορισμός τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐπί σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτῶν τῆς χώρας, ἀδιαφόρως τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἐλάμβανε χώραν διοικητικῶς βάσει τοῦ νόμου 28|1944 δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κλπ.) (Α.Π. 190|1952, 369|1952, 397|1952), ὁ νόμος δ'οὗτος δέν κατήργησε τόν Α.Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἐλειτούργησε δέ πρακτικῶς παραλλήλως πρός τό διά τῶν ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων σύστημα καθορισμοῦ μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, ὅπου ἡ ρύθμισις τῶν περιπτώσεων

δέν ἦτο δυνατή διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐπεβάλλετο ἐκ τῶν περιστάσεων. Οὕτω, προκειμένου καί περί τῶν μισθωτῶν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, εἶχεν ἐκδοθῆ τήν 29.9.1947 ἡ μνησθεῖσα 298188 κοινή ὑπουργική ἀπόφασις καί διά τοῦ ἄρθρου 4 ὡρίσθη ἡ βασική ἡμερομηνία ἀποζημιώσεως ἐτῶν πάσης φύσεως ἡμερομισθίων, ὡς καί τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τοῦ μή ὑπαγομένου εἰς τινα τῶν ὑπό τῆς ἀποφάσεως ταύτης προβλεπομένων κατηγοριῶν μισθοδοσίας, εἴτε οὗτοι κέκτηνται τήν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου Ν.Π.Δ. Δικαίου, εἴτε μήν, καί ἤτις ἀπόφασις ὡς πρός τούς ἐπί σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπαλλήλους ἡ ἐργάτας νόμιμον ἐρεῖσμα εὑρίσκει, κατά τά προλεχθέντα, εἰς τόν ν. 28|1944. Πλήν λόγος περαιτέρω ἡ παραλλήλου ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς καί τῶν ἐπί τῶν λοιπῶν μισθωτῶν τῆς χώρας ὑφισταμένων ἑτέρων, ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου πορευομένων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ρυθμιζουσῶν διοικητικῶς κατ' ἐξουσιοδότησιν νόμου, εὐχί δέ κατά ἀποκλειστικότητα, κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων κλπ., δέν δύναται νά γίνεται μετά τάς ἀνωτέρω ἀπό 4 Νοεμβρίου καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις, δι' ὧν, ἐπεχουσῶν ἰσχύν νόμου, συμφώνως πρός τήν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 99|1936, ἐρρυθμίσθη γενικῶς τό αὐτό θέμα τοῦ καθορισμοῦ δι' ἀναπροσαρμογῆς τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν τῆς χώρας, μέ δέσμευσιν παντός ἐργοδότου ὡς ἐκ τοῦ προείρηται ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, κατόπιν τοῦ ὁποίου καθορισμοῦ αἱ ὑφιστάμεναι ἐκ τοῦ ν. 28|1944 διοικητικαί ρυθμίσεις μισθολογίων τῶν μισθωτῶν ὑπεχώρησαν προ τοῦ μισθολογίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, πλήν εἰδικῶν ρυθμίσεων μή προβλεπομένων ὑπ' αὐτῶν (ἀμοιβή ἐργαζομένων κατά Κυριακάς καί νύκτας, εἰδικά ἐπιδόματα διά κατηγορίας μισθωτῶν βαρελοποιῶν, ξυλουργῶν κλπ., ἀποζημιώσεις δι' ἐκτός ἕδρας ἀπασχόλησιν κ.λ.π.), αἵτινες ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι, ὡς καί τῶν μετέπειτα ἐκ τοῦ νέου νόμου ἐπελθουσῶν εἰδικῶν ρυθμίσεων μισθῶν καί ἡμερομισθίων, δι' εἰδικάς κατηγορίας μισθωτῶν (ἀνειδικεύτων, μαθητευομένων, ἐργατῶν κλπ.).

Τά ἀνωτέρω ἄλλως τε εἶναι σύμφωνα καί πρός τήν γενικήν ἀρχήν τοῦ δικαίου, καθ' ἥν, ὅταν ἀρχαιότερος καί νεώτερος νόμος ρυθμίζουν τήν αὐτήν ὕλην, ὁ νεώτερος καταργεῖ τόν ἀρχαιότερον καί εἰς τήν περίπτωσιν ἔνι, καθ' ἣν ἀρχαιότερος καί νεώτερος συμπίπτουν κατά περιεχόμενον, «διότι εἶναι ἀπαράδεκτον νά ἰσχύουν συγχρόνως καί ἐκ παραλλήλου δύο νόμοι τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου» (*Regelsberger*, Γενικαί Ἀρχαί, μετάφρ. *Μαριδάκη*, σελ. 141—142).

Οὕτως ἀντιλαμβανόμενος ρυθμιζόμενον τό μισθολογικόν καθεστώς τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καί ὁ νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1538|1950 «περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», περιωρίσθη διά τῶν ἄρθρων 1—4, ὅπως ρυθμίσῃ καί αὐξήσῃ τάς ἀποδοχάς των ἐπί σχέσει δημοσίου δικαίου προσωπικοῦ, οὐδέν διαλαβών περί τοῦ ἐπί σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τοιούτου (οὕτω καί τά πρακτικά συνεδριάσεως Α' Τμήματος Συμβουλίου Ἐπικρατείας 190|7.8.1951 ἐπί ἐπεξεργασίας Διατάγματος (*), καθ' ἃ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καταλείπουσιν ἐξω τῆς ἐπί μή δημοσίου δικαίου σχέσει, *contra* Σ.Ε. 352|1952), θά ἦτο δέ παράλογον νά ἰσχυρισθῇ τις, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ ἔτους 1950, προβάς εἰς αὐξήσεις τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐπί σχέσει δημοσίου δικαίου, οἵτινες εἶχον καθορισθῇ τό ἔτος 1947 διά τῆς ἀναφορθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καί μή πραγματευθείς καί περί τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ, ἠθέλησε, προκειμένου περί τοῦ δευτέρου, νά ἐξακολουθῇ ἰσχύον τό τοῦ ἔτους 1947 διά τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ἀνωτέρω Υ. Α. 298188|29.4.1947 καθορισθέν μισθολόγιον. Τοιαύτη ἀλλοκοτε βούλησις οὐδόλως ἐξάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἄνω νόμου 1538|1950. Τό ὅτι διά τοῦ Α.Ν. 1538|1950 δέν ἐπήλθε με-

---

(*) **Σημ. ΣΕΔ:** *Τά ἐπικαλούμενα πρακτικά τῆς συνεδριάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἔχουν ὡς ἑξῆς:*

"Ετερον ζήτημα εἶναι τό τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἀ.ν. 1538|1950. Οὗτος κατά βάσιν μέν καθορίζει τούς μισθούς τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ.κ., δι' ἰδίων δέ διατάξεων προβλέπει περί τῶν μισθῶν τῶν ἐπί συμβάσει ἢ θητείᾳ ὑπηρετούντων καί τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων. Ἅπασαι αἱ διατάξεις αὗται, ὡς καί αἱ λοιπαί διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὑποθέτουσι, νομίζω δέ ὅτι δύναμαι νά διατυπώσω ταῦτα ἄνευ ἀριθμολίας, ὑπαλλήλους συνδεομένους μετά τῶν νομικῶν προσώπων διά σχέσεως ὑπαλληλικῆς, σχέσεως δημοσίου δικαίου, καταλείπουσι δ' ἐξω τῆς περιοχῆς τῆς ρυθμιζομένης τούς ὑπηρετοῦντας παρ' αὐτοῖς πλήν δυνάμει ἄλλης τινός σχέσεως. Συνεπῶς τό διάταγμα τοῦ μισθολογίου τῶν ὑπαλλήλων δέν δύναται νά ἐπεκταθῇ πέραν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν νομικῶν προσώπων καί ἐπί προσώπων παρεχόντων ὑπηρεσίας δυνάμει σχέσεως ἐντολῆς ἢ σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐτι δέ καί ἐπί προσώπων, εἰς τά ὁποῖα ρητῶς νομοθετικαί διατάξεις ἀρνοῦνται τήν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Ἱδρύματος. Ἡ πρώτη περίπτωσις καταλαμβάνει τούς δικηγόρους καί τούς ἰατρούς, ἅτινες συνεχίζουν τήν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των ἐκτός τοῦ Ὀργανισμοῦ, οἵτινες, κατά τό ἄρθρον 2 § 9 τοῦ, διά νομοθετικῆς αὐθεντίας, περιβάλλοντος τά ταχθέντα ὑπό τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, Ν.Δ. 30ῆς Ἀπριλίου 1946 (141) «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς» (κυρωθέντος διά τοῦ Ν.Δ. 1892|1946 (366) «περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 30ῆς Ἀπριλίου Ν.Δ.») λογίζονται διαταλοῦντας πρός τό "Ἱδρυμα εἰς εἰδικήν σχέσιν ἐμπίστου ἐντολῆς μή ὑπαγόμενοι εἰς τάς γενικάς διατάξεις τάς θεσπισθείσας διά τό προσωπικόν τοῦ Ἱδρύματος... Τούτων αἱ ἀποδοχαί θέλουσι καθορίζεσθαι διά τῆς περί ἀναθέσεως τῆς ἐντολῆς πράξεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ τυχόν κατ' ἀναφοράν πρός ἄλλας ὀργανικάς διατάξεις ὁριζούσας μισθολογικήν ἀναπτοιχίαν τῶν προσώπων τούτων πρός ὡριαμένους ὑπαλλήλους τοῦ Ἱδρύματος.

ταβολή εις εἰς τὸν ὑφιστάμενον, ὡς ἐξετέθη, βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τοῦ νόμου 28|1944 καθορισμόν τοῦ μισθολογίου τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ προσφάτου Α.Ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας». Δι' οὗ κατηργήθη ὁ ν. 28|1944, ὅστις, ὡς ὑποκατάστατος τρόπον τινὰ τοῦ καταργηθέντος καὶ χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἐμφανίζηται ὡς καθιερῶν νέον δίκαιον καὶ νέον σύστημα καθορισμοῦ μισθῶν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ὅ,τι ἴσχυε πρὸ αὐτοῦ, ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 3, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ συνιστωμένου «Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν» ἀνήκει ἡ ρύθμισις δι' ἀποφάσεών του τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων, ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ διακανονισμὸς οὗτος διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδυναμία αὕτη καὶ ὅτι ἡ ρυθμισις αὕτη δύναται ν' ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς γενικῶς τῶν μισθωτῶν τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, τὸ Δημόσιον καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ἀναγκαῖον ὕθεν συμπέρασμα, μετὰ ταῦτα, εἶναι ὅτι τὸ νόμιμον μισθολόγιον τοῦ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 εἶναι τὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μὲ τὰ ἐκ τοῦ νόμου 28|1944 εἰδικὰ ἐπιδόματα (ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας κλπ.), καὶ τὰς μετέπειτα ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐπελθούσας γενικὰς αὐξήσεις των, κατὰ τὰ προλεχθέντα. Εἰς τὴν λύσιν ταύτην ἐπὶ συνεπτυγμένῃ αἰτιολογίᾳ κατέληξε καὶ πρόσφατος ἀπόφασις τοῦ Α.Π. 937|1952 (Τμῆμα Α'), ΕΕΔ 1952, σελ. 785, δεχθεῖσα ὡς νόμιμον μισθολόγιον μισθωτοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀπὸ 1.11.1947, τὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἀπορρίψασα ἀντίθετον λόγον ἀναιρέσεως περὶ τοῦ ὅτι τὸ μισθολόγιον ἅπαντος τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καθορίζεται διὰ τῆς Υ.Α. 298188|29.9.1947, ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἀφ' ἑτέρου.

β) Ἐπὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς ἐργοδοτῶν, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἐθνικαὶ προπολεμικαὶ δύο γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῆς 12 Αὐγούστου 1936 περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ ἐργατῶν, ὡς ἡ δευτέρα ὑποκατέστη διὰ τῆς ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1938, οὐχὶ δ' αἱ ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικαὶ συμβάσεις Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων, ἢ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων κλπ., διότι ταῦτα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν οὔτε ἑταιρίαι, οὔτε ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου τούτου, πολλῷ μᾶλλον ἐμπορικὰ καταστήματα, καὶ συνεπῶς ἐλλείπει ἡ βασικὴ προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς των (βλέπε Κώδ. Ρουμπούκη, ἔνθ' ἀνωτέρω, σελ. 319 ἑπ. καὶ αὐτόθι ἀναφερόμενος γνωμοδοτήσεις κλπ.).

Τὰ ἀνωτέρω δὲν μεταβάλλονται, πρακειμένου περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ, ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν νομοθεσίαν του ἔχει δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ πρατήρια, ἐργαστήρια, ἐργοστάσια καὶ ἀποθήκας, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως προμηθεύηται χονδρικῶς καὶ μεταπωλῇ λιανικῶς ἐπὶ κέρδει εἰς τοὺς μετόχους του, μερισματούχους καὶ μή, εἴδη ἀτομικῶν καὶ οἰκογενειακῶν ἀναγκῶν (ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ ἐπαγγελματικῆς χρήσεως), ὡς καὶ ἐμπορεύματα, ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν πρατηρίων του ἐνεργούμεναι ἐργασίαι αὗται χαρακτηρίζονται ἐν τῇ διαλαμβανούσῃ περὶ ἀπαλλαγῆς των παντὸς φόρου ἐπὶ κερδῶν των διατάξει ὡς ἐμπορικαί, ἐν δὲ τῇ συνθέσει τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Μετοχικοῦ προβλέπονται ὑπάλληλοι ἐμπορικῶν ἐργασιῶν καὶ ἐμπορικὸν προσωπικὸν (ἄρθρα 5, 6 ἑπ. Α.Ν. 566|1936, 16, 17 Ν.Δ. 1938|1942, 1, 2 Κ.Δ. 29.2.1944), διότι διὰ τῶν μέσων τούτων καὶ τῶν ὀργάνων του τούτων τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον πραγματοποιεῖ καταστατικήν του ἀποστολήν (ἄρθρ. 1 ν. 559|1937), συνισταμένην, πλὴν ἄλλων, εἰς «ἄσκησιν γενικῶς κοινωνικῆς προνοίας ὑπὲρ τῶν μερισματούχων καὶ μετόχων διὰ τῆς χορηγήσεως, αὐτοῖς ἢ ταῖς οἰκογενείαις των διευκολύνσεων ὑπὸ τύπον α) δανείων . . γ) προμηθείας ἐπὶ πιστώσει εἰδῶν πάσης φύσεως διὰ τῶν πρατηρίων αὐτοῦ», χωρὶς ν' ἀλλοιοῦται ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ μορφὴ του ὡς ἀποκεντρωμένης δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀποβλεπούσης εἰς ἐξυπηρέτησιν κρατικῶν ἀναγκῶν καὶ νὰ προσκτᾶται οὕτω τὴν ἰδιότητα ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ ἐμπόρου, κατὰ τὸν σχετικὸν ὁρισμὸν τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καὶ νὰ χαρακτηρίζεται τὸ δημόσιον κατάστημα, ἔνθα ἐνασκεῖται ἡ δημοσία του αὕτη ὑπηρεσία, ὡς ἐμπορικὸν τοιοῦτον ἢ γραφεῖον ἐπιχειρήσεως.

Ἐπὶ τῶν νομικῶν, ἄλλως τε, προσώπων δημοσίου δικαίου ἐξαφανίζεται τὸ στοιχεῖον τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἀποκλείεται ἐπ' αὐτῶν ἡ κερδοσκοπία, διότι καὶ ἐπὶ οἰκονομικοῦ πεδίου δράσεως ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι ἡ ἐπίτευξις κέρδους, ἀλλ' ἡ ἄσκησις κρατικῆς προνοίας.

θ) Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 868|1937 «ὁ χαρακτηρισμὸς προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐν γένει, γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1284 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διδομένου χαρακτηρισμοῦ», κατὰ δὲ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου 10 τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου προσδιδεῖ τὸ εἶδος τῶν προσφερομένων ἐργασιῶν καὶ ἐν μέτῳ ὑπαλλήλῳ προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον τῆς παρεχομένης ἐργασίας, οὔσης ἀποκλεισιτικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς, ἐν δὲ τῷ ἐργάτῃ προέχει τὸ σωματικόν, ἀνεξαρτήτως τοῦ καταβαλλομένου αὐτῷ ποσοῦ τῆς ἀντιμισθίας, καὶ ἂν εἶχε προσληφθῇ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας του ὡς ἐργάτης (Α.Π. 610|1949, 889|1950 ΕΕΝ ΙΖ' σελ. 249, ΕΕΔ 9ος, σελ. 612).

Τούτοις παρέπονται ὅτι διὰ τὴν ὑπὸ μορφὴν ἀποζημιώσεως τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὰ προεκτεθέντα, καταβολὴν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς προσληφθέντας ὡς ἀνωτέρω, ἤτοι ἐν προκειμένῳ τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένου μισθολογίου, τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον θὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν μι-

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΙΣ ΔΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 3514

1.—Ἡ ἐπιστημονικὴ ἀντίληψις ἐφ' οἱουδήποτε νομικοῦ ζητήματος δὲν εἶναι, νομίζω, ζήτημα εὐμενοῦς ἢ μὴ διαθέσεως, ἀλλ' εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀπαύγασμα τῆς ἐπιστημονικῆς συνειδήσεώς μας, ἡ ὁποία, ἐξωτερικευομένη, διαπάζει ἀπὸ τῆς ἀποψεως ταύτης πρὸς θραῦσμα ὀβίδος, τὸ ὁποῖον, ὅπως ἐκτινάσσεται, δὲν γνωρίζει δι' ὅ,τι πλήττει, οὔτε ἀγάπην, οὔτε μῖσος. Δὲν εἶναι ἑπομένως τὸ «φιλεργατικὸν πνεῦμα»—δεδικαιολογημένον ἄλλως τε—τὸ ὁποῖον μοὶ ὑπηγόρευσε τὰ ὑπὸ ἔξεθεσα σχετικῶς μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Ν. 690 (ΕΕΔ 7, 680, ΕΕΔ 9, 304, ΕΕΔ 11, 553, ΕΕΔ 11, 664).

2.—Πιστεύω ἀνενδότως ὅτι εἶναι ἀπίθανον ὁ νομοθέτης νὰ ἠθέλησεν, ὅπως κατοχυρώσῃ διὰ ποινικῶν κυρώσεων τὴν καθυστέρησιν τῶν «προσοχῶν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν οὗτος εἶναι «ἡ κόρτα πού γεννᾷ χρυσᾶ αὐγά», ἄλλως λέξεσιν, ἐφ' ὅσον «πράγματι ἀπασχολεῖται» καὶ ὡς ἀσθενὴ λ. χ. ἐγκαταλείπει τοῦτον εἰς τὴν μοῖραν του ὡς ἄχρηστον σκύβαλον· ἔνθεν μὲν διότι πᾶς νόμος, ὁ ὁποῖος ἐπεμβαίνει εἰς τὸν πρακτικόν μας βίον, πρέπει, κατὰ θεμελιώδες δόγμα, νὰ μὴ ἀφίσταται τῆς πραγματικότητος καὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ καὶ νὰ εἶναι τὸ ἀπαύγασμα τῆς καθολικῆς συνειδήσεως τοῦ λαοῦ, οὗτινος τὴν κυρίαρχον θέλησιν ἐκφράζει, ἑτέρωθεν δὲ νὰ ἐντάσσεται εἰς τὸ σύνολον τῆς συγγενοῦς νομοθεσίας ὡς ἁρμονικὸν μέλος αὐτῆς.

3.—Ὁπωσδήποτε συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Ν. Κορφιάτη ἀναφορικῶς μὲ τὰ ὑποδειχθέντα παρ' ἡμῶν ἄτοπα ἀποτελέσματα (ΕΕΔ 11, 664), εἰς ἃ ὁδηγούμεθα ἐκ τῆς παρὰ τοῦτου υἱοθετημένης ἑρμηνείας τοῦ ν. 690, νομίζω ὅτι εἶναι ἄσκοπος, διότι δὲν προσθέτει εὐθέως ἢ ἐμμέσως τὴν λύσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου ζητήματος, ὅσον καὶ ἂν ἀσχολυπραγμονήσωμεν! Τὰ ἄτοπα ὅμως ταῦτα, ὡς καὶ τὸ ἀμέσως ἑπόμενον, τῆς καθυστερήσεως δηλ. μισθοῦ ἐξ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ., ὅπερ, κατὰ τὴν ἀποκρουομένην ὑφ' ἡμῶν ἄποψιν, δὲν ἔχει ἐπίσης ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 690, ὡς ἐκ τῆς μὴ «πραγματικῆς ἀπασχολήσεως» τοῦ μισθωτοῦ, πάντα ταῦτα, ἐπαναλαμβάνω, παραμένουν ὀρθια, ἀναιροῦντα τὴν πρόδηλον ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν σημασίαν τοῦ νόμου τούτου.

Ἑρμηνεία δέ, ὁδηγοῦσα εἰς παράλογα συμπεράσματα, χωλαίνει καταφανῶς καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δὲν εἶναι ἐπιτυχής. Ἡ ἀνησυχία, ἐξ ἄλλου, καὶ τὸ δέος, τὸ ὁποῖον συνέχει τὸν κ. Ν. Κορφιάτην μὴ τυχόν, υἱοθετοῦντες τὴν λογικὴν ἑρμηνείαν, περιπέσωμεν εἰς τὸν «θανάσιμον ἐναγκαλισμόν» τῆς ἀναλογίας, δὲν ἀναιρεῖ παντάπασι τὴν αὐτόνομον ὕπαρξίν της καὶ ἐφαρμογήν, ὅταν αὕτη, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν νομίμων προϋποθέσεων, εἶναι ἐπιβεβλημένη.

Ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει ἡ τοιαύτη ἐφαρμογὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς «ἐπέκτασις» τοῦ ἀξιοποίνου. Ὅ,τι εὑρίσκεται ἐν τῇ νομοθετικῇ βουλήσει δὲν κεῖται πέραν τοῦ νόμου.

4. Ἀλλὰ καὶ τὸ γράμμα τοῦ ν. 690 δὲν ἀφίσταται τοῦ πνεύματος τούτου καὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐθέσαμεν. Μετὰ ἐγγυτέραν γραμματικὴν μελέτην τοῦ νόμου τούτου ἐπείσθην, ὅτι ἡ περίφυτος λέξις «ἀπασχολουμένους» ἀποτελεῖ τὸ «μέρος» καὶ ἐτέθη ἀντὶ τοῦ «ὅλου» τῆς ἐννοίας «μισθωτῶν», κατὰ συνεκδοχήν, καθ' ἣν τὸ ὁ-

---

περιέχον τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον ἐργαζομένους (δικτυλογράφοι, γραφεῖς, πωληταὶ πρακτορίων, ἀποθηκάριοι, ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων) θὰ τύχουν ἀναλόγου ἐφαρμογῆς αἱ περὶ ἰδιωτικῶν συμπαλλήλων γεν. συλλογικαὶ συμβάσεις, ἤτοι ἡ ἀποφοιτικὴ τῆς 12 Αὐγούστου 1936, ὡς ἀναθεωρηθεῖσα διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μὲ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπακολουθησάσας γενικὰς αὐξήσεις διὰ τῶν 29188|2592|1949, 2750|951 καὶ 2250|158|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς (φύλακες, κλητῆρες κ.λ.π.) ἡ περὶ ἐργατῶν προπολεμικὴ τοιαύτη τῆς 18.8.1938 (ὑποκατάστατος τῆς 12.8.1936), ὡς ἀναθεωρηθεῖσα ἀνωτέρω, μὲ τὰς ἐπ' αὐτῶν μεταπέπτα αὐξήσεις καὶ ρυθμίσεις διὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω, ὡς καὶ τῆς 34700|2890|1950, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (Α.Π. 397|1952), δι' ὅσους δ' ἐκ τῶν ἀνωτέρω, λόγῳ εἰδικότητος καὶ τέχνης, διαλαμβάνουσιν εἰδικαὶ κλαδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις (ὑποδηματεργατῶν, ξυλουργῶν, ἠλεκτροτεχνιτῶν), ὡς ἔχουσαι αὗται ἐφαρμογὴν ἀπεριορίστως ἐργοδότου καὶ ἑπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. (οὕτω καὶ γνωμάτευσις Νομ. Συμβουλίου 579|305|18.1.1938 ἐν Πανδέκτῃ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ παγία νομολογία), θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ αἱ εἰδικαὶ αὗται. Τέλος ὡς πρὸς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων θὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἀπὸ τῆς ἰσχύος της ἡ ὑπ' ἀριθ. 12284|1952 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (Φ.Ε.Κ. 68 τῆς 22.3.1952, τεῦχος Βον), ἰσχύουσα διὰ πάντα ἐργοδότην.

7) Συνέπεια τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι ἂν τὰ καταβληθέντα μέχρι τοῦδε ὑπὸ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου ποσά, ὑπὸ μορφὴν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, εἶναι ὀλιγώτερα τῶν ὡς ἀνωτέρω καθοριζομένων, τοῦτο ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τῶν διαφορῶν τοῦ διαδραμόντος χρόνου ὑπὸ μορφὴν συμπληρωματικῶν ἀποζημιώσεων των, δι' ὅσας ἐξ αὐτῶν δὲν ἐχώρησε παραγραφή, ἥτις ἐν προκειμένῳ ὁρίζεται πενταετής, ἀφ' ἧς ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα τοῦ ἐργασθέντος.

λον ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ μέρους· στέγη λ. χ. ἀντὶ οἰκία. Ἢ ἀνάπαλιν. Ἡ πρὸ τῆς λέξεως «ἀπασχολουμένους», ἐνθεῖσα, ἐξ ἄλλου, ἑτέρα λέξις «ἀντὶ μισθοῦ» συνδέεται ἀναποσπάστως μετὰ ταύτης καὶ τονίζει ἔτι περισσότερον τὴν ὑφ' ἣν ἔννοιαν ἐτέθη αὕτη. Κατὰ ταῦτα, ἂν εἰς τὴν φράσιν «τοὺς παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους», δώσωμεν, κατὰ τ' ἀνωτέρω, τὴν ἔννοιαν «τοὺς παρ' αὐτῷ μισθωτοὺς» —ἄποψιν ὑποστηριζομένην καὶ ὑπὸ τῆς Συντάξεως τῆς ΕΕΔ (ΕΕΔ 11, 684)— αὐτομάτως τότε τὸ κείμενον τοῦ ν. 690 ἀποκαθαίρεται καὶ λαμβάνει τὴν πλήρη αὐτοῦ φωτεινὴν ὄψιν, ὡς πρός τε τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα.

5.—Οὔτε δύναται νὰ εἶναι ἄλλοία ἡ τῆς διαφορουμένης λέξεως «ἀπασχολουμένους» ἔννοια. Νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἀπὸ τὸ συμπλέγμα τῶν μετὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρρήκτως συνδεδεμένων διαφόρων καταστάσεων ὁ νόμος ἤθελε διὰ τῆς λέξεως ταύτης νὰ καλύψῃ τοὺς μισθοὺς τῶν «πράγματι ἀπασχολουμένων» καὶ ν' ἀποκλείσῃ τὰς ὀφειλομένας ἀποδοχὰς τὰς προερχομένας ἐξ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἢ ἐκ διαθεσιμότητος ἢ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ; Δὲν βλέπομεν ποῖοι ἀποχρῶντες λόγοι δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος δικαιολογοῦν τὴν τοιαύτην διάκρισιν, ἔστω καὶ ἂν αἱ περιπτώσεις αὗται «ἀπαρτίζουν ἀσήμαντον μειονότητα», κατὰ τὸν κ. Κορφιάτην, ἐφ' ὅσον οἱ αὐτοὶ ἠθικοκοινωνικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν ἴσην μεταχείρισιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀποκλειστικὴ τυχὸν ἐπιταγὴ ἐννοίας τοῦ νόμου ὑπὲρ τῶν «πράγματι ἀπασχολουμένων» θὰ ἔδει νὰ ἐξαρθῇ καὶ διὰ τῆς λέξεως «μόνον». Ὅπου ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ νόμου ἐλλείπει τὸ «μόνον», τότε, διὰ νὰ δικαιολογοῦνται διακρίσεις, ἀνάγκη αἱ περιστάσεις νὰ καταδεικνύουν σαφῶς τὴν ἀποκλειστικότητα τῆς ἐπιταγῆς. Ἀλλὰ καὶ ἔτι πλέον, ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ἡ διαφιλονεικουμένη φράσις «εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους» ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς «πραγματικῆς ἀπασχολήσεως» τοῦ μισθωτοῦ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ διὰ τὴν πληρότητα τοῦ κειμένου τοῦ νόμου θὰ ἔπρεπε εἰς τὸ τέλος τῆς φράσεως ταύτης καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ὑπῆρχεν ἀπαραιτήτως ἡ ἐλλείπουσα λέξις «μισθωτούς»—μετ' ἀπάλειψιν, φυσικά, ἐξ αὐτῆς τῶν λέξεων «ἀντὶ μισθοῦ», ὡς νοουμένου τούτου (τοῦ μισθοῦ) ἐν τῇ ἐννοίᾳ «μισθωτός»,— θὰ ἔπρεπε δηλαδὴ ἡ φράσις νὰ εἶχε: «τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτούς». Ἡ παντελὴς μᾶλλον ἔλλειψις τῆς λέξεως «μισθωτῶν» φωτίζει ἔτι περισσότερον τὴν ἄποψιν μας ὅτι ἡ ἐν τῷ νόμῳ ἐνθεῖσα φράσις «ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους» ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν «μισθωτῶν» καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς «πραγματικῆς ἀπασχολήσεως» αὐτῶν.

6.—Ἀνεξαρτήτως ὅμως πάντων τούτων ἡ ἀντίθετος ἄποψις ἐμφανίζεται ἀντιφάσκουσα καὶ πρὸς ἑαυτήν. Κατὰ ταύτην—στηριζομένην εἰς τὴν φράσιν «τοὺς παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους»—δὲν ἀρκεῖ, νομίζω, διὰ νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς ἑαυτήν, ἡ *ἀπασχόλησις* τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀξίωσις καθυστερουμένων μισθῶν διὰ νὰ καλυφθῇ ὑπὸ τοῦ ν. 690 ἀλλὰ πρέπει καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ εἶναι *ἐνεργός*, νὰ ὑφίσταται δηλ. κατὰ τὸν χρόνον τῆς καινοτόμου διώξεως—ἄποψιν ἣν, ἂν καλῶς ἐννόησα, δέχεται καὶ ὁ κ. Κορφιάτης—ὡς σαφῆ πρὸς ἑαυτὴν δέχεται τοῦτο καὶ ἡ εἰσαγγελικὴ πρότασις ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 100|1951 βουλεύματος τοῦ Συμβ. Πλημ. Θεσσ. (ΕΕΔ 9, 301) στηριζομένη καὶ αὕτη ἐπὶ τῆς φράσεως ταύτης. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἐπομένως οὐχὶ ὀρθῶς ἀναιρέτεται ὑπὸ τοῦ κ. Κορφιάτη ὅτι εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν ἄποψίν του τὸ ὑπ' ἀριθ. 10|1951 βούλευμα τοῦ Συμβ. Πλημ. Θεσσαλονίκης τὸ ὁποῖον, κρίναν ἐπὶ περιπτώσεως καθυστερουμένων δεδουλευμένων μισθῶν, τοῦ μισθωτοῦ μὴ ἀπασχολουμένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγκλίσεως, ἐδέχθη, μεταρρυθμίσαν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν εἰσαγγελικὴν πρότασιν, ὅτι συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 690, ἀδιαφόρου ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγκλήσεως δὲν ὑπῆρχε σύμβασις ἐργασίας. Ἄλλως βεβαίως θὰ εἶχε τὸ πρᾶγμα, ἐὰν ἡ φράσις αὕτη εἶχεν «εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ *ἀπασχοληθέντας*», ὁπότε θὰ ἦτο ἀδιάφορος ἡ τύχη τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκτὸς ἂν ἡ λατρεία τοῦ γράμματος ὁπότε ἐξαίρεται καὶ ἄλλοτε ὑποχωρεῖ!

7. Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὰ ἐφεδρικὰ εἴδωλα, γεννᾶται ζήτημα, ἂν ἡ ἀξίωσις τούτων εἶναι ἐνοχὴ ἐκ συμβάσεως, ὡς ὑπεστηρίξαμεν (ΕΕΔ 11, 553), παρὰ τὴν ἀντίθετον γνώμην τῆς κρατούσης νομολογίας, ἢ ἐνοχὴ ἐκ τοῦ νόμου, ὁπότε ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει δὲν καταλαμβάνονται ταῦτα ὑπὸ τοῦ νόμου 690 καὶ ἡ διχογνωμία περὶ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐννοίας τῆς φράσεως «ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους» ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὰς καθυστερουμένας ἀποδοχὰς τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρεούσας.

Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1952

Λεωνίδας Δ. Παναγῆς
Δικηγόρος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΝΟΜΙΜΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΘΥΡΩΡΩΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΩΝ

Σχετικὴ πρὸς τοὺς νομίμους μισθοὺς τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Παραλίων εἶναι ἡ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1948 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, καταθεθεῖσα νομίμως παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1889|1949 πράξεως καταθέσεως.

Δι' αὐτῆς καθωρίσθησαν ὡς κατώτατα ὅρια μισθοῦ διὰ τοὺς ἄνω θυρωροὺς, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δωματίων ἀξιοπρομίσθων μόνον τῶν ἀποθηκῶν, λουτροῦ, μαγειρείου, ἀποχωρητηρίου, χώλ, διαδρόμου καὶ δωματίων ὑπηρεσίας, ὡς ἑξῆς:

α) Ἀπὸ 16 - 20 δωμ. δρχ. 1200, β) ἀπὸ 21 - 30 δωμ. δρχ. 1500, γ) ἀπὸ 31 - 40 δωμ. δρχ. 1700, δ) ἀπὸ 41 - 50 δωμ. δρχ. 1800, ε) ἀπὸ 51-60 δωμ. δρχ. 2000, στ) ἀπὸ 61 καὶ ἄνω δωμ. δρχ. 2500.

Τὰ ὡς ἄνω κατώτατα ὅρια μισθῶν ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς γυναῖκας θυρωροὺς, μειωμένα κατὰ 10 ο|ο.

Θυρωρὸς πολυκατοικίας, ἀριθμούσης ὑπὲρ τὰ 21 δωμάτια καὶ ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι κατανεμημένα εἰς περισσοτέρους τῶν τριῶν ὀρόφων, δικαιοῦται πλέον τοῦ ὡς ἄνω καθοριζομένου μισθοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς 125 δρχ. μηνιαίως δι' ἕκαστον ἐπὶ πλέον τῶν τριῶν ὀρόφων ὀροφον, ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ καθαρὸν μηνιαῖον ἐκ τῆς πολυκατοικίας ταύτης εἰσόδημα ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 20.000, ἀνεξαρτήτως ἂν τυγχάνῃ ἐξ ὁλοκλήρου μισθωμένη ἢ οὔ.

Ὡς ὄροφος λογίζονται καὶ τὰ ὑπόγεια καὶ τὰ ὑπόγεια, ἐφ' ὅσον ἐκμισθοῦνται ὁπωσδήποτε. (Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας 20 Ἰουνίου 1939, συμπληρωματικὴ τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας).

Ὁ ἰδιοκτήτης ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τὸν θυρωρὸν τὴν ὑπάρχουσαν καὶ προοριζομένην δι' αὐτὸν κατοικίαν, ὡς καὶ ἀναλόγων φωτισμόν, θέρμανσιν, ὕδωρ καὶ ἀερίοφως, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν αἱ οἰκεῖαι ἐγκαταστάσεις καὶ μόνον δι' ἀτομικὴν χρῆσιν, χωρὶς ταῦτα νὰ ὑπολογίζωνται ὡς μέρος τοῦ μισθοῦ.

Ἐὰν ἢ ὅμως παρίπτωσις ὁ ἰδιοκτήτης ἀδύνατεῖ δι' οἱονδήποτε λόγον νὰ παρέχῃ εἰς τὸν θυρωρὸν κατοικίαν, τότε οὗτος ὑποχρεοῦται εἰς δεκαπέντε μόνον ἐργασίας ἡμερησίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀναρξις καὶ λῆξις κανονίζεται μὲν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ παρατείνεται κέραν τῆς 9 μ.μ.

Πάντες οἱ ὁπωσδήποτε διδόμενοι μισθοὶ προσαυξάνονται δι' ἐπιδόματος γάμου δρχ. 150, ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ τέκνων.

Ὁ μισθὸς τῶν θυρωρῶν θὰ καταβάλληται ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, πᾶσα δὲ ἐναντία συμφωνία, ὡς π.χ. λῆψις τούτου κατὰ ποσοστὸν παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν κλπ., θεωρεῖται ἄκυρος.

Τὰ ὡς ἄνω κατώτατα ὅρια μισθοῦ μετὰ τῶν τυχὸν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ἀναπροσηρμόσθησαν διὰ τῶν ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 καὶ 1ης Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἀναλόγως τοῦ μισθοῦ) κατὰ τὸν κατωθι πίνακα:

Δραχ.	1200	— 1299	= 250.000
»	1300	— 1399	= 265.000
»	1400	— 1499	= 280.000
»	1500	— 1599	= 295.000
»	1600	— 1699	= 310.000
»	1700	— 1799	= 325.000
»	1800	— 1899	= 340.000
»	1900	— 1999	= 355.000
»	2000	— 2099	= 370.000
»	2100	— 2199	= 385.000
»	2200	— 2299	= 400.000
»	2300	— 2399	= 414.000
»	2400	— 2499	= 428.000
»	2500	— 2599	= 442.000
»	2600	— 2699	= 456.000
»	2700	— 2799	= 469.000
»	2800	— 2899	= 482.000
»	2900	— 2999	= 494.000
»	3000	— 3099	= 506.000
»	3100	— 3199	= 518.000
»	3200	— 3299	= 530.000
»	3300	— 3399	= 542.000
»	3400	— 3499	= 554.000
»	3500	— 3599	= 566.000
»	3600	— 3699	= 578.000
»	3700	— 3799	= 590.000
»	3800	— 3899	= 600.000
»	3900	— 3999	= 610.000
»	4000	— 4099	= 620.000 (*)

. . . . . .

Ἀφοῦ κατὰ τὰ ἄνω ἀνεφέρθησαν τὰ ἀναπροσηρμοσμένα διὰ τῶν μεταπολεμικῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μισθοῦ τοῦ θυρωροῦ, ἀναλόγως τῶν δωματίων (τὰ δωμάτια τῶν ὑπογείων καὶ ὑπογείων διαμερισμάτων μόνον ἐφ' ὅσον ἐκμισθοῦνται ὡς κατοικίαι ἢ γραφεῖα συνυπολογίζονται διὰ τὴν ὡς ἄνω ἐξεύρεσιν τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν δωματίων), θὰ προσαυξήσωμεν κατὰ 30 ο|ο αὐτούς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 610), διὰ τῆς ὁποίας προσηυξήθησαν ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 κατὰ τὸ ἄνω ποσοστὸν οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια, καὶ ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951 κατὰ δρχ. 100.000, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 141), διὰ τῆς ὁποίας προσηυξήθησαν κατὰ τὸ ἄνω ποσὸν οἱ μισθοί, εἴτε νόμιμοι, εἴτε συμβατικοί, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερέβαινον τὸ πο-

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Περιττεύει ἡ ἀναγραφὴ καὶ λοιπῶν ποσῶν, διότι ἐκ τῶν πραγμάτων εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπερβαίνῃ ὁ προπολεμικὸς μισθὸς τῶν θυρωρῶν τὸ ταλαντοῦχον ὡς ἄνω ποσόν.

σόν τοῦ ἑνός ἑκατομμορίου δραχμῶν. Ἔκτοτε δὲν ἐγένετο αὔξησις.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐπιβαρύνονται διὰ τὸν μισθὸν τῶν θυρωρῶν, ἰσχύουσι αἱ ὑπ' ἀριθ. 10096|1331|1946 (ΕΕΔ 5, 223) καὶ 204313|1948 (ΕΕΔ 7, 503) ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 1001|1946 περὶ τῶν ὑποχρέων νὰ καταβάλλουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν θυρωρῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν (ΕΕΔ 5, 152).

Κατὰ τὰς ἄνω ὑπουργικὰς ἀποφάσεις αἱ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἴτε δι' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, εἴτε δι' ἀποφάσεων ἐκδιδομένων κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 28|1944, καθοριζόμεναι ἑκάστοτε ἀποδοχαὶ τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιβαλλομένων προσαυξήσεων ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Ταμείων, Ἐργατικῆς Συνομοσπονδίας κλπ. βαρύνουσι πάντας τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ μισθωτοὺς τούτων, ἐξυπηρετουμένους ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ.

Μισθωτής, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος, θεωρεῖται ὁ μισθωτὴς κατοικίας, γραφείου, καταστήματος, ἀποθήκης κλπ.

Ἡ κατὰ τὰ ἄνω ἐπιβάρυνσις κατανέμεται μεταξὺ τῶν ὑποχρέων ἰδιοκτητῶν καὶ μισθωτῶν ἀναλόγως τοῦ παρ' ἑνὸς ἑκάστου τούτων καταβαλλομένου κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1940 μισθώματος καὶ τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοιούτου.

Ὡς ἀναλογοῦν διὰ τὸν ἰδιοκτήτην ἢ ἰδιοκτήτας, ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως πλειόνων τοιούτων, θεωρεῖται διὰ μὲν τὸν ἐνοικοῦντα ἰδιοκτήτην τὸ μικρότερον μίσθωμα ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τῶν μισθωτῶν καταβαλλομένων, διὰ δὲ τὸν ἰδιοκατοικοῦντα τοιοῦτον τὸ ἀναλογοῦν δι' αὐτὸν ὡς ἄνω μίσθωμα διὰ τὸ ὅπερ κατέχει διαμέρισμα.

Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν κεκτημένοι τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθοσυντηρήτου κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 4.10.1947 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 200|1946 Ν.Δ.» καταβάλλουσι τὸ ἥμισυ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναλογούσης εἰς αὐτοὺς ἐπιβαρύνσεως, τοῦ ὑπολοίπου κατανεμομένου μεταξὺ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν καὶ ἰδιοκτητῶν.

Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ προκειμένου περὶ ἰδιοκτήτου, κεκτημένου τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθοσυντηρήτου, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀπὸ 4.10.1947 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 200|1946 Ν.Δ.».

Ἐπὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ἔνθα ὑπάρχουσι περισσότεροι τοῦ ἑνὸς ἰδιοκτῆται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ὁριζοντίου ἰδιοκτησίας, ἡ βάσει τῆς καθοριζομένης κατανομῆς προκύπτουσα ἐπιβάρυνσις κατανέμεται μεταξὺ ἁπάντων τῶν συνιδιοκτητῶν, ἀναλόγως τῶν ποσοστῶν συνιδιοκτησίας κατὰ τὰ μεταξὺ των διὰ τῶν οἰκείων κανονισμῶν πολυκατοικίας συμφωνηθέντα, τῶν ὁποίων ἡ ἰσχὺς οὐδαμοῦ θίγεται, ἐπὶ πλειόνων δὲ ἐξ ἀδιαιρέτου συνιδιοκτητῶν, κατὰ τὸ ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον μερίδιον.

Τέλος οἱ παραβάται ὑπόκεινται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ν. 690|1945 (ΕΕΔ 4, 665) καθοριζομένας ποινὰς διὰ τὴν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν μὴ ἐμπροθέσμου καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, διὰ δὲ τὸν καθορισμὸν καὶ ἐξόφλησιν τῶν ἀπαιτήσεων καθίσταται ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 634 καὶ ἑπ. τῆς Πολιτ. Δικονομίας, μὴ δυνάμενος νὰ παραπέμψῃ τὴν αἴτησιν λόγῳ διαταγμοῦ εἰς τὸ Δικαστήριον.

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νόμου τὰ δικαστήρια ἑρμηνεύουν αὐτὸν ὡς ἔχοντα τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Προέδρου περιορίζεται εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν μεταξὺ ἰδιοκτήτου καὶ ἐνοικιαστῶν διὰ τὰς ἐναντὶ τοῦ θυρωροῦ ὑποχρεώσεις των καὶ δὲν ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ καθυστερήσεως τοῦ μισθοῦ τοῦ θυρωροῦ, ὁ ὁποῖος, συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐργοδότου δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀνάγει τὸν τελευταῖον αὐτὸν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ὅπου εἰσάγονται καὶ αἱ λοιπαὶ ἐργατικαὶ διαφοραί.

Κατὰ τὴν ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1938 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ πρόσληψις θυρωροῦ εἰς πᾶσαν πολυκατοικίαν. Κατ' ἐξαίρεσιν ὅμως αὕτη εἶναι προαιρετικὴ εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις: α) Ἐὰν ἡ πολυκατοικία ἔχῃ ὀλιγώτερα τῶν 21 δωματίων, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν ἀποθηκῶν, λουτροῦ, μανειραίου, χώλ, διαδρόμου καὶ δωματίων ὑπηρεσίας, β) ἐὰν ἡ πολυκατοικία ἔχῃ μέχρι καὶ τέσσαρας ὀρόφους καὶ ἕκαστος ὄροφος, ἀποτελῶν ἢ καὶ μόνον διαμέρισμα, ἀνήκῃ εἰς ἕνα καὶ μόνον ἰδιοκτήτην, ὅστις ἰδιοκατοικεῖ εἰς αὐτόν.

Κατ' ἐξαίρεσιν ὅμως ἂν ἰδιοκατοικοῦνται οἱ τρεῖς μόνον ὀρόφοι, ὁ δ' ἕτερος λόγῳ ἀνωτέρας βίας δὲν ἰδιοκατοικεῖται παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, δὲν εἶναι ἁπλῶς ὑποχρεωτικὴ ἡ πρόσληψις θυρωροῦ, γ) δύναται ἁπλῶς ὁ ἰδιοκτήτης νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεως προσλήψεως θυρωροῦ, ἂν ἀποδείξῃ ὅτι τὸ τακτικὸν εἰσόδημά του (εἴτε δὲν εἶναι ἐκμισθωμένη ὁλόκληρος ἡ πολυκατοικία καὶ συνεχῶς) δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 15.000 μηνιαίως.

Σχετικὴ πρὸς τοὺς θυρωροὺς πολυκατοικίας εἶναι καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 21|1951 ἀστυνομικὴ διάταξις (ΕΕΔ 10, 1025).

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἀπεκλείετο ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ συμφωνηθῇ μισθὸς μεγαλύτερος τῶν σημειουμένων ἀνωτέρω νομίμων καὶ ὑποχρεωτικῶν κατωτάτων ὁρίων μισθοῦ, δι' ἀτομικῆς συμβάσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 188), κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ (23 Ἀπριλίου 1952) καθορισθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κ.λ.π. ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου.

Ἀλλ' εἶναι φανερόν, ἐκ τοῦ Α.Ν. 1001|1946, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦνται ἐκ τῆς συμφωνίας τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ θυρωροῦ περὶ μισθοῦ μεγαλυτέρου τοῦ νομίμου, διὰ τὸ ὑπερβάλλον, καὶ οἱ ἐνοικιασταί, ἄνευ ἀντιθέτου συμφωνίας, ἀφοῦ ὁ νόμος τοὺς ὑποχρεώνει εἰς συμμετοχὴν εἰς τὸ ἐκ τοῦ νομίμου μισθοῦ τοῦ θυρωροῦ βάρος.

ΜΙΚΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Νομικοί διάλογοι έργοδότου και μισθωτού

Εισαγωγικόν σημείωμα Συντάξεως

Προϋποτίθεται ότι ο έργοδότης και ο μισθωτός κατέχουν στοιχεία τινα του Εργατικού Δικαίου και έμφανίζονται από της σελίδος μας αύτης συζητούντες περί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών των.

Μή την ελπίδα ότι κάποια ωφέλεια θά προκύψη έκ των «μικρών μαθημάτων» του είδους αύτου είς όσους δέν έχουν στοιχειώδη τινα των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών των γνώσιν ή «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» διαθέτει την παρούσαν σελίδα της.

Θέμα: Αν δικαιούται των αποδοχών του ο μισθωτός κατά την ημέραν του προσφάτου κλεισίματος των καταστημάτων.

Ο έργοδότης (επιχειρηματίας καφενείου πρός τόν μισθωτόν του σερβιτόρον, την επομένην του γνωστού κλεισίματος των καταστημάτων «διά το αδιέξοδον, εις το οποίον περιήλθεν η οικονομία της Χώρας», κατά τα τοιχοκολλημένα έντυπα): Είδατε τί επιτυχίαν είχαμεν; Όλα κλειστά!

Ο μισθωτός: Όταν όμως τυχαίνη και κάμνουν οι εργαζόμενοι απεργίαν, μέ κάποιαν επιτυχίαν, έκεινοι που χαίρονται ολιγώτερον είναι οι εργοδόται.

Ο έργοδότης: Πώς θέλετε, αγαπητέ μου, να χαίρεται είς ένα πόλεμον ο ηττημένος; Μού έχουν είπει, ότι ο Μπερνστάϊν χαρακτηρίζει την απεργίαν ώς πόλεμον μεταξύ των κύκλων, που ανταγωνίζονται είς τόν κόσμον της εργασίας.

Ο μισθωτός: Δέν γνωρίζω άν ήτο καλή ή κακή ή απεργία σας. Άλλά...

Ο έργοδότης: Σάς διακόπτω. Δέν λέγεται αύτό απεργία. Απεργίαν κάμνουν οι εργαζόμενοι και ανταπεργίαν (lock - out) οι εργοδόται. Το κλείσιμον των καταστημάτων μας ήτο άπλως ένα κλείσιμον, διά να εκδηλώσωμεν διαμαρτυρίαν πρός το Κράτος.

Ο μισθωτός: Υπεφέραμεν όμως και ημείς οι μισθωτοί. Η ζωή μας είναι το ημερομίσθιον και εγώ τό βράδυ δέν είχα τίποτε διά τα παιδιά μου.

Ο έργοδότης: Καταθέσατε, αγαπητέ μου, ότι αντί του ιδικού μας κλεισίματος είχατε σείς απεργίαν. Από πού θα επληρώνεσθε, αφού δέν έδώσατε την εργασίαν σας;

Ο μισθωτός: Νομίζω ότι δέν είναι το ίδιον. Είς την απεργίαν οι μισθωτοί δέν προσφέρουν την εργασίαν των από θέλησίν των και φυσικά, αφού ο μισθός είναι αντιπαροχή αύτής, δέν δικαιούνται να πληρωθούν. Ο κίνδυνος της ζημίας βαρύνει τους μισθωτούς. Είς την ιδικήν σας όμως περίπτωσιν εγώ ήμην πάντοτε είς την διάθεσίν σας να εργασθώ. Και, αφού εξεπλήρωσα την υποχρέωσίν μου από τόν νόμον να προσφέρω την εργασίαν μου, παρακαλώ να εκπληρώσετε και σείς την ιδικήν σας. Να μού δώσετε τον μισθόν, που έχασα.

Ο έργοδότης: Μά, εσείς εργάζεσθε μέ φιλοδωρήματα των πελατών. Τί να σας δώσω εγώ, αφού δέν είχαμεν πελάτας να περιποιηθώμεν;

Ο μισθωτός: Αύτά ακριβώς, που έχασα, αποτελούν τον μισθόν μου. Κις την πραγματικότητα πρόκειται περί μισθού, που εξοφλούν οι πελάται του καφενείου. Αύτά τοιλάχιστον είναι διδαγμένα και πολύ γνωστά.

Ο έργοδότης: Νομίζω όμως ότι το άρθρ. 656 του Αστικού Κώδικος δίδει είς τόν εργοδότην το δικαίωμα να απαλλαγή από την υποχρέωσιν του μισθού, όταν από ανωτέραν βίαν αδυνατή να λαχθή την εργασίαν του μισθωτού.

Ο μισθωτός: Από ανωτέραν βίαν, μάλιστα. Αλλά το κλείσιμον των καταστημάτων σας, διά τόν λόγον που έγινε, δέν έγινε από ανωτέραν βίαν. Μού έχουν είπει, ότι είς το δίκαιον υπάρχουν δύο θεωρίαι της ανωτέρας βίας, η αντικειμενική και η υποκειμενική.

Κατά την πρώτην πρέπει να υπάρχη ένα γεγονός τυχαίον και απρόβλεπτον, εξωτερικόν, και να μη ανήκεται είς τόν επαγγελματικόν κύκλον του οφειλέτου και του οποίου η επέλασις ήτο αδύνατον ν' αποτραπή. Κατά την υποκειμενικήν χρειάζεται να υπάρχη αυτό το γεγονός και να ήτο αδύνατον ν' αποτραπή από τόν οφειλέτην, που ενεργεί ώς καλός οικογενειάρχης, ημπορούσε όμως να αποτραπή από άλλον ισχυροτέρας θελήσεως. Τίποτε όμως απ' αύτά δέν συνέβη είς την περίπτωσίν σας. Ο λόγος άφεθηκε σας, όπως και η εύθύνη σάς βαρύνει.

Ο έργοδότης: Αγαπητέ μου, μή ασχολείσθε... Μού άρκούν αι ζημίαι μου. Δέν έχω καμμίαν διάθεσιν να σάς μαγαλώσω.

Ο μισθωτός: Δυσπούμαι πολύ, αλλά μέ αναγκάζετε να καταφύγω είς το δικαστήριον. Εξεύρετε, όταν δέν έχω εργασίαν μού άρέσει να διαβάζω πότε - πότε ό,τι ημπορώ και καταλαβαίνω διά το δίκαιον. Μού έκαμαν εντύπωσιν ένας ώραίος αφορισμός του Γέριγκ. Νά σάς τον είπω;

Ο έργοδότης: Δέν τα βγάζει καλείς πέρα μαζί σου. Εσείς οι «ημιμαθείς» είσθε επικίνδυνοι. Σάς πληρώνω λοιπόν την ζημίαν σας και κάμετέ μου την χάριν να μέ απαλλάξετε της παρουσίας σας και των υπηρεσιών σας. Ησχίνεστε άλλού να εργασθήτε και να... αποτελειώσετε ό,τι είπε αύτός ο δάσκαλός σας.

Ο μισθωτός: Κάτι όμως λέγει δι' αύτην την αντικοινωνικήν σας ενέργειαν το άρθρ. 281 του Κώδικος. Σάς κάγχασεσθ και καλήν αντάμωσιν είς το Δικαστήριον.

Η συνέχεια είναι, ότι η απόλυσις του μισθωτού, ώς ήτο επόμενον, ακηρύχθη από το δικαστήριον άκυρος, διά τόν λόγον ότι έγινε κατά κλασσικήν καταχρηστικήν άσκησιν δικαιώματος.

Ο έργοδότης ηναγκάσθη από τον νόμον να επαναπροσλάβη είς την εργασίαν του τον μισθωτόν και λέγεται, ότι εζήτησε από αύτον μέ ενδιαφέρον να... αποτελειώση ό,τι έχει είπει ο Γέριγκ—τόν έμαθε πλέον—διά το δίκαιον.

Τόν διεκόφε όμως ένας ενοχλητικός πελάτης του καφενείου, ζητών επιμόνως να του φέρουν εφημερίδα, διά να ίδη.... τί γίνονται τα χιλιοστά καλλιστεία είς την χώραν μας.

Ο καθείς μέ τον πόνον του...

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως 10ώρου εργασίας εις τό εργατοτεχνικόν προσωπικόν των τυροκομείων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 192 της 18 Ιουλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψει τάς διατάξεις του άρθρου 2 του Β. Διατάγματος της 25.8|5.9.1920 «περί κωδικοποιήσεως των περί ύγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων», τάς διατάξεις του ν. 2269|1920 «περί κυρώσεως της διεθνούς συμβάσεως της διεθνούς συνδιασκέψεως εργασίας της Ουάσιγκτώνος», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 449|1952 ταυτήτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Αί ώραι της ημερησίου εργασίας του εργατοτεχνικού προσωπικού των τυροκομείων ορίζονται εις δέκα (10).

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 9 Ιουλίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

23957|Μ.118|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί διαλύσεως Ταμείων Αλληλοβοηθείας Προσωπικού 1) Α.Ε. Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης Μήλου, 2) Α.Ε. Θειωρυχείων Μήλου, 3) Εταιρίας Μεταλλευτικών και Χημικών Επιχειρήσεων «Αδάμας» και 4) της Εταιρίας Μεταλλείων Κασσάνδρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 183 της 7 Ιουνίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) την § 2 του άρθρου 4 του Α.Ν. 1607|1939 «περί συμπληρώσεως των Νόμων και Διαταγμάτων περί Ταμείου Μεταλλευτών», 2) την υπ' αριθ. 60708|Σ. 1769|1940 απόφασιν ημών, 3) γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Μεταλλευτών, διατυπωθείσαν κατά την συνεδρίασιν αυτού της 21.4.1952 και υποβληθείσαν ημίν διά της υπ' αριθ. 2835|2.5.1952 αναφοράς του, 4) τας υπ' αριθ. 14149|1554|24.3.1952 και 14142|1552|24.3.1952 αναφοράς της Γεν. Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α., αποφαινόμεθα:

Διαλύομεν από 1ης Αυγούστου 1952 τά Ταμεία Αλληλοβοηθείας του προσωπικού: α) της Ανων. Εταιρίας Εκμεταλλεύσεως Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης Μήλου, β) της Ανωνύμου Εταιρίας Θειωρυχείων Μήλου, γ) της Εταιρίας Μεταλλευτικών και Χημικών Επιχειρήσεων Α.Ε. «Αδάμας» Μήλου και δ) της Εταιρίας Μεταλλείων Κασσάνδρας.

Η περιουσία αυτών περιερχεται, συμφώνως ταις διατάξεσι του άρθρ. 4 § 2 του Α.Ν. 1607|1939 και της υπ' αριθ. 60708|Σ. 1769|1940 αποφάσεως ημών, εις το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αί δε γενόμεναι προς τα διαλυόμενα Ταμεία εισφοραί των εργαζομένων εις τας ως άνω μεταλλευτικάς επιχειρήσεις υπολογίζονται διά τας υπό του οίκείου Υποκαταστήματος του Ιδρύματος χορηγουμένας παροχάς ασθενείας.

Εν Αθήναις τη 30 Μαΐου 1952

22785|1807|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί συμπληρώσεως της υπ' αριθ. 10022|790|4.3.1952 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας περί επεκτάσεως συλλογικών συμβάσεων βοηθών φορτηγών αυτοκινήτων (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 163 της 15 Ιουλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις της § 2 του άρθρ. 8 του Α.Ν. της 16|21.11.1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» και 2) την από 2.5.1952 σχετικήν αίτησιν των Συνδέσμων Βοηθών Φορτηγών Αυτοκινήτων Αθηνών – Πειραιώς και Περιχώρων και το γεγονός, ότι διά δικαστικών αποφάσεων έκρίθη ήδη ότι αί κατωτέρω συλλογικαί συμβάσεις ως υπογραφείσαι ενώπιον του Υπουργού Εργασίας ή των υπ' αυτού εξουσιοδοτημένων οργάνων δεσμεύουσι και' άρθρον 5 του Α.Ν. 1367|1938 το σύνολον των εργοδοτών και μισθωτών του περί ού πρόκειται επαγγέλματος, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν υποχρεωτικάς διά πάντας τους ιδιοκτήτας και βοηθούς φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως πάσης χώρας: 1) την από 28.7.1945 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί βοηθών φορτηγών αυτοκινήτων», κατατεθείσαν παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών διά της υπ' αριθ. 17587|31.7.1945 πράξεως καταθέσεως και 2) την από 28.8.1951 συμπληρωματικήν της ανωτέρω συλλογικής συμβάσεως, κατατεθείσαν παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών διά της υπ' αριθ. 175|31.8.1951 πράξεως καταθέσεως, καταργουμένης της εν τη υπ' αριθ. 1002|790|4.3.1952 ημετέρας αποφάσεως μνημονευομένης εξαιρέσεως.

Εν Αθήναις τη 12 Ιουλίου 1952

60527|4720|1952 Απόφ. Υπουργών Κοινων. Προνοίας και Οικονομικών

Περί καθορισμού των παγίων κρατήσεων επί των αποδοχών του τακτικού προσωπικού των Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 165 της 19 Ιουλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρ. 13 του υπ' αριθ. 1538|1950 Α.Ν., ως και τας διατάξεις του Α.Ν. 965|1937, αποφαινόμεθα:

Από 1ης Ιουλίου 1952 καθορίζομεν τας παγίας κρατήσεις επί των αποδοχών του τακτικού προσωπικού των Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικών

(*) ΚΒΔ 11, σελ. 396, ένθα και αί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας.

Ἱδρυμάτων ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας, Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων κ.λ.π. ὡς αὗται ἰσχύουσιν ἑκάστοτε καὶ διὰ τοὺς ταχτικοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1952

30230|1. 228|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφων εἰς ἄρθρ. 26 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 147 τῆς 28 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 81 τοῦ Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ψηφισθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|230|6.6.1952 ἀναφορὰν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. προστεθῶσι παράγραφοι, ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5, ἔχουσαι ὡς κάτωθι:

4. Εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 μέλη οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων, τῶν συνταξιούχων λόγῳ ἀναπηρίας καὶ γήρατος καὶ τῶν ἐπιδοματούχων τοῦ ἄρθρ. 28 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὡς καὶ εἰς τοὺς συνταξιούχους λόγῳ θανάτου, παρέχονται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 ἀκτινοθεραπεῖαι, τεχνηταὶ ὑπερῳδεῖς ἀκτῖνες, θεραπεῖαι διὰ γαλβανικοῦ φαραδικοῦ ρεύματος, διὰ θερμοῦ ἀέρος, ἠλεκτρόλουτρα, φωτόλουτρα, φωτοθεραπεῖα καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους μηχανοθεραπεῖαι ἢ ἄλλαι εἰδικαὶ θεραπεῖαι, ὑφ' ἃς προϋποθέσεις, εἰς ἣν ἔκτασιν καὶ καθ' ἣν διαδικασίαν παρέχονται αὗται εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους τοῦ Ἱδρύματος.

5. Εἰς τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ πρόσωπα παρέχονται ἐπίσης ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 καὶ παντὸς εἴδους προθέσεις καὶ βοηθητικὰ θεραπευτικὰ μέσα, ἐκτὸς τῶν ὀμματοθαλίων, τῶν τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ἐν γένει ὀδοντικῶν προθέσεων, ὡς καὶ τῶν ἀκουστικῶν μηχανημάτων.

Αἱ προθέσεις καὶ τὰ βοηθητικὰ θεραπευτικὰ μέσα παρέχονται ὑφ' ἃς προϋποθέσεις, εἰς ἣν ἔκτασιν καὶ καθ' ἣν διαδικασίαν χορηγοῦνται εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, ἐξαιρουμένου τοῦ ποσοστοῦ συμμετοχῆς εἰς τὴν δαπάνην, ὅπερ ὁρίζεται διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους, μὴ δυνάμενον πάντως νὰ ὑπερβῇ τὸ 1|1 τῆς ἀξίας τοῦ χορηγουμένου εἴδους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1952 (*)

(*) Σχετικὴ πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 179 τῆς 23 Ἰουλίου 1952 Ἐγκύκλιος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

Διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπεξετάθησαν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 αἱ παροχαὶ καὶ εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 33 τοῦ Α.Ν. 1846 μέλη οἰκογενείας καὶ εἰς τοὺς συνταξιούχους λόγῳ θανάτου: α) τῶν ἀκτινοθεραπειῶν καὶ λοιπῶν εἰδικῶν θεραπειῶν καὶ β) παντὸς εἴδους προθέσεων καὶ βοηθητικῶν θεραπευτικῶν μέσων, ἐκτὸς τῶν ὀμματοθαλίων, τῶν τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ἐν γένει ὀδοντικῶν προθέσεων καὶ τῶν ἀκουστικῶν μηχανημάτων.

Εἰδικώτερον, διὰ τῆς προσθήκης τῆς § 4 εἰς τὸ ἄρθρον 26 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας καταργεῖται συμπληρωθεῖσα ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2614|1941 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προϋπάρχουσα ἐν ἄρθρῳ 27 αὐτοῦ διάταξις, καθ' ἣν καὶ ἄνευ θεραπείας δύνανται νὰ παρέχονται καὶ εἰς τοὺς ἐμμέσως ἠσφαλισμένους κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς § 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν εἰς ἰδιοκτήτους ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἱδρύματος. Τὰ ὑπὸ τῶν ἐμμέσως ἠσφαλισμένων καταβαλλόμενα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποσὰ συμμετοχῆς εἰς τὰς δαπάνας τοῦ Ἱδρύματος ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ δὲν δύνανται νὰ εἶναι χαμηλότερα τῶν ὑπὸ τῶν ἐμμέσως ἠσφαλισμένων καταβαλλομένων κατὰ τὸν Κανονισμὸν συμμετοχῶν ἠυξημένων κατὰ 50 0|0.

Ἐπομένως οἱ χορηγούμενοι εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας καὶ τοὺς λόγῳ θανάτου συνταξιούχους ἀκτινοθεραπεῖαι καὶ λοιπαὶ εἰδικαὶ θεραπεῖαι, ὡς αὗται ἐνδεικτικῶς καθορίζονται ἐν ἄρθρῳ 27 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας καὶ ἐν τῇ ἤδη προστεθείσῃ ἐν ἄρθρῳ 26 αὐτοῦ § 4, θὰ ἐκτελοῦνται εἴτε εἰς τὰς ἰδιοκτήτους ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἱδρύματος, ἐφ' ὅσον καὶ δι' ὡς θεραπείας ὑπάρχουσι τοιαῦται, εἴτε εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν συμβεβλημένων μετ' αὐτοῦ ἰατρῶν ἢ θεραπευτηρίων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς εἰς τὴν σχετικὴν δαπάνην, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσι τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα, τοῦτο διὰ τὰς προθέσεις καὶ λοιπὰ βοηθητικὰ θεραπευτικὰ μέσα ὁρίζεται διὰ ρητῆς διατάξεως τῆς § 5 τὸ διπλάσιον τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους, μὴ δυνάμενον πάντως νὰ ὑπερβῇ τὸ 1|1 τῆς ἀξίας τοῦ χορηγουμένου εἴδους. Διὰ τὰς ἀκτινοθεραπείας καὶ λοιπὰς εἰδικὰς θεραπείας θὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἑκάστοτε ἰσχύοντα ὡς πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους, καθ' ὃσον οὐδεμία σχετικὴ διάκρισις γίνεται ἐν § 4 μεταξὺ τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν.

Κατ' ἐφαρμογὴν τέλος τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ Κεφ. ΣΤ' τοῦ Κανονισμοῦ ποσοστὸν συμμετοχῆς ἠσφαλισμένων, δὲν θὰ καταβάλλεται ποσοστὸν συμμετοχῆς τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν μελῶν οἰκογενείας εἰς τὴν δαπάνην δι' ἐκτέλεσιν ἀκτινοθεραπειῶν καὶ λοιπῶν εἰδικῶν θεραπειῶν ὡς πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἐκτελοῦνται ἰδίας ἐγκαταστάσεις ἀκτινοθεραπευτικῆς.

Περαιτέρω διευκρινίζομεν, ὅτι ἡ κατάργησις τοῦ ποσοστοῦ συμμετοχῆς θὰ ἰσχύσῃ δι' ἐκείνας τὰς θεραπείας, αἵτινες εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθοῦν διὰ τῶν ἰδιοκτήτων ἐγκαταστάσεων τοῦ Ὑποκαταστήματος καὶ ἀφορᾷ ἅπαντας τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας, μὴ ἀπαιτουμένης τοιαύτης συμμετοχῆς καὶ ἐὰν ἀκόμη, λόγῳ ἀνεπαρκείας καλύψεως τῶν ἀναγκῶν τῶν ἠσφαλισμένων διὰ τῶν ἰδιοκτήτων ἐγκαταστάσεων τοῦ Ὑποκαταστήματος, θὰ παραπέμ-

παονται οὗτοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δούσης θεραπείας εἰς συμβεβλημένα μετὰ τούτου ἀκτινοθεραπευτήρια.

33064|2544|1952 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας σερβιτόρων Ἀλεξανδρουπόλεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 856|1917 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, 2) σχετικὴν αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων μισθωτῶν καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 345 ἔ.ἐ. ἀναφορὰν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Κομοτινῆς, ἀποφασίζομεν·

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς της (23.7.1952) τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 4.12.1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρων καὶ μαγείρων Ἀλεξανδρουπόλεως, καταγγελθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρουπόλει σωματείου ἐστιατόρων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

8513|1645|1952 Ἀποφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Συνεδρίασις 41η τῆς 24 Ἰουνίου 1952

Περὶ τροποποιήσεως τῶν ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Λαρίσῃ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

γ) Τὸν Κανονισμὸν Ἀριθμοδιοτήτων τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν Λαρίσῃ, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6|21.12.1951 συνεδρίασιν αὐτῆς, καὶ

ε) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 8513|1645 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ]σεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

α) Τροποποιεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 23819|1552|10.7.1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν Λαρίσῃ», καθοριζομένης ταύτης ὡς ἀκολούθως:

Αὕτη ἀρχεται ἀπὸ τοῦ δου χιλιομέτρου τῆς ὁδοῦ Λαρίσης - Τρικάλων, ἐκτείνεται πρὸς Ν.Α. τέμνουσα τὴν ὁδὸν Λαρίσης - Καρδίτσης εἰς τὸ 2ον χιλιόμετρον μέχρι τοῦ δου χιλιομέτρου τῆς ὁδοῦ Λαρίσης - Φαρσάλων. Στρέφει ἀκολούθως Β.Α. τέμνουσι τὴν ὁδὸν Λαρίσης - Βόλου εἰς τὸ 8ον χιλιόμετρον, διέρχεται διὰ τοῦ δου χιλιομέτρου τῆς ὁδοῦ Λαρίσης - Ἀγιᾶς καὶ καταλήγει στρέφουσα βορείως εἰς τὸ 8ον χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ Λαρίσης - Συκουρίου. Στρέφει Ν.Δ., διέρχεται διὰ τοῦ νοτίου τμήματος τοῦ κτήματος Χαροκόπου καὶ καταλήγει εἰς τὸ δον χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ Λαρίσης - Τρικάλων.

Εἰς τ' ἀνωτέρω ἀσφαλιστικὰ ὅρια συμπεριλαμβάνονται πλήρως οἱ συνοικισμοί: Γεωργικὴ Σχολή, Παλαιὸς καὶ Νέος Συνοικισμὸς Ἀβέρωφ, Συνοικισμὸς Ἁγίου Γεωργίου (Τενεκὲ Μαχαλᾶ), Συνοικισμὸς Ἀεροδρομίου, Συνοικισμὸς Νέας Σμύρνης καὶ Συνοικισμὸς Κιόσκι.

Εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος περιλαμβάνονται ὡσαύτως καὶ αἱ περιοχαὶ τῶν κωμοπόλεων Ἐλασσῶνος καὶ Τυρνάβου μετὰ τῶν ἐγγὺς τούτων περιχώρων, ὡς εἰδικώτερον καθωρίσθησαν αὗται διὰ τῆς ἀπὸ 15.2.1952 (συνεδρίασις 8η) ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. τῆς δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 44|23.2.1952 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Β') ἔνθα λειτουργοῦν Τοπικὰ Παραρτήματα τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαρίσης.

β) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἀνωτέρω περιοχῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεκτείνεται τὸ πρῶτον αὐτῆ, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου τῆς περιοχῆς πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουλίου 1952

14283|2826|1952 Ἀποφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Συνεδρίασις 41η τῆς 24 Ἰουνίου 1952

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὴν Ἀσφακοβουνίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»,

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

γ) Τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ ἀριθμοδιοτήτων τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Μεσολογγίου τοῦ Ι.Κ.Α., ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|12.3.1952 συνεδρίασιν αὐτῆς, καὶ

ε) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 14283|2826 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ]νσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

α) Τήν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τήν περιοχήν τοῦ Ἀσφακοβουνίου, κειμένην Β. Α. τοῦ σημείου τῆς ἀφετηρίας τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος «Ἀλυκαί Ἄσπρης» καί περιλαμβάνουσαν τόν ὁμώνυμον λόφον, ἀφ' οὗ θέλει κατασκευασθῆ τό νέον ὑδραγωγεῖον τῆς πόλεως, ὡς καί τά εἰς τούς πρόποδας αὐτοῦ λειτουργοῦντα ἤ μέλλοντα νά λειτουργήσουν λατομεῖα, καί

β) Τήν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τό ἀνωτέρω τμῆμα τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ὡς ἄνω Ὑποκαταστήματος, δι' ἅπαντας τούς ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, πλήν τοῦ κλάδου τῆς ἀνεργίας, καί ὡς πρός πάντα τά ἀπασχολούμενα ἐντός τοῦ τμήματος τούτου τῆς περιοχῆς πρόσωπα, τά ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παραγρ. 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περί Κοινωνιῶν Ἀσφαλίσεων» καί ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνική ἀσφάλισις εἰς τάς λοιπάς τοπικάς περιοχάς, ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουνίου 1952

14753|2892|1952 Ἀπόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Συνεδρίασις 41η τῆς 24 Ἰουνίου 1952

Περί ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ἐδέσσης εἰς ἀπασχολουμένους εἰς τά ὑδροηλεκτρικά ἔργα Βόδα.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καί 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1-4 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τήν ὑπ' ἀριθ. 882|18.3.1952 ἀναφοράν τοῦ τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ἐδέσσης τοῦ Ι.Κ.Α. καί δ) τό ὑπ' ἀριθ. 14753|2892 εἰσηγητικόν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Διευθύνσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

α) Τήν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Ἐδέσσῃ τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς ὁλόκληρον τήν περιοχήν ἔνθα ἐκτελοῦνται τά ὑδροηλεκτρικά ἔργα τοῦ «Βόδα» ποταμοῦ καί τήν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος μόνον ὡς πρός τούς εἰς τά ὡς ἄνω ἔργα ἀπασχολουμένους μισθωτούς, καί

β) Τήν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κατά τά ἀνωτέρω ἀσφαλίσεως δι' ἅπαντας τούς ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους ταύτης, ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουνίου 1952

34502|2586|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25721|20.5.1952 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 161 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τήν ὑπ' ἀριθ. 177|16.5.1952 Π.Υ.Σ., 2) τόν Α.Ν. 1582|1950, ὡς οὗτος ἐκυρώθη, τροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1619|1951 νόμου, 3) τό ὑπ' ἀριθ. 1040|24.1.1952 ψήφισμα τοῦ Γεν. Συμβουλίου τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., ὡς καί τήν ὑπ' ἀριθ. 1035|23.1.1952 πρότασιν ταύτης, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τήν ὑπ' ἀριθ. 25721|20.5.1952 κοινήν ἡμετέραν ἀπόφασιν, ὁρίζομεν ὅτι ἡ ὑπό ταύτης ἐπιβαλλομένη μηνιαία χιλιόδραχμος εἰσφορά τῶν μισθωτῶν τῆς Χώρας πρός ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ ἐνεργεῖται ὑπέρ τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καί Κοινοτήτων τοῦ ὑπό τήν Προεδρείαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουλίου 1952

35590|6443|1952 Ἀπόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τάς πόλεις Ὀρεστιάδος καί Διδυμοτείχου καί συστάσεως εἰς ἑκάστην ταύτων τοπικῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 161 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Συνεδρίασις 38η τῆς 18 Ἰουνίου 1952

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καί 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»,

β) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καί 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

γ) Τάς ἀπό 31.1.1952 καί 3.5.1952 ἀποφάσεις τῆς Τ.Δ.Ε. τοῦ Ὑποκαταστήματος Καβάλας τοῦ Ι.Κ.Α.

δ) Τάς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ περί ἁρμοδιοτήτων τῶν Τ.Δ.Ε. τοῦ Ι.Κ.Α. καί

ε) Τό ὑπ' ἀριθ. 22219|5159 Ἰουνίου 1952 εἰσηγητικόν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Διευθύνσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει:

1. Τήν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τάς πόλεις Ὀρεστιάδος καί Διδυμοτείχου.

2. Τήν εἰς ἑκάστην τῶν πόλεων τούτων σύστασιν Τοπικῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπαγομένων εἰς τό ἐν Καβάλᾳ Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα τοῦ Ἱδρύματος.

3. Τόν καθορισμόν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιο-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 662.

χής τοῦ μὲν Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ὀρεστιάδος ὡς ἕπεται:

"Ἀρχεται ἐκ τοῦ σημείου εἰς ὃ ἐκβάλλει τὸ ρεῦμα μεγάλης γεφύρας (Κυροτσιλή—Κισάρου), προχωρεῖ πρὸς βορρᾶν ἀκολουθοῦσα τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ παληοῦ Ἔβρου μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ νέου ρεύματος Σάκκου. Δυτικῶς ἀκολουθεῖ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ρεύματος Σάκκου μέχρι τῆς γεφύρας τῆς παληᾶς ὁδοῦ Ὀρεστιάδος—Καστανιῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὁδοῦ ταύτης μέχρι τοῦ χωρίου Λεπτή συμπεριλαμβανομένου, ἐκ τούτου δὲ προχωρεῖ νοτιοανατολικῶς μέχρι τῆς μεγάλης γεφύρας (Κυροτσιλή—Κισάρου), τοῦ δὲ τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Διδυμοτείχου ὡς ἀκολούθως:

Αὕτη ἀρχεται νοτιοανατολικῶς τῆς πόλεως Διδυμοτείχου εἰς τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐκβάλλει τὸ ρεῦμα Ἀκ—Μπαμπᾶ εἰς τὸν νοτιαῖον Ἔβρον, ἀκολουθεῖ πρὸς βορρᾶν τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Διδυμοτείχου—Ὀρεστιάδος μέχρι τοῦ χωρίου Ἰσακίου συμπεριλαμβανομένου, ἐν συνεχείᾳ προχωρεῖ βορειοδυτικῶς μέχρι τῆς κορυφῆς Σαρὶ-Μπάϊρ, ἐκ τῆς ὁποίας διέρχεται ἡ δημοσία ὁδός, κατέρχεται νοτιοδυτικῶς μέχρι τοῦ χωρίου Ἑλληνοχώρι συμπεριλαμβανομένου, ἐν συνεχείᾳ πρὸς νότον μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψώματος Κουφοβοῦνι, προχωρεῖ νοτιοανατολικῶς μέχρι τῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὁπόθεν ἐπανακάμπτει ἐν συνεχείᾳ μέχρι τοῦ ρεύματος Ἀκ-Μπαμπᾶ.

4. Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τῶν ὡς ἄνω Ὑποχ)των δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 2 τοῦ Α. Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, πλὴν τοῦ κλάδου τῆς ἀνεργίας, καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1952

28190|5121|1952 Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν περιοχὴν Ἀλιάρτου Ὀρχομενοῦ Βοιωτίας καὶ συστάσεως ἐν Ἀλιάρτῳ τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λεβαδείας τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 161 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Συνεδρίασις 38η τῆς 13 Ἰουνίου 1952

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»,

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 §§ 3—5 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεως καὶ Ἀρωγιμότητος τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

δ) Τὴν ἀπὸ 21.2.1952 (συνεδρίασις 46η) ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λεβαδείας καὶ

ε) Τὸ ἐπ' ἀριθ. 5121 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου (Διευθύνσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει:

α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὴν περιοχὴν Ἀλιάρτου—Ὀρχομενοῦ Βοιωτίας.

β) Τὴν σύστασιν ἐν Ἀλιάρτῳ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λεβαδείας τοῦ Ι.Κ.Α.

γ) Τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν περιοχὴν Ἀλιάρτου-Ὀρχομενοῦ, καθοριζομένην εἰδικωτέρων ὡς ἀκολούθως, τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λεβαδείας.

Τὰ ὅρια τῆς περιοχῆς ταύτης ἀρχονται ἀπὸ τοῦ ὑψώματος «Μαλάκι» πρὸς Ν.Δ. ἀκολουθοῦντα τὴν γραμμὴν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τῶν λόφων «Σταυρὸς» καὶ «Πέτρα Κιούσα», ἥτις καμπτομένη δεξιὰ καὶ διερχομένη ἐκ τῶν θέσεων «Βορρὸς Βασίλη» καὶ «Καρυοπούλα» συναντᾷ τὴν ἐθνικὴν ὁδὸν Ἀλιάρτου—Λεβαδείας, ἣν ἀκολουθεῖ κατὰ μῆκος ἕως τοῦ ὑψώματος «Πέτρα». Εἶτα καμπτουσα δεξιὰ καὶ ἀκολουθοῦσα τὸν ροῦν τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ φθάνει μέχρι τῆς γεφύρας τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, εἶτα ἀκολουθοῦσα τὴν ὁδὸν Λεβαδείας — Ὀρχομενοῦ διέρχεται διὰ τοῦ Δήμου Ὀρχομενοῦ, οὗτινος ἅπασαν τὴν περιοχὴν καταλαμβάνει. Ἐκ τοῦ σημείου τούτου ἀκολουθοῦσα πρὸς Β.Α. τὴν κατεύθυνσιν τῶν ὑπωρειῶν τῶν ὑψωμάτων, δι' ὧν ὁρίζεται ἡ πεδιὰς τῆς Κωπαΐδος καὶ διερχομένη ἐκ τῆς θέσεως «Λεπόστερη» καὶ τῶν χωρίων Πυργίου Στρωμβίου, Τοπαλίων, Κοκκίνου, Ἀκραιφνίου, Ἄτινα καὶ περιλαμβάνει, τῆς θέσεως «Μπούκα», ἔνθα ἡ περιοχὴ τοῦ ἐργοστασίου παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος Α.Ε. Κωπαΐδος, ἣν καὶ περιλαμβάνει, ἐκ τῶν θέσεων «Δαόχωσις» καὶ «Στενὴ» συναντῶσα τὴν ἐθνικὴν ὁδὸν Θηβῶν—Ἀλιάρτου, διερχομένη δὲ ἐκ τῆς πρὸ τοῦ ὑψώματος «Μαλάκι» ἐκκλησίας «Ἅγιος Γεώργιος» καταλήγει εἰς τὴν ἀφετηρίαν ὑψωμα «Μαλάκι» καὶ

δ) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχήν, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, πλὴν τοῦ κλάδου τῆς ἀνεργίας, καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 §§ 1-2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1952

10439|2138|1952 Ἀπόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς

τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀθηνῶν εἰς Μπογιάτιον Ἀττικῆς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 161 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Συνεδριάσας 4ἠν τῆς 24 Ἰουνίου 1952.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 5, 4, 7, 13 καὶ 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 - 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2323 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀθηνῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 75|7.11.1951 συνεδρίασιν αὐτῆς, καὶ ε) τὸ ὑπ' ἀριθ. 10139|2138 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Δ]νσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ]νσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

α) τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑπ]τος Ἀθηνῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς Μπογιάτιον Ἀθηνῶν, τροποποιουμένων ὡς ἀκολούθως τῶν ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος τούτου, τῆς καθιερωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18518|1951, 228|9.1.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας:

«. . . . Περιλαμβάνουαν ὁλόκληρον τὸ Βασιλικὸν Κτῆμα Τατοΐου καὶ ἀπὸ τῶν Βασιλικῶν Ἀνακτόρων κατερχόμενοι ἀκολουθοῦσι τὴν ἰδιωτικὴν ὁδὸν τοῦ Βασιλικοῦ Κτήματος μέχρι τοῦ σημείου τῆς συναντήσεως της μὲ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Σ.Κ.Κ. Ἀκολουθοῦσι τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν μέχρι τοῦ σημείου τῆς συναντήσεώς της μετὰ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν - Χαλκίδος, κάμπτουσιν ἀριστερὰ καὶ ἀκολουθοῦν τὴν πρὸς τὴν Ἀποθήκην Πυρομαχικῶν (Στρατιωτικὴ Μονὰς 9564Γ) ἄγουσαν ὁδόν, περιλαμβάνουσι τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Μονάδος ταύτης καὶ διερχόμενοι διὰ τῆς Β.Α. γωνίας τῆς οἰκίας Μουρσέτα καταλήγουσιν εἰς τὴν οἰκίαν Μόακου. Ἐκεῖθεν κάμπτουσι δεξιὰ, ἀκολουθοῦν τὴν πρὸς Βουρᾶκι ἄγουσαν ὁδόν, συναντοῦν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν καὶ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν φθάνουν εἰς τὸ Ἀναρρωτήριον τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν διερχόμενα διὰ τῆς Β.Α. γωνίας τοῦ περιβόλου τούτου ὁπόθεν καταλήγουσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑπερκειμένου ὑψώματος. Εἶτα κάμπτουσι δεξιὰ καὶ ἀκολουθοῦσι τὴν κορυφογραμμὴν, περιλαμβάνουσι ὁλόκληρον τὸ κάτω κείμενον τμῆμα τῆς κωμοπόλεως Παλαιοῦ Μπογιατίου καὶ καταλήγουν εἰς τὴν θέσιν «τάφος Σολωμοῦ», ὁπόθεν κατέρχονται καὶ συναντῶσι τὴν ὁδὸν Ἀθηνῶν - Χαλκίδος, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν μέχρι τῆς παρὰ τὸ Πυρβαντόρειον τοῦ Τζαννείου Ὀρφανοτροφείου διαφυγῆς».

β) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Τμῆμα τῆς ἀνωτέρω περιοχῆς εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεκτείνεται τὸ πρῶτον αὐτῆ, δι' ὅπασας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 §§ 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου τῆς περιοχῆς πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 - 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχὰς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουλίου 1952

16731|3432|1952 Ἀπόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως

Περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ Ὑπουργείων Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 150 τῆς 30 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ νόμου 1811|1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοσίων Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων» καὶ τὸν δημοσιευγηθέντα λόγῳ τῆς ἐντάξεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Βορειοατλαντικὸν Σύμφωνον ἐπιτρόπιον κῶρτον ἐπιγρύσης φύσεως ἐργασίας εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις τῆς Χώρας, ἀποφασίζομεν:

Ὁριζομεν τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης διὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. χρονικὸν διάστημα εἰς τεσσαρακονταδίωρον ἑβδομαδιαίως.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιηθήτω πρὸς ἐκτέλεσιν

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1952

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

20247|Σ. 513|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 101 τῆς 1 Μαΐου 1952)

22805|Ε. 539|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Κ.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 102 τῆς 5 Μαΐου 1952)

19581|Σ. 493|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ε.Α.Γ.Ε. «Γλάυκος».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 103 τῆς 5 Μαΐου 1952)

7071|750|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Ε.Α.Φ. Λιμένος Ἀργοστολίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 102 τῆς 5 Μαΐου 1952)

23124|Ε. 544|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 106 τῆς 9 Μαΐου 1952)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑΙ

Κατά μίαν παλαιάν διάταξιν (τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α.Ν. 19|19 Νοεμβρίου 1935 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων νόμων») τοῦ ἡμίσους τῆς ἀποζημιώσεως δικαιοῦται ὁ ὑπάλληλος, ὅσάκις ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται λόγῳ προβεβηκυίας ἡλικίας 55 ἐτῶν καὶ ἄνω.

Ἀλλ' ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως αὐτῆς, ὡς καὶ λοιπῶν τοῦ αὐτοῦ Ἀναγκ. Νόμου, ἀνεστάλη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 25|36 Ἰανουαρίου 1936 «περὶ καταργήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ἐργατικῶν νόμων» μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς συγκλήσεως τῆς Γ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς καὶ ἐπὶ δίμηνον μετὰ ταύτην, ἔπειτα δὲ ἐπ' ἀόριστον διὰ τῆς § β τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ β.δ. 1|1 Μαΐου 1936 «περὶ ἀναστολῆς καὶ παρατάσεως τῆς ἐφαρμογῆς διατάξεων ἀναγκαστικῶν τινων νόμων».

Ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ τις ἀντιρρήσεις περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς ἀναλήψεως νὰ θεωρῆται ἔχων προβεβηκυῖαν ἡλικίαν καὶ ὁ ἡλικίας 55 ἐτῶν (φαίνεται ὅτι ὁ Νομοθέτης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρεγνώριζε τὰς δυνατότητας τοῦ σήμερον... μέλλις παντηκονταπενταετοῦς) ἢ κατὰ τὸν Βίκτωρα Οὐγκὼ τὰ παντήκοντα ἔτη εἶναι ...ἡ νεότης τῶν γερόντων), ἀλλ' εἶναι, νομίζομεν, διὰ νὰ ἀφήσωμεν τὰ κακὰ ἀστεῖα μας, ἐκτὸς λογικῆς ἀμφισβητήσεως, ὅτι ὁ ἀληθῶς προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν μισθωτὸς ἔχει ἀνάγκην μιᾶς νομοθετικῆς προστασίας, τῆς ὁποίας τὸ ἐλάχιστον πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀναστηλμένη προστασία τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἢ δὲν γνωρίζομεν ποία ἄλλη καὶ καλλιτέρα.

Τί συμβαίνει εἰς τὴν ζωὴν εἶναι γνωστόν. Ἄνθρωποι, ποὺ ἠγόρασαν, ἀναλώσαντες τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς των δυνάμεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότου (γυμνάζομεν περίπτωσιν μισθωτοῦ ἐπὶ ἡμισυ αἰῶνα ὑπηρετήσαντος εἰς ἐπιχείρησιν), κινδυνεύουν, ὅταν ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ κάμψῃ τὰ βήματά των, ἀνίκανα πλέον καὶ νὰ ὁδεύσουν ἀκόμη πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, νὰ μὴ ἔχουν, ἀπόμαχοι τῆς ζωῆς θλιβεροί, καὶ ἀξιοδάκρυτοι, ἓν λογικὸν ποσὸν ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δι' ὅσας μυρίας ὑπηρεσίας προσέφερον εἰς τὴν ἐπιχείρησίν του ἐπὶ τόσα ἔτη ἐργατικῆς ζωῆς. Ἀφοῦ, κατ' ἀνάγκην, τὸ γῆρας θὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ ἀποκόψουν αὐτοὶ τὸν ἐργασιακὸν δεσμόν.

Κάτι ὅμως πρέπει νὰ γίνῃ, διὰ νὰ ἀποφεύγεται ἡ κοινωνικὴ αὐτὴ ἀδικία.

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΥ

Κανεὶς καλῆς πίστεως δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ὁ Α.Ν. 690|1945 περὶ ποινικῆς διώξεως τοῦ ἐργοδότου, ὁ ὁποῖος δὲν καταβάλλει ἐμπροθέσμως τὸν καθυστερούμενον μισθὸν τοῦ ἐργαζομένου, εἶναι μέτρον φιλεργατικὸν καὶ ἐναρμόνως πρὸς τὴν ὑγιᾶ κοινωνικὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ καθυστέρησις ἐκ μέρους τοῦ δυστρόπου ἐργοδότου τοῦ μόνου διαπορτιστικοῦ μέσου τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ καὶ πρᾶξιν κοινωνικῶς ἀνήθικον.

Καὶ ἦτο ἀκόμη, διὰ τὸν ἀνω λόγον, ἐπιβεβλημένη ἡ πρὸ τῶν ἄρθρων 82 καὶ 473 τοῦ νέου Ποινικοῦ Κώδικος ἀπαγόρευσις ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 690|1945 τῆς ἀναστολῆς, μεταστροφῆς ἢ ἐξαγορᾶς τῆς ποινῆς.

Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ μέχρι τοῦ νὰ καθίσταται, συχνὰ εἰς τὴν πρᾶξιν, ἀπηνὲς μέσον ὑποταγῆς τοῦ ἐργοδότου εἰς πᾶσαν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἀκόμη καὶ εἰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας γεννῶνται πλεῖστα νομικὰ ζητήματα, δεσμὸς μιᾶς προσεκτικῆς μελέτης καὶ ὑπὸ πολυμελῶν δικαστηρίων, ὑπάρχει μία μεγάλη ἀπόστασις ἡ ὁποία ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν νόμον, ἐν οὐσίᾳ ἐφαρμοζόμενον, τὴν ἀξίαν ἑνὸς κοινωνικοῦ μέτρου.

Ποινικὴ δίωξις τῶν δυστρόπων ἐργοδοτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνεκτιμήτως ἀφαιροῦν ἀπὸ τὸν μισθωτὸν τὴν δυνατότητα μιᾶς στοιχειώδους συντηρήσεως εἰς τὴν ζωὴν ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἀμαλίκτως μάλιστα, εἶναι ἔργον Θεοῦ.

Ἔργον ὅμως δικαιοσύνης εἶναι νὰ ἀφήνεται καὶ ὁ ἐργοδότης ἐλεύθερος νὰ δικαιολογῇ τὴν κατὰ τὸν μισθωτὸν καθυστέρησιν τῆς ἀξιώσεώς του ἐπὶ νομικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι τοῦ παρέχουν τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύῃ, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζεται εἰς τὸ δίκαιον ἡ ὕπαρξις τῆς ὡς καθυστερουμένης θεωρουμένης ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Γνωρίζομεν περιπτώσεις, καθ' ἃς, ἐνῷ ὁ ἐργατικὸς δικαστὴς εἶχεν ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀνεμένετο νὰ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῆς—καὶ ἐπὶ δυσχερῶν νομικῶν ζητημάτων—ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν καὶ μηνυθεὶς ἐνώπιον τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης καταδικάζετο μὲ τὰς ποινὰς τοῦ Α.Ν. 690|1945.

Σοφώτερος ὁμολογουμένως πρέπει νὰ ὑπῆρξεν ὁ Νομοθέτης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπὸ 19|19 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. (ἀναστηλεύοντος τὴν ἰσχύν του), ὁ ὁποῖος, ἐπιβάλλων ποινικὰς κυρώσεις διὰ τὴν καθυστέρησιν ἀποδοχῶν, ἔκρινε «... καθ' ὅ μέρος δὲν ἀμφισβητοῦνται ἢ ἐφ' ὅσον ἡ ἀμφισβήτησις δὲν δικαιολογεῖται ἐκ νομίμων λόγων καθιστώντων ἐδόλογον τὴν καθυστέρησιν...».

Βεβαίως καὶ ὁ Α.Ν. 690|1945 ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν δολίαν προαίρεσιν τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλὰ μία εὐχερεστέρα διατύπωσις θὰ ἀπῄλλασσε τὴν πρᾶξιν πολλῶν ἀτόπων.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον *Δ. Ρ. Σύρον*: Ἡ 50λεπτος αὔξησις τῶν ἡμερομισθίων τῶν κλωστοϋφαντουργῶν, διὰ τὰ ἔτη προϋπηρεσίας των, κατὰ τὴν ἀπὸ 20.2.1940 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀναμφιβόλως ἰσχύει.

Θὰ ἀναφέρωμεν πρῶτον τὸ νόμιμον προπολεμικὸν ἡμερομίσθιον, θὰ προσθέσωμεν δεύτερον εἰς αὐτὸ τόσα πεντηκοντάλεπτα, ὅσα προκύπτουν εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκ τῆς προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὸ οὕτω ἐξαγόμενον ποσὸν ἡμερομισθίου θὰ τὸ ἀναπροσαρμόσωμεν μὲ τὴν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 γενικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ μὲ τὰς ἐκτοτε αὐξήσεις (30 ο|ο συνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 δ.α. καὶ 4.000 δραχ. συνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 δ.α.).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 17 (263)

Ἀθῆναι, 1 Σεπτεμβρίου 1952

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Σύνοψις Νομολογίας ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 539|1945

Ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. ΑΡΙΣΤΟΦ. ΧΡ. ΤΟΥΣΗ, Πρωτοδίκου

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δημοσιεύει ἐνδιαφέρουσαν καὶ ἐπίκαιρον, ἐκ τοῦ χρόνου χρήσεως τῆς ἀδείας, ἐργασίαν τοῦ κ. Ἀριστοφ. Χρ. Τούση, Πρωτοδίκου, ἐν σχέσει πρὸς τὸ κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 474) δικαίωμα ἀδείας τῶν μισθωτῶν.

Ἀνασκοπεῖται ἡ μέχρι σήμερον νομολογία καὶ ἔχει οὕτω ὁ ἀναγνώστης πλήρη τὰ ἐξ αὐτῆς πορίσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ νόμου, ἐκ τοῦ ὁποίου πλεῖστα ὅσα ζητήματα προέκυψαν καὶ κατέστησαν ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ πράξεως.

§ 1. Ἰσχὺς τοῦ Α.Ν. 539|1945

1. Ὁ Α.Ν. 539|1945 ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 38 Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Α.Κ., παρὰ τὴν εἰδικὴν τοῦ θέματος τούτου ρύθμισιν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 666 καὶ 667 Α.Κ.

Α.Π. 466|1949 ΕΕΔ 8, 1038, Π. Ἀθ. 2096|1950 ΕΕΔ 9, 759, Π. Πειρ. 521|1950 ΕΕΔ 9, 558, Π. Μυτιλ. 6|1950 ΕΕΔ 9, 605, Π. Ἀθ. 606|1949 ΕΕΔ 8, 328, Α.Π. 319|1949 ΕΕΔ 8, 686, Α.Π. 161|1947 ΕΕΔ 6, 361, Α.Π. 466|1949 ΕΕΔ 8, 1038, Σ. Βεκρῆς ΕΕΔ 10, 889, Π. Ζέπος, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρ. σελ. 863, Ι. Καποδίστριας ΕΕΔ 4, 517, Κ. Ἀποστολίδης, Ἐνοχ. Δίκ. τόμ. 3 Εἰδ. Μέρ. σελ. 628, Γ. Βάλληνδας, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 666 Α.Κ., Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 188, 8, 264.

Contra:

Ὁ Α.Ν. 539|1945, καθ' ὃ ρυθμίζων θέμα (τὸ τῶν ἀδειῶν), ἀναγόμενον εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἄρθρων 666 καὶ 667 Α.Κ., κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946, δι' οὗ ἀποκατεστάθη ὁ Α.Κ. καὶ ὁ εἰσαγωγικὸς αὐτοῦ νόμος. Ὑπέκυψε δὲ εἰς τὴν κατάργησιν, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος ὡρίσθη, ὅτι καταργοῦνται ἅπασαι ἀνεξαιρέτως αἱ διατάξεις νόμων, αἱ ρυθμίζουσαι θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Α.Κ., ὡς τοιοῦτοι δὲ νόμοι δέον νὰ νοηθῶσιν οἱ δημοσιευθέντες μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 2250|1940 «περὶ Α.Κ.» καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946, διότι περὶ τῶν προγενεστέρων τοῦ 1940 δημοσιευθέντων προβλέπει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Εἰσ. Ν. καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα αὐτοῦ, δι' ὧν ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν διετηρήθησαν καὶ ἄλλοι κατηργήθησαν.

Κ. Κανκᾶς, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 341. Ὁ αὐτὸς ἐν ΕΕΔ 8, 264, Π. Δράμας 15|1949 ΕΕΔ 8, 712, Π. Πατρ. 368|1950 ΕΕΔ 10, 452.

§ 2. Νόμος δημοσίας τάξεως καὶ ἔκτασις ἰσχύος

2. Αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 539|1945 εἶναι δημοσίας τάξεως.

Β. Π. Βασιλείου ΕΕΔ 10, 908.

3. Συνεπῶς πᾶσα συμφωνία, ἀντικειμένη ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὸν δημοσίας τάξεως νόμον 539|1945, εἶναι ἄκυρος (ἄρθρα 174 καὶ 679 Α.Κ.).

Π. Βόλου 2424|1945 ΕΕΔ 5, 346, Π. Θεσσ. 599|1950 ΕΕΔ 9, 989.

4. Τῆς ἀκυρότητος αὕτης ἀπολύτου.

Ε.Α. 2176|1936 Θέμ. ΜΗ' 388, Ι. Καποδίστριας ἐν ΕΕΔ 4, 587 σημ. 30, ἴδε καὶ Φ. Ἀγγελὴν ΕΕΔ 4, 648.

5. Διατάξεις νόμιμοι ἢ συμβατικαὶ περιέχουσαι ὅρους ἀδείας εὐνοϊκωτέρους τῶν τοῦ νόμου 539|1945 εἶναι ἐπικρατέστεραι τῶν τοῦ νόμου τούτου.

Π. Ἀθ. 957|1950 ΕΕΔ 9, 404, Π. Ἀθ. 8757|1948 ΕΕΔ 7, 567.

6. Ἀντιθέτως διατάξεις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περιέχουσαι δυσμενεστέρους ὅρους τῶν τοῦ νόμου εἶναι ἄκυροι.

Π. Ἀθ. 5807|1951 ΕΕΔ 11, 10, Σχόλια ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 11, 9 ἑπ., Ι. Μοναστηριώτης ΕΕΔ 11, 5 ἑπ.

7. Ὁ Α.Ν. 539|1945 ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ρητῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 ὡριαμένων μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐφ' ὃν ἐπεξετάθη διὰ διαταγμάτων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 § 2· ἐπὶ

τῶν λοιπῶν μισθωτῶν ἰσχύουν ἀναγκαίως τὰ ἄρθρα 666 καὶ 667 Α.Κ. «περὶ ἀδειῶν».
Π. Ἀθ. 1708|1950 ΕΕΔ 9, 832.

Διατάγματα, δι' ὧν ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς τοῦ ν. 539|1945 ἐξεδόθησαν τὰ κάτωθι:
1) Διάταγμα 1.12.1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 539|1945 καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς βουσταοίων».
ΕΕΔ 8, 39.

2) Διάταγμα 1.12.1948 «περὶ ἐπεκτάσεως Α.Ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ἐργατρίας λαχανοκηπουρῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ περιχώρων».
ΕΕΔ 8, 39.

Βάσει τοῦ Α.Ν. 539|1945 ἐπὶ πλέον ἐξεδόθησαν καὶ τὰ κάτωθι Διατάγματα ρυθμίζοντα θέματα ἀναγόμενα εἰς τὰς ἀδείας τῶν μισθωτῶν.
Α) Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 ἐξεδόθησαν:
1) Διάταγμα 1 Δεκεμβρίου 1948 «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῆς Διοικήσεως Οἴκον. Συνεργασίας Ἀποστολῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἔτος 1948».
ΕΕΔ 8, 783.

2) Διάταγμα 8 Αὐγούστου 1949 «περὶ ἀναστολῆς ἀδειῶν εἰς τὸ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν στρατιωτικῶν ἐργοστασίων καὶ συνεργείων διὰ τὸ ἔτος 1949».
ΕΕΔ 8, 788.

3) Διάταγμα 22 Αὐγούστου 1949 «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τὸ εἰδικόν τεχνικόν προσωπικόν τοῦ Κ.Ε.Α. διὰ τὸ ἔτος 1948».
ΕΕΔ 8, 28.

4) Διάταγμα 22 Αὐγούστου 1949 «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τὸ συντακτικόν προσωπικόν τῶν ἐφημερίδων διὰ τὸ ἔτος 1948».
ΕΕΔ 8, 788.

Β) Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 3 § 4 ἐξεδόθη τὸ Διάταγμα τῆς 15 Νοεμβρίου 1949 «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν κατ' ἔτος ἀδείας εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων».
ΕΕΔ 8, 1058.

Γ) Εἰς ἐκτέλεσιν δὲ τοῦ ἄρθρ. 2 § 5 τὸ Διάταγμα τῆς 10 Φεβρουαρίου 1950 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 2 § 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἐν χυτηρίοις ἐργαζομένους μισθωτούς».
ΕΕΔ 9, 323.

§ 3. Παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος ἀδείας

8. Εἶναι ἄκυρος ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας, ὡς καὶ πᾶσα συμφωνία, περιλαμβάνουσα τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἂν ἔτι προβλέπῃ τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν ἐπηυξημένης ἀποζημιώσεως.
Π. Θεσσ. 75|1951 ΕΕΔ 10, 467

§ 4. Δικαιοῦχα πρόσωπα

9. Ἄδείας δικαιοῦται πᾶς μισθωτὸς ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους ἀπασχολεῖ ὁ ἐργοδότης. Καὶ εἰς ἐὰν ἐργάζεται δικαιοῦται ἀδείας.
Σ. Ἀμεριχάνος, Κῶδ. Ἐργ. Δικ. τ. Β' σελ. 175 σημ. 5.

10. Διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργατοτεχνίτου, δι' ἐφαρμογὴν Α.Ν. 539|1945 παρέλκει ἀναδρομὴ εἰς ἑτέρους νόμους πρὸς ἀνεύρεσιν κριτηρίου, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ δοθῇ ὁ χαρακτηρισμός, ἀφοῦ αὐτὸς αὐτὸς ὁ Α.Ν. 539 περιέχει εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ τὸ κριτήριον τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ. Οὗτος εἰς ἅπασας τὰς διατάξεις αὐτοῦ ποιεῖται χρῆσιν τῶν ὅρων «μισθωτὸς ἀπασχολούμενος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου» ἢ ἀπασχολούμενος ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου, μαθητευομένου ἢ ὑπηρέτου, συνεπῶς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργατοτεχνίτου προσδίδει ἡ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἰδιότης, ὑφ' ἣν ἀπασχολεῖται, ἀδιαφόρως ἂν αὕτη, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, δύναται νὰ μὴ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἰδιότητα, ὑφ' ἣν ἀπασχολεῖται ὁ μισθωτός.
Π. Ἀθ. 9631|1948 ΕΕΔ 8, 20, πρβλ. ὅμως Σύνταξιν ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 19.

Contra:

Ὁ χρόνος, ὑφ' ὃν δικαιοῦται τις νὰ ἀπουσιάσῃ λόγῳ ἀδείας, καὶ τὸ ποσὸν ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν καθορίζεται ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ δικαιούχου, προσδιοριζομένης ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀδιαφόρως πρὸς τὸν τρόπον ἀμοιβῆς του δι' ἡμερομισθίου ἢ κατὰ μῆνα, μὴ ἐκτεινομένου καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ σχέσεων τοῦ τεκμηρίου τοῦ ἄρθρου 10 § 2 ν. 1234.
Π. Ἀθ. 9597|1949 ΕΕΔ 9, 128, *Σύνταξις* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 19, ΕΕΔ 9, 123.

11. Καὶ οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβόμενοι τεχνῖται κουρεῖς δικαιοῦνται τῆς κατὰ ν. 539|1945 ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν.
Π. Θεσσ. 639|1950, Θέμ. ΞΑ' 968.

12. Τῆς ἀδείας τοῦ ν. 539|1945 δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ μετὰ τοῦ Δημοσίου ὡς ἐργοδότου συνδεόμενοι διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.
Π. Ἀθ. 2006|1950 ΕΕΔ 9, 638, Γν. Νομ. Συμβ. 114|1949 ΕΕΔ 9, 33, Γν. Νομ. Συμβ. 564|1952 ΕΕΔ 11, 816.

13. Ὡς καὶ οἱ μετὰ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συνδεόμενοι τοιοῦται.
Π. Πειρ. 521|1950 ΕΕΔ 9, 558.

14. Αἱ διατάξεις τοῦ ν. 539|1945 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Δημοσίου (Υ.Ε.Κ.Α. κλπ.) ὅταν ἡ συνδέουσα ἐργασιακὴ σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου.
Π. Ἀθ. 9495 καὶ 9499|1949, Θέμ. ΞΑ' 300.
Π. Ἀθ. 2123|1950 ΕΕΔ 9, 835.

15. Οἱ φορτοτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς ἔργα διεξαγόμενα διὰ λο-

γαριασμόν νομικών προσώπων (τοῦ Ταμείου Μονίμων Ὑδροστρωμάτων τῶν Ἀθηνῶν) ἔχουσι τό δικαίωμα ἀδείας.

Γνωμ. Νομ. Συμβ. 38|1947, ΕΕΔ 6, 667.

16. Τό προσωπικόν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καί τῶν ἑνώσεων αὐτῶν δικαιοῦται τῆς ἀδείας τῆς καθοριζομένης διά τό προσωπικόν τῶν Ἀν. Ἑταιριῶν καί Ὀργανισμῶν.

Γνωμ. Νομ. Συμβ. 30|1950, ΔΕΝ 7, 244.

17. Τῆς ἀδείας τοῦ ν. 539|1945 δικαιοῦνται καί οἱ μισθωτοί ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας.

Π. Ἀθ. 6664|1950 ΕΕΔ 9, 1004, Π. Ἀθ. 2274|1950 ΕΕΔ 9, 808, Π. Ἀθ. 9597|1949 ΕΕΔ 9, 123, Π. Πειρ. 521|1950 ΕΕΔ 9, 558.

§ 6. Τίνες αἱ ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας

18. Ὡς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ Α.Ν. 539|1945, χαρακτηρίζονται ἐκεῖναι, αἵτινες λειτουργοῦν κατά παραχώρησιν Ἀρχῆς (Κράτους, Δήμου, Κοινότητος ἤ ἄλλων Ν.Π.Δ.Δ. ἀσκούντων διοίκησιν), κυρουμένην διά νόμου ἤ Δ|τος, καί εἶναι προωρισμέναι ἐπί ἰδίους κινδύνους καί ἰδίαις δαπάναις νά ἐξυπηρετοῦν ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ εὐρείας ἐκτάσεως, ἃς αὐτή ἡ Ἀρχή ἔδει νά ἐξυπηρετῇ. Τοιαύτη δέν εἶναι ἡ μεταφορά ἐπιβατῶν ἀπό Πειραιῶς εἰς Γλυφάδα καί Καλλίπολιν.

Π. Πειρ. 1578|1950 ΕΕΔ 10, 323 (324), πρβλ. Π. Θεσσ. 920|1951 ΕΕΔ 11, 378.

19. Οὔτε ἡ ἐπιχείρησις ἀρτοποιείου, διότι οὔτε κατά παραχώρησιν τῆς Ἀρχῆς λειτουργεῖ, οὔτε εὐρείας ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ ἐξυπηρετεῖ.

Π. Πειρ. 521|1950 ΕΕΔ 9, 558, ἴδε καί σημ. ΕΕΔ 9, 557.

20. Δημόσιος ὑπάλληλος, τελῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας μετ' ἰδιώτου, δέν δικαιοῦται παρά τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐκ τοῦ ν. 539|1945 ἀδείας.

Π. Ἀθ. 280|1949 ΕΕΔ 8, 201, ἴδε καί τάς ἐν αὐτῇ σημ.

§ 6. Ὑπάλληλος πλειόνων ἐπιχειρήσεων

21. Ὁ κατά κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικός ὑπάλληλος ἀπασχολούμενος εἰς πλείονας τοῦ ἑνός ἐργοδότας δικαιοῦται παρ' ἑκάστου τούτων ἀδείας τοῦ Α.Ν. 539|1945.

Σ. Ἀμερικάνος, Κώδ. Ἐργ. Δικ. τ. Α', 1951 σελ. 172 σημ. 1.

§ 7. Πρόσωπα μή ὑπαγόμενα εἰς Α.Ν. 539|1945.

22. Δέν ὑπόκεινται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 539|1945 :

α) Τά πρόσωπα τά ἀπασχολούμενα εἰς ἐπιχειρήσεις ἤ ἐργασίας, ἀσκουμένας ἐπί κέρδει κλπ. τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 539|1945, εἰς τάς ὁποίας ἀσχολοῦνται μόνον τά μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργοδότου καί

β) Τά πρόσωπα τά ἀντί μισθοῦ ἀπασχολούμενα εἰς δημοσίας ἤ δημοσίου χαρακτῆρος ὑπηρεσίας ἤ ἐκμεταλλεύσεις ἤ ἐπιχειρήσεως κοινῆς ὠφελείας, ἐφ' ὅσον οἱ σχετικοί κανονισμοί δίδουν εἰς αὐτά δικαίωμα εἰς ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν, διαρκείας τοὐλάχιστον ἴσης πρός ἐκείνην τῆς ἀδείας τῆς προβλεπομένης ὑπό τοῦ Α.Ν. 539|1945.

23. Τό ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 539|1945 θεωρεῖ ὡς ἐξαιρούμενα πρόσωπα οὐχί τά μέλη τῆς οἰκογενείας, ἀλλά τούς μισθωτούς τούς ἐργαζομένους ἐπί μισθῷ εἰς ἐπιχειρήσεις, ὅπου ἀπασχολοῦνται τά μέλη τῆς οἰκογενείας.

Π. Θεσσ. 9|1948 ΕΕΝ 1Ε' 347.

Contra :

Σ. Ἀμερικάνος Κώδ. Ἐργ. Δικαίων τ. Δ' σελ. 173 σημ. 8, καθ' ὃν ὁ νόμος ἐννοεῖ τά μέλη τῆς οἰκογενείας (σύζυγος, τέκνα, γονεῖς κλπ.) τοῦ ἐπιχειρηματίου.

§ 7. Ἄδειαι μισθωτῶν ἀκύρως ἀπολυθέντων ἤ ἐν διαθεσιμότητι τελούντων.

24. Μισθωτός ἐπανακάμψας ἐξ ἀδείας ἄνευ ἀποδοχῶν ἤ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἤ ἐκ διαθεσιμότητος δέν δικαιοῦται ἑτέρας κανονικῆς ἀδείας διά τό ἔτος, καθ' ὃ ἐπανέκαμψε, ἀφοῦ ἐνταῦθα αὐτος ἀνεπαύετο συνεχῶς καί ὁ σκοπός τοῦ νόμου ἐξεπληρώθη.

Α.Π. 161|1947 ΕΕΔ 6, 361, Π. Πειρ. 630|1946 ΕΕΔ 6, 361, Π. Ἀθ. 5470|1948 ΕΕΔ 7, 850.

25. Ἐπί ἐπανακάμπτοντος στρατιώτου ἴδε Γν. Νομ. Συμβ. Κράτους 92|1946 ΕΕΔ 6, 291.

§ 8. Στρατευόμενοι μισθωτοί καί δικαίωμα ἀδείας.

26. Οἱ μισθωτοί δέν δικαιοῦνται ἀδείας παρά τοῦ ἐργοδότου των, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρετοῦσιν εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ, διότι ἡ χορήγησις τῆς τοιαύτης ἀδείας εἶναι ἀνεφικτος, καθ' ὅσον τό ἄρθρ. 9 Α.Ν. 539|1945 ρητῶς ὁρίζει, ὅτι δέν ἐπιτρέπεται, ὅπως ἀντί τῆς ἀδείας καταβληθῇ εἰς τόν μισθωτόν τό ἀντιστοιχοῦν εἰς τάς ἡμέρας ἀδείας χρηματικόν ποσόν.

Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἐγγρ. 24376|1949, ΕΕΔ 8, 871.

27. Ἡ § 6 τοῦ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 539|1945, ὁρίζουσα ὅτι διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ περί οὗ ἀνωτέρω χρόνου ἀπασχολήσεως τά διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτός ἀπέσχεν ἤ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεως των παρά τῇ ὑπακειμένῃ ἐπιχειρήσει λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, στρατεύσεως, ἀπεργίας, ἀνταπεργίας ἤ ἀνωτέρας βίας, δέν θεωροῦνται ὡς χρόνος μή ἀπασχολήσεως, οὐδέ συμψηφίζονται πρός τάς ἡμέρας ἀδείας, ὧν οὗτοι δικαιοῦνται, δέν ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι ὁ μισθωτός δύναται νά ζητήσῃ, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρετεῖ εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ, χρήματα ἀντί ἀδείας, ἀλλ' εὐθύς ὡς οὗτος ἀπολυθῇ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, δικαιοῦται νά ὑπολογίσῃ ὡς χρόνον ἀπασχολήσεως διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ χρόνου, ὅπως ἀπαιτεῖται, διά νά ἔχῃ δικαίωμα πρός ἀπόληψιν ἀδείας καί τόν χρόνον, καθ' ὃν ὑπηρέτει εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ.

Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἐγγρ. 11536|1949 ΕΕΔ 8, 483.

§ 9. Μή δικαιούμενοι ἀδείας.

28. Ὁ νόμος (ἄρθρ. 2 § 6 Α.Ν. 539|1945)

ήμερίμνησε νά θεωρήση τόν χρόνον τῆς στρατεύσεως ὡς χρόνον ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπό τήν ἔννοιαν νά συμπληροῦται δι' αὐτοῦ ὁ βασικός χρόνος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακόν ἔτος, ἐντός τοῦ ὁποίου τοποθετεῖται ὑπό τοῦ νόμου ἡ ἀνάλωσις τοῦ δικαιώματος. Ἐπομένως ἂν ὁ συγκεκριμένος μισθωτός ἀποστρατευθῆ καί ἔχῃ συμπληρώσει δωδεκάμηνον χρόνον ὑπηρεσίας παρά τῷ ἐργοδότῃ (μέ συνυπολογισμόν τοῦ χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας), δικαιοῦται νά ζητήσῃ παρά τοῦ ἐργοδότου τήν χορήγησιν ἀδείας, ἀλλ' εἰς καμμίαν περίπτωσιν ἀποζημίωσιν.

Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 880.

§ 10. Προϋποθέσεις παροχῆς ἀδείας.

29. Ὕ π α ρ ξ ι ς ἐ ξ η ρ τ η μ έ ν η ς ἐ ρ γ α σ ί α ς. Διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ν. 539|1945 ἀρκεῖ ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀδιαφόρως ὅ' ἂν ὁ μισθός καθωρίσθη ρητῶς κατά τό εἶδος καί τό ποσόν αὐτοῦ ἡ ἀφέθη σιωπηρῶς ὁ καθορισμός εἰς τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.

Α.Π. 313|1948 ΕΕΔ 7, 536.

30. Ἔ γ κ υ ρ ο ς σ ύ μ β α σ ι ς. Ἡ ἄνω σύμβασις δέον νά εἶναι ἔγκυρος.

Π.Ἀθ. 9501|1949 ΕΕΔ 9, 75.

31. Ἐπί ἀκύρων συμβάσεων δέν ἔχει ἐφαρμογήν ὁ νόμος 539 ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ἐξ ἀκύρου καί παρανόμου συμβάσεως δέν τίκτονται δικαιώματα.

Π.Ἀθ. 9501|1949 ΕΕΔ 9, 75, Π.Ἀθ. 1138|1950 ΕΕΔ 9, 932.

Contra:

Κατά τήν Π. Ἀθ. 6205|1950 ΕΕΔ 8, 710 καί ἐπί ἀκύρου συμβάσεως ὀφείλεται ἡ ἄδεια.

32. Σ υ ν α φ θ ε ῖ σ α ο ἰ κ ε ι ο θ ε λ ῶ ς ἢ ἀ ν α γ κ α σ τ ι κ ῶ ς. Εἶναι ἀδιάφορον ἐάν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη οἰκειοθελῶς ἢ ἀναγκαστικῶς, ἀρκεῖ μόνον νά μή εἶναι ἀνήθικος.

Ι. Καποδίστριας, Ἡ σχέσις ἐργασίας ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ΕΕΔ 8, 67 ἐπ..

§ 11. Ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου

33. Διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ νόμου 539|1945 εἶναι ἀδιάφορον, ἐάν εἶναι ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου ἡ σύμβασις.

Ι. Καποδίστριας ΕΕΔ 4, 517, Π.Ἀθ. 2693|1950 ΕΕΔ 9, 1005, Π.Ἀθ. 6206|1949 ΕΕΔ 8, 710, Σ. Βεκρῆς ἐν ΕΕΔ 10, 888, Π. Μυτιλήνης 87|1951 ΕΕΔ 11, 96. Contra Π. Ἀθ. 2476|1951 ΕΕΔ 10, 560, καθ' ἣν ἐκ τῶν ἄρθρ. 2 § 8 καί 5 § 7 ν. 539|1945 προκύπτει, ὅτι μόνον οἱ συνδεόμενοι διά συμβάσεως ἀορίστου χρόνου δικαιοῦται ἀδείας τοῦ Α.Ν. 539|1945 καθ' ὅσον διά τάς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ἰσχύουν τά ἄρθρα 666, 667 Α.Κ. Ὁμοίως σχόλια ΕΕΔ 10, 559 καί ΕΕΔ 8, 709, ἴδε καί Σ. Βεκρήν ΕΕΔ 10, 838. Ἀρκεῖ ἡ ἐπί ὡρισμένον χρόνον νά ἔχῃ συμφωνηθῆ διά χρονικόν διάστημα πέραν τοῦ ἔτους. Π. Ἀθ. 502|1950 ΕΕΔ 9, 908.

§ 12. Συνεχῆς ἀπασχόλησις

34. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945, καθ' ὃ «πᾶς μισθωτός, ἀπολυόμενος δι' ἀφορμήν βαρύνουσαν τόν ἐργοδότην, πρίν ἢ λάβῃ τήν ὀφειλομένην ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τάς ἀποδοχάς, ἃς θά ἐλάμβανεν, ἂν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρον 2 § 1 τοῦ ἰδίου νόμου, καθ' ὃ ἄδεια μετ' ἀποδοχῶν δικαιοῦται πᾶς μισθωτός μετά συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἐπί χρονικόν διάστημα τούλαχιστον δώδεκα μηνῶν καί τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὁρίζοντος ὡς περιπτώσεις ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, καθ' ἃς ὁ χρόνος ταύτης ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ἀπασχολήσεως, τήν βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, τήν στράτευσιν, τήν ἀπεργίαν, τήν ἀνταπεργίαν καί ἀνωτέραν βίαν, προκύπτει, ὅτι ὁ μισθωτός δικαιοῦται ἀδείας καί ἑπομένως ἐν ἀπολύσει τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5, ἐάν ἐτέλει εἰς συνεχῆ, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6, ἀπασχόλησιν κατά τό πρό τῆς ἀπολύσεώς του ἔτος.

Α.Π. 161|1947 ΕΕΔ 6, 361.

35. Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρ. 2 § 1 καί 5 §§ 5-6 Α.Ν. 539|1945 καί 666 Α.Κ. προκύπτει, ὅτι προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ὡς καί τῆς ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας, ἕνεκεν ἀπολύσεως, εἶναι ἡ κατά τό πρό τῆς ἀπολύσεως ἔτος συνεχής καί πραγματική ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ.

Π. Ἀθ. 728|1951 ΕΕΔ 10, 425.

36. Καί οἱ βραχύτερον τῶν ὀκτώ ὡρῶν ἡμερησίως ἐργαζόμενοι δικαιοῦνται ἀδείας.

Γνωμοδ. Νομ. Συμβ. 16|89|1952, ΕΕΔ 11, 659.

37. Δέν συνυπολογίζεται ὁ χρόνος ὁ μή διανυθείς ἐν συνεχεῖ ἀπασχολήσει τοῦ μισθωτοῦ.

Γνωμοδ. Νομ. Συμβ. Ὑπ. Ἐργ. 30|50 ΔΕΝ 7, 241.

38. Ἡ ὑπό τοῦ Α.Ν. 539|1945 προβλεπομένη ἄδεια ἀναψυχῆς μετά πλήρων ἀποδοχῶν χορηγεῖται εἰς τούς ἀπασχολουμένους μισθωτούς καί οὐχί τούς ἐκτός ὑπηρεσίας καί ἀμειβομένους διά πλήρων ἀποδοχῶν. Ὡς ἐκ τούτου δέν ὀφείλεται περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄνω νόμου, προβλέποντος χορήγησιν ἀδείας χάριν ἀναψυχῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Π. Πειρ. 800|1946 ΕΕΔ 6, 561.

§ 13. Ὡρισμένος χρόνος ἀπασχολήσεως

39. Β α σ ι κ ὸ ς χ ρ ό ν ο ς. Ἵνα δικαιωθῆ ἄδείας ὁ μισθωτός, δέον νά ἐργασθῆ συνεχῶς ἐπί 12μηνον, τοὐτέστιν ἡ παρά τῷ ἐργοδότῃ ἀπασχόλησις δέον νά εἶναι συνεχής ἐπί δωδεκάμηνον τούλαχιστον καί οὐχί μερική, ὡς π.χ. ἐργασία δις τῆς ἑβδομάδος.

Π. Ἀθ. 6239|1948 ΕΕΔ 8, 158, Α.Π. 161|1947 ΕΕΔ 8, 361, ἄλλως (ἤτοι ἐν μή συνεχεῖ ἐργασίᾳ) οὔτε ἀδείας, οὔτε ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἀπολύσεως του δικαιοῦται.

Π. Μυτιλ. 39|1950 ΕΕΔ 9, 1124|1126.

Ὁ βασικός χρόνος ἀπασχολήσεως ἀπαιτεῖται μόνον, ἵνα τό πρῶτον ὁ μισθωτός τύχῃ τῆς ἀδείας του, διά δέ τά ἑπόμενα ἔτη δι-

καιοῦται οὗτος ἀδείας, ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἀσχέτως χρόνου τῆς κατ' αὐτὸ ἀπασχολήσεώς του.

Π. Βερ. 15|1948 ΕΕΔ 7, 529.

40. Ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος ἀπελύθη συμφώνως τῷ ν. 118|1945 ἢ ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς ἢ κατήγγειλε σιωπηρῶς τὴν σύμβασιν διὰ τῆς ἀπουσίας πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 5 ν. 2112) χρονικῶν ὁρίων ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας (Α.Π. 100|1947 ΕΕΔ 6, 300) καὶ μεταγενεστέρως προσελήφθη ἐκ νέου, δικαιοῦται ἀδείας ἀναψυχῆς, ἀφ' ἧς παρέλθῃ δωδεκάμηνον συνεχές διάστημα ἐργασίας ἀπὸ τῆς νέας προσλήψεως.

Ι. Καποδιστριας ΕΕΔ 4, 517, Σ. Ἀμερικάνος, Κώδ. Ἐργ. Δικ. 1951 τ. Α' σελ. 175 σημ. 6.

§ 14. Ἐκτάκτως προσληφθέντες.

41. Δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ὁ ἐκτάκτως καὶ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν προσκαίρως ἐμφανισθεισῶν προσληφθεὶς μισθωτός.

Α.Π. 466|1949 ΕΕΔ 8, 1033.

Contra ΕΕΔ 8, 1032.

§ 15. Αἴτησις χορηγήσεως ἀδείας.

42. Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις παροχῆς τῆς ἀδείας εἶναι νὰ ἐζήτησεν ὁ ἐργαζόμενος ἐγγράφως ἢ προφορικῶς τὴν ἄδειάν του καὶ ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς διατάξεως τῆς § 1 ἄρθρ. 4 Α.Ν. 539|1945.

Α.Π. 361|1950 ΕΕΔ 9, 401, 402, ΕΕΔ 6, 491, Π. Πειρ. 1162|1947 ΕΕΔ 6, 631.

43. Ἡ αἴτησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ἀδείας δὲν εἶναι προϋπόθεσις τῆς ἀξιώσεώς του ταύτης, ἀλλὰ μόνον προϋπόθεσις τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἔχουσα ὡς συνέπειαν νὰ περιέλθῃ ὁ τελευταῖος εἰς ὑπερημερίαν μετὰ δίμηνον ἀπὸ ταύτης (τῆς αἰτήσεως). Καὶ ἄνευ ὅμως τῆς τοιαύτης (ὀχλήσεως) ὁ ἐργοδότης καθίσταται ὑπερήμερος, ἅμα τῷ πέρατι ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους, δοθέντος ὅτι ἡ τελευταία τούτου ἡμέρα (31 Δεκεμβρίου) ὡς ὁρίζει ἡμέρα ἀντικαθιστᾷ τὴν ὄχλησιν.

Β. Π. Βασιλείου ΕΕΔ 10, 908.

44. Αἴτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτεῖται, ὅταν παραμένῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ (ἄρθρ. 4 § 1), οὐχὶ ὅμως καὶ ὅταν ἀπολύεται, ὁπότε λαμβάνει τὴν ἄδειαν ὑπὸ μορφὴν ἀποζημιώσεως, διὸ ὁ νομοθέτης ἐν ἄρθρῳ 4 § 1 ὁμιλεῖ περὶ «αἰτηθείσης» ἀδείας, ἐνῷ ἐν ἄρθρῳ 5 § 5 «ὀφειλομένης» ἀδείας.

Π. Ἀθ. 1484|1949 ΕΕΔ 8, 498, Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 7, 829, Π. Ἀθ. 5496|1948 ΕΕΔ 7, 829 καὶ ΕΕΔ 8, 497.

45. Βάσει τοῦ Α.Ν. 539|1945 δὲν ὀφίσταται ὑποχρεώσεως διὰ τὸν ἐργοδότην, ὅπως χορηγήσῃ ἄδειαν εἰς τὸν μισθωτὸν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ὑπέβαλε σχετικὴν αἴτησιν ἢ ἠρνήθη νὰ κάμῃ χρῆσιν χορηγηθείσης ἀδείας.

Γνωμ. Νομ. Συμβ. Ὑπ. Ἐργ. 11|511|1951.

§ 15. Πότε ἄρχεται τὸ δικαίωμα αἰτήσεως ἀδείας.

46. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων συμπληρώσας ὑπὲρ τὸ ἔτος ὑπηρεσίαν ἀπελύθη τὴν 14 Φεβρουαρίου 1948 δι' αἰτίαν ἀφορῶσαν τὸ πρόσωπον τῆς ἐναγομένης ἐργοδότιδος, χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν εἰς τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος τοῦτο ἀντιστοιχοῦσαν ἄδειαν, δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 5 Α.Ν. 539|1945. Ἡ σχετικὴ ἀξίωσίς του διὰ τὴν ἄδειαν καὶ συνεπῶς τὴν ἀποζημίωσιν ἐκ τῆς μὴ χορηγήσεως αὐτῆς μέχρι τῆς καταγγελίας συμβάσεως εἶναι γεγεννημένη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἑκάστου ἔτους, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι βεβαία ἡ ἐξακολούθησις τῆς ὑπηρεσίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Π. Ἀθ. 1063|1948 ΕΕΔ 7, 359, Ι. Καποδίστριας ΕΕΔ 4, 333.

47. Ὁ ἐργαζόμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν κανονικήν του ἄδειαν καὶ ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, τοῦ ἐργοδότου δικαιουμένου νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 § 1, ἤτοι νὰ ἀναβάλῃ τὴν χορήγησιν ἐπὶ δίμηνον.

Π. Βερ. 15|1948 ΕΕΔ 7, 529.

48. Ἄδειας ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος.

Ἄρθρ. 2 § 1 ν. 539|1945.

49. Ἡ ἄδεια δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ τελειώσῃ ἐντὸς τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, δύναται νὰ συνεχισθῇ καὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἑπομένου μηνός, ἀρκεῖ ὅμως ἡ ἔναρξίς της νὰ γίνῃ μέχρι καὶ τῆς 31 Δεκεμβρίου.

Σ. Ἀμερικάνος, Κώδ. Ἐργ. Δικ. τ. α' σ. 176, σημ. 7.

§ 16. Μὴ αἴτησις λήψεως ἀδείας. — Ἀπώλεια.

50. Ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦται τὸ ἑπόμενον ἔτος νὰ χορηγήσῃ ἀθροιστικῶς καὶ τὴν μὴ ζητηθεῖσαν ἢ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν τοῦ προηγουμένου ἔτους, οὔτε νὰ χορηγήσῃ πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 4 καὶ 5 ἀποζημίωσιν μὴ ζητηθεισῶν ἢ μὴ χορηγηθεισῶν ἀδειῶν ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐτῶν.

Π. Πρεβ. 229|1947 ΕΕΔ 7, 126, Π. Χαλκ. 1|1949 ΕΕΔ 8, 683.

Contra:

Ι. Καποδίστριας ἐν ΕΕΔ 8, 521.

§ 17. Διάρκεια ἀδείας.

51. Ἡ διάρκεια τῆς καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος χορηγουμένης τῷ μισθωτῷ ἀδείας ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐκ τοῦ ἐὰν ὁ μισθωτὸς εἶναι ὑπάλληλος ἢ τεχνίτης κλπ. καὶ ἐκ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 2 ν. 539|1945).

§ 18. Ἡ ἄδεια δέον νὰ εἶναι συνεχής.

52. Ὁ νόμος τὰς ἡμέρας τῆς ἀδείας ἐννοεῖ ἐν συνεχείᾳ λαμβανομένας συνολικῶς ὡς ἐνιαῖον καὶ συνεχὲς χρονικὸν διάστημα, διότι ἄλλως, ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος ἐλάμβανε ταύτην τμηματικῶς, θὰ ἐματαιοῦτο ὁ σκοπὸς τῆς ἀδείας, ὅστις κεῖται εἰς τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνάπαυσιν τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἀνάκτησιν νέων πρὸς ἐργασίαν δυνάμεων ἐπ' ὠφελείᾳ αὐτοῦ τούτου τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ

καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ γενικώτερον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Α.Π. 319|1949 ΕΕΔ 8, 636.

53. Ἐφ' ὅσον δὲν χορηγεῖται ἡ ἄδεια συνεχής, δὲν πρόκειται περὶ ἀδείας τοῦ ν. 539|1945, ἐφ' ἧς ἀπαγορεύεται, κατὰ τὴν § 6 τοῦ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ, εἰς τὸν ἐργοδότην ἡ διαρκοῦσης ταύτης ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Α.Π. 319|1949 ΕΕΔ 8, 636.

54. Εἰς τὴν ἄδειαν δὲν περιλαμβάνονται αἱ Κυριακαὶ ἀργίαι καὶ λοιπαὶ ἐπίσημοι ἡμέραι ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ ὅρου «ἑορτάσιμοι ἡμέραι».

Σ. Ἀμερικάνος ἐν Κώδ. Ἐργ. Δικ. τ. α' σελ. 177 σημ. 10.

55. Νόμιμοι ἀπουσίαι τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας συνεπείᾳ ἀσθενείας ἢ ἀναρρωτικῆς ἀδείας (ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 667 Α.Κ.) δὲν ἐπηρεάζουν τὸ δικαίωμα τῆς κανονικῆς του ἀδείας καὶ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ἀνεξαρτήτως τῶν ὡς ἄνω διακοπῶν, εἰς τὴν παροχὴν τῆς κανονικῆς ἀδείας, ἔστω καὶ ἐὰν οἰκειοθελῶς ἢ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ. κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας ἐμισθοδότει τὸν μισθωτόν.

Σ. Ἀμερικάνος, Κώδ. Ἐργ. Δικ. τ. α' σελ. 178 σημ. 12.

§ 19. Παροχὴ ἀδείας in naturam.

56. Ἡ ἄδεια παρέχεται πάντοτε in natura καὶ ἐν μὴ χορηγήσει τοιαύτης δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς διπλῆς ἀντιμισθίας.

Π. Καλαμῶν 61|1950 ΔΕΝ 1951, 77, Π. Ἀθ. 4295|1950 Θ. ΞΒ' 34. Π. Πειρ. 1578|1950 ΕΕΔ 10, 323, Π. Δράμας 15|1949 ΕΕΔ 8, 712.

57. Δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ τὴν μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν εἰς χρῆμα, ἤτοι νὰ εἰσπράξῃ εἰς χρῆμα τὴν ἄδειαν καὶ νὰ ἐργάζηται, ἵνα συγχρόνως εἰσπράττῃ καὶ τὸν κανονικὸν μισθόν του.

Π. Πειρ. 294|1948 ΕΕΔ 7, 368, Π. Ἀθ. 5470|1948 ΕΕΔ 7, 830, Π. Χαλκ. 1|1949 ΕΕΔ 8, 688, Π. Δράμ. 15|1949 ΕΕΔ 8, 712, Π. Θεσσ. 75|1951 ΕΕΔ 10, 467.

58. Δὲν γεννᾶται ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως δι' ὅσον χρόνον ὁ μισθωτὸς εἰργάσθη, ἐνῷ ἔδει νὰ τύχῃ ἀδείας, διότι σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ μόνον ἀνάπαυσιν.

Π. Ἀθ. 5470|1948 ΕΕΔ 7, 830.

§ 20. Ὑπαίτιος καθυστέρησις χορηγήσεως ἀδείας.

59. Ἐπὶ ὑπαιτίου καθυστερήσεως τῆς παροχῆς ἀδείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καθίσταται οὗτος ὑπερήμερος πρὸς τῇ παροχῇ καὶ εἰς ἀποζημίωσιν.

Β. Π. Βασιλείου ΕΕΔ 10, 908.

§ 21. Ὑπερημερία περὶ τὴν παροχὴν ἀδείας.

60. Ἐὰν διαρκούσης τῆς συμβάσεως ὁ ἐργοδότης περιέλθῃ εἰς ὑπερημερίαν περὶ τὴν παροχὴν πλειόνων ἀδειῶν παρελθόντων ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὴν αὐτουσίαν παροχὴν τῶν καθυστερηθεισῶν ἀδειῶν σωρευτικῶς, μὲ συνέπειαν νὰ λάβῃ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους πλείονας ἀδείας. Δικαιοῦται ὁμοίως νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπανόρθωσιν πάσης ἐκ τῆς καθυστερήσεως ἐπελθούσης αὐτῷ ζημίας. Ἐὰν ὅμως ἡ αὐτουσία παροχὴ τῶν ἀδειῶν κατέστη ὑποπτιότητι τοῦ ἐργοδότου ἀδύνατος, ὡς ἐπὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τότε ὁ μισθωτὸς ἔχει ἀξίωσιν χρηματικῆς μόνον ἀποζημιώσεως διὰ τὰς μὴ χορηγηθείσας αὐτῷ πλείονας (ἢ μίαν) ἀδείας παρελθόντων ἡμερολογιακῶν ἐτῶν.

Β. Π. Βασιλείου ΕΕΔ 10, 908.

Contra: Π. Μυτ. 39|1950 ΕΕΔ 9, 1124, Π. Καλαμῶν 61|1950 ΔΕΝ 1951, 77, Π. Ἀθ. 4295|1950 Θ. ΞΒ' 34, Π. Πειρ. 1578|1950 ΕΕΔ 10, 323, Π. Θεσσ. 75|1951 ΕΕΔ 10, 467.

§ 22. Ἄρνησις χορηγήσεως ἀδείας.— Δικαίωμα ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ.

61. Δικαίωμα ἀπουσίας μισθωτοῦ γεννᾶται μόνον, ἐκτὸς νόμῳ ὡρισμένων περιπτώσεων, ἂν προηγουμένως ἐγκρίνῃ ταύτην ὁ ἐργοδότης. Ὑπὸ τὸ δεδομένον τοῦτο καὶ δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρέχων ἄδειαν ὁ ἐργοδότης, ὁ παραλείπων ἀρνητικὴν ἀπάντησιν ἐπὶ αἰτήσεως, δὲν δύναται νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ἐν ἀδείᾳ ὁ ἄνευ προηγουμένης ἀδείας ἐγκαταλείψας τὴν ἐργασίαν του μισθωτός, ἐκ τοῦ ὅτι ἁπλῶς ὁ ἐργοδότης του δὲν ἐγνωστοποίησεν αὐτῷ τὴν ἀπόρριψιν τῆς περὶ ἀδείας αἰτήσεώς του.

Π. Ἀθ. 7129|1947 ΕΕΔ 6, 683.

62. Ἐὰν παρέλθῃ τὸ δίμηνον καὶ ὁ ἐργοδότης δὲν χορηγήσῃ τὴν ἄδειαν ἢ ἀρνηθῇ ταύτην κόπτεται ποινικῶς ἐναντίον τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 5 § 7 ν. 539|1945.

Π. Ἀθ. 6|1948 ΕΕΔ 7, 450.

Contra: Π. Ἀθ. 7591|1946, ΕΕΔ 6, 51, καθ' ἣν ἡ αὐτὴ βάσις θεωρεῖται καταγγελθεῖσα.

§ 23. Ἄρνησις χορηγήσεως ἀδείας ἀποτελεῖ λόγον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

63. Ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὧν ὁ ν. 539|1945 ἔχει ἐφαρμογήν, ἡ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου πρὸς χορήγησιν ἀδείας συνιστᾷ κατὰ τὰς περιστάσεις τὸν τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. σπουδαῖον λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως.

Ἀμερικάνος, Κώδ. Ἐργ. Δικ. Α' 185, σημ. 23.

§ 24. Παραβίασις χρόνου ἀδείας

64. Παραβίασις τοῦ χρόνου τῆς κανονικῆς ἀδείας συνιστᾷ μονομερῆ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Α.Π. 432|1948 ΕΕΔ 7, 814.

Ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται ἅμα τῇ λήξει τῆς ἀδείας ν' ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, ἄλλως θεωρεῖται ὡς οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσας.

Α.Π. 100|1947 ΕΕΔ 6, 300.

§ 25. Ἀποδοχαὶ ἀδειούχου μισθωτοῦ.

65. Ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας.

Ἄρθρ. 3 ν. 539|1945.

66. Συνήθεις ἀποδοχὰς ἐννοεῖ ὁ νόμος

πάσας τάς εἰς χρῆμα καὶ εἶδος τακτικάς ἀποδοχάς, ἃς ὁ δικαιοῦχος θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν εἰργάζετο. Αἱ ὑπερωρίαι δὲν θεωροῦνται τακτικαὶ ἀποδοχαί.

Α.Π. 530|1949 ΕΕΔ 8, 1034

καὶ ὡς τοιαῦται δὲν συνυπολογίζονται εἰς τὴν ἄδειαν.

67. Δὲν περιλαμβάνονται αἱ πρόσθετοι ἀμοιβαί, ἃς ἀπελάμβανεν ἀπασχολούμενος πέραν τῆς τακτικῆς ἐργασίας του, ὡς ἡ τοιαύτη ἡ παρεχομένη διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπασχόλησιν.

Π. Ἀθ. 2898|1951 ΕΕΔ 10, 858, ἴδε καὶ σχόλια ΕΕΔ 10, 857.

68. Κατὰ τὴν διάρκειαν ἀδείας δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ λάβῃ τὰς συνήθεις ἀποδοχάς, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, τοῦτέστι καὶ τὴν κατὰ 75 ο|ο προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ του διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἐργασίαν συνῳδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 8960|1946 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τὴν κατὰ 25 ο|ο δι' ἀπασχόλησίν του ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ. συνῳδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσει τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν.

Π. Ἀθ. 957|1950 ΕΕΔ 9, 404.

69. Εἰς τὰς κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 ὀφειλομένας πρὸς τὸν ἐν ἀδείᾳ τελοῦντα μισθωτὸν ἀποδοχὰς περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ παροχαὶ (ἀντίτιμον τροφῆς, ἐπιδόματα κλπ.) πλὴν τῆς τυχὸν παρεχομένης κατοικίας.

Π. Ἀθ. 3249|1950 ΕΕΔ 9, 1027 - 1030. Π. Ἀθ. 957|1950 ΕΕΔ 9, 404.

70. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν προσθέτων τακτικῶν παροχῶν συνυπολογίζονται καὶ ἡ τυχὸν παροχὴ ἀντιτίμου καυσίμων, ὕδατος, ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, φιλοδωρήματα, πάγια ἔξοδα παραστάσεων, ἐπιδόματα θέσεως κλπ., πλὴν τῆς κατοικίας.

Σ. Ἀμερικάνος, Κῶδ. Ἐργατ. Δικ. τ. Α', 1951 σελ. 185, σημ. 21.

71. Τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας χορηγηθείσης αὐτοβούλως εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικὸν ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ παροχῆς εἰς χρῆμα ἢ εἴδος δὲν ἐξαιρεῖται ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ὁ ἀδειοῦχος.

Σ. Ἀμερικάνος, Κῶδ. Ἐργατ. Δικ. τ. Α' 1951, σελ. 182 σημ. 20.

72. Οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβόμενοι δικαιοῦνται ἀποδοχῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου διὰ τὰς εἰσφορὰς τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 11, 358.

§ 26. Ἄκυρος ὅρος μὴ λήψεως ἀποδοχῶν ἐν ἀδείᾳ

73. Ὁ ὅρος τῆς συμβάσεως νὰ μὴ λάβῃ ὁ μισθωτὸς ἀποδοχὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικείμενος εἰς διάταξιν δημοσίας τάξεως.

Π. Βόλου 242|1945 ΕΕΔ 5, 346.

§ 27. Οὐ διπλῆ ἀντιμισθία ἐν μὴ λήψει ἀδείας.

74. Ἐν μὴ παραχωρήσει αἰτηθείσης ἀδείας δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς εἰς διπλῆν ἀντιμισθίαν.

Π. Ἀθ. 7594|1946 ΕΕΔ 6, 51.

75. Εἰς τὸ συντακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἐφημερίδων ὀφείλονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἡμερῶν τῶν ἀδειῶν τοῦ Ἔτους 1948, ἡ χορήγησις τῶν ὁποίων ἀνεστάλη διὰ τοῦ ἀπὸ 22.8. 1949 Διατάγματος.

Π. Καλαμῶν 61|1950 ΔΕΝ 7, 77 ἔνθα καὶ σημειώσεις.

§ 28. Ἀποζημίωσις διὰ μὴ παροχὴν ἀδείας. Προϋποθέσεις.

76. α'. Ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας. Προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῇ ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 εἶναι ἡ ὑπαρξις ἐγκύρου μετὰ τοῦ ἐργοδότου συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἀκύρου, ἧς δύναται ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων ν' ἀποστῇ ταύτης καὶ ἄνευ ἀσκήσεως οἱασδήποτε καταγγελίας.

Π. Ἀθ. 9501|1949 ΕΕΔ 9, 75.

77. Ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 ἀδείας καὶ ἑπομένως ἐν ἀπολύσει τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5, ἐὰν ἐτέλει ἐν συνεχεῖ καὶ κατὰ συνεκδοχὴν πραγματικῇ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 2 ἀπασχολήσει κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεως του ἔτος, ἥτις καὶ μόνη, οὐσιωδῶς ἀπορροφῶσα καὶ ἀναλίσκουσα τὰς παραγωγικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν πρόσκαιρον διακοπὴν τῆς ἐργασίας πρὸς ἀνανέωσιν αὐτῶν.

Α.Π. 161|1947 ΕΕΔ 6, 361. Π. Ἀθ. 798|1951 ΕΕΔ 10, 425.

78. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 Α.Ν. 539|1945 ὁ μισθωτός, ἵνα δικαιωθῇ ἀδείας, δέον νὰ ἐργασθῇ συνεχῶς ἐπὶ δώδεκα μῆνας. Ἐὰν ἡ ἐργασία του δὲν εἶναι συνεχής, δὲν δικαιοῦται ἀδείας καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἀπολυόμενος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην δὲν δικαιοῦται οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως.

Π. Ἀθ. 6239|1948 ΕΕΔ 8, 158. Π. Μυτ. 39|1950 ΕΕΔ 9, 1124.

79. β'. Ἔγκυρος ἀπόλυσις. Διὰ νὰ δικαιωθῇ τῆς ἀποζημιώσεως ἀδείας τῆς § 5 ἄρθρ. 5 ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπολυθῇ ἐγκύρως, συμφώνως πρὸς τοὺς δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἰσχύοντας νόμους.

118|1945, 244|1936, 1799|1942, 351|1938, 281 Α.Κ. κλπ.

80. Ἐὰν ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος καὶ διώκεται διὰ τῆς ἀγωγῆς ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἀδείας, ἀφοῦ, ὑφισταμένης τῆς σχέσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ τῆς ἀκυρότητος, θὰ εἰσπράξῃ οὗτος μισθούς, τὴν δὲ ἄδειάν του δικαιοῦται in naturam καὶ οὐχὶ εἰς χρῆμα.

Π. Ἀθ. 6979|1949 ΕΕΔ 5, 594, Π. Πειρ. 2472|1946 ΕΕΔ 6, 188.

Ἀλλὰ καὶ διότι ἀνεπαύετο κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον.

Π. Πειρ. 2472|1946 ΕΕΔ 6, 190, Π. Ἀθ. 6779|1946 ΕΕΔ 5, 594.

81. Ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἡμερῶν ἀδείας προϋποθέτει ἔγκυρον ἀπόλυσιν, διότι, ἂν αὕτη εἶναι ἄκυρος, ἡ σύμβασις ἐργασίας συνεχίζεται μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χορηγῆται ὁλόκληρος ὁ μισθὸς καὶ ἡ ἄδεια in naturam.

Π. Πειρ. 374|1947 ΕΕΔ 6, 647.

82. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἡμερῶν ἀδείας τοῦ Α.Ν. 539|1945 καταβάλλεται μόνον εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι εἰς τὴν περίπτωσιν ἐγκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρετήσαντος συνεχῶς ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 6 κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἔτος, διότι εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἡ ἄδεια παρέχεται in naturam.

Π. Πειρ. 234|1948 ΕΕΔ 8, 378, πρβλ. Ι. Καποδίστριαν ΕΕΔ 4, 511, Π. Ἀθ. 7594|1946 ΕΕΔ 5, 501, Π. Πειρ. 374|1947 ΕΕΔ 6, 640.

83. Προϋποτίθεται ὑπάρχουσα ἔγκυρος ἀπόλυσις. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἄγει εἰς τὸ ἄτοπον ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ, καὶ ἂν δὲν εἰργάσθη, διπλῆς ἀντιμισθίας.

Π. Πειρ. 636|1948 ΕΕΔ 8, 62.

Τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5 ν. 539|1945 δικαιοῦται ὁ μισθωτός, ἔστω καὶ ἐὰν ἀπελύθη ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἦτο βεβαία ἡ ἐξακολούθησις τῆς ὑπηρεσίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Π. Ἀθ. 1663|1948 ΕΕΔ 7, 359, Π. Ἀθ. 2096|1950 ΕΕΔ 9, 759.

§ 29. Πότε ἄκυρος ἀπόλυσις.

84. Ἀπόλυσις ἐργαζομένου, διότι ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειάν του, εἶναι προφανῶς ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ.

Π. Θεσσ. 599|1950 ΕΕΔ 9, 989.

§ 30. Ἀπόλυσις κατὰ διάρκειαν ἀδείας.

85. Ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κανονικῆς του συνεχοῦς ἀδείας εἶναι ἄκυρος.

Α.Π. 319|1949 ΕΕΔ 8, 637, Π. Ἀθ. 2974|1948 ΕΕΔ 7, 448, ἴδε καὶ ΕΕΔ 7, 374 καὶ 447, ἴδε καὶ ἄρθρ. 174 Α.Κ.

86. Εἶναι ἄκυρος ἡ διαρκούσης τῆς ἀδείας ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ οὐδεμίαν ὁ Α.Ν. 539|1945 ποιεῖται διάκρισιν, ἂν ὑπέπεσεν εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ δι' ἣν ὑπεβλήθη μήνυσις.

Π. Ἀθ. 11264|1948 ΕΕΔ 8, 184.

87. Ἐκ τῶν διατάξεων §§ 1 καὶ 2 ἄρθρ. 2 καὶ § 1 ἄρθρ. 4 Α.Ν. 539|1945 σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶς μισθωτός, μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τουλάχιστον 12 μηνῶν εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργασίας δικαιοῦται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει του, ἀδείας ἀναψυχῆς μετ' ἀποδοχῶν καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος εἰς ἀλλεπαλλήλους ἐργασίμους ἡμέρας διαρκείας ἀναλόγου τοῦ χρόνου τῆς παρ' αὐταῖς ἀπασχολήσεώς του, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν ἄρθρῳ 2 καθοριζόμενα, ἐπὶ τῆς οὕτω δὲ χορηγουμένης ἀδείας ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 6 ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἄδεια δὲν εἶναι συνεχής, ἀλλ' ἐκ περιτροπῆς, π.χ. ἑκάστην Δευτέραν καὶ Παρασκευήν, δὲν εἶναι ἡ ἄδεια αὕτη ἐκ τοῦ Α.Ν. 539|1945 (ἄρθρ. 2 §§ 1 καὶ 2 καὶ ἄρθρ. 4 §1) καὶ συνεπῶς ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

Α.Π. 319|1949 ΕΕΔ 8, 637.

§ 30. Ἀποζημίωσις ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ πρὸ τῆς λήψεως ἀδείας.—Οὐ δικαίωμα ἀποζημιώσεως καὶ ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως μισθωτοῦ.

88. Ὁ οἰκειοθελῶς ἀποχωρῶν δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945, ἴδε καὶ Α.Π. 432|1948 ΕΕΔ 7, 814.

Α.Π. 100|1947, ΕΕΔ 6, 300, Π. Πειρ. 569|1949 ΕΕΔ 8, 583.

§ 31. Ἔννοια ὅρου οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως

89. Ὡς οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις νοεῖται κατὰ νόμον καὶ ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ πέραν τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς βραχείας σχετικῶς ἀσθενείας τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 νόμου 2112, πέραν τοῦ χρόνου τῆς κανονικῆς ἢ ἀναρρωτικῆς ἀδείας.

Α.Π. 432|1948 ΕΕΔ 7, 814, Α.Π. 100|1947 ΕΕΔ 6, 300.

§ 32. Ἐπὶ ἀπολύσεως ἐξ ἀνωτέρας βίας

90. Δὲν δικαιοῦται τῆς ἀδείας, ὅταν ἡ ἀπόλυσις ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, βάσει ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἀναλογικῶς ἐνταῦθα ἐφαρμοζομένου.

Β. Π. Βασιλείου, ΕΕΔ 10, 908.

§ 33. Ἀποζημίωσις ἀπολυθέντος ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ.

91. Ἀπολυόμενος ὁ μισθωτὸς ἄνευ τινὸς ὑπαιτιότητος βαρυνούσης αὐτὸν δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὴν κατ' ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945 ἀποζημίωσιν λόγῳ μὴ λήψεως τῆς κεκανονισμένης ἀδείας πρὸ τῆς ἀπολύσεως.

Π. Ἀθ. 5277|1950 ΕΕΔ 9, 939.

92. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὅπως δικαιωθῇ ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανε, ἐὰν ἤθελε τύχει τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀδείας, ἧς ἐδικαιοῦτο πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του, δέον αὕτη νὰ ὀφείλεται εἰς ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην.

Α.Π. 466|1949 ΕΕΔ 8, 1038, πρβλ. ὅμως Σύνταξιν ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 1032.

§ 34. Ἀποζημίωσις διὰ μὴ χορήγησιν ἀδείας ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότου.

93. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀφορμὴ βαρύνει τὸν ἐργοδότην, ὑφίσταται διὰ τὸν μισθωτὸν δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Π. Πειρ. 521|1950 ΕΕΔ 9, 558 (ἐπὶ μειώσεως τῆς παραγωγῆς), Π. Μυτ. 6|1950, ΕΕΔ 9, 605.

94. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 προκύπτει, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως γεννᾶται, ὅταν οὗτος ἀπολυθῇ πρὶν τύχῃ τῆς ἐτησίας ἀδείας του ἐντὸς τοῦ ἡμε-

ρολογιακοῦ ἔτους τῆς ἀπολύσεως, ἕνεκα αἰτίας ἐγκειμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, οἷα εἶναι καὶ αἱ οἰκονομικαὶ σχέσεις τούτου καὶ δυσχέρειαι, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων περιέρχεται εἰς ἀδυναμίαν, ὅπως συνεχίσῃ μετὰ τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν προσωπικοῦ τὰς ἐργασίας του, θεωρουμένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὅτι ἡ αἰτία τῆς ἀπολύσεως βαρύνει τοῦτον, καὶ στερεῖται τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος ὁ μισθωτός, ὅταν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐκ λόγου ἀφορῶντος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἢ ἐκ πταίσματος αὐτοῦ ἢ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ βαρύνεται ὁ ἐργοδότης, καθ' ἃ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. συνάγεται. Ἐπομένως ὀφείλεται ἡ ἀποζημίωσις καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν καὶ πλεονασμοῦ τοῦ προσωπικοῦ προβαίνει εἰς ἀπόλυσιν.

Π. Πειρ. 351|1948 ΕΕΔ 7, 449.

95. Ἡ μείωσις τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀπόλυσις εἶναι ἀφορμὴ βαρύνουσα τὸν ἐργοδότην.

Π. Πειρ. 521|1950 ΕΕΔ 9, 558.

96. Κατ' ἄρθρον 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 μόνον οἱ ἀπολυόμενοι δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβωσι τὴν ἄδειάν των μισθωτοί, δικαιοῦνται τῆς ἀναλόγου ἀποζημιώσεως. Ὡς ἀφορμὴ ὅμως ἀπολύσεως, βαρύνουσα τὸν ἐργοδότην, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ γενομένη ἐξ ἀφορμῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον μειώσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων (ἐπρόκειτο περὶ τῆς Α.Τ.Ε.), διὰ τὴν φορτοεκφόρτωσιν τῶν ὁποίων εἶχε προσληφθῇ ὁ ἐνάγων.

Π. Πρεβ. 229|1947 ΕΕΔ 7, 126, ἴδ. καὶ ΕΕΔ 7, 480, ἀντιθ. ΕΕΔ 7, 125.

97. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας προελθοῦσα ἐξ ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου (ἀπόλυσις), ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἐνέργεια ἔχει ἀφορμὴν βαρύνουσαν αὐτόν, ἀδιαφόρως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐπῆλθεν ἡ λύσις της (τακτικὴ ἢ ἄτακτος καταγγελία ἀορίστου χρόνου), λαβοῦσα χώραν πρὶν ἢ ὁ μισθωτὸς λάβῃ (ἀσχέτως ἂν τὴν ἐζήτησεν ἢ μή) τὴν ἄδειαν, ἥτις ὀφείλεται εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος, καθ' ὃ ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀπόλυσις, γεννᾷ ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἂν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του.

Π. Πρεβ. 229|1947 ΕΕΔ 7, 126, Κ. Μπλέθρης ΕΕΔ 7, 344. Ἀντιθέτως Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 7, 125.

98. Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 δὲν συνυπολογίζεται καὶ ἡ καταβαλλομένη πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ὑπερωρίας, διότι ἐν τῇ ἀνωτέρω διαληφθείσῃ διατάξει ὁ ὅρος «μισθὸς» κεῖται ὑπὸ τὴν στενὴν αὐτοῦ ἔννοιαν, μὴ περιλαμβάνουσαν καὶ τὰς ὑπερωρίας, ἔστω καὶ ὅταν εἶναι τακτικαί. Ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ἐναργὲς καθίσταται ἐκ τῆς παραβολῆς τῆς διατάξεως ταύτης πρὸς ἐκείνην τῆς ἑπομένης § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἔνθα, προκειμένου περὶ ὁπαλλήλων ἀπολυομένων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐνιαυσίας ὑπηρεσίας, γίνεται λόγος περὶ καταβολῆς εἰς αὐτοὺς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ἐὰν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 13 §§ 1 καὶ 3 συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ ὑπερωρίαι, ὅταν εἶναι τακτικαί, ἐνῷ ἐν τῇ § 4 δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοιούτων ἀποδοχῶν.

Π. Βόλου 6979|1946 ΕΕΔ 5, 594.

Contra:

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945, ἄρθρ. 5 § 4 καὶ 5 ἀποζημιώσεως περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ὑπὲρ τὰς κανονικὰς ὥρας ἀπασχόλησιν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται σταθερῶς καὶ τακτικῶς.

Π. Ἀθ. 1044|1949 ΕΕΔ 8, 371, πρβλ. ὅμως Σύνταξιν ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 371, Α.Π. 530|1949 ΕΕΔ 8, 1084.

§ 35. Ἀποζημίωσις διὰ μὴ παροχὴν ἀδείας.

99. Καθ' οἱανδήποτε ἡμέραν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοποθετεῖται τὸ δικαίωμα ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἂν λάβῃ χώραν ἡ δι' ἀφορμὴν βαρύνουσα τὸν ἐργοδότην ἀπόλυσις, ὑποχρεοῖ τοῦτον εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, λαμβάνων τὴν ἄδειάν του.

Π. Ἀθ. 2096|1950 ΕΕΔ 9, 752.

100. Κατὰ τὴν ἔννοιαν ὅμως τοῦ ἄρθρου 5 § § 4 καὶ 5 Α.Ν. 539|1945 διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας ἕνεκεν ἀπολύσεως δὲν ἐρευνᾶται, ἂν ὁ μισθωτὸς ἐζήτησεν ἢ μὴ τὴν ἄδειαν.

Π. Πρεβ. 229|1947 ΕΕΔ 7, 126.

§ 36. Ἀπολυόμενον προσωπικὸν Δημοσίου. — Οὐ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

101. Ἐφ' ὅσον ἡ § 5 τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 κυρωθείσης ὑπ' ἀριθ. 975|1947 πράξεως Υ.Σ. ὁρίζει, ὅτι τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην προφανῶς ἀποκλείει ἐκ τῆς ἐκφράσεως τὴν ἀποζημίωσιν τῆς § 5 ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|1945, ἤτοι λόγῳ μὴ χορηγήσεως ἀδείας.

Π. Ἀθ. 3687|1949 ΕΕΔ 8, 900, πρβλ. ὅμως Σύνταξιν ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 900.

Contra:

Οὐδόλως συνάγεται ἀποκλεισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως.

Π. Ἀθ. 9567|1949 ΕΕΔ 9, 123, Π. Ἀθ. 2374|1950 ΕΕΔ 9, 806.

§ 37. Μεταβίβασις ἀξιώσεως ἐξ ἀδείας

102. Ἡ ἐπὶ τὴν ἄδειαν ἀναψυχῆς ἀπαίτησις λόγῳ τῆς προσωπικῆς φύσεως εἶναι ἀμεταβίβαστος εἰς τοὺς κληρονόμους. Ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηγγέλθη, πρὶν ἢ χορηγηθῇ ἡ ἄδεια ἀναψυχῆς, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἄρθρου 5 Α.Ν. 539|1945 μετετράπη ζῶντος αὐτοῦ εἰς ἀξίωσιν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ,

αὐτη μεταβιβάζεται εἰς τοὺς κληρονόμους.
Γ. Καποδίστρια ΕΕΔ 4, 521.

103. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ὁ παρέχων Ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας εἰς ἐργοδότην, μὴ ὢν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως πρὸ τῆς εἰς αὐτὸν χορηγήσεως ἀδείας.
Π. Ἀθ. 280|1949 ΕΕΔ 8, 201, πρβλ. ὅμως Σύνταξιν ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 201.

§ 38. Καταγγελία συμβάσεως μισθωτοῦ μὴ ἐχοντος συμπληρώσει τὸν βασικὸν χρόνον.

104. Εἰς περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ καὶ πρὶν ἡ οὗτος συμπληρώσῃ παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει τὸν βασικὸν χρόνον, ἀνεξαρτήτως ἄλλης ἐξ ἄλλου λόγου ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως, καταβάλλονται εἰς αὐτόν, ἐὰν μὲν ἔχῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, τόσοι ἡμερήσιοι μισθοί του, ὅσοι καὶ οἱ μῆνες τῆς ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἀπολύεται, ἂν ἔχῃ ἄλλην τινὰ ἰδιότητα, ἡμερήσιοι μισθοί του, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἰσοῦται πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μηνῶν ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῷ ὑφ' οὗ ἀπολύεται ἐργοδότῃ.
Ἄρθρ. 5 § 4 Α.Ν. 539|1945.

§ 39. Ἔννοια ὅρου «μισθός».

105. Ὁ ὅρος «μισθὸς» κεῖται ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν στενὴν αὐτοῦ ἔννοιαν τοῦ χρηματικοῦ ἡμερομισθίου ἢ μισθοῦ, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν παντὸς εἴδους προσθέτων ἢ συμπληρωματικῶν τακτικῶν παροχῶν (λ.χ. ἀντίτιμον συσσιτίου, ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἐπιδόματα ἀποδόσεως, θέσεων κλπ).
Π. Βόλ. 453|1947 ΕΕΔ 6, 721 καὶ 6979|1946 ΕΕΔ 5, 594 (ἴδε ὅμως καὶ ἄρθρ. 3 §§ 1 καὶ 3 Α.Ν. 539|1945).
Contra:
Σ. Ἀμερικάνος ἐν Κώδ. Ἐργατ. Δικ. τ. Α' σελ. 190 σημ. 33, καθ' ἣν ὁ μισθὸς νοεῖται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐν γένει πέραν τοῦ μισθοῦ «συνήθως τακτικῶν ἀποδοχῶν» τῶν §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 Α.Ν. 539|1945 καὶ ἄρθρ. 3 ν. 2112.

§ 40. Σχέσις ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112.

106. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἡμερῶν ἀδείας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ τακτικὴν ἀποδοχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 2112, ἀφοῦ εἶναι γνωστόν, ὅτι καταβάλλεται αὐτὴ ἐκτάκτως καὶ μόνον εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945, ἤτοι εἰς τὴν περίπτωσιν ἐγκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, διότι εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἡ ἄδεια παρέχεται in naturam.
Π. Πειρ. 374|1947 ΕΕΔ 6, 647, Π. Πειρ. 1070|1949 ΕΕΔ 8, 891.

§ 41. Κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐν μὴ καταβολῇ ἀποζημιώσεως ἀδείας.

107. Ἀφοῦ ἡ ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας τοῦ ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|1945 δὲν ἀποτελεῖ τακτικὴν ἀποδοχὴν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ μὴ καταβολὴ ταύτης δὲν εἶναι τεταγμένη ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.
Π. Πειρ. 374|1947 ΕΕΔ 6, 647.

108. Ἡ μὴ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἀδείας δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα καταγγελίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945.
Π. Ἀθ. 369|1949 ΕΕΔ 8, 188.

§ 42. Διαθεσιμότης μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀδείας.

109. Ἡ κατάστασις διαθεσιμότητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς «ἀπασχόλησις» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α.Ν. 539|1945. Ὁ εἰς διαθεσιμότητα τελῶν δὲν ἐργάζεται καὶ οὕτω δι' αὐτὸν πληροῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου τοῦ χορηγήσαντος δικαίωμα ἀδείας. Κατὰ τὴν λῆξιν τῆς διαθεσιμότητος, ἥτις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πέραν τῶν τριῶν μηνῶν, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ὁ ἐκ τῆς διαθεσιμότητος ἐπανελθὼν μισθωτὸς θὰ δικαιοῦται ἀμέσως νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειάν του, τοῦ διαστήματος τῆς διαθεσιμότητος μὴ θεωρουμένου ὡς διακοπῆς τῆς 12μήνου ὑπηρεσίας.
Γνμδ. Νομ. Συμβ. 92|20|1946 (πλειοψ.) ΕΕΔ 6, 991.
Contra:
Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἐτέλει εἰς διαθεσιμότητα καὶ συνεπῶς ἐν μὴ συνεχεῖ ἀπασχολήσει, δὲν δικαιοῦται ἀδείας καὶ ἐπομένως ἀποζημιώσεως.
Π. Ἀθ. 5170|1948 ΕΕΔ 7, 880.

§ 43. Ἐκδίκασις ἀγωγῶν περὶ χορηγήσεως ἀδείας.

110. Ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ καὶ δικαστικῶς τὴν παροχὴν τῆς ἀδείας αὐτοουσίως καὶ τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἀναλόγων ἀποδοχῶν, ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας δὲ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως θεωρεῖται γενομένη ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ χορηγήσεως εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς ἀδείας. Αἱ ἀξιώσεις αὗται ἐκδικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.
Β. Π. Βασιλείου ΕΕΔ 10, 908.

§ 44. Δικαστικὸς ἐξαναγκασμὸς ἐργοδότου εἰς παροχὴν ἀδείας.

111. Ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἐκβιασθῇ, πρὸς χορήγησιν εἰς τὸν μισθωτόν τῆς κατ' Α.Ν. 539|1945 ἀδείας, ἐφαρμοζομένου κατ' αὐτοῦ τοῦ ἐκβιαστικοῦ μέσου τῆς χρηματικῆς ποινῆς τοῦ ἄρθρ. 882 § 2 Πολιτ. Δικονομίας.
Π. Πατρῶν 159|1952 ΕΕΔ 11, 805, πρβλ. Γ. Καποδίστριαν, ΕΕΔ 4, 520, Β. Βασιλείου, ΕΕΔ 10, 910.

Βιβλιογραφία. Διατριβαί. Α. Τούση ἐν Κοινωνικῇ Δικαιοσύνῃ 1945, Κ. Καυκᾶ, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 311, Κ. Ἀποστολίδη, Ἐνοχ. Δίκ. τόμ. 3ος σελ. 628, Γ. Καποδίστρια ἐν ΕΕΔ 4, 515 ἑπ., Φ. Ἀγγελῆ ΕΕΔ 4, 616, Τ. Τσιμπούκη ΕΕΔ 5, 893, Σ. Ἀμερικάνου, Κῶδιξ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τ. Α' σελ. 170 ἑπ., Σωκρ. Βεκρῆ ΕΕΔ 10, 838 ἑπ., Β. Π. Βασιλείου ΕΕΔ 10, 908 ἑπ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΙΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Έννοια σχετικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1804|1951

Ἐνδεικτική καὶ ὄχι ἀνατρεπτική ἡ μηνιαία προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1804)1951 πρὸς ἀπόφανσιν ἐπὶ τῶν ἀναπεμφθεισῶν πρὸς ἐπανεξέτασιν διαιτητικῶν ἀποφάσεων.— Δικαιοδοσία Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς πλήρη ἔρευναν τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπομπῆς τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑφισταμένων διενέξεων.— Διάταξις διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς ἐξ 75 ο)ο ἀποδοχῶν σερβιτόρων καφενείων.—Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 8900) 1946 καὶ 58399)ε185)1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.— Καθορισμὸς δι' ἀγορανομικῆς διατάξεως φιλοδωρήματος προσωπικοῦ ἑστιατορίων κ.λ.π. καὶ ρύθμισις αὐτοῦ καὶ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|1951 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπάρ, ὀζερί Πατρῶν καὶ ἡ ὁποία ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56818|6092|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 53) ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἡ ἄνω διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη κατ' ἀναπομπὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀποφάσεως τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς, συμφώνως πρὸς τὸν Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11. 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 531).

Ὁ νόμος οὗτος ὥρισε (ἄρθρ. 2), ὅτι ἀποφάσεις οἱωνδήποτε Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κηρυχθεῖσαι μέχρις αὐτοῦ ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἐπαναπέμπονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας αὐτεπαγγέλτως ἢ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀνωτέρω νόμου (28 Ἀπριλίου 1951) πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι τὰς ἐξέδωσαν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται, καθὼς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποφανθῶσιν ἐκ νέου ἐπ' αὐτῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς παραπομπῆς, ἄλλως αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τηροῦνται δυνάμει τοῦ νόμου τούτου (1804|1951) καὶ ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς παρελεύσεως καὶ τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας, μέχρις ὅτου νομίμως τροποποιηθῶσιν.

Ἐπὶ τῆς μηνιαίας ταύτης εἰς τὸν ἀνωτέρω νόμον καθοριζομένης προθεσμίας τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀποφαίνεται, ὅτι αὕτη εἶναι ἐνδεικτικὴ καὶ ὄχι ἀνατρεπτική. (Πρβλ. καὶ τὴν 1361|1951 Σ.Ε. Ὁλομ., εἰσηγητὴς *Δ. Φορός*, ΕΕΔ 10, 1215, καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ὑποχρεοῦται μὲν ἐκ τῶν ἄρθρ. 5 καὶ 7 τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, ὅπως ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ προθεσμία αὕτη, τασσομένη ἐπὶ σκοπῷ, ὅπως κινήσῃ τὴν προβλεπομένην διοικητικὴν ἐνέργειαν, δὲν εἶναι ἀνατρεπτική, τῆς ὑπερβάσεως ταύτης γεννώσης μόνον ἐνδεχομένως τὴν εὐθύνην τοῦ μὴ τηρήσαντος ταύτην Ὑπουργοῦ).

Ἂν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1804|1951 προσδιώρισε ρητῶς τὸ ἀνώτατον χρονικὸν ὅριον (τεσσάρων ἐν ὅλῳ μηνῶν), ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἠθέλησε νὰ ἐπέλθῃ ἐκκαθάρισις τῶν ἀμφισβητηθέντος κύρους μέχρις αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἐπὶ τῇ προβλέψει δὲ ὅτι τυχὸν δὲν θὰ καθίστατο δυνατὴ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναπομπῆς, καθώρισε τὰς συνεπείας (αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τηροῦνται καὶ ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς παρελεύσεως καὶ τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας), δύναταί τις βασίμως νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς δοθείσης εἰς τὸ ζήτημα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας λύσεως.

Περαιτέρω τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δέχεται, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α.Ν.1804|1951 αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας ἐδικαιοῦντο νὰ προβῶσιν εἰς πλήρη ἔρευναν τῶν διενέξεων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπομπῆς, ἂν δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθές, τότε πρέπει νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1804|1951 δὲν ἠθέλησε τὴν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν τῶν ἀμφισβητηθέντος κύρους διαιτητικῶν ἀποφάσεων (ἀπὸ τῆς κηρύξεως αὐτῶν ὡς ἐκτελεστῶν), ἀλλ' ἀπὸ τῆς νέας ἐξετάσεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, διότι δὲν ἐννοεῖται ἔρευνα τῶν ὑφισταμένων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπομπῆς διενέξεων, ἐξ ἧς καὶ δυνατότης θέσεως νέων ὅρων, καὶ ἀναδρομικὴ (ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς κηρύξεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουρ-

γοῦ τῆς Ἐργασίας ὑποχρεωτικῆς) τῆς ἀναπεμφθείσης διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Σχετικῶς πρὸς τὸ πρὸ τοῦ Α.Ν. 1804|1951 κῦρος τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκδοθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων (αἱ ὁποῖαι καὶ ἐπανεπέμφθησαν πρὸς ἐξέτασιν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον) εἶναι γνωστὰ τὰ ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου δεδομένα (βλέπε ΕΕΔ 11, 632 ἐπ.). Κατ' αὐτὴν αἱ ἀποφάσεις αὗται, κυρωθεῖσαι κατὰ τὸν Α.Ν. 1406|1950, ἰσχύουν ἔκτοτε (βλέπε ὅμως τὴν Α.Π. 1b5|1952, εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 683).

Ἀλλ' ἂν τοῦτο εἶναι ὀρθόν, δὲν δίδεται ἀπάντησις καὶ εἰς τὸ ἐρώτημα τί ἐσκόπησε νὰ ρυθμίσῃ ὁ Α.Ν. 1804|1951 (βλέπε περὶ αὐτοῦ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10454|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Κασκινᾶς*, ΕΕΔ 11, 182, πρβλ. ὅμως τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11234|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 127).

Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα ἔδωσε, νομίζομεν, ἱκανοποιητικῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 10454|1951, ἔνθ' ἀνωτ., ἡ ὁποία ἐσκέφθη, ὅτι «ἐκ τοῦ ν. 1804|1951 συνάγεται, ὅτι ὁ Νομοθέτης πρὸς ἄρσιν τῶν κρατούντων περὶ τῆς ἀκυρότητος τῶν ὡς εἴρηται ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐθέσπισε τὴν ἐκ νέου ἐπανεξέτασιν αὐτῶν παρὰ τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῶν, αἵτινες τὰς ἐξέδωκαν, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως αὗται ἀποφανθῶσιν ἐκ νέου περὶ τῆς ἐνεχούσης τούτων, δηλαδὴ περὶ τῆς ἰσχύος ἢ μὴ ἢ τροποποιήσεως αὐτῶν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 προθεσμίας, ἄλλως αἱ διατάξεις τούτων τηροῦνται δυνάμει τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς παρελεύσεως καὶ τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας, μέχρις ὅτου νομίμως τροποποιηθῶσιν».

Δίδεται οὕτω μία ἐκαρκὴς ἐξήγησις περὶ τοῦ τοῦ σκοποῦ τοῦ Α.Ν. 1804|1951, ὁ ὁποῖος, ἂν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἄποψις, ὅτι αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, κυρωθεῖσαι ἐγκύρως, συμφώνως πρὸς τὸν Α.Ν. 1406|1950, ἰσχύουν ἔκτοτε (βλέπε ΕΕΔ 11, 632), δὲν θὰ εἶχε οὐδένα σκοπὸν νὰ ἐπιτελέσῃ ὁ Α.Ν. 1804|1951, ὁ ὁποῖος, ἐν τούτοις, εἰσήχθη ἀκριβῶς πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὰς ἀμφισβητηθέντος κύρους διαιτητικὰς ἀποφάσεις.

***

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δέχεται ἐπίσης, ὅτι νομίμως ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας καθώρισε πρόσθετον ἀμοιβὴν 75 ο|ο καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς περιποιήσεως προσωπικὸν τῶν καφενείων.

Ἐκ τῆς συλλογιστικῆς τῆς ἀποφάσεως φαίνεται, ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δέχεται κατ' ἀρχήν, ὅτι ἡ κατὰ ν. 28|1944 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὑπερισχύει τῆς διαιτητικῆς (βλέπε καὶ Σ.Ε. 852|1949, ΕΕΔ 8, 402, Σ.Ε. 1395|1949, ΕΕΔ 8, 619) καὶ ἐπιλαμβανόμενον τῆς ἐννοίας τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 (ΕΕΔ 9, 223) καὶ 58399|6185|1951 (ΕΕΔ 10, 1199) ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, θεωρεῖ ὡς ἰσχυούσας ταύτας καὶ ἐπὶ τῶν σερβιτόρων τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐπιχειρήσεων.

Ἀσχέτως τοῦ ζητήματος ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας ἠμποδίζετο ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων νὰ ρυθμίσῃ αὐτὴ τὸ θέμα, ὡριαιαμένης διενέξεως, καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ τῶν ὑπὸ τῶν ἄνω ἀποφάσεων διατασσομένων (βλέπε ἀρνητικῶς τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5282|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Καθάρειος*, ΕΕΔ 9, 978), πρᾶγμα ἀμφίβολον, διότι ἄλλως θὰ καθίστατο προβληματικὴ ἡ δυνατότης ρυθμίσεως ὅρων ἐργασίας (βλέπε ὀρθὰς παρατηρήσεις *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 1965) δὲν φαίνεται πράγματι ἐκ τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὅτι τοῦ δικαιώματος τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς 75 ο|ο διὰ τὰς Κυριακὰς ἀπολαμβάνουν καὶ οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς σερβιτόροι.

Κατὰ τὰ αὐτὰ ἄρθρ. 3 τῆς ἑρμηνευτικῆς τῆς 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 (ΕΕΔ 10, 539) αἱ διατάξεις αὐτῆς δὲν ἀφοροῦν τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους σερβιτόρους ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν κέντρων, ἂν δὲ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 58399|6185|1951 (ΕΕΔ 10, 1199) γίνεται λόγος περὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ. δὲν σημαίνει, ὅτι καταργήθη ἡ μνημονευθεῖσα ἐξαίρεσις, ἀλλ' ἐσκοπήθη νὰ ρυθμισθῇ μόνον ὁ χρόνος ἰσχύος τῆς 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως διὰ τὸ ἐφ' οὗ ἐφημοζετο πρότερον προσωπικόν, ἄλλως ἡ ὡς ἡ 8900|1946 καθώριζεν.

Ὡς ὅμως διετυπώθη ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, δικαιολογεῖται ἡ περὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῆς πλάνη, διότι ὤφειλε νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλον ὅρον, πλὴν ἐκείνου «τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ».

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1377|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Τσολάκος, Β. Παπαρρηγόπουλος, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἐπιδιώκει τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1951 ἀποφάσεως τῆς ἐν Πάτραις πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, δι' ἧς μετ' ἀναπομπὴν κατὰ τὸν Α.Ν. 1804|1951 ἐρρυθμίσθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων καφενείων κλπ. ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν συλλόγων καφεπωλῶν καὶ ζυθοπωλῶν ἀφ' ἑτέρου καὶ ἥτις ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5581d|6092 τῆς 26.11.1951 πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἐμπροθέσμως δ' ἀσκηθεῖσα δεκτὴ τύποις καὶ κατ' οὐσίαν ἐξεταστέα τυγχάνει.

Μετ' ἐννόμου συμφέροντος καὶ νομοτύπως παρεμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην δίκην ὁ ἐν Πάτραις σύνδεσμος ὑπαλλήλων καφενείων κλπ. ἡ «Ἀνάστασις» ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης διοικητικῆς πράξεως.

Αἱ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει παρατεθεῖσαι

διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1804|1951, ἀφορμὴν σχοῦσαι τὴν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δύο ἀνωτάτων Δικαστηρίων τῆς Χώρας (Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ Ἀρείου Πάγου) ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς νομιμότητος τῆς ἐγκρίσεως συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὑφίσταται συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, παραταθεῖσα διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, καὶ σκοποῦσαι τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν διενέξεων, ἐθέσπισαν τὴν ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ ἀναπομπὴν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, ὧν ἡμφεσβητεῖτο τὸ κῦρος. Ὁ τοιοῦτος ὅμως σκοπὸς τῆς ἀναπομπῆς τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων δὲν δύναται νὰ παρακωλύεται ἐξ ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας. Ὅθεν ἡ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Α. Ν. 1804 τασσομένη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας μηνιαία προθεσμία, ὅπως ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῶν ἀναπεμπομένων ἀποφάσεων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνατρεπτική, ἀλλ' εἶναι ἐνδεικτική, δυναμένη ἐνδεχομένως νὰ ἔχῃ ἄλλας κατὰ τῶν παραβατῶν αὐτῆς συνεπείας, ὁ δὲ ἐναντίος λόγος ἀκυρώσεως εἶναι νόμῳ ἀστήρικτος καὶ ἀπορριπτέος.

Οἱ ἐν τῇ ἐπιδίκῳ συλλογικῇ διαφορᾷ ἐργασίας ἐνδιαφερόμενοι ὑπήγοντο εἰς τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 ἐθνικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεων ἐπιχειρήσεων, ἡ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 1804 ἀναπομπὴ πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὰς οἰκείας Ἐπιτροπὰς ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας τῶν ἀμφισβητηθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων δὲν ἔχει περιωρισμένον σκοπόν, ἤτοι τὴν ἐξέτασιν ἁπλῶς καὶ ἔγκρισιν ἢ ἀπόρριψιν ἑκάστης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ τὴν πλήρη ἔρευναν πασῶν τῶν ὑφισταμένων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπομπῆς διενέξεων μεταξὺ τῶν ἐν ἑκάστῃ ὑποθέσει ἐνδιαφερομένων, ἵνα μὴ τὴν ἐπομένην τῆς νέας ταύτης κρίσεως δύναται νὰ ἐγερθῇ μεταξὺ αὐτῶν νέα συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας. Τὴν ἑρμηνείαν ταύτην ὑπαγορεύει ὁ ἐν γένει σκοπὸς τῆς περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας νομοθεσίας, ὅστις εἶναι ἡ ἐναρμόνισις τῶν συμφερόντων μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν καὶ ἡ ἀποφυγὴ τῶν συγκρούσεων μεταξὺ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας. Ὅθεν τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας φέρει αἰτιολογίαν ἐπαρκῆ, ὁ δὲ περὶ ἀναιτιολογήτου αὐτῆς λόγος ἀκυρώσεως ἐλέγχεται ἀστήρικτος καὶ ἀπορριπτέος.

Ναὶ μὲν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 1|20 Μαρτίου 1946 πρᾶξις τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργῶν, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσα καὶ ὁρίσασα ὅτι εἰς τὸ προσωπικὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων, ὅπερ ἀσχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, δέον νὰ καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 75 ο|ο, προσέθηκεν ὅτι αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἀφοροῦσι τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους σερβιτόρους ἑστιατορίων, καφενείων κλπ., ἀλλὰ μεταγενεστέρα πρᾶξις τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 58359|6|65 τῆς 26.10.1951, ὡρισεν ὅτι αἱ διατάξεις τῆς προηγηθείσης πράξεως τῶν δύο Ὑπουργῶν, ὡς μεταρρυθμισθεῖσα, ἔχουσιν ὁμοίως ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ἀναψυκτηρίων, κέντρων διασκεδάσεως κλπ. Ὅθεν ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ὁρίσασα ὅτι εἰς τὸ ἐπὶ τῆς περιποιήσεως προσωπικὸν τῶν καφενείων θὰ καταβάλληται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐξαιρετέας ἑορτὰς προσαύξησις μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου 75 ο|ο, παρέβιασε τὰς διατάξεις τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 πράξεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐρείδεται ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως.

Τὸ Ν.Δ. τῆς 10|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἀγορανομικοῦ κώδικος» ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 ἐδάφιον ια' ὁρίζει, ὅτι δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων, ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ (ἤδη Ἐμπορίου), δύναται νὰ ρυθμίζηται, μεταξὺ ἄλλων, τὸ τυχὸν εἰς τὸ προσωπικὸν ἑστιατορίων, ζαχαροπλαστείων κλπ. παρεχόμενον φιλοδώρημα, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἡ ὑπ' ἀριθ. 76|1946 ἀγορανομικὴ διάταξις ὥρισε τὸ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ παρομοίων κέντρων παρεχόμενον φιλοδώρημα εἰς ποσοστὸν 10 ο|ο ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν. Τοῦ τοιούτου φιλοδωρήματος καταβαλλομένου οὐχὶ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ, ἡ ρύθμισις αὐτοῦ δὲν ἀπετέλει κυρίως θέμα διενέξεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον δὲ τοῦτο ἁρμοδίως καὶ δὴ ὑπὸ τῶν κρατικῶν ὀργάνων τῶν ρυθμιζόντων τὰ τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐν γένει εἶχε ρυθμισθῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|1946 ἀγορανομικῆς διατάξεως εἰς 10 ο|ο, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐπιληφθεῖσα τοῦ αὐτοῦ θέματος καὶ ὁρίσασα τὸ φιλοδώρημα εἰς 15 ο|ο, εἶναι ἀκυρωτέα κατὰ τὸ μέρος αὐτῆς τοῦτο δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας.

Κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν ἀνήκει εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ἡ ἁρμοδιότης, ὅπως καθορίζωσι τὸ εἰς ἑκάστην ἐπιχείρησιν ἀναγκαῖον προσωπικόν, ἀλλὰ τοῦτο προσλαμβάνει ἑκάστη ἐπιχείρησις ἀναλόγως τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἐν γένει ἀναγκῶν αὐτῆς. Ὅθεν ἡ διάταξις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, καθ' ἣν ἡ ἀντικατάστασις ὑπαλλήλου δικαιουμένου εἰκοσιτετραώρου ἀναπαύσεως ὑπὸ ἑτέρου τοιούτου, ἐκτάκτως προσλαμβανομένου, καθίσταται ὑποχρεωτική, εἶναι ἀκυρωτέα δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ ΔΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ρήτρα περί θέσεως μισθωτοῦ εἰς ἀργίαν διά πειθαρχικόν παράπτωμα

Ἔλλειψις νομοθετικοῦ ἀποκλεισμοῦ ἀπό τοῦ κύκλου τῶν ἐν Κανονισμῷ ἐργοδότου, ἐγκεκριμένῳ ὑπό τῆς Ἀρχῆς, πειθαρχικῶν ποινῶν καί τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς ἀργίας. — Σχετική ρήτρα ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐργοδότης δέν ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμήν μισθοῦ ὑπερημερίας λόγῳ τῆς συμφωνηθείσης ποινῆς (ἄρθρ. 404 Α.Κ.). — Ἀτιτουργία καί κατάπτωσις πειθαρχικῶν ποινῶν κατά τάς περί ποινικῆς ρήτρας διατάξεις. — Καταχρηστική ἄσκησις δικαιώματος καί δικαία κρίσις.

Τό θέμα τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως δέν ἔχει, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀπασχολήσει τήν δικαστηριακήν πρᾶξιν, παρ' ὅλον τό θεωρητικόν καί πρακτικόν ἐνδιαφέρον του.

Πρόκειται περί τοῦ ἄν εἶναι ἰσχυρός ὅρος κανονισμοῦ ἐργοδότου περί ἐπιβολῆς εἰς τόν μισθωτόν, ὡς πειθαρχικῆς ποινῆς, ἀργίας, διά παράπτωμά του καί ἕνεκα τῆς ὁποίας, μή παρασχών τήν ἐργασίαν του, ἐζημιώθη τόν μισθόν του.

Ἐννοεῖται εἰς τήν περίπτωσιν κανονισμός μή κυρωθείς διά νόμου ἤ συνταχθείς διά τά ἐν τῷ Νόμῳ 3752|1929 νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἤ φυσικά ἤ νομικά πρόσωπα, συνδεδεμένα διά συμβάσεων μετά τοῦ Κράτους πρός ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καί ὠφελείας, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου, κατά τό ἄρθρον 3 αὐτοῦ, ἐπέχουσι θέσιν νόμου, ἀλλ' ἁπλῶς συνταχθείς ὑπό τοῦ ἐργοδότου καί ἐγκριθείς νομίμως.

Ὁ τοιοῦτος κανονισμός δεσμεύει τόν μισθωτόν, ἄν λάβῃ γνῶσιν αὐτοῦ (Α.Π. 221|1950, εἰσηγητής **Α. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 9, 347), εἶναι ἡ σύμβασις τῶν μερῶν, γεννᾷ δέ οὕτω ὑποχρεώσεις καί δικαιώματα κατά τόν τρόπον τῆς καταρτίσεως τῶν συμβάσεων (**Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχ. Δίκ., Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 280 ἑπ., **Ν. Δελούκας**, Οἱ Γενικοί Ὅροι Συναλλαγῶν, σελ. 13 ἑπ.).

Ὁ μισθωτός λαμβάνει γνῶσιν τοῦ κανονισμοῦ εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς (**Κ. Καυκᾶς**, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 282), ἀλλά δέν δύναται καί μετά τοῦτο νά δεσμεύῃ αὐτόν ἡ ἀποδοχή ὅρου κανονισμοῦ ἀντικειμένου εἰς τόν νόμον (**Κ. Καυκᾶς**, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 281, ἀναφέρων τό παράδειγμα ρήτρας, δι' ἧς ὁ ἐργάτης παραιτεῖται πάσης ἀποζημιώσεως, ἐάν ὁ ἐργοδότης τόν ἀπολύσῃ, καταχρώμενος τοῦ σχετικοῦ δικαιώματός του ἡ ἐκείνης, διά τῆς ὁποίας ἀποδέχεται κρατήσεις ἐπί τοῦ ἡμερομισθίου του, καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὑπό τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένων ὁρίων).

Ὡς σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τό ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112|1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἠρμηνεύθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937, ἐθεωρήθη ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 221|1951, εἰσηγητής **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 10, 622, Α.Π. 3|1952, εἰσηγητής **Ν. Παλαιολογόπουλος**, ΕΕΔ 11, 256, βλέπε καί Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 229|1952, εἰσηγητής **Γ. Καραμάνος**, ΕΕΔ 11, 109) καί ἡ διά κανονισμοῦ ἐργοδότου μεταβολή τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπί τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως ἀδιαφόρως ἄν ἔλαβε γνῶσιν αὐτοῦ καί παρέμεινεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Εἰς τήν παρ' ἡμῖν νομοθεσίαν δέν ὑπάρχει νομοθετικός καθορισμός τῆς ἐκτάσεως τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν ἐν κανονισμῷ, καίτοι ἐδόθη ἐπανειλημμένως εὐκαιρία εἰς τόν Ἕλληνα Νομοθέτην νά σκεφθῇ καί ν' ἀποφασίσῃ περί κανονισμῶν.

Οὕτως εἰς τόν ν. 3752|1929, ἄρθρ. 1, ὁρίζεται μόνον, ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ κύρωσις διά διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, γενικῶν κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἤ φυσικῶν ἤ νομικῶν προσώπων, συνδεομένων διά συμβάσεων μετά τοῦ Κράτους πρός ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καί ὠφελείας τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, διαγραφόντων δι' ἑκαστον τούτων τάς διακρίσεις τοῦ προσωπικοῦ καί τούς ὅρους, ὑφ' οὓς τοῦτο προσλαμβάνεται, μονιμοποιεῖται, ἀπολύεται ἡ ἀποχωρεῖ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἤ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, σταδιοδρομεῖ, μετατίθεται, ἀποσπᾶται, ἐπανέρχεται εἰς τήν ὑπηρεσίαν κατόπιν στρατεύσεως, λαμβάνει ἀδείας ἀπουσίας, δικαιοῦται εἰς ἠθικάς ἤ ὑλικάς ἀνταμοιβάς, ἀποζημιοῦται εἰς διαφόρους περιπτώσεις καί τιμωρεῖται.

Κατά τό ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 199|1936, ἐξ ἄλλου, (μή ἰσχύοντος μετά τόν Α.Ν. 759|1937) οἱ ὑπό τοῦ ἐργοδότου συντασσόμενοι κανονισμοί ἐργασίας καί ἐσωτερικῆς τάξεως, ἵνα εἶναι ὑποχρεωτικοί διά τόν ἐργαζόμενον, δέον νά συνταχθήσαν ἐγγράφως καί νά ἀνεκοινώθησαν εἰς αὐτόν πρό τῆς προσλήψεώς των.

Ἐμμέσως περί προστίμου, ὡς πειθαρχικῆς ποινῆς, ὁμιλεῖ τό ἄρθρ. 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περί κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περί πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καί περί τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καί ὑπαλλήλων», κατά τό ὁποῖον ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν δέν ἐπιτρέπεται κράτησις, εἰμή... β) προστίμων, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει περί τούτων κανονισμός, τοιχοκολλημένος ἐντός τῶν ἐργοστασίων ἤ ἐντός τῶν γραφείων εἰς ἐμφανές μέρος καί

ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ ἐν συνόλῳ τὸ 1|4 τοῦ ἡμερομισθίου ἑκάστου ἐργάτου καὶ δι' ἑκάστην ἡμέραν, τῶν προσιμίων κατατιθεμένων ὑπὲρ τῆς Ἐργατ. Ἑστίας εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος (Διάταγμα 27. 6.1937).

Ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως αὐτῆς καὶ μόνης, ἡ ὁποία ρυθμίζει τὸ ἐπιτρεπόμενον μέγεθος τοῦ προσίμου, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν μισθόν, καὶ ἡ ὁποία ἐμποδίζει τὴν ἐν κανονισμῷ θέσπισιν μεγαλυτέρου ποσοῦ ὡς προσίμου (*Κ. Καυκᾶς*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 281), δὲν συνάγεται, νομίζομεν, ὡς καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ὁ Ἕλλην Νομοθέτης ἀπέκλεισε πᾶσαν ἄλλην ρήτραν κανονισμοῦ περὶ ἐπιβολῆς ἄλλης πειθαρχικῆς ποινῆς, ἡ ὁποία νὰ μὴ ἔρχεται ἀντιμέτωπος πρὸς τὸν νόμον, ὡς π.χ. ἡ περίπτωσις τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ ἀποζημιώσεως, εὐθέως ἀντικειμένου τούτου πρὸς τὸν ν. 2112|1920.

Ἀντιθέτως εἰς τὴν νομοθεσίαν (βλέπε π. χ. τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ἀπὸ 8.5.1948 Διατάγματος «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν ἀστικῶν διὰ λεωφορείων συγκοινωνιῶν» εὑρηται διάταξις, κατὰ τὴν ὁποίαν δικαιοῦται ὁ διαχειριστὴς νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ὁδηγοὺς καὶ εἰσπράκτορας καὶ δι' ἀργίας μιᾶς μέχρι δέκα ἡμερῶν ἐν περιπτώσει ἀνωμαλίας περὶ τὴν ἐργασίαν ἢ τὴν εἴσπραξιν (βλέπε ὅμως *Χ. Κασσίμον*, Ἐσωτερικοὶ Κανονισμοὶ Ἰδιωτικῶν Ἐπιχειρήσεων, σελ. 85 ἑπ., ἀμφισβητοῦντα τὸ κῦρος τῆς διατάξεως, ἀπὸ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως).

Βεβαίως ἡ διὰ προσχωρήσεως εἰς τὸν κανονισμὸν τοῦ ἐργοδότου σύμβασις ἔχει τὸ μειονέκτημα, ὅτι μόνον ὁ εἷς (ἐργοδότης) καθορίζει τὸ περιεχόμενον, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἄλλον (μισθωτόν), μὴ ἔχοντα ἐλευθερίαν ἄλλην, εἰμὴ νὰ δεχθῇ τὴν οὕτω διατυπουμένην σύμβασιν ἢ ἀπορρίψῃ αὐτήν (*Κ. Σούρλας*, Ἑρμ.ΑΚ, ὑπ' ἄρθρ. 361—373, ἀριθ. 61) (βλέπε γενικώτερον περὶ τῆς φύσεως τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν συμβάσεων προσχωρήσεως *Ε. Ν. Γεωργάκαρη*, ἐν Νομικῷ Δελτίῳ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, 1952, σελ. 45 ἑπ.), ἐναντι ὅμως τῆς μειονεκτικῆς αὐτῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ, πιεζομένου ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ὑπάρχει, ὑπὸ τὴν θεωρίαν, ὅτι ἡ θέσις εἰς ἀργίαν τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἡ μείωσις τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ συνιστᾷ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 404 Α. Κ. κοινικὴν ρήτραν (περὶ αὐτῆς βλέπε *Σόντην*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 404, ἔνθα εἰδικὴ ἀνάπτυξις περὶ τῆς ποινῆς μειώσεως ἐργατικοῦ μισθοῦ) τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 409 Α.Κ. δικαίωμα τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν ἡ συμφωνηθεῖσα ποινὴ εἶναι δυσαναλόγως μεγάλη, αἰτήσει τοῦ ὀφειλέτου, νὰ μειώσῃ εἰς τὸ πρόσηκον μέτρον.

Κατὰ *Κ. Καυκᾶν* (Ἔνοχ., Τόμος Α', Εἰδ. Μέρος, σελ. 281) ἐὰν ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ βάσει κανονισμοῦ δὲν ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὸ διαπραχθὲν ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου πταίσμα ἢ ἂν ὁ ἐργαζόμενος δὲν διέπραξε καθόλου τὴν εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένην παράβασιν, θὰ δύναται οὗτος νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου τὴν μείωσιν ἢ ἄρσιν αὐτῆς, διότι ὁ ἐπιβαλὼν αὐτὴν ἐργοδότης ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁρισμένον ὄργανον θὰ πρέπει νὰ ἀποφασίζῃ κατὰ δικαίαν κρίσιν (ἄρθρ. 871 Α.Κ.). Ἐὰν ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ ἦτο χρηματική, κατεβλήθη δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου, θὰ πρέπει νὰ διατάσσεται ἡ ἐπιστροφή του (ἄρθρ. 904 Α.Κ.), ἐὰν δὲ αὕτη ἦτο προσωρινή ἀπόλυσις, θὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης μετὰ τὴν ἄρσιν αὐτῆς νὰ καταβάλῃ τὸν μισθὸν του εἰς τὸν ἐργαζόμενον.

Ἐννοεῖται ὅτι καὶ μετὰ τὴν βαρυσήμαντον ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (103|1952, εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 11, 370) τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ προκειμένου περὶ κανονισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν συναφθῇ δυνάμει νόμων (ὡς τοῦ ν. 3752|1929) ἢ κυρωθέντων ὑπὸ νόμου, ἔνθα ἡ κρίσις τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων ὑποβάλλεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων (βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ἀρχ. Νομολογίας, ἔτος Γ', τεῦχος δον, σελ. 221, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 11, 451).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3935|1952

Διαδικασία ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Στ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Ι. Φινινῆς

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης ὡς τεχνίτης ὁαλουργὸς ἐν ἔτει 1946 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀμειβόμενος κατὰ μονάδα παραγομένων ὁαλικῶν. Ἔκτοτε ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος μέχρι τοῦ νῦν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐτιμωρήθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης διὰ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς ἀργίας τῶν ἐν ἀγωγῇ εἰδικευμένων ἡμερῶν, καθ' ἃς δὲν κατεβλήθησαν αὐτῷ αἱ ἀντίστοιχοι ἀποδοχαί του. Ἐρευνητέον μετὰ τοῦτο ἀποβαίνει, ἂν δύναται νὰ θεμελιωθῇ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ἀξιώσῃ τὸ ἀντίτιμον τῶν ἡμερομισθίων τῆς ἀργίας καὶ κατὰ ποῖον μέτρον. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947 ἡ ἐναγομένη νομοτύπως κατήρτισε τὸν ἰσχύοντα ἤδη ἐσωτερικὸν κανονισμόν, γνωστοποιηθέντα δεόντως εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ἐργοστασίου τὸ καὶ νομοτύπως ὑποβληθέντα εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀστυνομικὴν Ἀρχήν. Εἰς τὸν κανονισμὸν τοῦτον προσεχώρησε καὶ ὁ ἐνάγων διὰ ρητῆς δηλώσεως του, ἐγγράφως γενομένης, ἧς δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης. Ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τοῖς ἄρθροις 3 § β' τοῦ Β.Δ. 24 Ἰουλίου|2 Αὐγούστου 1920 καὶ 7 τοῦ Β.Δ. 14|20 Σεπτεμβρίου 1912 προβλέπεται ἡ ρύθμισις τῆς κρατήσεως τῶν ἐργατικῶν μισθῶν διὰ πρόστιμα πέραν τοῦ ὑπ' αὐτῶν θεσπιζομένου ὁρίου (1|4), οὐδαμόθεν δύναται νὰ συναχθῇ ὁ ἀποκλεισμὸς ἀπὸ τοῦ κύκλου τῶν ἐν κανονισμῷ ὁριζομένων πειθαρχικῶν ποινῶν καὶ πειθαρχικῆς ποινῆς ἀργίας, ἰσχυούσης δυνάμει τῆς καταρτιζομένης προσχωρητικῆς συμβάσεως. Ἐπέχοντος τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐναγομένης ἰσχὺν συμβάσεως καὶ προσχωρήσαντος τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὰ εἰρημένα εἰς τὸ σύνολον τῶν ὅρων αὐτοῦ, ἐναντία ἐκδοχὴ θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν διέπουσαν τὰς συναινετικὰς συμβάσεις ἀρχὴν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙ ΠΟΣΟΣΤΟΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συνταγματικότης διατάξεως άρθρ. 6 § 3 Ν.Δ. 1255|1949

Καθορισμός δι' άρθρ. 6 § 3 Ν.Δ. 1255|1949 αποζημιώσεως εργαζομένου επί ποσοστοίς μισθωτού, ανεξαρτήτως κατηγορίας εις ην ανήκει, απολυομένου κατά το άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ίσης προς την του τεχνίτου γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας.— Συνταγματικότης διατάξεως.

Διά του άρθρ. 2 § 5 του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περί επεκτάσεως του ν. 118|1945 κλπ.» ώρίσθη, ότι, προκειμένου περί μισθωτών, αμειβομένων αποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον επί ποσοστοίς, ανεξαρτήτως κατηγορίας, εις ην ανήκουν, τα επίδομα αργίας ισούται προς το εκάστοτε υπό του ανειδικεύτου εργάτου δικαιούμενον επίδομα αργίας. Ομοίως διά την αυτήν κατηγορίαν μισθωτών ή κατά την § 1 του άρθρου 9 του ν. 118|1945 αποζημίωσις ισούται προς την αποζημίωσιν του ανειδικεύτου εργάτου.

Διά του άρθρ. 6 § 3 του Ν.Δ. 1255|1949 «περί τροποποιήσεως του ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 8, 963) ή ανωτέρω διάταξις αντικατεστάθη ως εξής: Μισθωτοί αμειβόμενοι αποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον επί ποσοστοίς διά των καθορισμών της εισφοράς και του υπολογισμού του επιδόματος αργίας θεωρούνται, ότι λαμβάνουσιν ημερομίσθιον τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας. Η κατά την § 1 του άρθρ. 9 του ν. 118|1945 προβλεπομένη αποζημίωσις ισούται προς την αποζημίωσιν τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

Η εισηγητική έκθεσις του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 286) δικαιολογεί την διάταξιν της § 5 του άρθρ. 2 αυτού ως εξής: «Υπηγορεύθη εκ των δυσκολιών, άς θα ενεφάνιζεν ο προσδιορισμός του επιδόματος ανερ-

---

της ελευθερίας της βουλήσεως των συμβαλλομένων. Εν άρθρω 11 του κανονισμού ετέθη ή άργια ως πειθαρχική ποινή, προβλεπομένη διά τα εν άρθρω 10 αυτού πειθαρχικά παραπτώματα τα αφορώντα την οργάνωσιν της εσωτερικής πειθαρχίας συναφούς με την λειτουργίαν του εργοστασίου της εναγομένης. Οι όροι ούτοι του κανονισμού δεν αντικεινται εις διάταξίν τινα νόμου δημοσίας τάξεως, απεναντίας συνάδουσι προς την εκ του άρθρ. 652 Α.Κ. υποχρέωσιν του μισθωτού όπως εκτελή την αναληφθείσαν εργασίαν μετ' επιμελείας, τηρών τας γενικάς περί πειθαρχίας διατάξεις του κανονισμού του εργοστασίου (Καινάς: Ένοχ. Τόμ. Α', σελ. 306 § 3). Έχει δε την έννοιαν ή προκειμένη ρήτρα, ότι κατά τας ημέρας της άργίας ή εναγομένη περιάγεται μεν εν υπερημερία, πλην όμως δεν υποχρεούται εις την πληρωμήν του μισθού λόγω της συμφωνηθείσης ποινής (άρθρ. 404 επ. Α.Κ.). Παραλλήλως δηλονότι προς την εκπλήρωσιν της κυρίας ένοχής συνωμολογήθη πρόσθετος όρος, καθ' όν, εν διαπιστώσει των ρηθέντων πειθαρχικών παραπτωμάτων, καταπίπτει υπέρ του εργοδότου ή περί μισθού άξίωσις του μισθωτού διά τας ημέρας άργίας λόγω ποινικής ρήτρας, επερχομένης ούτω απωλείας του εκ της συμβάσεως κεκτημένου περιουσιακού υπέρ του οφειλέτου διά βραχείας χειρί παροχής. Τούτο είναι σύμφωνον προς την κρατούσαν δόξαν, προσηρμοσμένην εις το άρθρον 404 Α.Κ. (πρβλ. ΕρμΑΚ υπ' άρθρ. 404 §§ 14 και 15). Και ισχυρίζεται μεν ο ενάγων, ότι διά των υπ' αυτού επικαλουμένων εγγράφων ο Υπουργός Εργασίας ανεκάλεσε την εγκρισίν του, καθόσον αφορά τους όρους τούτους του κανονισμού, αναγνωρίσας τα παράνομον της επιβολής της ποινής άργίας, πλην τα έγγραφα ταύτα ανεκλήθησαν διά του υπό της εναγομένης επικαλουμένου αντιθέτου περιεχομένου μεταγενεστέρου εγγράφου του Ιδίου Υπουργού. Περί μετριασμού της καταπεσούσης ποινικής ρήτρας ουδείς λόγος δύναται να γίνη εν προκειμένω. Και είναι μεν αληθές, ότι αι πειθαρχικαί ποιναί λειτουργούν και καταπίπτουν κατά τας περί ποινικής ρήτρας διατάξεις (πλην της απολύσεως), εν προκειμένω όμως δεν πρόκειται περί μειώσεως της συμφωνηθείσης ή καταπεσούσης ποινής, αλλά περί μετριασμού της προσδιορισθείσης πειθαρχικής ποινής παρά των υπό του κανονισμού οριζομένων πειθαρχικών οργάνων εντός των τεθειμένων υπό του πειθαρχικού κανόνος ορίων, ού ένεκα ή εφαρμογή του άρθρου 409 Α.Κ. ανεπίτρεπτος έστι. Καταχρηστον δικαιώματος εν τη επιβολή των πειθαρχικών ποινών υπό την έννοιαν του άρθρου 281 Α.Κ. ή προσδιορισμόν της αξιουμένης παροχής κατά δικαίαν κρίσιν κατά το άρθρον 371 Α.Κ. δεν ισχυρίζεται ο ενάγων. Ο ισχυρισμός ούτος αποτελεί στοιχείον της αγωγής και ο ενάγων, επικαλούμενος αυτόν, έδει να αποδείξη τούτον, άτε επικαλούμενος τι αντίθετον προς τον κανόνα ότι τα δικαιώματα δεν ασκούνται καταχρηστικώς και ότι ο προσδιορισμός της ποινής γίνεται ουχί κατ' άδικον κρίσιν (ίδε Καποδίστριαν ΕΕΔ 5, 613, ΕρμΑΚ υπ' άρθρον 371 § 20).

Τούτοις ακολούθως διώκουσα ή ένδικος αγωγή την πληρωμήν του μισθού των ημερών άργίας, επιβληθείσης λόγω πειθαρχικής ποινής, απορριπτέα κρίνεται εν τω συνόλω της ως αβάσιμος.

γίας, προκειμένου περί μισθωτών άμειβομένων αποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον επί ποσοστοίς, καθ' όσον άλλως θά ώφειλε το Ταμείον Ανεργίας να περιπίπτη εις άτερμονας αριθμητικούς υπολογισμούς δι' ένα εκαστον των μισθωτών τούτων προς εξεύρεσιν των ποσοστών, άτινα επραγματοποιεί ούτος.

Επίσης λόγω των ιδιομορφιών των υπηρεσιών, αίτινες παρέχονται υπό των εν λόγω μισθωτών, θά ήτο απολύτως αδύνατον είς το Ταμείον, δι' ένα εκαστον εξ αυτών, να θεωρήση αυτόν ως ιδιωτικόν υπάλληλον, ως τεχνίτην, ως ειδικευμένον εργάτην ή ως ανειδίκευτον. Αί αύται δυσχέρειαι θά παρουσιάζοντο και ως προς τον καθορισμόν της κατά την § 1 του άρθρ. 9 αποζημιώσεως.

Διά τούς λόγους τούτους τόσον το επίδομα ανεργίας, όσον και ή αποζημίωσις της § 1 του άρθρ. 9, εξωμοιώθησαν, ανεξαρτήτως της καταγορίας, είς ήν έδει να καταταχθή είς έκαστος εκ των μισθωτών τούτων, προς το επίδομα και την αποζημίωσιν, άτινα θά εδικαιούντο ούτοι χαρακτηριζόμενοι ως ανειδίκευτοι εργάται.

Πρέπει να σημειωθή, ότι μετά το άρθρ. 60 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661) ή καθοριζουσα το επίδομα ανεργίας ως άνω διάταξις είναι καταργημένη, του επιδόματος ανεργίας διεπομένου υπό του άρθρ. 37 εδ. α' του Α.Ν. 1846|1951 (και ήδη υπό της υπ' αριθ. 19370|1952 υπουργικής αποφάσεως, ΕΕΔ 11, 656).

Αφού δε καταργήθη ή διάταξις αύτη, ως προς το επίδομα ανεργίας, και το άρθρ. 60 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 ώρισεν, ότι διατηρείται το άρθρ. 9 του ν. 118|1945 και αί μή ασφαλιστικού περιεχομένου διατάξεις αύτου, άπομένει εν ισχύϊ το β' εδάφιον της § 3 του άρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949 «ή κατά την § 1 του άρθρ. 9 ν. 118|1945 προβλεπομένη αποζημίωσις ισούται προς την αποζημίωσιν τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως», ενώ ο σκοπός της καταργηθείσης διατάξεως ήτο ο αύτος διά το επίδομα ανεργίας και την αποζημίωσιν.

Δέν είναι βεβαίως διάταξις αύτη ασφαλιστικού περιεχομένου, ώστε να θεωρήται συγκαταργηθείσα μετά της του έδαφ. α' της § 3 του άρθρ. 6 του Ν.Δ. 1255|1949 (διά το επίδομα ανεργίας), άλλ' είναι ήδη καιρός να καταργηθή ρητώς ή αντιουνταγματική αύτη διάταξις, ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 276 επ.), ή οποία, άνευ αποχρώντων λόγων (και άν υπήρχον έστω κατά την είσαγωγήν της, ως δικαιολογεί αύτην ή εισηγητική έκθεσις διά το επίδομα ανεργίας, ήδη διά της καταργήσεως της ασφαλιστικού περιεχομένου διατάξεως του εδ. α' της § 3 του άρθρ. 6 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 εξέλιπον), προσβάλλει την αρχήν της ισότητος, όταν διά τούς επί ποσοστοίς ιδιωτικούς υπαλλήλους εισάγει εξαίρεσιν εφαρμογής του γενικού κανόνος, ως προς την αποζημίωσιν του ν. 2112, του άρθρ. 10 ν. 1231|1918 και άρθρ. 11 ν. 2112|1920 και μάλιστα μόνον διά τούς ασφαλιζομένους κατά της ανεργίας, ενώ οί λοιποί, μέ τά γνωρίσματα του άρθρου 10 ν. 1231, οί μή υπαγόμενοι είς την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά της ανεργίας, διέπονται υπό του ν. 2112.

Ενώπιον του εργατικού Δικαστού προεβλήθη, ως φαίνεται εκ της δημοσιευομένης κατωτέρω αποφάσεώς του, ή αντισυνταγματικότης της διατάξεως, άλλ' εθεωρήθη αύτη ως συνταγματική, μέ κάποιαν, αληθώς, άτονον σκέψιν.

Καθ' όσον αφορά είς τον υπολογισμόν της οφειλομένης είς τούς επί ποσοστοίς αμειβομένους αποζημιώσεως, κατά το Β.Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί επεκτάσεως του ν. 2112 κλπ. επί εργατών κλπ.», εσημειώθη ανωτέρω, ότι λαμβάνεται υπ' όψιν το ημερομίσθιον του τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

Διέφυγεν όμως της προσοχής του Νομοθέτου ότι γενική συλλογική σύμβασις εργασίας καθορίζουσα ημερομίσθιον τεχνίτου δέν υφίσταται.

Γενικαί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας είναι αί από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947, άλλ' αύται αναπροσαρμόζουν μόνον τά κατώτατα όρια ημερομισθίων των προπολεμικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας, γενική δέ προπολεμική συλλογική σύμβασις εργασίας είναι ή από 19.8.1938 (υπ κατάστασις της από 13.8.1936), ή οποία όμως καθορίζει το ημερομίσθιον του ανειδικεύτου εργάτου (τούτο είναι ήδη δρχ. 22.000, υπ' αριθ. 83700|1950 και 2750|1951 υπουργικαί αποφάσεις).

Γεννάται λοιπόν ή λογική απορία περί του πρακτέου (σχετικώς βλέπε ΕΕΔ 10, 681) και φυσικά πρέπει να εξαλειφθή ή νομοθετική αύτη αρρυθμία και να αποκατασταθή και ή δικαιοσύνη και δι' ένα άκόμη πρόσθετον λογον.

Πρωτοδίκου Αθηνών 3948|1952

Διαδικασία ν. ΓΘΟΔ'.
Πρωτοδίκης ο κ. **Χ. Καλαπασέας**
Δικηγόροι οί κ. κ. Γ. Γιομπρές, Ε. Υδραίος

Εφ' όσον ο ενάγων ήμείβετο αποκλειστικώς διά ποσοστών, ή κατά το άρθρ. 9 ν. 118|1945 αποζημίωσις ισούται προς την κατωτέθείσαν αποζημίωσιν τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως, κατά την σαφή εν προκειμένω διάταξιν της § 5 του άρθρ. 2 του Ν.Δ. της 8|11 Μαΐου 1946, ως αντικατεστάθη από της § 3 του άρθρ. 6 του Ν.Δ. 1255|1949, ήτις, καθ' ήμάς, δέν δύναται να θεωρηθή, ότι αντίκειται είς την περί ισότητος των Ελλήνων ενώπιον του νόμου διάταξιν του Συντάγματος, έκ του λόγου ότι δι' αύτης έθεσπίσθη δι' ωρισμένους μισθωτούς, κατ' ειδικόν τρόπον, ήτοι επί ποσοστοίς αμειβομένους, ειδική αποζημίωσις διά την περίπτωσιν της απροειδοποιήτου απολύσεως των, τά δέ αντίθετα υπό του ενάγοντος αποστηριζόμενα δέον να απορριφθώσιν.

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Απαλλαγή έργοδότου υποχρεώσεως καταβολής μισθού κατ' άρθρ. 656 Α.Κ.

Έλλειψις απαραιτήτου ύλης (ηλεκτρικής ενεργείας), απαιτουμένης διά την λειτουργίαν εργοστασίου, προελθούσα εκ καταστροφής του μετασχηματιστού του ηλεκτρικού ρεύματος, συνεπεία κατακλυσμιαίας βροχής, εξ ής αδυναμία εργοδότου εις αποδοχήν εργασίας, συνιστώ ανωτέραν βίαν, απαλλάσσουσαν αυτόν της υποχρεώσεως καταβολής μισθού.

Το άρθρ. 656 του Αστικού Κώδικος ρυθμίζει τά της υπερημερίας του δανειστού έργοδότου περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του μισθωτού.

Εάν—ορίζεται εις αυτό—ο μισθωτής (έργοδότης) κατέστη υπερήμερος περί την αποδοχήν της εργασίας ή άν ένεκα λόγων αφορώντων αυτόν και μη οφειλομένων εις ανωτέραν βίαν είναι αδύνατος ή αποδοχή της εργασίας, ο εκμισθωτής (εργαζόμενος) δικαιούται να απαιτήση τον μισθόν...

Το άρθρον 656 Α.Κ. τροποποιεί την όλην διασκευήν των περί υπερημερίας του δανειστού διατάξεων του Α.Κ. 349 επ. και παραμβάλλει και το υποκειμενικόν στοιχείον εις την κρατούσαν αντικειμενικήν έννοιαν της υπερημερίας του δανειστού (*Π. Ζέπος*, Ένοχ. Β' Μέρος Ειδ., Τεύχος 8ον, σ. 354, *Καποδίστριας*, εν ΕρμΑΚ, είσαγ. άρθρ. 349-360, αριθ. 20), ορθώς δε, νομίζομεν, επεκρίθη ή εκτροπή αύτη εκ της γενικής αρχής του άρθρ. 349 Α.Κ. ως άγουσα εις ανεπιεική διά τους εργαζομένους αποτελέσματα (βλέπε *Αλ. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 6, 484 επ., ιδία 487, *Μιχαηλίδην-Νουάρον* εν ΕρμΑΚ υπ' άρθρ. 330, αριθ. 45) και ως αντιφατική προς τας γενικάς αυτού αρχάς (*Κ. Δημάκης*, εν ΕΕΔ 4, 390). (Περί των υπό το κράτος του προισχύοντος του Αστικού Κώδικος βυζαντινορωμαϊκού δικαίου ισχυόντων βλέπε Γνωμοδ. Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εισηγητής *Α. Χατζηδάκης*, ΕΕΔ 5, 386 επ.).

Οπωσδήποτε το άρθρ. 656 Α.Κ. ρυθμίζει ομοιομόρφως την αδυναμίαν παροχής και την υπερημερίαν του δανειστού (*Γ. Μπαλής*, Ένοχ. εκδ. 1952 σελ. 226 και Γεν. Αρχ. § 179).

Ο Άρειος Πάγος, ερμηνεύων το άρθρον τούτο του Αστικού Κώδικος, απεφάνθη (Α.Π. 687/1950, εισηγητής *Ι. Τρακανής*, ΕΕΔ 10, 210), ότι εκ της διατάξεως ταύτης σαφώς συνάγεται, ότι ο μισθωτής και άν εκ λόγων, αναφερομένων εις το πρόσωπόν του, τουτέστιν αδυναμίας και εις τυχηρά ακόμη γεγονότα αναφερομένης, μη συνιστώντα όμως ανωτέραν βίαν, δεν αποδεχθή την προσηκόντως και πραγματικώς προσφερομένην εργασίαν, υπόχρεως καθίσταται, ώς μη λυομένης της συμβάσεως, εις καταβολήν των μισθών προς τον εκμισθωτήν, χωρίς ούτος να είναι υπόχρεως να παράσχη την εργασίαν του εις άλλον, εκτός της συμβάσεως, χρόνον. Ανωτέρα δε βία, εξ ής αποκλείεται ή υπερημερία του μισθωτού, υφίσταται, όταν ή ενέργεια του υποχρέου παρακωλύεται εκ βιαίου και απροβλέπτου γεγονότος, όπερ ήτο αδύνατον να αποτραπή, ακόμη και διά καταβολής άκρας επιμελείας. (Πρβλ. και διά την εφαρμογήν του ν. 2112/1920 Α.Π. 595/1950, εισηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 1069).

Εν τη εννοία ήδη της ανωτέρας βίας υπάγεται και η περίπτωσις καταστροφής του εργοστασίου υπό πλημμύρας, σεισμού (*Κ. Καυκᾶς*, Ένοχ. υπ' άρθρ. 656, σελ. 815, βλέπε σχετικώς περί ανωτέρας βίας και περί της όλης διασκευής και ερμηνείας του άρθρου 656 Α.Κ. και *Δ. Δημητρακάκην*, Η υπερημερία του μισθωτού περί την αποδοχήν της υπό του εκμισθωτού προσφερομένης εργασίας, εκδ. 1948).

Ως τυχηρόν γεγονός, εξ άλλου, θεωρείται ή εκ τυχαίων λόγων έλλειψις παρά τω εργοδότη των απαραιτήτων ύλων κλπ., ύδατος, άνθρακος, ηλεκτρικού ρεύματος (*Γ. Μπαλής*, Γεν. Αρχ. Γ' εκδ. σελ. 388, *Δ. Δημητρακάκης*, Η υπερημερία του μισθωτού περί την αποδοχήν της υπό του εκμισθωτού προσφερομένης εργασίας, εκδ. 1948, σελ. 31).

Πρωτοδίκου Αθηνών 3949/1952

Διαδικασία ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Χ. Καλαπαξάκης**

Δικηγόροι οι κ.κ. Π. Παπαβογιαννης, Σ. Γκολφινόπουλος

Η εναγομένη ομολογεί, ότι κατά το χρονικόν διάστημα από της 6 Δεκεμβρίου 1951 μέχρι της 15 Δεκεμβρίου 1951 δεν απεδέχθη την εργασίαν της εναγούσης. Προβάλλει δε ως λόγον απαλλαγής της από της υποχρεώσεως προς πληρωμήν των ημερομισθίων του χρόνου τούτου την έλλειψιν της απαραιτήτου όλης, ήτοι ηλεκτρικής ενεργείας, απαιτουμένης διά την λειτουργίαν του εργοστασίου της, προελθούσαν εκ καταστροφής του μετασχηματιστού του ηλεκτρικού ρεύματος συνεπεία κατακλυσμιαίας βροχής. Το γεγονός τούτο, ού ένεκα κατέστη αδύνατος ή αποδοχή των υπηρεσιών της εναγούσης, βεβαιωθέν εκ των εν όψει αποδεικτικών στοιχείων και αποτελούν ανωτέραν βίαν (Ένοχ. *Καυκᾶ*, Τόμ. Β' σελ. 314-315 § 5), απαλλάσσει την εναγομένην της υποχρεώσεως προς πληρωμήν τη εναγούση των ημερομισθίων της κατά το άρθρον 656 του Αστικού Κώδικος και επομένως η αγωγή δέον ν' απορριφθή κατά το κεφάλαιόν της τούτο.

ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Ἀφετηρία χρόνου ἄρθρ. 658 Ἀστικοῦ Κώδικος διά τὸ δικαίωμα μισθοῦ

Διατήρησις ἀξιώσεως μισθοῦ, εἰς περίπτωσιν κωλύματος παροχῆς ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 657 καὶ 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἅπαξ μόνον ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους.—Ἀφετηρία ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ πολιτικὸς ὑπολογισμὸς αὐτοῦ.

Ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω, σελ. 861, ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει τῆς προσφάτου ὑπ'ἀριθ. 6982|1952 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Στ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 11, 862), ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ δικαιώματος μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου, εἰς περίπτωσιν ἀνυπαιτίου κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ὑπεστηρίχθησαν καὶ ἐγένοντο δεκταὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ διάφοροι ἀπόψεις, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ δικαιώματος, ἤτοι ἂν τοῦτο περιορίζεται εἰς χρῆσιν ἅπαξ τοῦ ἔτους ἢ τίθεται ἐπαναληπτικῶς, μὲ τὴν ἐμφάνισιν ἑκάστοτε κωλυμάτων πρὸς παροχὴν ἐργασίας ἐντὸς τοῦ ἔτους.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις, ἀναχωροῦσα ἀπὸ τοῦ δεδομένου ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο περιορίζεται εἰς ἅπαξ μόνον ἐπὶ ἔτος ἐμφάνισιν τοῦ κωλύματος (ἀπόψεις τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε καὶ ἡ εἰς ἣν ἀναφέρεται Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 723|1952, εἰσηγητὴς *Γ. Χριστόπουλος*, ΕΕΔ 11, 249, βλέπε ὅμως τὴν νεωτέραν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου 6982|1952, ἐνθ. ἀνωτ.) μετὰ σχετικὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ περὶ τοῦ ὅτι τὸ ἔτος τοῦ ἄρθρ. 658 Α.Κ. ὑπολογίζεται ἡμερολογιακῶς, προέβη εἰς τὴν ἔρευναν περὶ τῆς ἐννοίας, ὡς πρὸς τοῦτο, τοῦ νόμου.

Ἀλλ' εἶναι, νομίζομεν, ἐκτὸς σοβαρᾶς ἀμφισβητήσεως, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις, ὅτι τὸ ἔτος ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ, τοῦ κωλυθέντος εἰς παροχὴν ἐργασίας (πρβλ. καὶ *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Μισθὸς ἐν κωλύματι κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., θεωροῦντα ὡς δεδομένον τοῦτο ἐκ τοῦ νόμου).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4245|1952

Διαδικασία Ν. Γ²ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Φραντζεσκάκης, Ν. Φετσκάκης.

Συνομολογεῖται ὡς χρόνος προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος ἡ 22 Μαΐου 1950 καὶ ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ ἀπὸ 5.1.1952 μέχρι 16.1.1952 καὶ ἀπὸ 23.1.1952 μέχρι 10.2.1952. Ἐρίζουσιν ὅμως οἱ διάδικοι ὡς πρὸς τὴν ἀφετηρίαν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 658 τοῦ Α.Κ. ἔτους, τοῦ μὲν ἐνάγοντος ὑπολογίζοντος αὐτὸ ἡμερολογιακῶς, τῆς δ' ἐναγομένης ὑπολογιζούσης αὐτὸ πολιτικῶς, ἤτοι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Ἐνέχει δὲ ἰδιάζουσαν ἐν προκειμένῳ σημασίαν ὁ τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος ὑπολογισμός, διότι ὁ ἐνάγων ἠσθένησε κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Νοεμβρίου 1951 μέχρι 16 Ἰανουαρίου 1952 χρονικὸν διάστημα καὶ ἔλαβε τὸν μισθὸν τοῦ μηνός, ὃν ἐδικαιοῦτο. Καὶ εἰ μὲν τὸ ἔτος, ἀρχόμενον ἀπὸ 23 Μαΐου 1951, λήγει τὴν ἀντίστοιχον ἡμέραν τοῦ 1952, τότε ὁ ἐνάγων ἐξῆντλησε τὸ δικαίωμά του καὶ οὐδὲν δικαιοῦται διὰ τὸν κρίσιμον χρόνον ἀσθενείας, ἐπισυμβάσης ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους (Πρ|κείου Ἀθ. 723|1952, ΕΕΔ 11 σελ. 249, Πρ|κείου Πειραιῶς 308ϑ|1950, ΕΕΔ 10 σελ. 163), εἰ δ' ἀντιστρόφως θεωρηθῇ τὸ ἔτος ἀφετηριαζόμενον ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 καὶ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1951, τότε αἱ διακεκριμέναι αὗται ἀσθένειαι, λαβοῦσαι χώραν κατὰ διάφορα ἔτη, θεμελιοῦσι τὴν ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσιν τοῦ κρισίμου χρόνου. Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 657 § 1 καὶ 658 τοῦ Α.Κ. συνάγεται, ὅτι ὁ χρόνος ἀφετηριάζεται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως. Ὡς βασικὴ κατὰ νόμον προϋπόθεσις τάσσεται «ἡ δεκαήμερος τοὐλάχιστον παροχὴ ἐργασίας» τοῦ μισθωτοῦ, μεθ' ἣν δύναται νὰ ἀξιώσῃ τὸν μισθὸν κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 658 διάκρισιν, ἥτις, προσδιορίζουσα τὴν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἀπαίτησιν ἀναλόγως τοῦ χρόνου ἐργασίας, δὲν ἀφίσταται τοῦ χρονικοῦ σημείου τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς, εἰδικεύουσα τὴν ἔναρξιν τοῦ χρόνου τούτου διὰ τοῦ ὅρου «μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως», ἀφοῦ δι' αὐτοῦ διέλαβεν ἐντὸς τοῦ ὑπολογισίμου χρόνου καὶ τὸ δεκαήμερον, περὶ οὗ ἀνωτέρω (ἴδε *Κανελλ.* Α' σελ. 320 καὶ 322, *Βάλληνδαν*, ὑπ' ἄρθρον 658 σελ. 94). Ὁ ἡμερολογιακὸς ὑπολογισμὸς εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως ταύτης, τοῦ νόμου ἀποβλέποντος εἰς τὴν παροχὴν ἐργασίας, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁποίας θὰ θεωρηθῶσιν συντρέχουσαι ἢ μὴ καὶ αἱ λοιπαὶ ἔννομοι προϋποθέσεις διὰ τὴν γένεσιν ἢ μὴ τοῦ δικαιώματος. Ἐν προκειμένῳ τὸ ἔτος, ἀρχόμενον ἀπὸ 23 Μαΐου 1951, λήγει τὴν 23ην Μαΐου 1952, αἱ δὲ δύο διαδοχικαὶ ἀσθένειαι τοῦ ἐνάγοντος ἔλαβον χώραν ἐντὸς τοῦ ἰδίου τούτου ἔτους. Λαβὼν ὅμως τὸν μισθὸν τῆς πρώτης ἀσθενείας ἐξῆντλησε τὸ δικαίωμά του καὶ οὐδὲν δικαιοῦται διὰ τὴν δευτέραν. Τούτοις ἀκολούθως ἀπορριπτέα κρίνεται αὐτή, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ Κ.Λ.Π.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΧΡΟΝΟΥ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ

Προστασία ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων μισθωτῶν πρὸ Α.Ν. 1836]1951

Ἀναγκαία, δι' ὑπολογισμὸν προϋπηρεσίας μισθωτοῦ ἐν τῷ καθορισμῷ μισθοῦ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 ἡ προηγουμένη γνωστοποίησις εἰς τὸν ἐργοδότην προϋπηρεσίας καὶ ὑποβολὴ δικαιολογητικῶν.— Τίς συνυπολογιστέα προϋπηρεσία.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτῶν δι' ἐκτὸς ἕδρας ἀπασχόλησιν.— Ἀκυρότης παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων κλπ.— Ἀνεπίτρεπτον ἐφαρμογῆς ἀποδυναμώσεως δικαιωμάτων μισθωτοῦ, ἀνεπιδέκτων παραιτήσεως — Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.— Τί περιληπτέον ἐν ἰσχυρισμῷ ἐργοδότου ὅτι κατήγγειλε σύμβασιν ἐργασίας.— Προστασία τοποθετηθέντων ἀναγκαστικῶς βάσει προγενεστέρων Α.Ν. 1836)1951 Νόμων.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατ' ἐργατικὴν διαφοράν.— Μὴ ἀναγκαία καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου ἐπὶ ἐργατικῶν ἀγωγῶν.

Πλείονα τοῦ ἑνὸς καὶ ἐνδιαφέροντα θέματα ἀπησχόλησαν τὴν μακρὰν αὐτὴν καὶ ἀληθῶς μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας συνταχθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ Μυτιλήνης.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη δέχεται μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἀκόλουθα:

α) Ὅτι διὰ τὸν ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ, κατὰ τὴν ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀναπροσαρμοζομένου διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, πρέπει νὰ προηγῆται ἡ γνωστοποίησις αὐτῆς πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ ἡ ὑποβολὴ εἰς αὐτὴν τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν.

β) Ὅτι καὶ μετὰ τὰς ὡς ἄνω γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 21094]2990]1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 8, 558) περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐκτὸς ἕδρας ἀποστελλομένων προσκαίρως δι' ἐργασίαν μισθωτῶν.

γ) Ὅτι εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων του ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὑπουργικῶν περὶ μισθοῦ ἀποφάσεων, ἀποζημιώσεως διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν, βασίζει δὲ τὴν ἄποψιν αὐτὴς εἰς ρητὰς νομοθετικὰς διατάξεις.

δ) Ὅτι ἡ λεγομένη ἀποδυνάμωσις τῆς ἀξιώσεως ἐκ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον μὴ ἀσκήσεως δὲν ἐφαρμόζεται, προκειμένου περὶ δικαιωμάτων, ἐφ' ὧν ἀπαγορεύεται ἡ παραίτησις. (Πρβλ. σχετικῶς καὶ Α.Π. 559]1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 178, ἀποφανθεῖσαν ὅτι δὲν κατέστη ἀνενεργὸν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὅπως ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἀξιώσεως του ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἤσκησε τοῦτο ἐπὶ ἐπταετίαν, καὶ γενικώτερον ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ λοιπῆς παραπομπῆς ἐν ΕΕΔ 11, 178).

ε') Ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἀντιτάσσει κατὰ τῆς περὶ καταβολῆς μισθοῦ ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἔνστασιν, ὅτι κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, πρέπει νὰ περιλαμβάνηται εἰς τὸν ἰσχυρισμόν του καὶ ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ νόμιμοι διατυπώσεις.

στ') Ὅτι σχετικῶς πρὸς τοὺς κατὰ ν. 751]1948 καὶ Ν.Δ. 1196]1949 τοποθετηθέντας ἀναγκαστικῶς ἡ σχέσις αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836]1951 (ΕΕΔ 10, 688), παρετάθη μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1952, διεπομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1836]1951 διὰ τὴν διάσωσίν της.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 44]1952

Διαδικασία ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παρασκευαΐδης, Ε. Καμαρός

1. Σχετικῶς πρὸς τὸν τρόπον συνυπολογισμοῦ τῆς προϋπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ὡρίσθη μὲν διὰ τοῦ 6ου ὅρου τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ὑπαλλήλων τούτων, «ὅτι ἡ προϋπηρεσία νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτῶν ἔγγραφον κατὰ τὴν πρόσληψιν δήλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν αὐτῆς», ὡς καὶ ὅτι «ἐπὶ πάσης διαφωνίας μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου, ἀναφερομένης εἰς τὰ πιστοποιητικὰ προϋπηρεσίας ἢ τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτῆς, ἀποφαίνεται ἐπιτροπή, συγκροτουμένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἀποτελουμένη ἐκ κλπ.», ἐν τούτοις ὁ ὅρος οὗτος δὲν ἰσχύει πλέον μετὰ τὰς ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις, δεδομένου ὅτι οἱ δι' αὐτῶν συμβληθέντες, περιορισθέντες νὰ ἀναπροσαρμόσωσι μόνον τὰ κατώτερα ὅρια τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων — ἐν αἷς καὶ τὰ τῆς ἀνωτέρω ἀπὸ 16.9.1937 τοιαύτης — καὶ μὴ ἐπεκταθέντες καὶ εἰς ρύθμισιν τῶν λοιπῶν θεμάτων, τῶν προβλεφθέντων ὑπ' ἐκείνων, ἐξέφρασαν ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, τὴν βούλησιν αὐτῶν περὶ καταργήσεως τῶν διατάξεων των, τῶν ρυθμιζουσῶν τ' ἄνω λοιπὰ θέματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται 6ου ὅρου τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συλλογικῆς συμβάσεως. Εἰδικώτερον δέον νὰ τονισθῇ, ὅτι διὰ τῆς δευτέρας τῶν ἄνω διατάξεων τοῦ ὅρου τούτου — καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἔτι τῆς πρότερον ἰσχύος του — δὲν ἱδρύθη δικαιοδοσία τις τῆς ἐν

λόγῳ Ἐπιτροπῆς, ἀποκλείουσα τὴν ὑπὸ τῆς δικαστικῆς Ἀρχῆς ἐπίλυσιν τῶν διαφωνιῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλων, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν προϋπηρεσίαν τῶν τελευταίων, στερουμένων οὕτω τῶν διαφωνούντων τοῦ δικαιώματος—χάριν τῆς ταχυτέρας καὶ μόνον ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς — νὰ ἀποταθῶσι πρὸς τὰ παρέχοντα πᾶσαν ἐγγύησιν ἀμεροληπτου κρίσεως δικαστήρια, ἄνευ ἀσφοῦς περὶ τούτου βουλήσεως τοῦ νομοθέτου (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 6579|1948, ΕΕΔ 7, 632 Σύνταξιν ΕΕΔ 8, 465). Μὴ ἰσχυούσης δὲ καὶ ἑτέρας τινὸς συναφοῦς διατάξεως, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, ὅτι, ἵνα ὑπολογισθῇ ἡ προϋπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ, δέον τόσον νὰ γνωστοποιηθῇ αὕτη τῷ ἐργοδότῃ, ὅσον καὶ ὑποβληθῶσιν αὐτῷ τὰ περὶ ταύτης δικαιολογητικά, ἀφ' ἧς δὲ ἡμερομηνίας συντρέξωσι αἱ δύο αὗται προϋποθέσεις ἄρχεται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ προσαυξήσῃ ἀναλόγως τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 10608|1948, ΕΕΔ 8, 70, Πρωτ]κου Ἀθηνῶν 1513|1950, ΕΕΔ 9, 557, Πρωτ]κου Πειραιῶς 323|1950, ΕΕΔ 9, 698, Πρωτ. Πειραιῶς 1426|1951, ΕΕΔ 10, 863 καὶ Σύνταξιν ΕΕΔ αὐτόθι καὶ 9, 734). Ἑτέρωθεν, δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 25800|1944, 27701|1945 καὶ 31260|1946 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς προϋπηρεσία παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ λογίζεται μόνον ἡ ὁμοία, συναφὴς ἢ ἀνάλογος ὑπηρεσία πρὸς τὴν παρὰ τῷ τελευταίῳ ἐργοδότῃ προσφερομένην. Αἱ ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ ὧν πρόκειται περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς προϋπηρεσίας διατάξεις, ἐξακολουθοῦσιν ἔτι ἰσχύουσαι, παρὰ τὸ ὅτι παρόμοιαι διατάξεις δὲν ἐπανελήφθησαν οὔτε εἰς τὰς μεταγενεστέρας σχετικὰς ἀποφάσεις, οὔτε εἰς τὰς ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις, κριθέντος ὅτι παρέλκει πλέον ἡ περαιτέρω ἀναγραφὴ των. Ἄλλως τε παρέκκλισις ἀπὸ τῆς χαραχθείσης γραμμῆς ἔδει νὰ διατυπωθῇ ἐν θετικῇ διαταξει (πρβλ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 10608|1948 ἔνθ' ἀνωτ. καὶ Πρωτ]κου Ἀθηνῶν 2164 καὶ 4004|1948, ΕΕΔ 7, 321 καὶ 562). Τοὐναντίον δὲν ἰσχύουσι ἐν προκειμένῳ οἱ κατοχικοὶ ν. 950|1943 καὶ 1761|1944, οἵτινες ἐθεωρήθησαν ὡς ἄκυροι ὑπὸ τῆς Σ.Π. 58|1945, ὡς ἑρμηνευτικοὶ τῆς κανόνας δικαίου περιεχούσης ἀπὸ 29.6.1937 προκατοχικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον δ' ἐθεωρήθησαν ἄκυροι ὡς ἄνω, δὲν ἐνέπεσαν εἰς τὸ Ψήφ. ΣΤ' 1946, δι' ἄρθρ. 1 τοῦ ὁποίου διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ ὡς ἁπλοῖ νόμοι τὰ κατοχικὰ νομοθετήματα, τὰ μὴ ὁπωσδήποτε ἀκυρωθέντα (ὅρα Α.Π. 58|1947, Θέμ. ΝΗ' 202). Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος ἐκτίθεται —κατὰ τὴν ἡμέτεραν κρίσιν— ὅτι ὁ ἐνάγων, ὢν ἔγγαμος μετὰ δύο τέκνων καὶ ὑπηρετήσας πρότερον εἰς ὁμοίας συναφεῖς καὶ ἀναλόγους ὑπηρεσίας, τυγχάνων δὲ τῆς προστασίας τοῦ ν. 751|1948, ὡς νεοπολεμιστής, προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὴν 15.1.1949, τοποθετηθεὶς παρ' αὐτῷ κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4|10.1.1949 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ Τοπικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 726|15.1.1949 ἐγγράφου τοῦ Νομάρχου Λέσβου· ὅτι ἔκτοτε, ἐνῷ εἰργάσθη ὡς βοηθὸς διαχειριστοῦ τοῦ ἐν Ντιπὼ Λέσβου πυρηνελαιουργείου τοῦ ἐναγομένου, τοῦτο τῷ κατέβαλε μισθὸν βοηθοῦ ἀποθηκαρίου· ὅτι ἅμα τῇ προσλήψει του ἐπεκαλέσθη τὴν ἄνω προϋπηρεσίαν του καὶ ὑπέβαλε τ' ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, πλὴν τὸ ἐναγόμενον οὐδέποτε ἠθέλησε ν' ἀναγνωρίσῃ ταύτην καὶ τῷ κατέβαλε τοὐτῳ τῷ λόγῳ μειωμένας ἀποδοχὰς καὶ ὧρα ἑορτῶν. Διώκεται δὲ δι' αὐτῆς κατὰ τὸ πρῶτον σκέλος τοῦ α' κεφαλαίου της ἡ καταβολὴ τῷ ἐνάγοντι παρὰ τῶν ἐναγομένων δραχμῶν 11.700.200, λόγῳ διαφορᾶς ἀποδοχῶν, χορηγηθέντων δώρων διὰ τὸ μέχρι 30.5.1952 χρονικὸν διάστημα. Οὕτως ἔχουσα νόμιμος παρίσταται, ἐρειδομένη εἰς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 648 καὶ 680 Α.Κ., τῶν ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 καὶ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων, τῆς πρώτης τῶν ὑπαλλήλων τῶν Α.Ε., τῆς δευτέρας τῶν τοιούτων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, τῶν ὑπ' ἀριθ. 18531, 25029, 29488 καὶ 57200|1949, 17590 καὶ 68500|1950 καὶ 25100|1951 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2750 καὶ 67800|1951 καὶ 19200|1952 ὁμοίων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν καὶ τοῦ τοιούτου Συντονισμοῦ, ὡς καὶ τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μνημονευθεισῶν ὡς ἰσχουσῶν ἐν προκειμένῳ διατάξεων. Μὴ ἀπαιτουμένης δὲ καταβολῆς τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας (Α.Π. 501 καὶ 559|1951, ΕΕΔ 11, 88 καὶ 178), τόποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα οὐσία, πάντων τῶν ἀντιθέτων ἀπορριπτομένων ὡς μὴ νομίμων, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι μόνη ἁρμοδία ἵνα κρίνῃ περὶ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων διαφωνίας ὡς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας του εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ δου ὅρου τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις, ἀλλωστε, Ἐπιτροπὴ δὲν εἶναι συγκεκροτημένη.

II. Συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 6 § 2 ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ», ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου συνεπάγεται κατὰ τῶν ὑποχρέων εἰς τὴν τήρησιν αὐτῶν, πλὴν τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρου 7, καὶ τὴν ἀστικὴν αὐτῶν εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν μὴ προσλαμβανομένων. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ὁ ἐργοδότης, καθ' ὃ ἐτοποθετήθη νομίμως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Τοπικοῦ Συμβουλίου μισθωτός τις, ἔχει ὑποχρέωσιν, ὅπως τὸν προσλάβῃ, εὐθὺς ὡς οὗτος ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας- μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς περὶ τοποθετήσεώς του ἀποφάσεως (ἄρθρον 9) —προσέλθῃ παρ' ἐκείνῳ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας—ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι καὶ αὐτῷ ἔχει ἀνακοινωθῇ ἡ ἀπόφασις—ἄλλως θεωρεῖται ὑπερήμερος καὶ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἐν πάσῃ πε-

ριπτώσει τάς άποδοχάς του άπό τῆς προσελεύσεώς του (πρβλ. σχετικῶς Α. Π. 113|1943, ΕΕΔ 1, 48 καί 596). Τήν άποψιν ταύτην έπεκύρωσαν καί τά μεταγενέστερα σχετικά νομοθετήματα, θεσπίσαντα ρητῶς τήν ὑποχρέωσιν καταβολῆς άποδοχῶν, άφ' ἧς χρονολογίας προσέλθη παρά τῷ ἐργοδότῃ πρός άνάληψιν ἐργασίας (ἄρθρον 5 § 1 Ν.Δ. 1196|1949 καί 9 § 3 Α.Ν. 1836|1951). Κατά συνέπειαν, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ κρινομένῃ άγωγῇ ἱστορεῖται προσέτι, ὅτι ὁ ἐνάγων προσῆλθε παρά τῷ ἐναγομένῳ πρός άνάληψιν ὑπηρεσίας τήν 15.1.1949, κομίζων καί τόν σχετικόν διορισμόν του, νομίμως, βάσει τῆς άνω διατάξεως ἐν συνδυασμῷ καί πρός τάς ἐν ἰσχύϊ σκέψει άναφερομένας, αἰτοῦνται κατά τό δεύτερον σκέλος τοῦ α' κεφαλαίου τῆς άγωγῆς δραχμαί 706.400 δι' άποδοχάς τοῦ ἐνάγοντος άπό τῆς άνω ἡμερομηνίας μέχρι 30.2.1949, άφοῦ ἐν αὐτῇ προστίθεται, ὅτι μόλις άπό 1.3.1949 ἤρξατο ἡ μισθοδοσία του. Καί εἶναι μέν άληθές, ὅτι προκειμένου περί ἐργοδοτῶν ἐχόντων Ὑποκαταστήματα—ὡς τό ἐναγόμενον—δέον νά προηγηθῇ συνεννόησις μεταξύ Κεντρικοῦ καί Ὑποκαταστημάτων, άφοῦ ὁ άριθμός τῶν άναγκαστικῶς προσλαμβανομένων παρ' αὐτῶν ὁρίζεται συνολικῶς (πρβλ. Σ.Ε. 185|1950, ΕΕΔ 9, 848 καί 153|1951, ΕΕΔ 10, 471), παρά ταῦτα καί ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ μισθοδοσία θ' ἀρχίσῃ άφ' ἧς προσῆλθεν ὁ μισθωτός ἐνώπιον τοῦ παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη καταστήματος, άσχέτως τοῦ ἂν μέχρι τῆς άναθέσεως αὐτῷ ὑπηρεσίας, λόγῳ άνακοινώσεως τῆς τοποθετήσεώς του τῷ Κεντρικῷ καί άναμονῆς, παρέλθῃ χρονικόν τι διάστημα, ἕως ὅτου άναλάβῃ ἐργασίαν. Ἑπομένως δέν εἶναι νόμιμος καί ὡς τοιοῦτος άπορριπτέος τυγχάνει ὁ άντίθετος ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου, ὅτι τήν 1.3.1949 ἔλαβε τήν σύμφωνον περί άναθέσεως ὑπηρεσίας τῷ ἐνάγοντι άπάντησιν τοῦ Κεντρικοῦ του καί ὅτι άπό τότε ἔδει νά μισθοδοτηθῇ ὁ ἐνάγων. Ὅθεν ἐξεταστέα οὐσία άποβαίνει ἡ ἐνδικος άγωγή καί κατά τό αἴτημα τοῦτο.

III. Κατά τήν παροῦσαν εἰδικήν διαδικασίαν ἐκδικάζονται πᾶσαι καί μόναι αἱ άξιώσεις τῶν μισθωτῶν, αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, οὐχί δέ καί αἱ άπορρέουσαι ἐξ άπηγορευμένης ἐργασίας, ὅτε τίκτεται μόνον άγωγή άδικαιολογήτου πλουτισμοῦ. Ἡ ὑπό κρίσιν ὅθεν άγωγή, καθ' ὅσον άφορᾷ τό β' κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ αἰτοῦνται δραχμαί 1.203.700, διά προσαύξησιν λόγῳ ἐργασίας κατά τάς Κυριακάς καί ἑορτάς, άναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν, άφοῦ ἡ άνω ἐργασία εἶναι άπηγορευμένη καί δέν γίνεται ἐπίκλησις ἐξαιρέσεώς τινος, καθ' ἣν ἐπιτρέπεται αὕτη. Συνεπῶς άπορριπτέα κρίνεται, ὡς πρός τό κεφάλαιον τοῦτο κατά τήν νόμιμον καί βάσιμον συναφῆ ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου, μή παραπεμπομένη εἰς τήν τακτικήν διαδικασίαν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25 Πολ. Δικ. (ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου 5 ν. δ. τῆς 4|9.1.1925, κυρωθέντος ὑπό ν. 3887|1929), διότι δέν φέρει άπαντα τά στοιχεῖα τῆς άγωγῆς ὡς άπλῆ ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς.

IV. Κατά μέν τόν 7ον ὅρον τῆς άπό 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἰδιωτικῶν γραφείων καί ἐπιχειρήσεων ἐν γένει οἱ ὑπάλληλοι, εἰσπράκτορες, άποθηκάριοι καί ὑπηρετικόν προσωπικόν (πλήν καθαριστριῶν), ταξιδεύοντες ἐκτός ἕδρας δι' ἐργασίαν τοῦ γραφείου των, λαμβάνουσι, πλήν τῶν ὁδοιπορικῶν των ἐξόδων, καί κατ' ἐλάχιστον ὅριον, ἡμερησίαν άποζημίωσιν ἴσην πρός τό 1|30 τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, ηὐξημένην κατά 25 ο|ο καί ἐφ' ὅσον άπομακρύνονται πέραν τῶν 40 χιλιομέτρων τῆς ἕδρας των, μή δυναμένης τῆς άνω άποζημιώσεως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νά εἶναι άνωτέρας τῶν 200 δραχμῶν ἡμερησίως, διά δέ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 21094|1946 κοινῆς άποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας «περί καθορισμοῦ προσθέτου ἡμερησίας άποζημιώσεως διά τούς ἐκτός ἕδρας άπασχολουμένους μισθωτούς» άπεφασίσθη, ὅπως εἰς τό ἐκτός ἕδρας άποστελλόμενον προσκαίρως δι' ἐργασίαν ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καί ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν, ἐκείνων, περί ὧν προβλέπουσιν εἰδικαί διατάξεις, καταβάλληται, πλήν τῶν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, πρόσθετος άποζημίωσις, δι' ἑκάστην ἐκτός ἕδρας διανυκτέρευσιν, ἴση πρός τό ἑκάστοτε νόμιμον ἡμερομίσθιον ἢ τό 1|25 τοῦ ἑκάστοτε νομίμου μισθοῦ, προκειμένου περί μισθωτῶν άμειβομένων ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ. Καί ἡ μέν άνωτέρω ὑπουργική άπόφασις ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα καί μετά τάς άπό 4.11.1947 καί 1.12.1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις, δεδομένου ὅτι οἱ συλλογικῶς δι' αὐτῶν συμβληθέντες δέν περιέλαβον ὅρον σχετικόν πρός τήν άποζημίωσιν λόγῳ διανυκτερεύσεως ἐκτός ἕδρας, ἀλλ' άπέβλεφαν μόνον εἰς τήν ρύθμισιν τῶν άποδοχῶν τῶν μισθωτῶν διά τόν συνήθη χρόνον καί τρόπον άπασχολήσεως (πρβλ. Πρωτ|κου Ἀθ.1419, 2036 καί 6716|1949, ΕΕΔ 8, 465, 591 καί 716, 2193|1950, ΕΕΔ 9, 757, Πρωτ|κου Θηβ. 18|1950, ΕΕΔ 9, 791, Χρ. Ἀποστολάκου, Πανδέκται άποδοχῶν ἐργαζομένων σελ. 26, ὅρα σχετικῶς καί Α.Π. 141|1947, ΕΕΔ 8, 364 καί 607|1950, ΕΕΔ 10, 114). Τοὐναντίον ὁ περί οὗ πρόκειται 7ος ὅρος τῆς άπό 16.9.1937 ὡς άνω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, καίτοι ρυθμίζει εἰδικωτέραν περίπτωσιν τῆς άποζημιώσεως ἐκτός ἕδρας, δέν ἰσχύει πλέον μετά τάς άνω άπό 4.11.1947 καί 1.12.1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις, άφοῦ οἱ διά τῶν τελευταίων τούτων συμβληθέντες, περιορισθέντες ν' άναπροσαρμόσωσι μόνον τά κατώτερα ὅρια τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων—ὡς ἡ άπό 16.9.1937 τοιαύτη—καί μή ἐπεκταθέντες καί εἰς ρύθμισιν τῶν ἑτέρων θεμάτων, τῶν προβλεπομένων ὑπ' ἐκείνων, ἐξέφρασαν ἐμμέσως, πλήν σαφῶς, τήν βούλησιν αὐτῶν περί καταργήσεως τῶν διατάξεων των, τῶν ρυθμιζουσῶν τ' άνω ἕτερα θέματα, ἐν οἷς καί τό τοῦ 7ου ὅρου περί άποζημιώσεως ἐκτός ἕδρας, ὅστις, ἄλλως, περιορίζων τήν άποζημίωσιν εἰς 200 δραχμάς, μή άναπροσαρμοσθεῖσας ὁπωσδήποτε, άνεφάρμοστος, ἐν πάσῃ

περιπτώσει, τυγχάνει (πρβλ. **Σύνταξιν** ΕΕΔ έν 8, 456). Έπομένως καί καθ' δσον άφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ὁ θεσμὸς τῆς ἀποζημιώσεως ἐκτὸς ἕδρας, ἐν ἐλλείψει ἑτέρας ἰσχυούσης εἰδικωτέρας διατάξεως, διέπεται μόνον ὑπὸ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπ' ἀριθ. 21094|1946 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἥτις δὲν περιλαμβάνει περιορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης εἰς μόνον τοὺς ἀπομακρυνομένους πέραν ὡρισμένης ἀποστάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' δσον ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἀγωγῇ, ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη κατὰ τὴν συζήτησιν, προϊστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπησχολήθη ἐκτὸς ἕδρας, διανυκτερεύσας κατὰ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἡμέρας εἰς τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα χωρία καὶ ἐν συνεχείᾳ αἰτοῦνται διὰ τοῦ γ' κεφαλαίου αὐτῆς δραχμαὶ 1.119.800 δι' ἀποζημίωσιν τούτῳ τῷ λόγῳ, νόμιμος τυγχάνει αὕτη καὶ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ ἐξεταστέα οὐσίᾳ καθίσταται, πάντων τῶν ἐναντίων ἀπορριπτομένων ὡς μὴ νομίμων, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἔδει αἱ ἐκτὸς ἕδρας διανυκτερεύσεις νὰ γίνωσι εἰς τόπους, ἀπέχοντας πλέον τῶν 40 χιλιομέτρων ἐκ Ντιπίου, ὅπου ἡ μόνιμος ἀπασχόλησις τοῦ ἐνάγοντος.

V. Περαιτέρω αἰτοῦνται διὰ τοῦ δ' κεφαλαίου τῆς κρισιολογουμένης ἀγωγῆς αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 1.6.1952 μέχρις 28.6.1952, χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ὁ ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' αὗται δὲν ἐγένοντο δεκταί, διότι ὁ ἐνάγων τὸν ἀπέλυσε τὴν 1.6.1952, πλὴν ἀκύρως. Ἄλλως καὶ ἐπικουρικῶς αἰτοῦνται δραχμαὶ 2.380.230 διὰ τὴν νόμιμον ἀποζημίωσίν του λόγῳ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἀμφότερα τὰ αἰτήματα ταῦτα νόμιμα τυγχάνουσι, ἐρειδόμενα τὸ μὲν κύριον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ἐν συσχετίσει πρὸς τὰς ἐν σκέψει Ι μνημονευθείσας διατάξεις, τὸ δ' ἐπικουρικὸν εἰς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 ἐδ. β' καὶ 3 § 1 ν. 2112|1920 (ὡς ἐτροποποιήθησαν), μὴ ὄντος ὑποχρέου ν' ἀναφέρῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ τοὺς λόγους τῆς ἐπικαλουμένης ἀκυρότητος ἀπολύσεώς του, ἀφοῦ καὶ αὐτὰ τὰ περὶ ἀκυρότητος ἁπλῶς περὶ ταύτης λεγόμενα, καθ' ὑποφοράν διατυποῦνται. Ἐξεταστέα ὅθεν οὐσίᾳ παρίσταται καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἄνω κεφάλαιον.

VI. Τέλος αἰτοῦνται διὰ τὸ ε' κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς δραχμαὶ 359.500 δι' ἀποζημίωσιν, λόγῳ ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἄδειαν τοῦ τελευταίου ἡμερολογιακοῦ ἔτους. Καὶ τὸ αἴτημα τοῦτο σύννομόν ἐστιν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς οὐσίᾳ ἀπορρίψεως τοῦ κυρίου αἰτήματος τοῦ ὑπὸ στοιχ. δ' κεφαλαίου, δεδομένου ὅτι τὸ ἐνταῦθα κρινόμενον αἴτημα ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος, ἐνῷ τὸ ἀνωτέρω κύριον αἴτημα τοῦ δ' κεφαλαίου ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν μὴ ἀπόλυσίν του.

VII. Συμφώνως πρὸς τὴν βασικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 § 1 Α.Ν. 547|1937, οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὰς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου, συναπτομένη εἴτε διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, εἴτε μετὰ τὴν λύσιν ταύτης, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὐτὴ περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξάφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμογὴν ἔχει κατ' ἀρχὴν ἀναλόγως, λόγῳ τῆς ταυτότητος τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 ν. 2112|1920 ἐκδοθέντος β.δ. τῆς 16.7.1920, δι' ὧν ἐρρυθμίσθησαν τὰ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν. Περαιτέρω δὲ δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, βάσει τῆς αὐτῆς διατάξεως, περιεχούσης γενικὴν ἑρμηνευτικὴν ἀρχήν, ὅτι ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἐὰν ῥητῶς δὲν προκύπτῃ τὸ ἀντίθετον, προκειμένων ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ, ἀπορρεουσῶν ἐξ ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων, καθοριζόντων ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ τούτων, εἴτε ἂν αὐτὴ λαμβάνῃ χώραν διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἢ μετὰ τὴν λύσιν ταύτης. Οὕτως εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις μισθωτοῦ ὁπωσδήποτε λαμβάνουσα χώραν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του, τῶν ἀπορρεόντων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐξ ἀποφάσεων χορηγουσῶν δῶρα ἑορτῶν, ὡς ἐπίσης ἐξ ἀποζημιώσεως, τόσον λόγῳ μὴ χορηγήσεως ἀδείας, δσον καὶ ἕνεκα ἐργασίας παρασχεθείσης ἐκτὸς ἕδρας. Τὴν ἀποψιν ταύτην ἐνισχύουσι, προκειμένου μὲν περὶ παραιτήσεως ἐκ δικαιωμάτων, ἀπορρεόντων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 680 § 3 Α.Κ., 3 καὶ 4 Α.Ν. τῆς 16|21.11.1935, 2 Α.Ν. 99|1936 καὶ 16 Α.Ν. 547|1937, ἀφοῦ διὰ τῶν ἄνω διατάξεων α') θεσπίζεται ἰδία ἀγωγὴ ὑπὲρ τῶν συμβαλλομένων ὀργανώσεων, τόσον κατὰ τοῦ παραβαίνοντος τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργοδότου, πρὸς ὑποστήριξιν, ἐναντι τούτου, τῶν ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν θιγομένων ὀργανώσεων, δσον καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ παραιτουμένου ἐκ τῶν δικαιωμάτων του μισθωτοῦ, β') νομοθετεῖται αὐτοτελὴς ὑποχρέωσις ἐν εἴδει ποινικῆς ῥήτρας κατὰ τῶν παραβαινόντων τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, γ') ἀπαγγέλλεται ποινὴ διὰ πᾶσαν παράβασιν οἱουδήποτε ὅρου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, χωρὶς νὰ γίνηται διάκρισις, οὔτε ἂν ὁ τὴν τοιαύτην σύμβασιν παραβαίνων εἶναι ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ μισθωτός, οὔτε ἂν ἡ παράβασις συντελῆται μονομερῶς παρὰ τοῦ ἑτέρου τούτων ἢ, δυνάμει συμφωνίας, παρ' ἀμφοτέρων. Προκειμένου δὲ περὶ παραιτήσεως ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως, ἕνεκα μὴ χορηγήσεως ἀδείας, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ν. 539|1945, καθ' ἣν θεωρεῖται ἀνύπαρκτος πᾶσα συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ περιλαμβάνουσα ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἢ παραίτησιν τούτου ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος. Πολλῷ μᾶλλον δὲν εἶναι ἔγκυρος σιωπηρὰ παραίτησις τοῦ μισθω-

τοῦ ἐκ τοιούτων ὡς ἄνω δικαιωμάτων του, εἴτε διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, εἴτε μετὰ τὴν λύσιν ταύτης, πρὸ πάντων κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, ὅτε ὁ μισθωτὸς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ἐργοδότην του, δυνάμενον νὰ τὸν ἀπολύσῃ κατὰ βούλησιν. Ἔτι περισσότερον δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ἡ ἀποδυνάμωσις (ἀχρησία) (Verwirkung) τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον μὴ ἀσκήσεως των δὲν εὑρίσκει μὲν γενικὸν ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἔνθα ἰσχύουν σύντομοι παραγραφαί, ἀποκλείεται δ' εἰδικῶς προκειμένου περὶ δικαιωμάτων, ἐφ' ὧν ἀπαγορεύεται ἡ παραίτησις (περὶ πάντων τούτων ὅρα *Α. Λιτζεροπούλου*: Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 424|1941 σελ. 21, *Γ. Ρέμμου*: Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, ἐν Νομικῷ Δελτίῳ Τραπέζης Ἑλλάδος Δ' σελ. 5 ἑπ., *Ι. Καποδίστρια*: Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας §§ 108 καὶ 144, *Κ. Ἀποστολίδου*: Ἔνοχ. Δίκ. ἄρθρ. 680 § 21, *Β. Βασιλείου*: Τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του ἐν ΕΕΔ 10, 191 ἑπ., Π|κου Ἀθηνῶν 4374|1950, ΕΕΔ 10, 269, Πρωτ|κου Θηβῶν 18|1950, ΕΕΔ 9, 791, Πρωτ|κου Τριπόλεως 1115|1950, ΕΕΔ 10, 327 καὶ τὴν αὐτόθι εἰς εἰσαγωγικὰς παρατηρήσεις *Συντάξεως* ΕΕΔ συγκέντρωσιν παλαιοτέρας νομολογίας). Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐνάγων παρητήθη ἐξ ἁπάντων τῶν διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς δικαιωμάτων του, ἅτε μὴ προβαλὼν ταῦτα ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, ἀπορριπτέος παρίσταται, εἴτε ἔχων τὴν ἔννοιαν ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς παραιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τούτων, διαρκούσης τῆς ἐνδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως ἢ μετὰ τὴν λύσιν της, εἴτε ἐπικλήσεως ἀποδυναμώσεως τῶν δικαιωμάτων τούτων.

VIII. Περαιτέρω ἰσχυρίζεται τὸ ἐναγόμενον, ὅτι ἐξώφλησεν ἁπάσας τὰς διωκομένας ἀπαιτήσεις του ἐνάγοντος. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι νόμιμος (ἄρθρ. 416 Α.Κ.) καὶ ἐξεταστέος κατ' οὐσίαν.

IX. Ἔτι περαιτέρω τὸ ἐναγόμενον ὑποστηρίζει, ὅτι, κατὰ καιροὺς κατέβαλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀποδοχὰς κατὰ δραχμὰς 1.162.300 πλέον τῶν παρ' αὐτοῦ δικαιουμένων νομίμων τοιούτων καὶ προβάλλει ταύτας πρὸς συμψηφισμὸν ἐναντι τυχὸν ἀπαιτήσεων τοῦ ἐνάγοντος κατ' αὐτοῦ. Ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμός, προβαλλόμενος ἐναντι τῶν διωκομένων ἀξιώσεων ἀποζημιώσεως (καταγγελίας, ἀδείας, ἑκτὸς ἕδρας), δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος κρίνεται, ἐφ' ὅσον αἱ ἐπὶ πλέον καταβληθεῖσαι ἀποδοχαὶ δὲν εἶναι ἐπιστρεπταί, ἅτε δοθεῖσαι καθ' ὁμολογίαν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐναγομένου — προκύπτουσαν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν εἰς τὰς προτάσεις τοῦ ἰδίου διαλαμβανομένων — κατόπιν συμφωνίας μεταξὺ τῶν διαδίκων. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν προκύψῃ, ὅτι ὁ ἐνάγων δικαιοῦται ἀποδοχῶν πλέον τῶν ὅσων ὑπολογίζει τὸ ἐναγόμενον, θέλει ὑπολογισθῆ πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ὑπολοίπου δικαιουμένου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος.

X. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἀξιοῖ δι' ἀγωγῆς τὰς ἀποδοχάς του, δι' ὃ χρονικὸν διάστημα δὲν ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ὑπηρεσίαι του ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι λόγῳ ὑπερημερίας αὐτοῦ (ἄρθρ. 656 Α.Κ.)—ὡς ἐν προκειμένῳ διὰ τοῦ κυρίου αἰτήματος τοῦ δ' κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς—ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατ' ἐκείνου τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι κατήγγειλε νομίμως τὴν ἔνδικον ἐργασιακὴν σύμβασιν. Οὐχ' ἧττον ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, συνιστῶν ἔνστασιν καταλυτικὴν τοῦ ἐπὶ τὰς ἀποδοχὰς ὑπερημερίας δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος, δέον—προκύπτοντος ἐκ τῆς ἀγωγῆς, ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι τὸ μὲν ἠσφαλισμένος δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1846|1951 κατὰ τῆς ἀνεργίας, τὸ δὲ νεοπολεμιστὴς ὑπαγόμενος εἰς τὰς διατάξεις τῆς περὶ τούτων νομοθεσίας—νὰ περιλαμβάνῃ, ἵνα ἡ πλήρης, ὅτι ἐτηρήθησαν ἅπασαι αἱ διατυπώσεις, τόσον τῆς νομοθεσίας περὶ Ταμείου Ἀνεργίας, ὅσον καὶ τῆς περὶ νεοπολεμιστῶν τοιαύτης (πρβλ. Α.Π. 407|1947, ΕΕΔ 7, 172, 173|1951, ΕΕΔ 10, 568,263 καὶ 265|1952, ΕΕΔ 11, 631 καὶ 652, *Γ. Μπλέτσιον*: Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐν ΕΕΔ 10, 1258 ἑπ. καὶ 11, 60 ἑπ., παρ' ᾧ πλήρης ἐπιχειρηματολογία καὶ ἄφθονοι παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν καὶ ἐπιστήμην). Ἐξ ἄλλου, ὁ εἰς νεοπολεμιστικὴν νομοθεσίαν ὑπαγόμενος καὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου προσληφθεὶς διατηρεῖται—συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 10 § 1 τοῦ ἀρχικοῦ ν. 751|1948, διαρκούσης τῆς ἰσχύος τοῦ ὁποίου προσελήφθη, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα καὶ ὁ ἐνάγων—ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ ἐτοποθετήθη, ἐπὶ ἔτος τουλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου ἠδύνατο ν' ἀπολυθῇ καταβαλλομένης αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2|12|1920 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως. Ἐξαιρετικῶς ὅμως ἠδύνατο ν' ἀπολυθῇ καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ ἔτους 1) αὐτοδικαίως μέν, ἐφ' ὅσον ἤθελε καταδικασθῇ διὰ παράβασιν τῶν ἄρθρ. 21, 22 καὶ 24 Π.Ν. καὶ 2) κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Ν. 244|1936 διὰ τοὺς ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ μνημονευομένους ὑπὸ στοιχεῖα α'-γ' λόγους. Ἡ ἄνω προθεσμία ηὐξήθη εἰς δύο ἔτη ἀπὸ τῆς προσλήψεως δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. τῆς 7|18.10.1949, τροποποιήσαντος τὴν περὶ ἧς πρόκειται διάταξιν, μετὰ ταῦτα δὲ δι' ἄρθρ. 1 § 1 Α.Ν. 1544|1950 ηὐξήθη εἰς μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς προσλήψεως. Τέλος, σχετικῶς, κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 Α.Ν. 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.», ἐθεσπίσθη, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ τριετίαν τουλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν τοποθετηθέντων μέχρι σήμερον βάσει τῶν προγενεστέρων νόμων, λήγουσα μέχρι 31.10.1951, παρατείνεται μέχρι 31.10.1952, κατὰ δὲ τὰς ὁμοίας τῶν §§ 2 καὶ 3 ἰδίου ἄρθρου ὡρίσθη ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις τῶν νεοπολεμιστῶν κατὰ τὴν διάρκειαν

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΑΠΟ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Δήλωσις βουλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος οἰκονομικῆς ἀνάγκης

Θεώρησις Νόμων περὶ προστασίας ἐργαζομένων ὡς δημοσίας τάξεως, ἀνεξαρτήτως ἂν ρητῶς τοῦτο ἢ μὴ ἀναγράφεται εἰς αὐτούς.— Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως εἴτε ἐκ τῶν προτέρων, εἴτε μετὰ τὴν γέννησιν τῆς ἀξιώσεως.— Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀξιώσεων στρατευομένων μισθωτῶν.

Ἔχει νομολογηθῆ, ὅτι εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ, καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας γενομένη, ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514|1928, ὡς ἑτεροποιηθὴν καὶ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ἀξιώσεων, διότι ὁ Νόμος οὗτος ρυθμίζει θέμα κοινωνικῆς προνοίας οὐσιωδέστατον καὶ κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου ἡ παραίτησις οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν, ἂν τὸ ἀπαλλοτριούμενον ἀφορᾷ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν (**Μπαλῆς**, Γεν. Ἀρχ. § 166 καὶ ἐπὶ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 ἀξιώσεων ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων **Τ. Τσιμπούκης**, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ, σελ. 51 § 19, σημ. 11, ἔνθα παραπέμπει εἰς νομολογίαν, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1364|1941, ΕΕΔ 1, 210, 1460|1941, ΕΕΔ 1, 266, 340|1942, ΕΕΔ 1, 560, 6196|1942, ΕΕΔ 1, 818).

Εἰς τὸν ν. 3514 δὲν ὁρίζεται ρητῶς τοῦτο, ἀλλά, ὡς δέχεται καὶ ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ συγκεχριμένου νόμου ἠθέλε κριθῆ, τῆς ἄνω τριετίας, εἴτε αὐτοδικαίως, εἴτε κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ν.ν. 244|1936 καὶ 771|1937 (α' - δ' περιπτώσεις). Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν τελευταίων ταύτων διατάξεων (§§ 1-3 ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836|1951) α') Καὶ οἱ τοποθετηθέντες μέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος Α.Ν. 1836|1951, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας παρατείνεται ὡς ἄνω μέχρι 31.10.1952, ἀπολαύουσι, ἐν σχέσει πρὸς τὸν τρόπον καὶ τοὺς λόγους ἀπολύσεώς των, τῆς αὐτῆς προστασίας, ἧς ἀπολαύουσι καὶ οἱ δυνάμει τοῦ ἄνω Α.Ν. τοποθετούμενοι, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τριετίαν καὶ, ὡς οὗτοι, διαρκούσης τῆς τριετίας, ἀπολύονται πληρουμένων τῶν διατυπώσεων τῶν §§ 2 καὶ 3 ἄνω ἄρθρου, τοιουτοτρόπως καὶ ἐκεῖνοι ἀπολύονται πρὸ τῆς 31.10.1952, διενεργουμένων τῶν αὐτῶν διατυπώσεων καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ β') Τῆς αὐτῆς προστασίας ἀπολαύουσι καὶ μέχρι 31.10.1952 ὄχι μόνον οἱ ὧν ἡ σύμβασις, λήγουσα μέχρι 31.10.1951, παρετάθη, δυνάμει τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, μέχρι 31.10.1952, ὡς θὰ ἠδύνατό τις ἐκ τῆς σχολαστικῆς κατὰ γράμμα ἑρμηνείας τῆς διατάξεως ταύτης νὰ ὑποθέσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις ἔληγε κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος Α.Ν. 1836|1951 μετὰ τὴν 31.10.1951, ἥτις ὅμως σύμβασις, δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης—λογικῶς ἑρμηνευομένης—παρετάθη ὡσαύτως μέχρι 31.10.1952. Καθόσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἠθέλησέ ποτε ὁ νομοθέτης, τοὺς μὲν προσληφθέντας μέχρι 31.10.1948 (ὧν τ.ἐ. ἡ σύμβασις ἔληγε τὴν 31.10.1951)—καὶ οἵτινες ἀλλωστε εἶναι ἐλάχιστοι, ἀφοῦ μόλις τὴν 10.8.1948 ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ βασικὸς ν. 731|1948—νὰ προστατεύσῃ, εὐνοῶν αὐτούς, μέχρι 31.10.1952, τοὺς δὲ τοποθετηθέντας τὴν 1.11.1948 νὰ προστατεύσῃ, μὴ εὐνοῶν, μόνον μέχρι 1.11.1951 (ἐπὶ τριετίαν μόνον) καὶ ο.κ.ἑ.. Κατὰ ποίαν λογικὴν ὁ πρότερον τοποθετηθεὶς νὰ προστατεύηται μέχρι χρόνου μεταγενεστέρου ἐκείνου, μέχρι τοῦ ὁποίου προστατεύεται ὁ μετὰ τοῦτον προσληφθείς; Συνεπῶς ἡ λογικὴ ἔννοια τῆς ἄνω διατάξεως εἶναι, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν τοποθετηθέντων μέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1836|1951 (5.6.1951, ἄρθρ. 15) παρατείνεται μέχρι 31.10.1952, ἀσχέτως τοῦ πότε αὐτη, βάσει προγενεστέρων νομοθετημάτων, ἔληγε, ἡ δὲ φράσις «λήγουσα μέχρι 31.10.1951» ἑτέθη διότι δυνάμει τῶν νομοθετημάτων ἐκείνων εἶχε παραταθῆ αὐτη—ὡς πρὸς τὰς μέχρι ἐνάρξεως ἰσχύος των συμβάσεις—μέχρι 31.10.1951. Ἄλλως θὰ ἔδει—ἵνα ἡ γραμματικὴ ἑρμηνεία ἢ ἡ ὀρθὴ—νὰ ἀναγράφηται ἐν τῇ ἑρμηνευομένῃ διατάξει «ἡ λήγουσα» καὶ ὄχι ἁπλῶς «λήγουσα». Ἐν προκειμένῳ τὸ ἐναγόμενον ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ ἐναγων δὲν δικαιοῦται τῶν ἀπὸ 1.6.1952 ἀποδοχῶν του, διότι ἀπελύθη νομίμως, τηρηθεισῶν ἁπασῶν τῶν διατυπώσεων τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐκ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀποτεθετήθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὡς νεοπολεμιστὴς παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Τοπικοῦ Συμβουλίου Μυτιλήνης τὴν 10.1.1949, παρέπεται ὅτι τὸ ἐναγόμενον, ἐπικαλούμενον νόμιμον ἀπόλυσιν του, ἔδει ν' ἀναφέρῃ ὄχι μόνον, ὡς ἀνωτέρω, ὅτι ἐτηρήθησαν ἅπασαι αἱ περὶ Ταμείου Ἀνεργίας διατυπώσεις, ἀλλὰ καὶ ὅτι διενηργήθησαν καὶ αἱ τοιαῦται τοῦ ἄνω ἄρθρου 7 Α.Ν. 1836|1951. Πλήν τὸ ἐναγόμενον δὲν ἐπικαλεῖται τοιοῦτόν τι καὶ ἐπομένως ὁ τελευταῖος οὗτος ἰσχυρισμός του, ὅστις ἐνστασιν καταλυτικὴν ἀποτελεῖ καὶ βάλλει κατὰ τοῦ κυρίου αἰτήματος τοῦ δ' κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀόριστος, μὴ παρισταμένης ἀνάγκης, ὅπως ἐξετασθῇ οὔτε τὸ οὐσίᾳ βάσιμον τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας, διότι, καὶ τούτου ἀκόμη βεβαιουμένου, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος δὲν εἶναι νόμιμος, ἐν μὴ τηρήσῃ καὶ τῶν διατυπώσεων τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας.

ὅτι οὗτος εἶναι δημοσίας τάξεως, συνέπεια ἐσται τὸ ἀνίσχυρον τῆς παραιτήσεως.

Ὁ ν. 3514 ἐξασφαλίζει εἰς τὸν μισθωτὸν α) τὴν λῆψιν ὑπ' αὐτοῦ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον συντρέχουν καὶ αἱ λοιπαὶ νόμιμοι προϋποθέσεις (τελευταίως ἰσχύων διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἐπιχειρήσεων ὁ ν. 519|1948, ΕΕΔ 7, 60) καὶ β) τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν ταξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολύσεως, ὑπὸ τὸ δεδομένον πάντως νὰ μὴ εἶχεν ἐκ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ διαλυθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας διὰ τῆς στρατεύσεως (ἄρθρ. 1 ν. 3514|1928 καὶ ἄρθρ. 6 ν. 519|1948).

Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αὐτὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ συνεδυάσθη καὶ πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514 ὑποχρέωσιν αὐτοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ δηλώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ἐὰν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ὁπότε ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας ὁ ὑπάλληλος ἐκπίπτει ἐκ τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρ. 1, θεωρεῖται δηλαδὴ λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Ἐξ αὐτῆς τῆς τελευταίας διατάξεως συνάγεται ὅτι, ὡς δύναται νὰ δηλώσῃ ὁ μισθωτὸς πρὸς τὸν ἐργοδότην, ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, δύναται φυσικὰ νὰ δηλώσῃ καὶ ὅτι δὲν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, παραιτούμενος τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514 προστασίας, διότι δὲν ἠννοήθη ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὑποχρεωτικῶς διὰ τὸν μισθωτὸν συνεχίζεται ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἄκοντος αὐτοῦ.

Δὲν μᾶς βοηθεῖ ἑπομένως ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ν. 3514 ὡς δημοσίας τάξεως, ἵνα ἐντεῦθεν κριθῇ τὸ κῦρος μιᾶς τοιαύτης παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514 (τοῦ δικαιώματος ἐπαναπροσλήψεως), διότι ὁ νόμος τὴν πραγμάτωσιν τῆς προστασίας αὐτῆς ἀφῆκεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δικαιούχου. Ὡς δήλωσις ὅμως βουλήσεως διέπεται καὶ αὕτη ὑπὸ τῶν ἄρθρων 147 ἐπ. τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι αὕτη εἶναι προϊὸν ἀπάτης ἢ ἀπειλῆς παρανόμου καὶ ἐναντίον τῶν χρηστῶν ἠθῶν, ὁ ἀπειληθεὶς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς δικαιοπραξίας (ἄρθρα 150 καὶ ἑπ. Α.Κ.).

Καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ἔνθα ἡ νομοθεσία ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου τὸν μισθωτὸν (ἀναφέρεται τὸ ἄρθρ. 27 τοῦ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν») ἠξίωσε νὰ ὑπάρξῃ διὰ τὴν ἀκυρότητα τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του (νοητέα ὡς παραίτησις τοιαύτη καὶ ἡ ἀπὸ τῆς θέσεώς του, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 758|1941, ΕΕΔ 1, 46) ἐξαναγκασμὸς τοῦ ἐργοδότου πρὸς τοῦτο (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 758|1941, ΕΕΔ 1, 46, Α.Π. 192|1951, ΕΕΔ 1, 143).

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας τὸ ἀκριβὲς πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ δήλωσις ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν ἐπαναπρόσληψίν του, ἀποχωρῶν ἐκουσίως τῆς ὑπηρεσίας, εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη προφανῶς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πιεζούσης τὸν μισθωτὸν οἰκονομικῆς ἀνάγκης.

Θὰ πρέπει ὅμως τὴν οἰκονομικὴν αὐτὴν ἀνάγκην νὰ ἐξεμεταλλεύθη ὁ ἐργοδότης, διότι τότε μόναν, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (προϊσχύουν δίκαιον καὶ ἄρθρ. 150 Α.Κ.), εἶναι ἄκυρος ἡ δικαιοπραξία, ὅταν ὁ προκαλῶν τὴν δήλωσιν βουλήσεως τρίτος δὲν ἀπείλει μέν, ἐκμεταλλεύεται ὅμως δολίως τὴν κατάστασιν ἀνάγκης, εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ δηλῶν καὶ ἐπωφελεῖται τοῦ ἐκ τοιαύτης καταστάσεως τοῦ διεγειρομένου παρὰ τῷ δηλοῦντι φόβου, ἀφοῦ θεωρεῖται ὡς ἐντικείμενη εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀντισυμβαλλομένου (βλέπε Α.Π. 111|1925, Θεμ. ΑΣΤ' 577, Πρωτ|κείου Ἀθηνῶν 5132|1948, εἰσηγητὴς **Κ. Κονιαβίτης**, ΕΕΔ 2, 649).

Μόνη ἡ ὕπαρξις παρὰ τῷ μισθωτῷ οἰκονομικῆς ἀνάγκης δὲν θὰ ἦτο ἱκανὴ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς δηλώσεως βουλήσεώς του, ἐκτὸς ἂν ἐδεχόμεθα, ὅτι παραίτησις ἀπὸ τῆς προστασίας τοῦ νόμου εἰς ἐξακολούθησιν τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν εἶναι ἀνεπίτρεπτος, ὁπότε δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποδειχθῇ, ἂν ἡ ἀντίθετος δήλωσις ὑπῆρξε προϊὸν οἰκονομικῆς ἀνάγκης, διότι εἰς τὸ ἀνεπίτρεπτον ἀκριβῶς τῆς παραιτήσεως ἔγκειται τὸ τεκμήριον, ὅτι ὁ μισθωτὸς εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν πίεσιν τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. Πρωτοδικείου Βόλου 599|1948, εἰσηγητὴς **Κ. Δάρας**, ΕΕΔ 8, 96).

Ὡς ὅμως ἐσημειώσαμεν, δὲν συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου 3514, εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἐπαναπρόσληψιν, τὸ ἀνεπίτρεπτον τῆς παραιτήσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν γενικὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἐξ ἐργατικῶν νόμων δικαιωμάτων του, βλέπε καὶ μελέτην **Βασ. Παντ. Βασιλείου**, Τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του, ΕΕΔ 10, 193, καὶ τὴν πρόσφατον Πρωτ|κεῖου Ἀθηνῶν 1046|1952 (εἰσηγητὴς **Σε. Σταμασιάδης**, ΕΕΔ 11, 744).

Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν 49|1952

Διαδικασία ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Η. Στουνόπουλος, Γ. Παππᾶς

Νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἠσκήθη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ'ἀριθ.1398|1951 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Πατρῶν, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 3514, μὴ ἀπαιτουμένης δὲ καταβολῆς παραβόλου τόπος δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα.

Οἱ νόμοι οἱ ἀφορῶντες τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων εἶναι δημοσίας τάξεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ρητῶς ἐν αὐτοῖς ἀναγράφεται τοῦτο ἢ μή, δὲν χωρεῖ δὲ παραίτησις, εἴτε ἐκ τῶν προτέρων, εἴτε μετὰ τὴν γέννη-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Τελείωσις διορισμοῦ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου

Ἐπὶ νομικῶν προσώπων ἀρκεῖ μόνη ἡ ἐν τῷ δικογράφῳ μνεία τοῦ ὀνόματος, δι' οὗ προσδιορίζονται, μὴ ἀπαιτουμένου καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν φυσικῶν προσώπων τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτά.— Τελείωσις διορισμοῦ δικηγόρου εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1846)1951, διὰ μόνης ἀποφάσεως Συμβουλίου.— Συνταγματικότης διατάξεων.—Ὀφειλόμενος μισθὸς δικηγόρου.—Ἀνεφάρμοστον συμψηφισμοῦ κερδηθέντων ἀλλαχοῦ, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἠσχολήθη περὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 1836)1951, διορισμοῦ εἰς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου.

Κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς μνημονευθείσης διατάξεως ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ διορισμὸς τελειοῦται διὰ μόνης τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, μὴ ἀπαιτουμένης καὶ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ἀπαιτουμένων πρὸς διορισμὸν παρ' αὐτῷ προϋποθέσεων. (Οὕτω καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 55)1952, Πρωτοδίκης *Α. Μολαφέκας*, ΕΕΔ 11, 540, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1300)1952, Πρωτοδίκης *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 11, 541, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1071)1952, Πρωτοδίκης *Χ. Καλοπασέος*, ΕΕΔ 11, 430, βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11,423).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ μέγεθος τοῦ μισθοῦ, τὸ Πρωτοδικεῖον ἐφαρμόζει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 653 Α.Κ. περὶ καταβολῆς τοῦ εἰθισμένου μισθοῦ (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 566)1952, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 648, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ καὶ περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως τοῦ δικηγόρου, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5164)1951, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσκινᾶς*, ΕΕΔ 11, 749).

Διαφέρει ὅμως, ὡς πρὸς τὴν τελείωσιν τοῦ διορισμοῦ, ἡ περίπτωσις τῆς συμπληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων δι' ὑπαλλήλων ἐκ τοῦ Α.Ν. 1836)1951 προστατευομένων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 αὐτοῦ, διότι ρητῶς ἐν § 4 τοῦ ἄνω ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι ὁ διορισμὸς τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τὴν τοποθέτησίν των ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων διενεργεῖται παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου τούτου ὑποχρέου, τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων, (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Πατρῶν 529)1952, εἰσηγητὴς *Ι. Ρετσούλης*, ΕΕΔ 11, 672), ὁ διορισμὸς ὅμως τῶν δικηγόρων γίνεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 1836)1951, ἀδιαφόρως ὑπάρξεως κενῆς θέσεως.

Τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν περὶ τοῦ ὅτι ἡ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836)1951 τοποθέτησις ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἢ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου δὲν ἀποτελεῖ συντετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὑποχρεοῖ ἁπλῶς τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχήν, ἵνα κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος, ἠκολούθησε καὶ ἡ Σ.Ε. 669)1952, Ὁλομελ. (εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*), ἡ ὁποία ἠκύρωσε τοποθέτησιν καθηγητοῦ μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰς ἄλλην θέσιν ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1836)1951 καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένη εἰς τοὺς στρατευθέντας προστασία συνίσταται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ βιοποριστικοῦ αὐτῶν μέσου, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν ταύτην ὑπάγονται ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων μόνον οἱ τυγχάνοντες ἄνεργοι, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐ-

---

σιν τῆς ἀξιώσεως, πάσης ἀντιθέτου συμβάσεως οὔσης ἀκύρου ἐν τῷ συμφέροντι τῆς κοινωνικῆς ἰσορροπίας, ἡ ὡς ἄνω δὲ ἀρχὴ εἶναι ἔτι μᾶλλον ἐφαρμοστέα, προκειμένου περὶ ἀξιώσεων τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, οἵτινες δέον νὰ ὦσιν ἀπερίσπαστοι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς συντηρήσεως τῶν οἰκογενειῶν των καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς θέσεώς των μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των (*Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. β', σελ. 205, *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 8, σελ. 12). Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὄπισθεν ἐπικαλουμένη ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1951 ἐπιστολὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, δι' ἧς φέρεται οὗτος ὡς δηλῶν, ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν ἐπαναπρόσληψίν του, ἀποχωρῶν ἐκουσίως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη προφανῶς, καθ' ἃ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων καὶ δὴ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιόν μας καὶ ἐνώπιον Συμ]φου γενομένων ἐνόρκων καταθέσεων, ὡς καὶ τῶν προσκομισθέντων ἐγγράφων, προκύπτει, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πιεζούσης τὸν ἐφεσίβλητον οἰκονομικῆς ἀνάγκης. Ὀρθῶς ὄθεν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ ἐν πρώτῳ βαθμῷ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου καὶ ἀπορριπτέος ὁ πρῶτος ἐν τῇ ἐφέσει λόγος.

χοντες ἤδη ἐξησφαλισμένην ἐργασίαν καὶ δὴ ἀνάλογον πρὸς τὰ τυπικὰ αὐτῶν προσόντα.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8034]1952

Διαδικασία ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Στ. Σταματιάδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 516 τῆς Π.Δ., εἰς ὃ, προκειμένου περὶ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἐφέσεως, παραπέμπει τὸ ἄρθρον 770 τῆς ἰδίας, ἐν αὐτῷ πρέπει νὰ περιέχηται, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐφεσιβλήτου, τούτου ἐφαρμοζομένου καὶ προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων, εἴτε ὡς ἐκκαλούντων, εἴτε ὡς καθ' ὧν ἡ ἔφεσις παρίστανται ταῦτα. Πλὴν ὅμως ἐπὶ τῶν τελευταίων ἀρκεῖ μόνη ἡ μνεία τοῦ ὀνόματος, δι' οὗ προσδιορίζονται ταῦτα, μὴ ἀπαιτουμένου καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν φυσικῶν προσώπων, ἅτινα ἔχουν τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐκπροσωπήσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν κατ' ἰδίαν πράξεων. Ὅθεν ἡ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου προβαλλομένη ἔνστασις ἀκυρότητος τοῦ δικογράφου τῆς παρὰ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἀσκουμένης ἐφέσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐν αὐτῇ τοῦτο παρίσταται ὡς Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, ἄνευ μνείας καὶ τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτό, κρίνεται ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμῳ βάσιμος, ἀρκούσης μόνης τῆς μνείας τοῦ ὀνόματος, δι' οὗ προσδιορίζεται ἡ ταυτότης του, διαλαμβανομένη ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἐφέσεως (Α.Π. 20]1927, Θέμ. ΑΗ' 259).

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 §§ 3 καὶ 4, 8 ἐδ. 1, 9 §§ 2 καὶ 13 τοῦ Α.Ν. 1836]1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβάντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν», δι' οὗ σκοπεῖται ἡ προστασία δι' ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρετούντων καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπολυθέντων, συγκεντρούντων δὲ συνάμα τὰς βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. ἀξιουμένας ἰδιότητας, ἐν αἷς καὶ οἱ δικηγόροι, συνάγεται σαφῶς, ὅτι διὰ τὴν ὑπὸ τὴν τοιαύτην αὐτῶν ἰδιότητα τοποθέτησιν παρὰ Ν. Π.Δ.Δ., ὅσα ἐκρίθησαν ὑπόχρεα πρὸς τοῦτο δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὴν § 3 ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰ μὴ μόνον ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τούτου ποσοκαθοριζομένων ὡς ἀναγκαίων ὅρων ἐκδιδομένη παρὰ τῶν τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ Συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως. Οὕτω διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως ἐπεχούσης, δημιουργεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν δικαίωμα τῶν τοποθετουμένων πρὸς κατάληψιν τῆς εἰς ἣν τοποθετοῦνται θέσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀντίστοιχος τῶν ἐργοδοτριῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων ὑποχρεώσις πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐταῖς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεώσεων. Ὅθεν, τοῦ νόμου μὴ ἀξιοῦντος περαιτέρω διὰ τὸ ἐγκυρον τῆς προσλήψεως καὶ ἕτερα στοιχεῖα, ἀλλὰ περιοριζομένου ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ὑπ' ὄψιν τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν τοποθέτησιν συμβουλίου πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως του τιθέμενα ἔγγραφα τοιαῦτα, τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου, δὲν εἶναι ἀπαραίτητα οὔτε ἡ προηγουμένη τοῦ διορισμοῦ δημοσίευσις αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς προκειμένου περὶ Ἐπιμελητηρίου, ὡς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαφορᾷ πρὸς πρόσληψιν ὑποχρέου, κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 972]1937, οὔτε ἐπίσης καὶ ἡ προηγουμένη ἔγκρισις τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης ὑπὸ τοῦ εἰς ὃ ὑπάγεται διοικητικῶς τὸ Ν.Π.Δ.Δ. Ὑπουργοῦ τοῦ Ἐμπορίου κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τῶν ἄρθρων 29, 31—34 τοῦ Ν. 184]1914.

Ἡ ἔκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται ἰδίᾳ ἐκ τοῦ διαληφθέντος σκοποῦ τοῦ νόμου, συνισταμένου κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγησαμένου τοῦτον Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, εἰς τὴν κάλυψιν τῆς πλέον ἐπειγούσης ἀνάγκης τῆς τοποθετήσεως καὶ παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων, οἵτινες, ἐγκαταλιπόντες τὰ πάντα πρὸ μακροῦ, εὑρίσκονται ἤδη ἄνευ οὐδενὸς πόρου, πρὸς ἣν ὅμως περιορισμοί, ὡς οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι, δὲν ἐναρμονίζονται πρὸς ἐκεῖνον, ἀφοῦ δι' αὐτῶν διατυπώσεις πολύπλοκοι οὐ μόνον δὲν θεραπεύουσι τὴν ἀνάγκην, ἀλλ' ἐπιτείνουν τὰς δυσχερείας (Α.Π. 471]1951, Ὁλομελ. Σ.Ε. 838]1952, Π. Θεσ]κης 739]1950, ΕΕΔ 11, 39, 11, 417, 10, 27). Οὔτε δὲ καὶ ἀντίκειται πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ ἀπευθύνεται οὐ μόνον εἰς ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Νομοθέτην, ἀπαιτοῦν οὐ μόνον ἰσότητα αὐτοῦ τοῦ νόμου διὰ πάντας τοὺς Ἕλληνας, ἤτοι κατ' ἴσον διὰ πάντα τρόπον διαχείρισιν τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστάσεων, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ἄλλοι εἰς τὸ παρελθὸν προσενεγκόντες ἂν ὄχι ὑπερτέρας τούτων, τοὐλάχιστον ὅμως ἴσας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Πατρίδα, δὲν ἔτυχον ἐν τοιούτοις τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως, διότι παρέκκλισις τοιαύτη ἀείποτε ἕνεκα ἐξαιρετικῶν λόγων ἐπιβάλλεται, ὡς ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐκ τοῦ ἰδιορρύθμου τοῦ ἀγῶνος καὶ ἕνεκα κινδύνου ἀπειλοῦντος αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς (Α.Π. 31]1936, 122]1947, 235]1946 καὶ 487]1949 Θ. ΜΖ']501, ΜΗ']693, ΝΖ']56, ΞΑ']12). Οὔτε δὲ ἐπίσης τοποθέτησις τοιαύτη ἐνέχει, ἐν σχέσει πρὸς τὸν βαρύνοντα τὴν ὑπόχρεων δαπάνην, ἐπιβολὴν φόρου, παρὰ τὰς περὶ ἰσότητος ἐπίσης τῶν πολιτῶν συνταγματικὰς διατάξεις, διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον, ἐνῷ τέλος οὐδαμόθεν συνάγεται καὶ ἀναρμοδιότης τοῦ Δικαστηρίου, ἵνα κρίνῃ περὶ τῶν ἐκ τοιούτων διαφορῶν ἀπαιτήσεων, ῥητῶς ὁριζομένου διὰ τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὅτι ἡ ἐκδίκασις τῶν οὕτω προκυπτουσῶν διαφορῶν ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΓΘΟΔ', ἤτοι κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν.

Μετὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα, ὅτι ὁ ἐνάγων, τοποθετηθεὶς νομίμως παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὡς δικηγόρος κατὰ

τά μή άμφισβητηθέντα ὡς ἄνω στοιχεῖα τοῦ διορισμοῦ του (Α.Π. 192|1951, ΕΕΝ ΙΗ'|591, contra Α.Π. 581|1950, ΕΕΝ ΙΗ'|183), ὀρθῶς τάς προπαρατεθείσας διατάξεις ἐφήρμοσε καί ἡρμήνευσε καί οἱ περί τοῦ ἐναντίου 1ος (α-δ) καί 2ος λόγοι ἐφέσεως κρίνονται ἀπορριπτέοι, ὡς μή νόμῳ βάσιμοι.

Καί ὁ μισθός, ταὐτέστι τό ἀντάλλαγμα τῶν παρά τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρός τόν μισθωτήν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν του, κατά τό περιεχόμενον τῆς μεταξύ αὐτῶν καταρτισθείσης ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἄλλοτε μέν ρητῶς κατά τήν σύναψιν αὐτῆς συμφωνεῖται, ἄλλοτε δέ πάλιν «λογίζεται», κατά τήν ἐπί τοῦ ἀντικειμένου τούτου διάταξιν τοῦ ἄρθρου 649 τοῦ Α.Κ., ὡς σιωπηρῶς συμφωνούμενος, ἐάν καί ἐφ' ὅσον καί ἡ ἐργασία κατά τάς συνήθεις περιστάσεις μόνον ἐπί μισθῷ παρέχεται, καθιερουμένου οὕτω, ἐάν ἄλλοθεν δέν συνάγεται ἄλλο τι ὑπέρ τοῦ τελευταίου ὑπό τοῦ νόμου, ἑρμηνευτικοῦ κανόνος, καθ' ὃν ὀφείλεται τοιοῦτος, ἐάν κατά τάς συνήθεις ἐν τῷ τόπῳ τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως συνθήκας καί περιστάσεις ἡ ἐργασία παρέχεται μόνον ἐπί μισθῷ, ὅστις εἶναι καί ὁ κατά τό ἄρθρον 653 τοῦ Α.Κ. εἰθισμένος, ταὐτέστι τό ποσόν, ὅπερ καταβάλλεται εἰς ἄλλους μισθωτούς τοῦ αὐτοῦ φύλου ἢ ἡλικίας καί εἰδικότητος πρός τόν ἐκμισθωτήν, παρέχοντας δέ ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους πρός αὐτόν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καί ὑπό τάς ἰδίας συνθήκας (Γεν. Ἀρχαί *Μπαλῆ* § 8 ἀριθ. 6 ἐν τέλει, *Κανκᾶς* 653 § 2, 649 § 11, 496 § 4). Ἄλλο βεβαίως τό ζήτημα, ἐάν ἐλλείπωσι κριτήρια τοιαῦτα, ὁπότε καί ὁ μισθός ρυθμίζεται κατά τά ἐν ἄρθρῳ 379 τοῦ Α.Κ. ὁριζόμενα, ἐν συνδυασμῷ καί πρός τά ἄρθρα 371 — 373 αὐτοῦ (Ἑρμ. Α.Κ. 379 ἀριθ. 1 — 5 σελ. 450 ἐπ.). Ἐν ὄψει ὅθεν τῶν ἀνωτέρω ἐρευνωμένη καί ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 § 5 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1836|1951, καθ' ἣν οἱ τοποθετούμενοι ὑπό τοῦ κεντρικοῦ ἢ τῶν τοπικῶν Συμβουλίων χρησιμοποιοῦνται ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων καί προσόντων αὐτῶν, ἡ δέ μισθοδοσία αὐτῶν διέπεται ὑπό τῶν διατάξεων τῶν νόμων, διαταγμάτων, εἰδικῶν κανονισμῶν καί συλλογικῶν συμβάσεων, οἵτινες ἰσχύουσι διά τό λοιπόν προσωπικόν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς παρέχουσα ἀσφαλές ἔρεισμα, προκειμένου νά κριθῇ ἡ εἰς τοποθετούμενον παρά τινι Ν.Π.Δ.Δ., ὡς τό ἐναγόμενον Ἐμπορικόν καί Βιομηχανικόν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, ὀφειλομένη ἀντιμισθία, ὥστε ἐξ ἀντιπαραβολῆς τοῦ πρός τό προσωπικόν ἐκεῖνο καταβαλλομένου νά ὁπαλογισθῇ καί ἡ εἰς τοῦτον καταβαλλομένη. Ἀληθῶς ἰδιάζουσα εἶναι ἡ θέσις τοῦ δικηγόρου, ἥτις καί νομικῶς ἔχει κατοχυρωθῇ, μή ταυτιζομένη μέ τήν ὡς ὑπαλληλικήν τοιαύτην, εἰς τρόπον ὥστε καί ἡ ὀφειλομένη ἀντιμισθία του νά ὑπολογίζεται οὐχί βάσει τῆς μισθοδοσίας τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ τοῦ παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη Ν.Π.Δ.Δ., ἀλλά βάσει τοῦ κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 653 τοῦ Α.Κ. εἰθισμένου μισθοῦ, δέον ὅθεν, ὅπως καθορισθῇ καί ὁ εἰς τόν ἐνάγοντα ὀφειλόμενος, τοῦ δικαστηρίου κρίνοντος, ὅτι οὗτος δέον ὅπως καθορισθῇ εἰς τό ποσόν τῶν δρχ. 750.000 κατά μῆνα, ὅσαι εἶναι ἀνάλογαι πρός τούς βεβαιωθέντας ἐκ τῶν ἐν γένει στοιχείων τῆς διαδικασίας, ἐν προκειμένῳ γενικωτέρους ὅρους καί συνθήκας, ὑφ' ἃς παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι, τόσον ἀπό τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐνάγοντος, ὅσον καί ἀπό τῆς τοιαύτης τοῦ ἐναγομένου, ἐπιδικαζομένων οὕτω εἰς αὐτόν διά τό ἀπό 27.8.1951, ὅτε προσέφερε τάς ὑπηρεσίας του, ἃς τό ἐναγόμενον δέν ἀπεδέχθη, καί μέχρι τῆς 31.12.1951, χρονικόν διάστημα, δρχ. 2.375.000 ἐν συνόλῳ, μεταρρυθμιζομένης ἐν μέρει κατά τοῦτο τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, κατά τόν ἐν μέρει νόμιμον καί βάσιμον λόγον ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος.

Ἐφ' ὅσον οὔτε ἐκ τοῦ ἐγγράφου τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλ' οὔτε καί ἐξ ἄλλης τινός διατάξεως προκύπτει, ὅτι ὁ εἰς Ν.Π.Δ.Δ. τοποθετούμενος δικηγόρος στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐνεργοῦ δικηγορίας καί ἀπασχολήσεως αὐτοῦ εἰς ἄλλας, πλήν αὐτοῦ ὑποθέσεις, δέν παρέχεται ἔδαφος ἐφαρμογῆς εἰς τό ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., καθ' ἃ δικαιοῦται ὁ μισθωτής νά ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ, πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτής ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς, ἀπορριπτομένου οὕτω καί τοῦ λόγου τούτου ἐφέσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἑτέρωθεν οὐδέν περί αὐτοῦ ἀπεδείχθη.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΕΞ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Άγωγή αποζημιώσεως έκ τοῦ Ν. 551 καὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου

Ὑποκατάστασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς τὰς ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Κοινοπραξίας Ἑταιριῶν Ἄτκινσον – Ντρέϋκ – Πάρκ ὑποχρεώσεις – Ἐπέλευσις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς ἐργάτην ἔργων τῆς ἄνω Κοινοπραξίας. – Ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ Ν. 551 καὶ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον. – Προθεσμία ἀγωγῆς κατὰ Ν.Δ. 1101)1949, προκειμένου περὶ τῶν ἐκ τῆς ὑποκαταστάσεως τοῦ Δημοσίου κατὰ τὰ ἄνω ἀπαιτήσεων. – Ἐπιλογὴ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημιώσεως διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς στερεῖ τὸν δικαιοῦχον τοῦ δικαιώματος ἀγωγῆς κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρ. 1, δυναμένου ν' ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ὡς καὶ τὰ ἀντ' αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 δικαιούμενα πρόσωπα, ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ν' ἀσκῶσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου (551), εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τούτων.

Ἡ ὑπὸ τῶν αὐτῶν προσώπων αἴτησις ἢ ἀποδοχὴ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 ὀφειλομένων ἐξόδων μόναν οὐδέποτε δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς δηλοῦσα ἐπιλογὴν τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀποζημιώσεως.

Κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 485)1948, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 863), ἡ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημίωσις (ἄρθρ. 16 ν. 551), προκειμένου περὶ τῶν κατὰ τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α., περιορίζεται εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν ἐπελεύσεως τοῦ ἀτυχήματος ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου (βλέπε σχετικῶς καὶ Α.Π. 61)1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλαεύκας*, ΕΕΔ 10, 370, *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων κλπ, σελ. 807).

Διὰ τοὺς μὴ ἀσφαλιζομένους εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν ἡ ἄνω διάταξις.

Ἡ πλειοψηφία τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην ἀπόφασιν δέχεται, ὅτι διὰ τῆς ἐκ μέρους τοῦ δικαιούχου ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 551 καὶ τῆς πληρωμῆς εἰς τὸ θῦμα ὡρισμένου ποσοῦ ἔναντι τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς, τῷ ἀπεκλείσθη τὸ δικαίωμα ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὁρίζεται, ὅτι ἡ αἴτησις ἢ ἀποδοχὴ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 ὀφειλομένων ἐξόδων μόνον οὐδέποτε δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς δηλοῦσα ἐπιλογὴν τῆς κατὰ τὸν ν. 551 ἀποζημιώσεως, προκύπτει, ὅτι διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν ν. 551 ὁ ὑπὲρ οὗ ἐτάχθη τὸ δικαίωμα δανειστὴς ἐξεδήλωσε τὴν βούλησίν του νὰ ἐπιλέξηται τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 551 καί, ὡς γνωστόν, διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπιλογῆς ἀλλοιοῦται ἡ ὑφισταμένη ἔννομος κατάστασις, ἐπερχομένης ἁπλοποιήσεως τῆς διαζευκτικῆς ἐνοχῆς (ἄρθ. 305 ἐπ. Α.Κ.), (*Π. Ζέπος*, ΕρμΑΚ, ὑπ' ἄρθρ. 305 ἐπ., *Ὁ αὐτός*, Γεν. Ἐνοχ. σελ. 208).

Δὲν πρόκειται περὶ συρροῆς ἀξιώσεων (βλέπε καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 796), ὥστε ἡ ἱκανοποίησις τῆς μιᾶς νὰ συνεπάγεται καὶ τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἄλλης, ἐκτὸς ἂν ἡ ἄλλη (ἢ μὴ ἀσκηθεῖσα) ἔχει ὡς ἀντικείμενον μεῖζον τῆς ἀσκηθείσης, ὁπότε αὕτη αὐξεται διὰ τὸ περιπλέον (βλέπε σχετικῶς *Κ. Κουκά*, Ἐνοχ. Δικ., Εἰδ. Μέρος, Τόμος Β', Τεῦχος Γ', σελ. 440), ὥστε ἕκαστον δίκαιον καὶ ἑκάστη ὑποχρέωσις νὰ διατηρῇ τὴν ἑαυτῆς ἰσχὺν καὶ ἐνέργειαν (*Οἰκονομ.* Γεν. Ἀρχ. § 62)

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 306 Α.Κ. ἡ ἐπιλογὴ γίνεται διὰ δηλώσεως πρὸς τὸ ἕτερον μέρος, ὅπερ ἐπειδὴ δὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἀνήκει ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὸν δανειστήν, τὸ δικαίωμα ἐπιλογῆς ἀσκεῖται καὶ δι' ἀγωγῆς αὐτοῦ, αἰτουμένου τὴν καταβολὴν ἑνὸς τῶν διαζευκτικῶς ὀφειλομένων (*Π. Ζέπος*, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 306 Α.Κ.).

Περίπτωσιν τοιαύτης ἐπιλογῆς ἠρεύνησε καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2012)1949 (προεδρεύων *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 1003).

Προσεβλήθη ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τὸ κῦρος τῆς προειμήσεως τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 ἀγωγῆς, ἕνεκα πλάνης τῆς δικαιούχου, ἄλλως πλάνης προκληθείσης ἀπάτῃ τοῦ ὑποχρέου.

Ἡ ἀπόφασις ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς: Ἡ ἐπιλογὴ ἀποτελεῖ προδήλως μονομερῆ δικαιοπραξίαν (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 33, *Βάλληνδας*, ὑπ' ἄρθρ. 306 Α.Κ.) καὶ ὡς τοιαύτη δύναται νὰ εἶναι ἀκυρώσιμος λόγῳ πλάνης (*Βάλληνδας*, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ ὑπ' ἄρθρ. 140 καὶ 150, *Μπαλῆς*, ἔνθ' ἀνωτ. § 43), ἡ ἐπικαλουμένη ὅμως ὑπὸ τῆς αἰτούσης πλάνη εἶναι πλάνη περὶ τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως. Ἡ τοιαύτη πλάνη, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ δὲν ὁρίζεται ἄλλως, δὲν εἶναι οὐσιώδης καὶ δὲν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ἀκυρώσιμον τῆς δικαιο-

πραξίας. Ἐὰν ὅμως τὰ πραγματικὰ ταῦτα αἴτια ἐτέθησαν ὑπωσδήποτε ἐμφανῶς ὡς προϋπόθεσις τῆς δικαιοπραξίας ἢ καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐξωτερικεύθησαν ἐν τῇ δηλώσει βουλήσεως, τότε ἡ δικαιοπραξία εἶναι ἀκυρώσιμος, διότι πρόκειται πλέον περὶ πλάνης περὶ τὸ περιεχόμενον τῆς δηλώσεως βουλήσεως καὶ δὴ περὶ οὐσιώδους μέρους αὐτῆς (ἄρθρ. 148 Α.Κ.). Ἐκλέξασα ἐν προκειμένῳ ἡ αἰτοῦσα τὴν ἐκ τοῦ ν. 551 ἀγωγὴν κατέστησεν ἐμφανὲς δι' αὐτῆς ταύτης τῆς πράξεώς της, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς πληροφορίας, ἃς ἐζήτει προηγουμένως παρὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἐναγομένης (πλοιάρχου - πράκτορος), ὅτι προβαίνει εἰς τὴν ἐπιλογὴν ταύτην, διότι ἐκ τῶν πληροφοριῶν, ἃς συνέλεξε περὶ αὐτῶν, ἀντελήφθη, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου ἀγωγήν, διότι δὲν ἐπείσθη, ὅτι συνέτρεχε δόλος ἢ εἰδικὴ ἀμέλεια. Εἶναι ἄρα ἡ ὑπὸ ταύτης ἐπιλογὴ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀγωγῆς ἀκυρώσιμος, τοῦτο δὲ κατ' ἐνστασιν δύναται νὰ ἐρευνηθῇ (*Βάλληνδας*, ὑπ' ἄρθρ. 154) καὶ δικαιοῦται συνεπῶς νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου πλήρη ἀποζημίωσιν, ἐξ ἧς θέλουν ἀφαιρεθῇ τὰ ἐκ τοῦ Ν. 551 ληφθέντα. Ἀλλ' εἶναι ἀκυρώσιμος ἡ ἀνωτέρω προτίμησις τῆς ἀγωγῆς τοῦ Ν. 551, διότι ἡ πλάνη, ἥτις ἦγαγε τὴν αἰτοῦσαν εἰς ταύτην, ὀφείλεται, ὡς ἐβεβαιώθη, εἰς ἀπάτην τῶν ἀντιπροσώπων τῆς καθ' ἧς (πλοιάρχου - πράκτορος), ἥτοι διότι ἐν γνώσει καὶ ἐπίτηδες ἀπέκρυψαν (παρεσιώπησαν) τὰ ἀληθῆ αἴτια τῆς ἀβαρίας καὶ τοῦ δυστυχήματος, ἐξ οὗ γεγονότος παρεπείσθη αὕτη, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγείρῃ οὐχὶ τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου ἀγωγήν, ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 551. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ δικαιοπραξία καὶ εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ ἡ δικαιοπραξία τῆς ἐπιλογῆς, ἔστω καὶ ἂν ὑπάρχῃ πλάνη περὶ τὰ παραγωγικὰ αἴτια, εἶναι ἐπίσης ἄκυρος, δικαιοῦται δὲ ὡς ἐκ τούτου ἡ αἰτοῦσα, σὺν τῇ ἀκυρώσει τῆς δικαιοπραξίας, νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν ἀνόρθωσιν πάσης ἄλλης ζημίας κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιοπραξιῶν διατάξεις (ἄρθρ. 149 Α.Κ., *Βάλληνδας*, ὑπ' ἄρθρ. 149 Α.Κ., *Μπαλῆς*, ἔνθ' ἀνωτ. §§ 50 καὶ 51).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 621|1952

Πρόεδρος ὁ κ. **Δ. Κοκόρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Γαλανὲς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μανούκας, Κ. Θεοδωρίδης, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1948, ὡς τεχνίτης ξυλουργός, εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Κοινοπραξίαν Ἑταιριῶν Ἀτκινσον-Ντρέϊκ-Πάρκ, ἣν ἀπὸ τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1949 διὰ τοῦ Ν.Δ. 1101|1949 (ἄρθρ. 1) ὑποκατέστησε τὸ ἐναγόμενον Δημόσιον, ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς, τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐκτελέσεως ἔργων, τὴν 22 Ἀπριλίου 1948 διετάχθη ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς νὰ μεταφέρῃ τὸν πάγκον τῆς ἐργασίας του καὶ τὰ ἐργαλεῖα του εἰς τὸ ὕπαιθρον παραπλεύρως σωροῦ ὑπολειμμάτων παλαιῶν ἐκ βομβαρδισμῶν, ἥτοι εἰς χῶρον μὴ ἐκκαθαρισμένον ἐκ τῶν τῆδε κακεῖσε διεσκορπισμένων διαφόρων εὐφλέκτων ὑλῶν καὶ κατεσπαρμένον μὲ πυκνότατον χόρτον ἀρκετοῦ ὕψους καὶ ὅτε ἤρχισε νὰ ἐργάζεται εἰς τὸν ἐκεῖ τοποθετημένον πάγκον του ἔξαφνα ἔλαβε χώραν ἔκκρηξις ἑνὸς μεταλλίνου μικροῦ σώματος, ἀνευρεθέντος μεταξὺ τῶν ξύλων ἐκ τῆς ἐπαφῆς τούτου μετὰ τῶν ὑπὸ ἐπεξεργασίαν ξύλων, ἐκ τῆς ὁποίας ἐτραυματίσθη οὗτος εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη τύφλωσίν του. Συνεπείᾳ τῆς τυφλώσεως κατέστη πλήρως διαρκῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν καὶ ζητεῖ λόγῳ ἀποζημιώσεως 1) δραχμὰς 2.000.000 μηνιαίως ἀπὸ 1 Μαΐου 1950 καὶ ἐφεξῆς, ἃς ἀσφαλῶς θὰ ἐκέρδιζε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του καὶ τῶν ὁποίων ἐστερήθη, λόγῳ τῆς πλήρους διαρκοῦς ἀνικανότητος πρὸς ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του, 2) δραχμὰς 1.200.000 μηνιαίως διὰ μισθὸν συνοδοῦ νοσοκόμου, ἧς ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην, διὰ νὰ κινῆται 3) δραχμὰς 900.000 μηνιαίως δι' ἔξοδα ἰατρικῆς καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως δι' ἰδιαιτέραν τροφὴν καὶ τόνωσιν τοῦ ὀργανισμοῦ του. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ περιέχει σαφῶς ἅπαντα τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ δικαίωμα καὶ εἶναι νόμῳ βάσιμος κατὰ τὰ ἄρθρα 914, 930, 297, 298 καὶ 662 Α. Κ. καὶ ἐξεταστέα καθίσταται, μὴ ἀπαιτουμένης καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου, καθόσον ὁ ἐνάγων ἀπολαύει τῶν δικαιωμάτων τῶν πενήτων διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαχθείσης ὑπ' ἀριθ. 1026|1951 πράξεως τοῦ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ Εἰσαγγελέως.

Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 551|1914 ἐπιβληθείσης προστασίας τῶν ἐργαζομένων ἔναντι τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου ἐθεσπίσθη ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως πταίσματος αὐτοῦ, περιωρίσθη δὲ ἐξ ἀντιθέτου ἡ ἔκτασις τῆς ὑποχρεώσεως του εἰς ὡρισμένην ἀποζημίωσιν, ἀντὶ τῆς κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ὀφειλομένης πλήρους τοιαύτης, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 16 ὡρίσθη, ὅτι, ἐὰν τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἀτύχημα δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, δικαιοῦνται οἱ παθόντες ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι καὶ συγγενεῖς αὐτῶν νὰ ἐπιδιώξωσι κατ' ἐπιλογὴν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ ἰσχύει διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν ἢ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως αὐτῶν. Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἀφορμὴ τοῦ ἀτυχήματος τοῦ ἐνάγοντος ὑπῆρξε ἡ εἰδικὴ ἀμέλεια τοῦ ἐργοδότου, μὴ προνοήσαντος νὰ ἐκκαθαρίσῃ προηγουμένως τὸν ὑπαίθριον χῶρον, ἔνθα ἔδωσεν ἐντολὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα νὰ τοποθετήσῃ τὸν πάγκον ἐργασίας του, ἐκ τῶν διε-

σκορπισμένων εύφλεκτων ὑλῶν, παρὰ τὴν ὁποίαν ὑποχρέωσιν, ἣν εἶχεν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 ἀριθ. ζ τοῦ νόμου Γ'ΒΛΔ'|1911, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 Π.Δ. τῆς 14|22 Μαρτίου 1934 περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐργοστασίων, ἐργαστηρίων κλπ.», κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ὁποίων οἱ παντὸς εἴδους ἐπιχειρηματίαι καὶ ἐργοδόται κατασκευῆς ἢ ἐπισκευῆς οἱωνδήποτε ἔργων ὑποχρεοῦνται νὰ διευθετῶσι καὶ διατηρῶσι τὰ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια καὶ καταστήματα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς μηχανήματα, ἐργαλεῖα καὶ ἐξαρτήματα αὐτῶν, εἰς τρόπον ἐξασφαλίζοντα τοὺς παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένους καὶ τοὺς περιοίκους κατὰ κινδύνων τῆς ζωῆς, ὑγείας καὶ σωματικῆς ἀκεραιότητος, εἰς δὲ τὰς ὑπαιθρίους ἐν γένει ἐργασίας νὰ λαμβάνηται πᾶσα δυνατὴ πρόνοια, ὅπως ἀσφαλίζωνται οἱ ἐργάται κατὰ παντὸς κινδύνου. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη περὶ λήψεως μέτρων ἀσφαλείας ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐν ἄρθρῳ 662 Α.Κ., ὁριζόντος ὅτι ὁ μισθωτὸς ὀφείλει νὰ διαρρυθμίζῃ τὰ τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὰ τοῦ χώρου αὐτῆς καὶ τῆς διαμονῆς, τὰ τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μηχανημάτων ἢ ἐργαλείων, κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ προστατεύεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Συνεπῶς ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου, καθ' ἣν, ὡς ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀγωγῇ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, δὲν συνιστοῦν εἰδικὴν ἀμέλειαν τοῦ ἐργοδότου, ὡς πρὸς τὴν τήρησιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῷ ὑποχρεώσεων ἐκ τῶν ἰσχυόντων νόμων ἢ κανονισμῶν ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περαιτέρω περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τούτου πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἁρμοδίου ὄντος πρὸς ἐκδίκασιν ταύτης τοῦ Εἰρηνοδικείου καθόσον μόνον τὴν περιωρισμένην ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 551 δύναται νὰ ζητήσῃ, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Ὁ ἐνάγων προσάγει καὶ ἐπικαλεῖται τὴν ὑπ' ἀριθ. 2384|1951 ὁριστικὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, δι' ἧς ὑπεχρεώθη τὸ ἐναγόμενον νὰ καταβάλῃ αὐτῷ λόγῳ τοῦ ἀτυχήματος ἀποζημίωσιν διὰ χρόνον προηγούμενον τοῦ ἐπιδίκου, καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ περιστατικά, ἅτινα συνιστῶσι τὸ δικαίωμα, ὅπερ διεπλάσατο ἀντικείμενον τῆς δίκης ἐκείνης, ἐφ' ἧς ἡ προσαγομένη ἀπόφασις, δὲν δύνανται νὰ ἐρευνηθῶσιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου, λόγῳ τοῦ δεδικασμένου τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῆς προσαγομένης ἀποφάσεως. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, διότι κατὰ τὰ ἄρθρ. 273 § 3 καὶ 274 Πολ. Δικ. δεδικασμένον ἀποτελοῦν αἱ τελεσίδικοι ὁριστικαὶ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων, ὁσάκις δικάζουσαι κατ' οὐσίαν τέμνουσι ἀμφισβητούμενα δίκαια, ἐνῷ ἡ προσαγομένη ἀπόφασις οὔτε προκύπτει, οὔτε ὁ ἐνάγων ἐπικαλεῖται, ὅτι κατέστη τελεσίδικος.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ν.δ. 1101|1949, ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς 28.2.1949, ὁρίζεται ὅτι δικαιοῦχοι γεγεννημένων μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀπαιτήσεων ἐκ τῶν ἐν § 1 τοῦ ἄρθρου 1 ἀναφερομένων, οἷα καὶ ἡ ἐπίδικος, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν εἰσέτι ἐγείρει τὰς σχετικὰς ἀγωγάς των, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐγείρουν ταύτας κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ληγούσης τὴν 31 Δεκεμβρίου 1949. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ συνομολογεῖται καὶ προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 2384|1951 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, τὸ ἐπίδικον δικαίωμα ἠσκήθη διὰ τῆς ἀπὸ 27 Ἰανουαρίου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἀποζημίωσις διὰ χρόνον προγενέστερον τῆς ζητουμένης διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, διὰ τῆς ἀσκήσεως δὲ τοῦ δικαιώματος διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς ἡ ἀνατρεπτικὴ προθεσμία τοῦ διατάγματος δὲν ὑφίσταται πλέον (Α.Π. 137|1950, ΕΕΝ ΙΖ' σ. 356). Κατὰ συνέπειαν ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς ὑποκύψαντος τοῦ δι' αὐτῆς διωκομένου δικαιώματος εἰς τὴν ἀποσβεστικὴν προθεσμίαν τοῦ Ν.Δ. 1101|1949, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 551|1914 ὁρίζεται, ὅτι οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρου 1, δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου ἢ ἐὰν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἣν ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα μὴ τηρήσεως τούτων, ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἀσκήσωσι εἴτε τὴν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω νόμου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν. **Κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην** τοῦ δικαστηρίου ἡ ἐπιλογὴ τῆς μιᾶς τῶν συντρεχουσῶν ἀξιώσεων εἶναι ζήτημα πραγματικὸν καὶ δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ ὑπὸ τοῦ δικαιούχου καθ' οἱονδήποτε τρόπον δηλωτικὸν τῆς τοιαύτης αὐτοῦ προτιμήσεως. Τοιαύτη πρᾶξις ἐκδηλωτικὴ τῆς ἐπιλογῆς εἶναι ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ δικαιούχου λῆψις μέρους τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ λογικῆς ἑρμηνείας τῆς § 2 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 16, καθ' ἣν «ἡ αἴτησις ἢ ἀποδοχὴ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 ὀφειλομένων ἐξόδων μόνον οὐδέποτε δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς δηλοῦσα ἐπιλογὴν τῆς κατὰ τὸν παρόντα ἀποζημιώσεως», ἐξ οὗ κατ' ἀντιδιαστολὴν ἕπεται, ὅτι ἡ λῆψις οἱουδήποτε ποσοῦ ἐναντι τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 551 δηλοῖ ἐπιλογήν. Κατ' ἀκολουθίαν, ἀφοῦ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου νομίμως προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1948 καὶ 4 Δεκεμβρίου 1948 δύο ἀποδείξεων ὑπογραφῆς τοῦ ἐνάγοντος, τὴν γνησιότητα τῆς ὁποίας οὐδόλως ἀρνεῖται οὗτος, ὁ ἐνάγων ἔλαβε παρὰ τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «ἡ Ἐθνική», παρ' ἧ ἦτο ἠσφαλισμένη ἡ ἑταιρία «Ἄτκινσον» διὰ τὰ ἐργατικὰ ἀτυχήματα, ἔναντι ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ τοῦ νόμου 551, ὡς ἀναφέρεται ἐν ταῖς ἀποδείξεσι, δραχμὰς 800.000, ἤσκησε τὸ τῆς ἐπιλογῆς δικαίωμα, τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὡς ἄνω νόμου παρεχόμενον, προτιμήσας τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τούτου ὀφειλομένην αὐτῷ ἀποζημίωσιν καὶ ἐστερήθη οὕτω

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΡΟΧΙΟΔΡΟΜΩΝ

Έννοια Γενικού Κανονισμού έξωτερικής υπηρεσίας ισχύοντος και επί έσωτερικών υπηρεσιών

Δυνατότης, κατ' έφαρμογήν άρθρ. 11, 41 και 108 του Γενικού Κανονισμού έξωτερικής υπηρεσίας, απολύσεως, μετά μείωσιν του οργανικού αριθμού θέσεων βαθμού τινος ή τάξεως του μονίμου προσωπικού των έσωτερικών υπηρεσιών, των κεκτημένων τους τελευταίους αριθμούς αρχαιότητος εν τῷ βαθμῷ ἢ τάξει, ἐν ᾗ εὑρίσκονται, ἐκτὸς ἂν τὸ φύλλον ποιότητος αὐτῶν εἶναι πλεονεκτικώτερον συναδέλφων των αρχαιοτέρων εν τῇ αὐτῇ τάξει ἢ βαθμῷ, ὁπότε ἀπαιτεῖται ἡ γνώμη τοῦ κατὰ τὸν Κανονισμὸν Συμβουλίου.

Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου έλυσε διά της κατωτέρω αποφάσεώς της το εφ' ού διεφώνησε το Β' Τμήμα προς το Α' ζήτημα (βλέπε Α.Π. 149]1951 Τμ. Β', εισηγητής Γ. *Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 1058).

Αρείου Πάγου 304]1952 Ολομελείας

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**

Δικηγόροι οι κ. κ. Κ. Δημάκης, Γ. Ράμμος, Δ. Τρίμης

Ως προκύπτει εκ των υπ' αριθ. 348 του 1950 και 149 του 1951 αποφάσεων των δύο τμημάτων του δικαστηρίου τούτου, η διαφωνία αυτών, ήτις κατήχθη προς άρσιν ένωπιον του αυτού δικαστηρίου εν ολομελεία δικάζοντος, συνίσταται ούχι εις το εάν ο από 17 Νοεμβρίου 1917 εις εκτέλεσιν του άρθρου 1 του νόμου ΔΚΗ' του 1912 εκδοθείς «γενικός κανονισμός της εξωτερικής υπηρεσίας πασών των σιδηροδρομικών και τροχιοδρομικών γραμμών» έχη καθ' όλας εν γένει τας διατάξεις του εφαρμογήν και επί του προσωπικού των έσωτερικών υπηρεσιών των τροχιοδρομικών εταιριών, ως η αναιρεσείουσα όβασίμως υποστηρίζει, αλλ' εις το εάν κατ' εφαρμογήν των άρθρων 7, 11, 41 και 108 παραγράφου τελευταίας του αυτού κανονισμού δύναται νομίμως ν' απολύηται της υπηρεσίας και ο ανήκων εις το προσωπικόν της έσωτερικής υπηρεσίας των ανωτέρω εταιριών μετά μονομερή υπό τούτων μείωσιν των θέσεων βαθμού τινος μη υπό του κανονισμού τούτου προβλεπομένου, αλλ' υπ' αυτών καθορισθέντος, εφ' όσον κέκτηται τον τελευταίον αριθμόν εν τῇ τάξει, ἐν ᾗ εὑρίσκεται ὑπηρετῶν.

Ως το άρθρον 7 του ν. 3752 του 1929 ορίζει, καταργηθέντος δι' αυτού του ν. ΔΚΗ' του 1914, ο επί τῇ βάσει τούτου εν εφαρμογῇ, ως εν ηγουμένῃ σκέψει, γενικός κανονισμός του προσωπικού της εξωτερικής υπηρεσίας παραμένει εν ισχύϊ μέχρις αντικαταστάσεως αυτού δι' άλλου εκδιδομένου και κυρουμένου δια Β. Διατάγματος κατά τα εν άρθροις 1 και 2 του ως άνω ν. 3752. Κατά το άρθρον 108 του ρηθέντος γενικού κανονισμού (δν τινα άφορώσι πάντα τα κατωτέρω αναφερόμενα άρθρα) εν περιπτώσει μειώσεως του οργανικού αριθμού θέσεων βαθμού τινος ή τάξεως απαλλάσσονται της υπηρεσίας οι κεκτημένοι τους τελευταίους αριθμούς αρχαιότητος εν τῷ βαθμῷ ἢ τῇ τάξει, ἐν ᾗ εὑρίσκονται, ἐκτὸς ἐὰν τὸ φύλλον ποιότητος αὐτῶν εἶναι πλεονεκτικώτερον συναδέλφων των αρχαιοτέρων εν τῇ

του δικαιώματος, όπως άσκηση την εκ του κοινού ποινικού δικαίου προσήκουσαν αυτῷ προς αποζημίωσιν αξίωσιν, οία η αιτουμένη διά της υπό κρίσιν αγωγής, ήτις τούτῳ τῷ λόγῳ είναι απορριπτέα. *Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν*, ότι εκ του άρθρ. 16 του κωδικοποιηθέντος ν. 551]1914 σαφώς προκύπτει, ότι εις τους παθόντας εξ ατυχήματος του άρθρου 1 του νόμου τούτου, δυναμένου ν' αποδοθῇ εις δόλον του εργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου ἢ ἐὰν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα μὴ τηρήσεως τούτων, χορηγεῖται τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξωσι ἢ τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου ἢ τὴν κατὰ τὸν νόμον 551]1914 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν. Ακολούθως τούτοις πρόκειται περί συρροής αξιώσεων, καθ' ην μόνον ή πλήρης του ενάγοντος ικανοποιήσις δύναται να καταργήσῃ την ετέραν των ανωτέρω αγωγών (πρβλ. *Οἰκον.* Γεν. Αρχαί § 87 σημ. 1, 5 και 6, Γ. *Μπαλῆ*, Γεν. Αρχαί, έκδ. 6η § 139 και Ε.Α. 918]1924 Θέμ. ΛΖ 135, επικυρώσασαν την υπ' αριθ. 4 85]1921 Πρωτοδικείου Αθηνών) και επομένως εν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος λῆψις δρχ. 800.000 έναντι της εκ δρχ. 15.000.000 περίπου αποζημιώσεως του κατά τον νόμον 551]1914 δεν δύναται να ερμηνευθῇ ως δήλωσις αυτού προς το εναγόμενον άσκησεως του κατά τον νόμον τούτον εκλεκτικού δικαιώματος, ώστε να κωλύεται ούτος να άσκηση την υπό κρίσιν εκ του αστικού δικαίου αγωγήν του. Επί τούτοις ἡ ἑρμηνεία αὕτη, κατὰ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας, ἐνδείκνυται ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου, ὅστις ἀπώλεσε κατὰ τὸ ἐπελθὸν εἰς αὐτὸν ἀτύχημα τὴν ὅρασιν ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν του.

τάξει ἢ βαθμῷ, ὁπότε ἀπαιτεῖται ἡ γνώμη τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 89 συμβουλίου.

Περὶ τῶν τάξεων ἑκάστου βαθμοῦ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων κεῖται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 41, καθ' ἣν ἡ ἑταιρία τροχιοδρόμων ὁρίζει ἑκάστοτε ταύτας δι' ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἢ ἐγκυκλίων ὑποβαλλομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας. Συνεπῶς ἡ διάταξις αὕτη, ἑπομένως καὶ ἡ ἀνωτέρω τοῦ ἄρθρου 108, δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὰς τάξεις ἑκάστου βαθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἑταιρίας, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦτο ὑπάρχουσι βαθμοὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὸν ρηθέντα κανονισμόν.

Ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 16, 14, 9, 10 καὶ 7 προκύπτει, βαθμοὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὸν ἀνωτέρω κανονισμὸν εἶναι οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 κατονομαζόμενοι δέκα τέσσαρες τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας κινήσεως, ὁκτὼ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας συντηρήσεως καὶ τέσσαρες τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχους. Πρόδηλον τυγχάνει, ὅτι εἰς τοὺς βαθμοὺς τούτους καθαριστῶν, νυκτοφυλάκων σταθμῶν, ἡμεροφυλάκων σταθμῶν, σηματοδοτῶν ἀποκλεισμοῦ γραμμῆς καὶ ἄλλους, ὡς ἐν ἄρθρῳ 7, καθ' ὃ προσιδιάζοντας μόνον εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀνωτέρω κλάδων τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, δὲν δύναται νὰ προσαρμοσθῇ ἡ βαθμολογικὴ ἱεραρχία τοῦ προσωπικοῦ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 κλάδων τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, τοὐτέστι α) τῆς διοικητικῆς, περιλαμβανούσης πᾶσαν ὑπόθεσιν σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῆς ἐπιχειρήσεως, β) τῆς κινήσεως καὶ ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνάγεται πᾶσα ὑπόθεσις ἀφορῶσα τὴν κίνησιν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων καὶ τὴν ἐμπορικὴν ἐν γένει ἐκμετάλλευσιν, γ) τῆς συντηρήσεως, εἰς ἣν περιλαμβάνεται πᾶσα ὑπόθεσις ἀφορῶσα τὴν συντήρησιν τῆς ἀνωδομῆς καὶ ὑποδομῆς τῶν τεχνικῶν ἔργων, τῶν οἰκοδομικῶν ἐν γένει ἐγκαταστάσεων σταθμῶν καὶ στάσεων καὶ δ) τῆς ἕλξεως, εἰς ἣν ἀνήκει πᾶσα ὑπόθεσις σχέσιν ἔχουσα πρὸς τὴν προμήθειαν καὶ συντήρησιν τοῦ τροχαίου ἐν γένει ὑλικοῦ. Μὴ ὑφισταμένης ὅμως ἐν τῷ ἐχοντι ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν γενικῷ κανονισμῷ διατάξεως ρυθμιστικῆς τῆς βαθμολογικῆς ἱεραρχίας αὐτοῦ, μηδὲ ἐχοντος ἐκδοθῇ διὰ ταύτην ἑτέρου κανονισμοῦ κεκυρωμένου, ὡς ἀνωτέρω διαλαμβάνεται, κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 1 καὶ 2 τοῦ νόμου 3752 τοῦ 1929, κατ' ἀφευκτον λογικὴν ἀνάγκην ὁρίζει ταύτην ἡ ἐργοδότις ἑταιρία, ὑπόχρεως μάλιστα οὖσα κατὰ τὸ ἄρθρον 169 νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους πίνακα, ἐμφαίνοντα πᾶσαν μεταβολήν, ὁρῶσαν καὶ τὸν βαθμὸν ἑκάστου ὑπαλλήλου τοῦ προσωπικοῦ τούτου. Ὅτι δὲ ὁ καθορισμὸς οὗτος τῆς βαθμολογικῆς ἱεραρχίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἀποτελεῖ τροποποίησιν τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ, ἀλλὰ καὶ σύμφωνος εἶναι πρὸς αὐτόν, συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἄνευ τοῦ καθορισμοῦ τούτου εἶναι ἀδύνατος ἡ λειτουργία τῶν περὶ ὧν προβλέπει ὁ αὐτὸς κανονισμὸς (ἄρθρ. 1 καὶ 2) ποικίλης θέσεως, εἰδικοτήτων καὶ ἀντικειμένων ὡς ἀνωτέρω ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ ἔκδοσις νέου κανονισμοῦ πρὸς ρύθμισιν τῆς τοιαύτης βαθμολογικῆς ἱεραρχίας εἶναι κατὰ τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ ν. 3752 τοῦ 1929 ὅλως δυνητική. Ἀφοῦ δὲ ἡ ἐργοδότις ἑταιρία δύναται νὰ καθορίζῃ τοὺς βαθμοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ τὸ προϋπόθεσιν τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 108 ἀποτελοῦν ἄρθρον 11, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν κανονικὴν ἐκμετάλλευσιν, ὁρίζεται ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ἐν πίνακι τοιχοκολλουμένῳ κατὰ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁριζόμενα, περιλαμβάνοντι κατὰ βαθμοὺς καὶ τάξεις κατατεταγμένων τῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν κατὰ ἱεραρχίαν ἐκ τῶν ἀνωτάτων πρὸς τοὺς κατωτάτους καὶ κατὰ εἶδος ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας. Ὅθεν ἡ ἐργοδότις ἑταιρία δύναται κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 11, 41 καὶ 108 παραγράφου τελευταίας τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ, μειοῦσα μονομερῶς τὸν ὀργανικὸν ἀριθμὸν θέσεων βαθμοῦ τινος ἢ τάξεως τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, ν' ἀπολύῃ τοὺς κεκτημένους τελευταίους βαθμοὺς ἀρχαιότητος ἐν τῷ βαθμῷ ἢ τάξει, ἐν ᾗ εὑρίσκονται, ἐκτὸς ἐὰν τὸ φύλλον ποιότητος αὐτῶν εἶναι πλεονεκτικώτερον συναδέλφων του ἀρχαιοτέρων ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ἢ βαθμῷ, ὁπότε ἀπαιτεῖται γνώμη τοῦ συμβουλίου τοῦ ἄρθρου 89. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἄγει εἰς ἀναγνώρισιν διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὲρ τὴν διὰ τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ καθιερωθεῖσαν μονιμότητα τοῦ δι' ὃ οὗτος κυρίως ἐξεδόθη προσωπικοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν μείζονος προστασίας, μέχρις ἰσοβιότητός του ἐξικνουμένης, ταῦθ' ὅπερ οὐδαμόθεν συνάγεται, ὅτι ἐσκόπησεν ὁ εἰρημένος κανονισμός.

Δ ι ὰ τ α ῦ τ α

Αἴρον τὴν μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Δικαστηρίου τούτου διαφωνίαν.

Ἀποφαίνεται ὅτι ἡ Τροχιοδρομικὴ Ἑταιρία δύναται, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 11, 41 καὶ 108 τελευταίας παραγράφου τοῦ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1917 καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ΔΚΗ' τοῦ 1912 ἐκδεδομένου «γενικοῦ κανονισμοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας πασῶν τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν γραμμῶν», μειοῦσα μονομερῶς τὸν ὀργανικὸν ἀριθμὸν θέσεων βαθμοῦ τινος ἢ τάξεως τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν της, ν' ἀπολύῃ τοὺς κεκτημένους τοὺς τελευταίους ἀριθμοὺς ἀρχαιότητος ἐν τῷ βαθμῷ ἢ τάξει, ἐν ᾗ εὑρίσκονται, ἐκτὸς ἐὰν τὸ φύλλον ποιότητος αὐτῶν εἶναι πλεονεκτικώτερον συναδέλφων των ἀρχαιοτέρων ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ἢ βαθμῷ, ὁπότε ἀπαιτεῖται ἡ γνώμη τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 89 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ συμβουλίου.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ.— ΙΙ. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικεῖον Τρικάλων 10|1952, ὡς ἀφετείου, κατωτέρω σελ. 924, ἀσχολεῖται ἐπὶ ἐνδιαφερόντων ἐκ τοῦ ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ζητημάτων.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπαφὶν αὐτῆς περὶ μὴ συμψηφισμοῦ τῆς ἐκ τοῦ Δημοσίου διὰ πολεμικὸν ἀτύχημα συντάξεως πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν ν. 551, ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ μετ' αὐτὴν ἐκδοθεῖσα Α.Π. ὑπ' ἀριθ. 74|1952 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 311) καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποζημιώσεων ἡ Α.Π. 236|1952 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 582).

2.—Ἡ Προέδρου Πρωτ. Δαμίας 206|1952, κατωτέρω σελ. 927, ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἐργατικὸν ἀτύχημα, ἐπισυμβὰν εἰς ἐργάτην, ἐργαζόμενον παρὰ τῷ Δημοσίῳ, ἄνευ ἐγγράφου διορισμοῦ. Ἀναξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας ἐφαρμόζεται ὁ ν. 551 (Α.Π. 100|1938, Θέμ. ΑΔ' 403, καθ' ἣν ἐκ τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ὑπάρχει ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς παθήσεως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσφερομένης καὶ μὴ ἀποκρουομένης ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐργασίας ἢ ταύτης ἕνεκεν, ἀσχέτως πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις, τὰς ἀφορώσας εἰς τὸ κῦρος τοῦ διορισμοῦ, βλέπε καὶ *Χ. Ἀγαλλοπούλου*, Κοινων. Ἀσφαλίσεις, σελ. 36), εἶναι ἐνδιαφέρουσα ἡ νέα ἀποψίς της περὶ τῆς ἀναγκης ἐγγράφου διορισμοῦ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. ΣΙΒ' περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, ἡ ὁποία ἔρχεται ἀντιμέτωπος τῆς γνωστῆς ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατούσης καὶ θὰ παράσχῃ ἀφορμὴν διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ αὐτῆς.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποζημιώσεων ν. 551 ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ πρόσφατος Α.Π. 236|1952 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 582).

3.—Αἱ Πρωτοδίκαι Ἀθηνῶν 2270|1952, καὶ 2387|1952, κατωτέρω σ. 928, ἀποφαίνονται, ὅτι διὰ τὴν κατὰ τὸν ν. 1653|1951 (ΕΕΔ 10, 140) λόσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ παρ' ἐπιχειρήσει ὑπηρετοῦντος προσθέτου ἀστυφύλακος δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 ν. 118|1945 ἀπαιτουμένων διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων (πρβλ. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 284|1952, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 11, 247).

Ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τοῦ ν. 1653|1951 προκύπτει, ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα μετὰ τοῦ ἐργοδότου του σχέσις εἶναι ἡ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας), οὕτω δὲ ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», δι' ὅλους τοὺς κλάδους, ἐφ' ὅσον δὲν ἐμπίπτει εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 (δὲν ὑπολογίζεται δηλαδὴ ὡς συνταξιμος κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἰσχυούσας διὰ τὸ Δημόσιον συνταξιοδοτικὰς διατάξεις ὁ χρόνος ὑπηρεσίας των).

Σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα εἶναι καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 729|1951 ἀπόφασις τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν Ι.Κ.Α. ἐκδοθεῖσα μετ' αἴτησιν θεραπείας κατὰ πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν ἐκ μέρους ἐργοδότου καὶ ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 ἐδάφ. α' τοῦ ν. 6298|1934 ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἐξαιρουνται δὲ ἐκεῖνα μόνον, ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 3 καὶ 18 τοῦ νόμου τούτου ἀναφερομένας κατηγορίας.

Κατὰ τὸν ν. 1653|1951 «περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 εἰς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας (οἵτινες διορίζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», τελοῦσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας), αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, διέπονται δὲ ὑπὸ τῶν ν. 2112|1920 καὶ 4558|1930 ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου περὶ χρόνου προειδοποιήσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν (πραγματοποιουμένην πάντως διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας), ἀποζημιώσεως κλπ.

Ἐκ τούτων ὅμως συνάγεται, ὅτι οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας των ταύτης εἶναι ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, διεπόμενοι ἁπλῶς ὑπὸ εἰδικοῦ καθεστῶτος προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ τύχωσι συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν των ταύτην. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος ἐλογίζετο, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, τοιαύτη δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸ τοῦ ἀνωτέρω ν. 1653|1951, ἤτοι πρὶν ἡ ἄρθῃ νομοθετικῶς ἡ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ὑπηρεσίας τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων ὑφισταμένη ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων ἀμφισβήτησις, δὲν παρεῖχε πάντως κατὰ τὸν ἰσχύοντα τότε ν. 1557|1950 περὶ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων (ὡς ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἰσχύουσαν νομοθεσίαν περὶ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων καὶ κατὰ τὸν σήμερον ἰσχύοντα τοιοῦτον ν. 1854|1951) δικαίωμα συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Κατὰ βασικὴν διάταξιν τῆς νομοθεσίας ταύτης δικαιοῦται συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ὁ τακτικὸς δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ λαμβάνων μισθὸν ἐξ αὐτοῦ ἢ ἐξ ἄλλων εἰδικῶν πόρων, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ λογίζονται συντάξιμοι ἄλλαι τινὲς ὑπηρεσίαι, μὴ ἀμειβόμεναι ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν περιλαμβάνεται ἡ ὑπηρεσία τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων. Οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀμείβονται, ἐφ'

ἧς ἐδρύθη ὁ θεσμὸς οὗτος (ν. 4971|1931), ὑπὸ τῶν εἰς ἃ προσφέρουσι τὰς ὑπηρεσίας των φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων.

Κατὰ ταῦτα ἡ αἰτησις τῆς ἐργοδότιδος Ἑταιρίας περὶ ἀλοσχεροῦς ἀκυρώσεως τῆς κατ' αὐτῆς κρίσεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως, τυγχάνει νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα».

Καὶ ταῦτα μὲν πράγματι οὕτως ἔχουν, ὡς ἡ ἄνω ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου ἀπόφασις ἐκθέτει. Δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὅτι ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες.

Ἀφοῦ δὲ ὑπάγονται καὶ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, θὰ ἔπρεπε ἀπαραιτήτως νὰ ἐφαρμόζεται διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἄρθρον 9 ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.).

Ἐν τούτοις ὁ εἰδικὸς περὶ αὐτοῦ ν. 1653|1951 διαγράφει τὸν τρόπον, καθ' ὃν τερματίζεται διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας ἡ σχέσις αὕτη.

I. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὸν Ν. 551 καὶ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος.

1. *Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.—Τοιοῦτο καὶ τὸ ἐκ νάρκης ἐπισυμβὰν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας. —Ὑπαγωγὴ εἰς προστασίαν Νόμου πάντες ἐπὶ μισθῷ ἐργαζομένου.—Δικαίωμα ἀνιόντων εἰς ἀποζημίωσιν, ἐφ' ὅσον ἔζων εἰς βάρος τοῦ παθόντος, ἀρκεῖ οἱ πόροι των νὰ εἶναι ἀνεπαρκεῖς.—Δικαιουμένη ἀποζημίωσις.—Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως πρὸς σύνταξιν ἐκ μέρους Δημοσίου.—Περιέλευσις ἀποζημιώσεως εἰς ἀνιόντας.—Προστασία ὑπὸ Νόμου καὶ τῶν ἐν ἀκύρῳ συμβάσει ἐργασίας τελούντων.—Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 551.*

Πρωτοδικείου Τρικάλων 10|1952
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Τρουπάκης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Β. Καρνέζης*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Ἀλεξιάδης, Β. Παπαζήσης

Αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀντίθετοι ἐφέσεις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 171|1951 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Τρικάλων, αἵτινες δέον λόγῳ συναφείας νὰ συνεκδικασθῶσιν, ἐφ' ὅσον στρέφονται κατὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσαι, δεκταὶ τύποις καθίστανται καὶ ἐξεταστέαι οὐσίᾳ ἀποβαίνουσι.

Α'. Ἐπὶ τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 Β. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος παθόντων ἐργατῶν κλπ.» θεωρεῖται ὡς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ὅπερ ἐπῆλθε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας εἰς ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον τῶν ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων ἐργασιῶν ἢ ἐπιχειρήσεων καὶ δι' ὃ παρέχεται δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ, πᾶσα βλάβη τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ἥτις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα βιαίας καὶ αἰφνιδίου ἐπενεργείας ἐξωτερικοῦ αἰτίου, τοὐτέστι νὰ ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει αὐτῆς, οὕτως ὥστε νὰ συνδέηται μετ' αὐτῆς ἐν σχέσει αἰτίου καὶ ἀποτελέσματος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἕνεκα τῆς ἐργασίας ἐδημιουργήθησαν αἱ ἰδιαίτεραι ἐκεῖναι πραγματικαὶ προϋποθέσεις, αἱ ἑκάστοτε ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ ἀτυχήματος καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ ἐλάμβανον ὑπαρξιν ἄνευ ἐκείνης (*Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων § 124, Α.Π. 203|1924 Θέμ. ΛΣΤ' σελ. 53, Α.Π. 13|1932 Θέμ. ΜΓ' σελ. 179). Ὅθεν ὀρθῶς ἀπεφήνατο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεξαμένη ὅτι ὁ θάνατος τοῦ υἱοῦ τῶν ἐναγόντων, συνεπείᾳ προσκρούσεως τοῦ αὐτοκινήτου, ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ὡς βοηθὸς τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοῦ, ἐκτελῶν ἐργασίαν ἐπὶ μισθῷ συνεπείᾳ σχετικῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ ἐναγομένου, ἐπὶ νάρκης τοποθετηθείσης ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τρικάλων—Ἰωαννίνων, ἐφ' οὗ ἔβαινε τὸ αὐτοκίνητον, ἀποτελεῖ ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ προδιαληφθέντος ἄρθρου, παρέχον νόμιμον ἀξίωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐφ' ὅσον τὸ ἀτύχημα προῆλθεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἐπήρχετο, ἕνεκα τοῦ ἀνωτέρω περιστατικοῦ, ὄντος συμπτώσεως πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ παθόντος, καθ' ὃν χρόνον ἐξετελεῖτο αὕτη (Α.Π. 24|1951, Ε.Ε.Ν. ΙΗ' σελ. 275). Ἀπορριπτέος κατὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου βάσεως ἐρειδόμενος πρῶτος λόγος ἐφέσεως.

Καὶ ὁ δεύτερος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως, καθ' ὃν οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐχαρακτήρισε τὸν φονευθέντα υἱὸν τῶν ἐναγόντων ὡς ἐργάτην, ἐνῷ οἱ βοηθοὶ αὐτοκινήτων κατατάσσονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπηρετῶν, ἐφ' ὧν δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ Β. Δ. τῆς 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920, εἶναι ἀπορριπτέος, διότι ἡ ἐν τῷ νόμῳ χρῆσις τῶν ὅρων ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται δὲν εἶναι περιοριστική, ἀλλὰ γίνεται ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν τῶν ἐπὶ μισθῷ ἐργαζομένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ οἱ ὑπηρέται, δι' οὓς οὐδεὶς εἰδικὸς λόγος συντρέχει, ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, ἀφοῦ καὶ οὗτοι ἐκτίθενται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των εἰς τοὺς αὐτοὺς κινδύνους καὶ συνεπῶς, καὶ ἂν γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ παθὼν δὲν ἦτο ἐργάτης, ἀλλ' ὑπηρέτης, ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ ὁ περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων νόμος.

Καὶ ὁ τρίτος λόγος τῆς ἐφέσεως, δι' οὗ ὁ ἐναγόμενος παραπονεῖται, ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κατὰ πλημμελῆ ἐκτίμησιν τῶν διεξαχθεισῶν, δυνάμει τῆς συνεκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 64|1950 προδικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἀποδείξεων, ἐδέξατο, ὅτι οἱ ἐνάγοντες ἀπέζων εἰς βάρος τοῦ φονευθέντος υἱοῦ των, εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, διότι ἐκ τῶν καταθέσεων τοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τοῦ εἰς τοὺς ἐνάγοντας ἐπιβληθέντος διὰ τῆς προδιαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 64 τοῦ 1950 ἀποφάσεως ἐξετασθέντων μαρτύρων, δεόντως συνεκτιμωμένων, ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ φονευθεὶς υἱὸς τῶν ἐναγόντων παρέδιδεν εἰς αὐτοὺς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐκ τῆς ἐργα-

σίας του απολαυών, όπερ ήτο πράγματι απαραίτητον προς στοιχειώδη συντήρησίν των, καθόσον τα άπερ απεκόμιζον οι ενάγοντες εκ της εργασίας των εισοδήματα, ο μεν εξ αυτών 70ετής πατήρ του παυόντος, άλλοτε μεν ως μεταφορεύς πραγμάτων διά χειραμάξης, άλλοτε δε ως μικροπωλητής πορτοκαλίων, ή δε έτέρα τούτων μήτηρ αυτού, ως καθαρίστρια της ενταύθα Εμπορικής Τραπέζης, δεν επήρκουν αυτοίς διά την συντήρησίν των, άφοϋ ο πρώτος τούτων δεν απεκόμιζε ποσόν πλέον των δραχμών 5-10 χιλιάδων ημερησίως, ή δε δευτέρα των δραχμών 275.000 μηνιαίως και άν έτι δεν θεωρηθή άληθές το υπό της εκκαλουμένης αποφάσεως δεκτόν γενόμενον περιστατικόν ότι ούτοι βαρύνοντο και με την υποχρέωσιν διατροφής άλλων τέκνων των, διότι κατά την άληθή έννοιαν του άρθρου 6 § 2 εδ. 2 του Β.Δ. της 24 Ιουλίου|25 Αυγούστου 1920, ίνα οι ανιόντες θεωρηθώσιν ως ζώντες εις βάρος του παθόντος και δικαιωθώσι της υπό του αυτού Β.Δ. προβλεπομένης αποζημιώσεως, δεν είναι απαραίτητον να στερώνται παντός πόρου, άλλ' αρκεί να είναι οι πόροι των ανεπαρκείς και να συμβάλλεν ο παυών εις την διατροφήν των (Χ. Οικονόμου, Δίκαιον Εργατ. Ατυχημάτων § 429).

Εφ' όσον εν τη αγωγή αναφέρεται, ομολογείται δε και υπό του εκκαλούντος, ότι ο παθών δεν είχε συμπληρώσει το 21ον έτος της ηλικίας του, ή καταβλητέα εις τους ενάγοντας αποζημίωσις δεν θα καθορισθή επί τη βάσει της αντιμισθίας, ην έλαβε ή θα έλάμβανεν αυτός ούτος ο παθών, κατά τους προ του ατυχήματος 12 μήνας, άλλα επί τη βάσει της αντιμισθίας του ολιγώτερον αμειβομένου μισθωτού του αυτού φύλου και της αυτής κατηγορίας, συμφώνως προς το άρθρ. 4 § 1 περίπτωσις α' του ανωτέρω μνημονευομένου Β.Δ., ήτις εν τη υπό κρίσιν περιπτώσει, προκειμένου περί βοηθού φορτηγού αυτοκινήτου, είναι εκ του νόμου καθωρισμένη κατ' ελάχιστον όριον διά της από 4.11.1947 συλλογικής συμβάσεως, εν συνδυασμώ προς την υπ' αριθ. 24|1938 απόφασιν της Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας, ανερχομένη μέχρι μεν της 1 Μαΐου 1949 εις δραχμάς 13.000 ημερησίως, μειωμένη κατά 15 0|0 κατ' εφαρμογήν της § III της ανωτέρω συλλογικής συμβάσεως, ήτοι εις δραχ. 11.050 ημερησίως, έκτοτε δε, καταργηθείσης της άνω μειώσεως διά της υπ' αριθ. 25029|1949 κοινής αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, εις δραχ. 13.000 ημερησίως. Εφ' όσον δε ο παθών απησχολήθη παρά τω εκκαλούντι επί χρονικόν διάστημα ολιγώτερον του δωδεκαμήνου, ήτοι από της 19ης Μαΐου 1949, ότε προσελήφθη, μέχρι της 29ης Μαΐου ιδίου έτους, ότε έλαβε χώραν το ατύχημα, θα ληφθή υπ' όψιν ή ανωτέρω αντιμισθία του ολιγώτερον αμειβομένου μισθωτού, ή αντιστοιχούσα εις το ρηθέν διάστημα από της προσλήψεως, συμπληρουμένη διά της ομοίας αντιμισθίας της αντιστοιχούσης εις το χρονικόν διάστημα το απαιτούμενον προς συμπλήρωσιν του δωδεκαμήνου, συμφώνως προς την § 2 του αυτού άρθρ. 4, ήτις αντιμισθία κατά τα ρηθέντα είναι εκ του νόμου καθωρισμένη εις τα ανωτέρω ελάχιστα όρια. Ούτω δε ουδεμία νόμιμος ανάγκη υπήρχεν, όπως καθορίζηται εν τη αγωγή ή κατά το άνω διάστημα αντιμισθία του ολιγώτερον αμειβομένου μισθωτού του αυτού φύλου και κατηγορίας με τον παθόντα. Εξ άλλου ή § 4 του αυτού άρθρ. 4, ορίζουσα, ότι, εάν ο παθών κατά τας χρονικάς περιόδους, περί ων τα προηγούμενα εδάφια, έμεινεν άνευ εργασίας εκάστοτε ή δι' αιτίας ανεξαρτήτους της θελήσεώς του, συνυπολογίζεται διά το χρονικόν τούτο διάστημα ο κατά μέσον όρος μισθός των εργατών ή υπαλλήλων των αποσχοληθέντων κατά το χρονικόν διάστημα της τοιαύτης ανεργίας, προφανώς νοεί ανεργίαν σημειωθείσαν εν τη διαρκεία της εργασίας παρά τω εργοδότη ή κυρίω της επιχειρήσεως, παρά τω οποίω και συνέβη το ατύχημα, ούχι δε και εις την περίπτωσιν, καθ' ην ο παθών παρέμεινεν άνεργος, μη απασχοληθείς κατά τον προ της προσλήψεώς του χρόνον (Δ. Rousset εν Δικαστική, τόμω 8, σελ. 514—517), διότι περί της περιπτώσεως ταύτης προβλέπει ή § 2 του αυτού άρθρου 4, καθ' ην, άν ο παθών απησχολήθη επί χρονικόν διάστημα ολιγώτερον των δώδεκα μηνών προ του ατυχήματος, λαμβάνεται υπ' όψιν ή αντιμισθία του χρόνου από της προσλήψεως μέχρι του ατυχήματος, πυξημένη κατά το ποσόν της αντιμισθίας, την οποίαν ηδύνατο ούτος να λάβη κατά τον χρόνον τον απαιτούμενον διά την συμπλήρωσιν του προ του ατυχήματος 12μήνου, άνευ άλλης τινός διακρίσεως ως προς τους λόγους της μη απασχολήσεώς του κατά τον χρόνον τούτον, διότι, υπό εναντίαν έποψιν, θα υφίστατο αντινομία μεταξύ των διατάξεων τούτων, αφού έκατέρα θα εκρύθμιζε την αυτήν περίπτωσιν υπό διαφόρους προϋποθέσεις. Εκ τούτου έπεται, ότι οι ενάγοντες ουδαμώς ήσαν υπόχρεοι, όπως αναφέρωσιν εν τη αγωγή των, ότι ο παθών παρέμεινεν άνεργος κατά το προηγούμενον της προσλήψεώς του διάστημα εκτάκτως ή δι' αιτίας ανεξαρτήτους της θελήσεώς του, ως ουχί νομίμως υποστηρίζει ο εκκαλών διά του σχετικού λόγου της εφέσεως του και των προτάσεων. Είναι δε άνευ νομίμου επιρροής το ότι ή εκκαλουμένη απόφασις, ως εκ περισσού, εδέχθη ότι ο παθών επί προηγηθέν του ατυχήματος χρονικόν διάστημα παρέμεινεν άνεργος εκτάκτως ή εκ λόγων ανεξαρτήτων της θελήσεώς του, και δη χωρίς να τυχή σχετικής απόδειξις, δοθέντος ότι, και αναληθής άν θεωρηθή τούτο, δεν θέλει μεταβληθή ο κατά τα άνω τρόπος υπολογισμού της αποζημιώσεως. Όθεν απορριπτέος ο σχετικός τέταρτος λόγος εφέσεως.

Και ο έτερος επικουρικός πρόσθετος λόγος εφέσεως, δι' ου αιτείται ο εναγόμενος, όπως συμψηφισθή ως προς τον ενάγοντα πατέρα του παθόντος ή διά της προκειμένης αγωγής των εναγόντων διεκομένη αποζημίωσις προς την ίσην τουλάχιστον αντταξιν, ην δικαιούται να λάβη ούτος παρά του Ελληνικού Δημοσίου, βάσει του άρθρ. 3 § β' του Α.Ν. 1513|1950, λόγω του εκ της εκραγείσης νάρκης επελθόντος θανάτου του υιού του, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, καθ' όσον, ως προκύπτει εκ της υπό των εναγόντων προσαγομένης πράξεως του Διευθυντού της Γενικής Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικού, ή αίτησις του ενάγοντος τούτου (έ-

φεσιβλήτου) περί απονομής συντάξεως εις αύτον έκ τοῦ ἄνω λόγου απερρίφθη, ὡς μὴ συντρεχόντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἄνω Α.Ν. απαιτουμένων ὅρων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι απορριπτέος, διότι δὲν γίνεται ἐπίκλησις τῶν προαπαιτουμένων προϋποθέσεων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 3 § 12 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Ν. 1512|1950. Ἡ δὲ κρίσις τῆς ἀνωτέρω ἐκ τοῦ νόμου ἁρμοδίας Ἀρχῆς (ἄρθρ. 1 ν. 1647|1951) εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ δικαστήρια. Ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ συμψηφισμοῦ τῆς αἰτουμένης ἀποζημιώσεως πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν, ἣν δικαιοῦνται νὰ λάβωσιν οἱ ἐφεσιβλῆτοι (ἐνάγοντες) παρὰ τοῦ Δημοσίου, βάσει τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, λόγῳ τῆς ἐξ ἀμελείας τῶν ὀργάνων του μὴ συλλογῆς τῶν ὑπὸ τῶν συμμορίτων τεθεισῶν ναρκῶν, δὲν εἶναι νόμιμος, διότι ἡ τυχὸν ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὀφειλομένη ἀπαίτησις κατὰ τοῦ τρίτου Δημοσίου συντρέχει ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἐπιδιωκομένην ἤδη ἀπαίτησιν ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰ ρητῶς ὁριζόμενα ἐν ἄρθρῳ 16 τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 Β.Δ. (*Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων § 661).

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου 551, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἄρθρου τούτου διατυπούμενα, ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημίωσις περιέρχεται ὁλόκληρος εἰς τοὺς ἀντιόντας τοῦ παθόντος, ἐὰν ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν κατέλιπεν οὔτε σύζυγον, οὔτε τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου καὶ παραγράφου κατιόντας, ὡς ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται (*Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων § 427). Κατὰ συνέπειαν απορριπτέος ὁ σχετικὸς ἐπικουρικὸς πρόσθετος λόγος ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Ὁ πρόσθετος διὰ τῶν πρατάσεων λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἐσφαλμένως ἡ συνεκκαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 64|1950 προδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδικείου Τρικάλων ἐπέτρεψε τὸ ἐμμάρτυρον μέσον διὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένου γεγονότος, ὅτι ὁ παθὼν ἦτο ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ σωματεῖον βοηθῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων Καλαμπάκας, εἶναι ὅλως ἐπουσιώδης, διότι οὐδεμία νόμιμος ἀνάγκη ὑπῆρχεν, ὅπως ταχθῇ τοιαύτη ἀπόδειξις, ἐφ' ὅσον ἡ ἔλλειψις ταύτης, καὶ ἂν ἔτι ὑποτεθῇ ὅτι καθιστᾷ τὴν σύμβασιν τῆς ἐργασίας μὴ ἐγκυρον, δὲν ἀποκλείει τὴν αἰτουμένην ἀποζημίωσιν, δι' ἣν ἀρκεῖ ὕπαρξις σχέσεως ἐργασίας ὁπωσδήποτε συναφθείσης (*Ροΐλου*, περὶ Ἐπαγγελματικοῦ Κινδύνου § 31 σελ. 82, *Χρ. Οἰκονόμου* § 62). Πάντως, καὶ ἂν θεωρηθῇ εἰσέτι τὸ γεγονὸς τοῦτο ὡς ἀναγκαία προϋπόθεσις τῆς διωκομένης ἀποζημιώσεως, τὸ τυχὸν ἐσφαλμένον κατὰ τοῦτο τῆς ἀνωτέρω συνεκκαλουμένης ἀποφάσεως εἶναι μάταιον νὰ ἐρευνηθῇ, ἀφοῦ ἤδη προσκομίζεται ὑπὸ τῶν ἐναγόντων τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐπικαλούμενον πιστοποιητικὸν τῆς ἑνώσεως βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ εἰσπρακτόρων Τρικάλων - Καλαμπάκας, δι' οὗ ἐγγράφως ἀποδεικνύεται τὸ ἀνωτέρω γεγονός, οὗτινος ἡ μὴ ἐγκαίρως προσαγωγὴ εἶναι δεδικαιολογημένη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου. Ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ σχετικὸς πρόσθετος λόγος ἐφέσεως.

Β'. Ἐπὶ τῆς ἐφέσεως τῶν ἐναγόντων

Τὸ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τῆς ἐφέσεως παράπονον τῶν ἐκκαλούντων κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 171|1951 ὁριστικῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν αὐτὴ οὐχὶ ὀρθῶς βάσει τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ὀφειλομένης εἰς αὐτοὺς ἀποζημιώσεως, λόγῳ θανατώσεως τοῦ υἱοῦ των, δὲν προσέθεσε εἰς τὸν ἡμερήσιον μισθὸν τοῦ παθόντος καὶ τὴν ἐκ δραχμῶν 8.000 πρόσθετον ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἐκτὸς ἕδρας διανυκτερεύσεις, εἶναι ἀπορριπτέον, διότι κατ' ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων δὲν ὑπελόγισεν ἡ ἐκκαλουμένη ὑπὸ τῶν ἐναγόντων ἀποζημιώσεως καὶ τὴν πρόσθετον ὡς ἄνω ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν, καθ' ὅσον παρ' οὐδενὸς τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων κατετέθη, ὅτι ἐπραγματοποίησεν ὁ παθὼν τοιαύτας διανυκτερεύσεις.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ Β.Δ. ἀπὸ 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων 551, 2114 καὶ 2193 περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» ἐν περιπτώσει θανάτου ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἀποζημίωσις περιλαμβάνει πέντε ἐτῶν μισθούς, οὐδέποτε δὲ ὀλιγώτερον τῶν ἑξήκοντα ἓξ χιλιάδων δραχμῶν, ἐὰν δὲ τὸ σύνολον τῶν μισθῶν τῶν πέντε ἐτῶν ὑπερβαίνῃ τὰς 110 χιλιάδας δραχμάς, προστίθεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 110.000 δραχμῶν τὸ ἓν τέταρτον τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 4 ἐδ. 1 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Β.Δ. πρὸς καθορισμὸν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἄρθρα ἀποζημιώσεως τὸ ἔτος λογίζεται πλῆρες. Ὅθεν, δοθέντος ὅτι ἡ κατὰ τὸν ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει καθοριζόμενον τρόπον ἐξευρισκομένη ἀντιμισθία τοῦ παθόντος ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 11.050 ἡμερησίως μέχρι τῆς 1ης Μαΐου 1949 καὶ εἰς δραχμὰς 13.000 ἡμερησίως ἀπὸ 1ης Μαΐου μέχρι 29 Μαΐου 1949 (ἡμερομηνίας ἀτυχήματος), τὸ σύνολον τῆς ἐτησίας ἀντιμισθίας τούτου ἐκ 365 ἡμερομισθίων ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 4.089.800, ὑπολογιζομένων τῶν μὲν 336 ἡμερομισθίων πρὸς 11.050 δρχ., τῶν δὲ ὑπολοίπων 29 ἡμερομισθίων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔτους πρὸς 13.000 δρχ. Συνεπῶς τὸ σύνολον τῆς ἐκ πέντε ἐτῶν μισθῶν ἀποζημιώσεως ἀνέρχεται εἰς 4.089.800×5, ἤτοι εἰς δρχ. 20.449.400. Ἐσφαλμένως, κατὰ ταῦτα, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὑπελόγισεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ἔτος πρὸς 330 ἡμέρας καὶ οὐχὶ πρὸς 365 ἡμέρας, ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 4 ἐδ. 1 τοῦ ἀνωτέρω Β.Δ. (Α.Π. 98|1934, ΕΕΝ α' σελ. 205) καὶ ἐπολλαπλασίασε ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν 150, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50123|5059 τῆς 23|24 Δεκεμβρίου 1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίων Ἔργων, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Ἐργασίας, τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 4705|1930 προβλεπόμενα ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως, διότι ταῦτα ηὐξήθησαν εἰς τὸ 200πλάσιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40135|1764 τῆς 2|7 Νοεμβρίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν, ἐκδοθείσης ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς χορηγηθείσης διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 1224|1944, προσ-

κειμένου περί ατυχημάτων έπισυμβάντων άπό 11.11.1944 μέχρι τής δημοσιεύσεως αύτής, έφ' ών δέν έξεδόθη τελεσίδικος άπόφασις ή δέν έλαβε χώραν συμβιβασμός, ώς έν προκειμένω.

---

2. *Άρμοδιότης καί Προέδρου πρός τήν τοῦ Εἰρηνοδίκου διά προσωρινήν ἐπιδίκασιν ἀπαιτήσεως παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.— Δικαίωμα ἐπιλογῆς ἀποζημιώσεως ν. 551 ἢ ἀστικοῦ δικαίου.— Σύμβασις ἐργασίας ἐργατικοῦ προσωπικοῦ Δημοσίου δι' ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων.— Μή ἀναγκαία ἡ δι' ἐγγράφου διορισμοῦ κατάρτισις συμβάσεως.— Ἔννοια διατάξεων ἄρθρων 34, 39 καί 40 Ν. ΣΙΒ' περί δημοσίου λογιστικοῦ.— Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατά ν. 551.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν διά προστασίαν νόμου τῆς ἐλαττώσεως, ἣν δύναται νά ὑποστῇ ὁ παθών.— Ὑπολογισμός ἀποζημιώσεως.— Τί κριτέον δι' ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τοῦ ἐργοδότου.*

Προέδρου Πρωτ. Λαμίας 206|1952

Διαδικασία ἄρθρ. 634 Πολ. Δικ.
Πρόεδρος ὁ κ. *Νεῖλος Πιτσινός*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κακάβας, Ε. Παπαντωνίου

Ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις, ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ αἰτῶν, προσληφθείς ὑπό τοῦ δευτέρου τῶν ἐναγομένων, Νομομηχανικοῦ Φθιώτιδος, ὡς ἡμερομίσθιος εἰδικευμένος ἐργάτης χειριστής μιᾶς ἀεροσυμπιεστικῆς μηχανῆς εἰς τά ἀπολογισιεικῶς ὑπό τοῦ Δημοσίου συντηρούμενα ἔργα συντηρήσεως δημοσίων ὁδῶν, κατά τήν 4 Ἰουλίου 1949, ὁδηγῶν τό ρυμουλκούμενον, ἔνθα ἡ ἀεροσυμπιεστική μηχανή, ἥτις μετεφέρετο εἰς Λαμίαν, λόγῳ βλάβης τοῦ συστήματος ὁδηγήσεως τοῦ ρυμουλκουμένου αὐτοκινήτου, ἀνετράπη τοῦτο καί κατέπεσεν ἐπί τοῦ παρακειμένου χάνδακος, μέ ἀποτέλεσμα τόν τραυματισμόν του καί τοῦ ἐπιβάτου κάταγμα τοῦ ἀριστεροῦ μηροῦ καί ἐκ τοῦ κατάγματος μετά τήν ἀποθεραπείαν του παρέμεινε βράχυνσις τοῦ ἀριστεροῦ κάτω σκέλους κατά 4 καί ἥμισυ ἑκατοστά καί ἀτροφία τοῦ ἀριστεροῦ μηροῦ, αἱ δέ τοιαῦται ἀλλοιώσεις τοῦ ἀριστεροῦ κάτω σκέλους ἐπέφερον εἰς αὐτόν διαρκῆ μερικήν ἀνικανότητα καί τήν ἐλάττωσιν τῆς ἱκανότητός του νά ἐργασθῇ εἰς ὅλας τάς ἐργασίας τοῦ εἰδικευμένου ἐργάτου καί αἰτεῖται τήν προσωρινήν ἐπιδίκασιν, λόγῳ κατεπείγοντος: α) τῆς κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 551, ὡς ἑτεροποιηθῇ ὑπό τῶν μεταγενεστέρων νόμων, ἀποζημιώσεως, ἣν ὑπολογίζει μέ βάσιν ἐλαττώσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ κατά δραχμάς 1.000.000, β) τά ἡμερομίσθια δύο καί ἥμισυ μηνῶν, καθ' ἃ παρέμεινε νοσηλευόμενος εἰς τό Νοσοκομεῖον. Τήν αἴτησιν δέ ἀπευθύνει καί κατά τοῦ Νομομηχανικοῦ, παρ' οὗ ἐγένετο ἡ ἐπίβλεψις τῶν ἔργων, ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Δημοσίου, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ ἐπῆλθε τό ἀτύχημα.

Ἁρμοδίως εἰσάγεται πρός συζήτησιν ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις ἐνώπιον ἡμῶν, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 634 Α ἐδαφ. 2 τῆς Πολ. Δικ. ἐξάγεται, παραλλήλως πρός τήν ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου ὑπάρχει καί ἁρμοδιότης ἡμῶν, ἀφοῦ κατά τήν διατύπωσιν τῆς διατάξεως ταύτης ἁρμόδιος εἶναι εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην καί ὁ Εἰρηνοδίκης καί ἀπορριπτέα ἡ περί ἀναρμοδιότητος ἔνστασις.

Ναί μέν κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ν. 551 ἐν περιπτώσει ἐπιλογῆς τῆς κατά τόν Νόμον τοῦτον ἀποζημιώσεως τά δικαιούμενα ἀποζημιώσεως πρόσωπα διατηροῦσι τήν κατά τό ἀστικόν δίκαιον ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως ἐναντίον τοῦ ὑπαιτίου τοῦ ἀτυχήματος, ἐφ' ὅσον τό πρόσωπον τοῦτο εἶναι διάφορον τοῦ κατά τόν Νόμον τοῦτον πρός ἀποζημίωσιν ὑποχρέου καί ἠδύνατο νά θεμελιωθῇ εὐθύνη, ἰδίᾳ τοῦ δευτέρου τῶν ἐναγομένων, ἐάν ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ, τελοῦντος ἐν γνώσει τῆς ἐλαττωματικότητος τοῦ ρυμουλκουμένου αὐτοκινήτου, ἐπέτρεψε τήν χρησιμοποίησιν αὐτοῦ, ὁπότε κατ' αὐτοῦ καί μόνον ἠδύνατο νά ζητηθῇ ἡ κατά τό ἀστικόν δίκαιον ἀποζημίωσις, τοῦ Δημοσίου εὐθυνομένου μόνον κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 551, ὁπότε καί κατά τοῦ δευτέρου τῶν ἐναγομένων ἠδύνατο νά στραφῇ ἡ αἴτησις προσωρινῆς ἐπιδικάσεως. Ἐν προκειμένῳ ὅμως κατά τά ἐκ τῆς διαδικασίας προκύψαντα, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὑπαιτιότης τοῦ δευτέρου τῶν ἐναγομένων διά τό ἀτύχημα καί ἀπορριπτέα ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις ὡς πρός αὐτόν. Ἐπίσης ἀπορριπτέα ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις ὡς πρός τό αἰτούμενον ποσόν τῶν ἡμερομισθίων κατά τόν χρόνον τῆς νοσηλείας, καθ' ὅσον ὁ Νόμος 551 ἐν τοῖς ἄρθροις 3 καί 7 ὁρίζει ποίας ἀποζημιώσεις δικαιοῦται ὁ παθών καί ἐν περιπτώσει διαρκοῦς μερικῆς ἀνικανότητος, ἀποκλείων πᾶσαν ἄλλην ἀποζημίωσιν, πλήν τῶν ἐξόδων νοσηλείας (Α. Π. 115|1928 Θεμ. ΛΘ', σελ. 482).

Κατά τήν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 34, 39 καί 40 τοῦ ν. ΣΙΒ'|1852 περί δημοσίου λογιστικοῦ καί τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπό 15.10.1852 Β. Διατάγματος εἰς τάς συμβάσεις προσλήψεως ἡμερομισθίων ἐρτῶν προσλαμβανομένων εἰς ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων λόγῳ τοῦ προχείρου τῆς προσλήψεως καί τῆς συχνῆς σχεδόν καθημερινῆς ἐναλλαγῆς τούτων, ἀλλά καί τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ ποικίλλοντος κατά σύντομα χρονικά διαστήματα ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν ἔργων, δέν εἶναι ἀναγκαῖον νά ἐπιδίδωνται εἰς τούς ἡμερομισθίους ἐργάτας ἔγγραφα διορισμῶν ἢ προσλήψεως· τό εἶδος τῶν ἐγγράφων, ἅτινα δέον νά προσάγωνται πρός δικαιολόγησιν τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν, καθώς καί δι' ἅπαντα τά ἔξοδα ἑκάστης ὑπηρεσίας, προσδιορίζονται δι' εἰδικῶν ὁδηγιῶν καθ' ἕκαστον Ὑπουργεῖον κατά τό εἶδος τῆς ὑπηρεσίας ἑκάστου συνεννοουμένων τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων μετά τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν (ἄρθρ. 9 τοῦ ρηθέντος Διατάγματος). Ἡ πρόσληψις τοῦ αἰτοῦντος κατά τούς καθιερουμένους εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῶν ἔργων τύπους βεβαιοῦται διά τῆς ἀπό 12 Φεβρουαρίου 1952 προσαγομένης πιστοποιήσεως τοῦ Νομομηχανικοῦ Φθιώτιδος, ἐπικαλουμένου τό ἀρχεῖον τῆς Ὑπηρεσίας του, ἡ δέ τοιαύτη βεβαίωσις τῆς προσλήψεως εἶναι ἀρκοῦσα κατά τήν παροῦσαν ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίαν, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον καί δέν ἀμφισβητεῖται ἡ πρόσληψις οὔτε αὐτή, οὔτε ἡ συνεπείᾳ ταύτης προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ αἰτοῦντος ὡς χειριστοῦ τοῦ ἀεροσυμπιεστοῦ καί ἡ ἀποδοχή τούτων ὑπό τοῦ

Δημοσίου καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα, οὐδὲ προσβάλλεται ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθιεροῦσα εἰδικὸν τέπον προσλήψεως, ὅστις δὲν ἐτηρήθη.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 551 τὸ ἀτύχημα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνέβη ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς νὰ συνέβη ἀρκεῖ νὰ θεμελιωθῇ ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημίωσις, διότι βάσις τοῦ νόμου εἶναι ἡ θεωρία τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου καὶ ὡς τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μόνον ὁ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς κυρίας ἐργασίας τοῦ ἐργάτου ἀπειλούμενος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀφορμῆς συναφοῦς ἐργασίας πρὸς ταύτην ἀπειλούμενος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὠφελίμου πρὸς ἐκπλήρωσιν ταύτης. Ὡς ἐκ τούτου καὶ τὸ ἀτύχημα τὸ συμβὰν ἐν τῇ ἐκτελέσει ἀποστολῆς συναφοῦς ἐργασίας, ὅταν ἡ ἀποστολὴ ἐγένετο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐργασίας, θεωρεῖται ὑπαγόμενον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ὁ δὲ ἐργάτης κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀποστολῆς θεωρεῖται εὑρισκόμενος ἐν τῷ τόπῳ καὶ χρόνῳ τῆς ἐργασίας, ἐστω καὶ ἂν μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας συνέβη τοῦτο (*Οἰκονόμου* § § 135 καὶ § 146). Τὸ ὑπὸ τοῦ ἐργάτου διαπραχθὲν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς πταῖσμα δὲν τὸν ἀποστερεῖ τοῦ εὐεργετήματος τοῦ νόμου καὶ ἂν τὸ πταῖσμα τοῦτο ἦτο ἡ ἀφορμὴ τοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου (*Οἰκονόμου* § 135). Ἐν προκειμένῳ τὰ κατὰ τὴν διαδικασίαν ἀναπτυχθέντα καὶ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξεταοθέντων μαρτύρων καὶ ἐκ τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων προσαγομένων ἐγγράφων προέκυψε, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ αἰτῶν προσελήφθη ὡς χειριστὴς ἑνὸς ἀεροσυμπιεστοῦ εἰς τὸ ἀπολογιστικῶς παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐκτελούμενα ἔργα καὶ εἰργάζετο εἰς τὸ λατομεῖον Δομοκοῦ, κείμενον εἰς τὸ 12ον χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ Λαρίσης - Λαμίας, τοῦ ἀνετέθη δὲ καὶ ἀδήγει τὸ αὐτοκίνητον καθ' ἑκάστην μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας διακοπὴν εἰς ἕτερον λατομεῖον τὸ κάτωθι τοῦ 11ου χιλιομέτρου διὰ τὸν φόβον τῶν ἀνατινάξεων, καθ' ὅσον ὁ ὁδηγὸς μετὰ τὴν μεταφορὰν του ἐκ Λαμίας τοῦ αὐτοκινήτου ἀνεχώρησε. Κατὰ τὴν 4 Ἰουλίου 1949 ἔπαθε βλάβην τὸ αὐτοκίνητον τὸ ρυμουλκούμενον, ἐφ' οὗ ἡ ἀεροσυμπιεστικὴ μηχανή, καὶ διετάχθη ὑπὸ τοῦ ἐπιβλέποντος νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς Λαμίαν πρὸς ἐπισκευήν. Κατὰ τὸ 8ον χιλιόμετρον ἀνετράπη τὸ ρυμουλκούμενον, ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ὁ αἰτῶν, καθήμενος ἐπὶ τοῦ τιμονίου καὶ ἐκ τῆς ἀνατροπῆς ἐτραυματίσθη ὁ αἰτῶν, παθὼν κάταγμα τοῦ ἀριστεροῦ μηροῦ, καὶ ἐνοσηλεύθη εἰς τὸ Κρατικὸν Νοσοκομεῖον. Ἐκ τοῦ κατάγματος ἐπῆλθε βράχυνσις τοῦ ἀριστεροῦ μηροῦ μέχρι τοῦ ἔσω σφυροῦ καὶ ἀτροφία τοῦ μηροῦ· ἡ βράχυνσις αὕτη τοῦ ἀριστεροῦ κάτω σκέλους κατὰ τὴν ἐν συνδυασμῷ ἐκτίμησιν τῆς καταθέσεως τοῦ ἰατροῦ Β καὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ διορισθέντος πραγματογνώμονος χειρουργοῦ Ζ, ἀνέρχεται εἰς 2 1|2 ἑκατοστά· αἱ τοιαῦται ἀλλοιώσεις ἐπέφερον ἀσφαλῶς μείωσιν τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ αἰτοῦντος ὡς χειριστοῦ μηχανῶν καὶ ἡ μείωσις αὕτη, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐπαγγέλματος ἀπασχολοῦντος τὰ κάτω ἄκρα καὶ εἰς βράχυνσιν τοῦ ἑνὸς ἄκρου κατωτέρας τῶν 5 ἑκατοστῶν, ἀνέρχεται, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, εἰς 20 ο|ο τοὐλάχιστον (ὅρα καὶ πίνακα Προέδρου τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς μελέτην διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ βαθμοῦ ἀναπηρίας ἐν σελ. 19), γενικῶς καὶ ἀορίστως, ἡ ἐλάττωσις ὅμως τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα, δυναμένη νὰ φθάσῃ τὰ 45 ο|ο, κατὰ τοὺς αὐτοὺς πίνακας, λόγῳ τοῦ ὅτι κατὰ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων ὁ αἰτῶν δὲν δύναται νὰ ἐργάζεται παρὰ μόνον εἰς στασίμους μηχανάς, ὑποφέρων καὶ ἀπὸ πόνους κατὰ τὸν χειμῶνα, μὴ δυνάμενος νὰ ἐργασθῇ εἰς κινουμένας, ἤτοι μπουλτόζας, ὅπου δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ μεγαλύτερον καὶ σχεδὸν διπλάσιον ἡμερομίσθιον. Ἐν προκειμένῳ εἶναι ἄνευ ἐπιρροῆς, ἂν μετὰ τὸ ἀτύχημα ὁ παθὼν ἔλαβε τυχὸν μεγαλύτερον ἡμερομίσθιον, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἐλάττωσις, ἣν ὑπέστη τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐργάτου, ἀλλ' ἐκείνη ἣν δύναται νὰ ὑποστῇ καὶ ὀφείλεται ἀποζημίωσις καὶ διὰ τὴν στέρησιν τῆς ἱκανότητος νὰ ἐκλέξῃ ἄλλην ἐργασίαν (*Ροΐλες* § 31 σελ. 89). Κατὰ τὰ ἐκ τῆς διαδικασίας προκύψαντα ἡ ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ζημία τοῦ αἰτοῦντος εἶναι ἀξιόλογος, δεδομένου ὅτι δυσχερῶς ἐξευρίσκει ἐργασίαν εἰς στασίμους μηχανὰς καὶ εὐχερέστερον εἰς μπουλτόζαν, ὅπου ἀμείβεται σχεδὸν μὲ διπλάσιον ἡμερομίσθιον. Ἐβεβαιώθη ἐπίσης, ὅτι ὁ αἰτῶν εὑρίσκεται ἄνευ ἐργασίας καὶ πένεται, μὴ δυνάμενος νὰ ἐργασθῇ εἰς μπουλτόζας καὶ ὑπάρχει περίπτωσις προσωρινῆς ἐπιδικάσεως τῆς ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως. Ἐκ τῆς διαδικασίας οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ αἰτοῦντος, ὅτι πρὸ τῆς προσλήψεώς του εἰργάζετο ὡς χειριστὴς ἐκσκαφέως τῆς Ἀμάγκ καὶ ἐλάμβανε ἡμερομίσθιον 58.000 δραχμῶν, δι' ὃ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὡς βάσις τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ ἐλάμβανεν ὡς χειριστὴς ἀεροσυμπιεστοῦ κατὰ τὸ δωδεκάμηνον πρὸ τοῦ ἀτυχήματος διάστημα βάσει τῶν ἡμερομισθίων τῶν χειριστῶν ἀεροσυμπιεστῶν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία δὲν ἦτο διαρκὴς ὁ ὑπολογισμὸς θὰ γίνῃ διὰ τὰς 300 ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ ἔτους (ἄρθρον 4, ἐδάφ. β, Α.Π. 53|1929 Θέμ. Μ' σελ. 368). Ὁλόκληρος ἡ ὀφειλομένη ἀποζημίωσις κατὰ τὸ ἄρθρ. 3, ἐδάφ. 2, τοῦ Νόμου 551, ὡς τὰ κατώτατα καὶ ἀνώτατα ὅρια ηὐξήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40185|4764|1949 ἀποφ. τῶν Ὑπουργῶν Δημοσίων Ἔργων, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, συνίσταται εἰς τὸ ἑξαπλάσιον τοῦ ποσοῦ, καθ' ὃ ἠδύνατο κατὰ τὰ ἀνωτέρω νὰ ἐλαττωθῇ τὸ ἐτήσιον ἐκ μισθοῦ εἰσόδημα τοῦ παθόντος, οὐδέποτε δὲ ὀλιγώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 3.300.000, ἐπὶ δὲ ἐλαττώσεως ὑπερβαινούσης τὰ 11.000.000 προστίθεται εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο τὸ 1|4 τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως. Ἐν προκειμένῳ τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ ἐλάμβανεν ὡς χειριστὴς ἐκσκαφέως ἦτο κατὰ τὴν προσαγομένην βεβαίωσιν τοῦ Νομομηχανικοῦ 36.000 καὶ ἐπὶ 300, ὅσαι αἱ ἐργάσιμοι ἡμέραι κατὰ τὰ ἄνω, δραχ. 7.800.000· τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ ὡς χειριστὴς μπουλτόζας, ἀνέρχεται εἰς δραχ. 50.000 ἐπὶ 300 δραχ. 15.000.000, δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ δραχμὰς 7.200.000, τὸ

ποσόν τοῦτο, πολλαπλασιαζόμενον ἐπὶ ἓξ, δίδει τὸ ποσὸν τῶν 48.200.000, τὸ 1|4 δὲ τῆς ὑπερβάσεως ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 11.000.000 ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 8.050.000 καὶ τὸ σύνολον τῆς ἀποζημιώσεως ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 19.050.000. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι ἐπιδικαστέον προσηκόντως τὸ 1|2 κατὰ τὸ ἄρθρ. 634 Α' ἐδάφ. ἰ Πολ. Δικονομίας.

Ἐφ' ὅσον τὸ ἀτύχημα κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔλαβε χώραν ἐν τῇ ἐκτελέσει ἀποστολῆς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐργασίας, ἀνατεθείσης τῷ αἰτοῦντι, θεωρεῖται εὑρισκόμενος ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας (ὅρα *Οἰκονόμου*, ἔνθ' ἀνωτέρω) καὶ οὗτος δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ κριθῇ ἂν ὁ αἰτῶν εἶναι ἀποζημιωτέος παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον δὲ ἐν προκειμένῳ ὁ τόπος τῆς ἐργασίας εἶναι τὰ λατομεῖα Δομοκοῦ, ἀπέχοντα 11 ἢ 12 χιλιόμετρα ἐκ Λαμίας, δὲν εἶναι ἀποζημιωτέος ὁ αἰτῶν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ἔστω καὶ ἂν τὸ ἀτύχημα συνέβη εἰς τόπον ὀλιγώτερον τῶν 8 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πόλεως Λαμίας καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσθέτων ἀστυφυλάκων.

1. Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118|1945. — Ὑποχρέωσις μόνον τοῦ παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ ὁ πρόσθετος ἀστυφύλαξ ἐργοδότου εἰς εἰδοποίησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, τερματίζοντος διὰ διαταγῆς του τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2270|1952

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Παπαδόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδῆς, Δ. Γρίβας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ ν. 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 1653|1951, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας, ἐὰν ἤθελε κρίνει προσήκον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, δύναται νὰ διορίσῃ πρόσθετον ἀριθμὸν ἀστυφυλάκων πρὸς τήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας εἰς οἱονδήποτε μέρος τῆς δικαιοδοσίας του διπάνῃ τοῦ αἰτοῦντος. Οἱ οὕτω διοριζόμενοι πρόσθετοι ἀστυφύλακες τελοῦν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν), αἰτήσει τοῦ ὁποίου διορίσθησαν, ἡ δὲ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἐγγράφων προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα. Ἕπεται ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος λύεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ οὐχὶ διὰ καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Οὐδεμίαν συνεπῶς ἐφαρμογὴν δύναται νὰ ἔχῃ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, ὅπερ καθορίζει τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς δέον ν' ἀσκῆται τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἑπομένως ὁ ἐργοδότης, παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ πρόσθετος ἀστυφύλαξ, οὔτε εἰς ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεοῦται, οὔτε εἰς ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. (Κλάδον Ἀνεργίας) καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ὑποχρεοῦται μόνον νὰ κοινοποιήσῃ ἐγκαίρως πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀστυνομίας, βάσει τῆς ὁποίας χωρεῖ ἡ διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας ἀπόλυσις τοῦ ἀστυφύλακος, ὑποκείμενος ἄλλως εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112|1920).

Ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐκτεθέντων ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων διορίσθη κατ' ἄρθρον 39 τοῦ ν. 4971|1931 ὡς πρόσθετος ἀστυφύλαξ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, μετ' ἔγγραφον προειδοποίησιν τῆς ὁποίας ἀπελύθη τὴν 15.10.1951 διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. Λυθείσης οὕτω τὴν 15.10.1951 ἐγκύρως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἡ κρινομένη ἀγωγή, διώκουσα τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ 21.11.1951 μέχρι 20.3.1952 ἀποδοχῶν αὐτῶν, δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος. Οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐπακολουθησάσης ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης καταγγελίας, τῆς λυθείσης ἤδη κατὰ νόμον συμβάσεως ἐργασίας διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 εἶναι μὴ νόμιμοι κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει καὶ οὐδεμίαν ἀσκοῦν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

2. Σκοπὸς ν. 1653|1951. — Ἄρσις δι' αὐτοῦ τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς συνδεούσης τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα μετὰ τοῦ ἐργοδότου σχέσεως. — Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2387|1952

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ν. Χριστούλας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Χατζηγεωργίου, Λ. Μαρινόπουλος

Ἐκ τοῦ Ν. 1653|1951 σαφῶς μὲν συνάγεται ἡ σχέσις τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καὶ αὐτῶν τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου προσληφθέντων πρὸς τὸ πρόσωπον, φυσικὸν ἢ νομικόν, αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ πρόσληψις, ἢ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὁρίζοντος ὅμως περαιτέρω τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὅτι ἡ ὑπηρεσία τούτων τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἐγγράφων προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα, χωρὶς νὰ γίνεται παραπομπὴ εἰς τὰς λοιπὰς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις καὶ δὴ τὰς τοιαύτας τοῦ Α.Ν. 118|1945, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι δὲν ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης νὰ ἐφαρμόζωνται αὗται, ἀλλὰ προυτίθετο ἁπλῶς νὰ ἄρῃ τὴν μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσαν ἀμφισβήτησιν περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς σχέσεως τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥ ΔΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Άρμόδια έκ τοῦ Συντάγματος ὄργανα πρὸς ρύθμισιν νομοθετικῶν θεμάτων.

Ρύθμισις θεμάτων ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Δυνατότης, κατὰ κράτησαν συνταγματικὸν ἔθιμον, παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς εἰδικώτερον διακανονισμὸν τῶν κατ' ἰδίαν θεμάτων, ἀλλ' ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, ὑπάγουσα τὰ θέματα ταῦτα εἰς κανονικὴν ὁρμοδιότητα, δέον νὰ παρέχηται εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ οὐχὶ εἰς τὰς κατ' ἰδίαν διοικητικὰς Ἀρχάς. — Ἀκυρότης ὀργανισμοῦ συνθέσεως Ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π.

Ἡ κατωτέρω βαρυσήμαντος ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δύναται νὰ ἔχῃ σοβαρωτάτας συνεπείας ἐπὶ τῆς παραιτέρω διαμορφώσεως τοῦ ὅλου Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τοῦ ὁποίου αἱ πηγαὶ δικαίου δὲν περιορίζονται εἰς τὰς διατάξεις τυπικῶν νόμων, ἀλλ' εἶναι κατεσπαρμέναι εἰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ὑπηρεσιακοὺς κανονισμοὺς ἐγκρινομένους ὑπὸ διοικητικῶν Ἀρχῶν, συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας κλπ.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τίθεται ὁ βασικὸς κανών, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ Νόμος θεσπίζεται ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, ἡ τυχὸν μεταβίβασις τῆς ἐξουσίας ταύτης δὲν δύναται νὰ γίνεται εἰμὴ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ὅστις διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων δικαιοῦται, κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, νὰ ρυθμίζῃ τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου. Οὕτω—κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας—ἐξασφαλίζονται δύο τινά: α) ὅτι τὴν κανονιστικὴν ἐν τῇ Πολιτείᾳ ὁρμοδιότητα ἀσκεῖ ὁ μόνος κατὰ τὸ Σύνταγμα τεταγμένος πρὸς τοῦτο (ὁ Βασιλεὺς διὰ τῶν ὑπευθύνων ὑπουργῶν του) καὶ β) ὅτι μόνον ἐὰν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις χορηγῆται εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς ἔκδοσιν τῶν κανονιστικῶν τοῦ Νόμου διαταγμάτων κατοχυροῦται ἡ τήρησις τοῦ συνταγματικοῦ κανόνος, τοῦ ἐπιβάλλοντος ὅπως τὰ κανονιστικὰ διατάγματα τυγχάνουν τῆς προηγουμένης ἐπεξεργασίας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας πρὸς ἔλεγχον τῆς νομιμότητος αὐτῶν. Διὰ τῆς μεθόδου τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ρύθμισιν βασικῶν γενικοῦ ἐνδιαφέροντος θεμάτων δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἄνευ συμμετοχῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ ἄνευ προηγουμένου ἐλέγχου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἂν δὲν καταστρατηγοῦνται, πάντως νοθεύονται βασικοὶ συνταγματικοὶ κανόνες, δι' ὧν ρυθμίζονται τὰ τῆς θεσπίσεως τῶν νομοθετικῶν κανόνων.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κηρύσσει ἄκυρον τὸν ὑπηρεσιακὸν ὀργανισμὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ἐπὶ τῇ σκέψει, ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ Ο.Α.Π. συνεστήθη διὰ νόμου καὶ ἀποτελεῖ ἀποκεντρωμένην δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἡ διὰ τοῦ νόμου τούτου παρασχεθεῖσα εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ο.Α.Π. ἐξουσία πρὸς θέσπισιν ὑπηρεσιακοῦ ὀργανισμοῦ δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ εἶναι ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἄκυρος, τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης δυναμένης νὰ παρασχεθῇ μόνον εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Δύναται νὰ θεωρῆται βέβαιον ὅτι ὁμοίως θὰ ἀποφανθῇ, εὐκαιρίας διδομένης, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τοὺς ὑπηρεσιακοὺς κανονισμοὺς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τὰ ὁποῖα κατ' οὐσίαν οὐδόλως διαφέρουν τῶν ἀποκεντρωμένων δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐφ' ὧν οἱ ἴδιοι λόγοι συντρέχουν, ὅπου οἱ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὀργανικοῦ αὐτῶν νόμου τιθέμενοι κανόνες θεσπίζονται ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, τηρουμένων τῶν συνταγματικῶν διατυπώσεων, καὶ οὐχὶ ὑπὸ μόνων τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν ἢ ἄλλων διοικητικῶν ὀργάνων. Ἐὰν δὲ καὶ τοῦτο γίνῃ δεκτὸν οὐδὲν θὰ ἐμποδίσῃ, ὅπως κηρυχθοῦν ἀντισυνταγματικαὶ ὅλαι αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, δι' ὧν κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τίθενται κανόνες δικαίου ρυθμίζοντες τὰ τῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Διὰ τοῦτο ἐχαρακτηρίσαμεν ὡς βαρυσήμαντον, ἰδιαιτέρως διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἐργατικὸν Δίκαιον, τὴν κατωτέρω παρατιθεμένην ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀποτελεῖ μίαν ἄλλην—καὶ σοβαρωτέραν—ἀντίδρασιν τοῦ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου κατὰ συνταγματικῶν ἀναμαλιῶν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἡ διὰ τῆς παγίας νομολογίας του διαμορφωθεῖσα ἀντίληψις, ὅτι καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας διὰ τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937, καθ' ἣν «πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, αἱ ἀφορῶσαι εἴς τε τὰς λεπτομερείας καὶ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ διὰ τυπικῶν νόμων γενόμεναι, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν εἰς κοινωνικοὺς

πόρους, δύνανται νά τροποποιῶνται δι' ἀποφάσεων τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς 'Εργασίας», λόγῳ τῆς γενικότητος καί τῆς ἀοριστίας της, ἀντίκειται εἰς τήν θεμελιώδη ἀρχήν τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος περί διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν καί, ὡς ἐκ τούτου, ἀτερουμένη συνταγματικοῦ κύρους, εἶναι ἀνίσχυρος (βλέπε τήν σχετικήν νομολογίαν τοῦ Σ. τῆς Ε. ἐν ΕΕΔ 9, 857, πρβλ. ὅμως τήν Α.Π. 619|1950, ΕΕΔ 10, 168).

Συμβουλίου 'Επικρατείας 1253|1952 'Ολομελείας

Προεδρεύων ὁ 'Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Μητρέλιας**
Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. **Ρ. Νικολαΐδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργιάδης, Δ. Βεργίτσης, Ι. Κρεμέζης, Ι. Καραμπελόπουλος, Πάρεδροι τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατά τήν ἐξουσιοδοτικήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 18 ἀν. ν. 1559|1950 ἡ σύνθεσις καί κατανομή τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ 'Οργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ἡ ἀρμοδιότης ἑκάστης ἐξ αὐτῶν, ὁ ἀριθμός τῶν ὀργανικῶν θέσεων, ὡς καί πᾶσα ἐν γένει διάταξις ἀφορῶσα εἰς τόν διορισμόν, τήν σταδιοδρομίαν, τάς πάσης φύσεως ἀποδοχάς καί ἀπολαυάς, τήν ἀπόλυσιν, μετάθεσιν, παροχήν ἀδείας, τήν παροχήν συντάξεως καί τήν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ, τακτικοῦ ἤ μή, καθορίζονται δι' ὀργανισμοῦ, ψηφιζομένου ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένου ὑπό τοῦ 'Υπουργοῦ τῶν Δημοσίων 'Εργων καί δημοσιευομένου διά τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Ο 'Οργανισμός Λιμένος Πειραιῶς, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διεπουσῶν αὐτόν διατάξεων, καί ἰδία τῶν ὁριζουσῶν τά τοῦ σκοποῦ, τῶν ἁρμοδιοτήτων καί τῶν μεθόδων διοικήσεως αὐτοῦ (ἄρθρα 1-16 ν. 1559|1950), ἀποτελεῖ τακτικήν, ἐν καθ' ὕλην ἀποκεντρώσει, δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἥτις εἰς τόν τομέα τῆς δράσεώς της ἀσκεῖ ὑπό διοικητικήν καί οἰκονομικήν αὐτοτέλειαν ἔργα κρατικῆς Διοικήσεως. 'Η συγκράτησις ὅμως καί ἡ καθ' ὅλου ὀργάνωσις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ὡς καί ἡ ρύθμισις τῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἀνήκουσι, κατά τάς ἐκ τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος ἀπορρεούσας γενικάς ἀρχάς, εἰς τήν Νομοθετικήν 'Εξουσίαν (ἄρθρ. 31, 64 καί 114) τοῦ κατά τήν ἔκδοσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἰσχύοντος Συντάγματος. Καί δύναται μέν αὕτη, κατά κρατήσαν συνταγματικόν ἔθιμον, νά ἐξουσιοδοτῇ ἑκάστοτε τήν 'Εκτελεστικήν 'Εξουσίαν πρός εἰδικώτερον διακανονισμόν τῶν κατ' ἰδίαν θεμάτων τῆς ὀργανώσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, πλήν ἡ νομοθετική ἐν προκειμένῳ ἐξουσιοδότησις, ὑπάγουσα τά θέματα ταῦτα εἰς κανονιστικήν ἁρμοδιότητα, δέον, ὡς ἐκ τοῦ γενικωτέρου χαρακτῆρος αὐτῶν, νά παρέχηται εἰς τόν ἀρχηγόν τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας, ἀφ' ἑνός μέν διότι οὗτος ἀποτελεῖ τόν ἐκ τοῦ Συντάγματος κύριον φορέα τῆς κανονιστικῆς ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἁρμοδιότητος (ἄρθρ. 27 καί 35) καί ἀφ' ἑτέρου διότι οὕτω μόνον ἐξασφαλίζεται ἡ ἄσκησις τῆς ἁρμοδιότητος ταύτης ὑπό τήν ἐκ τοῦ ἰδίου Συντάγματος θεσπιζομένην ἐγγύησιν τῆς νομιμότητος, διά τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐξ αὐτῆς ἀπορρεουσῶν διοικητικῶν πράξεων ὑπό τόν τύπον τοῦ κανονιστικοῦ διατάγματος εἰς τόν προληπτικόν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας (ἄρθρ. 102). 'Εν ἐναντίᾳ περιπτώσει καί ὑπό τήν ἐκδοχήν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξουσιοδότησις θά ἠδύνατο νά παρέχηται κατά πᾶσαν περίπτωσιν οὐ μόνον εἰς τόν ἀρχηγόν τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας, ἀλλά καί εἰς τάς κατ' ἰδίαν διοικητικάς 'Αρχάς ἡ ἀκόμη καί τά ἐν αὐταῖς ἐντεταγμένα διοικητικά ὄργανα, ἡ συνταγματική ἐγγύησις, ὑφ' ἣν, ὡς ἐλέχθη, ἐσκοπήθη ἡ ἄσκησις τῆς κανονιστικῆς ἁρμοδιότητος, χάριν αὐτῆς τῆς ἐννοίας καί τῆς οὐσίας τῆς νομιμότητος, θ' ἀπέβαινε γράμμα κενόν, θά συνεπήγετο δέ ἡ τοιαύτη ἐκδοχή καί τό ἄτοπον ὅτι, προκειμένου μέν περί θεμάτων ἧσσονος σημασίας διοικητικοῦ καθαρῶς περιεχομένου, ὁ ὑπό τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας ἀσκούμενος προληπτικός ἔλεγχος νομιμότητος τίθεται ὡς ἀπαραίτητος ὅρος τοῦ κύρους αὐτῶν, ἐνῷ προκειμένου περί θεμάτων νομοθετικοῦ περιεχομένου, ὁ ἔλεγχος οὗτος δύναται καί νά περιαιρῆται, τοῦθ' ὅπερ προδήλως ἀπαράδεκτον καί ἀποκρουστέον ἀπό πάσης ἀπόψεως.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἡ ἐν ἄρθρῳ 18 τοῦ διαληφθέντος νόμου παρεχομένη εἰς τήν διοίκησιν τοῦ Ο.Λ.Π. καί τόν ἀσκοῦντα τήν ἐπ' αὐτοῦ ἐποπτείαν 'Υπουργόν τῶν Δημοσίων 'Εργων ἐξουσιοδότησις, ὅπως, δι' ὀργανισμοῦ καταρτιζομένου οὐχί ὑπό τόν τύπον τοῦ Διατάγματος, ἀλλά δι' ἰδίων αὐτῶν κανονιστικῶν πράξεων, μή ὑποκειμένων ὡς τοιούτων εἰς τήν ἐξ ἀπόψεως νομιμότητος προληπτικήν ἐπεξεργασίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, ρυθμίζωσι τά τῆς συνθέσεως, κατανομῆς καί ἁρμοδιοτήτων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Λ.Π., τόν ἀριθμόν τῶν ἐν αὐτῷ ὀργανικῶν θέσεων, τά τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ καί πάντα τά λοιπά ἐν αὐτῇ ἀναριθμούμενα συναφῆ θέματα, δέον νά θεωρηθῇ ὅτι ἀντίκειται εἰς τάς μνημονευθείσας συνταγματικάς διατάξεις καί συνεπῶς ὁ κατ' ἐφαρμογήν αὐτῆς καταρτισθείς 'Οργανισμός καί ἡ κυρώσασα αὐτόν ὑπουργική ἀπόφασις, καθ' ὧν ἀτρέφεται ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις, εἶναι ἀκυρωτέαι, κατά τόν βάσιμον περί τούτου λόγον ἀκυρώσεως, ἀπορριπτέα δέ ἡ παρέμβασις κατ' οὐσίαν ὡς μή βάσιμος.

Διά ταῦτα

Δέχεται τήν ὑπό κρίσιν αἴτησιν. 'Απορρίπτει τήν παρέμβασιν. 'Ακυροῖ τήν ὑπ' ἀριθ. 11939 τῆς 11 Μαΐου 1951 ἀπόφασιν τοῦ 'Υπουργοῦ τῶν Δημοσίων 'Εργων καί τόν δι' αὐτῆς κυρωθέντα ὀργανισμόν τῶν 'Υπηρεσιῶν τοῦ 'Οργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Παραγραφή καθυστερουμένων εισφορών πρὸς τὸ τέως Ταμεῖον Ἀνεργίας: Εἰς τὴν περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίαν δὲν περιλαμβάνεται διάταξις ἀναφορικῶς πρὸς τὸν χρόνον, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου παραγράφονται αἱ ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν ἀπαιτήσεις τοῦ Ταμείου τούτου. Κατόπιν τῆς ἐλλείψεως τοιαύτης διατάξεως, προκειμένου περὶ ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὸ τέως Ταμεῖον Ἀνεργίας, τὰ τῆς παραγραφῆς τῶν ἀπαιτήσεων τούτων διέπονται ὑπὸ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, αἱ ὁποῖαι, ἐλλείψει εἰδικῆς ρυθμίσεως, ὡς ἐκφράζουσαι γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἀπαιτήσεων, αἱ ὁποῖαι, ὡς αἱ ἀνωτέρω, θεμελιοῦνται ἐπὶ σχέσεως δημοσίου δικαίου. Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, διὰ τὸ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946) χρονικὸν διάστημα ἡ παραγραφὴ τῶν ἀπαιτήσεων τούτων ἦτο τριακονταετής, περιορισθεῖσα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἰς εἴκοσιν ἔτη (ἄρθρον 249).

Μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 συγχώνευσιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1951, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν αἱ περὶ πόρων καὶ παροχῶν διατάξεις τοῦ Α.Ν. τούτου, αἱ εἰσφοραὶ διὰ τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν εἰσπράττονται ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν, αἱ δὲ ἐκ τῶν εἰσφορῶν τούτων ἀπαιτήσεις παραγράφονται, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 27 § 7 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ κατέστησαν αὐταὶ ἀπαιτηταί.

Κατόπιν τῆς διὰ τῆς διατάξεως ταύτης μειώσεως τοῦ χρόνου, μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὁποίου παραγράφονται αἱ ἀπαιτήσεις ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν ἀνεργίας, διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ χρόνου παραγραφῆς τῶν πρὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1951 δημιουργηθεισῶν τοιούτων ἀπαιτήσεων, ἐλλείψει εἰδικῆς ρυθμίσεως εἰς τὸν Α.Ν. 1846|1951, θ' ἀνατρέξωμεν καὶ πάλιν εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἐκφράζουσαι γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχων σχέσεων τοῦ δημοσίου δικαίου.

Τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς θέμα ρυθμίζει ἐν προκειμένῳ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην ἡ περὶ παραγραφῆς νέα ρύθμισις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ γεγεννημένων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς νέας ρυθμίσεως μὴ παραγεγραμμένων εἰσέτι ἀξιώσεων. Ἐάν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὁ ὑπὸ τῆς νέας ρυθμίσεως θεσπιζόμενος χρόνος παραγραφῆς εἶναι βραχύτερος τοῦ τῆς προηγουμένης ρυθμίσεως, ἰσχύει ὁ βραχύτερος χρόνος παραγραφῆς, ὑπολογίζεται δὲ οὗτος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς νέας ρυθμίσεως. Ἐν περιπτώσει, ἐν τούτοις, καθ' ἣν ὁ χρόνος παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως συμπληροῦται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προγενεστέρας ρυθμίσεως ἐνωρίτερον ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νεωτέρας, ἡ ἀξίωσις θεωρεῖται παραγραφεῖσα ἤδη ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ χρόνου παραγραφῆς τῆς προγενεστέρας ρυθμίσεως.

Συμφώνως ὅθεν πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἅπασαι αἱ ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν ἀνεργίας ἀπαιτήσεις τοῦ Ι.Κ.Α., αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν κατὰ τὴν πρὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1951 χρονικὴν περίοδον, θέλουσι παραγραφῇ μετὰ τὴν πάροδον πενταετίας, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952, δεδομένου ὅτι περίπτωσις συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, βάσει τῆς προγενεστέρας ρυθμίσεως, ἐνωρίτερον τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1957 δὲν ὑφίσταται. *(Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. 16777|8224| 1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.* (*).

Ἀσφάλισις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων. Τίς ἔδρα ἐπιχειρήσεως: Συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ ἐκτιθέμενα τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα ἀνήκουσιν εἰς ἰδιοκτήτας ἀσκοῦντας καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις (γεωργικαὶ ἑταιρίαι, δημόσιαι ὑπηρεσίαι κλπ., ἐντὸς ἢ ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἢ εἰς τοιούτους, οὐδεμίαν ἀσκοῦντας ἐπιχείρησιν ἢ ἀσκοῦντας ἕτερα ἐπαγγέλματα, ἄσχετα πρὸς τὸ τῆς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως, ἔχοντας δὲ τὴν κατοικίαν των ἐντὸς ἢ ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος. Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἐν προκειμένῳ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐρωτᾶται ἡ γνώμη ἡμῶν, εἶναι ποῖος τόπος δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἕδρα τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, προκειμένου ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης καθορισμοῦ τούτου νὰ ρυθμισθῶσι τὰ ἐκ τῆς ἕδρας τῆς ἐπιχειρήσεως, κατ' ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἀπορρέοντα ζητήματα ἐν σχέσει πρὸς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα μισθωτῶν.

Εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν γίνεται χρῆσις τοῦ ὅρου ἐπιχείρησις ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως, τὰ ἀλωνιστικὰ δὲ συγκροτήματα, ὡς ὀργάνωσις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, ἀποτελοῦσιν ἀναμφισβητήτως ἐπιχείρησιν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην.

Ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτή-

(*) Ἐκοινοποιήθη πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 τῆς 3 Ἰουλίου 1952 Γενικῆς Διαταγῆς τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

ματος δύναται ν' ἀποτελῇ ἐκδήλωσιν τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου, ἀσχολουμένου εἰς παρεμφερεῖς ἐργασίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἕδρα τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος συμπίπτει μὲ τὴν ἕδραν τοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τοῦ τόπου τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ φυσικοῦ προσώπου (ἄρθρ. 51 καὶ 64 Ἀστ. Κώδ).

Προκειμένου περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, ἀσκουμένης ὡς αὐτοτελοῦς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἕδρα τῆς ἐπιχειρήσεως δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ τόπος, ἔνθα λειτουργεῖ ἡ διοίκησις τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ τόπος δηλ., εἰς τὸν ὁποῖον ἀναπτύσσεται ἡ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως κυρία δρᾶσις τοῦ ἀσκοῦντος ταύτην. Ὡς κυρία δρᾶσις θεωρεῖται ὅμως οὐχὶ ἡ ἐπιχείρησις τῶν σχετικῶν ἐνεργειῶν, ἡ λειτουργία τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, ἀλλ' ἡ λῆψις ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὰς ἐνεργείας ταύτας. Συνεπῶς, κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἕδρα τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος δὲν εἶναι οὔτε ὁ τόπος, ἔνθα τοῦτο λειτουργεῖ, οὔτε ὁ τόπος, ἔνθα ἀποθηκεύεται, ἐξοπλίζεται ἢ ἐπισκευάζεται, ἀλλ' ὁ τόπος, ἔνθα ἀσκεῖται ἡ διοίκησις τούτου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν λήψεως τῶν ἀποφάσεων ἀναφορικῶς πρὸς τὴν λειτουργίαν, ἀποθήκευσιν, ἐξοπλισμόν, ἐπισκευὴν κλπ. τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος.

Ἐὰν ἑπομένως ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος ἀσκῆται ὑπὸ νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου, ὡς αὐτοτελὴς ἐπιχείρησις, ἡ ἕδρα τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος δύναται νὰ συμπίπτῃ μὲ τὴν ἕδραν τοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τὴν κατοικίαν ἢ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐγκατάστασιν τοῦ φυσικοῦ προσώπου. Ἵνα ὅμως συμβῇ τοῦτο, ἀπαιτεῖται, ὅπως αἱ ἀποφάσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος λαμβάνωνται εἰς τινα τῶν ὡς ἀνωτέρω τόπων. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα θὰ ἔχῃ διάφορον ἕδραν ἀπὸ τοὺς ὡς ἀνωτέρω τόπους, καὶ δὴ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον λαμβάνονται αἱ ἀποφάσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ.

Ἐλλείψει εἰδικῆς ρυθμίσεως ἐν τῇ νομοθεσίᾳ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, αἱ ὡς ἀνωτέρω ἐκτιθέμεναι ἀρχαὶ περὶ τῆς ἕδρας τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος θεμελιοῦνται ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (πρβλ. τὰ ὡς ἀνωτέρω ἄρθρα 51 καὶ 64 αὐτοῦ), αἵτινες, ὡς ἐκφράζουσαι γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τὰς σχέσεις τοῦ δημοσίου δικαίου τὰς δημιουργουμένας ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τὸ μὲν ἄρθρον 51 ρυθμίζει περὶ τῆς ἕδρας τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ φυσικοῦ προσώπου, τὸ δὲ ἄρθρον 64 περὶ τῆς ἕδρας τοῦ νομικοῦ προσώπου. ***(Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 26334/8555/1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.*** (*).

(*) Ἐκοινοποιήθη πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 175 τῆς 21 Ἰουλίου 1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., συμφωνούσης πρὸς τὰ ἀνωτέρω καὶ μὲ τὰς ἀκολούθους συμπληρωματικὰς ὁδηγίας:

Ὡς γνωστόν, ἐκ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα μισθωτῶν ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν πάντες οἱ πληροῦντες τὰς προϋποθέσεις τοῦ νόμου (παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἐναντι ἀμοιβῆς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀσχολουμένων εἰς καθαρῶς γεωργικὰς ἐργασίας—ἐγκύκλιος 73/1952 –ἐφ' ὅσον δὲν ἐμπίπτουσιν εἰς τινα τῶν ἐν τῇ νόμῳ ἀναφερομένων ἐξαιρέσεων), ἤτοι ἐντὸς περιοχῆς, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος (ἀσφαλιστικαὶ περιοχαὶ Ὑποκ]μάτων τοῦ Ἱδρύματος καὶ Τοπικῶν Παραρτημάτων τούτων), ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου τῆς ἕδρας τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος.

Οἱ ἐκ τῶν ὡς ἄνω προσώπων ἀπασχολούμενοι ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος συνεχίζουν τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 1 ἐδαφ. δ' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.», ἐφ' ὅσον: α) ἔχουσιν ἤδη ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος λόγῳ προγενεστέρας ἀσφαλιστέας ἀπασχολήσεως των, β) ἡ ἕδρα τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, πρὸς ἣν παρέχουν τὴν ἐργασίαν των, εὑρίσκεται ἐντὸς κέντρου ἀσφαλίσεως καὶ γ) ἡ ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχόλησίς των μέλλει νὰ εἶναι πρόσκαιρος.

Ὡς καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρω γνωμοδοτήσει τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας ἀναφέρεται, εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου ἀσχολουμένου εἰς παρεμφερεῖς ἐργασίας (γεωργικαὶ ἑταιρίαι, δημόσιαι ὑπηρεσίαι, γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις κλπ.), ἡ λύσις τοῦ ζητήματος εἶναι εὐχερής, καθ' ὅσον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἕδρα τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος συμπίπτει μὲ τὴν ἕδραν τοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τοῦ τόπου τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ φυσικοῦ προσώπου.

Εἰς ἣν ὅμως περίπτωσιν ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος ἀσκεῖται ὑπὸ νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου ὡς αὐτοτελὴς ἐπιχείρησις, ὡς ἕδρα ταύτης δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ τόπος, ἔνθα ἀσκεῖται ἡ διοίκησις τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς λήψεως τῶν ἀποφάσεων, ὡς καὶ τῆς καταρτίσεως τῶν συμφωνιῶν, ἰδίᾳ τῶν ἀφορωσῶν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀλωνιστικῆς ἐργασίας ἀναφορικῶς πρὸς τὴν λειτουργίαν, ἀποθήκευσιν, ἐξοπλισμόν, ἐπισκευὴν καὶ τὰς ἐν γένει οἰκονομικὰς ἐνεργείας τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, οὐχὶ δὲ ὁ τόπος, ἔνθα τοῦτο λειτουργεῖ ἢ ἀποθηκεύεται ἢ ἐξοπλίζεται ἢ ἐπισκευάζεται κλπ. Ὅταν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἕδρα τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος δύναται νὰ συμπίπτῃ μὲ τὴν ἕδραν τοῦ φυσικοῦ προσώπου μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν αἱ ἀποφάσεις διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν λαμβάνονται εἰς τινα τῶν ἀνωτέρω τόπων.

Σχέσις ἐφημεριδοπωλῶν πρὸς τὰ Πρακτορεῖα Ἐφημερίδων καὶ ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.: Κατ' ἄρθρ. 2 § 1 στοιχ. α' τοῦ Α.Ν. 1846/1951 εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, ἐπὶ δυσχεροῦς δὲ διακρίσεως ἐξηρτημένης ἢ μὴ ἐργασίας προσώπου

τινὸς τοῦτο θεωρεῖται ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

Ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ ἐξαρτήσεως ἐν τῇ παροχῇ τῆς ἐργασίας ἠρτηται ἐκ τῶν ὅρων, ὑπὸ τοὺς ὁποίους παρέχεται ἡ ἐργασία. Προκειμένου εἰδικῶς περὶ ἐφημεριδοπωλῶν, δέον νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς:

Ἐν Ἑλλάδι αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τίθενται εἰς κυκλοφορίαν μέσῳ τῶν ἐπὶ τούτῳ ἱδρυθέντων καὶ λειτουργούντων Πρακτορείων Ἐφημερίδων. Οἱ ἐκδόται τῶν ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν παραδίδουν τὰ ἔντυπα εἰς τὸ Πρακτορεῖον, τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνει τὴν πώλησιν αὐτῶν, εἰσπράττουν προμήθειαν, συνισταμένην εἰς ὡρισμένον ποσοστὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου πωλουμένου φύλλου. Τὰ μὴ πωλούμενα φύλλα ἐπιστρέφονται εἰς τὸν ἐκδότην. Οὕτω ἡ μεταξὺ ἐκδότου καὶ Πρακτορείου σχέσις ἐμφανίζεται σήμερον, ὑπὸ τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα, ὡς σχέσις μισθώσεως ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον τὸ Πρακτορεῖον ἀναλαμβάνει ἐπὶ χρόνον ὡρισμένον ἢ ἀόριστον τὴν παροχὴν ἐργασίας (πωλήσεως τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν), ἀμειβόμενον διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ συνισταμένου εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων (Α.Κ. 648, 654).

Τὸ Πρακτορεῖον, ὡς ἐκμισθωτὴς ὑπηρεσιῶν, δικαιοῦται, ὅπως, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ταύτης, χρησιμοποιῇ βοηθούς (τεκμήριον ἐξ ἄρθρου 651 Α.Κ.), μεθ' ὧν ὡσαύτως συνάπτει σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας. Τοιοῦτοι βοηθοὶ τοῦ Πρακτορείου τῶν ἐφημερίδων ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς συμβάσεως αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐκδοτῶν τῶν ἐφημερίδων εἶναι:

α) ***Τὸ ταμεῖον προσωπικοῦ τῶν γραφείων τοῦ Πρακτορείου***: Τὸ προσωπικὸν τοῦτο (διευθυνταί, λογισταί, διεκπεραιωταί, διανομεῖς κλπ.) συνδέεται μετὰ τοῦ Πρακτορείου διὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

β) ***Οἱ ἐφημεριδοπῶλαι***: Οὗτοι εἶναι κατὰ κανόνα ἐλεύθεροι ἐπαγγελματίαι, ἀναλαμβάνοντες τὴν πώλησιν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἐπὶ ποσοστοῖς καὶ δικαιούμενοι νὰ ἐπιστρέφουν τὰ παραμένοντα ἀπώλητα φύλλα. Ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκδότου τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ Πρακτορείου, τὸ ὁποῖον διεξάγει τὴν πώλησιν αὐτῶν, ἀναλαμβάνουν τὴν πώλησιν πάσης ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ ἀδιαφόρως προελεύσεως. Ἐξ ἄλλου τὰ Πρακτορεῖα Ἐφημερίδων παραδίδουν φύλλα πρὸς πώλησιν πρὸς πάντα κατ' ἐπάγγελμα ἐφημεριδοπώλην. Ἡ κατανομὴ τῆς ἐργασίας καὶ ὁ τόπος τῆς πωλήσεως τῶν ἐφημερίδων δὲν καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Πρακτορείου, ἀλλὰ ρυθμίζονται μεταξὺ τῶν ἐφημεριδοπωλῶν. Οἱ ἐφημεριδοπῶλαι προσέρχονται εἰς τὸ Πρακτορεῖον ἢ, κατ' ἐντολὴν τοῦ Πρακτορείου, εἰς τὰ πιεστήρια τῶν ἐφημερίδων κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν καὶ παραλαμβάνουν τὰ πρὸς πώλησιν φύλλα ἢ παραλαμβάνουν ταῦτα παρ' ἄλλων ἐφημεριδοπωλῶν, μεθ' ὧν συνεργάζονται. Ταῦτα ὅμως δὲν συνιστῶσι χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα προσωπικῆς ἐξαρτήσεως, ἰδίως ἐφ' ὅσον ὁ ἐφημεριδοπώλης δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξυπηρετῇ ἓν μόνον Πρακτορεῖον ἢ μίαν μόνον ἐφημερίδα. Ὅθεν φρονοῦμεν, ὅτι ἡ σχέσις μεταξὺ Πρακτορείων Ἐφημερίδων καὶ ἐφημεριδοπωλῶν εἶναι οἵα καὶ ἡ μεταξὺ Πρακτορείων καὶ ἐκδοτῶν ἐφημερίδων, δηλ. εἶναι σχέσις μισθώσεως ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν, ἥτις δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον. Τοῦτο καθίσταται ἐμφανέστερον ἐὰν σκεφθῶμεν καὶ τὴν ἑτέραν τάξιν ἐφημεριδοπωλῶν, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦν οἱ περιπτεριοῦχοι.

γ) ***Οἱ περιπτεριοῦχοι***. Οὗτοι, ὡς γνωστόν, πωλοῦν διάφορα εἴδη, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐφημερίδας. Ὡς πωληταὶ ἐφημερίδων ἐπὶ ποσοστοῖς εἶναι καὶ οὗτοι ἐφημεριδοπῶλαι, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ μὲν ὑπὸ κοινὴν ἔννοιαν ἐφημεριδοπῶλαι προσέρχονται συνήθως αὐτοὶ καὶ παραλαμβάνουν αὐτοὶ τὰς ἐφημερίδας ἀπὸ τὸ Πρακτορεῖον, εἰς δὲ τοὺς περιπτεριούχους μεταφέρει καὶ παραδίδει τὰς ἐφημερίδας αὐτὸ τὸ Πρακτορεῖον διὰ διανομέων ὑπαλλήλων του. Τοῦτο ὅμως, δηλ. ὁ τρόπος τῆς παραλαβῆς τῶν φύλλων, οὐδόλως ἀρκεῖ, ἵνα προσδώσῃ εἰς τὸν πωλοῦντα τὸν χαρακτῆρα τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Πρακτορείου ἢ ἀνεξαρτήτου ἐπαγγελματίου. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προσδίδει εἰς τὸν πωλητὴν ἐφημερίδων, πλανόδιον ἢ περιπτεριοῦχον, τὸν χαρακτῆρα ἀνεξαρτήτου ἐπαγγελματίου, εἶναι ἡ ἐλευθερία του ὅπως πωλῇ ἐφημερίδας ἐξυπηρετούμενος ὑπὸ πλειόνων Πρακτορείων καὶ ἡ ἐλευθερία ἐκλογῆς τοῦ τόπου τῆς πωλήσεως τῶν φύλλων.

δ) ***Τὰ Ὑποπρακτορεῖα ἐφημερίδων***. Καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὑποπράκτορες ἐφημερίδων, οἵτινες συνήθως εἶναι κατ' ἐπάγγελμα ἔμποροι φιλικῶν, συνδέονται μετὰ τοῦ Πρακτορείου διὰ μισθώσεως ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι οἱ ἐφημεριδοπῶλαι, φέροντες τὸν χαρακτῆρα ἀνεξαρτήτων ἐπαγγελματιῶν καὶ μὴ τελοῦντες εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ τοῦ Πρακτορείου (μόνης τῆς τυχὸν ὑφισταμένης οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως μὴ ἀρκούσης ἵνα προσδώσῃ εἰς τὴν σύμβασιν τὸν χαρακτῆρα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας,) δὲν θεωροῦνται ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται αὐτοῦ καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν ὡς τοιοῦτοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. Οὗτοι ἀποτελοῦν οἰκονομικῶς ἀσθενῆ κατηγορίαν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων στερουμένων ἐπαγγελματικῆς στέγης (ἀντιθέτως πρὸς τοὺς περιπτεριούχους), περὶ ὧν προνοεῖ ἡ § 8 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1846/1951.

Ἐννοεῖται ὅτι οὐδὲν ἐμποδίζει, ὅπως καὶ ὁ ἐφημεριδοπώλης προσλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Πρακτορείου ἐφημερίδων ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ, οἷος εἶναι ὁ προσλαμβανόμενος ἐπὶ τακτικῷ μισθῷ (ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 643/1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτ[οδικείου Θεσ]/νίκης, ΕΚΔ 11, σελ. 356) ἢ ὁ ἀμειβόμενος μὲν διὰ ποσοστῶν, ὑποχρεούμενος, ὅπως μεταπωλῇ μόνον τὰς ὑπὸ τοῦ Πρακτορείου τούτου ἐξυπηρετουμένας ἐφημερίδας καὶ ἐπιφορτιζόμενος καὶ μὲ προσθέτους ἐργασίας, ὡς μὲ τὴν μεταφορὰν καὶ διανομὴν ἐφημερίδων εἰς τὰ περίπτερα καὶ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐκ τούτων ἐπιστρεφομένων φύλλων, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Πρακτορείου. (***Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 37112/8854/1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.***).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΤΟΚΕΤΟΝ

Πολύ πριν κυρωθή διά τοῦ ν. 2274 τῆς 24 Ἰουνίου]1 Ἰουλίου 1920 ἡ διεθνὴς σύμβασις τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν πρό καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ αὐτὴ ἐσωτερικὸν δίκαιον, ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία εἶχε λάβει μέτρα προστασίας.

Διά τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ ν. ΔΚΘ' τῆς 24 Ἰανουαρίου]7 Φεβρουαρίου 1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων» εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας, καὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, καὶ εἶναι αὗται α) βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια β) λατομεῖα, μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα παντὸς εἴδους γ) οἰκοδομικαὶ ἢ ἄλλαι παρεμφερεῖς ὑπαίθριοι ἐργασίαι δ) ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς προσώπων ἢ πραγμάτων διὰ γῆς ἢ ὕδατος ε) ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους στ) ἐστιατόρια, καφενεῖα, οἰνοπωλεῖα, ζαχαροπλαστεῖα καὶ τὰ τοιοῦτος ὅμοια καταστήματα ζ) ξενοδοχεῖα, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται ἐργάτιδες ἐπὶ ὀκτὼ ἐν ὅλῳ ἑβδομάδας πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτόν, οὐδὲ πρὸ τῆς παρελεύσεως τεσσάρων ἑβδομάδων μετὰ τὸν τοκετόν· κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον αἱ ἐργάτιδες θεωροῦνται ἐν ἀδείᾳ διαλελυθῶσαι καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ὁριστικὴ ἀντικατάστασις των.

Ἠκολούθησε ὁ ἀνωτέρω ν. 2274]1920, ὁ ὁποῖος ἐκύρωσε τὴν διεθνῆ σύμβασιν τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς διεθνοῦς αὐτῆς συμβάσεως ὑπὸ τὴν ἀποψιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς θεωροῦνται «βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις» ἰδίως α) τὰ μεταλλεῖα, λατομεῖα καὶ αἱ πάσης φύσεως ἐξορυκτικαὶ βιομηχανίαι, β) αἱ βιομηχανίαι εἰς τὰς ὁποίας κατασκευάζονται προϊόντα, μεταβάλλονται, καθαρίζονται, ἐπισκευάζονται, διακοσμοῦνται, ἀποτελειοῦνται, προετοιμάζονται διὰ τὴν πώλησιν, ἢ εἰς τὰς ὁποίας αἱ ὕλαι ὑφίστανται μεταβολήν, περιλαμβανομένων τῆς κατασκευῆς πλοίων, τῶν βιομηχανιῶν ἀποσυνθέσεως ὑλικοῦ καὶ τῆς παραγωγῆς, μετατροπῆς καὶ διαβιβάσεως κινητηρίου ἐνγένει δυνάμεως καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, γ) ἡ κατασκευή, ἀνοικοδόμησις, συντήρησις, ἐπισκευή, τροποποίησις ἢ καταβάφισις παντὸς οἰκοδομήματος καὶ κτίσματος· σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων, λιμένων, διωρύγων, ἐγκαταστάσεων ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας δι' ὕδατος, ὁδῶν, ἀεραγγύων, γεφυρῶν, ὁδοστρώσεων, ὑπονόμων, συλλεκτηρίων καὶ κοινῶν ὑπονόμων, τηλεγραφικῶν καὶ τηλεφωνικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐργοστασίων φωταερίου, διανομῆς ὕδατος, ἢ ἄλλων οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, ὡς καὶ αἱ προπαρασκευαστικαὶ τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν ἐργασίαι, δ) ἡ μεταφορὰ προσώπων ἢ ἐμπορευμάτων δι' ὁδῶν, σιδηροδρόμων, θαλασσίων συγκοινωνιῶν ἢ δι' ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας δι' ὕδατος, συμπεριλαμβανομένης τῆς συντηρήσεως ἐμπαρευμάτων εἰς τὰς λιμενοβρύχας, τὰς ἀποβάθρας, τὰς προβλῆτας καὶ τὰς ἀποθήκας διαμετακομίσεως, ἀποκλειομένης τῆς διὰ χειρῶν μεταφορᾶς.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως αὐτῆς θεωρεῖται ὡς ἐμπορικὸν κατάστημα πᾶς τόπος προωρισμένος διὰ τὴν πώλησιν ἐμπορευμάτων ἢ δι' οἱανδήποτε ἐμπορικὴν πρᾶξιν.

Αἱ ἁρμόδιαι Ἀρχαὶ ἑκάστης χώρας θέλουσι καθορίσει τὰ ὅρια μεταξὺ τῆς βιομηχανίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γεωργίας ἀφ' ἑτέρου. (Δὲν ἔγινε παρ' ἡμῖν τοιοῦτος καθορισμὸς τῶν διακριτικῶν ὡς ἄνω ὁρίων).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τῆς αὐτῆς διεθνοῦς συμβάσεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς ὁ ὅρος «γυνὴ» θὰ λέγῃ πᾶν πρόσωπον θηλυκοῦ γένους οἱασδήποτε ἡλικίας ἢ ἐθνικότητος, ἔγγαμον ἢ ὄχι, καὶ ὁ ὅρος «τέκνον» θὰ λέγῃ πᾶν τοιοῦτον, νόμιμον ἢ ὄχι.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 εἰς ὅλας τὰς βιομηχανικὰς ἢ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, δημοσίας ἢ ἰδιωτικάς, ἢ εἰς τὰ παραρτήματα αὐτῶν, ἐξαιρουμένων τῶν καταστημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦνται μόνον τὰ μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἡ γυνή:

α) Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐργάζεται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἓξ ἑβδομάδων μετὰ τὸν τοκετόν.

β) Δικαιοῦται νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν, κατόπιν προσαγωγῆς ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ, ἀμφαίνοντος ὅτι ὁ τοκετὸς πιθανῶς θὰ λάβῃ χώραν ἐντὸς ἓξ ἑβδομάδων.

γ) Δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς κατὰ τὰ ἄνω ὁριζομένης διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἀποζημίωσιν, ἐπαρκοῦσαν πρὸς διατροφὴν αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου της, πληροῦσαν τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, τῆς ὁποίας τὸ ποσὸν θέλει καθορισθῆ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς ἑκάστης χώρας, θὰ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ θὰ χορηγῆται ὑπὸ εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου.

Δικαιοῦνται ἐπίσης εἰς δωρεὰν περίθαλψιν παρ' ἰατροῦ ἢ μαίας. Πλάνη τοῦ ἰατροῦ ἢ τῆς μαίας, ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ, οὐδαμῶς ἀναιρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς γυναικός, ὅπως λάβῃ τὴν ἀποζημίωσιν, εἰς ἣν δικαιοῦται, ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ μέχρι καὶ τοῦ τοκετοῦ.

δ) Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ γυνή, ἂν θηλάζῃ τὸ τέκνον της, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τῇ παρέχωνται δύο διακοπαὶ πρὸς ἀνάπαυσιν, ἡμισείας ὥρας ἑκάστη, διὰ τὸν θηλασμόν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τῆς διεθνοῦς συμβάσεως κατὰ τὴν συμφώνως πρὸς τὰς παραγρ. α καὶ δ τοῦ ἄρθρου 3 διακοπὴν τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ ἂν ἡ γυνὴ ἀπομακρυνθῇ ταύτης ἐπὶ μακρότερον χρόνον, ἕνεκεν ἀσθενείας, ἥτις δι' ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ βεβαιοῦται, ὅτι προῆλθεν ἐκ τῆς κυήσεως ἢ τοῦ τοκετοῦ, καθιστᾷ δὲ αὐτὴν ἀνίκανον νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν, δὲν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ἀ-

δοποιήση αὐτὴν πρὸς ἀπόλυσιν, ἀφ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ διακοπὴ ἢ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ἐργασίας δὲν ὑπερβῇ τὸ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς ἑκάστης χώρας καθοριζόμενον ἀνώτατον χρονικὸν διάστημα ἢ ἀφ' ὅσον ἡ προθεσμία τῆς εἰδοποιήσεως ἐκπνέῃ, διαρκούσης ἀκόμη τῆς ὡς ἄνω διακοπῆς ἢ ἀπομακρύνσεως.

Αὐτὰ ὁρίζει ἡ διεθνὴς σύμβασις, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. δεύτερον τοῦ ν. 2271|1920 πᾶσα διάταξις τῆς ὑφισταμένης ἑλληνικῆς νομοθεσίας, παρέχουσα τυχὸν μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τὰ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρεῖται ἂν ἰσχύῃ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 405 ἐδ. τελευταῖον τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν.

Προϋφισταμένη διάταξις τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας εἶναι ἡ ἀναφερομένη ἀνωτέρω τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. ΔΚΘ'|1912, ἑπομένως, ἀφ' ὅσον προκύπτει ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν διεθνῆ σύμβασιν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. ΔΚΘ'|1912 εἶναι εὐνοϊκώτερον τῆς διεθνοῦς συμβάσεως, ἰσχύει τοῦτο τὸ εὐνοϊκώτερον.

***

Ὁ ν. ΔΚΘ' (ἄρθρ. 13) δὲν προβλέπει περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ἄλλης καὶ εἰδικῶς περὶ καταβολῆς μισθοῦ εἰς τὴν ἀπέχουσαν ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν ἐργαζομένην γυναῖκα, ἡ ἀναφερομένη δὲ εἰς ἀποζημίωσιν διάταξις τῆς διεθνοῦς συμβάσεως δὲν καθωρίσθη ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας εἰδικῶς, ἀλλ' εἶναι ἤδη ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 31 § 7 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἰατρικὴ περίθαλψις ἢ ἀφ' ἅπαξ βοήθημα καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐπίδομα κυοφορίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 § 7 εἰς περίπτωσιν τοκετοῦ ἠσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου ἢ συζύγου ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει τὴν δέουσαν μαιευτικὴν περίθαλψιν κατ' οἶκον, ἐν μαιευτηρίῳ ἢ θεραπευτηρίῳ, τὴν παροχὴν φαρμάκων κλπ. κατὰ τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν δρους.

Εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας παροχῆς μαιευτικῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω περιθάλψεως χορηγεῖται ἀφ' ἅπαξ βοήθημα.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἡ ἠσφαλισμένη δικαιοῦται παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπὶ 42 ἡμέρας πρὸ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ καὶ ἐπὶ ἴσον χρόνον μετ' αὐτὸν ἐπιδόματος κυοφορίας καὶ λοχείας, ἴσου πρὸς τὸ βασικὸν ἐπίδομα ἀσθενείας, μετὰ τῶν τυχὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἀφ' ὅσον ἀπέχει τῆς ἐργασίας της. Τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα καταβάλλεται καὶ διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

Διὰ τὴν παροχὴν τῶν ἀνωτέρω ἐπιδομάτων πρέπει ἡ ἠσφαλισμένη νὰ ἐπραγματοποίησε 200 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τὰ προηγούμενα τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ.

Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 § 7 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίδειξις τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας τῆς ἠσφαλισμένης καὶ ἡ προσαγωγὴ ἀντιγράφου ἢ ἀποσπάσματος τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

Τὸ ἐν λόγῳ βοήθημα δύναται νὰ προκαταβάλλεται ἀπὸ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας πρὸ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ, ὁπότε ἡ ἠσφαλισμένη πρέπει νὰ προσκομίσῃ, ἀντὶ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως, ἰατρικὴν βεβαίωσιν ἐπικυμένου τοκετοῦ, ἐκδιδομένην παρὰ θεραπεύοντος ἰατροῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. ἢ συμβεβλημένου μετ' αὐτοῦ, καθ' οἱονδήποτε τόπον, ἢ ἀλλείψει τοιούτου παρὰ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ. Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν ἡ ἰατρικὴ βεβαίωσις θὰ θεωρῆται παρὰ τοῦ ἐλεγκτοῦ ἢ τοῦ προϊσταμένου Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκαταστήματος.

Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐπιδόματος κυοφορίας ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίδειξις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τῆς ἠσφαλισμένης, τοῦ τυχὸν ὑπάρχοντος οἰκογενειακοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἰατρικὴ βεβαίωσις κατὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ τοῦ ἐπικειμένου τοκετοῦ της καὶ ὑπεύθυνος δήλωσις αὐτῆς, ἀναφέρουσα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐργοδότου (ἐπωνυμία—διεύθυνσις), τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἀπέσχεν ἀπὸ τῆς ἐργασίας της, καὶ τὴν δήλωσιν ὅτι δὲν θὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν πρὸ τῆς πρὸς αὐτὴν ἐπιστροφῆς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ της βιβλιαρίου.

Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος λοχείας ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίδειξις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, τοῦ τυχὸν ὑπάρχοντος οἰκογενειακοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπεύθυνος δήλωσις τῆς ἠσφαλισμένης καὶ ἡ προσαγωγὴ ἀντιγράφου ἢ ἀποσπάσματος τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως τοῦ τέκνου της.

Πέραν ὅμως τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένης γυναικὸς ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὴν περίπτωσιν, ἀπὸ ἀπόψεως ἐργοδότου, καὶ διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946), τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὰ ἄρθρα αὐτὰ ὁ ἐργαζόμενος διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ἂν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχῆς ἐργασίας ἀμποδίζεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητά του.

Δικαιοῦται ὅμως καὶ ὁ ἐργοδότης νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ ποσά, τὰ ὁποῖα κατεβλήθησαν εἰς τὸν ἐργαζόμενον ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος, δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, ὡς εἶναι ἡ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις.

Ὁ χρόνος, διὰ τὸν ὁποῖον, ἂν ὅσῳ ὑπάρχει τὸ κώλυμα παροχῆς ἐργασίας, διατηρεῖται ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐργαζομένου διὰ τὸν μισθόν του, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἂν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἂν τοὐλάχιστον ἕξ μετὰ τὴν ἀναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Ὁ τοκετὸς τῆς ἐργαζομένης εἶναι ἀσφαλὲς κώλυμα ἐκ σπουδαίου λόγου διὰ παροχὴν ἐργασίας, καθὼς καὶ ὁ πρόωρος τοκετός, ἀφ' ὅσον δὲν ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητά της.

Ἐγεννήθη τέλος τὸ ζήτημα, ἂν θεωρῆται κώλυμα ἐκ σπουδαίου λόγου (τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα) καὶ ὁ τοκετὸς γυναικὸς ὄχι ἐγγάμου.

Ὑποστηρίζεται ὅμως εἰς τὴν θεωρίαν ἡ γνώμη, ὅτι προστατεύεται καὶ αὐτή, ὅταν μάλιστα ὁ τοκετὸς ὀφείλεται εἰς φανερὰ ὑπάρχουσαν γάμου ἐκ μέρους τοῦ ἀνδρός.

Τὸ τελευταῖον αὐτὸ εἶναι σύμφωνον καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τῆς διὰ τοῦ ν. 2271|1920 κυρωθείσης ἀνωτέρω διεθνοῦς συμβάσεως, ἡ ὁποία μὲ τὸν ὅρον «γυνὴ» ἐννοεῖ πᾶσαν γυναῖκα ἔγγαμον ἢ ὄχι.

ΜΙΚΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Νομικοί διάλογοι έργοδότου και μισθωτοῦ

Θέμα: ***Ἂν ὁ ἀσθενήσας μισθωτὸς ἔχῃ δικαίωμα καὶ μετὰ πόσον χρόνον ἀπονοίας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν.***

Ὁ ἐργοδότης: Μὲ ἐλύπησε, ὡς ἄνθρωπον, ἡ ἀσθένειά σας καὶ ἡ ἐπὶ τόσον χρόνον ἀποχή ἀπὸ τὴν ἐργασίαν σας, ἀλλὰ γνωρίζετε, ὅτι ὡς ἐργοδότης ἔχω καὶ ὡρισμένα δικαιώματα ἀπὸ τὸν νόμον. Σᾶς ὑπενθυμίζω τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2112|1920, καθὼς ἠρμηνεύθη μὲ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 4558|1930.

Ὁ μισθωτός: Τὸ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ἀτυχῶς. Ἔχω παρακολουθήσει καὶ ἐπιμόνους συζητήσεις διὰ τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν αὐτῆς τῆς διατάξεως. Δὲν εἶμαι δὲ φυσικὰ εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω τί ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ τὴν διάταξιν αὐτήν.

Ὁ ἐργοδότης: Νὰ σᾶς πληροφορήσω δι' αὐτό. Τὰ δικαστήρια παγίως δέχονται πλέον, ὅτι, ἂν ὑπερβῇ ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ν. 4558|1930, θεωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμον λυμένη ἡ σύμβασις ἐργασίας. Καὶ βέβαια δὲν χρειάζεται νὰ γίνῃ καμμία ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου δι' αὐτό.

Ὁ μισθωτός: Ἄδικος νόμος!

Ὁ ἐργοδότης: Ἔχω ἀκούσει, ἀγαπητέ μου, ὅτι τὸ δίκαιον εἶναι ἡ αὐταρχικὴ καὶ ἀκατάλυτος ρύθμισις τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Ὁ μισθωτός: Αὐταρχική ναί, ἀλλὰ διατί ἀκατάλυτος; Ὁ νόμος αὐτὸς ἔγινε ἀπὸ τὸ ἔτος 1930, ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέρασαν πλέον ἀπὸ 30 ἔτη, νέοι θεσμοὶ ἐδημιουργήθησαν καὶ ἡ κακὴ αὐτὴ διάταξις μένει ἀκόμη ρυθμίστρια τοῦ κοινωνικοῦ βίου;

Ὁ ἐργοδότης: Τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀγαπητέ μου, ἦτο πάντοτε καὶ εἶναι τὸ ἴδιον: Δὲν ἠμπορεῖ ὁ ἐργοδότης νὰ ἀναμένῃ πότε θὰ ἀναρρώσῃ ὁ ἀσθενὴς μισθωτός, διὰ νὰ λειτουργῇ ὁμαλῶς ἡ ἐπιχείρησίς του.

Ὁ μισθωτός: Τί θὰ ἠμπόδιζεν ὅμως τὴν ἐπιχείρησιν, ἂν ὁ μισθωτὸς αὐτός, ποὺ ἠσθένησε, εἶχε ἕνα νόμιμον τρόπον, χωρὶς θυσίαν τοῦ ἐργοδότου, νὰ σταλῇ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας διὰ τὸ ἐπίδομά του;

Ὁ ἐργοδότης: Ἴσως νὰ ἔχετε δίκαιον. Ἀλλὰ ἐφύγαμε πολὺ ἀπὸ τὸ θέμα μας. Ἐγὼ ἁπλῶς ἤθελα νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἀσθένειά σας ὑπερέβη τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, δὲν ἠμπορῶ, καθὼς ἔχω νόμιμον δικαίωμα, νὰ σᾶς δεχθῶ νὰ ἐπαναλάβετε τὴν ἐργασίαν σας.

Ὁ μισθωτός: Μοῦ ἐπληρώνετε ὅμως τὸν μισθόν μου εἰς ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας μου καὶ νομίζω, ὅτι αὐτὸ ἠμπορεῖ νὰ ἐκτιμηθῇ ὡς παραίτησις ἀπὸ τὸ δικαίωμά σας νὰ θεωρῆτε τὴν σύμβασιν λυμένην.

Ὁ ἐργοδότης: Κάμνετε λάθος. Παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπιβάλλουν εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ πληρώσῃ τὸν μισθὸν τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ μέχρις ἑνὸς μηνός, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του, ἐγὼ ἔκαμα μίαν πρᾶξιν ἐλευθεριότητος ἀπέναντί σας καὶ σᾶς ἔδωσα τὸν μισθὸν ὅλου τοῦ χρόνου τῆς ἀσθενείας σας. Διὰ νὰ θεωρηθῶ ὅμως παρεμημένος ἀπὸ τὸ δικαίωμά μου νὰ μὴ σᾶς δεχθῶ εἰς τὴν ἐργασίαν μου μετὰ τὴν μακρὰν αὐτὴν ἀσθένειάν σας, θὰ ἔπρεπε νὰ σᾶς εἶχα δεχθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν μου, χωρὶς ἄλλας συζητήσεις διὰ τὴν σύμβασίν μας, καὶ τότε αἰωπηρῶς νὰ συμπεράνουν τὰ δικαστήρια, ὅτι παρητήθην ἀπὸ τὸ νόμιμον δικαίωμά μου καὶ συνεχίσθη ἡ παλαιά μας σύμβασις.

Ὁ μισθωτός: Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐκτὸς νόμου οἰκονομικὴν βοήθειαν, ποὺ μοῦ προσεφέρατε κατὰ τὴν ἀσθένειάν μου. Ἀλλά, διὰ νὰ μὴ μείνω ἀβοήθητος εἰς τὴν ἀνεργίαν μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ δεχθῆτε εἰς τὴν ἐργασίαν σας διὰ νέας συμβάσεως καὶ κατόπιν μὲ ἀπολύετε. Εἶναι αὐτὸ ἕνας τρόπος ν' ἀναγγελθῇ ἡ ἀπόλυσίς μου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ ἐπιδοτηθῶ διὰ τὴν ἀνεργίαν μου.

Ὁ ἐργοδότης: Δὲν εἶμαι, ἀπὸ ἀπόψεως τύπων, ἐλεύθερος νὰ τὸ κάμω. Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ὑποχρεοῦμαι νὰ προσλάβω μισθωτοὺς ἀπὸ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Διαφορετικὰ διώκομαι ποινικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου, ποὺ σᾶς εἶπα, μὲ τὰς ποινὰς τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 118|1945. Καὶ ἠξεύρετε μὲ μίαν τελευταίαν διάταξιν ἡ μεταλλικὴ δραχμὴ τῶν Ποινικῶν Κωδίκων πήχθη εἰς δραχμὰς 200.

Ὁ μισθωτός: Ἔχετε ὅμως τὴν εὐχέρειαν ἀπὸ τὸν νόμον νὰ κάμετε ἐπιλογὴν εἰς τὴν πρόσληψιν μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἔχουν γραφῇ ὡς ἄνεργοι.

Ὁ ἐργοδότης: Ἀκοῦστε, ἀγαπητέ μου! Μὴ ζητῆτε ἀπὸ τὸν ἐργοδότην σας νὰ κάμῃ ὅ,τι τὸ Κράτος δὲν ἐσκέφθη εἰς τὴν περίπτωσίν σας. Τὸ εὑρίσκω καὶ ἐγὼ ἄδικον. Δὲν ἔχετε ἐργασίαν καὶ μένετε ἄπο τὸν νόμον ἀβοήθητος. Οἱ ἁρμόδιοι ἐλησμόνησαν τὴν ἀτυχῆ ἀληθινὰ περίπτωσίν σας. Ἀλλὰ διατί τὰ ἔχετε τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα σας; Νομίζω πὼς ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ λέγουν κάτι τέτοια ἀνώμαλα καὶ φρικτὰ διὰ τοὺς μισθωτοὺς εἰς τὸν Νομοθέτην.

Ὁ μισθωτός: Λυποῦμαι, ποὺ ἔχετε δίκαιον...

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καταστημάτων πωλήσεως βενζίνης τῆς πόλεως Βόλου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 176 τῆς 1 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58|9|56|26.11.1951 σύμφωνον γνώμην τῆς Δ)σεως Χωροφυλακῆς Μαγνησίας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 289|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τοῦ Βόλου λειτουργούντων καταστημάτων πωλήσεως βενζίνης τὰ ἡμίση αὐτῶν παραμένουν ἀνοικτὰ ἐκ περιτροπῆς κατὰ τὰ Κυριακάς, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ἠγουμενίτσης.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 176 τῆς 1 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, 2) αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλλήλικῶν ὀργανώσεων καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10741|8.10.1951 σύμφωνον γνώμην τῆς Νομαρχίας Θεσπρωτίας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 331|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιερώθμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ ἐμπορευπαγγελματικὰ καταστήματα τῆς πόλεως Ἠγουμενίτσης, πλὴν ἰχθυοπωλείων, κρεοπωλείων, ἅτινα ἀνοίγουσι μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν μέχρι τῆς 1ης μ.μ. ὥρας, τῶν πρακτορείων ἐφημερίδων μέχρι τῆς 11ης μ. μ. ὥρας καὶ τῶν ἑστιατορίων, οἰνοπωλείων, ζαχαροπλαστείων, ἅτινα θὰ ἀνοίγωσι μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν.

Εἰς τὸ αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ σταλβωτήρια τῆς πόλεως Κορίνθου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 176 τῆς 1 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν καταστηματαρχῶν σταλβωτῶν Κορίνθου, καὶ τῇ ὑπ' ἀριθ. 15|14|21|8.1.1952 συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Δ)σεως Χωροφυλακῆς Κορίνθου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 288|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὰ σταλβωτήρια τῆς πόλεως Κορίνθου κατὰ τὰς Κυριακὰς παραμένουν κλειστὰ ἀπὸ τῆς 3ας μ. μ. ὥρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ πρατήρια πωλήσεως βενζίνης καὶ ὀρυκτελαίου τῆς πόλεως Θηβῶν.

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 176 τῆς 1ης Ἰουλίου 1952).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 12311|22.8.1951 σύμφωνον γνώμην τῆς Νομαρχίας Βοιωτίας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 291|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὰ πρατήρια πωλήσεως βενζίνης καὶ ὀρυκτελαίου τῆς πόλεως Θηβῶν παραμένουν ἀνοικτὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀνὰ δύο (2) ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς αὐτῶν κανονιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ πρατήρια πωλήσεως βενζίνης τῆς πόλεως Σπάρτης.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 176 τῆς 1 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρ-

τίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Σπάρτης καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 269|68|30α|24.12.1951 σύμφωνον γνώμην τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Σπάρτης, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 290|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὰ πρατήρια πωλήσεως βενζίνης τῆς πόλεως Σπάρτης παραμένουν ἀνοικτὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀνὰ ἓν (1) ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς αὐτῶν κανονιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 7|16.7.1936 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καταστήματα τοῦ Δήμου Λουτρακίου—Περαχώρας, καὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα κ.λ.π. Λουτρακίου κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον καὶ μερικῆς ἀργίας κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 176 τῆς 1 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, τοῦ Συλλόγου Παντοπωλῶν, τοῦ Συλλόγου Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν, τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου καὶ τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Λουτρακίου—Περαχώρας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 332|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα τῆς 7|16 Ἰουλίου 1936 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καταστήματα τοῦ Δήμου Λουτρακίου—Περαχώρας» καὶ καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου μέχρι 30ῆς Ἀπριλίου, εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα (πλὴν τῶν πωλούντων ἀποκλειστικῶς εἴδη λαϊκῆς τέχνης ἐγχωρίου παραγωγῆς καὶ διάφορα τουριστικὰ ἐνθύμια, ἅτινα θὰ ἀνοίγουν ἀπὸ 9ης π.μ. ἕως τῆς 2ας μ.μ. ὥρας), παντοπωλεῖα, κουρεῖα, ὀπωρολαχανοπωλεῖα, κρεοπωλεῖα, ἰχθυοπωλεῖα, ὑαλοπωλεῖα, ὑποδηματοποιεῖα καὶ ραφεῖα τῆς πόλεως Λουτρακίου, καὶ μερικὴν Κυριακὴν ἀργίαν κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ἀπὸ 1ης Μαΐου μέχρι τῆς 31ης Ὀκτωβρίου, εἰς τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω καταστήματα, ἅτινα θὰ παραμένουν ἀνοικτὰ ἀπὸ τῆς 9ης π.μ. μέχρι τῆς 2ας μ.μ. ὥρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1940 Β. Διατάγματος «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 192 τῆς 18 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1920 Β. Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 398|1952 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὸ ἐδάφιον β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1940 Β. Διατάγματος «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

β' Ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ ἑνὸς ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ ὑπηρετούντων ἰατρῶν ἢ ἑνὸς ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἑνὸς ἰατροῦ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου. Προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν περιφερειῶν ὑπὸ δύο ἰατρῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Νομάρχου.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως τῆς 13 Νοεμβρίου, ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς τοὺς ὑπαιθρίους φωτογράφους Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 196 τῆς 24 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἴτησιν τῆς Ἑνώσεως ὑπαιθρίων φωτογράφων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2650|99|12|24.2.1952 σύμφωνον γνώμην τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Πειραιῶς, 4) γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 450|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ 13 Νοεμβρίου, ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καθιεροῦται ὡς ἡμέρα ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς τοὺς ὑπαιθρίους φωτογράφους Πειραιῶς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφ. β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπό 11 Ὀκτωβρίου)20 Νοεμβρίου 1950 Β. Δ. «περί ἐφοδιασμοῦ διά βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργατῶν καί τεχνιτῶν ὑαλουργίας, κλωστοϋφαντουργίας, ἐπεξεργασίας καί διαθέσεως γάλακτος καί γαλακτομικῶν προϊόντων, Χημικῆς Βιομηχανίας κλπ.».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 196 τῆς 24 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Διατάγματος τῆς 25 Αὐγούστου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τῶν περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετά τήν ὑπ' ἀριθ. 43]1952 γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Εἰς τό ἐδάφιον β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπό 11 Ὀκτωβρίου)20 Νοεμβρίου 1950 Β. Διατάγματος «περί ἐφοδιασμοῦ διά βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργατῶν καί τεχνιτῶν ὑαλουργίας, κλωστοϋφαντουργίας, ἐπεξεργασίας καί διαθέσεως γάλακτος καί γαλακτομικῶν προϊόντων, Χημικῆς Βιομηχανίας κλπ.» καί μετά τήν φράσιν : «ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς», προστίθεται : «ἤ ἑτέρου ἰατροῦ ἐκ τῶν παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπηρετούντων ἤ ἑνός ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Εἰς τόν Ἡμέτερον ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τά καφενεῖα Ναυπλίου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 196 τῆς 24 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Δ]τος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἴτησιν τοῦ σωματείου καφεπωλῶν Ναυπλίου καί τοῦ σωματείου ὑπαλλήλων καφενείων Ναυπλίου, 3) γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 452] 1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τοῦ Ναυπλίου λειτουργούντων καφενείων τά ἡμίσυ τούτων παραμένουσι κλειστά κατά τάς Κυριακάς ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς αὐτῶν κανονιζομένης ὑπό τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως τοῦ ἀπό 18 Ὀκτωβρίου 1940 Β. Διατάγματος «περί ἐφοδιασμοῦ διά βιβλιαρίων ὑγείας τεχνιτῶν ζαχαροπλαστῶν».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 196 τῆς 24 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπό 25 Αὐγούστου 1920 Β. Διατάγματος «περί κωδικοποιήσεως τῶν περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετά τήν ὑπ' ἀριθ. 397]1952 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Τό ἐδάφιον β' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπό 18 Ὀκτωβρίου 1940 Β. Διατάγματος «περί ἐφοδιασμοῦ διά βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν ζαχαροπλαστῶν κλπ.», ἀντικαθίσταται ὡς ἕπεται :

β') Ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἤ ἑνός ἐκ τῶν παρά τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ ὑπηρετούντων ἰατρῶν ἤ ἑνός ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καί ἑνός ἰατροῦ τῶν Ὑγειονομικῶν Κέντρων Ἀθηνῶν καί Πειραιῶς, προκειμένου περί τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν καί Πειραιῶς, διά τάς λοιπάς περιφερείας ἐκ δύο ἰατρῶν τοῦ οἰκείου Ὑγειονομικοῦ Κέντρου ἤ ἑλλείψει τούτων ἐκ δύο ἰατρῶν ὑποδεικνυομένων ὑπό τοῦ οἰκείου Νομάρχου.

Εἰς τόν Ἡμέτερον ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως τοῦ ἀπό 11]12 Φεβρουαρίου 1914 Β. Διατάγματος «περί κανονισμοῦ ὑγιεινῆς τῶν τυπογραφείων».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 199 τῆς 26 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καί 6 τοῦ ἀπό 25 Αὐγούστου]8 Σεπτεμβρίου 1920 Β. Διατάγματος «περί κωδικοποιήσεως τῶν περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν διατάξεων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, στηριζομένῃ εἰς σύμφωνον ὑπ' ἀριθ. 396]1952 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Τό ἄρθρον 20 τοῦ ἀπό 11]12 Φεβρουαρίου 1914 Β. Διατάγματος «περί κανονισμοῦ ὑγιεινῆς τῶν τυπογραφείων» ἀντικαθίσταται ὡς ἕπεται :

«Ἡ ἰατρική ἐξέτασις τῶν ἐργαζομένων εἰς τυπογραφεῖα καί τυπογραφικάς ἐν γένει ἐπιχειρήσεις ἐνεργεῖται παρ' Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐξ ἑνός ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς Προέδρου, καί δύο ἰατρῶν ὁριζομένων μεταξύ τῶν ἰατρῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τοῦ οἰκείου Ὑγειονομικοῦ Κέντρου ἤ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νά μετέχῃ καί ἐκπρόσωπος τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῶν τυπογράφων, ὑποδεικνυόμενος ὑπ' αὐτῆς.

2. Τά μέλη τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς μετά τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἤ τοῦ οἰκείου Νομάρχου, παρ' ὧν ὁρίζεται καί Γραμματεύς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

καθορίζονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 14/16 Ἰουνίου 1945 Β. Διατάγματος «περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ἐργατοϋπαλλήλους λαχαναγορῶν, ὀπωραγορῶν καὶ λαχανοπωροπωλείων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 199 τῆς 26 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1920 Β. Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατικῶν κλπ. διατάξεων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 896/1952 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὸ ἑδάφιον β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 14/16 Ἰουνίου 1945 Β.Δ. «περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ἐργατοϋπαλλήλους λαχαναγορῶν, ὀπωραγορῶν καὶ λαχανοπωροπωλείων» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς ἢ ἑνὸς ἰατροῦ ἐκ τῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπηρετούντων ἢ ἑνὸς ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἑνὸς ἰατροῦ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου, προκειμένου περὶ τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν περιφερειῶν, ὑπὸ δύο ἰατρῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Νομάρχου».

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1945 Β. Διατάγματος «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν λαχανοκηπουρῶν τῆς περιφερείας τοῦ Διοικήσεως Πρωτευούσης».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 202 τῆς 30 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1920 Β. Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 399/1952 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὸ ἑδάφιον β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1945 Β. Διατάγματος «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν λαχανοκηπουρῶν τῆς περιφερείας τοῦ Διοικήσεως Πρωτευούσης» ἀντικαθίσταται ὡς κάτωθι:

β') Ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ ἑνὸς ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τοιούτῳ ὑπηρετούντων ἰατρῶν ἢ ἑνὸς ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἑνὸς ἰατροῦ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου τῆς περιφερείας τοῦ Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Κ.Α.Π.

38947/485/3/1952 Ἀπόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν κωμόπολιν Γιδᾶ καὶ τὴν ἐγγὺς ταύτης περιοχὴν Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Πλατέος.

Συνεδρίασις 44η τῆς 4.7.1952

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 174 τῆς 30 Ἰουλίου 1952)

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχον ὑπ' ὄψει: α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2,3,4, 7,13 καὶ 14 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1,2,3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 3—5 τοῦ Κανονισμοῦ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., δ) τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «ἁρμοδιοτήτων τῶν τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», ε) τὴν ἀπὸ 21.2.1952 (συνεδρ. 1η) ἀπόφασιν Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Βεροίας καὶ στ) τὸ ὑπ' ἀριθ. 4763/1952 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ)νσεως Ἐσόδων), ἀποφασίζει:

α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὴν κωμόπολιν τοῦ Γιδᾶ καὶ τὴν ἐγγὺς ταύτης περιοχὴν τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Πλατέος.

β) Τὴν ἐν τῇ κωμοπόλει τοῦ Γιδᾶ σύστασιν Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Βεροίας τοῦ Ἱδρύματος.

γ) Τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὡς ἄνω κωμοπόλεως καὶ τῆς ἐγγὺς ταύτης περιοχῆς τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Πλατέος, καθοριζομένης εἰδικώτερον ὡς ἀκολούθως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Βεροίας.

Α) Περιοχὴ Γιδᾶ: Περιλαμβάνει τὰ οἰκοδομικὰ τετράγωνα τῆς κωμοπόλεως, περικλειομένης ἀπὸ τὰ κάτωθι σημεῖα: Ἀπὸ διασταυρώσεων τῶν δημοσίων ὁδῶν Θεσσαλονίκης—Βεροίας καὶ Κατερίνης—Γιδᾶ τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν κατ' ἀρχὴν τὴν ὁδὸν Θεσ/νίκης—Βεροίας μέχρι τοῦ 51ου χιλιομ. αὐτῆς. Εἶτα στρέφουν πρὸς Ν.Α. κατευθύνσει μέχρι συναντήσεως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν μέχρι συναντήσεως ταύτης μὲ τὴν ὁδὸν Κατερίνης—Γιδᾶ. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἀκολουθοῦν τὴν ὁδὸν ταύτην μέχρι τῆς ἀφετηρίας.

Β) Περιοχὴ Σιδηρ. Σταθμοῦ Πλατέος. Αὕτη περιλαμβάνει τὴν περιοχὴν τοῦ Σιδηροδρομικοῦ

Σταθμοῦ Πλατέος, ἔνθα διενεργοῦνται ἐργασίαι φορτοεκφορτώσεων καί

δ) Τήν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τήν ὡς ἄνω περιοχήν δι' ἅπαντας τούς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, πλήν τοῦ κλάδου τῆς ἀνεργίας, καί ὡς πρός πάντα τά ἀπασχολούμενα ἐντός τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα τά ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι. Κ. Α. κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α. Ν. «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καί ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνική ἀσφάλισις εἰς τάς λοιπάς τοπικάς περιοχάς ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουλίου 1952

35908|1257|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 28957|Μ. 118|30.5.1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 177 τῆς 1ης Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τήν § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1607|1939 «περί συμπληρώσεως τῶν Νόμων καί Δ|των περί Ταμείου Μεταλλευτῶν».

2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 60708|Σ. 1769|1940 ἀπόφασιν ἡμῶν,

3) Γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., διατυπωθεῖσαν κατά τήν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 5.7.1952 καί ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 36030|6765|9.7.1952 ἀναφορᾶς τῆς Γεν. Δ|νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τήν ὑπ' ἀριθ. 28957|Μ. 118|30.5.1952 ἀπόφασιν ἡμῶν, ὁρίζομεν χρονολογίαν διαλύσεως τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας τοῦ προσωπικοῦ: α) τῆς Ἀνων. Ἑταιρίας Ἐξμεταλλεύσεως Ἀργυρομεταλλευμάτων καί Βαρυτίνης Μήλου, β) τῆς Ἀνων. Ἑταιρίας Θειωρυχείων Μήλου, γ) τῆς Ἑταιρίας Μεταλλευτικῶν καί Χημικῶν Ἐπιχειρήσεων Α.Ε. «Ἀδάμας» Μήλου καί δ) τῆς Ἑταιρίας Μεταλλείων Κασσάνδρας τήν 1ην Ὀκτωβρίου 1952.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1952

28202|5165|1952 Ἀπόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Κορίνθῳ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. εἰς περιοχάς Ξυλοκάστρου, Ἰσθμίων καί Βραχατίου.

Συνεδρίασις 44η τῆς 4ης Ἰουλίου 1952

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 4 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καί 14 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»,

β) τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καί 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

γ) τήν ὑπ' ἀριθ. 16 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Κορίνθου τοῦ Ι.Κ.Α. ληφθεῖσαν κατά τήν 10ην συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 13.2.1952,

δ) τάς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ περί ἁρμοδιοτήτων τῶν Τ.Δ.Ε. τοῦ Ι.Κ.Α. καί

ε) τό ὑπ' ἀριθ. 28202|5165 εἰσηγητικόν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Δ|νσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ|νσις Ἐσόδων).

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι:

1) Τήν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τάς Κοινότητας Ξυλοκάστρου, Ἰσθμίων καί Βραχατίου διά τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Κορίνθῳ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τάς περιοχάς τῶν ὡς εἴρηται Κοινοτήτων.

2) Τήν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τάς ὡς ἄνω περιοχάς δι' ἅπαντας τούς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καί ὡς πρός πάντα τά ἀπασχολούμενα ἐντός τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα τά ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § § 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καί ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνική ἀσφάλισις καί εἰς τάς λοιπάς τοπικάς περιοχάς ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουλίου 1952

Ἀπόφ. Διοικ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί καθορισμοῦ νέων ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου τοῦ Ι.Κ.Α.

Συνεδρίασις 47η τῆς 22.7.1952

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 182 τῆς 9 Αὐγούστου 1952)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2,3,4,7,13 καί 14 παράγρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

β) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1—4 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.».

γ) Τάς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «περί ἁρμοδιοτήτων τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.».

δ) Τήν ὑπ' ἀριθ. 39 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς (συνεδρ. 5η τῆς 5.2.1952) τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου καί

ε) Τό ὑπ' ἀριθ. 3579|1887 εἰσηγητικόν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Δ)νσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ)νσις Ἐσόδων), τροποποιοῦν καί προγενεστέρας σχετικάς ἀποφάσεις.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι:

α) Τόν καθορισμόν νέων ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ἀκολούθως:

«Ἐκκινοῦσα ἀπό τήν παραλίαν ἡ γραμμή τῶν ὁρίων συναντᾷ τήν ὁδόν Ἀλμυροῦ—Βόλου εἰς τήν μικράν γέφυραν παρά τά Σφαγεῖα, φθάνει εἰς τήν ἐκκλησίαν Παναγιά Σαμπάναγα, ἐκεῖθεν εἰς τήν ὁδικήν σιδηροδρομικήν γέφυραν τῆς ὁδοῦ τοῦ ποταμοῦ Ξηριᾶ τῆς ὁδοῦ Βόλου—Λαρίσης, ἐκεῖθεν κατά μῆκος τῆς κοίτης τοῦ

ποταμοῦ Ξηριᾶ εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ κτήματος Βουλγαράκη, ἐκεῖθεν εἰς τὰ δυτικὰ ὅρια τῶν Νέων Στρατώνων. Ἀπὸ τοὺς Στρατῶνας συνεχίζεται βορειοανατολικῶς τοῦ Νεκροταφείου, πρὸς τὴν μεσημβρινὴν γωνίαν τοῦ κτήματος Μπαλαφούτη κατὰ μῆκος τῆς νοτιοανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Νεκροταφείου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρώτη γωνιὰ τοῦ κτήματος εἰς χείμαρρον Κραυσίδωνα, 1200 μ. ἀπὸ τῆς διασταυρώσεως μετὰ τῆς ὁδοῦ Ἀναλήψεως. Ἐκεῖθεν εἰς χείμαρρον Ἀναύρου εἰς ἀπόστασιν 900 μ. ἀπὸ τὸ φυλάκιον τοῦ Δημ. Φόρου, ἐκεῖθεν εἰς τὴν ὁδὸν Ἀναλήψεως εἰς ἀπόστασιν 700 μέτρων ἀπὸ τὸν χείμαρρον Ἀναύρου καὶ ἐκεῖθεν εἰς φυλάκιον Δημοτικοῦ Φόρου Γουρίτσης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βόλου—Ἀγριᾶς. Εἰς τὰ ὅρια τῆς ἀσφαλιστικῆς περιφερείας τοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου περιλαμβάνονται ἐπίσης αἱ Κοινότητες Μακρυνίτσης—Πορταριᾶς—Σταγιατῶν – Κατωχωρίου – Ἁγίου Ὀνουφρίου, Ἄλλης Μεριᾶς καὶ αἱ Κοινότητες πρώην Δήμου Ἰωλκοῦ. Ἡ περιφέρεια τοῦ Σανατορίου Καραμάνη, ἡ Κοινότης Νέων Παγασῶν καὶ αἱ Κοινότητες Ἀγριᾶς, Ἄνω Λεχωνίων καὶ Κάτω Λεχωνίων.

β) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἀνωτέρω περιοχῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεκτείνεται τὸ πρῶτον αὕτη, δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου τῆς περιοχῆς πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 §§ 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α. Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1952

Ἀπόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ διορθώσεως τῆς ἀπὸ 8.2.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Σητείαν Κρήτης.

Συνεδρίασις 17 τῆς 22.7.1952

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 182 τῆς 9 Αὐγούστου 1952)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως κλπ. τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «ἁρμοδιοτήτων τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 301|21.12.1951 (συνεδρίασις 70ὴ) ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Ἡρακλείου Ι.Κ.Α.», ε) τὴν ἀπὸ 8.2.1952 (συνεδρίασις 6ὴ), ἀπόφασιν αὐτοῦ καὶ στ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 27266|5024|1952 εἰσήγησιν τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζει:

Διορθοῖ τὸ στοιχεῖον γ' τῆς ἀπὸ 8.2.1952 (συνεδρ. 6ὴ) ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α. (φύλλ. Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως 43|22.2.1952, τεῦχος β'.) περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Σητείαν Κρήτης, ὡς ἀκολούθως: γ) τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὡς ἄνω κωμοπόλεως καὶ τῆς ἐγγὺς ταύτης περιοχῆς, καθοριζομένης εἰδικώτερον ὡς ἀκολούθως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Ἡρακλείου.

Ἄρχεται ἐκ τοῦ σημείου Μικρὸ Φαναράκι καὶ διερχομένη διὰ τῶν σημείων Ὕψωμα Συκιᾶς, Πυριτιδαποθήκη, Μελισσόκηπος Θ. Γαρεφαλάκη φθάνει μέχρι τῆς Νέας Λεξαμενῆς. Ἐντεῦθεν καὶ διὰ τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σητείας Ἡρακλείου κειμένης οἰκίας Γ. Δροσοφορίδη φέρεται διὰ τῶν σημείων Μετόχι Ν. Μανταλιωτάκη, ἐργοστασίων Ι. Σκορδίλη, συμπεριλαμβανομένου, Ἐκκλησία Ἅγιος Ἰωάννης. Μετόχι Σκαρβέλη καὶ ἐξικνεῖται μέχρι Μετόχι Πετρᾶς, συμπεριλαμβανομένου. Ἐντεῦθεν ἀκολουθοῦσα τὴν διαχωριστικὴν παραλιακὴν γραμμὴν καταλήγει εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀφετηρίας Μικρὸ Φαναράκι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουλίου 1952

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

3524|341|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τροποποιήσεως διατάξεων Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Μεσολογγίου καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 106 τῆς 9 Μαΐου 1952)

24471|Ε. 581|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 109 τῆς 12 Μαΐου 1952)

16073|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 110 τῆς 13 Μαΐου 1952)

23503|Σ. 581|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 113 τῆς 16 Μαΐου 1952)

20345|Σ. 511|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 114 τῆς 17 Μαΐου 1952)

67082|Σ. 1310α|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 20 Μαΐου 1952)

23502|Σ. 582|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τόπου Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 20 Μαΐου 1952)

ΣΧΕΔΙΑ ΝΟΜΩΝ

ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἓν σημαντικόν νομοσχέδιον, «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν», τὸ ὁποῖον, συνοδευόμενον ὑπὸ μακρᾶς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἔχει ὑποβληθῆ πρὸς ψήφισιν εἰς τὴν Βουλήν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ὁρίζεται: «Ἐπὶ ἓν ἔξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ/τος ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐργασίαι ἐν γένει, οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως καὶ σκοποῦ, ἀπασχολοῦσαι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου 1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν πεντήκοντα, δὲν δύνανται νὰ προβοῦν εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν αὐτῶν, προσληφθέντων διὰ χρόνον μὴ ὡρισμένον, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον τύχει τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ἡ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγεῖται τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, μετὰ σύμφωνον καὶ ὑποχρεωτικὴν διὰ τὸν Ὑπουργὸν γνώμην τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4ον Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι δὲν καθίσταται ἐφικτὴ ἡ συνέχισις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῶν ἐπιχειρήσεων ἄνευ μειώσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ὁρίζεται: «Ἡ ἀδυναμία κρίνεται βάσει τῆς καθόλου δυναμικότητος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατὰ τὸν πρὸ τῶν αἰτουμένων ἀπολύσεων χρόνον οἰκονομικὴν αὐτῆς ὑφήν, τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας χρηματοδοτήσεως αὐτῆς, τὰ κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν πραγματοποιηθέντα κέρδη καὶ τὴν διάθεσιν αὐτῶν, τὰς πρὸς τοὺς διευθύνοντας παροχάς, τὰς συνθήκας συναγωνισμοῦ πρὸς ἄλλας ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις, τὰς ἀνάγκας ἐξυγιάνσεως πρὸς αὔξησιν τῆς ἀποδοτικότητος καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν δυνατότητα ρασιοποιήσεως καθ' οἱονδήποτε τρόπον τῶν ἐνεργητικῶν της στοιχείων.

Προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεως παραγωγῆς ἀδυναμία ὑφίσταται κατ' ἀρχήν, ὅταν δὲν δύναται νὰ συνεχισθῇ ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης κατὰ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν καὶ παρὰ τὴν ἀποδεδειγμένην σοβαρὰν μείωσιν τῶν τιμῶν προσφορᾶς τῶν ἐν τῷ τελευταίῳ ἰσολογισμῷ ἀναγραφομένων ἀποθεμάτων προϊόντων αὐτῆς.

Ἡ ἄδεια ἀπολύσεων καθορίζει καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν δυναμένων ν' ἀπολυθοῦν μισθωτῶν βάσει τῶν ὑπὸ κρίσιν ὡς ἄνω στοιχείων».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ὁρίζεται: «Ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος. Εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτω ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νὰ προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 συνιστᾶται παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας εἰδικὴ Ἐπιτροπή.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ὁρίζεται ἡ ἀρμοδιότης τῆς Ἐπιτροπῆς.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 ὁρίζεται: «Ἡ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς τῶν νομίμων ἀποζημιώσεων, ὡς καὶ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων διὰ τὸ κῦρος τῶν ἀπολύσεων».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 ὁρίζεται: «Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. αἱ ἐπιχειρήσεις δὲν δύνανται νὰ ἀσκήσουν τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118/1945 παρεχόμενον δικαίωμα, ὅπως θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ἄνευ ἀδείας τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, παρεχομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος.

Μετὰ δεκαήμερον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. διακόπτεται ἡ κατάστασις διαθεσιμότητος τῶν τυχὸν τεθέντων εἰς αὐτὴν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ μισθωτῶν, ἐφαρμοζομένων καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 ὁρίζεται: «Ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ἐχορηγήθη κατὰ τὸ παρὸν Ν.Δ. ἄδεια ἀπολύσεως μισθωτῶν αὐτῶν, ὑποχρεοῦνται ἐν περιπτώσει προσλήψεως προσωπικοῦ νὰ προσλάβωσι τοῦτο ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν ἀπολυθέντων μισθωτῶν. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης διατάξεως».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 9 ὁρίζεται: «Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἢ θέσις εἰς διαθεσιμότητα κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ν.Δ. εἶναι ἄκυρος. Πᾶν δικαίωμα πηγάζον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος Ν.Δ. παραγράφεται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς γενέσεώς του».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 10 ὁρίζεται: «Αἱ ἀπὸ διμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας οὐδὲν ἐπάγονται νόμιμον ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἤθελε ζητηθῆ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος διαδικασίαν. Ἐπὶ τῶν αἰτήσεων τούτων ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ ἐντὸς 15 τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς ἑκάστης αἰτήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

Εἰς περίπτωσιν μὴ χορηγήσεως ἀδείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἀπολύσεις, περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος, αἱ γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες δὲν ἐπαναπροσελήφθησαν ἢ δὲν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν καὶ ἐφ' ὅσον οἱ πρὸς οὓς αἱ καταγγελίαι μισθωτοὶ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἤθελον προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἀπελύθησαν.

Τυχὸν καταβληθεῖσαι ἀποζημιώσεις διὰ τὰς ὡς ἄνω ἀνισχύρους καταστάσεις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀναζητοῦνται, εἰμὴ καθ' ὃ ποσὸν ὑπερβαίνουν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν ἐντὸς ἀπασχολήσεως διανυθέντα χρόνον, τοῦ ὑπερβάλλοντος ποσοῦ παρακρατουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς δόσεις μὴ ὑπερβαινούσας τὸ 1/8 τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ».

Διὰ τοῦ 9 ρθρου 12, τέλος, ὁρίζεται: «Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θέτοντος αὐτὸ εἰς ἐφαρμογήν».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 18 (264)

Ἀθῆναι, 15 Σεπτεμβρίου 1952

ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΞΥ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἐννόμου σχέσεως, ἥτις συνδέει τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς τοὺς ὁδηγοὺς τούτων, ἐδημιούργησεν ἤδη καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ νομολογίᾳ τὴν ἐσωτερικὴν ἐκείνην *κρίσιν*, ἥτις ὑπῆρξε πλέον ἔντονος καὶ χαρακτηριστικὴ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ αὐτοῦ ζητήματος. Θὰ ἦτο σκόπιμον, βεβαίως, νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι ἡ κρίσις αὕτη ἠδύνατο νὰ παρακαμφθῇ, ἄνευ ζημίας τινός, δεδομένου ὅτι ἡ ἀλλοδαπὴ θεωρία καὶ νομολογία ἐπὶ τοῦ θέματος ἔχει πλέον καταστὰλάξει εἰς ὡρισμένας λύσεις προσαρμοζομένας ἀνέτως εἰς τὸ σύγχρονον πνεῦμα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ μοῖρα τῆς κοινωνικῆς προόδου εἶναι, διὰ πᾶν ἄλμα πρὸς τὰ ἔμπρός, νὰ πραγματοποιῇ καὶ ὡρισμένας πρὸς τὰ ὀπίσω κινήσεις, δὲν πρέπει τις νὰ κατηγορήσῃ σήμερον τὴν ἑλληνικὴν νομολογίαν διὰ τὰς οἱονεὶ μοιραίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὀπισθοδρομήσεις της, αἱ ὁποῖαι ἀναγκάζουν ἤδη ἡμᾶς εἰς τὴν ἐκ βάθρων ἀνάλυσιν τῶν σχετικῶν σκέψεών της, ὅπως ἐπιτευχθῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ πρὸς τὰ πρόσω πορεία.

§ 1. Τοποθέτησις τοῦ ζητήματος ἐν τῇ ἑλληνικῇ νομολογίᾳ.

Τὸ ζήτημα, ἐκτὸς παραλλαγῶν τινων, τίθεται ὡς ἑξῆς: Συμφωνεῖται μεταξὺ ἰδιοκτήτου αὐτοκινήτου ταξὶ καὶ ὁδηγοῦ τούτου, ὅτι ὁ μὲν πρῶτος ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ τοιούτου αὐτοκινήτου καὶ νὰ καλύπτῃ τὰς σχετικὰς δαπάνας τῆς χρησιμοποιήσεώς του, ὁ δὲ δεύτερος νὰ ἀντιπαρέχῃ ὡρισμένον ποσοστὸν ἐκ τοῦ τιμήματος τῆς χιλιομετρικῆς ἀμοιβῆς τοῦ καταβάλλοντος ταύτην πελάτου.

Ποία εἶναι ἡ συνδέουσα τὰ δύο αὐτὰ πρόσωπα ἔννομος σχέσις;

Ἀνεξαρτήτως τοῦ πῶς ἐχαρακτήρισαν οἱ συμβαλλόμενοι τὴν σχέσιν των ταύτην, κατὰ τὴν σύναψίν της, ἢ καὶ ἂν οὐδόλως προέβησαν οὗτοι εἰς χαρακτηρισμόν τινα, ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, κατὰ τὴν ὑφισταμένην σύγκρουσιν, ἐτέθη ἀμέσως τὸ ζήτημα τοῦ *νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ* τῆς τοιαύτης συμφωνίας.

Πολλάκις τὸ πρόβλημα τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐννόμου τινὸς σχέσεως ἔχει κυρίως, ἀπὸ ποιοτικῆς πλευρᾶς, θεωρητικὴν καὶ μόνον ἀξίαν. Προκειμένου, ὅμως, περὶ τῆς ἀνωτέρω σχέσεως — ὡς καὶ περὶ ὅλων τῶν περιουσιακῶν σχέσεων, εἰς ἃς ἐμπλέκεται τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον — τὸ πρόβλημα τοῦτο ἔχει, κατὰ μείζονα λόγον, οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀξίαν. Ἐνταῦθα τὸ *οἰκονομικὸν* καὶ τὸ *κοινωνικὸν* προηγοῦνται, κατὰ ποιότητα, τοῦ αὐστηρῶς *νομικοῦ*. Ἐκ τῆς λύσεως, συνεπῶς, τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἡ ὑπὸ κρίσιν σχέσις — ἢ καὶ ἄλλη τις σχέσις τῶν ἐργαζομένων — φέρῃ ἢ μὴ τὰ στοιχεῖα τῆς *ἀτομικῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας*, ἤρτηται ἡ ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῶν συμβαλλομένων τοῦ τεραστίου ἐκείνου συμπλέγματος τῶν προστατευτικῶν διὰ τοὺς ἐργαζομένους νομικῶν καὶ σωματειακῶν διατάξεων, ἃς περικλείομεν εἰς τὸν ὅρον Ἐργατικὸν Δίκαιον. Ἡ ἐσθύνη, συνεπῶς, τοῦ δικαστοῦ εἶναι τεραστία. Διότι ἡ κρίσις του δὲν βαρύνει μόνον ἐπὶ τῆς ἐκδικαζομένης ὑποθέσεως, ἀλλά, ὡς ἐκ τῆς τεραστίας δυνάμεως τῆς νομολογιακῆς ἐπιβολῆς, ἐφ' ὅλων τῶν ἐργαζομένων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς τὸ τοῦ διαδίκου ἐργαζομένου. Καθίσταται οὕτω ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς τῆς ἐργατικῆς σχέσεως ὁ *κινητήριος μοχλὸς* τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἂν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἀποτελεῖ τὸν *νομικὸν ἐξοπλισμὸν* τῆς *κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς* τοῦ Κράτους, κατανοεῖ τις ἀμέσως, ὅτι ἡ ἐξουσία τοῦ δικαστοῦ πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπιδίκου σχέσεως ὡς ἐργατικῆς ἀποτελεῖ τὸν *νομικὸν ἄξονα*, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, στηρίζεται ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ πολιτικὴ τῆς πολιτείας.

Καὶ ἐρωτᾶται: Δύναται ὁ δικαστὴς νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς ἀπηχήσεις τῆς νομολογίας του, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ὀρθὴν κρίσιν του ἐπὶ τῆς ἐκδικαζομένης ὑποθέσεως; Νομίζομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τοιοῦτόν τι, διότι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης θὰ ἔπαυε νὰ εἶναι *ἐργατικὸς δικαστής*, ἤτοι θὰ

ἔπαυε νὰ χρησιμοποιῇ ἑαυτὸν διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους. Ἴσως, θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι, κατὰ γενικὸν κανόνα, οἱ ἀστικολόγοι δικασταὶ δὲν εἶναι κατάλληλοι, διὰ νὰ φέρουν εἰς τὸ νομικὸν προσκήνιον τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους καὶ ὅτι ὁ ρόλος αὐτὸς ἀνήκει εἰς *εἰδικὰ ἐργατικὰ δικαστήρια*, εἰς τὴν συγκρότησιν τῶν ὁποίων προέβησαν πλεῖσται ξέναι χῶραι. Ἴσως, ἐπίσης, θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ προσθέσῃ τις, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τῆς ἐννοίας τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, ὡς κριτηρίου ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, διὰ τῆς ἁπλουστέρας καὶ κοινωνικῶς πλέον ἀσφαλοῦς ἐννοίας τῆς *ἐργασιακῆς σχέσεως*, θὰ ἀπήλλασσε καὶ αὐτὸν ἔτι τὸν ἀστικολόγον δικαστὴν ἐκ τῆς ἀνάγκης ἀνευρέσεως τῶν κριτηρίων τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως καὶ τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ ταύτης (1). Ἐφ' ὅσον, ὅμως, δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐξασφαλιστικὴν αὐτὴν τελειότητα, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ προσδώσωμεν εἰς τὸ πρόβλημα τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἐπιδίκου σχέσεως, ὡς ἐργατικῆς ἢ μή, τὴν ἰδιάζουσαν βαρύτητα τοῦ *ἀποθητικοῦ ἢ ἐλκυστικοῦ* ὀργάνου ἐφαρμογῆς τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους.

Ἡ μακρηγορία αὕτη ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαία. Διότι ἐπὶ τοῦ ἰδίου προκειμένου θέματος ἡ ἐσωτερικὴ κρίσις τῆς ἑλληνικῆς νομολογίας ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὸ τεθὲν πρόβλημα τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς λεπτομερειακῶς δοθείσης ἀνωτέρω *συμβατικῆς σχέσεως* μεταξὺ ἰδιοκτήτου ταξὶ καὶ ὁδηγοῦ τούτου.

Α'. Κατὰ τὴν πρώτην καὶ μὴ κρατήσασαν, κατ' ἐπίφασιν τοὐλάχιστον, ἄποψιν, ἡ δοθεῖσα ἀνωτέρω ἔννομος σχέσις μεταξὺ ἰδιοκτήτου ταξὶ καὶ ὁδηγοῦ τούτου εἶναι *σύμβασις ἐργασίας* ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἀναλόγως τῆς ἐπιθυμίας τῶν συμβαλλομένων (Πρωτ]κου Ἀθηνῶν 5653]1951, ΕΕΔ 11, 91, Πρωτ. Θεσσαλονίκης 2188]1951, ΕΕΔ 11, 196, Πρωτ. Πειραιῶς 2988]1951, ΕΕΔ 11, 194, Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2643]1952, ΕΕΔ 11, 321, Πρωτ. Πειραιῶς 747]1952, ΕΕΔ 11, 599, Πρωτ. Ἀθηνῶν 6792]1952, ΕΕΔ 11, 690).

Β'. Κατὰ τὴν δευτέραν ἄποψιν, ἥτις ἔλκει τὸ κῦρος της κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι υἱοθετήθη ὑπὸ πλείστων καὶ χρονολογικῶς προσφάτων ἀποφάσεων τοῦ ὡς ἐφετείου δικάζοντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἡ ὡς ἄνω σχέσις εἶναι *μίσθωσις πράγματος* (Πρ.Ἀθηνῶν 12204]1951, ΕΕΔ 11, 320, Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 4246]1952, ΕΕΔ 11,371, Πρωτ.Ἀθηνῶν 3847]1952, ΕΕΔ 11, 690, Πρωτ. Ἀθηνῶν 6715]1952, ΕΕΔ 11,794, Πρωτ. Ἀθηνῶν 8025]1952, ΕΕΔ 11, 795).

Ὡς παρατηρεῖ τις, αἱ δύο ἀπόψεις χωρίζονται διὰ βαθυτάτου νομικοῦ χάνδακος. Δὲν ὑπάρχουν σήμερον ὅρια προσεγγίσεως μεταξὺ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς μισθώσεως πράγματος, τοὐλάχιστον ἀνάλογα πρὸς τὰ ὀφιστάμενα παλαιότερον, ἤτοι κατὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἐκείνην ἐποχὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, καθ' ἣν, ἐλλείψει διατάξεων τῶν συγχρόνων ἑλληνικῶν νόμων, ρυθμιζουσῶν τὴν ἐργασίαν τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, κατεφεύγομεν εἰς τὰς ρωμαϊκὰς διατάξεις περὶ ἐργασίας τῶν δούλων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν νομικῶς πράγματα, ἢ καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς ρωμαϊκὰς διατάξεις περὶ μισθώσεως πραγμάτος, ἐφαρμοζομένας εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀναλογία ἦτο ἐφικτὴ καὶ ἀνεκτή. Σήμερον, ὅμως, τὰ ὅρια προσεγγίσεως τῶν δύο ὡς ἄνω συμβάσεων ἀπωλέσθησαν ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν κατακτήσεων τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε, τοῦ συγκερασμοῦ ὄντος ἀδυνάτου, νὰ πρέπῃ νὰ λάβωμεν σαφῆ θέσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἡ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔννομος σχέσις εἶναι σύμβασις ἐργασίας ἢ μίσθωσις πράγματος.

§ 2. Ἐξέλιξις τοῦ ζητήματος ἐν τῇ γαλλικῇ νομολογίᾳ.

Ἡ καταφυγὴ εἰς τὴν γαλλικὴν νομολογίαν εἶναι ἐκ πολλῶν πλευρῶν ἀναγκαία. Ἐν πρώτοις, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ὡς ἐπιστημονικὴ καταφυγὴ τοῦ δικαστοῦ ἢ τοῦ ἐρευνητοῦ εἰς τὸν τρόπον τῆς σκέψεως ἀλλοδαποῦ συναδέλφου, ἐνδιαφερθέντος διὰ τὸ πρόβλημα ἅμα τῇ γενέσει του. Ἔπειτα, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι, εἰδικῶς ἐν Γαλλίᾳ, τὸ πρόβλημά μας, ἀντιμετωπίσθη ἀρχικῶς ὡς σύμβασις ἐργασίας, εἶτα ὡς μίσθωσις πράγματος, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀρχικὴν ἰδέαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τέλος, διότι—καὶ εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ ἐπιστημονικὴ ἀξία τῆς γαλλικῆς νομολογίας—εἰς πᾶσαν περίπτωσιν τὰ γαλλικὰ δικαστήρια, εἴτε ἐδέχοντο τὴν ἄποψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τὴν ἀντίθετον τῆς μισθώσεως πράγματος, προσεπάθουν ὁπωσδήποτε νὰ στηριχθοῦν ἐπὶ τῆς ὀρθῆς ἐπιστημονικῆς βάσεως τῆς ἑξευρέσεως, ἐν τῇ ἐπιδίκῳ σχέσει, τοῦ *κριτηρίου τῆς ἐξαρτήσεως*. Καὶ δύνανται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι τὰ γαλλικὰ δικαστήρια, εἰς ἃς περιπτώσεις κατέφυγον εἰς τὴν μίσθωσιν πράγματος, ἔπραττον τοῦτο, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ κριτηρίου τῆς *οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως*, καὶ ἐπειδὴ ἐπίστευον, ὅτι, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀντιθέτου κριτηρίου τῆς *νομικῆς ἐξαρτήσεως*, δὲν ἠδύναντο νὰ χαρακτηρίσουν τὴν ἐπίδικον σχέσιν ὡς σύμβασιν ἐργασίας.

Οὕτω ἡ ἀρχικὴ ἄποψις τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ δέχεται, ὅτι οἱ ὁδηγοὶ ταξὶ εἶναι *μισθωτοί* (Cass. 22 *févr.* 1909, D. P. 1911.1. 297). Κατὰ τὸν *Savatier* ἡ λόγῳ αὐτῆ δὲν εὕρισκε στήριγμα εἰς τὸ κριτήριον τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως, ἤτοι εἰς τὸ γενικὸν δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ δίδῃ διαταγὰς καὶ ὁδηγίας, δεδομένου ὅτι, εἰς τὴν πραγματικότητα, ὁ ὁδηγὸς παραλαμβάνει τοὺς πελάτας ὅπου καὶ ὅταν θέλῃ. Ἠκολουθήθη συνεπῶς τὸ κριτήριον τῆς *οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως*, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ὁδηγὸς τοῦ ταξὶ, ὡς ἐργαζόμενος δι' ἕνα καὶ μόνον ἐργοδότην καὶ διὰ τῶν ἐργαλείων τοῦ τελευταίου τούτου, τελεῖ ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἐξάρτησιν αὐτοῦ (1). Κα-

1) *Durand*, Aux frontières du contrat et de l'institution: La relation de travail, J.C. P. 1944, N. 387, *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ, 3, 67.

1) *Savatier*, Les métamorphoses économiques et sociales du droit civil d' aujourd' hui, Paris, 1948, No 210.

τά τόν *Amiaud*, ἡ λύσις, ἀποκρουστέα κατ' ἀρχήν, ὠφέλετο εἰς τήν πρόθεσιν τῶν δικαστηρίων νά δώσουν εἰς τά ἄνω πρόσωπα τό ὠφελήματα τοῦ νόμου περί ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καί κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἐξ οὗ λόγου, ἀφ' ἧς διά νόμου ἐχορηγήθησαν ταῦτα, τά δικαστήρια ἠρνήθησαν τήν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας εἰς τάς ἀνωτέρω περιπτώσεις (1). Ἡ ἄποψις αὕτη μόνον ὡς πρός τό πρῶτον σκέλος εἶναι ἀκριβής. Εἶναι πράγματι ἀληθές, ὅτι τά γαλλικά δικαστήρια κατέληξαν εἰς τήν ἄποψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί διά τούς ἄνω λόγους. Ἀλλά δέν παρεσύρθησαν ἐξ αὐτῶν. Διότι οὗτοι ἀπετέλουν τό ἀποτέλεσμα τῆς κρίσεως των καί οὐχί τήν αἰτίαν ταύτης. Παρεσύρθησαν πρωτίστως ἀπό τά κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως, τό ὁποῖον ἀπησχόλει τότε σοβαρῶς τήν γαλλικήν ἐπιστήμην. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι, ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς τό κριτήριον τοῦτο περιέπεσεν εἰς προσωρινήν δυσμένειαν, τά γαλλικά δικαστήρια ἠρνήθησαν τήν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας διά τούς ὁμοίους ταξί, στερήσαντα ταυτοχρόνως τούτους τῆς προστασίας τοῦ νόμου περί ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καί τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων (Trib. paix Paris 21 Oct. 1932, Semaine Juridique, 1932, 889. Trib. Bordeaux 15 Mars 1933, Gaz. Pal. 1933, 1. 775. Trib. Seine 8 Nov. 1933, Semaine Juridique, 1933, 1136). Αἱ ἀνάγκαι, ὅμως, τῆς πρακτικῆς, ἀλλά καί τῆς ὀρθῆς ἐπιστημονικῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος ἠνάγκασαν τήν γαλλικήν νομολογίαν νά ἐπανέλθῃ ἐπί τῆς ἀρχικῆς ἀπόψεως, χωρίς νά ἀκολουθήσῃ καί κατά πόδας τό κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως, δεχθεῖσα ἐν τέλει, ὅτι τά δικαστήρια ὀφείλουν νά ἐξετάζουν σοβαρῶς τά στοιχεῖα τῆς ἐξαρτήσεως καί ἰδίᾳ τό ἂν οἱ ὁδηγοί εἶναι προεστῶτες τοῦ ἐργοδότου (Cass. 19 Nov. 1934, D. H. 1935, 50. Trib. Bordeaux 12 Mars 1936, S. 1937.2.20. Trib. Paris 28 Nov. 1938, Gaz. Pal. 1939.1.297).

Πρέπει νά ὑπογραμμίσωμεν τάς ἑξῆς παρατηρήσεις:

α) Μεταξύ τῶν δύο κριτηρίων, τῆς νομικῆς ἤ τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως, ὑπάρχει, εἰς τό σύγχρονον Ἐργατικόν Δίκαιον *τάσις προσεγγίσεως καί οὐχί ἀπομακρύνσεως*. Ἡ νομική ἐξάρτησις ἐξυπηρέτησε τό Ἐργατικόν Δίκαιον, διά τόν λόγον ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ὡς νομικόν κριτήριον διακρίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπό ἄλλας τινάς συμβάσεις, εἰς τάς ὁποίας, ἀμέσως ἤ ἀμέσως, χρησιμοποιεῖται καί ἡ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου (ἐργολαβία, ἑταιρία, παρακαταθήκη, ἐντολή).

β) Εἰς ἃς περιπτώσεις, ὅμως, ἡ ἀτομική σύμβασις ἐργασίας δέν πρόκειται νά συγκριθῇ πρός ἄλλας συμβάσεις, ἐμπλεκούσας, ἀμέσως ἤ ἐμμέσως, τήν ἀνθρωπίνην ἐργασίαν, ἀλλά πρόκειται νά σταθμισθοῦν δι' αὐτῆς τά οἰκονομικά καί κοινωνικά ἀποτελέσματα τοῦ συνόλου τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, τό κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως προβάλλει ὡς τό ἀποκλειστικόν μέσον τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἐννόμου σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας.

Ταῦτα διατυποῦνται ἐν προκειμένῳ ὡς *συμπεράσματα* συναγόμενα παρ' ἡμῶν ἐκ τῆς γαλλικῆς νομολογίας. Θά διατυπωθοῦν, ὅμως, κατωτέρω ὡς *γενικαί ἀρχαί*, ἐπί τῶν ὁποίων θά προσπαθήσωμεν νά στηρίξωμεν τήν παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένην γνώμην περί ὑπάρξεως, μεταξύ ἰδιοκτήτου καί ὁδηγοῦ ταξί, ἐξηρτημένης ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀλλά, πρίν φθάσωμεν εἰς τό σημεῖον τοῦτο, πρέπει νά προβῶμεν εἰς κριτικήν τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς ἑλληνικῆς νομολογίας, ἅτινα τείνουν νά ἀποδείξουν, ὅτι πρόκειται περί μισθώσεως πράγματος.

§ 3. Κριτική τῶν ἐπιχειρημάτων ὑπέρ τῆς ὑπάρξεως μισθώσεως πράγματος.

Ἐλέχθη ἤδη ὅτι πλεῖσται ἀποφάσεις—καί ἰδίᾳ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δικάζοντος ὡς δευτεροβαθμίου δικαστηρίου—προσχωροῦν εἰς τήν ἄποψιν, καθ' ἣν ἡ μεταξύ ἰδιοκτήτου καί ὁδηγοῦ ταξί ἔννομος σχέσις εἶναι μίσθωσις πράγματος.

Ὀφείλομεν νά ἐξετάσωμεν τά σπουδαιότερα ἐπιχειρήματα τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὡς ἐκτίθενται τοὐλάχιστον εἰς τάς ἀνωτέρω δικαστικάς ἀποφάσεις. Ἐάν αὗται δέν πείθουν—καί καθ' ἡμᾶς δέν πείθουν—πρέπει νά προσπαθήσωμεν νά πείσωμεν ἡμεῖς. Ὁ καλύτερος τρόπος ὑποστηρίξεως τῆς γνώμης μας εἶναι ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἀνυποστηρίκτου τῆς ἀντιθέτου γνώμης.

Α'. Ἐν πρώτοις πρέπει νά παρατηρηθῇ, ὅτι αἱ πλεῖσται ἐκ τῶν μνημονευθεισῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων τῆς κατηγορίας ταύτης, υἱοθετοῦσαι τήν ἄποψιν ὅτι ἡ τοιαύτη ἔννομος σχέσις εἶναι μίσθωσις πράγματος, ἢ οὐδόλως αἰτιολογοῦν τήν σκέψιν ταύτην (Πρωτ. Ἀθηνῶν 12204|12951, ΕΕΔ 11, 320, Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 4246|1952, ΕΕΔ 11, 371) ἢ δίδουν ἐσφαλμένην αἰτιολογίαν (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3847|1952, ΕΕΔ 11, 690). Ἔχουν, ὅμως, τήν λογικήν συνέπειαν, ὅτι τείνουν νά καταδείξουν διά ποῖον λόγον ἡ ἐπίδικος σχέσις εἶναι μίσθωσις πράγματος. Ἀντιθέτως αἱ μετά ταῦτα ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις (Πρωτ. Ἀθηνῶν 6715|1952, ΕΕΔ 11, 794, Πρωτ. Ἀθηνῶν 8025|1952, ΕΕΔ 11, 795) προσπαθοῦν, κατά μίαν συλλογιστικήν οὐχί ὀρθήν, νά καταδείξουν διά ποίους λόγους ἡ ἐπίδικος σχέσις δέν εἶναι σύμβασις ἐργασίας, λησμονοῦσαι, ἐν τῇ προόδῳ τῆς ἐπιχειρηματολογίας των, ὅτι τοῦτο δέν εἶναι ἀρκετόν, διότι πρέπει καί νά εἴπουν διά ποῖον λόγον θεωροῦν τήν ἄνω σχέσιν ὡς μίσθωσιν πράγματος.

Β'. Πᾶσαι αἱ κρινόμεναι ἀποφάσεις τῆς κατηγορίας ταύτης, διά νά φθάσουν εἰς τήν διδομένην λύσιν, ἐκκινοῦν ἀπό τήν γενικήν ἀρχήν τοῦ *νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ* πάσης ἐννόμου σχέσεως ἐκ μέρους τοῦ δικαστοῦ. Καί ὅτι μέν ὁ δικαστής ἔχει τήν ὑψηλήν αὐτήν ἐξουσίαν, οὐδείς δύναται νά ἀμφισβητήσῃ. Ἐκεῖνο, ὅμως, τό ὁποῖον ἔχει ἀξίαν ἐκτός τῶν κοινωνικῶν καί οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐννόμου τινός σχέσεως ἐν τῷ Ἐργατικῷ Δικαίῳ, περί ὧν

1) *Amiaud*, Cours de droit du travail, Paris, 1949, 178.

διελάβομεν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης) εἶναι ἡ ἀνάλυσις τῶν στοιχείων, βάσει τῶν ὁποίων ὁ δικαστὴς θὰ προβῇ εἰς τὸν νομικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπιδίκου σχέσεως. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα πρέπει νὰ ἀναγραφῶνται ἐν τῇ ἀποφάσει του, νὰ προκύπτουν ἐκ τῆς δικογραφίας καὶ νὰ πείθουν. Αἱ πιθαναὶ περιπτώσεις τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς :

α) Ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι ***οὐδὲ νὰ νομικὸν χαρακτηρισμὸν*** ἔδωσαν εἰς τὴν σύμβασιν, εἴτε διότι δὲν ἠθέλησαν, εἴτε διότι δὲν ἐγνώριζον τὸν νόμον, οὐδαμῶς ἐπεχείρησαν νὰ χαρακτηρίσουν τὴν σύμβασίν των κατὰ τὴν κατάρτισίν της. Τὸ ζήτημα τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ ταύτης προκύπτει κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἢ κατὰ τὴν λῆξίν της καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη, ὡς ἐκ τῆς διενέξεώς των, ὁδηγηθῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ δικαστὴς θὰ προβῇ εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως των ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων διδομένων καὶ ἀληθῶν ἀποδεικνυομένων στοιχείων.

β) Ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι προέβησαν εἰς ***ἐσφαλμένον νομικὸν χαρακτηρισμὸν*** τῆς συμβάσεως των κατὰ τὴν κατάρτισίν της. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ σφάλμα δὲν εἶναι νοητὸν καὶ ὁρατὸν ἀπ' ἀρχῆς. Προκύπτει κατὰ τὴν δικαστικὴν διένεξιν. Ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὁ μαχόμενος ἐναντίον τοῦ σφάλματος διάδικος θὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι, παρὰ τὴν ἀρχικὴν ἐσφαλμένην διατύπωσιν, ἡ ἐπίδικος σχέσις ἔχει ἕτερον χαρακτηρισμὸν καὶ οὐχὶ τὸν δοθέντα. Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ συμπέρασμα δύναται νὰ καταλήξῃ ὁ δικαστὴς καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι ἡ σπουδαιοτέρα καὶ ἡ πλέον ἐπικίνδυνος. Εἶναι δὲ καὶ ἡ ἀντιμετωπισθεῖσα ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων. Πράγματι, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀναγνώσεώς των, αὗται εἶχον ὑπ' ὄψιν των συμβάσεις, καταρτισθείσας μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ ὁδηγῶν ταξί, αἵτινες κατηρτίσθησαν, ἀπ' ἀρχῆς, ρητῶς καὶ σαφῶς, ***ὡς συμβάσεις ἐργασίας***. Ἐπρόκειτο, συνεπῶς, νὰ ἀπαντήσουν αὗται, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, εἴτε τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, προφανῶς ἰδιοκτήτου, ἐὰν αἱ συμβάσεις αὗται, παρὰ τὸν ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων χαρακτηρισμόν των ὡς συμβάσεων ἐργασίας, ἦσαν πράγματι τοιαῦται ἢ ἦσαν μισθώσεις πράγματος. Καὶ ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς δευτέρας ἀπόψεως. Ἐν ἄλλοις λόγοις, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ συμβληθέντες ἀνέγραψαν ρητῶς καὶ σαφῶς εἰς τὸ ***ἔγγραφον*** τῆς συμβάσεως, ὅτι αὕτη ἦτο σύμβασις ἐργασίας, τὰ δικαστήρια ἐδέχθησαν, ὅτι ὁ νομικὸς οὗτος χαρακτηρισμός, γενόμενος ἐκ μέρους τῶν συμβαλλομένων, ἦτο ἐσφαλμένος καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν, ἡ ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀναφερομένη σχέσις δὲν ἦτο μίσθωσις ἐργασίας. Τοῦτο προϋποθέτει, βεβαίως, ὅτι ἐξ ἄλλων στοιχείων τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου ἐπείσθησαν, ὅτι ἡ ἐπίδικος σχέσις δὲν ἦτο σύμβασις ἐργασίας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν τελείαν χρησιμοποίησιν τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ. Πρέπει καὶ νὰ ἐπεισθησαν, ὅτι, ἀντὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοποθετεῖται εἰς τὴν θέσιν της ἑτέρα σύμβασις. Καὶ λέγουν μὲν ἅπασαι αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις, ὅτι ἡ ἑτέρα αὕτη σύμβασις εἶναι ἡ μίσθωσις πράγματος, οὐδεμία ὅμως ἐξ αὐτῶν παρέχει καὶ τὴν δικαιολογίαν τῆς κρίσεως ταύτης. Ἐν ἄλλοις λόγοις, δὲν ἀρκεῖ νὰ λέγουν τὰ δικαστήρια, ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν σχέσις δὲν εἶναι σύμβασις ἐργασίας, διὰ νὰ χαρακτηρίσουν ταύτην ὡς μίσθωσιν πράγματος. Πρέπει νὰ λέγουν καὶ διὰ ποίους λόγους καταλήγουν εἰς τὸν τοιοῦτον νομικὸν χαρακτηρισμόν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὰ δικαστήρια ἐκθέτουν ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα —προκύπτοντα ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ρητῶς ὁμιλεῖ περὶ συμβάσεως ἐργασίας—, ἅτινα, κατὰ τὴν ἄποψίν των, δικαιολογοῦν τὴν ὕπαρξιν μισθώσεως πράγματος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσουν εἰς τὴν υἱοθέτησιν τοῦ νομικοῦ τούτου χαρακτηρισμοῦ, ἂν δὲν πείσουν, διὰ νέων ἐκ τοῦ ἐγγράφου στοιχείων, ὅτι οἱ συμβαλλόμενοι ***ἠθέλησαν*** τὴν μίσθωσιν πράγματος καὶ οὐχὶ τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν συμβάσεων καὶ ὅτι κατ' ἀπαράβατον γενικὴν ἀρχὴν ἡ σύμβασις καταρτίζεται διὰ τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ***συμπτώσεως*** δύο βουλήσεων. Εἰς οὐδεμίαν, ὅμως, ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων ἀναγράφονται στοιχεῖα διαπιστοῦντα τὴν τοιαύτην σύμπτωσιν. Βεβαίως, αἱ ἀποφάσεις αὗται, δεχόμεναι τὴν ὕπαρξιν μισθώσεως πράγματος, φαίνονται προϋποθέτουσαι τὴν ὕπαρξιν συμπτώσεως βουλήσεων. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη προϋπόθεσις ἀποτελεῖ εἶδος τι νομικῆς αὐθαιρεσίας, δὲν συνιστᾶται δὲ καὶ διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν πείθει τὸν ἀντίδικον ὅτι δὲν ἠδικήθη. Τὸ ζήτημα ἔχει τεραστίαν σημασίαν ἐν τῷ Ἐργατικῷ Δικαίῳ. Ἐν τῇ συγκεκριμένῃ δὲ περιπτώσει ἀκόμη μεγαλυτέραν. Διότι αἱ ὡς ἄνω δικαστικαὶ ἀποφάσεις εἶχον οὐσιαστικῶς εἰς μίαν μεγάλην μερίδα ἐργαζομένων, ὄχι μόνον ὅτι δὲν κατήρτισαν, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲν ἠθέλησαν νὰ καταρτίσουν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ὅτι ἀντιθέτως ἠθέλησαν καὶ κατήρτισαν μίσθωσιν πράγματος, τοῦτο δὲ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ρητῶς ἀναφέρεται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς συμβάσεως, ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας. Ταῦτα πάντα πείθουν ἀπολύτως περὶ τοῦ ὅτι ὁ μηχανισμὸς τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἐννόμου σχέσεως ἐκ μέρους τοῦ δικαστοῦ δὲν ἐκινήθη κατὰ τρόπον εὐστοχον καὶ πειστικόν. Δὲν εἰσερχόμεθα καὶ εἰς τὸ ἐὰν τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα ἔπειθον ἢ ὤφειλον νὰ πείσουν τὸν δικαστήν, ὅτι, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἐπρόκειτο πράγματι περὶ συμβάσεως ἐργασίας. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὰς σκέψεις τῶν ἑπομένων παραγράφων. Ἀρκεῖ μόνον νὰ σημειώσωμεν τὴν παρατήρησιν, ὅτι εἰς ἃς περιπτώσεις ἔν τινι συμβάσει ἐμπλέκεται ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ πράγματος διὰ μέσου τῆς ἐργασίας ἄλλου προσώπου καὶ οὐχὶ τοῦ ἰδιοκτήτου, δὲν εἶναι δυνατόν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαζόμενος δὲν φέρει τὴν εὐθύνην τῆς ἐκμεταλλεύσεως, νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Γ'. Τὸ κυριώτερον ἐπιχείρημα τῆς κατακρινομένης ἐκδοχῆς στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι ὁ ***ὁδηγὸς λαμβάνει τὸ αὐτοκίνητον πρὸς ἐκμετάλλευσιν καὶ ἐργάζεται δι' ἴδιον λογαριασμόν.***

(Πρωτ. Ἀθηνῶν 6715|1952, ΕΕΔ 11, 794). Νομίζομεν ὅτι ἡ δικαστικὴ αὕτη ἀπόφασις—ἥτις μόνη ἐξ ὅλων προσπαθεῖ νὰ δώσῃ οὐσιαστικὰ ἐρείσματα εἰς τὴν ἀποψιν τῆς μισθώσεως πράγματος—προσθέτει δύο σοβαρὰ στοιχεῖα πρὸς μελέτην.

α) Ἡ ἀνάληψις τῆς ἐκμεταλλεύσεως: Ἡ διατύπωσις... «ὁ ὁδηγὸς λαμβάνει τὸ αὐτοκίνητον πρὸς ἐκμετάλλευσιν» παρέχει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ὁ δικαστὴς ἐπηρεάσθη εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς μισθώσεως πράγματος κρίσιν του ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου *δικαιοῦται* νὰ παραλάβῃ τοῦτο μεθ' ἑαυτοῦ, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ πάσης μισθώσεως κινητοῦ πράγματος. Ἀλλ' ἐν πρώτοις πρέπει νὰ παρατηρηθῇ—καὶ τοῦτο ἔχει σημασίαν—ὅτι ὁ ὁδηγὸς δὲν δικαιοῦται ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ *ὑποχρεοῦται* εἰς τοῦτο, διότι ἄλλως τὸ αὐτοκίνητον θὰ ἐθεῖ εἰς ἕτερον ὁδηγόν, ἐνῷ, ἐὰν εἶμεθα ἐν ὄψει μισθώσεως κινητοῦ πράγματος, ὁ ὁδηγός, ἐφ' ὅσον κατέβαλε τὸ μίσθωμα, δικαίωμα μόνον πρὸς χρῆσιν ἔχει. Ἐξ ἄλλου εἰς πλείστας περιπτώσεις, ἵνα καταστῇ ἐφικτὴ ἡ ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ δώσῃ εἰς τὴν προσωρινὴν χρῆσιν καὶ παρακαταθήκην τοῦ μισθωτοῦ ὡρισμένα πράγματα τῆς κυριότητός του (μηχανάς, ἐργαλεῖα κλπ.), τὰ ὁποῖα καὶ δέον νὰ εὑρίσκωνται ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας. Ταῦτα πάντα δὲν ἐπηρεάζουν τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν προκειμένῳ τόπος ἐργασίας εἶναι πᾶσα συγκοινωνιακὴ ἀρτηρία, ἣν δικαιοῦται νομίμως νὰ διατρέξῃ τὸ αὐτοκίνητον. Καὶ ὑποχρεοῦται ὁ ὁδηγὸς νὰ ὁδηγῇ τὸ αὐτοκίνητον κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν πελατῶν, ἵνα εἰσπράξῃ τὸ τίμημα, ἐξ οὗ θὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἰδιοκτήτης. Εἶναι, συνεπῶς, μᾶλλον ἀτυχές, ὅτι τὸ περὶ ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου ἐπιχείρημα ἠντλήθη ἐκ τῆς παρ' αὐτοῦ κατ' ἀνάγκην χρησιμοποιήσεως τούτου (1).

β) Ἡ δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἐργασία: Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο συνέχεται πρὸς τὸ προηγούμενον, διότι ὑποτίθεται, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος εἷς τι αὐτοκίνητον δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἐκμεταλλεύεται τοῦτο ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ. Ὅταν δὲ λέγωμεν τὴν ἔκφρασιν ἐδι' ἴδιον λογαριασμόν», νοοῦμεν τὴν παρά τινος ἀνάληψιν τῆς *νομικῆς καὶ οἰκονομικῆς εὐθύνης* τῆς ἀσκουμένης ἐκμεταλλεύσεως. Ἐάν, ὅμως, τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν ἐν προκειμένῳ, θὰ ἔπρεπε λογικῶς νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ εἶναι *ἐλεύθερος καὶ ἀνεξάρτητος* ἐπαγγελματίας καὶ ὅτι ἐνασκεῖ, διὰ τοῦ εἰς ἄλλον ἀνήκοντος αὐτοκινήτου, τὴν *ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς*, περὶ ἧς ὁμιλεῖ ὁ ἐμπορικὸς νόμος, δι' ὃν λόγον καὶ *ἐκμισθώνει* τὸ αὐτοκίνητον. Μόνον τῇ βοηθείᾳ τοιούτων ἐπαλλήλων σκέψεων δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν συμπερασματικῶς εἰς τὴν ὕπαρξιν μισθώσεως πράγματος, περὶ ἧς ὁμιλοῦν αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις. Ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι συλλογισμοὶ ἀποτελοῦν *νομικὸν σόφισμα*, ἤτοι συμπέρασμα, κατ' ἐπιφάνειαν μόνον νομίμου ὑποστάσεως, ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲ ἀντίθετον πρὸς τὰ δεδομένα τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς. Ὁ νομικὸς—καὶ τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ δικαστής—δὲν δύναται νὰ καταλήγῃ εἰς νομικὰ συμπεράσματα μὴ ἀνεκτὰ ὑπὸ τῆς κοινῆς λογικῆς. Ποῖον δυνάμεθα νὰ πείσωμεν, ἔξω εἰς τὴν ζωήν, ἐὰν τοῦ εἴπωμεν, ὅτι ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ἀσκεῖ τὴν ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς ἰδίῳ ὀνόματι, ὅτι εἶναι ἔμπορος κλπ.; Διότι περὶ αὐτοῦ κατ' οὐσίαν πρόκειται καὶ οὐχὶ ἁπλῶς περὶ τῆς μισθώσεως τοῦ αὐτοκινήτου. Ἐξ ἄλλου, τὸ περιεχόμενον τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων, ὡς δίδεται λεπτομερῶς ὑπὸ τῶν μνησθεισῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, εὐδαμῶς πείθει, ὅτι ὀφίσταται τὸ βασικὸν στοιχεῖον πάσης ἐμπορικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἤτοι ἡ *ἀνάληψις τῶν κινδύνων καὶ τῶν εὐθυνῶν* ὑπὸ τοῦ φερομένου ὡς ἐκμεταλλευτοῦ τοῦ ταξὶ ὁδηγοῦ. Ἡ τυχηρὰ τοῦ αὐτοκινήτου ἀπώλεια ἢ ζημία βαρύνει τὸν ἰδιοκτήτην. Καὶ ἔτι πλέον: Αὐτὸν καὶ μόνον βαρύνουν αἱ δαπάναι καὶ αἱ φθοραὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Τίς ἀπομένει πλέον κίνδυνος εἰς βάρος τοῦ ὡς ἄνω ἐξαρτήτου καὶ ἐλευθέρου ἐπαγγελματίου ὁδηγοῦ; Θὰ εἴπουν: Ἡ εἰς ὀραχμὰς ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας του. Ἀλλ' ὁ κίνδυνος οὗτος εἶναι *κοινὸς* δι' ἀμφοτέρους. Διότι, ἂν ὁ ὁδηγὸς τοῦ ταξὶ οὐδὲν εἰσπράξῃ, εἴτε διότι δὲν ἀνεῦρε πελάτας, εἴτε διότι ἐξ ὀκνηρίας δὲν εἰργάσθη εἰλικρινῶς, οὔτε αὐτὸς πρόκειται νὰ ἀμειφθῇ διὰ τὴν ἐργασίαν του, οὔτε καὶ ὁ ἰδιοκτήτης διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ αὐτοκινήτου του. Καὶ ὁ μὲν ἰδιοκτήτης, οὐδὲν εἰσπράξας, ἐαυτὸν δέον νὰ σιτίζεται, ὡς πᾶς ἐπαγγελματίας μὴ ἱκανοποιούμενος ἐκ τῆς πορείας τῶν ὑποθέσεών του. Ἀλλ' ὁ ὁδηγός; Θὰ εἴπουν: Ἐὰν πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην μισθός. Ὡς ἐξετάσαμεν, ὅμως, καὶ ἀνωτέρω, τὸ ἄρθρ. 648 Α.Κ. ἀπαιτεῖ, διὰ τὸ κῦρος τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, μόνον *συμφωνίαν περὶ μισθοῦ*, οὐδαμῶς δ' ἀνατρέχει καὶ εἰς τὴν *καταβολὴν* τούτου. Τοιαύτη συμφωνία περὶ μισθοῦ ὑπάρχει εἰς ὅλας τὰς ὡς ἄνω συμβάσεις, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν αἱ σχετικαὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις. Συνίσταται δὲ ὁ μισθὸς εἰς *ποσοστὸν* τῆς ὑπὸ τοῦ πελάτου χιλιομετρικῆς πληρωμῆς τῆς διαδρομῆς. Οὐδεμίαν δὲ ἀξίαν ἔχει τὸ γεγονὸς ὅτι, βάσει τῆς συμβάσεως καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παροχῆς, ὁ ὁδηγὸς δικαιοῦται νὰ κρατήσῃ, ἐκ τῶν εἰς χεῖράς του εἰσπράξεων, τὰ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα ποσοστά, νὰ παραδώσῃ δὲ τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ αὐτοκινήτου. Ἀνάλογα ἰσχύουν καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν διὰ ποσοστῶν ἀμειβομένων σερβιτόρων, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ἀμφισβητηθῇ ἡ νομικὴ φύσις τῆς ὡς ἄνω σχέσεως. Πέραν, ὅμως, τῶν νομικῶν αὐτῶν δεδομένων, ἡ *οἰκονομικὴ* καὶ *κοινωνικὴ* ἑρμηνεία τῶν ἐργατικῶν θεσμῶν, ὅσον καὶ ἂν πρέπει νὰ χρησιμοποιῆται μετὰ συντηρητικότητος ἐν τῷ Δικαίῳ, ὁδηγεῖ εὐθέως εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας ἀποψιν. Ὅταν, αἴφνης, τὸ μεῖζον ποσοστὸν τῆς χιλιομετρικῆς ἀμοιβῆς εἰσπράτ-

1. *Rouast.—Durand*, Précis de législation industrielle, Paris 1947, No 267.

τεται ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου, παραδιδόμενον εἰς τοῦτον καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ὑπὸ τοῦ πτωχοῦ ὁδηγοῦ, προσπαθοῦντος νὰ ζήσῃ διὰ τοῦ πενιχροῦ ὑπολοίπου, θὰ ἦτο ἀντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀρθοῦ ***οἰκονομικοῦ ὑπολογισμοῦ*** νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ αὐτοκινήτου ἀνήκει εἰς τὸν ὁδηγὸν καὶ ὅτι πρὸς πραγματοποίησιν ταύτης ἐξεμισθώθη τὸ αὐτοκίνητον. Ὅταν, ἐπίσης, ἡ μεγάλη ἀξία τῶν αὐτοκινήτων ὑπερβαίνῃ τερατωδῶς τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τοῦ ὁδηγοῦ, ἡ δ' ἐπιχείρησις τῆς δι' αὐτοκινήτων ταξὶ μεταφορᾶς ἀσκεῖται σήμερον, κατὰ γενικὸν κανόνα, ὑπὸ μεγάλων ἑταιριῶν, εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον, ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς, νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν αὐτοκινήτων τούτων ἀνήκει εἰς τοὺς ὁδηγοὺς καὶ ὅτι ἡ μεταξὺ τούτων καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν σχέσις εἶναι μίσθωσις πράγματος.

Δ'. Ἀλλ' αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις, ὑποστηριζουσαι τὴν περὶ μισθώσεως πράγματος ἔκδοχήν, δικαιολογοῦν ταύτην καὶ ἐκ τοῦ ὅτι, βάσει τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ***ὁ ἰδιοκτήτης οὐδὲν καταβάλλει εἰς τὸν ὁδηγόν, ἀλλὰ τοὐναντίον ὁ ὁδηγὸς καταβάλλει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην*** τὸ εἰς αὐτὸν ἀνῆκον ποσοστὸν τῆς χιλιομετρικῆς ἀμοιβῆς ἐν εἴδει μισθώματος. Ἐν ἄλλοις λόγοις, τὰ δικαστήρια ἐξήρτησαν τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς νομικῆς ἐννοίας τῶν διδομένων ποσοστῶν ἐκ τοῦ ***προσώπου***, ὅπερ κατὰ τὴν συμφωνίαν ὑποχρεοῦται ***ενεικῶς*** καὶ οὐχὶ οὐσιαστικῶς εἰς τὴν ὡς ἄνω παροχήν. Ἡ ἐκτεθεῖσα ἤδη ἔννομος σχέσις ***νόμιμον αἰτίαν*** ἔχει τὴν κατὰ οἰκονομικῶς ἀποδοτικὸν τρόπον ***ἐκμετάλλευσιν*** τοῦ αὐτοκινήτου. Ἐάν, βεβαίως, συνεφωνεῖτο ἡ ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ καταβολὴ σταθεροῦ μισθώματος καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ ἀνάληψις τῶν κινδύνων καὶ τῶν δαπανῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, θὰ ὑπῆρχον πλεῖστα στοιχεῖα ἄγοντα ἴσως εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι ὑπάρχει μίσθωσις τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ***παρεπόμενον*** τῆς ὅλης οἰκονομικῆς προσπαθείας τοῦ ὁδηγοῦ. Ἀλλ' ἀφ' ἧς τὰ βάρη καὶ τὸν κίνδυνον τῆς ἐκμεταλλεύσεως φέρει ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου, ἡ ἔννομος σχέσις, δι' ἧς ἐνασκεῖ οὗτος τὴν ἐκμετάλλευσιν, δὲν δύναται πλέον νὰ εἶναι μίσθωσις πράγματος, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐλλείπει τελείως ἡ ἔννοια τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἀλλὰ σύμβασις ἐργασίας. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιχείρημα—καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔπειθε τὸν δικαστὴν περὶ τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας—ἠδύνατο νὰ στρέψῃ τὴν σκέψιν του πρὸς ἑτέρας συμβάσεις—πάντως οὐχὶ πρὸς τὴν μίσθωσιν πράγματος—καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ ἐὰν ὑπάρχῃ τυχὸν ἐν προκειμένῳ ἡ σύμβασις τῆς ***ἐταιρίας***. Διότι τὸ νὰ ἀμφιταλαντευθῇ ἡ κρίσις τοῦ δικαστοῦ μεταξὺ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἑταιρίας εἶναι λίαν ὁμαλὸν καὶ παραδεκτόν. Ἐν τούτοις, βάσει τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν στοιχείων, ἡ ἄνω σχέσις δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἑταιρία, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως οἱασδήποτε ***ἑταιρικῆς προθέσεως***. Ἡ ἀνυπαρξία ταύτης διαπιστοῦται κυρίως ἐκ τοῦ ***δεσμοῦ τῆς ἐξαρτήσεως***. Διότι ἡ ὑπάρχει ἐξάρτησις καὶ ἄρα καὶ σύμβασις ἐργασίας, ἢ δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, ὁπότε πρέπει νὰ ἐρευνηθῇ μήπως τυχὸν ὑφίσταται ἑταιρικὴ πρόθεσις. Διότι, ἐπαναλαμβάνομεν, ***ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἰδιάζουσης συμβάσεως*** τὸ αὐτοκίνητον τίθεται ὑπὸ ***οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν*** καὶ ἐφ' ὅσον ὡς τρόπος καὶ μέσον τῆς τοιαύτης ἐκμεταλλεύσεως χρησιμοποιεῖται ***ἡ ἐργασία ἄλλου προσώπου***, πρέπει, λογικῶς, οὐ μόνον νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ἐπίδικος σύμβασις, ἀλλὰ καὶ οὕτω χαρακτηριζομένη ὁπωσδήποτε νὰ ἔχῃ αὕτη σχέσιν ***πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν διὰ μέσου ταύτης ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀγαθῶν***. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, ὁ δικαστὴς δὲν πιστεύει—καὶ ὀρθῶς—εἰς τὴν ὕπαρξιν ἑταιρίας, ἥτις, ὡς σύμβασις, συνδέεται ἀναμφιβόλως πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ ποῖον λόγον κάμνει τὸ ἄλμα καὶ πηδᾷ εἰς τὴν μίσθωσιν πράγματος, ἀπορρίπτων τὴν ἰδέαν τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας; Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις δικαιολογοῦν τὸ ἄλμα ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης ***δὲν καταβάλλει*** μισθόν, ἀλλ' ὁ ***ὁδηγὸς πληρώνει*** εἰς τοῦτον τὰ ποσοστά. Ἀλλὰ τί πληρώνει ὁ ὁδηγός; Ποσοστὸν τῆς χιλιομετρικῆς ἀμοιβῆς. Τί ἀποτελεῖ αὕτη εἰς τὸ σύνολόν της; Τὸ τίμημα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου. Εἰς ποῖον ἀνήκει τὸ τίμημα τοῦτο; Νομικῶς εἰς τὸν ἰδιοκτήτην. Διότι, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, τῆς εἰσπράξεως, ὁ ὁδηγὸς ἐνεργεῖ ὡς ***ἐντολοδόχος*** τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ὑπόκειται εἰς ***δοτικὴν καὶ ποινικὴν εὐθύνην*** διὰ τὸ ἀλλότριον αὐτὸ ποσοστόν. Ἀπὸ δὲ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πλευρᾶς οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι ὁ κατακρατῶν τὰ ποσοστὰ τοῦ ἰδιοκτήτου ὁδηγὸς θὰ εὑρεθῇ τὴν ἐπομένην ἄνευ αὐτοκινήτου καὶ ἄνευ ἐργασίας. Περὶ ποίας, λοιπόν, μισθώσεως πράγματος ὁμιλοῦμεν; Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου, τίθεται τὸ ἑξῆς ἐρώτημα: Εἶναι ἀνάγκη, διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν σχέσεως τινος ὡς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ καταβληθῇ ὁ μισθὸς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προσωπικῶς; Ὡς πλειστάκις ἐτονίσαμεν ἀνωτέρω, τὸ ἄρθρ. 648 Α. Κ. ἀπαιτεῖ συμφωνίαν μόνον περὶ μισθοῦ, ἤτοι ***ἐνοχικὴν δέσμευσιν*** τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀμοιβῆς τῆς παρασχετέας ἐργασίας. Ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας ὁ μισθὸς οὗτος καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Δὲν πρέπει, ὅμως, νὰ λησμονῆται, ὅτι πρόκειται περὶ ἁπλῆς ***ἐνοχικῆς ὑποχρεώσεως περιουσιακοῦ χαρακτῆρος***, ἥτις δὲν ἔχει προσωποπαγῆ χαρακτῆρα, οἷον ἡ ἀντίστοιχος ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου περὶ αὐτοπροσώπου παροχῆς τῆς ἐργασίας του. Ἑπομένως ἡ περὶ μισθοῦ ὑποχρέωσις εἶναι δεκτικὴ ***ὑποκαταστάσεως***, τόσον ἐν τῇ ἀρχικῇ συμφωνίᾳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ καταβολῇ. Ὁ μισθωτός, ὡς πᾶς δανειστὴς χρηματικῆς ἐνοχῆς, δὲν δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ τὴν παρὰ τρίτου πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ του, τοιοῦτος δὲ εἶναι καὶ ὁ ***πελάτης*** τοῦ ἐργοδότου, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ σερβιτόρων, περὶ ὧν εἴπομεν ἤδη.

Ε'. Ἐπισφαλὲς ἐπίσης εἶναι καὶ τὸ ἐξ ἀντιθέτου ἐπιχείρημα, καθ' ὃ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀμοιβῆς, βάσει ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν χιλιομετρικῶν διαδρομῶν δὲν ἀποτελεῖ μισθόν (καὶ ἄρα ἡ σχέσις δὲν εἶναι σύμβασις ἐργασίας), δεδομένου ὅτι ***ἡ τοιαύτη συμφωνία δύναται νὰ***

στραφῇ εἰς βάρος τοῦ ὁδηγοῦ, περιπλανωμένου πρὸς ἄγραν πελατῶν, ὑποχρέου ὅμως εἰς πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος, διὰ τὸν ἰδιοκτήτην, κατὰ χιλιόμετρον ποσοστοῦ. Νομίζομεν, ἐν τούτοις, ὅτι ὁ πρόσθετος οὗτος ὅρος *οὐδαμῶς ἀλλοιώνει τὴν ἔννοιαν* τοῦ *μισθοῦ*, οὐδὲ βάλλει κατὰ τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας. Ἁπλῶς *περιορίζει τὴν κατὰ ποσὸν ἔκτασιν* τούτου. Τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ὁδηγός, καταναλίσκων καὶ χιλιόμετρά τινα ἄνευ πληρωμῆς, φέρει τὸ βάρος τῆς κατὰ τὸ ποσοστὸν πληρωμῆς τούτων εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, οὐδὲν ἄλλο σημαίνει, εἰμὴ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἄτυχὴς ὁδηγὸς θὰ εἰσπράξῃ εἰς τὸ τέλος ὀλιγώτερα τῶν δσων θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν τὰ ὑπὸ τοῦ μετρητοῦ ἀποδεικνυόμενα χιλιόμετρα δὲν ἦσαν ἄγονα. Λογικῶς δὲν δύναται νὰ σκεφθῇ τις ἄλλο τι. Πρὸ πάντων θὰ ἦτο παράλογον νὰ σκεφθῇ τις, ὅτι ἡ ἄνω συμφωνία δύναται νὰ καταλήξῃ καὶ εἰς τὴν ὕπαρξιν ἀποκλειστικῶς ἀγόνων χιλιομέτρων, ὁπότε ὁ ὁδηγὸς εἶναι δυνατὸν νὰ πληρώσῃ καὶ ἐξ ἰδίων του, χωρὶς νὰ εἰσπράξῃ τίποτε. Διότι οὐ μόνον πρακτικῶς τοιαύτη σκέψις δὲν εἶναι πραγματοποιήσιμος, ἀλλὰ καὶ θεωρητικῶς αὕτη δὲν ὑπάρχει κἂν εἰς τὸν νοῦν τῶν συμβαλλομένων κατὰ τὴν συμφωνίαν.

Δύναταί τις, ὅμως, ἐκκινῶν ἐκ τοῦ ὅρου τούτου νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς ἑξῆς σοβαρωτέρας σκέψεις: Μήπως τυχὸν οὗτος ἀποτελεῖ ἀνάληψιν τῶν οἰκονομικῶν κινδύνων τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου ἐκ μέρους τοῦ ὁδηγοῦ, ὁπότε, ἐξ αὐτοῦ πλέον, νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας; Ἐν ἄλλοις λόγοις, δὲν πρόκειται νὰ ἐρευνήσωμεν, ἐὰν ἡ διὰ τοῦ ἄνω ὅρου πιθανὴ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὁδηγοῦ ἀλλοιώνῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀποκλείει τὴν σύμβασιν ἐργασίας — ὡς δέχονται αἱ ἄνω ἀποφάσεις —, ἀλλ' ἐὰν, ὡς ἐκ τοῦ ὅρου τούτου, προϋποθέτοντος ἀνάληψιν τῶν οἰκονομικῶν κινδύνων τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου παρὰ τοῦ ὁδηγοῦ, δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν θέσιν της ἄλλη τις σύμβασις. Αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα. Ἐπ' αὐτοῦ παρατηρητέα τὰ ἑξῆς: Ἐν πρώτοις, καὶ ἂν ἐξ αἰτίας τοῦ ὅρου τούτου ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐκφύγωμεν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν δυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν ἐλπίδας ἐπὶ τῆς μισθώσεως πράγματος, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ συμβάσει ἐκλείπει τελείως ἡ ἔννοια τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου διὰ μέσου τῆς ἐργασίας ἄλλου προσώπου, ἥτις προκύπτει ἀναμφισβητήτως ἐκ τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῶν ὡς ἄνω συμφωνιῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τοῦ ὅτι, εἰς ἣν περιπτωσιν οὐδαμῶς διηνύθησαν χιλιόμετρα, ἄγονα ἢ γόνιμα, εἴτε διότι δὲν ὑπῆρξαν πελάται, εἴτε διότι ὁ ὁδηγὸς δὲν ἤθελησε νὰ ἐργασθῇ εἰλικρινῶς, θὰ εὑρισκώμεθα ἐν ὄψει μισθώσεως πράγματος ἄνευ μισθώματος ἢ μετὰ μισθώματος ἐξαρτωμένου ἐκ τῆς ἀπολύτου θελήσεως τοῦ ὑπὸ αἵρεσιν ὑποχρέου ὁδηγοῦ. Ὑπὸ τὰς αὐτὰς δὲ προϋποθέσεις ἡ σχέσις αὕτη οὔτε καὶ ὡς ἑταιρία δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, διότι, πλὴν τῶν ἀλλαχοῦ ἐκτεθέντων, ἡ ὕπαρξις τυχὸν ἑταιρικοῦ δεσμοῦ θὰ ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ ἐὰν *θὰ ὑπεχρεοῦτο* ὁ ὁδηγὸς εἰς πραγματοποίησιν τῶν ἀγόνων χιλιομέτρων πρὸς ἀνεύρεσιν πελατῶν, ἄλλως καὶ ὁ σχετικὸς ὅρος θὰ ἦτο ἄνευ ἀξίας καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἑταιρίας ἀπραγματοποίητος. Καταλήγομεν σθεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὑπάρχει, ἐν προκειμένῳ, σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ ὁδηγὸς τοῦ ταξὶ ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην τοῦ οἰκονομικοῦ βάρους τῶν ἀγόνων χιλιομέτρων. Ἀπομένει μόνον νὰ ἐξηγηθῇ, ἐὰν ὁ ὅρος οὗτος συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Δυστυχῶς συμβιβάζεται. Καὶ λέγομεν δυστυχῶς, διότι πιστεύομεν, ὅτι πρόκειται περὶ ὅρου δυσμενοῦς διὰ τὸν ἐργαζόμενον, τὸν ὁποῖον οὗτος ἀναγκάζεται νὰ δεχθῇ, παρ' ὅλον ὅτι τείνει εἰς μείωσιν τοῦ μισθοῦ του. Δὲν ἀγνοοῦμεν βέ, τόσον ἡ πρᾶξις ὅσον καὶ ἡ θεωρία, τὴν ὕπαρξιν συμβάσεων ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας οἱ οἰκονομικοὶ τοὐλάχιστον ὅροι εἶναι ἐναντίον τῶν ἐργαζομένων. Καί, ἀκριβῶς, τὸ πρακτικὸν τοῦτο θέμα ἠνάγκασε τὴν θεωρίαν νὰ συζητήσῃ μετ' εὐμενείας τὴν ἰδέαν, καθ' ἣν ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ *σύμβασις παραχωρήσεως* τοῦ μισθωτοῦ εἰς τοὺς ἐκ τῶν προτέρων καταγεγραμμένους ὅρους τοῦ ἐργοδότου (1).

§ 4. Τοποθέτησις τῆς σχέσεως ταύτης ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Ἡ κριτικὴ τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς περὶ μισθώσεως πράγματος γνώμης, στραφεῖσα κυρίως εἰς τὰ σπουδαιότερα ἐκ τούτων, καταδεικνύει διὰ ποίους λόγους ἡ ἐπίμαχος ἔννομος σχέσις δὲν εἶναι μίσθωσις πράγματος. Ἀποδεικνύει, ὅμως, ἐπίσης ὅτι ἡ ἐσφαλμένη πορεία τῆς γνώμης ταύτης ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν παραγνώρισιν τοῦ *κριτηρίου τῆς ἐξαρτήσεως*. Πράγματι, αἱ κατακρινόμεναι ἀποφάσεις, ἐνῷ ἀνατρέχουν εἰς τὸ *περιεχόμενον* τῆς συμφωνίας, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸν νομικὸν χαρακτηρισμόν, παραγνωρίζουν τὴν ἐν τῇ ἐννόμῳ σχέσει *ἱεραρχικὴν τοποθέτησιν* τῶν συμβαλλομένων, ἐνῷ μόνον ἐκ τοῦ στοιχείου τούτου δύναται τις νὰ ἀποφανθῇ ὀρθῶς, ἐὰν ὑπάρχῃ ἢ μὴ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἀντιθέτως ἡ γαλλικὴ νομολογία — καὶ ὅταν ἀκόμη ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως πράγματος — προσεπάθησε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν κρίσιν της ταύτην ὡς ἐκ τῆς κατ' αὐτὴν ἀνυπαρξίας πάσης νομικῆς ἐξαρτήσεως.

Τὰ ἐρωτήματα, συνεπῶς, εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κριτηρίου τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως ἢ ὡς ἄνω ἔννομος σχέσις ἀποτελεῖ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας;

β) Ἐὰν εἰς τὸ πρῶτον ἐρώτημα ἀπαντήσῃ τις ἀρνητικῶς, δυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν τὴν ἄποψίν μας ἐπὶ τοῦ κριτηρίου τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως;

Ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη, ἡ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας διακρίνεται τῶν λοιπῶν

---

1) *Ripert*, Aspects juridiques du capitalisme moderne, Paris, 1946, No 15.

συμβάσεων, εἰς ἃς ἀναγκαίως ἐμπλέκεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου (ἐργολαβία, ἐντολή, παρακαταθήκη, ἑταιρία) ἐκ τοῦ ἑάν, ὡς ἐκ τῶν συμφωνουμένων ὅρων, ὁ ὑπόχρεως πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας τελῇ ὑπὸ τὴν ***ἐξάρτησιν*** τοῦ φερομένου ὡς ἐργοδότου (1).

Ἀλλ' ἡ ἔννοια τῆς ἐξαρτήσεως νοεῖται κατὰ δύο τρόπους.

Α'. Τὸ κριτήριον τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως καὶ ἡ ἐπίδικος σχέσις: Κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἄποψιν ἡ σύμβασις τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας χαρακτηρίζεται ἐκ τῆς ***νομικῆς ἐξαρτήσεως*** τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἀντισυμβαλλομένου του ἐργοδότου. Ὑπάρχει δὲ νομικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ὁσάκις οὗτος τοποθετεῖται ὑπὸ τὴν ***ἐξουσίαν*** τοῦ ἐργοδότου, ὅστις δικαιοῦται νὰ τοῦ ***δίδῃ διαταγὰς*** διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, νὰ ***ἐπιβλέπῃ*** διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ταύτης καὶ νὰ ***τιμωρῇ***, διὰ ποινῶν, τὰς πειθαρχικὰς παραβάσεις του. Ἐπὶ πλέον ἡ νομικὴ ἐξάρτησις ἐρευνᾷ, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀναμιγνύεται ἢ μὴ εἰς τὴν διεύθυνσιν, τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἐργασίας, ἐὰν δίδῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον διαταγὰς καὶ ὁδηγίας, τὰς ὁποίας οὗτος ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ, ἢ ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀφίνῃ εἰς ταῦτον, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς προσπαθείας του, ἀνεξαρτησίαν τινά, ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς ἐξαρτήσεως, ἥτις καὶ ἀποτελεῖ τὸ οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς συμβάσεως ἐργασίας (2).

Ἀναλύων, κατὰ τρόπον λεπτομερέστερον, τὴν ἔννοιαν τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως ὁ *Durand* προσθέτει ἐπιτυχῶς ὅτι: «Ἡ ἔννοια τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως ἐκφράζει λίαν ἀκριβῶς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν φέρει τὸν οἰκονομικὸν κίνδυνον τῆς δραστηριότητός του» (3).

Ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν ἀνωτέρω ἀναλύσεων δυνάμεθα ἀβιάστως νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην δώσασα ἀφορμὴν ἔννομος σχέσις εἶναι πράγματι σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας.

α) Διότι ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου. Ἡ θέσις τοῦ αὐτοκινήτου ἐν τῇ ἀγορᾷ καθορίζεται παρ' αὐτοῦ. Ἡ ἰδιότης του ὡς ταξὶ ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτοῦ. Ἡ μὴ χρησιμοποίησις ὡρισμένων γραμμῶν ἤρτηται ἐκ τῆς θελήσεώς του. Αἱ ὧραι τῆς ἐργασίας, κατὰ τὴν ἡμέραν ἢ τὴν νύκτα, εἶναι τῆς ἀπολύτου πρωτοβουλίας του. Ὁ ἔλεγχος τῆς καλῆς καταστάσεως τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία ἀνήκουν εἰς αὐτόν.

β) Διότι—καὶ τοῦτο εἶναι τὸ σπουδαιότερον—ὁ οἰκονομικὸς κίνδυνος τῆς δραστηριότητος τοῦ ὁδηγοῦ ἀνήκει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην. Λύτὸς καὶ μόνον, ὡς ἐλέχθη, φέρει, κατὰ τὴν σύμβασιν, τὰς δαπάνας τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου. Ἐὰν τὰ διανυθέντα χιλιόμετρα εἶναι ὀλίγα—ἐν σχέσει πρὸς τὰς δαπάνας—αὐτὸς θὰ ζημιωθῇ διὰ τὴν ἄστοχον δραστηριότητα τοῦ ὁδηγοῦ, ὅστις καὶ ἂν εἰσπράξῃ ὀλιγώτερα ποσοστὰ τοῦτο θὰ συμβῇ μόνον καὶ μόνον διότι εἰργάσθη ὀλιγώτερον. Τέλος, εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος, ἡ ἀστικὴ εὐθύνη τοῦ ἰδιοκτήτου ἔχει ὡς οἱονεὶ πραγματικὴν ἐγγύησιν τὴν ἀξίαν τοῦ αὐτοκινήτου διὰ τὸ ὅλον τῆς ἀποζημιώσεως, ἐνώπιον δὲ τῆς ἐγγυήσεως ταύτης ἐκμηδενίζεται ἐξ ὁλοκλήρου, ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἡ συντρέχουσα ἀστικὴ εὐθύνη τοῦ ὁδηγοῦ.

Β'. Τὸ κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως καὶ ἡ ἐπίδικος σχέσις: Κατὰ τὴν ἀποψιν ταύτην ἡ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ προκύπτει ἐκ ταῦ ὅτι οὗτος ἐλκύει ἐκ τῆς ἐργασίας του τὸ μοναδικὸν μέσον συντηρήσεώς του, δεδομένου ὅτι ὁλόκληρος ἡ δραστηριότης του ἀπορροφᾶται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (1).

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως ἀντιμετωπίσθη, μέχρι τοῦδε, μετὰ τινος δυσπιστείας ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καὶ ὑπὸ τινων θεωρητικῶν. Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι στηρίζεται εἰς τὴν ἰδέαν τῆς μὴ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀναλήψεως τῶν κινδύνων τῆς δραστηριότητάς του λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς του ἀνεπαρκείας καὶ δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ αἰσθήματος τῆς συγχρόνου συνειδήσεως ἠνάγκασε πολλάκις τὴν νεωτέραν νομολογίαν, τοὐλάχιστον τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων, νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ κριτήριον τοῦτο πρὸς ἐξεύρεσιν κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς δικαιοτέρων λύσεων.

Ὑπὸ τὴν γωνίαν τοῦ κριτηρίου τούτου ἡ μελετωμένη σχέσις εἶναι ἀναμφιβόλως σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, δεδομένου ὅτι ὁ ὁδηγὸς τοῦ ταξὶ ἐν τῇ σχετικῇ συμβάσει καὶ δι' αὐτῆς ἀποκτᾷ τὸν μοναδικὸν πόρον τῆς ζωῆς του, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου ἀπορροφᾷ πράγματι ὁλόκληρον τὴν δραστηριότητά του.

Ἀλλωστε, ὡς ὑπεστηρίξαμεν καὶ ἀνωτέρω, μεταξὺ τῶν δύο κριτηρίων ὑπάρχουν σήμερον πλεῖστα ***κοινὰ σημεῖα ἐπαφῆς***, ἡ δὲ διδομένη παρ' ἡμῶν λύσις, συμπίπτουσα ἀκριβῶς εἰς τὰ σημεῖα ταῦτα καὶ δικαιολογουμένη παρ' ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω κριτηρίων, καταδεικνύει καὶ τὴν ὀρθότητα τῆς γενικῆς ταύτης παρατηρήσεως.

---

1) *Savatier*, op. cit. No 102.

2) *Josserand*, Cours de droit civil, II, No 1312.

3) *Durand—Vitu*, Traité de droit du travail, Paris, 1950, No 136.

1) *Cuche*, La définition du salarié et le criterium de la dépendance économique, D.H. Chronique, 1932, 101.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προθεσμία επιδόσεως άγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 261 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ διακοπῆς παραγραφῆς ἐπὶ τῆς ἀποσβεστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως. – Ἔννοια ἄρθρ. 5 Ν. 2112)1920. – Θεώρησις ὡς λυθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἐκ πάσης ἄλλης ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, πλὴν ἀσθενείας καὶ λοχείας, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας. – Ἰσχὺς καὶ μετὰ τὸν Ν. 118)1945

Τὸ Α' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 243|1951 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 10,738), μεθ' ἣν ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος, ἀναιρέσαν τὴν ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 6539|1949 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἐδέχθη, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945, ἐπιβαλλόντος τὴν ἐντὸς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως προσβολὴν αὐτῆς ἐπὶ ἀκυρότητι (ἐξ οἱασδήποτε νομικῆς διατάξεως) δι' ἀγωγῆς, κοινοποιουμένης ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν, ἀρκεῖ ἡ ἔγερσις καὶ ἐπίδοσις τῆς πρώτης ἀγωγῆς καὶ δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις αὕτη ἐν ἐπιδικίᾳ (οὕτω καὶ αἱ εἰς τὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 737 λοιπαὶ ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις).

Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην συμφωνεῖ καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του.

Τὸ σημαντικώτερον ὅμως τῆς ἐν λόγῳ νεωτέρας ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι, ἀσχολουμένη μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ περιεχομένου ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἄποψιν προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 247|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τρωχανής*, ΕΕΔ 9, 447, Α.Π. 299|1950, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 9, 631), αἱ ὁποῖαι ἐγκαταλείφασαι τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 356|1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8,547, βλέπε καὶ *Κ. Καυκᾶν*, ΕΕΔ 8, 613), ἐδέχθησαν, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, πλὴν ἀσθενείας τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας προερχομένη, συνεπάγεται τὴν κατὰ τεκμήριον ἐκ τοῦ νόμου διαπιστώσαν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Μετὰ παρεμβολὴν τῶν Α.Π. 615|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 106), Α. Π. 305|1951, (εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 10, 745), αἱ ὁποῖαι ἀντιθέτως ἐδέχθησαν, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας καὶ λοχείας τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ***ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως***, ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ Ἄρειος Πάγος ἤδη ἐπανέρχεται εἰς τὴν σκληρὰν, ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου, ἀλλ', ὡς ἔχομεν σημειώσει (βλέπε προχείρως ΕΕΔ 10, 745), ἐσφαλμένην, καθ' ἡμᾶς, ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920.

Ὑπεμνήσαμεν, μεταξὺ ἄλλων, τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 1803|1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 532), κατὰ τὸ ὁποῖον σπουδαῖος λόγος, ἱκανὸς νὰ ἀγάγῃ εἰς ***ἀπόλυσιν*** τῶν προστατευομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων εἶναι καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς (συνδικαλιστικὸν στέλεχος) ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα.

Ἐξακολουθοῦμεν νὰ πιστεύωμεν καὶ νομίζομεν λογικῶς, ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ νομοθετηθῇ ὡς λόγος ἀπολύσεως ἡ μακρὰ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ (χωρὶς νὰ διακρίνεται διὰ ποίαν αἰτίαν), ἀφοῦ, κατὰ τὴν διδομένην εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2112|1920 ἔννοιαν, καὶ μιᾶς ἡμέρας ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἔστω καὶ ἐκ λόγου ἀνωτέρας βίας, σημαίνει ἐκ τοῦ νόμου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁπωσδήποτε, ἂν πράγματι εἶναι ὀρθὴ ἡ διδομένη εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2112|1920 ἔννοια, τότε πρέπει νὰ εἶναι εὐτυχεῖς οἱ μισθωταὶ (ἐργάται), οἱ μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112|1920 κλπ.» καὶ συνεπῶς εἰς τὸ ὁμοίου περιεχομένου ἄρθρ. 3 αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920, διότι οὗτοι δὲν κινδυνεύουν νὰ θεωρηθοῦν, κατ' ἐξαναγκασμοῦ τοῦ νόμου, λύοντες τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὅταν ἀπόσχουν ἐκ τῆς ἐργασίας των καὶ ἀναιτίως, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐνομολογήθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 186|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 561), κατὰ τὰς προϊσχυούσας τοῦ Α.Κ. διατάξεις, ἐφαρμοζομένας εἰς τὴν περίπτωσιν, ἐπέρχεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν μὴ παροχῇ ὑπηρεσιῶν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα καὶ κατὰ τὸ ἰσχύον ἤδη ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἡ ἐπὶ μακρὸν μὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ μόνον σπουδαῖον λόγον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὅπότε ναὶ μὲν ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ἀπολυθῇ ὁπωσδήποτε, ἄνευ προθεσμίας, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἡ ἀπόλυσις του θὰ ἀναγγελθῇ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ θὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν παροχὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου στερεῖται

ὁ ἐξαναγκαζόμενος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112 εἰς ἀπώλειαν τῆς θέσεώς του (παραίτησιν), ὅταν, ἡφ' εἰσεῖν, ἀπουσίασεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐπί μίαν ἑκατ. ἡμέραν, ἵνα παράσχῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τὸ κινδυνεῦον νὰ ἀποθάνῃ ἐξ ἀσθενείας τέκνον του (ἐνεφανίσθη εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἡ σκληρὰ αὐτὴ περίπτωσις).

Τὸ συμπέρασμα εἶναι αὐτονόητον: Εἴτε αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου, εἴτε τὰ δικαστήρια σφάλλουν, ἔχει δημιουργηθῇ στενάχωρος κατάστασις δικαίου καὶ, ἂν πρὸς στιγμὴν ἐγκαταλείψωμεν τὰ μεγάλα ἔργα κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ στραφῶμεν εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων, τεραστίας ὅμως κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς σημασίας (ὁ λόγος εἶναι διὰ τὸν Νομοθέτην), θὰ προσφέρωμεν μεγίστην ὑπηρεσίαν.

Ἀρείου Πάγου 452|1952 Τμ Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπαλντᾶς, Κ. Κατσιγιάννης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2.9 Α.Κ., ὁριζούσης, ὅτι «καθ' ἃς περιπτώσεις ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν μερῶν τάσσεται προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας δέον ν' ἀσκηθῇ τὸ δικαίωμα (ἀποσβεστικὴ προθεσμία), ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων ἐπὶ τῆς ἀποσβεστικῆς προθεσμίας εἶναι δυνατὴ μόνον, ἐφ' ὅσον αὐτὴ δὲν προσκρούει εἰς τὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον ἡ ἀποσβεστικὴ προθεσμία εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ὑπηρετεῖ.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 261 Α.Κ. καθ' ἣν «ἡ παραγραφὴ διακόπτεται διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ οὕτω διακοπεῖσα παραγραφὴ ἄρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς τελευταίας διαδικαστικῆς πράξεως τῶν διαδίκων ἢ τοῦ δικαστηρίου», δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῆς διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 εἰς τὰς βιομηχανικὰς καὶ ἐπαγγελματικὰς ἐπιχειρήσεις -κλπ», καθιερουμένης τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου, πρέπει νὰ ἐγερθῇ ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ ἐπὶ πάσης ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ πηγαζούσης ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἅτε προσκρουούσης τῆς τοιαύτης ἐφαρμογῆς εἰς τὸν διὰ τῆς προθεσμίας ταύτης διωκόμενον σκοπὸν τῆς ἀρσεως τῆς ἀβεβαιότητος, ἥτις, ἐπιβαλλομένη ἐκ τοῦ ἀντιθέτου συμφέροντος τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου, ὅπως μὴ ἡ ἐκ ταύτης δημιουργουμένη κατάστασις παραμένῃ ἐπὶ μακρὸν ἀμφίβολος, συντελεῖται ἐκ μόνης τῆς ἐντὸς τοῦ ταχθέντος χρόνου ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς οἰκείας ἀγωγῆς, μετὰ τὴν ἐντὸς τοῦ τεταγμένου χρόνου ἄσκησιν τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης ἐκλείπει καὶ ἡ προθεσμία παύει ἔχουσα ἰσχύν, ἡ δὲ ἀπαίτησις ὑπόκειται εἰς τὴν ἐκ τοῦ νόμου δι' αὐτὴν ὁριζομένην παραγραφήν.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1948 πρώτην τῶν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῶν, δι' ἧς, προσβαλλομένης ὡς ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ βιομηχανικῇ ἑταιρίᾳ ὑπηρεσίας αὐτοῦ, διώκεται ἡ καταβολὴ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐντεῦθεν μισθῶν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὴν συνεκδικασθεῖσαν ἀπὸ 29 Μαρτίου 1949 σχετικὴν ἑτέραν τοιαύτην (ἀφορῶσαν εἰς καταβολὴν μισθῶν ἐν μεταγενεστέρῳ χρόνῳ), ὡς ὁποκυψάσης εἰς παραγραφὴν λόγῳ παρελεύσεως ἐν ἐπιδικίᾳ τῆς προμνησθείσης τριμήνου προθεσμίας. Οὕτως ὅμως κρίνας ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προρρηθείσας διατάξεις, δι' ὅπερ δέον, γινομένου δεκτοῦ τοῦ σχετικοῦ λόγου ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ν' ἀποφαίνηται τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐπὶ τῆς διαφορᾶς, ἧς τὴν περαιτέρω διαγνωσιν ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτό (ἄρθρον 780 Πολ. Δικονομίας).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558|1930, καὶ τὴν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 ἐδάφ. 2 τοῦ ν. 2112|1920 ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποχὴ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν προσηκόντως ἀποδεδειγμένην ἢ, προκειμένου περὶ γυναικός, εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, προστεθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3514|1928 καὶ τρίτου λόγου, τοῦ τῆς στρατεύσεως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ νόμου, καθ' ἃς καὶ μόνον περιοριστικῶς ἐπετράπη τῷ μισθωτῷ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐφ' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς ρητῶς καθοριζομένων αἰτιῶν, χωρὶς νὰ ἀποτελῇ αὐτὴ λύσιν τῆς συμβάσεως, σαφῶς, κατ' ἀντιδιαστολήν, συνάγεται, ὅτι πᾶσα ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας προερχομένη, ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του συνεπάγεται, κατὰ δημιουργούμενον τεκμήριον σιωπηρᾶς καταγγελίας, λύσιν τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως βουλήσει τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ἐρευνωμένης ποσῶς τῆς πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως πραγματικῆς προθέσεως του διὰ τῆς τοιαύτης ἐγκαταλείψεως τῆς ἐργασίας. Τοιαύτην σαφῆ ἔννοιαν ἔχουσαι αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἐπαυσαν ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὸν νόμον 118|1945, δι' οὗ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐργοδότην, διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων, ἡ τήρησις ὡρισμένων ὅρων, καθ' ὅσον ὁ νόμος οὗτος, καθ' ἃ ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118 κλπ.» προκύπτει, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν ὑπ' αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ὀφείλεται εἰς μητὴν ἢ σιωπηρὰν καταγγελίαν ταύτης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἣν τοῦτο ἐσχημάτισεν ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐκτιμῶν τὴν κατάθεσιν τοῦ ἐνώπιον τοῦ ἐν πρώτῳ βαθμῷ

ΒΑΝΑΥΣΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΝ

Δικαίωμα καταγγελίας συμβάσεως έργασίας καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920

Ἀντίθετος πρὸς τὰ συναλλακτικὰ ἤθη καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, διεπούσας τὰς ἐργασιακὰς σχέσεις, ἡ βάναυσος καὶ ταπεινωτικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς μισθωτόν.— Παροχὴ εἰς μισθωτὸν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920.

Θέμα τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ποῖαι αἱ ἀστικαὶ συνέπειαι ἐκ τῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτόν.

Τὰ ἐλάχιστα ἐκ τῆς νομολογίας δεδομένα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 441|1947 (Πρωτοδίκης *Ν. Φιλώρος*, ΕΕΔ 6, 146) ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου βάναυσος ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ του συμπεριφορὰ κατὰ τὴν σωματικὴν μεταχείρισιν, ἀντιβαίνουσα εἰς τοὺς στοιχειώδεις τοῦ τε θείου καὶ ἀνθρωπίνου δικαίου κανόνας, συνιστᾷ κλασσικὴν περίπτωσιν καταγγελίας τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τούτων συμβάσεως ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μετὰ τοιαύτην μεταχείρισιν ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του νὰ μὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καταγγελία της ἐκ μέρους αὐτοῦ, ὑφισταμένου οὕτω δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 250|1950 (Πρωτοδίκης *Στ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 9, 550) ὁ ἐργοδότης ἐν τῇ διευθύνσει τῆς ἐπιχειρήσεώς του καὶ ἐν τῷ ἐνδιαφέροντί του διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν αὐτῆς δικαιοῦται νὰ προβαίνῃ εἰς παρατηρήσεις εἰς τὸ ὑπ' αὐτὸν προσωπικόν, καθ' ὃν τρόπον νομίζει οὗτος σκόπιμον, πλὴν ὅμως οὐδέποτε ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐνασκήσει τοῦ δικαιώματός του δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τῆς καλοπίστου καὶ ἐντὸς τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματός του, φθάνων ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς παροχῆς του, οἵαν ἀποτελεῖ καὶ ἡ παρεχομένη ἐργασία, εἰς σημεῖον παρεξερχόμενον τοῦ πρέποντος διὰ τῆς ἐξυβρίσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ παρουσίᾳ μάλιστα καὶ ἄλλων καὶ πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς ἰδίας του προσωπικότητος (ΕφμΑΚ 288, σ. 83 ἐπ.). Ὀρθῶς συνεπῶς ὁ ἐναγων ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἀπολυθέντα, ἀξιῶν παρωτέρω νομίμως τὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἑφεξῆς ἀποδοχάς του. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει καὶ εἴτε ἤθελε θεωρηθῇ ὡς νόμιμος ἡ ἀγωγὴ ἐν τῇ ἀπολήψει τῶν συνεπείᾳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὀφειλομένων, εἴτε ὄχι, ἑτέρωθεν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιαύτη ἐκ τοῦ ἄρθρ. 673 Α.Κ., ἤτοι ὡς περὶ ἀποζημιώσεως, κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ὅπερ δικαιώματος ἔχει ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαίου λόγου, ὃν ἀποτελεῖ καὶ ἡ βαρεῖα ὕβρις (*Κανκᾶς*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 672 § 8 Β). Κατὰ τὴν διάταξιν δηλονότι ταύτην, παραμένουσαν ἐν ἰσχύϊ, λόγῳ τοῦ συμπληρωματικοῦ χαρακτῆρος, τῶν διατάξεων τοῦ Δ.Κ., ἐν σχέσει πρὸς θέματα ρυθμιζόμενα ἤδη πρὸ αὐτοῦ παρ' ἐργατικῶν νόμων (*Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 359, *Σόντ.* ΕΕΔ 8, 272), ἐφ' ὅσον ὁ Ν. 118|1945 δὲν προβλέπει παντάπασι περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οὗτος δύναται, συντρέχοντος σπουδαίου λόγου, ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ προεκτεθείς, νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ζητῶν ἀποζημίωσιν (*Κανκᾶ*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 673 § 2 σ. 369).

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Κερκύρας 6|1952 (Πρωτοδίκης *Γ. Κατερινάρης*, ΕΕΔ 11, 701) ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολή, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, θεωρεῖται προσέτι καὶ ἡ βάναυσος καὶ σκληρὰ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου.

Ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ἡ βάναυσος καὶ

δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξεταισθέντος μάρτυρος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐπικαλούμενα καὶ νομίμως ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν προσκομιζόμενα ἔγγραφα καὶ πρὸς τὰ ἐκατέρωθεν διὰ τῶν προτάσεων ἐκτιθέμενα, βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης κατὰ τὸ 1922 καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ πλὴν τινων χρονικῶν διαλειμμάτων, περὶ ὧν δὲν πρόκειται, κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς θερμαστής, βραδύτερον δὲ ὡς μηχανοδηγός, μέχρι τῆς 27ης Δεκεμβρίου 1947, ὅτε οὗτος ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του μέχρι τῆς 24ης Ἀπριλίου 1948, καθ' ἣν ἐμφανισθεὶς εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης ἠτήσατο, ὅπως ἐπαναλάβῃ ταύτην, ἰσχυρισθεὶς ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀποχῆς του κατεζητεῖτο ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, σκοπουσῶν τὴν σύλληψίν του, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὁποίας ἠναγκάσθη ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἐργασίας του, ἡ δὲ ἐναγομένη ἠρνήθη, ὅπως ἐπαναπροσλάβῃ τοῦτον. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως ταύτην, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὰ ὡς ἄνω περιστατικά, ἅτινα ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων, ὅπως δικαιολογήσῃ τὴν ἀποχήν του ἐκ τῆς ἐργασίας του, δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσωσι περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, καθ' ὅσον εἶχε νόμιμον ὑποχρέωσιν οὗτος, ὅπως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς καταζητούσης αὐτὸν Ἀρχῆς, πάντως, συμφώνως πρὸς τὸ προεκτεθέντα, δὲν πρόκειται περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐναγοντος διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος ἐναγομένης, διὸ νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ ἐφ' ὧν βασίζονται αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ρηθέντος νόμου 118|1945, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ὑποχρέωσις εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅπως ἀναγγείλῃ ταύτην ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀλλὰ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως τῇ σιωπηρᾷ καταγγελίᾳ ταύτης ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, δι' ὃ καὶ αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγαί, ἔχουσαι περιεχόμενον, οἷον τὸ προεκτεθέν, ἀπορριπτέαι κρίνονται, ὡς μὴ βάσιμοι.

ταπεινωτική συμπεριφορά τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτὸν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰ συναλλακτικὰ ἤθη καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, αἵτινες διέπουν τὰς ἐργασιακὰς σχέσεις, καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 288 καὶ 672 Α.Κ. δίδουσι εἰς τὸν μισθωτὸν τὸ δικαίωμα πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπαίτησιν τῆς κατὰ ν. 2112 ἀποζημιώσεως.

***

Ἔχει νομολογηθῇ ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2112|1920 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἱαδήποτε μεταβολὴ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐπαγομένη εἰς αὐτὸν ὑλικὴν ζημίαν, ὡς καὶ πᾶσα τοιαύτη, ἐπιφέρουσα ἠθικὴν μείωσιν, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀμέσου ἐλαττώσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἢ μετατάξεως αὐτοῦ εἰς τάξιν ἢ ὑπηρεσίαν μὴ ἁρμόζουσαν, ὡς καὶ πᾶσα σκόπιμος ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, τείνουσα ἐμμέσως εἰς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ὑπηρετοῦντος πρὸς παραίτησιν, θεωρεῖται μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐξομοιοῦται πρὸς ἀπόλυσιν (Σ.Ε. 807|1941, ΕΕΔ 1, 242), κατὰ δὲ τὴν Α.Π. 89|1951 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 358) κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920 μονομερὴ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ἐπαγομένην βλάβην, ἄμεσον ἢ ἔμμεσον, ὑλικὴν ἢ *ἠθικήν*, εἰς τὸν ἐργαζόμενον, καὶ ἰσουμένην πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, συνιστᾷ καὶ ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν του (ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως), ὅταν αὕτη εἶναι ἀδικαιολόγητος καὶ γίνεται ἐπὶ σκοπῷ ἐξαναγκασμοῦ τούτου εἰς παραίτησιν.

Ἐξ ὧν δηλαδὴ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, κατὰ πλάσμα δικαίου, ὅταν εἶναι ὑλικῶς ἢ ἠθικῶς βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτόν, νομολογεῖται καὶ ὅτι πᾶσα σκόπιμος ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ μισθωτοῦ εἰς παραίτησιν (καὶ ἀπώλειαν οὕτω τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 δικαιωμάτων του) θεωρεῖται μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, μὲ συνέπειαν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112.

Τὸ ζήτημα, ἑπομένως, εἶναι ὄχι εἰς τὸ ἂν ἐκ τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. δίδεται εἰς τὸν μισθωτὸν δικαίωμα πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπαίτησιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, ὡς σκέπτεται ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις, ἀλλ' ἂν ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920, ὡς ἑρμηνεύεται ὑπὸ τῆς νομολογίας, καὶ εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἀποτελέσματα, νὰ θεωρηθῇ δηλαδὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου γενομένη, κατὰ πλάσμα δικαίου, καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε περὶ τούτου καὶ *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 833 ἑπ.).

Τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ. ἀφορᾷ βεβαίως εἰς συμβάσεις ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, τόμος Α', σελ. 360, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 380), ἀλλ' ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου Α.Κ. 2783|1941 διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ. ὁ ν. 2112, ὁ δὲ νόμος οὗτος δὲν ρυθμίζει θέμα, ὡς τὸ τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. (καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ), δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ νόμου τούτου (2112) διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ διὰ σπουδαῖον λόγον (βλέπε καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, Θέμ. ΞΒ' 42), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις ὑποπίπτει εἰς τὸ σφάλμα νὰ ἀναγνωρίζῃ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, μὲ ἔρεισμα τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ., ἐνῷ θὰ ἔπρεπε συνεπὴς πρὸς τὴν σκέψιν της περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. (οὐχὶ ὀρθῶς καθ' ἡμᾶς, ὡς ἀνωτέρω), νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 673 Α.Κ. ἀποζημιώσεως, διαφόρου τῆς τοῦ ν. 2112|1920.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4648|1952

Διαδικασία ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Πατσουράκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἑρμῆλις, Ν. Φιλιππίδης

Ἐβεβαιώθησαν ἀρκούντως, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὸ ἔτος 1939 ὡς ὑπάλληλός του, διατηροῦντος κατάστημα καὶ διὰ διάρκειαν ἀορίστου χρόνου. Αὕτη ἐξειλίχθη, ὡς βεβαιοῖ μάρτυς ἀνταποδείξεως, ὑπάλληλος τοῦ ἐναγομένου, εἰς ἱκανὴν ὑπάλληλον. Καί, ἐφ' ὅσον δηλοῦτο τὸ κατάστημα τοῦτο ὁ ἐναγόμενος αὐτοπροσώπως, οὐδὲν παράπονον ἐδημιουργεῖτο, ἀφ' ὅτου ὅμως τὸ ἐν λόγῳ κατάστημα ἤρχισε νὰ διευθύνῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἐκπρόσωπος τούτου, τὰ παράπονα τοῦ προσωπικοῦ ἤρχισαν καὶ ἐπηυξάνοντο. Οὗτος ἐφέρετο βαναύσως πρὸς τὴν ἐνάγουσαν καὶ τὴν ὕβριζε, διὸ ἡ αὕτη κατὰ τὸ ἔτος 1945 ἀπεχώρησεν ἐπ' ὀλίγον τῆς ὑπηρεσίας της, ἐπανελθοῦσα πάλιν εἰς αὐτήν, κατόπιν καὶ τῆς ἀπὸ 31.8.1945 ἐπιστολῆς τοῦ ἐναγομένου. Μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, κατὰ τὸ ἔτος 1948, ὁ υἱὸς τοῦ ἐναγομένου ἐπανῆλθεν ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ καταστήματος. Ἔκτοτε ἤρχισε καὶ πάλιν ἡ βάναυσος καὶ ὑβριστικὴ συμπεριφορὰ ἐκ μέρους του πρὸς τὴν ἐνάγουσαν καὶ ἦτις συμπεριφορὰ ἐβαινεν αὐξανομένη μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951, ὅτε αὕτη ἐξηναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας της.

Ἡ τοιαύτη ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας βάναυσος, σκληρά, ταπεινωτικὴ καὶ ἀπειλητικὴ συμπεριφορὰ πρὸς τὴν ἐνάγουσαν ἐκ μέρους τοῦ ἐκπροσώπου ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ καταστήματος υἱοῦ τοῦ ἐναγομένου, τοῦ τελευταίου τούτου τελοῦντος ἐν γνώσει τῆς τοιαύτης καταστάσεως καὶ οὐδὲν μέτρον λαμβάνοντος πρὸς διόρθωσιν τῆς καταστάσεως αὐτῆς, εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰ συναλλακτικὰ ἤθη καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, αἵτινες διέπουν τὰς ἐργασιακὰς σχέσεις, καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 288 καὶ 672 Α.Κ. δίδουσι τῇ ἐναγούσῃ τὸ δικαίωμα πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπαίτησιν τῆς κατὰ νόμον 2112 ἀποζημιώσεώς της.

ΑΚΥΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀνεφάρμοστον ἐργατικῶν Νόμων καὶ δικονομικὸς χειρισμὸς ἀξιώσεων

I

Σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπηρετρίας κατ' οἶκον ὑπὸ ἀνηλίκου.—Ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις Α.Ν. 759)1937.—Ἀκυρότης συμβάσεως ὡς ἀντικειμένης εἰς νόμον δημοσίας τάξεως.—Ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 904 ἐπ. Α.Κ.—Ἀπαράδεκτος ὅμως ἐκδίκασις διαφορᾶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ'.

Καὶ αἱ πέντε παρατιθέμεναι κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις πραγματεύονται περὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Ἂν ἐξαιρέσωμεν τὴν ἀσφαλιστικὴν σχέσιν, ἡ ὁποία θεμελιοῦται καὶ ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων (*Κ. Ἀγαλλοπούλου*, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, 1936, σελ. 28, βλέπε καὶ Α.Π. 100)1938, Θέμ. ΛΔ' 103, ἐπὶ τοῦ νόμου 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων), οἱ ἐργατικοὶ νόμοι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, ἀκόμη καὶ ὁ νόμος 1968)1944 περὶ ἐργατικῆς διαδικασίας, ἐφ' ὅσον κατάγονται εἰς αὐτὴν αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐν ἀκύρῳ συμβάσει ἐργασίας τελοῦντος, δι' ἀγωγῆς ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 904 ἐπ. Α.Κ. ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 104)1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας* ΕΕΔ 9, 296, Α.Π. 231)1951, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 10, 606), οὕτω δὲ ἔχει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἡ θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀκύρου δι' ἔλλειψιν ἀπαιτουμένων ἐκ τοῦ νόμου προϋποθέσεων διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς ἢ δι' ἀντίθεσιν πρὸς νόμους δημοσίας τάξεως (ἄρθρ. 174 Α.Κ.).

Ἡ πρώτη ὑπ' ἀριθ. 3403)1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν περὶ παροχῆς ἐργασίας (ὑπηρεσίας) ὑπὸ ἀνηλίκου, μὴ συμπληρωσάσης τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, καὶ, ἐφ' ὅσον ὁ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἐπικαλούμενος Νόμος 759)1937 ἀπαγορεύει τὴν ἐργασίαν, καταλήγει ὀρθῶς νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν σχετικὴν ἀντίθετον σύμβασιν ὡς ἄκυρον (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 731).

Προκειμένου, εἰδικώτερον, περὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀνηλίκων, ἐργαζομένων εἰς λοιπὰς ἐργασίας, ὑπομιμνήσκονται τὰ σχετικὰ νομοθετήματα, ὁ Ν. ΔΚΘ' τῆς 24 Ἰανουαρίου)7 Φεβρουαρίου 1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων», τὸ β.δ. τῆς 14)26 Αὐγούστου 1918 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ΔΚΘ' νόμου», ὡς πρὸς τὰ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους, ὁ ν. 2271 τῆς 25 Ἰουνίου)1 Ἰουλίου 1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας», τῆς ἀντιθέτου πρὸς ταῦτα συμβάσεως ἐργασίας οὔσης ἀκύρου, ὡς ἀφορώντων ταύτων εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. Ἐκθέσεις Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 471, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, Τόμος Δ' σελ. 279, Πρωτ. Πρωτ. Ἡρακλείου 175)1951, Πρωτοδίκης *Β. Βρέλης*, ΕΕΔ 11, 209).

***

Ἡ δευτέρα ὑπ' ἀριθ. 3288)1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν της παροχὴν ἐργασίας ὑπὸ μισθωτοῦ κατὰ Κυριακάς, καθ' ἃς ἀπηγορεύετο ἡ ἐργασία, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 8)11.3.1930 Π.Δ. περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, καὶ παροχὴν ἐργασίας προσθέτως εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, ὑπὸ ἄλλην ἰδιότητα (ὡς νυκτοφύλαξ), ἐφ' ὡς ἐργάτης ἐξήνετλει κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸ νόμιμον ὡράριον ἐργασίας (ὀκτάωρον).

Χαρακτηρίζονται, καὶ ὀρθῶς, αἱ σχετικαὶ συμβάσεις ὡς ἄκυροι, ἐφ' ὅσαν ἀντιβαίνουν εἰς νόμους δημοσίας τάξεως, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., ὑφ' ἣν ἔννοιαν ἔχει τεθῇ τὸ ἄρθρον τοῦτο (Α.Π. 70)1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 59. Βλέπε περὶ τῆς συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἐκ τοῦ νόμου ἡ ἐργασία (ὅπου ἀπαγορεύεται) Α.Π. 340-341)1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 572 καὶ περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον Α.Π. 160)1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος* ΕΕΔ 11, 469).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἐργασίᾳ παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἢ ἄλλου ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον οὗτος εἰργάσθη ἐπὶ τὸ νόμιμον ὀκτάωρον (ὅπου τοῦτο ἐφαρμόζεται), ὁρίσιμος ἡ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἐπικαλουμένη διάταξις, ἡ ὁποία ἀπαγορεύει τοιαύτην ἀπασχόλησιν καὶ συνέπεια βεβαίως τῆς ἀντιθέτου συμβάσεως εἶναι ἡ ἀκυρότης αὐτῆς (βλέπε περὶ αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 440, ΕΕΔ 10, 1172 ἐπὶ τῆς ἀντιθέτως ἀποφανθείσης καὶ πρὸς τὴν ἤδη παρατιθεμένην Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5126)1951, ΕΕΔ 11,1178).

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ὁ μισθωτός, ἐφ' ὅσον εἰργάζετο ὡς ἐργάτης κατὰ πλήρες ὀκτάωρον, ἐφαρμοζόμενον ἐν τῇ ἐργασίᾳ του, δὲν ἠδύνατο κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διάταξιν νὰ ἀπασχοληθῇ ὡς νυκτοφύλαξ, ἂν δὲ ἀπησχολήθη εἶχε μόνον ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ., μὴ ἐχόντος ἐφαρμογὴν καὶ τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ., ὅπερ ὁρίζει μὲν ὅτι, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ

ἄρνησίς του θά προσέκρουεν εἰς τήν καλήν πίστιν, ὁ ἐκμισθωτής δέ διά τήν ἐπί πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικήν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος ποσοῦ καί τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, ἀλλά τοῦτο, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς ἐκ τῆς διατυπώσεώς του προκύπτει, ἀφορᾷ εἰς παροχήν ἐργασίας προσκαίρως «ἐάν παρασταῖ ἀνάγκη...» (βλέπε Κ. Κανκά, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 659 σελ. 426), προϋποθέτει νά μή παρέχηται ἐργασία πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 467, ἔνθα παραπομπαί εἰς θεωρίαν καί πρᾶξιν).

Αἱ Πρωτοδικεῖου Κερκύρας 22|1952 καί Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1926|1952 ἔχουν ὑπ' ὄψιν των συμβάσεις ἐργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλων, στερουμένων τοῦ κατά νόμον ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου.

Εἰς τάς περιπτώσεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων ὁ Α.Ν. 391|1936 καί τό εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ β.δ. 3|10 Ἀπριλίου 1937 ἀπαγορεύουν τήν ἐργασίαν εἰς τόν στερούμενον βιβλιαρίου, ἐξ ἄλλου δέ καί κατά τό π.δ. τῆς 18|30 Ἰανουαρίου 1930 «περί ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καί ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα τινά ἐπαγγέλματα ἀτόμων», μεταξύ τῶν ὁποίων καί τό τοῦ ὑπαλλήλου ξενοδοχείου ὅπνου, ἐπιβάλλεται ὁ ἐφοδιασμός τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων διά βιβλιαρίου ὑγείας, ἡ στέρησις τοῦ ὁποίου ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως (βλέπε ἀντί πάσης ἄλλης τήν Α.Π. 130|1952, εἰσηγητής **Σ. Μαυρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 617).

Τέλος ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3107|1952 ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν περί παροχῆς ἐργασίας εἰς οἶκον ἀνοχῆς καί θεωρεῖ, ὀρθῶς, ὡς ἄκυρον, ἐλλείψει τοῦ κατά νόμον ἀπαιτουμένου βιβλιαρίου ὑγείας (βλέπε σχετικῶς καί Πρωτοδίκου Βεροίας 65|1951, Πρωτοδίκης **Κ. Σφακιανάκης**, ΕΕΔ 11, 305, ἔνθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3403|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόρος ὁ κ. Ν. Φοίφης

Ἐβεβαιώθησαν, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τά ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐναγόμενος προσέλαβε κατά τόν Δεκέμβριον 1949 τήν ὑπό τήν πατρικήν ἐξουσίαν τοῦ ἐνάγοντας τελοῦσαν θυγατέρα του ὡς οἰκόσιτον ὑπηρέτριαν, ἐκτελοῦσαν εἰς τήν ἐν Ἀθήναις οἰκίαν του τάς συνήθεις ὑπό τῶν ὑπηρετριῶν ἐκτελουμένας οἰκιακάς ἐργασίας. Ἐκτοτε αὕτη εἰργάσθη, ὑπηρετοῦσα τόν ἐναγόμενον καί τήν οἰκογένειάν του, μέχρις 6ης Ἰουνίου 1951, ὅτε ἀπεχώρησε. Κατά τόν χρόνον τῆς προσλήψεως της ἡ ρηθεῖσα ἀνήλικος θυγάτηρ τοῦ ἐνάγοντος ἦγε τό 12ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, μέχρι δέ τῆς 6ης Ἰουνίου 1951 δέν εἶχε συμπληρώσει τό 14ον ἔτος αὐτῆς. Τό ἄρθρον 2 τοῦ Α. Ν. 759|1937 «περί προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» ἀπαγορεύει τήν χρησιμοποίησιν κατ' οἶκον προσώπων μή συμπληρωσάντων τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καί μή ἐφοδιασμένων διά βιβλιαρίων ὑγείας, χορηγουμένων παρά τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπόπτου Ἐργασίας καί θεωρουμένων ὑπό τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς. Ἡ ἀνήλικος, μή ἔχουσα συμπεπληρωμένον τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, ἐστερεῖτο προσθέτως τοῦ διά τό κῦρος τῆς συμβάσεως ἐπιβαλλομένου βιβλιαρίου ὑγείας. Ἐργασιακή ὅμως σύμβασις μετά προσώπου στερουμένου τοιούτου βιβλιαρίου εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 174, 180 Α.Κ.) δι' ἀντίθεσιν πρός τάς ἀπαγορευτικάς καί τήν προστασίαν τῆς δημοσίας ὑγείας σκοποῦσας ὡς ἄνω διατάξεις. Εἰς τό αὐτό ἄγει ἀποτέλεσμα καί ἔλλειψις τῆς νομίμου ἡλικίας. Ἀπόρροια τούτου εἶναι, ὅτι ἡ ἔνδικος σχέσις δέν προήχθη εἰς ἔγκυρον ἐργασιακήν σύμβασιν, οἱ δέ κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀκύρου ταύτης σχέσεως παραχθεῖσαι ἀπαιτήσεις, νομικήν βάσιν ἔχουσαι τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 904 ἑπ.), δύνανται νά καταχθῶσι μόνον ἐνώπιον τοῦ τακτικοῦ Δικαστηρίου πρός ἱκανοποίησιν καί ἀναρμοδίως φέρονται ἐνώπιον ἡμῶν (Α. Π. 345|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 542 καί Α. Π. 293|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 606).

II

Ἀπασχόλησις μισθωτοῦ ἐργασθέντος ἐπί τό νόμιμον ὀκτάωρον ὡς ἐργάτου καί εἰς ἐργασίαν νυκτοφύλακος πέραν τοῦ ὀκταώρου. — Ἀντίθεσις πρός ἄρθρ. 16 τοῦ Π.Δ. 27 Ἰουνίου |4 Ἰουλίου 1932 περί ὀκταώρου καί ἀκυράτης συμβάσεως. — Ἀκυράτης καί τῆς συμβάσεως περί παροχῆς ἐργασίας ὑπέρ τό ὀκτάωρον καί κατά Κυριακάς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3288|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Παγώνης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κατσουνωτός, Κ. Ἰακωβάκης

Κατά τά ὁμολογούμενα ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων προσελήφθη καί εἰργάζετο ὡς ἐργάτης διαρρυθμίσεως τῆς κοίτης χειμάρρου, τοιούτου δέ εἴδους ἐργασίαι ἀναμφισβητήτως περιλαμβάνονται μεταξύ τῶν ἀναφερομένων εἰς τά Π.Δ. τῆς 27 Ἰουνίου | 4 Ἰουλίου 1932 περί κωδικοποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν περί ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων, κατά τάς ὁποίας ἡ νόμιμος ἡμερησία ἐργασία διαρκεῖ ἐπί ὀκτάωρον, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δέ αἱ ἐν λόγῳ διατάξεις σκοποῦσι τήν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, ἐν ταὐτῷ δέ καί τήν ἐξασφάλισιν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων, παρέπεται, ὅτι εἶναι αὗται δημοσίας τάξεως καί συνεπῶς πᾶσα σύμβασις περί ὑπερωριακῆς ἐργασίας, ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, εἶναι ἄκυρος, αἱ ἐντεῦθεν δέ πηγάζουσαι ἀξιώσεις δέν ὑπάγονται εἰς τήν ἁρμοδιότητα ἡμῶν, κατά τήν ὀρθήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΓΘΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν. Ἡ αὐτή αἰτιολογία προσήκει καί διά τήν ἔνδικον σύμβασιν περί παροχῆς ἐργασίας κατά τάς Κυριακάς, ὡς ἀντικειμένης εἰς τάς διατάξεις τοῦ Π.Δ. ἀπό 8|14.3.1930 περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύ-

σεως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων δὲν ἐπικαλεῖται ἄδειαν Ἀρχῆς.

Κατὰ συνέπειαν ἀπορριπτέαι ἀποβαίνουν ἀμφότεραι αἱ ἔνδικαι ἀξιώσεις περὶ καταβολῆς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν καὶ τοιαύτην κατὰ τὰς Κυριακάς. Διώκεται περαιτέρω ἡ καταβολὴ προσθέτου ἀμοιβῆς, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἐναγομένῳ παρεῖχεν ἐργασίαν ὡς νυκτοφύλαξ, ἐργαζόμενος τὴν ἡμέραν ὡς ἁπλοῦς ἐργάτης εἰς ἄλλον τόπον ἐργασίας. Ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω αἰτιολογία προσήκει καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, τοῦτέστι νὰ ἐργάζεται τὴν ἡμέραν εἰς ἕτερον τόπον ἐργασίας καὶ τὴν νύκτα νὰ παρέχῃ ὑπηρεσίαν νυκτοφύλακος, ἐν ὄψει καὶ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὡς ἄνω Π.Δ. 27 Ἰουνίου | 4 Ἰουλίου 1932 περὶ ὀκταώρου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου ὁ ἐργοδότης δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀπασχολήσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας ἐργάτας ἐργασθέντας εἰς ἕτερον τόπον, παγίως δὲ νομολογεῖται, ὅτι καὶ ἡ τοιαύτη σύμβασις εἶναι ἄκυρος (βλ. σχόλια ΕΕΔ 10,448). Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

III

Ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου ὑπαλλήλου ξενοδοχείου ὕπνου, στερουμένου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ ἑπομένως τῆς συμβάσεως οὔσης ἀκύρου.— Ἔννοια ἄρθρου 904 Α. Κ.

Πρωτοδικεῖον Κερκύρας 22|1952

Πρόεδρος ὁ κ. **Ν. Πιέρρος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κατερινάρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μπάκολης, Β. Δαφνῆς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, τὴν ἐμπορίαν μετερχομένης, καθὸ ἀσκούσης ἐπιχείρησιν ξενοδοχείου, ὡς ὑπάλληλος τοῦ ξενοδοχείου της (θαλασσινὸς, καθαριστής, ταμίας κλπ.) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935, ἐργασθεὶς μέχρι καὶ τοῦ Ἰουλίου 1949. Εἶτα δέ, προσληφθεὶς ἐκ νέου τὸν Μάρτιον 1951, εἰργάσθη μέχρι τοῦ Ἰουνίου ἰδίου ἔτους. Καθ' ὅλον τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, τοῦ ἐχορηγεῖτο ὡς ἀμοιβὴ τροφὴ καὶ ὕπνος μόνον, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1951 ἐπὶ πλέον καὶ δραχμαὶ 60.000 μηνιαίως, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐστερεῖτο ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ξενοδοχοϋπαλλήλου, ἐκ τῆ ἐλλείψεως τοῦ ὁποίου ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἄκυρος, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἀκυρότητος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπικαλεσθῇ οὗτος τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων συλλογικῶν συμβάσεων. Διὰ τοῦ τρόπου ὅμως τούτου ἡ ἐναγομένη κατέστη ἀδικαιολογήτως πλουσιωτέρα, ἐπὶ ζημίᾳ του, καθ' ἃ ποσὰ θὰ κατέβαλλεν εἰς μισθοὺς ξενοδοχοϋπαλλήλου κεκτημένου ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, ὃν αὐτὴ θὰ προσελάμβανε. Ἕνεκα τούτου ζητεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ ἀποδώσῃ τὴν διαφορὰν τῶν ἀποδοχῶν του, συνισταμένην εἰς τὴν ὠφέλειαν, ἣν ἀπεκόμισε κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσὰ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1946 καὶ ἑφεξῆς, συνεπείᾳ τῆς συναφθείσης ὡς ἄνω παρανόμου συμβάσεως ἐργασίας.

Τοιαῦτα περιεχόμενον ἔχουσα ἡ ἀγωγή, νόμιμος εἶναι, ὡς ἀγωγὴ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, στηριζομένη, ὡς πρὸς μὲν τὴν ἀξίωσιν τὴν βασιζομένην εἰς τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1935 συναφθεῖσαν σύμβασιν εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ προϊσχύοντος Ρ. Δικαίου (*Windscheid*, Ἔνοχ. § 421 ἐπ., *Dernburg*, Ἔνοχ. § 138, 143, *Π. Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. 156 ἐπόμ., 5-4), ἐφαρμοστέας κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει, ὡς μὴ ρυθμιζόντος τοῦ Ἰονίου Κώδικος τὸ θέμα περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (*Οἰκον.* Γεν. Ἀρχαὶ § 4 σημ. 1), ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐν ἔτει 1951 συναφθεῖσαν σύμβασιν εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Α.Κ. (ἄρθρ. 904 Α.Κ.) καὶ ἀπορριπτέα τὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὑποστηριζόμενα ὡς ἀβάσιμα. Ὁ ἰσχυρισμὸς εἰδικώτερον τῆς ἐναγομένης περὶ τοῦ μὴ νομίμου τῆς ἀγωγῆς, λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ τῇ βουλήσει τοῦ ζημιωθέντος πλουτισμὸς δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητος, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος, καθόσον κατὰ μὲν τὸν ἰσχύοντα Α.Κ., οὐδόλως ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ ἀδικαιολόγητος πλουτισμὸς ἐπέλθῃ ἄνευ τῆς βουλήσεως τοῦ ζημιωθέντος (*Κ. Καυκᾶ*, Εἰσ. Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 907 § 3 ἐν τέλει σελ. 405), ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ προϊσχὸν δίκαιον, ἐν σχέσει μὲ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας παρεσχέθη ἐργασία ἐπὶ σκοπῷ ἀμοιβῆς, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου (τοιαύτη δὲ ἄκυρος σύμβασις εἶναι πράγματι ἡ τοῦ μὴ κεκτημένου κατ' ἄρθρ. 2 § 8 καὶ 9 Α.Ν. 394|1936 καὶ ἄρθρ. 1 καὶ 2 § 2 καὶ 10 Β. Δ|τος 3|10.4.1934 καὶ Β.Δ. 27|6.6.1937 ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον ξενοδοχοϋπαλλήλου, πρβλ. τὰ αὐτὰ προκειμένου περὶ ἀρτεργατῶν Α.Π. 63|1948 καὶ 70|1948, ΕΕΔ 7, σ. 199, 2/4 καὶ προκειμένου περὶ ξενοδοχοϋπαλλήλου Πρωτ. Ἀθην. 1885|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 715). Ὑπόχρεως εἶναι ὁ καταστὰς ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερος ἐκ τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας, καίτοι τῇ βουλήσει τοῦ ζημιωθέντος, ποὸς ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας (Α.Π. 345|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 542, Α.Π. 443|1939, ΕΕΝ σε 674).

Περαιτέρω ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη, ὅτι δὲν εἶχεν ἀνάγκην ὑπαλλήλου, διότι, πλὴν τοῦ ὅτι αἱ ἐργασίαι τοῦ ξενοδοχείου της οὐδέποτε ὑπῆρξαν τοιαῦται, ὥστε νὰ ἀπαιτηθῇ καὶ ἡ πρόσληψις ὑπαλληλικοῦ ἢ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ἐπὶ πλέον ἡ οἰκογένειά της ἦτο πολυμελής, καὶ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας (σύζυγος καὶ τέκνα) ἀλληλοεβοηθοῦντο εἰς τὴν κοινὴν ἐργασίαν τοῦ ξενοδοχείου, μόνον δὲ κατόπιν ἐπιμόνων παρακλήσεων τοῦ ἀστέγου καὶ ἀνέργου ἐνάγοντος πρὸς τὸν ὁμοχώριόν του σύζυγόν της παρεχωρήθη εἰς αὐτὸν στέγη ἐν τῷ ξενοδοχείῳ καὶ τροφή, ἔναντι τῶν ὁποίων παροχῶν τοὺς ἐβοήθει εἰς οἱανδήποτε ἐργασίαν τὸν ἤθελον χρειασθῇ. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ἀποτελῶν ἄρνησιν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, νομίμως προβάλλεται, καθόσον ναὶ μὲν ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερος καθίσταται, ὑποχρεούμενος εἰς ἀπόδοσιν

τῆς ὠφελείας, ὁ καταστὰς πλουσιώτερος ἄνευ νομίμου αἰτίας ἐκ τῆς παρουσίας ἄλλου ἢ ἐπὶ ζημίᾳ τούτου, εἴτε δι' ἐπαυξήσεως τῆς περιουσίας, εἴτε καὶ δι' ἀποφυγῆς ἐλαττώσεως αὐτῆς, ὡς δι' ἀποφυγῆς δαπανῶν (*Βάλληνδα*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 904, *Ζέπου*, Γενικὸν σελ. 436, 439, *Κ. Καυκᾶ*, ὑπ' ἄρθρ. 649 σελ. 301), εἰς τὴν τελευταίαν ὅμως περίπτωσιν δέον νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι εἰς τὴν δαπάνην, ἣν ἀπέφυγεν, ἀναγκαίως ἤθελεν ὑποβληθῇ ὁ διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐναγόμενος. Εἰδικώτερον δὲ ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει ὅτι θὰ ἐδαπάνα ἡ ἐναγομένη ἀναγκαίως τὰ ἀξιούμενα ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσά, διὰ τὴν πρόσληψιν ξενοδοχοϋπαλλήλου, τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον (Α.Π. 331|1930, Α.Π. 198|1931 Δικαστικὴ 3 | σελ. 6 καὶ 138, Α.Π. 443|1939 ΕΕΝ στ' σελ. 672, πρβλ. *Β. Βασιλείου* «Τινὰ περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ Ἐργατικῷ Δικαίῳ» παρ. IV ἐδ. Α ἀριθ. 1, ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 5), ἀπορριπτέα δὲ ὡς ἀβάσιμα τὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος περὶ τοῦ ὅτι ἡ πρόσληψίς του, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν περὶ τοῦ ὅτι, καὶ ἐὰν δὲν προσελαμβάνετο οὗτος, θὰ προσελαμβάνετο ἕτερος, ὡς ὑπάλληλος τοῦ ξενοδοχείου τῆς ἐναγομένης. Κατὰ συνέπειαν ὑπόχρεως εἶναι ὁ ἐνάγων, ὅπως ἀποδείξῃ τὸ ἄνω ἀμφισβητούμενον στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς του, διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, τῆς ἐναγομένης δυναμένης, ὅπως ἀποδείξῃ ἀνταποδεικτικῶς τὸν ἀνωτέρω ἰσχυρισμόν της διὰ τῶν αὐτῶν μέσων καὶ διὰ μαρτύρων, λόγῳ τῆς ἀδυναμίας ἀποκτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων.

Ὁ ἕτερος ἰσχυρὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι παρέσχεν εἰς τὸν ἐνάγοντα, πλὴν τῆς τροφῆς, καὶ ὕπνον, προσέτι ἐνδύματα, ὑποδήματα, νοσηλείαν καὶ χρήματα μέχρι 200.000 μηνιαίως, ἀποζημιώσασα αὐτὸν δι' ἀξίας μεγαλυτέρας τῆς ἀποτιμήσεως τῶν πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσιῶν του, συνιστᾷ καταλυτικὸν τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμόν, ὃν ὑπόχρεως αὕτη εἶναι, ὅπως ἀποδείξῃ, πλὴν μαρτύρων λόγῳ ποσοῦ, ἐκτὸς τῶν συναμολογουμένων παροχῶν τροφῆς καὶ ὕπνου, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἀξία (εἰς ἀπόδειξιν ἧς ἐπιτρεπτέον καὶ τὸ ἐμμάρτυρον μέσον λόγῳ τῆς ἀδυναμίας ἀποκτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀποδεικτέου) δὲν θέλει ὁπολογισθῇ βάσει τοῦ γενομένου προσδιορισμοῦ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένης ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ βάσει τῆς ἀγοραίας αὐτῶν ἀξίας, καθ' ὃν χρόνον παρεσχέθησαν (Α.Π. 69|1948, ΕΕΔ 7, σελ. 235).

Κατὰ τὰ λοιπὰ οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης ἀνεπτυγμένην πλήρη ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦν. Ὑπόχρεως συνεπῶς εἶναι ὁ ἐνάγων, ὅπως ἀποδείξῃ τὰ θεμελιοῦντα τὴν ἀγωγήν του περιστατικὰ διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων τὸ μὲν λόγῳ τῆς ἀδυναμίας πρὸς ἀπόκτησιν ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τινῶν τῶν ἀποδεικτέων (προσγενομένης ὠφελείας εἰς τὴν ἐναγομένην), τὸ δέ, ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ἀποδεικτέα, καθόσον συνομολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἡ ἐνάσκησις ξενοδοχειακῆς ἐπιχειρήσεως, ἤτοι ἡ ἐμπορική της ἰδιότης καὶ συνεπῶς πρόκειται συμφώνως τῇ ἀρχῇ τοῦ παρεπομένου περὶ ἐμπορικῆς διαφορᾶς (Ἐφ. Ἀθην. 714|1935, ΕΕΝ γ' σ. 232 καὶ Ἐφ. Ἀθην. 223|1933 ἐν Δικαστ. στ' σελ. 205).

IV

Ἀναγκαῖος διὰ παροχὴν ἐργασίας ὑπὸ ξενοδοχοϋπαλλήλου ὁ ἐφοδιασμὸς αὐτοῦ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας.—Ἀνυπέρθετης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρου Θ ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀξίωσις καταβολῆς μισθοῦ διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν.— Δικαίωμα ἄλλως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου, μὴ εἰσαγωγὴ ὅμως σχετικῆς διαφορᾶς πρὸς ἐκδίκασιν κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1926|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Καλαποδέκης**

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐπιδιώκει ἡ ἐνάγουσα, θαλαμηπόλος ξενοδοχείου, τὴν καταβολὴν τοῦ ἐναγομένου καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν πληρωμὴν 1) τοῦ μισθοῦ μετ' ἄκυρον, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 118|1945, καταγγελίαν ὑπ' αὐτοῦ τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ 2) προσηυξημένου μισθοῦ διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς ἐργασίαν κατὰ νυκτερινὰς ὥρας. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος, στηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρα 648 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ εἰρημένου νόμου 118|1945 καὶ εἰς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἑρμηνευθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ἑτέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 394 τῆς 23|28 Ὀκτωβρίου 1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» διὰ τῶν παραγράφων αὐτοῦ 7, 8 καὶ 9 ὁρίζει: Τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐφοδιάζουν ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐργασίας. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ εἰς ξενοδοχεῖον ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. Διὰ Β.Δ. ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 13, προτάσει τῶν Ὑφυπουργῶν Τύπου καὶ Ἐργασίας, θέλουσι καθορισθῇ λεπτομερέστερον τὰ τῆς χορηγήσεως τῶν βιβλιαρίων τούτων, τὰ προσόντα ἐν γένει, ἅτινα δέον νὰ συγκεντρώνῃ ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἐργασθῇ εἰς ξενοδοχεῖον, ἀναλόγως τῆς τάξεως τοῦ ξενοδοχείου, ὡς καὶ αἱ περιπτώσεις ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ξενοδοχοϋπαλλήλου. Τὸ κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκ τοῦ νόμου ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθὲν Β. Δ|γμα τῆς 3|10 Ἀπριλίου 1937 «περὶ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων» διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ὁρίζει, ὅτι οὐδεὶς δύναται

νὰ ἐργασθῇ ἐν ξενοδοχείοις καὶ νὰ ἀπασχολῆται εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου 394|1936 ἀναφερομένας ἐδικότητας (εἰς ἃς περιλαμβάνεται καὶ ἡ τοῦ θαλαμηπόλου), ἐφ' ὅσον στερεῖται ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας, χορηγουμένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος. Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 ὁρίζει, ὅτι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διατάγματος ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις παρὰ ξενοδόχων ὑπαλλήλων ἄνευ προσαγωγῆς παρ' αὐτῶν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας. Τέλος δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 10 ὁρίζει, ὅτι ἡ ἰατρικὴ βεβαίωσις ἐπὶ τῶν βιβλιαρίων ἐργασίας περὶ τῆς σωματικῆς ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων δέον ν' ἀνανεοῦται κατ' ἔτος. Ὑπάλληλος μὴ εὑρεθεὶς ὑγιὴς.... στερεῖται τοῦ δικαιώματος ἐργασίας καὶ τὸ βιβλιάριον αὐτοῦ ἀφαιρεῖται ὑπὸ τῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐργασίας καὶ τῶν ἐντεταλμένων τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἀστυνομικῶν ὀργάνων. Αἱ ἀπαγορευτικαὶ αὗται διατάξεις κρινόμεναι ἐκ τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἐγκειμένου εἰς τὴν προφύλαξιν τῆς δημοσίας ὑγείας, προφανῶς εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἑπομένως αἱ κατὰ παράβασιν τούτων κατορθωθεῖσαι δικαιοπραξίαι εἶναι ἄκυροι κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς τοιαῦται δὲ λογίζονται ὡς μὴ γενόμεναι κατὰ τὸ ἄρθρον 180 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος (Α.Π. 70|1948, ΕΕΝ σελ. 309). Ἡ ἐναγουσα, ἥτις καθ' ὁμολογίαν προκύπτουσαν ἐκ τῆς ἀγωγῆς προσελήφθη ὡς θαλαμηπόλος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὑπου τοῦ ἐναγομένου, ὁμολογεῖ, ὅτι στερεῖται ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ἄλλως, καθ' ἡμᾶς, τοῦτο βεβαιοῦται ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῆς μὴ προσαγωγῆς τοιούτου, παρὰ τὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως προβολὴν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ. Ἀκολούθως πρὸς ταῦτα ἡ στηριζουσα τὴν ἀγωγὴν σύμβασις εἶναι ἄκυρος, ἐκ τούτου δὲ ὁ ἐναγόμενος δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ καταγγείλῃ καὶ μάλιστα κατὰ νόμιμον τύπον τὴν σύμβασιν, διότι ἡ ἐπιβάλλουσα τὴν τήρησιν διατυπώσεων διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945 προϋποθέτει σύμβασιν ἐργασίας ἔγκυρον καὶ οὐχὶ ταύτην νομικῶς ἀνύπαρκτον, ἐξ ἧς ὁ μισθωτὴς δύναται ἀζημίως νὰ ἀποστῇ ὁποτεδήποτε, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, ἀφ' ἧς ἔπαυσε νὰ δέχηται τὴν ἐργασίαν του, δοθέντος ὅτι ἡ μὴ ἀποδοχὴ αὐτῆς, γενομένη ἐκ τοῦ ἐκτεθέντος λόγου, δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς ὑπερημερίαν του συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (Α.Π. 63|1948, ΕΕΝ σ. 270). Ὅθεν ἀβασίμως ἐπιδιώκει ἡ ἐνάγουσα τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν μισθοῦ διὰ χρόνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς της καὶ ἑξῆς καὶ ἑπομένως δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἑτέρα ὡς ἄνω ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ σωρευομένη ἀγωγή, ἧ' ἧς ἡ ἐνάγουσα αἰτεῖται προσηυξημένον μισθὸν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας, μὴ στηριζομένη κατὰ τὰ εἰρημένα εἰς ἔγκυρον σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλ' εἰς τὸν ἀδικαιολόγητον ἄνευ αἰτίας πλουτισμὸν τοῦ ἐναγομένου, ὃν αὐτὸς προσεπορίσθη ἐκ τῆς παρασχεθείσης αὐτῷ ὡς ἄνω ἐργασίας, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀναρμοδίως εἰσαγομένη ἐνώπιον μιᾶς πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν παροῦσαν ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' προβλεπομένην διαδικασίαν, διότι ὁ Πρωτοδίκης τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1968|1944 κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ ἐκδικάζῃ πᾶσαν ἀξίωσιν θεμελιουμένην ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς ὑφ' οἱασδήποτε συνθήκας παροχῆς ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἀξιώσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι νομικὴν βάσιν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας (Α.Π. 231|1951, ΕΕΔ, 10, 606, καὶ 101|1950, ΕΕΝ σελ. 349).

ΧΝΙ

Παροχὴ ἐργασίας εἰς οἶκον ἀνοχῆς.—Ἀναγκαῖος ὁ ἐφοδιασμὸς διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.—Ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπαρξις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς τοιαύτης ἀξιώσεως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3107|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Γαβαλᾶς, Δ. Μανούκας

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ἡ ἐναγομένη, διατηροῦσα ἐνταῦθα οἶκον ἀνοχῆς, προσέλαβε τὴν 6ην Ἀπριλίου 1950 ὡς ὑποδιευθύντριαν τοῦ οἴκου τούτου τὴν ἐνάγουσαν, ἥτις ὑπὸ τὴν ἰδιότητά της ταύτην εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι 27ης Μαρτίου 1952. Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Β.Δ. ἀπὸ 19|30 Ἀπριλίου 1923 «περὶ τοπικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ληπτέων μέτρων πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 3032» αἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν οἴκων ἀνοχῆς τελοῦσαι γυναῖκες ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις περὶ κοινῶν γυναικῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος πᾶσα κοινὴ γυνή, ἀφοῦ χαρακτηρισθῇ τοιαύτη καὶ ἐγγραφῇ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας, κατὰ τὰς ἐν τῷ Διατάγματι διατυπώσεις, ἐφοδιάζεται ὑποχρεωτικῶς παρὰ μὲν τῆς ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δι' ἄδειας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος, παρὰ δὲ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἀνανεουμένου ἑκάστοτε καὶ φέροντος τὸ ὀνοματεπώνυμον, ἡλικίαν καὶ φωτογραφίαν τῆς περὶ ἧς πρόκειται γυναικός, θεόντως σεσημασμένην. Ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν περιστολὴν τῆς μεταδόσεως τῶν ἀφροδισίων νόσων καὶ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως αὐτοῦ, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἄδεια καὶ τὸ βιβλιάριον ἀπαιτοῦνται ἀθροιστικῶς, μὴ ἀναπληρουμένης τῆς ἐλλείψεως τούτου ἐκ μόνης τῆς ἐκδόσεως ἐκείνης, ἀφοῦ καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην προβλέπονται ποιναὶ κυρώσεις διὰ τὴν παραβάτιδα (ἄρθρον 6 τοῦ ὡς ἄνω Β.Δ.). Ἡ ἐνάγουσα τόσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεώς της, ὅσον καὶ μεταγενεστέρως, καθ' ἅπαντα τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ κρίσιμον χρόνον, ἐστερεῖτο τοῦ ὡς ἄνω διὰ τὸ κῦρος

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Θεώρησις αὐτῆς ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

I

Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἐξάρτησις τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ἐργοδότου του.—Ἔρευνα εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν.— Θεώρησις βάσει τούτων σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου πρὸς ἰδιοκτήτην ὡς συμβάσεως ἐργασίας. —Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀναγκαία ἡ τήρησις τυπικῶν προϋποθέσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ μὴ συμπληρώσεως διμήνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν παγίαν ἤδη νομολογίαν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, (βλέπε καὶ τὰς παρατιθεμένας κατωτέρω νεωτέρας ἀποφάσεις του), τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ σχέσις τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. (Οὕτω καὶ ἡ προηγουμένη τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου 2188|1951, εἰσηγητὴς *Π. Δουμπόγιας*, ΕΕΔ 11, 196, σύμφωνος καὶ ἡ τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2988|1951, εἰσηγητὴς *Α. Πασχάλης*, ΕΕΔ 11, 194· βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος ἀντιμαχομένας γνώμας ἐν ΕΕΔ 11, 194, 320, 371, 532, 599, 689 καὶ *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ἀνωτέρω σ. 945).

Τὸ ζήτημα, ὡς μᾶς ἔδόθη εὐκαιρία νὰ σημειώσωμεν ἐπανειλημμένως, ἐμφανίζει διά μίαν πολυπληθῆ κατηγορίαν ἐργαζομένων ζωηρὸν πρακτικὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἐνώπιον τῶν ὑξέως ἀντιτιθεμένων ἀπόψεων τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἀναμένεται μὲ εὔλογον ἐνδιαφέρον νὰ ἀκουσθῇ ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐπὶ ἀναιρέσεως, ἡ ὁποία, κατὰ τὰς πληροφορίας μας, συζητεῖται τὴν 10ην Νοεμβρίου ἐνεστῶτος ἔτους.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2324|1952

Διαδικασία ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Χριστοδουλιᾶς**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μ. Γεωργόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιμηνᾶς, Κ. Λασκαρίδης

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος, ὅτι προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτου τὴν 7.12.1951 ὡς ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου του ταξὶ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπ' ἀμοιβῇ δραχμῶν 500 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον καὶ ὅτι τὴν 24.1.1952 ἀπελύθη ἀκύρως καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 118|1945 καθοριζομένων διατυπώσεων, διώκεται δὲ ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου, ὅπως καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι τὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι 19.3.1952 ἀποδοχάς του, ἀνερχομένας εἰς δρχ. 2.200.000. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη τυγχάνει νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 648, 653, 656 τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945.

Ὁ ἐναγόμενος, ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀγωγήν, ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ συνδέουσα αὐτὸν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασις δὲν φέρει τὰ στοιχεῖα συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τῆς τοιαύτης μισθώσεως πράγματος. Οὕτω ἀνακύπτει τὸ ἀμφισβητούμενον ἐν τῇ νομολογίᾳ ζήτημα περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς τοὺς παρ' αὐτῶν προσλαμβανομένους καὶ ἐπὶ ποσοστοῖς ἢ κατὰ χιλιόμετρον (μονάδα ἐργασίας) ἀμειβομένους ὁδηγούς (βλ. τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὑποστηριζομένας ἀπόψεις ἐν ΕΕΔ τ. 11ος, σελ. 194, 320, 371, 532, 599 καὶ 689). Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου δὲν δύναται νὰ δοθῇ in abstracto, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἑκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως καὶ δὴ ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι ἀπέβλεψαν εἰς τὴν μίσθωσιν ἐργασίας ἢ εἰς τὴν μίσθωσιν ἐνσωμάτου πράγματος, ἐν τῇ πρώτῃ δὲ περιπτώσει ἐὰν ὀφείλεται τὸ στοιχεῖον τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ὁδηγοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἰδιοκτήτου, στοιχεῖον ἀπαραίτητον εἰς πᾶσαν σύμβασιν ἐργασίας (*Καυκᾶ*, Ἐνοχ. τ. Α' σελ.

τῆς συμβάσεως ἐπιβαλλομένου βιβλιαρίου ὑγείας, δι' οὗ ἔδει νὰ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐφωδιασμένη, κατὰ τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις, ἡ ἐλλειψις τοῦ ὁποίου δὲν καλύπτεται, οὐδ' ἀναπληροῦνται, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἐκ τῆς προσαγομένης ἀδείας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματός της. Ἐργασιακὴ σύμβασις, καταρτισθεῖσα μετὰ προσώπου στερουμένου τοιούτου βιβλιαρίου, εἶναι ἄκυρος (ἄρθρα 174 καὶ 180 Α.Κ.), δι' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀπαγορευτικὰς καὶ τὴν προστασίαν τῆς δημοσίας ὑγείας σκοποῦσας ὡς ἄνω διατάξεις.

Ἀπόρροια τῆς ἐλλείψεως ταύτης εἶναι, ὅτι ἡ ἔνδικος σχέσις δὲν προήχθη ἀρχῆθεν εἰς ἔγκυρον ἐργασιακὴν σύμβασιν, οὗ ἕνεκα ἠδύνατο ἀζημίως ν' ἀποστῇ κατὰ πάντα χρόνον ἡ ἐναγομένη, ἄνευ τῆς τηρήσεως διατυπώσεώς τινος, αἱ δὲ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀκύρου ταύτης σχέσεως γεννηθεῖσαι ἀπαιτήσεις, νομικὴν βάσιν ἔχουσαι τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις, δύνανται νὰ καταχθῶσι πρὸς ἱκανοποίησιν μόνον ἐνώπιον τοῦ τακτικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀναρμοδίως φέρονται ἐνώπιον ἡμῶν.

Διὸ κυρία ὀθὲν ἡ ἀγωγὴ τὴν πληρωμὴν ἀντιμισθίας δι' ἐργασίαν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, νυκτερινὴν τοιαύτην, δώρων τοῦ ἔτους 1950 καὶ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, ἀπορριπτέα κρίνεται, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον ἰσχυρισμὸν τῆς ἐναγομένης.

267 και 276). Ἐν προκειμένῳ οἱ συμβαλλόμενοι δὲν καθώρισαν ἐπακριβῶς τὸ εἶδος τῆς μεταξὺ των σχέσεως, ἐν ὄψει ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι ὑφίστανται νομικαὶ διατάξεις, ὡς τὸ ἀπὸ 8|9.9.1950 κανονιστικὸν διάταγμα «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ταξί», τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 199|1936 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν νόμων», δι' οὗ ἔχει καθορισθῇ, ὅτι εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξὶ τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἡ ποσοστοῖς χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα, ἡ ἀπὸ 27.2.1939 συλλ. σύμβασις ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, δι' ἧς καθορίζεται ἡ σχέσις αὐτῶν ὡς τοιαύτη ἐξηρτημένης ἐργασίας, πρὸς δὲ ὅτι κατὰ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπόκεινται οὗτοι εἰς ἀσφάλισιν, δύναται νὰ συναχθῇ σαφῶς ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων, ὅτι ἀντικείμενον τῆς μεταξὺ των καταρτισθείσης σχέσεως εἶναι ἡ ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος, ἐπαγγελματίου ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, καὶ οὐχὶ τὸ αὐτοκίνητον τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἐνσώματον πρᾶγμα.

Περαιτέρω ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσέφερεν ὑπηρεσίας μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὰς νυκτερινὰς δὲ ὥρας εἰργάζετο ἕτερος ὁδηγός, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν του ταύτην ἐτέλει ἐν ἐξαρτήσει πρὸς τὸν ἐναγόμενον ἰδιοκτήτην τοῦ αὐτοκινήτου, τῆς ἐξαρτήσεως ταύτης συνισταμένης κυρίως εἰς τὸ ὅτι ὁ ἐνάγων ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐργάζηται κατὰ τὰς καθωρισμένας ὥρας καὶ δέχηται τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐναγομένου περὶ τοῦ τόπου σταθμεύσεως καὶ τοῦ καλλιτέρου τρόπου ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου. Οὕτως ἔχόντων τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν οὐδεμία θὰ κατελείπετο ἀμφιβολία, ὅτι ἡ οὕτω καταρτισθεῖσα σύμβασις φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἰς ἣν περίπτωσιν διὰ τὰς ὡς ἄνω ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος κατεβάλλετο εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ ἐναγομένου πάγιος μηνιαῖος μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅμως, καθ' ἃ προέκυψεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐνάγοντος καθωρίσθη εἰς δραχμὰς 500 κατὰ διανυόμενον ὑπ' αὐτοῦ χιλιόμετρον, πλέον δὲ τούτου εἰσέπραττεν οὗτος καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀναμονῶν δικαιώματα, ὡς καὶ τὰ παρὰ τῶν πελατῶν διδόμενα φιλοδωρήματα, δὲν δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ἡ σχέσις αὕτη φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως μισθώσεως πράγματος, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμοιβὴ ἢ ἐπὶ ποσοστοῖς τοιαύτη ἀπατελεῖ μισθόν (**Καυκᾶ**, Ἐνθ. ἀνωτ., σελ. 296, **Καποδίστρια**, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 216). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ὁ πρωτοδίκως δικάσας δικαστής, δεχθεὶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σχέσις φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως μισθώσεως πράγματος, ἔσφαλε καὶ μεταρρυθμιστέα ἡ ἀπόφασις του καθίσταται, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου μοναδικὸν λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως. Προσληφθεὶς ὁ ἐνάγων παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὴν 7.12.1951 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καθ' ἃ προείρηται, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολυθῇ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ τηρήσεως τῶν ὅρων καὶ προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 Υ.Α., ἰσχυούσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του (24.1.1952), ἐφ' ὅσον κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποχρεωτικῶς, ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι οὗτος δὲν ἔχει συμπληρώσει δίμηνον ὑπηρεσίαν, ἑπομένως δὲν ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως, δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐναγόμενον τῆς τηρήσεως τῶν λοιπῶν τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων διατυπώσεων. Ἐφ' ὅσον ἑπομένως ὁ ἐναγόμενος ἔπαυσε ν' ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, χωρὶς συγχρόνως νὰ καταγγείλῃ νομίμως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, περιῆλθεν εἰς ὑπερημερίαν καὶ ὑποχρεοῦται κατ' ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐπιδίκου διαστήματος (ἀπὸ 24.1.1952 μέχρι 19.3.1952), ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς 1.475.000, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν πράγματι εἰργάζετο κατὰ τὰς 55 ἡμέρας τοῦ διαστήματος τούτου, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διαδικασίας, ἡ συνήθης ἡμερησία ἀμοιβή του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 25.000.

II

Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην ὡς μισθώσεως πράγματος. — Χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα συμβάσεως ἐργασίας ἐλλείποντα ἐκ τῆς συγκεκριμένης σχέσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8443|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Ι. Βενιζέλος

Ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα (παραχώρησις αὐτοκινήτου ταξὶ ὑπὸ ἰδιοκτήτου πρὸς ὁδηγὸν ἐπὶ καταβολῇ ὑπὸ τούτου πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην δραχμῶν 1600, ὅπως ἀναγράφονται εἰς τὸν χιλιομετρικὸν μετρητήν (κοντέρ κλπ.), οὔτε περὶ μηνιαίως συμφωνηθέντος τοιούτου, οὔτε περὶ ὁπολογισμοῦ τούτου κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπὴν δύναται νὰ γίνῃ λόγος, ἀφοῦ δὲ ἐκ τῆς σχέσεως τῶν διαδίκων ἐλλείπει τὸ κατὰ τὰ ἄρθρα 648 καὶ 649 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀπαιτούμενον, πλὴν τῶν ἄλλων, οὐσιώδες στοιχεῖον, ὁ μισθός, ὑφ' οἱανδήποτε τῶν ἀνωτέρω μορφῶν, αὕτη δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐπὶ πλέον ἐκ τῆς αὐτῆς σχέσεως τῶν διαδίκων ἐλλείπουσι καὶ ἕτερα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτως, ἐὰν ὁ ἐνάγων μετὰ δεκαήμερον παροχὴν ἐργασίας ἐβούλετο νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά του, δὲν διετήρει τὴν «ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν» εἰς ὡρισμένον χρόνον, ὡς τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπιτάσσουν, καὶ προσέτι διὰ τῆς συμβάσεως οἱ διάδικοι δὲν ἠθέλησαν, ὅπως εἰς τὸν ἐνάγοντα παρέχεται ἐτησία ἄδεια μετ' ἀποδοχῶν (ἄρθρ. 656, 657 Α.Κ.). Ἀλλὰ ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω σχέσεως ἐλλείπει κα

έτερον οὐσιῶδες στοιχεῖον πρὸς χαρακτηρισμὸν της ὡς συμβάσεως ἐργασίας, ταὐτέστιν ὁ προσωπικὸς χαρακτήρ, ἐξ' οὗ αὕτη διακρίνεται ἑτέρων συμβάσεων, διότι ὁ ἐναγόμενος ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου, συνάπτων τὴν σύμβασιν, ἀπέβλεψε κυρίως εἰς τὴν κατὰ τὸν πλέον προσοδοφόρον τρόπον ἐκμετάλλευσιν, ἀδιαφόρων ἂν αὕτη θὰ ἐπραγματοποιεῖτο διὰ τῆς αὐτοπροσώπου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὁδηγήσεως τοῦ αὐτοκινήτου ἢ διὰ τρίτου προσώπου κατόπιν ἰδιαιτέρας συμφωνίας μεταξὺ τούτων (ἐνάγοντος—τρίτου). Ἐξ ἄλλου ἡ διάρκεια τῆς συμβάσεως ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, συναντωμένη τόσον εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας (ἄρθρον 648), ὅσον καὶ εἰς τὴν μίσθωσιν πράγματος (ἄρθρ. 608), δὲν ἀποτελεῖ κριτήριον διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς τοιαύτης ἢ τοιαύτης. Τέλος ὑπὲρ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ χαρακτῆρος τῆς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐργασίας συνηγορεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου ὁ μὲν ἐναγόμενος εἶχε μόνος τὸ σταθερὸν εἰσόδημα τῶν 1600 δραχμῶν ἀνὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, ὁ δὲ ἐνάγων ἠδύνατο νὰ ἔχῃ μικρὰ ἢ ὑπερβολικὰ εἰσοδήματα ἢ καὶ ζημίας, μὴ τελοῦντα ἐν σχέσει ἢ ἀναλογίᾳ πρὸς τὰ διανυθέντα χιλιόμετρα. Ὁ νόμος 199]1936, τὸ Βασ. Δ]γμα τῆς 14.8]8.9.1950 καὶ ἡ ἀπὸ 27.2.1939 συλλογικὴ σύμβασις, ρυθμίζοντα ὅρους ἐργασίας (ἑβδομαδιαίαν ἀνάπαυσιν, ὡράριον ἐργασίας καὶ ἀποδοχάς) ἔχουσι ὑπ' ὄψιν συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, οἷα, ὡς ἐλέχθη, δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ, ἐνῷ ἡ δίδουσα τοιοῦτον χαρακτηρισμὸν γενικῶς διὰ πάντα ὁδηγὸν ταξὶ ὑπ' ἀριθ. 2]1951 ἀπόφασις τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ἐκηρύχθη ἄκυρος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1203]1952 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Κατὰ ταῦτα, μετ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτέων, ὁ πρωτοδίκως δικάσας ἐδέχθη, ὅτι τοὺς διαδίκους συνδέει σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας καὶ διὰ παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς ἐκεδίκασε τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης ἀπορρεούσας ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος, ἐνῷ ἔδει ν' ἀπορρίψῃ ταύτην ὡς ἀβάσιμον, μεταρρυθμιστέα δ' ὡς τοῦτου ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατὰ τοὺς βασίμους λόγους ἐφέσεως ἐπὶ τῷ τέλει ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς.

III

Μὴ ὑπαγωγὴ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ εἰς τὴν κατ' Α.Ν. 1846]1951 ἀσφάλισιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α.—Θεώρησις τῆς σχέσεως ὡς μισθώσεως πράγματος καὶ συνεπῶς ἀνυποχρέων ἐργοδοτῶν εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.— Ἀντιρρήσεις κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10652]1952

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Δελλαρόκας**
Δικηγοροὶ οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Π. Μπαϊνέττας

Διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεων διώκεται, ὅπως ἀκυρωθῇ προσωρινῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 5418]1952 ἔκθεσις τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος κ.κ., δι' ἧς ἐπεβλήθη συντηρητικὴ κατάσχεσις ἐπὶ κινητῆς περιουσίας τῆς ἀντιλεγούσης, καθ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ἡ ἀπαίτησις τοῦ καθ' οὗ αἱ ἀντιρρήσεις, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ὁποίας ἐπεβλήθη ἡ κατάσχεσις αὕτη. Οὕτως ἔχουσαι αἱ ἀντιρρήσεις αὗται νόμῳ βάσιμοι παρίστανται καὶ ἐρευνητέαι ἀποβαίνουσι, βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 235, 534, 910, 871 καὶ 874 τῆς Πολ. Δικονομίας, αἵτινες ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ διοικητικῆς ἐκτελέσεως, πρὸς προσωρινὴν ἐπίλυσιν τῶν προκυπτουσῶν ἀντιρρήσεων καὶ ἀποτροπὴν ἐπιζημίων συνεπειῶν (*Ἀποστολόπουλος* § 551 σελ. 678).

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἐνώπιον μας διαδικασίας καὶ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ἀρκούντως ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὀφειλὴ τῆς ἀντιλεγούσης, προερχομένη ἐξ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ καθ' οὗ αἱ ἀντιρρήσεις Ι.Κ.Α. διὰ τοὺς παρὰ τῇ ἀντιλεγούσῃ ἑταιρίᾳ ἀπασχολουμένους ὁδηγοὺς τῶν αὐτοκινήτων αὐτῆς ταξί, δὲν ὑφίσταται πράγματι, καθ' ὅσον ἡ συνδέουσα τοὺς ὁδηγοὺς τούτους μετὰ τῆς ἀντιλεγούσης σύμβασις, καθ' ἣν οἱ ὁδηγοὶ οὗτοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ τῇ καταβάλωσι 1600 ἢ 1700 δραχμὰς καθ' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὸν μετρητὴν (κοντέρ), τῶν λοιπῶν εἰσπράξεων ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν προαναφερθέντων αὐτοκινήτων περιερχομένων εἰς τοὺς ρηθέντας ὁδηγούς, χαρακτηρίζεται κατὰ τὸ ἄρθρον 574 Α.Κ. ὡς μίσθωσις πράγματος καὶ οὐχὶ ὡς σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπὶ ἀμοιβῇ, (Ἴδε 7057]1950, 10300]1950, 6592]1951 καὶ 12205]1951 ἀποφάσεις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτ]κείου Ἀθηνῶν καὶ 4246]1952 Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν).

Κατ' ἀκολουθίαν οἱ περὶ ὧν πρόκειται ὁδηγοὶ δὲν ὑπάγονται κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ καθ' οὗ Ι.Κ.Α. καὶ συνεπῶς οὐδὲ ὑποχρέωσις ὑφίσταται τῆς ἀντιλεγούσης πρὸς καταβολὴν τῶν καταλογισθεισῶν εἰσφορῶν, δέον δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ ὅπως, δεκτῶν καθισταμένων τῶν ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεων, ἀκυρωθῇ προσωρινῶς ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις.

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Σχέσις άρθρου 5 Ν. 2112|1920 πρὸς τὴν εἰδικὴν προστασίαν Α.Ν. 1803|1951

Ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις Α.Ν. 1803|1951 περὶ ἐλευθέρας καὶ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως συνδικαλιστικῶν στελεχῶν.— Μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 πρὸ ἐγκύρου κατ' Α.Ν. 1803|1951 ἀπολύσεως.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρ. 9 § 9 Α.Ν. 118|1945.— Ὑποβολὴ ἄλλως μηνύσεως πρὸ ἀπολύσεως μισθωτοῦ.

Ἑρμηνεύεται ὑπὸ τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως ὁ Α.Ν. 1803|1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 532).

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὰ ἐν αὐτῷ πρόσωπα (πρόεδροι ἢ γενικοὶ γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων) δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰμὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ διαδικασίαν.

Πρέπει πράγματι νὰ εἶναι ὀρθὴ ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως, ὅτι προκειμένου περὶ τῆς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. εἰδικῆς προστασίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις τῶν ἐν αὐτῷ συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ἄνευ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου καὶ κατόπιν μόνον ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ὑπὸ ἄλλων σκοπὸν καὶ ἔννοιαν (καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ ἀποζημιώσεως, ὑπὸ καθεστὼς ἐλευθέρας ἀπολύσεως, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 447, 901) τεθὲν ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920 περὶ ἀζημίου (ἄνευ ἀποζημιώσεως) καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετ' ὑποβολὴν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νέον. Ἔχει ἀντιμετωπισθῇ ὑπὸ τῆς νομολογίας καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (ἀδιάφορον ἂν ἡ προστασία ἐκείνου ἐκτείνεται εἰς χρόνον μακρότερον τοῦ περιορισμένου χρόνου τοῦ Α.Ν. 1803|1951), κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις ἄνευ ὑπάρξεως λόγου ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναφερομένων καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 Ἐπιτροπῆς, νομολογηθέντος ὀρθῶς ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920 δὲν ἐφαρμόζεται ἐν προκειμένῳ, δὲν παρέχεται δηλαδὴ ἐξ αὐτοῦ δικαίωμα εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ καταγγείλῃ ἐγκύρως τὴν σύμβασιν ἐργασίας αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον τὸ δι' ἣν ἐμηνύθη ὁ μισθωτὸς ἀδίκημα δύναται, πάλιν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ ἀποτελέσῃ νόμιμον λόγον ἀπολύσεως (βλ. Σ.Ε. 178|1951, ΕΕΔ 1, 792).

Ἔχει ἐπίσης τὸ αὐτὸ ζήτημα ἀντιμετωπισθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 3514|1928 περὶ προστασίας στρατευομένων μισθωτῶν μὲ τὴν αὐτὴν λύσιν, τῆς μὴ ἐφαρμογῆς δηλαδὴ τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112|1920, προκειμένου περὶ νόμου, ἀπαγορεύοντος τὴν ἀπόλυσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως (βλέπε Πρόεδρον Πρωτ. Βεροίας 14|1949, προέδρευον *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 307, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία, *Ι. Ἀποστολόπουλον*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. β', σελ. 210).

Ἡ αὐτὴ λύσις δίδεται καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 5 § 6 τοῦ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν τῶν μισθωτῶν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐτησίας ἀδείας του (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 896).

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 1803|1951 ὁρίζει: «ἐπιφυλαττομένης τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας...», εἰς δὲ τὴν εἰσηγητικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν (ΕΕΔ 10, 533) ἐπεξηγεῖται, ὅτι «διὰ τοῦ ἄρθρου 1 καθορίζεται, ὅτι πλὴν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 καὶ τῆς εἰδικῆς προστασίας τοῦ Α.Ν. 694|1937 δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας...».

Ἡ διατύπωσις τῆς ἐκθέσεως εἶναι, νομίζομεν, ἀτυχής. Ἐνῷ ἀναφέρονται διατάξεις προστατευτικαὶ τοῦ μισθωτοῦ (ἢ περὶ κατοχυρώσεως δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. καὶ ἡ τοῦ Α.Ν. 694|1937, ρυθμίζουσαι καὶ αἱ δύο περιστολὴν τοῦ δικαιώματος ἀπολύσεως, παρεμβάλλεται καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112|1920, ἀφεμένης οὕτω τῆς ἐντυπώσεως ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὸν λόγον τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112.

Ἀλλά, ὡς ὀρθῶς σκέπτεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ νόμος τὴν ἔννοιαν, ὅτι ρυθμίζεται δι' αὐτοῦ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως μετὰ τὴν ἔγκυρον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόλυσιν, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112, προκειμένου περὶ τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν, ἀφοῦ, ὡς ἐσημειώθη, τὸ τελευταῖον τοῦτο ρυθμίζει μόνον τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου εἶναι σαφής.

Ἡ ὕπαρξις σπουδαίου λόγου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἐν λόγῳ Α.Ν. 1803|1951 (κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 2113|1952 «περὶ κυρώσεως Ἀναγκαστικῶν Νόμων ἐκδοθέντων ἀπὸ τῆς δημοσι-

εύσεως τοῦ ΞΖ'|1949 Ψηφίσματος καὶ ἐφεξῆς», ΕΕΔ 11, 601) κρίνεται, ὡς ἐσημειώθη, ὑπὸ τῆς πρὸς τοῦτο συνεστημένης εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἑπομένως καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ προηγουμένης διαπιστώσεως περὶ τῆς συνδρομῆς τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου σπουδαίου λόγου, εἶναι ἄκυρος (ἄρθρον 8 Α.Ν. 1803|1951), μὲ συνέπειαν νὰ τελῇ ὁ ἐργοδότης ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ νὰ ὀφείλῃ τὸν μισθόν, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., εἰς τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ ὁποίου μόναν καλοῦνται τὰ Δικαστήρια, χωρὶς νὰ ἔχωσιν αὐτὰ δικαιοδοσίαν νὰ ἐρευνήσωσι τοὺς λόγους ἀπολύσεως, τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῶν ἀλλὼς οὔσης ἀκύρου (πρβλ. Α.Π. 44|1934, ΕΕΝ α' σελ. 88).

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Ν. 1808|1951, ἡ ὁποία εἶναι συλλογικὸν ὄργανον διοικήσεως (πρβλ. περὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Ν. 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν τὰς Σ.Ε. 288|1938, 818|1938, 805|1940 κλπ.), ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ ν. 3713 «περὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας» τασσομένης προθεσμίας τῶν 60 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἔλαβε γνῶσιν αὐτῆς ὁ ἐνδιαφερόμενος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4678|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Μαρνέλης, Α. Δέκκας

Διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, προβάλλων ὁ ἐναγων ἀκυρότητα τῆς κατὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου 1951 γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καταγγελίας τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, αἰτεῖται, μετὰ τὴν ἐπιδίκασιν αὐτῷ τῶν ἀπὸ 1.11.1951 μέχρι 19.1.1952 μισθῶν του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1226|1952 ἀποφάσεως ἡμῶν, τὴν καταβολὴν τῶν ἀπὸ 19.1.1952 μέχρι τῆς 19.5.1952 μισθῶν του, ἐκτὸς 10 ἡμερομισθίων, ἅτινα ἐπραγματοποίησεν ἐργασθεὶς παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς ὁδηγὸς τοῦ λειτουργείου αὐτοκινήτου του, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἰργάσθη ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1949 μέχρι 1 Νοεμβρίου 1951, ὅτε, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐτύγχανε γεν. γραμματεὺς τοῦ σωματείου—συνδέσμου ὁδηγῶν λειτουργείων αὐτοκινήτων ἀριθμοῦντος πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἄνευ ἀποφάσεως τῆς κατ' ἄρθρον 3 Α.Ν. 1803|1951 Ἐπιτροπῆς, βεβαιούσης τὴν ὕπαρξιν σπουδαίου πρὸς τοῦτο λόγου, ὡς ἐκρίθη καὶ ὑπὸ τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένης ἀποφάσεως ἡμῶν. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, γενομένη οὕτω παρὰ τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ῥηθέντος νόμου, εἶναι ἄκυρος. Οὐδεμίαν δ' ἀσκεῖ ἐπιρροὴν τὸ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου γεγονὸς ὅτι κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, καθ' ὅσον ῥητῶς ὁρίζεται διὰ τῆς μνηοθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1803|1951, ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα συνδικαλιστικὰ στελέχη (πρόεδροι καὶ γενικοὶ γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων) δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἐν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰμὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένης Ἐπιτροπῆς, τῆς ἐν ἀρχῇ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 γενομένης ἐπιφυλάξεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας καὶ τοῦ Α.Κ., ἐν αἷς καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112, ἐχούσης τὴν ἔννοιαν ὅτι τηρουμένων ὁπωσδήποτε τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένων διατυπώσεων διὰ τὴν ἀπόλυσιν, χωροῦσαν μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον, οἷος εἶναι καὶ ἡ διάπραξις ἀξιοποίνου πράξεως ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, συνιστῶσα παράβασιν οὐσιωδῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ (ἄρθρον 2 § 1 ἐδ. ε' Α.Ν. 1803|1951), κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμογὴν ἐχουσιν αἱ διατάξεις τῆς κοινῆς νομοθεσίας, τοῦτέστι γενομένης τῆς ἀπολύσεως, μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως, δύναται αὕτη νὰ χωρήσῃ ἄνευ καταβολῆς οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ, τελοῦντος ὑπὸ τὴν εἰδικὴν προστασίαν τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου δὲν προβλέπεται τοιαύτη περίπτωσις. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου καὶ ὁπ' οἱανδήποτε ἄλλην ἐκδοχὴν ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως, ἵνα ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργοδότην ἀπὸ τῆς τηρήσεως τῶν διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου διατυπώσεων, δέον νὰ γίνῃ ταυτοχρόνως μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως (Α.Π. 346|1952, ΕΕΔ 11 σελ. 725), ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀντιγράφου αὐτῆς προκύπτει, ἐνεχειρίσθη τῷ ἐνταῦθα Εἰσαγγελεῖ τὴν 18 Δεκεμβρίου, ἤτοι μετὰ τὴν κατὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου 1951 χωρήσασαν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος. Κατὰ ταῦτα, μὴ λυθείσης τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακῆς σχέσεως διὰ τῆς κατὰ τὰ ἄνω ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὀφείλονται εἰς αὐτὸν οἱ αἰτούμενοι διὰ τῆς ἀγωγῆς μισθοί.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια έπωνυμίας έπιχειρήσεως ώς στοιχείου της άναγγελίας

Υποχρέωσις έπιχειρήσεων εις άναγγελίαν έγγράφως της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας μισθωτών ήσφαλισμένων κατά της άνεργίας, κατά τα στοιχεία της ισχυούσης ήδη ύπ' άριθ 65267)1952 υπουργικής αποφάσεως.—Αναγραφή έν τη αναγγελία και στοιχείου έπωνυμίας έπιχειρήσεως.— Ως έπωνυμία νοητέα διά τάς ομορρύθμους εμπορικάς εταιρίας ή έν τοίς άρθροις 22 και 23 του Εμπορ. Νόμου.—Διάκρισις έπωνυμίας από διακριτικού τίτλου.—Άκυρότης καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έξ έλλείψεως στοιχείου αναγγελίας.

Τόσον κατά την πρότερον ισχύουσαν ύπ' αριθ. 51560|1948 (ΕΕΔ 11, 101), όσον και κατά την ισχύουσαν νύν ύπ' αριθ. 65267|1952 (ΕΕΔ 11, 337) απόφασιν του Υπουργού της Εργασίας απαιτείται ή αναγραφή εις την κατά το άρθρ. 9 του ν. 118|1945, έπι ποινή άκυρότητος της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, των ησφαλισμένων κατά της ανεργίας μισθωτών (περί αυτών ήδη το άρθρ. 2 του Α.Ν. 1846|1951 επερί Κοινωνικών Ασφαλίσεων») αναγγελίαν αύτης, μεταξύ των άλλων στοιχείων, και της έπωνυμίας της επιχειρήσεως.

Η κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις ερμηνεύει τον όρον «έπωνυμία της επιχειρήσεως», υπό την έννοιαν της ισχυούσης ύπ' αριθ. 65267|1952 υπουργικής αποφάσεως και έχει ενδιαφέρον η διάσπασις εις αύτην ερμηνεία, διότι έκ της ελλείψεως του κατά νόμον στοιχείου αναγγελίας, κατά την παγίαν άποψιν του δικαστηρίου, προεξάρχοντος του Ακυρωτικού, ή έλλειψις τινος των στοιχείων της αναγγελίας επάγεται ακυρότητα της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας (βλέπε έκ των τελευταίων αρειοπαγιτικών αποφάσεων την Α.Π. 138|1952, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 404, ένθα και λοιπαί εις σημειώσεις μας παραπομπαί), και μόνον ή εσφαλμένη τυχόν εν τη αναγγελία αναφορά των στοιχείων της υπουργικής αποφάσεως δεν επάγεται ακυρότητα της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας (βλέπε Α.Π. 265|1952, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 622).

Περίπτωσις της έν λόγω πρωτοδικειακής αποφάσεως δεν είναι εσφαλμένη αναγραφή στοιχείου αναγγελίας, αλλ' έλλειψις αυτού (έπωνυμίας της επιχειρήσεως), άφου, ώς δέχεται ή απόφασις, ο διακριτικός τίτλος, ο οποίος ανεγράφη εν τη αναγγελία, δεν απετέλει την έπωνυμίαν της επιχειρήσεως υπό την έννοιαν του Εμπορικού Νόμου, υφ' ην έχρησιμοποιήθη και εν τη σχετική υπουργική απόφασει (πρβλ. περί επωνυμίας *Γ. Σ. Σημίτη*, ΕΕΝ δ' 188, Α.Π. 852|1939, Θέμ. ΜΑ' 837).

Πρωτοδίκου Πειραιώς 593|1952

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Αριστοφ. Τούσης**
Δικηγόροι οι κ. κ. Α. Παντούλας, Π. Ματορίκος

Κατά την § 3 του άρθρ. 9 του Α.Ν. 118|1945, ως ούτος έτροποποιήθη διά του Ν.Δ. 1255|1949, αι εις τας διατάξεις αύτου υπαγόμεναι επιχειρήσεις υποχρεούνται να αναγγείλωσιν εγγράφως εντός 8 ημερών εις το Ταμείον Ανεργίας και το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας πάσαν υπ' αυτών γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας, επί ποινή άκυροτητος ταύτης, κατά τα λεπτομερέστερον δι' αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας ορι-ζόμενα. Κατά δε τας διατάξεις της ισχύν νόμου επεχούσης υπ' αριθ. 65267 της 22.1.1952 αποφάσεως του επί της Εργασίας Υπουργού περί καταργήσεως της υπ' αριθ. 51560|1948 αποφάσεως (τδ. επί της υπ' αριθ. 51560|1948 αποφ. Α.Π. 517|1951 και Α.Π. 138|1952) ή προς το Ι.Κ.Α. (κλάδος ανεργίας) και τα οικεία Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας αναγγελία της καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας δέον να περιλαμβάνη, εκτός των άλλων εν αυτή ειδικώς αναφερομένων στοιχείων, απαραιτήτων διά τον ακριβή καθορισμόν των συνεπειών της γενομένης καταγγελίας, την επωνυμίαν της επιχειρήσεως (πρβλ. και Α.Π. 517|1951) και το ονοματεπώνυμον των εκπροσωπούντων κατά νόμον την επιχείρησιν. Η Ελλειψις εν τη αναγγελία των ώς άνω καθοριζομένων στοιχείων επάγεται, κατ' άρθρ. 174, 180 Α.Κ., την ακυρότητα αύτης, λογιζομένης ώς μη γενομένης, αναγκαία δε τούτων συνέπεια, κατά την προρρηθείσαν διάταξιν της § 3 του άρθρ. 9 α.ν. 118|1945, είναι ή ακυρότης της γενομένης υπό του εργοδότου καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας δι' ανυπαρξίαν αναγγελίας της καταγγελίας προς το Ι.Κ.Α. (κλάδος ανεργίας) και το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας (Α.Π. 138|1952).

Εν τη εννοία του όρου επωνυμία της ώς ανωτέρω υπ' αριθ. 65267|1952 αποφάσεως εν ταίς εμπορ. ομορρύθμοις εταιρίαις νοείται ή εν τοίς άρθρ. 22 και 23 του Εμπορικού Νόμου αναφερομένη επωνυμία, τούτέστιν ο τύπος, δι' ού εμφανίζεται η εταιρία εις το κοινόν και ήτις περιλαμβάνει τα ονόματα των απεριορίστως ευθυνομένων εταίρων ή τινά μόνον τούτων, προστιθεμένης και της φράσεως «Σία» (πρβλ. *Αναστασιάδου*, Εμπορικόν Δίκαιον, τόμος Α' 70). Διάφορον όμως της εταιρικής επωνυμίας «είναι οι παρεπόμενοι προσδιορισμοί ή διακριτικοί τίτλοι, οίτινες αποτελούνται εξ απλών ονομασιών και οίτινες άφορώσι αυτό το κατάστημα και την βράσιν αυτού (*Αναστασιάδου*, ένθ. ανωτ. § 70 α'). Εκ των ώς ανωτέρω στοιχείων και του από 1.3.1940 εταιρικού (δε προσαγόμενον αντίγραφον εταιρικού) ή εναγομένη φέρει την επωνυμίαν Ε.Μ. και Σία», μετά της άνω δε εναγομένης

ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΔΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Άξιώσεις τοῦ ἀκύρως, κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. 118|1945, ἀπολυθέντος μισθωτοῦ

Ἔννοια Α.Ν. 690|1945. – Στοιχειοθέτησις τοῦ ἐν αὐτῷ ποινικοῦ ἀδικήματος διὰ καθυστέρησιν ἀποδοχῶν μόνον εἰς περίπτωσιν πραγματικῆς τοῦ μισθωτοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἐντεῦθεν καθυστερήσεως δεδουλευμένου μισθοῦ. – Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Α.Ν. 690|1945 καὶ καθυστερήσεως ἀποδοχῶν ἐξ ἀκύρου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀπολύσεως μισθωτοῦ.

Ἡ ποινικὴ δικαστηριακὴ πρᾶξις μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6059|1952 ἀπόφασιν τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11, 685) δέχεται καὶ διὰ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α.Ν. 690|1945, ἵνα στοιχειοθετηθῇ τὸ ἐν αὐτῷ ἀδίκημα, ἀπαιτεῖται νὰ προέρχηται ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ πραγματικῆς ἀπασχολήσεως, ὥστε νὰ μὴ διώκωνται ποινικῶς οἱ ἐργοδόται, οἱ καθυστεροῦντες ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, ὡς ἡ περίπτωσις τοῦ Συμβουλίου.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 683 ἐπ., 776) ποία, καθ' ἡμᾶς, εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ Α.Ν. 690|1945, ἐφ' οὗ ἐπίμονοι ἀπὸ τῶν στηλῶν μας διεξηχθησαν συζητήσεις (βλέπε ΕΕΔ 11, 503, ΕΕΔ 11, 608, ΕΕΔ 11, 664, ΕΕΔ 11, 775, ΕΕΔ 11, 877) καὶ ἐξεφράσαμεν φόβους, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀναφερομένης ποινικῆς ἀποφάσεως υἱοθετηθεῖσα ἄποψις (ἀντίθετος καὶ καθ' ἡμᾶς πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου) θὰ τύχῃ γενικεύσεως, ἐπιβεβαιοῖ δὲ τοῦτο τὸ ὁμοίως ἤδη ἀποφαινόμενον βούλευμα.

Ἡ εἰσαγγελικὴ πρότασις, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὡς νόμιμον τὸ Συμβούλιον, ἀφοῦ ἀποδίδει εἰς τὸν Α.Ν. 690|1945 τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀφορᾷ εἰς πράγματι δεδουλευμένους μισθούς, ἐκ πραγματικῆς ἀπασχολήσεως, σκέπτεται, ὅτι προκειμένου περὶ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ (ἐπρόκειτο περὶ ἀπολύσεως παρὰ τὸ ἄρθρ. 9 Α. Ν. 118|1945) αἱ ἀξιώσεις προκύπτουν οὐχὶ ἐξ ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατόπιν καὶ συνεπείᾳ μιᾶς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ αἵτινες εἶναι κατ' οὐσίαν ἀστικὴ ἀποζημίωσις, ἧς ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος καταβολὴ οὐδαμῶς συνεπάγεται τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ Α.Ν. 690|1945).

Ἀλλά, προκειμένου περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, ὑφίσταται ἁπλῶς ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ρητὴ ἐπὶ τὸν μισθὸν – ἐδικαιοῦτο τὸν μισθόν» ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. – ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ὁποία φέρει οὕτω τὸν χαρακτῆρα μισθοῦ καὶ οὐχὶ διαφεύγοντος (βλέπε *Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἐκθ. Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου μισθώσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 471, *Κ. Κακκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., σελ. 315), ἔχει δὲ τὸ ζήτημα ὄχι μόνον θεωρητικὴν σημασίαν, ἀλλὰ πρωτίστως καὶ πρακτικήν, διότι θὰ ἐφαρμοσθοῦν, ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἀστικῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλαι διατάξεις περὶ παραγραφῆς ἢ ἀκατασχέτου κλπ., διάφοροι ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ρυθμίζουν τὰ τοῦ μισθοῦ.

Αὐτὸς δὲ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ὁ λόγος, διότι δηλαδὴ ἡ θεωρία καὶ δικαστηριακὴ πρᾶξις χαρακτηρίζει ὀρθῶς τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ὡς ἀξίωσιν μισθοῦ (βλέπε καὶ Πρωτ/κον Ἀθηνῶν 3771|1952, Πρωτοδίκης *Π. Θεοδωρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 857), κατὰ τὸν ὁποῖον αἱ σχετικαὶ περὶ αὐτῆς ἀποφάσεις κηρύσσονται προσωρινῶς ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεσταὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 186α τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ὡς ἀφορῶσαι εἰς καθυστερουμένους μισθοὺς ὑπερημερίας.

Πρέπει δέ, συστηματικῶς ἑρμηνεύων τις τὸ δίκαιον, νὰ δεχθῇ, ὅτι εἶναι τοὐλάχιστον παράλογον νὰ ἐξικνῆται καὶ ἡ δικονομικὴ προστασία τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ μέχρι τῆς προστασίας τοῦ πραγματικῶς ἀπασχολουμένου (ὑποχρεωτικὴ κήρυξις τῆς ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κατὰ τὸ ἄρθρ.

ἑταιρίας, ὡς ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων, συνῆψε σύμβασιν ἐργασίας ὁ ἐνάγων. Ἐκ τῆς προσαγομένου ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1952 ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ Ε.Μ. πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ὑπηρεσίαν Ταμ. Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἐγγράφῳ πρὸς τὰ ἄνω Γραφεῖα ἀναγγελίᾳ ἐλλείπει ἡ ἐπωνυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις, καθ' ἃ ἐδέχθημεν, εἶναι «Ε.Μ. καὶ Σία», τὸ δὲ ἐν αὐταῖς ὡς ἐπωνυμία «Μπαΐκερ» (λέξις γερμανική, ἥτις σημαίνει ἀρτοποιός) δὲν ἀποτελεῖ τοιαύτην, ἀλλὰ διακριτικὸν τίτλον τῆς ἐπιχειρήσεως, σιμιτοποιεῖον. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἐλλειπούσης τῆς ἐπωνυμίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ γενομένη ὑπὸ ταύτης ἀναγγελία εἶναι ἄκυρος, συνέπειᾳ δὲ ταύτης, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, εἶναι καὶ ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἄκύρου ὄθεν οὔσης τῆς καταγγελίας ταύτης ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ὀφισταμένη σύμβασις ἐξακολουθεῖ ὑπάρχουσα, ὁ δὲ ἐνάγων, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ἐβεβαιώθημεν, προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας, δικαιοῦται τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως μισθῶν, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τούτων (ἄρθρ. 656 Α.Κ.). Τὰ ἐναντία ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα κρίνονται.

186α Πολιτ. Δικονομίας) καὶ προκειμένου περὶ ποινικῆς διώξεως κατὰ τὸν Α.Ν. 690|1945, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ αὐτή, παραλλήλως πρὸς τὸ ἀστικὸν καὶ δικονομικὸν δίκαιον, ἓν εἶδος προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, νὰ δεχώμεθα, ὅτι, κατὰ τὴν νομοθετικὴν θέλησιν, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ πραγματικὴ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ εἰσαγγελικὴ πρότασις κάμνει τὴν διάκρισιν, ὅτι αἱ ἀξιώσεις δὲν προκύπτουν ἐξ ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατόπιν καὶ συνεπείᾳ μιᾶς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀλλ' ὡς ὀρθῶς ἐσκέφθη καὶ ἡ Α.Π. 7|1937 (ΕΕΝ δ' 829), ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ παραγραφῆς ἀξιώσεων ἐκ προόδου λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ ἀξίωσις δὲν παύει νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρα της ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως τοιαύτης καὶ ἱστορικὴν καὶ νομικὴν βάσιν τὴν ἔννομον ταύτην σχέσιν, οὐδὲ ἀντικείμενον ἔχει ἀπαίτησιν, ἧς ἡ παραγωγικὴ αἰτία εἶναι ἄλλη ἐκτὸς αὐτῆς, ἐφ' ὅσον εἰς αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ γεγονὸς τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀδικαιολογήτως δὲν θεμελιοῦται ἀξίωσις, ἤτις νὰ μὴ εἶναι ἄμεσος συνέπεια τῆς συμβάσεως, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ δυνάμει αὐτῆς παρασχετέον καὶ ὀφειλόμενον.

Τέλος πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐννοίας τοῦ Α.Ν. 690|1945, ὅτι προκειμένου περὶ παραλείψεως ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν τῆς κατὰ τὰ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἡ περίπτωσις τοῦ Συμβουλίου, ὑφίσταται ποινικὸν ἀδίκημα καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1955|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8. 963), ἰσχύοντος κατ' ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν 2774|1952

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ζαχαρῆς**
Μέλη οἱ κ.κ. **Ν. Δρεύτσας, Λ. Βιλλιώτης**
Εἰσαγγελεὺς ὁ κ. **Σπ. Κανίνιας**

Οἱ Κ. Γ. κλπ. κατηγγέλθησαν ἁρμοδίως ἐπὶ παραβάσει τοῦ ν. 690|1945.

Συνεπείᾳ τούτου ἐνηργήθη προεισαγωγικὴ ἀνάκρισις, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ὑποβαλὼν πρὸς τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὁ παρ' αὐτῷ Εἰσαγγελεὺς τὴν σχηματισθεῖσαν δικογραφίαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2037 ἐ.ἔ. προτάσεώς του προέτεινε τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τῶν Κ. Γ. κλπ., μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Οἰκοδομικοῦ Συν|σμοῦ Ἀκτημόνων ..., ἠσκήθη ποινικὴ δίωξις ἐπὶ παραβάσει τοῦ Α.Ν. 690|1945, τῇ ἐγκλήσει τοῦ ἐργάτου Α. Δ. Ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐγκαλῶν προσελήφθη ὡς μισθωτὸς (φύλαξ) τοῦ ἀνωτέρω Συνεταιρισμοῦ, ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1949 δι' ἀόριστον χρόνον, ἀπολυθεὶς εἶτα (περὶ τὰ τέλη τοῦ 1951) τῆς ἐργασίας, κατόπιν ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὡς μὴ ἀνακοινωθείσης, ὡς ἔδει, παρὰ τοῦ ἀπολύσαντος ἐργοδότου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ δὴ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 118|1945 (ἄρθρ. 9) τασσομένης ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὀκταημέρου προθεσμίας, ἐφ' ᾧ ὁ νῦν ἐγκαλῶν ἤγειρεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐργοδότου του (κατηγορουμένων), συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἀπόφασις, κηρύξασα ἄκυρον τὴν γενομένην καταγγελίαν καὶ ὑποχρεώσασα τοὺς κατηγορουμένους εἰς καταβολὴν τῶν μετὰ τὴν ἄκυρον ἀπόλυσιν ἀποδοχῶν τοῦ ἐγκαλοῦντος (ἐκ δρχ. 4.224.000).

Πρὸς στοιχειοθέτησιν τοῦ ἰδιωνύμου ἐγκλήματος τοῦ Α.Ν. 690|1945 ἀπαιτεῖται, ὅπως ἡ καθυστερουμένη ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν ἐργάτην «ἀποδοχὴ» ἢ «χορηγία» ἀντιπροσωπεύῃ τὸ τίμημα τοῦ de facto καταβληθέντος ἐργατικοῦ μοχθου, διότι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ κατασταθῇ ἀξιοποινον τὴν καθυστέρησιν οὐχὶ οἱασδήποτε ὀφειλῆς τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν ἐργάτην, ἀλλὰ μόνον ἐκείνης, ἥτις πηγάζει ἐξ ἐνεστώσης ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας καὶ ἔχει «ἀντίκρυσμα» μίαν πραγματικὴν καὶ οὐχὶ πλασματικὴν «ἀπασχόλησιν τοῦ ἐργάτου, ὃν μόνον κοπιῶντα κατασφαλίζει ποινικῶς ἀπὸ τῆς σκληροκαρδίας τοῦ ἐργοδότου τοῦ μὴ καταβάλλοντος ἐμπροθέσμως τὸ ἀντίτιμον τοῦ κόπου καὶ τοῦ ἱδρῶτος αὐτοῦ.

Ἡ ἐν προκειμένῳ ὀφειλὴ τῶν κατηγορουμένων πρὸς τὸν ἐγκαλοῦντα, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἠσκήθη ἡ παροῦσα ποινικὴ δίωξις, εἶναι μόνον κατὰ πλάσμα μισθός, καθ' ὅσον ὁ ἐγκαλῶν δὲν ἀπησχολεῖτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κατηγορουμένων κατὰ τὸν χρόνον, εἰς ὃν φέρονται γεννηθεῖσαι οἱ αἰτούμενοι καὶ καθυστερούμενοι αὗται ὀφειλαί, αἵτινες προέκυψαν οὐχὶ ἐξ ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατόπιν καὶ συνεπείᾳ μιᾶς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ αἵτινες εἶναι κατ' οὐσίαν ἀστικὴ ἀποζημίωσις, ἧς ἡ μὴ ἐμπροθέσμως καταβολὴ οὐδαμῶς συνεπάγεται (κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει) τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ Α.Ν. 690|1945 καὶ συνεπῶς, μὴ στοιχειοθετουμένου τοῦ δι' ὃ ἠσκήθη ἡ παροῦσα ποινικὴ δίωξις ἀδικήματος, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ κατηγορία (ἄρθρ. 310 § 1 Κ.Π.Δ.), οὐδὲ συντρέχει περίπτωσις τις ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 585 § 1 Κ.Π.Δ. περὶ καταψηφίσεως τῶν δικαστικῶν ἐξόδων εἰς τὸν ἐγκαλέσαντα.

Διὰ ταῦτα: Προτείνω νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία κατὰ τῶν Κ.Γ. κλπ., ἁπάντων κατοίκων Ἀθηνῶν καὶ μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Οἰκοδομικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἀκτημόνων ..., κατηγορουμένων ἐπὶ παραβάσει τοῦ Α.Ν. 690|1945 (μὴ ἐμπροθέσμως καταβολὴ τῶν ἐκ δρχ. 4.224.000 ὀφειλῶν ἕνεκα ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας), φερομένης ὡς τελεσθείσης ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Ἰουνίου 1951 χρονικὸν διάστημα εἰς βάρος τοῦ Δ.Α.

Ἀθῆναι τῇ 16 Μαΐου 1952

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς **Σπ. Κανίνιας**

Ἀκούσαν αὐτοῦ ἀναπτύξαντος προφορικῶς τὴν πρότασίν του καὶ ἀποχωρήσαντος.

Ἰδόν τὴν δικογραφίαν. Σκεφθὲν κατὰ τὸν νόμον.

Ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως, οὖσα νόμι-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΔΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Έννοια έξουσιοδοτήσεως σχετικού Νόμου 19|1944

Παροχή ὑπὸ Ν 19)1944 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ποσοτικὴν μόνον ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἤδη ψενομοθετημένων ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων πρὸς τὴν διὰ τοῦ Ν. 18)1944 νέαν νομισματικὴν μονάδα καὶ οὐχὶ πρὸς κατάργησιν ἢ τροποποίησιν τῶν κειμένων ὀργανικῶν διατάξεων. Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 6226)1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων, καθ' ὃ μέρος καθώρισε κατώτατον ὅριον συντάξεως γυναικῶν μικρότερον τοῦ τῶν ἀνδρῶν.

Ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προσεβλήθη δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 62280)1952 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ι. Κ. Α. χορηγουμένων συντάξεων (ΕΕΔ 11, 281), ἡ ὁποία, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 19|1944 περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν ψηφολογικῶν συντελεστῶν», καθώριζε ἄλλο ποσὸν συντάξεως διὰ τὰς γυναῖκας (μικρότερον) καὶ ἄλλο (μεγαλύτερον) διὰ τοὺς ἄνδρας.

Ἡ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐκδοθεῖσα κατοπέρω ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἑρμηνεύουσα τὴν ἔννοιαν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 19|1944 κατὰ τὴν παγίως κρατήσασαν παρ' αὐτῷ ἄποψιν (βλέπε Σ. Ε. 389|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Μηλιαρέσης*, ΕΕΔ 7, 243, Σ.Ε. 414|1948, εἰσηγητὴς *Γ. Μανιάτης*, ΕΕΔ 7, 285, Σ.Ε. 341|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιος*, ΕΕΔ 9, 811, Σ.Ε. 741|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Χαρμπούρης*, ΕΕΔ 9, 1008), ἠκύρωσε τὴν ὡς ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν κατωτάτου ὁρίου συντάξεων τῶν γυναικῶν μικροτέρου τοῦ τῶν ἀνδρῶν.

Ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ν. 19|1944 εἶναι ὀξέως ἀντίθετος πρὸς ἐκείνην τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀσχοληθείσης καὶ τῆς Ὀλομελείας του ἐπὶ τοῦ θέματος (Α.Π. 105|1952, Ὀλομελ., εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 353), καθ' ἣν εὐρυτάτη παρεσχέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐξουσιοδότησις, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ ἢ κοινῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν § 2 τοῦ ἄρθρ. 2 ν. 19|1944 ἀναφερομένων Ὑπουργῶν, ἀναπροσαρμόζωσιν, αὐξάνοντες ἢ ἐλαττοῦντες, ἀλλὰ καὶ *τροποποιῶσι* γενικῶς τὰς ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἀποφάσεων... κλπ. (οὕτω καὶ αἱ Α.Π. 880|1947, Τμ. Α', εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 7, 85, Α.Π. 124|1948, Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Β. Διόρης*, ΕΕΔ 7, 367).

Ἀλλ' ἐνώπιον τῆς ὀξυτάτης αὐτῆς ἀντιθέσεως γνωμῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἀνωτάτων Δικαστηρίων τῆς Χώρας ἐπὶ θέματος ἔχοντος ὑψίστην πρακτικὴν σημασίαν, καὶ διαρκούσης τῆς ἀντιθέσεως αὐτῆς ἐπὶ πενταετίαν ἤδη, θὰ ἔπρεπε, ἂν δὲν κάνωμεν λάθος, νὰ ὑπάρξῃ μία νομοθετικὴ ἀποσαφήνισις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1583|1952 Ὀλομελείας

Προεδρεύων καὶ εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Σ. Διβάρης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Χατζηγεωργίου, Θ. Ζούκας, Κ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 19|1944 δι' αὐτοῦ ἐχορηγήθη ἐξουσιοδότησις εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς περὶ τῆς ποσοτικῆς ἁπλῶς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἤδη νενομοθετημένων ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων προσώπων πρὸς τὴν διὰ τοῦ ν. 18|1944 εἰσαχθεῖσαν νέαν νομισματικὴν μονάδα, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν διὰ διοικητικῶν πράξεων κατάργησιν ἢ τροποποίησιν τῶν περὶ αὐτῶν κειμένων ὀργανικῶν διατάξεων, οἷα προδήλως εἶναι ἡ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως θεσπισθεῖσα διακρίσεως φύλου ἐν τῇ ἀναπροσαρμογῇ τῶν καταβαλλομένων συντάξεων.

Ὁ ὑπ' ἀριθ. 1846|1951 ἀναγκαστικὸς νόμος, θεσπίσας, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, εἰσάγει τοιαύτην διάκρισιν φύλου, ὡς μεταγενέστερος τοῦ ν. 19|1944, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἑρμηνείαν αὐτοῦ.

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, καθ' ὃ μέρος ὁρίζει κατώτατον ὅριον συντάξεως γυναικῶν μικρότερον τοῦ τῶν ἀνδρῶν, εἶναι ἀκυρωτέα, λόγῳ παραβάσεως τοῦ νόμου.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν αἴτησιν ὡς βάσιμον.

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τῶν γυναικῶν, μικροτέρου τοῦ τῶν ἀνδρῶν.

μος καὶ σύμφωνος πρὸς τὰ ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως προκύψαντα πραγματικὰ περιστατικά, δεκτὴ καὶ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τούτου καθίσταται.

Δέον ὅπως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη, ἐπιβληθῶσιν εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου.

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 309 καὶ 310 τοῦ Κώδ. τῆς Ποιν. Δικον. Ἀποφαίνεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ κατηγορία κατὰ τῶν Κ.Γ. κ.λ.π., ἀπάντων κατοίκων Ἀθηνῶν καὶ μελῶν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Οἰκοδομικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἀκτημόνων", κατηγορουμένων ἐπὶ παραβάσει τοῦ Α.Ν. 690|1945 (μὴ ἐμπρόθεσμος καταβολὴ τῶν ἐκ δραχμῶν 4.724.000 ὀφειλῶν ἕνεκα ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, φερομένη ὡς τελεσθεῖσα ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Ἰουλίου 1951 χρονικὸν διάστημα εἰς βάρος τοῦ Α.Δ.).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Καταστατικαί διατάξεις περί παροχῆς ἀσφαλιστικῶν παροχῶν

I

ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ

Ἑρμηνεία διατάξεων καταστατικοῦ

Προϋποθέσεις συντάξεως.—Δικαίωμα Ταμείου εἰς ἐπανεξέτασιν ὄχι μόνον τῶν λαμβανόντων προσωρινὴν σύνταξιν, ὡς κριθέντων προσκαίρως ἀνικάνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὁριστικῶν συνταξιούχων.—Πότε ὑφίσταται τὸ δικαίωμα ἐπανεξετάσεως.—Ἰσχυρισμὸς περὶ κατοχυρωτικῆς ἀκαιρείας δικαιώματος Ταμείου πρὸς ἐπανεξέτασιν.—Διακοπὴ συντάξεως μετ' ἄρνησιν συνταξιούχου νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπανεξέτασιν.—Πότε καταλύεται τὸ δικαίωμα πρὸς λῆψιν συντάξεως προσώπου, οὗτινος ἀποκατεστάθη ἡ ὑγεία.

Ἀρείου Πάγου 396|1952 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Στανρόπουλος* Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Γ. Βουμβουλάκης* Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Σαφαρῆς, Ν. Δανέλλης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, ἐγκριθέντος διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 694|1937, ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 67079|Σ. 1886|15.12.1939 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχοντος, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4272|1944 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, προσεμένου περὶ ἠσφαλισμένων φυματικῶν, οἵτινες ἔτυχον συντάξεως διὰ περιωρισμένον χρονικὸν διάστημα λόγῳ τῆς παθήσεως των ταύτης καὶ ἐντὸς τριετίας ὑπεβλήθησαν εἰς τρεῖς ἰατρικὰς ἐξετάσεις, ἐξ ὧν ἡ τρίτη ὑπὸ τῆς δευτεροβαθμίου ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. (μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 30414|1946 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπαιτοῦνται τέσσαρες ἐντὸς τετραετίας ἐξετάσεις), εὑρέθησαν δὲ πάσχοντες ἐκ φυματιώσεως καὶ κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἐξετάσεις, ἡ συνταξιοδότησις των μετατρέπεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰς ὁριστικὴν ἄνευ ἑτέρας ὑγειονομικῆς ἐξετάσεως των. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ τὸ πρὸς σύνταξιν ἀναπηρίας δικαίωμα ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ συνταξιοδοτήσεως αἰτήσεως καὶ λήγει, ὡς ἐκλείψασιν αἱ ἐν τοῖς οἰκείοις ἄρθροις προϋποθέσεις ἢ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ συνταξιούχου. Ἐξ ἑτέρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 24 §§ 1 καὶ 2 τοῦ κανονισμοῦ τούτου, ἡ τελεσίδικος ἀπόφασις τῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διά τε τὸν ἠσφαλισμένον καὶ τὸ Ταμεῖον καί, ἐὰν μεταγενεστέρως προκύψουν στοιχεῖα, ὅτι ἀποκατεστάθη ἡ ὑγεία τοῦ λόγῳ ἀναπηρίας συνταξιούχου, καίτοι ὁ προβλεφθεὶς χρόνος ἀνικανότητος αὐτοῦ δὲν ἔληξεν εἰσέτι, δύναται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ νὰ καλέσῃ καὶ παραπέμψῃ τοῦτον πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπήν, ἥτις ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν, ἐὰν δὲ ὁ ἐπανεξετασθεὶς κριθῇ ὑγιής, ἀποφαίζεται ἡ διακοπὴ τῆς συντάξεως των. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου ἔχει δικαίωμα νὰ παραπέμψῃ πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπὴν (καὶ διακόψῃ μετὰ ταῦτα τὴν σύνταξιν, ἐὰν ἀποκατεστάθη ἡ ὑγεία αὐτῶν) οὐ μόνον τοὺς λαμβάνοντας προσωρινὴν σύνταξιν, ὡς κριθέντας προσκαίρως ἀνικάνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁριστικοὺς συνταξιούχους, ἤτοι ἐκείνους, εἰς οὓς, κριθέντας ὑπὸ τῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν κατὰ πρόβλεψιν διαρκῶς ἀνικάνους, ἀπενεμήθη ὁριστικὴ σύνταξις, διότι καὶ εἰς τούτους μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας των, ἥτις εἶναι δυνατή, εἴτε διότι ὁ ὀργανισμὸς αὐτῶν ἀντέδρασε κατὰ τῆς νόσου, εἴτε διότι ἐξευρέθησαν παρὰ τῆς ἐπιστήμης νέαι μέθοδοι ἢ ἀποτελεσματικὰ φάρμακα πρὸς θεραπείαν τῆς ὡς ἀνιάτου προβλεφθείσης νόσου των, δὲν δικαιολογεῖται ἡ παροχὴ συντάξεως διὰ μὴ ὑπάρχουσαν πλέον ἀναπηρίαν των. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ τε ἄρθρου 21 τοῦ κανονισμοῦ, ὁριζόντως, ὅτι ἡ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τῆς κατὰ πρόβλεψιν διαρκείας τῆς ἀνικανότητος τοῦ αἰτουμένου τὴν σύνταξιν, ὡς ἐπίσης καὶ ἂν αὐτὸς εἶναι ἀνίκανος καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν διαρκῶς ἢ προσκαίρως, ἀλλὰ καὶ τοῦ προϊσχύσαντος ἄρθρ. 4|6-4.1935 Π. Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν», ὅπερ σαφέστερον ὥριζεν, ὅτι ἡ σύνταξις ἀναπηρίας παρέχεται ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν καὶ λήγει διὰ τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἐπανακτήσεως τῆς ὑγείας τῶν συνταξιούχων ἄνευ διακρίσεως προσωρινῶν καὶ ὁριστικῶν τοιούτων. Οὕτως ἀποφηνομένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι τοὐτέστιν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 24 § 2 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου ἀφορᾷ τούς τε προσωρινοὺς καὶ τοὺς ὁριστικοὺς συνταξιούχους τούτου καὶ ὅτι νομίμως παρεπέμφθη ὁ ἀναιρεσείων πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, καίτοι λαμβάνων ὁριστικὴν σύνταξιν, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου ἰσχὺν ἔχοντος κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐκ τῆς αὐτῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς λειτουργίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτοῦ, ὅπως παραπέμψῃ τὸν συνταξιοῦχον πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς ἐκδούσης τὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς ἐφίσταται,

ἐὰν προκύψωσι στοιχεῖα, ὅτι ἀποκατεστάθη ἡ ὑγεία τούτου, μεταγενεστέρως οὐχὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀπονεμούσης τὴν σύνταξιν ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς διά τε τὸ ἠσφαλισμένον καὶ τὸ Ταμεῖον τελεσιδίκου ἀποφάσεως τῶν ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν, δι' ὧν βεβαιοῦται ἡ ἀναπηρία τοῦ αἰτουμένου τὴν σύνταξιν, χορηγουμένην οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ τούτου ἀποφάσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας καὶ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ τούτου αἰτήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου. Οὐδαμῶς ἑπομένως ἀποκλείεται ἡ σύγχρονος μὲ τὴν ἔκδοσιν τῆς καθιστώσης τινὰ συνταξιοῦχον ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον ἡ σύνταξις παρέχεται διὰ προγενέστερον τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς χρόνον, παραπομπὴ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ συνταξιοδοτηθέντος πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἀφοῦ τὰ προκύψαντα στοιχεῖα εἶναι, ὡς ὁ κανονισμὸς ἀπαιτεῖ, μεταγενέστερα τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ ἐκρίθη ἀνάπηρος καὶ ἐσυνταξιοδοτήθη οὗτος. Τοιαῦτα δὲ στοιχεῖα δύνανται νὰ εἶναι, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 80 τοῦ κανονισμοῦ συνάγεται, καὶ οἱαδήποτε πληροφορίαι περιελθοῦσαι εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου καθιστῶσαι πιθανὴν τὴν ἔκδοχήν, ὅτι ἀποκατέστη ἡ ὑγεία τοῦ συνταξιοδοτηθέντος, αἵτινες καὶ ἡ φύσις αὐτῶν ἢ τὰ παρασχόντα ταύτας πρόσωπα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καθορίζωνται συγκεκριμένως ἐν τῇ περὶ παραπομπῆς εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπὴν ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ὅθεν τὸ Ἐφετεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων κατέστη ὁριστικὸς συνταξιοῦχος τοῦ Ταμείου μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 40|1949 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ διὰ τὸν ἐν αὐτῇ διαλαμβανόμενον χρόνον, προηγουμένην τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀρ. 0. 151|1949 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, δι' ἧς, ἀναγνωρισθεὶς ὁριστικὸς συνταξιοῦχος, παρεπέμφθη πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς ἐκδούσης τὴν τελεσίδικον περὶ τῆς ἀναπηρίας του, ὡς πάσχοντος ἐκ φυματιώσεως, ἀποφάσεως δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς Ι.Κ.Α., μετὰ προηγουμένην ὅμως ἐξέτασίν του ὑπὸ τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ὑποβολήν του εἰς τὰς δεούσας ἐργαστηριακὰς καὶ ἀκτινολογικὰς ἐξετάσεις, ὧν τὰ πορίσματα, ὡς στοιχεῖα περὶ τῆς πορείας τῆς νόσου καὶ ἴνα ἀποφανθῇ αὕτη, ἐὰν ἀποκατέστη ἢ οὐ ἡ ὑγεία του, θὰ ἐτίθεντο ὑπ' ὄψιν τῆς δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι ἐκλήθη οὗτος, ὅπως παρουσιασθῇ καὶ ἐξετασθῇ καὶ ὑπὸ ταύτης ἀπ' εὐθείας καὶ διὰ τοῦ μεταγενεστέρου τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπ' ἀριθ. 16728|14.6.1949 ἐγγράφου τοῦ ἀναιρεσείοντος, μετὰ ταῦτα δὲ κρίναν, ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ μνησθέντος ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις διὰ τὴν παραπομπήν του πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπέρριψε τοὺς σχετικοὺς περὶ ἀκυρότητος τῆς διακοπτούσης τὴν σύνταξιν ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου λόγους τῆς ἐφέσεως, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος καὶ τέταρτος λόγοι ἀναιρέσεως.

Ἡ ἄσκησις τοῦ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου παρεχομένου αὐτῷ δικαιώματος, ὅπως παραπέμψῃ ἐνώπιον τῆς ἐκδούσης τὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν ὑγειονομικὴς ἐπιτροπὴς τὸν συνταξιοῦχον πρὸς ἐπανεξέτασιν τῆς ὑγείας του καὶ τῆς διακοπῆς τῆς συντάξεως αὐτοῦ, ἐὰν ἀποκατέστη ἡ ὑγεία του, μὴ ὑπερβαίνουσα προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α. Κώδικος, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 47 § 4 τοῦ ν. 3713|1918 κατάχρησιν ἐξουσίας ἀποτελεῖ, καὶ ἑπομένως ὁ ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν σχετικὸς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς διατυποῦται ἐν ταῖς ὑποβληθείσαις ὑπὸ τούτου προτάσεσι κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, μὴ ἀσκῶν, ὡς μὴ νόμιμος, οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως, ὀρθῶς δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 807 § 7 λόγον ἀναιρέσεως δὲν ἱδρύει ἡ μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν ἐπουσιώδους καὶ μὴ ἀσκοῦντος οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως ἰσχυρισμοῦ.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 15, 24 καὶ 26—33 τοῦ κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς λειτουργίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀπαιτεῖται μὲν διὰ τὴν διακοπὴν τῆς συντάξεως τοῦ λόγῳ ἀναπηρίας συνταξιοδοτουμένου αὐτοκινητιστοῦ ἡ ἔκδοσις γνωματεύσεως τῆς ἁρμοδίας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας του, τοῦτο ὅμως ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὅτι ὁ παραπεμφθεὶς πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην παρουσιάσθη καὶ ἐξητάσθη παρ' αὐτῆς, ὑποβληθεὶς εἰς τὰς δεούσας ἐπιστημονικὰς ἐξετάσεις, δὲν ἀπαιτεῖται ὅμως προδήλως τοιαύτη γνωμάτευσις εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ παραπεμφθεὶς δὲν παρουσιάζεται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν ἢ ἀρνεῖται, ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τὰς ἀπαραιτήτους πρὸς διάγνωσιν τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας του ἐπιστημονικὰς ἐξετάσεις, ὅτε, κατὰ τὴν ἀληθῆ τοῦ νόμου ἔννοιαν, δύναται νὰ διακοπῇ ἡ σύνταξις καὶ ἄνευ τῆς τοιαύτης γνωματεύσεως τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, τεκμαιρουμένης τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας τοῦ παραπεμφθέντος ἐκ τῆς ἀρνήσεως του νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς δεούσας ἐξετάσεις, ἐξ ἰδίου πταίσματος οὕτω ἐπιφέροντος τὴν ἐκ τῆς διακοπῆς τῆς συντάξεως ζημίαν του. Ἀντίθετος ἔκδοχὴ θὰ ἦγε εἰς τὸ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιτυγχάνῃ ὁ συνταξιοῦχος, οὗτινος ἀποκατεστάθη ἡ ὑγεία, ἀρνούμενος νὰ προσέλθῃ πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, νὰ συνταξιοδοτῆται ἐφ' ὅρου ζωῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃ δικαίωμα συντάξεως, ὅπερ προφανῶς δὲν ἠθέλησεν ὁ νόμος. Ὅθεν τὸ Ἐφετεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι προέκυψεν ἐκ τῶν προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων προσῆλθεν ἐνώπιον τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν, ἧτις ἔκρινεν ἀπαραίτητον τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἀκτινολογικῶν καὶ ἐργαστηριακῶν ἐξετάσεων καὶ ἐκάλεσε τοῦτον, ὅπως προσέλθῃ καὶ ἐξετασθῇ παρὰ τῶν εἰδικῶν ἰατρῶν, ὅτι ἐ-

κλήθη οὗτος ἐγγράφως, ὅπως ἐξετασθῇ ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς Ι.Κ.Α. ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς εἰδοποιήσεως καὶ ὅτι οὗτος δὲν προσῆλθε πρὸς ἐξέτασιν παρὰ τῶν εἰδικῶν ἰατρῶν καὶ τῆς δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς, παρελθούσης ἀπράκτου τῆς ταχθείσης αὐτῷ προθεσμίας, κρίναν δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι ὀρθῶς διεκόπη ἡ σύνταξις αὐτοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51|1950 ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου, τηρηθεισῶν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, τὸ μὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε τοὺς σχετικοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀναιρεσείοντος, τοὺς προβληθέντας ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Ἐφετείου, ἐν οἷς καὶ τὸν τοιοῦτον ὅτι κατὰ τὴν πρυσελευσίν του ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ὑπέστη προπηλακισμοὺς καὶ ἀπειλάς, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν εἰς αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ, ὃν ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, κρίνει μὴ ἀποδειχθέντα, τὸ δὲ ἐξετίμησε πράγματα, ἡ περὶ τῶν ὁποίων κρισις του δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐξ ἑτέρου δὲ ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δύο, θὺς καὶ τὸς λόγοι ἀναιρέσεως.

Ὁ 8ος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, δι' οὗ πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐσφαλμένως δεχθεῖσα, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων κατέστη ὁριστικὸς συνταξιοῦχος δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 422|1948 καὶ 40|1949 ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐνῷ ἡ σύνταξις ἀπονέμεται δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ ὅτι ἡ παραπομπὴ τοῦ πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπὴν ἐγένετο εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῶν ἀποφάσεων τούτων, αἵτινες ἐν παρόδῳ διέλαβον, ὅτι τὸ ἀντίδικόν του δικαιοῦται νὰ ὑποβάλῃ εἰς ἐπανεξέτασιν καὶ τὸν ὁριστικὸν συνταξιοῦχον, ἀπορριπτέος ἐσεί, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον σκέλος αὐτοῦ ὡς ἄνευ ἐννόμου συμφέροντος προτεινόμενος, διότι τὸ ἀποδιδόμενον εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν σφάλμα, ὅτι ἔκρινεν αὐτὸν ὡς καταστάντα ὁριστικὸν συνταξιοῦχον δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, παρὰ τὸν νόμον, δὲν ἐπιφέρει βλάβην εἰς τὰ συμφέροντά του, ἐφ' ὅσον δέχεται τὸ Ἐφετεῖον, ὅτι ἀπενεμήθη αὐτῷ ἡ ἣν διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀξιοῖ ὁριστικὴ σύνταξις, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον σκέλος αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος, διότι, ὡς ἐκ τῆς ἴης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, αὕτη δέχεται, ὅτι ἡ ἐπανεξέτασις τοῦ ἀναιρεσείοντος διετάχθη, ὡς ὁ νόμος ἀξιοῖ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 151|1949 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι κατὰ πληροφορίας τῆς ὑπηρεσίας ἡ ὑγεία του ἀποκατεστάθη.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς 7ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ Ἐφετεῖον δέχεται ἀνελέγκτως, προκειμένης ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ ἀναιρεσείοντος διεκόπη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51|1950 ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου καὶ ὅτι τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 657|1950 ἀποφάσεως παρέσχεν ἐκ νέου τὴν εὐχέρειαν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα (ἤδη ἀναιρεσείοντα) πρὸς ἐπανεξέτασιν, χωρὶς νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν διακόψασαν σύνταξιν ὑπ' ἀριθ. 51|1950 ἀπόφασίν του, τῶν ἐκ τῆς ὁποίας δικαιωμάτων του ρητῶς ἐπεφυλάχθη, οὐδαμῶς δὲ δέχεται τὸ Ἐφετεῖον, ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ ἀναιρεσείοντος διεκόπη ἄνευ τῆς ἐκδόσεως σχετικῆς περὶ τούτου ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου. Ὅθεν ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων 8ος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

Κατὰ τὴν σαφῆ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 11, 15, 24, 31 καὶ 38 τοῦ κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς λειτουργίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου ἔννοιαν τὸ πρὸς λῆψιν τῆς συντάξεως δικαίωμα τοῦ συνταξιοδοτουμένου, οὗτινος ἡ ὑγεία ἀποκατέστη, καταλύεται, ἀφ' οὗ χρόνου οὗτος κριθῇ ὑγιὴς καὶ οὐχὶ ἀφ' ἧς καταστῇ τελεσιδικος ἡ διακόπτουσα τὴν χορήγησιν τῆς συντάξεως ἀπόφασις, δι' ἧς δύναται νὰ ὁρισθῇ χρόνος διακοπῆς τῆς συντάξεως καὶ ἐκεῖνος, καθ' ὃν κρίνεται ὡς ἀποκατασταθεῖσα ἡ ὑγεία τοῦ συνταξιούχου. Ὅθεν τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51 τῆς 13 Ἰανουαρίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διεκόπη ἡ σύνταξις τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπὸ τῆς 26 Ἰουνίου 1949, ἀφ' ἧς ἐξέπνευσεν ἡ πρὸς ἐμφάνισίν του ἐνώπιον τῆς δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς προθεσμία, κρίναν δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτι συννόμως διεκόπη ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας ἡ σύνταξις του καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀπορριψάσης ἐν ὅλῳ τὴν ἀγωγὴν τούτου, διάκουσαν τὴν εἰς αὐτὸν καταβολὴν του ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1950 καὶ μέχρι Δεκεμβρίου 1950 συνταξιοδοτικοῦ ποσοῦ ἀναγομένου εἰς χρόνον μεταγενέστερον τοῦ διὰ τῆς τελεσιδίκου καταστάσης, διὰ τῆς μὴ ὑπὸ τούτου ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου, ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ὁρισθέντος χρόνου διακοπῆς τῆς συντάξεως, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δέκατος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.

II

ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν.

Καθυστερήσεις ὀφειλομένων πρὸς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν εἰσφορῶν.—Ἔννοια ἄρθρ. 28 § 1 Καταστατικοῦ.—Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν αὐτοῦ καθυστερουμένων ἀπὸ χρόνου προγενεστέρου τῆς ἰσχύος Ν. 18|1944.—Νόμιμος ὑπὸ ἐργοδότου παρακράτησις ἐκ τῆς μισθοδοσίας εἰσφορῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου.—Ἀνεφαρμοστον ἄρθρ. 22 § 3 Ν. 6298|1934 ἐπὶ λοιπῶν, πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α., Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἀρείου Πάγου 351|1952 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Σταυρόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Μ. Παντελῆς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καπελίστρας, Κ. Κατσιγιάννης, Δ. Παπαγεωργίου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 28 § 1 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης

Ἀθηνῶν, ὅπερ ἀνασυνιαχθὲν ἐκυρώθη διὰ τῆς κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11|12 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» (ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 694|1937) καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 30|30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς» ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ κυρωθέντος καταστατικοῦ δημοσιευθείσης ὑπ' ἀριθ. 54754|Ε. 1780 τῆς 5 Δεκεμβρίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «καθυστερουμέναι πρὸς τὸ Ταμεῖον εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται καὶ εἰσπράττονται βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου λαμβανομένης μισθοδοσίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς». Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως ταύτης καὶ τῆς γενικότητος αὐτῆς, μηδεμίαν ποιουμένης διακρισιν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὡς καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ νοοῦνται ὑπ' αὐτῆς καὶ αἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος της καθυστερούμεναι, εἰδικώτερον δὲ καὶ αἱ καθυστερούμεναι ἀπὸ χρόνου προγενεστέρου τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 18 τῆς 9|10 Νοεμβρίου 1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως», ἐν ἄρθρ. 5 § 2 περίοδ. β' τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι τῆς διὰ τῆς διατάξεως τῆς πρώτης περιόδου τῆς αὐτῆς παραγράφου θεσπιζομένης ρυθμίσεως τῶν εἰς δραχμὰς ὀφειλῶν, τῶν στηριζομένων εἰς γενεσιουργὸν αἰτίαν ὑφισταμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἐξαιροῦνται αἱ πρὸς τὸ Δημόσιον, τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας ὀφειλαὶ ἐκ φόρων ἐν γένει, ὡς καὶ αἱ εἰσφοραὶ πρὸς ἀσφαλιστικὰ ἱδρύματα δημοσίου δικαίου, οἷον καὶ τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον, κατ' ἄρθρον 3 § 2 τοῦ ἀ. ν. 1495 ἔτους 1938, καὶ ὅτι αὗται θέλουσι ρυθμισθῆ ὑπὸ εἰδικοῦ νόμου. Ἀφ' ἑτέρου τὸ μὲν ἄρθρον 4 § 5 τοῦ Α. Ν. 1022|1946, ὅπερ, περιέχον γενικωτέραν διάταξιν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ κατὰ ποσὸν ὑπολογισμοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς τῶν πρὸς ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς ἢ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καθυστερουμένων εἰσφορῶν, ὁμιλεῖ περὶ καταβολῆς ταύτων ὑπὸ τῶν καθυστερούντων αὐτὰς ἐργοδοτῶν, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τοῦ εἰς τὸ ρηθὲν Ταμεῖον ἡσφαλισμένου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ὡς πρὸς ὃ ἰσχύει ἡ ἀνωτέρω παρατεθεῖσα εἰδικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 28 § 1 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἐν ᾧ οὐδεμία γίνεται διακρισις, ἂν αἱ εἰσφοραὶ καθυστεροῦνται ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ ἡσφαλισμένου ὑπαλλήλου ἢ ὑπὸ τοῦ τῆς ἐργοδότιδος Τραπέζης λόγῳ παρακρατήσεως ὑπ' αὐτῆς τούτων ἐκ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἡσφαλισμένων, ἐκ δὲ τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α. Ν. 11|12 Νοεμβρίου 1935, ὁρίζοντος ὅτι πᾶσα ἔγκρισις ἢ τροποποίησις τῶν οἱουδήποτε τύπου, πλὴν τῶν κατ' οὐσίαν ἀναφερομένων εἰς κοινωνικοὺς πόρους, καταστατικῶν καὶ ὀργανωτικῶν διατάξεων τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, γίνεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ γνώμην τοῦ συμβουλίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων κλπ., ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 694|1937, καθ' ὃ ἡ ἀκριβὴς ἔννοια τοῦ προρρηθέντος ἄρθρ. 59 § 1 εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπ' αὐτοῦ διαδικασίαν τροποποιοῦνται πᾶσαι αἱ προγενέστεραι αὐτοῦ, αἱ ἀφορῶσαι τὰς βασικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν κοινωνικοὺς πόρους, διατάξεις Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καὶ αἱ γενόμεναι διὰ τυπικῶν νόμων, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐν τῇ διὰ τῶν διατάξεων τούτων παρεχομένῃ καὶ ὁρίσῃ ὡρισμένων ἀντικειμένων ἐξουσιοδοτήσει περιλαμβάνεται καὶ ἡ διὰ τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 28 γενομένη τροποποίησις τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὡς τοῦτο ἰσχυε πρὸ τῆς ἐγκρινάσης τὴν τοιαύτην τροποποίησιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γενομένας τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις αὐτοῦ, ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 54754|Ε. 1780 τῆς 5.12.1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ διὰ τῆς § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 28 γενομένη προσθήκη, καθ' ἣν αἱ ὑπὸ στοιχ. 2 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ καταστατικοῦ εἰσφοραί, ἐν αἷς καὶ ἐκτακτος τοιαύτη λόγῳ γάμου, τῶν ἡσφαλισμένων, καταβάλλονται παρακρατούμεναι ἐκ τῶν μηνιαίων αὐτῶν ἀποδοχῶν εἰς 12 ἴσας δόσεις. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι νομίμως ἡ ἐναγουσα καὶ ἤδη ἀναιρεσίβλητος Τράπεζα Ἀθηνῶν παρεκράτησε διὰ λογαριασμὸν τοῦ προσθέτως ὑπὲρ αὐτῆς παρεμβαίνοντος Ταμείου Συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ της ἐκ τῆς μισθοδοσίας ἑκάστου τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου 1951 τῆς ἐναγουσης καὶ ἤδη ἀναιρεσειούσης ὑπαλλήλου της τὸ 1|12 ἐναντι, ὡς δέχεται, ὀφειλομένης καὶ καθυστερουμένης ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ χρόνου προγενεστέρου τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 18|1944 εἰσφορᾶς, λόγῳ γάμου, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 28 § 1 καὶ 4 τοῦ ἀνωτέρω καταστατικοῦ καὶ ἄρθρων 59 § 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11|12 Νοεμβρίου 1935 καὶ 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 694|1937 καὶ δὲν παρεβίασεν ἄλλην τινὰ καὶ δὴ τὴν μνησθεῖσαν τοιαύτην τοῦ ἄρθρου 4 § 5 τοῦ Α. Ν. 1022|1946 ἢ τὰς τοῦ ἄρθρου 664 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ ν. 4694|1930 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἐφ' ᾧ καὶ ἀπορριπτέοι τυγχάνουσιν οἱ τ' ἀνειθέτα ὑποστηριζόντες λόγοι ἀναιρέσεως 1ος, 2ος, 4ος καὶ 5ος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ μοναδικὸς ταῦ προσθέτου δικογράφου ὡς ἀβάσιμοι.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 22 § 3 τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω γενομένης παρακρατήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἀναιρεσειούσης ἰσχύοντος νόμου 6238|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καθ' ἣν κατὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παρακρατῇ τὰ τμήματα τῶν εἰσφορῶν, τὰ βαρύνοντα τούτους κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ἐὰν δὲ οὗτος δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας πληρωμῆς τῶν μισθῶν, ἀπαλλάσσεται ὁ ἡσφαλισμένος τῆς τοιαύτης κατοβολῆς, βαρυνούσης τοῦ λοιποῦ τὸν ἐργοδότην, καθ' ὃ ἐκ ταύτης, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς καὶ τὰς τοιαύτας τῶν ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ περὶ οἰκονομικῆς

όργανώσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περιλαμβανομένων ἄρθρων 20-21 τοῦ αὐτοῦ νόμου, σαφῶς προκύπτει, ἀφορᾷ μόνον τοὺς εἰς τὸ Ἵδρυμα τοῦτο ἠσφαλισμένους, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς εἰς τοὺς λοιποὺς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ δὴ τὸ παρεμβαίνον Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς στηριζόμενος καὶ ἐντεῦθεν ψευδὴ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς ἄνω διατάξεως εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἀποδίδων βάσις καὶ τελευταῖος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου ἀποβαίνει ἀπορριπτέος.

III

ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΠΑΠ.

Ἑρμηνεία διατάξεων Καταστατικοῦ

Δικαίωμα πρὸς σύνταξιν λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν. Βεβαίωσις ἀνικανότητος. — Πότε παράγεται δεδικαιωμένον ἐκ τῶν ἄρθρ. 273 καὶ 274 Πολιτ. Δικονομίας.

Ἀρείου Πάγου 299|1952 Τμ. Α'

Προκρίθεν ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. ***Χ. Σταυρόπουλος***
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. ***Β. Κυριακόπουλος***
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σούρλας, Ν. Κωστόπουλος

Ἐκ μὲν τῶν διατάξεων τῶν ἐδ. γ' καὶ δ' τῆς (περ. 1 τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ διὰ τοῦ ν. ΓΣΚ' ἔτους 1907 ἱδρυθέντος Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας τῶν Σιδηροδρόμων Πειραιῶς — Ἀθηνῶν — Πελοποννήσου, ἐγκριθέντος διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 7|14 Αὐγούστου 1907 καὶ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθέντος, διατηρηθέντος δ' ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 2218|1940 ἐνσωμάτωσιν τοῦ Ταμείου τούτου μετὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ τῶν αὐτῶν Σιδηροδρόμων, ρυθμίζοντος τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃ ἀπονέμονται συντάξεις εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ καὶ ἰσχὺν νόμου οὕτως ἐπέχοντος, σαφῶς προκύπτει, ὅτι δικαίωμα πρὸς σύνταξιν κέκτηται πᾶς μέτοχος ἀπολυθεὶς ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας τῶν ΣΠΑΠ μετὰ δεκαετεῖς κρατήσεις εἰς τὸ Ταμεῖον, καταστὰς ἀνίκανος σωματικῶς πρὸς τὴν ἣν μετήρχετο ὑπηρεσίαν λόγῳ σωματικῆς νόσου ἢ καὶ ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας παθὼν ἐξ ἀτυχήματος, προελθόντος ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτοῦ ἢ ἕνεκα ταύτης, ἐκ δὲ τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ, ὅτι ἡ ἐκ νοσημάτων ἢ βιαίου συμβάντος ἀνικανότης τοῦ μετόχου βεβαιοῦται διὰ σχετικῆς γνωματεύσεως τῆς ἰατρικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας τῶν ΣΠΑΠ πρὸ τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπολύσεως τούτου, ἐπὶ τῇ εἰς τὸ Ταμεῖον ἀνακοινώσει τῆς ἀποίας τὸ Διοικητικὸν αὐτοῦ Συμβούλιον ἢ ἀρκεῖται εἰς τὴν γνωμάτευσιν ταύτην ἢ, ἐν περιπτώσει ἀμφιβολιῶν καὶ διαφωνίας, παραπέμπει τὸν μέτοχον εἰς νέαν ἰατρικὴν ἐξέτασιν, ἐνεργουμένην ὑπὸ ἰατρικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 301|1936 ὁριζόμενα, ὅπερ ἐπιλύουν τὴν διαφωνίαν ἀποφαίνεται ὁριστικῶς περὶ τῆς παθήσεως τοῦ μετόχου καὶ τῆς ἱκανότητος ἢ μὴ τούτου πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἣν μετέρχεται ὑπηρεσίας, τῆς διαδικασίας ταύτης ἀκολουθουσης, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, τὸ μόνον καὶ ἀποκλειστικὸν μέσον διὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐκ νοσημάτων ἢ βιαίου συμβάντος ἀνικανότητος τοῦ μετόχου, μὴ ἀναπληρουμένης τῆς ὡς εἴρηται ἰατρικῆς γνωματεύσεως τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας τῶν ΣΠΑΠ καὶ τῆς ἐκ τῶν ἐκτεθεισῶν αἰτίων πρὸς ὑπηρεσίαν ἀνικανότητος τοῦ μετόχου ἐκ δικαστικῆς ἀποφάσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης ἐκδοθείσης ἢ ἐκ τῆς σχετικῆς αὐτῆς περὶ τούτου ὁμολογίας.

Τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, δεξάμενον, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἀξιῶν παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου, διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του, τὴν ἀπονομὴν αὐτῷ συντάξεως, ὡς συντρεχουσῶν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τῶν ἐν ἐδ. γ' καὶ δ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ προμνησθείσων πραγματικῶν προϋποθέσεων, δὲν ἐπικαλεῖται ἐν αὐτῇ, ὅτι ἐτηρήθη ἡ διαληφθεῖσα τοῦ ἄρθρου 20 αὐτοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 301|1936, ἀποκλειστικὴ διαδικασία πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἐκ νοσήματος ἢ βιαίου συμβάντος ἀνικανότητος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἣν μετήρχετο παρὰ τῇ ἐργοδότιδι ἑταιρίᾳ τῶν ΣΠΑΠ ὑπηρεσίας, καὶ κρίναν, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ περιεχομένου τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του καὶ τῆς ρητῆς ἀναφορᾶς εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς ἐκκληθείσης παρ' αὐτῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως σαφῶς προκύπτει, ὅτι δὲν ἀναπληροῦται ἡ κατὰ τὸ προμνησθὲν ἄρθρον 20 τοῦ καταστατικοῦ ἀπαιτουμένη πρὸ τῆς ἀκολούθως σχετικῆς γνωμάτευσις τῆς ἰατρικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐργοδότιδος ἀνωτέρω ἑταιρίας, οὐδ' ἡ ἐπιβολὴ τῆς λοιπῆς ἐν αὐτῷ διαδικασίας ἐκ τῆς ἐπικληθείσης παρ' αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 1276|1947 τελεσιδίκου καὶ ἀμετακλήτου ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐν δίκῃ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ὡς εἴρηται ἐργοδότιδος ἑταιρίας, τῶν διαβιβασθέντων παρὰ ταύτης εἰς τὸ ἀναιρεσιβλήτου Ταμεῖον ἐγγράφων, ἐξ ὧν ἀναγνωρίζετο ἡ ἐκ σωματικοῦ νοσήματος διαρκὴς καὶ ὁλικὴ ἀνικανότης αὐτοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἣν μετήρχετο παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τῆς περὶ τούτου ὁμολογίας της, ἀπέρριψεν ἐπὶ τούτοις τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν του ὡς ἐνδεῆ τῶν συνιστώντων τὸ ἀξιούμενον, κατὰ νόμον, δικαίωμα πραγματικῶν περιστατικῶν. Οὕτω δ' ἀποφηνάμενον, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ κανονισμοῦ καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 301|1936 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, καὶ αἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ καὶ τοῖς προσθέτοις σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 273 καὶ ἄρθρ. 271 τῆς Πολιτ. Δικονομίας σαφῶς προκύπτει, δεδικασμένον ἐκ τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὃ εἶναι ἀπαράδεκτος πᾶσα ἀνταπόδειξις, ὑπάρχει, ὅταν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, πρόκειται μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων κατὰ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα νὰ ζητηθῇ εἰς νέαν δίκην τὸ αὐτὸ δίκαιον. Δεδομένου, ὅμως, ὅτι τὸ ἀναιρεσιβλήτου Ταμεῖον ἀποτελεῖ, κατ' ἄρθρον 4 τοῦ ν. ΓΣΚ|1907, νομικὸν πρόσωπον

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΥ ΣΥΡΟΥ

Ἐπιμελείᾳ τῶν κ. κ. Γ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗ καὶ Κ. Ε. ΚΡΙΤΣΙΝΗ, Δικηγόρων ἐν Σύρῳ

Ἡ κατωτέρω ἀνασκόπησις τῆς νομολογίας τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Σύρου ἀναφέρεται εἰς τὸ ἔτος 1951, περιλαμβάνει δὲ τὰ ἐξῆς κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν θέματα:

Ἄδεια.— Δικονομία Ἐργατική.— Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι-Ἐργάται.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.— Στράτευσις.

Ἐπὶ ὅλων τῶν ἀποφάσεων Πρωτοδίκης ὁ κ. *Π. Ἀγγέλου.*

Α'. Ἄδεια

1. Ἡ λῆψις ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῆς δικαιουμένης παρ' αὐτοῦ ἀδείας ἀποβλέπει εἰς τὴν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπαυσιν αὐτοῦ καὶ ἵνα οὗτος καταστῇ προφανῶς ἀποδοτικώτερος ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου in naturam, τῇ αἰτήσει τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος ἐργάζεται συνεχῶς (1|1951).

2. Μὴ χορήγησις τῆς αἰτηθείσης ἀδείας, ἐπιφυλαττομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου δ τοῦ ἀ.ν. 539, ἐπιφέρει διὰ τὸν μὴ παρασχόντα ταύτην ἐργοδότην μόνον ποινικὴν δίωξιν (ἄρθρ. δ § 7) καὶ δὲν ἐσκοπήθη διὰ τοῦ νόμου ἡ παροχὴ εἰς τὸν μισθωτὸν δικῆς ἀντιμισθίας εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν οὗτος, μὴ τυχὼν ἀδείας, εἰργάσθη (1|1951).

3. Ἡ ἄδεια ἀναψυχῆς μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν χορηγεῖται κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου 539|1945 εἰς ἀπασχολουμένους μισθωτούς (22|1951).

4. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ὑφίσταται περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ὡς ἄνω νόμου, προβλέποντος χορήγησιν ἀδείας χάριν ἀναψυχῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἐὰν οὗτος προσφέρεται μὲν νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, θέσων ταύτας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου, αὐτὸς ὁ τελευταῖος δὲν τὰς ἀποδέχεται (22|1951).

Β'. Δικονομία Ἐργατική

5. Ἁρμόδιον εἶναι τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως καὶ τῆς πληρωμῆς, ὡς καὶ τὸ τῆς παροχῆς τῆς συμφωνημένης ἐργασίας (5|1951).

6. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης εἶναι Δημόσιον ἢ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ἀσκοῦν κατὰ παραχώρησιν τῆς πολιτείας διοίκησιν, δὲν ἀποκλείεται ἀπολύτως ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διαδικασίας τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἀλλ' ἐξετάζεται ἐὰν πρόκειται περὶ σχέσεως ἰδιωτικῆς ἢ τοιαύτης Δημοσίου Δικαίου (5|1951).

7. Εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ'|1912, ἄρθρ. 1, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἰσχύει νῦν μετὰ τοὺς νόμους 765|1943 καὶ 1968|1944, ὑποβάλλεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, καθὼς δὲ συνάγεται ἐκ τῆς ρηθείσης διατάξεως, ὅτι εἰς τὴν ἁλυσιτελῆ καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὑπάγονται αἱ ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις μισθωτῶν κατὰ ἐργοδοτῶν, αἱ βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐργασίας ἐξηρτημένης ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης καὶ ἀδιαφόρως ἂν ὁ μισθὸς καθορίσθη ρητῶς ἢ ἀφέθη ὁ καθορισμὸς αὐτοῦ εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός (13|1951).

Γ'. Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι—Ἐργάται

8. Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενος ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχων ὑπηρεσίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, καὶ ἐξ ἀντιθέτου δὲν θεωρεῖται ὑπάλληλος ὁ ἡμερομίσθιος, ὑπηρέτης πάσης κατηγορίας καὶ γενικῶς πᾶν πρόσωπον, ὅπερ ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικὸς καὶ μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐργασίας ἐν γένει (3|1951).

9. Διαχείρισις χρηματικῶν ποσῶν, φορτώσεις ἐμπορευμάτων, ἀποστολὴ εἰς ἄλλον τόπον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἄνω ὑπηρεσιῶν, εἶναι ὑπηρεσίαι κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικαί, ἀλλὰ πνευματικαὶ τοιαῦται ἱκαναί, ἵνα θεμελιώσωσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, οὐδεμίαν δὲ σημασίαν ἔχει ἐὰν ἡ παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἐργοδότῃ προγενεστέρα ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ ἦτο τοιαύτη ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ὑπηρεσίας, ἣν προσφέρει, καθ' ὃν χρόνον ἀνακύπτει τὸ ζήτημα (3|1951).

Δ'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

10. Λυθείσης οἰκειοθελῶς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, οὐδεμίαν ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ ν. 118|1945 ἔχει ὁ ἐργοδότης εἰς ἔγγραφον καὶ ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ οὗτος δὲν κατήγγειλε ταύτην (2|1951).

11. Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 ἐδάφ. β' τοῦ ν.δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 εἶναι ἐκείνη, καθ' ἣν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἐπεκτείνονται ἐπὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν ὁ σκο

αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὸ τῆς ἑταιρίας τῶν ΣΠΑΠ τὸ κατ' αὐτῆς ἐπιτευχθὲν δεδικασμένον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3276|1947 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐν δίκῃ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ της, περὶ τῆς ὑπαιτιότητι αὐτῆς σωματικῆς ἀνικανότητός του πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας του, ὡς καὶ ἡ περὶ τούτου διὰ τῶν προμνησθέντων ἐγγράφων ὁμολογία της, οὐδαμῶς ἐδέσμευον τὸ ἀναιρεσίβλητον Ταμεῖον, ὡς ὀρθῶς περὶ τούτων τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἔκρινε, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

πὸς εἶναι ἡ ἐπίτευξις ἐμπορικοῦ κέρδους, ἤτοι ἡ ὁλικὴ ἐπαύξησις τῶν κεφαλαίων αὐτῶν καὶ ὧν οἱ φορεῖς, ὄντες κατ' ἐπάγγελμα ἔμποροι, ὡς ἄξιοι ἡ ὑπ' ἀριθ. 11494 τῆς 2|15 Μαρτίου 1938 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων, εἶναι πράγματι ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο. Κατὰ συνέπειαν οἱ συνεταιρισμοί, καίτοι ἔχοντες ἰδιότητα ἐμπορικὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 602|1914, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν ὁ ν. 118|1945, καθόσον ὁ συνεταιρισμὸς εἶναι ἰδίου τύπου ἑταιρία, μὲ χαρακτηριστικὸν τὸ μεταβλητὸν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν ἑταίρων, δυναμένων νὰ ἐξέλθωσι τούτου ἀποσύροντες τὰς μερίδας των, ἕτεροι δὲ δύνανται νὰ εἰσέλθωσι, καὶ δὲν ἔχει σκοπὸν τὴν ἐπίτευξιν ἐμπορικοῦ κέρδους, ἀλλὰ τῆς διὰ συνεργασίας τῶν μελῶν αὐτοῦ προαγωγὴν τῆς οἰκονομίας τούτων, ἅτινα ἐπὶ πλέον ἐναλλασσόμενα δὲν εἶναι κατ' ἐπάγγελμα ἔμποροι, ὥστε νὰ τυγχάνωσι τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως ἐγγραφῶσι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων (4|1951).

12. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου § 1 τοῦ ν. 972|1937 μέχρι τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 219|1936 καταργήσεως πανυπαλληλικοῦ κώδικος πᾶσαι αἱ πράξεις τῶν εἰδικῶν Ταμείων, εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, αὐτονόμων ὀργανισμῶν, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (ἐξαιρουμένων μόνον τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων, ἱερῶν μονῶν καὶ ναῶν) αἱ ἀφορῶσαι τὴν πρόσληψιν προσωπικοῦ τακτικοῦ ἢ ἐκτάκτου ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ ἢ συμβάσει, προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ προϋπολογισμοῦ αὐτῶν, τὴν μονιμοποίησιν τούτου, τὰς προαγωγὰς κλπ., ὡς καὶ τὰς ἔξόδους ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καθ' οἱονδήποτε τρόπον, δὲν ἐκτελοῦνται, οὐδ' ἔννομον ἀποτέλεσμα ἐκ τούτων παράγεται, ἂν δὲν δημοσιευθῶσι προηγουμένως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (16|1951).

13. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ἀπόλυσις (διευθυντοῦ ἱδρύματος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας του) δὲν εἶναι νόμιμος, γενομένη ἄνευ δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (16|1951).

14. Καὶ ἀφ' ἧς ὁ ἐνάγων ἀπελύθη (ἄνευ τῆς ὡς ἄνω δημοσιεύσεως), τὸ ἵδρυμα εὑρίσκεται ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του μέχρι παρόδου 20ημέρου ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς ἀπολύσεώς του, ὡς ἐκ τῆς μὴ κοινοποιήσεως ταύτης τῷ ὑπαλλήλῳ (16|1951).

Ε'. Στράτευσις

15. Τὸ δικαστήριον δικαιοῦται οἰκοθεν, ὅπως ἐλέγξῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς διοικητικοῦ χαρακτῆρος ἀποφάσεως τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου τοῦ ν. 751 καὶ ἐρευνήσῃ, ἐὰν αὕτη ἐλήφθη κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τούτου παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσίας, ἐφόσον δι' αὐτῆς προσβάλλονται ἰδιωτικὰ δίκαια, μὴ δικαιούμενον δὲ μόνον εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὡς ἡ ἔρευνα ἐὰν ἡ τοποθέτησις τοῦ ἀπολυθέντος τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν καὶ δυσαναλόγως ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐργοδότου ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, τοῦθ' ὅπερ γενικός, ὡς καὶ ἡ κρίσις περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἀπαιτουμένων προσόντων, ἀνήκουσι μόνην εἰς τὴν ἀνέλεγκτον κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τούτου (Α.Π. ποιν. 581|1950) (23|1951) (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 581|1950, ποιν., Ἀρείου Πάγου, ΕΕΔ 10, 378, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751|1948 συνάγεται σαφῶς, ὅτι εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν τῶν Συμβουλίων ἐξουσίαν κεῖται ἡ κρίσις περὶ τε τῆς ὑπάρξεως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσόντων καὶ ἰδιοτήτων σωματικῆς ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν τῶν ἀπολαυόντων τῆς κατὰ τὸν ν. 751|1948 προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ὡς καὶ ὁ καθορισμὸς διὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδ. α', παρ' αἷς ἀπασχολεῖται προσωπικὸν κατ' ἀριθμὸν εἴκοσι τοὐλάχιστον, ἐπιχειρήσεων καὶ ὑποχρέων συνεπῶς εἰς πρόσληψιν καὶ τοποθέτησιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν προσώπων ἐκ τῶν κριθέντων ὅτι ἔχουσι τὰ νόμιμα προσόντα καὶ ἰδιότητας, τῶν Δικαστηρίων περιοριζομένων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 § 2 καὶ 7 § 3 τοῦ ρηθέντος νόμου 751|1948 (ἤδη Α.Ν. 1836|1951, ἄρθρ. 9), μόνον εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν παραβάσεως ἢ μὴ τῆς περὶ τοποθετήσεως τῶν ἄνω προσώπων ἀνελέγκτου δι' αὐτὰ ἀποφάσεως τῶν Συμβουλίων.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 377 ἑπ.), αὕτη ἦτο καὶ ἡ κρατοῦσα ἄποψις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας.

Ἀλλ' ἡ Α.Π. 193|1951 (ΕΕΔ 10, 563), σκεφθεῖσα ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως ἀποτελεῖ καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν, ἀποδεικτέαν ὑπ' αὐτοῦ, ἀφῆκε τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ ἐλέγξουν, ἂν πράγματι ὑπάρχῃ κενὴ θέσις, καὶ προέβαινον εἰς τὸν τοιοῦτον ἔλεγχον (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1927|1953, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 749|1953, ἀδημοσίευτοι). [Βλέπε περὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῶν πράξεων διοικήσεως τὴν πρόσφατον Α.Π. 905|1952, Ὀλομελείας, ΕΕΔ 11, 686, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί].

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948

1. Σειρὰ προτιμήσεως πρὸς διορισμὸν κατὰ Ν. 751|1948

Ἔννοια ἀναπήρου κατὰ ν. 751|1948 πρὸς ἀναγκαστικὸν διορισμόν. — Μεταγενέστερον Ν.Δ. 1196|1949 καὶ συμπλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν διὰ τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων. — Προϋπόθεσις διορισμοῦ ἡ ἀπορία καὶ ἀνεργία τοῦ διοριστέου.

Τὸ ἰατρικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὴν θέσιν ἀγροτικοῦ διανομέως ἐπαρχιακοῦ ταχυδρομικοῦ Γραφείου διεκδίκησεν ὁ αἰτῶν καὶ ὁ παρεμβαίνων, ἀμφότεροι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ προστατευομένου τοῦ ν. 751|1948.

Οὗτω, εἰδικώτερον, τὸ πρῶτον περιῆλθεν εἰς τὸ τότε Ὑπουργεῖον Τ.Τ.Τ. ἔγγραφον τοῦ Νομάρχου Κυκλάδων, καθ' ὃ εἰς τὴν ἐν λόγῳ θέσιν ἐτοποθετήθη ὁ αἰτῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου (ἀπὸ 19.10.1950), ὡς ἐμπίπτων εἰς τὴν δ' κατηγορίαν τοῦ ν. 751|1948.

Κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ἐγγράφου τούτου τὸ Ὑπουργεῖον προέβη εἰς ἐνεργείας πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων εἰσέτι δικαιολογητικῶν.

Ἐκκρεμούσης τῆς ὑποθέσεως ταύτης περιῆλθεν εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καθ' ὃ εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751 ὁ παρεμβαίνων, ὅστις καὶ διωρίσθη διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Τ.Τ.Τ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 320|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Γ. Κοντογιάννης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κασίμης, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Θ. Ζούκας

Ὁ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως διορισθεὶς "„" μετὰ συμφερόντως παρεμβαίνει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κύρους αὐτῆς.

Ὁ βασικὸς περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ. ν. 751|1948 ἐν ἄρθρ. 1 § 1 αὐτοῦ ὁρίζει ὡς κάτωθι τὰς κατηγορίας τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένων: «α) ἀνάπηροι, ἀσχέτως χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, β) τραυματίαι ἢ παθόντες ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ κριθέντες ὡς ἐκ τούτου ἀνίκανοι, ἀσχέτως χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, γ) .....», περαιτέρω δὲ ἐν τῇ § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζει ὅτι: «ἡ ἐν § 1 σειρὰ τηρεῖται καὶ ὡς σειρὰ προτιμήσεως διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου λαμβανομένην πρόνοιαν». Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ δεδομένου ὅτι ὁ εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τιθέμενος τραυματίας δέον, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, νὰ ἔχῃ ἐκ τοῦ τραύματος καταστῇ ἀνίκανος διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν (πρβλ. καὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας 598, 942|1950), ἕπεται, ὅτι ὡς ἀνάπηρος τῆς πρώτης κατηγορίας, πρατιμώμενος πάσης ἄλλης, νοεῖται, ὁ εἰς δυσμενεστέραν τοῦ τραυματίου κατάστασιν καὶ συνεπῶς, τοῦ νόμου μὴ ὁριζόντος ἄλλως, ὁ ἀνάπηρος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ περὶ προστασίας ἀναπήρου νόμου, ὁ δικαιούμενος πολεμικῆς συντάξεως λογῳ ἀναπηρίας.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ μεταγενεστέρου ν.δ. 1196|1949, καθ' ὃ «αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι κλπ. ὑποχρεοῦνται, ὅπως συμπληρώνωσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις διὰ τραυματιῶν ἢ ἀναπήρων πολέμων 1940 καὶ ἐντεῦθεν....», ἀπέβλεψεν εἰς τοὺς τραυματίας καὶ ἀναπήρους ὑπὸ τὴν ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθειμένην ἔννοιαν τοῦ βασικοῦ ν. 751|1948, οὗτινος ἡ συμπληρωματικὴ ἐφαρμογὴ καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις, ὡς ἀπορίας καὶ ἀνεργίας, περὶ τῶν ὁποίων ἐπίσης δὲν προβλέπει τὸ νεώτερον ν.δ. 1196|1949, ἐγένετο ἤδη δεκτὴ (Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας 3025|1950).

Ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ὁ αἰτῶν ὡς ἀνάπηρος, μὲ βαθμὸν ἀναπηρίας κάτω τῶν 25 ο|ο, ἔδει νὰ προτιμηθῇ διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἐπιδίκου θέσεως, ἀβασίμως ἐλέγχεται καὶ ἀπορριπτέος, διότι οὗτος, ὡς στρατευθεὶς κατὰ τὸ 1940—1941, δὲν προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ν. 751|1948, ἀφορῶντος (ἄρθρ. 1 § 1) εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας καὶ ἐφεξῆς στρατευομένους, οὐδὲ προσήγαγεν ἢ ἐπεκαλέσθη στοιχεῖα, ἐξ ὧν νὰ προκύπτῃ, ὅτι τυγχάνει ἀνάπηρος ἢ τραυματίας τοῦ πολέμου 1940—1941 ὑπὸ τὴν ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 8 ν.δ. 1196|1949. Ἀντιθέτως ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ παρεμβαίνοντος προσαχθέντος ἀντιγράφου τῆς 29350|1946 ἀποφάσεως τῆς Α' Ἐπιτροπῆς κανονισμοῦ πολεμικῶν συντάξεων προκύπτει, ὅτι ὁ αἰτῶν, ἔχων ποσοστὸν ἀναπηρίας 8 ο|ο, δὲν ἐκρίθη δικαιούμενος πολεμικῆς συντάξεως, ἐκ δὲ τοῦ ἐν τῷ φακέλλῳ ὑφισταμένου 673|24.5.1949 πιστοποιητικοῦ τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου Ἑρμουπόλεως προκύπτει, ὅτι οὗτος τυγχάνει ἔφεδρος στρατιώτης τοῦ ὀρειβατικοῦ πυροβολικοῦ.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν αἰτοῦντα, μὴ προστατευόμενον, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, οὔτε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751|1948, οὔτε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, ὁ παρεμβαίνων, στρατευθεὶς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751|1948, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ αἰτῶν ἀναγνωρίζει, καὶ συνεπῶς νομίμως ἐτοποθετήθη εἰς τὴν ἐπίδικον θέσιν τοῦ ἀγροτικοῦ διανομέως, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων (104|19.12.1950), ἁρμοδίως ἐπιληφθέντος, διότι ἡ θέσις αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοπικὴ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὸν ν. 3811|1929 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 27.2.1926 Ν.Δ. περὶ κλπ.», πληροῦται αὕτη διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ, συγχωρεῖται δὲ καὶ ἡ ἐκ ταύτης μετάθεσις, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 18 Α.Ν. 291|1936.

Ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου δὲν προ-

κύπτει καταδήλως, οὐδ' ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἐξεδόθη πρὸς ἐξυπηρέτησιν κομματικοῦ σκοποῦ. Συνεπῶς ὁ ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου θεμελιούμενος λόγος περὶ καταχρήσεως ἐξουσίας ἐλέγχεται ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Εἰδικώτερα ὡς αἰτιολογία διὰ τὴν ἐν προκειμένῳ προχώρησιν τοῦ παρεμβαίνοντος, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ν. 751|1948, ἔναντι τοῦ αἰτοῦντος, μὴ προστατευομένου, δὲν ἦτο ἐπιβεβλημένη, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου τελευταῖος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἐγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

---

2. Ὑπολογισμὸς ἀριθμοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων δι' ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν μισθωτῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951.

Ὑπολογισμὸς διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν προσώπων τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, τοῦ παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως φύλου, ἐκτὸς ἂν ἡ φύσις τῆς ἐργασίας εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιβάλληται ἰδιαίτερος ὑπολογισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων γυναικῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἄρρενος προσωπικοῦ.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἑρμηνεῦον τὸν ν. 751|1948, ἀδυχήσ δι' ἐπαναληφθεισῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε Σ.Ε. 153|1951, ἐν ᾗ καὶ παραπομπαὶ εἰς λοιπὰς ἀποφάσεις), ὅτι διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ προσληπτέου ἀναγκαστικῶς κατὰ ν. 751|1948 (καὶ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 ἤδη) προσωπικοῦ παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων λαμβάνεται ἡ ἐπιχείρησις ὡς σύνολον, ὥστε κατὰ τὴν ἀνωτάτην αὐτῆς οἰκονομικὴν δυναμικότητα νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένου σκοποῦ, τὴν παροχὴν δηλονότι ἐργασίας εἰς τοὺς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένους.

Ἑπομένως, προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων, αἱτινες, πλὴν τοῦ Κεντρικοῦ καταστήματος, διατηροῦσιν Ὑποκαταστήματα εἰς Ἑλλάδ πόλεις τῆς χώρας, θὰ ὑπολογισθῇ τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως.

Δαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ τοῦ νόμου καὶ τῆς τάσεως νὰ ἐξακριβοῦται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ διατηρουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως προσωπικοῦ ἡ οἰκονομικὴ δυναμικότης αὐτῆς διὰ τὸ ἐπιρριπτόμενον εἰς αὐτὴν πρόσθετον κοινωνικὸν βάρος, εὑρίσκει ἀσφαλῶς δικαιολόγησιν ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅτι εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦ διατηρουμένου προσωπικοῦ ὑπολογίζονται καὶ αἱ ἐργαζόμεναι γυναῖκες.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 670|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Δ. Μελισσηνὸς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀντωνιάδης, Κ. Τέγος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Δ. Βλασσόπης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἀκυρώσεως προσβάλλεται ἡ ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθεῖσα κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 22 Αὐγούστου 1951, δι' ἧς ἐτοποθετήθη εἰς τὴν αἰτοῦσαν ὁ „*„, ὡς συγκεντρῶν τὰς πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν».

Δι' ἐννόμου συμφέροντος παρεμβαίνει ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης πράξεως ὁ τοποθετηθεὶς „*„, καταθέσας δικογράφων παρεμβάσεως.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐν μὲν τῇ § 1 ὁρίζει, ὅτι πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις ἠμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπὴ οἱαδήποτε μορφῆς ἢ τύπου κλπ., ἐφ' ὅσον τὸ προσωπικὸν αὐτῶν ὑπερβαίνει τοὺς 15, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνουσι δυνάμει τοῦ νόμου τούτου πολεμιστὰς ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 αὐτοῦ κατὰ ποσοστὸν 7 ο|ο τοῦ παρ' ἑκάστῃ τούτων ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων. Ἐν δὲ τῇ § 2 ὁρίζεται, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν τοποθετουμένων ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τοῖς ὑποχρέοις ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν. Ἐὰν εἰς ἑκάστην τῶν κατηγοριῶν τούτων ἀπασχολῆται ἀριθμὸς προσωπικοῦ μικρότερος τῶν 15, ἀλλὰ τὸ ἄθροισμα τοῦ συνόλου τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν εἶναι ἀνώτερον τοῦ 15, τότε ὁ ὑπολογισμὸς ἐνεργεῖται ἐκ τοῦ ἀθροίσματος αὐτῶν καὶ τοποθετεῖται ὁ ἀνάλογος ἀριθμός, εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην οἱ τοποθετούμενοι δέον νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν μισθωτῶν (ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν, ὑπηρετῶν), ἧτις παρίσταται μὲ τὸν μεγαλύτερον συντελεστὴν ἐν τῇ ἐξαγωγῇ τοῦ ἀθροίσματος. Τέλος ἐν §§ 5 καὶ 7 ἰδίου ἄρθρου ὁρίζεται ὅτι συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσοστὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν τοποθετηθέντων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 751|1948 καὶ ὅτι οἱ τοποθετούμενοι χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων των καὶ λοιπῶν προσόντων.

Ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ νόμου εἶναι, ὅτι διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοστοῦ 7 ο|ο προϋπολογίζεται ἅπαν τὸ παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει κλπ., ἀνεξαρτήτως φύλου, ἀπασχολούμενον προσωπικὸν (ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν), ἡ δὲ τοποθέτησις τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων πολεμιστῶν ἐνεργεῖται εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' ἑκάστῃ τούτων ὑπηρετούντων προσώπων, ἐκτὸς ἐὰν ἡ φύσις τῆς ἐργασίας παρά τινι ἐπιχειρήσει εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ ἐπιβάλληται διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἐν λόγῳ ποσοστοῦ 7 ο|ο ἰδιαίτερος ὑπολογισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων γυναικῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος ἄρρενος προσωπικοῦ.

Ἐκ τῶν ἐγγράφων τοῦ φακέλλου προκύπτει (ὑπ' ἀριθ. 1093 τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1951 πιστοποιητικὸν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας Ν. Φαλήρων), ὅτι ἡ αἰτοῦσα ἀπασχολεῖ προσωπικὸν ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀνερχόμενον εἰς 1.267 (ἐργατοϋπαλληλικόν), ἔχει προσλάβει ἤδη 44 ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας δυνάμει τοῦ ν.

751|1948, ἐπομένως ἡ τοποθέτησις τοῦ παρεμβαίνοντος εἶναι νόμιμος, διότι δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσοστὸν 7 ο|ο, δὲν ἀποδεικνύει δὲ ἡ αἰτοῦσα ὅτι ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ ἐν τῇ ἀσκουμένῃ ὑπ' αὐτῆς ἐπιχειρήσει εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ὁ διαχωρισμὸς τῶν ὑπηρετουσῶν γυναικῶν κατὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοστοῦ 7 ο|ο, ὑπολογιζομένων τούτων κεχωρισμένως ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος ἄρρενος προσωπικοῦ. Ὅθεν ὁ σχετικὸς λόγος ἀκυρώσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει ὅτι ὁ παρεμβαίνων κέκτηται πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ μνησθέντος νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, εἰς ταῦτα δὲ ἀναφέρεται ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις (ὑπ' ἀριθ. 40801 Α.Φ. 20322|1951 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας). Ὅθεν ὁ περὶ ἀναιτιολογήτου αὐτῆς λόγος ἀκυρώσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ αἰτιολογίαν τῆς πράξεως, ἡ αἰτιολόγησις δὲ αὐτῆς πληροῦται ἐκ τῶν ἐγγράφων τοῦ φακέλλου.

II

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ Ν.Δ. 1799|1942

Λόγοι καὶ διαδικασία ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄνω Ν.Δ. προστατευομένων προσώπων.

Μεταξὺ λόγων ἀπολύσεως καὶ ἡ ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου διαγωγή. — Ἀκύρωσις πράξεως ὁρισθείσης διοικητικοῦ συλλογικοῦ ὀργάνου μὴ ἀποφανθέντος ἐπὶ ὑπάρξεως τοιούτου λόγου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 «περὶ προστασίας ἀναπήρων κλπ» Συμβούλιον, εἰς ὃ προσέφυγεν ἡ αἰτοῦσα Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅπερ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἂν συντρέχῃ λόγος ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν προσληφθῇ εἰς ἐπιχειρήσεις, δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, ἀπέρριψεν αἴτησιν τῆς προσφευγούσης περὶ ἀπολύσεως παρ' αὐτῆς κλητῆρος, ὡς προσκομισαντος πλαστογραφημένον τίτλον σπουδῶν.

Τῆς πράξεως αὐτῆς ἐζητήθη ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀκύρωσις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 569|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Η. Καμπίτσης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κωστόπουλος, Π. Κορδογιαννόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, δι' ἧς κατεβλήθη τὸ νόμιμον παράβολον, τῆς αἰτούσης Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀπαλλασσομένης τῆς καταβολῆς τελῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ ν. 4331 τοῦ 1929, ὡς καὶ ἡ πρὸς ἀπόκρουσιν ταύτης παρέμβασις τοῦ «.», νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀμφότεραι ἀσκηθεῖσαι, τυγχάνουσι τύποις δεκταὶ καὶ ἐξεταστέαι κατ' οὐσίαν.

Τὸ Ν.Δ. 1799|1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν.Δ. περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει κλπ.» ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 8 αὐτοῦ, ὅτι : «1. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ παρόντος νόμου προσλαμβανόμενοι εἰς νομικὰ πρόσωπα καὶ ἐπιχειρήσεις ὑπάλληλοι ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας διὰ τοὺς κάτωθι λόγους : α) ἐὰν κατεδικάσθησαν δι' ἀδίκημα ἐπισῦρον τὰς ἐκπτώσεις τῶν ἄρθρων 21, 22 καὶ 24 τοῦ ποινικοῦ νόμου, β) διὰ πράξεις ἐπενεγκούσας ζημίας εἰς τὸ νομικὸν πρόσωπον ἢ ἐπιχείρησιν, γ) δι' ἀπείθαρχον καὶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου διαγωγήν. Εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην περίπτωσιν τὰ νομικὰ πρόσωπα καὶ ἐπιχειρήσεις ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσι δι' ἠιτιολογημένης ἐκθέσεως παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης (Διεύθυνσις Ἀναπήρων Πολέμου) τὴν ἀντικατάστασιν τούτων δι' ἑτέρων. 2. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης παραπέμπει τὴν ἔκθεσιν ταύτην εἰς τὸ παρ' αὐτῷ συγκροτούμενον διὰ διαταγῆς του πενταμελὲς Διυκητικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἀποφαίζει περὶ τῆς ἀπολύσεως ἢ μὴ τοῦ ὑπαλλήλου δι' ἠιτιολογημένης ἀποφάσεώς του κλπ... 3. Ἀπόλυσις γενομένη ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ παρόντος ἄρθρου εἶναι ἄκυρος κλπ...».

Ἡ αἰτοῦσα δι' αἰτήσεώς της πρὸς τὸ ἀνωτέρω συμβούλιον ἐζήτησεν, ὅπως ἀποφανθῇ τοῦτο, ὅτι συντρέχει λόγος ἀπολύσεως τοῦ παρ' αὐτῷ τοποθετηθέντος καὶ ὑπηρετοῦντος ἀναπήρου παρεμβαίνοντος, ὡς προσκομίσαντος πλαστογραφημένον τίτλον σπουδῶν, τὴν αἴτησιν δὲ ταύτην ἀπέρριψεν ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι : «ἐκ τῶν ἐν τῇ αἰτήσει τῆς Τραπέζης ἱστορουμένων ἐνεργειῶν τοῦ καθ' οὗ καὶ ἀληθῶν ὑποτιθεμένων δὲν ἐπῆλθε βλάβη τις εἰς τὴν αἰτοῦσαν ἐργοδότριαν, ἀφοῦ καὶ βάσει τοῦ κατωτέρου, ἢ ὁ προσκομισθεὶς ἀνώτερος, τίτλου σπουδῶν, ὃν νομίμως κατέχει ὁ ἀνάπηρος καὶ προσεκόμισε τῷ Συμβουλίῳ, ἐπὶ τῷ αὐτῷ μισθῷ καὶ βαθμῷ θὰ διωρίζετο».

Οὗτος ἀποφανθὲν τὸ Συμβούλιον διεπίστωσε μὲν ὅτι δὲν συντρέχει ὁ ἕτερος τῶν ἐν τῷ νόμῳ λόγων ἀπολύσεως, ἤτοι ἡ ἐπαγωγὴ ζημίας εἰς τὸν ἐργοδότην, παρέλιπεν ὅμως, καθ' ἣν εἶχεν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀποφανθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου τῶν ἐν τῷ νόμῳ λόγων ἀπολύσεως, ἤτοι τῆς ἀσυμβιβάστου πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου διαγωγῆς καὶ δὴ τόσον ἐπὶ τοῦ πράγματι ὑποστατοῦ, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς βαρύτητος τῆς ἀποδιδομένης εἰς τὸν παρεμβαίνοντα ὑπὸ τῆς αἰτούσης κατηγορίας. Τούτῳ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ, κατὰ τὸν περὶ τούτου προβαλλόμενον βάσιμον λόγον ἀκυρώσεως, οὗτινος δεκτοῦ γενομένου παρέλκει ἡ ἔρευνα τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Κατάργησις διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προυφισταμένων ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ('Απασχολούμενοι εἰς τὰ ἔργα «Πρόνοια διὰ της 'Εργασίας»): Ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθεισῶν ἡμῖν ἀναφορῶν ἐκ μέρους Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 127389|51|9.1.1952 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας (Γενικὴ Διεύθυνσις Κοινωνικῆς Προνοίας, Τμῆμα Πρόνοια-Ἐργασία) παρεσχέθησαν ὁδηγίαι πρὸς τὰ Κέντρα Κοινωνικῆς Προνοίας, ὅπως μὴ καταβάλλωσιν εἰσφορὰς διὰ τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου εἰς τὰ ἔργα τοῦ Προγράμματος «Πρόνοια διὰ τῆς Ἐργασίας», συνεπείᾳ δὲ τούτου αἱ ἐν λόγῳ Ὑπηρεσίαι ἀρνοῦνται τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν, γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Ὡς προέκυψεν ἐκ τῆς διενεργηθείσης σχετικῆς ἀλληλογραφίας, τὰς ἀνωτέρω ὁδηγίας του τὸ ὡς εἴρηται Ὑπουργεῖον στηρίζει ἐπὶ τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 971|6.12.1951 γνωμοδοτήσεώς του ἐξενεχθείσης ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἀπόψεως, καθ' ἣν ἡ διάταξις τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 894|1949, ἡ ἐξαιροῦσα ἀπὸ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὰ ἔργα τοῦ Προγράμματος «Πρόνοια διὰ τῆς Ἐργασίας», δὲν κατηργήθη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὅτι ἑπομένως οὐδεμία ὀφείλεται εἰσφορὰ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὡς ἄνω ἔργα ἀπασχολουμένων.

Ἡ ἀνωτέρω ἄποψις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, δι' ὃν λόγους εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 22175|3737|1.8.1951 (κοινοποιηθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111|1951 ἐγκυκλίου ἡμῶν) καὶ 30007|7026|11.10.1951 (κοινοποιηθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31906|6354|31.10.1951 διαταγῆς πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα) γνωμοδοτήσεως της παρ' ἡμῖν Νομικῆς Ὑπηρεσίας ἐκτίθενται, δὲν μᾶς τυγχάνει σύμφωνος. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3 καὶ 4 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, δι' ὧν καθορίζεται ὁ κύκλος τῶν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α ἀσφάλισιν ὑπαγομένων ὑποχρεωτικῶς προσώπων, ὡς καὶ αἱ ἐξαιρετικαὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς πρόσωπα ἐργαζόμενα ἐπὶ μισθῷ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, δι' ἧς ὁρίσθη, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένη εἰς αὐτόν (τὸν νόμον), εἶναι τόσον κατηγορηματικαὶ καὶ σαφεῖς, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία, ὅτι διὰ τούτων κατηργήθη καὶ πᾶσα προγενεστέρα διάταξις εἰδικοῦ νόμου, ἐξαιροῦσα ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ὡρισμένας κατηγορίας ἐργαζομένων, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν οἱουδήποτε ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τοὺς παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιζομένους κινδύνους. Τοῦτο ἄλλωστε ἐγένετο ἀποδεκτὸν καὶ ὑπὸ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων ἐπὶ ὑποθέσεων, καθ' ἃς ἠρευνήθη τὸ προκείμενον θέμα (βλέπε τὰς ὑπ' ἀριθ. 5636|1951 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐν «Δελτίῳ Ι.Κ.Α.», ἔτος β' σελὶς 26, καὶ ὑπ' ἀριθ. 540|1952 τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ἐν «Δελτίῳ Ι.Κ.Α.», ἔτος β', Αὔγουστος).

Τέλος, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω, διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 894|1949 τὰ καταβαλλόμενα ἐκ χρημάτων της Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς ἡμερομίσθια εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Προγράμματος «Πρόνοια διὰ τῆς Ἐργασίας» ἀπηλλάγησαν ἀπὸ παντὸς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου φόρου, δασμοῦ, τέλους, δικαιώματος, κρατήσεως ἢ εἰσφορᾶς ἐν γένει ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ ἐν γένει ὑπὲρ οἱουδήποτε τρίτου.

Ὡς ὅμως ἐγένετο δεκτὸν ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 685|Γ'. 1778|30.8.1951 γνωμοδοτήσεως του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. τοῦ προσωπικοῦ τοῦ προσλαμβανομένου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων χρηματοδοτουμένων ἐκ κεφαλαίων τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας πρὸς τὴν Ἑλλάδα λόγῳ τῆς ὁμοίας πρὸς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ Α.Ν. 894|1949 διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν.Δ. 1278|1949 παρὰ τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως ταύτης πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι δυναμεῖ ταύτης οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ ἀνωτέρω ἔργα δὲν στεροῦνται τῶν εὐεργετημάτων τῶν γενικοῦ χαρακτῆρος νόμων τῶν ἀφορώντων τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων.

«Εἰδικώτερα», διαλαμβάνει ἡ ἀνωτέρω γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, «τὰ κοινωνικὰ βάρη τὰ προκύπτοντα ἀπὸ σύστημα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων προωρισμένον νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἐργαζομένους ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, τὴν ἀναπηρίαν, τὸ γῆρας, τὴν ἀνεργίαν κλπ. πρέπει νὰ βαρύνωσι καὶ τὸν ἐργοδότην τῶν προκειμένων ἔργων, ὅπως καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπιχείρησιν, μὴ δυναμένης τῆς ἀνωτέρω διατάξεως νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ἀπονεμούσης εἰς τὸν ἐργοδότην τῶν ἔργων τούτων προνόμιον ἀπαλλάσσον αὐτὸν ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης».

Ὅθεν, οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται προσωπικὸν (ἀπασχολούμενον εἰς ἔργα τοῦ Προγράμματος «Πρόνοια διὰ τῆς Ἐργασίας») ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς 21.6.1951, χρονολογίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951, εἰς τὴν παρὰ τῷ

Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν *(Ἔγγρ. 40607|7931|1952 τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν συμπληρούντων ὅριον ἡλικίας διὰ κανονισμῶν καὶ ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 403|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκρίθη ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ τῶν διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένων μισθωτῶν ὑπὸ τῶν εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπαγομένων ἐπιχειρήσεων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἐκείνων, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας λήγει λόγῳ ἐπελεύσεως ὁρίου ἡλικίας καθωρισμένου ὑπὸ Κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως νομίμως ἰσχύοντος, διότι οὗτοι δὲν ἐξέρχονται τῆς ὑπηρεσίας διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων ταύτης.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἀφορῶσα λῆξιν συμβάσεως ἐργασίας ἐπελθοῦσαν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὁποίου ὑπεχρεώθησαν αἱ ἐπιχειρήσεις, ὅπως ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ σήμερον ἑρμηνευτικὴν ἀξίαν μετὰ τὴν ἐπέκτασιν ταύτην τῆς πρὸς ἀναγγελίαν ὑποχρεώσεως καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Ἤδη, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Ν.Δ. 1255|1949 γενομένην εἰς τὸν ν. 118|1945 προσθήκην, αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλουν καὶ τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου τὴν λῆξιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (Διεύθυνσιν Ἀνεργίας) καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν, εἴτε ἡ σύμβασις ὑπὸ ὅριον ἡλικίας θεωρηθῇ ὡς σύμβασις ἀορίστου χρόνου, εἴτε θεωρηθῇ ὡς σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἡ ὑποχρέωσις πρὸς ἀναγγελίαν ὑφίσταται ἀκέραια. Διαφέρει ὅμως ὡς πρὸς τὰς συνεπείας ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας, ὅταν πρόκειται περὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ἢ περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου. Διότι, ἐνῷ ἐπὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας καθιστᾷ ἄκυρον τὴν καταγγελίαν, ἐξ οὗ ἡ σύμβασις ἐργασίας παραμένει καὶ περαιτέρω ἰσχυρά, ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως, ἥτις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως (Α.Κ. 669 § 1), ἀλλὰ ἔχει ὡς συνέπειαν μόνον ποινικὴν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου ἢ καὶ ἀστικὴν τοιαύτην, καθ' ἣν περίπτωσιν λόγῳ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας ἤθελε στερηθῇ ὁ ἤδη ἄνεργος τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. *(Γνωμοδότησις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 16356|8196|1952, κοινοποιηθεῖσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18882|3746|1952 ἐγγράφου τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐξαιρέσεις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς Ν. 2054|1952 ἐνίων Φιλανθρωπικῶν καὶ Μορφωτικῶν Ὀργανώσεων: Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120|1952 ἐγκυκλίου διαταγῆς ἡμῶν (*), δι' ἧς παρεσχέθησαν ὁδηγίαι περὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2054|1952 νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας «περὶ στρατευομένων μισθωτῶν» (*), γνωρίζομεν, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34427|3048|3.7.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κυρωθησομένης διὰ νόμου, παρέχεται ἡ προεγκρισις ἐξαιρέσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω νόμου τῶν κάτωθι Φιλανθρωπικῶν καὶ Μορφωτικῶν Ὀργανώσεων, τῶν ἐχουσῶν πόρους ἐξ ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν Ἀμερικανῶν:

1. American Farm School, Salonica. 2. American Joint Distribution Committee. 3. American Near East Foundation. 4. American School of Classical Studies and Gennadeion Library. 5. Anatolia College, Salonica. 6. Athens College, Athens. 7. Congregational Christian Service Committee. 8. Cooperative American Remittances to Europe (C.A.R.E.). 9. National Council of Jewish Women. 10. Greek War Relief. 11. Pierce College for Girls, Eilenico. 12. Rockfeller Foundation. 13. Save the Children Federation. 14. Young Men's Christian Association. 15. Young Women's Christian Association. 16. World Student Service Fund. 17. Church World Service Organisation. 18. Foster Parents Plan for War Children.

Ὅθεν δέον ὅπως τὰς ὡς ἄνω Ὀργανώσεις ἐξαιρέσητε ἀπὸ τῆς 1.6.1952, ἀφ' ἧς ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου, τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένης εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου Ἱδρύματος διὰ τὸ παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενον προσωπικόν, ὑπερ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας, ἐξαιρεῖται τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου προβλεπομένης προστασίας ἐκ τοῦ ἡμετέρου Ἱδρύματος. *(Ἐγκύκλ. 176|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Πίναξ Δήμων, Κοινοτήτων, Πόλεων καὶ Χωρίων περιλαμβανομένων ἐν τῇ περιφερείᾳ πρώην Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Α' Δήμοι

1) Ἁγ. Ἰωάννου Ρένη (ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Ρέντης) Α.Ν. 44|1936.
2) Ἀθηναίων (αἱ Ἀθῆναι) Α.Ν. 44|1936.
3) Αἰγάλεω (τὸ Αἰγάλεω) Α.Ν. 44|1936.
4) Ἀμαρουσίου (τὸ Ἀμαρούσιον, ὁ Ἅγιος Θωμᾶς, ἡ Καλογρέζα, ὁ Παράδεισος, τὸ Πάτημα, τὸ Πολύδροσον, ὁ Σωρός) Α.Ν. 44|1936.
5) Βύρωνος (ὁ Βύρων, ὁ Ἁγ. Ἰωάννης Καρέας) Α.Ν. 44|1936.
6) Γλυφάδας (ἡ Γλυφάδα) Α.Ν. 44|1936.
7) Δάφνης (Ἁγ. Δημητρίου, ἡ Δάφνη, τὸ Κοτσικόδιον) Α.Ν. 44|1936, Δ|γμα 19.12.1942 καὶ Β.Δ. 19.3.1951.
8) Δραπετσώνας (Δραπετσώνα) Α.Ν. 44|1936, Β. Διατάγματα 14.8.1950 καὶ 21.1.1951.
9) Ζωγράφου (ὁ Ζωγράφος) Α.Ν. 44|1936.
10) Ἡρακλείου (τὸ Ἡράκλειον) Α.Ν. 44|1936.
11) Καισαριανῆς (ἡ Καισαριανή) Α.Ν. 44|1936.
12) Καλλιθέας (ἡ Καλλιθέα) Α.Ν. 44|1936.
13) Κερατσινίου—Ἁγ. Γεωργίου Κερατσινίου (τὸ Κερατσίνιον—Ἅγ. Γεώργιος Κερατσινίου, τὸ Νέον Ἰκόνιον) Α.Ν. 44|1936.
14) Κηφισιᾶς (ἡ Κηφισιά, τὸ Καστρίον) Α.Ν. 44|1936.

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 767.

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 490.

15) Κορυδαλλοῦ (ὁ Κορυδαλλός) Α.Ν. 44|1936.
16) Μοσχάτου (τὸ Μοσχάτον) Α.Ν. 44|1936.
17) Νέας Ἰωνίας (ἡ Νέα Ἰωνία) Α.Ν. 44|1936.
18) Νέας Σμύρνης (ἡ Νέα Σμύρνη) Α.Ν. 44|1936.
19) Νέας Φιλαδελφείας (ἡ Νέα Φιλαδέλφεια) Α.Ν. 44|1936.
20) Ν. Φαλήρου (τὸ Ν. Φάληρον) Α.Ν. 44|1936.
21) Νικαίας (ἡ Νίκαια) Α.Ν. 44|1936.
22) Παλαιοῦ Φαλήρου (τὸ Παλαιὸν Φάληρον) Α.Ν. 44|1936.
23) Πειραιῶς (ὁ Πειραιεύς, ἡ Ψυτάλεια) Α.Ν. 44|1936.
24) Περιστερίου (τὸ Περιστέριον) Α.Ν. 44|1936.
25) Ταύρου (ὁ Ταῦρος) Α.Ν. 44|1936.
26) Χαϊδαρίου (τὸ Χαϊδάριον, τὸ Δάσος τὸ Ἀφνίον, τὰ Κυντοπουλαίϊκα, ὁ Σκαραμαγκᾶς) Α.Ν. 44|1936.
27) Χαλανδρίου (τὸ Χαλάνδριον, τὸ Κάτω Χαλάνδριον, τὸ Παλαίδρασον) Α.Ν. 44|1936.

Β'. Κοινότητες

1) Ἁγίας Βαρβάρας (ἡ Ἁγ. Βαρβάρα) προῆλθεν ἐκ τοῦ Δήμου Αἰγάλεω, Β.Δ. 18.8.1949.
2) Ἁγίας Παρασκευῆς (ἡ Ἁγία Παρασκευή) Α.Ν. 44|1936.
3) Ἁγίου Δημητρίου (ὁ Ἅγιος Δημήτριος) προῆλθεν ἐκ τοῦ Δήμου Δάφνης Ἁγ. Δημητρίου, Β. Δ|γμα 5.9.1947.
4) Ἁγίων Ἀναργύρων (οἱ Ἅγιοι Ἀνάργυροι) Α.Ν. 44|1936.
5) Ἀργυρουπόλεως (ἡ Νέα Ἀργυρούπολις, οἱ Τράχωνες) προῆλθεν ἐκ τῆς Κοινότητος τοῦ Καλαμακίου, Β. Δ|γμα 19.7.1949.
6) Βούλας (ἡ Βούλα), Β. Δ|γμα 4.1.1938. Περιλαμβάνεται δυνάμει τοῦ Α.Ν. 454|1945 καὶ ὁ συνοικισμὸς Ἄνω Βούλας ἀποσπασθεὶς ἐκ τῆς Κοινότητος Βάρης.
7) Βουλιαγμένης (ἡ Βουλιαγμένη, ὁ Ἅγ. Νικόλαος, τὸ Καβούριον) Β. Δ|γμα 4.1.1938.
8) Βριλησσίων (τὰ Βριλήσσια) προῆλθεν ἐκ τοῦ Δήμου Χαλανδρίου, Β. Δ|γμα 8.6.1949.
9) Ἐκάλης (ἡ Ἐκάλη) Α.Ν. 44|1936.
10) Ἑλληνικοῦ (τὸ Ἑλληνικόν, τὰ Σούρμενα, τὰ Κομνηνά) Α.Ν. 44|1936.
11) Ἡλιουπόλεως (ἡ Ἡλιούπολις) Α.Ν. 44|1936.
12) Καλαμακίου (τὸ Καλαμάκιον) Α.Ν. 44|1936.
13) Καματεροῦ (τὸ Καματερόν) Α.Ν. 44|1936.
14) Κουκουβαούνων (οἱ Κουκουβάουνες) Α.Ν. 44|1936.
15) Λυκόβρυσης (ἡ Λυκόβρυση) προῆλθεν ἐκ τῶν Δήμων Κηφισιᾶς, Ἀμαρουσίου, Ἡρακλείου καὶ ἐκ τῆς κοινότητος Κουκουβαούνων, Β.Δ|γμα 29.7.1949.
16) Μαγκουφάνας (ἡ Μαγκουφάνα) προῆλθεν ἐκ τοῦ Δήμου Ἀμαρουσίου, Β.Δ. 31.1.1950.
17) Μελισσίων (τὰ Μελίσσια, ὁ Παλιάγιαννης) προῆλθεν ἐκ τοῦ Δήμου Ἀμαρουσίου, Β.Δ. 31.8.1945.
18) Νέας Ἐρυθραίας (ἡ Ν. Ἐρυθραία) Α.Ν. 44|1936.
19) Νέας Πεντέλης (ἡ Νέα Πεντέλη) ἐκ τῆς κοινότητος Πεντέλης, Β.Δ. 29.11.1947.
20) Νέας Χαλκηδόνος (ἡ Νέα Χαλκηδών) Α.Ν. 44|1936.
21) Νέου Ψυχικοῦ (τὸ Νέον Ψυχικόν) προῆλθε ἐκ τοῦ Δήμου Χαλανδρίου, Ν.Δ. 17|1946.
22) Νέων Λιοσίων (τὰ Νέα Λιόσια, ὁ Ἅγιος Φανούριος, ὁ Πύργος Βασιλίσσης) Α. Ν. 44|1936.
23) Πεντέλης (ἡ Πεντέλη) Α.Ν. 44|1936.
24) Περάματος (τὸ Πέραμα) Α.Ν. 44|1936.
25) Πετρουπόλεως (ἡ Πετρούπολις) προῆλθεν ἐκ τῆς κοινότητος Ν. Λιοσίων, Β.Δ. 24.7.1946.
26) Ὑμηττοῦ (ὁ Ὑμηττός) Α.Ν. 44|1936.
27) Φιλοθέης (ἡ Φιλοθέη) Α.Ν. 44|1936.
28) Χολαργοῦ (ὁ Χολαργός) Α.Ν. 44|1936.
29) Ψυχικοῦ (τὸ Ψυχικόν) Α.Ν. 44|1936.

(Ἐγκύκλ. 210|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α., ἵνα ἔχουν τὸν αἰνακα ὑπ' ὄψιν των τὸν τρόπον διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς περιοχῆς, εἰς ἃς ἰσχύσει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Κεντρικοῦ Κτιρίσματος τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας, πρὸ τῆς εἰς τὸ Ἵδρυμα συγχωνεύσεως τούτου, καὶ τῆς ταυτότης, εἰς ἣν ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος ἀπὸ τῆς 1.2.1952 καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς κλάδους (παθενείας καὶ συντάξεως), κατόπιν τῆς ἀπὸ 16.11.1951 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅσον καὶ διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς καταβλητέας ὑπὲρ τοῦ Ἱδρύματος ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς).

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς. Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου εἶναι ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945.

Ἐξ ἄλλου, ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐναρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως, διακριτέον: α) ἐὰν ἡ καταγγελία λαμβάνῃ χώραν ἕνεκα σπουδαίου λόγου κατ' ἄρθρον 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁπότε ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀντιστοιχουσῶν εἰς τὸν ὑπολειπόμενον μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνον ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, δικαιοῦται οὗτος ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας των ὡς ἀνέργου, ἐφ' ὅσον συντρέχουν καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ νόμου προϋποθέσεις καὶ β) ἐὰν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως λαμβάνῃ χώραν, χωρὶς νὰ συντρέχῃ πρὸς ταῦτο σπουδαῖος λόγος, ὁπότε ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ μέχρι τῆς συμφωνησείσης λήξεως τῆς συμβάσεως, ἡ ἔναρξις τῆς ἐπιδοτήσεως τοῦ οὕτως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ λαμβάνει χώραν μετὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀναγγελίαν τῆς ἀνεργίας του κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν ἐγκ. 120|1951 καὶ 130|1952 ἐκτιθέμενα.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις τηρεῖται, ὡς εἰκός, ὁ χρόνος ἀναμονῆς ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου.

Δυθέντος ὅτι ἡ συνδρομὴ σπουδαίου λόγου ἀποτελεῖ ἀντικείμενον δικαστικῆς ἐκτιμήσεως εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ ἀπολυθεὶς προσβάλλει τὴν καταγγελίαν τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ὡς ἄκυρον, αἱ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ι.Κ.Α. δέον, ὅπως ζητοῦν ἀπὸ τοὺς ἀναγγέλλοντας τοιαύτας καταγγελίας ἠσφαλισμένους, ὅπως ὑποβάλωσιν ὑπεύθυνον δήλωσιν περὶ μὴ λήψεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπολειπομένου μέχρι λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνου καὶ περὶ ἀναγγελίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱδρύματος τυχὸν ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως δικαστηρίου ὑποχρεούσης τὸν ἐργοδότην εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῶν. *(Ἐγκύκλ. 212|1952 Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΩΣ ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΥ ΠΑΡ' ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΦΕΔΡΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν ἡ ἐν τῷ Στρατῷ διανυθεῖσα ὑπηρεσία παλαιοῦ πολεμιστοῦ (μνλεργάτου) δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς συντάξιμος παρὰ τῷ Ἀσφαλιστικῷ Ταμείῳ, παρ' ᾧ τυγχάνει οὗτος ἡσφαλισμένος (Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Μνλεργατῶν).*

Νομικοῦ Συμβούλου Γνωμ. 14|232|1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Δ]νσιν Α', Τμῆμα ΙΙ).

Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. ***Τρ. Κοντογιασόπουλος***

Σχετικαὶ διατάξεις πρὸς τὸ ἐπίμαχον θέμα εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 4180|1929, ὅστις ἐκύρωσε τὸ Ν.Δ. τῆς 11|11 Μαΐου 1929 «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ προτιμήσεως αὐτῶν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ δημοσίους ὀργανισμούς», καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ τοῦ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ Α.Ν. 771|1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας». Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐξ αὐτῶν ὁρίζει: «ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ Στρατῷ πραγματικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ παρόντος νόμου ἐφέδρων (παλαιῶν πολεμιστῶν) προσμετρεῖται εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν παρὰ τῇ ἐν ᾗ ὑπηρετοῦσιν ἐπιχειρήσει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως αὐτῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς καταβολῆς διὰ τὸν χρόνον τοῦτον οὐ μόνον τῶν ὑποχρεώσεων, ἃς κατέβαλον τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Ταμείου Συντάξεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀναλογουσῶν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ὑποχρεώσεων, ἃς κατέβαλεν ἡ ἐπιχείρησις». Ἡ δὲ ἑτέρα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ Α.Ν. 771|1937 ὁρίζει: «ὡς χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 4180, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἤδη ὑπολογισθῇ ὡς συντάξιμος, νοεῖται ἡ διανυθεῖσα ἐν τῷ Στρατῷ ὑπηρεσία ὑπὸ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὡς κληρωτῶν ἢ ἐθελοντῶν ἢ ἐφέδρων καὶ ἀνεξαρτήτως ὅπλου. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ὡς συντάξιμος χρόνος ἅπασα ἡ ἐν τῷ Στρατῷ διανυθεῖσα ὑπηρεσία τῶν ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις προσληφθέντων ἡσφαλισμένων, συγκεντρούντων τὰ προσόντα τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὡς ταῦτα καθωρίσθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 Ν.Δ. «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» καὶ τῶν μεταγενεστέρων τοιούτων. Ἡ ἐξαγορὰ τοῦ οὕτως ὑπολογισθησομένου χρόνου ὡς συνταξίμου γίνεται βάσει τῆς ἀντιμισθίας τῶν ἡσφαλισμένων τῆς ὡς ἄνω κατηγορίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἐξαγορᾶς αἰτήσεως καὶ καταβάλλεται εἰς δόσεις». Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν ἑτέρας τοιαύτης τῆς τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 5355|1932, καθ' ἣν «ἡ ἀληθὴς ἔννοια... εἶναι ὅτι εἰς τὴν παρὰ τούτων ἀπαιτουμένην τετραετῆ ἢ ὑπερτετραετῆ ἐν τῷ Στρατῷ ὑπηρεσίαν προσμετρεῖται καὶ συνυπολογίζεται καὶ ἡ θητεία ὡς κληρωτῶν, ἐφ' ὅσον διηνύθη πράγματι ἐν τῷ Στρατῷ μόνον καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑποχρέωσιν προσλήψεως ἐφέδρων ὑπὸ Δήμων, ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ.» ἀποτελεῖ ἀφ' ἑνὸς συμπλήρωσιν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 5355|1932 ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι εἰς τὴν στρατιωτικὴν ταύτην ὑπηρεσίαν τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ὑπολογίζεται οὐ μόνον ἡ τοῦ κληρωτοῦ, ὡς ἤδη διελάμβανε ἡ πρόσθεν αὕτη διάταξις, ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ ἐθελοντοῦ, πρὸς δὲ ἀνεξαρτήτως ὅπλου, τοιαύτη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλέον ὅτι προσμετρεῖται ἡ τοιαύτη συνολικὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ οὐ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑποχρέωσιν προσλήψεως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀποτελεῖ συμπλήρωσιν, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διάταξις, καὶ τῆς προμνημονευθείσης τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 4180, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι παραμένει ἰσχυρὰ ἡ τελευταία αὕτη, δι' ἧς ὑποχρεωτικῶς ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος ἡ εἰρημένη στρατιωτικὴ ὑπηρεσία καὶ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐξαγοράζοντα τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὡς συντάξιμον ἡσφαλισμένον ἡ ὑποχρέωσις, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸ οἰκεῖον Ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον τὰς εἰς τὸν ἐργοδότην αὐτοῦ ἀναλογούσας διὰ τὴν ἐξαγορὰν ταύτην εἰσφοράς, πρὸς δὲ ὅτι ἡ νεωτέρα διάταξις τοῦ Α. Ν. 771|1937 ἐρρύθμισεν ἀφ' ἑνὸς τὴν βάσιν (τὴν ἀντιμισθίαν τοῦ χρόνου τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως), συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν θὰ συντελῆται ἡ ἐξαγορά, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν τρόπον τῆς ἐξοφλήσεως (κατὰ δόσεις) τῶν καταβλητέων διὰ τὴν ἐξαγορὰν εἰσφορῶν.

Κατὰ τὴν ὑφ' ἡμῶν διδομένην ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καθίσταται ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Δ. Συμβούλια τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἡ προσμέτρησις τῆς ἐν λόγῳ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ἡ ἐξαγορὰ ταύτης, τῆς δυνητικῆς ἐκφράσεως, ἥτις ἐνυπάρχει ἐν τῇ διατάξει τοῦ Α.Ν. 771|1937, ἀτονούσης πρὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐφαρμογῆς, ἣν ἐπιβάλλει, ὡς πρὸς τὴν προσμέτρησιν ταύτην, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 4180, ἥτις οὐδαμόθεν φαίνεται ὅτι κατηργήθη, ἀντιθέτως μάλιστα ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ Α.Ν. 771|1937 (καὶ δὴ ἐκ τῆς φράσεως αὐτῆς «διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 4180») φαίνεται ὅτι παραμένει ἰσχυρὰ καὶ ἁπλῶς διὰ τῆς τελευταίας ταύτης, ὡς προεξετέθησαμεν, ἑρμηνεύεται καὶ συμπληροῦται (*). Ἀλλὰ καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν—οὐχὶ ὀρθῶς καθ'

---

*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἀντιθέτως κατὰ τὴν Α.Π. 149|1949, ΕΕΔ 8, 425, ἀνήκει εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν διοικητικῶν συμβουλίων τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ὁ ὑπολογισμὸς ὡς συνταξίμου τῆς ἐν λόγῳ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

ήμας — ήθελε γίνει δεκτόν, ότι ή διάταξις τού ώς άνω Α.Ν. 771|1937 ετροποποίησεν έν προκειμένω την τού άρθρ. 12 τού ν. 4180, ούτως ώστε ή υπό τού τελευταίου τούτου νόμου επιβαλλομένη υποχρεωτική προσμέτρησις ώς συνταξίμου τής εν λόγω στρατιωτικής υπηρεσίας ν' αντικατασταθή διά τού δυνητικού πλέον συνυπολογισμού ταύτης υπό τών Δ. Συμβουλίων τών Ασφαλιστικών Οργανισμών, αφιεμένου τούτοις τού συνυπολογισμού τούτου εις την διακριτικήν εξουσίαν τών είρημένων Οργανισμών, και πάλιν έργον χρηστής διοικήσεως αποτελεί, καθ' ημάς, ο συνυπολογισμός αύτος, ούτως ώστε να μη δύναται εν τη ουσία ν' αρνηθή ταύτον, αιτούμενον υπό τού ενδιαφερομένου, ο οικείος Ασφαλιστικός Οργανισμός. Το προβαλλόμενον υπό τού εν τω ερωτήματι Οργανισμού, ότι ο συνυπολογισμός ούτος προσκρούει εις τας διατάξεις τού διέποντος αύτον Καταστατικού, καθ' άς ώς συντάξιμος χρόνος ορίζεται μόναν ο τής πραγματικής υπηρεσίας τού ησφαλισμένου τοιούτος, στερείται βασίμου νομικού ερείσματος, καθ' όσον η διάταξις αύτη τού Καταστατικού, ορίζουσα το γενικώς ισχύον περί τού συνταξίμου χρόνου τών ησφαλισμένων, δεν δύναται να κατισχύση τών ειδικών διατάξεων, αίτινες αφορώσι τον συντάξιμον χρόνον ωρισμένης κατηγορίας ησφαλισμένων, τουτέστι τών παλαιών πολεμιστών, αίτινες ώς ειδικαί είναι επικρατέστεραι πάσης άλλης, διάταξις γενικής φύσεως, διατάξεως νόμων. Συναφής διάταξις προς τό υπό συζήτησιν θέμα είναι και ή τού άρθρου 1 τού Ν.Δ. 846|1941, καθ' ήν «ο εν πολέμω χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας τών εφέδρων στρατιωτικών εν γένει ξηράς, θαλάσσης, αέρος και Χωροφυλακής, ενεχανόντων ιδιωτικών υπαλλήλων, λογίζεται ώς χρόνος πραγματικής υπηρεσίας διανυθείσης εν ανωνύμω εταιρία, επιχειρήσει κλπ., καθ' ή υπηρέτουν προ τής στρατεύσεως, προς προσαύξησιν τού μισθού αυτών, προαγωγήν, κανονισμόν τής συντάξεως, και παντός άλλου δικαιώματος», φρονούμεν όμως, ότι καίτοι ή διάταξις αύτη θα ήδύνατο ευρύτερον ερμηνευομένη, ώς περιλαμβάνουσα ού μόνον τούς ιδιωτικούς υπαλλήλους, άλλα και τούς λοιπούς μισθωτούς (εργάτας), τού όρου «ιδιωτικοί υπάλληλοι» χρησιμοποιηθέντος διά να υποδηλώση το συνήθως γινόμενον «quod plerumque fit», τούς προσφέροντας εξηρτημένην εργασίαν, και ούχι ίνα αποκλείση τούς μισθωτούς άλλων κατηγοριών, να τύχη εφαρμογής εν τη προκειμένη περιπτώσει, καθ' ήν πρόκειται περί εργάτου εργαζομένου εις ανώνυμον εταιρίαν κυλινδρομύλου, εν τούτοις πρέπει να εφαρμοσθώσιν άντ' αύτής αι άλλαι περί παλαιών πολεμιστών διατάξεις, ώς ειδικώτεραι.

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΑΝΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

***Περίληψις ερωτήματος:** Άν και μετά την δημοσίευσιν τού Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» οί καλούμενοι εις τάς τάξεις τού Στρατού κληρωτοί ή εφεδροι δικαιούνται ή ού παρά τού Ι.Κ.Α. όπως λαμβάνωσι το επίδομα ανεργίας.*

Νομικού Συμβουλίου Τμ. Β'

Γνωμ. 418|338|1952
Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. *Ι. Κυβέλος*
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Κ. Τέγος*

Διά τού άρθρου 4 § 2 τού ν. 519|1948 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί των στρατευομένων ιδιωτικών υπαλλήλων και εργατών νομοθεσίας» εθεσπίσθη, ότι ή στράτευσις ώς εφέδρου ή κληρωτού ανέργου μισθωτού, λαμβάνοντος επίδομα ανεργίας παρά τού Ταμείου Ανεργίας ή άλλου ασφαλιστικού Οργανισμού αποτελεί λόγον συνεχίσεως της επιδοτήσεως αύτου μέχρι και της παρόδου διμήνου από της απολύσεως αύτου.

Η ειδική διάταξις αύτη, υπέρ των στρατευομένων ανέργων νομοθετηθείσα και σκοπούσα την συνέχισιν της επιδοτήσεως των υπό των ειρημένων Ταμείων και μετά την λήξιν της στρατεύσεως των επί δίμηνον είσέτι, ούδόλως κατηργήθη διά της τελευταίας διατάξεως της § 1 τού άρθρου 60 τού Α.Ν. 1846 της 14ης Ιουνίου|31 Ιουλίου 1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Διότι α) διά της διατάξεως ταύτης καταργείται πάσα διάταξις της ισχυούσης νομοθεσίας αντιτιθεμένη εις τον Α.Ν. 1846|1951, δεν κατηργήθησαν όμως αι ειδικαί διατάξεις περί προστασίας των στρατευομένων ανέργων, δι' ειδικού νόμου, τού άνω μνησθέντος, θεσπισθείσαι, αίτινες δεν αντιτίθενται εις τον Α.Ν. 1846|1951», άλλα ισχύουσι παραλλήλως. Θα έδει ειδική διάταξις τού Α. Ν. 1846 ή άλλου μεταγενεστέρου νόμου να κατήργει τας άνω διατάξεις τού ειδικού ν. 519|1948, εάν τοιαύτη ήτο η θέλησις τού νομοθέτου εν τω θέματι τούτω, β) ούδε δύναται ν' αντληθή επιχείρημα υπέρ της καταργήσεως των, όσον αφορά τούς μετά την ισχύν τού Α.Ν. 1846 στρατευομένους ανέργους μισθωτούς, εκ της διατάξεως της § 1 τού άρθρου 56 τού Α.Ν. 1846, διότι διά της διατάξεως ταύτης ρυθμίζεται η υπό τού Ι.Κ.Α. εξακολούθησις της χορηγήσεως τού επιδόματος, κατά διάρκειαν και προσόν, όπερ κατά την έναρξιν της ισχύος τού Α.Ν. 1846 έλάμβανον παρά τού Ταμείου Ανεργίας πρόσωπα δικαιούμενα τούτου και υπό τους όρους τούς προβλεπομένους παρά των εν ισχύϊ κατά την έναρξιν της χορηγήσεως τού επιδόματος διατάξεων, ήτοι ο νομοθέτης ήθέλησε να κατοχυρώση υπέρ των δικαιούχων μείζονος επιδόματος από το Ταμείον Ανεργίας βάσει της προγενεστέρας νομοθεσίας το δικαίωμά των τούτο έναντι τού Ι.Κ.Α., όπερ υποχρεούται βάσει της διατάξεως ταύτης να μη καταβάλλη εις αύτους μικρότερα επιδόματα από τά όχρι τούδε λαμβανόμενα, ούδόλως όμως έχει την έννοιαν δει δεν δικαιούνται επιδόματος ανεργίας οί μετά την έναρξιν ισχύος τού Α.Ν. 1846|1951 στρατευόμενοι έφεδροι ή κληρωτοί επιδοτούμενοι άνεργοι, ών το δικαίωμα τούτο αδιαπαράκτως ερείδεται επί της διατάξεως τού ειδικού ν. 519|1948 και αφορά τοσον τούς προ της ισχύος τού Α. Ν. 1846|1951 στρατευομένους, όσον και τούς μετά ταύτην στρατευθέντας και στρατευομένους.

Όθεν γνωμοδοτούμεν ομοφώνως ότι και οί

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Διάταξις σχετική πρός την ὑποχρεωτικήν μέσω τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας πρόσληψιν μισθωτῶν εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 (ΕΕΔ 11, 101).

Κατ' αὐτήν ὅλαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, εἰς τάς ὁποίας συμπεριλαμβάνονται καὶ ὅσαι ἀσκοῦνται ὑπό τῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὑποχρεοῦνται νά προσλαμβάνουν τούς μισθωτούς των (τούς συνδεομένους διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου) μέσω τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. Παρέχεται ὅμως εἰς αὐτάς ἡ αὐχέρεια νά ἐκλέγωσι ὅσους ἐπιθυμοῦν νά προσλάβουν ἀπό τούς ἐγγεγραμμένους ἐν γένει εἰς τούς καταλόγους ἀνέργων τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Αἱ διατάξεις αὗται περί ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως μισθωτῶν διά τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας δέν ἐφαρμόζονται διά τό Δημόσιον. Αἱ ἀναργοῦσαι ὅμως τάς προσλήψεις Διοικητικαί Ἀρχαί ἤ ἄλλα δημόσια ὄργανα ὑποχρεοῦνται νά ἀναγγέλλουν εἰς τά οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν τοιαύτην πρόσληψιν.

Ἐπεξηγοῦσα τάς ἀνωτέρω διατάξεις ἡ ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 10) ἀναφέρει τά ἑξῆς: Οὐδεμία πρόσληψις μισθωτοῦ ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου εἶναι δυνατή, ἄνευ μεσολαβήσεως τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὁ προσλαμβανόμενος θά ὑπόκειται ἀπό τῆς προσλήψεώς του εἰς τήν ἀσφάλισιν κατά τῆς ἀνεργίας. (Περί αὐτῆς ἴδε ὁ Ἀναγκ. Νόμος 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»). Ἡ ὑποχρέωσις ὅπως αἱ προσλήψεις γίνωνται μέσω τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ἰσχύει δι' ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τούς ἐργοδότας (φυσικά ἤ νομικά πρόσωπα), ἀδιαφόρως τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἴδους τῆς ὑπό τούτων ἀσκουμένης ἐκμεταλλεύσεως ἤ ἐπιχειρήσεως, συμπεριλαμβανομένων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν πάσης φύσεως Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Ἱδρυμάτων καὶ Ὀργανισμῶν (ἐξαιρέσει τοῦ Δημοσίου ἤδη κατά τό ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»), ἐφ' ὅσον ὅμως οἱ ὑπό τούτων προσλαμβανόμενοι μισθωτοί πρόκειται νά ἀπασχοληθοῦν εἰς ὑπό τούτων ἀσκουμένας ἐκμεταλλεύσεις ἤ ἐπιχειρήσεις. Ἐνῶ δηλαδή διά τήν ὑπαγωγήν μισθωτοῦ τινος εἰς τήν ἀσφάλισιν εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἀπασχολῶν αὐτόν ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἤ ἐκμετάλλευσιν, ἡ ὑποχρέωσις πρός πρόσληψιν αὐτοῦ μέσω τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας γεννᾶται μόνον, ἐφ' ὅσον οὗτος πρόκειται νά ἀπασχοληθῇ εἰς ὑπηρεσίαν ἔχουσαν τόν χαρακτῆρα ἐπιχειρήσεως ἤ ἐκμεταλλεύσεως.

Εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὁ προσλαμβανόμενος μισθωτός πρόκειται νά ἀπασχοληθῇ ἐπί ὡρισμένον ἤ ἀόριστον χρόνον, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ τρόπος ἀμοιβῆς του. Πρέπει ὅμως πάντως ὁ τόπος ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ νά εὑρίσκεται εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως, διότι τότε μόνον θεμελιοῦται καὶ ὑποχρέωσις ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας.

Κατά τήν πρόσληψιν ὅμως τῶν μισθωτῶν μέσω τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας οἱ ἐργοδότται ἔχουν ἀπόλυτον δικαίωμα ἐπιλογῆς ἐκείνου, τόν ὁποῖον θά προσλάβουν, μεταξύ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τούς καταλόγους τῶν ἀνέργων, ἀδιαφόρως τοῦ χρόνου, κατά τόν ὁποῖον ἔγινεν ἡ ἐγγραφή. Ἂν ὅμως ὁ αἰτῶν τήν πρόσληψιν μισθωτοῦ ἐργοδότης δέν ἀκολουθήσῃ προτίμησίν τινα ὑπέρ ὡρισμένου ἀνέργου, τότε πρέπει νά τηρῶνται αἱ διατάξεις τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 5288|1931. Βάσει τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου πρέπει νά ἀντιμετωπίζωνται καὶ αἱ περιπτώσεις, κατά τάς ὁποίας τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δέν δύναται νά ἐξεύρῃ μισθωτόν τῆς εἰδικότητος τοῦ ζητουμένου παρά τοῦ ἐργοδότου.

***

Τό Π.Δ. 28|28 Φεβρουαρίου 1934 «περί ἐκτελέσεως τοῦ ἄρθρ. 13 § 2 τοῦ ἀπό 8|10 Ὀκτωβρίου 1932 π.δ. περί κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τοῦ ν. 5288 κλπ» καθορίζει τόν τρόπον προσλήψεως μισθωτῶν.

Κατ' αὐτό αἱ αἰτήσεις πρός πρόσληψιν ὑποβάλλονται εἰς τά οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πάντοτε ἐπί ἀποδείξει καὶ εἴτε κατά τούς ὁριζομένους εἰς τούς ὀργανισμούς τῶν Γραφείων τούτων τύπους, εἴτε διά συστημένης ἐπιστολῆς.

Ἐντός 48 ὡρῶν ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, ἐάν δέν καταστῇ δυνατόν νά ἐξευρεθῇ τό ζητούμενον προσωπικόν ἤ ἐάν τό εἰς τό Γραφεῖον γνωστόν ὡς διαθέσιμον τοιοῦτον εἶναι ἀκατάλληλον, αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νά προσλάβουν τό ζητούμενον προσωπικόν ἄνευ περαιτέρω μεσολαβήσεως τοῦ Γραφείου. Εἰς ὅλως ἐξαιρετικάς περιπτώσεις δύναται ὁ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας νά συντέμνῃ τήν ὡς ἄνω προθεσμίαν τῶν 48 ὡρῶν εἰς 24 μόνον.

Ἡ ἐκτίμησις τῆς καταλληλότητος τῶν προτεινομένων πρός πρόσληψιν προσώπων ἐνεργεῖται ὑπό τοῦ Γραφείου, κατά τά ὑπό τοῦ διοικητικοῦ του συμβουλίου ὁριζόμενα. Προσφυγή κατά τῶν ἀποφάσεων τοῦ συμβουλίου τούτου εἶναι δυνατή ἐντός

μετά τήν ἰσχύν τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καλούμενοι εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἐπιδοτούμενοι ἄνεργοι κληρωτοί ἢ ἔφεδροι δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως των παρά τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἐπί δύο εἴσετι μῆνας μετά τήν ἀποστράτευσίν των (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ἀντιθέτως ὑπ' ἀριθ. 29816|6942|1951 Γνωμοδότησιν Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 11, 105), ἀλλά καὶ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1846|1951.

τριῶν ἡμερῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς καί ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ἤδη), ἀποφαινομένου ἀμέσως καί ὄχι βραδύτερον τῶν τριῶν ἡμερῶν ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῆς προσφυγῆς.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν σειράν τοποθετήσεως τῶν ἀνέργων, ἐάν φυσικά δέν κάμῃ ὁ ἐργοδότης ἐπιλογήν, ὡς ἔχει δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949, ἰσχύουν οἱ περιορισμοί τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Π.Δ. 8|10 Ὀκτωβρίου 1932 «περί κωδικοποιήσεως τοῦ ν. 5288 κλπ.»: «Ἡ μεσολάβησις ἐκτελεῖται μετά πάσης ἀμεροληψίας, χωρίς νά ἐξετάζηται ἤ νά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ εἰς ὀργανώσεις ἤ πολιτικάς μερίδας συμμετοχή ἤ μή τοῦ ἐνδιαφερομένου καί κατά τήν ἑκάστοτε σειράν ἐγγραφῆς τῶν ἀνέργων εἰς τούς καταλόγους προσφορᾶς καί ζητήσεως ἐργασίας τοῦ Γραφείου, κατά παρέκκλισιν δέ μεταξύ δώδεκα κατά σειράν αἰτούντων ἐξεύρεσιν ἐργασίας δύναται νά ἐπιδιώκηται ἡ τοποθέτησις τῶν ἓξ (6) ἐξ αὐτῶν, λόγῳ ἀποδεδειγμένων ἐπαγγελματικῶν δεξιοτήτων ἤ φυσικῶν προσόντων, μᾶλλον καταλλήλων διά τάς ὑφισταμένας διαθεσίμους θέσεις ἤ τῶν εἰς δυσχερεστέραν οἰκονομικήν θέσιν εὑρισκομένων, εἴτε λόγῳ τῆς προσωπικῆς καί οἰκογενειακῆς των καταστάσεως, εἴτε λόγῳ μακροτέρας τῶν ἄλλων περιόδου ἀνεργίας. Πρό τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν δώδεκα αἰτησάντων, μεταξύ τῶν ὁποίων συγχωρεῖται νά λάβῃ χώραν διά τούς ἀνωτέρω λόγους προτίμησις μεσολαβήσεως, δέν ἐπιτρέπεται ἡ μεσολάβησις πρός τοποθέτησιν ἑτέρων, μεταγενεστέρως προσελθόντων.

Ἡ ἱκανοποίησις τῶν αἰτήσεων τῶν ἐργοδοτῶν ἐνεργεῖται κατά σειράν ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τά οἰκεῖα βιβλία τῶν Γραφείων, δύναται ὅμως νά ὁρίζηται καί διάφορος σειρά ἱκανοποιήσεως αὐτῶν, ἐφ' ὅσον τό τοιοῦτον ἐπιβάλλεται, ἐξ ἀξιωματικῶν λόγων, χρινομένων παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γραφείου.

Κατά τό ἄρθρ. 11 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Π.Δ. δέν ἐπιτρέπονται ἐπ' ἀδικαιρίᾳ τῆς μεσολαβήσεως τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας πρός τοποθέτησιν α) δυσμενεῖς συμβάσεις διά τινα ἐργάτην ἤ ὑπάλληλον πρός δυσχέραναιν τῆς προσλήψεως του, β) ἀντίποινα κατά ἐργατῶν ἤ μέτρα ἀνάλογα κατά ἐργοδοτῶν, γ) ἐπιχειρησμός τῆς κρατούσης ἑκάστοτε ἐν τῇ περιφερείᾳ ἀντιμισθίας, χωρίς ὅμως νά ἀποκλείεται ἐνδεχομένη ἀνακοίνωσις παρά τῶν Γραφείων τῶν ἐν ἰσχύϊ σεσημειωμένων κρατούντων ὅρων ἀντιμισθίας ἐν οἱῳδήποτε διαμερίσματι τῆς Χώρας ἤ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Κάν διά κατηγορίαν τινά ἐργατῶν ἤ ὑπαλλήλων ὑφίσταται μετά τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν συλλογική σύμβασις ἐργασίας, τῆς ὁποίας τά Γραφεῖα ἔχουσι γνῶσιν, ἡ παρ' αὐτῶν μεσολάβησις πρός τοποθέτησιν ἐργατῶν ἤ ὑπαλλήλων, μετεχόντων τῆς συμβάσεως, παρ' ἐργοδόταις, οἵτινες ἐπίσης μετέχουσιν αὐτῆς, ἐνεργουμένη τυχόν ὑπό ὅρους διαφορετικούς τῶν διά τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως καθωρισμένων, δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς ὑποσβήσασα ἀπαλλάσσουσα τούς διά συλλογικῆς συμβάσεως δεσμευομένους τῶν ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεών των. Ἐπιτρέπεται ἡ παρά τῶν Γραφείων παροχή πληροφοριῶν περί τῶν προσωπικῶν ἰδιοτήτων τοῦ τοποθετηθησομένου, ὁσάκις αὗται εἶναι ἰδιαζόντως χρήσιμοι εἰς τόν ἐργοδότην ἤ εἰς τόν ἀργαζόμενον ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς κενῆς θέσεως καί ἔχουσι περιέλθει ἐπισήμως εἰς γνῶσιν τῆς ὑπηρεσίας.

Κατά τό ἄρθρ. 12 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Π.Δ. ἀπαγορεύεται εἰς τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας νά παρέχουν τάς ὑπηρεσίας των α) πρός τοποθέτησιν εἰς ἐργασίας προσώπων τελούντων ἐν ἀπεργίᾳ καί ἀρνηθέντων νά ἀναθέσουν τήν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς εἰς Δημοσίαν Ἀρχήν, β) πρός ἐξεύρεσιν προσωπικοῦ εἰς ἐργοδότην, ὁ ὁποῖος δέν ἐστερξεν εἰς τήν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς ἤ ὁ ὁποῖος δέν ἀπεδέχθη τήν ἀπ' αὐτῆς ἀπόφασιν τῆς Δημοσίας Ἀρχῆς ἤ Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἤ ἐκήρυξεν ἀποκλεισμόν ἀπό τῆς ἐργασίας (λόκ - ἀουτ), ἄνευ προγενεστέρας προσφυγῆς πρός αὐτάς ἤ λόγῳ ἀρνήσεώς του νά συμμορφωθῇ πρός τάς σχετικάς ἀποφάσεις των.

***

Ἐσημειώθη ἀνωτέρω ὅτι εἶναι ὑποχρεωτική ἐκ τοῦ νόμου ἡ μέσῳ τοῦ εἰσκείσου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας πρόσληψις τῶν μισθωτῶν. Κατά τό ὑπ' ἀριθ. 21813 τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1948 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἁρμόδιον διά τήν τοποθέτησιν ἀνέργων καθίσταται τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἰς τήν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ἡ κεντρική διοίκησις τῆς ἐπιχειρήσεως ἤ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐργοστασίου αὐτῆς, μέσῳ τοῦ ὁποίου διενεργεῖται ἡ πρόσληψις.

Συνέπεια τῆς παρά τόν νόμον προσλήψεως προσωπικοῦ (ἄνευ μεσολαβήσεως τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας) δέν εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς τοὐλάχιστον ἔχει παγίως ἐρμηνευθῇ ὑπό τῶν δικαστηρίων, μολονότι θά ἠδύνατο νά ὑποστηριχθῇ, ὅτι ὁ νόμος, ἀποβλέπων εἰς τήν συστηματικήν ὀργάνωσιν τῆς ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν, ἀφορᾷ εἰς τήν δημοσίαν τάξιν καί δέν εἶναι δυνατή (ἴσχυρος) κατ' ἄλλον τρόπον πρόσληψις μισθωτοῦ.

Τά δικαστήρια παρωρίσθησαν νά εἴπουν, ὅτι, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου, ἠθελήθη νά ἐπιβληθοῦν κατά τοῦ παραβάτου ἐργοδότου μόναι αἱ ποιναί καί χορώσεις τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Α.Ν. 118|1945.

Κατά τό ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΑ 11, 100 ἐπ.) οἱ ἐργοδόται ἤ προκειμένου περί Νομικῶν Προσώπων οἱ διοικηταί, διοικοῦνται καί διαχειρισταί τούτων, μή προσλαμβάνοντες τούς μισθωτούς αὐτῶν μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὑπόκεινται εἰς τάς ποινικάς κυρώσεις τοῦ Α.Ν. 118|1945.

Τό ἄρθρον 19 τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὁρίζει διά τήν περίπτωσιν τά ἑξῆς: Πᾶς ἐργοδότης, προκειμένου δέ περί Νομικῶν Προσώπων οἱ διοικηταί καί διαχειρισταί αὐτῶν, ὑποχρεοῦται, ὅπως παράσχῃ εἰς τό Ταμεῖον (Ἀνεργίας) πᾶσαν πληροφορίαν χρήσιμον διά τήν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ, τιμωρούμενος ἐν ἀρνήσει ἤ ἐν περιπτώσει παροχῆς ψευδῶν πληροφοριῶν ἤ παρακωλύσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἤ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδιδομένων διατάξεων, διά χρηματικῆς ποινῆς ἀπό 10.000 μέχρις 100.000 δραχμῶν ἤ διά φυλακίσεως μέχρι δύο μηνῶν. Αἱ ποιναί αὗται, ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς, δύνανται νά ἐπιβάλλονται σωρευτικῶς καί νά ἐξιχθοῦν μέχρι τοῦ διπλασίου.

Ἐσημειώθη ἐπίσης ἀνωτέρω ὅτι εἰς τήν ὑποχρεωτικήν διά τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας πρόσληψιν μισθωτῶν ὑπάγονται αἱ ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις.

Ὁ ὅρος τίθεται ὑπό τήν γνωστήν ἔννοιαν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης.

ΜΙΚΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Νομικοί διάλογοι έργοδότου και μισθωτού

Θέμα: *Αν υποχρεούται ο μισθωτός να εργασθή μέ την εμφάνισιν ανάγκης εργασίας πέραν του νομίμου χρόνου εργασίας.*

Ο εργοδότης: Ευφανίσθη εις το γραφείον μου μία έξαιρετική έργασία και σάς παρακαλώ να μείνετε και μετά τον συνήθη χρόνον της έργασίας σας να μέ βοηθήσετε.

Ο μισθωτός: Δυσπροσμαι, πού είμαι υποχρεωμένος να άρνηθώ. Έχω διαθέσει άλλου τον χρόνον μου και μου είναι δύσκολον να συμμορφωθώ πρός την διαταγήν σας.

Ο εργοδότης: Μού παρέχει όμως, νομίζω, τό δικαίωμα νά τό άξιώσω μία νομική διάταξις. Την έλησμονήσατε. Τό άρθρον 659 του Αστικού Κώδικος. Έάν παραστή άνάγκη έργασίας έπι πλέον της συμφωνηθείσης ή της συνήθους, ό έκμισθωτής (ό μισθωτός δηλαδή) υποχρεούται εις αύτην, έάν είναι εις θέσιν νά την έκτελέση και ή άρνησίς του θά προσέκρουεν εις την καλην πίστιν.

Ο μισθωτός: Ναί, άλλ' ή διάταξις αύτη θά είχεν έφαρμογήν, έφ' όσον δέν έξηντλουν εις την ύπηρεσίαν σας όλον τον νόμιμον χρόνον έργασίας. Άν έργασθώ, καθώς ζητείτε, περισσότερον, και σείς και έγώ θά κληθώμεν νά δώσωμεν λόγον εις τό ποινικόν δικαστήριον. Και βέβαια δέν θά είναι εύχάριστον...

Ο εργοδότης: Παράλογον! Νά πιέζεται ό έργοδότης άπό καταθλιπτικήν άνάγκην και νά μή έχη τό δικαίωμα νά άπασχολήση κάτι περισσότερον τόν μισθωτόν του!

Ο μισθωτός: Άφού μού δίδετε τό δικαίωμα νά συζητήσωμεν σάς λέγω, ότι προβλέπει τό δίκαιον δι' αύτό. Σάς ύπενθυμίζω τό άρθρον 7 του Δ.Ν. 547/1937. Έπιτρέπει άπό τό νόμιμον πρόγραμμα έργασίας παράκλισιν μέχρι δύο ώρων ήμερησίως και διά χρονικόν διάστημα όχι μεγαλύτερον των 60 έργασίμων ήμερων κατ' έτος. Υπό ένα όμως όρον: Νά έφοδιασθή ό έργοδότης μέ είδικήν άδειαν άπό τόν Επιθεωρητήν ή Επόπτην Έργασίας ή, και όταν δέν ύπάρχη αύτός, άπό την Αστυνομικήν Αρχήν του τόπου και νά πληρωθή φυσικά και ό μισθωτός την έπι πλέον άμοιβήν του ηύξημένην κατά 30 ο/ο.

Ο εργοδότης: Νομίζω πώς καλύτερον θά ήτο, άν έλειπον οί άσκοποι αύτοί περιορισμοί. Έγώ τώρα είμαι ύπερφορτωμένος άπό έργασίαν και ένοείς, ότι θά ώφεληθή και τό σύνολον άπ' αύτην. Ποτέ δέν ήννόησα διατί νά ύπάρχουν χρονικοί περιορισμοί έργασίας, όταν ή χώρα μας έχει άνάγκην νά έργάζεται νυχθημερόν, διά νά ζήση.

Ο μισθωτός: Θίγετε τώρα ένα πρόβλημα, πού έχει άπασχολήσει ζωηρά την παγκόσμιον οίκονομίαν. Έχω διαβάσει, ότι πρό έκατό έτών, ύστερα άπό πολύν κόπον, έψηφίσθη εις την Αγγλίαν ένας νόμος, πού περιώριζε τας ώρας έργασίας εις 10 1/2 ήμερησίως. Μεγάλη τότε ύπήρξεν ή άντίδρασις του καταχραυγή. Έφοβούντο ότι θά καταστραφή ή άγγλική βιομηχανία, μέ τόν έξωτερικόν άνταγωνισμόν, και άν τούτοις όλα έπήγαν καλύτερα. Αί κακαί προφητείαι δέν έπηλήθευσαν. Και άμειναν, τά ένθυμούμαι, διότι μού έκαμον ζωηράν έντύπωσιν, καθώς χαραγμένα εις την έργατικήν συνείδησιν, τά λόγια αύτά του Καρδιναλίου Manning: Άν, έλεγε, ύπέρτατος σκοπός της ζωής είναι νά πολλαπλασιάζωνται τά ύφαινόμενα μέτρα των ύφασμάτων, άν ή δόξα της Αγγλίας έγκειται εις τό νά παράγωνται άπεριορίστως μέ τό χαμηλότερον δυνατόν κόστος περισσότερα μέτρα ύφασμάτων, διά νά πωλή εις όλα τά Έθνη, τότε ύποτασσόμεθα. Αλλ' άν πρέπει ή ίδιωτική ζωή του λαού ν' άποτελή την ζωτικήν άρχήν, άν ή γαλήνη και ήρεμία, ή καθαριότης του οίκου, ή άγωγή των παιδιών, τά καθήκοντα των συζύγων και των μητέρων μας, των πατέρων και των συζύγων πρέπει νά είναι γραμμένα εις τους νόμους της άνθρωπότητος και άν τά πράγματα αύτά είναι τόσον ίερά, ώστε νά δίδουν την άξίαν του καθενός, πού ήμπορεί νά πωληθή εις την άγοράν, έπαναλαμβάνω ότι αί ώραι έργασίας, πού προκύπτουν άπό την άνώμαλον πώλησιν της δυνάμεως και της δεξιότητος του άνθρώπου, θ' άπολήξουν εις την καταστροφήν της οίκιακής ζωής, εις την έγκατάλειψιν των παιδιών, θά συμβαίνουν να μεταβληθούν αί σύζυγοι και μητέρες εις ζωντανάς μηχανάς, οί σύζυγοι και πατέρες εις ύποζύγια...

Ο εργοδότης: Έπλατύναμεν πολύ την συζήτησιν, μέ θεωρίας. Έγώ πρός τό παρόν όμως είμαι έργοδότης σας, έχω άνάγκην νά μέ βοηθήσετε τώρα νά άποπερατώσωμεν την προσθέτου έργασίαν, πού έχω, και, άντί νά διδάσκετε τί έγίνετο πρό έκατό έτών, καλύτερον είναι νά ίδωμεν τί πρέπει νά γίνη τώρα. Θά μείνετε λοιπόν νά έργασθήτε.

Ο μισθωτός: Φοβούμαι την άδικον όργήν σας. Θά έπρεπε διαφορετικά νά μή μείνω. Και σείς βέβαια νά μή έπιμείνετε νά διαπράξωμεν μαζί μίαν παράνομον πράξιν. Αλλά σάς είπα.. Σκέπτομαι ότι ήμπορώ νά μείνω χωρίς έργασίαν και βέβαια αύτό μέ άνησυχεί..

Ο εργοδότης: Τά δικαστήρια, όμως, άγαπητέ μου, λέγουν, ότι αύτό θά ήτο έκ μέρους μου καταχρηστικόν. Και θά έκινδύνευον νά ύποστώ την άκυρότητα της άπολύσεώς σας.

Ο μισθωτός: Τό γνωρίζω και αύτό. Αλλά τό μεγαλύτερον πρόβλημα διά τόν μισθωτόν είναι πώς ν' άποδείξη τά έλαττήρια, πού σας ώθησαν—έννοώ τόν έργοδότην—εις την έκδικητικήν αύτην πράξιν της άπολύσεώς του. Κατά τά άλλα καλόν και άγιον τό άρθρον 281 του Κώδικός μας.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως των περί οργανώσεως της Υπηρεσίας του Ειδικού Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικών Έργων «ΕΤΜΑΕ» διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 175 της 1 Ιουλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 12 του Α.Ν. 25|25 Ιανουαρίου 1936 «περί συστάσεως ΕΤΜΑΕ» (Ε.Κ. 69|1936), ως ετροποποιήθη διά της § 1 του άρθρου 3 και του άρθρου 4 του Α.Ν. 1157|1938 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 25 Ιανουαρίου 1938 Α.Ν. κλπ.», την υπ' αριθ. 27|9.1.1952 σύμφωνον γνωμοδότησιν του Α.Σ.Δ.Υ. και την υπ' αριθ. 125|1952 πράξιν του Συμβουλίου Επικρατείας.

Προτάσει των Ημετέρων επί των Οικονομικών και Δημοσίων Έργων Υπουργών, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Συνιστάται παρά τω Ειδικώ Ταμείω Μηχανημάτων Λιμενικών Έργων Υπηρεσία Γραμματείας υπαγομένη απ' ευθείας εις τον Πρόεδρον της Δ. Επιτροπής του Ειδικού Ταμείου και έχουσα τας αρμοδιότητας τας οριζομένας υπό του άρθρου 5 του από 3 Απριλίου 1936 Β.Δ. «περί εκτελέσεως του Α.Ν. 25.1.1936 περί συστάσεως ΕΤΜΑΕ».

2. Της Γραμματείας προίσταται ο κατά τας διατάξεις του άρθρου 1 § 1 του ν. 50|1943, κυρωθέντος διά της 306|1946 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου (Ε.Κ. 179|1946), οριζόμενος Γραμματεύς της Δ. Επιτροπής, αναπληρούμενος υπό του κατά την § 3 του άρθρου 2 του Α.Ν. 25|25 Ιανουαρίου 1936 Βοηθού Γραμματέως.

3. Αι θέσεις της Γραμματείας ορίζονται ως εξής: Εις Γραφείς β' ή α' τάξεως ή Ακόλουθος, μία Δακτυλογράφος επί βαθμώ Γραφέως β' ή α' τάξεως ή Ακολούθου και εις κλητήρ γ' ή β' ή α' τάξεως.

4. Δι' αποφάσεως της Δ. Επιτροπής μετά σύμφωνον γνώμην του Προέδρου της δύναται να μεταβιβασθή το δικαίωμα υπογραφής «εντολή Προέδρου του Ειδικού Ταμείου» εις τον Προϊστάμενον της Γραμματείας, εφ' όσον έχει βαθμόν Τμηματάρχου β' και άνω, εγγράφων αφορώντων την αίτησιν ή παροχήν πληροφοριών, την κοινοποίησιν αποφάσεων, την διαβίβασιν και κατάθεσιν εις Αρχείον εγγράφων, την έκδοσιν πιστοποιητικών και εν γένει παντός εγγράφου, δι' ού δεν αναλαμβάνεται υποχρέωσις του ΕΤΜΑΕ.

Άρθρον 2

Το Λογιστικόν Τμήμα του Ειδικού Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικών Έργων υπάγεται απ' ευθείας υπό τας άμεσους διαταγάς του Προέδρου της Διοικούσης το Ταμείον τούτο Επιτροπής.

Άρθρον 3

Αι § § 1 και 2 του άρθρου 7 του από 10|17 Δεκεμβρίου 1938 Β.Δ. αντικαθίστανται ως εξής, αριθμουμένων αναλόγως των υπολοίπων.

«1. Το Τμήμα Προμηθειών αποτελείται από τον Προϊστάμενον Τμηματάρχην α' ή β' τάξεως και ένα Γραμματέα ή Εισηγητήν».

Άρθρον 4

1. Εις τας οργανικάς θέσεις του ΕΤΜΑΕ, περί ών το άρθρον 8 του αυτού Β.Δ. της 10.12.1938, προστίθεται μία θέσις Τμηματάρχου β' ή α' τάξεως.

2. Εκ των κατά την προηγουμένην παράγραφον θέσεων καταργούνται μία (1) θέσις μηχανικού-μηχανολόγου, μία (1) θέσις δακτυλογράφου και μία (1) θέσις κλητήρος.

3. Το υπό στοιχ. Β' εδάφιον της § 2 του άρθρου 8 του ως άνω Β.Δ. διαγράφεται.

4. Η § 3 του αυτού άρθρου διαγράφεται, αριθμουμένων αναλόγως των υπολοίπων.

5. Αι §§ 5-7 του αυτού άρθρου, αριθμούμεναι ήδη 4-6, αντικαθίστανται ως εξής.

«4. Το προσωπικόν εκάστου των πλωτών μηχανημάτων του Ειδικού Ταμείου εν εργασία ή άργία καθορίζεται προτάσει του διευθυντού του Ταμείου, αναλόγως των αναγκών αυτού, δι' αποφάσεως της Διοικούσης Επιτροπής, εγκρινομένης υπό του Υπουργού Δημοσίων Έργων».

«Τα προσωπικόν τούτο είναι προσωρινόν, συνδεόμενον διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, και προσλαμβάνεται πάντοτε δι' ωρισμένον χρόνον ή δι' ωρισμένον έργον, μετά δε το πέρας του έργου ή του χρόνου δι' ον προσελήφθησαν θεωρούνται ως απολυθέντες, εφόσον δεν επακολουθήση έγγραφον περί αναπροσλήψεως αυτών».

«Αι ακολουθίαι του προσωπικού τούτου καθορίζονται υπό της Διοικ. Επιτροπής κατά τας διατάξεις της § 2 του άρθρου 4 του Α.Ν. 1157|1938 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 25 Ιανουαρίου 1936 Α.Ν. κλπ.» (121|1938).

«5. Εφόσον το Ειδικόν Ταμείον διαθέτει ναυπηγείον ιδιόκτητον ή επί μισθώσει, επιτρέπεται η πρόσληψις διά τας ανάγκας αυτού εκτάκτου προσωπικού μέχρι (10) δέκα προσώπων επί ημερομισθίω καθοριζομένω υπό της Διοικούσης Επιτροπής κατά τας διατάξεις του προηγουμένου εδαφίου».

«6. Η πρόσληψις και η απόλυσις του κατά τας §§ 4 και 5 προσωπικού γίνεται προτάσει του Διευθυντού δι' αποφάσεως της Διοικούσης Επιτροπής, προτιμωμένων κατά την πρόσληψιν των εχόντων ειδόκιμον προϋπηρεσίαν παρά τω Ειδικώ Ταμείω».

«Η Διεύθυνσις των Μηχανημάτων δύναται αναλόγως των αναγκών της Υπηρεσίας να εναλλάσση εκάστοτε τα πληρώματα των σκαφών προς άλληλα, ώστε να επέρχηται κατά το δυνατόν εξίσωσις των ημερών εργασίας αυτών επί σκαφών εν ενεργεία και επί σκαφών εν άργία».

Άρθρον 5

Η § 7 του άρθρου 9 του αύτου Β.Δ. αντικαθίσταται ως έξης:

«7. Διορίζεται Υπολογιστής γ' τάξεως ο κεκτημένος πτυχίον μέσης δημοσίας Εμπορικής Σχολής ή ετέρας ισοτίμου τοιαύτης και επιτυχών εν διαγωνισμώ. Ούτος προάγεται εις Υπολογιστήν β' ή α' τάξεως, Λογιστήν β' και α' τάξεως και Αρχιλογιστήν Τμηματάρχην β' και α' τάξεως.

Διά την προαγωγήν από βαθμού εις βαθμόν απαιτείται τριετής ευδόκιμος υπηρεσία εν τώ κατεχομένω βαθμώ. Η προαγωγή εις θέσιν Λογιστού και Αρχιλογιστού ενεργείται εφόσον υπάρχει κενή θέσις. Κενουμένης θέσεως Τμηματάρχου Οίκον. Υπηρεσίας και εφόσον ουδείς εκ των υπηρετούντων κέκτηται τα προς προαγωγήν προσόντα, επιτρέπεται ο διορισμός ως Τμηματάρχου β' του έχοντος τα κατά το εδάφ. δ του άρθρου 14 του Β.Δ. 10.12.1938 προσόντα διά την θέσιν Αρχιλογιστού.

Επιτρέπεται δι' αποφάσεως της Διοικούσης Επιτροπής μετάταξις υπαλλήλου από θέσεως εις θέσιν ομοιόβαθμον, δι' ην κέκτηται τα απαιτούμενα προσόντα.

Άρθρον 6

Εις το τέλος του άρθρου 10 του αυτού Β.Δ. της 10.12.1938 προστίθεται παράγραφος έχουσα ούτω:

«Κενής ούσης της θέσεως του Διευθυντού του ΕΙΜΑΕ ή εν απουσία ή κωλύματι τούτου δύναται να ανατεθώσι προσωρινώς τα καθήκοντα αυτού εις ανώτερον υπάλληλον της Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων ή του Ειδικού Ταμείου Μηχανημάτων Αιμενικών Έργων, κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίων Έργων και επί τη προτάσει της Διοικούσης Επιτροπής του Ταμείου».

Εις τον Ημέτερον επί των Δημοσίων Έργων Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 18 Ιουνίου 1952

2167|1952 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καταργήσεως του Γραφείου Προστασίας Ελληνικών Σύκων και ρυθμίσεως των λόγω ταύτης προκυπτόντων ζητημάτων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 195 της 24 Ιουλίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 35 του Συντάγματος και την από 8 Ιουλίου 1952 σύμφωνον γνώμην της κατά την παράγραφον 2 του αυτού άρθρου 35 Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Το Γραφείον Προστασίας Ελληνικών Σύκων καταργείται.

2. Εφ' εξής πάσα εκ της κειμένης νομοθεσίας αρμοδιότης του καταργουμένου Γραφείου περιέρχεται εις το Υπουργείον Γεωργίας.

3. Η εις το Υπουργείον Γεωργίας μεταγομένη κατά τα άνω αρμοδιότης ασκείται υπό της Α' Διευθύνσεως Γεωργίας της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου τούτου και εν τη εξωτερική Υπηρεσία υπό των κατά τόπους Διευθύνσεων Γεωργίας, κατά τα ειδικώτερον δι' αποφάσεως του Υπουργού της Γεωργίας ορισθησόμενα.

4. Όπου εν τη κειμένη Νομοθεσία «Περί Προστασίας Ελληνικών Σύκων» μνημονεύεται απόφασις της Διοικητικής Επιτροπής του καταργουμένου Γραφείου, εφ' εξής νοείται απόφασις του Υπουργού της Γεωργίας, μετά γνώμην του γνωμοδοτικού Συμβουλίου Σύκων, όπου εν τη ιδία Νομοθεσία προβλέπεται επιτροπή, συμμετοχή εις επιτροπάς υπαλλήλων του αυτού Γραφείου, νοείται εφ' εξής συμμετοχή υπαλλήλου της Διευθύνσεως Γεωργίας του οικείου Νομού, και όπου αναφέρεται το Γραφείον Προστασίας Ελληνικών Σύκων διά παροχήν άδειας, περιλαμβανομένης και της άδειας εξαγωγής ή φορτώσεως σύκων, εφ' εξής νοείται η Διεύθυνσις Γεωργίας του οικείου Νομού.

. . . . . .

Άρθρον 4

. . . . . .

4. Οι διευθύνοντες Σύμβουλοι του Γραφείου Προστασίας Ελληνικών Σύκων απολύονται. Εις τούτους ως και εις τους απολυομένους λόγω ορίου ηλικίας ή μη ενταχθησομένους υπαλλήλους και υπηρέτας καταβάλλεται εις βάρος του οικείου κεφ. λαίου των εξόδων του προϋπολογισμού του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών ή υπό του Νόμου 2112|1920 προβλεπομένη αποζημίωσις, αντί της τυχόν προβλεπομένης αποζημιώσεως εξ άλλης τινός διατάξεως.

. . . . . .

Άρθρον 12

1. Πάσα προγενεστέρα διάταξις αντικειμένη εις το παρόν Ν. Δ. καταργείται.

2. Η ισχύς του παρόντος Ν. Δ. άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 22 Ιουλίου 1952

2172|1952 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί οργανώσεως και διοικήσεως του Νοσηλευτικού Ιδρύματος Εργατών Θαλάσσης (Ν.Ι.Ε.Θ.).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 195 της 24 Ιουλίου 1952)

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί αναπυνθάσεως του παρά τω Υπουργείω Εργασίας Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως και περί καθορισμού του τρόπου λειτουργίας του.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 204 της 31 Ιουλίου 1952)

2195|1952 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί αυξήσεως του μισθού των δημοσίων υπαλλήλων, των στρατιωτικών και των υπαλλήλων των Ν.Π.Δ.Δ. Δικαίου, κυρώσεως Πράξεων τινων του Υπουργικού Συμβουλίου και του Υπουργού των Οικονομικών κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 219 της 15 Αυγούστου 1952)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις του άρθρου 35 του Συντάγματος και την από 12 Αυγούστου 1952 σύμφωνον γνώμην της κατά την § 2 του

αὐτοῦ ἄρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 αὐξάνεται κατὰ 20 ο|ο ὁ βασικὸς μισθὸς τῶν τακτικῶν καὶ ἐπὶ συμβάσει δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τῶν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἐκτάκτων δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν μονίμων ἐθελοντῶν, κληρωτῶν καὶ ἐφέδρων ὁπλιτῶν τοῦ στρατοῦ ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ Λιμενικοῦ Σώματος, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας.

2. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου δύναται νὰ ἐπεκτείνηται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐκτάκτων τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν πολιτικῶς ἐπιστρατευομένων.

3. Αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τῶν ἐκτάκτων δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν ἐξομοιουμένων κατὰ βαθμὸν ἢ μισθὸν πρὸς τακτικοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς τοῦ βαθμοῦ τῆς ἱεραρχίας τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ πρὸς ὃν οὗτοι μισθολογικῶς ἐξομοιοῦνται.

Εἰς τὴν ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ παρόντος προβλεπομένην αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν συμψηφίζεται ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 100|1952 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς κυρουμένης διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος χορηγηθεῖσα κατὰ 15 ο|ο αὔξησις τοῦ μισθοῦ τῶν ἐν αὐτῇ ὑπαλλήλων, στρατιωτικῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν.

Ἄρθρον 2

1. Ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 αὐξάνεται κατὰ 20 ο|ο ὁ βασικὸς μισθὸς τῶν τακτικῶν καὶ ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ τῶν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Δημοσίων Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων τῶν διεκμισθέντων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 960|1937, τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῶν Σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου.

2. Ἡ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ αὔξησις τοῦ μισθοῦ δύναται νὰ παρασχεθῇ ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου μετ' ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἡ πρὸς τοῦτο οἰκονομικὴ δυνατότης.

Προκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἐπιχορηγουμένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἡ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον οἰκονομικὴ δυνατότης δὲν δύναται νὰ δημιουργηθῇ δι' αὐξήσεως τῆς παρεχομένης κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως.

3. Ἡ ἐν §§ 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου αὔξησις τοῦ μισθοῦ δύναται νὰ παρέχηται ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις καὶ εἰς τὸ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικὸν τῶν ἐν αὐτοῖς Ὀργανισμῶν διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐποπτείαν Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

4. Αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου τῶν ἐξομοιουμένων κατὰ βαθμὸν ἢ μισθὸν πρὸς τοὺς τακτικοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς τοῦ βαθμοῦ τῆς ἱεραρχίας τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ πρὸς ὃν οὗτοι μισθολογικῶς ἐξομοιοῦνται.

5. Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένην αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ. Δικαίου συμψηφίζεται ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 803|1952 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς κυρουμένης διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος, χορηγηθεῖσα αὔξησις κατὰ 15 ο|ο τοῦ μισθοῦ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ.

6. Ἅπαντες οἱ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Συντονισμοῦ ὑπηρετοῦντες τεχνικοὶ μόνιμοι δημόσιοι ὑπάλληλοι τῶν εἰδικοτήτων χημικοῦ πτυχιούχου Πανεπιστημίου ἢ μηχανικοῦ γεωπόνου, γεωπόνου καὶ δασολόγου πτυχιούχων Πανεπιστημίων ἢ ἑτέρας ἰσοτίμου Ἀνωτάτης Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς ἐξομοιοῦνται βαθμολογικῶς καὶ μισθολογικῶς, προκειμένου μὲν περὶ χημικῶν πρὸς τοὺς χημικοὺς τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους, προκειμένου δὲ περὶ μηχανικῶν γεωπόνων, γεωπόνων καὶ δασολόγων πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν αὐτῶν εἰδικοτήτων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ κατὰ τὰς ἐκάστοτε περὶ τούτων ἰσχυούσας διατάξεις.

Ἄρθρον 3

Τὰ ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς § 1 τοῦ στοιχείου α' τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 1502|1950 καὶ τοῦ τρίτου ἐδαφίου τῆς § 1 τοῦ στοιχείου α' τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 προβλεπόμενα ὅρια μισθοῦ πρὸς καθορισμὸν τοῦ χρόνου παραμονῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἢ στρατιωτικοῦ ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐν αὐτοῖς ἐπιδόματος αὐξάνονται κατὰ 20 ο|ο.

Ἄρθρον 4

Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 100 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1952 Πράξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἔχουσα οὕτω:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1952

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον,

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν εἰσήγησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ,

Ἀποφασίζει:

1) Ὅπως ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1952 αὐξηθῇ κατὰ δέκα πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (15 ο|ο) ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς τῶν κάτωθι ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ τῶν κάτωθι στρατιωτικῶν:

α) τῶν μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Γραμματέως α', ὑπομηχανικοῦ δ' καὶ σχεδιαστοῦ γ' τάξεως τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

β) τῶν τακτικῶν καὶ ἐπὶ συμβάσει δημοσίων ὑπαλλήλων, ὧν ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς δὲν ὑπερβαίνει τὸν μισθὸν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ βαθμῶν.

γ) τῶν ἐκτάκτων καὶ πολιτικῶς ἐπιστρατευμένων ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὧν ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς μετὰ τῆς αὐξήσεως 20 ο|ο καὶ τοῦ ἐπι-

δόματος 30 ο|ο δέν ὑπερβαίνει τάς 900.000 δρχ. καί

δ) τῶν ἀνθυπασπιστῶν καί τῶν τούτοις ἀντιστοίχων τοῦ Στρατοῦ, Θαλάσσης, Ἀέρος, Λιμενικοῦ Σώματος, Ἀστυνομίας Πόλεων καί Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας καί τῶν μονίμων καί ἐθελοντῶν ὁπλιτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς Ξηρᾶς, Θαλάσσης, Ἀέρος, Λιμενικοῦ Σώματος, Χωροφυλακῆς καί τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καί Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας τῶν μισθοδοτουμένων κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1502|1950. Καί

2) Ὅπως ἀπό τῆς αὐτῆς χρονολογίας αὐξηθῶσι κατά 15 ο|ο τά ἡμερομίσθια τῶν ἐπί ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὧν τό σύνολον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν δέν ὑπερβαίνει τάς 900.000 δραχμάς.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν διά τούς μισθοδοτουμένους βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ βάσει εἰδικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ὡς καί τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ὧν τά ἡμερομίσθια καθορίζονται ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν.

Ἐπίσης δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν διά τό ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν στρατιωτικῶν ἐν γένει ὑπηρεσιῶν.

Ἡ παροῦσα κυρωθήσεται νομοθετικῶς.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 100 παροῦσαν Πρᾶξίν του.

Ὁ Πρόεδρος Τά μέλη

Ἄρθρον 5

1. Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 303 τῆς 15 Μαρτίου 1952 Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἔχουσα οὕτω:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1952

Τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον,

Λαβόν ὑπ' ὄψιν εἰσήγησιν τοῦ ἐπί τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζει:

1) Ὅπως ἀπό 1ης Φεβρουαρίου 1952 αὐξηθῇ κατά δέκα πέντε τοῖς ἑκατόν (15 ο|ο) ὁ βασικός μηνιαῖος μισθός τοῦ κάτωθι προσωπικοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καί ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἡ πρός τοῦτο οἰκονομική εὐχέρεια αὐτῶν καί δέν ἐπιχορηγοῦνται ὑπό τοῦ Δημοσίου:

α) Τῶν μέχρι καί τοῦ βαθμοῦ Ὑπουργικοῦ Γραμματέως Α' τακτικῶν καί ἐπί συμβάσει ἡ θητείᾳ ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ. Δικαίου, ὡς καί τῶν τοιούτων ὧν ὁ βασικός μηνιαῖος μισθός δέν ὑπερβαίνει τόν μισθόν τοῦ Γραμματέως Α' τάξεως.

β) Τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν, ὧν ὁ βασικός μηνιαῖος μισθός μετά τῆς αὐξήσεως 20 ο|ο καί τοῦ ἐπιδόματος 30 ο|ο δέν ὑπερβαίνει τάς 900.000 δραχμάς.

γ) Τῶν ἐπί ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν τῶν Ν.Π.Δ.Δ., ὧν τό σύνολον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν δέν ὑπερβαίνει τάς 900.000 δραχμάς, τῆς ἐκ 15 ο|ο αὐξήσεως παρεχομένης ἐπί τοῦ ἡμερομισθίου.

2) Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δέν ἔχουν ἐφαρμογήν ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τοῦ μισθοδοτουμένου βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ βάσει εἰδικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ὡς καί τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ὧν τά ἡμερομίσθια καθορίζονται ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν.

Ἡ παροῦσα κυρωθήσεται νομοθετικῶς μερίμνῃ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 303 Πρᾶξίν του.

Ὁ Πρόεδρος Τά μέλη

2. Κυροῦται ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 99324 τῆς 19 Μαρτίου 1952 Πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν γενομένη ἀπό 1 Φεβρουαρίου 1952 αὔξησις κατά 15 ο|ο τοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοσίων Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, τῶν Σ.Ε.Κ. καί Σ.Π.Α.Π., οὗτινος ὁ μηνιαῖος μισθός δέν ὑπερέβαινε τάς 900.000 δραχμάς.

Ἄρθρον 6

1. Οἱ ὑπό τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1537|1950 «περί συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 1502|1950 περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν» καθοριζόμενοι μισθοί τῶν τεχνικῶν ὑπαλλήλων καταβάλλονται καί μετά τήν 1ην Ἰουλίου 1951, χρονολογίαν λήξεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων αὐτῆς καί μέχρι τέλους Ἰουνίου 1953.

2. Ἡ ὑπό τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1537|1950 καί τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 προβλεπομένη αὔξησις κατά 20 ο|ο τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐν αὐταῖς ἐκτάκτου προσωπικοῦ καταβάλλεται καί μετά τήν 1ην Ἰουλίου 1951, χρονολογίαν λήξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς καί μέχρι τέλους Ἰουνίου 1953.

Ἄρθρον 7

1. Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. πρωτοκόλλου Γ.Δ.Δ.Α. 321530 τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περί αὐξήσεως κατά 30 ο|ο τοῦ μισθοῦ τῶν ἐκτάκτων καί ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου», δημοσιευθεῖσα εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 210 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1951 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχουσα οὕτω:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1951

Ἀριθ. πρωτ. 321530

Ἀ π ό φ α σ ι ς

Ὁ Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

α) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α. Ν. 1537|1950, δυνάμει τῶν ὁποίων ηὐξήθησαν αἱ ἀποδοχαί τῶν ἐκτάκτων δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν ἐχόντων βαθμολογικήν ἤ μισθολογικήν ἀντιστοιχίαν πρός ἕνα τῶν βαθμῶν τῆς ἱεραρχίας τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ καί κατεχόντων ὀργανικάς θέσεις,

β) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α. Ν. 1577|1950, καθ' ἃς οἱ ἐν Δωδεκανήσῳ ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι καί ὑπηρέται οἱ διορισθέντες ὑπό τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ ἤ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ὑποροῦνται ὡς κατέχοντες νομοθετημένας ὀργανικάς θέσεις διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1537|1950.

γ) Τήν ἐκ τῆς προμνησθείσης διατάξεως συναγομένην πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου, ὅπως χορηγηθῇ ἡ ὑπό τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1537|1950 προβλεπομένη αὔξησις μισθοῦ εἰς ἅπαν τό ἔκτακτον καί ἡμερομίσθιον προσωπικόν τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν τοῦτο κατέχηται ἤ οὐ βαθμολογικήν ἤ μισθολογικήν ἀντιστοιχίαν πρός ἕνα τῶν βαθμῶν

της Ιεραρχίας του τακτικού προσωπικού και ανεξαρτήτως άν μισθοδοτήται μέ μηνιαίον μισθόν ή επί ημερομισθίω, αποφασίζομεν:

1. Εις τους έκτακτους και ημερομισθίους υπαλλήλους της Γενικής Διοικήσεως Δωδεκανήσου παρέχεται από 1ης Ιουλίου 1950 μέχρι τέλους 1952 ή υπό του άρθρου 6 του Α.Ν. 1537 του 1950 προβλεπομένη αύξησις του βασικού αυτών μισθού κατά 20 ο|ο.

2. Ο κατά τό προηγούμενον έδάφιον μισθός δέν δύναται νά είναι ανώτερος του μηνιαίου μισθού, άνευ του επιδόματος λόγω ευδοκίμου παραμονής, των κάτωθι βαθμών της ιεραρχίας του τακτικού προσωπικού.

Α') Έκτάκτου διοικητικού προσωπικού:

Υπαλλήλων α' επί βασικώ μισθώ δρχ. 385.000 του γραμματέως α'.

Υπαλλήλων β' επί βασικώ μισθώ δρχ. 320.000 του γραφέως α'.

Υπαλλήλων Ββ' επί βασικώ μισθώ δρχ. 300.000 του γραφέως β'.

Υπαλλήλων γ' επί βασικώ μισθώ δρχ. 280.000 του γραφέως β'.

Υπαλλήλων δ' επί βασικώ μισθώ δρχ. 260.000 του γραφέως β'.

Β') Έκτάκτου τεχνικού προσωπικού:

Τεχνικών α' επί βασικώ μισθώ δρχ. 450.000 του υπομηχανικού γ'.

Τεχνικών β' επί βασικώ μισθώ δρχ. 385.000 του σχεδιαστού γ'.

Τεχνικών Ββ' επί βασικώ μισθώ δρχ. 320.000 του δοκίμου σχεδιαστού.

Τεχνίτου α' επί βασικώ μισθώ δρχ. 300.000 του γραφέως β'.

Τεχνίτου β' επί βασικώ μισθώ δρχ. 270.000 του γραφέως γ'.

Τεχνίτου γ' επί βασικώ μισθώ δρχ. 260.000 του γραφέως β'.

Γ') Υπηρετικόν προσωπικόν:

Υπηρέτης α' επί βασικώ μισθώ δρχ. 260.000 του κλητήρος β'.

Υπηρέτης β' επί βασικώ μισθώ δρχ. 240.000 του κλητήρος γ'.

Υπηρέτης γ' επί βασικώ μισθώ δρχ. 220.000 του κλητήρος δ'.

Επιστάτης σχολείων επί βασικώ μισθώ δρχ. 220.000 του κλητήρος δ'.

Καθαριστριαι δημοσίων γραφείων επί μισθώ δρχ. 170.000.

Επιστάτης σχολείων επί μισθώ δρχ. 190.000 και παιδονόμοι, υπηρέται και υπηρέτριαι επί μισθώ δρχ. 150.000 του κλητήρος δ' τάξεως.

Δ') Προσωρινοί δημοδιδάσκαλοι επί μισθώ δρχ. 260.000 ή 240.000 ή 220.000 του γραφέως β' τάξεως.

Μουσουλμάνοι δημοδιδάσκαλοι του γραφέως β' τάξεως.

Οι εκ των επί μηνιαίω μισθώ έκτακτοι λαμβάνοντες κατά την έναρξιν της ισχύος του Α.Ν. 1537|1950 αποδοχάς μεγαλυτέρας των ανωτέρω διατηρούσι ταύτας, μη δικαιούμενοι της αύξήσεως 20 ο|ο.

Η παρούσα κυρωθήσεται νομοθετικώς.

Η παρούσα δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

2. Κυρούται ή υπ' αριθ. πρωτοκόλλου της Γ.Δ.Δ. Λογιστικού 396758 της 22 Οκτωβρίου 1951 αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών «περί καταβολής της αύξήσεως του άρθρου 6 του Α.Ν. 1537|1950 και εις τους έκτάκτους του Α.Ν. 1360|1949», δημοσιευθείσα εις το υπ' αριθ. 1 της 2 Ιανουαρίου 1952 φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (τεύχος Β'), έχουσα ούτω:

Εν Αθήναις τη 22 Δεκεμβρίου 1951

Αριθ. Πρωτ. 396758.

Απόφασις

Ο Υπουργός των Οικονομικών

Έχοντες υπ' όψει:

1) Τάς διατάξεις του άρθρου 6 του Α.Ν. 1537|1950, δυνάμει των οποίων ηύξήθη ο μηνιαίος μισθός των εκτάκτων δημοσίων υπαλλήλων, των νόμιμα εξομοιουμένων κατά βαθμόν ή μισθόν προς τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους και κατέχοντας οργανικάς θέσεις.

2) Την κατ' εξουσιοδότησιν του Α.Ν. 1360|1949 απόφασιν του Υπουργού Μεταφορών, δυνάμει της οποίας διετηρήθησαν ως έκτακτοι δημόσιοι υπάλληλοι οι εν αυτή αναφερόμενοι τέως έκτακτοι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Συγκεντρώσεως και Διανομής Αυτοκινήτων.

3) Την υπ' αριθ. 22841 έ. έ. πρότασιν του επί των Συγκοινωνιών Υπουργού, δι' ής προτείνεται ή χορήγησις της ως άνω αύξήσεως και εις τους επί μηνιαίω αντιμισθίω έκτακτους τους προβλεπομένους υπό της προμνησθείσης αποφάσεως του Υπουργού Μεταφορών και

4) Ότι οι ως άνω έκτακτοι κέκτηνται μακράν υπηρεσίαν και αι καταβαλλόμεναι αυτοίς αποδοχαί μετά της προτεινομένης αύξήσεως 20 ο|ο δέν υπερβαίνουν τόν μισθόν του αντιστοίχου βαθμού της διοικητικής ιεραρχίας, αποφασίζομεν τά κάτωθι:

Εις τους επί μηνιαίω μισθώ έκτακτους δημοσίους υπαλλήλους, τους προβλεπομένους υπό της κατ' εξουσιοδότησιν του Α.Ν. 1360|1949 διαταγής αποφάσεως του Υπουργού των Μεταφορών, παρέχεται ή κατά την § 1 του άρθρ. 6 του Α.Ν. 1537|1950 αύξησις 20 ο|ο του μηνιαίου μισθού των.

Η ισχύς της παρούσης, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, άρχεται από 1 Ιανουαρίου 1952.

Η παρούσα κυρωθήσεται νομοθετικώς.

3. Κυρούται ή διά των υπ' αριθ. 67963 της 6 Μαρτίου 1952 και 170468 της 26 Μαΐου 1952 αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών γενομένη μισθολογική κατάταξις του έκτάκτου προσωπικού του προβλεπομένου υπό του Α.Ν. 1360|1948.

Άρθρον 8

1. Τά χρονικά διαστήματα πληρωμής του επί ταις εορταίς και κατά τάς διατάξεις του άρθρου 9 § 1 του Α.Ν. 1502|1950 «περί καθορισμού των αποδοχών των τακτικών δημοσίων υπαλλήλων πολιτικών και στρατιωτικών», του άρθρου 5 § 1 του Α.Ν. 1538|1950 «περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων των Ν.Π.Δ.Δ.» και του άρθρου 74 παράγραφος 1 του Ν. 1811|1951 «περί κώδικος καταστάσεως δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων» παρεχομένου επιδόματος ορίζονται έκάστοτε δι' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών.

2. Διά των αυτών αποφάσεων προσδιορίζον-

ται αί κατηγορίαι τῶν ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν, αἵτινες δικαιοῦνται τοῦ ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων προβλεπομένου ἐπιδόματος, ὡς καὶ ἂν δικαιοῦνται ταύτου ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἢ τοῦ καταβληθέντος μισθοῦ κατὰ τὸ ἔτος πληρωμῆς τοῦ ἐπιδόματος.

3. Τὸ ἐν παραγράφῳ 1 ἐπίδομα προκειμένου περὶ τῶν στρατιωτικῶν τῶν πολεμικῶν καταστάσεων καὶ τῶν ἀστυνομικῶν τῆς μονίμου διαθεσιμότητος ὑπολογίζεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιδομάτων βαρείας ἀναπηρίας.

4. Ὑπάλληλοι ἢ στρατιωτικοί, λαμβάνοντες καὶ σύνταξιν ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἢ ἑτέρου Ταμείου ἢ κατέχοντες οἱανδήποτε ἐμμισθον θέσιν παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, δικαιοῦνται κατ' ἐκλογὴν των τοῦ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐπιδόματος ἐκ μιᾶς μόνον πηγῆς.

5. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ παρέχονται ἐπιδόματα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς εἰς τὸ ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικὸν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, τῶν Κρατικῶν Ἐκμεταλλεύσεων καὶ τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

6. Τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐπιδόματα ἀπαλλάσσονται πάσης ὑπὲρ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεως, φόρου καὶ τέλους χαρτοσήμου, ὑπόκεινται δὲ μόνον εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἢ ἑτέρων ἀντιστοίχων πρὸς τοῦτο Ταμείων κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως εἰσφοράς.

7. Κυροῦνται αἱ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῶν Α.Ν. 1602|1950 καὶ 1538|1950 ἐκδοθεῖσαι ἐγκύκλιοι ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐπιδόματα τοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, αἱ προϋποθέσεις καταβολῆς αὐτῶν κλπ.

Ἄρθρον 9

Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 164999 πρωτοκόλλου Γ.Δ.Δ. Λογιστικοῦ τῆς 10 Ἀπριλίου 1951 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, δι' ἧς παρέχονται κατ' ἀποκοπὴν ἔξοδα κινήσεως εἰς τὰ ἐκ στρατιωτικῶν μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν Προμηθειῶν.

Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἀπόφασις δύναται νὰ τροποποιῆται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 10

1. Κυροῦται ἡ εἰς βάρος τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ γενομένη ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1949 καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν, ὡς καὶ τῶν ἀποζημιώσεων λόγῳ τῶν ἐξαιρεσίμων ἡμερῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμευτηρίου.

2. Ἡ εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους πληρωμὴ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ δαπανῶν ἢ τμήματος αὐτῶν δύναται νὰ παραταθῇ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκ[ῶν] καὶ κατὰ τὸ οἰκον. ἔτος 1952-1953.

3. Τὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950 μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1953 κατ' ἔτος πλεονάσματα τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμευτηρίου περιέρχονται εἰς τὸ Δημόσιον ὡς ἔσοδον τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 11

1. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν μονίμων χωροφυλάκων καὶ Ἀστυφυλάκων τῶν κατατασσομένων εἰς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν στρατολογικῶν των ὑποχρεώσεων ὁρίζεται εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἑξήκοντα χιλιάδας (360.000) διὰ τοὺς δώδεκα πρώτους μῆνας τῆς ὑπηρεσίας των ἀπὸ τῆς ἐξόδου των ἐκ τῆς Σχολῆς.

2. Αἱ διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καὶ ἐφ' ἑξῆς κατατασσομένων εἰς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας.

Ἄρθρον 12

Οἱ ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ὑποκείμενοι ἤδη εἰς μηνιαίαν κράτησιν 3 ο|ο, θὰ ὑπόκεινται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 καὶ ἐφ' ἑξῆς εἰς μηνιαίαν κράτησιν 4 ο|ο. Οἱ ὑπόλοιποι τῶν ἠσφαλισμένων θὰ ἐξακολουθήσουν ὑποκείμενοι εἰς τὴν ἰσχύουσαν κράτησιν 2 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Αὐγούστου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Κ.Α.Π.

115235|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου

Ἀγορανομικὴ Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 90 «περὶ καθορισμοῦ ποσοστοῦ φιλοδωρήματος».

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 163 τῆς 15 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1671|1951 «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων» καὶ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 στοιχ. ια' τοῦ Ν.Δ. 186|1946 «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος», 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 34690|1952 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Καθορίζομεν τὸ εἰς τοὺς περιποιητὰς (σερβιτόρους) τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, μπάρ, οὐζερί καὶ μικτῶν τοιούτων, ἀναψυκτηρίων, καφεζυθοζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν παρομοίων κέντρων παρεχόμενον φιλοδώρημα εἰς ποσοστὸν 15 ο|ο ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν.

Τὸ φιλοδώρημα τὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς περιποιητὰς (σερβιτόρους) τῶν ἐστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων, ταβερνῶν καὶ γαλακτοπωλείων παρεχόντων καὶ χορτοφαγίαν, καθορίζεται εἰς ποσοστὸν 10 ο|ο ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν.

Οἱ περιποιηταὶ (σερβιτόροι) δικαιοῦνται φιλοδωρήματος μόνον διὰ τὰ προσφερόμενα παρ' αὐτῶν εἴδη εἰς καθημένους πελάτας τῶν ἀνωτέρω καταστημάτων.

Αἱ τιμαὶ μετὰ φιλοδωρήματος τῶν ὑπ' ἀριθ. 6|1952 καὶ 20|1951 δελτίων δὲν μεταβάλλονται, ἐφ' ὅσον θὰ ἰσχύωσι ταῦτα διὰ τὴν περιφέρειαν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης Ἀγορανομικῆς Διατάξεως, ἰσχυούσης καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεώς της διὰ τοῦ τύπου, διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος.

Δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀνακοινωθήτω διὰ τοῦ τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουλίου 1952

18782|3719|1952 Απόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί τροποποιήσεως των όρίων της ασφαλιστικής περιοχής του εν Λεβαδεία Τοπικού Υποκαταστήματος Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 161 της 11 Ιουλίου 1952)

Συνεδρίασις 41η της 24 Ιουνίου 1952

Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχον υπ' όψιν: α) τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», β) τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.», γ) τας διατάξεις του Κανονισμού «περί αρμοδιοτήτων των Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών του Ι.Κ.Α.», δ) την από 31.3.1952 υπ' αριθ. 68 απόφασιν της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του Τοπικού Υποκαταστήματος Λεβαδείας του Ιδρύματος, ε) το υπ' αριθ. 18782|3719 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου της Γενικής Διευθύνσεως του ΙΚΑ (Διευθύνσεως Εσόδων), αποφασίζει ομοφώνως:

α) Τροποποιεί την υπ' αριθ. 785|17.5.1950 απόφασιν του τότε Διοικητού του Ι.Κ.Α. και καθορίζει ως ακολούθως τα όρια της ασφαλιστικής περιοχής του εν Λεβαδεία Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

«Τα όρια της περιοχής του Υποκαταστήματος Λεβαδείας ορίζονται από της γραμμής της αρχομένης εκ του σημείου της διασταυρώσεως της Εθνικής οδού Αθηνών—Λεβαδείας μετά της προς την Κοινότητα Λοφυσκίου άγούσης, επεκτεινομένης Ν.Δ. και διερχομένης όπισθεν της Κοινότητος Αγίων Μελετίου, περιλαμβανομένης και εκ του επί του ανωνύμου ύψώματος, του κειμένου πλησίον του «Βαθυρέματος» ευρισκομένου οχυρωματικού Πυργίσκου, εξ ού διά νοητής γραμμής συναντάται μετά της προς το εξωκκλήσιον Ιερουσαλήμ άγούσης ορεινής άτραπού. Εκείθεν, διά κάμψεως δεξιά ακολουθούσα το ρεύμα «Ξεριά», φθάνει μέχρι της ερειχίνης γεφύρας, περιλαμβάνουσι τα περιξ λατομεία. Εκείθεν, καμπτομένη δεξιά και διερχομένη εκ των κορυφών του λόφου «Πρόκυμα» και του ύψώματος «Προφήτης Ηλίας» διά νοητής γραμμής, φθάνει μεχρι της γεφύρας του «Αργύρη», συνεχιζομένης ταύτης και διερχομένης εκ του εξωκκλησίου Αγίου Αθανασίου, μέχρι της συναντήσεως της Εθνικής οδού Λεβαδείας—Λαμίας 300 μέτρα αριστερά ταύτης μέχρι συναντήσεως της προς Σιδηροδρομικών Σταθμών Λεβαδείας άγούσης οδού, ακολουθούσα ταύτην συνεχώς αριστερά 300 μέτρα φθάνει μέχρι του Σιδηροδρομικού Σταθμού, οδτινος άπαντα τον χώρον καταλαμβάνει μετά του εκεισε εκκοκιατηρίου και λοιπών εγκαταστάσεων της Ενώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών. Εκείθεν διά νοητής γραμμής φθάνει εις την άφετηρίαν» και

β) την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις το τμήμα της άνωτέρω περιοχής, εις το οποίον επεκτείνεται το πρώτον αύτη, δι' άπαντας τους εν τω άρθρω 1 παρ. 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως, πλην του κλάδου ανεργίας, και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1—2 του αυτού ως άνω Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και υφ' ην εκτασιν εφαρμόζεται η κοινωνική ασφάλισις εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 10 Ιουλίου 1952

17233|3626|1952 Απόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί επεκτάσεως της ασφαλιστικής περιοχής του εν Ηρακλείω Περιφερειακού Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α. εις τοποθεσίαν «Σπηλιά», ένθα το Σανατόριον «Αγ. Ειρήνη»

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 161 της 11 Ιουλίου 1952)

Συνεδρίασις 41η της 24 Ιουνίου 1952

Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχον υπ' όψιν α) τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

β) Τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.».

γ) Τας διατάξεις του Κανονισμού «Αρμοδιοτήτων των Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών του Ι.Κ.Α.».

δ) Την από 7.3.1952 (Συνεδρ. 18η) απόφασιν της Τ.Δ.Ε. του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Ηρακλείου του Ιδρύματος και

ε) Το υπ' αριθ. 17233|3626 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α. (Διεύθυνσις Εσόδων), αποφασίζει ομοφώνως:

α) Την επέκτασιν της ασφαλιστικής περιοχής του εν Ηρακλείω περιφερειακού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις την τοποθεσίαν «Σπηλιά», ένθα το Σανατόριον «Αγία Ειρήνη».

β) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την τοπικήν ταύτην περιοχήν δι' άπαντας τους εν άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εν τω ρηθέντι Σανατορίω πρόσωπα, τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 §§ 1—2 του αυτού Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και υφ' ην έκτασιν εφαρμόζεται η κοινωνική ασφάλισις εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 10 Ιουλίου 1952

23400|Σ.584|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 125 της 2 Ιουνίου 1952)

Αποφασίζομεν:

Όπως τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43 και 44 του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων τροποποιηθούν ως ακολούθως:

Άρθρον 1

Ίδρυσις—Έδρα και έποπτεία Ταμείου

1. Το Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων, αποκαλούμενον εν τοις επομένοις, χάριν συντομίας, «Ταμείον», ιδρυθέν διά της από 2 Ιουνίου 1939 Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας, κυρωθείσης διά του υπ' αριθ. 913|1941 Νομοθετικού Διατάγματος, διά τας περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Βόλου και Καλαμών, εδρεύει εν Αθήναις, είναι Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, τελεί υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργείου Εργασίας και λειτουργεί βάσει των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού.

2. Δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, εγκρινομένης παρά του Υπουργού Εργασίας, δύνανται να επεκταθή ή υπό του Ταμείου παρεχομένη ασφάλισις και εις περιφερείας άλλων πόλεων της Ελλάδος.

Άρθρον 2

Σκοπός του Ταμείου

Σκοπός του Ταμείου είναι ή ασφάλισις των εν τω επομένω άρθρω αναφερομένων προσώπων διά της χορηγήσεως εις τας υπό ειδικού Κανονισμού ορισθησομένας περιπτώσεις εφ' άπαξ ή περιοδικών παροχών λόγω αναπηρίας και γήρατος, εις τα πρόσωπα ταύτα και εις τα μέλη οικογενείας αυτών, εν περιπτώσει θανάτου τούτων.

Άρθρον 3

Πρόσωπα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν

1. Εις το Ταμείον ασφαλίζονται υποχρεωτικώς:

α) Πάντες οι υπάλληλοι χονδρικής και λιανικής πωλήσεως και οι υπηρέται των πάσης φύσεως και μορφής εμπορικών καταστημάτων, πρατηρίων και αποθηκών, των περιφερειών της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης και των πόλεων Θεσσαλονίκης, Πατρών, Βόλου και Καλαμών, πλην των καταστημάτων φαρμακευτικών ειδών και ειδών διατροφής, οι παρέχοντες εξηρτημένην εργασίαν έναντι οιασδήποτε αμοιβής και συγκεντρούντες τας προϋποθέσεις του άρθρ 10 του ν. 1234, των κάτωθι ενδεικτικώς παρατιθεμένων κατηγοριών:

Ειδών ανδρικών, γυναικείων και παιδικών εν γένει υφασμάτων παντός είδους, έτοιμων ενδυμάτων, πίλων ανδρικών, γυναικείων και παιδικών, γουναρικών, κλωστικών παντός είδους, παιγνιδίων και φιλικών εν γένει. Ειδών πολυτελείας, αδαμαντοπωλείων, χρυσοχοείων και ωρολογοπωλείων, μουσικών ειδών, γραμμοφώνων και ραδιοφώνων. Ειδών οικιακής χρήσεως, κλινοστρωμνών και ταπήτων, υαλικών, κρυστάλλων, υδροπινάκων, ηλεκτρικών ειδών, λαμπτήρων και λοιπών συναφών. Ειδών οπτικών και φωτογραφικών μηχανών, ειδών υγιεινής, ταξιδίου και επίπλων πάσης φύσεως. Υποδημάτων πάσης κατηγορίας και ειδών υποδηματοποιίας, δερμάτων και δερματίνων ειδών. Μηχανημάτων και ειδών βιομηχανίας πάσης φύσεως, γεωργικών, ιατρικών, ορθοπαιδικών και επιστημονικών εργαλείων εν γένει. Ραπτομηχανών, αθροιστικών μηχανών, πολυγράφων, γραφομηχανών και αντιλλακτικών τούτων. Ειδών μυροπωλείου και αιθερίων ελαίων, ειδών ανθοπωλείων και καταστημάτων πωλήσεως φυτών και σπόρων, χρωματοπωλείων και χημικών προϊόντων, ειδών κυνηγίου, αλιείας και ναυτιλίας. Σιδηρικών πάσης φύσεως, βιομηχανοποιημένων και μή, ειδών κηροπλαστικής κλπ.

β) Οι υπάλληλοι των Γραφείων των Εμπορικών Καταστημάτων, Πρατηρίων και Αποθηκών της προηγουμένης παραγράφου, οι αποδεδειγμένως εξυπηρετούντες την οργάνωσιν και λειτουργίαν των επιχειρήσεων τούτων.

γ) Οι υπάλληλοι των Εμπορουπαλληλικών Οργανώσεων των αυτών ως άνω περιφερειών, εφ' όσον καταβάλλουσι και την εργοδοτικήν εισφοράν.

2. Πάσα αμφισβήτησις αφορώσα την υπαγωγήν ή μή εις την ασφάλισιν του Ταμείου προσώπου τινός εκ των εις τα ανωτέρω Εμπορικά Καταστήματα και Επιχειρήσεις απασχολουμένων λύεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, μετά γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως.

Άρθρον 4

Χρόνος και τρόπος υπαγωγής εις την ασφάλισιν

1. Οι υποκείμενοι εις την ασφάλισιν του Ταμείου υπάγονται εις αυτήν από της ημέρας, αφ' ής αναλαμβάνουσι το πρώτον εργασίαν, ως υπάλληλοι ή υπηρέται, εις τα εν τω άρθρω 3 διαλαμβανόμενα Εμπορικά Καταστήματα και Επιχειρήσεις.

2. Πάντα τ' ανωτέρω πρόσωπα εγγράφονται εις τα μητρώα των ησφαλισμένων του Ταμείου και εφοδιάζονται δι' ασφαλιστικού δελτίου, δι' αποφάσεως της περί ης το άρθρ. 11 Επιτροπής Ασφαλιστικών και Οικονομικών Θεμάτων, επί τη βάσει εγγράφου αιτήσεως τούτων, υποβαλλομένης προς το Ταμείον εντός μηνός από της προσλήψεως των το πρώτον ως υπαλλήλων ή υπηρετών εις καταστήματα, πρατήρια κλπ. των κατηγοριών του προηγουμένου άρθρου και περιλαμβανούσης τα στοιχεία ταυτότητος, οικογενειακής και επαγγελματικής καταστάσεως.

Εν περιπτώσει μη εμπροθέσμου υποβολής της ως άνω αιτήσεως το Ταμείον προβαίνει αυτεπαγγέλτως εις την εγγραφήν τούτων ως ησφαλισμένων.

3. Ησφαλισμένοι έχοντες συμπληρώσει 10ετή πραγματικήν ασφάλισιν εν τω Ταμείω και εξερχόμενοι ταύτης δι' οιονδήποτε λόγον δικαιούνται, εφ' όσον δεν έχουσι τας νομίμους προϋποθέσεις προς συνταξιοδότησιν, όπως εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξ μηνών από της εξόδου των εκ της ασφαλίσεως συνεχίσωσι ταύτην προαιρετικώς. Εν τη περιπτώσει ταύτη υποχρεούνται εις την κανονικήν καταβολήν ολοκλήρου του ποσού της ασφαλιστικής εισφοράς, τόσον της ιδικής των, όσον και του εργο-

δότου των, υπολογιζομένης βάσει τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ἐλάμβανον κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος.

Ὁ προαιρετικῶς συνεχίζων τὴν ὑπαγωγήν του εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἐξομοιοῦται κατὰ πάντα πρὸς τὸν ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένον.

. . . . . .

Ἄρθρον 33

Πόροι τοῦ Ταμείου

Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι :

1) Τακτικὴ μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἴση πρὸς τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (4ο/ο) ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

2) Ἰσόποσος συνεισφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν.

3) Οἱ τόκοι τῶν Κεφαλαίων καὶ αἱ πᾶσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου.

4) Πᾶσα πρόσοδος προερχομένη ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

Ἄρθρον 34

Ὑπολογισμὸς τῶν εἰσφορῶν — Εἴσπραξις τῶν πόρων

1. Ὡς ἀποδοχαί, βάσει τῶν ὁποίων ὑπολογίζονται αἱ πρὸς τὸ Ταμεῖον εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνεισφοραὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, λογίζονται αἱ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀναγνωριζόμεναι ἑκάστοτε τοιαῦται διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν.

2. Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πόροι τοῦ Ταμείου, οἱ προερχόμενοι ἐξ εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνεισφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν, εἰσπράττονται μέσῳ τῆς ὁριζομένης ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. Τραπέζης, ὡς κατωτέρω :

3. Οἱ αἰκεῖοι ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως καθ' ἑκάστην πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους μισθωτούς των παρακρατῶσι τὴν βαρύνουσαν αὐτοὺς εἰσφορὰν καὶ καταθέτωσι ταύτην ὁμοῦ μετὰ τῆς ἰδικῆς των συνεισφορᾶς εἰς τὴν πρὸς τοῦτο ὁρισμένην Τράπεζαν, ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ ἀνομωτικῆς μισθοδοτικῆς καταστάσεως τῶν μισθωτῶν των, οἷς ἀφορῶν αἱ καταειλεγμέναι εἰσφοραί.

4. Ἡ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν ἐνεργεῖται ἐντὸς τοῦ ἑπομένου μηνός, ἐκείνου δι' ὃν κατεβλήθησαν αἱ ἀποδοχαί.

5. Πλειονες ἐργοδόται εὐθύνονται ἀλληλεγγύως καὶ ἀδιαιρέτως.

6. Εἰσφοραὶ ἠσφαλισμένων, μὴ παρακρατηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν των, βαρύνουν ἐξ ὁλοκλήρου αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐργοδότην.

. . . . . .

Ἄρθρον 36

Εἰσπράξεις καθυστερουμένων εἰσφορῶν

1. Εἰσφοραὶ μὴ καταβληθεῖσαι ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34 παράγραφος 4 θεωροῦνται ὡς καθυστερούμεναι καὶ ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους ἴσου πρὸς εἴκοσι ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο) τούτων, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ὑπόχρεως διὰ τὴν καταβολὴν ἐργοδότης προβῇ εἰς ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων πόρων καὶ εἰσφορῶν πρὸ πάσης καταλογιστικῆς πράξεως ἢ καὶ τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς σχετικῆς καταλογιστικῆς πράξεως, ὅτε τὸ πρόσθετον τέλος περιορίζεται εἰς δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (10 ο/ο).

Διατηρουμένης τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἡ καθυστέρησις τῆς καταβολῆς τῶν πόρων ἢ εἰσφορῶν δι' ἕκαστον συμπληρουμένου τριμήνου ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου μηνός, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐβεβαιώθησαν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, ἵνα εἰσπραχθῶσιν ἀναγκαστικῶς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, συνεπάγεται ἐπιβάρυνσιν τοῦ ἐργοδότου διὰ προσθέτου τέλους ἐκ 10 ο/ο, ἥτις πάντως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσοστὸν ἑκατὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (100 ο/ο) τῆς ἀρχικῶς βεβαιωθείσης ὀφειλῆς.

2. Καθυστερούμεναι κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰσφοραὶ ἢ πόροι εἰσπράττονται μετὰ τῶν ἀντιστοιχούντων εἰς αὐτὰς προσθέτων τελῶν διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων, καὶ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς ἑκάστοτε διεπούσης τὴν ἀναγκαστικὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων ἐσόδων νομοθεσίας.

Ὡς εἰκὸς διὰ τοιαύτην ἀναγκαστικὴν εἴσπραξιν διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων χρησιμεύουσιν ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, καθορίζουσαι ἐπακριβῶς τὸ εἰσπρακτέον ποσὸν ἐκ καθυστερουμένων πόρων ἢ εἰσφορῶν, προσθέτων τελῶν κλπ., ὡς καὶ τὴν χρονικὴν περίοδον εἰς ἣν ἀνάγονται αἱ καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ἢ πόροι.

3. Κατὰ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτελέσεως ἐπιτρέπονται προσφυγαὶ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου.

Κατὰ δὲ τῶν ἀποφάσεων τούτου ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ποσῶν ὑπερβαινόντων τὸ πεντηκοντάπλάσιον τοῦ τεταρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνωτάτης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

4. Ἐν περιπτώσει εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ταμείου διὰ πλειστηριασμοῦ ἢ ἀναγγελίας εἰς τὴν πτώχευσιν, ἡ κατάταξις αὐτῶν γίνεται προνομιακῶς μετὰ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 940 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐπὶ ἐνδεχομένης δὲ ἀνεπαρκείας τοῦ ἀπομένοντος ὑπολοίπου πρὸς ἐντελῆ ἐξόφλησιν αἱ οὕτω συντρέχουσαι προνομιακαὶ ἀπαιτήσεις κατατάσσονται συμμέτρως.

5. Τὸ δικαίωμα πρὸς εἴσπραξιν τῶν εἰσφορῶν παραγράφεται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ αὗται κατέστησαν ἀπαιτηταί. Ἐπὶ τοιαύτης παραγραφῆς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

6. Εἰσφοραὶ ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεῖσαι ἐπιστρέφονται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου. Ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτὸν πληρωμὴν τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτῷ ποσοῦ ἐκ τῶν ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεισῶν εἰσφορῶν.

7. Τὸ Δ. Συμβούλιον εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἀδυναμίας καταβολῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν ἐργοδότου τινὸς δύναται νὰ καθορίζῃ τὴν καταβολὴν τούτων εἰς μηνιαίας δόσεις, οὐχὶ πλέον τῶν ἓξ (6), κατόπιν ἐπαρκῶς αἰτιολογημένης ἀποφάσεως του.

. . . . . .

Ἄρθρον 44

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεώς της μηνός, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαΐου 1952

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ-ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Παρατηρήσεις τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πατρῶν.

Ὁ Δικηγορικός Σύλλογος Πατρῶν μᾶς ἀπέστειλε καὶ δημοσιεύομεν εὐχαρίστως τὰς κατωτέρω παρατηρήσεις του, ὑποβληθείσας ἀρμοδίως, ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ νομοσχεδίου «περὶ διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 510), τὸ ὁποῖον προεκάλεσε τὴν προσοχὴν καὶ ἄλλων Δικηγορικῶν Συλλόγων τοῦ Κράτους (βλέπε ΕΕΔ 11, 606, 607, 719).

Τὸ νομοσχέδιον, ὁμολογουμένως σχεδὸν ἐπικριθὲν ὑπὸ τῶν ἀπασχοληθέντων μὲ αὐτὸ Δικηγορικῶν Συλλόγων (βλέπε καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 512), φαίνεται, ὅτι ἐγκατελείφθη. Ἔχουν ὅμως ζωηρὸν ἐνδιαφέρον αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι παρατηρήσεις τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πατρῶν, ἑνὸς ἐκ τῶν πρώτων Δικηγορικῶν Συλλόγων τοῦ Κράτους, ἐκτεινομένου καὶ εἰς τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, μὲ τὰς ἐπιζημίους διὰ τὴν σταθερότητά της ἀσαφείας, τῶν ὁποίων δικαίως ζητεῖται ἡ ἄρσις διὰ μιᾶς ἐπισήμου κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεών της.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἡ ὁποία πρώτη ἐπεσήμανε τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς ψηφίσεως τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου, λογίζεται εὐτυχής, διότι καὶ οἱ ἀσχοληθέντες μὲ αὐτὸ Δικηγορικοὶ Σύλλογοι τοῦ Κράτους, μὲ τὴν ἔγκυρον γνώμην των, ἐξεδηλώθησαν κατὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐξεκίνησε βεβαίως ἐκ τῆς προθέσεως νὰ ἐξυπηρετηθοῦν οἱ ἐργαζόμενοι, ἀλλ' εἰς τὴν πραγματικότητα θὰ κατέληγε νὰ προξενήσῃ ζημίαν εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν πρόοδον τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐν γένει.

Κατ' ἀρχὴν συμφωνοῦμεν πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πειραιῶς, προσθέτοντες τὰ κάτωθι, πρὸς συμπλήρωσιν ἢ μερικὴν διόρθωσιν τῶν ὑπὸ τούτου ἐκτιθεμένων.

1. Ὅταν τόσον λαβυρινθώδης εἶναι ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία, ὥστε σχεδὸν ἀδύνατον εἶναι διά τον νομικὸν νὰ εἶναι βέβαιος εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὅτι ἐξήντλησε τὴν ἰσχύουσαν ἐπὶ τοῦ θέματός του νομοθεσίαν, ὅταν τόσαι ἀμφισβητήσεις περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἐργατικῶν νόμων ὑπάρχουσι καὶ ἡ ἀστάθεια εἰς τὴν νομολογίαν ὑπερβαίνῃ πᾶν προηγούμενον ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν ἄλλων νόμων, ὅταν οὕτω τόσον ταλαιπωροῦνται διάδικοι, δικηγόροι καὶ δικαστήρια, ἀντὶ νὰ εὑρεθῇ τρόπος ἄρσεως τοῦ κακοῦ διὰ μιᾶς ἑνοποιήσεως τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας παρ' ἐπιτροπῆς ἐκ δικηγόρων καὶ δικαστῶν, μόνων δυναμένων νὰ διορθώσωσι τὰ γνωστὰ αὐτοῖς ἄτοπα, ἐπιδιώκεται ἡ ψήφισις νόμου, ὄχι μόνον ἀχρήστου, ἀλλ' ἀσφαλῶς ἐπιζημίου διὰ τοὺς πολίτας, οὓς θέλει νὰ προστατεύσῃ, ἐξ ἀγαθοῦ συνειδότος ὁρμώμενος, ὁ νομοθέτης.

2. Ἡ ὑποχρέωσις, ὅπως, πρὸ πάσης προσφυγῆς εἰς τὴν δικαστικὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἐπιδιώκηται ἐπίλυσις διαιτητικῶς ταύτης, δημιουργεῖ ματαίαν ἀπώλειαν χρόνου, ἀπασχόλησιν καὶ δαπάνην διὰ μυριάδας ἀνθρώπων ἐτησίως, ὅσαι εἶναι αἱ πάσης φύσεως διαφοραί, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ σχεδίου. Ἀπώλειαν χρόνου, διότι ὁ ὁρισμὸς δικασίμου θὰ βραδύνῃ, μὴ οὔσης δυνατῆς συντόμου ἐκδικάσεως τόσων ὑποθέσεων ὑπὸ ἐπιτροπῆς, ἀσχέτως τῶν παρελκύσεων δι' ἀπουσίας δεδικαιολογημένης τῶν μελῶν, μὴ γνωστῆς, ὥστε νὰ γίνῃ ἀμέσως ἡ ἀναπλήρωσις, ἐξ ὑποβολῆς ἐνστάσεων ἐξαιρέσεως, αἰτήσεων ἀναβολῆς πρὸς προπαρασκευὴν κ.λπ. Ἀπάνην θ' ἀπαιτήσῃ, διότι ὁπωσδήποτε ὁ ἐνδιαφερόμενος, διὰ νὰ διατυπώσῃ τὸ αἴτημά του συμφώνως πρὸς τὸν νόμον καὶ διὰ νὰ μὴ κάμῃ ὁμολογίαν εἰανδήποτε, θὰ προσφύγῃ εἰς δικηγόρον. Εἶναι μάταιαι αἱ ἐνέργειαι αὗται, διότι διὰ τὰς σοβαρὰς καὶ μὴ ἐπιδεκτικὰς συμβιβασμοῦ διαφορὰς ἀκινδύνως, ἀνευθύνως καὶ σχεδὸν ἀζημίως διὰ τῆς μὴ ἐμφανίσεως του θὰ ματαιοῦται ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἰτησις διαιτησίας, θὰ ἀπομένωσι δὲ πρὸς συμβιβασμὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς αἱ ψευδοδιενέξεις, τὰς ὁποίας ἢ οἱ δικηγόροι συμβιβάζουσιν ἢ οἱοσδήποτε γείτων ἢ φίλος τοῦ ἑνὸς ἢ καὶ τῶν δύο τῶν ἐχόντων τὴν διαφοράν. Νομίζομεν δὲν ὅτι θὰ βλάψῃ ὁπωσδήποτε, οὐδαμῶς δὲ θὰ ὠφελήσῃ ἡ ψήφισις τοῦ νόμου.

Ἔτι μᾶλλον ἐπιζήμιος ἔσται ὁ νόμος διὰ τοὺς κατοίκους εἰς περιφέρειαν Εἰρηνοδικείου ἐκτὸς τῆς ἕδρας τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, διότι οὗτοι θὰ ὑποχρεοῦνται νὰ μεταβαίνωσιν εἰς ἄλλην πόλιν δὶς ἢ καὶ τρὶς δι' ἀμφιβόλου ἀποτελεσματικότητος ἐνέργειαν.

3. Κατ' ἄρθρον αἱ ἑξῆς παρατηρήσεις προσήκουσι, καθ' ἡμᾶς.

α) ***Ἄρθρον 1.*** Μὲ τὴν γενικότητα τούτου περιλαμβάνεται καὶ διαφορὰ προκύπτουσα ἐξ ἀγωγῆς περὶ κύρους κατασχέσεως, γενομένης δι' ἀπαίτησιν ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ δίκης σχετικῆς μὲ τοιαύτην ἀπαίτησιν περὶ ἀναστολῆς ἢ ἀκυρώσεως ἐκτελέσεως!!

β) ***Ἄρθρ. 6.*** Πῶς θὰ διαπιστωθῇ ἡ νόμιμος πρόσκλησις τῶν μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ κύρωσις;

γ) ***Ἄρθρ. 7.*** Τὰ τῆς ἐξαιρέσεως ἀορίστως ρυθμίζονται, οὐδαμῶς δὲ ὡς πρὸς τὴν τοῦ Προέδρου, ὥστε ζητήματα θὰ δημιουργηθῶσιν ἐκ τούτου. Σημειωτέον ὅτι παρόμοιαι αἰτήσεις ἐξαιρέσεως θὰ εἶναι συνήθεις, διότι συνήθως θὰ ὑφίστανται σχέσεις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 36 Πολ. Δικονομίας.

δ) ***Ἄρθρ. 11.*** Ποῖος θὰ κάμῃ τὸν προσδιορισμὸν τῆς δικασίμου καὶ πῶς;

ε) ***Ἄρθρ. 12.*** Ποῖαι εἶναι αἱ «σχετικαὶ δαπάναι», εἰς ἃς καταδικάζεται ὁ κληθεὶς καὶ μὴ ἐμφανισθείς; Ἐν τούτοις κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου ὑποχρεωτικὴ εἶναι μόνον ἡ προσφυγὴ ὑπὸ τοῦ θέλοντος νὰ κάμῃ ἀγωγὴν δι' ἐργατικὴν διαφοράν, ὄχι ὅμως καὶ ἡ διὰ διαιτησίας

ἐπίλυσίς της, ὅτι κακῶς ὁρίζεται κύρωσις ἡ ἐπιβολὴ τῆς δαπάνης εἰς βάρος τοῦ μὴ ἐμφανιζομένου.

στ) *Ἄρθρ. 13.* Καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο προκύπτει ἡ παρανόησις καὶ παραγνώρισις τῆς θέσεως τοῦ δικηγόρου ἐν τῇ ἀπονομῇ τῆς δικαιοσύνης, ἀσχέτως τῆς ἐκδηλώσεως πνεύματος ἐχθρότητος κατὰ τῆς τάξεως τῶν δικηγόρων, ἣν μόνον διὰ θυσίας θεωρεῖ ὑπόχρεων ἡ Πολιτεία (ἀπόδειξις ὅτι τιμὴν καὶ κόπον, μέγιστον ἀσφαλῶς ἀνταλλαγμα, ἐπιβάλλει καὶ τὸ σχέδιον τοῦ νόμου δι' ἀναθέσεως προεδρίας τῶν Ἐπιτροπῶν εἰς τὸν Δικηγόρον).

Βλάβην καὶ ὄχι ὠφέλειαν εἰς τὸν διάδικον θὰ ἐπιφέρῃ ἡ εὐχέρεια νὰ παρίσταται ἄνευ δικηγόρου. Ὁ διάδικος, ἂν ἐνεργήσῃ ἄνευ δικηγόρου, διατρέχει κίνδυνον πιθανώτατα νὰ κάμῃ ὁμολογίας ἐπιζημίους, ἐξ ἀγνοίας τοῦ νόμου καὶ τῆς ἐννοίας τῶν γραφομένων ἢ λεγομένων ὑπ' αὐτοῦ, ἢ, εὑρισκόμενος πρὸ ἀντιδίκου μὲ δικηγόρον, θὰ μειονεκτήσῃ ἐν τῇ ὑπερασπίσει του καὶ θὰ ζημιωθῇ κατὰ τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων. Ἂν, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς ἐπιζημίους ταύτας συνεπείας, θὰ χρησιμοποιήσῃ δικηγόρον, θὰ ὑποβληθῇ εἰς πρόσθετον δαπάνην δι' ἐνέργειαν προπαρασκευαστικὴν τῆς δίκης, ἣν κατὰ 95 ο/ο δὲν θ' ἀποφύγῃ, ἣν δαπάνην δυσκόλως θὰ τὴν ἐπιδικάσῃ ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ θὰ δύνατσι νὰ παρεπονεθῇ ὁ ἀντίδικός του κατὰ ἐπιδικαζούσης δαπάνην ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς παρανομούσης, ἀφοῦ... περιττὸν τι ἦτο, κατὰ νόμον, ὁ δικηγόρος καὶ... πολυτέλεια, ὥστε νὰ μὴ ἐδικαιολογεῖτο ἐπιδίκασις τῆς διὰ τοῦτον δαπάνης (ἄρθρ. 216 Πολ. Δικ.). Δέον νὰ κατανοηθῇ ὅτι πειρα πάντων κατέδειξε τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὴν ὀρθὴν ἀπονομὴν τῆς Δικαιοσύνης τῆς παρουσίας καὶ συμμετοχῆς δικηγόρου. Ἀμάθειαν ἢ κακόηθειαν ἢ ἐπιπολαιότητα ἢ, τὸ ὀλιγώτερον, παρανόησιν καλόπιστον (ὡς ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ἡ ἔλλειψις δυσμενείας ἔναντι τῶν δικηγόρων εἶναι προφανής, ἀμάθεια δὲ ἢ ἐπιπολαιότης ἀποκλείεται), δεικνύει ἡ ἀντίθετος ἀντίληψις.

Τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἐν τέλει ὁρίζει, ὅτι ἡ πληρεξουσιότης δίδεται δι' ἐπιστολῆς. Πῶς θὰ ἐλεγχθῇ τὸ γνήσιον τῆς ἐπιστολῆς ἐν ἀμφισβητήσει;

ζ) *Ἄρθρ. 14.* «Τὸ πρακτικὸν ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν διαφερομένων». Ἂν δὲν παρίστανται αὐτοπροσώπως; Ἀρκεῖ ἄνευ εἰδικῆς πληρεξουσιότητος ἡ ὑπογραφὴ ὑπὸ τοῦ πάσης φύσεως ἀντιπροσώπου των; β) Τί θὰ γίνῃ, ἂν τις ἐμφανισθῇ, διαφωνήσῃ καὶ ἀποχωρήσῃ; Τί πρακτικὸν θὰ γίνῃ; Ποῖος θὰ ὑπογράψῃ τὸ πρακτικὸν ἐν ἀδυναμίᾳ ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς διαιτητικῶς καὶ ἀποχωρήσει ἑνὸς ἢ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν;

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Ἀνδρ. Δαμπρόπουλος — *Γεώργ. Γιαννακόπουλος*

ΔΙΚΑΙΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

(Ἐξ ἀφορμῆς δημοσιεύσεως μελέτης περὶ ἀπεργίας).

Δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητος ἡ ἀποδαΐα καὶ πρόσφατος ἑρμηνευτικὴ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου μελέτη τοῦ (Hervorragend) καθηγητοῦ κ. Hans Carl Nipperdey περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας ἡ δημοσιευθεῖσα ἐν ΝΒΔ 11, 225--240, τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Εἶναι ἄξιος συγχαρητηρίων καὶ ἐπαίνων τόσον ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς, ὅσον καὶ ὁ μεταφράσας αὐτὴν παρ' ἡμῖν ὑφηγητὴς κ. Ι. Καποδίστριας, ὅστις ἐπιμελῶς μετεχειρίσθη τὸ κείμενον καὶ ἀνεπλούτισεν αὐτὸ διὰ παραπομπῶν εἰς τὸ σχετικὸν ἑλληνικὸν δίκαιον.

Ἐπίσης ἄξιον εὐχαριστιῶν τυγχάνει καὶ τὸ δημοσιεῦσαν τὴν μελέτην ταύτην ἔγκριτον περιοδικόν.

Ἡ ἀξία τῆς μελέτης ἐγκειται εἰς τὴν σαφήνειαν καὶ πληρότητα καὶ ἐνημερότητα τῆς ἐκθέσεως τῆς σχετικῆς ὕλης ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, νομικῆς, ἑρμηνευτικῆς, βιβλιογραφικῆς καὶ νομολογιακῆς, ἣν ἔχων τις ἐν Ἑλλάδι ὑπ' ὄψιν προσανατολίζεται κατὰ τὰς συγκριτικὰς του ἰδίᾳ μελέτας σαφῶς, εὐχερῶς καὶ ἀλανθάστως εἰς τὸ σχετικὸν γερμανικὸν δίκαιον.

Οὕτω δὲ ἱκανῶς πλουτίζεται διὰ μιᾶς ὅτι ἐξαίρετου ἐργασίας ἡ κίνησις τῶν σχετικῶν περὶ ἀπεργίας παρ' ἡμῖν δημοσιευμάτων τῶν μέχρι τοῦδε ἀσχοληθέντων κ. κ. Καποδίστρια, Πρωτονοταρίου, Βλαχοπούλου καὶ εἰ τινος ἄλλου.

Βεβαίως τὸ μέγιστον μέρος τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Γερμανοῦ νομομαθοῦς δὲν εὑρίσκει, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ὡς ἄλλοτε θέλομεν εἰδικῶς ἀναπτύξει, εὐσταθὲς ἔρεισμα εἰς τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν, μ' ὅλον ὅτι ὁ κ. Ι. Καποδίστριας οὐ μόνον προσπαθεῖ, ἀλλὰ καὶ ὑποδοηθεῖ ἐμφανῶς τὸ πρᾶγμα, ὥστε νὰ ἐρείδηται κατὰ τὸ πλεῖστον.

Πρὸς τὸ παρὸν θέλομεν τοῦτο μόνον νὰ πράξωμεν, ἤτοι νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἀπόλυτον ἱκανοποίησίν μας, ἀσφαλῶς δὲ καὶ ἄλλων συναδέλφων, οἷς ἐνδέχεται νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸ θέμα, ὡς καὶ τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας μας. Διότι πάντες οἱ ὡς ἄνω ἀριλοκερδῶς κοπιάσαντες ἠθέλησαν νὰ μᾶς ἐνημερώσουν ἀπὸ γερμανικῆς, ἐν μέρει δὲ καὶ ἀπὸ ἑλληνικῆς ἀπόψεως, ἐπὶ ἑνὸς τόσον σπουδαίου νομικοῦ προβλήματος οὐ μόνον πρὸς ὄφελος τῆς θεωρίας, ἀλλὰ καὶ τῆς πράξεως, ὡς πρὸς τὸ πολυμερὲς, δυσχερὲς καὶ λίαν ἀμφίλογον θέμα τῆς ἀπεργίας.

Ἀθανάσιος Μπόμπορας, Δικηγόρος

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ

Τό ὑπό τήν ψῆφον τῆς Βουλῆς τελοῦν νομοσχέδιον «περί ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν», τό ὁποῖον ἐδημοσιεύσαμεν ἀνωτέρω σελ. 944, ἀπέρρευσεν ἐκ τῆς ἀνάγκης νά περισταλῆ τό κῦμα ἀνεργίας, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νά σχεδιασθοῦν καί νά ληφθοῦν ἀποφασιστικά μέτρα.

Εἰς τήν μακράν εἰσηγητικήν ἐπί τοῦ νομοσχεδίου ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τονίζονται, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί ταῦτα: «Ἄς μή νομισθῆ ὅτι καί ἀπό ἀπόψεως καθαρῶς ἑρμηνευτικῆς τοῦ ἰσχύοντος δικαίου εἶναι ἀπόλυτον τό δικαίωμα τῶν ἐπιχειρηματιῶν νά ἀπολύουν τούς μισθωτούς. Μακρά ὑπῆρξεν ἡ συζήτησις πράγματι κατά τήν ἐποχήν τῆς μεγάλης οἰκονομικῆς κρίσεως, εἰς τήν Γερμανίαν ἰδίως, ἐπί τοῦ θέματος, ἐπικράτησε δέ τελικῶς ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐργατῶν διά λόγους οἰκονομιῶν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος καί συγκρούεται πρός τήν διέπουσαν κάθε σχέσιν κατά τό σύγχρονον δίκαιον καλήν πίστιν, ἐάν δέν παρακολουθῆται καί ἀπό ἀντίστοιχον μείωσιν τῶν γενικῶν ἐξόδων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλά πτῶσιν τῶν ἀπολαυῶν καί ἀπολήψεων τῶν μετόχων καί τῶν διευθυνόντων τήν ἐπιχείρησιν καί ἀπόλυσιν διοικητῶν, διευθυντῶν ἤ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων αὐτῆς». Θεμελιώδες ἐπί τοῦ θέματος εἶναι τό σχόλιον τοῦ Siebert ἐν Juristische Wochenschrift, 1935, σελ. 2870 ἑπ. Ἄν δέ καί νομικῶς εἶναι δικαιολογημένη ἡ συμμετοχή καί τοῦ ἐπιχειρηματίου εἰς τάς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας ζημίας, κοινωνικῶς ἐπιβάλλεται νά ὑποχρεωθῆ οὗτος εἰς αὐτάς. Τοῦτο δέ εἶναι ἀκόμη ἀληθέστερον διά τάς χώρας, εἰς τάς ὁποίας ὁ κατά τά τελευταῖα ἔτη εὐκόλως διά διαφόρους λόγους πλουτισμός ἐδημιούργησεν ἀφ' ἑνός μέν μεγάλας περιουσίας, ἀφ' ἑτέρου δέ μεγάλα στρώματα πικρίας εἰς τόν λόγῳ τῶν περιστάσεων ταλαιπωρούμενον λαόν».

Κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος παρ' ἡμῖν δέν ἐφθασαν ἡ δικαστηριακή πρᾶξις, διαπνεομένη ὑπό συντηρητικοῦ πνεύματος, νά ἀναγνωρίζῃ περιορισμόν τοῦ δικαιώματος ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διά λόγους οἰκονομιῶν, ὑπό τό πρίσμα τῆς ἀναλυομένης ἀνωτέρω θεωρίας. Ἀρκεῖ, κατά τά ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς νομολογίας δεδομένα, νά ὑπάρξῃ ἰσχυρισμός τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο διά λόγους οἰκονομιῶν, χωρίς παραιτέρω ν' ἀξιοῦνται παρ' αὐτῆς ἄλλα στοιχεῖα, ὡς ἡ ἐπέκτασις τῆς λήψεως οἰκονομικῶν μέτρων καί εἰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς ἐπιχειρήσεως.

Καθίσταται, ἑπομένως, ἀναγκαῖον νά ληφθῆ τό σαφές ἐκεῖνο νομοθετικόν μέτρον, τό ὁποῖον, πέραν τῶν ρευστῶν ἐννοιῶν τοῦ κοινωνικοῦ καί οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, θά ἐξησφάλιζεν εἰς τόν πτωχόν ἐργαζόμενον τήν σαφῆ βεβαιότητα ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του, τό σκληρότερον γεγονός τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς του, ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα ἀναποδράστου καί ἀντικειμενικῶς θεωρουμένης ἀνάγκης τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τό νομοσχέδιον, κατά τάς κυρίας γραμμάς του, εἶναι ἐπιτυχές. Ἀντιρρήσεις μόνον θά ἠδύναντο νά ἀναπτυχθοῦν σχετικῶς πρός τούς ὑποχρέους ἐξ αὐτοῦ ἐργοδότας, τούς ὁποίους τό νομοσχέδιον καθορίζει μόνον ἐφ' ὅσον ἀπασχόλουν κατά τήν ἐν αὐτῷ χρονολογίαν μισθωτούς πλέον τῶν πεντήκοντα. Ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν εἰς δεκαπέντε (ὁ ἀριθμός αὐτός εἶναι συνήθης εἰς τήν ἐργατικήν νομοθεσίαν, διότι εἰς ἐπιβάλλονται εἰς τούς ἐργοδότας κοινωνικαί ὑποχρεώσεις, ἀναγκαστικαί προσλήψεις μισθωτῶν, ἀπαγορεύσεις ἐλευθέρας ἀπολύσεως ὡρισμένων προσώπων, τά ὁποῖα ἀπολαμβάνουν εἰδικοῦ προνομίου δι' ἀπόλυσιν, ὡς οἱ ἀφεδροι κλπ.), θά ἐξέφραζε μίαν γενναιοτέραν προστασίαν τῶν ἀποχειροβιώτων μισθωτῶν καί θά ἐγίνοντο οὕτω πλουσιώτεροι οἱ καρποί τοῦ σχεδιασθέντος νόμου, ἐφ' ὅσον, ὡς πιστεύεται, θά γίνῃ συντόμως νόμος τοῦ Κράτους.

Εἰς τό ἄρθρον 8 τοῦ νομοσχεδίου νομίζομεν, ὅτι ἐπιβάλλεται νά διατυπωθῆ σαφῶς, ὅτι ἡ μή πρόσληψις ἀντικαταστάτου τοῦ ἀπολυομένου δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν μισθωτοῦ ἀπαγεται τήν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀπολυθέντος, διότι διά τῆς οὕτω σαφῶς διατυπουμένης διατάξεως θά ὑπάρξῃ καί μία πρόσθετος ἐγγύησις, ὅτι ὁ ἐργοδότης μετά περισκέψεως θά ἀσκήσῃ τό δικαίωμά του, ἀπολύων τόν παλαιόν, δεδοκιμασμένον, μισθωτόν, διά νά προσλάβῃ ἄλλον.

Ὁπωσδήποτε τό νομοσχέδιον πρέπει τό ταχύτερον νά γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπό τήν εἰκόνα τῆς δυστυχίας, εἶπεν ὁ Καρλάϋλ, τίποτε δέν ἐμπνέει τόσον τήν ἀπέχθειαν καί δέν ἐξεγείρει τήν ἀνθρωπίνην συνείδησιν, ὅσον τό νά ἔχῃ τις ἀνάγκην ἐργασίας, διά νά ἐξάλθῃ ἀπό τήν ἀθλιότητά του, νά ζητῇ ἐργασίαν καί ὅμως νά μή εὑρίσκῃ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 19 (265)

Ἀθῆναι, 1 Ὀκτωβρίου 1952

Η ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ(*)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Δ. Ν., Δικηγόρου

Πιθανολόγησις ἀρκεῖ ἐπὶ τῶν διαφορῶν τῶν ἐκδικαζομένων κατ' εἰδικὴν προεδρικὴν διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον καθιερώθηται αὕτη ρητῶς ἢ συνάγεται ἐμμέσως μέν, πλὴν σαφῶς. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται αἱ ἑξῆς περιπτώσεις: 1) . . . . . 2) . . . . . 3) Κατὰ τὴν παγίως κρατοῦσαν γνώμην τόσον αἱ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΨΟΔ' ἐκδικαζόμεναι διαφοραί, ὅσον καὶ αἱ μικροδιαφοραί(61).

α. Γίνεται τοῦτέστι δεκτόν, ὅτι καὶ ἐν προκειμένῳ ἀρκεῖ ἡ πιθανολόγησις τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τε τῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ ὅλου πνεύματος τῶν ἐν λόγῳ διαδικασιῶν· εἰς δὲ τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις ἡ τοιαύτη ἀντίληψις ἐνδηλοῦται διὰ τῆς παγίως ἀπαντώσης αἰτιολογίας ὅτι «ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τεθέντων στοιχείων ἐβεβαιώθη μεν...».

β. Ὀρθὴ λύσις προϋποθέτει συνοπτικὴν ἔκθεσιν τοῦ διὰ τῶν διαδικασιῶν τούτων καθιερωθέντος συστήματος ἀποδείξεως(62). Ὁ συντάκτης ἀμφοτέρων τῶν νόμων ἠκολούθησε κατὰ βάσιν τὰς αὐτὰς ἰδέας, αἵτινες ἐκράτησαν ἰδίᾳ κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς Αὐστριακῆς Παλ. Δικονομίας, καὶ αἱ ὁποῖαι ἀπέρρευσαν ἐκ τῆς ἐν Γερμανίᾳ καρίως δημιουργηθείσης κινήσεως ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος περὶ τε τὴν γενικὴν θεωρίαν τοῦ δικονομικοῦ δικαίου καὶ τὴν ἔρευναν ἰδίων ἐπὶ μέρους θεσμῶν αὐτοῦ. Οὕτω καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ μικροδιαφορῶν νόμων δὲν ἐτηρήθη ἡ ἐν τῇ ἰσχυούσῃ Πολιτικῇ Δικονομίᾳ περιωρισμένη δρᾶσις τοῦ δικαστοῦ ὡς πρὸς τὴν συλλογὴν τοῦ πραγματικοῦ ὑλικοῦ, τὴν κίνησιν τῆς διαδικασίας, τὴν καταπολέμησιν τῆς παρελκύσεως τῆς δίκης, ὡς καὶ ἡ ὀφισταμένη ἐν πολλαῖς δέσμευσις τούτου ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων. Καθιερώθη τοὐναντίον οὐ μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς συμπράξεως τοῦ δικαστοῦ μετὰ τῶν διαδίκων πρὸς συλλογὴν καὶ ἐξακρίβωσιν τοῦ πραγματικοῦ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ὑλικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἑτέρα τῆς πρωτοβουλίας τοῦ δικαστοῦ κινήσεως τῆς διαδικασίας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθέρας ἐκτιμήσεως ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ. Ἡ τελευταία μάλιστα, ἀποτελέσασα βασικὴν καινοτομίαν τῶν ἐν λόγῳ νόμων, ὀρθῶς συνεδυάσθη καὶ πρὸς τὰς ἑτέρας θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς τε προφορικῆς διαδικασίας καὶ τοῦ ἀμέσου τῆς ἀποδείξεως. Εἰδικώτερον καθιερώθη διὰ τῶν ἐν λόγῳ νόμων: α) Ὅτι ἡ διαδικασία δέον νὰ εἶναι προφορική· ἤτοι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς διαφορᾶς νὰ διεξάγεται διὰ ζώσης, ὥστε νὰ καθίσταται ἐφικτὴ διὰ τῆς ἐκ μέρους τῶν διαδίκων ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἐπακολουθούσης μεταξὺ δικαστηρίου καὶ διαδίκων συζητήσεως ἡ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς διασάφησις τῆς ὑποθέσεως. β) Ὅτι ἡ ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησις δέον νὰ περατοῦται εἰ δυνατὸν ἐν μιᾷ συνεδριάσει, ἄλλως εἰς ὅσον ἔνεστιν ὀλιγωτέρας συνεδριάσεις καὶ μὴ ἀπεχούσας ἀπ' ἀλλήλων μακράν, ἵνα οὕτως οὐ μόνον περατοῦται συντόμως ἡ δίκη, ἀλλὰ καὶ καθίσταται ἐφικτὴ ἡ δημιουργία ἐνιαίας καὶ καθολικῆς παρὰ τῷ δικαστῇ παραστάσεως περὶ τῶν ἐν τῇ δίκῃ συμβάντων ἐπὶ σκοπῷ ἀσφαλεστέρας γνώσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαίας ἀποφάσεως. γ) Ὅτι ἡ ἀπόδειξις δέον νὰ εἶναι ἄμεσος· ἤτοι

(*) Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς μάλιστα κυκλοφορηθείσης μελέτης «Ἡ πιθανολόγησις ἐν τῇ δικονομικῇ δικαίῳ», πραγματευομένης ἐκτενῶς περὶ τῆς ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίας.

61) Β.Δ. τῆς 1 Δεκ. 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διαταξεων τοῦ ν. Γ'ΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη. Ν.Δ. τῆς 9/16 Νοεμβρίου 1923 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μικροδιαφορῶν καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων».

62) Περὶ τῶν ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ κρατουσῶν ἀρχῶν ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν πρβλ. μελέτην μου «Ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπὶ τινων θεμάτων τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας», Νέον Δίκαιον τ. 6, 597 ἐπ. καὶ τὴν ἑτέραν «Τὸ ὑπὸ τοῦ Νόμου Γ'ΨΟΔ' καθιερούμενον καθῆκον τοῦ δικαστοῦ πρὸς διασάφησιν τῶν προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν», ΕΕΔ 6, 641 ἐπ.

δέον ἡ περὶ τῆς ἀληθείας ἢ ἀναληθείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ γνῶσις τοῦ δικαστοῦ νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς κατ' αἴσθησιν ἀντιλήψεως, δι' ἧς ἀσφαλέστερον ἄγεται τις εἰς ἀλήθη γνῶσιν. Καὶ δ) "Ὅτι ἡ ἐκτίμησις τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ δέον νὰ ἐπαφίεται εἰς τὴν ἐλευθέραν τοῦ δικαστοῦ κρίσιν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ καθορισμοῦ παρ' αὐτοῦ τῆς ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως ὑπὸ τοῦ νόμου ὁρίζεται. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν ὡς ἄνω ἀρχῶν ὁ δικαστὴς «καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον, ὀλιγαδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς ἀ ν ε ύ ρ ε σ ι ν τ ῆ ς ἀ λ η θ ε ί α ς» (63).

γ. Περὶ πιθανολογήσεως σύβαμοῦ γίνεται λόγος. Εὐλόγως δέ, διότι πρόκειται περὶ διαδικασιῶν πρὸς ἃς εἶναι ἀσυμβίβαστος ἡ ἐπὶ πιθανοτήτων ἀπόφασις. Δὲν πρόκειται δηλαδὴ περὶ προσωρινῆς ἀποφάσεως μὴ ἀσκούσης ἐπιρροὴν τινα εἰς τὴν κυρίαν δίκην, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης ὁριστικῶς λυούσης τὴν διαφοράν καὶ ἄνευ δυνατότητος δημιουργίας ἑτέρας κυρίας δίκης. Αἱ ἐν λόγῳ τοιαῦται διαδικασίαι καθιερώθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πορισμάτων τῆς συγχρόνου οἰκονομικῆς θεωρίας καὶ ἐπὶ σκοπῷ ὁριστικῆς λύσεως τῆς διαφορᾶς διὰ τὸν πρὸς τοῦτο καταλληλότερον μέσον ὡς πρὸς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας. Ὅθεν εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ σχηματίσῃ πλήρη πεποίθησιν περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ· ὅσων δὲ βαθμὸς δικανικῆς πεποιθήσεως ἐπάγεται τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς ὡς ἀναποδείκτου. Ἔγκειται δὲ ἡ ἀξία τῆς τοιαύτης ἑρμηνείας ἐν τούτῳ: ὅτι ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς καταφάσκεται ἡ ἀγωγὴ λόγῳ πιθανολογήσεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 807 ἐδ. δ Π.Δ., διότι ἐτό δικαστήριον παρὰ τὸν νόμον ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως· ἡ δὲ πιθανολόγησις τοῦ ἰσχυρισμοῦ δὲν ἀποτελεῖ ἐν προκειμένῳ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην ἀπόδειξιν, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς ὡς ἀληθής (64).

---

63) Ἄρθρ. 13 ν. ΓΘΟΔ', Ἄρθρ. 29 Ν.Δ. 9] 16.11.1925.

64) Ἐπειδὴ οἱ κανόνες τῆς τακτικῆς ἀποδείξεως καθορίζουν τὸ ἐν τῇ δικονομίᾳ κρατοῦν σύστημα ἀποδείξεως καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸν τρόπον τῆς πορείας τοῦ δικαστοῦ πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἕπεται, ὅτι ἡ πλήρωσις τῶν ὑποτασσόμενων ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν κενῶν, δέον νὰ χωρῇ διὰ τῆς συμπληρωματικῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων τῆς τακτικῆς ἀποδείξεως καὶ οὐχὶ τῶν τῆς πιθανολογήσεως. Ἔτι πλέον καὶ διότι ἡ διαδικασία ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν ἀφορᾷ ὁριστικὴν κρίσιν, πρὸς ἣν εἶναι ἀσυμβίβαστοι αἱ τῆς πιθανολογήσεως κανόνες ὡς καθιεροῦντες ἀποδεικτικὴν διαδικασίαν ταινουσαν εἰς προσωρινὴν καὶ οὐχὶ ὁριστικὴν ἀπόφασιν. Τούτων ἕνεκα ὀρθῶς ἐν ἄρθρῳ 20 τοῦ ν. ΓΘΟΔ' καθιερώθη ὅτι ἀκατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸν παρόντα νόμον καὶ ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας». Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω σκέψεων δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐπὶ ἀπαντοῦ ὅρκου ἰσχύουσιν οἱ τῆς τακτικῆς ἀποδείξεως κανόνες πρὸς πλήρωσιν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 12 ἐ.ἐ. (ν. ΓΘΟΔ') κενοῦ. Τὴν αὐτὴν λύσιν δέχεται καὶ ὁ *Ράμμος* ('Ο ὅρκος ὡς μέσον ἀποδείξεως § 42α σ. 222) ἐπὶ τῇ βάσει ὅμως διαφόρου αἰτιολογίας. Ἀλλ' ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῶν μικροδιαφορῶν ἡ ἐκτίμησις τοῦ τε δικαστικοῦ καὶ ἀπαντοῦ ὅρκου εἶναι ἐλευθέρα· διότι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Ν. Δ. καθιερουμένη ἐλευθερία τοῦ δικαστοῦ περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων εἶναι γενικὴ ἄνευ διακρίσεώς τινος. (Πρβλ. καὶ *Ράμμον*, ἐνθ' ἀν. σ. 223). Ἐπίσης ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀμέσου τῆς ἀποδείξεως ἡ καθιερωμένη τόσον ἐν τῇ τακτικῇ (συνοπτικῇ) διαδικασίᾳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀποκλείει τὴν ἐκτίμησιν μαρτυριῶν γενομένων ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἢ εἰρηνοδίκου. Ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅμως τῆς ἐπ' ἀκροατηρίου ἐξετάσεως εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου ἐξέτασις μαρτύρων ἐπὶ θεμάτων, ἐφ' ὧν ἐξητάσθησαν πρωτοδίκως μάρτυρες. Ἡ ἐν τῇ τακτικῇ διαδικασίᾳ ἰσχύουσα ἀντίθετος ἀρχὴ δὲν δύναται ἐν προκειμένῳ νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς, δι' οὓς λόγους ἐν Νόμῳ Δικαίῳ σ. 6, 597 ἐπ. ἐξέθηκα. Κατ' ἄρθρον 13 τοῦ ν. ΓΘΟΔ' (ὡς ἐκροποιηθῇ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. δ τοῦ νόμου 765/1943) ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ «οἱ διάδικοι καταθέτουσιν ἐγγράφους προτάσεις περιεχούσας ἁπαντας τοὺς ἰσχυρισμούς των, ἀλλὰ καὶ ὁ γραμματεύς... ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ δικάζοντος... νὰ τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικὰ περιλαμβάνοντα τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ δηλώσεις τῶν διαδίκων καὶ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων. Ἡ ὑποχρέωσις καταθέσεως προτάσεων δὲν νοεῖται ἐνταῦθα ὡς ἐν τῇ τακτικῇ δίκῃ. Δυνατὴ ὄφλον ὅτι καὶ ἡ μὴ κατάθεσις προτάσεων ἄνευ τῶν ἐν τῇ τακτικῇ δίκῃ συνεπειῶν ὡς πρὸς τὴν ἐκεῖ ἰσχύουσαν πλασματικὴν ὁμολογίαν. Ὅθεν καὶ ἐν ἐλλείψει καταθέσεως προτάσεων ἀρνοῦνται ἀδεσπαγγέλτως ἡ διαφορὰ (ἄρθρον 15) ἐν τε τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ βαθμῷ (πρβλ. Α.Π. 94/1951 ΕΕΔ 10, 491, Πρωτοδίκου Θεσσαλον. 519/1950 ΕΕΔ 10, 76) Ἀλλ' ἰσχυρισμὸς προταθεὶς διὰ τῶν προτάσεων νομίμως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, κἂν τοι δὲν προβληθῇ διὰ ζώσης κατὰ τὴν συζήτησιν (πρβλ. καὶ Α. Π. 450/1949 Θέμ. Ξ' 716). Ἰσχυρισμὸς ὅμως μὴ προταθεὶς κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν διὰ καταχωρίσεως ἐν τοῖς πρακτικοῖς, μηδὲ διὰ τῶν προτάσεων προβληθείς, δὲν δύναται νὰ προταθῇ τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ, ἐκτὸς ἐὰν καυντελῇ πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως». Ἰσχύει δηλαδὴ καὶ ἐν προκειμένῳ ὅ,τι ἐλέχθη ὑπὸ τῆς μειοψηφίας τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 350/1949 ἀποφάσει αὐτοῦ· τοῦτέστιν ὅτι ἐπανεξέτασιν καὶ διάφορόν τι ἔστιν ἡ οἰκονομικὴ ταξὶς τῆς ὑποβολῆς τῶν ἰσχυρισμῶν πρὸς τὴν ἀποδεικτικὴν διαδικασίαν (πρβλ. ἀ. ν. 56 καὶ *Ράμμον* ἐν ΕΕΔ 11, 345). Ἀμφισβητεῖται ἂν ἐπὶ πλασματικῆς ὁμολογιοδικίας ἰσχύῃ ὅ,τι καὶ ἐπὶ πραγματικῆς (πρβλ. *Ράμμον*, Πραγματικὴ καὶ πλασματικὴ ὁμολογιοδικία ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ΕΕΔ 11, 57 ἐπ.). Φρονῶ ὅτι ἐπὶ πλασματικῆς ὁμολο-

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 § 3 Ν. 1836)1951

Ὑπὸ τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Γ. ΚΑΦΑΛΗ, Πρωτοδίκου

Τὸ Πρωτοδικεῖον Πατρῶν, κρῖνον ἐπὶ ἐφέσεως κατ' ἀπαφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικαστοῦ Πατρῶν, ἀπεφάνθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 529)1952 ἀποφάσεώς του (ἄρα ταύτην εἰς ΕΕΔ 11, 674), ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ νόμου 1836)1951 δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, προκειμένου περὶ δημοτικοῦ νοσοκομείου, «ὡς μὴ συμβιβαζομένης πρὸς τὰς εἰδικωτέρας διατάξεις § 4 ἄρθρου 4 καὶ § 1 ἄρθρου 9 τοῦ ἰδίου νόμου». Ἐντεῦθεν εὐλόγως γεννᾶται τὸ ἐρώτημα εἰς πάντα μελετητὴν καὶ ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου 1836: Τὸ σκεπτικὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶναι ὀρθόν; Εὑρίσκει τοὐτέστιν ἔρεισμα εἰς τὸ γράμμα ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου τούτου; Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ μὴ συμφωνοῦμεν πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν ἀπόφασιν. Καθ' ἡμᾶς οὐδεμία ἀντίφασις, οὐδὲν ἀσυμβίβαστον ὑφίσταται μεταξὺ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 § 4 καὶ 9 § 1 τοῦ νόμου 1836. Αὗται εὑρίσκονται ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 4 § 4 καὶ 9 § 1. Ταῦτα προκύπτουσι σαφῶς ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ νόμου 1836)1951, ἐνίας διατάξεις τοῦ ὁποίου δέον ὅπως ἀναλύσωμεν πρὸς ἄρσιν πάσης ὑφισταμένης ἀμφιβολίας. Ὁ νόμος 1836, ὅστις ἐκωδικοποίησε καὶ συνεπλήρωσε τὴν περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ νομοθεσίαν (Νόμος 751)1948 καὶ Νομ. Δ. 1195)1949) καθώρισε δύο κατηγορίας ἐργοδοτῶν ὑποχρέων διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν ἀπολυομένων. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπήγαγε τὰς ἰδιωτικὰς ἐν γένει ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις (ἄρθρον 3) καὶ εἰς τὴν δευτέραν τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, τὰ Ν.Π.Δ.Δ., τοὺς Δήμους, τὰς Κοινότητας, τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα κλπ. (ἄρθρον 4). Καὶ προκειμένου μὲν περὶ πολεμιστοῦ τοποθετουμένου δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑρκωτοῦ συμβουλίου παρ' ἰδιωτικῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει ἢ ἀναγκαστικῶς καταρτιζομένη σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας λογίζεται ὡς πλήρως καταρτισθεῖσα ἅμα ὡς ὁ οὕτω γενόμενος διορισμὸς τύχῃ ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ διοριζομένου, μὴ ἀπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἑτέρου στοιχείου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς συμβάσεως. Ἡ ἀποδοχὴ αὕτη ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐμπροθέσμου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ τοιούτου διορισμοῦ παρουσιάσεως τοῦ διοριζομένου ἐνώπιον τοῦ παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη ἐργοδότου (βλ. Πρωτοδίκου Πατρῶν 69)1952, ΕΕΔ 11 809). Προκειμένου ὅμως περὶ τοποθετήσεως παρ' ἐργοδότῃ τῆς δευτέρας κατηγορίας ἀπαιτοῦνται καὶ πρόσθετοι διατυπώσεις, ὅπως ἡ σύμβασις θεωρηθῇ ὡς πλήρως καταρτισθεῖσα. Εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ πληρώσεως κενῆς θέσεως τακτικοῦ ὑπαλλήλου δημοτικοῦ τινος νοσοκομείου, δέον ὅπως τηρηθῶσι, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Νόμου 1725)1951, αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τούτου, καθ' ἃς οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἀναθεωρῶν ἱδρυμάτων τῶν Δήμων διορίζονται δι' ἀποφάσεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ περὶ διορισμοῦ προ-

---

τικῆς δὲν ἔχει ἐφαρμογήν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10, ὅταν ἡ τοιαύτη ἐσημειώτικα καθιεροῦται ὡς συνέπεια παραβάσεως τῶν περὶ προστίμου διατάξεων τῶν ἐπιβεβαιουμένων πρὸς πραλτφὶν προπετοῦς κρισιολογίας καὶ ὄχι πρὸς σκοπὸν φορολογικόν (πρβλ. Α. Π. 610/50 ΕΕΔ 9, 1089). Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. Γ'3ΟΔ περὶ μὴ δεσμεύσεως τοῦ δικαστοῦ ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι μὴ τηρήσεως τῶν εἰς δικονομικὰς ἀρχὰς ἀνηχθέντων κανόνων. Ὥθεν ἀστοχία, ἡς τὸ πόρισμα δὲν κατεχωρήθη ἐν τοῖς πρακτικοῖς, δὲν δύναται καθ' ἑαυτὴν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διότι ἄλλως θὰ παρεβλέπετο ἡ ἀρχὴ ἡ ἀπαγορεύουσα τὴν ἰδιωτικὴν γνῶσιν τοῦ δικαστοῦ (πρβλ. ἀν. ν. α. 47 ἐπ.). Ἀλλὰ πραγματογνωμοσύνη εἶναι ἔγκυρος καὶ ἄνευ νόρησεως τῆς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 202 ἐπ. Π. Δ. διαγραφομένης διαδικασίας, ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου. Ἐγένετο δεκτὸν (Πρωτοδίκης Μυτιλήνης 50/1950 ΕΕΔ 10, 74), ὅτι ἐν περιπτώσει προσβολῆς ἐγγράφου τινὸς ὡς πλαστοῦ διὰ κατονομάσεως τοῦ πλαστογράφου δὲν ἀναβάλλεται ἡ δίκη μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς. Κατ' ἀρχὴν γνώμην ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ εἶναι ὀρθή. Ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ ν. Γ'3ΟΔ' δὲν πρόκειται περὶ ἀποφάσεως πρόσφορης ἰσχύος καὶ μὴ βλαπτούσης τὴν κυρίαν δίκην, ἀλλὰ περὶ ἑρμηνευτικῆς τοιαύτης. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐν τῇ γενικῇ προσθήκῃ διαδικασίᾳ διεξαγομένη διάφορος λόγος δὲν δύναται ἐν προκειμένῳ νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς διότι ἐκεῖ, λόγῳ τοῦ κατεπείγοντος καὶ ὡς ἐκ σκοποῦ τῆς προχείρου ἐκδίκης, κατ' ἀνάγκην ἡ περὶ πλαστότητος ἔνστασις κρίνεται ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ καὶ ἄνευ ἀναβολῆς ἐπομένως κρίνεται ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ καὶ ἄνευ ἀναβολῆς ἐπομένως ἀφ' οὗ ἀρχὴ ἀκολουθεῖ ἡ κυρία δίκη, ἐν ᾗ προβαλλομένης τῆς αὐτῆς ἐνστάσεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης. Ἡ διὰ τοῦ ν. Γ'3ΟΔ' διωκομένη ταχεῖα τῆς διαφορᾶς λύσις, ἧς καὶ ἡ καθιερουμένη ἐλευθερία τοῦ δικαστοῦ περὶ τὴν μὴ τήρησιν τῶν διαδικαστικῶν τύπων, δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσουν ἑρμηνευτικὸν ἔρεισμα ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς. Διότι, ἐφ' ὅσον οὐδὲν ὁρίζεται ἐν τῷ νόμῳ, ἔχουσιν ἀκολουθητέαν ἐφαρμογὴν οἱ κανόνες τῆς τακτικῆς «ἀποδείξεως» ἢ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 435 Π. Δ. συμβιβάζεται πλήρως πρὸς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου Γ'3ΟΔ', διότι διὰ τῆς τοιαύτης ἀναβολῆς εὐχερέστερον θέλει ἔχῃ ὁ δικαστὴς εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Τέλος λεκτέον ὅτι ἰσχύουσι καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ οἱ γενικοὶ περὶ τοῦ βάρους τῆς ἀποδείξεως κανόνες (πρβλ. ἀνωτ. σ. 58 σημ. 81), ὡς καὶ οἱ περὶ τῶν στοιχείων τῆς ἀποφάσεως τοιοῦτοι (πρβλ. ἀνωτ. σ. 60 καὶ σημ. 103).

ξις πρό τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν διοριζόμενον δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως κλπ. Τὸ ὅτι ἀπαιτοῦνται αἱ πρόσθετοι αὗται διατυπώσεις, ἵνα τελειωθῇ ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, προκύπτει σαφῶς ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρ. 4 § 4 καὶ 9 § 1 τοῦ ν. 1836. Ἑπομένως καὶ ἡ πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑποχρέωσις τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου εἰς τὸν τοποθετούμενον παρ' αὐτῷ πολεμιστὴν ἄρχεται ἀπὸ τῆς περατώσεως τῶν προσθέτων αὐτῶν διατυπώσεων. Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων τίθεται τὸ ἐρώτημα: Ἐὰν πρόσωπόν τι (πολεμιστὴς) προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου 1836|1951 τοποθετηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου εἰς δημοτικὸν τι νοσοκομεῖον καὶ ἡ διοίκησις τούτου ἀρνεῖται τὴν πρόσληψίν του, ἀρνεῖται δηλαδὴ νὰ παράσχῃ εἰς αὐτὸ παρουσιασθέν ὑπηρεσίας, δὲν ὑπέχει εὐθύνην τινά; Δύναται ἀζημίως νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου; Ὁ νομοθέτης ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐξαναγκασθῶσιν οἱ εἰς τὸν νόμον 1836 διαλαμβανόμενοι ἐργοδόται καὶ προσλάβωσι τὰ δι' ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων τοποθετηθέντα παρ' αὐτοῖς πρόσωπα ἐθέσπισε διὰ τοὺς μὴ συμμορφουμένους πρὸς αὐτοὺς ποινικὰς καὶ ἀστικὰς κυρώσεις. Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 9 «πᾶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ νόμου ὑπόχρεως διὰ τὴν πρόσληψιν πολεμιστῶν, ἐξαιρουμένων τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ, μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 συμβουλίων, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως κλπ. Ὑπόχρεοι διὰ τὴν πρόσληψιν πολεμιστῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 εἶναι α) αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις καὶ β) αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, τὰ Ν.Π.Δ.Δ., οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες, τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ δημόσιαι ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως καὶ αἱ Τράπεζαι. Ἐκ τούτων ἐξαιροῦνται τῶν ἀπειλουμένων ποινικῶν κυρώσεων, κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9, ἤτοι αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, τὰ Ν. Π. Δ. Δ., οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες. Κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου «παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου συνεπάγεται πλὴν τῶν ποινῶν τῆς προηγουμένης παραγράφου καὶ τὴν ἀστικὴν τοῦ ὑποχρέου εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ μὴ προσλαμβανομένου τοποθετηθέντος παρὰ τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων, ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος προσέλθῃ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας». Καὶ ἐρωτᾶται: Οἱ μὴ ὑποκείμενοι εἰς ποινικὰς κυρώσεις ἐργοδόται δὲν ὑπόκεινται οὐδὲ εἰς ἀστικὰς τοιαύτας; Πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ἦτο νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τούτων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων; Δὲν νομίζομεν ὅτι τοιαύτη πρόθεσις ἔκειτο ἐν τῇ βουλήσει τοῦ νομοθέτου. Διότι ἐξαναγκασμὸς ἄνευ ἀπειλῆς κυρώσεων δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ἡ δὲ διάταξις ἡ ἀναγράφουσα μεταξὺ τῶν ὑποχρέων διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τοὺς Δήμους κλπ. θὰ καθίστατο γράμμα κενὸν ἄνευ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου. Οὕτω ἡ ἄμεσος ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάστασις τῶν ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν ἀγωνισθέντων, ὅστις ἀποτελεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου 1836, δὲν θὰ συνετελεῖτο ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἐδυσχεραίνετο κατὰ πολύ. Ἀναγράφων ὁ νόμος τοὺς Δήμους κλπ. μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ὑποχρέων διὰ τὴν πρόσληψιν πολεμιστῶν, τοποθετουμένων παρ' αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων, ἠθέλησε ὁπωσδήποτε οὗτοι νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν. Διὰ αὐτὸ ἐθέσπισε ὡς κύρωσιν τὴν ἀστικὴν ταύτην εὐθύνην διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 3. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης δέον νὰ ἐλάβε χώραν παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1836, ὑφίσταται δὲ παράβασις ὅταν οἱ ἐργοδόται ἀρνοῦνται ἀδικαιολογήτως τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν συμβουλίων. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ τοποθετηθείς, ἀλλὰ μὴ προσληφθείς, πολεμιστὴς δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ τῆς χρονολογίας καθ' ἣν προσῆλθε παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας. Ἐὰν ὅμως ὁ ὑπόχρεως ἐργοδότης, ἐν προκειμένῳ δημοτικόν τι νοσοκομεῖον, δὲν ἀρνηθῇ τὴν πρόσληψιν τούτου, ἀλλὰ δηλώσῃ αὐτῷ, ὅτι ἡ πρόσληψίς του θὰ γίνῃ ἐφ' ὅσον λάβωσι χώραν αἱ ὑπὸ τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀπαιτούμεναι πρόσθετοι διατυπώσεις, καὶ τὸν προσλάβῃ πράγματι μετὰ τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων αὐτῶν, ἀναμφιβόλως ὁ προσληφθεὶς δὲν δικαιοῦται μισθοῦ ἀπὸ τῆς χρονολογίας, καθ' ἣν τὸ πρῶτον παρουσιάσθη πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας. Διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 17 § 2 τοῦ νόμου 1726|1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» δὲν ἐπιτρέπεται ὁρκωμοσία, οὔτε ἀνάληψις ὑπηρεσίας, οὐδὲ καταβολὴ μισθοῦ, ἐὰν τὸ ἔγγραφον τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν διοριζόμενον δὲν μνημονεύῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθη ἡ περίληψις τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ.

Ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 529|1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν δέχεται περαιτέρω, ὅτι «ἡ διατυπουμένη διὰ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1951 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀξίωσις πρὸς πληρωμὴν αὐτῷ μισθοῦ τριῶν μηνῶν, ἤτοι διὰ χρόνον μετὰ τὴν κατὰ τὴν 27 Ὀκτωβρίου 1951 προσέλευσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκκαλοῦν νοσοκομεῖον πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1951, δὲν ἐρείδεται εἰς τὸν νόμον, ἀφοῦ βεβαιοῦται ὅτι αἱ ὡς ἄνω πρόσθετοι διατυπώσεις ἐτηρήθησαν ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 20|1952 προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορριφθῇ δὲ καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου». Οὕτω διατυπουμένη ἡ ἀπόφασις δίδει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου πολεμιστὴς (ἐφεσίβλητος) προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργοδότου (δημοτικοῦ νοσοκομείου Αἰγίου) καί, ὑπάλληλος ὢν τούτου, ἤγειρε τὴν ἀγωγὴν πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν του, ἀφ' ἧς χρονο-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Αύξήσεις ήμερομισθίων, καθορισμός ώρών έργασίας, σύστασις Έπιτροπών

Τὸ ληπτέον ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, προκειμένου περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων.—Ἀκυρότης διατάξεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ μελλοντικῆς αὐξήσεως ἡμερομισθίων.—Ἀνεπίτρεπτος ὑπὸ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας τροποποίησις τῶν περὶ ὡρῶν ἐργασίας νομικῶν διατάξεων.—Θέσις ἐκτὸς ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπῶν περιορισμὸς τεινόντων ἐμμέσως εἰς πρόσληψιν τεχνιτῶν.—Ἀναρμοδιότης καὶ διὰ σύστασιν ἄλλων Ἐπιτροπῶν μὲ ὡρισμένον περιεχόμενον ἐνεργείας των.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1452|1951 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (εἰσηγητὴς *Α. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1093) ἐδέχθη, ὅτι ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» αἱ ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον Ἐπιτροπῶν δύνανται νὰ τροποποιῶσι τοὺς ὅρους ἐργασίας, νὰ μεταρρυθμίζωσιν ὑφισταμένας συμβάσεις ἐργασίας, νὰ ἐπεκτείνουν καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶς ἐνδιαφερομένων τοὺς ὅρους συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ νὰ διατάσσουν πᾶν προσφορὸν μέτρον πρὸς ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων τῶν μισθωτῶν πρὸς τὰ τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλ' ἡ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως παρεχομένη ἐξουσιοδότησις εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας δὲν περιλαμβάνει καὶ τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν ὅπως προβλέψωσι περὶ συστάσεως ἑτέρων Ἐπιτροπῶν, ἐχουσῶν τὴν ἀνωτέρω ἀναφερομένην δικαιοδοσίαν, καὶ ἀναθέσωσιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν μελῶν καὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων προσῆλθε παρ' αὐτῷ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας. Ἀλλά, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον γνωρίζομεν, ὁ ἐφεσίβλητος δὲν προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἔχομεν δὲ τὴν γνώμην, ὅτι, ἐὰν πράγματι εἶχε προσληφθῇ, ἦτο ἀπαρκὴς ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 4 § 3 καὶ 9 § 1, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ ἡ ἔφεσις καὶ ἀπορριφθῇ τελικῶς ἡ ἀγωγή. Δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς λόγος, ὅπως γίνῃ ἐπίκλησις καὶ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 3. Διότι αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον καὶ μόνον ὅταν λαμβάνει χώραν παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1836.

Ἐὰν τὸ ἐκκαλοῦν προσελάμβανε τὸν ἐφεσίβλητον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μετὰ τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν διεπόντων αὐτὸ νόμων καὶ ὀργανισμῶν δὲν θὰ διέπραττε παράβασιν. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐφεσίβλητος δὲν θὰ ἤγειρε τὴν ἀγωγήν, διότι οὕτως διὰ ταύτης ἐσκόπει οὐχὶ βεβαίως τὴν λῆψιν τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τῆς παρουσιάσεως του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τὸν ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅπως τὸν προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Σημειωτέον τέλος ὅτι τόσον ἡ γνωμοδότησις τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Νομικοῦ Συμβουλίου, ὅσον καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 241 τῆς 3.7.1951 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τῆς ὁποίας ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 529|1952 ἀπόφασις ἐπικαλεῖται πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὑποστηριζομένης ὑπ' αὐτῆς ἐκδοχῆς, οὐδὲν διαλαμβάνουσι περὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ν. 1836. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἔπρεπε, καθ' ἡμᾶς, ν' ἀπορριφθῇ ἡ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21|1952 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικαστοῦ Πατρῶν ἀσκηθεῖσα ἔφεσις. Ἀποφανθὲν δὲ ἀντιθέτως τὸ Πρωτοδικεῖον Πατρῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 529|1952 ἀποφάσεώς του οὐχὶ ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ νόμου 1836 (1).

(1) Ἐκθέσομεν νὰ διευκρινήσωμεν πρὸς ἄρσιν πάσης σχετικῆς ἀμφιβολίας, ὅτι ἡ διαφωνία μας πρὸς τὴν ὀρθότητα τοῦ περιεχομένου ἀποφάσεώς τινος καὶ ἐνταῦθα ἐπικρίσεως ταύτης δὲν σημαίνει ἔλλειψιν σεβασμοῦ καὶ ἀκραιφνῆ πρὸς τοὺς ἐκδόντας ταύτην συναδέλφους. Πολὺ δὲ περισσότερον δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν μείωσιν τοῦ δικαστικοῦ αὐτῶν κύρους. Σκοπὸς ἡμῶν εἶναι νὰ συμβάλλωμεν εἰς τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας. Τοῦτο ἄλλωστε εἶναι σύμφωνον καὶ πρὸς τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν, προκειμένου περὶ ἡμετέρων ἀποφάσεων. Οὐδέποτε δηλαδὴ ἀπεστείλαμεν πρὸς δημοσίευσιν εἰς νομικὰ περιοδικὰ ἀποφάσεις, ἐκδοθείσας μόνον ὑπ' ἡμῶν ἢ τῇ εἰσηγήσει ἡμῶν, δὲν παραλείψαμεν νὰ γνωρίσωμεν εἰς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῶν, ὅτι μετὰ χαρᾶς καὶ εὐχαριστήσεως θὰ ἐδεχόμεθα δημοσιευομένας καὶ ἀντιθέτους ἀπόψεις, ἐὰν ὑπῆρχον τοιαῦται, πρὸς τὰς διαλαμβανομένας εἰς τὰς ἀποφάσεις, ὡς καὶ πράγματι συνέβη μέ τινας ἐξ αὐτῶν (βλ. π.χ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 118|1947 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ εἰσηγήσει ἡμῶν, καὶ τὰ κάτωθι ταύτης σχόλια εἰς ΕΕΝ τε' 482).

των, διότι διά τήν ρύθμισιν τοιούτων θεμάτων ἀπαιτεῖται εἰδική νομοθετική ἐξουσιοδότησις καί δέν ἀρκεῖ ἡ ὑπό τῆς εἰρημένης διατάξεως παρεχομένη ὡς ἄνω γενική ἁρμοδιότης εἰς τάς Ἐπιτροπάς Διαιτησίας. (Ἐπρόκειτο περί συστάσεως Ἐπιτροπῆς διά τήν χορήγησιν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων).

Ἡ ἄποψις αὕτη γίνεται δεκτή καί ὑπό τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καί τό πρᾶγμα, ὡς εἶναι εὐνόητον, ἔχει ἐνδιαφέρον ὄχι μόνον ἀπό ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀνωτέρω νόμου (ὡς τό πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 1 αὐτοῦ ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1801|1951, ΕΕΔ 10, 581), ἀλλά καί τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καί τῶν μετέπειτα τροποποιητικῶν καί συμπληρωματικῶν αὐτοῦ νομοθετημάτων, ἀφοῦ συνήθεις εἶναι καί εἰς τάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας διατάξεις περί συστάσεως Ἐπιτροπῶν μέ ὡρισμένον περιεχόμενον ἐνεργείας των. (Βλέπε περί τῆς ἐλλείψεως τοῦ τοιούτου δικαιώματος τῶν συλλογικῶς συμβαλλομένων *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογική σύμβασις ἐργασίας, ἐκδ. 1940, σελ. 179).

Ἐνδιαφέρει προσέτι καί ἡ ἄποψις τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ὅτι, ἐφ' ὅσον διά νομικῆς διατάξεως ὁρίζονται ὧραι ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, δέν δύνανται αἱ Ἐπιτροπαί Διαιτησίας νά διατάξουσιν ἄλλως, κατά τροποποίησιν τῶν σχετικῶν διατάξεων.

Σχετική πρός τό θέμα εἶναι καί ἡ Σ.Ε. 370|1948 (εἰσηγητής *Γ. Σπυρόπουλος*, ΕΕΔ 2, 758, καθ' ἣν ἡ διαγραφομένη ὑπό τοῦ νόμου εὐρεῖα ἐξουσία τῶν Ἐπιτροπῶν δέν ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νά δύνανται αὗται νά ἐκδίδωσιν ἀποφάσεις ἀντικειμένας εἰς διατάξεις νόμων καί δή ἀναγκαστικοῦ δικαίου, τροποποιούσας τοιούτους ὑπό τῆς νομοθετικῆς ἢ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας τεθειμένους ὁρισμούς, ἀλλά δέον τό περιεχόμενον τῶν ἀποφάσεων τούτων νά κεῖται ἐντός τῶν πλαισίων τῶν νομικῶν διατάξεων, αἵτινες διέπουσι τήν ἐπίδικον διαφοράν καί νά μή ἀντιβαίνῃ εἰς τόν νόμον.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1672|1952 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Γ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις ἐπιδιώκει τήν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3841|240 τῆς 2ᾶς Ἰανουαρίου 1952 πράξεως τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κηρυξάσης ἐκτελεστήν τήν ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 28.7.1951 ἀπόφασιν τῆς ἐν Πάτραις Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, δι' ἧς ἐρρυθμίσθη συλλογική διαφορά ἐργασίας, ἀναφυεῖσα μεταξύ τῶν συλλόγων ἐργατοτεχνιτῶν ὑποδήσεως καί τῶν καταστηματαρχῶν ὑποδηματοποιΐας Πατρῶν, ἐμπροθέσμως δ' ἀσκηθεῖσα δεκτή τόποις καί κατ' οὐσίαν ἐξεταστέα τυγχάνει.

Κατά τό ἄρθρον 8 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» αἱ Ἐπιτροπαί κατά τήν ἔρευναν τῆς διαφορᾶς καί τήν ἔκδοσιν τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, προκειμένου ἰδίᾳ περί αὐξήσεως ἡμερομισθίων, δέον νά λάβωσιν ὑπ' ὄψιν καί νά σταθμίσωσι τάς κοινωνικάς καί οἰκονομικάς ἀνάγκας, ἃς ἐξυπηρετοῦν αἱ ὑπό κρίσιν ἐπιχειρήσεις, τήν οἰκονομικήν καί τεχνικήν αὐτῶν ἀντοχήν, τό ἐπίπεδον τῶν χορηγουμένων ἀμοιβῶν καί ἡμερομισθίων ἐν σχέσει πρός τόν τιμάριθμον ἀκριβείας τῆς ζωῆς καί τό γενικώτερον συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.....». Ἀλλά τό ἄρθρον 3 τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς ἐν Πάτραις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ὁρίζον ὅτι «εἰς περίπτωσιν χορηγήσεως νέας τυχόν αὐξήσεως..... ἐν Ἀθήναις καί Πειραιεῖ πρός τούς ὑποδηματεργάτας, ταύτης θά τύχωσι κατά τό ἴδιον ποσοστόν καί οἱ ὑποδηματεργάται Πατρῶν», ἐπιβάλλει μελλοντικήν αὔξησιν ἡμερομισθίων ἐν ἀγνοίᾳ τῶν οἰκονομικῶν καί λοιπῶν συνθηκῶν, αἵτινες ἐν τῷ μέλλοντι θά ὑφίστανται ἐν Πάτραις καί Ἀθήναις ἢ Πειραιεῖ καί συνεπῶς ἀντιτίθεται εἰς τάς ἀνωτέρω παρατεθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935. Ὅθεν τό ἄρθρον τοῦτο τῆς προσβαλλομένης διοικητικῆς πράξεως διά παράβασιν τοῦ νόμου καθίσταται ἀκυρωτέον.

Τά περί ὀκταώρου ἐργασίας καί οἱ ἀπό ταύτης ἐξαιρέσεις ρυθμίζονται ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2269|1920 καί τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Ἰουνίου 1932, ἰσχύουσι δέ αἱ διατάξεις αὗται καί ἐπί τῶν ὑποδηματοποιείων, ἐπεκταθεῖσαι ὑπό τοῦ Διατάγματος τῆς 29.12.1933|3.1.1934 καί τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 14|24 Αὐγούστου 1936. Ὅθεν τό ἄρθρον 5 τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς ἐν Πάτραις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ὁρίζον ὅτι «ἡ κεκανονισμένη ὀκτάωρος ἡμερησία ἐργασία τῶν ὑποδηματεργατῶν δέν δύναται νά παραταθῇ ἐπ' οὐδενί λόγῳ» καί ἀποκλεῖον οὕτω οἱανδήποτε παράτασιν τῆς ὀκταώρου ἐργασίας, καίπερ ἐπιτρεπομένην ὑπό τῶν κειμένων διατάξεων, ἐπιχειρεῖ ἀνεπίτρεπτον τροποποίησιν τῶν διατάξεων τούτων καί εἶναι ἀκυρωτέον δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας.

Τά ἄρθρα 8 καί 9 τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς ἐν Πάτραις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας διαλαμβάνουσι ταῦτα: «Ἄρθρον 8.— Μικροεπαγγελματίαι καταστηματάρχαι ὑποδηματοποιοί, ἀπασχολούμενοι αὐτοπροσώπως ἢ ἀπασχολοῦντες μέλη τῆς ἰδίας των οἰκογενείας καί τρεῖς (3) τοὐλάχιστον τεχνίτας, δικαιοῦνται νά κατασκευάζωσι διά λογαριασμόν ἑτέρων καταστηματαρχῶν ὑποδηματοποιῶν ὑποδήματα, τηρουμένων ἀπωσδήποτε τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων. Εἰς περίπτωσιν ὅμως, καθ' ἣν οἱ ἀνωτέρω ἐπαγγελματίαι δέν ἐπιθυμοῦσι νά ἀπασχολήσωσι τεχνίτας, μή τυγχάνοντας μέλη τῆς οἰκογενείας των, τότε οὗτοι δέν δικαιοῦνται ν' ἀναλαμβάνωσι τήν κατασκευήν ὑποδημάτων διά λογαριασμόν καταστηματαρχῶν ὑποδηματοποιΐας. —Ἄρθρον 9.—Ἡ ὑπό καταστηματαρχῶν ὑποδηματοποιῶν ἀνάθεσις κατασκευῆς ὑποδημάτων εἰς ἐργολάβους ὑποδηματοποιΐας, ἀποδεδειγμένως

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΕΤ' ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΝ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Προσβολή απολύσεως ως καταχρηστικής και έρευνα δικαστηρίου

Απαλλαγή εργοδότου τηρήσεως των διατυπώσεων άρθρου 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας μετ' υποβολήν μηνύσεως κατά του μισθωτού δι' αξιόποινον πράξιν.—Ισχυρισμός περί καταχρηστικής άσκησεως δικαιώματος προς απαλλαγήν των εκ του νόμου περί στρατευομένων μισθωτών υποχρεώσεων.—Έρευνα υπό του πολιτικού δικαστηρίου, επί αγωγής περί μισθού, ανεξαρτήτως αν ή αγωγή εγείρεται προ του πέρατος της ποινικής δίκης.

Η διάταξις του άρθρου 2 § 4 του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περί επεκτάσεως του ν. 118|1945, διά της οποίας αντικατεστάθη ή § 9 του άρθρου 9 του ν. 118|1945, είναι σαφής: Αι διατάξεις του νόμου τούτου(118)—ορίζει—δεν εφαρμόζονται επί μισθωτών απολυομένων δυνάμει της § 1 του άρθρου 5 του ν. 2112 ή της § 2 του άρθρου 6 του Β.Δ. της 16|18 Ιουλίου 1920. (Πρόκειται περί των απολυομένων μετ' υποβολήν μηνύσεως δι' αξιόποινον πράξιν διαπραχθείσαν κατά την εξάσκησιν της υπηρεσίας των ή εκείνων, καθ' ων απηγγέλθη κατηγορία δι' άδικημα εν γένει φέρον χαρακτήρα τοιούλαχιστον πλημμελήματος).

Οι μισθωτοί ούτοι απαλλασσόμενοι διά βουλεύματος ή δικαστικής αποφάσεως δικαιούνται επιδόματος ανεργίας, του οποίου ή έναρξις ανατρέχει από της ημέρας της απολύσεως των, εφ' όσον αναγγείλουν εγγράφως εις το Ταμείον την εν λόγω απαλλαγήν των εντός δεκαπέντε ημερών από ταύτης. (Περί του ότι ή μήνυσις πρέπει να υποβληθή προ της απολύσεως βλέπε την Α.Π. 346|1952, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 725).

Εκ τούτων όμως δεν έπεται, ότι το διά της άνω διατάξεως παρεχόμενον εις τον εργοδότην δικαίωμα να καταγγείλη την σύμβασιν εργασίας άνευ τηρήσεως των προϋποθέσεων διά το κύρος της καταγγελίας του άρθρου 9 του ν. 118|1945 δεν υπόκειται, ως πάν δικαίωμα (βλ. Α.Π. 199|1951, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 618, Α.Π. 495|1950, εισηγητής *Δ. Άργυράκης*, ΕΕΔ 9, 1087), εις τους περιορισμούς του άρθρου 281 Αστικού Κώδικος.

Εις την περίπτωσιν της κατωτέρω ενδιαφερούσης αποφάσεως του Πρωτοδικείου Αθηνών προεβλήθη, ότι ή απόλυσις μισθωτού, διαπράξαντος αξιόποινον πράξιν κυτελώδους αξίας, έγενετο, ίνα ο εργοδότης αποφύγη τας εκ του Νόμου περί στρατευομένων μισθωτών συνεπείας και ούχι κυρίως, διότι το άδικημα καθίστα προβληματικήν την συνέχισιν υπό του μισθωτού της υπηρεσίας του.

Έχει νομολογηθή ότι καταγγελία συμβάσεως εργασίας, επιδιώκουσα τον εκτεθέντα σκοπόν, θεωρείται ως καταχρηστική (Πρωτοδίκου Αθηνών 2713|1950, Πρωτοδίκης *Δ. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 936, Πρωτοδίκου Πειραιώς 128|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 381, Πρωτοδίκου Πειραιώς 662|1949, Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 8, 815, βλέπε και *Π. Θεράπον*, Το άρθρον 281 του Α.Κ., εκδ. 1951, σελ. 96 επ.).

Πέραν, άλλως τε, του άρθρ. 281 Α.Κ. ύφίσταται και ρητή διάταξις νόμου, ή του άρθρου 7 Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 60), καθ' ην απόλυσις, γενομένη παρά του εργοδότου του προς περιγραφήν των εκ του Νόμου αύτου δικαιωμάτων του μισθωτού, είναι άκυρος.

Εφ' όσον, επομένως, προβάλλεται υπό του έχοντος έννομον συμφέρον μισθωτού ότι ο εργοδότης διά της τοιαύτης απολύσεως παρέβη το μέσον ηθικόν μέτρον, το οποίον πρέπει να τηρήται εις τας σχέσεις εργοδότου και μισθωτού, ανεξαρτήτως του αν ή αγωγή εγείρεται προ του πέρατος της ποινικής δίκης, ή αν ο μισθωτός καταδικασθή ή αθωωθή, ή αν η δίκη παραγραφή, ή αν η ποινική δίκη δεν κινηθή καθόλου, ή αν η ποινική δίκη κινηθή μετά την άσκησιν της αγωγής

πει νὰ διέπῃ τὴν ἔννομον συναλλαγὴν καὶ τὸ ὁποῖον συνιστοῦν οἱ κανόνες τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογ. ἔκθ. ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου τῶν Γενικῶν Ἀρχῶν) ἢ ὅτι διὰ τῆς ἀπολύσεως ἐπιδιώκεται ἡ περιγραφὴ τοῦ Ν. 519|1948 (περὶ τῆς διαφορᾶς καταχρήσεως δικαιώματος ἀπὸ τῆς καταδολιεύσεως τοῦ νόμου βλέπε *Α. Τούσην*, ἐν ΕΕΔ 1, 420), βεβαίως, ὡς ἡ πλειοψηφία τῆς ἀποφάσεως δέχεται, ὑπόχρεον εἶναι τὸ Δικαστήριον, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ μήνυσις διὰ τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν εἶναι ἐκκρεμής, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν αἰτίων, τὰ ὁποῖα ὡδήγησαν εἰς τὴν δικαιοπραξίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ, ἂν εὑρῃ ὅτι ταῦτα συνιστοῦν καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἢ καταστρατηγικὴν πρᾶξιν, δὲν θὰ ἀναγνωρίσῃ ἔννομα εἰς αὐτὴν ἀποτελέσματα.

Διάφορος, κατὰ τὰς συνεπείας, εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112|1920. Αὕτη ρυθμίζει τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾷ ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς κατηγορίας. Ἐγείρων ὅμως ὁ μισθωτὸς ἀγωγὴν περὶ μισθοῦ καὶ ἰσχυριζόμενος καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, προσβάλλει αὐτὴν ταύτην τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἄκυρον (ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 προϋποθέτει ἔγκυρον καταγγελίαν) καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα (ἀκυρότητα) καταλήγομεν, ὅταν ἡ δικαιοπραξία χρησιμεύῃ πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ ἀντιτιθεμένου εἰς τὸ δίκαιον, ἀφοῦ ἡ καταστρατηγικὴ δικαιοπραξία συνεπάγεται οἷα καὶ ἡ καταστρατηγουμένη ἔννομα ἀποτελέσματα, ἀκυρότητα, ἀκυρωσίαν κλπ. (*Γ. Ράμος*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν Πολιτ. Δικ. σελ. 90), ἀκυρότητα δὲ συνεπάγεται ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ πρὸς περιγραφὴν τοῦ ν. 519|1948 περὶ στρατευομένων ἐπιχειρουμένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, πάντα δὲ ταῦτα εἶναι τῆς κρίσεως τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4757|1952

Διαδικασία Ν. Γ³ΩΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καρκμάνος**

Κατ' ἄρθρον 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. 8|11.5.1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112. Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι, ἀπαλλασσόμενοι διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας κλπ. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκκαλῶν ἐμήνυσε τὸν ἐφεσίβλητον, διότι, ὑπηρετῶν ὡς σερβιτόρος παρ' αὐτῷ, τὸν ἐξηπάτα καὶ δὲν ἐδήλου εἰς τὸ ταμεῖον τὰ σερβιριζόμενα εἴδη καὶ εἰδικῶς διότι τὴν 27.9.1951 δὲν ἐμαρκάρισε μίαν πάταν σερβιρισθεῖσαν, καρπωθεὶς τὸ ἀντίτιμον ταύτης, ἡ ὑπόθεσις δὲ παρεπέμφθη εἰς τὸ ἀκροατήριον, καθ' ἃ βεβαιοῦται ἐκ τῆς προσαγομένης κλήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν.

Ἡ ἄνω πρᾶξις τοῦ ἐφεσιβλήτου, εὐτελοῦς ἀξίας, ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 386 καὶ 387 Π. Κώδικος. Ἐφ' ὅσον κατὰ ταῦτα ὁ ἐκκαλῶν ἐμήνυσε τὸν ἐφεσίβλητον διὰ ποινικὸν ἀδίκημα, σχετιζόμενον μὲ τὰ καθήκοντά του, καλῶς τὸν ἀπέλυσεν ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118. Τὸ γενόμενον δεκτὸν ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ὅτι, εὐθὺς ὡς συνελήφθη ὁ ἐφεσίβλητος ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος διαπράττων τὸ ἄνω ἀδίκημα, ἐξεδήλωσεν ἐμπρακτον μετάνοιαν, ἀποβὰς τὸ προϊὸν τοῦ ἀδικήματός του, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐν προκειμένῳ ἐπιρροήν, διότι, ἀσχέτως τοῦ ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, περὶ ἧς ἐν προκειμένῳ δὲν πρόκειται, ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι διατηρεῖται αὕτη μόνον ἐὰν ἡ ἀποβοθεῖσα τῷ μισθωτῷ κατηγορία κριθῇ ἀνυπόστατος, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὴν ἄδικον πρᾶξιν καὶ ἀπηλλάγη ἀκολούθως λόγῳ συνδρομῆς λόγου αἴροντος τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως ἢ τὸ καταλογιστόν (Α.Π. 416|1951, ΕΕΔ τόμος 10ος, σελ. 1205) ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως μισθῶν δι' ἄκυρον ἀπόλυσιν καὶ ἐν ἀπαλλαγῇ τοῦ κατηγορουμένου μισθωτοῦ τὸ κῦρος τῆς λαβούσης χώραν ἀπολύσεως δὲν θίγεται, ἀλλὰ μόνον ἀξιώσεις γεννᾶται κατὰ τὴν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Συνεπῶς ἐσφαλμένως ἐπὶ τούτου ἀντιθέτως ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη καὶ βασίμως τυγχάνει ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως.

Ἡ ἐκκαλουμένη δι' ἐπικουρικῆς σκέψεως ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἤσκησε τὴν προκειμένην καταγγελίαν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἵνα ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ συντόμως στρατευομένου (στρατολογικῆς κλάσεως 1951) καὶ δὴ τῶν ὑποχρεώσεων του ἐκ τῆς νομοθεσίας στρατευομένων μισθωτῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁσάκις ἡ μήνυσις ὑποβάλλεται μὲ σκοπὸν τὴν περιγραφὴν τῶν τοῦ ν. 2112 καὶ ν. 118 διατάξεων, ἐν συνδρομῇ τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ἡ ἐνεργουμένη καταγγελία δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἔννομα ἀποτελέσματα, προκειμένου δὲ περὶ στρατευσίμων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 ν. 519|1948. *Κατὰ τὴν πλειοψηφοῦσαν γνώμην* τοῦ δικαστηρίου τούτου καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ὑποβολῆς μηνύσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ ἐργαζομένου, τὸ δικαστήριον προβαίνει εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἔρευναν τῆς διαφορᾶς, χωρὶς νὰ δικαιοῦται νὰ ἀναστείλῃ τὴν πρόοδον τῆς δίκης μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης, οὐδὲ νὰ κρίνῃ προώρως ἐγειρομένην τὴν ἀγωγήν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη ἠγέρθη πρὸ τοῦ πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ³ΩΔ' δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ ἔκδοσις προδικαστικῆς ἀποφάσεως, τοῦ νόμου ἐπιδιώξαντος τὴν ταχεῖαν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τούτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ὁ ἀπολυόμενος κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11.5.1946 ὑποχρεοῦται πᾶσαν ἀξίωσίν του, πηγάζουσαν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ τὴν εἰσαγάγῃ ἐπὶ δικαστηρίου δι' ἀγωγῆς, κοινοποιουμένης, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου, ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως του ἐργασίας καὶ συνεπῶς, ἐὰν ἐφησυχάσῃ οὗτος μέχρι τῆς ἀμετακλήτου ἐπι-

λύσεως τῆς ποινικῆς διαφορᾶς ἐκ τῆς ὑποβληθείσης μηνύσεως τοῦ ἐργοδότου του, θὰ ἐκινδύνευεν ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως ἐν παρόδῳ τῆς τριμήνου ἄνω προθεσμίας, ὡς ἐν προκειμένῳ συνέβη, νὰ ἴδῃ παραγραφομένην τὴν ἀξίωσίν του. Ἀσχέτως ὅμως τούτου, ἡ ἐκρεμὴς ποινικὴ δίκη δὲν δημιουργεῖ ἀπαράδεκτον ἐγέρσεως ἀστικῆς ἀγωγῆς διωκούσης μισθοὺς λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου θέλει ἀσκήσει ἐπιροπὴν ἐν τῇ κρίσει τοῦ ζητήματος τῆς καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν δημιουργεῖ προδικαστικὸν ζήτημα ἐγέρσεως τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς. Δὲν ζητεῖται ἐν προκειμένῳ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, ὥστε νὰ τίθεται ζήτημα ἐλλείψεως προϋποθέσεως διὰ τὴν ἀξίωσιν ταύτην (κατ' ἄρθρον 5 ν. 2112 ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς καταγγελθείσης πράξεως τοῦ μισθωτοῦ εἶναι προϋπόθεσις τῆς γενέσεως τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀξιώσεως), ἀλλὰ ζητοῦνται μισθοὶ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, οἵτινες καὶ ἐν ἀπαλλαγῇ τοῦ κατηγορουμένου δὲν δύνανται νὰ ἀξιωθῶσι, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἐκτεθέντα, ἐκτὸς ἂν συντρέξῃ περίπτωσις καταχρηστικῆς καταγγελίας. Ἐν ἀγωγῇ ὅμως μὲ βάσιν τὴν κατάχρησιν δικαιώματος ἡ ἀπαλλαγὴ ἢ καταδίκη τοῦ μισθωτοῦ μόνον οὐσίαν δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς δίκης, δὲν ἀποτελεῖ νομικὴν προϋπόθεσιν ταύτης, ὥστε νὰ κωλύῃ τὴν ἔγερσίν της.

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας τὸ δικαστήριον ἐβεβαιώθη, ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τοῦ ἐργοδότου ἐκκαλοῦντος κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου. Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν "..." σαφῶς προκύπτει ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἀπελύθη, διότι δὲν ἐμαρκάρισεν εἰς τὸ ταμεῖον μόνον μίαν σερβιρισθεῖσαν παρ' αὐτοῦ πάστα (ἐὰν τοῦτο ἦτο ἀφριβές, ὁμολογουμένως θὰ ἐνεφάνιζε τὸν ἐκκαλοῦντα μετ' ἐξαιρέτου αὐστηρότητος μεταχειρισθέντα τὸν μισθωτόν του), ἀλλὰ διότι ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον οὗτος διέπραττε τοιαύτας ἀδικοπραγίας· μέχρις οὗ ἡ τελευταία ἄνω ἀδικοπραγία ἦγαγε τὸν ἐκκαλοῦντα ἵνα τὸν ἀπολύσῃ, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ὑπάλληλον κατ' ἐπανάληψιν ἐξαπατήσαντα αὐτὸν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του. Τὸ γενόμενον ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης δεκτόν, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἐφεσίβλητος ἀνῆκεν εἰς τὴν κλάσιν τοῦ 1951, προέβη ὁ ἐκκαλῶν εἰς τὴν ἀπόλυσίν του, ἵνα ἀποφύγῃ τὰς ἐκ τοῦ νόμου 519|1948 ὑποχρεώσεις του, δὲν προέκυψεν ἐξ οὐδενὸς ἀποδεικτικοῦ περιστατικοῦ, δὲν δύναται δὲ νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι πᾶς μισθωτὸς κλάσεως 1951 ἀπολυόμενος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καταχρηστικῶς ἀπολύεται. Ἐν προκειμένῳ ἐξ οὐδενὸς ἀποδεικτικοῦ στοιχείου προέκυψεν, οὐδ' ἄλλως καὶ ἡ ἐκκαλουμένη δέχεται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος κατὰ τὸν χρόνον τῆς λαβούσης χώραν ἀπολύσεώς του εἶχε κληθῇ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ ἄλλως ἔστω εἶχε διέλθει ἐκ συμβουλίου τινὸς ἐπιλογῆς, ὥστε νὰ δύναται νὰ συσχετισθῇ ἡ ἐπιστράτευσις τοῦ ἐφεσιβλήτου μὲ τὴν ἐνεργουμένην ἀπόλυσίν του.

Εἴ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν ὅτι προώρως ἠγέρθη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή. Κατ' ἄρθρον 5 § 1 ν. 2112 «δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος». Περαιτέρω κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὑπάλληλος ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀποζημίωσιν». Ἐκ τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν τυπικὴν ὑποβολὴν μηνύσεως καὶ τὸν χρόνον αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ὑπάλληλος ὑπέπεσεν εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἀτιμωρήθη δι' αὐτήν, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπαλλαγῆς του δικαιοῦται τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως του (Α.Π. 531|1938 Θ. Ν' 539). Ἐφ' ὅσον συνεπῶς ἐν προκειμένῳ ὑπεβλήθη μήνυσις κατὰ τοῦ ἐνάγοντος δι' ἀδίκημα διαπραχθὲν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν ἐξεδικάσθη δὲ αὕτη, ὥστε νὰ κριθῇ ἀπὸ ποινικῆς πλευρᾶς τὸ ζήτημα εἶναι πρόωρος ἡ ἔνερσις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς (Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 7493|1951). Καὶ ναὶ μὲν ἐν προκειμένῳ δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἀλλὰ περὶ μισθοῦ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, πλὴν ὅμως ἡ ἀπόφασις τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου θὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ προβαλλομένου ἰσχυρισμοῦ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῆς καταχρήσεως δικαιώματος ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου (ἄρθρ. 281 Α.Κ.), δεδομένου ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας, ἐβεβαιώθη, ἐν προκειμένῳ, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων κατάχρησις δικαιώματος.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΔΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ

Κήρυξις αύτης ώς καταχρηστικής καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Έλεγχος ὑπό τῶν δικαστηρίων τῆς κατά κατάχρησιν δικαιώματος ἐνασκουμένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Τοιαύτη καὶ ἡ διά λόγους ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐνασκουμένη.—Συνέπεια τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀκυρότης αὐτῆς.

Περίπτωσις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ διὰ λόγους ἐκδικήσεως αὐτοῦ, διότι διεξεδίκησε τὰ νόμιμα δικαιώματά του.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος γενόμενα δεκτὰ ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως τὸ Πρωτοδικεῖον καταλήγει εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι ἡ τοιαύτη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι καταχρηστική (ἄρθρ. 281 Α.Κ.) καὶ ὡς τοιαύτη ἄκυρος.

Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ὁσάκις ἀπησχολήθησαν μὲ περιπτώσεις τοιούτων καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὁμοιοτρόπως ἠρνήθησαν νὰ ἀναγνωρίσωσιν εἰς αὐτὰς ἔννομα ἀποτελέσματα (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 16, ΕΕΔ 11, 737).

Τοιαύτην κρίσιν ἐξεδήλωσαν καὶ τρεῖς μέχρις ὥρας ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 186|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345, Α.Π. 396|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μανδρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162, Α.Π. 78|1952, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκος*, ΕΕΔ 11, 292).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12209|1951

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνες**

Ἡ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος ἐνασκουμένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐλέγχεται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καὶ κηρύσσεται ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ., μὴ κωλυομένου τοῦ ἐλέγχου ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῆς καταγγελίας ὡς ἀναιτιώδους δικαιοπραξίας (*Καποδίστριας*, Ἡ κατάχρησις δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως, ἔκδ. 1947, σ. 59). Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχθη, ὅτι κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος κατηγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων καὶ δὴ ἐκ λόγων ἐκδικήσεως καὶ πρὸς ἀποφυγὴν συμμορφώσεώς των πρὸς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις. Κατὰ τῆς κρίσεως ταύτης τῆς ἐκκαλουμένης παραπονοῦνται διὰ τοῦ μόνου λόγου ἐφέσεώς των οἱ ἐκκαλοῦντες. Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἐνεργουμένη ἐκ λόγων ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. καὶ τυγχάνει ἄκυρος (Α.Π. 186|1950, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 345, Α.Π. 34|1947, ΕΕΝ τ. ιδ' 139). Ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1666|1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ ν. Γ'ΘΟΔ' δικάζοντος Πρωτοδίκου τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἥτις δὲν ἐξεκλήθη, ἀλλ' ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι οἱ ἐκκαλοῦντες κατεκράτουν τὰ 10 ο|ο ποσοστὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἅτινα ἀπετέλουν τὸν μισθόν του, τὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 10.000 ἡμερησίας, ἐφ' ᾧ καὶ τῷ ἐπεδικάσθη ὑπὸ ταύτης ἡ κρατηθεῖσα διαφορά. Ἡ ἐπὶ ταύτης ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἠγέρθη τὴν 23|12|1950, ἀμέσως δὲ μετὰ ταύτην, τουτέστι τὴν 5|1|1951, ἐνηργήθη ἡ προκειμένη ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου. Καθίσταται ἄθεν προφανές, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀξίωσις τῶν νομίμων του ἀποδοχῶν ἀπετέλεσε τὴν αἰτίαν τῆς ἀπολύσεώς του. Ὁ ἐφεσίβλητος πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἐν λόγῳ ἀγωγῆς ἐπεδίωξε φιλικὴν διευθέτησιν τῆς διαφορᾶς του, ἵνα μὴ καταστήσῃ δυσχερεῖς τὰς σχέσεις του μὲ τοὺς ἐργοδότας του, καὶ κατέφυγε παραπονούμενος διὰ τὴν αὐθαίρετον παρακράτησιν τῶν ἀποδοχῶν του εἰς τὸ σωματεῖον του. Τὸ σωματεῖον ἀπέστειλε σύμβουλόν του εἰς τοὺς ἐργοδότας ἐκκαλοῦντας, οἵτινες καὶ εἰς τὸ παρελθὸν εἶχον ἀπασχολήσει τὸ σωματεῖον μὲ συναφῆ παράπονα μισθωτῶν, καὶ προέβη εἰς παραστάσεις πρὸς αὐτοὺς νὰ παύσουν ἀδικοῦντες τὸν ἐφεσίβλητον, πλὴν ὅμως οὗτοι συνέχισαν ἀδικοῦντες αὐτόν, ὁπότε ἤγειρε τὴν ἄνω ἀγωγήν του, δικαιωθεὶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὰ ἄνω. Πρὸς τιμωρίαν του, διότι δὲν ἠνέχθη τὴν ἀδικίαν των, ἣν κατεπολέμησε διὰ τοῦ σωματείου του καὶ τοῦ δικαστηρίου, οἱ ἐκκαλοῦντες τὸν ἀπέλυσαν, προσέλαβον δὲ εἰς ἀντικατάστασίν του ἄλλον σερβιτόρον, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς καταθέσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ μάρτυρος τῶν ἐκκαλούντων, γεγονὸς ἐνδεικνύον τὴν ἄνευ ἀνάγκης τινὸς τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου. Τοιαύτη ὅμως ἀπόλυσις, ἐκ τοιούτων ἐλατηρίων ἐπερχομένη, δὲν θάλπεται ὑπὸ τοῦ δικαίου, διότι ἡ καταγγελία, ἥτις ἔχει τὴν βαρεῖαν συνέπειαν τῆς μεταστάσεως εἰς θέσιν ἀνέργου τοῦ μισθωτοῦ, δέον νὰ ἐνεργῆται, ὁσάκις αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιβάλλουν αὐτὴν καὶ οὐχὶ βάσει ταπεινῶν ἐλατηρίων.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Έλλειψις άστυνομικής άδείας καὶ νόμιμοι συνέπειαι ἐπὶ τῆς συμβάσεως

Δικαίωμα Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δι' ἐκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων μόναν ἐπὶ θεμάτων ἀνατεθειμένων ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν μέριμναν καὶ ἐπαγρύπνησίν της.— Ἀκυρότης ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ ἀπαγορεύσεως εἰς τὸ Κοινὸ Ταμεῖα Λεωφορείων Αὐτοκινήτων πρὸς πρόσληψιν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν στερουμένων ἀστυνομικῆς ἀδείας, ὡς ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.— Ἀκυρότης ἄλλως ὡς ἀντισυνταγματικῆς, ἐφ' ὅσον δὲν προέρχεται ἐκ λόγων δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος.— Ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 1168|1945

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀποφάσεως τοῦ ὑπ' ὄψιν ἐφετείου διαδάσαντος Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν εἶναι σύμβασις ἐργασίας ἐλεγκτοῦ λεωφορείων, στερουμένου τῆς σχετικῆς ἀστυνομικῆς ἀδείας διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐρεύνᾳ τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 1168|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, δοθέντος ὅτι, ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, δὲν θὰ εἶχε τοῦτο ἐφαρμογήν, ὡς παγίως γίνεται δεκτὸν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε Α.Π. 68|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199, παγίαν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, *Κ. Κανκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 209).

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῇ ἀποφάσει του ὑφ' ὅλης συλλογιστικῆς, κρίνει τὴν τοιαύτην σύμβασιν ἐργασίας ὡς ἔγκυρον.

Δὲν ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ, ὡς τὸ Πρωτοδικεῖον σκέπτεται, διάταξις νόμου, ἡ ὁποία νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ ἐλεγκτοῦ ἢ σταθμάρχου τῶν λεωφορείων δι' ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των, ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν ἡ παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοιούτου νόμου ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος θὰ ἦτο, ἄνευ λόγων γενικωτέρων ἀποχρώντων δεοντολογημένων, συντακτικὴ ἢ ἂν ὡς κῦρος τῆς ἐλλείψεως βιβλιαρίου ἐργασίας ἐπέρχεται ἡ ἀκυρότης (διὰ τοὺς εἰσαγγελεῖς τῶν λεωφορείων, δι' οὓς κατὰ νόμον ἐπιβάλλεται ἡ ἄδεια ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, βλέπε ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 88|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 11, 13 καὶ ὑπὲρ τῆς ἀκυρότητος Πρωτοδικεῖον Καβάλας 1|1951, Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 807), ἀλλὰ τὴν ἄδειαν ἐπιβάλλει ἀστυνομικὴ διάταξις.

Τὸ κῦρος τῆς μὲ τοιοῦτον περιεχόμενον ἀστυνομικῆς διατάξεως, περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἤδη τὸ Πρωτοδικεῖον, ἔχει ἐρευνήσει καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 2581|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 782), ἡ ὁποία ὁμοφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου ἐδέχθη (ἐπρόκειτο περὶ ὑπηρεσίας, διὰ τὴν ὁποίαν κατ' ἀστυνομικὴν διάταξιν ἐπιβάλλεται ἡ ἔκδοσις ἀστυνομικῆς ἀδείας), ὅτι δὲν εἶναι καὶ αὕτη ἐντὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ κύρους τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως ἀπὸ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, τὸ Πρωτοδικεῖον ἐρευνᾷ τὴν διάταξιν καὶ ἀπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως καὶ εὑρίσκει ταύτην ὡς ἀντισυνταγματικήν, ἐφ' ὅσον ἐπιβάλλονται ἀπαράδεκτοι περιορισμοὶ εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἄνευ λόγων ἀποχρώντων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ Ἀρείου Πάγου ἐν ΕΕΔ 11, 875).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1394|1952

Διαδικασία Ν. ΓΚΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Κατ' ἄρθρον 123 τοῦ Π.Δ. τῆς 30.6|13.7. 1931 περὶ κωδικοποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν εἰς τὴν ἀστυνομίαν πόλεων, δι' οὗ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν.Δ. 4971|1931 ἐκωδικοποιήθησαν ἅπασαι αἱ διατάξεις νόμων ἀφορωσῶν τὴν ἀστυνομίαν πόλεων, ἐν αἷς καὶ αἱ τοῦ Ν. 4971, ἡ ἀστυνομικὴ Ἀρχὴ δικαιοῦται νὰ ἐκδίδῃ διατάξεις ρυθμιζούσας θέματα μόνον ἀνατεθειμένα διὰ νόμων καὶ διαταγμάτων εἰς τὴν μέριμναν καὶ ἐπαγρύπνησίν της. Τοιαῦτα θέματα προβλέπονται κυρίως ἐν ἄρθρῳ 122 τοῦ ἄνω Π.Δ. Στερεῖται ἄρα ἐξ ἄλλου κύρους ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις, ἥτις ρυθμίζει θέματα, δι' ἃ δὲν ἔχει χορηγηθῇ ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν πρὸς ταῦτα ὑπὸ νόμων ἢ διαταγμάτων (Ὁλομελ. Α.Π. 230|1939, ΜΕ' 711, Γν. Εἰσ. Α.Π. 3550|1931 ἐν Ἡλίῳ, Νόμων Σιφναίου 1931, σελ. 773, Α.Π. 601|1950 ΞΒ' 23, μὲ ἀγόρευσιν Εἰσαγγ. Α.Π., *Βερθελέμη-Στασινοπούλου*, Διοικ. Δικ. τόμ. Β' σελ. 4). Ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1865|1947 ἀστυνομικὴ διάταξις τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Πειραιῶς, δι' ἧς ἀπηγορεύθη εἰς τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Λεωφορείων Αὐτοκινήτων νὰ προσλαμβάνουν σταθμάρχας καὶ ἐλεγκτὰς στερουμένους ἀστυνομικῆς ἀδείας, ἀπαγορευομένης ἐν ταύτῃ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των, ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῆς διὰ τῶν νόμων χορηγηθείσης εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἐξουσίας ἐκδόσεως ἀστυνομικῶν διατάξεων καὶ ἐκ τούτου στερεῖται κύρους. Αὕτη, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ περιεχομένου της, ἐρείδεται εἰς τὰ ἄρθρα 122 καὶ 123 τοῦ ἄνω Π.Δ. Ἐκ τούτων ὅμως δὲν παρεχέθη ἐξουσία εἰς τὴν ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν ρυθμίσεως τοῦ ἄνω θέματος. Αἱ παράγραφοι

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΛΗΞΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Νόμιμοι διὰ τὸν ἐργοδότην ἐκ τῆς παραλείψεως αὐτῆς συνέπειαι

Σύμβασις ἐφ' ὡρισμένον χρόνον δοκιμῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ. — Λῆξις χρόνου καὶ ὑποχρέωσις ἀναγγελίας πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. — Συνέπεια παραλείψεως ἀναγγελίας ἡ ἐπιβολὴ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ποινικῶν κυρώσεων ἄρθρου 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949 καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης.

Θέμα τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ἂν ἡ παράλειψις τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 ἐπιβαλλομένης ἀναγγελίας τῆς λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸς τὸ Ἵδρυμα ἴδη Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐπάγεται, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν.Δ. 1255|1949, καὶ ἀστικὰς συνεπείας.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις καὶ ἡ ἄποψις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 344|1953 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 734), ἡ ὁποία ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς: Ἐν τῇ περιπτώσει λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως δὲν ἐπέρχεται ἀπόλυσις συνεπείᾳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λυομένης ἐκ μόνης τῆς λήξεως τοῦ χρόνου ταύτης αὐτοδικαίως κατὰ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Α.Κ. (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 329|1950, Πρωτοδίκης *Π. Δουμπόγιας*, ΕΕΔ 9, 495, βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 28 ἑπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πράγματι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις ἐργασίας λήγει αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου αὐτῆς (τὸ αὐτοδικαίως ἔχει τὴν ἔννοιαν κάνεν δηλώσεως τινος, τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου, βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἐκθεσ. Εἰσηγητοῦ, ΕΕΔ 9, 471), δὲν ἐννοεῖται ἀκυρότης τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ νόμου (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) ὁμιλοῦντος περὶ ἀκυρότητος *τῆς καταγγελίας* συμβάσεως ἐργασίας.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας λαμβάνει χώραν καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, πρὸ τῆς παρόδου αὐτοῦ, διεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., καὶ αὐτῆς ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας ἐπάγεται ἀκυρότητα (Α.Π. 484|1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 30), ἀνεξαρτήτως ἂν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. (μὴ ὑπάρχοντος ἐπουδαίου λόγου) ἐπέρχεται ἀκυρότης αὐτῆς.

Ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις θεωρεῖ ὡς δεδομένον ὅτι ἡ σύμβασις ἐπὶ δοκιμῇ τοῦ μισθωτοῦ δι' ὡρισμένον χρόνον συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (οὕτω καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1201|1949, προεδρεύων *Δ. Μητράκος*, ΕΕΔ 8, 551).

Τὸ ζήτημα τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως αὐτῆς ἐργασίας ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου ἔχει ἀπασχολήσει ἐπανειλημμένως τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν (βλέπε ΕΕΔ 8, 380 ἑπ.).

Ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν τῆς ἀποφάσεως ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ρέπει ὁμαλῶς ἡ δοθεῖσα ὑπ' αὐτῆς λύσις.

Ἂν ὅμως πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (βλέπε περὶ αὐτοῦ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 519|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 2, 721, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 2, 483 ἑπ.), (ἀπὸ ἄλλης κατηγορίας *Ι. Καπο-*

η' καὶ θ' τοῦ ἄρθρου 122 διαλαμβάνουν μόνον περὶ ρυθμίσεως «ἐν γένει τῆς κινήσεως εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ δημοσίους τόπους» καὶ εἰδικῶς τὰ ἀφορῶντα τὴν κυκλοφορίαν τῶν ὀχημάτων, τὰ φῶτα, ἅπινα δέον νὰ φέρωσι, διατίμησιν ἀγωγίων καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὁδῶν ὡς τόπων σταθμεύσεως αὐτῶν», ἅτινα εἶναι ἰκανῶς διάφορα τοῦ ρυθμιζομένου διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀστυνομικῆς διατάξεως θέματος, ταὐτέστι τοῦ περιορισμοῦ τῆς ὑπὸ τῶν νόμων προβλεπομένης ἀτομικῆς ἐλευθερίας πρὸς ἐργασίαν τοῦ πολίτου (ὁ νόμος 2611|1932 διαλαμβάνει περὶ εἰσπρακτόρων καὶ οὐχὶ περὶ ἐλεγκτῶν, ὁ Α.Ν. 1858|1939 ρυθμίζει ζητήματα κυκλοφορίας ὀχημάτων καὶ πεζῶν καὶ οὐχὶ τὴν κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὀχημάτων, τέλος ὁ ν. 4841|1930 δὲν ἀναφέρεται εἰς ζήτημα, ὡς τὸ προκείμενον, ἀλλ' εἰς ἄλλα τροχαίας κινήσεως). Ἐξ ἄλλου ὁ τοιοῦτος περιορισμὸς τῆς πρὸς ἐργασίαν ἐλευθερίας ἀντίκειται καὶ εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν προέρχεται ἐκ λόγων δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας (Α.Π. 493|1951, ποιν., ἐν ΕΕΔ τ. 11, σελ. 142. Συμβ. Ἐπικρατ. 209ε|1950, ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 283), οὐδεὶς δὲ τοιοῦτος λόγος συνέτρεχεν ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν ἐλεγκτὴν λεωφορείων, ὅστις δὲν ἐκτελεῖ οὐδεμίαν ὑπεύθυνον ἐργασίαν δυναμένην νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροήν τινα ἐπὶ τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας τῆς χώρας (εἶναι νόμιμος ἡ ἔρευνα τῆς οὐσιαστικῆς συνταγματικότητος τῶν νόμων, ὅρα Α.Π. 493|1951 καὶ *Δαμπίρην* ἐν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικ. 1944, σελ. 400). Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐλεγκτοῦ τῶν λεωφορείων τοῦ ἐκκαλοῦντος ἦτο ἔγκυρος, καίτοι οὗτος ἐστερεῖτο ἀστυνομικῆς ἀδείας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἐλεγκτοῦ, καὶ ἔδει διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας ταύτης νὰ τηρηθῶσιν αἱ μὴ τηρηθεῖσαι διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945. Ἀπορριπτέος κατὰ ταῦτα τυγχάνει ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

διστρίου. Ἡ συμβασις ἐργασίας ἐπι δοκιμῇ, ἀναπτύσσεται ἐκ τῆς Ἐπιθ. Κοινων. Πολιτικῆς καὶ Νομοθεσίας 1942, τεῦχος Γ' σελ. 330—344), τότε ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἰσχύος ἀπὸ ἡτο ἄκυρος, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἐννοεῖται ὅτι ἐπὶ παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ ἄρθρου 6 Ν.Δ. 1250|1949, ὁ εἰς αὐτὴν ὑπόχρεως ἐργοδότης ἐνέχεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. εἰς καταβολὴν πρὸς τὸν μισθωτὸν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ζημίαν αὐτοῦ λόγῳ τῆς μὴ ἐγκαίρου τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας, ἐκδικαζομένης διὰ τὴν ἀνεργίαν του (Βλέπε Εἰρηνοδ. Βόλου 183|1952, Εἰρηνοδίκης *Ι. Ἀνδριανόπουλος*, ΕΕΔ 11, 807).

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 554|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Δέσπης**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Σ. Ζωγραφίδης, Σ. Ἀραβανῆς

Διώκεται διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἡ κατακράτησις ὀφειλομένων ἀποδοχῶν λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἀπαίτησις αὕτη βασίζεται εἰς τὸν Α.Ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει τροποποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255|1949, καὶ τὰ ἄρθρα 174, 180 καὶ 656 Α.Κ., ὡς πηγάζουσα ἐκ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, νομίμως δὲ φέρεται πρὸς κρίσιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'Ο'ΨΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν. Δέον ὅθεν ὅπως αὕτη ἐρευνηθῇ περαιτέρω, ἀποτυχόντος τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ἐπιθανολογήθη ἀπουδαίως ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνώπιον ἡμῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν καθυποβληθέντων ἐγγράφων καὶ τῶν ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ μόνου τοῦ ἐναγομένου „.", εἰς τὴν ἐπιχείρησίν του ὡς λογιστὴς διὰ χρονικὸν διάστημα 11|2 μηνός, μὲ τὴν εἰδικὴν συμφωνίαν ὅτι ἐν συνεχείᾳ θὰ κατηρτίζετο σύμβασις ἀορίστου χρόνου, ἐὰν κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τῆς δοκιμασίας ἤρεσκεν ἡ ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸν ἐναγόμενον. Πληρωθέντος τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου ὁ ἐναγόμενος ἐθεώρησε λήξασαν τὴν σύμβασιν, ἀρνηθεὶς νὰ καταρτίσῃ σύμβασιν ἀορίστου χρόνου μετὰ τοῦ ἐνάγοντος, οὗτινος ἡ ἐργασία δὲν ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἀρεστή, χωρὶς ν' ἀναγγείλῃ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ταύτης εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 60 ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949. Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ τελευταίου τούτου νόμου ὁρίζεται, ὅτι ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Περαιτέρω ἡ αὐτὴ παράγραφος 2 ἰδίου ἄρθρου ὁρίζει, ὅτι οἱ ἐργοδόται, ἢ, προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων, οἱ διοικηταί, διευθυνταὶ καὶ διαχειρισταὶ τούτων, παραλείποντες τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἢ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὡρισμένου χρόνου) ἢ μὴ προσλαμβάνοντες τοὺς μισθωτοὺς μέσῳ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὑπόκεινται καὶ εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 ν. 118|1945.

Ἐκ τοῦ ἐδαφίου τούτου ἡ προκύπτουσα ἀναμφίβολος ἔννοια εἶναι, ὅτι ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας ἐπισύρει ποινικὰς κυρώσεις. Ζήτημα ἀνέφυη, ἂν παραλλήλως πρὸς τὰς ποινικὰς ταύτας κυρώσεις χωρῇ καὶ ἡ κύρωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἢ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ νόμος ὡμίλει ἀορίστως (καὶ κ) περὶ ποινικῶν κυρώσεων. Ἀμφιβάλλομεν σφόδρα, ἂν ὡς κυρίαν κύρωσιν διὰ τὴν μὴ ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας (πρὸ τῆς λήξεως) ἢ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου νοῇ ὁ νόμος τὴν ἀκυρότητα καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην. Ὁ νομοθέτης, φρονοῦμεν, ἠρκέσθη νὰ δημιουργήσῃ ὑποχρέωσιν πρὸς ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἢ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., συνεπαγομένην ποινικὰς κυρώσεις, παραλλήλως πρὸς τὰς ἀστικὰς ὑποχρεώσεις ἀποζημιώσεως, διὸ καὶ ἠρκέσθη μόνον νὰ ταυτίσῃ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας καὶ ἐκείνης τῆς ἀφορώσης τὰς συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας καὶ δὲν διέλαβεν εἰδικῶς, ὅτι ἡ μὴ ἀναγγελία τίθεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Ἐὰν τοιοῦτόν τι ἤθελεν ὁ νομοθέτης, κατὰ τὴν λογικὴν πορείαν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ὁμοιότητα τοῦ νομοθετου ν' ἀπλουστεύσῃ τοὺς ὁρισμούς του, θὰ διερρύθμιζεν ἐνιαίως τὴν κύρωσιν διὰ συγχωνεύσεως τῆς νέας περιπτώσεως πρὸς τὴν ὀφισταμένην, διὰ διευρύνεως ταύτ'στι τοῦ κειμένου τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9, ὥστε εὐθέως καὶ ἄνευ ἀμφιβολιῶν νὰ προσδιορισθῇ ἀπροσμαχήτως ἡ βούλησις του. Ὁ νομοθέτης, ἄλλως τε, τεκμαίρεται, ὅτι ἐτέλει ἐν γνώσει τῶν πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἀνακυψασῶν ἀμφισβητήσεων περὶ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὰς ἀστικὰς κυρώσεις τοῦ ν. 118|1945 καὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Ἀντὶ τῆς ἐνιαίας προείλετο ὁ νομοθέτης διακεκριμένην διατύπωσιν, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔταξε καὶ ποινικὰς κυρώσεις διὰ τὴν μὴ ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἢ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, παραλλήλως πρὸς τὰς τοιαύτας περὶ ἀποζημιώσεως διὰ ἀθέτησιν νομικῆς ὑποχρεώσεως, καθορίσας τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας εἰς ὀκτὼ ἡμέρας ἀπὸ τῆς καταγγελίας ἢ τῆς λήξεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ διετήρησε τὴν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 2 ν. 118|1945 ὡς εἶχεν, ἀρκεσθεὶς νὰ ἐπιμηκύνῃ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας εἰς ὀκτὼ ἡμέρας ἐνιαίως πρὸς τὰ γνωστὰ ἰσχύοντα ἐπὶ ἀναγγελίας, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου. Ὡς εἶναι ὅμως εὐνόητον, ἡ περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας διάταξις τῆς παραγράφου 3 τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἀναφέρεται ἤδη, ὡς ἀβιάστως ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων συνάγεται, καὶ εἰς τὴν καταγγελίαν, ἥτις λαμβάνει χώραν πρὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὕτη ρητῶς ὁρίζει ὅτι «πᾶσα καταγγε-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Έφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118|1945 και άρθρου 669 Αστικού Κώδικος

Σχέσις έκτάκτου ημερομισθίου έργάτου συνεργείων καθαριότητος Δήμου.— Ρύθμισις ύπό τού ιδιωτικού δικαίου και έφαρμογή διά καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας άρθρου 9 Ν. 118|1945.—Ανεφάρμοστον Β.Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 και έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως έξ αύτού.—Έφαρμογή όμως άρθρ. 669 Α.Κ. και συνέπεια άλλως ή ύπερημερία τού έργοδότου και καταβολή μισθού έπι τό δεκαπενθήμερον τού άρθρου 669 Α.Κ.

Έχει ήδη πλήρως αποσαφηνισθή και είναι αναμφισβητήτως ορθόν, ότι μετά τό Ν.Δ. 1355|1949 περί τροποποιήσεως τού Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 964) εις την τού τέως Ταμείου Ανεργίας (και ήδη τού Ιδρύματος των Κοινωνικών Ασφαλίσεων) μετά τόν Α.Ν. 1846|1951 (ΕΕΔ 10, 637) άσφάλισιν κατά της ανεργίας υπήχθησαν και οι εργαζόμενοι εις τό Δημόσιον (περί τού τελευταίου τούτου βλέπε ήδη τό άρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων») και λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δυνάμει σχέσεως τού ιδιωτικού δικαίου (βλέπε Α.Π. 157|1952, είσηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 474, Α.Π. 297|1952, είσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 646).

Περίπτωσις της κατωτέρω αποφάσεως τού κατά ν. ΓΨΟΔ Πρωτοδίκου Αθηνών ύπήρξε καταγγελία συμβάσεως έργασίας ημερομισθίου έργάτου συνεργείου καθαριότητος Δήμου.

Υπό τό κράτος τού πρότερον ισχύοντος άρθρου 115 τού Κ.Ν.Δ.Κ. ημφισβητείτο, άν ή σχέσις τού περί τού όποίου πρόκειται εργαζομένου ήτο τοιαύτη ιδιωτικού δικαίου, τών δικαστηρίων αποκλινόντων πρός την άποψιν ότι αύτη ήτο δημοσίου δικαίου (βλέπε άντί πάσης άλλης την Α.Π. 58|1951, είσηγητής *Ε. Καλοκούρης*, ΕΕΔ 10, 362, ένθα και λοιπαί παραπομπαί), και επομένως οι εργαζόμενοι της κατηγορίας αύτης δέν υπήγοντο εις την άσφάλισιν κατά της ανεργίας, άφού προϋπόθεσις εφαρμογής τόσον τού ν. 118|1945, ώς μεταγενεστέρως τροποποιηθή και συνεπληρώθη, όσον και τού Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», τού ήδη ισχύοντος, ήτο και είναι ή ύπαρξις σχέσεως τού ιδιωτικού δικαίου.

Κατά τό ισχύον ήδη όμως άρθρον 143 τού ν. 1726|1951 «περί κώδικος καταστάσεως των δημοσίων και κοινοτικών υπαλλήλων» χαρακτηρίζεται ρητώς ή σχέσις τού έν αύτώ έργατικού προσωπικού ώς σχέσις τού ιδιωτικού δικαίου και επομένως ορθώς έν προκειμένω υπό της πρωτοδικειακής αποφάσεως ερευνάται ή πρός τό κύρος της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας συνδεομένη εφαρμογή τού άρθρου 9 τού ν. 118|1945.

Η κατά τό άρθρον 9 τού ν. 118|1945 καταγγελία της συμβάσεως έργασίας, ίνα είναι έγκυρος, απαιτείται α) να γίνη έγγράφως β) να καταβληθή εξ ολοκλήρου εις τόν μισθωτόν ή αποζημίωσις τού ν. 2112|1920 ή τού β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920, αναλόγως της ιδιότητος τού μισθωτού ώς ιδιωτικού υπαλλήλου ή έργάτου γ) να αναγγελθή ή καταγγελία έγγράφως και έντός προθεσμίας όκτώ ημερών (άφ' ής γίνη έγγράφως) εις τό Ταμείον Ανεργίας (ήδη Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων) και εις τό Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας (βλέπε και Α.Π. 139|1952, είσηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 11, 518).

Αλλά, προκειμένου περί έργατών, τεχνιτών και υπηρετών εις Δήμους εργαζομένων, δέν έχει, κατά την παγίως κρατούσαν θεωρητικήν και νομολογιακήν άποψιν, εφαρμογήν τό β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί επεκτάσεως τού ν. 2112|1920» (βλέπε *Κ. Κανκάν*, Ένοχ. Δίκ. Είδ. Μέρος, σελ. 351, *Καποδίστριαν*, Έρμην. Έργ. Δικ. σελ. 449, Α.Π. 490|1936, Θέμ. ΜΗ' 423, Α.Π. 512 και 513|1936, Θέμ. ΜΗ' 423, πρβλ. και Α.Π. 85|1949, είσηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 8, 273, Α.Π. 486|1949, είσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 55).

Είναι, επομένως, εφαρμοστέον δι' αύτούς τό άρθρ. 669 Αστικού Κώδικος (και διά τάς μετά την ισχύν αύτού συμβάσεις έργασίας), λόγω τού επικουρικού χαρακτήρος των διατάξεων αύτού (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Είσηγητ. Έκθεσις Προσχεδίου Αστικού Κώδικος, ΕΕΔ 9, 471), κατά τό όποίον όμως άρθρον δέν παρέχεται αποζημίωσις, άλλά δι' αύτού επιβάλλεται ή προ 15 ημερών προειδοποίησις, άν δέ έλλείψη αύτη ή μισθωτική σχέσις διαρκεί μέχρι της παρόδου της προθεσμίας των 15 ημερών και είναι άκυρος ή πρόωρος λύσις αύτης (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Είσηγητ. Έκθεσις επί τού προσχεδίου νόμου περί συμβάσεως έργασίας, 1913, ΕΕΔ 1, 926, *Ο αύτός*, Αίτιολογ. Έκθ.

λία....» είναι άκυρος, άρα και ή αφορώσα τάς συμβάσεις ωρισμένης διαρκείας, ήτις τό πρώτον ενομοθετήθη διά τού ν. 1255|1949. Κατ' ακολουθίαν των εκτεθέντων ό ισχυρισμός τού ενάγοντος ότι, και ωρισμένου χρόνου άν θεωρηθή ή συνδέουσα αύτόν μέ τούς εναγομένους σύμβασις έργασίας, πάλιν ή γενομένη άπόλυσίς του, λήξαντος τού χρόνου της συμβάσεως, είναι άκυρος, έκ τού λόγου ότι δέν ανηγγέλθη αύτη (ή λήξις) εις τούς ασφαλιστικούς των εργαζομένων Οργανισμούς, κρίνεται άβάσιμος νόμω και ώς τοιούτος απορριπτέος, αφού άκυρότητα επισύρει μόνον ή μή αναγγελία της καταγγελίας, ούχί δέ της λήξεως της συμβάσεως ωρισμένου χρόνου, άλλά και διά τόν λόγον έτι ότι διά τού άρθρ. 669 Α.Κ. ορίζεται, ότι ή λήξις της συμβάσεως έργασίας ωρισμένου χρόνου επέρχεται αύτοδικαίως, λήξαντος τού χρόνου, δι' ον αύτη συνωμολογήθη.

εἰσηγητοῦ Α.Κ., ΕΕΔ 9, 472, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α' σελ. 350), ὁ δὲ ἐργοδότης τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῶν 15 αὐτῶν ἡμερῶν, ὀφείλων μισθὸν καὶ ὄχι ἀποζημίωσιν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικαστικῆς ἀποφάσεως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀπόλυσις) ἐγένετο τὴν 16 Μαΐου 1952 καὶ φαίνεται, ὅτι ἀνηγγέλθη ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Ἡ ἀπόφασις θεωρεῖ, ὅτι ἐτηρήθησαν οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, διότι ὅμως δὲν ἐφηρμόσθη τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐπιδικάζει τὸν μισθὸν ἀπὸ 16 μέχρι 30 Μαΐου 1952, καθ' ὃ διάστημα ὁ ἐργοδότης Δῆμος ἐθεωρεῖτο ὡς ἐν ὑπερημερίᾳ τελῶν.

Ἀφοῦ ὅμως ἡ ἐκπρόθεσμος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ὀρθῶς δέχεται ἡ ἀπόφασις, δὲν ἐπιφέρει κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, εἰμὴ μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν, καὶ ἀφοῦ ὁ ὅρος τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 «ἀκαταγγελία» τίθεται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπολύσεως (ἀρβλ. *Α. Διζερόπουλον*, ΕΕΔ 1, 516 ἑπ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 617, 776, ΕΕΔ 4, 201), ἀπὸ τῆς δὲ λύσεως καὶ ἄρχεται ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας αὐτῆς, θὰ ἔδει νὰ γίνῃ ἡ ἀναγγελία ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς 30 Μαΐου 1952, ὁπότε διεπιστώθη νόμῳ ὁ ἐργασιακὸς δεσμός.

Δι' αὐτῆς (τῆς ἀναγγελίας), γενομένης πρότερον, ἐν ᾧ χρόνῳ δὲν εἶχε διασπασθῇ ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, ἀνηγγελθείσῃ συντελεσθεῖσα ἐκ τοῦ νόμου ἀπόλυσις καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ θεωρῆται καὶ ὡς μὴ ἐμπροθέσμως ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως γενομένη ἀναγγελία.

Παρόμοιον ζήτημα ἐγεννήθη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προειδοποιηθῇ ὁ μισθωτός, κατὰ τὰς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2112|1920, καὶ ὀρθῶς ἐγένετο δεκτόν (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 19020|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Καλαμβοκίδης*, ΕΕΔ 11, 187), ὅτι, ἀφοῦ ἡ ταχεῖα καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιφέρει τὴν λύσιν αὐτῆς μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως, ἔπεται ὅτι καὶ ἡ τριμηνος προθεσμία τοῦ ἄρθρου 5 Ν.Δ. 8|11.6.1946 διὰ εἴν προσβολὴν τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἄρχεται ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ἄνω λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἀπ' αὐτῆς (τῆς ἀπολύσεως) ἄρχονται αἱ προθεσμίαι.

Ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι τὴν 30 Μαΐου 1952 διεσπάσθη νομίμως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, τότε δηλαδὴ συντελεσθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἄρχεται καὶ ἡ τριμηνος προθεσμία προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, ἐνῷ ἐπομένως δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἠρξατο ἀπὸ τῆς 16 Μαΐου 1952, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐπὶ τὴν 16 Μαΐου 1952, κατὰ τὰ ἄνω, δὲν ὑπῆρχε νομικῶς ἔγκυρος ἐκ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. ἀπόλυσις, τὴν ὁποίαν νὰ ἀναγγείλῃ ὁ ἐργοδότης.

Τὰ ἀνώμαλα ταῦτα ἀποφεύγονται εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 μισθωτῶν ὡς ἑξῆς: Προειδοποιεῖται ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ὅτι μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας θὰ παύσῃ ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, παρερχομένης δὲ οὕτω τῆς 15θημέρου προθεσμίας λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀναγγέλλεται δὲ ἡ οὕτω συντελεσθεῖσα ἀπόλυσις ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ αὐτῆς καὶ εἰς τὸ σημεῖον τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως (ΕΕΔ 11, 337) ἐγρανολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112» ἀναγράφεται, ὅτι καταγγέλθη ἐγκύρως πρὸ 15 ἡμερῶν ἡ σύμβασις ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ δὲν καταβλήθη ἐγκαίρως ἀποζημίωσις τις.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5008|1952

Διαδικασία Ν. ΓΗΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Παπαδόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ἀθανασίου, Χ. Κυπριανόπουλος

Ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐκτεθέντων ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 24 Φεβρουαρίου 1951 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου Δήμου Ἀθηναίων ὡς ἐκτακτος ἡμερομίσθιος ἐργάτης συνεργείου καθαριότητος ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχμῶν 24.600, καταρτισθείσης οὕτω συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἄρθρον 143 § 4 Ν. 1726|1951), καὶ εἰργάσθη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι τῆς 16 Μαΐου 1952, ὅτε ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλεν ἐγγράφως τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἀνήγγειλεν ἐμπροθέσμως τὴν καταγγελίαν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δι' ἐγγράφου ἀναγγελίας, περιεχούσης πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα στοιχεῖα. Καταβολὴ ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν ἀπητεῖτο, δοθέντος ὅτι τὸ Διάταγμα τοῦτο ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν βιομηχανικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐπὶ ὑπηρετῶν ἢ ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων, εἰς οὐδεμίαν δὲ τῶν κατηγοριῶν τούτων περιλαμβάνεται ὁ ἐνάγων. Τηρηθέντων οὕτω ἁπάντων τῶν ὅρων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἔγκυρος, λυθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὴν 20 Μαΐου 1952, ἤτοι μετὰ δεκαπενθήμερον, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 669 § 2 Α.Κ., ἔχοντι ἐφαρμογὴν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον, ὡς εἴρηται, ὁ ἐνάγων δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ κρινομένη ἀγωγή, καθ' ἣ κεφάλαιον δι' αὐτῆς διώκεται ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 31 Μαΐου 1952 καὶ ἑξῆς, δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος οὐσίᾳ, καθ' ὃ μέρος δὲν διώκεται ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ 16 μέχρι 30 Μαΐου 1952, ὅτε ὁ ἐναγόμενος ἐτέλει ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΜΕΤΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΝ ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΟΝ

Κῦρος παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928

Περιεχόμενον προστασίας στρατευομένου μισθωτοῦ κατὰ Ν. 3514.— Ἔναρξις προστασίας ἀπὸ προσκλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς κατατάξεως ἐν τῷ στρατῷ. Ἀκυρότης πάσης συμβάσεως ἀντικειμένης εἰς τὸν Ν. 3514, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937. — Τοιαύτη ἄκυρος συμφωνία καὶ ἡ ἀποδοχὴ ὑπὸ ἐργοδότου δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ οἰκειοθελοῦς παραιτήσεώς του ἀπὸ ἐργασίας μετὰ τὴν πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα. — Ἀδιάφορον διὰ προστασίαν Ν. 3514 γνῶσις ἢ μὴ ἐργοδότου περὶ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα.

Εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ἡ προστασία τοῦ ν. 3514|1928 περὶ στρατευομένων μισθωτῶν, ὡς μεταγενεστέρως ἑτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη (βλέπε κωδικοποιήσαν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581), ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Αὕτη, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν.

Ἐκδοχὴ ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514 ἄρχεται ἀπὸ τῆς κατατάξεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῷ στρατῷ καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς προσκλήσεως αὐτοῦ εἰς τὰ ὅπλα ἀντιβαίνει εἰς τὴν καταφανῆ τοῦ νόμου ἔννοιαν, διότι, ὡς ἐσκέφθη καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1364|1941 (προεδρεύων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 210), εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε θεωρηθῇ ὑφιστάμενον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου ὅπως ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον αὐτοῦ μετὰ τὴν πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα, ἀλλὰ πρὸ τῆς κατατάξεως αὐτοῦ, τότε ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου θὰ ἐναπέκειτο εἰς τὴν ἀπόλυτον καὶ ἀνεξέλεγκτον βούλησιν τοῦ ἐργοδότου, δεδομένου ὅτι, κατ' ἀνάγκην, μεταξὺ τῆς προσκλήσεως καὶ τῆς κατατάξεως ἐν τῷ στρατῷ τοῦ καλουμένου μεσολαβεῖ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἐργοδότης θὰ ἠδύνατο ἄνευ τῶν νομίμων συνεπειῶν νὰ προβαίνῃ εἰς διάλυσιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως (πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἀρθρ. 657—658 Α.Κ. σ. 320).

Καὶ ταῦτα ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 ν. 519|1948, καθ' ἣν καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀπόλυσις, γενομένη παρὰ τοῦ ἐργοδότου του πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος, ἐχούσης τῆς διατάξεως ἐφαρμογὴν εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀπόλυσις γίνεται πρὸ τῆς ἐπικειμένης προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα, πρὸς καταδολίευσιν τοῦ νόμου (πρβλ. καὶ *Δ. Τούσην*, Πράξεις in tranden legis καὶ ἐργατικὸν δίκαιον, ΕΕΔ 1, 420) διότι μετὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα λειτουργεῖ εὐθέως ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 3514.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως, ὅτι δηλαδὴ ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 1 ν. 3514 ἄρχεται ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς κατατάξεώς του ἐν τῷ στρατῷ.

Περίπτωσις ὅμως τῆς ἀποφάσεως δὲν εἶναι ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἔγγραφος αὐτοῦ παραίτησις ἀπὸ τῆς θέσεώς του μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν καὶ πρὸ τῆς κατατάξεως αὐτοῦ ἐν τῷ στρατῷ.

Νομίζομεν ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ διάφορον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται νὰ σκεφθῶμεν ὡς ἑξῆς: Ἐκ τοῦ ὅτι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἀπαγορεύεται ἡ ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀπόλυσις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, διὰ νὰ λειτουργήσῃ περαιτέρω ἡ προστασία τοῦ ν. 3514 (καταβολὴ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ ὑποχρεωτικὴ ἐπαναπρόσληψις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν θέσιν του μετὰ τὴν ἀποστρατεύσιν του), δὲν ἕπεται, ὅτι ἀπαγορεύεται καὶ ἡ οἰκειοθελής, ἄνευ ἐξαναγκασμοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεώς του, δεδομένου μάλιστα ὅτι κατὰ τὸ μεσολαβοῦν ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα μέχρι τῆς πραγματικῆς ἐν τῷ στρατῷ καταστάξεώς του χρονικὸν διάστημα (τὸ ὁποῖον δύναται νὰ εἶναι καὶ μακρὸν) εἶναι οὗτος ὑπόχρεως εἰς παροχὴν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ μὴ παρέχων αὐτὰς διατελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ ἢ ἀπουσιάζων ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας, θεωρεῖται, κατὰ τὴν γνωστὴν δικαστηριακὴν ἄποψιν (βλέπε τὴν πρόσφατον Α.Π. 452|1952, εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 954), ὡς λύων αὐτὸς σιωπηρῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἐκ τοῦ ἄνω παραδείγματος καταφαίνεται, ὅτι ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεώς του πρὸ τῆς ἐν τῷ στρατῷ καταστάξεώς του δὲν σημαίνει πάντοτε καὶ βούλησιν παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 δικαιωμάτων, ἀδιαφόρως ἂν καταλήγῃ οὕτω εἰς οὐσιαστικὴν παραίτησιν μελλόντων δικαιωμάτων.

Μόνη ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ παραίτησις, ἡ ὁποία ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως ἀπαγορεύεται, δὲν τεκμηριοῖ καὶ πρόθεσιν παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 δικαιωμάτων του. Ὡς μονομερὴς μόνον δήλωσις βουλήσεως πρέπει νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν ὑπῆρξε προϊὸν ἀπάτης ἢ ἀπειλῆς παρανόμου καὶ ἐναντίον τῶν χρησίων ἠθῶν (ἄρθρ. 147 ἐπ. τοῦ Α.Κ.), ὁπότε ὁ ἀπειληθεὶς δικαιοῦ-

ται νά ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς δικαιοπραξίας (ἄρθρ. 147, 150 Α.Κ.) καὶ συνεπῶς καὶ τὰ ἐκ τοῦ ν. 3514 ὀφελήματα αὐτοῦ.

Μεταξὺ τῶν τοιούτων ὀφελημάτων εἶναι καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐπαναπρόσληψις αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν του μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του καὶ ἡ διατήρησις ἐν ὑπηρεσίᾳ ἓν ἔτος μετὰ ταύτην (ἄρθρ. 2 ν. 3514), ὑπὸ τὴν θεωρίαν δὲ ὅτι πᾶσα παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς θέσεώς του σημαίνει καὶ παραίτησιν τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 δικαιωμάτων, ἡ ὁποία κηρύσσεται ἄκυρος, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ παραιτηθῇ ἐγκύρως ἐκ τῆς θέσεώς του, οὔτε μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του καὶ ἐπαναπρόσληψιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ.

Θὰ διέφερε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, ἂν ἄνευ τῆς δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ ὅτι καταγγέλλει τὴν σύμβασιν ἐργασίας συνῆπτε μετὰ τοῦ ἐργοδότου του σύμβασιν περὶ παραιτήσεως τῶν δικαιωμάτων του ἐκ τοῦ ν. 3514, ὁπότε ἡ τοιαύτη σύμβασις θὰ ἐκηρύσσετο ἄκυρος, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς νόμον δημοσίας τάξεως (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 913, ἔνθα παραπομπαί, Πρόεδρος Πρωτ. Πατρῶν 43|1952, Πρόεδρος Κ. *Μαρμαρᾶς*, ΕΕΔ 11, 914).

Ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις σκέπτεται, ὅτι ἄκυρος συμφωνία περὶ παραιτήσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 δικαιωμάτων εἶναι ἡ ἀποδοχὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ οἰκειοθελοῦς παραιτήσεώς του ἀπὸ τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν πρόσκλησιν αὐτοῦ πρὸς κατάταξιν εἰς τὸν στρατὸν καὶ πρὸ τῆς κατατάξεώς του.

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι μονομερὴς δήλωσις βουλήσεως, διὰ τῆς ὁποίας σκοπεῖται ὁ τερματισμὸς μιᾶς διαρκοῦς ἐνοχῆς, δὲν χρήζει ἀποδοχῆς ἐκ μέρους του πρὸς ὃν ἀπευθύνεται καὶ καθίσταται ἐνεργὸς ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ τελευταίου (Γ. *Μιχαλής*, Γεν. Ἀρχ. § 37, Κ. *Κανελλῆς*, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 347, Σ. *Μανρομιχάλης*, ΕΕΝ 18 580, σημ. 2 καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενοι), ἐπέφερε τὰ ἀποτελέσματά της, διεσπασε δηλαδὴ τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ δὲν ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς ἀποδοχῆς ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἡ διατήρησις αὐτῆς, οὔτε ὑπῆρξε ἄλλη σύμβασις περὶ παραιτήσεως ἐκ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος.

Ξενίζει βεβαίως, ὡς καὶ ἡ ὁμοίως πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν ἀποφανθεῖσα Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1364|1941, ἐνθ' ἀνωτ., σκέπτεται, πῶς ἐνῷ ὁ μισθωτὸς ἔχει τὴν ἐκ τοῦ ν. 3514 προστασίαν ἀπὸ τῆς προσκλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ μέλλει νὰ καταταγῇ ἐν τῷ στρατῷ, σπεύδει νὰ παραιτηθῇ τῆς θέσεώς του, τοῦτο ὅμως θέλει ἐκτιμηθῇ ἐν τῇ ἐρεύνῃ, ἂν ὑπῆρξε ἐξαναγκασμὸς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου πρὸς παραίτησιν (πρβλ. καὶ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», Ἔφετ. Ἀθηνῶν 758|1941, ΕΕΔ 1, 46, Α.Π. 192|1951, ΕΕΔ 1, 148), πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 ὑποχρεώσεων, ὁπότε, κηρυσσομένης ἀκύρου τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεώς του, λειτουργεῖ ἡ προστασία τοῦ ν. 3514 (πρβλ. καὶ Α.Π. 53|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύνος*, ΕΕΔ 9, 204, καθ' ἣν ζήτημα ἐρεύνης εἶναι καὶ ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, μετατραπεῖσα, κατ' ἀμοιβαίαν συμφωνίαν, εἰς σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου, ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τῆς περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν νομοθεσίας).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5001|1952

Διαδικασία ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ **Πρωτοδίκης κ. Ι. Γουρνᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Φίλιππας, Χ. Χατζῆς

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514, καθ' ἣν ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (ἢ ἐργατοτεχνίτου κατ' ἄρθρον 11 ἀ.ν. 547|1947) δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 1 διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ κύκλου τῶν προστατευομένων καὶ δικαιουμένων ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος πρασώπων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ προστασία τοῦ νόμου τούτου ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, ἐγκειμένη ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἐπαναπροσλάβῃ τὸν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολυόμενον μισθωτὸν καὶ διατηρήσῃ αὐτὸν ἐπὶ ἓν ἔτος, ὑποχρεούμενος ἄλλως εἰς ἀποζημίωσιν, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν διαρκοῦσης τῆς στρατεύσεως καταβολὴν πρὸς τὸν ἐφεδρον καταστάντα μισθωτὸν τοῦ κατὰ νόμον ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς προσκλήσεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς κατατάξεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν στρατόν. Ἀντίθετος ἑρμηνεία θὰ ἀπέληγε εἰς ματαίωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, διότι ὁ ἐργοδότης, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῶν ἐξ αὐτοῦ ὑποχρεώσεων του, θ' ἀπέλυε τὸν ἐν στρατεύσει μισθωτὸν μετὰ τὴν πρόσκλησιν καὶ πρὸ τῆς κατατάξεώς του.

Ἐξ ἄλλου ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2112, κατὰ τὴν ὁποίαν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937 γενομένην ἑρμηνευτικὴν προσθήκην εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, ὁρίζουσα ὅτι οἱαδήποτε σύμβασις συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὕτη περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ δι' αὐτόν, ἔχει ἐφαρμογὴν, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ν. 3514. Ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2112 δέον νὰ θεωρῆται ἄκυρος οἱαδήποτε συμφωνία, περιέχουσα παραίτησιν τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ. Τοιαύτη ἄκυρος συμφωνία εἶναι ἡ ἀποδοχὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ οἰκειοθελοῦς παραιτήσεώς του ἀπὸ τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν πρόσκλησιν αὐτοῦ πρὸς κατάταξιν εἰς τὸν στρατὸν καὶ πρὸ τῆς κατατάξεώς του, ἥτις δήλωσις ἀποτελεῖ οὐσιαστικῶς παραίτη-

σιν τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514, κατὰ τὰ ἄνω ἐκτιθέμενα, δικαιωμάτων του (βλέπε ἡμετέραν ὑπ' ἀριθ. 1364|1941 ἀπόφασιν ἐν ΕΕΔ, τόμος 1ος, σελ. 210).

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς ἐκ τοῦ ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου προσκομισθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ: 1) ὅτι ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη κατὰ Νοέμβριον 1948 παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς βοηθὸς τεχνίτου ζαχαροπλάστου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, 2) ὅτι ἐκλήθη πρὸς κατάταξιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ τέλος Φεβρουαρίου 1950 καὶ κατετάγη τὴν 28 Μαρτίου 1950, 3) ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 625.000 καὶ 4) ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν εἶναι ὁ κυρίως βαρυνόμενος μὲ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του.

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω ἔσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν τυγχάνει τῆς προστασίας τοῦ ν. 3514, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὴν 17 Μαρτίου 1950, ἤτοι μετὰ τὴν πρόσκλησίν του πρὸς κατάταξιν, ἀλλὰ πρὸ τῆς κατατάξεώς του εἰς τὸν στρατόν, ἐδήλωσεν ἐγγράφως πρὸς τοὺς ἐφεσιβλήτους, ὅτι ἀποχωρεῖ οἰκειοθελῶς τῆς ἐργασίας του καὶ ὅτι ἐκομένως κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατατάξεώς του δὲν ὑφίστατο σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων καὶ ἀπορρίφασα ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀπὸ 28.2.1952 ἀγωγὴν τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς ἐζητοῦντο ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, δι' ὃ εἶναι ἐξαφανιστέα. Εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν οἱ ἐφεσίβλητοι ἐγνώριζον ἢ μὴ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς κατάταξιν εἰς τὸν στρατόν (βλέπε ἡμετέραν 7321|1946, ΕΕΔ 5, 691).

II

Δήλωσις μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν. — Περιστάσεις ὑφ' ἃς ἡ παραίτησις ἐκ τῆς θέσεως ὑποκρύπτει συμφωνίαν περὶ παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐκ τοῦ ν. 3514 καὶ εἶναι ἄκυρος. — Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 7 ν. 519|1948.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης καὶ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης προεδρικῆς ἀποφάσεως εἶναι τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 δικαιωμάτων, διὰ παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεώς του μετὰ τὴν πρόσκλησιν αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ πρὸ τῆς κατατάξεως ἐν τῷ στρατῷ. (Ἡ αὐτὴ περίπτωσις τῆς ἀνωτέρω καταχωριζομένης ὑπ' ἀριθ. 5001|1952 προεδρικῆς ἀποφάσεως).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐφαρμόζει εἰς τὴν περίπτωσίν της τὸν ν. 3514, ἐπιδικάζουσα τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, ἀλλὰ σκέπτεται, ὅτι ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐγένετο κατ' ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότου, ἐπιδιώκοντος τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ν. 3514 (βλέπε καὶ τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις μας).

Δέχεται, ἐν ἄλλοις λόγοις, ὅτι ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς θέσεώς του δὲν ὑπῆρξε προϊὸν ἀβιάστου αὐτοῦ θελήσεως, ἀλλ' ἀποτέλεσμα τῆς δολίας συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐκμεταλλεύσεως ὑπ' αὐτοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, σ. 914).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2673|1951

Διαδικασία ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κολαΐτης, Μ. Μουζουράκης

Ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων-ἐφεσίβλητος, ὑπηρετῶν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἐκκαλοῦντος - ἐναγομένου, ἐκλήθη πρὸς κατάταξιν ὡς κληρωτός, ἀκολουθῶν τὴν κλάσιν 1947, διὰ τὴν 8 Ἰανουαρίου 1949, τῆς πρὸς τοῦτο προσκλήσεως κοινοποιηθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 421 ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ Γ.Ε.Σ. τὴν 22.12.1948, δημοσιευθείσης δὲ εἰς τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας τῆς 23.12.1948. Ὁ ἐνάγων - ἐφεσίβλητος διὰ τῆς ἀπὸ 24.12.1948 ἐξωφλητικῆς ἀποδείξεως τῶν μέχρι τότε μισθῶν του καὶ τῆς ἐν αὐτῇ δηλώσεώς του, καθ' ἣν «λύων τὴν σύμβασιν ἀποχωρεῖ τῆς ἐργασίας...» ἐμφανίζεται ὡς καταγγέλλας τὴν σύμβασιν. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο προσαχθὲν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνώπιον τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ προσεβλήθη ὡς πλαστόν. Ἐπὶ τῆς ἐν αὐτῷ δηλώσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως στηρίζεται ἡ ὅλη ὑπεράσπισις τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, δι' ἧς, ἐγερθείσης τὴν 22.12.1950, ἠξιώθη τὸ ἀπὸ 10.7.1950 καὶ ἐπέκεινα, ἤτοι ἀφ' ἧς ὁ ἐφεσίβλητος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐφεδρείαν, ἐπίδομα τοῦ ν. 3514.

Κατὰ τὴν κρίσιν μας δὲν προέκυψε τὸ παράπαν βεβαίωσις τις ὑπὲρ τῆς πλαστότητος τοῦ διαληφθέντος.

Πλὴν καὶ γνήσιον θεωρούμενον δὲν ἄγει, συνεκτιμώμενον, εἰς ἀντίθετον κρίσιν ἐκείνης, εἰς ἣν ἦχθη ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, ἐπιδικάσας τὴν ἀγωγήν, διὰ τοὺς ἑξῆς δὲ λόγους: Ἐβεβαιώθη τρανῶς καὶ ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐξετασθέντος ἐνώπιον συμβολαιογράφου μάρτυρος τούτου, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἔλαβε τουλάχιστον ἀπὸ τῆς 23.12.1948, ὅτε ἡ σχετικὴ πρόσκλησις ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας, γνῶσιν τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς του καὶ σχετικὴν μάλιστα μετὰ τοῦ μάρτυρος τούτου ἔσχε συζήτησιν. Τὴν ἐπικειμένην στράτευσίν του ἐγνώριζε καὶ ὁ ἐκκαλῶν, διότι τοῦτο ἦτο εὐρύτερον γνωστὸν εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ἐργαζομένους. Ἐξ ἑτέρου, ἔχων ἀφορμὰς κατὰ τοῦτο, ὁ ἐκκαλῶν, ἐπεθύμει τὴν ἀπομάκρυνσίν του ἀπὸ τοῦ ἐργοστασίου. Καὶ ἐνῷ τοιαῦτα ἑκατέρωθεν ἐτρέφοντο συναισθήματα κατὰ τὴν 24.12.1948 ὁ μὲν ἐνάγων - ἐφεσίβλητος ἐμφανίζεται δηλῶν τὰ ὅσα ἐν τῷ ὡς ἄνω ἐγγράφῳ, ὁ δὲ ἐκκαλῶν ἀμείβων αὐτὸν δι' ὀφειλομένων χρέους 350.000 καὶ προσφορᾶς ποσότητος βουτύρου πλέον τῶν καταβληθέντων ποσῶν λόγῳ δώρου Χριστουγέννων 1948.

Ἐκδήλως κατὰ τὴν κρίσιν μας, συναγομένην ἐξ ἁπασῶν τῶν βεβαιώσεων, ὑπέκειτο συμφωνία παραιτήσεως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος - ἐφεσιβλήτου ἐκ προοιμίων τῆς προστασίας ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 3514, εἰς ἣν ὁ μὲν ἐκκαλῶν προῆλθεν ἐπὶ τῷ ἐκδήλῳ καὶ ἐκ τῆς

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τύχη τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργ. ἀποφάσεως μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Καθημερινὴ ἐμφάνισις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας παύει νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν διαθεσιμότητος αὐτοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. — Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διαθεσιμότης δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν δύναται νὰ εἶναι συνεχὴς ἢ μή, μὴ ἐκτεινομένη ὅμως ἐν συνόλῳ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ τριμήνου. — Ἀνίσχυρον ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἀπόψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, εἶναι, ὅτι μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118|1945, διὰ τοῦ ὁποίου περιορίζεται ἡ διαθεσιμότης τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, ἐπὶ ἓν τρίμηνον ἐν συνόλῳ ἐτησίως, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ τὸ αὐτὸ θέμα ρυθμίζουσα ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 5, 93), ἐκδοθεῖσα κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 98|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, ἡ ὁποία ναὶ μὲν ἰσχύει καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 (Α.Π. 507|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 113), ἀλλ' ἐφαρμόζεται διὰ τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 118|1945 μισθωτοὺς ἀπεριορίστως χρόνου (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 97|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλένδρας*, ΕΕΔ 10, 1231, ἔνθα σημειώσεις μας, βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 144 ἑπ., ἔνθα ἐρευνᾶται λεπτομερέστερον τὸ ζήτημα καὶ γίνονται παρατηρήσεις καὶ εἰς λοιπὴν νομολογίαν).

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ταχυδρομεῖ τὸ ζήτημα, μετὰ τὰς ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀμφιταλαντεύσεις γνωμῶν, κατὰ τὴν ὀρθήν, ὡς ἐπανειλημμένως ἐσημειώσαμεν, ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀπομακρύνθη ἡ Α.Π. 68|1948 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλαστήρας*, ΕΕΔ 7, 209), (πρβλ. ὅμως τὴν ὀρθῶς τοποθετήσασαν τὸ ζήτημα Α.Π. 2|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 157).

Τὸ ζήτημα τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μετὰ τὸ ἄρθρον 9 § 2 ν. 118|1945, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται ἤδη καὶ πάλιν, ἐγεννήθη, διότι εἶναι ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἡ παλαιοτέρα πρὸ τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἰσχύουσα διὰ τοὺς μισθούς (καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ διὰ τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὸ ἄρθρ. 9 § 2 ν. 118|1945 μισθωτούς, Α.Π. 507|1950, ἔνθ' ἀνωτ.) καὶ διότι συμπίπτει νὰ καθορίζῃ καὶ αὐτὴ, ὡς τὸ ἄρθρ. 9 § 2 ν. 118|1945, ὡς μισθὸν τὸ 50 ο|ο τοῦ μισθοῦ τοῦ πλήρως ἀπασχολουμένου.

Πρὸ τῆς 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἴσχυεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 27700|1945 (ΕΕΔ 4, 607), ἡ ὁποία καθώριζε ὡς μισθὸν τοῦ μὴ ἀπασχολουμένου τὰ 75 ο|ο τοῦ ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως καταβαλλομένου μισθοῦ.

Ἐξεδόθη καὶ αὐτὴ μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 καὶ βεβαίως οὐδεὶς ἐργοδότης θὰ ὑπεστήριζεν, ὅτι ἰσχύει ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, προκειμένου νὰ καταβάλλῃ 75 ο|ο ἀντὶ 50 ο|ο τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945.

Περαιτέρω διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως γίνονται δεκτὰ καὶ ταῦτα, ἐνδιαφέροντα: α) Ὅτι ἡ διαθεσιμότης τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ ν. 118|1945 δύναται νὰ εἶναι συνεχὴς ἢ μή (οὕτω καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 18|315|1952 γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας *Τρ.*

ὅλης κατὰ βάθος τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως συμπεριφορᾶς του σκοπῷ ἀπαλλαγῆς ὁριστικῶς ἀπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὗτος δὲ ἐξ ἐλλείψεως σαφοῦς συνειδήσεως τῆς ἐκ τούτου παρεχομένης προστασίας, λόγῳ καὶ τοῦ ἀπομεμακρυσμένου τοῦ χρόνου, καθ' ὃν θὰ ἐπεδοτεῖτο, κάμψεως τινος ἅμα τούτου βεβαιουμένης καὶ ἐκ τῆς παροχῆς αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ἄνω ὡρῶν (ἀφέσεως χρέους κλπ.), πρὸς ὃν σκοπὸν ταῦτα ἀπέβλεπον.

Ὡς τοιαύτη ἡ συμφωνία αὕτη εὐθέως, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἀντίκειται εἰς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 ν. 3514 καὶ 7 ν. 519|1948, ὑπὸ τὴν εὐρύτητα ἰδίᾳ τοῦ τελευταίου, διαλαμβάνοντος ἐκταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀπόλυσις γενομένη παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου ὑποχρεώσεων αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος», εἰς ὃ περιλαμβάνεται καὶ πᾶσα ἀπομάκρυνσις τοῦ ὑπαλλήλου διὰ μέσων ἐντέχνως καλυπτόντων ὑπὸ νομιμοφάνειαν τοὺς πρωθύστερους τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἀπολύσῃ τὸν στρατευόμενον ὑπάλληλόν του.

Μετὰ ταῦτα ὀρθῶς ἐπὶ ταῖς περαιτέρω σκέψεσι τῆς ἐκκαλουμένης, μὴ δεχθείσης μετ' οἰκειοθελῆ ἀποχώρησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου λόγῳ κατὰ τὴν 24.12.1948 τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐπεδικάσθη, κατ' ἀρχήν, ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος, τὰ ἐφεδρικὰ ἐπίδομα χρόνου ἐπέκεινα τῆς 10.7.1950 ἀξιοῦσα, καὶ ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ λόγος ἐφέσεως, ἀποδίδων εἰς τὴν ἐκκαλουμένην ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς δὲν ἐδέχθη αὐτὴ, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπεχώρησε οἰκειοθελῶς τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν 24.12.1948.

Τὰ καταβαλλόμενα ὑπὸ τούτου εἰς τὸν ἐφεσίβλητον πρὸ τῆς στρατεύσεως του, λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας, δὲν ἀποτελοῦν τακτικὴν παροχὴν καὶ ἑπομένως δὲν καταλογίζονται εἰς τὸν μισθόν, ὅστις λαμβάνεται ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος (Α.Π. 564|1950, 530|1949, ΕΕΔ 9ος, σελ. 1121 καὶ 8ος, σελ. 1034).

Κοντοναστοπούλου, ἐν ΕΕΔ 11, 549, ἡ ὑπ' ἀριθ. 97]1951 Πρωτοδίκου Μυτιλήνης, Πρωτοδίκης ***Μ. Καλεύρας***, ΕΕΔ 10, 1231), β) ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του, καίτοι ἔχει τεθῆ εἰς διαθεσιμότητα, νὰ ἐμφανίζηται καθημερινῶς εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, δὲν πρόκειται πλέον περὶ διαθεσιμότητος, ἀλλὰ περὶ πλήρους ἀπασχολήσεως, ἐξ ἧς δικαιοῦται οὗτος ὁλοκλήρου μισθοῦ καὶ οὐχὶ τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8020] 1947, εἰσηγητὴς ***Γ. Καραμάνος***, ΕΕΔ 6, 718, καθ' ἣν ὁ ἐν διαθεσιμότητι τελῶν προφανὲς τυγχάνει, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν ὑπηρεσίας τινὸς πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ ἄλλην τινὰ ἀπασχόλησιν ὑπὸ τοῦτον). Ἡ διαθεσιμότης ἐθεσπίσθη διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ προσωρινοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς ἐξυπηρέτησιν τόσον τῆς ἐπιχειρήσεως, οἰκονομικῶς ἐλαφρυνομένης καὶ μὴ ἀποξενουμένης τῶν μισθωτῶν της, ὡς θὰ ἦτο ἠναγκασμένη ἄλλως νὰ πράξῃ, ἀπολύουσα ταύτους, ἵνα ἐπιτύχῃ οἰκονομικὴν ἐλάφρυνσιν κατὰ τὸ δυσχερὲς χρονικὸν διάστημα, ὅσον καὶ τοῦ μισθωτοῦ, πρὸς ὃν δίδεται χρηματικὴ τις ἐνίσχυσις κατὰ τὸν χρόνον τῆς μὴ παροχῆς τῶν ἐργασιῶν του. Κατὰ τὸν ἐνδιάμεσον ὅμως τοῦτον χρόνον, λόγῳ τῆς ἀνεπαρκοῦς χρηματοδοτήσεώς του, πρέπει νὰ παραμένῃ ἀπερίσπαστος ὁ μισθωτός, ὅπως δι' ἄλλου τρόπου ἐργασίας ἐξοικονομήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, συμπληρῶν τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν διατροφήν του. (Βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4396] 1948, εἰσηγητὴς ***Ν. Οἰκονόμου***, ΕΕΔ 7, 826, πρβλ. καὶ ***Φ. Ἀγγελῆν***, ΕΕΔ 11, 169 ἐπ.).

Ἡ διαθεσιμότης, ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4969]1951 (Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 10, 1174), προϋποθέτει ρητὴν δήλωσιν (ἔγγραφον ἢ προφορικὴν) τοῦ ἐργοδότου, ἥτις νὰ καθορίζῃ τὸν χρόνον διαθεσιμότητος, ὥστε καὶ ὁ μισθωτὸς νὰ γνωρίζῃ σαφῶς, ὅτι περιῆλθεν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1174).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4039]1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Ε. Ποταμίτης
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. Καραμάνος

Ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ἀπὸ 1.1.1951, ἐλλείψει ἐργασιῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεώς των, εὑρέθησαν εἰς ἀδυναμίαν νὰ συνεχίσουν ἀπασχολοῦντες μὲ πλήρη ἀπασχόλησιν τὰς ὑπηρεσίας τῆς ἐναγούσης καὶ προσηκόντως ἐγνώρισαν τοῦτο εἰς αὐτήν. Αὕτη, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπόψεώς της ὅτι δὲν εἶχε τεθῆ εἰς διαθεσιμότητα κατὰ τὸν ἄνω χρόνον, ἰσχυρίζεται, ὅτι εἶχεν ὑποχρεωθῆ παρὰ τῶν ἐναγομένων νὰ ἐμφανίζηται ἐνώπιόν των καθ' ἑκάστην πρωΐαν πρὸς ἐργασίαν καὶ οὗτοι, δσάκις ἤθελον, τὴν ἐκράτουν πρὸς τοῦτο, ἄλλως τὴν ἀπέπεμπον. Ἀληθοῦς ὄντος τοῦ γεγονότος τούτου εἶναι προφανές, ὅτι κατάστασις διαθεσιμότητος δὲν δύναται νὰ ὑφίσταται, ἐφ' ὅσον αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ἐναγούσης καθ' ἑκάστην εὑρίσκοντο εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐργοδοτῶν της καὶ ἐκωλύετο αὕτη νὰ ἐργασθῆ ἀλλαχοῦ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ λόγῳ τῆς διαθεσιμότητός της ἐλλιποῦς ἡμερομισθίου της.

Ἡ διαθεσιμότης τῆς ἐναγούσης διέπεται ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 2 ν. 118] 1945, αὕτη δὲ δύναται νὰ εἶναι συνεχὴς ἢ μή, μὴ ἐκτεινομένη ὅμως ἐν συνόλῳ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ τριμήνου. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἄνευ χρονικοῦ περιορισμοῦ καθιερώθη γενικῶς ἡ διαθεσιμότης τῶν μισθωτῶν, δὲν δύναται νὰ κριθῆ ὡς τροποποιήσασα τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ ν. 118. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3600 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν ἐνεργούντων κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28] 1944. Ἡ ἐξουσιοδότησις ὅμως αὕτη, μετὰ τὴν ὑστέραν εἰδικὴν ρύθμισιν τοῦ θέματος τῆς διαθεσιμότητος ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ν. 118, δέον νὰ κριθῆ καταργηθεῖσα, διότι, ἐφ' ὅσον ὁ Νομοθέτης ἀνέλαβε μεταγενεστέρως νὰ ρυθμίσῃ ὁ ἴδιος τὸ ζήτημα, δι' ὃ εἶχε δώσει ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, εἶναι προφανὲς ὅτι ἀνήρεσε τὴν χορηγηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, ἀφοῦ διὰ τῆς τοιαύτης ρυθμίσεως τοῦ θέματος ἡ ἐξουσιοδότησις παρέμεινεν ἄνευ ἀντικειμένου (ὅρα ***Μαριδάκην*** ἐν ΕΕΔ τόμος 9, σελ. 969, ἐμμέσως Α.Π. 2]1943, Θέμ. ΝΘ' 184, ἄλλως Α.Π. 68]1948, Θέμ. ΝΘ' 377). Ἐν προκειμένῳ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος 1.1.1951 μέχρις 21.6.1951, καθ' ὃ ἡ ἐνάγουσα παρέμεινεν ἐν διαθεσιμότητι, τῶν 30 ἡμερῶν, καθ' ἃς εἰργάσθη καὶ ἐπληρώθη αὕτη, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, ἀπομένουν 115 ἐργάσιμοι ἡμέραι, ἐξ ὧν 75 περιέχονται εἰς τὸ τρίμηνον τῆς διαθεσιμότητος (3 μῆνες Χ 25 ἐργάσιμοι ἡμέραι καθ' ἕκαστον) καὶ ἐκ τούτου εἶναι πληρωτέαι μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμερομισθίου καὶ αἱ λοιπαὶ 40, αἱ πέραν τοῦ τριμήνου, εἶναι πληρωτέαι μὲ πλήρες ἡμερομίσθιον.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑΣ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Έννοια οφειλῶν ἀποσβεσθεισῶν κατὰ Ν. 18|1944 περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως

Διαδικασία ἐργατικῶν διαφορῶν κατὰ Ν. ΓΨΟΔ'.— Ἐκδίκασις κατ' αὐτὴν πάσης ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, βάσιν ἐχούσης σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, καὶ τῆς καθοριστέας κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.— Τοιαύτη καὶ ἡ ἀπαίτησις ὑπηρετρίας διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν.— Μὴ ὑπαγωγὴ ἀπαιτήσεων ἐκ συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, καθ' ἣν συνεφωνήθη, ὅπως ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τῆς ἀντιπαροχῆς γίνῃ ἐνιαίως, ὁμοῦ τῇ λήξει τῆς συμβάσεως, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, εἰς τὴν ἀπόσβεσιν Ν 18) 1944.— Παραγραφὴ ἀπαιτήσεων.— Ἀποτίμησις ὑπηρεσιῶν ὑπηρετρίας κατὰ δικαίαν κρίσιν.— Ὑποχρέωσις εἰς ὁλόκληρον καὶ διαιρετὸν ἐνοχῆς.— Ἄρθρ. 480 Α.Κ.

Τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας εἰς τὸ παρελθὸν ἐδέχοντο, ὅτι ἡ ἀπαίτησις ἀποζημιώσεως ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν δὲν περιελαμβάνετο εἰς τὴν τῶν ν. 18|1944 καὶ 1078|1946 ἐξάφλησιν (βλέπε νομολογίαν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 125).

Τὴν ἄποψιν αὐτὴν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐπεκύρωσαν ὡς ὀρθὴν δύο ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (Α.Π. 561|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 125, Α.Π. 559|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 178), καθ' ἃς δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐξόφλησιν καὶ ὀφειλαί, κατὰ τὰς ὁποίας πρὸς ἐξόφλησιν αὐτῶν ἀπαιτεῖται προηγουμένως ἐκτίμησις πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ δραχμῶν καὶ καθ' ἃς τὸ νόμισμα χρησιμοποιεῖται κυρίως ὡς μέτρον ἀξιῶν καὶ οὐχὶ ὡς μέσον πληρωμῆς, τοῦθ' ὅπερ συντρέχει καὶ ἐπὶ συμβάσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν, καθ' ἣν συνεφωνήθη, ὅπως ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τῆς ἀντιπαροχῆς τοῦ ἀποδεχθέντος τὰς ὑπηρεσίας γίνῃ ἐνιαίως ὁμοῦ τῇ λήξει τῆς συμβάσεως, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός» (αἰτιολογία τῆς πρώτης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως) καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 2 ν. 18|1944 ...σαφῶς προκύπτει, ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅπως ἡ ὀφειλὴ ἔχῃ ἤδη καθορισθῇ μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου 1944, ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ μνησθέντος νόμου, εἰς τὸ τότε κυκλοφοροῦν νόμισμα, ἵνα εἶναι οὕτω δυνατὴ ἡ προβλεπομένη ἐξόφλησις κατὰ τὴν ταυτομένην ἀναλογίαν, ἥτις θὰ καθίστατο ἀνέφικτος, ἐάν, εἴτε κατὰ τὴν βούλησιν τῶν συμβληθέντων, εἴτε λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, ὁ καθορισμὸς οὗτος ἔδει νὰ συντελεσθῇ καὶ συντελεσθῇ ὄντως μετὰ τὴν μνησθεῖσαν χρονολογίαν, ὅτε πλέον ὑποχρεωτικῶς θὰ ἐγίνετο εἰς τὸ νέον κυκλοφοροῦν νόμισμα» (αἰτιολογία τῆς δευτέρας ὡς ἄνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως).

Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἀσχολεῖται καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δεχομένη τὰ αὐτά.

Ἡ ἀπόφασις ἀσχολεῖται προσέτι καὶ περὶ τῆς παραγραφῆς τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων καὶ ἀκολουθεῖ λύσιν, ἐπικυρωθεῖσαν ὡς ὀρθὴν καὶ ὑπὸ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἀσχοληθείσης βραδύτερον Α.Π. 348|1952 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 741, ἔνθα σημειώσεις μας).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ διαιρετὸν τῆς ἐνοχῆς, κατ' ἄρθρ. 480 Α.Κ., καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ὑπομιμνήσκονται καὶ αἱ σχετικαὶ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 643|1951 (Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 11, 356), Πρωτοδίκου Πατρῶν 104|1951 (Πρωτοδίκης *Ε. Καψάλης*, ΕΕΔ 11, 420).

Ἡ ἀπόφασις τέλος ἐνδιαφέρει καὶ διὰ τὴν χρηματικὴν ἀποτίμησιν τῶν ὑπηρεσιῶν ὑπηρετρίας, τὴν ὁποίαν κάμνει, κατὰ δικαίαν καὶ εὔλογον κρίσιν, καὶ ἡ ὁποία χρησιμεύει πρακτικῶς διὰ τὴν διάλυσιν τῶν σχετικῶν διαφορῶν.

Αἱ διαφοραὶ αὗται (ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν) ἐκδικάζονται, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, καὶ αὗται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἀφοῦ προέρχονται ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας (ἄρθρον 1 ν. 1968|1944). Σημειωτέον ὅτι μετὰ τὸ ἄρθρον 649 Α.Κ. ἐξέλιπε πλέον ἡ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προϊσχύοντος βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου γενομένη διάκρισις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν (βλέπε *Γ. Σιμωνέτου*, Τὸ τεκμήριον ἀμοιβῆς τοῦ ἐργαζομένου, ΕΕΔ 6, 102) καὶ δὲν εἶναι στοιχείων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ συμφωνία περὶ μισθοῦ, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 649 Α.Κ. «μισθὸς λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθείς, ἐὰν ἡ ἐργασία κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχηται μόνον ἐπὶ μισθῷ» καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 653 Α.Κ. ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἐὰν συμφωνηθέντα ἢ συνήθη μισθόν (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἐκθ. Εἰσηγητοῦ, ΕΕΔ 9, 470).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3593|1952

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρωτοδικῶν ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποτσμίτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Κατ' ἄρθρ. 1 ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 765|1943 καὶ ν. 1968|1944, κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐκδικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, βάσιν ἔχουσα σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, εἴτε ρητῶς καθωρισμένης, εἴτε καθοριστέας κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός

(Α.Π. 231|1951, ΕΕΔ τόμος 10, σελ. 606, Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ τόμος 9, σελ. 296, Α.Π. 313|1948, Θέμ. ΝΘ' σελ. 798, Α.Π. 33|1932, Θέμ. ΜΓ' 226).

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκκαλουμένη κατ' ὀρθὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη παρὰ τῶν ἐναγομένων ὡς ὑπηρέτρια τὸν Μάρτιον 1938 ἐπ' ἀμοιβῇ καθοριστέᾳ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της ἀποχώρησίν της. Ὀρθῶς μετὰ ταῦτα ἔκρινεν ὡς ἁρμοδίως εἰσαχθεῖσαν κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, δι' ἧς, λῃξάσης τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἡ ἐνάγουσα ἐζήτει τὴν κατὰ τὰ ἄνω συμπεφωνημένην ἀντιμισθίαν της καὶ ἀπορριπτέως τυγχάνει ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως τῶν ἐκκαλούντων ἐναγομένων, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμενος, ὡς ἀβάσιμος.

Εἰς τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ ν. 18|1944 καὶ ἄρθρ. 1 Α.Ν. 1073|1946 δὲν περιλαμβάνονται καὶ αἱ ὀφειλαί, δι' ἃς πρὸς ἐξόφλησίν των ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἐκτίμησις διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ καὶ καθ' ἃς τὸ χρῆμα κυρίως χρησιμοποιεῖται ὡς μέτρον ἀξιῶν καὶ οὐχὶ ὡς μέσον πληρωμῆς, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, καθ' ἣν συνεφωνήθη, ὅπως ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τῆς ἀντιπαροχῆς τοῦ ἀποδεχθέντος τὰς ὑπηρεσίας του μισθωτοῦ γίνῃ ἐνιαίως ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός (Α.Π. 561|1951, ΕΕΔ τόμος 11, σελ. 125). Ὀρθῶς ὅθεν ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη, ὅτι αἱ ἀξιώσεις τῆς ἐναγούσης περὶ ἀμοιβῆς της διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας της εἰς τοὺς ἐναγομένους εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 18|1944 δὲν ὑπέκυψαν εἰς τὴν τούτου ἀπόσβεσιν καὶ δέον νὰ κριθῇ ἀπορριπτέον τὸ πρῶτον μέρος τοῦ δευτέρου λόγου ἐφέσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἐκκαλούντων κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης, τὸ ἐπὶ ἐναντίων προϋποθέσεων ἐρειδόμενον, ὡς ἀβάσιμον.

Ἀπορριπτέαν τυγχάνει καὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ λόγου τούτου ἐφέσεως ὅτι κακῶς ἡ ἐκκαλουμένη, κατ' ἄρθρ. 250 § 6 Α.Κ., δὲν ἔκρινε παραγραφείσας τὰς ἐκ τῆς ἄνω αἰτίας ἀξιώσεις τῆς ἐναγούσης τοῦ προγενεστέρου τῆς 24.4.1946 χρονικοῦ διαστήματος, διότι ἐν προκειμένῳ ἡ ἀξίωσις ταύτης ἐγεννήθη τὸ πρῶτον ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ συμβατικὴ σχέσις τῶν διαδίκων, ἔκτοτε δὲ ὑφίστατο καὶ ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐκκαλούντων, ἵνα ἐνιαίως παράσχουν τῇ ἐναγούσῃ τὴν ἀμοιβήν της διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας της κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Πρὸ τοῦ χρόνου τούτου δὲν ὑφίστατο actio nata διὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀπαίτησιν καὶ ἡ ἐνάγουσα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ ταύτης ἀγωγήν. Ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας καὶ μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς δὲν ἐμεσολάβησε χρονικὸν διάστημα παραγραφὴν τὴν ἐπίδικον ἀξίωσιν.

Διὰ τοῦ τρίτου λόγου ἐφέσεως ἀμφισβητεῖται ἡ ὀρθότης τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τῆς ἐκκαλούσης ὡς πρὸς τὴν κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς προσήκουσαν ἀντιμισθίαν τῆς ἐναγούσης. Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν πρωτοδίκως ἐπ' ἀκροατηρίου ἐξετασθέντων μαρτύρων προκύπτει, ὅτι, ὅτε ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὡς ὑπηρέτρια παρὰ τῶν ἐναγομένων, τὸν Μάρτιον 1938, ἦγε τὸ 11ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, ὅτι εἰργάσθη συνεχῶς παρ' αὐτοῖς μέχρι τῆς 11.9.1949, ὅτε καὶ ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας της, ὑπανδρευθεῖσα. Κατ' ὀρθὴν ἐκτίμησιν τοῦ συνόλου τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης, τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐναγομένων καὶ τῶν συμφωνιῶν τῶν διαδίκων ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν, ὅτι ἡ δικαία καὶ εὔλογος ἀποζημίωσις τῆς ἐναγούσης διὰ τὰς ἄνω ὑπηρεσίας της ἔδει νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ποσὸν ἂν συνόλῳ τῶν 10 ἑκατομμυρίων δραχμῶν προσθέτως πρὸς τὴν παρασχεθεῖσαν ταύτῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας της τροφὴν καὶ ἔνδυσιν της.

Ἡ εἰς ὁλόκληρον ὑποχρέωσις δὲν ἀποτελεῖ τὸν κανόνα, ἀλλὰ τὴν ἐξαίρεσιν καὶ δὲν τεκμαίρεται (ἄρθρ. 480 Α.Κ., *Planiol* — Ripert — Boulanger, Τόμ. II, σελ. 597, ἀριθ. 1853). Αἱ χρηματικαὶ παροχαὶ εἶναι διαιρεταὶ ὑποχρεώσεις (ἄρθρ. 494 Α.Κ., Ἐνοχ. Ζέκον. σελ. 202) καὶ εἶναι ἀδιάφορον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐναντὶ τούτου ἀντιπαροχὴ εἶναι ἀδιαίρετος. Συνεπῶς, καίτοι αἱ παρασχεθεῖσαι ὑπηρεσίαι τῆς ἐναγούσης ἀδιαιρέτως παρεσχέθησαν εἰς τοὺς ἐναγομένους, ἡ ὑποχρέωσις τούτων, καθὸ χρηματική, εἶναι διαιρετὴ (ὅρα παρεμφερῶς Ἐφετ. Ἀθ. 404|1950 ΞΒ' 771), δὲν ὑφίσταται δὲ διάταξις νόμου καθιεροῦσα τὸ ἀδιαίρετον τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, οὐδὲ προέκυψεν ἐξ ἀποδεικτικοῦ τινος στοιχείου, ὅτι συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν διαδίκων, ὅπως ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τῶν ἐναγομένων εἶναι ἀδιαίρετος. Ἀπορριπτέος κατὰ ταῦτα τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος καὶ ὁ 2ος λόγος ἐφέσεως τῆς ἐναγούσης ὅτι κακῶς ἡ ἐκκαλουμένη δὲν ὑπεχρέωσε τοὺς ἐναγομένους εἰς καταβολὴν τοῦ ἐπιδικασθέντος ταύτῃ ποσοῦ εἰς ὁλόκληρον.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΟΣ ΜΕΤ' ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Όροι τερματισμού αύτης και δικαίωμα αποζημιώσεως Ν. 2112

Τερματισμός εργασιακής σχέσεως προσθέτου αστυφύλακος διά καταγγελίας εκ μέρους του προσλαμβάνοντος αύτόν, κοινοποιουμένης εις τον Αρχηγόν της Αστυνομίας και τον αστυφύλακα.— Ορισμός ως χρόνου προειδοποιήσεως εκείνου του Ν. 2112.— Έννοια Ν 1653)1951.— Παροχή μόνον αποζημιώσεως Ν. 2112 και ούχι καθιέρωσις τύπου (διαταγής του Αρχηγού Αστυνομίας) διά την έγκυρον λύσιν της σχέσεως.— Σκοπός της διαταγής του Αρχηγού της Αστυνομίας.

Το άρθρον μόνον του ν. 1653)1951 «περί παροχής αποζημιώσεως του ν. 2112 εις τους προσθέτους αστυφύλακας» (ΕΕΔ 11, 140) ορίζει τα εξής: Οι πρόσθετοι αστυφύλακες από του διορισμού των τελούσιν εν συμβάσει εργασίας αορίστου χρόνου διαρκείας προς το πρόσωπον (φυσικών ή νομικόν, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ως και των Δήμων και Κοινοτήτων), αιτήσει του οποίου έγένετο ο διορισμός αυτών, ή δε υπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διά διαταγής του Αρχηγού της Αστυνομίας, μετά έγγραφον προειδοποίησιν του εργοδότου, κοινοποιουμένην και προς τον πρόσθετον αστυφύλακα.

Οι όροι και ο χρόνος της προειδοποιήσεως και ή εν παραλείψει ταύτης υποχρέωσις του εργοδότου προς αποζημίωσιν των προσθέτων αστυφυλάκων καθορίζονται αναλόγως του χρόνου υπηρεσίας τούτων ως προσθέτων αστυφυλάκων παρά τοις ως άνω προσώποις υπό των νόμων 2112)1920 και 4558)1930. Της προστασίας του παρόντος απολαμβάνουσιν από του διορισμού των και οι ήδη υπηρετούντες πρόσθετοι αστυφύλακες, ανεξαρτήτως χρόνου προσλήψεως των.

Το άρθρον μόνον του ανωτέρω ν. 1653)1951 αντικατέστησε το εδάφ. β' του άρθρου 39 του ν. 4971)1931 «περί οργανισμού του Σώματος της Αστυνομίας Πόλεων».

Το αντικατασταθέν τούτο άρθρον είχεν ως εξής: Το πρόσωπον, αιτήσει του οποίου εγένετο ο τοιούτος διορισμός, οφείλει, εάν επιθυμή να λήξη ή δαπάνη αυτού υπηρεσία των προσθέτων αστυφυλάκων, να δώση περί τούτου έγγραφον είδοποίησιν προ ενός μηνός προς τον Αρχηγόν της Αστυνομίας, όστις επί τη είδοποιήσει ταύτη τερματίζει την υπηρεσίαν των εν λόγω αστυφυλάκων και κανονίζει τον λογαριασμόν των καταβληθέντων αυτώ ποσών προς πληρωμήν.

Είναι προφανές ότι ή ανωτέρω νομοθετική μεταρρύθμισις έγένετο, ίνα επεκταθή το δικαίωμα της αποζημιώσεως του ν. 2112)1920 εις τους προσθέτους αστυφύλακας (βλέπε σχετικώς νομολογίαν εν ΕΕΔ 11, 929 και σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 11, 925), χωρίς να εξαρτάται το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας εκ τύπου τινός και δη εκ της διαταγής του Αρχηγού της Αστυνομίας, διά της οποίας δέν τερματίζεται ο εργασιακός δεσμός του προσθέτου αστυφύλακος μετά του εργοδότου, άλλ' ή υπηρεσία αυτού ως προσθέτου αστυφύλακος, ως σκέπτεται ή κατωτέρω απόφασις.

Ο τερματισμός της σχέσεως, ως και ή σύναψις αυτής, διά την οποίαν ορίζει το άρθρ. 39 του ν. 4971)1931 (Π.Δ. 30 Ιουνίου)13 Ιουλίου 1931 περί κωδικοποιήσεως διατάξεων αφορωσών την Αστυναμίαν Πόλεων), αφίεται εις την ελευθέραν βούλησιν του εργοδότου, καθ' ο μέρος αφορά αυτόν ή παροχή των υπηρεσιών του προσθέτου αστυφύλακος, και μόνην ο ν. 1653)1951 επέβαλε εις αυτόν υποχρέωσιν τηρήσεως των εκ του ν. 2112 υποχρεώσεων.

Η διαταγή του Αρχηγού της Αστυνομίας επιβάλλεται υπό του νόμου όχι ως τύπος λύσεως της συμβάσεως εργασίας, ώστε εν παραλείψει αυτού να είναι άκυρος ή καταγγελία συμβάσεως εργασίας (άρθρ. 159 Α.Κ., *Οίκ. Γεν. Αρχ.* § 33), άλλ' ως πράξις Δημοσίας Αρχής ενδιαφερομένης διά τον χαρακτήρα της δημοσίας υπηρεσίας του προσθέτου αστυφύλακος, ο οποίος κατά το άρθρ. 39 του ν. 4971)1931 περιβάλλεται διά πασών των εξουσιών, προνομίων και καθηκόντων των αστυφυλάκων, και ή πληρωμή του μισθού βαρύνει τον αιτήσαντα τον διορισμόν, ειδαρτεμένου παρά του Αρχηγού της Αστυνομίας, ενδιαφερομένου να κανονίση άλλως και τον λογαριασμόν των δαπανών.

Εκ τούτου του λόγου και ο προγενέστερος νόμος (εδάφ. β' άρθρ. 39 ν. 4971)1931) και ο ισχύων (ν. 1653)1951) απαιτεί έγγραφον προς τον Αρχηγόν της Αστυνομίας προειδοποίησιν (απλώς) του εργοδότου, κοινοποιουμένην και προς τον πρόσθετον αστυφύλακα.

Ουδόλως όμως εσκόπησεν ο νόμος να εξαρτήση την διατήρησιν του ενοχικού δεσμού εκ της διαταγής του Αρχηγού της Αστυνομίας, εν μή εκδόσει της οποίας να καθίσταται ο εργοδότης υπερήμερος περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του αστυφύλακος (συμμόρφωσις του εργοδότου προς τον ν. 2112 και συγχρόνως υπερημερία αυτού εξ ενεργείας μάλιστα τρίτου προσώπου (του Αρχηγού της Αστυνομίας) δέν συμβιβάζεται) και να οφείλη τον μισθόν αυτού, εκ του άρθρου 39 ν. 4971)1931 μόνην υποχρέωσιν έχοντος να προ-

καταβάλῃ εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀστυνομίας τὰς δαπάνας πρὸ ἑνὸς τουλάχιστον μηνός.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4407|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΗΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Λυμπερόπουλος, Β. Πετρακόγιαννης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων συνῆψε τὴν 4.4.1949 κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 4971|1931 ἐργασιακὴν σχέσιν προσλήψεώς του ὡς προσθέτου ἀστυφύλακος μετὰ τῶν ἀναφερομένων καταστηματαρχῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ παρὰ τῶν ἐναγομένων κληρονομηθέντος. Κατὰ συνέπειαν τῶν ἄνω βεβαιωθέντων ὀφείλεται ὁ κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἀπὸ 1.1.1952—7.5.1952 μισθός, ὅστις κατὰ τὴν βαρύνουσαν τὰς ἐναγομένας ἀναλογίαν ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 501.000, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται.

Πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸν ἐπέκεινα τῆς 7.5.1952 χρόνον ἀξιώσεως μισθοῦ αἱ ἐναγόμεναι ἐπικαλοῦνται καταγγελίαν τῆς συμβάσεως κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 1653|1952. Ὁ ἐνάγων ἀντιτάσσει ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας ταύτης διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ λόγους.

Ἐκ τῶν προκυπτόντων ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1653|1951 ἡ ἐργασιακὴ σχέσις τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος τερματίζεται διὰ τῆς καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ προσλαμβάνοντος αὐτόν, κοινοποιουμένης εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀστυνομίας καὶ τὸν ἀστυφύλακα. Χρόνος προειδοποιήσεως ὁρίζεται ὁ τοῦ ν. 2112. Ἡ σύνδεσις τῆς καταγγελίας πρὸς τὸν ν. 2112 ἐγένετο, κατὰ τὴν ἔκδηλον ἔννοιαν τοῦ ν. 1653|1951, πρὸς μόνον τὸν προσδιορισμὸν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως. Δὲν ἀπεσκοπήθη ἡ καθιέρωσις ἑτέρου τινὸς τύπου τηρητέου κατὰ τὴν καταγγελίαν ἢ ἡ σύνδεσις τῆς καταγγελίας πρὸς διατυπώσεις ἐπιβαλλομένας ἐκ τῶν λοιπῶν ἐργατικῶν νόμων. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 39 ἐδαφ. Β' § 1 ν. 4971, ὡς ἐτροποποιήθη, καθ' ἣν ἡ ὑπηρεσία τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, ἀναφέρεται εἰς τὸ μέρος, καθ' ὃ ὁ ἀστυφύλαξ ἀσκεῖ δημόσια καθήκοντα, ὁ τερματισμὸς τῶν ὁποίων γίνεται διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, ὡς καὶ ὁ διορισμός, ἡ δὲ διαταγὴ αὕτη ἀποτελεῖ ἅμα καὶ βεβαιωτικὴν πρᾶξιν, οὐχὶ δὲ προϋπόθεσιν τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ ἐργοδότου.

Βεβαιουμένου ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ὅτι οἱ ἐναγόμενοι προῆλθον τὴν 7.5.1952 εἰς καταγγελίαν ἐγγράφως τῆς συμβάσεως, καταβαλόντες ἅμα τὴν νενομισμένην ἀποζημίωσιν ν. 2112, ἥτις, ὡς νόμιμος, ἐπήνεγκε τὸ πέρας τῆς συμβάσεως ὡς πρὸς αὐτούς, ἀβασίμως διώκεται μισθὸς ἐπέκεινα τῆς 7.5.1952 καὶ ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθόσον οὐδαμόθεν ἐβεβαιώθησαν τὰ ἐπικαλούμενα στοιχεῖα περὶ καταχρηστικῆς ἐξ ἐκδικήσεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως.

II

Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ προσθέτων ἀστυφύλακος εἰς τὸ Δημόσιον.— Ἀπροειδοποίητος ἀπόλυσις καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, κατὰ Ν. 1653|1951.—Κατάργησις δι' αὐτοῦ κυρωθεισῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 913|1949 ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 956|1947 καὶ 976|1947 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αἱ ὁποῖαι ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 187) καθορίζονται εἰδικὰ βοηθήματα διὰ τὸ ἀπολυόμενον πάσης φύσεως προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου.

Ἐξ ἄλλου, ὑπὸ τοῦ Ν. 1653|1951 (περὶ οὗ ἀνωτέρω) ὡρίσθη ρητῶς, ὅτι διὰ τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας (καὶ τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ Δημόσιον) ἐπιβάλλεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930.

Ἑπομένως, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἔπαυσαν, μετὰ τὸν ν. 1653|1951, νὰ ἰσχύουν διὰ τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας, τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ Δημόσιον, αἱ ἀνωτέρω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀβασίμου, καθ' ἡμᾶς (βλέπε σημείωσίς μας ἐν ΕΕΔ 11, 294), ἀπόψεως ὅτι αἱ ἄνω Πράξεις ἀφορῶσιν εἰς σχέσεις τοῦ δημοσίου δικαίου (οὕτω, ἡ Α.Π. 76|1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 294), ἀφοῦ ρητῶς ὑπὸ τοῦ ν. 1653|1951 χαρακτηρίζεται ἡ σχέσις τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων ὡς σύμβασις ἐργασίας, ἤτοι σχέσις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3755|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΗΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παπαγεωργίου, Ἰ. Ἀθανασούλας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1653 τῆς 2|11 Ἰανουαρίου 1951, ὁριζούσης ὅτι οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων), αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμός, ὡς καὶ ὅτι οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἡ ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρεώσεως τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζονται ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων παρὰ τοῖς ὡς ἄνω προσώποις ὑπὸ τῶν Ν. 2112|1920 καὶ 4558|1930, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἔχοντος ἐφαρμογήν, κατὰ ρητὴν ἐν αὐτῷ ἐπιταγήν, καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ὑπηρετούντων προσθέτων ἀστυφυλάκων, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των, δὲν δύνανται πλέον νὰ ἰσχύσωσι ἐπὶ τῆς κατηγορίας ταύτης μισθωτῶν αἱ ἀντιθέτου περιεχομένου διατάξεις τῶν ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 913|1949 κυρωθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 956|1947 καὶ 976|1947 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ὧν προβλέπεται παροχὴ εἰς τοὺς ἀπολυομένους πάσης φύσεως βοηθήματος κατὰ τὰς περιστάσεις.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— II. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— III. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ.— IV. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7851|1952, κατωτέρω σελ. 1025, ἀσχολεῖται μὲ τὰς νομίμους ἀποδοχὰς τῶν καθαριστριῶν Γραφείων.

Αὗται, πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ ν. 288|1944 ἐκδοθείσης (ΕΕΔ 9, 623), ἐρρυθμίζοντο ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων, ἀναπροσαρμοζομένης διὰ τῆς ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς νομολογίας γενόμενα, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίας ἐργασίας, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, διὰ τὸ δικαίωμα μισθοῦ πλήρους ἀπασχολήσεως δὲν ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰς καθαριστρίας, αἱ ὁποῖαι λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των δὲν ἐργάζονται ἐπὶ τοσαύτας ὥρας (βλέπε Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1486|1941, ΕΕΔ 1, 492, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), τὸ Πρωτοδικεῖον ἤδη δέχεται, ὅτι ὁ ὅρος αὐτὸς ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰς καθαριστρίας.

Ἂν κρίνωμεν ἐκ τῶν κατωτέρω καὶ ἐφαρμοζομένων διὰ τὸν νόμιμον μισθὸν τῶν καθαριστριῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι σημειοῦνται κατωτέρω καὶ ἦσαν ὡς προϋπόθεσιν τοῦ νομίμου πλήρους μισθοῦ ἰσχύος τὴν παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως, ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου πρέπει νὰ εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὰς μονίμως ἀπασχολουμένας καθαριστρίας, τοῦ ὅρου μονίμως ἀπασχολουμένας θεωρουμένου ἀποκλειστικῶς εἰς μίαν ἐργασίαν καὶ ἐπιχείρησιν ἐργαζομένης, δι' ἣν καὶ μόνον καθορίζεται ὡς κατώτατον ὅριον ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν προπολεμικῶν δραχ. 800 (Κ/ρηνοδικείου Ἀθηνῶν 1473|1939).

Παραιτέρω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 623) ὡρίσθη, ὅτι αἱ παρ' οἱουδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἀπασχολούμεναι καθαρίστριαι, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας διέπεται ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δικαιοῦνται κατ' ἐλάχιστον ὅριον τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας (δραχ. 14.000). Μείωσις τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1|4 δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου.

Τὸ ἡμερομίσθιον τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας ηὐξήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 143) εἰς δραχ. 18.000.

Ἠκολούθησεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 35860|3654|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 10, 717), διὰ τῆς ὁποίας ὡρίσθη, ὅτι αἱ παρ' οἱουδήποτε ἐργοδότῃ ὑπηρετοῦσαι, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθαρίστριαι, αἱ ἀμειβόμεναι μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ἀποφάσεως διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ἐξακολουθοῦν ἀμειβόμεναι κατὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο, καθοριζομένου ὡς ἐλαχίστου ὁρίου μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν ἀπὸ τῆς 1ουλίου 1950 ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἑκάστοτε καθοριζόμενον ἡμερομίσθιον τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας ἐπὶ 26. Τὰ τυχὸν ὑπὸ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν κλπ. προβλεπόμενα πάσης φύσεως ἐπιδόματα καὶ χορηγίαι διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν προστίθενται εἰς τὸ ὡς ἄνω καθοριζόμενον ἐλάχιστον ὅριον μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν. Αἱ ὡς ἄνω καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ καταβάλλονται εἰς τὰς καθαριστρίας τὰς ἀπασχολουμένας ἐπὶ 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως. (Βλέπε Α.Π. 454|1951, ΕΕΔ 10, 1266, Α.Π. 68|1952, ΕΕΔ. 11, 351).

Ἠκολούθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 47178|422|1951 (ΕΕΔ 10, 957) καὶ ὑπ' ἀριθ. 65115|6894|1951 (ΕΕΔ 11, 163) ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἀλλ' ἡ ἐξ αὐτῶν 47178|422|1951 (ἡ 65115|6894|1951 εἶναι προσκοπιστικὴ τῆς ἄλλης) ἠκυρώθη ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 1818|1952 (ΕΕΔ 11, 758).

Ἑπομένως μένουν ἐν ἰσχύϊ αἱ ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 καὶ 35860|1951 ἀνωτέρω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀξιοῦν ἐργασίαν 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίως διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ νομίμου μισθοῦ.

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Καβάλας 9|1952, κατωτέρω σελ. 1027, πραγματεύεται περὶ τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ δικηγόρου εἰς Δῆμον.

Σχετικαὶ πρὸς τὸ θέμα τοῦτο εἶναι καὶ αἱ Σ.Ε. 808|1952, ΕΕΔ 11, 416, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5661|1952 (εἰσηγητὴς *Γ. Καρομάνος*, ΕΕΔ 11, 617, ἔνθα σημειώσεις μας), Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9034|1951 (εἰσηγητὴς *Στ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 11, 915, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Νόμιμοι ἀποδοχαὶ καθαριστριῶν Ἰδιωτικῶν Γραφείων καὶ χρόνος ἀπασχολήσεως

Ἰσχὺς ἁπλῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Νοεμβρίου 1947) συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937, ἀναπροσαρμοζομένης.— Νόμιμος κατ' αὐτὴν μισθός.— Μεταγενεστέρα ρύθμισις μισθοῦ δι' ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 καὶ ὑπ' ἀριθ. 47178|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Χρόνος ἀπασχολήσεως πρὸς καταβολὴν νομίμου μισθοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7851|1952

Διαδικασία ν. ΓΧΟΔ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Θεράπος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαλλιάρας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Β. Χαλίβης

Ἐκ τῆς ἐπανεκτιμήσεως τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἐξε-

ταυθέντων μαρτύρων καὶ ἁπάντων τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐγγράφων καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο τὴν αὐτὴν, ἣν καὶ ὁ πρῶτος βαθμός, ἐσχημάτισε γνώμην ὡς πρὸς τὸν χρόνον προσλήψεως τῆς ἐκκαλούσης καὶ τὴν καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν διάρκειαν τῆς ἐργασίας ταύτης παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ἤτοι ὅτι αὕτη δὲν διήρκει πλέον τῆς ὥρας.

Ἐκ τούτων ἕπεται, κατὰ τὰ κατωτέρω εἰδικώτερον, ὅτι διὰ ταύτην ἀπὸ τῆς μεταπολεμικῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (4.11.1947) ἰσχύει ἡ ἀπὸ 16.9.1937 Σ. Σ. «ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἰδιωτικῶν Γραφείων, Ἐπιχειρήσεων ἐν γένει». Κατὰ τὴν παρ. Α' ἐδ. α' ταύτης ὁρίζεται, ὅτι διὰ τὰς καθαριστρίας, τὰς μονίμως ἀπασχολουμένας, ὁρίζεται κατώτατον ὅριον μισθοῦ δραχ. 800, κατὰ δὲ τὴν παρ. ὁ' ἀριθ. 13 τῆς ἰδίας συλλογικῆς συμβάσεως ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως. Διὰ τούτους ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπολαυὰς αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς των. Συνεπῶς ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῆς ἐκκαλούσης, ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη ὅτι ἀπησχολεῖτο ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας, δέον νὰ ὑπολογισθῇ, συμφώνως τῇ συλλογικῇ ταύτῃ συμβάσει, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως, τοῦ τρόπου (καθ' ἃς ὥρας τῆς ἡμέρας ἔκρινεν αὐτὴ) καὶ τοῦ εἴδους πρὸς δραχ. 300, αἵτινες, ἀναπροσαρμοζόμεναι, συμφώνως τῇ ἀπὸ 1/12/1947 Γενικῇ Συλλογικῇ Συμβάσει (συμπληρωματικῇ τῆς ἀπὸ 4/11/1947 ὁμοίας τοιαύτης), εἶναι δραχμαὶ 85.000, ἀπὸ δὲ τῆς 15/5/1949 μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας γενομένην προσαύξησιν, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 110.000 μέχρι τῆς 15/1/1951, ὅτε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ο.Σ.Ε., ηὐξήθη κατὰ 100.000 δραχμὰς καὶ ἀνῆλθεν οὕτως εἰς δραχ. 210.000 μέχρι τῆς ἀπολύσεως της 31/8/1951). Ἡ παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700/2890/1950 Α.Υ.Σ.Ε.Ο., θεσπίζουσα τὸ ἐλάχιστον ὅριον ἡμερομισθίου καθαριστρίας ἴσον πρὸς τὸ τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀπασχολουμένας κατὰ πλήρες ὡράριον ἢ μειωμένον τοιοῦτο κατὰ τὸ 1/4. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης καὶ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 47178|422 24|27 Αὐγούστου 1951 Α.Υ.Ο.Ε., ἥτις, τροποποιήσασα τὴν ὡς ἄνω παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὁμοίας, καθώρισε τὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν καθαριστριῶν τῶν ἀπασχολουμένων μέχρι 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίως, διὰ μὲν τὸ διάστημα ἀπὸ 16|1|1951 μέχρι 31|7|1951 εἰς δραχ. 350.000 μηνιαίως, ἀπὸ δὲ τῆς 1|8|1951 εἰς δραχμὰς 450.000 μηνιαίως, διότι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65115|6894|1951 ἀποφάσεως τῶν ἰδίων Ὑπουργῶν «περὶ διορθώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178|4822|1951 ἀποφάσεως» ἐν τῇ φράσει «δι' ἀπασχόλησιν μέχρι 3 1|2 ὡρῶν» ἡ λέξις «μέχρι» ἀντικατεστάθη διὰ τῆς λέξεως «τοὐλάχιστον» καὶ οὕτως ὁ μισθὸς τῆς ἐκκαλούσης, μὴ ἀπασχολουμένης, ὡς ἐλέχθη, τοὐλάχιστον ἐπὶ 3 1|2 ὥρας, δὲν διέπεται ὑπὸ τῆς εἰρημένης κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Κατὰ ταῦτα, αὕτη, κατὰ μὲν τὸ διάστημα ἀπὸ 15|5|1949 μέχρι τῆς 15|1|1951, ὡς λαμβάνουσα μηνιαίως δραχμὰς 150.000, ὡς ἡ ἰδία δέχεται, ἀντὶ δραχ. 85.000, ἐλάμβανε πλείονα τῶν νομίμων, ἀπὸ δὲ τῆς 16|1|1951 μέχρις ἀπολύσεώς της (31|8|1951,) ὡς λαμβάνουσα μηνιαίως δραχ. 210.000, ὡς ὁμολογεῖ, ἐλάμβανε τὸν νόμιμον μισθόν της, ἀφοῦ δὲ τῇ ἐπεδικάσθη πλέον τοῦ νομίμου, καὶ τὸ μοναδικὸν παράπονόν της ἐν τῇ ἐφετηρίῳ της περὶ κακῆς δῆθεν ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων καὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὡς ἄνω ἰσχυόντων νόμου ἐχουσῶν κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἶναι ἀπορριπτέον ὡς ἀβάσιμον.

---

2. Σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ νομικοὶ κανόνες περὶ μισθοδοσίας

Ἀξίωσις τακτικοῦ ὑπαλλήλου Δήμου (ὑδρονομέως) νὰ ἀποζημιωθῇ βάσει τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ δι' ἐργασίαν καθ' ἡμέρας ἀργίας ἀβάσιμος.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου ἰδιαιτέρων νομικῶν κανόνων.—Μισθοὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

Πρωτοδικείου Χανίων 271|1952

Πρόεδρος ὁ κ. *Ν. Φλῶρος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαστρογαμβράκης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Γκαζῆς, Μ. Κοκολινάκης

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ὁ ἐναγων διωρίσθη τακτικὸς ὑπάλληλος τοῦ ἐναγομένου Δήμου Χανίων, ἤτοι ἐργατοτεχνίτης ὑδρονομεὺς τοῦ δικτύου ὑδρεύσεως, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935, ἔκτοτε δὲ συνεχῶς μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς αὐτόν, καίτοι ὅμως δὲν ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιερουμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ ἔτους, ὁ ἐναγόμενος ἀπησχόλησε τοῦτον καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας ἀργίας ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1946 μέχρι τῆς 8 Ἀπριλίου 1952, ἄνευ παροχῆς ἰδιαιτέρας ἀποζημιώσεως διὰ τὴν τοιαύτην πρόσθετον ὑπηρεσίαν του, αἰτεῖται δέ, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα δραχμὰς 6.346.500 ὡς ἀποζημίωσιν διὰ τὰς παρασχεθείσας ὡς ἄνω προσθέτους ὑπηρεσίας των, καθ' ὃ ποσὸν κατέστη ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερος οὗτος εἰς βάρος τῆς περιουσίας καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἐνάγοντος καὶ κατὰ παράβασιν τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως. Τοιοῦτον ἀντικείμενον ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ τυγχάνει νόμῳ ἀβάσιμος, καθ' ὅσον ἡ σχέσις ἡ συνδέουσα τὸν ἐνάγοντα μετὰ τοῦ ἐναγομένου εἶναι σχέσις δημοσίου δικαίου, ἐφ' ἧς ἐφαρμόζονται οἱ ἰδιαίτεροι νομικοὶ κανόνες οἱ διέποντες τὰς σχέσεις τῶν διαφόρων λειτουργιῶν τοῦ Κράτους, ἐν προκειμένῳ δὲ τοῦ Δήμου, ὡς ἀνωτάτης Ἀρχῆς, πρὸς ἀλλήλους ἢ πρὸς τὰ ὑπ' αὐτὸ τελοῦντα πρόσωπα καὶ οἵτινες ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τοῦ δημοσίου δικαίου, ὡς αὐτοτελοῦς κλάδου τοῦ δικαίου. Μεταξὺ δὲ τῶν σχέσεων τούτων συγκαταλέγεται καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν ὑπαλλήλων τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου μετὰ τῆς πολιτείας,

τοῦ Δήμου ἢ ἄλλου νομικοῦ προσώπου φορέως δημοσίας ἐξουσίας ἢ λειτουργίας καὶ ἡτις μισθοδοσία ἐν γένει καθορίζεται κυριαρχικῶς ὑπὸ τῆς πολιτείας διὰ νόμου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 61 τοῦ τε νῦν ἰσχύοντος Συντάγματος καὶ τοῦ καταργηθέντος τοιούτου τοῦ ἔτους 1911, καθ' ὃ ὁ μισθός, σύνταξις, χορηγία ἢ ἀμοιβὴ οὔτε ἐγγράφεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους, οὔτε παρέχεται ἄνευ ὀργανικοῦ ἢ ἄλλου εἰδικοῦ Νόμου» (Σ.Ε. 521 καὶ 675|1930, Α.Π. 253|1923, Δημόσιον Λογιστικὸν *Μ. Οἰκονομίδου*, Τόμ. Β΄, σ. 1058—1060 καὶ 1075) *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ §§ 1 καὶ 16). Εἰδικῶς οἱ μισθοὶ τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων μέχρι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. 1726 τῆς 6|9 Ἀπριλίου 1951 ὡρίζοντο ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων νόμου ἐχουσῶν, κατ' ἐξουσιοδότησιν δὲ τοῦ Ν. 19|1944 ἐκδοθεισῶν καὶ δημοσιευθεισῶν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, μετὰ τὴν δημοσίευσιν δὲ τοῦ Ν. 1726|1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» ὁρίζονται, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 51 τούτου, καθ' ὃ τὸ μισθός, τὰ πάγια παρακολουθήματα αὐτοῦ (προσαυξήσεις ἐπιδόματα κλπ.) ὁρίζονται διὰ τὰ ἑκάστοτε παρεχόμενα εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἀντιστοίχων βαθμῶν ἢ μισθῶν, κλπ....», ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1502 τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1950, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1587 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950, δι' οὗ ρυθμίζεται τὸ μισθολόγιον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ὑπὸ τῶν ἄνω διατάξεων καὶ δὴ ὑπὸ μὲν τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 19|1944 ἐκδοθεισῶν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν οὐδεμία ἀποζημίωσις ὁρίζεται διὰ τὰς παρεχομένας ὑπὸ τῶν τακτικῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων προσθέτους ὑπηρεσίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἡμέρας ἀργίας τοῦ ἔτους, ὑπὸ δὲ τῶν διατάξεων μὲν τοῦ ἄρθρ. 39 § 3 τοῦ ν. 1726|1951 ὁρίζεται, ὅτι εἰς τοὺς δημοτικοὺς τεχνικοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐκμεταλλεύσεων ἠλεκτροφωτισμοῦ καὶ τῶν ἀντλιοστασίων ὑδρεύσεως, ἐν οἷς δὲν συμπεριλαμβάνεται ὁ ἐνάγων, δύναται, ἐφ' ὅσον ἤθελε προβλεφθῇ διὰ τοῦ κανονισμοῦ, νὰ καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας, καθ' ἃς εἰργάσθησαν, πρόσθετος ἀμοιβὴ μέχρι 75 ο|ο τοῦ 1|30 τῶν παγίων αὐτῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τῆς διατάξεως δὲ τοῦ ἄρθρου 14 § § 2 καὶ 3 τοῦ Α. Ν. 1502|1950 ὁρίζεται ὅτι 1) διὰ τὴν καθιέρωσιν ἐργασίας κατὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας ἢ λέραν τῶν ὡρῶν ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας, ὡς καὶ νυκτερινῆς ἐργασίας, ἀπαιτεῖται διάταξις Νόμου προβλεπούσα τὴν διὰ τοιαύτης ἐργασίας ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτου ἢ εἰδικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης καὶ 2) εἰς τοὺς κατὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας, καθ' ὑπερωρίαν ἢ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργαζομένους κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπαλλήλους παρέχεται ἀποζημίωσις, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ὁριζόμενα, δι' ἧς ἀποφάσεως βεβαιοῦται ἡ ὕπαρξις τῆς ἐκτάκτου ἢ εἰδικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, ἥτις ἐπιβάλλει τὴν εἰς ἡμέρας ἀργίας, ἢ καθ' ὑπερωρίαν ἢ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίαν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων, ὅστις κατ' ἀνώτατον ὅριον θὰ λειτουργήσῃ εἰς τοιαύτην ἐργασίαν, τὸ ἀνώτατον ὅριον διαρκείας τῆς τοιαύτης ἐργασίας, ὡς καὶ ἡ καθ' ὅριον ἀποζημίωσις. Τοιοῦτος ὅμως νόμος καὶ ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη εἰδικῶς διὰ τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζονται καὶ αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, ὡς ρυθμίζουσαι τὴν μισθοδοσίαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, συμφώνως τῇ προμνησθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 51 τοῦ Νόμου 1726|1951. Συνεπῶς, μὴ ὑπαρχούσης διατάξεως Νόμου καὶ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ρυθμιζούσης τὴν ἐνδίκου ἀποζημίωσιν, ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δὲν δύνανται δὲ ἐν προκειμένῳ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ Α.Κ. περὶ δικαιώματος τῆς ἰδίας προσωπικότητος καὶ ἱκανοποιήσεως ἠθικῆς βλάβης (ἄρθρ. 57 καὶ 59), καταχρήσεως δικαιώματος (ἄρθρ. 281), μισθώσεως ἐργασίας (ἄρθρ. 648—660), ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρ. 904 καὶ ἑπομ.), ἀδικοπραξίας (ἄρθρ. 911, 919 καὶ 932) καὶ ἐν γένει τῶν συμβάσεων καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, καθ' ὅσον αὗται ἀνάγονται εἰς τὴν ψαίραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου τοῦ ρυθμίζοντος τὰς σχέσεις τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ βιούντων προσώπων πρὸς ἄλληλα ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν ἰδίων αὐτῶν συμφερόντων καὶ ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀναγκῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς τοιαύτας τῶν προσώπων τούτων ὡς φορέων δημοσίας ἐξουσίας ἢ λειτουργίας. (Εἰσήγησις Συμβούλου Ἐπικρατείας *Π. Μερτικοπούλου* ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6|1949 ἀποφ. Ὀλομ. Σ.Ε., Θέμ. Ξ΄ σελ. 277).

II. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀναγκαστικὴς διορισμὸς δικηγόρου εἰς Δῆμον κατ' Α.Ν. 1836|1951.

Ὑποχρέωσις εἰς τὴν κατ' ἄρθρον 3 Α.Ν. 1836|1951 ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν δικηγόρων καὶ τῶν Δήμων, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ μὴ θέσεων. — Ἀνεφάρμοστον Α.Ν. 516|1948 «περὶ πλέγχου νομιμοφροσύνης κλπ.» καὶ ν. 973|1937 καὶ 177|1945 περὶ ἐκμισθώσεως διορισμοῦ. — Μισθοδοσία διοριζομένων.

Πρωτοδίκου Καβάλας 9|1953

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κώνστας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Μαργαρίτης, Κ. Μυλωνοδάκης.

Ἐκείθεται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων, τυγχάνων νεοπολεμιστὴς καὶ ἀνήκων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κ.λ.π.» προστατευομένων, ἐτοποθετήθη ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου Δήμου, ὡς δικηγόρος, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 237|21.2.1952 ἀποφάσεως τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς τοῦ νόμου τούτου, αἰτεῖται δὲ τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς εἰδισμένης εἰς παρομοίας περιπτώσεις μισθοδοσίας του ὡς δικηγόρου, καθοριζομένης διὰ τῆς ἀγωγῆς εἰς δραχμὰς 900.000 κατὰ μῆνα ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., ὅτε ὁ ἐνάγων, ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἔθεσε

τας ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου εἰς τὴν διάθεσίν του, ἂς ὅμως ἀπέκρουσεν οὗτος, ἀρνηθεὶς νὰ προσλάβῃ καὶ χρησιμοποιήσῃ τοῦτον ὡς τοιοῦτον μέχρις 28.3.1952. Τοιοῦτον περιεχόμενον καὶ αἴτημα ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἐρευνητέα ἀποβαίνει ὡς πρὸς τε τῷ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς, ἐν ὄψει τῶν κατωτέρω ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου, ἐφ' ὅσον παραδεκτῶς εἰσάγεται πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. «τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσι εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου». Τοιαύτη ἀπόφασις ἐξεδόθη, ἡ προσαγομένη ὑπ' ἀριθ. 40343|16.7.1951, ἐν ᾗ διαλαμβάνεται καὶ ὁ ἐναγόμενος Δῆμος μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ὑπαχρέων πρὸς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου. Τὴν ἀπόφασιν ὅμως ταύτην ὁ ἐναγόμενος θεωρεῖ ἄκυρον καὶ μὴ νόμιμον, ὡς ἐκδοθεῖσαν α) καθ' ὑπέρβασιν τῆς χορηγηθείσης διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως (§ 3 ἄρθρ. 9) ἐξουσιοδοτήσεως, διότι ἐν αὐτῇ ἀναφέρονται τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οὐχὶ ὅμως εἰδικῶς καὶ οἱ Δῆμοι ὡς τοιοῦτοι ὑπόχρεοι, ἐνῷ, ἐκεῖ ἔνθα ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ συμπεριλάβῃ ὡς ὑποχρέους διὰ τὴν τοιαύτην προστασίαν καὶ τοὺς Δήμους, ἐξεφράσθη ρητῶς, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις 4 § 1 καὶ 9 § 1 τοῦ νόμου τούτου καὶ β) ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 150 τοῦ ν. 1726|1951 «περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», δι' ἧς ἐπετράπη ἡ σύστασις μιᾶς μόνον θέσεως νομικοῦ συμβούλου ἢ δικηγόρου παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, ἥτις καὶ ἔχει συμπληρωθῇ διὰ τῆς προσλήψεως ἑτέρου δικηγόρου, ἐπικαλουμένος καὶ γνωμοδοτήσεις τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, διατυπωθείσας ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 385|16.10.1951 ἐγκυκλίῳ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας (ἴδε ταύτην ἐν σελ. 46 τοῦ βιβλίου Ι. Καμπούρη: Ἡ προστασία τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν). Οἱ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου ἐλέγχονται ὡς νόμῳ ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι, διότι σαφῶς προκύπτει, κατὰ τὴν γνώμην μας, ὡς ἐδέχθη προσφάτως καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 838|1952 ἀπόφασις τῆς ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ΕΕΔ τ. 11, σελ. 417), ὅτι διὰ τῆς προαναφερθείσης διατάξεως τοῦ ν. 1836 ἱδρύθη παρὰ τοῖς ἐν λόγῳ ὑποχρέοις θέσις δικηγόρου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοιούτων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων εἰς ὀργανικὰς ἢ μὴ θέσεις, ἤτοι κατὰ παρέκκλισιν τῆς ἀρχῆς, τῆς καθιερωμένης διὰ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἰδίου ἄρθρου, προκειμένου διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ Ὀργανισμῶν. Τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις δὲν συμπεριέλαβεν εἰδικῶς καὶ τοὺς Δήμους οὐδόλως ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος Δῆμος δὲν ὑποχρεοῦται πρὸς τοῦτο, διότι, κατὰ τὰ παραδεδεγμένα ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ νομολογίας, περιέχονται εἰς τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ οἱ Δῆμοι, οἵτινες μάλιστα εἶναι κατ' ἐξοχὴν Νομικὰ Πρόσωπα, ἡ δὲ εἰδικὴ μνεία τούτων παρελείφθη εἰς τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν προδήλως χάριν τῆς ἀποφυγῆς πλεονασμοῦ. Οὐδὲ δύναται νὰ συναχθῇ ἄλλοία ἐκδοχὴ ἐκ τοῦ ὅτι οὗτοι ἀναφέρονται εἰδικῶς εἰς τὰ ἄρθρα 4 καὶ 9 τοῦ νόμου ἢ πάντως νὰ γίνῃ συσχετισμὸς τῶν διατάξεων τούτων, διότι δὲν ὑφίσταται ταὐτότης ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, δεδομένου ὅτι τὸ μὲν ἄρθρ. 3 § 3 εἶναι εἰδικὸν καὶ σκοπεῖ νὰ προστατεύσῃ τοὺς δικαιούχους δικηγόρους διὰ τῆς τοποθετήσεώς των, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ οὐ κενῶν θέσεων, τὰ δὲ ἄρθρα 4 καὶ 9 σκοποῦσι νὰ κατοχυρώσωσι γενικῶς τοὺς δικαιούχους ἀπὸ πάσης ἐν τῷ μέλλοντι παραλείψεως τῶν ὑποχρέων νὰ συμπληρώσωσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις διὰ τοποθετήσεως οἱουδήποτε δικαιούχου. Ἄλλως τε ὁ νομοθέτης ἐν προκειμένῳ ἐξουσιοδότησε τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας νὰ καθορίσῃ, κατὰ τὴν κρίσιν του, ὅσα ἐκ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου θέλουσιν ὑποχρεωθῇ νὰ προσλάβωσι πολεμιστὰς δικηγόρους, ἐξ οὗ δηλονότι συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἀπεδέχθη τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ὡς πρὸς τὸν συγκεκριμένον προσδιορισμὸν τῶν ἐν λόγῳ ὑποχρέων (βλ. σχετικῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω νομολ. ἐν ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 83 καὶ 429). Τέλος δὲ ἡ τοιαύτη τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος δικηγόρου, γενομένη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, δὲν προσκρούει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 150 § 2 τοῦ ν. 1726|1951, διότι πρόκειται περὶ εἰδικῶς ἐν τῷ νεωτέρῳ τούτῳ νόμῳ ὁριζομένου τρόπου προσλήψεως, δημιουργουμένου δικαιώματος τοῦ τοποθετουμένου πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως καὶ ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως τῶν ἐργοδοτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὑπηρεσιῶν πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιβαλλομένης ὑποχρεώσεως, ἤτοι διότι ἐν προκειμένῳ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἰσχύουσαι κοιναὶ διατάξεις περὶ τρόπου προσλήψεως, κατὰ συνέπειαν καὶ αἱ διατάξεις τῶν «Ἀναγκαστικῶν Νόμων 516|1918 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης κλπ.» καὶ 972|1937 καὶ 177|1945, δι' ὧν ἀπαιτεῖται προσαγωγὴ ἀποφάσεως περὶ νομιμοφροσύνης τῶν διοριστέων, δημοσίευσις τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως κλπ. Ἀβάσιμος ὅθεν νόμῳ καὶ ἀπορριπτέος ἐπίσης τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ἐπικαλουμένου μάλιστα σχετικῶς τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 1836, δι' ἧς ἐπιβάλλεται ἡ τήρησις τῶν περὶ διορισμοῦ διατυπώσεων, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω Αν. Νόμων καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ διορισμοῦ νεοπολεμιστῶν κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 4 (βλ. προσέτι Α.Π. 471|1951, Ἀρχ. Νομολ. 1952 σ. 16, ὑπ' ἀριθ. 1|624|1951 γνωμοδότησιν Νομ. Συμβούλου τοῦ Κράτους ἐν ΕΕΔ τ. 11, 122). Τούτων τεθέντων καὶ ἐφ' ὅσον ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος ὡς δικηγόρου παρὰ τῷ ἐναγομένῳ δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ

Στρατού, ή εμφάνισις αύτού εις τον εναγόμενον και ή θέσις των υπηρεσιών του ως δικηγόρου εις την διάθεσιν του εναγομένου την 27.2.1952 και ή άρνησις αύτού ν' αποδεχθή ταύτας συνομολογείται υπό του τελευταίου, άλλως προκύπτουσι πάντα ταύτα εκ της εν γένει διαδικασίας, δέον όπως, συνοδά τοις άρθροις 9 § 3 του νόμον 1836|1951 και 656 του Αστ. Κώδικος, υποχρεωθή ο εναγόμενος να καταβάλη τω ενάγοντι την από της άνω εμφανίσεως του προς ανάληψιν υπηρεσίας μέχρι της 28.3.1952 αιθισμένην εις παρομοίας περιπτώσεις παγίαν κατά μήνα αμοιβήν (άρθρον 656 του Α.Κ., άνωτέρω γνωμοδοτ. 1|624|1951, υπ' αριθ. 12|1952 Γνωμ. Ν. Συμβ. Κράτους εν ΕΕΔ τ. 11, 310, Π.Α. 1071|1952, ΕΕΔ τ. 11, 430), ήτις, λαμβανομένου υπ' όψιν της κινήσεως των νομικών υποθέσεων του εναγομένου και της καταβαλλομένης εις τον έτερον δικηγόρον μηνιαίας αντιμισθίας εκ δραχμών 600.000, δυνάμει της υπ' αριθ. 93270|1950 κοινής αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, δέον να αρισθή επίσης εις δραχ. 600.000 κατά μήνα, δι' ο ποσόν δέον όπως γίνη δεκτή ή υπό κρίσιν αγωγή.

III. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Εργατικά ατυχήματα εις εργάτας ή υπαλλήλους παραγωγικών έργων Μακεδονίας

Υποβολή, κατ' άρθρ. 13 ν. 1296|1944, εις διαιτησίαν απαιτήσεων υπαλλήλων ή εργατών δι' αποζημίωσιν εξ εργατικού ατυχήματος, μετ' αναγγελίαν του ατυχήματος υπό του παθόντος ή των κληρονόμων αυτού εντός δέκα ημερών. — ***Παράλειψις της προς αναγγελίαν ατυχήματος υποχρεώσεως δεν έχει ως συνέπειαν την απώλειαν του προς αποζημίωσιν δικαιώματος ή το απαράδεκτον της αγωγής.***

Πρωτοδικείου Βεροίας 334|1952

Πρόεδρος ο κ. *Γ. Ζαρλάς*
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Κ. Σφακιανάκης*
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Αλεβιζάκος, Σ. Ιατρόπουλος

Κατά το άρθρ. 13 του ν. 1296|1944 «περί προσθήκης διατάξεων εις την νομοθεσίαν παραγωγικών έργων Μακεδονίας (Υ.Π.Ε.Μ.) και Υπηρεσίας συμπληρώσεως και συντηρήσεως υδραυλικών έργων Μακεδονίας (Υ.Σ.Σ.Υ.Ε.Μ.)» απαιτήσεις υπαλλήλων ή εργατών των Υπηρεσιών τούτων δι' αποζημίωσιν εξ ατυχήματος, εφ' όσον συντρέχει τοιαύτη περίπτωσις κατά τας διατάξεις του από 24 Ιουλίου 1930 Διατάγματος περί κωδικοποιήσεως του νόμον επερί ευθύνης προς αποζημίωσιν εξ ατυχήματος», ως τούτο ετροποποιήθη δια του ν. 1705, προ της εις το αρμόδιον δικαστήριον εισαγωγής των υποβάλλονται υποχρεωτικώς εις διαιτησίαν ενώπιον της εν τω αυτώ άρθρω Επιτροπής, κατόπιν αναγγελίας του ατυχήματος εκ μέρους του παθόντος ή των κληρονόμων του εις την ανωτέρω Υπηρεσίαν, γενομένην εντός 10 ημερών άφ' ής αντελήφθησαν το ατύχημα. Η Επιτροπή αποφαίνεται εντός μηνός περί της καταβλητέας αποζημιώσεως, μη δυναμένης πάντως να υπερβή την υπό του νόμου 1705 προβλεπομένην. Εάν δε ο παθών ή οι κληρονόμοι του δεν αποδέχονται την απόφασιν της Επιτροπής ή εάν η Επιτροπή δεν αποφανθή εντός δύο μηνών από της αναγγελίας του ατυχήματος δικαιούνται ούτοι να προσφύγωσιν εις το αρμόδιον δικαστήριον.

Εκ των ανωτέρω διατάξεων του ρηθέντος άρθρου 13 Ν. 1296|1944 ούδαμώς επάγεται, ότι η παράλειψις της τοιαύτης προς αναγγελίαν του ατυχήματος υποχρεώσεως, και δη εντός της τασσομένης βραχυτάτης 10 ημερών προθεσμίας, όπερ είναι δύσκολον εν τη πράξει, έχει ως συνέπειαν την απώλειαν του προς αποζημίωσιν δικαιώματος (όπερ εν τοιαύτη περιπτώσει ασφαλώς θα όριζεν ο νόμος) ή το απαράδεκτον της περί τούτου αγωγής. Ούδέ συνάγεται εξ άλλης διατάξεως του νόμου ή της εννοίας αύτού τοιαύτη συνέπεια ως κύρωσις της παραλείψεως (βλ. δια την όμοιαν διάταξιν άρθρ. 11 του από 24.7|26.8.1920 Διατάγματος «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων» Α.Π. 381|1933 Θέμ. ΜΔ' 629, 100|1923 ΔΔ' 403). Ανεύθετος εκδοχή δ' απειλεί αύστηράν και άνισον μεταχείρισιν δια την ειδικήν μόνον κατηγορίαν των εργαζομένων εις τας υπηρεσίας Υ.Π.Ε.Μ. και Υ.Σ.Σ.Υ.Ε.Μ., όπερ ασφαλώς έκειτο έκτος του σκοπού του νόμου 1296|1944. Ούτως αποφανθέν και το πρωτοβάθμιον Δικαστήριον δια της προσβαλλομένης υπ' αριθ. 15|1951 αποφάσεως του ορθώς ηρμήνευσε και εφήρμοσε το προμνησθέν άρθρον του νόμου, ο δε περί του εναντίου λόγος της εφέσεως είναι άβάσιμος και απορριπτέος.

Εκ της προσαγομένης εν επισήμω αντιγράφω από 6.6.1951 εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης, διαταχθείσης υπό του δικάσαντος Ειρηνοδίκου, προκύπτει ότι ο παθών (εφεσίβλητος) υπέστη πλήρη πρόσκαιρον ανικανότητα, μη παρατεινομένην πέραν των 2 ετών και ούχι μερικήν πρόσκαιρον ανικανότητα, ως άβασίμως το εκκαλούν Δημόσιον ισχυρίζεται. Ορθώς όθεν και μετ' ορθήν εκτίμησιν των αποδείξεων ή εκκαλουμένη υπ' αριθ. 120|1951 οριστική απόφασις καθώρισε το ποσόν της οφειλομένης εις τον έναγοντα αποζημιώσεως βάσει της § 3 του άρθρ. 8 του από 24.7.1920 Διατάγματος «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών και υπαλλήλων».

Παρατηρήσεις

Ως γνωστόν, το κακόν της πολυνομίας επιτείνεται ενίοτε διά της θεσπίσεως διατάξεων ουσιαστικού δικαίου, αίτινες παρεισφρέουσι εις νομοθετήματα εντελώς άσχετα ή άμοιρα γενικωτέρου ενδιαφέροντος, ούτως ώστε να μένουν πολλάκις απαρατήρητοι από τον νομικόν κόσμον.

Ούτω εις τον ν. 1296|1944, κυρωθέντα μεταπολευθερωτικώς και αναφερόμενα εις την περί Υπηρεσιών Υ.Π.Ε.Μ. και Υ.Σ.Σ.Υ.Ε.Μ. νομοθεσίαν, περιελήφθη εν άρθρ. 13 ουσιαστικού δικαίου διάταξις, καθ' ην αι εξ εργατικών ατυχημάτων απαιτήσεις

τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς Ὑπηρεσίας αὐτὰς ὑποβάλλονται εἰς ὑποχρεωτικὴν διαιτησίαν, κατόπιν ἀναγγελίας τοῦ ἀτυχήματος γενομένης ἐντὸς 10 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐγένετο ἀντιληπτὸν τοῦτο. Δηλαδὴ οὔτε πολύ, οὔτε ὀλίγον, διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς, περιληφθείσης εἰς νόμον παντελῶς ἀμοίρου νομικοῦ ἢ ἄστου γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, θεσπίζεται μία ἀποκλειστικὴ προθεσμία, ἀσφυκτικῶς δὲ βραχυτάτη, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ παθὼν ἢ οἱ οἰκεῖοι του, ἐν περιπτώσει θανάτου, ὀφείλουν νὰ ἀναγγείλουν τὸ ἀτύχημα καὶ νὰ ὑποβληθοῦν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς διαιτησίας, χωρὶς ταυτοχρόνως ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις νὰ εἶναι καὶ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν παθόντα, ὡς ὁρίζει περαιτέρω ἡ ἰδία διάταξις. Οὕτως ὥστε ἐν περιπτώσει παρελεύσεως ἀπράκτου τῆς προθεσμίας (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ συμβῇ εἰς τὰς 99 ἐκ τῶν 100 περιπτώσεων, διότι εἶναι ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ καθορίσεται ὁ παθὼν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, κατεχόμενος ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν ἂν θὰ ἐξέλθῃ ὑγιὴς καὶ ἀρτιμελὴς νὰ σκεφθῇ συγχρόνως καὶ τὴν δεκαήμερον προθεσμίαν, πολὺ δὲ περισσότερον, ἐν περιπτώσει θανάτου, νὰ σκεφθοῦν αὐτὴν οἱ οἰκεῖοι μέσα εἰς τὸ πένθος ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ προσφιλοῦς των), νὰ ἀπολεσθῇ ἀντελῶς ἓν δικαίωμα, ὡς τὸ τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν ἀκρογωνιαίων λίθων τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὅλων τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν. Τὸ κακὸν δὲ τοῦτο νὰ ἀπειλῆται ἐναντίον ὡρισμένης μόνον κατηγορίας ἐργατοϋπαλλήλων, τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας μόνον, εἰς τρόπον ὥστε οὗτοι μὲν νὰ τίθενται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἐν σχέσει πρὸς ὅλους τοὺς ἄλλους συναδέλφους των, αἱ δὲ Ὑπηρεσίαι αὗται εἰς πλεονεκτικὴν τοιαύτην ἐν σχέσει πρὸς ὅλους τοὺς ἄλλους ἐργοδότας.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον θεμελιοῖ καὶ ἀντισυνταγματικότητα τῆς διατάξεως, ὡς ἀντικειμένης εἰς τὸ περὶ ἰσότητος ὅλων τῶν πολιτῶν ἔναντι τοῦ νόμου ἄρθρον τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως, ὅτι ἡ ὡς ἄνω συνέπεια, τῆς ἀπωλείας τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως, ἐν περιπτώσει παρελεύσεως ἀπράκτου τῆς 10ημέρου προθεσμίας ἀναγγελίας τοῦ ἀτυχήματος καὶ μὴ τηρήσεως τῆς διαιτητικῆς διαδικασίας ἄγει εἰς ἀποτέλεσμα ἄδικον, παράλογον καὶ ἔχον ὡς συνέπειαν τὴν πλήρη ἀνατροπὴν τῆς ἐπὶ τῆς παγκοσμίου ἀναγνωρισμένης θεωρίας τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου ἐρειδομένης νομοθεσίας περὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος δικαιώματος ἀποζημιώσεως.

Παραμορφοῖ διάταξιν περιλαμβάνει καὶ τὸ περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. 551 Διάταγμα τῆς 24.7|25.8.1920, τὴν τοῦ ἄρθρ. 11, ἧτις ὅμως παγίως ὑπὸ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἠρμηνεύθη, ὅτι καθιερεῖ δικαίωμα καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργατοϋπαλλήλου καὶ συνεπῶς ὅτι ἡ ἄπρακτος παρέλευσις τῆς προθεσμίας αὐτοῦ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἀσφαλῶς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἠθέλησε ὁ νομοθέτης καὶ τῆς διατάξεως αὐτῆς τοῦ ἄρθρου 13 ν. 1296|1944 τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο καὶ ὀρθότατα ἡ ὑπ' ἀριθ. 334|1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Βεροίας, δικάσαντος ὡς Ἐφετείου, ἀπεφάνθη, ὅτι οὐδαμῶς προκύπτει ἐξ αὐτῆς, ὅτι ἡ παράλειψις τῆς τοιαύτης πρὸς ἀναγγελίαν τοῦ ἀτυχήματος ὑποχρεώσεως ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀπώλειαν τοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαιώματος ἢ τὸ ἀπαράδεκτον τῆς περὶ τούτου ἀγωγῆς.

Βέροια, 16.7.1952

Σωκράτης Π. Ἰατρόπουλος, Δικηγόρος

IV. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Ἐλευθερία δικαστοῦ πρὸς σχηματισμὸν κρίσεώς του κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ'

Ἀντιπόχρεον δικαστοῦ ἐργατικῶν διαφορῶν ἵνα διατάξῃ ἀπόδειξιν καὶ δυνατότης σχηματισμοῦ πεποιθήσεως ἐκ τοῦ ἐκ κανόνος νομίμως προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ στοιχείου.

Ἀρείου Πάγου 398|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Σταυρόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Μ. Παντελῆς*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Βαλσαμούλης, Π. Παναγιωτάρας

Ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ δικογράφου τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη τελεσίδικος ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικου ἀγωγῆς προκύπτει, ὅτι αὐτὴ ἀπευθύνεται οὐ μόνον κατὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένης ἑταιρίας, ἀλλὰ καὶ ἀτομικῶς κατὰ τοῦ ἤδη ἀναιρεσιοντος Α.Τ., ὡς καὶ τοῦ Ι.Τ., ὧν ζητεῖται δι' αὐτῆς ἡ καταψήφισις εἰς τὴν καταβολὴν μισθῶν ὡρισμένου χρόνου εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐνάγοντα, ἐπὶ τῇ βάσει συναφθείσης ὑπὸ τούτου μετ' ἐκείνων συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς δὲ ταύτης, ἣν, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ ἀναιρεσίβλητος περιώρισε κατὰ τὴν πρωτόδικον συζήτησιν μόνον κατὰ τῶν ὡς ἄνω ἀτομικῶς ἐναχθέντων, παραιτηθεὶς τοῦ δικογράφου αὐτῆς, καθόσον ἐστρέφετο καὶ κατὰ τῆς ἑταιρίας, καὶ δι' ἧς κατήχθη εἰς δίκην μία μόνη κατὰ τῶν ἐναγομένων ἀπαίτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος καὶ οὐχὶ πλείονες τοιαῦται καὶ ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων, οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 70 καὶ 687 § 1 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρώτος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος κρίνεται.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 1|14 Αὐγούστου 1920 κωδικοποιηθέντος καὶ μεταγενεστέρως τροποποιηθέντος καὶ συμπληρωθέντος νόμου ΓΨΟΔ', ὁρίζοντος ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ αὐτοῦ ὅτι ὁ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου δικάζων δικαστὴς καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενος διὰ τὴν κρίσιν τῆς διαφορᾶς ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιόδῳ παραδειγματικῶς ἀναφέροντος ἐπιτρεπομένας ἀποκλίσεις ἀπὸ τῶν ἰσχυόντων εἰς τὴν περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίαν, προκύπτει ὅτι ὁ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικαστὴς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν καὶ δύναται νὰ σχηματί-

ση την παροίθησιν του έκ παντός νομίμως προσαγομένου αποδεικτικού στοιχείου. Όθεν ο δικάσας Πρωτοδίκης, μη διατάξας απόδειξιν περί της υπό του αναιρεσείοντος προταθείσης ενστάσεως ότι ο αναιρεσίβλητος κατά τον χρόνον, εις ον αντιστοιχούν οι διά της αγωγής ζητούμενοι μισθοί, προσέφερεν άλλαχού επωφελώς τας υπηρεσίας των, αλλ' απορρίψας την ένστασιν ταύτην ως μη βεβαιωθείσαν εκ των προαποδεικτικώς προσαχθέντων ενώπιον του και εκτιμηθέντων υπ' αυτού αποδεικτικών στοιχείων, καθ' ά εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως δείκνυται, ουδεμίαν διάταξιν παρεβίασε και ο περί του εναντίου δεύτερος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Ο δικάσας Πρωτοδίκης, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του εμφαίνεται, ουδαμώς ηρνήθη, εάν μεταξύ των ατομικώς εναχθέντων ώφειλεν πραγματι εταιρία, αλλ' εκτιμών τας αποδείξεις δέχεται, ότι ο αναιρεσίβλητος την εν τη αγωγή διαλαμβανομένην σύμβασιν μισθώσεως εργασίας συνήψε μόνον μετά του αναιρεσείοντος, επομένως ο επί της εναντίας εκδοχής θεμελιούμενος τρίτος και τελευταίος λόγος αναιρέσεως απορριπτέος τυγχάνει.

---

2. Προσβολή δι' αναιρέσεως βλαπτικών διά τον αναιρεσείοντα αποφάσεων και έννοια σχετικής δικονομικής διατάξεως.

Δικαίωμα προς αναίρεσιν, κατ' άρθρ. 813 Πολιτικής Δικονομίας έχουν οι διάδικοι κλπ., προκειμένου περί βλαπτικών δι' αυτούς αποφάσεων.—Κρίσις περί βλάβης εκ του διατακτικού της αποφάσεως, άσχετος προς δυναμενη αιτιολογίαν.—Απόρριψις αγωγής περί μισθού εξ άκρου απολύσεως μετά συμψηφισμόν.—Έλλειψις δικαιώματος αναιρέσεως εκ μέρους του εναγομένου εργοδότου.

Άρειου Πάγου 350|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. *Χ. Σταυρόπουλος*

Είσηγητής ο Άρεοπαγίτης κ. *Μ. Παντελής*

Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Σκληρός, Π. Παναγιωταράς

Κατά το άρθρον 813 της Πολ. Δικονομίας δικαίωμα προς αναίρεσιν έχουν οι διάδικοι, οι κληρονόμοι και οι διάδοχοι των δικαιωμάτων αυτών ή οι πληρεξούσιοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποι των κατά των εναντίων αυτών εκδοθεισών αποφάσεων· κατά την έννοιαν της διατάξεως ταύτης τα ανωτέρω πρόσωπα δικαιούνται να προσβάλλουν τας βλαπτικάς δι' αυτά αποφάσεις, όπερ κρίνεται εκ του διατακτικού της αποφάσεως, άσχετως προς δυσμενή δι' αυτά αιτιολογίαν· εφ' όσον συνεπώς η προσβαλλομένη απόφασις απέρριψε την αγωγήν του αναιρεσιβλήτου, αιτούντος την καταβολήν οφειλομένων αυτώ μισθών εξ άκρου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, δεχθείσα ένστασιν συμψηφισμού του αναιρεσείοντος, δεν είναι αύτη βλαπτική δι' αυτόν, έστω και αν κρίνη εν τω σκεπτικώ άκυρον την γενομένην καταγγελίαν, εφ' όσον περί τούτου δεν διέλαβε διάταξιν εν τω διατακτικώ, εκ δε της αιτιολογίας ταύτης δεν τίκτεται δεδικασμένον περί της ακυρότητος της καταγγελίας άφού περί ταύτης δεν υπήρξε τελεσίδικος απόφασις, αλλά τουναντίον ή περί ταύτης αγωγή απερρίφθη τελεσιδίκως συνεπεία ενστάσεως του ήδη αναιρεσείοντος. Απορριπτέα κατά ταύτα η υπό κρίσιν αίτησις ως απαράδεκτος.

---

3. Αναπηφύλακτος εισπραξις επιδικασθείσης απαιτήσεως και επιρροή επί δικαιώματος άσκησεως ενδίκων μεσων.

Απώλεια δικαιώματος προσβολής αποφάσεως δι' ενδίκου μέσου.—Απαιτεράσεως δίκης δι' αποδοχής αποφάσεως.—Αναγκαίον όμως να εξεφράσθη σαφώς ο διάδικος.—Θεώρησις αναπηφυλάκτου εισπράξεως επιδικασθείσης αποφάσεως ως αποδοχής αυτής, εκτός αν εγένετο επιφύλαξις.

Πρωτοδικείου Αθηνών 7851|1952

Διαδικασία Ν. ΓΤΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Π. Θεράπος**

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Β. Χαλδής

Κατά τας διατάξεις των άρθρων 485 και 486 § 3 Π.Δ. ο αποδεξάμενος απόφασίν τινα, απόλυσι το δικαίωμα να προσβάλη αυτήν δι' ενδίκου μέσου, επερχομένης διά της αποδοχής απομαρτύρωσης της δίκης, ή τοιαύτη δ' αποδοχή, διά να έχη κύρος, δέον να εξεφράσθη καθαρώς και εύκρινώς παρά του διαδίκου ή του ειδικού πληρεξουσίου του, είτε ρητώς είτε σιωπηρώς, διά τοιούτων αναμφισβητήτων πράξεων εκ των οποίων εξάγεται αναγκαίως ο περί αποδοχής σκοπός, εκτός εάν ούτος επροστατεύσεν εαυτόν κατά της σιωπηράς αποδοχής δι' επιφυλάξεως. Υπό τε της θεωρίας και της Νομολογίας, ή ανεπιφυλάκτος είσπραξις υπό του ενάγοντος του επιδικασθέντος διά της αποφάσεως ποσού, εκρίθη ότι εμφαίνει αποδοχήν ταύτης, αποκλείουσαν την παρ' αυτού άσκησιν ενδίκου μέσου (*Ολκ.—Διβ.* Εγχ. § 226 σημ. 7, *Εύκλ.* § 235 σημ. ά, Α.Π. 352|1936 Θέμ. ΜΖ' σ. 675) και επομένως ή ούτω γενομένη δεκτή απόφασις καθίσταται τελεσίδικος (Πολ. Δικ. 485, 750, 813 § 1, *Ολκ.—Διβ.* § 225 σημ. 8, *Εύκλ.* § 143 σημ. δ, Α.Π. 482|1951, ΕΕΔ 11 σ. 43). Εν προκειμένω όμως, ως εξάγεται εκ των προσαγομένων και επικαλουμένων εγγράφων και δη εκ της από 8.3.1952 αποδείξεως, καθ' ην, δια κεφαλαίων, τόκους και έξοδα εκ της εκκαλουμένης αποφάσεως, έλαβεν ο πληρεξούσιος δικηγόρος της ήδη εκκαλούσης το ποσόν των δραχμών 1.013.000, υπάρχει εν ταύτη επιφύλαξις τοιούτου, άφού άνωθεν της υπογραφής του και της λέξεως εδ λαβών» υπάρχει γεγραμμένη η φράσις «με την επιφύλαξιν παντός δικαιώματος μου», ούτω δ' επακολουθήσασης μετά δεκαήμερον της καταθέσεως της ενδίκου της, δεν δύναται να συναχθή και δη καθαρώς και εύκρινώς αποδοχή της εκκαλουμένης αποφάσεως υπό του ήδη εκκαλούντος.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

ΠΑΡΟΧΗ ΔΩΡΟΥ ΔΙ' ΕΟΡΤΑΣ

Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος

Δικαίωμα ναυτικῶν ἐπὶ δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, κατὰ τὴν ἀπὸ 27.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.— Προϋπόθεσις αὐτοῦ ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐνεργὸς ὑπηρεσία τῶν ναυτικῶν.—Ἀνεφάρμοστον Α.Ν. 1777]1951 ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ἔχει ὑπ' ὄψιν του ἀξίωσιν τοῦ ναυτικοῦ ἐπὶ τοῦ δυνάμει εἰδικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας χορηγηθέντος δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους, τοῦ ὁποίου ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχε λυθῇ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον κατέληξεν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν ἀναγνωρίζεται τοιαύτη ἀξίωσις τοῦ ναυτικοῦ, προϋποθέτουσα νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐνεργὸς σύμβασις ἐργασίας.

Τὸ αὐτὸ ζήτημα ἐγεννήθη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει καὶ διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ τὰ δικαστήρια, ἑρμηνεύοντα τὴν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ξηρᾶς ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28]1944, εἶχον καταλήξει (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 783) εἰς τὴν γνώμην, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἐνεργὸς σύμβασις ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἐρρυθμίσθη ὅμως τὸ ζήτημα ἀντιθέτως διὰ τοῦ Α.Ν. 1777]1951 (ΕΕΔ 10, 432), ἀλλ' ὡς ἰσχύει τὸ Πρωτοδικεῖον, ταῦτο ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28]1944 διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας θαλάσσης.

Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 1496]1952

Διαδικασία ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Κοννιόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Κουτουρίσης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κολύμβας, Γ. Παπαλεωνίδας

Ἐκ τοῦ Α.Ν. 3276]26.6.1944]6.7.1945 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ», ὡς νῦν ἰσχύει, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 27.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν, κυρωθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62563]3693]11.1.1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι, διὰ ν' ἀξιώσῃ ὁ ἐργάτης θαλάσσης (μισθωτὸς) τὸ δῶρον Χριστουγέννων ἢ Πάσχα, δέον ὅπως κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐτέλει ἐν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του, τῆς τυχὸν ἀντιθέτου διατάξεως ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει οὔσης ἀκύρου, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τεθείσης, τοῦ Α.Ν. 1777]1951, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. 1901]1951, ἐχόντος ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ξηρᾶς οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων θαλάσσης, μὴ οὔσης δυνατῆς τῆς κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογῆς τούτου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης, καθ' ὅσον οὗτοι διέπονται ὑπὸ ἰδιαιτέρας νομοθεσίας, τῆς διεπούσης τοὺς μισθωτοὺς ξηρᾶς. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσιβλήτος ἐνάγων ὁμολογεῖ ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1951 καὶ ἐπομένως δὲν εὑρίσκετο ἐν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ τὴν 20 Δεκεμβρίου 1951, ὅτε ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 81728]5992]1951 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δι' ἧς ἐχορηγήθη ἔκτακτος παροχὴ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους 1952 εἰς τὰ πληρώματα τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων κατηγοριῶν πλοίων καὶ ἐφ' ἧς ἐστηρίζε τὴν ἐνδικον ἀξίωσίν του καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 2 αὐτῆς, καθ' ὃ δικαιοῦνται τῆς ὡς εἴρηται ἐκτάκτου παροχῆς καὶ οἱ ἐν μὴ ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ τελοῦντες ναυτικοὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως της, δὲν δικαιοῦται, συνεπῶς τοῖς ἄνω, τῆς χορορηθείσης ἐκτάκτου παροχῆς. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τὰ ἐναντία δεχθεῖσα, προφανῶς οὐχὶ ὀρθῶς ἔκρινε καὶ δέον ὅπως ἀνακληθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ αὕτη, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀπὸ 26.1.1953 ἔκθεσις ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος—ἐφεσιβλήτου ὡς ἀβασίμου, δεκτοῦ οὕτω καθισταμένου τοῦ μοναδικοῦ λόγου τῆς ὑποκρίσεως ἐφέσεως, ὡς οὐσίᾳ βασίμου.

II

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Ἰσχὺς ναυτικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

Ἄξια τροφῆς κατωτέρων πληρωμάτων.— Μὴ ὑπολογισμὸς εἰς τὴν κατ' ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 1752]1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» ἀποζημίωσιν ναυτικοῦ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ πταίσματός του καὶ ἀντιτίμου παρεχομένης τροφῆς.—Ἰσχὺς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ν. 1752]1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 477) ἀποζημίωσις τοῦ ἄνευ πταίσματός του ἀπολυομένου ναυτικοῦ.

Ἡ ἀπόφασις δὲν ὑπολογίζει εἰς τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τὴν ἀξίαν τροφῆς, συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογηθέντα (βλέπε καὶ τὴν

Πρωτοδικείου Πειραιώς 3348|1951, εισηγητής Π. Μακρυγιάννης, ΕΕΔ 11, 149. Ενδιαφέρουσαν και διά την εν γένει αρεσκείαν της περί του κατά ν. 1752|1951 δικαιώματος καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας του ναυτικού υπό του πλοιάρχου).

Πρωτοδικείου Πειραιώς 622|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. Αριστοφ. Τούσης
Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Αντόπας, Ι. Περράκης

Κατά τά εν τη αγωγή ιστορούμενα πραγματικά περιστατικά ο ενάγων προσελήφθη υπό του εναγομένου ως μάγειρος α' του επιβατηγού ατμοπλοίου „", την 17.10.1950 δι' αόριστον χρόνον και είργασθη παρ' αυτώ μέχρι της 7.4.1952, ότε και απελύθη, χωρίς να τω καταβληθώσι τα οφειλόμενον υπόλοιπον αντιτίμιον τροφεύσιας του από 10.3.1952—3.4.1952 χρονικού διαστήματος εκ δραχ. 265.000 και η αποζημίωσις εκ της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας εκ δραχ. 1.173.000, ίσης προς τας αποδοχάς ενός δεκαπενθημέρου. Διώκεται διά της αγωγής, όπως υποχρεωθή ο εναγόμενος, δι' αποφάσεως κηρυσσομένης προσωρινώς εκτελεστής, και καταβάλη τω ενάγοντι τας άνω αποδοχάς.

Η αγωγή είναι νόμω βάσιμος, ερειδομένη επί των άρθρ. 648, 656 Α.Κ., άρθρ. 16 ν. 1752|1951 «περί ναυτικής εργασίας», άρθρ. 186 και 186α Πολ. Δικ. ως αντικατεστάθη υπό του Α.Ν. 2407|1940, νομίμως εισαγομένη ενώπιον ημών κατ' άρθρ. 1 Β.Δ. 1.8.1920 «περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του ν. Γ'ΘΟΔ'», ως αντικατασταθή υπ' άρθρ. μόνου ν. 1968|1944 και ως τοιαύτη εξεταστέα. Εβεβαιώθημεν ότι ο ενάγων είργασθη παρά τω εναγομένω ως μάγειρος α' του ατμοπλοίου „", χορηγητικότητος όλικής 477,35 από 17.10.1950 μέχρι 7.4.1952, ότε και απελύθη υπό του πλοιάρχου. Ο μισθός του ήτο ο εκάστοτε υπό των συλλογικών συμβάσεων καθοριζόμενος και εκτός του εις χρήμα μισθού του τω παρείχετο και τροφή. Κατά το από 10.3.1952 μέχρι 3.4.1952 χρονικόν διάστημα λόγω των επισκευών του πλοίου δεν παρεσκευάζετο εν αυτώ φαγητόν και δεν τω παρείχετο τροφή, ού ένεκα και τω κατεβλήθη η ημερησία τροφή εις χρήμα προς δραχ. 10.000.

Η καταβληθείσα ως άνω εις χρήμα τροφή είναι η ανταποκρινομένη, ως εβεβαιώθημεν, προς την πραγματικήν αξίαν της εν τω πλοίω παρεχομένης τροφής (Ιδε περί τούτου και την υπ' αριθ. 481|21 της 6 Ιανουαρίου|27 Μαρτίου 1952 απόφ. Υπουργού Εμπ. Ναυτιλίας, δι' ής καθορίσθη η αξία της τροφής των κατωτέρων πληρωμάτων εις δραχ. 10.000). Κατ' ακολουθίαν το εν τη αγωγή αίτημα του ενάγοντος περί καταβολής αυτώ τροφής εις χρήμα πέραν των 10.000 δραχμών, ως κατ' ουσίαν άβασιμον, είναι απορριπτέον.

Κατ' άρθρ. 16 ν. 1752|1951 «περί ναυτικής εργασίας» εάν η σύμβασις λυθή διά καταγγελίας του πλοιάρχου, αλλ' ουχί λόγω πταίσματος του ναυτικού, οφείλεται εις τον ναυτικόν αποζημίωσις, ήτις συνίσταται εις ποσόν ίσον προς τον μισθόν 15 ημερών.

Εν τη αποζημιώσει δεν υπολογίζεται και η παρεχομένη τροφή, τούτο δε σαφώς προκύπτει εκ του άρθρ. 4 § 1 του ως άνω νόμου, δι' ού διατάττεται ο μισθός της προς παροχήν τροφής υποχρεώσεως, υποχρεουμένου του πλοιάρχου εις παροχήν, εκτός του μισθού, τροφής και κλίνης εις τον ναυτικόν επί του πλοίου, συνδεομένης ούτω της υποχρεώσεως προς παροχήν τροφής προς την επί του πλοίου επιβίβασιν του ναυτικού και τον χρόνον της διαρκείας της εργασιακής συμβάσεως, ως και εκ της § 2 του αυτού άρθρου και των άρθρ. 8—11 και 25, εξ ών καταφαίνεται, ότι όπου ο νόμος ηθέλησε και την υποχρέωσιν παροχής και της τροφής ή δαπάνης τινός, ρητώς ώρισε τούτο (Ιδε και Πρ. Πειρ. 1091|1951, Θέμ. ΞΒ', 787, Π. Πειρ. 144|1952) (*). Ακολούθως η αγωγή, καθ' ό μέρος διώκεται διά ταύτης και η καταβολή του αντιτίμου της τροφής, είναι απορριπτέα ως νόμω άβάσιμος.

Κατά το άρθρ. 5 Α.Ν. 3276 της 26 Ιουνίου 1944|9 Ιουλίου 1945 «περί συλλογικών συμβάσεων εν τη ναυτική εργασία» συλλογικαί συμβάσεις συναφθείσαι συμφώνως προς τους ορισμούς του παρόντος νόμου, εφ' όσον ήθελον κυρωθή δι' αποφάσεως του Υπουργού της Εμπορικής Ναυτιλίας, θεωρούνται ισχυραί και δεσμευουσι κατά την εν αυταίς χρονικήν διάρκειαν... Διά της από 16.7.1951 υπογραφείσης συλλογικής συμβάσεως μεταξύ αφ' ενός των πλοιοκτητών του ατμοπλοίου «Λουτσίντα» και αφ' ετέρου της Πανελληνίου Ενώσεως Ναυτών κλπ. καθωρίσθη ο μισθός των ναυτών εις δραχ. 1.610.000.

Η ως άνω συλλογική σύμβασις εκυρώθη διά της υπ' αριθ. 25138|1615|1952 αποφάσεως του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας την 10.4.1952, πλην αύτη, εφ' όσον δεν ώρισθη έτερος χρόνος ισχύος της, ισχύει συμφώνως τη ανωτέρω διατάξει του άρθρ. 5 Α.Ν. 3276 κατά τον εν αυτή καθοριζόμενον χρόνον και δη από 16.7.1951 μέχρι 31.5.1952. Ο ενάγων απελύθη, καθ' ά εβεβαιώθημεν, καταγγελθείσης της μεταξύ τούτου και του εναγομένου συμβάσεως της ναυτικής εργασίας υπό του πλοιάρχου την 3.4.1952, ότε ίσχυε κατά τα ανωτέρω η από 16.7.1951 συλλογική σύμβασις και καθ' ην ο μισθός του ήτο δραχμαί 1.380.000. Ούτω ο ενάγων δικαιούται αποζημιώσεως, συμφώνως τω άρθρ. 16 Α.Ν. 1752|1951, ως εν τη προηγουμένη παραγρ. εδέχθημεν, ίσης προς μισθόν 15 ημερών, ήτοι εκ δραχ. 690.000, δι' ό και δέον όπως γίνη εν μέρει δεκτή η αγωγή.

III

ΠΑΡΟΧΗ ΑΔΕΙΑΣ ΕΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Προϋποθέσεις δικαιώματος

Διαιτητική επίλυσις διαφορών κατά την από 3.9.1951 ναυτικήν συλλογικήν σύμβασιν εργασίας. — Έννοια διατάξεως. — Αρμοδιότης Πρωτοδίκου δι' ενδίκους διαφοράς κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ'. — Δικαίωμα άδείας ναυτικού κατά την αυτήν ως άνω συλλογικήν σύμβασιν εργασίας. — Προϋπόθεσις δικαιώματος εις λήψιν άδείας μετά εξάμηνον υπη-

---

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε και την δμοίως αποφανθείσαν Πρωτοδικείου Πειραιώς 3348|1951, ΕΕΔ 11, 149.

ρεσίαν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ναυτικοῦ.— Στέρησις αὐτῆς ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 554|1952

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Μένεγος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀντόπας, Δ. Οἰκονόμου

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ὁ ἐνάγων, ναυτολογηθεὶς δι' ἀόριστον χρόνον ὡς β' μηχανικὸς ἐπὶ τοῦ ἀ|π «...», ἀνήκοντος εἰς τὸν ἐναγόμενον, εἰργάσθη μέχρι 24.11.1951, ἤτοι ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας, ὅτε ἡ συμβασις ἐργασίας ἐλύθη ἀμοιβαίᾳ συναινέσει ἐν Σουὰν τῆς Ἀγγλίας, παλιννοστήσαντος τούτου δαπάναις τοῦ πλοίου, διώκεται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἡ καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀναλογουσῶν πρὸς τὸν χρόνον, δι' ὃν εἰργάσθη, ἡμερῶν ἀδείας του, συμφώνως πρὸς τὸ κεφ. ΙΕ' §§ 1 καὶ 2 τῆς ἀπὸ 3.3.1951 συλλογικῆς συμβάσεως, κυρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23927|1361|1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐμπορ. Ναυτιλίας.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ κεφ. ΙΕ' § 1 τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως «πᾶσα διαφορὰ προκύπτουσα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἑρμηνείαν τῶν ὅρων αὐτῆς ἐπιλύεται διαιτητικῶς», προδήλως ὅμως ἡ τοιαύτη διάταξις ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς διαιτητὰς τῶν ἀναφυομένων ὁμοδίκων διαφορῶν μεταξὺ τῶν συμβληθεισῶν ἑνώσεων ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὅρων αὐτῶν καὶ οὐχὶ τῶν ἀτομικῶν τοιούτων καὶ δὴ βάσει τῶν διατάξεων τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως τῆς ἐπιδιώξεως ἀξιώσεων προερχομένων ἐκ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ ἐργαζομένων κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, ὅτε αἱ διαφοραὶ αὗται, ὡς πᾶσα διαφορά, περιέχουσα ἀξίωσιν μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσαν ἐκ τῆς μεταξὺ τούτων ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀρμοδίως κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΓΡΟΔ', ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου μόνου ν. 1968|1944, εἰσάγονται κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, ἡ δὲ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ἀπορριπτέα κρίνεται.

Κατὰ τὸ κεφ. ΙΕ' § 2 τῆς ἀπὸ 3.3.1951 συλλογικῆς συμβάσεως, ἐχούσης ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου (Α. Π. 650|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 70), «ἐφ' ὅσον ὁ ναυτικὸς συνεπλήρωσεν ἑξάμηνον συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἢ πλοίων τοῦ αὐτοῦ πλοιοκτήτου καὶ ἀπελύθη ἐξ αὐτοῦ οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητός του πρὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ναυτολογήσεώς του, δύναται νὰ λάβῃ ἄδειαν δι' ὅσους μῆνας ὑπηρέτησε κατὰ τὴν ἐν τῇ § 1 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου ἀναλογίαν». Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, συνδυαζομένης καὶ πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου, κατὰ κανόνα ἄδεια χορηγεῖται εἰς τὸν ναυτικὸν μόνον ὁσάκις συμπληρώσῃ οὗτος ὑπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους, ἐξαιρετικῶς δὲ καὶ μόνον ὁσάκις ὁ ναυτικὸς ἀπολυθῇ οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητός του δικαιοῦται νὰ τύχῃ ἀδείας καταβαλλομένης εἰς χρηματικὴν παροχὴν ἀναλόγως τῶν μηνῶν, καθ' οὓς εἰργάσθη.

Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ τοιοῦτον εὐεργέτημα τῆς § 2 ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως ταύτης, χρησιμοποιούσης τὸν ὅρον «ἀπόλυσις ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ναυτικοῦ», σαφῶς προκύπτει, ὅτι δικαίωμα πρὸς λῆψιν τῆς ἐξαιρετικῶς παρεχομένης ἀδείας ὑφίσταται ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ, ὅστις ἀπελύθη, δηλονότι παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ ἀπεμακρύνθη τῆς θέσεώς του, καὶ μάλιστα ἡ τοιαύτη ἀπομάκρυνσίς του νὰ ἐγένετο ἄνευ πταίσματος αὐτοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως τῆς οἰκείᾳ βουλήσει ἀποχωρήσεως τοῦ ναυτικοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἔστω καὶ τῇ συναινέσει τοῦ πλοιάρχου καὶ πλοιοκτήτου, δὲν ὑφίσταται ὁ δικαιολογητικὸς λόγος πρὸς παροχὴν τῷ ἀποχωροῦντι τοῦ διὰ τῆς § 2 τοῦ κεφ. ΙΕ' τῆς μνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως παρεχομένου εὐεργετικοῦ μέτρου, λαμβανομένου ἄλλωστε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει τῆς οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως δὲν ὑφίσταται ἀπόλυσις, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ διάταξις αὕτη, τοῦ ὅρου «ἀπόλυσις» ὡς ἐκ τῆς γραμματικῆς αὐτοῦ ἑρμηνείας προκύπτει, ἀλλὰ καὶ τῆς δοθείσης «εἰς τοῦτον ἐννοίας ὑπὸ πάντων τῶν ἐργατικῶν νομοθετημάτων χρησιμοποιουμένου ἀντὶ τῆς περιφράσεως «τῆς διὰ καταγγελίας τοῦ ἐργοδότου ἀπομακρύνσεως τοῦ μισθωτοῦ», ὅτε καὶ μόνον περαιτέρω παρέχεται στάδιον ἐρεύνης τῆς τυχὸν ὑφισταμένης ἢ μὴ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀπολυομένου.

Ἡ τοιαύτη τῆς διατάξεως ταύτης ἑρμηνεία εἶναι σύμφωνος πρός τε τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1752|1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» (ὅρα ἰδίᾳ ἄρθρ. 16 § 1 περίπτωσις α' καὶ § 2 ἰδίου νόμου, καὶ πρὸς τὴν δοθεῖσαν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 539|1945, πλέον σαφῶς ἐκφραζομένου, ἀφορῶσαν τὴν λῆψιν ἀδείας ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ πρὸς λῆψιν αὐτῆς ἀπαιτουμένου χρόνου. Δὲν προκύπτει δὲ ἐξ οὐδενὸς στοιχείου ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, ὅπως ρυθμίσῃ κατὰ διάφορον τρόπον τὰ τῆς παροχῆς ἀδείας διά τε τοὺς εἰς ὑπηρεσίας ξηρᾶς καὶ διὰ τοὺς εἰς τὰ πλοῖα ἐργαζομένους.

Ἐν προκειμένῳ ὅθεν, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ὁ ἐνάγων ἀπεχώρησεν ἀμοιβαίᾳ συναινέσει τῆς ἐργασίας του, δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ κεφ. ΙΕ' τῆς προρρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, μὴ ὑφισταμένης τῆς προϋποθέσεως καὶ δὴ ἄνευ ὑπαιτιότητός του, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ τοιοῦτον ἔχουσα περιεχόμενον ἀγωγή.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

(*) **Σχέσις καὶ ἀσφάλισις αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ραπτεργατῶν:** Κατὰ τὴν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ νομολογίᾳ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου κρατοῦσαν γνώμην ὑποκείμενον ἀπολαῦον τῆς ὑπὸ τοῦ δικαίου τούτου παρεχομένης προστασίας εἶναι κατὰ κύριον λόγον ὁ ἐπὶ μισθῷ παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν. Θεωρεῖται δὲ ὡς τοιαύτη ἐργασία ἡ παρεχομένη ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐργοδότου, ὅτε κατὰ τὴν κρατοῦσαν παντοῦ γνώμην πρόκειται περὶ σχέσεως *προσωπικῆς* ἐξαρτήσεως. Ἡ ἐργασία παρέχεται ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, κυρίως ὅταν ἐκτελῆται ἐν τόπῳ καθοριζομένῳ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐργοδότου. Ἀλλ' εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελῆται καὶ ἐκτὸς τοῦ συνήθους τόπου ἐργασίας καὶ ἐν τούτοις νὰ θεωρῆται ἐξηρτημένη, ὅταν καὶ ἐκεῖ ὁ ἐργοδότης παρέχῃ τὰς ὁδηγίας του καὶ δύναται ν' ἀσκῇ τὴν ἐπίβλεψίν του. Τοιαύτη περίπτωσις ὑφίσταται ἰδίως ὅταν, ἐλλείψει χώρου ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ἢ τῷ καταστήματι τοῦ ἐργοδότου, ὁ ἐργαζόμενος ἀπασχολῆται ἐν τῇ οἰκίᾳ του διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐργοδότου του.

Τὴν τοιαύτην *προσωπικὴν* ἐξάρτησιν ἔχει ὑπ' ὄψιν του καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὁρίζον ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας παρέχουν *ἐξηρτημένην* ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς.

Δυσχέρειαν ἐμφανίζει ἐν τῇ πράξει τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν πρόσωπόν τι ἀπασχολεῖται ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ οἴκῳ καὶ ἐργάζεται διὰ λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ οἰκονομικῇ ὠφελείᾳ ἄλλου προσώπου. Ἐὰν δὲν πρόκειται περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ ἐργασία παρέχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐργαζομένου, λόγῳ ἐλλείψεως χώρου ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ἐργοδότου, καὶ ὁ ἐργαζόμενος ἀπασχολεῖται μὲν διὰ λογαριασμὸν τρίτου, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἀνεξάρτητον, προκύπτει τὸ ζήτημα ἂν ἡ μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ τρίτου σχέσις δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐργασιακὴ (ἐξηρτημένη) ἢ ὡς ἄλλη τις σχέσις. Ἡ ἄλλη αὕτη σχέσις δύναται νὰ εἶναι ἐργολαβία (ὅταν τὰ μέρη ἀποβλέπουν εἰς σχετικῶς περιωρισμένον ἀριθμὸν παροχῶν) ἢ δύναται νὰ εἶναι μίσθωσις ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν. Ἡ τελευταία αὕτη περίπτωσις συνηρέχει ἰδίως, ὅταν ὁ ἀπασχολούμενος εἰς ἴδιον αὐτοῦ ἐργαστήριον ἢ κατάστημα ἀσκῇ ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν κατασκευῆς ὡρισμένων ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα παραγγέλλουν εἰς αὐτὸν ἄλλοι ἐπιχειρηματίαι. Τοιαύτην ἐπιχείρησιν ἀσκεῖ καὶ ὁ ραπτης, ὁ διατηρῶν ἴδιον ἐργαστήριον καὶ ἔχων ἐργάτας παρ' αὐτοῦ προσλαμβανομένους καὶ μισθοδοτουμένους, ἀναλαμβάνων δὲ τὴν ἐκτέλεσιν παραγγελιῶν διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐμπορορραπτῶν καὶ πληρωνόμενος παρ' αὐτῶν κατὰ κεμάχιον ἐργασίας. Συνηθεστάτη εἶναι ἡ περίπτωσις τῶν λεγομένων «πανταλονάδων», οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν τὴν ἐκτέλεσιν παραγγελιῶν πρὸς κατασκευὴν πανταλονίων διὰ λογαριασμὸν ὡρισμένων ἐμπορορραπτῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ τοιαύτη σχέσις ἐμφανίζει πολλὰ τὰ κοινὰ πρὸς τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας. Διότι καὶ συμβάσεως διαρκοῦς ὑφίσταται (ἀφοῦ τὴν μίαν παραγγελίαν διαδέχεται ἄλλη καὶ τοῦτο γίνεται ἐπὶ χρόνον ἀόριστον) καὶ μισθὸς καταβάλλεται (ἀφοῦ κατ' ἄρθρον 648 Α.Κ. μίσθωσις ἐργασίας ὑπάρχει καὶ ὅταν ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν) καὶ ἐξάρτησις τις ὑφίσταται (ἐξ' ὅσον ὁ τὴν ἐργασίαν παρέχων ὀφείλει νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὴν παραγγελίαν).

Ἐν τούτοις ὅσάκις ἡ ἐργασία παρέχεται ἐν ἰδιαιτέρῳ καταστήματι ἢ ἐργαστηρίῳ τοῦ ἀπασχολουμένου, δι' ἰδίων αὐτοῦ ἐργατῶν, καταβάλλοντος τούτου τὰ γενικὰ ἔξοδα τοῦ ἐργαστηρίου του (ἐνοίκια, μισθούς, φόρους κλπ.), δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, διότι εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ οὕτω ἀπασχολούμενος ἐργάζεται κατὰ τρόπον ἀνεξάρτητον καὶ παρέχει μὲν ἐργασίαν, συνδέεται ὅμως μετὰ τοῦ παραγγέλλοντος τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας διὰ μισθώσεως ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν (οὐχὶ διὰ πλειόνων μισθώσεων ἔργου, διότι συντρέχει ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 648 § 2 Α.Κ.).

Κατὰ ταῦτα, ὅσάκις ὁ ραπτης παρέχει τὴν ἐργασίαν του ἐν τόπῳ ὑπ' αὐτοῦ ἐλευθέρως ἐκλεγομένῳ καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἐργοδότου (ἐμπορορράπτου) προσδιορισμένῳ, πρόκειται σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας:

α) ἐὰν ὁ οὕτω ἀπασχολούμενος, μολονότι μὴ τελῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἐργοδότου, ἐν τούτοις ὑποχρεοῦται ν' ἀκολουθῇ τὰς εἰδικὰς ὁδηγίας αὐτοῦ,

β) ἐὰν ὁ ἀπασχολούμενος ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελῇ πᾶσαν ἀνατιθεμένην αὐτῷ ἐργασίαν, χωρὶς νὰ δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ τὴν παροχήν, μολονότι ἔχει πρὸς τοῦτο ἐλεύθερον χρόνον,

γ) ἐὰν ὁ ἀπασχολούμενος παρέχῃ μόνον ἐργασίαν, καὶ τὴν χρῆσιν ἐργαλείων (λ. χ. ραπτομηχανῶν), ὁ δὲ ἐργοδότης παρέχει πάντα τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας (ὕφασμα, κομβία, κλωστές κλπ.).

Ἡ αὐτοπρόσωπος ἢ δι' ἑνὸς βοηθοῦ παροχὴ τῆς ἐργασίας οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν φύσιν τῆς σχέσεως, διότι κατ' ἄρθρον 651 Α. Κ. ὁ ἐργαζόμενος δικαιοῦται νὰ παρέχῃ καὶ διὰ βοηθοῦ

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Αἱ ἀνωτέρω γνωματεύσεις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. πέραν τοῦ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως ἐνδιαφέροντος ἔχουν γενικώτερον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐνδιαφέρον.

τὴν ἐργασίαν, ἐὰν ἐκ τῆς συμφωνίας ἢ τῶν περιστάσεων δὲν προκύπτῃ ἄλλο τι.

δ) ἐὰν ὁ ἀπασχολούμενος ἐργάζεται ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον (ἄρθρον 648 Α.Κ.), δηλαδὴ ἐὰν πρόκειται περὶ σχέσεως διαρκοῦς καὶ

ε) ἐὰν ἐργάζεται διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς μόνου ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ διὰ λογαριασμὸν πλειόνων ἐργοδοτῶν.

Ἀντιθέτως, δὲν πρόκειται σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλὰ πρόκειται μίσθωσις ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν, συναπτομένη ἐν τῇ ἀσκήσει ἐμπορικοῦ ἐπαγγέλματος, κατὰ τὰς ἑξῆς περιπτώσεις :

α) ἐὰν ὁ τὴν ἐργασίαν παρέχων διατηρῇ μόνιμον ἐπαγγελματικὴν ἐγκατάστασιν (ἔστω καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ του, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐὰν διατηρῇ ἰδιαίτερον ἐργαστήριον), καταβάλλῃ δὲ αὐτὸς ὅλας τὰς δαπάνας λειτουργίας τῆς ἐγκαταστάσεως (ἐνοίκια, φόρους κλπ.).

β') ἐὰν διατηρῇ προσωπικὸν ἐκ πλειόνων τοῦ ἑνὸς ἐργατῶν παρ' αὐτοῦ ἀμειβόμενον.

γ') ἐὰν ἐξυπηρετῇ πλείονας τοῦ ἑνὸς πελάτας.

Τὴν περίπτωσιν ὑπαγωγῆς τῶν παρεχόντων ἀνεξαρτήτων ἐργασίαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. προβλέπει εἰδικῶς τὸ ἄρθρον 2 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὅπερ ὁρίζει ὅτι «δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος εἴτε δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους, εἴτε δι' ὡρισμένους μόνον ἐξ αὐτῶν, οἰκονομικῶς ἀσθενεῖς κατηγορίαι αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων στερουμένων ἐπαγγελματικῆς στέγης. *(Γνωμάτευσις ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 11704|716|1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Ι. Καποδίστρια, πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Χαρακτηρισμὸς τυπογράφων καὶ λινοτυπῶν ὡς ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων : Ἡ ἔννοια τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου εἶναι ἔννοια νομική. Ὁ δικαστής, ἐκτιμῶν τὴν παρὰ τοῦ ἐργαζομένου παρεχομένην ἐργασίαν, κρίνει κατὰ πόσον τὰ διαπιστωθέντα πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ συνιστῶντα τοὺς ὅρους παροχῆς αὐτῆς προσαρμόζονται εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ἐργάτου.

Ἡ ἔννοια τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καθορίζεται ὑπὸ τῆς βασικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918, ἐξ ἧς προκύπτει κατὰ βασικὸν κανόνα, ὅτι ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον παρέχον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.

Ὑπὸ τὸν ὅρον δὲ σωματικὴ ἐργασία κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐν προκειμένῳ ἐννοεῖ ὁ νόμος τὴν χειρωνακτικὴν ἐργασίαν.

Διὰ νὰ ἴδωμεν, ἂν ἡ ἐργασία τοῦ στοιχειοθέτου τυπογράφου εἶναι ἐργασία ὑπαλληλικὴ ἢ μή, δέον νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς πραγματικὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς παρέχεται ἡ ἐργασία αὕτη. Ὁ στοιχειοθέτης τυπογράφος, ἔχων ἐνώπιον αὐτοῦ τὸ χειρόγραφον καὶ στοιχειοθετῶν τὸ κείμενον εἰς στήλας τυπογραφικάς, οὐδὲν ἄλλο κάμνει, εἰμὴ γράφει, στοιχεῖον πρὸς στοιχεῖον, τὸ κείμενον. Ὁ δὲ λινοτύπης κάμνει τὴν αὐτὴν ἐργασίαν δακτυλογραφῶν. Ὅθεν, ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἀντιγραφεὺς ἢ δακτυλογράφος παρέχουν ἐργασίαν ὑπαλληλικήν ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἀντιγράφουν τὰ παραδιδόμενα εἰς αὐτοὺς πάσης φύσεως κείμενα, δὲν βλέπομεν τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον οἱ στοιχειοθέται καὶ οἱ λινοτύπαι τυπογράφοι, οἱ ὁποῖοι κάμνουν τὴν αὐτὴν κατὰ βάσιν ἐργασίαν, δὲν παρέχουν ἐργασίαν ὑπαλληλικήν, ἀλλὰ πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς τεχνῖται ἢ ἐργάται.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ τυπογράφος ἢ ὁ λινοτύπης δὲν παρέχουν τὴν ἐργασίαν των ἐν γραφείῳ δὲν ἀρκεῖ ἵνα στερήσῃ τούτους τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, διότι καὶ ὁ εἰσπράκτωρ τροχιοδρόμων δὲν ἐργάζεται ἐν γραφείῳ καὶ ἐν τούτοις θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος. Ἐξ ἄλλου τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ τυπογράφος στοιχειοθετεῖ (γράφει), ἱστάμενος ἐνώπιον τῆς τυπογραφικῆς κάσσας, καὶ ὁ λινοτύπης δακτυλογραφεῖ, καθήμενος ἐνώπιον τῆς λινοτυπικῆς (δακτυλογραφικῆς) μηχανῆς, οὐ μόνον δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας ταύτης ὡς κατὰ κύριον λόγον πνευματικῆς, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπιτείνει ταύτην, ἀφοῦ μετὰ τῆς ἀντιγραφικῆς ἐργασίας συνδέεται καὶ τεχνικὴ ἐργασία ἀπαιτοῦσα προσθέτους τεχνικὰς γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν. Εἶναι δὲ παράλογον νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ὁ ἁπλοῦς ἀντιγραφεὺς ἢ ἡ δακτυλογράφος εἶναι ὑπάλληλοι, ὁ δὲ τυπογράφος καὶ ὁ λινοτύπης δὲν εἶναι ὑπάλληλοι, διότι πλὴν τῆς ἀντιγραφῆς παρέχουν καὶ πρόσθετον τεχνικὴν ἐργασίαν.

Πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ τυπογράφου καὶ λινοτύπου ὡς (τεχνικοῦ) ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ ὡς ἁπλοῦ τεχνίτου ἢ ἐργάτου συντάσσεται καὶ ἡ πρόσφατος νομολογία (Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης κατ' ἔφεσιν 1008|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 680, Πρ|κου Ἀθ. 1620|1950, ΕΕΔ 9 σελ. 545). Ἡ ὑπ' ἀριθ. 37|1943 ἀπόφασις τοῦ κατ' ἔφεσιν κρίναντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 7 σελ. 74) ἐχαρακτήρισεν ὡς ἐργάτην τὸν τυπογράφον στοιχειοθέτην οὐχὶ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης ἐργασίας, ἀλλὰ διότι ὁ ἐνάγων τυπογράφος εἶχε προσληφθῇ ὡς ἡμερομίσθιος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι ὀρθῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 118|23.5.1952 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (*) ἐχαρακτηρίσθησαν οἱ στοιχειοθέται τυπογράφοι καὶ οἱ λινοτύπαι ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. *(Γνωμάτευσις ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 38378|8957|1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Ι. Καποδίστρια, πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Τρόπος ὑπολογισμοῦ πραγματοποιουμένων ἡμερῶν ἐργασίας ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν διὰ τὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιστικὰς εἰσφοράς : Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ προσφωνηθέντος Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» (ἐγκύκλιος 162|27.10.1952) ὁρίζουσα, ὅτι, ἐὰν διὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας ἡ ὑπηρεσίας συνεφωνήθη ἑβδομαδιαῖος μισθός, ὡς ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ ἕκτον τούτου, ἐὰν δὲ συνεφωνήθη μηνιαῖος μισθός ὡς ἡμερήσιος τοιοῦτος θεωρεῖται τὸ εἰκοστὸν πέμπτον αὐτοῦ, ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν συνήθων περιπτώσεων τῆς παροχῆς ἐργασίας μὲ ἡμερησίαν ἀνά-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 656.

πανσιν ἑβδομαδιαίως. Ἐάν εἰς τὴν πραγματικότητα κατηγορίαι τινὲς ἠσφαλισμένων ἀπασχολοῦνται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των (θυρωροί—νυκτοφύλακες κ.λ.π.), καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνός, δέον ν' ἀναγνωρίζωνται ὑπὲρ αὐτῶν 7 ἢ 30 ἡμέραι ἐργασίας ἀντιστοίχως καὶ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τῶν ἡμερῶν ἐργασίας νὰ ἐξευρίσκεται τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ εἰς αὐτὸ ἀντιστοιχοῦσα μισθολογικὴ κλάσις, ἧτις θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ νόμον εἰσφορῶν καὶ παροχῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεμένων συνάγεται, ὅτι διὰ τοῦ νέου νόμου καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτου ἐκδοθέντος προσωρινοῦ Κανονισμοῦ δὲν ἐπέρχεται μεταβολὴ τις εἰς τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῶν πραγματοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων ἡμερῶν ἐργασίας, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δοθεῖσαι ὁδηγίαι ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ν. 6298|1934 (βλέπε σχετικῶς καὶ Δελτίων Ι.Κ.Α. τεῦχος 4—5 σελὶς 88).

Εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀποσχολουμένους, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των, καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ἄνευ ἀναπαύσεως (θυρωροί, νυκτοφύλακες κ.λ.π.), δέον ν' ἀναγνωρίζωνται 30 ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα, ἀδιακρίτως ἂν οἱ μῆνες ἔχουν 30 ἢ 31 ἢ 28 ἡμέρας. Τὸ αὐτὸ θὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, τὸ ὁποῖον, ἀμείβεται δι' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνὸς μετὰ βεβαίωσιν τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ὅτι ἀπησχολήθη πράγματι καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός.

Εἰς τὰς λοιπὰς κατηγορίας τῶν μισθωτῶν, αἱ ὁποῖαι ἀμείβονται μὲ μηνιαῖον μισθὸν καὶ δικαιοῦνται μιᾶς ἡμέρας ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα ἢ κατὰ δεκαπενθήμερον, θὰ ἀναγνωρίζωνται 25 ἡμέραι ἐργασίας κατὰ μῆνα. (*Ἐγκύκλιος 37|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.*).

Φαρμακευτικὴ περίθαλψις τῶν δικαιουμένων νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐμμέσως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένων: Κατόπιν τῆς ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 γενικεύσεως τοῦ δικαιώματος παροχῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων ἐπὶ πάσης περιπτώσεως, ἐχούσης ἀνάγκην νοσοκομειακῆς περιθάλψεως, ἐκτὸς τῶν τοιούτων τῶν ὀφειλομένων εἰς νοσήματα νευρολογικὰ καὶ ψυχιάσεων, καὶ τῆς σχετικῆς πρὸς τὰ ἀνωτέρω κοινοποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 173] 19.7.1952 ἐγκυκλίου διαταγῆς μας, παύει ἰσχύουσα ἐφαρμογήν ἡ ὑπ' ἀριθ. 10|11.2.1952 ἐγκύκλιός μας σχετικῶς μὲ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν δαπάνην τῆς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως τῶν τυγχανόντων νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐμμέσως ἠσφαλισμένων καὶ ὁρίζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ κάτωθι :

Δοθέντος ὅτι διὰ τοῦ «Κανονισμοῦ παροχῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α.», ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 53126|1226|3.7.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐγενικεύθη τὸ δικαίωμα διὰ νοσοκομειακὴν περιθάλψιν τῶν ἐμμέσως ἠσφαλισμένων ἐπὶ πάσης περιπτώσεως, δεομένης τοιαύτης περιθάλψεως, πλὴν τῶν τοιούτων τῶν ὀφειλομένων εἰς νευρολογικὰς ἢ ψυματιώδους φύσεως παθήσεις, καὶ ἐπειδὴ ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις ἐπὶ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως παρεχομένης δωρεὰν θεωρεῖται ἐξάρτημα καὶ συμπλήρωμα ταύτης καὶ παρέχεται καὶ αὐτὴ—ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις—δωρεάν, ἕπεται ὅτι ἐφεξῆς ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις τῶν νοσοκομειακῆς περιθάλψεως τυγχανόντων ἐμμέσως ἠσφαλισμένων θὰ γίνηται ἄνευ συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν δαπάνην, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν διὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐμμέσως ἠσφαλισμένων ἐξεδόθη ἢ ὄχι εἰσιτήριον διὰ νοσοκομεῖον ἢ κλινικὴν ἐκ μέρους τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος. Δηλαδὴ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας νοσοκομειακῆς περιθάλψεως τῶν ἐμμέσως ἠσφαλισμένων, καθ' ἃς λόγῳ ἐλλείψεως διαθεσίμου κλίνης δὲν ἐκδίδεται εἰσιτήριον ἐκ μέρους τοῦ Ἱδρύματος, παρέχεται ὅμως νοσοκομειακὴ περίθαλψις εἰς τὸν ἐμμέσως ἠσφαλισμένον (εἰσαγωγὴ εἰς νοσοκομεῖον κρατικὸν δωρεὰν ἢ εἰς κλινικὴν τῆς ἀρεσκείας του κλπ.) καὶ πιστοποιεῖται ἡ ἀνάγκη τῆς παροχῆς τῆς νοσοκομειακῆς ταύτης περιθάλψεως ὡς ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς περιθάλψεως, ὁ ἐμμέσως ἠσφαλισμένος δὲν θὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν δαπάνην τῆς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως, ἥτις θὰ παρέχεται αὐτῷ δωρεάν.

Ἐξαίρεσις τῶν ἀνωτέρω εἶναι ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις ἐπὶ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐμμέσως ἠσφαλισμένων διὰ παθήσεις νευρολογικὰς καὶ ψυματιώδους φύσεως ἰδίᾳ δαπάνῃ ἢ ἰδίᾳ μερίμνῃ τῶν ἠσφαλισμένων, ἐφ' ὅν ἐν περιπτώσεων καὶ μόνον θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὴν δαπάνην φαρμακευτικῆς περιθάλψεως κατὰ τὸ ἀνάλογον ἑκάστοτε ποσοστόν.

Ἑπομένως ἀπὸ τῆς καινοποιήσεως τῆς παρούσης τὰ ἁρμόδια διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν δαπάνην τῆς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως τῶν εἰς κλινικὰς καὶ νοσοκομεῖα νοσηλευομένων ἐμμέσως ἠσφαλισμένων ὑγειονομικὰ ὄργανα—ἐλέγκται ἰατροὶ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἢ διευθυνταὶ ἰατροὶ συμβεβλημένων κλινικῶν κλπ.—ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀναλόγως χαρακτηρίζωσι πᾶσαν συνταγὴν ἐμμέσως ἠσφαλισμένου νοσηλευομένου εἰς Νοσοκομεῖον ἢ Κλινικὴν κατὰ τὴν ἔκδοσίν της, θέτοντες ἐπ' αὐτῆς ἐνυπογράφως, ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται περὶ περιπτώσεως μὴ ὀφειλομένης εἰς νευρολογικὴν ἢ ψυματιώδη πάθησιν καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς δαπάνης τοῦ Ἱδρύματος ἢ μὴ νοσηλείας αὐτῆς τὸν χαρακτηρισμὸν «**ἄνευ συμμετοχῆς**», ἐφ' ὅσον δὲ πρόκειται περὶ περιπτώσεως νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐμμέσως ἠσφαλισμένου, ὀφειλομένης εἰς νευρολογικὴν ἢ ψυματιώδους φύσεως πάθησιν, τὸν χαρακτηρισμὸν «**μετὰ συμμετοχῆς**». (*Ἐγκύκλ. 214|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν καθαριστριῶν Τραπεζῶν: Κατ' ἀρχὴν παρατηροῦμεν, ὅτι, συμφώνως πρὸς τὴν διέπουσαν τὴν παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν νομοθεσίαν (τόσον τὸν ν. 6298|1934, ὅσον καὶ τὸν ἀντικαταστήσαντα τοῦτον Α.Ν. 1846|1951), καθιεροῦνται ὡς προϋπόθεσιν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κριτήρια πραγματικὰ (ἐξηρτημένη ἐργασία—ἀμοιβή) καὶ μὴ ἀπαιτοῦνται πρὸς τοῦτοις ὡρισμένην νομικὴν σχέσιν ὡς βάσιν τῆς ἀσφαλίσεως, ὡς ἕτεροι ἐργατικοὶ νόμοι, ἡ ἀσφα-

λιστική ὑποχρέωσις θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενα στοιχεῖα καὶ ἐὰν ἀκόμη ταῦτα δὲν συνιστοῦν μίσθωσιν ἐργασίας, ἀλλ' ἀποτελοῦν ἀντικείμενον ἄλλων ἐννόμων σχέσεων.

Καὶ ἐν τῇ περὶ ἧς πρόκειται ὅθεν περιπτώσει τῶν καθαριστριῶν, τῶν ὁποίων ἡ σχέσις πρὸς τὰ Καταστήματα τῆς Τραπέζης χαρακτηρίζεται ὡς «σύμβασις ἔργου», δέον, συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, νὰ λεχθῇ ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αἱ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἐξηγημένου τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐπ' ἀμοιβῇ παροχῆς ταύτης, τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα εἶναι ἀσφαλιστέα παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ ἐὰν ἔτι ἡ σχέσις τούτων μετὰ τῶν Καταστημάτων τῆς Τραπέζης χαρακτηρίζεται ὡς «σύμβασις ἔργου». Τοῦτο ἀκριβῶς ἐφαρμόζει ἡ πρᾶξις τοῦ ἡμετέρου Ἱδρύματος καὶ προκειμένου περὶ τῶν τυπικῶν συμβάσεων ἐκτελέσεως ἔργων (ἐργολαβία οἰκοδομῶν), ἐφ' ὅσον συνυπάρχουν καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὐδεμία ἐξ ἄλλου δύναται ἐν προκειμένῳ νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία, τόσον ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης παρὰ τῶν καθαριστριῶν ἐργασίας, ὅσον καὶ ἐκ τῶν πληροφοριῶν περὶ τῶν συνθηκῶν ταύτης τῶν παρεχομένων παρὰ τῶν ἡμετέρων ὑπηρεσιῶν, ὅτι ὑφίστανται ἐν προκειμένῳ αἱ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις τῆς παροχῆς ἐξηγημένης ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ. Αἱ προϋποθέσεις αὗται ὄχι μόνον οὐδόλως ἀναιροῦνται διὰ τῶν ἐν τῇ διαβιβασθέντι ἡμῖν, ὡς ὑπόδειγμα, συμφωνητικῷ «μισθώσεως ἔργου» ὅρων, ἀλλ' ἀντιθέτως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι διὰ τῶν ὅρων τούτων περιγράφονται πλήρως αἱ γνωσταὶ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεις τοῦ μισθωτοῦ (παροχὴ ἐργασίας καθ' ὡρισμένας ὥρας, περιοδικὴ ἀμοιβὴ κλπ.), ἐνῷ ἐξ ἄλλου οὐδεὶς ὅρος τοῦ ἐν λόγῳ συμφωνητικοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς χαρακτηρίζων εἰδικῶς τὴν «μίσθωσιν ἔργου». Διότι καὶ ὁ ἐν τῷ ἐγγράφῳ σας σημειούμενος ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ συμφωνητικοῦ ὅρος, δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ ὑποκατάστασις τῆς ὑποχρέου πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας δι' ἑτέρου προσώπου οὐδόλως ἀποκλείεται εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον, ὡς δηλοῦται ἐν τῷ συμφωνητικῷ, συναινεῖ εἰς τὴν ὑποκατάστασιν ταύτην ὁ ἐργοδότης (ἄρθρ. 681 Α.Κ.), ἡ συναίνεσις δὲ αὕτη ἐξ ἄλλου ἀπαιτεῖται καὶ προκειμένου περὶ μισθώσεως ἔργου (ἄρθρ. 684 Α.Κ.). Ἀπομένει συνεπῶς ὁ τίτλος μόνος τοῦ συμφωνητικοῦ, ὡς δηλωτικὸς ἐνδεχομένως τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων πρὸς σύναψιν «συμβάσεως ἔργου», ἀλλ' ἡ βούλησις βεβαίως αὕτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιροήν τινα, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκφράζεται διὰ τῶν ἐν τῷ συμφωνητικῷ ὅρων κἂν, ὡς δὲ ἀνωτέρω ἐξετέθη, οὐδὲ πολλῷ μᾶλλον ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς πραγματικὰς συνθήκας ἐργασίας.

Διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἀναμφιβόλως πείθουν περὶ τοῦ νομίμου τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἔτι διετηρεῖτο παρ' ὑμῖν ἀμφιβολία τις περὶ τοῦ πραέχοντος στοιχείου τῆς συνδεύσης τὰς ἐν λόγῳ καθαριστρίας μετὰ τῶν Καταστημάτων Τραπεζῶν σχέσεως, θεωρουμένης ταύτης ἔστω ὡς «μικτῆς συμβάσεως» μισθώσεως ἔργου καὶ ἐργασίας, ὑποχρεούμεθα ὅπως θεωρήσωμεν ἀσφαλιστέα παρ' ἡμῖν τὰ πρόσωπα ταῦτα, ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει καὶ λόγῳ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2α' Α. Ν. 1846|1951, καθ' ἣν «ἐπὶ δυσχεροῦς διακρίσεως ἐξηγημένης ἡ μὴ ἐργασίας προσώπου τινὸς τοῦτο θεωρεῖται ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν». (*Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 10228|3205| 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Ἐπὶ τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας: Ἐξ ἀφορμῆς διατυπωθέντων ἡμῖν παραπόνων ἐν σχέσει μὲ τὴν παρ' ἐνίων Ὑποκαταστημάτων μας ἀκολουθουμένην τακτικήν, καθ' ἣν δὲν γίνονται δεκταὶ αἱ ἀναγγελίαι τῆς ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων, οἵτινες δὲν ὑποβάλλουσι ταυτοχρόνως τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρημένον παρὰ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς ἡ ὑπ' ἀριθ. 50| 1952 ἡμετέρα ἐγκύκλιος, ἡ περὶ ὧν δὲν κατετέθη παρὰ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου ἡ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 ν. 118|1945 ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῶν ἐνδιαφερομένων παραπεμπομένων ὑπὸ τῶν Ὑποκαταστημάτων μας τούτων, ὅπως προσέλθωσιν εἰς χρόνον μεταγενεστέρων, προσκομίζοντες καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας ἢ ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ κατατεθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου των ἡ εἰς ἣν ὑποχρεοῦται οὗτος ἀναγγελία, καθυστερουμένης οὕτω τῆς ἐνάρξεως παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας διὰ τῆς αὐθαιρέτου μεταθέσεως τῆς χρονολογίας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπαιτιότητι τῆς Ὑπηρεσίας, παρέχομεν ὑμῖν τὰς ἀκολούθους διευκρινίσεις, πρὸς ἀποφυγὴν εἰς τὸ μέλλον τοιούτων καθυστερήσεων:

Τόσον ἡ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 ν. 118|1945 ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ὅσον καὶ ἡ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου ὑποβολὴ τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποτελοῦν προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

Ἡ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου ἀναγγελία τῆς ἀνεργίας του, ἀποτελοῦσα χωριστὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, ἀνεξάρτητον τῆς τοῦ ἐργοδότου του, ἀπαιτεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἵνα λάβῃ γνῶσιν ἡ Ὑπηρεσία περὶ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα καταστῇ ἐνεργὸν τὸ πρὸς ἐπιδότησίν του δικαίωμα, ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, τὸ ἐπίδομα ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὸ Ἵδρυμα. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ὁρθῶν εἶναι καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 130|1952 ἐγκυκλίου μας τεθείσας ἀρχάς, ὅπως εἰς πᾶσαν περίπτωσιν γίνωνται δεκταὶ αἱ ἀναγγελίαι τῆς ἀνεργίας τῶν παρὰ τῶν ἠσφαλισμένων, ὁποτεδήποτε πραγματοποιούμεναι, ἀνεξαρτήτως τῆς συγχρόνου ἢ μὴ ὑποβολῆς τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας των ἢ τῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 Ν. 118|1945 καταθέσεως τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἐργοδότου των καὶ εἰς ἃς ἔτι περιπτώσεις εἶναι ἐκ τῶν προτέρων βέβαιον, ὅτι οὗτοι στεροῦνται τῶν πρὸς ἐπιδότησιν προϋποθέσεων.

Ὡς εἰκός, ἡ πραγματοποίησις τῆς παροχῆς θέλει ἐπακολουθήσει μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν προσαχθῶσι τὰ ὡς ἄνω ἀποδεικτικὰ τῆς συνδρομῆς τῶν οἰκείων προϋποθέσεων στοιχεῖα, ἡ ἀφετηρία ὅμως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἠσφαλισμέ-

νου (χρόνος ἀναμονῆς κλπ.) θέλει ὑπολογισθῇ ἀπὸ τῆς ἀρχικῶς γενομένης ὑπ' αὐτοῦ ἀναγγελίας, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, βεβαίως, ὅτι δὲν θέλει ἀνατρέξει πρὸ τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. *(Ἐγκύκλιος ὑπ' ἀριθ. 219/1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Χορήγησις ἐξόδων κηδείας ἐν περιπτώσει θανάτου στρατιωτικῶν ἢ πολιτικῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 33 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, εἰς περίπτωσιν θανάτου ἠσφαλισμένου πληροῦντος τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 35 ἐδάφ. β' προϋποθέσεις ἢ συνταξιούχου λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος, καταβάλλεται ἅπαξ βοήθημα δι' ἔξοδα κηδείας ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. Τὸ βοήθημα τοῦτο καταβάλλεται εἰς τὴν χήραν, ἐν ἀνυπαρξίᾳ δὲ χήρας, εἰς τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιμεληθέντα τῆς κηδείας.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἰσχύοντα, προκειμένου περὶ τῆς καταβολῆς τῶν ἐξόδων κηδείας τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συνταξιούχων, συμφώνως πρὸς τὰ ὁποῖα ἀποδίδεται μέχρις ὡρισμένου ποσοῦ ἡ καταβληθεῖσα δαπάνη, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ σχετικῶν δικαιολογητικῶν, προκειμένου περὶ τοῦ καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. κατ' ἄρθρ. 32 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 βοηθήματος δι' ἔξοδα κηδείας, διὰ τὴν καταβολὴν τούτου δὲν ἀπαιτεῖται προϋπόθεσις, κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην, ἡ πραγματικὴ ἐπιβάρυνσις τοῦ δικαιούχου τοῦ βοηθήματος διὰ τῶν ἐξόδων τῆς κηδείας τοῦ ἠσφαλισμένου. Συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν ρύθμισιν, ἑπομένως, τὸ Ι.Κ.Α. δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν καταβολὴν τοῦ βοηθήματος δι' ἔξοδα κηδείας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι εἰς τὸν δικαιοῦχον τοῦτον κατεβλήθησαν ἔξοδα κηδείας, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει παρὰ τοῦ Δημοσίου, λόγῳ τῆς ἰδιότητος τοῦ θανόντος ἠσφαλισμένου ὡς πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου *(Γνωμοδότησις ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 29452/8767/1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.*, κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 186/1952 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. μὲ τὴν σημείωσιν ὅτι ἡ διὰ τῆς ἄνω γνωμοδοτήσεως διδομένη λύσις θὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν περιπτώσει ἠσφαλισμένου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., ὅστις πρὸ τῆς ἀσφαλίσεώς του εἶχε κατατεθῇ πολιτικὸς συνταξιοῦχος τοῦ Δημοσίου).

Διατήρησις ἐκ μέρους χήρας τοῦ ἐπωνύμου θανόντος συζύγου. Συμφώνως πρὸς τὰς προϊσχυούσας σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου (Κ. ν. 18 (12.) L (5.12), *Κρασσᾶ*, Οἰκογ. § 83), ἡ γυνὴ ἅμα τῇ τελέσει τοῦ γάμου της ἀποκτᾷ τὸ ἐπώνυμον τοῦ συζύγου της, ὅπερ διατηρεῖ καὶ χηρεύουσα, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται δὲν ἔλθῃ εἰς νέον γάμον, ὁπότε κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις λαμβάνει τὸ ἐπώνυμον τοῦ νέου συζύγου της.

Ὁ ἤδη δὲ ἰσχύων Ἀστικὸς Κῶδιξ, ἀποδίδων τὸ κατὰ τὰ ἄνω προϊσχύον σχετικῶς δίκαιον καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 1388 αὐτοῦ ὁρίσας, ὅτι ἡ γυνὴ λαμβάνει τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἀνδρὸς οὐδὲν ἕτερον διέλαβε περὶ τοῦ ἐπωνύμου τῆς ἐν χηρείᾳ διατελούσης γυναικός. Προκειμένου δὲ εἰδικῶς περὶ διαζευχθείσης, διὰ τοῦ ἄρθρου 1452 αὐτοῦ ἐθέσπισεν, ὅτι αὕτη ἀναλαμβάνει τὸ οἰκογενειακὸν αὐτῆς ἐπώνυμον.

Ὅθεν ἐκ πάντων τούτων ἕπεται, ὅτι καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ ἐν χηρείᾳ διατελοῦσα γυνὴ ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ τὸ ἐπώνυμον τοῦ θανόντος συζύγου της, ἐφ' ὅσον χρόνον παραμένει ἐν χηρείᾳ.

Τὸ Ἵδρυμα οὔτε δικαιοδοσίαν κέκτηται, ὅπως προβῇ εἰς οἱανδήποτε ἀλλαγὴν ἐπωνύμου, οὔτε δύναται νὰ ἀποδεχθῇ τοιαύτην, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουσι τηρηθῇ τὰ περὶ ταύτης ὑπὸ τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας (Διάταγμα 11.3.1837, Β.Δ. 5.12.1846) προβλεπόμενα. *(Γνωμ. τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 8532/1952, κοινοποιηθεῖσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 40385/7878/1952 ἐγγράφων τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν εἰδικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ στρατευομένων ν. 2054/1952 τῶν σωματείων φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἐκδοροσφαγέων: Ἐφ' ὅσον ὡς κριτήριον τῆς ὑπαγωγῆς τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952, δι' ὧν ἐπιβάλλεται αὐταῖς εἰδικὴ εἰσφορὰ διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων, τίθεται ἡ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις τῶν παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένων, ἕπεται, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργοδόται (φορτωταὶ ἢ παραλῆπται ἐμπορευμάτων, ζωεμποροι κλπ.), πρὸς τοὺς ὁποίους παρέχουν τὴν ἐργασίαν των τὰ μέλη τῶν σωματείων φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἐκδοροσφαγέων, δεδομένου ὅτι τὰ μέλη ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν.

Ἄλλως τε, ἐφ' ὅσον ὑπὸ τῶν εἰδικῶν Κανονισμῶν ἀσφαλίσεως φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἐκδοροσφαγέων ρητῶς χαρακτηρίζονται ὡς ἐργοδόται τῶν φορτοεκφορτωτῶν, ἐκδοροσφαγέων κλπ. οἱ φορτωταὶ ἢ παραλῆπται ἐμπορευμάτων, οἱ ζωέμποροι κλπ., ἡ δὲ εἰσφορὰ τοῦ Ν. 2054/1952, βαρύνουσα κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου τούτου πάντας τοὺς ἐργοδότας τοὺς ἀπασχολοῦντας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας προσωπικὸν ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, ἀδιαφόρως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου) τοῦ μισθωτοῦ, εἰσπράττεται συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ Νόμου κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α., ἕπεται, ὅτι οἱ φορτωταὶ ἢ παραλῆπται ἐμπορευμάτων ἢ ζωέμποροι, θεωρούμενοι ὡς ἐργοδόται τῶν μελῶν τῶν οἰκείων σωματείων, ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2054/1952 προβλεπομένης εἰσφορᾶς, ἥτις προσαυξάνει τὰ τιμολόγια τῶν καταβαλλομένων εἰς τὰ μέλη τῶν σωματείων ἀμοιβῶν, ὡς συμβαίνει καὶ προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος εἰσφορῶν.

Τέλος γνωρίζομεν, ὅτι ἡ ἐξαίρεσις τῶν μελῶν τῶν σωματείων φορτοεκφορτωτῶν κλπ. ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ὀφείλεται εἰς τὸν λόγον τῆς ἀσφαλίσεως των κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ κινδύνου εἰς τὰ Κ.Α.Φ. ἢ εἰς ἑτέρους λόγους, περὶ ὧν αἱ σχετικαὶ ἡμῶν διαταγαί. *(Ἐγγρ. 44756/9004/1952 Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ

Διά τὴν πρόσληψιν κατ' οἶκον ὑπηρετῶν ἡ ὑπηρετρίων δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἀπευθυνθῇ ὁ ἐνδιαφερόμενος εἰς Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων (βλέπε σημείωμά μας ἐν ΕΕΔ 11, 986).

Ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἐκ τοῦ νόμου ὡρισμένοι περιορισμοί, ἡ παράβασις δὲ αὐτῶν, καθὼς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, ἀδηγεῖ εἰς διαφορετικὰς συνεπείας.

Οὕτω, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 759|1937 «περὶ προστασίας ἀπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας. Ἡ χορήγησις τῶν βιβλιαρίων τούτων ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπόπτου Ἐργασίας, ἀπαραιτήτως θεωρουμένων ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων παρὰ τῶν κατὰ τόπους Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 199|1936.

Ἡ παράβασις τῆς ἀπαγορευτικῆς αὐτῆς διατάξεως, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν. 759|1927, ἔχει καὶ ὡς ἀστικὴν συνέπειαν νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὁπότε δύναται νὰ παύσῃ ὁποτεδήποτε, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προειδοποιήσεως, καὶ ὁ ὑπηρέτης ἢ ἡ ὑπηρέτρια δὲν δικαιοῦται μισθοῦ, ἀλλὰ μόνον ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου τοῦ ἐργοδότου πλουτισμοῦ.

Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν ὑπ' ἀριθ. 19|1951 ἀστυνομικὴν διάταξιν (ΕΕΔ 10, 1024) ἀπαγορεύεται ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας εἰς οἰκίας ἄνευ εἰδικῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας, χορηγουμένης κατόπιν ἐπιδείξεως τῆς ἐπισήμου ἀστυνομικῆς ταυτότητος.

Πᾶς οἰκοδεσπότης, προσλαμβάνων ὑπηρέτην ἢ ὑπηρέτριαν, ὑποχρεοῦται νὰ παραλαμβάνῃ τὴν ἄδειαν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν φυλάσσει ἐπιμελῶς καὶ ἀποδίδει κατὰ τὴν ἀποχώρησιν, ἀναγράφων εἰς αὐτὴν τὸν χρόνον, καθ' ὃν διετέλεσαν ὁ ὑπηρέτης ἢ ἡ ὑπηρέτρια εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Εἰς περίπτωσιν ἐξαφανίσεως τοῦ ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας οἱ οἰκοδεσπόται ὑποχρεοῦνται νὰ παραδώσουν τὴν ἄδειαν εἰς τὴν Ὑποδιεύθυνσιν Γεν. Ἀσφαλείας ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως.

Συνέπεια ὅμως τῆς παραβάσεως τῆς ἀστυνομικῆς αὐτῆς διατάξεως δὲν εἶναι, ὡς ἔχουν εἴπῃ τὰ δικαστήρια (βλέπε ΕΕΔ 10, 732), ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐπιβολὴ ποινικῶν κυρώσεων (τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως), ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν εἶναι εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς ἀστυνομίας ἡ θέσπισις τοιούτων περιορισμῶν (βλέπε ΕΕΔ 10, 732).

* * *

Ὁ μισθὸς τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας δὲν ὁρίζεται ὑπὸ νομικῆς τινος διατάξεως. Δὲν ἰσχύουν δι' αὐτοὺς αἱ κατὰ τὸν προϊσχύοντα τοῦ Ν. 2063|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 485) Νομοθ. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, οὔτε καὶ εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ Νόμου 2953|1952 ὑπάγονται καὶ οὔτε ἔχουν δι' αὐτοὺς ἐφαρμογὴν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας.

Ἀπόκειται εἰς τοὺς συμβαλλομένους νὰ συμφωνήσουν ἕνα δίκαιον μισθόν, εἰς περίπτωσιν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν συμφωνήσουν περὶ τοῦ μισθοῦ, ὑπάρχει τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρου 610 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον «μισθὸς λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθείς, ἐὰν ἡ ἐργασία κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχεται μόνον ἐπὶ μισθῷ». Κατὰ τὸ ἄρθρον δηλαδὴ αὐτὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐὰν πρόκειται ὑπηρεσίαι ἀπὸ τὰς κατὰ τὴν κρατοῦσαν συναλλακτικὴν ἀντίληψιν παρεχομένας ἐπ' ἀμοιβῇ, δὲν ἔχει τις νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι παρέσχεν (ἢ ἐδέχθη) ὑπηρεσίας μὲ πρόθεσιν ἀμοιβῆς του. Ἔργον τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ἐπικαλουμένου τὸ τεκμήριον εἶναι νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν θέλησις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὑπῆρξε νὰ μὴ ὀφείληται μισθός.

Τὸν δίκαιον μισθόν, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ περὶ αὐτοῦ συμφωνία, θὰ ὁρίσῃ ὁ δικαστής, μὲ βάσιν τὰς ὑπ' ὄψιν του ἀποδείξεις.

Προκειμένου ἀπόντι περὶ ἐργασίας, ἡ ὁποία παρασχέθη μὲ σκοπὸν τὴν δικαίαν καὶ αὐλογον ἀποζημίωσιν πρὸ τοῦ ν. 18|1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως», ἔχει γίνει δεκτὸν δι' ἐπαναληφθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 11, 176), ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις αὐταὶ δὲν θεωροῦνται, κατὰ τὸν ἀνωτ. νόμον, ἐξοφληθεῖσαι, ἀλλὰ δύνανται νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἱκανοποίησις των εἰς τὰς σημερινὰς δραχμάς, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων θὰ ὁρίσῃ ὁ δικαστής, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν του τὴν ἡλικίαν τῆς ὑπηρετρίας, τὸν χρόνον ὑπηρεσίας της, κλπ. (Βλέπε καὶ ἀνωτέρω, σελ. 1021).

* * *

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αὕτη ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.».

Κατὰ τὴν διάταξιν αὐτὴν ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν γίνεται, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντως νὰ ἔχῃ συμπληρώσει ὁ οἰκιακὸς ὑπηρέτης ἢ ὑπηρέτρια δίμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ του πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν πρὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν παραλειφθῇ ἡ προειδοποίησις αὕτη (ἡ ὁποία δύναται νὰ γίνῃ καὶ προφορικῶς), εἶναι μὲν ἔγκυρος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ὑπηρέτην ἢ ὑπηρέτριαν διὰ τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν ὀκτὼ (8) ἡμερῶν, ὡς τοιούτου νοουμένου τοῦ μισθοῦ, ἀντιτίμου τροφῆς, κατοικίας, καί, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει νομικὴ διάταξις, ἡ ὁποία νὰ ὁρίζῃ εἰς ποῖον ποσὸν ἀποτιμῶνται αἱ τελευταῖαι αὐταὶ παροχαί (τροφή, κατοικία), ἀνήκει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ καθορίσῃ τὸ ἀνάλογον ποσόν.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2223|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί ελέγχου των απολύσεων μισθωτών.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 271 της 1 Οκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Επί εν εξάμηνον από της ισχύος του παρόντος νόμου επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις ή εργασίαι εν γένει οιασδήποτε μορφής, φύσεως και σκοπού, απασχολούσαι εντός των ορίων της Χώρας κατά την 1ην Ιουνίου 1952 μισθωτούς πλέον των πεντήκοντα, δεν δύνανται να προβούν εις καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας μισθωτών αυτών, προσληφθέντων διά χρόνον μη ορισμένον, εφ' όσον δεν ήθελον τύχει της προς τούτο αδείας του Υπουργού Εργασίας ή του Γενικού Διοικητού Βορείου Ελλάδος. Η άδεια τούτων χορηγείται τη αιτήσει των ενδιαφερομένων μετά σύμφωνον και υποχρεωτικήν δι' αυτούς γνώμην των κατά το άρθρον 4 επιτροπών, εφ' όσον διαπιστούται, ότι δεν καθίσταται εφικτή η συνέχισις της οικονομικής δραστηριότητος των επιχειρήσεων άνευ μειώσεως και του αριθμού του προσωπικού αυτών.

Άρθρον 2

1. Η αδυναμία κρίνεται βάσει της καθόλου δυναμικότητος της επιχειρήσεως εν σχέσει προς την κατά τον προ των αιτουμένων απολύσεων χρόνον οικονομικήν αυτής υφήν, τας ιδιαιτέρας συνθήκας χρηματοδοτήσεως αυτής, τα κατά το πρόσφατον παρελθόν πραγματοποιηθέντα κέρδη και την διάθεσιν αυτών, τας προς τους διευθύνοντας παροχάς, τας συνθήκας συναγωνισμού προς άλλας ομοειδείς επιχειρήσεις, τας ανάγκας εξυγιάνσεως προς αύξησιν της αποδοτικότητος και της παραγωγής και την δυνατότητα ρευστοποιήσεως καθ' οιονδήποτε τρόπον των ενεργητικών της στοιχείων.

2. Προκειμένου περί επιχειρήσεως παραγωγής αδυναμία υφίσταται, κατ' αρχήν, όταν δεν δύναται να συνεχισθή η οικονομική δραστηριότης κατά τον αυτόν ρυθμόν και παρά την αποδεδειγμένην σοβαράν μείωσιν των τιμών προσφοράς των εν τω τελευταίω ισολογισμώ αναγραφομένων αποθεμάτων προϊόντων αυτής.

3. Η άδεια απολύσεων καθορίζει και το ποσοστόν των δυναμένων να απολυθούν μισθωτών βάσει των υπό κρίσιν ως άνω στοιχείων.

Άρθρον 3

Απολύσεις δι' ανεπάρκειαν ή ακαταλληλότητα περί την εκτέλεσιν της εργασίας ή δι' ανάρμοστον συμπεριφοράν δεν υπάγονται εις την διαδικασίαν του παρόντος. Εις αντικατάστασιν όμως των ούτω απολυομένων οφείλει η επιχείρησις να προσλαμβάνη ισαρίθμους μισθωτούς της αυτής ειδικότητος και με τας αυτάς αποδοχάς.

Άρθρον 4

Παρά τω Υπουργείω Εργασίας συνίσταται Επιτροπή, αποτελουμένη εξ ενός καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών ή της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών ή άλλης Ανωτάτης Σχολής ως Προέδρου, οριζομένου υπό του Υπουργού Εργασίας, ανά ενός ανωτέρου υπαλλήλου των Υπουργείων Εργασίας, Συντονισμού και Βιομηχανίας, υποδεικνυομένων υπό των αρμοδίων Υπουργών, ενός αντιπροσώπου της Γενικής Συνομοσπονδίας των Εργατών της Ελλάδος, υποδεικνυομένου υπ' αυτής, ενός εκπροσώπου του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων, υποδεικνυομένου υπ' αυτού και ενός ανωτέρου υπαλλήλου της Τραπέζης της Ελλάδος, υποδεικνυομένου υπ' αυτής.

Χρέη εισηγητού της Επιτροπής εκτελεί ο Τμηματάρχης τοποθετήσεως εις εργασίαν του Υπουργείου Εργασίας, γραμματέως δε αυτής εις των υπαλλήλων του ιδίου Υπουργείου.

Η κατά τ' ανωτέρω Επιτροπή γνωμοδοτεί επί αιτήσεων επιχειρήσεων εγκατεστημένων εις περιφερείας εκτός της Γενικής Διοικήσεως Βορείου Ελλάδος (Μακεδονίας και Θράκης).

Παρά τη Γενική Διοικήσει Βορείου Ελλάδος συνίσταται προς τον αυτόν σκοπόν Επιτροπή, αποτελουμένη εξ ενός Καθηγητού του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, οριζομένου υπό του Υπουργού της Εργασίας, του Διευθυντού Επιθεωρήσεως Εργασίας Βορείου Ελλάδος ή του νομίμου αναπληρωτού του, του επιθεωρητού Βιομηχανίας παρά τη υπηρεσία Εμπορίου και Βιομηχανίας της Γενικής Διοικήσεως Βορείου Ελλάδος, εξ ενός αντιπροσώπου του Εργατικού Κέντρου Θεσσαλονίκης, υποδεικνυομένου υπ' αυτού, εξ ενός εκπροσώπου του Συνδέσμου Βιομηχάνων Βορείου Ελλάδος, υποδεικνυομένου μετά του αναπληρωτού του υπ' αυτού, και ενός ανωτέρου υπαλλήλου του Υποκαταστήματος της Τραπέζης της Ελλάδος Θεσσαλονίκης, υποδεικνυομένου υπ' αυτής.

Χρέη Εισηγητού της Επιτροπής εκτελεί υπάλληλος της Επιθεωρήσεως Εργασίας Βορείου Ελλάδος, γραμματέως δε ομοίως εις των υπαλλήλων της αυτής Επιθεωρήσεως.

Η κατά τ' ανωτέρω Επιτροπή αποφαίνεται επί αιτήσεων επιχειρήσεων εγκαθιδρυμένων εις την περιφέρειαν της Γενικής Διοικήσεως Βορείου Ελλάδος (Μακεδονίας και Θράκης).

Άπαντα τα μέλη των Επιτροπών, μετά των αναπληρωτών αυτών, οι Εισηγηταί και οι Γραμματείς αυτών διορίζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Άρθρον 5

1. Εις την αρμοδιότητα των Επιτροπών ανήκει η έρευνα, η διαπίστωσις και η γνωμοδότησις επί των προβαλλομένων υπό των επιχειρήσεων λόγων απολύσεως όλου ή μέρους των παρ' αυταίς απασχολουμένων μισθωτών. Προς

τοῦτο δύνανται αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ ἐνεργοῦν πραγματογνωμοσύνας εἴτε διὰ τῶν μελῶν αὐτῶν, εἴτε διὰ τρίτων, εἰδικῶν προσώπων, αἱ δὲ δημόσιαι Ἀρχαί, τὰ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Δημοσίου ὑπαγόμενα νομικὰ πρόσωπα, καθὼς καὶ αἱ Τράπεζαι, ὑποχρεοῦνται νὰ συντρέχωσι τὰς Ἐπιτροπὰς εἰς τὸ ἔργον των καὶ νὰ παρέχουν εἰς αὐτὰς πᾶσαν πληροφορίαν ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ. Κατὰ τὴν κρίσιν τῶν αἰτήσεων ὑποχρεοῦνται αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται νὰ προσκαλῶσιν ἀντιπρόσωπον τῶν ἐργατῶν τῶν κρινομένων ἐπιχειρήσεων ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Σωματείου πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεών του.

2. Διὰ τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν οἱ αἰτούμενοι τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἄδειαν ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν παραβόλου, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁρισθησόμενα.

3. Αἱ Ἐπιτροπαὶ γνωμοδοτοῦν ἐντὸς 15 τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς πρὸς συζήτησιν τοῦ σχετικοῦ ἐρωτήματος καὶ ἐντὸς 30 τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἢ τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Βορείου Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 6

Ἡ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς τῶν νομίμων ἀποζημιώσεων, ὡς καὶ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων διὰ τὸ κῦρος τῶν ἀπολύσεων.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται ν' ἀπαγορευθῇ ἡ χρηματοδότησις παρὰ τῶν Τραπεζῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων, αἵτινες ἤθελον κριθῇ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ παρόντος νόμου ὅτι ἀδικαιολογήτως προέβησαν εἰς ἀπολύσεις μισθωτῶν.

Ἄρθρον 7

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 1 δὲν δύνανται νὰ ἀσκήσουν τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, παρεχόμενον αὐταῖς δικαίωμα ὅπως θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ἄνευ ἀδείας τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, παρεχομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος.

Μετὰ δεκαήμερον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διακόπτεται ἡ κατάστασις διαθεσιμότητος τῶν τυχὸν τεθέντων εἰς αὐτὴν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ μισθωτῶν, ἐφαρμοζομένων καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Ἄρθρον 8

Ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ἐχορηγήθη κατὰ τὸν παρόντα Νόμον ἄδεια ἀπολύσεως μισθωτῶν αὐτῶν, ὑποχρεοῦνται ἐν περιπτώσει προσλήψεως προσωπικοῦ νὰ προσλάβωσι τοῦτο ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν ἀπολυθέντων μισθωτῶν. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης διατάξεως.

Ἄρθρον 9

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἢ θέσις εἰς διαθεσιμότητα κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου εἶναι ἄκυρος.

Πᾶν δικαίωμα πηγάζον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου παραγράφεται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς γενέσεώς του.

Ἄρθρον 10

1. Αἱ ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας οὐδὲν ἐπάγονται νόμιμον ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἠθέλε ζητηθῇ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος διαδικασίαν. Ἐπὶ τῶν αἰτήσεων τούτων αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 προβλεπόμεναι Ἐπιτροπαὶ γνωμοδοτοῦν ἐντὸς 15 τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς ἑκάστης αἰτήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἢ τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Βορείου Ἑλλάδος.

2. Εἰς περίπτωσιν μὴ χορηγήσεως τῆς ἀδείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος δι' ἀπολύσεις, περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος, αἱ γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες δὲν ἐπαναπροσελήφθησαν ἢ δὲν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν καὶ ἐφ' ὅσον αἱ πρὸς αὐτοὺς αἱ καταγγελίαι μισθωτοῦ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως ἤθελον προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἀπελύθησαν.

3. Τυχὸν καταβληθεῖσαι ἀποζημιώσεις διὰ τὰς ὡς ἄνω ἀνισχύρους καταστάσας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀναζητοῦνται, εἰ μὴ καθ' ὃ ποσὸν ὑπερβαίνουν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν ἐκτὸς ἀπασχολήσεως διανυθέντα χρόνον, τοῦ ὑπερβάλλοντος ποσοῦ παρακρατουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς δόσεις μὴ ὑπερβαινούσας τὸ 1|8 τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ.

4. Ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου :

α) Οἱ κατόπιν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Α.Ν. 244|1936 ἀπολυθέντες,

β) Οἱ ἀπολυθέντες συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112 καὶ τοῦ ἐδαφ. 2 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18.7.1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν,

γ) Οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου συνδεόμενοι μισθωτοί,

δ) Οἱ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν Κανονισμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπολυθέντες λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ προβλεπομένου ὁρίου ἡλικίας ἢ ἀνικανότητος ἢ πειθαρχικοῦ παραπτώματος.

Ἄρθρον 11

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται δι' ἀποφάσεώς του δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξουσιοδοτῇ τὸν Γενικὸν Γραμματέα ἢ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Υ-

πουργείου Ἐργασίας διά τήν χορήγησιν τῆς κατά τόν παρόντα Νόμον ἀδείας.

Ἄρθρον 12

Κυρούται, ἀφ' ἧς ἠρξατο ἰσχύουσα, ἡ ὑπ' ἀριθ. 25841|2086 τῆς 19.5.1952 κοινή ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Οἰκονομικῶν καί Συντονισμοῦ «περί χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς τούς ἐργατοτεχνίτας τῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων»(*).

Ἄρθρον 13

Αἱ ὡς ἄνω διατάξεις δέν ἔχουν ἐφαρμογήν διά τάς γεωργικάς συνεταιρικάς ὀργανώσεις παντός βαθμοῦ, τάς γεωργικάς μικροεκμεταλλεύσεις, τάς γεωργικάς ἐγκαταστάσεις καί τά γεωργικά μηχανήματα, τάς ἐργασίας ἐφαρμογῶν καταπολεμήσεως ἀσθενειῶν φυτῶν κλπ. καί διά τάς ἐργασίας ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων.

Ἄρθρον 14

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θέντος αὐτόν εἰς ἐφαρμογήν.

Ὁ παρών νόμος ψηφισθείς ὑπό τῆς Βουλῆς καί παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1952

Ἡ εἰσηγητική ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἔχει ὡς ἑξῆς :

Πρός τήν Βουλήν τῶν Ἑλλήνων

Ἡ ἀνεργία, φαινόμενον καθ' ἑξοχήν οἰκονομικόν, δέν εἶναι σοβαρόν, οὐδέ φρόνιμον, νά θεωρῆται, ὅτι ἠμπορεῖ νά καταπολεμηθῇ διά τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ, τά δέ μέτρα πρός πρόληψιν ἢ περιστολήν αὐτῆς δέν ἔχουν κατ' ἀρχήν ἄμεσον σχέσιν πρός τά τυχόν ἐπιβαλλόμενα διά τήν προστασίαν τῆς ἐργασίας, καθ' ἑαυτήν, καί διά τήν τύχην τῶν ἀνέργων. Τήν ἀνεργίαν μόνον ἡ διατήρησις εἰς ὑψηλόν ἐπίπεδον καί ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις, κατά ρυθμόν καί κατ' ἔκτασιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, δύνανται νά προλάβῃ ἢ νά περιστείλῃ. Τήν στοιχειώδη αὐτήν γραμμήν ἀντιμετωπίσεως τῆς ἀνεργίας δι' οἰκονομικῶν μέτρων ἀκολουθοῦν πάντοτε ὅλα τά κράτη. Πρόσφατα καί χαρακτηριστικά εἶναι τά σχετικά σχέδια ἐκτελέσεως ἔργων καί φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν πού ἐψηφίσθησαν εἰς Ἰταλίαν καί Ἑλβετίαν. Εἰς τήν Ἑλλάδα, τῆς ὁποίας ἡ οἰκονομία δέν ἀπέκτησεν ἀκόμη, μετά τόν πόλεμον, σταθεράν μορφήν, ἡ προσπάθεια τῆς ἀποτροπῆς τῆς ἀνεργίας συνεδυάσθη καί ἐξηντλήθη εἰς τό ὅλον πλαίσιον τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνασυγκροτήσεως, ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τῆς ὁποίας, ἰδίως εἰς τήν ὑπαιθρον, ἀπερρόφησε πράγματι μέγα ποσοστόν τοῦ ἐργατικοῦ μας δυναμικοῦ. Ἡ περικοπή τῆς ξένης βοηθείας, ἄνευ τῆς ὁποίας ὑπό τάς σημερινάς συνθήκας τῆς ἀνάγκης τῆς πολεμικῆς προπαρασκευῆς εἶναι ἀδύνατος ἡ οἰκονομική μας ἀνασυγκράτησις, περιέστειλε τήν ἀπορρόφησιν αὐτήν καί ἐδημιούργησε δυσμενεῖς προϋποθέσεις εἰς τήν ἀγοράν ἐργασίας. Εἰς ταῦτα δέ προσετέθη καί ἡ διεθνής κρίσις τῆς ὑφαντουργίας, τῆς ὁποίας εἶναι γνωσταί αἱ συνέπειαι ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ἐφηρμόσθη ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, καί ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ὁ Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας ἐδήλωσε τήν 29ην Ἰουνίου (βλ. Monde τῆς 1ης Ἰουλίου), ὅτι ἀντιμετωπίζει τήν χρησιμοποίησιν εἰς ἄλλας ἐργασίας τῶν ἐργατῶν τῆς κλωστοϋφαντουργίας. Πρέπει δέ νά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι μεταπολεμικῶς ἡ πληγή τῆς ἀνεργίας εἶναι φαινόμενον πανευρωπαϊκόν, ἐπιτεινόμενον μάλιστα ἀπ' ἐσχάτων διά πολλούς λόγους, ἐξ ὧν εἷς εἶναι ὁ πρό ὀλίγου ἀναφερθείς καί ἄλλος ἡ γενική, πλήν τῆς Γερμανίας, ἐπιβράδυνσις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Εἰς τήν Ἑλλάδα ἡ ἐπιβράδυνσις τῆς παραγωγῆς ὀφείλεται σχεδόν ἀποκλειστικῶς εἰς τήν παγκόσμιον αὐτήν κρίσιν τῆς κλωστοϋφαντουργίας (βλ. Βῆμα 27 Ἰουλίου), κρίσιν, ἡ ὁποία ἐν Ἀγγλίᾳ θεωρεῖται ὡς ὁριστικῶς ὀφειλομένη εἰς τόν κορεσμόν τῶν ἐκτάκτων ἀναγκῶν ἐνδύσεως πού ἐδημιούργησεν ὁ πόλεμος. Ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθές, οἱ φόβοι περί ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεμάτων καί ὑφώσεως τῶν τιμῶν κατ' Ὀκτώβριον δέν εἶναι δικαιολογημένοι, ἐκτός ἂν διά τεχνητῶν μέσων ἐπιτευχθῇ τό ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Ἀκριβῶς δέ τῶν τεχνητῶν αὐτῶν μέσων τήν χρῆσιν ἐπιδιώκει νά προλάβῃ ὁ ὑπό κρίσιν νόμος.

Πρέπει τέλος νά σημειωθῇ, διά νά ὑπάρχῃ πλήρης ἡ εἰκών, ὅτι ἡ Ἰταλία ἔχει περί τά δύο ἑκατομμύρια ἀνέργους, τό Βέλγιον περί τάς τριακοσίας χιλιάδας, ἡ Δυτική Γερμανία περί τό ἓν καί ἥμισυ ἑκατομμύριον καί ἡ πάντοτε προνομιοῦχος ὡς πρός τό θέμα τοῦτο Γαλλία ἔχει ἑκατόν ὀγδοήκοντα χιλιάδας ἀπασχολουμένους ἐργάτας μόνον εἰς τήν κλωστοϋφαντουργίαν, καί ὅτι ὁλόκληρος ἡ Εὐρωπαϊκή Οἰκονομία διέρχεται δυσκόλους στιγμάς. Ὑπάρχουν πολλαί ἐθνικαί οἰκονομίαι, τῶν ὁποίων τό μέλλον φαίνεται, κατά τήν φράσιν τοῦ διακεκριμένου Ἰταλοῦ οἰκονομολόγου καί πρώην Ὑπουργοῦ τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου κ. Cesare Merzagora «Corriere della Sera» (15 Ἰουλίου 1952) «σκοτεινότερον καί ἀπό τό πρόσωπον ἑνός μαύρου μέσα σέ μίαν σήραγγα τά μεσάνυκτα». Αἱ δυσκολίαι αὐταί ἐπιβαλλύνουν τήν λῆψιν μελετημένων καί μακρᾶς πνοῆς, οἰκονομικῶν δέ, κατά πρώτιστον λόγον, μέτρων, διότι οἰκονομικῶν κατά κύριον λόγον, ὡς ἐλέχθη, φαινόμενον εἶναι ἡ ἀνεργία.

Οὐδέν ὅμως κυβερνητικόν μέτρον εἶναι ἐπαρκές, διά νά λύσῃ καί τό πρόβλημα τοῦτο, ὅπως καί ὅλα τά ἄλλα προβλήματα, τά ὁποῖα προβάλλονται ἐνώπιον τῆς οἰκονομίας μας. Ἂν κατά πρῶτον λόγον δέν γίνῃ πίστις κοινή ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ὅτι πρέπει νά λειτουργήσουν οἱ οἰκονομικοί νόμοι τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, ὑπό τό ὁποῖον ζῶμεν, καί νά μή πιστεύωμεν, ὅτι εἶναι πραγματικότης τά ποικίλα συνθήματα, τά ὁποῖα ρίπτονται ἑκάστοτε διά διαφόρους λόγους, συνθήματα πού ὅλα καταλήγουν εἰς τήν κατά τοῦ Κράτους καταστροφήν, ὅτι δι' ὅλα αὐτά πταίει καί ὅλα αὐτά καί μόνον πρέπει νά τά διορθώσῃ. Τοιαῦτα συνθήματα καί ἰδίως ἡ ἐπ' αὐτά πίστις, ἐνῷ κατ' οὐδέν βελτιώνουν τήν κατάστασιν, ἔχουν τό ἀναπότρεπτον ἀποτέλεσμα τοῦ κλονισμοῦ καί τῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς καί τῆς οἰκονομίας μας.

Κατά δεύτερον λόγον πρέπει νά γίνῃ ἀπό ὅλους παραδεκτόν, ὅτι ἡ κοινωνική πολιτική, ἡ ὁποία εἶναι συνυφασμένη μέ τήν ὕπαρξιν τοῦ συγχρόνου Κράτους, δέν εἶναι ἐξάρτημα τῶν οἰ-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 656.

κονομικῶν δυνατοτήτων, παρὰ μόνον ἀφοῦ δημιουργηθῇ ἕνα ἐλάχιστον ὅριον ἐξασφαλίσεως τῶν ἀσθενεστέρων. Ἡ ὕπαρξις π.χ. τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δὲν ἠμπορεῖ νὰ τεθῇ ὑπὸ συζήτησιν, διότι ἐπιβαρύνεται καὶ ὅσον καὶ ἂν ἐπιβαρύνεται ἡ οἰκονομία. Ἡ οἰκονομικὴ ἄποψις δὲν ἔχει γεωμετρικῶς ἐξησφαλισμένην πρωτοκαθεδρίαν. Τὸ κοινωνικὸν στοιχεῖον εἶναι πολλάκις, εἶναι συνηθέστατα, ἰσχυρότερον ἀπὸ τοὺς ἀριθμούς. Ἤλθε, νομίζομεν, ἡ στιγμὴ νὰ σκεφθῶμεν διὰ τὴν καθιέρωσιν ἑνὸς κοινωνικοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ Ἔθνους, παραλλήλου πρὸς τὸν δημόσιον προϋπολογισμὸν καὶ πρὸς τὸν μήπω καταρτισθέντα ἐπίσης ἰσολογισμὸν τῆς ὅλης Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Κρίνομεν σκόπιμον ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ θέματος τῆς ἀνεργίας νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμα ραδιοφωνικῆς ἡμῶν ὁμιλίας γενομένης τὴν 8ην Μαρτίου ἐ.ἔ. καὶ δημοσιευθείσης ἔκτοτε. Ἐξηγεῖ ἡ δημοσιευσις αὐτὴν τὴν ἱστορίαν τοῦ ὑπὸ κρίσιν Νομοσχεδίου. Ἐλέγομεν τότε:

«Ἡ Ἑλλὰς δὲν κατώρθωσε τόσα χρόνια οὔτε νὰ σκεφθῇ περὶ πολιτικῆς πλήρους ἀπασχολήσεως (Full employment), ποὺ εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς τῶν συγχρόνων Κρατῶν.

Ἡμεῖς ἐκυριαρχήθημεν, ἴσως καὶ δικαίως, ἀπὸ τὴν ψύχωσιν τῆς ἀσυλλήπτου καθημερινῆς σταθερότητος καὶ παρημελήσαμεν κάθε προσπάθειαν μακρᾶς πνοῆς, σήμερον δὲ ποὺ ἐκδηλοῦται μία ἰδιότυπος πανευρωπαϊκὴ οἰκονομικὴ δὲν εἶναι βέβαια ἡ στιγμὴ νὰ ἐφαρμοσθῇ τοιαύτη πολιτική. Μέσα εἰς τὰ πλαίσια ὅμως μιᾶς γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ τὸ θέμα τῆς «πλήρους ἀπασχολήσεως».

Ἡ Χώρα μας ὑπῆρξε κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τόπος ὑποαπασχολήσεως. Ἐκτὸς τῆς ἀγροτικῆς ὑποαπασχολήσεως, τῆς ὀφειλομένης ὄχι μόνον εἰς τὸν συμμορφισμόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πολλάκις πρωτόγονον μορφὴν τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας, εἴχομεν καὶ εἰς τοὺς βιομηχανικοὺς ἐργάτας ὑποαπασχόλησιν. Ἂς μὴν ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὰς στατιστικὰς καὶ ἂς μὴ ἀναφέρωμεν ἀριθμούς. Εἶναι εἰς ὅλους ἔκδηλος ἡ κατάστασις καὶ ὅσοι ἔχομεν ἐπαφὴν μὲ τὰς ἐργατικὰς καὶ τὰς μεσαίας τάξεις γνωρίζομεν τὸ δράμα τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ξεροσταλιάζουν ὧρες καὶ ὧρες γιὰ μιὰ δουλειὰ ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς βροῦμε.

Ὅλαι αἱ μορφαὶ τῆς ἀνεργίας ὑπάρχουν εἰς τὸν τόπον μας. Ἐκτὸς τῆς κλασικῆς μορφῆς τῆς ὑποαπασχολήσεως ἐκ τῆς ἐλλείψεως διεξόδων, διὰ τὴν ὁποίαν καταβάλλεται ἡ προσπάθεια ἐνισχύσεως τῆς μεταναστεύσεως τοῦ ἀνειδικεύτου δυναμικοῦ μας, ἔχομεν ἀκόμη καὶ τὴν ἀνεργίαν, ποὺ ὠνόμασεν ὁ Μπέβεριτζ «ἀνεργίαν ἐπαφῆς ἢ τριβῆς», διότι ὀφείλεται εἰς ἔλλειψιν εἰδικεύσεως καὶ προσαρμοστικότητος εἴτε ἐν σχέσει μὲ τὸ εἶδος, εἴτε ἐν σχέσει μὲ τὸν τόπον ἐργασίας τῶν ἀνέργων, νομίζω δὲ ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ ἀνεργία εἶναι μεγάλη εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἔχομεν κατόπιν τὴν ἀνεργίαν «καταστάλαγματος» τὴν ὀφειλομένην εἰς τὴν φυσικὴν κάμψιν καὶ ἀνικανότητα λόγῳ ἡλικίας, νόσου κλπ. καὶ τὴν ἕνεκα ταύτης ἀποφυγὴν τῶν ἐργοδοτῶν νὰ προσλάβουν ἐργάτας τοῦ εἴδους αὐτοῦ. Τρίτον, τὴν ἐποχιακήν, ὅπως εἶναι τῶν καπνεργατῶν καὶ τέταρτον τὴν τεχνολογικήν, τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν διὰ τῆς τεχνικῆς προόδου ἐκτοπισμὸν ὁλοκλήρων κατηγοριῶν ἐργαζομένων. Διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην κατηγορίαν εἶναι ἤδη ἕτοιμον νομοσχέδιον προβλέπον τὴν ἀπορρόφησιν ἢ τὴν συνταξιοδότησιν τῶν ἐργατῶν ἢ βιοτεχνῶν ποὺ ἐξετοπίσθησαν ἀπὸ τὴν πρόοδον, ὅπως εἶναι π.χ. οἱ καρροποιοὶ καὶ ἄλλαι κατηγορίαι.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως παρουσιάσθη καὶ μία ἄλλη κατηγορία ἀνεργίας. Εἶναι ἡ προκαλουμένη ἀπὸ τὸν περιορισμὸν τῶν πιστώσεων. Εἰς ὅλας τὰς χώρας ὁ περιορισμὸς τῶν πιστώσεων ὁδηγεῖ πρῶτον μὲν εἰς τὴν πτῶσιν τῶν τιμῶν διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων εἰς χαμηλοτέρας τιμάς, κατόπιν εἰς μείωσιν τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς περιορισμὸν τῶν πιστώσεων πρὸς τοὺς ἐμπόρους καὶ εἰς τὸ τέλος, καὶ μόνον ἂν τὰ προηγούμενα μέτρα ἀποδειχθοῦν ἀλυσιτελῆ, ἀντιμετωπίζεται μείωσις τῆς παραγωγῆς καὶ πάλιν τότε ὄχι δι' ἀπολύσεως ἐργατῶν, ἀλλὰ διὰ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Ἐδῶ ἀρχίζομεν ἀπὸ τὸ τέλος, διότι τὸ τέλος τοῦτο εἶναι ἕνα ὅπλον ἐκβιασμοῦ τοῦ Κράτους διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὴν πιστωτικὴν πολιτικήν του.

Κακὴ μέθοδος, τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ. Τὰ ἀποθέματα δὲν ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἱερὰ ταμποῦ πρὸς συγκράτησιν τῶν τιμῶν καὶ τῶν κερδῶν.

Πρέπει νὰ ῥιφθοῦν εἰς τὴν ἀγορὰν εἰς χαμηλοτέρας τιμάς, νὰ προκαλέσουν ἔτσι τὴν ἔξοδον τοῦ ἀποθησαυρισμένου χρήματος, διότι ἕνα ἀπὸ τὰ τραγικὰ μειονεκτήματα τῆς μεταπολεμικῆς μας οἰκονομίας εἶναι ἡ στείρα ἀποθησαύρισις χρυσοῦ χρήματος—καὶ τότε θὰ διαπιστωθῇ ἂν ἡ τελευταία αὐτὴ ἐγχώρια μορφὴ τῆς ἀνεργίας εἶναι ἢ ὄχι πραγματική. Οἱ κανόνες τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας πρέπει νὰ λειτουργήσουν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐκ τῆς πρωτοβουλίας τῶν ἰδίων τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἄλλως πρέπει οὗτοι μόνον τοὺς ἑαυτούς των νὰ αἰτιῶνται ἂν τὸ Κράτος ἐκβιάσῃ καὶ αὐτὸ μὲ τὴν σειράν του, χάριν τοῦ γενικοῦ κοινωνικοῦ καλοῦ, τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων αὐτῶν διὰ τῆς ἐπιβολῆς χαμηλοτέρων τιμῶν ἢ διανομῶν ἢ ἄλλων μεθόδων.

Ἔκτοτε ἐλάχιστα διωρθώθη ἡ κατάστασις. Ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία ἐπετεύχθη, δὲν προσέλαβε τὴν μορφὴν τῆς γενικωτέρας ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἡ χαραχθεῖσα πολιτικὴ προσαρμογῆς τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας πρὸς τὰς νέας διεθνεῖς συνθήκας καὶ τὰ διαμορφούμενα νέα ἐπίπεδα τιμῶν δὲν ἐτύχε οὔτε τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ κεφαλαίου, οὔτε τῆς ἐπιμόνου μέχρις ἐσχάτων λεπτομερειῶν της ἐφαρμογῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ δημοσιευθέντες ἰσολογισμοὶ πλείστων ἀνωνύμων ἑταιριῶν παρουσιάζουν καταπληκτικὰ ῥευστοποιήσιμα ἀποθέματα, τινὲς δὲ καὶ καταπληκτικὰ πράγματι κέρδη. Προσθέτως ὅμως, ἤρχισαν ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις ἐργατῶν ὑπὸ διαφόρων ἐπιχειρήσεων ἐπικαλουμένων τὴν πτῶσιν τῆς καταναλώσεως καὶ τὴν διακοπὴν τῶν

πιστώσεων ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἐφαρμοζομένης πολιτικῆς.

Πρὸ τῆς καταστάσεως αὐτῆς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν οἰκονομικῶν μέτρων καταπολεμήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ φαινομένου τῆς ἀνεργίας, τὰ ὁποῖα θὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις, εἰσηγουμένων τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, κατέστη ἀναπόφευκτος ἡ προσφυγὴ καὶ εἰς διοικητικὰ μέτρα. Διότι ἂν ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ἀνεργίας καθ' ἑαυτὴν πρέπει νὰ γίνεται, ὅπως ἐλέχθη ἀνωτέρω, μὲ οἰκονομικὰ μόνον μέτρα, ὁρισμέναι συνέπειαι καὶ ἡ διατήρησις τῆς δραστηριότητος τῆς οἰκονομίας βοηθεῖται καὶ ἀπὸ διοικητικὰ τοιαῦτα.

Ὁ περιορισμὸς π.χ. τῆς ἀστικῆς εὐθύνης τῶν συγκροτούντων μίαν ἑταιρίαν κεφαλαιούχων, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ ἡ δασμολογικὴ προστασία κλπ., εἶναι μέτρα διοικητικά, τὰ ὁποῖα ὅμως, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων συνεπειῶν, συντελοῦν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος.

Οὕτω καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ παρόντος σχεδίου νόμου προτεινόμενος ἔλεγχος τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν σκοπὸν ἔχει νὰ διατηρήσῃ τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα ἑνίων ἐπιχειρήσεων, αἵτινες μὴ προσαρμοσθεῖσαι πρὸς τὰς μεταπολεμικῶς διαμορφωθείσας συνθήκας, φαίνεται ὅτι ἐμμένουν εἰς τὰς ἀντιοικονομικὰς συνηθείας τῆς κατοχικῆς ἐποχῆς καὶ τῆς περιόδου τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ συμμοριτισμοῦ.

Πράγματι ἡ ἀπρακτικὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῶν κατακτητῶν κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς, ὁ πληθωρισμός, ἐκληροδότησαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις συνηθείας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν καμμίαν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν δικαιολογίαν εἰς μίαν ὑγιᾶ, ὅπως πρέπει νὰ εἶνῃ νὰ ἐξελιχθῇ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία. Ἀλλ' αἱ συνήθειαι αὐταὶ, ὅπως ἡ περιορισμένη παραγωγὴ ἐκ τοῦ φόβου ἀπαγῆς καὶ τῶν δυσκολιῶν ἀντικαταστάσεως τῶν ἀγαθῶν καὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ εὔκολα κέρδη, τὰ ὁποῖα ἐπετυγχάνοντο διὰ τοῦ καθορισμοῦ τιμῶν, εἰς τὰς ὁποίας προεξωφλεῖτο, μὲ σημαντικὸν μάλιστα περιθώριον, ἡ πιθανὴ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ πιθανὴ ἀξία τῶν ἀγαθῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀντικαταστάσεώς των, ἐὰν εἰς ἐποχὴν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀναταραχῶν ἀποτελοῦν ἕνα μέτρον ἀμύνης διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν ἀτόμων καὶ δι' αὐτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς περίοδον κοινωνικῆς γαλήνης καὶ οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως, ὅπως εἶναι αὐτὴ εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθεν ἡ Ἑλλάς, ἀποβαίνουν τροχοπέδη διὰ τὴν Οἰκονομίαν, καὶ ἀφορμὴ βεβαίας χρεωκοπίας τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μοιραίως θὰ θιγοῦν καὶ τὰ συγκροτοῦντα αὐτὰς ἄτομα.

Ὑπὸ καθεστὼς διεθνοῦς πτώσεως τιμῶν, πανευρωπαϊκῆς ἐπιβραδύνσεως τῆς παραγωγῆς καὶ εὐρυτάτης διεθνοῦς κρίσεως τῆς κλωστοϋφαντουργίας, ὄχι μόνον τὰ μεγάλα κέρδη δὲν εἶναι δυνατά, ἀλλὰ καὶ τὰ ἤδη πραγματοποιηθέντα εἰς τὸ παρελθὸν τοιαῦτα πρέπει νὰ συνεκθοῦν εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν, ἡ δὲ ἔμμονὴ τῶν ἐπιχειρήσεων, παρὰ πάντα οἰκονομικὸν νόμον, εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν τιμῶν ἐκτήσεως», ὅταν αἱ τιμαὶ «ἀντικαταστάσεως» ὑπολείπονται αὐτῶν, αἱ δὲ τιμαὶ τῆς ζητήσεως εἶναι ἀκόμη χαμηλότεραι, δὲν δύναται νὰ συντηρήσῃ τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητά των. Εἶναι, βεβαία, δύσκολον νὰ συνηθίσουν εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι πρέπει νὰ παράγουν περισσότερα ἀγαθὰ διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ κεφάλαιά των, ὅταν ἐπὶ ἕξη μακρὰ ἡ παραγωγὴ ἐλαχίστων καὶ τὰς ἀνάγκας των ἱκανοποίει καὶ κέρδη κατέλιπεν. Ἀλλὰ ἡ σημερινὴ κατάστασις σταθεροποιημένης δραχμῆς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀνάγκην ἐπανόδου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὴν αἰωνίαν ἀρχὴν τοῦ κέρδους ἔν τῇ καταναλώσει καὶ εἰς τὰς ὑγιεῖς ἀρχάς, τὰς ὁποίας προπολεμικῶς ἠκολούθει καὶ ἀκολουθοῦν καὶ σήμερον αἱ ὑγιεῖς οἰκονομίαι ὅλων τῶν λαῶν.

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ προβάλλεται ἡ περικοπὴ τῆς πιστοδοτήσεως ὡς αἰτία τοῦ περιορισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῶν ἐπιχειρήσεων, οὐδὲ ἡ δήθεν ὑποκατανάλωσις. Διότι συμβαίνει ἀδυναμίαν συνεχίσεως τῆς παραγωγῆς κατὰ τὸν αὐτὸν ρυθμόν, δι' ἀπασχολήσεως δηλαδὴ τοῦ μέχρι τῆς περικοπῆς τῶν πιστώσεων ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, νὰ προβάλλουν πολλάκις ἐπιχειρήσεις, αἵτινες καὶ ἐπαγομένας πιστώσεις ὀφείλουν καὶ ἀποθέματα ἐμπορευμάτων ἔχουν. Ἐὰν ἡ συνέχισις τῆς πιστοδοτήσεως ἐδημιούργει τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα, τότε τὸ στοιχεῖον τῆς ὑποκαταναλώσεως εἶναι ἀνύπαρκτον ὅπως καὶ πράγματι εἶναι. Ἡ ὑποκατανάλωσις εἶναι συνέπεια τῶν ὑψηλῶν τιμῶν, εἶναι ἡ ἄμυνα τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ὄχι ἡ αἰτία τοῦ μαρασμοῦ.

Ἀλλὰ καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες δὲν διαθέτουν ἀποθέματα, ἡ πλήρης ἀπασχόλησις τοῦ προσωπικοῦ των θὰ εἶναι δυνατή, ὅταν ἡ ἐξ ἀντικειμένου οἰκονομικὴ κατάστασις αὐτῶν δὲν δικαιολογεῖ τὸν περιορισμὸν τῆς οἰκονομικῆς των δραστηριότητος.

Εἰς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀποβλέπει τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἐμμένουν εἰς ἀντιοικονομικὰς καὶ ἀντικοινωνικὰς ἀρχάς, θὰ ἐπιδιωχθῇ μὲ ἀντικειμενικότητα καὶ μὲ γνώμονα τὴν ἱεραρχίαν τῶν θυσιῶν τὰς ὁποίας ἐπιβάλλουν ἡ ἠθικὴ καὶ τὸ γενικώτερον κοινωνικὸν συμφέρον. Δὲν ἔχει τὸ σχέδιον τοῦτο οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὸν κατοχικὸν Νόμον 124. Ἐκεῖνος προεκλήθη ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως ἀπασχολήσεως διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ παρὰ τοῦ κατακτητοῦ ἀναγκαστικὴ μεταφορὰ ἀνέργων Ἑλλήνων ἐργατῶν εἰς Γερμανίαν, ἐστηρίχθη δὲ εἰς τὴν Τραπεζικὴν πιστοδότησιν. Τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον ἐπιχειρεῖ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐξυγίανσιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, χωρὶς νὰ θίγῃ καθόλου τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας, ἐλευθέρας ἀλλ' οὐχὶ ἀσυδότου. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας συνώψισε διὰ δηλώσεών του τὴν ἰδέαν τοῦ Ἰουλίου τὰς βάσεις αὐτῆς, εἰπών:

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον μὲ ἐξουσιοδότησε νὰ καταθέσω νομοσχέδιον διὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν αἱ ἀδικαιολόγητοι ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις ἐργατῶν. Οὐδεὶς πράγματι ἀρνεῖται ὅτι μία ἐπιχείρησις, ἡ ὁποία εὑρίσκεται πρὸ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν, δικαιοῦται νὰ ἐλαττώσῃ τὰ βάρη της δι' ἀπολύσεως μέρους τοῦ ἐργατικοῦ της προσωπικοῦ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ τεθῇ ἡ ἀρχὴ ὅτι πρῶτοι θὰ φέρουν τὰ βάρη οἱ ἐργάται.

Αί πλείσται τῶν ἐπιχειρήσεων παρουσιάζουν εἰς τοὺς Ἰσολογισμούς των μεγάλα πραγματοφοιήσιμα ἀποθέματα. Ταῦτα δὲν ρευστοποιοῦνται λόγῳ τῶν ὑψηλῶν τιμῶν, ἐξέπεσαν τὰς τιμὰς των αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται τόσον ὥστε νὰ φθάσουν τὰ ἐπίπεδα τῆς καταναλώσεως καὶ δὲν ἠρθησαν αἱ δυσχέρειαι; Τότε δικαιοῦνται νὰ ἀπολύσουν ἐργάτας. Ὄχι ὅμως χωρὶς νὰ ἔχουν ἤδη κάμει αὗται πρώτον τὴν ἀπαραίτητον θυσίαν. Ὅταν δὲ ὁμιλοῦμεν περὶ ἐκπτώσεων δὲν ἐννοοῦμεν μόνον μέχρι τοῦ κόστους. Τὸ κόστος δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Εἰδοποίησα ἐγκαίρως τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόσουν μόνοι των τοὺς κανόνας τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας. Βασικὸς κανὼν τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας εἶναι ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ζήτησις. Ὅσοι δὲν ἠθέλησαν νὰ κάμουν δὲν μποροῦν νὰ αἰτιῶνται τὴν Πολιτείαν, διότι καθιερώνει καὶ εἰς τὰς θυσίας τὴν μόνην ἱεραρχίαν ποὺ ἐπιβάλλει ἡ ἠθικὴ καὶ τὸ γενικώτερον κοινωνικὸν συμφέρον. Οἱ ἰσχυρότεροι προηγοῦνται καὶ εἰς τὰς θυσίας.

Ὅταν δὲν τὸ ἀντιλαμβάνωνται οἱ ἴδιοι εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ τὸ ἐπιβάλῃ τὸ Κράτος.

Ἂς μὴ νομισθῇ δὲ ὅτι καὶ ἀπὸ ἀπόψεως καθαρῶς ἑρμηνευτικῆς τοῦ ἰσχύοντος δικαίου εἶναι ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα τῶν ἐπιχειρηματιῶν νὰ ἀπολύουν τοὺς μισθωτούς. Μακρὰ ὑπῆρξεν ἡ συζήτησις, πράγματι, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεγάλης οἰκονομικῆς κρίσεως, εἰς τὴν Γερμανίαν ἰδίως, ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐπεκράτησε δὲ τελικῶς ἡ γνώμη ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐργατῶν διὰ λόγους οἰκονομιῶν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ συγκρούεται πρὸς τὴν διέπουσαν πᾶσαν σχέσιν κατὰ τὸ σύγχρονον δίκαιον καλὴν πίστιν, ἂν δὲν παρακολουθῆται καὶ ἀπὸ ἀντίστοιχον μείωσιν τῶν γενικῶν ἐξόδων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐλάττωσιν τῶν ἀπολαυῶν καὶ ἀπολήψεων τῶν μετόχων καὶ τῶν διευθυνόντων τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἀπόλυσιν διοικητῶν, διευθυντῶν ἢ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων αὐτῆς. Θεμελιώδες ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι τὸ σχόλιον τοῦ Siefert ἐν Juristische Wochenschrift, 1935, col. 2873.2880. Ἂν δὲ καὶ νομικῶς εἶναι δικαιολογημένη ἡ συμμετοχὴ καὶ τοῦ ἐπιχειρηματίου εἰς τὰς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας ζημίας, κοινωνικῶς ἐπιβάλλεται νὰ προηγηθῇ οὗτος εἰς αὐτάς. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀκόμη ἀληθέστερον διὰ τὰς Χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εὔκολος, διὰ διαφόρους λόγους, πλουτισμὸς ἐδημιούργησεν ἀφ' ἑνὸς μὲν μεγάλας περιουσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ μεγάλα στρώματα πικρίας εἰς τὸν λόγῳ τῶν περιστάσεων ταλαιπωρούμενον λαόν.

Εἰς τὰς λεπτομερείας του τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς Σχέδιον Ν.Δ. περιέχει τὰς ἀκολούθους διατάξεις:

Τὸ ἄρθρον 1 ὁρίζει ὅτι ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου δὲν δύνανται αἱ ἐπιχειρήσεις νὰ προβοῦν εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν αὐτῶν ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, χορηγουμένης μετὰ σύμφωνον καὶ ὑποχρεωτικὴν δι' αὐτὸν γνώμην Ἐπιτροπῆς, συγκροτουμένης κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 4 ὁριζόμενα.

Τὸ ἄρθρον 2 θέτει τὰ κριτήρια βάσει τῶν ὁποίων θὰ κρίνωνται αἱ αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν

Τὸ ἄρθρον 3 ἐξαιρεῖ τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου τὰς ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἐπιβάλλει ὅμως τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ὅπως εἰς ἀντικατάστασιν οὕτω ἀπολυομένων προσλαμβάνουν ἴσον ἀριθμὸν μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος.

Τὸ ἄρθρον 4 καθορίζει τὴν συγκρότησιν τῆς γνωμοδοτούσης ἐπὶ τῶν αἰτήσεων τῶν ἐνδιαφερομένων Ἐπιτροπῆς, ἡ ἁρμοδιότης τῆς ὁποίας ὁρίζεται λεπτομερέστερον ἐν ἄρθρῳ 5.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις ἐκεῖναι τῶν εἰδικῶν ρυθμίσεων, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ἡ κειμένη Νομοθεσία προκειμένου περὶ ἀπολύσεων μισθωτῶν. Διότι ὁ παρὼν νόμος ἠθέλησε μέν, λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, νὰ ὑποβάλῃ προσωρινῶς εἰς ἐνιαίαν διαδικασίαν πᾶσαν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ, ἀλλὰ δὲν σκοπεῖ ν' ἀπαλλάξῃ τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ηὐξημένων ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας τὸ προϋφιστάμενον δίκαιον ἐπιβάλλει εἰς αὐτὰς διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀποφάσεως ἀπολύσεως ἑκάστου μισθωτοῦ ἢ κατηγοριῶν αὐτῶν, ὅπως εἶναι οἱ πολεμισταὶ κλπ.

Τὸ ἄρθρον 7 ὑπάγει εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου καὶ μὲ τὰ αὐτὰ κριτήρια καὶ τὴν θέσιν εἰς διαθεσιμότητα μισθωτῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἠδύναντο νὰ προβοῦν οἱ ἐργοδόται κατὰ τὸν Α.Ν. 118|1945.

Τὸ ἄρθρον 8 ἐπιβάλλει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως, εἰς περίπτωσιν προσλήψεως προσωπικοῦ, προσλαμβάνωσι τοῦτο ἐκ τῶν ἀπολυθέντων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 9 καθορίζονται αἱ συνέπειαι μὴ τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων ἀπολύσεως καὶ θεσπίζεται βραχεῖα παραγραφὴ τοῦ δικαιώματος τῆς προβολῆς τῆς ἀκυρότητος ἐκ μέρους τοῦ ἐνδιαφερομένου μισθωτοῦ.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 10 λαμβάνεται πρόνοια ἐπεκτάσεως τῆς εἰσαγομένης διὰ τοῦ νόμου προστασίας καὶ εἰς τὰς ἀπὸ διμήνου (*) γενομένας καταγγελίας, διότι μέχρι τῆς θεσπίσεώς του θὰ ἔχουν καταγγελθῇ αἱ συμβάσεις ἐργασίας μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀνάγκην τῆς προστασίας τοῦ νόμου διὰ τὴν ἐπαναπρόσληψιν, χωρὶς ἐκ ταύτης νὰ κτᾶται δικαίωμα λήψεως ἀποδοχῶν διὰ τὸν ἐκτὸς ἀπασχολήσεως διανυθέντα χρόνον.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 11 δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας νὰ ἐξουσιοδοτῇ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας.

Διὰ τοῦ τελευταίου τέλος ἄρθρου ὁρίζεται ὅτι ὁ ὑπὸ κρίσιν νόμος θέλει τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Παρακαλῶ νὰ θεωρηθῇ ὑπηρεσιακὸν καὶ κατεπείγον καὶ ψηφισθῇ εἰς μόνην συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1952

Τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς (Συνεδρίασις ΙΗ' τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1952) ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος. Μόνη συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Διωρθώθη κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου εἰς τριήμερον.

νόμων περί ελέγχου των απολύσεων μισθωτών».

Γ. Κασιμάτης (Υπ. Εργασίας). Κύριοι συνάδελφοι, κατά την προχθεσινήν συνεδρίασιν έγένετο ειδική συζήτησις επί της σπουδαιότητος και της σημασίας του νομοσχεδίου και παρακαλώ την Βουλήν να το ψηφίσωμεν άπαξ, διότι είναι εξαιρετικώς επείγον.

Γ. Βογιατζής. Κύριε Υπουργέ, δέχομαι το νομοσχέδιον διά την προστασίαν των εργαζομένων. Λέγω όμως να γίνη δεκτόν ότι εξαιρούνται των διατάξεων αυτού αι εξής δύο περιπτώσεις:

1) Οι εργαζόμενοι εις τας εργολαβικάς εκτελέσεις των πάσης φύσεως έργων και

2) Οι εργαζόμενοι εις γεωργικάς εργασίας και γεωργικάς συνεταιριστικάς οργανώσεις οιουδήποτε βαθμού.

Εάν αύται αι δύο εξαιρέσεις γίνουν αποδεκταί, τότε δέχομαι το νομοσχέδιον, καίτοι το θεωρώ ανεπαρκέστατον διά την καταπολέμησιν της ανεργίας.

Γ. Κασιμάτης (Υπ. Εργασίας). Κύριε συνάδελφε, εάν είχατε προσέξει το νομοσχέδιον θά διεπιστώνατε ότι τούτο εξυπακούεται. Αλλ' εν πάση περιπτώσει δέχομαι την παρατήρησιν σας και δηλώ ότι οι περί ων ωμιλήσατε δεν υπάγονται εις το νομοσχέδιον. Δεν είναι δυνατόν διά του νομοσχεδίου να μεταβάλωμεν την φύσιν της ειδικής εργατικής σχέσεως. Οι εργολάβοι προσλαμβάνουν εργάτας ούχι δι' ώρισταν χρόνον, αλλά διά το συγκεκριμένον έργον. Η απόλυσις των συνεπώς δεν εμπίπτει εις τας διατάξεις του νομοσχεδίου.

Α. Λαμπρόπουλος. Κύριε Υπουργέ, παρακαλώ να εξαιρεθούν του παρόντος νομοσχεδίου οι εργαζόμενοι εις μικρογεωργικάς εκμεταλλεύσεις.

Γ. Κασιμάτης. Κύριε συνάδελφε, επανέρχομαι επί του αυτού θέματος, το οποίον έθιξεν ο προλαλήσας εξ Εύβοίας κ. συνάδελφος. Σάς επαναλαμβάνω ότι βεβαίως και αυτοί θά εξαιρεθούν, διότι δεν έχουν μόνιμον εργασίαν. Δέχομαι την τροπολογίαν σας.

Α. Πρωτοπαπαδάκης. Κύριε Υπουργέ, παρακαλώ όπως προβήτε εις ερμηνευτικήν δήλωσιν, διά της οποίας εις το άρθρον 12 του σχεδίου της Επιτροπής περιλαμβάνονται και οι σμυριδωρύκται της Νάξου.

Γ. Κασιμάτης (Υπ. Εργασίας). Κύριε συνάδελφε, αποδέχομαι το αίτημά σας και δηλώ ότι εις το άρθρον 12 του σχεδίου της Επιτροπής περιλαμβάνονται και οι σμυριδωρύκται της Νάξου και παρακαλώ να καταχωρηθή η δήλωσίς μου αύτη εις τα πρακτικά.

Ε. Γονής. Το νομοσχέδιον πρέπει να ψηφισθή άπαξ, όπως το ετροποποίησεν η κοινοβουλευτική Επιτροπή, διότι άλλως δεν κάμνομεν τίποτε.

Σ. Στεφανόπουλος. Δεν είναι δυνατόν, κύριε Υπουργέ και κύριοι βουλευταί, ν' αντιμετωπίζεται ένα κοινωνικόν και οικονομικόν φαινόμενον μέ αυτόν τον τρόπον. Το μέτρον είναι έλλιπές και έάν, κ. Υπουργέ, δεν μάς είπητε, ποία είναι τά μέτρα τά οποία έχετε λάβει κατά της ανεργίας και έάν δεν έγγράψετε πίστωσιν εις τον προϋπολογισμόν πρός αντιμετώπισιν της ανεργίας δεν νομίζω ότι διά του παρόντος μέτρου λύεται το κοινωνικόν αυτό πρόβλημα. Το μέτρον σας αποτελεί αντιγραφήν του σχεδίου του 1945, συντάκτης του οποίου υπήρξεν ο σοσιαλιστής Υπουργός Πορφυρογέννης, ο οποίος έτόνισε τότε ότι το σχέδιόν του αποτελεί προσωρινόν μέτρον, διότι το θέμα είναι εν πρώτοις κοινωνικόν. Τούτο, κ. συνάδελφοι, αποδεικνύει ότι εντός της Κυβερνήσεως δεν υπάρχει σαφής αντίληψις του κοινωνικού φαινομένου παν λέγεται άνεργία, μέ την σοβαρωτάτην συνέπειαν να ματαισπουδώμεν. Εάν το φαινόμενον της ανεργίας δεν το αντιμετωπίσωμεν ως κοινωνικόν φαινόμενον φρονώ, ότι δεν παρέχετε λύσιν και ματαίστετε την αντιμετώπισιν του κοινωνικού αυτού φαινομένου εις ώρισμένας επιχειρήσεις, ενώ έδει να αντιμετωπισθή επί του συνόλου διά της έγγραφής σχετικής πιστώσεως εις τον προϋπολογισμόν.

Γ. Κασιμάτης (Υπ. Εργασίας). Ο κ. Στεφανόπουλος φαίνεται ότι δεν έχει αναγνώσει την εισηγητικήν έκθεσιν του νομοσχεδίου, διότι άλλως δεν θά ανέφερε όσα είπε. Λέγει λοιπόν, κ. Στεφανόπουλε, ή Εισηγητική έκθεσις, ότι το φαινόμενον της ανεργίας είναι κατ' εξοχήν οικονομικόν και δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθή διά διοικητικών μόνον μέτρων, άλλά κυρίως δι' οικονομικών τοιούτων. Το νομοσχέδιον δεν άπτεται του όλου θέματος της ανεργίας, άλλά αντιμετωπίζει ωρισμένας συνεπείας του θέματος τούτου. Η κυβέρνησις καταβάλλει προσπαθείας, διά να λάβη τά προσήκοντα μέτρα πρός περιστολήν της ανεργίας μέ μέτρα οικονομικά. Αλλά το φαινόμενον της ανεργίας, όπως καλώς γνωρίζετε, είναι πανευρωπαϊκόν. Το υπό κρίσιν νομοσχέδιον αποβλέπει εις το να επιβάλη την άπασχόλησιν του προσωπικού των επιχειρήσεων, όταν ή εξ αντικειμένου κατάστασις αυτών δεν δικαιολογεί τον περιορισμόν της οικονομικής των δραστηριότητος. Επιδιώκομεν μεν αντικειμενικότητα και μέ γνώμονα την ιεραρχίαν των θυσιών, τάς οποίας επιβάλλουν ή ηθική και το γενικώτερον κοινωνικόν συμφέρον, την κατοχύρωσιν της εργασίας των μισθοδοτουμένων. Δεν έχει δέ το νομοσχέδιον τούτο ουδεμίαν σχέσιν μέ τον κατοχικόν νόμον 431, ούτε μέ τον κ. Πορφυρογέννην, τον δποίον θέλω να άγγοώ εις τί επεκαλέσθη ο κ. Στεφανόπουλος. Διότι έκείνος προεκλήθη από την ανάγκην της υπάρξεως απασχολήσεως εργατών διά να αποφευχθή ή μεταφορά άνέργων εις την Γερμανίαν. Εστηρίχθη δέ εις την τραπεζικήν πιστοδότησιν. Το υπό κρίσιν νομοσχέδιον επιχειρεί να βοηθήση την εξυγίανσιν των άρχών της ιδιωτικής επιχειρήσεως, χωρίς να θίγη τας άρχάς της ελευθέρας, άλλ' όχι άρυδότου οικονομίας. Όσοι ωμίλουν επί της καταθέσεως του νομοσχεδίου, έλεγον: Το Υπουργικόν Συμβούλιον μέ εξουσιοδότησε να καταθέσω νομοσχέδιον διά να αντιμετωπισθούν αι αδικαιολόγητοι ομαδικαί απολύσεις εργατών. Ούδείς βεβαίως άρνείται ότι επιχείρησις, ή οποία ευρίσκεται προ αναπεργλήτων δυσχερειών, δικαιούται να έλαττώση τά βάρη της δι' απολύσεως μέρους του εργατικού της προσωπικού. Δεν πρέπει όμως ποτέ να τεθή ή άρχή, ότι πρώτοι θά φέρουν τά βάρη οι εργάται.

Εζήτησα κατά την συζήτησιν του νομοσχε-

δίον ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ νὰ προταθῇ διάταξις περὶ αὐξήσεως τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς. Ἠθέλησα τοῦτο νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν. Δυστυχῶς ὅμως ὁ Εἰσηγητὴς τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν ἀπεδέχθη τὴν τροπολογίαν. Εἶμαι πρόθυμος, ἐὰν θελήσητε, νὰ ὁρίσωμεν ἄλλην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ ἀπὸ κοινοῦ νὰ συζητήσωμεν τὸ ὅλον θέμα τῆς ἀνεργίας καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως. Εἶναι καιρὸς τὰ κόμματα καὶ ἡ ἡγεσία των νὰ ἀναλάβουν εὐθέως τὰς εὐθύνας των.

Σ. Στεφανόπουλος. Διαπιστῶ, κ. Ὑπουργέ, ἀνακολουθίαν καὶ ἀντίφασιν μεταξὺ αὐτῶν ποὺ ἀνεφέρατε καὶ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχήν σας. Ἐγὼ δὲν ἠγνόουν ὅτι ὁ κατοχικὸς νόμος ἐπέβαλε τὰ βάρη εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις. Ἐγὼ ἐπεκαλέσθην τὸν μετακατοχικὸν νόμον, τῆς ὑπουργίας τοῦ κ. Πορφυρογένη. Καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀνεργίας πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ γενικῆς πλευρᾶς. Καὶ ὅμως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ δὲν εἶπεν εἰσέτι τὴν τελευταίαν της λέξιν. Αὐτὸς δὲ ὡς Ὑπουργὸς ἔρχεται νὰ διαχωρίσῃ τὴν θέσιν του ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Εἶναι γεγονός, ὅτι διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ φαινόμενον τοῦτο, τὸ φαινόμενον τοῦτέστιν τῆς ἀνεργίας, πρέπει νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν κατὰ κύριον λόγον ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους καὶ ὄχι μόνον αἱ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι καὶ θὰ καμφθῶσι τελικῶς. Αὐτὸ ἐγὼ ἐκατηγόρησα. Διὰ τοῦτο δὲ εἶπον, ἂν περιορισθῇ τὸ σχέδιον νόμου εἰς τὴν λῆψιν προχείρων μέτρων θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, ἤτις καὶ τελικῶς θὰ ἐπιπέσῃ ἐπὶ τῶν λαϊκῶν τάξεων. Ἡ ἀνεργία, κ. συνάδελφοι, ἐπεκτείνεται ἐπικινδύνως. Καὶ ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ ἐγγράψητε εἰς τὸν προϋπολογισμὸν κονδύλιον σεβαστὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας. Διότι, ἂν τοῦτο δὲν γίνῃ, νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι θὰ ἐξαθλιωθοῦν αἱ λαϊκαὶ μᾶζαι.

Γ. Καισμάτης (Ὑπ. Ἐργασίας). Δὲν ὠφελεῖ ἡ ἀπάντησις εἰς τὸν κ. Στεφανόπουλον, ἐπιμένοντα νὰ μοῦ ἀποδίδῃ φράσεις, τὰς ὁποίας δὲν εἶπα.

Π. Κατερίνης. Κύριε Πρόεδρε, ἡμεῖς ἔχομεν ὑποχρέωσιν, διὰ νὰ μὴ ἐξαπατηθῇ ἡ κοινὴ γνώμη εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὅτι δηλαδὴ προστατεύονται ἀπόλυτα οἱ ἐργάται, νὰ δηλώσωμεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ δὲν καλύπτει ὅλον τὸ ζήτημα τὸ ὀξὺ τῆς ἀνεργίας, ἀλλὰ μερικὰς καὶ μόνον ἀπολύσεις.

Νομίζομεν ὅτι τὸ ὅλον ζήτημα καὶ τὸ φαινόμενον αὐτὸ εἶναι συνδεδεμένον μὲ τὸ καπιταλιστικὸ ἐν γένει σύστημα. Πιστεύομε, λοιπόν, ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ περιορισθῇ ἡ ἔκτασις τοῦ προβλήματος, ἂν ἡ Κυβέρνησις κατέβαλλε προσπάθειαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τῆς χώρας. Ἐρωτῶ ὅμως, διατί, ἀφοῦ λέγετε ὅτι τόσον ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον σκοπὸν ἔχει τὴν προστασίαν καὶ ὀλίγων ἐργατῶν, διατί καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Βουλὴ δὲν ἀποδέχεται τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπ' ἐμοῦ τροπολογίαν περὶ μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ 50 εἰς 10;

Π. Κερασιώτης. Κύριε Πρόεδρε, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις, διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν πρότασίν μου. Τὸ φαινόμενον τῆς ἀνεργίας, κ. συνάδελφοι, εἶναι ἀπαράδεκτον διὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἄλλα Κράτη, ὅπως ἡ Γιουγκοσλαυία, προστατεύουν μὲ φανατισμὸν τὴν ἐθνικήν των παραγωγὴν καὶ ἀπαγορεύουν τὴν εἰσαγωγὴν οἱουδήποτε εἴδους, τὸ ὁποῖον κατασκευάζεται ἐπαρκῶς εἰς τὸν τόπον. Ἐνῷ ἡμεῖς ἀντιθέτως πράττομεν. Καὶ διὰ τῶν διαφόρων συμβάσεων καὶ μεθόδων εἰσάγομεν εἴδη, τὰ ὁποῖα κατὰ κόρον κατασκευάζονται ἐνταῦθα, πρὸς μεγίστην οἰκονομικὴν βλάβην μας.

Κύριε Ὑπουργέ, τὸ μέτρον τῆς ἀπολύσεως εἰς ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας ἄνω τῶν 50 ἐργατῶν εἶναι ἀπαράδεκτον. Διότι εἰς τὴν Ἑλλάδα τοιαῦται ἐπιχειρήσεις εἶναι ἐλάχισται. Ἐνῷ ἀντιθέτως κάτω τῶν 50 ἐργατῶν ὑπάρχουν 2350 τοιαῦται. Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτὰς ἀπασχολοῦνται τὰ 3/4 τῶν ἐργατῶν. Εἶναι ἀπαράδεκτον λοιπὸν μία ἐπιχείρησις ἔχουσα 50 ὑπαλλήλους νὰ μὴ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ἀπολύσεως, ἐνῷ ἑτέρα τοιαύτη μὲ 49 ὑπαλλήλους νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ πετάῃ εἰς τὸν δρόμον τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους της χωρὶς κυρώσεις. Προτείνω τὸ νομοσχέδιον νὰ περάσῃ μὲ τὴν τροπολογίαν ἐκείνην, ἡ ὁποία δὲν δίδει τὴν εὐχέρειαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ἀπολύσεως ἀδικαιολογήτως ἄνω τῶν 10 ἐργατῶν.

Ὡς τόσον, τὸ μέτρον αὐτὸ δὲν θὰ ἔχῃ οὐδὲν ἀποτέλεσμα, ἐὰν αὔριον δὲν κατατεθῇ ἄλλο, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀπαγορεύεται ἡ εἰσαγωγὴ εἰδῶν ποὺ κατασκευάζονται εἰς τὸν τόπον. Τότε μόνον θὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀνεργία καὶ θὰ ἐπέλθῃ ἡ εὐημερία εἰς τὸν τόπον.

Κ. Μαλλας. Κύριε Πρόεδρε, νὰ γνωσθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν συναδέλφων, οἱ ὁποῖοι ἀντιδροῦν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, διὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ ὁ λαὸς ποῖοι εἶναι οἱ πράκτορες τῶν βιομηχάνων.

Γ. Καισμάτης (Ὑπ. Ἐργασίας). Ἐπιθυμῶ, κ. συνάδελφοι, νὰ κάμω τὴν δήλωσιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε ὅ,τι ἦτο δυνατὸν διὰ νὰ ψηφισθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον. Καθιστῶ προσεκτικοὺς ὅλους τοὺς κ. συναδέλφους ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ζητῶ νὰ ἀναλάβῃ ὁ καθεὶς τὰς εὐθύνας του. Κάμνω δὲ τὴν ἔκκλησιν πρὸς ὅλους νὰ συμφωνήσωμεν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον προστατεύει τοὺς ἀπολυομένους ἐργάτας.

Ε. Γονῆς. Κύριε Ὑπουργέ, δὲν ἔχομεν ἀντίρρησιν νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν νὰ ψηφισθῇ ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Πρόεδρος. Διακόπτομεν τὴν συνεδρίασιν διὰ 10 λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥραν 8.20' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Γονῆς ἔχει τὸν λόγον.

Ε. Γονῆς. Ἡ Κυβέρνησις εὐθύνεται διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου. Χθὲς εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν ἀνέπτυξα διὰ μακρῶν τὰς ἀπόψεις μου καὶ ὑπεστήριξα ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἀτελέστατον καὶ δὲν καλύπτει τὸ θέμα. Προέτεινα τροπολο-

γίαν, κατ' ἣν πρέπει νὰ ἐγγραφῇ ποσὸν 300 διακατομμυρίων δραχμῶν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας. Πρέπει τὸ νομοσχέδιον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἄλλως θὰ πελαγοδρομήσωμεν.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Βουλὴ τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον καὶ ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς;

Πολλοὶ βουλευταί. Μάλιστα, δεκτὸν καὶ ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς.

Μετ' ὀλίγα ὡς ἄνω σχέδιον νόμου γίνεται δεκτὸν καὶ ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς μόνην συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ συνόλου.

2223|1952 ΝΟΜΟΣ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς Νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν», ὡς ἐνισχύθη διὰ τοῦ Ν. 2113|1952 περὶ κυρώσεως Ἀναγκαστικῶν Νόμων, ἐκδοθέντων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ΣΖ|1949 Ψηφίσματος καὶ ἐφεξῆς».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 271 τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἡ πρώτη περίοδος τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς Νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» (*), κυρωθέντος διὰ τοῦ Νόμου 2113|1952 περὶ κυρώσεως Ἀναγκαστικῶν Νόμων, ἐκδοθέντων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ΣΖ|1949 Ψηφίσματος καὶ ἐφεξῆς» (**) ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ταῦ παρόντος τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ ἢ τοποθετηθέντος βάσει προγενεστέρων τοῦ Α.Ν. 1836|1951 Νόμων διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πενταετίαν τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του».

2. Τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καταργεῖται.

3. Συμβάσεις ἐργασίας, λυθεῖσαι λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπαναφέρονται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς διὰ μίαν εἰσέτι διετίαν, ἐφ' ὅσον οἱ πρὸς οὓς αἱ καταγγελίαι μισθωταὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἠθέλων προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἐξ ἧς ἀπελύθησαν.

Τυχὸν καταβληθεῖσαι ἀποζημιώσεις διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας λυθείσας καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἐπαναφερομένας ἐν ἰσχύϊ δὲν ἀναζητοῦνται, εἰ μὴ καθ' ὃ ποσὸν ὑπερβαίνουν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν ἐκτὸς ἀπασχολήσεως διανυθέντα χρόνον, ταῦ ὑπερβάλλοντος ποσοῦ παρακρατουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς δόσεις, μὴ ὑπερβαινούσας τὸ 1|8 τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ.

4. Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὁριζομένη διετία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐμφανίσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας.

5. Ὅπου ἐν τῷ Α.Ν. 1836|1951 ἀναφέρεται διάρκεια τῆς συμβάσεως ἐργασίας τριετής, νοεῖται πενταετὴς ταιαύτη.

6. Προστατευόμενοι ταῦ νόμου, μὴ ὑποβαλόντες ἐμπροθέσμως τὴν αἴτησιν αὐτῶν, δικαιοῦνται τῆς προστασίας τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ἠθελον ὑποβάλει τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἐντὸς τριῳήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1952

Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τοῦ ἄνω Νόμου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Ἡ Πολιτεία, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἠθικήν της ὑποχρέωσιν διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ σταδιοδρομίας τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῆς μακρᾶς ἐν τῷ στρατῷ ἐφεδρικῆς των ὑπηρεσίας, δὲν ἔχουν οὔτε τὸν χρόνον, οὔτε τὴν δυνατότητα νὰ σταδιοδρομήσουν, ὅπως οἱ μὴ στρατευθέντες, ἐδέσπισε κατὰ καιροὺς προστατευτικὰ ὑπὲρ τῶν πολεμιστῶν μέτρα, ἐν οἷς καὶ τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ ὡρισμένον ποσοστὸν καὶ ὑπὸ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ τοῦ Δημοσίου εἰς τὰς κενὰς θέσεις αὐτῶν. Ὁ χρόνος τῆς ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος τῆς σχέσεως ἐργασίας τῶν οὕτω τοποθετουμένων πολεμιστῶν ὡρίσθη κατ' ἀρχὴν εἰς τριετίαν, διότι ἐπιστεύετο ὅτι κατὰ τὸν μεταξὺ χρόνον θὰ ἐδημιουργοῦντο καὶ σχέσεις μεταξὺ ἐπιχειρήσεων καὶ πολεμιστῶν, ἐπιτρέπουσαι τὴν ἄνευ τῆς εἰδικῆς προστασίας τῆς Πολιτείας ἀπασχόλησιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν παρ' αἷς ἐτοποθετήθησαν ἐπιχειρήσεων. Πράγματι πλεῖσται τῶν ἐπιχειρήσεων, κατανοοῦσαι τὴν ἀνάγκην τῆς εἰδικῆς προστασίας τῶν πολεμιστῶν καὶ προθύμως ἐδέχθησαν τοὺς παρ' αὐταῖς τοποθετηθέντας καὶ συνεχίζουν τὴν ἀπασχόλησιν αὐτῶν καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς ὑπὸ τῆς Πολιτείας παρεχομένης εἰδικῆς προστασίας αὐτῶν. Παρουσιάσθησαν ὅμως καὶ περιπτώσεις ἐπιχειρήσεων, αἵτινες μὲ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς προστασίας τοῦ νόμου προέβησαν εἰς ἀπόλυσιν τῶν πολεμιστῶν.

Πρὸς θεραπείαν τούτου προτείνεται διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου νόμου ἡ παράτασις τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν τοποθετουμένων βάσει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς Νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» ἢ βάσει προγενεστέρων αὐτοῦ νόμων

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 584.
(**) ΕΕΔ 11, σελ. 601.

τοποθετηθέντων πολεμιστῶν, ἐπὶ μίαν διετίαν εἰσέτι πέραν τῆς ἀρχικῆς τριετίας.

Παρακαλῶ, ὅθεν, ὅπως τὸ παρὸν σχέδιον νόμου ψηφισθῇ εἰς μόνην συζήτησιν, ὡς ὑπηρεσιακὸν καὶ ἐπείγον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ προσόντων καὶ δοκιμασίας πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου μηχανοδηγῶν - χειριστῶν γερανῶν τῶν ἐν τῷ Κράτει Σιδηροδρόμων καὶ Τροχιοδρόμων, ὡς καὶ ἐπιβλέψεως τῆς λειτουργίας αὐτῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 234 τῆς 26 Αὐγούστου 1952)

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ἡγουμενίτσης.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 239 τῆς 28 Αὐγούστου 1952)

Διόρθωσις ἡμαρτημένων

Κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Β.Δ. τῆς 7 Ἰουνίου 1952 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ἡγουμενίτσης» εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 176|1.7.1952 Φ.Ε.Κ. τεῦχος Α' (*) παρελείφθησαν αἱ λέξεις «τῶν κουρείων, ὀπωροπωλείων», δι' ἣ διορθοῦται ὡς κάτωθι:

Εἰς τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Β.Δ. τῆς 7.6|1.7.1952 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ἡγουμενίτσης» μετὰ τὴν λέξιν «πλὴν» καὶ πρὸ τῆς λέξεως «ἰχθυοπωλείων» προστίθενται αἱ παραλειφθεῖσαι λέξεις «τῶν κουρείων, ὀπωροπωλείων».

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας)

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιοτεχνικὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Λεβιδίου κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 244 τῆς 31 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1939 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Λεβιδίου καὶ τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Λεβιδίου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 551|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἅπαντα τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιοτεχνικὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Λεβιδίου κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον θὰ παραμένουν ἀνοικτὰ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ μέχρι τῆς δης μ.μ. ὥρας, πλὴν τῶν καφενείων, γαλακτοζαχαροπλαστείων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 244 τῆς 31 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλλήλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Βόλου, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 549|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 12|14.1.1952 «περὶ ἀνακλήσεως τοῦ Β. Δ|τος τῆς 16|6|24.7.1950 «περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Δ|τος τῆς 1.12|17.12.1948 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου καὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τοὺς τεχνίτας ζαχαροπλαστείων τῆς πόλεως Βόλου» καὶ ὁριζομεν ὅπως ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει Βόλου λειτουργούντων ζαχαροπλαστείων κλείουν καθ' ἑκάστην Κυριακὴν τὰ ἡμίση τούτων ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς αὐτῶν καθοριζομένης ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως. Ἐξαιροῦνται ταῦ παρόντος τὰ ἔχοντα πρόσοψιν ἐπὶ τῆς παραλιακῆς ὁδοῦ, ὡς καὶ ὅσα κεῖνται παραπλεύρως ἐπὶ τῶν παρόδων μέχρι τῆς πρώτης μετὰ τὴν παραλιακὴν ὁδὸν παραλλήλου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς περιφερείας Χαλανδρίου κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 244 τῆς 31 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» 2) αἴτησιν τῆς Ἑνώσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Χαλανδρίου καὶ πέριξ, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 15|40|33|4.5.1952 σύμφωνον γνώμην τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Χαλανδρίου, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 338.

τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 548|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος καθιεροῦται ὡς ἡμέρα ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τοῦ Δήμου Χαλανδρίου καὶ τῶν Κοινοτήτων Χολαργοῦ, Ἁγίας Παρασκευῆς, Βριλησσίων, Φιλοθέης, Νέου Ψυχικοῦ, Νέας Πεντέλης, Παλαιᾶς Πεντέλης καὶ Ψυχικοῦ.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 18.8|3.9.1949 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐσπερινὰ κέντρα, οἰνομαγειρεῖα καὶ οἰνοπωλεῖα Λαυρίου».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 244 τῆς 31 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Λαυρίου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 550|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 18.8|3.9.1949 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐσπερινὰ κέντρα, οἰνομαγειρεῖα καὶ οἰνοπωλεῖα Λαυρίου».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα κλπ. τῆς κωμοπόλεως Σαγείκων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 244 τῆς 31 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἀπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Σαγείκων καὶ τῇ ὑπ' ἀριθ. 43|31.9.1950 συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Κάτω Σαγείκων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 552|1952 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα καὶ κουρεῖα τῆς κωμοπόλεως Σαγείκων κατὰ τὰς Κυριακὰς παραμένουν ἀνοικτὰ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ ἕως τῆς 1ης μ.μ. ὥρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

33424|[1. 227]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἀρμοδιότητος τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 147 τῆς 28 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 14 § 8 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»,

2) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ψηφισθεῖσαν κατὰ τὴν 35ην τῆς 9.6.1952 συνεδρίαν αὐτοῦ καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30234|16.6.1952 ἀναφορᾶς τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἀρμοδιότητος τοῦ Ι.Κ.Α. ἀντικατασταθῇ ὡς ἑξῆς:

1. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος εἶναι ἁρμόδιος νὰ ἀποφασίζῃ, ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν οἰκείων Κανονισμῶν καθοριζόμεναι προϋποθέσεις, καὶ ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων, αἵτινες ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενον:

α) Τὴν ἀναγνώρισιν συντάξεων καὶ ἐπιδομάτων ἀναπροσαρμογῆς,

β) Τὴν παροχὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 80 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 προβλεπομένης ἰδιαιτέρας προνοίας ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν μέτρων πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναπηρίας καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς μὴ συμμορφώσεως πρὸς ταῦτα, καὶ

γ) Τὴν μείωσιν, ἀναστολήν, διακοπὴν ἢ καὶ στέρησιν τῶν παροχῶν συντάξεων ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου καὶ ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ὑπὸ τούτου δικαιώματος.

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος ἡ ἁρμοδιότης ν' ἀποφασίζῃ, ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν οἰκείων κανονισμῶν καθοριζόμεναι προϋποθέσεις, καὶ ἐπιδαναύπτονται ἅπαντα τὰ κεκανονισμένα δικαιολογητικά, ἐπὶ αἰτήσεων περὶ ἀπονομῆς συντάξεων. Αἱ ἐπὶ τῶν αἰτήσεων τούτων ἀποφάσεις δέον νὰ ἐκδίδωνται ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποβολῆς αὐτῶν, ἐπικυροῦνται δὲ ὑπὸ τῆς Γ.Δ.Ε. τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος.

Βάσει τῶν ἀποφάσεων τούτων καταβάλλεται ἡ σύνταξις μέχρις ἐκδόσεως τῆς ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου προβλεπομένης ἀποφάσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τῶν τεσσάρων μηνῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων δέον νὰ ἐκδίδῃ τὴν ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ὁριστικὴν του ἀπόφασιν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος δέον νὰ ὑποβάλληται μεθ' ὁλοκλή-

ρου τοῦ σχετικοῦ φακέλλου ἀρεληπτί εἰς τὸ ἀρμόδιον Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα.

3. Κατὰ τῶν περὶ ὧν αἱ §§ 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀποφάσεων τοῦ Διευθυντοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος δύναται νὰ ὑποβληθῇ αἴτησις θεραπείας ἐνώπιον τῆς οἰκείας Τ.Δ.Ε. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1952

24514]Σ. 626]1952 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς λόγῳ φυματιώσεως συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀεροθεραπείας διὰ τὴν θερινὴν περίοδον τοῦ τρέχοντος ἔτους 1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 153 τῆς 30 Ἰουνίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19]1944 νόμου.

2) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Τὴν χορήγησιν παρὰ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς τοὺς λόγῳ φυματιώσεως συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους (τύπου συντάξεως) ἢ ἐπιδοματούχους αὐτῶν ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀεροθεραπείας διὰ τὴν θερινὴν περίοδον τοῦ τρέχοντος ἔτους 1952 ἐκ δραχμῶν πεντακοσίων χιλιάδων (500.000).

Εἰς ἣν περίπτωσιν προβλέπεται ὑπὸ τῶν Κατασταστικῶν διατάξεων ὀργανισμοῦ τινος ἡ χορήγησις ὡς ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας ποσοῦ μεγαλυτέρου τοῦ διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένου, δύναται νὰ παρέχηται τοῦτο καὶ μέχρι τοῦ διπλασίου κατ' ἀνώτατον ὅριον τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς παρούσης ποσοῦ.

Τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω βοηθήματος ἀεροθεραπείας δικαιοῦνται οἱ μὲν φυματικοὶ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἡ ἔναρξις ἢ ἡ λῆξις τῆς συνταξιοδοτήσεώς των ἐμπίπτει εἰς τὸ μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου ἐ.ἔ. χρονικὸν διάστημα, οἱ δὲ ἐπιδοτούμενοι λόγῳ φυματιώσεως, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἔτυχον ἐπιδόματος, ἔστω καὶ διὰ μίαν ἡμέραν, κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Ἰουνίου μέχρι τῆς 31ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. χρονικὸν διάστημα καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος (ἠσφαλισμένη) ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπέχῃ τῆς ἐργασίας του λόγῳ ἀνικανότητος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως καταβολῆς τοῦ βοηθήματος.

Δὲν δικαιοῦνται τοῦ βοηθήματος ἀεροθεραπείας οἱ τυχόντες τοιούτου ἐπιδοματοῦχοι λόγῳ φυματιώσεως ἐκ τῆς ἰδιότητός των ὡς συνταξιούχων.

Δὲν δικαιοῦνται τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω βοηθήματος ἀεροθεραπείας οἱ κατὰ τὴν 15ην Ἰουλίου 1952 νοσηλευόμενοι εἰς σανατόρια ἢ ἀναρρωτήρια φυματικοὶ συνταξιοῦχοι (τύπου συντάξεως) καὶ ἐπιδοματοῦχοι, ἐφ' ὅσον αἱ δαπάναι τῆς ὡς ἄνω νοσηλείας καταβάλλονται ὑπὸ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρέχονται αὐτοῖς ὑπὸ τούτων ὁπωσδήποτε ἔξοδα ἐνοικίου ἢ ἐν γένει ἔξοδα διαμονῆς εἰς ἔξοχάς.

Ἡ καταβολὴ τοῦ ὡς ἄνω βοηθήματος ἀρχεται ἀπὸ 15ης Ἰουνίου 1952, θέλει δὲ διαρκέσει μέχρι τῆς 30ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1952

43160]1430]1952 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἐπαυξήσεως τῆς εἰς βάρος τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1951-1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 70032]3576]26.10.1951 κοινὴν ἀπόφασίν μας, δι' ἧς καθωρισθη ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας εἰς ἑκατὸν ἑκατομμύρια διὰ τὸ οἰκον. ἔτος 1951—1952, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 §§ 1, 3, 4 τοῦ ν. 104]1943 (Φ.Ε.Κ. 135]Α']1943), 3) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 1939]1944 (Φ.Ε.Κ. 237]Α']1944), κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 72]1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Φ.Ε.Κ. 44]Α'] 1946), ἀποφασίζομεν :

Ἐπαυξάνομεν τὴν εἰς βάρος τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1951-1952 κατὰ πεντήκοντα ἑκατομμύρια (50.000.000) εἰσέτι δι' ἀποζημίωσιν τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ εὑρισκομένων ἀντιπροσώπων τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ ἐξόφλησιν ἐξόδων ἐπανόδου αὐτῶν.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιηθήτω δεόντως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1952

20983]Ε]522]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων Τ.Ε.Α.Ε. Λοχαγοκηπουρῶν κατὰ 40 ο]ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 11 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 19]1944.

2) Τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6249]11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 144]16.4.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λοχαγοκηπουρῶν.

4) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1952 τὰς παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λοχαγοκηπουρῶν χορηγουμένας ἐπὶ τῇ βάσει διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855]6499]1947 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως συντάξεις κατὰ 40 ο]ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουνίου 1952

34663]Ι. 243]1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς προσωρινὸν Κανονισμὸν ἁπλουστεύσεως διαδικασίας ἀπονο-

μῆς παροχῶν καὶ ρυθμίσεως ἐπειγόντων ζητημάτων Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 167 τῆς 24 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) πρότασιν Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 24.6.1952 καὶ 27.6.1952 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35139 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸν «προσωρινὸν Κανονισμὸν ἀπλουστεύσεως διαδικασίας ἀπονομῆς παροχῶν καὶ ρυθμίσεως ἐπειγόντων ζητημάτων» προστεθῇ διάταξις ὡς 12ον ἄρθρον, συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω πρότασιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχουσα οὕτω:

«Δύναται νὰ προεξοφλοῦνται τῇ αἰτήσει τοῦ δικαιούχου τέσσαρες τὸ πολὺ μηνιαῖαι δόσεις τῶν ἐτησίων συντάξεων ἐπὶ μηνιαίῳ τόκῳ καὶ ἀσφαλίστρῳ 1 ο|ο».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1952

11846|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου

Ἀγορανομικὴ διάταξις ὑπ' ἀριθ. 93

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|1951 Ἀγορανομικῆς διατάξεως «περὶ κατηγοριῶν ὑποδημάτων κλπ.» (*)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 165 τῆς 19 Ἰουλίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1671 «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων».

2) Τὸ Ν.Δ. 606|1948 «περὶ συστάσεως Ὑπουργείων Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν».

3) Τὸ Ν.Δ. 136|1946 «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος».

4) Τὸν Α.Ν. 789|1948 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος».

5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 276|1952 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Καταργοῦμεν τὸ ἄρθρον 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|1951 Ἀγορανομικῆς διατάξεως «περὶ καθορισμοῦ κατηγοριῶν καὶ τύπων ὑποδημάτων καὶ περὶ ὑποχρεώσεων τῶν ὑποδηματοποιῶν».

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς νέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεώς της διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουλίου 1952

15316|Σ. 245|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντά-

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Τὸ καταργηθὲν ἄρθρον (ΕΕΔ 10, 886) εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Ἀπαγορεύομεν εἰς τοὺς ἐργοδότας ὑποδηματοποιοὺς ἐν γένει νὰ χορηγῶσιν εἰς τοὺς ἐργάτας ἐργασίαν πρὸς κατασκευὴν ὑποδημάτων ἐκτὸς τοῦ καταστήματός των καὶ νὰ ἐμπαγίζωσιν ὑποδήματα μὴ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἐργοστασίου ἢ ἐργαστηρίου.

Διὰ τὴν παράβασιν ταύτην ἐπιβάλλονται τόσον οἱ ἐργοδόται, ὅσον καὶ οἱ ἀναλαμβάνοντες τοιαύτην ἐργασίαν ἐργάται.

ξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Πύργου—Κατακώλου καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 183 τῆς 11 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 νόμου,

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 84|β.δ.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμου Πύργου—Κατακώλου, καὶ

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1952 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμου Πύργου—Κατακώλου καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 30 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1952

35879|Σ.936|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4414|1.232|22.9.1950 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 187 τῆς 20 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1057|1946, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1648|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 1057|1946 κ.λ.π.», β) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 3 τοῦ Α. Ν. 1022|1946 «περὶ διακανονισμοῦ τοῦ τρόπου διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κλπ.», γ) τὰς ὑπ' ἀριθ. 186|6.6.1952 καὶ 157|11.7.1952 ἀναφορὰς τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς, ἀποφασίζομεν:

1. Κατόπιν τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. ἀσφαλίσεως τῶν Συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1648|1951, ἀνακαλοῦμεν, ἀφ' ἧς αὕτη ἰσχύσε, τὴν ὑπ' ἀριθ. 4414|Ι. 232|22.9.1950 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς».

2. Εἰς περίπτωσιν ὅμως καθ' ἣν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὰ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἡμῶν μέχρι τῆς σήμερον χρονικὸν διάστημα, ἐχορηγήθησαν παροχαὶ εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ εἰρημένου Ταμείου, ἡ δαπάνη διὰ τὴν χορήγησιν τούτων, καθοριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρινομένης ὑφ' ἡμῶν, θέλει καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ Ταμείου τούτου ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1952

34444|Α. 128|1952 Ἀποφασις Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως βοηθήματος ἀρτοθεραπείας εἰς συνταξιούχους φυματικοὺς Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημιουργῶν

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 188 τῆς 21 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ

άρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2118|2.7.1952 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Τὴν χορήγησιν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς εἰς τοὺς λόγῳ ψυματιώσεως συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους (τύπου συντάξεως) ἢ ἐπιδοματούχους αὐτοῦ ἑφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀεροθεραπείας διὰ τὴν θερινὴν περίοδον τοῦ τρέχοντος ἔτους 1952 ἐκ δραχμῶν ἑπτακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων (750.000).

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 24514|Σ. 626 ἐ.ἐ. κοινὴ ἡμῶν ἀπόφασις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1952

34822|Ι. 246|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Ἀσφαλιστικῆς Ἀρμοδιότητος Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 194 τῆς 29 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 40 § 7 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 41|1952 καὶ 42|1952 συνεδριάσεις αὐτοῦ καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 85014|6, 558|5.7.1952 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ ἁπλουστεύσεως τῆς διαδικασίας ἀπονομῆς παροχῶν καὶ ρυθμίσεως ἐπειγόντων ζητημάτων τοῦ Ι.Κ.Α.» προστεθῇ δευτέρα παράγραφος, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

2. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἀρμοδιότητος τοῦ Ι.Κ.Α. προστίθεται διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Δύναται νὰ προεξοφλῶνται τῇ αἰτήσει τοῦ δικαιούχου τέσσαρες (4) τὸ πολὺ μηνιαῖαι δόσεις τῶν ἐτησίων συντάξεων ἐπὶ μηνιαίῳ τόκῳ καὶ ἀσφαλίστρῳ 1 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1952

37885|Σ.1014|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 194 τῆς 29 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 634|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392|1949 Ν. Δ|τος.

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3846|13.6.1952 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 230|1952, συνεδριάσεως 55ης τῆς Θ' Περιόδου τῆς 5ης Ἰουλίου 1952), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 65 τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

«1. Οἱ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 2238|1943 καθοριζόμενοι πόροι τοῦ Ταμείου καταβάλλονται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον ἐντὸς τῆς κατὰ τὴν ἑκάστοτε ἰσχύουσαν Νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὲρ τούτων εἰσφορῶν προβλεπομένης προθεσμίας. Τὴν εἰσφορὰν ταύτην καταβάλλουσιν οἱ ἐργοδόται εἰς μίαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 16 § 3 ὁριζομένων Τραπεζῶν καὶ εἰς πίστωσιν τοῦ παρ' αὐτῇ λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1952

10724|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς αὐξήσεως 20 ο|ο τῆς χορηγηθείσης εἰς Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λοιπῶν ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 196 τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὴν χορηγηθεῖσαν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ.ἐ. αὔξησιν κατὰ 20 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ.

2) Τὴν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας χορηγηθεῖσαν ὁμοίαν αὔξησιν ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Δικτύων Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π., ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς καὶ τὰς προϋποθέσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 271707|4.8.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1545|1950 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.1930 Διατάγματος κλπ.», ἀποφασίζομεν:

Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 271707|4.8.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐγκριθεῖσαν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ.ἐ. αὔξησιν κατὰ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο|ο) ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. χορηγουμένην ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς περιορισμοὺς καὶ προϋποθέσεις καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λοιπῶν ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων, ἐφόσον αἱ εἰσπράξεις αὐτῶν μετὰ τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν λειτουργίας καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐπιτρέπουν τὴν πληρωμὴν τῆς ὡς ἄνω δαπάνης.

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6262|15.5.1952 ἡμετέρας χορηγηθεῖσα ἀπὸ 1.4.1952 αὔξησις ἐκ 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου προσωπικοῦ συμψηφίζεται εἰς τὴν διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένην αὔξησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Αὐγούστου 1952

24699|1.164|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Ασθενείας του Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 της 5 Ιουνίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις των άρθρων 16 και 34 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων». 2) Πρότασιν του Δ. Σ. του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εγκριθείσαν κατά τας συνεδριάσεις αύτου της 2.5.1952 και 6.5.1952 και υποβληθείσαν ημίν διά της υπ' αριθ. 24817|1952 αναφοράς του Ι.Κ.Α., αποφασίζομεν:

Όπως το άρθρον 40 του Κανονισμού Ασθενείας του Ι.Κ.Α. τροποποιηθή και ισχύση, συμφώνως προς την ως άνω πρότασιν αύτου, ως κάτωθι:

Άρθρον 40

Προϋποθέσεις αναγνωρίσεως

«Διά την εφαρμογήν των περί επαγγελματικών ασθενειών διατάξεων του άρθρου 34 του Αναγκ. Νόμου 1846|1951 απαιτείται ή εξ όξειας ή χρονίας δηλητηριάσεως ή νόσου περιλαμβανομένης εις τον κατωτέρω πίνακα προσβολή του ησφαλισμένου, του απασχοληθέντος ή απασχολουμένου εις τας αντιστοίχους εν τω πίνακι αναγραφομένας επιχειρήσεις, εργασίας ή επαγγέλματα επί χρονικόν διάστημα κατ' ιατρικήν κρίσιν ικανόν να προκαλέση την δηλητηρίασιν ή νόσον, οπωσδήποτε δε μείζον του δεκαπενθημέρου, εφ' όσον η προσβολή αύτη διαπιστωθή ιατρικώς εντός του αντιστοίχου εν τω πίνακι οριζομένου χρόνου».

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ

1) Μολυβδίασις

Νόσοι προκαλούμεναι υπό του μολύβδου, των κραμάτων και των ενώσεων αύτου

Συμπτώματα προκύπτοντα εκ της διά μολύβδου (PB) δηλητηριάσεως.	Χρόνος	Επιχειρήσεις—Εργασίαι
Κωλικοί μολυβδιάσεως. Συμβάματα εκ του νευρικού συστήματος κεντρικού ή περιφερειακού, κυρίως παράλυσις των εκτεινόντων και νευρίτις εκ μολυβδιάσεως. Νεφρίτις. Συμβάματα καρδιο-αγγειακά εκ μολυβδιάσεως. Αναιμία εκ P B διαπιστουμένη εκ της αιματολογικής εξετάσεως.	1 έτος, ελαττούμενον εις 30 ημέρας μόνον επί κωλικών εκ μολύβδου.	Εξαγωγή, κατεργασία, παρασκευή, χρήσις, μεταχείρισις του μολύβδου, των μεταλλευμάτων του, των κραμάτων και ενώσεων αύτου, ως και παντός προϊόντος περιέχοντος μόλυβδον. Ειδικώτερον: εξαγωγή και κατεργασία των μεταλλευμάτων μολύβδου και των μολυβδούχων υποκειμμάτων. Μεταλλουργία, κάθαρσις, τήξις, έλασις του μολύβδου, των κραμάτων αύτου και των μολυβδούχων μετάλλων. Συγκόλλησις και επιμετάλλωσις τη βοηθεία κραμάτων μολύβδου. Χύσις τυπογραφικών στοιχείων εκ κραμάτων μολύβδου και χειρισμός των μηχανών των συνθετουσών ταύτα. Κατασκευή, συγκόλλησις, στίλβωσις και λείανσις παντός αντικειμένου εκ μολύβδου ή κράματος αύτου. Κατασκευή, συντήρησις και επισκευή συσσωρευτών εκ μολύβδου. Παρασκευή και χρήσις των δξειδίων και άλατων του μολύβδου. Κατασκευή και χρησιμοποίησις χρωμάτων, βερνικίων, λάκας και μελάνης με βάσιν τα παράγωγα του μολύβδου. Απόξεσις, πύρωσις κ.τ.λ. διά καμίνου σωμάτων και κεκαλυμμένων διά μολυβδούχων χρωμάτων. Κατασκευή και χρησιμοποίησις των μολυβδούχων σμάλτων. Κατασκευή του τετρααιθυλιούχου μολύβδου (παρασκευή και χρήσις των περιεχουσών αύτην ενώσεων άνθρακος).

2) Ὑδραργυρίασις

Νόσοι προκαλούμεναι ὑπὸ τοῦ ὑδραργύρου, τῶν ἀμαλγαμάτων καὶ τῶν συνθέτων αὐτοῦ

Συμπτώματα προκύπτοντα ἐκ τῆς δι' ὑδραργύρου (HG) δηλητηριάσεως	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Πεπτικαὶ διαταραχαὶ ἐξ ὑδραργυριάσεως, κυρίως στοματικαὶ ἐκδηλώσεις. Νευρικαὶ διαταραχαὶ ἐξ ὑδραργυριάσεως, κυρίως τρόμος. Διαταραχαὶ νευρικαί.	1 ἔτος	Ἐξαγωγή, κατεργασία, παρασκευή, χρῆσις καὶ μεταχείρισις τοῦ ὑδραργύρου, τῶν ἀμαλγαμάτων του, ὡς καὶ τῶν ἑνώσεων αὐτοῦ καὶ παντὸς προϊόντος περιέχοντος ὑδράργυρον. Εἰδικώτερον: Διύλυσις, ὑδραργύρου, ἐξαγωγὴ ὑδραργύρου ἐκ διυλύσεως βιομηχανικῶν ὑπολειμμάτων, κατασκευὴ καὶ ἐπισκευὴ θερμομέτρων, μανομέτρων καὶ ἀντλιῶν ἐξ ὑδραργύρου. Χρησιμοποίησις τοῦ ὑδραργύρου ἢ τῶν παραγώγων αὐτοῦ εἰς τὰς ἠλεκτρικὰς συσκευάς. Εἰδικώτερον: Χρησιμοποίησις ἀντλιῶν ὑδραργύρου εἰς τὴν κατασκευὴν ραδιοφωνικῶν λυχνιῶν, ἀκτινογραφιῶν λυχνιῶν κλπ. Κατασκευὴ καὶ ἐπισκευὴ λυχνιῶν δι' ἀτμῶν ὑδραργύρου καὶ ἀνορθωτῶν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Χρησιμοποίησις τοῦ ὑδραργύρου ὡς ἀγωγοῦ εἰς τὸ ἠλεκτρικὸν κύκλωμα. Παραγωγὴ ἀμαλγάματος ψευδαργύρου δι' ἠλεκτρικῆς στήλης.
Κατασκευὴ καὶ ἐπισκευὴ ἠλεκτρικῶν συσσωρευτῶν μὲ ὑδράργυρον.		Χρῆσις ὑδραργύρου καὶ τῶν ἑνώσεων εἰς τὴν χημικὴν βιομηχανίαν. Εἰδικώτερον: Χρῆσις ὑδραργύρου ἢ τῶν ἁλάτων αὐτοῦ ὡς καταλυτῶν. Ἠλεκτρόλυσις μὲ κάθοδον ἐξ ὑδραργύρου χλωρονατριούχου ἢ ἑτέρων ἁλάτων. Παρασκευὴ ὀξειδίων καὶ ἁλάτων τοῦ ὑδραργύρου. Κατασκευὴ καὶ χρησιμοποίησις τῶν χρωστικῶν ὑλῶν καὶ βαφῶν μὲ βάσιν τὸ ἄμμιον. Παρασκευὴ φαρμακευτικῶν ἰδιοσκευασμάτων μὲ βάσιν τὸν ὑδράργυρον, τὰς ἑνώσεις ἢ τὰ παράγωγα αὐτοῦ. Κατεργασία δερμάτων δι' ἁλάτων ὑδραργύρου. Εἰδικώτερον: Κατεργασία δερμάτων διὰ τοῦ νιτρώδους ὀξέος τοῦ ὑδραργύρου. Κατεργασία τριχῶν διὰ κατασκευὴν κετσὲ (feutre). Ἐπιχρύσωσις, ἐπαγύρωσις, κασιτέρωσις, ὁρειχάλκωσις κλπ. τῇ βοηθείᾳ ὑδραργύρου ἢ τῶν ἁλάτων αὐτοῦ. Παρασκευὴ καὶ χρησιμοποίησις δολωμάτων μὲ χρῆσιν κροτοκυανούχων ἁλάτων ὑδραργύρου.

3) Ἄνθραξ

Συμπτώματα τῆς νόσου-Καθορισμὸς αὐτῆς	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Κακοήθης φλύκταινα. Κακόηθες οἴδημα. Ἄνθραξ γαστρεντερικοῦ σωλῆνος. Ἄνθραξ πνευμονικὸς (πλὴν τῶν μεταπνευματικῶν).	30 ἡμέραι	Ἐργασίαι δυνάμεναι νὰ φέρωσιν εἰς ἐπαφὴν ἐργάτας μὲ ζῶα προσβεβλημένα ἀπὸ ἄνθρακα ἢ μολυσμένα πτώματα ζώων, μεταχείρισις, φόρτωσις, ἐκφόρτωσις, μεταφορὰ δερμάτων, τριχῶν, ἐρίου, ὀστῶν ἢ ἑτέρων ὑπολειμμάτων πτωμάτων μολυσμένων ζώων ἢ σάκκων καὶ δοχείων, ἅτινα περιέχουσιν ἢ περιεῖχον ὑπολείμματα μολυσμένων ζώων.

4) Βενζολισμὸς

Νόσοι ὀφειλόμεναι εἰς τὸ βενζένιον καὶ τὰς βενζόλας

Συμπτώματα προκύπτοντα ἐκ τῆς βενζολικῆς ἐλητηριάσεως	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Βαρεῖα προϊοῦσα ἀναιμία ὑποπλαστικοῦ ἢ ἀπλαστικοῦ τύπου.	3 ἔτη	Παρασκευή, χρῆσις, μεταχείρισις τοῦ βενζενίου ἢ τῶν ὁμολόγων αὐτοῦ, τῶν βενζολῶν καὶ ἑτέρων προϊόντων περιεχόντων βενζένιον ἢ ὁμόλογα τούτου. Εἰδικώτερον: Παρασκευή, ἐξαγωγὴ rectification τῶν βενζολῶν. Χρησιμοποίησις τοῦ βενζενίου καὶ τῶν ὁμολόγων του διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν παραγώγων αὐτῶν.
Λευκώσεις ἢ λευχαιμικαὶ καταστάσεις.	3 ἔτη	
Λευκοπενία μετὰ οὐδετεροπενίας.	1 ἔτος	
Προϊοῦσα ἐλαφρὰ ἀναιμία ὑποπλαστικοῦ ἢ ἀπλαστικοῦ τύπου.	1 ἔτος	
Αἱμορραγικὸν σύνδρομον.	1 ἔτος	
Πορφύρα τύπου ἐκχυλιστικοῦ.	1 ἔτος	
Γαστρεντερικαὶ διαταραχαὶ συνοδευόμεναι ὑπὸ ἐπαναλαμβανομένων ἐμέτων.	3 μῆνες	Ἐξαγωγὴ λιπαρῶν οὐσιῶν, ἀπολίπανσις ὀστῶν, δερμάτων, δορῶν, φυτικῶν ἰνῶν καὶ ἰστῶν.
Ὀξέα συμβάματα (κῶμα, σπασμοὶ) ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν θεωρουμένων ὡς ἐργατικὰ ἀτυχήματα.	3 ἡμέραι	Στεγνὸ καθάρισμα. Ἀπολίπανσις μεταλλικῶν εἰδῶν καὶ παντὸς ἑτέρου ἀντικειμένου ρυπανθέντος ὑπὸ λιπαρῶν οὐσιῶν. Παρασκευὴ διαλυμάτων ἐλαστικοῦ, χρῆσις, μεταχείρισις αὐτῶν, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη χρῆσις βενζολῶν ὡς διαλυτικῶν τοῦ ἐλαστικοῦ καὶ τῶν ὑποπροϊόντων αὐτοῦ. Κατασκευὴ καὶ χρησιμοποίησις βερνικίων, βαφῶν, σμάλτων, μελάνης, μαστίχης καὶ προϊόντων συντηρήσεως περιεχόντων βενζόλας. Κατασκευὴ τεχνητῶν δερμάτων, κατεργασία διὰ κόλλας τῆς τεχνητῆς μεταξης καὶ ἑτέρων φυτικῶν ἰνῶν μὲ χρησιμοποίησιν ἐνώσεων περιεχουσῶν βενζόλας. Διάφοροι χρήσεις βενζολῶν ὡς διαλυτικῶν φυσικῶν ἢ συνθετικῶν ρητινῶν. Λοιπαὶ χρήσεις βενζολῶν ἢ προϊόντων περιεχόντων ταύτας, ὡς μέσον ἀφαιρέσεως, ἐμποτίσεως, καθαρισμοῦ καὶ συσσωματώσεως. Χρησιμοποίησις διαφόρων διαλύσεων περιεχουσῶν βενζόλας. Χρῆσις τῶν βενζολῶν πρὸς ἀφυδάτωσιν ἀλκοολῶν ἢ ἑτέρων ὑγρῶν ἢ στερεῶν οὐσιῶν. Χρῆσις τῶν βενζολῶν ὡς denaturant (μετουσιώνων οὐσία). Παρασκευὴ ἐνώσεων ἄνθρακος περιεχουσῶν βενζενικοὺς ὑδρογονάνθρακας. Μετάγγισις καὶ χρησιμοποίησις τῶν τοιούτων ἐνώσεων.

5) Νόσοι ἐκ φυσικῶν αἰτιῶν

Ἀκτῖνες X καὶ ραδιενεργὰ σώματα

Νόσοι προκαλούμεναι ὑπὸ τῶν ἀκτίνων X καὶ τῶν ραδιενεργῶν σωμάτων.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Ἀκτινοδερμῖτις καὶ ραδιοδερμῖτις ὀξεῖα καὶ χρονία.	1 ἔτος	Ἐξαγωγὴ ραδιενεργῶν σωμάτων ἀπὸ μεταλλεύματα.
Καρκίνος τῶν ραδιολόγων.	5 ἔτη	Κατασκευὴ ραδιενεργῶν παραγώγων.
Ἁπλῆ ἀναιμία μετὰ λευκοπενίας ἐκ τῶν ἀκτινοβολιῶν.	1 ἔτος	Κατασκευὴ ἰατρικῶν μηχανημάτων ἀκτίνων X καὶ ραδιοθεραπείας.
Κακοήθης ἀναιμία ἐξ ἀκτινοβολιῶν.	1 ἔτος	Ἔρευναι ἢ μετρήσεις ἐπὶ ραδιενεργῶν οὐσιῶν καὶ ἐπὶ ἀκτίνων X εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαστήρια.
Λευχαιμία ἐξ ἀκτινοβολιῶν.	1 ἔτος	Παρασκευὴ χημικῶν καὶ φαρμακευτικῶν ἀκτινεργῶν προϊόντων.
Ραδιονεκρώσεις ὀστικαὶ ἐξ ἀκτινοβολιῶν.	1 ἔτος	Ἐργασίαι εἰς θεραπευτήρια, νοσοκομεῖα καὶ ἰατρεῖα ὅπου ἐκτίθενται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἀκτινοβολίας.
		Πώλησις ραδίου καὶ ραδιενεργῶν οὐσιῶν καὶ ἐν γένει ἐργασίαι εἰς πᾶσαν βιομηχανίαν ἢ ἐμπορικὸν κλάδον ὅπου χρησιμοποιοῦνται ἀκτῖναι X ἢ ἀκτινεργοὶ οὐσίαι.

6) Ἴκτερο—αἱμορραγικὴ σπειροχαίτωσις

Καθορισμὸς τῆς νόσου - Συμπτώματα.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Ἰκτεροαιμορραγικὴ σπειροχαίτωσις, περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἄνευ ἰκτέρου μορφῆς, διαπιστουμένη διὰ τῆς παρουσίας τῆς σπειροχαίτης Inada καὶ Ido εἰς τὸ αἷμα καὶ τὰ οὖρα τῶν ἀσθενῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νόσου ἢ ὀροδιαγνωστικῶς ἀπὸ τῆς 15ης ἡμέρας.	21 ἡμέραι	Ἐργασίαι ἐκτελούμεναι εἰς ὑπονόμους, ὀρυχεῖα καὶ σφαγεῖα.

7) Ἐξελκώσεις ὀφειλόμεναι εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χρωμικοῦ ὀξέος, ὡς καὶ τῶν χρωμιούχων καὶ διχρωμιούχων ἀλκαλίων

Νόσοι προκαλούμεναι ἐκ τοῦ χρωμικοῦ ὀξέος καὶ τῶν χρωμιούχων καὶ διχρωμιούχων ἀλκαλίων.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Ρινικαὶ ἐξελκώσεις.	30 ἡμέραι	Κατεργασία, χρησιμοποίησις, μεταχείρισις τοῦ χρωμικοῦ ὀξέος καὶ τῶν χρωμιούχων καὶ διχρωμιούχων ἀλκαλίων. Εἰδικώτερον: Παρασκευὴ τοῦ χρωμικοῦ ὀξέος καὶ τῶν χρωμιούχων καὶ διχρωμιούχων ἀλκαλίων. Παρασκευὴ χρωστικῶν (κίτρινον τοῦ χρωμίου) διὰ τῶν χρωμιούχων καὶ διχρωμιούχων ἀλκαλίων.
Δερματικαὶ ἐξελκώσεις καὶ ἐκζεματοειδεῖς δερμίτιδες χρόνιαι ἢ ὑποτροπιάζουσαι.		Χρησιμοποίησις τῶν διχρωμιούχων ἀλκαλίων διὰ τὴν στίλβωσιν εἰς τὴν ἐπιπλοποιΐαν.
		Χρησιμοποίησις τῶν χρωμιούχων ἢ διχρωμιούχων ἀλκαλίων διὰ τὴν ἐπιχρύσωσιν εἰς βαφικήν.
		Βυρσοδεψία διὰ χρωμίου.
		Παρασκευὴ διὰ φωτομηχανικῶν μεθόδων φωτογραφικῶν δοκιμίων πρὸς τύπωσιν.
		Ἠλεκτρολυτικὴ ἐπιχρωμίωσις τῶν μετάλλων.

8) Τέτανος

	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Ἐξαιροῦνται αἱ περιπτώσεις τετάνου, ὀφειλομένου εἰς ἐργατικὸν ἀτύχημα.	30 ἡμέραι	Ἐργασίαι ἐκτελούμεναι ἐντὸς τῶν ὁρίων νόμων.

9) Ἐπαγγελματικαὶ δερματοπάθειαι

Χαρακτηρισμὸς τῆς νόσου.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Δερματίτιδες πρωτοπαθεῖς καὶ πυοδερματίτιδες.		Παρασκευὴ ἢ μεταχείρισις καὶ χρησιμοποίησις τῶν τσιμέντων.
Δερματίτιδες δευτεροπαθεῖς ἐκζεματοειδεῖς (ψώρα ἐκ τσιμέντου).		
Δερματίτιδες καὶ χρόνιαι ἐξελκώσεις ἢ ὑποτροπαὶ προερχόμεναι ἐκ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τῶν ἑνώσεων αὐτοῦ (As).		Παρασκευή, χρησιμοποίησις, μεταχείρισις τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τῶν παραγώγων του. Εἰδικώτερον: Κατεργασία τῶν ἀρσενικούχων μεταλλευμάτων. Παραγωγὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τῶν ἑνώσεών του (ἀνυδρίτης ἀρσενικοῦ ὀξέος, ἀρσενικὸν ὀξύ, ἀρσενικοῦχα καὶ ἀρσενικώδη ἅλατα). Παρασκευὴ καὶ χρῆσις ἐντομοκτόνων ἢ ἀντικρυπτογαμικῶν προϊόντων περιεχόντων ἑνώσεις ἀρσενικοῦ. Κατασκευὴ καὶ χρῆσις χρωμάτων καὶ βαφῶν περιεχουσῶν ἑνώσεις ἀρσενικοῦ. Χρησιμοποίησις ἀρσενικούχων ἑνώσεων (θειοῦχον ἀρσενικὸν) εἰς τὴν βυρσοδεψίαν καὶ τὸ ἐμπόριον δερμάτων. Μεταχείρισις δερμάτων, δορῶν κατεργασθέντων δι' ἀρσενικούχων ἑνώσεων.

10) Διθειάνθραξ

Ἐκδηλώσεις τῆς νόσου τῆς προκαλουμένης ὑπὸ τοῦ θειούχου ἄνθρακος.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Ὀξὺ νευροπεμπτικὸν σύνδρομον ἐκδηλούμενον δι' ἐμέτου, ἐντόνου γαστραλγίας, διαρροίας μετὰ παραληρήματος καὶ ἐντόνου κεφαλαλγίας. Ὀξεῖαι ψυχικαὶ διαταραχαὶ μετὰ διανοητικῆς συγχύσεως, ὀνειρικοῦ παραληρήματος. Διαταραχαὶ ψυχικαὶ χρόνιαι μετὰ καταθλίψεως καὶ νοσηρῶν παρορμήσεων. Νευρίτιδες καὶ πολυνευρίτιδες οἱουδήποτε βαθμοῦ μετὰ διαταραχῶν τῆς ἠλεκτρικῆς ἀντιδράσεως, ἰδίως τῆς χροναξιμετρικῆς τοιαύτης. Ὀπτικὴ νευρῖτις.	Συμβάματα ὀξέα 30 ἡμέραι. Ὑποξεῖα καὶ χρονίας διηνεκείας 1 ἔτος.	Παρασκευή, μεταχείρισις καὶ χρῆσις τοῦ θειούχου ἄνθρακος καὶ τῶν προϊόντων τῶν περιεχόντων τοῦτον. Εἰδικώτερον: Παρασκευὴ τοῦ διθειούχου ἄνθρακος καὶ τῶν παραγώγων αὐτοῦ. Παρασκευὴ viscose καὶ πᾶσα κατεργασία ἐν τῇ ὁποίᾳ χρησιμοποιεῖται ἡ ἀναγέννησις τῆς κυτταρίνης δι' ἀποσυνθέσεως τῆς viscose, ὡς καὶ κατασκευαὶ τῶν τεχνητῶν ὑφαντικῶν νημάτων καὶ κυτταρινοειδῶν. Ἀφαίρεσις, ἐξαγωγὴ τοῦ θείου, θείωσις ἐν ψυχρῷ τοῦ ἐλαστικοῦ κόμεως διὰ διαλύσεως θείου ἢ χλωριούχου θείου ἐντὸς διθειούχου ἄνθρακος. Παρασκευὴ καὶ χρῆσις διαλύσεως ἐλαστικοῦ ἐντὸς θειούχου ἄνθρακος. Χρῆσις τοῦ διθειούχου ἄνθρακος ὡς διαλυτικοῦ τῆς γουταπέρκας τῶν ρητινῶν, τῶν κηρῶν καὶ λιπαρῶν οὐσιῶν τῶν αἰθερίων ἐλαίων κλπ.

11) Πνευμοκονιώσεις

Καθορισμός τῆς νόσου.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Πνευμοκονιώσεις (πυριτίασις κ.λ.π.) μετὰ ἢ ἄνευ πνευμονικῆς φυματιώσεως, ἐφ' ὅσον αὗται προκαλοῦσι μίαν συνεχῆ ἀναπηρίαν μερικὴν ἢ ὁλικὴν ἢ τὸν θάνατον.	Μέχρι 5 ἐτῶν	Βιομηχανίαι, ἐργασίαι ἢ ἐπαγγέλματα, εἰς τὰς ὁποίας ἐκτίθενται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὸν κίνδυνον τῆς πνευμοκονιώσεως.

12) Δηλητηριάσεις ἐκ φωσφόρου

Καθορισμὸς τῆς νόσου.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Δηλητηριάσεις ἐκ τοῦ φωσφόρου ἢ τῶν ἑνώσεων αὐτοῦ μὲ τὰς ἀμέσους συνεπείας τῶν δηλητηριάσεων τούτων.	1 ἔτος	Βιομηχανίαι, ἐργασίαι ἢ ἐπαγγέλματα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν παραγωγὴν ἢ τὸν ἀποχωρισμὸν ἢ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ φωσφόρου καὶ τῶν ἑνώσεων αὐτοῦ.

13) Δηλητηριάσεις ἐξ ὑδρογονανθράκων

Καθορισμὸς τῆς νόσου.	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Δηλητηριάσεις ἐκ τῶν ἀλλογενῶν προϊόντων τῶν ὑδρογονανθράκων τῆς σειρᾶς τῶν λιπαρῶν ἑνώσεων.		Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίαι παραγωγῆς ἀποχωρισμοῦ καὶ χρησιμοποιήσεως τῶν ἀλλογενῶν προϊόντων τῶν ὑδρογονανθράκων τῆς σειρᾶς τῶν λιπαρῶν ἑνώσεων.

14) Πρωτοπαθῆ ἐπιθηλιώματα τοῦ δέρματος

	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
		Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίαι χρησιμοποιήσεως, μεταχειρίσεως κλπ. τῆς πίσσης, τῆς ἐλαιοπίσσης, τοῦ τσιμέντου, τῶν ὀρυκτῶν ἐλαίων, τῆς παραφίνης ἢ τῶν συνθέτων, προϊόντων ἢ ὑπολειμμάτων τῶν οὐσιῶν τούτων.

15) Νόσοι ἐπαγγελματικαὶ ὀφειλόμεναι εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τῶν παραγώγων αὐτοῦ

Συμπτώματα προκύπτοντα ἐκ τῆς δι' ἀρσενικοῦ δηλητηριάσεως	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Ὀξεῖαι γαστροεντερικαὶ διαταραχαί (ἔμετοι, χολεροειδὴς διάρροια μετὰ συνήθους προσβολῆς τῆς καρδίας, τοῦ ἥπατος καὶ τῶν νεφρῶν).	30 ἡμέραι	Παρασκευὴ χρησιμοποιήσεως καὶ ἐπαναλημμένη μεταχείρισις τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τῶν παραγώγων αὐτοῦ. Εἰδικώτερον: Κατεργασία ἀρσενικοῦ καὶ τῶν παραγώγων του (ἀρσενικιδοῦχος ὀξέος, ἀρσενικοῦ ὀξέος κ.λ.π.).
Ὑποξεῖαι ἢ χρόνιαι δηλητηριάσεις ἐξ ἀρσενικοῦ (παρατικαὶ διαταραχαὶ κατ' ἐπανάληψιν, ἔμετοι, διάρροια).	3 μῆνες	Παρασκευὴ καὶ χρησιμοποίησις ἐντομοκτόνων προϊόντων ἢ ἀντικρυπτογαμικῶν τοιούτων περιεχόντων παράγωγα ἀρσενικοῦ. Παρασκευὴ καὶ χρῆσις χρωμάτων καὶ βαφῶν περιεχουσῶν παράγωγα ἀρσενικοῦ. Χρησιμοποίησις προϊόντων ἀρσενικοῦ (ἐπιῶδες ἀρσενικὸν ἐν τῇ βυρσοδεψίᾳ καὶ τῇ ἐπεξεργασίᾳ λευκάνσεως δερμάτων διὰ χειρόκτια ἢ πρὸς διατήρησιν τοῦ τριχώματος). Μεταχείρισις δοῦρων ἐμπεποτισμένων εἰς ἀρσενικοῦχα παράγωγα.
Πολυνευρῖτις ἐξ ἀρσενικοῦ.	3 μῆνες	

16) Ἐπαγγελματικὴ δηλητηρίασις ἐξ ἀρσενικοῦ ὑδρογόνου

Συμπτώματα προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐξ ἀρσενικούχου ὑδρογόνου δηλητηριάσεως	Χρόνος	Ἐπιχειρήσεις—Ἐργασίαι
Ὀξέα συμπτώματα (κῶμα), πλὴν περιπτώσεων χαρακτηριζομένων ὡς ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.	30 ἡμέραι	Ἐργασίαι ἐκθέτουσαι εἰς ἀναθυμιάσεις ἀρσενικούχου ὑδρογόνου. Συγκεκριμένως: Κατεργασία μεταλλευμάτων ἀρσενικοῦ, παρασκευὴ καὶ χρῆσις χρωμάτων μετ' ἀρσενικοῦ, πλήρωσις μπαλονίων δι' ἀκαθάρτου ὑδρογόνου.
Ἕτερος μεθ' αἱμοσφαιρινουρίας.	30 ἡμέραι	Ἀντιδιαβρωτικὴ ἐπεξεργασία μετάλλων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1952 (*)

(*) Σχετικὴ πρὸς τὴν ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 170|1952 Ἐγκύκλιος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

«Ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, δι' οὗ προβλέπεται, ὅτι διὰ Κανονισμοῦ θέλουσι καθορισθῆ αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἀσθένειαι, τὸ εἶδος δηλονότι αὐτῶν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν κύκλον τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐν αἷς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμφανισθῶσιν αἱ ἐν λόγῳ ἀσθένειαι καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ τρόπος, ὁ χρόνος καὶ ἡ διαδικασία βεβαιώσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν τούτων περιπτώσεων.

Διὰ τῆς ὑποσημειώσεως διατάξεως ἠρρύνθησαν τὰ εἴδη τῶν ἀσθενειῶν, αἵτινες εἶχον χαρακτηρισθῆ ὡς ἐπαγγελματικαὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ν. 6298, ὑπαγομένων πλέον εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἁπασῶν τῶν ἀσθενειῶν καὶ δηλητηριάσεων, ὡς αὗται περιλαμβάνονται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 12|1931 διεθνῆ σύμβασιν περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ἥτις ἐκυρώθη ἤδη ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ ν. 2060|1952. (*) Εἰδικώτερον ἐν τῇ ἐφαρμοστέᾳ ὑπουργ. ὑποβάσει ἀναγράφονται ἀναλυτικῶς πᾶσαι αἱ οὐσίαι κλπ., δι' ὧν προσβάλλονται ἠσφαλισμένοι ἀπασχολούμενοι εἰς ἐπαγγέλματα, βιομηχανίας ἢ μεθόδους ἐπεξεργασίας ἀνεπιτρεπτούσας εἰς τὰς εἰς τὸν σχετικὸν πίνακα ἀναγραφομένας δηλητηριάσεις καὶ ἀσθενείας καὶ προκυπτούσας ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον αὕτη διήρκεσαν ἐπί τινα χρονικὸν διάστημα, ἱκανὸν κατὰ τὴν ἰατρικὴν κρίσιν νὰ προκαλέσῃ τὴν δηλητηρίασιν ἢ νόσον, ὅπερ πάντως εἶναι μεῖζον τοῦ 10ημέρου. Ἐξ ἄλλου, θεσπίζεται δι' ἑκάστην νόσον ἢ δηλητηρίασιν ὁ ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας χρόνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκδηλουμέ-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 559.

νη αὕτη δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐπαγγελματικὴ ἀσθένεια.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οὕτω καθοριζομένων εἰδικῶν προϋποθέσεων (αἰτια - χρονικαὶ προϋποθέσεις) ἀναγνωρίσεως ἐπαγγελματικῆς νόσου δέον, ὅπως ἡ ἁρμοδία Ὑπηρεσία ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐμφανίσεως τοιαύτης νόσου, ἐφαρμόζουσα ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν διαδικασίαν βεβαιώσεως ταύτης τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἁρμοδιότητος, ὡς αὐται ἔχουσι μέχρι τοῦδε τροποποιηθῇ, προβαίνῃ εἰς διενέργειαν ἐπιτοπίου ἐρεύνης διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, εἰς ἃς ἀπησχολήθη ὁ παθών, τῆς χρονικῆς διαρκείας τῶν ἐν αὐταῖς ἀπασχολήσεών του καὶ τοῦ ἐὰν ἡ ἀσθένεια ἐνεφανίσθη ἐντὸς τοῦ δι' ἑκάστην τούτων εἰδικώτερον ὁριζομένου χρόνου.

32814|2936|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 187 τῆς 20 Αὐγούστου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» καὶ 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 227 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Πειραιῶς ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ἀπὸ 19.6.1952 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης τῆς Διοικούσης τὸ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Πειραιῶς περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος Κανονισμοῦ τοῦ Κεφαλαίου τούτου, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως εἰς τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 771|28|16.2.1952 ἡμετέρας ἀποφάσεως (Φ.Ε.Κ. 41|Β' 21.2.1952) ἐγκριθέντα Κανονισμὸν Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Πειραιῶς ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις:

Ι. Ἡ § 4 τοῦ ἄρθρου 6 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 6

. . . . . .

4. Τοῦ ὡς ἄνω τριπλοτύπου τὸ μὲν πρῶτον παραδίδεται εἰς τὸν καταβάλλοντα τὰ ἐργατικὰ δικαιώματα, τὸ ἕτερον παραδίδεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ τὸ στέλεχος εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

ΙΙ. Εἰς τὸ ἄρθρον 6 προστίθεται § 12 ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 6

. . . . . .

12. Διὰ τὴν κανονικὴν ἀπόδοσιν τῶν εἰσπράξεων τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ. καθίσταται συνυπεύθυνος ὁλόκληρος ἡ ὁμάς, ὑποχρεουμένη εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἐλλείποντος ἀποδόσεως, ὑπεξαιρέσεως κλπ. νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ ἐλλείποντα ποσά.

Οἱ ἐντεταλμένοι τὴν εἴσπραξιν τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ., ἐν περιπτώσει ἰδιοποιήσεως κλπ. τούτων, πλὴν τῆς ποινικῆς των εὐθύνης, διαγράφονται ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ στεροῦνται παντὸς δικαιώματος ἐπ' αὐτοῦ.

ΙΙΙ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 17 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος παράγραφος:

Ἄρθρον 17

. . . . . .

Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν, ὡς καὶ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προβλεπομένων, δὲν δικαιοῦνται οἱ φορτοεκφορτωταί, οἵτινες, καίτοι ἔχουσιν ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ἐν τούτοις δὲν ὑπῆχθησαν εἰς ὁμάδας, αἱ ὁποῖαι καταβάλλουσι τὰς πρὸς τὸ Κ.Α.Φ. εἰσφορὰς των ἢ ἐργάζονται μεμονωμένως καὶ δι' ἴδιον λογαριασμόν.

ΙV. Ἡ τρίτη παράγραφος τῆς περιπτώσεως Γ' (Γ' λόγῳ ἀτυχήματος) τοῦ ἄρθρου 17 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 17

. . . . . .

Γ'. Λόγῳ ἀτυχήματος

. . . . . .

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις Β' καὶ Γ' ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἐργάτου καὶ βοηθηματοδότησις αὐτοῦ εἶναι δυνατή, ἐφ' ὅσον ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκρίθη ὁριστικῶς ἀνίκανος διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ ἢ συνταξιοδοτεῖται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., καθὼς ἐπίσης, ἐφ' ὅσον ἐκρίθη προσωρινῶς ἀνίκανος μὲ ποσοστὸν ἀνικανότητος πλέον τοῦ 40 ο|ο, ἐπιδοτεῖται δὲ ὁ ἐργάτης καὶ ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. πλέον τοῦ ἓξ μήνου.

V. Τὸ ἄρθρον 25 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 25

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένας περιπτώσεις ἡ ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἰσοῦται:

α) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους θανόντος φορτοεκφορτωτοῦ μὴ ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. βοηθηματοδοτηθέντος πρὸς τριάκοντα (30) μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα θὰ ἐλάμβανεν ὁ θανὼν φορτοεκφορτωτής, ἐὰν ἐδικαιοῦτο κατὰ τὰ ἀνωτέρω μηνιαίου βοηθήματος κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του.

β) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους τοῦ ἀποβιοῦντος φορτοεκφορτωτοῦ τοῦ λαμβάνοντος μηνιαῖον βοήθημα ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. πρὸς δέκα πέντε (15) μηνιαῖα βοηθήματα, ὑπολογιζόμενα βάσει τοῦ μηνιαίου βοηθήματος, ὅπερ ὁ θανὼν ἐλάμβανε καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος εἶχε λάβει μηνιαῖον βοήθημα ἐπὶ ἓν τοὐλάχιστον ἔτος. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν δέκα πέντε (15) μηνιαίων βοηθημάτων προσαυξάνεται κατὰ τόσα μηνιαῖα βοηθήματα, ὅσοι εἶναι οἱ ὑπολειπόμενοι μῆνες πρὸς συμπλήρωσιν 15μήνου βοηθηματοδοτήσεως τοῦ θανόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Αὐγούστου 1952

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΟΣ

Καταχωρίζεται ανωτέρω, σελ. 1041, ὁ σημαντικοῦ ἐνδιαφέροντος νέος Νόμος 2322|1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν». Εἰς τὴν ἀνωτέρω, σελ. 1043, μακρὰν εἰσαγωγικὴν ἔκθεσιν του ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἐπεξηγοῦνται οἱ δικαιολογητικοὶ τοῦ νομοθετήματος λόγοι, οἱ ὁποῖοι χρησιμεύουν εἰς τὸν ἑρμηνευτὴν καὶ ἐφαρμοστὴν τοῦ νέου αὐτοῦ δικαίου διὰ τὴν κατανόησίν του καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογήν.

Θὰ προκύψουν ὅμως ἀσφαλῶς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ποικίλα ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ κληθῇ νὰ ἀποφανθῇ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις.

Εἰς τὸ ἄρθρον 3 π.χ. τοῦ νόμου ὁρίζονται τὰ ἑξῆς: «Ἀπολύσεις δι' ἀναπόκλειστον ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος. Εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νὰ προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Κατ' ἀρχήν, ὡς ἐκ τοῦ ὅλου κειμένου τοῦ Νόμου συνάγεται, δὲν πρέπει νὰ πλανηθῇ τις, ὑπολαμβάνων ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἰσάγει, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς κειμένους εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ λόγους ἀπολύσεως, τὴν αἰτιώδη καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἰσχυεν αὕτη ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. καταργηθέντος Ν.Δ. 424|1941.

Ἂν ἡ διάταξις ἀνεφέρθη εἰς τοὺς λόγους τούτους ἀπολύσεως μισθωτῶν, τοῦτο ἐγένετο, ἵνα ἀντιδιασταλοῦν οἱ λόγοι ἀπολύσεως, οἱ ἀφορῶντες συνήθως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀφοροῦν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου (κυρίως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν) καὶ περὶ τῶν ὁποίων πρωτοκαὶ κυρίως ὁ νέος Νόμος, εἰσάγων περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθέραν δι' οἰκονομικοὺς λόγους ἀπόλυσιν μισθωτῶν, συνταχθέντος εἰς τὴν λῆψιν ἀδείας ἀπολύσεως τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Ἐπιτροπῆς.

Σαφῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου ὁρίζει, ὅτι ἀπόλυσις δι' ἀναπόκλειστον ἢ ἀκαταλληλότητα ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος. Ταῦτα σημαίνουν, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ἐφ' ὅσον προβαίνει εἰς ἀπόλυσιν μισθωτῶν διὰ τοὺς λόγους τούτους, κρινομένους πάντοτε ἐλευθέρως ὑπ' αὐτοῦ, ὡς κατὰ τὸ μέχρι τοῦ Νόμου προϊσχύον δίκαιον καὶ τὸ ἰσχύον ἔτι διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου 1951 ἀπησχόλουν μισθωτοὺς ἐλαττονέρους τῶν πεντήκοντα (ἐπιφυλάσσεται ἡ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅπου ἐλέγχεται ἡ ἀπόλυσις ὑπὸ τῶν δικαστηρίων), δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Ἐπιτροπὴν πρὸς λῆψιν τῆς γνώμης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1, ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ἰσχύῃ καὶ ὅταν ὁ ἐργοδότης δὲν ἔχει λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπιθυμεῖ νὰ ἀνανεώσῃ τὸ προσωπικόν αὐτοῦ, χωρὶς καὶ ἡ ἀπόλυσις αὐτὴ νὰ ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, διότι, ἀφοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἐμνημονεύθη, αἱ λέξεις ἀπολύσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου δὲν τίθενται ἐν τῷ νόμῳ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καθίσταται τοῦ λοιποῦ αἰτιώδης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ ἐγκειμένη αἰτία ἀπολύσεως, εἶναι ὁμαλὴ καὶ ἡ ἄποψις ὅτι καὶ μὴ ὑφισταμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ αἰτίας ἀπολύσεως (δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ ἀκαταλληλότης κλπ.), ἀλλ' ἁπλῶς ἐπιθυμίας τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀνανέωσιν τοῦ προσωπικοῦ του, ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δὲν πάσχει ἀκυρότητα.

Ἀλλ' ἐνῷ ταῦτα εἶναι ὁμαλόν, ἡ αὐτὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου ὁρίζει ἐν συνεχείᾳ καὶ τὰ ἑξῆς: «...Εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτω ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νὰ προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς».

Ἡ διάταξις, ὡς φαίνεται (δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ ἄλλη περὶ κυρώσεων διὰ παράβασιν αὐτῆς διάταξις) συνδέεται ἀναποσπάστως (...ὅμως...) πρὸς τὴν μὴ ὑπαγωγὴν τῶν ἀπολύσεων δι' ἀνεπάρκειαν κλπ. εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου εἰσάγει τὸν κανόνα ὅτι, ἀφοῦ ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐθνικῆς οἰκονομίας, αἱ ἀπολύσεις τῶν μισθωτῶν λαμβάνουν χώραν συνήθως δι' οἰκονομικοὺς λόγους, ἐπιβάλλεται ὁ ἔλεγχος τῶν ἀπολύσεων διὰ τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας κρατικοῦ ὀργάνου. Ὁ Νομοθέτης ἐνδιεφέρθη νὰ μὴ αὐξηθῇ δι' ἄλλους, πλὴν οἰκονομικῶν, λόγους ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων, καὶ διὰ τοῦτο διατάσσει ὁ ἔλεγχος ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ ἔλεγχος δὲν ἐξικνεῖται μέχρι τῶν κίνων ἀπολύσεως μισθωτῶν, τὰ ὁποῖα κεῖνται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, δὲν θὰ κατηφαλίζετο ἡ βασικὴ ἐπιδίωξις τοῦ Νόμου νὰ μὴ αὐξηθῇ δι' ἄλλους λόγους, ἐκτὸς οἰκονομικῶν (καὶ τούτων δικαιολογουμένων), ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων. Ἐξήρεσε λοιπὸν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου τὰς ἀπολύσεις αὐτάς, ἀλλὰ συνέδεσεν, ὡς προϋποθέσιν, καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυομένων μὲ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Ὡς κυρώσεις, ἀπορρέουσας τῆς παραβάσεως τῆς διατάξεως αὐτῆς πρέπει, νομίζομεν, νὰ εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διότι μόνον οὕτω, διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυομένου, ἐπιτυγχάνεται ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις τοῦ πταίοντος ἢ μὴ μισθωτοῦ. Ἡ λύσις αὐτὴ εἶναι συνέπεια τῆς λογικῆς σκέψεως τοῦ Νομοθέτου ὅτι ἐνδέχεται ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ὑπάρχει ὁμὴ τὴν ἀπόλυσιν λόγος εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἀποκρύπτεται καὶ πρόθεσις καταστρατηγήσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου, ἡ παράβασις τοῦ ὁποίου ἐπάγεται ρητῶς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐπισπεύδῃ ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς δικαιολογημένως ἀπολύεται, νὰ μὴ μειωθῇ, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον δὲν διαταράχθῃ ἡ οἰκονομικὴ ἰσορροπία τῆς ἐπιχειρήσεως.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ Α.Ν. 539)1945 ΠΕΡΙ ΑΔΕΙΩΝ

Κύριε Διευθυντά,

Εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν ἀνωτέρω (σελὶς 889 καὶ ἑπόμ.) συγκέντρωσιν τῆς Νομολογίας ἐπὶ τοῦ «δικαιώματος ἀδείας τῶν μισθωτῶν» ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου κ. Ἀρ. Τούση ἀναγράφεται, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 466)1949, 319)1949 καὶ 161)1947 ἀποφάσεών του (ΕΕΔ Τόμος 8ος, σελ. 636 καὶ 1033, καὶ Τόμ. 6ος, σελ. 361) συνεφώνησε πρὸς τὴν ἀποφίν, καθ' ἣν δὲν κατηργήθη ὁ ν. 539)1945 ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 7)10 Μαΐου 1946. Ἡ ἀντίληψις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῶν ἄνω ἀποφάσεών του περιωρίσθη ἁπλῶς ν' ἀπορρίψῃ τοὺς προβληθέντας λόγους ἀναιρέσεως περὶ ἐσφαλμένης ἑρμηνείας ἄρθρων τινῶν τοῦ Α.Ν. 539, χωρὶς νὰ ἐκφέρῃ γνώμην περὶ τοῦ ἄνω θέματος, ἀφοῦ περὶ αὐτοῦ δὲν εἶχεν ὑποβληθῇ λόγος ἀναιρέσεως, τοῦτο δὲ διότι ὁ Ἄρειος Πάγος περιορίζεται νὰ ἐξετάζῃ μόνον τοὺς ὑπὸ τῶν διαδίκων προβαλλομένους λόγους καὶ βάσει αὐτῶν, κρινομένων βασίμων, νὰ ἀναιρῇ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν μὴ δικαιούμενος νὰ ἀντικαθιστᾷ τὸν ὑπ' αὐτοῦ κρινόμενον ὡς ἀβάσιμον λόγον δι' ἄλλου τοιούτου κρινομένου τυχὸν βασίμου καὶ νὰ ἀναιρῇ βάσει αὐτοῦ τὴν ἀπόφασιν. Ἐπομένως, μὴ ὑποβληθέντος λόγου σχετικοῦ ἀναιρέσεως, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ἄνω θέματος διὰ τῶν ἄνω ἀποφάσεών του, μὴ δυνάμενος αὐτεπαγγέλτως, ὡς προελέχθη, νὰ πράξῃ τοῦτο. Ἐφ' ὅσον γνωρίζω, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν ἠσχολήθη εἰσέτι ἐπὶ τοῦ ἄνω θέματος.

Ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος ἀναφέρομαι εἰς τὰ παρ' ἐμοῦ γραφέντα ἐν τῷ Ἐνοχικῷ μου, Τόμ. Α', σελ. 341, καὶ εἰς Ἐπ. Ἐργ. Δικ., Τόμ. 8, σελ. 264.

Μετὰ πλείστης τιμῆς

Κωνστ. Καυκᾶς, Ἀρεοπαγίτης

ΦΟΒΟΣ . . . ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Θὰ ἐφαντάζετο κανεὶς ὅτι ὑπάρχουν μισθωτοί, οἱ ὁποῖοι τρέμουν μὴ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας; Καὶ ὅμως τὸ ἀπίστευτον αὐτὸ ὑμφανίζει μία ἐπιστολὴ μισθωτοῦ, ποὺ ἦλθεν εἰς τὰ γραφεῖα μας.

—Εἶμαι, μᾶς γράφει, ὑπάλληλος ἐπὶ ποσοστοῖς. Ὑπηρετῶ εἰς μίαν ἐπιχείρησιν, ποὺ ἔδρευει εἰς ἐπαρχίαν, ὅπου δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις, κερδίζω δύο ἑκατομμύρια, κατὰ μέσον ὅρον μηνιαίως, καὶ ἀνησυχῶ, πιστεύσατε, πολὺ μήπως τὸ Ι.Κ.Α. ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν πόλιν μου. Ὄχι διότι δὲν θὰ ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐπιδοτηθῶ κατὰ τὴν ἐπικειμένην, ὡς φαίνεται ἀπὸ μίαν προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου μου, ἀνεργίαν. Ἀλλὰ μὲ ἀνησυχεῖ ἕνας λογαριασμός, ποὺ κάμνω, δι' ὅσα θὰ δικαιοῦμαι ἀπὸ τὸ δίκαιον, μετὰ τὴν ἀπόλυσίν μου.

Ὁ λογαριασμὸς εἶναι ἁπλοῦς: Ἂν ἀπολυθῶ ἀπὸ τὸν ἐργοδότην μου τώρα, πρὶν τὸ Ι.Κ.Α. μὲ προστατεύσῃ διὰ τὴν ἀνεργίαν μου, θὰ ἔχω διὰ τὰ εἴκοσι ἔτη ὑπηρεσίας μου ὡς ὑπαλλήλου, σύμφωνα μὲ τὸν ν. 2112, ἀποζημίωσιν 16 μηνῶν Χ 2 ἑκατομμύρια μηνιαίως ὅραχ. 32 ἑκατομμύρια. Ἂν ὅμως ὁ ἐργοδότης μου καθυστερήσῃ τὴν ἀπόλυσίν μου καὶ ἂν τῷ μεταξὺ μὲ καταλάβῃ ἡ προστασία μου κατὰ τῆς ἀνεργίας (ἤκουσα ὅτι ἐπίκειται ἡ ἐπέκτασις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἰς τὴν πόλιν μου), λογαριάζω ὅτι θὰ λάβω κατὰ τὸ δίκαιον ἀποζημίωσιν σχεδὸν 1.800.000 δραχμῶν, ἀφοῦ, ὡς γνωρίζετε, ὑπάγομαι πλέον εἰς τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1255)1949, ποὺ ἐξομοιοῖ τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ὑπαλλήλους μὲ ἐργάτας (20 ἔτη ὑπηρεσίας, 60 ἡμερῶν ἀποζημίωσις Χ 30.000 δραχμαί, ὅσαν περίπου τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ τεχνίτου, ὅραχ. 1.800.000 διὰ τὴν περίπτωσίν μου).

Ἐνώπιον αὐτῆς τῆς καταστάσεως τοῦ δικαίου, ποὺ ὑποτίθεται ὅτι, ὅταν ἐπιδιώκῃ νὰ μᾶς προστατεύσῃ περισσότερον, δὲν πρέπει καὶ νὰ κάμνῃ τὴν προστασίαν μας τοιαύτην, ὥστε νὰ μᾶς καταλαμβάνῃ τρόμος δι' αὐτήν, σᾶς ἐρωτῶ, ἔχω ἄδικον ν' ἀνησυχῶ μὴ ἐπεκταθῇ ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις καὶ εἰς τὴν πόλιν μου;

Συμπληροῦντες ἤδη ἡμεῖς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἐπιστολογράφου μας θὰ ἀναλύσωμεν καὶ εἰς τί συνίσταται ἡ προστασία τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ἀνεργίαν του, ἀνάντι τῆς ὁποίας ὁ νόμος θυσιάζει τὸ σεβαρὸν κεκτημένον δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, εἰς τὴν περίπτωσίν του.

Ὡς εἶναι γνωστόν, τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται ἀπὸ τῆς 16ης ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἀγγγέλθη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἡ περιέλευσις τοῦ ἡφαλισμένου εἰς ἀνεργίαν καὶ ἐπὶ 180 τὸ πολὺ ἡμέρας ἐντὸς ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους. Προκειμένου δὲ περὶ ὑπαλλήλου εἶναι ἴσον πρὸς τὰ 50 ο)ο τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου (τοῦτο εἶναι σήμερον 22.000 δραχμαί), ἐκτὸς οἰκογενειακῶν βαρῶν, δηλαδὴ μηνιαίως ὅραχ. 330.000.

Ἂν λοιπὸν ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεώς μας ἐπιδοτηθῇ ἐπὶ τὰς νομίμους 180 ἡμέρας, θὰ λάβῃ ὅραχ. 1.715.000, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει οἰκογενειακὰ βάρη, καὶ ἀνάντι αὐτῆς τῆς προστασίας θυσιάζεται, κατὰ τὸν νόμον, ἡ ὀγκώδης ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, εἰς τὴν περίπτωσίν του.

Δικαίως, ἑπομένως, φοβεῖται ὁ μισθωτὸς μὴ προστατευθῇ ἀκόμη περισσότερον (ὑποτίθεται) ὑπὸ τοῦ νόμου, ἐκ τοῦ ὁποίου συμβαίνει... νὰ χαίρεται καὶ ὁ ἐργοδότης διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ, ἂνῳ προϋποτίθεται, ὅτι ἡ γενναιοτέρα προστασία θὰ συνεπέφερε καὶ μεγαλυτέρας ὑποχρεώσεις του, ἐν τούτοις ἀπαλλάσσεται ἑνὸς μεγίστου μέρους τῆς ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία θὰ τὸν ἐβάρυνε, ἂν ἡ προστασία τοῦ ἀνέργου δὲν ἤρχετο νὰ τὸν παραθάλψῃ. Ὁ Μοντεσκιέ ἔχει εἴπει, ὅτι δὲν εἶναι τι δίκαιον, διότι εἶναι νόμος, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι νόμος, διότι εἶναι δίκαιον.

Μήπως τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ εἴπῃ τις δι' ἐκείνην τὴν γνωστὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ Ν.Δ. 1255)1949, ἡ ὁποία ἐπιμένει νὰ ζῇ εἰς τὸ δίκαιον, παρὰ τὰς ἀπιστεύτους αὐτὰς ἀδικίας, εἰς τὰς ὁποίας καταλήγει;

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 20 (266)

Ἀθῆναι, 15 Ὀκτωβρίου 1952

Η ΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΑΚΥΡΟΥ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἄρθρον τοῦ κ. ALFRED HUECK, Καθηγητοῦ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου

1. Ἡ σύμβασις ἐργασίας δύναται, ὡς πᾶσα σύμβασις, νὰ ἔχῃ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα, κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, νὰ προκαλοῦν τὴν ἀκυρωσίαν ἢ ἀκυρότητα αὐτῆς (ἐλαττώματα τῆς βουλήσεως, ἔλλειψις τύπου, εἰκονικότης, ἔλλειψις ἱκανότητος πρὸς δικαιοπραξίαν τοῦ ἑνὸς μέρους, ἀντίθεσις πρὸς νομοθετικὴν ἀπαγόρευσιν κλπ.).

Ἡ ἀκυρωσία ἢ ἀκυρότης χωρεῖ ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ἐλαττώματος, δὲν ἤρχισεν εἰσέτι ἐκτελουμένη. Ἡ σήμερον ὅμως φερομένη ὡς κρατοῦσα γνώμη (1) ἵσταται ἐπὶ τῆς ἀπόψεως ὅτι, ἐὰν ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως, δέον ν' ἀποκλείεται ἡ ἀναδρομικὴ ἀκύρωσις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, μόνον δὲ *λύσις τῆς συμβάσεως διὰ τὸ μέλλον* εἶναι πλέον δυνατή (2). Τοῦτο ὑποστηρίζεται μὲ καθαρῶς λογικὰ ἐπιχειρήματα, διότι ἀναδρομικὴ λύσις μιᾶς ἐργασιακῆς σχέσεως δὲν εἶναι δυνατή, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ὑπῆρξεν ἤδη καὶ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν. Ἡ λεγομένη ἀναδρομικότης σημαίνει ἁπλῶς, ὅτι αἱ παροῦσαι καὶ μέλλουσαι νομικαὶ συνέπειαι χωροῦσιν, ὡς ἂν ἡ νομικὴ σχέσις νὰ μὴ ὑπῆρξεν ἀπ' ἀρχῆς, τοῦτο δὲ θὰ ἦτο καθ' ἑαυτὸ δυνατὸν καὶ ἐπὶ μιᾶς ἐργασιακῆς σχέσεως. Ἀλλ' ἡ θεωρητικὴ αὕτη δυνατότης θὰ ὡδήγει πρακτικῶς εἰς τόσον δυσαρέστους καὶ κοινωνικῶς ἀνωμάλους συνεπείας, ὥστε ἐνδείκνυται ν' ἀποφευχθῇ. Ἐκ τούτου, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἑταιρικῆς σχέσεως, δέον νὰ δεχώμεθα ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἰδιαιτέρα φύσις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὡς σχέσεως προσωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ δικαίου, ἀποκλείει γενικῶς τὴν ἀκυρότητα ex tunc καὶ ὅτι *μόνον λύσις τῆς συμβάσεως διὰ τὸ μέλλον* εἶναι ἀντ' αὐτῆς δυνατή.

2. Ἀμφισβητεῖται ὅμως ποία ἡ ἐνέργεια τῆς λύσεως ταύτης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως διὰ τὸ μέλλον. Ὁ Nipperdey (3) ὁμιλεῖ περὶ ἀκυρωσίας μὲ ἐνέργειαν ex nunc, ὡς συμβαίνει κατ' ἀποτέλεσμα ἐπὶ τῆς *ἐκτάκτου* (ἄνευ προθεσμίας) *καταγγελίας τῆς συμβάσεως*, τὸ αὐτὸ δὲ δέχεται καὶ τὸ Ἐργατικὸν Ἐφετεῖον τοῦ Μπρέμεν (4). Ὁ Dietz (5) ὁμιλεῖ περὶ ἐξαφανίσεως τῆς σχέσεως, ἥτις δὲν εἶναι καταγγελία, τὸ Ἐργατικὸν Ἐφετεῖον Φραγκφούρτης ὁμιλεῖ περὶ ἀκυρωσίας μετὰ καταγγελίας (6). Ἄλλαι (7) δέχονται ἐνταῦθα μόνον μίαν ἔκτακτον καταγγελίαν. Κατὰ τὴν γνώμην μου, ἐφ' ὅσον προοβλέπομεν ἁπλῶς εἰς τὴν ἐνέργειαν, τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι ὀρθότερον, διότι κατὰ τὴν νομικὴν φρασιολογίαν ἡ ἄρνησις ἀποδοχῆς τῆς ἐργασίας διὰ τὸ μέλλον δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ καταγγελία (7).

Τὸ ζήτημα εἶναι ἐν πρώτοις ἁπλοῦν ζήτημα ὁρολογίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἄνευ οὐσιώδους ἐνδιαφέροντος, ἐφ' ὅσον ἐκ τούτου δὲν δύνανται νὰ προκύψουν πρακτικαὶ συνέπειαι. Ἄλλως ὅμως συμβαίνει ὅταν ἐκ τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐπιδιώκουν νὰ ἀρυσθοῦν συμπεράσματα ἐπὶ τῶν προϋποθέσεων τοῦ δικαιώματος ἀρνήσεως ἀποδοχῆς τῆς ἐργασίας. Τὸ περιστατικὸν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐνέχει ἐλάττωμα, ὅπερ πρὸ τῆς ἐνάρξεως παροχῆς τῆς ἐργασίας θὰ καθίστα ταύτην ἀκυρωσιμον ἢ ἄκυρον, δικαιολογεῖ ἄνευ ἑτέρου τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἢ δέον νὰ πράκειται

---

1) *Nipperdey* ἐν *Staudinger*, BGB, § 611 ἀριθ. 97· *Dietz* ἐν *Hueck - Nipperdey - Dietz*, AOG, § 2 ἀριθ. 16 b—m. *Hueck*, Grundriss des Arbeitsrechts σελ. 90· *Nikisch*, Arbeitsrecht σελ. 98 ἑπ., *Siebert*, Deutsches Arbeitsrecht 1936 σελ. 6· ἀντίθετοι: *Molitor*, Die Kündigung, 2ᾳ ἔκδ., σελ. 35 καὶ γενικῶς νομολογία τοῦ γερμανικοῦ ἐργατικοῦ ἀκοροωτικοῦ, πρβλ. ἐν ArbRSamml. 33 σελ. 128· 36 σελ. 147 καὶ 411· 37 σελ. 289· 40 σελ. 229 κλπ.

*) Πρβλ. Δημ. **Καποδίστρια**, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ἐν ΕΕΔ 8 σελ. 75 ἑπ.

2) Ἔνθ' ἀν.

3) Ἀπόφασις 21.5.1950 ἐν Arbeitrechtliche-Praxis 1951 ἀριθ. 86.

4) Ἐν Recht der Arbeit 1949 σελ. 469.

5) Ἀπόφασις 25.1.1949 ἐν Recht der Arbeit 1949 σελ. 469.

6) Πρβλ. *Hueck* καὶ *Nikisch* ἔνθ' ἀν.

7) Πρβλ. *Molitor*, Die Kündigung, 2ᾳ ἔκδ. σελ. 1.

σπουδαῖος λόγος καταγγελίας κατά τόν χρόνον τῆς ἀρνήσεως;

Ὅστις εἰς τήν ἄρνησιν περαιτέρω ἀποδοχῆς τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν βλέπει μίαν ἀκυρωσίαν ex nunc ἤ ἐν ἰδιαίτερον ἔνδικον βοήθημα ἰδίας φύσεως, ἀποφαίνεται ὑπέρ τῆς πρώτης γνώμης (8). Ἐάν τοὐναντίον γίνῃ δεκτή ἡ ἄποψις περί ἐκτάκτου (ἀπροθέσμου) καταγγελίας τῆς συμβάσεως, προκύπτει ἡ ἀπορία, μήπως προτιμῶμεν τήν λύσιν ταύτην ἕνεκα τῶν *νομικῶν συνεπειῶν* τῆς ἀρνήσεως ἀποδοχῆς τῆς προσφερομένης ἐργασίας, μήπως δηλαδή προσπαθοῦμεν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς δικαιοπραξίας νά καθορίσωμεν τήν νομικήν ἔννοιαν αὐτῆς. Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει δυνάμεθα νά σκεφθῶμεν, ὅτι ἡ ἀπόκρουσις τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας διέπεται ἀπό τούς κανόνας περί ἐκτάκτου καταγγελίας καί ὅτι ὡς ἐκ τούτου δέον νά ὑφίσταται ἐν τῷ χρόνῳ τῆς καταγγελίας σπουδαῖος λόγος πρός τοῦτο. Οὕτω πράγματι σκέπτεται καί ὁ Nikisch (Arbeitsrecht σελ. 102), ὅστις ρητῶς τονίζει, ὅτι ὁ λόγος δέον νά εἶναι ἀρκετά σπουδαῖος καί κατά τό χρονικόν σημεῖον τῆς καταγγελίας, ἵνα δικαιολογῇ τήν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, κατά τοῦτο δέ, ὡς ὀρθῶς τονίζει ὁ Nikisch, διαφέρει οὐσιωδῶς ἡ ἔκτακτος καταγγελία ἀπό τῆς ἀκυρωσίας.

Τοῦτο ἰσχύει ὅλως ἰδιαιτέρως διά τάς ἐργασιακάς σχέσεις τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν, διότι αἱ §§ 123, 124 τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Κώδικος (Gewerbeordnung) ἀπαριθμοῦν ἐξαντλητικῶς τούς λόγους τῆς ἀπροθέσμου καταγγελίας. Ἐφ' ὅσον μεταξύ τῶν λόγων τούτων δέν περιλαμβάνονται γενικῶς καί λόγοι ἀκυρότητος ἤ ἀκυρωσίας τῆς συμβάσεως, δέν θά ἦτο δυνατή ἡ ἀπρόθεσμος λύσις τῆς συμβάσεως, ἀλλά μόνον τακτική καταγγελία, τηρουμένης τῆς νομίμου δεκατετραημέρου προθεσμίας καταγγελίας. Αὕτη, ἐάν γίνεται παρά τοῦ ἐργοδότου, ὑπόκειται εἰς τούς κανόνας τοῦ νόμου περί προστασίας ἔναντι τῆς καταγγελίας (Kündigungsschutzgesetz) καί κατ' ἀκολουθίαν ἐπιτρέπεται μόνον ἐάν ὁ σπουδαῖος λόγος κεῖται εἰς τό πρόσωπον ἤ τήν συμπεριφοράν τοῦ ἐργαζομένου ἤ δικαιολογῆται ἐξ ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Κατά συνέπειαν ἀποκλείεται ὁ λόγος τῆς ἀκυρότητος ἤ ἀκυρωσίας ὡς σπουδαῖος λόγος καταγγελίας τῆς συμβάσεως.

3. Ἡ λύσις τοῦ λίαν σημαντικοῦ τούτου ζητήματος συνδέεται στενῶς μέ τήν βασικήν ἐκδοχήν περί τῆς ἐννοίας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Ἐάν, μετά τῆς εἰσέτι κρατούσης *Θεωρίας τῆς συμβάσεως*, βλέπωμεν τήν ἀποφασιστικήν βάσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ὡς τήν σύμπτωσιν τῶν βουλήσεων ἐργοδότου καί ἐργαζομένου, ὡς ἐπιβάλλει, κατά τήν γνώμην μου, ἡ ἄποψις τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ προσώπου καί τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως αὐτοῦ, δέον ἡ ἔλλειψις τῆς ἰσχυρᾶς συμπτώσεως βουλήσεων νά συνιστᾷ ἄνευ ἄλλου τινός λόγον πρός λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Ἐάν ὅμως, τοὐναντίον, προσχωρήσωμεν εἰς τήν *Θεωρίαν τῆς ἐντάξεως* καί δεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἐργασιακή σχέσις δύναται νά ὑπάρξῃ καί ἄνευ συμβάσεως ἐργασίας, διότι μόνον ἡ πραγματική ἔνταξις τοῦ ἐργαζομένου εἰς τήν ἐπιχείρησιν ἔχει σημασίαν, πρέπει μετά τοῦ Nikisch νά ἀποφανθῶμεν ὑπέρ τοῦ ἀντιθέτου.

4. Προκαλεῖ μέγα ἐνδιαφέρον τό γεγονός ὅτι τό ἴδιον ζήτημα προέκυψε καί εἰς τό *δίκαιον τῆς ἑταιρίας*, εἰς τό ὁποῖον ὡσαύτως οἱ θιασῶται τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως λίαν εὐχαρίστως ἐπικαλοῦνται κατ' ἀναλογίαν διδασκαλίαν περί de facto ἑταιρίας (9).

Εἰς τό ἑταιρικόν δίκαιον ἡ νεωτέρα διδασκαλία δέχεται, ἐν σχέσει πρός τάς ἐμπορικάς ἑταιρίας, ὅτι παρά τήν αὐτοδικαίως χωροῦσαν ἤ τήν διά δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀναγνωρισθεῖσαν ἀκυρότητα τῆς ἑταιρικῆς συμβάσεως, ἡ ἤδη λειτουργήσασα ἐμπορική ἑταιρία κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς νομικῶς μή ὑπάρξασα καί ὅτι ἡ πράγματι δημιουργηθεῖσα σχέσις κοινότητος (Gemeinschaftsverhältnis) δέον ν' ἀναγνωρισθῇ καί νομικῶς, ἡ δέ ἀκυρότης δύναται νά ἐπέλθῃ μόνον δι' ἰδιαιτέρας ἀγωγῆς περί λύσεως τῆς συμβάσεως, συμφώνως τῇ § 133 τοῦ Ἐμπορικοῦ Κώδικος(**). Ἀμφίβολον ὅμως ἦτο ἂν διά τήν ἀγωγήν ταύτην ἀρκεῖ ἡ ὕπαρξις ἑνός λόγου ἀκυρότητος ἤ ἀκυρωσίας ἤ δέον νά πρόκειται σπουδαῖος λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς § 133 τοῦ Ἐμπορικοῦ Κώδικος.

Τό γερμανικόν Ἀκυρωτικόν (10) ἐδίδαξε τήν δευτέραν ἄποψιν. Καί εὗρεν ἀμέσως σύμφωνον τήν θεωρίαν (11).

Ἐν τούτοις προεβλήθησαν κατά τῆς ἀπόψεως ταύτης ἀντιρρήσεις, ἡ δέ διαμάχη ἐγένετο κατά τά τελευταῖα ἔτη ἐντονωτέρα (12).

Ἤδη τό Ἀνώτατον Ὁμοσπονδιακόν Δικαστήριον τῆς Γερμανίας εἰς μίαν βασικήν ἀπόφασίν του (13) συνετάγη πρός τήν τελευταίαν ταύτην ἄποψιν. Ἐάν ἐκ τῶν σκέψεων τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποσπάσωμεν τάς

---

8) Πρβλ. ἀποφάσεις Ἐργατικοῦ Ἐφετείου Φραγκφούρτης τῆς 21.1.1949 ἐν Recht der Arbeit 1949 σελ. 469 καί τῆς 23.9.1949 ἐν Arbeitsrechtliche Praxis 1950 ἀριθ. 171.

9) Πρβλ. *Nikisch*, Arbeitsrecht σελ. 83.

**) Ἡ παράγραφος αὕτη περιέχει διάταξιν ἀνάλογον πρός τήν τοῦ ἄρθρου 766 τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (λύσις τῆς ἑταιρίας δι' ἐκτάκτου καταγγελίας ἕνεκα σπουδαίου λόγου).

10) Πρβλ. ἀπόφασιν ἐν Deutsches Recht τόμ. 1941 σελ. 1944 καί τόμ. 1943 σελ. 1223.

11) Πρβλ. *Barz*, ἐν Deutsches Recht 1941 σελ. 1944, *Schumann*, αὐτόθι 1943 σελ. 269 καί 1193, *Boesebeck*, αὐτόθι 1943 σελ. 1224, *Haupt*, Ueber faktische Vertragsverhältnisse σελ. 16 ἑπ., *Weipert*, Kommentar zum HGB § 105 ἀριθ. 81.

12) Πρβλ. *Hueck*, Das Recht der OHG, β' ἔκδ. σελ. 52 ἑπ., *Erman*, Personalgesellschaften auf mangelhafter Vertragsgrundlage σελ. 81, *Beitzke*, Nichtigkeit, Auflösung und Umgestaltung von Dauerrechtsverhältnissen σελ. 62, *Gessler - Hefermehl*, Kommentar zum HGB 6' ἔκδ. § 105 ἀριθ. 12b.

13) Ἀπό 24.10.1951 ἐν BGH 3 σελ. 285.

κεντρικάς παρατηρήσεις, δυνάμεθα νά ἔχωμεν κατ' ἀναλογίαν τάς σκέψεις τοῦ Ἀνωτάτου γερμανικοῦ Δικαστηρίου καί ἐπί τῆς *ἐργασιακῆς σχέσεως*. Τό Ὁμοσπονδιακόν Δικαστήριον δέχεται τά ἑξῆς:

«Ἡ ἀνάγκη νομικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς πράγματι χωρησάσης σχέσεως κοινοτητος καταφαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι, ἐάν βραδύτερον ἀποκαλυφθῇ λόγος ἀκυρότητος, δέν εἶναι δυνατόν ἄνευ ἄλλου τινός νά θεωρηθῇ ὡς μή ὑπάρξασα ἡ μέχρι τοῦδε ὑφισταμένη πραγματική κατάστασις. Ἡ ἀναδρομική ἐνέργεια ἑνός λόγου ἀκυρότητος, ὡς αὕτη γενικῶς ἀναγνωρίζεται ἐν τῷ νομικῷ βίῳ, ὁδηγεῖ εἰς μή ἱκανοποιητικά ἀποτελέσματα. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἀντίθετος πρός τά παραδεδεγμένα λύσις. Αἱ ἰδιαίτεραι σχέσεις.... καθιστοῦν ἀπαραίτητον.... νά μή ἀρνηθῇ τις τήν νομικήν ἀναγνώρισιν τῆς εἰς τό παρελθόν ἀναγομένης πραγματικῆς καταστάσεως. Θά ἔβαινεν ὅμως πολύ πέραν τῆς βασικῆς ταύτης σκέψεως, ἡ ὁποία τείνει μόνον εἰς τήν νομικήν ἀναγνώρισιν τῶν πραγματικῶν σχέσεων, τό νά ἐφαρμόζωμεν καί διά τό μέλλον τούς κοινούς κανόνας τοῦ ἑταιρικοῦ δικαίου... Ἡ ἄποψις τοῦ (πρώην) Γερμανικοῦ Ἀκυρωτικοῦ, εἰς περιπτώσεις τοῦ προκειμένου εἴδους, καθ' ἃς ἐλλείπει ἡ πλήρης σύμπτωσις βουλήσεως τῶν μερῶν ἕνεκεν ἐλαττώματος αὐτῆς, θά ὡδήγει εἰς τό ἀποτέλεσμα νά ἐξακολουθοῦν κατά τάς περιστάσεις καί εἰς τό μέλλον τελοῦντα ἐν σχέσει κοινότητος, μολονότι ἐλλείπει ἡ πρός τοῦτο βούλησίς των. Ἡ ἀνάγκη ὅπως παράσχωμεν θεραπείαν τῆς ἀκυρότητος διά τό παρελθόν δέν πρέπει νά μᾶς ἄγῃ εἰς περιορισμόν ἤ ἄρνησιν τῆς ἀκυρότητος τῆς σχέσεως καί διά τό μέλλον. Ἕνεκα τούτου ὁ λόγος ἀκυρότητος δέον ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς *λόγος λύσεως τῆς σχέσεως*».

Αἱ σκέψεις αὗται εἶναι πλήρως πειστικαί. Βεβαίως, λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας φύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, πρέπει ν' ἀρνηθῶμεν μίαν ἀναδρομικήν ἐξαφάνισιν αὐτῆς. Δέν δυνάμεθα ὅμως νά διατηρῶμεν ἕνα ἐργαζόμενον ἤ ἕνα ἐργοδότην παρά τήν θέλησίν του εἰς μίαν ἐργασιακήν σχέσιν, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη ἄνευ τῆς ἰσχυρᾶς βουλήσεως αὐτοῦ. Διά ταῦτα θά ἐγκατελείπομεν καθ' ὁλοκληρίαν τό ἔδαφος τοῦ ἰσχύοντος δικαίου.

5. Κατά ταῦτα, ἀρκεῖ διά τήν ἀπρόθεσμον διάλυσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως οἱασδήποτε λόγος δικαιολογῶν τήν ἀκύρωσιν ἤ ἀκυρότητα. Δέν εἶναι ἀνάγκη νά εἶναι σπουδαῖος λόγος ἀπό τήν ἔννοιαν τῆς § 626 Ἀστικοῦ Κώδικος, δηλ. λόγος ὅστις κατ' ἀντικειμενικήν ἐκτίμησιν τοῦ συνόλου τῆς σχέσεως, ὡς αὕτη ἤδη ἔχει διαμορφωθῇ, νά καθιστᾷ εὐθέως ἀνυπόφορον τήν συνέχισιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Ἐπί δέ ἐργασιακῶν σχέσεων βιομηχανικῶν ἐργατῶν οὐδαμῶς ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἐκ τῶν ἐν §§ 123, 124 τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Κώδικος ἀπαριθμουμένων.

Πρέπει ὅμως νά κάμωμεν μίαν διευκρίνισιν: ὁ λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως δέον νά ὑφίσταται κατά τόν χρόνον, καθ' ὃν τό ἕν ἤ τό ἕτερον τῶν μερῶν ἐπικαλεῖται τοῦτον. Ἐάν ἐν τῷ μεταξύ ἐξέλιπε, δέν δύναται πλέον ν' ἀκουσθῇ ὁ ἐπικαλούμενος τόν λόγον τοῦτον. Εἶναι δέ ἀδιάφορον ἄν στηρίζωμεν τοῦτο ἐπί παραβάσεως τῆς ὑποχρεώσεως πίστεως [14]) ἤ ἄν παρέχωμεν εἰς τόν ἕτερον τήν ἔνστασιν τοῦ δόλου [15]), διότι τό ἀποτέλεσμα εἶναι πάντοτε τό αὐτό.

6. Ἐρωτᾶται ἤδη, ἄν μία τοιαύτη διάλυσις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἐμπίπτῃ εἰς τήν § 11 ἔδαφ. 1 τοῦ νόμου περί προστασίας ἐναντι τῆς καταγγελίας, ἄν δηλαδή ὁ ἐργαζόμενος, ὅστις ἀμφισβητεῖ τήν ὀρθότητα τῆς διαλύσεως, ὀφείλει νά ἐγείρῃ τήν περί ἀναγνωρίσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του ἀγωγήν ἐντός τριῶν ἑβδομάδων (ὅση ἡ κατά τήν διάταξιν ταύτην ἀποκλειστική προθεσμία ἐνέρσεως τῆς ἀγωγῆς), καί ἄν ἐν μή ἐμπροθέσμῳ ἀσκήσει ἡ διάλυσις καθίσταται ἰσχυρά.

Ἐάν ἐν τῇ διαλύσει τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως βλέπωμεν μίαν ἀκύρωσιν μέ ἐνέργειαν ἐκ παπε ἤ ἐν ἰδιάζον ἔνδικον βοήθημα, εἶναι εὐχερές νά δώσωμεν εἰς τό ἐρώτημα ἀρνητικήν ἀπάντησιν. Ἐάν ὅμως ἐν ταύτῃ βλέπωμεν μίαν ἔκτακτον καταγγελίαν, ἔστω καί μέ ἰδιαίτερον λόγον λύσεως τῆς σχέσεως, πρέπει νά δώσωμεν εἰς τό ἐρώτημα ἀπάντησιν καταφατικήν. Κατά τήν γνώμην μου, ἡ ἐφαρμογή τῆς § 11 ἔδαφ. 1 ἐνδείκνυται ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν περιπτώσεων καί τοῦ ἐξ αὐτῶν πηγάζοντος συμφέροντος. Ἡ παράγραφος αὕτη τοῦ νόμου περί προστασίας ἐναντι τῆς καταγγελίας ἀπαιτεῖ τήν ἔγερσιν ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ἥτις δέον νά πραγματοποιηθῇ ἐντός βραχείας ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ὅταν ὁ ἐργαζόμενος ἀμφισβητῇ τήν ὕπαρξιν σπουδαίου λόγου καταγγελίας τῆς συμβάσεως. *Τοῦτο ἐπεβλήθη ἐκ τῆς ἀνάγκης ὅπως ἐκκαθαρίζωνται συντόμως αἱ νομικαί σχέσεις μεταξύ ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων.* Ἀκριβῶς τό ἴδιον ἰσχύει, ὅταν ὁ ἐργοδότης προβάλλῃ τήν ὕπαρξιν ἑνός λόγου ἀκυρότητος ἤ ἀκυρωσίας, ὁ δέ ἐργαζόμενος τήν ἀμφισβητεῖ. Ὡς ἡ κρατοῦσα γνώμη εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν ἐπί τῆς ἐμπορικῆς ἑταιρίας θεωρεῖ ἀπαραίτητον τήν ἔγερσιν ἀγωγῆς πρός λύσιν τῆς συμβάσεως κατ' ἀναλογίαν τῆς § 133 Ἐμπορικοῦ Κώδικος, ἵνα πρός τό συμφέρον τῆς σταθερότητος τοῦ δικαίου δημιουργήσῃ σαφῆ νομικήν κατάστασιν διά δικαστικῆς ἀποφάσεως [16]), οὕτω ἀκριβῶς καί ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ δέον νά θεωρῆται ἀπαραίτητος ἡ ἔγερσις τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς τῆς § 3 τοῦ νόμου περί προστασίας ἐναντι τῆς καταγγελίας. Ἀπό τῆς ἀπόψεως ταύτης οὐδέμια ὑφίσταται διαφορά μεταξύ τῆς λύσεως μιᾶς ἐργασιακῆς ἤ ἑταιρικῆς σχέσεως, ἥτις λύσις στηρίζεται ἐπί λόγου ἀκυρότητος ἤ ἀκυρωσίας, καί τῆς καταγγελίας.

---

14) Πρβλ. *Hueck*, Recht der OHG σελ. 51.

15) Πρβλ. *Erman*, Personalgesellschaften und mangelhafter Vertragsgrundlage, σελ. 23.

16) Πρβλ. *Hueck*, Recht der OHG σελ. 51. Ἀνωτάτου Ὁμοσπονδιακόν Δικαστήριον ἐν BGH 3, σελ. 289.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΕΝ ΤΗ ΔΙΕΘΝΕΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗ, Δικηγόρου

Σπατάλη φαντασίας θά ἀπητεῖτο εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 20οῦ αἰῶνος, διά νά προβλέψῃ τις τά σημερινά ἐπιτεύγματα τοῦ ἐργασιακοῦ δικαίου. Νέα ἤθη καί νέοι θεσμοί, νέοι τρόποι καί νέοι νόμοι τείνουν νά καταστήσουν τήν ἐργασίαν κοινόχρηστον εὐτυχίαν καί νά ἐξασφαλίσουν εἰς τόν ἐργαζόμενον τά δεδομένα ἐκεῖνα, ἄτινα θά ἀξιολογήσουν τήν ἀποστολήν του εἰς τήν κοινωνικήν ζωήν τῶν ἀνθρώπων.

Νέος σχετικός θεσμός τεραστίας κοινωνικῆς σκοπιμότητος εἶναι τό ἀποκτηθέν παρά τῶν μισθωτῶν δικαίωμα τῆς ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν. Τό δικαίωμα τοῦτο εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἦτο ἄγνωστον ὡς «δικαίωμα» ὑπό τήν νομικήν του ἔννοιαν. Ἡ ἄδεια παρείχετο εἰς ὡρισμένους ἀνωτάτους ὑπαλλήλους ὄχι βάσει νομικῆς ἐπιταγῆς, ἀλλ' εἰς ἔνδειξιν ἐξαιρετικῆς εὐνοίας τοῦ ἐργοδότου καί εἰς ἀναγνώρισιν προσφερθεισῶν ἐξαιρετικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπό τοῦ ὑπαλλήλου, εἰς ἄλλας πάλιν χώρας (Ἑλβετία, Κάτω Χῶραι) τῆς ἀδείας ἀπολαμβάνουν μισθωτοί ὡρισμένων ἐργασιῶν βάσει διαμορφωθέντος ἔθιμου. Νομοθετικήν ἀναγνώρισιν καί κατοχύρωσιν τοῦ δικαιώματος συναντῶμεν τό πρῶτον εἰς τούς νόμους τοῦ Καντωνίου τῆς Βέρνης (1905, 1908), ὡς καί ἐν Ἰσλανδίᾳ (1909). Τά πρῶτα αὐτά νομοθετήματα προβλέπουν δικαίωμα ἀδείας ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν χρῃζόντων ἰδιαιτέρας μεταχειρίσεως (μαθητευόμενοι, ἐργάτριαι). Τάσις γενικεύσεως συναντᾶται εἰς τόν Αὐστριακόν νόμον τοῦ 1910, δι' οὗ παρέχεται τό δικαίωμα εἰς τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους ἐν γένει. Ἔκτοτε καί ἰδίως μετά τόν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον τό δικαίωμα τῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν εὗρε παγκοσμίως τήν νομικήν του κατοχύρωσιν. Ἂς σημειωθῇ ὅτι κατά τό ἔτος 1925 εἰς τάς νομοθεσίας μόνον 5 χωρῶν εὑρίσκετο κατωχυρωμένον τό δικαίωμα τῆς ἀδείας, ἐνῶ σήμερον (1952) ὁ θεσμός οὗτος ρυθμίζεται ἀπό τάς νομοθεσίας 52 χωρῶν, ἐξ ὧν αἱ 49 ἀποτελοῦν μέλη τῆς Δ.Ο.Ε.

Λόγῳ τῆς σπουδαιότητος καί τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος εὑρίσκεται τοῦτο κατωχυρωμένον καί διά διατάξεων περιλαμβανομένων εἰς τούς Καταστατικούς Χάρτας ὡρισμένων Κρατῶν, περιληφθέν καί εἰς τήν Διεθνῆ Διακήρυξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου (10.12.1948, ἄρθρ. 24), τήν γενομένην ἀποδεκτήν ὑπό τοῦ Ο.Η.Ε. Βάσει στοιχείων, ἅτινα ἠρύσθημεν ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ὑπό τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας (B.I.T.) εἰδικοῦ τεύχους «Περί Ἀδειῶν μετ' Ἀποδοχῶν» (1), θά ἐξετάσωμεν τό δικαίωμα τοῦτο, ὡς ἰσχύει σήμερον διεθνῶς.

Πηγήν τοῦ δικαιώματος δέν ἀποτελεῖ μόνον ὁ νόμος. Τό δικαίωμα τῆς ἀδείας ἐκπηγάζει καί ἐκ μακροχρονίου συνηθείας (ἔθιμου), ὡς εἰς τήν Ἑλβετίαν καί τάς Κάτω Χώρας. Ἐπίσης ἐκ διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ἐνίων χωρῶν, ἐκ Διεθνῶν Συμβάσεων (ἄρθρ. Συμβάσεως 52, Γενεύη 1936), τέλος δέ ἐξ αὐτῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε ἐκπηγάζον ἀμέσως ἐξ αὐτῶν, εἴτε κατοχυρούμενον κατ' ἀρχήν ὑπό τοῦ νόμου καί συμπληρούμενον ἐν ταῖς λεπτομερείαις ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων (Η.Π. Ἀμερικῆς, Κάτω Χῶραι, Μ. Βρεταννία, Ἰταλία), ἂς σημειωθῇ δέ ὅτι αἱ συλλογικαί συμβάσεις προέτρεξαν πολλάκις τοῦ νομοθέτου εἰς τήν ἐξασφάλισιν δικαιώματος τῆς ἀδείας εἰς τούς μισθωτούς.

Διάρκεια ἀδείας—Κατώτατα ὅρια: Ἐξετάζοντες τό περιεχόμενον τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας (διάρκεια, βασικός χρόνος συνεχοῦς ἀπασχολήσεως, κ.λ.π.), παρατηροῦμεν ὅτι

1) Trente-Sixieme Session, 1953 Rapport IV (1)-Les Congés Payés, Genève, 1952.

αὐτῆς ἕνεκα σπουδαίου λόγου, ὥστε νά δικαιολογῆται διάφορος μεταχείρισις τῆς μιᾶς ἀπό τῆς ἄλλης περιπτώσεως. Διότι ἐκεῖνο, τό ὁποῖον ἔχει ἐν προκειμένῳ σημασίαν, δέν εἶναι ὁ χαρακτήρ τοῦ λόγου λύσεως τῆς σχέσεως, ἀλλ' ἡ ἀνάγκη σαφηνείας ἐπί τῶν νομικῶν συνεπειῶν (λύσεως τῆς πράγματι ὀφισταμένης σχέσεως διά τό μέλλον), τό δέ ζήτημα ἂν πρόκειται λόγος ἀκυρωσίας ἢ ἀκυρότητος δύναται νά εἶναι ἀκριβῶς τόσον ἀμφίβολον, ὅσον καί ἡ ὕπαρξις ἑνός σπουδαίου λόγου καταγγελίας. Διά τοῦτο ἡ ἀνάγκη διευκρινίσεως τῆς νομικῆς καταστάσεως εἶναι ἀκριβῶς ἡ αὐτή.

Συμπεράσματα:

1. Μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας λόγοι ἀκυρωσίας ἢ ἀκυρότητος ἐν γένει δικαιολογοῦν ἁπλῶς τήν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως *διά τό μέλλον.*

2. Διά τήν λύσιν ταύτην τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἀρκεῖ ἡ ὕπαρξις τῆς ἀκυρωσίας ἢ ἀκυρότητος. Δέν ἀπαιτεῖται δέ νά ὀφίστατο κατά τήν ὥραν τῆς καταγγελίας καί σπουδαῖος λόγος ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς § 626 Ἀστικοῦ Κώδικος.

3. Ἐξαίρεσις χωρεῖ μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς καταγγελίας ἔχει παρέλθει ὁ λόγος ἀκυρωσίας ἢ ἀκυρότητος.

4. Ἐάν ὁ ἐργαζόμενος ἀμφισβητῇ τήν ὕπαρξιν τοῦ λόγου λύσεως τῆς σχέσεως, ὃν ἐπικαλεῖται ὁ ἐργοδότης, ὀφείλει νά ἐγείρῃ τήν σχετικήν ἀναγνωριστικήν ἀγωγήν του ἐντός ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τριῶν ἑβδομάδων ἀπό τῆς καταγγελίας.

Καθηγητὴς Δρ Hueck, Μόναχον

τοῦτο ποικίλλει εἰς τάς διαφόρους χώρας λόγω διαφόρων πολλάκις εἰδικῶν παραγόντων (οἰκονομικοί, κλιματολογικοί, ἐπίπεδον κοινωνικῆς προνοίας, ἤθη κ.λ.π.). Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τήν διάρκειαν τῆς ἀδείας ἀπό ἀπόψεως κατωτάτων ὁρίων, παρατηροῦμεν, ὅτι τό βασικόν αὐτό ὅριον ἄρχεται ἀπό τάς 4 ἡμέρας, φθάνον εἰς ὡρισμένας χώρας τό διάστημα ἑνός μηνός, εἰδικώτερον δέ σημειοῦμεν τά ἀκόλουθα:

Κατώτατον ὅριον ἀδείας 4 ἡμερῶν=Μεξικόν.

Κατώτατον ὅριον ἀδείας 6 ἐργασίμων ἡμερῶν (ἤ μιᾶς ἑβδομάδος)=Βέλγιον, Βολιβία, Καναδᾶς (ὡρισμέναι ἐπαρχίαι), Ἑλλάς (διά τούς ἐργατοτεχνίτας τούς μή ἀπασχολουμένους εἰς ἐπιχειρήσεις δημοσίου χαρακτῆρος, κοινῆς ὠφελείας, Ἱδρύματα, Ὀργανισμούς καί Ἀνωνύμους Ἑταιρίας), Ἰαπωνία καί Ἑλβετία.

Κατώτατον ὅριον 7 ἡμερῶν=Αἴγυπτος (διά τούς ἡμερομισθίους, διά τούς ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ 15 ἡμέραι), Χιλή (διά τούς ἀπασχοληθέντας πλέον τῶν 220 ἡμερῶν καί ὀλιγώτερον τῶν 288 κατά τήν διάρκειαν 1 ἔτους), Ἰρλανδία, Βενεζουέλα.

Κατώτατον ὅριον 8 ἡμερῶν=Λουξεμβοῦργον, Ἑλλάς (διά τούς ἐργατοτεχνίτας ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν δημοσίου χαρακτῆρος κ.λ.π.).

Κατώτατον ὅριον 10 ἡμερῶν (δέν καθορίζεται ἐάν πρόκειται περί ἐργασίμων ἡμερῶν) =Ἀργεντινή, Γουατεμάλα (διά τούς ἀπασχολουμένους εἰς ἐπιχειρήσεις μέ προσωπικόν πλέον τῶν 10 μισθωτῶν).

Κατώτατον ὅριον 12 ἐργασίμων ἡμερῶν ἤ 2 ἑβδομάδων=Ἀλβανία (ἄνευ ἀποδοχῶν), Γερμανία, Αὐστραλία (ὡρισμέναι ἐπαρχίαι), Αὐστρία, Καναδᾶς, Κόστα-Ρίκα, Νέα Ζηλανδία, Δανιμαρκία, Φινλανδία, Γαλλία, Οὐγγαρία, Ἰνδονησία, Ἰράκ, Ἰσλανδία, Πακιστάν (διά τούς ἐργαζομένους εἰς ἐμπορικά καταστήματα καί ἐπιχειρήσεις), Πολωνία (διά τούς χειρώνακτας, διά ταύς πνευματικῶς ἐργαζομένους εἰς ἐπιχειρήσεις καί γραφεῖα 2 ἑβδομάδων μετά συνεχῆ ἀπασχόλησιν 6 μηνῶν καί 1 μηνός μετά 1 ἔτος ἀπασχολήσεως), Ἑλβετία (Γενεύη), Συρία, Τσεχοσλοβακία, Ρωσία, Οὐραγουάη, Ἑλλάς (διά τούς μισθωτούς κάτω τῶν 18 ἐτῶν, ὡς καί διά τούς ἐργαζομένους εἰς ἔργα ἐπιβλαβῆ καί κοπιώδη).

Κατώτατον ὅριον 14 ἐργασίμων ἡμερῶν= Βουλγαρία, Ἰσραήλ (ἀκαθόριστον ἐάν πρόκειται περί ἐργασίμων ἡμερῶν), εἰς τάς Ἰνδίας διά τούς ἀπασχολουμένους εἰς ἐμπορικά καταστήματα καί ἐπιχειρήσεις ὡρισμένων ἐπαρχιῶν (Βομβάη, Βεγγάλη κ.λ.π.).

Κατώτατον ὅριον 15 ἡμερῶν=Βραζιλία (διά τούς πραγματοποιήσαντας 250 πραγματικάς ἡμέρας ἐργασίας κατά τήν διάρκειαν 1 ἔτους), Χιλή (διά τούς ἀπασχοληθέντας πλέον τῶν 288 ἡμερῶν κατά τήν διάρκειαν 1 ἔτους, Κολομβία, Ἰσημερινός, Λίβανος, Περού, Βενεζουέλα, Ἑλλάς (διά τούς μαθητάς -τεχνίτας, Διάταγμα 3/5 Ἰουνίου 1952).

Κατώτατον ὅριον 18 ἐργασίμων ἡμερῶν= Νορβηγία, Σουηδία.

Κατώτατον ὅριον 20 ἡμερῶν, (ἀκαθόριστον ἐάν πρόκειται περί ἐργασίμων καί μετ' ἀποδοχῶν)=Ἀφγανιστάν.

Κατώτατον ὅριον 30 ἡμερῶν=Κούβα, Νικαράγουα, Παναμᾶς.

Αὐτά εἶναι τά ἰσχύοντα εἰς τάς διαφόρους νομοθεσίας κατώτατα ὅρια ἀδείας, ὡς ἐπί τό πλεῖστον μετ' ἀποδοχῶν. Τά κατώτατα αὐτά ὅρια ἐπαυξάνονται ἐκ διαφόρων λόγων, ὁ σπουδαιότερος τῶν ὁποίων εἶναι ἡ πραγματοποιηθεῖσα παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ προϋπηρεσία. Εἰδικώτερον σημειοῦμεν τήν ἐπαύξησιν τῆς ἀδείας λόγω προϋπηρεσίας εἰς τάς κάτωθι χώρας: Ἀργεντινή=ἀπό 1—5 ἐτῶν ὑπηρεσία, 10 ἡμέραι ἀδείας, πλέον τῶν 5 ἐτῶν 15 ἡμέραι ἀδείας.

Αὐστρία: ἀπό 1—5 ἔτη ὑπηρεσίας, 12 ἡμέραι ἀδείας, ἀπό 5 - 15 ἔτη ὑπηρεσίας, 18 ἡμέραι ἀδείας, 15 ἔτη καί πλέον, 24 ἡμέραι ἀδείας.

Βολιβία: ἀπό 1—5 ἔτη ὑπηρεσίας, 1 ἑβδομάδος ἄδεια, ὑπηρεσία 5—10 ἐτῶν, 2 ἑβδομάδων ἄδεια, 10—20 ἐτῶν ὑπηρεσία ἄδεια 3 ἑβδομάδων, πλέον τῶν 20 ἐτῶν ὑπηρεσία δ-δεια ἑνός μηνός.

Φινλανδία: ἀπό 1—5 ἔτη ὑπηρεσίας, ἄδεια μιᾶς ἐργασίμου ἡμέρας κατά μῆνα, πλέον τῶν 5 ἐτῶν ὑπηρεσία 1 1|2 ἡμέρας ἄδεια κατά μῆνα, Πλέον τῶν 10 ἐτῶν ὑπηρεσία τῶν ἐμπορικῶν ὑπαλλήλων παρέχει δικαίωμα 2 ἡμερῶν ἀδείας κατά μῆνα.

Γαλλία: Ἄδεια 12 ἐργασίμων ἡμερῶν μετά τό πρῶτον ἔτος ἀπασχολήσεως, παρατεινομένη κατά μίαν ἐργάσιμον ἡμέραν διά κάθε ἑξαμηνίαν ἀπασχολήσεως, μέ ἀνώτατον ὅριον ἀδείας 24 ἡμερῶν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 18 ἐργάσιμοι.

Ἑλλάς: προβλεπόμενον κατώτατον ὅριον ἀδείας 6, 8, 12 καί 15 ἡμερῶν, ἀναλόγως ἰδιότητος μισθωτοῦ καί χαρακτῆρος ἐπιχειρήσεως πρός τήν ὁποίαν ἀπασχολεῖται, μέ ἐπαύξησιν ἀδείας κατά μίαν ἡμέραν ἐργάσιμον διά κάθε ἑξαμηνίαν ἀπασχολήσεως, μέ ἀνώτατον ὅριον ἀδείας 26, 18, 16, 15, καί 12 ἐργασίμων ἡμερῶν.

Ἰαπωνία: Μετά 2 ἐτῶν ὑπηρεσίαν μία πρόσθετος ἡμέρα ἀδείας κατά ἔτος ἀπασχολήσεως. Ἐάν ἡ ὁλική διάρκεια τῆς ἀδείας ὑπερβαίνῃ τάς 20 ἡμέρας, αἱ ἐπί πλέον εἶναι ἄνευ ἀποδοχῶν.

Πολωνία: Διά τούς ἐργατοτεχνίτας 1—3 ἔτη ὑπηρεσίας, 12 ἡμέραι ἀδείας, μετά τά τρία ἔτη ὑπηρεσίας, 15 ἡμέραι ἀδείας, μετά 10 ἔτη ὑπηρεσίας ἑνός μηνός ἄδεια.

Η. Π. Ἀμερικῆς: Ἔρευνα πραγματοποιηθεῖσα κατά τό 1949 ἐπί τῶν ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἰς ὡρισμένας Πολιτείας ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ πλειονότης τῶν συμβάσεων τούτων προβλέπουν ἐπαύξησιν τῆς ἀδείας ἀναλόγως τῆς προϋπηρεσίας, ὡς ἀκολούθως: Μία ἑβδομάς ἀδείας μετά ἓν ἔτος ὑπηρεσίας, 2 ἑβδομάδες ἄδειας μετά 2—5 ἔτη ὑπηρεσίας. Ἄδεια 3 ἑβδομάδων παρέχεται συνήθως μετά ἀπασχόλησιν 10, 15, 20 ἤ 25 ἐτῶν. Εἰς ὡρισμένας συμβάσεις ἡ ἄδεια φθάνει τάς 4 ἑβδομάδας μετά τό 25ον ἔτος τῆς ἀπασχολήσεως.

Πλήν τοῦ λόγου τῆς προϋπηρεσίας ἡ ἄδεια

εἰς ὡρισμένας χώρας ἐπαυξάνεται καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων περιστατικῶν. Οὕτω ἐν Γαλλίᾳ παρέχονται 2 ἡμέραι προσθέτου ἀδείας εἰς τὸν μισθωτὸν διὰ κάθε τέκνον ἡλικίας κάτω τῶν 15 ἐτῶν, καὶ τρεῖς πρόσθετοι ἡμέραι ἀδείας εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς οἰκογενείας ἐπὶ τῇ γεννήσει τέκνου. Ἐν Ἑλβετίᾳ ἡ ἄδεια ἐπαυξάνεται αὐτομάτως ἅμα τῇ συμπληρώσει ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ 35ου ἢ 50οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του.

Διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας κατὰ κανόνα εἰς τὰς νομοθεσίας τῶν διαφόρων χωρῶν ἀπαιτεῖται συνεχὴς ἀπασχόλησις ἑνὸς ἔτους. Κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τὸ Βέλγιον ἡ διάρκεια τῆς ἀδείας περιλαμβάνεται μεταξὺ 6 ἡμερῶν διὰ τοὺς πραγματοποιοῦντας 275 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς ἔτους καὶ χορηγεῖται 1|2 ἡμέρα διὰ κάθε 15—25 ἡμέρας ἐργασίας. Εἰς τὸν Καναδᾶν ὁ μισθωτὸς ἔχει δικαίωμα 1|2 ἡμέρας ἀδείας διὰ κάθε ἡμερολογιακὸν μῆνα ἀπασχολήσεως. Εἰς τὴν Χιλὴν ὁ νομοθέτης προβλέπει ἄδειαν 15 ἡμερῶν διὰ τοὺς ἀπασχοληθέντας κατὰ τὴν διάρκειαν ἔτους ἐπὶ 288 ἡμέρας καὶ 7 ἡμερῶν ἄδειαν διὰ τοὺς ἀπασχοληθέντας ἀπὸ 220 μέχρι 288 ἡμερῶν. Εἰς τὴν Φινλανδίαν καὶ τὴν Σουηδίαν ἡ διάρκεια τῆς ἀδείας ὑπολογίζεται βάσει τῶν μηνῶν ἀπασχολήσεώς του, τοῦ μηνὸς θεωρουμένου ὡς συμπληρωθέντος ἅμα τῇ πραγματοποιήσει παρὰ τοῦ μισθωτοῦ 16 ἡμερῶν ἐργασίας. Εἰς τὰς Ἰνδίας οἱ ἀνήλικοι, προστατευόμενοι δι' εἰδικοῦ νόμου (1948), πραγματοποιοῦντες 12μηνον ὑπηρεσίαν ἀποκτοῦν δικαίωμα μιᾶς ἡμέρας ἀδείας διὰ κάθε εἰκοσιν ἡμέρας ἐργασίας, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι ἡ ἐτησία ἄδειά του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι μικροτέρα τῶν 10 ἡμερῶν. Εἰς τὴν Ἰσλανδίαν ἡ διάρκεια τῆς ἀδείας ὑπολογίζεται πρὸς μίαν ἡμέραν κατὰ ἡμερολογιακὸν μῆνα ἀπασχολήσεως πραγματοποιηθείσης κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον ἔτος· κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν διάστημα 15 ἡμερῶν θεωρεῖται ὡς μήν. Εἰς τὸ νεοσύστατον Κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ὁ νόμος προβλέπει 14 ἡμέρας ἀδείας μετὰ τὴν πραγματοποίησιν 200 ἡμερῶν ἐργασίας.

Τὸ συνεχὲς τῶν ἡμερῶν ἀδείας. Ἐλάχιστα εἶναι αἱ χῶραι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλάς, αἵτινες συνεπεῖς πρὸς τὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον καλεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ θεσμὸς τῆς ἀδείας, καὶ ὅστις εἶναι παροχὴ εἰς τὸν ἐργαζόμενον χρονικοῦ διαστήματος συνεχοῦς, ἱκανοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ἀναλωθεισῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου κατὰ τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους ἐργασίας, καθιεροῦν τὸ συνεχὲς τῆς ἀδείας, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς τμηματικῆς χορηγήσεως ταύτης. Εἰς τὰς πλείστας τῶν χωρῶν ὁ νομοθέτης ἐπιτρέπει τὴν τμηματικὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας. Εἰδικώτερον ἰσχύουν τὰ ἑξῆς: Ἐν Αὐστρίᾳ ἐπιτρέπεται ἡ χορήγησις εἰς δύο περιόδους, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεμία ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι κατωτέρα τῶν 6 ἡμερῶν. Εἰς τὴν Φινλανδίαν τὸ πλέον τῶν 9 ἡμερῶν διάστημα τῆς ἀδείας δύναται νὰ χορηγηθῇ καὶ τμηματικῶς. Ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὸ πλέον τῶν 6 ἡμερῶν διάστημα τῆς ἀδείας ἐπιτρέπεται ἡ τμηματικὴ χορήγησις. Εἰς τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιτρέπεται ἡ τμηματικὴ χορήγησις, ἐφ' ὅσον ἕκαστον τμῆμα τῆς ἀδείας δὲν εἶναι μικρότερον τῆς μιᾶς ἑβδομάδος. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐν Νέᾳ Ζηλανδίᾳ. Ἐν Σουηδίᾳ δύναται ἡ ἄδεια νὰ χορηγηθῇ εἰς δύο περιόδους, τῆς μιᾶς περιόδου περιλαμβανούσης τοὐλάχιστον 12 συνεχεῖς ἡμέρας.

Ἡ τοιαύτη τμηματικὴ χορήγησις τῆς ἀδείας προαπαιτεῖ συμφωνίαν ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ εἰς τὰς χώρας Γαλλίαν, Αὐστραλίαν, Φινλανδίαν, Ἰσλανδίαν, Ἰσραὴλ καὶ Σουηδίαν. Ἐπίσης εἰς ὡρισμένας χώρας, ἐνῶ κατ' ἀρχὴν ἔχει νομοθετηθῇ τὸ συνεχὲς τῆς ἀδείας, προβλέπονται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου εἰδικαὶ περιπτώσεις, ἀφορῶσαι τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, καθ' ἃς ἐκ τῆς παρατετομένης ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ δυνατὸν νὰ προκύψῃ ζημία τοῦ ἐργοδότου (Κόστα - Ρίκα), ὁπότε εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ τμηματικὴ πραγματοποίησις τῆς ἀδείας. Τέλος ἐν Ἀμερικῇ κατὰ διενεργηθεῖσαν ἔρευναν (1948) ἐπὶ τῶν ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀπεδείχθη, ὅτι κατ' ἀρχὴν ἐπιβάλλεται τὸ συνεχὲς τῆς ἀδείας καὶ κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται ἡ τμηματικὴ χορήγησις, ὅταν ἡ ἄδεια εἶναι διαρκείας πλέον τῶν 2 ἑβδομάδων.

Ἀμοιβὴ τῶν ἡμερῶν ἀδείας. Εἰς ὅλας τὰς χώρας, αἵτινες νομοθετικῶς ἔχουν καθιερώσει τὸν θεσμὸν τῆς ἀδείας, προβλέπεται ὅτι κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐτησίας ἀδείας του ὁ μισθωτὸς λαμβάνει τὸν μισθόν του καὶ πᾶν ἄλλο παρακολούθημα τῶν τακτικῶν του ἀποδοχῶν. Εἰς μίαν ἑκάστην ὅμως τῶν νομοθεσιῶν ἡ μέθοδος ὑπολογισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερῶν ἀδείας παρουσιάζει οὐσιώδεις παραλλαγάς. Κατὰ κανόνα ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἡμερῶν ἀδείας ρυθμίζεται βάσει τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὁ μισθωτὸς ἐκ τῶν προτέρων καθοριζομένου χρονικοῦ διαστήματος. Οὕτω ἐν Αὐστρίᾳ «ὁ τακτικὸς ἑβδομαδιαῖος μισθός», ἐν Βραζιλίᾳ «αἱ ἀποδοχαὶ τὰς ὁποίας θὰ ἀπελάμβανε ὁ μισθωτός, ἐὰν εἰργάζετο τὰς ἡμέρας τῆς ἀδείας του», ἐν Γουατεμάλᾳ «βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ὁ μισθωτὸς εἰσέπραξε κατὰ τοὺς τρεῖς ἀμέσως πρὸ τῆς ἀδείας μῆνας». Ἐν Ἰρλανδίᾳ «τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον εἰσέπραξεν ὡς ἑβδομαδιαῖον μισθὸν κατὰ τὴν προηγουμένην τῆς ἀδείας ἑβδομάδα». Ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ «ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀποδοχῶν τριῶν μηνῶν πρὸ τῆς ἀδείας».

Αἱ νομοθεσίαι ἄλλων χωρῶν περιλαμβάνουν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ διὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας εἰδικοὺς φραστικοὺς ὅρους, ὡς π. χ. «κανονικὴ ἀντιμισθία (Κίνα), «συνήθεις ἀποδοχαί» (Κολομβία), «πλήρης πληρωμή» (Αἴγυπτος, Συρία, Λίβανος). Ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ ἰσχύουσαι συλλογικαὶ συμβάσεις χρησιμοποιοῦν παγίως τὸν ὅρον «πλήρης μισθός», χωρὶς νὰ διευκρινίζουν καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Ἀντιθέτως ἄλλαι νομοθεσίαι διαγράφουν ἐν λεπτομερείαις τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερῶν ἀδείας. Οὕτω ἐν Βελγίῳ ἡ ἀμοιβὴ τῆς περιόδου ἀδείας προσδιορίζεται εἰς 4 ο|ο τῶν

μισθῶν, τοὺς ὁποίους εἰσέπραξεν ὁ μισθωτὸς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἄδεια. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο εἶναι 8 ο/ο διὰ τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ 6 ο/ο διὰ τοὺς ἀπὸ 18 ἕως 20 ἐτῶν. Εἰς τὸν Καναδᾶν ἡ ἀμοιβὴ τῆς περιόδου ἀδείας εἶναι 2 ο/ο τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος ἐκ μισθῶν τοῦ μισθωτοῦ, εἰς τὰς ἐπαρχίας Ὀντάριο καὶ Κεμπὲκ καὶ εἰς τὸ 1|25 τοῦ αὐτοῦ εἰσοδήματος εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σακσιτσιουάν, ἐνῶ εἰς τὰς ἐπαρχίας Ἀλβέρτα, Μανιτόμπα ἡ ἀμοιβὴ προσδιορίζεται διὰ τοῦ γενικοῦ ὅρου «κανονικὴ πληρωμή». Εἰς τὸν Ἰσημερινόν, ὅπου ἰσχύει τὸ αὐτὸ σύστημα, τὸ ποσοστὸν προσδιορίζεται εἰς τὸ 1|24 τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος. Εἰς τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἡμερῶν διὰ τοὺς ἡμερομισθίους ἐξευρίσκεται πολλαπλασιαζομένων τῶν ἡμερῶν ἀδείας ἐπὶ τὸν μέσον ὅρον τοῦ ἡμερομισθίου του. Ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἡμερομισθίου ἐξευρίσκεται διὰ τῆς διαιρέσεως διὰ 90 τῶν εἰσοδημάτων ἐξ ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους μῆνας.

Αἱ εἰς χρῆμα παροχαὶ εἰς πλείστας χώρας παρακολουθοῦνται καὶ ἀπὸ παροχὰς εἰς εἶδος (τροφή, καύσιμα, κατοικία κλπ.). Εἰς χώρας τινὰς αἱ παροχαὶ εἰς εἶδος περιλαμβάνονται κατὰ γενικὸν τρόπον εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἡμερῶν ἀδείας (Ἀργεντινή, Βέλγιον, Γαλλία, Ἑλβετία), ἐνῶ εἰς ἄλλας χώρας προσδιορίζονται ποῖαι ἐκ τῶν παροχῶν εἰς εἶδος δέον νὰ ὑπολογισθοῦν εἰς τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἡμερῶν ἀδείας. Οὕτω ἐν Αὐστραλίᾳ, Κούβᾳ, Ἰρλανδίᾳ, Ἰσλανδίᾳ, Ν. Ζηλανδίᾳ (τροφὴ καὶ κατοικία), Αὐστρίᾳ, Φινλανδίᾳ (τροφή), Ἑλλάδι, πᾶσα παροχὴ εἰς εἶδος, πλὴν κατοικίας. Ἐν Ἀμερικῇ κατὰ στατιστικὴν ἐπὶ μελέτης 1473 συλλογικῶν συμβάσεων ἀπεδείχθη, ὅτι ὡς κανὼν δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀπολαμβάνει κατὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας του προσόδου ἴσης πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν εἰργάζετο κατὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας του. Μικρὰν ποσοστὸν συλλ. συμβάσεων προβλέπουν κατὰ τι ἠξημένας ἀποδοχὰς τῶν ἡμερῶν ἀδείας. Πάντως αἱ μέθοδοι αἱ χρησιμοποιούμεναι ὑπὸ τῶν ἐν Η.Π. Ἀμερικῆς ἰσχυουσῶν συλλ. συμβάσεων, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερῶν ἀδείας, θὰ ἠδύναντο νὰ διαχωρισθοῦν εἰς τὰς ἑξῆς δύο ὁμάδας:

Α') Ἐξευρίσκεται ὁ ὡριαῖος ἢ ἑβδομαδιαῖος μέσος ὅρος μισθοῦ δι' ὡρισμένον πρὸ τῆς ἀδείας χρονικὸν διάστημα, π. χ. 2 ἢ 3 μῆνας καὶ ὁ προκύπτων μέσος ὅρος πολλαπλασιάζεται ἐπὶ τὰς ἡμέρας ἀδείας.

Β') Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἡμερῶν ἀδείας προσδιορίζεται εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προηγουμένου τῆς ἀδείας ἔτους. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο εἶναι 2 ο/ο διὰ μίαν ἑβδομάδα ἀδείας, 4 ο/ο διὰ δύο ἑβδομάδας καὶ 6 ο/ο διὰ τρεῖς ἑβδομάδας.

Εἰδικοὶ τρόποι: Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἡμερῶν ἀδείας εἰς χώρας τινὰς κατὰ γενικὸν τρόπον καὶ εἰς ἄλλας δι' ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν ἀντιμετωπίζεται διὰ διαφόρων εἰδικῶν τρόπων, ὧν οἱ σπουδαιότεροι εἶναι τὰ εἰδικὰ Ταμεῖα Ἀδείας καὶ τὰ βιβλιάρια καὶ ἔνσημα διακοπῶν.

1) ***Ταμεῖα Ἀδείας.*** Τὰ Ταμεῖα Ἀδείας ἔχουν ὡς πόρους τὰς εἰδικὰς εἰσφορὰς τῶν ἐργοδοτῶν ἐπιχορηγούμενα ἐνίοτε καὶ ὑπὸ τοῦ Κράτους. Σκοπὸς τῶν εἶναι ἡ πληρωμὴ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἡμερῶν ἀδείας των, ἀποφευγομένων οὕτω συνήθων προστριβῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ καὶ ἐπιτυγχανομένης τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν ἀδείας. Ἔχουν συσταθῆ βάσει νόμου καὶ περιλαμβάνουν εἴτε ὅλους τοὺς μισθωτοὺς ἀνεξαρτήτως ἰδιότητος (Νορβηγία, Ἰσραήλ, Ν. Ζηλανδία, Πολωνία, Ἑλβετία), εἴτε ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν. Οὕτω ἐν Αὐστρίᾳ διὰ τοὺς ἐργάτας οἰκοδομῶν καὶ συναφῶν ἐργασιῶν προσδιοριζομένου διὰ νόμου. Ἐν Βελγίῳ διὰ τοὺς μισθωτούς, ἀφ' ὧν ἐφαρμογὴν ἔχει ὁ ἰσχύων νόμος περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἐν Ἰσλανδίᾳ διὰ τοὺς ἐποχιακῶς ἐργαζομένους. Ὁ τρόπος λειτουργίας τῶν Ταμείων τούτων διαφέρει ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ. Ὡς παραδειγματικὸν φέρεται τὸ Ταμεῖον Ἀδείας τοῦ Βελγίου. Τὸ Ταμεῖον τοῦτο διοικεῖται ὑπὸ Συμβουλίου, ἐν ᾧ μετέχουν ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων, τῶν ἐργοδοτῶν, τῶν Βελγικῶν Σιδηροδρόμων, τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρισμοῦ καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ἀντιλήψεως. Πόροι τοῦ Ταμείου τούτου εἶναι εἰσφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν ἐκ 5 ο/ο ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Ἐξ αὐτῶν τὸ 4 ο/ο διατίθεται διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἡμερῶν ἀδείας, τὸ 1|2 ο/ο διὰ πρόσθετον ἀμοιβὴν τοῦ ἀδειοῦχου λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ τὸ ἕτερον 1|2 ο/ο δι' ἠὐξημένην ἀμοιβὴν τῶν ἡμερῶν ἀδείας τῶν νεαρῶν ἐργαζομένων. Τὰ τυχὸν προκύπτοντα ἐνεργητικὰ ὑπόλοιπα τοῦ Ταμείου διατίθενται εἰς διαφόρους κοινωνικοῦ περιεχομένου σκοπούς.

2) ***Βιβλιάρια καὶ ἔνσημα διακοπῶν.*** Ἕτερος εἰδικὸς τρόπος πληρωμῆς τῶν ἡμερῶν ἀδείας οὐχὶ ἀμέσως παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ ἐμμέσως, εἶναι καὶ ὁ χρησιμοποιούμενος ἐν Δανιμαρκίᾳ, Νορβηγίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ διὰ τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀδείας, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως εἰδικῶν βιβλιαρίων καὶ εἰδικῶν ἐνσήμων. Τὰ εἰδικὰ αὐτὰ ἔνσημα ἀγοράζονται καὶ ἐπικολλῶνται παρὰ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸ εἰδικὸν βιβλιάριον ἀδείας, δι' οὗ εἶναι ἐφωδιασμένοι οἱ μισθωτοί. Ἡ ἐπικόλλησις γίνεται κατὰ ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα, πάντως ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ μηνός. Τὸ βιβλιάριον ἀδείας κρατεῖται παρὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ παραδίδεται εἰς τὸν μισθωτόν, ἅμα οὗτος πρόκειται νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς ἄδειαν. Τὸ ποσόν, ὅπερ ἀντιπροσωπεύουν τὰ ἐπικολληθέντα ἔνσημα, δύναται νὰ εἰσπραχθῇ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ εὐχερέστατα εἰς οἱονδήποτε ταχυδρομικὸν γραφεῖον, ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει τοῦ βιβλιαρίου καὶ πιστοποιητικοῦ τοῦ ἐργοδότου ὅτι ὁ μισθωτὸς τελεῖ ἐν ἀδείᾳ. Ἐὰν ὁ μισθωτός, κατὰ τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον δικαιοῦται τῆς ἀδείας, εἶναι ἄνεργος, τὸ ἐν λόγῳ πιστοποιητικὸν χορηγεῖται ἀπὸ τὴν ἀρμοδίαν ἐπὶ τῆς ἀνεργίας Ἀρχήν. Τὸ σύστημα τοῦτο, ὡς ἐ-

σημειώσαμεν, ἔχει καθολικὴν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν Νορβηγίαν καὶ Δανιμαρκίαν, εἰς δὲ τὸ Βέλγιον διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὸν περὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως νόμον καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ ὑπαγομένους καὶ εἰς τὸ εἰδικὸν Ταμεῖον Ἀδειῶν.

Ὡς εἶναι φανερόν, καθολικὴ εἶναι ἡ ἀναγνώρισις τῆς πλήρους ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν περίοδον τῆς ἀδείας του, τοῦ θεσμοῦ ἀποκτῶντος οὕτω τὸ κοινωνικόν του περιεχόμενον, ἄνευ τοῦ ὁποίου ὁ θεσμὸς τῆς ἀδείας θὰ ἀπετέλει ἁπλῆν «ὑπερπολυτέλειαν» διὰ τὸν ἐργαζόμενον, ὑποχρεούμενον ἄλλως εἰς ἀναγκαστικὴν ἀνεργίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἰσχύοντας κατὰ χώρας τρόπους ὑπολογισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερῶν ἀδείας, ὡς καὶ τοὺς εἰδικοὺς τοιούτους τοὺς ἐν τῷ παρόντι ἀναφερομένους, θὰ ἐχρηζον οὗτοι λόγῳ τῆς σπουδαιότητος καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον παρουσιάζουν, εἰδικῆς ἀναπτύξεως καὶ μελέτης, περὶ ὧν δμως «οὐκ ἔστι χώρος ἐν τῷ παρόντι».

Αὐτὰ ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς ἰσχύουν εἰς τὰς νομοθεσίας τῶν διαφόρων χωρῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν.

Ἡ διεθνὴς ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀδείας νομοθεσία περιλαμβάνει καὶ διατάξεις ἀποσαφηνιζούσας τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργαζομένου ἐν περιπτώσει ἀπολύσεώς του ἢ διακοπῆς τῆς ἐργασίας του ἐκ διαφόρων λόγων, τὸ ἐπιτρεπτὸν ἢ μὴ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας ἢ τὴν ἀπασχόλησίν του κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀδείας.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος πᾶσαι αἱ νομοθεσίαι προβλέπουν, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἢ διακοπῆς τῆς ἐργασίας του ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του καὶ ἄνευ πταίσματος αὐτοῦ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν ὁλοκλήρου τῆς δικαιουμένης ἀδείας (Αὐστρία, Καναδᾶς, Ἑλλάς, Χιλή, Δανιμαρκία, Φινλανδία, Ἑλβετία, Γουατεμάλα, Οὐραγουάη).

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ἢ μὴ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας αἱ νομοθεσίαι 14 τοὐλάχιστον χωρῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑλλάς, ἀπαγορεύουν πᾶσαν συμφωνίαν σκοποῦσαν τὴν παραίτησιν ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος (Αὐστρία, Βέλγιον, Καναδᾶς, Δανιμαρκία, Γαλλία, Ἑλλάς, Ἰσλανδία, Λουξεμβοῦργον, Ν. Ζηλανδία, Περοῦ, Σουηδία, Ἑλβετία, Συρία, Οὐραγουάη). Εἰς ἄλλας χώρας ἡ τοιαύτη παραίτησις ἀπαγορεύεται ἐμμέσως ἐξ ἄλλων γενικωτέρου περιεχομένου διατάξεων, π.χ. ἐν Μεξικῷ βάσει τοῦ ἄρθρου 123 § XXVII Κεφαλ. τοῦ Καταστατικοῦ του Χάρτου, συμφώνως τῷ ὁποίῳ «πᾶσα συμφωνία σκοποῦσα εἰς τὴν παραίτησιν ἀπὸ οἱουδήποτε δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου, παρεχομένου αὐτῷ ὑπὸ τῆς νομοθεσίας πρὸς προστασίαν του, εἶναι ἄκυρος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος διὰ τὰ συμβαλλόμενα μέρη».

Εἰς ἄλλας πάλιν χώρας, ἐνῷ ἡ παραίτησις ἀπὸ τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐπιτρέπεται ἡ ἀναβολὴ λήψεως τῆς ἀδείας ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει καὶ πρόσθεσις ταύτης εἰς τὴν ἄδειαν τῆς ἑπομένης περιόδου. Ἡ τοιαύτη συσσώρευσις τῶν ἀδειῶν ἐπιτρέπεται μέχρι μιᾶς τριετίας. Τὸ τοιοῦτον ἐπιτρέπεται γενικῶς εἰς τὰς ἑξῆς χώρας: Αἴγυπτος, Φινλανδία, Ἰσραήλ, Ἰνδίαι, Παναμᾶς, Κούβα, Κολομβία. Εἰς ἄλλας χώρας ἐπιτρέπεται ἡ τοιαύτη συσσώρευσις ἀδειῶν συντρεχουσῶν ὡρισμένων συνθηκῶν. Οὕτω ἐν Αὐστραλίᾳ, ἐὰν ὁ ἐπόπτης ἐργασίας κρίνῃ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀναβολὴ εἶναι ἀναγκαία, ἐν Κούβᾳ ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας κρίνῃ, ὅτι αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλουν τὴν ἀναβολὴν λήψεως τῆς ἀδείας.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου ζητήματος, τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ἢ μὴ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας, εἰς τὰς πλείστας τῶν χωρῶν καθιεροῦται τὸ ἀνεπίτρεπτον τῆς τοιαύτης ἀπασχολήσεως ὡς ἀντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὸν σκοπόν, ὃν καλεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ θεσμὸς τῆς ἀδείας, προβλεπομένων ἀναλόγων κυρώσεων τόσον κατὰ τῶν μισθωτῶν, ὅσον καὶ κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν. Οὕτω ἐν Γαλλίᾳ ὁ ἀπασχολούμενος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του μισθωτὸς δύναται νὰ μηνυθῇ καὶ καταδικασθῇ εἰς χρηματικὴν ποινὴν τοὐλάχιστον ἴσην πρὸς τὴν εἰσπραχθεῖσαν ἀμοιβὴν διὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας του. Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν δύναται νὰ καταδικασθῇ καὶ ὁ ἀπασχολήσας ἐργοδότης. Εἰς τὰς νομοθεσίας τῶν χωρῶν Ἰρλανδίας, Ἑλλάδος, Ἰσραήλ, Πολωνίας, Σουηδίας προβλέπεται, πλὴν τῶν ποινικῶν κυρώσεων, καὶ ἀφαίρεσις τοῦ δικαιώματος ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ δι' ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας, ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ ἀνήκοντος εἰς ὡρισμένας ἐργασίας (βαρεῖα βιομηχανία) θεωρεῖται ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας του.

Ἐν τέλει τῆς παρούσης κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι τὸ θέμα τῶν ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν κατόπιν ἀποφάσεως τῆς 17ης (1951) Συνόδου τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ἐνεγράφη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς μελλούσης 36ης 1953 συνόδου τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας πρὸς λῆψιν νέων ἀποφάσεων.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Έννοια εξουσιοδοτήσεως Υπουργού Εργασίας πρός καθορισμόν υποχρέων Νομικών Προσώπων

I

Υποχρέωσις, κατ' άρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836)1951, Κοινωφελών Ιδρυμάτων, Τραπεζών και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου εις πρόσληψιν δικηγόρου εκ των προστατευομένων υπό του Α.Ν 1836)1951. — Καθορισμός υπό του Υπουργού Εργασίας υποχρέων. — Αναγκαία η διαπίστωσις υπ' αυτού των οικονομικών δυνατοτήτων έκάστου διά την πρόσληψιν δικηγόρου και της έπαρκείας των υπηρετούντων δικηγόρων.

Ο Α.Ν. 1836|1951 «περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού κλπ.» (ΕΕΔ 10, 584) έπρουσιάτευσε τούς απολυομένους εκ των τάξεων του Στρατού δικηγόρους ώς έξης: Ώρισεν (άρθρ. 3 § 3), ότι τά Κοινωφελή Ιδρύματα, αί Τράπεζαι και τά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου υποχρεούνται άπό της ισχύος του παρόντος νόμου είς την πρόσληψιν ένός δικηγόρου έκ των προστατευομένων υπό του παρόντος νόμου.

Ο Υπουργός της Εργασίας δ.' αποφάσεώς του, έφ' άπαξ έκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τά έκ των ώς άνω Νομικά Πρόσωπα και Κοινωφελή Ιδρύματα, άτινα θά υποχρεωθώσιν είς την πρόσληψιν ένός δικηγόρου.

Εις έκτέλεσιν της ώς άνω διατάξεως έξεδόθη ή ύπ' άριθ. 40243|16.7.1951 απόφασις του Υπουργού της Εργασίας, ή όποία καθώρισεν ώς υποκειμένα εις τάς διατάξεις της § 3 του άρθρου 3 του Α.Ν. 1836|1951 περί προσλήψεως ένός δικηγόρου τά έν αυτή κατονομαζόμενα 13 Κοινωφελή Ιδρύματα, 12 Τράπεζας, 63 Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, 64 Δήμους, 91 Ληξιαρχικά Ταμεία.

Κατά την έφαρμογήν της ώς άνω διατάξεως προέκυψε, μεταξύ άλλων (έν οίς και έάν ή διάταξις υποχρεοί και τούς Δήμους, λυθέντος τούτου καταφατικώς, Σ.Ε. 838|1952, εισηγητής *Δ. Μελισσηνός*, ΕΕΔ 11, 417, Πρωτοδικείου Αθηνών 5661|1952, εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 648, Πρωτοδικείου Αθηνών 9487|1952, εισηγητής *Ε. Μαλλιάρας*, Πρωτοδίκου Καβάλας 8|1952, Πρωτοδικης *Γ. Κάνετας*, ΕΕΔ 11, 1027), τό ζήτημα άν άπαιτήται έκ του νόμου νά ύπάρχη κενή θέσις δικηγόρου, την οποίαν νά καταλάβη, άναγκαστικώς διοριζόμενος, ό προστατευόμενος υπό του Α.Ν. 1836|1951.

Αρνητικώς έπ' αυτού άπεφάνθη ή τό πρώτον άσχοληθείσα έπί του θέματος Σ.Ε. 838|1952, ένθ' άνωτ., καθ' ήν διά της μνησθείσης διατάξεως του νόμου, ορθώς ερμηνευομένης, ίδρύεται παρά τοίς έν λόγω υποχρέοις θέσις δικηγόρου, άνεξαρτήτως της ύπάρξεως ή μή τοιαύτης και του αριθμού των υπηρετούντων εις οργανικάς ή μή θέσεις. (Όμοίως και αί Πρωτοδίκου Αθηνών 55|1952, Πρωτοδικης *Α. Μαλαφέκας*, ΕΕΔ 11, 540, Πρωτοδικείου Αθηνών 5661|1952, εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 648).

Η άποψις αύτη είναι αναμφιβόλως ορθή, άφου έκ της αντιπαραβολής των διατάξεων του Α.Ν. 1836|1951 προς άλλήλας προκύπτει, ότι, όπου ήθέλησεν ό Νομοθέτης να συνδυάση την υποχρέωσιν αναγκαστικής προσλήψεως προσώπων έκ των προστατευομένων υπό του νόμου τούτων πρός την ύπαρξιν κενής θέσεως, σαφώς περί αύτου έξεφράσθη (βλέπε τό άρθρ. 4 του Α.Ν. 1836|1951).

Προκειμένου περί των καθ' ύπερβασιν του αριθμού των υπηρετούντων αναγκαστικών διορισμών ή διάταξις του άρθρου 3 του νόμου είναι σαφής: Υποχρεοί τάς επιχειρήσεις κλπ. εις πρόσληψιν κατά τό έν αυτή ποσοστόν μισθωτών, ανεξαρτήτως της ύπάρξεως ή μή κενών θέσεων (§ 1 άρθρ. 3), και έν συνεχεία υποχρεοί τά έν αυτή Νομικά Πρόσωπα κλπ. (§ 3) εις πρόσληψιν δικηγόρου, άνεξαρτήτως πάλιν ύπαρξεως κενής θέσεως, τεκμαιρομένου κατά τόν Νομοθέτην ότι τά Νομικά Πρόσωπα κ.λ.π. (άδιαφόρως αριθμού υπηρετούντων μισθωτών και δικηγόρων) δύνανται νά έπωμισθούν τό κοινωνικόν βάρος της προστασίας των απολυομένων έκ των τάξεων του στρατού, ορθώς δέ ή Σ.Ε. 1013|1952 (εισηγητής *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 11, 674) διείδεν, ότι ή έν άρθρω 3 του Νόμου καθιερωμένη υποχρέωσις προσλήψεως έπιπροσθέτου προσωπικού είναι έπαχθεστέρα ή ή έν άρθρω 4 υποχρέωσις πληρώσεως μέρους των κενών θέσεων δι' έφέδρων.

Η κατωτέρω απόφασις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, έρμηνεύουσα την διάταξιν του άρθρου 3 § 3 περί διορισμού δικηγόρων, άποδίδει είς ταύτην την έννοιαν, ότι ό Υπουργός της Εργασίας, καθορίζων τά υπόχρεα Νομικά Πρόσωπα, ώ-

φειλε νά διαπιστώσῃ προηγουμένως τάς οἰκονομικάς τοὐλάχιστον δυνατότητας ἑκάστου αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν ἐπάρκειαν τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπηρετούντων ἤδη δικηγόρων.

Ἡ ἄποψις ὅμως αὕτη φαίνεται νά ἔρχηται ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 838|1952 (ἔνθ' ἀνωτ.) δεκτὴν γενομένην (καὶ ὀρθήν), ὅτι δέν ἀπαιτεῖται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, νά ὑπάρχῃ κενὴ θέσις, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι δέν ἐρευνᾶται καὶ ἡ ἐπάρκεια τῶν ὑπηρετούντων δικηγόρων, διότι δέν συμβιβάζονται ἄλλως ἀμφότερα (καὶ ἀδιάφορον ὑπάρξεως κενῆς θέσεως καὶ ἔρευνα περὶ τῆς ἐπαρκείας τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων), σημαίνει δὲ ἀκόμη, ὅτι εἶναι ἄνευ νομικῆς σημασίας ἂν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ὑποχρέων ἐκ τοῦ νόμου εἶναι ἀνθηρὰ ἢ οὔ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9487|1952, εἰσηγητὴς *Ε. Μαλλιάρας*), ὥστε ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτου κριτηρίου νά ἔπρεπε νά κινηθῇ καὶ ἡ νομοθετικὴ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσιοδότησις τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὑποχρέων Νομικῶν Προσώπων κλπ. ἢ τῶν συμπλεκομένων μετ' αὐτῶν διὰ τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν Τραπεζῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1273|1952 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Η. Καμπίτσης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελής, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ. «τὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου».

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ὅμως ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, προκειμένου νά καθορίσῃ τὰ ὑπόχρεα εἰς πρόσληψιν δικηγόρου Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα κλπ., δέον, κατ' ὀρθὴν ἄσκησιν τῆς παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσίας, νά διαπιστώσῃ προηγουμένως τὰς οἰκονομικὰς τοὐλάχιστον δυνατότητας ἑκάστου αὐτῶν διὰ τὴν τοιαύτην ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν, ὡς καὶ τὴν ἐπάρκειαν τῶν παρ' αὐτοῖς ἤδη ὑπηρετούντων δικηγόρων, αἰτιολογῶν ὡς πρὸς τὰ σημεῖα ταῦτα τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.

Ἐν προκειμένῳ οὔτε ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, οὔτε καὶ ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει αἰτιολογία τις ὡς πρὸς τὰ ἀνωτέρω, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν αἰτοῦντα Ὀργανισμόν.

II

Συνταγματικότης Α.Ν. 1836|1951.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951.— Δυνατότης, κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, τοποθετήσεως ὑπὸ τῶν Συμβουλίων παρ' ἑκάστῳ τῶν Νομικῶν Προσώπων κλπ. ἑνὸς μόνον δικηγόρου.— Ἀκυρότης διορισμοῦ δικηγόρου εἰς Ὑποκατάστημα Τραπέζης, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ Κεντρικὸν εἶχε διορισθῇ ἕτερος.

Ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προσεβλήθη ἡ ἀντισυνταγματικότης τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 586), ὡς ἀναγκαστικοῦ νόμου ἐκδοθέντος ἄνευ ἀναποφευκτου ἀνάγκης, κατὰ τὴν γνωστήν, πρὸ τῆς κυρώσεως τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων, προκειμένου περὶ αὐτῶν, ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἀλλ' ὡς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 838|1952 (ΕΕΔ 11, 416) καὶ 1042|1952 (ΕΕΔ 11, 674) ἀποφάσεων αὐτοῦ, οὕτω καὶ διὰ τῆς καταχωριζομένης τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δέχεται, ὅτι ὁ ἀναγκαστικὸς οὗτος νόμος εἶναι τυπικῶς ἔγκυρος, ἐκδοθεὶς ἐν ὕψει ἐπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης.

Σημειωτέον ὅτι διὰ τοῦ Α.Ν. 2113|1952 (ΕΕΔ 11, 601,) ἐκυρώθη ἤδη, μεταξὺ ἄλλων, ὁ ἐν λόγῳ νόμος.

Περαιτέρω ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δέχεται, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951 εἰς τὰ ἐν αὐτῇ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ. τοποθετεῖται εἷς μόνον δικηγόρος, αὕτη δὲ πράγματι εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ νόμου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1112|1952 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Ἰατρίδης**
Δικηγόρος ὁ κ. Κ. Φ. Γιαννακόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης αἰτήσεως, ἀτελῶς ἀσκουμένης, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 73 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 4502|1930, διώκεται ἡ ἀκύρωσις ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων Νομοῦ Χανίων, δι' ἧς ἐτοποθετήθη παρὰ τῷ Ὑποκαταστήματι Χανίων τῆς αἰτούσης Τραπέζης ὁ δικηγόρος ...

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ὅπως, ὡς ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου (ἀπόφ. 820|1952), εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὸς ἀπὸ τυπικῆς ἀπόψεως, «τὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι, κατ' ἐφαρμογὴν αὐτῆς, εἷς καὶ μόνον δικη-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Άγωγή περί μισθών καί έπικουρικόν αΐτημα καταβολής άποζημιώσεως Ν. 2112

Άκυρότης άπολύσεως μισθωτοῦ ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118)1945. — Συνέπεια ἡ ὑπερημερία ἐργοδότου καί ἡ ὑποχρέωσις εἰς καταβολήν μισθῶν. — Κυριαρχική κρίσις δικαστηρίου περί τοῦ ἂν εἶναι ἐπαρκῶς ὡρισμένη ἡ ἀγωγή. — Ἐπικουρικόν αἴτημα περί καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112)1920 δέν καθιστᾶ δικόγραφον ἀγωγῆς ἄκυρον, ὡς μή περιέχον ἀντιφατικάς βάσεις — Ἀδικαιολόγητον ἐξ ἀποφάσεως Προέδρου Πρωτοδικῶν κατά διαδικασίαν Ν. 3514. — Νόμιμος, κατ' ἄρθρ. 11 Ν. 2053)1952, ἡ συμφωνία περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν πέραν τῶν νομίμων.

Μισθωτός, ἀκύρως, κατά παράβασιν τοῦ ν.118)1945, ἀπολυθείς ἐζήτησε, καθ' ὃ εἶχεν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. δικαίωμα, τήν καταβολήν τοῦ ὀφειλομένου εἰς αὐτόν μισθοῦ καί ἐπικουρικῶς, εἰς ἣν περίπτωσιν ἐκρίνετο ὑπό τοῦ δικαστηρίου ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις του, τήν ἐκ τοῦ ν. 2112)1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558)1930, καταβολήν ἀποζημιώσεως.

Τοῦτο προέκυπτεν ἐκ τῆς κυριαρχικῆς ὑπό τοῦ Δικαστηρίου κρίσεως περί τοῦ ὡρισμένου ἢ ἀορίστου τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης δικογράφου (Α.Π. 265)1952, εἰσηγητής ***Ν. Πλατύκας***, ΕΕΔ 11, 681). Ἦτο δ' ἄλλως σύμφωνον πρός τόν νόμον, διότι ὁ ἀκύρως ἀπολυθείς δύναται νά ἐπιδιώξῃ εἴτε τήν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του καί τάς ἐκ ταύτης ἀποδοχάς του, εἴτε νά ζητήσῃ τήν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, ἐπιρρεπτουμένας, καθ' ὃ ἔχει δικαίωμα, τῆς σχετικῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως του, δέν δύναται ὅμως αὐθοριστικῶς νά ἐπιδιώξῃ ἀμφοτέρας τάς ἀξιώσεις, διότι αὗται ἀντιμάχονται πρός ἀλλήλας (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 321)1949, Πρωτοδικης ***Ν. Φίλιππας***, ΕΕΔ 8, 191, Πρωτοδικου Πειραιῶς 569)1948, Πρωτοδικης ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***, ΕΕΔ 9, 583, Πρωτοδικου Ἀθηνῶν 6505)1951, εἰσηγητής ***Σ. Κοσκινᾶς***, ΕΕΔ 11, 923), καί συνέπεια εἶναι, ὅτι τό δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς θά εἶναι ἄκυρον (πρβλ. Α.Π. 487)1951, ΕΕΝ 18' 195).

Νομίμως ὅμως ζητεῖται, ὡς τό Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης δέχεται, δι' ἐπιβοηθητικῆς αἰτήσεως ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 διά τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν ἀπορριφθῆ ἡ κυρία ἀγωγή περί καταβολῆς μισθῶν εἰς τόν ἀκύρως ἀπολυθέντα (***Οἶκον.*** — ***Δίβαδ***, Πολιτ. Δικ. § 71 σημ. 1).

Ἐννοεῖται ὅτι ἐν τοῖς πράγμασι δέν θά προκύψῃ περίπτωσις νά στηριχθῇ ἡ ἐπιβοηθητική βάσις τῆς ἀγωγῆς περί καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον ἐξ αὐτῆς τῆς μή ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς αὐτῆς ἐπέρχεται, κατά τό σαφές ἄρθρ. 9 ν. 118)1945, ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐκτός ἂν ἔχῃ καταβληθῇ εἰς τόν μισθωτόν τοιαύτη ἀποζημίωσις καί ὑπολείπεται τῆς νομίμου ἐξ εὐλόγων ἀμφιβολιῶν περί τήν ἔκτασιν αὐτῆς, ὁπότε, κατά τήν παγίαν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καί τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας, δέν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλά δικαίωμα ἔχει μόνον ὁ μισθωτός νά αἰτήσηται τήν καταβολήν τῆς συμπληρωματικῆς αὐτῆς ἀποζημιώσεως (βλέπε τάς Α.Π. 294)1949, εἰσηγητής ***Α. Χαμάρτος***, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 278-280)1950, εἰσηγητής ***Ι. Ἀποστολόπουλος***, ΕΕΔ 9, 450, Α.Π. 449)1951, εἰσηγητής ***Ν. Πλατύκας***, ΕΕΔ 11, 12).

Ἂν μάλιστα τό Δικαστήριον τῆς οὐσίας, κρῖνον ἐπί τῆς καταβλητέας κατά τό ἄρθρον 9 ν. 118)1945 ἀποζημιώσεως, χαρακτηρίσῃ τόν μισθωτόν ὡς ὑπάλληλον καί ἀποφανθῇ τελεσιδίκως περί αὐτοῦ καί δέν ἀκυρώσῃ τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὑπῆρχον παρά τῷ ἐργοδότῃ εὔλογοι ἀμφιβολίαι περί τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου καί διά τοῦτο κατέβαλεν εἰς αὐτόν τήν ἀποζημίωσιν τοῦ β.δ. 16)18 Ἰουλίου 1920, ἀντί τῆς μείζονος ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112)1920, ἐπί τῆς νέας ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ, αἰτοῦντος τήν συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεώς του, δημιουργεῖται δεδικασμένον περί τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 46)1952, εἰσηγητής ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 11, 528).

Σχετικάς ἤδη πρός τό κῦρος τῶν ἀτομικῶν συμφωνιῶν περί καθορισμοῦ μισθῶν καί ἡμερο-

---

γόρος δύναται νά τοποθετηθῇ παρ' ἑκάστῳ τῶν ἐν αὐτῇ Νομικῶν Προσώπων καί Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων.

Ἐν προκειμένῳ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1)21.8.1951 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ἐκδοθείσης κατ' ἐφαρμογήν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836)1951, εἶχε τοποθετηθῇ παρά τῇ αἰτούσῃ Τραπέζῃ ὡς δικηγόρος ὁ ...Ὄθεν, κατά παράβασιν τῆς εἰρημένης διατάξεως ἐτοποθετήθη ἐπί τῇ βάσει ταύτης διά τῆς προσβαλλομένης πράξεως καί ἕτερος δικηγόρος παρά τῷ Ὑποκαταστήματι ταύτης τῆς Τραπέζης, ὅπερ δέν ἀποτελεῖ αὐτοτελές νομικόν πρόσωπον διάφορον τοῦ τῆς Τραπέζης, ἀλλ' ἁπλῶς ὑποκατάστημα τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος νομικοῦ προσώπου τῆς Τραπέζης, δι' ὃ καί ἀκυρωτέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, κατά τόν βάσιμον σχετικόν λόγον ἀκυρώσεως.

μισθίων ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἐπίσης ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 333|1952 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς **Α. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 11, 688), ἑρμηνεύσασα ὁμοίως, ὡς ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2053|1952 (ΕΕΔ 11, 488), διὰ τοῦ ὁποίου ἠρθησαν, κατ' αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, αἱ προϋπάρξασαι ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1675|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Δ. Χατζόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Β. Τατσόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Βουλκίδης, Γ. Πανάγος

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν καπνεμπορικὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1946 ὡς στιβαδόρος ἐλεύθερος ἐργάτης. Πλὴν ὅμως τῆς ἐργασίας ταύτης ὁ ἐνάγων, ἐγγράμματος ὤν, προσέφερε καὶ γραφικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν καπνεμπορικὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου, ἀπασχολούμενος εἰς τὴν τήρησιν τῶν μισθοδοτικῶν καταστάσεων τοῦ προσωπικοῦ, ἐπίβλεψιν ἐξωτερικῶν ἐργασιῶν, εἰς τὴν ἀγορὰν καπνῶν καὶ περαίωσιν πάσης φύσεως ὑποθέσεων, ἀποτελῶν ἔμπιστον καὶ μόνιμον προσωπικὸν τοῦ ἐναγομένου. Εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1948, ὅτε ἐστρατεύθη. Ἐκ τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν ἀντιδίκων συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου χρόνου. Ἐξ ἄλλου τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ δεδικασμένου, ὅπερ παρήχθη ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τούτου, δικάσαντος ἐπὶ ἐφέσεως, μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, τοῦ Ν. 3514, καὶ δι' ἧς ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένη σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου χρόνου (Α.Π. 442|1951, ΕΕΝ ΙΘ' σελ. 95). Ὁ ἐνάγων τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1949, ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου, συνεχιζομένης τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἐκτελῶν τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας μέχρι τῆς 26 Ἰανουαρίου 1952, ὅτε ἀπελύθη ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 118|1945. Καταστάντος οὕτω ὑπερημέρου τοῦ ἐναγομένου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος ὀρθῶς ὁ Πρωτοδίκης ὑπεχρέωσε τὸν ἐναγόμενον, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, εἰς τὴν καταβολὴν τῶν αἰτουμένων ἡμερομισθίων, ἀπὸ 26|1| 1952 μέχρι 4|2|1952 (πρβλ. **Καυκᾶν**, Ἐνοχ. Α' σελ. 315—316, **Μπαλῆν** ἐν Θέμ. ΝΗ' 509, **Windscheid - Πολυγένην** § 401 σημ. 4, Α.Π. 136|1948 ΕΕΝ, ΙΕ' σελ. 474). Ἀπορριπτέοι ἄθεν ὁ 2ος καὶ 3ος λόγοι τῆς ἐφέσεως, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμοι.

Τὸ ὡρισμένον ἢ ἀόριστον τῆς ἀγωγῆς κρίνεται κυριαρχικῶς ἀπὸ τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας (Α.Π. 470|1951 ΕΕΝ, ΙΘ' σελ. 109), κατὰ τὴν κρίσιν δὲ τοῦ Δικαστηρίου ἡ συνόμως προσαγομένη ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου 1952 ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς, συνταγεῖσα νομίμως, εἶναι ἐπαρκῶς ὡρισμένη. Συνεπῶς ἀπορριπτέος ὁ 1ος λόγος τῆς ἐφέσεως περὶ ἀορίστου τῆς ἀγωγῆς ὡς ἀβάσιμος.

Κατ' ἐκτίμησιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου 1952 δικογράφου ἐκθέσεως ἐργατικῆς διαφορᾶς τοῦ ἐνάγοντος ἡ δευτέρα βάσις αὐτοῦ, δηλονότι τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, προβάλλεται οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ συνεκδικάσεως, ἀλλὰ ἐπικουρικῶς, ἤτοι διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπορρίψεως τῆς πρώτης βάσεως τοῦ ν. 118|1945, ἀπορριπτέος ἄθεν κρίνεται ὁ 4ος λόγος τῆς ἐφέσεως περὶ ἀκυρότητος ταύτης ὡς ἄνω δικογράφου, ὡς περιέχοντος ἀντιφατικὰς βάσεις, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 535 § 1 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας (πρβλ. **Οἰκον.—Λιβαδᾶ** § 71 σημ. 1, **Εὐκλείδου—Παπαδοπούλου** § 152 σημ. 2, Α.Π. 487|1951 ΕΕΝ, ΙΘ' σελὶς 195).

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053|1952 ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καθοριοθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28|1944 ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου. Ἡ διάταξις αὕτη, οὖσα ἑρμηνευτική, ἀποκαλύπτει τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου καὶ καθιστᾷ ὑποχρεωτικὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑρμηνευομένου νόμου ὑπὸ τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἑρμηνευτικῆς διατάξεως ἔννοιαν, ἣν λογίζεται οὗτος ἔχων ἀπὸ τῆς ἰσχύος του (Α.Π. 1|1952, Ν. Δίκαιον, 8ος 231). Συνεπῶς ἀπορριπτέος καὶ ὁ 5ος λόγος ἐφέσεως περὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐκρίθη νόμιμος ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων συμφωνία περὶ καταβολῆς ἡμερομισθίου 37.000 δραχμῶν, ἀντὶ τοῦ τοιούτου 26.000 δραχμῶν, τοῦ καθοριοθέντος ὑπὸ τῆς ἀπὸ 5.2.1938 Σ. Σ.Ε. καπνεργατῶν.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΕΠΙ ΣΧΕΣΕΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Στοιχεῖα ἀγωγῆς, ἐνστάσεις ἐργοδότου καὶ βάρος ἀποδείξεως

Πρόσληψις ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α., νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, εἰς ὀργανικὴν θέσιν συνιστῶσαν σχέσιν δημοσίου δικαίου.— Ἀρμοδιότης τακτικοῦ δικαστηρίου ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ, λόγῳ παρανόμου ἀπολύσεως.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου.— Βραδύτης ἐνασκήσεως δικαιώματος δὲν διαδηλοῖ καὶ ἀποδοχὴν ἀπολύσεως.— Στοιχεῖα ἀγωγῆς ἀκύρως ἀπολυομένου.— Ἀπόλυσις ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α. δι' ἀδικαιολόγητον ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς θέσεώς του.— Σύλληψις ὑπὸ καταδιωκτικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐκτόπισις.— Ἐφαρμοστέαι διατάξεις.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, τὸ ὁποῖον καθώρισε τριμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ἀφορᾷ, ὡς ἐγένετο ἤδη δεκτόν, πᾶσαν ἄκυρον ἀπόλυσιν, ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς διατάξεως, ἡ ὁποία παρεβιάσθη (Α.Π. 576|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96, Α.Π. 335|1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 736), ἀλλ' ὡς τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του δέχεται προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εἶναι νὰ πρόκειται περὶ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι ἄκυρος, παρὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀπόλυσις ὑπαλλήλου τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τελοῦντος ἐν σχέσει δημοσίου μετ' αὐτοῦ δικαίου.

Ἀφοῦ αἱ σχέσεις τοῦ δημοσίου δικαίου δὲν «ὑπάγονται» εἰς τοὺς νόμους περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικαίου § 319, Α.Π. 605|1938, Θέμ. Ν' 322, Α.Π. 332|1935, Θέμ. ΜΖ' 250, Α.Π. 164|1941, ΕΕΔ 1, 44, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112|1920, Α.Π. 646|1950, ΕΕΔ 10, 155, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112 καὶ ν. 118|1945), ἡ διάταξις δὲ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945, ἡ καθιερώσασα τὴν τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος, εἶναι διάταξις ἐργατικοῦ νόμου ρυθμίζοντος τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ προσφάτου ν. 2222|1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν», ΕΕΔ 11, 1042 καὶ καθ' ὃ «παῦν δικαίωμα πηγάζον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου παραγράφεται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς γενέσεώς του»), ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ὀρθῶς τὸν νόμον ἑρμηνεύουσα.

Ἐνάντιον τοῦ Πρωτοδικείου προεβλήθη ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι διὰ τῆς βραδύτητος τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου εἰς ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματός του θεωρεῖται, ὅτι οὗτος ἀπεδέχθη τὴν ἀπόλυσίν του.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἐπὶ τῇ ἐν τῇ ἀποφάσει του αἰτιολογίᾳ, ἡ δὲ σκέψις αὐτοῦ ὅτι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ βραδύτης τῆς ἐνασκήσεως δικαιώματος δὲν συνιστᾷ τὴν κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. κατάχρησιν δικαιώματος, ἄνευ ὑπάρξεως εἰδικῶν συνθηκῶν, ἀπηχεῖ τὰ ἐν τῇ νομολογίᾳ δεκτὰ γενόμενα (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 11, 178).

Περαιτέρω ἐνδιαφέρει ἡ αὐτὴ ἀπόφασις καὶ διὰ τὸν ὑπ' αὐτῆς γινόμενον καθορισμὸν τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀπολυομένου ὑπαλλήλου, ζήτημα, ἀπασχολήσαν τελευταίως πλειστάκις τὴν θεωρίαν καὶ δικαστηριακὴν πρᾶξιν, προκειμένου περὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης τὴν Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 44|1952, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 11, 908 ἔνθα πολλαὶ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2481|1952

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Τὸ Ι. Κ. Α. ἀποτελεῖ κατ' ἄρθρον 13 ν. 6298|1934 νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ συνεπῶς ὁ διοριοθεὶς εἰς ὀργανικὴν θέσιν κατὰ τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ τελεῖ μετὰ τούτου ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου. Ἀρμοδίως ἄθεν εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐνάγων ζητεῖ λόγῳ παρανόμου ἀπολύσεώς του τὰς ἀπὸ ταύτης καὶ ἐντεῦθεν ἀποδοχάς του τῆς θέσεως, ἣν παρὰ τοῦτῳ κατεῖχε, τοῦ Γραμματέως Α'.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 εἰς βιοτεχνικὰς καὶ ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν σχέσεων δημοσίου δικαίου, ὡς ἡ προκειμένη, ἀλλὰ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἐν τούτῳ μισθώσεων ὑπηρεσιῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἀπορριπτέα ὅθεν καθίσταται ἡ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδομένη ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου. Ἐπίσης ἀπορριπτέος τυγχάνει καὶ ὁ δεύτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὡς ἐκ τῆς βραδείας ἐγέρσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς δέον νὰ κριθῇ ὁ ἐνάγων ὡς ἀποδεχθεὶς τὴν ἀπόλυσιν του, διότι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ βραδεῖα ἐνάσκησις δὲν διαδηλοῖ ἀποδοχὴν τῆς ἀπολύσεως καὶ δὴ ἀνενδοιάστως. Ἡ βραδεῖα ἐνάσκησις εἶναι ἐπιζήμια, ὅταν καταλαμβάνεται ὑπὸ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων ἢ ἐμπίπτῃ εἰς τὰ ὅρια τῆς καταχρήσεως δικαιώματος (δι' ἣν ἐκτὸς τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συνδρομὴ «εἰδικῶν συνθηκῶν»), περὶ οὗ ἐν προκειμένῳ δὲν πρόκειται.

Στοιχεία τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς εἶναι: 1) ἡ δημοσίου δικαίου σχέσις, 2) ἡ προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος καί ἡ ἄρνησις τοῦ ἐναγομένου νά ἀποδεχθῇ ταύτας καί 3) τό ποσόν τῶν ἀξιουμένων νομίμων αὐτοῦ ἀποδοχῶν. Δέν ἀποτελεῖ στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς τό ὅπερ καθ' ὑποφοράν ἐν ταύτῃ διαλαμβάνεται, ὅτι ὁ ἐνάγων τήν 2.12.1947 ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας του ἀκύρως. Εἰς τό ἐναγόμενον προσήκει ὁ ἰσχυρισμός καί ἡ ἀπόδειξις ὅτι δέν ὀφείλει τῷ ἐνάγοντι ἀπό 2.12.1947 ἀποδοχάς, διότι ἔκτοτε τόν ἀπέλυσεν ἐγκύρως. Στοιχεῖα τῆς ἐνστάσεως κατά ταῦτα εἶναι δύο: 1) ὅτι ἔλαβε χώραν ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος καί 2) ὅτι αὕτη εἶναι ἔγκυρος, διότι πᾶσα ἀπόλυσις δέν διαρρηγνύει τόν συμβατικόν ἤ δημοσίου δικαίου δεσμόν, ἀλλά μόνον ἡ ἔγκυρος τοιαύτη. Ἐάν ἐν ἐκ τῶν δύο τούτων στοιχείων ἐλλείπῃ δέν καταλύεται ἡ ἀγωγή, διότι ἡ μεταξύ τῶν διαδίκων σχέσις συνεχίζεται ὑπάρχουσα καί ὀφείλονται τῷ ἐνάγοντι αἱ τῆς θέσεώς του ἀποδοχαί. Ταῦτα εἶναι σύμφωνα καί πρός τάς δικονομικάς ἀρχάς περί βάρους ἀποδείξεως, καθ' ἃς ὁ προτείνων τό ἀνίσχυρον δικαιοπραξίας ὑποβάλλει ἔνστασιν καί ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξίν του (Α.Π. 407|1947, ΕΕΔ τόμ. 7ος, σελ. 172, **Οἰκ.** Γεν. Ἀρχαί § 90, **Καυκᾶ** Ἔνοχ. Εἰδ. Τόμ. Α' σελ. 316). Τό ἀνίσχυρον δ' ἐν προκειμένῳ τῆς δικαιοπραξίας ἔγκειται μόνον εἰς τό ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ διϊσχυριζομένη ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἔγκυρος ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος.

Κατ' ἄρθρον 62 τοῦ κανονισμοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου, ἀποτελοῦντος κανόνα οὐσιαστικοῦ δικαίου, ὡς κυρωθέντος διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 9617|1937 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 34 τῆς 24.2.1937 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, τεῦχος Β', «ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας δι' ἀδικαιολόγητον ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς θέσεως του ἐπί 15 τοὐλάχιστον ἡμέρας». Τό ἐναγόμενον ἀντιτάσσει κατά τῆς ἀγωγῆς, ὅτι κατά τόν ἄνω χρόνον, ἀφ' οὗ ζητεῖ διά ταύτης τάς ἀποδοχάς του ὁ ἐνάγων, προέβη εἰς ἀπόλυσιν τούτου, βάσει τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, ὡς ἀπουσιάσαντος ἐπί 15θήμερον ἀδικαιολογήτως τῆς ὑπηρεσίας του. Ὁ ἰσχυρισμός οὗτος, ὡς καταλύων τό ἐναγώγιμον δικαίωμα, συνιστᾷ ἔνστασιν, στοιχεῖα δέ ταύτης, ἅτινα βαρύνεται νά ἀποδείξῃ κατά τά ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, εἶναι, ὅτι 1) ἀπέλυσε τόν ἐνάγοντα καί 2) νομίμως, τοὐτέστι λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπουσίασεν οὗτος ἀδικαιολογήτως ἐπί 15θήμερον τῆς ὑπηρεσίας του.

Τό πρῶτον στοιχεῖον, ἡ ἀπόλυσις, συνομολογεῖται ὑπό τοῦ ἐνάγοντος. Ἐπίσης συνομολογεῖται ὑπό τούτου ἡ πλέον τοῦ 15θημέρου ἀπουσία του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, ἀρνεῖται ὅμως οὗτος ὅτι αὕτη ὑπῆρξεν ἀδικαιολόγητος. Ὡς πρός ταῦτα τό ἐναγόμενον ἐκθέτει, ὅτι ἡ ἐπί 15θήμερον ἀπουσία τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἦτο ἀδικαιολόγητος, διότι οὗτος, ὡς κομμουνιστής, συνελήφθη ὑπό τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς Ἀσφαλείας καί ἐξετοπίσθη εἰς Ἅγιον Εὐστράτιον, ἡ μή ὀφθεν προσέλευσις εἰς τήν ὑπηρεσίαν του προέρχεται ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, διότι αἰτίαν τῆς συλλήψεως του ἀπετέλεσεν ἡ μή συμμόρφωσίς του πρός τούς ἰσχύοντας νόμους, δέν δύναται δέ νά ὑπάρχῃ δεδικαιολογημένη ἀπουσία ἐκεῖ ἔνθα αὐτη προέρχεται ἐκ πταίσματος τοῦ ὑπαλλήλου. Οὕτω ὅμως τιθεμένου τοῦ θέματος τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας τοῦ ἐνάγοντος δέν διέπεται πλέον τοῦτο ὑπό τῆς διατάξεως τοῦ ἄνω ἄρθρου 62 τοῦ κανονισμοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ Ν.Δ. τῆς 4|4.5.1946 περί ἐπιτροπῶν δημοσίας ἀσφαλείας, κυρωθέντος ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 ν. 41|1946, καθ' ὃ ὁ ὑπό ἐπιτροπῶν δημοσίας ἀσφαλείας ἐκτοπισμός ὑπαλλήλου τινός.....νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου συνεπάγεται αὐτοδικαίως καί τήν παραπομπήν τούτου εἰς τό οἰκεῖον ὑπηρεσιακόν συμβούλιον μέ τό ἐρώτημα τῆς ἀπολύσεως. Ἀπό τῆς τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως περί ἐκτοπίσεως ὁ ἐκτοπισθείς ὑπάλληλος τίθεται ἐκτός ὑπηρεσίας καί στερεῖται ἁπασῶν τῶν ἀποδοχῶν του. Ἀλλά καί ἂν ἔτι ἐκρίνετο, ὅτι ὁ ὡς ἄνω κανονισμός καί μετά τό Ν.Δ. τοῦτο ἐξακολουθεῖ ἰσχύων ὡς εἰδικός, προκειμένου περί συλληφθέντος ὡς κομμουνιστοῦ ὑπαλλήλου τοῦ ἐναγομένου, τό ἄρθρον 62 τούτου δέν δύναται νά λειτουργήσῃ, παρά μόνον ἐντός τῶν πλαισίων τοῦ ἄνω Νομοθετικοῦ Διατάγματος, διότι τό ἀδικαιολόγητον τῆς ἀπουσίας τοῦ ὑπαλλήλου ἐνάγοντος συναρτᾶται μέ τήν τελεσίδικον κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ν.Δ. τούτου, ἐφ' ὅσον, πρίν ὑπάρξῃ τελεσίδικος κρίσις τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, δέν δύνατοι νά ὑφίσταται δεδομένον ὅτι ὁ συλληφθείς ὑπάλληλος νομίμως συνελήφθη ὡς κομμουνιστής. Τούτου ὅμως μή ὑπάρχοντος δέν δύναται νά γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ὑπαιτίως ἀπέστη τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑπαλληλικῶν του καθηκόντων, δηλονότι, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπό τοῦ Ν.Δ. συνισταμένη δευτεροβάθμιος ἐπιτροπή ἤθελεν ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ ἐνεργηθεῖσα σύλληψις ἐπί κομμουνισμῷ τοῦ ὑπαλλήλου ἦτο παράνομος, ἡ ἐν τῷ μεταξύ κράτησίς του ὑπό τῶν Ἀρχῶν εἶναι ὁμοίως μή νόμιμος καί συνεπῶς ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπουσία του καί κατά τό ἄρθρον 62 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐναγομένου δέν δύνανται νά κριθῇ ἀδικαιολόγητος, ὡς μή προερχομένη ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ. Πρό πάσης συνεπῶς τελεσιδίκου κρίσεως τό ὅλον ζήτημα εἶναι ἐκκρεμές καί ἀμφίβολον. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων δέον νά ὑποχρεωθῇ τό ἐναγόμενον νά ἀποδείξῃ τό στοιχεῖον τοῦτο τῆς ἐνστάσεως του, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐνηργήθη, διότι οὗτος, ἐκτοπισθείς κατόπιν τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας, ἀπέσχεν ἀδικαιολογήτως τῆς ὑπηρεσίας του.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Παροχή έργασίας τεχνικής ὑπό τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234

Χαρακτηρισμὸς μισθωτοῦ, παρέχοντος τεχνικὴν ὑπηρεσίαν ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ὡς τεχνίτου.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ χειριστοῦ μηχανήματος ἐκσκαφέως.— Χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι, ἂν ὁ χειριστὴς μηχανήματος ἐκσκαφέως θεωρῆται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918.

Ἡ ἀπόφασις πραγματεύεται γενικώτερον καὶ περὶ τῶν παρεχόντων τεχνικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τῶν προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς χαρακτηρίζονται οὗτοι ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ἀκολουθοῦσα τὴν γνωστὴν ἄποψιν, ὅτι μόνη ἡ πρακτικὴ πεῖρα ἐκ τῆς μακροχρονίου ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων, δὲν ἀρκεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν παρέχοντα τοιαύτην ἐργασίαν ὡς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον (βλέπε Α.Π. 364|1947, ΕΕΔ 7, 21, Α.Π. 389|1950, ΕΕΔ 9, 613, Ἐφετ. Κρήτης 50|1936, Θέμ. ΜΖ' 967, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10566|1951, εἰσηγητὴς **Γ. Καραμάνος**, ΕΕΔ 11, 185).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9153|1952

Διαδικασία Ν. Γ'3|Δ' καὶ ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἀδαμόπουλος, Θ. Σούλης

Κατ' ἄρθρον 11 ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 ν. 4558|1930, καὶ ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918 ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως, παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Ὁ τεχνίτης, ὡς διαθέτων κυρίως σωματικὴν ἐργασίαν, δὲν εἶναι ὑπάλληλος. Μόνον δὲ ὅταν ὁ μισθωτὸς ὁ μὲ τέχνην ἀπασχολούμενος κατέχει θεωρητικὰς γνώσεις εἰς τὸ ἐπάγγελμά του δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος, μὴ ἀρκούντων πρὸς τοῦτο τῶν γνώσεων, αἵτινες ἀπεκτήθησαν ἐκ τῆς μακροχρονίου ἀπασχολήσεως καὶ πείρας του, δι' ἃς τοιαῦται εἰδικαὶ γνώσεις ἀπαιτοῦνται (Α.Π. 53|1948, ΕΕΝ τόμ. ΙΕ' σελ. 267, Α.Π. 364|1947, Θέμ. ΝΘ' σελ. 10, Ἐφ. Κρήτ. 50|1946, ΜΖ' σελ. 987).

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ χειριστὴς τοῦ μηχανήματος ἐκσκαφέως ἐκτελεῖ κυρίως πνευματικὴν ἐργασίαν καὶ ἐκ τούτου φέρει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ τοῦ ἐργάτου. Ὁ ἐκσκαφεὺς εἶναι μηχάνημα πολλῶν ἵππων, μεγάλης ἀξίας καὶ λειτουργεῖ διὰ κινητηρίου δυνάμεως πολλῶν ἵππων καὶ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας διὰ πρασθέτου μηχανήματος. Ἐξυπηρετεῖται ὑπὸ τριῶν τοὐλάχιστον προσώπων, προϊσταται δὲ τούτων καὶ τοὺς κατευθύνει ὁ χειριστής. Τὸ ἔργον του ἀπαιτεῖ δεξιότητα ἐνεργείας, ὡς ἐκ τοῦ πολυπλόκου μηχανήματος, προϋποθέτει γνῶσιν μηχανικῆς ἐνεργείας διὰ τῆς χρήσεως ὡρισμένων μοχλῶν. Διὰ νὰ ἀναλάβῃ τις καθήκοντα χειριστοῦ, δέον νὰ τύχῃ προπαιδεύσεως τριετοῦς. Ὁ χειριστὴς ἐπὶ ὥραν καθ' ἡμέραν ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν συντήρησιν τῆς μηχανῆς, γεγονὸς ὅπερ ἐνδεικνύει, ὅτι ὁ χειριστὴς πρέπει νὰ κατέχῃ καὶ εἰδικὰς μηχανολογικὰς γνώσεις. Οὗτος πλέον βαρύνεται μὲ τὸν πρόσφορον χειρισμὸν τοῦ μεγάλου τούτου μηχανήματος τόσαν ἀπὸ ἀπόψεως ἀποδόσεως, ὅσον καὶ συντηρήσεώς του, μὲ εὐθύνας καὶ πρωτοβουλίας ἐνεργείας, διὸ καὶ ἡ ἀντιμισθία του εἶναι ὑψηλή (ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχθη ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀνήρχετο εἰς 3.000.000 μηνιαίως). Τὸν χειριστὴν ἔκρινεν ὡς ὑπάλληλον ἡ προσαγομένη ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 399|1937 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης καὶ ὁμοίως προσαγομένη ὑπ' ἀριθ. 254|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης). Τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ σωματικὴ ἐνέργεια κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τοῦ χειριστοῦ δὲν δημιουργεῖ ἀντίθεσίν τινα πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας του ὡς ὑπαλληλικῆς, διότι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν ὑφίσταται τὸ σωματικὸν στοιχεῖον, χαρακτηρίζεται δὲ ἐργασία τις ὡς ὑπαλληλική, ὅταν τὸ προέχον της ἐν προκειμένῳ εἶναι τὸ ὑπαλληλικὸν στοιχεῖον (Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. τ. 1944 σελ. 363, ὅρα Νομολογίαν ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. τοῦ 1942 ἀρ. 12, καθ' ἣν ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ὑπάλληλοι ὁ ἐπόπτης ἐργασίας, ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, ὁ χειριζόμενος μικρότερον μηχάνημα τοῦ ἐκσκαφέως, ὁ τεχνίτης ἠλεκτρολόγος ὁ ἐπιβλέπων ἠλεκτρικὰ μηχανήματα, οἱ ἐργοδηγοὶ καὶ ἐπιστάται κλπ. καὶ ὁμοίαν ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1944 σελ. 304 ἀρ. 26 καὶ ἰδίᾳ περὶ πρακτικοῦ μηχανικοῦ ἐπιβλέποντος καὶ συντηροῦντος μηχανικὰς ἐγκαταστάσεις ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. τ. 1943 σελ. 533 ἀρ. 13, Συλλογικὴν Σύμβασιν 12.8.1936, κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ν. 99|1936 καὶ Πρ. Ἀθ. 9905|1947).

Ὀρθῶς κατὰ ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινε τὸν ἐφεσίβλητον χειριστὴν ἐκσκαφέως ὡς ὑπάλληλον καὶ οὐχὶ ἐργάτην καὶ ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ μόνος λόγος ἐφέσεως κατὰ ταύτης.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια Νόμου και περίπτωσις καθυστερήσεως αποδοχών μισθωτού

Παράνομος παροχή εργασίας ύπερ το όκτάωρον και κατά Κυριακάς (εφ' όσον απαγορεύεται κατά ταύτας ή εργασία) και συνεπώς άκυρος ή σχετική συμφωνία.— Δικαίωμα μισθωτού είς απόδοσιν ωφελείας υπό εργοδότου κατά τας περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις Α.Κ — Αναρμοδιότης Δικαστού διαδικασίας Ν. Γ'ΘΟΔ'.—Έννοια θλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως εργασίας, κατ' άρθρ. 7 Ν. 2112/1920.— Τοιαύτη και ή καθυστέρησις των αποδοχών του μισθωτού προς εξαναγκασμόν είς παραίτησιν.— Δικαίωμα αποζημιώσεως ημερών αδείας μετ' απόλυσιν κατ' Α.Ν. 539/1945.— Ισχύς Α.Ν. 539/1945.

Ως φαίνεται εκ της παρατιθεμένης αποφάσεως του επί των εργατικών διαφορών Πρωτοδικου Μυτιλήνης μισθωτός, του οποίου αι δεδουλευμέναι αποδοχαί καθυστερούντο υπό του εργοδότου, εθεώρησε διά τον λόγον τούτον ως καταγγελθείσαν εκ μέρους του εργοδότου την σύμβασιν εργασίας, λόγω της κατ' αυτόν μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων της συμβάσεως εργασίας (άρθρ. 7 Ν. 2112/1920, εφαρμοζόμενον διά την ταυτότητα του νομοθετικού λόγου και επί των εργατών, Α.Π. 309/1950, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516), και ήξίωσεν, αποχωρήσας της υπηρεσίας του, την καταβολήν εις αυτόν της αποζημιώσεως Ν. 2112.

Η εν λόγω απόφασις, μετ' έρευναν άν ή καθυστέρησις των αποδοχών του μισθωτού εγένετο σκοπίμως προς εξαναγκασμόν αυτού εις παραίτησιν και μετ' αρνητικόν συμπέρασμα, απέρριψεν, ως ήτο επόμενον, την αγωγήν.

Ως έχει νομολογηθή (Α.Π. 370/1948, εισηγητής *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 23, Α.Π. 587/1950, εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 15), κατ' ουδεμίαν διάταξιν νόμου ή υπερημερία του εργοδότου περί την καταβολήν των αποδοχών του μισθωτού αποτελεί καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας εκ μέρους αυτού.

Δεν έχει ή διάταξις του άρθρου 7 Ν. 2112/1920, καθ' ήν ή μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας ισούται προς καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, τοιαύτην ευρείαν έννοιαν. Διά της καθυστερήσεως του μισθού ο εργοδότης μονομερώς και βλαπτικώς δεν μεταβάλλει τους όρους της συμβάσεως εργασίας, αλλ' άπλώς δεν εκπληροί (είναι υπερήμερος) την εαυτού υποχρέωσιν της καταβολής αντιπαροχής (μισθού) έναντι της παροχής (εργασίας) του μισθωτού, διά την προστασίαν δε του μισθωτού ευρηνται εις το δίκαιον άλλα βοηθήματα (επίσχεσις της παροχής του, αγωγή κλπ.).

Η διάταξις του άρθρου 7 ν. 2112/1920 δεν ταυτίζεται προς την μη έχουσαν ήδη εφαρμογήν διά τας συμβάσεις ορίστου χρόνου, λόγω της κατά το άρθρ. 38 του Είσαγ. Νόμου του Α.Κ. 2783/1941, διατηρήσεως εν ισχύϊ, μεταξύ των άλλων, και του ν. 2112/1920, διάταξιν του άρθρου 672 Α.Κ., καθ' ήν εκάτερον των μερών δικαιούται κατά πάσαν περίπτωσιν να καταγγείλη την σύμβασιν εργασίας διά απουδαίον λόγον, οποτεδήποτε, άνευ τηρήσεως προθεσμίας και ως προς τον εκμισθωτήν (μισθωτόν) ή μη πληρωμή του συμφωνημένου μισθού του εις τον υπό του άρθρ. 653 οριζόμενον χρόνον αποτελεί απουδαίον λόγον καταγγελίας συμβάσεως εργασίας εκ μέρους αυτού (του μισθωτού), μη δικαίωμα μάλιστα αποζημιώσεως, κατ' άρθρ. 673 Α.Κ., εφ' όσον πρόκειται περί υπαιτίου παραβάσεως της συμβάσεως (*Κ. Καυκά*, Ενοχικόν υπ' άρθρ. 672, σελ. 365, 369).

Ενώ όμως ταύτα ούτως έχουν, έχει νομολογηθή επίσης, ότι μονομερή βλαπτικήν μεταβολήν των όρων συμβάσεως εργασίας, κατ' άρθρον 7 ν. 2112, συνιστά ή καθυστέρησις των αποδοχών του μισθωτού, όταν αύτη είναι αδικαιολόγητος και γίνεται επί σκοπώ εξαναγκασμού του μισθωτού προς παραίτησιν (Α. Π. 89/1951, εισηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 358, Σ.Ε. 807/1911, ΕΕΔ 1, 213).

Ούτω σκέπτεται και η κατωτέρω παρατιθεμένη δικαστική απόφασις.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 42/1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. **Δ. Κοντονικολάκος**

Κατά τας διατάξεις του Β. Διατάγματος της 28 Ιανουαρίου/4 Φεβρουαρίου 1938 ο ένάγων οδηγός φορτηγού αυτοκινήτου δεν ηδύνατο ν' απασχοληθή πέραν των 8 ωρών ημερησίως. Εξ άλλου η επιχείρησις του εναγομένου δεν ανήκει εις τας τοιαύτας, καθ' ας ο μισθωτός λόγω της φύσεως της εργασίας του εργάζεται κατά τας Κυριακάς και εορτάς (ώρα τό Β.Δ. της 8/14 Μαρτίου 1930 περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αργίας). Όθεν η μεταξύ των διαδίκων συμφωνία περί παροχής υπό του ένάγοντος εργασίας υπέρ το όκτάωρον ημερησίως και κατά τας Κυριακάς είναι άκυρος κατά το άρθρον 174 του Α.Κ. (Α.Π. 70/1948, Θέμ. ΝΘ' σελ. 378), παρέχεται δε μόνον δικαίωμα αποδόσεως της ωφελείας του εργοδότου κατά τας περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις του Α.Κ. (*Καποδ.* εις ΕΕΔ τόμος 9ος, σ. 227, *Απορ.* Ενοχ., τόμος Γ' υπ' άρθρ. 659). Εν τη περιπτώσει όμως ταύτη τυγχάνομεν καθ' όλην αναριθμοδιοι, καθ' όσον, κατά την αρθείσαν έννοιαν του άρθρου 1 του ν. Γ'ΘΟΔ', ως αντικατεστάθη διά του ν. 1968/1944, εις την προκειμένην διαδικασίαν υπάγονται μόνον διαφοραί πηγάζουσαι εξ εγκύρου συμβάσεως εργασίας (Α.Π. 101/1950, ΕΕΔ τόμ. 9ος, σ. 296). Όθεν απορριπτέα ως μη νόμιμα είσι τα α και β κονδύλια της αγωγής, τοσούτο

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ἐξάρτησις χρόνου ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ὡρισμένων ἐργασιῶν

Ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, κατ' ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ διὰ καθορισμοῦ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου.—Ἐξάρτησις λήξεως συμβάσεως ἐξ ἀβεβαίου γεγονότος καθιστῶ σύμβασιν ἀορίστου χρόνου.— Πρόσληψις ἐργατῶν διὰ πειραματικὰς ἐργασίας ἐπιχειρήσεως μὲ ὡρισμένην διάρκειαν συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Ἡ διάκρισις τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ ἐκείνων ἀορίστου ἔχει, ὡς γνωστόν, οὐσιώδη σημασίαν διὰ τὸν τρόπον κυρίως λύσεως αὐτῶν.

Αἱ συμβάσεις ἀορίστου χρόνου λύονται ὁποτεδήποτε τῇ θελήσει τοῦ ἐργοδότου, ὑποχρεουμένου μόνον εἰς τήρησιν τῶν διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπιβαλλομένων ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 (διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καταργησιν τῶν ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τοῦ Α.Ν. 118|1945, δι' ἄρθρ. 60), ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἔχει ἐπεκταθῇ εἰς τὸν τόπον, ἔνθα παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του, ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις.

Αἱ συμβάσεις ὅμως ὡρισμένου χρόνου διέπονται ὡς πρὸς τὴν λύσιν των ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., ἡ δὲ πρόωρος λύσις αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρξῃ σπουδαῖος λόγος κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ., οὗσης ἄλλως τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ σπουδαίου λόγου, ἀκύρου καὶ ὑπερημέρου τοῦ ἐργοδότου (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολ. Ἐκθ. ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 468, *Κ. Κανκῆς*, Ἐνοχ. Δίκ., Τόμος Α', σελ. 360, *Ι. Καποδίστριας*, Ἐρμ. Α.Κ. εἰσαγωγ. ἄρθρ. 416-454, ἀριθ. 49, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9, 99).

Πέραν ὅμως αὐτῶν καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ σπουδαίου λόγου, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπάγονται ἤδη καὶ οἱ ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου μισθωτοί, πρέπει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, νὰ ἀναγγέλλεται ἡ καταγγελία τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς παρόδου αὐτοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 11, 337) (βλέπε Α.Π. 484|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 30), ὡς ἐπίσης πρέπει νὰ ἀναγγέλληται ὁ χρόνος λήξεως αὐτῶν, μὲ συνέπειαν ἄλλως ποινικὰς κυρώσεις (βλέπε Α.Π. 344|1952, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 11, 734).

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, διαχωρίζει κατὰ τὸ ἐν αὐτῇ κριτήριον τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ ἐκείνας ἀορίστου, προκειμένου νὰ κριθῶσιν αἱ διαφοραὶ συνέπειαι, ὡς πρὸς

μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ ἐνάγων δὲν ἐπικαλεῖται, οὐδὲ προσάγει σχετικὰς βεβαιώσεις ὅτι ἡ ὡς εἴρηται παρασχεθεῖσα ὑπερωριακὴ ἐργασία, μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου, ἐξετελέσθη ἄδειᾳ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς.

Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112|1920 μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐπαγομένην βλάβην ἄμεσον ἢ ἔμμεσον, ὑλικὴν ἢ ἠθικὴν εἰς τὸν ἐργαζόμενον καὶ ἰσουμένην πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, συνιστᾷ καὶ ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν του, ὅταν αὕτη εἶναι ἀδικαιολόγητος καὶ γίνεται ἐπὶ σκοπῷ ἐξαναγκασμοῦ τούτου εἰς παραίτησιν (Α.Π. 89|1951, ΕΕΔ τ. 10 σ. 358). Ἐν προκειμένῳ ἀρκούντως ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων, εἴτε διότι κατὰ τὴν ἀντίληψίν του τὸ ἡμερομίσθιόν του δὲν ἦτο ἱκανοποιητικόν, εἴτε διότι ἐβαρύνθη νὰ ἐργάζηται, ἀπεχώρησε τῆς ἐργασίας του τὴν 24.7.1952, ἀφοῦ ἠτήσατο κατὰ τρόπον μάλιστα ἀνάρμοστον τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ λογαριασμοῦ του. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ ἐναγόμενος τῷ καθυστέρει μέρος τῶν δεδουλευμένων ἡμερομισθίων του, πλὴν ἡ καθυστέρησις αὕτη οὔτε ἀδικαιολόγητος ἦτο, οὔτε ἐσκόπει τὸν ἐξαναγκασμὸν τούτου εἰς παραίτησιν. Ἐπρόκειτο προφανῶς περὶ προσωρινῆς οἰκονομικῆς δυσχερείας, εἰς ἣν περιῆλθεν ὁ ἐναγόμενος, ὅστις μετὰ διήμερον ἔσπευσε καὶ ἐτακτοποίησε τὴν πρὸς ταῦτον ὀφειλήν του. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ συμπεριφορὰ αὕτη τοῦ ἐνάγοντος πρόδηλον ἔχει τὴν ἔννοιαν οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ἐργασίας του καὶ συνεπῶς παρὰ τὸν νόμον αἰτεῖται τὰ καθυστεροῦμενα ἡμερομίσθιά του τῶν 18 τελευταίων ἡμερῶν, ἤτοι τὰ ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ 7 κονδύλια.

Καὶ ἂν ἤθελε ὑποτεθῇ ὅτι ἰσχύει μὴ καταργηθεὶς ὁ ν. 539|1945 (Ἐνοχ. *Κανκῆ* ὑπ' ἄρθρ. 667 καὶ 668 § 5) καὶ πάλιν τότε ὁ ἐνάγων, ὡς μὴ ἔχων συμπληρώσει κατὰ τὰ ἀνωτέρω τὸν βασικὸν χρόνον τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τούτου, οὐδὲ συντρεχουσῶν καὶ αὐτῶν τῶν περιπτώσεων τῶν §§ 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἅτε γενομένου δεκτοῦ ὅτι ἀπεχώρησε οἰκειοθελῶς τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως δι' ἄδειαν (Πρωτ. Πειρ. 569|1949, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 583). Ἑπομένως καὶ τὸ πέμπτον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέον ὡς μὴ νόμιμον.

τὸν τρόπον λύσεως αὐτῶν (βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 448|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 19, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν παραπομπαί).

Ὁ ὀρθὸς διαχωρισμὸς τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀορίστου χρόνου ἐνδιαφέρει ἤδη ζωηρῶς καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προσφάτου ν. 2222|1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1042), κατὰ τὸ ἄρθρον 10 § 1 τοῦ ὁποίου, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 10 (περὶ ἀκυρότητος τῶν καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας) οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου συνδεόμενοι μισθωτοί.

Καὶ αἱ μὲν συμβάσεις ἐργασίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου δύνανται εὐχερῶς νὰ διακριθῶσι τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἡ συναπτομένη διὰ χρόνον ἀπαιτούμενον πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, θεωρεῖται ὡς τοιαύτη ὡρισμένου χρόνου (ἄρθρ. 669 Α.Κ., πρβλ. καὶ Α.Π. 400|1947, εἰσηγητὴς *Η. Παπαηλιοῦ*, ΕΕΔ 7, 68, *Planiol — Ripert*, Traité prat. Τόμ. XI No 846, εἰς οὓς ἡ παραπομπὴ τῆς ὁμοίως ἀποφανθείσης Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8884|1943, προεδρευόντων *Α. Τούσης*, ΕΕΔ 2, 588), ἀλλὰ προκειμένου περὶ ἄλλων συμβάσεων ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας καθορίζεται ὡρισμένος χρόνος διαρκείας αὐτῶν, εἶναι πάντοτε ἐρευνητέον, μετὰ σχετικῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐνδιαφερομένου μισθωτοῦ, μὴ αὗται συνωμολογήθησαν οὕτω πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 602 ἑξ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4502|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Παυλίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Κατ' ἄρθρον 669 Α.Κ. σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ὑφίσταται οὐ μόνον ὅταν ἡ λῆξις εἶναι κατὰ χρόνον ὡρισμένη, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ χρονικὴ διάρκειά της καθορίζεται ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου (Α.Π. 183|1951, ΕΕΔ τόμος 10ος, σελ. 621). Σύμβασις ἄθεν ὡρισμένου χρόνου ὑφίσταται, ὅταν ἡ λῆξις της καθορίζεται δι' ἀναφορᾶς εἰς γεγονὸς μέλλον καὶ βέβαιον, μὴ ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ ἑνὸς τῶν μερῶν (*Durand - Vitu*, Traité de droit du travail, τόμ. II No 171 καὶ 173), διότι, ἐὰν ἡ λῆξις ἐξαρτᾶται ἐξ ἀβεβαίου γεγονότος, ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου (Α.Π. 448|1951, ΕΕΔ τόμος 11ος, σελ. 20).

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ὅτι οἱ ἐφεσιβλητοι ἀπεφάσισαν νὰ ἱδρύσουν ἐν Ἑλλάδι βιομηχανίαν κατεργασίας ὑάλου, λόγῳ ὅμως τοῦ ὅτι ἡ βιομηχανοποίησις τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι παρουσιάζεται δυσχερὴς καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἦτο ἀσφαλής, προῆλθον εἰς συνεννόησιν μετὰ διαφόρων τεχνιτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐνάγων, ἵνα πρὸ πάσης σταθερᾶς ὀργανώσεως τῆς ἄνω ἐπιχειρήσεως προβοῦν εἰς δοκιμαστικὰς ἐργασίας συγκεκριμένων κατασκευῶν περιωρισμένης ἐκτάσεως, ἀναλάβουν δὲ οὗτοι νὰ ἐργασθοῦν μόνον εἰς τὰς πειραματικὰς ταύτας ἐργασίας, ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῶν ὁποίων θὰ ἐξηρτᾶτο ἡ σταθερὰ λειτουργία τῆς ἐπιχειρήσεως. Αἱ ἐνεργηθεῖσαι κατὰ τὰ τέλη Ἰανουαρίου 1951 πρῶται δοκιμαὶ ἀπέτυχον, τερματισθεῖσαι τὴν 10.3.1951. Τὸν Ἰούνιον 1951 ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἔγιναν καὶ δεύτεραι δοκιμαὶ ὁμοίως ἀνεπιτυχεῖς, εἰς ἃς ὅμως, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν δὲν εἰργάσθη.

Ἐκ τούτων σαφὲς καθίσταται, ὅτι ἡ πρόσληψις τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἥτις ἐνηργήθη δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, τῶν βραχυχρονίων δοκιμῶν κατασκευῆς ὑποδειγμάτων τινῶν δελουργίας, ἦτο ὡρισμένου χρόνου, κατὰ τὰ ὀρθῶς γενόμενα δεκτὰ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατασκευασμάτων δὲν ἦτο ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένος, ἡ λῆξις ὅμως τῶν πειραμάτων ἦτο μέλλουσα καὶ βεβαία, κατὰ κοινὴν πεῖραν, γνωστὴ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τεχνίτην δελουργίας καὶ σαφῶς καθοριζομένου τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεώς του, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῶν δοκιμαστικῶν τούτων ἐργασιῶν, αἵτινες, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἦσαν περιωρισμένης χρονικῆς διαρκείας, μὴ ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ ἑνὸς τῶν μερῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ πέρατος τῶν πειραμάτων, ἅτινα ὑπῆρξαν ἀνεπιτυχῆ καὶ συνεπήγαγον βαρείας ζημίας εἰς τοὺς πειραματισθέντας ἐφεσιβλήτους, καθ' ἃ ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὧν τὸ ἐργοστάσιον ἔπαυσεν ἔκτοτε λειτουργοῦν. Κατὰ ταῦτα ἀμφότεροι οἱ λόγοι ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη κατὰ κακὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου καὶ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἔκρινε τὴν σύμβασιν του ὡς ὡρισμένου χρόνου, ἐνῷ αὕτη ἦτο ἀορίστου, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΤΗΣΙΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΚ ΖΗΜΙΩΝ

Δικαίωμα αποζημιώσεως διά παράβασιν συλλογικής συμβάσεως έργασίας

Ίδρυσις υποχρεώσεως έργοδότου είς αποζημίωσιν μισθωτού, κατά Ν. 2112)1920, έκ μόνου του πραγματικού γεγονότος της παροχής εκ μέρους του υπαλλήλου της εργασίας του.— Αντίθετος προς την καλήν πίστιν ή εκ των ύστερων επικλήσεως ακυρότητος συμβάσεως εργασίας διά παράβασιν Α.Ν. 516)1948 περί νομιμοφροσύνης, προς υπεκφυγήν των υποχρεώσεων Ν. 2112.— Έννοια ανωτέρας βίας δι' απαλλαγήν εργοδότου υποχρεώσεως καταβολής μισθού, κατ' άρθρ. 656 Α.Κ.— Δεν συνιστά ανωτέραν βίαν βλάβη μηχανών εργοστασίου — Αναγκαία διά την καταψήφισιν πολλαπλασίας αποζημιώσεως Ν. 2112 διά παράβασιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή ύπαρξις πταίσματος.— Συμψηφισμός απαιτήσεως εργοδότου εκ ζημιών από μισθωτού προς μισθόν.

Επανέρχεται από την δικαστικήν κρίσιν το απασχολήσαν και εις το παρελθόν την δικαστηριακήν αρέσκειαν (βλέπε Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 18)1949, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 256, ένθα σημειώσεις μας, Πρωτοδίκου Τριπόλεως 18)1951, Πρωτοδίκης *Χ. Αναγνωστόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1100) ζήτημα του συμψηφισμού απαιτήσεως εργοδότου ένεκα ζημίας, προξενηθείσης υπό του μισθωτού δολίως εν τη εκτελέσει της συμβάσεως εργασίας (άρθρ. 664 Α.Κ.).

Κατά το άρθρον τούτο του Α.Κ. διά την αίτίαν ταύτην δεν χωρεί η απαγόρευσις του συμψηφισμού απαιτήσεως του εργοδότου προς οφειλόμενον μισθόν, εφ' όσον ο μισθός ούτος είναι απολύτως αναγκαίος προς διατροφήν του, συμψηφίζεται δηλαδή η απαίτησις του εργοδότου διά την δολίως προξενηθείσαν εις αυτόν ζημίαν.

Η απόφασις ακολουθεί την αυτήν, ως και αι ανωτέρω αναφερόμεναι δικαστικαί αποφάσεις, λύσιν, υποστηριζομένην και εν τη θεωρία (βλέπε *Κ. Κανκάν*, Ένοχ. Δίκ. υπ' άρθρον 664, σελ. 835, *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 803, εκτενέστερον σημειώσεις μας εις ΕΕΔ 9, 256).

Η αυτή απόφασις, επί αγωγής μισθωτού Συνεταιρισμού περί καταβολής της αποζημιώσεως του ν. 2112)1920 διά την απροειδοποιήτου απόλυσίν του και επί ισχυρισμού του εναχθέντος εργοδότου ότι η σύμβασίς του κατηγορίσθη κατά παράβασιν του Α. Ν. 516)1948 περί νομιμοφροσύνης και συνεπώς επρόκειτο περί άκυρου συμβάσεως εργασίας, ακολουθεί την μη κρατήσασαν εν τη νομολογία άποψιν της Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 27)1952 (ΕΕΔ 1, 193) (βλέπε αντιθέτως επ' αυτής *Α. Χατζηδάκην*, Ακυρότης της συμβάσεως εργασίας και ν. 2112, ΕΕΔ 1, 806), γενομένου ήδη πεγίου δεκτού ότι επί άκύρων συμβάσεων εργασίας δεν εφαρμόζονται οι νόμοι περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (βλέπε Α. Π. 63)1948, εισηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 7, 199, Α. Π. 267)1952, εισηγητής *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 639, *Κ. Κανκάν*, Ένοχ. Δίκ. υπ' άρθρ. 648, σελ. 292).

Η κατά παράβασιν του Α.Ν. 516)1948 «περί ελέγχου νομιμοφροσύνης κλπ.» συναπτομένη σύμβασις εργασίας είναι, κατά το σαφές άρθρον 1 αυτού, εξ υπαρχής άκυρος και ούδέν συνεπάγεται αποτέλεσμα (βλέπε και Α.Π. 45)1951, εισηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 10,304).

Η απόφασις, ίνα διασωθή η αποζημίωσις του ν. 2112)1920, εσκέφθη και ότι η εκ των ύστερων επικλήσεως της ακυρότητος της συμβάσεως αντιβαίνει εις την καλήν πίστιν (όμοίως εσκέφθη και η Πρωτοδίκου Πειραιώς 838)1951, Πρωτοδίκης *Δ. Καμβύσης*, ΕΕΔ 10, 1111).

Ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 1111, ένθα και λοιπαί εις νομολογίαν και συγγραφείς παραπομπαί) η άποψις αύτη δεν είναι απροσμάχητος.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 31)1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΩΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Δ. Κοντενικολάκος**

Καθ' ά εξάγεται εκ των εξηγήσεων των διαδίκων, των προσαγομένων εγγράφων και των καταθέσεων των ενόρκως εξετασθέντων μαρτύρων αμφοτέρων των διαδίκων, δεόντως σταθμιζομένων, των κατά των μαρτύρων υποβαλλομένων ενστάσεων εξαιρέσεως απορριπτέων ως μη νομίμων, διότι όπου ο δικαστής, ως εν προκειμένω, δικάζει εκ των ενόντων, δυνάμενος ως εκ τούτου να στηριχθή εις απλήν βεβαίωσιν, λαμβάνει υπ' όψιν και καταθέσεις μαρτύρων εξαιρετέων (*Εθνκ.* § 180 σελ. 2, Α.Π. 16)1944, Θέμ. ΝΕ' σελ. 47), αρκούντως εβεβαιώθημεν περί των εξής: α) ότι ο ενάγων προσελήφθη παρά του εναγομένου συνεταιρισμού την 1.9.1950 ως μηχανικός διά συμβάσεως αορίστου χρόνου εις το ηλεκτρικόν του εργοστάσιον, εις ό και εάν θεωρηθή ότι ήτο και αυτός ούτος ο ενάγων μέτοχος, τούτο δεν τον ημπόδιζε, ώστε να εργάζεται ως υπάλληλος, ήτοι μηχανικός αμειβόμενος διά την τοιαύτην του εργασίαν β) ότι προσέφερε τας υπηρεσίας του μέχρι της 22.2.1952, ότε απελύθη παρ' αυτού γ) ότι δεν έλαβε τα δώρα των εορτών των Χριστουγέννων 1950 και Ν. Έτους 1951, ως και τα τοιαύτα των Χριστουγέννων 1951 και Ν. Έτους 1952, συνιστάμενα, κατά τας ανωτέρω υπουργικάς αποφάσεις, εις αποδοχάς δύο και ημίσεως μηνών, ήτοι δραχ. 2.250,000 (δώρον του Πάσχα

1952 δέν δικαιοῦται, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις ἐργασίας, κατὰ τὸ κατωτέρω ἐκτεθησόμενα, δέν διήρκεσε μέχρι τῆς 14.4.1952) 5) ὅτι ἐργασθείς ἀπὸ τῆς 1.9.1950 μέχρι τῆς 22.2.1952, ἤτοι ἐπὶ χρόνον ὀλιγώτερον τῆς διετίας, καὶ ἀπολυθείς ἀπροειδοποιήτως δικαιοῦται τριακονθημέρου ἀποζημιώσεως, ἤτοι δραχ. 900.000, χωρὶς ν' ἀσκῶσιν ἐπιρροὴν ἐν προκειμένῳ οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος, ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ ἐνάγων δέν προσήγαγε τὴν κατὰ Α.Ν. 516|1948 ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, τοῦτέστιν ὅτι ἡ πρόσληψίς του ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν ρηθεισῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων δημοσίας τάξεως, διότι ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἱδρύεται ἐκ μόνου τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου παροχῆς τῆς ἐργασίας, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας καὶ προσελήφθη, δέν δύναται ἑπομένως ἐκ τῶν ὑστέρων ὁ ἐργοδότης, ὅταν πραγματοποιῆται πλήρως ἡ συνιστῶσα τὴν σύμβασιν σχέσις, ἐπικαλούμενος τὴν ἀκυρότητα, νὰ ὑπεκφεύγῃ ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ἡ ἰδιότης του αὐτὴ ἐπιβάλλει, διότι τοῦτο θὰ ἀντέβαινεν ἄλλως καὶ πρὸς τὴν καλὴν πίστιν (Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 27|1942 καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς σχόλια τοῦ **Χ. Ἀγαλλοπούλου**, εἰς Ἐφημ. Ἑλληνοαλλοδαπῆς Νομολογίας, ἔτος 1943, σελ. 227). Ἐβεβαιώθημεν περαιτέρω, ὅτι ὁ ἐνάγων δέν ἔλαβε τοὺς ἀπὸ τῆς 1.10.1951 μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του (22.2.1952) δεδουλευμένους του ἐκ δραχ. 4.260.000 μισθοὺς καὶ τοῦτο διότι, καθ' ἃ ἰσχυρίζεται, ὁ ἐναγόμενος κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο λόγῳ βλάβης τῶν μηχανῶν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ἐργοστασίου του κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως. Καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος, δεδομένου ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς βλάβης τῶν μηχανῶν δέν συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, ἤτοι περιστατικὸν ἀκαταμάχητον, αἰφνιδίως καὶ ἀπροσδοκήτως ἐπερχόμενον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀδύνατον νὰ προϊδῃ οὗτος καὶ νὰ προλάβῃ (ἄρθρ. 656 § 1 Α.Κ.).

Οὐχ ἧττον ἐβεβαιώθημεν πρὸς τούτοις ὅτι ὁ ἐνάγων μέρος τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος, ἤτοι περὶ τὸν ἕνα καὶ ἥμισυ μῆνα, προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐλαιοτριβεῖον τοῦ ἐναγομένου, δέον ὅθεν ὅπως συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 656 § 2 τοῦ Α.Κ. ἐκπεσθῶσιν ἐκ τῶν ὡς εἴρηται 4.260.000 δραχμῶν τὰ ἀλλαχοῦ, ἤτοι ἐκ τοῦ ἐλαιοτριβείου, κερδηθέντα, ἤτοι δραχ. 1.350.000.

Ὁ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ἀπολυθείς ἔχει ἀξίωσιν περὶ καταβολῆς τῶν μισθῶν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι ἀπασχολεῖται εἰς περιφέρειαν, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. δέν ἔχει ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὸ Μεγαλοχώριον καὶ ἑπομένως δέν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ὡς εἴρηται διατάξεις, βάσει τῶν ὁποίων αἰτεῖται ὁ ἐνάγων τοὺς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν μισθούς του. Ὅθεν τὸ σχετικὸν τῆς ἀγωγῆς κεφάλαιον εἶναι ἀπορριπτέον, ὡς μὴ νόμιμον.

Διὰ τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τοῦ πενταπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, λόγῳ παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀπαιτεῖται ὕπαρξις πταίσματος παρὰ τῷ μὴ συμμορφουμένῳ ἐργοδότῃ (**Καποδ.**, Ἡ Συλλογικὴ Σύμβασις § 16, **Κανκάς** εἰς Θέμ. Ν' σελ. 609). Τοιοῦτον πταῖσμα ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει δέν προέκυψεν, ἁπλῶς δὲ μόνον ὑπῆρξε παρὰ τῷ ἐναγομένῳ εὔλογος ἀμφιβολία καὶ περὶ τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀποχωρήσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ περὶ τοῦ χρόνου τῆς προϋπηρεσίας του, ὡς καὶ περὶ τῶν καθ' ὅλου ἀποδοχῶν του. Ἐλλειπούσης ὅθεν ὑπαιτιότητος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ κρίνεται ἀπορριπτέον τὸ σχετικὸν αἴτημα τῆς ἀγωγῆς.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 652 § 1 τοῦ Α.Κ. ὁ μισθωτὸς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν, εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενηθεῖσαν εἰς τὸν ἐργοδότην ζημίαν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 664 § 2 ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ συμψηφίσῃ ἀνταπαίτησιν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ τούτου δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ διάταξις αὕτη (664 § 2) δέον νὰ ἐπικρατήσῃ τῆς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 4.7.1920, ὅπερ ἀπαιτεῖ γενικὴν ὑπαιτιότητα, διότι ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εἶναι εὐρύτερον τοῦ ἄρθρου 664 καὶ ὡς τοιοῦτον δέον νὰ θεωρῆται κατηργημένον (**Σακελλ.** ΕΕΔ 8, σελ. 804 παρ. VII, **Κανκάς**, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 664, **Ζέπος** Ἐνοχ., Εἰδ. Μέρος, σελ. 359 σ. 2). Τὰ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὅθεν ὑποστηριζόμενα ὅτι ὁ ἐνάγων, λόγῳ ἀπειρίας καὶ ἐλλείψεως γνώσεων ἠλεκτρολογίας, ἐπροξένησε βλάβας καὶ ζημίας ἐπὶ τῆς ἄνω ἠλεκτρικῆς μηχανῆς, ἧς ἡ λειτουργία διεκόπη, ἀρχικῶς ἐπὶ 15θήμερον, καὶ ὅτι διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν καὶ ἐπισκευήν της ἐδαπάνησεν ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 5.000.000 δέν συνιστῶσι τὴν ὑπὸ τοῦ ἄνω ἄρθρου 664 § 2 ἔνστασιν συμψηφισμοῦ, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, δέν προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐπικαλεῖται δόλον τοῦ ἐνάγοντος, οὐδὲ ἐβεβαιώθη ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὅτι αἱ ζημίαι ἐγένοντο ἐκ δόλου. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ Α.Κ. οὐδάλως δέχεται τὸν ὑπὸ τὸ τέως ἰσχύον δίκαιον κανόνα, ὅτι ἡ βαρεῖα ἀμέλεια ἰσοῦται πρὸς τὸν δόλον, ἕπεται ὅτι ἡ διαπίστωσις ἁπλῶς βαρείας ἀμελείας δέν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου (**Μπαλῆς**, Γεν. Ἀρχαὶ § 177, **Σακελλ.** ἔνθ' ἀνωτέρω).

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Περιπτώσεις απαλλαγής μετά τάς Κοινωνικάς Ασφαλίσεις

Πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα, κατ' ἄρθρ. 69 Ν. 6298)1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», πρέπει ὁ παθὼν νὰ ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 6298)1934, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἡ ἔναρξις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰ συνιστώμενα περιφερειακὰ ἢ τοπικὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπραγματοποιήθησαν αὐταί.— Ἡ μὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβολὴ εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ παροχῶν.— Ἐργατικὸν ἀτύχημα εἰς ἐργάτην Σ.Ε.Κ. καὶ ὀφειλόμεναι ἀποζημιώσεις.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔρχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 456)1951 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς ***Ν. Παλαιολογόπουλος***, ΕΕΔ 11, 74), πρὸς ἣν συμφωνεῖ.

Ἡ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἐργατικὸν ἀτύχημα, ἐπισυμβὰν εἰς μαθητὴν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς προϊσχυούσης τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687) διατάξεως τοῦ ἄρθρου 69 § 4 ν. 6298)1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καθ' ἣν εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 πρόσωπα τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ νόμου τούτου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β.Δ. τῆς 21 Ἰουλίου 1921 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας.

Ἀλλ' ἡ αὐτὴ διάταξις ἐπανελήφθη καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 60 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 662), ὥστε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως νὰ ἐκτείνεται καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἰσχυούσης ἤδη ἄνω νομικῆς διατάξεως.

Ἀρείου Πάγου 419)1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος** Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Ἠλιόπουλος** Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τσάρας, Δ. Βούρβαχης.

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 456 (1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1673 (1951 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν νομίμως ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσάγεται ἡ διαφορὰ μετὰ τὴν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας.

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀπηγγέλθη ἡ ἀναίρεσις τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφάσεως.

Συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 834 Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὅπερ νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν διὰ κλήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, κοινοποιηθείσης πρὸς τὸ ἐκκαλοῦν νομικὸν πρόσωπον, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1950 ἔφεσις τοῦ ἐναγομένου, καὶ ἐξεταστέα ἐστίν, ὡς νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα.

Διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 17.6.1948 καὶ 29.8.1948 ἀγωγῶν του ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐφεσίβλητος ἠτήσατο, ὅπως τὸ ἐκκαλοῦν ὑποχρεωθῇ νὰ καταβάλῃ αὐτῷ δι' ἀποζημίωσιν καὶ ἔξοδα νοσηλείας, λόγῳ ἀτυχήματος ἐπελθόντος τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργασίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης ἐν Λαμίᾳ τῇ 26 Ἰουλίου 1947, τὰ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς ταύταις ἀναγραφόμενα χρηματικὰ ποσά.

Ἀφ' ἑνὸς κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 69 § 4 τοῦ ν. 6298)1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα εἰς ἀπόληψιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου]25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεων

πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ ταῦτα προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας, ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 41 ταῦ κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν ἄρθρου 12 τοῦ μνησθέντος 6298|1934 νόμου, ὡς ταῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937, ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ὁρίζεται κατὰ τοπικὰς περιοχὰς δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευομένης ἕνα τοὐλάχιστον μῆνα πρὸ τῆς ὁριαθείσης ἡμέρας, πρὸ δὲ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως ἐνεργεῖται ἀπογραφὴ τῶν εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν ὑπαγομένων μισθωτῶν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, συνδυαζομένων πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 19 § 3 τοῦ αὐτοῦ ν. 6298|1934, καθ' ἣν τὰ περιφερειακὰ καὶ τοπικὰ Ὑποκαταστήματα συνιστῶνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος καὶ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, σαφῶς συνάγεται, ὅτι, διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης τῆς ἐκ τῶν μνησθεισῶν διατάξεων τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων, ἐξ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, δέον ὁ ἐκ τοιούτου ἀτυχήματος παθὼν ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης νὰ ἔχῃ ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 6298 καὶ ὅτι ἡ ἔναρξις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, συνιστώμενα περιφερειακὰ ἢ τοπικὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καθοριοθείσης ὡς τοιαύτης ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἐπραγματοποιήθησαν αὗται, καθ' ὅσον κατὰ τὴν § 5 ταῦ ἄρθρου 22 τοῦ μνησθέντος 6290 νόμου ἡ μὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παροχῶν.

Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ τὸ μὲν Ὑποκατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α. συνέστη εἰς Λαμίαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2791|2369 (τῆς 10 Αὐγούστου 1946) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35773|4371 (τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1947) ὁμοίας τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ ἐνεκρίθη ἡ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1947 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἧς καθωρίσθη ἡμέρα ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν εἰς τὸ Ὑποκατάστημα Λαμίας ἡ 1 Νοεμβρίου 1947 ἔτους ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ περιοχῇ τούτου ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους, ἔπεται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), ὅστις, προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου), κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐν Λαμίᾳ καὶ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργασίαν, ὑπέστη τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον ἀτύχημα τὴν 26 Ἰουνίου 1947, ἤτοι εἰς χρόνον προγενέστερον τοῦ καθοριοθέντος διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, δὲν ὑπῆγετο κατὰ τὸν χρόνον τοῦ βιαίου συμβάντος εἰς τὴν ἀσφάλισιν. Ὀρθῶς ἔθεν, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπεφάνθησαν οὕτω καὶ αἱ ἐκκαλούμεναι τοῦ Εἰρηνοδικείου, προδικαστικὴ καὶ ὁριστική, ἀποφάσεις, ἀπορριπτέος δὲ εἶναι, ὡς ἄβάσιμος, ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐπιμελείᾳ ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐξετασθέντων ἐπὶ τῶν διὰ τῆς πρώτης τοῦ πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου ἀποφάσεως τεχθέντων θεμάτων ἀποδείξεως, ἐν συνδυασμῷ ἐκτιμωμένων πρὸς ἅπαντα τὰ παρὰ τῶν αὐτῶν διαδίκων ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἔγγραφα, ἐκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, ἐνόρκους βεβαιώσεις ἀτυχήματος καὶ λοιπὰ ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει μνημονευόμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ὡς τεκμήρια, ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) ὡς τεχνίτης ξυλουργὸς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ τὴν 26 Ἰουνίου 1947 καὶ ἐργαζόμενος ἐν τῷ κεντρικῷ τούτου ἐργαστηρίῳ Λαμίας κατ' ἐντολὴν τοῦ καθωρισμένου ὑπὸ τούτου προϊσταμένου τῆς ἐργασίας ταύτης εἰς ἐπιβοήθησιν τοῦ ἠλεκτρομηχανήματος (σβούρας) (διὰ τὸ τράβηγμα ταμπλαροδοκάνου κουφωμάτων τοῦ ἐστιατορίου τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Ἀμφικλείας), ὑπέστη περιπλοκὴν τῆς ἀριστερᾶς χειρός του εἰς τὸ μηχάνημα, ἐξ ἧς αἰτίας ἀπώλεσεν ἐξ ὁλοκλήρου μὲν τὸν δείκτην, παράμεσον καὶ ὠτίτην δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρός, ἐκ τοῦ ἀντίχειρος δὲ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἀπώλεσε τὴν ὀνυχοφόρον φάλαγγα καὶ κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς δάκτυλον ὑπέστη κάταγμα τῆς ὀνυχοφόρου φάλαγγος ἐπιπεπλεγμένον, ὑποστὰς ἐκ τούτου μερικὴν διαρκῆ ἀνικανότητα κατὰ ποσοστὸν 44 ο|ο καὶ ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) λαμβανόμενον ἡμερομίσθιον ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος προσλήψεώς του, συνυπολογιζομένου καὶ τοῦ πρὸ τῆς προσλήψεώς του χρόνου, ὅστις ἀπαιτεῖται πρὸς συμπλήρωσιν ἔτους, ἀνήρχετο εἰς 20 χιλιάδας δραχμάς, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) παρέμεινε κλινήρης ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καθ' οὓς οὐδεμίαν μὲν δαπάνην ἐβεβαιώθη ὅτι ἐποιήσατο διὰ φάρμακα καὶ ἰατρούς, ἀλλ' ὅτι ἐδαπάνησε δι' ἰδιαιτέραν τροφὴν τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῶν 304.000 δραχμῶν. Ὀρθῶς ὅθεν ἀπεφάνθη οὕτω καὶ τὸ δικάσαν Εἰρηνοδικεῖον, ὡς πρὸς τὰ βασίζοντα τὴν αἰτουμένην ἀποζημίωσιν πραγματικὰ περιστατικά, καὶ ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου β' καὶ γ' λόγοι ἐφέσεως, ἐσφαλμένως ὅμως ἔκρινεν ὡς ἀποδειχθεῖσαν δαπάνην εἰς ἰατροὺς καὶ φάρμακα ὑπερβαίνουσαν τὸ ποσὸν τῶν 304.000 δραχμῶν δι' ἰδιαιτέραν τροφὴν καὶ δέον, ὅπως, γινομένου δεκτοῦ ἐν μέρει ταῦ 4ου λόγου ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμιζομένης ἐν μέρει τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἀπορριφθῇ ἐν μέρει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἀπορριπτομένης ἐν ταὐτῷ τῆς διὰ τῶν προτάσεων ὡς πρὸς τὸ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΓΩΓΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Άναρμοδιότης Έργατικοῦ Δικαστοῦ καὶ εἰσαγωγὴ εἰς ἁρμόδιον Δικαστήριον

Παραπομπὴ ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης ἀγωγῆς εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, κατ' ἄρθρ. 25 Πολιτ. Δικονομίας.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ μὴ εἰσαγωγὴ αὐτῆς διὰ κλήσεως εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον.— Παρεκκλίσεις ἐργατικῆς διαδικασίας ἀπὸ διατάξεων Πολιτ. Δικονομίας

Προϋπόθεσις εἶναι τὸ πρακτικὸν ἰδίου ἐνδιαφέροντος τῆς κατωτέρω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, τὸ πρῶτον σχολιούμενης, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ὡς γνωστόν, κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ' συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ ἔκθεσις ἀγωγῆς, ἐν ᾗ περιλαμβάνεται ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθώτου κλπ.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ' ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης μετὰ τὸν ν. 1968|1944) κρίνῃ τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον, ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος ἢ ὡς μὴ στηριζομένην εἰς τὸν νόμον ἢ ὡς ἀπορριπτέαν δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἐξ ἐπαγγέλματος ἐξετασιτέον, ἀνακοινοῖ τοῦτο εἰς τὸν ἐνάγοντα. Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) συντάσσει μὲν τὴν ἐν ἄρθρῳ 5 ἐδάφ. 2 ἔκθεσιν, ἀπορρίπτει δὲ συγχρόνως τὴν ἀγωγήν, ἀπαγγέλλων τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐνάγοντος, εἰ δυνατόν.

Τοῦτο σχετίζεται πρὸς τὴν προδικασίαν. Ἀλλὰ καὶ ἂν παραλείψῃ ὁ Δικαστὴς νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ἀγωγὴν καὶ εἰσαχθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον ἀναρμοδίως εἰσαγομένη ἀγωγή, ἐρωτᾶται, ἂν κατ' ἀρχὴν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀρχομένην διαδικασίαν τὸ ἄρθρον 25 Πολιτ. Δικονομίας, καθ' ὃ ἡ ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἀγωγὴ παραπέμπεται πάντοτε εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσάγεται δι' ἁπλῆς κλήσεως πρὸς συζήτησιν, διατηρουμένων πασῶν τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 156 Πολιτ. Δικ. ἐπερχομένων ἐκ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς συνεπειῶν.

Κατὰ τὰς Πρωτοδίκου Πατρῶν 58|1951 (Πρωτοδίκης *Ι. Ρετσούλης*, ΕΕΔ 10, 1006), Πρωτοδίκου Πατρῶν 675|1951 (Πρωτοδίκης *Ε. Καψάλης*, ΕΕΔ 10, 1121), Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 2|1952 (Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 11, 373) Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 44|1952 (Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 11, 910) ἡ ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἀγωγὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ' δὲν παραπέμπεται εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, διότι δὲν φέρει ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἁπλῆ ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς.

Ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ τὸ μεταγενέστερον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν.Δ. 4|9 Σεπτεμβρίου 1925, δι' οὗ προσετέθη ἡ ὡς ἄνω παράγραφος εἰς τὸ ἄρθρ. 25 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας περὶ παραπομπῆς τῆς ἀγωγῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, Ν.Δ. 9|16 Νοεμβρίου 1925 περὶ ἐκδικάσεως τῶν μικροδιαφορῶν περιέ-

---

κεφάλαιον τοῦτο ὑποβαλλομένης ἀντεφέσεως τοῦ ἐνάγοντος.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ αὐτοτινὸς ὑπεχρεώθη ἰσχυρισμοῦ του περὶ καταβολῆς παρὰ τούτου τῷ ἐνάγοντι ἐναντι τῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἀποζημιώσεως του ὁρχ. 1.096.000, καὶ ἰδίᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 75, 84, 90 καὶ 95 μισθοδοτικῶν καταστάσεων τῶν μηνῶν Ἰουλίου, Αὐγούστου, Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου 1947, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. 72961|ΔΥΚΕΓ (τῆς 22 Ἰουλίου 1947) πρὸς τὸ τμῆμα Γραμμῆς Λαμίας καὶ 18018|55834 τῆς 1 Ἰουλίου 1948 ἔγγραφα τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Σ.Ε.Κ., βεβαιοῦται, ὅτι τὸ μνησθὲν χρηματικὸν ποσὸν κατεβλήθη τῷ ἐνάγοντι οὐχὶ ἐναντι τῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἀποζημιώσεώς του, ἀλλὰ διὰ μισθοδοσίαν του τῶν ἐκ τοῦ τραύματος ἡμεροσθενειῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀπολύσεώς του. Ἐσφαλμένως δθεν καὶ κατὰ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀφῆρεσε τὸ μνησθὲν χρηματικὸν ποσὸν ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἐπιδικασθείσης τῷ ἐνάγοντι διὰ τὸ ἀτύχημα ἀποζημιώσεως καὶ δέον, ὅπως, κατὰ τὸν ἀποδεκτὸν κατὰ τοῦτο γενόμενον λόγον ἀντεφέσεως, παραδεκτῶς ὑποβαλλομένης, ἀπορριφθῇ ἡ περὶ συνυπολογισμοῦ τοῦ καταβληθέντος ποσοῦ τούτου εἰς τὴν ὀφειλομένην ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἀποζημίωσιν σχετικὴ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου, μεταρρυθμιζομένης ἐν μέρει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Ὀρθῶς καὶ νομίμως διὰ τὰς δύο ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου συζητήσεις καὶ δύο διεξαγωγὰς ἀποδείξεων ἐνώπιον αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς τοῦτο ἐπιδόσεων τῶν σχετικῶν δικογράφων, ὑπελογίσθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως εἰς βάρος τοῦ προμνησθέντος ἐκκαλοῦντος καταψηφισθεῖσα δικαστικὴ δαπάνη ἐκ ὁρχ. 1.100.000 καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πέμπτος λόγος ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Μετὰ ταῦτα δέον ὅπως καθορισθῇ ὡς καταβληθὲν τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου χρηματικὸν ποσὸν λόγῳ ἀποζημιώσεως καὶ λοιπῶν δαπανῶν τὸ τοιοῦτον τῶν δραχμῶν 9.059.168, ὡς καὶ πρωτοδίκως καθωρίσθη τοῦτο·

λαβεν (άρθρ. 11) την αύτην ώς έν άρθρω 8 Ν. ΓΘΟΔ' διάταξιν, ισχυροποιείται, νομίζομεν, ή ώς άνω άποψις περί του άνεφαρμόστου του άρθρ. 25 της Πολιτικής Δικονομίας, τοσούτω μάλλον, όσω και αί συνέπειαι του άρθρ. 156 Πολιτ. Δικονομίας, περί ών όμιλεί το άρθρ. 25 Πολιτ. Δικονομίας, δέν είναι δυνατόν έν προκειμένω να χωρήσουν, άφου ο έργατικός Δικαστής κατά την έκθεσιν της άξιώσεως ένώπιον αύτου, πρό πάσης κοινοποιήσεως της άγωγης, υπόχρεος είναι να έρευνήση άν ή άγωγη είσάγεται άρμοδίως ένώπιόν του και να άπορρίψη αύτήν, άνευ άκροάσεως του άντιδίκου του ένάγοντος, άν ούτος έπιμένη εις την σύνταξιν της έκθέσεως.

Ή έφετειακή άπόφασις, άποφαινομένη ώς έν αύτη, ύποδεικνύει την όρθην του νόμου έφαρμογήν διά τά κατά την διαδικασίαν του Ν. ΓΘΟΔ' δικαστήρια.

Έφετείου Άθηνών 2594|1952

Προεδρεύων ο Έφέτης κ. **Ρ. Άναγνωστάκης**
Είσηγητής ο Έφέτης κ. **Α. Τούσης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Βενιζέλος, Σ. Δερλερές, δικαστικός άντιπρόσωπος Δημοσίου

Ο ..., εμφανισθείς διά πληρεξουσίου δικηγόρου ένώπιον του Πρωτοδίκου Άθηνών την 28 Νοεμβρίου 1947, ήτήσατο και συνετάχθη ή ταύτόχρονος έκθεσις άγωγης (διαδικασία ν. ΓΘΟΔ') κατά του Έλληνικού Δημοσίου, δι' ής ήτήσατο να υποχρεωθή το τελευταίον τούτο και καταβάλη εις τον αίτησάμενον δραχ. 6.040.000 έντόκως διά δεδουλευμένους και μή μισθούς του, κατά τά είδικώτερον έν τη έκθέσει άγωγης προσδιοριζόμενα. Έπί της άγωγης ταύτης ο δικάσας Πρωτοδίκης άπεφήνατο έαυτόν άναρμόδιον και παρέπεμψε ταύτην ένώπιον του άρμοδίου Πρωτοδικείου (ύπ' άριθ. 6908|1947 άποφάσεως Πρωτοδίκου Άθηνών), το τελευταίον δέ τούτο διά μέν της ύπ' άριθ. 4439|1948 άποφάσεώς του διέταξεν άποδείξεις περί του βασίμου της άγωγης και τέλος διά της ύπ' άριθ. 3017|1951 όμοίας Έκρινε μέν, ότι ή άγωγή ήτο άπαράδεκτος, έλλείψει προδικασίας, ώς μή κατατεθείσα παρά τω γραμματεί του δικαστηρίου, ούδ' έγγραφείσα εις το πινάκιον, έπί πλέον δέ ότι ήτο άπορριπτέα και ώς ούσία άβάσιμος. Την τελευταίαν ταύτην άπόφασιν έκκαλεί ο ένάγων διά τους έν αύτη έκτιθεμένους λόγους.

Άληθώς κατ' άρθρ. 25 της Πολιτικής Δικονομίας, ώς τούτο έτροποποιήθη ύπό του Ν.Δ. της 4|9 Σεπτεμβρίου 1925, κυρωθέντος διά του ν. 3387|1929, κατά πάσαν περίπτωσιν άναρμοδιότητος άγωγή, κριθείσα ύπό του δικαστηρίου της ούσίας ώς άναρμοδίως ένώπιον αύτου είσαχθείσα, δέν άπορρίπτεται ώς απαράδεκτος, άλλά παραπέμπεται πάντοτε εις το άρμόδιον δικαστήριον, ένώπιον του όποίου είσάγεται δι' άπλης κλήσεως πρός συζήτησιν, διατηρουμένων πασών των έκ του άρθρ. 156 Πολιτικής Δικονομίας έπερχομένων έκ της έπιδόσεως άγωγης συνεπειών (βλέπε και Α.Π. 329|1931, Θέμ. ΜΓ' 6). Περαιτέρω, ώς έκ της αύτης διατάξεως προκύπτει, ή τοιαύτη παραπομπή χωρεί έπί άγωγης, ήτοι έπί δικογράφου, όπερ κέκτηται κατά τά άρθρα 533 και 136 Πολιτικής Δικονομίας διαλαμβανόμενα προσόντα, διά την περαιτέρω έκδίκασιν του όποίου τηρούνται αί έν άρθρω 570 έπ., 611 έπ., 619, 620 έπ., 495 έπ. της Πολιτικής Δικονομίας, ώς έτροποποιήθησαν, διατυπώσεις, της τηρήσεως ταύτης έρευνωμένης έξ έπαγγέλματος ύπό του δικαστου και άνοφερομένης εις την προδικασίαν, ένώ, έξ έτέρου, ή μή τήρησις έπάγεται άκυρότητα, συμφώνως πρός το άρθρ. 201 της αύτης δικονομίας, ώς έτροποποιήθη διά του ν. 3779|1911.

Έκ των διατάξεων του κωδικοποιημένου ν. ΓΘΟΔ' «περί έκδικάσεως των μεταξύ έργατων και έργοδοτων διαφορων κλπ.», ώς έτροποποιήθη, και ίδία των άρθρων 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 και 20 αύτου προκύπτει, ότι έν τη είδική διαδικασία περί έκδικάσεως έργατικων διαφορων καθιερώθη έκτακτος και είδική διαδικασία, κειμένη έντός του σκοπού της ταχείας και έκ των ένόντων έκδικάσεως των έργατικων διαφορων, άπομακρυνομένη δέ ούσιωδως των γενικων και κοινων κανόνων της Πολιτικής Δικονομίας, έν σχέσει πρός την κίνησιν και πορείαν της άστικης διαφοράς (βλέπε άνάλογα και άλλαχου σημειωθέντα. Ούτω Hueck-Nipperdey: Arbeitsrecht τ. I και Arthur Nikisch: Arbeitsrecht). Έν προκειμένω δέ, ώς έκ του ρηθέντος νόμου προκύπτει, δέν τηρούνται αί διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, ή δέ συντασσομένη έκθεσις περί της άπαιτήσεως του έργαζομένου έκ της συμβάσεως μισθώσεως ύπηρεσιων δέν ύπόκειται εις τας διατυπώσεις, ούδ' εις την περαιτέρω άπό άπόψεως προδικασίας κίνησιν της άγωγης, εις τρόπον ώστε και έν όψει του σκοπού του τροποποιηθέντος άρθρ. 25 της Πολιτικής Δικονομίας νά μή δύναται νά άχθη διά κλήσεως πρός συζήτησιν έκθεσις ένώπιον του Είρηνοδίκου περί έργατικής διαφοράς, περιέχουσα όμως άξίωσιν έκ σχέσεως μή ύπαγομένης εις την διαδικασίαν ταύτην, προφανως του άρθρ. 25 άναφερομένου εις την κατά την γενικήν συνοπτικήν διαδικασίαν άγωγήν, περί ής τά σημειωθέντα άρθρα της Πολιτικής Δικονομίας.

Άκολούθως τοις έκτεθείσιν όρθως κατά κύριον λόγον άπερρίφθη ή άγωγή έλλείψει προδικασίας, έξ έπαγγέλματος έξεταστέας, του ένάγοντος όφείλοντος νά καταθέση άγωγήν περί της άξιώσεώς του, συμφώνως πρός τάς ρηθείσας διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, και ο έναντίος λόγος έφέσεως, ώς άβάσιμος, είναι άπορριπτέος.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ. — II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙ- ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1. Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4355|1952, κατωτέρω σελ. 1090, ἀσχολεῖται ἐπὶ ἀξιώσεων μισθωτοῦ α) καταβολῆς διπλῶν ἀποδοχῶν, καθ' ἃς ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀναπαύσεως εἰργάσθη καὶ β) τῆς ἐξ 75 ο|ο προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρεσίμους ἡμέρας, δυναμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223), ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 (ΕΕΔ 10, 538).

Εἶναι ἤδη ὀρθῶς λελυμένον τὸ ζήτημα, ὅτι, ἀφ' ὅσον αἱ ἐπιβάλλουσαι τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀνάπαυσιν τοῦ μισθωτοῦ νόμοι (ὅταν πρόκειται περὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ἢ κατὰ τὰς ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου ὁριζομένας ἑορταίους ἡμέρας, ὁπότε καὶ πάλιν ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας κατ' αὐτὰς εἶναι ἄκυρος, ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (Α.Π. 249—241|1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 572), ἀλλὰ περὶ τῆς ὁριζομένης διὰ τὸν μισθωτὸν ἑτέρας, ἀντὶ τῆς Κυριακῆς, ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος πρὸς ἀνάπαυσιν, ἐφ' ὅσον, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, ἐργάζεται κατ' αὐτάς), εἶναι νόμοι, ἀκολουθοῦντες τὴν παραφυλαξιν τῆς προστασίας τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἐκ τῆς ἐργασίας καταπονήσεως καὶ ὡς τοιοῦτοι δημοσίας τάξεως, ἡ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς αὐτοὺς συναπτομένη σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας εἶναι ἄκυρος (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης τὰς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1858|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 8, 108, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6105|1948, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 74).

Ὁ νόμος ἀπηγόρευσε μὲν τὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ μὴ ἔχῃ ὁ μισθωτὸς ἀξίωσιν νὰ ἀμειφθῇ δι' αὐτὴν διὰ τὴν ἐργασίαν του, δικαιοῦται ὅμως, ἐφ' ὅσον καὶ μὴ ἐργαζόμενος θὰ ἠμείβετο, νὰ ἀξιώσῃ τὴν ἀπόδοσιν εἰς αὐτὸν τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ., ἡ ὁποία προσαπορίσθη εἰς αὐτὸν ἀδικαιολογήτως διὰ τῆς ἀποφυγῆς τῆς δαπάνης τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ κατέβαλλεν εἰς τὸν ἀναπληρωτὴν τοῦ ἀναπαυομένου μισθωτοῦ (βλέπε τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6105|1948, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 74, πρβλ. τὴν Πρωτοδικείου Κερκύρας 22|1952, εἰσηγητὴς *Γ. Κακκρινάρης*, ΕΕΔ 11, 559).

Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν ἡ τοιαύτη ἐπὶ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου στηριζομένη ἀγωγὴ δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς τοῦτο ἠγένετο τελευταίως δεκτὸν (Α.Π. 101|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλαεύκας*, ΕΕΔ 9, 296, Α.Π. 231|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 10, 606).

Σχετικῶς πρὸς τὰς ἐξαιρεσίμους ἡμέρας (ἐκτὸς τῶν Κυριακῶν), καὶ τὴν κατ' αὐτὰς ἐργασίαν, δι' ἣν ἐφαρμόζεται ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951, καθορίζουσα, ὡς γνωστόν, πρόσθετον κατὰ 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ νορίμου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου προσαύξησιν, ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐνδιαφέρει διὰ τὸν ὀρθὸν καθορισμὸν τῶν νομίμων ἐξαιρεσίμων ἡμερῶν, περὶ ὧν τὸ ἀπὸ 8|14 Μαρτίου 1930 Π.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» καὶ καθ' ὃ ὡς τοιαῦται εἶναι α) ἡ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ δ) ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ γ) ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα (βλέπε ἀσχετικῶς καὶ Α.Π. 416|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 148, ἔνθα σημειώσεις μας).

2. Ἡ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1213|1952, κατέρω σελ. 1091, ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν μισθωτοῦ προσληφθέντος εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος, διαλυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ στρατευθέντος, καὶ ἀφοῦ χαρακτηρίζει τὴν σύμβασιν ταύτην ὡς ὡρισμένου χρόνου, μὴ ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου διὰ τὴν πρόωρον λύσιν αὐτῆς (ἄρθρ. 672 Α.Κ.), κηρύσσει ταύτην ἄκυρον καὶ ἐπιδικάζει τὸν μισθόν.

Ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων δὲν ὑπάρχουν ἀποκρυσταλλωμέναι ἀντιλήψεις περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἐργασίας. (Ὑπὲρ τῆς ἀποψεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου βλέπε καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4258|1949, εἰσηγητὴς *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 590, ἔνθα σημείωσις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ καὶ ἀντιθέτως περὶ τοῦ ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου βλέπε τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2145|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 793).

Ἐσημειώσαμεν (βλέπε ΕΕΔ 8, 593), ὅτι ὀρθοτέρα, καθ' ἡμᾶς, φαίνεται ἡ ἀποψις ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ μισθωτοῦ εἶναι τοιαύτη ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ ἡ λύσις αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀβλέπου καὶ ἀπροσδιορίστου χρονικῶς ἐπανόδου τοῦ στρατευθέντος.

Ἄλλως δὲν ὑπῆρχε νομοθετικὸς λόγος, δεδομένου ὅτι ὁ ν. 8514|1938 ἐφαρμόζετο ἀρχικῶς μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, νὰ νομοθετηθῇ (ἄρθρ. 5), ὅτι ὁ ἀντικαταστήσας τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλον δὲν ἀπολαύει τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρ. 5 (ποσοστοῦ μισθοδοσίας), ἂν στρατεύθῃ καὶ ἀκόμη, κατ' ἐκτροπὴν τῶν ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κρατούντων, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου λύεται ἐφ' ᾧ τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου δι' ὃν συνέστη, ἄνευ ἀποζημιώσεως, νὰ νομοθετηθῇ (ἄρθρ. 2 ν. 8514), ὅτι καταβάλλεται εἰς τὸν ἀντικαταστάτην τοῦ στρατευθέντος τὸ 1|2 τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς του ἐπὶ 150ήμερον.

Ὡς σύμβασιν ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας ἐχαρακτήρισεν ἡ Α.Π. 148|1951 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύνας*, ΕΕΔ 11, 20) ἐκείνην, ὁ χρόνος διαρκείας τῆς ὁποίας τελεῖ ὑπὸ διαλυτικὴν αἴρεσιν,

ἐξαρτᾶται ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου, ἐν προκειμένῳ δὲ δὲν εἶναι γνωστὸν ἐκ τῶν προτέρων οὔτε ὁ χρόνος, καθ' ὃν θὰ διαρκέσῃ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τοῦ στρατευθέντος (ὁ ἀρχικὸς ν. 1234|1918 εἰσήχθη, ἵνα προστατεύσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς ἀνωμάλους ἐποχὰς ἐπιστρατεύσεως, ὁπότε εἶναι ἄγνωστος ὁ χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας), οὔτε καὶ ἂν ὁ στρατευθεὶς μισθωτός, κατὰ χρῆσιν τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 ν. 3514|1928 παρεχομένου δικαιώματός του, θὰ θελήσῃ νὰ ἀπανέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του.

3. Ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 58|1952, κατωτέρω σελ. 1091, ἔχει ὑπ' ὄψιν της παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ ποσοστοῖς ἐπὶ τῶν κερδῶν καὶ, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὴν λύσιν τῆς σχέσεως, ἐρευνᾷ τὴν φύσιν αὐτῆς, διακρίνουσα τὴν ἑταιρικὴν σύμβασιν ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Εἶναι ἤδη ὡρθῶς δεδομένον ὅτι ἡ συμφωνία τοῦ ἐργοστασιάρχου ἢ τοῦ ἐμπόρου μετὰ τῶν ὑπαλλήλων ἢ τῶν ἐργατῶν αὐτοῦ, ὅπως λαμβάνωσι ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν, δὲν ἰσχύει, ὅπως μεταμορφώσῃ τὸν ὑπάλληλον εἰς ἑταῖρον, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ἐκτιθεμένων γεγονότων ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει δὲν φαίνεται ἡ διάνοια πρὸς σύστασιν ἑταιρίας (animus societatis), ἥτις δύναται νὰ συναχθῇ ἐκ τοῦ ἀπονεμηθέντος διὰ τῆς συμβάσεως δικαιώματος ἐλέγχου τῶν βιβλίων, ἰσολογισμῶν κλπ., τῶν τοιούτων δὲ χαρακτηριστικῶν ἐλλειπόντων τὸ συναλλαγμα ἀποτελεῖ μίσθωσιν ὑπηρεσίας, οὐδόλως ἐπηρεαζομένην ἐκ τοῦ τύπου τοῦ χορηγουμένου μισθοῦ, διότι τὸ μέρος τοῦ κέρδους δύναται νὰ χορηγηθῇ εἴτε ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ, εἴτε ὡς μοναδικὴ ἀντιμισθία, κριθέντος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἐμπορικοῦ οἴκου δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται συναίτερος ἐκ τοῦ ὅτι μετέχει τῶν κερδῶν καὶ ἐπὶ ποσοστῷ 50 ο|ο (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 137|1934, ΕΕΝ α' σελ. 209 ἐπ.).

Μεταξύ, ἄλλως τε, τῶν συστημάτων μισθοῦ εἶναι καὶ τὸ τοιοῦτον διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη (*Γ. Τρίμης*, Περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ, σ. 31).

4. Ἡ Πρωτοδίκου Σύρου 24|1952, κατωτέρω σελ. 1092, θεωρεῖ ἄκυρον τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀνηλίκου κάτω τῶν 14 ἐτῶν, ἐφ' ὅσον ἀπασχολεῖται παρὰ βιομηχανικῇ ἐπιχειρήσει, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἀκολουθεῖ τὰ παγίως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατοῦντα (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 957, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν παραπομπαί).

5. Αἱ Πρ|κείου Ἀθηνῶν 5455|1952, κατωτέρω σ. 1092, Πρ|κείου Πειραιῶς 749|1952, κατωτέρω σελ. 1092, ὡς πρὸς τὴν τελείωσιν τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ καὶ τὴν ἀπόδειξιν περὶ μὴ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως ἀκολουθοῦν τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 192|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 563) (βλέπε ὅμως ἀντιθέτως τὴν Α.Π. 581|1950, ποιν., εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 10, 378).

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως μισθωτῶν.

Δικαίωμα μισθωτοῦ αὐτουσίας κατὰ νόμον ἀναπαύσεως καὶ οὐχὶ διπλῶν ἀποδοχῶν, καθ' ἃς ἡμέρας ἀναπαύσεως εἰργάσθη.—Ἀπαράδεκτον ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.—Τίνες θεωροῦνται κατὰ νόμον ἐξαιρέσιμοι ἡμέραι τοῦ ἔτους διὰ τὴν πρόσθετον ἀμοιβὴν ἐργασίας κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4355|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Καλλέργης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Χατζηϊωάννου, Δ. Γαβριηλίδης

Κατὰ νόμον ἡ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ δι' ἑβδομαδιαίαν ἀνάπαυσιν συνίσταται ἐπὶ τὴν ἀνάπαυσιν αὐτουσίαν καὶ οὐχὶ εἰς διπλᾶς ἀποδοχάς, ἐὰν κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως εἰργάσθη καὶ ἔλαβε τὸν μισθόν του. Μὴ νομίμως συνεπῶς ἀξιοῖ ὁ ἐνάγων τὸ ἰσόποσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ὅσων ἐν τῇ ἀγωγῇ ἡμερῶν ἐδικαιοῦτο ἀναπαύσεως, καθ' ἃς ἔλαβε τὸν νόμιμον μισθὸν τοῦ ὑπηρέτου καὶ κλητῆρος τοῦ ἐναγομένου διὰ καταβολῆς εἰς αὐτὸν τοῦ μηνιαίως συμπεφωνημένου καὶ δι' ὁλόκληρον μῆνα καταβαλλομένου νομίμου μισθοῦ καὶ ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ α' κεφάλαιόν της. Ἐὰν δ' ἐνδεχομένως ἠδύνατο ν' ἀξιωθῇ διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀποζημίωσις βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἡ ἀγωγὴ ὡσαύτως θὰ ἀπέβαινε ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον ὑπὸ τοιαύτην νομικὴν θεμελίωσιν θὰ ἔδει νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν τακτικὴν καὶ οὐχὶ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν. Αἱ κατὰ τοὺς ἐργατικοὺς νόμους θεωρούμεναι ὡς ἐξαιρέσιμοι ἡμέραι τοῦ ἔτους, δι' ἃς ὀφείλεται, ἐὰν κατ' αὐτὰς ἐργασθῇ ὁ μισθωτός, ἡ προσαύξησις ἐξ 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, εἶναι ἡ τῶν Χριστουγέννων, ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα καὶ ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ὁ ἐνάγων ἔλαβε, καθ' ἃ ὁμολογεῖ ἐν τῇ ἀγωγῇ, τὴν νόμιμον προσαύξησιν, ὁσάκις κατ' αὐτὰς εἰργάσθη. Ἠθη.ἀξιῶν ἑτέραν ὅλως ἀορίστως, ἤτοι μόνον κατ' ἀριθμὸν ἀναφερομένων «19 ἐξαιρεσίμων ἐτησίως ἡμερῶν», προσαύξησιν, ἀβασίμως νόμῳ διώκει τοῦτο καὶ ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή του.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Σύμβασις ἀντικαταστάτου στρατευθέντος καὶ καταγγελία αὐτῆς πρὸ ἐπανόδου στρατευθέντος.

Πρόσληψις μισθωτοῦ ἀντικαταστάτου στρατευθέντος συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.—Ἀκυρότης καταγγελίας αὐτῆς ἄνευ σπουδαίου λόγου (ἄρθρ. 672 Α. Κ.) πρὸ τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου αὐτῆς. Ἀναγκαία ἡ ἐν τῇ καταγγελίᾳ ἀναφορὰ τοῦ σπουδαίου λόγου.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1213|1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Δ. Χατζόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Β. Τατσόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Τζόβας, Σ. Παπαδημητρίου

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγο-

μένου τήν 2 Μαΐου 1948, ὡς ὑπάλληλος τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ «...» καταστήματος χονδρικῆς πωλήσεως ὁπωρῶν τούτου, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπραγενθέντος ὑπαλλήλου του «...» καὶ μέχρι τῆς ἀποσπαρατούσεως τούτου, ἦτοι διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου (Α.Π. 655|1950, Θέμ. ΞΒ' 91, 188|1951, ΕΕΔ. 10, 629). Ὁ ἐνάγων παρεῖχε εἰς τὸν ἐναγόμενον τὴν ἐργασίαν του μέχρι τῆς 1ης Αὐγούστου 1951, ὅτε ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν ὡς ἄνω συμβασιν, πρὸ τοῦ χρόνου τῆς λήξεως αὐτῆς, καθ' ὃν χρόνον δηλονότι ὑπηρέτει εἰσέτι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὁ στρατευθεὶς ὑπάλληλός του. Ἑτεροθεν δὲν ἐβεβαιώθη ὁ προβληθεὶς καὶ πρωτοδίκως ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ὑπ' αὐτοῦ καταγγελίᾳ ἀνεφέρθη ἐν αὐτῇ καὶ ὁ ἀπουδαῖος λόγος, δι' ὃν προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσίν του (ἄρθρ. 672 Α.Κ.). Συνεπῶς, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἀπουδαῖος λόγος ἦτο ἀληθής, ἡ οὕτω γενομένη καταγγελία θεωρεῖται ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρον 180 Α.Κ. (πρβλ. *Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Α.Κ. Εἰσαγ. ἀριθ. 45, *Ἴδιον* ἐν Θεμιδι ΞΒ' σελ. 41 καὶ ἑπομ. *Καυκᾶν*, Ἐνοχικὸν Α' σελ. 347). Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου καὶ κατ' οὐσίαν δὲν ἐβεβαιώθη ὁ ἀπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησε ἡ καταγγελία, διὰ τοὺς ὀρθοὺς καὶ νομίμους λόγους τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, εἰς οὓς καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται. Συνῳδὰ τούτοις ἡ οὕτω ἐκτάκτως γενομένη καταγγελία, ἕνεκα ἀπουδαίου λόγου μὴ βεβαιωθέντος, δρᾷ ἐπὶ ὁλίγῳ κινδύνῳ τοῦ καταγγείλαντος καὶ καθιστᾷ τοῦτον ὑπερήμερον, ἀφ' ἧς προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἥτις παραμένει ἰσχύουσα. (ἄρθρ. 656, 669 Α.Κ., πρβλ. *Μπαλῆν* ἐν Θέμ. ΝΙΙ' 509, *Καραβᾶν* ἐν ΕΕΝ ΙΣΤ' 241 ἑπόμ., Ἐφετ. Ἀθην. 1352|1949, Θέμ. ΞΑ' 306). Ἀπορριπτέοι ὅθεν ὁ 1ος καὶ 2ος λόγος τῆς ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμοι.

Κατὰ τὰ προαναγόμενα πρακτικὰ τῆς πρωτοδίκου δίκης ὁ ἐναγόμενος συνωμολόγει τὸν μισθὸν τοῦ ἐνάγοντος, ἡ οὕτω δὲ γενομένη δικαστικὴ ὁμολογία ἀποτελεῖ κατὰ τὸ ἄρθρον 265 ἐδάφ. 1 τῆς Πολ. Δικ. πλήρη ἀπόδειξιν, καθ' ἣν οὐδεμία χωρεῖ ἀνταπόδειξις (πρβλ. *Εὐκλείδου*, Πολ. Δικ. § 167, σελ. 155 σημ. 9, Ἐφ. Ναυπλίου 72|1950, ΕΕΝ ΙΖ' σελ. 755). Ἀπορριπτέος ὅθεν καὶ ὁ τρίτος λόγος τῆς ἐφέσεως, ὡς μὴ νόμιμος. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὁ ἐκκαλῶν μισθωτής, ἐν ὑπερημερίᾳ τελῶν, ὑπόχρεως καθίσταται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ, διὰ τοὺς μῆνας Αὔγουστον, Σεπτέμβριον, Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον, ἀπορριπτομένης τῆς ἐφέσεως ἐν ὅλῳ (πρβλ. *Καυκᾶν* Ἐνοχ. Α' σελ. 315, 316, *Τριανταφυλλόπουλον*, Σχέδιον Ὑπουργ. Δικαιοσύνης 228 § 85, *Windscheid-Πολυγένους* § 401 σημ. 4, Α.Π. 136|1948, ΕΕΝ ΙΕ' σελ. 474).

---

2. Σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ἀντὶ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν κερδῶν.

Διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἑταιρικῆς σχέσεως. — Παροχὴ ἐργασίας ἐπ' ὠφελείᾳ διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν κερδῶν συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας, ὅταν ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως τὸ δικαίωμα νὰ ἀποπέμπῃ, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, τὸν ὑπάλληλον καὶ ὅτι οὐδὲν οὗτος θὰ ἔχῃ δικαίωμα ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 58|1952

Διαδικασία ν. Γ'§ΟΔ'.
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Κοντογκολάκος*

Ἡ σύμβασις, καθ' ἣν συνεφωνήθη, ὅπως ἐν τῶν συμβαλλομένων μερῶν παρέχῃ μόνον τὴν προσωπικήν του ἐργασίαν, δὲν δημιουργεῖ ἀσφαλὲς κριτήριον, ἵνα χαρακτηρισθῇ ἡ καταρτισθεῖσα σύμβασις ὡς σύμβασις ἐργασίας, διότι δύναται νὰ ὑφίσταται καὶ ἑταιρικὴ σχέσις μὲ μόνην τὴν συνεισφορὰν παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας (*Wind. - Πολυγέν.* σελ. 223, *Ζέπος*, Ειδ. Ἐνοχ. σελ. 474 καὶ 487). Ἐξ ἄλλου μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι συνεφωνήθη, ὅπως ἡ ἀμοιβὴ τοῦ τὴν προσωπικήν ἐργασίαν προσφέροντος συμβαλλομένου συνίσταται εἰς ποσοστά, ἔστω καὶ μέχρι 50 ο|ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν, δὲν διαφεύγει ἀναγκαίως, ὅτι ὑφίσταται ἑταιρικὴ σχέσις, διότι καὶ ἐν τῇ ἐξηρτημένῃ ἐργασιακῇ σχέσει τὸ τοιοῦτον εἶδος ἀμοιβῆς ἀποτελεῖ ἐξειλιγμένον τύπον τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Καποδ.* §§ 39 - 40 καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 137|1934 ΕΕΝ α' σελ. 209). Ἡ ἀνεύρεσις τῆς affectio societatis πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς συμβάσεως, ἥτις ὅμως πρόθεσις ἀνατρέπεται ὅταν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν κύριον τὸ δικαίωμα ν' ἀποπέμπῃ, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, τὸν ὑπάλληλον, ὁ ὁποῖος ἐν τοιούτοις ἐγένετο δεκτὸς εἰς συμμετοχὴν ἐπὶ τῶν κερδῶν, ἀκόμη δὲ καὶ τῶν ζημιῶν ἢ συνεφωνήθη, ὅτι ὁ ὑπάλληλος οὐδὲν δικαίωμα θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῆς ἐπιχειρήσεώς του (*Καποδ.* § 41). Ἐν προκειμένῳ καὶ ἐκ τῶν κατατεθεισῶν ἐνόρκως ἐπ' ἀκροατηρίου ἐξεταθέντων μαρτύρων καὶ ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων ἀρκούντως ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὸ ὀπωροπωλεῖον τοῦ ἐναγομένου τὴν 15.6.1951 ὡς πωλητὴς ἐπὶ ποσοστοῦ 25—30 ο|ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν, ἅτινα ἐφθανον τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 30.000 ἡμερησίως περίπου, ὅτι ἐν τῇ συναφθείσῃ ἄνω συμβάσει δὲν ὑφίστατο ἰσότης τῶν συμβαλλομένων ἐν τῇ δημιουργηθείσῃ συνεργασίᾳ των, ἀλλ' ὁ ἐνάγων ἐξυπηρέτει ἠθικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἀπὸ τὸν ἐναγόμενον, ἅτινα πρὸς τούτοις εἶχεν ὅλην τὴν ἐλευθερίαν περὶ τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τῷ παρεῖχε καὶ τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀποκτήσῃ, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, τὸν ἐνάγοντα.

Πρόκειται ἑπομένως μισθώσεως ἐργασίας, διὰ τὴν λύσιν τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος, ὡς ἐβεβαιώθημεν, δὲν ἐτήρησε τὰς διατυπώσεις τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1948.

---

3. Σύμβασις ἐργασίας ἀνηλίκου καὶ ἐφαρμογὴ Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπαγόρευσις ἀπασχολήσεως ἀνηλίκου κάτω τῶν 14 ἐτῶν εἰς βιομηχανικὰς κλπ. ἐπιχειρήσεις. — Χαρακτὴρ ἀπαγορευτικῶν διατάξεων ὡς δημοσίας τάξεως καὶ συνέπεια παραβάσεως ἢ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως. — Ἀνυπό-

χρεον καταγγελίας συμβάσεως έργασίας ἀνυπάρκτου κατὰ νόμον.— Ἀξίωσις ἀποζημιώσεως διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν δυνάμει τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κανόνων.— Ἀπαράδεκτον ὅμως σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.

Πρωτοδίκου Σύρου 24|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Π. Ἀγγέλου*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Βαρθαλίτης, Γ. Θραφιάδης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2271|1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας» «ἀνήλικα κάτω τῶν 14 ἐτῶν δὲν δύνανται νὰ ἀπασχολῶνται ἢ ἐργάζωνται εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ἢ εἰς παραρτήματα αὐτῶν, ἐξαιρέσει μόνον τῶν ἐργασιῶν, εἰς ἃς ἀπασχολοῦνται μόνον μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας». Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου ΔΚΘ' «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2954, «ἀπαγορεύεται νὰ χρησιμοποιῶνται ὡς ἐργάται ἢ μαθητευόμενοι παιδία μὴ συμπληρώσαντα τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των εἰς α') βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια»... Κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου «πρόσωπα μὴ συμπληρώσαντα τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται εἰς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ὑπὸ στοιχεῖα α-δ ἀναφερόμενα καταστήματα καὶ ἐργασίας, ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ πιστοποιήσεως ἰατροῦ, βεβαιούσης, ὅτι ἔχουσιν ἐμβολιασθῆ καὶ εἶναι ὑγιᾶ καὶ ἱκανὰ πρὸς ἐξάσκησιν τῆς σχετικῆς ἐργασίας, ἄνευ βλάβης τῆς ὑγείας αὐτῶν ἢ τῆς σωματικῆς αὐτῶν ἀναπτύξεως». Αἱ ἀπαγορευτικαὶ αὗται διατάξεις, σκοποῦσαι προφανῶς τὴν προστασίαν τῆς νεαρᾶς ἡλικίας καὶ τὴν ἀποτροπὴν βλάβης τῆς ὑγείας καὶ τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως παίδων νεωτέρων τῶν 16 ἐτῶν, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ αἱ κατὰ παράβασιν τούτων συναπτόμεναι δικαιοπραξίαι κατ' ἄρθρον 174 Α.Κ. ἄκυροι καὶ ἀκολούθως κατ' ἄρθρον 180 Α.Κ. λογίζονται ὡς μὴ γενόμεναι (Α.Π. 63|48, ΕΕΔ τόμος 7ος, σελ. 199, Α.Π. 70|1948, ΕΕΔ τόμος 7ος, σελ. 274). Κατὰ ταῦτα, βεβαιωθέντος ἐκ τῆς προσαγομένης ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως ὅτι ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεώς της ὡς ἐργατρίας ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης βιομηχανικῆς ἑταιρίας ἦτο ἡλικίας 12 ἐτῶν καὶ ἤδη διατρίχει τὸ 13 ἔτος, ὡς καὶ ὅτι αὕτη στερεῖται ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας, οὐδεμίαν εἶχε τόμιον ὑποχρέωσιν ἡ ἐναγομένη νὰ καταγγείλῃ ἀνύπαρκτον σύμβασιν καὶ δὴ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, αἵτινες προϋποθέτουν ὕπαρξιν νομίμου συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἣν καὶ δὲν δικαιοῦται ἡ πρώτη τῶν μισθῶν της ἀπὸ τῆς ἀποπομπῆς της, ἀλλ' οὔτε καὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβληθέντων καὶ τῶν καταβλητέων βάσει τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἣν διαφορὰν μόνον ἐὰν συντρέχουν τὰ στοιχεῖα ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τῆς ἐναγομένης δύναται νὰ ζητήσῃ αὕτη ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου (Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ τόμος 9ος, σελ. 295).

III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀναγκαστικὲς διορισμὲς ὡς μισθωτῶν προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τῶν Ν. 751|1948 καὶ 1836|1951.

1. Ἔλεγχος τῆς συνδρομῆς τῶν νομίμων προϋποθέσεων διὰ τὸν ἀναγκαστικὸν διορισμὸν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου.— Ὑπόχρεως ἐργοδότης εἰς ἀπόδειξιν ἰσχυρισμοῦ του ὅτι δὲν ὑφίσταται παρ' αὐτῷ κενὴ θέσις.— Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπογορευτικὴ διορισμῶν εἰς δημοσίας Ὑπηρεσίας.— Καὶ ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. ἀναφέρεται εἰς σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ εἰς προσλήψεις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ διὰ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Οὐχὶ ἄλλως συνέπεια ἡ ἀκυρότης τοῦ διορισμοῦ.— Ἐπιτασις ἐφαρμογῆς Α.Ν. 177|1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγωγῶν κλπ. εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 616|1948 περὶ νομιμοφροσύνης ἐπὶ διορισμῶν Ν. 751|1948.— Ἀκυρότης παραιτήσεως ἀπὸ προσασίας Ν. 751|1948.— Παράτασις χρόνου συμβάσεως διορισθέντων κατὰ Ν. 751|1948.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5455|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Πανλίδης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Καραμάνος*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Στεργίου, Ν. Μπουρνάζος

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τοὺς Σ.Ε.Κ. τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ ν. 751|1948 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120|18.4.1951 ἀποφάσεώς του ἐτοποθέτησε τὸν ἐφεσίβλητον εἰς αὐτούς, καθ' ἃ δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὁμολογίας τούτων, ὁ ἐφεσίβλητος ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν παρ' αὐτοῖς τὴν 16.5.1951, κατόπιν τῆς ἀπὸ 7.5.1951 αἰτήσεώς του (ἐκ ταύτης προκύπτει ἡ ἔντος τῆς τοῦ ἄρθρου 9 ν. 751 προθεσμίας ἐμφάνισίς του εἰς τὸν παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη ἐργοδότην). Ἐκ τούτων σαφῶς καθίσταται καὶ μετ' ἐκτίμησιν καὶ τῶν καταθέσεων τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, ὅτι τὸ ἐκκαλοῦν δὲν κατήρτισε μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐλευθέραν σύμβασιν ἐργασίας, ὡς τοῦτο ἀβασίμως ὑποστηρίζει, ἀλλ' ἐξηναγκασμένην τοιαύτην, ἐπελθούσαν κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ἄνω ἐγγράφου τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751 καὶ ἀμέσως μετὰ τοῦτο τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν καταρτισθεῖσαν ἔγγραφον σύμβασιν τῶν διαδίκων (περὶ ἧς ὧδε ἐν τετάρτῃ σκέψει τῆς παρούσης) δὲν ἐγένετο μνεία τοῦ ἄνω ἐγγράφου τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751 δὲν ἀσκεῖ ἐπιροὴν ἐπὶ τοῦ ἀληθοῦς χαρακτῆρος τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως, προκύπτοντος σαφῶς ἐκ τῶν ἄνω. Ἐν ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ ὁ ὑπάρχων ἀναμφισβητήτως ἐξηναγκασμένος διορισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὸ ἐκκαλοῦν, ὁ εἰς αὐτὸν παρέχων πλείονα πλεονεκτήματα τῆς ἐλευθέρας συμβάσεως, θὰ ἐκρίνετο ἀνεκτέλεστος, ὑποκατασταθεὶς ἄνευ ἐξηγήσεως τινος ὑπὸ τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τοῦ ἐκκα-

λοθέντος ἐλευθέρας συμβάσεως, τῆς ἐπερχομένης παρὰ ταῦτα εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751 περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τοὺς Σ.Ε.Κ.

Ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐτοποθετήθη παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ὡς ξυλουργὸς καὶ ὡς τοιοῦτος εἰργάσθη εἰς θέσιν μὴ ὀργανικήν, ὑπηρετήσας παρ' αὐτῷ μέχρις 11 Σεπτεμβρίου 1951, ὅτε καὶ ἀπολύθη. Ἐφ' ὅσον κατὰ ταῦτα οὗτος ἐτοποθετήθη εἰς θέσιν μὴ ὀργανικὴν δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου πρὸς κάλυψιν ἀναγκῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἃς τοῦτο ὁπωσδήποτε θὰ ἐπλήρου δι' ἄλλων ἐλευθέρων ἐργατοτεχνιτῶν, δὲν ἄσκουν οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἐν προκειμένῳ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὑποστηριζόμενα ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ὑφίσταντο παρ' αὐτῷ κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις, διότι ὁ διορισμὸς οὗτος δὲν ἐνηργεῖτο εἰς ὀργανικὴν θέσιν, διὰ νὰ ἐρευνᾶται τὸ κενὸν ἢ μὴ τῆς πληρουμένης ὀργανικῆς θέσεως. Ἀσχέτως ὅμως πάντων τούτων ἐκ τῆς ἐξηναγκασμένης τοποθετήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751 ἀναγκαίως προκύπτει, ὅτι ἠλέγχθη ἡ συνδρομὴ τῶν νομίμων προϋποθέσεων διὰ τὴν τοποθέτησιν καὶ εἰς τὸν ἐργοδότην ἐναπόκειται ἡ ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι δὲν ὑφίσταται κενὴ θέσις (Α.Π. 192|1951, ΕΕΔ τόμος 19ος, σελ. 563). Ἐν προκειμένῳ δ' ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικῶν στοιχείων τὸ δικαστήριον δὲν κρίνει βεβαιωμένον τὸν ἰσχυρισμὸν ταῦτον τοῦ ἐκκαλοῦντος. Τοιαύτης οὔσης τῆς φύσεως τῆς σχέσεως τῶν διαδίκων ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένη πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ ἀπαγορεύουσα τοὺς διορισμοὺς εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας, κρί ἐὰν ἠθελε κριθῇ ἔχουσα ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰς προσλήψεις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοιοῦτου τὰς ἐνεργουμένας διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἡ προκειμένη, ἀλλὰ εἰς τὰς διὰ πράξεως δημοσίου δικαίου ἐπερχομένας τοιαύτας.

Ἐξ ἄλλου, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν ἄνω, τὸ ἐκκαλοῦν συνεμορφώθη ἄνευ ἀντιρρήσεως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751 καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ἐπικαλῆται τὴν ἄνω ἀπαγορευτικὴν πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ παράβασις τῆς ὁποίας δὲν δημιουργεῖ ἀκυρότητα τοῦ διορισμοῦ, ἀλλ' ἐκθέτει μόνον τοὺς παρὰ ταύτην ἐνεργοῦντας ἐκπροσώπους τῆς Διοικήσεως εἰς εὐθύνας. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμενος, τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 177|1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγωγῶν καὶ ἐν γένει προσωπικῶν μεταβολῶν, καὶ ἐὰν ἤθελον κριθῇ ἔχουσαι ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, δὲν ἀναφέρονται εἰς τὰς προσλήψεις τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ προσλαμβανομένου διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς θέσεις μὴ ὀργανικάς. Ἐξ ἄλλου ἐπὶ τῶν τοποθετουμένων μισθωτῶν ὑπὸ τῆς τοῦ ν. 751|1948 ἐπιτροπῆς δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τοῦ ν. 516|1948 πιστοποίησις περὶ τῆς νομιμοφροσύνης αὐτῶν (Α.Π. 471|1951, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 39, ὅρα καὶ γενικώτερον Α.Π. 157|1952, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 474), ἡ δ' ἀπόλυσις τούτων πρὸ τῆς τοῦ νόμου προθεσμίας ἐπέρχεται διά τινα τῶν ἐν ἄρθρ. 7 § 2 Α.Ν. 1836|1951 λόγων, δὲν ἐπικαλεῖται δὲ τὸ ἐκκαλοῦν ἐν προκειμένῳ συνδρομὴν λόγου τινὸς ἐκ τούτων. Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέος καθίσταται ὡς ἀβάσιμος καὶ ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως ὁ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμενος.

Ἐβεβαιώθη τὸ δικαστήριον ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἐτοποθετήθη εἰς τὸ ἐκκαλοῦν πρὸς ἐπιτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 § 4 ν. 751|1948, ὥστε νὰ ἀπολυθῇ οὗτος μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὡρισμένου ἔργου, ἀλλ' ἀορίστου πρὸς ἐκτέλεσιν οὐχὶ συγκεκριμένων ξυλουργικῶν ἐργασιῶν. Μετὰ ταῦτα τὰ καταρτισθέντα ἔγγραφα μεταξὺ τῶν διαδίκων περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου στεροῦνται ἀξίας, ἐφ' ὅσον ἐκ τούτων δὲν διαφαίνεται ἀνενδοιάστως σκοπὸς παραιτήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ τῆς προστασίας τοῦ ν. 751|1948, βάσει τῆς ὁποίας οὗτος ἐδικαιοῦτο νὰ ὑπηρετήσῃ παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ἐπὶ ἓν ἔτος. Τοιαύτη ἄλλως παραίτησις ἐκ τῶν προτέρων ἀπὸ τῆς προστασίας τοῦ ν. 751 θὰ ἐκρίνετο ἀνίσχυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς κανόνα δημοσίας τάξεως ἀναγκαστικοῦ δικαίου. Ἀσχέτως ὅμως τούτων, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος ὑπηρέτει βάσει ἐξηναγκασμένης ἐκ τοῦ ν. 751 συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 1836|1951, τὴν σχέσιν διέπει τὸ ἄρθρ. 7 § 6 αὐτοῦ, καθ' ὃ «ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν τοποθετηθέντων μέχρι τῆς 31|10|1951 παρατείνεται μέχρι 31|8|1952», δὲν ὑφίσταται δ' ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διακρισις μεταξὺ ἐξηναγκασμένων συμβάσεων ὡρισμένης καὶ ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας ὡς πρότερον. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀπορριπτέος καθίσταται καὶ ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος, ὡς ἀβάσιμος.

---

2. Τελείωσις διορισμοῦ κατὰ ν. 751|1948 διὰ μόνης ἀποφάσεως Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. —Ἀνυπόχρεον τηρήσεως τῶν ὑπὸ ἄλλων νόμων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου προβλεπομένων διατυπώσεων. —Ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ μὴ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως ἀποτελεῖ καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν ἀποδεικτέαν ὑπ' αὐτοῦ. —Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν διαιτηθέντος καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 749|1952

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Δογαρᾶς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Βουγιλάκος, Ν. Χατζηγεωργίου

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐνάγων (ἐφεσίβλητος), τοποθετηθεὶς ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ (ἐκκαλοῦντι) διὰ τῆς κατὰ τὴν 16.5.1950 ληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 751|1948, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν.δ. 1196|1949, προβλεπομένου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ὡς ἐφεδρος, καὶ ἔχων

τάς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἰδιότητας, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῇ τὰς ὑπ' αὐτοῦ προσφερθείσας ὑπηρεσίας, αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ καὶ τῷ καταβάλῃ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους μισθούς του ἀπὸ 20.5.1950 (χρόνου προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του) μέχρι τῆς 20.5.1951 ἐκ δραχμῶν 900.000 μηνιαίως νομιμοτόκως ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς μέχρις ἐξοφλήσεως. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὀρθῶς ἐκρίθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὡς νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 § 1, 6 § 2 καὶ 7 § 7 τοῦ νόμου 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν.δ. 1196|1949, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 648 καὶ 656 τοῦ Α.Κ., ἤτοι ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις κατηρτίσθη διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐρεσιβλήτου ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω συμβουλίου, καὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοῦ τελευταίου, ἁρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Πειραιῶς κατὰ τὴν ἄνω διαδικασίαν (§ 2 ἄρθρου 6 τοῦ ἄνω νόμου) καὶ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος τυγχάνει, καθὼς καὶ ὁ διὰ τῶν προτάσεων, ὡς πρόσθετος λόγος ἐφέσεως, προβαλλόμενος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3, 6 καὶ 7, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ ν.δ. 1196|1949 καὶ 8 τοῦ νόμου 751|1948, δι' οὗ σκοπεῖται ἡ προστασία δι' ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρετησάντων καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπολυθέντων, συγκεντρούντων δὲ συνάμα τὰς ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀξιουμένας ἰδιότητας, σαφῶς συνάγεται, ὅτι, διὰ τὴν ὡς ὑπαλλήλων πρόσληψιν τούτων ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 αὐτοῦ μνημονευομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰμὴ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τούτου προκαθοριζομένων ὡς ἀναγκαίων ὅρων ἐκδιδομένη παρὰ τῶν τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ Συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως. Οὕτω διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως ἐπεχούσης, δημιουργεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν δικαίωμα τῶν τοποθετουμένων πρὸς κατάληψιν τῆς εἰς ἣν τοποθετοῦνται θέσεως, ἐξ ἑτέρου δὲ ἀντίστοιχος τῶν ἐργοδοτριῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ὑποχρέωσις πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐταῖς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεώσεων. Ὅθεν, τοῦ νόμου μὴ ἀξιοῦντος διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς προσλήψεως καὶ ἕτερα στοιχεῖα, ἀλλὰ περιοριζομένου ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ὑπ' ὄψιν τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν τοποθέτησιν συμβουλίου, πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως του, τιθέμενα ἔγγραφα στοιχεῖα, τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, οὐδόλως ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συνδρομὴ ἄλλης προϋποθέσεως ἢ τηρήσεως τῶν ὑπὸ ἄλλων νόμων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου προβλεπομένων διατυπώσεων, τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω νόμου οὐσῶν ἐπικρατεστέρων παντὸς ἄλλου ἀντιθέτου γενικοῦ νόμου. Συνεπῶς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀνωτέρω κεντρικοῦ συμβουλίου, ἀναπληροῦντος τὴν βούλησιν τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ἀποδοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ τοποθετουμένου δι' αὐτῆς προσώπου, ἐκδηλουμένης διὰ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ ὅπερ ἐτοποθετήθη οὗτος πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλην τινὰ Ὑπηρεσίαν, ἡ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται καταρτισθεῖσα ἀναγκαστικῶς διὰ τοῦ ἐργοδότου ἄνευ ἄλλου τινός. Τούτων δεδομένων, προκειμένου περὶ τοποθετήσεως τοιούτου προσώπου καὶ παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις οὐδεμιᾶς ἄλλης διατάξεως νόμου, διότι ἄλλως θὰ ἠματαιοῦτο ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ὅστις εἶναι ἡ διασφάλισις, καθ' ἃ ἀνωτέρω εἴρηται, τῶν ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπανελθόντων εἰς τὸν τόπον τῆς ἐγκαταστάσεώς των καὶ μὴ δυναμένων νὰ εὕρουν ἐργασίαν.

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76 ἀπὸ 15|5|1950 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν νόμον 751|1948 κεντρικοῦ συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἐτοποθετήθη, καθ' ὃ ἐφέδρος συγκεντρῶν τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προϋποθέσεις, παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι (ἐναγομένῳ), εἰς θέσιν φύλακος, νομίμως γνωστοποιηθείσης αὐτῷ τῆς τοιαύτης τοποθετήσεώς του τὴν 19|5|1950 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 44826 καὶ ὑπὸ ἰδίαν χρονολογίαν ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ὅρα τοῦτο προσαγόμενον ἐν ἐπισήμῳ ἀντιγράφῳ), γνωρίσαντος ἅμα ταύτῃ ὅτι ὁ σχετικὸς φάκελλος μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν τοῦ ἄνω τοποθετηθέντος εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἀνωτέρω Ὑπουργείου. Ὅτι ὁ ἐνάγων μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν καὶ γνωστοποίησιν ταύτης ἐμπροθέσμως, ἤτοι τὴν 20|5|1950 ἐνεφανίσθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ καὶ οὐχὶ ἐκπροθέσμως, ἤτοι μετὰ ἓξ μῆνας, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται οὗτος, καὶ ἠτήσατο τὴν ἀναληψὶν ὑπηρεσίας, παρ' αὐτῷ, ὅστις ἀπεποιήθη ἐκτοτε τὴν προσφερθεῖσαν ἐργασίαν του, παρὰ τὸ γεγονὸς δὲι ὑφίσταντο κατὰ τὸν ἄνω χρόνον κεναὶ θέσεις εἰς τὸν ἀνωτέρω βαθμὸν (ὅρα προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 5693|4|1950 ἔγγραφόν του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, μετὰ ἐπισυναπτομένης ὑπὸ ἰδίαν χρονολογίαν καταστάσεως τῶν κενῶν θέσεων ἐν ταῖς ὑπηρεσίαις του). Βεβαιωθέντων ὅθεν τῶν ἀνωτέρω οὐδόλως ἐσφαλε ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν καὶ ὡς οὐσίᾳ βάσιμον καὶ ὑποχρεώσασα τὸν ἐκκαλοῦντα ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα (ἐφεσίβλητον) τοὺς ἀπὸ 20|5|1950 μέχρις 20|5|1951 μισθοὺς τοῦ φύλακος ἀνερχομένους εἰς δραχ. 900.000 μηνιαίως, ποσοῦ δι' οὗ ἠμείβοντο οἱ λοιποὶ παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὡς φύλακες ὑπηρετοῦντες, ὡς καταστάντος ὑπερημέρου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφερθείσης ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐργασίας, ἰσοδυναμούσης πρὸς ἄκυρον ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος ἐν τῷ 2ῳ λόγῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς ἀναπτύσσεται διὰ τῶν προτάσεών του, ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος τυγχάνει.

Μὴ βεβαιωθέντος, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ ἀνωτέρω κεντρικοῦ συμβουλίου, ὡς καὶ κατὰ τὸν τοιοῦτον τῆς ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του, δὲν ὑφίσταντο

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Γενικαὶ ὁδηγίαι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας: Διὰ τὴν ὁμοιόμορφον ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 35 ἐδ. β', 36 § 7 καὶ 38 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, δι' ὧν καθορίζονται αἱ προϋποθέσεις καὶ τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας, παρέχομεν κατωτέρω γενικὰς ὁδηγίας μετὰ τινων παραδειγμάτων, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκτιθεμένων κριτηρίων ρυθμίζητε τὰς ἐμφανιζομένας συγκεκριμένας περιπτώσεις.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας χωρεῖ, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ διὰ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ προαναφερθέντος νόμου ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις καὶ εἰδικώτερον ἐὰν πληροῦται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἠσφαλισμένου ὁ καθοριζόμενος ἐν τῷ ἐδαφ. β' τοῦ ἄρθρου τούτου ἀριθμὸς τῶν 100 τουλάχιστον ἡμερῶν ἐργασίας, ἃς δέον οὗτος νὰ ἔχῃ πραγματοποιήσει ἐντὸς τοῦ ἀμέσως προηγουμένου τῆς ἡμέρας ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἢ ἐντὸς τοῦ 10μήνου.

Ἐξ ἄλλου, ἐν ἄρθρῳ 38 § 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου τίθενται τὰ χρονικὰ ὅρια, καθ' ὃ καταβάλλεται τὸ ἀναγνωρισθέν, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἐπίδομα λόγῳ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως ἀνεργίας εἰς τὸν δικαιοῦχον. Καὶ καθορίζονται μὲν διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὡς ἀνώτατον ὅριον ἐπιδοτήσεως αἱ 180 ἡμέραι, καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος, πλὴν ὅμως αὐτὰι ἐπιτρέπεται ἐπὶ συνεχιζομένης ἀνεργίας τοῦ ἠσφαλισμένου νὰ συμπληροῦνται κατὰ παρέκτασιν τῆς ἐπιδοτήσεώς του καὶ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου τοῦ καθ' ὃ ἤρξατο ἡ ἐπιδότησις ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Περαιτέρω δὲ ἐπὶ περιοδικῆς ἀνεργίας, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 36 § 7, συνεχίζεται ἡ ἐπιδότησις, μέχρις ὅτου συμπληρωθῇ τὸ ἀνώτατον ὅριον αὐτῆς, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀναληφθείσης παρὰ τοῦ ἐπιδοτουμένου ἀνέργου ἐργασίας, ἀπὸ τῆς ἐξευρέσεως τῆς ὁποίας εἶχεν ἀνασταλῇ ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματός του.

Ἐκ τῆς ἀνασκοπήσεως τῶν προαναφερθεισῶν διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε, λόγῳ προφανῶς τῆς ἰδιορρυθμίας τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, ἐκ τῆς χρονικῆς ἐνότητος τῆς ἀσφαλιστικῆς ταύτης περιπτώσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ καθορίσῃ τὴν ἔναρξιν καὶ ἰδίᾳ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιδοτήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ διατηρήσῃ τὴν προσδοκίαν τῆς παροχῆς ταύτης καὶ πέραν τοῦ χρόνου τῆς πραγματοποιήσεώς της (180 ἡμέραι), διότι τότε μόνον ὁ ἄνεργος, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ φοβῆται τὴν ἐκ τῆς ἀναλήψεως ἐργασίας ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματός του, θὰ διηυκολύνετο πράγματι εἰς τὴν ἐξεύρεσίν της.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω σκέψεων θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὰ ἐν ἄρθρῳ 36 § 7 τιθέμενα χρονικὰ ὅρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται νὰ συνεχίζεται ἡ ἐπιδότησις, δέον νὰ ἑρμηνευθῶσι κατὰ τρόπον, ὥστε, ἀναστολείσης τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 38 § 3 νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν διὰ τὴν παρέκτασιν τῆς ἐπιδοτήσεως ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους τοῦ καθ' ὃ ἤρξατο ἡ ἐπιδότησις καὶ ἐὰν ἡ λῆξις τῆς ἣν ἀνέλαβεν ὁ ἠσφαλισμένος ἐργασίας ἐμπίπτῃ ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, κατ' ὃ θὰ διήρκει ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος, ἐὰν δὲν ἀνεστέλλετο συνεπείᾳ τῆς μεσολαβησάσης ἐργασίας.

Πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν αἱ ἀνωτέρω λύσεις δίδονται ἐπὶ συγκεκριμένων περιπτώσεων.

Παράδειγμα Α'.

Ἠσφαλισμένος ἐπιδοτήθη λόγῳ ἀνεργίας μέχρι 31.7.1952 (ἡμερολογιακὸν ἔτος 1952) ἐπὶ π.χ. 120 ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα ἀνεστάλη ἡ ἐπιδότησις του λόγῳ ἐξευρέσεως ἐργασίας. Οὗτος θὰ διατηρήσῃ τὴν προσδοκίαν τῆς συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεώς του ἐπὶ 60 εἰσέτι ἡμέρας πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς ἐπιδοτήσεώς του (120+60=180), ἐφ' ὅσον ἤθελε λήξει ἡ ἀναληφθεῖσα παρ' αὐτοῦ ἐργασία ὁποτεδήποτε ἐντὸς τοῦ ἔτους 1952.

Παράδειγμα Β'.

Ἠσφαλισμένος ἐπεδοτήθη λόγῳ ἀνεργίας μέχρι 30.11.1951 (ἡμερολογιακὸν ἔτος 1951) ἐπὶ π.χ. 60 ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα ἀνεστάλη ἡ ἐπιδότησίς του λόγῳ ἐξευρέσεως ἐργασίας. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀνωτέρω, ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ἡ ἐκ νέου ἀπασχόλησίς του, θὰ ἐπεδοτεῖτο κατὰ παρέκτασιν μέχρι 30.3.1952, ὅτε λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς ἐπιδοτήσεώς του θὰ διεκόπτετο ὁπωσδήποτε αὕτη, εἶναι δυνατὸν νὰ χωρήσῃ ἡ συνέχισις τῆς ἀναστολείσης ἐπιδοτήσεώς του, ἐπὶ τὰς ἑπομένας 120 ἡμέρας (60+120=180 ἡμέρας), ἐφ' ὅσον ἤθελε λήξει ἡ ἀναληφθεῖσα παρ' αὐτοῦ ἐργασία πρὸ τῆς 30.3.1952 (ἑπόμενον ἡμερολογιακὸν ἔτος 1952). Ἡ αὐτὴ λύσις θὰ δοθῇ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀρξαμένη τὸ 1951 ἐπιδότησις ἀνεστάλη λόγῳ ἀναλήψεως

κεναὶ θέσεις παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπέρριψε τὸν τοιοῦτον ἰσχυρισμόν του, ἀποτελοῦντα καταλυτικὴν ἔνστασιν, κατὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τῆς ἐρειδομένης ἐπὶ τῆς διὰ πράξεως τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος ὡς ὑπαλλήλου καὶ συνεπῶς ὑπ' αὐτοῦ ἀποδεικτέαν (Α.Π. 193|1951, ΕΕΝ ΙΗ', 592), ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων τρίτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος τυγχάνει.

έργασίας έντὸς τοῦ ἑπομένου ἡμερολογιακοῦ ἔτους 1952, ἀλλὰ πάντως ἐφ' ὅσον ἤθελε λάβει χώραν ἡ λήξις τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἐντὸς τῆς κατὰ παρέκτασιν ἐπιδοτήσεώς του, πρὸ τῆς ἡμέρας δηλονότι, καθ' ἣν θὰ εἶχε περατωθῇ αὕτη λόγῳ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου της. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος καὶ ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος ἀναλάβῃ τὴν ἐργασίαν κατὰ τὴν 1.2.1952, ὅτε θὰ εἶχεν ἐπιδοτηθῇ ἐπὶ π.χ. 120 ἡμέρας (ἡμερολογιακὰ ἔτη 1951—1952), εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐπιδότησίς του ἐπὶ τὰς ἑτέρας 60 ἡμέρας, ἐφ' ὅσον ὅμως ἤθελε λήξει ἡ ἐργασία του πρὸ τῆς 30.3.1952.

Παράδειγμα Γ'.

Ἠσφαλισμένος ἐπεδοτήθη λόγῳ ἀνεργίας μέχρι τῆς 31.12.1951, ἐπὶ π.χ. 120 ἡμέρας (ἡμερολογιακὸν ἔτος 1951) εἴτε συνεχῶς, εἴτε διακεκομμένως.

Οὗτος ἐν συνεχείᾳ ἀναλαμβάνει ἀσφαλιστέαν ἐργασίαν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἀναστέλλεται ἡ ἐπιδότησίς του, καὶ ἀπολύεται π.χ. τὴν 1.10.1952.

Ἀποδεχόμενοι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὴν διάσπασιν τῆς χρονικῆς ἑνότητος τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως ἀνεργίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χωρήσῃ συνέχισις τῆς παλαιᾶς (ἀναστολείσης) ἐπιδοτήσεως τοῦ ἀνέργου.

Ὅθεν, ἐάν, ἀναγγελλομένης τῆς ἀνεργίας μετὰ τὴν 1.10.1952, πληροῦνται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἠσφαλισμένου αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' (150 ἡμέραι ἐργασίας.....) συντρέχει περίπτωσις νέας ἐπιδοτήσεώς του μέχρι τὸ πολὺ ἐπὶ 180 ἡμέρας.

Διάκρισις ὅμως δέον νὰ γίνῃ ἐὰν μεταξὺ τῶν δύο ἐπιδοτήσεων (παλαιᾶς-νέας) μεσολαβῇ τοσοῦτον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ δὲν ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἐκ νέου αἱ ἐν λόγῳ ἡμέραι ἐργασίας.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ χωρήσῃ νέα ἐπιδότησις, πραγματοποιουμένη ὅμως ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἠσφαλισμένου, ἀναγγελλομένης τῆς ἀνεργίας του π.χ. τὴν 1.8.1952, θὰ συνυπάρξῃ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ ἡ πλήρωσις τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων. Τοῦτο δὲ εἰδικώτερον δύναται νὰ συμβῇ εἴτε διὰ τῆς προσμετρήσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν παρ' αὐτοῦ ἡμερῶν ἐργασίας, ἀσχέτως ἐὰν ἔχωσιν ἤδη ὑπολογισθῇ κατὰ τὴν παλαιὰν ἐπιδότησίν του (ἐφ' ὅσον βεβαίως αὗται ἐμπίπτουσι ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 35, προηγουμένου ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἢ 15μήνου), εἴτε διὰ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος, ἐπερχομένης μελλοντικῶς καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀναγγελίας πλάσματι πλέον τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως (ἐντὸς πάντως τῆς διὰ τὴν παραγραφὴν τοῦ δικαιώματος τασσομένης ἑξαμήνου προθεσμίας) ἤθελε συνυπάρξει ἡ ἀνεργία τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ ἡ πλήρωσις τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων. (*Ἐγκύκλιος 222/1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Σχέσις ἐργασίας καὶ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. θεραπαινίδων ἀναπήρων πολέμου: Αἱ περὶ ὧν πρόκειται θεραπαινίδες ἀναπήρων ἀξιωματικῶν, ὁπλιτῶν καὶ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων προβλέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 151/1941, ν. 1870/1944 καὶ τῆς ἐκδοθείσης βάσει τοῦ νόμου τούτου ὑπ' ἀριθ. 2301/102/1945 κοινῆς ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Στρατιωτικῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπόφασιν αἱ ἐν λόγῳ θεραπαινίδες διατίθενται εἰς τοὺς ἀναπήρους, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος Ν.Δ. 151/1941, καθ' ἃς αὗται διορίζονται ἢ ὑποδείξει τούτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ καταβαλλομένῳ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ ὅστις μισθὸς διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1939/1951 περὶ πολεμικῶν συντάξεων ὁρίζεται ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1951 εἰς δρχ. 550.000 μηνισίως.

Συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις αἱ ἐν λόγῳ θεραπαινίδες, ἐξυπηρετοῦσαι τοὺς ἀναπήρους πολέμου, ἐκπληροῦσι σκοποὺς ἐπιδιωκομένους ὑπὸ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῶν ἀτυχησάντων ἐν τῇ προασπίσει αὐτοῦ, συνάπτευσι δὲ ὡς ἐκ τούτου ὑπηρεσιακὴν σχέσιν δημοσίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ἧς δὲν ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. (*Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. 8589/8993/1953 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 226/1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.*, μὲ τὴν προσθήκην ὅτι τὰ ὡς ἄνω εἰρηται πρόσωπα ἐξαιροῦνται, συμφώνως τῇ διατάξει τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, οὔτε ἐξ ἄλλου ὑφίσταται ὑποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου καταβολῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ἀπασχόλησιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων τῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2054/1952 προβλεπομένης εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Στρατευομένων Μισθωτῶν).

Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἀπασχολουμένων ἐν οἴκοις ἀνοχῆς ἐλευθερίων γυναικῶν: Κατ' ἄρθρ. 2 § 1 στοιχ. π' τοῦ Α.Ν. 1846/1951 εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν ὑπάγονται τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς.

Αὐτονόητος προϋπόθεσις τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας εἶναι, ὅτι ἡ ἐργασία ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου ἢ τοὐλάχιστον δὲν παρέχεται ὑπὸ συνθήκας ἀπαγορευομένας ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἀνήθικος. Ἐργασία γυναικὸς ἐν οἴκῳ ἀνοχῆς εἶναι ἀναμφιβόλως ἀνήθικος. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη παρέχεται ὑπὸ τὰς νομίμους προϋποθέσεις καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς τεθειμένους ὑπὸ τοῦ Ν. 3032/1922 «περὶ τῶν μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων, ὡς καὶ περὶ ἀσέμνων γυναικῶν» καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 19/30 Ἀπριλίου 1923 «περὶ Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ληπτέων μέτρων πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 3032» δὲν σημαίνει, ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη παύει νὰ εἶναι ἀνήθικος.

Ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπὸ τὰς νομίμους προϋποθέσεις παροχῆς ἐργασίας ἐλευθερίου γυναικὸς τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν

διά της ὑπ' ἀριθ. 2385|1943 ἀποφάσεως αὐτοῦ (Θέμ. ΝΔ' 243) ἐδέχθη, ὅτι πρόσληψις τοιαύτης γυναικὸς παρὰ τῆς διευθυντρίας οἴκου ἀνοχῆς (ἐπιχειρηματίου), ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ἀμοιβῆς διὰ ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἀποκομιζομένων ἀτομικῶν εἰσπράξεων, συνιστᾷ ἰδιόρρυθμον σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐξ ἧς γεννᾶται ἀγώγιμον δικαίωμα τῆς γυναικὸς (ἐργαζομένης) κατὰ τῆς διευθυντρίας τοῦ οἴκου περὶ καταβολῆς τοῦ καθοστερουμένου μισθοῦ (ποσοστοῦ).

Ἐὰν ὅμως ἡ σύμβασις αὕτη συνάπτεται παρὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις (χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐκδοθῇ ἡ νόμιμος ἄδεια ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ χορηγηθῇ βιβλιάριον ὑγείας) ἡ συμβασις εἶναι ἄκυρος, δεδομένου δὲ ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνήθικος, ἡ παροχὴ τοιαύτης ἐργασίας δὲν δύναται νὰ δώσῃ χώραν οὐδ' εἰς ἀγωγὴν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 907 Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἐν τούτοις ἡ ὑπ' ἀριθ. 65|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Βεροίας (ΕΕΔ 11 σελ. 305) ἐδέχθη, ὅτι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ δυνάμει ἀκύρου συμβάσεως παρασχεθεῖσα ἐργασία ἐν οἴκῳ ἀνοχῆς ἐλευθέρως γυνὴ δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς διευθυντρίας τοῦ οἴκου τὴν ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 904 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς ἐπὶ παροχῆς πάσης ἄλλης ἐργασίας δυνάμει ἀκύρου συμβάσεως.

Ἡ τοιαύτη ἐπιεικεια, τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύουν αἱ ἀνωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἔναντι τῶν ἀποκλήρων τῆς κοινωνίας δὲν δύναται νὰ ἀγάγῃ καὶ εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τούτων παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. Ἐφ' ὅσον ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἶναι ἡ παροχὴ ἐργασίας μὴ ἀντιτιθεμένης εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ἡ δὲ παροχὴ ἐργασίας ἐν οἴκῳ ἀνοχῆς εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνήθικος, ἕπεται ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ἱεροδούλων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄλλως δὲ ἀπέληγεν εἰς πλήρη παρερμηνείαν τῶν σκοπῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἡ ὑπαγωγὴ τῶν γυναικῶν τούτων, λ.χ. εἰς τὸν ἀσφαλιστικὸν κλάδον ἀναπηρίας καὶ ἡ παροχὴ συντάξεως ἀναπηρίας, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ ἠσφαλισμένη ἐλευθέρως γυνή, λόγῳ παθήσεως ἢ βλάβης ἢ ἐξασθενήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἐξαιτίας τοιλάχιστον διαρκείας, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κερδίζῃ διὰ τῆς αὐτῆς ἐργασίας της πλέον τοῦ τρίτου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον συνήθως κερδίζει ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὑγιὴς ἐλευθέρως γυνὴ ἐργαζομένη ἐν οἴκῳ ἀνοχῆς (Α.Ν. 1816|1951, ἄρθρων 28 § 2). Θ' ἀπεῖλε δὲ ὡσαύτως διακωμώδησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἡ χορήγησις συντάξεως γήρατος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἠσφαλισμένη ἠνάλωσε τὴν ζωήν της εἰς τὴν κατ' ἐπάγγελμα πορνείαν καὶ ἡ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς χορήγησις συντάξεως θανάτου εἰς τὰ ἀνήλικα τέκνα της διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Πολὺ ὀλιγώτερον θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπαχθῇ μία τοιαύτη γυνὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας. *(Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. 37114|8853]1953 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 223|1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ρύθμισις ζητημάτων ἀφορώντων ἐπιδότησιν ἐφέδρων. *(Αἰχμάλωτοι καὶ ἄφαντοι ἐφεδροι.—Πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία μετὰ ποινὴν φυλακίσεως.—Ὑπηρετοῦντες εἰς Ὀργανώσεις Μ.Ε.Α., Μ.Α.Δ., Τ.Ε.Α.—Ἔφεδροι ἀξιωματικοί.—Ἐπιδότησις ἀρτεργατῶν.—Συντήρησις οἰκογενείας ὑπὸ ἐφέδρου).* 1. Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἰσχυούσης Στρατολογικῆς Νομοθεσίας (Ν. 4324|1939, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως) καὶ τοῦ Κανονισμοῦ ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας ἀπωλειῶν, αἰχμαλώτων κ.λ.π. (Β. Δ|γμα τῆς 23.11.1940), ὁ χρόνος αἰχμαλωσίας (ἀπαγωγῆς) τῶν στρατιωτικῶν ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης ἐπιστρατευτικῆς καταστάσεως τῆς χώρας θεωρεῖται ὡς χρόνος πραγματικῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας δι' ἅπασας τὰς περιπτώσεις. Κατὰ συνέπειαν οἱ ἐν αἰχμαλωσίᾳ τελοῦντες ἔφεδροι, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς λοιπὰς νομίμους προϋποθέσεις, δικαιοῦνται τῶν κατὰ τὸν Ν. 3054|1952 ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἐν στρατεύσει ἠσφαλισμένοι. Τὸ γεγονὸς τῆς αἰχμαλωσίας δέον ὅπως ἀπαραιτήτως βεβαιοῦται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων πρὸς τοῦτο Ἀρχῶν, ἤτοι τῆς Διευθύνσεως Ἀπωλειῶν Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἢ τοῦ οἰκείου Στρατολογικοῦ Γραφείου.

Σημειοῦμεν, ὅτι ἐκ τῆς βεβαιώσεως ταύτης, ἀνανεουμένης ἀσαύτως ἀνὰ τρίμηνον, δέον νὰ προκύπτῃ σαφῶς τὸ γεγονὸς τῆς ἐκ μέρους τῶν συμμοριτῶν ἀπαγωγῆς τοῦ ἐφέδρου καὶ οὐχὶ τῆς ἁπλῆς ἐξαφανίσεως τούτου, καθ' ὅσον κατὰ τὰς περὶ τούτου ὡς ἄνω διατάξεις καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 479361|1948 ἔγγραφον τοῦ Γ.Ε.Σ. ὁ χρόνος τῶν ἐξαφανιζομένων (ἀγνοουμένων) στρατιωτικῶν δὲν θεωρεῖται ἀπὸ τῆς διαγραφῆς των ὡς τοιούτων ὡς χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Ὡς τοιοῦτοι θεωροῦνται ἐκεῖνοι, δι' οὓς δὲν ἐξηκριβώθη ἐὰν ἠχμαλωτίσθησαν, ἐλιποτάκτησαν ἢ ὅπως δήποτε ἐγένοντο ἄφαντοι (ὡς νεκροὶ μὴ ἀνευρεθέντες, διαμελισθέντες, καρασυρθέντες ὑπὸ ρείθρων, καταχωσθέντες ἐν τῇ γῇ, κατόντες, ἀνιγέντες κλπ.). Καὶ προκειμένου μὲν περὶ τῶν λιποτακτῶν οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι οὐδεμιᾶς δικαιοῦνται ἐκ τοῦ Ἰδρύματος παροχῆς. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἀφάντων δέον ὅπως ἀκολουθῆται ἡ κεκανονισμένη διαδικασία κηρύξεως ἀφανείας διὰ τὴν ἀπονομὴν ἐνδεχομένης συντάξεως λόγῳ θανάτου.

2. Ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐφέδρους, οἵτινες λόγῳ παραβάσεως τινος ἐτιμωρήθησαν διὰ ποινῆς φυλακίσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου διατηροῦνται εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς κλάσεως των, δέον νὰ διευκρινισθῇ, ὅτι διὰ τὸν χρόνον τοῦτον τῆς προσθέτου ὑπηρεσίας δὲν δικαιολογεῖται ἡ καταβολὴ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Σημειωτέον ὅτι τοῦτο ἰσχύει μόνον διὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιβληθείσης προσθέτου ὑπηρεσίας, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν αὕτη ὀφείλεται εἰς ἀνυποταξίαν ἢ εἰς οἱανδήποτε στρατιωτικὴν ποινικὴν ἢ πειθαρχικὴν παράβασιν. Ἡ τοιαύτη ἄποψις ἐρείδεται εἰς τὸ ὅτι κατὰ τὸν Ν. 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα χορηγεῖται «διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας», δὲν ἐκληροῖ δὲ ὑπηρεσίαν

κατά τήν ἔννοιαν τῆς προμνησθείσης διατάξεως ὁ ἐξακολουθῶν νά παραμένῃ ἐν τῷ στρατῷ διά τήν ἐκτισιν προσθέτου στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ἥτις ἐνέχει τήν ἔννοιαν τῆς ποινῆς.

3. Ἐγεννήθη ζήτημα, κατά πόσον θέλουν ἐπιδοτηθῇ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τάς τάξεις τῶν Ὀργανώσεων Μ.Ε.Α. ἢ Μ.Α.Δ. ἢ Τ.Ε.Α., αἵτινες κατά τά ὑπ' ἀριθ. Φ. 1017|6|1918 καί 195516|6|10|1948 ἔγγραφα τοῦ Γ.Ε.Σ. καί τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἀποτελοῦσι στρατιωτικά τμήματα ἐντεταγμένα εἰς τόν στρατόν.

Ἐν προκειμένῳ δέον νά γίνῃ διάκρισις τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες καταταγέντες εἰς τάς τάξεις τῶν Μ.Ε.Α. παρέχουν τάς ὑπηρεσίας των κατά τρόπον παρακωλύοντα τήν ἄσκησιν τῆς ἐπαγγελματικῆς αὐτῶν δραστηριότητος, οἵτινες καί μόνον δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἀπό τούς λοιπούς, οἵτινες οὐδαμῶς ἀποκτοῦν τοιοῦτον δικαίωμα, καθ' ὅσον, ὡς δέχεται καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 388|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ καθιερῶν τήν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων νόμος ἔχει ὑπ' ὄψιν προσκλησιν ὑπό τά ὅπλα, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας κύριον ἔργον τοῦ στρατευθέντος εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων, οὐχί δέ καί τοιαύτην πρόσκλησιν πρός ἐκτέλεσιν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις, λόγῳ τῆς φύσεως αὐτῆς, ὅλως παρέργως διεξάγεται κατά τρόπον μή παρακωλύοντα τήν ἄσκησιν τῶν κυρίων αὐτοῦ καθηκόντων ὡς μισθωτοῦ.

4. Προκειμένου περί τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, ὡς καί τῶν ὁπλιτῶν, οἵτινες λαμβάνουν παρά τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἀποδοχάς μονίμου, διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 156|1952 (παρ. 6) ἐγκυκλίου διαταγῆς Ι.Κ.Α. ὡρίσθη, ὅτι συμφώνως πρός τό ἄρθρον 2 ν. 2672|1940 δικαιοῦνται λαμβάνειν παρά τοῦ Ἱδρύματος ὡς ἐφεδρικόν ἐπίδομα τήν τυχόν ὑπάρχουσαν διαφοράν μεταξύ τοῦ μισθοῦ των ὡς ἀξιωματικῶν κλπ. καί τοῦ ἐνδεχομένως ὑψηλοτέρου ποσοῦ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τό ὁποῖον θά ἐλάμβανον κατά τάς διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου ὡς κοινοί ὁπλῖται. Σχετικῶς δέον νά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατά τό ἄρθρον 19 § 3 Α.Ν. 1502|1950 «ὑπάλληλοι Κρατικῶν Ἐκμεταλλεύσεων ἢ παραχωρηθεισῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ Ἱδρυμάτων ἐπιχορηγουμένων ὑπό τοῦ Δημοσίου, ὡς καί ὑπάλληλοι Τραπεζῶν ὑπηρετοῦντες ὡς ἔφεδροι ἀξιωματικοί, ὡς καί οἱ ὁπλῖται οἱ δικαιούμενοι μισθόν μονίμου, λαμβάνουσι κατ' ἐπιλογήν των ἢ τάς ἀποδοχάς τῶν στρατιωτικῶν ἢ τάς τοιαύτας τῆς θέσεώς των καί ὅτι οὗτοι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται νά λαμβάνωσι μετά τῶν ἀποδοχῶν τῆς θέσεώς των καί τάς τοιαύτας τῶν στρατιωτικῶν». Συνεπῶς κατ' ἐφαρμογήν τῆς διατάξεως ταύτης οἱ ἔφεδροι οἱ ἀπασχολούμενοι πρό τῆς στρατεύσεώς των εἰς τινα τῶν ἀνωτέρω ἐργοδοτῶν δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μόνον ἐπί τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τῆς οἰκείας Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας, ὅτι ὁ ἐνδιαφερόμενος οὐδόλως μισθοδοτεῖται ἐκ τοῦ στρατεύματος, ὡς ἔχων ἐπιλέξει τήν πλήρωμήν των ἐκ τοῦ ἐργοδότου του ἢ νῦν τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποδοχῶν. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει θά καταβάλλεται εἰς τούς δικαιούχους ἀκέραιον τό ποσόν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καί οὐχί τό καθ' ὃ μέρος τοῦτο ὑπερβαίνει τάς ἀποδοχάς, ἃς ὁ ἔφεδρος ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

5. Ἐν σχέσει μέ τήν ἐπιδότησιν τῶν ἀρτεργατῶν ἐν γένει, ἐπειδή προέκυψαν ἀμφιβολίαι τινές κυρίως ἀπό τῆς ἀπόψεως τῆς ἀποδείξεως τῆς ὑπό τούτων παρασχεθείσης ἀσφαλιστικῆς ἐργασίας, γνωρίζομεν τά κάτωθι :

Ὡς προκύπτει καί ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|1951 ἐγκυκλίου διαταγῆς Ι.Κ.Α., οἱ ἀρτεργάται οἱ ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἢ προσωρινῶν σημειωμάτων ἐργασίας ὑπάγονται εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καί ὡς ἐκ τούτου ὑπό τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου δέον νά βεβαιοῦται ἡ ἀπαιτουμένη προϋπηρεσία τῶν αἰτουμένων τήν χορήγησιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἠσφαλισμένων. Εἰς ἃς ὅμως περιπτώσεις ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου δέν εἶναι εἰς θέσιν νά καθορίσῃ ἐπακριβῶς τόν ἀριθμόν τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας δέον ὅπως τοῦτο ἐξακριβοῦται δι' ἐπιτοπίου ἐρεύνης καί ἐλέγχου τῶν παρά τοῖς ἐργοδόταις τηρουμένων στοιχείων, ἅτινα δέον νά ἐλέγχωνται συνήθως διά τήν προσήκουσαν καταβολήν τῶν εἰσφορῶν κλάδου ἀνεργίας.

Τέλος ὡς πρός τούς ἐλευθέρους ἀρτεργάτας, ἤτοι ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι παρά τάς προβλεπομένας αὐστηράς ποινικάς κυρώσεις ἀπασχολοῦνται παρ' ἀρτοποιοῖς, καίτοι μή ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἢ σημειώματος ἢ ἐφωδιασμένοι μέν, ἀλλά μή ὑπαχθέντες ἐγκαίρως εἰς Τ.Α.Α., κατ' ἐξαίρεσιν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|1951 ἐγκυκλίου (βλ. «Δελτίον Ι.Κ.Α.» ἔτ. 4—5 σελ. 36) παρασχεθείσης σαφοῦς ὁδηγίας οὐδέν προκύπτει ζήτημα, καθ' ὅσον, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπό τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου καί διά τούτου εἰσπράξεως ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, οὗτοι ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. καί ὡς ἐκ τούτου βάσει τῶν οἰκείων στοιχείων δέον νά ἐξακριβοῦται ἡ διά τήν καταβολήν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος προϋπηρεσία.

6. Ὡς γνωστόν, κατά τήν κειμένην νομοθεσίαν τό χορηγούμενον εἰς τούς ἠσφαλισμένους ἐπίδομα εἶναι ηὐξημένον διά τούς βαρυνομένους μέ συντήρησιν μελῶν οἰκογενείας. Ποῖος ὁ κύκλος τῶν τοιούτων μελῶν ὁρίζεται εἰς τήν ὑπ' ἀριθ. 120|1952 ἐγκύκλιον Ι.Κ.Α. (*), δι' ἧς ὡς πρόσθετος προϋπόθεσις τάσσεται ἡ συμβίωσις καί ἡ συντήρησις τούτων ὑπό τοῦ ἐφέδρου. Κατά τό ἄρθρον ὅμως 2 τοῦ ν. 519|1948 ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου οἰκογένεια τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514|1928 περιλαμβάνονται τά ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ ν. 2564|1940 «περί παροχῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος κ.λ.π.» ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἡ συντήρησις αὐτῶν βαρύνει κυρίως τόν στρατευθέντα, κατά δέ τήν γενομένην καί ὑπό τῆς νομολογίας δεκτήν ἄποψιν ἡ παραπομπή αὕτη ἀφορᾷ μόνον τά πρόσωπα, τά κατονομαζόμενα εἰς τόν ν. 2564|1940, οὐχί καί τάς ἐν αὐτῷ τιθεμένας προϋποθέσεις, ἐφ' ὅσον ὡς πρός ταύτας, ρητῶς ὁμιλῶν ὁ ν. 519|1948, περιλαμβάνει μόνον τήν τοιαύτην τῆς συντηρήσεως.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω διά τήν καταβολήν ηὐξημένου ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀπαραίτητος τυγχάνει ἡ συνδρομή μόνον τῆς προϋποθέσεως τῆς συντηρήσεως τῆς οἰκογενείας ὑπό τοῦ στρατευθέντος, οὐχί δέ καί ἡ τῆς συμβιώσε-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 707

ως. Ἡ ἔλλειψις ὅμως τοῦ τελευταίου τούτου στοιχείου δέον ὅπως ὁδηγῇ εἰς τὴν λεπτομερεστέραν καὶ πλήρη ἐξακρίβωσιν τῆς συνδρομῆς τοῦ στοιχείου τῆς συντηρήσεως, ἰδίᾳ ὁσάκις πρόκειται περὶ μελῶν οἰκογενείας μετὰ συζύγου καὶ τέκνων. *(Ἐγκύκλιος 235]1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἔννοια τριημέρου ἀναμονῆς προκειμένου περὶ καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας, κατ' ἄρθρ. 35 ἐδ. δ' καὶ ἄρθρ. 38 § 3 Α.Ν. 1846]1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»: Ἐν σχέσει πρὸς τὴν τριήμερον περίοδον ἀναμονῆς, προκειμένου περὶ τῆς καταβολῆς εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἐπιδόματος ἀσθενείας ὁ Α.Ν. 1846]1951 περιέχει τὰς ἀκολούθους δύο διατάξεις:

α) Τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 35 περὶ ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας, ἐν ἐδαφ. δ' τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀσθενείας ὑπὸ τὰς ἐν ταῖς ἐδαφίοις α'-γ' τοῦ ἄρθρου τούτου προϋποθέσεις καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν δ' ὅτι ἡ ἀποχὴ λόγῳ τῆς ἀσθενείας ἐκ τῆς ἐργασίας διήρκεσε πλέον τῶν τριῶν τοιαύτων ἡμερῶν.

β) Τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 38 περὶ ποσοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἐν παραγρ. 3 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὅτι, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν, τὸ ἐπίδομα καταβάλλεται ἀπὸ τῆς 4ης ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀνικανότητος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α., ὁ χρόνος ὅμως οὗτος ἀναμονῆς μεταξὺ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνικανότητος καὶ τῆς πραγματικῆς ἐναρξεως καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος δὲν ζημειοῦται, εἰμὴ κατὰ τὴν διὰ πρώτην φορὰν ἐντὸς ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἐπιδότησιν λόγῳ ἀσθενείας.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο τούτων διατάξεων καταλήγομεν εἰς τὰ αὐτὰ πρὸς τὰ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποστηριζόμενα συμπεράσματα.

Οὕτω, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 35 ἐδαφ. δ', δὲν καταβάλλεται ἐπίδομα ἀσθενείας δι' ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας διαρκείας μέχρι τριῶν ἡμερῶν, ὅσας δήποτε φορὰς καὶ ἂν ἐπαναληφθῇ ἡ ἀποχὴ αὕτη ἐκ τῆς ἐργασίας ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Δι' ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας διαρκείας μακροτέρας τῶν τριῶν ἡμερῶν ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀσθενείας ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνικανότητος εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α. Προκειμένου ὅμως περὶ τῆς τοιαύτης περιπτώσεως ἐντὸς ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους, τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας καταβάλλεται ἀπὸ τῆς τετάρτης ἡμέρας μετὰ τὴν τοιαύτην ἀναγγελίαν, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν § 3 τοῦ ἄρθρου 38 ὁριζόμενα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, σαφῶς τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 35 ἐδάφ. δ' καὶ ἄρθρ. 38 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλας σχέσις τῶν διατάξεων τούτων.

Ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 35 ἐδαφ. δ', εἰς τὴν ὁποίαν περιέχονται αἱ προϋποθέσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας καταβάλλεται εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ἐπίδομα ἀσθενείας, θεσπίζεται, ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐπίδομα δὲν καταβάλλεται εἰς τὰς περιπτώσεις βραχείας ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας, ἡ διάρκεια τῆς ὁποίας δὲν ὑπερβαίνει τὰς τρεῖς ἡμέρας. Ἐν τῇ διατάξει, ἐξ ἄλλου, τοῦ ἄρθρου 38 § 3, εἰς τὴν ὁποίαν καθορίζεται τὸ ποσὸν τοῦ καταβαλλομένου ἐπιδόματος ἀσθενείας, θεσπίζεται περιορισμὸς ταῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ εἰς τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς περιπτώσεως ἀνικανότητος λόγῳ ἀσθενείας εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α., προκειμένου περὶ τῆς πρώτης τοιαύτης περιπτώσεως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Ἀλλ' ἐὰν ἐκ ταῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 35 ἐδαφ. δ' καὶ ἄρθρ. 38 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846]1951 συνάγεται σαφῶς τὸ περιεχόμενον αὐτῶν καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλας σχέσις τῶν διατάξεων τούτων, ἡ αἰτιολόγησις τῆς ρυθμίσεως ταύτης, ἡ ὁποία εἰς τὰς περιπτώσεις βραχείας ἀποχῆς τῶν μισθωτῶν ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας, μὴ ἐκτεινομένης πέραν τῶν τριῶν ἡμερῶν, στερεῖ ἀπανίσως μὲν τὸν μισθωτόν, κυρίως ὅμως τὸν ἐργοδότην, εὐθυνόμενον κατ' ἄρθρον 657 τοῦ Α. Κ. τῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας, εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀμφίβολος, ἐν ὄψει ἰδίως τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Α.Ν. 1846]1951 (πρβλ. Κεφ. Ε' 8, κεφ. Ζ' 8), εἰς ἣν ρητῶς τονίζεται ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπὸ τῆς νέας ρυθμίσεως παρεχομένης εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀσφαλιστικῆς καλύψεως. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ πρόθεσις αὕτη τοῦ νομοθέτου δὲν εὗρε τὴν ἐκδήλωσίν της κατὰ τὴν διατύπωσιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἡ ρύθμισις τοῦ Α.Ν. 1846]1951 δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ, παρὰ συμφώνως πρὸς τὸ περιεχόμενον, τὸ ὁποῖον συνάγεται ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ρυθμίσεως ταύτης εἰς τὰ ἄρθρα 35 ἐδάφ. δ' καὶ 38 § 3.

Πρὸς τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην συνεφώνησεν ἀμφιφώνως τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α. τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. *Θ. Μακρῆ. (Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. 40160]5950]1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 227]1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ ΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀσφάλισις εἰς Ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον (Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους) ἡ ἀσφάλισις τῶν παρ' αὐτῷ ὑπηρετούντων προσθέτων ἀστυφυλάκων.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Α' Τμ. Διακοπῶν

Προεδρεύων καὶ εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Μέλη οἱ κ.κ. *Α. Χατζηδάκης, Δ. Μπαρμπάτης, Α. Ἀλεξίου, Ε. Σαμαλέας, Δ. Καλαντζάκος, Δ. Δέκκας, Γ. Γεωργακόπουλος, Β. Κασίμης.*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐγκεκριμένου Καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου «εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς προσλήψεως των παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρίσης) πάντες οἱ μόνιμοι, ἔκτακτοι καὶ ἐπὶ συμβάσει ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, θέσεως καὶ τίτλου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν πρόσληψίν των ἔχουσιν ἢ εἶχον ἡλικίαν οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν 18 ἐτῶν, συμπεπληρωμένων, οὐδὲ μείζονα τῶν 45 ἐτῶν».

Περαιτέρω ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ τοῦ Καταστατικοῦ ὁρίζονται τὰ ἀκόλουθα: «Ἀσφαλίζεται ἐπίσης ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω περιορισμοὺς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκοῦ). Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ὑπεβλήθησαν αἰτήσεις παρὰ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ εἰρημένον Ταμεῖον προσθέτων ἀστυφυλάκων περὶ ἀσφαλίσεώς των εἰς τὸ Ταμεῖον, ὡς ἀνηκόντων εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου τούτου, ἔχον ὑπ' ὄψιν του τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ ν. 4971|1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», καθ' ἣν «ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας δύναται, ἂν ἤθελε κρίνει προσῆκον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει παντὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ὑποδεικνύοντος τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου τούτου, νὰ ὁρίσῃ πρόσθετον ἀριθμὸν ἀστυφυλάκων πρὸς τήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας εἰς οἱονδήποτε μέρος τῆς δικαιοδοσίας του, δαπάνῃ μὲν τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλ' ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ οἰκείου ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ, ὁ τοιοῦτος δὲ ἀστυφύλαξ, ἐφοδιαζόμενος διὰ πιστοποιητικοῦ, περιβάλλεται διὰ πασῶν τῶν ἐξουσιῶν, προνομίων καὶ καθηκόντων τῶν ἀστυφυλάκων, τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀστυνομικὴν δύναμιν, ἡ δὲ ἀπόλυσίς του γίνεται ὁμοίως παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, τῇ ἐγγράφῳ εἰδοποιήσει τοῦ αἰτησαμένου τὸν διορισμὸν προσώπου, καὶ κρίνον ὅτι οἱ τοιοῦτοι πρόσθετοι ἀστυφύλακες, διοριζόμενοι καὶ ἀπολυόμενοι ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, πρὸς δὲ ἀσκοῦντες τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα, οἷα καὶ οἱ λοιποὶ ἀστυφύλακες, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀστυνομικὴν δύναμιν, δὲν τελοῦν οὐσιαστικῶς εἰς σχέσιν συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς οἵαν σχέσιν ὑπόκεινται οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται, οἵτινες ἀπαρτίζουν τὸ προσωπικὸν τοῦ εἰρημένου Ταμείου καὶ οἱ ὁποῖοι ἀσφαλίζονται εἰς τὸ Ταμεῖον, τοῦτο ἀπέρριψε τὰς ἐν λόγῳ αἰτήσεις των περὶ ἀσφαλίσεώς των εἰς τὸ Ταμεῖον. Μεθ' ὃ, ἐπανελθὸν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐπεζήτησεν ἁρμοδίως γνωμοδότησιν τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου.

Καίτοι καὶ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ μνημονευθέντος ν. 4971|1931 δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ γεννηθῇ σοβαρὰ ἀμφιβολία περὶ τῆς φύσεως, ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῆς συνδεούσης τοὺς εἰρημένους προσθέτους ἀστυφύλακας πρὸς τὸ φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, παρ' ᾧ τῇ αἰτήσει των διορίζονται, σχέσεως, δεδομένου ὅτι ναὶ μὲν διορίζονται καὶ παύονται τυπικῶς παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, ἀλλὰ τῇ αἰτήσει καὶ προειδοποιήσει τοῦ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, παρ' ᾧ διορίζονται, ὑπὸ τὸν αὐτόν, ὡς καὶ οἱ τυχὸν ὑπηρετοῦντες παρὰ τῷ προσώπῳ τούτῳ ὑπάλληλοι, τεχνῖται ἢ ἐργάται τύπον, ὑπὸ τὸν τύπον τούτεστι τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτου δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ γεννηθῶσι διαταγμοὶ παρὰ τῷ ὡς ἄνω Ταμείῳ περὶ τῆς ἀσφαλίσεως αὐτῶν, ἐν τούτοις καὶ τὰς ἀμφιβολίας ταύτας περὶ τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἐργοδότας των σχέσεως διέλυαν ὁ ν. 1653|1951, ὅστις ἐπήνεγκε τροποποίησιν εἰς τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ ν. 4971|1931 καὶ ὥρισε τὰ ἀκόλουθα: «Οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων), αἰτήσει τῶν ὁποίων ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ἡ δὲ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἔγγραφον προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα». Κατόπιν τούτου ἐκλείπει, φρονοῦμεν, καὶ ὁ ὑπάρξας ἐνδοιασμὸς τοῦ Ταμείου περὶ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐν λόγῳ προσθέτων ἀστυφυλάκων παρὰ τῷ Ταμείῳ (*).

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν ὀρθῶς καὶ νομίμως κατανέμωνται ἐξ ἴσου εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν αὐτοκινήτων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Κοινοῦ Ταμείου Λεωφορείων Ἀθηνῶν—Ἐλευσῖνος τὰ πρόστιμα, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς ὁδηγοὺς καὶ εἰσπράκτορας τῶν εἰρημένων αὐτο-*

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 923, ἔνθα παρατίθεται καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 729|1951 ἀπόφασις τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν Ι.Κ.Α.

κινήτων, ἢ δέον ταῦτα νὰ περιέρχωνται εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 9|203|1952

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας)

Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Περὶ τῆς διαθέσεως τῶν ἐν τῷ ἐρωτήματι προστίμων πρεβλέπουσι τὸ μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 12 ἐδ. τελευταίου τοῦ Διατάγματος τῆς 4|8 Μαΐου 1948 «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν ἀστικῶν διὰ λεωφορείων συγκοινωνιῶν», ἐπίσης ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 ἐδ. τελευταίου τοῦ Διατάγματος 4|8 Μαΐου 1948 «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Ὑπεραστικῶν», ὡς καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τῆς 16|26 Μαΐου 1945 διατάγματος «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων», τὸ δὲ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. 5 τοῦ Ἀναγκασ. Νόμου 1688|1939 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ἐργατικῆς Ἑστίας διατάξεων». Καὶ τῶν μὲν προμνημονευθέντων ὡς ἄνω διαταγμάτων αἱ διατάξεις καθορίζουσιν ὅτι ἀπὸ τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἔχει λαμβάνειν ἕκαστος ἰδιοκτήτης, ἀφαιρεῖται τὸ τυχὸν βαροῦν αὐτὸν ποσὸν ἐκ προστίμων, ποινικῶν ρητρῶν κλπ., ὅπερ κατανέμεται ἐξ ἴσου εἰς πάντας τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν γραμμῶν, ὑπὸ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 ἐδ. β τοῦ προμνημονευθέντος Α.Ν. 1688|1939 ὁρίζεται ὅτι εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν περιέρχονται, πλὴν τῶν ὁριζομένων ἐν τῷ κωδικοποιημένῳ Ἀναγκ. Νόμῳ 665|1937 «περὶ ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας προστίμων ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθώσεων» καὶ τὰ πάσης φύσεως πρόστιμα τὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς τοὺς ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἢ ἄλλως ἀμειβομένους ὑπαλλήλους, τεχνίτας, ἐργάτας καὶ βοηθοὺς ὑπὸ τῶν κυρίων ἢ διευθυντῶν τῶν πάσης μορφῆς ἐπιχειρήσεων, τὰ ἐκ τῶν προστίμων τούτων προερχόμενα ποσὰ κατατίθενται ὑπὸ τῶν ὑπόχρεων ἐργοδοτῶν κατὰ τριμηνίαν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἑλλάδος ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας. Δεδομένου ὅμως ὅτι τὰ εἰρημένα Διατάγματα, τὰ ἀφορῶντα τὴν λειτουργίαν τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων, ὡς καὶ τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἐξεδόθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 ἐδ. θ τοῦ Νόμου 6033|1934 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 22 Ἰουλίου 1930 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ αὐτοκινήτων ἐν γένει καὶ τοῦ Τ.Π.Ι.Α.Α. κειμένης νομοθεσίας», ἐν τῇ διατάξει δὲ ταύτῃ τοῦ εἰρημένου νόμου ἡ ἐν λόγῳ διατάξει αὐτοῦ οὐδόλως παρέχεται τοιαύτη ἐξουσιοδότησις περὶ ἐπιβολῆς προστίμων ἐπὶ τῶν ὁδηγῶν καὶ τῶν εἰσπρακτόρων τῶν εἰρημένων λεωφορείων καὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ περὶ διαθέσεως τῶν προστίμων τούτων, ἔπεται ὅτι αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ Διαταγμάτων εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυροι καὶ ἀνίσχυροι, ἅτε ἐκδοθεῖσαι καθ' ὑπέρβασιν νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ ἀντίκεινται πρὸς τὴν μνημονευθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 ἐδ. β τοῦ Α.Ν. 1688|1939 «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας», ἥτις εἰδικῶς ρυθμίζει τὰ περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα καὶ ἥτις οὐδόλως ἐτροποποιήθη ἢ κατηργήθη. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω οὐχὶ ὀρθῶς, οὐδὲ νομίμως, τὰ ὡς ἄνω ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα ἐπὶ τῶν εἰρημένων ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων κατανέμονται μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων, ὡς καὶ τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, καὶ δέον νὰ περιέρχωνται εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Μαρτίου 1952

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟ ΧΗΡΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν δικαιοῦται συντάξεως ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου χήρα ναυτικοῦ ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 306|1936, ἐφ' ὅσον αὕτη ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὡς καθαριστρια.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Β' Διακοπῶν

Γνωμ. 670|1952

Πρόεδρος ὁ Νομικὸς Σύμβουλος *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κουγιουμτζάκης*

(Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας)

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 ἐδάφ. δ' τοῦ Α.Ν. 306|1936 «περὶ προστασίας φυματικῶν, ἀδενοπαθῶν καὶ ἐκ καρδιακῶν νοσημάτων πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Α.Ν. 1428|1938, δὲν δύναται νὰ δικαιωθῇ συντάξεως ἐκ τοῦ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα Ταμείου ἡ χήρα τοῦ συνταξιούχου, ἡ κατέχουσα ἔμμισθον δημοσίαν, δημοτικὴν, κοινοτικὴν ἢ παρὰ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου θέσιν.

Ἡ περὶ ἧς ὅμως πρόκειται χήρα ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὡς καθαριστρια ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καθοριομένῳ εἴτε διὰ συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε δι' εἰδικῆς ἀποφάσεως τοῦ γενικοῦ συμβουλίου τῆς εἰρημένης Τραπέζης, προσκαίρως καὶ δι' ὡρισμένον χρόνον, μὴ ὑπαγομένη εἰς τὸ ταχτικὸν προσωπικὸν τῆς Τραπέζης, τὸ προσλαμβανόμενον δι' ὀνόμει προσωρινοῦ ἢ ὁριστικοῦ διορισμοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ γενικοῦ αὐτῆς κανονισμοῦ, καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι ἐν πρώτοις λίαν ἀμφίβολον, ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κατέχουσα «θέσιν» ἐμμίσθου ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἄνω ῥηθείσης διατάξεως, ἥτις διάταξις, κατὰ τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, σκοπεῖ νὰ ἀποκλείσῃ μόνον ἐκείνας ἐκ τῶν χηρῶν, αἵτινες ἔχουν ἐξασφαλίσει τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ μονίμου καὶ ἀσφαλοῦς τοποθετήσεως εἰς θέσεις, ἐξ ὧν νὰ μὴ εἶναι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐνδεχομένη ἡ ἀπόλυσις.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ἐκ τοῦ ὡς ἄνω λόγου ἀποκλεισμοῦ ἐφαρμογῆς τῆς ῥηθείσης ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 ἐδ. δ' τοῦ Α.Ν. 306|1936, ἡ ἐφαρμογὴ ταύτης ἀποκλείεται ἐν προκειμένῳ καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δὲν ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀλλὰ τοιοῦτον Ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς τοῦτο ἐπανειλημμένως ἔχει γίνει δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἔχει δ' ἀναγνωρισθῇ καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων, κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ περὶ ἧς τὸ ἐρώτημα χήρα, μὴ ὑπηρετοῦσα παρὰ τῷ δημοσίῳ ἢ παρὰ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου, ἀσφαλῶς δικαιοῦται τῆς συντάξεως ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΕΚΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας, ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τὸ Δίκαιον ὑπὸ τὰς ἑξῆς μορφὰς διὰ τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ: α) Δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ κατὰ τὰ καθωρισμένα εἰς τὸν νόμον (ἄρθρ. 3 ν. 4558|1930) χρονικὰ ὅρια καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρωμεν κατωτέρω καὶ β) διατηρεῖ ὁ μισθωτὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἂν καὶ δὲν παρέσχεν ἐργασίαν, κατὰ τὰ ὅρια τοῦ νόμου (ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος).

Ἡ πρώτη μορφὴ προστασίας τοῦ μισθωτοῦ νὰ μὴ θεωρῆται διαλυομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔχει νομοθετηθῇ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112|1920, σχετικοῦ πρὸς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει, καὶ ἐφαρμόζεται τὸ αὐτό, μὲ τὰ αὐτὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ νόμου (ἄρθρ. 3 ν. 4558|1930), καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας, διὰ τοὺς ὁποίους ἐφαρμόζεται τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεώς των.

Ὅλοι ὅμως οἱ ἐργάται, τεχνῖται, ὑπηρέται δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ ἀνωτέρω β. δ., ἀλλὰ μόνον οἱ τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ οἱ πάσης φύσεως ὑπηρέται ἢ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι προσλαμβάνονται κατ' οἶκον.

Ἑπομένως διὰ τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὸ β. δ. ἄλλους, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ἐργάτας, δὲν ἐφαρμόζεται διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ β. δ., ἡ ὁποία ὁρίζει καὶ αὐτή, ὡς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2112, ὅτι ἀποχὴ ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὅταν ὀφείλεται εἰς ἀσθένειάν του (κατὰ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 ν. 4558|1930), δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ. Θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην (εἰς ἑκάτερον τῶν μερῶν λέγει τὸ ἄρθρον) τὸ δικαίωμα νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον, ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας.

Σπουδαῖος λόγος, κατὰ τοὺς ἑρμηνευτὰς τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ τοῦ Κώδικος, ὑπάρχει καὶ ἐὰν ὁ μισθωτὸς δὲν παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ἢ διακόπτῃ τὴν παροχήν της ἐπὶ μακρὸν καὶ λόγῳ ἀσθενείας, ἐκ τῆς διακοπῆς δὲ αὐτῆς καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ πρόσληψις ἄλλου μισθωτοῦ.

Ἡ διάταξις ὅμως αὐτὴ τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. ἐφαρμόζεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Α.Κ. ν. 2783|1941, ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ. συναφθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας (23 Φεβρουαρίου 1946), ἐνῷ διὰ τὰς πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συναφθείσας συμβάσεις ἐργασίας ἐφαρμόζεται ἀκόμη τὸ προϊσχῦον βυζαντινορωμαϊκὸν δίκαιον, κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ εἶναι νὰ ἀποφασίσῃ, ἂν ἡ μακρὰ ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀσθένειαν λύῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ὑπάρχει, ὡς βλέπομεν, εἰς τὸ Δίκαιον μία διαφοροποίησις δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων εἰς τὸ θέμα αὐτό, ἡ ὁποία θὰ ἐξακολουθῇ ἀτυχῶς νὰ χαρακτηρίζῃ αὐτὸ ὡς ἀρρυθμον.

Τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558|1930, κατὰ τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀπουσιάσῃ ὁ ὑπαγόμενος εἰς τὸν νόμον 2112 καὶ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 μισθωτός, ἕνεκα ἀσθενείας, χωρὶς νὰ θεωρῆται λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας αὐτοῦ, ἡ ὁποία σημειτέον λύεται, ὅταν ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια αὐτά, χωρὶς νὰ ἐξετάζεται ἂν ὑπῆρξεν εἰς τὸν μισθωτὸν πρόθεσις παραιτήσεως ἐκ τῆς θέσεώς του (κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπόφιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, βλέπε ΕΕΔ 11,953) εἶναι τὰ ἑξῆς:

1 μὴν δι' ὑπαλλήλους (καὶ ἐργάτας) ὑπηρετοῦντας μέχρι 1 ἐτῶν.

3 μῆνες δι' ὑπαλλήλους κλπ. ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν 1 ἐτῶν, ὄχι ὅμως καὶ πλέον τῶν 10 ἐτῶν.

4 μῆνες δι' ὑπαλλήλους κλπ. ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν 10 ἐτῶν, ὄχι ὅμως καὶ πλέον τῶν 15 ἐτῶν.

6 μῆνες διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ χρόνον ἀνώτερον τῶν 15 ἐτῶν.

Ἡ προστασία τοῦ νόμου ἀναλύεται, ὡς ἐσημειώθη, εἰς τὸ νὰ μὴ θεωρῆται, ὅτι ὁ μισθωτὸς λύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς, λόγῳ τῆς ἀσθενείας του, ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ βεβαίως καταβάλῃ τὴν ὀφειλομένην ἐκ τοῦ νόμου ἀποζημίωσιν καὶ τηρήσῃ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ἐφ' ὅσον ὑποχρεοῦται) τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945.

Ἐπιφυλάσσεται βεβαίως ἡ περίπτωσις ἐρεύνης μήπως ἡ τοιαύτη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελῇ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύει τὴν καταχρηστικὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

***

Ἡ δευτέρα μορφὴ προστασίας τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ, ἡ ὁποία ἐνομοθετήθη διὰ τῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀναλύεται εἰς τὰ ἑξῆς: Ἐφ' ὅσον ἡ ἀσθένεια ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἐπὶ ἕνα μῆνα (ὅσον θὰ ἐλάμβανεν ἐργαζόμενος) καὶ ἐπὶ ἥμισυ μῆνα εἰς κάθε ἄλλην περίπτωσιν.

Ὑπῆρξαν πολλαὶ ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς διατάξεως αὐτῆς. Κατὰ μίαν ὅμως πρόσφατον ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11,861), δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ διατηρήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄνω μέτρον ἀξίωσιν αὐτοῦ διὰ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2207]1952 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως της από 16 Ἰουλίου 1952 συμβάσεως μεταξύ του Δημοσίου και της Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Χημικῶν Προϊόντων και Λιπασμάτων διά την μίσθωσιν των σιδηρομεταλλείων της περιφερείας Λαυρίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 262 της 25 Σεπτεμβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά της Βουλής, ἀποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Κυροῦται ἡ κατωτέρω μεταξύ του Δημοσίου ἀφ' ἑνός και της ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπό την ἐπωνυμίαν «Ἀνώνυμος Ἑλληνική Ἑταιρία Χημικῶν Προϊόντων και Λιπασμάτων» ἀφ' ἑτέρου ὑπογραφεῖσα την 18ην Ἰουλίου 1952 σύμβασις, δι' ἧς τό Ἑλληνικόν Δημόσιον Α) ἐκμισθοῖ εἰς την ὡς ἄνω Ἑταιρίαν ἐπί μίαν 50ετίαν τά περιελθόντα αὐτῷ δικαιώματα μεταλλειοκτησίας δυναμει του Α.Ν. 1530]1950 ἐντός μεταλλευτικῶν χώρων, περί ὧν ἡ παραχώρησις 107 του Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας και Β) ὑπεκμισθοῖ εἰς την ἰδίαν Ἑταιρίαν, διά τό αὐτό χρονικόν διάστημα, τά περιελθόντα αὐτῷ δυνάμει του Α.Ν. 1530]1950 μισθωτικά ἢ ὑπομισθωτικά δικαιώματα ἐντός των μεταλλευτικῶν χώρων, περί ὧν αἱ παραχωρήσεις 1 και 8Β του Νομοῦ Φθιωτιδοφωκίδος, ὡς και 105 του Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας.

2. Ἅπασαι αἱ διατάξεις της κυρουμένης συμβάσεως ἀποκτοῦν ἰσχύν νόμου.

Ἄρθρον 2

Μισθώσεις ἢ ὑπομισθώσεις μεταλλείων και λατομείων, ὡς και των ἐγκαταστάσεων ὑπογείων και ἐπιφανειακῶν ἐν γένει παρακολουθημάτων τούτων, ὑφιστάμεναι ὑπέρ φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων ἐκτός ἐξῶν κατά την ἔννοιαν του Νομοθ. Διατάγματος 1138]1949, ὧν τά περιουσιακά στοιχεῖα, ὡς ταῦτα ἀναφέρονται ἐν ἄρθρῳ 3 του ὡς εἴρηται Νομοθ. Διατάγματος, περιῆλθαν εἰς το Ἑλληνικόν Δημόσιον δυνάμει του Α.Ν. 1539]1950, δύνανται νά παρατείνωνται ἢ νά ἀνανεώνωνται διά Β. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει των Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν και Βιομηχανίας, δι' ὧν καθορίζονται ὁ χρόνος της παρατάσεως ἢ ἀνανεώσεως, τό μίσθωμα και αἱ ὅροι ὑφ' οὓς γενήσεται ἡ παράτασις των μισθώσεων ἢ ὑπομισθώσεων.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἰσχύς του παρόντος ἄρχεται ἀπό της εἰς την Ἐφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

Σύμβασις μεταξύ του Δημοσίου και της Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Χημικῶν Προϊόντων και Λιπασμάτων διά την μίσθωσιν των Μεταλλείων Νωελίου της περιφερείας Λαυρίου

. . . . . .

31) Πᾶσα μεταξύ Δημοσίου και του μισθωτου διαφορά, προκύπτουσα ἐκ της ἐφαρμογῆς της συμβάσεως, λύεται διά διαιτησίας, συμφώνως πρός τάς διατάξεις του Ν. 3332 «περί του ἐπιτρεπτου διά διαιτησίας λύσεως διαφορῶν του Δημοσίου». Συντρεχούσης περιπτώσεως κηρύξεως ὑπό του Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας ἐκπτώτου του μισθωτου, ἀναστέλλεται ἡ ἐκ του μισθίου ἀποβολή τούτου και μέχρις ὅτου κληθῇ προσηκόντως κατά τάς διατάξεις του Ν. 3332 «περί του ἐπιτρεπτου της διαιτησίας κλπ», ὅτι συντρέχει περίπτωσις κινήσεως του μηχανισμοῦ της διαιτησίας. Και ἐάν μέν ἡ περί διαιτησίας αἴτησις του μισθωτου γίνῃ ἀποδεκτή, ἡ ἐν λόγῳ ἀναστολή συνεχίζεται μέχρι της διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ὁπότε και κατά λόγον ταύτης κρίνεται και ρυθμίζεται ἡ περαιτέρω θέσις αὐτου. Ἐάν ὅμως ἡ περί διαιτησίας αἴτησις δέν γίνῃ ἀποδεκτή, το Δημόσιον, αἰρομένης της ἀναστολῆς της ἐκπτώσεως, χωρεῖ ἀμέσως εἰς την ἐκ του μισθίου ἀποβολήν του μισθωτου.

32) Ὁ μισθωτής δικαιοῦται νά χρησιμοποιῇ ἀλλοδαπούς ἐπιστημονικούς τεχνικούς προσωπικούς εἰς περιορισμένον ἀριθμόν.

33) Ὁ μισθωτής ὑποχρεοῦται νά καταβάλλῃ πάντα τά κατά Νόμον δικαιώματα ὑπέρ του Ταμείου Μεταλλευτῶν, ὑποκείμενος εἰς πάσας τάς ἑκάστοτε ἐν ἰσχύϊ διατάξεις περί Ταμείου Μεταλλευτῶν, Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας και Ταμείου Ἀνεργίας, ὡς και εἰς πᾶσαν ἄλλην διάταξιν ὁριζουσαν εἰς εἰσφοράς του ἐργοδότου, χάριν των παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων ἢ χάριν της Κοινωνικῆς Προνοίας, ἢ ἄλλην οἱανδήποτε κοινωνικοῦ σκοπου, ἀναλαμβάνων και ὑπέχων τάς ἐκ τῶν διατάξεων τούτων ὑποχρεώσεις.

. . . . . .

35) Διά τά τυχόν συμβησόμενα ἐργατικά ἀτυχήματα ἐν τοῖς μεταλλείοις ἢ ἐν ταῖς ἐγκαταστάσεσιν ἐπεξεργασίας μεταλλευμάτων ἢ ἐν γένει εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὀχπιζομένου μέ την ὅλην ἐπιχείρησιν ὁ μισθωτής ὑποκειται εἰς τάς διατάξεις του ν. ΒΩΜΑ' περί Ταμείου Μεταλλευτῶν, ὡς οὗτος ἑκάστοτε θά ἰσχύσῃ, καθώς και παντός ἄλλου νόμου προβλέποντος εὐθύνην πρός ἀποζημίωσιν δι' ἐργατικά ἀτυχήματα ἢ ἐπαγγελματικάς νόσους ἢ ἐν γένει ἀσθένειαν ἢ ἀναπηρίαν των ἐργαζομένων.

36) Ὁ μισθωτής ὑποχρεοῦται εἰς ἐπιμελῆ

τόν μισθόν, και ὅταν ἡ ἀσθένεια ἀναφανῇ ἐντός του ἔτους ἐπανειλημμένως.

Πρέπει ὅμως νά σημειωθῇ ὅτι ἡ αὐτή διάταξις ἔχει ἐφαρμογήν διά τάς ρητά τόν Ἀστικόν Κῶδικα συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας (23 Φεβρουαρίου 1946).

Διά τάς πρό του Α.Κ. συμβάσεις, κατά τά πορίσματα της τελευταίας δικαστηριακῆς πράξεως (ΕΕΔ 11,595), ἀκολουθεῖται ἡ ὑπό του Καθηγητοῦ κ. Κ. Τριανταφυλλοπούλου διδαχθεῖσα θεωρία περί δικαιώματος μισθοῦ, κατά την κρίσιν του Δικαστοῦ, ὅταν ὑπάρχῃ ἐπουσιώδης μόνον ἀνυπαιτίου χρονική ἀδυναμία πρός παροχήν ἐργασίας, ὅταν δηλαδή ἡ ἀποχή δέν διήρκεσεν ἐπί πολύ.

συντήρησιν των εγκαταστάσεων των μεταλλείων και του εργοστασίου επεξεργασίας και εις ανανέωσιν των μηχανημάτων κλπ.

31) . . . . . .

Η παρούσα σύμβασις εγένετο και υπεγράφη εις δύο όμοια πρωτότυπα, εκ των οποίων το μεν εν, εις το οποίον είναι συνημμένα όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα ως προσαρτώμενα τη παρούση, έλαβε το Δημόσιον, το δε έτερον έλαβεν ο μισθωτής.

Αθήναι 16 Ιουλίου 1952
Οι συμβαλλόμενοι

. . . . . .

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 22 Σεπτεμβρίου 1952

2230|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί παρατάσεως της προθεσμίας του άρθρου 6 του Δικαιοστασίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 278 της 6 Οκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Η υπό του άρθρου 6 του Δικαιοστασίου οριζομένη εξάμηνος προθεσμία, προ της παρόδου της οποίας δεν συμπληρούται ή υπό του Δικαιοστασίου ανασταλείσα παραγραφή, παρατεθείσα μέχρι της 15 Οκτωβρίου 1952 δυνάμει του άρθρου 2 του ν. 1696|1951, του άρθρου μόνου του Α.Ν. 1941|1951, του άρθρου 1 του ν. 1970|1951 και του άρθρου 2 του ν. 2141|1952, παρατείνεται και αύθις μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1952.

2. Η ισχύς των εν τη προηγουμένη παραγράφω διατάξεων δύναται να παρατείνεται και πέραν της 31 Δεκεμβρίου 1952 διά Β. Δ|τος τη προτάσει του επί της Δικαιοσύνης Υπουργού.

3. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 4 Οκτωβρίου 1952

2234|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί της Δημοτικής Επιχειρήσεως Φωταερίου Αθηνών.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 280 της 7 Οκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Μορφή επιχειρήσεως - Διοίκησις

1. Η Επιχείρησις Φωταερίου Αθηνών, ασκουμένη υπό του Δήμου Αθηναίων επί τη βάσει του διά του νόμου ΧΔ' της 15|22 Μαΐου 1857 «περί του δι' αερίου (γκάζ) φωτισμού πόλεώς τινος» παραχωρηθέντος αυτώ προνομίου, σκοπούσα δε την παραγωγήν και διανομήν φωταερίου και δευτερευόντων προϊόντων αυτού εν τη περιφερεία του τέως Δήμου Αθηναίων, αναγνωρίζεται εις ίδιον παρά τω Δήμω Αθηναίων νομικόν πρόσωπον, υπό τον τίτλον «Δημοτική Επιχείρησις Φωταερίου Αθηνών (Δ.Ε.Φ.Α.)».

2. Η Δημοτική Επιχείρησις Φωταερίου Αθηνών τελεί υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Δήμου Αθηναίων, ασκουμένην διά των εν άρθρω 7 στοιχ. Γ' του παρόντος αποφασιστικών αρμοδιοτήτων του Δημοτικού Συμβουλίου και διοικείται υπό επταμελούς Συμβουλίου Εκμεταλλεύσεως και ενός Γεν. Διευθυντού.

. . . . . .

Άρθρον 10

Προσωπικόν

1. Το προσωπικόν της Επιχειρήσεως συνδέεται μετ' αυτής διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, εφαρμοζομένων αντιστοίχως των εκάστοτε περί των ιδιωτικών υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών ισχυουσών διατάξεων.

2. Κατ' εξαίρεσιν αι περί εξόδου του υπαλληλικού προσωπικού ισχύουσαι διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως και διά το ήδη υπηρετούν μόνιμον προσωπικόν εργατοτεχνικόν και υπηρετικόν προσωπικόν.

3. Το ανωτέρω προσωπικόν διατηρεί τα κεκτημένα δικαιώματα.

. . . . . .

Άρθρον 18

1. Η παρακολούθησις της λειτουργίας των βάσει του παρόντος νόμου διεπομένων νομικών προσώπων και εν γένει αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών ανήκουν εις την Διεύθυνσιν Τοπικής Αυτοδιοικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Από της ισχύος του παρόντος καταργείται πάσα αντίθετος γενική ή ειδική διάταξις νόμου ρυθμίζουσα τα υπό του παρόντος νόμου οριζόμενα θέματα.

3. Η ισχύς του παρόντος άρχεται την τριακοστήν ημέραν από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός των διατάξεων των άρθρων 2 και 3, αίτινες ισχύουσιν από της δημοσιεύσεως του παρόντος.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 4 Οκτωβρίου 1952

2246|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί τελών χαρτοσήμου και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 282 της 7 Οκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Κεφάλαιον Α'

Τέλη χαρτοσήμου

Άρθρον 1

Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του Διατάγματος της 28 Ιουλίου 1931 «περί κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου» αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα τέλη χαρτοσήμου διακρίνονται εις α-

ναλογικά και εἰς πάγια. Ὡς ἀναλογικά τέλη κατά τήν παρόντα νόμον νοοῦνται τά ὑπολογιζόμενα εἰς ποσοστόν ἐπί τῆς ἐν τοῖς σημαινομένοις ἐγγράφοις ἐκφραζομένης χρηματικῆς ἀξίας».

. . . . . .

Ἄρθρον 11

Τά ἄρθρα 17 ἕως καί 28 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω διατάγματος ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς :

. . . . . .

Ἄρθρον 25

Τέλη ἐπί ἐγγράφων πολιτικῆς καί διοικητικῆς διαδικασίας

Α'. Τέλη ἐπί ἐγγράφων ἐνώπιον Εἰρηνοδικείων

. . . . . .

16. Ἅπασα ἡ διαδικασία τοῦ ν. 3514 διεξάγεται ἀτελῶς (περί Συμβ. Ἐμπορ. Ναυτικοῦ).

17. Ἔγγραφα διαδικασίας νόμου ΓΨΟΔ' :

α') Ἔκθεσις ἀγωγῆς ἐνώπιον Εἰρηνοδικείου	1.000
β') Προτάσεις	1.000
γ') Κλήσεις	1.000
δ') Προσεπίκλησις	1.000
ε') Πρακτικά συζητήσεως	1.000
στ') Πρωτότυπον ἀποφάσεως	2.000

Εἰς τάς περιπτώσεις τῶν ἀνωτέρω ἑδαφίων ε' καί στ' τῆς παρούσης παραγράφου 17 εἰς τό ἄνω τέλος ὑπόκειται μόνον τό πρῶτον φύλλον τῶν πρακτικῶν ἤ τῆς ἀποφάσεως, τῶν λοιπῶν φύλλων μή ὑποκειμένων εἰς τέλος.

ζ') Πάντα τά ἀντίγραφα δικογράφων	1.000
η') Πρωτότυπον ἀνακοπῆς	1.000
θ') Πρωτότυπον ἐφέσεως	1.000

Β') Τέλη ἐπί ἐγγράφων ἐνώπιον Πρωτοδικείων

. . . . . .

27. Ἔγγραφα διαδικασίας νόμου ΓΨΟΔ' :

α') Ἔκθεσις ἀγωγῆς	1.000
β') Προτάσεις	1.000
γ') Κλήσεις	1.000
δ') Προσεπίκλησις	1.000
ε') Πρακτικά συζητήσεως	1.000
στ') Πρωτότυπον ἀποφάσεως	2.000

Εἰς τάς περιπτώσεις τῶν ἀνωτέρω ἑδαφίων ε' καί στ' τῆς παρούσης παραγράφου εἰς τό ὡς ἄνω τέλος ὑπόκειται μόνον τό πρῶτον φύλλον τῶν πρακτικῶν ἤ τῆς ἀποφάσεως, τῶν λοιπῶν φύλλων μή ὑποκειμένων εἰς τέλος.

ζ') Πάντα τά ἀντίγραφα δικογράφων	1.000
η') Πρωτότυπον ἀνακοπῆς	1.000
θ') Πρωτότυπον ἐφέσεως	1.000

. . . . . .

Δ') Τέλη ἐπί ἐγγράφων ἐνώπιον Ἀρείου Πάγου

1. Αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως πολιτικοῦ δικαστηρίου (πρωτότυπον)	50.000
2. Αἱ ἐν τῷ πινακίῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐγγραφαί	15.000
3. Δικόγραφον προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως, τό πρῶτον φύλλον	15.000
ἑκάστου τῶν λοιπῶν φύλλων ὑποκειμένου εἰς τέλος	5.000
4. Παρέμβασις ἤ τριτανακοπή (πρωτότυπον)	30.000
5. Προτάσεις διαδίκων (πρωτότυπον) ἐνώπιον Ἀρείου Πάγου, τό πρῶτον φύλλον	15.000
ἑκάστου τῶν λοιπῶν φύλλων ὑποκειμένου εἰς τέλος	5.000
6. Πρακτικά Ἀρείου Πάγου ἀναβολῆς	15.000
7. Πρακτικά Ἀρείου Πάγου συζητήσεως	15.000
8. Πρακτικά Ἀρείου Πάγου δημοσιεύσεως	5.000
9. Ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου	60.000
10. Ἀποφάσεις Προέδρου Ἀρείου Πάγου	30.000

Εἰς τάς περιπτώσεις τῶν ὡς ἄνω παραγράφων 6, 7, 9 καί 10 ὑπόκειται εἰς τέλος μόνον τό πρῶτον φύλλον τῶν πρακτικῶν ἤ ἀποφάσεων, τῶν λοιπῶν φύλλων μή ὑποκειμένων εἰς τέλος.

11. Ἀντίγραφα δικογράφων Ἀρείου Πάγου	5.000

. . . . . .

ΣΤ'. Τέλη ἐπί ἐγγράφων ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας

1. Αἴτησις ἀκυρώσεως καί προσφυγή	50.000
2. Αἴτησις ἀναιρέσεως	50.000
3. Αἴτησις ἀναστολῆς	50.000
4. Ἐγγραφή ἐν τῷ πινακίῳ	20.000
5. Δικόγραφον προσθέτων λόγων (νόμος 4976)	30.000
6. Παρέμβασις	30.000
7. Τριτανακοπή	30.000
8. Προτάσεις, ὑπομνήματα, τό πρῶτον φύλλον	20.000
ἑκάστου τῶν λοιπῶν φύλλων ὑποκειμένου εἰς τέλος	5.000
9. α) Ἐγγραφή εἰς τό πινάκιον μετά πρώτην ἀναβολήν αἰτήσει τοῦ διαδίκου γενομένην	50.000
β) Ἐγγραφή εἰς τό πινάκιον μετά δευτέραν ἀναβολήν αἰτήσει τοῦ διαδίκου γενομένην	100.000

Τό αὐτό τέλος καταβάλλεται καί δι' ἑκάστην ἑφεξῆς ἀναβολήν αἰτήσει τοῦ διαδίκου γενομένην.

10. Πρακτικά συζητήσεως	20.000
11. Πρακτικά δημοσιεύσεως	5.000
12. Ἀποφάσεις Συμβουλίου Ἐπικρατείας	80.000

Εἰς τάς περιπτώσεις τῶν ἀνωτέρω παραγράφων 9, 10 καί 12 ὑπόκειται εἰς τέλος μόνον τό πρῶτον φύλλον τῶν πρακτικῶν ἤ ἀποφάσεων, τῶν λοιπῶν φύλλων μή ὑποκειμένων εἰς τέλος.

13. Τά καταβαλλόμενα ὑπό τοῦ προσφεύγοντος διαδίκου τέλη βαρύνουσι πάντοτε αὐτόν, ἀσχέτως παραδοχῆς ἤ μή τῆς περί ἀκυρώσεως ἤ ἀναιρέσεως τῆς προσβαλλομένης διοικητικῆς πράξεως ἤ ἀποφάσεως αἰτήσεώς του ἤ προσφυγῆς του.

. . . . . .

Ἄρθρον 18

Τό πρῶτον ἑδάφιον τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν.

της 19|20.11.1935 «περί Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» (άρθρ. 37 § 1 του από 26.6.1944 Καν. Διατάγματος περί Κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Αί περί συμβιβασμού και αναγνωρίσεως απαιτήσεων αιτήσεις κοινοποιούνται διά δικαστικού κλητήρος, συνυποβαλλομένου επί συνεπείφ απαραδέκτου αυτών και διπλοτύπου εισπράξεως του Δημοσίου Ταμείου καταβολής παραβόλου αναλόγως του ποσού της απαιτήσεως, ής ζητείται ή αναγνώρισις, ή του ποσού της διαφοράς, ής ζητείται ή κατά συμβιβασμόν ρύθμισις, και εφ' όσον τα ποσά ταύτα είναι ανώτερα του 1.000.000 δραχ., υπολογιζομένου κατά την κατωτέρω κλίμακα:

		Μέχρι ποσού
Γραμμάτιον δρχ.	20.000	3.000.000
» »	40.000	5.000.000
» »	100.000	10.000.000
» »	150.000	15.000.000
» »	200.000	25.000.000
» »	350.000	50.000.000
» »	500.000	75.000.000
» »	650.000	100.000.000
» »	800.000	125.000.000
» »	950.000	150.000.000
» »	1.000.000	διά πάν επί πλέον ποσόν.

. . . . . .

Τελικαί διατάξεις

Άρθρον 28

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου άρχεται:

α) των άρθρων 1, 2, 3, 5, 12 (πλην της διατάξεως της παραγράφου 1), 13, 14 και 22 από της δημοσιεύσεως αυτού διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

β) των άρθρων 4, 11, 12 (§ 1), 16, 17, 18 και 19, μετά είκοσιν (20) ημέρας από της δημοσιεύσεως αυτού διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, και

γ) των άρθρων 6, 7, 8, 9 και 10 από 1 Οκτωβρίου 1952.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής κα' παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 4 Οκτωβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συγχωνεύσεως του Ταμείου Συντάξεων Σμυριδωρυκτών Νάξου εις το Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 269 της 29 Σεπτεμβρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Το άρθρον 5 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

2) Την από 31 Ιουλίου 1952 απόφασιν της Επιτροπής Συγχωνεύσεως Ταμείων Κυρίας Ασφαλίσεως εις το Ι.Κ.Α.

3) Την υπ' αριθ. 948|28.8.1952 Πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου, εκδοθείσαν κατόπιν σχετικής εισηγήσεως του επί της Εργασίας Υπουργού, και

4) Την υπ' αριθ. 679|28.8.1762 σύμφωνον γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1) Το Ταμείον Συντάξεων Σμυριδωρυκτών Νάξου διαλύεται από της δημοσιεύσεως του παρόντος, συγχωνευόμενον εις το Ι.Κ.Α.

2) Διά την συνέχισιν της ασφαλίσεως των παρά τω συγχωνευομένω Ταμείω ησφαλισμένων, την συνταξιοδότησιν των συνταξιούχων αυτού και πάσαν έτεραν σχετικήν προς την συγχώνευσιν λεπτομέρειαν εφαρμόζονται αι οικείαι διατάξεις του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Εις τον Ημέτερον επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 22 Σεπτεμβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί εγκρίσεως Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας και Προσωπικού Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 248 της 5 Σεπτεμβρίου 1952)

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συγχωνεύσεως του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καλαμών εις το Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 269 της 29 Σεπτεμβρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Το άρθρον 5 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

2) Την από 9 Μαΐου 1952 απόφασιν της Επιτροπής Συγχωνεύσεως Ταμείων Κυρίας Ασφαλίσεως εις το Ι.Κ.Α.

3) Την υπ' αριθ. 948|28.8.1952 Πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου, εκδοθείσαν κατόπιν σχετικής εισηγήσεως του επί της Εργασίας Υπουργού, και

4) Την υπ' αριθ. 681|28.8.1952 σύμφωνον γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Το Ταμείον Ασφαλίσεως Εργατών Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καλαμών διαλύεται από της δημοσιεύσεως του παρόντος, συγχωνευόμενον εις το Ι.Κ.Α.

2. Διά την συνέχισιν της ασφαλίσεως των παρά τω συγχωνευομένω Ταμείω ησφαλισμένων, την συνταξιοδότησιν των συνταξιούχων αυτού και πάσαν έτεραν σχετικήν προς την συγχώνευσιν λεπτομέρειαν εφαρμόζονται αι οικείαι διατάξεις του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Εις τον Ημέτερον επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 22 Σεπτεμβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συγχωνεύσεως του Ταμείου Συντάξεων

Προσωπικοῦ Τραπέζης Χίου εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 269 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2) Τὴν ἀπὸ 30 Μαΐου 1952 ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Συγχωνεύσεως Ταμείων Κυρίας Ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 948|28.8.1952 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθεῖσαν κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, καὶ

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 678|28.8.1952 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Χίου διαλύεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, συγχωνευόμενον εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

2. Διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ ἠσφαλισμένων, τὴν συνταξιοδότησιν τῶν συνταξιούχων αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ἑτέραν σχετικὴν πρὸς τὴν συγχώνευσιν λεπτομέρειαν ἐφαρμόζονται αἱ οἰκεῖαι διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Νέας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Διώρυγος Κορίνθου εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 269 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2) Τὴν ἀπὸ 27.6.1952 ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Συγχωνεύσεως Ταμείων Κυρίας Ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 948|28.8.1952 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθεῖσαν κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, καὶ

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 680|28.8.1952 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Νέας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Διώρυγος Κορίνθου διαλύεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, συγχωνευόμενον εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

2. Διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ ἠσφαλισμένων, τὴν συνταξιοδότησιν τῶν συνταξιούχων αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ἑτέραν σχετικὴν πρὸς τὴν συγχώνευσιν λεπτομέρειαν ἐφαρμόζονται αἱ οἰκεῖαι διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 1846|1951 περὶ «Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

3. Ἡ ἀσφάλισις τῶν ἐν λόγῳ προσώπων συνεχίζεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἂν ἔτι ἀσφαλίζωνται ταῦτα διὰ τὸν κλάδον συντάξεων παρ' ἑτέρῳ Εἰδικῷ Ταμείῳ.

Εἰς τὴν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

39671|3521|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἐργατικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Κ.Α.Φ. Δημένος Μυτιλήνης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 198 τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορ|σεων νόμων», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 28.2.1952 Β.Διατάγματος «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως Ὑπουργείου Ἐργασίας διὰ τὴν ὑπογραφὴν ἐγγράφων» καὶ 3) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 400|4.8.1952 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 718|2.8.1952 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Διοικούσης τὸ Κ.Α.Φ. Δημένος Μυτιλήνης περὶ αὐξήσεως τῆς ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου τούτου ἐργατικῆς εἰσφορᾶς, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἡ ἐκ ποσοστοῦ 2 ο|ο τεθεσπισμένη ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Μυτιλήνης κράτησις ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων αὐξηθῇ εἰς ποσοστὸν 4 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1952

29867|Ε. 756|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 135 τῆς 11 Ἰουνίου 1952)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1892|1949 Ν. Διατάγματος,

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 182|1952, συνεδρίασις 46η τῆς Θ' Περιόδου τῆς 24.5.1952), ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν Κανονισμὸν Λειτουργίας τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης, ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμὸς Λειτουργίας τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίστων Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης

Ἄρθρον 1

Ὁ παρὰ τῷ Κλάδῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν

Τύπου Θεσσαλονίκης ὑφιστάμενος Λογαριασμός Ἀνεργίας λειτουργεῖ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 2

Ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸν παρόντα Λογαριασμὸν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας πάντες οἱ ἐργάται τύπου, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰς ἡμερησίας ἐφημερίδας Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 1872|1951, μὲ τὴν εἰδικότητα τοῦ στοιχειοθέτου, λινοτύπου, τοῦ μηχανικοῦ λινοτυπικῶν μηχανῶν, τοῦ σελιδοποιοῦ καὶ βοηθοῦ σελιδοποιοῦ καὶ τοῦ πιεστοῦ κυλινδρικῶν πιεστηρίων καὶ βοηθοῦ πιεστοῦ, ὡς καὶ οἱ ἐφεξῆς προσλαμβανόμενοι ὑπὸ τὴν εἰδικότητα ταύτην εἰς τὰς ἡμερησίας ἐφημερίδας Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 3

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Λογαριασμοῦ εἶναι ἡ παροχὴ ἐπιδομάτων εἰς τοὺς παραμένοντας ἀνέργους ἐργάτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, ὑπὸ τὰς ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ παρόντος ἀναφερομένας προϋποθέσεις.

Ἄρθρον 4

1. Πόροι τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας εἶναι:

α) Οἱ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1872|1951 καθοριζόμενοι.

αα) Ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ ἐκ 0,75 ο|ο ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου πωλουμένου φύλλου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκδιδομένων ἡμερησίων ἐφημερίδων, ββ) ὑποχρεωτικὴ εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης ἴση πρὸς 2 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

β) Οἱ τόκοι καὶ αἱ πάσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Λογαριασμοῦ.

γ) Τὰ πρόστιμα καὶ αἱ χρηματικαὶ ποιναί, αἱ ἐπιβαλλόμεναι διὰ παραβάσεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

2. Αἱ ὑποχρεωτικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἐφημερίδων ὑπὲρ τοῦ παρόντος Λογαριασμοῦ παρακρατοῦνται ὑπὸ τῶν Πρακτορείων πωλήσεως ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης καὶ κατατίθενται ἐντὸς 10ημέρου ἀπὸ τῆς λήξεως ἑκάστου μηνὸς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης.

3. Αἱ ὑποχρεωτικαὶ ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων μισθωτῶν παρακρατοῦνται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν των ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἐργάζονται οὗτοι, καὶ κατατίθενται παρὰ τούτων εἰς τὸν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος οἰκεῖον Λογαριασμὸν Ἀνεργίας.

4. Καθυστερούμεναι πρὸς τὸν Λογαριασμὸν Ἀνεργίας εἰσφοραί, πέραν τῶν ὡς ἄνω προθεσμιῶν, ἐπιβαρύνονται μὲ πρόσθετον τέλος, ἀνερχόμενον εἰς 10 ο|ο, ἀμφότεραι δὲ εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων.

5. Δι' εἰσφορὰς καθυστερουμένας πέραν τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ κατέστησαν ἀπαιτηταί, ἐπιβάλλεται ὁ νόμιμος τόκος ὑπερημερίας, ὑπολογιζόμενος ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ ηὐξημένου κατὰ τὸ πρόσθετον τέλος, περὶ οὗ ἡ προηγουμένη παράγραφος.

Ἡ παροῦσα διάταξις ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὰς μέχρι τοῦδε καθυστερουμένας πρὸς τὸν Λογαριασμὸν Ἀνεργίας εἰσφοράς, αἵτινες δὲν ἠθέλοσαν ἐξοφληθῇ ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 5

Διοίκησις τοῦ Λογαριασμοῦ

1. Ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ἐκπροσωπουμένου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος καθοριζομένας περιπτώσεις, ὑπὸ τῆς κατὰ τὰ κατωτέρω συνισταμένης ἐν Θεσσαλονίκῃ Τοπικῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Τὰ ἀφορῶντα τὸν τρόπον λειτουργίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὰ τῆς ἀπαρτίας, τοῦ τρόπου λήψεως ἀποφάσεως, ρυθμίζονται κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α.

3. Ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον τῶν Δικαστικῶν καὶ λοιπῶν Ἀρχῶν, καθὼς καὶ ἔναντι παντὸς τρίτου, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α.

4. Ὁ Λογαριασμὸς δὲν δεσμεύεται ἔναντι τρίτων καὶ δὲν ἀναλαμβάνει οὐδεμίαν ἀπολύτως ὑποχρέωσιν ἔναντι οἱουδήποτε ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου, καταχωρουμένης εἰς τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 6

1. Εἷς ἑκαστον ἐκ τῶν λαμβανόντων μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μελῶν ἐντὸς τοῦ ἡμερολογιακοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου, ἐν ᾧ ἀφοροῦν αἱ ἀποδοχαί, παρέχεται ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις. Ἐπίσης παρέχονται τὰ νόμιμα ὁδοιπορικὰ εἰς τοὺς ἐκ τῶν μελῶν του δημοσίους ὑπαλλήλους, ὡς καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον, τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον καὶ τὸν Γραμματέα αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς κειμένας διατάξεις καὶ ὑπουργικὰς ἀποφάσεις.

2. Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. ἢ ἄλλος τις ὑπάλληλος αὐτοῦ, ἐξερχόμενος δι' ὑπηρεσίαν ἐκτὸς ἕδρας, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου, ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, λαμβάνει παρὰ τοῦ παρόντος Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας, προκειμένου μὲν περὶ ὑπαλλήλου τὴν ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ὁριζομένην ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα δι' ἀμοιόβαθμον δημόσιον ὑπάλληλον, προκειμένου δὲ περὶ μὴ κεκτημένου τὴν ἰδιότητα τοῦ Δ.Υ. ἢ ὑπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. τὴν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προβλεπομένην ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα δι' ὑπουργικὸν Διευθυντὴν Α' τάξεως.

Διὰ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καθορίζεται καὶ ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς ἡμερῶν τῆς ἐκτὸς ἕδρας παραμονῆς τοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἄρθρον 7

Καθήκοντα Διοικήσεως

1. Τὸ Δ.Σ. διοικεῖ τὸν Λογαριασμὸν καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐγκαίρων εἴσπραξιν τῶν πόρων, ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων δαπανῶν, ὡς καὶ ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως τοῦ Λογαριασμοῦ, προτείνει τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις τοῦ παρόν-

τος καὶ ἐν γένει μεριμνᾷ περὶ τῆς καλῆς διοικήσεως τοῦ Λογαριασμοῦ.

2. Ἀσκεῖ τὴν δικαστικὴν δίωξιν τῶν δυστρατούντων ὑποχρέων διὰ τὴν κράτησιν καὶ καταβολὴν τῶν πόρων τοῦ Λογαριασμοῦ καὶ προβαίνει πρὸς τοῦτο εἰς τὸν διορισμὸν τῶν πληρεξουσίων δικηγόρων.

Ὁ τρόπος καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς τούτων καθορίζονται δι' εἰδικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α.

Ἄρθρον 8

Τοπικὴ Γνωμοδοτικὴ Ἐπιτροπή

1. Ἐν Θεσσαλονίκῃ συνιστᾶται τριμελὴς Τοπικὴ Γνωμοδοτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξ ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ δύο ἡσφαλισμένων, ἧτις διορίζεται κατὰ διετίαν ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. Τὰ ἐξ ἡσφαλισμένων μέλη λαμβάνονται ἐκ πίνακος περιέχοντος τριπλάσιον ἀριθμὸν ἡσφαλισμένων, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τῶν Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης, συγκαλουμένης πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἀναγνωρισμένης ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως. Τὰ πρακτικὰ τῆς συνελεύσεως ὑποβάλλονται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α., τὸ ὁποῖον καὶ διορίζει τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν.

2. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας τῆς παλαιᾶς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκλογὴ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τῆς νέας τοιαύτης, τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. προβαίνει, κατὰ τὴν κρίσιν του, εἰς τὸν διορισμὸν τῶν μελῶν αὐτῆς.

3. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι εἰς τὴν ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴν ἔχουν οἱ πληροῦντες τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ παρόντος, τοῦ δὲ ἐκλέγειν πάντες οἱ ἡσφαλισμένοι οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἔχουν οἱ πληροῦντες τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος.

4. Ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίασιν, μετὰ τὸν διορισμόν της, ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν της Πρόεδρον καὶ Γραμματέα.

Ἄρθρον 9

Ἁρμοδιότης Τοπικῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς

Καθήκοντα τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον συνισταμένης Τοπικῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι :

α) Νὰ ἐλέγχῃ τὰς ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἀνέργων Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης ὑποβαλλομένας αἰτήσεις πρὸς λῆψιν ἐπιδόματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καὶ νὰ εἰσηγῆται εἰς τὸ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. τὴν παροχὴν σχετικῶν ἐπιδομάτων.

β) Νὰ εἰσηγῆται εἰς τὸ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. τὴν λῆψιν παντὸς μέτρου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τοῦ Λογαριασμοῦ τῶν Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης.

γ) Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἁρμοδιοτήτων, τὸ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. δύναται δι' εἰδικῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ νὰ ἀναθέτῃ εἰς τὴν Τοπικὴν Γνωμοδοτικὴν Ἐπιτροπήν, ἢ εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, καὶ εὐρύτερα δικαιώματα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπροσώπησιν αὐτοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἄρθρον 10

Προϋποθέσεις λήψεως παροχῶν

Δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας οἱ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος ἡσφαλισμένοι, δι' ὅσας ἡμέρας παραμένουν ἄνεργοι, ἐκπληροῦντες τὰς κάτωθι προϋποθέσεις :

α) Ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς περιελεύσεως εἰς ἀνεργίαν καὶ ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως πρὸς λῆψιν ἐπιδόματος ἔχουν συμπληρώσει ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ. 300 τοὐλάχιστον ἡμερησίας καταβολὰς πρὸς τοῦτον, ὑπὸ μίαν τῶν παρὰ τῷ Κλάδῳ τούτῳ ἀσφαλιζομένων εἰδικοτήτων.

β) Ἐφ' ὅσον παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ δὲν ἔχουν πραγματοποιήσει κατὰ τὸν ἡμερολογιακὸν μῆνα, δι' ὃν αἰτοῦνται ἐπίδομα ἀνεργίας, πλέον τῶν 20 ἡμερῶν ἐργασίας. Τὸ Δ.Σ. δύναται κατόπιν προτάσεως τῆς Τοπικῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως, νὰ μειώνῃ τὸν ὡς ἄνω ἀριθμὸν ἡμερομισθίων, οὐχὶ ὅμως κάτω τῶν 15 καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ἤθελε κρίνει τοῦτο σκόπιμον.

Ἄρθρον 11

Πᾶς ἄνεργος ἐργάτης Τύπου Θεσσαλονίκης, ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων, ἵνα τύχῃ ἐπιδόματος ἀνεργίας, δέον ὅπως ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου ἑκάστου μηνὸς ὑποβάλῃ πρὸς τὴν Τοπικὴν Γνωμοδοτικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ. τὰ ἑξῆς δικαιολογητικά :

1. Αἴτησιν νομίμως χαρτοσημασμένην, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ ἀναφέρῃ ὑπευθύνως : α) τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου Τύπου Θεσσαλονίκης καὶ τὴν ὕπαρξιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ προϋποθέσεων, β) τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸν τῶν κατὰ τὸν προηγούμενον μῆνα ἡμερῶν ἀνεργίας καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτοῦ ἡμερομισθίων, γ) τὸ ποσὸν τοῦ λαμβανομένου ὑπ' αὐτοῦ ἡμερομισθίου καὶ δ) τὴν διεύθυνσιν τῆς κατοικίας του.

2. Βεβαίωσιν τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως, πιστοποιοῦσαν ὑπευθύνως : α) τὴν ἀκρίβειαν πάντων τῶν ἐν τῇ αἰτήσει διαλαμβανομένων στοιχείων καὶ β) ὅτι ὁ αἰτῶν ἀσκεῖ μίαν τῶν παρὰ τῷ Κλάδῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης ἀσφαλιζομένων εἰδικοτήτων.

3. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἡ Τοπικὴ Γνωμοδοτικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἀπαιτῇ, πρὸς πλήρη ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῶν προϋποθέσεων τῆς ἐπιδοτήσεως, τὴν προσαγωγὴν καὶ παντὸς ἑτέρου στοιχείου, δικαιουμένη νὰ εἰσηγῆται τὴν διακοπὴν ἢ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐκ τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν μὴ προσαγόντων τὰ αἰτούμενα πρόσθετα δικαιολογητικά.

4. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. δύναται, προτάσει τῆς Τοπικῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ ἀποκλείωνται, ἐφ' ὡρισμένον χρόνον ἢ ὁριστικῶς, πάσης ἐπιδοτήσεως ὑποβάλλοντες ψευδεῖς δηλώσεις ἄνεργοι, ὡς καὶ οἱ παρέχοντες ἀνακριβεῖς βεβαιώσεις περὶ τῆς ἀνεργίας τινὸς ἐκ τῶν αἰτούντων.

Ἄρθρον 12

Ποσὸν ἐπιδοτήσεως

1. Τὸ ἡμερήσιον ἐπίδομα ἀνεργίας ὁρίζεται ἑκάστοτε διὰ γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ

Τ.Α.Ε.Τ.Α. εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου, βάσει τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ., μὴ δυνάμενον ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ ὁρίζεται κατώτερον τῶν 30 ο/ο, οὐδὲ ἀνώτερον τῶν 60 ο/ο τοῦ μέσου ὅρου τοῦ ἡμερομισθίου τῆς εἰδικότητος τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται μόνον διὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ ἠσφαλισμένος διατελεῖ εἰς ἀνυπαίτιον ἀκουσίαν ἀνεργίαν, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει, τὸ σύνολον τῶν ληφθεισῶν παρὰ τοῦ ἐπιδοτουμένου ἀποδοχῶν, κατὰ τὸν μῆνα τῆς ἐπιδοτήσεώς του, ὁμοῦ μετὰ τοῦ παρεχομένου αὐτῷ ἐπιδοτήματος, δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν ὑπὸ καθεστῶτος πλήρους ἀπασχολήσεως λαμβανομένων ὑπ' αὐτοῦ τακτικῶν ἀποδοχῶν, μειουμένων ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας ἀναλόγως.

2. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. δύναται νὰ καθορίζῃ ἀνώτερον ὅριον καταβλητέων κατὰ μῆνα ἡμερησίων ἐπιδομάτων ἀνεργίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ. καὶ τοῦ κατὰ πρόβλεψιν συνόλου ἡμερῶν ἀνεργίας.

3. Οὐδεὶς δικαιοῦται πλειόνων τῶν 150 ἡμερησίων ἐπιδομάτων καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος. Ἡ ἐκ νέου καταβολὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 150 ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως συνεχῶς ἢ διακεκομμένως, δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ πρὸ τῆς ἐκ νέου πραγματοποιήσεως ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου 150 τοὐλάχιστον ἡμερησίων καταβολῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταβολῆς τοῦ τελευταίου ἐπιδόματος ἀνεργίας.

4. Ἡ κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀπονομῆς τοῦ ἐπιδόματος τῆς ἀνεργίας γίνεται διὰ τοιχοκολλήσεως σχετικοῦ πίνακος εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Τοπικῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς.

5. Ἐπιδόματα ἀνεργίας μὴ εἰσπραχθέντα ὑπὸ τῶν δικαιούχων παραγράφονται μετὰ δίμηνον ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κοινοποιήσεως.

Ἄρθρον 13

Καταβολὴ ἐπιδόματος

1. Ἡ ἔκδοσις τῶν ἀποφάσεων ἐπὶ αἰτήσεων διὰ τὴν παροχὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας δέον νὰ γίνεται μέχρι τῆς 15ης τοῦ ἑπομένου τῆς ἐπιδοτήσεως ἡμερολογιακοῦ μηνός, ἡ δὲ καταβολὴ αὐτοῦ εἰς τοὺς δικαιούχους μέχρι τῆς 25ης τοῦ ἰδίου μηνός, μέσῳ τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος Θεσσαλονίκης, χρεώσει τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης καὶ δι' ἐπιταγῶν ἢ ἐντολῶν, φερουσῶν τὰς ὑπογραφὰς τῶν κατὰ τὸν νόμον ἐκπροσώπων τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α.

2. Ἡ εἴσπραξις τοῦ ἐπιδόματος γίνεται αὐτοπροσώπως ὑπὸ τῶν δικαιούχων. Ἡ δι' ἀντιπροσώπου εἴσπραξις τοῦ ἐπιδόματος ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν συμβολαιογραφικοῦ πληρεξουσίου συντεταγμένου κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἰσχυούσας σχετικὰς διατάξεις.

3. Πρὸς ἀπόσβεσιν ὀφειλῆς δικαιούχου πρὸς τὸν Λογαριασμὸν ἐπιτρέπεται συμψηφισμὸς τοῦ ἐπιδόματος κατὰ δόσεις, ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α.

Ἄρθρον 14

Ὁ χρόνος ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος μέχρι τριῶν τὸ πολὺ κατ' ἔτος μηνῶν καὶ κατ' ἀναλογίαν 10 ἡμερῶν ἀνὰ 25 ἡμέρας ἐπιδοτήσεως, ἄνευ καταβολῆς εἰσφορῶν πρὸς τὸν κλάδον συντάξεως τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 15

Ἔλεγχος διαχειρίσεως

Ὁ ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης ἐνεργεῖται κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς διὰ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 16

1. Ἡ διαχείρισις τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας εἶναι ἀνεξάρτητος τῶν ἄλλων Λογαριασμῶν τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης.

2. Πᾶσα δαπάνη ἀφορῶσα τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν Διοίκησιν τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας βαρύνει αὐτὸν τοῦτον τὸν Λογαριασμόν.

3. Ἡ πληρωμὴ ὑποχρεώσεων τρεχούσης φύσεως (καταβολὴ ἐνοικίου, φωτισμοῦ κλπ.) ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α., καταχωρουμένης εἰς τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ.

4. Ἡ Ταμειακὴ ὑπηρεσία διεξάγεται διὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης. Ἐπιταγαὶ ἢ ἄλλα ἔγγραφα, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἀνάληψις χρημάτων ἢ τίτλων, ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α., τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Λογιστηρίου τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α., ἀναπληρουμένων ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας, τοῦ μὲν Προέδρου τοῦ Δ. Σ. ὑπὸ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν Ἀντιπροέδρου, τοῦ δὲ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Λογιστηρίου ὑπὸ τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. μελῶν αὐτοῦ ἢ ὑπαλλήλων τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α.

5. Τὸ ἓν τρίτον τῶν τυχὸν ἐναπομενόντων ἐκ τῆς ἐτησίας διαχειρίσεως τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας περισσευμάτων δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. νὰ μεταφέρηται μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τοῦ κλεισίματος τοῦ Ἰσολογισμοῦ εἰς τὸν Λογαριασμὸν Προνοίας τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης, τοῦ ὁποίου καὶ θὰ ἀποτελῇ κεφάλαιον.

Ἄρθρον 17

Εἰδικαὶ διατάξεις

1. Οἱ ὑπόλογοι διὰ τὴν εἴσπραξιν καὶ καταβολὴν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος πόρων τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας, ἤτοι οἱ ἰδιοκτῆται ἢ οἱ διευθύνται ἢ διαχειρισταὶ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ οἱ ἰδιοκτῆται ἢ διευθύνται ἢ ἄλλοι νόμιμοι ἐκπρόσωποι τῶν πρακτορείων πωλήσεως αὐτῶν, ὑποχρεοῦνται, ὅπως, παραλλήλως μὲ τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Τράπεζαν τῶν ἀνωτέρω ποσῶν, ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ σχετικὰς δικαιολογητικὰς καταστάσεις, βάσει ὑποδείγματος παρεχομένου εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

2. Ὡσαύτως οἱ αὐτοὶ ὑπόλογοι ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. πᾶσαν αἰτουμένην παρ' αὐτοῦ πληροφορίαν σχετικὴν μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Λογαριασμοῦ, τιμωρούμενοι, ἐν ἀγνοήσει ἢ ἐν περιπτώσει παροχῆς ψευδῶν στοιχείων, μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 7 τοῦ ν. 6071|1934

καὶ τοῦ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ Ν.Δ. 791|1941 προβλεπομένας ποινάς.

Ἄρθρον 18

Μεταβατικαὶ διατάξεις

1. Ἐργάται Τύπου Θεσσαλονίκης, πραγματοποιήσαντες κατὰ τὸ μετὰ τὸ 1948 χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον 500 καταβολὰς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, προερχομένας ἐξ ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, καὶ ὑπαχθέντες, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1872|1951, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ., ἔχοντες δὲ πραγματοποιήσει ἄνω τῶν 200 ἡμερησίων καταβολῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Κλάδου τούτου, δικαιοῦνται ἐπιδοτήσεως, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος, μὴ τηρουμένης τῆς προϋποθέσεως τοῦ ἄρθρου 10 § 1 ἐδ. α'.

2. Νομιμοποιοῦνται αἱ μέχρι σήμερον ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α. περὶ καταβολῆς ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ δαπανῶν Διοικήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

49500|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 221 τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν Ἐργασίας»,

2) Τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ τῆς ἀπὸ 6.10.1952 συνεδριάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου προβλεπομένου Συμβουλίου· καὶ

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1132 ἐ.ἐ. Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου,

Ἀ π ο φ α ι ζ ο μ ε ν :

1) Τὸ ἰσχύον σήμερον ἐκ δραχμῶν 542.000 ἐλάχιστον ὅριον μισθοῦ τῶν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένων μισθωτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ οἱουδήποτε ἐργοδότου διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καθορίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης εἰς δραχμὰς 650.000. Τὰ κάτω τοῦ ποσοῦ τῶν 542.000 ἰσχύοντα κατώτατα ὅρια αὐξάνονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης κατὰ 15 ο|ο.

2) Τὰ σήμερον ἰσχύοντα ἐλάχιστα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν δραχμῶν 22.000 διὰ τοὺς ἄρρενας ἐργάτας, 18.000 διὰ τὰς ἐργατρίας καὶ 8.000 διὰ τοὺς μαθητευομένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων καθορίζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀντιστοίχως εἰς δραχμὰς 25.000, 20.000 καὶ 9.000.

Τὰ κάτω τῶν 22.000, 18.000 καὶ 8.000 ἰσχύοντα σήμερον κατώτατα ὅρια αὐξάνονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης κατὰ 15 ο|ο.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ἰσχὺς της δὲ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1952

(*) Σχετικὴ πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν εἶναι ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 50100|1952 Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας.

Π ρ ὸ ς

Ἁπάσας τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας

Κοινοποιοῦντες ὑμῖν τὴν ὑπ' ἀριθ. 49500 ἐ. ἔ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 221 τῆς 7.10.1952, τεῦχ. Β', Φ.Ε.Κ., παρέχομεν ὑμῖν τὰς κατωτέρω ὁδηγίας καὶ διευκρινίσεις διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν ταύτης, ἐφαρμοζομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, ἤτοι ἀπὸ 7.10.1952.

1) Διὰ τῆς ἀποφάσεως, αὐξανόμενα, προσδιορίζονται, ὡς ἐν τῇ ἀποφάσει ὁρίζεται, τὰ ἐκ 542.000 δραχμῶν καθωρισμένα ἤδη διὰ τῶν διαφόρων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἄλλων διατάξεων κατώτατα ὅρια μισθῶν, ὡς καὶ τὰ ὁμοιοτρόπως καθωρισμένα ἤδη κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν 22.000 δραχμῶν διὰ τοὺς ἄρρενας ἐργάτας, 18.000 δραχμῶν διὰ τὰς ἐργατρίας καὶ 8.000 δραχμῶν διὰ τοὺς μαθητευομένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Διὰ τῆς γενομένης διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀναπροσαρμογῆς τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἅτινα κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀποτελοῦν τὴν ἐλαχίστην ἀμοιβὴν παντὸς ἐργαζομένου, ἐπηνέχθησαν μεταβολαὶ ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν εἰς τὴν ἀπόφασιν ἀναφερομένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀλλὰ ἐπὶ πάντων ἐκείνων, οἵτινες εἶναι κατώτεροι τῶν διαμορφωθέντων νέων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην, δηλαδὴ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καταβολὴ μικροτέρας τοῦ ἰσχύοντος ἐλαχίστου ὁρίου ἀμοιβῆς, ἐπέρχονται αἱ ἀκόλουθοι ἀναπροσαρμογαί :

Μισθὸς ἀπὸ 542.000—649.000 δραχμῶν αὐξάνεται εἰς 650.000 δραχμάς.

Μισθὸς κάτω τῶν 542.000 αὐξάνεται κατὰ 15 ο|ο.

Ἡμερομίσθιον ἀνδρῶν ἀπὸ 22.000—24.999 αὐξάνεται εἰς 25.000 δραχμάς.

Ἡμερομίσθιον γυναικῶν ἀπὸ 18.000—19.999 αὐξάνεται εἰς 20.000 δραχμάς.

Ἡμερομίσθιον μαθητευομένων ἀπὸ 8.000—8.999 αὐξάνεται εἰς 9.000 δραχμάς.

Δὲν δικαιοῦνται συνεπῶς τῆς παρασχεθείσης αὐξήσεως μόνον οἱ λαμβάνοντες σήμερον μισθὸν 650.000 δραχμῶν καὶ ἄνω ἢ ἡμερομίσθιον 25.000 καὶ ἄνω, προκειμένου περὶ ἀνδρός, 20.000 δραχμῶν, προκειμένου περὶ γυναικός, καὶ 9.000 δραχμῶν, προκειμένου περὶ μαθητευομένου ἢ μαθητευομένης. Τούτων αἱ ἀπολαναὶ θὰ ρυθμισθοῦν διὰ τῶν κλαδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

2) Οἱ δικαιούμενοι σήμερον βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἄλλων διατάξεων ἐλάχιστον ὅριον μισθοῦ κάτω τῶν 542.000 δραχμῶν (ὡς θήλεις καὶ μαθητευόμενοι ὑπάλληλοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὑπηρέται κλπ.) ἢ ἡμερομισθίων μικροτέρων τῶν μέχρι τοῦδε κατωτάτων ὁρίων τῶν 22.000 δραχμῶν διὰ τοὺς ἄνδρας, 18.000 δραχμῶν διὰ τὰς γυναῖκας καὶ 8.000 διὰ τοὺς μαθητευομένους (ὡς ἐργάται στρατιωτικῶν συνεργείων, μαθητευόμενοι μοδίστραι κλπ) τυγχάνουν ἐπὶ τῶν οὕτω καθωρισμένων μικροτέρων ποσῶν ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομι-

σθίων αύξήσεως 15 ο/ο (§ 1 έδάφ. 1 καί § 2 έδάφ. 2 τής άποφάσεως).

3) Ύπό τούς όρους «Μισθός» καί «Ήμερομίσθιον» διευκρινίζεται ότι νοούνται μόνον οί βασικοί μισθοί καί ήμερομίσθια. Έπομένως τά πάσης φύσεως έπιδόματα τά καθωρισμένα ήδη δι' έκάστην κατηγορίαν έργαζομένων καί δι' έκάστην περίπτωσιν καί χορηγούμενα έπί πλέον τών βασικών μισθών καί ήμερομισθίων (ώς έπίδομα οίκογενειακών βαρών, έπίδομα πολυετούς έργασίας, έργασίας Κυριακών, νυκτερινής ή άνθυγιεινής έργασίας κλπ.) θά έξακολουθήσουν καί έφεξής χορηγούμενα έπί πλέον τών διαμορφουμένων νέων έλαχίστων όρίων μισθών καί ήμερομισθίων.

4) Ώς πρός τούς κατ' άποκοπήν άμειβομένους μισθωτούς, δι' ούς διά τής ύπ' άριθμόν 2750|1951 ύπουργικής άποφάσεως ώρίσθη ότι δέον νά έξασφαλίζωνται καθ' ήμέραν έργασίας τουλάχιστον αί άντίστοιχοι κατ' έλάχιστον όριον άμοιβαί τών έπί μισθώ ή ήμερομισθίω άμειβομένων συναδέλφων των, διευκρινίζομεν, ότι δέν παρέχεται μέν ρητή αύξησις είς τήν κατ' άποκοπήν άμοιβήν των, ούχ ήττον όμως δέον όπως καί είς τούτους έξασφαλίζωνται ώς έλάχιστα όρια άμοιβής τά διά τής άποφάσεως διαμορφωθέντα νέα κατώτατα όρια.

5) Ή έν λόγω άπόφασις έχει έφαρμογήν έπί πάντων τών μισθωτών τών συνδεομένων μετά τού οίουδήποτε έργοδότου διά σχέσεως έργασίας τού ίδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων καί τού Δημοσίου καί τών Ν.Π.Δ.Δ.

6. Έπ' εύκαιρίᾳ τής κοινοποιουμένης άποφάσεως, άποτελούσης τήν πρώτην βασικήν έφαρμογήν τών διατάξεων τού ν. 2053 «περί ρυθμίσεως Συλλογικών Σχέσεων καί Διαφορών Έργασίας»(*) παρέχομεν ύμίν τάς ώς κατωτέρω όδηγίας, καθ' όσον άφορᾷ τήν περαιτέρω έφαρμογήν τού νόμου τούτου:

α) Καί μετά τάς διατάξεις τού νόμου τούτου δέν κατηργήθη ούδέν τών κρατούντων μέχρι τής ισχύος του συστημάτων προσδιορισμού τών μισθών καί ήμερομισθίων τών έργαζομένων. Ούτω τρεῖς άκόμη είναι τρόποι προσδιορισμού τούτων: Συλλογική Σύμβασις, Διαιτησία καί Διοικητική Πρᾶξις, μετά γνώμην τού Συμβουλίου τού ν. 2053. Πλήν όμως ώς πρός πάντας μετερρυθμίσθη διά τών διατάξεων τού ν. 2053 ό τρόπος καταρτίσεως ή θέσεως είς έφαρμογήν.

β) Καί μετά τόν ν. 2053 βασικός καί θεμελιώδης τρόπος ρυθμίσεως τών σχέσεων έργασίας παραμένει ή δι' έλευθέρας, μεταξύ τών ένδιαφερομένων, έργοδοτών καί μισθωτών, διαπραγματεύσεως κατάρτισις συλλογικών συμβάσεων έργασίας, προσαρμοσθέντος όμως καί τού συστήματος τούτου πρός τήν όλην οίκονομίαν τού νόμου, τού έλέγχου δηλονοτι τής έπιδράσεως τών ούτω έλευθέρως συμφωνουμένων έπί τών τιμών διαθέσεως. Διότι, ώς καί είς τήν εισηγητικήν τού νόμου έκθεσιν τονίζεται, μόνον όταν ή βελτίωσις τών άποδοχών γενικώς τών έργαζομένων γίνεται άνευ διαταραχής τής οίκονομίας είναι κοινωνικώς ώφέλιμος, άλλως άποβαίνει είς βάρος καί αύτών τούτων τών δήθεν ώφελουμένων έκ τής συμφωνίας.

γ) Περαιτέρω διά τών διατάξεων τού νόμου τούτου ένισχύθη καί ό θεσμός τών Πρωτοβαθμίων Έπιτροπών Διαιτησίας, διατηρηθεισών ώς όργάνων πρώτου βαθμού, έν άντιθέσει πρός τάς δευτεροβαθμίους, αίτινες κατηργήθησαν καί τό έργον τών όποίων άνετέθη ώς άναγκαία πλέον έρευνα δευτέρου βαθμού είς τό ύπό τού νόμου προβλεπόμενον Συμβούλιον Ρυθμίσεως Συλλογικών Σχέσεων καί Διαφορών Έργασίας.

Ύπό τό νέον τούτο καθεστώς αί Πρωτοβάθμιοι Έπιτροπαί Διαιτησίας θά πρέπει έν τῇ έρεύνῃ τών παραπεμπομένων αύτοῖς θεμάτων νά προσαρμόζωνται πρός τάς διατάξεις τού ν. 2053 καί δή καθ' όσον άφορᾷ τήν έξασφάλισιν σταθερότητος τής οίκονομίας, διότι καί τούτο πρέπει νά άποτελῇ κατά βασικήν τού νόμου έπιδίωξιν κύριον μέλημα τών όργάνων έπιλύσεως διαφορών έργασίας.

δ) Έάν, παρ' έλπίδα, δέν ήθελον τυχόν προσαρμοσθῇ πρός τάς διατάξεις τού ν. 2053 καί κυρίως πρός τάς διατάξεις τών άρθρ. 1, 3, 4, 5 καί 7 τόσον οί έλευθέρως διαπραγματευόμενοι, όσον καί αί Πρωτοβάθμιοι Έπιτροπαί Διαιτησίας καί τά έπιφορτιζόμενα μέ θέματα, ώς αύτά, όργανα τού Ύπουργείου Έργασίας, τό όλον οίκοδόμημα τού νόμου 2053 θά έτίθετο έν άμέσω κινδύνω, διότι έκ τής διαφοροτρόπου κινήσεως θά έπήρχετο μακρά καθυστέρησις καί πλήρης άντίφασις είς τήν άντιμετώπισιν τού ζωτικού θέματος τής ρυθμίσεως τών συλλογικών σχέσεων καί διαφορών έργασίας μέ κοινωνικάς συνεπείας τεραστίας σημασίας.

ε) Τά άνωτέρω καθίστανται είς πάντα έκδηλα, έάν διευκρινισθῇ καί διά τής παρούσης, ότι τό Συμβούλιον Ρυθμίσεως Συλλογικών Σχέσεων καί Διαφορών Έργασίας άποτελεῖ τόν κύριον μοχλόν κινήσεως διά τήν έφαρμογήν τού ύπό τού νόμου 2053 καθιερουμένου συστήματος προσδιορισμού τών άποδοχών τών έργαζομένων καί διά τήν αίτίαν ταύτην πᾶσα συλλογική σύμβασις ή άπόφασις Έπιτροπῆς Διαιτησίας έτέθη ύπό τήν κρίσιν τού Συμβουλίου, ίνα έφεξῆς έν κεντρικόν όργανον συντονίζῃ καί κατευθύνῃ τάς έκδηλώσεις ταύτας. Περαιτέρω διά τού νόμου 2053 έδεσμεύθη καί αύτή ή Διοίκησις, προβλεπομένου ύπ' αύτού όπως είς περιπτώσεις άνάγκης καθορισμού τών άποδοχών τών μισθωτών διά διοικητικῆς πράξεως έρωτᾶται καί γνωμοδοτῇ τό Συμβούλιον έπί τῆς κατ' άρχήν κρατούσης παρά τῇ Διοικήσει σκέψεως.

Κατόπιν τούτων, παρακαλούμεν, όπως, διά τήν πλέον σύντομον καί πράγματι ώφέλιμον άντιμετώπισιν τών διαφορών έργασίας, λαμβάνωνται ύπό πάντων ύπ' όψιν τά άνωτέρω καί έφαρμόζωνται μετά τής προσηκούσης προσοχής αί διατάξεις τού νόμου 2053|1952.

Έν Άθήναις τῇ 10 Όκτωβρίου 1952

25035|583|1952 Άπόφ. Ύπουργῶν Οίκονομικῶν καί Έργασίας

Περί τρόπου καταβολῆς καθυστερουμένων εισφορῶν πρός τήν Έργατικήν Έστίαν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 207 τής 15 Σεπτεμβρίου 1952)

Έχοντες ύπ' όψιν: 1) τάς διατάξεις τού άρθρου 2 τού ν. ύπ' άριθ. 19|1945, 2) τήν ύπ' άριθ. 2127|1952 άναφοράν τής Έργατικής Έστίας, δι' ής διαβιβάζεται ήμίν άπόφασις τού Διοικητικού αύτῆς Συμβουλίου, ληφθεῖσαν κατά τήν συνε-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 485

δρίαν αὐτοῦ τῆς 14.4.1952, 3) ὅτι ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας καὶ ἡ παρακολούθησις τῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων αὐτῆς ἤρξατο κυρίως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1949, ὡς καὶ τὴν παρατηρουμένην οἰκονομικὴν δυσχέρειαν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν γενικῶς, λόγῳ κρατουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ἀποφασίζομεν:

Οἱ ἐργοδόται οἱ ὁπωσδήποτε καθυστεροῦντες τὴν καταβολὴν τῆς ἐργοδοτικῆς των εἰσφορᾶς πρὸς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 μέχρι σήμερον δικαιοῦνται, ὅπως ἐξοφλήσωσι ταύτην μέχρι τέλους Μαρτίου 1953 εἰς μηνιαίας ἰσοπόσους δόσεις.

Τοὺς ὑποχρέους διὰ τὰ ἔτη 1945 - 1948 συμπεριλαμβανομένου ἀπαλλάσσομεν τῆς καταβολῆς τῆς προσθέτου ἐπιβαρύνσεως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ὑπ' ἀριθ. 1224|1944, διὰ δὲ τὰ ἔτη 1948 καὶ 1950 συμπεριλαμβανομένου τοῦ 15 ο|ο τῆς ἐν λόγῳ ἐπιβαρύνσεως.

Εἰς περίπτωσιν μὴ συμμορφώσεως τῶν ὡς ἄνω ὑποχρέων ἐργοδοτῶν πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἀποφάσεως, οὗτοι στεροῦνται αὐτοδικαίως τῶν εὐεργετημάτων ταύτης, ὑποκείμενοι διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν πρὸς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν ὀφειλῶν των εἰς τὰς διεπούσας διατάξεις τὸν τρόπον εἰσπράξεως τῶν πόρων τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας καὶ τὰς ἐντεῦθεν ἐπιβαρύνσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1952

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ καθορισμοῦ νέων ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Λαυρίου.

Συνεδρίασις 58η|2.9.1952

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 210 τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3, 4, 7, 13 καὶ 14 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»,

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1—4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

γ) Τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ ἁρμοδιοτήτων τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»,

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 58 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς (συνεδρίασις 28|22.8.1952) τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαυρίου, καὶ

ε) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 8641|1952 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Δ|σις Ἐσόδων), τροποποιοῦν ἁπάσας τὰς προγενεστέρας σχετικὰς ἀποφάσεις, ἀποφασίζει:

1) Τὸν καθορισμὸν νέων ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λαυρίου τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς ἀκολούθως:

«α) Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ἀνατολικῶς τῆς θέσεως Φοφόλες ὁρμίσκου, διέρχεται διὰ τῆς θέσεως Φοφόλες, ἀκολουθεῖ τὴν νοτίως βατὴν ὁδὸν πρὸς τὸν σταθμὸν Δασκαλιοῦ τοῦ σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν—Λαυρίου καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς βατῆς ὁδοῦ στρέφεται πρὸς δυσμὰς μέχρι συναντήσεως τῆς λεωφορειακῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν—Σουνίου, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ μέχρι τῆς Γεφύρας Δογάνη. Μετὰ ταύτην ἀκολουθεῖ τὴν βατὴν ὁδόν, τὴν διερχομένην διὰ τῶν θέσεων Δογάνη, Φρέατος Σκουζέ, ἐρειπίων Ἀρύ, Παρίτης, Συντεμένης, Μεγάλων Πεύκων, καὶ καταλήγει εἰς τὴν θάλασσαν νοτιανατολικῶς τοῦ χωρίου Λεγραινά. Ἐκεῖθεν διὰ τῆς παραλιακῆς γραμμῆς καὶ τῶν θέσεων Ἁγίας Μαρίνης, Ἀκρωτηρίου Σουνίου, Ὅρμου Πασᾶ, λιμένων Λαυρίου, Θωρικοῦ, Φραγκολίμανου, Τουρκολίμανου, Βρωμοπουσίου καὶ Ζέσταινας, καταλήγει εἰς τὸ ἀρχικὸν σημεῖον τοῦ ἀνατολικῶς τῆς θέσεως Φοφόλες ὁρμίσκου.

«Ἁπασαι αἱ ἐντὸς τῆς περικλειομένης διὰ τῆς ἀνωτέρω διαγραφομένης ὁριακῆς γραμμῆς κείμεναι περιοχαὶ καὶ τοποθεσίαι, περιλαμβανομένης καὶ τῆς πόλεως τοῦ Λαυρίου, τῆς Κοινότητος Καμαρέζης, τοῦ συνοικισμοῦ Πλάκας καὶ τῆς τοποθεσίας Σουρέζης, περιλαμβάνονται ἐντὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος».

«β) Ὡσαύτως εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος περιλαμβάνονται ἡ περιοχὴ τῆς νήσου Κέας, ἔνθα λειτουργεῖ τὸ συσταθὲν τοπικὸν Παράρτημα τῆς νήσου ταύτης, καὶ ἡ κωμόπολις τῆς Κερατέας, ὡς εἰδικώτερον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3619|1.95|13.8.1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθωρίσθη ἡ περιοχὴ αὐτῆς».

2) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖον Ια τμῆμα τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 Α.Ν. 1846|1951 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου τῆς περιοχῆς, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 §§ 1—2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχὰς ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

42080|Σ. 298|1952 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Παροχῆς Μαιευτικῆς Περιθάλψεως τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰ ἄρθρα 16 καὶ 17 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 22.7.1952 καὶ 29.7.1952 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42331|19.8.1952 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ Κανονισμὸς Παροχῆς Μαιευτικῆς Περιθάλψεως διατυπωθῇ καὶ ἰσχύσῃ συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς κάτωθι:

Κανονισμὸς Παροχῆς Μαιευτικῆς Περιθάλψεως.

Ἄρθρον 1

1. Ἡ ὑπὸ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ ν. 1846|1951 (*) προβλεπομένη διὰ τὴν περίπτωσιν

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 637.

τοκετοῦ ἠσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου ἢ συζύγου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου συνδρομὴ συνίσταται εἰς τὴν παροχὴν μαιευτικῆς περιθάλψεως εἴτε ἐν μαιευτηρίῳ ἢ μαιευτικῇ κλινικῇ ἢ θεραπευτηρίῳ, εἴτε κατ' οἶκον τῆς τικτούσης.

2. Διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐπιτόκου εἰς συμβεβλημένον μαιευτήριον ἢ μαιευτικὴν κλινικὴν ἢ νοσοκομεῖον ἀπαιτεῖται ρητὴ ἢ σιωπηρὰ συγκατάθεσις αὐτῆς. Ἐὰν αὕτη ἀδυνατῇ νὰ παράσχῃ τὴν συγκατάθεσιν λόγῳ τῆς καταστάσεώς της, ζητεῖται ἡ συγκατάθεσις τοῦ συζύγου καὶ ἐλλείψει καὶ τοιαύτης τῶν γονέων ἢ ἀδελφῶν τῆς ἐπιτόκου ἢ τοῦ συζύγου της.

3. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. δύναται νὰ ὀργανοῦται κατὰ Ὑποκαταστήματα ἡ παροχὴ μαιευτικῆς περιθάλψεως κατ' οἶκον, διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἐπίτοκος δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ εἰσαχθῇ εἰς μαιευτήριον ἢ θεραπευτήριον ἢ μαιευτικὴν κλινικήν.

Ἄρθρον 2

Ἔκτασις μαιευτικῆς περιθάλψεως

1. Ἡ ἐν μαιευτηρίῳ περίθαλψις περιλαμβάνει τὴν εἰς μαιευτήρια, μαιευτικὰς κλινικὰς καὶ θεραπευτήρια ἐνδιαίτησιν τῆς ἐπιτόκου πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ τοκετοῦ, ὡς καὶ πᾶσαν ἐν γένει ἐν αὐταῖς παρεχομένην εἰς τὴν λεχὼ οἱασδήποτε φύσεως ἰατρικὴν καὶ φαρμακευτικὴν περίθαλψιν. Εἰς τὴν μαιευτικὴν περίθαλψιν περιλαμβάνονται καὶ αἱ δαπάναι μεταφορᾶς τῆς ἐπιτόκου ἐντὸς τῆς αὐτῆς πόλεως ἐκ τῆς κατοικίας της εἰς τὸ μαιευτήριον καὶ πάλιν, ὅσακις αὕτη δὲν ἐχρησιμοποίησεν, οὐχὶ ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος, τὰ ὑπάρχοντα τυχὸν μεταφορικὰ μέσα τοῦ Ἱδρύματος.

2. Ἡ κατ' οἶκον μαιευτικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὸν τοκετὸν φάρμακα καὶ ἀντιβιωτικὰ εἴδη, ἀφ' ἑτέρου δὲ μαιευτικὴν ἀντίληψιν παρεχομένην ὑπὸ μαίας τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἐν ἀνάγκῃ ὑπὸ εἰδικοῦ ἰατροῦ. Ἐν περιπτώσει δυστοκίας ἢ ἀνωμάλου ἐξελίξεως τοῦ τοκετοῦ ἡ παροχὴ τῆς κατ' οἶκον μαιευτικῆς περιθάλψεως δὲν ἐξαντλεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἠσφαλισμένης, ἀλλὰ παρέχεται συμπληρωματικῶς νοσοκομειακὴ περίθαλψις ἐν μαιευτηρίῳ ἢ θεραπευτηρίῳ.

3. Ἡ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ ἐν μαιευτηρίῳ ἢ κατ' οἶκον μαιευτικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει καὶ τὴν πρὸς τὸ βρέφος παροχὴν οἱασδήποτε φύσεως ἰατρικῆς καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως, ἥτις λογίζεται χορηγουμένη εἰς τὴν μητέρα.

Ἄρθρον 3

Τόπος παροχῆς τῆς ἐν μαιευτηρίῳ περιθάλψεως

1. Ἡ ἐν μαιευτηρίοις περίθαλψις παρέχεται εἰς τὰς μαιευτικὰς κλινικὰς τοῦ Ἱδρύματος. Ἐν ἐλλείψει δὲ ἢ ἀνεπαρκείᾳ τούτων εἰς δημόσια, δημοτικὰ ἢ φιλανθρωπικὰ μαιευτήρια ἢ εἰς τὰ μαιευτικὰ τμήματα τῶν δημοσίων, δημοτικῶν ἢ φιλανθρωπικῶν θεραπευτηρίων ἢ εἰς ἰδιωτικὰς κλινικάς, μεθ' ὧν τὸ Ἵδρυμα συνῆψε σχετικὰς συμβάσεις καὶ εἰς τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας ἔχει ἐξασφαλίσει δι' αὐτὸ τὸ Ἵδρυμα. Ἡ ἐπίτοκος δύναται νὰ εἰσαχθῇ κατόπιν αἰτήσεώς της εἰς ἀνωτέραν θέσιν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅμως καταβάλλει αὐτη τὴν ἐπὶ πλέον δαπάνην, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπολύτως εὐθύνης τοῦ Ἱδρύματος ἐναντι τοῦ νοσοκομείου.

Διὰ τὴν σύναψιν τῶν συμβάσεων μετὰ τῶν μαιευτηρίων ἢ μαιευτικῶν κλινικῶν ἢ θεραπευτηρίων ἐφαρμόζονται αἱ ἰσχύουσαι γενικαὶ διατάξεις διὰ τὴν σύναψιν συμβάσεων μετὰ τῶν λοιπῶν θεραπευτηρίων καὶ κλινικῶν.

2. Δύναται ἡ ἐπίτοκος νὰ εἰσαχθῇ εἰς κλινικὴν ἢ μαιευτήριον τῆς ἰδίας αὐτῆς ἐκλογῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ Ἵδρυμα καταβάλλει τὰ νοσήλεια, ἅτινα κατὰ μέσον ὅρον θὰ κατέβαλλεν ἐὰν εἰσήγετο εἰς τινα τῶν συμβεβλημένων μαιευτικῶν κλινικῶν.

3. Εἰς ἐπειγούσας περιπτώσεις, καθ' ἃς ὑφίσταται κίνδυνος διὰ τὴν ἐπίτοκον ἢ τὸ μελλογέννητον καὶ ἕνεκα τούτου ὁ τοκετὸς ἔλαβε χώραν εἰς μὴ συμβεβλημένην κλινικὴν ἢ θεραπευτήριον, τὸ Ἵδρυμα ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ ὁλόκληρον τὴν δαπάνην, ἀσχέτως ποσοῦ. Τοιαῦται περιπτώσεις συντρέχουσιν ἰδίως: α) ἐὰν παρασχεθῇ κατ' οἶκον μαιευτικὴ περίθαλψις καὶ ὑπάρχει δυστοκία ἢ ἀνώμαλος ἐξέλιξις τοῦ τοκετοῦ, β) ἐὰν ἐκ πλάνης τοῦ ἰατροῦ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ ἢ λόγῳ πρώρου τοκετοῦ ἡ ἐπίτοκος δὲν ἐπρόλαβε νὰ ἐφοδιασθῇ δι' εἰσιτηρίου τοῦ Ἱδρύματος, γ) ἐὰν ἐλλείψει κλίνης δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὸ μαιευτήριον ἢ τὴν κλινικήν, δι' ἣν εἶχεν ἐκδοθῇ εἰσιτήριον ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος.

Ἄρθρον 4

Εἰσιτήρια καὶ διάρκεια περιθάλψεως

1. Διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐπιτόκου εἰς μαιευτήριον ἢ μαιευτικὴν κλινικὴν ἢ θεραπευτήριον ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ ἁρμοδίου Ὑποκαταστήματος χορηγουμένη μετὰ βεβαίωσιν τοῦ θεράποντος ἰατροῦ περὶ τῆς κυοφορίας καὶ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ.

2. Ἡ ἔγκρισις (εἰσιτήριον) παρέχεται ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἐλεγκτοῦ καὶ ἀναγράφει τὴν ὑπὸ τοῦ θεράποντος ἰατροῦ θεωρουμένην πιθανὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ, ὡς καὶ τὸ μαιευτήριον ἢ θεραπευτήριον, ἔνθα θὰ εἰσαχθῇ ἡ ἐπίτοκος διὰ τὸν τοκετόν. Ἐὰν ὁ τοκετὸς δὲν λάβῃ χώραν ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσδιορισθείσης πιθανῆς ἡμέρας, τὸ εἰσιτήριον καθίσταται ἄκυρον.

3. Ἡ ἔγκρισις ζητεῖται πάντοτε ἐκ τῶν προτέρων. Ἐξαιρετικῶς ἡ ἔγκρισις δύναται νὰ χορηγῆται καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς.

4. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος δεδομένη ἔγκρισις πρὸς εἰσαγωγὴν ἐπιτόκου εἰς μαιευτήριον ἰσχύει μόνον διὰ τὴν ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. μετὰ γνώμην τοῦ Α.Υ.Σ. καθοριζομένην διάρκειαν. Ἐὰν λόγῳ δυστοκίας ἢ ἀνωμάλου ἐξελίξεως τοῦ τοκετοῦ ἢ ἐπιπλοκῆς ἢ ἕνεκα τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας τοῦ νεογνοῦ παρίσταται ἀνάγκη παρατάσεως τῆς παραμονῆς τῆς ἐπιτόκου ἐν τῷ μαιευτηρίῳ, ἡ περαιτέρω ἐν αὐτῷ νοσηλεία θεωρεῖται ὡς νοσοκομειακὴ περίθαλψις καὶ χρήζει εἰδικῆς ἐγκρίσεως τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἐντεταλμένου ἐλεγκτοῦ ἰατροῦ.

Ἄρθρον 5

Ὑποχρεώσεις νοσηλευομένων

Ἡ ἐν μαιευτηρίῳ εἰσαχθεῖσα ὀφείλει νὰ συμ-

μορφούται πρὸς τοὺς κανονισμοὺς αὐτοῦ καὶ νὰ ἐκπληροῖ τὰ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Θεραπευτηρίου καὶ τῶν ἰατρῶν αὐτοῦ διατασσόμενα καὶ νὰ ἐπιτρέπῃ τὸν ἔλεγχον ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος.

Ἄρθρον 6

Χρηματικὸν βοήθημα τοκετοῦ

1. Ἐὰν ἐξ οἱουδήποτε λόγου δὲν παρεσχέθη εἰς τὴν ἐπίτοκον ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος μαιευτικὴ περίθαλψις κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 1 ἢ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος κανονισμοῦ, χορηγεῖται εἰς αὐτὴν τὸ ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου β' τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ ν. 1846|1951 ἐφ' ἅπαξ χρηματικὸν βοήθημα.

2. Τὸ βοήθημα τοκετοῦ ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., ἐκδιδομένης ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους καὶ ἰσχυούσης δι' ὁλόκληρον τὸ ἑπόμενον ἡμερολογιακὸν ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1952

47463|3413|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 217 τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1368|1938, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν εἰσέτι ἐπὶ τρίμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς των, ἤτοι μέχρι 30.12.1952, τὰς κάτωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας:

α') Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως (*).

β') Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 20188|10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως (**).

γ') Τὰς ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὰς τῆς ἀπὸ 1.11.1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθείσας παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21730|5.12.1947 καὶ 21791|5.12.1947 ἐκθέσεων καταθέσεων (***).

δ') Τὴν ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὴν τῆς ἀπὸ 1.11.1947 περὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789|5.12.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως (****).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1952

42197|3100|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας παραγωγέων Γυθείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 198 τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, 2) σχετικὴν αἴτησιν τοῦ σωματείου ἐργατοκαρπαγωγέων Γυθείου, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς τελευταίας λήξεως τὴν ἀπὸ 10.1.1946 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καρπαγωγέων Γυθείου, ὡς καὶ τὰς ἀπὸ 4.8.1946 καὶ 5.4.1949 συμπληρωματικὰς καὶ τροποποιητικὰς τοιαύτας ὁμοίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1952

36815|Α. 143|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων κατὰ 100 ο|ο τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 199 τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 νόμου, 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 8249|11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν ταύτης, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 30|14.7.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 τὰς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης καταβαλλομένας συντάξεις εἰς ποσοστὸν 100 ο|ο ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν καθοριζομένων τοιούτων, συμπεριλαμβανομένης εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην καὶ τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33821|Α.111|1951 ὁμοίας γενομένης τοιαύτης, καθοριζομένου κατωτάτου ὁρίου συντάξεως διὰ μὲν τοὺς ἀμέσως συνταξιοδοτουμένους τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 400.000, διὰ δὲ τὴν ὁμάδα τῶν δικαιοδόχων τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 350.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1952

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

23505|Σ. 579|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγρ. εἰς ἄρθρον 8 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 21 Μαΐου 1952)

19591|Σ. 484|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 21 Μαΐου 1952)

19586|Σ. 482|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐργαζομένων καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων Πόλεως Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 21 Μαΐου 1952)

22593|2056|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. Λιμένος Λεχαίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 21 Μαΐου 1952)

20827|1909|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τροποποιήσεως ἄρθρ. 40 τοῦ Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 21 Μαΐου 1952)

(*) ΕΕΔ 6, σελ. 693.
(**) ΕΕΔ 6, σελ. 695.
(***) ΕΕΔ 6, σελ. 730.
(****) ΕΕΔ 6, σελ. 731.

26489|Σ.678|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 120 της 26 Μαΐου 1952)

25514|Σ.650|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αθηναϊκών Εφημερίδων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 120 της 26 Μαΐου 1952)

18970|1755|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Λειτουργίας και Παροχών του Κ.Α.Φ. Λιμένος Σύρου.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 131 της 27 Μαΐου 1952)

27953|Ε.671|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεών τινων του Β' Μέρους του Καταστατικού οικονομικής και ασφαλιστικής οργανώσεως του Ταμείου Ασφαλίσεως Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 122 της 29 Μαΐου 1952)

12060|Σ.326|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Συντάξεων Ταμείου Ασφαλίσεως Τοπογράφων και Μισθωτών Γραφικών Τεχνών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 123 της 31 Μαΐου 1952)

22622|2101|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί εγκρίσεως τροποποιήσεως διατάξεων του Κανονισμού Κ.Α.Φ. Ξηράς Μυτιλήνης.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 της 31 Μαΐου 1952)

23501|Σ.583|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης εδαφίου εις άρθρον 16 του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών και Αγγειοπλαστών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 125 της 2 Ιουνίου 1952)

5044|Σ. 158|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του άρθρου 6 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Μυλεργατών και Τεχνιτών Μακαρονοποιών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 126 της 2 Ιουνίου 1952)

24092|Σ. 612|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί εγκρίσεως Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ελέγχου των δι' αυτοκινήτων συγκοινωνιών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 127 της 3 Ιουνίου 1952)

20343|Σ.506|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλληλικού και Υπηρετικού Προσωπικού Εταιριών Τσιμέντων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 της 5 Ιουνίου 1952)

68650|5824|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί εγκρίσεως τροποποιήσεως Κανονισμού Κ.Α.Φ. Λιμένος Αλιβερίου.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 129 της 4 Ιουνίου 1952)

10243|Σ. 258|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του άρθρου 15 του Καταστατικού του Ταμείου Μεταλλευτών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 133 της 7 Ιουνίου 1952)

24896|Σ.642|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης παραγράφου εις άρθρον 16 του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 133 της 7 Ιουνίου 1952)

26500|Σ.676|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού Κλάδου Συντάξεων του Προσωπικού Τραπέζης Αθηνών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 133 της 7 Ιουνίου 1952)

29100|Ε.712|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης παραγράφου εις το Καταστατικόν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιρίας Λιπασμάτων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 133 της 7 Ιουνίου 1952)

27860|2500|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί εγκρίσεως προσθήκης διατάξεως εις Κανονισμόν Κ.Α.Φ. Ξηράς Αθηνών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 136 της 13 Ιουνίου 1952)

21111|Ε.493|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 137 της 14 Ιουνίου 1952)

24093|Σ. 609|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του άρθρ. 1 του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Εξόδου και Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 137 της 14 Ιουνίου 1952)

24899|Σ. 648|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως άρθρου 41 του Καταστατικού του Ταμείου Μεταλλευτών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 140 της 18 Ιουνίου 1952)

30570|Σ. 783|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Θεραπευτηρίου «Ο Ευαγγελισμός».
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 140 της 18 Ιουνίου 1952)

26497|Σ. 671|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Καταστατικόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Θεραπευτηρίου «Ο Ευαγγελισμός».
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 142 της 21 Ιουνίου 1952)

27659|Σ. 701|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρόμων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 143 της 25 Ιουνίου 1952)

19583|Σ. 488|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου

Συντάξεων Προσωπικού Έταιρίας Ελληνικού Πυριτιδοποιείου.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 143 της 25 Ιουνίου 1952)

30927|Σ. 806|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του άρθρου 42α του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Καπνεργατών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 147 της 28 Ιουνίου 1952)

24897|Σ. 643|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως της Νομοθεσίας του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κρεοπωλείων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 155 της 2 Ιουλίου 1952)

31554|Σ. 836|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Καταστατικόν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 155 της 2 Ιουλίου 1952)

28525|Σ. 750|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως των Εκπροσώπων και Υπαλλήλων των Εργατικών Επαγγελματικών Οργανώσεων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 155 της 2 Ιουλίου 1952)

33979|Σ. 882|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεως και Προνοίας Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 156 της 8 Ιουλίου 1952)

19571|Σ. 463|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί εγκρίσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ανωνύμου Εταιρίας Αθηνών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 157 της 8 Ιουλίου 1952)

33972|Σ. 880|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης άρθρου εις άρθρον 87 του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 της 11 Ιουλίου 1952)

30934|Σ. 824|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως της Νομοθεσίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Μαλλεργατών και Τεχνιτών Μακαρονοποιών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 163 της 25 Ιουλίου 1952)

36009|Ε. 939|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης διατάξεως εις την § 5 του άρθρου 11 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 163 της 25 Ιουλίου 1952)

36010|Ε. 937|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Συντάξεων Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων και Μισθωτών Γραφικών Τεχνών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 164 της 18 Ιουλίου 1952)

36008|Ε. 940|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί καταργήσεως της § 3 του άρθρου 4 Κεφ. Β' του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 164 της 18 Ιουλίου 1952)

35011|Σ. 931|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού της Ασφαλιστικής Εταιρίας «Η Εθνική».
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 164 της 18 Ιουλίου 1952)

68817|Σ. 1350|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 169 της 28 Ιουλίου 1952)

30929|Σ. 805|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού Κλάδου Συντάξεων του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 169 της 28 Ιουλίου 1952)

41116|Σ. 1070|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης παραγρ. 4 εις το άρθρον 20 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Ελληνικού Πυριτιδοποιείου και Καλλικοποιείου.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 192 της 27 Αυγούστου 1952)

41682|Ε. 1088|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης άρθρου εις το τέλος του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 192 της 27 Αυγούστου 1952)

41683|Ε. 1087|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί προσθήκης παραγράφου εις άρθρον 28 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Μαλλεργατών και Τεχνιτών Μακαρονοποιών.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 192 της 27 Αυγούστου 1952)

41908|Σ. 1091|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Ε. Οινοποιίας—Ζυθοποιίας—Οινοπνευματοποιίας.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 195 της 30 Αυγούστου 1952)

30897|2735|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας
Περί εγκρίσεως προσθήκης διατάξεως εις Κανονισμόν Κ.Α.Φ. Δημάνος Ηρακλείου.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 195 της 30 Αυγούστου 1952)

30936|Σ. 819|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ανωνύμου Υδροηλεκτρικής Εταιρίας «Πλαδ-κος».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 197 της 2 Σεπτεμβρίου 1952)

36461|Σ. 959|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις άρθρον 45 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Μακεδονίας—Θράκης).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 197 της 2 Σεπτεμβρίου 1952)

30932|Σ. 821|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Καταστατικόν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης της Ελλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 197 της 2 Σεπτεμβρίου 1952)

42442|Σ. 1095|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών, Συγγραφέων, Μουσικών, Τεχνιτών Θεάτρου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 197 της 2 Σεπτεμβρίου 1952)

39712|Σ. 1049|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 36 του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Κλωστοϋφαντουργίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 197 της 2 Σεπτεμβρίου 1952)

42309|1952 Απόφ. Υπουργών Εργασίας και παρά τη Προεδρία της Κυβερνήσεως.

Περί συστάσεως παρά τω Ταμείω Ασφαλίσεως Εργατών Τόπου Αθηνών Κλειστού Λογαριασμού Στέγης και Αποκαταστάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 198 της 2 Σεπτεμβρίου 1952)

43105|Σ. 1109|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών και Αγγειοπλαστών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 199 της 6 Σεπτεμβρίου 1952)

33838|3036|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως προσθήκης διατάξεως εις Κανονισμόν Κ.Α.Φ. Στρατ. Μεσολογγίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 της 9 Σεπτεμβρίου 1952)

45478|Ε. 1192|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 206 της 12 Σεπτεμβρίου 1952)

27657|Σ. 702|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης διατάξεως εις το άρθρον 5 του Καταστατικού του Ταμείου Προνοίας Υπαλλήλων Ο.Δ.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 206 της 12 Σεπτεμβρίου 1952)

28434|2572|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως άρθρου 35 του ισχύοντος Κανονισμού του Κ.Α.Φ. Στρατ. Άρτης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 208 της 16 Σεπτεμβρίου 1952)

40492|3572|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως διατάξεως Κανονισμού Κ.Α.Φ. Αιμένος Μυτιλήνης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 208 της 16 Σεπτεμβρίου 1952)

37886|Σ. 1016|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως Καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αεριόφωτος Πειραιώς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 211 της 18 Σεπτεμβρίου 1952)

41465|Σ. 1086|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 211 της 18 Σεπτεμβρίου 1952)

45535|Ε. 1194|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Καταστατικόν Ταμείου Μεταλλωρύχων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 211 της 18 Σεπτεμβρίου 1952)

1054|Σ. 9|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης άρθρων εις Καταστατικόν Ταμείου Προνοίας και Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ιπποδρομιών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 215 της 26 Σεπτεμβρίου 1952)

47363|Β. 1249|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης άρθρου εις Καταστατικόν Ταμείου Συντάξεων Η.Ε.Μ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 214 της 25 Σεπτεμβρίου 1952)

46257|Σ. 1213|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως Καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Διαχειρίσεως Υπεγγύων Προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 218 της 30 Σεπτεμβρίου 1952)

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΟΣ

Διά τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νέου ν. 2322|1953 (ΦΕΚ 11, σελ. 1041, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς θέλει ὁρισθῆ διά διατάγματος, μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι) ὁρίζονται τὰ ἑξῆς: Αἱ ἀπό τριμήνου πρό καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας οὐδὲν ἐπάγονται νόμιμον ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἐντός 15 ἡμερῶν ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἤθελε ζητηθῆ ὑπό τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρά τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κατά τήν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος διαδικασίαν.

Εἰς περίπτωσιν μὴ χορηγήσεως τῆς ἀδείας ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἀπολύσεις, περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος, αἱ γενόμεναι καταγγελίαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες δὲν ἐπαναπροσελήφθησαν ἢ δὲν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν καὶ ἐφ' ὅσον οἱ πρὸς οὓς αἱ καταγγελίαι μισθωτοὶ ἐντός 15 ἡμερῶν ἀπό τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως ἤθελον προσέλθει πρός ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἀπελύθησαν.

Δὲν γίνεται εἰς τὴν διάταξιν ταύτην διάκρισις τῶν αἰτίων τῶν καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐκ τοῦ ὅτι μάλιστα ἐν § 4 τοῦ ἄρθρου 10 μνημονεύονται ρητῶς αἱ ἐξαιρέσεις καὶ τοιαῦται εἶναι α) τῶν κατόπιν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Α.Ν. 211|1936 ἀπολυθέντων β) τῶν ἀπολυθέντων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3112 καὶ τοῦ ἀθαφ. 3 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2119 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν γ) τῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου συνδεδεμένων μισθωτῶν δ) τῶν ἀπολυθέντων λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας κλπ., δηλαδὴ διὰ λόγους πᾶν ἄλλο ἢ σχετιζομένους πρὸς οἰκονομικοὺς λόγους τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἀφορῶντας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, προκύπτει, νομίζομεν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου καταλαμβάνει ὅλας τὰς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, πλὴν τῶν ἐν αὐτῇ ἐξαιρέσεων, εἰς ἃς μόνον περιωρίσθη ὁ Νομοθέτης (*Windscheid*. Γεν. Ἀρχ. § 182, σημ. 4).

Μεταξὺ ὅμως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 καὶ ἐκείνης τοῦ ἄρθρου 10 ἐμφανίζεται μία ἀντίφασις. Ἐνῷ τὸ ἄρθρον 3 ὁρίζει, ὅτι ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν κλπ. δὲν ἐπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος, εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10, ὡς ἐξετέθη, ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης ὅλων τῶν καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ἐκείναι δι' ἀκαταλληλότητα κλπ., ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελε ζητηθῆ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 διαδικασίαν.

Ἡ ἐκτροπὴ αὕτη ἐκ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ Νόμου ἐχει βεβαίως τὴν σκοπιμότητά της. Ἐκτὸς τῶν ἐν § 4 τοῦ ἄρθρου 10 ἐξαιρέσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἀπόλυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης νὰ ἴδῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ τριμήνου πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου ἀνέργων ἀδεξιθέντα ἄνευ ἐλέγχου τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸν τῶν ἐπιδιώξεών του τὸ ὅτι καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἤθελε δοθῇ ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἄδεια διὰ τὰς γενομένας ἀπολύσεις αὗται εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες δὲν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν.

Εἶναι καὶ τοῦτο μία ἀκόμη ἔνδειξις ὅτι ὁ Νόμος ἠνύσησε νὰ διατηρηθῇ ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, οἱουδήποτε μισθωτοῦ, εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἔχει τὴν δυνατότητα τῆς αὐτῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητός της, ὑφ' ἣν εἰς τὸ παρελθὸν ἀπησχόλησεν ὡρισμένον ἀριθμὸν προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως πταίσματος ἢ μὴ τοῦ μισθωτοῦ, ἀρκεῖ τοῦτο νὰ μὴ ἐμπίπτῃ εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου.

Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἐν ἄρθροις 1 καὶ 2 τοῦ νόμου εἰσάγονται ὡρισμένα κριτήρια πρὸς κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, οἰκονομικῆς μορφῆς, ἡ ἔγκρισις δὲ τῶν γενομένων ἀπό τριμήνου πρό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἀπολύσεων, κατὰ τὸ ἄρθρον 10, γίνεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 1, πρέπει, νομίζομεν, νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐκινήθη ἀπό τοῦ δεδομένου ὅτι αἱ τοιαῦται ἀπολύσεις δικαιολογοῦνται μόνον ἂν ὑπηγορεύθησαν ἐξ οἰκονομικῶν λόγων ἀκριβῶς ἵνα διασφαλίσῃ τὸν περιορισμὸν τῶν ἀνέργων, ἀδιαφορήσας διὰ τὰ μικροπαλαίσματα τῶν μισθωτῶν, τὰ ὁποῖα ὡδήγησαν εἰς τὴν ἀπόλυσίν των (ἡ ἐξαίρεσις τῶν ἀπολυθέντων μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν εἶναι χαρακτηριστική) καὶ διότι, ἂν ἔκαμνε διάκρισιν τῶν λόγων ἀπολύσεως, θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος περιγραφῆς τοῦ νόμου, διὰ τῆς προβολῆς ὑπό ἐργοδοτῶν λόγων ἀκαταλληλότητος κλπ. τῶν μισθωτῶν, ἐνῷ συγχρόνως θὰ διέφευγον οὕτω θέσεις ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν, τὰς ὁποίας οὕτως ἢ ἄλλως ἀσφαλίζει ἤδη ὁ νόμος, εἴτε διὰ τῶν ἀπολυθέντων, εἴτε διὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των.

***

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου εἶναι σαφές. Ἡ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς τῶν νομίμων ἀποζημιώσεων, ὡς καὶ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπό τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων διὰ τὸ κῦρος τῶν ἀπολύσεων (βλέπε ὡς πρὸς τοῦτο τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, σελ. 1046).

Θὰ τηρῆται, ἑπομένως, ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 διὰ τοὺς κοινοὺς μισθωτοὺς καὶ οἱ εἰδικοὶ νόμοι πολεμιστῶν κλπ.), οἱ ὁποῖοι καθορίζουν εἰδικὸν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων τρόπον.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

Δέν ήμπορεί ασφαλώς νά ύπάρχη άπό κανένα, κοινωνικώς σκεπτόμενον άνθρωπον, άντίρρησις ότι ή άπονομή ταχείας δικαιοσύνης είς τούς έργαζομένους, οί όποίοι άναμένουν άπό τό προϊόν τού μόχθου των νά συντηρηθούν είς την ζωήν, άποτελεί άπαράβατον ύποχρέωσιν τού Κράτους.

Ή άνάγκη νά ύπάρχη διά τόν έργαζόμενον μία είδική ταχεία διαδικασία έκδικάσεως τών μετά τού έργοδότου του διαφορών κατενοήθη άπό 40 καί πλέον έτών, άφ' ότου είσήχθη ή διαδικασία τού Ν. Γ'30Δ'.

Σήμερον, μετά τόσην έκτοτε έξέλιξιν τού έργατικού δικαίου, έπόμενον είναι νά άντιμετωπίζουν τά Δικαστήρια έν μέγα πλήθος έργατικών διαφορών καί διότι ή πολιτεία δέν λαμβάνει μέτρα νά έξασφαλίση τόν άνάλογον άριθμόν δικαστών, ώς έάν ή δικαιοσύνη πρέπει νά μετρήται μέ πόσα χρειαζόμεθα άπό τόν προϋπολογισμόν, συνέπεια είναι νά μή είναι άφικτή ή ταχίστη άπονεμάτωσις τής έργατικής δίκης, ώς ύπήρξε τό πνεύμα καί ό σκοπός τής έργατικής διαδικασίας.

Κάθε μέτρον, έπομένως, διοικητικόν, τό όποίον θά έτεθή, ώστε νά έκπληρούνται οί κοινωνικοί σκοποί τής έργατικής διαδικασίας μέ τήν δυνατήν άποφυγήν τής βραδύτητος καί έπιτεύγματα σύμφωνα πρός τούς έκτεθέντας σκοπούς, πρέπει νά έξαίρηται ίδιαιτέρως, ώς έκφράζον όχι μόνον την σαφή άξίωσιν τού νόμου, άλλά καί την ψυχικήν διάθεσιν τών δικαστών νά κινηθούν, μέ την μεγαλυτέραν δυνατήν έντασιν τών δυνάμεών των, διά την έξυπηρέτησιν τών έργαζομένων έντός τού πνεύματος τής νομοθετικής προστασίας των.

Άπό τής σκοπιάς αύτής θεωρούμενον τό τελευταίον, μέ την έναρξιν τού νέου δικαστικού έτους, μέτρον τού προϊσταμένου τού Πρωτοδικείου Άθηνών Ύφέτου κ. Χ. Άποστολοπούλου νά καθιερωθή είδικόν τμήμα συνεδριάσεων παρά τώ Πρωτοδικείω Άθηνών διά την έκδίκασιν τών έφέσεων έπί έργατικών δικών τού Ν. Γ'30Δ', ύπό Ίδιον Πρόεδρον καί είδικήν σύνθεσιν, έχει την άνάλογον κοινωνικήν καί πρακτικήν άξίαν του καί πιστεύομεν, ότι θά συντείνη καί είς την ταχυτέραν άποπεράτωσιν τών έργατικών δικών, ώστε νά άποδή άληθώς ούσιαστική ή δικαστική τών μισθωτών προστασία.

Μετά την ματαίωσιν δυστυχώς τών δικονομικών μεταρρυθμίσεων, αί όποίαι είχον σχεδιασθή καί είς τόν τομέα έκδικάσεως τών έργατικών διαφορών, κάθε προσπάθεια, ή όποία τείνει νά βελτιώση την έφαρμογήν τής έργατικής διαδικασίας, μέ τά δικαιοδοτούντα κατ' αύτήν όργανα, τών όποίων ή λαμπρά είς τό σύνολον δρασις άνεβίβασε τό έργατικόν δίκαιον είς τό έπίπεδον τού σημερινού πρώτου ένδιαφέροντος, προκαλεί δικαίως χαράν.

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΥ

Άξιότιμε κ. Διευθυντά,

Θά παρεκάλουν νά μοί έπιτραπή νά έκφράσω, μέσω τού έγκριτου ύμών περιοδικού, όλίγας μου σκέψεις έπί τών διατάξεων τού άρθρ. 8 ν. 2097|1952 (ΕΕΔ 11, 601), δι' ών άπαλλάσσεται τό Δημόσιον, ώς άντίδικος, τής ύποχρεώσεως καταβολής δικαστικής έπιταγής κλπ., έν περιπτώσει δικαστικής του ήττης.

Τήν έν λόγω διάταξιν θεωρώ άντισυνταγματικήν, διότι, πλήν τού ότι διά τής άναδρομικής της ίσχύος θίγει κεκτημένα δικαιώματα, κατάστασις μή άφισταμένη τής δημεύσεως, άντιστρατεύεται καταφώρως πρός τάς διατάξεις τού άρθρ. 3 τού Συντάγματος (καί τάς σχετικάς τών τοιούτων τού 1911 καί 1927), άλλά καί πρός τάς τοιαύτας τών άρθρ. 76 καί 77 τής Πολ. Δικονομίας, δι' ών τό Δημόσιον είς τάς σχέσεις του άστικού δικαίου είναι ίδιώτης, ίστάμενος έπί τού αύτού έπιπέδου μετά τών λοιπών πολιτών, καί δέν είναι έπιτρεπτόν Νόμος νά έξασφαλίζη ύπέρ αύτού ώς διαδίκου πλεονεκτήματα είς βάρος τών άλλων πολιτών (Σ.Ε. 1527 καί 1935|1949, ΕΕΝ τοτ' 624 καί 696).

Κατ' άκολουθίαν τών άνωτέρω, τό άρθρ. 8 ν. 2097|1952, καθιερούν προνόμιον ύπέρ τού Δημοσίου είς άνεπιτρεπτα έπίπεδα σχέσεων, άντίκειται καί είς τάς ίσχυούσας άπό τής συστάσεως τού Έλληνικού Βασιλείου διατάξεις τών άρθρ. 208 καί 209 τής Πολ. Δικ., καθ' άς ό ήττηθείς διάδικος ύποχρεούται νά καταβάλη την δικαστικήν έν γένει δαπάνην, είς ήν περιλαμβάνεται καί ή ταιαύτη τής δικαστικής έπιταγής (ώς καί τό τέλος άπογράφου, σύνταξις τής καταβολής άντισυνταγματικώς διά τούς αύτούς ώς άνω λόγους έχει άπαλλαγή τό Δημόσιον διά του ν. 553|1937).

Έξ άλλου, δέν είναι νοητόν, όταν τό Δημόσιον διαθέτη άρτίως οργανωμένας δικαστικάς Ύπηρεσίας καί τόσον άριστον έπιστημονικόν προσωπικόν, ώστε ή μετ' αύτού άντιδικία νά καθίσταται δυσχερεστάτη, νά δύναται, όταν μάν νικά κατά τών πολιτών, νά κοινοποιή έπιταγάς, όταν δέ ήττάται, νά άπολαμβάνη προνομίων, χωρίς νά παραβιάζωνται καταφώρως αί άρχαί τού Κράτους Δικαίου.

Είναι δέ άπορίας άξιον πώς αί άντισυνταγματικαί αύται διατάξεις τού άρθρ. 8 έτέθησαν έν μέσω τού ν. 2097|1952 καί πώς έτυχον τής έγκρίσεως τών βουλευτών δικηγόρων, έτι δέ πλέον τών άρμοδίων Ύπουργών καί ίδία τών σεβαστών μοι καθηγητών κ.κ. Κασιμάτη καί Εύελπίδη, παρ' ών ήδυνήθην νά διδαχθώ τό πρώτον τάς άνω διατυπουμένας σκέψεις μου.

Διά τούς ώς άνω λόγους φρονώ, ότι αί διατάξεις τού άρθρ. 8 ν. 2097|1952 θά πρέπει νά καταργηθούν, άφ' ής ίσχυσαν, καί έπί πλέον φοβούμαι ότι αύται τυγχάνουσιν άντικοινωνικαί, ώς καθιερούσαι άρχάς τού 1ου Ράϊχ περί παντοδυναμίας τού Κράτους καί έξουθενώσεως τού άτόμου, άντιλήψεις, τάς όποίας άπεδοκίμασε σύμπασα ή άνθρωπότης, άνέτρεψαν ή θυσία τών έκατομμυρίων νεκρών τού τελευταίου πολέμου καί άνεταφίασαν ή ίαχή τής Νίκης καί τής Δημοκρατίας, ήτις έπιμένει νά διατηρήση τάς άρχάς τής δικαιοκρατουμένης Πολιτείας.

Άθήναι 8.10.1952 Μετά πάσης τιμής
Κ. Ε. Στείρος, Δικηγόρος

Παραράμματα

Είς την ύπ' άριθ. 529|1952 άπόφασιν τού Πρωτοδικείου Πατρών (ΕΕΔ 11, σελ. 672) παρεισέρρησαν τά κάτωθι λάθη, τά όποία παρακαλούμεν νά διορθωθούν ώς έξής: Ή λέξις «θεμελιούται», σελ. 673, στίχος 12ος έκ των άνω, πρώτη στήλη, νά διορθωθή είς τό ορθόν «τελειούται» καί ή φράσις «άφού βεβαιούται», σελ. 673, στίχος 7ος έκ των κάτω, δευτέρα στήλη, νά διορθωθή είς τό ορθόν «άφού δέν βεβαιούται».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 21 (267)

Ἀθῆναι, 1 Νοεμβρίου 1952

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΛΕΞ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Ι. Ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐτέθη πρὸς λύσιν τὸ πρόβλημα, ἂν ἡ, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἀναφανεῖσα ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας, καταλύῃ τὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐργοδότου. Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 130|1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος (ΕΕΔ 11, 617) δοθεῖσα ἀπάντησις ὑπῆρξεν ἀρνητική. Τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τῆς χώρας ἐδέχθη, ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου, μολονότι κατέστη ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας. Ἡ σοβαρότης τοῦ τεθέντος προβλήματος — τόσον ἀπὸ πρακτικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως — ὑπαγορεύει τὴν διερεύνησιν τῆς ὀρθότητος τῆς ἀρεσπαγιτικῆς λύσεως.

ΙΙ. Ἀρνούμενος ὁ ἐργοδότης ν' ἀποδεχθῇ τὰς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ του προσφερομένας ὑπηρεσίας περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν. Δεδομένου ὅτι κατὰ κανόνα (μὲ ἐλαχίστας ἐξαιρέσεις) δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου—καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσις—εἶναι ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ἄρνησίς του πρὸς ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης παροχῆς τῆς ἐργασίας, περιάγει τοῦτον εἰς ὑπερημερίαν πιστωτοῦ (mora accipiendi) (βλ. *Δ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 427, πρβλ. ἐν τούτοις τὴν ὑπὸ τοῦ *Bovay*, Essence de la demeure, Lausanne 1934, σ. 50 ἐπ. ἀναπτυσσομένην θεωρίαν).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐὰν ὁ ἐργοδότης κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. (Διὰ τῆς εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο καρεμβληθείσης φράσεως «ἢ ἂν ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας» ἐπεζητήθη ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τοῦ «κινδύνου τῆς ἐπιχειρήσεως». Τοῦτο δὲν ἐρευνᾶται ἐνταῦθα (σχετικῶς βλ. τὴν ἐν ΕΕΔ 6, 484 μελέτην μου).

Αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐξ ἁπλῆς ἰδιοτροπίας ἢ ἀντιπαθείας πρὸς τὸν μισθωτὸν ὁ ἐργοδότης ἀρνεῖται τὰς ὑπηρεσίας του—καὶ οὕτω καθίσταται ὑπερήμερος — εἶναι βεβαίως σπάνιαι. Συνηθέστατα ὅμως ἡ ἄρνησις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν πεποίθησιν τοῦ ἐργοδότου, ὅτι, κατόπιν τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐλύθη ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, ἐνῷ ἐν τῇ πραγματικότητι ὁ δεσμὸς οὗτος ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενος, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας (πρβλ. H. *Titze*, Das Recht des Kaufmännischen Personals σ. 200, *Hueck* (Nipperdey), Lehrbuch des Arbeitsrechts, I § 32 III).

Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς πληθύος τῶν λόγων ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ περιέλευσις τοῦ ἐργοδότου εἰς ὑπερημερίαν εἶναι λίαν συνήθης καὶ συνεπῶς καὶ αἱ περιπτώσεις τῆς διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἀναφαινομένης ἀδυναμίας—προσκαίρου ἢ διαρκοῦς—τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι σπάνιαι.

ΙΙΙ. Ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ νομολογίᾳ γίνεται ὁμοφώνως δεκτόν, ὅτι ἐν τῇ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως δηλώσει τοῦ ἐργοδότου συνυπάρχει καὶ ἡ δήλωσις περὶ μὴ περαιτέρω ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ προσφορὰ αὐτῶν—μετὰ τὴν (ἄκυρον) καταγγελίαν—ὡδ' ἀποτελεῖ στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς ἡ τοιαύτη προσφορά.

Τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως δημοσίου ὑπαλλήλου διὰ δύο προσφάτων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (410|1951, ΕΕΔ 10, 1028 καὶ 152|1952, ΕΕΔ 11, 415, πρβλ. καὶ τὴν 268|1939, ΕΕΝ ΣΤ' 499) ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σκέψεως ὅτι αἱ περὶ ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν θεμελιώδεις ἀρχαὶ τοῦ δικαίου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν σχέσεων τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὡς μὴ ἀντικείμεναι εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας (πρβλ. *Nipperdey* ἐν *Staudinger's* Komm. Vorb. 170 β).

Ὅτι, συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης ἀκδοχῆς, δὲν περιέρχεται ἀμέσως εἰς γνῶσιν τοῦ ἐργοδότου ἡ ἀναφανεῖσα ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας εἶναι πρόδηλον. Ὁ μισθωτός, ὑπερημέρου καταστάντος τοῦ

έργοδότου, αὐτόλως ὑποχρεοῦται νὰ κάμνῃ τὴν ἐμφάνισίν του ἐνώπιον τοῦ ἐργοδότου καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν δήλωσιν, ὅτι εἶναι πάντοτε πρόθυμος νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του (βλ. *Oser - Schönenberger*, Das Obligationenrecht, 2α ἔκδ. § 332 σ. 1239). Λογικὴ συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ τόπου, ἔνθα παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του, δικαιοῦται, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ ἐκπίπτῃ τοῦ δικαιώματος, ν' ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν. Τοῦτο ὅμως ἰσχύει ὑπὸ τὴν αὐτονόητον προϋπόθεσιν, ὅτι ἀνακοινοῖ τὴν τοιαύτην ἀπομάκρυνσιν εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ καθιστᾷ γνωστὴν εἰς αὐτὸν τὴν διεύθυνσίν του, οὕτως ὥστε νὰ ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ τὸν καλέσῃ ν' ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν. Ἂν προσκαλούμενος δὲν προσέλθῃ, αἴρεται ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου (βλ. Α.Π. 96|1942, ΕΕΔ 1, 530).

Οὕτως ἀντιμετώπισε τὸ ζήτημα ἡ ὑπ' ἀριθ. 3773|1952—μὴ δημοσιευθεῖσα εἰς νομικὸν περιοδικὸν—ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν. Ἡ διάκρισις μεταξὺ ἀπομακρύνσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἡμεδαπὴν καὶ τοιαύτης εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, εἰς ἣν προέβη ἡ—ἐπίσης ἀδημοσίευτος—ὑπ' ἀριθ. 3207|1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἀποκρούσασα τὴν ἀπαίτησιν τοῦ εἰς ἄγνωστον διὰ τὸν ἐργοδότην τόπον ἀπομακρυνθέντος μισθωτοῦ μόνον διὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, παρουσιάζεται αὐθαίρετος καὶ δὲν ὁδηγεῖ εἰς ὀρθὰς λύσεις. (Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ *Lotmar*, Der Arbeitsvertrag II σ. 307 καὶ παρ' ἡμῖν ὁ *Ι. Καποδίστριας*, ΈρμΑΚ Εἰσαγ. 349—360 ἀριθ. 26, ὁμιλοῦν περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπομακρύνσεως. Συνεπῶς ἐπὶ ἐκουσίας ἀπομακρύνσεως, κατ' αὐτούς, θὰ ἔδει νὰ ἀποκρούηται ἡ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ. Ἀλλ' ἐφόσον εἰδοποιεῖται σχετικῶς ὁ ἐργοδότης καὶ γνωστοποιεῖται ἡ νέα διεύθυνσις διὰ νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ πρόσκλησις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, δὲν δικαιολογεῖται ἡ ἄρσις τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑπὸ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐκουσίας ἀπουσίας ἐκ τοῦ τόπου τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας).

IV. Συνέπεια τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου—λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν—εἶναι ὅτι ὁ μισθωτὸς λαμβάνει τήν, διὰ μὴ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας, ἀντιπαροχὴν (μισθόν), χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς μεταγενέστερον χρόνον, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 656 «μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ». Οὕτω καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 615 BGB «ohne zur Nachleistung verpflichtet zu sein» καὶ τὸ ἄρθρον 332 Ἑλβετ. Κώδ. Ἐνοχ. Τοῦτο εἶναι βεβαίως αὐτονόητον, ἐπὶ συνηρτημένων πρὸς τὸν χρόνον διαρκῶν σχέσεων, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ *Nikisch*, Arbeitsrecht 1951, σ. 180, «bei zeitgebundenen Dauerverhältnissen ist eine Nachleistung im eigentlichen Sinne gar nicht möglich».

Κ α ὶ ἤ δ η ἐ ρ ω τ ᾶ τ α ι: Τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀπαιτήσῃ τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου ὀφίσταται ἐπίδρασιν ἐκ τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας ἐπελθούσης ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας;

Διὰ νὰ δοθῇ ἡ προσήκουσα ἀπάντησις ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ἡ διαστολὴ μεταξὺ τῶν περιπτώσεων α) τῆς ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου ἐπελθούσης ἀδυναμίας β) τῆς εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ ὀφειλομένης ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας καὶ γ) τῆς ἀναιτίου τοιαύτης. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ ἀπάντησις εἶναι εὐχερής. Οὐδεμία ἀμφιβολία γεννᾶται, ὅτι, ὁσάκις ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ (ὑπερημέρου) ἐργοδότου κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ συνεχίζεται (ἀνεξαρτήτως καὶ ἄλλων ἐνδεχομένως συνεπειῶν). Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν γίνεται διάκρισις· καί, ὁσάκις μὲν ἡ ἀδυναμία ἐπῆλθεν ἐκ δόλου ἢ βαρείας ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθόν (ἄρθρον 355 Α.Κ., βλ. *Ι. Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτέρω, ἀριθ. 31, πρβλ. *Lotmar*, ἔνθ' ἀνωτέρω). Αἱ γνῶμαι ἀντιθέτως διίστανται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀδυναμίας ἐξ ἐλαφρᾶς ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ διχογνωμία συναρτᾶται πρὸς τὴν ἐκ τῆς διαφόρου διατυπώσεως τῶν ἄρθρων 355 καὶ 381 ἐδ. 2 τοῦ Α.Κ. προκύψασαν ἑρμηνευτικὴν δυσχέρειαν (περὶ ἧς βλ. *Α. Λιτζερόπουλον*, ΕΕΝ ιγ' 330 καὶ *Γ. Μιχαηλίδην - Νουάρον* ΈρμΑΚ 381 ἀριθ. 8 καὶ 9). Καὶ κατὰ μὲν τὴν μίαν ἄποψιν, στηριζομένην εἰς τὸ ἄρθρον 355 Α.Κ. καὶ ἐπὶ ἐλαφρᾶς ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ ἡ ἀξίωσις του διατηρεῖται. (Οὕτω *Ι. Καποδίστριας*, ΈρμΑΚ Εἰσ. ἄρθρ. 349 - 360 ἀριθ. 24). Ἀντίθετον, ἐν τούτοις, λύσιν ὑπαγορεύει τὸ ἄρθρον 381 ἐδ. 2 τοῦ Α.Κ. «Ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ χρησιμοποιούμενος ὅρος «ἄνευ ὑπαιτιότητος» περιλαμβάνει, ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη, πᾶν εἶδος πταίσματος (καὶ ὄχι μόνον τὸν δόλον καὶ τὴν βαρεῖαν ἀμέλειαν). Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἂν ἐξ ἐλαφρᾶς ἀκόμη ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ κατέστη ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας δὲν δύναται νὰ λάβῃ οὗτος τὴν ἀντιπαροχήν (βλ. *Μιχαηλίδην - Νουάρον*, ἔνθ' ἀνωτέρω).

V. Δυσχερείας σοβαρὰς παρουσιάζει ἡ τρίτη περίπτωσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς ἀναφέρεται τὸ μελετώμενον ζήτημα. Ἐξακολουθεῖ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, φυσικῆς ἢ νομικῆς, περιῆλθεν ὁ μισθωτὸς (ἄνευ ὑπαιτιότητός του) εἰς ἀδυναμίαν παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν; Ἐπὶ τοῦ οὕτω τεθέντος ἐρωτήματος ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀπήντησε καταφατικῶς. Κατ' αὐτὴν ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ παύει μόνον ἐὰν ἐπέλθῃ ἄρσις τῆς ὑπερημερίας κατὰ νόμιμον τρόπον (καὶ ἀπαριθμεῖ τοὺς νομίμους τρόπους), ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅταν κατέστη ἀδύνατος ἡ παροχή. Τὴν ἐρμηνείαν ταύτην στηρίζει ἡ ἀπόφασις εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 352 Α.Κ., καθ' ἣ «ὁ δανειστὴς δὲν καθίσταται ὑπερήμερος, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης εἰς τὰς περι-

πτώσεις τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχήν κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσφορᾶς ἢ τῆς ἐπιχειρητέας ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ πράξεως». Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ἡ ἐπιγενομένη ἀδυναμία οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἄσκει ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἤδη ἐπελθούσης ὑπερημερίας, διότι τὸ ἄρθρον 352 «πραγματεύεται περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ περιστατικοῦ τῆς ἀδυναμίας, πρὶν ἡ τελειωθῇ ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ». Ἡ τοιαύτη θεμελίωσις δὲν ἐθεωρήθη ἱκανοποιητική. Κατ' ἀκριβολογίαν ἄλλωστε ἡ σκέψις αὕτη τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀκολουθηθεῖσαν ἑρμηνείαν, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἀπάντησιν εἰς τὸ σχετικόν, ἐκ τοῦ ἄρθρου 352 ἀντληθὲν (ἄρθρον 297 BGB), ἐπιχείρημα, περὶ οὗ κατωτέρω, τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου ὀρθῶς ὑπεδείχθη, ὅτι σοβαρώτερον ἔρεισμα εἰς τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἑρμηνείαν παρέχει ἡ εἰς τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς συμβάσεις ἀναφερομένη διάταξις τοῦ ἄρθρου 381 ἐδ. 2 τοῦ Α.Κ. (βλ. τὸ σχόλιον τοῦ *Β. Π. Βασιλείου* ὑπὸ τὴν 130|1952 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ΕΕΔ 11, 619. Τὴν ἀντίστοιχον πρὸς τὸ ἄρθρον 381 ἐδ. 2 Α.Κ. διάταξιν τοῦ BGB—324 ἐδ. 1)—ἐπικαλοῦνται οἱ ὀπαδοὶ τῆς ὑπὲρ ἧς ἐτάχθη τὸ Ἑλληνικὸν Ἀκυρωτικὸν ἀπόψεως, ἐν Γερμανίᾳ, βλ. *Nipperdey* (Standinger) § 615 ἀριθ. 27, *Lotmar*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 197, 307).

Δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 381 ἐδ. 2 Α.Κ. ὁ ἐργοδότης (ὑπερήμερος πιστωτὴς) δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς πρὸς ἀντιπαροχὴν ὑποχρεώσεως, ἤτοι τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ, ἐὰν ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ κατέστη ἀδύνατος ἄνευ ὑπαιτιότητός του.

Αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 381 ἐδ. 2 Α.Κ., εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἐπελθούσης ἀδυναμίας παροχῆς τῆς ἐργασίας, παρουσιαζόμεναι συνέπειαι ἐκτίθενται εἰς τὰς ἀμέσως κατωτέρω ἐξεταζομένας κατηγορίας ἀδυναμίας ἐκ νομικῆς ἢ φυσικῆς αἰτίας.

Α'. Διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὁ μισθωτὸς καλεῖται ὑπὸ τὰς σημαίας. Ἐκ τούτου ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν καθίσταται ἀδύνατος. Κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἑρμηνείαν ὁ στρατευθεὶς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, σαφῶς, ὡς γνωστόν, διακρινόμενον τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, διὰ τὴν λῆψιν τοῦ ὁποίου ἄλλωστε εἶναι ἀναγκαία ἡ συνδρομὴ ὡρισμένων προϋποθέσεων. Καὶ ἐνῷ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ δικαιοῦται κἂν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, λόγῳ ἐλλείψεως τῶν νομίμων προϋποθέσεων, θὰ λαμβάνῃ, ἐν τούτοις, τὸν μισθόν (ἤτοι θὰ ἔχῃ μείζονα ἀξίωσιν). Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν λογικὴν συνέπειαν τῆς ἀνωτέρω ἑρμηνείας, ἣν υἱοθέτησε καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος. Δέον μάλιστα νὰ σημειωθῇ καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει δὲν ὑφίσταται ἡ δυνατότης τῆς ἄρσεως τῆς ὑπερημερίας διὰ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ στρατευθέντος, διότι κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν ἡ νέα αὕτη καταγγελία—διαρκούσης τῆς στρατεύσεως—εἶναι ἄκυρος. Ἀπομένει βέβαια εἰς τὸν ἐργοδότην ὡς μόνη ἀκολουθητέα ὁδὸς διὰ τὴν παῦσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ἡ πρόσκλησίς του πρὸς τὸν μισθωτὸν ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, ὁπότε ἡ μὴ συμμόρφωσις τούτου πρὸς τὴν πρόσκλησιν ἐπάγεται τὴν ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου. Ἡ ἐξεταζομένη περίπτωσις ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον δικαστικῆς ἐρεύνης παρ' ἡμῖν. Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2767|1948 (ΕΕΔ 7, σελ. 409, εἰσ. *Δ. Θεοτοκᾶ*) ἀποφάσεώς του ἀπέκρουσε τὴν ἀξίωσιν μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου του διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ «ὁ ἐναγων ἐκπληρῶν ἐν τῷ Βασιλικῷ Ναυτικῷ τὰς στρατολογικὰς ὑποχρεώσεις του δὲν εἶχε τὴν δυνατότητα παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του» (πρβλ. *H. Titze*, Das Recht des kaufmännischen Personals, σελ. 202).

Β'. Διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἀνακαλεῖται ἡ (κατὰ τὸν νόμον 4310) εἰδικὴ ἄδεια ἐργασίας τοῦ ἀλλοδαποῦ. Κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἑρμηνείαν ὁ ἀλλοδαπὸς δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθόν, μολονότι, ἀνακληθείσης νομίμως τῆς ἀδείας ἐργασίας, περιῆλθε πλέον εἰς ἀδυναμίαν νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του. Καὶ ἐνταῦθα ὁ ἐργοδότης, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, εἶναι ἀνάγκη νὰ προβῇ εἰς πρόσκλησιν πρὸς ἀνάληψιν τῆς ὑπηρεσίας ἂν καὶ γνωρίζῃ ὅτι οὔτε ὁ ἴδιος ἔχει δικαίωμα νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας, οὔτε ὁ μισθωτὸς νὰ προσφέρῃ ταύτας. Πάντως μέχρις ὅτου ἀποκαλυφθῇ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀδυναμία τοῦ ὀφειλέτου—μισθωτοῦ—ὁ ὑπερήμερος ἐργοδότης θὰ καταβάλῃ ἀναγκαίως τὸν μισθόν. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουν βεβαίως καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μὴ ἀνανεώσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας, ὅπου τοῦτο ἀπαιτεῖται. (Σχετικὴν περίπτωσιν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις).

Γ'. Διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὁ μισθωτὸς—ἄνευ ὑπαιτιότητός του—ἀσθενεῖ ἢ, ἔτι περαιτέρω, καθίσταται ἀριστικῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν (διότι ἀπώλεσε τὰς χεῖρας, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ *Ι. Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀνωτ. 28). Οὗτος οὐχ ἧττον θὰ λαμβάνῃ τὴν ἀντιπαροχήν, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου μέχρι λήξεως τῆς συμβάσεως. Τὸ δικαίωμά του τοῦτο δὲν τελεῖ ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, κατὰ τὴν κρινομένην ἑρμηνείαν (πρβλ. *Β. Π. Βασιλείου*, ἔνθ' ἀνωτ.) καὶ οὕτω εὑρίσκεται εἰς κρείσσονα μοῖραν ἐν σχέσει πρὸς τὸν μισθωτόν, τοῦ ὁποίου ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ὑπηρεσίαι πρὸ τῆς ἀσθενείας. Δέον νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας ἀναφέρεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

VI. Αἱ κατὰ λογικὴν ἀναγκαιότητα, ἐκ τῆς δοθείσης ἑρμηνείας, ἐπερχόμεναι ἀνωτέρω συνέπειαι δὲν δικαιολογοῦν ἐπιδοκιμασίαν αὐτῆς. Βεβαίως ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις—καὶ πάντες ἐν γένει οἱ ὀπαδοὶ τῆς κρινομένης ἀπόψεως — ὑποδεικνύουν τὰ μέσα θερα-

πειας. Έάν ὁ ἐργοδότης θέλῃ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ὑπερημερίαν του δύναται νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἀποδέχεται τὴν παροχήν (ἡ δὲ δήλωσίς του αὕτη ἐπέχει θέσιν ὀχλήσεως), ὅτε κατ' ἀνάγκην θ' ἀποκαλυφθῇ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ (*Ι. Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀνωτ.). Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἐργοδότης, μὴ ἔχων λόγους νὰ ἀμφιβάλῃ περὶ τοῦ κόρους τῆς καταγγελίας, πιστεύει εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ μετὰ τοῦ μισθωτοῦ του ἐργασιακοῦ δεσμοῦ καὶ συνεπῶς εἰς οὐδεμίαν ἔρευναν προβαίνει τῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀδυναμία, ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ἀποδοκιμαζομένων συνεπειῶν διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς περιτέχνους καὶ ἐξεζητημένας λύσεις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἱκανοποιητική.

Ἀλλὰ πῶς, ἐν τούτοις, θ' ἀποκλεισθῇ ἐν προκειμένῳ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 381 ἐδ. 2 τοῦ Ἀστ. Κ., ἡ γραμματικὴ διατύπωσις τοῦ ὁποίου ὑπαγορεύει τὴν ὑπαγωγὴν εἰς αὐτὸ καὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ ;

Κατ' ἀρχὴν δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ κατάστρωσις τῶν γενικῶν περὶ ὑπερημερίας διατάξεων ἐγένετο ἐν ὄψει κυρίως τῶν εἰς τὰ πράγματα—καὶ ὄχι εἰς τὴν ἐργασίαν—ἀναφερομένων παροχῶν (πρβλ. *Mollor*, Schuldrecht, II σ. 84). Ἐντεῦθεν ἐπιβάλλεται, ὅπως κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν διατάξεων λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ ἰδιορρυθμίαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Προκειμένης ὑπερημερίας τοῦ πιστωτοῦ, πρὸς τὴν περίπτωσιν τοῦ ὀφειλέτου πράγματος δέον νὰ μὴ ταυτίζεται ἡ περίπτωσις τοῦ ὀφειλέτου ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ. Πράγματι κατ' ἄρθρ. 381 ἐδ. 2, ἐὰν ἡ παροχὴ ταῦ ὀφειλέτου κατέστη ἀδύνατος (ἄνευ ὑπαιτιότητος), καθ' ὃ διάστημα ὁ πιστωτὴς τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς, οὗτος δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς πρὸς ἀντιπαροχὴν ὑποχρεώσεως. Ἡ διδομένη λύσις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ὑπερημερία τοῦ πιστωτοῦ ἡμπόδισε τὴν ἤδη πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀδυναμίας ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς. ***Ἐὰν δὲν ἠρεῖτο τὴν ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς ὁ πιστωτής, ὁ ὀφειλέτης θὰ εἶχεν ἤδη ἐκπληρώσει αὐτὴν καὶ συνεπῶς ζήτημα ἀδυναμίας παροχῆς δὲν θὰ ἐγεννᾶτο.*** Συνεπῶς τὴν ζημίαν ἐκ τῆς ἐπελεύσεως—μεταγενεστέρως—τῆς ἀδυναμίας ὀρθὸν εἶναι νὰ ὑποστῇ ὁ ἀρνηθεὶς τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκ τούτου περιελθὼν εἰς ὑπερημερίαν πιστωτής. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου. Πρὸς τὸ γεγονὸς τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου εἰς οὐδένα τελεῖ αἰτιώδη σύνδεσμον ἡ ἐπελθοῦσα ἀδυναμία παροχῆς τῆς ἐργασίας.

Ἡ ἀδυναμία παροχῆς τῆς ἐργασίας ὄχι μόνον δὲν προῆλθεν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ καὶ εἶναι τελείως ἄσχετος πρὸς αὐτήν. Ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου οὐδαμῶς ἐπηρέασε τὴν παροχήν. Ἡ ἀδυναμία εἶναι τελείως ἀνεξάρτητος πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου. Καὶ ἂν δὲν περιήρχετο εἰς ὑπερημερίαν ὁ ἐργοδότης, πάλιν ἡ ἀδυναμία θὰ ἐπήρχετο. Ἐν προκειμένῳ δὲν δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἀνωτέρω παρατήρησις, ὅτι ὀρθὸν εἶναι νὰ λάβῃ τὴν ἀντιπαροχὴν ὁ ὀφειλέτης, ἐφόσον, ἐὰν δὲν καθίστατο ὑπερήμερος ὁ πιστωτής, θὰ εἶχεν ἤδη ἐκπληρώσει τὴν ὑποχρέωσίν του. Καὶ τοῦτο διότι καὶ ἐν ἀνυπαρξίᾳ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἡ ἀδυναμία παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν θὰ ἐπήρχετο. Τὴν ἔλλειψιν ἀκριβῶς τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου ἐπικαλεῖται ὁ ἀείμνηστος *Η. Typke*, διὰ ν' ἀποκλείσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 324 II BGB (ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸ ἄρθρον 381 ἐδ. 2 Α.Κ.), εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἐπελεύσεως τῆς ἀδυναμίας παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν (ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 202). Τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀρνεῖται παρ' ἡμῖν ὁ *Ἀλ. Διτζερόπουλος* εἰς τὴν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος δημοσιευθεῖσαν μελέτην του, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424] 1941 σ. 58 - 59.

Σχετικῶς δέον νὰ ὑπομνησθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ λεγομένου casus mixtus διδομένη λύσις εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον (βλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Ἐναχικὸν Α' ἐκδ. σ. 127 - 128).

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόκρουσιν τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 381 ἐδ. 2 Α.Κ. στηριζομένης ἑρμηνείας ὡς καθαρῶς τυπικολογικῆς, χρήσιμος εἶναι καὶ ἡ ἐπίκλησις τοῦ ἄρθρου 352 Α.Κ. (τοῦτο πράττει διὰ τὸ ἀντίστοιχον ἄρθρον 297 τοῦ BGB ὁ *Hueck*, ἔνθ' ἀνωτ. § 42 II, 3c). Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὑπαρχούσης ἀδυναμίας παροχῆς, δὲν ἐπέρχεται ὑπερημερία τοῦ πιστωτοῦ. Βεβαίως τὸ θέμα τῆς, μετὰ τὴν περιέλευσιν τοῦ πιστωτοῦ εἰς ὑπερημερίαν, ἐμφανιζομένης ἀδυναμίας παροχῆς δὲν ταυτίζεται μὲ τὸ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 352 ἀντιμετωπιζόμενον, παρουσιάζει, ἐν τούτοις, λογικῶς τόσα κοινὰ σημεῖα ὥστε, προκειμένου περὶ τῆς ἀδυναμίας παροχῆς ἐργασίας, νὰ περίσταται δεδικαιολογημένη ἡ ἐπέκτασις καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπιγενομένης ἀδυναμίας.

Τέλος, ὑπὲρ τῆς ὑποστηριζομένης ἀπόψεως σοβαρὸν ἐπιχείρημα ἀποτελεῖ ἡ θέσπισις τῶν εἰδικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 65 καὶ 658 Α.Κ., διὰ τῶν ὁποίων γενικῶς (καὶ ἀνεξαρτήτως ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου) ἀναγνωρίζεται ἀπαίτησις τοῦ μισθοῦ—περιωρισμένη ἔστω διαρκείας—εἰς τὸν κωλυόμενον νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα ἀπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ.

Ἡ ρύθμισις αὕτη, εἰδικῶς εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀναφερομένη, παραμερίζει τὴν καὶ δι' ἄλλους, ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας, λόγους ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 381 ἐδ. 2 Α.Κ. καὶ ἐπὶ τῆς ἀδυναμίας παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἐπισυμβάσης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΚΥΡΟΙ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Περιπτώσεις εφαρμογής αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής άκύρως απολυθέντων πρό τής διατάξεως άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946

Κανονισμός ύπηρεσίας προσωπικού Ἑλληνικής Ἑταιρίας Ὑδάτων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς — Περιχώρων.—Ἰσχύς ὡς νόμου.—Ἄκυρος παρά τόν Κανονισμόν ἀπόλυσις πρό τής ἰσχύος ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946.— Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικής προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς κατ' ἄρθρ. 2 Ν. 765)1943.— Ἐφαρμογή ἤδη ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946 ἐπί πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11880|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι κακῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ διά τοῦ ἄρθρου 10 § 7 τοῦ Ν. Δ. 424|1941, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 765|1943, ταχθεῖσα τρίμηνος ἀποκλειστική προθεσμία πρός ἔπίδοσιν ἀγωγῆς μισθωτοῦ ἐφηρμόζετο καί πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἐπί πάσης ἀγωγῆς, ἐρειδομένης ἐπί ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς παραβιασθείσης διατάξεως, ἐνῷ ἔδει νά δεχθῇ, ὡς ἰσχυρίσθη ἡ ἀναιρεσείουσα καί ἔφασαν καί πρωτοδίκως, ὅτι ἡ τρίμηνος αὕτη προθεσμία ἐφηρμόζετο πρό τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἀποκλειστικῶς καί μόνον ἐπί ἀγωγῆς ἐρειδομένης ἐπί ἀπολύσεως γενομένης κατά παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἰδίου ἄρθρου 10 τοῦ Ν.Δ. 424|1941, προβλέπαντος τάς περιπτώσεις ἀπολύσεως λόγῳ ἀνεπαρκείας, ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, οὐχί δέ καί ἐπί ἀγωγῆς στηριζομένης εἰς ἀπόλυσιν γενομένην, ὡς ἐν προκειμένῳ, κατά παράβασιν ἄλλου καί δή εἰδικοῦ νόμου, καί ὅτι συνεπῶς ἡ ἐνδικος ἀγωγή του, καινοποιηθεῖσα εἰς τήν ἀναιρεσίβλητον πρό τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ὀδαμῶς τυγχάνει ἀπαράδεκτος.

Τά ἀντίθετα τούτων δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καί ἀπορρίψασα τελεσιδίκως τήν ἐνδικον ἀγωγήν του ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καί ψευδῶς ἡρμήνευσε τήν οὐσιαστικήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 § 7 τοῦ Ν.Δ. 424|1941, ὡς ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 765|1943.

***

Ἡ λύσις τοῦ περί οὗ πρόκειται ζητήματος, τήν ὁποίαν ἔδωσεν εἰς αὐτό ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ὁμοίως καί ἡ Α.Π. 385|1952, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 736, διαφόρως ἡ παλαιοτέρα Α.Π. 619|1949, εἰσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 159) ἐνδιαφέρει διά τάς πρό τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 κλπ. γενομένας ἀκύρους ἀπολύσεις, διότι μετά τό ἄρθρ. 3 τοῦ ἀνωτέρω Ν.Δ. πᾶσα ἀγωγή ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως, ἡ ὁποία παρεβιάσθη (ἄρθρ. 9 νόμου 118|1945, ἄρθρον 7 Α.Ν. 244|1936 περί προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἄρθρον 7 Α. Ν. 1836|1951 περί προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, κανονισμῶν μονιμότητος μισθωτῶν, ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐφ' ὅσον ζητεῖται ἡ ἀναγνώρισις ἀκυρότητος ἀπολύσεως καί οὐχί ἡ κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσις κλπ.), πρέπει, ἐπί ποινῇ ἀπωλείας τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, νά ἐπιδίδεται ἐντός τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς (ἀκύρου) ἀπολύσεως. (Τοῦτο δέχεται καί ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, βλέπε καί σύμφωνον Α.Π. 576|1948, εἰσηγητής *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96), σαφῶς δέ προκύπτει καί ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως (ΕΕΔ 5, 287).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 158 ἐπ.), ὅτι ἡ γενομένη ἤδη ὑπό τῶν νεωτέρων τούτων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων δεκτή ἄποψις εἶναι ἡ ὀρθῶς τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου ἀποδίδουσα, διά τόν αὐτόν δέ λόγον, ὡς ἐπί κανονισμῶν μονιμότητος, ἐγένετο δεκτόν ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι διά τάς ἀκύρους, κατά παράβασιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, ἀπολύσεις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὑπό τό κράτος ἰσχύος τῆς προϋφισταμένης τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 ν. 765|1943 δέν ἐφηρμόζετο ἡ ἀποκλειστική τοῦ τελευταίου τούτου ἄρθρου προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τῶν τριῶν μηνῶν (βλέπε νομολογίαν τοῦ Α.Π. ἐν ΕΕΔ 9, 159, ἀφ' ἧς μόνη παρέκλι-

οις ή της Α.Π. 259|1948, εισηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 485).

Άρειου Πάγου 458|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδῆς, Δ. Γρίβας, Β. Νίφτης

Διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 27|28 Αὐγούστου 1935 Προεδρικοῦ Διατάγματος, ἐκδοθέντος κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ν. 3752|1929, ἐκυρώθη ὁ ἰσχὺν νόμου ὡς πρὸς τὸ προσωπικόν, κατ' ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τούτου, ἐπέχων Κανονισμὸς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, διέπων, κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον αὐτοῦ, τοὺς γενικοὺς ὅρους τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν σχέσεων τούτου πρὸς τὴν ἑταιρίαν ταύτην καὶ καθορίζων ἐν ἄρθροις 13 καὶ 18 τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀποχωρεῖ ἢ ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας τὸ μόνιμον προσωπικὸν αὐτῆς. Ἐξ ἑτέρου διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νομ. Διατάγματος 424|1941 «περὶ λήψεως μέτρων καταπαλεμήσεως τῆς ἀνεργίας», ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 765|1943, καθωρίσθησαν αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἔγκυρος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπόλυσις τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ὁρισθέντος εἰδικώτερον διὰ τῆς § 7 αὐτοῦ ὅτι οἱ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀπολύσεώς των ἐπιδώσουν τὴν σχετικὴν ἀγωγήν, ἐν ἀπράκτῳ παρελεύσει τῆς ὁποίας ὁ μισθωτὸς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ προρρηθέντος Νομ. Διατάγματος 424|1941 ὁρισθεῖσα τρίμηνος διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς ἀνατρεπτικὴ προθεσμία ἀφορᾷ ἀγωγὴν μισθωτοῦ βασιζομένην εἰς ἀπόλυσιν γενομένην παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, οὐχὶ δὲ καὶ ἀγωγὴν μισθωτοῦ στηριζομένην εἰς ἀπόλυσιν γενομένην κατὰ παράβασιν ἄλλου εἰδικοῦ νόμου, ὡς, ἐν προκειμένῳ, τοῦ ἰσχύν νόμου, ὡς εἴρηται, ἐπέχοντος Κανονισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας Ὑδάτων, ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης διὰ μὲν τοῦ Νομ. Διατάγματος 424|1941 καθιέρωσε σύστημα προστασίας τῶν ἐν γένει μισθωτῶν, διὰ δὲ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου εἰσήγαγεν εἰδικὸν σύστημα προστασίας ὡρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν, τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἑταιρίας ταύτης δηλον ὅτι μονίμως ὑπηρετούντων. Καὶ καθωρίσθη μὲν τὸ πρῶτον διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἐπακολουθήσαντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ὅτι πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐκ τῆς γενικότητος τῶν ὁποίων σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἀνατρεπτικὴν ταύτην προθεσμίαν ὑπῆχθη γενικῶς καὶ ἀδιακρίτως πᾶσα ἀξίωσις ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως παραβιασθείσης διατάξεως νόμου, πλὴν ὅμως ἡ περὶ τῆς ἀνατρεπτικῆς ταύτης προθεσμίας ἀνωτέρω διάταξις ἔχει ἐφαρμογήν, κατὰ γενικὴν τοῦ δικαίου ἀρχήν, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος, ἤτοι ἀπὸ τῆς 11 Μαΐου 1946, καθ' ἣν ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀφ' ἧς κατὰ τὸ ἄρθρον 6 αὐτοῦ ἴσχυσε, μὴ συναγομένης ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ βουλήσεως τοῦ νομοθέτου περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῆς προθεσμίας ταύτης καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως ἑκάστου μισθωτοῦ.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον κρίναν, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ προκύπτει, ὅτι ἡ προρρηθεῖσα ἐν § 7 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν.Δ. 424|1941, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 765|1943, τρίμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία πρὸς ἔγερσιν τῶν εἰς τοὺς ἀκύρως ἀπολυομένους μισθωτοὺς προσηκουσῶν ἀγωγῶν ἔχει ἐφαρμογὴν γενικῶς ἐπὶ πάσης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου γενομένης ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς παραβιασθείσης διατάξεως τοῦ νόμου, ἀπέρριψεν, ὡς ἀπαράδεκτον, τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, μονίμου ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας Ὑδάτων, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ καταβολὴ ἀποδοχῶν διὰ γενομένην κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 4, 6 καὶ 18 τοῦ ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐπέχοντος Κανονισμοῦ αὐτῆς ἄκυρον ἀπόλυσίν της, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι παρῆλθεν ἀπρακτος ἡ ὑπὸ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ προμνησθέντος Νομ. Διατάγματος 424|1941 τασσομένη τρίμηνος ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, γενομένης τὴν 15ην Ἰουλίου 1945, ἀνατρεπτικὴ προθεσμία διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγωγῆς, καίτοι δέχεται, ὅτι ἠγέρθη αὕτη τὴν 26ην Μαρτίου 1946, πρόδηλον ὅτι τῆς ἰσχύος τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 τὸ πρῶτον καθιερωθείσης γενικῶς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς πρὸς τοῦτο προθεσμίας, καὶ χωρὶς οὐδαμῶς περαιτέρω νὰ δέχηται, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένη σύμβασις παροχῆς ἐργασίας, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀναιρεσειούσης, ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 424|1941. Οὕτω δ' ἀποφηναμένη ψευδῶς τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατέστησε, κατ' ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως, ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης χωρούσης ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, κατὰ νόμον, τῆς ἀναιρέσεως.

Διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον, ἀναιρεθείσης τῆς ἀποφάσεως, δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Βον Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου κατ' ἄρθρ. 836 Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ ἄρθρον 3 § 2 τοῦ ν. ΧΜΖ'|1871) διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Λύσις συμβάσεως έργασίας ωρισμένου χρόνου διά σπουδαίον λόγον

Υποχρέωσις έργοδότου, κατ' άρθρ. 656 Άστικοῦ Κώδικος, εἰς καταβολὴν μισθοῦ ἐν μὴ ἀποδοχῇ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ, πλὴν ὑπάρξεως περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας. — Ἔννοια ἀνωτέρας βίας ἀποκλειούσης ὑπερημερίαν ἐργοδότου. — Ἀναγνώρισις τῆς ἀπεργίας ὡς νομίμου δικαιώματος καὶ τρόπος ἐνασκήσεως αὐτοῦ. — Σπουδαῖος λόγος πρὸς λύσιν συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἀναγνωρίζεται καὶ ὑπὸ τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς θεωρίας διδαχθέντα καὶ δεκτὰ ὑπὸ τῆς νομολογίας γενόμενα, ὀρθὰ συναγόμενα καὶ ἐκ πλείστων νομοθετικῶν διατάξεων ὅτι ἡ κάθοδος τῶν ἐργαζομένων εἰς ἀπεργίαν ἀποτελεῖ ἄσκησιν ἀναγνωριζομένου ὑπὸ τοῦ νόμου δικαιώματος (βλέπε *Η. Νέρπερλεϋ*, Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας, ἐν ΕΕΔ 11, 225 ἐπ. καὶ λοιπὰς καραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 836).

Περαιτέρω ἡ ἀπόφασις, ἐπὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ νὰ πληρωθῇ τὸν μισθόν του δι' ἃς ἡμέρας ὁ ἐργοδότης ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, διασπάσας τὴν ὡρισμένον χρόνον σύμβασιν ἐργασίας, ἑρμηνεύει τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ σπουδαίου λόγου, οὗτινος ὑπάρχοντος λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (διὰ τὰς ἀορίστου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὡς ἀναπτύσσεται κατωτέρω, σελ. 1130, τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ.) πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ὡρισμένου χρόνου αὐτῆς (πρβλ. Α.Π. 452|1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 17 καὶ τὰς ἐν σελ. 16 σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ λοιπαὶ καραπομπαί).

Ποῖος θεωρεῖται σπουδαῖος λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (τούτου ὄντος ἔννοιας νομικῆς, *Ι. Καποδίστριας*, Ἐρμ.Α.Κ. εἰσαγ. 416—454, ἀριθ. 2, πρβλ. Α.Π. 452|1952, ἔνθ' ἀνωτ., *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 672 Α.Κ.), εἶναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἀπὸ καλῆς πίστεως πάντοτε ἐκτιμωμένου, οὗτος δὲ ὑπὸ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως ἐρευνᾶται ὁ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν της προβληθεὶς ὡς «σπουδαῖος λόγος» λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Καβάλας 136|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κώνστας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἀναγνάδης, Σ. Ῥάφτης, Γ. Γεωργιάδης, Θ. Βελλῆς, Α. Σωτηριάδης, Π. Μαργαρίτης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων διατείνεται, ὅτι προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης καπνεμπορικῆς ἑταιρίας τὴν 29 Μαΐου 1952, ἵνα προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ἐργάτου ξεφυλλιστοῦ καπνῶν καθ' ὅλην τὴν παρουσαν περίοδον ἐπεξεργασίας καπνῶν, ἤτοι ἐπὶ χρόνῳ ὡρισμένῳ, ὅτι εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος παρ' αὐτῇ καὶ δὴ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως καπνεργατῶν καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη κατήγγειλε τὴν τοιαύτην μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν ἐργασίας ἀδικαιολογήτως καὶ ἄνευ νομίμου λόγου πρὸ τοῦ συμβατικοῦ χρόνου διαρκείας ταύτης, δι' ἃ αἰτεῖται τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ τῶν ἡμερῶν 11 καὶ 12 Αὐγούστου ἐ. ἔ., καθ' ἃς ἡ ἐναγομένη ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῇ τὰς προσφερθείσας ὑπηρεσίας του.

Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη νόμῳ βάσιμος ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Α.Κ. (ἄρθρα 648, 653, 655, 656, 660), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1952 συλλογικὴν σύμβασιν καπνεργατῶν καὶ ἐρευνητέα περαιτέρω ἀποβαίνει.

Σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ. ὅτι ὁ μισθωτὴς καὶ ἂν ἐκ λόγων ἀναφερομένων εἰς τὸ πρόσωπόν του, τοὐτέστιν ἀδυναμίας καὶ εἰς τυχηρὰ ἀκόμη γεγονότα ὀφειλομένης, μὴ συνιστῶντα ὅμως ἀνωτέραν βίαν, δὲν ἀποδεχθῇ τὴν προσηκόντως καὶ πραγματικῶς προσφερομένην ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίαν, ὑπόχρεως καθίσταται, ὡς μὴ λυομένης τῆς συμβάσεως, εἰς καταβολὴν τῶν μισθῶν πρὸς τὸν ἐκμισθωτήν, χωρὶς οὗτος νὰ εἶναι ὑπόχρεως νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του εἰς ἄλλον χρόνον, ὁπότε ἐκεῖνον, καθ' ὃν ἦτο ὑπόχρεως ἐκ τῆς συμβάσεως. Ἀνωτέρα δὲ βία, ἐξ ἧς ἀποκλείεται ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ, ὀφείλεται ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποχρέου παρακωλύεται ἐκ βιαίου καὶ ἀπροβλέπτου γεγονότος, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ ἀκόμη καὶ διὰ καταβολῆς ἄκρας ἐπιμελείας (Α.Π. 637|1950, ΕΕΔ τ. 10, σ. 219, *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Α', σ. 314—315, *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί, σ. 379).

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναγομένη δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ ἐπὶ χρόνῳ ὡρισμένῳ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῇ κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας τὰς τοιαύτας ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος (ἤτοι εἰς χρόνον προηγούμενον τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως), περὶ ὧν γεγονότων ἄλλως τε ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, προβάλλει ὅμως περαιτέρω, πρὸς ἀπαλλαγήν της ἐκ τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεών της, τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐνέργειά της ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, προκύψαν ἐκ τῶν συνεχῶν διακοπῶν τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῶν λοιπῶν ἐργατῶν της, λαβουσῶν μορφὴν ἀπεργιακῶν καὶ ἀχλακρατικῶν ἐκδηλώσεων, ἐξ ὧν ἀναποφεύκτως ἐκωλύετο σοβαρῶς τὸ ἔργον τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καπνῶν της, ἐζημιοῦντο τὰ συμφέροντά της

κλπ., άλλως ότι δέν άπεδέχθη τάς ύπηρεσίας τοῦ ένάγοντος, διότι κατήγγειλε τήν ἐν λόγω σύμβασιν, πρό τῆς λήξεως τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου, διά τόν ἀνωτέρω σπουδαῖον λόγον, συμφώνως τῷ ἄρθρω 672 τοῦ Α.Κ., καί συνεπῶς ότι ἐπήλθε δι' αὐτῆς (καταγγελίας) ἡ λύσις τῆς συμβάσεως.

'Η ἀπεργία συνιστᾷ ἄσκησιν νομίμου δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου πρός ὑποστήριξιν κατ' ἔντασιν τρόπον τῶν οἰκονομικῶν καί ἐπαγγελματικῶν αὐτοῦ συμφερόντων, ἐφ' ὅσον πάντως αὕτη γίνεται πρός τόν σκοπόν τοῦτον, διότι ἄλλως θά ἔχῃ ἐφαρμογήν τό ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ. (*Κ. Κανκάς*, σ. 318 ἑ.ἀ., *Θ. Βλαχόπουλος*, ΕΕΔ, 10, σ. 79). 'Ερευνᾶται ὁπωσδήποτε μήπως ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, τῆς φύσεως τῶν ἑλατηρίων καί τῶν περιστάσεων τῆς ἀπεργίας καί τῆς χρονικῆς της διαρκείας ἐπέρχεται προφανής ὑπέρβασις τῶν ὁρίων, ἅτινα ἐπιβάλλει ὁ κοινωνικός καί οἰκονομικός σκοπός τοῦ δικαιώματος καί δημιουργεῖ ἀντίθεσιν πρός τήν καλήν πίστιν (Π.Α. 3008|1950, ΕΕΔ, 10, 72). Τό ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ νόμιμον δικαίωμα συνάγεται ἐκ πλείστων διατάξεων νόμων, ὡς τοῦ ν. 2112|1920, 2151|1921, 3453|1928, 3514|1928, 5458|1932, Α.Ν. τῆς 16|20.11.1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», Α.Ν. 539|1945, ἄρθρ. 1 τοῦ Γ' Ψηφ. τοῦ 1946, ἄρθρ. 1 τοῦ ΛΘ' ψηφίσματος κλπ.

'Εκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθημεν, ὅτι αἱ λαβοῦσαι χώραν ἀπεργιακαί ἐκδηλώσεις, εἰς ἃς συμμετέσχε καί ὁ ἐνάγων, κατά τό ἀπό 21 'Ιουλίου μέχρις 8 Αὐγούστου ἐ.ἔ. χρονικόν διάστημα εἰς ὅλας γενικῶς τάς καπνεμπορικάς ἐπιχειρήσεις τῆς πόλεως ταύτης (ἐξ ἐν ὅλῳ στάσεις ἀπροσχοί ἐκ τῆς ἐργασίας, διαρκείας 20 ἀρχικῶς, 40 μετέπειτα καί 60 τελικῶς λεπτῶν τῆς ὥρας ἑκάστοτε καί δή εἰς χρόνον προηγούμενον τῆς λήξεως τοῦ καθημερινοῦ ὡραρίου, πρός ἀποφυγήν βαρυτέρων συνεπειῶν διά τάς ἐπιχειρήσεις), εἰς ἐκτέλεσιν ρητῶν ὁδηγιῶν τῶν ἀνωτέρων συνδικαλιστικῶν 'Οργανισμῶν τῶν καπνεργατῶν (τῆς Π.Κ.Ο καί τοῦ 'Εργατ. Κέντρου), ἀποκλειστικόν σκοπόν εἶχον τήν βελτίωσιν κατά 30 σ|ο τοῦ καπνεργατικοῦ ἡμερομισθίου, ἣν ἀπέκρουσεν ἡ ἐναγομένη ἐπιχείρησις, ὡς καί αἱ λοιπαί τοιαῦται (ὅστις ἀντικειμενικός σκοπός καί ἐπετεύχθη μερικῶς), τοῦθ' ὅπερ συνάγεται καί ἐκ τοῦ προαγομένου παρά τῆς ἐναγομένης ἐγγράφου Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Καβάλας.

Καί ναί μέν ἐσημειώθησαν θόρυβοι καί μικρᾶς ἐκτάσεως ὀχλοκρατικαί τινες ἐκδηλώσεις, αἵτινες ἄλλως τε εἶναι συνήθεις καί ἀναπόφευκτοι εἰς τάς περιστάσεις αὐτάς, καί ἐπήλθε μικρά τις ζημία εἰς τά συμφέροντα τῶν καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἥτις κυρίως συνίστατο εἰς ἐλαφράν μείωσιν τῆς ἐργατικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐπεξεργαζομένου καπνοῦ (χωρίς ὅμως ἡ συνολική ἀπόδοσις νά εἶναι μικροτέρα τοῦ ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καπνεργατῶν προβλεπομένου ἐλαχίστου ὁρίου, δοθέντος ὅτι κατά τήν τρέχουσαν περίοδον ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐργατῶν ὑπερέβη τό ὅριον τοῦτο), πλήν ὅμως τά περιστατικά ταῦτα δέν δύνανται νά θεωρηθῶσιν, ὅτι ἐπιφέρουν προφανῆ ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων, ἃ τινα ἐπιβάλλει ὁ κοινωνικός καί οἰκονομικός σκοπός τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος τῶν καπνεργατῶν τούτων, οὕτωσι ἐντόνως προβαλόντων τάς οἰκονομικάς ἀξιώσεις των, οὐδέ ὅτι συνιστῶσι τήν ἐκτεθεῖσαν ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει κατάστασιν ἀνάγκης καί ἀνωτέρας βίας καί ὅτι δικαιολογοῦσιν ἑπομένως τήν ἐνέργειαν τῆς ἐναγομένης (καί ὅλων τῶν ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Καβάλας), προβᾶσαν ἀμέσως, κατά τήν δήλωσιν της, εἰς καθολικήν ἀναστολήν τῶν ἐργασιῶν της καί ἀρνηθεῖσαν ν' ἀποδεχθῇ τάς ὑπηρεσίας ὅλων τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων, ἥτις ἐνέργεια χαρακτηρίζεται διά τοῦ διεθνοῦς ὅρου lock-out, καθ' ἣν στιγμήν τό ἔργον τῆς ἐπεξεργασίας εὑρίσκετο ἐν πλήρει ἀκμῇ.

Σημειωτέον μάλιστα ὅτι ἡ ἐναγομένη δέν ἀντιμετώπισεν ἀπροβλέπτως καί αἰφνιδίως κατά τό τρέχον ἔτος τόν ἀπεργιακόν σάλον, διότι, ὡς καταθέτει καί ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐνταῦθα 'Εργατικοῦ Κέντρου, συχνάκις εἰς τό παρελθόν αἱ καπνεμπορικαί ἐπιχειρήσεις ἀντιμετώπιζον ἀπεργίας τῶν καπνεργατῶν Καβάλας, μᾶλιστα δέ μεγαλυτέρας διαρκείας, μέ παρομοίας ἢ ἐντονωτέρας ἐκδηλώσεις καί μέ ἀναποφεύκτους ζημίας εἰς τήν ἐπεξεργασίαν τῶν καπνῶν των καί ἐν τούτοις δέν προέβησαν εἰς τοιοῦτον ὁμαδικόν (ἢ μερικόν) lock-out. 'Εν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ θά ἦτο ὡς νά ἠρνεῖτο τις τήν νομιμότητα τοῦ πρός ἀπεργίαν δικαιώματος τῶν ἐργαζομένων. 'Εφ' ὅσον δέ δέν δύνανται, κατά τήν κρίσιν μας, τά περιστατικά ταῦτα νά θεμελιώσωσι οὐδέ «τόν σπουδαῖον λόγον» τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., οὗτινος ὀφειλομένου θά ἐπήρχετο ἡ λῆξις τῆς ὡρισμένου χρόνου προκειμένης συμβάσεως διά τῆς γενομένης τήν 9ην Αὐγούστου 1952 καταγγελίας τῆς συμβάσεως (ὑπό τήν ἐκδοχήν ὅτι ἐγένετο τῷ ὄντι ρητή ἡ σιωπηρά καταγγελία πρό τοῦ συντεθέντος χρόνου), διότι ἡ σπουδαιότης τοῦ λόγου κρίνεται ἐκτιμωμένου τοῦ εἴδους καί τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας καί τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ἀντικειμενικῶς καί οὐχί κατά τήν προσωπικήν ἐκτίμησιν τοῦ καταγγέλλοντος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀπαιτουμένης καλῆς πίστεως καί τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (Π.Θ. 1008|1949, ΕΕΔ τ. 8, 679, *Κ. Κανκάς*, σελ. 362-363), ἕπεται ὅτι ὀφείλει καθίσταται ἡ ἐναγομένη εἰς τήν πληρωμήν τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἡμερομισθίων τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ τοῦτέστι τῆς ὑπερημερίας της περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν του.

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Ειδική διά τοῦ Α. Ν. 1803]1951 προστασία Προέδρων καὶ Γενικῶν Γραμματέων

Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἄνευ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου ἐκ τῶν ἐν τῷ Α.Ν. 1803)1951 ἀναφερομένων, κρινομένου ὑπὸ τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς.—Ἔλλειψις δικαιοδοσίας πολιτικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ὑπάρξεως ἢ ὄχι σπουδαίου λόγου.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ θεωρία καὶ τὰ δικαστήρια ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δέχονται παγίως, ὅτι ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν ἐμπίπτει εἰς τὰ ὅρια καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος (βλέπε σχετικῶς *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ καταχρησις δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ ἢ, 577 ἑπ., *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Α.Κ., ἔκδ. 1951, σελ. 94 ἑπ., ἔνθα νομολογία, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10156] 1951, εἰσηγητὴς *Ι. Σπέντζος*, ΕΕΔ 11, 71, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί), ρηταὶ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1803] 1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 533) ἐπιβάλλουν περιορισμοὺς εἰς τὴν ἀπόλυσιν, δι' ὡρισμένους μόνον σπουδαίους λόγους ἐν αὐτῷ ἀναφερομένους, τῶν Προέδρων ἢ Γεν. Γραμματέων οἱασδήποτε ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως, παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἐπὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν.

Ἡ κρίσις περὶ τῆς ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου, δυναμένου νὰ ἀγάγῃ εἰς ἔγκυρον ἀπόλυσιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἀνήκει εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄνω νόμου συνιστωμένην Ἐπιτροπήν, εἶναι δὲ αὕτη ἀπαράδεκτος, ἐλλείψει δικαιοδοσίας, ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐργοδότου ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ὅτι ἀπέλυσε τὸν προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου διὰ σπουδαῖον λόγον.

Ἀφ' ἑτέρου ὁ καταγγέλλων τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργοδότης ὀφείλει αὐτὸς ἐνώπιον τῆς εἰδικῆς τοῦ Α.Ν. 1803]1951 Ἐπιτροπῆς νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξιν σπουδαίου λόγου ἐκ τῶν εἰς τὸν αὐτὸν νόμον ἀναφερομένων (πρβλ. *Κ. Κανκά*, Ἐνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 672), ἀφοῦ δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιούτου λόγου καὶ συνεπῶς τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς ἀπολύσεως ὀφείλει ὁ ἐργοδότης νὰ τηρήσῃ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118]1945, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Ἄλλως καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν ἀπὸ ἀπόψεως Α.Ν. 1803]1951 εἶναι ἡ ἀπόλυσις ἔγκυρος, θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐκ τοῦ ν. 118]1945 (ἄρθρ. 9) συνέπεια τῆς ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀντικείμενον τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ παρὰ τὸν Α.Ν. 1803]1951 ἀπόλυσις Γενικοῦ Γραμματέως ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5447]1952

Διαδικασία Ν. Γ3ΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Παγώνης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελής, Ν. Παπαφιλίππου

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1803]1951 περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν Πρόεδροι καὶ Γενικοὶ Γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν ἑκατὸν μελῶν φυσικῶν προσώπων, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς θητείας αὐτῶν καὶ ἐπὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτὴν δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, εἰμὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον, περὶ τῆς συνδρομῆς τοῦ ὁποίου ἀποφαίνεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἡ ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου προβλεπομένη ἁρμοδία Ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας μάλιστα ἡ ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Πολιτικῶν Δικαστηρίων. Ἐκ τῶν ἐνώπιόν μας ἐκτεθέντων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ ἐκατέρωθεν προσαγόμενα καὶ ἐπικαλούμενα ἔγγραφα, ἐν οἷς καὶ τὸ περιεχόμενον μαρτυρικῶν καταθέσεων ἐνώπιον Συμβουλίου, τῶν ὁποίων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐκτίθενται εἰς τὰ ἔγγραφα αὐτῶν σημειώματα καὶ ἐκ τῆς ἐν γένει συζητήσεως ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουνίου 1947 ὑπὸ τῆς προκατόχου τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, τῆς ὁποίας καθολικὴ διάδοχος δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836]1951 εἶναι αὕτη, ὡς χειριστὴς τῶν ἀεροπλάνων αὐτῆς καὶ ἔκτοτε παρέσχε τοιαύτην ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς 29.4.1952, ὅτε καὶ ἀπελύθη, πλὴν ὅμως ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ἐβεβαιώθη, ὅτι τὴν 5.4.1952 ἐξελέγη οὗτος Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ἐπαγγελματικῆς ἑνώσεως τοῦ ἱπταμένου προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης, ἀριθμούσης τῆς ἐν λόγῳ ἑνώσεως πλέον τῶν ἑκατὸν μελῶν, τοῦθ' ὅπερ ἀνεκοινώθη καὶ εἰς τὴν ἐναγομένην, ἔκτοτε δὲ διετέλεσε τοιοῦτος μέχρι τῆς 25.7.1952, ὅτε γενομένων νέων ἀρχαιρεσιῶν δὲν ἐπανεξελέγη. Ἑπομένως ἡ ἔνδικος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἔλαβε χώραν καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐνάγων διετέλει Γενικὸς Γραμματεύς, χωρὶς νὰ διαπιστωθῇ προηγουμένως ἡ ὕπαρξις σπουδαίου λόγου ἐκ τῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω Νόμῳ περιοριστικῶς ἀναφερομένων δι' ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, παραλειφθέντος δὲ τούτου, ἀνεξαρτήτως τῆς

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστ. Κώδικος

Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐπὶ ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα δὲν ἑρμηνεύεται ὡς καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, οὔτε δικαιολογεῖ τὴν κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἀντικείμενον τῆς ἐρεύνης αὐτῆς εἶναι ἀγωγὴ μισθωτοῦ, ἀπολυθέντος, ὡς ἰσχυρίσθη, ἀκύρως ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945.

Ἡ ἄκυρος ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν ἀπεδέχθη τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἀπουσιάσαντος ἐπὶ 1 1|2 ἡμέραν, καθ' ἃ δέχεται ἡ ἀπόφασις, ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ρηθὲν ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὀφειλομένη ἄλλως τε εἰς τὴν βεβαιωθεῖσαν ἀσθένειαν συγγενοῦς του, ἧς κατέστησεν ἀναγκαίαν τὴν παραμονήν του πλησίον του, δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, οὔτε δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς περιστατικὸν δικαιολογοῦν τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐναγομένου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ.

Ἐφ' ὅσον ἐκκρεμάρχει ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα ἀτυχῶς ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων ἄποψις τῆς Α.Π. 356|1949 (εἰσηγητὴς Κ. Καυκᾶς, ΕΕΔ 8, 547, πρβλ. καὶ Κ. Καυκᾶν, ΕΕΔ 5, 613), ὅτι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διαστοῦ κεῖται νὰ ἀποφανθῇ, μὲ βάσιν τὰς ἀρχὰς περὶ καλῆς πίστεως, ὅτι ἡ μικρὰ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας (ἄρθρ. 5 ν. 2152), δὲν σημαίνει σιωπηρὰν ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἡ περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀσφαλῶς θὰ ἐκαλύπτετο προστατευομένου τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ἀπουσιάσαντος ἐπὶ τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐκ τῆς ἐργασίας του, διὰ νὰ δώσῃ χεῖρα βοηθείας εἰς ἀσθενοῦντα συγγενῆ του, ὥστε νὰ μὴ θεωρηθῇ διεσπασμένη ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ σύμβασις, ἐνῷ νομοθετικῶς δι' ἄλλων διατάξεων προστατεύεται ὁ μισθωτὸς ἐν τῇ ἀνεργίᾳ του.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς προσφάτου Α.Π. 452|1952 (εἰσηγητὴς Ν. Παλαιολογόπουλος, ΕΕΔ 11, 351) εἰς τὴν σκληρὰν διὰ Νομοθέτην, εἰσάγοντα φιλεργατικοὺς νόμους, ἄποψιν τῶν προηγουμένων τῆς Α.Π. 356|1949 ἀποφάσεων του (βλέπε ΕΕΔ 11, 353) ὅτι, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, πᾶσα ἄλλη ἀποχή, ἔστω καὶ ἐκ λόγου ἀνωτέρας βίας, συνεπάγεται κατὰ δημιουργούμενον τεκμήριον σιωπηρᾶς καταγγελίας λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας βουλήσει τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ἐρευνωμένης ποσῶς τῆς πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως πραγματικῆς προθέσεως του διὰ τῆς τοιαύτης ἐγκαταλείψεως τῆς ἐργασίας, πολὺ φοβούμεθα, ὅτι ματαίως ὑπὸ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἐπροστατεύθη ὁ συγκεκριμένος μισθωτός. Ἡ ἐπὶ 1 1|2 ἡμέραν παραμονὴ τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῇ ἀσθενούσῃ θείᾳ του ἀπέβη ἀτυχῶς δι' αὐτὸν καὶ τὸ ὀρθὸν δίκαιον θανατηφόρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας του.

Ἄλλο ζήτημα ἂν, ὡς ἐσημειώσαμεν, μὲ κίνδυνον πλέον νὰ γινώμεθα κουραστικοί, τὸ σφάλμα τῶν παραδόξων αὐτῶν διὰ δίκαιον ὀρθὸν ἀνήκει εἰς τὸν Νομοθέτην, ὁ ὁποῖος δὲν κινεῖται ἐπὶ τέλους νὰ ἐκριζώσῃ ἀπὸ τὸ δίκαιον τὰς δεινὰς αὐτὰς ἀνωμαλίας.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις κάμνει καὶ μίαν ἐπάλληλον σκέψιν: Ὅτι τὸ περιστατικόν, περὶ τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δικαιολογοῦν τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐναγομένου καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ.

Νομίζομεν ὅμως ὅτι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς ἐπιδιωκούσης μισθόν, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς ἄκύρου, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|

τηρήσεως τῶν ἄλλων διατυπώσεων, ἡ λαβοῦσα χώραν καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἔκτοτε ἄκυρος, μὲ συνέπειαν νὰ τελῇ ἔκτοτε ἡ ἐναγομένη ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸ ἐνδικον διάστημα ἀπὸ 1.5.1952 ἕως 31.7.1952. Δεκτὴ δθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ ἀρθὲν αὐτῆς κεφάλαιον καὶ ἀπορριπτέα τὰ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑποστηριζόμενα 1) ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐκλεγείς ἀρχικῶς ὡς Γενικὸς Γραμματεύς, ἀπεπέμφθη μετὰ ταῦτα, ὡς ἄνευ νομικῆς σημασίας, ἀφοῦ κατὰ τὸν ἐπίμαχον χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐξηκολούθει οὗτος νὰ εἶναι Γενικὸς Γραμματεύς καὶ συνεπῶς ἔκτοτε ἀκόρως ἀπελύθη καὶ 2) ὅτι ἀπελύθη ὁπωσδήποτε διὰ σπουδαῖον λόγον, ἀφοῦ διὰ τὴν συνδρομὴν ἢ οὐ τοιούτου λόγου στερούμεθα δικαιοδοσίας, ἅτε ἀρμοδίας οὔσης, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται, τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, παρέλκει δὲ ἡ ἔρευνα καὶ τῶν λοιπῶν διὰ τῆς ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος εἰσαγομένων λόγων ἀκυρότητος, ἀφοῦ καὶ οὗτοι τείνουν εἰς τὸν αὐτὸν σκοπόν, τοὐτέστι τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐνδικου καταγγελίας, ἥτις ἀκυρωτέα τυγχάνει ἐκ τοῦ πρώτου ὡς ἄνω λόγου.

1945 ἀπολύσεως, δὲν καθίστατο ἀντικείμενον ἐρεύνης ἂν τὸ συγκεκριμένον περιστατικὸν δικαιολογῇ τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἀφοῦ πάλιν ὁ ἐργοδότης ὤφειλε νὰ τηρήσῃ τὰς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ., διὰ τὸν λόγον ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ν. 2783|1941, διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὁ ν. 2112|1920 καὶ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ., ὁ δὲ νόμος 2112 καὶ τὸ ἄνω διάταγμα μίαν μόνην περίπτωσιν προβλέπουν περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς ἀποζημιώσεως αὐτοῦ, ἐκείνην τοῦ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4655|1952, Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*, κατωτέρω σελ. 1147, *Ι. Καποδίστριαν*, Θέμ. ΞΒ' 42 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 790).

Παράλληλος ἰσχὺς τοῦ ν. 2112|1920 καὶ τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. δὲν εἶναι δυνατή, ἀλλὰ τὸ δεύτερον τοῦτο ἄρθρον ἐφαρμόζεται, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ., ἐπικουρικῶς, εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ ἄνω νόμοι (βλέπε πρὸ παντὸς *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 471, α' στήλη, καὶ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1708|1951, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 882, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5361|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Καλκπασέας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Διαμαντόπουλος, Μ. Κεφαλάκης

Ἐπιδιώκουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου πρὸς πληρωμὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα τοῦ μισθοῦ του μετ' ἄκυρον, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, καταγγελίαν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἶναι νόμιμος, στηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρα 648 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, καὶ ἀρμοδίως φέρεται αὕτη πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιόν μας κατὰ τὴν παροῦσαν ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΒΟΔ' προβλεπομένην διαδικασίαν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ νόμου 1968|1944, ἅτε ἀντικείμενον ἔχουσα ἀξίωσιν πηγάζουσαν ἐκ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Ἐκ τῆς ἐνγένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν περὶ τῶν ἀκολούθων: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη κατὰ τὸς Ἔτος 1948 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς ἐργάτης τοῦ μηχανουργείου του. Ἔκτοτε εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς 5 Μαΐου 1952. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἐξελιχθῇ εἰς μηχανοτεχνίτην καὶ ἀπησχολεῖτο εἰς τὸ μηχανουργεῖον τοῦ ἐναγομένου ὡς τορνευτής. Οὗτος ἀπουσιάσεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ἡμέραν, ἤτοι ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς 5 Μαΐου 1952 μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς ἑπομένης ἡμέρας. Περὶ τοῦ ὅτι θὰ ἀπουσίαζεν εἰδοποίησε σχετικῶς τὸν ἐναγόμενον. Τὴν πρωΐαν τῆς 7 Μαΐου 1952 καὶ ὅτε κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας ὁ ἐνάγων ἐνεφανίσθη πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀλλ' ὁ ἐναγόμενος ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν του. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἐνδεικνύουσιν, ὅτι ἡ προκειμένη σύμβασις κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὅσον ἡ κατὰ τὸ ρηθὲν ἐλάχιστον διάστημα ἀπουσία τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὀφειλομένη ἄλλως τε εἰς τὴν βεβαιωθεῖσαν ἀσθένειαν τῆς θείας του, ἥτις κατέστησε ἀναγκαίαν τὴν παραμονήν του πλησίον της, καθ' ἡμᾶς δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, οὔτε δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς περιστατικὸν δικαιολογοῦν τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐναγομένου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 672 τοῦ Α.Κ., τὰ δὲ ἀντίθετα πρὸς ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα δέον ν' ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμα (πρβλ. Ἐνοχ. *Κανικῆ*, τόμ. Α', σελ. 364, ἐδ. γ). Τούτων δεδομένων ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καταγγελία τῆς προκειμένης ἐργασιακῆς συμβάσεως τυγχάνει ἄκυρος, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν προειρημένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθημεν περὶ τοῦ βασίμου τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη δὲν κατηγγέλθη ἐγγράφως, οὐδὲ κατεβλήθη εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις διὰ τὴν ἄνευ προηγουμένης εἰδοποιήσεως ἀπόλυσίν του, ἡ δὲ παράλειψις τῶν διατυπώσεων τούτων ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945. Ὅθεν, ἀκύρου οὔσης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὑπόχρεως κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. εἶναι ὁ ἐναγόμενος, ὡς περιελθὼν εἰς ὑπερημερίαν περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τούτου, νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τὴν ἀξίαν τῶν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπολύσεως του καὶ ἐφεξῆς ἡμερομισθίων.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΟΝ

Καταβολή προσθέτου άμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς δι' ήμέρας άδείας

'Απαγόρευσις, κατ' άρθρ. 664 'Αστικού Κώδικος, συμψηφισμού όφειλομένου μισθού πρός απαίτησιν κατά του έκμισθωτού των υπηρεσιών, άλλ' ούχί πέραν του άπολύτως αναγκαίου είς διατροφήν αύτού και της οικογενείας του.—'Εξαίρεσις από απαγορεύσεως προκαταθολών μισθού.— Συμψηφισμός καταβληθείσης άχρεωστήτως είς μισθωτόν προσαυξήσεως μισθού δι' εργασίαν κατά Κυριακάς καθ' ήμέρας άδείας του, κατ' Α.Ν. 539)1945.

'Ως προκύπτει έκ της κατωτέρω δημοσιευομένης αποφάσεως του Πρωτοδικείου 'Αθηνών, διαιάσαντος ώς εφετείου κατά την διαδικασίαν του Ν. Γ'ΘΟΔ', εργοδότης, υποκείμενος είς την κατά τον Α.Ν. 539)1945 υποχρέωσιν παροχής άδείας είς μισθωτόν του, έχορήγησε την τοιαύτην άδειαν και κατέβαλε τας κατά το άρθρ. 3 §§ 1 και 3 του άνω Νόμου «συνήθειες» αποδοχάς, υπολαβών ώς υποχρέωσιν αύτου και την καταβολήν της κατά την υπ' άριθ. 8900)1946 υπουργικήν απόφασιν προσθέτου έξ 75 ο)ο αμοιβής δι' εργασίαν κατά τας Κυριακάς.

'Επί τω ισχυρισμώ, ό οποίος εκρίθη υπό της πρωτοδικιακής αποφάσεως ώς νόμιμος, ότι ή προσαύξησις αύτη δέν υπολογίζεται είς τας «συνήθειες» αποδοχάς του μισθωτού, κατά την διάρκειαν της άδείας (περί τούτου βλέπε έν ΕΕΔ 11, 895 ή επικαλουμένη υπό της αποφάσεως αρεοπαγιτική απόφασις έχει υπ' όψιν της πρόσθετον αμοιβήν δι' υπερωρίας), αντέταξε προς συμψηφισμόν είς τους μισθούς του μισθωτού την απαίτησιν ταύτην.

'Η πρωτοδικιακή απόφασις έδέχθη ώς νόμιμον τον συμψηφισμόν (βλέπε όμοίως και Πρωτοδικείου 'Αθηνών 1043)1952, εισηγητής *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 11, 594).

'Σημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 593 έπ.), ότι ναι μέν κατά την έννοιαν του άρθρου 664 Α.Κ. ή προκαταβολή μισθού συμψηφίζεται προς τον άξιούμενον μισθόν, άνευ ερεύνης άν ό μισθός είναι άπολύτως αναγκαίος είς διατροφήν του έκμισθωτού (εργαζομένου) και της οικογενείας του (βλέπε παρατεθείσας είς θεωρίαν και νομολογίαν εν ΕΕΔ 11, 593), άλλ' είναι πράγματι προκαταβολή μισθού ή καταβολή, επέχουσα θέσιν μισθού (Α.Π. 896)1951, εισηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 1162), ή γενομένη είς την περίπτωσιν ταύτην καταβολή;

'Εν πρώταις ήτο ερευνητέον άν ό μισθωτός κατά τας παρεμπιπτούσας είς την άδειάν του Κυριακάς ήτο δυνατόν νά εργασθή νομίμως, εάν δέν έλάμβανε την άδειαν.

'Εφ' όσον είς την περίπτωσιν απαγορεύεται ή εργασία, δέν έδικαιούτο μισθού, άκύρου ούσης της συμβάσεως (Α.Π. 240—241)1952, εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 11, 572) και συνεπώς δέν ήτο είς την έννοιαν των «συνήθων» (αναγνωριζομένων υπό του νόμου) αποδοχών του άρθρ. 3 Ν. 539)1945 ή καταβολή τοιαύτης παροχής ώς μισθού.

Πότε επιτρέπεται, έξ άλλου, ή κατά Κυριακήν εργασία ορίζουν οι κείμενοι νόμοι. 'Ο εργοδότης, συνεπώς, καταβάλλων είς τον μισθωτόν μετά του μισθού της άδείας και την πρόσθετον αμοιβήν της υπ' άριθ. 8900)1946 υπουργικής αποφάσεως, ένώ γνωρίζει, ότι απαγορεύεται ή κατά Κυριακήν εργασία, έκπληροί υποχρέωσιν ανύπαρκτον, έχων κατά του μισθωτού την κατ' άρθρ. 904 Α.Κ. απαίτησιν παροχής άχρεωστήτου, δικαιουμένου όμως του μισθωτού ν' αντιτάξη κατ' αύτου, ότι καταβαλών διετέλει έν γνώσει της ανυπαρξίας του χρέους, οπότε αποκλείεται ή απαίτησις άχρεωστήτου (*Π. Ζέπος*, 'Ενοχ. ένθ' άνωτ. σελ. 783).

Ταύτα ανεξαρτήτως του ότι ή καταβολή προσαυξήσεως 75 ο)ο του μισθού, είς την περίπτωσιν της απαγορεύσεως της εργασίας κατά Κυριακάς, δέν έχει πλέον την έννοιαν καταβολής «μισθού» δι' επιτρεπομένην εργασίαν, άλλ' αποζημιώσεως του μισθωτού διά τυχόν παροχήν εργασίας παράνομον, οπότε δέν έχει και εφαρμογήν τό επιτρεπτόν του συμψηφισμού προς μισθόν, κατ' άρθρ. 664 Α.Κ., άνευ ερεύνης άν ό μισθός είναι απολύτως αναγκαίος προς διατροφήν.

Πρωτοδικείου 'Αθηνών 7487)1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οί κ.κ. Α. Βουδούρης, Δ. Μουσάς

'Εκ της διατυπώσεως του άρθρου 664 Α.Κ. προκύπτει, ότι καθιερούται απαγόρευσις του συμψηφισμού όφειλομένου μισθού προς απαίτησιν κατά του έκμισθωτού υπηρεσιών, άλλ' ούχί πέραν του απολύτως αναγκαίου είς διατροφήν αύτου και της οικογενείας του. 'Η απαγόρευσις του συμψηφισμού δέν περιλαμβάνει και τας γενομένας είς τον έκμισθωτήν προκαταβολάς μισθού ή καταβολάς επεχούσας θέσιν μισθού (Α.Π. 396)1951, ΕΕΔ 10, 1162). 'Η τελευταία περίπτωσις προβλέπεται και υπό του διατηρηθέντος έν ισχύϊ (άρθρ. 38 του Είσαγ. Νόμου Α.Κ.) Β. Διατάγματος της 24 'Ιουνίου)21 Αυγούστου 1920 «περί πληρωμής των ημερομισθίων κλπ.», κατ' άρθρ. 3 του οποίου επιτρέπεται κράτησις έκ των εργατικών μισθών των γενομένων παρά του εργοδότου έναντι αύτων προκαταβολών (*Κ. Κανκά*, 'Ενοχ. Δίκ. υπ' άρθρ. 664 §§ 2 και 4). "Οθεν, εφ' όσον είς τας αποδοχάς άδείας δέν συμπεριλαμβάνεται και ή κατά την υπουργικήν απόφασιν 8900)1946 προσαύξησις

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΟ ΟΚΤΑΩΡΟΝ

Απόδοσις ωφελείας εργοδότου κατά διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού

Διατήρησις εν ισχύι και μετά την είσαγωγήν του Αστικού Κώδικος πάντων των εργατικών Νόμων.—Απαγόρευσις εργασίας υπέρ το νόμιμον όκτάωρον.—Συνέπεια παραβάσεως ή άκυρότης της συμφωνίας.— Δικαίωμα όμως μισθωτού εις απόδοσιν ωφελείας εργοδότου κατ' άρθρ. 904 Αστικού Κώδικος.—Ανεύρεσις της ωφελείας.—Αμειβομένου του μισθωτού διά μισθού υπέρ τα νόμιμα όρια καλύπτεται διά της διαφοράς ή ωφέλεια εργοδότου εκ της παροχής εργασίας υπέρ το όκτάωρον.

Κατά συνέπειαν της εν τη θεωρία και νομολογία των Δικαστηρίων απόψεως ότι ή σύμβασις περί παροχής εργασίας υπέρ το νόμιμον όκτάωρον είναι άκυρος (βλέπε άντι πάσης άλλης την πρόσφατον Α.Π. 160|1952, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 169, ένθα και λοιπαί εις σημειώσεις μας παραπομπαί), εξ ού λόγου γεννάται δικαίωμα αποζημιώσεως του παρά τον νόμον εργασθέντος μισθωτού κατά τας περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις (άρθρ. 904 επ. Α.Κ.) (βλέπε Α.Π. 315|1949, εισηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542 και λοιπάς εις αύτόθι σημειώσεις μας παραπομπάς εις θεωρίαν και νομολογίαν), και διότι, κατά τα νομολογηθέντα ήδη υπό των Α.Π. 101|1950 (εισηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 296), Α.Π. 231|1951 (εισηγητής *Δ. Αργυράκης*, ΕΕΔ 10, 306), ή εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού αγωγή δεν εισάγεται κατά την εργατικήν διαδικασίαν, εισήχθη τοιαύτη αγωγή, μή αντικείμενον μέχρι δύο εκατομμυρίων δραχμών, κατά την διαδικασίαν του περί μικροδιαφορών Ν.Δ. ένώπιον του Ειρηνοδικείου. Εις την περίπτωσιν ταύτην ήτο ζήτημα αποδείξεως κατά ποίον ποσόν κατέστη ο εργοδότης πλουσιώτερος και εζημιώθη αντιστοίχως ο εργάτης, διά της αποφυγής δηλαδή δαπάνης, την οποίαν οπωσδήποτε θά κατεβάλλεν ο εργοδότης εκμισθώνων τάς υπηρεσίας, τάς οποίας ακριβώς προσέφερεν εις αύτον ο παρά τον νόμον εργασθείς εργάτης (Α.Π. 331|1930, 198|1931, Θέμ. ΜΒ' 87, 638|1939, Θεμ. Ν' 652, *Βάλληνδα*, Ενοχ. τ. Β' σελ. 224, *Ι. Αποστολόπουλον*, Ο Πρόεδρος Πρωτ. σελ. 270, Πρωτοδικείου Καβάλας 604|1950, εισηγητής *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 117, Πρωτοδικείου Κερκύρας 22|1952, εισηγητής *Γ. Κατερινάρης*, ΕΕΔ 11, 959).

Και όρίζει μέν ή παραβιασθείσα διάταξις του εργατικού νόμου το ποσόν της ηύξημένης κατά νόμον αμοιβής διά την υπερωριακήν εργασίαν (εφ' όσον αύτη παρέχεται νομίμως μετ' άδειαν της Αρχής), αλλά, προκειμένου περί αγωγής εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού (ούτω και ή περί παροχής εργασίας υπέρ το όκτάωρον, βλέπε και *Π. Ζέπον*, Ένοχ. Β' Μέρος, Ειδικών, Τεύχος 6ον, σελ. 746), δέν λαμβάνεται υποχρεωτικώς υπ' όψιν διά την απόδοσιν της ωφελείας ή κατά το νόμιμον ποσοστόν αμοιβής της υπερωριακής εργασίας, αλλ' είναι πάντοτε ζήτημα αποδείξεως ποίον ποσόν ωφελήθη ο εργοδότης (*Κ. Καυκά*, Ένοχ. Είδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 302, πρβλ. και Πρωτοδικείου Καβάλας 604|1950, ένθ' άνωτ., και διά την απόδειξιν *Π. Ζέπον*, ένθ' άνωτ. σελ. 747).

Ένώ ταύτα ούτως έχουν, νομίζομεν, ή κατωτέρω ειρηνοδικειακή απόφασις απορρίπτει την κριθείσαν αγωγήν ως άβάσιμον, επί τη αιτιολογία ότι, αφού ο εργασθείς μισθωτός έλάμβανεν ως μισθόν ποσόν πέραν του νομίμου, διά της επί πλέον διαφοράς υπερκαλύπτεται ή διά της αγωγής αιτηθείσα αποζημίωσις, κατά τρόπον, ώστε να μή προκύπτη ωφέλειά της του εργοδότου και αδικαιολόγητος εις βάρος του μισθωτού πλουτισμός.

Η σύμβασις περί καταβολής μισθού πέραν του νομίμου είναι κατά το άρθρον 11 του ν. 2053|1952 (ΕΕΔ 11, 188) έγκυρος (Α.Π. 333|1952, εισηγητής *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 888, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1675|1952, εισηγητής *Β. Τατσόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1076), εφ' όσον δέ υπό του νόμου όρίζονται ώρισμένα χρονικά όρια εργασίας, ή συμφωνία περί του ανωτέρου τοιούτου των νομίμων (τά οποία αφορούν και αύτά εις τά νόμιμα χρονικά όρια) μισθού αναγκαίως και άνευ ρητής υπό των συμβαλλομένων διευκρινίσεως καλύπτει εργασίαν επί τα νόμιμα αύτά χρονικά όρια.

Η πέραν των νομίμων χρονικών όρίων παροχή εργασίας είναι παράνομος και λόγω αυτού γεννάται δικαίωμα αποζημιώσεως, ή οποία άνέρχεται, κατά τα σημειωθέντα, εις το ποσόν, το οποίον θά κατέβαλλεν ο εργοδότης εις άλλον μισθωτόν, άν τον προσελάμβανε νά εργασθή.

Δέν βλέπομεν συνεπώς πώς στηρίζεται ή άποψις της ειρηνοδικειακής αποφάσεως, ότι ή υπέρ τα νόμιμα όρια καταβολή μισθού (διά

δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και μή εργασίμους ήμέρας, ώς άφορώσα εργασίαν μή τακτικήν του μισθωτού, όπερ εδέξατο ο Άρειος Πάγος διά της υπ' άριθ. 504|1950 αποφάσεώς του (ΕΕΔ 9, 1121), ή πρό της εκδόσεως της αποφάσεως του Αρείου Πάγου πληρωμή εις τον μισθωτόν προσαυξήσεως κατά 75 ο|ο διά τάς μή εργασίμους ήμέρας των άδειών του έγένετο άχρεωστήτως και εις χρόνον, καθ' ον έτέλει ο εργοδότης άν μή εν αγνοία, πάντως εν εύλόγω αμφιβολία, περί της υπάρξεως ή μή υποχρεώσεώς του προς καταβολήν αυτής. Διά την απαίτησίν του ταύτην νομίμως προβαίνει εις συμψηφισμόν οφειλομένων μισθών ο εργοδότης.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Κῦρος ἱδρύσεως Ἐπικουρικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων διὰ διαταγμάτων

Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν.— Κύρωσις ἱδρυτικοῦ Διατάγματος 31 Δεκεμβρίου 1943|7 Φεβρουαρίου 1944 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|1946 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ν. 1731|1951.— Νομοθέτησις ἐγκύρως μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως.— Ἀνεπίτρεπτον ὑπὸ δικαστηρίων ἐλέγχου τηρήσεως ἢ μὴ ἐσωτερικῶν τυπικῶν στοιχείων τοῦ νόμου.— Κτῆσις νομικῆς προσωπικότητος ἀνωτέρω Ταμείου ἀπὸ δημοσιεύσεως ἱδρυτικοῦ Διατάγματος.— Γέννησις ὅμως ἀξιώσεως πρὸς πληρωμὴν εἰσφορῶν ἠσφαλισμένων ἀπὸ δημοσιεύσεως Κανονισμοῦ Ταμείου.— Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος δὲν σημαίνει καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος.— Ἔννοια ἄρθρ. 4 § 5 Α.Ν. 1022|1946 περὶ ἀναπροσαρμογῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν.— Συνταγματικότης.— Εἴσπραξις ὡς δημοσίων ἐσόδων.

Μεταξὺ τῶν ζητημάτων, περὶ τῶν ὁποίων ἠσχολήθη ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, εἶναι τὸ ἰσοδύναμον περὶ τοῦ κύρους τῶν δυνάμει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 912|1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας» ἐκδοθέντων διαταγμάτων περὶ συστάσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν.

Πρόκειται ἤδη περὶ τοῦ ἀπὸ 31.12.1943 Διατάγματος «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν», ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐνδιαφέρει καὶ ὡς πρὸς τὴν δυνάμει τοῦ ἄνω Νόμου καὶ διὰ σχετικῶν διαταγμάτων σύστασιν καὶ λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων.

Τὸ ζήτημα ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὑπὸ τὰς κρατούσας τότε ἐν τῇ χώρᾳ ἀνωμάλους περιστάσεις (κατὰ τὴν κατοχήν) ἱδρύθησαν διὰ διαταγμάτων διάφορα ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, ἀλλὰ τὰ διατάγματα ταῦτα δὲν ἔτυχον τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐπεξεργασίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς κανονιστικά, καὶ, ἀχθέντος τοῦ ζητήματος ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίων τῆς Ἐπικρατείας, τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἀπεφάνθη (652|1950, Ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλλας*, ΕΕΔ 10, 87, ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐρ-

---

τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια) καλύπτει καὶ τὴν ἐργασίαν ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον.

Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν 3235|1952

Διαδικασία μικροδιαφορῶν
Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Α. Τσακίρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ταντερόδας, Κ. Τζετζος

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας προέκυψε, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου παρὰ τῆς ἐναγομένης καὶ εἰργάσθη ἐν τῷ ἐργοστασίῳ κλωστοϋφαντουργίας αὐτῆς ὡς βαφεὺς ἀπὸ τῆς 15.3.1950 μέχρι τῆς 27.2.1952, ὁπότε καταγγέλθη ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις παρὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐργασίας αὐτοῦ ὁ ἐνάγων ἐπραγματοποίησεν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν ἄνευ νομίμου ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, ἀνελθούσαν εἰς 509 ἡμέρας κατὰ τὰ εἰς τὰ σχετικὰ δελτία ἐργασίας ὑπὸ αὐτομάτου μηχανήματος ὡρολογίου σημειουμένας, διὰ τὰς ὁποίας ἠμείβετο ὁ ἐνάγων ἀναλογικῶς μὲ τὸ ἑκάστοτε λαμβανόμενον ἡμερομίσθιον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀνώτερον τοῦ κανονικοῦ καὶ ἐπιπροσθέτως αὐξημένον κατὰ 25 ο|ο. Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω ἀμοιβῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα διὰ τὴν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν αὐτοῦ κατέβαλεν εἰς αὐτὸν ἡ ἐναγομένη ἐκτακτον παροχὴν ἀνελθοῦσαν εἰς δραχμὰς 342.000.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 38 Α.Ν. 2783|1941, Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστ. Κώδικος, διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος πάντες οἱ νόμοι καὶ τὰ Διατάγματα περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐργατῶν, περὶ πληρωμῆς καὶ κρατήσεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων αὐτῶν ἢ ἄλλοι εἰδικοὶ νόμοι, ἀφορῶντες εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Κατὰ τὸ Νόμον 2264|1920 ἀπαγορεύεται ἡ ἡμερησία ἐργασία τῶν ἐργατοτεχνιτῶν πέραν τοῦ 8ώρου καὶ τοῦ 48ώρου καθ' ἑβδομάδα, πλὴν τῶν διὰ τούτων ὁριζομένων παρεκκλίσεων, κατόπιν ἀδείας τῆς νομίμου Ἀρχῆς, τυγχανούσης ἀκύρου πάσης περὶ τοῦ ἀντιθέτου συμφωνίας ὡς παρανόμου, τυχὸν δὲ ἐκτέλεσις αὐτῆς παρέχει δικαίωμα ἀποδόσεως μόνον τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρον 904 Ἀστ. Κώδικος.

Διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου δὲν λαμβάνεται ὑποχρεωτικῶς ὑπ' ὄψιν ἡ νόμιμος προσαύξησις τῆς κανονικῆς ἀμοιβῆς, ἀλλὰ καθίσταται καὶ πάλιν ζήτημα ἀποδείξεως τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ὠφελήθη ὁ ἐργοδότης (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4232|1950, ΕΕΔ 1951, σελ. 229).

Κατὰ τὰ ἡγουμένως ἐκτιθέμενα τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος ἦτο ἀνώτερον τοῦ νομίμου, ἡ δὲ ὑπὲρ τὸ νόμιμον ὅριον τοῦ μισθοῦ τούτου καταβαλλομένη ἐπὶ πλέον διαφορά, δι' ἀμοιβὴν ὑπερωριακῆς ἐργασίας, ὑπερκαλύπτει τὴν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς αἰτουμένην ἀποζημίωσιν, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ προκύπτῃ ὠφέλεια τῆς ἐναγομένης καὶ ἀδικαιολόγητος αὐτῆς πλουτισμὸς εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος, δέον συνεπῶς νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς ἀβάσιμος.

γατοτεχνιτῶν Δομικῶν κλπ. Ἐργασιῶν), ὅτι τὸ ἱδρυτικὸν τοιοῦτον διάταγμα ἦτο, διὰ τὸν ἄνω λόγον, ἄκυρον.

Μετὰ τὴν ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἐξεδόθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 1731|1951 Νόμος «περὶ κυρώσεως κανονιστικῶν διαταγμάτων ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 476), διὰ τοῦ ὁποίου κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν, ἑνδεκα τοιαῦτα κανονιστικὰ διατάγματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐκεῖνο περὶ ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν», περὶ τοῦ ὁποίου ἤδη πρόκειται.

Κατὰ τὰ δεκτὰ ὅμως ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 1551|1951 (εἰσηγητὴς *Π. Δεδόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1094, ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων) γενόμενα καὶ ἡ διὰ τοῦ νόμου 1731|1951 ἀναδρομικὴ κύρωσις δὲν εἶναι ἰσχυρά, διότι ἡ ἐκ τῆς μὴ ἐπεξεργασίας τοῦ κανονιστικοῦ διατάγματος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προκύπτουσα ἀκυρότης δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ διὰ νομοθετικῆς κυρώσεως, καθ' ὅσον τοιαύτη κύρωσις δὲν δύναται νὰ καλύψῃ τὸ ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐπιβαλλομένης διατυπώσεως ἐλάττωμα.

Ἀσχέτως πρὸς τὸ ἂν θεωρῆται ἄκυρον κανονιστικὸν διάταγμα, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐπεξεργασίας ὑπὸ τοῦ Σ.Ε., ὡς δέχεται τὸ Συμβούλιον (ἀντιθέτως Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1707|1952, εἰσηγητὴς *Α. Τούσης*, ΕΕΝ ιθ' 521, πρβλ. καὶ *Γ. Σ. Ἀλεξιάδην*, ΕΕΝ ιθ' 651), ὁ Ἄρειος Πάγος διαφωνεῖ ἤδη πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἐπὶ τοῦ ὅτι τὰ ἱδρυτικὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων διατάγματα εἶναι ἄκυρα, ἀφοῦ ἐκυρώθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ΕΕΔ 5, 370) καὶ ὑπὸ τοῦ ν. 1731|1951 (βλέπε σχετικῶς καὶ *Γ. Σ. Ἀλεξιάδην*, ἔνθ. ἀνωτ.).

Προκύπτει οὕτω βαθὺ χάσμα εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος μεταξὺ τῶν δύο Ἀνωτάτων Δικαστηρίων τῆς χώρας καί, ὡς ἐσημειώσαμεν, δὲν εἶναι τὸ μόνον ζήτημα, τὸ ὁποῖον διχάζει ἀποτόμως τὴν νομολογίαν των.

Ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προεβλήθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ ὅτι ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἡ ἐπὶ μακρὸν μὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ θέματος ὁ Ἄρειος Πάγος ἀποφαίνεται ὁμοίως, ὡς καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεών του ἔκρινεν, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο, ἄνευ συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν, καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος (βλέπε καὶ Α.Π. 408|1948, Θέμ. Ξ' 420, Α.Π. 536|1949, Θέμ. ΞΑ' 19, Α.Π. 112|1951, Θέμ. ΞΒ' 287, καὶ ἐκ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας τὰς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1945|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 417, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2481|1952, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 1077 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 178, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀρείου Πάγου 436|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρεύχης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μπέης Ἀντωνόπουλος, Ἀλ. Λιτζερόπουλος, Σ. Πάλλης

Ἡ διαφορὰ εἰσάγεται πρὸς περαιτέρω συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ ΧΜΖ' (τοῦ ἔτους 1877) νόμου, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Ὁλομελείᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 429|1951 ἀποφάσεώς του ἄρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο τμημάτων ἀναφυείσης διαφωνίας ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 292 (τοῦ 1950) ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος, ἡ ὑπ' ἀριθ. 466 (τοῦ 1949) ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν. Ὡς ἐκ τῆς ἐπανόδου δὲ τῶν διαδίκων, κατ' ἄρθρ. 834 Πολ. Δικονομίας, εἰς ἣν οὗτοι εὑρίσκοντο κατάστασιν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, φέρεται ἤδη πρὸς συζήτησιν ἡ ἐφ' ἧς ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις ἐξεδόθη νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα ἀπὸ 4ης Μαΐου 1948 ἔφεσις τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ Ταμείου Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2358 (1948) ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, ἧτις κρίνασα ἐπὶ τῆς ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1947 ἀνακοπῆς τῆς ἐφεσιβλήτου, διωκάσης τὴν ἀκύρωσιν καὶ ἐξαφάνισιν τῶν προσβαλλομένων προσκλήσεων τοῦ τε ἐκκαλοῦντος ὑπ' ἀριθ. 375 (τῆς 10.10.1947) καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἰσπράξεων ἐσόδων Νομικῶν Προσώπων καὶ τρίτων ὑπ' ἀριθ. 1|674 (τῆς 13.11.1947), δι' ὧν ἐκλήθη ἡ ἐφεσίβλητος Ἑταιρία, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸ ἐκκαλοῦν τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῶν δραχμῶν 28.545.000, ὀφειλόμενον πρὸς αὐτὸ ἐκ καθυστερουμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων μετὰ τῶν συνεισφορῶν τῶν βαρυνουσῶν τὴν ἐφεσίβλητον, ὡς ἐργοδότιδα Ἑταιρίαν, τῶν μηνῶν Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1945, ἐπὶ τῷ λόγῳ 1) ὅτι δὲν ὑφίστατο νόμιμος τίτλος καὶ 2) δὲν ὑφίστατο ἡ ἀξιουμένη ὀφειλὴ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιελαμβάνετο καὶ ὁ τοιοῦτος, καθ' ὃν δὲν ὠφείλετο τὸ αἰτούμενον ποσόν, ὡς μὴ ὑφισταμένου τοῦ ὑπὲρ οὗ αἱ ἄνω εἰσφοραὶ ἐκκαλοῦντος νομικοῦ προσώπου κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον 1945, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν εἶχον πληρωθῇ τότε πάντες οἱ ὅροι τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τούτου καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κέκτηται δικαιώματα πρὸς εἰσπραξιν τοῦ ἄνω ποσοῦ, ἐδέχθη τὴν ἀνακοπὴν ταύτην ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ μὴ ὑπάρξεως τῆς ἀξιουμένης ὀφειλῆς ἐκ τοῦ προεκτεθέντος λόγου καὶ ἐκύρωσε τὴν προμνηοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 375|1947 πρόσκλησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος (καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ) Ταμείου.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσιβλήτου, καθ' ὃν τὸ ἐκκαλοῦν Ταμεῖον δὲν ἔχει ὑπόστασιν, ὡς νομικὸν πρόσωπον, λόγῳ ἀκυρότητος τοῦ Κανονιστικοῦ Διατάγματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943|7 Φεβρουαρίου 1944, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ-

φείλει τήν ὕπαρξίν του, ἐκ τῆς μή ὑποβολῆς τούτου πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας καί τῶν ἐπακολουθησασῶν καί κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 12526|283 (τῆς 26 Ἰουνίου 1946) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 87 (τεῦχος δεύτερον τῆς 3 Ἰουλίου 1947) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καί ὑπ' ἀριθ. 57233|1945 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 88 (τεῦχος δεύτερον τῆς 12 Ἰουνίου 1950) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δι' ὧν ἀνεκρίθη καί ἐδημοσιεύθη τό προσωρινόν καί ὁριστικόν Καταστατικόν τούτου καί καθωρίσθη, σύν ἄλλοις, ὁ τρόπος εἰσπράξεως τῶν ὑπέρ αὐτοῦ θεσπισθεισῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, ἀποτελεῖ ἐνστασιν νομιμοποιήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, δυναμένην νά προταθῇ κατά πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καί ν' ἀπαιτηθῇ ἐξ ἐπαγγέλματος (ἄρθρον 68 Πολ. Δικον.), πλήν ἡ τῆς τοιαύτης κατά πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης προβαλλομένης ἐνστάσεως πρότασις δύναται ν' ἀποκρουσθῇ, ἐάν συνάγηται ὑπό τοῦ Δικαστηρίου ἡ ὕπαρξις τῆς νομιμοποιήσεως ἐξ ὁμολογίας τοῦ προτείνοντος τήν ἐνστασιν τῆς ἐλλείψεως νομιμοποιήσεως, τοιαύτη δέ δικαστική ὁμολογία τῆς νομιμοποιήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου, ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου γενομένη, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἀπηύθυνε τήν ἀνακοπήν της, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κατά τοῦ ἐκκαλοῦντος καί οὕτω σαφῶς ὡμολόγησε τήν νόμιμον ὕπαρξιν αὐτοῦ, ἣν ἀρνεῖται νῦν διά τῶν προτάσεων καί ἑπομένως εἶναι ἀπορριπτέος ὁ ἰσχυρισμός της αὗτος, ὡς ἀπαράδεκτος. Ἐκτός τούτου εἶναι ἀπορριπτέος ὁ αὐτός ἰσχυρισμός τῆς ἐφεσιβλήτου ὡς ἀβάσιμος, διότι τό προμνησθέν ἱδρυτικόν τοῦ ἐκκαλοῦντος Δ|γμα τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943|7 Φεβρουαρίου 1944, ἐκδοθέν συνεπείᾳ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, χορηγηθείσης εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν ὑπό τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Διατάγματος 912|1941 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», κυρωθέν ἐξ ὑπαρχῆς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως, διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 (τῆς 30 Μαΐου 1946) Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί ἔχον νομοθετικόν περιεχόμενον δυνάμενον νά ρυθμισθῇ ὑπό τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐκυρώθη, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη, ὑπό τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1731 τῆς 30 Μαρτίου|9 Ἀπριλίου 1951 «περί κυρώσεως κανονιστικῶν Διαταγμάτων ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἐπίσης ἐκυρώθησαν καί αἱ κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη καί αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά μεταγενεστέρων νόμων καί νομοθετικῶν διαταγμάτων, διά τῆς τοιαύτης δέ κυρώσεως τό περιεχόμενον τοῦ κυρουμένου Δ|τος κατέστη, διά τῆς ἐν τῇ κυρώσει ὑφισταμένης ἀναφορᾶς εἰς αὐτό, περιεχόμενον τοῦ νόμου, γενομένης οὕτω νομοθετήσεως μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως.

Ἡ τοιαύτη δέ νομοθέτησις, χωρίς νά περιλαμβάνηται ἐν τῷ νόμῳ τό περιεχόμενον αὐτοῦ, ἀλλά δι' ἀναφορᾶς εἰς τό περιεχόμενον τοῦ κυρουμένου Δ|τος, δέν καθιστᾷ τόν νόμον ἄκυρον, διότι δημοσίευσις ὑπάρχει, ἐφ' ὅσον τό κυρούμενον Δ|γμα εἶχε δημοσιευθῇ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί διά τοῦ κυροῦντος νόμου γίνεται ἀναφορά εἰς τό περιεχόμενον τοῦ κυρουμένου Δ|τος καί ὁ Νομοθέτης, μή κωλυόμενος ὑπό διατάξεως τινος τοῦ Συντάγματος, εἶναι ἐλεύθερος καθ' οἱονδήποτε τρόπον γραπτῶς νά ἐκδηλώσῃ τήν θέλησίν του, τά δέ Δικαστήρια δέν δύνανται νά ἐρευνήσωσι τήν τήρησιν ἢ μή τῶν ἐσωτερικῶν τυπικῶν στοιχείων τοῦ νόμου. Ἐπίσης διά τῆς ὑπό τοῦ αὐτοῦ νόμου γενομένης κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 12526|2831 (τῆς 26 Ἰουνίου 1947) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐκυρώθη καί ἐδημοσιεύθη ὁ προσωρινός κανονισμός τῆς λειτουργίας τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου, ἐκυρώθη αὕτη, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη, καίτοι δέν ἀναφέρεται ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἡ κύρωσις αὕτης γίνεται ἀναδρομικῶς, διότι ὁ νόμος, κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ Α.Κ., ὁρίζει περί τοῦ μέλλοντος μόνον καί δέν ἔχει ἀναδρομικήν δύναμιν, πλήν ἂν εἴτε δι' εἰδικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε σιωπηρῶς, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ, ἤθελεν ἐκτείνει τήν ἰσχύν αὐτοῦ καί εἰς τό παρελθόν, ἡ τοιαύτη δέ ἀναδρομική κύρωσις αὐτῆς, σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου, διότι, ἐφ' ὅσον τό Δ|γμα, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐκδοθῇ αὕτη, εἶχε κυρωθῇ ἀναδρομικῶς καί ἦτο συνεπῶς ἔγκυρον κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεώς της, αὕτη εἶχεν ἐκδοθῇ κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐγκύρου Διατάγματος καί κυρουμένη ὑπό τοῦ προμνησθέντος νόμου 1731|1951 ἐκυροῦτο ἀπό τῆς ἐκδόσεώς της. Δέν αἴρεται δέ ἡ τοιαύτη ἔννοια τοῦ νόμου τούτου ἐκ τῆς τελευταίας διατάξεως αὐτοῦ, καθ' ἣν καί βάσει τῶν κατά τά ἀνωτέρω κυρουμένων διαταγμάτων καί ἀποφάσεων ἐνεργηθεῖσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰσπράξεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν δέν ἀναζητοῦνται παρά τῶν καταβαλόντων ταύτας ἠσφαλισμένων καί ἐργοδοτῶν των. Ὡσαύτως δέν δύναται νά ἀναζητηθῶσι παρά τῶν ὡς ἄνω ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν αἱ παρ' αὐτῶν καταβληθεῖσαι ἐφ' ἅπαξ ἢ περιοδικαί παροχαί εἰς ἠσφαλισμένους ἢ συνταξιούχους ἢ εἰς μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν», διότι αὕτη ἐτέθη πρός ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας περί τῆς ἰσχύος τοῦ προμνησθέντος ἱδρυτικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δ|τος καί τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων ἀπό τῆς ἐκδόσεώς του.

Ἀφ' ἑνός κατά μέν τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ|τος ὑπ' ἀριθ. 912|1941 καί κυρωθέντος ἐξ ὑπαρχῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 (τῆς 30 Μαΐου 1946) Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὡς καί τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1731|1951 νόμου, ἐκδοθέντος κανονιστικοῦ Διατάγματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943 ἔτους «περί ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν», οὗτινος ἡ ἰσχύς διά τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἰδίου

Διατάγματος ὡρίσθη ὡς ἀρξαμένη ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως (7 Φεβρουαρίου 1944 ἔτους), συνιστᾶται νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀπό τόν τίτλον «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν», ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις καί ὑπαγόμενον εἰς τήν ἐποπτείαν καί ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, κατά δέ τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι α) εἰσφορά τῶν ἠσφαλισμένων, ὁριζομένη εἰς 3 ο/ο ἐπί τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς μηνιαίου μισθοῦ, ὡς καί ἐπί τοῦ συνόλου τῶν ὑπό οἱανδήποτε μορφήν καί τόπον καταβαλλομένων αὐτοῖς λοιπῶν περιοδικῶν ἢ ἐφ' ἅπαξ παροχῶν καί ἐπιδομάτων β) ἰσόποσος πρός τήν ἄνω εἰσφοράν τῶν ἠσφαλισμένων συνεισφορά τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν γ) αἱ παροχαί τοῦ πρώτου μηνός παντός προσώπου προσλαμβανομένου εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῶν Ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος κλπ., ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, κατά μέν τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ ἰδίου Δ/τος, διά καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὅπερ θέλει ἐγκριθῇ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 697 1937 ἔτους) «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», θέλουσι ὁρισθῇ α) ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως καί αἱ δαπάναι αὐτῆς, ὡς καί ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ταμείου, β) ὁ τρόπος τῆς ἐν γένει ὀργανώσεως καί λειτουργίας τοῦ Ταμείου καί γ) ὁ τρόπος εἰσπράξεως, διαχειρίσεως καί διαθέσεως τῶν πόρων τοῦ Ταμείου καί τῆς ἐξασφαλίσεως καί τοποθετήσεώς ἐν γένει τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, ὡς καί ὁ τρόπος ἐλέγχου, κατά δέ τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἀπό 20 Ἰουνίου 1947 προσωρινοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ προμνησθέντος Ταμείου, δημοσιευθέντος εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 97 (τεῦχος Β' τῆς 5 Ἰουλίου 1947) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, κατά τήν πληρωμήν τῶν ὑποδοχῶν εἰς τούς ἠσφαλισμένους αἱ Ἑταιρίαι ὑποχρεοῦνται νά παρακρατῶσι τά ἐμβάσματα τῶν εἰσφορῶν τά βαρύνοντα τούτους καί νά καταβάλλωσι ταῦτα μετά τῶν ἰδίων αὐτῶν συνεισφορῶν μετά 10ήμερον εἰς τήν Ἐθνικήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἢ ἑτέραν ἀναγνωρισμένην μεγάλην Τράπεζαν εἰς πίστωσιν τοῦ παρ' αὐτῇ λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου, ἐάν δέ αἱ Ἑταιρίαι δέν ἐκπληρώσωσι τάς ὑποχρεώσεις των ταύτας ἐντός διμήνου ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῶν μισθῶν, ὁ ἠσφαλισμένος ἀπαλλάσσεται τῆς εἰσφορᾶς ταύτης, βαρυνούσης τοῦ λοιποῦ τάς Ἑταιρίας.

Ἐκ τῆς ἀντιβολῆς τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι τό ἐκκαλοῦν Ταμεῖον ἀπό τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως (τήν 7 Φεβρουαρίου 1944) τοῦ βρυτικοῦ τῆς συστάσεως αὐτοῦ Διατάγματος (τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943) ἐκτήσατο νομικήν προσωπικότητα καί παρήχθη ἡ ὑπέρ αὐτοῦ ἀναγνωρισθεῖσα ἐνοχική ἀξίωσις τῆς ἀπαιτήσεως πληρωμῆς τῶν διά τοῦ ἄρθρου 5 ὁριζομένων πόρων τοῦ Ταμείου, ἐν οἷς ἡ κατά τό α' ἐδάφιον βαρύνουσα τούς ἠσφαλισμένους εἰσφορά, ὁριζομένη εἰς 3 ο/ο ἐπί τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς μηνιαίου μισθοῦ, ὡς καί ἐπί τοῦ συνόλου τῶν ὑπό οἱανδήποτε μορφήν καί τόπον καταβαλλομένων αὐτοῖς λοιπῶν περιοδικῶν ἢ ἐφ' ἅπαξ παροχῶν καί ἐπιδομάτων καί ἡ κατά τό β' ἐδάφιον βαρύνουσα τάς Ἑταιρίας πετρελαιοειδῶν ἰσόποσος πρός τήν ὡς ἄνω εἰσφοράν τῶν ἠσφαλισμένων συνεισφορά, ἀλλ ἡ ἀξίωσις τοῦ ἰδίου Ταμείου, ὅπως ἀπαιτῇ τήν εἰς αὐτό πληρωμήν τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἀπό τάς Ἑταιρίας πετρελαιοειδῶν, ἐγεννήθη τό πρῶτον ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ταμείου, ἤτοι ἀπό τῆς 3 Ἰουλίου 1947 καί διά τάς ἀπό τοῦ χρόνου τούτου καταβαλλομένας τοῖς ἠσφαλισμένοις καί δεδουλευμένας ἀποδοχάς, διότι ἀπό τοῦ χρόνου τούτου αἱ Ἑταιρίαι ἦσαν ὑπόχρεοι, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 17 τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ, νά παρακρατῶσι τάς εἰσφοράς ταύτας καί τάς καταθέτωσι εἰς τήν Ἐθνικήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἢ ἑτέραν ἀναγνωρισμένην μεγάλην Τράπεζαν εἰς πίστωσιν τοῦ παρ' αὐτῇ λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου. Κατ' ἀκολουθίαν, κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων τό Πρωτοδικεῖον ἔκρινε διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὅτι δέν ὑφίστατο κατά νόμον ὀφειλή τῆς ἐφεσιβλήτου (ἀνακοπτούσης) πρός τό ἐκκαλοῦν Ταμεῖον, ὥστε νά χωρῇ βεβαίωσις καί εἰσπραξις διά καταστάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος τῆς ἀξιουμένης παρ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεως, ὡς μή ὑφισταμένου τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου κατά τούς μῆνας Νοέμβριον καί Δεκέμβριον τοῦ 1945, καθ' οὗς ἐγεννήθη ἡ ἐπίδικος ἀξίωσις, καί δεχθέν μετά ταῦτα τήν ὑπό κρίσιν ἀνακοπήν τῆς ἀνακοπτούσης ἐφεσιβλήτου ἠκύρωσε τήν εἰς αὐτήν κοινοποιηθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 378|1947 πρόσκλησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος καί δέον, γενομένου δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ λόγου ἐφέσεως ὡς βασίμου, νά ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατά τήν διάταξιν αὐτῆς, δι' ἧς, δεχθεῖσα τήν ἀνακοπήν τῆς ἐφεσιβλήτου, ἠκύρωσε τήν ὑπ' ἀριθ. 375|1947 εἰδικήν πρόσκλησιν τοῦ Ταμείου Ἀθηνῶν διά τό ποσόν τῶν δραχμῶν 28.548.000, ὡς καί κατά τήν διάταξιν αὐτῆς, δι' ἧς κατεδικάσθη τό ἐκκαλοῦν εἰς τήν δικαστικήν δαπάνην τῆς ἐφεσιβλήτου, καθ' ὃ ἐρειδομένην ἐπί τῆς παραδοχῆς τῆς ἀνακοπῆς τῆς ἐφεσιβλήτου, καί πρεσβῇ μετά τοῦτο τό Δικαστήριον εἰς τήν περαιτέρω ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως, συμφώνως πρός τάς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 836 καί 780 Πολιτικῆς Δικονομίας.

Μετά τά ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα ὁ λόγος ἀνακοπῆς, καθ' ὃν δέν ὑφίσταται ἡ ἀξιουμένη ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπαίτησις κατά τῆς ἀνακοπτούσης ἐφεσιβλήτου, λόγῳ τοῦ ὅτι ἀναφέρεται αὕτη εἰς τούς μῆνας Νοέμβριον καί Δεκέμβριον 1945, ὅτε δέν ὑφίστατο τό νομικόν πρόσωπον τοῦ ἐκκαλοῦντος καί δέν ἠδύνατο νά κέκτηται τοῦτο δικαίωμα πρός εἰσπραξιν τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης, εἶναι βάσιμος, ἤτοι μόνον διά τό ποσόν τό ἀντιστοιχοῦν εἰς τήν εἰσφοράν τῶν ἠ-

σφαλισμένων διά τάς άποδοχάς αύτῶν τῶν μηνῶν Νοεμβρίου καί Δεκεμβρίου 1945, τήν καθοριζομένην ὑπό τοῦ ἑδαφίου α τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ προμνησθέντος Ἱδρυτικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου Δ]τος, δέον νά γίνῃ δεκτός ὡς τοιοῦτος κατά τό μέρος τοῦτο.

Ἡ ἐπί μακρόν μή ἄσκησις δικαιώματος καθ' ἑαυτήν καί ἄνευ συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν περιαγόντων τήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος εἰς ἀντίθεσιν πρός τήν καλήν πίστιν δέν θεμελιοῖ νόμῳ ἔνστασιν καταχρηστικῆς ἀσκήσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. Συνεπῶς εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μή νόμιμος, ὁ ἰσχυρισμός τῆς ἐφεσιβλήτου ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐκκαλοῦντος νά ἐπιδιώξῃ τήν ἀναδρομικήν εἴσπραξιν τῆς ἀξιουμένης συνεισφορᾶς τῆς βαρυνούσης τήν ἐφεσίβλητον εἶναι παράνομος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τήν καλήν πίστιν καί τά χρηστά ἤθη καί ἀποτελοῦσα καταχρηστικήν ἄσκησιν δικαιώματος, λόγῳ τοῦ ὅτι ἠβράνησε τό ἐκκαλοῦν νά ἐπιδιώξῃ τήν εἴσπραξιν ταύτης ἐπί μακρόν χρονικόν διάστημα (3 1]2 ἔτη καί πλέον ἀπό τῆς Ἱδρύσεώς του μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1947).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 5 τοῦ Ἀν. Νόμου 1022 (τῆς 27]28 Φεβρουαρίου 1946) «περί διακανονισμοῦ τοῦ τρόπου διοικήσεως κλπ.», καθ' ἣν «καθυστερούμεναι ἀσφαλιστικαί εἰσφοραί πρός Ὀργανισμούς ἤ πρός τό Ι.Κ.Α. ὑπολογίζονται κατά ποσόν καί καταβάλλονται ὑπό τῶν καθυστερούντων ταύτας ἐργοδοτῶν βάσει τῶν μισθολογίων, τά ὁποῖα ἰσχύουσι διά τούς μισθωτούς των κατά τόν χρόνον τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐν λόγῳ ὀφειλῶν», σκοπόν ἔχουσα ν' ἀναπροσαρμόσῃ τάς καθυστερουμένας ἀσφαλιστικάς εἰσφοράς, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς συνάγεται, περιλαμβάνει, ἐν τῇ γενικότητι αὐτῆς πάσας τάς καθυστερουμένας καταβαλλομένας μετά τήν ἰσχύν τοῦ νόμου τούτου ἀσφαλιστικάς εἰσφοράς, ἀνεξαρτήτως χρόνου γενέσεως αὐτῶν καί λόγου καθυστερήσεως των, ἀρκούσης μόνης τῆς καθυστερήσεως, καί' ἐπιταγήν τοῦ νόμου, διά τήν ἀναπροσαρμογήν. Οὐδ' ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογή τῆς διατάξεως ταύτης ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ προμνησθέντος προσωρινοῦ κανονισμοῦ (Καταστατικοῦ) τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου, ὁριζούσης, ὅτι εἰσφοραί μή καταβληθεῖσαι ἐντός τῆς προθεσμίας τῆς παραγράφου 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐπιβαρύνονται διά προσθέτου τέλους ἴσου πρός 10 ο]ο τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν καί ὅτι δι' εἰσφορᾶς καθυστερουμένας πέραν τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ κατέστησαν ἀπαιτηταί, ἐπιβάλλεται ὁ νόμιμος τόκος ὑπερημερίας, ὑπολογιζόμενος ἀπό τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους καί ἐπί τοῦ ποσοῦ ηὐξημένου κατά πρόσθετον τέλος τῆς προηγουμένης παραγράφου, διότι ἑκατέρα τῶν διατάξεων τούτων εἰς διάφορον ἀποβλέπει σκοπόν, ἡ μέν προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ νόμου 1022]1946 ἀποβλέπει εἰς τήν ἀναπροσαρμογήν τῶν καθυστερουμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, ἡ δέ διάταξις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου ἀποβλέπει εἰς τόν καθορισμόν προσθέτως τῶν συνεπειῶν τῆς μή ἐγκαίρου πληρωμῆς τούτων. Συνεπῶς οἱ περί τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοί τῆς ἐφεσιβλήτου οἱ στηρίζοντες τόν δεύτερον λόγον ἀνακοπῆς κατά τό β' κεφάλαιον αὐτοῦ εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς μή βάσιμοι.

Τό ὑπό τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου, ἐγκριθέντος κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ προμνησθέντος Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 12529]2851 (τῆς 26 Ἰουνίου 1947) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 87 (τῆς 3 Ἰουλίου 1947) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Β') καί ἐκ τούτου ἰσχύν νόμου ἔχοντος, παρασχεθέν εἰς τό ἐκκαλοῦν Ταμεῖον δικαίωμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου πᾶσαι αἱ ἀπαιτήσεις τούτου ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν, τόκων ὑπερημερίας κ.λ.π. εἰσπράττονται διά τῶν Δημοσίων Ταμείων κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου περί εἰσπράξεων δημοσίων ἐσόδων καί κατά τά εἰδικώτερον ἐν ἄρθρῳ 13 § 2 τοῦ νόμου 6298 ὁριζόμενα, δέν ἀντίκειται εἰς τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος 1911, τοῦ ἰσχύοντος κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ προμνησθέντος προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου, ἥτις δέν ἀποκλείει ἀπολύτως ἐξαιρέσεις ἀπό τῶν γενικῶν νομικῶν κανόνων, διότι διά τῆς ρηθείσης διατάξεως δέν ἐσκοπεῖτο ἡ καθιέρωσις προνομίου ὑπέρ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀλλ' ἐστηρίζετο εἰς τήν ἀντίληψιν, ὅτι ὁ γενικώτερος σκοπός, ὃν ἐξυπηρετεῖ τό ἐκκαλοῦν, ὁ ἐγκείμενος εἰς τήν χορήγησιν ἐπικουρικῶν παροχῶν εἰς τά ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα εἰς περίπτωσιν ἀναπηρίας, σωματικῆς ἢ πνευματικῆς, ἀτυχήματος καί γήρατος, ὡς καί τά μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ προστάτου αὐτῶν ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, πολυπληθοῦς τοιούτου τάξεως, δημιουργεῖ εἰδικάς συνθήκας, καθιστώσας δεδικαιολογημένην τήν τοιαύτην ἐξαίρεσιν, ὡς ἐπίσης δέν ἀντίκειται εἰς ἄλλην τινά διάταξιν τοῦ Συντάγματος, διότι ἡ κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων βεβαίωσις καί εἴσπραξις τῆς ὀφειλῆς, καίπερ μονομερῶς ἐνεργουμένη, δέν ἀποτελεῖ ἀπόφασιν τέμνουσαν διαφοράν περί ἰδιωτικῶν δικαίων, ἐφ' ὅσον δικαιοῦται ὁ ὀφειλέτης, ἐναντιούμενος καί ἀμφισβητῶν ταύτην, νά προσφύγῃ εἰς τά τακτικά δικαστήρια, μή στερούμενος οὕτω τῶν φυσικῶν του δικαστῶν. Συνεπῶς ὁ περί τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμός τῆς ἐφεσιβλήτου εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μή βάσιμος.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ Α. Ν. 1030]1946 «περί ἐξανορᾶς, συγκεντρώσεως καί διαθέσεως εἰδῶν ἐξυπηρετούντων τάς βιοτικάς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ» αἱ κατά τόν νόμον τοῦτον συναπτόμεναι συμβάσεις, ὡς καί ἐν γένει πληρωμαί, αἱ ἀπορρέουσαι ἐξ αὐτῶν, ἀπαλλάσσονται τῶν τελῶν χαρτοσήμου. Διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ καί Οἰκονομικῶν αἱ πληρωμαί αὗται δύνανται νά ἀπαλλάσσωνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν ὑπέρ τρίτων κρατήσεων, τοιαύτην δέ κοινήν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουρ-

γών Ἐφοδιασμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν, δι' ἧς ἀπηλλάγη ἡ ἐφεσίβλητος τῶν ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰσφορῶν, δὲν ἐπικαλεῖται, οὐδὲ προσάγει αὐτη, πρὸς δὲ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ἀπὸ 15 Λογούστου 1945 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς κοινοπραξίας Ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν, ἀποτελουμένης ἐκ διαφόρων Ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἐφεσίβλητος, καθ' ὃ ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου, εἰσαγωγικῶν δασμῶν, εἰσφορῶν ἢ ἄλλων τελῶν καὶ δικαιωμάτων τεθεσπισμένων ἢ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, θεσπισθησομένων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, Λιμενικῶν Ταμείων, ἄλλων Ταμείων ἢ Ὀργανισμῶν οἱασδήποτε φύσεως, γενικῶς δὲ οἱωνδήποτε τρίτων τὰ ἐξωθεν εἰσαχθέντα καὶ εἰσαγόμενα ὑγρὰ καύσιμα καὶ λιπαντικὰ ὅλαι, προϊόντα πετρελαίου καὶ παράγωγα αὐτοῦ, ἀσφαλτος ἢ βίτουμεν, διαχειρισθέντο δὲ ἢ ἐφ' ἑξῆς διαχειριαθησόμενα παρὰ τῆς κοινοπραξίας ὡς εἴδη ἀνήκοντα εἰς τὸ Δημόσιον», συνδυαζομένου πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τῆς συμβάσεως περὶ προμηθείας καὶ διαχειρίσεως πετρελαιοειδῶν τῆς 6 Ἰανουαρίου 1953 μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς προμνησθείσης κοινοπραξίας Ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν, καθ' ὃ αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν κοινοπραξίαν πέντε Ἑταιρίαι δικαιοῦνται ἐκ τῶν τιμῶν πωλήσεως τῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διατιθεμένων πετρελαιοειδῶν νὰ καλύπτουν πλήρως τὰ γενικὰ των ἔξοδα, τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς, ὡς καὶ τὰ ἔξοδα μεταφορτώσεων, ὡς τοιαῦτα δὲ νοοῦνται τὰ ἀπαραίτητα ἔξοδα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ διὰ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας αὐτῆς καὶ δὴ τὰ ἔξοδα γραφείων καὶ ἐγκαταστάσεων, μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια προσωπικοῦ, αἱ κατὰ νόμον συνεισφοραὶ πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν κ.λ.π., σαφῶς προκύπτει, ὅτι δὲν ἀπηλλάγη ἡ ἐφεσίβλητος ἑταιρία τῶν ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰσφορῶν. Συνεπῶς ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσιβλήτου ὁ στηριζόμενος τὸν δεύτερον λόγον ἀνακοπῆς κατὰ τὸ γ' κεφάλαιον αὐτοῦ εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἀφ' ἑνὸς κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ ἐκκαλοῦντος πᾶσαι αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν κ.λ.π. εἰσπράττονται διὰ τῶν δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεων δημοσίων ἐσόδων καὶ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν ἄρθρῳ 13 § 2 τοῦ ν. 6298 ὁριζόμενα, ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 23 § 4 τοῦ ν. 6298 τῆς 24 Σεπτεμβρίου/10 Οκτωβρίου 1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», πρὸς ἣν προφανῶς ἠθέλησε νὰ παραπέμψῃ τὸ κατάστατικὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καθ' ὅσον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ ν. 6298 ρυθμίζει θέματα τελείως ἄσχετα, ὡς τίτλοι διὰ τὴν παρὰ τῶν Ταμείων βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν περὶ ὧν πρόσθεν εἴρηται ἀπαιτήσεων χρησιμεύουσι καταστάσεις ὀφειλετῶν συντασσόμεναι καὶ ἀποστελλόμεναι εἰς τὰ Ταμεῖα παρὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἐνῷ ἐκ τρίτου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Διατάγματος τῆς 24/27 Λογούστου 1931 «περὶ κώδικος τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων» ἡ εἴσπραξις τῶν δημοσίων ἐσόδων ἀνατίθεται εἰς τοὺς Διευθυντὰς τῶν Δημοσίων Ταμείων καὶ εἰδικοὺς Ταμίας, τοὺς δημοσίους εἰσπράκτορας ἢ καὶ εἰς ἕτερα ὄργανα κατὰ τὰ ὑπ' εἰδικῶν νόμων ὁριζόμενα, ἐνεργεῖται δὲ πάντοτε βάσει νομίμου τίτλου. Τίτλος πρὸς εἴσπραξιν εἶναι α) ἡ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους βεβαιωσις καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων διοικητικῶν Ἀρχῶν προσδιορισμὸς τοῦ εἰσπρακτέου ποσοῦ, τοῦ εἴδους τοῦ ἐσόδου καὶ τῆς αἰτίας, δι' ἣν ὀφείλεται, β) ἡ ἐξ ἐγγράφων ἀποδεικνυομένη ὀφειλή, γ) ἡ ἐξ ἐγγράφων ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων παρεχόντων βεβαιωσιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς καὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῆς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 235 Πολ. Δικονομίας προκύπτουσα τοιαύτη.

Ἐκ τῶν σαφῶν τούτων εἰδικῶν ὁρισμῶν, διακανονιζόντων τοὺς ὅρους τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον ὀφειλῶν καὶ ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπὶ τῶν ὀφειλῶν ἐκ καθυστερουμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τῶν ὀφειλετῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅῆλον καθίσταται, ὅτι ἡ κατά τινα τῶν ὡς ἄνω τρόπων διαπίστωσις τῆς τοιαύτης ὀφειλῆς συνιστᾷ νόμιμον τίτλον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐγκύρως ἐνεργεῖται ἐκτέλεσις καὶ ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῆς τοιαύτης ὀφειλῆς γίνεται κατὰ ποσότητα καὶ αἰτίαν. Συνεπῶς αἱ ἀνακοπτόμεναι προσκλήσεις, προσδιορίζουσαι τὸ ὀφειλόμενον ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ποσὸν κατὰ ποσότητα καὶ αἰτίαν, εἶναι ὡρισμέναι, περιέχουσι πάντα τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα καὶ ὁ δεύτερος λόγος ἀνακοπῆς κατὰ τὸ δ' κεφάλαιον αὐτοῦ, καθ' ὃν αἱ μνησθεῖσαι προσκλήσεις εἶναι ἀκυρωτέαι λόγῳ ἀσαφείας καὶ ἀοριστίας, ὡς μὴ ἀποτελοῦσαι νόμιμον τίτλον πρὸς εἴσπραξιν, ἐφ' ὅσον ἀναγράφουσιν ὡς βεβαιωθεῖσαν εἰς βάρος τῆς ἐφεσιβλήτου ὀφειλὴν συνολικοῦ ποσοῦ δραχ. 28.545.000, χωρὶς νὰ μνημονεύεται λεπτομερῶς ἐν αὐταῖς ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν ὀφειλομένων εἰσφορῶν, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἀρνεῖται ἡ ἐφεσίβλητος (ἀνακόπτουσα), ὅτι αἱ ἀξιούμεναι εἰσφοραὶ ἀνέρχονται εἰς τὸ αἰτούμενον ποσὸν καὶ δέον νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ ν' ἀποδείξῃ τοῦτο διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων, διότι τὸ μισθολόγιον τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐφεσιβλήτου, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξευρεθήσεται τὸ ὀφειλόμενον ὑπ' αὐτῆς ποσόν, εἶναι πρᾶξις μονομερής, εἰς ἣν δὲν συνήπραξε τὸ ἐκκαλοῦν καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν.

ΑΝΑΚΟΠΗ ΚΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΔΙ' ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ Ι.Κ.Α.

Άρμοδιότης και ουσιαστική έρευνα των πολιτικών δικαστηρίων

Έπιτρεπτόν της έκ του άρθρου 235 Πολιτ. Δικονομίας ανακοπής ένώπιον του άρμοδίου καθ' ύλην δικαστηρίου κατά διοικητικής έκτελέσεως, συμφώνως τω άρθρω 68 Νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και επί οφειλών εξ εισφορών προς το Ι.Κ.Α.— Έπιτρεπτόν της λήψεως προσωρινών μέτρων περί ακυρώσεως κατασχέσεως υπό Προέδρου Πρωτ. Αθηνών, πεισθομένου περί της βασιμότητος των αντιρρήσεων του οφειλέτου, μετ' έρευναν της ουσίας, εις ην δικαιούται να εισέλθη, διότι αι Τοπικαί Διοικούσαι Έπιτροπαί του Ι.Κ.Α. δεν είναι διοικητικά δικαστήρια ή Διοικητικαί Έπιτροπαί εκ των του άρθρου 68 Νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

Προέδρου Πρωτ. Καρδίτσης 146|1952

Προεδρεύων ο Πρωτοδίκης κ. **Ν. Μελάς**
Δικηγόροι οι κ. κ. Δ. Χατζηγώγος, Α. Ίμβριος

Κατά μεν την διάταξιν άρθρ. 235 Πολ. Δικ. «όστις δεν συνήργησεν ή δεν προσεκλήθη εις εξώδικον πράξιν φέρουσαν βλάβην εις αυτόν ή κίνδυνον εις τα νόμιμά του συμφέροντα δύναται να κάμη κατ' αυτής ανακοπήν», εξ άλλου δε κατ' άρθρ. 68 γ' του Π. Δ[τος 24] 27 Αυγούστου 1931 «περί κωδικοποιήσεως του ν. 4845 και 5230 «περί εισπράξεων δημοσίων εσόδων» (Ν.Π.Δ.Δ.), βάσει ού γίνεται κατ' άρθρ. 27 § 3 ν. 1846|1951 ή εισπραξις και των προς το Ι.Κ.Α. εισφορών «ή εκ του άρθρου 235 Πολ. Δικ. κατά τους όρισμούς αυτής ανακοπή περί υπάρξεως οφειλής προς το Δημόσιον, όθεν και το Ι.Κ.Α., επιτρέπεται ένώπιον του άρμοδίου καθ' ύλην δικαστηρίου, πλην των περιπτώσεων, καθ' ας ο προσδιορισμός της οφειλής έχει ανατεθή δια νόμου εις Διοικητικά Δικαστήρια ή Διοικητικάς Έπιτροπάς». Τέλος κατά τα εκ του συνδυασμού των άρθρ. 810, 871, 874, 235 και 534 επ. Πολ. Δικ. σαφώς προκύπτει, ότι αι περί την εκτέλεσιν έριδες και αντιρρήσεις του οφειλέτου δύναται εν περιπτώσει κατεπείγοντος να εισαχθώσι προς επίλυσιν ένώπιον του άρμοδίου Προέδρου Πρωτοδικών, δυναμένου να λάβη προσωρινά μέτρα προς αποτροπήν των εκ της εκτελέσεως απειλουμένων εις τους διαδίκους και δη εις τον οφειλέτην επιζημίων συνεπειών (*Ι. Αποστολοπούλου*, Ο Πρόεδρος Πρωτοδικών § 551, σελ. 678, Πρ. Πρωτ. Αθηνών 10652|1952, Δ.Ε.Ν. 1952 σελ. 467) μη κωλυόμενος, εάν είναι προφανής ή βασιμότης των αντιρρήσεων, να διατάξη την ακύρωσιν της εκτελέσεως και την άρσιν της κατασχέσεως (*Ι. Αποστολοπούλου*, Ενθ' ανωτ. § 457 σελ. 627 και εν γνωμοδοτήσει ως άντεισ. Α.Π. υπ' αριθ. 34|1940, Θέμ. ΝΒ' 115, *Παπαδοπούλου*, Εκτέλεσις § 176, σελ. 125). Τούτοις συνεπώς και προστιθεμένου περαιτέρω τό μέν ότι αι τοπικαί Έπιτροπαί του Ι.Κ.Α., ένώπιον των οποίων εισάγονται αιτήσεις θεραπείας των ενδιαφερομένων (πρβλ. άρθρ. 13 εν τέλει ν. 1845|1951), δεν συνιστώσι τοιαύτας εν τη εννοία των άρθρων 68 γ' Νόμου Ε.Δ.Ε., εφ' όσον, εκτός άλλων, αι επί του εν όψει θέματος αποφάσεις των δεν είναι τελεσίδικοι, άλλ' υπόκεινται εις προσφυγήν ένώπιον των εκ του άρθρ. 43 επόμ. ν. 1846|1951 προβλεπομένων ασφαλιστικών δικαστηρίων, τό δε ότι τα τελευταία ταύτα διοικητικά δικαστήρια δεν ελειτούργησαν είσέτι (πρβλ. άρθρ. 48 § 1 άνω νόμου), σαφώς έπεται, ότι μέχρι της κατά νόμον λειτουργίας τούτων παραδεκτή έστιν ή δι' ανακοπής εκ του άρθρ. 235 ένώπιον των κοινών δικαστηρίων αμφισβήτησις τόσον του νομίμου, όσον και του υπάρκτου (πρβλ. Πρ. Πρωτ. Αθηνών 10652|1951, ΕΕΔ 11|176, Πρ. Αθηνών 10652|1952, Ενθ' ανωτέρω) της δια των οργάνων του Ι.Κ.Α. προσδιορισθείσης και κατά τας διατάξεις του Νόμου περί Ε.Δ.Ε. φερομένης προς είσπραξιν οφειλής, εντεύθεν δε ότι αι επί των ρηθεισών διατάξεων ερειδόμεναι νόμω αντιρρήσεις του αντιλέγοντος δι' ακύρωσιν, επικειμένου κινδύνου εκ της αναβολής, επιδιώκει αύτη την προσωρινήν ακύρωσιν της υπ' αριθ. 882|1952 εκθέσεως κατασχέσεως του δικ. κλητήρος .*.* και της δι' αυτής επιοπευδομένης εκτελέσεως παραδεκτώς ένώπιον ημών φέρονται και δέον να εξετασθώσιν, απορριπτομένων ως αβασίμων των παρά του καθ' ού εναντίων.

Εκ της όλης περί την απόδειξιν διαδικασίας εβεβαιώθημεν, ότι η περί ής πρόκειται και ενεκεν της οποίας υπεβλήθη παρά του καθ' ού δια της υπ' αριθ. 882|13.3.1952 εκθέσεως του δικ. κλητήρος των εν Καρδίτση Πρωτοδικών .*.* κατάσχεσις της εν αυτή κινητής περιουσίας του αντιλέγοντος όφειλή, δεν υφίσταται πράγματι, καθ' όσον ο δι' ον κατελογίσθη εις βάρος αυτού εισφορά δεν έτέλει κατά τον κρίσιμον χρόνον εν συμβατική σχέσει προς αυτόν, ώστε εντεύθεν ούτος να χρεωστή προς το Ι.Κ.Α. την καταβολήν τοιαύτης. Αντιθέτως εκ της ως άνω αποδεικτικής διαδικασίας προέκυψεν, ότι ο περί ού πρόκειται, αφ' ότου κατά το έτος 1951 απελύθη του στρατεύματος, ημπορεύετο μόνος και δι' ίδιον λογαριασμόν έκτος του καταστήματος του αντιλέγοντος, εσύχναζε δε μόνον εις αυτό, μόνον λόγω της συνδεούσης αυτόν μετά του αντιλέγοντος φιλίας και ιδία, ίνα εντεύθεν καθίσταται ευχερής ή αναζήτησις του παρά διαφόρων εμπόρων, μετά των οποίων, ως και του αντιλέγοντος, συνηλλάσσετο, αναλαμβάνων την επί επιστροφή εν περιπτώσει μη πωλήσεως διάθεσιν εμπορευμάτων των εις εβδομαδιαίας αγοράς της Καρδίτσης και των κωμοπόλεων του νομού επί κέρδει, εγκειμένω εις την μεταξύ του πιστουμένου τιμήματος και της τιμής της διαθέσεως

τούτου διαφοράν. Κατ' ακολουθίαν άπάντων τῶν δεδομένων τούτων προφανὴς κατέστη ἡ ἔλλειψις παρὰ τῷ εἰρημένῳ τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἀντιλέγοντος κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον καὶ ἐντεῦθεν ἡ βασιμότης τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ τελευταίου περὶ ἀνυποχρέου αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τῶν εἰς βάρος του καταλογισθεισῶν εἰσφορῶν, τούτοις δὲ ὄθεν δέον ὅπως, δεκτῶν τούτων καθισταμένων, ἀκυρωθῇ προσωρινῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 822|1952 Ἐκθεσις κατασχέσεως τοῦ δικ. κλητῆρος „.„ καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν ταύτης κατάσχεσις.

Παρατηρήσεις

Ἱ σ τ ο ρ ι κ ό ν. Κατὰ τοῦ ἐμπόρου „.„ ἐπεβλήθη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. ... πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορᾶς τοῦ Διευθυντοῦ Ὑποκ|τος Ι.Κ.Α. Καρδίτσης εἰσφορὰ ἐκ δραχμῶν 1.875.000 δι' ἀποκρυβέντα ὑπ' αὐτοῦ ὑπάλληλόν του. Ὁ ὀφειλέτης, ἰσχυριζόμενος ὅτι δὲν εἶχε ὑπάλληλόν του τοῦτον, ἀλλὰ πελάτην μικράμπορον ἀγοράζοντα καὶ πωλοῦντα δι' ἴδιον λογαριασμόν του ἐμπορεύματα, ἅτινα ἐπὶ πιστώσει τῷ ἐχορήγει ἐκ τοῦ καταστήματός του, εἰς ὃ οὗτος διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐσύγχαζε διαρκῶς, ἤσκησεν αἴτησιν θεραπείας κατὰ τῆς ἄνω Π.Ε.Κ. τοῦ Διευθυντοῦ Ὑποκ|τος Ι.Κ.Α., ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 60|1952 ἀπόφασις τῆς Τοπικῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. Καρδίτσης, ἀπορρίψασα τὴν αἰτησίν του. Ἐπηκολούθησε κατάσχεσις βάσει τοῦ ἀνωτέρω τίτλου τοῦ Ι.Κ.Α., καθ' ἧς ὁ ὀφειλέτης, ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι δὲν ἦτο ὑπάλληλός του ὁ ὡς τοιοῦτος φερόμενος, ἤσκησεν ἀντιρρήσεις ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Καρδίτσης, αἰτούμενος τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατασχέσεως, ἥτις καὶ πράγματι ἠκυρώθη διὰ τῆς ἄνω δημοσιευομένης ἀποφάσεως.

Κ ρ ι τ ι κ ή. Ἀναμφισβητήτως κατὰ τὸ ἄρθρον 68γ τοῦ Νόμου Ε.Δ.Ε. ἐπιτρέπεται ἐνώπιον τοῦ αρμοδίου καθ' ὕλην Δικαστηρίου ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἀρξαμένης διοικητικῆς ἐκτελέσεως, ὡς καὶ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου ἀντιρρήσεις περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, κατὰ τὰ ἄρθρα 631 παρ. 2 καὶ 771 Πολιτικῆς Δικονομίας. Δὲν δύναται ὅμως διὰ τῆς ἀνακοπῆς ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ κατ' ἀρχὴν βασιμότης τῆς δι' ἣν ἡ κατάσχεσις ἀπαιτήσεως, ἐφ' ὅσον ὁ προσδιορισμὸς ταύτης ἔχει ἀνατεθῇ εἰς διοικητικὰ Δικαστήρια ἢ Διοικητικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ ἐγένετο ὑπὸ τούτων νομίμως καὶ ἀρμοδίως ἡ βεβαίωσις καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ, διότι ἡ ὕπαρξις νομίμου καὶ ἐγκύρου τίτλου διοικητικῆς ἐκτελέσεως ἀποτελεῖ δεδικασμένον διὰ τὰ Δικαστήρια, ἅτινα καλοῦνται συναπείᾳ ἀνακοπῆς τοῦ ἄρθρου 235 Πολιτικῆς Δικονομίας νὰ κρίνωσι τὰς περὶ τούτων διαφοράς, ἀπορρεούσας ἐξ ὑποθέσεων τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, ἐφ' ὧν ἀπαγορεύεται συνταγματικῶς ἡ ὑπὸ τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων ἔρευνα τῆς ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς, ἐφ' ὅσον διὰ ταύτας ἔχει θεσπισθῇ διοικητικὴ διαδικασία ἐπιλύσεως τούτων (*Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν § 569). Τούτων πάντων δὲν φαίνεται ἀμφισβητουσα τὴν ὀρθότητα ἡ ὡς ἄνω προεδρικὴ ἀπόφασις. Ἐπὶ τῇ σκέψει ὅμως ὅτι: ἐπὶ μὲν ὅτι αἱ Τοπικαὶ Ἐπιτροπαὶ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐνώπιον τῶν ὁποίων εἰσάγονται αἰτήσεις θεραπείας τῶν ἐνδιαφερομένων (πρβλ. ἄρθρ. 13 ἐν τέλει ν. 1846|1951), δὲν συνιστῶσι τοιαύτας ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 68γ Νόμου Ε.Δ.Ε., ἐφ' ὅσον, ἐκτὸς ἄλλων, αἱ ἐπὶ τοῦ ἐν ὄφει θέματος ἀποφάσεις των δὲν εἶναι τελεσίδικοι, ἀλλ' ὑπόκεινται εἰς προσφυγὴν ἐνώπιον τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 43 ἐπομ. ν. 1846|1951 προβλεπομένων Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, τὰ δὲ ὅτι τὰ τελευταῖα ταῦτα Διοικητικὰ Δικαστήρια δὲν ἐλειτούργησαν εἰσέτι (πρβλ. ἄρθρ. 48 § 1 ἄνω νόμου), σαφῶς ἔπεται, ὅτι μέχρι τῆς κατὰ νόμον λειτουργίας τούτων παραδεκτὴ ἐστιν ἡ δι' ἀνακοπῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 235 Πολιτικῆς Δικονομίας ἐνώπιον τῶν κοινῶν Δικαστηρίων ἀμφισβήτησις τόσον τοῦ νομίμου, ὅσον καὶ τοῦ ὑπάρκτου τῆς διὰ τῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. προσδιορισθείσης ὀφειλῆς», ἔκρινεν ὅτι ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς οὐσίας περὶ τοῦ ὑπάρκτου ἢ μὴ τῆς ὀφειλῆς, δι' ἣν ἡ κατάσχεσις καὶ ἠκύρωσε ταύτην. Τὸ ὅλον ζήτημα, ὅθεν, ἐντοπίζεται εἰς τὰ ἑξῆς: Εἶναι αἱ Τ.Δ.Ε. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκ τῶν τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 68γ Νόμου Ε.Δ.Ε.; Τοιαῦτα εἶναι αἱ ἀποφάσεις των ἔχουν ἰσχὺν δεδικασμένου ἔναντι τῶν καλουμένων δι' ἀνακοπῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 235 Πολιτικῆς Δικονομίας τακτικῶν Δικαστηρίων, οἷαν ἔχουν αἱ ἀποφάσεις τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων; Ἡ ἀπάντησις κατὰ τὴν γνώμην μας εἶναι καταφατική, διότι, ἐὰν ἐλειτούργουν τὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια, ἀναμφισβητήτως ἡ ἔρευνα τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐξ εἰσφορᾶς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὀφειλῆς δὲν θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένη, ὡς δέχεται καὶ ἡ ὡς ἄνω προεδρικὴ ἀπόφασις ἐξ ἀντιδιαστολῆς, διότι θεσπίζεται διὰ νόμου ἡ ἐνώπιον αὐτῶν διὰ διοικητικῆς διαδικασίας τῶν τοιούτων διαφορῶν ἐπίλυσις. Πρὸ ὅμως τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων τί γίνεται; Ἡ ἀπάντησις δίδεται ρητῶς διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 13 § 9 παρ. δεκάτη, ἐν τέλει, καθ' ἣν: αἱ ἀνωτέρω ἀρμοδιότης (ἤτοι ἡ ἐκδίκασις αἰτήσεων θεραπείας κατὰ πάσης φύσεως ἀποφάσεων τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκ|τος, ἀφορωσῶν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν καὶ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν), ἀσκεῖται (ὑπὸ τῶν Τ.Δ.Ε.) κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἰσχυόντων κανονισμῶν μέχρις ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἐν τῇ περιοχῇ ἑκάστου Ὑποκ|τος», ἀναγνωρίζεται τοιαύτη νομοθετικῶς πλήρης ὑποκατάστασις τῶν Τ.Δ.Ε. εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων μέχρις ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τούτων καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ὑποκ|τος. Οἷαν λοιπὸν ἰσχὺν δεδικασμένου διὰ τὰ τακτικὰ Δικαστήρια τὰ καλούμενα δι' ἀνακοπῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 235 Πολιτικῆς Δικονομίας ἐπὶ ἀρξαμένης διοικητικῆς ἐκτελέσεως θὰ εἶχον αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ἔχουν, κατὰ τ' ἀνωτέρω, καὶ μέχρις ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τούτων καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς Τ.Δ.Ε. Τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 43 ν. 1846|1951 ἐπιτρέπεται ἡ ἐνώπιον τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἄσκησις ἐνδίκων μέσων κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως. Ποῖον δὲ συγκεκριμένως εἶναι τὸ ὄργανον ἀσφαλίσεως, προκειμένου περὶ καθορισμοῦ τῆς ὀφειλομένης εἰσφορᾶς; Μόνον ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκ|τος κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 14 § 8 τοῦ ν. 1846|1951. Ἐναντίον λοιπὸν μόνον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διευθυντοῦ ὡς *κρὸς τὸ Θέμα τοῦτο* θὰ ἐπιτρέπωνται ἔνδικα μέσα, ὅταν θ' ἀρχίσουν λειτουργοῦντα τὰ ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια καὶ οὐχί, ὡς ἀβασίμως δέχεται ἡ κρινομένη προεδρικὴ ἀπόφασις, καὶ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Τ.Δ.Ε., ἀρμοδίων νὰ ἀποφαίνωνται ἐπὶ αἰτήσεων θεραπείας κατὰ τῶν τοι-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΣΧΕΣΙΣ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Έφαρμοστέαι διά μισθοδοσίαν, επί σχέσεων ιδιωτικού δικαίου, διατάξεις

Πρόσληψις έκτάκτων ημερομισθίων έργατών, διά την εξυπηρέτησιν διανομής δεμάτων εκ του εξωτερικού, υπό του Δημοσίου συνιστά σχέσιν του ιδιωτικού δικαίου.— Κριτήρια διαχωρισμού σχέσεως δημοσίου από ιδιωτικού δικαίου.—Εφαρμογή διά μισθοδοσίαν των δυνάμει του ν. 28|1944 υπουργικών αποφάσεων και συλλογικών συμβάσεων εργασίας.— Ακυρότης παραιτήσεως από των εξ αυτών δικαιωμάτων.

Αντικειμένου ερεύνης της κατωτέρω δημοσιευομένης αποφάσεως του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου, είναι ή φύσις της συνδεούσης το Δημόσιον μετά των δυνάμει του Α.Ν. 536|1945 περί προσλήψεως ημερομισθίου προσωπικού διά τας ανάγκας της υπηρεσίας εξωτερικού ταχυδρομικών δεμάτων προαλαμβανομένων, προκειμένου να εφαρμοσθώσιν αι προαιρούσαι διά την μισθοδοσίαν αυτών νομικαί διατάξεις.

Το Πρωτοδικείον, βάσει της εν τη αποφάσει του συλλογιστικής περί του κριτηρίου προς διάγνωσιν της σχέσεως ως δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (βλέπε σχετικώς και Α.Π. 551|1951, εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 11, 251, ένθα σημειώσεις μας και λοιπαί εις θεωρίαν και νομολογίαν παραπομπαί περί της διακρίσεως της σχέσεως ως δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, Α.Π. 239|1952, εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 11, 638, Α.Π. 269|1952, εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 11, 641), χαρακτηρίζει την συγκεκριμένην ταύτην σχέσιν ως ιδιωτικού δικαίου. (Σύμφωνος και ή Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 75|1951, Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 10, 461, αντίθετος ή Πρωτοδικείου Αθηνών 6143|1951, Πρωτοδίκης *Π. Θεοδωράκοπουλος*, ΕΕΔ 11, 206).

Η διάκρισις της σχέσεως ως δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου έχει θεμελιωθή διά την λειτουργίαν των εργατικών νόμων σημασίαν, διότι, ως γνωστόν, προϋπόθεσις της εφαρμογής αυτών είναι να υφίσταται σχέσις ιδιωτικού δικαίου.

Η παλαιοτέρα νομολογία των δικαστηρίων ήρκειτο απλώς να χαρακτηρίση ως σχέσιν του δημοσίου δικαίου εκείνην, ή οποία διαχειρίζεται κυριαρχικώς υπό του εκπροσωπούντος το νομικόν πρόσωπον, ως Αρχής, και ενεργείται δυνάμει μονομερούς δημοσίου δικαίου πράξεως, επί τη βάσει του νόμου και κατά τους όρους αυτού και εν τη οποία ή συγκατάθεσις του διοριζομένου υπαλλήλου δεν απαιτείται άλλο τι ή απλήν νομικήν προϋπόθεσιν του εγκύρου της πράξεως, ιδιωτικού δε δικαίου εκείνην, εν τη οποία αμφότερα τα μέρη προέρχονται προς κατάρτισιν αυτής μετά θελήσεως, ίσης κατά νόμον ίσην δικαιοπρακτικήν δύναμιν και αξίαν (βλέπε Α.Π. 84|1953, Θέμ. ΜΔ' 227).

Αλλ' ο όρισμος δεν φαίνεται σαφής, όταν δεν εξηγείται και βάσει ποίων κριτηρίων θα γίνη ή διάγνωσις της σχέσεως.

Τα κριτήρια ταύτα έχαραξαν αι νεώτεραι δικαστικαί αποφάσεις (βλέπε Σ.Ε. 1511|1951 εισηγητής *Α. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 252, Α.Π. 55|1952, εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 11, 254), κατά τας οποίας ή πρόσληψις προσωπου τινος διά παροχήν υπηρεσιών, αι οποίαι δεν προβλέπονται διά νομοθετημένης θέσεως, συνιστά σχέσιν του ιδιωτικού δικαίου.

Τοιούτο κριτήριον χρησιμοποιεί και ή κατωτέρω απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Περαιτέρω το Πρωτοδικείον, μετά τον χαρακτηρισμόν της σχέσεως ως ιδιωτικού δικαίου, εφαρμόζει διά την μισθοδοσίαν τας διά τας σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου, αδιαφόρως τού ότι ο εργοδότης είναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, εφαρμοζομένας συλλογικάς συμβάσεις εργασίας και υπουργικάς, κατά ν. 28|1944, αποφάσεις. (Ούτω και αι Α.Π. 190|1952, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 586, Α.Π. 269|1952, εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 11, 641, αι οποίαι, μετ' αμφιταλαντεύσεις εν τη νομολογία, κατέληξαν εις την ορθήν ταύτην αναμφιβόλως άποψιν των, επικυρουμένην και εκ του εν ισχύι ήδη, μετά την δι' αυτού καταργησιν του ν. 28|1944, Νόμου 2058|1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας», ΕΕΔ 11, 185, βλέπε σχετικώς και Γνωμ. Νομικού Συμβουλίου 617|1952, εισηγητής *Β. Σάββας*, ΕΕΔ 11, 873).

Ως προς την ορθήν περαιτέρω άποψιν του Πρωτοδικείου, ότι ή άνευ διαμαρτυρίας υπό του μισθωτού λήψις ολιγοτέρων των νομίμων αποδοχών δεν συνιστά παραίτησιν απ' ταύτων, ήτις άλλως τε είναι άκυρος, αύτη τελεί εν αρμονία και προς τα εν τη θεωρία και νομολογία δεκτά γενόμενα, συναγόμενα

ούτων αποφάσεων του Διευθυντού του Υποκαταστήματος και ούχι να καθορίζουν αυτάς τας οφειλομένας εισφοράς, και ήτις αρμοδιότης των είναι προσωρινή και δεν θα υπάρχη, όταν θ' αρχίσουν λειτουργούντα τα Ασφαλιστικά Δικαστήρια, ώστε να υπάρχη περίπτωσις προσφυγής κατά των αποφάσεων των ενώπιον των Ασφαλιστικών Δικαστηρίων, όταν θ' αρχίσουν λειτουργούντα ταύτα.

Άγγελος Παπαϊωάννου, Δικηγόρος,
Καρδίτσα

ἐκ ρητῶν, ἄλλως τε, νομοθετικῶν διατάξεων (ἄρθρ. 680 Α.Κ.). (Βλέπε καὶ Α.Π. 176|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 406, *Ι. Καποδίστριαν*, 'Η Συλλογικὴ Σύμβασις 'Εργασίας, σελ. 265, *Κ. Καυκᾶν*, 'Ενοχ. σελ. 378).

Κατὰ τὴν Α.Π. 610|1949 (εἰσηγητὴς *Ι. 'Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103) καὶ προκειμένου νὰ ἀναγνωρισθῇ εἰς τὸν μισθωτὸν δικαίωμα πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως ν. 2112|1920 διὰ τὴν παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (4 Νοεμβρίου 1947) δὲν ἀπαιτεῖται νὰ διαμαρτυρηθῇ ὁ μισθωτὸς ἢ νὰ ἀντιτείνῃ εἰς τὴν παράβασιν.

Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν 8329|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ὑφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Φερκίδης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Παπαπολύμερος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, Ι. Βενιζέλος

Βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ ἀκόλουθα: Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 35147|21.3.1949 ἐγγράφου τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ Τ.Τ.Τ. καὶ δυνάμει τοῦ 'Αν. Νόμου 556|1945, ἡ ἰσχὺς τοῦ ὁποίου ἀλληλοδιαδόχως παρετάθη διὰ διαφόρων νομοθετημάτων, ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς ἔκτακτος ἡμερομίσθιος ἐργάτης καὶ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του παρὰ τῷ Γραφείῳ δεμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ Ταχυδρομείου Πειραιῶς ἀπὸ τῆς 22 Μαρτίου 1949 μέχρι τῆς 26 'Απριλίου 1951, ὁπότε ἀπελύθη, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1664|1951. 'Ως ἐκ τοῦ τρόπου προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν, ἄνευ δημοσιεύσεως διορισμοῦ εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄνευ ὅρκου, πρὸς θεραπείαν ἐπειγούσης ἐκτάκτου κρατικῆς ἀνάγκης, τοῦτέστι τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ, λόγῳ τῆς πληθώρας τῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δεμάτων καὶ ἀνεπαρκείας τοῦ ὑφισταμένου προσωπικοῦ, εἰς ἣν πρόσληψιν ἡ βούλησις ἑκατέρου τῶν μερῶν ἐνεφανίσθη μετ' ἴσης δικαιοπρακτικῆς δυνάμεως, ἡ συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας ἔχει τὸν χαρακτῆρα ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ ἐκ ταύτης ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐτὴ (ἡ σύμβασις), ἀδιαφόρως τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, διέπεται, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ὑπὸ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδεδομένων νομίμως ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, οἷα εἶναι ἡ 8900|1945 περὶ προσαυξήσεως κατὰ 75 ο|ο τῶν ἡμερομισθίων, λόγῳ παρεχομένης ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νόμῳ μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀναφερομένων, δι' ὧν 1) ἐχορηγήθη ἀλληλοδιαδόχως αὔξησις ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων καὶ 2) ἐχορηγήθη ἔκτακτος παροχὴ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα εἰς τοὺς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας συνδεομένους μισθωτούς (βλέπε Α.Π. 91 ἕως 93|1951 ΕΕΔ 10, 353 καὶ Α.Π. 269|1952, ΕΕΔ 11, 641). Μετὰ ταῦτα ὀρθῶς ὁ πρωτοδίκως δικάσας ἔκρινεν ἑαυτὸν ἁρμόδιον διὰ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος, πηγαζούσας ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ἐναγομένου συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔτι δὲ ἔκρινεν ὡς νόμῳ βασίμους τὰς ἐξ αὐτῶν διωκούσας τὴν καταβολὴν 1) προσαυξήσεως 75 ο|ο διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νόμῳ μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἐργασίαν, 2) διαφορᾶς ἡμερομισθίων, προκυπτούσης ἐκ τῶν ἑκάστοτε προσαυξήσεων, καὶ διαφορᾶς ἐκτάκτων παροχῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, χορηγηθεισῶν διὰ τῶν δυνάμει τοῦ Νόμου 28|1944 ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ὀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι τῆς ἐφέσεως.

Διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν δυνάμει τοῦ Νόμου 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀφορωσῶν τὴν δημοσίαν τάξιν, καθορίζονται τὰ κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν δύνανται ν' ἀποστοῦν, δυσμενῶς διὰ τὸν μισθωτόν, οἱ συμβαλλόμενοι, ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς, ὡς ταῦτα ἄλλως τε προκύπτει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτήν, εἶναι ἄκυροι, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ὅθεν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἄνευ διαμαρτυρίας τοῦ ἐνάγοντος λῆψις τῶν παρεχομένων ἀποδοχῶν ἐλασσόνων τῶν νομίμων, διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ὅτι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δὲν συνιστᾷ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἀξιώσεως τῆς διαφορᾶς, οὔτε ἀναγνώρισιν ἢ ὁμολογίαν ὅτι τὰ ληφθέντα ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ νόμιμα, ἀντιτιθέμενον εἰς τὰς ἀνωτέρω δημοσίας τάξεως διατάξεις, δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ καταλύσῃ τὰς νομίμους ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — II. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ. — IV. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5360|1952, κατωτέρω σελ. 1145, ἀσχολεῖται περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ὑπηρεσίας του (ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920, ἄρθρ. 6 Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112|1920, ἄρθρ. 9 Δ.Ν. 118|1945, ὡς διεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945), εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

Ἀκολουθεῖ τὴν χαραχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α.Π. 346|1952 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 725) ἑρμηνευτικὴν τοῦ νόμου ἄποψιν, ὅτι, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, πρέπει ἡ μήνυσις νὰ ὑποβληθῇ πρὸ τῆς ἀπολύσεως.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην ὅμως περίπτωσιν τῆς εἶχεν ἐγερθῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ τὴν ἔκδοσιν ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος, ἀγωγή, βασιζομένη εἰς τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐπιδιώκουσα νὰ κηρυχθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἄκυρος διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 πᾶσα ἀγωγὴ μισθωτοῦ, ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντος, ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, δέον νὰ ἐπιδίδηται ἐντὸς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς διατάξεως, ἡ ὁποία παρεδιάσθη (Α.Π. 576|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96, Α.Π. 335|1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 736).

Κατὰ συνέπειαν τούτων ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ καὶ κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως ὡς ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγή, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπεδόθη ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος δὲν ἐκέφαρε μεταβολήν τινα εἰς ταῦτα, ἀλλ' ἁπλῶς παρεῖχε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920 (ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 6 Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) καὶ νὰ ἐπιδοτηθῇ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ὡς διεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (Βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 4757|1952, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 1008).

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4655|1952, κατωτέρω σελ. 1147, ἀσχολεῖται ἐπὶ ἐνδιαφερόντων νομικῶν ζητημάτων.

Ἐν πρώτοις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἐπικουρικὸν αἴτημα ἀγωγῆς ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ὅπως, εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις, καταβληθῇ εἰς αὐτὸν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ ὁμοίως ἀποφηναμένη Πρωτοδικεῖου Θεσσαλονίκης 1675|1952 (εἰσηγητὴς *Β. Τατσόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1075, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἡ ἀπόφασις, εἰς τὴν περίπτωσίν της, ἐρευνᾷ, ἂν ὁ καθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς ἢ ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (ἄρθρον 8 ν. 2112), ὁπότε ἡ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ὡς ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπάρχοντα αἱ νόμιμοι διὰ παράλειψιν τῶν νομίμων πρὸς λύσιν αὐτῆς διατυπώσεων συνέπειαι.

Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τοιαύτης συμβάσεως, ἀφεῖλε ὁ μισθωτὸς ἐνάγων νὰ ἐκθέσῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ του τὰ πραγματικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα, ἐξ ὧν ὁ δικαστὴς θὰ κρίνῃ, ἂν ὁ καθορισμὸς τοῦ ὡρισμένου χρόνου τῆς συμβάσεως δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως, κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν του, πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 74, ἀριθ. δ, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 6503|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσκινᾶς*, ΕΕΔ 10, 918).

Περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης ἀποφάσεως εἶναι καταρτισις ἀλληλοδιαδόχων συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Μόνον τὸ γεγονὸς τῆς κατ' ἴσα χρονικὰ διαστήματα ἀνανεώσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀρκεῖ νὰ θεωρηθῇ ἡ σύμβασις ὡς ἀορίστου χρόνου (Α.Π. 253|1935, Θέμ. ΜΖ' 130, Ἔφετ Ἀθηνῶν 339|1941, ΕΕΔ 1, 76), ἂν δὲν ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν δικαιολογεῖται τοῦτο ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως (πρβλ. Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 2383|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος* ΕΕΔ 10, 446).

Περίπτωσις τῆς Α.Π. 98|1947 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 6, 337) ὑπῆρξε συνομολόγησις μεταξὺ τῶν διαδίκων διαδοχικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὡρισμένον ἑκάστοτε χρόνον καὶ ἔκρινεν εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσίν της, ὅτι ἐδικαιολογεῖτο τοῦτο ὡς ἐκ τῆς ἐμπιστευτικῆς θέσεως τῶν πρὸς τὴν ἐναγομένην, ὡς διευθύντου αὐτῆς, ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Πάντως, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 997|1944 (εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*

ΚΕΔ 3, 202), άλληπάλληλοι συμβάσεις έργασίας ωρισμένου χρόνου, διαδοχικώς συναπτόμεναι, συνήθως απορρήτων σύμβασιν αορίστου χρόνου, άλλα το ζήτημα τούτο είναι καθαρώς πραγματικόν.

Σημασίαν έχει ή άποψις της εν λόγω δικαστικής αποφάσεως, ότι ή απασχόλησις του μισθωτού εις πλείονας εργοδότας εντός των νομίμων χρονικών ορίων εργασίας δεν αποκλείει την εφαρμογήν του άρθρου 9 ν. 118|1945.

Η απόφασις ορθώς αποφαίνεται, ότι επί συμβάσεων αορίστου χρόνου δεν έχει εφαρμογήν το άρθρ. 672 Α.Κ., λόγω της διατηρήσεως εν ισχύι διά του άρθρου 38 του Εισαγωγικού του Α. Κ. Νόμου των διατάξεων του ν. 2112|1920, προβλέποντος μίαν μόνην περίπτωσιν, από της θέσεως του μισθωτού, απαλλαγής της αποζημιώσεως του ν. 2112|1920, εκείνην της υποβολής κατ' αυτού μηνύσεως δι' αξιόποινον πράξιν και καταδίκης δι' αυτήν (βλέπε εκτενέστερον εις σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 413, ένθα και λοιπαί παραπομπαί).

3.—Η Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 633|1952, κατωτέρω σελ. 1147, χαρακτηρίζει τον λινοτύπην εφημερίδος, αμειβόμενον διά μηνιαίου μισθού, ως ιδιωτικόν υπάλληλον (πρβλ. και Γνωμ. Νομ. Υπηρεσίας του Ι.Κ.Α. εν ΕΕΔ 11, 1036).

Εσημειώσαμεν, ότι επρόκειτο περί μηνιαίως αμειβομένου μισθωτού, διότι, ανεξαρτήτως των εν τη νομολογία αμφισβητήσεων αν ο λινοτύπης και γενικώς ο τυπογράφος παρέχη υπαλληλικήν υπηρεσίαν (ορθοτέρα είναι ή γνώμη, εκ της σταθμίσεως του είδους της εργασίας των, ότι θεωρούνται υπάλληλοι, βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 10, 73, 75, 684), εφ' όσον πρόκειται περί ημερομισθίου, δεν δύναται, κατά την άποψιν της νομολογίας, να θεωρηθή ιδιωτικός υπάλληλος, αν δεν αποδείξη, ότι ή δι' ημερομισθίου πληρωμή του έγινε προς παράστρατήγησιν του νόμου ή δεν ανταποκρίνεται προς την αλήθειαν (Α.Π. 17|1951, εισηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 10, 203 και κατά των δικαστηρίων νομολογία).

5.—Η Πρωτοδίκου Αθηνών 3939|1952, κατωτέρω σελ. 1148, πραγματεύεται περί του αναγκαστικού, κατά τον Α.Ν. 1836|1951, διορισμού δικηγόρου εις Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Κοινωφελή Ιδρύματα, Τραπέζας.

Ως δέχεται ή απόφασις, ο διορισμός αυτών περιωρίσθη, κατά το άρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951, εις μόνα τα δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας καθοριστέα νομικά πρόσωπα κλπ. (καθωρίσθησαν διά της υπ' αριθ. 40243|16.7.1951 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, βλέπε ΕΕΔ 11, 1073).

6.—Η Πρωτοδίκου Αθηνών 1846|1952, κατωτέρω σελ. 1149, έχει υπ' όψιν της ανάκλησιν αποφάσεως του Συμβουλίου Προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού, κατόπιν αιτήσεως του διορισθέντος.

Εφ' όσον ή ανακληθείσα διοικητική πράξις δεν ανεκλήθη ως παράνομος, ή ανάκλησις, ως δέχεται ή απόφασις, δεν δρα αναδρομικώς (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 11, 848, ένθα σημειώσεις μας και παραπομπαί), δικαιούται δε ο διορισθείς του μισθού του, λόγω της αρνήσεως του εργοδότου εις εκτέλεσιν της διοικητικής πράξεως δι' αποδοχής των υπηρεσιών του.

7.—Η Προέδρου Πρωτ. Καρδίτσης 97|1952, κατωτέρω σελ. 1149, σχετικώς προς το δικαίωμα των εθελοντών προς λήψιν επιδομάτων μισθού κατά ν. 3514|1928, ως τροποποιηθή υπό του ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 60), ακολουθεί την ορισθείσαν υπό άλλων δικαστικών αποφάσεων θεσπισθείσαν λύσιν (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 4565|1951, προεδρεύων *Σ. Παγώνης*, ΕΕΔ 10, 1240 και αυτόθι σημειώσεις μας, ένθα και λοιπαί παραπομπαί).

8.—Η Πρωτοδίκου Αθηνών 5396|1952, κατωτέρω σελ. 1150, σχετικώς προς την αναστολήν εκτελέσεως αποφάσεων, εκδιδομένων κατά την διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ', ακολουθεί την παγίως εν τη νομολογία κρατούσαν άποψιν (βλέπε Πρωτοδίκου Αθηνών 3771|1952, Πρωτοδίκης *Π. Θεοδωροπούλου*, ΕΕΔ 11, 857 και αυτόθι σημειούμενα).

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Απόλυσις μισθωτού μεθ' υποβολήν μηνύσεως και νέμιοι συνέπειαι.

Απαλλαγή εργοδότου τηρήσεως διατυπώσεων άρθρου 9 ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας μεθ' υποβολήν μηνύσεως δι' αξιόποινον πράξιν διαπραχθείσαν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας.—Άγωγή απολυθέντος διά καταχρηστικήν άσκησιν δικαιώματος απολύσεως.—Αναγκαία ή επίδοσις αυτής εντός της αποκλειστικής προθεσμίας άρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946.—Έναρξις προθεσμίας από απολύσεως και ουχί από εκδόσεως απαλλακτικού βουλεύματος.—Αναρμόδιον μετυβολής βάσεως αγωγής και κατά την διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ'.

Πρωτοδίκου Αθηνών 5360|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. *Κ. Ανσάλης*

Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Καζιάνης, Α. Παληκαράς

Διά των υπό κρίσιν αγωγών, ών την συνεκδίκασιν κρίνομεν παραδεκτήν, λόγω συναφείας, διώκεται ή καταψήφισις του εναγομένου εις τα εν αυτοίς ποσά, δι' οφειλομένας τη ενάγουσα αποδοχάς δια μεν της πρώτης των αγωγών από 15.3.1951 μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1951, διά δε της δευτέρας τούτων από 15.11.1951 μέχρι της 15.7.1952 λόγω υπερημερίας του εναγομένου περί την αποδοχήν της εργασίας της ενάγουσης, συνεπεία ακύρου απολύσεως της, δι' ην το μεν δεν ετηρήθησαν αι τυπικαί και ουσιαστικαί προϋποθέσεις του άρθρου 9 του ν. 118|1945, ως νύν ούτος ισχύει (α' αγωγή), το δε διότι ο εναγόμενος προέβη εις την καταγγελίαν της εργασιακής συμβάσεως, καταχρηστικώς και κατά παράβασιν του άρθρου 281 του Α.Κ. (β' αγωγή) διά τους εν αυτή λόγους και συνεπεία τούτου άκύρως απέλυσε ταύτην εκ της επιχειρήσεώς του

(κλινικῆς) καὶ μεθ' οὗ συνεδέετο διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1945 καὶ προσέφερε τὰς ἐργασίας της ὡς νοσοκόμος μέχρι τῆς ἀπολύσεώς της.

Ἡ αὐτὴ διὰ τῆς β' ἀγωγῆς διώκεται ἐπικουρικῶς ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν της τοῦ ν. 2112.

Ἐπὶ τῆς πρώτης καὶ ἀπὸ 22.10.1951 ἀγωγῆς.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης διώκονται τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα. Αὕτη εἶναι νόμιμος καὶ ἐξεταστέα, ἐμπροθέσμως ἀσκεῖται ἐντὸς τοῦ τριμήνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα 648 καὶ 656 τοῦ Α.Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § § 1 καὶ 2 τοῦ ν. 2112|1920, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει καὶ μετὰ τὸν νόμον 1846|1951, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, πραχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, δύναται ὁ ἐργοδότης ν' ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν ἄνευ καταβολῆς αὐτῷ τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, καίτοι ὑπαγόμενον εἰς τὸν ν. 118|1945 καὶ τὸν ν. 1846|1951, χωρὶς νὰ τηρήσῃ τὰς ὑπὸ τῶν νόμων τούτων τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις, δι' ἁπλῆς ὑποβολῆς πρὸς τοῦτο μηνύσεως, ὑποβαλλομένης μέχρι τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως (Α.Π. 346|1952, ΕΕΔ 11ος, 725). Ὑπάλληλος ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ν. 2112|1920 νόμιμον ἀποζημίωσίν του.

Ἡ ἐνάγουσα συνῆψε μετὰ τοῦ ἐναγομένου τὸν Μάρτιον 1945 συμβασιν μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη ἐν τῇ ἐντεῦθα κλινικῇ αὐτοῦ ὡς ὑπεύθυνος ἀδελφὴ (νοσοκόμος) μεχρὶ καὶ τῆς 17 Αὐγούστου 1951, ὅτε ὁ ἐναγόμενος ἀπέλυσε ταύτην. Τὸ γεγονὸς τῆς προγενεστέρας τοῦ ἄνω χρόνου ἀπολύσεως της ἐναγούσης καὶ δὴ κατὰ τὸν χρόνον ἀδείας αὐτῆς οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν κρίσιν μας. Τὴν παραμονὴν τῆς ἀπολύσεώς της, ἤτοι τὴν 16.8.1951, ὁ ἐναγόμενος ἐνεχείρησε τῷ ἐνταῦθα Εἰσαγγελεῖ Πλημμελειοδικῶν μήνυσιν ἐπὶ ὑπεξαιρέσει μικρᾶς ποσότητος χαρτοβάμβακος ἐκ τῆς κλινικῆς τοῦ ἐναγομένου, πάντως δι' ἀδίκημα πραχθὲν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας της, ἀνεξαρτήτως τοῦ μικροῦ ἀντικειμένου τῆς ὑπεξαιρέσεως. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1568|1952 βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν ἡ ἐνάγουσα ἀπηλλάγη τῆς ἄνω ἀποδιδομένης αὐτῇ πράξεως. Τοιούτων οὕτως ἐχόντων καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ἠγουμένην σκέψιν διὰ τῆς ὑποβολῆς τῆς ἄνω μηνύσεως ἐπῆλθε νόμιμος λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ συνεπῶς δὲν κατέστη ὑπερήμερος ὁ ἐναγόμενος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τῆς ἐναγούσης καὶ δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν διὰ τῆς κρινομένης ταύτης ἀγωγῆς αἰτουμένων μισθῶν της, ἤτις ἀγωγὴ δέον ν' ἀπορριφθῇ τῷ λόγῳ τούτῳ ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμος, πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα κρίνονται.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας καὶ ἀπὸ 12.7.1952 ἀγωγῆς.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν δευτέρας ἀγωγῆς ἐπιζητοῦνται, ὡς ἐν τῇ α' σκέψει ἐκτίθεται καὶ ἐν συνεχείᾳ τῇ ἄνω ἀγωγῇ κατὰ κυρίαν αὐτῆς βάσιν καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ὡς καταχρηστικῶς γενομένης, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ., διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας κατέστη ὑπερήμερος οὗτος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης, οἱ ἀπὸ 15.11.1951 μέχρι 15.7.1952 μισθοί της καὶ τὸ δῶρον Χριστουγέννων 1951, κατ' ἐπικουρικὴν δὲ βάσιν ἡ ἐκ τῆς ἀπολύσεως της ὀφειλομένη νομίμως ἀποζημίωσίς της. Οὕτως ἔχουσα ἡ κρινομένη αὕτη ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν τυγχάνει ἀπορριπτέα, ὡς ἀπαράδεκτος καὶ ἐκπροθέσμως ἐγερθεῖσα, ἤτοι μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ὁριζομένης τριμήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγούσης ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος δὲν εὑρίσκει νόμιμον ἔρεισμα, καθόσον ρητῶς τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρίζει, ὅτι ἡ ἀγωγὴ διὰ πᾶσαν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ πηγάζουσαν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δέον, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου ταύτης, νὰ κοινοποιηθῇ ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἐν προκειμένῳ ἐγένετο τὴν 17.8.1951, ὡς ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσιν ἐκτίθεται, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος. Σκοπὸς τοῦ νομοθέτου διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς εἶναι νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἀβεβαιότητα ἐπὶ τῆς διενέξεως μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐκμισθωτοῦ περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως. Κριθέντος δὲ ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσιν ὅτι ἔγκυρος ἐστιν ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης διὰ τῆς ὑποβολῆς κατ' αὐτῆς μηνύσεως καὶ ἀπορριφθείσης τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς της δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸν μετὰ πάροδον 11 μηνῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως νὰ ἐγείρηται ἑτέρα ἀγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως αὐτῆς ἐπὶ ἄλλων λόγων ἐρειδομένη. Καὶ ἂν ἀκόμη ἡ κρινομένη αὕτη ἀγωγὴ ἤθελε θεωρηθῇ ὡς συνέχεια τῆς πρώτης ἐμπροθέσμου τοιαύτης καὶ αὐθις απαράδεκτος ἐστι, ὡς μεταβάλλουσα τὴν βάσιν της (Α.Π. 232|1951 καὶ 165|1951, ΕΕΔ 10, 502, 1060). Κατὰ δὲ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν ἡ κρινομένη ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος καὶ ἐξεταστέα, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112|1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 § 2 αὐτοῦ.

---

2. **Συμβάσεις ἐργασίας μὲ καθορισμὸν ὡρισμένου χρόνου πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ Νόμου.**

Ἐπικουρικὸν αἴτημα ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112. — Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συμβάσεως ἐργασίας ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ ἐργαζομένου. — Θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὁρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁ παθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου διαρκείας αὐτῆς

δέν δικαιολογείται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου.— Ἀπασχόλησις μισθωτοῦ εἰς πλείονας ἐργοδότας δέν ἀποκλείει ἐφαρμογήν ἄρθρου 9 ν. 118|1945.— Πότε μόνον κατὰ ν. 2112 ἀζήμιος διὰ τὸν ἐργοδότην καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.—

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4555|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Παπαδόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Φιλιππίδης, Α. Μίχας

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων ὑπάλληλος ὅτι ἡ ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου γενομένη ἀπόλυσις αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος κατ' ἄρθρον 9 ν. 118|1945 καὶ αἰτεῖται τήν πληρωμήν τῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του, ἐπικουρικῶς δὲ τήν πληρωμήν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920. Ἐναῦνται ταύτοσιν ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ δύο ἀγωγαὶ ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας, ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ δευτέρα τούτων ἠσκήθη ἐπιβοηθητικῶς, οὐχὶ δηλ. ἐπὶ σκοπῷ συνεκδικάσεως, ἀλλὰ διὰ τήν περίπτωσιν ἀπορρίψεως τῆς πρώτης, οὐδεμία ἀκυρότης ἀνακύπτει (Α.Π. 123|1936, Θέμ. ΜΗ' σ. 266).

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς : Ὁ ἐνάγων προσελήφθη τήν 1 Μαΐου 1947 διὰ συμβάσεως ἐργασίας εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου Ταμείου Ὑγείας ὡς τεχνικὸς βοηθὸς τοῦ ἀκτινολογικοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἔκτοτε ἐργάσθη συνεχῶς παρ' αὐτῷ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀνελθόντι τελευταίως εἰς δρχ. 850.000 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951, ὅτε τὸ ἐναγόμενον ἔπαυσε ν' ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας του. Κατὰ τούς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὤφειλεν ὁ ἐνάγων νὰ παρέχῃ τάς ὑπηρεσίας του ἐπὶ ὡρίσμου καθ' ἕκαστον ἀπόγευμα εἰς ὥρας καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, δὲν ἐπετρέπετο δὲ εἰς τοῦτον νὰ ἐκτελέσῃ οἱανδήποτε θεραπείαν ἄνευ ἐνδείξεως τοῦ θεράποντος ἰατροῦ, θεωρημένης ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐνάγων ἐτέλει ὑπὸ τὴν νομικὴν ἢ προσωπικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐναγομένου, εἰς τάς ὁδηγίας τοῦ ὁποίου ὤφειλε νὰ ὑπάκουῃ, καταρτισθείσης οὕτω μεταξύ των συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (*Ζέπου*, Ἐνοχικόν, Ἰδικόν Μέρος, σελ. 358).

Περαιτέρω, ἐκ τῶν προσαγομένων συμφωνητικῶν προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἀρχικῶς δι' ἓν ἔτος καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη σύμβασις ἀνενεώθη ὀκτάκις διὰ βραχὺ ἑκάστοτε χρονικὸν διάστημα, μέχρι 31.12.1951.

Ὁ καθορισμὸς τῆς χρονικῆς ταύτης διαρκείας, μὴ δικαιολογούμενος ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἐγένετο, ὡς ἐπιθανολογήθη, σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112|1920 (*Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικ. § 74, Πρωτ. Ἀθ. 6503|1951, ΕΕΔ 10 σελ. 918). Κατ' ἐφαρμογὴν ὅθεν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου τούτου ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας λογίζεται ὡς τοιαύτη ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον δὲ τὸ ἐναγόμενον ἀπέλυσε τὸν 31.12.1951 τὸν ἐνάγοντα, ἀσφαλιζόμενον κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἄνευ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος κατ' ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, τὸ δὲ ἐναγόμενον, καταστάν ὑπερήμερον περὶ τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὀφείλει συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τάς ἀποδοχάς τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικοῦ διαστήματος. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων ἐργάζεται ἀπὸ ἑτῶν τας πρωϊνάς ὥρας εἰς τὸ θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμὸς» δὲν ἀποκλείει ἐν προκειμένῳ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112|1920, ἐφ' ὅσον τὸ θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμὸς» ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε *Μ. Σταυροπούλου*, Δίκαιον τῶν Διοικητικῶν Πράξεων, σελ. 81) καὶ συνεπῶς ἡ παρ' αὐτῷ ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἂν ἔτι θεωρηθῇ ὡς ἡ κυρία ἀπασχόλησις αὐτοῦ, δὲν αἴρει τὴν ἰδιότητα τούτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918). Ἡ ἀπασχόλησις ἀφ' ἑτέρου τοῦ ἐνάγοντος εἰς πλείονας ἐργοδότας ἐντὸς τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, τοιούτου περιορισμοῦ μὴ προκύπτοντος ἐκ τοῦ νόμου τούτου. Ὁ περαιτέρω ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου περὶ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος συνισταμένου εἰς ἀμελῆ ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δοθέντος ὅτι ὑπὸ τοῦ ν. 2112|1920 διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. (ἄρθρον 38 εἰσαγ. νόμου), ὁρίζονται ἐν ἄρθρῳ 5 ἀποκλειστικῶς οἱ λόγοι, ὧν ἕνεκα δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγέλλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἄνευ ἀποζημιώσεως, μεταξὺ δὲ τούτων δὲν συγκαταλέγεται καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐπικαλούμενος (βλ. μελέτην *Ι. Καποδίστρια* ἐν Θέμ. ΞΗ' σ. 41 ἑπ.).

---

3. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης λινοτύπου ἐφημερίδος καὶ ἀποζημίωσις διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Προέχον ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ λινοτύπου ἐφημερίδος τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον καὶ χαρακτηρισμὸς συνεπῶς αὐτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, δικαιουμένου διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.— Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112 καὶ ἀναλογίας προσχῶν δι' ἑορτάς.— Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας μετ' ἀπόλυσιν μισθωτοῦ ἄνευ πταίσματος αὐτοῦ.— Μὴ ὑπολογισμὸς ὥρων ἑορτῶν ἐπὶ νομίμων ἀποδοχῶν.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 633|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Α. Βενιέρης*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Βαρβέρης, Ι. Σαρρῆς

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἀνήλικος υἱὸς τοῦ ἐνάγοντος προσελήφθη τὴν 10 Δεκεμβρίου 1951 παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς λινοτύπης διὰ τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκδιδομένην ἡμερησίαν ἐφημερίδα του ὑπὸ τὸν τίτλον «», δι' ἀόριστον χρόνον ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δρχ. 1.250.000, τοῦ ὁποίου δὲν ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 28 Μαρτίου 1952, ὅτε ἀπελύθη ἀπροειδοποιήτως. Ἐντεῦθεν διωκοῦται τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920 ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἄκυρον καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δοθέντος ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ λινοτύπου, ἣν ἐξ-

ετέλει, τῷ προσδίδει τὴν ἰδιότητα ὑπαλλήλου, καθ' ὅσον προέχει εἰς αὐτὴν τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι πρὸς ἐκτέλεσίν της ἀπαιτεῖται ἄπταιστος γνῶσις τῆς ὀρθογραφίας καὶ ἱκανὴ ἐν γένει μόρφωσις (πρβλ. *Κασιοδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικ. § 300) Ἐτέρωθεν δὲν τίθεται ἐπίσης ἐν ἀμφισβητήσει, ὡς εἴρηται, ὅτι συνωμολογήθη ἡ καταβολὴ μηνιαίου μισθοῦ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἐναγοντος καὶ οὐχὶ ἡ πληρωμὴ ἡμερομισθίου. Ἄρα ἀναλόγως πρὸς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνός, εἰς ἣν δὲν θὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἀναλογία τῶν ἐκτάκτων παροχῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς (Α.Π. 561|1950), ἤτοι ἐκ τῆς ἄνω αἰτίας πρέπει νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσι 1.250.000 δρχ. Ὡσαύτως, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Α.Ν. 539|1945, δέον νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσι 200.000 δραχ., διότι ὁ υἱός του ἀπελύθη, πρὶν ἡ συμπληρώσῃ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς λῆψιν τῆς ἀδείας ἄνευ πταίσματός του.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 19200|1952 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ παροχῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ἡ ἐν λόγῳ ἔκτακτος παροχὴ ὑπολογίζεται βάσει τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τῶν ἀποδοχῶν. Ὅθεν, μὴ ὑφισταμένης εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ἀπὸ 12.8.1936 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, διότι τὸ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 22.9.1950 πρωτόκολλον καθορισμοῦ ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἐφημερίδας κλπ., ὅπερ φέρεται ὑπογραφὲν ὑπὸ ὡρισμένων ἐκδοτῶν ἐφημερίδων καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ Συνδικάτου Τύπου Θεσ|νίκης, δὲν δύναται νὰ δεσμεύσῃ τὸν ἐναγόμενον. Ἑπομένως, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προμνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἡλικίας τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ὅτι ἀπελύθη τὴν 28.3.1952 δικαιοῦται ἐκ τῆς εἰρημένης αἰτίας δρχ. 162.000 (ὑπολογιζομένης διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῆς χορηγηθείσης αὐξήσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὁμοίας).

II. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου κατ' Α.Ν. 1836|1951.

Καθορισμὸς δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951, ὑποχρέων εἰς πρόσληψιν δικηγόρου Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.— Ἀκυρότης ἀποφάσεως περὶ διορισμοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου.— Δικαστικὸς ἔλεγχος διοικητικῶν πράξεων.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3939|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Διαμαντάκος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κουλιανός, Γ. Κανελλόπουλος

Ἐκτίθεται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων, τυγχάνων νεοπολεμιστὴς τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἐτοποθετήθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51|1952 συνεδριάσει του, ὡς δικηγόρος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ Ταμείῳ, ὅπερ, καίτοι ἐγνωστοποιήθη αὐτῷ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 49969|1952 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ ἀπὸ 10.4.1952 καὶ ἐφεξῆς τὰς προσηκόντως προσφερθείσας ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος. Διὸ κατ' ἐπὶ τούτοις, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ἀπὸ 10.4.1952 μέχρι 30.5.1952.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1836|1951 «τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου». Κατὰ δὲ τὸ ἀκολουθοῦν δεύτερον ἐδάφιον τῆς αὐτῆς διατάξεως «ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω νομικὰ πρόσωπα καὶ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου». Τὸ ἐδάφιον τοῦτο τελεῖ ἐν συναρτήσει πρὸς τὸ πρῶτον καὶ εἶναι προσδιοριστικὸν αὐτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ὅλης διατάξεως, μόνον τὰ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διαλαμβανόμενα Νομικὰ Πρόσωπα ἢ Ἱδρύματα ὑπέχουσιν ὑποχρέωσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου, οὐχὶ δὲ καὶ πάν Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἢ Ἵδρυμα κοινωφελές, ὅπερ ἔχον τὴν ἰδιότητα ταύτην δὲν διελήφθη ἐν τῇ ρηθείσῃ ὑπουργικῇ ἀποφάσει μεταξὺ τῶν ὑποχρέων. Ἡ γενικότης τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς διατάξεως δὲν εἶναι ἀπόλυτος, θεσπίζουσα ὑποχρέωσιν διὰ πᾶν οἱονδήποτε πρόσωπον ἢ Ἵδρυμα, ἀλλὰ προσδιορίζεται καὶ ἐξειδικεύεται διὰ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου, καθορίζουσα τὴν ὑποχρέωσιν μόνον διὰ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, ἅτινα θὰ διελαμβάνοντο εἰς τὴν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ἐκδοθησομένην ἐφ' ἅπαξ ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἐκτὸς αὐτῆς ἀπομείναντα τοιαῦτα. Ἐναντία ἑκδοχὴ δὲν θὰ ἦτο σύμφωνος οὔτε πρὸς τὸ σαφὲς γράμμα τῆς διατάξεως, οὔτε καὶ πρὸς τὸν ἐν αὐτῇ ἐγκείμενον σκοπόν. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὸ πρῶτον, ἂν διὰ τοῦ πρώτου ἐδαφίου ὁ νομοθέτης προέβαινε τὴν θέσπισιν γενικῆς ὑποχρεώσεως πάντων τῶν ἐν αὐτῷ προσώπων, θὰ παρέλιπε τέλεον τὸ δεύτερον ἐδάφιον καὶ ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐπιτασσομένη ἔκδοσις τῆς προσδιοριστικῆς τῶν ὑποχρέων ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, διότι ἡ προστασία τῶν νεοπολεμιστῶν ἐκτείνεται καὶ ἡ ὑποχρέωσις ἐπιβάλλεται οὐχὶ εἰς πάντα ἀδιακρίτως τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐκεῖνα, ἅτινα περιέχονται ἐν τῷ νόμῳ καὶ τὴν θέσιν νόμου ἐπεχούσαν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ὧν περιοριστικῶς ἐσκοπήθη ἡ δέσμευσις διὰ τῆς ἀπαριθμήσεως καὶ ἐξειδικεύσεως αὐτῶν, ἐξαιρουμένων τῆς ὑποχρεώσεως πάντων τῶν λοιπῶν, ἅτινα, κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, ἐκρίθησαν ὡς μὴ δυνάμενα ν' ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν τοιαύτην ὑποχρέωσιν. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ συνομολογεῖται καὶ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40240|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργα-

σίας, τὸ ἐναγόμενον Ταμεῖον δὲν διελήφθη μεταξὺ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει μνημονευομένων ὑποχρέων προσώπων εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς νεοπολεμιστοῦ δικηγόρου. Συνέπεια τούτου εἶναι, ὅτι ἡ περὶ τοποθετήσεως ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθεῖσα κατὰ παρέκβασιν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ ἐξουσίας καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου διαγεγραμμένων ὅρων καὶ ἐκτὸς τῆς ἀπονεμηθείσης αὐτῷ δικαιοδοσίας, παράνομός ἐστι καὶ ὡς τοιαύτη στερεῖται κύρους. Τὸ κῦρος καὶ ἡ νομιμότης τῆς τοιαύτης πράξεως τῆς διοικήσεως ἐλέγχεται παρεμπιπτόντως ὑφ' ἡμῶν, ἐφ' ὅσον κρίνομεν περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Πολιτικῆς Δικονομίας διαφορᾶς ἱδρυομένων καὶ προσβαλλομένων ἐξ αὐτῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων (Α.Π. 282|1939, 49|1945, 202|1941, 103|1952). Ἑτέρωθεν ἀτόπως ὁ ἐνάγων πειρᾶται νὰ συσχετίσῃ τὴν κρινομένην περίπτωσιν πρὸς τὴν περίπτωσιν τῶν Δήμων, καθόσον οἱ Δῆμοι περιελήφθησαν μεταξὺ τῶν ἐν τῇ ἠγηθείσῃ ὑπονοητικῇ ἀποφάσει ὑποχρέων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἂν δὲ δὲν ἐμνημονεύθησαν εἰδικῶς ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ τῆς διατάξεως, τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ οὐχὶ εἰς τὸ κῦρος τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ κρινομένη περίπτωσις. Τούτοις ἀκολούθως, ἀκύρου οὔσης τῆς περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, δὲν ὑποχρεοῦται ἐξ αὐτῆς τὸ ἐναγόμενον, ἵνα μὴ δυναμένης νὰ καταρτισθῇ, συνεπείᾳ τῆς ἀκύρου ταύτης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης ἐξηναγκασμένης ἐργασιακῆς συμβάσεως, καὶ ἀπορριπτέαν μετὰ τοῦτο κρίνομεν τὴν ἀγωγὴν ἐν τῷ συνόλῳ της.

---

2. Ἀνάκλησις διορισμοῦ ἀναγκαστικῶς διορισθέντος καὶ νόμιμοι ὡς πρὸς τὸν μισθὸν συνέπειαι.

Ἐπιτρεπτὸν ἀναλήψεως διορισμοῦ.— Μὴ ἰσχύς ὅμως ἀναδρομικῶς ἀνακλητικῆς διορισμοῦ πράξεως.— Δικαίωμα μισθοῦ διορισθέντος, μὴ προσληφθέντος ὑπὸ ἐργοδότου, μέχρι τῆς ἀνακλήσεως.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1846|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Ράγκας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τσιγγίς, Γ. Βενάρδος

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπαγόμενος εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» ἐτοποθετήθη ὑπαλλήλου ἀπὸ 29.8.1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἀνωτέρω νόμου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀσκουμένην ἐπιχείρησιν ἐκδόσεως περιοδικοῦ καὶ εἰς θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὰ προσόντα του, πλὴν ὅμως, ἐμφανισθεὶς τὸ πρῶτον κατὰ τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1951, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἀνεκλήθη ἡ πρᾶξις αὕτη μεταγενεστέρως διὰ νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ ἀνωτέρω Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28.12.1951, καὶ κοινοποιηθείσης τῷ ἐναγομένῳ διὰ τοῦ προσαγομένου ἐγγράφου τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἡ ἀνάκλησις ὅμως τῆς ἀτομικῆς ταύτης, νομίμου δέ, διοικητικῆς πράξεως, ἐξ ἧς ἐδημιουργήθησαν δικαιώματα ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος, εἶναι μὲν ἐπιτρεπτή, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1952 ὑπηρεσιακοῦ σημειώματος τοῦ ἀρμοδίου διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐγένετο τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ τῆς μὴ προσληψεώς του ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, πλὴν ὅμως αὕτη κατὰ τὰς ἐν τῷ διοικητικῷ δικαίῳ κρατησάσας ἀρχὰς δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἀλλ' ἄγει μόνον εἰς τὴν ἄρσιν τῆς νομίμως μέχρι τῆς ἐκδόσεως ὑπαρξάσης νομικῆς καταστάσεως (*Μ. Στασινοπούλου*, τὸ Δίκαιον τῶν Διοικητικῶν Πράξεων § 59, σελ. 441, § 62 σελ. 469—470).

Τούτων δοθέντων ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγομένου, μὴ συμμορφωθέντος πρὸς τὴν περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ ἐνεργήσαντος οὕτω κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1836|1951, διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐμφανίσεώς του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας μέχρι τοῦ χρόνου τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν ἐναγόμενον τῆς ἄνω ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως, ἀρμοδίως δὲ ἄγεται ἐνώπιον ἡμῶν ἡ περὶ τούτου προσκύρωσα διαφορὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου. Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος, ἂν προσελαμβάνετο οὗτος παρὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐτοποθετεῖτο κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρον 3 § 5 Α.Ν. 1836|1951) ἐπιβαλλομένην ὑποχρέωσιν εἰς θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὰ προσόντα του, τοιαύτην εἰς ὑπηρεσίαν γραφείου, δεδομένου ὅτι οὗτος τυγχάνει τελειόφοιτος Γυμνασίου, θὰ ἀνήρχοντο βάσει τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων καὶ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, μετὰ τῶν δοθεισῶν μετὰ ταῦτα προσαυξήσεων (ὅ. ἀ. 29488|1949 καὶ 2750|1951), λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς ὑπερεργασίας παρὰ τῇ Υ.Ε.Κ.Α. προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 674.000 μηνιαίως.

III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κατάταξις ἐν τῷ Στρατῷ ὡς ἐθελοντῶν καὶ προστασία ν. 519|1948 διὰ καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Δικαίωμα καταταγησομένων ἐν τῷ Στρατῷ μόνον ἐφ' ὅσον ἀνήκουν εἰς ηλίκιας, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ δικαιοῦνται ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ ν. 519|1948.

Πρόεδρος Πρωτ. Καρδίτσης 97|1952

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Μ. Ἀρσένης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μίστρας, Δ. Χατζηγώγος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2 τοῦ νόμου 519|1948 ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 3514, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου 519, ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὰς ἐνό-

πλους δυνάμεις ἐθελουσίως καταταγέντων ἢ καταταχθησομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμμοριακῆς δράσεως, ἐφ' ὅσον οὗτοι συγκεντροῦν τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου 3514 συνάγεται, ὅτι, ἵνα τύχῃ τῆς προστασίας αὐτοῦ, δέον ὅπως ὁ μισθωτὸς ἔχῃ συμπεπληρωμένην ἐξάμηνον ὑπηρεσίαν, ἔτι δὲ καὶ νὰ ἔχῃ προσκληθῇ οὗτος ὡς ἐφεδρος ἢ κληρωτός. Ἐπομένως εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἐκμαθὼν πρὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ στρατιωτικὴ αὐτοῦ κλάσις, κατατάγῃ ὡς ἐθελοντής, οὗτος δὲν δικαιοῦται νὰ τύχῃ τῆς προστασίας τοῦ νόμου 3514.

Ἡ τοιαύτη τοῦ νόμου ἔννοια προκύπτει καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 519, ὁρίζοντος, ὅτι κληρωτοὶ τῆς κλάσεως 1944 ἢ καὶ προηγενεστέρων, καλουμένοι εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος δι' ἐκπλήρωσιν θητείας ἢ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου, δικαιοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος, καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514|1928. Ἐκ τούτων, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένης ἑτέρας διατάξεως, ὁριζούσης ὅτι τῆς ἰδίας προστασίας τυγχάνουν καὶ οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ 519 νόμου ὑπηρετοῦντες κληρωτοὶ τῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946, σαφῶς συνάγεται, ὅτι κληρωτοὶ κλάσεως μεταγενεστέρας τῆς τοιαύτης 1946, εἴτε ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ρηθέντος Ν. 519, εἴτε μεταγενεστέρως καλούμενοι, δὲν δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος, οὗτινος οὕτω δὲν δύνανται νὰ δικαιωθῶσι καὶ ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων, λόγῳ ἀνηλικότητος, δὲν ἐπῆλθε ὁ χρόνος τῆς ὑπὸ τὸ ὅπλα κλήσεως τῆς στρατιωτικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκουσι, καὶ ἐὰν ἔτι οὗτοι ἐθελουσίως κατετάγησαν. Τοὐτέστι πρὸς παροχὴν εἰς τοὺς ἐθελοντὰς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 3514 προστασίας προϋποτίθεται, ὅπως οὗτοι ἀνήκωσιν εἰς μίαν τῶν κλάσεων τοῦ 1946 καὶ παλαιοτέρων.

Ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκτίθησιν, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου κατὰ Δεκέμβριον 1945 καὶ παρέσχεν εἰς τοῦτον τὰς ἐκείσε ἀναφερομένας ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 16 Αὐγούστου 1946, ὅτε κατετάγη εἰς τὴν Βασιλικὴν Χωροφυλακὴν ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ ὡς χωροφύλαξ, ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων ταύτης τὴν 18 Φεβρουαρίου 1951. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν περιστατικῶν τούτων ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐκκαλῶν διώκει τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου πρὸς πληρωμὴν εἰς αὐτὸν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3514 καὶ τοῦ τοιούτου 519|1948.

Ἐκ τούτων, ὡς καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ συζήτησιν προβληθέντων ἰσχυρισμῶν, δι' ὧν ἀναπτύσσεται καὶ διευκρινίζεται ἡ ἀγωγή, προκύπτει, ὅτι διώκεται ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω νομικὰς διατάξεις καταδίκη τοῦ ἐναγομένου πρὸς πληρωμὴν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸν ἐνάγοντα, καίτοι οὗτος κατατεταγεὶς ὡς ἐθελοντὴς εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀνήκει εἰς κλάσιν νεωτέραν τοῦ 1946, ἤτοι τὴν τοιαύτην τοῦ 1948, ἧς κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταταξέως του δὲν εἶχε κληθῇ. Ὅμως τοιοῦτο ἔχουσα περιεχόμενον ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεπτομερῶς ἐκτεθέντα. Τοῦτο δὲ εἰπὼν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ὀρθῶς τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρων νόμων ἡρμήνευσε καὶ ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες σχετικοὶ λόγοι ἐφέσεως. Ματαίᾳ δὲ καθίσταται ἡ ἐξέτασις τῶν λοιπῶν αἰτιολογιῶν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, διότι, καὶ ἂν ἔτι πᾶσαι αὗται ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν ὦσιν ἐσφαλμέναι, οὐδόλως ἐπηρεάζεται τὸ διατακτικὸν τῆς ἀπορριφάσης τὴν ἀγωγὴν ἀποφάσεως, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρον 776 ἐδ. 2 τῆς Πολ. Δικ. ἀποκτᾷ τὸ αὐσώδες αὐτῆς.

Κατὰ ταῦτα δέον ὅπως ἡ ἔφεσις ἀπορριφθῇ ὡς μὴ νόμιμος.

IV. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' μετ' ἀσκησιν ἐφέσεως.

Ἔλλειψις δικαιώματος δικαστηρίου ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δι' ἀναστολὴν ἐκτελέσεως αὐτῆς, ἀσκηθείσης ἐφέσεως, ἐφ' ὅσον κηρύσσεται κατ' ἄρθρ. 180α Πολιτικῆς Δικονομίας ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστή.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5396|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Γ. Ἀγγελόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Παπαμιλτιάδου, Σ. Μαντουβάλος

Ἀσκηθείσης ἐμπροθέσμως ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐπιτρέπεται μέχρι τῆς ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ἐφέσεως, ὅπως διατραπῇ ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος ταύτην δικαστηρίου. Ὁσάκις ὅμως ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις δὲν ἤρτηται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτάσσεται, τοιοῦτον δικαίωμα δὲν παρέχεται εἰς τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν δικαστήριον (ἄρθρον 764, 186, 186α Πολ. Δικον., ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 2407|1940).

Ἐκ τοῦ νομίμως προσαγομένου ἀντιγράφου τῆς ὑπ' ὁριθ. 664|1952 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' καὶ καθ' ἧς ἠσκήθη ἐμπροθέσμως ἔφεσις, προκύπτει, ὅτι διετάχθη προσωρινὴ ἐκτέλεσις ταύτης κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, διότι πρόκειται περὶ ἐπιδικασθέντος μισθοῦ ἀφορῶντος τὸ μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς χρονικὸν διάστημα, ἤτοι περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 186α ἐδ. στ' Πολ. Δικονομίας.

Ἐπομένως δὲν συντρέχει νόμιμος περίπτωσις χορηγήσεως ἀναστολῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, μὴ δυναμένη νὰ ἐρευνηθῇ παρ' ἡμῖν ἐξ ἀπόψεως διαιοστασίου.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. ΔΗΜ. ΖΗΝΟΖΗ, Δικηγόρου ἐν Πάτραις

Εἰσαγωγή

Δημοσιεύονται κατωτέρω, ἐν συνεχείᾳ προηγουμένης ἡμετέρας ἀνασκοπήσεως τῆς νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου (ΕΕΔ 11, 809), ἀποφάσεις τινές, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι συμβάλλομεν—ἐλάχιστα βεβαίως—εἰς τὴν μελέτην καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ἠκολουθήθη κατωτέρω διάφορον σύστημα ἀπὸ τὸ τῆς προηγουμένης ἀνασκοπήσεως. Ἠθελήσαμεν, δι' ἐλαχίστων σημειώσεων, νὰ διευκολύνωμεν τὸν ἀναγνώστην δι' ἀναφορὰς καὶ εἰς ἄλλας σχετικὰς ἀποφάσεις καὶ ἐν καὶ ἄλλων δικαστηρίων, οὕτως ὥστε προχείρως οὗτος νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλας νομολογιακὰς πηγὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἀπασχολοῦντος τὴν ἐν τῷ κειμένῳ ἀπόφασιν.

Σημειοῦμεν, πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἀναγνώστου, ὅτι ἄνευ ἡ ἀπόφασις ἔχει μόνον ἀριθμόν (π.χ. 175|1952), σημαίνει, ὅτι αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν πρωτοδίκην δικαστήν, ἐνῷ ἄνευ ἀναφέρεται πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ ἡ λέξις «Πρ» σημαίνει, ὅτι ἀνήκει εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Πατρῶν.

Α'. Σύμβασις ἐργασίας

1. Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας. Ἰσχύουν ὡς οὐσιαστικοὶ νόμοι. Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 1876|21 Νοεμβρίου 1935 καὶ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 περιέχουν, ὡς ἐκ τῶν κανονιστικῶν ὅρων τούτων, κανόνας δικαίου καὶ ἑπομένως ἰσχύουν ὡς οὐσιαστικοὶ νόμοι, ὁ δικαστὴς δὲ ὀφείλει καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ταύτας καὶ ἐφαρμόσῃ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, Πρ. 539|1952, (εἰσ. *Ι. Ρετσούλης*) (1).

2. Βιβλιάρια ἐπαγγελματικά. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 5611|1932 (ἄρθρ. 5) καὶ ν. 4841|1930 (ἄρθρ. 42, τροποποιηθὲν δι' ἄρθρ. 58 ν. 6034|1934) μηδόλως πρωκύπτει ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν ὁ εἰσπράκτωρ λεωφορείων αὐτοκινήτων στερῆται ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ἢ τοῦ σχετικοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, διότι δὲν πρόκειται περὶ διατάξεων ἀπαγορευτικῶν, 167|1952 (*Ι. Ρετσούλης*) (2).

3. Ἄκυρος ἡ μετὰ τοῦ ἐργοδότου σύμβασις ὑπαλλήλου καφενείου, ἐφ' ὅσον στερεῖται οὗτος βιβλιαρίου ὑγείας, κατ' ἄρθρ. 2 Π.Δ. τῆς 18|30 Ἰανουαρίου 1930, 175|1952 (*Γ. Καπολκας*).

4. Τὸ Ν.Δ. τῆς 4|10 Αὐγούστου 1925 περὶ ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτοποιοῦ κλπ.», δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν παντοπωλείων, τοὺς μὴ ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἐτέθη, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 7 αὐτοῦ, ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἀπὸ 18|30 Ἰανουαρίου 1930 Β. Διατάγματος μόνον εἰς πόλεις, ἔνθα τὰ ὑπ' αὐτοῦ προβλεπόμενα ἐπαγγέλματα ἐξασκοῦνται καὶ αἵτινες τυγχάνουν πρωτευούσαι Νομῶν, Πρ. 924|1952 (εἰσ. *Σ. Βαράπουλος*) (3).

5. *Ἐργασία κεραμοποιῶν.* Λόγῳ τῆς φύσεως τῆς εἰς τὰ κεραμοποιεῖα προσφερομένης ἐργασίας αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι ἔχουσιν ἄμεσον ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτῆς. Κατ' ἀνάγκην οἱ εἰς αὐτὰ ἐργαζόμενοι δὲν προσφέρονται τὰς ὑπηρεσίας των ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ἰδίᾳ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας, ἐκ τούτου ὅμως δὲν συνάγεται ὑπαιτιότης τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, οὐδ' ὑποχρέωσις τούτου πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ κατὰ τὴν 3600|1946 ὑ.ἀ., διότι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ κεραμοποιεῖα ἀποδέχονται σιωπηρῶς κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ἑνὸς μὲν ὅτι δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχωσι τὰς ὑπηρεσίας των καθ' ἃς ἡμέρας ἀνακόπτεται (λόγῳ βροχῶν κλπ.) ἡ ἐν τῷ κεραμοποιείῳ ἐργασία, ἐφ' ἑτέρου δὲ ὅτι δὲν ὀφείλεται ὑποχρέωσις ἀποδοχῆς τούτων ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου των, Πρ. 48|1952 (εἰσ. *Β. Τσίρης*) (4).

Β'. Ἀποδοχαί

6. *Ἐπίδομα συζύγου καὶ τέκνων ἐργατῶν ΕΦ-ΕΣ.* Τὸ ἐπίδομα διὰ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα, τὸ θεσπισθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5563|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δὲν κατηργήθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων 33709|1950 καὶ 2750|

---

1) Ἀσφαλῶς ἰσχύει ὡς οὐσιαστικὸς νόμος ἡ συλλογικὴ σύμβασις. Ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως ἱεραρχίας τῶν πηγῶν τοῦ δικαίου ἔπρεπε τοῦ νόμου, ἔχουσα ἀσθενεστέραν δύναμιν, μὴ δυναμένη νὰ τροποποιήσῃ διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου ἑτέρων νόμων, ἀφοῦ οἱ νόμοι οὗτοι εἶναι ἰσότιμοι μὲ τοὺς ἐξ ὧν ἀντλεῖ τὴν ὑποχρεωτικότητά της ἡ συλλογικὴ σύμβασις νόμους (Α.Ν. 1876|21 Νοεμβρίου 1935 καὶ ἄρθρ. 680 Α.Κ.). Δὲν δύναται ἄρα νὰ περιέχῃ διατάξεις δυσμενεστέρας νόμου τινός (π.χ. νὰ μὴ χορηγῆται εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἄδεια ἢ νὰ χορηγῆται ὀλιγωτέρων ἡμερῶν τῶν δοθεισῶν προβλέπει ὁ ν. 539|1945). Ὅρα σχετικῶς Πρωτοδ. Ἀθ. 6055|1951 (μὲ ἐμπεριστατωμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ *Β. Π. Βασιλείου*) εἰς Νέον Δίκαιον τ. 8 σ. 349 καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθ. 5807|1951, ΕΕΔ 11, 10.

2) Σύμφωνος Πρ. Μυτιλήνης 88|1951, ΕΕΔ 11 13. Contra (δηλ. ἄκυρος ἡ σύμβασις) 88|1952 τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου, προκειμένου περὶ ξυρίστου φορτηγοῦ αὐτοκινήτου. Ἄκυρος ἡ σύμβασις μεταξὺ ἑστιάτορος καὶ μαγείρου ἐλλείψει βιβλιαρίου, 77|1952. Ἄκυρος ἐπίσης ἡ σύμβασις μεταξὺ ἀρτοποιοῦ καὶ ἀρτεργάτου ἐλλείψει ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, 93|1952. Ἄκυρος ἐπίσης ἡ σύμβασις ξενοδοχοϋπαλλήλου στερουμένου βιβλιαρίου, Πρωτ. 570|1952 (εἰσ. *Β. Τσίρης*).

3) Μία νέα, νόμιμος, οὐχὶ ὅμως διὰ πᾶσαν πόλιν διέξοδος ἐκ τοῦ ἀφορητικοῦ κλοιοῦ τῶν βιβλιαρίων.

4) Σύμφωνος, μὲ ἄλλην αἰτιολογίαν, ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1735|1952, ΕΕΔ 11, 754, ἔνθα καὶ σχόλια.

1951 τοιούτων, 144|1952 *(Ι. Ρετσούλης)*. Σύμφωνοι 247|1951 *(Ε. Καψάλης)* καὶ Πρωτοδικείου 1368|1951 (είσ. *Δ. Περδίκης)*.

7. ***Μισθὸς ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ΕΦ-ΕΞ.*** Ἡ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1950 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ὡρῶν ἐργασίας καὶ περὶ ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ τῆς ΕΦ-ΕΞ, Πρ. 14|1952 (εἰσηγ. *Ε. Ράντος* [4]).

8. ***Ἐπίδομα συζύγου καὶ τέκνων ὁδηγῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων.*** Δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ εἰδικοῦ, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἐπιδόματος εἰς τοὺς ὁδηγοὺς λεωφορείων νὰ προσκομίσῃ ὁ ὁδηγὸς εἰς τοὺς ἐργοδότας πιστοποιητικὸν τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς περὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεώς του, ὅταν ὁ ἐργοδότης, λόγῳ ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, τελῇ ἐν γνώσει ταύτης, διότι ὁ νόμος οὐδὲν περὶ τούτου διαλαμβάνει, 172|1952 *(Β. Τσίρης)*.

9. ***Ἐπίδομα λόγῳ προϋπηρεσίας ὁδηγοῦ λεωφορείου.*** Προϋπόθεσις τῆς χορηγήσεως τοῦ, λόγῳ προϋπηρεσίας, εἰδικοῦ ἐπιδόματος εἶναι ἡ γνωστοποίησις τῆς προϋπηρεσίας, ἵνα γνωρίζῃ ὁ ἐργοδότης τὸν μισθόν, τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 5|1948 διαιτητικὴ ἀπόφασις δὲν ὁρίζει βεβαίως τοιοῦτόν τι, πλὴν ὅμως σαφῶς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι προϋπόθεσις τῆς τοιαύτης προσαυξήσεως εἶναι ἡ γνωστοποίησις, ἀφοῦ διὰ ρητῆς διατάξεως ταύτης ὡρίσθη, ὅτι διὰ τοὺς ἤδη ὑπηρετοῦντας τάσσεται τρίμηνος προθεσμία ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν καὶ ταῦτο, διὰ νὰ μὴ παραμένῃ ἀκαθόριστος ὁ μισθὸς τῶν ἐργαζομένων, 172|1952 (*Β. Τσίρης*).

10. ***Ἐπίδομα διανυκτερεύσεως ὁδηγῶν λεωφορείων.*** Καὶ ἐὰν ἀποδεικνύετο ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης διεθέτε ἀνωτέρια ἐκτὸς τῆς ἐπαγγελματικῆς ἕδρας [5] τοῦ ὁδηγοῦ, καὶ πάλιν οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἶχεν οὗτος νὰ χρησιμοποιήσῃ ταῦτα, ἡ δὲ παρεχομένη ἐκ τοῦ νόμου ἀποζημίωσις διὰ τὰς ἐκτὸς ἕδρας διανυκτερεύσεις παρέχεται διὰ τὰς ἐν γένει δαπάνας, εἰς ἃς ὑποβάλλεται ὁ ἐξερχόμενος τῆς ἕδρας του, ἀνεξαρτήτως ἂν ὑποβάλλεται πράγματι ἢ μὴ εἰς ταύτας, 172|1952 (*Β. Τσίρης*).

11. ***Μισθοὶ πρὸ 10 Νοεμβρίου 1944.*** Κατὰ τὴν πρόσληψιν τῆς ἐναγούσης (ὑπηρεσίας) ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, κατὰ τὸ ἔτος 1931, συνεφωνήθη ἡ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἀποζημίωσις, ἅμα τῷ τερματισμῷ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἑπομένως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ ν. 18|1944 καὶ 1073|1946, οἵτινες προϋποθέτουσιν ἀρχῆθεν προσδιορισμένην εἰς δραχμὰς ὀφειλήν, Πρ. 128|1952 (εἰσ. *Ι. Παπαδημητρίου*) [6].

12. ***Ἰσχὺς τῆς 3600|1946 ὑπ. ἀποφάσεως.*** Βάσει τῆς 3600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δέον νὰ καταβληθῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμερομισθίου, καθ' ἃς ἡμέρας δὲν εἰργάσθη ὁ ἐνάγων δι' ἔλλειψιν ἐργασίας παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, 178|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*) [7].

Γ'. Ἄδεια.

13. ***Δικαστικὸς ἐξαναγκασμὸς πρὸς χορήγησιν τῆς ἀδείας.*** Πᾶσα συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ περιλαμβάνουσα τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ δι' ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὴν παραίτησιν τούτου ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος, καὶ ἐὰν προβλέπῃ τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν ἐπηυξημένης ἀποζημιώσεως, θεωρεῖται ἀνύπαρκτος [8].

Δύναται δὲ νὰ ἐκβιασθῇ ὁ ἐργοδότης διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας καὶ διὰ τοῦ ἐκβιαστικοῦ μέσου τῆς χρηματικῆς ποινῆς, τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 882 § 2 Πολ. Δικ., 159|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*) [9].

14. ***Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ δικαίωμα ἀδείας.*** Ἐκ τοῦ εὐρυτάτου ὁρισμοῦ τοῦ ἄρθρου 1 ν. 539|1945 συνάγεται ὅτι ἄδειας δικαιοῦται πᾶς ἐργαζόμενος ἀντὶ μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας, μεθ' ἧς συνδέεται μὲ τὸν ἐργοδότην, εἶναι ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἔγκυρος ἢ ἄκυρος, ἀρκεῖ μόνον νὰ παρέχῃ ἐργασίαν καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα, ὅπερ ἀπαιτεῖται κατὰ νόμον ἵνα δικαιωθῇ ἄδειας, Πρ. 164|1952 (εἰσ. *Ι. Αὐλήτης*).

15. Οὐδαμῶς δὲ συνάγεται τὸ ἐναντίον ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2 § 8 καὶ 5 § 7 τοῦ ν. 539|1945, ὁριζουσῶν περὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς ἀδείας καὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης ἀδείας, ἐφαρμοζομένων μόνον ἐπὶ ὁρίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, Πρ. 164|1952 (εἰσ. *Ι. Αὐλήτης*) [10].

---

5) Σύμφωνος καὶ ἡ Πρ. 857|1951 (εἰσηγ. *Β. Τσίρης*). Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὅμως ἀνήρεσεν ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς 18|1952 (Ν. Δίκαιον τ. 8 σ. 241) ἀποφάσεώς του, δεχθεὶς ὅτι ἡ ἀπὸ 2.7.1950 Συλλογικὴ Σύμβασις καὶ ἡ 969|1950 Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἀφοροῦσι τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους τῶν ΕΦ-ΕΞ.

6) Περὶ τοῦ ὅρου «ἐπαγγελματικὴ ἕδρα» ὅρα ἐν ΕΕΔ 11, 811, ἀριθ. 32.

7) Contra 204|1951. Σύμφωνοι Α.Π. 561|1951, ΕΕΔ 11, 125, καὶ 559|1951, ΕΕΔ 11, 176, Πρωτ. 298|1952 (εἰσ. *Δ. Περδίκης*).

8) Διὰ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς Γ.Α. 3600|1946 μετὰ τὸν ν. 118 ὅρα ἀντὶ πάσης ἄλλης τὰς Πρ. Μυτ. 97|1951, ΕΕΔ 10, 1231, Πρωτ|κείου Ἀθηνῶν 4039|1952, ΕΕΔ 11, 1020.

9) Σύμφωνος 2|1952.

10) Ὅρα ὁλόκληρον τὴν σπουδαίαν ταύτην ἀπόφασιν κατ' ἐπιεικεστάτην ἐπὶ αὐτῆς σχόλια εἰς ΕΕΔ 11, 804.

11) Ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν αὐτῶν διατάξεων στηρίζεται ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2476|1951 (ΕΕΔ 10, 560), διὰ νὰ ἀποφανθῇ ὅλως ἀντιθέτως, ὅτι δηλ. οἱ συνδεόμενοι διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου δὲν δικαιοῦνται ἀδείας. Σύμφωνος καὶ ἡ ΕΕΔ (σχόλια πρὸ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως). Contra *Σ. Βενιζέλος*: ὁ νόμος 539|1945 ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ὁρίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 10, 838. Δι' ἀμειβομένους διὰ φιλοδωρημάτων ὅρα Πρωτ. Ἀθηνῶν 866|1952 ΕΕΔ 11, 858. Πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς ἄνω πρωτοδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅτι δηλ. ἐπὶ ἀκύρου συμβάσεως ὁ ἐργαζόμενος δικαιοῦται ἀδείας, σύμφωνος ἡ Πρωτ. Ἀθηνῶν 6205|1949, ΕΕΔ 8, 710. Contra Πρωτ. Ἀθηνῶν 9501|1949, ΕΕΔ 9, 74.

10. ***Απόλυσις και άδεια.*** Ἵνα ὁ ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος δικαιωθῇ τῆς ἀποζημιώσεως (τῆς ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανε, ἂν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του), βάσει τοῦ ἄρθρ. 5 § δ ν. 539|1945, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπολυθῇ ἐγκύρως. Ἐὰν ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος καὶ διώκεται ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος, δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἀδείας, ἀφοῦ τελῶν ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ ἀπολαμβάνων τῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀκολουθούμενης ἀναπαύσεως δὲν δύναται νὰ ἀξιώσῃ ἀποζημίωσιν δι' ἄδειαν, ἧς δὲν ἐστερήθη, καὶ δι' ὃ μάλιστα χρονικὸν διάστημα θὰ εἰσπράξῃ ἀποδοχὰς συνεπείᾳ τῆς ἀκυρότητος καὶ ἀνεπαίνετο, Πρ. 296|1952 (εἰσ. *Κ. Καραχάλιος*).

Δ'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

17. ***Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου.*** Σημασίαν διὰ τὰς ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ ὑποχρεώσεις ἔχει ἡ ταυτότης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὁ μετ' αὐτῆς σύνδεσμος τοῦ μισθωτοῦ καὶ οὐχὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου, ὅπερ μένει ἀδιάφορον διὰ τὴν ἐπιχείρησιν. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 2112 διὰ τὴν μεταβολὴν δὲν ἀπαιτεῖται ὕπαρξις νομικοῦ δεσμοῦ μεταξὺ τοῦ πρώην φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ νέου τοιούτου, ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ ὑπὸ τοῦ νέου φορέως συνέχισις τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τοὺς ἰδίους πρὸς τοὺς τοῦ προκατόχου ὅρους. Πρ. 165|1952 (εἰσ. *Ι. Αὐλήτης*) (11). 166|1952 (εἰσ. *ὁ αὐτός*).

18. ***Χρόνος ὑπηρεσίας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως.*** Ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἔχῃ ἐργασθῇ παρὰ τῷ ἰδίῳ ἐργοδότῃ προηγουμένως ὡς ἐργάτης ἢ ὑπηρέτης καὶ μετέπειτα ὡς ὑπάλληλος, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεώς του, πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως δὲν θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας του ὡς ἐργάτου, ἀλλὰ μόνον ὁ τοιοῦτος ὡς ὑπαλλήλου, 157|1952 (*Ι. Ρετσούλης*) (12).

19. ***Καταγγελία διὰ σπουδαῖον λόγον ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως.*** Σπουδαῖος λόγος δι' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. εἶναι ἡ δημιουργία ἐπεισοδίων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἐξόβριος τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ προϊσταμένου ὑπαλλήλου, 182|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*).

Ε'. Ἀναγγελία εἰς Ι.Κ.Α.

20. ***Στοιχεῖον κάπόλυσις καὶ ἐπαναπρόσληψις τῆς ἀναγγελίας.*** Ἡ διάταξις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 51560|1948, καθ' ἣν ἀπαιτεῖται ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναγραφὴ τῆς χρονολογίας ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ μεταβολῶν (ἀπολύσεως καὶ ἐπαναπροσλήψεως), ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ ἐργαζόμενος ἐπαναπροσλαμβάνεται μετὰ προηγηθεῖσαν ἀπόλυσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς αὐτοβούλως διέκοψε τὴν ἐργασίαν. Πρ. 363|1952 (εἰσ. *Δ. Περδίκης*) (14).

21. Τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (51560|48) εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῆς ἀτομικότητος τῆς συμβάσεως καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς γινομένης ἐκάστοτε καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν τῇ προσκομιζομένῃ ἀναγγελίᾳ, ἐν γνώσει τοῦ ἐφαλμένου, ἀναγράφεται, ὅτι προσελήφθη ὁ ἐφεσίβλητος τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1950, ἐνῶ εἶχεν οὗτος προσληφθῇ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1949, ἀπολυθῇ τὸν Δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ ἐπαναπροσληφθῇ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1950. Ἡ τοιαύτη παράλειψις θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν ἀτομικότητα τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπηρεάζει τὰς συνεπείας τῆς καταγγελίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐφεσιβλήτου, διότι δὲν ἀποδεικνύεται ὁ χρόνος τῆς προϋπηρεσίας ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας, Πρ. 363|1952 (εἰσ. *Δ. Περδίκης*).

22. ***Ἔλλειψις στοιχείου τινός.*** Ἡ ἔλλειψις καὶ ἡ ἐν γνώσει τῆς ἀναληθείας ἐσφαλμένη ἀναγραφὴ στοιχείου τινὸς ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Υ.Α. 51560|1948 ὁριζομένων συνεπάγεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 178 καὶ 180 Α.Κ., ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας, Πρ. 363|1952 (εἰσ. *Δ. Περδίκης*) (15).

23. ***Ἀναγγελία τῆς καταγγελίας.*** Ἡ γενομένη καταγγελία συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου διὰ σπουδαῖον λόγον, κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., δέον νὰ ἀναγγέλλεται ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἔστω καὶ ἂν ὑπάρχῃ νομικὸς λόγος, ἄλλως ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 9 ν. 118|1945 καὶ 6 ν.δ. 1258|1949, καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν εἰς τὸν ἐργαζόμενον τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του, 182|1952 (*Σ. Βαρόπουλος*) (16).

---

12) Βλέπε καὶ Α.Π. 235|1952, ΕΕΔ 11, 574, καθ' ἣν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 2112 καὶ ἂν ἐπῆλθε μεταβολὴ τοῦ ἐργοδότου «καθ' οἱονδήποτε τρόπον». Ὁμοίως καὶ Α.Π. 295|1952, ΕΕΔ 11, 635.

13) Σύμφωνος Πρωτοδ(κου Αθ. 4915|1951, ΕΕΝ 18' 57.

14) Ad hoc πόρισμα Α.Π. 81|1952, ΕΕΔ 11, 298.

15) Ἐσφαλμένη ἀναγραφὴ στοιχείου τινὸς ὅμως — οὐχὶ ἐν γνώσει — δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, Α.Π. 265|1952, ΕΕΔ 11, 632. Ἐσφαλμένη ἐν γνώσει ἀναγραφὴ στοιχείων τινὲς τῆς ἀναγγελίας, ἐξ ἧς ἐπέρχεται ζημία εἰς τὸν ἀπολυθέντα, ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ ἐπομένως καὶ τῆς καταγγελίας, 328|1952.

16) Ἐὰν λήξῃ ὁ χρόνος τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν γίνῃ ἀναγγελία εἰς τὸ Ι.Κ.Α. δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ μόνον ποιναὶ κυρώσεις κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν.δ. 1258|1949, καθ' ὅσον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἐπέρχεται ἀπόλυσις συνεπείᾳ καταγγελίας, ἀλλὰ συνεπείᾳ λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως κατ' ἄρθρον 669 Α.Κ. (Α.Π. 348|1952, ΕΕΔ 11, 781). Ἐὰν γίνῃ καταγγελία πρὸ τῆς λήξεως διὰ σπουδαῖον λόγον (ἄρθρ. 672 Α.Κ.) τότε ἀπαιτεῖται ἔγκυρος ἀναγγελία, ἄλλως ἐπέρχονται ποιναὶ καὶ ἀστικαὶ κυρώσεις (Α.Π. 484|1951, ΕΕΔ 11, 30). Σύμφωνος καὶ Πρ. 164|1952 (εἰσ. *Ι. Αὐλήτης*), ἔνθα μετὰ σαφηνείας τίθενται τὰ ὡς ἄνω ζητήματα.

Τονιστέον ὅμως καὶ τὸ ἑξῆς: Ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐὰν λήξῃ ὁ χρόνος καὶ δὲν γίνῃ ἀναγγελία, ὅσα ὑπόκειται εἰς ποινικὰς κυρώσεις ὁ ἐργοδότης, δύναται ὁ ἀπολυθείς,

ΣΤ'. Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ἐργάται

24. *Εἰσπράκτωρ Τραπέζης.* Ἐκ τῆς ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1937 εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 276|1949 γενικῆς διαταγῆς τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐξάγεται, ὅτι ἔχει ἰδίαν κατάταξιν τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν καὶ ἰδίαν οἱ εἰσπράκτορες, ὑπολειπόμενοι μὲν τῶν ἀρρένων ὑπαλλήλων μισθολογικῶς, μὴ προσκτώμενοι ὅμως καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπηρέτου. Πρ. 383|1952 (εἰσ. *Δ. Περδίκης*) (17).

Ζ'. Δῶρα

25. *Πῶς ὑπολογίζονται τὰ δῶρα.* Εἰς τὴν ἔκτακτον παροχὴν περιλαμβάνονται τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὰς ἐκτὸς τῆς ἕδρας διανυκτερεύσεις. 172|1952 (*Β. Τσίρης*).

Η'. Ἐργατικὴ Δικονομία

26. *Ἐρημοδικία ἐναγομένου.* Μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ ἐναγομένου, καίτοι νομίμως καὶ ἐγκαίρως κλητευθέντος, δέον νὰ δικασθῇ οὗτος ἐρήμην, ἐρευνηθῇ ὅμως ἡ ὑπόθεσις ὡς πρὸς τὸ τῷ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον, καθ' ὅσον ἡ ἐρημοδικία δὲν ἀποτελεῖ τεκμήριον ὁμολογίας τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγόντος κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν διαδικασίαν, 156|1951 (*Ι. Ρεπουλῆς*)(18).

27. *Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως.* Εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ αἴτησις ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως ἐπὶ διοχλωτικῆς ὑπὸ τοῦ νόμου κηρύξεως τῆς ἀποφάσεως ὡς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς. 155|1952 (*Ι. Αὐλήτης*)(19).

28. *Τρίμηνος προθεσμία ν.δ. 8|11.5.1946.* Τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 (περὶ μηνὸς προθεσμίας κοινοποιήσεως ἐκθέσεως ἐργατικῆς διαφορᾶς) ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιακρίτως τοῦ ἂν αὐτὴ προέρχηται ἐκ παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 ἢ ἐκ παραβάσεως ἄλλου τινὸς ἐργατικοῦ νόμου ἢ καὶ ἂν ὁριλῆται εἰς ἄλλον τινὰ λόγον καὶ νόμον. Πρ. 35|1952 (εἰσ. *Δ. Περδίκης*) (20).

29. *Ἀπαιτήσεις ἐξ ἀκύρου συμβάσεως.* Αἱ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἐλλείψεως σχετικοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἀξιώσεις δὲν εἰσάγονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. 175|1952 (*Γ. Κατσίκας*).

30. *Ἀνταγωγὴ κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ'.* Ἡ διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποβαλλομένη ἀνταγωγή, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐφεσίβλητος, μὴ καταγγείλας τὴν σύμβασιν ἐργασίας πρὸ τοῦ νομίμου χρόνου, καὶ καταβάλῃ εἰς τοῦτον τὴν νόμιμον ἀποζημίωσίν του, μὴ ὑποβληθεῖσα πρωτοδίκως, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀπαράδεκτος, εἰσαγομένη ἤδη καὶ' ἔφεσιν, τοῦ ἀπαραδέκτου ὁρῶντος τὴν δημοσίαν τάξιν (Α.Π. 481|32 Θέμ. ΜΑ' 812). Πρ. 171|1952 (εἰσ. *Ι. Παπαδημητρίου*) (21).

31. *Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου.* Κατ' ἄρθρ. 16 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον δικάζει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἐν αἷς καὶ τὸ ἄρθρον 12, κατὰ τὸ ἁρμόζον, διὰ τὴν κρίσιν τῆς διαφορᾶς κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου θεσπιζομένην διαδικασίαν, δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐξετάσεως μαρτύρων ἐξαιρετέων καὶ ὁπωσδήποτε δὲν ἐπιτρέπονται μάρτυρες λόγῳ ποσοῦ. Πρ. 399|1952 (εἰσ. *Δ. Χαμπίσης*)(22).

32. *Ἔνορκοι βεβαιώσεις κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ.* Καὶ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ καταθέσεις μαρτύρων ἐξετασθέντων ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου ἢ Συμβολαιογράφου (νόμος 1550|1944 καὶ ἄνευ ἐκδόσεως προηγουμένης ἀποφάσεως ἐπιτρεπούσης τοῦτο καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀπόδειξις διαδίκου). Πρ. 399|1952 (εἰσ. *Δ. Χαμπίσης*).

33. *Ἱκανότης ἀνηλίκου πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου.* Ὁ ἀνήλικος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1601 Α.Κ., περίσταται διὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ὡς πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν ἀφορῶσαν τὴν προσωπικὴν κατάστασιν ἢ τὴν περιουσίαν του, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ ταχίστης ἀποτροπῆς κινδύνου πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων του, ὅτε, κατ' ἄρθρ. 74 § 2 Πολιτικῆς Δικονομίας, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανίζεται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ ἢ ὑπερασπίζῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τὰ δίκαιά του. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἀνήλικος ἦγειρε τὴν ἀγωγὴν του πρὸς ταχίστην ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τοῦ ἀπειλοῦντος τὸ δικαίωμά του ὡς ἐκ τῆς ἐπικειμένης διαλύσεως τῆς ἑταιρίας τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τῶν ἐκκαλούντων ἐναγομένων. Πρ. 224|1952 (εἰσ. *Σ. Βαρόπουλος*) (23).

νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ταχυτικὴν διαδικασίαν καὶ νὰ διεκδικήσῃ πᾶν δ,τι ἕνεκα τῆς μὴ ἀναγγελίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐζημιώθη, βάσει τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. Ἡ τοιαύτη ἀπαίτησις δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἀφοῦ βάσις αὐτῆς δὲν εἶναι σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας (Α.Π. 231|1951, ΕΕΔ 10, 606), ἀλλ' ἀδικοπραξία (ὅρα Εἰρ. Βόλου 133|1952, ΕΕΔ 11, 867).

17) Καὶ ὁ εἰσπράκτωρ λειτουργεῖου θεωρεῖται ὑπάλληλος (Πρ. Πατρῶν 468|1951, ΕΕΔ 10, 1118).

18) Σύμφωνος 95|1951.

19) Σύμφωνος 213|1951. Ὅρα ὅμως μίαν νέαν ἀπόφιν ὑποστηριζομένην ὑπὸ τοῦ *Θ. Βλαχοπούλου*, ἐν ΕΕΔ 11, 852.

20) Ὅρα Α.Π. 562|1951 (Θέμ. ΞΙ' 159), καθ' ἣν ἡ τρίμηνος προθεσμία δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν. 751|1948.

21) Κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δὲν χωρεῖ ἀνταγωγή. Βλέπε προηγουμένην σημείωσίν μας, ΕΕΔ 11, 813 ἀριθ. 51 καὶ Πρωτοδίκιον Ἀθ. 4223|1949, ΕΕΔ 9, 136.

22) Ἐπιτρέπεται καὶ ἡ λῆψις ὑπ' ὄψιν ἐγγράφων μὴ συνταγμένων κατὰ νόμιμον ἀποδεικτικὸν τύπον (Πρ. Ἀθ. 9587|1950, Θέμ. ΞΒ' 754) καὶ βεβαιώσεως τοῦ Γραφείου Εὐρέσεως Ἐργασίας περὶ τῆς γενομένης πρὸς αὐτὸ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως (Α.Π. 449|1951, ΕΕΔ 11, σελ. 11).

23) Ὅρα καὶ ΕΕΔ 11, 813, ἀριθ. 56 ἐπ.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Επιδότησις ανεργίας ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. μετὰ στράτευσιν μισθωτοῦ. *(Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 4 § 2 Νόμου 519/1948, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 60 § 1 Α. Ν. 1846/1951)*: 1. Ὁ ν. 519/1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ 4 § 2, ὅτι «ἡ στράτευσις, ὡς ἐφέδρου ἢ κληρωτοῦ, ἀνέργου μισθωτοῦ, λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ ἄλλου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀποτελεῖ λόγον συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ, μέχρι καὶ τῆς παρόδου διμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐπεβλήθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας νὰ συνεχίζῃ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας πρὸς τὸν παρ' αὐτοῦ ἐπιδοτούμενον ἤδη ἄνεργον καὶ μετὰ τὴν στράτευσιν αὐτοῦ ὡς ἐφέδρου ἢ κληρωτοῦ, ἀδιαφόρως ἂν θὰ ἐδικαιοῦτο ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἐὰν εἰργάζετο παρὰ ἐργοδότῃ καὶ ἐστρατεύετο. Οὕτω καθίσταται δηλονότι, ὅτι τὸ περιεχόμενον καὶ αἱ προϋποθέσεις παροχῆς τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πρὸς τὸν στρατευθέντα ἄνεργον εἶναι διάφοροι τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν προϋποθέσεων παροχῆς τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην του.

2. Μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α. Ν. 1846/1951 ὑποκατάστασιν τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐναντι τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπιδοτουμένων ἀνέργων προέκυψε τὸ ζήτημα, ἐὰν τὸ Ι.Κ.Α. ἀνεδέχετο καὶ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκ τοῦ ν. 519/1948 ὑποχρέωσιν ἐπιδοτήσεως τῶν στρατευομένων ἀνέργων, ἡ δὲ Νομικὴ Ὑπηρεσία διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29810/6942/1951 γνωμοδοτήσεως αὐτῆς, γενομένης ἀποδεκτῆς παρὰ τῆς Γεν. Διευθύνσεως καὶ κοινοποιηθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 147/1951 ἐγκυκλίου, ἐδέχθη ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὅπερ κατήργησε ρητῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καὶ πᾶσαν διάταξιν τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένην εἰς τὸν νόμον τοῦτον, κατηργήθη καὶ ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ν. 519/1948, ὅπερ εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὰ ἄρθρα 35 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, δι' οὗ ὁρίζονται εἰδικῶς αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς τὸ Ι.Κ.Α., ὡς διάδοχον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ ἐπίδομα ἀνεργίας (μεταξὺ δὲ τῶν περιπτώσεων τούτων δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ τῆς στρατεύσεως) καὶ 38 § 3, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται ἐπὶ 180 τὸ πολὺ ἡμέρας (καὶ οὐχὶ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως). Ἡ ὀρθότης τῆς γνώμης ταύτης ἀπορρέουσα ἰδίως ἐκ τῆς διαπιστώσεως ὅτι τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 519/1948 χορηγούμενον παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸν στρατευόμενον ἄνεργον ἐπίδομα δὲν εἶναι ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐπίδομα ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου ἡ καταβολὴ συνεχίζεται καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως. Τοιούτου ἐπιδόματος, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Ν. 1846/1951, δικαιοῦνται μόναν οἱ ἄνεργοι, οἵτινες κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν περὶ παροχῆς διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ἤτοι τὴν 1ην Αὐγούστου 1951, ἐλάμβανον ἐπίδομα ἀνεργίας καὶ διὰ νὰ εἶχε μὲν εἶχον οὗτοι ἤδη στρατευθῇ (ὁπότε ἡ ἐπιδότησις αὐτῶν διενεργεῖται ἤδη βάσει τοῦ ν. 519/1948), εἴτε ἐστρατεύθησαν μεταγενεστέρως, καὶ ταῦτα συμφώνως τῷ ἄρθρ. 60 § 1 Α.Ν. 1846/1951, ὅπερ ὁρίζει ρητῶς ὅτι παρόσωπα λαμβάνοντα ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντα τοῦτο παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ὑπὸ τοὺς ὅρους, τοὺς προβλεπομένους παρὰ τῶν ἐν ἰσχύι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος διατάξεων καὶ διὰ τὴν ὑπὸ ταύτων προβλεπομένην διάρκειαν καὶ ποσόν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846/1951 ἐπιδοτούμενοι ἄνεργοι, πρὸς οὓς ἐξηκολούθησαν τὸ Ι.Κ.Α. νὰ καταβάλλῃ ἐπίδομα ἀνεργίας, ἐὰν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιδοτήσεως ἐπεστρατεύθησαν, δικαιοῦνται νὰ λαμβάνουν καὶ περαιτέρω ἐπίδομα ἀνεργίας, διότι ὑπὸ τοῦτον τὸν ὅρον τοὺς παρεῖχετο τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου. Ἀλλ' οἱ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 1846/1951 τὰ πρῶτον ἐπιδοτηθέντες ὡς ἄνεργοι, ἐὰν ἐστρατεύθησαν, δὲν δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, διότι, ὡς ἐλέχθη, τὸ ἄρθρον 4 § 2 ν. 519/1948, ὅπερ τοῖς παρεῖχε τὸ δικαίωμα τοῦτο, κατηργήθη διὰ τοῦ Α.Ν. 1846/1951. Ἐξ ἄλλου, ὡς ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 56 § 1 Α. Ν. 1846/1951 προκύπτει, ἡ ἀνωτέρω ρύθμισις, δηλαδὴ τῆς ἐπιδοτήσεως δυνάμει τοῦ ν. 519/1948 καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Ν. 1846/1951 τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ τελευταίου τούτου λαμβανόντων ἐπίδομα ἀνεργίας, προφανῶς δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ ἐπιδοτουμένων τῶν ὁποίων ἡ ἐπιδότησις εἶχεν ἀρχίσει πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 519/1948.

3. Διὰ τοῦ ν. 2054/1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» μετεβιβάσθη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἡ ὑποχρέωσις παντὸς ἐργοδότου, ὅπως ὑπὸ τὰς ἐν τοῖς ν. 3014/1928 κλπ. προϋποθέσεις καταβάλλῃ εἰς τὸν στρατευόμενον ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην του ἐφεδρικὸν ἐπίδομα. Ἐν τῷ πλαισίῳ δὲ τῆς νέας ταύτης ρυθμίσεως τὸ ἄρθρον 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὥρισεν, ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλεπομένων ἐπιδομάτων δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοί, οἱ

καλούμενοι ὑπὸ τὰ ὅπλα διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τῆς ἐπιδοτήσεως των λόγῳ ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας, ὅτε τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας συνεχίζεται καταβαλλόμενον μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ μέχρι συμπληρώσεως ἑξαμήνου ἐν συνόλῳ χρόνου ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας, ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει, πρὸ τῆς παρελεύσεως διμήνου ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεως».

Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ὅλως διάφορος τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 519|1948, ἤτις, ὡς εἴρηται, κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, διότι, ἐνῶ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 2 ν. 519|1948 ὁ ἤδη παρὰ τοῦ Ταμείου ἐπιδοτούμενος ἄνεργος, στρατευόμενος ὡς ἐφεδρος ἢ κληρωτός (ἀνεξαρτήτως κλάσεως εἰς ἣν ἀνῆκεν), ἐξηκολούθει νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ Ταμείου τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του, διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2054|1952 ὁ ἤδη παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιδοτούμενος ἄνεργος, ἐὰν στρατευθῇ, δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. τὰ ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλεπόμενα ἐπιδόματα στρατεύσεως. Ἐξ ἄλλου, ἐνῷ κατ' ἄρθρον 4 § 2 τοῦ ν. 519|1948 τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τὸ καταβαλλόμενον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως ἦτο τὸ αὐτὸ κατὰ ποσὸν πρὸς τὸ καταβαλλόμενον πρὸ τῆς στρατεύσεως ἐπίδομα ἀνεργίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2054|1952 τὸ ποσὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἶναι διάφορον τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἤτησαι δ' ἐκ τῆς πληρώσεως τῶν προϋποθέσεων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν λῆψιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, συμφώνως πρὸς τὴν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου νομοθεσίαν.

4. Συμφώνως πρὸς τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα διὰ μὲν τὸ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1951 (ἡμέρας ἐνάρξεως ἰσχύος τῶν περὶ ἀπορρήτων διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951) μέχρι 1 Ἰουνίου 1952 (ἡμέρας ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ ν. 2054|1952) χρονικὸν διάστημα, εἰς ἐπιδότησιν ἀνεργίας, βάσει τοῦ ν. 519|1948, δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν *1ην Αὐγούστου 1951* ἐπιδοτούμενοι, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἐπιδότησις αὐτῶν εἶχεν ἀρχίσει μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. 519|1948, καὶ δὴ τόσον οἱ ἔχοντες στρατευθῇ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὅσον καὶ οἱ *στρατευθέντες μεταγενεστέρως*. Μετὰ δὲ τὴν 1ην Ἰουνίου 1952 (ὅτε τὸ Ι.Κ.Α. ἤρχισε τὴν ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων), συντρεχουσῶν ἐπὶ τῶν κειμένων περὶ ἐφεδρικῆς ἐπιδοτήσεως διατάξεων προϋποθέσεων, τὸ Ι.Κ.Α. ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καὶ εἰς τοὺς ἀνέργους, οἵτινες εἴτε στρατεύονται, εἴτε ἐτύγχανον ἤδη ἐστρατευμένοι, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς οὗτοι θὰ ἐλάμβανον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, ἐὰν εἰργάζοντο παρ' ἐργοδότῃ.

5. Ἐρωτᾶται ἤδη ὑπὸ τίνας προϋποθέσεις τὸ Ι.Κ.Α. θὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς στρατευομένους τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα καὶ εἰς ποῖον ποσὸν ἀνέρχεται τοῦτο. Τὸ ἄρθρον 7 ν. 2054|1952 ὁρίζει ὅτι οἱ λόγῳ ἀνεργίας ἐπιδοτούμενοι μισθωτοί, καλούμενοι ὑπὸ τὰ ὅπλα, δικαιοῦνται «ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλεπομένων ἐπιδομάτων», τὸ ποσὸν δὲ τούτων ἤρτηται, κατ' ἄρθρον 5 ν. 3514|1928, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ν. 519|1948, α) ἐκ τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας, β) ἐκ τοῦ ἂν ὁ στρατευθεὶς συντηρῇ οἰκογένειαν.

Οὕτω τὸ ἄρθρον 1 ν. 519|1948 ὁρίζει ὅτι: Διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 (ν. 3514) προσώπων ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης αὐτῶν νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐφεδρον ὁπλίτην ἢ ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ δηλώσει του εἰς τὸν ἀντιπρόσωπόν του, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, τὰ ἑξῆς ποσά:

α) Τὰ 2|3 τῆς μισθοδοσίας του, ἐὰν ἔχῃ συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν καὶ συντηρῇ οἰκογένειαν, ἄλλως τὸ 1|2.

β) Τὰ 3|4 τῆς μισθοδοσίας του, ἐὰν ἔχῃ συμπεπληρωμένην τριετίαν καὶ συντηρῇ οἰκογένειαν, ἄλλως τὰ 2|3.

γ) Ὁλοκλήρους τὰς ἀποδοχάς του, ἐὰν ἔχῃ συμπεπληρωμένην ἑξαετίαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῆς μισθοδοσίας, ἐφ' οὗ ὑπολογίζεται τὸ κασοστὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 519|1948 ὁρίζει, ὅτι ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τοῦτο, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουν συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταὐτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἢ ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανεν οὗτος ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο. Ἐξ ἄλλου, τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2054|1952 ὁρίζει, ὅτι τὸ Ι.Κ.Α. καταβάλλει εἰς τοὺς στρατευομένους τὰ ὑπὸ τῆς περὶ στρατευομένων μισθωτῶν κειμένης νομοθεσίας καθοριζόμενα ἐπιδόματα καὶ ὅτι τὸ Ι.Κ.Α. ἀναλαμβάνει τὰς ἐκ τοῦ ν. 3514|1928, ὡς νῦν ἰσχύει, ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν. Προκειμένου περὶ τῶν ἀνέργων μισθωτῶν, οἵτινες ἐπιδοτοῦνται παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ἄνεργοι καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιδοτήσεως των στρατεύονται, τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2054|1952 ὁρίζει, ὅτι καὶ οὗτοι δικαιοῦνται ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης Νομοθεσίας προβλεπομένων ἐπιδομάτων στρατεύσεως».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων καθίσταται πρόδηλον, ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦ στρατευομένου ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του ἢ (προκειμένου περὶ ἐπιδοτουμένου ἀνέργου) πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του, τὸ ὁποῖον ἀναγράφεται εἰς τὸ ἀσφαλιστικόν του βιβλιάριον κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς στρατεύσεως ἢ τῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἀπολύσεως μῆνα καὶ ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται καὶ αἱ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφοραὶ τοῦ ἐργαζομένου καὶ τοῦ ἐργοδότου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον προϋπηρεσίας τοῦ στρατευομένου, τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 2054|1952, τροποποιήσαν τὴν προτέραν Νομοθεσίαν, ὥρισεν, ὅτι πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ χρόνος, τὸν ὁποῖον ὁ στρατευόμενος ἔχει πρὸ τῆς στρατεύσεώς του καὶ μέχρις αὐτῆς εἴτε συνεχῶς, εἴτε διακεκομμένως, παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις. ***(Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 19244|1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., εἰσηγουμένου τοῦ κ. Ι. Καποδίστρια, κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα***

τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.244] 1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.).

Ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.): 1. ***Ἀσφάλισις κατὰ τῶν κινδύνων ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου (κλάδος συντάξεως)***: Τὴν κατὰ τῶν ἐν λόγῳ κινδύνων προστασίαν παρέχει ἰδιος ἀσφαλιστικὸς Ὀργανισμὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ ΣΠΑΠ». Τὸν κύκλον τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου ὑπαγομένων προσώπων καθορίζουν αἱ διατάξεις τῶν §§ 1—4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κατασταστικοῦ τούτου, ὡς αὗται νῦν ἰσχύουσιν ἀπὸ τῆς 1.6.1951, κατόπιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 69527|Σ. 1593|1950 τῆς 4 Ἰουνίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 109|14.6.1951, τ. β' σελ. 790, βλέπε ταύτην ἐν «Δελτίῳ Ι.Κ.Α.» τεύχος 4—5|1951 σελ. 78), ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12435|Σ. 334|5.3.1952 ὁμοίας ἀποφάσεως, τροποποιησάσης των. Αἱ διατάξεις αὗται ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως:

«Ἄρθρον 3—1. Εἰς τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου μηνὸς τῆς προσλήψεως ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῶν Σ.Π.Α.Π. μόνιμοι, προσωρινοὶ ἢ ἔκτακτοι, ὡς καὶ δι' ὡρισμένου χρόνον προσλαμβανόμενοι τοιοῦτοι, ἀνεξαρτήτως φύλου, οἱ ἔχοντες συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως δὲν ὑπερβαίνωσι τὸ 45ον ἔτος, ἐφ' ὅσον ἐξετασθέντες ἰατρικῶς κατὰ τοὺς ἐν ἰσχυῖ Κανονισμοὺς τῆς Ἐπιχειρήσεως ἐκρίθησαν ἀνεπιφυλάκτως ἱκανοὶ δι' ἣν ἐργασίαν προσελήφθησαν.

2. Ἐπίσης εἰς τὸν Ταμεῖον ἀσφαλίζεται τὸ μόνιμον καὶ ἐντεταγμένον εἰς ὀργανικὰς θέσεις ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῆς προηγουμένης παραγράφου ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν.

3. Εἰς τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ τοιοῦτον τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ περιορισμοὺς τῆς § 1 τοῦ παρόντος.

4. Ἐξαιρετικῶς τὸ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐν ὑπηρεσίᾳ μόνιμον καὶ ἐντεταγμένον εἰς ὀργανικὰς θέσεις ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. ἀσφαλίζονται ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἔνταξιν αὐτῶν εἰς ὀργανικὰς θέσεις δὲν εἶχον ὑπερβῆ τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ὅθεν, ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω διατάξεων (14.6.1951) ἐκ τοῦ εἰς τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἑταιρίαν ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ ταύτης, τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τοῦ Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τῶν κινδύνων ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου (κλάδος συντάξεως) ἀσφάλισιν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς μόνον αἱ ἀκόλουθοι κατηγορίαι προσώπων:

α) Πάντες οἱ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῶν Σ.Π.Α.Π. (μόνιμοι, προσωρινοί, ἔκτακτοι ἢ δι' ὡρισμένου χρόνου προσλαμβανόμενοι, ἀνεξαρτήτως φύλου) ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς προσλήψεως των καὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ αὐτοῦ μηνός, καθ' ὃν προσελήφθησαν παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ. Ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου μηνὸς τῆς προσλήψεως των διακόπτεται ἡ παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισις τῶν ἐξ αὐτῶν ὑπαγομένων, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου.

β) Οἱ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν (μονίμων, προσωρινῶν, ἐκτάκτων ἢ δι' ὡρισμένου χρόνον προσλαμβανομένων) τῆς Ἑταιρίας ἄγοντες κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως των παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ ἡλικίαν μικροτέραν τῶν 18 ἐτῶν καὶ μέχρι συμπληρώσεως τῆς ἡλικίας ταύτης ἢ μεγαλυτέρας τῶν 45 ἐτῶν.

γ) Οἱ τυχὸν ὑπηρετοῦντες παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ, καίτοι δὲν ἐκρίθησαν ἰατρικῶς ἀνεπιφυλάκτως ἱκανοὶ διὰ τὴν ἐργασίαν, δι' ἣν προσελήφθησαν.

δ) Τὸ ἔκτακτον, προσωρινὸν καὶ λοιπὸν μὴ ἐντεταγμένον εἰς ὀργανικὰς θέσεις ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας (πλὴν ἐννοεῖται τῶν ἐκ τούτου ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἑτέρων κλαδικῶν Ταμείων, ὡς π.χ. ἰατροὶ κλπ.), ὡς καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἐντεταγμένου εἰς ὀργανικὰς θέσεις ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ ἄγοντες κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως των παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ ἡλικίαν μικροτέραν τῶν 18 ἐτῶν καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως ταύτης ἢ μεγαλυτέραν τῶν 45 ἐτῶν· καὶ

ε) Οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ (ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν) τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. καὶ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. πληροῦντες τὰς προϋποθέσεις τῶν ὑπὸ στοιχεῖα α', β' καὶ γ' προηγουμένων παραγράφων καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀναγραφομένους ὅρους.

Δέον ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὴν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν μεταβατικὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Εἰδικοῦ Ταμείου τὸ κατὰ τὴν 14.6.1951 ἐν ὑπηρεσίᾳ μόνιμον καὶ ἐντεταγμένον εἰς ὀργανικὰς θέσεις ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. ὑπῆχθη ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν πρόσληψίν των παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ δὲν εἶχον ὑπερβῆ τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

ΙΙ. Ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας:

Τὸν κίνδυνον τῆς ἀσθενείας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Π.Α.Π. καλύπτει τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ἡ παρὰ τῷ ὁποίῳ ἀσφάλισις διέπεται ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων, τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.1930 Διατάγματος, ὡς ὁ Κανονισμὸς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον χορηγεῖ παροχὰς ἀσθενείας εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ (ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ

τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 11.1.1952 Β.Δ/τος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.1950 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας τοῦ προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων» (Φ.Ε.Κ. 39/31.7.1952), αἱ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ ἰσχύουν διὰ τὸ μόνιμον προσωπικόν, ἄρρεν ἢ θῆλυ, ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων. Εἰδικῶς δὲ ἡ διάταξις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τῶν χορηγουμένων ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου παροχῶν εἰς εἶδος ἰσχύει καὶ διὰ τὸ προσωρινὸν καὶ ἔκτακτον προσωπικόν.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν § 8 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ (ὡς αὕτη ἰσχύει κατόπιν τοῦ ἀπὸ 6.8.1947 Β.Δ/τος—Φ.Ε.Κ. 167/12.8.1947 τ. Α'—διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Π.Α.Π. ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1957/1946 Α.Ν.), οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται, ἐργάται καὶ ὑπηρέται, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, μετὰ δωδεκάμηνον συνεχῆ παρὰ τοῖς Σ.Π.Α.Π. ὑπηρεσίαν ἐξομοιοῦνται μὲ τὸ μόνιμον προσωπικὸν τόσον διὰ τὰς παροχάς, ὅσον καὶ διὰ τὰς εἰσφορὰς τὰς διαλαμβανομένας εἰς τὸν ἐν ἰσχύι κανονισμὸν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος Κανονισμοῦ καὶ τῆς σχετικῆς ἀλληλογραφίας μετὰ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ταμείου (βλέπε ὑπ' ἀριθ. 13411/1220/30.10.1950 καὶ 10772/1126/12.7.1952 ἔγγραφά του), τοῦτο χορηγεῖ:

α) Εἰς τὸ μόνιμον προσωπικόν, ἄρρεν ἢ θῆλυ, ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τῶν Σ.Π.Α.Π., ὡς καὶ εἰς τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους, τεχνίτας, ἐργάτας (πάσης φύσεως προσωρινὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π., τοὺς συμπληρώσαντας 12μηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ, παροχὰς ἀσθενείας εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

β) Εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωρινὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π., τὸ μὴ ἔχον συμπληρώσει 12 μηνῶν τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ, παροχὰς ἀσθενείας εἰς εἶδος μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς χρῆμα.

Συνεπῶς ἅπαν τὸ παρὰ τῇ περὶ ἧς πρόκειται Ἑταιρίᾳ ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, ἀσχέτως χρόνου ὑπηρεσίας του παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ, ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

Ὡσαύτως ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας, ὡς καὶ τὸ ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν τοιοῦτον τὸ ἔχον συμπληρώσει 12 μηνῶν τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ.

Τὸ μὴ συμπληρῶσαν 12 μηνῶν τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεώς της, ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, παραγγέλλοντες, ὅπως μεριμνήσητε διὰ τὴν ἐφ' ἑξῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, τροποποιουμένων τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 98/1951 ἐγκυκλίου διαταγῆς παρασχεθεισῶν ὁδηγιῶν.

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν, ὅτι εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον ἀσφαλίζονται, ὑπὸ τοὺς κατωτέρω ἀναγραφομένους ὅρους, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 5116/5.2.1945 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας, τὴν ἐκδοθεῖσαν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 1854/1944, κυρωθέντος συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 58/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 800/30.5.1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου:

α) Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῶν Σ.Π.Α.Π.

β) Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καὶ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π, καὶ

γ) τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καὶ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π.

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα χορηγοῦνται παροχαὶ ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα, ἐὰν εἶναι ἤδη ἠσφαλισμένα παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας, δύνανται νὰ ζητήσωσι, δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν Σ.Π.Α.Π. τὴν ὑπαγωγήν των εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ αἴτησις των αὕτη γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τοῦ Ταμείου, παύουσιν ὑπαγόμενα εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, ὑπάγονται δὲ εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Τέλος, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1648/1951 νόμου (Φ.Ε.Κ. 15/11.1.1951) οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. ὑπάγονται διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας.

III. Ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας:

Ὡς καὶ διὰ προηγουμένων μας διαταγῶν ἐγνωρίσαμεν ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. ὑπάγεται ἀπὸ τῆς 21.6.1951 εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, καταργηθείσης διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1545/1950.

IV. Προστασία στρατευομένων:

Ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. ὑπάγεται εἰς τὰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952.

Περὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται προσωπικοῦ παραπέμπομεν εἰς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42663/8434/1952 διαταγῆς παρασχεθείσας ὁδηγίας.

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν, ὅτι διὰ τὴν περὶ τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις κρίσιν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν πλείστων εἰδικῶν προϋποθέσεων, τὰς ὁποίας θέτουν αἱ ἀνωτέρω μνησθεῖσαι διατάξεις τῶν Κανονισμῶν

τῶν Ταμείων (ὡρισμένη ἡλικία, ἱκανότης πρὸς ἀνάληψιν τῆς ἐργασίας κλπ.), προϋποθέσεων ἰδίᾳ, τῶν ὁποίων εἶναι πράγματι δυσχερεστάτη ἡ ἐξακρίβωσις, σκόπιμον εἶναι τὰ δέχεσθε κατ' ἀρχὴν τὴν ἄποψιν τῶν ἀρμοδίων κυρίως διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων Εἰδικῶν Ταμείων, ἡ ὁποία καὶ θὰ ἔχῃ ἐκφρασθῇ διὰ τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ εἰς τὴν παρ' αὐτοῖς ἀσφάλισιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἑκάστοτε προσώπων.

Οὕτω θὰ θεωρηθῇ, ὅτι ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν μόνον τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν ὡς ἄνω Ταμείων πρόσωπα, ἐκτὸς βεβαίως, ἐὰν εἶτε οἱ ἴδιοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι, εἴτε αἱ Ὑπηρεσίαι ἀμφιβάλλουν διὰ τὴν ὀρθὴν κρίσιν τοῦ Ταμείου, ὁπότε βεβαίως δέον νὰ κρίνεται μετὰ προσοχῆς ἡ συνδρομή, εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις, τῶν προϋποθέσεων, συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω.

Ἰδιαιτέρως ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ἀκολούθων περιπτώσεων :

α) Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ἐὰν ἐκ τοῦ προσαγομένου πιστοποιητικοῦ ἡλικίας ἤθελεν ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ ἀσφαλισμένος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ἦγεν ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 45 ἐτῶν διαγράφεται ἀποφάσει τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου καὶ ἐπιστρέφονται αἱ κρατήσεις του ἀσχέτως συνταξίμου χρόνου καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως τοῦ Ταμείου περὶ ἀπονομῆς συντάξεως δι' οἱανδήποτε αἰτίαν.

Ἐπειδὴ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας θὰ δημιουργηθῇ ζήτημα ἀναδρομικῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἐφιστῶμεν τὴν προσοχήν, ὅπως μὴ ἀποδέχησθε οὐδεμίαν τοιαύτην ἀσφάλισιν, ἄνευ προηγουμένης μεθ' ἡμῶν συνεννοήσεως.

β) Ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10|1951 ἐγκυκλίου διαταγῆς μας ἐγνωρίσαμεν, ὅταν τὸ προσωπικὸν τὸ προσλαμβανόμενον ἐγκρίσει τοῦ Συμβουλίου Ἀποκαταστάσεως Σιδηροδρόμων, εἰδικῶς διὰ τὰ ἔργα ἀποκαταστάσεως τοῦ δικτύου τῶν Σ.Π.Α.Π., ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν δι' ἅπαντας τοὺς ἑλλάδας, μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Π.Α.Π. ὁρισταμένων Εἰδικῶν Ταμείων *(Ἐγκύκλιος 243|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)*.

Καταβολὴ βοηθήματος τοκετοῦ εἰς ἠσφαλισμένην τεκοῦσαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 31 § 7 ἐδάφ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 εἰς τὴν ἠσφαλισμένην ἢ τὴν σύζυγον ἠσφαλισμένου τοῦ Ι.Κ.Α. καταβάλλεται, ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας παροχῆς ἐκ μέρους τοῦ Ἱδρύματος τῆς ἀπαιτουμένης κατὰ τὸν τοκετὸν μαιευτικῆς περιθάλψεως, ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τοὺς ὅρους τῆς διατάξεως ταύτης. Συμφώνως ἀφ' ἑτέρου πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας αἱ πάσης φύσεως παροχαὶ ἀσθενείας παρέχονται εἰς τὸν δικαιοῦχον, ἐφ' ὅσον οὗτος διαμένει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἐν προκειμένῳ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐρωτᾶται ἡ γνώμη ἡμῶν, εἶναι κατὰ πόσον τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 31 § 7 ἐδάφ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 δικαιοῦται ἡ ἠσφαλισμένη, ἡ ὁποία ἔτεκε κατὰ τὴν διάρκειαν προσωρινῆς διαμονῆς της εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ἢ ὁ ἠσφαλισμένος, ἡ σύζυγος τοῦ ὁποίου ἔτεκεν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν κατὰ τὴν διάρκειαν προσωρινῆς ἐκεῖ διαμονῆς της.

Διὰ τοῦ καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, εἰς τὴν περίπτωσιν τοκετοῦ ἠσφαλισμένης ἢ συζύγου ἠσφαλισμένου, παρέχεται εἰς τὸν δικαιοῦχον οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐξόδων τοκετοῦ. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ τοκετὸς ἔλαβε χώραν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν κατὰ τὴν διάρκειαν προσωρινῆς ἀπουσίας τῆς τεκούσης οὐδόλως ἐμποδίζει τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος τοῦ ἄρθρ. 37 § 7 ἐδάφ. 2, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ αἴτησις μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν ὑποβάλλεται ἐμπροθέσμως, μετὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐπιστροφὴν τῆς τεκούσης ἠσφαλισμένης ἢ συζύγου ἠσφαλισμένου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν αἱ πάσης φύσεως παροχαὶ ἀσθενείας (τοιαύτη παροχὴ εἶναι κατὰ τὸν νόμον καὶ τὸ βοήθημα τοκετοῦ) παρέχονται εἰς τὸν δικαιοῦχον, ἐφ' ὅσον διαμένει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας, ἔχει προφανῶς τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ Ι.Κ.Α. δὲν παρέχει περίθαλψιν εἰς ἠσφαλισμένους εὑρισκομένους ἐκτὸς τῆς χώρας.

Ἐκ τῆς διατάξεως ὅμως ταύτης οὐδόλως παρέπεται, ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος στερεῖται τῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὸ θεμελιοῦν τὸ δικαίωμα περιστατικόν, ἐν προκειμένῳ ὁ τοκετός, ἔλαβε χώραν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, προϋποτιθεμένου βεβαίως, ὅτι κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος ἡ τεκοῦσα εὑρίσκεται καὶ πάλιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς διενέργειαν τοῦ ἀπαιτουμένου ἐλέγχου ἰατρικὰς ἐξετάσεις.

Ἡ ὡς ἀνωτέρω γνώμη ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτὴ κατόπιν συζητήσεως ἐν συμβουλίῳ μετὰ τῶν παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει δικηγόρων, εἰσηγουμένου τοῦ κ. Θ. *Μακρῆ. (Γνωμ. ὑπ' ἀριθ. 29867|8774|1952 τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., κοινοποιηθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 230|1952 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)*.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Η επιδότησις των ανέργων μισθωτών ενεργείται ήδη, ως είναι γνωστόν, υπό του Ιδρύματος των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εις το οποίον διά του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637), κυρωθέντος υπό του ν. 2118|1952 (ΕΕΔ 11, 601), υπήχθη ή κατά της ανεργίας ασφάλισις.

Κατά το ισχύον διά την επιδότησιν των ανέργων διαδικαστικόν σύστημα οι εργοδόται, οι οποίοι απασχολούν εις την υπηρεσίαν των μισθωτούς, υπαγομένους εις την κατά της ανεργίας ασφάλισιν, έφ' όσον είναι πρόσωπα εκ των του άρθρου 2 του Α.Ν. 1846|1951, οι παρέχοντες δηλαδή εντός των ορίων της Χώρας εξηρτημένην εργασίαν, έναντι αμοιβής, και εφ' όσον έχει επεκταθή εις τον τόπον της απασχολήσεως των ή κατά της ανεργίας ασφάλισις, προκειμένου να καταγγείλουν την σύμβασιν εργασίας, είτε αορίστου, είτε ωρισμένου χρόνου είναι αύτη, υποχρεούνται να τηρήσουν τας υπό του άρθρου 9 του ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100) επιβαλλομένας υποχρεώσεις.

Μεταξύ των υποχρεώσεων αυτών είναι και ή έντός οκτώ ημερών από της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (ή της λήξεως συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, οπότε ή σύμβασις εργασίας λήγει αυτοδικαίως, άρθρ. 669 Α.Κ., και δεν απαιτείται καταγγελία συμβάσεως) αναγγελία αυτής εις διπλούν εις το Ι.Κ.Α. (Κλάδος Ανεργίας) και εις απλούν προς τα οικεία Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας, κατά τα στοιχεία της υπ' αριθ.65257|1952 αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας (ΕΕΔ 11, 837).

Το Ι.Κ.Α. μετά ταύτα είναι υπόχρεον εκ του νόμου να επιδοτήσῃ δι' επιδόματος ανεργίας τον καθιστάμενον διά της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας υπό του εργοδότου του άνεργον, το ποσόν δε του επιδόματος ωρίζετο διά των άρθρων 37 και 38 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», άλλά διά της υπ' αριθ. 19370|1952 αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας (ΕΕΔ 11, 656) επήλθον ουσιώδεις από 1ης Απριλίου 1952 τροποποιήσεις εις τας ασφαλιστικάς διά την ανεργίαν παροχάς (χωρίς μέχρις ώρας, καθ' όσον γνωρίζομεν, ή εν λόγω απόφασις να κυρωθή νομοθετικώς).

Προκειμένου περί της τακτικής ανεργίας (ή απόφασις ρυθμίζει και την εποχιακήν ανεργίαν και την ανεργίαν των μη πλήρως απασχολουμένων), διακρίνονται οι άνεργοι υπάλληλοι (άνδρες ή γυναίκες) των εργατών (ανδρών ή γυναικών).

Προϋπόθεσις της επιδοτήσεως γενικώς είναι ή πραγματοποίησις 150 ημερών εργασίας, ως καθορίζεται υπό του άρθρου 35 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», ή δε επιδότησις διά τους υπαλλήλους διαρκεί επί δέ μήνας (180 ημέρας, 30 μηνιαίως), και διά τους εργάτας επίσης, άλλα συνολικώς επί 150 ημέρας (25 μηνιαίως).

Το επίδομα του υπαλλήλου ανέρχεται εις 60 ο|ο και του ημερομισθίου του ανειδικεύτου εργάτου εις 60 ο|ο του ημερομισθίου ανειδικεύτου εργάτου, των εργατριών δε εις 50 ο|ο της ανειδικεύτου εργατρίας, μετ' ανωτάτην δι' έλους ὃ ημερών δι' εκάστην περίπτωσιν ανεργίας.

Εμφανίζεται, επομένως, εκάστοτε ή ανάγκη του νομικού χαρακτηρισμού του εργαζομένου προ της απολύσεως ως ιδιωτικού υπαλλήλου ή εργάτου και τούτο γίνεται κατά τα γενικά στοιχεία του άρθρου 10 ν. 1234|1918 και άρθρ. 11 ν. 2112|1920 (παροχή εργασίας προς χαρακτηρισμόν τινος ως ιδιωτικού υπαλλήλου αποκλειστικώς ή κατά κύριον χαρακτήρα μή σωματικής) ή δυνάμει υπαρχούσης τυχόν ειδικής νομικής διατάξεως (βλέπε διά τινας κατηγορίας εργαζομένων ΕΕΔ 11, 161, και σχετικώς προς το όλον θέμα 118|1952 εγκύκλιον Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 11, 656 έπ. και ανασκόπησιν νομολογίας δικαστηρίων εν ΕΕΔ 1, 112). Τά ημερομίσθιον του ανειδικεύτου εργάτου, προ της προαφάτου υπ' αριθ. 49500|1952 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας (ΕΕΔ 11, 1111), ισχυούσης από 7 Οκτωβρίου 1952, ανήρχετο δυνάμει των υπ' αριθ. 33700|1950 (ΕΕΔ 9, 628) και 2750|1951 (ΕΕΔ 10, 141) υπουργικών αποφάσεων εις δραχ. 32.000 και της ανειδικεύτου εργατρίας, δυνάμει των αυτών αποφάσεων, εις δραχ. 18.000, από της 7 Οκτωβρίου 1952 όμως, δυνάμει της ανωτέρω 49500|1952 υπουργικής αποφάσεως, ηυξήθη το ημερομίσθιον του ανειδικεύτου εργάτου εις δραχ. 25.000 και της ανειδικεύτου εργατρίας εις δραχ. 20.000.

Επομένως βάσει των ούτω διαμορφωθέντων ημερομισθίων από 7 Οκτωβρίου 1952 θα υπολογίζεται αναλόγως το επίδομα Ανεργίας.

Το επίδομα ανεργίας προσαυξάνεται λόγω οικογενειακών βαρών, κατά το άρθρον 38 § 2 του Α.Ν. 1846|1951, μη υποκειμένων εις τους περιορισμούς της § 2 εδ. 6' του αυτού άρθρου.

Η προσαύξησις ανέρχεται εις 10 ο|ο δι' έκαστον προστατευόμενον παρά του επιδοματούχου μέλος της οικογενείας, εκ των εν άρθρω 33 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένων.

Κατά σχετικήν απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α., ληφθείσαν κατά την υπ' αριθ. 27|1952 συνεδρίασίν του, διά την καταβολήν του επιδόματος λόγω ανεργίας απαιτούνται:

1) Επί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου, ως και επί καταγγελίας συμβάσεως ωρισμένου χρόνου ή έργου (πρό της λήξεως του συμπεφωνημένου χρόνου ή της αποπερατώσεως του έργου):

α) Δήλωσις ανεργίας του ησφαλισμένου, υπαραλλομένη έγγράφως και αυτοπροσώπως, ήτις δέον να συντάσσεται παρά της Υπηρεσίας του Ι.Κ.Α., χρησιμοποιουμένου προς τούτο ειδικού έντύπου.

β) Κατάθεσις της κοινοποιηθείσης εις τον ησφαλισμένον παρά του εργοδότου έγγράφου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.

γ) Κατάθεσις του ασφαλιστικού βιβλιαρίου του Ι.Κ.Α. ή του ετέρου Οργανισμού κυρίας ασφαλίσεως, παρά τῳ οποίῳ τυγχάνει ησφαλισμένος διά τους λοιπούς κλάδους ο άνεργος. Επί Οργανισμών

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», δημοσιεύουσα την κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 245 της 14 Ὀκτωβρίου ε. ἔ. ἐγκύκλιον της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α., μετὰ σύμφωνον γνώμην της Νομικής Ὑπηρεσίας του Ι.Κ.Α. (εἰσηγουμένου του κ. *Ι. Καποδίστρου*), ἐξαίρει το θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον αὐτης, κατὰ λόγον του ἀναλυομένου θέματος, δεδομένου ὅτι ἡ διάκρισις της μετὰ του Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συνδεσθείσης τους παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένους σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔχει θεμελιώδη σημασίαν ὄχι μόνον διὰ τὴν κατὰ της ἀνεργίας ἀσφάλισιν (καὶ συνεπῶς καὶ τὴν κατ' ἄρθρον 9 ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος αὐτῆς) καὶ διὰ τὴν ὑπαγωγὴν του συγκεκριμένου μισθωτοῦ εἰς τὴν προστασίαν του ν. 2054|1952 «περὶ τροποποιήσεως κλπ. της περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν νομοθεσίας» (ΕΚΔ 11, 490), ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων κυρίως ἐρευνᾶται τὸ θέμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων ἐν γένει (Ν. 2112 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κλπ.), οἱ ὁποῖοι προϋποθέτουν ὡρισταμένην σχέσιν του ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων
Γενικὴ Διεύθυνσις
Ἀσφαλιστικὸς Κλάδος
Ἀριθ. Πρωτ. 51780|10316
Ἀριθ. Ἐγκυκλίου 245

Ἐπὶ του χαρακτηρισμοῦ της σχέσεως της συνδεούσης τὸ Δημόσιον ἢ τὸ ἀσκοῦντα διοίκησιν Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου πρὸς τὰ εἰς αὐτὰ παρέχοντα τὰς ὑπηρεσίας των πρόσωπα ὡς σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τῶν κριτηρίων διαχωρισμοῦ τῶν δύο τούτων σχέσεων.

Πρὸς ἁπάσας τὰς Διευθύνσεις της Γενικῆς Διευθύνσεως καὶ ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα του Ι.Κ.Α.

Ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθέντος ἡμῖν ἐρωτήματος ποίαι κατηγορίαι ἐκ των εἰς τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τὸ Δημόσιον καὶ τοὺς Ὀργανισμοὺς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως ἀπασχολουμένων προσώπων «θεωροῦνται συνδεόμενα μετὰ τούτων διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου» καὶ συνεπῶς ὑπάγονται κατὰ τὰς διατάξεις του Λ.Ν. 1846|1951 εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν κατὰ του κινδύνου της ἀνεργίας, ὡς καὶ εἰς τὰς διατάξεις του ν. 2054|1952 περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 26540|6880|1951 γνωμάτευσιν της Νομικῆς Ὑπηρεσίας του Ι.Κ.Α.

Ὡς γνωστόν, ὁ Λ.Ν. 1846|1951 ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτου ὁρίζει, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως, ὑπὸ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 7 ὅρους καὶ προϋποθέσεις, πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων της Χώρας παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς. Ἐπεξηγεῖ δὲ περαιτέρω ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ, ὅτι ὡς τοιαύτη ἐξηρτημένη ἐργασία θεωρεῖται καὶ ἡ παρεχομένη διὰ λογαριασμὸν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, εἴτε πράκτικὰ περὶ ὑπηρεσιακῆς σχέσεως Δημοσίου Δικαίου εἴτε περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ του ἀσφαλισθέντος προσώπου περιλαμβάνονται καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ἐργαζόμενα διὰ λογαριασμὸν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ἀνεξαρτήτως του ἂν ἡ σχέσις ἐργασίας αὐτῶν εἶναι δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐπομένως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του ἀνωτέρω ἄρθρου 2 του Λ.Ν. 1846|1951 ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως ὑπὸ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 7 ὅρους καὶ προϋποθέσεις, πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων της Χώρας παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς διὰ λογαριασμὸν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ἀνεξαρτήτως του ἂν ἡ σχέσις ἐργασίας αὐτῶν εἶναι δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις ἐκρίνατο σκόπιμον νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας της τὰς ἀρμοδίας ὁδηγίας διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι θὰ ἐπληροῦντο αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 του Λ.Ν. 1846|1951 προϋποθέσεις καὶ ὅροι.

Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του ἀνωτέρω ἄρθρου 2 του Λ.Ν. 1846|1951 ἀνεκύψαν ἐρωτήματα ἐκ μέρους τῶν ὑπηρεσιῶν του Ι.Κ.Α. ἐπὶ του χαρακτηρισμοῦ της σχέσεως τῆς συνδεούσης τὸ Δημόσιον ἢ τὸ ἀσκοῦντα διοίκησιν Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου πρὸς τὰ εἰς αὐτὰ παρέχοντα τὰς ὑπηρεσίας των πρόσωπα ὡς σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τῶν κριτηρίων διαχωρισμοῦ τῶν δύο τούτων σχέσεων, ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις ἐκρίνατο σκόπιμον νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας του Ι.Κ.Α. τὰς ἀρμοδίας ὁδηγίας διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἀφοῦ προηγουμένως ἐζήτησε τὴν γνώμην της Νομικῆς Ὑπηρεσίας του Ι.Κ.Α.

Ἡ Νομικὴ Ὑπηρεσία ἐν τῇ ἐκθέσει της ἐπὶ του ἐρωτήματος ἐπεσήμανε τὰ ἑξῆς:

Ἡ διάκρισις τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῷ Δημοσίῳ καὶ τοῖς Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας ἐπὶ τῇ βάσει του εἴδους τῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν παρέχουν, ἐπιβάλλεται ἐκ του γεγονότος, ὅτι ἡ μὲν ὑπαλληλικὴ ἐργασία ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς δημοσίας ἐξουσίας, ἡ δὲ ἐργατικὴ ἐργασία ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν ἰδιωτικῆς δραστηριότητος. Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων εἶναι σχέσις δημοσίου δικαίου, ἐνῷ ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν ἐργατῶν εἶναι σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του ἀνωτέρω κριτηρίου ἀνεκύψαν ἐρωτήματα ἐκ μέρους τῶν ὑπηρεσιῶν του Ι.Κ.Α. ἐπὶ του χαρακτηρισμοῦ της σχέσεως τῆς συνδεούσης τὸ Δημόσιον ἢ τὸ ἀσκοῦντα διοίκησιν Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου πρὸς τὰ εἰς αὐτὰ παρέχοντα τὰς ὑπηρεσίας των πρόσωπα ὡς σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τῶν κριτηρίων διαχωρισμοῦ τῶν δύο τούτων σχέσεων, ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις ἐκρίνατο σκόπιμον νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας του Ι.Κ.Α. τὰς ἀρμοδίας ὁδηγίας διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἀφοῦ προηγουμένως ἐζήτησε τὴν γνώμην της Νομικῆς Ὑπηρεσίας του Ι.Κ.Α.

Ἡ Νομικὴ Ὑπηρεσία ἐν τῇ ἐκθέσει της ἐπὶ του ἐρωτήματος ἐπεσήμανε τὰ ἑξῆς:

Ἡ διάκρισις τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῷ Δημοσίῳ καὶ τοῖς Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας ἐπὶ τῇ βάσει του εἴδους τῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν παρέχουν, ἐπιβάλλεται ἐκ του γεγονότος, ὅτι ἡ μὲν ὑπαλληλικὴ ἐργασία ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς δημοσίας ἐξουσίας, ἡ δὲ ἐργατικὴ ἐργασία ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν ἰδιωτικῆς δραστηριότητος. Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων εἶναι σχέσις δημοσίου δικαίου, ἐνῷ ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν ἐργατῶν εἶναι σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου.

καίου, είτε πρόκειται περί έργασιακής σχέσεως ιδιωτικού δικαίου. Έν τῷ ἄρθρῳ 3 § 2 ὁ αὐτὸς νόμος 1846|1951 ὁρίζει, ὅτι τὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένων προσώπων παρέχοντα ἐργασίαν διὰ λογαριασμόν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ συνδεόμενα μετὰ τούτων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ν. 2054|1952 εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπάγονται ἐκ τῶν εἰς τὸ Δημόσιον, τοὺς Δήμους, τὰς Κοινότητας καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἀπασχολουμένων προσώπων τὰ συνδεόμενα μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐξετασέον, ὅθεν, τίνες ἐκ τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συνδέονται δι' ὑπηρεσιακῆς σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ συνεπῶς ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2054|1952, καὶ τίνες ἐκ τούτων συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ συνεπῶς ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054|1952.

Ι. Τὰ τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου διέπονται σήμερον κατὰ βάσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος (ν. 1811|1951 περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ἄρθρον 1 § 3), οὗτινος αἱ διατάξεις δύνανται νὰ συμπληρωθοῦν ἢ τροποποιηθοῦν ἐν μέρει, ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους ἑκάστου Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐφ' ἅπαξ δι' ἕκαστον τούτων. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι, ὡς οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, οὕτω καὶ οἱ ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, εἶναι τὰ ἔμμισθα ὄργανα αὐτοῦ, τὰ διατελοῦντα ἐν προαιρετικῇ, ἀμέσῳ, ὑπηρεσιακῇ καὶ πειθαρχικῇ πρὸς τοῦτο δημοσίου δικαίου σχέσει (ἄρθρον 1 § 1).

ΙΙ. Ἐξετασέον, ὅμως, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον, ὑπὸ τὸν Ὑπαλληλικὸν Κώδικα, δύναται νὰ συναφθῇ σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καὶ πῶς διακρίνεται αὕτη τῆς δημοσίου δικαίου ὑπηρεσιακῆς σχέσεως.

Ὑπὸ τὸ προ τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος δίκαιον ἡ νομολογία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ (1929), ἐδέχθη σταθερῶς, ὅτι ἡ δημοσιοϋπαλληλικὴ σχέσις (καὶ κατ' ἀναλογίαν ἡ σχέσις ὑπαλλήλων Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου) δὲν εἶναι συμβατική, καθ' ὅσον δὲν παράγεται ἐξ ἐλευθέρας συμφωνίας μεταξὺ Δημοσίου καὶ ὑπαλλήλου, ὡς ἡ μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου, ἀλλὰ δημιουργεῖται μονομερῶς ὑπὸ τῆς Πολιτείας, τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς ἀρνουμένη ἐκ τοῦ νόμου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ρυθμίζονται τόσον αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ὑπαλλήλων, ὅσον καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐξ ἄλλου, εὑρεθεὶς ἐνώπιον τῆς ἀνάγκης νὰ διακρίνῃ μεταξὺ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπεφάνθη ὁμοιομόρφως πάντοτε (ἀπὸ τοῦ 1933), ὅτι οἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου εὑρισκόμενοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καί, κατ' ἀναλογίαν, οἱ ὑπάλληλοι Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, δὲν διατελοῦν ἔναντι αὐτοῦ εἰς σχέσιν παροχῆς ὑπηρεσιῶν δυνάμει συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀμφότερα τὰ μέρη προέρχονται εἰς τὴν κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν, ἀλλὰ συνδέονται πρὸς τὸ Δημόσιον (ἢ τὸ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου) διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως ὑποταγῆς δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ἡ δὲ συγκατάθεσις τῶν προσλαμβανομένων προσώπων, εἴτε προηγουμένη, εἴτε ἐπακολουθοῦσα τῆς πράξεως περὶ προσλήψεως των, εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

Ἀλλὰ τὰ διακριτικὰ ταῦτα γνωρίσματα τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως, τὰ ὁποῖα ἐδέχετο ἡ νομολογία τῶν δύο ἀνωτάτων δικαστηρίων μας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσουν θεωρούμενα ὡς ἀναμφισβήτητα, μετὰ τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη προϊοῦσαν δημοσιοποίησιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς οἱ ὅροι τῆς ἰδιωτικῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ὁρίζονται μονομερῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διὰ κανονισμοῦ ἐργασίας παρ' αὐτοῦ θεσπιζομένου, περιέχοντος δὲ κανόνας ὁμοίους πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ Νόμου τιθεμένους διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους (λ. χ. Κανονισμοὶ ὑπηρεσίας τῶν μεγάλων Τραπεζῶν ἢ Ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας), ὅτε ὁ προσλαμβανόμενος δὲν δικαιοῦται νὰ διαπραγματευθῇ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωμένος εἴτε νὰ προσχωρήσῃ εἰς τοὺς διὰ τοῦ Κανονισμοῦ θεσπισθέντας ὅρους ἐργασίας, εἴτε νὰ μὴ προσληφθῇ αὐθάλως. Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας, μολονότι οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθορίζονται μονομερῶς, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν κυριαρχικῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἡ σχέσις οὐδόλως ἀποβάλλει τὸν συμβατικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἐν τῇ πράξει ἐπιβλητὸν κριτήριον διακρίσεως μεταξὺ ὑπηρεσιακῆς σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Ἤδη ὁ Ὑπαλληλικὸς Κῶδιξ ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ 38 ὥρισεν, ὅτι πρὸς κατάρτισιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἀπαιτεῖται ἀφ' ἑνὸς διορισμὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀποδοχὴ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ διοριζομένου, ἥτις ἀποδοχὴ δηλοῦται διὰ τῆς ὁρκωμοσίας. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὁ Κῶδιξ νοεῖ τὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν ὡς συναπτομένην διὰ προτάσεως καὶ ἀποδοχῆς, ἤτοι ὡς σχέσιν συμβατικήν, δημοσίου ὅμως δικαίου (Στασινοπούλου, Ὑπαλληλικὸς Κῶδιξ, 1951, ὑπὸ ἄρθρ. 33 § 2).

Τοιουτοτρόπως ἡ δημοσιοϋπαλληλικὴ σχέσις ἐμφανίζει ὁμοιότητα πρὸς τὴν ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργασιακὴν σχέσιν, τὴν συναπτομένην ὡσαύτως διὰ προτάσεως καὶ ἀποδοχῆς. Διαφέρει ὅμως ταύτης καὶ κατὰ τοῦτο κυρίως, ὅτι ἡ μὲν πρώτη συνάπτεται ἐν ὄψει ὀργανικῆς θέσεως, θεσπισθείσης διὰ νόμου ἢ κανονισμοῦ ἐπέχοντος θέσιν νόμου, εἰς ἣν καὶ τοποθετεῖται ὁ ὑπάλληλος, ἐνῷ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν συνάπτεται, ἵνα παράσχῃ ὁ ὑπάλλη-

λος τὰς ὑπηρεσίας του ἐν ὀργανικῇ θέσει. Ἐνῷ δὲ ἡ πρώτη διέπεται ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ δημοσίου δικαίου, ἡ δευτέρα διέπεται ὑπὸ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

III. Ἴδωμεν, ὅμως, ὑπὸ τίνας προϋποθέσεις δύναται νὰ συναφθῇ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ. κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὁ Ὑπαλληλικὸς Κώδιξ ὁρίζει, ὅτι ἀπαγορεύεται ὁ διορισμὸς ὑπαλλήλων εἰς ἐκτάκτους θέσεις ἢ ἐπὶ συμβάσει. Αἱ ἤδη ἰσχύουσαι ἀντίθετοι διατάξεις καταργοῦνται, πλὴν ἐκείνων, αἵτινες ἤθελον διατηρηθῇ ἐν ἰσχύι διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων (ἄρθρον 62).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόσληψιν ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ, ὁ Κώδιξ ὁρίζει, ὅτι αὕτη ἐπιτρέπεται μόνον ἐὰν ὁ νόμος προβλέπῃ τοῦτο καὶ ὅτι τὸ ἰδιωτικὸν προσωπικὸν δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος (ἄρθρον 63).

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος προδήλως συνάγεται, ὅτι σχέσις μὲν δημοσίου δικαίου πρόκειται, ὅταν ὁ μισθωτὸς καταλαμβάνῃ προβλεπομένην ὀργανικὴν θέσιν, ἵνα ὑπάρξῃ δὲ σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ δημοσίου ἢ, κατ' ἀναλογίαν, μετὰ Ν.Π.Δ.Δ., πρέπει νὰ ὑφίσταται ρητὴ διάταξις νόμου ἐπιτρέπουσα τοῦτο.

Ἐὰν τέλος ἡ ἐργασία παρέχεται καὶ γίνεται ἀποδεκτή, χωρὶς νὰ προβλέπῃ ταύτην ὁ νόμος, πρόκειται σχέσις ἐκ παρανόμου συμβάσεως.

Ἐνταῦθα δέον νὰ σημειωθῶσι τὰ ἀκόλουθα:

Κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καθεστὼς τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ἄρθρον 1 § 1), προϋπόθεσις τῆς κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ἦτο ἡ ὕπαρξις «συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου». Συνεπῶς τὰ δι' ἀκόρου συμβάσεως συνδεόμενα μετὰ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν των πρόσωπα δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ὡς περὶ τούτου παγίως ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων (οὕτω αἱ Α.Π. 63|1948, 70|1948, Θέμ. ΝΘ' 374, 378, Α.Π. 345|1949, Θέμ. Ξ' 443, Α.Π. 276|1948, Θέμ. ΝΘ' 790)(*).

Ὑπὸ τῆς διατάξεως ὅμως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ὁριζόμενα, ὡς προϋπόθεσις τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως τίθεται ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας «ἐναντι μισθοῦ». Ἦτοι καὶ διὰ τὴν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ἀπαιτεῖται, ὡς ὡρίζετο καὶ διὰ τὴν κατὰ τῶν λοιπῶν κινδύνων ἀσφάλισιν ἤδη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 6298|1934, μόνον ἡ σύμπτωσις τῆς δηλώσεως τῆς βουλήσεως τοῦ παρέχοντος καὶ τοῦ λαμβάνοντος ἐργασίαν, κατευθυνομένων πρὸς παροχὴν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ, ἀδιαφόρως νομικοῦ τύπου τῆς σχέσεως.

Ἡ βούλησις τοῦ λαμβάνοντος τὴν ἐργασίαν δέον νὰ κατευθύνεται εἰς τὴν παροχὴν μισθοῦ ἐναντι ἐργασίας, ἡ δὲ τοῦ παρέχοντος εἰς τὴν παροχὴν ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ. Εἶναι τελείως ἀδιάφορον, ἐὰν αἱ δηλώσεις αὗται τῆς βουλήσεως ἀναγνωρίζωνται ὑπὸ τοῦ δικαίου ἢ μή, ἀρκεῖ μόνον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐργασίας νὰ μὴ ἀντιβαίνῃ εἰς τὸν νόμον ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη.

Ὅθεν καὶ διὰ τὴν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ὕδρυσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως δὲν ἀπαιτεῖται πλέον ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως καὶ τῶν δι' ἀκύρου συμβάσεως συνδεομένων προσώπων ὑπαγομένων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ κινδύνου.

Αἱ νεώτεραι ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων δέχονται μὲν γενικῶς τὴν ἐν τῇ θεωρίᾳ κρατοῦσαν ἐν ἄνω ἀποψιν, καθ' ἣν ἡ συνδέουσα τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. σχέσις συνιστᾶται διὰ μονομεροῦς πράξεως τῆς διοικήσεως διαπλαστικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς καὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, περιορίζουσιν ὅμως τὴν ὕπαρξιν τῆς δημοσίου δικαίου ὑπηρεσιακῆς σχέσεως μόνον εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις:

α) Ἐφ' ὅσον ὁ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸ Δημόσιον ἢ τὸ Ν.Π.Δ.Δ. ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης προσλαμβάνεται εἰς θέσιν ὀργανικήν. (Οὕτως αἱ Α.Π. 161|1952, 339|1952, 269|1952 καὶ Πρωτοδίκειον Μυτιλήνης 24|1952). (*)

β) Ἐφ' ὅσον ἁπλῶς προβλέπει ὁ νόμος τὴν πρόσληψιν ὡρισμένου προσωπικοῦ οὐχὶ δι' ὡρισμένης ὀργανικῆς θέσεως, ἀλλὰ πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου. (Οὕτως αἱ Α.Π. 75|1952, 190|1952, Σ.Ε. 1541|1951 καὶ Πρωτοδίκειον Ἀθηνῶν 6143|1951)(**).

Ἀντιθέτως ὑπὸ τῆς νομολογίας χαρακτηρίζεται ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου ἡ σχέσις, ἐφ' ὅσον ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ προβλέποντος τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ ἀναφέρεται ρητῶς, ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις προσωπικοῦ ἰδιωτικοῦ. Πέραν αὐτῆς τῆς περιπτώσεως ἀποφάσεις τινὲς δέχονται ἀσαφῶς, ὅτι πρόκειται συμβάσεις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὅταν δὲν ἀναφέρεται τοῦτο ρητῶς εἰς τὴν σχετικὴν περὶ προσλήψεως προσωπικοῦ διάταξιν, πλὴν ὅμως συνάγεται ἡ τοιαύτη πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, ἐξεταζομένου τοῦ περιεχομένου τῆς σχέσεως, τοῦ προσκαίρου χαρακτῆρος τῆς ἐργασίας κλπ. (π.χ. πρόσληψις προσωπικοῦ πρὸς παροχὴν παροδικῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐργασιῶν εἰς τεχνικὰ ἔργα χρησίμων εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας (οὕτω αἱ Α.Π. 75|1952, 76|1952, 130|1952, 157|1952, 395|1952 καὶ Σ.Ε. 1541|1951). (***) Ἀλλ' ἡ ὅλη ρύθμισις σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ρητῶς προβλέπεται ταῦτα ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ νόμου τοῦ προβλέποντος τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ, ὑποστηρίζεται ἐν τῇ νομολογίᾳ κατ' ἐξαίρεσιν.

Οὕτως ὡς γενικὸν συμπέρασμα τῆς νομολογίας παραμένει, ὅτι οἱονδήποτε πρόσωπον, ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, παρέχον οἱαδήποτε φύσεως ὑπηρεσίας πρὸς τὸ Δημόσιον ἢ Ν.Π.Δ.Δ., συνδέεται μετ' αὐτοῦ *διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ πρόσληψίς του προβλέπεται διὰ νομικῆς διατάξεως*, πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἐξαιρέσεων.

IV. Παραπλήσια πρὸς τ' ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα δέον νὰ λεχθοῦν καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλή-

(*) ΕΕΔ 7, 199, 7, 374, 8, 542, 7, 512.

(*) ΕΕΔ 11, 531, 11, 637, 11, 640.

(**) ΕΕΔ 11, 354, 11, 586, 11, 251.

(***) ΕΕΔ 11, 351, 11, 294, 11, 173, 11, 796, 11, 251.

λους τῶν 'Οργανισμῶν τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως. Ἐπιφυλασσόμενοι νά παράσχωμεν διά νεωτέρας μας ἐγκυκλίου συγκεκριμένας ἐπί ἑκάστης κατηγορίας τοῦ προσωπικοῦ τούτου ὁδηγίας, γνωρίζομεν εἰς ὑμᾶς τά ἀκόλουθα:

"Η ὑπαλληλική σχέσις τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ διέπεται ὑπό τοῦ ν. 1726|1951 περί κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοτικῶν καί Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων».

Ὁ νόμος οὗτος ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ, ὅτι εἰς τάς διατάξεις του ὑπάγονται οἱ ὀργανικοί ὑπάλληλοι: α) τῶν Δήμων, β) τῶν 'Αγαθοεργῶν 'Ιδρυμάτων Δήμων ἢ Κοινοτήτων ἢ Συνδέσμων Δήμων ἢ Κοινοτήτων, γ) τῶν Κοινοτήτων πληθυσμοῦ ἐπί τῇ βάσει τῆς ἐπισήμου ἀπογραφῆς τοῦ Κράτους ἄνω τῶν 2000 κατοίκων, καί δ) τό τακτικόν ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ προσωπικόν τῶν Κοινοτήτων, ἐάν ἡ δαπάνη διά τήν μισθοδοσίαν τοῦ κρινομένου ὡς ἀπαραιτήτου τοιούτου διά τήν λειτουργίαν τῆς οἰκείας Κοινότητος δέν ὑπερβαίνῃ τό 1|3 τοῦ μέσου ὅρου τῶν πραγματοποιηθέντων τακτικῶν ἐσόδων αὐτῆς κατά τά δύο τελευταῖα οἰκονομικά ἔτη.

Εἰς τόν νόμον τοῦτον δέν ὑπάγονται, κατά ρητάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, ὡρισμένοι κατηγορίαι ἐργαζομένων, μεταξύ τῶν ὁποίων:

α) Οἱ ἐπί συμβάσει προσλαμβανόμενοι ὑπό τῶν Δήμων, κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ Κ.Ν.Α.Κ., μηχανικοί, β) οἱ ὑπάλληλοι τῶν Συνδέσμων Κοινοτήτων καί τῶν Συνδέσμων Δήμων καί Κοινοτήτων, ὡς καί τῶν Νομικῶν Προσώπων, τῶν συσταθέντων βάσει τοῦ ἄρθρου 205 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ., ἐφ' ὅσον δέν ὑπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 1726|1951, κατά τό ἄρθρον 1 αὐτοῦ καί γ) οἱ πάσης φύσεως ἡμερομίσθιοι τῶν Δήμων, τῶν 'Αγαθοεργῶν 'Ιδρυμάτων καί τῶν Κοινοτήτων.

"Η νομική φύσις τῆς σχέσεως, ἣν ἀποκλείουν οἱ ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι Δήμων, Κοινοτήτων καί 'Αγαθοεργῶν 'Ιδρυμάτων ἐν γένει, εἶναι διάφορος τῆς σχέσεως τῶν ὀργανικῶν ὑπαλλήλων. Οἱ ἡμερομίσθιοι δέν εἶναι ὄργανα τοῦ νομικοῦ προσώπου, ἀλλά ἁπλῶς βοηθητικοί ὑπάλληλοι ἢ ἐργατοτεχνῖται τελοῦντες ἐν ἐνοχικῇ πρός τό νομικόν πρόσωπον σχέσει.

"Οσον ἀφορᾷ τήν δυνατότητα προσλήψεως ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ἐργατοτεχνιτῶν ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, τό ἄρθρον 143 τοῦ ν. 1726|1951 ἐν παραγράφοις 4, 5, 6 καί 7 αὐτοῦ ὁρίζει εἰδικῶς τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς τό Δημοτικόν ἢ Κοινοτικόν Συμβούλιον δύναται, δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, νά συνιστᾷ συνεργεία: α) διά τήν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας καί β) διά τήν ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου ἢ προσωρινῆς ἀνάγκης ἐξυπηρέτησιν προσωρινῆς ἢ διαρκοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν, μή δυναμένων νά διεξαχθοῦν διά τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ οἰκείου 'Οργανισμοῦ.

Κατά ρητήν διάταξιν τῆς § 4 τό προσωπικόν τῶν συνεργείων τούτων προσλαμβάνεται ἐπί ἡμερομισθίῳ, συνδέεται δέ πρός τόν ἐργοδότην 'Οργανισμόν διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

V. "Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων συνάγεται, ὅτι τόσον αἱ κείμεναι διατάξεις, ὅσον καί ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, δέν δίδουν σαφῆ τά χαρακτηριστικά τοῦ δημοσίου χαρακτῆρος τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ὥστε εἰς δεδομένας περιπτώσεις νά δύναται νά διακριθῇ αὕτη ἀπό τήν ἰδιωτικοῦ δικαίου συμβατικήν σχέσιν, ἤτις, ὡς ἐλέχθη, δέν ἀποκλείεται νά συνδέῃ εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις τό Δημόσιον ἢ τά Ν.Π.Δ.Δ. μέ τά παρέχοντα ἐργασίαν πρός αὐτά πρόσωπα.

Δυνάμεθα πάντως νά εἴπωμεν ὅτι:

α) 'Εφ' ὅσον πρόσωπόν τι προσλαμβάνεται παρά τοῦ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Δ. εἰς ὀργανικήν θέσιν, ἡ συναπτομένη σχέσις εἶναι δημοσίου δικαίου. 'Επί τούτου συμφωνοῦν ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, ἡ θεωρία καί αἱ παρατεθεῖσαι διατάξεις τοῦ ν. 1811|1951.

β) 'Ως ἰδιωτικοῦ δικαίου χαρακτηρίζεται ἡ σχέσις, ἐφ' ὅσον ὑπό τοῦ νόμου ἢ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἔχοντος ἰσχύν νόμου, τοῦ προβλέποντος τήν πρόσληψιν τοῦ δυνάμει τῶν διατάξεων τούτου προσλαμβανομένου προσωπικοῦ, ἀναφέρεται ρητῶς, ὅτι τό οὕτω προσλαμβανόμενον προσωπικόν εἶναι ἰδιωτικόν τοιοῦτον. Καί ἐπ' αὐτοῦ συμφωνοῦν ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, ἡ θεωρία καί αἱ διατάξεις τοῦ ν. 1811|1951.

γ) Εἰς πάσας τάς λοιπάς περιπτώσεις, καθ' ἃς προσλαμβάνεται προσωπικόν εἰς μή ὀργανικάς θέσεις, χωρίς ὑπό τοῦ νόμου ἢ τοῦ Κανονισμοῦ, τοῦ προβλέποντος τήν πρόσληψιν τούτου, ν' ἀναφέρεται, ὅτι τό οὕτω προσλαμβανόμενον προσωπικόν εἶναι ἰδιωτικόν, δέον νά ἐρευνᾶται ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἡ πρόθεσις τῆς διατάξεως τῆς προβλεπούσης περί τῆς προσλήψεως τοῦ προσωπικοῦ, περί συνάψεως δηλονότι σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἢ μήπως πρόκειται περί ἁπλοῦ συμβάσεως. "Η μή δημοσίευσις τοῦ διορισμοῦ εἰς τήν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (ὡς γνωστόν, ἐν ἐκ τῶν σπανίων, ὅτε θεμελιοῦται ἡ δημοσιοϋπαλληλική σχέσις, εἶναι ἡ δημοσίευσις τοῦ διορισμοῦ εἰς τήν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως), ἡ μή δόσις ὅρκου ὑπηρεσίας ἐκ μέρους τοῦ προσλαμβανομένου, τό γεγονός ὅτι προσλαμβάνεται δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν καί πρός παροχήν προσωρινῆς κατά τό μᾶλλον ἢ ἧττον ἐργασίας ἀποτελοῦν στοιχεῖα διά τόν χαρακτηρισμόν τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου.

'Εφιστῶμεν τήν ὑμετέραν προσοχήν ἐπί τοῦ ὅτι καί ἐν περιπτώσει ἀκύρου συμβάσεως ἱδρύεται ἀσφαλιστική σχέσις, ἐφ' ὅσον πράγματι παρέχεται ἐξηρτημένη ἐργασία ἐπ' ἀμοιβῇ, ἐφαρμόζονται δέ καί ἐπί τῶν περιπτώσεων τούτων αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2051|1952.

Τέλος, γνωρίζομεν εἰς ὑμᾶς, ὅτι οἱ πάσης φύσεως ἡμερομίσθιοι τῶν Δήμων, τῶν 'Αγαθοεργῶν 'Ιδρυμάτων καί τῶν Κοινοτήτων, εἴτε προσλαμβάνονται κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 143 τοῦ ν. 1726|1951, ὁπότε ρητῶς χαρακτηρίζεται ἡ συναπτομένη σχέσις ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἴτε προσλαμβάνονται παρά τάς διατάξεις ταύτας, ὁπότε πρόκειται περί ἀκύρου συμβάσεως, ὑπάγονται ὁπωσδήποτε εἰς τήν κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ὡς καί εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 2051|1952.

"Η παροῦσα ἔπεται θέσιν ἀπαντήσεως εἰς ἅπασας τάς ὑποβληθείσας ἡμῖν ἀναφορᾶς ἐκ μέρους 'Υποκαταστημάτων.

'Εν 'Αθήναις τῇ 14 'Οκτωβρίου 1952

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2257|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί βαθμολογικής εξελίξεως του μονίμου υπαλληλικού προσωπικού του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 283 της 7 Οκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Οι κατά την δημοσίευσιν του παρόντος νόμου υπηρετούντες εις οργανικάς θέσεις μόνιμοι υπάλληλοι του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων, μη κεκτημένοι των κατά το άρθρον 33 §§ 2—15 του Α.Ν. 1846|1939 περί ιδιωτικού προσωπικού εν γένει του Κ.Ε.Α.» τυπικών προσόντων και καταταγέντες, βάσει του άρθρου 39 § 1α' του αυτού νόμου, εξελίσσονται άνευ περιορισμού τινος, εντός των οργανικών θέσεων, εν τη ιεραρχία του Κλάδου αυτών και εις θέσεις της Β' κατηγορίας, συμφώνως προς τας ειδικωτέρας διατάξεις του ν. 1811|1951 «περί Κώδικος καταστάσεως Δημοσίων Διοικητικών Υπαλλήλων», εφ' όσον έχουσι δωδεκαετή τοιούλάχιστον παρά τω Κ.Ε.Α. υπηρεσίαν και συγκεντρούσι τα κατά την κρίσιν του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού απαιτούμενα ουσιαστικά προσόντα, μετά προηγουμένην γνωμοδότησιν των οικείων Διευθυντών και του Γενικού Διευθυντού του Κ.Ε.Α.

2. Η τελευταία περίοδος του εδαφ. α' της § 2 του άρθρου 39 του Α.Ν. 1846|1939 περί ιδιωτικού προσωπικού εν γένει του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων» καταργείται.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 7 Οκτωβρίου 1952

ΝΟΜΟΣ 2270|1952

Περί απογραφής ως μαθητευομένων ναυτικών και ναυτικών υπηρετησάντων εις τας Ενόπλους Δυνάμεις κ.τ.λ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 292 της 10 Οκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Η ισχύς των διατάξεων α) της πρώτης (αφορώσης τους Έλληνας το γένος ναυτικούς) περιπτώσεως του εδαφ. β' και τα εδάφ. γ' και η' της § 1 του άρθρου 7 του ν. 721|1948 περί απογραφής ως μαθητευομένων ναυτικών, ναυτικών και έργατών θαλάσσης κλπ.», β') της περιπτώσεως 1 του εδαφίου β' της § 1 του άρθρου 1 του ν. 1274|1949 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεών τινων περί απογραφής Δωδεκανησίων ναυτικών» και γ) του άρθρου 1 της § 1 του άρθρου 2 και της § 3 του άρθρου 3 του ν. 1639|1951 περί απογραφής ως μαθητευομένων ναυτικών και ναυτικών των υπηρετησάντων εις τας ένοπλους δυνάμεις και άλλων τινών κατηγοριών» παρατείνεται επί έν έτος από της ισχύος του παρόντος.

2. Ο εν τη πρώτη περιπτώσει του εδαφίου β' της § 1 του άρθρου 7 του ν. 721|1948 περί απογραφής ως μαθητευομένων ναυτικών, ναυτικών και έργατών θαλάσσης κλπ.» προβλεπόμενος χρόνος πενταετούς προϋπηρεσίας δύναται να έχη αποκτηθή μέχρι της δημοσιεύσεως του παρόντος νόμου.

Άρθρον 2

Κατ' εξαίρεσιν των περί ορίου ηλικίας ισχυουσών διατάξεων επιτρέπεται η επί δωδεκάμηνον από της δημοσιεύσεως του παρόντος νόμου απογραφή ως μαθητευομένων ναυτικών ανεξαρτήτως ηλικίας των Ελλήνων το γένος, των καταγομένων εκ χωρών μη περιλαμβανομένων εις τα όρια της Ελληνικής Επικρατείας, εγγεγραμμένων ή μη εις τα μητρώα αρρένων Δήμου ή Κοινότητος της Επικρατείας, εφ' όσον κατά την πολεμικήν περίοδον από 28.10.1940 μέχρι 31.5.1941 κατετάγησαν εθελουσίως εις τον Ελληνικόν στρατόν και υπηρέτησαν εις την ζώνην των πρόσω ή των Επιχειρήσεων, της υπηρεσίας των ταύτης αποδεικνυομένης διά πιστοποιητικού του Γενικού Επιτελείου Στρατού.

Άρθρον 3

Το εδάφιον γ' της § 1 του άρθρου 4 του ν. 721|1948 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

γγ) πλοιοκτητών ή κατά τα 40 ο|ο τοιούλάχιστον συμπλοιοκτητών υπό ελληνικήν σημαίαν εμπορικών πλοίων. Οι ούτω απογραφόμενοι δικαιούνται να ναυτολογούνται μόνον επί των ιδίων ή εφ' ων είναι συμπλοιοκτήται πλοίων και μέχρι συμπληρώσεως της απαιτουμένης θαλασσίας υπηρεσίας προς απόκτησιν άδειας ή πτυχίου ναυτικής ικανότητος, ότε και δύνανται να ναυτολογούνται επί οιουδήποτε πλοίου.

Άρθρον 4

Η διάταξις της § 3 του άρθρου 4 του νόμου 721|1948 «περί απογραφής ως μαθητευομένων ναυτικών, ναυτικών και έργατών θαλάσσης κλπ.» έχει εφαρμογήν και διά τους αρχιελευστάς του Λιμενικού Σώματος.

Άρθρον 5

Κατ' εξαίρεσιν των περί ορίου ηλικίας των απογραφομένων διατάξεων του ν. 721|1948 επιτρέπεται η επί έν έτος από της δημοσιεύσεως του παρόντος απογραφή των εκ Καστελλορίζου καταγομένων των εφοδιασθέντων υπό του Κ.Α. Ρόδου διά προσωρινών ναυτικών φυλλαδίων κατά το έτος 1951.

Άρθρον 6

Ναυτικοί κεκτημένοι τα εν άρθρω 2 του ν. 2020|1952 περί διατάξεών τινων άφορώσων την απονομήν διπλωμάτων Ε.Ν.» προσόντα και χρόνον υπηρεσίας, άλλ' εις ειδικότητα καταστρώματος, ει μέν μετέσχον επιτυχώς εις εξετά-

σεις ενεργηθείσας μέχρι 31 Μαΐου 1952 επί των εν τῷ ἄρθρῳ τούτων θεμάτων δικαιοῦνται διπλώματος Γ' τάξεως πλοιάρχου και ἂν ἡ ὑποβολὴ τῆς πρὸς τοῦτο αἰτήσεως ἐγένετο μετὰ τὴν 30 Ἰουνίου 1948, εἰ δὲ δὲν μετέσχον εἰς μέχρι τοῦδε ἐξετάσεις δικαιοῦνται νὰ μετάσχωσιν εἰς τὸ μέλλον εἰς κανονικὰς ἐξετάσεις διὰ δίπλωμα πλοιάρχου Γ' τάξεως, ἐφ' ὅσον ἔχουν ὑποβάλει μέχρι 30 Ἰουνίου 1948 αἴτησιν πρὸς ἀπόκτησιν διπλώματος πλοιάρχου Ἰστιοφόρων ἢ πλοιάρχου Γ' τάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 14 παρ. 4 τοῦ δικαιοστασίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 291 τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς παρ. 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1696|1951 «περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ δικαιοστάσιον», ὡς τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 2002|1952 «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696|1951 νόμου «περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ δικαιοστάσιον κλπ.», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 764|8.10.1952 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 14 παρ. 4 τοῦ δικαιοστασίου περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ πάσης οἱασδήποτε ἀποφάσεως οἱουδήποτε δικαστηρίου, παραταθεῖσα μέχρι τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1952, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 22|25 Ἰουνίου 1952 Β.Δ., παρατείνεται καὶ αὐθις μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1952, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῶν διατάξεων τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1696|1951 «περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ δικαιοστάσιον», ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2002|1952 νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696|1951 νόμου κλπ».

2. Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ Θέσεως ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 2222|1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 235 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2222|1952 Νόμου «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1149 7.10.1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, πρατάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Β. Δ/τος τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἅπασαι αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 2222|1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» (*).

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1952

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1133|1952 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

«Περὶ Θέσεως ὑπὸ ἐκκαθάρισιν τῆς Α.Ε. «Ἑταιρία Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 281 τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1952)

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν:

1) Ὅτι ἡ Α. Ε. Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ἐκτὸς τῶν ὀφειλῶν αὐτῆς πρὸς τὸ Δημόσιον, ἀνερχομένων περίπου εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 80.000.000.000, ὀφείλει καὶ πρὸς τὰ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς δραχμὰς 1.400.000.000, εἰς τοὺς Σ.Ε.Κ. 924.000.000, ὡς καὶ σοβαρὰ ποσὰ εἰς διαφόρους ἰδιώτας,

2) Ὅτι ἤδη ὑπεβλήθησαν αἰτήσεις περὶ κηρύξεως τῆς εἰρημένης Ἑταιρίας εἰς πτώχευσιν ἐκ μέρους ἰδιωτῶν καὶ τῶν Σ.Ε.Κ.

3) Ὅτι ἐθνικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουσι τὴν διατήρησιν τῶν Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων ἐν λειτουργίᾳ,

4) Ὅτι πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἄμεσος ἀνάληψις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων καὶ ἡ ρύθμισις τῆς ἐκκαθαρίσεως αὐτῶν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐκδόσει ὁριστικῆς ἀποφάσεως περὶ κηρύξεως αὐτῶν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως,

5) Σχετικὴν εἰσήγησιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν, ἀποφασίζει:

1) Πάντα τὰ χρέη τῆς Ἑταιρίας πρὸς τὸ Δημόσιον καθίστανται ληξιπρόθεσμα καὶ ἅπαντα ὑπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2) Ἡ Ἀν. Ἑταιρία «Ἑταιρία Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας Α.Ε.»:

α) Τίθεται ὑπὸ ἐκκαθάρισιν.

β) Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκόντων Σιδηροδρόμου καὶ Αὐτοκινήτων καὶ ἐν γένει παντὸς κινητοῦ καὶ ἀκινήτου ἀνατίθεται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.

3) Ἡ ἐκκαθάρισις, ὡς καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις ἐνεργηθήσονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2378|1940 «περὶ ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σ.Π.Α.Π. καὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς Ἀν. Ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π.», ἐφαρμοζομένας κατὰ τρόπο

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 1041.

ὥστε νά συντμηθῶσι κατά τό ἥμισυ χρονικόν διάστημα αἱ διάφοροι προθεσμίαι, ἵνα ἡ ὅλη διαδικασία τοῦ πλειστηριασμοῦ ὁλοκληρωθῇ ἐντός ἑξαμήνου ἀπό τῆς θέσεως τῆς Ἑταιρίας ὑπό ἐκκαθάρισιν, ἡ δέ ἐγγύησις συμμετοχῆς εἰς τόν πλειστηριασμόν ὁρισθῇ διά τῆς σχετικῆς προσκλήσεως διά τόν πλειστηριασμόν. Δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καί 5 τοῦ Ἀν. Νόμου 2378|1940 ἐν προκειμένῳ.

4) Τό κατά τήν 15ην Σεπτεμβρίου 1952 ὑπηρετοῦν ὑφ' οἱανδήποτε σχέσιν προσωπικόν ἀπολαμβάνει τῆς κατά τάς κειμένας διατάξεις προστασίας.

5) Ἕδρα τοῦ Σιδηροδρόμου ὁρίζεται ὁ Βόλος.

6) Τό Διοικητικόν Συμβούλιον κατά τήν πρώτην ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος ὁρίζεται ὁκταμελές, ἐξ ὧν δύο ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ἤδη ὑφισταμένου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁριοθησόμενα ὑπό τούτου, ἄλλως τά δύο ἀρχαιότερα μέλη τούτου, ἀνά εἷς ἀντιπρόσωπος τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Συγκοινωνιῶν, εἷς ἀντιπρόσωπος τῆς Κ.Ε.Δ., εἷς ἀντιπρόσωπος τῶν Σ.Ε.Κ. καί εἷς ἀντιπρόσωπος τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων τοῦ προσωπικοῦ ἐκ τῶν ἐν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ ὑπαλλήλων ἢ ἐργατοτεχνιτῶν τοῦ Δικτύου.

7) Διά κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Συγκοινωνιῶν θέλει ρυθμισθῇ πᾶσα λεπτομέρεια, ἀφορῶσα τήν ἐφαρμογήν τῆς παρούσης.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 1133 Πρᾶξιν του, ἥτις, τελοῦσα ὑπό νομοθετικήν κύρωσιν, θέλει ἰσχύσει εὐθύς ἅμα τῇ ἐκδόσει ὁριστικῆς ἀποφάσεως περί κηρύξεως τῆς Α.Ε. Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Ἀντιπρόεδρος Τά Μέλη
Ἀκριβές Ἀντίγραφον
Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1952
Ὁ Γραμματεύς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

1134|1952 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Περί θέσεως ὑπό ἐκκαθάρισιν τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 281 τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1952)

Τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον

Ἀφοῦ ἔλαβον ὑπ' ὄψιν :

1) Ὅτι ἐκδικάζεται αἴτησις περί κηρύξεως τῆς Α. Ε. Σιδηροδρόμου Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος (Σ.Δ.Β.Ε.) εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

2) Ὅτι ἐθνικοί λόγοι ἐπιβάλλουσι τήν διατήρησιν τῶν Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος ἐν λειτουργίᾳ.

3) Ὅτι πρός τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἄμεσος ἀνάληψις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σ.Β.Δ.Ε. καί ἡ ρύθμισις τῆς ἐκκαθαρίσεως αὐτῶν εὐθύς ἅμα τῇ ἐκδόσει ὁριστικῆς ἀποφάσεως περί κηρύξεως αὐτῶν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

4) Σχετικήν εἰσήγησιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Συγκοινωνιῶν,

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι :

1) Ἡ Ἀν. Ἑταιρία «Σιδηροδρόμου Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος Α.Ε.» : α) Τίθεται ὑπό ἐκκαθάρισιν.

β) Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν εἰς αὐτήν ἀνηκόντων σιδηροδρόμων καί πλοίων καί ἐν γένει παντός κινητοῦ καί ἀκινήτου ἀνατίθεται εἰς τό Ἑλληνικόν Δημόσιον.

2) Ἡ ἐκκαθάρισις, ὡς καί ἡ ἐκμετάλλευσις, ἐνεργηθήσονται κατά τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2378|1940 «περί ἀναλήψεως ὑπό τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τῆς Ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Σ.Π.Α.Π. καί ἐκκαθαρίσεως τῆς Ἀν. Ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π.», ἐφαρμοζομένας κατά τρόπον ὥστε νά συντμηθῶσι κατά τό ἥμισυ χρονικόν διάστημα αἱ διάφοροι προθεσμίαι, ἵνα ἡ ὅλη διαδικασία τοῦ πλειστηριασμοῦ ὁλοκληρωθῇ ἐντός ἑξαμήνου ἀπό τῆς θέσεως τῆς Ἑταιρίας ὑπό ἐκκαθάρισιν, ἡ δέ ἐγγύησις συμμετοχῆς εἰς τόν πλειστηριασμόν ὁρισθῇ διά τῆς σχετικῆς προσκλήσεως διά τόν πλειστηριασμόν. Δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καί 5 τοῦ Α.Ν. 2378|1940 ἐν προκειμένῳ.

3) Τήν ἐκποίησιν, ἐκκαθάρισιν καί ἐκμετάλλευσιν τῶν Σ.Β.Δ.Ε. θά ἐνεργῇ τό Διοικητικόν Συμβούλιον τῶν Σ.Π.Α.Π. ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

4) Ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης πάντα ἀνεξαιρέτως τά χρέη τῆς Ἑταιρίας Σ.Β.Δ.Ε. καθίστανται ἀπαιτητά καί πᾶσα ἀξίωσις ἐξ ἐνοχικῆς σχέσεως τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί τῶν ἀνωτάτων ὑπαλλήλων της κατά τῆς Ἑταιρίας καταργεῖται.

5) Τό προσωπικόν τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τό ὑπηρετοῦν κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀπολαμβάνει τῆς κατά τάς κειμένας διατάξεις προστασίας, τό ὑπόλοιπον προσωπικόν τῆς Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας δύναται ὡς πλεονάζον ν' ἀπολυθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κοινοποιουμένης πρό 20 ἡμερῶν ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως ἐπί καταβολῇ ἀποζημιώσεως, ἴσης πρός τό ἥμισυ τῶν ἑκάστοτε μηνιαίων τακτικῶν ἀποδοχῶν καί ἐπί τόσους μῆνας ὅσα εἶναι τά ἔτη τῆς ὑπηρεσίας του, τοῦτο δέ, ἐφ' ὅσον θά ἐδικαιοῦτο κατά τάς κειμένας διατάξεις ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Αἱ θέσεις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου καί τῶν Διευθυντῶν τῶν Σ.Β.Δ.Ε. ὀργανικαί ἢ μή καταργοῦνται. Ταυτοχρόνως δέ καταργεῖται, ἄνευ ἀποζημιώσεως τινος, ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, καί πᾶσα τυχόν ὁρισθεῖσα ἰδιαιτέρα σύμβασις μεταξύ Ἑταιρίας καί τούτων περί παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

Οἱ κατέχοντες τάς θέσεις ταύτας λογίζονται αὐτοδικαίως ἀπολυθέντες ἄνευ ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Οὐδενός θίγονται τά ἐκ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων τοῦ προσωπικοῦ δικαιώματα συνταξεως καί ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος.

6) Διά κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Συγκοινωνιῶν θέλει ρυθμισθῇ πᾶσα λεπτομέρεια ἀφορῶσα τήν ἐφαρμογήν τῆς παρούσης.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 1134 Πρᾶξίν του, ἥτις τελοῦσα ὑπό νομοθετικήν κύρωσιν θέλει ἰσχύσει εὐθύς ἅμα τῇ ἐκδόσει ὁριστικῆς ἀποφάσεως περί κηρύξεως τῆς Α. Ε. Σι-

δημοδρόμων Βορειοδυτικής Ἑλλάδος εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1952

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Ἀντιπρόεδρος Τὰ Μέλη

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

43681|1813|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κατανομῆς μεταξὺ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν, Τεχνιτῶν Θεάτρου κλπ. τοῦ 1|8 προσθέτου τέλους Δημοσίων Θεαμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 200 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὸ ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1923 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ δημοσίων θεαμάτων νόμου», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 20.11.1925 Ν.Δ. «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετοχῶν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν κλπ».

2) Τὸ ἀπὸ 17.11.1931 Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1930 Διατάγματος «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν καὶ περὶ τρόπου ἀποδόσεως ποσοστοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τούτου».

3) Τὸ ἀπὸ 15.6.1932 Διάταγμα «περὶ τρόπου ἀποδόσεως πόρων συντηρήσεως καὶ λειτουργίας τῆς Δραματικῆς Σχολῆς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου».

4) Τὸν ν. 6342 «περὶ συμπληρώσεως τῆς ἀσφαλίσεως Θεατρικῶν Συγγραφέων» καὶ

5) Τὸν Α.Ν. 419|1937 «περὶ τρόπου διανομῆς τῶν περὶ ἐργατῶν Θεάτρου διατιθεμένων ποσοστῶν εἰδικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν δημοσίων θεαμάτων», ἀποφασίζομεν :

Α) Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἐκ τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων ποσῶν ἐπὶ τοῦ προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων δημοσίων θεαμάτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν καὶ ἀποδιδομένων αὐτῷ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας χρήσεως 1952 - 1953 διατίθενται δι' ὁλόκληρον τὴν χρῆσιν, ἤτοι τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1952 μέχρι 30 Ἰουνίου 1953, τὰ ἑξῆς ποσοστά, δι' ἐναλμάτων ἐκδιδομένων παρὰ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐντελλομένων Ἐξόδων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου :

α) Ἓν ὄγδοον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν, ὑποχρεουμένου τοῦ Ταμείου τούτου εἰς ἀπόδοσιν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ δραχμῶν 250.000 εἰς τὴν Δραματικὴν Σχολὴν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου πρὸς συντήρησιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς.

β) Ἕτερον ἓν ὄγδοον ὑπὲρ τῶν κάτωθι Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας, ὅπερ καὶ κατανέμεται εἰς αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν τῶν ταμειακῶς ἐν τάξει μελῶν των, τῶν ἀπασχολουμένων κυρίως εἰς ἐργασίας θεάτρου ὡς ἀκολούθως :

1) 40 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν.

2) 15 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Τεχνιτῶν Θεάτρου.

3) 5 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων.

4) 10 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ὑπαλλήλων Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων.

5) 15 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Πανελληνίου Μουσικοῦ Συλλόγου.

6) 4 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἐπαγγελματιῶν Μουσικῶν.

7) 1 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλλήνων Μουσουργῶν.

8) 5 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Μουσικῶν Ἀθηνῶν – Πειραιῶς «Ἀλληλοβοήθεια».

9) 4 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης καὶ

10) 1 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τοῦ Συλλόγου Ὑποβολέων Ἑλληνικοῦ Θεάτρου.

Β) Αἱ δαπάναι διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως (μισθοὶ προσωπικοῦ, ἐνοίκια, γραμμικὴ ὕλη κλπ.) τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας δέον νὰ μὴ εἶναι ἀνώτεραι κατ' ἔτος τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῶν παρεχομένων εἰς ταῦτα ποσῶν ἐκ προσθέτου τέλους. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ταμείων, ὅπως αἱ δαπάναι αὗται ἀνέλθωσιν εἰς ποσοστὸν μέχρι 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων ἑκάστου Ταμείου, τὸ ἐπὶ πλέον ὅμως τοῦ ἑνὸς δεκάτου ἐκ τῶν προσθέτων τελῶν δαπανώμενον ποσὸν θὰ βαρύνῃ τὰς λοιπὰς προσόδους αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1952

43294|1303|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ συνταξιοδοτήσεως προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 202 τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1952)

307602|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως τῆς αὐξήσεως 20 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ εἰς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2195|1952 «περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ. κλπ», ἀποφασίζομεν τὰ κάτωθι :

1. Ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς ὑπ' ἀριθ. 268601 τοῦ 1947 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων», τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρου πρώτου τοῦ Α.Ν. 913|1949, προβλεπόμενος βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς τοῦ πολιτικῶς ἐπιστρατευμένου προσωπικοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας αὐξάνεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 κατὰ 20 ο|ο.

2. Ὁ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 209639 τοῦ 1949 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁδηγῶν τῶν αὐτοκινήτων τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κλπ.» προβλεπόμενος βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς τῶν ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν πολιτικῶς ἐπιστρατευμένων ὁδηγῶν τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ αὐτοκινήτων αὐξάνεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 κατὰ 20 ο|ο.

3. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας αὐξάνεται κατὰ 20 ο|ο ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἢ τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθοδοτουμένου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τῆς ὑπ' ἀριθ. 268601 τοῦ 1947 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδο-

χών των δημοσίων υπαλλήλων», της κυρωθείσης διά του άρθρου πρώτου του Α.Ν. 913|1949.

4. Εις την υπό των παραγρ. 1, 2 και 3 της παρούσης προβλεπομένην αύξησιν του μισθού του εν αυταίς μνημονευομένου προσωπικού συμψηφίζεται ή διά της υπ' αριθ. 100|1952 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου χορηγηθείσα κατά 15 ο|ο αύξησις του μισθού του προσωπικού τούτου.

Εν Αθήναις τη 5 Σεπτεμβρίου 1952

16061|Σ. 405|1952 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί επεκτάσεως των διατάξεων του Ν. Δ|τος της 5.11.1935 εις τας περιφερείας των Νομών Θεσσαλονίκης, Αχαΐας, Μαγνησίας, Εύβοιας, Χανίων, Ηρακλείου κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 208 της 16 Σεπτεμβρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις των άρθρων 8 και 9 παρ. 1 του Καταστατικού του Επικ. Ταμείου Εξόδου Γερόντων και Ανικάνων Εργατών Μετάλλου, ως ετροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν διά της υπ' αριθ. 24166|Σ. 584 υπουργικής αποφάσεως, ως και τας σχετικάς διατάξεις του από 5.11.1935 Ν. Δ|τος, ως τούτο ετροποποιήθη.

2) Προτάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ως άνω Ταμείου, υποβληθείσας ήμιν διά των υπ' αριθ. 6002|1951 και 6083|1951 αναφορών του.

3) Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. πρωτ. ΣΚΑ 9|1952 και 13|1952, συνεδριάσεις 32α της Θ' Περιόδου της 21.3.1952) αποφασίζομεν:

Όπως αι διατάξεις του Ν. Δ|τος της 5.11.1935, ως τούτο ετροποποιήθη διά του άρθρου 19 του Α.Ν. 691|1937, επεκτεθώσιν εις τας περιφερείας των Νομών Θεσσαλονίκης, Αχαΐας, Μαγνησίας, Εύβοιας, Χανίων, Ηρακλείου, Χίου, Κερκύρας, Μεσσηνίας και Ηραιείας, ως προς την ασφάλισιν των εργατών μετάλλου και υπαλλήλων, των απασχολουμένων εις τα εις αυτάς λειτουργούντα εργοστάσια Μηχανουργίας, Λεβητοποιίας, Χυτηρίων, Μεταλλουργικών και Βιομηχανικών Εργαστασίων και Εργαστηρίων και ως προς τους εργάτας μετάλλου πάσης φύσεως μεταλλουργικών συνεργείων των λειτουργούντων εις τας πόλεις, Δήμους ή Κοινότητας των ως άνω Νομών, εις ας δεν επεξετάθησαν ισχύει αι ανωτέρω διατάξεις.

Η παρούσα, ής η ισχύς άρχεται από της 1ης του επομένου της δημοσιεύσεώς της μηνός, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 21 Αυγούστου 1952

148248|13410|1952 Απόφ. Υπουργού Εμπορίου

Αγορανομική Διάταξις υπ' αριθ. 117

Περί κωδικοποιήσεως των ισχουσών αγορανομικών διατάξεων σχετικώς με την παραγωγήν, διάθεσιν κλπ. του άρτου δελτίου και ελευθέρας αγοράς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 209 της 17 Σεπτεμβρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του Α.Ν. 1671|1951 «περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων», 2) τας διατάξεις του Ν.Δ. 666|1948 «περί συστάσεως Υπουργείου Εφοδιασμού και Διανομών», 3) τας διατάξεις του Ν.Δ. 136|1946 «περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 10|11.5.1946 Ν.Δ. «περί Αγορανομικού Κώδικος», 4) τας υπ' αριθ. 81|1947, 59|1948, 185|1951 και 78|1952 Αγορανομικάς Διατάξεις, 5) την υπ' αριθ. 596|6.6.1952 Πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου, 6) την υπ' αριθ. 100968|14.6.1952 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Συντονισμού, Εμπορίου και Γεωργίας, 7) τας διατάξεις του Α.Ν. 782|1948 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Αγορανομικού Κώδικος», 8) τι υπ' αριθ. 27|13.8.1952 πρακτικόν του Συμβουλίου Γεν. Διευθυντών, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Ο άρτος ο παρασκευαζόμενος υπό των αρτοποιείων και διανεμόμενος διά δελτίου θά διανέμηται αυθημερόν νωπός. Ο άρτος της Κυριακής θά παρασκευάζηται και θά διανέμηται τό Σάββατον. Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται εις τά αρτοπωλεία, όπως μή παράγωσι και διανέμωσιν άρτον, ούδε δέχωνται προς έψησιν παρασκευάσματα του κοινού κατά την 27ην Ιουλίου εκάστου έτους, εορτήν του Αγίου Παντελεήμονος, προστάτου των αρτοποιών, υπό τον όρον όμως ό άρτος της 27ης Ιουλίου θά παρασκευάζηται και θά διανέμηται κατά την πρωταιαν.

Άρθρον 2

α) Ο άρτος εν τοις αρτοποιείοις θά παρασκευάζηται από της 5.30' μέχρι και της 15.30' ώρας. β) Εάν ή παραγωγή του άρτου εις εν εκαστον αρτοποιείον είναι μέχρι δύο κλιβάνειών, ή παρασκευή τούτου υποχρεωτικώς θά λαμβάνη χώραν συνεχώς μέχρι της 10-11ης ώρας. γ) Μετά το πέρας της εργασίας οι αρτοποιοί θά δέχωνται τα ψητικά του κοινού από της 10ης μέχρι 10ης ώρας. Εν περιπτώσει τρίτης και τετάρτης κλιβανείας, αύτη θά παρασκευασθή και θά έψηθή μετά το πέρας των ψητικών ή κατά την διάρκειαν τούτων, εφ' όσον δέν δημιουργείται κώλυμα διά την εργασίαν ταύτην. δ) Τά αρτοποιεία, τά λειτουργούντα διά μηχανικής κινητηρίου δυνάμεως και διατηρούντα εναλλασσόμενον προσωπικόν, μέ συνεχή ωκτάωρον απασχόλησιν κατ' άνωτατον όριον εκάστου αρτεργάτου θά εργάζωνται διά την παρασκευήν και έψησιν του άρτου από της 5.30' πρωϊνής μέχρι και της 21.30' συνεχώς.

Άρθρον 3

Άπαντα τά αρτοποιεία, από της ισχύος της παρούσης, δέον όπως παραμένωσιν ανοικτά κατά τάς Κυριακάς μέχρι και της 14ης ώρας, ό δέ κλιβανεύς υποχρεούται εκάστην Κυριακήν να παρευρίσκεται εις το αρτοποιείον, εις ό εργάζεται, μέχρι και της 14ης ώρας, ίνα ασχολήται μέ την έψησιν των παρασκευασμάτων του κοινού.

Κατ' εξαίρεσιν τά αρτοποιεία της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης επιτρέπεται, όπως παραμένωσι κλειστά κατά τάς Κυριακάς εκ περιτροπής. Τά αρμόδια Αστυνομικά Τμήματα εκάστης περιφερείας εξουσιοδοτούνται, όπως διακανονίζωσι ποία εκ των αρτοποιείων της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης θά παραμένωσιν ά-

νοικτά έκάστην Κυριακήν, είς τρόπον ὥστε νά μή παρατηρηθῇ ἀνωμαλία εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ.

. . . . . .

Ἄρθρον 5

Ὥρας διανομῆς τοῦ ἄρτου εἰς τὸ κοινὸν ὁρίζομεν δι' ἅπαντα τὰ ἀρτοποιεῖα καὶ πρατήρια ἄρτου ὡς ἀκολούθως:

1) Ἀπό 16ης Μαΐου μέχρι 30ῆς Σεπτεμβρίου: Πρωϊνὰς ὥρας ἀπό 6.30' π.μ. ἕως 2.30' μ.μ. Ἀπογευματινὰς ὥρας ἀπό 5 ἕως 9 μ.μ.

2) Ἀπό τῆς 1ης Ὀκτωβρίου μέχρι 15 Μαΐου: Πρωϊνὰς ὥρας ἀπό 7 π.μ. ἕως 2.30' μ.μ. Ἀπογευματινὰς ὥρας ἀπό 5 ἕως 8.30' μ.μ.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπομεν τὴν πώλησιν καὶ διανομὴν ἄρτου παρὰ τῶν ἀρτοποιείων καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μέχρι τῆς 11ης ὥρας, καθ' ἣν ὁ ἀρτοποιὸς ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἔψησιν τῶν παρασκευασμάτων τοῦ κοινοῦ, ὑπὸ τὴν ἀναπαίτητον προϋπόθεσιν τῆς μὴ ἀπασχολήσεως ὑπαλλήλου προσωπικοῦ. Οἱ ἀρτοπαλληλοι, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν πώλησιν καὶ διανομὴν τοῦ ἄρτου εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινόν, θὰ ἐργάζωνται εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα μόνον τὰς κεκανονισμένας ὥρας, ἃς ἑκάστοτε καθορίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

. . . . . .

Ἄρθρον 10

1) Ἡ κατ' οἶκον διανομὴ τῶν προϊόντων τῶν ἀρτοποιείων εἰς τὴν πελατείαν τούτων ἀποκλειστικῶς ἐπιτρέπεται μόνον συμφώνως πρὸς τὰς κατωτέρω διατάξεις:

α) Οἱ διανομεῖς δέον νὰ ὦσιν ἐφωδιασμένοι δι' ἀστυνομικῆς ἀδείας, ἐκδιδομένης μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ διανομέως καὶ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἀρτοποιοῦ, δηλοῦντος ἐγγράφως ὅτι τὸν διανομέα προσλαμβάνει ἐπ' ἀμοιβῇ καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος (διανομεὺς) ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δικαιοῦται νὰ διανέμῃ ἄρτον δι' ἴδιον λογαριασμόν.

β) Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀρτοποιοῦ καὶ διανομέως, ὡς καὶ τῆς ἀστυνομικῆς ἀδείας, δέον νὰ εἶναι ἐπικεκολλημένη φωτογραφία τοῦ τελευταίου τούτου, βεβαιουμένης τῆς ταυτότητος ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ἀστυνομικοῦ Τμήματος.

γ) Ἐπὶ τῆς ἀδείας τοῦ διανομέως δέον νὰ ἀναγράφωνται τὰ στοιχεῖα ταυτότητος καὶ ἡ κατοικία τούτου καὶ τοῦ ἀρτοποιοῦ, ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀρτοποιοῦ καὶ ὅτι ἡ ἄδεια χορηγεῖται ἀποκλειστικῶς καὶ μόναν διὰ τὴν διανομὴν κατ' οἶκον ἄρτου εἰς τὴν πελατείαν τοῦ ἀρτοποιοῦ.

δ) Ἕκαστος διανομεὺς δέον νὰ ἦ ἐφωδιασμένος διὰ καταστίχου ἐμφαινούσης τὰ ὀνοματεπώνυμον καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν τοιούτων πελατῶν, ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τοῦ ἀρτοποιοῦ, μετ' ἐνδείξεως τῆς ἡμερομηνίας τῆς συντάξεως της. Ὁμοίαν κατάστασιν δέον νὰ τηρῇ ὁ ἀρτοποιὸς ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ του.

ε) Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ εἰς ἄλλον, πλὴν τῶν ἐν τῇ καταστάσει ἀναγραφομένων πελατῶν, διανομὴ ἄρτου. Ἐν περιπτώσει μεταβολῆς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἄδειαι δέον νὰ θεωρῶνται ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς. Ἄνευ τῆς τοιαύτης θεωρήσεως αἱ ἄδειαι αὗται καθίστανται αὐτοδικαίως ἄκυροι.

στ) Οἱ διανομεῖς ἄρτου δέον νὰ εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ καταλλήλου ζυγοῦ καὶ νὰ ζυγίζωσι πάντοτε τὸν πωλούμενον ὑπ' αὐτῶν ἄρτον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἔστω καὶ ἐὰν δὲν ζητήσῃ οὗτος τοῦτο.

2) Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις ἀρτεργατῶν ὡς διανομέων. Ἡ διανομὴ κατ' οἶκον ἄρτου δύναται νὰ ἐνεργῆται ἐλευθέρως ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀρτοποιῶν, μὴ ἀπαιτουμένης ἀδείας δι' αὐτούς. Δέον ὅμως νὰ ὦσιν οὗτοι (οἱ ἀρτοποιοὶ) ἐφωδιασμένοι δι' ἐπισήμου πιστοποιήσεως ὑπὸ τοῦ οἰκείου Τμήματος περὶ τῆς ταυτότητος των, τηρουμένων καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῶν διατάξεων τοῦ ἐδ. δ' καὶ στ' τῆς προηγουμένης παραγράφου.

3) Ἀπαγορεύεται ἡ ἐπάλειψις τοῦ ἄρτου ἅμα τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κλιβάνου δι' ὕδατος ἢ ἄλλης τινὸς οὐσίας.

Ἄρθρον 11

Ἅπαντες οἱ ἀρτοποιοὶ τῆς νέας Διοικήσεως Πρωτευούσης ὑποχρεοῦνται, ὅπως τηρῶσιν ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ των βιβλίον διαστάσεων 15×10. Τὸ βιβλίον τοῦτο ὀνομάζεται «Βιβλίον Ἐλέγχου». Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον πρὸ τῆς χρησιμοποιήσεως του δέον ὅπως προσκομισθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον (Διεύθυνσιν Ἐλέγχου Βιομηχανίας) πρὸς θεώρησιν καὶ σελιδογράφησιν. Εἰς τὸ ἀνωτέρω βιβλίον θὰ ἀναγράφωνται ὑπὸ τῶν ἐλεγκτῶν τῆς ἡμετέρας Ὑπηρεσίας, τῶν ἐνεργούντων ἔλεγχον εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα:

α) Ἡμερομηνία ἐπιθεωρήσεως.

β) Αἱ διαπιστωθεῖσαι παραβάσεις ἀγορανομικῶν διατάξεων καὶ ἀποφάσεων ἡμῶν· καὶ

γ) Τὰ ληφθέντα δείγματα ἄρτου καὶ ἄλευρον διὰ τὴν ἐπιτροπὴν ἐξετάσεως δειγμάτων ἄρτου τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου ἢ διὰ τὰ Γενικὰ Χημεῖα τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 12

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 81|1947, 59|1948, 35|1950, 22|1951, 74|1952, 165|1951 καὶ 73|1952 Ἀγορανομικαὶ Διατάξεις καταργοῦνται. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἰσχυούσης ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως της διὰ τοῦ τύπου καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, πλὴν τῶν ἄρθρων 2, 5 καὶ 11, ἅτινα ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς νέας Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ τὰς περιφερείας Ἀχαρνῶν, Ἐλευσῖνος, Λαυρίου, Σαλαμῖνος καὶ Μαγούλα Μεγαρίδος, διώκονται καὶ τιμωροῦνται βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 136|1948 «περὶ κηρύξεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10|11.5.1946 Ν.Δ. περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 782|1948.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀνακοινωθήτω διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1952

28264|Κ. 224|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας χορηγουμένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 214 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 νόμου, 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6249|11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπι-

τροπῆς ἀποφάσιν αὐτῆς, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4115|30.5.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπιχ. Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ι. Ὅπως αἱ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπιχ. Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας χορηγούμεναι κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τοῦ Κανονισμοῦ παροχῶν αὐτοῦ βασικαὶ συντάξεις ἀναπροσαρμοσθῶσιν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ὡς ἀκολούθως:

Κλιμ. Βασ. Συντάξ.			Ἀναπρ. εἰς νέας δραχ.
—	500	δραχ.	264.000
501	— 750	»	288.000
751	—1000	»	300.000
1001	—1500	»	324.000
1501	—2000	»	348.000
2001	—2500	»	384.000

ΙΙ. Ἐπὶ ἁλόων τῶν ἀνωτέρω συντάξεων δύναται νὰ καταβάλλεται εἰς τοὺς ἀναπήρους ψυματικοὺς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου τὸ ὑπὸ τῆς § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενον ἐπίδομα ψυματικοῦ ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δραχμῶν, ὡς καὶ τὰ διὰ προγενεστέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορισθέντα καὶ καταβαλλόμενα ἐπιδόματα λόγῳ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.

ΙΙΙ. Αἱ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ προϊσχύσαντος Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις θὰ ὑπολογίζωνται ἀπὸ 1.6.1951 εἰς τὸ κατώτερον κλιμάκιον τῶν 500 δραχμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1952

157061|12598|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου

Ἀγορανομικὴ Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 121.

Περὶ καθορισμοῦ δικαιωμάτων Θεραλωνιστικῶν μηχανῶν

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 214 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1671|1951 «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων», 2) τὸ Νομ. Διάταγμα 136|1946 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10|11.5.1946 Ν.Δ. «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος», 3) τὸν ν. 1879|1951 «περὶ ἐλέγχου τιμῶν, ὀργανώσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῶν γενικῶν διὰ ὁλίτιον διανομῶν», 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 68|1951 Ἀγορανομικὴν Διάταξιν, δι' ἧς αἱ παροχαὶ γεωργικῶν μηχανημάτων ἐνετάχθησαν εἰς τὰ οὐσιώδη ἐν ἀνεπαρκείᾳ εἴδη, 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 158|1951 Ἀγορανομικὴν Διάταξιν «περὶ καθορισμοῦ ἁλωνιστικῶν δικαιωμάτων ὀρύζης καὶ ἀραβοσίτου διὰ τὴν ἁλωνιστικὴν περίοδον 1951», 6) τὸ ὑπ' ἀριθ. 177051|11671|30.8.1951 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ 7) τὴν ἀπὸ 17.9.1952 ἀπόφασιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Τιμῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1

Πρὸς ἀποφυγὴν ἀπαιτήσεως ὑπερβολικοῦ ποσοστοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἁλωνιστικῶν μηχανῶν ὀρύζης καὶ ἀραβοσίτου καθορίζομεν διὰ τὴν ἁλωνιστικὴν περίοδον 1952 καθ' ἅπαν τὸ Κράτος τὰ ὑπὸ τῶν ἁλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπραττόμενα ποσὰ ἁλωνιστικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀραβοσίτου ὡς κάτωθι:

α) Ἁλωνιστικὸν δικαίωμα:

1) Διὰ τὸν ἀραβόσιτον ποσοστὸν 4 ο|ο — 6 ο|ο.

2) Διὰ τὴν ὄρυζαν ποσοστὸν 5 ο|ο — 7 ο|ο.

β) Θεραλωνιστικὸν δικαίωμα:

1) Διὰ τὴν ὄρυζαν ποσοστὸν 9 ο|ο καὶ

2) Διὰ τὴν πλαγιασμένην ὄρυζαν προσαύξησις τοῦ ὡς ἄνω ποσοστοῦ κατὰ 30 ο|ο.

Αἱ κατὰ τόπους Ἀγορανομικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξουσιοδοτοῦνται, ὅπως καθορίσωσιν ἐπακριβῶς ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω ὁρίων τὰ ποσοστὰ τῶν ἁλωνιστικῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν εἰς τὰς περιφερείας αὐτῶν ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν.

Ἄρθρον 2

1. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 158|1951 Ἀγορανομικὴ Διάταξις καταργεῖται.

2. Οἱ παραβαίνοντες τῆς παρούσης, ἰσχυούσης καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως της διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου, διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 136|1946 «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1952

47621|3417|1952 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Ε.Δ.Υ.Π. προσωπικοῦ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 217 τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22.9.1952 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐνεκρίθη ἡ ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1952 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν Κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων (Ε.Δ.Υ.Π.) προσωπικοῦ, ἔχουσαν αὐτοῦ:

Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 28ην Αὐγούστου 1952, παρουσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δ)σεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν κ. Κωνστ. Χρυσανθοπούλου, ἐξουσιοδοτημένου δεόντως διὰ τὴν ὑπογραφὴν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, οἱ κατωθὶ ὑπογεγραμμένοι:

1) Ἀλέξανδρος Ἀσημάκη Ζαΐμης, Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐνταῦθα ἱδρυθείσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἑταιρία Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων», ἐκπροσωπῶν ἐν προκειμένῳ τὴν Ἑταιρίαν ταύτην, δυνάμει τῆς ἀπὸ 14.8.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου αὐτῆς, (κάτοικος Ἀθηνῶν, ὁδὸς Ἡσιόδου 28) καὶ κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. Δ. 12417|1298|25.8.1952 ἐγκριτικῆς πράξεως τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, 2) Νικόλαος Γ. Σισίνης, Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς ρηθείσης Ἑταιρίας (κάτοικος

Ἀθηνῶν, ὁδὸς Ἰκονίου 11) καὶ Προκόπιος Ἀθαν. Παπαθανασίου, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου (κάτοικος Ἀθηνῶν, ὁδὸς Βοσπόρου 10), ἐκπροσωποῦντες ἀμφότεροι τὸν εἰρημένον Σύλλογον, δυνάμει τῆς ἀπὸ 13.7.1952 ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. αὐτοῦ, καὶ ἐνεργοῦντες ἐν προκειμένῳ καὶ κατ' εἰδικὴν ἐντολὴν ἁπάντων τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τούτου, δυνάμει τῆς ἀπὸ 13.8.1952 ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως αὐτῶν, ἅπαντες ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν ἰδιότητά των καὶ νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι, ὡς ἐδήλωσαν καὶ ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἄνω ἀποφάσεων διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ὅπως ρυθμίσουν κοινῇ συναινέσει ὁριστικῶς τὴν κάτωθι ἐν προοιμίῳ ἐκτιθεμένην διένεξιν, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως.

Ι

Τὸ ὡράριον ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων ἀνήρχετο μέχρις Ὀκτωβρίου 1917 εἰς 5 ὥρας ἡμερησίως ἢ 30 ἑβδομαδιαίως. Ἔκτοτε τὸ ὡράριον τοῦτο ηὐξήθη εἰς 39 1|2 ὥρας ἑβδομαδιαίως, ἤτοι κατὰ ποσοστὸν 31,66 ο|ο. Τὸ εἰρημέναν προσωπικὸν ἔτυχε μέχρι 15.5.1949 προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ 30 ο|ο διὰ τὴν ἐκ τῆς ἄνω αἰτίας αὔξησιν τῆς ποσοτικῆς ἀποδόσεως, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1041|1947 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Δημοσιευθείσης μεταγενεστέρως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29188|2502|1949 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ηὐξήθησαν κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ 15.5.1949 αἱ ἀποδοχαὶ ἁπάντων τῶν μισθωτῶν τῆς Χώρας, ἀσχέτως ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως αὐτῶν, τὸ εἰρημέναν προσωπικὸν ἠξίωσε τὴν κατὰ 31,66 ο|ο προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν του λόγῳ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω αὐξήσεως τοῦ ὡραρίου ἐργασίας του. Κατόπιν τοῦ αἰτήματος τούτου ἐδόθη προσαύξησις 15ο|ο ἀπὸ 15.5.1949 ἕως 15.5.1950, ὁπότε τοῦτο ἠξίωσε τὴν ἀναδρομικὴν ἀπὸ 15.5.1949 χορήγησιν πλήρους τῆς προσαυξήσεως 31,66 ο|ο κατὰ τὸ ἄρθρον 659 Α. Κ. Ἐξεδόθη ἔκτοτε ἐπὶ ἀγωγῆς ὑπαλλήλου τῆς Ἑταιρίας ἡ ὑπ' ἀριθ. 4275|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐπικυρωθεῖσα δι' ὑπ' ἀριθ. 2559|1951 τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δεχθεῖσα προσαύξησιν κατὰ 31,66 ο|ο ἀπὸ 15.5.1949. Μεθ' ὃ ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 18.777|17.3.1951 κοινὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὁρίσασα τὴν προσαύξησιν δι' ἅπαν τὸ εἰρημέναν προσωπικὸν ἀπὸ 15.5.1949 εἰς 15 ο|ο, ἣν καὶ εἰσπράττει ἔκτοτε τοῦτο. Τέλος δ' ἐξεδόθη ἐπὶ ἀγωγῆς ἑτέρου ὑπαλλήλου τῆς Ἑταιρίας ἡ ὑπ' ἀριθ. 2325|1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, θεωρήσασα ἄκυρον τὴν εἰρημέναν κοινὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καὶ δεχθεῖσα προσαύξησιν 31,66 ο|ο ἀπὸ 15.5.1949. Κατὰ τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως ἠκολούθησαν ἐφέσεις ὑπό τε τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, μήπω συζητηθεῖσαι.

ΙΙ

Τῆς ὑποθέσεως εὑρισκομένης εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, καθ' ὃ τὸ μὲν προσωπικὸν ἀξιοῖ τὴν πρὸς 31,66 ο|ο προσαύξησιν ἀπὸ 15.5.1949, ἡ δ' Ἑταιρία θεωρεῖ ἱκανοποιητικὴν τὴν διδομένην πρὸς 15 ο|ο προσαύξησιν καὶ ἀνταποκρινομένην, λόγῳ τῶν ὑφισταμένων εἰδικῶν συνθηκῶν, εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ παρεχομένην ἐργασίαν, τέλος δὲ τὸ Δημόσιον, ὅπερ καλύπτει τὰς δαπάνας τῆς Ἑταιρίας, φρονεῖ ὅτι δὲν τυγχάνει νόμιμος ἡ ἀξίωσις τοῦ προσωπικοῦ, οἱ παρισταμένοι ἐκπρόσωποι τῶν ὡς ἄνω Ὀργανώσεων συμβάλλονται διὰ τῆς παρούσης ὡς ἀκολούθως :

1) Ἀποδέχονται, ὅπως ἡ λόγῳ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ὡραρίου ἐργασίας τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς συμβαλλομένης Ἑταιρίας προσωπικοῦ εἰς 39 1|2 ὥρας ἑβδομαδιαίως προσαύξησις τῆς ἀντιμισθίας του ὁρισθῇ ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 καὶ ἐφεξῆς εἰς 25 ο|ο ἐπὶ ταύτης, εἰς τὴν προσαύξησιν δὲ ταύτην συμψηφισθῇ ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω διδομένη νῦν πρὸς 15 ο|ο προσαύξησις. Ἑπομένως τὸ προσωπικὸν θὰ λάβῃ τὴν πρὸς 10ο|ο διαφορὰν ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 μέχρις ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἐφεξῆς δὲ θὰ λαμβάνῃ ὁλόκληρον τὴν πρὸς 25ο|ο ὡς ἄνω προσαύξησιν ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀποδοχῶν.

2) Ἀποδέχονται, ὅπως πρὸς ἐναρμόνισιν τῆς ὡς ἄνω ἐξ 25ο|ο προσαυξήσεως τῆς ἀντιμισθίας τοῦ προσωπικοῦ πρὸς τὸ ὡράριον ἐργασίας αὐτοῦ ὁρισθῇ τοῦτο ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς παρούσης εἰς 37.30' ὥρας ἑβδομαδιαίως.

3) Συνομολογοῦσιν ὅτι ἡ ὡς ἄνω, λόγῳ μεταβολῆς τοῦ ὡραρίου, προσαύξησις δὲν εἶναι συμψηφιστέα εἰς οἱανδήποτε ἐνδεχομένην μελλοντικὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς συμβαλλομένης Ἑταιρίας.

4) Δηλοῦσιν, ὅτι, ἐπικυρουμένης ἁρμοδίως τῆς παρούσης ὡς ἔχει, παραιτοῦνται τοῦ δικαιώματος προσβολῆς ταύτης δι' οἱονδήποτε τυπικοῦ ἢ οὐσιαστικοῦ λόγου, καταργοῦνται δὲ ἅπασαι αἱ ὑφισταμέναι σχετικαὶ δίκαι, συμψηφιζομένων τῶν ἑκατέρωθεν δικαστικῶν δαπανῶν.

5) Ἀποφασίζουσιν, ὅπως ἡ παροῦσα ὑποβληθῇ πρὸς ἐπικύρωσιν, ὡς ἔχει, εἰς τὸ κατὰ τὸν ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν» Συμβούλιον Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν.

6) Εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν ἤθελεν ἐπικυρώσει τὸ ρηθὲν Συμβούλιον τὴν παροῦσαν ὡς ἀκριβῶς ἔχει ἢ δὲν ἔχει κηρύξει ταύτην ἐκτελεστὴν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἢ κατὰ περίπτωσιν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὰ συμβαλλόμενα μέρη, θεωροῦντα ταύτην ὡς μὴ γενομένην, ἄκυρον, ἀνίσχυρον καὶ αὐδὲν ἔννομον ἀποτέλεσμα ἐπαγομένην, ἐπιφυλάσσονται πάντων τῶν νομίμων δικαιωμάτων των, ἀναβιβασοῦν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ πασῶν τῶν ὡς ἄνω δικῶν.

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπρατιόντων, ὑπεγράφη εἰς τρία πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἕτερον δὲ εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τὴν σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21.11.1935 Α.Ν. «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας» καὶ τὸ τρίτον ὑποβληθήσεται εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ ν. 2053|1952 «περὶ Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν».

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Ν. 2222)1952

ΥΠΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ν. 2222)1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041) ἐξεδόθη τὸ ἀνωτέρω, σελ. 1166, δημοσιευόμενον Διάταγμα 9)10 Ὀκτωβρίου 1952 «περὶ θέσεως ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2222)1952».

Ἑπομένως ἀπὸ τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1952, ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος, ἰσχύουσιν ἅπασαι αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου.

Ὅσαι ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐργασίαι ἐν γένει οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως καὶ σκοποῦ ἀπησχόλουν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας κατὰ τὴν 1 Ἰουνίου 1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν πεντήκοντα (διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ὑπολογισθῇ τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ, ἀσχέτως ἂν ἡ ἐπιχείρησις διατηρῇ κεντρικὸν κατάστημα ἢ ὑποκαταστήματα) καί, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι δὲν καθίσταται ἐφικτὴ ἡ συνέχισις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος αὐτῶν ἄνευ μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὑπαχρεοῦνται ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου (10 Ὀκτωβρίου 1952—10 Ἀπριλίου 1953, ἄρθρ. 248 Α.Κ.) νὰ ζητῶσι τὴν πρὸς μείωσιν τοῦ προσωπικοῦ των ἄδειαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου.

Ἡ αὐτὴ ἄδεια ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου, καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118)1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.) δικαιώματος τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων νὰ θέτουν, ἀντὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, εἰς διαθεσιμότητα μέρος ἢ τὸ ὅλον τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν αὐτοῦ.

Μετὰ δεκαήμερον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου (ἄρθρ. 7) διακόπτεται ἡ κατάστασις διαθεσιμότητος τῶν τυχὸν τεθέντων εἰς αὐτὴν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ μισθωτῶν, ἐφαρμοζομένων τῶν ἀνωτέρω συμειωθέντων.

Ἀπὸ τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1952, ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου συνάγεται, ὅτι συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἡμέρα, ἀφ' ἧς ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος (ἡ 10η Ὀκτωβρίου 1952) (αἱ ἑρμηνευτικαὶ διατάξεις τῶν ἄρθρων 241—246 Α.Κ. ἔχουν ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἀντίθετος τοῦ Νομοθέτου ρύθμισις), δὲν ἀναγνωρίζεται δικαίωμα τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς αὐτόβουλον θέσιν εἰς διαθεσιμότητα, ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, ὁ δ' ἐργοδότης, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεδέχθη τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἢ δὲν ἀποδέχεται ταύτας, καθίσταται, ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ὑπερήμερος καὶ ὀφείλει μισθὸν πλήρους πλέον ἀπασχολήσεως, μέχρις ὅτου ὁδηγῇ εἰς αὐτὸν ἡ νόμιμος διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος διαθεσιμότητος ἄδεια διὰ χρόνον μόνον τριμήνου ἐντὸς ἔτους (ἄρθρ. 9 ν. 118)1945).

Ρητῶς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Νόμου 2222)1952 ὁρίζει, ὅτι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἢ θέσις εἰς διαθεσιμότητα, κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως τοῦ παρόντος Νόμου, εἶναι ἄκυρος, ἀλλὰ καὶ πᾶν δικαίωμα πηγάζον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος Νόμου παραγράφεται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς γενέσεώς του.

Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν θὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμά του ἐντὸς τῆς ἄνω ἀποκλειστικῆς προθεσμίας (διὰ τὴν ἄκυρον ἀπόλυσιν προϋπάρχει ἡ ρητὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946, ἡ ὁποία ὁρίζει καὶ αὐτὴ τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως παραβιασθείσης διατάξεως, βλέπε ἀνωτέρω σελ. 1125, ὥστε νὰ φαίνεται ἁπλῶς ὡς ἐπαναληψις ὡφισταμένης τοιαύτης ἢ διατάξεως), ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ἢ ἀκύρου διαθεσιμότητος, εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν (τῆς ἀπολύσεως) δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπιδιώξῃ τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ἀποδοχάς του, ἀλλὰ μόνον ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112)1920 ἢ τοῦ β.δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 (ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου), εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ διαθεσιμότητος θὰ ἀρχεσθῇ εἰς τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118)1945 μειωμένον μισθόν.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118)1945, τήρησις ἐνδεχομένως τῶν διατυπώσεων αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι, ὡς γνωστόν, ἐπιβάλλονται διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν, δὲν διαφυλάσσει καὶ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2222)1952, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945 προϋποθέτει δυνατότητα ἐλευθέρας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἄνευ ἄλλων διατυπώσεων, ἀπολύσεως, ἐκτὸς ἂν ὁ μισθωτὸς παρατηθῇ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2222)1952 ἀκυρότητος, ἐφ' ὅσον γίνεται δεκτὸν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει, ὅτι πρόκειται περὶ σχετικῆς ἀκυρότητος.

Ἡ ἄκυρος, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου (10 Ὀκτωβρίου 1952), ἀπόλυσις δὲν πρέπει νὰ συγχέεται πρὸς τὰς τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὰς ὁποίας γίνεται δι' αὐτοῦ εἰδικὴ ρύθμισις τόσον ὡς πρὸς τὴν ἔγκρισιν αὐτῶν, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν τύχην τῆς καταβληθείσης εἰς τοὺς ἀπολυθέντας ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112)1920.

Αἱ καταγγελίαι τοῦ ἄρθρ. 10 ἀναφέρονται εἰς χρόνον ἀπὸ τριμήνου καὶ μέχρις ἐνάρξεως

της ισχύος τοῦ νόμου, ἐνῷ αἱ μετὰ τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1952 (ἡμέραν ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ νόμου) διέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ καὶ, γενόμεναι ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, εἶναι ἄκυροι, μέχρι τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ἀποφάσεώς του, ἡ ὁποία βεβαίως δὲν θὰ ἐγκρίνῃ ὡς ἔγκυρον τὴν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἁπλῶς θὰ παρέχῃ τὴν νόμιμον ἄδειαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἤτις, ὡς διαπλαστικὸν δικαίωμα, ἐνεργεῖ διὰ τὸ μέλλον.

Ὁ μισθωτὴς ἔχει, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, δικαίωμα λήψεως μισθοῦ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἕνεκα τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, ὡς πρὸς δὲ τὰς καταβληθείσας ἀποζημιώσεις ν. 2112|1920 ὁ ἐργοδότης ἔχει κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀξίωσιν ἀποδόσεως τῆς ὠφελείας του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 901 Α.Κ., καὶ δύναται νὰ ἀνακατάξῃ αὐτὴν εἰς συμψηφισμὸν πρὸς τοὺς μισθούς, κατ' ἄρθρ. 661 Α.Κ., ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ μισθὸς δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του (Α.Π. 396|1951, ΕΕΔ 10, 1162).

***

Τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2222|1952, ὁμιλοῦν περὶ τῶν ὑπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρις ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας, περὶ τῶν ὁποίων ὁρίζει, ὅτι οὐδὲν ἐπάγονται νόμιμον ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου δὲν ἠθέλε ζητηθῇ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν, ἐννοεῖ ὑπὸ τὸν ὅρον «καταγγελία συμβάσεως» τὴν ἀπόλυσιν μισθωτῶν (πρβλ. *Ἀλ. Διεζερόπουλον*, ΕΕΔ 1, 516, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 617) καὶ μάλιστα τὴν γενομένην νομίμως, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν προϋφισταμένων τοῦ τελευταίου νόμου διατάξεων.

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου δὲν εἶχε συντελεσθῇ ἀπόλυσις, νόμιμος δηλαδὴ διάσπασις τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ὁ μισθωτὸς εἶχε τυχὸν προειδοποιηθῇ κατὰ τὸν νόμον 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, εἰς ὅσας περιπτώσεις ἔχει τοῦτο ἐφαρμογήν, ἡ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ., ἐφαρμοζόμενην εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ἐφαρμόζεται τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 λόγῳ τοῦ συμπληρωματικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Εἰσηγ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 9, 171), τότε ἡ ἀπόλυσις, μὴ παρεμπεσοῦσα εἰς τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου τρίμηνον χρονικὸν διάστημα, ρυθμίζεται πλέον ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου.

Τοῦτο, διότι ἡ προειδοποίησις τοῦ ν. 2112|1920 δὲν λύει τὸν ἐργασιακὸν δεσμὸν ἀπὸ τῆς περὶ αὐτῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ δι' αὐτῆς προαναγγέλλεται ὁ χρόνος διασπάσεως τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἐνέπεσε μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου καθίσταται ἡ ἀπόλυσις ἄκυρος, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ἀπαιτουμένης ἀδείας δι' ἀπόλυσιν (πρβλ. Σ.Ε. 804|1940, Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 6179|1940, βλέπε καὶ ΕΕΔ 11, 187).

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς ὅσας περιπτώσεις ἐφηρμόσθη τὸ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, διατρεχε δηλαδὴ μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ νόμου ἡ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένη προθεσμία προειδοποιήσεως τῶν 15 ἡμερῶν, ἀφοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἡ καταγγελία ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης, οὕτω δὲ μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ νόμου ἐξηκολούθει ὑφιστάμενος ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, δὲν εἶχε δηλαδὴ συντελεσθῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν, ὡς ἐξετέθη, ἔννοιαν ἀπολύσεως.

Αἱ περιπτώσεις, ἑπομένως, αὗται δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ ἄρθρου 10, ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, τεθέντος ἐν ἰσχύϊ μετὰ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ νόμου διὰ τοῦ ἀπὸ 9|10 Ὀκτωβρίου 1952, ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1952.

Εἶναι, ἑπομένως, τυχὸν γενόμεναι ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1952, ἄκυροι, λόγῳ ἐλλείψεως τῆς νομίμου ἀδείας (ἄρθρ. 1 ν. 2222|1952) καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν τοῦ ἄρθρ. 10 ἔγκρισιν, ἐκ τῆς ἐνδεχομένης ποιοχῆς τῆς ὁποίας νὰ ἐξαρτηθῇ τὸ κῦρος αὐτῶν ἀναδρομικῶς ἢ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ παροχῆς ἀδείας νὰ ἐξαρτηθῇ τὸ κῦρος αὐτῶν ἐκ τῆς προσλήψεως ἢ μὴ ἀνεικατασάτου κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου.

Ἐπίσης εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ ἄρθρου 10 δὲν ἐμπίπτουν καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας (ἀπολύσεις), αἱ ὁποῖαι ἐνηργήθησαν ἀπὸ τριμήνου, πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς συνέπεια τοῦ ὁποίου ἀναγνωρίζεται ἡ ἀκυρότης, διότι οὕτω μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ νόμου δὲν εἶχε διασπασθῇ νομίμως ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, δικαιουμένου, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., εἰς καταβολὴν αὐτῷ τοῦ μισθοῦ, ἀφοῦ δὲ ἐκ προϋφισταμένης νομικῆς διατάξεως (ἄρθρ. 9 ν. 118|1945) ἀπηγγέλλετο ρητῶς ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, δὲν εἶναι ἐντὸς τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου νὰ ὑποβληθοῦν καὶ αἱ οὕτω γενόμεναι ἄκυροι ἀπολύσεις εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκ τῆς ὁποίας νὰ ἐξαρτηθῇ ἢ μὴ καὶ ἡ ἀκυρότης ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945.

Ἑπομένως καὶ αἱ περιπτώσεις τῶν ἀκύρων κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945 καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπαγονται πλέον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222|1952 εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ρύθμιση, προκειμένου δηλ. νὰ διασπασθῇ νομίμως ὁ ἐργασιακὸς δεσμὸς μετὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ νόμου, ὀφείλει ὁ ἐργοδότης νὰ ζητήσῃ τὴν νόμιμον ἄδειαν, ἂν δὲ τῷ παρασχεθῇ αὕτη ὀφείλει ἐν συνεχείᾳ νὰ τηρήσῃ καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 ἀπαιτουμένας, διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως, τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945.

Ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι, ὡς γνωστόν, ἀναιτιώδης, ἐνῷ κατὰ ν. 2222|1952, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως κατ' αὐτόν (ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 5) ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νὰ ἀποδείξῃ τὸν οἰκονομικὸν λόγον διὰ τὴν ἀπόλυσιν.

Τόσον έκ της διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2222|1952, ὅσον καὶ ἐξ ἐκείνης τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ, συνάγεται σαφῶς, ὅτι εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Νόμου δὲν ὑπάγονται μισθωτοί, συνδεόμενοι μετά τοῦ ἐργοδότου των διά συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἢ διά τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου.

Αἱ συμβάσεις αὗται διέπονται, ὡς πρὸς τὴν λῆξιν καὶ λύσιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 663 καὶ 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, μονης ὑποχρεώσεως διά τὸν ἐργοδότην ὑφισταμένης, ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἐργατικῶν νόμων, τῆς τηρήσεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.) διά τὴν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν δὲν ὑπόρχῃ, κατά τὸ ἄρθρ. 673 Α.Κ., σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν), ἦτοι τῆς ἐγγράφου καταγγελίας καὶ γνωστοποιήσεως αὐτῆς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (Α.Π. 484|1951, ΕΕΔ 11, 30) καὶ ἐπὶ λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῆς τῆς ἀναγγελίας λήξεως (Α.Π. 344|1952, ΕΕΔ 11, 734).

Εἶναι ὅμως πάντοτε πραγματικὸν ζήτημα ἐκτιμήσεως ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ ἂν ὁ καθορισμὸς τοῦ ὡρισμένου χρόνου τῆς συμβάσεως δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ἢ ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (γενικὴ ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου 8 ν. 2112|1920). Ἀλλὰ καὶ αἱ συμβάσεις αὗται λογίζονται ὡς ὁρισθέντος χρόνου καὶ συνέπεια εἶναι ἡ προστασία τοῦ ν. 2222|1952, κατὰ τὴν γενικήν, ἄλλως τε, ἀρχὴν τοῦ δικαίου, καθ' ἣν, ὅταν δικαιοπραξία τις χρησιμεύῃ πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ ἀντιτιθεμένου εἰς τὸ δίκαιον, ἡ καταστρατηγικὴ δικαιοπραξία συνεπάγεται τὰ αὐτὰ ἔννομα ἀποτελέσματα, οἷα καὶ ἡ καταστρατηγουμένη. (Βλέπε σχετικῶς καὶ ἀνωτέρω ἀπλ. 1144, σελ. 1146).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 1003) ὅτι, καθ' ἡμᾶς, ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2222|1952, κατὰ τὸ ὁποῖον (κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1952 ἰσχύος τοῦ νόμου) «ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος, εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτως ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νὰ προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς», εἶναι, ὅτι δὲν ἐλέγχεται μὲν ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἡ κρίσις τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀνεπαρκείας κλπ. τοῦ μισθωτοῦ (εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου, ΕΕΔ 11, 1015, τονίζεται, ὅτι δὲν ἔχει τὸ Σχέδιον τοῦ νόμου οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὸν κατοχικὸν ν. 121), ἀλλ' ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ ὅρον τῆς μὴ ὑπαγωγῆς τῶν περιπτώσεων τούτων εἰς τὸν ν. 2222|1952, καὶ τοῦτο, διότι ἄνευ τῆς ἀντικαταστάσεώς δύναται καλλιστα νὰ καταστρατηγηθῇ ὁ νόμος, ὁ ὁποῖος ἀξιοῖ νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ συμπλήρωσις τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ μόνον δι' οἰκονομικοὺς λόγους νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ κατάργησις αὐτῆς, κατὰ νόμιμον πάντως ἄδειαν.

Συνάγεται, ἄλλως τε, σαφῶς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ νόμου, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐνδιεφέρθη κυρίως διὰ τὴν διατήρησιν ἐν ἀπασχολήσει τῶν μισθωτῶν, ἀδιαφόρως προσώπων, ἅτινα ἦσαν διά τὰς ἀπὸ τοῦ τριμήνου πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἀπολύσεις δὲν ἤθελε παρασχεθῇ νόμιμος ἔγκρισις αὐτῶν, αὐται δὲν εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν.

Θυμίζεται οὕτω τὸ ἀτομικὸν συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ, κάλλιστα, ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, ὡς ταξεως, καὶ ἀποφεύγεται καὶ ἡ ὑπερμέτρος ἐπιβάρυνσις τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναγκάζονται οὕτω ἀντὶ μιᾶς π.χ. θέσεως νὰ συντηροῦν δύο θέσεις (μίαν τοῦ ἀπολυθέντος καὶ μίαν τοῦ ἀντικαταστάτου).

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν ὁρίζει σχετικῶς, τὸ ἐρώτημα εἶναι: Ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ χρόνος τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ;

Ἀναμιμνησκόμεθα τῶν ἐπιμόνων θεωρητικῶν συζητήσεων σχετικῶς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς παρεμπιπτούσης διατάξεως τοῦ καταργηθέντος ἤδη Ν.Δ. 424|1941.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀντιπάλων γνωμῶν τῆς θεωρίας (βλέπε σχετικῶς *Ἀλ. Διτζεράπουλον*, ΕΕΔ 1, 515, 547 ἑπ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 468, 774 ἑπ.), ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων κατέληξεν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ ἠδύνατο μὲν νὰ λάβῃ χώραν μετὰ τὴν καταγγελίαν, ὄχι ὅμως ἀναστείλῃ αὐτήν, ἀλλ' ἐντὸς εὐλόγου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ, προθεσμίας, διότι ἡ μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ θὰ προσέκρουεν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως καὶ θὰ ἐπιχειρεῖτο μὲ πρόθεσιν καταστρατηγήσεως τῆς. Ἀλλά, καὶ ὅταν ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ ἐλάμβανε χώραν ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας, ἐδικαιοῦτο οὗτος ἀποδοχῶν μέχρι τοῦ χρόνου προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 679|1943, ΕΕΔ 2, 207).

Ἡ λύσις αὕτη προσήκει, νομίζομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2222|1952, διότι καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ νόμου τούτου συμπίπτουν, κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο, πρὸς τοὺς ἐπιδιωχθέντας διὰ τοῦ Ν.Δ. 424|1941.

Κατὰ μῆνα καὶ σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», (ΕΕΔ 11, 101), ἡ πρόσληψις μισθωτῶν ἐπιβάλλεται νὰ γίνεται ὑποχρεωτικῶς μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 986).

Συνέπεια ὅμως τῆς παραβάσεως δὲν εἶναι, ὡς ἐνομολογήθη (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 5, 392), ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἡ ἐπιβολὴ μόνον τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949 ἤδη ποινικῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεων.

Ἐπομένως καὶ ἡ ἄνευ μεσολαβήσεως τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας πρόσληψις τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐπηρεάζει τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας του καὶ πολὺ περισσότερον τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως τοῦ ἀπολυθέντος.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΜΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ

Ἀναγράφομεν τὴν ὑπὸ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ε.ἐ. ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 51932|4472 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

«Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ διατάγματος τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1944 περὶ ἑορτασμοῦ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 447|1937,

Ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, ὅπως τὴν 28ην Ὀκτωβρίου ε.ἔ. τὰ καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν βιομηχανικά, βιοτεχνικὰ καὶ ἐμπορικὰ καταστήματα, ὡς καὶ οἱ ἐν γένει τόποι ἐργασίας, ἐν οἷς ἐργάζονται μισθωτοί, συνδεόμενοι μετὰ τοῦ ἐργοδότου των διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, παραμείνωσι κλειστὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς 6ης μέχρι τῆς 20ῆς ὥρας.

Ἐξαιροῦνται οἱ ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς Κυριακάς, ὡς καὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ὑφίστανται ἄμεσος κίνδυνος καταστροφῆς τῶν προϊόντων ἐκ τῶν καιρικῶν μεταβολῶν.

Ὁ ὡς ἄνω χρόνος θέλει θεωρηθῇ ὡς ἐργάσιμος διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1952».

Ἀναγράφομεν ἐπίσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 810|1952 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 10, 729), ἐκδοθεῖσαν ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως κατὰ τῆς ὁμοίας ἐκδοθείσης εἰς τὸ παρελθὸν ὑπ' ἀριθ. 58676 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

«Ἀδιαφόρως ἂν ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις εὑρίσκῃ ἢ μὴ ἔρεισμα κατὰ τὸ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον τῆς παρούσης δίκης πρῶτον αἴτημα κεφάλαιον, δι' οὗ διατάσσεται τὸ κλείσιμον τῶν παντὸς εἴδους καταστημάτων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1950 εἰς τὰς ὡς ἐπικαλεῖται διατάξεις τοῦ β.δ. τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1944, τοῦ Α.Ν. 447|1937, ἄρθρ. 7, *παντὸς κεθ' ὑπέρβασιν πάσης ἁρμοδιότητος* ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ὥρισε διὰ τοῦ ἠδη προσβαλλομένου δευτέρου κεφαλαίου ταύτης καὶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ἀποτελέσματα τῆς διατάξεως ταύτης, δι' ὃ καὶ δέον νὰ ἀπαγγελθῇ ἡ ἀκυρότης τῆς προσβαλλομένης πράξεως κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο».

Οὐσίᾳ ἐπὶ παρεμπιπτόντος θέματος ἀπεφάνθη καὶ ἡ Σ.Ε. 195|1952 (ΕΕΔ 11, 165).

Μετὰ ταῦτα θ' ἀνέμενέ τις, ἀλλογῶς, ἡ Διοίκησις, διευθύνοντος μάλιστα τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας τοῦ διακεκριμένου Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ ὑπογράφοντος τὴν ἄνω ἀπόφασιν (μὴ δημοσιευομένην εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως), νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Σ.Ε. νομολογηθέντα.

Ἀντὶ τούτου ἐξέσωκε πάλιν τὴν ἀκυρον, ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν μισθοῦ, διάταξιν, ὡς ἂν ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ὑπουργείου νὰ μὴ εἶναι νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν ὁμαλότητα εἰς τὰς σχέσεις ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΥ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ συνάδελφος κ. Σταΐρος νὰ διαφωνήσω μὲ τὰ γραφόμενά του εἰς τὸ τεῦχος τῆς 15.10.1952 τοῦ ἀγκρίτου περιοδικοῦ σας, ἀναφορικῶς μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2097|1952, δι' ἧς ὡρίσθη, ὅτι κατὰ τοῦ Δημοσίου δὲν συγχωρεῖται ἐκτέλεσις δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἐπιδικαζουσῶν χρηματικὰς ὀφειλὰς ἢ δικαστικὴν δαπάνην εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ ἐν γένει παντὸς ἐκτελεστοῦ δικαιογράφου ἀναγνωριστικοῦ τοιούτων ὀφειλῶν, καὶ νὰ τονίσω ὅτι ἀκριβῶς ἡ ἰσότης ἐπέβαλλε τὴν λῆψιν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου μέτρου, δεδομένου ὅτι τὸ Δημόσιον διὰ τὰς ἐπιδικαζομένας αὐτῷ χρηματικὰς ἀπαιτήσεις κατὰ τρίτων οὐδέποτε σχεδὸν κατέφευγεν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἐπίδοσιν ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμήν, ἀλλὰ ἔδιδε τοῦ εἰς χεῖρας του ἐκτελεστοῦ τίτλου ἐξωδαίωνε κατὰ τὸν Ν.Κ.Δ.Κ. τὰ ὀφειλόμενα ποσά, ἄνευ ἄλλης δαπάνης εἰς βάρος τοῦ καθ' οὗ ἡ βεβαίωσις (ὅρα εἰσηγ. ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἄνω νόμου εἰς Κ.Ν. 1952 σ. 391), ἐνῷ ἀντιθέτως τὸ πλεῖστον τῶν εἰς βάρος τούτου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων ἐπεδίδοντο μετ' ἐπιταγῶν πρὸς πληρωμήν, δημιουργουμένης τοιουτοτρόπως σοβαρᾶς ἐπιβαρύνσεως τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ, ἄνευ ἀντιστοίχου, δεδικαιολογημένης ἀλλωστε, δημιουργίας ἐσόδων διὰ τῆς τηρήσεως τῆς αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Δημοσίου τακτικῆς.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ἐτέθη οὐχὶ κατ' ἀνατροπὴν τῶν ἰσχυόντων, ἀλλ' ἵνα προσδώσῃ νομοθετικὴν ὑπόστασιν εἰς ὅ,τι ἡ θεωρία καὶ πρᾶξις καθιέρωσε, ἀφοῦ, ὡς τυγχάνει γνωστόν, ἐπεκράτησεν ἡ ἀποψις ὅτι ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις (καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἐπίδοσις ἐπιταγῆς) δὲν χωρεῖ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ χρηματικῶν ἀπαιτήσεων, εἴτε αὐτὴ ἐπιχειρεῖται, πρὸς τὴν ἱκανοποίησιν τούτων, διὰ καταπτώσεως χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς χεῖρας τοῦ Δημοσίου ἢ εἰς χεῖρας τρίτου ὀφειλέτου τοῦ Δημοσίου, εἴτε διὰ κατασχέσεως κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ Δημοσίου.

Ἀντίθεσις παρατηρεῖται πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 208 καὶ 209 τῆς Πολ. Δικ. δὲν προκύπτει, διότι τὰ ἔξοδα ἐπιταγῆς δὲν δύνανται βεβαίως νὰ θεωρηθοῦν δικαστικὰ ἔξοδα, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄνω ἄρθρων, ἀλλὰ ἔξοδα τῆς ἐκτελέσεως, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρ. 877 τῆς Πολ. Δικ.

Τὰ ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς ἀναφερόμενα περὶ ἀρχῶν τοῦ Γ' Ράϊχ, νεκρῶν τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ τὰ τοιαῦτα δύνανται νὰ θεωρηθοῦν, τὸ ὀλιγώτερον, ἄτοπα, ἄσοχα καὶ ἄκαιρα, ὅταν μάλιστα συνδέωνται μὲ ἐν νομοθετικὸν μέτρον κατὰ πάντα ὁμαλὸν καὶ ἀδιαφόρων ἀπολύτως πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Δικαίου(*).

Ἀθῆναι, 21 Ὀκτωβρίου 1952

Μετὰ τιμῆς

Ἀθαν. Κ. Τομαρᾶς

Δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Σημ. ΕΕΔ: Τὸ ζήτημα ὅμως κυρίως εἶναι, διατί νὰ διατηρῆται ἡ ἐργασία τοῦ δικηγόρου εἰς τὸ ταπεινὸν ποσὸν τῶν ὀραχ. 30.000; Θὰ ἦτο μυριάκις προτιμότερον νὰ μὴ συνεχώρει ὁ νόμος οὐδὲν ποσὸν διὰ δικηγορικὴν ἀμοιβὴν πρὸς ἐπίδοσιν ἐπιταγῆς.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεῦχος 22 (268)

Ἀθῆναι, 15 Νοεμβρίου 1952

ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(Ἰσχῦον δίκαιον)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Δικηγόρου

Περιεχόμενα

Πρόλογος

I. Σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Ἰουστινιανείου Δικαίου.
Α'. Κείμενον βασικῆς διατάξεως.
Β'. Ἀνώνυμον συνάλλαγμα εἰδικῆς μορφῆς.
Γ'. Actio praescriptis verbis.
Δ'. Τὸ εἰς χρῆμα ἀντίτιμον.
Ε'. Μισθός.
II. Σθεναραὶ πρὸς ταῦτα ἐνέργειαι.
Α'. Πρόσκλησις.
Β'. Ἀγωγή.
Γ'. Γένεσις τῆς ἀπαιτήσεως.
Δ'. Τὸ σημερινὸν δίκαιον.
Ε'. Νομολογία.
III. Παραγραφή. Ἀναστολή.
IV. Σύγχρονος ἔκτασις τοῦ δικαιώματος.
V. Συμπέρασμα.
VI. Παράρτημα. Σύγχρονον οἰκιστικὸν δίκαιον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Πρόλογος

Τὸ ζήτημα τῆς σημερινῆς ἰσχύος τοῦ τοιούτου ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν (ἰδίᾳ ὑπὸ τῶν ὑπηρετριῶν) ἐτέθη δημοσίᾳ καὶ ἐν τῷ καθημερινῷ τύπῳ (Βῆμα 15.6.1952), ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὁποίου ἐγράφη ἡ παροῦσα. Ἐχρησιμευσε τοῦτο μάλιστα ὑπό τινος ἐκεῖ ἐπιστολογράφου ὡς βάσις ἀδίκου πολεμικῆς κατὰ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου. Καίτοι, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, ὁ Α.Π. ὑποβληθείσας αὐτῷ τοιαύτας ὑποθέσεις προσεπάθησε νὰ περισώσῃ, ἔστω καὶ διὰ μὴ πλήρους αἰτιολογίας. Διότι τὰ νομοθετικὰ χάσματα πάντοτε εὐθύνεται μόνον ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλή, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ Δικαστήρια, ἅτινα εἶναι ὑπεύθυνα μόνον διὰ μὴ ὀρθὴν (809 πολ. δικ.) ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων νόμων. Δι' ὅπερ ὅμως προηγεῖται πάντοτε ἡ εὐθύνη τοῦ ἀτελῶς τυχὸν ἐρευνήσαντος τὰς διατάξεις πληρεξουσίου δικηγόρου ὡς πρώτου κριτοῦ τῆς ὑποθέσεως. (Ἴδετε μελέτην μας περὶ τῆς θέσεως τοῦ δικηγόρου εἰς τὰς ἀδίκους ὑποθέσεις).

Ὡς συμβολὴν εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ ἰσχύοντος δικαίου ἐπὶ τῆς ἐν ἐπικεφαλίδι περιπτώσεως ἐκθέτομεν κατωτέρω σύντομον καὶ συστηματικὴν ἑρμηνείαν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται εἰδικοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος κατά τε τὸ παλαιὸν καὶ τὸ νέον δίκαιον.

Προσεκτικὸς ἀναγνώστης θὰ δυνηθῇ νὰ διακρίνῃ ἀσφαλῶς ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ μετὰ τῆς λοιπῆς νομικῆς καὶ νομολογιακῆς ἀκριβείας καὶ πληρότητος καὶ ὡρισμένην, φαντάζομαι, πρωτοτυπίαν ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν συναφῶν διατάξεων, δι' ὧν ἑρμηνεύοντες κατά τινα ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένην ἀπὸ τῶν παλαιοτέρων γνωμῶν ἀπόκλισιν νομίζομεν, ὅτι πλήρως ἐπιτυγχάνομεν τὴν εὕρεσιν τῆς ἐν τούτῳ βουλήσεως τοῦ νομοθέτου ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῶν διατάξεων.

Δικαιολογεῖται λοιπὸν τὸ ἐξῆς συμπέρασμα: Ἡ ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος, καθ' ὃ (πρὸ τῆς 23.2.1946, καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ 1939) ὑπηρεσίαι παρεσχέθησαν ἐπὶ τῷ μετὰ ταῦτα ὁρισθῆναι ἀπὸ κοινοῦ τὸν μισθόν, ἐνοχή, ἀξιώσεις, ἀπαίτησις καὶ ἀγωγὴ εἰς οὐδεμίαν παραγραφὴν ὑπέκυψεν, ἀλλ' ὑφίσταται σήμερον ἀκεραία διὰ τὰ ἑξῆς:

I

Α. Διὰ τοῦ ἄρθρου 24 εἰσ. ν. 2783 τοῦ 1941, 1946 (πρβλ. ν. 41 Π. 44, 7), γίνεται ἐν προκειμένῳ, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σύστασιν κλπ. τῆς σχέσεως, παραπομπὴ εἰς τὸ τέως (μέχρι τῆς 23.2.1946) κρατήσαν ἀστικὸν δίκαιον. Διὸ τοῦ *Ἰουστινιανείου* Δικαίου ὁρίζεται: «Εἰ δοθῇ τι (ὑπηρεσία, Fac 10) ἐπὶ τῷ μετὰ ταῦτα δοθῆναι τὸ συνδοκοῦν ὑπὲρ μισθοῦ, ἢ περὶ τῶν προγεγραμμένων συμφώνων (ἀγωγὴ) κινεῖται»: N. 1 Εἰσ. 3, 24, ν. 22 Π. 19, 5, ν. 22 Β. 20, 4. Πρβλ. ν. 5, 11 Π. 19, 5, ν. 60 § 2 Π. 19, 2. Ἀγωγὴ ἐν γένει: N. 1, 2, 25 § 1, 28, 51, 52 §§ 9, 10 Π. 44, 7, ν. 34 Π. 50, 16, ν. 35 § 2, 137 πρ. Π. 45, 1.

Ἄξιον μνείας εἶναι τὸ λατινικὸν

κείμενον τῆς ὡς ἄνω διατάξεως: L. 22 D. XIX, 5: «... Quod si neque hanc operam susceperis neque protinus aut data aut constituta sit merces sed eo animo negotium gestum fuerit, ut postea tantum mercedis nomine daretur, quantum inter eos statutum sit, placet, quasi de novo negotio in factum dandum esse judicium, id est praescriptis verbis».

Β. Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ καλουμένου, καὶ μάλιστα εἰδικῆς μορφῆς, ὡς ἐν ἐπικεφαλίδι, ἀνωνύμου συναλλάγματος (facio ut des).

Περὶ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, ὡς περὶ γενικοῦ δικαίου, ἴδε: Ν. 22 § 1, 25 § 3 Π. 19, 2. ν. 22 Π. 19, 5.

Περὶ τοῦ ἐν γένει ἀνωνύμου συναλλάγματος ἴδε νομολογίαν ἐν: Θ. 51, 343, 637, 656, Θ. 52, 37, 229, 231, 250, Θ. 53, 333, 422, ΕΕΝ 7, 360, ΕΕΔ 2, 16. Εὑρετ. Ζαχαρ. τ. 6, σ. 195 ἑπ., ἀριθ. 50 ἑπ., Πρωτ. Ἀθ. 2646, 1948 Ν.Δ. 4, 175, 319, Πρωτ. Πατρ. 115, 1949, Θ. 61, 203, Πρ. Ἀθ. 2247, 1950, Θ. 61, 848, Α.Π. 230, 1944, Θ. 60, 431, Πρ. Ἀθ. 4009, 1950, Θ. 61, 848, Α.Π. 559 καὶ 561 τοῦ 1951, Θ. 63, 96.

Γ. Σχετικῶς, ὡς ἐλέχθη (Ι), ἐδίδετο (1939 ἑπ.) ἀγωγὴ περὶ τῶν προγεγραμμένων συμφώνων: Πρβλ. καὶ ν. 52 πρ. 83, πρ. Π. 45, 1. Ὁμοίως ν. 35 § 2 Π. 45, 1, ν. 33 § 2, Β. 43, 1, καθ' οὗς: «Ἐπὶ τῆς πράσεως καὶ τῆς μισθώσεως, εἰ καὶ μὴ προσφόρως ὁμολογήσῃ ὡς πρὸς τὴν ἐπερώτησιν, ὅμως δὲ συναινεῖ, ἐρρωται». Καὶ ν. 17, 46 § 3, 108 § 1, ν. 137 § 2 Π. 45, 1, ν. 2 Π. 44, 7.

Δ. Περὶ τοῦ εἰς χρῆμα ἀντιτίμου τῶν ὑπηρεσιῶν ἴδε: Ν. 1 § 4, 6 πρ. 7 Π. 17, 1, ν. 1 § 2, Β. 14, 1, σχόλιον. Κατὰ τὸν ν. 2 Π. 19, 2, ν. 2 Β. 20, 1, σχόλιον: Δεῖ ἐν ἀργυρίοις ὁρισθῆναι τὸν μισθόν.... Ὅτε ὁ μισθὸς ὁρισθῇ, τότε συνίσταται μίσθωσις.

Ὁ μισθὸς (κατὰ τὸ συνδοκοῦν) ἔδει, ὅπως ὁρισθῇ εἰς χρῆμα: Ν. 1 § 8 Π. 16, 3, ν. 1 § 2 Β. 14, 1, σχόλιον. Πάντως οὐχὶ εἰς εὐτελῆ ποσόν: Ν. 20 § 1, 22 § 3, 46 Π. 19, 2, ν. 10 § 2 Π. 41, 2, Nummo uno. Ἀλλὰ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός: Ν. 24 πρ. 25 πρ. 60 § 2 Π. 19, 2, ν. 22, 11, 19, 5. Κατὰ τὸν ν. 73, Π. 50, 16, τὸ ῥῆμα «δεόντως» ἐν ἐπερωτήσει ἐτὸ πρᾶγμα δεόντως ν' ἀποκατασταθῇ» δηλοῖ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Δὲν πρόκειται ἐνοχὴ si volaerim: Ν. 8 Π. 44, 7, Πρβλ. ἄρθρ. 371 - 373 Α.Κ. Καὶ οὐ μακρὰν τοῦ ἐπὶ τοιούτων ἔθνους: Ν. 19 Κ. 4, 65, ν. 81 Β. 20, 1, ν. 71 Π. 18, 1, ν. 6 Π. 21, 2, ν. 21 § 2 Π. 28, 1, ν. 50 § 4 Π. 30, 1, ν. 75 Π. 32, ν. 183, Π. 50, 17, Κ 8, 53. Προσέτι ἔδει ὅπως προσδιορισθῇ εἰς τὸ χρῆμα τῆς ἡμέρας τοῦ προσδιορισμοῦ ὡς μέτρου ἀξιῶν: Α.Π. 559, 561 τοῦ 1951, Ἄλλως περὶ σιωπηροῦ μισθοῦ: Ν. 38 § 21 Π. 45, 1.

II

Α. Κατὰ τὸν μνησθέντα ν. 22 Β. 20, 4 ἔπρεπε νὰ εἶχε κληθῇ ὁ ὑπόχρεως ἐργοδότης, ὅπως ἐμπροθέσμως δηλώσῃ βούλησιν (κατὰ τὸ συνδοκοῦν) καὶ καθορίσῃ ὡς bonus vir εἰς ὡρισμένην ποσότητα χρήματος τὸν μισθόν. Αὕτη εἶναι ἡ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης παραγομένη ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὸ κατ' ἄρθρ. 1 πολ. δικον. κεκτημένον δικαίωμά του, πρὸς ὃ καὶ αὐτόκλητος ἠδύνατο ν' ἀνταποκριθῇ πληρῶν τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσιν τοῦ ὁ ἐργοδότης.

Διὰ τὸ ἐκ τῆς παραλείψεως πταῖσμα διαιωνίζεται ἡ τοιαύτη ἐνοχή του: Ν. 91 § 3 Π. 45, 1. Δὲν εἶναι ὅμως εἰσέτι ὁ ἐργοδότης ὀφειλέτης, διότι δὲν δύνανται ἀκόμη ν' ἀπαιτηθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ χρήματα: Ν. 108 Π. 50, 16. Δὲν θεωρεῖται αἰσχρός, ὅστις ἀγνοεῖ πόσον ὀφείλει νὰ καταβάλῃ: Ν. 19 πρ. 42, 99 Π. 50, 17. Οὐδόλως θεωρεῖται γενομένη ὑπερημερία ἐκεῖ, ἔνθα οὐδόλως ἀπαίτησις ὑπάρχει: Ν. 88 Π. 50, 17. Ἴδε καὶ Ν. 42 § 1 Π. 44, 7.

Τὰ αὐτὰ στοιχεῖα εἶχε δικαίωμα νὰ περιλάβῃ καὶ ὁ μισθωτὸς ἢ ἡ μισθώτη ὡς πρόταξιν ἐν τῇ προσκλήσει του.

Ἐὰν ὁ ἐργοδότης ὥριζε τὸν μισθὸν καὶ τοῦτο ἐγίνετο δεκτὸν παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, τότε θὰ προέκυπτε σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν: Ν. 2 Β. 20, 1, σχόλιον, ἧς ἡ ἐκτέλεσις θὰ ἦτο περαιτέρω ὑποχρεωτικὴ μόνον διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, δεδομένου (ἐν τῷ παραδείγματι) ὅτι ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας εἶχε συντελεσθῇ ἤδη.

Β. Ἐὰν μὴ ὥριζεν ὁ ἐργοδότης τὸν μισθόν, ὡς καὶ ἂν μὴ ἀπηύθυνεν ὁ μισθωτὸς προηγουμένως πρὸς τοῦτο πρόσκλησιν, διὰ νὰ καταφύγῃ οὗτος εἰς τὸ δικαστήριον, εἶχεν, ὡς ἐλέχθη (Ι), ἀγωγὴν περὶ τῶν προγεγραμμένων συμφώνων, οἱονεὶ ἐκ τῆς νέας δικαιοπραξίας (Quasi de novo negotio, ν. 22 Π. 19, 5) διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ.

Ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἀπὸ τοῦ 1835 ἐν τῇ Νέᾳ Ἑλλάδι εἶχε προσλάβει τὴν ἑξῆς μορφήν: Τὸ ἐκ τῆς σχέσεως αἴτημα ἔδει, ὅπως ὑπαχθῇ εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 882 πολ. δικανομίας. Κατὰ τοῦτο ὁ δικαστὴς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ (συνήθως τῆς μισθώτης) ἀναπληρῶν τὴν ἐλλείπουσαν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ὀφειλέτου ἐργοδότου εἶχε καθῆκον: Νὰ καθορίσῃ αὐτὸς τὸν διὰ τῆς ἀγωγῆς προτεινόμενον (καὶ διὰ μαρτύρων ἀποδεικτέον κατὰ τὸ 304 § 2 πολ. δικ., ὑπάρχοντος οἱονεὶ συμβολαίου, ἄλλως ἀδυναμίας κτήσεως ἐγγράφου εἴτε ὁλικῆς, εἴτε ἠθικῆς) καὶ εἰθισμένον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς μισθὸν εἰς χρῆμα ἀνάλογον καὶ ἰσχύον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως· νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐναγόμενον νὰ τελέσῃ τὴν τοιαύτην δικαιοπραξίαν διὰ χρηματικῆς ποινῆς καὶ προσωπικῆς κρατήσεως (882 πολ. δικ.), ἤτοι νὰ δηλώσῃ τοιαύτην βούλησιν, ἥτις μετὰ τὴν τελεσιδικίαν θὰ ἐθεωρεῖτο αὐτοδικαίως γενομένη (ν. ΓΦΝΔ' τοῦ 1910). Τέλος εἶχεν ὁ δικαστὴς καθῆκον, ἐνουμένης ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς κατὰ πρόληψιν σχετικῆς (μετέπειτα ὑποβλητέας, 881 πολ. δικ.) περὶ διατιμήσεως (ν. 179 πρ. 193 Π. 50, 16) αἰτήσεως (πρβλ. Α.Π. 242, 1951, ΕΕΝ 18, 677) νὰ καταδικάσῃ ἀπὸ τοῦδε τὸν ἐναγόμενον εἰς τὴν καταβολὴν τούτου πρὸς τὸν δικαιοῦχον ἐνάγοντα μισθωτὸν ἢ μισθώτην.

Πολλαὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς νομολογίας ἐσφαλμένως ἄλλως ἐχειρίσθησαν τὸ σημεῖον τοῦτο, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀποζη-

μιώσεως άμέσως γεγεννημένης εἰς δραχμὰς ὅσας δήποτε, ἐνῷ ἐπρόκειτο σαφῶς περὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ.

Γ. Μόνον ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ γεγεννημένη ἡ σχετικὴ περὶ μισθοῦ ἀπαίτησις (Α) καὶ κεκτημένον τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον: Ἄρθρ. 1 πολ. δικονομίας.

Πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν προϋποθέσεων τούτων, καὶ δὴ ἁπασῶν καὶ οὐχὶ μιᾶς μόνον, δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος περὶ γεγεννημένης καὶ συγκεκριμένης εἰς δραχμὰς ἀπαιτήσεως, ὥστε νὰ ἐχῃ ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογὴν ὁ περὶ ἀναγκαστικῆς ἐξοφλήσεως ν. 18 τοῦ 1944 καὶ ὁ ν. 1073 τοῦ 1946. Ἔτι μᾶλλον ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ὑποσχέσεως δόσεως πρὸς προίκισιν εἰς εἶδη (ρουχισμοῦ κλπ.). Α.Π. 242, 1951, Ν.Δ. 7, 504, ἔνθα καὶ ἀγόρευσις τοῦ Εἰσαγγελέως. Ὁμοία Πρ. Ἀθηνῶν 184, 1950, Θ. 61, 965. Περὶ παραγραφῆς: Α.Π. 348, 1951, Θ. 63, 566.

Δ. Τὰ σημερινὰ σχετικὰ δίκαιον δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τῶν ἄρθρων 648, 166, 371, Α.Κ. ἢ τῶν ἄρθρων 649, 649, 655 κλπ. Α.Κ. Περὶ προσυμφώνου (116) ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἴδε **Δεσποπούλου**, Καταγγελία κλπ., σ. 97.

Ε. Ἐκ τῆς προσφάτου **νομολογίας** σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς:

Αἱ δύο προσημειωθεῖσαι ἀποφάσεις Α.Π. 559 καὶ 561 τοῦ 1951 ὡς ἑξῆς ἔκριναν παρομοίας περιπτώσεις: «Κατὰ τοὺς ν. 18 καὶ 1073 λογίζονται ἐξοφληθεῖσαι αἱ ἀπαιτήσεις αἱ γεννηθεῖσαι πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτῶν, συνεπάγονται δὲ οὗτοι τὴν ἐξόφλησιν χρηματικῆς ὀφειλῆς συνισταμένης εἰς ἀκριβῶς ὡρισμένην ποσότητα δραχμῶν διὰ τῆς αὐτῆς ποσότητος τοιούτων, ἀδιαφόρου ὄντος ἂν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἡ ἀνταλλακτικὴ ἀξία τῆς δραχμῆς ὑπέστη μείωσιν, δὲν περιλαμβάνουσιν ἐν τούτοις (οἱ νόμοι οὗτοι) ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν καὶ τὰς ὀφειλάς, καθ' ἃς πρὸς ἐξόφλησιν αὐτῶν ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἐκτίμησις πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ δραχμῶν καὶ καθ' ἃς τὸ νόμισμα χρησιμοποιεῖται κυρίως ὡς μέτρον ἀξιῶν καὶ οὐχὶ ὡς μέσον πληρωμῆς, τοῦθ' ὅπερ συντρέχει καὶ ἐπὶ συμβάσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν, καθ' ἣν συνεφωνήθη, ὅπως ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τῆς ἀντιπαροχῆς τοῦ ἀποδεχθέντος τὰς ὑπηρεσίας γίνῃ ἐνιαίως ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός».

Σχετικῶς δύναται νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται προσήγαγον τὸ ὡς ἄνω (Β) δίκαιον, ἐφ' ὅσον ἐδέχθησαν, ὅτι ἀπαιτεῖται προηγούμενος προσδιορισμός. Ἀλλ' ἡ ἄλλη διάκρισις, ἣν ποιοῦνται, περὶ δραχμῶν ὡς μέτρου ἀξιῶν καὶ ὡς μέσου πληρωμῆς, δὲν δύναται αὐτοτελῶς νὰ εὑρεθῇ, ὡς τοῦ ν. (18) μὴ διακρίνοντος. Σχετικαὶ παρατηρήσεις ἐν Θ. τ. 63, 96.

Ὁμοίως ἀπεφάνθη ἡ Πρ. Ἀθ. 4009 τοῦ 1950, Θ 61, 848, ΔΕΝ 6, 492. Πρ. Ἀθ. 7184, 1950, Θ. 61, 965, Πρ. Μυτ. 89, 1951, ΕΕΔ 11, 537. Contra Πρ. Ἠρ. 61, 1951, ΔΕΝ 7, 437 καὶ τ. 8, 198.

Κατὰ τὴν Α.Π. 559, 1951 Θ. 63, 157, δὲν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος (281 Α.Κ.) ἡ μετὰ ὀλόκληρον ἑπταετίαν ἄσκησις τῆς σχετικῆς ἀξιώσεως, ἔστω καὶ ἂν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ δὲν ὑπῆρχον ἀγαθαὶ σχέσεις, ἄνευ σημασίας δὲ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μισθωτὸς προσέφυγεν εἰς λαϊκὸν δικαστήριον.

Ἀντιθέτως οὐχὶ ὀρθῶς φρονεῖ: *Ν. Βικελίδης*, ΕΕΔ 10, 781, ΔΕΝ 8, 198, ὅτι ἀπεσβέσθησαν αἱ σχετικαὶ ἀξιώσεις διὰ τοῦ ν. 18 τοῦ 1944.

III

Αἱ ὡς ἀνωτέρω δύο ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἢ τῆς μισθωτῆς, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ δικαίωμά του ὅπως καλέσῃ τὸν ἐργοδότην, ἵνα δηλώσῃ βούλησιν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως ἀπευθυνθῇ δι' ἀγωγῆς πρὸς τὸ Δικαστήριον, εἰς οὐδεμίαν ὑπέκυψαν **ἀποσβεσιν** κατ' ἄρθρ. 1 § 8, 4 Ν. ΓΥΛΓ' τοῦ 1909 περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν (Θ. 51, 119, 638, Θ. 52, 61, 231, 260, ΕΕΝ 5, 465) (πρβλ. 18, εἰσ. ν. 2783 καὶ ἄρθρ. 247, 250, 251 Α.Κ.). Αἱ σχετικαὶ νόμιμοι προθεσμίαι (ἴδε καὶ ἄρθρ. 255 Α.Κ., ἐπίσης δι' ἔλλειψιν ἑκατέρωθεν ὀχλήσεως 253 Α.Κ., καὶ περὶ ἄλλων προσόντων τοῦ νόμου 258 Α.Κ.) **ὑνεστάλησαν** ὑπὸ τῶν ἐκτοτε ἰσχυσάντων δικαιοστασίων. Τὰ ἀπὸ τοῦ 1941 ἴδε ἐν Α.Π. 70, 1952, Θ. 63, 216, Α.Π. 3, 209. Τούτων τελευταίων ἡ πρὸς συμπλήρωσιν προθεσμία παρετάθη μέχρι τῆς 15.10.1952 κατ' ἄρθρ. 2 ν. 2141 τοῦ 1952 (Κ.Θ. 391). Περὶ τῆς ἀρχῆς ἴδε Θ. 61, σ. 886. Πρόσφ. περὶ ἀναστολῆς Θ. 57, 197.

IV

Τὸ δικαίωμα τοῦτο (ἀγωγή), ἐφ' ὅσον δὲν ἠσκήθη, **ὡζεται**, ὡς ἐλέχθη, καὶ σήμερον ἔτι κατ' ἄρθρ. 24 εἰσ. ν. 2783 διεπόμενον ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ δικαίου (ἀνωτ. I, II), πρὸς ὃ διαφέρει ἐν πολλοῖς τὸ νέον (648, 649, 653 Α.Κ.) μὴ ὂν ἐντελῶς ὅμοιον.

Ἤδη δύναται νὰ ἐγερθῇ ἡ ὡς ἄνω (II Β) ἀγωγή, ἂν μὴ κατὰ τὴν γενικὴν τῆς πολ. δικ. (22 § 4, ἄρθρ. 490 § 2, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ν. 1968 τοῦ 1944) διαδικασίαν, τοὐλάχιστον κατὰ τὴν εἰδικὴν τοιαύτην τοῦ β.δ. 1/4.8.1920 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΦΟΔ περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ἀφοῦ ἡ ἀξίωσις πηγάζει ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Καὶ τοῦτο κατὰ τὰς κατωτέρω ἐκφρασθείσας ὀρθὰς γνώμας καὶ κρίσεις τὰς μὴ ποιουμένας διακρίσεις: ΕΕΔ τ. 10, σ. 777, 803, 807, ΔΕΝ τ. 7, ἀριθ. 443, 290, 165. Τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἄλλως τὸ περὶ οὗ πρόκειται συνάλλαγμα γίνεται ὑπὸ τεξηρτημένους», Α.Π. 160, 1952, ΔΕΝ 8, 298, εἰς τοιοῦτον βαθμὸν προσώπου, ὥστε τοῦτο λόγῳ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ θέσῃ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἔστω καὶ πόρρωθεν. Μόνον ἡ ὑφηλοφροσύνη τοῦ νόμου σώζει ἐνταῦθα τὴν κατάστασιν.]

Κατὰ τὴν **πρόσφατον** νομολογίαν ἡ περίπτωσις ὀρθῶς ἐκρίθη οὕτω: Ἐν ἀνυπαρξίᾳ εἰθισμένου μισθοῦ ὁ καθορισμὸς γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργοδότου) κατὰ κρίσιν δικαίαν καὶ ἐν διαφωνίᾳ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου: Πρ. Ἀθ. 2240, 1952, Θ. 63, 410, ΔΕΝ τ. 8, σ. 453 καὶ ἀριθ. 934, 1271, 1272 τῆς συνόψεως.

Πρβλ. διὰ τὰς πρὸ τοῦ 1944 **δικηγο-**

Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Ν. 2222)1952

ΥΠΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Εἰς προηγούμενα σημειώματά μας (ΕΕΔ 11, 1053, 1119, 1173) ἠρευνήθησαν τινὰ ἐκ τῶν ὀλίγων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τῆς θέσεως ἐν ἰσχύϊ τοῦ προσφάτου Ν. 2222)1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041).

Τὰ ζητήματα ὅμως ταῦτα δὲν ἐξηντλήθησαν καὶ παρίσταται ἀνάγκη νὰ συνεχίσωμεν.

Τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου ὁρίζει:

«Αἱ ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας οὐδὲν ἐπάγονται νόμιμον ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἤθελε ζητηθῇ ἀπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος διαδικασίαν.

Εἰς περίπτωσιν μὴ χορηγήσεως τῆς ἀδείας δι' ἀπολύσεις περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος αἱ γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες δὲν ἐπαναπροσελήφθησαν ἢ δὲν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν καὶ ἐφ' ὅσον οἱ πρὸς οὓς αἱ καταγγελίαι μισθωτοὶ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως ἤθελον προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἀπελύθησαν.

Τυχὸν καταβληθεῖσαι ἀποζημιώσεις διὰ τὰς ὡς ἄνω ἀνισχύρους καταστάσας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀναζητοῦνται, εἰμὴ καθ' ὃ ποσὸν ὑπερβαίνουν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν ἐκτὸς ἀπασχολήσεως διανυθέντα χρόνον, τοῦ ὑπερβάλλοντος ποσοῦ παρακρατουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς δόσεις μὴ ὑπερβαινούσας τὸ 1)8 τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ».

Δὲν ὁρίζονται εἰς τὸν νόμον σαφῶς αἱ προκύπτουσαι ἐκ τῆς ἀνω διατάξεως συνέπειαι ὡς πρὸς τὸν μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ. Ἐντεῦθεν γεννᾶται εὐλόγως τὸ ἐρώτημα ποία

ρικὰς ἀμοιβάς: Ε.Α. 766, 1945, Θ. 56, 316, Ν.Δ. 4, 319, Πρ. Θ. 268, 1946, Θ. 58, 216, καθ' ἃς αὗται ὀφείλονται εἰς πληθωρικάς, αἵτινες μετατρέπονται εἰς νέας καὶ ἐπιδικάζονται.

V

Ὡς συμπέρασμα προκύπτει ἐκ τῶν ἀνω τὸ ἑξῆς:

α) Ἡ νομοθεσία ἄγεται μὲν καὶ φέρεται σήμερον καὶ κακοποιεῖται μάλιστα δεινῶς ὑπὸ ἀδαῶν νομοτεχνῶν εἰς πολυνομίαν καὶ κακονομίαν, ὅμως συμβαίνει πανθομολογουμένως τὸ θαῦμα τοῦτο, νὰ διαλευκαίνηται ἀενάως αὕτη ὑπὸ τῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν δικαστηρίων τῇ βοηθείᾳ τῶν ἑρμηνευτικῶν κανόνων (δηλαδὴ τῆς Λογικῆς). Οὕτως ὥστε ἀποτελεῖ ἐνιαῖον λογικὸν ἠθικὸν καὶ τέλειον σύστημα κανόνων κοινωνικῆς γενικῆς ὠφελείας ἐμπνεόμενον ὑπὸ νομοθέτου μεθ' ὑψηλοῦ φρονήματος καὶ εὐρείας νοήσεως καὶ ἀείποτε κυρίας διαθέσεως (βλ. mens vir). Τοῦτο παρατηρεῖται ἰδίως εἰς τὸ Ἰουστινιάνειον Δίκαιον, ὅπερ εἶναι πάτριον καὶ τέλειον Δίκαιον.

β) Τὸ Δίκαιον τοῦτο οὐδέποτε ἐστερήθη μέσων πρὸς προστασίαν τῆς ἰσότητος ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ τοῦ δικαίου τῶν οἰκονομικῶς ἀδυνάτων μελῶν τῆς κοινωνίας. Ἀρκεῖ νὰ γνωρίζῃ τις καλῶς τὴν νομοθεσίαν ταύτην, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν πάντοτε γ' ἀνακαλύπτῃ τοὺς κεκρυμμένους θησαυρούς της!

Γινώσκειν δὲ νόμους δὲν εἶναι τὸ κατέχειν τὰ ῥήματα αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἔκτασιν: Ν. 17, Π. 1, 3. Ἑρμηνεύειν δὲ οὐ δεῖ ἀπὸ προσκομιδῆς μέρους τοῦ νόμου: Ν. 24, Π. 1, 3.

γ) Θὰ ἦτο ἀπορριπτέον πᾶν ἄλλο δίκαιον, ὅπερ θὰ ἐστερεῖτο τοῦ λαϊκοῦ καὶ ἀνθρωπιστικοῦ, ὅσον καὶ γνησίως ἑλληνικοῦ καὶ ὑψηλοῦ τούτου χαρακτῆρος, ἀληθοῦς θεμελίου πάσης ἀξιοπρεποῦς κοινωνίας!

VI

Κατὰ τὸ ἤδη ἰσχῦον οὐσιαστικὸν δίκαιον τοῦ Κώδικος σημειωτέα τὰ ἑξῆς:

Ἐπὶ τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν κατὰ τὸν νέον Ἀστ. Κώδικα ἰσχύουσιν αἱ αὐταὶ διατάξεις τῶν ἄρθρων 648 Α.Κ. κλπ., ἰδίᾳ 660, 663, 371 Α.Κ. κλπ. Ὑπήχθησαν δὲ ἤδη οὗτοι διὰ τοῦ Α.Ν. 1846 τοῦ 1951 εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Α.Ν. 118 τοῦ 1945.

Σχετικῶς ἴδε *Ν. Βικελίδην* ἐν ΕΕΔ 10, 781 ἑπ. Ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ταύτῃ μελέτῃ γίνονται αἱ ἑξῆς παραδρομαί: Εἰς τὰς μετὰ τῆς οἰκογενείας σχέσεις τοῦ οἰκοσίτου παραβλέπεται ἡ σύμβασις, δι' ἧς συνδέεται ὁ οἰκοσιτος πρὸς ὡρισμένον πρόσωπον (τῆς οἰκογενείας) ἐντολὴν ἔχον ὅπως καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπηρετῇ. Ἐντολὴ ὑφέρπει ἀείποτε καὶ ἐν τῇ μισθώσει ταύτῃ (648, 652, 674). Οὐδένα ρόλον παίζει ἡ περίφημος «ἐξάρτησις». Ὅτι δὲ πρέπει καὶ οὗτοι νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπήχθησαν εἰς εἰδικήν, ἄνευ λόγου γίνεται αὐτόθι περὶ αὐτῶν διάκρισις ὡς δῆθεν μὴ ὑπαγομένων. Καὶ τοῦτο, διότι ὁ νόμος δὲν διακρίνει.

Περὶ τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν ἴδε καὶ Πρ. Ἠρ. 61, 1951, ΔΕΝ 7, 437, ἔνθα σημειώσεις. Προσέτι διὰ τὸ ἄρθρ. 371 Α.Κ. τὰς Ε.Π. 291, 1949, ΕΕΝ 16, 503, Ε.Π. 20, 1950, ΕΕΝ 17, 759.

ὑπῆρξεν ἡ ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ θέματος νομοθετικὴ θέλησις.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ διαχωρισθῇ ἡ περίπτωσις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 10 ἐκείνης τῆς δευτέρας παραγράφου αὐτοῦ.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ κῦρος τῶν κατὰ τὸ τρίμηνον γενομένων καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐξαρτᾶται, κατ' ἀρχήν, ἐκ τῆς ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου (διὰ τοῦ ἀπὸ 9|10 Ὀκτωβρίου 1952 Διατάγματος, ΕΕΔ 11, 1166) αἰτήσεως ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων τῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν.

Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς ἀποκλειστικῆς αὐτῆς προθεσμίας (ἀναστελλομένης ἐκ λόγου ἀνωτέρας βίας)(1), ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ ἄλλου τινός, οὐδὲν ἐπάγεται νόμιμον ἀποτέλεσμα καὶ ὁ ἐργοδότης, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, διατελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ ὀφείλει τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. μισθόν. Τεκμαίρεται δηλαδὴ ἐκ τοῦ νόμου ἀμαχήτως, ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπῆρξεν ἀδικαιολόγητος, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ καὶ τὴν βάσιν τῆς ἀπαγγελλομένης ἀκυρότητος καὶ τῆς ἐκ ταύτης ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, χωρὶς, νομίζομεν, νὰ παρίστατοι ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀφοῦ κατὰ τὰ παγίως ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει δεκτὰ γενάμενα, διὰ τῆς ἀπολύσεως ἐξεφράσθη ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου εἰς μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, δὲν μεταβάλλεται δὲ τὸ πρᾶγμα ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νόμος ἐθεώρησε ἤδη τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀνίσχυρον (2).

Ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου δὲν δύναται νὰ προβληθῇ κατὰ τῆς ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ δικαιολογεῖται ἐξ οἰκονομικοῦ λόγου, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖται δικαιοδοσίας ν' ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ, ἁρμοδίας οὔσης τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου Ἐπιτροπῆς(3), ἀνεξαρτήτως τοῦ νόμῳ, ὡς ἐξετέθη, ἀβασίμου αὐτοῦ, μετὰ τὴν μὴ ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς δι' ἔγκρισιν τῆς ἀπολύσεως αἰτήσεως ἐντὸς τῆς ὁρισμένης ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμίας.

Μόνον δικαίωμα ἔχει ἡ ἐπιχείρησις νὰ ὑποβάλῃ τὴν κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου αἴτησιν διὰ τὴν παροχὴν εἰς αὐτὴν ἀδείας ἀπολύσεως εἰς τὸ μέλλον, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις ὑπαγορεύεται ἐξ οἰκονομικῶν λόγων καὶ δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου (ἀπόλυσις δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τῆς ἀντικαταστάσεως).

Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ὑπεβλήθη ἐμπροθέσμως ἡ προβλεπομένη ὑπ' αὐτοῦ αἴτησις, τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς σχετικῆς ἐπ' αὐτῇ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος. Καὶ ἂν μὲν δι' αὐτῆς ἐγκριθῇ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἔγκρισις ὁρᾷ ἐκ τινος καὶ ἡ καταγγελία εἶναι ἐκτοτε ἰσχυρά. Ἀλλὰ καὶ μόνη ἡ ἀπόρριψις τῆς αἰτήσεως περὶ ἐγκρίσεως τῆς γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν καθιστᾷ ἀκύρον αὐτήν, ἀλλὰ πρέπει συγχρόνως νὰ συντρέχουν καὶ αἱ ἐξῆς προϋποθέσεις: ἐφ' ὅσον αἱ ἀπολυθέντες δὲν ἐπαναπροσληφθησαν ἢ δὲν ἀνεπληρώθησαν κατ' ἄλλων μισθωτῶν καὶ ἐφ' ὅσον οἱ πρὸς οὓς αἱ καταγγελίαι μισθωτοὶ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως ἤθελον προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἀπελύθησαν.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ τελευταία αὕτη προϋπόθεσις ἐτέθη ἐν τῷ Νόμῳ, διότι ἐνδέχεται ὁ ἀπολυθεὶς νὰ ἔχῃ ταχτοποιηθῇ ἐργαζόμενος παρ' ἄλλῃ ἐπιχειρήσει καὶ, ἀφοῦ οὕτω ἀπασχολεῖται, πληροῦται δηλαδὴ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν ἀπασχόλησιν, ἐκρίθη ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐπιβαρυνθοῦν αἱ ἐπιχειρήσεις διὰ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀκυρότητος ἀπολύσεων, αἱ ὁποῖαι ἐκ τῶν πραγμάτων δὲν ἐπέφεραν τὰ κοινωνικῶς ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς ἀνεργίας των.

Εἰς τὸν μισθωτὸν ἐναπόκειται, ἐφ' ὅσον

---

1) Ἡ ὑπὸ τὸ διαζευκτικοσυμπλοκικὸν δίκαιον κρατοῦσα ὡς ὀρθοτέρα γνώμη ὅτι ἡ ἀποκλειστικὴ προθεσμία δὲν ἀναστέλλεται ἐξ οἱουδήποτε λόγου, ἔστω καὶ εἰς ἀνωτέραν βίαν ὀφειλομένην (*Ραϊλοῦ*, Περὶ ἀποβατικῆς παραγραφῆς § 23, σελ. 79, *Regelsberger - Μαριδάκη - Πράτσικα*, Γεν. Διδ. § 184) δὲν ἰσχύει ἤδη, διότι καὶ' ἄρθρ. 270 Α.Κ. καθ' ἃς περιπτώσεις ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν μερῶν τάσσεται προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔδει νὰ ἀσκηθῇ τὸ δικαίωμα (ἀποβατικὴ προθεσμία), ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις καὶ κατ' ἄρθρ. 255 Α.Κ. ἡ παραγραφὴ ἀναστέλλεται, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ δικαιοῦχος ἕνεκα λόγου ἀνωτέρας βίας ἐκωλύθη νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἀξίωσίν του κλπ. (βλέπε *Γ. Μαριδάκη*, Δίπλ. Ἐκθεσις Προσχεδίου Γεν. Ἀρχῶν, σελ. 261).

2) Α.Π. 499|1936, ΕΕΝ 3' 292, Α.Π. 110|1951, ΕΕΔ 10, 1208, Α.Π. 192|1952, ΕΕΔ 11, 415· αἱ τελευταῖαι αὗται εἶχον ὑπ' ὄψιν των τὴν ἀκύρωσιν ἀπολύσεως δημοσίου ὑπαλλήλου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, *Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., *Δ. Δημητρακάκης*, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ προσφερομένης ἐργασίας, σελ. 15, *Ἀλ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 11, 1121. Ἐνδιαφέρουσα καὶ ἡ Α.Π. 130|1952, ΕΕΔ 11, 617, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης, καταγγέλλων ἀκύρως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, καθίσταται ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ὑποχρεούμενος ἐντεῦθεν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, ἐξ οὗ ἐκπίπτεται πᾶν ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ ἀποκτήσεως ταύτης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἢ ὑποχρέωσις δὲ αὕτη παύει μόνον, ἐὰν ἐπέλθῃ ἄρσις τῆς ὑπερημερίας κατὰ νόμιμον τινα τρόπον, τοῦτ' ἔστιν εἴτε διὰ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅτι ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε δι' ἀποδόσεως τῆς ἐνοχῆς, εἴτε διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν.

3) Ἀποφάσεις δικαστηρίου, στρεφόμενοι δικαιοδοσίας, εἶναι ἄκυρος, τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος δυναμένης νὰ προταθῇ ὑπὸ τοῦ ἔχοντος συμφέρον ἐνώπιον παντὸς δικαστηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἤθελε προσαχθῇ αὕτη (Α.Π. 44|1951, ΕΕΝ 3' 88 καὶ λοιπαὶ αὐτόθι, σελ. 89, παράπομπαί).

διά της νέας τυχόν απασχολήσεώς του δέν εύρίσκει εαυτόν ικανοποιημένον, νά ζητήση την παρά τη επιχειρήσει, έκ της οποίας απελύθη, απασχόλησίν του, εμφανιζόμενος εις τον εργοδότην του εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των 15 ημερών από της απορρίψεως της αιτήσεως της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως προς ανάληψιν εργασίας.

Κατά τον χρόνον, ό οποίος μεσολαβεί μέχρι της εκδόσεως της αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας και μέχρι της προσελεύσεως του μισθωτού προς ανάληψιν εργασίας δέν παρίσταται γεγεννημένον το δικαίωμά του νά άξιώση τας εκ της άκύρου απολύσεως αποδοχάς του, διότι δέν έχει συντρέξει και το τελευταίον αυτό περιστατικόν, το οποίον ό νόμος άξιοί νά υπάρξη, ίνα ή καταγγελία συμβάσεως εργασίας είναι άκυρος.

Έκ του ότι ό Νόμος (§ 3 άρθρου 10) ορίζει, ότι τυχόν καταβληθείσαι αποζημιώσεις διά τας ως άνω ανισχύρους καταστάσας καταγγελίας συμβάσεως εργασίας δέν αναζητούνται, είμή καθ' ό ποσόν υπερβαίνουν τας αποδοχάς του μισθωτού διά τον έκτος απασχολήσεως διανυθέντα χρόνον, του υπερβάλλοντος ποσού παρακρατουμένου υπό της επιχειρήσεως έκ των αποδοχών του μισθωτού εις δόσεις, μή υπερβαινούσας το 1/8 του ημερησίου μισθού, προκύπτει, νομίζομεν, σαφώς ή απάντησις εις το ερώτημα, άν, διότι ό νόμος δέν καθορίζει σαφώς, ό απολυθείς δικαιούται των αποδοχών αυτού έκτοτε από της άκύρου καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Ή απάντησις εις το εύλόγως κινούν το ενδιαφέρον σχετικόν ερώτημα πρέπει, νομίζομεν, νά είναι καταφατική, διότι, έκτος του ότι είναι όμαλή διά το δίκαιον ή συνέπεια αυτή της άκυρότητος, ό Νομοθέτης, συμψηφίζων την αποζημίωσιν ένεκα της απολύσεως εις τας αποδοχάς του μισθωτού διά τον έκτος απασχολήσεως διανυθέντα χρόνον, ένοεί βεβαίως οφειλόμενον δικαίωμα αποδοχών και διά νά υπερνικηθή το έκ του άρθρου 654 του Α.Κ. ανεπίτρεπτον του συμψηφισμού της ανταπαιτήσεως του εργοδότου (άνευ αιτίας πλέον αποζημιώσεως) προς τον μισθόν, έφ' όσον ούτος θά έκρίνετο υπό του δικαστού αναγκαίος προς διατροφήν του μισθωτού και της οικογενείας του, προβαίνει εις τον συμψηφισμόν, άδιαφόρως του πραγματικού τούτου γεγονότος, το οποίον θέλει το άρθρ. 664 Α.Κ. νά μή συντρέχη διά τον συμψηφισμόν(4).

Είναι, νομίζομεν, άπίθανον νά υποτεθή, ότι ό Νομοθέτης είδικώς μόνον και έξαιρετικώς μόνον διά τους μισθωτούς, προς ους κατεβλήθησαν διά την άπόλυσιν αποζημιώσεις, καθιέρωσε νομικόν πλάσμα (5) περί αποδοχών κατά τον έκτος απασχολήσεως χρόνον, προς μόνον τον σκοπόν νά συμψηφισθούν αί αποζημιώσεις, ένώ θά ήδύνατο, ώς έπραξε τούτο και εις το παρελθόν επί ομοίας περιπτώσεως (άρθρ. 13 Ν.Δ. 424/1941), νά όρίση παρακράτησιν των αποζημιώσεων εις μεγαλυτέρας, κατ' άριθμόν, από της έπαναλήψεως της εργασίας δόσεις.

Ύποκειμένης άνωγής του μισθωτού προς καταβολήν των έκ της άκύρου απολύσεως αποδοχών αύτου, ό εργοδότης δύναται πάντοτε νά προτείνη κατ' αύτου την κατ' άρθρον 656 Α.Κ. έκπτωσιν των άλλαχού κερδηθέντων τυχόν κατά τον αύτον χρόνον, καθ' ον θά άπησχολείτο παρ' αύτώ, έάν δέν άπελύετο (6). Έν τοιαύτη περιπτώσει ό συμψηφισμός της αποζημιώσεως, ή οποία κατεβλήθη διά την απόλυσιν, θά γίνη πρός το άπομένον τυχόν μετά τον συμψηφισμόν των κερδηθέντων άλλαχού τμήμα των αποδοχών κατά τον χρόνον, καθ' ον έτέλει έκτος απασχολήσεως και περαιτέρω έκείνων, τας οποίας έν τώ μέλλοντι θά δικαιούται εργαζόμενος, άλλά πάντοτε εις δόσεις μή υπερβαινούσας το 1/8 του ημερησίου μισθού.

Θά άπαιτηθή, έπι νέας νομίμου απολύσεως, κατά το άρθρ. 1 ή το άρθρ. 3 του νόμου, νά καταβληθή ή διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας όριζομένη αποζημίωσις του ν. 2112/1920 ή του β.δ. 16/18 Ίουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 και έπι εργατών, τεχνιτών και υπηρετών» (αναλόγως της ιδιότητος του μισθωτού ως ιδιωτικού υπαλλήλου ή εργάτου), ώφειλε βεβαίως θά προσμετρηθή ώς συνεχής χρόνος υπηρεσίας και ό έκτος απασχολήσεως, μετά την άκυρον απόλυσιν, χρόνος.

Έν τοιαύτη περιπτώσει, έφ' όσον δέν έχει συμψηφισθή ή καταβληθείσα εις τον μισθωτόν διά την άκυρον καταστάσαν απόλυσίν του αποζημίωσις, ό εργοδότης δύναται νά συμψηφίση ταύτην πρός την νέαν αποζημίωσιν του ν. 2112, την οποίαν υποχρεούται κατά την νέαν νόμιμον απόλυσίν του νά καταβάλη (7).

---

4) Όμοία λύσις εδόθη τελικώς και διά την εφαρμογήν του άρθρου 13 του καταργηθέντος Ν.Δ. 424/1941 (Κρατ. Αθηνών 826/1942, ΕΕΔ 4 173, Αλ. Λιτζερόπουλος, Η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας μετά το Ν.Δ. 424/1941, σελ. 147 επ.). Διά τον συμψηφισμόν της αποζημιώσεως του ν. 2112 προς τον μισθόν άλλως Α.Π. 396/1951, ΕΕΔ 10, 1169.

5) Περί νομικών πλασμάτων Α. Σακελλαρόπουλος, ΕΕΔ 8, 134.

6) Περί καταλογισμού ωφελειών επί άκύρου απολύσεως μισθωτού σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 127, ένθα παραπομπαί εις συγγραφείς και νομολογίαν. Τό τυχόν κληφθέν υπό του μισθωτού κατά την άνεργίαν του επίδομα ανεργίας παρά των Κοινωνικών Ασφαλίσεων δέν θεωρείται ώφέλεια του μισθωτού έκ της παύσεως της εργασίας και δέν συμψηφίζεται, υποχρεουμένου άλλως του μισθωτού εις επιστροφήν προς τον Ασφαλιστικόν Οργανισμόν (Πρωτοδικείου Πατρών 106/1950, ΕΕΔ 10, 59 και λοιπαί εις σημειώσεις μας αύτόθι παραπομπαί).

7) Κατά την νομολογίαν του Πρωτοδικείου Αθηνών (ΕΕΔ 11, 361) και ή κατά το άρθρον 9 ν. 118/1945 ορίζομένη και καταβλητέα διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας αποζημίωσις του νόμου 2112 συμψηφίζεται. Αρνητικώς έπ' αύτου αποφαίνεται ή νομολογία του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (ΕΕΔ 11, 680). Ορθοτέρα, καθ' ήμάς, ώς επεσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 680), είναι ή γνώμη περί του επιτρεπτού του συμψηφισμού, τοσούτον μάλλον, όσον και ό Νομοθέτης του άρθρου 10 του ν. 2222/1952, ένώ έγνώριζεν, ότι αί καταβληθείσαι διά την άπόλυσιν αποζημιώσεις κατεβλήθησαν και δυνάμει του άρθρου 9 ν. 118/1945, συμψηφίζει ταύτας και προς τον μισθόν.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Κρίσις περί καταχρηστικής άσκήσεως δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου

Σκοπὸς διατάξεων ἄρθρων 657, 658, 660 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἄρθρ. 5 Ν. 2112)1920.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου, αὐτη καὶ μόνη, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς γενομένη κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἂν μὴ συνοδεύηται ὑπὸ περιστάσεως προσδιδούσης ἐμφανῆ ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων ἄρθρου 281 Α.Κ.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1295)1950). Πρωτοδίκης *Δ. Σκαφίδης*) εἶχε δεχθῇ, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς ὑπαλλήλος ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου 1949 δι' ὁρισμένον χρόνον εἰργάσθη μέχρι τῆς 1.9.1950, ὅτε ἀσθενήσασα παρέμεινεν οἴκοι, νοσηλευομένη μέχρι καὶ τῆς 10.9.1950, ὁ ἐναγόμενος δέ, χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ τὴν ἐξέλιξιν τῆς νόσου της, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν καὶ ἄνευ ἄλλης τινὸς αἰτίας, ἐσπευσε τὴν 2.9.1950 καὶ καταγγείλῃ τὴν μετ' αὐτῆς ἐναγούσης σύμβασιν, παύσας ἔκτοτε νὰ δέχηται τὰς ὑπηρεσίας της. Ἡ ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας γενομένη καταγγελία ὑπερέβη πράγματι τὰ εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ σχετικοῦ δικαιώματος τὸν ἐπιβαλλόμενα εἰς τὸν ἐναγόμενον ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρησέων ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ εἰρημένου δικαιώματος ὅρια, πασιδήλως προσκρούουσα πρὸς πᾶσαν ὑποχρέωσιν προνοίας, ἣν ὑπεῖχεν ὁ ἐναγόμενος ἀπέναντι τῆς ἐναγούσης, ὑποχρέωσιν ρητῶς καθιερουμένην διὰ τῶν ἄρθρων 657, 658 καὶ 660 τοῦ Α.Κ. καὶ ἧτις ἄλλην συμπεριφορὰν ἐπέβαλλεν εἰς αὐτὸν καὶ οὐχὶ τὴν ἐν προκειμένῳ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδειχθεῖσαν. Ἑπομένως, ἀπηγορευμένη οὖσα ἡ τοιαύτη καταγγελία (ἄρθρον 281 τοῦ Α.Κ.), ἐτύγχανε ἄκυρος (ἄρθρ. 171 Α.Κ.)».

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι, διαρκούσης τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀποχῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὑποχρεούμενος πάντοτε εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112)1920 ἢ τοῦ β.δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 (ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112)1920 καὶ ἡ ὁμοία τοῦ ἄρθρου 8 β.δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 σκοπεῖ μόνον νὰ ἀποκλείσῃ τὸ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ τεκμήριον ὅτι ἐπέρχεται συνήθη λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀποχῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας.

Συνάγεται μάλιστα τοῦτο (ὅτι ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ διαρκούσης τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ) καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 658 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ διὰ τὸν χρόνον τὸν ἐν αὐτῷ ὁριζόμενον διατήρησις τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν μισθῶν ὑφίσταται καὶ ἂν ἔτι, τοῦ κωλύματος (καὶ τοιοῦτο εἶναι καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ) παρεχοντος τοιοῦτον δικαίωμα, ὁ ἐργοδότης καταγγείλῃ τὴν μίσθωσιν.

Ἐξ ἑτέρου ὅμως δὲν δύναται νὰ παραγραφῇ, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. ἄσκησις δικαιώματος συνιστᾷ τὸ μέσον ἠθικὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διέπῃ τὴν ἔννομον συναλλαγήν» (*Γ. Μπριδάκης*, Αἰτιολογ. Ἐκθέσεις ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν, σελ. 120 ἑπ.).

Ἀπὸ τοιούτων σκέψεων καὶ ἐν τῇ Γαλλικῇ Νομολογίᾳ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἡ προκληθεῖσα ἀπὸ βραχείαν ἀσθένειαν τοῦ ἐργαζομένου (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 7, σελ. 13, ἔτι δὲ *Βασ. Παν. Βασιλείου*, ἐν Ν. Δικαίῳ, ἔτος 7ον, σελ. 104 ἑξ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς νομολογίαν τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ παραπομπαί).

Ἡ διάφορος συνεπῶς πρὸς τὴν γνώμην τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως τοιαύτη τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἡ ὑπὸ τὰς ἐκτεθειμένας ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις συνθήκας (τὴν ἐπομένην ἀκριβῶς τῆς ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας), χωρὶς νὰ βεβαιοῦται εἰς σοβαρὸς λόγος διὰ τὰ συμφέροντα τῆς ἐπιχειρήσεως συνέτρεξε, δικαιολογούμενος κατ' ἀντικειμενικὴν κρίσιν, νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ἡ ὀρθοτέρα.

Πολὺ πρὶν εἰσαχθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περιεχόντος βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου ἡ πολύκροτος κατασάρα ἔκτοτε ὑπ' ἀριθ. 203)1934 Α.Π. (Θέμ. ΜΣΤ' 283, ἐφ' ἧς σχόλια *Ἀλ. Διτζεροπούλου*, ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1936, σελ. 93 ἑπ.), ἐδέχθη ἐπὶ περιπτώσεως γνωστοποιήσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς γέροντα ἐπάλληλον ἀποτόμως, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν δικαίων κακοβουλία, ἡ σκληρότης καὶ τὸ ἀπάνθρωπον δὲν θάλπονται,

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ

Έκτασις εφαρμογής του Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περί επεκτάσεως Ν. 2112

Περιορισμός εφαρμογής Β.Δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 αποκλειστικώς μόνον εις τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112)1920 ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς δὲν ὑπάγονται τὰ ἑστιατόρια.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπὶ σερβιτόρου ἑστιατορίου.— Ὑπολογισμὸς δικαιουμένων ἀποδοχῶν.

Περίπτωσις της κατωτέρω αποφάσεως του Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρου ἑστιατορίου.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ κρατοῦσαν ἄποψιν ὅτι τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112 ἐπιχειρήσεων, διὰ τὴν ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφαρμογὴν παρασχέθη, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12, ἐξουσιοδότησις πρὸς ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112 διὰ β.δ. (Βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 212, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Περαιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ διότι ἡ ἐπιχείρησις ἑστιατορίου δὲν εἶναι βιομηχανική, βιοτεχνική ἢ μεταλλευτική ἐπιχείρησις (αὗται μόναι ὁρίζονται ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν 2112), ὡς σκέπτεται, δὲν ἐφαρμόζει ἐν προκειμένῳ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ., ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. ἐφαρμοζόμενον εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἀνωτέρω β.δ. Τὴν αὐτὴν λύσιν ἠκολούθησε καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 13478|1952 (εἰσηγητὴς *Ε. Γιοτσαλίτης*, ΕΕΔ 11, 318).

Ἡ ἄποψις αὕτη περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων (ὁ σερβιτόρος θεωρεῖται ὑπηρέτης) εἶναι καλὰ (βλέπε καὶ τὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 600|1938, Θέμ. ΝΘ' 691), ἀπεμακρύνθησαν δὲ αὐτῆς αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5565|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1271), Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 866|1952 (Πρωτοδίκης *Ἰ. Παπαδόπουλος*, ΕΕΔ 11, 358) διὰ νέων ἐπιχειρημάτων, ἐφ' ὧν θὰ ἦτο ἐνδιαφέρον νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη τοῦ ὡς ἐφετείου δικαζόντος Πρωτοδικείου.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 212 ἑπ.), ὅτι ἐκ νομοθετικῶν κειμένων, ρυθμιστικῶν θεμάτων ἐργατικοῦ δικαίου, συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112 εἶναι καὶ ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἑστιατορίου (γνώμη καὶ τῶν νεωτέρων ὡς ἄνω ἀποφάσεων τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Γ'ΘΟΛ'), ὥστε νὰ στηρίζηται ἐπαρκῶς ἡ ἄποψις περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

Λυομένου ὀρθῶς τοῦ ζητήματος τούτου καθορίζονται καὶ αἱ ἐφαρμοστέαι, ἀναλόγως τῆς λύσεως, καὶ μὲ διαφόρους συνεπείας κείμεναι διατάξεις τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἄρθρ. 669 Α.Κ., ὡς πρὸς τὴν παραβασιν αὐτῶν.

Προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον ὁ σερβιτόρος ἑστιατορίου ἀμείβεται ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς, θὰ καταβληθῇ διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1910 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀποζημίωσις τοῦ τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 11, 304), ἐνῷ, προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. εἰς περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας, ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. (βλέπε γενικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας *Ἰ. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 5, 577 ἑπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6050|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΛ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τσιαντόπουλος, Λ. Λουκόπουλος

Αἱ ἐν Α.Κ. (ἄρθρα 657, 658, 660) προβλεπόμεναι ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ καὶ ἐξόδων νοσηλείας, ὡς καὶ τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ ν. 2112 τεκμήριον ὅτι ἀποχὴ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἱκανοποιοῦσαι ἐπιτακτικὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην προστασίας τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων, δὲν ἐξικνοῦνται μέχρις ἀνατροπῆς τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ὑπὸ τὸν περιορισμὸν πάντοτε τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τούτου εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, αὐτὴ καὶ μόνη, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς γινομένη κατὰ κατάχρησιν, ἂν μὴ συνοδεύηται ὑπὸ περιστάσεις τοιαύτας, προσδιδούσας ἐμφανῆ ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ἐκ τῆς καλῆς πίστεως κλπ. Ὅθεν ἡ ἐπὶ τῇ γνωστοποιήσει τοῦ ἐργάτου ὅτι θ' ἀπέλθῃ τῆς ἐργασίας ἐπὶ δεκαήμερον λόγῳ ἀσθενείας του καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ὑπερβαίνει καὶ δὴ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, πολλῷ μᾶλλον δσῳ οὐδὲν ἕτερον γεγονὸς συνέτρεξεν ὀφειλόμενον εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ δυνάμενον νὰ στοιχειοθετήσῃ τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως.

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΤΙΘΕΤΩΝ ΠΡΟΣ Ν. 2112

Θέσπισις ορίου ηλικίας αποχωρήσεως μισθωτού δι' οργανισμού επιχειρήσεως

Έννοια άρθρου 8 Ν. 2112/1920, ως ηρμηνεύθη δι' άρθρ. 11 Α.Ν. 547/1937 περί ακυρότητος συμβάσεων αντικειμένων προς τον Ν. 2112. — Περίπτωσις τροποποιήσεως οργανισμού επιχειρήσεως κατά δίοδον εργασιακής σχέσεως. — Έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως Ν. 2112 επί δηλώσεως μισθωτού ότι αποχωρεί οικειοθελώς.

Διά δύο εκ των τελευταίων αποφάσεων του Αρείου Πάγου (221/1951, Α' Τμήματος, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 622, 3/1952, Β' Τμήματος, εισηγητής *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 256) έγινεν δεκτόν (είχον και αύται υπ' όψιν των οργανισμόν εργοδοτρίας, μη κυρωθέντα διά νόμου και συνεπώς επέχοντα θέσιν συμβάσεως, Α.Π. 221/1950, εισηγητής *Α. Χαμάρας*, ΕΕΔ 9, 347), ότι, εφ' όσον το άρθρον 8 του ν. 2112/1920, ως αύθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρου 11 του Α.Ν. 547/1937, ορίζει, ότι, οιαδήποτε σύμβασις, προ ή μετά την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, είναι αυτοδικαίως άκυρος, πλην άν αύτη περιέχη αναγνώρισιν ή εξόφλησιν ειδικώς των εκ του νόμου τούτου αξιώσεων του υπαλλήλου ή είναι μάλλον ευνοϊκή δι' τον υπάλληλον, σαφώς προκύπτει, ότι ή σύμβασις δεν είναι, κατ' εξαίρεσιν, άκυρος, εφ' όσον είναι μάλλον ευνοϊκή, εν σχέσει προς τας υπό του ν. 2112/1920 προνοουμένας δι' αυτού περιπτώσεις και δή την αποζημίωσιν διά την άνευ νομίμου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου απόλυσιν και ότι είναι εοικυία διά τον εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει συμβληθέντα μετ' άλλου υπαλλήλων και ούχι διά τους εν γένει του εργοδότου τοιούτους.

Κατ' ακολουθίαν της όρθης αύτης εννοίας του νόμου εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν, εφ' ής ασχολήθη το Πρωτοδικείον, ήτο ενδεχόμενον άν ο μη κυρωθείς διά νόμου οργανισμός της εναχθείσης Τραπέζης, ο οποίος συνετάχθη και εγνωστοποιήθη εις τους υπηρετούντας υπαλλήλους της και δι' ού, ενώ δεν ωρίζετο πρότερον, ωρίσθη όριον ηλικίας κατ' εκλογήν «ανώτατον», ως αναγράφεται εν αυτώ, αποχωρήσεως των υπαλλήλων, ήτο δυνατόν να θεωρηθή, από απόψεως εφαρμογής του ν. 2112/1920 διά τον συγκεκριμένον υπάλληλον, έγγυρος, ως υπήρξεν η περίπτωσις των ανωτέρω αρεοπαγιτικών αποφάσεων.

Εξ άλλου, έχει ήδη γίνει ορθώς δεκτόν, ότι και έχει ένθα διά νόμου ή κανονισμού έχει ληφθή μέριμνα τοιαύτη ως προς την του ν. 2112/1920, οπότε δεν εφαρμόζεται ο νόμος ούτος (βλέπε σχετικώς και *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 11, 777), ή μέριμνα πρέπει να έχη ληφθή διά της εν τω νόμω 2112 προνοουμένης καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (κατά το άρθρ. 669 Α.Κ. ή σύμβασις εργασίας καταγγέλλεται προ 15 ημερών, δεν θά καταβληθή αποζημίωσις (ή πρωτοδικειακή απόφασις δεν κυριολεκτεί όμιλούσα περί αποζημιώσεως), αλλά μισθός 15 ημερών, δεδομένου ότι το άρθρ. 669 Α.Κ. ορίζει, ότι ή λύσις της συμβάσεως επέρχεται μετά την πάροδον της προθεσμίας των 15 ημερών (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αιτιολογ. Έκθ. Εισηγητού Προσχεδίου Μισθώσεως Εργασίας, ΕΕΔ 9, 472, *Κ. Κανελλόν*, Ενοχ. υπ' άρθρ. 669, σελ. 350).

Ορθώς δε κατά τούτο σκέπτεται ή εν λόγω απόφασις, ότι, προκειμένης εφαρμογής του άρθρου 669 Α.Κ., δεν θά ληφθή υπ' όψιν το τεκμαρτόν ημερομίσθιον (έννοεί το του άρθρου 6 § 3 του Ν.Δ. 1250/1949, ΕΕΔ 8, 963 περί αποζημιώσεως των επί ποσοστοίς αμειβομένων μισθωτών), αλλά πάν ό,τι θά απελάμβανεν ο μισθωτός εργαζόμενος, αφού, ως εσημειώθη, οφείλεται μισθός εκ της υπερημερίας του εργοδότου περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του μισθωτού επί τας 15 ημέρας της προθεσμίας καταγγελίας συμβάσεως εργασίας του άρθρου 669 Α.Κ.

Πρωτοδικείου Αθηνών 5988/1952

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Κ. Παυλίδης**

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμένος**

Δικηγόροι οι κ.κ. Θ. Αστυακόπουλος, Θ. Σούλης

Τα Σ.Δ. της 16/18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 και επί των εργατών κλπ. περιορίζεται αποκλειστικώς μόνον εις τας εν τω άρθρω 12 ν. 2112 επιχειρήσεις, εις ας δεν υπάγονται τα εστιατόρια (Έφετ. Αθηνών 630/1938, Θέμ. ΝΘ' 691). Ορθώς μετά ταύτα η εκκαλουμένη έκρινεν εφαρμοστέαν την διάταξιν του άρθρου 669 Αστικού Κώδικος και απορριπτέα καθίστανται τα εν τω λόγω της έφέσεως του εκκαλούντος αναγομένου υποστηριζόμενα.

Αι αποδοχαί του ενάγοντος ορθώς υπό της εκκαλουμένης καθωρίσθησαν εις το ποσόν των δραχμών 60.000 ημερησίως και βάσει τούτων υπελογίσθη η εκ του άρθρου 669 αποζημίωσις του ενάγοντος. Κατά ταύτα απορριπτέος, ως αβάσιμος, καθίσταται και ο έτερος λόγος έφέσεως του εκκαλούντος αναγομένου. Τα περί τεκμαρταύ ημερομισθίου δεν ισχύουν επί της αποζημιώσεως του άρθρου 669 Αστικού Κώδικος, ως ισχύουν επί της κατ' άρθρ. 9 ν. 118/1945 αποζημιώσεως.

συμένας περιπτώσεις, ήτοι διά την άποζημίωσιν του άνευ καταγγελίας συμβάσεως εργασίας απολυομένου υπαλλήλου (Α.Π. 306|1938, Θέμ. ΜΗ' 11, Α.Π. 1 και 2|1937, Θέμ. ΜΗ' 439, Α.Π. 194|1937, Θέμ. ΜΗ' 802).

Η περί συνταξιοδοτήσεως του υπαλλήλου μέριμνα μετά την εκ της εργασίας του απόλυσιν δεν είναι μέριμνα διά την απόλυσιν (Α.Π. 1|1937, Θέμ. ΜΗ' 439, Α.Π. 194|1937, Θέμ. ΜΗ' 802).

Δεν ενδιαφέρει, επομένως, εις την συγκεκριμένην αύτην περίπτωσιν να ερευνηθή τί θά είχεν ο υπάλληλος μετά την διά του οργανισμού θεσπισιν ορίου ηλικίας και συνταξιοδοτησίν του εκ του ιδρυθέντος ασφαλιστικού Οργανισμού, διά νά κριθή, άν ο οργανισμός (σύμβασις) περιέχη ευνοϊκωτεραν μερίμναν εκείνης του Ν. 2112|1920.

Κατά την πλειοψηφήσασαν γνώμην του Πρωτοδικείου, λόγω του ότι ο μισθωτός, συμπληρώσας το όριον ηλικίας, εδήλωσεν, ότι αποχωρεί εκ της υπηρεσίας της εργοδότιδος, δέν υπάρχει ή προϋπόθεσις της αποζημιώσεως του Ν. 2112|1920, ή οποία παρέχεται εν περιπτώσει καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους του εργοδότου.

Αλλ' ακριβώς εδώ εγείρεται το ζήτημα: Άν ή αποχώρησις του μισθωτού, κατά τον οργανισμόν (σύμβασιν των μερών), έχη την έννοιαν οικειοθελούς εκ μέρους αύτου λύσεως της συμβάσεως ή υποκρύπτη περιγραφήν του Ν. 2112 και είναι κατά τούτο άκυρος, κατ' άρθρ. 8 Ν. 2112|1920, ως ηρμηνεύθη διά του άρθρου 11 του Α.Ν. 547|1967.

Η καταφατική εις το ερώτημα απάντησις είναι, νομίζομεν, ή ορθώς την έννοιαν της διατάξεως αποδίδουσα, διότι άλλως θά ήτο εύχερές εις τον εργοδότην, εκμεταλλευόμενον την ανάγκην του μισθωτού να εργασθή, να επιβάλλη εις αύτόν την φαινομενικώς λύσιν της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους αύτου, μέ συνέπειαν να μή καταβάλλη την αποζημίωσιν του Ν. 2112, της οποίας δικαιούται ο υπάλληλος εκ της πρό του οργανισμού εκτελέσεως της συμβάσεως εργασίας, διά την απόλυσίν του, ενώ ουσιαστικώς πρόκειται περί απολύσεως.

Υπό την έννοιαν ταύτην, της αποφυγής της μή εφαρμογής του Ν. 2112, όπου αντίθετος πρέπει να εφαρμόζηται διά τον κοινωνικόν σκοπόν αύτου, κείται και ή διάταξις του άρθρου 8 Ν. 2112|1920, καθ' ήν αί διατάξεις αύτου (Ν. 2112) εφαρμόζονται ωσαύτως και επί συμβάσεων εργασίας μέ ωρισμένην χρονικήν διάρκειαν, εάν ο καθορισμός της διαρκείας τούτων δέν δικαιολογήται εκ της φύσεως της συμβάσεως, αλλ' έτέθη σκοπίμως προς καταστρατήγησιν των περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας διατάξεων του νόμου τούτου.

Και εις τάς συνομολογουμένας διά διάρκειαν ορισμένην συμβάσεις ταύτας ή λήξις αύτων επέρχεται κατ' άρθρ. 669 Α.Κ. αυτοδικαίως διά της παρόδου του χρόνου αύτων, αλλ' εν τούτοις, εφ' όσον ήθελε κριθή, ότι δέν δικαιολογείται ο καθορισμός της διαρκείας των, ανακύπτει δικαίωμα αποζημιώσεως του Ν. 2112|1920.

Το Πρωτοδικείον (πλειοψηφήσασα γνώμη) σκέπτεται και περί του ότι ο μισθωτός απεδέχθη την τροποποίησιν του οργανισμού, μη αποχωρήσας εν παση περιπτώσει εξ αιτίας της τροποποιήσεως.

Αλλά νομίζομεν, ότι ή σκέψις αύτη περιέχει το σφάλμα, ότι παραγνωρίζει τον σκοπόν του άρθρου 11 Α.Ν. 547|1937, ο οποίος άκριβώς ήθελησε νά προστατεύση και τά μελλοντικά δικαιώματα του υπαλλήλου εν περιπτώσει απολύσεως (προ ή μετά την λύσιν της συμβάσεως ορίζει), άφου δέ κηρύσσεται άκυρος πάσα αντίθετος προς τον Ν. 2112 σύμβασις, δέν είχεν ανάγκην ο μισθωτός ούτε να αποποιηθή την υποταγήν αύτου εις την επιβλαβή συμβασιν, ούτε και να αποχωρήση, πράγμα το οποίον θά έπρεπε να πράξη, άξιων περαιτέρω την αποζημίωσιν του Ν. 2112, έάν επρόκειτο μόνον περί μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων της συμβάσεως (Α.Π. 149|1918, εισηγητής **Α. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 7, 390), περί του οποίου όμως δέν αρύκειται ήδη.

Πρωτοδικείου Αθηνών 9431|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Π. Θεράπος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κεσκινάς**
Δικηγόροι οί κ.κ. Ι. Παπαδάτος, Γ. Κωτσομητόπουλος

Εκ της διατάξεως του άρθρου 8 του ν. 2112|1920 «περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας Ιδιωτικών υπαλλήλων», ως αυθεντικώς ηρμηνεύθη αύτη υπό της § 1 του άρθρου 11 του Αν. Ν. 547|1937, δι' ής ορίζεται, ότι οιαδήποτε σύμβασις, πρό ή μετά την λύσιν της μισθώσεως εργασίας, είναι άκυρος, πλήν εάν αύτη περιέχη αναγνώρισιν ή εξόφλησιν ειδικώς των εκ του νόμου τούτου αξιώσεων του υπαλλήλου ή είναι μάλλον ευνοϊκή διά τον υπάλληλον, σαφώς προκύπτει, ότι ή σύμβασις δέν είναι κατ' εξοχήν άκυρος, εφ' όσον είναι μάλλον ευνοϊκή, εν σχέσει προς τάς υπό του ρηθέντος ν. 2112|1920 προνοουμένας δι' αύτου περιπτώσεις και δή την αποζημίωσιν διά την άνευ νομίμου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου απόλυσιν, και ότι είναι τοιαύτη διά τον εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει συμβληθέντα μετά του μισθωτού της εργασίας διά συμβάσεως από κοινού μετ' άλλων υπαλλήλων συναφθείσης και ούχι διά τούς εν γένει του εργοδότου τοιούτους. Εξ ετέρου, εκ του συνδυασμού των διατάξεων 1, 3 και 8 του αύτου ως άνω νόμου σαφώς προκύπτει, ότι εν τη λύσει της συμβάσεως εργασίας, αμοιβαία των μερών συναινέσει, δέν έχουσιν εφαρμογήν οί την μονομερή λύσιν αύτης διά καταγγελίας ως προϋπόθεσιν έχουσαι διατάξεις του ρηθέντος νόμου, υπό τον αναγκαίον δμως όρον ότι ή περί λύσεως της συμβάσεως εργασίας συμφωνία των μερών είναι καθ' όλα έγκυρος (Α.Π. 221|1951, ΕΕΔ 10, 622, Α.Π. 3|1952, ΕΕΔ 11,256).

Εί και ήδύνατό τις είπείν ότι, ως πιστού-

ται ἐκ τῶν προσαγομένων πρακτικῶν τῆς πρωτοδίκου δίκης (μάρτυρες δὲν ἐξητάσθησαν παρὰ τῶν διαδίκων), ἡ ἐκκαλοῦσα (ἐναγομένη) ναὶ μὲν ἠρνήθη ὡς μὴ νόμιμον τὴν κρινομένην ἀγωγήν, συνωμολόγησεν ὅμως τὰ ἐν αὐτῇ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικά, ἤτοι ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) προσελήφθη παρ' αὐτῇ κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1905, ὡς ὑπάλληλός της, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὅτι ἐν ἔτει 1918 προήχθη εἰς τμηματάρχην β' τάξεως καὶ ἐλάμβανεν ἔκτοτε μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1950 τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ὡς ἄνω βαθμοῦ του, ηὐξημένας κατὰ 20 ο|ρ. λόγῳ παραμονῆς του ἐν τῷ βαθμῷ τούτῳ, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις διελύετο ὑπὸ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης θεσπισθέντος ὀργανισμοῦ προσωπικοῦ, ἐπέχοντος θέσιν συμβάσεως, ἐν ἄρθρῳ 15 τοῦ ὁποίου ὡρίζετο ὅτι «ἡ διοίκησις δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας οἱουδήποτε ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν σχετικῶν νόμων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ὅτι τὴν 15 Νοεμβρίου 1949 ἡ ἐκκαλοῦσα ἐκοινοποίησε πρὸς τὸ προσωπικόν της τὴν ὑπ' ἀριθ. 11339|11.11.1949 ἐγκύκλιον, δι' ἧς ἐγνωστοποίησεν, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτῆς ἀπεφάσισε τὴν εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ προσωπικοῦ της προσθήκην ἄρθρου 15Α, δι' οὗ ὡρίζετο ὅτι «ὑποχρεωτικὴ ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας: 1) ἀνώτατον ὅριον ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης ὁρίζεται τὸ 65 ἔτος, 2) οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους συμπληροῦντες τὸ ὡς ἀνωτέρω ὅριον ἡλικίας ἀποχωροῦσιν αὐτεπαγγέλτως τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους, λυομένης αὐτοδικαίως, τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην, τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ γεννᾶται ζήτημα καταβολῆς εἰς τὸν οὕτως ὑποχρεωτικῶς ἐξερχόμενον τῆς ὑπηρεσίας οἱασδήποτε διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀποζημιώσεως.....6) Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου ἄρχεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1950», ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἠρνήθη τὴν ἀποδοχὴν τῆς ὡς εἴρηται τροποποιήσεως, ὅτι οὗτος δὲν ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς, ἀλλ' εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15Α τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης, ὡς συμπληρώσας τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ παραμείνῃ καὶ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, διαταχθεὶς δὲ παρ' αὐτῆς ὑπέγραψε τὴν ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951 δήλωσιν ὅτι ἀποχωρεῖ τῆς ὑπηρεσίας, λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, συμμορφούμενος πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ της καὶ ὅτι δὲν δικαιοῦται οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα τῷ κατέβαλεν ὡς οἰκονομικὴν βοήθειαν δραχμὰς 28.900.000 καὶ ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν πλήρως ἱκανοποιημένον, μὴ ἔχων οὐδεμίαν ἀξίωσιν κατὰ τῆς Τραπέζης. Ἐξ ἁπάντων τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, τῶν ὁμολογιῶν καὶ διασαφήσεων αὐτῶν καὶ τῆς ἐν γένει συζητήσεως ἐβεβαιώθησαν καὶ τὰ κάτωθι: Μεταξὺ τῆς ἐκκαλούσης καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς συνήφθη ἡ ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1948 συλλογικὴ σύμβασις, δι' ἧς προεβλέφθη ἡ ἵδρυσις εἰδικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ, ἐν ἄρθρῳ 18 τοῦ ὁποίου ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ κεφάλαιον «δικαιοῦνται συντάξεως», ὅτι συντάξεως δικαιοῦνται οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένοι, 1) ἐὰν ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας των: α) μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, προκειμένου περὶ ἀρρένων καὶ 60οῦ προκειμένου περὶ θηλέων καὶ 15ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας ἐξ ἧς 10ὴ ταβλάχιστον πραγματικήν. Ἐβεβαιώθη ἐπίσης ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸ τελευταῖον τῆς ἀπολύσεώς του ἑξάμηνον ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 2.411.412, ἡ δὲ σύνταξις, ἣν θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας, παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 1.380.000. Ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ὅθεν διαμόρφωσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα σύμβασις εἶναι ἀορίστου καὶ οὐχὶ ὡρισμένου χρόνου, διότι ὁ καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του δὲν προσδίδει εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας τὴν μορφὴν ταύτην ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' ἁπλῶς ἀποτελεῖ λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (Α. Π. 200|1948, ΕΕΝ ιε, 498, Α. Π. 294|1949, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 357|1950, ΕΕΔ 10, 23).

Μετὰ ταῦτα, καὶ ἂν ἔτι ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι προσιχώρησεν ὁ ἐφεσίβλητος εἰς τὸν ῥηθέντα παρὰ τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας ἐγκριθέντα ὀργανισμὸν (ἄρθρον 15Α), ὅστις ὅμως, μὴ κυρωθεὶς διὰ νόμου, ἐπέχει, μετὰ τὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποδοχήν του, θέσιν συμβάσεως, ἡ νέα αὕτη σύμβασις τυγχάνει δυσμενεστέρα τῆς ἀρχικῆς ταιαύτης, διότι· ἐνῷ, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος εἶχεν ὑπηρεσίαν 44 ἐτῶν, ἐδικαιοῦτο, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920, ἐν ἀπολύσει ἀποζημιώσεως ἴσης μὲ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ 24 μηνῶν, ἤτοι δραχ. 57.873.888, ἡ μηνιαία σύνταξις ἣν οὗτος ἐλάμβανε παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 1.380.000, δηλαδὴ ποσόν, κατὰ πολὺ κατώτερον τῆς δικαιουμένης ἀποζημιώσεώς του ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112|1920 προνοουμένην ἀποζημίωσιν, διὰ τὴν ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπόλυσιν. Οἱ ἀντίθετοι ὅθεν ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐκκαλούσης, οἵτινες συνιστῶσιν ἐν τῷ συνόλῳ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῆς ὑποστηριζομένους λόγους ἐφέσεως, ἤτοι ὅτι διὰ τοῦ ῥηθέντος καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ της κατέστη ἡ θέσις τῶν ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων της, συνεπῶς καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου, εὐνοϊκωτέρα, ἀπὸ τῆς θέσεως ἣν εἶχε πρότερον, διότι δι' αὐτοῦ παρεσχέθη ἡ ἀσφάλεια τόσον εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας ὑπαλλήλους της, ὅσον καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας των, ἐνῷ πρότερον δὲν εἶχον τοιαύτην καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ εὐνοϊκότης ἢ μὴ θὰ κριθῇ ἐν συσχετίσει πρὸς τὰ παρεχόμενα εἰς τὸν ὑπάλληλον ἀνταλλάγματα καὶ οὐχὶ

έν συγκρίσει μέ τήν άποζημίωσιν τοῦ ν. 2112|1920, κρίνονται, *κατά τήν μειοψηφοῦσαν γνώμην* άπορριπτέοι, κατά τά προλεχθέντα. Ὡσαύτως τά βάσει τῆς πιθανῆς διαρκείας τῆς ζωῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑποστηριζόμενα ὑπό τῆς ἐκκαλούσης πρός ὑποστήριξιν τῆς εὐνοϊκότητος τῆς νέας συμβάσεως, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112|1920, ἣν θά ἐλάμβανεν ὁ ἐφεσίβλητος θά τῷ κατεβάλλετο ἐφ' ἅπαξ, ἐνῷ ἡ σύνταξίς του ἐφ' ὅρου ζωῆς, οὐδεμίαν ἀσκοῦσι καί αὐθις ἐπιρροήν, διότι τό κριτήριον τῆς εὐνοϊκότητος τῶν ὅρων τῆς νέας συμβάσεως μέ τήν ἀρχικήν τοιαύτην κρίνεται ἐν σχέσει μέ τήν προνοουμένην ὑπό τοῦ νόμου 2112|1920 ἀποζημίωσιν διά τήν ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπόλυσιν καί δή συγκεκριμένως μέ τόν ἐφεσίβλητον, ὑφ' ἃς καί μόνον περιπτώσεις, ἐάν ἦτο εὐνοϊκώτερα, θά ἦτο αὐτη ἔγκυρος κατά νόμον. Τέλος τά παρά τῆς ἐκκαλούσης ὑποστηριζόμενα ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδεμιᾶς δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, διότι ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς τῆς Τραπέζης καί κατ' ἀκολουθίαν δέν κατήγγειλεν αὐτη τήν σύμβασιν ἐργασίας, ἀφοῦ ἐν τῇ ἀπό 15 Ἰανουαρίου 1951 πρός αὐτήν ἀπευθυνομένῃ ἐπιστολῇ του ἐκτίθεται, ὅτι: «συμπληρώσας τό 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας μου καί συμμορφούμενος πρός τήν ὑπάρχουσαν ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἡμετέρας Τραπέζης διάταξιν τήν ἀποτελέσασαν μίαν τῶν κυριωτέρων προϋποθέσεων τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Συντάξεως, ὅπερ, ὡς γνωστόν, ἱδρύθη διά συλλογικῆς συμβάσεως, δηλῶ ὅτι ἀπεχώρησα τῆς ὑπηρεσίας σας, μή δικαιούμενος οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους ὑμῶν, καθόσον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἡ ἀποχώρησίς μου ὀφείλεται εἰς τήν ἐπιβληθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ καί διά νά δικαιωθῶ Συντάξεως τόσον ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α., ὅσον καί ἐκ μέρους τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων σας, παρά ταῦτα καί χωρίς νά ὑφίσταται ἔστω καί ἠθική ὑμῶν ὑποχρέωσις, οὗ προϋπόθεσις τῆς συναινέσεώς σας διά τήν ἵδρυσιν τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Συντάξεως ἦτο ἡ καθιέρωσις ὁρίου ἡλικίας, ὑμεῖς προσεφέρθητε ὅλως ἐξαιρετικῶς, ὅπως μοί καταβάλητε τό ποσόν τῶν δραχμῶν 28.900.000, συνεπῶς θεωρῶ ἑαυτόν πλήρως ἱκανοποιημένον καί οὐδεμίαν καθ' ὑμῶν ἀξίωσιν ἔχω, ἀφοῦ τό ποσόν, ὅπερ μοί κατεβάλατε, δέν ἐδικαιούμην ἄλλως νά τό λάβω,...» κρίνονται ἀπορριπτέα, *κατά τήν μειοψηφοῦσαν γνώμην*, καθόσον, καθ' ἃ προεξετέθη, δέν ἀπεχώρησεν οὗτος οἰκειοθελῶς, ἀλλ' εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15Α τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης. Ἡ γενομένη δέ ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄνω δήλωσίς του δέν δύναται νά ἀγάγῃ εἰς ἀντίθετον ἀποτέλεσμα διά τούς κατωτέρω λόγους. Πράγματι ἡ ὡς ἄνω δήλωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐνέχουσα παραίτησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920 δικαιωμάτων του, μετά τήν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 8 ὑπό τοῦ ἄρθρου 11 § 1 τοῦ Α.Ν. 547|1937 γενομένη καί μετά τήν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀποζημίωσις, τήν ὁποίαν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐπιστολῇ φέρεται ὅτι ἔλαβεν αὐτος, εἶναι κατά πολύ μικροτέρα τῆς δικαιουμένης ὑπ' αὐτοῦ ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920.

Ἡ ἀκυρότης δ' αὐτη ἀφορᾷ καί τάς μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνίας, ἐφ' ὅσον αὗται δέν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκαί διά τόν ὑπάλληλον (*Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου §§ 8 καί 421, Α.Π. 221|1951 καί 3|1951, Α.Π. 120|1941, ΕΕΔ 1, 106, Α.Π. 149|1949, ΕΕΔ 7, 390). Ἡ αὐτή δέ προαναφερθεῖσα λύσις, καί ἂν ἔτι ἡ ἀνωτέρω παραίτησις ἤθελε θεωρηθῇ συμβιβασμός, οὗτος, ἵνα εἶναι ἔγκυρος, προϋποθέτει ἀπαλλοτριωτά δικαιώματα, ὧν ἡ διατήρησις δέν ἀφορᾷ τήν δημοσίαν τάξιν. Ἐν προκειμένῳ δμως, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπακριβής τήρησις τῶν Ν.2112 καί 4558 ἐνδιαφέρει τήν δημοσίαν τάξιν, τό δ' ἐπί τήν τακτικήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄλλως ἐπί τήν λῆψιν τῆς ἀναλόγου ἀποζημιώσεως, δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου δέν εἶναι ἀπαλλοτριωτόν, οὔτε καθ' ὅλου, οὔτε ἐν μέρει, ἕπεται ὅτι πᾶς συμβιβασμός, ὅστις ἀντίκειται πρός τούς νόμους τούτους καί μειώνει τά ἐξ αὐτοῦ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἄκυρος, κατ' ὅσον οἱ ἐργατικοί νόμοι εἶναι δημοσίας τάξεως, ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι πᾶσα σύμβασις, ἥτις εἶναι ἀντίθετος πρός αὐτούς, εἶναι ἄκυρος, ὅτι ἡ ἀκυρότης αὐτη εἶναι ἀπόλυτος, δυναμένη νά προταθῇ κατά πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καί ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατά παντός ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, ἐξεταζομένη αὐτεπαγγέλτως ὑπό τῶν δικαστηρίων (*Καποδίστρια*, αὐτόθι §§ 8 καί 421), δοθέντος ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του ὑπέβαλεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἅπαντα τά πραγματικά περιστατικά, ἐξ ὧν προκύπτει ἡ ἀκυρότης τῆς ὑπ' αὐτοῦ παραιτήσεως τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 δικαιωμάτων του, οὕτως ὥστε νά εἶναι τοῦτο εἰς θέσιν καί ἐξ ἐπαγγέλματος νά προβῇ εἰς τήν ἐφαρμογήν τῆς εἰς τήν κοινήν εὐταξίαν ἀφορώσης νομικῆς διατάξεως (*Καποδίστρια*, αὐτόθι § 8, Α.Π. 252|1932, Θέμ. ΜΓ' 657, Α.Π. 331|1933, Θέμ. ΜΔ' 629, Α.Π. 54|1934, Θέμ. ΜΕ' 264, Α.Π. 427|1934, Θέμ. ΜΣΤ' 189). Κατ' ἀκολουθίαν σθεν τῶν ἀνωτέρω ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη ἐν μέρει τήν κρινομένην ἀγωγήν καί ἐπεδίκασεν εἰς τόν ἐφεσίβλητον, μετά τήν ἀφαίρεσιν τῶν παρά τῆς ἐκκαλούσης εἰς αὐτόν καταβληθέντων δραχμῶν 28.900.000, τό ἐκ δραχμῶν 14.919.776 ὑπόλοιπον τῆς παρ' αὐτοῦ δικαιουμένης ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ὡς ἄνω νέα σύμβασις, οὖσα ἀορίστου καί οὐχί ὡρισμένου χρόνου δέν εἶναι εὐνοϊκωτέρα τῆς ἀρχικῆς τοιαύτης καί ἐδέι ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη ἔφεσις. *Κατά τήν κρατήσασαν δμως τῷ δικαστηρίῳ γνώμην* ἐκ τῆς προσαγομένης, ὡς ἄνω ἀπό 15 Ἰανουαρίου 1951 δηλώσεως ταύτου πρός τήν ἐκκαλοῦσαν, ἐκτιμωμένης ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ὅλης συζητήσεως, προκύπτει κατά τρόπον λίαν σαφῆ, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος τήν 31 Δεκεμβρίου 1950 ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης. Τό περιστατικόν ὅτι εἶχε προηγηθῇ ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀ-

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Νόμιμος τρόπος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ

Τήρησις διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118)1945 διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοὺς ἀσφαλιζομένους κατὰ τῆς ἀνεργίας κατὰ Ν. 390)1945 συντάκτας, ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας τῶν ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, καίτοι δὲν ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἔναντι τοῦ εἰδικοῦ διὰ τὴν ἀσφάλισίν των κατὰ τῆς ἀνεργίας Ταμείου. — Προειδοποίησις δι' ἀπόλυσιν κατὰ Ν. 2112 καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως. — Καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ τῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν νομίμων δικαιωμάτων του.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπὸ τῆς παραπεθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεως εἶναι ὁ τρόπος ἐγκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν διὰ τοῦ ν. 330)1945 (ΕΕΔ 4, 283) ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων συντακτῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης.

Ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν Δικαστηρίων (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων δικαστικῶν ἀποφάσεων τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1521)1952, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσμίδης*, ΕΕΔ 11, 677, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2811)1952. Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*. ΕΕΔ 11, 676) ἀλλοφίν, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α.Ν. 1326)1946 (ΕΕΔ 5, 219) πρέπει νὰ τηρῆται ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118)1945 ἔναντι τοῦ ἀνωτέρω ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. (Βλέπε ἐκτενέστερον περὶ τοῦ θέματος σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 11, 676 ἐπ., ἔνθα παραπεμπαι εἰς νομολογίαν).

Παρὰ τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1355)1949, προϊσχυσαντος τοῦ Α.Ν. 1846)1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐξαιρεσιν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ τότε λειτουργοῦν καὶ συγχωνευθὲν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ Α.Ν. 1346)1951 Ταμείου Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως τῶν ἐν λόγῳ προσώπων (ἡ ἐξαίρεσις ἦτο γενικὴ διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀσφαλιζομένους κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ ἐν προκειμένῳ Ὀργανισμοὶ ἦσαν καὶ εἶναι ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Ὑπαλληλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης), διότι ὁ Α.Ν. 1126)1946 ὁρίζει, ὅτι οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀπολύονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118)1945, ἡ νεωτέρα νομολογία τῶν Δικαστηρίων, πρὸς τὴν γνώμην τῆς ὁποίας συμφωνεῖ ἤδη καὶ ἡ παραπεθεμένη, δέχεται, ὅτι πρέπει, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, νὰ τηρῆται ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118)1945 ἔναντι τοῦ ἀνωτέρω ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.

Τὸ ἄρθρον δὲν μετεβλήθη καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846)1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ΕΕΔ 10, 635), ρυθμίζοντος τοῦ θέματος τῆς ἀσφαλίσεως ἐν γένει τῶν μισθωτῶν εἰς ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα διὰ τοῦ ἄρθρου 6 αὐτοῦ.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ ἀμφισβητήσωμεν τὴν ὀρθότητα τοῦ συλλογισμοῦ τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦτο εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως (Ν. 2112), ἐφ' ὅσον προκατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐγκαίρως κατὰ τὸν Ν. 2112 (ἡ ἀπόφασις ἐκυρώει τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ναφερομένη τροποποίησις τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης, ἣν καὶ ἀπεδέχθη ὁ ἐφεσίβλητος αὐτός, ὡς ἀρκούντως βεβαιοῦται ἐκ τῶν στοιχείων τῆς διαδικασίας, καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ἀνωτέρω δηλώσεώς του, μὴ ἀποχωρήσας ἐν πάσῃ περιπτώσει κατὰ τὰ ἄνω στοιχεῖα, ἐξ αἰτίας τῆς τροποποιήσεως ταύτης, οὐδαμῶς δύναται νὰ μεταβάλῃ κατὰ νόμον τὴν ἐκουσίαν ὑπὸ τούτου λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως εἰς καταγγελίαν ταύτης ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης. Ὅθεν κατὰ νόμον οὐδεμιᾶς δικαιοῦται ὁ ἐφεσίβλητος ἀποζημιώσεως, καθότι τοιαύτη ὀφείλεται ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ἧτις προυπόθεσις δὲν συντρέχει ἐνταῦθα. Οὐδαμῶς ἡ ἐκκαλοῦσα ὡμολόγησε, κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου συζήτησιν, ὅτι κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀντιθέτως ἐπεκαλέσθη διὰ τῶν προτάσεων τῆς πρώτης συζητήσεως τὰ βεβαιωθέντα περιστατικὰ ὅτι, χωρὶς νὰ καταγγείλῃ αὐτὴν τὴν σύμβασιν, ὁ ἐφεσίβλητος ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας της, καὶ ὅτι, ἐὰν οὗτος ἐφρόνει ὅτι ἡ περὶ ὁρίου ἡλικίας διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ δὲν ἰσχύει δι' αὐτόν, δὲν ἔπρεπε ν' ἀποχωρήσῃ, ἀλλὰ νὰ ἀναμείνῃ τὴν ἐκ μέρους αὐτῆς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Τοῦτο οὐδαμῶς μεταβάλλει ἡ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου δήλωσις ὅτι «ἀναμολογεῖται τὰ πραγματικὰ περιστατικά», ἀφοῦ κατὰ τὰ αὐτὰ πρακτικὰ ἡ δήλωσις αὐτὴ ἀποτελεῖ συνέχειαν ἀρνήσεως τῆς ἀγωγῆς, ὡς μὴ νομίμως καὶ ἀναληθοῦς, καὶ αἰτήσεως της περὶ ἀπορρίψεώς της κατὰ τὰ εἰς τὰς προτάσεις της λεπτομερῶς ἐκτιθέμενα. Ἐσφαλμένως ἄθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη ἐν μέρει τὴν κρινομένην ἀγωγὴν καὶ δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ κατὰ τὸν βαθμὸν περὶ τούτου λόγον ἐφέσεως τῆς ἐκκαλούσης, ἀπορριπτομένης μετὰ ταῦτα τῆς κρινομένης ἀγωγῆς.

έργασίας, διότι δέν έτηρήθη ή κατά τό άρθρ. 9 Ν. 118|1945 άναγγελία τής καταγγελίας είς τόν παρ' ᾧ ήσφαλίζετο άσφαλιστικόν 'Οργανισμόν), καίτ' όσον είναι όρθῶς ήδη λελυμένον, ότι κατά τήν άληθή έννοιαν τοῦ άρθρου 9 Ν. 118|1945 άπαιτεῖται ή ἐξ ὁλοκλήρου καταβολή τής άποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ή τοῦ β.δ. 16|18 'Ιουλίου 1920 (άναλόγως τής ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἤ ἐργάτου), ἀδιαφόρως ἄν κατηγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας κατά τούς ἄνω Νόμους (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 1043 ἐπ.), ὁρίζων δέ ἐν προκειμένῳ ὁ Νόμος (1126|1946) ὅτι οἱ μισθωτοί οὗτοι ἀπολύονται κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἐννοεῖ ἀσφαλῶς τήν τήρησιν τῶν τυπικῶν καί οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων αὐτοῦ διά τό κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, οὐσιαστική δέ προϋπόθεσις εἶναι ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Σκόπιμον τέλος εἶναι νά σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἀνωτέρω εἰδική διάταξις (τοῦ Α.Ν. 1126|1946) ἐφαρμόζεται μόνον διά τούς περί ὧν πρόκειται μισθωτούς καί δέν ὑπάρχει ἐν τῷ δικαίῳ ἄλλη διάταξις προνοοῦσα περί τῆς τηρήσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διά τούς λοιπούς μισθωτούς τούς ἀσφαλιζομένους κατά τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλους ἀσφαλιστικούς 'Οργανισμούς, πλήν τοῦ Ι.Κ.Α. καί ἐναντι τῶν 'Οργανισμῶν τούτων, καίτοι θά ἦτο σκόπιμος μία τοιαύτη διάταξις, ὥστε νά μή ἐμφανίζηται ἡ διάταξις τοῦ Α.Ν. 1126|1946 ὡς εἰσάγουσα ἀδικαιολογήτως προνόμια ὑπέρ ὡρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν, κατά τρόπον δυνάμενον νά ἐμβάλῃ τινά εἰς σκέψεις περί τοῦ κύρους αὐτῆς, ἀπό συνταγματικῆς ἀπόψεως.

Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν 5462|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. Χ. Καλαπασέας

'Επιδιώκουσα ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή τήν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου πρός πληρωμήν εἰς τόν ἐνάγοντα τοῦ μισθοῦ του, μετ' ἄκυρον, λόγῳ μή τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, ἄλλως κατά κατάχρησιν δικαιώματος, καταγγελίαν τῆς συνδεούσης τούς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἶναι νόμιμος στηριζομένη εἰς τά ἄρθρα 648, 656 καί 281 τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος καί εἰς τό ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καί ἁρμοδίως φέρεται πρός ἐκδίκασιν ἐνώπιόν μας κατά τήν παροῦσαν ὑπό τοῦ νόμου Γ'ΒΟΔ' προβλεπομένην διαδικασίαν, ἄτε ἀντικείμενον ἔχουσα ἀξιώσιν πηγάζουσαν ἐκ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας. "Οθεν ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

'Εκ τῶν ἐκατέρωθεν ἰσχυρισμῶν, τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, πάντων τῶν ἐπικαλουμένων καί προσαγομένων ἐγγράφων καί ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη τά ἑξῆς περιστατικά: 'Ο ἐναγόμενος τυγχάνει ἰδιοκτήτης καί διευθυντής τῆς ἐν 'Αθήναις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «*». Τήν 4 'Απριλίου 1950 προσέλαβεν οὗτος τόν ἐνάγοντα ὡς ὑπάλληλον καί συγκεκριμένως ὡς ραδιοτηλεγραφητήν τῆς ἐφημερίδος του ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀντί μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 1.500.000. Τήν 1 Μαρτίου 1952 εἰδοποίησεν ἐγγράφως τόν ἐνάγοντα, ὅτι ἀπό τῆς 1 Μαΐου 1952 δέν θά ἐδέχετο τάς ὑπηρεσίας του. Κατά ταῦτα καί λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως αὕτη κατηγγέλθη ἐγκαίρως καί συμφώνως πρός τάς ἐπιταγάς τῶν ἄρθρων 1 καί 3 τοῦ νόμου 2112, ὡς ταῦτα τροποποιηθέντα διά τῶν ἄρθρων 1 καί 2 τοῦ νόμου 4558|1930 ἰσχύουσι.

Διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 118|1945 συνέστη Ταμεῖον 'Ανεργίας, εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ ὁποίου ὑπήχθησαν ὑποχρεωτικῶς οἱ μισθωτοί τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων (ἄρθρον 2). Διά τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου τούτου ὁρίζεται, ὅτι αἱ εἰρημέναι ἐπιχειρήσεις δύνανται νά καταγγέλλωσι τήν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ των, ἀλλ' ἡ καταγγελία θεωρεῖται ἔγκυρος μόνον ἐάν τηρηθῶσιν αἱ εἰς τάς §§ 1 καί 3 τοῦ ἄρθρου τούτου ἀναφερόμεναι διατυπώσεις, ἤτοι ἐάν ἡ καταγγελία γίνῃ ἐγγράφως, ἀφ' ἧς κατα βληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τόν ἀπολυθέντα μισθωτόν ὑπάλληλον ἡ ὑπό τοῦ νόμου 2112 προβλεπομένη ἀποζημίωσις διά τήν περίπτωσιν τῆς ἄνευ προειδοποιήσεως ἀπολύσεώς του καί ἐάν ἡ γενομένη καταγγελία ἀναγγελθῇ ἐντός ὡριομένης προθεσμίας εἰς τό Ταμεῖον 'Ανεργίας καί εἰς τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως 'Εργασίας. 'Η παράλειψις οἱασδήποτε ἐκ τῶν διατυπώσεων τούτων συνιστᾷ ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας κατά τάς σαφεῖς διατάξεις τῶν προειρημένων παραγράφων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945. Τήν διαδικασίαν ταύτην τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξέτεινεν ὁ νόμος 1126|1946 καί ἐπί τῶν ἐργατῶν, συντακτῶν καί τῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων, αἵτινες ἐκδίδονται ἐν 'Αθήναις, Πειραιεῖ καί Θεσσαλονίκῃ. Δηλαδή διά τήν ἀπόλυσιν καί τῶν μισθωτῶν τούτων ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν προεκτεθεισῶν διατυπώσεων, ἀλλ' ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας, κατά ρητήν ἐπιταγήν τοῦ νόμου τούτου, δέν θά γίνεται εἰς τό εἰρημένον Ταμεῖον 'Ανεργίας, ἀλλά εἰς τόν ἀσφαλιστικόν 'Οργανισμόν, παρα τῷ ὁποίῳ λειτουργεῖ ὁ εἰδικός λογαριασμός ἀνεργίας, ἐκ τοῦ ὁποίου δικαιοῦται ὁ ἀπολυόμενος μισθωτός τοῦ ἡμερησίου τύπου τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Εἶναι ἀληθές ὅτι διά μέν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1945, δι' οὗ ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945 ἐπί τῶν βιοτεχνικῶν, ἐπαγγελματικῶν καί ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἅμα δέ καί ἐπί τῶν πάσης φύσεως 'Ανωνύμων 'Εταιριῶν, ὁρίζεται ὅτι εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου δέν ὑπάγονται αἱ ἐπιχειρήσεις ἐκεῖναι, ὧν οἱ μισθωτοί τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλήν τοῦ Ταμείου 'Ανεργίας, 'Οργανισμούς Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως, ὡς συμβαίνει ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ὁ ἐνάγων ἦτο ἠσφαλισμένος κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς εἰδικόν ἀσφαλιστικόν 'Οργανισμόν βάσει τοῦ νόμου 390|

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤ' ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ

Βραδύτης άσκήσεως δικαιώματος καί ἐνστασις περί καταχρηστικῆς ἀσκήσεως

Σύμβασις ἐργασίας φύλακος Ἀγροτικῆς Τραπέζης.— Καταγγελία αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Λύσις συμβάσεως μετά παρέλευσιν προθεσμίας προειδοποιήσεως.— Δικαίωμα μισθοῦ.— Μή θεμελίωσις τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ἐνστάσεως περί καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐκ μόνης τῆς ἐπί μακρόν παραμελήσεως τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ὑπό ἐργοδότου (τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος), μή ὑπαγομένου εἰς τό β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112|1920 καί ἐπί τῶν ἐργατῶν τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν», ἐφ' ὅσον δέν πρόκειται περί βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς, μεταλλευτικῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἃς μόνως ἐφαρμόζεται, κατά τό ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2112|1920, τό ἀνωτέρω β.δ. (Βλέπε σχετικῶς παραπομπάς εἰς θεωρίαν καί νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 212).

Ἡ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα τά γνωστά ὑπό τῆς θεωρίας διδαχθέντα καί δεκτά ἐν τῇ νομολογίᾳ γενόμενα ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (ἐφ' ὅσον δηλαδή ἡ συγκεκριμένη περίπτωσις δέν καλύπτεται ὑπό τοῦ ἀνωτέρω β.δ.) ἐφαρμόζεται τό ἄρθρ. 669 Α.Κ. (διά τάς συμβάσεις ὅμως ἐργασίας τάς συναφθείσας μετά τόν Α.Κ., κατά τά ἄρθρα 24 καί 25 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ν. 2783|1941, κατά τά ὁποῖα ἐνοχαί ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τά παραγωγικά γεγονότα συντετελεσθησαν πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. διέπονται καί μετά τήν εἰσαγωγήν αὐτοῦ ὑπό τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου (βλέπε *Γ. Μεταλ.*, Γεν. Ἀρχ. § 10) 1945, διά δέ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ὁρίζεται, ὅτι ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας ἐξαιροῦνται οἱ μισθωτοί οἱ ἠσφαλισμένοι κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς, περαιτέρω δέ διά τοῦ ἄρθρου 11, Κεφάλαιον Ζ', ὁρίζεται, ὅτι πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένη εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται, πλήν διά τῶν διατάξεων τούτων, καθ' ἡμᾶς, δέν κατηργήθη ὁ ἀνωτέρω Α.Ν. 1126|1946 καί ἡ δι' αὐτοῦ θεσπιζομένη διαδικασία ἀπολύσεως, ἀλλ' ἐσκοπήθη δι' αὐτῶν ἡ ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀσφαλίζονται κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἕτερον ἀσφαλιστικόν Ὀργανισμόν. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐναγόμενος ἐτήρησε τάς δύο ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριῶν διατυπώσεων, ἤτοι κατήγγειλε τήν σύμβασιν ἐγγράφως, δέν ὑπεχρεοῦτο δέ εἰς καταβολήν ἀποζημιώσεως, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 9 § 1 τοῦ νόμου 118|1945, ἐφ' ὅσον κατά τά προειρημένα κατήγγειλε τήν σύμβασιν ἐγκαίρως. Δέν ἐτήρησεν ὅμως τήν τρίτην ὡς ἄνω ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας ἀπαιτουμένην διατύπωσιν, δηλονότι δέν ἀνήγγειλε τήν καταγγελίαν εἰς τόν εἰρημένον ἀνωτέρω εἰδικόν ἀσφαλιστικόν Ὀργανισμόν καί εἰς τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καί ἑπομένως ἡ γενομένη καταγγελία τυγχάνει ἄκυρος.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν ἐβεβαιώθησεν, ὅτι ὁ ἐνάγων, διαρκούσης τῆς σχέσεως, ἐξεπλήρωσε τάς ἐκ τῆς στηριζούσης τήν ὑπό κρίσιν ἀγωγήν ὁπαλληλικῆς συμβάσεως ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις του καί κατά γράμμα. Ἀντιθέτως ὁ ἐναγόμενος δέν κατέβαλλεν ἐγκαίρως εἰς τόν ἐνάγοντα τόν μισθόν του, πρός δέ δέν κατέβαλλεν εἰς αὐτόν πλήρη τά ἐπί ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καί Πάσχα χορηγούμενα διά τῶν οἰκείων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δῶρα. Ὁ ἐνάγων ἠξίωσε τήν καταβολήν τῶν ἐν γένει ἀποδοχῶν του εἰς τό ἀκέραιον καί ἐγκαίρως, ἐπανειλημμένως δέ πρός τοῦτο ὤχλησε τόν ἐναγόμενον, αἰτούμενος ἅμα καί τήν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν του. Ἡ τοιαύτη συμπεριφορά τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις δέν δύναται νά θεωρηθῇ ἄκοσμος ἡ ἀντισυμβατική, ἤγαγε τόν ἐναγόμενον εἰς τήν ἀπόφασιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος καί τήν πρόληψιν ἄλλου εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ. Ἡ ἐκ τῶν ἐλατηρίων τούτων ὑπαγορευθεῖσα καταγγελία τῆς συμβάσεως καθ' ἡμᾶς προφανῶς ἀντιβαίνει εἰς τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐάν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τά ὅρια τά ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος. Διότι ἡ καλή πίστις, ταὐτέστιν ἡ ὀφείλουσα νά διέπῃ τάς ἐννόμους σχέσεις καί τάς συναλλαγάς εὐσύνη καί ἐντιμότης καί ἡ περί τοῦ ὀρθοῦ καί δικαίου ἀντίληψις τῆς συγχρόνου κοινωνίας δέν ἀνέχεται τήν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οὗτος ἐπεζήτησε τήν ἱκανοποίησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως δικαιωμάτων του καί τήν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς του θέσεως διά κοσμίων καί ἐν πάσῃ περιπτώσει μή ἐκνόμων μέσων (πρβλ. *Καποδίστριαν*, Ἡ κατάχρησις δικαιώματος εἰς τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐκδ. β' 1947, σελ. 72). Οὕτω ἡ προκειμένη καταγγελία καί ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἤτοι ὡς ἀντικειμένη εἰς τήν ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἶναι ἄκυρος καί λογίζεται ὡς μή γενομένη κατά τά ἄρθρα 174 καί 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί ἑπομένως παραμένει ἀκεραία ἡ ἐκ τῆς μή καταλυθείσης συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγομένου πρός καταβολήν τοῦ ἐπιδιωκομένου διά τῆς ἀγωγῆς μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἀπό τῆς ἀπολύσεως του.

ἑπομένως καὶ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, βλέπε *Ἀλ. Διτζεράπουλον*, ΕΕΔ 8, 296) ἐφαρμόζει τὸ ἄρθρον τοῦτο 669 εἰς τὴν συγκεκριμένην ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτῆς περίπτωσιν.

Συνέπεια τῆς παραβάσεως τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, ὡς σκέπτεται ἡ ἀπόφασις, δὲν εἶναι καταβολὴ ἀποζημιώσεως, ὡς κατὰ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1950, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐργοδότης τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ ἐπὶ 15 ἡμέρας (προθεσμία προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀσχέτως χρόνου ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ.) καὶ ὀφείλει ἐκ τούτου τὸν μισθὸν 15 ἡμερῶν (βλέπε καὶ *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας ΕΕΔ 9, 472, *Κ. Κανκάν*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 390).

Ἡ διαφορὰ δὲ μεταξὺ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. καὶ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν εἶναι μόνον εἰς τὴν προθεσμίαν προειδοποιήσεως (τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καθορίζει προθεσμίαν ἀναλόγως πρὸς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας, ἐνῷ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐπιβάλλει τὴν πρὸ 15 ἡμερῶν προειδοποίησιν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας), ἢ εἰς τὴν διάφορον συνέπειαν ἐν περιπτώσει παραβάσεως, περὶ οὗ ἐσημειώθη ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς καὶ τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαίους λόγους, ἀπαλλαττόμενον, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, τὸ ὁποῖον μίαν μόνον περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς τῆς ἀποζημιώσεως καθορίζει, τὴν τοιαύτην ἐν ὑποβολῇ μηνύσεως καὶ καταδίκῃ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του. (Βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1655|1952, Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1147 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 1130 ἐπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ βραδύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος, μόνη, δὲν θεμελιοῖ τὴν κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἔνστασιν τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος, ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ πρόσφατος Α.Π. 136|1952 (εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 11, 1135), καθ' ἣν «ἡ ἐπὶ μακρὸν μὴ ἄσκησις δικαιώματος καθ' ἑαυτὴν καὶ ἄνευ συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν περιαγόντων τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν δὲν θεμελιοῖ νόμῳ ἔνστασιν καταχρηστικῆς ἀσκήσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ.» (ἐπρόκειτο περὶ μὴ ἀσκήσεως δικαιώματος ἐπὶ 31|2 ἔτη καὶ πλέον) (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 1135).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5473|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Καλλιπασέκης**

Ἐκθέτει εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν του ὁ ἐνάγων, ὅτι, προσληφθεὶς τὴν 6 Αὐγούστου 1949 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς φύλαξ τῶν ἀποθηκῶν ἐφοδίων, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 422.000, ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς ἀπροειδοποιήτως τὴν 5 Ἀπριλίου 1950 καὶ ἐπιδιώκει ἐπὶ τούτοις τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης πρὸς πληρωμὴν αὐτῷ τοῦ μισθοῦ του 15 ἡμερῶν ἐκ δραχμῶν 210.000. Οὕτως ἐχούσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος, στηριζομένη εἰς τὸ ἄρθρον 669 § 2 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃ «σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελίας. Ἡ καταγγελία δέον νὰ γίνῃ, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως, πρὸ 15 ἡμερῶν καὶ ἐπιφέρει τὴν λύσιν μετὰ τὴν παρέλευσιν ταύτης. Προθεσμία βραχυτέρα τῆς νομίμου δὲν δύναται νὰ συμφωνηθῇ ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ μίσθωσις δὲν λύεται ἅμα τῇ καταγγελίᾳ, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς δεκαπενθημέρου διαλυτικῆς ταύτης προθεσμίας. Ἄρα ἐξακολουθούσης τῆς μισθώσεως, ὁ μισθωτὴς ὑπέχει πάσας τὰς ἐκ ταύτης ὑποχρεώσεις του, ἐν αἷς καὶ τὴν πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, καὶ ἐὰν πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ δεκαπενθημέρου ἀπολύσῃ τὸν ἐκμισθωτήν ἢ ὁπωσδήποτε ἀρνηθῇ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀριμοδίως δὲ φέρεται ἡ ἀγωγὴ πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν ὑπὸ τοῦ ν. Γ'ΘΔ' προβλεπομένην διαδικασίαν, ὅτε ἀντικείμενον ἔχουσα ἀξιώσεων μισθωτοῦ προφανῶς πηγάζουσαν ἐκ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (ν. 1968|1944, ἄρθρον μόνον).

Ἡ ἐναγομένη ὁμολογεῖ, ὅτι συνῆψε τὴν ἐκτεθεῖσαν ἐργασιακὴν σύμβασιν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος, δὲν ἀμφισβητεῖ δὲ ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς αὐτοῦ ἀνήρχετο εἰς τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ καθοριζόμενον ποσὸν τῶν δραχμῶν 422.000. Ἄλλως τὰ περιστατικὰ ταῦτα καθ' ἃς βεβαιοῦνται ἐκ τῶν ἑκατέρωθεν ἰσχυρισμῶν, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας. Ἐξ ἄλλου, ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ ἐπικαλουμένου καὶ προσαγομένου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ χρονολογίαν 5 Ἀπριλίου 1950 ἐγγράφου τῆς ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας φρουρήσεως ἀποθηκῶν βεβαιοῦται ἀρκούντως, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἀπέλυσε τὸν ἐνάγοντα καὶ ἔπαυσε δεχομένη τὰς ὑπηρεσίας του πρὸ τῆς παρελεύσεως τοιρηθέντος ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει δεκαπενθημέρου καὶ ἑπομένως ὑπόχρεως κατέστη κατὰ τὰ προειρημένα εἰς πληρωμὴν πρὸς τὸν ἐνάγοντα τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένου μισθοῦ του τῶν 15 ἡμερῶν ἐκ δραχμῶν 211.000 τῆς κατὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτιάσεως αὐτῆς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου δικαιώματος καὶ ἐκπτώσεως ἢ ἀναλώσεως αὐτοῦ λόγῳ τῆς σημειωθείσης βραδύτητος εἰς τὴν ἄσκησιν του, ἀπορριπτομένης ὡς ἀβασίμου δοθέντος ὅτι ἡ ἐπὶ μακρὸν, ἐν προκειμένῳ ἐπὶ διετίαν, παραμέλησις τῆς ἀσκήσεως τοῦ

ΑΚΥΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύμβασις μετά τοῦ Δημοσίου ἄνευ ἐγγράφου. — Σύμβασις ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας μισθωτοῦ

I

Ἀναγκαία ἡ κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας μετά τοῦ Δημοσίου ἐγγράφως κατά Ν. ΣΙΒ' περὶ δημοσίου λογιστικοῦ. — Ἀκυρότης ἄλλως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Καὶ αἱ δύο παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἔχουν ὑπ' ὄψιν αὐτῶν συμβάσεις ἐργασίας, τῆς μιᾶς μετὰ τοῦ Δημοσίου, ἄνευ ἐγγράφου καταρτισθείσης, καὶ τῆς ἑτέρας ἄνευ τοῦ ἐπιβαλλομένου διὰ τὴν περίπτωσιν βιβλιαρίου ὑγείας.

Οὕτω καταρτισθεῖσαι αἱ ἐν λόγῳ συμβάσεις ἐργασίας ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῶν κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων ἄκυροι (βλέπε διὰ τὰς μετὰ τοῦ Δημοσίου ἄνευ ἐγγράφου, παρὰ τὸν Νόμον ΣΙΒ' περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, συναπτομένας συμβάσεις ἐργασίας Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2806|1950, Πρόεδρος **Δ. Κανελλάκος**, ΕΕΔ 10, 30, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1324|1950, προεδρεύων **Ε. Μαλιάρας**, ΕΕΔ 10, 32 καὶ λοιπὴν παγίαν τῶν δικαστηρίων νομολογίαν, ἀπὸ ἄλλης ὅμως συλλογιστικῆς τὴν Προέδρου Πρωτ. Λαμίας 206|1952, Πρόεδρος **Ν. Πιτσινός**, ΕΕΔ 11, 927, καὶ διὰ τὰς ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας συμβάσεις ἐργασίας Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1531|1952 (εἰσηγητὴς **Ε. Γιαταλίτης**, ΕΕΔ 11, 700, καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 696) καὶ συνεπῶς ἐκρίθη, ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῶν αἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 267|1952, εἰσηγητὴς **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 639 καὶ λοιπαὶ αὐτόθι παραπομπαί).

Θεραπεία τῆς ἀκυρότητος διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως δὲν ἐπιτρέπεται (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1111), ἀλλὰ τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἀπησχόλησε τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀντισυμβαλλομένου ἐπίκλησις τῆς ἀκυρότητος, ἐνῷ ἐξετελέσθη ἤδη ἡ σύμβασις ἐργασίας, συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος (βλέπε τὴν καταφατικῶς ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 838|1951, Πρωτοδίκης **Δ. Καμβύσης**, ΕΕΔ 10, 1111, πρβλ. καὶ τὴν Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 81|1952, Πρωτοδίκης **Δ. Κονγονικολάκος**, ΕΕΔ 11, 1083).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 1111, ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν) νὰ δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῆς γνώμης ταύτης

Ἐνδιαφέροντα εἶναι καὶ τὰ ἐν Ἐρμ.Κ. ἄρθρ. 159, ἀριθ. 12, διθυρκόμενα (ὑπὸ **Γ. Ράμμου**), ὅτι ἡ ἐπίκλησις τῆς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τύπου ἐπερχομένης ἀκυρότητος, καὶ ὅταν γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐν γνώσει τῆς νομοθετικῆς ἐπιταγῆς περὶ τούτου τελοῦντος, ὅτε κατηργήθη ἡ δικαιοπραξία, κατὰ τοῦ εὑρισκομένου ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς δὲν ἀποτελεῖ ἐνέργειαν ἀντικειμένην, κατ' ἀρχὴν τοὐλάχιστον, εἰς τὸ ἄρθρον 281. Ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη, ἡ ἀντίθετος ἐκδοχή, ἐνῷ ἀφήνει ἔκθετα τὰ καλῇ τῇ πίστει κεκτημένα δικαιώματα τῶν τρίτων, δὲν βοηθεῖ ἐν πολλοῖς καὶ αὐτὸν τὸν ἐπιτελοῦντα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀκυρότης θεωρηθῇ ἀπόλυτος καὶ αὐτεπαγγέλτως λητέα ὑπ' ὄψιν διὰ τοῦ δικαστοῦ. Κατὰ τὴν αὐτὴν σειρὰν σκέψεων δέον νὰ λεχθῇ, ὅτι δὲν ὑπάρχει ὑπαχρεώσεως πηγάζουσα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 200, 281 καὶ 288, πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀκύρου, λόγῳ μὴ τηρήσεως τύπου, δικαιοπραξίας (αὐτοῦ παραπομπαί)».

Κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομολογίᾳ ἄποψιν (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης τὴν Α.Π. 267|1951, εἰσηγητὴς **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 639) καὶ ἄκυρον συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται αἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε ὅμως **Α. Ηλιεύ**, Ἡ λύσις τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 11, 1085), ἑπομένως καὶ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118|1945.

Τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 προβλέπει, ὡς γνωστόν, περὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν.

Ἀφοῦ ὅμως διὰ τὴν κατὰ τὸν Α.Ν 1846|1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀσφάλισιν (οὕτω καὶ ὑπὸ τὸν προϊσχύοντα ν. 6298|1934) δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας, ἀλλ' ἀρκεῖ τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας (βλέπε **Σ. Ἀγαλλοπούλου**, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, σελ. 36), προκύπτει χάσμα δικαίου μεταξὺ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, τοῦ ἁπλοῦ μόνος σκοπὸς ὑπῆρξεν ἡ ὑποβοήθησις τῆς ἐπιδιώξεως τοῦ ἀνέργου μισθωτοῦ καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ χάσμα αὐτὸ δικαίου θὰ ἔπρεπε νὰ ρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου, ἀδιαφόρου τοῦ ἂν πρέπῃ ἢ ὄχι νὰ ἐπιβαρύνεται ὁ ἐργοδότης διὰ καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ λύσιν ἀκύρου

ἐνδίκου δικαιώματος αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μονὴ ἄνευ συνδρομῆς ἄλλων περιστατικῶν περιαγόντων τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν δὲν θεμελιοῖ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀπορρέουσαν ἔνστασιν τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ (Α.Π. 526|1949, ΕΕΝ 1950 σελ. 34, Α.Π. 408|1948, ΕΕΝ 1949 σελ. 90, Πρόεδρ. Πρωτοδ. Καρδίτσης 167|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 796).

(μὴ γενομένης, ἄρθρ. 180 Α.Κ.) συμβάσεως ἐργασίας, ὥστε νὰ πληροῦται ὁ κοινωνικὸς καὶ ἀληθὴς σκοπὸς τῆς θεσπίσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ βεβαίως περὶ καταγγελίας συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν ἱκανοποιεῖται δι' αὐτοῦ καὶ ὅ,τι γενικῶς προέθετο (νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπιδότησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἀνεργίαν του).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3889|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Ι. Μαρινάκος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Δ. Ρομπάκης

δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων, ἰσχυριζόμενος ὅτι εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ Δημοσίῳ ὡς τεχνίτης, βάσει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, ἀπὸ 1.8.1947 μέχρι 1.2.1952, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ν. 118|1945, διώκει τὰς ἐφεξῆς ἀποδοχάς, τοῦ μέχρι τῆς 14.3.1952.

Κατὰ τῆς ἀγωγῆς τὸ ἐναγόμενον ἀντιτάσσει, ὅτι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὑφίσταται ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας, διότι ἡ κατάρτισις αὐτῆς δὲν ἐγένετο ἐγγράφως. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι νόμιμος, στηρίζεται δὲ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου «περὶ δημοσίου λογιστικοῦ», καθ' ἃς πᾶσα σύμβασις, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου συναπτομένη παρ' ἀντιπροσώπου αὐτοῦ καὶ συνεπαγομένη ὑπαχρέωσιν, δέον νὰ εἶναι ἔγγραφος, τοῦ περὶ ταύτης ἐγγράφου ἀπαιτουμένου ὡς οὐσιώδους στοιχείου διὰ τὴν ἀνάψιν τῆς συμβάσεως, ἥτις ἐν ἐλλείψει τούτου θεωρεῖται ἀνύπαρκτος (Α.Π. 216|1936, Θέμ. ΜΖ' 850, Α.Π. 86|1940, Θέμ. ΝΑ' 353). Ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ὅμως ἀποδείξεων δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐπικαλουμένη ἐργασιακὴ σχέσις περιελήφθη εἰς ἔγγραφον καταρτισθεῖσα κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ περὶ «δημοσίου λογιστικοῦ» ὡς ἄνω νόμου. Οὕτω εἶναι ἄκυρος. Ἐξ ἀκύρου ὅμως συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἐναγόμενον ἠδύνατο ὁπωσδήποτε ν' ἀπόσχῃ ἀζημίως ἄνευ διατυπώσεων καὶ εἰδικώτερον ἐκείνων τοῦ ἡγηθέντος νόμου. Συνεπῶς, ἀφ' ἧς ἀπέστη τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ὑπῆρχε τοῦτο ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀποδοχῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα, διότι οὕτω ἀβασίμως αἰτεῖται τοιαύτην διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὸ σχετικὸν τοῦτο κονδύλιον αὐτῆς.

II

Ἀναγκαῖος ὁ ἐφοδιασμὸς ὑπαλλήλων καφενείων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.— Ἄκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας.— Μὴ θεμιτεία ἀνυρότητος ἐκ μεταγενεστέρως τῆς ἀπολύσεως ἐφοδιασμοῦ μισθωτοῦ διὰ βιβλιαρίου.

— Ἀνεφάρμοστον ἐργατικῶν Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5500|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Παπαδόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Σούλης, Σ. Παπασπύρου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 4|16 Αὐγούστου 1923, τεθέντος εἰς ἐφαρμογὴν εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 18|30 Ἰανουαρίου 1930 Πρ. Δ|τος, οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξασκῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπαλλήλου καφενείου, ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἐκδιδομένου ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ ἐμφαίνοντος ὅτι οὗτος δὲν πάσχει ἀπὸ μεταδοτικήν τινα νόσον (φθίσιν, σύφιλιν, λέπραν, τραχώματα καὶ ἐκδήλου δερματοπαθείας). Ἡ κατὰ παράβασιν τῆς ὡς ἄνω ἀπαγορευτικῆς διατάξεως, ἀκοπούσης τὴν περιφρούρησιν τῆς δημοσίας ὑγείας, συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας τυγχάνει ἄκυρος καὶ λογίζεται ὡς μὴ γενομένη (ἄρθρ. 174 καὶ 180 Α.Κ.). Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι προσελήφθη τὴν 16.3.1946 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου, διατηροῦντος ἐντεῦθα καφενεῖον, καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ ἀρχικῶς ὡς ταμίης καὶ ἀκολούθως ὡς σερβιτόρος μέχρι τῆς 17 Μαΐου 1952, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, αἰτεῖται δὲ ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ καταβάλῃ αὐτῷ τὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως του καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχάς, ἄλλως τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ νόμου 539|1945, ἐπὶ πλέον δὲ τὰς παρακρατηθείσας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του ἀποδοχάς. Ὡς ὅμως ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν, ὁ ἐνάγων, τόσον κατὰ τὴν πρόσληψίν του, ὅσον καὶ μετὰ ταῦτα, μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, ἐστερεῖτο βιβλιαρίου ὑγείας. Ἡ ἐπικαλουμένη συνεπῶς σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καὶ κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου οὐδεμία ἐξ αὐτῆς γεννᾶται ἀγωγή, ὁ δὲ ἐναγόμενος, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν πληρωμὴν μισθοῦ, ἠδύνατο ν' ἀποστῇ ταύτης ἀζημίως. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκ τῶν ὑστέρων μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἥτοι τὴν 4 Ἰουνίου 1952, ὁ ἐνάγων ἐφωδιάσθη διὰ βιβλιαρίου ὑγείας δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ ἔγκυρον τὴν ἐξ ἀρχῆς ἄκυρον σύμβασιν ἐργασίας (πρβλ. **Μιχαλῆ**, Γεν. Ἀρχαὶ § 70). Ἀφ' ἑτέρου ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀκυρότης εἶναι ἀπόλυτος, δυναμένη παρὰ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον νὰ προβληθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου αὐτεπαγγέλτως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. Ἡ ἐπίκλησις ὅθεν ταύτης δὲν ὁποτελεῖ ἄσκησιν δικαιώματος, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ὁ ἐνάγων. Ἀπορριπτέα κατὰ ταῦτα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ὡς μὴ βάσιμος.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείου περί καταβολής αποζημιώσεως Ν. 2112 και συνέπειαι

Πραγματικά περιστατικά και ισχυρισμός περί καταχρηστικής άσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας. — Ἀναγγελία καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118)1945. — Στοιχεία αὐτῆς. — Συνέπεια παραλείψεως στοιχείου περί καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως.

Ἐπίμονοι θεωρητικαὶ καὶ νομολογιακαὶ ἔρευναι ὑπῆρξαν, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118)1945 (τὰ αὐτά, ὡς πρὸς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112)1920 ὁρίζει καὶ ἡ ἰσχύουσα ἤδη ὑπ' ἀριθ. 65257)1952 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 11, 337). Ἂν ἡ παράλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ εἰδικῶς τοῦ στοιχείου περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112)1920 (διὰ τὴν παράλειψιν τῶν λοιπῶν στοιχείων δὲν γεννᾶται ζήτημα, ὅτι συνέπεια εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας, βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 401 ἐπ.) ἐπάγεται ἀκυρότητα.

Τὸ ζήτημα τοῦτο (τὸ ὁποῖον σημειωτέον ἔχει ἀπουδαιότητα, λόγῳ τῆς βαρείας συνεπείας τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, παρὰ τὸ φαινομενικῶς ἀσήμαντον τοῦ πράγματος) ἦλθε καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ἀνάπτυξιν αὐτοῦ ἐν ΕΕΔ 11, 517 ἐπ.), ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 139)1952 ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 518) δὲν προωθήθη εἰς τὴν ὁριστικὴν καὶ σαφῆ λύσιν του.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ παράλειψις τοῦ στοιχείου περὶ οὗ ὁ λόγος εἰς τὴν ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπάγεται ἀκυρότητα.

Ἡ βαθυτέρα ὅμως καὶ πλέον ἔρευνα τοῦ ζητήματος δὲν κλονίζει, νομίζομεν, τὴν ἀντίθετον καὶ ὀρθοτέραν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 518), γνώμην.

Ἐφ' ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 139)1952, ἐνθ' ἀνωτ. πρβλ. καὶ Α.Π. 15)1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατώνας*, ΕΕΔ 7, 111) ἐγένετο ὀρθῶς δεκτόν, ὅτι κατὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118)1945 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἀφ' *ἧς καταβληθῇ* ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112)1920, ἐξ ἄλλου δὲ ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας γίνεται ἐντὸς προθεσμίας 8 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐγγράφως καταγγελθῇ ἡ σύμβασις, τὸ ὁριζόμενον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257)1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἀπαιτεῖται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ νὰ ἀναγράφηται καὶ ἡ χρονολογία κλπ. καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον ἡ καταβολὴ αὐτῆς δὲν ἔχει χωρήσει ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν ὀκτὼ (8) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν, ἐν παραλείψει αὐτοῦ, νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἀκυρότητα.

Ἔρχεται καταφανῶς εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὸ ρητὸν γράμμα τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118)1945 «...ἀφ' *ἧς καταβληθῇ*...» καὶ μόνον ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως καὶ μέχρι τῆς καταβολῆς ὑπάρχει ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ὄχι δὲ καὶ διότι δὲν ἀνηγγέλθη ἡ καταβολή, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν παραλείψεως στοιχείου τῆς ἀναγγελίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5117)1952

Διαδικασία ν. Γ'ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Καλαπασέκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κανελλ, Κ. Πολιχρόνης

Ἐπιδιώκουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τὴν καταδίκην τῶν ἐναγομένων πρὸς πληρωμὴν εἰς τὴν ἐνάγουσαν τοῦ μισθοῦ της μετ' ἀκύρου, λόγῳ καταχρήσεως δικαιώματος ἄλλως λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, καταγγελίαν ὑπὸ τῶν ἐναγομένων τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἶναι νόμιμος, θεμελιουμένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 281, 648 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118)1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1255)1949, καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Ἐβεβαιώθημεν περὶ τῶν ἀκολούθων: ἡ ἐνάγουσα τὴν 1 Νοεμβρίου 1948 προσελήφθη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐναγομένων ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ἐργάτρια τοῦ ἐργοστασίου των ἀγγειοπλαστικῆς. Οἱ ἐναγόμενοι κατήγγειλαν τὴν σύμβασιν ταύτην τὴν 22 Μαρτίου 1952. Τὸ ἡμερομίσθιον τῆς ἐναγούσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως της, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ σειρὰν μηνῶν πρὸ αὐτῆς, ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 21.000. Ἡ ἐνάγουσα ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1951 ἤρχατο ἐκτελοῦσα τὴν ἐργασίαν της μετὰ ῥαθυμίας, ὡρῶν δὲ δὲν ἐνεφανίζετο πρὸς ἀναλήψιν ἐργασίας καθ' ἅπασας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας. Δὶς ἢ τρὶς μόνον τῆς ἑβδομάδος εἰργάζετο. Δὲν ἀνέφερεν εἰς τοὺς ἐργοδότας της, ὅτι αἱ ἀπουσίαι της ὀφείλοντο εἰς διαταραχὴν τῆς ὑγείας της, συνεπείᾳ τῆς ὁλίγῳ τε μόλις ἀρχαμένης ἐγκυμοσύνης της. Λόγῳ τῆς μετὰ ῥαθυμίας ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας της καὶ τῶν ἐπανειλημμένων ἀπουσιῶν της ἐξ αὐτῆς οἱ ἐναγόμενοι κατήγγειλαν τὴν μετὰ τῆς ἐναγούσης ἀνωτέρω ἐργασιακὴν σύμβασιν. Ὑπὸ ταιαύτα περιστατικὰ ἀπολύσαντες οἱ ἐναγόμενοι τὴν ἐνάγουσαν, καθ' ἡμᾶς, δὲν ἠσκησαν καταχρηστικῶς τὸ δικαίωμά των πρὸς καταγγελίαν τῆς μετ' αὐτῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπομένως δὲον νὰ ἀπορριφθῇ, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος, ἡ κυρία βάσις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς περὶ ἀναγνωρίσεως ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης, ὡς γενομένης κατὰ προφανῆ παράβασιν τῶν τιθεμέ-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἐξώσεως

Ἀναγκαία διὰ τὴν ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ, λόγῳ ἐξώσεως αὐτοῦ ἐκ καταστήματος, ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945.—Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 18310)1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας ἐπὶ νυκτοφυλάκων.—Ἔννοια ἑρμηνευτικῆς ὑπ' ἀριθ. 25825)1951 ὑπουργ. ἀποφάσεως.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310)1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 382) περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς ἐξ 25 ο)ο ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας (10 μ.μ.—6 π.μ.) προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν δικαιοῦνται αὐτῆς καὶ οἱ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των ἐργαζόμενοι κατὰ τὴν νύκτα μισθωτοί (νυκτοφύλακες).

Κατὰ δύο ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 414)1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 690, Α.Π. 100)1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλαστήρας*, ΕΕΔ 10, 504) τὸ ζήτημα ἐλύθη διὰ τοῦ συλλογισμοῦ ὅτι ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὅσάκις ἡ μεταξὺ τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργατοτεχνίτου καὶ ἐργοδότου σύμβασις ἐργασίας ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ὡς νυκτοφύλακος, δι' ἣν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τοιούτου ὑπαρεσίαν λαμβάνοντος, ὁπωσδήποτε γενόμενον εἴτε δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε διὰ συλλογικῆς τοιαύτης, εἴτε δι' ἀποφάσεως τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας.

Ἡ ἄποψις ἀκριβῶς αὕτη ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐκδοῦσαν τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 18310)1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν Διοικητικὴν Ἀρχὴν νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἑρμηνευτικὴν ὑπ' ἀριθ. 3582)354)1951 ἀπόφασίν της (ΕΕΔ 10, 538), διὰ τῆς ὁποίας (ἄρθρ. 2) ὁρίσθη: ἑρμηνεύοντες τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310)1946 ἀποφάσεως ὁριζομεν, ὅτι τῆς δι' αὐτῆς καθοριζομένης κατὰ 25 ο)ο προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1)25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀσχολουμένων κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (22—06) μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργατῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας δικαιοῦνται *πάντες οἱ μισθωτοὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν, καὶ τῆς κατὰ μῆνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεώς των κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὥρας*».

Ἐκ τῆς ἀφορμῆς τῆς ἐκδόσεως τῆς ἑρμηνευτικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς διατυπώσεως

νων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 681 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὁρίων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ ν. 118)1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255)1949, οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐργοδόται ὀφείλουσι νὰ ἀναγγείλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (κλάδος Ἀνεργίας) καὶ εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας τῶν πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 85257)1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ἀνωτέρω νόμου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν νόμου ἐπεχούσης, ἡ πρὸς τὰς εἰρημένας ὑπηρεσίας ὑποβαλλομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως δέον νὰ περιέχῃ, πλὴν ἄλλων στοιχείων, ἀναγκαίων διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας, καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς καταβολῆς τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς ἄνευ προειδοποιήσεως ἀπολύσεώς του. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, σαφῶς, ὅτι ἡ μὴ ἀναγραφὴ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ οἱουδήποτε ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀναφερομένων στοιχείων συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἤτις, κατ' ἀκολουθίαν, θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἀναγκαία δὲ συνέπεια τούτου εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης καταγγελίας δι' ἔλλειψιν ἀναγγελίας κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ν. 118)1945.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς προσαγομένης ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἐν ἀντιγράφῳ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας, τῆς ὁποβληθείσης παρ' αὐτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, προκύπτει ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἐπικαλουμένη παράλειψις, ἤτοι ἡ μὴ ἀναγραφὴ ἐν αὐτῇ τῆς χρονολογίας τῆς καταβολῆς εἰς ταύτην τῆς ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 16)10 Ἰουλίου 1920 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἄνευ προειδοποιήσεως, ἥτις, κατὰ τὰ προειρημένα, συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας, ἐξ ἧς παρέπεται ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης καταγγελίας (Α. Π. 198)1951 ἐν Ἀρχείῳ Νομολογίας, σελ. 388, Α. Π. 30)1952, ΕΕΔ 11, 404). Ὅθεν, ἀκόμη οὔσης τῆς γενομένης καταγγελίας, τῆς στηριζούσης τὴν ἀγωγὴν συμβάσεως ἐργασίας, ὑπόχρεοι εἶναι οἱ ἀναγόμενοι, κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἅτε ἀρνηθέντες, ὡς ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῶν προειρημένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, νὰ ἀποδεχθῶσι τὴν προσενεχθεῖσαν ἐργασίαν τῆς ἐναγούσης, νὰ καταβάλωσιν εἰς αὐτὴν τὴν ἀξίαν τῶν εἰς τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς της (22.3.1952) καὶ μέχρι τῆς 22 Ἰουνίου 1952 περιλαμβανομένων ἡμερομισθίων.

αὐτῆς δὲν καταλείπεται, νομίζομεν, ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς της πάντες οἱ μισθωτοὶ κλπ.», ὥστε νὰ μὴ φαίνηται στηριζομένη ἡ ἄποψις της κατ' ἐσφαλμένην δικαστικὴν ἀπόφασιν.

Ἡ ἀνωτέρω, ἄλλως τε, ὑπουργικὴ ἀπόφασις (18310|1946) ἐξεδόθη, καθ' ὃν χρόνον δὲν ἴσχυον συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἀλλ' ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν ἐγίνετο κυρίως διὰ τῶν κατὰ ν. 2851|1941 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι, προκειμένου περὶ νυκτοφυλάκων, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν ἐλαμβανον ὑπ' ὄψιν εἰδικῶς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας των, ἵνα καθορίσουν εἰδικὸν μισθόν, ἀλλὰ περιελαμβάνοντο αὐτοῦ εἰς τὸ ὑπαρκτικὸν προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς ἁπλοῦς οὗς ἴσχυεν ἐνιαῖον σύστημα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν.

Ἐκ τοῦ ὅτι περαιτέρω οἱ συλλογικῶς διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας συμβληθέντες ἀναπροσήρμοσαν τὰ κατώτατα ὅρια τῶν προαλεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι δι' ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν ἐργαζομένων κατὰ τὴν νύκτα εἶχε ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ἀποδοχῶν διὰ τῆς εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ γεγονὸς ὅτι εἰργάζοντο κατὰ τὴν νύκτα, δὲν ἕπεται, ὅτι δι' αὐτοὺς ἐξαιρετικῶς θὰ γίνηται διάκρισις ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐκόπησεν ἡ ἑρμηνευτικὴ ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ἀπόφασις νὰ καταστήσῃ σαφές.

Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν διὰ τῆς ἀτομικῆς συμφωνίας περὶ μισθοῦ ἀνωτέρου τοῦ νομίμου (τούτου ἐπιτρεπομένου κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 ν. 3063|1952, ΕΕΔ 11, 498) συμφωνήται ρητῶς καὶ εἰδικῶς, ὅτι ὁ μισθὸς οὗτος θὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὴν ἀμειβομένην διὰ τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἀμοιβήν (βλέπε ὡς πρὸς αὐτὸ *Γ. Καπαδίστριαν*, ΕΕΔ 10, 803).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5772|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Ράγκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Φωτεράς, Σ. Λαζάντης

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων συνήφθη κατὰ τὸ ἔτος 1939 σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δι' ἧς ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, διατηροῦντος ἐνταῦθα σταθμὸν αὐτοκινήτων μετὰ συνεργείου ἐπισκευῆς αὐτῶν, ὡς νυκτοφύλαξ τοῦ σταθμοῦ τούτου, καὶ ὅτι εἰργάσθη μέχρι τῆς 20 Μαρτίου 1952, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου. Ἡ ἀπόλυσις αὕτη, γενομένη ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|1945, εἶναι ἄκυρος καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ ἐναγόμενος, τελῶν ἐκτοτε εἰς ὑπερημερίαν περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὀφείλει εἰς αὐτὸν τὰς ἐφεξῆς ἀποδοχάς του. Οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπὶ τούτων ἐπιρροὴν τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκ τοῦ ἀνωτέρω καταστήματος διετάχθη ἡ ἔξωσις τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὅσον τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ἀποτελοῦν μόνον εὔλογον αἰτίαν ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὸ κῦρος τῆς ὁποίας ἔδει νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ ρηθέντος νόμου, δὲν συνιστᾷ περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ., καὶ συνεπῶς, καὶ ἂν ἔτι ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἀφαιρῶντος τὸ πρόσωπον τοῦ ἐναγομένου μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, εἶναι ἀδόκητος ἡ ἀποδοχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, δικαιοῦται, οὐχ ἧττον, ὁ τελευταῖος πάντως νὰ ἀπαιτήσῃ τοὺς μισθούς του, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασιακὴ σχέσις δὲν ἐλύθη δι' ἐγκύρου καταγγελίας. Ὁ νόμιμος μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ὡς νυκτοφύλακος σταθμοῦ αὐτοκινήτων καθορίζεται ὑπὸ τῆς ἀπὸ 5.8.1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατῶν γκαράζ, ἀναπροσηρμόσθη δὲ διὰ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 καὶ 2750|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἀνέρχεται ἀπὸ τῆς 15.1.1951 εἰς δραχμὰς 581.000. Ταῦτα ἐκρίθησαν ἤδη καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 706|1952 ἀποφάσεως ἡμῶν, δι' ἧς ἐπεδικάσθησαν τῷ ἐνάγοντι μισθοὶ αὐτοῦ μέχρι τῆς 7 Μαΐου 1952.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς παρέχεται προσαύξησις 25 α|ο εἰς τοὺς μισθωτούς, ὁσάκις οὗτοι ἀπασχολοῦνται κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (10 π. μ.—6 μ. μ.), δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔχει ὡς περιεχόμενον τὴν παροχὴν ἀποκλειστικῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος, δι' ἣν καθορίζονται ἀποδοχαὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τοιαύτην ὑπηρεσίαν παρέχοντος μισθωτοῦ προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος θὰ ἀπασχολῆται μόνον κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας. Ταῦτα γενόμενα δεκτὰ πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν (Α.Π. 161|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 504) δὲν μετέβαλεν ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις, ἑρμηνευτικὴ οὖσα τῆς πρώτης καὶ συνεπῶς ἀναδρομικὴν ἔχουσα ἰσχύν, καθ' ὅσον ὁρίζουσα αὕτη ὅτι τὴν ἀνωτέρω προσαύξησιν λαμβάνουσι πάντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν καὶ τῆς κατὰ μῆνιον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεως των κατὰ τὰς ἄνω ὥρας, ἐννοεῖ μισθωτοὺς κατὰ μῆνιον μὲν τρόπον ἀπασχολουμένους κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, δι' οὓς θέμις δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν των εἴτε δι' ἀτομικῆς, εἴτε διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ τοιαύτη κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἀπασχόλησίς των (ἴδε σχετικῶς καὶ *Γ. Καπαδίστρια*, Ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ νυκτερινῆς ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 10, σελ. 893). Ἐν προκειμένῳ συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ὑπὸ τῆς ῥηθείσης ἀπὸ 5.7.1939 συλλογικῆς συμβάσεως εἰδικῶς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί, ἃς δέον νὰ λαμβάνωσιν οἱ νυκτοφύλακες γκαράζ, λόγῳ τοιαύτης κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ἀπασχολήσεώς των, δὲν δικαιοῦται ὁ ἐνάγων, ἔχων τὴν ἰδιότητα ταύτην, τῆς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α. προσαυξήσεως ἐπὶ τῶν οὕτω καθοριασθεισῶν ἀποδοχῶν του. Κρίνεται δὲν ἀπορριπτέα ἡ ἀνωτέρω κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται ἡ καταβολὴ τῷ ἐνάγοντι τοιαύτης προσαυξήσεως, λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ἀπασχολήσεώς του.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Προσαύξησις μισθοῦ λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3602|1952 Υ.Α.

Καθορισμὸς ἀποδοχῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 Υ.Α. — Προσαύξησις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν. — Προϋπόθεσις δικαιώματος ἢ συντήρησις τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου — Κατίσχυσις διατάξεως αὐτῆς, ὡς δημοσίας τάξεως, πάσης ἀτομικῆς δικαιοπραξίας ὁριζούσης ἄλλως τοὺς ὅρους τοῦ δικαιώματος. — Στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἐπικρουομένης ὑπ' ἀριθ. 1203|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς: Διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως τελεσιδίκως ἀπορριφθείσης ἀγωγῆς τῆς ἀναιρεσιούσης (ἐτέθη, ὅτι, ἐξελθοῦσα ἐθελουσίως τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κατήρτισε μετ' αὐτῆς σύμβασιν, δι' ἧς αὕτη ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τῆς καταβάλῃ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καταβαλλομένης αὐτῇ συντάξεως καὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς ὁμοιοβάθμων της, ὅτι ἡ ἀναιρεσιβλητος διὰ τῶν ἀπὸ 6.8.1947 καὶ 27.8.1947 ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, ὡς ὀργάνου τῆς, ἀποδεκτῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς καὶ περιεχομένων συμβάσεως ἀκαρτισασῶν, καθώρισεν, ὅτι εἰς τοὺς ἐγγάμους ὑπαλλήλους αὐτῆς (ἄρρενας ἢ θήλεις), ὧν ὁ (ἡ ἢ) σύζυγος δὲν ὑπηρετεῖ εἰς ὀργανισμὸν παρέχοντα ἐπίδομα διὰ τὸν σύζυγον, οὐδὲ εἶναι εὔπορος, καταβάλλεται ἐπίδομα γάμου ἴσον πρὸς 10 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ἕτερον δὲ ἐπίδομα τέκνων ἐκ 5 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ δι' ἕκαστον τέκνον, ὅτι, τέλος, αὕτη ἔχει σύζυγον, μὴ ὑπηρετοῦντα εἰς ὀργανισμόν, παρ' οὗ νὰ λαμβάνῃ οὗτος ἐπίδομα διὰ τὴν σύζυγον (αὐτήν), μηδὲ εὔπορον ὄντα, ὡς καὶ δύο τέκνα. Ἠτείτο δὲ διὰ τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς της νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι μεταξὺ τῶν παροχῶν πρὸς αὐτήν, εἰς ἃς βάσει τῶν προεκτεθέντων ἦτο ὑπόχρεως ἡ ἀναιρεσίβλητος Τράπεζα, περιελαμβάνετο καὶ τὸ ἐκ 10 ο|ο ἐπίδομα γάμου (ἀπὸ 1.9.1948) καὶ τὸ ἐκ 10 ο|ο ἐπίδομα ἑκάστου ἐπιδόματος τέκνων (ἀπὸ 1.2.1946), ὡς παρεχόμενον εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὁμοιοβάθμους της.

Τὴν ἀγωγὴν της ταύτην, ἣν εἶχε δεχθῇ τὸ πρωτοβαθμίως δικάσαν δικαστήριον, ἀπέρριψε τὸ ἐκδὸν τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν Ἐφετεῖον ἐπὶ ταῖς ἑξῆς αἰτιολογίαις: α) ὅτι, ἐφ' ὅσον αἱ, ὡς τοῦτο δέχεται, ὡς αὐταὶ ἀνοι ἐξετέθησαν συμφωνίαι μεταξὺ ἀναιρεσιβλήτου καὶ αὐτῆς περὶ παροχῆς τῶν ἄνω ἐπιδομάτων ὑπερέβαινον τὰ ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας θεσπιζόμενα ὅρια ἀποδοχῶν (ἅτε ἀπαιτοῦσαι διὰ τὴν παροχὴν τῶν ἐπιδομάτων τούτων ἐλάσσονας προϋποθέσεις ἐκείνων, ἃς ἀπῄτει ἡ ρηθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἤτις πρὸς ταῖς μνημονευθείσαις προϋποθέσεσιν ἀπῄτει, ὅπως ὁ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα συντηρῶνται παρὰ τοῦ ἐξιόντος τὸ ἐπίδομα συζύγου) ἦσαν παράνομοι καὶ ἄκυροι κατὰ τὸ μέρος της ὑπερβάσης, ἅτε τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως ἐχούσης χαρακτῆρα ἀναγκαστοῦ κανόνος δημοσίας τάξεως, ἀποκλείοντος διαφορὸν ἰδιωτικὴν συμφωνίαν, καὶ β) ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἀγωγῇ δὲν ἀνεφέρετο ἡ συνδρομὴ καὶ τῆς ὑπὸ τῆς 3602|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τιθεμένης ἐπὶ πλέον ὡς ἄνω προϋποθέσεως, ἤτοι τοῦ συντηρεῖσθαι παρ' αὐτῆς τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα της, δὲν ὑφίστατο δικαίωμα τῆς πρὸς ἄξιωσιν τῶν ὡς ἄνω δύο ὑπεσχημένων ἐπιδομάτων.

Οὗτος ὅμως κἀπόσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλε, καθιστωμένη ἀναιρετέα: α) Διότι, δεχομένη ὅτι ὁ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἀποτελεῖ ἀναγκαστὸν κανόνα δημοσίας τάξεως, καθιστῶντα ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον πᾶσαν συμφωνίαν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μειζόνων τῶν ὑπ' ἐκείνης ὁριζομένων, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς τε ἰσχύν κανόνος δικαίου ἐξ ἀντικειμένου ἐχούσας διατάξεις τῆς ρηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν ὁποίων ἐξεδόθη ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, κατὰ τὴν ἀληθῆ δὲ ἐκείνων ἔννοιαν τὰ δυνάμει αὐτῶν ὁριζόμενα ὅρια ἀποδοχῶν ἀποτελοῦσι τὰ κατώτατα τοιαῦτα, ἐπικρατεστέρας αὐτῶν οὔσης τῆς ὁριζούσης ὑπέρτερα τοιαῦτα ἰδιωτικῆς συμφωνίας. Καὶ β) διότι ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν της, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν περιεῖχε διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ δικαιώματός της ἰσχυρισμὸν περὶ συνδρομῆς τῆς (μὴ προβλεπομένης ὑπὸ τῆς γενομένης δεκτῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς ὑπαρχούσης μεταξὺ ἀναιρεσιβλήτου καὶ αὐτῆς συμβάσεως, ἀπαιτουμένης ὅμως ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως 3602|1946 τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας) προϋποθέσεως τοῦ συντηρεῖσθαι παρ' αὐτῆς τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα της, ἠξίωσε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου στοιχεῖα πλείονα τῶν ὑπὸ τούτου ἀπαιτουμένων, ἤτοι παρεβίασεν ἐκ πλαγίου τὰς περὶ ἐνοχῆς ἐκ συμβάσεως καὶ ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν διατάξεις τοῦ νόμου καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν μὴ ἐχούσαν ἐφαρμογὴν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἰσχὺν νόμου ἐχούσης.

***

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ σημειώσωμεν ἐπὶ τῶν δεκτῶν γενομένων ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεσκαγιτικῆς ἀποφάσεως τὰ ἀκόλουθα: Ἡ ἐπικυ-

ρουμένη ἐφετειακή ἀπόφασις φαίνεται νά ἐστηρίχθη εἰς τήν κατά τό παρελθόν καί καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη κρατοῦσαν νομολογιακήν ἄποψιν, ὅτι δέν ἐπιτρέπεται δι' ἀτομικῆς συμφωνίας παρεκκλισις ἀπό τῶν δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 ἐκδιδομένων περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (βλέπε σχετικῶς Α.Π. 60|1951, εἰσηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 10, 290, Α.Π. 47|1952, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 265).

Ὑπό τήν ἄποψιν ταύτην ἡ ἐφετειακή ἀπόφασις ἐσκέφθη, ὅτι ἀφοῦ ἡ ὑπ' ἀριθ. 3602|1946, ἡ ἰσχύουσα κατά τήν γέννησιν τῆς ἐπιδίκου διαφορᾶς, ὑπουργική ἀπόφασις (ΕΕΔ 5, 95) «περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων ἀπό 1 Φεβρουαρίου 1946» καθώριζεν ὡς προϋπόθεσιν τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων τήν συντήρησιν τῶν ἐν αὐτῇ ὁριζομένων προσώπων ὑπό τοῦ ὑπαλλήλου, ἀπαιτοῦσα ἀναγκαστικόν κανόνα δημοσίας τάξεως καί δέν συνεχωρεῖτο ὁ δι' ἀλλοίας ἀτομικῆς συμφωνίας καθορισμός τοῦ δικαιώματος, διότι οὕτω θά ἐπήρχετο ὅ,τι ὁ ν. 28|1944 — κατά τήν παλαιάν πάντοτε ἄποψιν — ἠθέλησε νά ἀποτρέψῃ, ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας δι' ἀτομικῶν περί μισθοῦ ἀποδοχῶν ὑπέρ τά ὅρια καί προϋποθέσεις τῶν διοικητικῶς κατά ν. 28|1944 καθοριζομένων.

Μετά ταῦτα ὅμως ἐπῆλθεν ἐν βαρυσημάντων διά τήν νομοθετικήν ἱστορίαν τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν γεγονός, ὁ ν. 2052|1952 (ΕΕΔ 11, 188).

Κατά τό ἄρθρ. 11 αὐτοῦ ἡ ἀληθής ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐν λόγῳ νόμου καθοριζομένων διά συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28|1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μή ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περί καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου (βλέπε μετά τόν νόμον τοῦτον τήν Α.Π. 333|1952, εἰσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 683).

Ἄφου, περαιτέρω, ὁ νόμος οὗτος εἶναι ἑρμηνευτικός καί ἔχει ἐφαρμογήν καί παρά τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, λόγῳ ἀναδρομικῆς αὐτοῦ δυνάμεως (πρβλ. Α.Π. 500|1951, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 140) δέν ἦτο, νομίζομεν, ζήτημα ἐρεύνης πλέον ἂν ἡ διάταξις τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία καθώριζεν ὡς προϋπόθεσιν τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων τήν συντήρησιν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του ὑπό τοῦ ὑπαλλήλου, κατισχνεν, ὡς δημοσίας τάξεως, τῆς ἀτομικῆς συμφωνίας περί ἄλλων προϋποθέσεων εὐνοϊκωτέρων διά τό δικαίωμα τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, ἀφοῦ ἠδύναντο νομίμως οἱ ἀτομικῶς συμβαλλόμενοι νά συμφωνήσουν περί καταβολῆς ἀνωτέρου μισθοῦ, κατά τήν ἑρμηνευτικήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 ν. 2052|1952.

Ἀρείου Πάγου 517|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Παρασκευᾶς, Α. Δημακόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602 τῆς 8.2.1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, καθοριζούσης τάς ἀποδοχάς τῶν ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν τῶν Τραπεζῶν, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπό τοῦ Α.Ν. 858|1945 καί ἐκ τούτου ἰσχύν νόμου ἐχούσης καί ὁριζούσης ἐν § 4 ὅτι τό ὁριζόμενος διά τῆς παρούσης μισθός αὐξάνεται διά τῆς παροχῆς εἰδικοῦ ἐπιδόματος, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, καί ὅπερ ὁρίζεται εἰς 10 ο|ο ἐπί τοῦ μισθοῦ διά τά πρῶτον προστατευόμενον καί συντηρούμενον ὑπό τοῦ ὑπαλλήλου μέλος τῆς οἰκογενείας του καί ἀνά 5 ο|ο διά τό δεύτερον, τρίτον καί τέταρτον προστατευόμενον μέλος», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ διά ταύτης ὁριζόμενος μισθός αὐξάνεται λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν κατά τά ἀνωτέρω ποσοστά, ἐφ' ὅσον καί μόνον τά μέλη ταῦτα τῆς οἰκογενείας προστατεύονται καί συντηροῦνται ὑπό τοῦ ὑπαλλήλου, ἡ δέ διάταξις αὕτη οὖσα, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της καί τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, δημοσίας τάξεως κατισχύει κατά τό ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Κ. καί τῶν κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἰσχυουσῶν διατάξεων τῶν ν. 38 (Π. 2. 14), ν. 5 § 7 (Π. 26, 7), ν. 15 § 1 (Π. 35, 2) πάσης ἀτομικῆς δικαιοπραξίας, ὁριζούσης ἄλλως τούς ὅρους, ὑφ' οὓς χορηγεῖται τό ἀνωτέρω ἐπίδομα. Οὕτω σκεφθέντων καί τό Ἐφετεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καί διά παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἀποφηνάμενον τήν ἔνδικον ἀγωγήν, δι' ἧς ἡ ἀναιρεσείουσα ἠτεῖτο, ὅπως ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι μεταξύ τῶν ἀποδοχῶν της, ἃς ὀφείλεται νά τῇ καταβάλῃ ἡ ἀναιρεσίβλητος Τράπεζα, περιλαμβάνεται ἀπό 1 Φεβρουαρίου 1946 καί τό ἐπίδομα γάμου καί τέκνου, ἀπορριπτέαν, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα, μή διαλαμβάνουσα ἐν τῇ ἀγωγῇ της ὅτι προστατεύει καί συντηρεῖ τόν σύζυγον καί τά τέκνα της, δέν δικαιοῦται τῶν ὡς ἄνω ἐπιδομάτων, ἀφ' ἑνός μέν ὀρθῶς ἐτήρησε τήν διάταξιν τῆς § 4 τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας καί τοῦ νόμου 28|1944 ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἐξ ἑτέρου δέ οὐδαμῶς ἠδίκησε διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ νόμου στοιχεῖα πλείονα τῶν ὑπό τούτου ἀπαιτουμένων, ὁ δέ περί τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρετηρίου κατ' ἀμφότερα αὐτοῦ τά σκέλη, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Άκυρος, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945, απόλυσις και υπερημερία εργοδότου

Παράλειψις στοιχείων αναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.— Συνέπεια ακυρότητας καταγγελίας.—Ανεπηρέαστον μεταγενεστέρως προθεσμίας αναγγελίας συμπληρώσεως στοιχείων.— Ισχυρισμός περί παραιτήσεως μισθωτού από δικαιώματος προσβολής απολύσεως ως άκύρου.— Επιφύλαξις μισθωτού εν δηλώσει περί μη υπάρξεως αξιώσεως.— Καταβολή μισθού εις άκύρως απολυθέντα.— Διάλυσις επιχειρήσεως και συνέπειαι.

Το Πρωτοδικείον έχει υπ' όψιν του ακυρότητα καταγγελίας συμβάσεως εργασίας δι' έλλειψιν των στοιχείων αναγγελίας αύτης, κατά το άρθρ. 9 ν. 118|1945 (βλέπε σχετικώς εκ των τελευταίων την Α.Π. 138|1952, εισηγητής Γ. *Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 404, ένθα και λοιπαί εις σημειώσεις μας παραπομπαί).

Δεν εσήμαινε βεβαίως ει είς την συγκεκριμένην περίπτωσιν διά την ακυρότητα της αναγγελίας και συνεπώς και της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας το ότι μετά την έκπνοην της οκταημέρου προθεσμίας της αναγγελίας ανηγγελθησαν εις την αρμοδίαν Υπηρεσίαν τα παραλειφθέντα στοιχεία της αναγγελίας, διότι ήδη είχεν επέλθει η ακυρότης εκ της ελλείψεως του κατά το άρθρ. 9 ν. 118|1945 τύπου της δικαιοπραξίας (άρθρ. 159 Α.Κ.), της οποίας η άρσις δεν ήδύνατο να γίνη μεταγενεστέρως (πρβλ. *Γ. Ράμου*, Ερμ.ΑΚ υπ' άρθρ. 159 Α.Κ.).

Συνέπεια της άκύρου απολύσεως είναι βεβαίως, ότι ο εργοδότης, μη αποδεχόμενος τας υπηρεσίας του μισθωτού, διατελεί εν υπερημερία και οφείλει τον εκ του άρθρ. 656 Α.Κ. μισθόν.

Κατά το άρθρ. 656 Α.Κ. ο εργοδότης, πλην περιπτώσεως υπάρξεως ανωτέρας βίας, υποχρεούται εις καταβολήν του μισθού. Συνάγεται δηλαδή εξ αυτού, ότι ο εργοδότης, και άν εκ λόγων αναφερομένων εις το πρόσωπόν του, τουτέστιν αδυναμίας και εις τυχηράν άκόμη γεγονότα αναφερομένης, μη συνιστώντα όμως ανωτέραν βίαν, δεν αποδεχθή την προσηκόντως και πραγματικώς προσφερομένην υπηρεσίαν (σημ. επί απολύσεως δεν απαιτείται η προσφορά των υπηρεσιών, Α.Π. 439|1936, ΕΕΝ δ' 292, Α.Π. 152|1954, ΕΕΔ 11, 415), υποχρεούται, ως μη λυομένης της συμβάσεως, εις καταβολήν των μισθών προς τον μισθωτόν (Α.Π. 637|1950, εισηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 10, 219).

Εξ άλλου, ανωτέρα βία, εξ ής αποκλείεται η υπερημερία του μισθωτού, υφίσταται, όταν η ενέργεια του υποχρέου παρακωλύεται εκ βιαίου και απροβλέπτου γεγονότος, όπερ ήτο αδύνατον να αποτραπή, άκόμη και διά καταβολής άκρας επιμελείας (Α.Π. 637|1950, ένθ' ανωτ., πρβλ. και Α.Π. 505|1950, εισηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 9, 1069 διά την εφαρμογήν του ν. 2112).

Το Πρωτοδικείον σκέπτεται, ότι από 1ης Απριλίου 1951, ένεκεν πλήρους εκμηδενίσεως και παύσεως των εργασιών του, ο εφεσίβλητος εργοδότης διέλυσε την επιχείρησίν του και επομένως, εφ' όσον από 1 Απριλίου 1951 ή απασχόλησις του εφεσιβλήτου καθίστατο αδύνατος, ούτος δεν δικαιούται εφεξής αποδοχών.

Προδήλως όμως τα περιστατικά ταύτα, ως εκτίθενται άνευ άλλου, δεν εμπίπτουν εις την έννοιαν της ανωτέρας βίας του άρθρου 656 Α.Κ., ώστε να στηρίζηται η άποψις του Πρωτοδικείου, άλλ' άπλως αποτελούν την έννοιαν του τυχηρού εντός του επαγγελματικού κινδύνου (περί αυτού βλέπε *Άλεξ. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 6, 481, *Π. Ζέπον*, Ένοχ. Β' Μέρος, Εἰδ., Τεῦχος δον, σελίς 351), άπότε σαφώς εκ του άρθρου 656 Α.Κ. συνάγεται, ότι ο εργοδότης καθίσταται υπεύθυνος (*Κ. Κανκάς*, Ένοχ. υπ' άρθρ. 656, σελ. 314).

Εξηκολούθει, επομένως, ο εργοδότης να είναι υπερήμερος περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του άκύρως εν προκειμένω απολυθέντος μισθωτού, δυναμένης να άρθῇ της υπερημερίας του και της προς καταβολήν μισθού υποχρεώσεως μόνον διά νέας νομίμου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, κατά το άρθρ. 9 ν. 118|1945.

Η αντίθετος και μη στηριζομένη εις τον νόμον, ως εξετέθη, άποψις της πρωτοδικειακῆς αποφάσεως διατηρεί ανωμάλως ανοικτήν την σχέσιν εργασίας του μισθωτού, αφού, διαλυθείσης της επιχειρήσεως, δεν αναγνωρίζει υφισταμένην υπερημερίαν του εργοδότου εφεξής και δεν εξαναγκάζεται ούτω και ο εργοδότης εις τερματισμόν της εργατικῆς σχέσεως διά καταβολῆς της αποζημιώσεως του ν. 2112, της οποίας ουσιαστικῶς δικαιούται ο μισθωτός (βλέπε και Α.Π. 505|1950, εισηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 9, 1069) και εν περιπτώσει οικειοθελοῦς διαλύσεως της επιχειρήσεως (Α.Π. 229|1926, Θέμ. ΑΗ' 162), εφ' όσον αύτη δεν είναι απότοκος επελεύσεως γεγονότος ανωτέρας βίας.

Καθ' όσον αφορᾷ εις τας περί παραιτήσεως του μισθωτού από του δικαιώματός του προς προσβολήν της απολύσεως ως άκύρου σκέψεις, υπομιμνήσκεται (αντί πάσης άλλης) και η Πρωτοδικείου Αθηνῶν 6108|1951 (εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 10, 1211, ένθα και λοιπαί εις σημειώσεις μας παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Αθηνῶν 8507|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Γ. Μπαντούνας

Κατά την υπ' αριθ. 51560|1948 απόφασιν

τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (*) ἢ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὡς καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, δέον ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὅπως περιέχῃ, μεταξὺ τῶν ἄλλων στοιχείων, τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως, ὡς καὶ τὸ ποσὸν καὶ τρόπον τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ πρὸς τὰ ὡς ἄνω Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένων ἀναγγελιῶν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιλαμβάνονται τὰ προαναφερθέντα στοιχεῖα. Οὕτω ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος (Α.Π. 47|1952, ΕΕΔ 11, 265) καὶ δὴ ἀδιαφόρως ἂν ἐκ τῶν ἐλλείψεων τούτων δὲν τίθεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ ἀτομικότης αὐτῆς (Α.Π. 630|1950, ΕΕΔ 10, 109). Ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας ὀφίσταται, καίτοι ὁ ἐφεσιβλήτος διὰ μεταγενεστέρων δηλώσεων του πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ αἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας συνεπλήρωσε τὰ ἐλλείποντα στοιχεῖα, διότι αἱ δηλώσεις αὗται ὑπεβλήθησαν ἐκπροθέσμως γενόμεναι, εἰδικώτερον μετὰ τὴν παροδὸν προθεσμίας τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἑπομένως ἐσφαλεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις θεωρήσασα ἐγκύρως τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐξετασθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ ἠτήσατο τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, ἤτις ἔλαβε χώραν τὴν 22 Ἰανουαρίου 1951 μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου 1951, δεκτοῦ γινομένου τοῦ σχετικοῦ μοναδικοῦ λόγου ἐφέσεως. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅτι ὁ ἐκκαλῶν παρῃτήθη τῆς προσβολῆς ὡς ἀκύρου τῆς ἀπολύσεώς του ἀπορριπτέας κρίνεται ὡς ἀβάσιμος. Τοῦτο δὲ διότι, ὅπως ἐπέλθῃ παραίτησις ἀπὸ δικαιώματός τινος ἐκ πράξεων, πρέπει νὰ συνάγεται ἐξ αὐτῶν σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ἡ τῆς παραιτήσεως πρόθεσις καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ νὰ ἑρμηνεύεται στενῶς (Α.Π. 181|1945, ΕΕΝ 15, 345). Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ὅμως περιπτώσει ἀναγράφεται μὲν ἐν τῷ κειμένῳ τῆς προσαγομένης ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1951 ἀποδείξεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι αὐτὸς, λαβὼν τὰς νομίμους ἀποζημιώσεις του διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον ἀπόλυσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ὀφειλομένην ἄδειαν, οὐδεμίαν ἄλλην ἔχει ἀξίωσιν ἢ δικαίωμα κατ' αὐτοῦ ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, ὑπέγραψεν ὅμως ταύτην μετὰ πάσης ἐπιφυλάξεως, διατηρήσας οὕτω τὸ δικαίωμα τῆς προσβολῆς ὡς ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, ἐργαζόμενος ὡς ὑποδηματεργάτης (κάλφας) εἰς τὸ ὑποδηματοποιεῖον τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα, ἐλάμβανεν ὡς ἡμερομίσθιον ὄρχ. 40.000. Ἐξ ἑτέρου, ἀρχικῶς οὗτος εἰργάζετο καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, πλὴν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀπησχολεῖτο ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, πραγματοποιῶν ἰσάριθμα ἡμερομίσθια ἑβδομαδιαίως. Οὕτω αἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετεβλήθησαν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν, ὡς ἐβεβαιώθη, δὲν ἀπέβαλε τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἡμερῶν τῆς ἀπασχολήσεώς του, θεωρεῖται ἀποδεχθεὶς τὴν γενομένην μεταβολὴν καὶ σιωπηρῶς συμφωνήσας ἐν ὄψει τῶν συνεχῶς μειουμένων ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅπως ἀπασχολῆται ὑπ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχε δυνατότης πρὸς τοῦτο.

Καθ' ὃ ὅμως περαιτέρω προέκυψεν, ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1951, ἕνεκεν πλήρους ἐκμηδενίσεως καὶ παύσεως ἐφεξῆς τῶν ἐργασιῶν του, ὁ ἐφεσιβλήτος διέλυσε τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ὑποδηματοποιείου, διαγραφείς ἐκτοτε τῶν φορολογικῶν καταλόγων, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 194 τῆς 7 Ἀπριλίου 1952 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ ν. 1640 Ἐπιτροπῆς. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1951 ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἐφεσιβλήτου καθίστατο ἀδύνατος, οὗτος δὲν δικαιοῦται ἐφεξῆς ἀποδοχῶν. Διὰ δὲ τὰς προηγουμένας χρόνους ἀνυδρομικῶς μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του ὀφείλονται εἰς τοῦτον αἱ ἀποδοχαὶ του βάσει τριῶν ἡμερομισθίων καθ' ἑβδομάδα, ἅτινα, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ παρέχῃ ὁ ἐφεσιβλήτος εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα καὶ ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα περιῆλθεν εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας, λόγῳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ τελευταίου τούτου. Ὅθεν δικαιοῦται ὁ ἐκκαλῶν δι' ἀποδοχὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου (22 Ἰανουαρίου 1951 — 31 Μαρτίου 1951) τὰ ποσὰ τῶν ὄρχ. 1.200.000 (ἡμερ. 30×40.000), ὅπερ καὶ δέον ὅπως ἐπιδικασθῇ εἰς αὐτὸν, δεκτῆς ἐν μέρει καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὡς βασίμου καὶ κατ' οὐσίαν.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἰσχύουσα ἤδη ἡ ὑπ' ἀριθ. 117|1952 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 887).

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Έννοια Νόμου περί επαγγελματικής αποκαταστάσεως απολυθέντων εκ τού στρατού δικηγόρων

Ερμηνευτική διάταξις άρθρ. 12 § 1 εδάφ. β' Α. Ν. 1936)1951. — Κατάληψις υπ' αυτής και εκκρεμών ενώπιον τού Αρείου Πάγου δικών. — Καθιέρωσις υποχρεώσεως των κατά Ν. 751)1948 επιχειρήσεων προς χρησιμοποίησιν τοποθετηθέντων ως δικηγόρων, ασχέτως αν ανέλαβον διάφορον υπηρεσίαν ή ήρνήθησαν να αναλάβωσι διάφορον τοιαύτην. — Ανεπηρέαστον ακυρώσεως αποφάσεως περί διορισμού υπό Συμβουλίου της Επικρατείας.

Αναιρείται ή υπ' αριθ. 5147)1952 απόφασις τού ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Εσφαλμένως και κατά ψευδή ερμηνείαν και κακήν εφαρμογήν τού εδ. 2 τού άρθρου 12 τού ν. 1836)1951, αυθεντικώς ερμηνεύσαντος το άρθρ. 4 εδ. 2 του Ν.Δ. 1196)1949 και έχοντος ως τοιούτου και αναδρομικήν δύναμιν, εδέχθη ως νόμιμον την ένστασιν της αναιρεσιβλήτου περί δεδικασμένου εκ της υπ' αριθ. 167)1950 αποφάσεως τού Συμβουλίου Επικρατείας, εκδοθείσης επί αιτήσεως αυτής κατά τού Υπουργού Εργασίας περί ακυρώσεως σχετικής πράξεως τού αρμοδίου Συμβουλίου περί διορισμού του ως προστατευτέου εφέδρου κατά τον ν. 751)1948 παρά ταύτη, επί τη σκέψει δε ταύτη απέρριψε περαιτέρω την ένστασιν του, επικυρώσασα την πρωτοδικον απόφασιν.

Διά τού διαληφθέντος άρθρου 12 εδ. 2 τού ν. 1836)1951, αυθεντικώς ερμηνεύσαντος το άρθρ. 4 εδ. β' του Ν.Δ. 1196)1949, επεξητήθη υπό τού Νομοθέτου, έχοντος κατά το άρθρον 26 του Συντάγματος την εξουσίαν της αυθεντικής ερμηνείας, μη ελεγχομένην υπό των Δικαστηρίων, ή ορισθείσα ρύθμισις της θέσεως των μέχρι της ισχύος τού ερμηνευομένου νόμου τοποθετηθέντων δικηγόρων υπό των οικείων συμβουλίων και ή εφαρμογή τούτου υπό την αποδοθείσαν υπ' εκείνου έννοιαν επί πασών των εκκρεμών δικών εις οιονδήποτε βαθμόν, ην θεωρείται ως έχων από της ισχύος του.

Επομένως και ή απόφασις τού Συμβουλίου της Επικρατείας, ήτις ηκύρωσε προσβληθείσαν πράξιν τού οικείου Συμβουλίου, καθ' ο μέρος τον διώρισε ως δικηγόρον εν τη υπηρεσία της αναιρεσιβλήτου, εφαρμόσασα το εν λόγω άρθρ. 4 εδ. β' του Ν.Δ. 1196)1949, ως ηρμηνεύετο προ της αυθεντικής του ερμηνείας, δεν δύναται να αποτελέση δεδικασμένον και μετά την διά τού ερμηνευτικού ν. 1836)1951, άρθρ. 12 εδ. 2, αποδοθείσαν ορθήν έννοιαν τούτου, οδτινος ή ισχύς λογίζεται ανατρέχουσα από της ισχύος τού ν. 751)1948. Συγχρόνως άθεν προς τα ανωτέρω, άλλως σκεφθείσα ή προσβαλλομένη απόφασις ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τας άνω διατάξεις τού άνω νόμου και τού Συντάγματος, ως και τας περί δεδικασμένου τοιούτου της Πολιτ. Δικονομίας.

β) Κατ' εσφαλμένην επίσης ερμηνείαν των άνω διατάξεων και τού Συντάγματος εδέχθη, ότι ο αναιρεσείων διαμένει εκ της ρηθείσης αποφάσεως τού Συμβουλίου της Επικρατείας, κηρυξάσης άκυρον την πράξιν τού οικείου Συμβουλίου, καθ' ο μέρος τον διώρισεν ως δικηγόρον, και συνεπώς δεν έχει εφαρμογήν ή διάταξις τού άρθρου 4 εδ. β' του Ν.Δ. 1196)1949, ένφ, ανεξαρτήτως των εν τω πρώτω λόγω αναιρέσεως λεχθέντων και υπό την απόλειψιν ότι εκ του διορισμού του της φράσεως ως δικηγόρου, πάλιν έχει εφαρμογήν αύτη, εν συνδυασμώ και προς τας γενικάς διατάξεις τού ν. 751)1948 περί προστασίας εφέδρων, βάσει των οποίων εγένετο ο διορισμός του.

***

Σχετικαί προς το θέμα της κατωτέρω αρεοπαγιτικής αποφάσεως είναι αι υπ' αριθ. 562)1951 (εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 138) και υπ' αριθ. 500)1951 (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 140) αποφάσεις τού Αρείου Πάγου, αι οποίαι κατά τον αυτόν τρόπον ηρμήνευσαν την έννοιαν τού περί ού πρόκειται νόμου, ως προς τον αναγκαστικόν διορισμόν δικηγόρων παρ' επιχειρήσει, δυνάμει τού ν. 751)1948.

Το νέον της κατωτέρω αρεοπαγιτικής αποφάσεως είναι, ότι και ψηφισαμένης ακυρωτικής τού διορισμού αποφάσεως τού Συμβουλίου Επικρατείας δέχεται ότι ο διορισμός δικηγόρου κατέστη κατά Νόμον έγκυρος.

Αρείου Πάγου 527)1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**

Δικηγόροι οι κ.κ. **Α.** Κωνσταντόπουλος, **Δ.** Δημητρακάκης

Εκ της διατάξεως τού άρθρ. 4 § β' τού Ν.Δ. 1196)1949 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων τού ν. 751)1948», δι' ής ειδική λαμβάνεται προστασία επαγγελματικής αποκαταστάσεως και υπέρ των εκ των τάξεων τού Στρατού απολυθέντων δικηγόρων, ως αύτη αυθεντικώς ηρμηνεύθη υπό

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ Ν. Γ'ΟΔ'

Ι. ΑΝΑΙΡΕΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Προσβολή αποφάσεως πρώτου βαθμού διαρκούσης της προς έφεσιν προθεσμίας

Συγχωρητέον αναίρεσιν απορριπτέαν, κατ' άρθρ. 812 Πολιτ. Δικονομίας. – Απορριπτέος ανακοίρεσις κατ' αποφάσεως πρώτου βαθμού εργατικής διαδικασίας Ν. Γ'ΟΔ', εφ' όσον, συγχωρουμένης έφέσεως, δεν αποδεικνύεται, ότι κατέστη αύτη τελεσίδικος.

Άρειος Πάγος 524|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Σταυρόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Ν. Πλατύκας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Παντίας, Τ. Λεοντσίρλης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 812 τῆς Πολ. Δικονομίας ὁρίζουσης ὅτι τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον συγχωρεῖται τότε μόνον, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πλέον ἄλλο ἔνδικον, εἶναι δεκτὸν μόνον 1) κατὰ τῶν τελεσιδίκων γενομένων ἢ 2) κατὰ τῶν ἀνεκκλήτως ἀπηγγελμένων ἀποφάσεων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀπαράδεκτον, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 1ης Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' «ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος νόμου δικάζοντος Εἰρηνοδικείου συγχωρεῖται ἐντὸς ὀκταημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, τῆς προθεσμίας ταύτης παρατεινομένης κατὰ τὰ ἄρθρα 130 καὶ 196 τῆς Πολ. Δικονομίας». Ἐν προκειμένῳ προσβληθὴ διὰ τῆς ἐνδίκου αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 908 ἔτους 1949 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἥτις, συμφώνως τῇ ἀνωτέρω διατάξει, ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, οὐδαμοῦθεν δὲ προκύπτει, ὅτι αὕτη κατέστη τελεσίδικος, διὰ παροδου ἐπὶ ματαιώσει τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας, μὴ προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως αὐτῆς, οὐδ' ἐναρχούσης ἐπὶ τοῦ προσαγομένου ἀντιγράφου τῆς ἀποφάσεως ἐπισημειώσεως δικαιλήτηρος περὶ ἐπιδόσεως αὐτοῦ. Ὅθεν αὕτη τυγχάνει ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέα, τοῦ ἀπαραδέκτων λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτεπαγγέλτως κατὰ τοῦ δικαστηρίου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρ. 827 καὶ 828 τῆς Πολ. Δικονομίας.

ΙΙ. ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

2 Ἀρμοδίων δικαστηρίων πρὸς ἐξέτασιν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων.

Θέσις ὑπ' ὄψιν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων, κατὰ τ' ἄρθρ. 2 ν. 5167|1932. – Νοηταὶ ὡς ἁρμόδιαι δικαστικαὶ Ἀρχαὶ καὶ

τοῦ ἄρθρου 12 § 1 ἐδάφ. β' τοῦ ν. 1836|1951, διαλαβόντος ὅτι «οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 τοποθετηθέντες παρὰ τῶν οἰκείων συμβουλίων δικηγόροι, ὡς τοιοῦτοι, χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόροι, ἀσχέτως ἂν παρὰ τοῖς ὑποχρέοις, παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα ἢ μή, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 4 § β' τοῦ Ν. Δ. 1196|1949» καὶ ἔχοντος ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ἀνάδρομον δύναμιν, καταλαμβάνουσαι καὶ τὰς ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου σχετικὰς δίκας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῆς καθιεροῦται ὑπογρέωσις τῶν κατὰ τὸν ν. 751|1948 ἐπιχειρήσεων, ὅπως τοὺς παρ' αὐταῖς ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβουλίων μέχρι τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1949 (ἀφ' ἧς ἰσχυσαν ἐν τῷ συνόλῳ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196, ἐξαιρέσει τῆς § β' αὐτοῦ) τοποθετηθέντας δικηγόρους ὡς τοιούτους, χρησιμοποιήσωσι μόνον ὡς δικηγόρους, καὶ δὴ ἀσχέτως ἂν οὗτοι ἀνέλαβον διάφορον ὑπηρεσίαν ἢ ἠρνήθησαν ν' ἀναλάβωσι προσφερθεῖσαν διάφορον τοιαύτην, ἀρκοῦντος διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ γεγονότος καὶ μόνον ὅτι ἐτοποθετήθησαν ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβουλίων ὡς δικηγόροι, ἔστω καὶ ἀκούσης, τοῦ ἑρμηνευτικοῦ νόμου ἐπιδιώξαντος νὰ προστατεύσῃ καὶ καταστήσῃ ἐφικτὴν τὴν πρόσληψιν τῶν ἀκούσως ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 1196 τοποθετηθέντων δικηγόρων. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ γενομένη πρὸ τοῦ ἑρμηνευτικοῦ νόμου τοποθέτησις ἠκυρώθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροήν, διότι ὁ ἐπακολουθήσας ἑρμηνευτικὸς νόμος τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας βεβαιωθεῖσαν ἀνυπαρξίαν τῆς προσλήψεως ἐκόπτει ἐν ἀρχῇ. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἀπορριπτέαν τὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀγωγήν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ περὶ τοποθετήσεως ἀπὸ 17.9.1949 ἀπόφασις τοῦ οἰκείου Συμβουλίου αὐτοῦ ὡς δικηγόρου παρὰ τῇ ἀνωτέρᾳ βιλήτῳ ἠκυρώθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ψευδῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασιν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον δεύτερον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγον, καθὼς καὶ τὸν πρῶτον, κατὰ τὸ σχετικὸν αὐτοῦ μέρος.

μετά τόν ν. 1968]1944 περί ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν ὑπό Πρωτοδικῶν οἱ Εἰρηνοδίκαι δικάζοντες κατά τήν διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ'. — Νομοθέτησις κατά παραπομπήν.

Πρωτοδίκου Σύρου 11]1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Π. Ἀγγέλου***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Κατσουρός, Μ. Δινάκης

Κατά τό ἄρθρον 3 ἀριθ. 4 ἐν τέλει τοῦ ν. 5167]1931 «περί ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τούς λιμένας τοῦ Κράτους» αἱ ἀποφάσεις τῆς κατά τό ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου τούτου 'Επιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, κοινοποιούμεναι εἰς ἀμφότερα τά ἐνδιαφερόμενα μέρη, ἄν δέν γίνουν ἀποδεκταί παρά τούτων, τίθενται παρά τοῦ ἐξ αὐτῶν ἔχοντος συμφέρον ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν 'Αρχῶν κατά τήν δικαστικήν ἐξέτασιν τῆς διαφοράς. 'Αρμόδιαι δικαστικαί 'Αρχαί ἐν προκειμένῳ εἶναι οἱ οἰκεῖοι Εἰρηνοδίκαι, δικάζοντες κατά τάς διατάξεις τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως. Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ νόμου 1968]1944, «πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις μισθωτοῦ κατά τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως, ποσοῦ, ὑπό Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου». Τό ἀνακύπτον ἐνταῦθα ζήτημα εἶναι ποῖος ὁ ἁρμόδιος Δικαστής τοῦ ἄρθρου 3, ἀριθ. 4, ἐν τέλει τοῦ νόμου 5167]1931, δηλονότι ὁ Εἰρηνοδίκης ἤ ὁ Πρωτοδίκης. Οἱοσδήποτε δέ καί ἄν εἶναι θά δικάσῃ βάσει τοῦ νόμου ΓΨΟΔ'.

'Εν τῇ ἐπιστήμῃ γενικῶς κρατεῖ ὁ κανών, ὅτι, ὁσάκις νόμος τις παραπέμπει εἰς ἕτερον, ὁ νόμος εἰς ὃν γίνεται ἡ παραπομπή, θεωρεῖται ὡς ἀποτελῶν ἓν ὅλον μετά τοῦ παραπέμποντος νόμου, ὡς ἐάν δηλονότι ἡ διάταξις τοῦ νόμου ἐκείνου εἶχεν ἐνσωματωθῇ ἐν τῷ παραπέμποντι νόμῳ καί ὡς ἐκ τοῦ τοιούτου διδάσκεται, ὅτι ἡ τροποποίησις τοῦ νόμου εἰς ὃν ἡ παραπομπή, δέν ἀποτελεῖ τροποποίησιν καί τοῦ παραπέμποντος νόμου, ὅστις ἔχει αὐτοτελῆ ὕπαρξιν καί παραμένει ἀμετάβλητος, συμπληρούμενος διά τοῦ νόμου, εἰς ὃν ἡ παραπομπή, ὡς ἀρχικῶς εἶχεν (Α.Π. 146]1990, Θέμ. Α' 276, 'Ολομ. Α.Π. 278]906, Θέμ. ΙΗ' 162, Ε.Α. 334]1932, Θέμ. Α' 207, Α.Π. 306]1932, Θέμ. ΜΓ' 766). Τούτοις ἀκολούθως τό ἄρθρον 3, ἀριθ. 4, τοῦ ν. 5167]1931 «περί ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τούς λιμένας τοῦ Κράτους, παραπέμπον ὡς πρός τήν ἁρμοδιότητα εἰς τόν νόμον ΓΨΟΔ', δέν μετεβλήθη ὑπό τοῦ νόμου 1968]1944, ἀναθέσαντος πρός μεγαλυτέραν ἐγγύησιν ἀκριβοδικαίας ἀπονομῆς τῆς Δικαιοσύνης εἰς Πρωτοδίκην τήν ἐκδίκασιν τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ἀφοῦ ὁ παραπέμπων νόμος εἶναι αὐτοτελής καί αἱ διατάξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἰσχυον κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ παραπέμποντος νόμου, ἀποτελοῦσι, κατά τ' ἀνωτέρω, ἀναγκαῖον καί ἀναπόσπαστον μέρος αὐτοῦ (παραπέμποντος). 'Αναρμοδίως ὅθεν φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή.

Ἄλλως ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ νόμου 1968]1944 καί ἰσχύει νῦν, προκύπτει σαφῶς καί ἀνενδοιάστως, ὅτι εἰς τήν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐπί τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου ὑπάγεται πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις μισθωτοῦ μόνον κατά τοῦ ἐργοδότου ἤ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καί οὐχί ἄλλοθεν, διατηρηθείσης οὕτω τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου εἰς ὅλας τάς περιπτώσεις εἰδικῶν νόμων. Ἡ ὑπό κρίσιν ὅθεν ἀγωγή, διώκουσα τήν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 162]1952 ἀποφάσεως τῆς 'Επιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων τοῦ λιμένος Σύρου, δι' ἧς ἀπερρίφθη αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος Σωματείου περί ἐφαρμογῆς τῶν μελῶν του διά βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, καί οὐχί ἀξίωσιν μισθωτοῦ κατά ἐργοδότου, πηγάζουσαν ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐκφεύγει καθ' ὁλοκληρίαν τῶν πλαισίων τῆς ἡμετέρας δικαιοδοσίας καί δέον, δεκτῆς καθισταμένης τῆς σχετικῆς ἐνστάσεως τῶν καθ' ὧν ἡ ἀγωγή Σωματείων, νά παρακερηθῇ αὕτη εἰς τόν ἁρμόδιον Εἰρηνοδίκην 'Ερμουπόλεως, κατά τήν περί τούτου διάταξιν τοῦ ἄρθρου 25 Πολ. Δικ., ὡς συνεπληρώθη διά τοῦ Ν.Δ. τῆς 4]9 Σεπτεμβρίου 1925, κυρωθέντος διά τοῦ νόμου 3887, ἀφοῦ καί αὐτος θά δικάσῃ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', οὗτινος ἡ ἀγωγή περιέχει τά στοιχεῖα(*).

(*) Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τίθεται εἰς τό θέμα της λύσιν δοθεῖσαν καί ὑπό ἄλλων δικαστικῶν ἀποφάσεων (βλέπε Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 2]1952, Πρωτοδίκης **Μ. Καλεύρας**, ΕΕΔ 11, 372, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρμοδιότης Έπιτροπών Διαιτησίας δι' έπίλυσιν διενέξεων εν τῇ έργασίᾳ

Έμπίπτει εἰς ἁρμοδιότητα Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας προσαρμογὴ οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας κατὰ τὸν χρόνον τῆς διενέξεως. — Διατάξεις Ν. 1804)1951. — Παραπομπὴ διενέξεως εἰς διαιτησίαν. — Τί ληπτέον ὑπ' ὄψιν ὑπὸ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, προκειμένου ἰδίᾳ περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων. — Ἀναιτιολόγητον ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας. — Ἀκύρωσις ἐκ τοῦ λόγου τούτου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48806|5075 τῆς 18.9.1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1|1951 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πατρῶν, δι' ἧς καθωρίσθη, μετ' ἀποτυχοῦσαν ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ, ὅτι ἀπὸ τῆς Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους θὰ καταβάλληται ποσοστὸν 2% ὑφ' ὅλου καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον χρονικὸν διάστημα θὰ καταβάλληται ποσοστὸν 2|3 ὑφ' ὅλου τῶν καταστηματαρχῶν κρεοπωλῶν Πατρῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ συλλόγου ἐκδορασφαγέων Πατρῶν διὰ τὴν ἐνεργουμένην ἐντὸς τῶν σφαγείων Πατρῶν σφαγὴν ζώων πρὸς διανομὴν ἐξ ἴσου εἰς τὰ μέλη του.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν ὁ σύνδεσμος κρεοπωλῶν Πατρῶν, προβάλλων τοὺς ἑξῆς λόγους: 1) ὅτι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 18|20.11.1935, ἀπαραιτήτων στοιχείων διὰ τὴν ὕπαρξιν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ὑποκειμένης εἰς ρύθμισιν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθοριζομένην διαδικασίαν, εἶναι, μεταξὺ ἄλλων, ἡ ὕπαρξις διενέξεως ἀναφερομένης εἰς τοὺς ὅρους καὶ τὰς συνθήκας ἐργασίας ἢ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν καὶ ἐν γένει εἰς ὅρους δυναμένους νὰ κατασταθοῦν περιεχόμενον ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἔχοντας σχέσιν, ἄμεσον ἢ ἔμμεσον, πρὸς αὐτήν. Διένεξις ἀναφερομένη εἰς θέματα ἀσχετα πρὸς τὴν παροχὴν ἐργασίας καὶ μὴ δυναμένα ὡς ἐκ τούτου νὰ συνομολογηθῶσιν ὡς ὅροι ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' οὐδένα λόγον δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς συλλογικὴ διαφορὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προαναφερθέντος νόμου καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ρυθμισθῇ κατὰ τὴν ὑπὸ τούτου ὁριζομένην διαδικασίαν. Ἡ προσβαλλομένη ὅμως ἀπόφασις ἐπιβάλλουσα εἰς τοὺς καταστηματάρχας κρεοπώλας Πατρῶν χρηματικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, οὐχὶ ὡς ἀντάλλαγμα προσφερομένης ἢ προσφερθείσης ἐκ μέρους αὐτῶν ἐργασίας, ἀλλ' ὅλως ἀσχέτως πρὸς τοιαύτην παροχὴν ἐργασίας, δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. τῆς 18|20.11.1935 καὶ ἑπομένως εἶναι ἀκυρωτέα ὡς παράνομος καὶ καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐκδοθεῖσα, 2) ὅτι οὐχὶ νομίμως ἐπελήφθη τῆς διαφορᾶς ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας Πατρῶν καὶ ἐρρύθμισε ταύτην διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς της, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ προμνησθέντος Α.Ν. αἱ συλλογικαὶ διαφοραὶ παραπέμπονται ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς ἀποπείρας συμβιβασμοῦ ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας μόνον ἐὰν ἀφορῶσιν ἀριθμὸν μισθωτῶν μείζονα τῶν 25, προϋπόθεσις, ἥτις δὲν συντρέχει ἐν προκειμένῳ, ὅπου τὰ μέλη τοῦ συλλόγου τῶν ἐκδορασφαγέων Πατρῶν ἀνέρχονται ἀκριβῶς εἰς 25, 3) ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν εἶναι εἰδικῶς ἡιτιολογημένη, 4) ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶναι ὅλως ὁρισμένη καὶ ἀνεπίδεκτος ἐφαρμογῆς, ὡς μὴ προσδιορίζουσα ἐπὶ τίνος ποσοῦ θὰ ὑπολογίζηται τὸ καταβλητέον ποσοστόν, ἂν ἠλ. τοῦτο θὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τῆς τιμῆς ἀγορᾶς τῶν σφαγίων, μετὰ ἢ ἄνευ τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς, ἢ ἐπὶ τῆς τιμῆς παλαιόκου αὐτῶν, 5) ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀνωνύμου ἀρνόμου ὑπὲρ τοῦ συλλόγου ἐκδορασφαγέων Πατρῶν, μὴ δικαιολογούμενα ποσὰ ἐκ λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ λόγων οἰκονομικοῦ συμφέροντος τῶν μελῶν τοῦ ρηθέντος ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, εἰς βάρος δὲ τῶν τῶν καταστηματαρχῶν κρεοπωλῶν Πατρῶν, ὅσον καὶ τῶν λοιπῶν ἐκδορασφαγέων τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸ εἰρημένον σωματεῖον, προδήλως ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος 1911, χωρὶς κἂν νὰ ὑφίσταται νομοθετικὸν τι ἔρεισμα διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν προνομίων τούτων, δοθέντος ὅτι κατ' οὐδένα διάταξιν νόμου ὁ σύλλογος ἐκδορασφαγέων Πατρῶν ἔχει τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον διὰ τὰ μέλη του πρὸς ἄσκησιν τῆς μὴ ἀπαιτούσης εἰδικὴν τινα ἐπιστημονικὴν ἢ τεχνικὴν κατάρτισιν ἐργασίας τοῦ ἐκδορασφαγέως, κατ' ἀποκλεισμὸν πλήθους ἄνεργων πολιτῶν ἐν Πατραις καὶ ἀλλαχοῦ διαβιούντων καὶ δεομένων ἐργασίας, ἀσχέτως τοῦ ὅτι καὶ ὑφιστάμενον τυχὸν τοιοῦτον νομοθετικὸν ἔρεισμα θὰ ἦτο ἀνίσχυρον ὡς ἀντισυνταγματικὸν καὶ 6) ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀντίκειται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 59

τοῦ Συντάγματος 1911, δεδομένου ὅτι δι' αὐτῆς ἐπιβάλλεται κατ' οὐσίαν αὐθαίρετος φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις ἐπὶ ὡρισμένης κατηγορίας πολιτῶν, τῶν ἐν Πάτραις δηλαδὴ χρεοπιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς περιπτώσεις προμηθείας ἐσφαγμένων ζώων ἐξ ἄλλων περιφερειῶν θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ πληρώσουν δὶς ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἅπαξ προσφερθεῖσαν ὑπηρεσίαν τῆς σφαγῆς καὶ ἐκδορᾶς τῶν ζώων, χωρὶς κἂν νὰ δύνανται νὰ ἐπιρρίψουν τὸ πρόσθετον τοῦτο βάρος ἐπὶ τῶν καταναλωτῶν, κωλυόμενοι ἐκ τῶν ἰσχυουσῶν διατιμήσεων.

Εἰς τὴν δίκην παρενέβη καὶ ὁ σύλλογος ἐκδοροσφαγέων Πατρῶν, ἐξαιτούμενος τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως.

Συνεδρίου Ἐπικρατείας 862|1952

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Π. Νικολαΐδης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Κορκιλλόπουλος, Α. Καρανάσος

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν κατ' ἀρχὴν ἡ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ἀναφυεῖσα διένεξις περὶ ἐπιβολῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ μισθωτῶν οὐχὶ ἐναντίως προσφερομένης παρ' αὐτῶν ἐργασίας, ἀλλ' ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως μεταξὺ τρίτων ὑφισταμένης, συνιστᾷ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» συλλογικὴν διαφορὰν ἐργασίας, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ ἐπιβολὴ εἰσφορᾶς εἰς βάρος τῶν χρεοπιστῶν Πατρῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκδοροσφαγέων τῆς πόλεως ταύτης ἐρρυθμίσθη διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, καταρτισθείσης τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1945, ἰσχυούσης ἔτι, ὡς μὴ καταγγελθείσης ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας». Ἤδη δὲ ἐπιδιώκεται ἁπλῶς ἡ προσαρμογὴ τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς συμβάσεως πρὸς τὰς σημερινὰς οἰκονομικὰς συνθήκας λόγῳ τῆς ἐκτάκτου οὐσιώδους μεταβολῆς αὐτῶν, ἥτις ἐν διαφωνίᾳ τῶν διαφερομένων γεννᾷ συλλογικὴν διαφορὰν ἐργασίας, κινοῦσαν τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπὸ τὰς λοιπὰς ἐν τῷ νόμῳ τυπικὰς προϋποθέσεις, κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 1902|1951 κυρωθέντος Α.Ν. 1801|1951, ὅστις ἐτροποποίησε τὸν Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», καθ' ἣν αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας δύνανται νὰ τροποποιῶσι καὶ ἐν γένει νὰ ἐπαναρρυθμίζωσιν ὑφισταμένας συλλογικὰς σχέσεις ἐργασίας, διατάσσουσαι πᾶν ὅ,τι ἤθελον κρίνει πρόσφορον διὰ τὴν ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν καὶ ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ, τῶν ὁποίων δὲν ἔλῃξεν εἰσέτι ἡ συμβατικῶς καθορισθεῖσα χρονικὴ διάρκεια, ἐὰν διαπιστώσουν ὅτι ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν καὶ ἐντεῦθεν ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς κατηρτίσθησαν, ὡς καὶ ἐπὶ διενέξεως ἀφορώσης εἰς ἑρμηνείαν ὑφισταμένων ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἢ πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ. Κατὰ συνέπειαν ὁ πρῶτος λόγος ἀκυρώσεως, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν συνιστώντων τὴν συλλογικὴν διαφορὰν ἐργασίας νομίμων στοιχείων ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, κρίνεται ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ὁρίζει μὲν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ διαληφθέντος Α.Ν. ὅτι ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τῆς Διευθύνσεως Ἐργασίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐνεργηθείσης ἀποπείρας πρὸς συμβιβασμὸν τῶν ἀντιτιθεμένων ἀπόψεων, ἡ διένεξις παραπέμπεται ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς πρὸς διαιτησίαν, ἐὰν αὕτη ἀφορᾷ ἀριθμὸν μισθωτῶν μείζονα τῶν 25, ἐν προκειμένῳ δὲ καθ' ὃν χρόνον ἐπελήφθη τῆς ἐπιλύσεως αὐτῆς ἡ Πρωτοβάθμιος Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας ὁ παρεμβαίνων σύλλογος δὲν ἠρίθμει μέλη πλείονα τῶν 25, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς σχετικῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Ἐπόπτου Ἐργασίας, πλὴν κατὰ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν ἡ παραπομπὴ τῆς διενέξεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας ἐν ἀποτυχίᾳ πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας διεκάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18674|4.1950 τῆς 9 Ἀπριλίου 1951 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Α.Ν. ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐν αὐτοῖς προβλεπομένων περιπτώσεων ἐξαιρετικοῦ χαρακτῆρος νὰ παραπέμψῃ τὴν προκληθεῖσαν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν διαφορὰν ἀπ' εὐθείας ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας τῶν ἄρθρων 2, 5 καὶ 6. Κατὰ συνέπειαν νομίμως ἐγένετο ἡ παραπομπὴ τῆς ἐπιδίκου διενέξεως εἰς τὴν Πρωτοβάθμιον Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας καὶ μὴ συντρεχούσης τῆς προϋποθέσεως τοῦ ἄρθρου 3, ἀβάσιμα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος.

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας κατὰ τὴν ἔρευναν τῆς διαφορᾶς καὶ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, προκειμένου ἰδίᾳ περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων, δέον νὰ λάβωσι ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ σταθμίσωσι τὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀνάγκας, ἃς ἐξυπηρετοῦν αἱ ὑπὸ κρίσιν ἐπιχειρήσεις, τὴν οἰκονομικὴν καὶ τεχνικὴν αὐτῶν ἀντοχήν, τὸ ἐπίπεδον τῶν χορηγουμένων ἀμοιβῶν καὶ ἡμερομισθίων ἐν σχέσει πρὸς τὸν τιμάριθμον ἀκριβείας τῆς ζωῆς καὶ τὸ γενικώτερον συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 διατάγματος «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς δέον νὰ εἶναι εἰδικῶς ἠτιολογημένη. Ἐν προκειμένῳ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις οὔτε ἐν τῷ σώματι αὐτῆς διαλαμβάνει, οὔτε ἐκ τῶν συνοδευόντων αὐτὴν στοιχείων ἐξάγονται τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ οἱ λόγοι, ἐξ ὧν ἡ ἐκδοῦσα ταύτην Ἐπιτροπὴ ἤχθη εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ἐν λόγῳ εἰσφορᾶς καὶ ἐὰν αὕτη ἐσταθμίσε τὰς ὑφισταμένας πραγματικὰς συνθήκας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀπαριθμουμένων ὡς ἄνω κριτηρίων. Οὐδ' ἀναπληροῦσι τὴν ἔλλειψιν αἰτιολογίας αἱ ὑπὸ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἀορίστως καὶ γενικῶς ἐκτιθέμεναι σκέψεις, αἵτινες ἐν μέρει ἀναφέρονται εἰς λόγους ξένους πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς νομοθετικῆς θεσπίσεως τῆς διαιτησίας καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διὰ παράβασιν οὐσιώδους τύπου ἐπιβαλλομένου ἐκ τοῦ νόμου.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Έννοια όρου «μισθός» κατ' άρθρ. 16 Ν. 1752|1951

Απόλυσις ναυτικού και αποζημίωσις, κατ' άρθρ. 16 §§ 1 και 2 του ν. 1752|1951.—Υπολογισμός εις τον μισθόν και αντιτίμου παρεχομένης τροφής.—Θεώρησις και ταύτης μεταξύ των τακτικών αποδοχών του μισθωτού.

Η κατωτέρω δικαστική απόφασις αντιτίθεται προς την γνώμην προηγουμένων αποφάσεων (βλέπε ΕΕΔ 11, 1052) ως προς τον υπολογισμόν και του αντιτίμου τροφής του απολυομένου, κατ' άρθρ. 16 Ν. 1752|1951 «περί ναυτικής εργασίας» (ΕΕΔ 10, 477), εις τον «μισθόν» του ναυτικού, αποφαινομένη περί του υπολογισμού αύτου. (Βλέπε και κατωτέρω *Κ. Αντύπα*, Παρατηρήσεις).

Πρωτοδίκου Πειραιώς 575|1952

Διαδικασία ν. ΓΡΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. *Γ. Μένεγος*

Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Αντύπας, Ι. Περράκης

Κατά το άρθρον 16 § 1 εδάφ. α' και § 2 του ν. 1752|1951, εάν η σύμβασις λυθή διά καταγγελίας του πλοιάρχου, αλλ' ουχί λόγω παίσματος του ναυτικού, η αποζημίωσις συνίσταται εις ποσόν ίσον προς τον μισθόν 15 ημερών. Εφ' όσον όθεν ο ενάγων απελύθη διά καταγγελίας του πλοιάρχου, δεν εβεβαιώθημεν δε ότι η τοιαύτη απόλυσις του εγένετο λόγω παίσματος αύτου, της απολύσεως την εχούσης ως αφορμήν την αξίωσιν του προς τον πλοίαρχον καταβολής των καθυστερουμένων μισθών του, δικαιούται, όπως αξιώση την εκ της μνησθείσης διατάξεως αποζημίωσιν, συνισταμένην εις τας τακτικάς αυτού αποδοχάς δέκα πέντε ημερών, ήτοι του τε καταβαλλομένου κατά τον χρόνον της απολύσεως μισθού και του αντιτίμου της τροφοδοσίας του, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι κατά την θεωρίαν και την παρ' ημίν κρατήσασαν νομολογίαν εις την έννοιαν του μισθού περιλαμβάνεται πάν το ως αντάλλαγμα της προσφερομένης εργασίας διδόμενον τακτικώς εις τον μισθωτόν, είτε εις χρήμα, είτε εις είδος (πρβλ. *Ι. Καπαδίστρια*, Ερμην. Εργατικού Δικαίου § 212 έπομ., Α.Π. 412|1943, Θέμ. ΜΔ' 807, Ολομέλειας Νομικού Συμβουλίου 59|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 171), υπό την τοιαύτην δε τούτου έννοιαν δέον να ληφθή και εις την προκειμένην περίπτωσιν του άρθρου 16 § 2 ο όρος «μισθός», μη πρωκυπτούσης άλλοίας των νομοθετών προθέσεως. Αντίθετος έκδοχη θά είχεν ως αποτέλεσμα να έμφανίση την θέσιν του ναυτικού ως μειονεκτούσαν απέναντι των εργαζομένων εις έργα ξηράς, δοθέντος ότι η διά τους τελευταίους τούτους καθοριζομένη αποζημίωσις διά την εκ μέρους του εργοδότου καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας του ν. 2112|1920 και του Β.Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 περιλαμβάνει και τας τακτικάς του μισθωτού αποδοχάς, ως τοιαύται δε θεωρούνται ο μισθός και πάσα άλλη παροχή, δι' όσων δίδεται αντί μισθού, οίον παροχή εις είδος, προμήθεια κλπ. (άρθρ. 3 § 2 ν. 2112|1920). Τοιαύτη όμως πρόθεσις άλλοίου υπολογισμού της αποζημιώσεως εις τους ναυτικούς δεν συνάγεται εξ ουδεμιάς του νόμου 1752|1951 «περί ναυτικής εργασίας» διατάξεως.

Παρατηρήσεις:

Κατά τα παγίως παραδεδεγμένα εν τω εργατικώ δικαίω εν τε τη χερσαία και τη ναυτική εργασία εν τη έννοια του μισθού εμπεριέχεται πάν ό,τι ο μισθωτός λαμβάνει ως τακτικόν αντάλλαγμα της παροχής των υπηρεσιών του. Ειδικώς διά την ναυτικήν εργασίαν εις ουδεμίαν αποζημιωτικήν περίπτωσιν του ναυτικού ο όρος «μισθός» ηρμηνεύθη κατά διάφορον τρόπον εις αντί τα άρθρα του Εμπορικού Νόμου περί πληρώματος από της θεσπίσεως των εν έτει 1910 διά του νόμου ΓΨΙΖ' . Ούτω ηρμηνεύθη απγίως και το αντικατασταθέν υπό του άρθρου 10 του ν. 1752 άρθρον 301 του Εμπορικού Νόμου (βλέπε μεταξύ άλλων Α.Π. 412|1935 Θ. ΜΔ' 307, τελευταία σκέψις, Ε. Αίγ. 134|1934 Θ.ΜΕ' 557, τελευταία σκέψις, και πλήθυν άλλων αποφάσεων νεωτέρων).

Η αυτή όμοφωνος ερμηνεία απεδόθη και εις πάσαν άλλην περί αποζημιώσεως του ναυτικού διάταξιν, εις την οποίαν συντελεστής ετίθετο ο όρος μισθός (βλ. διά το άρθρ. 357 του Εμπορικού Νόμου πάσαν ανεξαιρέτως την εξ αυτού νομολογίαν και ιδίως Ε.Α. 405|1930 Θ. ΜΖ' 699, Πρ. Πρωτ. Αθηνών 2075|1947, ΕΕΔ 6, σ. 313).

Η αυτή όμοφωνος ερμηνεία υπήρξε και εις τας διατάξεις του ν. 1001|1939 περί των δικαιωμάτων του ναυτικού εν περιπτώσει ναυαγίου, εις ας ομοίως χρησιμοποιείται ο όρος «μισθός» κατά τον συνηθη και ωρισμένον τρόπον, όπως και εις πάσαν άλλην προμνησθείσαν διάταξιν. (Βλ. αποφάσεις Πρ. Πρωτ. Πειραιώς 1518|1940, Πρωτοδικείου Αθηνών 1082|1949, Πρωτοδικείου Αθηνών 11237|1940, Πρωτοδικείου Αθηνών 6261|1949, ΕΕΔ 8, σ. 969, Γνωμοδότησιν Ολομελείας Νομ. Συμβουλίου 59|1949, ΕΕΔ 8, σ. 171, Πρωτοδίκου Πειραιώς 1089|1950, ΕΕΔ 9, σ. 763 και εν αυτή νομολογίαν και συγγραφείς).

Ήδη βάσει ενός ερμηνευτικού κριτηρίου θέλει ερμηνευθή διαφορετρόπως ο όρος ημ-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Κατ' άρθρον 13 § 2 του ν. 6298|1934, πρός ὃ ἀντιστοιχεῖ τὸ ὁμοιον ἄρθρον 5 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, πάντα τὰ παρὰ τοῖς εἰδικοῖς ἀσφαλιστικοῖς Ταμείοις ἠσφαλισμένα πρόσωπα ἀπαλλάσσονται καθ' ἣν ἐκτασιν εἶναι ἠσφαλισμένα παρὰ τοῖς εἰδικοῖς Ταμείοις τῶν πρὸς τὸ Ἵδρυμα ὑποχρεώσεων.

Ὡς ἀνεκοινώσαμεν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43864|9101 γνωμοδοτήσεως ἡμῶν, ἡ ἔννοια τῆς φράσεως «πάντα τὰ ..... πρόσωπα ἀπαλλάσσονται» εἶναι, ὅτι ταῦτα δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ ν. 6298|1934 ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ἣν ἔκτασιν εἶναι ἤδη ἠσφαλισμένα, δυνάμει τοῦ νόμου, παρὰ εἰδικῷ ἀσφαλιστικῷ Ταμείῳ. Ἡ τοιαύτη «ἀπαλλαγὴ» τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀναγκαστικὴν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι οὔτε ὁ ἐργαζόμενος ὀφείλει νὰ ὑποβάλλεται εἰς κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α., οὔτε ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ ἀντιστοίχως ἀσφαλιστικὴν εἰσφορὰν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. Ταῦτο σημαίνει, ὅτι ἤρτηται ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργαζομένου τὸ νὰ ὑποβληθῇ ἢ μὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεωμένος, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρων 48 καὶ 49 ν. 6298|1934 περὶ προσθέτου ἀσφαλίσεως, ἥτις στηρίζεται ἐπὶ συμβάσεως συναπτομένης μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ περὶ προαιρετικῆς συνεχίσεως τῆς ἀσφαλίσεως, ἥτις ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν προϋπαρξιν τῆς μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιστικῆς σχέσεως.

Ἐὰν ὅμως, παρὰ τὴν τοιαύτην ἐκ τῆς νομίμου ὑποχρεώσεώς του ἀπαλλαγήν, ὁ ἤδη παρά τινι ἀσφαλιστικῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένος ὑπαχθῇ συγχρόνως καὶ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τοὺς αὐτοὺς κλάδους ἀσφαλίσεως, τόσον δὲ αὐτός, ὅσον καὶ ὁ ἐργοδότης του, καταβάλλουν τακτικῶς τὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς των πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., τοῦτο δὲ ἀποδέχεται τὰς εἰσφορὰς καὶ θεωρεῖ τὸν ἀπασχολούμενον ὡς ἠσφαλισμένον παρ' αὐτῷ, ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ Ι.Κ.Α., ὅπερ ἐπὶ χρόνον σχετικῶς μακρὸν εἰσέπραξε τὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφοράς, δικαιοῦται, ἐπελθούσης τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, ν' ἀρνηθῇ τὴν καταβολὴν τῶν παροχῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἄνευ νομίμου ὑποχρεώσεως ἐγένετο ἡ ἀσφάλισις αὕτη ἢ ὅτι ἐκ πλάνης ἐδέχετο τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας ἀσφαλιστικὰς εἰσφοράς, τὰς ὁποίας ὁ ἐπαναλαμβανόμενος εἰς τὰ ἄρθρα τοῦ ν. 1752|1951 διὰ τῶν αὐτῶν φρασεικῶν διατυπώσεων, ὡς διατυποῦται εἰς τὰ ἀντικατασταθέντα ἄρθρα τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ἐφ' ὅσων ὁ νομοθέτης διὰ ρητῆς ἐπιταγῆς του δὲν διεχώρισε τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «μισθὸς» εἰς τὴν ναυτικὴν ἐργασίαν ἀπὸ τὰ συνιστῶντα καθ' ἑκάστην τακτικὰ ἀντιπλάγματα τῆς ἐργασίας τοῦ ναυτικοῦ, ἤτοι τοῦ μισθοῦ εἰς χρῆμα καὶ τροφοδοσίας;

Πρώτη ἄποψις, ἥτις ἀντεκρούθη ἀμέσως εἰς τὴν ἀνωτέρω δογματικὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «μισθός», ὑπῆρξεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 3348|1951 τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (ΕΕΔ 11, 119), ἥτις κατὰ πιθανότητα ἐπηρεάσθη ἐκ τῆς προηγηθείσης 1094|1951 Πρωτοδικίου Πειραιῶς, Θέμ. ΞΒ' σελ. 787. Δι' αὐτῆς ἡρμηνεύθη διαχωριστικῶς ὁ ὅρος «μισθὸς» εἰς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ν. 1752, βάσει συμπερασμάτων ἐξενεχθέντων ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 § 1, ἅτινα συναπεκόμισε πλανηθείσα, ὡφ' ἑνὸς ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου ταύτου, ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως τῶν παρεχομένων δικαιωμάτων τοῦ ναυτικοῦ, ὡς τὰ πρῶτον θεσπισθέντων, καὶ καταλήξασα διὰ διασταλτικῆς ἑρμηνείας τοῦ ρηθέντος ἄρθρου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἀποζημιωτικὰ ἄρθρα τοῦ νόμου, εἰς ἀποκάλυψιν θελήσεως τοῦ νομοθέτου σιωπηρῶς ἐξυπακουομένης, ἐνῷ τοὐναντίον, ἐὰν συνεδύαζε διὰ τῆς ἐρεύνης της τό τε ἱστορικὸν καὶ τελεολογικὸν στοιχεῖα τοῦ νόμου (Γενικαὶ Ἀρχαὶ *Μεταλῆ* 1947 § 7 ἐδάφ. α' καὶ β'), δὲν θὰ ἐδέχετο τοιαύτην ἑρμηνείαν διὰ σιωπηρᾶς θελήσεως τοῦ νομοθέτου, ἀλλὰ μόνον ἐν περιπτώσει ρητῆς καὶ σαφοῦς διατάξεως.

Ἐπισκοποῦντες καὶ τὰς κάτωθι τῆς ἀπορρίψεως 1094|1951 Θέμ. ΞΒ' 787 παρατηρήσεις τοῦ σχολιαστοῦ *Η. Ταάγκαρ* παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ οὗτος (βλέπε δευτέραν παράγραφον τὸ μεῖζον ἐπιχείρημά του περὶ μὴ συνυπολογισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου τῆς τροφῆς τὸ συνάγει ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 16 ἀναγράφοντος «εἰς ποσὸν ἴσον πρὸς τὸν μισθὸν ἡμερῶν» καὶ ἰδίως ἐκ τῆς λέξεως ποσόν. Ἐλλείψει δὲ τῆς λέξεως ταύτης ἀνενδοιάστως ἀφήνει νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι δέχεται τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «μισθὸς» ἐν τῷ νόμῳ 1752 ὡς περιλαμβάνουσαν μόνον τὸν μισθόν. Τὴν σκέψιν ταύτην ἐὰν ἐφαρμόσωμεν, καταλήγομεν εἰς τὴν ἑξῆς ἑρμηνευτικὴν διαταραχὴν τοῦ ν. 1752. Εἰς μὲν τὸ ἄρθρον 16 νὰ ὑπολογίζωμεν ὡς μισθὸν μόνον τὸν εἰς χρῆμα τοιοῦτον, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἀποζημιωτικὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 17, 18, 19 καὶ 23, εἰς ἃ δὲν προτάσσεται ἡ λέξις ποσόν, νὰ ὑπολογίζωμεν ὡς μισθὸν ἀμφοτέρας τὰς τακτικὰς ἀντιπαροχὰς τοῦ ναυτικοῦ. Τοιαύτη ὅμως ἀνισόμετρος ἑρμηνεία τοῦ ὅρου «μισθὸς» ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ νόμῳ ἐκ τῆς προσθήκης τῆς λέξεως «ποσόν» εἰς μίαν τῶν ἀποζημιωτικῶν περιπτώσεων, προφανῶς ἐκ παραδρομῆς τῆς γραφίδος τοῦ νομοθέτου τελείσης ἀσκόπως, εἶναι ἀπαράδεκτος τόσον κατὰ τοὺς ἐν χρήσει ἑρμηνευτικοὺς κανόνας, ὅσον καὶ περισσότερον, διότι εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους αἱ ἀμφιβολίαι καὶ αἱ ἀσάφειαι ἑρμηνεύονται ὑπὲρ τοῦ ἐργάτου (*Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 9). Εἶναι, ἑπομένως, κατὰ πάντα ὀρθὴ ἡ ἄποψις τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως.

Κίμων Α. Ἀντύπας, Δικηγόρος Πειραιεύς

ποίας καὶ προθυμοποιεῖται ἤδη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τε τὸν ἐργαζόμενον καὶ τὸν ἐργοδότην.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα ἤρτηται κυρίως ἐκ τοῦ νομικοῦ χαρακτῆρος τῆς μεταξὺ ἠσφαλισμένου, ἐργοδότου καὶ Ι.Κ.Α. δημιουργουμένης ἀσφαλιστικῆς σχέσεως. Αὕτη, κατὰ τὴν ὁμόφωνον γνώμην τῶν συγγραφέων, εἶναι ***σχέσις δημοσίου δικαίου***, δημιουργουμένη ἐκ τοῦ Νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων, διέπεται δὲ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ δημοσίου δικαίου (πρβλ. ***Ἀγαλλοπούλου***, Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, 1936, σελ. 46, Lutz - Richter, Sozialversicherungsrecht, 1931, σελ. 109 ἑπ.). Κατ' ἀκολουθίαν, καὶ τὰ τῆς γενέσεως καὶ καταργήσεως τῆς σχέσεως ταύτης θὰ κριθῶσι κατὰ τοὺς ἐν τῷ δημοσίῳ δικαίῳ παραδεδεγμένους κανόνας.

Ἐν προκειμένῳ, διὰ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ περὶ οὗ ἤδη πρόκειται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἀπὸ 17.8.1945 μέχρι 10.9.1947, διὰ τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ συντάξεως, καθ' ὃν χρόνον οὗτος ἦτο ἤδη ἀναγκαστικῶς ἠσφαλισμένος καὶ παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως, ἐδημιουργήθη δημοσίου δικαίου ἀσφαλιστικὴ σχέσις μεταξὺ ἠσφαλισμένου, ἐργοδότου καὶ Ι.Κ.Α., ἐκ τῆς σχέσεως δὲ ταύτης ἐκτήθησαν δι' ἀμφοτέρα τὰ μέρη δικαιώματα καὶ ἐδημιουργήθησαν ὑποχρεώσεις.

Τὴν περίπτωσιν ταύτην, τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπου μὴ κεκτημένου τοιοῦτον δικαίωμα, ἀντιμετωπίζουσα ἡ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων διδάσκει ὅτι, ἐὰν πρόσωπόν τι, μὴ πληροῦν τὰς πρὸς ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. προϋποθέσεις, ἐμφανίζεται ὡς πληροῦν ταύτας καὶ ἐκτελῇ τὰς εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ἐπιβεβλημένας νομίμους ὑποχρεώσεις, ἰδίως δὲ καταβάλλουν τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ὁ ἐργοδότης του κανονικῶς τὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς των καὶ ὁ ἀσφαλιστικὸς φορεὺς ἀποδέχεται ταύτας, δημιουργεῖται ἡ ***ἐνιαία*** λεγομένη ***ἀσφάλισις***, ἐξ ἧς ὁ ἠσφαλισμένος ἀποκτᾷ δικαιώματα, ὡς πᾶς πολίτης εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρυσθῇ δικαιώματα ἐκ πάσης διοικητικῆς πράξεως, ἐκδοθείσης χωρὶς νὰ συντρέχουν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις. Ἡ θεωρία τῆς τυπικῆς ἀσφαλίσεως (περὶ ἧς κυρίως βλ. ***Ἀγαλλοπούλου***, Ἐνθ. ἀν. σελ. 45 ἑπ.) στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς χρηστῆς διοικήσεως, οἷαι εἶναι αἱ ἀρχαὶ τῆς καλῆς πίστεως ἐφαρμοζόμεναι ἐν τῷ διοικητικῷ δικαίῳ. Διότι θ' ἀντέκειτο, πράγματι, εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἡ ἄρνησις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως νὰ καταβάλῃ τὴν ἀσφαλιστικὴν παροχήν, ἐπερχομένου τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένος δὲν ἦτο καὶ κατὰ νόμον ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένος παρ' αὐτῷ, ὁ δὲ ἀσφαλιστικὸς φορεὺς εἰσέπραττε μὲν καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀσφαλίσεως τὰς εἰσφορὰς ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου, ἤδη ὅμως, ἐκ τῶν ὑστέρων, θεωρεῖ ὅτι οὐχὶ νομίμως ἐχώρησεν ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 172|1949 καὶ 1602|1952 ἀποφάσεών του, ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τοῦτο, ἐπὶ αἰτήσεων ἀσκηθεισῶν κατὰ πράξεων τῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος, δι' ὧν εἶχον ἀπορριφθῇ αἰτήσεις ἠσφαλισμένων πρὸς συνταξιοδότησιν. Τὸ Σ.τ.Ε. διὰ τῶν ἄνω ἀποφάσεών του ἐδέχθη, ὅτι ἐφ' ὅσον, κατ' ἀρχήν, ὁ ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ἵδρυμα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἐδικαιοῦτο νὰ ἀσφαλισθῇ παρ' αὐτῷ, ὑπήγετο εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 6298|1934, ὡς παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δὲν περιελαμβάνετο δὲ μεταξὺ τῶν ἐξαιρέσεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ ἐνεγράφη πράγματι ὡς ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ διετέλεσε τοιοῦτος ἐπὶ μακρὸν χρόνον, καθ' ὃν κατεβάλλοντο ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου αἱ σχετικαὶ εἰσφοραί, χωρὶς νὰ διατυπωθῇ ἀντίρρησίς τις ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α., οὐδὲ νὰ διαπιστοῦται δολία τις ἐνέργεια τοῦ ἠσφαλισμένου, ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγαθῆς διοικήσεως ἡ μετὰ πάροδον μακροῦ χρόνου, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου, ἀμφισβήτησις ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. τῆς νομιμότητος τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτοῦ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν.

Τὸ θέμα τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ χρόνου μακροῦ, καθ' ὃν ἐχώρησεν ἡ τοιαύτη ἀσφάλισις, ποικίλλει ἀναλόγως ἑκάστης περιπτώσεως (βλ. γενικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος ***Σταθοπούλου***, Δίκαιον τῶν διοικητικῶν πράξεων, 1951, σελ. 424 ἑπ. καὶ αὐτόθι παραπομπάς). Ἀλλ' ἡ πάροδος ὁλοκλήρου διετίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, καθ' ἣν διήρκεσεν ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις, ἐὰν αὕτη ἐχώρησε καλῇ τῇ πίστει τοῦ ἠσφαλισμένου, δημιουργεῖ ἀναμφιβόλως δικαίωμα τοιοῦτον, ὅπως, ὑφέποτε ἤθελεν ἐπαληθεύσει ὁ ἀσφαλιστικὸς κίνδυνος, συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων, ἀπολαύσῃ τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ νομίμου ὑπαγωγῆς αὐτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

Κατὰ ταῦτα, φρονοῦμεν ὅτι, καὶ ὁ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα, ἐὰν πληροῖ τὰς λοιπὰς ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις παροχῆς συντάξεως ἀναπηρίας, δικαιοῦται ταύτης, τοῦ Ι.ΚΑ. μὴ δυναμένου ν' ἀρνηθῇ τὴν παροχὴν αὐτῆς, καθ' ὅσον διὰ τῆς ἐπὶ δύο καὶ πλέον ἔτη ἀπὸ 17.8.1945 μέχρι 10.9.1947 ἐν καλῇ πίστει ἀσφαλίσεως αὐτοῦ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἐχώρησε τυπικὴ ἀσφάλισις, ἥτις γεννᾷ ὅλας τὰς συνεπείας νομίμου ἀσφαλίσεως. ***(Γνωμ. Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 50557|9354|1952, εἰσηγουμένου τοῦ κ. Ι. Καποδίστρια).***

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος
Δ. Ζέπος

ΣΧΕΣΙΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν ἐπάγγελμα ὑπάρχει μικρὰ κατηγορία λογοτεχνῶν καὶ καλλιτεχνῶν (ἰδίως σκιτσογράφων), οἱ ὁποῖοι συνεργάζονται τακτικῶς εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, ἀμειβόμενοι κατὰ τεμάχιον ἐργασίας. Περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῆς σχέσεως,

ήτις συνδέει τούτους πρός τήν έφημερίδα ή τό περιοδικόν, πρός ὃ παρέχουν τήν συνεργασίαν των, προκύπτουν ἀμφιβολίαι, ἂν πρόκειται περί μισθώσεως ἔργου (ὅταν ἡ ἐφημερίς παραγγέλλῃ εἰς τόν σκιτσογράφον ὡρισμένην σύνθεσιν ἢ εἰς τόν λογοτέχνην τήν συγγραφήν λ.χ. ἑνός χριστουγεννιάτικου διηγήματος διά τό φύλλον τῶν Χριστουγέννων) ἢ περί μισθώσεως ἐργασίας. Ἡ δέ διάκρισις καθίσταται ἔτι μᾶλλον δυσχερεστέρα ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι κατά ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 648 § 2 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπί μισθώσεως ἐργασίας εἶναι δυνατόν ὁ μισθός νά ὑπολογίζεται κατά μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν. Ἐκεῖνο ὅμως, τό ὁποῖον κάμνει, κατά τήν αὐτήν διάταξιν, νά διακρίνεται ἡ μίσθωσις ἐργασίας τῆς μισθώσεως ἔργου εἶναι ὅτι, ἐνῷ ἐπί μισθώσεως ἔργου οἱ συμβαλλόμενοι ἀποβλέπουν εἰς τήν ἐκπλήρωσιν μιᾶς παροχῆς (κυρίως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας), ἐπί τῆς μισθώσεως ἐργασίας ὁ ἐκμισθωτής (ἐργαζόμενος) προσλαμβάνεται ἢ ἀπασχολεῖται ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον. Συμφώνως πρός τήν διάκρισιν ταύτην, ὁσάκις ἡ ἐφημερίς ἢ τό περιοδικόν ζητεῖ ἀπό τόν λογοτέχνην ἢ καλλιτέχνην ὡρισμένην παροχήν κατά μεμονωμένα χρονικά διαστήματα καί οὗτος ἐκτελεῖ τήν παροχήν, ἡ οὕτω συναπτομένη σύμβασις εἶναι μίσθωσις ἔργου. Ὁσάκις ὅμως ἡ παροχή ἐπαναλαμβάνεται κατά σχετικῶς συχνά διαστήματα καί ὁμοίως καταβάλλεται ἡ ἀμοιβή τοῦ λογοτέχνου ἢ καλλιτέχνου, ἡ σύμβασις εἶναι μᾶλλον μίσθωσις ἐργασίας. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει προκύπτει τό ζήτημα, ἂν ἡ σχέσις εἶναι σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ εἶναι μίσθωσις ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν. Καί ἐξάρτησις μέν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ, ὅταν ὁ λογοτέχνης ἢ ὁ καλλιτέχνης προσλαμβάνωνται εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ, ὑποχρεούμενοι νά παρέχουν τήν συνεργασίαν των καί νά συμμορφοῦνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πρός τάς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου καί ν' ἀκολουθοῦν τάς ὑπηρεσιακάς διαταγάς του (λ.χ. ὡς πρός τήν ἐκλογήν τοῦ θέματος ἢ τόν τρόπον ἐκτελέσεως τῆς παροχῆς των), ἀνεξαρτησία δέ ἐν τῇ παροχῇ τῆς ἐργασίας ὑφίσταται ἰδίως, ὅταν ὁ λογοτέχνης ἢ καλλιτέχνης εἶναι ἐλεύθεροι νά ἐκλέγουν τά θέματά των, νά παρέχουν ἢ νά μή παρέχουν τήν συνεργασίαν των, νά συνεργάζωνται δέ καί εἰς ἄλλας ἐφημερίδας καί περιοδικά. Κατά τήν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν οὗτοι ἐπέχουν θέσιν ἐλευθέρων ἐπαγγελματιῶν, ἀπασχολουμένων μέν πρός ὄφελος ἑτέρου, ἐχόντων ὅμως πλήρη ἐλευθερίαν νά παράσχουν ἢ νά μή παράσχουν τάς ὑπηρεσίας των καί διαφυλασσόντων τό δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ, πρός τό ὁποῖον θά παράσχουν τήν συνεργασίαν των.

Ἐντός τῶν πλαισίων τῶν σκέψεων τούτων καί ἐκτιμωμένης ἑκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως, ἐν συνδυασμῷ πρός τά συμπαρομαρτοῦντα πραγματικά περιστατικά καί συναλλακτικά ἤθη, θά δύναται νά ἐρευνᾶται καί νά καθορίζεται κατά πόσον πρόκειται σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, δηλ. σχέσις ὑπαγομένη εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἢ πρόκειται μίσθωσις ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν, δηλ. σχέσις ἐκφεύγουσα τῆς ἀσφαλίσεως. *(Γνωμ. Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 41033]9122]1952, εἰσηγουμένου τοῦ κ. Ι. Καποδίστρια).*

Ὁ Νομικός Σύμβουλος
Δ. Ζέπος

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΤΜΗΛΑΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Διά τοῦ Α.Ν. 1846]1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καί δή διά τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 2, ἐπεξετάθη ὁ κύκλος τῶν προσώπων, τά ὁποῖα ἠσφαλίζοντο, μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, παρά τῷ Ι.Κ.Α., περιληφθέντων πάντων τῶν προσώπων, τά ὁποῖα ἐντός τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἀδιαφόρως νομικῆς φύσεως (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου) τῆς ὑπηρεσιακῆς αὐτῶν σχέσεως. Ἡ ἀσφάλισις δέ αὕτη, κατά ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ Α. Ν. 1846]1951, χωρεῖ *ὑποχρεωτικῶς* καί *αὐτοδικαίως*.

Ἡ γενικότης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 καθίσταται περισσότερον ἐμφανής ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καί 4, δι' ὧν καθορίζεται τίνες μόνοι δέν ὑπάγονται εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου τούτου, ἔτι δέ καί ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5, δι' ὧν προσδιορίζεται ἡ ἔκτασις ὑπαγωγῆς εἰς τό Ι.Κ.Α. καί τῶν προσώπων ἐκείνων, τά ὁποῖα μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 1846] 1951 ὑπήγοντο ἤδη εἰς ἄλλους ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς.

Ὅτι διά τοῦ Α. Ν. 1846]1951 κατηργήθησαν αἱ πρό αὐτοῦ ἰσχύουσαι διατάξεις νόμων, αἱ ἀντιθέτως ρυθμίζουσαι τά τῆς ἀσφαλίσεως ἢ μή ἀσφαλίσεως ὡρισμένων κατηγοριῶν ἐργαζομένων κατά τῶν κινδύνων, τούς ὁποίους ἀσφαλίζει τό Ι.Κ.Α., προκύπτει καί ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Νόμος οὗτος εἶναι νεώτερος τῶν προγενεστέρων αὐτοῦ Νόμων, οἵτινες περιέχουν ἀντιθέτους διατάξεις. Ἐν τούτοις καί διά τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ Α. Ν. 1845]1951 ὡρίσθη, ὅτι καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης Νομοθεσίας ἀντιτιθεμένη εἰς τόν Νόμον ταῦτον.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ Α.Ν. 1545]1950, καθ' ἣν τά ἐν Ἑλλάδι ἀτμήλατα σιδηροδρομικά δίκτυα, διά τούς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἠσφαλισμένους εἰς τά παρ' αὐτοῖς ἀσφαλιστικά Ταμεῖα ἢ εἰς τό Ι.Κ.Α., δέν ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφοράν ὑπέρ ἄλλων κυρίων ἢ ἐπικουρικῶν Ταμείων ἀσφαλίσεως, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως, ὁ δέ ν. 1181]1945 δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἀπό τῆς ἰσχύος του ἐπί τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας, ἡ διάταξις αὕτη δέον νά θεωρῆται ὡς μηδέποτε *ἰσχύσα*, διότι, ἐνῷ ὁ Α.Ν. 1545]1950 ἐξεδόθη, ἵνα ἰσχύσῃ ὑπό τήν αἵρεσιν ὅτι θέλει κυρωθῇ ὑπό τῆς Βουλῆς, ἡ Βουλή δέν ἐπεκύρωσε τοῦτον. Ἐνῷ δέ διά τοῦ ν. 2113]1952 ὁ Νομοθέτης ἐπεκύρωσε 220 Ἀναγκαστικούς Νόμους, ἐκδοθέντας ἀπό 10ης Νοεμβρίου 1949, καί 21 Νο-

μοθετικά Διατάγματα τοῦ 1949, παρέλειψε νά ἐπικυρώσῃ καί τόν Α. Ν. 1545|1950, ὅπερ σημαίνει, ὅτι ὁ Νομοθέτης δέν ἠθέλησε νά προσδώσῃ κῦρος εἰς τόν Ἀναγκαστικόν τοῦτον Νόμον, οὐδέ δι' ὅσον χρόνον οὗτος ἰσχυσεν ὑπό αἵρεσιν. *(Γνωμ. τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 32323|8766| 1952, εἰσηγουμένου τοῦ κ. Ι. Καποδίστρια).*

Ὁ Νομικός Σύμβουλος
Δ. Ζέπος

Ἐπί τοῦ αὐτοῦ Θέματος

Ἐν πρώτοις, ἐπαναλαμβάνομεν τήν διατύπωσιν τῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 32328|8765 καί 8811 γνωμοδοτήσεως ἀνακοινωθείσης γνώμης, ὅτι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, δι' οὗ ἐπεξετάθη ὁ κύκλος τῶν προσώπων, τά ὁποῖα μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου τούτου ἠσφαλίζοντο παρά τῷ Ι.Κ.Α., ἐν συνδυασμῷ πρός τά ἄρθρα 3 καί 4, δι' ὧν καθορίζεται τίνες μόνοι δέν ὑπάγονται εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου καί πρός τό ἄρθρον 60 § 1 αὐτοῦ, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης Νομοθεσίας ἀντιτιθεμένη εἰς τόν Νόμον τοῦτον, προκύπτει ὅτι κατηργήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ Α.Ν. 1545|1950, καθ' ἣν τά ἐν Ἑλλάδι ἀτμήλατα σιδηροδρομικά δίκτυα διά τούς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἠσφαλισμένους εἰς τά παρ' αὐτοῖς ἀσφαλιστικά Ταμεῖα ἤ εἰς τό Ι.Κ.Α. δέν ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφοράν ὑπέρ ἄλλων κυρίων ἤ ἐπικουρικῶν Ταμείων ἀσφαλίσεως, ἡ δέ ν. 118|1945 δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐπί τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας. Ὅτι ταιαύτη εἶναι ἡ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου καταφαίνεται καί ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Α. Ν. 1846|1951, ἐν τῇ ὁποίᾳ πολλαπλῶς ἐξαίρεται τό γεγονός ὅτι διά τοῦ Ἀναγκαστικοῦ τούτου Νόμου ἀπεκτείνεται ὁ κύκλος τῶν παρά τῷ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένων προσώπων.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν καί ἐκ τῆς μή ἐπικυρώσεως τοῦ Α. Ν. 1545|1950 προκύπτουσαν καταργησιν αὐτοῦ, παρατηροῦμεν τά ἑξῆς: Τό ἄρθρον 4 § 3 τοῦ Α. Ν. 1545|1950 ἀναγράφει ρητῶς, ὅτι ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος Νόμου ἀρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, *ὑποβληθήσεται δέ πρός κύρωσιν εἰς τήν Βουλήν εὐθύς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν της.* Ὁ Ἀναγκαστικός οὗτος Νόμος ἐδημοσιεύθη τήν 29ην Ὀκτωβρίου 1950, ἡ δ' ἐπακολουθήσασα Β' τακτική Σύνοδος τῆς Α' περιόδου τῆς Βουλῆς ἤρχισε μετά διήμερον διά τοῦ Διατάγματος τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1950, διήρκεσε δέ μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1951, ὅτε ἡ Βουλή διελύθη διά Β.Δ. τῆς 30 Ἰουλίου 1951. Δεδομένου ὅτι, κατά τήν ρητήν ὡς ἄνω διάταξιν αὐτοῦ τοῦ Α. Ν. 1545|1950, ὁ Ἀναγκαστικός οὗτος Νόμος θά ὑπεβάλλετο πρός κύρωσιν εἰς τήν Βουλήν εὐθύς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν της» καί ἐν τούτοις οὗτος δέν εἰσήχθη πρός ψήφισιν καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς ἐπακολουθησάσης Συνόδου τῆς Βουλῆς, δύναται νά ὑποστηριχθῇ ὅτι τοὐλάχιστον ἀπό τῆς λήξεως τῆς Συνόδου αὐτῆς ὁ Α.Ν. 1545|1950, μή κυρωθείς διά Νόμου, ἀπέβαλε τήν ἰσχύν του (οὕτω καί ἀπόφασις Ὁλομελείας Σ.Ε. 1387|1951 Θεμ. ΞΒ' 709). Ἀλλά καί ἄν δεχθῶμεν ὅτι ὁ Ἀναγκαστικός οὗτος Νόμος δέν ἔπαυσεν ἰσχύων καί περαιτέρω, δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς ἄνευ σοβαρᾶς σημασίας τό γεγονός ὅτι, ὅταν ἡ ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1951 προελθοῦσα Βουλή ἀπεφάσισε μετά πάροδον μακροῦ χρόνου, νά τακτοποιήσῃ ὁριστικῶς τό ζήτημα τοῦ κύρους τῶν προεκδοθέντων Ἀναγκαστικῶν Νόμων, τῶν ὁποίων τό κῦρος ἐτέλει ἐν ἀμφιβόλῳ καί ἐψηφίσε πρός τοῦτο τόν Νόμον 2113|1952, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκύρωσεν 21 Νομοθετικά Διατάγματα καί 220 Ἀναγκαστικούς Νόμους ἐκδοθέντας ἀπό τοῦ 1949 μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, παρέλειψε νά ἐπικυρώσῃ καί τόν Α.Ν. 1545|1950. Ἐάν ἡ παράλειψις αὕτη τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1545|1950 δέν ἔχῃ τήν ἔννοιαν, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως ὁ Ἀναγκαστικός οὗτος Νόμος ἀποβάλῃ αὐτοδικαίως τήν ἰσχύν του ἀπό τῆς μή ἐπικυρώσεως αὐτοῦ, τότε δέν βλέπομεν ποίαν νομικήν σημασίαν εἶχεν ἡ διά τοῦ Νόμου 2113|1952 ἐπικύρωσις τῶν ὑπολοίπων 220 Ἀναγκαστικῶν Νόμων. Ἡ παράλειψις ἐπικυρώσεως καί τοῦ Α.Ν. 1545|1950 ἔχει προφανῶς τήν ἔννοιαν, ὅτι ὁ Νομοθέτης δέν ἠθέλησε νά ἰσχύῃ ὁ Ἀναγκαστικός οὗτος Νόμος, ὅστις καί δέον ἐν πάσῃ περιπτώσει νά θεωρῆται κατηργημένος ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. 2113|1952, ἤτοι ἀπό 7ης Μαΐου 1952.

Συμφώνως πρός τά ἀνωτέρω λεχθέντα, ἐφ' ὅσον διά τοῦ Α.Ν. 1846|1951 κατηργήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 Α.Ν. 1545|1950 καί κατ' ἀκολουθίαν ἀπό τῆς 21 Ἰουνίου 1951, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ Α.Ν. 1846 καί συνεχωνεύθη τό Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α., τό τελευταῖον τοῦτο δικαιοῦται νά προβαίνῃ εἰς εἴσπραξιν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν καί διά τόν κλάδον ἀνεργίας ὑπέρ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀτμηλάτου σιδηροδρομικοῦ δικτύου. *Ἐπικουρικῶς* καί καθ' ἣν περίπτωσιν τό Δικαστήριον δέν ἤθελε δεχθῇ, ὅτι διά τοῦ Α.Ν. 1846|1951 κατηργήθη ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ Α.Ν. 1545|1950 ἀπό τοῦ Ἰουνίου 1951, δύναται νά ἐπιδιωχθῇ ἡ εἴσπραξις τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἀπό τῆς 7ης Μαΐου 1952, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ Ν. 2113|1952, δι' οὗ ἐμμέσως ἀπέβαλε τήν ἰσχύν του ὁλόκληρος ὁ Α.Ν. 1545|1950. Ἐφ' ὅσον ὅμως τά ἐν τῷ μεταξύ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀναγκαστικοῦ τούτου Νόμου προελθόντα ἀποτελέσματα δέν ἀνατρέπονται (Σ.Ε. 1387|1951, Θέμ. ΞΒ' 709), ἔπεται ὅτι τό Ι.Κ.Α. δέν δικαιοῦται ν' ἀναζητήσῃ τά ὀφειλόμενα καί διά τόν πρό τῆς 7ης Μαΐου 1952 χρόνον. *(Γνωμ. τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 38393|8969 καί 48531|9258|1952, εἰσηγουμένου τοῦ κ. Ι. Καποδίστρια).*

Ὁ Νομικός Σύμβουλος
Δ. Ζέπος

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.

Διά της ὑπ' ἀριθ. 130|1952 Ἐγκυκλίου της Γενικής Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκοινοποιήθη ἡ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ «Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ ἁπλουστεύσεως καὶ διαδικασίας πραγματοποιήσεως τῶν παροχῶν κ.λ.π.» ληφθεῖσα ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 27|1952 συνεδριάσει του κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. περὶ τοῦ τρόπου διαπιστώσεως τῆς συνδρομῆς τῶν ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων καὶ τῆς ταχυτέρας διαδικασίας διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν πάσης φύσεως ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

Εὐνόητον εἶναι τὸ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον αὐτῆς, παρατιθεμένης κατωτέρω ὡς ἔχει:

I. *Ἀπασχόλησις*

Στοιχεῖα περὶ τῆς ἀπασχολήσεως, εἰδικότητος κλπ. ἡσφαλισμένου ἀρύεται ἡ ὑπηρεσία ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ βιβλιαρίῳ ἐγγραφῶν, ἐνισχυομένων, ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται, καὶ δι' ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ αἰτοῦντος.

Ἐπὶ ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς γεννῶνται σοβαραὶ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω πηγῶν στοιχείων, ἐνεργεῖται ἐπαλήθευσις τῶν στοιχείων τούτων δι' ὀργάνων τῆς ὑπηρεσίας.

II. *Κατοικία*

Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἁρμοδίου κατὰ τόπον ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου διὰ τὴν ἀναγνώρισιν παροχῆς ὁ τόπος κατοικίας βεβαιοῦται:

α) Ἐκ τῆς οἰκείας ἐγγραφῆς ἐπὶ τοῦ παρὰ τῇ δημοτικῇ Ἀρχῇ ἐκδιδομένου δελτίου ταυτότητος τοῦ ἡσφαλισμένου.

β) Δι' ὑπευθύνου δηλώσεως.

III. *Ἡλικία*

Ἡ ἡλικία βεβαιοῦται:

α) Δι' ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως συνταχθείσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως.

β) Ἐν περιπτώσει μὴ ὑπάρξεως τοιαύτης, διὰ πιστοποιητικοῦ δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς Ἀρχῆς τοῦ τόπου γεννήσεως, ἐξ οὗ νὰ προκύπτῃ ἡ χρονολογία γεννήσεως, ὁ αὔξων ἀριθμὸς καὶ ἡ χρονολογία ἐγγραφῆς εἰς τὰ οἰκεῖα δημοτολόγια.

γ) Δι' ἀποσπάσματος ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν τηρουμένου Μητρῴου ἀρρένων.

δ) Προκειμένου περὶ πρόσφυγων, διὰ πιστοποιητικοῦ δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς Ἀρχῆς ἢ διὰ πιστοποιητικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἀναφέροντος τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς πολιτογραφήσεως δηλωθεῖσαν ἡλικίαν.

ε) Προκειμένου περὶ ἀλλοδαποῦ ἡσφαλισμένου, διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως ἢ ἑτέρου στοιχείου, θεωρημένου καὶ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Κράτους, οὗ κέκτηται τὴν ἰθαγένειαν, ἔχει τὴν αὐτὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχύν.

στ) Ἐν περιπτώσει ἀμφιβολιῶν τοῦ ἁρμοδίου ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου ἐπὶ τῶν διὰ τῶν προσαγομένων στοιχείων βεβαιουμένων ἢ ἐν ἀδυναμίᾳ βεβαιώσεως τῆς ἡλικίας διὰ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων, περὶ ταύτης ἀποφαίνεται ὁ Διευθυντὴς τοῦ οἰκείου Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος.

ζ) Διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἣτις ὑποχρεοῖ τὸ Ἵδρυμα, ἐφ' ὅσον ἔλαβε χώραν προσεπίκλησίς του εἰς τὴν περὶ ταύτης δίκην καὶ δὲν ὑπάρχει ἐν τοῖς μητρῴοις ἀρρένων ἢ δημοτολογίοις ἐγγραφὴ μὲ διάφορον ἔτος γεννήσεως.

IV. *Σύνθεσις οἰκογενείας*

Ἡ σύνθεσις οἰκογενείας βεβαιοῦται:

α) Διὰ πιστοποιητικοῦ τῆς δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς Ἀρχῆς ἢ

β) Διὰ βεβαιώσεως ταῦ ἐφημερίου.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βεβαιοῦται καὶ ἡ ὑπαρξις τοῦ νομίμου γάμου ἢ τὸ στοιχεῖον συντηρήσεως, συμβιώσεως, ἀπορίας κλπ. ὅπου ταῦτα ἀπαιτοῦνται ὡς προϋπόθεσις δι' ἀναγνώρισιν ἀσφαλιστικῆς παροχῆς ἢ συνέχισιν χορηγήσεως ταύτης.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης τρόπον βεβαιοῦται τὸ ἀμετάβλητον τῆς προσωπικῆς καταστάσεως συνταξιούχου.

γ) Ἐκ τῶν ἐν τῷ ληξιαρχικῷ οἰκογενειακῷ βιβλιαρίῳ ἐγγραφῶν.

Αἱ ἀνωτέρω βεβαιώσεις ἐνισχύονται, ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται, δι' ὑπευθύνου δηλώσεως.

V. *Γάμος*

Ὁ γάμος, ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεώς του, βεβαιοῦται:

α) Δι' ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως συνταχθείσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεώς του ἢ

β) Διὰ βεβαιώσεως ἱερέως ἐκδιδομένης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τηρουμένων στοιχείων.

γ) Διὰ βεβαιώσεως τῆς Μητροπόλεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρ' αὐτῇ τηρουμένων στοιχείων ἐκδοθείσης.

δ) Διὰ τῆς ἐν τῷ ληξιαρχικῷ οἰκογενειακῷ βιβλιαρίῳ οἰκείας ἐγγραφῆς.

ε) Προκειμένου περὶ πρόσφυγων, ἡ ὕπαρξις τοῦ γάμου δύναται νὰ βεβαιωθῇ καὶ διὰ πιστοποιητικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἀναφέροντος τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς πολιτογραφήσεως δήλωσιν τοῦ ὑφισταμένου γάμου.

στ) Προκειμένου περὶ πρόσφυγων ἐν ἀδυναμίᾳ προσκομίσεως τοῦ ἀνωτέρω πιστοποιητικοῦ ὑπὸ ἐνόρκου βεβαιώσεως δύο μαρτύρων, ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου ἢ συμβολαιογράφου συνταχθείσης.

VI. *Θάνατος*

Ὁ θάνατος, ὁπουδήποτε ἀπαιτεῖται ὡς προϋπόθεσις ἀναγνωρίσεως ἀσφαλιστικῆς παροχῆς, βεβαιοῦται δι' ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως

θανάτου, προκειμένου δὲ περὶ ἀφάντου δι' ἀντιγράφου τῆς κηρυσσούσης τὴν ἀφάνειαν ἀποφάσεως, ἐκτὸς ἐὰν βεβαιοῦται διὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος.

VII. *Κηδεία*

Ἡ κήδευσις θανόντος ἠσφαλισμένου, ὅπου αὕτη ἀπαιτεῖται ὡς προϋπόθεσις καταβολῆς ἐξόδων κηδείας, βεβαιοῦται:

α) Διὰ βεβαιώσεως τοῦ ἐπιμεληθέντος ταύτης ἐργολάβου κηδειῶν, θεωρουμένης ὑπὸ τῆς κλινικῆς ἢ τοῦ νοσοκομείου.

VIII. *Δαπάναις τοῦ ἠσφαλισμένου περίθαλψις*

Ἡ δαπάνη, εἰς ἣν ὑπεβλήθη ἠσφαλισμένος διὰ παρασχεθεῖσαν αὐτῷ ἰατρικὴν, φαρμακευτικὴν ἢ νοσοκομειακὴν κλπ. περίθαλψιν, προκύπτει:

α) Ἐκ βεβαιώσεως τοῦ παρασχόντος ταύτην ἰατροῦ ἢ θεραπευτηρίου.

β) Ἐξ ἀντιγράφου τῆς ἐκτελεσθείσης παρὰ τοῦ φαρμακοποιοῦ συνταγῆς.

γ) Προκειμένου περὶ ἐνεσθεραπείας, ἐκ βεβαιώσεως τοῦ ἐκτελέσαντος ταύτην περὶ τῆς εἰς ἣν ὑπεβλήθη ὁ ἠσφαλισμένος σχετικῆς δαπάνης.

IX. *Ἔξοδα μετακινήσεως*

Ἐφ' ὅσον τὸ Ι.Κ.Α. ἔχει καταρτίσει σύμβασιν μετὰ πρακτορείου λειτουργιῶν, αἱ δαπάναι μετακινήσεως ἀποδεικνύονται διὰ τῆς διδομένης ἐντολῆς πρὸς ἔκδοσιν εἰσιτηρίου.

X. Ἡ συνδρομὴ προϋποθέσεως τινος, ἀπαιτουμένης διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ἀσφαλιστικῆς παροχῆς, ἐφ' ὅσον προκύπτει ἐξ ὑποβληθέντος ἤδη καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἢ ἑτέραν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱδρύματος τηρουμένου στοιχείου, βεβαιοῦται ἐπισυναπτομένου μερίμνῃ τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν οἰκεῖον φάκελλον ἀντιγράφου ἢ ἀποσπάσματος τοῦ ἐγγράφου τούτου στοιχείου, ἐπικυρουμένου διὰ σχετικῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου.

Τ' ἀνωτέρω στοιχεῖα δύναται ν' ἀρνηθῇ ἡ ὑπηρεσία καὶ ἐκ τῶν παρά τινι δημοσίᾳ ἢ μὴ ὑπηρεσιῶν τηρουμένων τοιούτων. Ἡ ὑπηρεσία θέλει ἐκπονήσει τύπους πιστοποιητικῶν δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν Ἀρχῶν, ὅπου θὰ περιλαμβάνωνται πάντα τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἀπαιτηθῶσι δι' ἑκάστην περίπτωσιν.

XI. *Πρόσκλησις πρὸς συμπλήρωσιν στοιχείων*

Εἰς ἃς περιπτώσεις διὰ τὴν συμπλήρωσιν ὑποβληθέντων στοιχείων πρὸς ἀναγνώρισιν ἀσφαλιστικῆς παροχῆς κρίνεται ἀπαραίτητος ἡ συμπράξις τοῦ ἐνδιαφερομένου, προσκαλεῖται οὗτος ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας πρὸς τοῦτο, ταυτομνης αὐτῷ κατ' ἀνώτατον ὅριον τριμήνου ἐν συνόλῳ προθεσμίας, ἧς παρελθούσης ἀπράκτου ἡ ὑπηρεσία χωρεῖ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως.

XII. *Τρόπος κοινοποιήσεως*

Ἡ κοινοποίησις ἀποφάσεως ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου ἐνεργεῖται δι' ἐπιδόσεως της ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς ἢ διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας (διὰ συστημένης ἐπιστολῆς, ἢ ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς).

XIII. *Πιστοποιητικὸν ἱκανότητος*

Τὸ πιστοποιητικὸν ἱκανότητος καταργεῖται γενικῶς.

XIV. *Διαδικασία ἀπονομῆς*

Οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων δέον νὰ ἐξουσιοδοτήσωσι τοὺς προϊσταμένους τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν, εἰδικῶς δὲ προκειμένου περὶ μεγάλων Ὑποκαταστημάτων καὶ τοὺς προϊσταμένους τῶν ἰατρείων, ὅπως ἀποφασίζουν τελεσιτικῶς ἐπὶ ἁπλῶν περιπτώσεων ἀποδόσεως δαπανῶν χρησιμοποιήσεως φρονιέδων ἢ μέσων, μὴ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος διατιθεμένων.

Ὡς ἐκ τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως καθίσταται προφανές, πρὸς ἀρτιωτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἠσφαλισμένων, ἀλλὰ καὶ διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας μὲ ρυθμὸν γοργόν, ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως αἱ διαδικασίαι καὶ οἱ τρόποι διαπιστώσεως εἰς συνδρομὴν τῶν ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν παροχῶν, αἵτινες εἶχον ἴσως ὑπαγορευθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ ὑφισταμένας συνθήκας, προσαρμοσθοῦν μὲ γνώμονα τὰ ἐπὶ ἰδίαις ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ πορίσματα καὶ τὴν κατὰ τὴν μακρὰν ταύτην περίοδον κτηθεῖσαν πεῖραν.

Οὕτω διὰ τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀμβλυνσις αὐστηρῶν τινων περιοριστικῶν σχετικῶν διατάξεων, εὐρυνομένου τοῦ κύκλου τῶν ληπτῶν, ἐξ ὧν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ἱδρύματος θὰ ἠδύναντο νὰ ἀρυσθοῦν στοιχεῖα διὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων πρὸς πραγματοποίησιν αἰτουμένης παροχῆς, καταβληθείσης ἅμα παραλλήλου μερίμνης, ὥστε νὰ μὴ μειωθῇ ἡ ἐπιβαλλομένη ἐξασφάλισις κατὰ τὸ δυνατὸν τοῦ Ἱδρύματος ἐκ συναφῶν καταστρατηγήσεων καὶ καταδολιεύσεων.

Δέον ἐν τούτοις νὰ μὴ παροράται, ὅτι ἡ ὁλοκλήρωσις τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ ἐν πολλοῖς θέλει ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς εὐρύτητος ἀντιλήψεως καὶ εὐσυνειδησίας τῶν ἐμπεπιστευμένων μὲ ἀσφαλιστικὴν ἁρμοδιότητα ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως, εἰς ἃ ἀνατίθεται καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς παρούσης.

Ι. Γενικαὶ ἀρχαί

Α) *Ἐπὶ τῶν δικαιολογητικῶν*

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς σοβαρότητος τῆς ἐν πρώτοις θεσπιζομένης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Χ παραγράφου τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ἀρχῆς, καθ' ἣν ἡ συνδρομὴ προϋποθέσεώς τινος ἀπαιτουμένης διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ἀσφαλιστικῆς παροχῆς, ἐφ' ὅσον προκύπτει ἐξ ὑποβληθέντος ἤδη καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἢ ἑτέραν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱδρύματος τηρουμένου στοιχείου, βεβαιοῦται μερίμνῃ τῆς ὑπηρεσίας διὰ τοῦ ἀντιγράφου ἢ ἀποσπάσματος τοῦ ἐγγράφου τούτου, ὅπερ θὰ ἐκδίδεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τῆς ὑπηρεσίας, παρ' ἧ τηρεῖται τὸ στοιχεῖον τοῦτο. Δεδομένου ὅθεν, ὅτι ἐφεξῆς θὰ ἐλέγχεται αὐστηρῶς ἡ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου ὑποβολὴ ἐκ νέου, αἰτήσει τῆς ὑπηρεσίας, δικαιολογητικοῦ, ὅπερ ἤδη ἔχει κατατεθῇ παρ' αὐτῇ, δέον ὅπως ἐπιτευχθῇ ὁ ἐπιβαλλόμενος συντονισμός, ὥστε νὰ καταστῇ ἐφικτὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσπιζομένου μέτρου, τὸ ὁποῖον τὰ μάλα θέλει ἐξυπηρετήσει τοὺς αἰτουμένους παροχὰς ἠσφαλισμένους.

Περαιτέρω θεωρούμεν, ότι στοιχεία προς αναγνώρισιν αιτουμένης παροχής δυνατόν ν' αρνηθή ή υπηρεσία και εκ των κατά την απογραφήν του ησφαλισμένου συγκεντρωθέντων, καθ' όσον ταύτα, και όσάκις δεν προκύπτουν εξ άμέσου αντιλήψεως των αρμοδίων οργάνων, έχουν το πλεονέκτημα, ότι παρεσχέθησαν υπό ταυ ησφαλισμένου ή του εργοδότου κατά κανόνα εις χρόνον ανύποπτον.

Τούτ' αυτό δέον να λεχθή και διά τα τηρούμενα στοιχεία παρά των εργοδοτών διά λογαριασμόν του Ιδρύματος, δοθέντος ότι εν προκειμένω οι εργοδόται ενεργούν ως μεσολαβούντα όργανα μεταξύ Ιδρύματος και ησφαλισμένων και ή παρ' αυτών τήρησις στοιχείων γίνεται καθ' ωρισμένον σύστημα υπό την επoπτείαν των αρμοδίων οργάνων του Ι.Κ.Α. Στοιχεία δύνανται να αρνηθή ή υπηρεσία και παρά των παρ' ασφαλιστικού συνεταιρισμού τηρουμένων τοιούτων, δεδομένου ότι οι συνεταιρισμοί ούτοι ετάχθησαν υπό του νέου νόμου 1846] 1951 να εξυπηρετήσωσι την ασφάλισιν, καθ' ην και οι εργοδόται τρόπον, συνιστώμενοι ασάκις πρόκειται περί ησφαλισμένων μη έχόντων εργοδότην ή μη έχόντων σταθερόν εργοδότην.

Τέλος διά την εφαρμογήν του δευτέρου εδαφίου της αυτής υπ' άριθ. Χ παραγράφου της κοινοποιουμένης αποφάσεως του Δ.Σ., δι' ού καθορίζεται, ότι αι υπηρεσίαι του Ι.Κ.Α. δύνανται να αντλήσουν στοιχεία και εκ των τηρουμένων παρ' έτερ. δημοσίᾳ ή μη υπηρεσίᾳ, κρίνεται επιβεβλημένη πάσα δυνατή επιμέλεια διά την ευρυτάτην χρήσιν της παρεχομένης δυνατότητος, απαλλασσομένων ούτω των ησφαλισμένων των προσθέτων δαπανών και φροντίδων.

Β) *Επί των αιτήσεων*

Διά την αναγνώρισιν οιασδήποτε παροχής δεν κρίνεται πλέον απαραίτητος ή υποβολή έγγράφου αιτήσεως, της υπηρεσίας υποχρεουμένης, όπως συμπληροί ειδικών προς τούτο ένεκεν, όσάκις ζητεί τούτο ο ενδιαφερόμενος.

Αί αιτήσεις, δι' ών επιδιώκεται η αναγνώρισις ή πραγματοποίησις παροχής, απαλλάσσονται, ως γνωστόν, παντός τέλους χαρτοσήμου.

Γενικώτερον γνωρίζομεν, ότι ή υπηρεσία δέον να μη περιορίζεται εις το ως τούτο διατυπούται υπό του ησφαλισμένου αίτημα. Η φύσις της κοινωνικής ασφαλίσεως και ή αποστολή των οργάνων της επιβάλλει, όπως, εφ' όσον εμπίπτει εις την αντίληψιν των ενδεχομένων δικαίωμα ησφαλισμένου διά τινα παροχήν, ενεργούν δεόντως και οίκοθεν έτι διά την κατά τον προσήκοντα τρόπον αναγνώρισίν του. Εις ας δε περιπτώσεις κρίνεται απαραίτητος ή σύμπραξις του ησφαλισμένου, δέον να μη ορθοδοξούν, όπως και εγγράφως έτι ενημερώνουν και καθοδηγούν σχετικώς τούτον, ώστε να μη εγκαταλείπεται άνευ της δεούσης ασφαλιστικής προστασίας ο εξ αγνοίας μη αιτησάμενος την ην εδικαιούτο ασφαλιστικήν παροχήν ή μη εύστοχως διατυπώσας το προς αναγνώρισιν ταύτης αίτημά του.

Εφιστώμεν τέλος επί του θέματος τούτου και πάλιν την προσοχήν επί της υποχρεώσεως της υπηρεσίας προς πρωτοκόλλησιν και άμεληι διαβίβασιν αρμοδίως οιασδήποτε αιτήσεως, έστω και της μη εις αρμοδίαν υπηρεσίαν ή εκπροθέσμως υποβαλλομένης ή της μη συνοδευομένης υπό των απαιτουμένων δικαιολογητικών, χορηγουμένου εις τον υποβάλλοντα ταύτην του αριθμού πρωτοκολλήσεώς της.

Πάσα αντίθετος ενέργεια ή παράλειψις θά ελέγχεται έφεξης αύστηρώς.

Γ) *Επί των πληρεξουσίων*

Το ποσόν, μέχρι του οποίου επιτρέπεται ή επί προσαγωγή ιδιωτικού πληρεξουσίου εξόφλησις απαιτήσεων ησφαλισμένων διά παροχάς εις χρήμα, έχει ορισθή δι' αποφάσεως του Δ. Σ. εις δραχμάς 3.000.000.

Διά του άρθρου 8 του Κανονισμού περί απλουστεύσεως της διαδικασίας παροχών κ.λ.π. διευκολύνονται και οι εν θεραπευτηρίοις νοσηλευόμενοι ησφαλισμένοι εις την χρησιμοποίησιν ιδιωτικών πληρεξουσίων, επιτραπείσης της βεβαιώσεως της γνησιότητος της υπογραφής των υπό του Διευθυντού του εις ο νοσηλεύονται θεραπευτηρίου.

Συμβολαιογραφικά αφ' ετέρου πληρεξούσια, δι' ών άνευ χρονικού περιορισμού παρέχεται εντολή προς είσπραξιν παροχών, δύνανται να γίνωνται δεκτά άνευ επίσης χρονικού τινος περιορισμού.

ΙΙ. Παροχαί αναπηρίας, γήρατος, θανάτου

Α) *Δικαιολογητικά*

1) Διά την αναγνώρισιν συντάξεως ή επιδόματος αναπροσαρμογής λόγω αναπηρίας απαιτείται:

α) Αίτησις (ατελώς) του δικαιούχου ή του υπ' αυτού εγγράφως εξουσιοδοτημένου προσώπου ή των κατά νόμον εκπροσώπων του. Αύτη δύνανται ν' αναπληρωθή διά συμπληρώσεως ειδικού υπό της υπηρεσίας παρεχομένου εντύπου, της συμπληρώσεως του οποίου δέον να επιμελήται και αυτή αύτη ή υπηρεσία, όσάκις τούτο ζητήται παρά του ενδιαφερομένου.

Εάν ο αίτων δηλώσῃ άγνοιαν γραμμάτων, επιτίθεται το δακτυλικόν του αποτύπωμα.

Η αίτησις υποβάλλεται εις το Υποκατάστημα του τόπου της κατοικίας ή διαμονής του ησφαλισμένου. Εις ας περιπτώσεις υποβάλλεται εις έτερον Υποκατάστημα δέον να διαβιβάζεται υπηρεσιακώς και άμεληι αρμοδίως υπό του εις ο υποβάλλεται Υποκαταστήματος.

β) Κατάθεσις εις την υπηρεσίαν άπάντων των εις χείρας του ησφαλισμένου ασφαλιστικών του βιβλιαρίων.

γ) Συμπλήρωσις της κατά το σημειούμενον υπόδειγμα εντύκου υπευθύνου δηλώσεως του ησφαλισμένου.

δ) Επίδειξις ασυνομικού δελτίου ταυτότητος, εξ ού ή υπηρεσία θ' αρύεται στοιχεία περί της κατοικίας του ησφαλισμένου.

2) Διά την αναγνώρισιν συντάξεως λόγω γήρατος απαιτείται:

α) Αίτησις. Επί ταύτης εφαρμόζονται όσα ανωτέρω σχετικώς εξετέθησαν.

β) Κατάθεσις εις την υπηρεσίαν άπάντων

των εις χείρας του ησφαλισμένου ασφαλιστικών του βιβλιαρίων.

γ) Συμπλήρωσις της κατά το συνημμένον υπόδειγμα εντύπου υπευθύνου δηλώσεως του ησφαλισμένου.

δ) Επίδειξις αστυνομικού δελτίου ταυτότητος, εξ ού ή υπηρεσία θ' άρξεται, ως ανωτέρω εξετέθη, στοιχεία περί της κατοικίας του ησφαλισμένου.

ε) Αποδείξεις ηλικίας.

Αύτη βεβαιούται:

αα) Δι' αντιγράφου ληξιαρχικής πράξεως συνταχθείσης κατά τον χρόνον της γεννήσεως, ή

ββ) Εν περιπτώσει μη υπάρξεως τοιαύτης, διά πιστοποιητικού δημοτικής ή κοινοτικής Αρχής του τόπου της γεννήσεως, εξ ού να προκύπτη ο αύξων αριθμός, χρονολογία εγγραφής εις τα οικεία δημοτολόγια και το έτος γεννήσεως. Εις ας περιπτώσεις εκ του προσαγομένου πιστοποιητικού προκύπτει και η ήμερα και ο μήν γεννήσεως, τα στοιχεία ταύτα θα λαμβάνωνται υπ' όψιν, εφ' όσον δεν αναφέρεται εν αυτώ, ότι ταύτα ελήφθησαν εξ ένόρκων βεβαιώσεων ή βεβαιώσεως ιερέως.

γγ) Δι' αποσπάσματος εκ του παρά τω Υπουργείω Εσωτερικών τηρουμένου Μητρώου αρρένων, ή

δδ) Προκειμένου περί προσφύγων, διά πιστοποιητικού δημοτικής ή κοινοτικής Αρχής ή διά πιστοποιητικού του Υπουργείου Εσωτερικών αναφερόντος την κατά τον χρόνον της πολιτογραφήσεως δηλωθείσαν ηλικίαν.

εε) Προκειμένου περί αλλοδαπού ησφαλισμένου, διά ληξιαρχικής πράξεως ή έτερου στοιχείου, το οποίον κατά την νομοθεσίαν του Κράτους, ού κατέχει την ιθαγένειαν, έχει την αυτήν αποδεικτικήν ισχύν, θεωρημένου δε πάντως και υπό της αρμοδίας Ελληνικής Προξενικής Αρχής.

Επί ομογενών αλλοδαπών εφαρμόζονται τα αιτήσει των αι αρμοδίαι τούς ημεδαπούς διατάξεις.

στ) Εν περιπτώσει αμφιβολιών του αρμοδίου ασφαλιστικού οργάνου επί των διά των προσαγομένων στοιχείων βεβαιουμένων ή εν αδυναμία βεβαιώσεως της ηλικίας των διά των ανωτέρω στοιχείων περί ταύτης αποφαίνεται ο Διευθυντής του οικείου Περιφερειακού Υποκαταστήματος.

ζζ) Επί αδυναμίας αποδείξεως της ηλικίας διά των ανωτέρω στοιχείων, αύτη είναι δυνατόν να βεβαιωθή διά δικαστικής αποφάσεως.

Επί του θέματος τούτου παρέχομεν σχετικάς έκτενείς οδηγίας εις την υπό στοιχ. ΙΙ παράγραφον της παρούσης.

3) Διά την αναγνώρισιν συντάξεως λόγω θανάτου απαιτείται:

α) Αίτησις. Επί ταύτης εφαρμόζονται όσα ανωτέρω σχετικώς εξετέθησαν.

Η αίτησις υποβάλλεται εις το Υποκατάστημα του τόπου της κατοικίας του θανόντος. Εις ας περιπτώσεις υποβάλλεται εις έτερον Υποκατάστημα, διαβιβάζεται υπηρεσιακώς και αμελητί αρμοδίως υπό του εις ο υποβάλλεται Υποκαταστήματος, το οποίον υποχρεούται άμα όπως επιμελήται και πάσης περαιτέρω σχετικής ενεργείας εξυπηρετούσης τους μακράν του τοπικώς αρμοδίου Υποκαταστήματος διαμένοντας δικαιούχους.

β) Κατάθεσις εις την υπηρεσίαν άπαντων των εις χείρας των αιτούντων ασφαλιστικών βιβλιαρίων του θανόντος.

γ) Συμπλήρωσις της κατά το συνημμένον υπόδειγμα εντύπου υπευθύνου δηλώσεως του ησφαλισμένου.

δ) Υποβολή αντιγράφου ληξιαρχικής πράξεως θανάτου.

ε) Υποβολή πιστοποιητικού δημοτικής ή κοινοτικής Αρχής περί της συνθέσεως της οικογενείας του θανόντος.

στ) Επίδειξις οικογενειακού ληξιαρχικού βιβλιαρίου, εάν ο ησφαλισμένος κέκτηται ενδεχομένως τοιούτον, εξ ού ή υπηρεσία θα άρξεται στοιχεία περί της συνθέσεως της οικογενείας του ησφαλισμένου.

ζ) Υποβολή αντιγράφου ληξιαρχικής πράξεως γάμου ή, εν αδυναμία βεβαιώσεως, Μητροπόλεως περί της τελέσεως του μυστηρίου, εκδιδομένης επί τη βάσει των παρ' αυτή τηρουμένων στοιχείων.

Προκειμένου περί προσφύγων μη δυναμένων να προσκομίσουν τα ανωτέρω στοιχεία, η ύπαρξις γάμου δύναται να βεβαιωθή διά πιστοποιητικού του Υπουργείου Εσωτερικών, εξ ού να προκύπτη ή κατά τον χρόνον της πολιτογραφήσεως δήλωσις του υφισταμένου γάμου. Επί αδυναμίας δε υποβολής και του πιστοποιητικού τούτου, οι ανωτέρω στοιχεία πιστοποιούνται δι' ένόρκου βεβαιώσεως δύο μαρτύρων ενώπιον ειρηνοδίκου ή συμβολαιογράφου συνταχθείσης.

η) Υποβολή αντιγράφων ληξιαρχικών πράξεων γεννήσεων των κάτω του 18ου έτους της ηλικίας των άγαμων και ανεπαγγέλτων δικαιουμένων συντάξεως κατιόντων του θανόντος.

θ) Προκειμένου περί αλλοδαπών εφαρμόζονται όσα ανωτέρω (υπό στοιχ. 2, ε, εε) σχετικώς εξετέθησαν.

4) Προπαυξήσεις συντάξεως λόγω οικογενειακών βαρών.

Η συνδρομή των κατά το άρθρον 29 § 3 εδάφ. β' του Α.Ν. 1846/1951 προϋποθέσεων διά την προσαύξησιν συντάξεων λόγω συνυπάρξεως μελών οικογενείας βεβαιούται:

α) Διά πιστοποιητικού δημοτικής ή κοινοτικής Αρχής περί της οικογενειακής συνθέσεως του συνταξιούχου ή

β) Διά βεβαιώσεως του οικείου έφημερίου, συμπληρουμένου ειδικού έντύπου χορηγουμένου υπό της υπηρεσίας, ή

γ) Επιδεικνυομένου του οικογενειακού ληξιαρχικού βιβλιαρίου, εάν ο ησφαλισμένος κέκτηται ενδεχομένως τοιούτον, εξ ού ή υπηρεσία θα άρξεται στοιχεία περί της συνθέσεως της οικογενείας του ησφαλισμένου, ή

δ) Εξ αντιγράφου ή αποσπάσματος ληξιαρχικής πράξεως γάμου, ως και γεννήσεως των κάτω του 18ου έτους της ηλικίας των άγαμων και ανεπαγγέλτων κατιόντων του αιτούντος.

5) Μεταγροφή.

Διά την μεταγροφήν της αίτιας της συνταξιοδοτήσεως απαιτείται αίτησις του συνταξιούχου.

Προκειμένου περί μεταγροφής συντάξεως λόγω αναπηρίας εις τοιαύτην λόγω γήρατος δέον

νὰ ὑποβληθῇ καὶ τὸ οἰκεῖον πιστοποιητικὸν ἡλικίας.

6) Μετεγγραφή.

Μετεγγραφὴ συνταξιούχου ἀπὸ Ὑποκαταστήματος εἰς Ὑποκατάστημα πραγματοποιεῖται κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἡσφαλισμένου.

Ἡ μετεγγραφὴ δέον νὰ ἐνεργῆται αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας εἰς ἃς περιπτώσεις συνταξιοῦχος κατοικεῖ εἰς περιφέρειαν, εἰς ἣν ἐπεκτείνεται μεταγενεστέρως ἡ ἀσφάλισις, περιοριζομένου οὕτω κατὰ τὸ δυνατὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑφ' ἑτέραν ἢ τοῦ τῆς κατοικίας τοῦ δικαιούχου Ὑποκαταστημάτων καταβαλλομένων συντάξεων.

7) Παράτασις συνταξιοδοτήσεως λόγῳ ἀναπηρίας.

Τὴν παράτασιν ἀναγνωρισθείσης δι' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας ἐνεργεῖ οἰκοθεν ἡ ὑπηρεσία, μὴ ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο ὑποβολῆς αἰτήσεως παρὰ τοῦ συνταξιούχου.

Ἐὰν μετὰ τὴν πάροδον μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς περιωρισμένης χρονικῶς συνταξιοδοτήσεως ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν ἐμφανισθῇ πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὑπηρεσία δέον νὰ τὸν προσκαλέσῃ ἐγγράφως πρὸς τοῦτο. Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεώς του ἡ ὑπηρεσία χωρεῖ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἐφιστῶμεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχήν, ἀποδίδοντες σοβαρὰν σημασίαν εἰς τὴν διὰ τῆς ἐγκαίρου λήψεως τῶν οἰκείων ἀποφάσεων ἀποφυγὴν πάσης συναφοῦς ἐκκρεμότητος.

B) *Διαδικασίαι*

1) Τοπικὴ ἁρμοδιότης.

Διὰ τὴν συμφωνίαν τῷ ἄρθρῳ 11 § 1 τοῦ Κ.Α.Α. κρίσιν περὶ τοῦ τοπικῶς ἁρμοδίου Ὑποκαταστήματος θεωρεῖται ἐπαρκὴς ἡ ἐν τῷ ἀσυννομικῷ δελτίῳ ταυτότητος τοῦ ἡσφαλισμένου ἔνδειξις περὶ τῆς κατοικίας του. Σχετικὴν περὶ ταύτης ἐγγραφὴν δέον νὰ ἐνεργῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπάλληλος ἐνυπογράφως ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον συμπληρουμένης ὑπ' αὐτοῦ ἢ ὑπὸ τοῦ ἡσφαλισμένου ὑποβαλλομένης αἰτήσεως.

Οὕτως ἡ ἀνάγκη ὑποβολῆς ἀσυννομικῶν βεβαιώσεων πρὸς διαπίστωσιν τῆς κατοικίας καὶ καθορισμὸν τοῦ ἁρμοδίου Ὑποκαταστήματος θέλει περιορισθῇ μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις ὑπάρχουν ἐνδείξεις, ὅτι ἐπῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ μεταβολὴ κατοικίας τοῦ αἰτοῦντος.

Δύναται πάντως ἡ ὑπηρεσία νὰ ἐνισχύῃ τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα καὶ δι' ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ ἡσφαλισμένου, ὁσάκις κρίνεται τοῦτον ἀναγκαῖον.

2) Πρόσκλησις πρὸς συμπλήρωσιν στοιχείων.

Εἰς ἃς περιπτώσεις διὰ τὴν συμπλήρωσιν ὑποβληθέντων στοιχείων πρὸς ἀναγνώρισιν ἀσφαλιστικῆς παροχῆς κρίνεται ἀπαραίτητος ἡ σύμπραξις τοῦ ἐνδιαφερομένου, δέον οὗτος νὰ προσκαλῆται πρὸς τοῦτο παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ἐγγράφως, ταυτομένης αὐτῷ τακτῆς προθεσμίας μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὸ τρίμηνον.

Παρελθούσης ταύτης ἀπράκτου ἡ ὑπηρεσία δέον νὰ χωρῇ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως.

Σχετικαὶ ἐκκρεμότητες θεωροῦνται τοῦ λοιποῦ ἀδικαιολόγητοι.

3) Διαπίστωσις ἀπασχολήσεως.

Τὰ στοιχεῖα περὶ τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως, διακοπῆς τῆς ἐργασίας, εἰδικότητος κ.λ.π. τοῦ ἡσφαλισμένου ἀρύεται ἡ ὑπηρεσία ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ βιβλιαρίῳ ἐγγραφῶν, ἐνισχυομένων, ὁσάκις κρίνεται τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ δι' ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ αἰτοῦντος. Ἐπὶ ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς γεννῶνται σοβαραὶ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω πηγῶν στοιχείων, ἐνεργεῖται ἐπαλήθευσις τῶν στοιχείων τούτων δι' ὀργάνων τῆς ὑπηρεσίας.

4) Βεβαίωσις ἀναπηρίας.

Τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 33 Κ.Α.Α. ἐκθεσιν περὶ τῆς συνιστώσης τὴν ἀναπηρίαν παθήσεως θὰ συντάσσῃ τὸ ὡς εἰσηγητὴς ὁριζόμενον ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς μέλος της, τὸ ὁποῖον παραλλήλως θὰ ἐπιμελῆται καὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ φακέλλου διὰ παντὸς χρησίμου στοιχείου (ἱστορικὸν ἀσθενείας, ἀκολουθηθεῖσα θεραπευτικὴ ἀγωγή, παρακλινικαὶ ἐξετάσεις κλπ.), ὥστε νὰ τυγχάνῃ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὡριμος ἡ ὑπόθεσις καθ' ὃν χρόνον ἐπιλαμβάνεται ταύτης ἡ Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπή. Οὕτω καὶ ἀναβολαὶ λήψεως ἀποφάσεων θὰ ἀποφεύγωνται, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑγειονομικαὶ ἐπιτροπαὶ θὰ διευκολύνωνται εἰς τὴν μόρφωσιν ὀρθῆς γνώμης, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχουν πρὸ ὀφθαλμῶν πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς παθήσεως τοῦ κρινομένου.

Πρὸς τοῦτο αἱ ὑγειονομικαὶ ἐπιτροπαὶ ἀναπηριῶν δέον νὰ ὁρίζουν ἐκ περιτροπῆς ἓν τῶν μελῶν των ὡς εἰσηγητήν, ὅστις παραμένων εἰς τὰ Γραφεῖα ὡρισμένης ὥρας καθημερινῶς θὰ ἐρευνᾷ τὸν φακέλλον τοῦ παρακειμένου ἀσθενοῦς καὶ θὰ διατάσσῃ τὴν ἄμεσον ἐξέτασιν τούτου παρὰ εἰδικοῦ τυχὸν ἰατροῦ ἢ τὴν διενέργειαν παρακλινικῶν ἢ ἄλλων ἐξετάσεων ἢ τὴν πρὸς παρακολούθησιν εἰσαγωγήν του εἰς νοσοκομεῖον, χορηγουμένων τῶν πρὸς τοῦτο σχετικῶν παραπεμπτικῶν.

Παραλλήλως θὰ καθορίζεται ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἡ χρονολογία τῆς παρὰ ταύτης ἐξετάσεως τοῦ αἰτοῦντος.

Τὰ ὑγειονομικὰ ὄργανα μέλη τῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν δέον νὰ μὴ παροροῦν ὅτι δέον ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἰατρικῶν δεδομένων νὰ κρίνεται μὲ εὐρὺ πνεῦμα καὶ πλήρη κατανόησιν τῆς ἑκάστοτε πραγματικότητος ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀναπηρίας τοῦ κρινομένου, ὥστε ἄνευ ἀποχρώντος λόγου νὰ μὴ ἀναγκάζωνται ἀνάπηροι ἡσφαλισμένοι νὰ προσέρχωνται κατὰ σύντομα χρονικὰ διαστήματα πρὸς ἐπανεξέτασιν διὰ τὴν παράτασιν ταύτης. Οὕτω τόσον αἱ ὑγειονομικαί, ὅσον καὶ αἱ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι, θ' ἀπαλλάσσωνται ἀσκόπου φόρτου ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ αἱ ταλαιπωρίαι τῶν αἰτούντων σύνταξιν ἢ παράτασιν ταύτης ἡσφαλισμένων οὐσιωδῶς θὰ περιορίζωνται.

Περαιτέρω, καὶ ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ ἐγκαίρως ἀπονομὴ τῆς συντάξεως, ἣν ἐνδέχεται νὰ δικαιοῦται ἐπιδοτούμενος ἡσφαλισμένος, συνιστῶμεν, ὅπως, εἰς ἃς περιπτώσεις ἐπιδότησις ἡσφαλισμένου συνεχίζεται λόγῳ ἀνικανότητος καὶ πέραν

τοῦ ἁμήνου, προβλέπεται δὲ ὅτι οὗτος θέλει κριθῇ μελλοντικῶς ἀνάπηρος, ἡ ὑπηρεσία ἐπιμελῆται διὰ τὴν ἔγκαιρον ὑποβολὴν ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου αἰτήσεως μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν, πρὸς ἔγκαιρον ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς συνταξιοδοτήσεώς του.

δ) Ἀ π ό δ ε ι ξ ι ς ἡ λ ι κ ί ο υ.

α) Βεβαίωσις.

Αὕτη δέον νὰ βεβαιοῦται κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς παρ. ΙΙΙ τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως Δ.Σ. καθοριζόμενον τρόπον.

Εἰς περίπτωσιν ἐγγραφῆς προσώπου εἰς δημοτολόγια λαβούσης χώραν εἰς μὴ ἀνύποπτον χρόνον, π. χ. ἐπὶ γενομένης τοιαύτης μετὰ τὸ ἔτος 1937, δέον νὰ ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τῆς § ΙΙΙ στοιχ. στ' τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως Δ. Σ., ἀποφαινομένου περὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος ἐν τῇ ληφθησομένῃ παρ' αὐτοῦ ἀποφάσει, ἐν τῷ διατακτικῷ τῆς ὁποίας δέον νὰ γίνεται εἰδικὴ περὶ τούτου μνεία.

β) Καθορισμὸς ἡλικίας διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Δικαστικὴ περὶ κ α θ ο ρ ι σ μ ο ῦ τῆς ἡλικίας ἀπόφασις ὑποχρεοῖ τὸ Ἵδρυμα, ἐφ' ὅσον νομίμως προσεπεκλήθη εἰς τὴν περὶ ταύτης δίκην καὶ δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ μητρῶα ἀρρένων ἢ δημοτολόγια ἐγγραφὴ μὲ διαφορὸν ἔτος γεννήσεως, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν πρόκειται περὶ καθορισμοῦ, ἀλλὰ περὶ δ ι ο ρ θ ώ σ ε ω ς τῆς ἡλικίας, καὶ ἀνάλογον ἔδει νὰ εἶχεν ὑπάρξει τὸ πρὸς τὸ δικαστήριον αἴτημα τοῦ ἠσφαλισμένου, ὁπότε ἄλλως ἠθέλεν ἴσως ἀντικρουσθῇ τοῦτο παρὰ τοῦ Ἱδρύματος.

Περιπτώσεις, καθ' ἃς, μετὰ προσεπίκλησιν τοῦ Ἱδρύματος, ἐξεδόθη δικαστικὴ ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ ἡλικίας, ἐνῷ οὐσιαστικῶς ἐπρόκειτο περὶ διορθώσεως τοιαύτης, δέον ν' ἀναφέρωνται ἡμῖν ἀμελητί.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἀδιαφόρως τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ὁ ἠσφαλισμένος προέβαλε τὸ πρὸς τὸ δικαστήριον αἴτημά του, καὶ εἰς ἃς δηλονότι περιπτώσεις ὁ ἠσφαλισμένος αἰτεῖται καθορισμὸν ἡλικίας, δέον νὰ μὴ ἀποκλίνεται, ὅτι ἐν τῇ πραγματικότητι δυνατὸν νὰ ἠσίατο ἐγγραφὴ τοῦ προσώπου τούτου παρά τινι Δήμῳ ἢ Κοινότητι, τὴν ὁποίαν ὁ ἠσφαλισμένος σκοπίμως ἀπεσιώπησε, διὰ νὰ προτιμήσῃ—ὡς πλέον εὐνοϊκὴν δι' αὐτὸν—τὴν δι' αἰτήσεως οὐχὶ περὶ ἐδιορθώσεως», ἀλλὰ περὶ καθορισμοῦ τῆς ἡλικίας του ἔκδοσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιούσης ταύτην.

Λόγῳ τούτου προσεπικαλούμενοι εἰς τοιαύτας δίκας δέον νὰ ἀρνῆσθε σχετικὰ στοιχεῖα ἐκ τῶν τηρουμένων τοιούτων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἢ παρὰ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐκείνων εἰς οὓς ἐκ τοῦ οἰκείου φακέλλου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τῆς ἀστυνομικῆς του ταυτότητος πιθανολογεῖται, ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ φέρεται ἐγγεγραμμένος ὁ αἰτῶν καθορισμὸν ἢ διόρθωσιν ἡλικίας ἠσφαλισμένος, τὰ ὁποῖα καὶ νὰ εἴθενται ὑπ' ὄψιν τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς αἰτήσεως.

γ) Διόρθωσις ἡλικίας διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Δικαστικὴ ἀπόφασις περὶ δ ι ο ρ θ ώ σ ε ω ς τῆς ἡλικίας ἠσφαλισμένου ὑποχρεοῖ τὸ Ἵδρυμα, καὶ ἐφ' ὅσον, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, προσεπεκλήθη εἰς τὴν περὶ ταύτης δίκην.

Ἐὰν ἐξεδόθη τοιαύτη ἄνευ προσεπικλήσεως τοῦ Ἱδρύματος, γίνεται κατ' ἀρχὴν δεκτὴ μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν ἐξεδόθη εἰς ἀνύποπτον χρόνον. Ἐὰν ὅμως ἡ ὑπηρεσία κατέχῃ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα (ἀπογραφικῶν δελτίων, πιστοποιητικῶν ἡλικίας μὲ διάφορον ἔτος γεννήσεως κλπ.), ἐξ ὧν ἐλέγχεται τὸ ἀνακριβὲς ἐκείνων εἰς ἃ ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις ἐβασίσθη, δέον τὸ Ἵδρυμα νὰ προσβάλῃ διὰ τριταναχοπῆς τὴν περὶ διορθώσεως τῆς ἡλικίας τοῦ ἠσφαλισμένου δικαστικὴν ταύτην ἀπόφασιν.

Ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος τοῦ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως καθορισμοῦ ἢ διορθώσεως τῆς ἡλικίας ἠσφαλισμένου, δεδομένου ὅτι τὸ περὶ τῆς ἡλικίας στοιχεῖον τυγχάνει ἡ οὐσιωδεστέρα προϋπόθεσις διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς συντάξεως λόγῳ γήρατος.

Κρίνομεν ἀπαραίτητον νὰ τονίσωμεν, ὅτι τὸ Ἵδρυμα προσεπικαλούμενον δέον νὰ παρεμβαίνῃ εἰς τὴν περὶ καθορισμοῦ ἢ διορθώσεως τῆς ἡλικίας δίκην, καταβαλλομένης τῆς δεούσης ἐπιμελείας διὰ τὴν συλλογὴν παντὸς πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἀντιδίκου στοιχείου.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ δέον νὰ συντονίζωνται ἑκάστοτε αἱ κοιναὶ μετὰ τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας ἐνέργειαι, παρισταμένου κατὰ τὴν δίκην, ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται, καὶ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου πρὸς ἐπιτυχεστέραν διεξαγωγὴν ταύτης.

δ) Β ε β α ί ω σ ι ς θ α ν ά τ ο υ.

Ὁ θάνατος ἢ ἡ ἀφάνεια ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου δέον νὰ ἀποδεικνύεται συμφώνως πρὸς τὸν ὑπὸ τῆς § VI τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καθοριζόμενον τρόπον.

ε) Μ έ λ η ο ἰ κ ο γ ε ν ε ί α ς κ α ὶ δ ι κ α ι ο δ ό χ ο ι.

Σχετικῶς μὲ τὸ ἁρμόδιον ὄργανον διὰ τὴν περὶ συνθέσεως τῆς οἰκογενείας τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου βεβαίωσιν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος λόγῳ θανάτου ἢ τὴν προσαύξησιν συντάξεως λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν πιστοποίησιν τῶν στοιχείων τῆς συντηρήσεως, συμβιώσεως κλπ., ἐπειδὴ διεπιστώθη, ὅτι προκειμένου ἰδίως περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Θεσσαλονίκῃ, Πάτραις καὶ Βόλῳ Δήμων, λόγῳ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως των, αἱ οἰκεῖαι Ἀρχαὶ εὑρίσκονται ἐν προφανεῖ ἀδυναμίᾳ νὰ παράσχουν ἐξ ἰδίων στοιχείων τὰς αἰτουμένας πληροφορίας καὶ κατὰ κανόνα περιορίζονται εἰς ἁπλῆν ἐπικύρωσιν τῶν ὑπὸ τῶν ἐφημερίων βεβαιουμένων στοιχείων, κρίνομεν πλέον ἐπιβεβλημένον, προκειμένου περὶ τῶν ἀναφερθέντων Δήμων, ὅπως τὰ περὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως στοιχεῖα βεβαιοῦνται συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § ΙΥ στοιχ. β τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐφημερίου, ἀπαλλασσομένων οὕτω τῶν ἠσφαλισμένων ἀσκόπων ταλαιπωριῶν καὶ δαπανῶν. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐφημερίου περὶ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων δύναται νὰ ἐνισχύεται, ἐφ' ὅπου κρίνεται τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ διὰ σχετι-

κής ὑπευθύνου βεβαιώσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου.

Προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν ἡ σύνθεσις οἰκογενείας ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς παροχὰς τοῦ κλάδου συντάξεων, δέον νὰ βεβαιοῦται κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς § IV στοιχ. α' τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καθοριζόμενον τρόπον, ἤτοι διὰ πιστοποιητικοῦ δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς Ἀρχῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι εἰς θέσιν νὰ πιστοποιήσῃ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως. Ἄλλως θὰ βεβαιοῦται κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον.

8) Παρακολούθησις δικαιούχων.

Ἡ ὑποβολὴ βεβαιώσεων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς προσωπικῆς ἢ οἰκογενειακῆς καταστάσεως κλπ. τῶν λόγῳ θανάτου συνταξιούχων, ὡς καὶ τῶν λαμβανόντων προσαυξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν δικαιούχων, ἀπαιτεῖται τοῦ λοιποῦ τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ 1ην Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους.

Τοῦτο ἰσχύει καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύνταξις κατηργήθη διὰ πληρεξουσίου.

Τὰ ἁρμόδια ὄργανα διὰ τὴν περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν στοιχείων τούτων πιστοποίησιν καθορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. IV παραγρ. τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

III. Παροχαὶ ἀσθενείας - μητρότητος

Α.) Παροχαὶ εἰς εἶδος

Αἱ εἰς εἶδος παροχαὶ ἀσθενείας χορηγοῦνται παρὰ τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κατοικεῖται ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀσθενείας του ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν αἰτεῖται οὗτος παροχὴν τῆς κατηγορίας ταύτης.

1) Ἰατρικὴ καὶ φαρμακευτικὴ περίθαλψις ἐν ἰατρείῳ ἢ κατ' οἶκον.

α) Περίθαλψις παρεχομένη κατὰ τὸ ὀργανωμένον σύστημα (διὰ συμβεβλημένων ὑγειονομικῶν ὀργάνων).

Ὁ περιπατητικὸς ἀσθενής ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιδείξῃ τὸ βιβλιάριον ἀσθενείας του (ἀτομικὸν ἢ οἰκογενειακὸν) εἰς τὸ ἰατρεῖον τοῦ Ὑποκαταστήματος ἢ εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, ἐὰν παρὰ τῷ Ὑποκαταστήματι δὲν λειτουργῇ ἰατρεῖον. Ἐὰν ἡ ἀνάγκη περιθάλψεως ἀφείλεται εἰς ἀτύχημα, ἀρκεῖ, ἀντὶ τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας, ἡ δήλωσις ἀτυχήματος, βάσει τῆς ὁποίας ἐρευνᾶται ἡ περίπτωσις μερίμνῃ τῆς ὑπηρεσίας. Ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ἐκδίδεται τὸ σχετικὸν δελτίον παραπομπῆς πρὸς ἐξέτασιν εἴτε ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου θεραπευτοῦ ἰατροῦ (καθορισμὸς τμήματος, εἰδικότητος), εἴτε ὑπὸ τοῦ συμβεβλημένου ἰατροῦ, ὅστις δέχεται εἰς τὸ ἰατρεῖόν του τοὺς ἡσφαλισμένους.

Προκειμένου περὶ κλινήρους ἀσθενοῦς, ἡ κλῆσις τοῦ κατ' οἶκον θεραπευτοῦ γίνεται μέσῳ τοῦ ἰατρείου τοῦ Ὑποκαταστήματος ἢ τοῦ τοιούτου τῆς περιφερείας τοῦ ἀσθενοῦς ἢ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἰατροῦ. Ἡ πρώτη ἐπίσκεψις θεωρεῖται ἐπείγουσα διὰ τὸν ἰατρόν. Ἐὰν οὗτος κρίνῃ, ὅτι ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ ἀσθενὴς ἐξετασθῇ καὶ παρ' ἰατροῦ εἰδικότητος, ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν μέσῳ τοῦ ἰατρείου κλῆσιν τοῦ ἐν λόγῳ ἰατροῦ. Ὁ ἀσθενὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸν θεράποντα κατ' οἶκον ἰατρὸν τὸ βιβλιάριον ἀσθενείας του (ἀτομικὸν ἢ οἰκογενειακόν).

Παρακλινικαὶ ἐξετάσεις - Φάρμακα: Τὰ παραπεμπτικὰ δι' ἐνέργειαν παρακλινικῶν ἐξετάσεων ἢ αἱ συνταγαὶ ἐκδίδονται παρὰ τοῦ ἐξετάσαντος τὸν ἀσθενῆ ἰατροῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος. Δὲν ἀπαιτεῖται θεώρησις τούτων παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἰατρείου ἢ τοῦ ἀκολούθου καθήκοντα ἐλεγκτοῦ ἰατροῦ, πλὴν ἐκείνων διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ὁποίων καθορίζεται εἰδικὴ διαδικασία.

Αἱ συνταγαὶ ἐκδίδονται εἰς διπλοῦν. Ὁ ἐκδώσας τὴν συνταγὴν ἰατρὸς παραδίδει τὸ πρωτότυπον εἰς τὸν ἀσθενῆ καὶ καταθέτει ἢ ἀποστέλλει τὰ ἀντίγραφα καθημερινῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἰατρείου ἢ, μὴ λειτουργοῦντος τοιούτου, εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἥτις μεριμνᾷ διὰ τὴν διαβίβασιν τούτων εἰς τὴν Φαρμακευτικὴν Ὑπηρεσίαν.

β) Περίθαλψις παρὰ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ: φάρμακα - παρακλινικαὶ ἐξετάσεις - χρησιμοποίησις ἰδιωτικοῦ νοσοκομείου.

αα) Εἰς ἐπειγούσας περιπτώσεις.

Εἰς περίπτωσιν ἐπειγούσης ἀνάγκης περιθάλψεως ὁ ἡσφαλισμένος δύναται νὰ καλέσῃ ἰατρὸν μὴ συμβεβλημένον μετὰ τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἀλλὰ διὰ μίαν καὶ μόνην ἐπίσκεψιν. Πρὸς ἀπόδοσιν τῆς δαπάνης ὁ ἡσφαλισμένος ὑποχρεοῦται ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τῶν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κλήσεως τοῦ ἰατροῦ ἢ ἐντὸς ἑβδομάδος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσθένεια ἐξακολουθεῖ, νὰ ἐπιδείξῃ ἢ ἀποστείλῃ πρὸς ἐπίδειξιν εἰς τὸ ἰατρεῖον ἢ, μὴ λειτουργοῦντος τοιούτου, εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑποκαταστήματος, τὸ βιβλιάριον ἀσθενείας του καὶ νὰ καταθέσῃ ἢ ἀποστείλῃ βεβαιωσιν τοῦ ἐπισκεφθέντος αὐτὸν μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ, ἀναφέρουσαν τὰ περιστατικὰ καὶ τὴν καταβληθεῖσαν (ἢ ὀφειλομένην) ἀμοιβήν. Τὸ ἰατρεῖον ἢ Ὑγειονομικὴ Ὑπηρεσία θὰ ἀναγράψῃ ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἰατρικῆς βεβαιώσεως τὴν ἐκ τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας προκύπτουσαν ἀσφαλιστικὴν ἱκανότητα καὶ θὰ παραπέμψῃ πάραυτα τὴν βεβαίωσιν ταύτην, χρησιμοποιουμένου πρὸς τοῦτο τοῦ συνημμένου ὑποδείγματος ἐντύπου εἰς τὸν ἁρμόδιον συμβεβλημένον ἰατρόν, κυρίως τὸν κατ' οἶκον, ἵνα οὗτος συνεχίσῃ τὴν θεραπευτικὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ, ἐκ παραλλήλου, ἀφοῦ ἐξετάσῃ τοῦτον ἢ, ἐν περιπτώσει ταχείας ἰάσεώς του, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ περιεχόμενον τῆς ἰατρικῆς βεβαιώσεως, γνωματεύσῃ περὶ τοῦ ἐπείγοντος τῆς περιπτώσεως ἢ τῆς ἀνάγκης, ἥτις ἐπέβαλε τὴν κλῆσιν τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ. Εἰς ἣν περίπτωσιν μετὰ τὴν κλῆσιν τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ ὁ ἀσθενὴς κατέστη περιπατητικός (κωλικός, αἱμορραγία κλπ.), οὗτος δέον νὰ προσέλθῃ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἰατρεῖον ἢ τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν, προσκομίζων τὰ ὡς ἄνω δικαιολογητικά, ἵνα ἐξετασθῇ παρ' ἰατροῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος, ὅστις θὰ γνωματεύσῃ περὶ τοῦ ἐπείγοντος καὶ τῆς ἀνάγκης, ἥτις ἐπέβαλε τὴν κλῆσιν μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἡσφαλισμένος ἐπρομηθεύθη φάρμακα βάσει συνταγῆς τοῦ ἐ-

πειγόντως κληθέντος μη συμβεβλημένου ιατροῦ, πρὸς ἀπόδοσιν τῆς δαπάνης, ὑποχρεοῦται ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τῶν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συνταγῆς ἢ ἐντὸς ἑβδομάδος ἐπὶ συνεχιζομένης ἀσθενείας νὰ καταθέσῃ ἢ ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἰατρεῖον ἢ, μὴ λειτουργοῦντος τοιούτου, εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω ἰατρικῆς βεβαιώσεως, καὶ ἀντίγραφον τῆς ἐκτελεσθείσης συνταγῆς, ὅπερ θὰ χορηγῆται παρὰ τοῦ ἐκτελέσαντος ταύτην φαρμακοποιοῦ. Τὸ ἰατρεῖον ἢ Ὑγειονομικὴ Ὑπηρεσία παραπέμπει τὸ ἀνωτέρω ἀντίγραφον, χρησιμοποιουμένου πρὸς τοῦτο τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἐντύπου, εἰς τὸν κατ' οἶκον ἰατρὸν ἢ, ἀντιστοίχως (ἐπὶ περιπατητικοῦ), εἰς τὸν ἰατρὸν τοῦ ἰατρείου ἢ τὸν προϊστάμενον τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, ὅστις ἐν προκειμένῳ θὰ γνωματεύσῃ τόσον ἐπὶ τῆς κλήσεως τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ, ὅσον καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης ἀγορᾶς τῶν φαρμάκων.

Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ἐγκρίνεται καὶ ἡ ἀπόδοσις τῆς δαπάνης δι' ἐνέργειαν κατ' ἐντολὴν τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ ἐπιγουσῶν παρακλινικῶν ἐξετάσεων εἰς μὴ συμβεβλημένα μετὰ τοῦ Ἱδρύματος ἐργαστήρια. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐντολὴ δέον νὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς βεβαιώσεως τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ, ἡ δὲ καταβληθεῖσα (ἢ ὀφειλομένη) δαπάνη ἐκ τῆς σχετικῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐργαστηρίου.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἠσφαλισμένος κατ' ἐντολὴν τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ ἐχρησιμοποίησεν ἰδιώτην νοσοκόμον πρὸς ἐφαρμογὴν ἐνέσεων, διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς δαπάνης ὑποχρεοῦται ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τῶν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ ὑγειονομικοῦ ὀργάνου ἢ ἐντὸς ἑβδομάδος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσθένεια ἐξακολουθεῖ, νὰ καταθέσῃ ἢ ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἰατρεῖον ἢ, ἐλλείψει τοιούτου, εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἐκτὸς τῆς ἰατρικῆς βεβαιώσεως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐκ τῆς ὁποίας δέον νὰ προκύπτῃ καὶ ἡ ἐντολὴ περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἐνέσεων, καὶ βεβαίωσιν τοῦ ἰδιώτου νοσοκόμου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν καὶ τῆς καταβληθείσης (ἢ τῆς ὀφειλομένης) εἰς αὐτὸν ἀμοιβῆς. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἰδιώτου νοσοκόμου παραπέμπεται εἰς τὸν κατ' οἶκον ἰατρὸν ἢ τὸν θεραπευτὴν τοῦ ἰατρείου ἢ τὸν προϊστάμενον τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, ὅστις ἐν προκειμένῳ θὰ γνωματεύσῃ τόσον ἐπὶ τῆς κλήσεως τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ, ὅσον καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης ἐφαρμογῆς τῶν ἐνέσεων.

Σημειοῦμεν πάντως, ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος ὑποχρεοῦται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας τῆς ἀσθενείας τοῦ ἰατρὸν θεραπευτὴν τοῦ Ἱδρύματος (ἐν τῷ ἰατρείῳ ἢ κατ' οἶκον) πρὸς συνέχισιν τῆς ὅλης θεραπευτικῆς του ἀγωγῆς.

ββ) Ἐλλείψει σχετικῶν συμβάσεων ἢ ἰδίων ὀργάνων.

Ὅσάκις παρίσταται ἀνάγκη χρησιμοποιήσεως μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ οἱασδήποτε εἰδικότητος, λόγῳ μὴ διαθέσεως παρὰ τοῦ Ὑποκαταστήματος συμβεβλημένου τοιούτου, δέον ὅπως ἡ τοιαύτη χρησιμοποίησις προεγκρίνηται ὑπὸ τοῦ ἰατρείου ἢ, ἐλλείψει τοιούτου, ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκαταστήματος. Ὡσαύτως ἀπαιτεῖται προέγκρισις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ παραγγελθεισῶν παρακλινικῶν ἐξετάσεων ἢ ἐκδοθεισῶν συνταγῶν ἢ τῆς παραγγελθείσης ἐφαρμογῆς ἐνέσεων.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν, ἐλλείψει συμβεβλημένων, χρησιμοποιοῦνται μὴ συμβεβλημένα ἐργαστήρια πρὸς ἐκτέλεσιν παρακλινικῶν ἐξετάσεων ἢ φαρμακεῖα πρὸς ἐκτέλεσιν συνταγῶν ἢ νοσοκόμοι πρὸς ἐφαρμογὴν ἐνέσεων παραγγελθεισῶν ὑπὸ συμβεβλημένου ἰατροῦ, οὐδεμία ἀναγγελία ἢ προέγκρισις ἀπαιτεῖται, τῆς ἐντολῆς τοῦ συμβεβλημένου ἰατροῦ ἀναπληρούσης ταύτας.

Σημειοῦμεν, ὅτι εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἡ χρησιμοποίησις τῶν μὴ συμβεβλημένων ὀργάνων δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν περιορισμὸν (διὰ μίαν μόνον ἐπίσκεψιν) τῆς προηγουμένης (αα) παραγράφου.

Εἰς ἁπάσας τὰς προαναφερθείσας (αα καὶ ββ) περιπτώσεις ἡ ἔγκρισις τῆς ἀποδόσεως τῆς πραγματοποιηθείσης ἢ ὀφειλομένης δαπάνης ἰατροφαρμακευτικῆς ἐν γένει περιθάλψεως βάσει τῶν δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀναφερομένων δικαιολογητικῶν θὰ γίνεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος διὰ τῆς ἐπιθέσεως σφραγῖδος. Ἐπὶ πάσης ὅμως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπορριπτικῆς ἀποφάσεως αὐτὴ θὰ ἐκδίδεται εἰδικῶς ἠιολογημένη καὶ θὰ κοινοποιῆται ἐν ἀντιγράφῳ εἰς τὸν ἠσφαλισμένον.

Προκειμένου περὶ μεγάλων Ὑποκαταστημάτων, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος δύναται νὰ μεταβιβάζῃ τὴν ἀνωφαδιτικὴν αὐτοῦ ἁρμοδιότητα εἰς τὸν προϊστάμενον τῆς Ὑπηρεσίας Παροχῶν ἢ ἕτερον ὑπάλληλον, ὁ ὁποῖος θ' ἀποφασίζῃ ἐγκριτικῶς ἢ ἀπορριπτικῶς. Εἰς τὰ ἐν λόγῳ Ὑποκαταστήματα καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν ἰατρείων θὰ ἀποφαίζουν τελεσιτικῶς ἐπὶ ἁπλῶν περιπτώσεων ἀποδόσεως δαπανῶν χρησιμοποιήσεως φροντίδων ἢ μέσων μὴ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος διατιθεμένων.

αι Παροχὴ εἰδικῶν θεραπειῶν, προθέσεων καὶ ἑτέρων εἰδῶν.

Ὁ εἰδικὸς θεραπευτὴς ἰατρὸς τοῦ Ἱδρύματος (ὀρθοπαιδικός, ὀφθαλμίατρος, ὀδοντίατρος, χειρουργὸς κλπ.), κατόπιν διαπιστώσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκ τῆς παρὰ ταύτου ἐπιδείξεως τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας του, ἐκδίδει περὶ τῆς ἀναγκης χορηγήσεως τῶν εἰδικῶν θεραπειῶν ἢ τῶν προθέσεων καὶ λοιπῶν εἰδῶν γνωματεύσεις εἰς διπλοῦν, τὸ πρωτότυπον τῆς ὁποίας διαβιβάζεται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Παροχῶν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς παροχῆς, τὸ δὲ ἀντίγραφον εἰς τὸν ἁρμόδιον ἐλεγκτὴν ἰατρὸν ἢ τὸν προϊστάμενον τῆς Ὑγειον. Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἄσκησιν γενικῆς ἐποπτείας ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων γνωματεύσεων.

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχήν, ὅτι ἐπὶ παροχῆς ὀδοντοπροσθετικῆς περιθάλψεως, ὁσάκις ἐλλείπουν ἐξ ἑκάστης γνάθου ὀλιγώτεροι τῶν 10 καὶ περισσότεροι τῶν πέντε ὀδόντων, ἀπαιτεῖται γνωμάτευσις τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς παροχῆς ταύτης λόγῳ τῆς φύσεως τῆς παθήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξαγω-

γής τῶν ὀλιγωτέρων τῶν δέκα ὀδόντων διὰ λόγους θρεπτικούς.

Ἡ Ὑπηρεσία Παροχῶν, ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται περὶ εἰδῶν (π.χ. εἰδικαὶ θεραπεῖαι, ὀμματοϋάλια, τεχνητοὶ ὀδόντες), τὰ ὁποῖα χορηγοῦνται παρὰ συμβεβλημένων μετὰ ταῦ Ἱδρύματος προμηθευτῶν, ἐπιθέτει εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς γνωματεύσεως σφραγῖδα, ἐν ᾗ ἀναγράφεται ἡ ἔγκρισις τῆς παροχῆς, τὸ παρὰ ταῦ ἡσφαλισμένου καταβλητέον εἰς τὸν προμηθευτὴν ποσοστὸν συμμετοχῆς καὶ τὸ παρὰ ταῦ Ἱδρύματος ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον. Ἡ τοιαύτη ἔγκρισις ὑπογράφεται ὑπὸ ταῦ Διευθυντοῦ ταῦ Ὑποκαταστήματος, προκειμένου δὲ περὶ μεγάλων Ὑποκαταστημάτων, ὑπὸ ταῦ προϊσταμένου Παροχῶν ἢ ἑτέρου ὑπαλλήλου, εἰς ὃν ὁ Διευθυντὴς ταῦ Ὑποκαταστήματος ἔχει μεταβιβάσει τὴν ἐν λόγῳ ἀποφασιστικὴν ἁρμοδιότητα.

Προκειμένου περὶ εἰδῶν, ἅτινα χορηγοῦνται κατόπιν δημοπρασίας, ἐφαρμόζονται ἐπὶ ταῦ παρόντος τὰ μέχρι ταῦδε ἰσχύοντα.

3) Νοσοκομειακὴ περίθαλψις.

α) Κατὰ τὸ ὠργανωμένον σύστημα (δι' ἰδιοκτήτων ἢ συμβεβλημένων νοσοκομείων ἢ κλινικῶν).

Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς περιθάλψεως ταῦ ἀσθενοῦς εἰς νοσοκομεῖον ἢ κλινικὴν γνωματεύει ὁ θεραπευτὴς ἰατρὸς ταῦ Ἱδρύματος (ἐν ἰατρείῳ ἢ κατ' οἶκον) ἢ ὁ καθ' οἱονδήποτε τρόπον συμβεβλημένος ἰατρὸς ἢ ὁ εἰς ὃν παρεπέμφθη ὁ ἡσφαλισμένος μὴ συμβεβλημένος τοιοῦτος κατὰ τὰ ἐν Α,β, ββ. Μετ' ἔγκρισιν ταῦ ἁρμοδίου ἐλεγκτοῦ ἢ ταῦ προϊσταμένου Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας καὶ κατόπιν διαπιστώσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος ἐκ ταῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας ταῦ ἡσφαλισμένου ἐκδίδεται παρὰ ταῦ ἰατρείου ἢ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας ταῦ Ὑποκαταστήματος εἰσιτήριον δι' ἰδιόκτητον κλινικὴν ταῦ Ἱδρύματος ἢ διά τινα τῶν μετ' αὐτοῦ συμβεβλημένων νοσοκομείων ἢ κλινικῶν.

Ἡ παρακολούθησις τῆς νοσηλείας πραγματοποιεῖται καὶ ἡ ἐντολὴ ἐξόδου χορηγεῖται, προκειμένου περὶ ἰδιοκτήτου θεραπευτηρίου ταῦ Ἱδρύματος, παρὰ ταῦ ἐπιστημονικοῦ Διευθυντοῦ ταῦ θεραπευτηρίου, προκειμένου δὲ περὶ συμβεβλημένου τοιούτου, παρὰ ταῦ ἁρμοδίου πρὸς τοῦτο ἰατροῦ.

Ἡ διάρκεια τῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως προσδιορίζεται κατὰ τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας ταῦ ἀσθενοῦς, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 7 ταῦ προσωρινοῦ Κανονισμοῦ Ἀπλουστεύσεως τῆς Διαδικασίας Ἀπονομῆς Παροχῶν κλπ.

Ὅσάκις εἰς ἡσφαλισμένους, νοσηλευομένους δαπάνως ταῦ Ἱδρύματος ἢ δωρεὰν εἰς πάσης φύσεως θεραπευτήρια, δὲν παρέχεται τροφὴ ἢ ἡ παρεχομένη τοιαύτη δὲν εἶναι πλήρης, χορηγεῖται εἰς τούτους τὸ ἀντίτιμον τῆς μὴ παρεχομένης ἢ ἐλλιπούσης τροφῆς ἐπὶ τῇ βάσει σχετικῆς ἀποφάσεως ταῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 6 ταῦ προαναφερθέντος Κανονισμοῦ.

β) Ἐν μὴ συμβεβλημένῳ νοσοκομείῳ ἢ κλινικῇ.

αα) Ἐν περιπτώσει εἰσόδου ταῦ ἡσφαλισμένου εἰς μὴ συμβεβλημένην μετὰ ταῦ Ἱδρύματος κλινικὴν τῆς προτιμήσεώς του τὸ Ἵδρυμα ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὰ νοσήλεια ὁμοειδοῦς συμβεβλημένης κλινικῆς κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 21 καὶ 22 ταῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας ὁριζόμενα ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς νοσηλείας του, ἐφ' ὅσον ἀνήγγειλε τὴν εἴσοδόν του ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τῶν 24 ὡρῶν ἢ ἐδικαιολογήθη λόγῳ τῆς καταστάσεως ταῦ ἀσθενοῦς τὸ ἐκπρόθεσμον τῆς ἀναγγελίας δι' ἀποφάσεως ταῦ Διευθυντοῦ ταῦ Ὑποκαταστήματος ἢ ταῦ εἰς ὃν διεβιβάσθη ἡ ἐν λόγῳ ἁρμοδιότης ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Ὑπηρεσίας Παροχῶν, κατόπιν σχετικῆς γνωματεύσεως ταῦ ἁρμοδίου ἐλεγκτοῦ ἢ ταῦ προϊσταμένου Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας ταῦ Ὑποκαταστήματος. Ἄλλως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγγελίας τῆς ἐν μὴ συμβεβλημένῃ κλινικῇ νοσηλείας του.

ββ) Ἐν περιπτώσει εἰσόδου εἰς μὴ συμβεβλημένην κλινικήν, λόγῳ ἐπειγούσης ἀνάγκης, τὸ Ἵδρυμα καταβάλλει δι' ὅσας ἡμέρας δικαιολογεῖται ἢ λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῆς καταστάσεως ταῦ ἀσθενοῦς παραμονή του ἐν τῇ μὴ συμβεβλημένῃ κλινικῇ πᾶσαν γενομένην δαπάνην ἐπὶ τῇ βάσει ταῦ τιμολογίου κατωτέρας θέσεως τῆς κλινικῆς. Ἐλλείψει διακρίσεως θέσεως ἐν τῇ κλινικῇ, ἐπὶ τῇ βάσει ταῦ συνήθως ὑφισταμένου ἐν αὐτῇ τιμολογίου.

Ἡ ἀπόδοσις τῶν νοσηλείων εἰς τὰς ἀνωτέρω (αα καὶ ββ) περιπτώσεις χωρεῖ ἐπὶ τῇ βάσει ἀναλυτικῆς ἐκθέσεως ταῦ παρακολουθήσαντος τὴν νοσηλείαν ἐλεγκτοῦ ἰατροῦ ἢ προϊσταμένου Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τῆς παρὰ ταῦ ἡσφαλισμένου προσκομιζομένης ἢ ἀποστελλομένης ἀποδείξεως πληρωμῆς τῶν νοσηλείων ἢ ἀνὲ αὐτῆς λογαριασμοῦ ἐξόδων νοσηλείας συνταταγμένου καὶ θεωρημένου παρὰ ταῦ οἰκείου Διευθυντοῦ κλινικῆς. Ἀπαιτεῖται δὲ περὶ τούτου ὁ Διευθυντὴς ταῦ Ὑποκαταστήματος ἢ ὁ εἰς ὃν μεταβιβάσθη ἡ ἐν λόγῳ ἁρμοδιότης ὑπεύθυνος ὑπάλληλος μετὰ διαπίστωσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος ταῦ νοσηλευθέντος ἐκ βιβλιαρίου ἀσθενείας του. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκδηλοῦται δι' ἐπιθέσεως σφραγῖδος ἐπὶ ταῦ ἐντύπου τῆς ἀναγγελίας. Ἐπὶ ἀπορριπτικῶν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀποφάσεων ἀπαιτεῖται ἡ σύνταξις ἠτιολογημένης ταυτότης καὶ ἡ κοινοποίησις ἀντιγράφου εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον. Ἐπὶ μεγάλων Ὑποκαταστημάτων ἡ ἐκκαθάρισις τῆς δαπάνης ἐνεργεῖται διὰ ταῦ Γραφείου Ἐκκαθαρίσεως Λογαριασμῶν.

Ἡσφαλισμένοι νοσηλευόμενοι εἰς μὴ συμβεβλημένα Κρατικὰ Νοσοκομεῖα δύνανται νὰ παραδώσουν εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον αὐτοὺς ἐλεγκτὴν ἰατρῶν ἔγγραφον ἐντολὴν τῶν πρὸς τὸ Ὑποκατάστημα, ὅπως τὰ νοσήλεια καταβληθῶσιν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον ἀπ' εὐθείας.

Διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς δαπάνης τῆς πραγματοποιηθείσης διὰ μικροβιολογικὰς ἐξετάσεις, φάρμακα κ.λ.π. κατὰ τὴν διάρκειαν νοσηλείας ἡσφαλισμένου εἰς μὴ συμβεβλημένην μετὰ ταῦ Ἱδρύματος κλινικὴν ἐφαρμόζονται τὰ γενικῶς ἰσχύοντα ἐπὶ ἀποδόσεως δαπάνης φαρμακευτικῆς κ.λ.π. περιθάλψεως (ἀνωτέρω Α, β).

4. Σανατοριακὴ περίθαλψις.

α) Ἐπὶ τῆς ἀνάγκης εἰσόδου ταῦ ἀσθενοῦς ἡσφαλισμένου εἰς τὸ σανατόριον καὶ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἐν λόγῳ νοσηλείας γνωμα-

τεύει ἡ Πρωτοβάθμιος Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπὴ Φυματικῶν καὶ ἐνδεχομένως ἡ Δευτεροβάθμιος κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀπλουστεύσεως κλπ. Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἰσχύοντα ἐπὶ χορηγήσεως νοσοκομειακῆς περιθάλψεως.

β) Ἀντίτιμον βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς.

αα) Τὸ ἀντίτιμον βασικῶν εἰδῶν διαιτολογίου φυματικῶν, περὶ οὗ ἡ § 5 ἐδάφ. α' τοῦ ἄρθρου 31 Ἀναγκ. Νόμου 1846|1951, καταβάλλεται μέχρις ἐξευρέσεως κλίνης ἐν σανατορίῳ ἐπὶ τῇ βάσει:

1) Τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἠσφαλισμένου.

2) Τῆς γνωματεύσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Υ.Ε.Φ. περὶ τῆς ἀνάγκης παροχῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως, καὶ

3) Ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ ἀποχῆς ἀπὸ τῆς ἐργασίας του, ἐν ᾗ ἀναφέρει οὗτος τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐργοδότου (ὀνοματεπώνυμον ἢ ἐπωνυμία ἐπιχειρήσεως, διεύθυνσις), τὴν ἡμερομηνίαν διακοπῆς τῆς ἐργασίας του καὶ δηλοῖ, ὅτι δὲν θὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν πρὸ τῆς παρὰ τοῦ Ἱδρύματος ἐπιστροφῆς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ του βιβλιαρίου.

ββ) Τὸ ἀντίτιμον βασικῶν εἰδῶν διαιτολογίου φυματικῶν, περὶ οὗ ἡ § 5 τοῦ ἄρθρου 31 Α.Ν. 1846|1951 καταβάλλεται ἐπὶ τῇ βάσει ἐξιτηρίου ἐκ τοῦ σανατορίου μὲ ἔνδειξιν τοῦ ἁρμοδίου ἐλεγκτοῦ ἰατροῦ ἢ τοῦ προϊσταμένου Ὑγειον. Ὑπηρεσίας περὶ τῆς ἐκλείψεως τῆς ἀνάγκης τῆς περαιτέρω σανατοριακῆς περιθάλψεως (καθ' ὑπόδειγμα ἐντύπου).

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφίων α' καὶ β' τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου (αα καὶ ββ τῆς παρούσης) τὸ ἀντίτιμον διαιτολογίου φυματικῶν προκαταβάλλεται κατὰ μῆνα (ἄρθρ. 8 τοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ Ἀπλουστεύσεως Ἀπονομῆς Παροχῶν).

Β') Παροχαὶ μητρότητος.

α) Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 31 § 7 ἐδάφ. β' Α.Ν. 1846|1951 ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίδειξις τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας τῆς ἠσφαλισμένης, ὡς καὶ τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας τοῦ τυχὸν ἠσφαλισμένου συζύγου της (ἢ τοῦ ἀτομικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας, προκειμένου περὶ τοκετοῦ τῆς συζύγου ἠσφαλισμένου), καὶ ἡ προσαγωγὴ ἀντιγράφου ἢ ἀποσπάσματος ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

Τὸ ἐν λόγῳ βοήθημα δύναται νὰ προκαταβάλλεται ἀπὸ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας πρὸ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ, ὁπότε ἡ ἠσφαλισμένη δέον νὰ προσκομίσῃ, ἀντὶ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως, ἰατρικὴν βεβαίωσιν, ἐκδιδομένην παρὰ θεραπευτοῦ ἰατροῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος ἢ συμβεβλημένου μετ' αὐτοῦ καθ' οἱονδήποτε τύπον ἢ ἐλλείψει τοιούτου παρὰ μὴ συμβεβλημένου ἰατροῦ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ἡ ἰατρικὴ βεβαίωσις θὰ θεωρῆται παρὰ τοῦ ἐλεγκτοῦ ἢ τοῦ προϊσταμένου Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκαταστήματος.

β.—αα) Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 39 Α.Ν. 1846|1951 ἐπιδόματος κηδείας ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίδειξις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τῆς ἠσφαλισμένης, τοῦ τυχὸν ὑπάρχοντος οἰκογενειακοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἰατρικὴ βεβαίωσις κατὰ τ' ἀνωτέρω περὶ τοῦ ἐπικειμένου τοκετοῦ της καὶ ὑπεύθυνος δήλωσις αὐτῆς, ἀναφέρουσα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐργοδότου (ἐπωνυμία—διεύθυνσις), τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἀπέσχε ἀπὸ τῆς ἐργασίας της, καὶ τὴν δήλωσιν, ὅτι δὲν θὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν πρὸ τῆς πρὸς αὐτὴν ἐπιστροφῆς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ της βιβλιαρίου.

ββ) Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος λοχείας ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίδειξις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, τοῦ τυχὸν ὑπάρχοντος οἰκογενειακοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπεύθυντος δήλωσις τῆς ἠσφαλισμένης καὶ ἡ προσαγωγὴ ἀντιγράφου ἢ ἀποσπάσματος τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως τοῦ τέκνου της.

Γ') Εἰς χρῆμα παροχαὶ ἀσθενείας

1) Ἐπίδομα ἀσθενείας.

α) Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίδειξις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἠσφαλισμένου, καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς προσαυξήσεως ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις ὑπευθύνου δηλώσεως αὐτοῦ ἀναφερούσης τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐργοδότου (ἐπωνυμίαν—διεύθυνσιν), τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἧς ὁ ἠσφαλισμένος ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του συνεπείᾳ τῆς ἀσθενείας του, καὶ ὅτι δὲν θὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν πρὸ τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιστροφῆς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ του βιβλιαρίου, ὡς καὶ βεβαίωσις τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας του.

Προκειμένου περὶ ἀνικανότητος ὀφειλομένης εἰς ἀτύχημα, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δικαιολογητικῶν, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ὑποβολὴ τοῦ ἐντύπου τῆς δηλώσεως τοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 21 καὶ 22 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἁρμοδιότητος ὁριζόμενα.

β) Ἡ πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀνικανότητος γνωμάτευσις ἐκδίδεται παρὰ τοῦ ἰατροῦ θεραπευτοῦ τοῦ Ἱδρύματος (ἐν ἰατρείῳ ἢ κατ' οἶκον). κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, ἀκολούθως δὲ παρὰ τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος. Ἐπὶ κλινήρων ἀσθενῶν ὁ κατ' οἶκον ἰατρὸς ὑποχρεοῦται νὰ παραδίδῃ τὴν γνωμάτευσιν τῆς ἀνικανότητος εἰς τὸ οἰκεῖον ἰατρεῖον ἢ, ἐλλείψει τοιούτου, εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑποκαταστήματος ἐντὸς τῆς ἐπομένης τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν διεπίστωσε τὴν ἀνικανότητα.

γ) Ἐν περιπτώσει νοσηλείας τοῦ ἠσφαλισμένου ἐν θεραπευτηρίῳ ἡ ἐναρξις τῆς ἀνικανότητός του πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ τῆς ἀσθενείας του βεβαιοῦται ἐκ τοῦ εἰσιτηρίου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰσόδου του καὶ ἡ λῆξις ἐκ τοῦ ἐξιτηρίου.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Κλινικῆς ἐπὶ Ἰδιοκτήτων κλινικῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ὁ ἁρμόδιος ἐλεγκτὴς ἢ ὁ προϊστάμενος τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκαταστήματος ἐπὶ μὴ ἰδιοκτήτων, συμβεβλημένων ἢ μή, γνωματεύει περὶ τῆς ἀνικα-

νότητος τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς ἐργασίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου τούτου ἐκ τοῦ θεραπευτηρίου καὶ μέχρι τὸ πολὺ 15 ἡμερῶν. Μεθ' ὃ ὁ ἠσφαλισμένος δέον νὰ ἐξετασθῇ πρὸς διαπίστωσιν τῆς περαιτέρω ἀνικανότητος τὸν παρὰ τῆς οἰκείας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ, ἐπὶ εἰσέτι κλινήρους ἀσθενοῦς, παρὰ τοῦ ἁρμοδίου κατ' οἶκον ἰατροῦ. Εἰς ἣν περίπτωσιν δικαιολογηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τὸ ἐκπρόθεσμον τῆς ἀναγγελίας τῆς εἰσόδου ἀσθενοῦς ἠσφαλισμένου εἰς μὴ συμβεβλημένον μετὰ τοῦ Ἱδρύματος θεραπευτήριον, ἡ ἐπιδότησις θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰσόδου τούτου εἰς τὸ θεραπευτήριον, ἄλλως ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἐνεκρίθη ἡ ἀπόδοσις τῶν νοσηλείων, ὑπολογιζομένου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τοῦ χρόνου ἀναμονῆς.

Ὁ χρόνος ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας θὰ ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ἠσφαλισμένος παρουσιάσθη εἰς ὑγειονομικὸν ὄργανον ἢ ἑτέραν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἐδήλωσε τὴν ἀνικανότητά του πρὸς ἐργασίαν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως, ὅτι θέλει κριθῇ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἄνικανος πρὸς ἐργασίαν, ἀσχέτως ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ διέρρευσε χρονικόν τι διάστημα, καθ' ὃ διενηργήθησαν π.χ. παρακλινικαὶ ἐξετάσεις, ἔλεγχος πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἀπασχολήσεως κ.λ.π.

Ἡ γνωμάτευσις τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ἀνάγκης εἰσόδου ἠσφαλισμένου εἰς σανατόριον καὶ παραμονῆς του ἐν αὐτῷ ἐφ' ὡρισμένον χρόνον ἀποτελεῖ καὶ βεβαίωσιν τῆς ἀνικανότητος τούτου πρὸς ἐργασίαν διὰ τὴν ἐπιδότησίν του.

δ) Ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος δὲν προσέλθῃ πρὸς ἐπανεξέτασιν, ἅμα τῇ λήξει τοῦ διὰ τῆς ἰατρικῆς γνωματεύσεως καθορισθέντος κατὰ πρόβλεψιν χρόνου ἀνικανότητος, δύναται ἐνδεχομένως συνεχισθησομένη ἐπιδότησίς του νὰ ἀνατρέξῃ καὶ εἰς τὸ διαρρεῦσαν διάστημα, οὐχὶ ὅμως πέραν τοῦ μηνός, ἀπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι θέλει βεβαιωθῇ ἰατρικῶς ἡ ὕπαρξις τῆς ἀνικανότητος κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν διάστημα καὶ ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν δικαιολογηθῇ ἡ μὴ ἔγκαιρος ἐμφάνισις τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς ἐπανεξέτασιν.

Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς φυματιώσεως, ὅπου ἐνδέχεται νὰ παραμένῃ ὁ ἀσθενὴς ἐπὶ μακρὸν ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως (π.χ. διαμονὴ εἰς ἐξοχήν) δέον νὰ ὑποδεικνύεται παρὰ τῆς Ὑπηρεσίας, ὅπως ἐμφανισθῇ ὁ ἐνδιαφερόμενος πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ ζητήσῃ τὴν παράτασιν τῆς ἀνικανότητός του, ἵνα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας του συνεχισθῇ ἀκωλύτως ἡ ἐπιδότησίς του.

Ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἱκανότητός του πρὸς ἐργασίαν κριθῇ ἐκ νέου μετὰ πάροδον χρονικοῦ τινος διαστήματος ἄνικανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ τῆς αὐτῆς νόσου (περίπτωσις ὑποτροπῆς), ἡ νέα ἐπιδότησίς του θὰ χωρήσῃ, ἐφ' ὅσον ἡ περίπτωσίς του θεωρηθῇ ὡς ἀσφαλιστικῶς ἑνιαία, ἤτοι ἐφ' ὅσον ἔχει μεσολαβήσει εὔλογον χρονικὸν διάστημα, θεωρουμένου πάντως, ὅτι ὁ χρόνος οὗτος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ δεκάμηνον. Ὡς εἶναι εὔνόητον, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ἀπαιτεῖται ἡ πλήρωσις νέων προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐκ νέου ἐπιδότησιν, ἥτις καὶ δύναται νὰ χωρήσῃ ἀναδρομικῶς, οὐχὶ πάντως πέραν τοῦ μηνός, κατὰ τὰ προηγουμένως ἐκτεθέντα.

ε) Ἡ ἐπιδότησις λόγῳ ἀσθενείας διαρκεῖ ἐφ' ὅσον χρόνον διαπιστοῦται ἰατρικῶς, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἡ ἀνικανότης, παρατεινομένη ἐνδεχομένως κατόπιν νέων γνωματεύσεων. Αὕτη διακόπτεται διὰ τῆς ἀνακτήσεως τῆς ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως ἢ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἐπιδοτουμένου.

Διὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐπιδοτήσεως δὲν θὰ ἀπαιτῆται τοῦ λοιποῦ ἡ ἔκδοσις πιστοποιητικοῦ ἱκανότητος κατὰ τὰ ἐν τῷ Κεφ. XIII τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. διαλαμβανόμενα.

στ) Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν νοσηλευομένων ἐν θεραπευτηρίῳ ἠσφαλισμένων δέον ὅπως τὸ ἰατρεῖον ἢ ἡ Ὑγειον. Ὑπηρεσία τοῦ Ὑποκαταστήματος μεριμνοῦν διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ οἰκείου τοῦ ἀσθενοῦς, ὅστις ἐπεμελήθη διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ εἰσιτηρίου ἢ ἀνήγγειλε τὴν ἐν μὴ συμβεβλημένῳ θεραπευτηρίῳ εἴσοδον τοῦ ἠσφαλισμένου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἐπιδότησίν του δικαιολογητικῶν.

Πρὸς τοῦτο θὰ χορηγῆται πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἡ ἀπευθυνομένη δήλωσις, περὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας κ.λ.π., ἐπὶ τοῦ ἐντύπου τῆς ὁποίας θ' ἀναγράφωνται ἐν λεπτομερείᾳ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἐπιδότησιν ἀνικάνου δικαιολογητικά.

Ἡ Ὑγειονομικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Ὑποκαταστήματος θὰ διαβιβάζῃ καθ' ἑκάστην εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Παροχῶν ὀνομαστικὴν κατάστασιν τῶν καθ' ἡμέραν εἰσερχομένων εἰς τὰ ἰδιόκτητα θεραπευτήρια τοῦ Ἱδρύματος ἢ τὰ μετ' αὐτοῦ συμβεβλημένα, ὡς καὶ τῶν ἀναγγελλόντων τὴν εἴσοδόν των εἰς μὴ συμβεβλημένα τοιαῦτα. Παραπλεύρως τῶν ὀνομάτων τῶν ἠσφαλισμένων, ὧν αἱ οἰκεῖοι δὲν ἐνημερώθησαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσκόμισιν δικαιολογητικῶν, θὰ ἀναγράφεται ἡ ἐνδεικτικὸς «δὲν ἐνημερώθη». Βάσει τῆς καταστάσεως ταύτης ἡ Ὑπηρεσία Παροχῶν ἀφ' ἑνὸς θὰ συσχετίζῃ τὰς περιπτώσεις τῶν ἠσφαλισμένων, οἵτινες ἐπιδοτοῦνται ἤδη πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς θεραπευτήριον, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν δι' ὑπαλλήλου της ἐνημέρωσιν τῶν οἰκείων τῶν ὑπολοίπων. Προκειμένου περὶ νοσηλευομένων εἰς ἰδιόκτητα θεραπευτήρια, ἡ ἐνημέρωσις τῶν οἰκείων τῶν ἠσφαλισμένων θὰ γίνεται μεριμνᾷ τῆς παρ' αὐτοῖς ὑπηρεσίας, προκειμένου δὲ περὶ νοσηλευομένων οἴκοι ἡ τοιαύτη ἐνημέρωσις νὰ γίνηται διὰ τοῦ κατ' οἶκον ἰατροῦ, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ παραδίδῃ εἰς τὸν ἀσθενῆ πρὸς συμπλήρωσιν ἔντυπον ὑπεύθυνον δήλωσιν.

Ἡ ἀνωτέρω διαγραφομένη διαδικασία (ὑποβολὴ ἡμερησίων καταστάσεων εἰσερχομένων εἰς νοσοκομεῖα κλπ.) ἀφορᾷ κυρίως τὰ μεγάλα Ὑποκαταστήματα, ὅπου ὑφίσταται συνήθως ἀποκέντρωσις τῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ κτίρια. Εἰς τὰ μικρότερα Ὑποκαταστήματα εἶναι δυνατὸν ἡ διαδικασία αὕτη νὰ ἁπλουστευθῇ διὰ παροχῆς προφορικῶν πληροφοριῶν κλπ.

2) Προσαυξήσεις επιδόματος λόγω οικογενειακών βαρών.

Διά τον υπολογισμόν των προσαυξήσεων του επιδόματος λόγω συνυπάρξεως μελών οικογενείας απαιτείται ή επίδειξις του οικογενειακού βιβλιαρίου ασθενείας, εξ ού ή Υπηρεσία θά άρύεται τα απαιτούμενα στοιχεία οικογενειακής καταστάσεως του επιδοτουμένου (όνοματεπώνυμον, συγγενική σχέσις κλπ.).

Εν ή περιπτώσει δέν έχει εκδοθή είσέτι οικογενειακόν βιβλιάριον ασθενείας, ή έναρξις ών όπο την έννοιαν του άρθρου 33 μελών οικογενείας βεβαιούται κατά τον εν Κεφ. IV και V της κοινοποιουμένης αποφάσεως του Δ. Σ. καθοριζόμενον τρόπον.

3) Έξοδα κηδείας.

Τά κατά το άρθρον 32 Α.Ν. 1846|1951 έξοδα κηδείας καταβάλλονται εις την χήραν του αποβιώσαντος κατόπιν προσαγωγής του ασφαλιστικού βιβλιαρίου ασθενείας του θανόντος και αντιγράφου ή αποσπάσματος της ληξιαρχικής πράξεως θανάτου. Εάν ή συζυγική σχέσις δέν συνάγεται εκ του οικογενειακού βιβλιαρίου ασθενείας, αποδεικνύεται αύτη προσαγομένων των δικαιολογητικών κατά τά εν Κεφ. IV και V της κοινοποιουμένης αποφάσεως του Δ.Σ. διαλαμβανόμενα. Η χήρα δέν υποχρεούται νά αποδείξη, ότι επεβλήθη εις τά έξοδα κηδείας του θανόντος συζύγου της.

Διά την καταβολήν των κατά τ' ανωτέρω εξόδων εις πάντα έτερον επιμεληθέντα της κηδείας θανόντος ησφαλισμένου απαιτείται η προσαγωγή, πλήν των προαναφερθέντων δικαιολογητικών (βιβλιαρίων, ασφαλιστικού και ασθενείας, του θανόντος και αντιγράφου ληξιαρχικής πράξεως θανάτου του), και βεβαιώσεις του επιμεληθέντος την κηδείαν έργολάβου, εξ ής νά εμφαίνηται το καταβληθέν ποσόν.

Η εν λόγω βεβαίωσις θά θεωρήται παρά τοϊ Διευθυντού της Κλινικής ή του Νοσοκομείου, εις ην περίπτωσιν ο θάνατος επήλθε κατά την διάρκειαν της νοσοκομειακής περιθάλψεως του ασθενούς.

Τέλος ο Διευθυντής του Υποκαταστήματος αποφασίζει διά την επιμέλειαν του Ιδρύματος κηδεύσαν αποβιώσαντος εν κλινική ησφαλισμένου (εφ' όσον δέν εμφανίζεται οικείος του θανόντος προς επιμέλειαν της κηδείας του), κατόπιν της βεβαιώσεως του θανάτου παρά του Διευθυντού της κλινικής, εάν ο θάνατος έλαβε χώραν εν ιδιοκτήτω κλινική του Ιδρύματος, παρά του προϊσταμένου δέ της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Υποκαταστήματος ή του αρμοδίου ελεγκτού ιατρού εις πάσαν έτέραν περίπτωσιν.

Δ') Μετακινήσεις ασθενών.

Εις περίπτωσιν μετακινήσεως ησφαλισμένου κατά το άρθρον 31 § 6 του Α.Ν. 1846|1951, τό Υποκατάστημα, εις την περιφέρειαν του οποίου ανήκει οδτος (Υποκατάστημα Α), θά χορηγή έφεξής το έντυπον «Δελτίον Μετακινήσεως», όπερ καθιερώθη προς απλούστευσιν της σχετικής διαδικασίας και αποφυγήν καθυστερήσεων εκ της αλληλογραφίας μεταξύ των Υποκαταστημάτων, σχετικώς μέ την πάθησιν του ασθενούς, την έγκρισιν της μετακινήσεως, τας πραγματοποιηθείσας παροχάς κλπ. Το εν λόγω δελτίον φέρει ο μετακινούμενος μεθ' εαυτού. Επί τη επιδείξει δέ τούτου θέλει τυγχάνει των παροχών παρά τοϊ εις ο μετακινείται Υποκαταστήματος Β. Ειδικώτερον ή Υπηρεσία Παροχών του Υποκαταστήματος Α θά συμπληρώση προ της παραδόσεως του Δελτίου τας επί του εξωφύλλου αύτου ενδείξεις, ως και τας τοιαύτας επί της σελίδος 1 και της 5 (κάτω τμήμα). Ο θεράπων ιατρός θά συμπληροί τας ενδείξεις εν τη σελίδι 2, ή δέ Υγειονομική Υπηρεσία αύτου τάς εν τη σελίδι 5 (άνω τμήμα). Η σελίς 5, αποκοπτομένη, θά επισυνάπτεται εις το εκδιδόμενον υπό Υποκαταστήματος Α ένταλμα πληρωμής.

Ο μετακινούμενος ασθενής θά παρουσιάζεται άπ' ευθείας εις το προς ο παραπέμπεται διά του δελτίου ιατρείον, εργαστηρίων, νοσοκομείων κ.λ.π. του Υποκαταστήματος Β, το οποίον θά επιλαμβάνεται της συμπληρώσεως των ενδείξεων της αντιστοίχου σελίδος, ήτοι της σελίδος 3, εφ' όσον ο ησφαλισμένος εξητάσθη παρ' ιατροϋ ειδικότητος, της σελίδος 4, εφ' όσον ο ησφαλισμένος ενοσηλεύθη εν θεραπευτηρίω, 8, εφ' όσον ο ησφαλισμένος διημρμοσε θεραπείαν εν εργαστηρίω, 10, εφ' όσον υπεβλήθη ούτος εις παρακλινικάς εξετάσεις, και εφ' όσον εξητάσθη παρά της Υγειονομικής Επιτροπής του Υποκαταστήματος Β. Η Υγειονομική Υπηρεσία του Υποκαταστήματος Β άμα τη πέρατι της εξετάσεως ή νοσηλείας του ασθενούς θά γνωματεύη περί της επανόδου του μετακινηθέντος, συμπληρούσα τάς ενδείξεις της σελίδος 12 και ενδεχομένως την σελίδα 11. Εν προκειμένω σημειούμεν, ότι ή σελίς 11 είναι δυνατόν νά συμπληρωθή και παρά της Υπηρεσίας Παροχών του Υποκαταστήματος Β (αναγραφή χορηγηθέντος τυχόν είδους προσθέτου περιθάλψεως κλπ.). Τέλος ή Υπηρεσία Παροχών του Υποκαταστήματος Β δ' άπασαι την σελίδα 6-7, άφοϋ συμπληρώση τάς σχετικάς ενδείξεις και θά επισυνάπτη ταύτην εις το ένταλμα πληρωμής εξόδων επιστροφής.

Σημειούμεν σχετικώς, ότι το Υποκατάστημα Α, άμα τη επιστροφή των μετακινηθέντων, δέον νά παραλαμβάνη τά χρησιμοποιηθέντα «Δελτία Μετακινήσεως» προς φύλαξιν, καθ' όσον ενδέχεται ν' αποτελέσωσι ταύτα στοιχείο διά διενέργειαν στατιστικής έρεύνης.

IV. **Παροχαί ανεργίας**

Το επίδομα ανεργίας καταβάλλεται παρά του Υποκαταστήματος, εις την περιφέρειαν του οποίου έλαβε χώραν ή παρά του εργοδότου απόλυσις του μισθωτού, και εφ' όσον βεβαίως εις την περιοχήν ταύτην έχει επεκταθή η ασφάλισις διά τον κλάδον της ανεργίας.

Τη αιτήσει του ενδιαφερομένου δύναται νά ενεργήται μεταφορά της επιδοτήσεως εις έτερον Υποκατάστημα, ένθα παραμένει ή προτίθεται νά παραμείνη ούτος ως άνεργος, υπό την προυπόθεσιν ότι και εις την περιφέρειαν τούτου έχει επεκταθή ή ασφάλισις διά τον κλάδον της ανεργίας. Η μεταφορά της επιδοτήσεως θά εγκρίνεται παρά του Διευθυντού του Υποκαταστήματος, όπερ διά της κοινοποιήσεως της σχετικής αποφάσεως περί μεταφοράς εις το Υποκατάστημα, το οποίον θέλει συνεχίσει την κα-

ταβολήν τοῦ ἐπιδόματος, θὰ γνωστοποιῇ εἰς τοῦτο τὴν ἡμερομηνίαν, ἀφ' ἧς δέον νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐπιδότησις τοῦ ἀνέργου, τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς ἐπιδοτήσεως, ὡς καὶ τὰ καταβληθέντα μέχρι τῆς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας ἐπιδόματα. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ αἴτησις πρὸς ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας δὲν ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑποκατάστημα, ἔνθα ἔλαβε χώραν ἡ ἀπόλυσις τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλ' εἰς ἕτερον Ὑποκατάστημα, ὅπου οὗτος εὑρίσκεται, δέον νὰ ἐνεργῆται ἡ πρωτοκόλλησίς της, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν περιοχὴν καὶ τοῦ Ὑποκαταστήματος τούτου ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις. Ἐπιμελείᾳ τοῦ Ὑποκαταστήματος τούτου θὰ συγκεντρώνται τὰ δικαιολογητικὰ καὶ θὰ διαβιβάζωνται εἰς τὸ ἁρμόδιον πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος Ὑποκατάστημα, ὁ Διευθυντὴς τοῦ ὁποίου ἐν τῇ ληφθησομένῃ περὶ τῆς ἐπιδοτήσεως ἀποφάσει του θὰ ἐγκρίνῃ καὶ τὴν μεταφορὰν ταύτης. Ἡ τοιαύτη ἀπόφασις θὰ κοινοποιῆται εἰς τὸ Ὑποκατάστημα, ὅπερ θὰ καταβάλῃ τὸ ἐπίδομα, διαβιβαζομένων ἁπάντων τῶν δικαιολογητικῶν καὶ ἐνημερουμένου τοῦ ἐνδιαφερομένου.

Α) Ἀναγνώρισις παροχῆς.

Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ ἀνεργίας ἀπαιτοῦνται:

1) Ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς καὶ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου (πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμπερωνυμένου χρόνου ἢ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου):

α) Δήλωσις ἀνεργίας τοῦ ἠσφαλισμένου, ὑποβαλλομένη ἐγγράφως καὶ αὐτοπροσώπως, ἥτις δέον νὰ συντάσσεται παρὰ τῆς ὑπηρεσίας, χρησιμοποιουμένου πρὸς τοῦτο εἰδικοῦ ἐντύπου.

β) Κατάθεσις τῆς κοινοποιηθείσης εἰς τὸν ἠσφαλισμένον παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

γ) Κατάθεσις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τοῦ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, παρ' ᾧ τυγχάνει ἠσφαλισμένος διὰ τοὺς λοιποὺς κλάδους ὁ ἄνεργος. Ἐπὶ Ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως, μὴ χρησιμοποιούντων ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων, ἀρκεῖ βεβαίωσις τοῦ ἁρμοδίου Ὀργανισμοῦ περὶ τῆς ἀσφαλιστικῆς των καταστάσεως (ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας—χρόνος πραγματοποιήσεως). Προκειμένου περὶ τῶν ἐπαγγελματικῶς κατοχυρωμένων μισθωτῶν (ἀρτεργατῶν, μουσικῶν, ἠθοποιῶν, κεραμοποιῶν, πλινθοποιῶν, μυλεργατῶν κ.λ.π.) ἀπαιτεῖται ἐπιπροσθέτως καὶ κατάθεσις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ αὐτῶν βιβλιαρίου.

δ) Ἐπίδειξις παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου τοῦ παρὰ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας χορηγουμένου δελτίου ἐγγραφῆς εἰς τοὺς καταλόγους ἀνέργων, ἐπιτιθεμένης σφραγῖδος περὶ τῶν στοιχείων τούτου ἐπὶ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας του.

ε) Ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τοῦ ἐργοδότου, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 ν. 118|1945 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 66257|22.1.1952 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν. Ἡ τοιαύτη ἔγγραφος ἀναγγελία δὲν τάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, προκειμένου περὶ τοῦ Δημοσίου ὡς ἐργοδότου (ἄρθρον 60 § 2 Α.Ν. 1846|1951).

2) Ἐπὶ λήξεως τῆς ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου συμβάσεως ἐργασίας:

α) Δήλωσις τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ τῆς ἀνεργίας του, ὡς ἀνωτέρω (1α) ἐξετέθη.

β) Κατάθεσις βεβαιώσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεπείᾳ λήξεως τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου ἢ ἔργου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως χορηγήσῃ βεβαίωσιν, ἡ τοιαύτη λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξακριβοῦται δι' ὀργάνου τῆς ὑπηρεσίας, συνταχθείσης σχετικῆς ἐκθέσεως.

γ) Κατάθεσις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. ἢ τοῦ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως ὡς ἀνωτέρω (1γ).

δ) Ἐπίδειξις τοῦ δελτίου τοῦ οἰκείου Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ὡς ἀνωτέρω (1δ).

3) Ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ν. 2112|1920.

Ὡς γνωστόν, ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατόπιν μηνύσεως ἐναντίον τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιοποίνων πράξιν ἐκτελεσθεῖσαν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ συνεπείᾳ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ἐνῷ ὁ οὕτως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ἀπαλλαγῇ διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Διὰ τὴν ἐπιδότησιν εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἀπαιτοῦνται τὰ κάτωθι δικαιολογητικά:

α) Δήλωσις τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ τῆς ἀνεργίας του ὡς ἀνωτέρω.

β) Ἀντίγραφον τῆς ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως ἢ ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος.

γ) Κατάθεσις παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου βεβαιώσεως τοῦ ἐργοδότου, ἐξ ἧς νὰ ἐμφαίνηται τόσον ἡ ἡμερομηνία ἀπολύσεώς του, ὅσον καὶ τὸ ἀδίκημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἔλαβε χώραν ἡ ἀπόλυσις. Ἐπὶ ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως χορηγήσῃ βεβαίωσιν τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἐξακριβοῦνται δι' ὀργάνου τῆς ὑπηρεσίας, συνταχθείσης σχετικῆς ἐκθέσεως.

δ) Κατάθεσις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου ὡς ἀνωτέρω (1γ).

ε) Ἐπίδειξις τοῦ δελτίου τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ὡς ἀνωτέρω (1δ).

Β) Προσαυξήσεις τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν προσαυξήσεων, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς τυχὸν συνυπάρξεως μελῶν οἰκογενείας θὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν τὰ ὅσα ἀνωτέρω ἐξετέθησαν ἀντιστοίχως ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας (ΙΙΙ Γ 2).

Γ) Ἀναστολή

Διὰ τὴν ἀναστολὴν τοῦ ἐπι-

δοματος ἀνεργίας ἀπαιτεῖται: Ἐπὶ ἀναστολῆς:

1) Λόγῳ ἀναλήψεως ἐξηρτημένης ἐργασίας:

Ὑποβολὴ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου ἐργοδότου, ἐξ ἧς νὰ προκύπτῃ ἡ ἀκριβὴς ἡμερομηνία τῆς παρ' αὐτῷ προσλήψεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ σχετικὴ ἔκθεσις τῆς ἐνεργησάσης (οἰκοθεν) τὴν ἐξακρίβωσιν ὑπηρεσίας.

2) Λόγῳ ἀναλήψεως αὐτοτελοῦς ἐργασίας:

Ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς αὐτοτελοῦς ἀπασχολήσεως του ἢ σχετικὴ ἔκθεσις τῆς ἐνεργησάσης (οἰκοθεν) τὴν ἐξακρίβωσιν ὑπηρεσίας.

3) Λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν:

Σημείωμα τοῦ ἁρμοδίου ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου (ὑγειονομικοῦ ἢ διοικητικοῦ), ἐν ᾧ ἀναγράφεται ἡ ἡμερομηνία, ἀφ' ἧς ἐκρίθη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ὁ ἄνεργος.

4) Λόγῳ στρατεύσεως:

Βεβαίωσις τῆς οἰκείας στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἡμερομηνίας τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ ἄνεργου ἢ ἐπίδειξις ἑτέρου ἐγγράφου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐξ οὗ νὰ προκύπτῃ ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἡμερομηνία στρατεύσεως. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν δέον νὰ γίνεται σχετικὴ ἐγγραφὴ ἐπὶ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας παρὰ τῆς ὑπηρεσίας.

5) Λόγῳ φυλακίσεως:

Βεβαίωσις τῆς οἰκείας δημοσίας Ἀρχῆς περὶ τῆς ἡμερομηνίας, ἀφ' ἧς ἐφυλακίσθη ὁ ἄνεργος.

6) Λόγῳ ἀναχωρήσεως:

Ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἡμερομηνίας τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Συντρέχει τοιαύτη περίπτωσις, ὅταν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως δὲν ἐζητήθη ἢ δὲν ἐνεκρίθη ἡ μεταφορὰ τῆς ἐπιδοτήσεως ἀπὸ τὸ Ὑποκατάστημα, παρ' οὗ ἐπιδοτεῖται ὁ ἄνεργος, εἰς τὸ Ὑποκατάστημα, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου οὗτος θέλει ἐγκατασταθῇ, ὡς καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τῆς ἀνεργίας ἐκεῖ, ὅπου ὁ ἐπιδοτούμενος ἄνεργος θὰ ἐγκατασταθῇ τοῦ λοιποῦ.

Δ) Διακοπή

Διὰ τὴν διακοπὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀπαιτεῖται: Ἐπὶ διακοπῆς:

1) Λόγῳ θανάτου:

Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ θανάτου ἐφαρμόζονται τὰ ἐν Κεφ. VI τῆς καινοποιουμένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ὁριζόμενα.

2) Λόγῳ συνταξιοδοτήσεως:

Ἁρμοδίως ἐκδιδομένη βεβαίωσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ ἐμφαίνηται ἡ ἡμερομηνία, ἀφ' ἧς καταβάλλεται ἡ σύνταξις, ὡς καὶ τὸ ἀκριβὲς ποσὸν αὐτῆς.

3) Λόγῳ παραιτήσεως:

Συμπλήρωσις ὑπευθύνου δηλώσεως παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ τῆς παραιτήσεώς του ἀπὸ τῆς ἀξιώσεως τῶν ὑπολειπομένων ἐπιδομάτων ἀνεργίας.

Ε) Συνέχισις ἀναστολείσης ἐπιδοτήσεως

Διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀναστολείσης ἐπιδοτήσεως ἀπαιτοῦνται:

1) Ἐπὶ καταγγελίας τῆς ὁρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς καταγγελίας τῆς ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου τοιαύτης πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου ἢ ἔργου, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία ἢ τὸ ἔργον ἀναλήφθη διαρκούσης τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας:

Τὰ ἀνωτέρω Α 1 δικαιολογητικά.

Προκειμένου περὶ μαθητῶν, οἵτινες ἀπησχολήθησαν εἰς περιοχάς, εἰς ἃς δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας, ἢ παρ' ἐργοδότῃ, ἢ παρ' ᾧ ἀπασχόλησις δὲν συνεπάγεται τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ἀντὶ τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δύναται ὁ ἠσφαλισμένος νὰ ὑποβάλῃ βεβαίωσιν τοῦ ἐργοδότου του, ἐξ ἧς νὰ προκύπτῃ ἡ παρ' αὐτῷ ἀπασχόλησίς του (ἡμέρα προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως).

2) Ἐπὶ λήξεως τῆς ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου συμβάσεως ἐργασίας τῆς ἀναληφθείσης διαρκούσης τῆς ἐπιδοτήσεως.

Τὰ ἀνωτέρω Α 2 δικαιολογητικά.

3) Ἐπὶ λήξεως τῆς ἀναληφθείσης αὐτοτελοῦς ἐργασίας διαρκούσης τῆς ἐπιδοτήσεως:

α) Ὑποβολὴ δηλώσεως ἀνεργίας ὡς ἀνωτέρω Α 1.

β) Ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ ἠσφαλισμένου περὶ τῆς ἡμερομηνίας λήξεως τῆς αὐτοτελοῦς ἀπασχολήσεως.

4) Ἐπὶ λήξεως τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν:

α) Ὑποβολὴ δηλώσεως ἀνεργίας ὡς ἀνωτέρω Α 1.

β) Σημείωμα τοῦ ἁρμοδίου ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου (ὑγειονομικοῦ ἢ διοικητικοῦ) περὶ τῆς ἡμερομηνίας λήξεως τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν.

5) Ἐπὶ λήξεως τῆς στρατεύσεως:

α) Ὑποβολὴ δηλώσεως ἀνεργίας ὡς ἀνωτέρω Α 1.

β) Ἐπίδειξις τοῦ ἀποσπάσματος ἀπολυτηρίου στρατοῦ ἢ ἄλλου ἐγγράφου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐν ᾧ νὰ ἐμφαίνηται ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, ὁπότε θὰ γίνεται σχετικὴ ἐγγραφὴ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας.

6) Ἐπὶ λήξεως τῆς φυλακίσεως:

α) Ὑποβολὴ δηλώσεως ἀνεργίας ὡς ἀνωτέρω.

β) Κατάθεσις ἢ ἐπίδειξις βεβαιώσεως τῆς οἰκείας δημοσίας Ἀρχῆς περὶ τῆς ἡμερομηνίας ἀποφυλακίσεώς του. Ἐν περιπτώσει ἐπιδείξεως θὰ ἐνεργῆται σχετικὴ ἐγγραφὴ ἐπὶ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας.

7) Συνέχισις ἐπιδοτήσεως ἀναστολείσης συνεπείᾳ ἀναχωρήσεως τοῦ δικαιούχου, ἐφ' ὅσον δὲν ἐχώρησε μεταφορὰ τῆς

ἐπιδοτήσεως εἰς ἕτερον Ὑποκατάστημα καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἀναστολὴ ἐπραγματοποιήθη συνεπείᾳ δηλώσεώς του περὶ ἀναχωρήσεως:

α) Ὑποβολὴ δηλώσεως ἀνεργίας ὡς ἀνωτέρω.

β) Ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ ἀνέργου περὶ τῆς ἡμερομηνίας ἐπανόδου του εἰς τὴν προτέραν κατοικίαν του ἐν τῷ Ὑποκαταστήματι, παρ' οὗ οὗτος εἶχεν ἀρχίσει ἐπιδοτούμενος.

ΣΤ) Εἰδικαὶ περιπτώσεις ἀνεργίας

1) Ἀλλοδαποὶ ἀπασχολούμενοι ἐν Ἑλλάδι.

Ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀπαγορεύεται ἡ ἀπασχόλησις τῶν ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας ἐργασίας.

Διὰ τὴν ἐπιδότησιν ὅθεν λόγῳ ἀνεργίας τῶν ἀλλοδαπῶν, πλὴν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀπαιτουμένων, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως δικαιολογητικῶν, δέον προσέτι νὰ ἐπιδεικνύεται παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἀνέργου καὶ ἡ ἄδεια ἐργασίας. Περὶ τοῦ στοιχείου τούτου θὰ γίνεται σχετικὴ ἐγγραφὴ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας του (ἀριθμὸς ἀδείας καὶ ἡμερομηνία λήξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς).

2) Ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί.

Ὡς πρὸς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα δύναται νὰ χωρήσῃ ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας μόνον κατόπιν δηλώσεώς των πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ ὑπαχθοῦν (ἄρθρ. 9 § 8 τοῦ ν. 118|1945) εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 (νῦν τοῦ Α.Ν. 1846|1951). Ἡ ἀνωτέρω δήλωσις ὑποβάλλεται τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐγγράφως παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ στοιχεῖα ταυτότητος τοῦ δηλοῦντος καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἀπασχολεῖται (ἐπωνυμία καὶ διεύθυνσις ἐπιχειρήσεως). Ἀντίγραφον τῆς ἀνωτέρω δηλώσεως δέον νὰ κοινοποιῆται ἀμελητὶ εἰς τὸν ἐργοδότην τοῦ δηλοῦντος, ἵνα προβῇ οὗτος εἰς τὴν νόμιμον ἀπόλυσίν του.

3) Συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου ἢ ἑτέρου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α.

Οἱ ὡς ἄνω ἄνεργοι, ἐκτὸς τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀπαιτουμένων ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως δικαιολογητικῶν, δέον νὰ ὑποβάλωσι καὶ βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου ἢ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας νὰ ἐμφαίνηται ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως καὶ τὸ καταβαλλόμενον ποσὸν συντάξεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ:

Ἀσφάλισις ξενοδοχοϋπαλλήλων: Τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων ἀσφάλισιν διέπει τὸ Καταστατικὸν τὸ ἐγκριθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀρ.θ. 8820|1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 43|1943 τ. β'), ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη.

Παρὰ τῷ Ταμείῳ, καλύπτονται τὸν κίνδυνον τῆς ἀσθενείας (ἄρθρον 2 τοῦ Καταστατικοῦ) καὶ χορηγοῦνται παροχαὶ ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα (ἄρθρα 27 - 38 τοῦ Καταστατικοῦ), ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς (ἄρθρον 6 τοῦ Καταστατικοῦ) «ἅπαντες οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ὕπνου καὶ οἰκοτροφεῖα». Ἡ ἐγγραφὴ αὐτῶν εἰς τὸ μητρῷον ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου γίνεται:

1) Βάσει ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ξενοδοχοϋπαλλήλου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν.394|1936 καὶ τῶν πρὸς τροποποίησιν τούτου Α.Ν. καὶ Β.Δ. 2) Ἐλλείψει ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, βάσει τῶν βιβλίων μισθοδοσίας προσωπικοῦ, τῶν τηρουμένων ἐν ἑκάστῳ ξενοδοχείῳ καὶ οἰκοτροφείῳ καὶ βεβαιώσεως τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ Καταστατικοῦ, σήμερον ἀναλαμβάνοντες ἀντιπροσωπευτικὸν ἀξίωμα εἰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις ἢ Ὀργανισμοὺς δημοσίου δικαίου ἢ δημόσιον λειτούργημα καὶ κωλυόμενοι, ὡς ἐκ τούτου, εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν, διατηροῦν ἄνευ χρονικοῦ περιορισμοῦ τὰ δικαιώματα παροχῶν καὶ ἀσφαλίσεως ἐν γένει, καταβάλλοντες εἰσφορὰν ἴσην πρὸς τὴν εἰσφορὰν τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς ἐνεργοῦ ἀσφαλιστικῆς ὑπηρεσίας των παρὰ ξενοδοχείῳ ἢ οἰκοτροφείῳ».

Ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου σήμερον ἐκτείνεται εἰς τὰς ἀκολούθους περιοχάς: 1) Ἀθῆναι, Πειραιεύς, Προάστια, 2) Καβάλα (μετὰ τῆς λουτροπόλεως Ἐλευθερῶν), 3) Θεσσαλονίκη, 4) Λάρισα, 5) Βόλος, 6) Χαλκίς, 7) Αἰδηψός, 8) Λουτράκιον, 9) Κόρινθος, 10) Πάτραι—Λουτρὰ Καϊάφα, 11) Τρίπολις, 12) Καλάμαι, 13) Ἰωάννινα, 14) Ἡράκλειον Κρήτης, 15) Κέρκυρα, 16) Δελφοί, 17) Πόρος, 18) Μέθανα καὶ 19) Σπέτσαι.

Συνεπῶς, πάντα τὰ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ὕπνου καὶ τὰ οἰκοτροφεῖα, τὰ κείμενα εἰς τὰς ἀνωτέρω περιοχάς, ἀπασχολούμενα πρόσωπα ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας (κλάδοι ἀσφαλίσεως παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα), συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 1846|1951.

Τὰ εἰς ἁπάσας τὰς λοιπὰς περιοχὰς τῆς Χώρας ἀπασχολούμενα εἰς ξενοδοχεῖα ὕπνου καὶ οἰκοτροφεῖα πρόσωπα, μὴ ἀσφαλιζόμενα παρὰ τῷ ὡς εἴρηται Κλαδικῷ Ταμείῳ, οὐδὲ καταβάλλοντα μὲ τῷ εἰσφοράς, ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας μέχρι τῆς εἰς ἑκάστην τῶν περιοχῶν τούτων ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ ὡς εἴρηται Κλαδικοῦ Ταμείου. *(Ἐγκύκλ. 262|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΕΣΕΩΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Εἰς τὴν σελ. 817 ἐπ. τοῦ παρόντος τόμου ἀνελύσαμεν ποία εἶναι ἡ νομοθετικὴ προστασία τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μισθωτῶν διὰ τὴν ἀπόλυσίν των.

Ἐκεῖ (σελ. 818) ἐγράφομεν: «Ἀφοῦ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω σημειούμενα, λυθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἀπόλυσιν, δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς ἂν πρόκειται πλέον περὶ κοινοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ὑποχρεοῦται συγχρόνως νὰ συμμορφωθῇ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν σχετικῶν Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διατασσόμενα. Οὕτω, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») καὶ ἀπασχολεῖται εἰς περιφέρειαν, ὅπου ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ὑποχρεοῦται διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως νὰ τηρήσῃ καὶ τὰς οὐσιαστικὰς καὶ τυπικὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945».

Μᾶς ἐτέθη ἐπ' αὐτοῦ ὑπό ἐνδιαφερομένου, δι' ἐπιστολῆς του, τὸ ἐρώτημα: Πῶς συμβιβάζεται ἡ γνώμη αὐτὴ πρὸς τὸ ἄρθρ. 9 § Ν. 118|1945, καθ' ὃ αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν κλπ.

Ἀπαντῶμεν εἰς τὸν φίλον ἀναγνώστην μας (καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν σελ. 817 ἐπ. γραφέντων, τὰ ὁποῖα ἀνέχεται νὰ μὴ ὑπῆρξαν ἀπολύτως ἀσαφῆ, ἀφοῦ ἐκλήθημεν τὸ ἐν λόγῳ ἐρώτημα) τὰ ἑξῆς:

Τὸ ἄρθρον 9 § 8 τοῦ Ν. 118|1945 ὁρίζει τὰ ἀκόλουθα: Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. Δὲν ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἐπὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἔχουν προσκομίσει εἰς τὸν ἐργοδότην τὰ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητά των δικαιολογητικά. Οἱ ἀνωτέρω ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντες ἢ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ δύνανται διὰ δηλώσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον (Ἀνεργίας) νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως αὐτῆς, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὸ νομοθετικὸν καθεστώς, τὸ ὁποῖον ἴσχυε πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», καὶ ποία ὑπῆρξεν ἡ διὰ τοῦ ν. 118|1945 μεταβολὴ εἰς αὐτό.

Πρὸ τοῦ ν. 118|1945 ἴσχυεν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν ἂν γένῃ αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 424|1941, ὡς συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως (ὅλέπε περὶ αὐτῶν ΕΕΔ 3, 308 ἐπ.), αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπέτρεπον τὴν ἐλευθέραν ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν ἀπόλυσιν, δι' οἰκονομικοὺς λόγους, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἀπόλυσιν δι' ἀναπόφευκτον, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ μισθωτοῦ ὑπέβαλλον εἰς ὡρισμένους περιορισμούς.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἱστάμενοι τὰ νομοθετικὰ πράγματα, ὅτε τὸ πρῶτον ὁ ν. 118|1945, συνιστῶν τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐπέτρεψε, ἰσχύοντος ἀκόμη διὰ τὰς λοιπὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τοῦ Ν.Δ. 424|1941 (καταργηθέντος δριμύτερον διὰ πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 εἰς τὰς βιοτεχνικὰς κλπ. ἐπιχειρήσεις»), τὴν ἐλευθέραν ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν, κατ' ἄρθρ. 9 αὐτοῦ, ἀπόλυσιν τοῦ «πλεονάζοντος» προσωπικοῦ των. (Πολλαὶ καὶ ἔντιμοι ὑπῆρξαν αἱ θεωρίαι καὶ νομολογίαι καὶ συζητήσεις περὶ τοῦ ἂν ἡ αἰτίας τῶν ἐργοδοτῶν ὅτι ὁ μισθωτὸς «πλεονάζει» ὑπάκειτο εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ τελικῶς ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπῆρξεν, ὅτι αὕτη ἦτο δικαστικῶς ἀνέλεγκτος).

Ἀφοῦ, λοιπόν, ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἐπέτρεψε τὴν ἐλευθέραν ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν, κατ' ἀρχὰς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων (διὰ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων), ἀπόλυσιν, ἐπόμενον ἦτο, διὰ νὰ μὴ προκύψουν ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ἰσχύος τῶν προϋφισταμένων εἰδικῶν διατάξεων περὶ προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἂν καὶ τὸ ζήτημα θὰ ἐλύετο διὰ τῆς ἑρμηνευτικῆς ἀρχῆς τῆς σχέσεως τοῦ εἰδικοῦ πρὸς γενικὸν νόμον, νὰ νομοθετήσῃ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 8 ν. 118|1945, διὰ τοῦ ὁποίου ὡρίσθη, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, δηλαδὴ δὲν ἀπολύονται ἐλευθέρως ἀπό τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ δι' αὐτοὺς ἡ προϋφισταμένη εἰδικὴ νομοθετικὴ διὰ τὴν ἀπόλυσιν προστασία (βλέπε ΕΕΔ 11, 817 ἐπ.).

Αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ διάταξις: «δὲν ἐφαρμόζονται κλπ.». Διότι ὅμως ἐνδεχόμενον ἦτο νὰ ἤθελον αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, παραιτούμενοι τῆς εἰδικῆς προστασίας των διὰ τὴν ἀπόλυσιν, διευκολυνομένων τρόπον τινὰ καὶ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ προσωπικοῦ των, λαχόντος ἰδιότητος ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, προσετέθη ἐν συνεχείᾳ ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. β' § 8 ἄρθρου 9 ν. 118|1945 καὶ ἀνωτέρω ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντες ἢ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ δύνανται διὰ δηλώσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος. (Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει καὶ σήμερον, ὑποβαλλομένης δηλώσεως πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., πρὸς ὃ συνεχωνεύθη τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»).

Συνέπεια ἄρα τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι οἱ ἐργοδόται δὲν δύνανται, κατ' ἀρχήν, νὰ ἀπολύσουν ἐλευθέρως τοὺς ὑπηρετοῦντας παρ' αὐτοῖς ἐφέδρους

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

324706|1952 Ἀπόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 τοῦ μισθοῦ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργῶν κλπ. κατὰ 20 ο|ο(*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 218 τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 19|1944 «περὶ ἐξουσιαδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 21.963|18.8.1952 ὁμοίαν ἀπόφασιν ἡμῶν, δι' ἧς καθωρίσθη ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργῶν, Ὑφυπουργῶν κλπ., ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 τὸν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 213963|18.8.1952 ὁμοίας ἀποφάσεως ἡμῶν καθοριζόμενον μηνιαῖον μισθὸν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργῶν κλπ. κατὰ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (20 ο|ο).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1952

46254|Σ. 1221|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 222 τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392|1949 Ν. Δ|τος.

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Ε.Ζ.Θ., ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 136|76|4.7.1952 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 253|1952, συνεδρίασις 1η τῆς Ι Περιόδου τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1952), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Ε.Ζ.Θ. ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προστεθῇ:

Ι) Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 § 3 ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἐφ' ὅσον τύχωσι συντάξεως κατὰ τὴν ἀποχώρησιν των ἐκ τῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ε.Ζ.Θ., δικαιοῦνται εἰς ἀνάληψιν τοῦ μετὰ τὴν 1.1.1947 ἀτομικοῦ των λογαριασμοῦ, ὡς καὶ τῶν 75 ο|ο τοῦ μισθοῦ των τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1952 δι' ἕκαστον ἔτος προϋπηρεσίας των μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας.

ΙΙ) Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω καταστατικοῦ προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Ἠσφαλισμένος, ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ε.Ζ.Θ. δι' οἱονδήποτε λόγον καὶ ἀναλαμβάνων τὸ διὰ τοῦ παρόντος ὁριζόμενον βοήθημα, ἐν περιπτώσει ἐπαναπροσλήψεώς του λογίζεται ἀσφαλιζόμενος ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης.

Ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς ἀπολυθέντας κατὰ τὸ 1935 δυνάμει τῆς 4ης Συντακτικῆς Πράξεως (ἀριθ. 5 § δ') καὶ ἐπαναπροσληφθέντες δυνάμει τῆς 8ης Συντακτικῆς πράξεως, τῆς 23|28 Ἰανουαρίου 1936 (Φ.Ε.Κ. 43 τεύχος Α'), καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδοθέντος Β. Διατάγματος 17 (29.2.36) (Φ.Ε.Κ. 110 τ. Α'), ἐφ' ὅσον οὗτοι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ὑπηρετοῦσι παρὰ τῇ Ε.Ζ.Θ. καὶ διετέλεσαν ἀνελλιπῶς ἠσφαλισμένοι ἀπὸ τῆς 1.1.1947 καὶ ἐφ' ἑξῆς, συνεισφέρουσι δὲ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης δι' ἀ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1946 ἀναλογοῦντος χρόνου προϋπηρεσίας, θεωροῦνται ὡς ἐτη ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς προσλήψεώς των μέχρι τοῦ ἐπαναδιορισμοῦ των, ἔστω καὶ ἂν κατὰ τὴν ἀποχώρησίν των ἔλαβον βοήθημα διὰ τὰ ἴδια ταῦτα.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν ὅμως τοῦ εἰς τούτους χορηγητέου βοηθήματος διὰ τὸ μέχρι τῆς 31. 12.1946 χρονικὸν διάστημα ἀφαιρεῖται ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 1|5 τόσων μηνιαίων μισθῶν τοῦ

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Δημοσιεύεται, διότι κατὰ τὸν Ν. 26|1944 οὐδεὶς δημόσιος ἢ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀποδοχὰς ἀνωτέρας τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

παλαιοὺς πολεμιστὰς καὶ ἐφ' ὅσον βεβαίως ὑπάρχουν αἱ προϋποθέσεις τῆς προστασίας των (περὶ αὐτῶν ἐν ΕΕΔ 11, 817 ἐπ.), ἀλλ' ὀφείλουν νὰ ζητήσουν τὴν κρίσιν τῆς ἁρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 διὰ τὴν δυνατότητα ἀπολύσεώς των (καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν αἱ νόμιμοι λόγοι).

Μετὰ τὴν περὶ δυνατότητος δι' ἀπόλυσιν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς οἱ ἐργοδόται προβαίνουν εἰς τὴν ἀπόλυσιν, τηροῦντες διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τὰς διὰ τοὺς κοινοὺς μισθωτοὺς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, διότι, ἄλλως, εἶναι μὲν νόμιμος ἡ ἀπόλυσις ἀπὸ ἀπόψεως νόμων περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (ἂν ἐδόθη ἄδεια ἀπολύσεως), ἀλλὰ θὰ εἶναι ἄκυρος ἀπὸ ἀπόψεως ἄρθρου 9 ν. 118|1945.

Αὐτὴν τὴν ἔννοιαν εἶχον τὰ ἐν σελ. 817 ἐπ. γραφέντα καὶ εὐχαριστοῦμεν τὸν φίλον ἀναγνώστην μας, διότι μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτεθῶμεν ἀναλυτικώτερον καί, νομίζομεν, χρησίμως εἰς τὸ θέμα.

Ἰουλίου 1952, ὅσοι οἱ τυχὸν ἀπολυφθέντες κατὰ τὴν πρώτην ἔξοδον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μηνιαῖοι μισθοί. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μηνιαίων μισθῶν, τῶν ὁποίων ἔτυχεν ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὴν πρώτην ἔξοδόν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, διαιρεῖται τὸ ἀπολυφθὲν ὑπὸ τούτου ποσὸν διὰ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, ὃν εἶχε κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης ἐξόδου του. Ἡ ὡς ἄνω διάταξις ἔχει ἰσχὺν μόνον προκειμένου διὰ τὴν ἀπόληψιν τοῦ βοηθήματος τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Ε.Ζ.Θ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1952

10811|Υ.12|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως ποσοστοῦ περιοδικῶν βοηθημάτων Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 224 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 19|1944,

2) Τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6219|11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς,

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 238|26.2.1952 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν,

4) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 9064|15.9.1952 ἔγγραφον τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς,

5) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας,

ἀποφασίζομεν:

1. Τὰ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν χορηγούμενα προσωρινὰ περιοδικὰ βοηθήματα εἰς τοὺς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐξελθόντας βοηθηματούχους αὐξάνονται εἰς 50 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον οὗτοι, ἐὰν ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενοι.

2. Τὰ προσωρινὰ περιοδικὰ βοηθήματα τῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης καὶ ἐφεξῆς ἐξερχομένων βοηθηματούχων τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου ὁρίζονται εἰς 60 ο|ο τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων κατεβλήθησαν αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ εἰς τὸ Ταμεῖον κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἐξόδου του εἰκοσιτετράμηνον, μὴ δυναμένου ὅμως τοῦ βοηθήματος νὰ ὑπερβῇ ἔλαττον τῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, οὐδὲ πλέον τοῦ διπλασίου τοῦ ποσοῦ τούτου.

3. Ἐὰν κατὰ τὸν ὡς ἄνω ὑπολογισμὸν προκύψῃ μείωσις τοῦ ἤδη παρεχομένου βοηθήματος, θὰ καταβάλληται τὸ ἤδη χορηγούμενον ποσοῦτον.

4. Τὰ ὡς ἄνω χορηγούμενα βοηθήματα θέλουν καταβάλλεσθαι μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ὑπὸ στοιχεῖα Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου, οὐχὶ πάντως πέραν τῆς 31.12.1952 καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὰ κατόπιν τῆς αὐξήσεως καταβλητέα βοηθήματα ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ εἶναι ἀνώτερα τῶν 80 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανον οἱ βοηθηματοῦχοι, ἐὰν ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενοι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1952

46842|4096|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ 10ώρου ἐργασίας ὑπαιθρολαχανοπωλείων Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 226 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Π. Δ|τος 8|13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 41|1944 καὶ 3) σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ὑπαιθρολαχανοπωλείων τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης ὁρίζονται εἰς δέκα (10) ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1952

64856|2027|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ χορηγήσεως ἐπὶ ἓν ἐξάμηνον ποσοῦ 25ο|ο εἰς συνταξιούχους Οἴκων Ναύτου κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 227 τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 306|1936 «περὶ προστασίας φυματικῶν, καρδιοπαθῶν καὶ ἐξ ἀδενοπαθείας πασχόντων ἐ.ἀ.» 2) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 19|1944, 3) τὰς ὑπ' ἀριθ. 63168|3211|25.10.1951, 22708|364|31.3.1952 καὶ 20231|326|14.4.1952 κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Χορηγοῦμεν εἰς τοὺς ἐν γένει συνταξιούχους τοῦ Ο. Ν. καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας ἀποβιωσάντων συνταξιούχων Ο. Ν. ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ποσὸν ἴσον πρὸς δέκα πέντε τοῖς ἑκατὸν (15ο|ο) τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων σήμερον ἀποδοχῶν καὶ ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον.

Ἡ καταβολὴ τῆς αὐξήσεως ὁμοῦ μετὰ τῆς συντάξεως θὰ ἐνεργῆται διὰ μιᾶς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἀχθῇ εἰς πίστωσιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Ο.Ν. καὶ θὰ βαρύνῃ τὰ πιστώσεις τῶν οἰκείων κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ Ο.Ν.

Τὸ κατὰ τὴν πληρωμὴν προκύπτον κλάσμα χιλιοδράχμου δὲν θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, οὔτε θὰ καταβάλλεται.

Τὰ ἐπὶ τῆς συντάξεως πάσης φύσεως ἐπιδόματα νόσου, φυματικοῦ, οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως θὰ ἐξακολουθήσουν καταβαλλόμενα ὡς ἔχουσι μέχρι τοὐδὲ μετὰ τῆς αὐξήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1952

49024|3503|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως μισθολογίου προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 220 τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐπιτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 1.10.1952 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμ-

βουλίου ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων καὶ διαφορῶν ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 175|10.6.1952 Πράξεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης περὶ διαρρυθμίσεως τοῦ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως :

«Τὸ Συμβούλιον ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ ἐγκρίνει τὴν ὑπ' ἀριθ. 175|10.6.1952 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης (Ο.Υ.Η.Λ.) περὶ διαρρυθμίσεως τοῦ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, τροποποιοῦν ταύτην ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου τῶν λαμβανόντων ἤδη συνολικὰς ἀποδοχὰς ἄνω τῶν 3.000.000 δραχμῶν μηνιαίως, ἃς περιορίζει μέχρι τοῦ καθωρισμένου ἤδη ποσοῦ, καὶ ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως :

Α' Διεύθυνσις

Βαθμός		Βασικ. μισθός
1)	Μηχανικὸς Ὑποδ.	2.350.000
2)	Ὑποδ|τὴς Οἰκ. Ὑπηρ.	2.350.000
3)	Σχεδιαστὴς Α'	1.090.000
4)	Σχεδιαστὴς Β'	970.000
5)	Ὑπομ|κὸς Α'	2.050.000
6)	Ὑπομ|κὸς Β'	1.900.000

Β' Λογιστήριον

Βαθμός		Βασικ. μισθός
1)	Προϊστ. Λογιστ.	1.750.000
2)	Τμηματ.	1.450.000
3)	Εἰσηγητὴς	1.330.000
4)	Γραμματεὺς Α'	1.210.000
5)	Γραμματεὺς Β'	1.090.000
6)	Ἀκόλουθος	970.000
7)	Γραφεὺς Α'	850.000
8)	Γραφεὺς Β'	710.000
9)	Κλητὴρ Α'	675.000
10)	Κλητὴρ Β'	570.000
11)	Βοηθὸς κλητῆρος	300.000
12)	Καθαρίστρια	450.000

Γ' Μηχανοστάσιον

Βαθμός		Βασικ. μισθός
1)	Προϊστ. Ἐργοδηγ.	1.900.000
2)	Προϊστ. Ἀρχιτεχν.	1.750.000
3)	Ἀρχιτεχν. Α' Μηχαν.	1.510.000
4)	Ἀρχιτεχν. Β' Μηχαν.	1.420.000
5)	Ἀρχιτεχν. Γ' Μηχαν.	1.330.000
6)	Συντηρητ. Ἀρχ|της Α'	1.600.000
7)	Συντηρητ. Ἀρχ|της Β'	1.510.000
8)	Συντηρητ. Ἀρχ|της Γ'	1.420.000
9)	Μηχανοδηγὸς τεχνίτης Α'	1.210.000
10)	Μηχανοδηγὸς τεχνίτης Β'	1.090.000
11)	Βοηθὸς τεχνίτης Α'	970.000
12)	Βοηθὸς τεχνίτης Β'	880.000
13)	Λιπαντὴς	780.000

Δ' Ὑπόλοιπα τεχνικὰ τμήματα

Βαθμός		Βασικ. μισθός
1)	Προϊστάμενος ἐργοδηγὸς	1.750.000
2)	Προϊστάμενος Ἀρχιτεχνίτης	1.600.000
3)	Ἀρχιτεχνίτης Α'	1.420.000
4)	Ἀρχιτεχνίτης Β'	1.330.000
5)	Ἀρχιτεχνίτης Γ'	1.240.000
6)	Τεχνίτης Α'	1.090.000
7)	Τεχνίτης Β'	970.000
8)	Βοηθὸς τεχνίτου Α'	880.000
9)	Βοηθὸς τεχνίτου Β'	780.000
10)	Ἐργάτης	780.000
11)	Μαθητευόμενος Α'	570.000
12)	Μαθητευόμενος Β'	450.000
13)	Φύλαξ Α'	675.000
14)	Φύλαξ Β'	570.000

Ε' Ἡμερομίσθια ἐκτάκτου προσωπικοῦ

1)	Τεχνίτης Α'	40.000
2)	Τεχνίτης Β'	36.000
3)	Βοηθὸς τεχνίτου Α'	30.000
4)	Βοηθὸς τεχνίτου Β'	28.000
5)	Ἐργάτης	30.000
6)	Μαθητευόμενος Α'	22.000
7)	Μαθητευόμενος Β'	16.000
8)	Τεχνίτης μηχανοδηγὸς	50.000

1) Αἱ ἀνωτέρω ἀποδοχαὶ προσαυξάνονται λόγῳ παραμονῆς τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν κατὰ 5 ο|ο δι' ἑκάστην τριετίαν καὶ μέχρι 4 τριετιῶν συνολικῶς, ἐφ' ὅσον δὲ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὀργανικῶν θέσεων δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ προαγωγὴ καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν τεσσάρων τριετιῶν θὰ προσαυξάνωνται διὰ δύο εἰσέτι πενταετίας ἀνὰ 5 ο|ο δι' ἑκάστην πενταετίαν.

2) Ὁμοίως παρέχεται εἰς ἅπαν τὸ τακτικὸν προσωπικὸν ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐκ 10 ο|ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ ἀνὰ 5 ο|ο δι' ἕκαστον τέκνον ἀνήλικον καὶ μέχρι τριῶν τοιούτων, ὡς λεπτομερέστερον καθορίζεται εἰς τὴν ἀπὸ 16.9.1947 γενικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων.

Τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν λογίζεται ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν βασικῶν ἀποδοχῶν πλέον τῆς προσαυξήσεως παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν.

3) Οἱ ὑποδιευθυνταὶ καὶ προϊσταμένοι τῶν Τμημάτων ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων των ἐκ τοῦ κανονισμοῦ καὶ τῆς προσφερομένης ἐργασίας ὀφείλουσι καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουσι καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος συνεχῆ ὑπεύθυνον ἐπίβλεψιν σύμφωνα μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὰς ἐκάστοτε ἐντολὰς τῆς διευθύνσεως ἐπὶ τῶν συντελουμένων ἐργασιῶν καὶ ἐπὶ τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ τομέως των, ἄνευ καταβολῆς προσθέτου ἀποζημιώσεως ὑπὸ μορφὴν ὑπερωρίας, ἐκτὸς τῶν καθοριζομένων δι' εἰδικῶν ἀποφάσεων ἐπιδομάτων ἀπασχολήσεων κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας. Διὰ τὰς ὡς ἄνω προσφερομένας ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ὑπηρεσίας παρέχεται, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν των, πρόσθετος μηνιαία οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἐκ δραχμῶν 400.000 διὰ τοὺς Ὑποδιευθυντὰς καὶ ἐκ δραχμῶν 300.000 διὰ τὸν Προϊστάμενον τοῦ Λογιστηρίου καὶ τοὺς Προϊσταμένους τῶν Τεχνικῶν τμημάτων, ἥτις δὲν εἶναι μισθὸς καὶ δὲν παρέχεται ὡς τακτικὸν συμβατικὸν ἀντάλλαγμα τῆς προσφερομένης ἐργασίας καὶ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων, ὡς καὶ οἱασδήποτε παροχῆς, ἡ ὁποία ἔχει ὡς βάσιν τὸν μισθόν.

4) Δι' ἅπαν τὸ προσωπικὸν ὁρίζεται κατώτατον ὅριον ἀποδοχῶν, τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς ἑκάστου τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952 μετὰ τῶν

πάσης φύσεως έπιδομάτων, έξαιρουμένης τής προσθέτου άποζημιώσεως διά τυχόν ύπερωρίας, ηύξημένων κατά δ ο|ο. Ή άληθής έννοια τών άνω είναι ότι τό άνωτέρω κατώτατον όριον θά έφαρμόζεται, έφ' όσον θά είναι μεγαλύτερον τών άποδοχών αί όποίαι προκύπτουσιν έκ τού νέου μισθολογίου μετά τών πάσης φύσεως έπιδομάτων».

Έν Άθήναις τή 4 Όκτωβρίου 1952

54670|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί άνακλήσεως τής ύπ' άριθ. 51932|4472|1952 άποφάσεως (*).

Έχοντες ύπ' όψιν τήν ύπ' άριθ. 54670|1.11.1952 είσηγητικήν άναφοράν τού παρ' ήμίν Διευθυντού τής Α' Διευθύνσεως καί τάς διατάξεις τού άρθρου 2 τού Διατάγματος τής 21ης Όκτωβρίου 1944 «περί έορτασμού τής 28ης Όκτωβρίου» καί τού άρθρ. 7 τού Α.Ν. 447|1937,

Άποφασίζομεν:

Άνακαλούμεν τήν τελευταίαν παράγραφον τής ύπ' άριθ. 51932|4472|20.10.1952 άποφάσεως ήμών, έχουσαν ούτω:

«Ό ώς άνω χρόνος θέλει θεωρηθή έργάσιμος διά τήν καταβολήν τών άποδοχών».

Έν Άθήναις τή 6 Νοεμβρίου 1952

56421|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί παραβόλου δι' αίτήσεις έπιχειρήσεων πρός άπόλυσιν προσωπικού των κατά ν. 2222|1952.

Έχοντες ύπ' όψιν τήν διάταξιν τής παραγράφου 2 τού άρθρου 5 τού ν. 2222|1952 «περί έλέγχου τών άπολύσεων μισθωτών»,

Άποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τά κάτωθι έν σχέσει μέ τό παράβολον καί τήν διάθεσιν αύτού:

I. Οί κατά τάς διατάξεις τού ν. 2222|1952 «περί έλέγχου τών άπολύσεων μισθωτών» αίτούμενοι άδειαν διά γενομένας ή μελλοντικάς καταγγελίας συμβάσεως έργασίας ή θέσεως είς διαθεσιμότητα μισθωτών αύτών ύποχρεούνται, έπί ποινή άπαραδέκτου τής αίτήσεως των, νά έπισυνάπτωσι γραμμάτιον είσπράξεως τού παραβόλου όριζομένου είς δραχμάς τριάκοντα χιλιάδας (30.000) κατ' άπολυόμενον παρ' αύτών μισθωτόν, είς τό ήμισυ δέ τού ποσού τούτου δι' έκαστον παρ' αύτών τιθέμενον είς διαθεσιμότητα μισθωτόν, τού παραβόλου μή δυναμένου, κατ' άμφοτέρας τάς περιπτώσεις, νά είναι κατωτέρου τών δραχμών έκατόν χιλιάδων (100.000), ούδέ άνωτέρου τών δραχμών ένός έκατομμυρίου (1.000.000).

II. Τό παράβολον τούτο κατατίθεται έναντι γραμματίου είσπράξεως είς τό Ίδρυμα Κοινωνικών Άσφαλίσεων παρά μέν τών έπιχειρήσεων τών έγκατεστημένων είς περιφερείας έκτός τής Γενικής Διοικήσεως Βορείου Έλλάδος είς τήν Γενικήν Διεύθυνσιν τού ώς άνω Ίδρύματος έπ' όνόματι τής Έπιτροπής τού Νόμου 2222|1952, παρά δέ τών έπιχειρήσεων τών έγκατεστημένων είς τήν Μακεδονίαν καί Θράκην είς τό Ύποκατάστημα Θεσσαλονίκης τού αύτού ώς άνω Ίδρύματος έπ' όνόματι τής Έπιτροπής Βορείου Έλλάδος τού Νόμου 2222|1952.

(*) . . . . . .

Έν Άθήναις τή 11 Νοεμβρίου 1952

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

45534|Ε. 1193|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί προσθήκης άδαφίου εις τό άρθρον 18 τού Κανονισμού Παροχών τού Ταμείου Έπικουρικής Άσφαλίσεως Ύπαλλήλων Φαρμακευτικών Έργασιών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 207 τής 15 Σεπτεμβρίου 1952)

44709|Σ. 1156|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί προσθήκης άρθρου εις Καταστατικόν Ταμείου Συντάξεων Η.Κ.Μ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 210 τής 18 Σεπτεμβρίου 1952)

41463|Σ. 1084|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Κανονισμόν Παροχών τού Ταμείου Έπικουρικής Άσφαλίσεως Ύποδηματεργατών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 210 τής 18 Σεπτεμβρίου 1952)

45924|Σ.Π. 93|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Κανονισμόν τού Ταμείου Συντάξεων Έμπορικών καί Βιομηχανικών Έπιμελητηρίων τού Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 217 τής 27 Σεπτεμβρίου 1952)

41464|Σ. 1085|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί προσθήκης παραγράφου εις Καταστατικόν Κλάδου Συντάξεων τού Ταμείου Συντάξεων καί Προνοίας Προσωπικού Τροχιοδρόμων καί Ήλεκτρισμού Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 217 τής 27 Σεπτεμβρίου 1952)

46139|Ε. 1209|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί τροποποιήσεως τού Καταστατικού τού Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού Έταιρίας Πορτοκαλοποιείου καί Καλυκοποιείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 217 τής 27 Σεπτεμβρίου 1952)

46148|Σ. 1191|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Καταστατικόν Ταμείου Άσφαλίσεως Χρηματιστών, Μεσιτών, Άντικρυστών καί Ύπαλλήλων Χρηματιστηρίου Άξιών Άθηνών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 217 τής 27 Σεπτεμβρίου 1952)

48120|Σ. 1286|1952 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί προσθήκης διατάξεως εις Καταστατικόν Ταμείου Άσφαλίσεως Μαλεργατών καί Τεχνιτών Μακαρονοποιών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 220 τής 7 Όκτωβρίου 1952)

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Βλέπε ταύτην έν ΕΕΔ 11, σ. 1176. Ήτο ύπόμενον ν' άνακληθή ώς παράνομος.

(*) Αί λοιπαί παραλαμβάνομεναι διατάξεις άφορώσιν είς τόν τρόπον διαθέσεως τού παραβόλου.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἀπέστειλε πρὸς τοὺς κ.κ. Προέδρους τῶν Πρωτοδικῶν τοῦ Κράτους τὴν κατωτέρω ἐγκύκλιον διαταγήν:

Ἀθῆναι τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1952
Ἀριθ. πρωτ. 118710

Πρὸς
τοὺς κ.κ. Προέδρους Πρωτοδικῶν τοῦ Κράτους

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία Ἐργατῶν Ἑλλάδος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11505 ἐ.ἔ. ἐγγράφου της ἐγνώρισεν ἡμῖν, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ ἡ ἔκδοσις τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀποφάσεων βραδύνει, ἐξ οὗ λόγου προκαλοῦνται παράπονα τῶν ἐργατῶν.

Εἶναι προφανὴς ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη τῆς ταχείας ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, δι' ὃ καὶ διὰ τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ', ὡς ἀτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἐθεσπίσθη εἰδικὴ διαδικασία, ἀκοπτομένη εἰς τὴν ταχείαν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τῶν διαφορῶν τούτων.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν, ὅπως παραγγείλητε σεῖς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ μνημονέντος ν. Γ'ΦΟΔ' δικάζοντας τὰς ἐν λόγῳ διαφορὰς Πρωτοδίκας, ὅπως μεριμνῶσιν, ἵνα μὴ ὑπάρχηται ἀδικαιολογήτως καθυστέρησις εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὡς ἄνω ἐργατικῶν διαφορῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς
Γ. Μαριδάκης

Διαπιστοῦται καὶ πάλιν, ἐξ ἐπισήμου πηγῆς, ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη τῆς ταχείας ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Εἶναι, ἐξ ἄλλου, ἀτυχῶς γεγονός, ὅτι παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν τοὐλάχιστον, ἔνθα ὁ μέγας ὄγκος τῶν ἐργατικῶν ὑποθέσεων, παρατηρεῖται ἡ σημειουμένη καὶ ὑπὸ τῆς ἄνω ἐγκυκλίου καθυστέρησις εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Τὸ πρόβλημα ὅμως διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τῆς εἰδικῆς ἐργατικῆς διαδικασίας νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς ἐργαζομένους ταχεῖαν δικαιοσύνην, ἀφοῦ ἐκ τοῦ πενιχροῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματός των ἀναμένουν νὰ ζήσουν, δὲν λύεται, νομίζομεν, μὲ τὸ νὰ συστηθῇ εἰς τοὺς ἀρμοδίους Πρωτοδίκας νὰ μεριμνῶσι διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἀδικαιολογήτου καθυστερήσεως εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποφάσεών των, ἀλλὰ νὰ διαπιστωθῇ κυρίως ποῦ εἶναι τὸ αἴτιον τῆς ἀδικαιολογήτου αὐτῆς καθυστερήσεως.

Αὐτή, ἐξ ὅσων δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, παρακολουθοῦντες τὰ δικαστικὰ πράγματα, ἐγκεῖται κυρίως εἰς τὴν Ἀνάκρισιν. Εἰσάγονται συνεχῶς νέοι σοσιαλιστικοὶ νόμοι, τῶν ὁποίων συνέπεια εἶναι ἡ προσθήκη νέων ἐργατικῶν διαφορῶν εἰς τὰς ἤδη ἐν ὄγκῳ εἰσαγομένας ἐνώπιον τοῦ μεγαλυτέρου εἰς ἀριθμὸν ἐν γένει ὑποθέσεων Πρωτοδικείου τοῦ Κράτους, διαμορφώνεται συνεχῶς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ ἰσορροπήσῃ τὰ ἀντιμαχόμενα συμφέροντα τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν καὶ νὰ ἀποτρέψῃ τὰς κοινωνικὰς ἀδικίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς του (ἴδετε καὶ τὸν πρόσφατον ν. 2322|1952 περὶ ἀλλαγῆς τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν, προσιονίζοντα σωρείαν ἐργατικῶν δικῶν) καὶ τὸ Κράτος δὲν λαμβάνει ἀντιστοίχως τὰ ἀνάλογα μέτρα, ἵνα ἀντιμετωπίσῃ διὰ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν τὸν αὐξανόμενον διαρκῶς ἀριθμὸν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Κύριε Διευθυντά,

Εἰς ὅσα ὁ νομικὸς σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Τρ. Κοντογιαννόπουλος μετὰ τῆς γνωστῆς ἀριθρίθους νομομαθείας παραθέτει ἐπιχειρήματα εἰς τὴν γνωμοδότησίν του, τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν ἔγκριτον ὑμῶν ΕΕΔ. τόμ. 11ος (1952), σελ. 984, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω τὰ ἑξῆς δύο ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς γνώμης του, καθ' ἣν ἡ προσμέτρησις τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ἡ ἐξαγορὰ ταύτης εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ διοικητικὰ συμβούλια τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

α) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. 244 τῆς 14|17 Ὀκτωβρίου 1936 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ ἀπὸ 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν ἐπιταχτικῶς ὁρίζει, ὅτι «ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου προσλαμβανομένων παλαιῶν πολεμιστῶν ὑπὸ ἐπιχειρήσεων, τῶν ὁποίων τὸ προσωπικὸν ἀσφαλίζεται εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, προσμετρεῖται διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως ὡς χρόνος ὑπηρεσίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, συμφώνως πρὸς τὰς ἐν ἰσχύι διατάξεις τῶν σχετικῶν κανονισμῶν τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων».

β) Τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 771|1937 ὁρίζει: «ἐπίσης αἱ ἀποφάσεις τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν αὐτῶν Ὀργανισμῶν, δι' ὧν ὑπολογισθῇ ὡς συνταξιμος χρόνος ὁλόκληρος ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἠσφαλισμένων ἀφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, δὲν ὑπόκεινται εἰς οὐδεμίαν ἀναθεώρησιν, αἱ δὲ τυχὸν γενόμεναι τοιαῦται θεωροῦνται ἄκυροι».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, τὸ μὲν διότι ἡ πρώτη διάταξις ἐπιτάσσει τοῦτο, τὸ δὲ διότι δὲν εἶναι δυνατὸν δι' ἄλλους μὲν παλαιοὺς πολεμιστὰς ν' ἀναγνωρίζεται ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ὡς συνταξιμος, δι' ἄλλους δὲ ὄχι, λόγῳ τῆς ἰσοτιμίας.

Ἡ ἀνεθεῖσα Α.Π. 142|1949, ΕΕΔ 8, 425, τὰ ὀλιγώτερον δὲν πείθει, περιορίζεται δὲ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ξηροῦ γράμματος ὡρισμένης διατάξεως νόμου ἄνευ συσχετισμοῦ πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Σωτ. Π. Μάγκος, Δικηγόρος
Θεσσαλονίκη, 19 Ὀκτωβρίου 1952

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐνώπιον τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου συνεζητήθη τὴν 10ην τρέχοντος αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, σχετικῶς πρὸς τὴν φύσιν τῆς σχέσεως τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας. Τὸ Πρωτοδικεῖον εἶχε δεχθῇ, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος. Ὁ Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Χ. Οἰκονόμου ἐν τῇ ἀγορεύσει του ἐπρότεινε τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως. Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπεφυλάχθη νὰ ἀποφασίσῃ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 23 (269)

Ἀθῆναι, 1 Δεκεμβρίου 1952

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Εἰς προηγουμένην μελέτην μας ὑπὸ τὸν τίτλον «Νομικὴ φύσις τῆς συμβάσεως μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί» (ΕΕΔ 11, 945) ὑπεστηρίξαμεν τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη, ὡς ἐμφανίζεται κατὰ τὰ πραγματικὰ αὐτῆς στοιχεῖα ὑπὸ τῶν ὑπ' ὄψιν μας δικαστικῶν ἀποφάσεων, οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο κατελήξαμεν κατόπιν τῆς ἀσκηθείσης παρ' ἡμῶν κριτικῆς τῶν ἐπιχειρημάτων δικαστικῶν τινων ἀποφάσεων τῶν κατωτέρων δικαστηρίων μας, τὰ ὁποῖα, ἐν ὄψει τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐχαρακτήρισαν τὴν ἔννομον ταύτην σχέσιν ὡς μίσθωσιν πράγματος. Ἀλλὰ τὸ συμπέρασμα ἡμῶν εὑρίσκει ἀσφαλῆ ἐρείσματα ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς κριτικῆς μας. Ἡ γενικὴ θεωρία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου δύναται νὰ δώσῃ εἰς τοῦτο καὶ ἄλλας ἀσφαλεῖς βάσεις. Ἀποφεύγοντες, συνεπῶς, τὴν προσπάθειαν τοῦ νὰ ἀποδείξωμεν διὰ ποίους λόγους ἡ ἐπίδικος σχέσις δὲν εἶναι μίσθωσις πράγματος, θὰ στραφῶμεν πρὸς τὴν ἀναζωπύρωσιν τῶν στοιχείων ἐκείνων, ἐξ ὧν δείκνυται ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν συντίθεται ἡ ἐπίδικος αὕτη σύμβασις—ὡς ταῦτα ἐκτίθενται λεπτομερῶς ἐν τῇ προηγουμένῃ ἡμῶν μελέτῃ κατ' ἀντιγραφὴν ἀπὸ τὰς κατακρινομένας δικαστικὰς ἀποφάσεις—θὰ διαπιστώσῃ ὅτι ἡ ὀρθὴ λύσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἑξῆς δύο ἐπιμάχων θεωρητικῶν ζητημάτων:

α) Ἐκ τοῦ ἐὰν ἡ *ἐπιχείρησις τῆς μεταφορᾶς προσώπων δι' αὐτοκινήτων ταξὶ* δύναται νὰ ἀσκηθῇ ὑπὸ τοῦ μὴ ἰδιοκτήτου τοιούτου ὁδηγοῦ.

β) Ἐκ τοῦ ἐὰν ἡ *ἔννοια τῆς ἐξαρτήσεως* (νομικὴ ἢ οἰκονομικὴ) ὑφίσταται ἢ μή *ἀλλοιώσεις*, ἤτοι ἀναλόγους *διευρύνσεις* ἢ *περιορισμούς*, ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ ὑπὸ ἐξάρτησιν ἐργαζόμενος εὑρίσκεται ὑπὸ τὸ πέλμα τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

§ 1. Ἡ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ παρ' αὐτῆς ἄσκησις τῆς οἰκονομικῆς προσπαθείας τῆς μεταφορᾶς προσώπων δι' αὐτοκινήτων ταξί.

Ἡ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως λαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας. Δὲν εἶναι ἔννοια νομική. Οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα ὁμιλοῦν περὶ ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἀγνοοῦν ὅτι δὲν ὑπάρχει νομικὴ ὑπόστασις τῆς ἐννοίας ταύτης. Δὲν εἶναι, συνεπῶς, ἄπορον διὰ ποίους λόγους ἡ νομολογία καταφεύγει εἰς τὰ οἰκονομικὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁσάκις ἐπιθυμεῖ νὰ διακριβώσῃ τὴν ὕπαρξίν της. Ἀλλ' ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν Πολιτικὴν Οἰκονομίαν, ὅσον καὶ ἂν ἀπαλλάσσῃ τὸν νομικὸν τῆς εὐθύνης ἐναντι τῆς ἑρμηνείας τοῦ θετικοῦ δικαίου, οὔτε εὔκολος εἶναι, οὔτε καὶ ἀλάθητος. Ἐν προκειμένῳ αὐτοὶ οὗτοι οἱ οἰκονομολόγοι δὲν εἶναι σύμφωνοι ἐπὶ τοῦ ἀκριβοῦς περιεχομένου τῆς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως (1).

Κατὰ τὴν *εὐρεῖαν* ἄποψιν ἡ ἐπιχείρησις ἀποτελεῖ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητον *ὀργανισμόν*, ὅστις παράγει *ἀγαθὰ* ἢ παρέχει *ὑπηρεσίας* πρὸς ἀποκλειστικὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀγορᾶς (2).

Κατὰ τὴν *στενὴν* ἄποψιν ἡ ἐπιχείρησις ἀποτελεῖ μορφὴν τῆς παραγωγῆς, δι' ἧς, ἐντὸς τῆς ἀκτῖνος δράσεως περιουσίας τινός, συνδυάζονται αἱ τιμαὶ τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς, παρεχομένων ὑπὸ ὀργάνων διαφόρων τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς ἐπιχειρήσεως, πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς πωλήσεως ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀγαθῶν ἢ ὑπηρεσιῶν, ἵνα ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης πραγματοποιηθῇ χρηματικὸν τι εἰσόδημα προκύπτον ἐκ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ κόστους καὶ τιμῆς πωλήσεως (3).

Δὲν προσκρίει ἐνταῦθα ἡ κριτικὴ τῶν ὡς ἀνω ἀπόψεων. Ἀλλωστε αὗται, ὡς μὴ ἱκανοποιοῦσαι πλήρως τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα, συνεπληρώθησαν ὑπὸ νεωτέρας, ἔτι εὐρυτέρας, καθ' ἣν ἡ ἐπιχείρησις ἀποτελεῖ *αὐτόνομον οἰκονομικὴν μονάδα τῆς παραγωγῆς*, ἐνασκεῖται *ἀτομικῶς ἢ συλλογικῶς*, ἀποτελεῖ ἰδίαν *λογιστικὴν προσωπικότητα*, παράγει πρὸς ἀνταλλαγὴν καὶ ἰδίᾳ πρὸς πώλησιν, ἐπιδιώκει πάντοτε τὰ χρηματικὰ κέρδος καὶ τέλος ἡ βάσις ταύτης ἐν τῇ οἰκονομικῇ ζωῇ ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ ὅ,τι προσφέρει ἐν τῇ ἀγορᾷ (4).

---

1) *Θ. Γ. Βλαχοπούλου*, Τὰ ἐργατικὰ συμβούλια τῶν Ἐπιχειρήσεων, Ἀθῆναι, 1951, σελ. 9.

2) *Jumeau*, Les formes d' entreprises ξεχωρισθεῖσαι εἰς *Truchy*, Traité d'économie politique, Paris, 1935 III', σελ. 18.

3) *Perroux*, Cours d'économie politique, Paris, 1939, σελ. 7.

4) *Nogaro*, Cours d'économie politique, Paris, 1936, σελ. 193.

Παρά την στενότητα ή εὐρύτητα τῶν ἀνωτέρω ὁρισμῶν, δύναταί τις, ἐν τούτοις, νὰ εἴπῃ, ὅτι ὑπάρχει μεταξὺ τούτων ***κοινὸν σημεῖον ἐπαφῆς***. Τοῦτο συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἅπαντες δέχονται, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἀποτελεῖ ***αὐτόνομον οἰκονομικὴν μονάδα παραγωγῆς***. Ἐν ἄλλοις λόγοις οἱ οἰκονομολόγοι δέχονται, ὅτι ἐν τῇ ἐπιχειρήσει συγκεντροῦνται, ὑπὸ τοῦ ἐπιχειρηματίου, οἱ ἀναγκαῖοι συντελεσταὶ τῆς παραγωγῆς, πρὸς τὸν ***σκοπὸν*** ὅπως ἐπιτύχῃ νὰ εἰσφέρῃ οὗτος ἐν τῇ ἀγορᾷ ὡρισμένον προϊὸν ἢ ὑπηρεσίαν. Συνεπῶς ἡ ἐπιχείρησις συνδέεται εὐθέως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τοῦ ἐπιχειρηματίου, ὅστις, διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ προϊόντος ἐν τῇ ἀγορᾷ, σκοπεῖ νὰ κυριαρχήσῃ ταύτης, ἀπομακρύνεται δὲ ἀπὸ τὸν ***περιωρισμένον τεχνικὸν σκοπὸν*** τῆς κατασκευῆς τοῦ προϊόντος ἢ τῆς παροχῆς τῆς ὑπηρεσίας (5).

Ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν θεωρητικῶν τούτων ἀπόψεων πρέπει νὰ ἐρευνηθῇ καὶ τὸ ὑπὸ κρίσιν ζήτημα τοῦ ποίος ἀσκεῖ, ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, τὴν ἐπιχείρησιν τῆς μεταφορᾶς προσώπων δι' αὐτοκινήτων ταξί. Ἀπὸ τὴν βάσιν αὐτὴν πρέπει νὰ ἐκκινήσωμεν, διὰ νὰ ἀνεύρωμεν τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἤτοι—καὶ ὑπὸ τινας παραλλαγὰς—τὸν κατὰ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον νομικῶς δεσμεύοντα ἐργοδότην. Καὶ ἐξ αὐτοῦ θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸν ἐργαζόμενον ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, διὰ νὰ χαρακτηρίσωμεν, ἐν τέλει, νομικῶς τὴν μεταξὺ ὅλων αὐτῶν ἔννομον σχέσιν.

Οὐδείς, βεβαίως, ἀντικρούει τὸν βασικὸν ἰσχυρισμόν, καθ' ὃν ἡ ***μεταφορὰ προσώπων*** (δι' αὐτοκινήτων ταξὶ ἢ ἄλλως) ἀποτελεῖ ***ἐπιχείρησιν***. Τὸ ἀναμφισβήτητον τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ δὲν πηγάζει κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι αὐτὸς αὐτὸς ὁ Ἐμπορικὸς Νόμος ὁμιλεῖ περὶ ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς. Πρέπει ἴσως νὰ τονισθῇ (διαιτέρως, ὅτι ὁ παλαιὸς νομοθέτης τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἠγνόει κατὰ βάσιν τὴν οἰκονομικὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιχειρήσεως, τοὐλάχιστον ὡς διαγράφεται ἀνωτέρω. Ἐν τούτοις ὑπωπτεύετο τὴν ὕπαρξίν της καὶ τὴν δρᾶσίν της. Καὶ προσεπάθει νὰ φηλαφήσῃ τὰ πλέον ἀδρὰ τῶν χαρακτηριστικῶν της. Ὅ,τι περίπου ὁ Ἐμπορικὸς Νόμος ἐθεώρει ὡς ἐπιχείρησιν, συνίστατο εἴς τινα ὑποτυπώδη ὀργάνωσιν ἰδίου ἢ ἀλλοτρίου κεφαλαίου καὶ μισθωτῆς ἐργασίας.

Σήμερον, ὅμως, δυνάμεθα ἀβιάστως νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ μεταφορὰ προσώπων δι' αὐτοκινήτων ταξὶ ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἡ δραστηριότης αὕτη τοῦ ἀτόμου ἢ ὁμάδος ἀτόμων ἀποτελεῖ ***αὐτόνομον οἰκονομικὴν μονάδα τῆς παραγωγῆς***.

α) Ἡ οἰκονομικὴ αὕτη δραστηριότης τοῦ ἀτόμου ἢ συλλόγου ἀτόμων ἀποτελεῖ ***μονάδα παραγωγῆς*** διὰ τὸν λόγον ὅτι αὐτὴ αὕτη ἡ μεταφορὰ προσώπων (δι' αὐτοκινήτων ταξὶ ἢ ἄλλως) ἀποτελεῖ μίαν σαφῆ ἐκδήλωσιν τῆς ἐν γένει ***παραγωγικῆς προσπαθείας***. Ἡ ἔννοια τῆς παραγωγῆς δὲν ἐξαντλεῖται μόνον εἰς τὴν φυσικὴν δημιουργίαν τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν μετασχηματισμὸν τούτων, ὡς καὶ εἰς τὴν μεταφορὰν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον τόσον τῶν ἀγαθῶν, ὅσον καὶ τῶν προσώπων.

Ἡ ἔννοια τῆς παραγωγῆς εἶναι εὐρεῖα, ἐγκλείουσα ἐν αὐτῇ πᾶσας περίπου τὰς οἰκονομικὰς ἐνεργείας, αἵτινες ἐκδηλοῦνται διὰ τῶν ἀγαθῶν ἢ τῶν ὑπηρεσιῶν.

β) Ἀλλ' ἡ μονὰς αὕτη τῆς παραγωγῆς, ἤτοι ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας τῆς μεταφορᾶς δι' αὐτοκινήτων ταξί, ἵνα ἀξιολογηθῇ ὡς ἐπιχείρησις, πρέπει νὰ ἐνέχῃ ἐν ἑαυτῇ ***οἰκονομικὸν*** χαρακτῆρα. Ἤτοι νὰ καταστῇ ***οἰκονομικὴ μονάς***. Ἐὰν σταθῶμεν μόνον εἰς τὸ στενῶς τεχνικὸν ἔργον τῆς δυνατότητος τῆς μηχανικῆς μεταφορᾶς προσώπου τινὸς δι' αὐτοκινήτου ταξί, ἔχομεν ἁπλῆν ***ἐκμετάλλευσιν*** τῆς τεχνικῆς δυνατότητος τοῦ μηχανικοῦ αὐτοῦ μέσου τῆς μεταφορᾶς. Ἀφ' ἧς στιγμῆς, ὅμως, ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, κατόπιν ὀργανώσεως ἰδίου ἢ ἀλλοτρίου κεφαλαίου καὶ ὁπωσδήποτε ἀλλοτρίας μισθωτῆς ἐργασίας, τοποθετεῖται ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἀποσκοπεῖ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὰς ἀνάγκας τῶν προσώπων πρὸς μεταφορὰν των ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἡ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνακύπτει ἀφ' ἑαυτῆς.

γ) Ἐν πάσῃ, ὅμως, περιπτώσει ἡ οἰκονομικὴ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως ἐμπλέκει ἐν ἑαυτῇ τὴν ***αὐτονομίαν*** τῆς παραγωγικῆς προσπαθείας. Ὅταν ἡ ἐπιχείρησις ἀναλαμβάνῃ τὴν παραγωγὴν ἀγαθοῦ τινος ἢ ὑπηρεσίας, εἶναι αὐτονόητον ὅτι μόνη αὕτη, διὰ τῆς ἰδίας της οἰκονομικῆς διαρθρώσεως, ***ὁλοκληρώνει*** τὴν παραγωγὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τὴν παροχὴν τῆς ὑπηρεσίας.

Ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ἀνωτέρω ἀναλύσεων καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ μεταφορὰ προσώπων δι' αὐτοκινήτων ταξὶ ἀποτελεῖ πράγματι, ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς, ***ἐπιχείρησιν***, ἀντικείμενον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης πρὸς τὸ κοινόν, κατὰ τρόπον αὐτόνομον καὶ διὰ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ συγκροὐσεως τῶν συμφερόντων καὶ ἐπιτεύξεως τοῦ οἰκονομικοῦ κέρδους ὡς ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀναγκῶν τοῦ μεταφερομένου πλήθους.

Ἐρωτᾶται ἤδη: Ἐπὶ ὑπαρχούσης ἀμφισβητήσεως εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τῆς μεταφορᾶς προσώπων δι' αὐτοκινήτου ταξὶ ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου τούτου; Διότι περὶ αὐτοῦ ἀκριβῶς πρόκειται. Ἂν καταλήξωμεν εἰς τὸ νομικὸν συμπέρασμα, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν δύο ὡς ἄνω προσώπων σχέσις εἶναι μίσθωσις πράγματος, οὐδὲν ἄλλο λέγομεν, εἰμὴ ὅτι ὁ ὁδηγὸς τοῦ ταξὶ εἶναι ὁ ἐνασκῶν τὴν ἐπιχείρησιν τῆς μεταφορᾶς. Ἐν τούτοις, ἡ τοιαύτη λύσις ἀντιφάσκει εὐθέως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιχειρήσεως — ὡς αὕτη ἐδόθη ἀνωτέρω — πρὸς τὴν ὁποίαν ἀναγκαίως θὰ καταφύγῃ ὁ νομικός, δεδομένου ὅτι τὸ θετικὸν δίκαιον δὲν παρέχει τὰ νομικὰ αὐτῆς στοιχεῖα.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ κυρία ἀντίφασις εὑρίσκεται εἰς τὸ ὅτι ὁ ὁδηγὸς τοῦ ταξὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ***προβλέπει*** ἐκ τῶν προτέρων τὰς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς εἰς μεταφορὰν προσώπων, ἤτοι τὴν ***ζήτησιν*** τῆς παρ' αὐτοῦ παρεχομένης ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τὰς δυνατότητας τῆς ἀγορᾶς ἐν γένει (καὶ οὐχὶ μόνον τὰς ἰδικάς του) πρὸς κάλυψιν τῶν ἀνωτέρω ἀναγκῶν, ἤτοι τὴν ***προσφορὰν*** ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ τῆς ὑπηρεσίας τῆς μεταφορᾶς δι' αὐτοκινήτων ταξί. Εἰς τὸν νοῦν τοῦ ὁδηγοῦ τούτου εἶναι ἀστάθμητα, ἂν μὴ ἄγνωστα, τὰ

5) *Durand - Jaussaud*, Traité de droit du travail, Paris, 1947 I, No 338. *Rouast - Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 89.

όρια της προσφοράς και της ζητήσεως της υπηρεσίας ταύτης και πρό πάντων ο άδηγός αύτε είναι εις θέσιν, άλλ' αύτε έχει και την πρόθεσιν να γνωρίζη τό **οἰκονομικόν παιγνίδιον** τού νόμου τούτου. Ἐλλείπει, συνεπώς, τελείως άπό τοῦτον ή δρᾶσις τού **οἰκονομικοῦ ὑπολογισμοῦ**, ή όποία κατευθύνει τον επιχειρηματίαν. Ἐκείνο, τό όποῖον επιδιώκει ο άδηγός τού άλλοτρίου ταξί, είναι να επιτύχη, ὅπως τά ποσοστά του έκ της χιλιομετρικής άμοιβής της έκάστοτε διαδρομής άπαρτίζουν, εις τό τέλος της ήμερησίας βάρδιας του, μίαν ικανοποιητικήν ποσόστωσιν τού ήμερησίου μισθού του. Ὅ,τι δηλαδή δύναται να καλύψη τάς άνάγκας του ώς έργαζομένου. Πέραν τούτου ούδέν έτερον επιζητεί. Πολλῷ μᾶλλον δέν δύναται ούτε την παροχήν του να ὑπολογίση έν σχέσει πρός τάς παροχάς τῶν λοιπῶν άδηγῶν ταξί, ούτε την ζήτησιν να σταθμίση τῶν έχόντων άνάγκην μεταφορᾶς προσώπων. Κατά μείζονα λόγον δέν δύναται να συνθέση τά στοιχεία ταῦτα, διά να διαπιστώση κατά ποίον τρόπον θά κυριαρχήση της άγορᾶς καί διά ποίας μεθόδου θά άποκτήση τό μέγιστον δυνατόν κέρδος.

Διά τούς άνωτέρω λόγους ο άδηγός τού άλλοτρίου ταξί δέν είναι καί ούτε δύναται να είναι ο άρχηγός της έπιχειρήσεως μεταφορᾶς έν τῇ κρινομένῃ έν εὐρείᾳ έννοίᾳ περιπτώσει. Τοιοῦτος είναι ο ἰδιοκτήτης τούτου, ὅστις είτε έμφανίζεται ώς άτομον, είτε ώς ὁμάς άτόμων (εταιρία, κοινοπραξία). Εἰς άμφοτέρας δέ τάς περιπτώσεις τό σύνηθες φαινόμενον είναι ο τοιοῦτος άρχηγός της έπιχειρήσεως να θέτη ταυτοχρόνως εἰς κίνησιν πλείονα τοῦ ἑνός ἰδιοκτητα αὐτοκίνητα. Αὐτός είναι ο ήγέτης της έπιχειρήσεως, ο έχων τάς δυνατότητας τού οἰκονομικοῦ ὑπολογισμοῦ, έπί τῷ σκοπῷ κυριαρχίας έπί της άγορᾶς καί έπιτεύξεως τοῦ μείζονος κέρδους. Εἰς αὐτόν συνεπῶς άνήκει, πρός έπιτυχίαν τῶν σκοπῶν της έπιχειρήσεως, ή ὀρθολογισμένη σύνθεσις τῶν συντελεστῶν της, ἤτοι τοῦ κεφαλαίου καί της άλλοτρίας μισθωτῆς έργασίας.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο είναι εὔκολον πλέον να κατανοήση τις διά ποίους λόγους ο μέν ἰδιοκτήτης ταῦ ταξί είναι ο έργοδότης, ο δέ άδηγός τούτου είναι ο ὑπό την κυριαρχίαν του μισθωτός. Ἐάν δσα ἐξετέθησαμεν άποτελοῦν την οἰκονομικήν λογικήν τῶν πραγματικῶν αὐτῶν γεγονότων, ούδείς πρέπει να άμφιβάλλη, ὅτι ή συνδέουσα τά δύο αὐτά πρόσωπα ἔννομος σχέσις είναι ή της συμβάσεως ἐξηρτημένης έργασίας. Ἡ σύμβασις αὕτη χρησιμοποιεῖται ὑπό τοῦ έπιχειρηματίου ώς **νομικόν ὑπόστρωμα**, έπί τοῦ ὁποίου θά στηριχθῇ ὁ οἰκονομικός συντελεστής «έργασία» ἐντός της έπιχειρήσεώς του. Αὕτη είναι ή άπλῆ οἰκονομική άλήθεια, έπί της ὁποίας πρέπει νά στηριχθῇ ὁ έργατολόγος, προκειμένου να άποφασίση έπί τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ της ἐννόμου σχέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοκινήτου ταξί πρός τον άδηγόν τούτου.

§ 2. Ἡ Ἔννοια τῆς ἐξαρτήσεως καί ἡ ἐφαρμογή ταύτης ἐπί μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Μερικαί έκ τῶν κατακριθεισῶν παρ' ἡμῶν δικαστικῶν άποφάσεων ἠρνήθησαν την ὕπαρξιν συμβάσεως ἐξηρτημένης έργασίας διά τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι, κατ' αὐτάς, έκ τῶν ἐκτεθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν, δέν προέκυπτεν ή ὕπαρξις ἐξαρτήσεως. Θά ἠδύνατό τις νά ἀντιπαρατηρήσῃ, ὅτι, καί ἄν ταῦτα ἦτο ὀρθόν, θά ἔπρεπε λογικῶς, αἱ ὡς ἄνω άποφάσεις να καταλήξουν εἰς την σκέψιν, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν ὄψει συμβάσεως έργασίας **μή ἐξηρτημένης**. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ούδέποτε θά ἔπρεπε νά διαφύγουν άπό τον κύκλον τῶν λεγομένων **ἐργασιακῶν συμβάσεων**, διά να φθάσουν εἰς την άπλῆν μισθωσιν πράγματος.

Πράγματι αἱ λεγόμεναι **ἐργασιακαί συμβάσεις** (σύμβασις έργασίας, ἐντολή, ἑταιρία κ.λ.π.) ἐξαντλοῦν τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς άντικείμενον ἐννόμου τινός σχέσεως δύναται να είναι ή **ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου**. Καί ἐπειδή άκριβῶς ή έργασία τοῦ άνθρώπου δύναται νο ἔχῃ πλείονας της μιᾶς φυσιολογικάς ἐμφανίσεις, ποικίλλει ἑκάστοτε καί ή άντίστοιχος ἔννομος σχέσις, άλλά πάντως αὕτη δέν δύναται να ἐκφύγη άπό τον κύκλον τῶν ἐργασιακῶν συμβάσεων. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, αἱ άνωτέρω δικαστικαί άποφάσεις ἐδέχθησαν ὅτι, είτε άτομικῶς, είτε συλλογικῶς, άσκεῖται ἐπιχείρησις μεταφορᾶς προσώπων καί ἐφ' ὅσον, καθ' ἡμᾶς, ή ἐπιχείρησις αὕτη δέν δύναται νά άσκηθῇ ὑπό τοῦ άδηγοῦ, άλλ' ὑπό τοῦ ἰδιοκτήτου ταξί, ὡς ἀνεπτύξαμεν ἤδη, θά πρέπει κατ' ἀκολουθίαν νά δεχθῶμεν ὅτι, οὕτως ἢ ἄλλως, ή μεταξύ ἰδιοκτήτου καί άδηγοῦ ταξί ἔννομος σχέσις, ἔχουσα ὡς άντικείμενον την παροχήν της έργασίας τοῦ τελευταίου τούτου, άνήκει εἰς την κατηγορίαν τῶν ἐργασιακῶν συμβάσεων.

Ἀπό τοῦ σημείου τούτου καί πέραν ἀρχίζει νά παίζη τον ρόλον της ή **θεωρία τῆς ἐξαρτήσεως**. Ὅταν, δηλαδή, πρόκειται νά γίνῃ **διαφοροποίησις** τῶν ἐργασιακῶν συμβάσεων διά να συγκεκριμενοποιηθῇ ποία ἐκ τούτων ὑφίσταται ἐν δεδομένῃ περιπτώσει. Ἐν ἄλλοις λόγοις, μόνον ἐφ' ὅσον ἀντικείμενον τῆς ὑπό κρίσιν συμβάσεως είναι ή **ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου** χρησιμοποιοῦμεν την θεωρίαν της ἐξαρτήσεως, διά νά διαπιστώσωμεν ἄν εἴμεθα ἐν ὄψει συμβάσεως ἐξηρτημένης έργασίας ή ἄλλης τινός ἐξ ἴσου πάντως ἐργασιακῆς συμβάσεως. Εὑρισκόμεθα, συνεπῶς, μακράν τῶν θεωρητικῶν ἀντιλήψεων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὅταν ἐπιχειροῦμεν νά διακρίνωμεν, ὡς ἔπραξαν ἐπί τοῦ θέματος τούτου ἔνιαι δικαστικαί ἀποφάσεις, μεταξύ συμβάσεως ἐξηρτημένης έργασίας καί μισθώσεως πράγματος, δι' ἀναγωγῆς εἰς την θεωρίαν της ἐξαρτήσεως. Τό γεγονός ὅτι ή ὑπό κρίσιν σύμβασις δέν είναι μίσθωσις πράγματος προκύπτει ἐκ τοῦ **ἀντικειμένου** της. Ἤτοι ἐκ τοῦ ὅτι ο ἰδιοκτήτης δέν παρέχει την **χρῆσιν** τοῦ αὐτοκινήτου εἰς τον άδηγόν ἔναντι ποσοστοῦ χιλιομετρικῆς άμοιβῆς, άλλά την **κατοχήν**, ἵνα διά τοῦ τρόπου τούτου ο άδηγός δυνηθῇ νά **ἐργασθῇ** διά τοῦ αὐτοκινήτου κατά τον ὑπό τοῦ ἰδιοκτήτου ὑποδεικνυόμενον τρόπον. Οἱ εἰδικοί λόγοι, οἵτινες άδηγοῦν εἰς τό συμπέρασμα τοῦτο, ἐξηγοῦνται ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ. Ἐξ αὐτῶν άγόμεθα εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι εἴμεθα ἐν ὄψει ἐργασιακῆς συμβάσεως καί μόνον ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει θά χρησιμοποιήσωμεν την θεωρίαν τῆς ἐξαρτήσεως, διά νά διαπιστώσωμεν ἄν πρόκειται περί συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Έν τῇ προηγουμένῃ ἡμῶν μελέτῃ (*) ἀνεπτύξαμεν ἐπαρκῶς τὴν θεωρίαν τῆς ἐξαρτήσεως, ὡς τοιαύτην διδάσκεται αὕτη ἐν Γαλλίᾳ, ὑπὸ τὰς δύο αὐτῆς μορφάς, τῆς νομικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως, καὶ ἐπεχειρήσαμεν, καθ' ἡμᾶς, ὀρθὰς ἐφαρμογὰς τῶν συμπερασμάτων τῆς θεωρίας πρὸς τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως, ἥτις συνδέει τοὺς ἰδιοκτήτας ταξὶ πρὸς τοὺς ὁδηγοὺς τούτων, καταλήξαντες εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἔννομος αὕτη σχέσις εἶναι σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, κατ' ὀρθὴν καὶ εὐρεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ κριτηρίου τῆς ***νομικῆς*** ἐξαρτήσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποστηριχθείσης παρ' ἡμῶν ἑτέρας γνώμης, καθ' ἣν μεταξὺ τοῦ κριτηρίου τούτου καὶ τοῦ τῆς ***οἰκονομικῆς*** ἐξαρτήσεως, ἀντὶ ἀλληλοαπομακρύνσεως, ὀφείλονται πλεῖστα ***κοινὰ σημεῖα ἐπαφῆς***. Ἐν τῇ αὐτῇ μελέτῃ ἐδέχθημεν, ὅτι ἡ ὕπαρξις νομικῆς ἐξαρτήσεως ἐν τῇ συμβάσει μεταξὺ ἰδιοκτήτου καὶ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ προκύπτει ἐκ τῶν κάτωθι δύο στοιχείων:

α) Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς διαταγὰς τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου.

β) Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ οἰκονομικὸς κίνδυνος τῆς δραστηριότητος τοῦ ὁδηγοῦ βαρύνει τὸν ἰδιοκτήτην.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο στοιχεῖον εἶναι καὶ ἀποφασιστικὸν διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐξαρτήσεως. Διότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνεξάρτητος ἐργάτης ἐκεῖνος, ὅστις οὐδένα κίνδυνον διατρέχει ἐκ τῆς οἰκονομικῆς του δραστηριότητος. Καὶ διότι δὲν δύναται νὰ μὴ θεωρηθῇ ὡς ἐπιχειρηματίας ἐκεῖνος, ὅστις, καίτοι χρησιμοποιεῖ ἄλλον, ἐν τούτοις διαφυλάσσει εἰς ἑαυτὸν τὴν εὐθύνην τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τοῦ ἄλλου.

Αἱ ἐξῆς, ὅμως, διευκρινίσεις εἶναι ἀναγκαῖαι:

α) Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιπαρατηρηθῇ, ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ δὲν σκοπεῖ νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς προσώπων, ἀλλ' ἁπλῶς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ***ἐκμισθώσεως*** τῶν τοιούτων αὐτοκινήτων του. Ἡ παρατήρησις θὰ ἦτο ὀρθή, ἐὰν ὁ τοιοῦτος ἰδιοκτήτης δὲν ἀνελάμβανε τὰς δαπάνας τῆς χρήσεως τῶν αὐτοκινήτων του καὶ δὲν συμμετεῖχεν εἰς τὴν κατὰ ποσοστὰ ἀπειθῆ του, ἐξ ὧν πάντων συνάγεται ἡ παρ' αὐτοῦ ἀνάληψις τῶν οἰκονομικῶν κινδύνων τῆς ἐπιχειρήσεως.

β) Εἶναι δυνατόν, ἐπίσης, ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ συνύπαρξις παρὰ τῷ αὐτῷ προσώπῳ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἐπιχειρηματίου καὶ τοῦ ἐργοδότου. Τοῦτο, ὑπό τινας ἐπιφυλάξεις, εἶναι νοητόν. Ὁ ἐργοδότης ἀποτελεῖ ἔννοιαν τοῦ ***Ἐργατικοῦ Δικαίου*** καὶ θεωρεῖται ὡς τοιοῦτος ὁ ἀντισυμβαλλόμενος μετὰ τοῦ ἐργαζομένου. Ὁ ἐπιχειρηματίας ἀποτελεῖ ἔννοιαν τοῦ ***Οἰκονομικοῦ Δικαίου*** καὶ θεωρεῖται ὡς τοιοῦτος ὁ διευθύνων τοὺς συντελεστὰς τῆς παραγωγῆς καὶ ἀναλαμβάνων τὸν οἰκονομικὸν κίνδυνον τῆς ἐπιχειρήσεως. Αἱ δύο αὗται ἰδιότητες δὲν συμπίπτουν ἀναγκαίως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὡς διδάσκει καὶ ὁ *Kaskel*, ὅτι ὑπάρχουν ἐπιχειρηματίαι μὴ ἐργοδόται ἐκ τοῦ ὅτι οὐδένα μισθωτὸν ἀπασχολοῦν καὶ ἐργοδόται μὴ ἐπιχειρηματίαι ἐκ τοῦ ὅτι οὗτοι, καίτοι ἀπασχολοῦν μισθωτούς, δὲν ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν (†).

Ἐν τῷ ἐπιμάχῳ, ὅμως, θέματι κατεδείχθη παρ' ἡμῶν, ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ἀσκεῖ, ὡς ἐπιχειρηματίας, τὴν διὰ τοῦ μηχανικοῦ τούτου μέσου ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς προσώπων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ὅτι, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο χρησιμοποιεῖ μισθωτούς, τοὺς ὁδηγούς, ἤτοι ἐμφανίζεται ἐναντι τούτων ὡς ἐργοδότης. Ὅτι δὲ ἡ προκειμένη μεταξὺ τούτων ἔννομος σχέσις εἶναι ἐργασιακὴ σύμβασις προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι ἀντικείμενον ταύτης εἶναι ἡ ἐργασία τοῦ ὁδηγοῦ. Τέλος, ὅτι ὁ ὁδηγὸς τελεῖ νομικῶς ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἰδιοκτήτου προκύπτει ἐκ τῶν διδομένων ἀνωτέρω στοιχείων, ἅτινα κατετάξαμεν εἰς δύο κατηγορίας καὶ βάσει τῶν ὁποίων κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἐπίμαχος ἔννομος σχέσις εἶναι σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Πρέπει, ὅμως, τέλος νὰ προστεθῇ καὶ τοῦτο: Παρ' ὅλον ὅτι εἴμεθα ὀπαδοὶ τοῦ κριτηρίου τῆς ***οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως*** δὲν ἀρνούμεθα ἐν τούτοις τὴν πρακτικὴν ἀξίαν τοῦ κριτηρίου τῆς ***νομικῆς ἐξαρτήσεως*** καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν, ἣν παρέσχε τοῦτο εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς παλαιοτέρας ἐποχάς. Εἶναι ἐν τούτοις ἀληθές, ὅτι τὸ κριτήριον τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἐργατικὰς σχέσεις τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, αἵτινες ὑπέχουν πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι αἱ ἁπλαῖ ἐργατικαὶ σχέσεις τῆς ἄλλοτε. Διὰ τοῦτο—καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν θέλωμεν νὰ υἱοθετήσωμεν τὸ κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως—εἴμεθα σήμερον ὑποχρεωμένοι νὰ εὐρύνωμεν τὰ ὅρια τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως, διὰ λελογισμένης νομολογιακῆς πρακτικῆς, ***διευρύνοντες οὕτω καὶ τὴν πλαισιακὴν ἔννοιαν τοῦ μισθωτοῦ***. Νομίζομεν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον, ὅσάκις πρόκειται περὶ προσώπου ἐργαζομένου εἰς ἐπιχείρησιν. Τὸ πρόσωπον τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶναι, εἰμὴ ***μισθωτὸς*** ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ. Ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν οὐχὶ τὴν οἰκονομικήν, ἀλλὰ τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, τὰς ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως θεσπιστικὰς ἐξουσίας τοῦ ἐπιχειρηματίου καὶ τὴν ἀπαραίτητον ἐσωτερικὴν πειθαρχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, πρέπει ἀναγκαίως νὰ συμπεράνῃ, ὅτι, ἐντὸς ταύτης, τὰ ὅρια τῆς ὑπάρξεως ἀνεξαρτήτου ἐργασίας εἶναι ἐλάχιστα. Ἐπομένως, εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, τὸ κριτήριον τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως πρέπει νὰ εὐρύνεται ὑπὸ τῆς νομολογίας μέχρι τῶν ἐλαχίστων ἐκείνων ὁρίων, πέραν τῶν ὁποίων δύναται ἀναμφισβητήτως νὰ ὑπάρχῃ μόνον καθαρὰ ἀνεξάρτητος ἐργασία. Εἶναι—διὰ νὰ δανεισθῶμεν τὴν γνωστὴν ῥῆσιν τῶν ποινικολόγων—ὀρθότερον, ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς δικαιοσύνης, νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξηρτημένος μισθωτὸς καὶ εἰς μὴ μισθωτός, παρὰ νὰ θεωρήσωμεν ὡς μὴ μισθωτὸν τὸν πράγματι ἐξηρτημένον μισθωτόν.

(*) Φ. Γ. Βλαχοπούλου, Νομικὴ φύσις τῆς συμβάσεως μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, ΕΕΔ 11, 945.

(†) Π. Μητσοπούλου, Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, Ἀθῆναι, 1950, 181. Ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ταύτῃ ἐργασίᾳ ἀντιγράφεται ἀποσπασματικῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 20094|1947 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκτίθεται λεπτομερῶς ἡ ὡς ἄνω ἄποψις τοῦ *Kaskel*.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια άρθρου 5 § 3 Ν. 2112|1920, ώς συνεπληρώθη μεταγενεστέρως

Μή λύσις συμβάσεως έργασίας έκ τῆς άποχῆς τοῦ μισθωτοῦ έκ τῆς έργασίας λόγῳ άσθενείας, στρατεύσεως ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς λόγῳ λοχείας.— Λύσις ὅμως αὐτῆς ἐκ πάσης ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, προερχομένης ἀποχῆς.

Ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν δεικνύει ἐντόνως πόσον μακρὰν τοῦ κοινοῦ περὶ δικαίου αἰσθήματος κεῖται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς τοὐλάχιστον ἑρμηνεύεται ἤδη (ἡ ἑρμηνεία του, ὡς γνωστόν, διῃλθεν ἀπὸ πολλὰς φάσεις) ἀπὸ τὰ δικαστήρια.

Πτωχὴ ἐργαζομένη, ἀποζῶσα φυσικὰ ἐκ τοῦ πενιχροῦ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν σημερινῶν βιοτικῶν συνθηκῶν ἐργατικοῦ εἰσοδήματός της, ἠναγκάσθη νὰ ἀπόσχῃ ἐκ τῆς ἐργασίας της, καθ' ἃ δέχεται ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, ἀπὸ 22 Μαρτίου 1952 μέχρις περιλαμβανομένης τῆς ἀσθενούσης καὶ κατὰ τὴν 7 Ἀπριλίου 1952 ἀναβιωσάσης μητρός της».

Τὴν ἐπιμένην ἐπὶ θανάτῳ τῆς μητρός της (δὲν ἄφηκεν ἡ ταλαίπωρος νὰ παρέλθῃ οὔτε μία ἡμέρα, διὰ νὰ πενθήσῃ) ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ἐργοδότην της πρὸς συνέχισιν τῆς διακοπείσης ἐργασίας της.

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2112|1920, διάταξις θετικοῦ δικαίου, τὴν ἠμπόδισε νὰ ἐργασθῇ. Ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχε λυθῇ κατὰ τεκμήριον τοῦ νόμου περὶ αἰωνηρᾶς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της παραιτήσεως.

Οὕτως ἀπεφάνθη καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἀκολουθήσασα τὴν γνωστὴν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112 ἀπόψιν τῆς Α.Π. 152|1952 (εἰσηγητὴς **Ν. Παλαιολογόπουλος**, ΕΕΔ 11, 954), τὴν ἀποίαν, ὡς τελευταίαν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν (ἐσημειώσαμεν ὅτι ἡ ἑρμηνεία τῆς πασιγνώστου πλέον αὐτῆς διατάξεως διῃλθεν ἀπὸ πολλὰς φάσεις), ἀκολουθοῦν ἤδη τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 1150).

Ἡ τραγικὴ αὕτη διὰ τὴν τύχην ἀποξένωσιν τῆς νομικῆς αὐτῆς διατάξεως ἀπὸ τὸ κοινὸν περὶ δικαίου αἴσθημα περιπτώσεως τῆς ἐργαζομένης, ἡ ὁποία ἐξεπλήρωσε τὴν ἀπαράβατον ἐκ τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων κανόνων ὑποχρέωσίν της νὰ παραστῇ εἰς τὴν κλίνην τῆς ἀσθενούσης μητρός της, προκαλεῖ εὐλόγως πάλιν τὸ ἀμείλικτον ἐρώτημα: Εἶναι πράγματι αὕτη ἡ νομοθετικὴ θέλησις, ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 ἐκδηλωθεῖσα, νὰ λύεται ἐκ τοῦ νόμου ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς καὶ διὰ τὸν Νομοθέτην, ὡς ἀνθρώπου, μοιραίας περιπτώσεις: Ἡ μήπως ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, προσκολλωμένη ξηρῶς εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ κωφεύουσα ἐνώπιον τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος, παρερμηνεύει τὴν διάταξιν;

Οἱανδήποτε ἐκ τούτων καὶ ἂν συμβαίνῃ, δὲν εἶναι πλέον, μὲ τὴν ἐμφάνισιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς νομικῆς ζωῆς τοιούτων περιπτώσεων, ὡς ἡ ἐν τῇ πρωτοδικειακῇ ἀποφάσει, συγχωρητῶν ἀπὸ τὸ καινὸν περὶ δικαίου αἴσθημα νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ δίκαιον αὐτὴ ἡ καταληκτικὴ διὰ τὰς συνεπείας της, ἀπὸ τοιαῦτα δεδομένα ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, διάταξις.

Ἡ ἱκανοποιήσις τοῦ αἰσθήματος δικαίου ἐπετυγχάνετο πράγματι διὰ τῆς ἀπόψεως τῆς Α.Π. 356|1949 (εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 8,547), ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας, εὑρίσκεται βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς κυλίσεως πίστεως.

Ἀλλ' ἡ ἄποψις αὕτη, ἡ ὁποία συνέδεε τὸ θετικὸν δίκαιον πρὸς τὴν ζωήν, ἐγκαταλείφθη ἀπὸ τὴν νεωτέραν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, αὕτη δὲ ἐμφανίζεται, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὁ Νομοθέτης ἀνάλγητος πρὸ τῶν κοινωνικῶν ἀτυχιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἡμιφῶν αὐτὸν μάλιστα, διὰ τῆς ἀπωλείας τῆς θέσεώς του καὶ τοῦ βιοποριστικοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματός του, διότι εἶχε, χωρὶς φυσικὰ νὰ πταίῃ καὶ νὰ θέλῃ, τὴν ἀτυχίαν νὰ ὑποστῇ μίαν οἰκογενειακήν του δοκιμασίαν.

Καὶ ἀκόμη χειρότερον: Ὅταν τὸ Κράτος λαμβάνῃ περιοριστικὰ διὰ τὴν ἀνεργίαν μέτρα, ὅταν παρέχῃ μίαν βοήθειαν εἰς τὸν ἄνεργον μισθωτόν, τὸν ὁποῖον ἀσφαλίζει κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, ὁ μισθωτὸς τῆς ἐνὸς περιπτώσεως δὲν ἔχει τὴν νομικὴν δυνατότητα, ἀφοῦ καταγγέλλεται ἐκ μέρους αὐτοῦ ἡ σύμβασις ἐργασίας, νὰ λάβῃ καὶ τὸ ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπίδομα διὰ τὴν ἀνεργίαν του!

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11154|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Κανελλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Νικολόπουλος, Ι. Φαλαγγας

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Προϋποθέσεις διά τό κῦρος αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἀναγκαία διά τὸ κῦρος αὐτῆς ἡ κατάρτισις μετά τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἐγγράφως.— Ἀνεφάρμοστον ἄλλως, ἀκύρου οὔσης τῆς συμβάσεως, τῶν ἐργατικῶν Νόμων.— Ἀνεφάρμοστον Α.Ν. 516|1948 περί νομιμοφροσύνης ἐπί προσλαμβανομένου ὑπό τοῦ Δημοσίου προσκαίρως ἐκτάκτου προσωπικοῦ.— Ἀπαλλαγή Δημοσίου δι' ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951 μόνον ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ καὶ λοιπῶν διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς καταβολῆς ἀποζημιώσεως.

Ἐτέθη πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν τὸ ζήτημα ἂν τὸ Δημόσιον, προκειμένου νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας (σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου) ἐών ἐργαζομένων εἰς αὐτό, πρέπει νὰ τηρήσῃ τὰς οὐσιαστικὰς καὶ τυπικὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100), ἐφ' ὅσον βεβαίως οἱ ἀνωτέρω ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἀπασχολοῦνται εἰς περιφέρειαν, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐσημειώσαμεν διὰ μακρῶν (ΕΕΔ 11, 681) ἐπὶ τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1943|1952 (Πρωτοδίκης *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 11, 683) πῶς ἔχει τὸ ζήτημα καὶ ποία, καθ' ἡμᾶς, ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 11, 100).

Ἡ νεωτέρα αὕτη δικαστικὴ ἀπόφασις (ἀντιθέτως πρὸς τὴν προηγουμένην Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1943|1952, ἐνθ' ἀνωτέρω) δέχεται ἤδη, ὅτι τὸ Δημόσιον, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951, ἀπηλλάγη μόνον τῆς ὑποχρεωτικῆς, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀναγγελίας αὐτῆς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ νόμου 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558|1930, καὶ τὴν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 ἐδαφ. 2 τοῦ νόμου 2112|1920 ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀποχὴ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, προστεθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3514|1928 καὶ τρίτου λόγου, τοῦ τῆς στρατεύσεως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ νόμου, καθ' ἃς καὶ μόνον περιοριστικῶς ἐπετράπη τῷ μισθωτῷ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐφ' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς ῥητῶς καθοριζομένων αἰτιῶν, χωρὶς νὰ ἀποτελῇ αὕτη λύσιν τῆς συμβάσεως, σαφῶς, κατ' ἀντιδιαστολήν, συνάγεται, ὅτι πᾶσα ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας προερχομένη, ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του συνεπάγεται, κατὰ δημιουργούμενον τεκμήριον σιωπηρᾶς καταγγελίας, λύσιν τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως βουλήσει τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ἐρευνωμένης ποσῶς τῆς πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως πραγματικῆς προθέσεως του διὰ τῆς τοιαύτης ἐγκαταλείψεως τῆς ἐργασίας. Τοιαύτην σαφῆ ἔννοιαν ἔχουσαι αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἔπαυσαν ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὸν Νόμον 118|1945, δι' οὗ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐργοδότην διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως τῶν παρ' αὐτῶν ἐργαζομένων ἡ τήρησις ὡρισμένων ὅρων, καθ' ὅσον ὁ νόμος οὗτος, καθ' ἃ ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118 κλπ.» προκύπτει, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν ὑπ' αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ὀφείλεται εἰς ῥητὴν ἢ σιωπηρὰν καταγγελίαν ταύτης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 452|1952, ΕΕΔ τόμος 11, σελ. 954). Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως, ὡς αὗται ἐκτίθενται εἰς τὰ ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγόμενα τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει πρακτικά, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐπικαλούμενα καὶ νομίμως προσκομιζόμενα ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἔγγραφα καὶ πρὸς τὰ ἐκατέρωθεν διὰ τῶν προτάσεων των ἐκτιθέμενα βεβαιοῦται, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἐνάγουσα εἰργάζετο εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ .*. ἐπιχείρησιν κυτιοποιΐας τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1949 καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς 22 Μαρτίου 1952 πρὸς περίθαλψιν τῆς ἀσθενούσης καὶ κατὰ τὴν 7 Ἀπριλίου ἀποβιωσάσης μητρός της ἀπέσχε τῆς ἐργασίας μέχρι τῆς 8 Ἀπριλίου 1952, καθ' ἃ ἀποφαίνεται καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Συμφώνως δ' ἡμῖν πρὸς τὰ προεκτεθέντα ἡ τοιαύτη τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγούσης ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας συνεπάγεται λύσιν τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως τῇ σιωπηρᾷ καταγγελίᾳ της ὑπὸ τῆς ἐναγούσης. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν διαληφθέντων ὁ πρωτοδίκως δικάσας δικαστής, δεχθείς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, ὅτι δὲν ἐχώρησε λύσις τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου, ἐσφαλε. Ὅθεν δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατὰ τὸν περὶ τοῦτον πρῶτον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ τῆς ἐφεσιβλήτου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διωκομένην ἀξίωσίν της τὴν ἐρειδομένην ἐπὶ τῆς ἐπικαλουμένης ἀκύρου ἀπολύσεως της παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος.

οικείων Γραφείων Εδρέσεως Έργασίας.

Πράγματι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 681 ἐπ.), προσεκτική μελέτη τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καὶ τῆς διαφαινομένου διὰ μέσου αὐτῆς σκοποῦ τῆς νομοθετήσεως της ἄγει εἰς τὸ ὀρθὸν πόρισμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξεν ἡ νεωτέρα αὐτὴ δικαστικὴ ἀπόφασις. (Οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφεξῆς 10487|1952 θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον).

Ἐξ' ὅρον ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐγνώριζεν, ὅτι, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἔχουν τεθῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 καὶ ἄλλαι προϋποθέσεις (ἔγγραφος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μίαν βασικὴν δικαιοκρατικὴν ἐνέργειαν διὰ τὴν ἐπιδότησιν τοῦ μισθωτοῦ, ποσὸν περισσότερον μάλιστα ἀναγκαίαν ἐν προκειμένῳ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Δημοσίου τῆς ὑποχρεωτικῆς ναγγελίας αὐτῆς, ἀφοῦ ἄλλως δὲν θὰ ὑπῆρχε δυνατότης νὰ ἐπιδοτηθῇ ὁ μισθωτὸς ἄλλως, εἰμὴ διὰ τῆς προσαγωγῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, καὶ καταβολῆ τῆς ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν), εἶναι ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἀσκόπως καὶ ἄνευ σημασίας ἐνέμεινεν εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ν... ***αἱ τυχὸν τοιαῦται περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων, δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Δημόσιον.***

Εἶναι, ἑπομένως, ἀναγκαία ἡ δι' ἐγγράφου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ καταβολὴ τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν.

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις θεωρεῖ ὡς καταβλητέαν ἀποζημίωσιν ἐν προκειμένῳ τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 437), ὁριζομένην.

Κατὰ τὴν ἄποψιν ὅμως τῆς Α. Π. 76|1952 (εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 11, 294) αἱ διατάξεις τῆς ἀνωτέρω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (καὶ τῆς συναφοῦς 956|1947) ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων ἐν γένει ὑπαλλήλων τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου συνδεομένων (βλέπ. ἀντιθέτους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 294).

Εἰς τὴν προκειμένην ἄρα περίπτωσιν (ἐκτάκτου ὑπαλλήλου τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου συνδεομένου) ἔδει νὰ καταβληθῇ (κατὰ τὴν ἄποψιν πάντοτε τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως) ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 καὶ μὴ καταβληθεῖσης ταύτης ἦτο ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἄκυρος ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3013|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Χ. Καλαπασέας

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Κισσοπούλου, Ν. Κουρζῆς, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου

Ἱστορεῖ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ του ὁ ἐνάγων, ὅτι, προσληφθεὶς τὴν 20 Ἰουνίου 1951 ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διὰ τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐτὸ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἔκτακτος ἀπάλληλος, ἀντὶ ἡμερομισθίου 32.000 δραχμῶν, ἐτοποθετήθη εἰς τὴν Διεύθυνσιν ὑδραυλικῶν κατασκευῶν καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 1 Νοεμβρίου 1951, ὁπότε ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἄνευ τηρήσεως τῶν διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ταύτης ἀπαιτουμένων διατυπώσεων καὶ αἰτεῖται τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τοῦ ὡς ἄνω χρόνου τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1952 ἑβδομήκοντα τεσσάρων ἡμερομισθίων του. Ὑπὸ τοιοῦτον αἴτημα ἡ ἀγωγὴ παρίσταται νόμῳ βάσιμος, στηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρα 648 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων τὴν 21 Ἰουλίου 1951 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας προσκαίρως καὶ δὴ ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχμῶν 32.000 καὶ τοποθετηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Διεύθυνσιν ὑδραυλικῶν κατασκευῶν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 1 Νοεμβρίου 1951, ὁπότε τὸ ἐναγόμενον κατήγγειλε τὴν προκειμένην σύμβασιν ἐργασίας ἀπροειδοποιήτως καὶ ἄνευ καταβολῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα τῆς προσηκούσης ἀποζημιώσεως.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν της βάσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος τυγχάνει ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀόριστος, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων δὲν ἐπικαλεῖται περιστατικόν τι, ἐπιμαρτυροῦν ὅτι τὸ ἐναγόμενον ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματός του τῆς καταγγελίας της μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας ὑπερέβη τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ὑπὸ ἐκτίμησιν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἅτινα ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει κατωνομάσθησαν, καθ' ἡμᾶς, δὲν ἐβεβαιώθη τοιοῦτον περιστατικόν.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 34, 39 καὶ 40 τοῦ ν. ΣΙΒ', συνδυαζομένας πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἐκτελεστικοῦ διατάγματος τοῦ νόμου τούτου καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1833 Β.Δ. «περὶ ὀργανώσεως τῶν Ὑπουργείων», πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου συναπτομένη σύμβασις παρ' ἀντιπροσώπου αὐτοῦ δέον νὰ γίνεται ἐγγράφως, τοῦ ἐγγράφου ἀπαιτουμένου ὡς συστατικοῦ στοιχείου τῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ ἁπλῶς ὡς ἀποδεικτικοῦ μέσου αὐτῆς (Α. Π. 216|1936, Δικαστ. 6, 709). Ὅθεν πᾶσα σύμβασις, συναπτομένη μετὰ τοῦ Δημοσίου ἄνευ τηρήσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου ἐγγράφου τύπου, εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρον 159 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ ἑπομένως, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας, τὸ Δημόσιον οὐδεμίαν ὑπέχει ὑποχρέωσιν, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν διὰ τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων ἀστικῶν συνεπειῶν, νὰ προβαίνῃ εἰς κατὰ διαγεγραμμένους τύπους καταγγελίαν τῆς εἰρημένης σχέσεως, διότι οἱ νόμοι οὗτοι

(ν. 2112, ν.4558, Β.Δ. 16.7.1920, ν.118|1945) προϋποθέτουσι συμβάσεις έργασίας συναφθείσας νομίμως και ούχι νομικώς ανυπάρκτους τοιαύτας, άφ' ών έκαστος τών συμβαλλομένων δύναται να άφίσταται άζημίως άνευ οιασδήποτε καταγγελίας (Α. Π. 63|1948, ΕΕΝ 270). Έπομένως νόμω βάσιμος τυγχάνει ή σχετική πρός άποκρουσιν τής άγωγής προβαλλομένη ύπό τού έναγομένου ένστασις, ήτις όμως εί ναι άπορριπτέα ώς κατ' ούσίαν άβάσιμος, καθ' όσον έκ τού έπικαλουμένου και προσαγομένου ύπό τού ένάγοντος ύπ' άριθ. 134721 τής 21 Ίουλίου 1951 έγγράφου τού Ύπουργού Γεωργίας, κοινοποιηθέντος είς τόν ένάγοντα, προκύπτει, ότι ή στηριζουσα την άγωγήν αύτη βάσις έργασίας κατηρτίσθη έγγράφως.

Τό άρθρον 1 § 1 τού κυρωθέντος διά τού ΜΘ' τής 17 Άπριλίου 1948 ψηφίσματος άναγκαστικού νόμου 516|1948 όρίζει, ότι «έπί πλέον τών ύπό τών κειμένων ήδη διατάξεων άπαιτουμένων προσόντων διά τόν διορισμόν ή πρόσληψιν δημοσίων έν γένει ύπαλλήλων και ύπηρετών (ισοβίων, μονίμων, έκτάκτων, ήμερομισθίων, έπί συμβάσει)....άπαιτείται έφεξής, όπως ό διοριζόμενος ή προσλαμβανόμενος εί ναι νομιμοφρων ύπό την έν άρθρω 3 τού παρόντος έννοιαν. Διορισμός ή πρόσληψις γενομένη κατά παράβασιν τών διατάξεων τής παρούσης παραγράφου εί ναι έξ ύπαρχής άκυρος και ούδέν συνεπάγεται άποτέλεσμα». Τό δέ άρθρον 4 § 1 τού αύτού νόμου όρίζει, ότι «....έργον τών συμβουλίων τούτων εί ναι να άποφαίνωνται περί τής νομιμοφροσύνης τών αίτουμένων διορισμόν είς τάς έν παραγράφω 1 τού άρθρου 1 τού παρόντος θέσεις, ώς και τών ήδη ύπηρετούντων είς τάς θέσεις ταύτας».

Έκ τού συνδυασμού τών διατάξεων τούτων συνάγεται, ότι κατά την έννοιαν τού νόμου άπαιτείται έλεγχος νομιμοφροσύνης μόνον έπί τών ύπαλλήλων και ύπηρετών, οί όποίοι διορίζονται ή προσλαμβάνονται ύπό τού Δημοσίου είς θέσεις νενομοθετημένας, ήτοι μονίμους, ούχι δέ και έπί τών ύπαλλήλων, ύπηρετών ή γενικώς έπί τού έκτάκτου και προσκαίρου, ήτοι είς μή νενομοθετημένας θέσεις, προσλαμβανομένου προσωπικού, παρ' ού πρόδηλον εί ναι, ότι δέν δύναται να διατρέξη σοβαρόν κίνδυνον ή Πολιτεία ένεκα τού προσωρινού τής έργασίας ή τού άνά πάσαν στιγμήν δυνατού τής καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας (Α. Π. 157|1952, ΕΕΔ 11 σελ. 474). Όθεν, δεκτού γενομένου τού άνωτέρω ότι ό ένάγων προσελήφθη ούχι είς νενομοθετημένην θέσιν, άλλ' έντελώς προσωρινώς, δέον ν' άπορριφθή ώς άβάσιμος ή τού έναγομένου ένστασις περί άκυρότητος τής στηριζούσης την άγωγήν έργασιακής συμβάσεως, λόγω προσλήψεως τού ένάγοντος κατά παράβασιν τών διατάξεων τού άρθρου 1 § 1 τού είρημένου ν. 516|1948, ήτοι άνευ έλέγχου τής νομιμοφροσύνης αύτού.

Διά τής ύπ' άριθ. 976|1947 Πράξεως τού Ύπουργικού Συμβουλίου ή άπολυσις τού άπό 1 Όκτωβρίου 1947 και έφεξής άπολυομένου πάσης φύσεως προσωπικού τού Δημοσίου είτε τούτο κέκτηται την ίδιότητα τού δημοσίου ύπαλλήλου, είτε ού, έφ' όσον τούτο κατά την χρονολογίαν τής άπολύσεώς του κέκτηται συνεχή ύπηρεσίαν άνωτέραν τών δύο μηνών ή έλάσσονα τού έτους, όρίζεται είς τάς άποδοχάς ή ήμερομίσθια 20 ήμερών. Ή Πράξις αύτη τού Ύπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσα διά τού ύπ' άριθ. 913|1949 άναγκαστικού νόμου, προφανώς κατισχύει πάσης άλλης προγενεστέρας αύτής διατάξεως, άλλως καθοριζούσης τά τής άποζημιώσεως τού άπολυομένου προσωπικού τού Δημοσίου, και έπομένως τά έναντία πρός ταύτα ύπό τού έναγομένου ύποστηριζόμενα δέον να άπορριφθώσιν ώς άβάσιμα. Έν προκειμένω ή άποζημίωσις αύτη τών 20 ήμερών έκ δραχμών 640.000, ής έδικαιούτο ό ένάγων, ώς έχων συμπεπληρωμένην, κατά τά γενόμενα άνωτέρω δεκτά, συνεχή ύπηρεσίαν άνωτέραν τών δύο μηνών κατά την χρονολογίαν τής άπολύσεώς του, δέν κατεβλήθη είς αύτόν κατά την άπόλυσίν του, ούδέ κατά την διάρκειαν τού διά τής άγωγής καταστάντος κρισίμου χρόνου άπό 1 Νοεμβρίου 1951 μέχρι 31 Ίανουαρίου 1952. Ή καταβολή είς τόν άπολυόμενον μισθωτόν τής καθοριζομένης ύπό τού νόμου διά την άπόλυσίν του άποζημιώσεως άποτελεί άναγκαίαν προϋπόθεσιν τού κύρους τής άπολύσεως κατά τό άρθρον 9 § 1 τού ν. 118|1945, ώς έτροποποιήθη ύπό τού Ν.Δ. 1255|1949, ύπερ ού όρίζει, ότι ή καταγγελία τής συμβάσεως έργασίας θεωρείται έγκυρος, άφ' ής καταβληθή έξ όλοκλήρου ή άνωτέρω άποζημίωσις.

Διά τού άρθρου τού § 2 τού ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Άσφαλίσεων» τό Δημόσιον άπαλλάσσεται μόνον τής ύπό τής παραγράφου 3 τού άρθρου 9 τού ν. 118|1945 θεσπιζομένης ύποχρεώσεως πρός άναγγελίαν είς την Διεύθυνσιν Παροχών τού Ι.Κ.Α. και είς τό Γραφείον Εύρέσεως Έργασίας τών ύπ' αύτού γιγνομένων καταγγελιών συμβάσεως έργασίας, ούχι δέ και τής ύπό τής παραγράφου 1 τού αύτού άρθρου, έπι ποινή άκυρότητος τής καταγγελίας, έπιβαλλομένης ύποχρεώσεως περί καταβολής είς τόν άπολυόμενον τής άνωτέρω άποζημιώσεως, τά δέ άντίθετα πρός ταύτα ύπό τού έναγομένου ύποστηριζόμενα, ότι δηλαδή συμφώνως πρός την διαληφθείσαν διάταξιν τού άρθρου 60 § 2 τού Α.Ν. 1846|1951 ή άπόλυσις τού μισθωτού εί ναι έγκυρος, προκειμένου περί τού Δημοσίου, και έν μή καταβληθή τής καθοριζομένης ύπό τού νόμου διά την άπόλυσιν άποζημιώσεως, δέον να άπορριφθώσιν ώς άβάσιμα. Όθεν, μή καταβληθείσης είς τόν ένάγοντα τής έν λόγω άποζημιώσεως, ή γενομένη άπόλυσις αύτού τυγχάνει άκυρος. Άκόμη δέ ούδεμις τής άπολύσεως ή στηριζουσα την άγωγήν σχέσις έργασίας θεωρείται ώς μη λυθείσα και έπομένως ύπόχρεον εί ναι τό έναγόμενον, άτε τελούν έν ύπερημερία περί την άποδοχήν τών ύπηρεσιών τού ένάγοντος, κατά τό άρθρον 656 τού Α.Κ., να πληρώση είς αύτόν τά έπιδικαζόμενα διά τής άγωγής 74 ήμερομίσθιά του έκ δραχ. 2.365.000.

Κατά τό άρθρον 187 τής Πολ. Δικονομίας, ώς άντικατεστάθη διά τού άρθρου 1 τού ν. 2407|1940, κατά τού Δημοσίου δέν δύνανται να διαταχθή προσωρινή έκτέλεσις και έπομένως δέον να άπορριφθή ώς νόμω άβάσιμον τό αίτημα τής άνωγής περί κηρύξεως τής παρούσης προσωρινώς έκτελεστής.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Προστασία τοῦ Α.Ν. 1803|1951 καὶ σπουδαῖος λόγος δι' ἀπόλυσιν

Θεώρησις ὡς σπουδαίου λόγου, δικαιολογοῦντος ἀπόλυσιν μαγείρου, συνδικαλιστικοῦ στελέχους τοῦ Α.Ν. 1803|1951, τῆς ἀπειθείας του πρὸς δεδικαιολογημένην διαταγὴν τοῦ ἐργοδότου του πρὸς συμμόρφωσιν εἰς καθορισθὲν ὑπ' αὐτοῦ νομίμως ὡράριον ἐργασίας.

Ὡς γνωστόν, διὰ τοῦ Α.Ν. 1803|1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 532) ἐπεβλήθησαν περιορισμοὶ εἰς τὴν ἐλευθέραν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀπόλυσιν τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων συνδικαλιστικῶν στελεχῶν.

Μεταξὺ τῶν λόγων ἀπολύσεως, κρινομένων παρὰ τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς (βλέπε σημείωσίν μας ἐν ΕΕΔ 11, 1129), εἶναι καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς ἐπιμόνως ἠρνήθη ὑπηρεσίαν ἢ ἠπείθησεν εἰς δεδικαιολογημένας διαταγὰς τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ περίπτωσις ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ ἀκόλουθος: Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 16620|1543|1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατ' ἐξουσιοδότησιν νόμου ἐκδοθείσης (ΕΕΔ 11, 663), εἶχεν ὁρισθῆ, ὅτι καὶ ὧραι ἐργασίας τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ (μαγείρων καὶ βαηθῶν) τῶν ξενοδοχείων κλπ. ὁριζόμεναι εἰς ἐννέα συνεχεῖς καθ' ἑκάστην, αἱ ὡς ἄνω ὧραι θεωροῦνται πραγματικαὶ καὶ δὲν περιλαμβάνεται εἰς ταύτας ἡ διὰ φαγητὸν ἀπαιτουμένη ὥρα».

Διὰ τῆς τροποποιητικῆς ὅμως ὑπ' ἀριθ. 33913|2987|1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 11, 831) ὡρίσθη, ὅτι καὶ ὧραι ἐργασίας τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων κλπ. καθορίζονται ἐντὸς τοῦ ἐννεαώρου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ καταστήματος, μὴ ἐπιτρεπομένων περισσοτέρων τῆς μιᾶς διακοπῆς».

Μάγειρος ξενοδοχείου, προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς καθορισμὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ὡρῶν ἐργασίας, κατὰ τὸ παρεχόμενον διὰ τῆς τελευταίας αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς αὐτὸν δικαίωμα, λόγῳ δὲ τούτου ὁ ἐργοδότης προσέφυγεν εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν, ζητήσας νὰ τὸν ἐπιτραπῇ δι' ἀπείθειαν τοῦ μισθωτοῦ ἡ ἀπόλυσις του.

Εἶναι προφανές, νομίζομεν, ὅτι δὲν ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτός, καὶ ἂν ὑπετίθη ὅτι ἄλλως ἐλειτούργει πρότερον ἡ σύμβασις του, νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νὰ ρυθμίσῃ τὰς ὥρας ἐργασίας ἐντὸς τοῦ νομίμου χρονικοῦ περιθωρίου.

Τότε μόνον θὰ ἀπετέλει μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὡρῶν ἐργασίας ὁ ἄλλως καθορισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας, ἂν ἐγίνετο αὐθαιρέτως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.

Ὑπὸ ἀντίθετον ἔκδοχὴν καὶ ἡ ἐργοδότης τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ θέσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς διαθεσιμότητα, κατὰ χρῆσιν τοῦ ἐκ τῆς διατάξεως αὐτῆς δικαιώματός του, διότι ἄλλως εἶχε καθορισθῇ πρότερον διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ ἀπασχολῆται πλήρως καὶ νὰ λαμβάνῃ μισθὸν πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 3 Α.Ν. 1803|1951, 1|1952

Πρόεδρος ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κρεχλίδης**

Μέλη οἱ κ.κ. **Δ. Κωνσταντόπουλος**, ἀντιπρόσωπος Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, **Δ. Κούμης**, ἀντιπρόσωπος Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς

Εἰσηγηταὶ οἱ κ.κ. Ματθ. Μυλωνογιάννης, Κ. Ἐγγλέζος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσει ὁ αἰτῶν ἐκθέτει, ὅτι ὁ καθ' οὗ αὕτη ὑπηρετεῖ παρ' αὐτῷ, διατηροῦντι λαϊκὸν σιναφτατόριον, ὡς μάγειρος, τυγχάνει δ' ἅμα καὶ γραμματεὺς τῆς ἀδελφότητος μαγείρων, θεωρούμενος ὡς τοιοῦτος συνδικαλιστικὸν στέλεχος. Ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ ἔχῃ φαγητὸν τόσον κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας, ὅσον καὶ κατὰ τὰς βραδυνὰς τοιαύτας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς πελατείας του, καθώριασε τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀ ὡς ἄνω μισθωτός, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὑπ' ἀριθ. 33913|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μὲ μίαν διακοπήν, αὕτως ὥστε αἱ ὧραι ἐργασίας ταύτου νὰ εἶναι ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς μέχρι τῆς 1ης ὥρας καὶ ἀπὸ τῆς 2ης ἕως 22ας μ.μ., τοῦτο δὲ καὶ ἀντιγράφεν εἰς τὴν σχετικὴν κατάστασιν, ἣν ἐθεώρησεν ἡ Ἐπιθεώρησις Ἐργασίας καὶ ἐκάλεσε τὸν καθ' οὗ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ὡς ἄνω διαταγήν του, πλὴν αὐτὸς, κατὰ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν συνεμορφώθη πρὸς ταύτην, ἠρνήθη καὶ ἤδη ἀρνεῖται νὰ συμμορφωθῇ. Ἐκτὸς δ' αὐτοῦ παρεβίασε καὶ οὐσιώδεις ἐναντὶ αὐτοῦ ὑποχρεώσεις, μὴ ἐπιδεικνύων ἁρμοζὸν ἐνδιαφέρον καὶ μὴ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ἀντικρυομένας πρὸς τὰς συνθήκας τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἐν ταύτοις παρὰ τὰς συστάσεις του ἐργάζεται ἀμελῶς καὶ κατὰ τρόπον οὐχὶ πρόσφορον καὶ ἀποδοτικόν, ἀλλὰ καὶ ἐγένετο παραίτιος μεγάλων ζημιῶν καὶ μειώσεως τῆς πελατείας του ἐκ τῆς ἀμελοῦς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων του. Τὰ ἀνωτέρω περιστατικὰ ἀποτελοῦσι σπουδαίους λόγους καὶ ἐπιζητεῖ ν' ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ὡς ἄνω σπουδαίων λόγων. Αὕτη, τοιοῦτον περιεχομένου ἔχουσα, νομίμως φέρεται ἐνώπιόν μας κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 1803|1951 καὶ νομίμων ἔρεισμα ἔχει τὸ ἄρθρον 2 § 1 ἐδ. δ' καὶ ε' τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὑφ' ἃς διατάξεις ὑπάγονται τὰ ὡς ἄνω περι-

στατικά και οὐσία ἐξεταστέα καθίσταται.

Καθ' ἃ ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῆς ὅλης διαδικασίας προέκυψεν, ὁ αἰτῶν ἐργοδότης, διατηρῶν λαϊκὸν αἰνοσεατιατόριον, εἶχεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ τὸν καθ' οὗ αὕτη ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1950 ὡς μάγειρον, ὅστις ἦτο καὶ γενικὸς γραμματεὺς τῆς ἀδελφότητος μαγείρων καὶ ὡς ἐκ τούτου συνδικαλιστικὸν στέλεχος, μέχρι τῆς 25.7.1952, μὴ ἐπανεκλεγεὶς κατὰ τὰς διενεργηθείσας τότε ἐκλογάς, καὶ ἀπασχόλει τοῦτον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του καὶ μέχρι τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου 1952 εἰς συνεχῆ δεκάωρον καὶ ἄνευ διακοπῆς ἐργασίαν καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 16620|1543|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἐννεάωρον συνεχῆ τοιαύτην. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν ὅμως τῆς ὑπ' ἀριθ. 33913|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις καθώρισεν, ὅτι αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων καὶ μαγειρείων «καθορίζονται ἐντὸς τοῦ 9ώρου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ καταστήματος, μὴ ἐπιτρεπομένων περισσοτέρων τῶν μιᾶς διακοπῶν, ὁ αἰτῶν ἐργοδότης καθώρισε τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ του ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς μέχρι τῆς 15ης μ.μ. καὶ ἀπὸ τῆς 20ῆς μ.μ. μέχρι τῆς 22ας μ.μ., τοῦτο δὲ καὶ ἐπεβάλλετο ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ αἰτοῦντος, ἵνα δύναται νὰ διαθέτῃ ἕτοιμον φαγητόν, τοσοῦτον κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας, ὅσον καὶ κατὰ τὰς βραδυνὰς τοιαύτας, καὶ ἐκάλεσε τὸ προσωπικόν του νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ὡς ἄνω διαταγήν του καὶ, ἐνῷ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικόν του συνεμορφώθη, ὁ καθ' οὗ ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ καὶ ἠναγκάσθη ὁ ἐργοδότης καὶ ἐξώδικον πρόσκλησιν νὰ κοινοποιήσῃ πρὸς αὐτὸν περὶ συμμορφώσεώς του πρὸς τὴν ὡς ἄνω διαταγήν του, ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῦτα ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ. Δὲν ἐβεβαιώθη ἐπαρκῶς, μηδενὸς καταθέσαντος ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως περὶ κατὰ συμφωνίαν μεταξὺ τῶν διαδίκων χρησιμοποιήσεως τούτου ἄνευ διακοπῆς.

Κατὰ τὴν **πλειοψηφοῦσαν γνώμην** τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ καθορισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33913|1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὰ ἄρθρ. 16 καὶ 17 τοῦ Πρ. Διατάγματος τῆς 8|13.4.1932 «περὶ κωδικ. τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς καταστήματα κλπ.», ἐκδοθέντος συμφώνως τῷ νόμῳ 4486|1930, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν νόμον 3502|1928 καὶ νόμον 41|1944, γενόμενος ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομίμως καὶ ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθείσης ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι προϋπῆρχε συμφωνία μεταξὺ αἰτοῦντος καὶ καθ' οὗ περὶ παροχῆς συνεχοῦς ἐργασίας, ὡς μὴ γενόμενος κατὰ τὴν ἀπόλυτον τοῦ ἐργοδότου θέλησιν, ἀλλὰ τοῦτου, διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἐργασίας, ὄντος ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω νομίμων διατάξεων καὶ ἀσκήσαντος ἐν τούτῳ νόμιμον δικαίωμα, παρασχεθὲν αὐτῷ ἐκ τῆς ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Τοιούτων δεδομένων καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐν ἡγουμένῃ σκέψει προκυψάντων ἡ ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὴν διαταγὴν τοῦ αἰτοῦντος περὶ ὡρῶν ἐργασίας ἀποτελεῖ ἀπείθειαν καὶ σπουδαῖον λόγον προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 1 ἐδ. δ' τοῦ Α.Ν. 1803|1951 καὶ δέον νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς συνδρομῆς τούτου. ***Μειοψηφοῦντος τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Γ. Σ. Ε. Ἑλλάδος***, ἔχοντος τὴν γνώμην ὅτι ὁ καθορισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἡ μὴ συμμόρφωσις τοῦ καθ' οὗ πρὸς διαταγὴν τοῦ αἰτοῦντος περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ διακοπὴν δὲν ἀποτελεῖ ἀπείθειαν καὶ σπουδαῖον λόγον προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, καθ' ὅσον καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33913|1952 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ὁ καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας παρὰ τὴν συμφωνίαν εἶναι βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν μισθωτὸν νὰ συμμορφωθῇ πρὸς ταύτην, ἐφ' ᾗς καὶ ἀποζημιώσεις κλπ. δύναται νὰ στηρίξῃ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῆς λόγον.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ καθ' οὗ ἀμελῶς ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντά του καὶ τὰς ὑποχρεώσεις του τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῆς μετὰ τοῦ αἰτοῦντος συμβάσεως, καθ' ὃν χρόνον παρεῖχε τὰς ἐργασίας του καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις κατὰ τὸν δεύτερον ταύτης λόγον.

Διὰ ταῦτα

Ἀπορρίπτουσα τὰ ὡς ἀπορριπτέα κριθέντα.

Δεχομένη τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν κατὰ πλειοψηφίαν καὶ κατὰ τὸν πρῶτον λόγον αὐτῆς.

Ἀποφαίνεται ὅτι συντρέχει σπουδαῖος λόγος διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ καθ' οὗ ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ αἰτοῦντος, συνιστάμενος εἰς ἀπείθειαν τοῦ καθ' οὗ πρὸς τὴν δεδικαιολογημένην διαταγὴν τοῦ ἐργοδότου τοῦ αἰτοῦντος, μὴ δεχθέντος νὰ ἐργασθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος καταρτισθὲν ὡράριον ἐργασίας ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33913|1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρίων ἐργασίας.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΑΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΤΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Σχέσις άρθρ. 672 Άστικοῦ Κώδικος πρὸς ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 2112|1920

Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπροειδοποιήτως διὰ σπουδαῖον λόγον, κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Ἐφαρμογὴ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὁρίστου διαρκείας, παραλλήλως πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 § 1 Ν 2112|1920. — Κρίσις δικαστοῦ περὶ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου. — Μεταβολὴ περιουσιακῶν σχέσεων ἐργοδότου. — Δικαιουμένη ἀποζημίωσις κατὰ Ν. 2112|1920.

Ἡ κατὰ τὸν ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν. 4558|1930, καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι διάφορος τῆς τοῦ ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ὁ ν. 2112 καθορίζει μακρὰν προθεσμίαν προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσίν του, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἀποζημιώσεως, εἰμὴ εἰς μίαν μόνην περίπτωσιν, δι' αἰτίαν κειμένην εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, ἐν ἐκπροθέσμῳ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἢ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα φέρον τοὐλάχιστον χαρακτῆρα πλημμελήματος. Ἂν ὅμως ὁ μισθωτὸς ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας, δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (ἄρθρ. 5 § 1 ν. 2112|1920, ἄρθρ. 6 β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920).

Τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. καθορίζει μικρὰν προθεσμίαν προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσίν του (ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας), παρέχεται δὲ τὸ δικαίωμα εἰς ἑκάτερον τῶν μερῶν κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον ἀποτελοῦντα ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας (ἄρθρ. 672 Α.Κ.).

Κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ΕΕΔ 9, 468) «ἡ κοινωνικὴ λεγομένη νομοθεσία δὲν θίγεται ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις, ὡς νόμος γενικός, θέλει ἔχει ἐπικουρικὴν ἰσχύν. Ἐν τούτοις, ὅπου γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς σχέσεως τῶν νέων τοῦ Α.Κ. ὁρισμῶν πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἐκείνην, θέλει ληφθῇ πρόνοια διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου νὰ ρυθμισθῇ σαφῶς ἡ σχέσις αὐτῶν».

Τοῦτο ἀκριβῶς ἐγένετο διὰ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ν. 2783|1941.

Διετηρήθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐν ἰσχύϊ ὁ ν. 2112 καὶ ἡ διατήρησίς του ἐν ἰσχύϊ ἔχει τὴν πρόδηλον ἔννοιαν, ὅτι διὰ τὰς συμβάσεις ὁρίστου διαρκείας δὲν θὰ ἰσχύῃ οὔτε τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., οὔτε τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ ἐπ., ἀλλὰ μόνον ὁ ν. 2112, εἰς ὅλην αὐτοῦ καὶ μόνην τὴν ἔκτασιν (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1708|1950, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9,833· ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀναμίξις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 672 Α.Κ. (καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ προειδοποιήσεως διὰ σπουδαῖον λόγον) εἶναι ἀδιαλλάκτως ἀπροσάρμοστος πρὸς τὴν διαφορὰν ρυθμίσεων ἑκατέρας τῶν διατάξεων, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Νομοθέτης τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Α.Κ. ἠθέλησε νὰ διατηρηθῇ ἐν ἰσχύϊ μόνον ὁ ν. 2112 καὶ ἑπομένως μόνη ἡ ρυθμίζουσα θέμα ὑπαιτιότητος τοῦ μισθωτοῦ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ν. 2112 (βλέπε καὶ ἐκ τῶν τελευταίων δικαστικῶν ἀποφάσεων τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1655|1952, Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλας*, ΕΕΔ 11, 1147 καὶ ἐκτενέστερον σημείωσίς μας ἐν ΕΕΔ 10, 418 ἐπ.).

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς τοῦτο τὴν ὡς ὀρθοτέραν χαρακτηριζομένην γνώμην ὅτι τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐφαρμόζεται παραλλήλως πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 § 1 ν. 2112 (οὕτω *Κ. Κανκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδικὸν ὑπ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., σελ. 367, 368).

Ἐξ ὑλογως ὅμως ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμης γεννῶνται τὰ ἑξῆς ζητήματα: Ὅταν ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 κλπ. (ΕΕΔ 5, 283), νομοθετήματος ἀμέσως ἑπομένου τοῦ ἀπὸ 7|10 Μαΐου 1946 Ν.Δ. περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀνετέρετο μόνον εἰς τοὺς ἀπολυομένους δυνάμει τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἵνα ἀπαλλάξῃ τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ἠθέλησε (μολονότι εἶχε κατὰ τὴν σχολιαζομένην γνώμην εἰσαχθῇ πᾶς σπουδαῖος λόγος ἀζημίου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας;) νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ λόγου τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112 (περίπτωσις διακοπῆς ἀδικήματος) ἢ ἐγνώριζεν, ὅτι δὲν προβλέπεται ἄλλη περίπτωσις ὑπαιτιότητος τοῦ μισθωτοῦ ἐκείνης, ἡ ὁποία προβλέπεται ἐν § 1 ἄρθρ. 5 ν. 2112, καὶ ἐνέμεινεν εἰς μόνην αὐτήν;

Ὅταν ἰκάνῃ ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ πρασφάτου ν. 2222|1952 (ΕΕΔ 11, 1042) ἐξαιρεῖ τῆς ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112 καὶ τοῦ ἄρθ. 2 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β.Δ. 16|18.7.1920, διατί ἐνέμεινε πάλιν εἰς τὸ ἄνω ἄρθρον μόνον, ἀφοῦ, ἂν ἀληθεύῃ, ὅτι διὰ τοῦ Α.Κ. προσετέθη εἰς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 καὶ πᾶς σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ τοῦτο ὑπ' ὄψιν ὑπὸ Νομοθέτου, ἀναχωρουντος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ δὲν πρέπει νὰ

άγη εἰς ἀκύρωσιν τῆς καταγγελίας συμβάσεώς του, ὡς συνέβη διὰ τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 2112;

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως δὲν ἀπώλεσε τὴν προσωσιαν τοῦ ν. 2112 ὁ μισθωτός, διότι ἐκρίθη ὁ προταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου λόγος ὅτι δὲν ἦτο σπουδαῖος ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ.

Ἀλλ' ἂν ἐκρίνετο σπουδαῖος ὁ λόγος αὐτός, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρξῃ διὰ τὸ δικαστήριον ἡ εὐχέρεια ἐκ τοῦ ἄρθρ. 674 Α.Κ. νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ εὔλογον ἀποζημίωσιν.

Πῶς ὅμως θὰ ἠδύνατο νὰ συμβιβασθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 674 Α.Κ. πρὸς τὸν ν. 2112, ὁ ὁποῖος δὲν προβλέπει τοιαύτην ἀποζημίωσιν;

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 64|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'.
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Κυριακόγγονας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τσοσᾶς, Π. Κορίλης, Κ. Νουνέλλης

Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. ἑκάτερον τῶν μερῶν, ἑπομένως καὶ ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν εἴτε πρόκειται περὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, εἴτε περὶ τοιαύτης ὡρισμένης διαρκείας, νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαίου λόγου ἀποτελδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Ἡ διάταξις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, οὐδαμῶς ἀντιτίθεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ διατηρηθέντος διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσ. Ν. Α.Κ. ἐν ἰσχύϊ ν. 2112 καὶ δὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 5 § 1 τούτου, καθόσον τὸ τελευταῖον τοῦτο προβλέπει μόνον περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, δηλ. τῆς ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του κ.λ.π., ἐνῷ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρ. 672 Α.Κ. προβλέπει καὶ περὶ ἄλλων περιπτώσεων, καθ' ἃς ὀφείλεται σπουδαῖος λόγος (βλ. **Κανκᾶ**, Ἔνοχ. Εἰδ. σχόλ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 672, σελ. 367, 368, **Βλαχόπουλον** ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 721, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1081|1951, Θέμ. ΞΓ' 293, ἐπιτρ. ὡς πρὸς τὴν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου **Καποδίστριας** Θέμ. ΞΒ' σελ. 42). Τὰ ὡς ἄνω ἄρθρ. 672 Α.Κ. δὲν καθορίζει τὰ γεγονότα, ἅτινα θὰ πρέπῃ νὰ χαρακτηρίζωνται ὡς σπουδαῖος λόγος, ἀπόκειται δὲ ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ, ἐὰν τὰ προτεινόμενα παρὰ τῶν διαδίκων περιστατικὰ ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν λόγον τοῦτον. Γενικῶς ὅμως δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι σπουδαῖος λόγος ὑφίσταται, ὅταν συντρέχῃ παραβίασις τῶν οὐσιωδῶν ὅρων τῆς συμβάσεως τόσον τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ πρόσωπα τῶν συμβληθέντων, ὅσον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις αὐτῆς, μὴ ἀπαιτουμένου ὅπως ἐκ τῶν παραβιάσεων τούτων ἐπέρχεται καὶ οὐσιώδης ὑλικὴ ζημία εἰς τὸν ἀντισυμβαλλόμενον (**Κανκᾶ**, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 362, **Ἀποστολίδη**, Ἔνοχ. σχόλ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 672). Εἰδικώτερον σπουδαῖος λόγος πρὸς καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως δύναται νὰ ὑπάρξῃ διὰ τὸν ἐργοδότην καὶ ὅταν ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τούτου, ὀφειλομένη εἰς τὴν παντελῆ ἔλλειψιν ἐργασίας, διότι ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις δὲν εἶναι εὔλογον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ὅπως ἀξιωθῇ περαιτέρω ἐμμονὴ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως (Α.Π. 452|1951, Θέμ. ΞΓ' σελ. 30). Ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου Συνεταιρισμοῦ ὅτι ἡ θέσις τοῦ ἐνάγοντος ὡς λογιστοῦ τούτου κατηργήθη δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως διὰ λόγους οἰκονομιῶν καὶ ὡς μὴ ὑπαρχούσης παντελῶς λογιστικῆς καὶ γραφικῆς ἐργασίας λόγῳ τοῦ μεγάλου περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, τυγχάνει νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἐξεταστέος, τὰ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λεγόμενα παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀπορριπτέα κρίνονται.

Προέκυψεν ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχε προσληφθῇ ὡς λογιστὴς τοῦ ἐναγομένου Συνεταιρισμοῦ Βρυσσᾶς ἀπὸ τῆς 18.2.1935, μονιμοποιηθεὶς βραδύτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ἐκτοτε δὲ καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ λογιστικὸν γραφεῖον τοῦ ἐναγομένου Συνεταιρισμοῦ μέχρι τῆς 26.6.1952, ὅτε καὶ ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας του, λόγῳ καταργήσεως τῆς θέσεώς του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 96 τῆς 22.6.1952 ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ἐναγομένου Συνεταιρισμοῦ, μὲ τὸ δικαιολογητικὸν τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν λόγῳ Συνεταιρισμοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὐτὴ τῆς συνελεύσεως τοῦ ἐναγομένου Συνεταιρισμοῦ ἐλήφθη συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 11 § 3 τοῦ ἀπὸ 30.7.1946 Β.Δ. «περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν», ὅπερ ἀορίστως μνημονεύει μεταξὺ τῶν περιπτώσεων τῆς λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ τὴν τοιαύτην λόγῳ καταργήσεως τῆς θέσεως, πλὴν ὅμως ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 11 § 3, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνασύστασις τῆς θέσεως καὶ ἡ πρόσληψις εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἑτέρου ὑπαλλήλου κλπ., ἐκτὸς τοῦ ἀπολυθέντος. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν, καθ' ὃ προκύπτει ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω πρακτικοῦ, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ἀπολυομένου λογιστοῦ θὰ ἐξετελεῖτο δι' ἄλλου ὑπαλλήλου, ὅστις θὰ προσελαμβάνετο ὡς ἔκτακτος, ἕπεται ὅτι ὁ προτεινόμενος λόγος τῶν οἰκονομιῶν ἢ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως λογιστικῆς ἐργασίας δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀλήθειαν. Πιθανὸν βεβαίως νὰ περιωρίσθησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐν λόγῳ Συνεταιρισμοῦ, καίτοι ἐκ τῶν προσαγομένων παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐγγράφων φέρεται ἔχων ὁ ἐναγόμενος Συνεταιρισμὸς ἱκανοποιητικὴν κίνησιν, παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἱδρύσεως εἰς Βρυσσᾶν καὶ ἑτέρου ἐλαιουργικοῦ Συνεταιρισμοῦ, οὐχ' ἧττον ὅμως ἐκ τοῦ λόγου τούτου καὶ μόνον δὲν δυνάμεθα ν' ἀποστῶμεν τῆς ὡς ἄνω σκέψεώς μας, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ὁ ἐνάγων ἐπεδείκνυτο καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας του φιλοπονίαν καὶ ἐργατικότητα, ἐθεωρεῖτο δὲ καλὸς ὑπάλληλος. Ὅθεν ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμὸς τοῦ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Έφαρμογή Ν. 2112|1920 καὶ ἀποζημίωσις ὑπαλλήλου ἐκτὸς ἕδρας

Περιορισμὸς ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 956|1947 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ μόνων σχέσεων δημοσίου δικαίου.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου Ν. 2112. — Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 ἀποζημιώσεως δι' ἐκτὸς ἕδρας ὑπηρεσίαν καὶ ἀναλογίας δώρου ἑορτῶν.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἔχει ὑπ' ὄψιν του σχέσιν ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διαλυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του Δημοσίου, καὶ, προκειμένου περὶ μισθωτοῦ, συγκεντρούντος τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1231 καὶ ἄρθρου 11 ν. 2112|1920, προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν θὰ ἐφαρμοσθῇ δι' αὐτὸν ὁ ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως του, ἢ αἱ ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 427), αἱ ὁποῖαι καθορίζουν καταβολὴν ὡρισμένου βοηθήματος.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀκολουθοῦν τὴν δεκτὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 76|1952 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 294) ἄποψιν, ὅτι αἱ ἀνωτέρω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἀφοροῦν εἰς σχέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οὔτε ἡ ὑπὸ τὴν κρίσιν του Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐφετεῖον, τελευταῖον, δὲν ἐφαρμόζει ταύτας, ἀλλὰ τὸν ν. 2112|1920.

Διατηροῦμεν τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐπὶ νέας ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποβολῆς τοῦ ζητήματος, θὰ ἐπανεξετάσῃ τοῦτο, μὲ κατάληξιν εἰς τὴν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 294), ἄποψιν ὅτι αἱ ἀνωτέρω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, σαφῶς ἐκφραζόμεναι περὶ ἀπολυομένου πάσης φύσεως ἐκτάκτου καὶ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, προκύπτει δὲ ἄλλως σαφῶς καὶ ἐκ νομοθετικῶν κειμένων (ἀνεφέραμεν τὸν Α.Ν. 1423|1950, βλέπε ΕΕΔ 11, 294), ὅτι δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Νομοθέτης νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἄνω Πράξεων μόνον τοὺς ἐπὶ σχέσει δημοσίου δικαίου τελοῦντας.

Ὁ Α.Ν. 1423|1950 «περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.» (ΕΕΔ 9, 279) ὥρισεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. (Ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου) ἐφαρμόζονται αἱ κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947.

Ἡ σχέσις τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης τοῦ Δημοσίου μετὰ τὸν Δημόσιον ἦτο σχέσις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 93|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 308), ὑπερεφαίνετο δὲ ὁ Νομοθέτης τοῦ Α.Ν. 1423|1950 εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντος προσωπικοῦ τῆς ἐν λόγῳ Δημοσίας Ὑπηρεσίας, δὲν ἐνομοθέτει τοῦτο ἐξαιρετικῶς διὰ τὸ ἐν λόγῳ προσωπικόν, ἀλλ' ἀνεχώρει ἀπὸ τῆς δεδομένης ἀρχῆς, ὅτι αἱ Πράξεις αὗται τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, τὸ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου μετ' αὐτοῦ τελοῦν, ἦτο δὲ ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ τοῦτο διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α., διότι διὰ προγενεστέρου νόμου, τοῦ ν. 836|1947 (ΕΕΔ 6, 411), εἶχεν ὁρισθῇ, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α.

Δὲν ἦτο ἐν τῇ σαφῶς διαφαινομένῃ ἐπιδιώξει τοῦ Νομοθέτου νὰ ἐφαρμόζεται διὰ τὸ Δημόσιον ὁ ν. 2112 μὲ τὰς μακρὰς προθεσμίας προειδοποιήσεως ἢ μεγάλης ἀποζημιώσεως, κατὰ λόγον τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἢ νὰ μὴ λαμβάνουν οἱ ἐργάται τοῦ Δημοσίου οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν, κατὰ τὸ β.δ. 16|18

ἐναγομένου Συνεταιρισμοῦ ὁ εἰς τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. ἐρειδόμενος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ν. 2112, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 4558|1930, ἀπόλυσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, οἵαν (διότητα ἔφερε καὶ ὁ ἐνάγων, ὡς συγκεντρῶν τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 10 ν. 1234, προσληφθέντος δὲ ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ, ἐφ' ὅσον διήρκεσε ὑπὲρ τοὺς δύο μῆνας, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ προηγουμένης ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις δέον νὰ γίνῃ, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου συμπληρώσαντος 17ετῆ ὑπηρεσίαν (ἄρθρον 1 § ζ ν. 2112|1920) 13 μῆνας πρὸ τῆς ἀπολύσεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐργοδότης, παραμελῶν τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑποχρέωσιν καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, πλὴν ἂν ἐκ συμβάσεως ἢ ἔθιμου ὀφείλεται μεγαλυτέρα ἀποζημίωσις. Ἐν προκειμένῳ δέον ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀποζημιώσεως δέον νὰ ἀπολογισθῇ αὕτη βάσει τοῦ μισθοῦ τῶν δραχ. 1.064,000, ὃν ἐλάμβανε κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεως του μῆνα, ὡς δὲν ἀντιλέγει καὶ ὁ ἐναγόμενος Συνεταιρισμός, ἐπομένως δικαιοῦται ἀποζημιώσεως (13Χ1.064.000) δραχ. 13.896,000 καὶ οὐχὶ πλείονα ταύτων, ὡς παρὰ τὸν νόμον αἰτεῖται ὁ ἐνάγων.

Ἰουλίου 1920, τὸ ὁποῖον δὲν ἐφαρμόζεται διὰ τὸ Δημόσιον, οὐδὲ νὰ ἐφαρμόζεται ἡ προθεσμία προκηδοποιήσεως τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., διότι σκοπὸς τῶν πράξεων ταύτων ἦτο ἡ καταβολὴ «βοηθήματος».

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του, ἀφοῦ, ἑπόμενον τῇ ἀπόψει τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐδέχθη, ὅτι, εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ἦτο ἐφαρμοστέος ὁ ν. 2112, δὲν ὑπελογίζει εἰς τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀποζημίωσιν καὶ τὴν ἐκτὸς ἕδρας ἀποζημίωσιν, ὡς δὲν ὑπολογίζεται καὶ ἡ ἀναλογία τῶν «δώρων» δι' ἑορτάς, ἀκολουθοῦν κατὰ τοῦτο τὴν ἄποψιν τῆς τελευταίας, κατὰ χρονολογικὴν σειράν, Α.Π. 192|1952 (εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος* (ΕΕΔ 11, 471), (ἐφ' ἧς βλέπε σημείωσίν μας ἐν ΕΕΔ 11, 255, ΕΕΔ 11, 470 ἑπ.).

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 9717|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976 τοῦ 1947 Πράξεις τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου, αἱ κυρωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ν. 913|1949, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων ἐν γένει ὑπαλλήλων τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου συνδεομένων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομένων διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς οὓς ἐν καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεώς των ἐργασίας τυγχάνει ἐφαρμοστέος ὁ ν. 2112 (Α.Π. 76|1952, ΕΕΔ τ. 11, σελ. 295). Ὀρθῶς ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος συνεδέετο μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (συνομολογεῖται τοῦτο) (ὅρα καὶ 5 παράγρ. τῆς προσαγομένης ὑπ. ἀριθ. 14|1950 ἐγκυκλίου Ὑπ. Δημοσίων Ἔργων), ἔκρινεν ὅτι οὗτος ἀπολυθεὶς ἐδικαιοῦτο τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 καὶ οὐχὶ τοῦ βοηθήματος τῶν ἄνω πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ ἐπὶ ἐναντίας προϋποθέσεως ἐρειδόμενος πρῶτος λόγος ἐφέσεως.

Κατὰ τὴν καταρτισθεῖσαν μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασιν ὁ μισθὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἦτο 500 χιλ. δραχ. μηνιαίως (1.9.1949) καὶ ἀκολούθως 900.000 (ἀπὸ 1.1.1950), ἐδικαιοῦτο δὲ προσθέτως καὶ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως 30 χιλ. δραχμῶν, «ἐφ' ὅσον εὑρίσκεται μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν». Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἐκτὸς ἕδρας αὕτη ἀποζημίωσις δὲν ἀποτελεῖ τακτικὸν συμβατικὸν ἀντάλλαγμα, ἐφ' ὅσον θὰ παρείχετο μόνον κατὰ τὴν σύμβασιν εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐφεσίβλητος θὰ ὑπηρέτει ἐκτὸς ἕδρας, ἐνῷ ἐκ τῆς ἄνω συμβάσεως προκύπτει, ὅτι οὗτος δὲν προσελαμβάνετο, ἵνα ἐκτελέσῃ κυρίως ὑπηρεσίαν ἐκτὸς ἕδρας. Τὸ γεγονὸς ὅτι συνέπεσε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν λόγῳ ὑπηρεσίας του ὁ ἐφεσίβλητος νὰ ὑπηρετήσῃ κυρίως ἐκτὸς ἕδρας δὲν μεταβάλλει τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως φύσιν τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως του ὡς ἐκτάκτου (ἰδιαιτέρας παροχῆς), χορηγουμένης οὐχὶ κατὰ τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως προβλεπομένην κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας (ὅρα γενικώτερον Α.Π. 397|1947 ΕΕΝ τόμ. ΙΕ', σελ. 87, καὶ συναφῶς ὡς πρὸς τὰ δῶρα τῶν ἑορτῶν ἐκτάκτων παροχῶν Α.Π. 192|1952, ΕΕΔ τ. 11, σελ. 472, Α.Π. 564|1950, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 1121, ὁμοίως ὡς πρὸς τὰς ὑπερωρίας Α.Π. 1121|1950, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 1121). Ἐσφαλὲς ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη, κρίνασα ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀποζημίωσις ἀποτελεῖ τακτικὴν παροχὴν ὑπολογιστέαν εἰς τὴν τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσιν καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ δευτέρου λόγου ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ αὕτη καὶ ἀφαιρεθῇ ἡ ἐν λόγῳ πρόσθετος παροχὴ ἐκ τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ ἀποζημιώσεως ταῦ ν. 2112, ὡς ζητεῖται διὰ τοῦ λόγου τούτου ἐφέσεως.

Ὡς εἶχε διαμορφωθῇ ἡ ἐργασιακὴ σχέσις τῶν διαδίκων, ὁ ἐφεσίβλητος, ὡς ὑπηρετῶν ἐκτὸς ἕδρας, ἐλάμβανε κατὰ τὰ ἄνω ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα 2.400.000 δραχ. (1.500.000 ἐκτὸς ἕδρας καὶ 900.000 μισθόν). Διὰ τῆς μεταβολῆς μονομερῶς τοῦ μισθολογίου ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος τὴν 28.6.1951, καθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος ἐλάμβανε μὲν αὐξησιν μισθοῦ 10 σία, καθωρίζετο ὅμως ἕδρα ἐργασίας οὐχὶ αἱ Ἀθῆναι, ἀλλ' αἱ ἕδραι τῶν νομομηχανικῶν καὶ ἐμειοῦτο ἡ ἀποζημίωσις ἐκτὸς ἕδρας ἀπὸ 30 χιλ. εἰς 30 χιλ. δραχμάς, ἐβλάπτετο ὁ ἐφεσίβλητος καὶ ὀρθῶς ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος λόγῳ μονομεροῦς βλαπτικῆς δι' αὐτὸν μεταβολῆς τῆς συμβάσεώς του ἐργασίας ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ καταγγελθεῖσαν τὴν σύμβασίν του παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος. Τὸ ὅτι ἀλλωστε τοιοῦτον χαρακτῆρα ἔφερεν ἡ ὡς ἄνω ἐνεργηθεῖσα μεταβολὴ τῆς ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀνεγνώρισε καὶ τὸ ἐκκαλοῦν, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 76895|1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, δι' οὗ ἐνεκρίθη ἡ καταβολὴ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἀποζημιώσεως ἑνὸς μισθοῦ (900.000 δρχ.) λόγῳ «καταγγελίας τῆς μετ' αὐτοῦ ὀφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας» (περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀποζημίωσις καταβάλλεται συμφώνως τῷ ν. 2112 ὅρα τὸ ὑπ' ἀριθ. 76879|1950 ἔγγραφον τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου). Τοιαύτη ἀναγνώρισις προκύπτει καὶ ἐκ τῆς § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1950 ἐγκυκλίου τῆς Διευθύνσεως δημοσίων ὁδῶν κ.λ.π. Ὑπουργ. Δημοσίων Ἔργων, καθ' ἣν, ἐὰν τὸ προσωπικὸν τῆς κατηγορίας τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ἀποδεχθῇ τοὺς νέους ὅρους ἐργασίας, θέλει δικαιωθῇ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυομένων, ἐνῷ τοιαύτης οἱ παραιτούμενοι δὲν δικαιοῦνται. Ἀπορριπτέος κατὰ ταῦτα καθίσταται καὶ ὁ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμενος τρίτος λόγος ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΝΥΚΤΑΣ

Έννοια των σχετικών ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτῶν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900)1946 καὶ 18310)1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Ἀσυμψήφιστον αὐτῆς πρὸς καταβαλλομένας τυχὸν ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, ἐφ' ὅσον δὲν συνεφωνήθη νὰ καταβάλλεται ὁ μείζων μισθὸς διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας ἐργασίαν.—Παροχὴ ἐργασίας εἰς κινηματογραφικὰς ἐπιχειρήσεις.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτ|κείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, εἶναι παροχὴ ὑπὸ μισθωτοῦ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ κατὰ νυκτερινὰς ὥρας, ἀξιοῦντος ἐκ τούτου καταβολὴν προσθέτου ἀμοιβῆς δυνάμει τῶν σχετικῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 (ΕΕΔ 10, 538).

Ὁ μισθὸς τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ ἐν ἀρχείμενῳ, καθ' ἃ δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, εἶχε συμφωνηθῇ πολὺ πλέον τοῦ νομίμου (ἡ τοιαύτη συμφωνία εἶναι ἰσχυρὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2058|1952, ΕΕΔ 11, 488) καί, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐν ὄψει τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, παρεχομένης κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας.

Οὕτω καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι, ὑπὸ τοιαῦτα πραγματικὰ δεδομένα, δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς τῆς ὁριζομένης ὑπὸ τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 1197) ὅτι αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Αἱ ἐν λόγῳ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐρρύθμισαν οὕτω τὸ θέμα, λαβοῦσαι ὑπ' ὄψιν τὰς ἑξῆς περιπτώσεις: α) ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ τὴν συνήθη ἐργασίαν του διὰ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὁριζομένου ὡς κατωτάτου ὑποχρεωτικοῦ ὁρίου νομίμως β) ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀμείβεται μὲν ὁ μισθωτὸς διὰ τὴν συνήθη ἐργασίαν του διὰ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἀνωτέρου τοῦ νομίμου, δὲν συνεφωνήθη ὅμως ὁ ἀνώτερος οὗτος μισθὸς διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας παροχὴν ἐργασίας.

Εἰς τὰς δύο ταύτας περιπτώσεις ὀφείλεται ἡ πρόσθετος ἀμοιβή.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ἀνωτέρου τοῦ νομίμου μισθοῦ συνεφωνήθη νὰ καλύπτεται δι' αὐτοῦ καὶ ἡ πρόσθετος αὕτη ἀμοιβή, δὲν ὑπάρχει νόμιμον διὰ τὸν μισθωτὸν δικαίωμα ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἄλλως διὰ τῆς παρερμηνείας τῆς διατάξεως περὶ μὴ συμψηφισμοῦ τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς πρὸς τὰς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχὰς θὰ κατελήγομεν εἰς τὸ ἀνώμαλον συμπέρασμα, ὅτι ἡ ὑπουργικὴ κατὰ ν. 28|1944 ἀπόφασις, ἀδιαφοροῦσα ἂν οἱ συμβληθέντες ἔλαβον ὑπ' ὄψιν ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ μισθοῦ καὶ τὴν ἐπιπρόσθετον ταύτην ἀμοιβήν, ἐπιβάλλει ὑποδηπότε τὴν καταβολὴν ἐκ νέου αὐτῆς.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9866|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ὧν ἐχορηγήθη πύξημένον ἡμερομίσθιον εἰς τοὺς παρέχοντας ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἀργίας καὶ κατὰ τὴν νύκτα, ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὁμοίας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν αἱ ἐν λόγῳ προσαυξήσεις ὑπολογίζονται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶν τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ δὲν συμψηφίζονται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι ὁ καταβαλλόμενος ἀνώτερος τοῦ νομίμου μισθὸς δὲν συμψηφίζεται πρὸς τὰς εἰδικὰς ταύτας προσαυξήσεις, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν συνεφωνήθη νὰ καταβάλλεται καὶ διὰ ταύτας, διότι, ἂν συνεφωνήθη μείζων τῆς νομίμου ἀντιμισθίας, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀμείβεται καὶ ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν νύκτα καὶ τὰς Κυριακὰς καὶ ἀργίας, δὲν δύναται προσθέτως πρὸς τὸν συμπεφωνημένον τοῦτον μισθὸν νὰ ἀξιωθοῦν αἱ ἐκ τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προσαυξήσεις, διότι οὕτω ὁ μισθωτὸς θὰ λάβῃ δὶς ἀμοιβὴν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν (ὅρα καὶ *Ἐπιθεώρησιν*, ΕΕΔ τ. 10, σελ. 893) ὡς πρὸς τὸν ἀναδρομικὸν χαρακτῆρα τῆς τελευταίας τῶν ἄνω ἀποφάσεων ὅρα Συμβ. Ἐπικρ. 1321|1951, ΕΕΔ τ. 10, σελ. 751).

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη τὸ 1936 δυνάμει συμβάσεως ἀορίστου χρόνου παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς μηχανικὸς τῶν κινηματογράφων του. Οἱ ἐν λόγῳ κινηματογράφοι, ὡς ἄλλοι οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Νικαίᾳ, λειτουργοῦν καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ Ἔτους (καὶ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς) μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Τὰ εἰς ταύτας ἐργαζόμενον

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΩΣ ΜΗ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΝΟΣ

Δικαίωμα μισθοῦ κατὰ τὸν ἑκτὸς ὑπηρεσίας διανυθέντα χρόνον

Ἀπόλυσις δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς μὴ νομιμόφρονος, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης.—Ὕστερα ἀνάκλησις τῆς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεως, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου.—Ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἑκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον, λόγῳ ἀνωτέρας, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, βίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως.

Ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου καὶ ἡ δοθεῖσα ὑπ' αὐτῆς λύσις εἰς τὸ προκύψαν ζήτημα.

Ἐπὶ τούτου ἔχει ἀπασχοληθῇ καὶ ἡ Α.Π. 648|1950 (εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 257), καταλήξασα εἰς ὁμοίαν λύσιν, ὡς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, διὰ συλλογιστικῆς ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ νόμος (ὑπ' ἀριθ. 1948) δὲν κάμνει μνείαν περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ γενικαὶ τοῦ δικαίου ἀρχαί, καθ' ἃς, ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, τοιαύτη δὲ εἶναι καὶ ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ, ἡ γενομένη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, καὶ συνεπῶς δὲν δικαιοῦται ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν.

Ἡ κατωτέρω, ἐνδιαφέρουσα πράγματι διὰ τὸν προσεκτικὸν χειρισμὸν ὑπ' αὐτῆς τοῦ θέματος, ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου προχωρεῖ ἔτι περαιτέρω εἰς τὴν ἔρευναν ἂν καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ ἀνωτέρα βία.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11067|1952

Πρόεδρος ὁ κ. Π. Θεράπος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. Καραμάνος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἀνάγων, ὑπηρετήσας ὡς ἔμμισθος δικαστικὸς κλητὴρ παρὰ τῷ Πταισματοδικείῳ Θηβῶν καὶ ἀμίσθως παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Θηβῶν, ἀπελύθη τὴν 20.3.1950 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8200|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης προσωπικὸν ἐναλλάσσεται ἐκ περιτροπῆς ὑπηρετοῦν κατὰ τὰς βραδυνὰς ὥρας καὶ ἐξαιρετέας ἡμέρας. Ἐν τῇ φύσει ὅθεν τῆς παρεχομένης ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνέκειτο ἡ ἐργασία αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἐξαιρετέας ἡμέρας. Ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη καὶ δὴ ἐκ τῶν προσαγομένων ἀπὸ 19.5.1945 συμφωνητικῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Σωματείου Πανελληνίου Ἑνώσεως Ὑπαλλήλων Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ του, ὡς καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθωρίσθησαν ἡμέρησιαι, ἐλήφθη δ' ὡς βάσις καθορισμοῦ τῶν ἡ τιμὴ τοῦ τότε εἰσιτηρίου, συμφωνηθέντος ὅτι κατὰ πᾶσαν μέλλουσαν αὔξησιν τοῦ εἰσιτηρίου θὰ ἐνεργῆται ταυτοχρόνως αὔξησις καὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ. Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνιῶν τούτων ὁ ἐφεσίβλητος ἐλάμβανε καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας ἀποδοχὰς κατὰ πολὺ ὑπερτέρας τῶν νομίμων, ὑπερκαλυπτομένων καὶ τῶν ἐκ τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προσαυξήσεων. Οὕτω τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1946 οὗτος ἐλάμβανε μισθὸν ὑπερβαίνοντα τὰς 600 χιλ. δραχ., ἐνῷ διὰ τῆς τότε ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἀνήρχετο εἰς 250 χιλιάδας, τὸ θέρος τοῦ 1950 μισθὸν ὑπερδιπλάσιον (1.500.000 δρχ.) τοῦ νομίμου καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἐφ' ὅσον κατὰ ταῦτα ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἀντιμισθίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀρχῆθεν, καίτοι δὲν ὑφίσταντο εἰσέτι αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις 6900 καὶ 10310, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ ἰδιάζουσα φύσις, τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας τούτου καὶ καθωρίσθη εἰδικὸν ηὐξημένον μισθολόγιον, ἀκολούθως δὲ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων συνεχίσθη ἡ ὡς ἄνω ηὐξημένη μισθοδοσία, ὡς ἐν τῶν ἐκτεθειοῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου, καὶ δὴ κατ' ἀκολουθίαν ἀπεργιῶν τοῦ προσωπικοῦ κινηματογράφων, ἀξιοῦντος ηὐξημένην ἀντιμισθίαν λόγῳ τῆς τοιαύτης φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας του, ἔδει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ Κυριακάς, ἀργίας καὶ νύκτας ἠμείφθη κατὰ συμφωνίαν διὰ τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ηὐξημένης ἀντιμισθίας, ὑπερκαλυπτούσης καὶ τὰς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀξιουμένας διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του εἰδικὰς ἐπὶ τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του προσαυξήσεις, δι' ὃ καὶ ἐπὶ πενταετίαν ὁλόκληρον οὗτος δὲν εἶχεν ἐγείρει περὶ τούτων ἀξιώσεις καὶ ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη, ἀντιθέτως κρίνασα, προέβη εἰς ἐπιδίκασιν αὐτῶν, ὥστε ὁ ἐφεσίβλητος ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας νὰ λάβῃ ἐκ δευτέρου ἀμοιβήν. Βάσιμοι ὅθεν τυγχάνουσιν οἱ τρίτος καὶ ἐν μέρει ὁ δεύτερος λόγοι ἐφέσεως καὶ δέον νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

Μετὰ ταῦτα μταία καθίσταται ἡ ἔρευνα τοῦ κατὰ τὰ λοιπὰ δευτέρου λόγου ἐφέσεως καὶ τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως, ἐρειδομένου ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58309|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀκυρωθείσης ὑπὸ τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1176|1952 ἀποφάσεως του (ΕΕΔ τ. 11, σελ. 512), δι' οὗ ἐξ ἄλλης αἰτίας ζητεῖται ἡ ἐξαφάνισις τῆς ἐκκαλουμένης καὶ ἀπόρριψις τῆς ἀγωγῆς.

ὡς μὴ νομιμόφρων, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἤσκησε προσφυγήν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 586|1950 ἀπόφασις τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου, διὰ τῆς ὁποίας ἐγένετο δεκτὴ αὕτη καὶ ἐκρίθη οὗτος νομιμόφρων. Κατόπιν τούτου ἐξεδόθη νέα ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 58 τεῦχος τῆς 27.2.1951 Ἐφημ. Κυβερνήσεως, ὑφ' ἧς ἀνεκλήθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 8200 ἀπόφασις τοῦ περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐπανεφέρθη οὗτος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἀναλαβὼν καθήκοντα τὴν 10.3.1951. Ἤδη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ζητοῦνται αἱ καθυστερούμεναι ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν παρέμεινεν ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἀπὸ 21.6.1950 μέχρις 9.3.1951 καὶ καθ' ὃν προσέφερεν αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας του μὴ γενομένης ἀποδεκτάς.

Ἐλλειπούσης εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον εἰδικῆς διατάξεως, ρυθμιζούσης τὸ ἐκ δημοσίου δικαίου σχέσεως προκύπτον ὑπὸ κρίσιν ζήτημα (ὡς πρὸς αὐτὸ δὲν παρέχεται λύσις ἐκ τῶν ἄρθρων 30—33 ν. ΣΙΒ') περὶ ἀπουσίας τῶν ὑπαλλήλων, ἔχουν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου (Α.Π. 410|1951 ΞΒ' 815, Α.Π. 152|1952 ΞΓ' 352). Κατ' ἄρθρον 24 Εἰσαγωγ. νόμου Α.Κ. ἐν προκειμένῳ τυγχάνει ἐφαρμοστέον τὸ προγενέστερον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον, διότι τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς ἐν λόγῳ ἐνοχῆς συνετελέσθησαν πρὸ τοῦ Α.Κ., ὡς τελοῦντος τοῦ ἐνάγοντος ἐν δημοσιοϋπαλληλικῇ σχέσει μετὰ τοῦ Δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926. Κατὰ τοὺς νόμους 15.6 Πανδ. 19.9.10.6 1 § 1 pr. (19.2) 10 pr. (14.2) καὶ ὁ ἄνευ ὑπαιτιότητος μὴ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται μισθοῦ (Α.Π. 478|939 ΕΕΝ τ. ΣΤ', σελ. 688, Α.Π. 139|948 ΕΕΝ τ. ΙΕ' σελ. 4/6' ὅρα ἄλλως Α.Π. 357|939 Θέμ. ΜΔ σελ. 675). Ἐξ ἄλλου ἐν προσφορᾷ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ ὁ μὴ ποιούμενος χρῆσιν τούτων ἐργοδότης, ἔστω καὶ ἄνευ ὑπαιτιότητός του, ὀφείλει μισθόν (Windscheid, Ἐνοχ. § 401, σελ. 196, *Καποδίστρια*, Ἔρμην. Ἐργατ. Δικ. § 323). Προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν εἶναι ἀναγκαία ἐν ἀπολύσει τοῦ μισθωτοῦ, διότι διὰ ταύτης ὑφίσταται ἐκπεφρασμένη ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀποκρούσεως αὐτῶν (Α.Π. 410|1951 ΞΒ' 815, Α.Π. 152|1952 ΞΓ' 352). Ἡ ἄνω ὅμως διάκρισις ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπερχόμενα τυχηρὰ τὰ ἐμποδίζοντα τὸν μισθωτὸν νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του ἢ τὸν ἐργοδότην νὰ ἀποδεχθῇ ταύτας, δὲν ἀναφέρεται δὲ καὶ εἰς ἐπερχομένην ἀνωτέραν βίαν, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, ἐξ ἧς καθίσταται ἀνέφικτος ἡ ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως, ὁπότε δὲν ὀφείλεται μισθός» (*Γαζῆς* ἐν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικ. 1939 σελ. 597, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 962|1929, ΜΑ' 96· πρὸς τὴν ἀποφὴν αὐτὴν ὅρα καὶ Dernburg Ἐνοχικὸν § 112, σελ. 429 β, καθ' ὃν, διὰ νὰ ὀφείλεται μισθός, δέον ἡ ἄρνησις τῆς ἀποδοχῆς τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν νὰ ἔγκειται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου· ὅρα καὶ Α.Π. 7|1937 ΜΗ' 444 καὶ Γνωμοδοτικοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἐν Θέμ. Μ' σελ. 78). Ἀνωτέρα βία, ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, ὑφίσταται καὶ ὅταν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου εἶναι ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (*Κανελλῆ*, Ἐνοχ. Εἰδ. τ. Α' σελ. 315), ὡς συμβαίνει ἐν ἀπολύσει τοῦ μισθωτοῦ, ἐπερχομένη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου καὶ μετὰ τήρησιν τῆς ὑπὸ τούτου ὁριζομένης διαδικασίας. Ὁ ἐνάγων, κατὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα, ἀπελύθη νομίμως, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4 § 3 Α.Ν. 516|1948, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος ΜΑ' 1948, ὡς μὴ νομιμόφρων μετ' ἀπόφασιν τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς νομιμοφροσύνης, ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου διὰ τὴν Διοίκησιν. Ἡ μὴ ἄθεν παροχὴ μετὰ ταύτην τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ οὐχὶ ἐκ τυχαίου περιστατικοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἢ τοῦ ἐργοδότου του (Α.Π. 648|1950, Θέμ. ΞΒ' σελ. 148) καὶ συνεπῶς οὗτος δὲν δικαιοῦται μισθοῦ. Οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐν προκειμένῳ τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ Α.Ν. 516|1948 ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς νομιμοφροσύνης τῆς μεταρρυθμιζούσης τὴν πρωτοβαθμίαν ἡ τελευταία αὕτη θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἐκδοθεῖσα, διότι ἡ διάταξις αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ὑπαλλήλου ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν περὶ μισθοῦ ἀξιώσεών του, δι' ἃς ἰσχύουσιν αἱ μήπω καταργηθεῖσαι ἄνω γενικαὶ τοῦ δικαίου ἀρχαί (Α.Π. 648|1950 ΞΒ' σελ. 148). Ἡ αὐτὴ λύσις προσήκει καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ ἤδη ἰσχύοντος Α.Κ. βάσει τοῦ ἄρθρ. 656 τούτου (ὅρα παρεμφερῶς Α.Π. 133|1950 ΞΑ' 353, Α.Π. 422|1950 ΞΑ' σελ. 775· ὅρα καὶ εἰδικὴν διάταξιν ὡς πρὸς τὴν ἀκόρωσιν ἀπολύσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐν ἄρθρῳ 5 § 3 Α.Ν. 1016|1937, καθιεροῦσαν ἐξαίρεσιν ἐπὶ τῶν ἄνω). Δὲν ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰδιαίτερα περιστατικά, ἐξ ὧν νὰ δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι δὲν ὑφίστατο ἀνωτέρα βία διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τῆς δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς καὶ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐπαναφορᾶς του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του καὶ εἰδικώτερον ὅτι ἀδικαιολογήτως ἐβράδυνε νὰ ἐνεργηθῇ ἡ εἰς ταύτην ἐπαναφορά του κ.τ.λ., ὥστε νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης. Ἀπορριπτέα ἄθεν τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς μὴ νόμιμος. Ὡς ἐκ τῆς δυσχερείας, ἣν ἐμφανίζουν τὰ ἐρευνώμενα θέματα, τὸ Δικαστήριον κρίνει, ὅτι εὐλόγως ἀμφιβολία ἐκράτησε παρὰ τῷ ἐνάγοντι διὰ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ταύτης καὶ δέον νὰ συμψηφισθῇ ἐν ὅλῳ ἡ δικαστικὴ δαπάνη.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜ. ΔΙΚΑΙΟΥ

Διάρκεια συμμοριακής δράσεως δι' επιδόματα μισθού κληρωτών

Έκδίκασις διαφορών στρατευομένων έκ των Ν. 519|1948 και 986|1949 κατά διαδικασίαν άρθρου 6 Ν. 3514.— Δικαίωμα επιδομάτων μισθού κληρωτών υπαλλήλων Δημοσίου κατά Ν. 986|1949.— Διάρκεια συμμοριακής δράσεως.— Λήξις αύτής από 31 Όκτωβρίου 1949.

Έν συνεχεία πρός την προηγουμένως επί τού αύτού θέματος αποφανθείσαν υπ' αριθ. 3664|1952 απόφασιν τού Προέδρου Πρωτ. Αθηνών (προέδρευεν Χ. Καλαπανέος, ΕΕΔ 11, 802) και ή κατωτέρω δημοσιευομένη προεδρική, κατά την διαδικασίαν τού ν. 3514, κατ' έφεσιν, απόφασις, στηριζομένη εις την αύτην νομικήν διάταξιν, αποφαίνεται ομοίως, ότι ή συμμοριακή δράσις έθεωρήθη λήξασα από 31 Όκτωβρίου 1949 (βλέπε και τας έν ΕΕΔ 11, 801 σημειώσεις μας).

Ή απόφασις αύτη κρίνει επί της εφαρμογής τού άρθρου 3 τού ν. 986|1949 «περί συμπληρώσεως της κειμένης νομοθεσίας περί προστασίας τού στρατευομένου προσωπικού τού Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (ΕΕΔ 8, 606), τό οποίον έξαρτά τό δικαίωμα της προστασίας τού άρθρου 4 τού ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 61), δηλαδή τού επιδόματος μισθού των υπαλλήλων κληρωτών της κλάσεως 1947, έκ της διαρκείας της συμμοριακής δράσεως (βλέπε και τό άρθρ. 6 ν. 519|1948, ΕΕΔ 7, 61).

Τό ζήτημα ενδιαφέρει ζωηρώς και μετά τόν ν. 2054|1952 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της νομοθεσίας περί των στρατευομένων μισθωτών» (ΕΕΔ 11, 490), διά τού οποίου ανετέθη ή επιδότησις των καλουμένων εν τώ στρατώ εις τό Ι.Κ.Α., των εν σχέσει ιδιωτικού δικαίου τελούντων μισθωτών επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, Ιδρυμάτων, Οργανισμών, Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, και διά τού οποίου ορίζεται, ότι τών επιδομάτων μισθού δικαιούνται οί έχοντες πρό της στρατεύσεώς των παρά τώ εργοδότη των και μέχρις αύτής την εν τή κειμένη νομοθεσία ορίζομένην υπηρεσίαν συνεχώς ή διακεκομμένως παρά τώ αύτώ ή διαφόροις εργοδόταις, άν δέ θεωρηθή ώς δρίτη ή λύσις ότι ή συμμοριακή δράσις έληξεν από 31 Όκτωβρίου 1949, διά την προστασίαν της συμβάσεως εργασίας, ίνα μή διαλύεται αύτη διά της στρατεύσεως, απαιτείται εξάμηνος υπηρεσία και όχι δίμηνος (μή ισχύοντος ήδη τού άρθρ. 6 ν. 519|1948) (τό άρθρον 4 τού ν. 986|1949, ΕΕΔ, 8, 607, διά τούς υπαλλήλους κλπ. Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου άξιοί τετράμηνον πολιτικήν υπηρεσίαν διά την επιδότησιν).

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 5844|1952

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. **Α. Πατσουράκης**

Δικηγόροι οί κ.κ. Δ. Ζάρος, Ε. Ρήγας, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου

Κατ' άρθρον 6 τού ν. 3514|1928, ώς αύτος έτροποποιήθη (δίως διά τών ν. 519|1948 και 986|1949, αί διαφοραί αί προκύπτουσαι έκ της εφαρμογής τού νόμου τούτου δικάζονται κατά πρώτον βαθμόν υπό τού Ειρηνοδικού, ανεξαρτήτως ποσού, και εις β' βαθμόν υπό τού Προέδρου Πρωτοδικών. Έπεται ότι ή υπό κρίσιν έφεσις κατά της υπ' αριθ. 389|1952 αποφάσεως τού Ειρηνοδικού Αθηνών, εκδοθείσης επί αγωγής τού εκκαλούντος ενάγοντος κατά τού Ελληνικού Δημοσίου, εξ απαιτήσεως εκ τού προδιαληφθέντος νόμου, εγκύρως και εμπροθέσμως ασκηθείσα, εξεταστέα τυγχάνει.

Κατά τό άρθρον 3 τού ν. 986 της 17|21 Ιουνίου 1949 από της δημοσιεύσεως τού παρόντος νόμου και διαρκούσης της κατά τού έθνους συμμοριακής δράσεως υπάλληλοι κληρωτοί της κλάσεως 1947, κληθέντες εις τάς τάξεις τού στρατού ξηράς, θαλάσσης και αέρος πρός εκπλήρωσιν θητείας, από της ισχύος τού παρόντος τυγχάνουν της προστασίας τού άρθρου 4 τού ν. 519|1948, τουτέστι δικαιούνται εφεδρικού επιδόματος, Αφ' ετέρου, κατά τό άρθρον 40 § 2 εδ. α' τού Α.Ν. 1854|1951 «περί απονομής των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων», ή διάρκεια τού αγώνος κατά των κομμουνιστοσυμμοριτών ορίζεται από 1 Απριλίου 1946 μέχρι 31 Όκτωβρίου 1949. Διά της εν λόγω διατάξεως ωρίσθη αύθεντικώς ή διάρκεια τού αντισυμμοριακού αγώνος, όπερ γεγονός προηγουμένως ήτο ζήτημα πραγματικόν, και ή διάταξις αύτη έχει γενικήν εφαρμογήν επί τού ειδικού τούτου θέματος, της διαρκείας τού αντισυμμοριακού αγώνος, και επομένως και επί της περιπτώσεως της δικαιώσεως επιδόματος των κληρωτών της κλάσεως 1947 των εκπληρούντων θητείαν. Συνεπώς ό εκκαλών ενάγων, ακολουθών την κλάσιν 1947 και υπηρετών εις τό στράτευμα, εκπληρών την θητείαν του, από 31 Όκτωβρίου 1949 και εντεύθεν, δτε έληξεν ό αντισυμμοριακός αγών, δέν δικαιούται της προστασίας τού άρθρου 4 τού ν. 519|1948. Τούτο είπών και ό δικάσας Ειρηνοδίκης ορθώς έκρινε και εφήρμοσε τούς άνω νόμους και απορριπτέος κρίνεται ό πρώτος λόγος της έφέσεως κατά τό πρώτον σκέλος αύτού.

Κατά την σαφή διάταξιν τού άρθρου 3 τού ν. 986|21.6.1949 ή ισχύς τού άρθρου τούτου άρχεται από της 21.6.1949, ημέρας της δημοσιεύσεως τού νόμου τούτου, και δέν ανατρέχει εις τόν χρόνον ισχύος τού ν. 519|1948, ώς άβασίμως ισχυρίζεται ό εκκαλών, καθόσον ή § 4 τού άρθρου 6 τού ν. 986 δίδει αναδρομικήν ισχύν τού άρθρου τούτου 6 μόνον δι' όπερ προβλέπει θέμα, περί ού δέν πρόκειται ενταύθα. Έν προκειμένω, ώς έκ τών έγγράφων προκύπτει, έφ' όσον ό ενάγων, συνδεόμενος με-

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

Σύμβασις έργασίας μετά τοῦ Δημοσίου ἄνευ ἐγγράφου καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Ἀναγκαία ἡ ἔγγραφος μετὰ τοῦ Δημοσίου κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀκυρότης ἄλλως αὐτῆς. Ἀνεφάρμοστον Ν. 3514|1928 περὶ προστασίας στρατευομένων μισθωτῶν ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας. — Ἄζημιος διὰ τὸ Δημόσιον λύσις τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἐμφανίζονται διχογνωμίαι ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος ἂν διὰ τοῦ ν. 3514|1928 περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, προστατεύωνται καὶ οἱ ἐν ἀκύρῳ συμβάσει τελοῦντες μισθωτοί.

Τινὲς τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀποφαίνονται καταφατικῶς, ἐνῷ ἄλλαι καταλήγουν εἰς ἀντίθετον λύσιν (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 1054, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

Ἡ κατωτέρω προεδρικὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 3514, ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν μετὰ τοῦ Δημοσίου, καταρτισθεῖσαν ἄνευ ἐγγράφου, καὶ ἑπομένως ἄκυρον (βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 1193 περὶ τῆς ἀκυρότητος τῶν οὕτω συναπτομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεων ἐργασίας).

Ἡ ἀπόφασις αὕτη δέχεται, ὅτι ὁ νόμος 3514 καὶ εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀπροόπτων ἐξ μηνῶν ὑπὲρ τῶν ἀδικαιολογήτως καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 (ἄρθρον 11 Α. Ν. 647|1937) ἀπολυομένων μισθωτῶν δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 1061), ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514 προστατεύει τὸν μισθωτόν, ὁρίζον ὅτι δὲν διαλύεται ἡ σύμβασις του διὰ τῆς στρατεύσεως **ἐπαναδήποτε καὶ ἂν συνήφθη** αὕτη, ἂν ἀποκλείσωμεν τὴν κατηγορίαν τῶν ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δυσχερῶς θὰ εὑρίσκομεν ἄλλην ἐξήγησιν τῆς διατυπώσεως ταύτης τῆς διατάξεως.

Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ δικαίωμα λήψεως ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως, τὸ πρᾶγμα δὲν φαίνεται, ἐξ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τοῦ Νόμου (νὰ βοηθήσῃ οἰκονομικῶς τὸν στρατευόμενον μισθωτὸν κατὰ τὴν στράτευσίν του), ἀνώμαλον, προκειμένου ἅπαξ περὶ τῆς ὑποχρεώσεως, κατ' ἀρχήν, τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 εἰς διατήρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ θέσει του ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του, ἂν δὲν ὑπάρχουν λόγοι δικαιολογοῦντες τὴν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936 ἀπόλυσίν του, φαίνεται ἀνώμαλον νὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς ἀναγκαστικὴν ἐπὶ ἓν ἔτος διατήρησιν ἐν ἰσχύι καὶ λειτουργίᾳ συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία δι' ἕνα νόμιμον λόγον εἶναι ἄκυρος.

Τοιαύτη ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5435|1952

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ **Πρωτοδίκης κ. Ι. Παπαδόπουλος**

Δικηγόροι κ. κ. Γ. Ντόκας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, Κ. Ἐγγλέζος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις, στρεφομένη κατ' ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 3514|1928, νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, δεκτὴ τύποις τυγχάνει καὶ δέον νὰ ἐρευνηθῇ κατ' οὐσίαν. Κατὰ τὰ ἄρθρα 34, 39 καὶ καὶ 40 τοῦ ν. ΣΙΒ' πᾶσα σύμβασις, συναπτομένη μετὰ τοῦ Δημοσίου, δέον νὰ καταρτίζεται ἐγγράφως, ὁ τύπος δὲ οὗτος ἀπαιτεῖται ὡς συστατικὸν στοιχεῖον τῆς συμβάσεως, ἄνευ τῆς τηρήσεως τοῦ ὁποίου εἶναι αὕτη ἄκυρος, κατ' ἄρθρον 159 § 1 Α.Κ. (Α.Π. 296|1935, Θέμις ΜΒ' σελ. 753). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσιβλήτου ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἰσχυρίσθη, ὅτι προσελήφθη τὴν 11 Φεβρουαρίου 1947 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου Δημοσίου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 22.10.1947, ὅτε ἐστρατεύθη, ὡς ἐφεδρος, δι' ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τὴν 23.3.1950, προσελθὼν δὲ ἐμπροθέσμως παρὰ τῷ ἐναγομένῳ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας δὲν ἐγένετο παρ' αὐτοῦ δεκτὸς καὶ ἠτήσατο τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514|1928. Ὡς ὅμως ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὁμολογεῖται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἡ ἐπικαλουμένη σύμβασις ἐργασίας δὲν κατηρτίσθη ἐγγράφως, εἶναι, συνεπῶς, αὐτὴ ἄκυρος καὶ ἠδύνατο τὸ ἐκκαλοῦν νὰ ἀποστῇ ταύτης ἀζημίως τοῦ ν. 3514, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐσφαλέν, σθεν, ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης, τὰ ἐναντία δεχθεὶς καὶ ἐπιδικάσας τὴν αἰτουμένην ἀποζημίωσιν, καὶ δέον, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου.

τὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, ἐγκύρως καταρτισθείσης (ὅρα ὑπ' ἀριθ. Φ. 81824|Γ' διαταγὴν Γ.Ε.Σ. καὶ ἀπόσπασμα Η. Δ.Σ. 21.11.1947) ἀνειδικεύτου τεχνίτου ἀπὸ 13.11.1947, ὑπηρέτει ὡς κληρωτὸς 1947 ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1948, ἀπὸ τῆς 21 Ἰουνίου 1949 μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949 δικαιοῦται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος (ἄρθρον 4 ν. 519|1948), ὅπερ ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 998.400, ἐφ' ὅσον οὗτος συνετήρει οἰκογένειαν. Συνεπῶς βάσιμος κρίνεται κατὰ τὸ β' σκέλος ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΩΝ

Άσκησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως ὡς ὅρος τῆς προστασίας

Βασική προϋπόθεσις τῆς διά τῶν διατάξεων Ν. 3514 παρεχομένης εἰς τοὺς ὑπαλλήλους προστασίας ἡ ὕπαρξις συμβατικῆς σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας μετά τοῦ ἐργοδότου, ὡς ἐπιχειρηματίου ἢ μή. — Προκειμένου ὅμως περὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἀναγκαία ἡ ἄσκησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως. — Περίπτωσις βοηθοῦ σερβιτόρου ἐργαζομένου εἰς διατηρούμενον διὰ τὰ μέλη του ὑπὸ Σωματείου ἐστιατόριον. — Προστασία αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ Σωματεῖον ἀσκεῖ οὕτω ἐπιχείρησιν. — Σύνδεσις βοηθοῦ σερβιτόρου μετὰ τοῦ Σωματείου δι' ἐνοχικοῦ δεσμοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ἂν ἡ προστασία τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ βοηθοῦ σερβιτόρου (ἐπομένως ὑπηρέτου), ἐργαζομένου πρὸ τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ εἰς διατηρουμένην ὑπὸ σωματείου λέσχην.

Ἡ ἀπόφασις, στηριζομένη εἰς τὸ γράμμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937, ὁμιλούσης περὶ προστασίας μόνον τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως *ἐπιχειρήσεων*, ἀποφαίνεται, κατ' ἀρχήν, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν ἀσκεῖ ἐπιχείρησιν, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἄνω διάταξις. (Οὕτω καὶ ἡ ἐν ΕΕΔ 8, 557 γνωμοδότησις τῆς Εἰσαγγελίας Α.Π. (Ἀντεισαγγελεὺς *Δ. Κιουσοπούλου*).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 605 ἑπ.), ὅτι, ἂν ταῦτα ἠλήθευε πρὸ τοῦ ν. 519|1948, δὲν δύναται νὰ ἰσχύῃ ἤδη μετὰ τὴν διὰ τοῦ τελευταίου τούτου νόμου (ΕΕΔ 7, 60) σκοπηθεῖσαν γενικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 3514 καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τοῦ Δημοσίου ἀκόμη συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτῶν, χωρὶς νὰ γίνεται ἐν τῷ Νόμῳ 519|1948 διακρισις ἂν τὸ Δημόσιον ἀσκῇ ἐπιχείρησιν εἰς τὴν συγκεκριμένην μορφὴν τῆς δραστηριότητός του.

Δὲν εὑρίσκει ἄλλως τε τὴν ἐξήγησιν διατί νὰ ἀπομείνουν ἐκτὸς τῆς προστασίας τοῦ ν. 3514 οἱ ἐργάται καὶ ὑπηρέται τῶν Νομικῶν Προσώπων Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὁποῖα εἶναι τὰ Σωματεῖα, καὶ νὰ προστατευθοῦν ἀντιθέτως διὰ ρητῆς καὶ σαφοῦς διατάξεως (ἄρθρ. 5 ν. 519|1948) οἱ ἐργάται καὶ ὑπηρέται τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, χωρὶς, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ γίνεται διακρισις, ἂν ταῦτα ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου ἐν τῇ οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ (βλέπε περὶ αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 605 ἑπ.).

Ἡ τοιαύτη νομοθετικὴ θέλησις συνάγεται σαφῶς καὶ ἐκ τοῦ ἀκολουθήσαντος προσφάτου Νόμου 2054|1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 490), ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς παντὸς εἴδους καὶ μορφῆς ἐργοδότας, ἐν ἀκολουθίᾳ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου, ἀπαλλάσσων ἐφεξῆς τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῶν πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, ἀνατιθεμένης τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1952.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως διασώζεται ἡ προστασία τοῦ ν. 3514 ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ, διότι, κατὰ τὰ δεκτὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, τὸ ἐναχθὲν σωματεῖον ἤσκει ἐπιχείρησιν (ἐστιατορίου).

Βεβαίως, κατὰ τὰ ἄρθρα 19 καὶ 20 τοῦ ν. 281 περὶ σωματείων, δὲν ἐπιτρέπεται ταῦτα νὰ ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ καθίσταται, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπαγορευτικῆς αὐτῆς διατάξεως, περὶ ἧς ἄλλαι ἀπαγγέλλονται κυρώσεις, πραγματικὸν ζήτημα ἐρεύνης, ἂν ἠσκεῖτο ἐν προκειμένῳ ἐπιχείρησις καὶ οὕτω ἠρνήθη ὑπὸ τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως ταῦτο.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5565|1952

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Θεοδωρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Ν. Τσάκωνας

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514, ἐν συνδυασμῷ λαμβανομένης πρὸς τὴν πρὸς ἣν αὐτὴ ἀναφέρεται τοῦ ἄρθρου 1 τούτου, προκύπτει, ὅτι ὡς βασικὴ προϋπόθεσις τῆς διὰ τῶν διατάξεων τούτων παρεχομένης προστασίας, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, εἶναι οὐχὶ ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἄσκησις ἢ μὴ ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἡ ὕπαρξις συμβατικῆς σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας τοῦ ἐργοδότου ὡς ἐπιχειρηματίου ἢ μή, προκειμένου δὲ περὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἐν ᾧ ὑπάγεται καὶ ὁ βοηθὸς σερβιτόρου, ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἄσκησις ἐπιχειρήσεως, ὡς τοῦτο εἰδικώτερον προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 2 (εδάφιον 2) τοῦ ν. 547|1937 (βλ. καὶ γνωμοδότησιν Εἰσαγγ. Ἀρ. Πάγου *Δ. Κιουσοπούλου* ἐν ΕΕΔ 8, σ. 557). Κατὰ τῆς παραδοχῆς τῆς ἐκδοχῆς ταύτης δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ὡς ἐπιχείρημα ἡ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 3514 ἐπελθοῦσα ὑπαγωγὴ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων, ὡς καὶ ἡ διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ τοῦ ν. 1846|1951 ἐπελθοῦσα κατάργησις διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας τῆς πρότερον ἀπαιτουμένης προϋποθέσεως τῆς ἀσκήσεως ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότου. Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 3514|1928 ἀποτελοῦσι εἰδικὸν δίκαιον ἑρμηνευτέον κατ' ἀρχὴν ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ διαγραφομένων ἀρχῶν.

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ναὶ μὲν τὸ ἐκκαλοῦν σω-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ

Κατάλυσις αὐτῆς καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920

Θεώρησις τῆς ἀρχικῆς δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καταρτιζομένης ἀναγκαστικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ὡς ὡρισμένου χρόνου.— Ἀνεφάρμοστον ἑπομένως Ν. 2112|1920 ἐπὶ ἀπολύσεως αὐτῶν.

Κατὰ παρεμφερισμὸν τῆς θεμελιώδους ἐννοίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ ὁποία περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. (νὰ ὁρίζεται ἡ διάρκεια τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ νὰ συνάγεται αὕτη ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς) ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 588) διετύπωσε τὴν διάταξιν αὐτοῦ ὡς ἑξῆς: «Ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τριετίαν τοὐλάχιστον (βλέπε ἤδη Ν. 2223|1952, ΕΕΔ 11, 1010) ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριετίας οἱ ὡς ἄνω προσληφθέντες παραμένουσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας των μετατρεπομένης εἰς τοιαύτην ὁρίστου χρόνου, ἐξομοιούμενοι πλήρως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει συναδέλφους των, ἡ δὲ μισθωτικὴ σχέσις αὐτῶν διέπεται ὑπὸ τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων κλπ.

Περαιτέρω ἐν τῇ αὐτῇ διατάξει ἐρρυθμίσθη τὸ τοῦ τρόπου καὶ τὰ τῶν λόγων ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ἄνω χρόνου.

Ὑπέλαβε δηλαδὴ ὁ συντάκτης τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, ὅτι ἡ θέσπισις περιορισμῶν ἀπολύσεως ἐφ' ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος σημαίνει καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένης διαρκείας, ἐνῷ καὶ μὲ αὐτὴν τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν λύεται, κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν, αὕτη, ἀλλὰ ὁρίζεται ἐν αὐτῇ, ὅτι παραμένουσιν οὗτοι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν διέπεται ὑπὸ τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων;

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἀτέχνου ἐκφράσεως τῶν λογισμάτειον δὲν δύναται νὰ νοηθῇ κατ' ἀρχὴν ὡς ἐνασκοῦν ἐπιχείρησιν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν μάλιστα καὶ τοῦ κατὰ τὸ καταστατικὸν αὐτοῦ διαγραφομένου σκοποῦ αὐτοῦ, πλὴν ὅμως ἐν τῇ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει προέκυψεν, ὅτι τὸ παρὰ τῆς ἐνταῦθα Λέσχης αὐτοῦ διατηρούμενον ἐστιατόριον ἀσκεῖται ὡς ἐπιχείρησις. Τοῦτο ἰδίᾳ προέκυψεν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι δι' ἑκάστην ἐστίασιν ἑνὸς αὐτῷ μέλους τοῦ ἐναγομένου σωματείου εἰσπράττεται παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης πασὸν δρχ. 3.000, ὡς καὶ ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν παρεχομένων φαγητῶν εἶναι αἱ αὐταὶ σχεδὸν πρὸς τὰς τιμὰς ἐστιατορίων πολυτελείας, ὡς τοῦτο εἰδικώτερον προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων καταλόγων τοῦ ἐν λόγῳ ἐστιατορίου. Σχετικὴ πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην εἶναι ἡ παρὰ τοῦ ἐναγομένου διατήρησις ὑπαιθρίων τροφίμων, ἐμπορικοῦ καταστήματος, ἰδίων αὐτοκινήτων, ὡς καὶ πολυαριθμου προσωπικοῦ.

Ὡσαύτως ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη οὐχὶ παρὰ τοῦ σερβιτόρου, οὗτινος ἦτο βοηθός, ἀλλὰ τοῦ ἐναγομένου σωματείου, ἐνεργοῦντος διὰ τῶν νομίμων αὐτοῦ ἐκπροσώπων, δοθέντος ὅτι ἡ πρόσληψις τούτου ἦτο ζήτημα ἐμπιστοσύνης διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ ἐστιατορίου αὐτοῦ. Τοῦτο εἰδικώτερον προκύπτει καὶ ἐκ τῆς προσαγομένης βεβαιώσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

ποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514, μὴ δικαιούμενος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920.

Ἀλλὰ τοιαῦτα ἀνώμαλα δὲν ἐνεφανίσθησαν ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ δικαίου, οὔτε κἂν ἐτέθησαν πρὸς συζήτησιν, ἀντιθέτως δὲ παγίως ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις δέχεται δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐκ τῶν δύο Νόμων (βλέπε ΕΕΔ 10, 637, ἔνθα νομολογία).

Ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι πράγματι ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐπὶ τὸν ἐν τῷ νόμῳ χρόνον διατηρήσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας χαρακτηρίζεται ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου, λυομένη διὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 αὐτοῦ λόγους, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ ἄρθρον 671 Α. Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἐὰν ὁ ἀπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησεν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία, ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν αὐτοῦ σχέσεων, δύναται τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν εὔλογον ἀποζημίωσιν.

Λέγομεν δὲ τοῦτο, διότι μεταξὺ τῶν λόγων ἀπολύσεως (ἀπουδαῖος λόγος τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ.) εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836|1951, ἡ ἀποδεδειγμένη οἰκονομικὴ ἀνεπάρκεια τῆς ἐπιχειρήσεως.

Προδήλως ὅμως δὲν ἔκειτο ἐν τῇ προθέσει τοῦ Νομοθέτου ἡ τοιαύτη ἐξέλιξις ἐν τῇ ἀπολύσει τοῦ μισθωτοῦ τοῦ Α.Ν. 1836|1951.

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις δέχεται ἀντιθέτως, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ὡρισμένου χρόνου (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 459|1951, Πρωτοδίκης **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**, ΕΕΔ 10, 793) καὶ δὲν ἐφαρμόζει εἰς τὴν περίπτωσιν τὸν Ν. 2112|1920.

Ὁ νόμος 2112|1920 δὲν ἦτο πράγματι ἐφαρμοστέος εἰς τὴν περίπτωσιν, ἀλλὰ δι' ἄλλον λόγον: Ὑποκειμένης ἀνακλήσεως τῆς περὶ διορισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ πράξεως, δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀπολύσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὁ ν. 2112.

Ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου ὁ διορισμὸς γίνεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦτο ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου νὰ ἀντικαθιστᾷ τὸν διορισθέντα, ἀνακαλουμένης ex nunc τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ, ἡ σχέσις ἐργασίας καταλύεται ex ipso καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Ὑπὸ ἄλλην ἔννοιαν ἐπὶ πᾶσι τούτοις θὰ ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐργοδότης νὰ διατηρῇ ἐπὶ τὸν χρόνον προειδοποιήσεως τοῦ Ν. 2112 (προειδοποίησιν ἐπέβαλλε κατ' ἀρχὴν ὁ νόμος καὶ συνέπεια τῆς παραμελήσεως αὐτῆς εἶναι ἡ προειδοποίησις) δύο μισθωτούς: Τὸν ἀντικατασταθέντα καὶ τὸν ἀντικαταστάτην τοῦ ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836|1951.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 1040|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Γεωργόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Σουλόπουλος, Ι. Καμπιτσάλα

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι διωρίσθη τὴν 16.5.1949 παρὰ τῇ ἐναγομένῃ δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων ν. 751|1948, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, καὶ ὅτι τὴν 4.10.1951 ἀπελύθη παρ' αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας του, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου, δι' ἧς ἀνεκλήθη ὁ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ διορισμός του. Διώκεται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης, ὅπως καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112|1920 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Προϋπόθεσις καταβολῆς τῆς ὡς εἴρηται διὰ τῆς ἀγωγῆς διωκομένης ἀποζημιώσεως εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ εἶναι ἀορίστου καὶ οὐχὶ ὡρισμένου χρόνου, ἀφ' ἑτέρου δὲ καταγγελία τῆς συμβάσεως ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἐρευνητέα ἐπομένως τυγχάνει, ἐὰν ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους καὶ ἀναγκαστικῶς καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου. Κατ' ἄρθρον 7 τοῦ ἀν. ν. 1836|1951, δι' οὗ κατηργήθησαν οἱ πρὸ αὐτοῦ ἰσχύοντες νόμοι 751|1948 καὶ 1196|49 καὶ ἐρρυθμίσθησαν ἐκ νέου καὶ ἐπὶ νέων βάσεων τὰ τῆς προστασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων, ὁρίζεται, ὅτι «ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος τοποθετουμένου εἰς (διωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τριετίαν τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριετίας οἱ ὡς ἄνω προσληφθέντες παραμένουσι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας των μετατρεπομένης εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου κλπ.». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ἐξ ἀντιδιαστολῆς πρὸς τὴν ἀνωτέρω παράγραφον, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριετίας μετατρέπεται εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου, σαφῶς προκύπτει ὅτι ἡ ἀρχικῶς καταρτιζομένη ἀναγκαστικῶς διὰ τοῦ νομίμως γενομένου διορισμοῦ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου καὶ οὐχὶ ἀορίστου τοιούτου. Ἡ ἀποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως πρὸς τὴν ἀντίστοιχον διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 10 § 1 τοῦ ν. 751, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 1196|1949, ἐν ᾗ ὁρίζεται ἐπίσης, ὅτι μετὰ τὴν πάροδον ἑνὸς ἔτους ὁ οὕτω προσληφθεὶς παραμένει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του ἐξομοιούμενος πλήρως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπηρετοῦντας κλπ.», δὲν ὑπάρχει ὅμως ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ ν. 1836|1951 τὸ πρῶτον προστεθεῖσα φράσις «τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετατρεπομένης εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου». Παρὰ ταῦτα ὅμως ἐγένετο δεκτὸν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς διατάξεως τοῦ ὡς εἴρηται ἄρθρ. 10 § 1, ὅτι ἡ ἀρχικῶς καταρτιζομένη σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου (βλ. Πρωτοδίκου Πειρ. 459|1951, ΕΕΔ 10 σ. 793) καὶ ἐν αὐτῇ παραπομπῆς). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἡ ἀγωγὴ του εἶναι ἀπορριπτέα, συμψηφιστέα ὅμως ἡ δικαστικὴ δαπάνη, καθ' ὅσον εὐλόγως ἀμφέβαλλεν ὁ ἐνάγων περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων.

Παρατηρήσεις

1. Δυναμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 18|16.5.1949 ἀποφά-

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΣΘΕΝΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Έξουσία Συμβουλίων προστασίας απολυομένων έκ τών τάξεων τοῦ Στρατοῦ

Δυνατότης ἐπιχειρήσεως αἰτήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 τοποθετηθέντων δι' ἄλλων προσώπων ὑπὸ τῶν Συμβουλίων.—Ἔλλειψις ἐξουσίας τῶν Συμβουλίων δι' ἀνάκλησιν ἀποφάσεως αὐτῶν περὶ ἀντικαταστάσεως.—Παράνομος ἀντίθετος ἀνακλητικὴ πρᾶξις.

Ἐργοδότης ὑποχρεωθεὶς ἐκ τοῦ νόμου 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ. (ΕΕΔ 10, 584) προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἀναγκαστικῶς ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τοποθετηθέντα μισθωτόν. Διὰ τὸν λόγον ὅμως ὅτι ὁ μισθωτὸς οὗτος πλημμελῶς ἐξετέλει τὰ καθήκοντά του καὶ συμπεριεφέρετο ἀναρμοστως ὁ ἐργοδότης, κατὰ χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καὶ τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου, ἐζήτησε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεως του ἀνεκάλεσε τὴν αἰτηθεῖσαν ἀπόφασίν του, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἀνακαλέσαν πάλιν τὴν ἀνακλητικὴν ἀπόφασιν, ἐτοποθέτησεν ἐκ νέου εἰς

σεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης Α.Ν. 751|1948 ὁ „*„ ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ „*„, συνταθείσης οὕτω ἀναγκαστικῶς ἐκ τοῦ νόμου ἐργασιακῆς σχέσεως, καθ' ἣν ἀνετέθη αὐτῷ ἐργασία ὀδηγοῦ αὐτοκινήτου. Ἡ ἐργοδότις ὅμως ἑταιρία, ἔχουσα ἤδη παράπονα κατὰ τοῦ παρ' αὐτῇ τοποθετηθέντος, ἠτήσατο τὴν ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως, πράγματι δὲ τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον Θεσσαλονίκης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3|78 ἀπὸ 28.9.1951 ἀποφάσεώς του, προέβη εἰς ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως καὶ εἰς ἀντικατάστασιν τούτου δι' ἑτέρου ἐφέδρου τοῦ „*„, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὡς εἴρηται Α.Ν. 1836|1951, ἐν ταὐτῷ δὲ ἐτοποθέτησε τὸν ἀνακληθέντα καὶ ἀντικατασταθέντα εἰς ἑτέραν ἐπιχείρησιν. Οὕτω ὁ ἀντικατασταθεὶς „*„ κατέλαβε τὴν θέσιν τοῦ ἀντικατασταθέντος „*„, ὅστις ἀκολούθως, διαχωρισθεὶς ἀπόλυσιν, ἐζήτησε δι' ἀγωγῆς τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112|1920.

2. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη δημιουργεῖ δύο ἐπίλυτα ζητήματα διὰ τὸ νόμιμον αὐτῆς πρὸς καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 ἀποζημιώσεως, τοῦτέστι α) ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις πρέπει νὰ εἶναι ἀορίστου καὶ οὐχὶ ὡρισμένου χρόνου καὶ β) νὰ ἐγκύρως καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἐν συνυπάρξει δ' ἀμφοτέρων τῶν προϋποθέσεων τούτων χωρεῖ νόμιμος καταβολὴ ἀποζημιώσεως. Ἡ ὡς ἄνω ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 1040|1952 ἀπόφασις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν κ. Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης ἠσχολήθη μὲ τὴν πρώτην τῶν σημειωθεισῶν προϋποθέσεων, τοῦτέστιν ἂν ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις τῶν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοῦ ν. 751|1948 τοποθετηθέντων καὶ τῶν τοποθετουμένων ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοῦ Α.Ν. 1836|1951 εἶναι ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, δεχομένη ὅτι πρόκειται σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Ἡ γνώμη αὕτη, ἥτις εἶναι καὶ ἡ νομολογιακῶς κρατήσασα, ἀνασχέται νῦν καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2223|1952 νόμου ἐπὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 1836|1951α, ὡς καὶ τῆς συνεδαφούσης τὸν νόμον τοῦτον ἀπὸ 16.9.1952 εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως.

3. Ὡς ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας τῆς πρώτης τῶν ὡς ἄνω δύο νομίμων προϋποθέσεων τῆς ἀγωγῆς ἀπερρίφθη αὕτη. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἀνάθετον ἐκδοχήν, καθ' ἣν ἡ ἐν προκειμένῳ ἐργασιακὴ σχέσις ἐκρίνετο ὡς ἀορίστου χρόνου, καὶ πάλιν προκύπτει τὸ ἀβάσιμον τῆς ἀγωγῆς ἐλλείψει τῆς δευτέρας τῶν νομίμων προϋποθέσεων, ἤτοι τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, καὶ ἰδοὺ διατί: Ἡ ἀπαίτησις ἀποζημιώσεως συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 672, 673 καὶ 674 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920, γεννᾶται ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Τοιαύτη ὅμως καταγγελία δὲν ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ, ἀλλὰ ἁπλῶς ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς ἐργοδοτίδος ἑταιρίας τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον Θεσσαλονίκης τοῦ Α.Ν. 1836|1951, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3|78 τῆς 28.9.1951 ἀποφάσεως του, ἀνεκάλεσε τὴν ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν τοῦ ἐναγοντος, τὴν θέσιν τοῦ ὁποίου ἀνεπλήρωσεν ἀναγκαστικῶς διὰ τοποθετήσεως ἑτέρου, ἔχοντος τὰ νόμιμα προσόντα, ἐνῷ παρατέρω μετέθεσε τὸν ἐναγοντα εἰς ἄλλην ἐπιχείρησιν. Οὕτω ὅμως, καὶ οὐσιαστικῶς ἐξαταζομένης τῆς ποιοτητώσεως, ὡρίσατο διακριτικὸς λόγος διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως, δοθέντος ὅτι αὕτη παρέχεται, διὰ νὰ διευκολύνῃ τὸν μισθωτόν, μέχρις οὗ εὕρῃ ἄλλην θέσιν, ἤτοι ἐπὶ αἰτίᾳ, ἥτις δὲν ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ ὁ ἀνακληθεὶς ἐτοποθετήθη εἰς ἑτέραν ἐπιχείρησιν.

4. Συμπεραίνεται ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἀπόφασις τῶν Συμβουλίων τοῦ Α.Ν. 1836|1951, δι' ἧς, βάσει τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ, διατάσσεται ἡ ἀνάκλησις τῆς διὰ προηγουμένης ἀποφάσεως των γενομένης τοποθετήσεως ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα παρὰ τινι ἐργοδότῃ καὶ ἀντικαταστάσεως τούτου δι' ἑτέρου, ἔχουσα διαπλαστικὸν χαρακτῆρα, ἐπιφέρει ἀναποζημιώτως διὰ τὸν ἐργοδότην τὴν λύσιν τῆς μετὰ τοῦ ἀνακαλουμένου συσταθείσης πρότερον ἀναγκαστικῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καὶ τὴν σύστασιν νέας τοιαύτης μετὰ τοῦ ὁριζομένου ἀντικαταστάτου.

Ἰωάν. Καμπέρογλου, Δικηγόρος
Θεσσαλονίκη

τήν αὐτήν ἐπιχείρησιν τὸν τοποθετηθέντα ἀρχικῶς παρ' αὐτῆ.

'Ο ἐργοδότης δέν προσέλαβε τὸν μισθωτὸν καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος, αἰτιώμενος παράβασιν τοῦ νόμου, ἠξίωσε δι' ἀγωγῆς τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν του.

'Η δημοσιευομένη κατωτέρω δικαστική ἀπόφασις ἀπέρριψε τήν ἀγωγήν ὡς μή νόμιμον.

'Η διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περί ἀντικαταστάσεως τῶν δυνάμει αὐτοῦ τοποθετηθέντων (βλέπε σχετικῶς καί Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 158|1952, Πρωτοδίκης *Μ. Γεωργόπουλος*, ΕΕΔ 11, 268) παρέχει τήν εὐχέρειαν εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εὔλογος αἰτία, νά ζητήσῃ τήν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος ὑπό τοῦ Συμβουλίου, εἶναι δέ προφανές, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις αὐτη δέν ἐννοεῖται ὡς ἀνάκλησις παρανόμου διοικητικῆς πράξεως (τοῦ Συμβουλίου), ἀλλ' ἑτέρη, κατά παρέκκλισιν τῶν ἐν τῷ διοικητικῷ δικαίῳ ἀρχῶν, διά νά ἐπιτευχθῇ, ἐναντι τοῦ κοινωνικοῦ βάρους τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀναγκαστικήν προσληψιν ὑπεραρίθμου μισθωτοῦ, καί ἀποδοτική ἐργασία τῶν τοποθετουμένων, οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν νά συμπεριφέρωνται εὐαρμόστως καί ἀποδοτικῶς (βλέπε σχετικῶς καί σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 848).

Δέν καταλείπεται περαιτέρω ἐξουσία τοῦ Συμβουλίου πρὸς ἀνάκλησιν τῆς περί ἀντικαταστάσεως τοῦ τοποθετηθέντος ἀποφάσεώς του καί τοποθετήσεως αὐτοῦ ἐκ νέου εἰς τήν αὐτήν ἐπιχείρησιν, ὡς ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω δικαστική ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4663|1952

Διαδικασία Ν. ΓΗΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Καραμητσάνης, Ε. Μαργαρίτης

Ὑπό τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὡρίσθησαν αἱ πρὸς πρόσληψιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου τούτου ἀναφερομένων προσώπων (ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ) ὑπόχρεοι ἐπιχειρήσεις, ὑπό δέ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου τούτου ὡρίσθη, ὅτι οἱ ὑπόχρεοι τοῦ νόμου 3 δύνανται νά ζητήσωσι τήν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλων προσώπων προστατευομένων ὑπό τοῦ νόμου τούτου καί ὅτι τά οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντός 20 ἡμερῶν ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περί ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καί τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὑπεχρεώθησαν μέν ὡρισμένοι ἐν τῷ ἀνωτέρω νόμῳ ἀναφερόμενοι ἐπιχειρήσεις πρὸς πρόσληψιν ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἐκ τῶν ὑπό τοῦ ἰδίου νόμου προστατευομένων προσώπων, ἐχορηγήθη ὅμως ἀντιστοίχως εἰς αὐτάς τό δικαίωμα, ὅπως, ἐάν δι' οἱονδήποτε λόγον δέν ἐπιθυμοῦσι νά ἀπασχολῶσιν εἰς τήν ὑπηρεσίαν των τό τοποθετηθέν ὑπό τῶν κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τούτου συμβουλίων συγκεκριμένον πρόσωπον, ζητήσωσιν ἄνευ αἰτιολογίας πινός τήν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου ἐπίσης ὑπό τοῦ νόμου προστατευομένου. Ἐξ ἑτέρου, τά κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ ρηθέντος νόμου συμβούλια (κεντρικόν καί τοπικά) δέν ἔχουσι τήν εὐχέρειαν νά παρίδωσιν ἤ νά ἀπορρίψωσι τήν περί ἀντικαταστάσεως αἴτησιν, ἀλλ' ὑποχρεοῦνται ἀπωσδήποτε καί δή ἐντός εἰκοσαημέρου προθεσμίας νά ἀνακαλέσωσι τήν περί τοποθετήσεως ἀπόφασίν των καί νά τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον, οὐχί δέ τό αὐτό εἰς τήν αἰτήσασαν τήν ἀντικατάστασιν ἐπιχείρησιν. Πᾶσα ἀπόφασις τῶν ἀνωτέρω Συμβουλίων, ἀντικειμένη εἰς τάς διαληφθείσας διατάξεις, δέν ἔχει κῦρος. Δέν ἐκφεύγει δέ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων ἡ ἔρευνα τῆς τηρήσεως τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων, καθ' ὅσον δέν πρόκειται, ὡς εἶναι προφανές, περί ἐλέγχου τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τῶν συλλογικῶν τούτων ὀργάνων τῆς διοικήσεως, ἀλλά περί τῆς νομιμότητος τῶν ἀνωτέρω πράξεων, τοὐτέστι τῆς τηρήσεως ἢ μή τῶν ὑπό τοῦ νόμου τασσομένων ὅρων καί τῆς ὑπάρξεως ἐξουσίας τῶν ἀνωτέρω ὀργάνων πρός ἔκδοσιν τῶν πράξεων τούτων. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἐκτεθέντων καί τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων ἐβεβαιώθησαν τά ἑξῆς περιστατικά: 'Ο ἐνάγων ἐτοποθετήθη ἀρχικῶς ὡς συγκεντρῶν τά ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 προσόντα καί δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα Κεντρικοῦ Συμβουλίου εἰς τήν ἐπιχείρησιν τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας ὡς ἐργάτης. Ἀκολούθως ἡ ἐναγομένη ἠτήσατο, κατ' ἄρθρον 11 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τήν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐνάγοντος, τό δέ Κεντρικόν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεώς του, ληφθείσης, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ κοινοποιηθέντος πρὸς τήν ἐναγομένην ὑπ' ἀριθ. 15802|31.3.1952 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 50 τῆς 28.3.1952 συνεδρίασίν του, ἀνεκάλεσε τὸν ἐν λόγῳ διορισμόν, μεταγενεστέρως δέ διά νεωτέρας ἀποφάσεώς του, ληφθείσης κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 51 τῆς 5.4.1952 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἐπανετοποθέτησε τὸν ἐνάγοντα εἰς τήν αὐτήν θέσιν. Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ νεωτέρα αὕτη περί ἐπανατοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος πρᾶξις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ὄντος ὑποχρέου, κατά τά ἀνωτέρω ρηθέντα, νά ἀνακαλέσῃ τήν περί τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀπόφασίν του καί μή ἔχοντος τήν ἐξουσίαν νά τοποθετήσῃ ἐκ νέου τοῦτον εἰς τήν ζητήσασαν τήν ἀντικατάστασιν του ἐπιχείρησιν, ἀλλά μόνον ἕτερον πρόσωπον, ἀντί τούτου, οὐδέν, ὡς βασίμως ὑπό τῆς ἐναγομένης ὑποστηρίζεται, ἔχει κῦρος καί ὡς ἐκ τούτου οὐδεμία ἐξ αὐτῆς δημιουργεῖται ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης. Κατά ταῦτα ἡ κρινομένη ἀγωγή, διώκουσα τήν καταβολήν τῷ ἐνάγοντι μισθῶν καί βάσιν ἔχουσα τήν ἄκυρον ταύτην περί ἐπανατοποθετήσεώς του ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, κρίνεται ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Έννοια διατάξεων Α.Ν. 1836|1951 και δικαιουμένη μισθοδοσία

Δικαίωμα αναγκαστικώς διοριζομένων δικηγόρων εις Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Κοινωφελή Ἱδρύματα και Τραπέζας, κατά το άρθρον 3 Α.Ν. 1836|1951, πρός λήψιν παγίας κατά μήνα αμοιβής, άσχέτως άν ανατίθενται εις αύτούς υποθέσεις ή οϋ.— Σκοπός τοϋ Νόμου.— Καθορισμός αμοιβής κατ' άρθρ. 655 Άστικοϋ Κώδικος, έν συνδυασμώ πρός άρθρα 371, 379 Άστικοϋ Κώδικος.

Έπικυροϋται ή ὑπ' ἀριθ. 1601|1952 ἀπόφασις τοϋ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνών.

Λόγοι αναιρέσεως τοϋ αναιρεσείοντος Ταμείου Άσφαλίσεως Έπιχειρηματιών Κινηματογράφου (Νομικοϋ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου) ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Δεδομένου ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, δικηγόρος ὤν, ἐτοποθετήθη, ὡς τοιοῦτος, δυνάμει τοϋ 1836|1951 Α.Ν., ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 3 § δ αὐτοϋ ρητῶς ἀναγράφεται, ὅτι ἡ ἀντιμισθία αὐτοϋ διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων, διαταγμάτων, εἰδικῶν κανονισμῶν καὶ συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἰσχύουν διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, τὸ ἀναιρεσεῖον Ταμεῖον, ἀποδεχθὲν τὴν οὕτω ἀναγκαστικὴν παρ' αὐτῷ τοποθέτησιν τοϋ ἀντιδίκου του ὡς δικηγόρου, βασίμως τῷ ἐδήλωσε, ὅτι τὸν προσλαμβάνει ἐπὶ ἀμοιβῇ, καθοριζομένῃ ὑπὸ τοϋ ἄρθρ. 14 τοϋ Κώδικος περὶ Δικηγόρων, καταβλητέᾳ δι' ἑκάστην ὑπόθεσιν, ἣν καὶ θὰ τῷ ἀνέθετε, κατὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὰς ὑπηρεσίας, ἃς θέλει προσφέρει πρὸς περαίωσίν της, ἔχον ὑπ' ὄψιν του ὅτι ὡργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα δὲν διετήρει, οὐδὲ διατηρεῖ, ἔλλειψει ὑποθέσεων ἀπαιτουσῶν τὴν διατήρησιν τοιούτου τμήματος, αἱ δὲ συλλογικαὶ συμβάσεις δὲν ἰσχύουσιν ἐπὶ δικηγόρων, ὡς ἐπίσης, ἀξιώσαντος τοῦ ἀντιδίκου παγίαν μηνιαίαν ἀντιμισθίαν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τὸ Ταμεῖον ἔχῃ ἢ οὔ δικηγορικὴν ὑπόθεσιν καὶ συνεπῶς τοῦ ἂν θὰ προσφέρῃ τοῦ ὑπηρεσίαν τινά, καὶ ἀρνηθέντος τὴν ὑπὸ τοὺς ἄνω ὅρους τοῦ Ταμείου παροχὴν ὑπηρεσιῶν, βασίμως τὸ Ταμεῖον ἠρνήθη τὴν καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου ἀξιουμένης παγίας ἀμοιβῆς.

Συνεπῶς καὶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τὴν ἐπὶ τῶν ἄνω λόγων ἐρειδομένην ἔφεσιν τοῦ Ταμείου κατὰ τοῦ ἀντιδίκου του καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 52|1952 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν Γ'ΘΔ' νόμον δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ ὑποχρεώσασα τὸ Ταμεῖον ὅπως καταβάλῃ παγίαν μηνιαίαν ἀντιμισθίαν εἰς τὸν ἀντίδικον δικηγόρον καὶ δεαν οὐδεμίαν προσφερῃ ὑπηρεσίαν, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς ἂς ἐπικαλεῖται διατάξεις τοῦ ἄνω 1836|1951 Α.Ν., τοῦ κεφαλαίου περὶ μισθώσεως ἔργασίας τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος καὶ τὰς τοιαύτας τοῦ κεφαλαίου «περὶ ἀμοιβῆς δικηγόρων» τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων, αἵτινες πᾶσαι σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ὁρίζουσιν, ὅτι ἡ ἀντιμισθία ὀφείλεται βάσει τῆς ἑκάστοτε ἀνατιθεμένης αὐτῷ ὑποθέσεως καὶ τῶν προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς περαίωσιν αὐτῆς καὶ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 81 καὶ ἑπόμενα τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων τασσομένων ὁρίων.

β) Δεχθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι τὸ Ταμεῖον, ἀποδεχθὲν τὴν παρ' αὐτῷ τοποθέτησιν τοῦ ἀντιδίκου ὡς δικηγόρου ἐπ' ἀμοιβῇ, βάσει τῆς ἑκάστοτε ἐμφανιζομένης δικηγορικῆς ὑποθέσεως, ἣν καὶ νὰ τῷ ἀναθέτῃ, καὶ βάσει τῶν πρὸς περαίωσιν αὐτῆς προσφερθησομένων ὑπηρεσιῶν, μὲ γνώμονα πάντοτε τὸ ἄρθρ. 82 καὶ ἑπόμενα τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων, «ἔπραξε τοῦτο οὐχὶ καλοπίστως καὶ ἐν γνώσει, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν δικηγορικῶν του ὑπηρεσιῶν, διότι δὲν ἔχει μέχρι τοῦδε χρησιμοποιήσει δικηγόρους εἰς ὑποθέσεις του καὶ, ὡς προβλέπει, καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ ἔχῃ τοιαύτας, ἀρνούμενον ὅπως τῷ ἀναθέσῃ ἐξωδίκους ὑποθέσεις καὶ γνωμοδοτήσεις, ἃς ἀναγκαίως ἐκ τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ δέον νὰ ἔχῃ κλπ.» καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ, ἀπορρίψασα τὴν ἔφεσιν αὐτῶν, οὗ μόνον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του πράγματα μὴ προταθέντα, ἀλλὰ καὶ ἐδέχθη ταῦτα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως.

***

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις τὸ πρῶτον ἤδη ἀσχολεῖται ἐπὶ τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον τὴν ἀπησχόλησε καὶ ἀναμφιβόλως δίδει λύσιν, ἱκανοποιοῦσαν ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 276) ἐπὶ τῆς παραλλασσούσης γνώμης τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου (ΕΕΔ 11, 123, ΕΕΔ 11, 276), τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, δεδομένου ὅτι ἐν τῷ ν. 1836|1951 δὲν ἐγένετο εἰδικὴ ρύθμισις τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς τῶν ἀναγκαστικῶς, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου, διοριζομένων δικηγόρων (πρβλ. καὶ Α.Π. 562|1952, εἰσηγητὴς **Γ. Βουμβουλάκης**, ΕΕΔ 11, 138, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5661|1952, εἰσηγητὴς **Γ. Καραμάνος**, ΕΕΔ 11, 647).

Άρείου Πάγου 576|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Γκολφίνος, Χ. Παναγιωτόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1836|1951 ἀναγκ. νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ

κλπ.», ὁριζούσης ὅτι «τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς Ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τούτου», συνδυαζομένης πρὸς τὰς διατάξεις τῶν §§ 5 καὶ 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ τὰς ὁμοίας τῶν ἄρθρων 7 § 1 καὶ 9 §§ 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, σαφῶς προκύπτει ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ νόμου τούτου τοποθετούμενοι ὡς δικηγόροι παρὰ Νομικοῖς Προσώποις πολεμισταί, ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ ὡς τοιοῦτοι προσλαμβανόμενοι παρὰ τῶν ὑποχρέων Νομικῶν Προσώπων, ὑποχρεούμενοι ὅπως παρέχωσιν εἰς ταῦτα πᾶσαν ὑπηρεσίαν, περιλαμβανομένην εἰς τὸ κατὰ τὸν Κώδικα περὶ Δικηγόρων ἔργον αὐτῶν, δικαιοῦνται ὅπως λαμβάνωσι παγίαν κατὰ μῆνα ἀμοιβήν, ἀσχέτως ἂν ἀνατίθενται αὐτοῖς τοιαῦται ὑποθέσεις ἢ οὐ ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου, παρ' ᾧ διωρίσθησαν, διότι ὁ Νομοθέτης, ἐπιβαλὼν εἰς τὰ Νομικὰ ταῦτα Πρόσωπα καὶ Ἱδρύματα τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως προσλαμβάνωσι πολεμιστήν, ὡς δικηγόρον, προφανῶς ἠθέλησεν, ὅπως ὁ οὕτως προσλαμβανόμενος λαμβάνῃ παγίαν ἀντιμισθίαν, οὕτω μόνον πληρουμένου τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ πρὸς ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν τῶν πολεμιστῶν, εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ καινωνικοῦ συνόλου πρὸς αὐτοὺς καὶ διὰ τὰς θυσίας εἰς ἃς ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους ὑπεβλήθησαν. Ἐὰν ὁ Νομοθέτης ἤθελεν, ὅπως ἀμείβωνται οἱ οὕτω προσλαμβανόμενοι δικηγόροι κατ' ἐκδικαζομένην ὑπόθεσιν, θὰ ἐξεφράζετο ἄλλως, ὁρίζων ὅτι τὰ Νομικὰ Πρόσωπα, Τράπεζαι καὶ Ἱδρύματα ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναθέτωσι τὰς δικαστικὰς αὐτῶν ὑποθέσεις εἰς πολεμιστὰς δικηγόρους καὶ οὐχὶ νὰ προσλαμβάνωσι ταῦτα ταύτους ὡς τοιούτους. Αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ Δικηγόρων, αἱ ρυθμίζουσαι τὸν τρόπον ἀμοιβῆς αὐτῶν κατὰ ὑπερασπιζομένην δικαστικὴν ὑπόθεσιν, δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσιν ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων πολεμιστῶν δικηγόρων, συνδεομένων μετὰ τοῦ παρ' ᾧ τοποθετοῦνται νομικοῦ προσώπου, διὰ συμβάσεως, προϋποθετούσης, κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἔννοιαν τοῦ νόμου, παγίαν ἀντιμισθίαν, ὅπερ ρητῶς καὶ ὁ Κώδιξ περὶ Δικηγόρων ἐπιτρέπει, διαλαμβάνων ἐν ἄρθρ. 35α αὐτοῦ (ἄρθρ. 28 ν. 1017|1937) ὅτι ἔργον τοῦ δικηγόρου εἶναι καὶ ἡ ἐπὶ παγίας ἢ περιοδικαῖς παροχαῖς ὑπηρεσία ὡς νομικοῦ συμβούλου παρὰ φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ. Ἡ ἀντιμισθία δ' αὕτη, ἧς δικαιοῦται ὁ παρὰ νομικῷ προσώπῳ τοποθετηθεὶς ὡς δικηγόρος πολεμιστής, ἐλλείψει εἰδικῆς διατάξεως, κανονίζεται κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 653 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 371 καὶ 379 αὐτοῦ, καταβαλλομένου εἰς τὸν δικαιοῦχον, ἐν ἐλλείψει συμφωνίας, τοῦ εἰθισμένου ἢ κατὰ δικαίαν κρίσιν μισθοῦ, προσδιοριζομένου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον νὰ μὴ τυγχάνῃ οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς, καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ ὑπόχρεως εἰς πρόσληψιν ἐργοδότης θὰ ἀπέφευνε νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἐκεῖνον πρὸς ἐκδίκασιν ὑποθέσεως, ὅπερ θὰ ἀντέκειτο εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, ἐπιδιώκοντος νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἀπολυομένους τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἐφέδρους πολεμιστάς. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, τοποθετηθεὶς δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐφέδρων ὡς δικηγόρος παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι νομικῷ προσώπῳ, ἀποδεχθέντι τὴν τοιαύτην τοποθέτησίν του, δικαιοῦται παγίας μηνιαίας ἀντιμισθίας, καθορισθησομένης κατὰ δικαίαν κρίσιν, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιδικάσαν, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἐν μέρει τὴν αἰτουμένην ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ κατὰ τὴν κρίσιν του δικαίαν καὶ εὔλογον ἀντιμισθίαν αὐτοῦ, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως.

Ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν πραγματικὰ περιστατικὰ μὴ προταθέντα καὶ ἄνευ ἀποδείξεως, ἦτοι ὅτι οὐχὶ καλοπίστως τὸ ἀναιρεσεῖον καὶ ἐν γνώσει ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν δικηγορικῶν του ὑπηρεσιῶν, διότι δὲν ἔχει μέχρι τοῦδε χρησιμοποιήσει δικηγόρους εἰς ὑποθέσεις του καὶ, ὡς προβλέπει, καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ ἔχῃ τοιαύτας, ἀπεδέχθη τὴν ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ δικαζομένην ὑπόθεσιν πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς δικηγόρου, ἀρνουμένου τὴν εἰς αὐτὸν ἀνάθεσιν ἐξωδίκων ὑποθέσεων καὶ γνωμοδοτήσεων, εἶναι ἀπορριπτέος, διότι, γενομένου δεκτοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, τοποθετηθεὶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1836|1951 παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου ὡς δικηγόρος, δικαιοῦται παγίας κατὰ μῆνα ἀμοιβῆς ἀσχέτως τῶν παρεχομένων ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν, τὰ ὡς ἄνω πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν μὴ προταθέντα καὶ ἄνευ ἀποδείξεως, οὐδεμίαν ἴσκουν οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΚΕΝΑΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Έκτασις υποχρεωτικής ισχύος σχέσεως και τρόπος νομίμου λύσεως

Συμπλήρωσις κενών θέσεων δι' απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού, κατά το άρθρον 4 Α.Ν. 1836)1951. — Διάρκεια υποχρεωτικής ισχύος σχέσεως και τούτων επί τριετίαν και διαδικασία και λόγοι απολύσεως πρό της παρόδου τριετίας, κατ' άρθρ. 7 Α.Ν. 1836)1951.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 2106)1952 απόφασις του κατά ν. ΓΨΟΛ' δικασαντος Πρωτοδίκου Αθηνών.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, καίτοι δεχομένη ότι ο αναιρεσίβλητος προσελήφθη υπ' αυτής, κατόπιν τοποθετήσεώς του βάσει των διατάξεων του άρθρου 4 § 1 του Α.Ν. 1836)1951, εις θέσιν τεχνίτου εφαρμοστού, και ότι ως εκ της τοποθετήσεως του εις τοιαύτην θέσιν υπήγετο αύτος εις το έκτακτον προσωπικόν της, εν τούτοις έκρινε την εκ της υπηρεσίας της απόλυσίν του πρό της συμπληρώσεως τριετίας από της ισχύος του Α.Ν. 1836)1951 παράνομον και άκυρον και κατ' ακολουθίαν συνεπαγομένην νόμιμον υποχρέωσιν αυτής προς πληρωμήν των αποδοχών του και διά τον μετά την απόλυσιν χρόνον, εκ μόνου του λόγου ότι δεν ισχυρίσθη, ότι συνετρεξεν εν τω προσώπω του αναιρεσιβλήτου ενάγοντος ή εν τω προσώπω αυτής της ιδίας περίπτωσις ή προϋπόθεσις εκ των εν ταις παραγράφοις 2 και 3 του άρθρου 7 του Α.Ν. 1836)1951 διαγορευομένων.

Ούτως όμως κρίνασα και δεχομένη βάσει της προρρηθείσης αιτιολογίας την κατ' αυτής από 10 Μαρτίου 1952 αγωγήν του αναιρεσιβλήτου, διώκανσαν την καταδίκην της εις την πληρωμήν μισθών του από 10.1.1952 μέχρι 10.4.1952 χρόνου, ήτοι χρόνου μεταγενεστέρου της κατά την 10ην Ιανουαρίου 1952 και υπό εκ του ιδίου δμολογουμένης απολύσεώς του εκ της υπηρεσίας της, προφανώς εσφαλεν.

Εκ του συνδυασμού των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 7 του Α.Ν. 1836)1951 προς τας της παραγράφου 1 του αυτού άρθρου και της § 1 του άρθρου 4 του νόμου τούτου σαφώς και αναντιρρήτως συνάγεται, ότι, κατά την άληθη βούλησιν του νομοθέτου, η υποχρεωτική επί τριετίαν τουλάχιστον διατήρησις εν υπηρεσία και η εν απολύτω και αρρήκτω μετά της επί τοσούτον χρόνον υποχρεωτικής διατηρήσεως συνυφασμένη αδυναμία απολύσεως, εν μη συνδρομή περιπτώσεως ή προϋποθέσεως εκ των εν παραγράφοις 2 και 3 του άρθρ. 7 διαγορευομένων, καθιερώθη μόναν υπέρ των επί τη βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 του νόμου τούτου αναγκαστικώς και ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη κενών θέσεων τοποθετουμένων πολεμιστών, δεν καθιερώθη όμως αύτη και υπέρ των βάσει των διατάξεων του άρθρου 4 του νόμου και εις κάλυψιν πραγματικών αναγκών προσωπικού οιασδήποτε φύσεως (μονίμου, έκτάκτου, ημερομισθίου, διορισμένων ή διορίστων χρόνου) προσλαμβανομένων πολεμιστών κατ' αναλογίαν δύο πολεμισταί προς ένα μη τοιούτον και κατ' ουδεμίαν ουσιώδως δέν καθιερώθη και υπέρ των εις θέσιν έκτάκτου προσωπικού προσλαμβανομένων πολεμιστών.

Ότι τοιαύτη η άληθης έννοια του νόμου δέν προκύπτει μόνον εκ της γραμματικής διατυπώσεως των προρρηθεισών διατάξεων του, αλλά και εκ του αναμφισβητήτου γεγονότος ότι αν ο νόμος είχε την έννοιαν, ότι θά διατηρώνται υποχρεωτικώς επί τριετίαν και οι εις πλήρωσιν κενών θέσεων οιασδήποτε φύσεως προσωπικού προσλαμβανόμενοι πολεμισταί, ως εσφαλμένως έκρινεν η αναιρεσιβαλλομένη, τότε αυτός ούτος ο νομοθέτης θά ετοποθέτει εις τον επιδιωχθέντα σκοπόν της ξενογενείας εργασίας εκ μέρους των πολεμιστών, αφού εν τοιαύτη περιπτώσει θά εξηναγκαζε τας επιχειρήσεις να μη προσλαμβάνουν νέων προσωπικών, αλλά να καλύπτουν τας τυχόν παρουσιαζομένας ενδεχομένας ανάγκας των διά του υπάρχοντος τοιούτου.

* * *

Το πρώτον ήδη επιλαμβάνεται της λύσεως του περί ού πρόκειται ενδιαφέροντος νομικού ζητήματος ο Άρειος Πάγος (βλέπε και σύμφωνον επ' αυτού γνωμοδότησιν Νομικού Συμβούλου του Κράτους *(Τρ. Κωνσταντόπουλος)* ΕΕΔ 11, 247).

Η αρεοπαγιτική απόφασις υιοθέτησε λύσιν, ή οποία είναι τούς γενικούς σκοπούς του νόμου, να αποκατασταθώσιν επαγγελματικώς οι απολυόμενοι εκ των τάξεων του στρατού.

Καταλείπονται όμως αμφιβολίαι, νομίζομεν, ως προς την κατά το ενδιαφέρον τούτο ζήτημα έννοιαν της νομικής διατάξεως.

Το άρθρον 7 του Α.Ν. 1836)1951 (ΕΕΔ 10, 588) ορίζει ειμπαντικώς, ότι η σχέσις εργασίας *του κατά τά άρθρον 3 του νόμου* τοποθετουμένου εις ιδιωτικάς επιχειρήσεις κ.λ.π. προσωπικού διατηρείται εν ισχύϊ υποχρεωτικώς επί τριετίαν τουλάχιστον από της προσλήψεως των.....

Και ορίζει περαιτέρω το αυτό άρθρον (§ 2), ότι η απόλυσις των τοποθετηθέντων δυναμει του παρόντος νόμου κατά την διάρκειαν της τριετίας επιτρέπεται κ.λ.π., αλλ' ως η εισηγητική του νόμου έκθεσις (ΕΕΔ 10, 590) επεξηγεί ιδιά του άρθρου 7 καθορίζεται η *σχέσις εργασίας των τοποθετουμένων εις τάς επιχειρήσεις του άρθρου 3 του παρόντος*, ως και *ο τρόπος απολύσεως αυτών*.

Συνδέει τοιούτοτι τον τρόπον απολύσεως, τον εν άρθρω 7 του νόμου καθοριζόμενον, προς τάς κατά το άρθρον 4 του νόμου τοποθετήσεις.

Το άρθρον 4 του νόμου προβλέπει την συμπλήρωσιν **των κενών θέσεων** διά του αναλόγου αριθμού πολεμιστών υπό των Δημοσίων Υπηρεσιών κλπ. και διά τους ούτω διοριζομένους κείνται ίδιαι διατάξεις: Η § 13 του άρθρου 4 του νόμου ορίζει, ότι ο βάσει του παρόντος νόμου διοριζόμενος υπάλληλος ή υπηρέτης εις υπηρεσίαν του Δημοσίου, των Δήμων και Κοινοτήτων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου εντάσσεται εν τη υπηρεσία και προάγεται, ως και το λοιπόν προσωπικόν, συμφώνως προς τους κειμένους νόμους ή τους Οργανισμούς τους διέποντας αυτό.

Η § 14 του αυτού άρθρου 4 ορίζει, ότι αι διατάξεις αύται έχουσιν εφαρμογήν επί του πάσης φύσεως προσλαμβανομένου υπό των υποχρέων της § 1 του άρθρου 4 προσωπικού (μονίμων, εκτάκτων, ημερομισθίων, επί συμβάσει δι' ορισμένον ή άοριστον χρόνον).

Αναφοράν εις το άρθρον 3 του νόμου ποιείται και ο ν. 2223|1952 (ΕΕΔ 11, 1949), ο όποιος ηύξησε τον χρόνον προστασίας της σχέσεως του άρθρου 3 εις 5 έτη.

Και εντεύθεν γεννάται το ερώτημα: Άσκοπος ο Νομοθέτης ενέμενεν εις την σχέσιν εργασίας των κατά το άρθρον 3 του νόμου τοποθετουμένων;

Η άποψις της αρεοπαγιτικής αποφάσεως βασίζεται εις τα εξής επιχειρήματα: α) Ότι η διάταξις του άρθρου 7 § 2 ρητώς αναφέρεται εις πάντας τους τοποθετηθέντας δυνάμει του ν. 1836|1951 άνευ διακρίσεώς τινος (περί τούτου όμως βλέπε την εισηγητικήν έκθεσιν του νόμου, ΕΕΔ 10, 590, ή όποια έπεξηγεί εις τίνας άφορή ή προστασία), β) ότι προεβλέφθη υπό του άρθρου 7 § 4 απόλυσις κατά την εν αύτω διαδικασίαν και των υπό του Δημοσίου προσλαμβανομένων, οίτινες υπάγονται εις την περίπτωσιν του άρθρου 4 § 1 (άλλά θά ήδύνατο να αντιταχθή κατά του συλλογισμού τούτου ότι ή διάταξις ετέθη, διότι κατά τον ν. 751|1948, προϊσχύοντα του Α.Ν. 1836|1951, υπεχρεούντο αι Δημόσιαι Υπηρεσίαι κλπ. να προσλάβωσι εργαζομένους, ανεξαρτήτως ύπάρξεως ή μη κενών θέσεων, άρθρ. 7, των όποιων ή σχέσις παρετάθη αναγκαστικώς (άρθρ. 6 Ν.Δ. 1196|1949) και έπρεπε ο Νομοθέτης να ένδιαφερθή εν τω άρθρω 7 του Α.Ν. 1836|1951 και περί της λύσεως αυτής), γ) θα καθίστατο σκιώδης ή προστασία του νόμου διά τους πολεμιστάς τους προσληφθέντας εις θέσιν μη μονίμων, κατ' εφαρμογήν του άρθρ. 4 § 1, εάν συνεχωρείτο κατά τας γενικάς αρχάς του Δικαίου ή απόλυσις των.

Το τελευταίον τούτο επιχείρημα θά ήτο πλήρως πειστικόν, άν ο Νομοθέτης επεδίωκε κυρίως διά του άρθρου 4 του ν. 1836|1951 να λύση το πρόβλημα της επαγγελματικής αποκαταστάσεως των απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού.

Το πρόβλημα λύεται κυρίως διά του άρθρου 4 του Α.Ν. 1836|1951, το όποιον προβλέπει περί αναγκαστικών σχέσεων, ανεξαρτήτως ύπάρξεως κενής θέσεως, ένω τό άρθρον 4, το όποιον προβλέπει περί πληρώσεως, κατ' αναλογίαν, κενών θέσεων, έχει άλλον σκοπόν: Να άπορροφήση εν τινι μέτρω ανάλογον αριθμόν εφέδρων εις κενάς θέσεις και εις τούτο μόναν περιωρίσθη ο Νομοθέτης. Άφού δε ή § 13 του άρθρου 4 του νόμου προβλέπει και περί συμβάσεως δι' ορισμένον χρόνον, θά ήτο, νομίζομεν, άντιφατικόν να δεχθώμεν, ότι ο Νομοθέτης καθώριζε συγχρόνως υποχρεωτικήν ισχύν επί τριετίαν (και ήδη πενταετίαν, Ν. 2223|1952), της δι' ωρισμένον χρόνον συμβάσεως, συμβάσεως δηλαδή της όποιας ο χρόνος έπεβάλλετο να είναι και ήτο ενδεχομένως μικρότερος της τριετίας.

Έξ άλλου, το φαινομενικώς σκιώδες της προστασίας, περί του όποίου καμνει λόγον ή αρεοπαγιτική απόφασις, ανατρέπεται εις τας περιπτώσεις, κατά τας όποίας πρόκειται περί συμπληρώσεως κενής μονίμου θέσεως, άπότε δέν εχρειάζετο να ρυθμισθή χρονική διάρκεια της προστασίας, ταύτης παρεχομένης υπό ώρισταμένων οργανικών διατάξεων περί προσωπικού του Δημοσίου κλπ. (§ 13 άρθρου 4 Α.Ν. 1836|1951).

Έτέρωθεν, άφού πρόκειται περί πληρώσεως κενών θέσεων, περί της ύπάρξεως των όποίων άναφέρουν οι εργοδόται, ούδέν συμφέρον θά είχεν ο εργοδότης να άπολύση την επομένην π.χ. του διορισμού του τούτον, όταν, ένω θά έξακολουθή να ύπάρχη κενή θέσις, θά ήτο πάλιν ύποχρεως να πληρώση ταύτην νομίμως δι' άλλου πολεμιστού.

Όπωσδήποτε εύλογως το ζήτημα προκαλεί άπορίας περί της άληθούς έννοίας του νόμου, ο όποίος λόγω της σπουδαιότητός του, θά ώφειλε να είναι σαφέστερος.

Άρείου Πάγου 573|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εισηγητής ο Άρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Τρίμης, Κ. Γιαννακούρος

Ο Νόμος 1836|1951, όρίσας διά του άρθρου 3 § 1 ότι ωρισμέναι επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις υποχρεούνται, όπως προσλαμβάνωσι πολεμιστάς κατά ποσοστόν 7 0|0 του υπ' αυτών απασχολουμένου προσωπικού και διά του άρθρ. 4 § 1 ότι αι Δημόσιαι Υπηρεσίαι και αι λοιπαί αναφερόμεναι εν αυτώ επιχειρήσεις κοινωφελούς σκοπού ή Νομικά Πρόσωπα υποχρεούνται, όπως επί μίαν τριετίαν άπό της ισχύος του πληρώσωσι τας κενάς ή κενωθησομένας θέσεις εκ πολεμιστών, κατ' αναλογίαν δύο πολεμιστών προς ένα μη τοιούτον, διέλαβε περαιτέρω, εν μέν τω άρθρω 7 § 1, ότι η σχέσις εργασίας του κατά το μνησθέν άρθρ. 3 τοποθετουμένου προσωπικού διατηρείται εν ισχύϊ τουλάχιστον επί τριετίαν άπό της προσλήψεως, εν δε τω άρθρ. 7 §§ 2-4, ότι η απόλυσις των τοποθετηθέντων εδυνάμει του παρόντος νόμου κατά την διάρκειαν της τριετίας επιτρέπεται υφ' ωρισμένας προϋποθέσεις, είτε τούτεστι λόγω καταδίκης των διά πράξιν τινά προβλεπομένην υπό των άρθρων 59—62 Ποιν. Κώδ., είτε διά περιοριστικώς ωρισμένους λόγους, κατόπιν αποφάσεως της

Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 ἀναγκ. ν. 244|1936 καὶ 771|1937, πρακειμένου δὲ περὶ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐπιβολὴν ποινῆς πειθαρχικοῦ συμβουλίου. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι κατ' ἀρχὴν διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐπὶ τριετίαν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των οὐ μόνον οἱ προσληφθέντες πολεμισταὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 3 § 1, ἀλλὰ καὶ οἱ τοποθετηθέντες ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 4 § 1, ὡς ἔκτακτοι ἐπὶ μὴ ὡρισμένῳ χρόνῳ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 4 § 13, ἀφοῦ 1) ἡ μνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 § 2 ρητῶς ἀναφέρεται εἰς πάντας τοὺς τοποθετηθέντας δυνάμει τοῦ ν. 1836|1951 ἄνευ διακρίσεως τινος, 2) προεβλέφθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 § 4 ἀπόλυσις κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ διαδικασίαν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου προσλαμβανομένων, οἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 § 1, καὶ 3) θὰ καθίστατο σκιώδης ἡ προστασία τοῦ νόμου διὰ τοὺς πολεμιστὰς τοὺς προσληφθέντας εἰς θέσιν μὴ μόνιμον κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 § 1, ἐὰν συνεχωρεῖτο κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου ἡ ἀπόλυσις των, ἥτις ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ καὶ τὴν ἐπισῦσαν ἀκόμη τῆς προσλήψεώς των, μὲ μόνην ἔνδικον προστασίαν αὐτῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ., μολονότι, ὡς ἐνδείκνυται καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 1836|1951, ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἡ παροχὴ μείζονος προστασίας εἰς τοὺς πολεμιστὰς ἀπὸ ἐκείνης, ἥτις εἶχε παρασχεθῇ εἰς τούτους δυνάμει τῶν προϊσχυσάντων ν. 751|1948 καὶ 1196|1949, οἱ ὁποῖοι δι' ἀναλόγων διατάξεων ἐπέτασσον τὴν παραμονὴν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐφ' ὡρισμένον χρόνον τῶν προσληφθέντων πολεμιστῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ἄλλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Οὕτως ἀποφηνάμενος ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΧΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, καταστάσης τετελεσμένου μετὰ τὴν παρέλευσιν ἀπράκτου τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας καὶ ἀκολούθως δεχθείς τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διῴκουσαν τὴν ἀπόληψιν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὐτὸς προσληφθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 4 § 1 ν. 1836|1951 ὡς ἐφαρμοστὴς ἐν θέσει ὑπαγομένῃ εἰς τὸ ἔκτακτον προσωπικὸν τῆς ἀναιρεσιούσης, ἀπελύθη ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν ἄρθρῳ 7 προϋποθέσεων, ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, ἀπορριπτέου καθισταμένου ὡς ἀβασίμου τοῦ ἐναντίου μοναδικοῦ λόγου ἀναιρέσεως (*).

(*) *Ἡ ἐπικρατοῦσα ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἀποφάσεως τοῦ Α.Π. ὑπ' ἀριθ. 2406|1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης Στ. Διαμαντάκος) ἔχει ὡς ἑξῆς:*

Ὁ ἀναγων ἐκθέτει ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ, ὅτι δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 19 ἀπὸ 25.10.1951 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἀναγομένῃ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 §§ 1 καὶ 2 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτὴ ἀνεκοινώθη δεόντως εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3196|29.10.1951 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1951 ἔθεσε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀναγομένης, ἥτις ὅμως προσέλαβεν αὐτὸν ὄχι ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου, ἀλλ' ἀπὸ 27.11.1951, καὶ ἐτοποθέτησεν αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐφαρμοστοῦ, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 978.000. Ἔκτοτε εἰργάσθη, ὑπὸ τὴν προσκεκλεῖσαν ἰδιότητά του, μέχρι τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1952, ὅτε ἡ ἀναγομένη, ἄνευ συνδρομῆς τινος τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 7 §§ 2 καὶ 3 ἢ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων αὐτοῦ, προέβη εἰς ἀπόλυσίν του. Διατεινόμενος δὲ ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτὴ εἶναι ἄκυρος, διώκει τὴν πληρωμὴν: α) Τῶν ἀπὸ 10.1.1952 μέχρι 10.4.1952 ἀποζημιώσεών του καὶ β) τῶν ἀπὸ 29.10.1951 μέχρι 27.11.1951 τοιούτων.

Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ν. 1836 τοποθετουμένων νεοπολεμιστῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς θέσεως, ἣν οὗτοι κατέλαβον. Ἤτοι, εἰ μὲν κατέλαβον κενὴν θέσιν μονίμου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου, ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν εἶναι μόνιμος, ἐκτεινομένη πέραν τῆς τριετίας, εἰ δὲ κατέλαβον κενὰς θέσεις ἐκτάκτων ἢ ἡμερομισθίων ἢ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν ἐκτείνεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν. Ὁ ἀναγων, τοποθετηθεὶς εἰς πλήρωσιν κενῆς θέσεως ἐφαρμοστοῦ, ὑπαγομένου εἰς τὸ ἔκτακτον προσωπικὸν τῆς ἀναγομένης, ὑπάγεται εἰς τὴν δευτέραν τῶν ἄνω περιπτώσεων καὶ ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ ἐκτείνεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πέραν ταύτης. Τὸ τελευταῖον τοῦτο περιστατικὸν ἀξιολογεῖται ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας καὶ τῶν ἐκατέρωθεν διαμειβομένων ἰσχυρισμῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ ἀναφερθέντος νόμου ἡ ἀπόλυσις τῶν τοποθετηθέντων δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς τριετίας ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις καὶ ὑπὸ τὰς κατωθὶ προϋποθέσεις». Ἡ γενικὴ φραστικὴ διατύπωσις τῆς διατάξεως, μεθ' ἣν κατευθύνεται διαστολὴ μεταξὺ τοποθετήσεως γενομένης βάσει τοῦ ἄρθρου 3 ἢ τοῦ ἄρθρου 4, καλύπτει ἀφεκτέρας τὰς περιπτώσεις, ἀφοῦ συνάμει αὐτοῦ παρόντος νόμου ἐλύετο τὸ πρόβλημα καὶ ἡ τοποθέτησις τοῦ ἀναγοντος βάσει τοῦ ἄρθρου 4.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀναγομένης ἐπιχειρουμένη ἐρμηνευτικὴ συστολὴ τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἔκτασις αὐτῆς νὰ περιορίζεται μόνον εἰς τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἄρθρου 3, ἀνεπίτρεπτος ἐστίν, ἐσσον ἐκ τοῦ γράμματος, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 7 προβλέπει μόνον τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοποθέτησιν νεοπολεμιστῶν. Πλὴν ὅμως ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 1, καθ' ἣν τὰ ἐν αὐτῇ πρόσωπα ὑπογρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου πληρῶσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ νεοπολεμιστῶν κατ' ἀναλογίαν δύο πρὸς ἕνα μὴ τοιούτων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας τοῦ εἰς κενὴν θέσιν προσληφθέντος νεοπολεμιστοῦ καὶ μὴ ἀπολυθέντος διὰ τινα τῶν περιπτώσεων καὶ ἐν συνδρομῇ τινος τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 7 § 2 καὶ § 3 ἐκτείνεται ὑποχρεωτικῶς εἰς χρόνον τόσον, ὅσος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν προαλλαγήν του, ἤτοι ἐπὶ τριετίαν τοὐλάχιστον (προκειμένου περὶ ἐκτάκτου ἢ ἡμερομισθίου, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου.

Ἐναντία ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον νὰ

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920

Θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ καθορίζεται ὅριον ἡλικίας διὰ Κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐργοδότου, ὑπὸ τὴν διατύπωσιν ὅτι «ἡ συμπλήρωσις αὐτοῦ συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς», ὡς συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας. —Ἀνεφαρμοστον Ν. 2112|1920.— Κανονισμὸς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀπολυομένου μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ Ν. 2112.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 751|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΨΟΔ', Πρωτοδικείου Λαρίσης.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρεσκόντος Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Οὐχὶ ὀρθῶς καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112|1920 καὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ βάσει τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 814|1941 καταρτισθέντος καὶ ἐκτοτε ἰσχυόντος κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ, ὅστις κανονισμὸς ἀποτελεῖ μέρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἐν τῷ θέματι σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ ταύτῃ σκέψει ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 3 Ὀκτωβρίου 1951 ἔφεσιν του κατὰ τῆς πρωτοδίκου ὑπ' ἀριθ. 107|1951 ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Λαρίσης ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικάσαντος δικαστοῦ, ἐνῷ ἔδει νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀπὸ 17 Μαρτίου 1951 ἐργατικὴν ἀγωγήν, ὡς μὴ νόμιμον, καθόσον, ὡς ὑπεστήριξε διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του ἀμφοτέρων τῶν συζητήσεων, ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου καὶ δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920, διότι διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30011946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ν.δ. 814|1941 ὡρίσθη, ὅτι αἱ θέσεις τῶν ὑπαλλήλων του, τὰ προσόντα, ὁ τρόπος διορισμοῦ, προαγωγῆς, ἀπολύσεως των καὶ ἐν γένει τὰ τῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ θέλουσι καθορισθῇ διὰ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ἐγκεκριμένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας, μετὰ γνώμην τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ ἁρμεδίου Συμβουλίου, ὅστις κανονισμὸς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τὴν 28 Μαρτίου 1943 καὶ ἐνεκρίθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1836|22.5.1944 ἐγγράφου Ὑπουργείου Συγκοινωνίας καὶ ἐκτοτε, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 52872|4.2.1947 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν, τεθεὶς ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς του εἰς ἐφαρμογὴν ἔχει πλήρη ἰσχὺν καὶ δύναμιν καὶ ἔλαβε γνῶσιν τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ καὶ τῶν διατάξεων αὐτοῦ διὰ προφορικῆς πρὸς αὐτοὺς ἀνακοινώσεως καὶ τοιχοκολλήσεως εἰς ὅλους τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ἀπεδέχθησαν αὐτὸν διὰ προσχωρήσεως τόσον οἱ κατὰ τὴν ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ὑπηρετοῦντες πάσης φύσεως ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται καὶ φύλακες καὶ τεχνῖται τοῦ Ὀργανισμοῦ, ὅπως ἔλαβε γνῶσιν τούτου καὶ τῶν διατάξεων αὐτοῦ καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος καὶ εἶχεν ἀποδεχθῇ πλήρως καὶ ἐξ ὁλοκλήρου αἰωπηρῶς καὶ κατὰ τρόπον σαφῆ, ἐμφαίνοντα τὴν πρὸς ἀποδοχὴν πρόθεσίν του, διότι πολλάκις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του ἐπεκαλέσθη τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἐξ οὗ λόγου θεωρεῖται αἰωπηρῶς συναινέσας καὶ προσχωρήσας εἰς αὐτάς, διότι ἐν γνώσει αὐτῶν καὶ βάσει αὐτῶν καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας εἰργάζετο καὶ προσέφερε καὶ οὗτος τὰς ἐπ' ἀνταλλάγματι πρὸς τὸν Ὀργανισμόν, ὄντα ἀπὸ τῆς συστάσεώς του Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου κοινῆς ὠφελείας (ἄρθρ. 1 Α.Ν. 2489|1940), ἐργασίας του μέχρι τοῦ χρόνου τῆς αὐτοδικαίως ἐπερχομένης διασπάσεως τῆς συμ-

---

στερήται ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τροποθετηθεὶς νεοπολεμιστὴς τῆς ἐθελοντικῆς τοῦ νόμου προστασίας, ὅπως ἀναστείλῃ, καὶ' αὐθαίρετον τοῦ ἐργοδότου ροὴν τοῦ χρόνου καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς της προσληψεώς του, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐργοδότης οὗτος ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἢ κενωθησομένων θέσεων διὰ νεοπολεμιστῶν, συνεπῶς καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ἀπολυθέντος. Μόνον ἐν συνδρομῇ τῶν ἐν § 2 καὶ § 3 τοῦ ἄρθρου 7 περιπτώσεων καὶ προϋποθέσεων, πλὴν τῶν περιπτώσεων γ' καὶ δ', ὁ ἀπολυόμενος νεοπολεμιστὴς ἐκπίπτει τῆς ἐκ τοῦ νόμου θεσπισθείσης εἰδικῆς προστασίας, μὴ δικαιοῦμενος εἰς ἐπανατοποθέτησιν (§ δ ἄρθρου 7). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναγομένη ἰσχυρίζεται ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει, ὅτι συντρέχει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀναγόντος, ἢ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἰδίας περιπτώσεως ἡ προϋπόθεσις ἐκ τῶν ἐν τοῖς παραγράφοις 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 7 διαγορευομένων, διαπιστωθεῖσα ἁρμοδίως ὑπὸ τῆς αὐτόθι ἐπιτροπῆς (ὁπόκις ἀπαιτεῖται τοῦτο), ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀνάγοντος εἶναι παράνομος καὶ ἄκυρος.

βάσεως έργασίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας τοῦ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεώς του, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διότι διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 33 καθορίζεται ὅριον ἡλικίας διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς διευθύνσεως καὶ τοῦ λογιστηρίου καὶ τοὺς προϊσταμένους τῶν τεχνικῶν τμημάτων τὸ 65ον ἔτος, διὰ δὲ τὸ λοιπὸν τεχνικὸν προσωπικὸν τὸ 60ὸν ἔτος, ἡ συμπλήρωσις δὲ αὐτοῦ συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐργαζομένου ὑποχρεωτικῶς, ἤτοι καθιεροῦται ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου δικαίων μονιμότητος, μὴ δυναμένου τοῦ ἐργοδότου ν' ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας.

β) Ὁ συμβατικὸς καθορισμὸς ὡρισμένης ἡλικίας τοῦ ἐργαζομένου, μέχρι τῆς ὁποίας θέλει διαρκέσει ἡ σύμβασις, ἀποτελεῖ καθορισμὸν τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως αὐτῆς, ἤτις ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἀορίστου χρόνου, ἀλλ' εἶναι ὡρισμένου χρόνου σύμβασις καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδαμῶς ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτῆς ὁ ν. 2112 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διότι ὁ καθορισμὸς τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ ἐργαζομένου αὐτοδικαίως ἐπιφέρει τὴν διάσπασιν τοῦ ἐνοχικοῦ δεσμοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἔχει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἁπλῶς λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ὀρθῶς νομίμως δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τὸ μὲν διότι τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὴν συντρέχουσαν ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ μονιμότητα, ἥτις ἐμποδίζει τὸν ἐργοδότην νὰ ἀπολύσῃ τὸν ἐργαζόμενον, ἐνῷ εἰς τὰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου ὁ ἐργοδότης ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἀπολύσῃ τὸν ἐργαζόμενον ὁποτεδήποτε θέλησῃ, τὸ δὲ διότι διὰ τῶν ὡρισμένων κανονισμῶν συνάπτεται διὰ τῆς προσχωρήσεως τῶν μισθωτῶν εἰς αὐτοὺς σύμβασις ἐργασίας ἐξ ἐλευθέρας βουλήσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἑκατέρωθεν δεσμεύσεις πρὸς τήρησιν τῶν ἐν τοῖς κανονισμοῖς, ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν ἢ ἀποχώρησιν, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἢ ἄλλης αἰτίας, καὶ οὐδόλως ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 καὶ τοῦ ν.δ. 8|11 Μαΐου 1946 συνάγεται, ὅτι κατηργήθησαν διὰ τῶν νόμων τούτων τὰ ἰσχύοντα περὶ κανονισμῶν νομικῶν προσώπων ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν. Ἀναμφιβόλου δὲ οὔσης τῆς τυπικῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ, διὰ τοῦ συμβατικοῦ καθορισμοῦ ὡρισμένης ἡλικίας τοῦ ἐργαζομένου, μέχρι τῆς ὁποίας θέλει διαρκέσει ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ τῆς εἰς τὸν κανονισμὸν ἀλλήλου προσχωρήσεως καὶ τοῦ ὑπαλλήλου ἀντιδίκου ἡ διέπουσα αὐτὸν σχέσις ἐργασίας πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Κανονισμοῦ καὶ εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου καὶ ἡ λύσις αὐτῆς ἐπέρχεται ὑφ' ὧν κανόνων καὶ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, δοθέντος καὶ ὅτι καὶ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 129|1936, ὡς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 547|1937, κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 753|1937 καὶ οὐδεὶς, κατ' ἀκολουθίαν, τύπος κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τῆς ἐργασίας του παρεβιάσθη, διότι πρόκειται περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου καὶ ἡ λύσις αὐτῆς ἐπῆλθε αὐτοδικαίως ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ συμβατικοῦ 65ου ἔτους ὁρίου ἡλικίας, εἶναι δὲ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις καὶ ὅταν ὁ χρόνος τῆς λήξεως της ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπελεύσεως ὡρισμένου γεγονότος, ἀρκεῖ τοῦτο νὰ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸ μέλλον ὁπωσδήποτε καὶ διότι οὔτε ὁ ν. 2112, οὔτε ὁ ν. 118|1945, οὔτε τὸ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, δύνανται νὰ κατισχύσουν τοῦ ὡρισμένου κανονισμοῦ, δοθέντος ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Α.Κ. καὶ ἡ ταχτικὴ καταγγελία συνεπιφέρει τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως οὐχὶ ἅμα τῇ δηλώσει τοῦ ἐνεργοῦντος αὐτήν, ἀλλ' ἅμα τῇ παρελεύσει τῆς προθεσμίας, πρὸ τῆς ὁποίας ἔδει νὰ γίνῃ αὕτη.

Ὁ ν. 2112|1920 δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, λήγῃ λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, καθιερωμένου ὑπὸ κανονισμοῦ νομίμως ἰσχύοντος, καθ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν ἐξέρχεται τῆς ὑπηρεσίας διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων ταύτης, ὑφ' ὧν ἐξακολουθεῖ νὰ διέπηται ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἂν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας παραμείνῃ ὁ μισθωτὸς ἐπί τι χρονικὸν διάστημα, μὴ συνιστάμενης νέας τοιαύτης ὁριστοῦ χρόνου.

Ἐξ ὧν ἐν τῶν ἀνωτέρω συνέπεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἀπολυθεὶς ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας του, εἰς ἣν ἐτέλει ὑπὸ σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, μὴ ἔχοντος ἐν τῷ θέματι ἐφαρμογήν, καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀντιθέτως τούτοις ἑρμηνεύσασα καὶ ἐφαρμόσασα ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ τὸν ν. 2112 ἠμάρτει.

***

Ὅ,τι συνάγεται ἐκ τῆς κατωτέρω νέας ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ἐξακολουθοῦν ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ αἱ ἀντιθέσεις γνωμῶν ἐπὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ διὰ κανονισμοῦ ὁρίζεται ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ὁριστοῦ ἢ ὡρισμένης διαρκείας.

Παλαιοτέρα ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (καὶ ἂν δὲν κάμνομεν λάθος ἡ πρώτη ἐπὶ τοῦ θέματος), ἡ ὑπ' ἀριθ. 87|1958 (Θέμ. ΜΘ' 155), ἔδεχθη, ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη θεωρεῖται ὡς ὡρισμένου χρόνου (βλέπε καὶ συμφώνους *Ἀλέξ. Διζερόπουλον*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 421|1941 § 7, σημ. 11α, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμηνεία Ἐργ. Δικαίου, §§ 45, 79, *Τὸν αὐτόν*, ἐν Θέμ. ΜΘ' σελ. 455, *Ν. Κοντογιάννην*, ΕΕΔ 6, 515).

Τῆς ἀπόψεως ταύτης ἀπεμακρύνθησαν μεταγενέστεραι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (αἱ Α.Π.

200|1948, εισηγητής **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 7, 388, Α.Π. 294|1951, εισηγητής **Α. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 557|1950, εισηγητής **Γ. Βουμβουλάκης**, ΕΕΔ 10, 23). δεχθείσαι, αντιθέτως, ότι ή συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀποτελεῖ μόνον λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία εἶναι καὶ αὕτη σύμβασις ἀορίστου διαρκείας (βλέπε καὶ συμφώνους **Κ. Δημάκην**, ΕΕΔ 1, 651, **Τ. Τσιμπούκην**, ΕΕΔ 1, 465, ΕΕΔ 6, 453, ἔνθα εἰκών τῆς νομολογίας, **Κλ. Νάσλαν**, ΕΕΔ 5, 589, **Ἀλ. Σακελλαρόπουλον**, ΕΕΔ 6, 420, **Σχολιαστήν**, ΕΕΔ 8, 749, **Β. Βασιλείου**, ΕΕΔ 9, 777).

Κατὰ νεωτέρας ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις (Α.Π. 337|1952, εἰσηγητὴς **Ι. Τραχανῆς**, ΕΕΔ 11, 729, Α.Π. 334|1952, εἰσηγητὴς **Ν. Πλειτόνας**, ΕΕΔ 11, 731) διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἐνῷ ἡ ἐκ τῶν νεωτέρων καὶ αὕτη ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 345|1952 (εἰσηγητὴς **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 733), ἀποφανθεῖσα ἐπὶ ἀσφαλιστικῆς ὑποχρεώσεως, ἐδέχθη, ὅτι διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ, καθ' ἣν οἱ ὑπάλληλοι ἀποχωροῦν ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει ὡρισμένου ἔτους ἡλικίας των, ἔχει τὴν προφανῆ ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων διὰ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ περὶ ἀπολύσεως ἐγγράφου (οὕτω καὶ ἡ παλαιοτέρα Α.Π. 291|1933, Θέμ. ΜΔ' 579, βλέπε καὶ **Κ. Καυκᾶν**, Ἐνοχ. Εἰδικόν, ὑπ' ἄρθρ. 648 - 649, σελ. 295, «αὐ' ὃν, ἐὰν εἰς τὸν κανονισμὸν ἢ τὴν σύμβασιν ἢ τὸν νόμον ὑφίσταται ἡ εὐχέρεια εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ ἀπολύσῃ ἢ μὴ τὸν συμπληρώσαντα τὸ ὅριον ἡλικίας μισθωτόν, ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου).

Κατὰ τρίτην γνώμην (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 113|1952, Πρωτοδίκης **Μ. Κυλεύρας**, ΕΕΔ 11, 258, πρβλ. καὶ **Β. Βασιλείου**, ΕΕΔ 9, 777 ἐπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), τὸ κύριον ζήτημα, ἀσχέτως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως ὡς ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας, εἶναι ἂν διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ συμβαίνῃ καὶ ἐπὶ συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας.

Ἡ νεωτέρα κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ κανονισμοῦ ὅτι «ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς», ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ ταύτης ὁρίου ἄνευ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως καταγγείλῃ ταύτην μετὰ προειδοποίησιν, ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις θεωρεῖται ὡς ὡρισμένου χρόνου καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. παύει αὐτοδικαίως ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας», οὕτω δὲ δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112.

Ἂν ὅμως τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις λύεται αὐτοδικαίως (ἄνευ δηλώσεώς τινος τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου, ὑφ' ἣν διατύπωσιν κεῖται τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., ἀντίστοιχον ἄρθρ. 328 Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας, ἐφ' οὗ βλέπε **Κ. Τριανταφυλλόπουλον**, ΕΕΔ 9, 471), γεννᾶται τὸ ἐρώτημα ποῖον λόγον ἔχει ἡ διατύπωσις «συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς» καὶ πῶς συμβιβάζεται εἰς πλεῖστα νομοθετήματα (βλέπε προχείρως τὸν Α.Ν. 801|1936) νὰ ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῶν συμπληρούντων τὸ ὅριον ἡλικίας σιδηροδρομικῶν γίνεται συμφώνως πρὸς τὸν ν. 2112;

Εἶναι, νομίζομεν, τοῦτο μία χαρακτηριστικὴ ἐκδήλωσις τῆς ὀρθῆς νομοθετικῆς ἀρχῆς νὰ μὴ θεωροῦνται αἱ συμβάσεις ἐργασίας μὲ καθορισμὸν ὁρίου ἡλικίας ὡς συμβάσεις ὡρισμένης διαρκείας (γίνεται ρητὴ ἐν τῷ νόμῳ μνεία περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112 εἰς τὸν ἄνω νόμον) καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχὴν ταύτην εὑρίσκει ἔννοιαν καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 2112|1920, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 4558|1930 (βλέπε σχετικῶς **Κ. Δημάκην**, ΕΕΔ 11, 777 ἐπ.).

Ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι πράγματι ὡρισμένου χρόνου, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, προϋποτιθεμένου ὀρθῶς ὅτι τὸ ὅριον ἡλικίας, ἡ μονιμότης δηλαδὴ τοῦ μισθωτοῦ, ἐτέθη ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀμφιβάλλομεν, ἂν πρόκειται περὶ ἀληθοῦς προσεσίας του, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. (πρέπει νὰ δεχθῶμεν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ) ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον, διὰ συμφωνίας δὲ δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Δεδομένου δὲ ὅτι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ εἶναι νὰ ἀποφανθῇ περὶ τοῦ σπουδαίου λόγου, δὲν θὰ ἔχῃ πλέον ἀξίαν, ἂν ἐν τῷ Κανονισμῷ περιορισθῇ εἰς ὡρισμένους μόνους λόγους ἡ αἰτία ἀπολύσεως, ἀφοῦ εἶναι ἄκυρος ἡ συμφωνία ἡ περιορίζουσα πάντα σπουδαῖον λόγον.

Ἀρείου Πάγου 526|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἀθανασούλης, Ι. Καποδίστριας

Διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐν τῷ Κανονισμῷ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐργοδότου, εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου προσεχώρησεν ὁ μισθωτὸς καὶ δι' οὗ τίθενται οἱ ὅροι τῆς ἰδιωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν διατύπωσιν ὅτι «ἡ συμπλήρωσις αὐτοῦ συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς», ἥτις ἔχει προφανῶς τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ τεθέντος ὁρίου ἄνευ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως καταγγείλῃ ταύτην μετὰ προειδοποίησιν, ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις θεωρεῖται ὡς ὡρισμένου

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΜΕΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ

Νόμιμοι λόγοι απολύσεως και διαδικασία άρθρου 7 Α.Ν. 244|1936

Μὴ ἀναγκαία ἡ παρέμβασις τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936 ἐπὶ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας μισθωτοῦ, ὑπὸ κανονισμοῦ ἐργοδότου καθωρισμένου.— Ἀνυπόχρεον ἀναγγελίας τερματισμοῦ ἐργασιακῆς σχέσεως πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐπρόκειτο περὶ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἐργαζομένου ἐπὶ ἀναγκαστικῇ σχέσει παρ' ἐργοδότῃ, διὰ κανονισμοῦ τοῦ ὁποίου εἶχε τεθῇ ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁ μισθωτὸς ἔπαυσεν ἐργαζόμενος μὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ προέκυψαν δύο ζητήματα: α) Ἂν ὁ ἐργοδότης ἦτο ὑπόχρεος, διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως, νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν καὶ β) ἂν ὁ αὐτὸς ἐργοδότης ἦτο ὑπόχρεος νὰ ἀναγγείλῃ τὴν ἀπόλυσιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος, μετὰ διαφωνίαν τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀπησχολήθη εἰς τὸ παρελθὸν ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 549|1940 (Θέμ. ΝΒ' 312) ἀποφάσεως της ἀπεφάνθη, ὅτι ναὶ μὲν ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας δὲν συμπεριλαμβάνεται μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 λόγων ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἡ ἔννοια ὅμως τοῦ νόμου εἶναι ὅτι ἡ προστασία του φθάνει μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ἑπομένως δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπόφασις τῆς Πρωτοδικειακῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Ἐπιτροπῆς.

Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καταλήγει καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε Σ.Ε. 791|1951, ΕΕΔ 10, 932) δι' ἄλλης ὅμως συλλογιστικῆς.

Κατὰ ταῦτα ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας συνιστᾷ λόγον λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ αὐτοδικαίαν λύσιν τῆς

χρόνου τοιαύτη καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ. παύει αὐτοδικαίως ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ ἐν τῷ κανονισμῷ ὁρίου ἡλικίας, μὴ ἐχουσῶν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη οὗτος ὑπὸ τοῦ ν. 4558|1930.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐνῷ, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργοδότου Ὀργανισμοῦ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1925 ὡς προϊστάμενος τοῦ Μηχανολογικοῦ του Τμήματος, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς του ὑπηρεσίας, δι' οὗ τίθενται οἱ ὅροι τῆς ἰδιωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς ὃν προσεχώρησεν οὗτος, εἶχε τεθῇ ὅριον ἡλικίας διὰ τοὺς προϊσταμένους τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τὸ 65ον ἔτος, ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁποίου συνεπάγεται ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς, καὶ ὅτι ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου τούτου τῆς ἡλικίας ἀπελύθη οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἔκρινεν, ὅτι ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω καθορισμὸς τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας δὲν καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτην, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει αὐτοδικαίως τὴν λύσιν αὐτῆς, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἁπλῶς λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως, καὶ ὅτι, λογιζομένης ταύτης ὡς ἀορίστου χρόνου, ἀπῃτεῖτο, διὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ, καταγγελία ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μετὰ προειδοποίησιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ διαληφθέντος ν. 2112|1920, ἐπὶ τῇ παραμελήσει τῆς ὁποίας ὠφείλετο αὐτῷ ἡ κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου ἀποζημίωσις, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργοδότου ἀσκηθεῖσαν ἔφεσιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικαστοῦ, δι' ἧς εἶχεν ἐπιδικασθῇ εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον μισθωτὸν ἀποζημίωσις διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον, ἐσφαλμένως ὑπῆγαγε τὸ δικάσαν ἔφετεῖον τὰ ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ δεκτὰ γενόμενα πράγματα εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2112|1920 καὶ ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατέστησε, κατ' ἄρθρον 807 ἐδ. 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τὸν ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικὸν βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως.

Διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον, ἀναιρεθείσης τῆς ἀποφάσεως, δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου (ἄρθρον 836 Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ ἄρθρον 3 § 2 τοῦ ν. ΧΜΖ|1871) διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ἐννόμου σχέσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, κατ' ἀκολουθίαν δὲ συνεπιφέρει καὶ τὸν τερματισμὸν τῆς ἐκ τῆς νομοθεσίας περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν προστασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Λύτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. λεκτέα τὰ ἑξῆς:

Ἐφ' ὅσον ἠθέλη θεωρηθῇ ὀρθὴ ἡ ἄποψις ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ τῶν διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένων μισθωτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἐκείνων, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας λήγει λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, καθωρισμένου ὑπὸ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως, νομίμως ἰσχύοντος, διότι οὗτοι δὲν ἐξέρχονται τῆς ὑπηρεσίας διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων ταύτης (οὕτω Α.Π. 109|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 788), δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις ἀναγγελίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945, οὔτε φυσικὰ ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἄποψιν).

Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας, κατὰ τὴν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ δεκτὴν ἐπίσης γενομένην ἄποψιν, ἀποτελεῖ λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 1262), ὑπάρχει ὑποχρέωσις ἀναγγελίας αὐτῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112|1920.

Τέλος εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας θεωρεῖται ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου (βλέπε τὴν ἄποψιν τῆς προσφάτου Α.Π. 526|1952, ἀνωτέρω σελ. 1264), ὑπόχρεως εἶναι ὁ ἐργοδότης, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου αὐτῆς, μὲ συνέπειαν ἄλλως ποινικὰς κατ' αὐτοῦ κυρώσεις (πρβλ. Α.Π. 343|1952, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 11, 734) ἀνεξαρτήτως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ὑποχρεώσεως αὐτοῦ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς παραλείψεως αὐτῆς διὰ τὴν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ὑπέστη διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δὲν ἀκολουθεῖ ἐν τῇ συλλογιστικῇ αὐτῆς μίαν ἐκ τῶν ἄνω ἀπόψεων, ἀλλὰ σκέπτεται ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ὑποχρέωσις ἀναγγελίας, διότι κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 8 τοῦ Α.Ν. 118|1945 ἡ περὶ ἀναγγελίας διάταξίς του δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων εἰς ἐπιχειρήσεις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Εἶναι φανερὸν ὅμως, ὅτι γίνεται ὑπ' αὐτῆς παρερμηνεία τῆς διατάξεως (βλέπε σημείωσίν μας ἐν ΕΕΔ 11, 1237), ἐνῷ δὲ ἡ ἄποψις σκέπτεται, ὅτι ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας συνεπιφέρει ἀφ' ἑαυτῆς τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, ἀναγνωρίζει ὡς ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου τὴν καταβολὴν παρ' αὐτοῦ ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἀντιφάσκει πρὸς τὸ δεκτὸν παρ' αὐτῆς περὶ αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως γενόμενον.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 166|1952

Διαδικασία Ν. ΓΗΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Βαρέλογλους**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Καπλανίδης, Τάκης Κοτρονόπουλος.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἱστορεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ὡς ζυγιστὴς ἀπὸ τῆς 7.1.1937 δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν καὶ ἔκτοτε εἰργάσθη συνεχῶς παρ' αὐτῇ μέχρι καὶ τῆς 28 Φεβρουαρίου 1952, ὅτε ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηγγέλθη παρ' αὐτῆς, χωρὶς νὰ τηρηθῇ ἡ νόμιμος διαδικασία περὶ ἀπολύσεως παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ἄλλως εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία, διότι δὲν κατεβλήθη εἰς αὐτὸν ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, ζητεῖ δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ τῷ καταβάλῃ διὰ τὴν ταύτην ἄκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοὺς μισθούς του ἀπὸ 1 Μαρτίου 1952 μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη κατὰ μὲν τὴν πρώτην βάσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, κατὰ τὰ ὁποῖα ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς ἐπιχειρήσεις, δὲν ἀπολύονται εἰμὴ μόνον δι' ὡρισμένους λόγους καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἠιτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐπιτροπῆς, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112|1920 καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς γεγονότα: Ὁ ἐνάγων δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29|25.11.1936 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἐτοποθετήθη ἀναγκαστικῶς ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἑταιρίᾳ καὶ ἀνέλαβε παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ταύτην τὴν 7 Ἰανουαρίου 1937, προσκομίσας ταύτῃ καὶ τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν ἰδιότητά του ταύτην ἔγγραφα καὶ ἔκτοτε εἰργάσθη συνεχῶς ὡς ὑπάλληλος, χρησιμοποιούμενος ὡς ζυγιστὴς μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1952, ὁπότε ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας του, ἄγων τὸ 72ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας κατὰ τὸν γνωστὸν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεώς του κανονισμὸν αὐτῆς, ὃν σιωπηρῶς ἀπεδέχθη, ὁριζόντα κατὰ τρόπον εὔλογον ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι ἄρρενες ἀπολύονται τῆς ἐργασίας των ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των, κατεβλήθησαν δὲ εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του οἱ μισθοὶ ἑνδεκα μηνῶν, τοὺς ὁποίους ἔλαβε καὶ μετ' ἐπιφυλάξεως τῶν δικαιωμάτων του. Ἐκ τῶν γεγονότων αὐτῶν προκύπτει, ὅτι ἡ ἐναγομένη, ἀπολύσασα ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 7 β τοῦ νόμου 244|1936 τὸν καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ, νομίμως ἀπέλυσε, καθόσον ὑπὸ τοῦ ἄνω ἄρθρου προβλέπονται περιοριστικῶς οἱ λόγοι καὶ ἡ διαδικασία ἀπο-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ.— II. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ.— III. ΕΓΚΡΙΣΙΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.— IV. ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΟΥ.— V. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— VI. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ.— VII. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

I. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Ἀρμοδιότης Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν.

Σύστασις αὐτῆς διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.— Ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος καὶ ἰσχὺς σχετικῶν διατάξεων καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1506/1952, Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Χ. Παναγιωτόπουλος* Δικηγόροι οἱ κ. κ. Λ. Παπαναγιώτου, Θ. Ζούκας

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 στοιχ. IV § 3 τοῦ ἀπὸ 3. 1.1950 ὀργανισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. συνεστήθη Ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν, συγκειμένη ἐκ πέντε ἀνωτάτων ἢ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ἱδρύματος, ἁρμοδία, κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν, ὅπως ἀποφαίνηται, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θεραπείας κατ' ἀποφάσεων Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐκδοθεισῶν καὶ τούτων συνεπείᾳ αἰτήσεως θεραπείας κατ' ἀποφάσεων τοῦ οἰκείου Διευθυντοῦ καὶ μὴ συμφωνουσῶν πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Διευθυντοῦ, ἀφορωσῶν δὲ, πλὴν ἄλλων, καὶ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ τοῦ Ἱδρύματος, αὕτη, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 § Α' τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 853/1948 (κυρωθέντος διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΞΑ'/1949) κυρωθείσης συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐκπροσωπούσης τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας Ἀμερικῆς Εἰδικῆς Ἀποστολῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας, μετεβιβάσθη νομίμως εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐπιτροπὴν Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν ἡ ἁρμοδιότης αὐτοῦ, ὅπως ἀποφαίνηται ἐπὶ αἰτήσεων θεραπείας κατ' ἀποφάσεων τῶν ὑποδεεστέρων αὐτοῦ ὀργάνων, ἥτις ἁρμοδιότης, ἀνήκουσα πρότερον εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α., συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 39 §§ 1 καὶ 3 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ἱδρύματος τοῦ ἔτους 1938, εἶχε περιέλθει εἰς τὸν Ἀμερικανὸν Διοικητήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 §§ Γ' καὶ Δ' τῆς μνημονευθείσης συμβάσεως (ἴδε Σ. τ. Ε. 200/1952). Κατ' ἀκολουθίαν, ἐκδοθείσης ἐν προκειμένῳ ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἧς εἶχεν ἀπορριφθῇ ἡ περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἴτησις τοῦ προσφεύγοντος καὶ συνεπείᾳ ἀσκήσεως κατ' αὐτῆς αἰτήσεως θεραπείας, ἐκδοθείσης ἀντιθέτου ἀποφάσεως τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ αὐτοῦ Ὑποκαταστήματος, δι' ἧς εἶχε γίνει ἀποδεκτὴ ἡ περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἴτησις, ἁρμοδίως, κατὰ τὰς διαληφθείσας διατάξεις, ἐπελήφθη τῆς κατὰ τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως ἀπευθείσης αἰτήσεως θεραπείας ἐκ μέρους τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος ἡ Ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν, ἥτις καὶ ἐξέδοτο τὴν ἤδη προσβαλλομένην ἀπόφασιν.

Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐξηκολούθησαν ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθ' ὃσον ὁ νόμος οὗτος ρητῶς ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 60 § 1, ὅτι μέχρις ἐκδόσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένων Κανονισμῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Κανονισμὸς τῆς διαδικασίας πραγματοποιήσεως τῶν παντὸς φύσεως ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἰσχύουσιν αἱ ὑφιστάμεναι διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Ἐπομένως ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἰσχύει καὶ ἐφαρμόζεται καὶ ἐν τῇ παρούσῃ περιπτώσει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀπεσιωπήθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846/1951 καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν ἐστερήθη τῆς ἁρμοδιότητος ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θεραπείας κατ' ἀποφάσεων τῶν ὑποδεεστέρων αὐτῆς ὀργάνων. Ἐκ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν ἐστερήθη τῆς ἁρμοδιότητος ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θεραπείας κατ' ἀποφάσεων τῶν ὑποδεεστέρων αὐτῆς ὀργάνων, ἐφ' ὅσον αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκδίδονται ἐπὶ αἰτήσεως ἀφορώσης τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. διοικουμένων κλάδων ἀσφαλίσεως, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται ἐπὶ αἰτήσεως ἀφορώσης ἄλλο τι ἀντικείμενον, ἡ ἁρμοδιότης τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης παραμένει ἀνεπηρέαστος. Ἐπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ αἰτήσεως θεραπείας κατ' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ἀφορώσης τὴν ἀπονομὴν συντάξεως, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν, ἥτις

χών (άρθρ. 13 § 2γ'), ὅστις δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐκδοθῇ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἰσχύουσιν εὐθέως ἡ ἀναλόγως αἱ μὴ ἀντικείμεναι εἰς τὸν νόμον τοῦτον διατάξεις τῶν ἤδη ἰσχυόντων Κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α. Τοιαύτη διάταξις εἶναι καὶ ἡ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἄρθρου 1 στοιχ. IV § 3 τοῦ ἀπὸ 3.1.1950 ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἥτις, ὡς σχετικὴ πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα ἐπιλύσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν διαφορῶν, οὐδόλως ἀντίκειται εἰς τὸν Α.Ν. 1846|1951, διατηρήσασα ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων πᾶσας τὰς προϊσχυούσας σχετικὰς διατάξεις.

II. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Παροχὴ βοηθήματος ἀπολυομένων λόγῳ ὁρίου ἡλικίας.

Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων. Δικαίωμα καὶ ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ἀπολυομένων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, εἰς λῆψιν μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1512|1952, Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ὀθ. Κυριακὸς*
Δικηγόρος ὁ κ. Κ. Νικολόπουλος

Ἡ διάταξις τῆς § 1 περίπτωσις α' τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 1726|1944 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων ἰσχυουσῶν διατάξεων», καθ' ἣν δικαιοῦται εἰς λῆψιν τοῦ ἐφ' ἅπαξ καὶ μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος ὁ λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἀπολυόμενος ἠσφαλισμένος, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε χρόνον ἀσφαλίσεως δεκατεσσάρων ἐτῶν, ἀφορᾷ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῆς οὐ μόνον εἰς τοὺς τακτικοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, δι' οὓς ἰσχύει ἐκ τοῦ νόμου ὡρισμένον ὅριον ἡλικίας, καθιστῷ ὑποχρεωτικὴν τὴν ἅμα τῇ συμπληρώσει αὐτῶν ἀπομάκρυνσιν των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλά, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ εἰς τοὺς μὴ ἀνήκοντας μὲν εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐκτάκτους ὑπαλλήλους, ἀπολυομένους ὅμως λόγῳ τοῦ προκεχωρηκότος τῆς ἡλικίας των, ἤτοι διότι ἕνεκα ταύτης δὲν δύνανται πλέον κατὰ τεκμήριον νὰ ἀσκῶσι τὰ ὑπηρεσιακά των ἔργα καὶ καθήκοντα.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐν τῇ πράξει ἀπολύσεως τοῦ αἰτοῦντος ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς ἐκτάκτου ὑπαλλήλου τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης φερομένη αἰτιολογία, ὅτι δηλαδὴ οὗτος κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὡς ὀρθῶς δέχεται καὶ τὸ παρεμβαῖνον Ταμεῖον, ὅτι ὁ αἰτῶν συνεπλήρωσε τὴν ἡλικίαν, πέραν τῆς ὁποίας δὲν δύναται πλέον, κατὰ τεκμήριον, νὰ ἀσκήσῃ τὰ ὑπηρεσιακά του ἔργα καὶ καθήκοντα, ἀφοῦ διὰ τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους τοῦ ὡς εἴρηται Δήμου δὲν ἰσχυε κατὰ τὸν χρόνον ἀπολύσεως τοῦ αἰτοῦντος ὅριον ἡλικίας. Συνεπῶς οὗτος ὑπῆγετο, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν προεκτεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ν. 1726|1944 καὶ ὡς ἔχων συμπληρώσει τὸν ὑπ' αὐτῆς ἀπαιτούμενον χρόνον ἀσφαλίσεως 14 ἐτῶν, καθ' ἃ δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐδικαιοῦτο τῶν εἰρημένων βοηθημάτων.

III. ΕΓΚΡΙΣΙΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περιορισμὸς Ὑπουργοῦ Ἐργασίας — καὶ γενικῶς τοῦ ὀργάνου, τοῦ ὁποίου ἡ ἔγκρισις πράξεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου προβλέπεται ὑπὸ νόμου — εἰς μόνην ἔγκρισιν ἢ μὴ πράξεων καὶ οὐχὶ τροποποίησιν καὶ μεταρρύθμισιν αὐτῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1526|1952, Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Α. Σταυρόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Βαβούλης, Γ. Μαγκάκης

Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 30.4.1946 «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ Ν.Δ. 1892|1949, πᾶσα ἀπόφασις οἱουδήποτε ὀργάνου, ἀφορῶσα ὁπωσδήποτε τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν παντὸς παρέχοντος ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίας πρὸς αὐτόν, ὑπόκειται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἰσχύει, οὐδ' ἐκτελεῖται. Δυνάμει δὲ τῆς διατάξεως ταύτης ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὑπάγονται καὶ αἱ πράξεις τοῦ αἰτοῦντος Ταμείου, δι' ὧν τοποθετεῖται τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ εἰς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17771|11.12.1947 ἀποφ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἀνασταθείσας θέσεις.

Ὁπωσδήποτε ὁ νόμος προβλέπει ἔγκρισιν τῶν πράξεων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐκ μέρους τῶν ὀργάνων τῆς Πολιτείας, τῶν ἀσκούντων διοικητικὴν ἐποπτείαν ἐπ' αὐτῶν, τὰ ἐποπτεύοντα ὄργανα, μὴ ὑφισταμένης ἀντιθέτου εἰδικῆς διατάξεως, δι' ἧς νὰ αἴρεται τὸ ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τεκμήριον ἁρμοδιότητος τοῦ διοικοῦντος τὸ νομικὸν πρόσωπον ὀργάνου, ὀφείλουσι νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὴν ἔγκρισιν ἢ μὴ ἔγκρισιν τῶν πράξεων τούτων καὶ δὲν δύνανται νὰ προβῶσιν εἰς τὴν τροποποίησιν ἢ μεταρρύθμισιν αὐτῶν. Ἐπομένως καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἀπορρεούσης ἁρμοδιότητος αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ τροποποιήσῃ ἢ νὰ μεταρρυθμίσῃ τὰς πράξεις τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ἀλλὰ δέον νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἔγκρισιν ἢ μὴ ἔγκρισιν τούτων.

Προκειμένης τῆς πληρώσεως τῶν ἄνω συσταθεισῶν παρὰ τῷ αἰτοῦντι Ταμείῳ θέσεων διευθυντοῦ καὶ ἐπιθεωρητοῦ διευθυντοῦ, τὸ Ταμεῖον ἐτοποθέτησε τὸν μὲν Κ. εἰς τὴν θέσιν τοῦ διευθυντοῦ, τὸν δὲ Χ. εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ διευθυντοῦ. Ὁ Ὑπουργὸς ὅμως τῆς Ἐργασίας ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἀπορρεούσης ἁρμοδιότητος αὐτοῦ δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν ἔγκρισιν ἢ μὴ ἔγκρισιν τῶν πράξεων τούτων, ἀλλὰ προέβη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ παράβασιν τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων, εἰς τὴν τροποποίησιν τῶν ἀνωτέρω πράξεων, τοποθετήσας τὸν μὲν Χ. ὡς διευθυντήν, τὸν δὲ Κ. ὡς ἐπιθεωρητὴν διευθυντὴν τοῦ αἰτοῦντος Ταμείου. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ παρεμβαίνοντος, ὅτι ἐν προκειμένῳ ὑφίστατο τοιαύτη ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ

παρεμβαίνων ὑπέβαλε πρὸς αὐτὸν αἴτησιν θεραπείας κατὰ τῶν ἀνωτέρω πράξεων τοῦ αἰτοῦντος Ταμείου, παρίσταται ἄβάσιμος. Διότι ἡ ὑποβολὴ τοιαύτης αἰτήσεως, προκειμένου περὶ αὐτοδιοικουμένων Ὀργανισμῶν, δὲν δύναται προδήλως νὰ δημιουργήσῃ ἁρμοδιότητα τοῦ ἐποπτεύοντος Ὑπουργοῦ, μὴ ἀναγνωριζομένην αὐτῷ ἐκ τοῦ νόμου.

Ἐξ ἄλλου δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, περιέχουσα, πλὴν τῆς τροποποιήσεως, καὶ ἄρνησιν τῆς ἐγκρίσεως τῶν πράξεων τοῦ αἰτοῦντος Ταμείου, εἶναι κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον ἔγκυρος. Διότι εἶναι ἐνδεχόμενον ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τροποποιήσῃ τὰς ἀνωτέρω πράξεις, νὰ προέβαινεν εἰς τὴν ἔγκρισιν αὐτῶν. Ἑπομένως ἀκυρωτέα ἀπορρίπτει ἐν τῷ συνόλῳ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας.

IV. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΟΥ

Ἐπίλυσις ἀμφισβητήσεων μεταξὺ ἐργατῶν καὶ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἔννοια ἁρμοδιότητος Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. — Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Μετάλλων καὶ ἐργατῶν Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1559|1952. Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Δ. Ψαρρὸς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γρ. Μπάμιας, Σ. Πετράκης

Ἀναθέτουσα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 § 4 Α.Ν. 694|1937 εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας τὴν λύσιν ἀμφισβητήσεων μεταξὺ ἐργατῶν καὶ Ταμείου, ὡς πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν των εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην, προφανῶς, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἐθεσπίσθη ἡ ἁρμοδιότης αὕτη πρὸς ταχεῖαν διοικητικῶς ἄρσιν τῶν σχετικῶν ἀμφισβητήσεων καὶ διὰ τὴν ἐνιαίαν ρύθμισιν τῶν ὑπακτέων εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην ἐργατῶν καὶ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, δὲν ἀπέκλεισεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅπως καὶ ἐν περιπτώσει προσφυγῆς ἑνώσεων αὐτοῦ ὁρισμένων μόνον ἀτομικῶς ἐργατῶν λύῃ τὴν ἀμφισβήτησιν ὑποχρεωτικῶς, διά τε τὸ Ταμεῖον καὶ τοὺς ὑπακτέους, ὡς πρὸς ὅλην τὴν κατηγορίαν ἐκείνην τῶν ἐργατῶν ἐργοδότου τινός, τῶν ὁποίων τινὲς ἤγειρον τὴν ἀμφισβήτησιν. Διαπιστουμένου ὅθεν ἐκ τοῦ διαβιβασθέντος φακέλλου ὅτι διὰ πάσας τὰς κατηγορίας, περὶ ὧν ἀπεφάνθη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, εἶχον ἐγερθῆ σχετικαὶ ἀμφισβητήσεις ἐκ μέρους ἐργατῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτάς, νομίμως οὗτος διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως του ἀπεφάνθη περὶ μιᾶς ἑκάστης τῶν κατηγοριῶν τούτων ἐν τῷ συνόλῳ.

Ἡ μὲν ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων τῶν διατάξεων περὶ ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ἐπικουρικὸν Ταμεῖον Ἐργατῶν Μετάλλου ἐθεσπίσθη εἰδικῶς διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ν. 1816|1939, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας κλπ. διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας» εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργάται μετάλλου οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἄλλων, αὐχὶ κατὰ λόγον μεταλλουργικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται διατηροῦσιν ἰδιαίτερα μεταλλουργικὰ συνεργεῖα ἀπασχολοῦντα 5 τοὐλάχιστον ἐργάτας, ἡ δὲ ἀπασχόλησις συνίσταται κατὰ κύριον λόγον εἰς ἐπεξεργασίαν καὶ μετασχηματισμὸν μετάλλου, οὕτως ὥστε ἡ κρίσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἑκάστης συγκεκριμένης κατηγορίας ἀπασχολήσεως, ἐὰν κατ' ἀρχὴν ἐμπίπτῃ εἰς τὴν κατὰ νόμον ἔννοιαν ἐπεξεργασίας ἢ μετασχηματισμοῦ μετάλλου, εἶναι ἐλεγκτέα ἀπὸ ἀπόψεως πλάνης περὶ τὰ πράγματα καὶ ὀρθῆς ὑπαγωγῆς τῶν δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, δι' ὃ ἀπαιτεῖται, ὅπως ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ λύσις σχετικῆς ἀμφισβητήσεως τυγχάνῃ ἠιτιολογημένη, ἀπορριπτέου κρινομένου τοῦ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμοῦ τῆς παρεμβάσεως.

Ναὶ μὲν κατὰ τὴν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἀποφαίνεται περὶ τῶν ἀμφισβητήσεων τούτων κατόπιν γνώμης τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἥτις, χωρὶς νὰ εἶναι δι' αὐτὸν ὑποχρεωτική, ἀλλ' ὅλως συμβουλευτική, ἀποτελεῖ τὴν αἰτιολογίαν τῆς ἀποφάσεώς του, ἐφ' ὅσον αὕτη στερεῖται ἰδίας τοιαύτης, ἀποκλίνων ὅμως οὗτος διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ δεδομένης λύσεως εἰς τὴν ἀμφισβήτησιν τῆς γνώμης τοῦ γνωμοδοτοῦντος Συμβουλίου, δέον νὰ αἰτιολογήσῃ εἰδικῶς τὴν ἀπόφασίν του, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε ἡ γνωμοδότησις αὕτη συλλογικοῦ συμβουλευτικοῦ τῆς διοικήσεως ὀργάνου καὶ εἰδικῶς ἠιτιολογημένη εἶναι καὶ ἐλήφθη κατόπιν εἰδικῆς, καὶ δὴ τεχνικῆς ἐρεύνης καὶ κρίσεως περὶ τῶν στοιχείων καὶ τῶν ὅρων τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀμφισβητήσεως.

Ἐν προκειμένῳ τὸ Σ.Κ.Α. ἀνέθεσεν εἰς εἰδικὴν τεχνικὴν ἐπιτροπὴν τὴν μελέτην τῶν ἐγερθεισῶν ἀμφισβητήσεων, ἥτις κατόπιν ἐπιτοπίου ἐρεύνης ἐν τῷ Κρατικῷ Ἐργοστασίῳ Ἀεροπλάνων ἐπὶ τῶν ὅρων καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας τῶν κατηγοριῶν ἐργατῶν, περὶ ὧν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπεφάνθη διὰ πάσας μὲν τούτων, πλὴν δύο, ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν, πρὸς τὴν γνώμην δὲ ταύτην, γενομένην δεκτὴν ὑπὸ τοῦ Σ.Κ.Α. (γνωμοδότησις 11.10.1951), συντάσσεται ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐπαρκῶς οὕτω οὖσα ἠιτιολογημένη. Διὰ τὰς δύο ὅμως τῶν κατηγοριῶν τούτων, τὴν τοῦ Τμήματος Συνθέσεως καὶ τὴν τοῦ Τμήματος Λεροκινητήρων τοῦ Ἐργοστασίου, ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ Σ.Κ.Α. δέχονται δι' εἰδικῆς αἰτιολογίας, ὅτι οἱ εἰς αὐτὰ ἐργαζόμενοι ἐργάται εἶναι ὑπακτέοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν, διότι ἡ ἐργασία αὐτῶν εἶναι κατὰ κύριον λόγον τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐμπίπτῃ εἰς τὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ἄρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 694|1937 κατὰ κύριον λόγον ἀπασχόλησιν ἐπεξεργασίας καὶ μετασχηματισμοῦ μετάλλου, ἧς προβλέπεται ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις περιλαβοῦσα καὶ τὰς δύο ταύτας κατηγορίας εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ἄνευ εἰδικῆς τινος αἰτιολογίας, κρίνεται ἐν μέρει, ἤτοι μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν

έξαιρεσιν από τής ασφαλίσεως και των εργατών των εργαζομένων εις τα δύο Τμήματα του Κ.Ε.Α. Συνθέσεως και Αεροκινητήρων, άκυρα ως αναπολόγητος.

V. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια επιλύσεως αμφισβητήσεων σχετικών προς την ασφάλισιν υπό του Υπουργού Εργασίας.

Αναφορά του όρου «αμφισβήτησις» του άρθρου 10 § 4 Α.Ν. 694/1937 εις μόνα τα ζητήματα τα σχετικά προς την υπαγωγήν ή μή εις την ασφάλισιν.— Αναρμοδιότης Υπουργού επί άλλων θεμάτων, ως επιστροφή παρανόμως καταβληθεισών εισφορών.

Συμβουλίου Επικρατείας 1560/1952, Ολομελείας

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Δ. Ψαρρός*
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Χατζηγεωργίου, Γ. Μπάμιας

Κατά το άρθρον 10 § 4 του άν. ν. 694/1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας κλπ. διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας» (Ε.Κ. 196) «αμφισβητήσεις περί της υπαγωγής εις την ασφάλισιν ταύτην λύονται δι' αποφάσεως του Υφυπουργού Εργασίας, κατόπιν γνώμης του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Προφανώς δε ο κατά την έννοιαν της διατάξεως ταύτης όρος «αμφισβήτησις» αναφέρεται αποκλειστικώς και μόνον εις τα ζητήματα τα σχέσιν έχοντα προς την υπαγωγήν ή μή εις την ασφάλισιν, περί ής και μόνον ομιλεί ρητώς ή διάταξις αύτη, ούχι δε και εις θέματα άνωτερόμενα εις τας συνεπείας της τοιαύτης ή τοιαύτης περί της υπαγωγής εις την ασφάλισιν κρίσεως, οία τα της επιστροφής των παρανόμως καταβληθέντων ασφαλίστρων, περί ών ούτω άνευ εξουσιοδοτήσεως θεσπίζει κανόνας ή προσβαλλομένη απόφασις, διεκπεραιωθείσα υπό των γενικών διατάξεων του αναλογιστικού και του ιδιωτικού δικαίου και εφ' όσον δεν ορίζεται σαφώς έτερόν τι εν τω νόμω εις την αρμοδιότητα των τακτικών δικαστηρίων.

VI. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ

Αρμοδιότης Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου επί ασφαλιστικών παροχών.

Χαρακτηρισμός Ταμείου ως Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.— Διοίκησις και αρμοδιότης Διοικητικού αυτού Συμβουλίου.

Συμβουλίου Επικρατείας 1574/1952, Ολομελείας

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Η. Γλυκοφρύδης*
Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Μπουρνόζος, Π. Ιππόλυτος

Διά της υπό κρίσιν αιτήσεως διώκεται η ακύρωσις αποφάσεως του Δ.Σ. του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου, διά της οποίας απερρίφθη αίτησις περί απονομής συντάξεως, λόγω θανάτου, εργάτου θαλάσσης, ησφαλισμένου παρά τω μνησθέντι ασφαλιστικώ Ταμείω, επί τη αιτιολογία ότι «το Διοικητικόν Συμβούλιον δεν εγκρίνει την επανεξέτασιν της υποθέσεως ταύτης, κατόπιν της αποφάσεως της Αναθεωρητικής Επιτροπής».

Κατά την περί Ν.Α.Τ. ισχύουσαν νομοθεσίαν (άν. ν. 2575/1940 «περί Ν.Α.Τ.») το Ταμείον τούτο αποτελεί νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ελκει υπό την εποπτείαν του Κράτους, ασκουμένην υπό του Υπουργού (άρθρ. 3 § 1 άν. ν. 2575/1940) δια του παρ' αυτώ επιτρόπου (άρθρ. 5 § 1), διοικείται δε υπό Διοικητικού Συμβουλίου, συγκροτουμένου δι' αποφάσεως του Υπουργού και αποτελουμένου εκ του Προέδρου και δέκα μελών (άρθρον 4 § 1). Το Διοικητικόν Συμβούλιον έχει τας κάτωθι αρμοδιότητας: α) διοικεί διά του διευθυντού του Ν.Α.Τ., β) διαχειρίζεται την περιουσίαν του Ν.Α.Τ., γ) αποφασίζει επί του προϋπολογισμού, του γενικού ισολογισμού, του απολογισμού εσόδων και εξόδων του Ν.Α.Τ. και περί των ετησίως διατιθεμένων ποσών εκ των τυχόν πλεονασμάτων εκάστης χρήσεως προς σχηματισμόν αποθεματικού, δ) έχει την ανωτέραν κατεύθυνσιν και παρακολούθησιν πασών των υπηρεσιών του Ν.Α.Τ. και υποδεικνύει τα μέτρα προς βελτίωσιν και εκλέπτυνσιν των σκοπών αυτού, ε) γνωμοδοτεί προς τον Υπουργόν επί πάσης προτάσεως προς έγκρισιν οιασδήποτε εκτάκτου δαπάνης του Ν.Α.Τ., στ) μετά γνωμοδότησιν του παρά τω Ν.Α.Τ. νομικού συμβουλίου και εγκρίσει του Υπουργού συμβιβάζεται ή παραιτείται δικαστικού αγώνος, ζ) μετά πρότασιν του διευθυντού του Ν.Α.Τ., στηριζομένην εις δεδικαιολογημένην και πραγματικήν αδυναμίαν εισπράξεως, δύναται γ' αποφασίζη την απόσβεσιν επισφαλών απαιτήσεων φερομένων εις τα βιβλία του Ν.Α.Τ. πλέον της δεκαετίας, χωρίς όμως εντεύθεν να συνάγεται οριστική απαλλαγή του οφειλέτου και η) απονέμει τας παροχάς του Ν.Α.Τ. και αποφασίζει εν γένει επί πάσης φύσεως μετατροπής, βελτιώσεως, λήξεως ή στερήσεως των απονεμηθεισών συντάξεων, κατά τας οικείας διατάξεις του παρόντος νόμου» (άρθρου 6 Α.Ν. 2575/1940). Κατά τας συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δύναται να παρίσταται ο διευθυντής του Ν.Α.Τ., δικαιούμενος να λαμβάνη τον λόγον επί οιασδήποτε υποθέσεως, άλλ' άνευ ψήφου, της γνώμης αύτου σημειουμένης δι' άπαντα τα συζητούμενα θέματα εις τα πρακτικά του συμβουλίου, τα οποία υπογράφει και ούτος εις ίδιαν θέσιν κάτωθι του Προέδρου (άρθρ. 4 § 7 άν.ν. 2575/1940). Επίσης κατά το από 8.4.1941 Β.Δ. «περί θεσεως εν ισχύϊ κανονισμού περί του τρόπου λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Α.Τ. κ.λ.π.», εκδοθέν επί τη βάσει των εξουσιοδοτικών διατάξεων των άρθρων 4, 5, 6 και 9 του Α.Ν. 2575/1940, το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ν.Α.Τ. ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως παρόντων πέντε τουλάχιστον των μελών αυτού, του προέδρου, του επιτρόπου και του γραμματέως (άρθρον 1). Αι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι δημόσιαι, περίληψις δε των γενομένων συζητήσεων και των ληφθεισών αποφάσεων δύναται να δίδηται αποφάσει του Δ.Σ. προς δημοσίευσιν (άρθρον 4). Το

Δ. Σ. δύναται νά καλέσῃ ἐπιτροπάς ἢ μεμονωμένα ἄτομα πρὸς αἴτησιν πληροφοριῶν ἢ γνωμῶν. Ἄνευ προσκλήσεως δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐμφάνισις οὐδενὸς ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. (ἄρθρον 5). Κηρυχθείσης ἐν ἀπαρτίᾳ τῆς συνεδριάσεως ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ὃν ἀντίγραφον δέον ν' ἀποστέλληται μετὰ τῆς προσκλήσεως (ἄρθρ. 2 § 1), οὐδεμία δ' ὑπηρεσιακὴ ἐνέργεια γίνεται, κατὰ κανόνα, ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῶν πρακτικῶν (ἄρθρ. 12). Τέλος, κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 54 καὶ 55 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3347|1926 «περὶ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου» αἱ περὶ συντάξεων ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου τοῦ Ν.Α.Τ. εἶναι ἠτιολογημέναι, ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν, μὴ ἀναστελλούσαν τὴν ἐκτέλεσιν. Κατὰ τε τῶν περὶ συντάξεων ἀποφάσεων τοῦ συμβουλίου τοῦ Ν.Α.Τ. καὶ τῆς ἀναθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς οὐδὲν ἕτερον μέσον ἐπιτρέπεται, πλὴν τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀναιρέσεως, ἧς ἐστὶν ὅσον δὲν ἀποκλείεται αὕτη κατὰ τὰς περὶ ἀναιρέσεως ἐνώπιον τούτου ἐνόρους διατάξεις (ἄρθρων 55 § 6).

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διατάξεων οὐδόλως προκύπτει, ὅτι τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ν.Α.Τ., ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν περὶ ἀσφαλιστικῶν ἀπορριῶν ἁρμοδιότητος αὐτοῦ, ἀποφαίνεται ὡς δικαστήριον, ἔξω τοῦ πλαισίου τῆς διοικητικῆς ὀργανώσεως τοῦ Ν.Α.Τ., ἐπιλύον μετὰ δυνάμεως δεδικασμένου καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν εἰς τὰς δικαστικὰς Ἀρχὰς δικονομίαν κατ' οὐσίαν διοικητικὰς Ἀρχάς. Ἀντιθέτως, ἐκ τῶν αὐτῶν δυτέων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ν.Α.Τ., συνιστᾷ σύνηθες συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον, οὗτινος αἱ ἀποφάσεις, ὡς ἐκ τούτου, μὴ φέρουσαι χαρακτῆρα δικαστικῶν ἀποφάσεων, δὲν ὑπόκεινται, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐσφαλμένης γραμματικῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 55 § 6 τοῦ ἀνωτέρω κωδ. ν. 3347|1926, ὡς αὕτη συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 4874|1931 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ κωδ. ν. 3047 κλπ.», εἰς αἴτησιν ἀναιρέσεως, ἀλλ' εἰς τὸ κατὰ τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν διοίκησιν ἀσκούντων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καθιερούμενον, ἐκ τε τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ ὀργανικοῦ περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας 3715|1928 νόμου, ἔνδικον μέσον τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως. Τούτων τεθέντων ἁρμοδίως εἰσήχθη ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀκυρώσεως ἐνώπιον τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς μὴ συντρέχοντος ἑτέρου ἐνδίκου μέσου διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ν.Α.Τ., ἥτις ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπὶ νέου αὐτοτελοῦς λόγου ἐρειδομένης ἀπὸ 25|29 Ὀκτωβρίου 1951 αἰτήσεως τῆς καὶ ἤδη αἰτούσης, ἀναγομένου εἰς τὴν προβληθεῖσαν ἀσθένειαν τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου αὐτῆς συνιστᾷ ἐκτελεστὴν διοικητικὴν πρᾶξιν διοίκησιν ἀσκούντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου.

Κατὰ τὴν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 54 § 2 τοῦ κωδ. ν. 3347|1926 «αἱ περὶ συντάξεων ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου τοῦ Ν.Α.Τ. εἶναι ἠτιολογημέναι», ἵνα οὕτω προκύπτῃ ἀμέσως ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἡ τυπικὴ ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι αὕτη ἐξεδόθη ἐντὸς τῶν νομικῶν ὁρίων. Τοιαύτην ὅμως αἰτιολογίαν, δοθέντος ὅτι δὲν ὑφίσταται διάταξις καθιστῶσα ἀπαραδέκτων τὴν ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις αἰτήσιν, δὲν συνιστᾷ ἡ φράσις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθ' ἣν ἐτέθη τὸ διοικητικὸν συμβούλιον δὲν ἐγκρίνει τὴν ἐκαναξέτασιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς, διότι ἐξ αὐτῆς δὲν προκύπτουσαι αἱ σκέψεις, αἵτινες ἤγαγον τὸ μνησθὲν διοικητικὸν συμβούλιον εἰς τὴν ἀπορριψιν τῶν συγκεκριμένων ἰσχυρισμῶν τῆς αἰτούσης, τῶν διατυπωθέντων ἐν τῇ ἀπὸ 25|29 Ὀκτωβρίου 1951 νέᾳ αὐτοτελεῖ αἰτήσει αὐτῆς. Ὅθεν, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, βασίμως προβαλλόμενον, ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἡ δὲ ἐπάνοδος δέον νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν διοίκησιν διὰ τὴν παραιτέρω νομίμων ἐνέργειαν.

VII. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου, κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951, εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Ὑπαγωγὴ εἰς ὑποχρέωσιν ἀναγκαστικῆς προσλήψεως καὶ τῶν Δήμων. — Ἀδιαφόρως προβλεπόμενος ὑπὸ εἰδικῆς διατάξεως τρόπος διορισμοῦ δικηγόρου εἰς Δήμους.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1267|1952, Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Κ. Καραπάνος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Γκίκας, Κ. Τσγος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὴν διάταξιν ἄρθρ. 1 § 13 Α.Ν. 1836, 1951 «περὶ κοινωφελῶν ἱδρυμάτων, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδαθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω νομικὰ πρόσωπα καὶ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου». Ὡς δ' ἤδη ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, μεταξὺ τῶν Νομικῶν Προσώπων, ἅτινα ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, περιλαμβάνονται καὶ οἱ Δῆμοι (Ὁλομ. 838|1952). Ὀρθῶς κατ' ἀκολουθίαν ἐν τῇ συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω διάταξιν, ἐκδοθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 40218|16.7.1951 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ τῶν ὑποχρέων Νομικῶν Προσώπων κλπ. περιελήφθη ὁ αἰτῶν Δῆμος, ἀπορριπτέου ὡς νόμῳ ἀβασίμου τοῦ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγου ἀκυρώσεως.

Ὁ ὡρισμὸς οὗτος τῆς ὑπὸ τῶν ὑποχρέων Δήμων προσλήψεως δικηγόρου, προβλεπόμενος ὑπὸ εἰδικῆς διατάξεως, οὐδόλως προσκρούει εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 150 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1786|1951 νόμου «περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἁπλλήλων» (Ὁλομ. 838|1952), ὡς ἀβασίμως ὁ αἰτῶν ἰσχυρίζεται.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΔΗΜΟΥΣ.— III. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝ.— IV. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Καταχρηστική καταγγελία συμβάσεως έργασίας μισθωτού δι' ανάπτυξιν συνδικαλιστικής δράσεως.

Δεδικασμένον επί μεταγενεστέρας απολύσεως μισθωτού εκ τελεσιδίκου αποφάσεως επί προηγουμένης απολύσεως. Ανάπτυξις υπό του μισθωτού συνδικαλιστικής δράσεως.— Αναγκαία ή εξειδίκευσις αύτης, ίνα αναλόγως κριθή, αν ή δι' αύτην απόλυσις συνιστά καταχρηστικήν άσκησιν δικαιώματος έργοδότου.

Πρωτοδικείου Αθηνών 10032|1952

Διαδικασία ν. ΓΡΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Θεράπος*

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. *Στ. Σταματιάδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Διολέττας, Δ. Δημητρακάκης

Και μετά την καταδικάζουσαν τού Δικαστηρίου απόφασιν και παρά την δι' αύτής παραγομένην νέαν ενοχικήν αξίωσιν και νέαν αγωγήν, την εκ τού δεδικασμένου, υφίσταται εν τούτοις και ή παλαιά μεθ' όλων αύτής των πλεονεκτημάτων και εξ αύτής κρίνεται και ή νέα, μη επερχομένης καταναλώσεως της παλαιάς και αντικαταστάσεως αύτής διά της νέας. Άρα και επί συμβάσεως μισθώσεως έργασίας και μετά την υπ' αύτής και κατόπιν αγωγής τού εκμισθωτού έκδοσιν αποφάσεως, δι' ής κηρύσσεται άκυρος ή χωρήσασα απόλυσις, εξακολουθεί υφισταμένη ή πρώτη, ήτις και εκ νέου δύναται να καταχθή μετά χωρήσασαν νέαν απόλυσιν εις δίκην, μη αποκρουομένη εκ τού εκ της πρώτης αποφάσεως δεδικασμένου, εφ' όσον και τα συνιστώντα το δικαίωμα περιστατικά είναι νέα, ως όταν ή νέα αγωγή στηρίζεται έστω και επί των αύτων περιστατικών, λαβόντων όμως χώραν και πάλιν εις χρόνον μεταγενέστερον της προτέρας αγωγής.

Όθεν μετά ταύτα και αφού διά της υπ' αριθ. 4052|1951 αποφάσεως τού Δικαστηρίου τούτου εκρίθη τελεσιδίκως, ότι ή κατά την 23.9.1949 παρά της εφεσιβλήτου εναγομένης απόλυσις τού εκκαλούντος ενάγοντος υπήρξε καταχρηστική, ως παρεξερχομένη τών ορίων τού άρθρου 281 Α.Κ., ήτοι διότι και μόνον ελατήριον είχε την αναπτυχθείσαν υπό τού πρώτου συνδικαλιστικήν δράσιν ή μέ βάσιν την αύτήν, άλλά γεγονότα μεταγενέστερα, Ιστορουμένη νέα απόλυσις αύτού κατά την 12.5.1951, εφ' ής και ή νέα από 26.6.1951 αγωγή του, εφ' ής εζητήθη ή προσβαλλομένη απόφασις, δεν προσκρούει εις το εκ της πρώτης δεδικασμένον, ελλείψει τού στοιχείου της ταυτότητος της διαφοράς, όπως ορισθησομένων τών περί τού αντικειμένου και διά μακρών παρά της εφεσιβλήτου εκτεθέντων.

Αληθώς ὁ εκμισθωτής ὁ αναπτύσσων συνδικαλιστικήν δράσιν, ήτοι ὁ δρών οργανωμένως επί τω τέλει της βελτιώσεως της οικονομικής του καταστάσεως, δεν δύναται να θεωρηθή ως απειθάρχων ή δημιουργών πράγματα εν τη επιχειρήσει, ούτε δε και ή τοιαύτη αύτού δράσις δύναται ν' αποτελέση λόγον απολύσεως, τού εναντίου μάλιστα συνιστώντος λόγον, ού ένεκα αύτη κηρύσσεται άκυρος και ούδεν παραγόνου αποτέλεσμα.

Υπό τοιαύτα όμως δεδομένα ερευνωμένη και ή κατά την 12.5.1951 απόλυσις τού ενάγοντος παρά της εφεσιβλήτου εναγομένης δεν παρίσταται και κατά την κρισιν τού Δικαστηρίου τούτου παντάπασιν ή τουλάχιστον κατά κύριον λόγον ως εις αύτην και μόνον οφειλομένη. Και αληθώς μεν αύτος κατά την προσαγομένην από 20.2.1951 βεβαίωσιν της ένώσεως μισθωτών κλωστοϋφαντουργίας Αθηνών έχει και σήμερον την ήν είχε και κατά τον χρόνον της δευτέρας απολύσεως τον ιδιότητα τού συμβούλου της, άλλα δεν βεβαιούνται και ορισμένα πράξεις, εξ ών να συναγήται ή καθ' οιονδήποτε τρόπον ανάπτυξις συνδικαλιστικής δράσεως, δεδομένου ότι αύτη, ούσα έννοια γενική, δεν όπως εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει εξειδικεύεται, εντοπιζομένη εις εκφάνσεις, ίνα εξ αύτών και μόνον κρίνεται, εάν πρόκειται και πράγματι περί τοιαύτης εμπιπτούσης εις τας συνδικαλιστικάς ελευθερίας, αίτινες ού μόνον συνταγματικώς κατοχυρούνται, άλλα και νομοθετικώς προστατεύονται, ή περί άλλης τινός επεμβάσεως τού εκμισθωτού εις τα δικαιώματα τού μισθωτού έργοδότου του, ήτις είναι ανεπίτρεπτος.

Δεν υπήρξε συνεπώς αναληθής ὁ περί τού αντικειμένου και παρά της εφεσιβλήτου προβληθείς έκτοτε ισχυρισμός, καθ' ον ή απόλυσις του ώφειλετο εις την έλλειψιν ή περιορισμόν των εργασιών της, λόγος όμως, όστις δεν συνιστά καταχρηστικήν άσκησιν τού δικαιώματος, βεβαιουμένου τούτου αρκούντως και εκ των προσαγομένων και επικαλουμένων αναγγελιών προς τα οικεία Γραφεία, εξ ών πιστούται και ότι ικανός άλλος αριθμός συναδέλφων τού ενάγοντος απελύθη (Α.Π. 224|1949, 319|1949, Θέμ. Σ'|317, Ν.Δ. 5|582).

Όθεν δεν έσφαλε ταύτα δεχθείσα και ή προσβαλλομένη απόφασις, ήτις εν συνεχεία, και ανεξαρτήτως της εν αύτη αιτιολογίας, ορθώς απέρριψε την αγωγήν και οι περί τού εναντίου 1ος και 2ος λόγοι εφέσεως κρίνονται απορριπτέοι, ως μη νόμω και ουσία βάσιμοι.

---

2. Σύμβασις έργασίας διά την εκτέλεσιν ωρισμένου έργου και εφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας.

Αναγκαίος όρος διά την σύναψιν συμβάσεως μισθώσεως έργασίας, κατ' άρθρ. 648 Α.Κ

— Σύμβασις έργασίας ώρισμένου χρόνου.— Τοιαύτη καί όταν ή διάρκεια αύτής προκύπτη έκ τοῦ εἴδους καί τοῦ σκοποῦ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν.— Λῆξις συμβάσεως διά τοῦ πέρατος τοῦ ἔργου.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 ν. 118|1945.— Περίπτωσις προσλήψεως μισθωτοῦ διά ραφήν ὡρισμένων ἐνδυμασιῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5881|1952

Διαδικασία Ν. Γ³ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Ἀτσάλης*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Πιπέρος, Π. Ἀποστολόπουλος

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἱστορεῖ, ὅτι, προσληφθείς δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου παρά τοῦ ἐναγομένου, ὡς τεχνίτης ραπτής, εἰς τό ἐνταῦθα ἐργαστάσιον ἐμπορρραφείων αὐτοῦ καί ἐργασθείς ὡς τοιοῦτος ἀπό τῆς 2.11.1951 ἐπί συμφωνημένῳ ἡμερομισθίῳ δραχ. 100.000, ἀπελύθη τήν 4.6.1952 παρ' αὐτοῦ ἀκύρως, ἄνευ μή τηρηθεισῶν τῶν τυπικῶν καί οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, καί αἰτεῖται τήν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τά ἐν αὐτῇ ποσά, λόγῳ νομίμων ἀποδοχῶν του τοῦ μετά τήν ἀπόλυσιν χρόνου καί μέχρι τῆς 13.9.1952, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου περί τήν ἀποδοχήν τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του.

Ὡς ρητῶς τό ἄρθρον 648 τοῦ Α.Κ. ὁρίζει, ἀναγκαῖος ὅρος διά τήν σύναψιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας εἶναι νά συμφωνῆται, ὅτι ἡ παροχή τῆς ἐργασίας θά γίνηται ἐπί ὡρισμένον ἤ ἀόριστον χρόνον. Ἡ περί τούτου συμφωνία δύναται νά εἶναι εἴτε ρητή, εἴτε σιωπηρά. Καί ὡρισμένος μέν χρόνος συμφωνεῖται ρητῶς ἤ ὅταν ἐν τῇ συμβάσει ὁρίζεται ὡρισμένη διάρκεια αὐτῆς ἤ ὅταν δέν ὁρίζεται μέν ἀμέσως ὁ χρόνος τῆς μισθώσεως, ἐκ τοῦ ὅτι ὅμως καθορίζεται ἐν τῇ συμβάσει τό τέρμα αὐτῆς προκύπτει ἔμμεσος καθορισμός καί τῆς διαρκείας αὐτῆς. Ἐξ ἄλλου, ὡρισμένος χρόνος θεωρεῖται σιωπηρῶς συμφωνηθείς, ὅταν ἡ ὡρισμένη διάρκεια αὐτῆς προκύπτῃ ἐκ τοῦ εἴδους καί τοῦ σκοποῦ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, διά τοῦ πέρατος τῶν ὁποίων ἀφ' ἑαυτῆς ἐπέρχεται ἡ παῦσις τῆς συμβάσεως. Τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου 660 § 2 τοῦ Α.Κ. καί τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ ἀπό 16|18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ|τος (*Κανκᾶς*, Ἐνοχ. Ι σελ. 295, Α.Π. 183|1951, ΕΕΔ 10, 620). Προκειμένου δέ περί συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου δέν ἔχει ἐφαρμογήν ὡς πρός τήν ἐγκυρότητα τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ τό ἄρθρον 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, καί τό Διάταγμα τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920.

Ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθησαν, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τά κάτωθι περιστατικά: Ὁ ἐναγόμενος διατηρεῖ ἐνταῦθα ἐργοστάσιον κοπῆς καί ραφῆς εἰδῶν ἱματισμοῦ διαφόρων δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἃς ἐργασίας ἀναλαμβάνει διά δημοπρασίας. Ἀναλόγως τῆς ἑκάστοτε ἀναλαμβανομένης ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας προσλαμβάνεται ἐκτάκτως τό ἀναγκαιοῦν προσωπικόν, τό ὁποῖον διατηρεῖ μέχρι τῆς λήξεως τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀναληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἔργου. Κατά Νοέμβριον 1951 ἀνέλαβε τήν κοπήν καί ραφήν 50.000 χλαινῶν τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου. Πρός ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης προέβη εἰς τήν πρόσληψιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἐκ 30 ἐργατῶν καί ἐργατριῶν καί τήν 2.11.1952 προσέλαβε καί τόν ἐνάγοντα ἐπί ἡμερομισθίῳ συμφωνηθέντι δρχ. 100.000, δηλωθέντος εἰς τοῦτον προθέτως ὅτι ἡ πρόσληψις αὐτοῦ γίνεται ἀποκλειστικῶς καί μόνον διά τήν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀναληφθέντος τούτου ἔργου καί θέλει λήξει ἡ σύμβασις ἐργασίας αὐτη ἅμα τῷ πέρατι αὐτοῦ, ὅπερ ἐπερατώθη τήν 4.6.1952, ὅτε καί ὁ ἐνάγων ἀπελύθη. Τούτων οὕτως ἐχόντων καί ἐν συνειρμῷ πρός τήν ἠγουμένην σκέψιν ἡ ἐπικαλουμένη συμβασις ἐργασίας ἦτο ὡρισμένου χρόνου καί οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἶχεν ὁ ἐναγόμενος νά καταγγείλῃ προηγουμένως ταύτην καί νά τηρήσῃ τάς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, λῆξάσης ταύτης ἅμα τῷ πέρατι τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου, καί συνεπῶς δέν κατέστη ὁ ἐναγόμενος ὑπερήμερος περί τήν ἀποδοχήν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐνάγοντος συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 656 τοῦ Α.Κ. οὐδέν ὀφείλει τούτῳ ἐκ τῆς ἄνω ἀπολύσεώς του.

---

3. Ὑπαλληλική ἰδιότης μισθωτῶν καί ἀποζημίωσις διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας

Ἐπίβλεψις μισθωτῶν τεχνιτῶν καί σιγαροποιητικῆς μηχανῆς ἐργοστασίου καπνοβιομηχανίας.— Χαρακτηρισμός ὑπηρεσίας ὡς ὑπαλληλικῆς καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατά ν. 2112.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 15503|1952

Διαδικασία προσωρινῆς ἐπιδικάσεως
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Γρίβας*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Εὐαγγέλου, Ν. Γαράζος

Ἐβεβαιώθησαν τά ἑξῆς: Ὁ αἰτῶν ὑπέρ τήν εἰκοσαετίαν ὑπηρετεῖ παρά τῇ καθ' ἧς ἡ αἴτησις ὡς σιγαροποιητικός. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ αἰτοῦντος συνίσταται εἰς τό νά ἐπιβλέπῃ τρεῖς ὑπ' αὐτόν τεχνίτας καί τήν σιγαροποιητικήν μηχανήν (ἥτοι ἓν μέγα μηχάνημα, ἔχον τρεῖς χιλιάδας (ξαρτήματα), ἔχει πρωτοβουλίαν εἰς τήν καθοδήγησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ τεχνιτῶν (δέν εἶναι χειριστής τῆς μηχανῆς, ἀλλά καθοδηγητής τῶν τεχνιτῶν), ὥστε ἡ παραγωγή τῶν σιγαρέττων νά εἶναι κανονική καί ἀπό πάσης ἀπόψεως ἀρτία.

Ὁ αἰτῶν δέν ὑποβάλλεται εἰς οὐδεμίαν σωματικήν κόπωσιν, ἀλλ' ἡ ἐργασία του εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν πνευματική (κατά 70 ο|ο πνευματικήν ἐχαρακτήρισε τήν ἐργασίαν ὁ μάρτυς ἀρχιλογιστής τῆς καθ' ἧς), διαθέτων τάς μηχανικάς του γνώσεις καί τήν πεῖραν του. Κατά ταῦτα ὁ αἰτῶν τυγχάνει πρόσωπον κατά κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπί ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικήν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καί παρέχει ἐργασίαν κατά κύριον χαρακτῆρα μή σωματικήν καί ὡς τοιοῦτος κέκτηται ὑπαλληλικήν ἰδιότητα (Α.Π. 966|1952 καί 965|1952) καί ἐφ' ὅσον ἀπελύθη παρά τῆς καθ' ἧς, καταγγελθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔδει νά καταβληθῇ τῷ αἰτοῦντι ἡ ὑπό τοῦ ν. 2112 προβλεπομένη ἀποζημίωσις ὑπαλλήλου, ἣν δέν κα-

τεβαλεν ή καθ' ής, όφείλουσα τῷ αἰτοῦντι ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰ 20.000.000 δραχμῶν. Ἐβεβαιώθη συνεπῶς ἡ ἐν τῇ αἰτήσει ἀξίωσις τοῦ αἰτοῦντος κατὰ τῆς καθ' ής. Ὁ αἰτῶν εἶναι παντελῶς ἄπορος, ἀποζῶν ἐκ τῆς πενιχρᾶς ὡς ἀνέργου ἐπιδοτήσεώς του, συντρεχούσης οὕτω λίαν ἐπειγούσης περιπτώσεως ὅπως ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς τῷ αἰτοῦντι μέρος τῆς ἧς οὗτος δικαιοῦται ἀπαιτήσεως, ἤτοι τὸ ποσὸν τῶν 8.000.000 δραχμῶν εἰς τέσσαρας μηνιαίας δόσεις κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ.

II. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΔΗΜΟΥΣ

Πρόσληψις βοηθοῦ μηχανικοῦ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν 1490|1950 καὶ φύσις τῆς σχέσεως

Σύνδεσις μετὰ τοῦ Δήμου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.—Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ'.— Συμβάσεις ἐργασίας μετὰ τὸ ἄρθρ. 148 Α.Ν. 1490|1950.—Ὑπαγωγὴ αὐτῶν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Πρωτοδικοῦ Ἀθηνῶν 5627|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Σ. Παγώνης***
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τόγκας, Χ. Κατσικόπουλος

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐναγων ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1946 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς βοηθὸς μηχανικοῦ αὐτοκινήτων ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη ἔκτοτε συνεχῶς παρ' αὐτῷ ὑπὸ ἰσοπαύτην εἰδικότητα μέχρι τῆς 18.6.1952. Δεδομένου λοιπὸν ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη πολὺ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1490|1950 καὶ τοῦ ἀντικαταστήσαντος τοῦτον ν. 1726|1951 περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, ὅστις ἐκρίθη μὴ ἑρμηνευτικὸς καὶ συνεπῶς οὐχὶ μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως (Α.Π. 646|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 150) παρέπεται, ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ ἔνδικος σύμβασις δὲν κρίνεται ὡς ὑπακτέα ὁπωσδήποτε εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου τὸ ἡμερομίσθιον προσωπικῶν τῶν συνιστωμένων δημοτικῶν συνεργείων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν συνάπτει συμβάσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλ' ἐρευνητέον βάσει τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως κατὰ πόσον ἀνήκει αὐτὴ εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ οὔ. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 88 τοῦ Κώδικος Νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ Δήμοι, οἱ ἔχοντες αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐκ τῶν κοινωνικῶν καὶ δημοσίων αὐτῶν σκοπῶν ἀπορρεουσῶν ἰδίων τοπικῶν ὑποθέσεων, ἐνασκοῦσιν ὡς μέλη τοῦ καθ' ὅλου ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους δημοσίαν διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τούτου πολιτικὴν ἐξουσίαν, ἐκ τούτου δὲ ἀμέσως παρέπεται, ὅτι τὸ παρ' αὐτῶν κατὰ νόμον προσλαμβανόμενον προσωπικὸν διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως συνδέεται πρὸς αὐτοὺς διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικῆς πράξεως ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸν Δῆμον ὀργάνου ὡς Ἀρχῆς. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς διαδικασίας ἐν γένει, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δήμου ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης βάσει τοῦ ἄρθρου 115 ἐδ. 2 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, οἱ βάσει ὁμοίως τοῦ ἄρθρου τούτου προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται διατελοῦσι πρὸς τὸν Δῆμον εἰς σχέσιν δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ τοιούτου, ἀφοῦ σαφῶς ὁρίζει τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον καθορίζεται διὰ πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθενται ἀνώτατα ὅρια ἀριθμοῦ ἐργαζομένων καὶ ἡμερομισθίων αὐτῶν καὶ συνεπῶς οὐχὶ διὰ συμφωνίας τῶν συμβαλλομένων (Δήμου καὶ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου), τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου δέον νὰ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς δημοτικῆς Ἀρχῆς, διὰ νὰ καταστῇ ἐκτελεστή. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀγόμεθα εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι ἡ ἐνδικος σύμβασις, συναφθεῖσα πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1490|1950 περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ ὡς τοιαύτη ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν, ταχθέντων νὰ δικαιοδοτῶμεν ἐπὶ ἀξιώσεων πηγαζουσῶν ἐξ ἰδιωτικοῦ δικαίου συμβάσεων, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 ἐοδ ν. ΓΨΟΔ', ὡς βασίμως περὶ τούτου ἐνίσταται ὁ ἐναγόμενος. Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

III. ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

Σχέσις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας

Χαρακτηρισμὸς ὡς σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ ἀνεφαρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ' δι' ἐκδίκασιν ἀξιώσεων ἐξ αὐτῆς

Πρωτοδικοῦ Ἀθηνῶν 5688|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Σ. Καραθανάσης***
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Δημαζάκης, Ε. Ρήγας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ δὴ τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ὑπηρεσίας Ἀποθήκης Βάσεως Ὑλικοῦ Πολέμου (Α.Β.Υ.Π.) δι' ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ Διοικητοῦ τῆς μονάδος ταύτης, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, ἀνερχομένῳ νῦν εἰς δραχμὰς 30.000.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 786|1937 «περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας» καὶ εἰδικῶς τὴν διάταξιν τοῦ 13ου ἄρθρου ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἢ ὁ πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτούμενος παρ' αὐτοῦ προσλαμβάνει ἡμερομισθίους, τοῦ ἡμερομισθίου τούτων κανονιζομένου δι' αὐτῆς τῆς πράξεως προσλήψεως, πάντως δὲ ἡ ἐτησία πρὸς τοῦτο δαπάνη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν σχετικὴν πίστωσιν τὴν ἀναγραφομένην εἰς ἴδιον κεφάλαιον κατ' ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὰ οὕτω προσλαμβανόμενα πρόσωπα συνδέονται μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως, δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς, βάσει τῶν δι-

ατάξεων τοῦ νόμου τούτου, ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ Δημόσιον ὡς ἄνω ὀργάνου, τῆς συγκαταθέσεως τῶν οὕτω προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπακολουθούσης τῇ πράξει τοῦ διορισμοῦ τούτων, οὔσης ἁπλῶς νομικῆς προϋποθέσεως διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἑνὸς ἑκείνης ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (Α.Π. 75|1952, ΕΕΔ 11, 354). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος, προσληφθέντος, ὡς ἐξετάθη, ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, μεθ' οὗ συνδέεται διὰ σχέσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, διώκουσα τὴν ἐπιδίκασιν καθυστερουμένων οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, ἀναρμοδίως φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν καὶ εἶναι ἀπορριπτέα, καθόσον ἐκ τῆς ἄνω σχέσεως πηγάζουσα ὁδηγεῖται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ τὴν κατὰ ν. ΓΨΟΔ' εἰδικὴν διαδικασίαν, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 Β.Δ. τῆς 1.8.1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ'», εἰς ἣν ὑπάγεται μόνον ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου σύμβασις ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

IV. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ

Καθορισμὸς αὐτῶν δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεων περὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ.— Συμψηφισμὸς μισθοῦ πρὸς ἀπαιτήσεις ἐργοδότου.—Ἔννοια ἄρθρου 664 Α.Κ.

Πρωτοδίκου Βόλου 183|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Α. Παπακωνσταντίνου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσακανίκας, Α. Κολτσιδόπουλος

Ὁ ἐνάγων ἐκθέτει εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν του, ὅτι, ὑπηρετῶν ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ΕΦ - ΕΞ, ἔτυχεν αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ του κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ 10.11.1948, ἣν ὅμως ἡ ἐναγομένη ἐχορήγησεν αὐτῷ μόνον ἀπὸ τῆς 15.5.1949, παρακρατήσασα τὴν χορηγηθεῖσαν εἰς ταύτην ὡς ἄνω αὔξησιν ἀπὸ τῆς 10.11.1948 μέχρι 15.5.1949 διὰ δεκαπενθημέρων κρατήσεων, αἵτινες δ' ὅπως ὑποχρεωθῇ αὐτὴ καὶ καταβάλῃ αὐτῷ τὴν ἀνωτέρω κατὰ 30 ο|ο αὔξησιν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του ἀπὸ 10.11.1948 μέχρι 15.5.1949. Νομίμως ὅθεν εἶναι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καταβολὴν διαφορᾶς μισθοῦ διώκουσα, ἐμπιδομένη ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρ. 648 καὶ 653 Α.Κ.), ἀρμοδίως δὲ φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ν. 1968|1944, ἀπορριπτομένων τῶν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης περὶ ἀναρμοδιότητος ἡμῶν ὑποστηριζομένων, ὡς ἀβασίμων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 39α τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος καὶ κατ' ἄρθρον 2 αὐτοῦ ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς τοῦτο νῦν ἰσχύει, τὸ προσλαμβανόμενον ἢ προσληφθὲν προσωπικὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων, δυνάμει συμβάσεως ἢ ἄλλως πως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων ἔργων ἢ πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ τὸ προσληφθὲν τοιοῦτον διὰ τὰς ὑπηρεσίας ΕΦ-ΕΞ διέπεται εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου. Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης διατάξεις νόμων, κανονισμῶν, ὀργανισμῶν, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πᾶσα ἄλλη ἐν γένει διάταξις, ρυθμίζουσα τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης. Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἀνήκων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τῆς ἐναγομένης τῶν προσληφθέντων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ΕΦ-ΕΞ, δὲν ἐδικαιοῦτο τῆς χορηγηθείσης διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐναγομένης αὐξήσεως 30 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, εἴτε ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35|1948 ἀποφάσεως τῆς δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστὴς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7632|1949 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐχορηγήθη αὕτη (Α.Π. 133|1952, ΕΕΔ 11, σελ. 349). Ἀκόμενει ἤδη νὰ ἐξετασθῇ, ἐὰν τὴν ἐκ παραδρομῆς καὶ λάθους χορηγηθεῖσαν διὰ τὸ ἀπὸ 10.11.1948 μέχρι 15.5.1949 χρονικὸν διάστημα, δύναμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 105|19.5.1950 Γενικῆς Διαταγῆς τῆς ἐναγομένης, καὶ καταβληθεῖσαν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν 26.5.1950 τοιαύτην αὔξησιν καλῶς ἢ μὴ παρεκράτησεν ἡ ἐναγομένη ἀνακαλέσασα τὴν ὑπ' ἀριθ. 105|19.5.50 Διαταγήν της διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3718|10.6.1950 τηλεγραφικῆς ὁμοίας. Κατ' ἀρχὴν ὁ μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 664 Ἀστ. Κώδ. ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς τὴν διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του. Ἡ ἀπαγόρευσις ὅμως αὕτη δὲν ἰσχύει ἐπὶ συμψηφισμοῦ πρὸς ἀπαίτησιν, ἣν ἔχει ὁ μισθωτὴς ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αὕτη καὶ πρὸς τοιαύτην ἀναγομένην εἰς προκαταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἢ ὁπωσδήποτε εἰς καταβολὰς ἐπεχούσας θέσιν μισθοῦ, εἴτε κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, διότι αὗται συνδέονται ἀρρήκτως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνοχῆς τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 396|1951 Θέμ. ΞΒ' 743). Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκ παραδρομῆς χορηγηθεῖσα ἀπὸ 10.11.1948 αὔξησις κατὰ 30 ο|ο, ἵνα αὕτη ἔδει νὰ χορηγηθῇ ἀπὸ 15.5.1949, ἀποκλεί καταβολὴν ἐπεχουσαν θέσιν μισθοῦ καὶ συνεπῶς, κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτεθέντα, δύναται αὕτη νὰ προταθῇ πρὸς συμψηφισμὸν κατ' ὀφειλομένων μισθοῦ, ἀφοῦ ἄλλωστε ἀποδεικνύεται παραχρῆμα, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 442 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς οὖσα ἐκκαθαρισμένη, δοθέντος ὅτι συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν διαδίκων, ὅτι αὕτη

σύγκειται ἐκ τῆς κατὰ 30 ο|ο αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὸ ἀπὸ 10.11.1948 μέχρι 15.5.1949 χρονικὸν διάστημα (*'Αποστολίδου*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 442 ἀριθ. 1). Νομίμως ὅθεν ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐναγομένης διὰ πολλῶν μικρῶν δόσεων παρακράτησις τῆς ὡς ἄνω καταβληθείσης αὐξήσεως κατὰ 30 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῆς 10.11.1948 μέχρι 15.5.1949 καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ἐυσταθήσῃ ἡ ἀγωγὴ του, διώκουσα τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως, ἧς, καθ' ἃ προείρηται, δὲν ἐδικαιοῦτο ὁ ἐνάγων. Ἄλλωστε δὲ ἡ κράτησις ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος κατὰ μῆνα πρὸς συμψηφισμὸν τῆς ὡς ἄνω ἀπαιτήσεως τῆς ἐναγομένης ἦτο τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ θίγηται ἐξ αὐτῆς, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὁ ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς οἰκογενείας του μισθός, δοθέντος ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 664 Α.Κ. ἀπαγόρευσις τοῦ συμψηφισμοῦ ἀφορᾷ οὐχὶ ὁλόκληρον τὸν μισθόν, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον μέρος αὐτοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ὡς ἐλάχιστον ὅριον (*'Αποστολίδου*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 664 ἀριθ. 2). Ἀγόμεθα δὲ εἰς τὴν κρίσιν ταύτην, διότι μέχρι τῆς 15.5.1950 ὁ ἐνάγων δὲν ἐλάμβανε τὴν κατὰ τὴν 30 ο|ο προσαυξησιν τοῦ μισθοῦ του, καλύπτων τὰς ἀνάγκας διατροφῆς αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του μὲ τὸν ἄνευ τῆς ὡς ἄνω προσαυξήσεως λαμβανόμενον ὑπ' αὐτοῦ μισθόν. Ἀπὸ τῆς 15.5.1950 ὁ μισθός του ηὐξήθη κατὰ 30 ο|ο, τὸ δὲ ποσὸν τῆς γενομένης ἀπὸ τῆς 15.6.1950 καὶ ἐφεξῆς κρατήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του καθ' ἕκαστον δεκαπενθήμερον πρὸς συμψηφισμὸν τῆς κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεως τῆς ἐναγομένης ἦτο μικρότερον ἐκείνου, καθ' ὃ ηὐξήθη ὁ μισθός του ἀπὸ τῆς 15.5.1950. Δέον ὅθεν κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἶδος ἀξιώσεων πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'

'Υπαγωγὴ εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' πάσης ἀξιώσεως μὲ νομικὴν βάσιν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ. — 'Απαράδεκτον ἀξιώσεων διὰ σύνταξιν ἢ ἄλλας παροχὰς ἢ βοηθήματα, χορηγούμενα διὰ τὸν μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ χρόνον.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7374|1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Θεράπος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Δ. Γαλανός*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τσούτης, Δ. Γκουτζούλης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1.8.1920 Β.Δ. τοῦ κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ταῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765|1943 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968|1944, κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ν. ΓΨΟΔ' εἰδικὴν διαδικασίαν δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης εἰς τὴν ὡς εἴρηται ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις, διατελοῦσα εἰς οἱανδήποτε σχέσιν πρὸς παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, ἀλλὰ μόνον πᾶσα ἀξίωσις ἔχουσα ὡς νομικὴν βάσιν αὐτῆς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπὶ ἀμοιβῇ (Α.Π. 231|1951, ΕΕΔ 10, σ. 606, Α.Π. 241|1952, ΕΕΔ 11, σ. 572). Ὅθεν δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν παροῦσαν διαδικασίαν ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ τέως ἐργοδότου του, μεθ' οὗ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔπαυσε νομίμως ὑφισταμένη, πηγάζουσα ἐξ εἰδικῆς διατάξεως τοῦ νόμου, οὔτε ἀξιώσεις διὰ σύνταξιν ἢ ἄλλας παροχὰς ἢ βοηθήματα, χορηγούμενα διὰ τὸν μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ χρόνον.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη, ἱστορεῖται ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης τὴν 1ην Ἀπριλίου 1937, ἀπελύθη λόγῳ φυματιώσεως τὴν 11ην Μαΐου 1948 καὶ ζητεῖ, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 12.8.1948 Β.Δ., ὡς τοῦτο ἐκυρώθη διὰ τοῦ ν. 1961|1951 «περὶ κυρώσεως κανονισμοῦ νοσηλείας καὶ περιθάλψεως τοῦ ἐκ φυματιώσεως πάσχοντος προσωπικοῦ τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Δικτύου τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. κλπ.», ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ τῷ καταβάλλῃ περιοδικὸν βοήθημα, ὅπερ χορηγεῖται διὰ τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος εἰς τοὺς ἀπολυομένους τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ φυματιώσεως, εἰς συμπλήρωσιν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς παρὰ τῶν οἰκείων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν παρεχομένης αὐτοῖς συντάξεως, μέχρι τοῦ πλήρους μισθοῦ, ὃν θὰ ἐδικαιοῦτο αὐτὸς κατὰ τὸ ἰσχῦον ἑκάστοτε μισθολόγιον διὰ τὸ ἐν ἐνεργείᾳ προσωπικὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας, ὃν εἶχε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς του. Κατὰ τὰ οὕτω ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ἡ ἐπίδικος ἀξίωσις δὲν πηγάζει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ, ὡς ἐκτίθεται, δὲν ὑφίσταται μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐργασίας, λυθεῖσα νομίμως ἀπὸ τῆς 11ης Μαΐου 1948. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ὡς ἄνω ἀξιώσεως ἀναρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ν. ΓΨΟΔ' προβλεπομένην εἰδικὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἅτε ἐλλειπούσης τῆς ἀναγκαίας κατὰ νόμον δικονομικῆς προϋποθέσεως, πρὸς ὑπαγωγὴν τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην, δηλονότι τῆς νομικῆς θεμελιώσεως τῆς ἀγωγῆς εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, καὶ δέον, δεκτοῦ γινομένου τοῦ πρώτου λόγου τῆς ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, δι' ἧς ἐκρίθη ὡς ἁρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἡ ἐπίδικος διαφορὰ καὶ ἐπεδικάσθη τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὸ ἐν αὐτῇ ποσόν.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ασφάλισις προσωπικού των Σ.Ε.Κ., Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρόμων και Βορειοδυτικής Ελλάδος.

Μέρος πρώτον

Ασφάλισις αναπηρίας, γήρατος και θανάτου (Κλάδος συντάξεως).

1. Ταμείον Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκού).

Την παρά τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν διέπει τὸ Καταστατικὸν τὸ ἀναδυνταχθὲν καὶ ἐγκριθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23010|30.1.1928 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (Φ.Ε.Κ. 110|22.5.1928 Παράρτημα), ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως ἰδίως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 10212|279|31.5.1944 (Φ.Ε.Κ. 82|10.6.1941 τ. β'), 38882|Σ. 903|31.8.1949 (Φ.Ε.Κ. 156|12.9.1949 τ. β') καὶ 29858|Σ. 514|17.5.1951 (Φ.Ε.Κ. 91|17.5.1951 τ. β') ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Παρὰ τῷ ἐν λόγῳ Ταμείῳ ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου (ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Καταστατικοῦ):

α) Πάντες οἱ μόνιμοι, ἔκτακτοι καὶ ἐπὶ συμβάσει ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῶν Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκοῦ) ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των παρ' αὐτῷ, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, θέσεως καὶ φύλου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν πρόσληψίν των ἄγουσιν ἢ ἦγον ἡλικίαν οὐχὶ ὀλιγωτέραν τῶν 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, οὐδὲ μείζονα τῶν 45 ἐτῶν, πλὴν τοῦ προσωπικοῦ ἀμαξοστοιχιῶν, διὰ τὸ ὁποῖον τὸ ὅριον ἡλικίας ὁρίζεται μεταξὺ τοῦ 18ου καὶ 40οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας.

Μεταβατικὴ διάταξις: Οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. ἀνήκοντες εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνων, διὰ τοὺς ὁποίους προβλέπεται ὡς ὑποχρεωτικὸν ὅριον ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, δύνανται ν' ἀσφαλισθῶσιν εἰς τὸ Ταμεῖον, τῇ αἰτήσει των, ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς προσλήψεώς των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐὰν κατὰ τὴν πρόσληψίν των ἦγον ἡλικίαν ὑπερβαίνουσαν τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὁριζόμενον ἀνώτατον ὅριον διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν, οὐχὶ ὅμως καὶ μεγαλυτέραν τῶν 50 ἐτῶν (προστεθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29858|Σ. 514|17.5.1951 Υ.Α.).

β) Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις μετέχει τοῦ Ταμείου καὶ τὸ παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τῶν Σ.Ε.Κ. προσωπικόν, πλὴν τῶν ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ Δικτύου προερχομένων.

γ) Ἐπίσης ἀσφαλίζεται, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω περιορισμούς, ἅπαν τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐργαζόμενον προσωπικὸν τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρίας Κλινάμαξῶν. Ἐξαιρετικῶς τὸ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 57425|30.1.1938 (Φ.Ε.Κ. Παράρτημα 33|28.1.1938) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐν ὑπηρεσίᾳ προσωπικὸν τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρίας Κλινάμαξῶν ἀσφαλίζεται ἀνεξαρτήτως ἡλικίας.

δ) Ἐπίσης ἀσφαλίζεται, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω περιορισμούς, τὸ ἀρσενικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δικτύου Λαρισαϊκοῦ), τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

Τὸ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 38882|Σ. 903|31.8.1949 (Φ.Ε.Κ. 156|12.9.1949 τ. β') ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ἤτοι τὴν 12.9.1949) ὑπηρετοῦν προσωπικὸν παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκοῦ) καὶ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. θεωρεῖται ἠσφαλισμένον παρὰ τῷ Ταμείῳ ἀπὸ τῆς πρωτολήψεώς του, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας.

Ὡς χρονολογία γεννήσεως διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., προκειμένου περὶ ὑπολογισμοῦ τῆς συμπληρώσεως τῶν ἐν τῇ ἀντιστέρῳ περιπτώσει α' καθοριζομένων ὁρίων ἡλικίας, λαμβάνεται ἡ ἐν τοῖς ἐπισήμοις μητρώοις τῶν Σ.Ε.Κ. ἀναγραφομένη χρονολογία. Εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἀναγράφεται εἰς τὰ μητρῶα ἡ ἀκριβὴς ἡμερομηνία γεννήσεως τῶν ἠσφαλισμένων, ὡς τοιαύτη λαμβάνεται ἡ 1η Ἰουλίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως.

Συνεπῶς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δικτύου Λαρισαϊκοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως:

α) Τὸ κάθε φύσεως προσωπικὸν τοῦ Δικτύου Λαρισαϊκοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. (μόνιμοι, ἔκτακτοι καὶ ἐπὶ συμβάσει ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, θέσεως καὶ φύλου), ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν πρόσληψίν των παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Εἰδικῶς ὅμως τὸ προσωπικὸν ἀμαξοστοιχιῶν ὑπάγεται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ μέχρι συμπληρώσεως του, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν πρόσληψίν των παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Εἰς ἐκείνους ὅμως ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν, δι' οὓς προβλέπεται ὡς ὑποχρεωτικὸν ὅριον ἐξόδου των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ οἵτινες κατὰ τὴν πρόσληψιν των ἦγον ἡλικίαν ὑπερβαινούσαν τὸ εἰς τοὺς ἀνωτέρω παραγράφους ὁριζόμενον ἀνώτατον ὅριον (40ὸν ἢ 45ον), οὐχὶ ὅμως καὶ μεγα-

λυτέραν τῶν 50 ἐτῶν, δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 29855|Σ. 514|17.5.1951 ὑ.ἀ., παρεσχέθη ἡ δυνατότης νὰ ἀσφαλισθῶσιν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον. Ἐφ' ὅσον τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα κάμουν χρῆσιν τῆς παρεχομένης αὐτοῖς εὐχερείας, ἀπαλλάσσονται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον συντάξεως (βλ. πλείονα ἐν ἐγκυκλ. 74|1951).

β) Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ἡλικίας τὸ ὑπηρετοῦν παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τῶν Σ.Ε.Κ. προσωπικόν.

γ) Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἐν § α' προϋποθέσεις ἡλικίας τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐργαζόμενον προσωπικὸν τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρίας Κλινοστρωμάτων. Εἰδικῶς ὅμως τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 57935|20.1.1938 ὑ.ἀ. ὑπαχθὲν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου προσωπικὸν τῆς Δ.Ε.Κ. ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως ἀσχέτως ὁρίου ἡλικίας.

δ) Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἐν § α' προϋποθέσεις τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαΐκοῦ), τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

Εἰδικῶς ὅμως τὸ κατὰ τὴν 12.9.1949 ἐν ὑπηρεσίᾳ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαΐκοῦ) καὶ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως συντάξεως ὡς ἀσφαλισθὲν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀρ. 38882|Σ. 903|31.8.1949 ὑ.ἀ. εἰς τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον.

Οἱ λοιποὶ μισθωτοὶ τῶν Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαΐκοῦ), τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Σ.Ε.Κ., τῆς Δ.Ε.Κ. τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. καὶ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως συντάξεως.

II. Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Μακεδονίας-Θράκης).

Τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν διέπει τὸ Καταστατικὸν τὸ ἀνασυνταχθὲν καὶ ἐγκριθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 137|2.1.1929 (Φ.Ε.Κ. Παράρτ. 37|31.1.1929) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἰδίως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 60558|12.6.1940 καὶ 44282|7.12.1942 (Φ.Ε.Κ. 7|10.1.1943 τ. β') ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Παρὰ τῷ ἐν λόγῳ Ταμείῳ ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου (ἄρθρα 1 καὶ 12 τοῦ Καταστατικοῦ):

α) Πάντες οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται ἢ ἐργάται τῶν Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Μακεδονίας-Θράκης), ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, θέσεως καὶ φύλου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν μονιμοποίησιν ἐν τῇ Σιδηροδρομικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὡς ἄνω δικτύου ἄγουσιν ἢ ἦγον ἡλικίαν οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, οὐδὲ μείζονα τῶν 40.

Ἐξαιρετικῶς οἱ κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ Καταστατικοῦ (1929) ὑπηρετοῦντες μόνιμοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται, ἠδύναντο νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸ Ταμεῖον ἀσχέτως ἡλικίας.

β) Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις μετέχει τοῦ Ταμείου καὶ τὸ παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τῶν Σ.Ε.Κ. προσωπικὸν τὸ ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ Δικτύου προερχόμενον.

γ) Οἱ ὑπάλληλοι, τεχνῖται ἢ ἐργάται οἱ προσλαμβανόμενοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Σ.Ε.Κ. ὡς ἔκτακτοι, ἡμερομίσθιοι ἢ ἐπὶ συμβάσει ἢ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον μετέχουν τοῦ Ταμείου ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς προσλήψεώς των, τῇ εὐθύνῃ καὶ ἐγγράφῳ προτάσει τῶν Σ.Ε.Κ.

δ) Τὸ προσωπικὸν τοῦ Γραφείου τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸ Δίκτυον, δύναται νὰ μετέχῃ τοῦ Ταμείου.

Συνεπῶς, ἐκ τοῦ ἀπασχολουμένου εἰς τὸ Δίκτυον Μακεδονίας-Θράκης τῶν Σ.Ε.Κ. προσωπικοῦ ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον Συντάξεως:

α) Οἱ ἐκ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν ἢ ἐργατῶν τῶν Σ.Ε.Κ. μὴ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν μονιμοποίησίν των τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεώς του, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες συμπεπληρωμένον κατὰ τὴν μονιμοποίησίν των τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, πλὴν τῶν ὑπηρετούντων ἀπὸ τοῦ 1929 μονίμων, οἵτινες ὑπῆχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου ἀσχέτως ἡλικίας.

β) Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ἡλικίας τὸ ὑπηρετοῦν παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τῶν Σ.Ε.Κ. προσωπικὸν τοῦ Μακεδονικοῦ Δικτύου.

γ) Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου, τὸ μὴ προερχόμενον ἀπὸ τὸ Δίκτυον, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆχθη εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου.

Οἱ λοιποὶ μισθωτοὶ τῶν Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Μακεδονίας-Θράκης), τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Σ.Ε.Κ. καὶ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Μακεδονίας-Θράκης) ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως συντάξεως.

III. Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων.

Τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν διέπει τὸ Καταστατικὸν τὸ ἀνασυνταχθὲν καὶ ἐγκριθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48577|Σ. 1520|20.11.1939 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 25|23.1.1940 τ. β'), ὡς ἐτροποποιήθη ἰδίως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5138|12.8.1942 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (Φ.Ε.Κ. 90|30.6.1942 τ. β').

Παρὰ τῷ ἐν λόγῳ Ταμείῳ ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου (ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Καταστατικοῦ): α) Πάντες οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, διαμονῆς καὶ φύλου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν πρόσληψιν των ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Δικτύου ἄγουσιν ἡλικίαν οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, οὐδὲ μείζονα τῶν 40 ἐτῶν.

β) Οἱ προσωρινοὶ καὶ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῆς Ἑταιρίας, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, διαμονῆς καὶ φύλου, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐφ' ἅπαξ ἑξαμήνου ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας συνεχοῦς ἢ διακεκομμένης παρὰ τῇ

Ἑταιρίᾳ καὶ ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω προϋπόθεσιν τῆς ἡλικίας.

Δύναται ὡσαύτως νὰ ἀσφαλίζηται εἰς τὸ Ταμεῖον (ἄρθρ. 8 § 3 τοῦ Καταστατικοῦ) καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Γραφείου τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ Δικτύου.

Συνεπῶς, ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως:

α) Οἱ ἔκτακτοι καὶ προσωρινοὶ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῆς ἑταιρίας κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας των (ἐφ' ἅπαξ ὑπολογιζομένου).

β) Τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας (μόνιμον, ἔκτακτον καὶ προσωρινόν, ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται), ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μέχρι συμπληρώσεώς του, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν πρόσληψίν των παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Πάντες οἱ λοιποὶ μισθωτοὶ τῆς Ἑταιρίας ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον συντάξεως. Τὸ προσωπικὸν Γραφείου τοῦ Ταμείου, ἀσφαλιζόμενον παρὰ τῷ Ταμείῳ προαιρετικῶς, θέλει ἐξαιρεθῇ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον συντάξεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος, εἶχεν ἤδη δηλώσει τὴν ἐπιθυμίαν του καὶ εἶχεν ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου.

IV. Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας τῶν Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος.

Τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν διέπει τὸ Καταστατικὸν τὸ ἐγκριθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20901|14.8.1929 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (Φ.Ε.Κ. 314, Παραρτ. τῆς 11.9.1929), ὡς ἐτροποποιήθη ἰδίως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 79713|14.1.1930 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ.

Παρὰ τῷ ἐν λόγῳ Ταμείῳ ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου (ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Καταστατικοῦ):

α) Πάντες οἱ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῆς Ἑταιρίας Γαλλοελληνικῶν Σιδηροδρόμων, ἀνεξαρτήτως φύλου, ἐὰν ἔχωσι συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ δὲν ὑπερβαίνωσι τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Οἱ ἔκτακτοι ἐργάται καὶ τεχνῖται, οἱ συμπληρώσαντες τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐφ' ἅπαξ τριμήνου ἐν συνόλῳ ὁπωσδήποτε ὑπηρεσίας. Τὸ τρίμηνον τοῦτο δὲν λογίζεται ἐκ νέου διὰ τὸν αὐτὸν μέτοχον ἐν περιπτώσει διακοπῆς ἢ ἀλλεπαλλήλων διακοπῶν καὶ ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

β) Οἱ ἐμμισθοι μαθητευόμενοι τῶν διαφόρων κλάδων μετὰ συμπλήρωσιν ἐφ' ἅπαξ τριμήνου ἐν συνόλῳ ὁπωσδήποτε ὑπηρεσίας.

γ) Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου (ἄρθρον 11 τοῦ Καταστατικοῦ).

Συνεπῶς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως:

α) Οἱ ἔκτακτοι ἐργάται, τεχνῖται καὶ ἐμμισθοι μαθητευόμενοι τῆς Ἑταιρίας κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας των (ἐφ' ἅπαξ ὑπολογιζομένου).

β) Τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας (μόνιμοι, ἔκτακτοι καὶ προσωρινοὶ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται), ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεώς του, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν πρόσληψίν των παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

γ) Οἱ ἐμμισθοι μαθητευόμενοι τῆς Ἑταιρίας.

Πάντες οἱ λοιποὶ μισθωτοὶ τῆς Ἑταιρίας, ὡς καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου, ἐξαιροῦνται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον τῆς συντάξεως.

V. Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

Τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν διέπει τὸ Καταστατικὸν τὸ ἐγκριθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 9.7.1908 Β. Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 186|14.7.1908 τ. α'), ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἰδίως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 52046|21.12.1939 (Φ.Ε.Κ. 8|9.1.1940 τ. β') καὶ 23743|10.6.1941 (Φ.Ε.Κ. 100|19.6.1941 τ. β') ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Παρὰ τῷ ἐν λόγῳ Ταμείῳ ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου (ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Καταστατικοῦ):

α) Πάντες οἱ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, μόνιμοι, προσωρινοί, ἔκτακτοι ἢ ἐπὶ συμβάσει, ὡς καὶ οἱ δι' ὡρισμένον χρόνον προσλαμβανόμενοι τοιοῦτοι, ἀνεξαρτήτως φύλου, ἐφ' ὅσον ἄγουν ἡλικίαν κάτω τῶν 40 ἐτῶν.

Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἁμαξοστοιχιῶν καὶ μηχανοστασίου ὁρίζεται ὡριαν ἡλικίας τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των (§ β' τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Καταστατικοῦ).

Οἱ ἑκάστοτε Διευθυνταὶ τῆς Ἑταιρίας μετέχουσι τοῦ Ταμείου ἀδιακρίτως ἡλικίας.

β) Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου καὶ τὸ ὑπηρετικὸν τοιοῦτον, ἐφ' ὅσον δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ Δικτύου, τηρουμένης τῆς ἀνωτέρω προϋποθέσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

γ) Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ἐξαιρέσει τοῦ Ἰατρικοῦ τοιούτου.

Εἰδικῶς τὸ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 52046|21.12.1939 (Φ.Ε.Κ. 8|9.1.1940) ἀποφάσεως προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας θεωρεῖται, ὅτι κέκτηται τὰ προσόντα ἐγγραφῆς καὶ ὡς μέτοχον τοῦ Ταμείου ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, ἐφ' ὅσον ἤθελε καταβάλλει εἰς αὐτὸ τὰς ὁριζομένας παρὰ τοῦ ἑκάστοτε ἐν ἰσχύϊ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου κρατήσεις του, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ, ὃν ἐλάμβανε κατὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα.

Συνεπῶς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως:

α) Οἱ ἐκ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῆς

Ἑταιρίας, πλὴν τῶν Διευθυντῶν ταύτης καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἀμαξοστοιχιῶν καὶ μηχανοστασίου, ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν πρόσληψίν των παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

β) Οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀμαξοστοιχιῶν καὶ τοῦ μηχανοστασίου ἔχοντες συμπληρώσει τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

γ) Οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ταμείων Συντάξεων καὶ Ἀλληλοβοηθείας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν πρόσληψίν των τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, πλὴν τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 52046|21.12.1939 (9.1.1940) ἀποφάσεως καὶ ἀσφαλισθέντων παρὰ τῷ Ταμείῳ βάσει τῆς παρασχεθείσης αὐτοῖς εὐχερείας διὰ τῶν διατάξεων τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

Πάντες οἱ λοιποὶ μισθωτοὶ τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Ἀλληλοβοηθείας τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεως.

Μέρος δεύτερον

Ἀσφάλισις ἀσθενείας

Τὴν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας προστασίαν εἰς τὸ προσωπικὸν α) τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, β) τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, γ) ἐκ τῶν Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ἑλλάδος καὶ δ) τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας παρέχουν ἀντιστοίχως λειτουργοῦντα Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας, διεπόμενα ὑπὸ τοῦ «Κανονισμοῦ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας τοῦ Προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων», ὅστις ἔχει κυρωθῇ διὰ τοῦ Π.Δ. τῆς 17|18 Δεκεμβρίου 1930, συμφώνως τῷ ν. 3752|1929 καὶ ἰσχύει ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων ὡς πρὸς ὡρισμένα σημεῖα ἀφορῶντα ἕνια τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας.

Κατωτέρω παραθέτομεν τὰς διατάξεις τὰς διεπούσας τὴν παρ' ἑκάστῳ τῶν ρηθέντων Ταμείων ἀσφάλισιν, παρέχοντες ὁδηγίας ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν:

I. Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

Α) Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς, δικαιούμενοι τῶν ἀντιστοίχως ἀναγραφομένων παροχῶν:

α) Τὸ μόνιμον προσωπικόν, ἄρρεν ἢ θῆλυ, ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τῶν Σ.Ε.Κ., δικαιούμενον παροχῶν ἀσθενείας εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

β) Οἱ ἐκτακτοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται, ἐργάται καὶ ὑπηρέται τῶν Σ.Ε.Κ., ἀμφοτέρων τῶν φύλων (ἐκτάκτων καὶ προσωρινῶν προσωπικῶν), ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν δωδεκάμηνον συνεχῆ παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. ὑπηρεσίαν, δικαιούμενοι παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος (τῶν χορηγουμένων εἰς τοὺς μονίμους).

γ) Οἱ ἐκτακτοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται, ἐργάται καὶ ὑπηρέται τῶν Σ.Ε.Κ., ἀμφοτέρων τῶν φύλων (ἐκτάκτων καὶ προσωρινῶν προσωπικῶν), ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προσλήψεώς των καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως δωδεκαμήνου συνεχοῦς ὑπηρεσίας παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ., δικαιούμενοι παροχῶν ἀσθενείας εἰς εἶδος. Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως δωδεκαμήνου ὑπηρεσίας μεταπίπτουσιν εἰς τὴν ὑπὸ στοιχεῖον β' προηγουμένην περίπτωσιν. (Ἄρθρον 1 τοῦ Καταστατικοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 11.1.1952 Β.Δ., Φ.Ε.Κ. 39|21.2.1952 τ. α', ἄρθρου 2 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ, ἄρθρων 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1057|1946 Α.Ν., ἄρθρων 1 τοῦ ἀπὸ 17|24.7.1948 Β.Δ., Φ.Ε.Κ. 190|24.7.1952 τ. α', καὶ ὑπ' ἀριθ. 2939|3784|6.9.1952 ἐγγράφων Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.).

Συνεπῶς, ἅπαν τὸ παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, ἀσχέτως χρόνου ὑπηρεσίας, ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

Ὡσαύτως ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., ὡς καὶ τὸ ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν τοιοῦτον τὸ ἔχον συμπληρώσει 12μηνον τοὐλάχιστον συνεχῆ ὑπηρεσίαν παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ.

Τὸ μὴ συμπληρῶσαν 12μηνον τοὐλάχιστον συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Β) Ὡσαύτως ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ ἐν λόγῳ Ταμείῳ, ὑπὸ τοὺς κατωτέρω ἀναγραφομένους ὅρους, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 817|5.2.1947 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν, τὴν ἐκδοθεῖσαν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 1854|1944, κυρωθέντος συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 500|30.5.1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου:

α) Ἅπαν τὸ μόνιμον καὶ ἔκτακτον προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν.

β) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ μόνιμον καὶ ἔκτακτον προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο.Ε.Α.Σ.).

γ) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Σ.Ε.Κ.

δ) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ταμείων Συντάξεως τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., ὡς καὶ τὸ μόνιμον καὶ ἔκτακτον προσωπικὸν τῶν ἐν λόγῳ Ταμείων.

ε) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

στ) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

ζ) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας σιδηροδρομικῶν ἔργων τοῦ ν. 575.

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα χορηγοῦνται παροχαὶ ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα, ἐὰν εἶναι ἤδη ἠσφαλισμένα παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας δύνανται νὰ ζητήσωσι δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας τῶν Σ.Ε.Κ. τὴν ὑπαγωγήν των εἰς τὸ παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ

ἀσφάλισιν κατά τῆς ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ αἴτησίς των αὕτη γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τοῦ Ταμείου παύουσιν ὑπαγόμενα εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν μόνον διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Π. Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς δικαιούμενοι τῶν ἀντιστοίχως ἀναγραφομένων παροχῶν:

α) Τὸ μόνιμον προσωπικόν, ἄρρεν ἢ θῆλυ, ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, δικαιούμενον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἶδος.

β) Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται, ἐργάται καὶ ὑπηρέται τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ἀμφοτέρων τῶν φύλων (ἐκτάκτων καὶ προσωρινῶν προσωπικόν), ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν δωδεκάμηνον συνεχῆ ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ, δικαιούμενοι παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος (ὧν χορηγουμένων εἰς τοὺς μονίμους).

γ) Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι, τεχνῖται, ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ἀμφοτέρων τῶν φύλων (ἐκτάκτου καὶ προσωρινοῦ προσωπικοῦ), ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προσλήψεώς των καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως δωδεκαμήνου συνεχοῦς ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, δικαιούμενοι παροχῶν ἀσθενείας εἰς εἶδος. Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 12μήνου ὑπηρεσίας μεταπίπτουσιν εἰς τὴν ὑπὸ στοιχεῖον β' προηγουμένην περίπτωσιν. (Ἄρθρον 1 τοῦ Καταστατικοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 11.1.1952 Β. Διατάγματος, Φ.Ε.Κ. 33|21.2.1952 τ. α', ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ, ἄρθρον 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1057|1946 Α.Ν., ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 19.6.1947 Β. Διατάγματος, Φ.Ε.Κ. 137|5.7.1947 τ. α' καὶ ὑπ' ἀριθ. 12113|3.7.1952 ἔγγραφον τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας).

Συνεπῶς, ὅταν τὸ παρὰ τοῖς Σιδηροδρόμοις Θεσσαλίας ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, ἀσχέτως χρόνου ὑπηρεσίας, ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

Ὡσαύτως ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ὡς καὶ τὸ ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν τοιοῦτον τὸ ἔχον συμπληρώσει 12μηνον τοὐλάχιστον συνεχῆ ὑπηρεσίαν παρὰ τοῖς αὐτοῖς Σιδηροδρόμοις.

Τὸ μὴ συμπληρῶσαν 12μηνον τοιαύτην συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τοὺς κλάδους παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν, ὅτι εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον ἀσφαλίζονται, ἐπὶ τοὺς κατωτέρω ἀναγραφομένους ὅρους, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 516|5.2.1945 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας, τὴν ἐκδοθεῖσαν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 1854|1944, κυρωθέντος συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 300|30.5.1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου:

α) Τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας,

β) τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας καὶ

γ) τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ., τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα χορηγοῦνται παροχαὶ ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα, ἂν εἶναι ἤδη ἠσφαλισμένα παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας, δύνανται νὰ ζητήσωσι, δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, τὴν ὑπαγωγήν των εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ αἴτησίς των αὕτη γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τοῦ Ταμείου, παύουσιν ὑπαγόμενα εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, ὑπάγονται δὲ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Τέλος εἰς τὴν παρὰ τῷ ἐν λόγῳ Ταμείῳ ἀσφάλισιν ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ τελευταίου τούτου Ταμείου, ἐξαιρούμενον συνεπῶς τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως δι' ἀμφοτέρους τοὺς κλάδους ἀσθενείας.

Ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας ἰσχύουσιν ἀπολύτως τὰ ἀνωτέρω διαλαμβανόμενα περὶ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, πλὴν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν αὐτῶν Σιδηροδρόμων καὶ τοῦ ἐν γένει Προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ Ταμείων Συντάξεως καὶ Ἀλληλοβοηθείας. (Ἄρθρον 1 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 11.1.1952 Β. Διατάγματος, Φ.Ε.Κ. 30|21.2.1952 τ. α', ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ, ἄρθρον 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8057|1946 Α.Ν., ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 7.7.1948 Β. Διατάγματος, Φ.Ε.Κ. 197|2.8.1948 τ. α' καὶ ὑπ' ἀριθ. 10239|21.7.1952 ἔγγραφον τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων.

Ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας ἰσχύουσιν ἀπολύτως τὰ ἀνωτέρω διαλαμβανόμενα περὶ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, πλὴν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν αὐτῶν Σιδηροδρόμων καὶ τοῦ ἐν γένει Προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ Ταμείων Συντάξεως καὶ Ἀλληλοβοηθείας. (Ἄρθρον 1 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 11.1.1952 Β. Διατάγματος, Φ.Ε.Κ. 30|21.2.1952 τ. α', ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ, ἄρθρον 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8057|1946 Α.Ν., ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 7.7.1948 Β. Διατάγματος, Φ.Ε.Κ. 197|2.8.1948 τ. α' καὶ ὑπ' ἀριθ. 10239|21.7.1952 ἔγγραφον τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων.

III. Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων.

IV. Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς, δικαιούμενοι τῶν ἀντιστοίχως ἀναγραφομένων παροχῶν:

α) Τὸ μόνιμον προσωπικόν, ἄρρεν ἢ θῆλυ, ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τῶν Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος, δικαιούμενον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

β) Οἱ ἐκτακτοι καὶ προσωρινοὶ ὑπάλληλοι, τεχνῖται, ἐργάται καὶ ὑπηρέται τῶν Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος ἀμφοτέρων τῶν φύλων (ἐκτάκτων καὶ προσωρινῶν προσωπικῶν) ἀπὸ τῆς προσλήψεως των παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ καὶ ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας των παρ' αὐτῇ, δικαιούμενοι παροχῶν ἀσθενείας εἰς εἶδος.

("Αρθρον 1 τοῦ Καταστατικοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 11.1.1952 Β.Δ., Φ.Ε.Κ. 39|21.2.1952 τ. α', ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ καὶ ὑπ' ἀριθ. 205|30.6.1952 ἐγγράφων τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε.).

Συνεπῶς τὸ μόνιμον πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος ἐξαιρεῖται τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως δι' ἀμφοτέρους τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

Ἀντιθέτως τὸ ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν προσωπικὸν τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας, ἀσχέτως χρόνου ὑπηρεσίας των, ἐξαιρεῖται μὲν τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, ὑπάγεται ὅμως εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν, ὅτι εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον ἀσφαλίζονται, ὑπὸ τοὺς κατωτέρω ἀναγραφομένους ὅρους, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 516|5.2.1945 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας, τὴν ἐκδοθεῖσαν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 1854|1944, κυρωθέντος συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 300|30.5.1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου:

α) τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῶν Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ἑλλάδος.

β) τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καὶ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ἑλλάδος καὶ

γ) τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καὶ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα χορηγοῦνται παροχαὶ ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα, ἐὰν εἶναι ἤδη ἠσφαλισμένα παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας, δύνανται νὰ ζητήσωσι, δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ἑλλάδος, τὴν ὑπαγωγήν των εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ αἰτησίς των αὕτη γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τοῦ Ταμείου, παύουσιν ὑπαγόμενα εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, ὑπάγονται δὲ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα".

Μέρος τρίτον

Ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας

Ὡς καὶ διὰ προηγουμένων μας διαταγῶν ἐγνωρίσαμεν, ἅπαν τὸ προσωπικὸν 1) τῶν Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος, 2) τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων καὶ 3) τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ὡς καὶ τὸ ἐκ τοῦ παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ συνδεόμενον μετὰ τῆς ὑπηρεσίας διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπάγεται ἀπὸ τῆς 21.6.1951 εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀνεργίας, κατοχυρωθείσης διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1545|1950.

Μέρος τέταρτον

Προστασία στρατευομένων

Ἅπαν τὸ προσωπικὸν 1) τῶν Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος, 2) τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων καὶ 3) τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ὡς καὶ τὸ ἐκ τοῦ παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ συνδεόμενον μετὰ τῆς ὑπηρεσίας διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054|1952.

Περὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω προσωπικοῦ παραπέμπομεν εἰς τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 120|1952, 156|1952, 231|1952 ἐγκυκλίων διαταγῶν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48206|837|26.8.1952 διαταγῆς μας πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα παρασχεθείσας ὁδηγίας.

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

α) Ὡς καὶ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 23342|1947 καὶ 10|1951 ἐγκυκλίων διαταγῶν μας ἐγνωρίσαμεν, ἅπαν τὸ προσωπικόν, τὸ προσλαμβανόμενον, ἐγκρίσει τοῦ Συμβουλίου Ἀποκαταστάσεως Σιδηροδρόμων, εἰδικῶς διὰ τὰ ἔργα ἀποκαταστάσεως τοῦ δικτύου τῶν Σ.Ε.Κ., ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν δι' ὅλους τοὺς κλάδους, μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν ὑπὲρ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. ὑφισταμένων Εἰδικῶν Ταμείων.

β) Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1648|1951 νόμου (Φ.Ε.Κ. 15|11.1.1951) οἱ συνταξιοῦχοι ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κλαδικῶν Ταμείων ὑπάγονται διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἀντιστοίχως ὑφισταμένου διὰ τὸ προσωπικὸν ἑκάστου δικτύου Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας.

γ) Διὰ τὴν περὶ τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις κρίσιν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν πλείστων εἰδικῶν προϋποθέσεων, τὰς ὁποίας θέτουν αἱ ἀνωτέρω μνησθεῖσαι διατάξεις τῶν Κανονισμῶν τῶν Ταμείων (ὡρισμένη ἡλικία, ἔνταξις εἰς ὀργανικὰς θέσεις κλπ.), προϋποθέσεων ἰδίᾳ τῶν ὁποίων εἶναι πράγματι δυσχερεστάτη ἡ ἐξακρίβωσις, σκόπιμον εἶναι νὰ δέχεσθε κατ' ἀρχὴν τὴν ἄποψιν τῶν ἁρμοδίων κυρίως διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων Εἰδικῶν Ταμείων, ἡ ὁποία καὶ θὰ

έχη έκφρασθή διά της ύπαγωγής ή μή είς την παρ' αύτοίς άσφάλισιν των περί ών θά πρόκειται έκάστοτε προσώπων.

Ούτω θά θεωρηθή, ότι ύπάγονται είς την παρά τώ Ι.Κ.Α. άσφάλισιν μόνον τά μή ύπαγόμενα είς την άσφάλισιν των ώς άνω Ταμείων πρόσωπα, έκτός βεβαίως, έάν είτε οί ίδιοι οί ένδιαφερόμενοι, είτε ή ύπηρεσία, άμφιβάλλουν διά την όρθην κρίσιν τοῦ Ταμείου, ὁπότε βεβαίως δέον νά κρίνεται μετά προσοχής ή συνδρομή, είς τάς συγκεκριμένας περιπτώσεις, των προϋποθέσεων, συμφώνως πρός τά άνωτέρω.

Έπειδή όμως είς τάς περιπτώσεις, καθ' άς ύπό των καταστατικών διατάξεων τοῦ οίκείου Ταμείου άπαιτείται διά την ύπαγωγήν είς την παρ' αύτώ άσφάλισιν ή μή συμπλήρωσις έκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ώρισμένης ήλικίας, θά δημιουργηθή ζήτημα άναδρομικής ύπαγωγής είς την παρά τώ Ι.Κ.Α. άσφάλισιν των έκ των προσώπων τούτων κακώς ύπαχθέντων είς την άσφάλισιν τοῦ Είδικοῦ Ταμείου μετά την διαπίστωσιν της πλήνης, έφιστώμεν την προσοχήν, ὅπως μή άποδέχεσθε ούδεμίαν τοιαύτην άναδρομικήν άσφάλισιν άνευ προηγουμένης μεθ' ήμῶν συνεννοήσεως. *(Έγκύκλ. 254/1952 της Γενικής Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρός τά Υποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Άρμοδιότης όργάνων της άσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καί ιεραρχικός έλεγχος πράξεων τούτων.

Α') Άρμοδιότης όργάνων άσφαλίσεως.

1. Διευθυντής Περιφερειακοῦ Υποκαταστήματος. Κατά τό άρθρ. 14 § 8 ν. 1846 καί την ύπ' άριθ. 21/1950 άπόφασιν τέως Διοικητοῦ τοῦ Ίδρύματος «περί Όργανισμοῦ Υπηρεσιών Ι.Κ.Α.» ό Διευθυντής τοῦ Περιφερειακοῦ Υποκαταστήματος άποφασίζει έπί παντός ζητήματος άφορῶντος την πραγμάτωσιν της άσφαλιστικής σχέσεως καί τάς συνεπείας αύτης.

Τά είδικώτερα θέματα, έφ' ών δύναμει της γενικής ταύτης διατάξεως είναι άρμόδιος ό Διευθυντής Περιφερειακοῦ Υποκαταστήματος, άπαριθμοῦνται ὑπό των άρθρων 2—4 Κ.Α.Α., τοῦ τελευταίου τούτων (άρθρ. 4ον) ισχύοντος ὡς έτροποποιήθη ὑπό της ὑπ' άριθ. 33494/Γ. 227/28.6.1952 άποφάσεως Υπουργοῦ Έργασίας (βλ. έγκύκλ. 181/1952).

Κατά συνέπειαν ό Διευθυντής Περιφερειακοῦ Υποκαταστήματος έχει άποφασιστικήν άρμοδιότητα έπί ύποθέσεων, αίτινες έχουν ὡς άντικείμενον:

α) Έπί της άσφαλιστικής σχέσεως.

1) Την ύπαγωγήν είς την άσφάλισιν ή τον άπ' αύτης άποκλεισμόν προσώπων έξ οίασδήποτε αίτίας καί την κατάταξιν των ήσφαλισμένων είς μισθολογικάς κλάσεις.

2) Ένστάσεις κατά τοῦ περιεχομένου των άσφαλιστικών δελτίων καί τοῦ ύπολογισμοῦ των έκ τοῦ δελτίου έμφαινομένων είσφορῶν, ὡς καί άμφισβητήσεις σχετικάς μέ την άντικατάστασιν των δελτίων.

3) Τόν καθορισμόν τοῦ ύποχρέου είς καταβολήν είσφορῶν έργοδότου, έτι δέ καί τόν καταλογισμόν έλλιπῶς καταβληθεισῶν είσφορῶν.

4) Την άνάληψιν ύπό της ύπηρεσίας τοῦ Ίδρύματος της ύποχρεώσεως πρός έπικόλλησιν ένσήμων.

5) Την έπιβολήν προσθέτων τελῶν διά καθυστερουμένας είσφοράς καί τόκους.

6) Την προσωρινήν συνέχισιν της άσφαλίσεως.

7) Αίτησιν περί έπιστροφής άδικαιολογήτως ή πλεονασμένως καταβληθεισῶν είσφορῶν.

8) Την έπιβολήν διά την μή τήρησιν των κανόνων της ύγιεινής καί άσφαλείας προσθέτων τελῶν είς βάρος έργοδοτῶν.

β) Έπί της άσφαλίσεως κατά της άσθενείας.

1) Την άναγνώρισιν της ίκανότητος ὡς άμέσου ή έμμέσου ήσφαλισμένου κατά της άσθενείας.

2) Τό δικαίωμα πρός παροχήν φαρμακευτικής, ὡς καί ίατρικής άντιλήψεως.

3) Την παροχήν έπιδόματος άσθενείας.

4) Τό δικαίωμα πρός παροχήν περιθάλψεως έν νοσοκομείω ή μαιευτηρίω.

5) Τό δικαίωμα πρός παροχήν τῶν έξόδων κηδείας.

6) Τό δικαίωμα πρός μετακίνησιν άσθενοῦς είτε μόνου είτε μετά συνοδοῦ.

7) Τό δικαίωμα πρός παροχήν έπιδόματος κυοφορίας καί λοχείας, ὡς καί βαπτίσματος τοκετοῦ.

8) Την διαπίστωσιν της ύπάρξεως έργατικοῦ άτυχήματος ή έπαγγελματικής άσθενείας καί άναγνώρισιν δικαιώματος έπί τάς σχετικάς παροχάς.

9) Την παροχήν προσθέτου περιθάλψεως.

10) Την διακοπήν, ὁριστικήν ή προσωρινήν, ή στέρησιν τῶν πάσης φύσεως παροχῶν άσθενείας, την έκπτωσιν άπό τοῦ έπί τούτων δικαιώματος, ὡς καί συμψηφισμόν πρός παροχάς είς χρῆμα άσθενείας ή συντάξεων πρός άπόσβεσιν οίασδήποτε όφειλῆς δικαιούχου πρός τό Ίδρυμα.

γ) Έπί της άσφαλίσεως κατά της άναπηρίας, γήρατος καί θανάτου.

1) Την άναγνώρισιν συντάξεων καί έπιδομάτων άναπροσαρμογῆς.

2) Την παροχήν της ὑπό τοῦ άρθρου 30 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 προβλεπομένης ίδιαιτέρας προνοίας ύπέρ τῶν συνταξιούχων καί τόν καθορισμόν τῶν μέτρων πρός άρσιν της άναπηρίας καί τῶν συνεπειῶν της μή συμμορφώσεως πρός ταῦτα.

3) Την μείωσιν, άναστολήν, διακοπήν ή καί στέρησιν τῶν παροχῶν συντάξεων άναπηρίας, γήρατος, θανάτου καί έπιδομάτων άναπροσαρμογῆς καί έκπτωσιν άπό τοῦ έπί τούτων δικαιώματος.

4) Την προεξόφλησιν συντάξεων.

δ) Έπί της άσφαλίσεως κατά της άνεργίας.

Την άναγνώρισιν δικαιώματος έπί τάς παροχάς τοῦ κλάδου άνεργίας, ὡς καί την διακοπήν, ὁριστικήν ή προσωρινήν, ή άναστολήν της χορηγήσεως τῶν παροχῶν τούτων καί την έκπτωσιν άπό τοῦ έπί τούτων δικαιώματος.

ε) *Ἐπὶ τῶν παροχῶν στρατεύσεως.*

Τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος διὰ τὴν λῆψιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τοῦ ποσοῦ τούτου, ὡς καὶ τὴν ἀναστολήν, διακοπὴν τῆς χορηγήσεως τούτου ἢ τὴν ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τούτου δικαιώματος.

στ) *Γενικῶς.*

1) Τὸν καθορισμὸν τῶν ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἢ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας, τῆς ὀφειλομένης εἰς ὅλον τοῦ ἐργοδότου, προκληθεισῶν ἐκ πραγματοποιήσεως παροχῶν δαπανῶν.

2) Αἴτησιν πρὸς καταλογισμὸν εἰς βάρος ἰατροῦ διὰ ἀδικαιολογήτως χορηγουμένας παροχὰς καὶ ἀποτίμησιν τῶν εἰς εἶδος χορηγηθεισῶν τοιούτων.

3) Καταλογισμὸν κακῶς χορηγηθεισῶν εἰς χρῆμα παροχῶν εἰς βάρος τῶν ἐντειλαμένων αὐτὰς ὀργάνων ἢ εἰς βάρος τῶν λαβόντων ταύτας.

2) *Διευθυντὴς Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος.* Ὁ Διευθυντὴς Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος ἔχει ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω ἁρμοδιότητας τοῦ Διευθυντοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος, πλὴν τῶν ὑπὸ στοιχ. γ', ἤτοι τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀναπηρίας — γήρατος — θανάτου. Δυνάμει ὅμως τῆς ὑπ' ἀριθ. 33124|Ι. 227|28.6.1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ν' ἀνατεθῇ εἰς τὸν Διευθυντὴν Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος ἡ ἁρμοδιότης ν' ἀποφασίζῃ ἐπὶ αἰτήσεων περὶ ἀπονομῆς συντάξεων καὶ ἐπιδομάτων ἀναπροσαρμογῆς ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ἡ σχετικὴ ἀπόφασις θέλει ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τῆς Τ.Δ.Ε. τοῦ αὐτοῦ Ὑποκαταστήματος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον προσδίδει εἰς ταύτην ἰσχὺν ἐπὶ τετράμηνον καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον καὶ μόνον καθιστᾷ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν ὁριστικήν.

3) *Τοπικὴ Διοικητικὴ Ἐπιτροπή.* Ἡ Τοπικὴ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος, ὡς καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. (βλ. Κανονισμὸν ἁρμοδιοτήτων Τ.Δ.Ε. τοῦ Ι.ΚΑ., ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας 69146|1.654|3.1.1952) καὶ ἡ Τ.Δ.Ε. Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος:

1) Ἀποφαίνεται ἐπὶ αἰτήσεων θεραπείας κατὰ πᾶσης φύσεως ἀποφάσεων τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἀφορωσῶν τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τὴν διάρκειαν τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, τὸν ὑπολογισμὸν καὶ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν καὶ ἐκδίδει ὁριστικὰς καὶ ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις.

2) Προτείνει τὸν καθορισμὸν τῶν ὁρίων τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως καὶ τὴν αὔξησιν Παραρτημάτων.

3) Προτείνει τὴν ἀποτίμησιν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν τῶν ἐργοδοτῶν τῆς περιφερείας της πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους, καὶ

4) Προτείνει τὴν κατάταξιν εἰς μισθολογικὰς κλίσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, ὡς καὶ τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, οἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος.

Β') Αἰτήσεις θεραπείας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Α.Ν. 1846 καὶ τοῦ ἄρθρου 39 Κ.Α.Α. ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεων γενομένων ἐξ ἀποφάσεων ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἐλέγχου τῆς ὀρθότητος τῆς ἀμφισβητουμένης ἀποφάσεως τὸ ἀμέσως ἀνώτερον ἱεραρχικῶς ἀσφαλιστικὸν ὄργανον, τὸ ὁποῖον ἐπανεξετάζον τὴν ἀπόφασιν ἀποφαίνεται ὁριστικῶς, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ὑποβληθῇ αἴτησις θεραπείας ἀπὸ μέρους παντὸς ἔχοντος συμφέρον. Κατὰ τὸν αὐτὸν Κ.Α.Α ἀμέσως ἀνώτερον ἀσφαλιστικὸν ὄργανον εἶναι:

α) Τοῦ Διευθυντοῦ Ὑποκαταστήματος ἡ οἰκεία Τ.Δ.Ε.

β) Τῆς Τ.Δ.Ε. Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος ἡ Τ.Δ.Ε. τοῦ εἰς ὃ ὑπάγεται Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος.

γ) Τῆς Τ.Δ.Ε. Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος.

Δεδομένου ὅμως ὅτι νῦν ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς πραγματώσεως τῆς ἀσφαλίσεως εἰς πρῶτον βαθμὸν ἀποφαίνεται ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος, μόνον κατὰ τῆς ἀποφάσεως τούτου εἶναι δυνατὴ ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως θεραπείας, ταύτης ἀσκουμένης ἐνώπιον τῆς οἰκείας Τ.Δ.Ε.

Ὡσαύτως, δεδομένου ὅτι ἐπὶ αἰτήσεων ἀπονομῆς συντάξεως μόνον τοῦ Διευθυντοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος ἡ ἀπόφασις τυγχάνει ὁριστική, μόνον κατ' αὐτῆς εἶναι δυνατὴ ἡ ἄσκησις αἰτήσεως θεραπείας ἐνώπιον τῆς Τ.Δ.Ε. τοῦ αὐτοῦ Ὑποκαταστήματος.

Γ') Οἰκοθεν ἀνάκλησις πράξεων.

Καὶ ἄλλοτε παρεσχέθη εἰς ἡμᾶς ἡ εὐκαιρία νὰ τονίσωμεν, ὅτι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς χρηστῆς διοικήσεως καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ὑπηρεσίας ἐνδείκνυται ἡ εὐρεῖα χρῆσις τοῦ μέτρου τῆς οἰκοθεν ἀνακλήσεως πεπλανημένων πράξεων, ὁσάκις τὸ ἐκδὸν ταύτας ὄργανον ἐκ τῶν προσαγομένων στοιχείων πείθεται περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῆς γενομένης ἐνεργείας. Τὸ μέτρον τοῦτο, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπαλλάσσει τὴν ὑπηρεσίαν περιττῶν διαδικαστικῶν διατυπώσεων καὶ ἀπωλείας χρόνου, ἀνταποκρίνεται πληρέστερον πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἡ ὁποία ἄξιοι τὰ ὄργανα ταύτης αὐτοκλήτους παραστάτας τοῦ ἠσφαλισμένου.

Εἶναι ἐξ ἄλλου ἀκατανόητον ὁ ἐπὶ αἰτήσεώς τινος ἐκδοὺς ἀπορριπτικὴν ἀπόφασιν Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος, ὑποβαλλομένης αἰτήσεως θεραπείας, νὰ ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Τ.Δ.Ε. εἰσηγούμενος ἐγκριτικῶς, ἀντὶ νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἄμεσον ἔκδοσιν ἀνακλητικῆς πράξεως.

Δ') Ἱεραρχικὸς ἔλεγχος πράξεων ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως.

Αἱ περὶ ὧν ἀνωτέρω ἀποφάσεις τῶν Τ.Δ.Ε., ὡς καὶ αἱ εἰς πρῶτον βαθμὸν ἐκδιδόμεναι πράξεις τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων, ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑποκειμενικῶν διοικητικῶν πράξεων τῶν δημιουργικῶν δικαιωμάτων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι διὰ τούτων ἐξατομικεύονται οἱ γενικοὶ καὶ ἀφῃρημένοι κα-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2279|1952 ΝΟΜΟΣ

Περί ρυθμίσεως ζητημάτων συνδεομένων μέ τόν Ο.ΔΙ.Σ.Υ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 301 τής 10 Όκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι όμοφώνως μετά τής Βουλής, άποφασίζομεν καί διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Ό διά τού Α.Ν. 1786|1951, έν συνδυασμώ πρός τήν άπό 26.11.1951 άπόφασιν τών Ύπουργών Συντονισμού καί Οίκονομικών, καθορισθείς χρόνος ύπάρξεως καί λειτουργίας τού Ο.ΔΙ.Σ.Υ. λήγων τήν 31.12.1952, παρατείνεται μέχρις ότου, δι' άποφάσεως τών Ύπουργών Συντονισμού καί Οίκονομικών, καθορισθή τό χρονικόν σημείον καταργήσεως τούτου.

Άρθρον 2

1. Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τού Ο.ΔΙ.Σ.Υ., συνιθέμενον έξ έπτά μελών, συγκροτείται καί άντικαθίσταται δι' άποφάσεως τών Ύπουργών Συντονισμού καί Οίκονομικών. Διά τήν ύπαρξιν άπαρτίας είς τάς συνεδριάσεις τούτου άπαιτείται ή παρουσία έπτά μελών αύτού μετά τού Προέδρου ή τούτου καλυομένου τού Άντιπροέδρου, πρός λήψιν δέ έγκύρων άποφάσεως ή δμόφωνος γνώμη πέντε μελών αύτού.

Δι' άποφάσεως τών Ύπουργών Συντονισμού καί Οίκονομικών καθορίζονται αί έν γένει άμοιβαί καί τά έξοδα κινήσεως τών μελών καί τού Προέδρου τού άναφερομένου Συμβουλίου, έν τε τή ίδιότητι αύτών ώς μελών τού Συμβουλίου τής Διοικούσης Έπιτροπής, ώς καί δι' οίανδήποτε άλλην άνατιθεμένην είς έκαστον έξ αύτών έργασίαν, ώς έπίσης καί τού παρά τώ αύτώ Όργανισμώ Β. Έπιτρόπου.

Ή είς προσωπικόν πλήρωσις τών άναγκών τού Ο.ΔΙ.Σ.Υ. είτε διά διορισμού, είτε δι άποσπάσεως έξ άλλων κρατικών ύπηρεσιών καί όργανισμών διά τε τό ύπηρετούν ήδη, ώς καί τό έφεξής προσληφθησόμενον προσωπικόν δέν ύπόκειται είς τούς περιορισμούς καί τάς ύποχρεώσεις τάς έξ είδικών ή γενικών διατάξεων πρός τούς έργοδότας έπιβαλλομένας. Ό δέ καθορισμός τών έν γένει άπολαχών καί άμοιβών τού προσωπικού, τών μελών τού Συμβουλίου, ώς καί τού παρά τώ αύτώ Όργανισμώ Β. Έπιτρόπου, δύναται νά ένεργηθή καί κατά παρέκκλισιν τών σχετικώς ίσχυσάντων είδικών ή γενικών διατάξεων.

. . . . . .

Άρθρον 11

Έπιτρέπεται είς τούς Ύπουργούς Συντονισμού καί Οίκονομικών, όπως διά κανονίζουν καί ρυθμίζουν πάσαν λεπτομέρειαν καί πάν ζήτημα προκαλούμενα κατά τήν έφαρμογήν τού παρόντος νόμου.

Άρθρον 12

Ή ίσχύς τού παρόντος νόμου άρχεται άπό τής είς τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αύτού.

Ό παρών Νόμος, ψηφισθείς ύπό τής Βουλής καί παρ' Ήμών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως καί έκτελεσθήτω ώς νόμος τού Κράτους.

Έν Άθήναις τή 10 Όκτωβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί άναστολής χορηγήσεως άδειών Α.Ν. 539|

νόνες καί προσαρμόζονται είς ώρισμένην συγκεκριμένην περίπτωσιν καί άναφορικώς πρός ώρισμένον πρόσωπον. Διοικητικαί όμως πράξεις, οΐαι κατά τ' άνωτέρω έκτεθέντα αί ώς άνω άποφάσεις, έπεται ότι, κατά γενικόν τού Διοικητικού Δικαίου κανόνα, ύπόκεινται είς τόν ίεραρχικόν έλεγχον τής προϊσταμένης άρχής, ήτις έπιλαμβανομένη— είτε αύτεπαγγέλτως, είτε έπί τή ύποβολή αύτή ίεραρχικής προσφυγής—τού άνήκοντος αύτή ίεραρχικού έλέγχου τών πράξεων τής ίεραρχικώς ύφισταμένης ταύτης άρχής, νομικήν κέκτηται ύποχρέωσιν ν' άκυροί τάς παρανόμους αύτής πράξεις. Ή άσκησις τού ίεραρχικού έλέγχου έξυπακούεται έκ τής μεταξύ τών διοικητικών άρχών ίεραρχικής σχέσεως, χωρίς ν' άπαιτήται ν' άναγνωρίζηται ή άσκησις αύτού δι' είδικής νομοθετικής διατάξεως.

Τό Δ. Σ. τού Ι.Κ.Α. είναι ίεραρχικώς άνώτερον διοικητικόν όργανον άπασών τών ύπηρεσιών τού Ίδρύματος, διότι άποτελεί τό κύριον όργανον τού Ι.Κ.Α., όπερ διοικεί τό Ίδρυμα καί έπαγρυπνεί είς τήν διοίκησιν αύτού καί μερίμνᾳ διά τε τήν είσπραξιν τών πόρων αύτού καί τήν χορήγησιν τών παροχών τής άσφαλίσεως διά τών οίκείων Ύποκαταστημάτων καί παρακολουθεί καί έποπτεύει πάσας τάς ύπηρεσίας καί όργανα τού Ίδρύματος. Τό Δ. Σ. έπομένως, ώς προϊσταμένη διοικητική άρχή, ένασκούν τόν προσήκοντα διοικητικόν έλεγχον έπί τών πράξεων τών ύφισταμένων αύτού όργάνων καί όργάνων, έπιλαμβάνεται, ώς άνωτέρω έξετέθη, ού μόνον συνεπεία ύποβολής αύτώ αίτήσεως τινος, άλλά καί αύτεπαγγέλτως τού έλέγχου τής νομιμότητος τών άποφάσεων τών Διευθυντών τών Ύποκαταστημάτων, άν ήθελε λάβει γνώσιν συνεπεία άσκησεως έποπτικού έλέγχου ή συνεπεία άναφοράς ένδιαφερομένων, ώς καί τών άποφάσεων τών Τ.Δ.Ε., άν λαμβάνει γνώσιν καί διά τών ύποβαλλομένων αύτώ κατά τό άρθρον 7 § 9 τού Κανονισμού συνθέσεως ύπηρεσιών τού Ίδρύματος πρακτικών τών συνεδριάσεων αύτών, δυνάμενον ν' άνακαλέσῃ ή τροποποιήσῃ άποφασιν ταύτην, άν φρονῆ ότι αύτη έλήφθη κατά παράβασιν τών Νόμων, τών Κανονισμών ή τών είς έκτέλεσιν τούτων έγκυκλίων διαταγών τής Διοικήσεως. *(Έγκύκλ. 215|1952 τής Γενικής Διευθύνσεως τού Ι.Κ.Α. πρός τά Ύποκαταστήματα τού Ι.Κ.Α.).*

1945 εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1952.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 324 τῆς 15ης Νοεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 756|1952 ταυτάριθμον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἀναστέλλομεν καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν τὴν χορήγησιν τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 539|1945 παρεχομένων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν διὰ τὸ ἔτος 1952 εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Νοεμβρίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

340872|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 2195|1952 καὶ ἐπὶ τῶν θεραπαινίδων τῶν ἀναπήρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 237 τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 2195|1952 καὶ 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. Φ. 195506|3|93 τοῦ 1952 ἐγγράφῳ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ πρότασιν, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνοντες κατὰ 20 ο|ο τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α.Ν. 1939|1951 προβλεπόμενον μηνιαῖον μισθὸν τῶν θεραπαινίδων τῶν ἀναπήρων, ὁριζομεν τοῦτον εἰς δραχμὰς ἑξακοσίας ἑξήκοντα χιλιάδας (660.000) μηνιαίως.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, δημοσιευθησομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1952

65778|2050|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ παρατάσεως τῆς καταβολῆς τῆς χορηγηθείσης προσαυξήσεως κατὰ 20ο|ο ἐπὶ τῶν συντάξεων τῶν συνταξιούχων τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ' 237 τῆς 14 Νοεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 806|1936 περὶ προστασίας ψυματικῶν, καρδιοπαθῶν καὶ ἐξ ἀδενοπαθείας πασχόντων ἐ. θ.ο., 2) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 19|1944, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 25231|926|14.4.1952 κοινὴν ἀπόφασιν ἡμῶν, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5969|10.10.1952 ἀναφορὰν τοῦ Οἴκου Ναύτου, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν τὴν καταβολὴν τῆς χορηγηθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25231|926|14.4.1952 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως προσαυξήσεως κατὰ 20ο|ο ἐπὶ τῶν συντάξεων τῶν συνταξιούχων Ο.Ν. καὶ τῶν οἰκογενειῶν ἀποβιωσάντων συνταξιούχων Ο.Ν. ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει ἡ προμνησθεῖσα κοινὴ ἀπόφασις, ἐπὶ ἑξάμηνον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1952

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Μὲ τὸν ν. 2054|1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 490) ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1952 ἀπηλλάγησαν οἱ ἐργοδόται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῶν κατὰ τὸν ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη καὶ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως (βλέπε κωδικοποίησιν τῶν ἰσχουσῶν διατάξεων, γενομένην ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ μας, ἐν Τόμῳ 7ῳ σελ. 581), ἐπιδομάτων μισθοῦ πρὸς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς αὐτῶν.

Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη, ἔναντι τῆς εἰσφορᾶς, ἡ ὁποία ἐπεβλήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. καὶ ἐβαρύνει ἀποκλειστικῶς αὐτάς, ἀνελήφθη ὑπὸ τοῦ συσταθέντος παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. «Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ στρατευομένων μισθωτῶν».

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐκ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τῆς περὶ στρατευομένων μισθωτῶν κειμένης νομοθεσίας καθοριζομένων ἐπιδομάτων οἱ στρατευόμενοι μισθωτοί, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, Ἱδρύματα, Ὀργανισμοὺς καὶ ἐργασίας ἐν γένει οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως, σκοποῦ καὶ ἐθνικότητος, καθὼς καὶ εἰς τὸ Δημόσιον, Δήμους, Κοινότητας καὶ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον διατελοῦν πρὸς αὐτὰ ἐν σχέσει Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος εἶναι, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, νὰ ἔχωσι πρὸ τῆς στρατεύσεως των καὶ μέχρις αὐτῆς τὴν ἐν τῇ κειμένῃ νομοθεσίᾳ ὁριζομένην ὑπηρεσίαν συνεχῶς ἢ διακεκομμένως παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις καὶ ἀκόμη νὰ συγκεντρῶσι τὰς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας αὐτῆς ὁριζομένας λοιπὰς προϋποθέσεις.

Ἡ κειμένη νομοθεσία (ἄρθρον 5 ν. 3514, ὡς διαμορφώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ν. 519|1948) ἀπῄτει, κατὰ τὴν μᾶλλον κρατήσασαν δικαστηριακὴν γνώμην, νὰ ἔχῃ ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς ἑξάμηνον συνεχῆ ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, ἐξ οὗ ἐστρατεύθη, κατὰ δὲ τὸν ν. 986|1949 «περὶ συμπληρώσεως τῆς κειμένης νομοθεσίας περὶ προστασίας τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (ΕΕΔ 8, 606), ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους (ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐκ τούτων μετακλητῶν), ὑπηρέτας, τεχνίτας καὶ ἐργάτας τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συνδεομένων πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ τοῦ ν. 3514 δικαιοῦνται οἱ ἔχοντες συμπεπληρωμένην κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς στρατεύσεώς των τετράμηνον τοὐλάχιστον πολιτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἀφοῦ ὅμως διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2054|1952 ὡρίσθη, ὅτι ἡ ἐν τῇ κειμένῃ νομοθεσίᾳ ὑπηρεσία δύναται νὰ εἶναι συνεχὴς ἢ διακεκομμένη παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις, ὅπως, ὅτι ἐπῆλθον αἱ ἀνάλογοι μεταβολαὶ εἰς τὴν κειμένην νομοθεσίαν, ὡς πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας, καὶ ἡ ἑξάμηνος τοῦ ἄρθρου 5 ν. 3514 καὶ ἡ τετράμηνος

τοῦ ἄρθρου 1 ν. 986|1949 πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὡς συνεχὴς ἡ διακοπομένη.

Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὴν καμένην νομοθεσίαν, τοῦ ὁποίου ἡ ἱκανοποίησις ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἔχουν οἱ ἐφεδροι, ἀνεξαρτήτως κλάσεως, καὶ ὡς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκ τῶν κληρωτῶν οἱ τῆς κλάσεως 1944 ἢ καὶ προγενεστέρας ταύτης, οἱ τῶν κλάσεων τὸ 1945 καὶ 1946, ἐφ' ὅσον ὑπηρέτουν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 519|1948 (10 Ἰανουαρίου 1948). Δὲν ὑπῆρξεν ἄλλη ἄκυρος νομοθετικὴ διάταξις, ἡ ὁποία νὰ μεταρρυθμίζῃ τὸ ἰσχῦον δίκαιον.

Ἐπέκτασις τῆς προστασίας καὶ διὰ τὴν κλάσιν 1947 ἐγένετο διὰ τοῦ ν. 986|1949 ὡς πρὸς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸ Δημόσιον, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ., ὡς ἀνωτέρω.

Τὸ ποσὸν τῶν δικαιουμένων ἐπιδομάτων μισθοῦ δὲν ἠλλαξε διὰ τοῦ ν. 2054|1952, ἀλλ' εἶναι τοῦτο, ὡς ἔχει ρυθμισθῇ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 519|1948 τροποποίησιν (ΕΕΔ 7, 581).

Ὁ ν. 2054|1952 περιωρίσθη νὰ ρυθμίσῃ μόνον τὰς ἐκ τοῦ ν. 3514 ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν καὶ δὲν ἐπέφερεν ἄλλην τινὰ μεταβολὴν εἰς τὸ ἰσχῦον δίκαιον, ὡς πρὸς τὴν μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ προστασίαν του.

Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς στρατεύσεως δὲν διελύθη ἡ σύμβασις ἐργασίας (ἄρθρ. 1 ν. 3514), ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης, κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 4 τοῦ νόμου (3514), νὰ ἀπαναπροσλάβῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του τὸν ἀποστρατευθέντα μισθωτόν, ἀφοῦ οὗτος ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ δηλώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ὅτι προτίθεται νὰ ἀπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ὁπότε ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο ἐντὸς 15 ἡμερῶν (ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς μηνὸς εἶναι ἀνατρεπτική, ἡ παρέλευσις δὲ αὐτῆς ἀπρακτου συνεπιφέρει τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος).

Ἀφοῦ δὲ οὕτω ἀπαναπροσλάβῃ τὸν μισθωτόν, περιορίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 4 ν. 3514) νὰ διατηρήσῃ ὑποχρεωτικῶς αὐτὸν ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἀπαναλήψεως τῆς ἐργασίας (δὲν μεταρρυθμίσθη ὁ χρόνος οὗτος), εἰς τὴν περίπτωσιν ὅτε, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχει κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία ἀπολύσεως, ὀφείλει ὁ ἐργοδότης νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, ζητῶν παρ' αὐτῆς νὰ ἐγκριθῇ ἡ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ ἔτους ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Τοῦτα εἰς ἀπάντησιν σχετικῶν ἐρωτημάτων ἀναγνωστῶν μας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΝΕΑΙ ΝΟΜΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ, *ἐκδιδυμένη, τῇ συνεργασίᾳ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὑπὸ καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.* — Τόμος Ι.Α', τεῦχος γ' (ἄρθρα 34-60) καὶ Τόμος Ι.Β' τεῦχος γ' (ἄρθρα 158-166).

Τὰ προσφάτως κυκλοφορήσαντα δύο ὡς ἀνω τεύχη τοῦ γνωστοῦ ἤδη τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἑρμηνευτικοῦ ἔργου ἀνήκουν εἰς τὸν τόμον τῶν Γενικῶν Ἀρχῶν, τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὁποίου ἀγκαινιάζουν.

Τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν, ἀρκετὰ ἐκτενές, περιλαμβάνει ὁλόκληρον τὸ περὶ φυσικῶν προσώπων τρίτον κεφάλαιον τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ Κώδικος.

Ἡ ἑρμηνεία ἀρχίζει ἀπὸ τὸ περὶ ἱκανότητος τοῦ φυσικοῦ προσώπου καὶ ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ τμῆμα (ἄρθρα 34-39), μὲ συγγραφέα τὸν ὑφηγητὴν κ. *Ι. Σόνιην*. Αἱ διατάξεις αὗται τοῦ Κώδικος ἀποδίδουν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ προϊσχῦσαν δίκαιον τοῦ Ἰαπ. Νόμου ΤΗΑ'|1856. Θὰ ἦτο ὡς ἐκ τούτου δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι εἰς ὅσα εἶχον ἤδη γραφῆ σχετικῶς, εἰς τὰ γενικὰ συγγράμματα καὶ τὰ περιοδικά, ὡς πρὸς τὸ παλαιὸν δίκαιον, ὀλίγα μόνον θὰ εἶχε νὰ προσθέσῃ σήμερον ὁ ἑρμηνευτὴς τοῦ Α.Κ. Ἀλλ' ἡ «ΕρμΑΚ» ἔχει καὶ παλαιότερον ἀποδείξει, ὅτι μὲ τὴν καταλλήλον χρησιμοποίησιν τῶν τελευταίων προϊόντων τῆς διεθνοῦς νομικῆς ἐπιστήμης καὶ μὲ μίαν νέαν, δημιουργικὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ὑπαρχόντος ὑλικοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ παρουσιασθῇ ἀνανεωμένη ἡ νομικὴ διδασκαλία καὶ ἐκεῖ ὅπου τὸ κείμενον τοῦ νόμου παρέμεινε ἀχαθὸν ἀμεταβλήτου. Τοῦτο ταχύνει εἰς μέγαν βαθμὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ προαναφερθὲν τμῆμα. Ὁ συγγραφεύς του, χειριζόμενος πλουσίαν καὶ ἐκλεκτὴν βιβλιογραφίαν, ἀναγομένην ὄχι μόνον εἰς τὸ ἰσχῦον δίκαιον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν, τὴν γενικὴν θεωρίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου, συνέθεσε μίαν νέαν ἐντελῶς εἰκόνα τοῦ θέματος, ἁρμανίζουσαν ἀσυνήθη πληρότητα ἀπὸ ἀπόψεως τόσον θεωρητικῆς, ὅσον καὶ πρακτικῆς. Ἀπαρίθμησις τῶν πολλῶν πρωτοτύπων ἢ ἄλλως ἀξιολόγων σημείων τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι βεβαίως δυνατὸν νὰ ἐπιχειρηθῇ ἐδῶ. Ἀρκεῖ, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πλευρὰν τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου, νὰ σημειωθῇ ἡ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 36 συγκέντρωσις καὶ ὑπὸ ἑνιαίον ἀνεβμα ἐπεξεργασία ὅλων τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἐμφανίζεται ἀπαγωγὴ δικαιώματος εἰς κυφορούμενον, τὰς ὁποίας μέχρι τοῦδε ἔπρεπε τις ν' ἀναζητήσῃ εἰς διάφορα κεφάλαια τῶν ἐγχειριδίων, ὡς καὶ ἡ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 37 ἐπιτυχὴς συμπύκνωσις τοῦ ὅλου δικαίου τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων γεννήσεως καὶ θανάτου.

Ὅ,τι ἐλέχθη διὰ τὸ προαρχηθὲν τμῆμα τοῦ τεύχους, ἰσχύει παρομοίως καὶ διὰ τὰ δύο ἑπόμενα τμήματα, τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἀφάνειαν (ἄρθρα 40-50) καὶ τὴν κατοικίαν (ἄρθρα 51-56). Καὶ ἐδῶ ὁ Κώδιξ δὲν εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ ἀναπλάσῃ τὸ δί-

καιον, άλλά περιωρίσθη εἰς μικράς μᾶλλον σημασίας βελτιώσεις τῶν προϊσχυσάντων (ν. 292|1914 καί ν. ΤΗΑ'|1856). Ἀλλ' ἀπό συγγραφεῖς τοῦ κύρους τῶν καθηγητῶν κ.κ. *Ράμμου* καί *Φραγκίστα* δέν ἦτο δυνατόν νά προέλθῃ ἁπλῆ ἀπαναληψις καί ἐνημέρωσις τῶν ἤδη πρό αὐτῶν γραφέντων, μέ συγκόλλησιν ἐπί πλέον νέων τινῶν ἀναπτύξεων περί τῶν ἐπί μέρους καινοτομιῶν τοῦ Κώδικος. Τοῦτο δέ προκειμένου περί θεμάτων τελούντων ἐν στενωτάτῃ ἁφῇ πρός τό δικονομικόν δίκαιον, τό ὁποῖον οἱ συγγραφεῖς καί ὑπό τήν ἰδιότητα τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ διδασκάλου καλλιεργοῦν εἰδικώτερον ἀπό πολλῶν ἐτῶν. Ὥστε οὐδόλως θά ἐκπλαγῇ ὁ ἔμπειρος ἀναγνώστης, ὅταν, προκειμένου καί περί τῶν προαναφερθέντων δύο θεμάτων, εὑρεθῇ ἐνώπιον ἐν πολλοῖς νέας ἐπεξεργασίας, ἡ ὁποία φέρει ἔντονον τήν σφραγῖδα τῆς προσωπικότητος τῶν ἐπεξεργαστῶν.

Ἐν ἀντιθέσει πρός τάς προηγηθείσας διατάξεις τοῦ κεφαλαίου περί φυσικῶν προσώπων, τό τελευταῖον μέρος τούτου, ἀφιερωμένου εἰς τήν προστασίαν τῆς προσωπικότητος (ἄρθρα 57—60), εἶναι ἐξ ἐκείνων, διά τῶν ὁποίων ὁ Ἀστικός Κῶδιξ διεκδικεῖ δικαίως τόν τίτλον τῆς ἐπιτυχοῦς συγχρονισμένης κωδικοποιήσεως. Εἰς τό παλαιόν δίκαιον μόνον ὀλίγαι εἰδικαί διατάξεις ὑπῆρχον δυνάμεναι νά χρησιμοποιηθοῦν πρός διάπλασιν γενικωτέρας διδασκαλίας, διά τῆς ὁποίας τό ἄτομον θά ἐπροστατεύετο εἰς τήν προσωπικότητά του κατά τῶν προσβολῶν ἐκ μέρους τρίτων, καί ὡς ἐκ τούτου ἡ προστασία αὐτη οὔτε ὀργανικῶς ὁλοκληρωμένη, οὔτε ἐπαρκῆς ἠδύνατο νά εἶναι. Ὁ Ἀστικός Κῶδιξ, ὀρθῶς ἀπομακρυνθείς ἀπό τό γερμανικόν περιπτωσιολογικόν σύστημα προστασίας, κατακρινόμενον ὡς ἄλλιπῆ καί εἰς τήν χώραν ὅπου ἰσχύει, καθίδρυσε, συμφώνως πρός τάς γαλλικάς ἀντιλήψεις καί τό πρότυπον τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἀστ. Κώδικος, τήν ἐπί τῇ βάσει γενικῆς ἀρχῆς (ἄρθρ. 57 ἐν συνδ. ἰδίως πρός ἄρθρ. 59) προστασίαν τῆς προσωπικότητος. Καί εἶναι αὐτονόητον πόσον τοῦτο βύναται νά προαγάγῃ τήν ἰδέαν τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάγκη παρίσταται σήμερον ἀκόμη ἐμφανεστέρα μετά τάς εἰς βάρος ἑκατομμυρίων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων φρικαλεότητας τῶν αὐταρχικῶν καθεστώτων κατά τόν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον. Ἀλλ' ἡ προστασία τῆς προσωπικότητος δυνάμει γενικοῦ καί ἀορίστου κανόνος, ὡς ὁ τοῦ ἄρθρου 57, περιλαμβάνει καί ἕνα κίνδυνον: θά ἦτο εὔκολον νά καταστῇ αὐτη ἐν τῇ πράξει ὑπερτροφική, εἰς βάρος τῶν γενικῶν ἴσως συμφερόντων τῆς κοινωνίας.

Ἡ διάπλασις ἀναπτυγμένης διδασκαλίας ἐπί τῶν νεωτεριστικῶν τούτων καί ἐν γενικαῖς ὅλως γραμμαῖς διατυπωμένων διατάξεων τοῦ Κώδικος, ἱκανῆς νά καθοδηγήσῃ τόν ἐφαρμοστήν τοῦ δικαίου κατά τρόπον, ὥστε νά ἐπιτευχθῇ ἱκανοποιητική ἐναρμόνισις τῶν συμφερόντων τοῦ ἀτόμου πρός τά συμφέροντα τῆς ὁλότητος, ἔλαχεν εἰς τόν καθηγητήν κ. *Σούρλαν*. Ὁ συγγραφεύς, μέ τήν γνωστήν ἐπιμέλειαν καί εὐσυνειδησίαν του, χρησιμοποιῶν ὅ,τι ἀξιόλογον ἔγραφη σχετικῶς παρ' ἡμῖν, περισσότερον δέ εἰς τήν ἀλλοδαπήν, καί προσαρμόζων ἐπιτυχῶς τό ὅλικόν τοῦτο καί εἰς τάς εἰδικάς συνθήκας τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου, κατώρθωσε νά διαμορφώσῃ ἀρτίαν γενικήν θεωρίαν τοῦ θέματος, διεπομένην ἀπό αὐστηρῶς νομικόν πνεῦμα, εἰς ὅσον τοὐλάχιστον βαθμόν ἐπέτρεπε τήν ἐπιστημονικήν ἀκρίβειαν ἡ ἐκ φύσεως ρευστότης τῶν ὁρίων τῆς προστασίας τῆς προσωπικότητος. Τό πρῶτον ἐκ τῶν δύο κυκλοφορησάντων τευχῶν τῆς ΕρμΑΚ κλείει οὕτω μέ μίαν συμβολήν, ἡ ὁποία θά κινήσῃ ἰδιαιτέρως τήν προσοχήν καί λόγῳ τῆς πρωτοτυπίας τοῦ ἀντικειμένου της καί λόγῳ τῆς ἐπιστημονικῆς της ἀξίας.

Τό δεύτερον κυκλοφορῆσαν τεῦχος πραγματεύεται τά περί τύπου δικαιοπραξιῶν ἄρθρα 158—166. Πρόκειται περί θέματος ἐξόχως πρακτικοῦ, συνεχομένου καί πάλιν στενῶς πρός τήν Πολ. Δικονομίαν, ἐξ οὗ καί ἰδιαιτέρως ἱκανοποιεῖ τό γεγονός, ὅτι ἡ ἑρμηνεία τῶν διατάξεων τούτων προέρχεται καί πάλιν ἀπό διακεκριμένον δικονομολόγον, οἷος ὁ κ. *Ράμμος*.

Ἡ καταστρωσις τῶν σχετικῶν διατάξεων εἰς τόν Ἀστικόν Κώδικα, χωρίς νά ἀλλοιώσῃ οὐσιαστικῶς τό μέχρι τοῦδε δίκαιον, δημιουργεῖ πάντως ἐπί λεπτομερειακῶν σημείων πλῆθυν νέων ζητημάτων, ἀνῳ ἀφ' ἑτέρου μεταφέρει ἄλλα ἀπό τήν περιοχήν τῆς Πολ. Δικονομίας, ὅπου ἡ ἐπιστήμη προσεπάθει νά τά ρυθμίσῃ (οὕτω τά περί ἐγγράφων), εἰς τήν σφαῖραν τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, δυναμένης νά στηριχθῇ πλέον εἰς συγκεκριμένα κείμενα (ὅλ. λ.χ. ἄρθρα 160—163). Ἡ ἐξέτασις ὅλων αὐτῶν τῶν ζητημάτων, καθώς καί ὁ συντονισμός πρός τήν Πολ. Δικονομίαν, χαρακτηρίζεται ἀπό ὅλα τά γνωστά προτερήματα τῆς μεθόδου ἐργασίας τοῦ κ. *Ράμμου*, ἐκδηλωθέντα ἤδη εἰς πολυάριθμα νομικά μελετήματα, εὐλόγως ἀπολαμβάνοντα τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ νομικοῦ κόσμου.

Ἐν συμπεράσματι τά δύο νέα τεύχη τῆς «ΕρμΑΚ» ἐδραιώνουν ἔτι πλέον τήν ἤδη ἀρίστην φήμην της. Διά τοῦτο καί εὐχαριστεῖ ἰδιαιτέρως ἡ διά τοῦ ἐξωφύλλου τῶν τευχῶν δήλωσις τῶν ἐκδοτῶν, ὅτι προσεχῶς κυκλοφοροῦν ἀρκετά νέα τοιαῦτα, τά ὁποῖα θά ἀποτελέσουν ἰσάριθμα νέα βήματα πρός τήν ὁλοκλήρωσιν τοῦ ὡραίου ἔργου.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Τό Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διά προσφάτου ἀποφάσεώς του, ὑπ' ἀριθ. 580|1952 (ἦν ἐλέπε εἰς τό κάτωθεν), διεφώνησε πρός τήν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος, ὑπ' ἀριθ. 347|1952, δεχθέν ὅτι διά τούς διοριζομένους κατά Νόμους 751|1948 καί 1836|1951 ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας περί διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης τῶν διοριζομένων.

Τό ζήτημα κατόπιν τούτου παρεπέμφθη πρός λύσιν εἰς τήν Ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 11ος — Τεύχος 24 (270)

Ἀθῆναι, 15 Δεκεμβρίου 1952

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΤΥΠΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΗΜ. ΑΛ. ΓΕΡΟΝΤΑ, Δικηγόρου

Εἶναι γνωστὴ ἡ κοινωνικὴ ἀποστολὴ τοῦ τύπου καὶ ἡ σημαντικὴ του συμβολὴ εἰς τὴν ὁμαλὴν καὶ εὔρυθμον λειτουργίαν τῆς πολιτείας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀσκεῖ οὗτος ἰδίαν, ἀνεξάρτητον, ἐξουσίαν ἐν αὐτῇ. Τὰ Ἑλληνικὰ Συντάγματα κατωχύρωσαν τὴν ἐλευθεροτυπίαν, ἀπηγόρευσαν δὲ διαρρήδην διατάξεως τὸν λογοκρισίαν, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον κατ' αὐτοῦ (1).

Ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης σοβαρᾶς ἀποστολῆς τοῦ τύπου, ἡ ἔκδοσις ἐφημερίδων ἐπιτρέπεται μόνον εἰς πολίτας Ἕλληνας, μὴ ἐστερημένους τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἀλλοδαπούς, οὓς ἀποκλείει ἡ σχετικὴ συνταγματικὴ διάταξις (2).

Σήμερον αἱ ἐφημερίδες καὶ ἐν πολλοῖς τὰ περιοδικά, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης διαδόσεώς των, ἐμφανίζονται ὑπὸ μορφὴν ἐκτεταμένης ἐπιχειρήσεως, ἀπαιτούσης συστηματικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας. Ὡς εἶναι φυσικόν, ἐν αὐτῇ ἀπασχολεῖται προσωπικόν, μὲ διάφορον καὶ ποικίλον ἔργον, μεταξὺ τοῦ ὁποίου προέχουσαν, ἀσφαλῶς, θέσιν καταλαμβάνουν οἱ δημοσιογράφοι. Ποῖοι ὅμως χαρακτηρίζονται ὡς τοιοῦτοι;

Τὸ ἰσχὺον Σύνταγμα καθορίζει, ὅτι Νόμος θέλει ὁρίσει τὰς προϋποθέσεις καὶ τὰ προσόντα διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δημοσιογραφικοῦ ἐπαγγέλματος, ὅστις ὅμως μέχρι σήμερον δὲν ἐξεδόθη. Ἰσχύει, συνεπῶς, ὁ παλαιότερος Νόμος (Α.Ν 1093|1938), ὅστις ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ χαρακτηρίζει ὡς δημοσιογράφους τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται κατὰ κύριον βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα εἰς τὴν σύνταξιν ἢ ἔκδοσιν ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ, ἢτοι ἰδιοκτῆται, διευθυνταί, συντάκται, μεταφρασταί, εἰδησεογράφοι, διορθωταὶ καὶ σκιτσογράφοι». Προέχον στοιχεῖον διὰ τὸν ἀνω χαρακτηρισμὸν εἶναι ἡ ἀπασχόλησις νὰ γίνεται κατὰ κύριον βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα, εἶναι δὲ ἀδιάφορον διὰ τὸν Νομοθέτην, ἐὰν αὐτὴ ἀνάγεται εἰς τὴν ἔκδοσιν ἢ σύνταξιν ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ (3).

Ἐν συνεχείᾳ ὁ αὐτὸς νόμος προσδιορίζει τοὺς ἐν στενῇ ἐννοίᾳ συντάκτας, θεωρῶν ὡς τοιούτους τοὺς «ἐμμίσθους διευθυντάς, συντάκτας, μεταφραστάς, εἰδησεογράφους, διορθωτὰς καὶ σκιτσογράφους». Ἐπὶ πλέον καὶ οἱ μόνιμοι ἐπὶ μισθῷ ἀνταποκριταὶ ἡμερησίων ἐφημερίδων οἱ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσκοῦντες τὴν δημοσιογραφίαν, ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς συντάκτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων, κατὰ τὴν περὶ τούτου σαφῆ διάταξιν τοῦ νόμου (ἄρθρον 56, § 1).

Οὕτω ὑπὸ τῶν μνημονευθεισῶν διατάξεων ἀπαριθμοῦνται κατὰ τρόπον περιοριστικὸν οἱ θεωρούμενοι ὡς συντάκται, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς σχετικῆς διατυπώσεως των, μὴ περιεχούσης γενικήν τινα φράσιν, ἐπιτρέπουσαν τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐξομοίωσιν ἑτέρων προσώπων, αἱ διατάξεις ὅμως τοῦ νόμου τούτου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ τύπου, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1.

Κατ' ἀρχὴν ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις τοῦ δημοσιογράφου χαρακτηρίζεται ὡς ἐλευθέριος, ἐν τούτοις ὅμως ἡ παρὰ τοῦ συντάκτου ἐπὶ χρόνον παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐπὶ ὡρισμένῃ ἀντιμισθίᾳ, πρὸς τὸν ἐργοδότην, οἵος κατὰ κανόνα εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ, θεωρεῖται καὶ εἶναι σύμβασις ἐργασίας, ὑπὸ τὴν τοιαύτην δὲ μορφήν της τὴν ρυθμίζει καὶ τὴν διέπει ὁ νόμος.

Τὴν ἄποψιν ταύτην διετύπωσαν παρ' ἡμῖν οἱ ἑρμηνευταὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, θεωροῦντες ὅτι καὶ οἱ δημοσιογράφοι καὶ οἱ συντάκται καταλέγονται μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον τακτικῶς ἀπασχολοῦνται παρὰ τῷ ἐργοδότῃ αὐτῶν (4). Βεβαίως ἡ φύ-

---

1) Ἄρθρον 14 ἰσχύοντος Συντάγματος, ἄρθρον 16 Συντάγματος τοῦ 1927.

2) Ἄρθρον 14.

3) Οὕτω καὶ ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ Ν. τῆς 29 Μαρτίου 1935 ἐχαρακτηρίσθη ὡς δημοσιογράφος ὁ-

κείνος, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς κυρίαν, τακτικὴν καὶ ἐπὶ ἀμοιβῇ ἀπασχόλησιν τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος του εἰς ἓν καθημερινὸν ἢ περιοδικὸν ἔντυπον, ἐκδιδόμενον ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ὅστις ἐκ τῆς ἀπασχολήσεως του ταύτης ἀντλεῖ κατὰ κύριον λόγον τοὺς ἀναγκαίους διὰ τὴν ἐπιβίωσίν του πόρους».

4) Ἴδε *Ι. Καποδίστρια*, Ἔκφρ. Δικ. §§ 48 καὶ 301. — *Τοῦ ἰδίου*: Περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου καὶ ἀορίστου χρόνου, (1938), σ. 37-38, ἔνθα παρατίθεται καὶ ξένη νομολογία.

σις τῆς προσφερομένης ὑπό τῶν συντακτῶν ἐργασίας, οὖσα κατ' ἐξοχήν πνευματική καί προϋποθέτουσα κατ' ἀρχήν στάδιον ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐνασκήσει της, παρουσιάζει ἰδιοτυπίαν ἐναντι τῆς ἐργασίας τῶν συνήθων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, αὐτή ὅμως καθ' ἑαυτήν δέν εἶναι ἱκανή ν' ἀναιρέσῃ τόν προσδιδόμενον χαρακτηρισμόν των ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀρκεῖ, κατά τά προλεχθέντα, νά συντρέχουν καί τά λοιπά στοιχεῖα τά ἀναγκαῖα πρός ἀπαρτισμόν τῆς ἐννοίας ταύτης.

Ὁμοίως καί ἐν Γαλλίᾳ ἐκρίθη, ὅτι τελεῖ ἐν συμβάσει ἐργασίας ὁ δημοσιογράφος, ὁ συνδεόμενος μετά τῆς ἐφημερίδος του κατ' ἀποκλειστικόν καί σταθερόν δεσμόν, ἐπιφέροντα μίαν ἀληθινήν πνευματικήν ἐξάρτησιν αὐτοῦ (6). Ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους ἐθεώρησε τούς συντάκτας τῶν ἐφημερίδων καί ἡ παρ' ἡμῖν νομολογία, ἀποδεχθεῖσα ὅτι καί ἐπ' αὐτῶν ἔχει ἐφαρμογήν ὁ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως διά τοῦ ν. 4558, διά σειρᾶς ἀποφάσεών της (7). Τέλος σαφῶς ὡς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους χαρακτηρίζει τούς συντάκτας τῶν ἐφημερίδων καί τό Ν. Δ/γμα τῆς 21.4/1.5.1926 «περί διαιτησίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κ.λ.π.» διά τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ. Κατά τά κοινῶς, λοιπόν, παραδεκτά γενόμενα δέον νά θεωρήσωμεν, ὅτι καί οἱ συντάκται τῶν ἐφημερίδων ἤ τῶν περιοδικῶν ἐμπίπτουν εἰς τόν νομοθετικόν κύκλον τόν προστατεύοντα γενικώτερον τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους. Παραλλήλως ὅμως ὀφίστανται κατ' ἰδίαν διατάξεις νόμων, ἐφαρμοζόμεναι ἀποκλειστικῶς καί μόνον ἐπί τῶν συντακτῶν καί τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐφημερίδων ἤ τῶν περιοδικῶν, ἔστιν ὅτε δέ καί ἐπί τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἀναγόμεναι εἰς ποικίλον ἀντικείμενον ρυθμίσεως (ὡς λ. χ. αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 390/1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν συντακτῶν, ὑπαλλήλων, ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης», αἱ περί Κυριακῆς ἀργίας διατάξεις, ἄρθρ. 3 § 4 Α.Ν. 58ε/1945, ἄρθρ. 37 Α.Ν. 1092/1938 κ.ἄ.). Μεγαλύτερα ὅμως μέριμνα ἐλήφθη, προκειμένου περί τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν καί περί τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀπολύσεως, ἔχουσα εἰδικώτερον ὡς ἑξῆς: Ἐν πρώτοις, διά τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ μνημονευθέντος Α.Ν. 1092/1938, τίθεται καθολική ἐξασφαλιστική διάταξις ὑπέρ τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καί ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἐφημερίδος ἤ περιοδικοῦ, ἀναφορικῶς μέ τάς καθυστερουμένας ἀποδοχάς αὐτῶν, διά τούς ἓξ, πρό τῆς διακοπῆς τῆς ἐκδόσεως, μῆνας, συνισταμένη εἰς προνόμιον ὑπέρ αὐτῶν, ἀσκούμενον κατά τήν ἐν ἄρθρῳ 940 § 4 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ὁριζομένην τάξιν. Ὡς εἶναι δέ γνωστόν, διά τοῦ ἄρθρου τούτου καθορίζεται ἡ σειρά κατατάξεως τῶν δανειστῶν, τῶν ἐχόντων προνόμιον ἐφ' ὅλων τῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου, ἐν τῇ 4ῃ δέ τάξει κατατάσσεται «ὁ καθυστερήσας μισθός τῶν ὑπηρετῶν, ἐργατῶν, ἡμερομισθίων, ὡς πρός τό τελευταῖον ὑπηρετικόν ἔτος καί ὡς πρός τό ἐνεστῶς», καί, κατ' ἐπέκτασιν, διά τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ Α.Ν. 1092/1938, καί αἱ καθυστερούμεναι ἀποδοχαί τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν ἐφημερίδων καί τῶν περιοδικῶν, διά τούς ἓξ, καθ' ἃ προελέχθη, πρό τῆς διακοπῆς τῆς ἐκδόσεως, μῆνας (8).

Ἀλλά καί κατ' ἄλλον τρόπον ἐξεδηλώθη ἡ μέριμνα τοῦ Νομοθέτου διά τάς καθυστερουμένας ἀποδοχάς, περιοριζομένη ὅμως αὐτη εἰς τό συντακτικόν καί ὑπαλληλικόν προσωπικόν τῶν ἡμερησίων, μόνον, ἐφημερίδων.

Κατά νόμον (9), τά πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων, ἐπί τῇ κοινοποιήσει πρός αὐτά ἀντιγράφου ἐξ ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐπιδικαζούσης εἰς συντάκτην ἢ ὑπάλληλον ἡμερησίας ἐφημερίδος ποσόν τι ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν ἢ αὐξήσεως μισθοῦ, ὑποχρεοῦνται νά καταβάλωσιν τά ἐπιτασσόμενα ποσά εἰς τόν κοινοποιοῦντα δικαιοῦχον ἐκ τοῦ κατά νόμον ἀποδοτέου εἰς τόν ἐκδότην τῆς ἐφημερίδος, ὑπολοίπου ἐκ τοῦ τιμήματος, κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν ἀπό πάσης ἄλλης ὑποχρεώσεως τῆς ὀφειλέτιδος ἐφημερίδος.

Τοῦτ' αὐτό ἰσχύει καί ἐπί παντός ἀπαιτητοῦ ποσοῦ, προερχομένου ἐξ ἀποζημιώσεως, αἵα ἐν προκειμένῳ δέν νοεῖται ἄλλη, εἰμή ἡ ἐκ τῆς ἀπολύσεως προερχομένη, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ἰδίου ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου, χαρακτηρίζοντος ἐπακριβῶς τήν ἀποζημίωσιν καταβλητέαν λόγῳ καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως.

Ἡ ἄνω διάταξις δέν δύναται, κατ' ἀναλογίαν, νά ἐπεκταθῇ ἐπί τοῦ συντακτικοῦ καί ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν μή ἡμερησίων ἐφημερίδων ἤ περιοδικῶν, ἤ ἐπί τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἡμερησίων ἢ μή ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν, καθόσον ἡ διατύπωσις τοῦ νόμου εἶναι ἀποκλειστική, ὑποβλέπουσα εἰς προστασίαν μόνον τοῦ συντακτικοῦ καί ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων, εἰς ἀποκλεισμόν δέ ἐκ ταύτης παντός ἄλλου.

Τέλος διά τῶν ἄρθρων 10, 11, 12 καί 15 τοῦ Α.Ν. 1092/1938 παρείχετο πρόσθετος ἔτι ἀσφάλεια, δι' ἧς ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐκδότης ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ νά καταθέσῃ χρηματικήν ἐγγύησιν, ἥτις παρέμενε κατατεθειμένη εἰς τό Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καί Δανείων ἢ νά παραχωρήσῃ ὑποθήκην, ἐπί κτήματός του, αἵτινες διήρκουν καθ' ὅλον τό χρονικόν διάστημα τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ, ἡ δέ ἐγγύησις δέν ἀπεδίδετο, οὐδέ ἐξηλείφετο ἡ ὑποθήκη, ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς ἐκδόσεως των, πρίν ἢ ἐξοφληθοῦν πρότερον οἱ τυχόν καθυστεροῦμενοι μισθοί τοῦ συντακτικοῦ προσωπικοῦ καί τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν, ὡς καί τά ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων. Ἡ τελευταία ὅμως

---

6) Βλ. *Rouast - Durand*, Précis de legislation industrielle, (1951) § 271, σ. 350-351.

7) Βλ. τάς ὑπ. ἀριθ. 1637-1638 τοῦ ἔτους 1935 ἀποφ. τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐν ΕΕΝΒ' σ. 198. Βλ. ἐπίσης τήν ὑπ' ἀριθ. 815/1951 ἀπόφ. τοῦ Σ.Γ. ἐν ΕΕΔ 10, σ. 916, ὡς καί τήν ὑπ' ἀριθ. 121/1950 γνωμάτευσιν τοῦ Ν.Σ.Κ. ἐν ΕΕΔ 9, σ. 667.

8) Ἄρθρον 36 Α.Ν. 1092/1938 «περί Τύπου».

9) Βλ. καί *Ἀγγ. Μπουρόπουλον*, Κῶδιξ Πολιτ. Δικονομίας, ὑπό τό ἄρθρον 940.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΚΕΝΑΣ ΘΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Έννοια τοποθετήσεως προστατευομένων ὑπὸ Συμβουλίων καὶ προϋποθέσεις διορισμοῦ

Συμπλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων κλπ., κατὰ τὸ ἄρθρον 4 Α.Ν. 1836)1951, διὰ προσώπων ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. — Προστασία μόνον τῶν τυγχανόντων ἀνέργων καὶ οὐχὶ τῶν ἐχόντων ἐξησφαλισμένην ἐργασίαν καὶ δὴ ἀνάλογον πρὸς τὰ τυπικὰ αὐτῶν προσόντα. — Τοποθέτησις κατὰ τὸν Α.Ν. 1836)1951 εἰς δημοσίας Ὑπηρεσίας ἢ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου δὲν ἀποτελεῖ συντετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὑποχρεοῖ ἁρμοδίαν Ἀρχὴν, ἵνα κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν προβῇ εἰς διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, προκειμένου νὰ προβῇ εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς θέσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου αὐτῆς, ἀπηύθυνεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἔγγραφον αὐτῆς περὶ ὑποδείξεως τυχὸν ὑπαγομένων εἰς τὴν προστασίαν τῶν ν. 751)1948 καὶ 1836)1951 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ».

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δι' ἐγγράφου του ἀπήντησεν, ὅτι δὲν ἐκκρεμοῦσι παρ' αὐτῷ αἰτήσεις προσώπων, ὑπαγομένων εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἄνω νόμων καὶ ἐχόντων τὰ διὰ τὴν εἰρημένην θέσιν ἀπαιτούμενα προσόντα.

Μεταγενεστέρως ὅμως καὶ δὴ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 27739 τῆς 11.5.1951 ἐγγράφου τὸ Ὑπουργ. Ἐργασίας διεβίβασε πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν αἴτησιν τοῦ ἤδη αἰτοῦντος, διδάκτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, κεκτημένου τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 1196)1949 προσόντα πρὸς διορισμόν του εἰς τὴν ὡ, ἄνω θέσιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου, ἀπεφάσισε τὸν διορισμὸν εἰς τὴν ὡς εἴρηται κενὴν θέσιν διευθυντοῦ τοῦ μέχρι τοῦδε ἐπὶ βαθμῷ τμηματάρχου Α' ὑπηρετοῦντος συντάκτου τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου „*„.

Πράγματι ἐξεδόθη τὸ Διάταγμα ἀπὸ 22 Μαΐου 1949, δημοσιευθὲν εἰς Φ.Ε.Κ. Γ' 223)23.3.1951, περὶ διορισμοῦ τοῦ „*„ εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Ὑπὸ χρονολογίαν ὅμως τῆς 24ης Αὐγούστου 1951 ἐξεδόθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 24855)Α.Φ. 19162 τῆς 31.8.1951 ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' οὗ ἀνεκοινοῦτο τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὅτι τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 22.8.1951 ἀπεφάσισε τὴν τοποθέτησιν τοῦ αἰτοῦντος „*„ ὡς διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου, βάσει τοῦ ἄρθρ. 4 §§ 1 καὶ 5 τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκδοθέντος Α.Ν. 1836)1951.

Κατὰ τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος περὶ διορισμοῦ τοῦ „*„ ἠσκήσαν ὁ „*„ τὴν ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1951 αἴτησιν ἀκυρώσεως, προβάλλων: 1) ὅτι ὁ διὰ τοῦ διατάγματος τούτου διορισμὸς ἐγένετο ἄνευ διαγωνισμοῦ, κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. 1811)1951 «περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων», 2) ὅτι παρεβιάσθη ὁ Α.Ν. 1836)1951 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ» καὶ 3) κακὴν χρῆσιν διοικητικῆς ἐξουσίας.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὡς ἄνω προσβληθέντος διατάγματος ἠκολουθήθη ἐκ νέου διαδικασία διορισμοῦ ἄνευ διαγωνισμοῦ, ληφθείσης τὴν φορὰν ταύτην τῆς ὑπ' ἀριθ. 188)1951 γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 21 τοῦ ν. 1811)1951, ἡ δὲ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 6 Νοεμβρίου 1951, κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου, προέτεινε καὶ πάλιν τὸν „*„ κρίνασα καὶ τὸν „*„ καὶ ἀποφανθεῖσα ὅτι οὗτος δὲν συγκεντροῖ τὰ ἀπαιτούμενα οὐσιαστικὰ προσόντα. Κατόπιν τούτου ἐξεδόθη ἕτερον διάταγμα ἀπὸ 24.11.1951 περὶ διορισμοῦ καὶ πάλιν τοῦ „*„ εἰς τὴν ρηθεῖσαν θέσιν, δημοσιευθὲν εἰς Φ.Ε.Κ. Γ' 338 τῆς 28.12.1951.

Κατὰ τοῦ διατάγματος τούτου ὁ „*„ ἠσκησε τὴν ἀπὸ 13.1.1952 δευτέραν αἴτησιν ἀκυρώσεως, προβάλλων: 1) ὅτι ἐγένετο ὁ διορισμὸς οὗ-

---

αὕτη προστασία τῶν ἄρθρων 10, 11, 12 καὶ 15 δέον ἤδη νὰ θεωρηθῇ καταργηθεῖσα, καθόσον ἡ ἰσχὺς τῶν κατὰ νόμον (9), θὰ διήρκει, ἐφ' ὅσον χρόνον θὰ ἐτέλει ἐν ἀναστολῇ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Συντάγματος, ἐπιβληθεῖσα διὰ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 4ης Αὐγούστου 1936. Μετὰ ὅμως τὴν εἴσοδον τῆς χώρας εἰς τὸν ὁμαλὸν κοινοβουλευτικὸν βίον καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἰσχὺν τοῦ Συντάγματος ἐξέλιπε πλέον ἡ προϋπόθεσις τῆς διατηρήσεώς των.

9) Ἄρθρον 54 Α.Ν. 1032)1938.

τος εἰς θέσιν κατειλημμένην ἤδη διὰ τοῦ προηγουμένου διατάγματος, 2) ὅτι δὲν ἐτηρήθη ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρ. 24 ν. 1811|1951 περὶ ἄνευ διαγωνισμοῦ διορισμοῦ, 3) ὅτι παρεβιάσθη ὁ Α.Ν. 1836|1951 ἄρθρ. 4, βάσει τοῦ ὁποίου εἶχε τοποθετηθῇ ὁ αἰτῶν, καὶ 4) κακὴν χρῆσιν διακριτικῆς ἐξουσίας, καθ' ὅσον ὁ αἰτῶν οὐδαμῶς ὑστερεῖ τοῦ διορισθέντος.

***

Ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἡ καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 820|1952 (Ὁλομελ.) ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς *Γ. Κοντογιάννης*, ΕΕΔ 11, 978) δεκτὴ γενομένη ἄποψις ὅτι ἡ ἀπορία καὶ ἀνεργία τοῦ ἀπολυομένου ἐκ τοῦ στρατοῦ εἶναι προϋπόθεσις διορισμοῦ αὐτοῦ κατὰ τοὺς ν. 751|1948 καὶ 1836|1951.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δέχεται προσέτι, ὅτι ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 (ΕΕΔ 10, 586) διορισμὸς ὑπὸ τῶν Συμβουλίων εἰς κενὰς θέσεις τοῦ Δημοσίου, τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ., τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου δὲν ἀποτελεῖ συντετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὑποχρεοῖ τὴν δημοσίαν Ἀρχὴν νὰ προβῇ, κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν, εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος.

Τοῦτο προκύπτει ἀληθῶς ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ἡ ὁποία ὁρίζει, ὅτι ὁ διορισμὸς τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τὴν τοποθέτησίν των ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἢ τῶν τοπικῶν συμβουλίων *διενεργεῖται παρὰ τῇ ἁρμοδίᾳ Ὑπηρεσίᾳ* τοῦ κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑποχρέου, *τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων*.

Διαφέρει ἡ περίπτωσις τοῦ ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως κενῶν θέσεων (ἐν ᾗ καὶ ὁ ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ.).

Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὁ διορισμὸς εἶναι συντετελεσμένος καὶ πλήρης διὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν συμβουλίων καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο τι διὰ τὸ κῦρος αὐτοῦ (βλέπε τὴν Σ.Ε. 838|1952, εἰσηγητὴς *Δ. Μελισσηνός*, ΕΕΔ 11, 417, καὶ νομολογίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐν ΕΕΔ 11, 670, ΕΕΔ 11, 915).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 669|1952 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Μητρέλιας**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Μ. Στασινόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Βαμβέτσος, Ε. Ἀποστολόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου |28 Δεκεμβρίου 1951 Βασιλικοῦ Διατάγματος, δι' οὗ διωρίσθη ὁ *** εἰς τὴν θέσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Μετ' ἐννόμου συμφέροντος παρεμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην δίκην ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, αἰτουμένη τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως.

Ὁ αἰτῶν προτείνει, ὅτι διὰ τὴν ἄνευ διαγωνισμοῦ πλήρωσιν τῆς θέσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου δὲν ἐτηρήθη ἡ ἐξαιρετικὴ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ ν. 1811(1951) «περὶ Κώδικος καταστάσεως δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων», ἤτοι δὲν ἐζητήθη γνωμοδότησις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, στηριζομένη εἰς ἠτιολογημένην ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, πλὴν ὅμως ἐν τῇ δικογραφίᾳ εὑρηται ἡ ἀπὸ 22 Ὀκτωβρίου 1951 γνωμοδότησις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἐκδοθεῖσα μετὰ τὴν ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1951 ἠτιολογημένην περὶ τοῦ θέματος τούτου ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, καὶ συνεπῶς ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τυγχάνει ἀνακριβὴς καὶ διὰ τοῦτο ἀπορριπτέος.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων κ.λ.π.» καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένη εἰς τοὺς στρατευθέντας προστασία συνίσταται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ βιοπορισμοῦ αὐτῶν, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν ταύτην ὑπάγονται ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων μόνον οἱ τυγχάνοντες ἄνεργοι, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἔχοντες ἤδη ἐξησφαλισμένην ἐργασίαν καὶ δὴ ἀνάλογον πρὸς τὰ τυπικὰ αὐτῶν προσόντα. Ἡ τοιαύτη ἔκτασις τῆς προστασίας καθωρίζετο σαφῶς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ ν. 751, ἔνθα ὡρίζετο καὶ ἡ ἀνεργία μεταξὺ τῶν προϋποθέσεων τῆς προστασίας. Καὶ ναὶ μὲν ὁ περιορισμὸς οὗτος δὲν ἐπανελήφθη ρητῶς ἐν τῷ Α.Ν. 1836, πλὴν ὅμως τοῦτο δὲν ἀλλοιώνει ποσῶς τὴν βάσιν τοῦ νόμου, ἤτις εἶναι ἡ ἐξεύρεσις βιοποριστικῆς ἐργασίας ὑπὲρ τῶν στρατευθέντων ἐφέδρων καὶ ἡ προστασία αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνεργίας. Τούτου τεθέντος ὁ αἰτῶν, ὑπηρετῶν, ὡς ὁμολογεῖ, ἤδη ἀπὸ τοῦ 1945 συνεχῶς, ὡς καθηγητὴς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 1836, δι' ὃ καὶ παρανόμως ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1951 τοποθέτησις αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου, ἡ γενομένη παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Α.Ν. 1836.

Ἡ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836 τοποθέτησις ἀπολυομένων εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας ἢ ὑπηρεσίας νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου δὲν ἀποτελεῖ συντετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὑποχρεοῖ ἁπλῶς τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχήν, ἵνα κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος, χωρὶς νὰ στερῆται κατ' ἀρχὴν τοῦ δικαιώματος νὰ ἐξετάσῃ, ἐὰν ἡ γενομένη τοποθέτησις τυγχάνῃ συμφωνος πρὸς τὸν νόμον. Εἰς τοιαύτην ἐξέτασιν, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς δικογραφίας, προέβη ἁρμοδίως καὶ ἡ παρεμβαίνουσα Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὡς πρὸς τὴν ρηθεῖσαν τοποθέτησιν τοῦ αἰτοῦντος, ἥτις, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, ἐτύγχανε παράνομος. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ παρανομία αὐτὴ τῆς τοποθετήσεως διαπιστοῦται ἤδη καὶ δικαστικῶς, νόμιμος δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἄρνησις τῆς παρεμβαινούσης, ὅπως, συμμορφουμένη πρὸς τὴν τοποθέτησιν ταύτην, προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ αἰτοῦντος, νόμιμος δ' ἐπίσης ὁ διὰ τῆς

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Διαπίστωσις νομιμοφροσύνης διοριζομένων εἰς Δημόσιον, Νομικὰ Πρόσωπα

Μόνη δικαιοδοσία Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ διὰ τοποθέτησιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων προσώπων εἰς τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ Νόμῳ Νομικὰ Πρόσωπα, Ὑπηρεσίας καὶ Ἐπιχειρήσεις. — Ἀνυπόχρεον ὅμως Νομικῶν Προσώπων καὶ Ὑπηρεσιῶν τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 516)1948 εἰς πρόσληψιν, ἐφ' ὅσον οἱ τοποθετηθέντες δὲν προσαγάγωσι ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίνουσαν αὐτοὺς ὡς νομιμόφρονας.

Τὸ Α' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 317|1952 ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 718) ἐδέχθη, ὅτι διὰ τοὺς κατὰ τὸν ν. 751|1948 καὶ 1836|1951 ἀναγκαστικῶς διοριζομένους δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις καὶ τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 516|1948 διαδικασίας περὶ διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης των.

Τὴν ἄποψιν ταύτην ἔχει δεχθῆ καὶ ἡ Α.Π. 471|1951, Τμ. Β' (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 39), διαφωνήσασα πρὸς τὴν γνώμην τῆς Α.Π. 45|1951 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10, 301).

Τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφωνεῖ ἤδη, διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 317|1952 Τμ. Α' ἐξενεχθεῖσαν γνώμην (καὶ πρὸς τὴν προηγουμένην τοῦ αὐτοῦ Β' Τμήματος) καὶ τὸ ζήτημα οὕτω εἰθέται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 302 ἑξ.), ὅτι πλησιέστερον πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου εὑρίσκεται ἡ ἄποψις ὅτι διὰ τοὺς ἀναγκαστικοὺς διορισμοὺς τοῦ ν. 751|1948 καὶ ἤδη τοῦ ἰσχύοντος Α.Ν. 1836|1951 δὲν ἀπαιτεῖται νὰ τηρηθῇ καὶ ἡ κατὰ τὸν Α.Ν. 516|1948 διαδικασία διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης τῶν διορισθέντων (καὶ ὄχι διοριστέων) προσώπων, δοθέντος ὅτι ὁ διορισμὸς δὲν συντελεῖται ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, εἰς τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ προηγουμένως τοῦ Α.Ν. 1836|1951 (=ἰσχύσαντος ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 660), ὑπεβάλλετο, ἄλλως τε, καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀσυνομικῆς Ἀρχῆς.

Χαρακτηριστικὸν μάλιστα τῆς τάσεως τοῦ Νομοθέτου νὰ θεωρήσῃ ἄνευ ἄλλης διαδικασίας προσβαλλομένης πράξεως γενόμενος διορισμὸς τοῦ „*", ὑπορριπτέοι δ' ὡς ἀβάσιμοι τυγχάνουσιν οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ αἰτοῦντος, οἱ στηριζόμενοι εἰς τὸ ἐκ τῆς ὡς ἄνω παρανόμου τοποθετήσεως αὐτοῦ κτηθὲν δῆθεν δικαίωμά του.

Ὁ λόγος ὁ ἀναγόμενος εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ὑπεροχὴν τοῦ αἰτοῦντος ἔναντι τοῦ διορισθέντος ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν κλπ., ὡς πλήτιον τὴν οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἁρμοδίου ἐν προκειμένῳ διοικητικοῦ ὀργάνου, ἀπαραδέκτως προτείνεται ἐνώπιον τοῦ ἀκυρωτικοῦ.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις τυγχάνει ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος, δεκτὴ δὲ ὡς βάσιμος ἡ παρέμβασις.

νομιμόφρονας τοὺς ἔχοντας τὰ προσόντα δι' ἀναγκαστικῶν διορισμῶν εἶναι καὶ τὸ ὅτι ὁ νεώτερος καὶ ἰσχύων Α.Ν. 1836|1951 (ΕΕΔ 10, 588) ἀπήλειψεν (ἄρθρ. 5) ἐκ τῶν ὑποβλητέων εἰς τὸ Συμβούλια πιστοποιητικῶν τὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 751|1948 περὶ νομιμοφροσύνης, ἀντικατασταθὲν τοῦτο διὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ ποινικῆς καταστάσεως.

Ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι τὰ Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Ὑπηρεσίαι τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 516|1948 δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι τοὺς παρ' αὐτοῖς τοποθετουμένους, ἐὰν οὗτοι δὲν προσαγάγωσιν αὐτοῖς ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἄνω νόμου, δι' ἧς νὰ κρίνωνται ὡς νομιμόφρονες, ἀντιτίθεται, νομίζομεν, εἰς τὰ ἄρθρα 9 καὶ 6 τοῦ ν. 751|1948 καὶ ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, τὰ ὁποῖα ὑποχρεοῦν τὸν ἐργοδότην εἰς καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ τοποθετουμένου ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος προσελήφθη παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν τῆς ἐργασίας, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὡς βάσιν, ὅτι ὁ διὰ τοῦ Συμβουλίου γενόμενος διορισμὸς εἶναι πλήρως συντελεσμένος, ἄνευ ἄλλου (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 471|1951, Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 39), ἐνῷ ὁ Α.Ν. 516|1948 ***ἀπαγορεύει τὸν διορισμὸν*** πρὸ τῆς διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ διοριστέου.

Ἂν διαφορὰ ἦτο ἡ νομοθετικὴ θέλησις, ἐφ' ὅσον ὁ Νομοθέτης τοῦ ν. 751|1948 ἀνέθεσε τὸν διορισμὸν τῶν προστατευομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων εἰς τὰ Συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ, ἐνῷ ἐγνώριζεν, ὅτι θεμελιώδους σημασίας διὰ τοὺς διορισμοὺς ἦτο ὁ προγενέστερος ν. 516|1948, ὑποχρεῶν καὶ τὸ Δημόσιον εἰς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως κενῶν θέσεων, θὰ ἐλάμβανε μέριμναν νὰ συνδυάσῃ ἄλλως τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 516|1948 περὶ διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης (ἂν τοῦτο ἤθελε νὰ ἰσχύῃ) πρὸς τὸν διορισμὸν κατὰ ν. 751|1948, ἀφοῦ δὲν ἐννοεῖται ἀφ' ἑνὸς διορισμὸς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πλήρης καὶ συντελεσμένος καὶ ἀφ' ἑτέρου τήρησις διαδικασίας νομιμοφροσύνης, διὰ τὸ νόμιμον τοῦ γενησομένου (καὶ ὄχι γενομένου), κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ Α.Ν. 516|1948, διορισμοῦ.

Τὸ ζήτημα εἶναι, ὡς εὐνόητον, ἔξοχως ἐνδιαφέρον, προκειμένου περὶ τοῦ κύρους πλείστων διορισμῶν γενομένων εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ. τοῦ Α.Ν. 516|1948, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δικηγόρων, διὰ τοὺς ὁποίους ὁμοφώνως τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἀκολουθοῦντα τὴν ἄποψιν ὅτι

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έκδίκασις διαφορών έκ τού Ν. 751|1948 κατά την έργατικήν διαδικασίαν

Όρισμοί άρθρου 6 Ν. 751)1948 περί έκδικάσεως τών έκ τής παραβάσεως τού Νόμου τούτου διαφορών, έν αίς καί ή αίτησις τού παρά τάς διατάξεις αύτού απολυομένου εις απόληψιν μισθοδοσίας του, κατά την έργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'. — Απόλυσις πρό τής παρελεύσεως χρόνου υποχρεωτικής ισχύος σχέσεως έργασίας απολυομένων έκ τού Στρατού, μετ' απόφασιν Επιτροπής άρθρου 7 Α.Ν. 244)1936.—Αντικατάστασις αποφάσεως Επιτροπής, προκειμένου περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δι' αποφάσεως οικείου Πειθαρχικού Συμβουλίου.—Υπόχρεως εις προσαγωγήν αποφάσεως έργοδότης πρός απόδειξιν κύρους απολύσεως.

Επικυρούται ή ύπ' αριθ. 3153|1952 απόφασις τού ως έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών.

Λόγοι αναιρέσεως τού Μετοχικού Ταμείου Στρατού ύπήρξαν οί εξής:

α) Κατά εσύς διέποντας αύτό νόμους, καθώς καί τούς διέποντας τό υπαλληλικόν προσωπικόν τον τοιούτου (ρητώς διακρινομένου τού υπηρετικού καί τού εργατικού προσωπικού του), ήτοι τό Π.Δ. τής 16|18.1.1955, τον Α.Ν. 559|1937, τό Β.Δ. τής 8|8.2.1937, τό Καν. Δ. τής 29.2|25.3.1944, ν. 945|1948 κλπ. αύτό είναι Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, άσκούν διοίκησιν καί ή συνδέουσα αύτό σχέσις μετά τού υπαλληλικού προσωπικού του, άρχομένη άφ' ής τούτο αναλάβη υπηρεσίαν παρ' αύτώ, είναι σχέσις δημοσίου δικαίου, διότι συνδέονται διά μονομεροϋς δημοσίου δικαίου πράξεως, δικαιοπρακτικής φύσεως, επιχειρουμένης κυριαρχικώς έπί τώ βάσει τού νόμου καί πάντοτε κατά τάς διατάξεις αύτού ύπό τού εκπροσωποϋντος αύτό οργάνου ώς Αρχής, ή δέ συγκατάθεσις τών ούτωσί προσλαμβανομένων είς την υπηρεσίαν του προσώπων, είτε προηγουμένη, είτε ακολουθούσα την πράξιν τού διορισμού αύτών, είναι απλώς νομική προϋπόθεσις διά τό έγκυρον αύτής, τής θελήσεώς του εξακολουθούσης νά είναι υπερτέρας ένανπ τού διοριζομένου, έκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

Δεδομένου ήδη ότι ό αναιρεσίβλητος διά τής αγωγής του ισχυρίζεται, ότι προσελήφθη καί υπηρέτησεν έπί πεντάμηνον περίπου ώς υπάλληλός του καί έκ τής υπαλληλικής ταύτης σχέσεώς του, συνδυαζομένης πρός παράνομον απόλυσιν, δημιουργείται ή έπί μισθόν επίδικος απαίτησίς του κατ' αύτού, έδει ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις νά δεχθή την περί αναρμοδιότητος τού Δικαστηρίου ένστασιν του, διότι κατά την ειδικήν διαδικασίαν τού νόμου ΓΦΟΔ' εκδικάζονται α κατά τό ιδιωτικόν δικαίον απαιτήσεις έκ μισθών κλπ. καί ν' αποφανθή αναρμόδιον τό δέν απητείτο ή τήρησις τής διαδικασίας νομιμοφροσύνης, απεφάνθησαν ότι ούτοι είναι έκτοτε έγκυροι.

Αναμένεται, έκομένως, μέ εύλογον ενδιαφέρον ή γνώμη τής Ολομελείας τού Αρείου Πάγου.

Αρείου Πάγου 580|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ό Αρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Είσηγητής ό Αρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολεγόπουλος**
Δικηγόροι οί κ.κ. Ι. Καραμπελόπουλος, Πάρεδρος τού Νομικού Συμβουλίου, Γ. Ραφτόπουλος

Η διαφορά φέρεται πρός κρίσιν μετά την ύπ' αριθ. 347|1952 απόφασιν τού Α' Τμήματος, ανελούσαν την ύπ' αριθ. 8907|1951 απόφασιν τού ως εφετείου δικάσαντος Δικαστηρίου τών εν Αθήναις Πρωτοδικών καί παραπέμψασαν την υπόθεσιν ενώπιον τού Τμήματος τούτου διά την κατάλληλον τού νόμου εφαρμογήν.

Εκ τού συνδυασμού τών διατάξεων τών άρθρων 6, 7 καί 8 τού ν. 751|1948 πρός τάς τοιαύτας τών άρθρων 1, 2 καί 3 τού διά τού ΜΘ'|1948 Ψηφίσματος κυρωθέντος ά.ν. 516|1948 σαφώς προκύπτει, ότι τό υπό τού ρηθέντος ν. 751|1948 ιδρυθέντα συμβούλια μόνην δικαιοδοσίαν έχουσι νά τοποθετώσι τά υπό τού νόμου τούτου προστατευόμενα πρόσωπα (έφεδροι καί θύματα πολέμου) είς τά έν τώ άρθρω 3 τού αύτού νόμου αναφερόμενα νομικά πρόσωπα, υπηρεσίας καί επιχειρήσεις, έφ' όσον ούτοι προσαγάγωσι πρός τό συμβούλιον τα υπό τού άρθρου 8 απαιτούμενα στοιχεία, έν οίς καί πιστοποιητικόν νομιμοφροσύνης, εκδιδομένον παρά τής αρμοδίας αυτονομικής Αρχής, τά νομικά όμως ταύτα πρόσωπα καί υπηρεσίαι, έφ' όσαι είναι έκ τών έν άρθρω 1 τού Α.Ν. 516|1948 αναφερομένων, δέν υποχρεούνται νά προσλάβωσι τούς παρ' αύτοίς ούτω τοποθετουμένους ώς υπαλλήλους ή υπηρέτας των, έάν ούτοι δέν προσαγάγωσιν αύτοίς απόφασιν τής Επιτροπής τού άρθρου 4 τού ρηθέντος ά.ν. 516|1948, δι' ής νά κρίνωνται νομιμόφρονες, καθ' όσον τό άρθρον 1 § 1 τού νόμου τούτου ρητώς επιτάσσει, ότι ό άνευ τής προσαγωγής τής αποφάσεως ταύτης γενόμενος διορισμός ή πρόσληψις είναι έξ υπαρχής άκυρος μηδέν συνεπαγόμενος αποτέλεσμα.

Τοιαύτην γνώμην έχων τό Τμήμα τούτο εύρίσκεται έν διαφωνία πρός την εξενεχθείσαν ύπό τού Α' Τμήματος διά τής ύπ' αριθ. 347|1952 αναιρετικής αποφάσεως κρίσιν, δι' ύπερ δέον όπως παραπεμφθή ή λύσις τού ως άνω νομικού ζητήματος είς την Ολομέλειαν τού Δικαστηρίου τούτου κατά τό άρθρον 4 τού ν. ΧΜΖ' πρός άρσιν τής μεταξύ τών δύο τμημάτων αναφυείσης διαφωνίας.

δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἀγωγῆς του, ἀντιθέτως δὲ πράξασα κατέστησεν ἀπρακτον τὴν ἀναιρετέαν τὸ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 4 τῆς Πολ. Δικονομίας, διότι ἐκήρυξεν ἐσφαλμένως ἀρμόδιον τὸ Δικαστήριον, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας, διότι ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τοὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος λόγου ἀναφερομένους νόμους.

β) Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὅλου λόγου τῆς ἐφέσεώς του, ἐπεκαλέσθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπελύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7|8 τῆς 5.2.1951 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του, ὅπερ κατὰ νόμον εἶναι τὸ Ἀνώτατον Πειθαρχικὸν Συμβούλιον του καὶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον του πρὸς ἀπόλυσιν τῶν ὑπαλλήλων του, ὡς λόγος δ' ἀπολύσεώς του ἀναφέρεται ἡ λόγῳ νόσου ἀκαταλληλότης του, δηλαδὴ λόγῳ πνευμονικῆς φυματιώσεως, προσήγαγε δὲ καὶ τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην, ὁ ἰσχυρισμός του δ' οὗτος ἀσκεῖ οὐσιωδεστάτην ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, διότι ἄγει εἰς τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀβασίμου, ἐφ' ὅσον οὗτος ἀπελύθη δι' ἀποφάσεως Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου κλπ., ὅπως, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς τελευταίας αἰτιολογίας τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη οὔτε τὸν ὡς ἄνω ἰσχυρισμόν του ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της, οὔτε καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ προσαχθεῖσαν καὶ ἐπικληθεῖσαν ἀπόφασιν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, δι' ἣν κατέστη ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 807 §§ 7 καὶ 9 Πολ. Δικονομίας.

γ) Ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι πράγματι ἡ πάθησις τοῦ τοποθετουμένου ἐφέδρου, ὅπερ εἶναι φυματίωσις, καθιστᾷ αὐτὸν ἀκατάλληλον πρὸς πρόσληψιν καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς δὲν ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐφέδρου, ἀλλὰ καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν κλπ., ἤτοι δέχεται, ὅτι τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῆς παθήσεως μετατίθεται εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἐν τούτοις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὸν σχετικὸν ἰσχυρισμόν του ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος πάσχει ἐκ φυματιώσεως κλπ. καὶ κυρίως δὲν ἐξετίμησεν, οὔτε κἂν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὴν πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ καταλυτικοῦ τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμοῦ του τοῦτου προσαχθεῖσαν καὶ ἐπικληθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 6747|B|1 Δεκεμβρίου 1950 γνωμάτευσιν τῆς Ἀν. Στρ. Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἀποδεικνύεται, ὅτι πάσχει ἐκ φυματιώσεως καὶ εἶναι ἀκατάλληλος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν του.

Ἀρείου Πάγου 571|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χρ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Στεφανόπουλος, Κ. Σερβάος

Ρητῶς ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 2 ἐδάφ. 2 τοῦ ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κλπ.» ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τούτου προκυπτουσῶν διαφορῶν, ἐν αἷς κατὰ τὰ ἐν τῷ ἐδαφ. 1 αὐτοῦ ὁριζόμενα καὶ ἡ ἀξίωσις τοῦ παρὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου εἰς ἀπόληψιν τῆς μισθοδοσίας του, ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. Μόνον δὲ ἐν συνδρομῇ τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἐδαφ. 1 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 10 αὐτοῦ νόμου, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, τοὐτέστι μετὰ ὑπηρεσίαν ἐτῶν, στερεῖται ὁ ὑπάλληλος τῶν προνομίων τοῦ νόμου τούτου, ἐξομοιούμενος πλήρως πρὸς τοὺς παρ' ἣ ἐτοποθετήθη ἐπιχειρήσει μονίμους συναδέλφους, τῆς δὲ μισθωτικῆς αὐτοῦ σχέσεως διεπομένης ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν αὐτῆς ὀργανισμῶν καὶ ἐργατικῶν νόμων. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἐκρίθη ἀξίωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ προρρηθέντος ν. 751|1948 παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι τοποθετηθέντος, καταβολῆς μισθῶν, λόγῳ ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν τῶν τούτου διατάξεων καὶ δὴ μετὰ πεντάμηνον παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίαν, νομίμως ἐν τῇ ἐκδικάσει ταύτης ἐχώρησεν ἡ διαδικασία τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ὀρθῶς καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, εἰ καὶ ἐπὶ διαφόρῳ αἰτιολογίᾳ, ἔκρινε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρώτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 § 3 (ἐν τέλει) καὶ 10 § 1 ἐδάφ. 2 αὐτοῦ ν. 751|1948 οἱ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ τοποθετούμενοι δύνανται νὰ ἀπολυθῶσι καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Ν. 244|1936, ἐκτὸς ἄλλων περιπτώσεων, καὶ δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα μὴ ὀφειλομένην εἰς τὰ τραύματα των. Κατὰ δὲ τὰ ἐν § 2 αὐτοῦ ἄρθρου 10 ὁριζόμενα, προκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, οἷον εἶναι καὶ τὸ ἀναιρεσεῖον (ἄρθρ. 1 Ν.Δ. τῆς 15.1.1936) ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Ν. 244|1936 ἀντικαθίσταται δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου. Ἐπὶ τούτοις, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ δὴ τῆς 5ης τῶν σκέψεων αὐτῆς, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀνελέγκτως δέχεται, ὅτι ἀπόφασις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἀποδεικνύουσα τὴν ἀκαταλληλότητα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπὸ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου, δὲν προσάγεται ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, διὰ νὰ κριθῇ τὰ κύρος αὐτῆς, ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἐντεῦθεν προκύπτει, ὅτι τοῦτο ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν καταλυτικὸν τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ ἀκαταλληλότητος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἀπήντησεν ἀποφηναμένη αὐτὸν ἀναπόδεικτον. Συνεπῶς ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὁ τοιοῦτος τοῦ ἀναιρεσείοντος ἰσχυρισμός, οὔτε καὶ ἡ πρὸς ἀπόδειξιν αὐτοῦ ἐπικληθεῖσα καὶ προσαχθεῖσα ἀπόφασις τοῦ παρ' αὐτῷ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀπορριπτέος. Ἀπορριπτέος δ' ὡσαύτως εἶναι καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ ἰσχυρισμός του ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἔπασχεν ἐκ φυματιώσεως, καθὼς καὶ ἡ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἐπικληθεῖσα γνωμάτευσις τῆς Ἀνωτάτης Στρατιωτικῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, καθ' ὅσον διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω σκέψεώς του τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἔκρινε τοῦτον μὴ ἀσκοῦντα ἐπιρροήν, δι' ἣν κρίσιν του καὶ δὲν πλήττεται διὰ λόγου ἀναιρέσεως.

ΑΡΝΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΙΣ ΠΡΟΣΛΗΨΙΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΕΝΤΟΣ

Έννοια διατάξεως περί συμπληρώσεως κενών θέσεων δι' απολυομένων έκ τού Στρατού

Έκδίκασις διαφορών έκ τής παραβάσεως τού Α.Ν. 1836|1951 κατά τήν έργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', ανεξαρτήτως άν διάδικον είναι τό Δημόσιον.— Υποχρέωσις Δημοσίου είς συμπλήρωσιν κενών θέσεων δι' απολυομένων έκ τού Στρατού.— Συνδρομή καί προσθέτων διατυπώσεων έκ τών κειμένων Νόμων διά τόν διορισμόν τού τοποθετουμένου.— Έφ' όσον όμως τό Δημόσιον διά τών αρμοδίων όργάνων του αποφεύγει αδικαιολογήτως τήν ενέργειαν αύτών καί αρνείται τήν πρόσληψιν, θεωρείται ώς παραβαίνον τόν Α. Ν. 1836|1951 καί οφείλει τήν μισθοδοσίαν τού τοποθετηθέντος.

Ένδιαφέροντα είναι τά ζητήματα, τά οποία απησχόλησαν τήν κατωτέρω δικαστικήν απόφασιν.

Ή άποψις εν πρώτοις αύτής ότι κατά τήν άληθή έννοιαν τής § 3 τού Α.Ν. 1836|1951 «περί τροποποιήσεως καί κωδικοποιήσεως τής νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων έκ τών τάξεων τού Στρατού κλπ.» (ΕΕΔ 10, 539), αί έκ τού νόμου αύτού προκύπτουσαι διαφοραί εκδικάζονται κατά τήν εργατικήν διαδικασίαν τού Ν. ΓΘΟΔ', ανεξαρτήτως τής φύσεως τής σχέσεως ώς ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου (εξαιρετικώς, διότι κατά τήν διαδικασίαν τού Ν. ΓΘΟΔ' εκδικάζονται, ώς γνωστόν, διαφοραί μόνον έκ σχέσεως ιδιωτικού δικαίου) επικυρούται ώς ορθή (αναμφιβόλως) καί υπό τής ανωτέρω σελ. 1275 δημοσιευομένης υπ' αριθ. 571|1952 αποφάσεως τού Αρείου Πάγου (εισηγητής *Ι. Τραχανής*)

Επί τού δευτέρου θέματος, επί τού οποίου απησχολήθη ή εν λόγω απόφασις, νομίζομεν, ότι δύνανται νά αναπτυχθούν ώς ορθά τά ακόλουθα:

Είναι αληθές, δέχεται δέ τούτο καί ή απόφασις (βλέπε καί σύμφωνον Σ.Ε. 669|1952, εισηγητής *Μ. Στασινόπουλος*, ανωτέρω σελ. 1292), ότι ό κατά τό άρθρ. 4 τού Α.Ν. 1836 1951 διορισμός είς κενάς θέσεις τού Δημοσίου, τών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ. δέν αποτελεί συντελεσμένον πλήρως διορισμόν διά μόνης τής αποφάσεως τού Συμβουλίου, αλλά κατά τό ρηθέν γράμμα τής § 4 τού άρθρου 4 τού Α.Ν. 1836| 1951 ό διορισμός μετά τήν τοποθέτησιν υπό τών συμβουλίων διενεργείται παρά τής αρμοδίας υπηρεσίας τού υποχρέου, τηρουμένων τών σχετικών περί διορισμού διατάξεων.

Ή διάταξις, έξ άλλου, τής § 3 τού άρθρου 9 τού Νόμου, καθ' ήν παράβασις τών διατάξεων αύτού συνεπάγεται καί τήν αστικήν τού υποχρέου ευθύνην διά τήν καταβολήν τής μισθοδοσίας τού μη προσλαμβανομένου τοποθετηθέντος παρά τών αρμοδίων συμβουλίων, άφ' ής χρονολογίας ούτος προσέλθη παρά τώ εργοδότη πρός ανάληψιν υπηρεσίας, έφ' όσον αναφέρεται είς δικαίωμα *μισθοδοσίας* άφ' ής προσήλθεν ό τοποθετηθείς πρός ανάληψιν υπηρεσίας, έχει, νομίζομεν, τήν σαφή έννοιαν, ότι τούτο χωρεί, έφ' όσον ή σχέσις εργασίας είναι πλήρως διά τού διορισμού συντετελεσμένη, όπότε εννοείται υποχρέωσις παροχής εργασίας κατ' άρθρ. 648 Α.Κ. καί δικαίωμα μισθού, αντιστοίχως, κατ' άρθρον 656 Α.Κ.

Είς τάς περιπτώσεις τού άρθρου 4 τού Α.Ν. 1836|1951 δέν πρόκειται, ώς εσημειώθη, περί συντετελεσμένου πλήρως διορισμού διά μόνης τής υπό τού Συμβουλίου τοποθετήσεως, άλλ' υποχρεούται ή δημοσία Αρχή νά προβή είς τήν κατά τάς κειμένας διατάξεις διαδικασίαν τού διορισμού.

Πρός τούτους δέν υπάρχει ιδρυμένη υπαλληλική σχέσις, ούτε βεβαίως καί αντίστοιχος υποχρέωσις τού Δημοσίου νά δεχθή τάς υπηρεσίας τού τοποθετηθέντος.

Άλλ' έκ τού άρθρου 71 Α.Κ. τό νομικόν πρόσωπον ευθύνεται έκ τών πράξεων ή παραλείψεων τών αντιπροσωπευόντων αύτό οργάνων, έφ' όσον ή πράξις ή παράλειψις έλαβε χώραν κατά τήν εκτέλεσιν τών ανατεθειμένων είς αύτά καθηκόντων καί παράγει υποχρέωσιν αποζημιώσεως. Ευθύνεται έπί πλέον είς ολόκληρον καί τό υπαίτιον πρόσωπον.

Έφ' όσον συνεπώς τό Δημόσιον παραλείπει αδικαιολογήτως νά προβή είς τόν νόμιμον διορισμόν τού τοποθετηθέντος, ό τοποθετηθείς έχει τό έκ τού άρθρου 71 Α.Κ. βοήθημα διά παροχήν αύτώ αποζημιώσεως, ή οποία συνίσταται ακριβώς είς τήν απώλειαν τής μισθοδοσίας του, έάν προσελαμβάνετο.

Ζήτημα ίσως θά εγερθή, άν ή τοιαύτη αγωγή δύναται νά εκδικασθή κατά τήν διαδικασίαν τού Ν. ΓΘΟΔ', αλλά, ώς συνάγεται έκ τού ευρυτέρου σκοπού τής διατάξεως τής § 3 τού άρθρου 9 τού Ν. 1836|1951, δέν θά πρέπει νά αποκλείεται ή τοιαύτη αγωγή, διότι τό πνεύμα τής διατάξεως είναι νά εξυπηρετήση όπωσδήποτε τόν προστατευόμενον υπ' αύτής είς τήν επιτυχίαν τής επαγγελματικής του αποκαταστάσεως. (Πρβλ. καί Πρωτοδικείου Πατρών 529|1952, εισηγητής *Ι. Ρετσούλης*, ΕΕΔ 11, 672).

Πρωτοδικείου Αθηνών 5679|1952

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ό κ. **Κ. Ατσάλης**
Δικηγόροι οί κ.κ. Ι. Κωτσόβελος, Τ. Ντόκας, δικαστικός αντιπρόσωπος τού Δημοσίου

Διά τής υπό κρίσιν αγωγής ό ενάγων διατείνεται, ότι δυνάμει τής υπ' αριθ. 8896|11.3. 1952 Διατάξεως τού Υπουργείου Εργασίας (Γραφείου προστασίας απολυομένων έκ τών τάξεων τού στρατού) έτοποθετήθη είς τό Έλ-

ληνικών Δημόσιων (Υπουργείον Συγκοινωνίας) ως όδηγός αύτοκινήτου και παρουσιασθείς την ίδιαν ήμέραν πρός άνάληψιν ύπηρεσίας δέν έγένετο δεκτός ύπό τής άρμοδίας ύπηρεσίας, παρ' ότι προσεφέρθη και προσφέρεται ήδη, όπως άναλάβη την ύπηρεσίαν, είς ήν έτοποθετήθη, αίτείται δέ όπως ύποχρεωθή τό έναγόμενον και καταβάλη είς τούτον τούς άπό 11.3.1952 μέχρι 11.7.1952 μισθούς του, συνεπεία τής ύπερημερίας τού έναγομένου περί την άποδοχήν τής έργασίας, κατά τά έν αύτή ποσά. Ούτως έχουσα ή κρινομένη άγωγή είναι νόμιμος και έξεταστέα, έρειδομένη έπί τού άρθρου 9 § 3 τού Α.Ν. 1836|1951, έν συνδυασμώ και πρός τό άρθρον 656 τού Άστικού Κώδικος.

Ό Νομοθέτης, έπι τώ σκοπώ όπως έξαναγκασθώσιν οί είς τόν Α. Νόμον 1836|1951 διαλαμβανόμενοι έργοδόται και προσλάβωσι τά διά τής άποφάσεως τών άρμοδίων συμβουλίων τού νόμου τούτου τοποθετηθέντα παρ' αύτοίς πρόσωπα, έθέσπισε διά τούς μή συμμορφουμένους πρός τάς άποφάσεις τούτων, έκτός τών ποινικών, και άστικάς κυρώσεις (άρθρ. 9 § 3 τού Νόμου τούτου) και ώρισεν έν τώ άρθρω 9 § 3 έδ. 2, ότι ή έκδίκασις τών προκυπτουσών διαφορών έκ τών άνω άστικών κυρώσεων ένεργείται κατα τάς διατάξεις τού Νόμου Γ3ΟΔ'|1911, ως ούτος νύν ίσχύει, χωρίς να ποιήται οιανδήποτε έξαίρεσιν διά τάς διαφοράς τάς προκυπτούσας έκ τής έξηναγκασμένης ταύτης έργασίας μεταξύ τών προσώπων τούτων και τού Δημοσίου ως έργοδότου, ήτις δέν δύναται νά θεωρηθή ως σύμβασις μισθώσεως έργασίας ίδιωτικού δικαίου, άλλ' ως έξηναγκασμένη νόμω τοιαύτη. Συνεπώς τούτοις άρμοδίως ένώπιον ήμών είσάγεται πρός έκδίκασιν ή κρινομένη άγωγή, βάσει τού άρθρου 9 § 3 έδ. 2 τού Α.Ν. 1836|1951, και ή σχετική περί άναρμοδιότητος ένστασις τού έναγομένου Έλληνικού Δημοσίου άπορριπτέα έστίν, ως νόμω άβάσιμος.

Ύπόχρεοι διά την πρόσληψιν τών πολεμιστών κατά τό άρθρον 4 τού άνω Νόμου είναι και αί Δημόσιαι Ύπηρεσίαι. Αύται, κατά τό άρθρον 9 § 1 τού Νόμου τούτου, έξαιροΰνται τών άπειλουμένων ποινικών κυρώσεων είς περίπτωσιν μή συμμορφώσεως τούτων πρός τάς άποφάσεις τών άρμοδίων τού νόμου τούτου συμβουλίων. Έτερωθεν όμως και κατά την § 3 τού ίδίου άρθρου ή παράβασις τών διατάξεων τού νόμου τούτου συνεπάγεται, πλήν τών ποινικών τής προηγουμένης παραγράφου αύτού, και την άστικην τού ύποχρέου εύθύνην διά την καταβολήν τής μισθοδοσίας τού μή προσλαμβανομένου τοποθετηθέντος παρά τών άρμοδίων συμβουλίων, άφ' ής χρονολογίας ούτος προσελθη παρά τώ έργοδότη πρός άνάληψιν έργασίας. Έκ τού όλου περιεχομένου τού νόμου προκύπτει, ότι πρόθεσις τού νομοθέτου δέν ήτο οί μή ύποκείμενοι είς ποινικάς κυρώσεις έργοδόται νά μή ύποκείνται ούδέ είς άστικάς τοιαύτας και νά άφήση είς την διακριτικήν έξουσίαν τούτων την έκτέλεσιν τών άποφάσεων τών άρμοδίων συμβουλίων, διότι έξαναγκασμός, ως είναι ή φύσις τού διορισμού τών προσώπων τούτων είς τάς έπιχειρήσεις και ύπηρεσίας τών άρθρων 3 και 4 τού νόμου τούτου, άνευ άπειλής κυρώσεων δέν δύναται νά γενηθή, καθ' όσον έν έναντία περιπτώσει ή διάταξις τού άρθρου 4 τού άνω Νόμου, άναγράφουσα μεταξύ τών ύποχρέων διά τήν πρόσληψιν τών άπολυομένων προσώπων έκ τών τάξεων τού Στρατού και τάς Δημοσίας Ύπηρεσίας, θά καθίστατο γράμμα κενόν, άνευ ούσιαστικού περιεχομένου, και δέν θά συνετελείτο, άλλως θά έδυσχεραίνετο κατά πολύ, ό σκοπός τού Νόμου τούτου περί έπαγγελματικής άποκαταστάσεως τών άγωνισθέντων κατά τών συμμοριτών άκραιφνών Έλλήνων. Και είναι μέν άληθες, ότι, προκειμένου περί τοποθετήσεως παρά τώ Έλληνικώ Δημοσίω νεοπολεμιστών τού άρθρου 1 τού άνω νόμου άπαιτούνται και πρόσθετοι διατυπώσεις, όπως ή σύμβασις θεωρηθή ως πλήρως κατηρτισθείσα βάσει τών κειμένων διατάξεων, περί διορισμού είς δημοσίας ύπηρεσίας, έν συνδυασμώ και πρός τά άρθρα 4 § 4 και 9 § 1 τού άνω Νόμου, άλλ' άν ό ύπόχρεος έργοδότης, έν προκειμένω τό Έλληνικόν Δημόσιον, διά τών άρμοδίων αύτού όργάνων και ύπηρεσιών άποφεύγη άδικαιολογήτως την ένέργειαν τών άνω προσθέτων διατυπώσεων διορισμού και άρνήται την πρόσληψιν τών τοποθετηθέντων παρ' αύτώ ως άνω προσώπων, δέον νά θεωρηθή ως παραβαίνων τάς διατάξεις τού νόμου 1836|1951 και έκ τούτου ό μή προσληφθείς πολεμιστής δικαιούται νά άξιώση τάς άποδοχάς του άπό τής χρονολογίας, καθ' ήν προσήλθε παρά τώ έργοδότη πρός άνάληψιν ύπηρεσίας, συμφώνως τώ άρθρω 9 § 3 τού νόμου τούτου, πάντα δέ τά έναντία δέον νά άπορριφθώσιν, ως άβάσιμα.

Έπαρκώς έβεβαιώθησαν, κατά την έκ τών ένόντων κρίσιν μας, τά κάτωθι περιστατικά: Ό ένάγων, τυγχάνων νεοπολεμιστής έκ τών προσώπων τού άρθρου 1 τού ν. 1836|1951 και έχων άπαντα τά ύπό τού νόμου τούτου προβλεπόμενα προσόντα, έτοποθετήθη άπό τού Κεντρικού Συμβουλίου προστασίας άπολυομένων έκ τών τάξεων τού στρατού κατά την ύπ' άριθ. 45 τής 7.3.1952 συνεδρίασιν αύτού, προσηκόντως γνωστοποιηθείσαν διά τού ύπ' άριθ. 8395 τής 11.3.1952 έγγράφου του, ως όδηγός αύτοκινήτου, παρά τώ Ύπουργείω Συγκοινωνιών, και κατόπιν τού ύπ' άριθ. 2111 έγγράφου τού Ύπουργείου τούτου, δι' ού έζητείτο ή τοποθέτησις, κατ' έφαρμογήν τού άρθρου 4 τού άνω νόμου, δύο όδηγών αύτοκινήτων (βλ. προσαγόμενον ύπ' άριθ. 32295|27.5.1952 έγγραφον τού Ύπουργείου Έργασίας, Γραφείου Προστασίας Άπολυομένων). Άμα τή γνωστοποιήσει τής άνω τοποθετήσεως τού ένάγοντος είς την θέσιν ταύτην προσήλθεν ούτος είς την άρμοδίαν ύπηρεσίαν τού άνω Ύπουργείου τού ένάγομένου την 11.3.1952 και είτα έπανειλημμένως μεταγενεστέρως πρός άνάληψιν έργασίας, πλήν αύτη ήρνείτο την άποδοχήν τών ύπηρεσιών του και μέχρι σήμερον άρνείται πρός τούτο, ίσχυριζομένη μόναν τό μέν ότι ή άρμοδία έξ Ύπουργών έπιτροπή δέν συμφωνεί είς την πρόσληψίν του, τό δέ ότι στερείται άναλό-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΜΙΣΘΟΥ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ

Ἀντιπαροχή κατοικίας ὡς ἀνταλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν

Ἰσχυρὰ συμφωνία περὶ οἰκήσεως ἐργαζομένης, ὡς οἰκονόμου, ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐργοδότου της τόσον κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν θὰ ἔζη, ὅσον καὶ μετὰ δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου του, ὡς ἀνταλλάγματος μισθοῦ διὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν της.— Ὑπαγωγὴ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «μισθός», ἐκτὸς τῆς συνήθους εἰς χρῆμα παροχῆς καὶ πάσης ἄλλης παρεχομένης εἰς εἶδος, ὡς ἡ συμφωνηθεῖσα περὶ οἰκήσεως.

Ἡ προηγηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 128|1952 Α' Τμήματος ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 350), ἀναιρέσασα τὴν ὑπ' ἀριθ. 4051|1951 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἐδέχθη, ὅτι ὡς μισθὸς τοῦ ἐργαζομένου νοεῖται πᾶν ὠφέλημα, ὅπερ οὗτος ἀπολαμβάνει ἔναντι τῆς παρεχομένης παρ' αὐτοῦ ἐργασίας καὶ δύναται οὗτος νὰ συμφωνῆται καὶ καταβάλληται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος (ἐπρόκειτο περὶ συμφωνίας νὰ ἐξοφληθῇ ὁ μισθὸς διὰ τῆς ἐπὶ δεκαετίαν οἰκήσεως ἐργαζομένης κατ' οἶκον εἰς οἴκημα τοῦ ἐργοδότου).

Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως συμφωνεῖ καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 350, ἔνθα παραπεμπόμεθα εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἀρείου Πάγου 581|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μαριντζιώτης, Α. Δρίτσος

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 128|1952 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως του ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4051|1952 τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις, τοῦτέστιν ὅτι ἐκ τῶν, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσαχθέντων ἐκατέρωθεν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, γενομένων ὑπ' αὐτοῦ δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, καθ' ἃ ἡ ἐκκαλοῦσα προσελήφθη τὸν Ὀκτώβριον 1948 ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τῶν ἐφεσιβλήτων κληρονομηθέντος ,,*,, ὡς οἰκονόμος τῆς οἰκίας του, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τῆς ἀντιμισθίας της συνισταμένης εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ δωρεὰν παραχώρησιν τῆς οἰκήσεως αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ ἐπὶ μίαν ἔτι δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου του, μία συνήφθη σύμβασις, ἡ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 645 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προβλεπομένη τοιαύτη τῆς μισθώσεως ἐργασίας, καθ' ἣν ἡ μὲν ἐκμισθώτρια ὑπεχρεοῦτο νὰ παρέχῃ τὰς ὡς οἰκονόμου ὑπηρεσίας αὐτῆς πρὸς τὸν μισθωτήν, οὗτος δὲ ὡς μισθὸν θὰ παρεχώρει τὴν ἄνευ πληρωμῆς οἴκησιν αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ του τόσον κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν θὰ ἔζη, ὅσον καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου του. Ἡ τοιαύτη δὲ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, καθ' ἣν ὡς μισθός, ὃν ἔδει νὰ καταβάλῃ ὁ μισθωτὴς πρὸς τὴν ἐκμισθώτριαν, συνεφωνήθη ἡ οἴκησις αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ του κατὰ τὸν καθορισθέντα ὑπ' αὐτῶν ὡς ἄνω χρόνον, εἶναι ἰσχυρά, ὡς πληροῦσα τοὺς περὶ αὐτῆς ὅρους τοῦ ρηθέντος ἄρθρου 648 τοῦ Α.Κ., διότι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «μισθὸς» περιλαμβάνεται, ἐκτὸς τῆς συνήθους εἰς χρήματα παροχῆς, καὶ πᾶσα ἄλλη παρεχομένη εἰς εἶδος, ὡς εἶναι ἡ συμφωνηθεῖσα περὶ τῆς δωρεὰν οἰκήσεως τῆς ἐκμισθώτριας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρὸς ὃν αἱ ὑπηρεσίαι τῆς μισθωτοῦ.

Μετὰ τὴν διὰ τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 128|1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἀναίρεσιν τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, δι' ἧς παρεπέμφθη συνάμα ἡ διαφορὰ εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 834 § 1 Πολ. Δικονομίας εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας ἡ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1950 ἔφεσις τῆς ἐναγούσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3002|

γου πιστώσεως διὰ τὴν πρόσληψίν του ταύτην (ἴδρα προσαγόμενα 11626|1952, 43100|1952 καὶ 10534|1952 ἔγγραφα Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν). Οὕτως ὅμως διὰ τῆς στάσεώς του ταύτης τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν του τὸ ἐναγόμενον ἀποφεύγει ἀδικαιολογήτως τὴν ἐνέργειαν τῶν προσθέτων διατυπώσεων τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1836|1951. Οὐδαμῶς, ἐξ ἄλλου, ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα ὁ ἐνάγων εἰργάσθη εἰς ἄλλην ἐπιχείρησιν καὶ ὠφελήθη τι ἐξ αὐτῆς.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ ἐν συνειρμῷ πρὸς τὰς ἠγουμένας σκέψεις τὸ ἐναγόμενον ὑπάρχειν καθίσταται, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσηκόντως προσφερομένων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν νομίμων ἀποδοχῶν αὐτοῦ διὰ τὸ ἀπὸ 11.3.1952—11.7.1952 χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καὶ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΔΗΜΩΝ

Περίπτωσις όδηγοῦ αὐτοκινήτου διά τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν συνεργείων Δήμου

'Απόρριψις ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου διά μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολιτικῆς Δικονομίας προστίμου.—'Εφαρμογὴ καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, προσληφθέντος ὑπὸ Δήμου, πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν συνεργείων αὐτοῦ, μὴ ὁμόσαντος ὅρκον καὶ μὴ δημοσιευθέντος τοῦ διορισμοῦ του εἰς 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.—'Εφαρμογὴ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας Ν. 118)1945.— 'Αρμοδιότης 'Εργατικοῦ Πρωτοδίκου.

'Επικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2900)1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ ψευδῆ τοῦ νόμου ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ταύτης ἐφαρμογήν· ὁ πρωτόδικος δικαστὴς ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἁρμόδιον καὶ ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, εἰσαχθεῖσαν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ἐνῷ ἐτύγχανε καθ' ὅλην ἀναρμόδιος, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος προβληθεῖσαν ἔνστασιν. 'Η τὸν ἀναιρεσίβλητον καὶ ἀναιρεσείοντα διέπουσα σχέσις ἐργασίας δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ, ἀλλὰ τοῦ δημοσίου δικαίου, αἱ δ' ἐκ τοιαύτης σχέσεως πηγάζουσαι τυχὸν ἀξιώσεις δὲν εἰσάγονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 1968, τοῦ τροποποιήσαντος καὶ κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Γ'ΘΟΝ', τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ὁποίου ὁρίζει, ὅτι κατὰ ταύτην εἰσάγονται ἀξιώσεις μόνον ἰδιωτικαί. 'Εφ' ὅσον ἄθεν σχέσις δημοσίου δικαίου συνδέει τὸν Δῆμον καὶ τὸν ἀναιρεσίβλητον διὰ σχέσεως ἐργασίας, ἡ ἀγωγὴ ἔδει νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἅτε περιλαμβάνουσα ἀξιώσεις ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου πηγαζούσας, ἐφ' ὅσον οἱ Δῆμοι, ἔχοντες αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου σκοποῦ αὐτῶν ἀπορρεουσῶν ἰδίων τοπικῶν ὑποθέσεων, ἐνασκοῦσιν οὕτως, ὡς μέλη τοῦ καθ' ὅλον ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους, δημοσίαν διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τούτου πολιτικὴν ἐξουσίαν.

Τούτων δοθέντων, οἱ παρὰ ταῦτα προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως δὲν διατελοῦσιν εἰς σχέσιν παροχῆς ἐξ' ἀνταλλαγματικῆς ὑπηρεσίας πρὸς τὸν Δῆμον δυνάμει ἀμφοτεροβαρῶς δικαιοπραξίας ἀνηκούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀρνίζονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν, ἀλλὰ συνδέονται πρὸς αὐτὸν διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸν Δῆμον ὀργάνου, ὡς 'Αρχῆς. 'Η συγκατάθεσις τῶν οὕτω προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν προσώπων εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δήμου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἑνὸς ἑκάστου τοῦ διοριζομένου ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

β) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου ὁ Πρωτοδίκης ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐνῷ ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἀποδεδειγμένων πραγματικῶν περιστατικῶν προέκυπτεν, ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἦτο ἀκυρωτέα, ἐπειδὴ ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 118)1945, ἀπαγορευουσῶν τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἐὰν δὲν ὑφίστανται σπουδαῖοι λόγοι ἐπιβάλλοντες τὴν καταγγελίαν ταύτην, ἐνῷ ἐν προκειμένῃ περιπτώσει δὲν ὑφίστατο τοιοῦτος σπουδαῖος λόγος, ἀφοῦ ἡ ἀπόφασις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἡ ἐγκρίνουσα τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δὲν ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 1188)1939, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ τῶν Δήμων, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

Τὸ Δικαστήριον ἐσκέφθη κατὰ τὸν νόμον καὶ ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἐκτιθέμενα, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτουν τὰ ἑξῆς πραγματικά:

Διὰ τῆς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Θεσσαλονίκης ἀσκηθείσης ἀγωγῆς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐζήτησε νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσείοντος καταγγελία τῆς μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας ἦτο ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν αὐτῇ ὁρισθέντων ὅρων, ἐπὶ τῇ ἐπικλήσει ὅτι ἐπροσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου καὶ ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ἐγένετο ἄνευ σπουδαίου λόγου καὶ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118)1945. Τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀνυποστήρικτον διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολιτικῆς Δικονομίας προστίμου. Κατ' ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκρίθη ἡ ὑπόθεσις ἐκ νέου ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ἐπὶ τῇ ἐπικλήσει ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσείοντος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἦτο ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος, διότι ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων

δίκης Θεσσαλονίκης ἐκήρυξε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἄκυρον, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων τῶν ν. 118|1945 καὶ 1255|1949, ἐφ' ὅσον, προκειμένης σχέσεως δημοσίου δικαίου, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἀποκλειστικῶς τὴν ἐργασίαν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν διεπουσαι διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ δὴ τῶν ἀνωτέρω ρηθέντων, διότι, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου περιεχομένου τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ἀφορῶσιν αὗται ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις καὶ προσατεύουσι τοὺς μετὰ ταυτούτων ἐργοδοτῶν συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτούς, τοὺς παρέχοντας εἰς αὐτοὺς ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐπὶ ἴσοις ὅροις συναπτομένης, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικῆς πράξεως, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος διοίκησιν καὶ ἐξουσίαν Δήμου, ὡς Ἀρχῆς, προσλαμβανομένους, μὴ παρέχοντας πρὸς αὐτόν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν.

γ) Τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἀπέρριψεν, ὡς μὴ ὠφελοῦσαν, τὴν ἔφεσίν του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν κατεβλήθη τὸ νόμιμον παράβολον ἐφέσεως, ἐνῷ, ἐμηνεύων ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου καὶ καλῶς ἐφαρμόζων τούτον, ὤφειλε ν' ἀπόσχῃ πάσης συζητήσεως δι' ἔλλειψιν καταβολῆς τοῦ νενομισμένου προστίμου. Οὕτω πράξαν ἐζημίωσε τὸ Δημόσιον, ὅπερ διὰ λόγους καθαρῶς δημοσιονομικοὺς καὶ φορολογικοὺς ἐπέβαλε τοῦτο, οὐχὶ δέ, ὡς πεπλανημένος ἐδέχθη, τῆς ἀποφυγῆς δηλονότι ὑποβολῆς προσηκούσης ἐφέσεως.

* * *

Ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ἄποψις τῆς προηγουμένης Α.Π. 510|1950 (εἰσηγητὴς *Α. Κωτούλας*, ΕΕΔ 9, 1089) ὅτι καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἐφ' ὅσον δὲν κατατεθῇ τὸ κατ' ἄρθρ. 772 Πολιτ. Δικονομίας νόμιμον διὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐφέσεως πρόσταιμον, ἡ ἔφεσις ἀπορρίπτεται ὡς ἀνυποστήρικτος.

Σημειωτέον ὅτι τὸ ζήτημα, πρὸ τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, εἶχε διχάσει τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, τινὲς ἀποφάσεις τῶν ὁποίων βασιζόμεναι εἰς τὸ ἄρθρον 1β τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται καὶ ἑρήμην τοῦ διαδίκου ἡ κατ' οὐσίαν ἔρευνα τῆς διαφορᾶς, ἐδέχοντο τὴν κατ' οὐσίαν ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως καὶ δικαζομένου τοῦ ἐκκαλοῦντος ἑρήμην διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ προστίμου (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 1088).

Περαιτέρω ἐνδιαφέρει ζωηρῶς ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Δήμου πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν συνεργείων αὐτοῦ, μὴ ὁμόσαντος ὅρκον, οὐδὲ δημοσιευθέντος τοῦ διορισμοῦ του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ἧς ἑπομένως εἶχεν ἐφαρμογὴν ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὁ ν. 118|1945.

Παρέχονται οὕτω ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α.Π. βασικὰ στοιχεῖα διαχωρισμοῦ τῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσίου δικαίου, ἐν συνεχείᾳ καὶ προσφάτων ἄλλων ἀποφάσεων του (βλέπε Α.Π. 55|1952, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, ΕΕΔ 11, 254, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν). εἶναι δὲ τὸ ζήτημα ἐκτάκτως ἐνδιαφέρον, διότι ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης θεωρήσεως τῆς σχέσεως (ὡς ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου) ἐξαρτᾶται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐργατικῶν νόμων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνδιαφέρων καὶ ὁ ν. 118|1945 διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἐνδιαφέρουσα διὰ τὰ κριτήρια διαχωρισμοῦ τῆς σχέσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 245|1952 Ἐγκύκλιος τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἐν ΕΕΔ 11, 1161 ἑπ.).

Ἀπὸ τῆς ἐρεύνης ἂν ὁ ἐργαζόμενος προσλαμβάνεται εἰς θέσιν μὴ ὀργανικήν, δι' ὑπηρεσίαν προσωρινοῦ χαρακτῆρος, χωρὶς νὰ δίδῃ ὅρκον, ἀναχωροῦν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 251), καὶ σύμφωνα πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας' (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 387|1950, εἰσηγητὴς ***Π. Μακρυγιάννης***, ΕΕΔ 9, 547, ἀποφανθεῖσαν ἐπὶ περιπτώσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου Δήμου, ὡς ἡ προκειμένη· βλέπε καὶ τὴν ἐπὶ ὁμοίας περιπτώσεως παλαιοτέραν Α.Π. 505|1938).

Ἀρείου Πάγου 575|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Λεονταρίδης, Β. Βασιλείου

Ἀπορριφθείσης, ὡς ἀνυποστηρίκτου, ἑρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος, μὴ καταθέντος τὸ νόμιμον πρόστιμον (ἄρθρ. 772 Π. Δ.), τῆς κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 613|1951 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης ἐφέσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2900|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (ἡ πρὸς ἀνακοπὴν τῆς ὁποίας προθεσμία παρῆλθεν ἄπρακτος) νομίμως καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 812 Πολ. Δικονομίας ἄσκειται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀμφοτέρων τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων, τελεσιδίκων αὐτῶν.

Τὸ ἄρθρον 772 τῆς Πολιτ. Δικονομίας ὁρίζον ὅτι πάσης ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως προηγεῖται ἀναγκαίως ἡ κατάθεσις τοῦ νομίμου προστίμου, ἄλλως τὸ Δικαστήριον ἀρνεῖται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν συζήτησιν, καθιεροῖ ὅρον, ὑφ' ὃν εἶναι δεκτός, ὅπως μετάσχῃ τῆς συζητήσεως ὁ ὑπόχρεως εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ προστίμου, οἷος, κατὰ τὰ ἄρθρ. 783 Π. Δ. ὁ ἐκκαλῶν καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ ὅρου τούτου, ἤτοι τῆς καταθέσεως τοῦ προστίμου, ἐπιβάλλει εἰς τὸ Δικαστήριον νὰ ἀρνηθῇ εἰς αὐτὸν τὴν συζήτησιν, ἥτις οὕτω προβαίνει, ὡς ἐὰν οὐ-

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Καταγγελία καὶ τηρητέαι δι' αὐτὴν διατυπώσεις ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἀπαλλαγὴ Δημοσίου μόνης τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀναγγελίας αὐτῆς, κατ' ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951, καὶ οὐχὶ καὶ λοιπῶν διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν 118|1945, ὡς καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112. — Ἔννοια ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν. — Ἀσυμφήφιστον πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 ἀνεκκαθαρίστου ἀπαιτήσεως ἐργοδότου.

Τὸ ζήτημα ἂν, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 11, 103), τὸ Δημόσιον, προκειμένου νὰ καταγγείλῃ ἐγκύρως τὴν μετ' αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας προσώπου ἐργαζομένου παρ' αὐτῷ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ τὰς λοιπὰς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 διατυπώσεις, πλὴν τῆς ἀναγγελίας, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ, ὄχι ὅμως αὐτὴν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας (σαφὲς κατὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951), ἀπησχόλησε τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον.

Τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, ὅτι τὸ Δημόσιον ὀφείλει νὰ τηρήσῃ τὰς λοιπὰς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 διατυπώσεις (ἐπρόκειτο ἤδη περὶ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112), ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας. (Σύμφωνος καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 3013|1952, Πρωτοδίκης *Χ. Καλπαξέας*, ΕΕΔ 11, 1238, ἔνθα σημειώσεις μας· ἀντίθετος ἡ παλαιοτέρα Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3013|1952, Πρωτοδίκης *Χ. Καλπαξέας*, ΕΕΔ 11, 1238, ἔνθα σημειώσεις μας· ἀντίθετος ἡ παλαιοτέρα Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν

τος δὲν εἶχεν ἐμφανισθῇ κατ' αὐτήν. Ἐπομένως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἀπέχει τὸ Δικαστήριον νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἐφέσεως, ἀλλ' ἐφαρμόζει τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 774 καὶ τὰ εἰς ἃ τοῦτο παραπέμπει ἄρθρα 591 καὶ 596 Πολ. Δικονομίας, καθ' ἃ δικάζεται ἐρήμην ὁ ἐκκαλῶν, ἀπορριπτομένης ὡς ἀνυποστηρίκτου τῆς ἐφέσεώς του, ἐφ' ὅσον παρίσταται ὁ ἐφεσίβλητος. Αἱ ὡς ἄνω περὶ προστίμου διατάξεις, θεσπισθεῖσαι πρὸς πρόληψιν προπετοῦς κρισιολογίας καὶ οὐχὶ μὲ σκοπὸν φορολογικόν, ἐφαρμογὴν ἔχουσι καὶ ἐπὶ δικῶν διεξαγομένων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν», καθ' ὅσον αὗται, ὡς ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 1 Αὐγούστου 1920 καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, οὐδαμῶς ἐθίξε ταύτας. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐκδοθείσης ἐπὶ ὑποθέσεως δικασθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἀσκήσας τὴν ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1951 ἔφεσίν του κατὰ τῆς δεξαμένης ἐν μέρει τὴν περὶ πληρωμῆς ὑπαλλήλικῶν ἀποδοχῶν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δὲν κατέβαλε κατὰ τὴν αὐξήτησιν ταύτης τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 772 Πολ. Δικονομίας νόμιμον πρόστιμον, ἔκρινε δὲ μετὰ ταῦτα δικαστέον ἐρήμην τὸν ἀναιρεσείοντα καὶ ἀπορριπτέαν τὴν εἰρημένην ἔφεσίν του, ὡς ἀνυποστήρικτον, οὐδαμῶς παρέβιασε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, ἀλλὰ πλήρως συνεμορφώθη πρὸς αὐτὰς καὶ εἶναι ἀπορριπτέος. Ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὁ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσας Πρωτοδίκης, ἐκτιμήσας κατ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου κρίσιν, τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ προσαχθείσας ἀποδείξεις, ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν συνεργείων αὐτοῦ, δυνάμει ἀμφοτεροβαρῶς δικαιοπραξίας, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προῆλθον πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς, μετὰ θελήσεως ἐχούσης ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν, χωρὶς νὰ ὁμιλῇ ὁ ἀναιρεσίβλητος ὅρκον ὑπηρεσίας κατὰ τὴν πρόσληψίν του, μηδὲ νὰ δημοσιευθῇ αὐτὴ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἠσφάλισε ταῦτον εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Τὰ οὕτω ἀνελέγκτως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐδέξατο ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου, ἀπαρτίζουσι σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, αἱ ἐκ τῆς ὁποίας ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου εἶναι δικαστέαι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν». Ὅθεν ἀποφηνάμενος μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οὕτω παρ' αὐτοῦ γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὁ ἐκδοὺς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοδίκης ἑαυτὸν ἁρμόδιον, ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐχούσης ἀντικείμενον ἀξιώσεις πηγαζούσας ἐκ τῆς ρηθείσης συμβάσεως ἐργασίας, μὴ οὔσης δημοσίου, ἀλλ' ἰδιωτικοῦ δικαίου, συνεμορφώθη πλήρως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν» καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, ὡς καὶ ὁ δεύτερος, δι' οὗ πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα ἐν τῇ ἐπιδίκῳ διαφορᾷ τὰς διατάξεις τῶν ν. 118|1945 καὶ 1255|1949, προκειμένης σχέσεως δημοσίου δικαίου.

νών 1943|1952. Πρωτοδίκης *Σ. Διαμαντάκος* ΕΕΔ 11, 685).

Περαιτέρω, υπό την έκδοχήν της Α.Π. 76|1952 (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 294), την οποίαν ακολουθούν ήδη τα Δικαστήρια της ουσίας (βλέπε Πρωτοδικείου Αθηνών 9717|1952, εισηγητής *Γ. Κραμάνος*, ΕΕΔ 11, 1246), μολονότι, ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 1245 επ.), δεν φαίνεται να είναι αύτη ή ορθώς την έννοιαν των υπ' αριθ. 956 και 976|1947 Πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου απαδίδουσα (β' επ. ως προς την αντίθετον και ορθήν άποψιν και την υπ' αριθ. 815|1951 γνωμοδότησιν της Ολομελείας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εισηγητής *Κ. Ρουμπάνης*, ΕΕΔ 11, 328), ότι διά τας μετά του Δημοσίου σχέσεις ιδιωτικού δικαίου των υπαλλήλων αυτού εφαρμόζεται ο Ν. 2112|1920, το λυόμενον διά της εν λόγω αποφάσεως του Πρωτοδικείου ζήτημα ενδιαφέρει μόνον ως προς την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας των υπαλλήλων αυτού, διά τους οποίους, έχοντας τα γνωρίσματα του άρθρου 10 του Ν. 1234|1918 (και άρθρ. 11 Ν. 2112|1920), εφαρμόζεται ο Ν. 2112|1920.

Προκειμένου περί εργατών, τεχνιτών και υπηρετών του Δημοσίου δεν έχει, ως γνωστόν, εφαρμογήν το β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920 επεκτάσεως του Ν. 2112|1920 (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 11, 212) και επομένως δεν υπάρχει και ή κατά το άρθρ. 9 του Ν. 118|1945 υποχρεώσεως καταβολής αποζημιώσεως, της οποίας ή μη καταβολή να έχη ως συνέπειαν την ακυρότητα της καταγγελίας, απομένει δε μόνον προς τήρησιν ή διατύπωσις να γίνη ή καταγγελία συμβάσεως εργασίας εγγράφως.

Ταύτα από απόψεως εφαρμογής του άρθρου 9 Ν. 118|1945. Ούχ ήττον υποχρεούται το Δημόσιον να τηρήση την προθεσμίαν προειδοποιήσεως του άρθρου 669 Α.Κ. (διά τας μετά την εισαγωγήν του Αστικού Κώδικος συμβάσεις εργασίας), άλλως τελεί εν υπερημερία επί 15 ημέρας (όση ή προθεσμία του άρθρ. 669 Α.Κ.) και οφείλει μισθόν 15 ημερών (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αίτιολογ. Έκθεσις Εισηγητού Προσχεδίου Αστικού Κώδικος, ΕΕΔ 9, 472, *Κ. Καυκάς*, Ενοχ. υπ' άρθρ. 669, σελ. 350).

Το έτερον λυόμενον διά της κατωτέρω αποφάσεως του Πρωτοδικείου ζήτημα έχει και τούτο ικανόν από πρακτικής απόψεως ενδιαφέρον.

Το άρθρον 5 του Ν. 2112|1920 ορίζει, ότι δύναται ο εργοδότης να καταγγείλη την σύμβασιν εργασίας άνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, εάν εναντίον του υπαλλήλου υπεβλήθη μήνυσις δι' αξιόποινον πράξιν διαπραχθείσαν εν τη εξασκήσει της υπηρεσίας του ή απηγγέλθη κατ' αυτού κατηγορία δι' αδίκημα εν γένει, φέρον χαρακτήρα τοιλάχιστον πλημμελήματος.

Δεν φαίνεται, ως το Πρωτοδικείον σκέπτεται, να γίνεται εν τη διατάξει διάκρισις διά την πρώτην περίπτωσιν (ή δευτέρα είναι σαφής), εάν έπεται το αυτό διά του νόμου ορισθέν και όταν ο μηνυτής είναι τρίτος (βλ. και *Γ. Καποδίστριαν*, Έρμην. Εργ. Δικαίου, σελ. 406).

Εν τούτοις, νομίζομεν, ότι απομένουν αμφιβολίαι, άν κατά την έννοιαν της διατάξεως άρχη και ή εκ μέρους τρίτου υποβολή της μηνύσεως.

Το αρχικόν σχέδιον του άρθρ. 5 του Ν. 2112 είχε διατυπωθή ως εξής: «Ο τε υπάλληλος και ο εργοδότης δύναται να καταγγείλουν αποτελούντε την συμβασιν, άνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, λόγω εύλογου και δεδικαιολογημένης αιτίας, καθιστώσης αδύνατον την εξακολούθησιν της υπαλληλικής συμβάσεως, οίον αξιοποίνου πράξεως, σκοπίμου παραμελήσεως καθηκόντων. Προ της απολύσεως υπαλλήλου δι' αξιόποινον πράξιν *ο εργοδότης οφείλει να υποβάλη την οικείαν μήνυσιν*.

Κατά την συζήτησιν του νομοσχεδίου εκρίθη, ότι ως είχε διατυπωθή ή διάταξις, ή ερμηνεία του όρου «εύλογος και δεδικαιολογημένη αιτία» θα ήτο πολύ ελαστική και θα κατέληγεν εις παρελκύσεις δικών και ο όρος ούτος απηλείφθη, ή διάταξις δε διετυπώθη ως έχει.

Προκειμένου περί αξιοποίνου πράξεως ωρίσθη, ότι πρέπει να έχη υποβληθή μήνυσις (προ της απολύσεως, Α.Π. 346|1952, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 724), αλλά δεν μετεβλήθη κατά τα λοιπά ή διάταξις του σχεδίου, ότι ο εργοδότης οφείλει να είναι ο μηνυτής, αφού αύτος πρόκειται να άρη και την υποχρέωσιν της αποζημιώσεως Ν. 2112, άν ο υπάλληλος απαλλαγή της κατηγορίας, εφ' ης ή υποβληθείσα υπ' αυτού μήνυσις, δι' αξιόποινον πράξιν, ή οποία έχει σχέσιν προς το αδύνατον της εξακολουθήσεως της υπαλληλικής συμβάσεως μεταξύ αυτού και του μισθωτού του.

Υπό αντίθετον εκδοχήν, ότι δηλαδή δύναται μηνυτής να είναι και τρίτος, επέρχεται ή συνέπεια να στερήται ο υπάλληλος της αποζημιώσεως του Ν. 2112, άν, φερ' ειπείν, συνάδελφος αυτού εν υπηρεσία τον εμήνυσεν επί εξυβρίσει, κατά την εξάσκησιν της υπηρεσίας του.

Αλλά την περίπτωσιν αυτήν φαίνεται να απέκλεισεν ο Νόμος, αφού θα ήτο άδικον να εύθύνεται τόσον βαρέως ο μισθωτός, διά της απωλείας του δικαιώματος αποζημιώσεως εκ μέρους του εργοδότου, άν έναντι των τρίτων έπραττεν.

Εκ του ότι δε περαιτέρω απαλλάσσεται της υποχρεώσεως καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ο εργοδότης, άν απηγγέλθη κατά του μισθωτού κατηγορία δι' αδίκημα εν γένει, φέρον χαρακτήρα τοιλάχιστον πλημμελήματος (αδιαφόρως του τίς είναι ο μηνυτής και άν διεπράχθη εκτός υπηρεσίας) δεν συνάγεται το αντίθετον, διότι, κατά την σκέψιν του νομοθέτου, ο μισθωτής, όσις φθάνει να κατηγορηθή δι' αδίκημα εν γένει τοιλάχιστον πλημμελήματος, δεν δικαιούται της προστασίας του Νόμου, αφού θα καθίσταται αδύνατος διά τον εργοδότην ή εξακολούθησις της υπαλληλικής συμβάσεως, κατά

λόγον τῆς σχέσεως τοῦ ἀδικήματος πρὸς αὐτήν (πρβλ. ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον Πρωτοδικεῖου Θηβῶν 147|1916, εἰσηγητὴς **Κ. Κοντογόνης**, ΕΕΔ 5, 618).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10487|1952

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Μαγιώργας, Α. Ρομπάκης, δικαστικοὶ ἀντιπρόσωποι Δημοσίου

Δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 60 § 2 τοῦ ἀν. ν. 1846|1951, ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς 21 Ἰουνίου 1951, τὸ Δημόσιον ἀπηλλάγη τῆς ἀναγγελίας πάσης καταγγελίας, οὐχὶ ὅμως καὶ τῆς ἐγγράφου καταγγελίας καὶ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, ὅπου ἀπαιτεῖται τοιαύτη. Ἐν παραλείψει τούτων ἐπέρχεται καὶ διὰ τὸ Δημόσιον ἀκυρότης τῆς καταγγελίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 1 ν. 118, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 ν.δ. 8|11.5.1946, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ν.δ. 1255|1949. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ ν. 2112 ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος. Κατὰ τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ δευτέρου ἄρθρου ὁ ὑπάλληλος ὁ ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἀποζημίωσιν. Κατὰ ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις τῆς διαπράξεως ἀξιοποίνου πράξεως οἱουδήποτε βαθμοῦ (πταίσματος, πλημμελήματος ἢ κακουργήματος) ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας ἢ τῆς ἀπαγγελίας κατηγορίας τοὐλάχιστον ἐπὶ πλημμελήματι (εἰς βάρος τρίτου) ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἄνευ προθεσμίας διὰ τὸν ἐργοδότην, συνεπῶς καὶ ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|1945, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ποινικὴ ἀγωγὴ ἤσκήθη κατόπιν ἐγκλήσεως ἢ αὐτεπαγγέλτως. Ἡ λέξις «μήνυσις» ἔχει τεθῇ εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν οὐχὶ ὑπὸ τὴν δεικνυομένην ἔννοιαν τῆς ἐγκλήσεως, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς κατὰ νόμιμον τρόπον γνωστοποιήσεως εἰς τὸ ἁρμόδιον πρὸς τοῦτο κρατικὸν ὄργανον (εἰσαγγελέα, ἀστυνομικὴν Ἀρχήν) τῆς διαπράξεως ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας ἀξιοποίνου ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου πράξεως. Ἐκ τούτου παρέπεται, ὅτι ἡ ὑποβολὴ ἐκ μέρους τρίτου παθόντος ἐγκλήσεως ἢ αὐτεπαγγέλτου διώξεως ὑπαλλήλου διὰ πταίσμα πραχθὲν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀσκοῦν δὲ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν, ὥστε αὕτη νὰ καθίσταται δυσχερής, καὶ ἐπιβάλλον εἰς τὸν ἐργοδότην ὅπως ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον, οὐδέν ἧττον αὕτη ἀπαλλάσσει τῆς τηρήσεως τῆς προθεσμίας καὶ τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118. Ὅθεν, ἐν ἀπολύσει ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου συνδεομένου μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, διότι ἠσκήθη κατ' αὐτοῦ ποινικὴ δίωξις, ἐπὶ τῷ ὅτι ὡδήγει τὸ αὐτοκίνητον κατὰ παράβασιν τῶν κειμένων διατάξεων καὶ κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ γίνῃ πρόξενος συγκρούσεως, ἀφ' ἧς ἀπηλλάγη δι' ἀποφάσεως, δὲν ἀπαιτεῖται τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 1118, ἤτοι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, δεδομένου ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ συνίστατο ἀκριβῶς εἰς τὴν ὁδήγησιν τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τὸ ἀδίκημα, δι' ὅπερ ἐμηνύθη, διεπράχθη ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἀκεῖ δὲ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν, διότι αὕτη καθίσταται δυσχερὴς λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκλονίσθη ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ὁδήγησιν τοῦ αὐτοκινήτου.

Πρότασις συμψηφισμοῦ εἰς ἀπαίτησιν μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀνταπαιτήσεως τοῦ Δημοσίου κατ' αὐτοῦ, προερχομένης ἐκ δικαιώματος ἀναγωγῆς κατ' αὐτοῦ, ὡς καταβαλόντος (τοῦ Δημοσίου) δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀποζημίωσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 105 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου καὶ 914 Α.Κ. διὰ ζημίαν προξενηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐνάσκησιν τῆς ἀνατεθειμένης ὑπηρεσίας, τουτέστι κατὰ τὴν ὁδήγησιν αὐτοκινήτου τοῦ Δημοσίου, καθ' ἣν τοῦτο συνεκρούσθη μετ' ἰδιωτικοῦ, ἀμφισβητουμένη, ἀπαραδέκτως προτείνεται κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν διαδικασίαν, ἀφ' ὅσον ἡ προτεινομένη πρὸς συμψηφισμὸν ἀνταπαίτησις ὑπάγεται εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, χρήζουσα ἀποδείξεως κατὰ τοὺς κοινοὺς κανόνας, ἀνεφαρμόστους κατὰ τὰ τὰ ἄρθρα 12 καὶ 16 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' ἐν αὐτῇ.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΕΥ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

Κῦρος συμβάσεως καὶ Νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

I

Ἀναγκαῖος ὁ ἐφοδιασμὸς ὑπαλλήλων καφενείων, ζυθοπωλείων κλπ. διὰ βιβλιαρίου ὑγείας. — Κείμεναι νομοθετικαὶ διατάξεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς αὐτῶν. — Συνέπεια ἐλλείψεως βιβλιαρίου ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118)1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως. — Δικαίωμα μισθωτοῦ ὀφειλομένων ἀποδοχῶν διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ. ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου.

Τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἐπιβαλλομένου διὰ τὴν περίπτωσιν ἐξ εἰδικῆς νομοθετικῆς διατάξεως, τίθεται καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν καὶ διὰ τῆς νεωτέρας κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του ἐμμένει εἰς τὴν ἐν τῇ νομολογίᾳ του κρατοῦσαν ἄποψιν περὶ τῆς ἀκυρότητος τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων ἐργασίας (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 1531)1952, εἰσηγητὴς *Ε. Γιοτσαλέτης*, ΕΕΔ 11, 700, καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5500)1952, Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1194).

Ἐμμέσως καὶ ἐκ τῆς Α.Π. 130)1952 (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 617) προκύπτει, ὅτι ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας, τεθέντος ἐν τῷ νόμῳ πρὸς προστασίαν τοῦ κοινοῦ, ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως (εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεσκαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐκρίθη, ὅτι ὑφίστατο τοιοῦτο βιβλιάριον καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο, συνεπῶς, ἔγκυρος).

Ἡ παρατιθεμένη ἐπίσης κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1408)1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς περιορίζεται εἰς μόνας τὰς ποινικὰς συνεπείας τῆς παραβάσεως τῆς σχετικῆς διατάξεως καὶ δὲν θεωρεῖ, ἀντιθέτως, ἄκυρον τὴν σύμβασιν ἐργασίας. (Οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 1048)1951, εἰσηγητὴς *Δ. Κοντογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 11, 34).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11233)1952

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Φεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Κανελλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Πετράπουλος, Γ. Μπαρούτσος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 60 § 16 ἐδάφ. ε' τοῦ ἔτους 1938 (ἀριθ. Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως 275, τεῦχος Β') τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κανονισμοῦ καὶ τῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας, ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ διὰ τοῦ ν. 4060)1929 κυρωθέντος ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1928 Νομ. Διατάγματος περὶ μέτρων πρὸς πρόληψιν καὶ καταπολέμησιν ἐπιδημικῶν νόσων, ἰσχύουσαν εἰς τοὺς εἰς τὸ μέρος τρίτον τοῦ ὡς εἴρηται κανονισμοῦ κατονομαζομένους Δήμους καὶ Κοινότητας, καὶ καταστηματάρχαι καφενείων, ζυθοπωλείων, οὐζοπωλείων, οἰναπωλείων καὶ μπάρ, ἐφ' ὅσον ἐξυπηρετοῦν τὸ κοινόν, καὶ πάντες οἱ ὑπάλληλοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἔχωσι βιβλιάριον ὑγείας καὶ νὰ ὑποστῶσι τὰς ἐργαστηριακὰς ἐρεύνας καὶ τοὺς προφυλακτικοὺς ἐμβολιασμούς, τοὺς ὁποίους ἤθελεν ἐπιβάλλει ἡ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία κλπ.». Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 § 1 τοῦ Α. Ν. 2520)1940 «περὶ ὑγειονομικῶν διατάξεων» ὁ ρηθεὶς νόμος 4060)1929 κατηργήθη, πλὴν ὅμως διὰ τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ Α.Ν. ὡρίσθη, ὅτι αἱ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου (τοῦ ν. 4060)1929) ἐκδοθεῖσαι διατάξεις ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι, μέχρις ὅτου καταργηθῶσιν ἢ τροποποιηθῶσι διὰ τοιούτων ἐκδιδομένων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις του (τοῦ ν. 2520). Αἱ διατάξεις τοῦ προμνησθέντος ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ ἐξηκολούθησαν καὶ ἔκτοτε ἰσχύουσαι εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ κατονομαζομένους Δήμους καὶ Κοινότητας. Ἐκτὸς ὅμως τούτων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63378 τῆς 16 Αὐγούστου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ὑγιεινῆς (ἀριθ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως 131, τεῦχος Β'), ἐκδοθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος ὑπ' ἀριθ. 2520)1940 Α.Ν., ἡ ἰσχὺς τοῦ ὡς εἴρηται ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ καὶ τῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας ἐπεξετάθη καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν. Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ διαληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 60 § 16 ἐδάφ. ε', καθ' ἣν, ὡς προεῤῥέθη, πάντες οἱ ὑπάλληλοι καφενείων, ζυθοπωλείων κλπ., ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Κοινότητος Χολαργοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν κατὰ τὸ ἄρθρον 48 τοῦ προρρηθέντος ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ δὲν ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐπὶ τῶν ὡς εἴρηται καταστημάτων ἐργαζόμενος ὑπάλληλος νὰ ἔχῃ βιβλιάριον ὑγείας. Οὕτως ὅμως ἔχουσα ἡ ὡς εἴρηται ὑπ' ἀριθ. 60 § 16 ἐδάφ. ε' διάταξις τοῦ ἐπεκταθέντος κανονισμοῦ, αὕτη, ὡς ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ τῆς προστασίας τῆς δημοσίας ὑγείας, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία ὡς ὑπαλλήλων εἰς καφενεῖα, ζυθοπωλεῖα κλπ. τῶν στερουμένων βιβλιαρίου ὑγείας. Ἡ παρὰ δὲ τὴν ῥητὴν ἐπιταγὴν τῆς ὑπάρξεως βιβλιαρίου ὑγείας συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας εἰς τὰ ὡς ἄνω κατονομαζόμενα καταστήματα, ὡς προσκρούουσα εἰς ἀναγκαστικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, εἶναι κατ' ἄρθρον 174 τοῦ Α. Κ. ἄκυρος, καὶ ὡς τοιαύτη κατὰ τὸ ἄρθρον 180 τοῦ Α.Κ. λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, δυναμένου μάλιστα ἑκατέρου τῶν συμβληθέντων νὰ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΕΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΥ

Αντικατάστασις στρατευθέντος μισθωτοῦ καὶ χαρακτηρισμὸς συμβάσεως

Ἔλλειψις ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἢ ἀδείας ἐργασίας εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου.— Συνέπεια μόνον ποιναὶ κυρώσεις καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος ὡς ὡρισμένου χρόνου.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 καὶ ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως δι' ἄδειαν, λόγῳ ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539)1945 —Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900)1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ ἡμερομισθίων καὶ οὐχὶ ἐπὶ μηνιαίων μισθῶν.

Τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου, στερουμένου τῆς κατὰ τὸν νόμον ἀδείας εἰσπράκτορος αὐτοκινήτου, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις καὶ αἱ ὑπ' αὐτῆς, κατωτέρω σελ. 1306, παρατηρήσεις ἔχει ἀπασχολήσει τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν (ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 88|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 11, 13, ἀντιθέτως ἡ Πρωτοδίκου Καβάλας 1|1951, Πρωτοδίκης *Γ. Κώστας*, ΕΕΔ 10, 807) καὶ τὴν θεωρίαν (βλέπε *Ἀλεξ. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 33).

Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν αἱ σχετικαὶ νομοθετικαὶ διατάξεις ἔχουν τεθῇ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας τάξεως, ὑφ' ἣν ἔννοιαν κεῖται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ. (πρβλ. Α.Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274), ὁπότε ἡ δικαιοπραξία εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, ἢ ἂν ἡ ἀπαγορευτικὴ διάταξις ἐτέθη χάριν τῶν συμφερόντων τῶν συμβαλλομένων μόνον, ὁπότε αὕτη εἶναι ἔγκυρος (*Μπαλή*, Γεν. Ἀρχαὶ § 52).

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θηβῶν δέχεται μὲν τὴν διάταξιν ὡς δημοσίας τάξεως, ἀλλὰ συνάγει, ὅτι ἐκ τῆς παραβιάσεως αὐτῆς μόνον ποιναὶ κυρώσεις ἀπαγγέλλονται.

Εἰς ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ διαφωνήσῃ τις ἐντόνως εἶναι ἡ ἄποψις τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900)1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἡμερομισθίων καὶ οὐχὶ ἐπὶ μηνιαίων μισθῶν.

Πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ὑπάρχῃ μόνον παραδρομὴ (βλέπε καὶ τὴν ἑρμηνευτικὴν ὑπ' ἀριθ. 25825)251|1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 10, 588).

Πρωτοδίκου Θηβῶν 59|1952

Διαδικασία ν. Γ ΤΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Θ. Βιτωράτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χρ. Κοντάς, Ν. Ἀναστασίου, Ἀνδρ. Ἀντωνίου

Ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τούτου ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σύμβα-

---

ἀποστῇ ἄζημίως τῆς συμβάσεως, τοῦ δὲ ἐργοδότου καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|1945 (Α.Π. 597|1949, ΕΕΔ τόμος 9, σελ. 58), χωρὶς ἐκ ταύτου νὰ ἀποκλείεται ὁ μισθωτὸς νὰ ὀξυωθῇ κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις (ἄρθρον 904 Α.Κ.) τὰς τυχὸν ὀφειλομένας ἀποδοχὰς του διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν (Α.Π. 231|1951, ΕΕΔ τόμος 10, σελ. 506).

Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ βεβαιοῦται, ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου τὴν 10.11.1951, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς σερβιτόρος τοῦ ἐν Χολαργῷ λειτουργοῦντος καφενείου του, χωρὶς οὗτος νὰ ἔχῃ βιβλιάριον ὑγείας. Κατόπιν τῶν διαληφθέντων ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καὶ ἠδύνατο ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος ἐργοδότης νὰ ἀποστῇ ταύτης ἀζημίως καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|1945. Κατὰ ταῦτα ἐσφαλῶς ὁ πρωτοδίκως δικάσας, ἀποφανθεὶς ὅτι δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων νὰ ἔχῃ βιβλιάριον ὑγείας καὶ ὅτι συνεπείᾳ τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ ν. 118|1945 ἀπολύσεώς του ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος νὰ τῷ καταβάλῃ τὸ ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει προσδιοριζόμενον ποσόν. Ὅθεν δέον, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, νὰ γίνῃ δεκτὴ αὕτη, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἔνδικος ἀγωγή.

II

Παροχὴ ὑπὸ μισθωτοῦ ἐργασίας εἰς ἐργοστάσιον ζαχαροπλαστικῆς.— Ἔλλειψις παρ' αὐτῷ βιβλιαρίου ὑγείας.— Συνέπεια ἡ ἐπιβολὴ κατὰ τοῦ ἐργοδότου μόνον ποινικῶν κυρώσεων καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1408|1952

Διαδικασία Ν. Γ ΤΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ξ. Ξανθόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ἀνδρουτσόπουλος, Δ. Πετρόχειλος

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, δι' οὗ ὑποστηρίζεται τὸ ἄκυρον τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως, λόγῳ μὴ κτήσεως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος βιβλιαρίου ὑγείας, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς μὴ νόμιμος, καθ' ὅσον ἡ παράβασις τῶν διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 4|16 Αὐγούστου 1923 «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως ἐντὸς τοῦ Κράτους τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτοποιοῦ, ἀρτοπώλου, ἀρτεργάτου, ἂν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ βιβλιαρίου ὑγείας», ὡς καὶ τοῦ ἀπὸ 18|30 Ἰανουαρίου 1930 Π. Διατάγματος τεθεσπισμένων, συνεπάγεται, κατὰ ρητὴν τῶν νομοθετημάτων τούτων ἐπιταγήν, μόνον ποινικὰς κυρώσεις διὰ τοὺς παραβάτας.

σις εἶναι ἄκυρος, διότι ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις ἀτόμου μὴ ἔχοντος ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον ἢ ἄδειαν ἐργασίας εἰσπράκτορος αὐτοκινήτου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 5611|1932, ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων, δὲν εὐσταθεῖ καὶ ἀπορριπτέα, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, καθ' ὅσον αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 41 § 22 τοῦ ν. 4841|1930, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 5611|1932, τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν.Δ. καὶ τοῦ ἄρθρου 2 § 35 τοῦ κυρώσαντος τοῦτο ν. 6033|1934 ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ κυρώσεις, ὡς καὶ αἱ ταιαῦται αἱ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 42 § 11 τοῦ προαναφερθέντος ν. 4841, ὡς συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ προαναφερθέντος Ν.Δ. καὶ ἄρθρ. 2 § 36 τοῦ προαναφερθέντος ν. 6033, ὡς καὶ τέλος αἱ ταιαῦται αἱ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1932 Πρ. Δ|τος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τ' ἄρθρα 3 τοῦ ν. Γ'ΨΛΔ', 6 § 3 ν. 2193|1920 καὶ 1 ν. 2943|1922, ὑπὸ τῶν ἄρθρων 7 ν. 5611|1932 καὶ 1 ἐπ. τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Πρ. Δ|τος τῆς 1|6 Φεβρουαρίου 1932 δὲν ἄγουν, καθ' ἡμᾶς, καὶ εἰς ἀκύρωσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, διότι ἡ βούλησις τοῦ Νομοθέτου ἦτο νὰ ἐπιβάλῃ μόνον κυρώσεις ποινικὰς ἢ πειθαρχικὰς καὶ οὐχὶ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἡ δὲ ἀντίθετος ἑρμηνεία θὰ ἦτο ἄγαν αὐστηρὰ καὶ εἰς ὄφελος μόνον τοῦ ἐργοδότου, ὅστις θὰ εὑρίσκετο ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς λίαν πλεονεκτικὴν θέσιν ἀπέναντι τοῦ προσφέροντος τὰς ἐργασίας του εἰσπράκτορος, ὅστις δὲν θὰ ἠδύνατο διὰ τῆς προκειμένης ταχείας διαδικασίας νὰ διεκδικήσῃ τὰς ἀξιώσεις του, οὔτε νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν εὐεργετικῶν διὰ τὸν μισθωτὸν διατάξεων, ἐνῷ ὁ ἐργοδότης, γνωρίζων ταῦτα, θὰ ἐπεδίωκε νὰ προσλαμβάνῃ εἰσπράκτορας, στερουμένους ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ἀφοῦ οὐδεμία κατ' αὐτοῦ ἀπειλεῖται ποινικὴ ἢ πειθαρχικὴ κύρωσις, ὅπερ ἄτοπον (*Α. Σακελλαροπούλου*, Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια, ΕΕΔ τόμ. 7, σελ. 33 ἐπ., Πρωτ|κου Μυτιλήνης 88|1951, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 13). πάντα δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα κρίνονται μὴ νάμῳ βάσιμα καὶ ἀπορριπτέα.

Δὲν προέκυψε ἀρκούσα βεβαίωσις, καθ' ἡμᾶς, περὶ τοῦ βασίμου τῶν λοιπῶν τεσσάρων βάσεων τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, καθ' ὅσον ἀρκούντως ἐβεβαιώθησαν τὰ ἐξῆς πραγματικὰ περιστατικά: ἦτοι ὁ ἐνάγων προσελήφθη οὐχὶ ἐπ' ἀόριστον χρονικὸν διάστημα, ἀλλὰ δι' ὡρισμένον τοιοῦτον καὶ συγκεκριμένως μέχρι τῆς ἀπολύσεως ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τοῦ πρὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑπηρετήσαντος εἰς τὴν θέσιν ταύτου καὶ ὡς μάρτυρος ἀνταποδείξεως ἐνόρκως ἐξετασθέντος „*„, ὅστις, ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, μετά τινας μάλιστα μῆνας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως του ἐζήτησε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν θέσιν του, εἰς ἣν προσωρινῶς, ὡς προελέχθη, προσελήφθη ὁ ἐνάγων, ὅστις κατ' ἀκολουθίαν οὐχὶ αὐθαιρέτως καὶ ἀτάκτως ἀπελύθη ἐκ ταύτης καὶ ἑπομένως οὐδὲν ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ εἰρημένου ν. 2112 ἀνακύπτει διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῆς λήξεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ εἰρημένου ν. 539|1945 . . . , ὅτι δὲν εἰργάζετο οὗτος τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτάς, τοῦ αὐτοκινήτου μὴ ἐκτελοῦντος δρομολόγια κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἄλλωστε ἡ ὑπὸ τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως διδομένη καὶ ἐπιδιωκομένη διὰ τῆς ἀγωγῆς κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις, δίδεται ἐπὶ ἡμερομισθίων καὶ οὐχὶ ἐπὶ μηνιαίων μισθῶν, ὡς ὁ εἷς τῶν ἐνάγοντος συμφωνηθεὶς καὶ καταβληθεὶς τοιοῦτος.

Παρατηρήσεις

Μὲ ἐνδιαφέροντα νομικὰ ζητήματα ἀσχολεῖται ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ κ. Πρωτοδίκου Θηβῶν.

Πρόκειται περὶ μισθωτοῦ (εἰσπράκτορος), προσληφθέντος τὴν 26 Μαρτίου 1951 εἰς λεωφορεῖον αὐτοκίνητον ὑπεραστικῆς γραμμῆς. Τὴν 30ὴν Αὐγούστου 1952 ὁ ἰδιοκτήτης εἰδοποίησε τοῦτον, ὅτι ἀπὸ τῆς ἑπομένης θέλει ἀναλάβει ὑπηρεσίαν ὁ „*„ παλαιὸς εἰσπράκτωρ τοῦ λεωφορείου, στρατευθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1948 καὶ ἀπολυθεὶς κατὰ Σεπτέμβριον 1951, διαχωρισθεὶς πρὸς τοῦτο ὑπαρξίν συμφωνίας μετὰ τοῦ ἐνάγοντος εἰσπράκτορος περὶ ἀποχωρήσεώς του ἅμα τῇ ἀπολύσει τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τοῦ ὡς εἴρηται „*„, ἢν καὶ ἀπεδέχθη ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις. Δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ προσληφθεὶς εἰσπράκτωρ, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πρὸς τὸν ἐργοδότην παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐστερεῖτο τοιούτου βιβλιαρίου ἐργασίας, ὅσον καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀδείας εἰσπράκτορος λεωφορείου, προταθείσης ἕνεκα τούτου ἀναστάσεως ἀναρμοδιότητος τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας λόγῳ ἀκυρότητος τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἐτέθησαν δθεν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ κ. Δικαστοῦ τὰ ἑξῆς θέματα:

1. Ἂν ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου ἐργασίας καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀδείας καθιστᾷ ἄκυρον τὴν μεταξὺ εἰσπράκτορος καὶ λεωφορειούχου συναφθεῖσαν ἐργασιακὴν σύμβασιν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 174 τοῦ Ἀστ. Κώδικος.

2. Ἂν ἡ συνδέουσα τὸν ἀντικαταστάτην στρατευθέντος μισθωτοῦ σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν εἶναι τοιαύτη ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν κριθεῖσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ προσέλευσις τοῦ ἀπολυθέντος τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ δι' ἀνάληψιν ἐργασίας λαμβάνει χώραν μετὰ πάροδον ὁλοκλήρου ἔτους ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ

3. Ἂν ἡ διδομένη ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 8900|1946 προσαύξησις δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς ἀφορᾷ καὶ ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένων.

Ι. Ἀκολουθοῦσα τὴν παλαιὰν ἀρθῆν ἄποψιν καὶ ὁρμωμένη ὑπὸ φιλεργατικοῦ πνεύματος ἀποδέχεται, ὅτι ὁ νομοθέτης τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἀπειλουμένων ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τοῦ ἐργαζομένου εἰσπράκτορος ἄνευ βιβλιαρίου ἐργασίας, ὡς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀδείας, δὲν ἠθέλησε διὰ τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων νὰ πλήξῃ δι' ἀκυρότητος τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν, καθ' ὅσον ὁ σκοπός του ἐξαντλεῖται ἐν τῇ ἀπειλῇ τῆς δημοσίας ποινῆς, δι' ἧς καὶ θεωρεῖται ἱκανῶς θεραπευόμενος ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκόμενος νομοθετικὸς σκοπός. «Ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι ἀναφέρει τὸ ἄρθρον 174 Ἀστ. Κώδικος, τότε πλήττεται δι' ἀκυρότητος ἡ ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διατάξιν δικαιοπραξία, θεωρεῖ ταύτας τὰς ὡς ἄνω ποινικὰς κυρώσεις ὡς leges minus quam perfectae (*Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχαὶ § 4 σημ. 14) ὡς λ.χ.

ή Lex furia testamentaria τοῦ Ρωμ. Δικαίου (**Παπροπούλου**, Ἱστορία καὶ Εἰσαγωγὴ τοῦ Γ. Δ. (1914) § 13, 3 καὶ § 61 σημ. 4), θὲς καὶ ἡ ἀπαγορεύουσα σήμερον τὴν κατάρτισιν συμβάσεως πωλήσεως κατὰ τινα ἡμέραν ἀργίας (λ.χ. Κυριακήν) ἢ τοῦ Καταστήματος κλπ. Τὸ θέμα τοῦτο, δηλαδὴ ἂν ἡ ἀπειλὴ θημωνίας ποινῆς ἀρκῇ νὰ συνεπάρῃ καὶ τὴν ἀκυρότητα τῆς δικαιοπραξίας κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 134 τοῦ Γερμ. Α.Κ. (ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 171 τοῦ ἡμετέρου Ἀστ. Κώδικος), ἀπασχόλησε καὶ τὴν Γερμανικὴν θεωρίαν καὶ νομολογίαν. Ὁ ἐκ τῶν ἐρμηνευτῶν τοῦ Γερμ. Α.Κ. Oertmann ἐν Kommentar zum B.G.B. ἐκδ. 2ᾳ I (1927) § 134, 5 (σελ. 175) ἀναφέρει, ὅτι συγγενὴς ἡ ἀπειλὴ θημωνίας ποινῆς (κανονικοῦ πλήρους τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου μὴ καθαπτομένη τοῦ κύρους τῆς δικαιοπραξίας. (Πρβλ. *Windscheid* § 70 σημ. 1α σελ. 436, **Παπαρρηγοπούλου**, Γεν. Ἀρχαὶ § 307). Ἀντίθετος ἀποψις θὰ ὁδήγει εἰς τὸ ἀνεπιεικὲς ἐπ' ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερανοίας τοῦ ἐργοδότου.

II. Ἡ ἀπόφασις εἰς τὸ θέμα τοῦτο τίθεται καὶ ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν, καθ' ἣν ἡ ἐργατικὴ σύμβασις ἀντικατασταθησομένου στρατευθέντος εἶναι τοιαύτη ὁριστέως διαρκείας, παραμένουσα ἐν τοιαύτῃ καὶ μετὰ παρέλευσιν ὁλοκλήρου ἔτους ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ στρατευθέντος καὶ μὴ προσελθόντος εἰς ἐργασίας. Ἀμφιβάλλομεν ἂς πρὸς τὰς δοθείσας λύσεις.

Ἐὰν διὰ τῆς δικαιοπραξίας ἐξαρτηθῇ ἡ ἀνατροπὴ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου ἐπιγενησομένου, ὡς γνωστόν, πρὸ τοιαύτης ὑπὸ διαλυτικὴν αἴρεσιν τελευταίας (Α.Κ. 204). Εἰς ἣν ὅμως περίπτωσιν ὁρίσῃ, ὅπως τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς παύσουν ἀφ' ὁρισμένου χρονικοῦ σημείου, ὁμιλοῦμεν περὶ δικαιοπραξίας ὑπὸ διαλυτικὴν προθεσμίαν (Α.Κ. 210). Ἡ συγγένεια τῶν θεσμῶν τούτων εἶναι ἀνάγλυφος. Ἀμφότεροι ὡς ἔδειν τῶν ἐχουσι τὴν αὐτοβουλίαν τῶν μερῶν, ἐξαρτῶντες τὴν ἔννομον τῆς δικαιοπραξίας συνέπειαν ἐκ τινος μέλλοντος γεγονότος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μὴ εἶναι ἀδύνατον νὰ συμβῇ (*Regelsberger* § 157 I σελ. 951, *Dernburg* §§ 142-144 (σελ. 286-294), *Crome* § 189). Ἐξ ἀντιθέτου προφανῶς καθίσταται καὶ ἡ μεταξὺ τούτων διαφορά. Οὕτω ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης ἡ ἀνατροπὴ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς δικαιοπραξίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τινος γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου (dies incertus an incertus quando), ἐνῷ τὰ ἀποτελέσματα τῆς δικαιοπραξίας παύουσιν ἀν τῇ δευτέρᾳ ἀφ' ὁρισμένου χρονικοῦ σημείου (dies certus an certus quando). Ἐξεταστέον δὲν ἐν ἡ ἐργατικὴ σύμβασις ἀντικατασταθέντος στρατευθέντος εὑρίσκεται ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἐννόμων συνεπειῶν τῆς διαλυτικῆς αἱρέσεως ἢ ἐκείνων τῆς διαλυτικῆς προθεσμίας. Νομίζομεν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργατικὴ σύμβασις συνάπτει μὲ ἐξαίρεσιν τὴν λύσιν αὐτῆς ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐπανόδου εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ εἰς τὸν στρατὸν μισθωτοῦ, τοιοῦτον ἐκ μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου περιστατικόν, εὑρισκόμεθα πρὸ δικαιοπραξίας τελευταίας ὑπὸ διαλυτικὴν αἵρεσιν, τῆς συμβάσεως αὕτης τοιαύτης ὁριστέου διαρκείας (*Κ. Κουκᾶς*, Ἐνοχ. ἐπ' ἄρθρ. 648-649 σελ. 296, *Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμ. Συντ. Δικ. § 74, Α.Π. 253|1935, Θέμ. ΜΖ' σελ. 130, εἰσηγητὴς Ἀρεοπαγίτης *Α. Κεκαμπόπουλος*, ὁμ. *Γ. Καποδίστριας*. Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, σελ. 10). Καὶ ναὶ μέν, θὰ ἐπράττειναν οἱ ἀντιδοξοῦντες, τὸ χρονικὸν σημεῖον, μεθ' ὃ συνάπτει ἡ προθεσμία τὸ ἐπελθὸν ἔννομον ἀποτέλεσμα, δύναται νὰ προσδιορισθῇ εἴτε ἀμέσως ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ σημείου τινὸς τοῦ ἡμερολογίου, εἴτε διὰ τῆς συμπληρώσεως ὁρισμένης διαρκείας καταστάσεως, ἂν προκειμένου διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς θητείας καὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν του, πλὴν ὅμως ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἡμέρου προσδιορισμοῦ ἐξεταστέον τυγχάνει, ἂν εἶναι ἔφικτον, ὅτι θέλει ἐπέλθει τὸ οἰκεῖον γεγονός, ὅτι ἡ σειρὰ κατάστασις θέλει φθάσει ἀσφαλῶς εἰς ὡρισμένην διάρκειαν.

Τοῦτου μὴ συμβαίνοντος δὲν ἔχομεν προθεσμίαν, ἀλλὰ μέλλουσαν αἵρεσιν (Windscheid § 96α σελ. 660). Ἀναμφιβόλου τυγχάνει, ὅτι εἰς τὸν ἀπερχόμενον ἵνα ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα μισθωτὸν δὲν εἶναι γνωστὸς ἐκ τῶν προτέρων οὔτε ὁ χρόνος, καθ' ὃν θὰ διαρκέσῃ ἡ ὑπὸ τὰς σημαίας παραμονή του, καθ' ὅσον ἐξαίρεσις παραμένει ἡ ἀπειλὴ κατὰ τῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας, μοιραία συνέπεια τῆς ὁποίας εἶναι ἡ παράτασις τῆς ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, οὔτε καὶ ἂν κἂν θὰ ἐπιστρέψῃ οὗτος (θάνατος, ἀτύχημα, ἀναπηρία κλπ.), ἀλλὰ προσέτι παραμένει ἀβέβαιον, τὸ ἂν ἐπαναρχόμενος τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, θὰ θελήσῃ νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3511 ὑπὲρ αὐτοῦ ἐλαφρυντηρίου καὶ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἡ κοινὴ πεῖρα τῶν τελευταίων ἐτῶν, αἱ παρεμβληθεῖσαι κατ' αὐτὰ ἐκτάκτως ἀναμολίαι καὶ αἱ σήμερον ἀναλαμβανόμεναι πράξεις ἐπὶκλησις τῆς χώρας ὑπὸ τὸ συλλογικὸν πνεῦμα ἀσφαλείας συνιστοῦν ὑπὲρ τῆς ὑποστηριζομένης ἀπόψεως. Ἡ νομολογία, παρὰ τὰς ἀντιδοξίας, ἀκολουθεῖ κατὰ μέγα μέρος τὴν ὡς ἄνω ἄποψιν (ad hoc Πρωτ. Ἀθηνῶν 2105|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 793, Α.Π. 418|1952, ΕΕΔ 11, σελ. 20 Πρωτ. Θεσσαλονίκης 480|1946, ΕΕΔ 6, σελ. 461, ΕΕΔ 8, σελ. 599, σχόλια κατὰ παρεκτάσεις εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, *Α. Μπουγιούς*, ΕΕΔ 6, σελ. 610, ΕΕΔ 11 σελ. 1089, σχόλια ἐπὶ τῆς Πρωτ. Θεσσαλονίκης 1210|1952, ΕΕΔ 11, σελ. 1099).

Ὅσον δὲ διὰ τὴν δοθεῖσαν λύσιν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ρητέον ὅτι μετὰ πάροδον ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514 δὲν δύναται ἡ ζωὴ τῆς συνεχιζομένης, ἐκτὸς καὶ διὰ σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως (Α.Κ. 671), ἐργατικῆς συμβάσεως τοῦ ἀντικατασταθέντος, νὰ εὑρίσκεται ἐπὶ τὴν διαρκείαν σπάθην τὴν ἐπιφερομένην διὰ τοῦ ἀπορρήτου τοῦ ἀποστρατευθέντος, οὕτινος ὁ ἐργατικὸς δεσμὸς λύεται ἐκ τοῦ εἰρηκότος προθεσμίας.

III. Νομίζομεν ὅτι δὲν καθίστανται ἀνεπιτρεπτοὶ ἀμεσοβαθμήσεις ἢ ἀπαρρησίαι τῆς 8800|1948 ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς εἰς τοὺς κατὰ Κυριακὴν καὶ ἐξαιρεσίμους κατὰ νόμον ἡμέρας ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένων. Ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ καθεστῶτος ἐπὶ τοῦ κεκανονισμένου ἑκάστοτε ἡμερομισθίου τῆς ἐν λόγῳ προσαυξήσεως δὲν εἶχε καὶ τὴν πρόθεσιν ἀποκλείσῃ τοῦ ἐπιδόματος τούτου τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένους, καθ' ὅσον ὁ καθορισμὸς αὐτὸς ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καὶ μόνην τῆς ἀναλογούσης ἀντιμισθίας κατὰ τὴν ἐξαιρέσιμον ἡμέραν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὁ μισθωτός, δεδομένου ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη δὲν παρέχεται συνεχῶς, παγία δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ γνώμη τῆς Νομολογίας μας (ad hoc Α.Π. 840|1950, ΕΕΔ 9 (1950), σελ. 587, Α.Π. 484|1948, ΕΕΔ 7 (1948), σελ. 207 ἢ Θεμ. Σ' σελ. 19, Πρωτ. Θηβῶν 18|1950, ΕΕΔ 9 (1950), σελ. 791, Πρωτ. Θηβῶν 36|1950, ἀδημοσίευτος).

Θήβαι *Χρῆστος Σ. Κοντές*, Δικηγόρος

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ἰσχὺς ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951

Ἀντιρρήσεις καταδιωκομένου πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως δι' εἴσπραξιν ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α. ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.—Ἐπιτρεπτὸν αὐτῶν ἐν παντελεῖ ἐλλείψει τίτλου καὶ ἐν μὴ νομίμῳ βεβαιώσει ἀξιουμένης ἐνοχῆς.—Ὑπαγωγὴ ἀσφαλίσεως ἀνέργων εἰς Ι.Κ.Α.—Διατήρησις ὅμως ἐξαιρέσεως προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων δι' Α.Ν. 1545|1950.—Σχέσις γενικοῦ Νόμου πρὸς εἰδικόν.

Τὸ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ δικαίως ἀτυχῶς —καὶ λέγομεν ἀτυχῶς λόγῳ τῆς σοβαρότητος αὐτοῦ—τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων ζήτημα, ἂν μετὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διὰ τοῦ ὁποίου ὑπήχθη εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ὁ κατὰ τῆς ἀνεργίας κίνδυνος, ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν αἱ προγενέστεραι αὐτοῦ ἐξαιρέσεις ἐπιχειρήσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὸν προϊσχύοντα νόμον 118|1945, ἐπανέρχεται πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν.

Πρέπει, καὶ καθ' ἡμᾶς, νὰ εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι μετὰ τὸν Νόμον 1846|1951, διὰ τοῦ ὁποίου μονίμως ἀσφαλίζεται ὁ μισθωτὸς ὁμοῦ καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν κινδύνων καὶ κατὰ τοῦ τῆς ἀνεργίας, δὲν ἐννοεῖται, κατόπιν καὶ τῆς σαφοῦς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, διὰ τῆς ὁποίας καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον, νὰ διατηρῶνται ἐν ἰσχύϊ ἐγκατεσπαρμέναι εἰς εἰδικοὺς νόμους διατάξεις περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὁ ὁποῖος ναὶ μὲν ἐρρύθμιζε θέμα ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἀλλ' ἀντικατεστάθη, καταργηθείς, ὡς πρὸς τὰς ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις του, ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 (βλέπε σχετικῶς τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5636|1951, Πρωτοδίκης **Σ. Διαμαντάκος**, ἐφ' ἧς τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 200, σημειώσεις μας καὶ συμφώνους πρὸς τὰ ἐν αὐταῖς γνωμοδότησιν Νομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 11, 1210, Ἐγκύκλ. Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 11, 1277).

Σημειωτέον ὅτι καὶ κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Βόλου 540|1952 (εἰσηγητὴς **Ἀγ. Παπακωνσταντίνου**) ἡ διὰ τοῦ Α.Ν. 1545|1950 ἡ ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων εἰς τὸν Α.Ν. 118|1945 ἰσχύει καὶ νῦν μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, ἀφοῦ ρητῶς μὲν δὲν κατηργήθη ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ σιωπηρῶς, διότι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 60 § 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, διαγορεύοντος ὅτι καταργεῖται ὁ Α.Ν. 118|1945, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων αὐτοῦ, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν παρόντα νόμον, προκύπτει, ὅτι πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ἦτο νὰ καταργήσῃ τὰς ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ Α.Ν. 118|1945, διότι διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 αὐτοῦ διελύθη καὶ συνεχωνεύθη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὸ ὑπὸ τοῦ Ν. 118|1945 συσταθὲν Ταμεῖον Ἀνεργίας, δὲν ἔθιξεν ὅμως τὰς μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Ἡ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1545|1950 θεσπισθεῖσα ἐξαίρεσις ἀφορᾷ ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 118|1945, εἴτε εἶναι ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου, εἴτε ἀναφέρονται εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς πρώτας, εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἐξαίρεσις τοῦ Α.Ν. 1545|1950 δὲν δύναται νὰ ἰσχύῃ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, ὅστις ἐνιαίως ρυθμίζει τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ συνεπῶς καταργεῖ (ἄρθρ. 60 § 1) πᾶσαν ἀντιτιθεμένην πρὸς αὐτὸν διάταξιν. Δὲν κατηργήθη ὅμως καὶ ἰσχύει ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας θεσπισθεῖσα διὰ τοῦ Α.Ν. 1545|1950 ἐξαίρεσις, ἥτις, μὴ ἀντιφάσκουσα πρὸς τὸν Α.Ν. 1846|1951, δύναται νὰ συνυπάρχῃ μετ' αὐτοῦ (Α.Π. 494|1951, ΕΕΔ 11, σελ. 85).

Ταῦτα ἐδέχθη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ἐπὶ τῆς τελευταίας σκέψεως τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνατο ὅμως νὰ ἀντιταχθῇ ἡ ἀντίρρησις ὅτι ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀποτελεῖ μίαν ἀναγκαίαν ἐκ τοῦ Νόμου διαδικασίαν διὰ τὴν ἐπιδότησιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ ἐπομένως διατελεῖ εἰς ἀναπόσπαστον σύνδεσμον πρὸς τὴν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας, διὰ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐτέθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 60 § 1 Α.Ν. 1846|1951 περὶ καταργήσεως πάσης ἀντιτιθεμένης διατάξεως.

Ὁπωσδήποτε, τὸ ζήτημα, ὡς εἶναι εὐνόητον, εἶναι ἐξόχως ἐνδιαφέρον διὰ πολλὰς κατηγορίας ἐργαζομένων καὶ, ἀφοῦ ὑφίστανται ἐπ' αὐτοῦ ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου, δὲν θὰ ἔβλαπτε, νομίζομεν, νὰ εἶχεν, ἀπὸ τόσου χρόνου ἐγερθέντος τοῦ ζητήματος, ἐπιχειρηθῇ μία νομοθετικὴ ἀποσαφήνισις τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου.

Ἐλησμονήσαμεν ὅμως τὸ πόσον βραδέως κινεῖται ὁ ἐργατικὸς Νομοθέτης νὰ τακτοποιήσῃ τὰ ἄλυτα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ζητήματα.

Προέδρου Πρωτ. Βόλου 646|1952

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Βουγᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Καραγεώργος, Λ. Ντάσιος

Αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεις τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, διώκουσαι τὴν ἀ-

κόρωσιν τῆς ἐκτελέσεως, ἥτις ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀκινήτου αὐτῆς περιουσίας, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1136|1952 ἐκθέσεως ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος,* πρὸς εἰσπραξιν ἀπαιτήσεων τοῦ ἐπιβαλόντος ταύτην Ι.Κ.Α., δι' ἔλλειψιν νομίμου τίτλου καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῶν ἀναφερομένους λόγους, νομίμων ἔχουσιν ἔρεισμα τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 68 στοιχ. Α' § 1 ἐδάφ. α' τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4846 «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων», ἐφαρμοστέου καὶ ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α., συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 27 § 3 ν. 1846 τοῦ 1951, κυρωθέντος δι' ἄρθρου 1 § 68 ν. 2113|1952, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ 38 ἐδάφ. α' τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτοκόλλου 10703 Κανονισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἰσχύοντος ἔτι συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 60 § 1 ἐδάφ. β' τοῦ αὐτοῦ Α.Ν. 1846, ἀρμοδίως δὲ ἐνώπιον ἡμῶν φερόμεναι καὶ νομίμως εἰσαγόμεναι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 634 καὶ ἑπόμενα Πολιτικῆς Δικονομίας, κατὰ συμμόρφωσιν πρὸς τὴν § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 68 («Ἐφ. Ἀθηνῶν 1154|1949, Θέμ. ΞΑ' 241), ἐξεταστέαι ἀποβαίνουσιν.

Κατὰ τὸν κύριον λόγον τῶν ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεων, δεύτερον ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῶν, ἡ ἐκτέλεσις ἀκύρως ἐχώρησε λόγῳ ἐλλείψεως νομίμου τίτλου, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀτμήλατα σιδηροδρομικὰ δίκτυα, οἷον καὶ τῆς ἀντιλεγούσης, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τοὺς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἠσφαλισμένους καὶ ἑπομένως ἡ καταλογισασα τοιαύτας εἰσφορὰς ὑπ' ἀριθ. 945|1952 πρᾶξις τοῦ Ι.Κ.Α. τοῦ Βόλου μὴ νομίμως ἐστίν, ἄκυρος δὲ ἡ βάσει ταύτης χωρήσασα ἐκτέλεσις. Κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 68 στοιχ. Α' § 1 ἐδάφ. α' τοῦ ν. 4845, ἐφ' ἧς ἐρείδεται ὁ λόγος οὗτος τῶν ἀντιρρήσεων, ἐπιτρέπονται κατὰ τῆς ἐκτελέσεως ἀντιρρήσεις ἐν παντελεῖ ἐλλείψει τίτλου, ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν δὲ ταύτην δὲν περιλαμβάνεται μόνον ἡ παντελὴς ἀνυπαρξία τίτλου, ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς ἀξιουμένης ἐνοχῆς μὴ νόμιμος βεβαίωσις, ἥτις ὑφίσταται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν, ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ τίτλος ἀφορᾷ μὴ νομίμων ἀξιώσιν (Α.Π. 206|1942, Θέμ. ΝΔ', 104) καὶ συνεπῶς ἐρευνητέον ἐστίν, ἐὰν ἡ ἀντιλέγουσα ὑπέχῃ ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῶν ἀξιουμένων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 τοῦ ρηθέντος ἀναγκαστικοῦ ν. 1846|1951 ὑπήχθησαν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 60 § 1 ἐδάφιον α' αὐτοῦ κατηργήθη ὁ Α.Ν. 118|1945 ὁ προβλέπων τὰ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, ὡς καὶ πᾶσα διάταξις ἀντιτιθεμένη εἰς τὸν νόμον, πλὴν ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, οὐσῶν γενικῶν, οὐδαμῶς ἔπεται, ὅτι κατηργήθη καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 ἐδάφ. β' τοῦ ἀν. ν. 1545|1950, καθ' ἣν ὁ Α.Ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας, ἐξαιρεθέντος οὕτω τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, κατὰ τὸν ἑρμηνευτικὸν κανόνα ὁ μεταγενέστερος γενικὸς νόμος δὲν καταργεῖ τὸν προγενέστερον εἰδικόν. Καὶ ναὶ μὲν ὁ κανὼν οὗτος δὲν εἶναι ἀληθὴς ὡς γενικὴ ἀρχή καὶ δὲν ἀποκλείεται βουλήσεις τοῦ νομοθέτου καταργήσεως καὶ τῶν εἰδικῶν νόμων, ὅταν προκύπτῃ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ περιεχομένου τοῦ γενικοῦ νόμου, ὅτι οὗτος σκοπεῖ τὴν κατάργησιν καὶ τοῦ εἰδικοῦ νόμου (*Μπαλή*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 6, *Οἰκον.* Ἀστ. Δικ. § 5 σημ.**, Α.Π. 275|1933, Θέμ. ΜΔ' 534,207|1937, Θέμ. ΜΗ' 807), τοιαύτη ὅμως βούλησις τοῦ Νομοθέτου τοῦ ἀν. ν. 1846 «περὶ καταργήσεως τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφίου β' ἀν. ν. 1545|1950 δὲν προκύπτει, κατὰ τὴν κρίσιν μας (οὕτω εἰς τὴν ἀνάλογον περίπτωσιν τοῦ Νομ. Διατάγματος 1255|1949 Α.Π. 571|1950, ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 16 καὶ 494|1951, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 84, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8595|1950, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 928), τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι τὸ προσωπικὸν τῆς ἀντιλεγούσης δὲν ὑπάγεται εἰς ἀσφάλισιν ὡς πρὸς τὸν κλάδον τῆς ἀνεργίας εἰς ἕτερον εἰδικὸν Ταμεῖον, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 1 ἀν. ν. 1846|1951 ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον λειτουργοῦν, ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ θέλει ὀρχίσει συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 ἀν. ν. 1846, ἀφ' ἧς ἐπεκταθῇ δι' ἐκδοθησομένου σχετικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., οἷος κανονισμὸς δὲν προβάλλεται κἂν ὅτι ἐξεδόθη μέχρι σήμερον. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις τῆς ἀντιλεγούσης πρὸς καταβολὴν εἰσφορῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τὸ προσωπικόν της καὶ μὴ νομίμως τοῦτο ἐπέβαλε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 946|1952 πράξεως του τοιαύτην εἰσφορὰν ἐπὶ τῆς ἀντιλεγούσης διὰ τὸ παρ' αὐτῇ ἐργαζόμενον προσωπικὸν καὶ ἀκύρως συνεπῶς βάσει ταύτης ἐχώρησε ἡ καθ' ἧς αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεις ἐκτέλεσις καὶ δέον, δεκτῶν καθισταμένων τούτων ὡς βασίμων, νὰ διαταχθῇ ὡς προσωρινὸν μέτρον, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων λόγων παρίσταται λίαν πιθανὴ ἡ ἀκύρωσις ὑπὸ ἐῶν ἁρμοδίων δικαστηρίων τῆς προσβαλλομένης ἐκτελέσεως, ἡ ἀναστολὴ τῆς περαιτέρω διαδικασίας τῆς ἐκτελέσεως μέχρις ἐκδόσεως πρώτης ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀφειλῆς τῆς ἀντιλεγούσης ἔναντι τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν, κατὰ παραδοχὴν τοῦ ἐπικουρικοῦ αἰτήματος, καθόσον τὸ κύριον αἴτημα περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἐκτελέσεως δὲν καρίσταται ἀναγκαῖον πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ἀπειλουμένης τῇ ἀντιλεγούσῃ βλάβης («*Απόστ.*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν § 497), τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον ἡ ὑφ' ἡμῶν ἀκολουθουμένη ἄποψις περὶ μὴ καταργήσεως ὑπὸ τοῦ ἀν. ν. 1846|1951 τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 ἐδάφ. β' ἀν. ν. 1545|1950 δὲν εἶναι ἀπροσμάχητος (Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 2945|1950, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 994 καὶ σχόλια ἐπὶ τῶν ἄνω μνημονευθεισῶν ἀποφάσεων Α.Π. 571|1950 καὶ 494|1951).

Ὡς ἐκ τῆς εὐλόγου κατὰ τὴν κρίσιν μας ἀμφιβολίας τοῦ ἠττωμένου καθ' οὗ αἱ ἀντιρ-

ρήσεις δέον νά συμψηφισθῆ ἡ δικαστική δαπάνη ἀν μέρει.

Παρατηρήσεις

Τό ἐν Βόλῳ Ὑποκατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α., ἰσχυριζόμενον ὅτι καί τό προσωπικόν τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων ὑπάγεται μετά τόν Α.Ν. 1846|1951 εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ἐξέδωκε τήν ὑπ' ἀριθ. 946|1952 πρᾶξιν ἐπιβολῆς εἰσφορῶν κατά τῆς Α.Ε. «Σιδηρόδρομοι Θεσσαλίας» καί μετά τήν παρόδον τῶν νομίμων προθεσμιῶν προέβη εἰς ἀναγκαστικήν ἐκτέλεσιν, κατά τάς διατάξεις τοῦ Νόμου περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Κατά τῆς τοιαύτης ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως ἡ ὀφειλέτις Α.Ε. ἠκολούθησεν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Βόλου ἀντιρρήσεις κατά τό ἄρθρ. 68 τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., δι' ὧν, ἰσχυριζομένη ὅτι ὁ ἐκτελεσθείς τίτλος εἶναι ἄκυρος, ὡς παρά τόν νόμον ἐκδοθείς, καθόσον κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 Α. Ν. 1545|1950 τό προσωπικόν τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας ἐξῃρέθη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Α.Ν. 118|1945, ἠτήσατο τήν ἀκύρωσιν τῆς εἰς βάρος της γενομένης κατασχέσεως, ἄλλως τήν ἀναστολήν τῆς περαιτέρω προόδου τῆς ἐκτελέσεως μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου.

Ἡ ἐπί τῶν ἀντιρρήσεων τούτων ἐκδοθεῖσα ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 646|1952 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Βόλου ἐδέχθη, ὅτι διά τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 60 § 1 ἐδάφ. α' τοῦ Α.Ν. 1846|1951, διά τῆς ὁποίας κατηργήθη ὁ Α.Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλήν τοῦ ἄρθρ. 9 καί τῶν μή ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, ὡς καί πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένη εἰς τόν ὡς ἄνω νόμον, οὐδαμῶς κατηργήθη καί ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν. 1545|1950, διότι, κατά τά κρατοῦντα, ὁ μεταγενέστερος γενικός νόμος δέν καταργεῖ τόν προγενέστερον εἰδικόν.

Ἐν τούτοις ὅμως, λόγῳ τῆς ὑφισταμένης διχογνωμίας ἐπί τοῦ ζητήματος τούτου, ἐδίστασε νά κηρύξῃ ἄκυρον τήν κατάσχεσιν, περιορισθεῖσα εἰς τό νά ἀναστείλῃ τήν περαιτέρω πρόοδον τῆς ἐκτελέσεως μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου. Τήν τοιαύτην δέ ἀναστολήν ἐχορήγησεν ὡς προσωρινόν μέτρον, κατά τήν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 634 Πολ. Δικονομίας γενικήν δικαιοδοσίαν καί οὐχί κατά τήν εἰδικήν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 68 Ν.Ε.Δ.Ε., διότι κατά τήν τελευταίαν δέν ἠδύνατο ν' ἀναταλῇ ἡ ἐκτέλεσις, ἄνευ προηγουμένης παρακαταθέσεως τοῦ 1|3 τοῦ χρέους.

Ἡ ὀρθότης τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀμφισβητεῖται εἰς ἀμφοτέρας τάς ἀκέφεις της.

1. Πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. 1846|1951 οἱ μισθωτοί οἱ παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐπροστατεύοντο ἐκ τῆς ἀνεργίας διά τῆς ἀσφαλίσεως των εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὅπερ συνεστήθη δυνάμει τοῦ Α.Ν. 118|1945, τροποποιηθέντος καί ἐπεκταθέντος μεταγενεστέρως διά τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καί τοῦ Ν.Δ. 1255|1949.

Ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ταύτης, ἐκτός τῶν ἐν ἄρθρ. 1 τοῦ ἀναγκ. τούτου Νόμου ἀναφερομένων ἐξαιρέσεων, ἐξῃρέθησαν, δυνάμει εἰδικῶν νομοθετικῶν διατάξεων, ὡρισμέναι κατηγορίαι μισθωτῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων καί οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τά ἀτμήλατα σιδηροδρομικά δίκτυα τῆς χώρας (ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1545|1950).

Ἐπηκολούθησεν ὅμως ὁ Α.Ν. 1846|1951, ὅστις, ρυθμίσας ἐν τῷ συνόλῳ τήν ἀσφάλειαν τῶν μισθωτῶν τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν, κατήργησε διά τοῦ ἄρθρ. 9 τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί ὑπέταξε τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν εἰς τό Ι.Κ.Α., παρά τῷ ὁποίῳ συνεστήθη ἰδιαίτερος κλάδος ἀνεργίας (ἄρθρ. 1), πρός ἀπορρύθμισιν δέ πάσης ἀμφισβητήσεως ὡς πρός τήν κατάργησιν τοῦ προϋφισταμένου ἀσφαλιστικοῦ καθεστῶτος διά τοῦ ἄρθρ. 60 § 1 κατήργησε ρητῶς τόν Α.Ν. 118|1945, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιηθῆ καί συνεπληρώθη, πλήν τοῦ ἄρθρ. 9 καί τῶν μή ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεών του, ὡς καί πᾶσαν διάταξιν ἀντιτιθεμένην εἰς τόν νόμον τοῦτον.

Ἔκτοτε ἡ κατά τῆς ἀνεργίας προστασία διέπεται ὑπό τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὅστις κατά τελείως διαφόρον τρόπον καθώρισε τόν κύκλον τῶν ἀσφαλιζομένων μισθωτῶν, ὑπαγαγών εἰς τήν ὁλην ἀσφάλισιν, ἤτοι ἀσθενείας, μητρότητος, ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου καί ἀ ν ε ρ γ ί α ς, ὑποχρεωτικῶς καί αὐτοδικαίως πάντα τά πρόσωπα τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐναντι ἀμοιβῆς (ἄρθρ. 2), ἐκτός τῶν ἐν ἄρθρ. 3 καί 4 ἐξαιρουμένων, ἤτοι τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον συνδέονται διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, τῶν ἀλλοδαπῶν, τῶν ἱερωμένων καί τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐν Ἑλλάδι διπλωματικῶν ἀντιπροσωπειῶν ξένων Κρατῶν.

Καί ναί μέν κατά τά ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καί τῇ νομολογίᾳ παγίως κρατοῦντα ὁ νεώτερος γενικός νόμος δέν καταργεῖ προγενέστερον εἰδικόν, πλήν ὅμως ἡ ἀρχή αὐτη ἰσχύει, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νεωτέρου γενικοῦ νόμου δέν συνάγεται σαφῶς ἡ κατάργησις τοῦ παλαιοῦ, ἤ αἱ διατάξεις τούτου δέν ἀντιφάσκουσι πρός τόν νέον νόμον (***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχαί § 6, ***Οἰκονομίδου***, Γεν. Ἀρχαί § 5, Δ.Π. 221|1948, ΕΕΔ 7 σελ. 440, 282|1930 Θέμ. ΜΑ' 35). Εἰδικώτερον εἰς τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁλόκληρον τό νομοθέτημα καταργεῖται διά τοῦ νεωτέρου γενικοῦ νόμου, δέον νά θεωρηθῶσι ὡς συγκαταργηθεῖσαι ἀναγκαίως καί αἱ ἐξ αὐτοῦ ἐξαιρέσεις, διότι, αἱρομένης τῆς βάσεως, αἴρονται καί τά ἐπ' αὐτῆς στηριζόμενα κατά τόν κανόνα accessorium specialia generalibus insunt (***Οἰκονομίδου***, Γεν. Ἀρχαί § 5 σημ. 10).

Ἐν προκειμένῳ διά τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 1846|1951 κατηργήθη ὁ Ἀναγκ. Νόμος 118|1945 καθ' ὅλας τάς διατάξεις αὐτοῦ, ἐκτός τοῦ ἄρθρ. 9, ὅπερ ἀφορᾷ τάς διατυπώσεις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καί τῶν λοιπῶν μή ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων. Αἱ μή καταργούμεναι αὐται διατάξεις, ἂν καί περιέχωνται νομοτεχνικῶς ἐν τῷ αὐτῷ νομοθετήματι, διαχωρίζονται ὅμως κατά τό περιεχόμενον ἀπό τάς καταργουμένας διατάξεις, ἡ δέ τοιαύτη συμπτωσις των ἐν τῷ ὡς ἄνω Α.Ν. δέν ἀναιρεῖ τήν αὐτοτέλειαν τῶν μέν ἀπό τῶν δέ. Οὕτω διά τῆς ὡς ἄνω διατάξεως καταργεῖται ἐξ ὁλοκλήρου καί οὐχί ἐν μέρει τό νομοθέτημα περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας καί κατά συνέπειαν συγκατηργήθησαν ἀναγκαίως καί αἱ εἰς αὐτό ἀναφερόμεναι, δυνάμει εἰδικῶν νόμων, ἐξαιρέσεις. Οὔτε δύναται νά θεωρηθῇ, ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις αὐται μετά τήν διά τοῦ

νέου νόμου ρυθμίσεων τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ἐπανέρχονται αὐτοδικαίως ἐν ἰσχύϊ, διότι ἡ ἀναβίωσις τῶν παρελθουσῶν διατάξεων ἐπέρχεται τότε μόνον, ὅταν εἰσαχθῇ ἐκ νέου αὐτὰς οὗτος ὁ καταργηθεὶς νόμος καὶ οὐχὶ ὅταν τὸ ἴδιον θέμα ρυθμισθῇ νομοθετικῶς κατ' ἄλλον τρόπον καὶ ἐπὶ ἄλλων ὅρων (*Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχαὶ § 5 σημ. 10), ὡς ἐν προκειμένῳ συνέβη διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ἐξ ἄλλου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἐμφανείας τοῦ νεωτέρου νόμου προκύπτει ἡ τοιαύτη κατάργησις τῶν προϋφισταμένων δυνάμει εἰδικῶν νόμων ἐξαιρέσεων, διότι δι' αὐτοῦ ἐσκοπήθη ἡ διεύρυνσις τοῦ κύκλου τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν, ὡς σαφῶς ἀναφέρεται ἐν τῇ εἰσαγγελτικῇ ἐκθέσει, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἰδιαιτέρως τονίζεται τοῦτον ἡ δημιουργηθεῖσα ἐκ τῶν συνθηκῶν ἀνάγκη τῆς τοιαύτης διευρύνσεως, ἥτις ἀπαιτήσασα καὶ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ νέου νόμου (occasio legis), οὗτος καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου (ratio legis), ὅπως ἐπεκταθῇ τὴν ἀσφάλισιν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλιζομένων προσώπων καὶ ἀπὸ ἀπόψεως κινδύνων, ὥστε νὰ καλυφθῇ διάκλησος ὁ ἐργαζόμενος πληθυσμός, καθ' ὅλων τῶν κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀνεργίας, ἥτις περισσότερον παντὸς ἄλλου μαστίζει σήμερον τὸν ἐργαζόμενον (πρβλ. εἰσαγγελτικὴν ἔκθεσιν Κεφ. Α παρ. Γ καὶ Κεφ. Β ἐν ἀρχῇ).

Τούτου ὄντος τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν ἄρθρ. 2 καὶ 3 τοῦ νέου νομοθετήματος καθωρίσθησαν ρητῶς καὶ περιοριστικῶς αἱ ἐξαιρέσεις, αἵτινες ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι διὰ γενικωτέρους λόγους, δὲν δυνάμεθα ν' ἀνατρέξωμεν εἰς προγενεστέρους νόμους καὶ νὰ δεχθῶμεν ἐξαιρέσεις ἀναφερομένας ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν καταργηθέντα Α. Ν. 118|1945 καὶ εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνόμενον ἀσφαλιστικὸν καθεστώς, διότι τότε θὰ ἐματαιοῦτο αὐτὸς οὗτος ὁ σκοπὸς τοῦ νέου νόμου διὰ τῆς κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογῆς διατάξεων θεσπισθεισῶν ἐν σχέσει πρὸς ἄλλον, μὴ ὑφισταμένην ἤδη νόμον, πρᾶγμα ὅπερ ἀπαγορεύεται προκειμένου περὶ διατάξεων ἐξαιρετικοῦ δικαίου, οἷαι εἶναι αἱ περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων τοιαῦται.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 60 γενομένη κατάργησις τοῦ Α.Ν. 118|1945 καὶ πάσης διατάξεως ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν νέον νόμον περιλαμβάνει καὶ τὰς εἰδικὰς διατάξεις, δι' ὧν ἐξησφαλίζοντο τῆς ὑπὸ τοῦ προϊσχύσαντος ἀσφαλιστικοῦ καθεστῶτος προστασίας κατηγορίαι τινὲς μισθωτῶν.

Ἡ ἐπίκλησις ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τῆς ἐμπνεύσεως τῆς ὑπαγούσης εἰς τὴν καταργητικὴν διάταξιν τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, διὰ τῆς ὁποίας ἐγένετο δεκτόν, ὅτι αἱ δυνάμει εἰδικῶν νόμων προϋφισταμέναι ἐξαιρέσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Α.Ν. 118|1945 δὲν κατηργήθησαν διὰ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος (Α.Π. 368|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 510, Α.Π. 571|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 16, Α.Π. 455|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 1268, Α.Π. 398|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 1110) δὲν ἰσχύει τὴν ὑποστηριζομένην ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀντίθετον ἄποψιν, διότι διὰ μὲν τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ. ἐπετράπη μόνον ὁ Α. Ν. 118|1945, ἐνῷ διὰ τοῦ Α.Ν. καταργήθη ὁλοσχερῶς, καθ' ὅλας τὰς ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις του.

2. Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν εἶναι ἁρμόδιος κατὰ τὸ ἄρθρ. 634 Πολ. Δικονομίας νὰ λάβῃ προσωρινὰ μέτρα ἐπὶ πάσης διαφορᾶς, εἰς λίαν κατεπειγούσας ὑποθέσεις, πρὸς ἀποτροπὴν ὕλαβοῦς εἰς τὸν διάδικον ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ δικαστηρίου ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς (*Εὐκλείδης* § 378 σημ. 2). Ἡ τοιαύτη ὅμως δικαιοδοσία εἶναι ὅλως ἐξαιρετικὴ, περιοριζομένη ἐπὶ μόνων τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὑπαχθεισῶν αὐτῷ διαφορῶν καὶ ὑφ' οἷς ὅρους καὶ προϋποθέσεις αὐτὰι ὑπήχθησαν (Α.Π. 41|1934, Θέμ. ΜΒ' 251). Ἄλλως καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ὁ Πρόεδρος εἶναι ἁρμόδιος νὰ λάβῃ προσωρινὰ μέτρα εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν κατεπειγούσης φύσεως, ἡ δικαιοδοσία του αὐτὴ δὲν συντρέχει, ὅταν δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως παρέχεται αὐτῷ τοιαύτη ὑφ' ὡρισμένας προϋποθέσεις καὶ ὅρους (*Κατσικοπούλου*, Πολ. Δικονομία ὑπὸ ἄρθρ. 634-638 σημ. 10, Ἐφ. Πατρῶν 109|1914, Θέμ. ΚΖ' 188).

Οὕτω, προκειμένου περὶ ἀναστολῆς διοικητικῆς ἐκτελέσεως, ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν δύναται, κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 68 Ν.Ε.Δ.Ε. ν' ἀναστείλῃ τὴν προοδον τῆς ἐκτελέσεως, ἐφ' ὅσον ἠγέρθησαν ἀντιρρήσεις κατ' αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παρακαταθήκης, λόγῳ ἐγγυήσεως, ποσοῦ ἴσου τοὐλάχιστον πρὸς τὸ 1|3 τοῦ χρέους. Ὑποτασσομένης δὲ εἰδικῆς διατάξεως, δι' ἧς καθίσταται ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος νὰ λάβῃ προσωρινὰ μέτρα, δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ ἐκ παραλλήλου καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 634 Πολ. Δικονομίας δικαιοδοσία αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τ' ἀνωτέρω, αὕτη περιορίζεται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὑπαχθείσας αὐτῷ διαφορὰς καὶ ὑπὸ τὰς καθοριζομένας προϋποθέσεις. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς καταπάτησιν τοῦ νόμου, διότι πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀποτρέψῃ δίκαιους ἀντιρρήσεις καὶ ἀδικαιολογήτους ἀναστολὰς τῆς διοικητικῆς ἐκτελέσεως, ἐπέρασε ὡς προϋποθέσιν τῆς χορηγήσεως τῆς ἀναστολῆς τὴν παρακαταθήκην τοῦ 1|3 τοῦ χρέους.

Συνεπῶς ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις, παραβλέψασα τὴν εἰδικὴν ταύτην διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 68 Ν.Ε.Δ.Ε. καὶ ἀναστείλασα τὴν ἐκτέλεσιν κατὰ τὴν γενικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἄρθρ. 634 Πολ. Δικονομίας, διὰ ν' ἀποφύγῃ προφανῶς τὸ ἀπαράδεκτον τῆς αἰτήσεως, λόγῳ μὴ παρακαταθέσεως τοῦ 1|3 τοῦ χρέους, προσβάλλει ἀσφαλῶς καὶ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο.

Βόλος

Λεωνίδας Δ. Νικάκης
Δικηγόρος

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως

Θέσις ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν, καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑπηρετούντων εἰς τὰς ἐν τῇ Συντακτικῇ Πράξει ἀναφερομένας Ὑπηρεσίας, Ὀργανισμούς, Νομικὰ Πρόσωπα κλπ. — Ὑποχρεωτικὸν ἀποφάσεων Συμβουλίων, μὴ ὄντων ὀργάνων τῶν Νομικῶν Προσώπων. — Συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν ἀπόλυσις κατ' ἐπιταγὴν Νόμου, ἀπαλλάσσουσαν τὸ Νομικὸν Πρόσωπον ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 729|1951 ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν §§ 4 καὶ 6 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ. ν. 28|31.10.1935 καὶ τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ. ν. 244|1936, ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, δι' ὧν ὁρίζεται, ὅτι ἡ περὶ διορισμοῦ ἀπόφασις τῶν ἁρμοδίων κατὰ νόμον συμβουλίων εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου πρὸς πρόσληψιν τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως κ.λ.π., ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι ἡ κατὰ τὴν 18ην συνεδρίασιν τῆς 31.7.1936 τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν ληφθεῖσα ἀπόφασις διορισμοῦ του παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ δὲν ἀποτελεῖ τετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὅτι οὗτος ἐτελειώθη δὴθεν διὰ τοῦ πλήρους κυρτώσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἥτοι ἀπὸ τῆς παρ' αὐτοῦ ἀποδοχῆς τῆς περὶ διορισμοῦ πράξεως, ἧτις ἐξεδηλώθη διὰ τῆς ἐμπροσθέσμου παρουσιάσεως του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἄνω διατάξεων, ἔδει αὐτὴ νὰ δεχθῇ, ὅτι ὁ διορισμὸς τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ τελειοῦται διὰ μόνης τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ διορισμοῦ ὑποχρεωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ κατὰ νόμον ἁρμοδίου Συμβουλίου Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ὅπερ ἀποφασίζει τοῦτον, μὴ ἀπαιτουμένης ἑτέρας τινὸς διατυπώσεως, τῆς ἐμφανίσεως τοῦ διορισθέντος καὶ τῆς ἀναλήψεως ὑπηρεσίας μὴ ἀσκούσης ἐπιρροὴν εἰς τὴν τελείωσιν τῆς περὶ διορισμοῦ πράξεως. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἄνω καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν ῥηθεισῶν διατάξεων ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι ἡ περὶ διορισμοῦ του ἀπόφασις ἐτελειώθη διὰ τῆς καὶ ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς 31.7.1936, ἤτοι ἀφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ περὶ διορισμοῦ του ὑποχρεωτικὴ καὶ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἀπόφασις, ἐνῷ αὐτὴ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ὁ διορισμός του συνετελέσθη πλήρως διὰ μόνης τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ διορισμοῦ ἀποφάσεως τοῦ κατὰ Νόμον ἁρμοδίου Συμβουλίου, ὅπερ ἀπεφάνθη κατὰ τρόπον ὑποχρεωτικὸν κατόπιν τῆς σχετικῆς αἰτήσεώς του περὶ διορισμοῦ του.

β) Κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἐδαφ. α' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τῆς Σ.Π. 59|1945 καὶ τῶν περὶ διοικητικῶν κρατούντων ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι συνόμως ἐτέθη ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 τῆς Σ. Π. ταύτης συσταθέντος Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, δεχθεῖσα ὅτι ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου καταρτισθεῖσα ὑπαλληλικὴ σχέσις ἐμπίπτει εἰς τὰ ὑπὸ τῆς ἄνω διατάξεως τιθέμενα χρονικὰ ὅρια, ἀφοῦ αὕτη πλήρως ἐτελειώθη κατόπιν τῆς ἐμφανίσεως του καὶ τῆς ἀναλήψεως ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Τ.Σ.Α.Υ. εἰς χρόνον μετὰ τὴν 4 Αὐγούστου 1936, μὴ ἀρκούσης τῆς παρ' αὐτῷ ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως του δι' ἀποφάσεως ἐκτελεστῆς τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Ἐφέδρων Παλ. Πολεμιστῶν, ἐκδοθείσης τὴν 31 Ἰουλίου 1936», ἐνῷ κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῆς ἄνω διατάξεως καὶ τῶν περὶ τῶν διοικητικῶν πράξεων κρατούντων ἔδει νὰ δεχθῇ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι ἔννοια τῆς ἀνωτέρω διατάξεως εἶναι ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν οὐδόλως τίθενται ὑπὸ κρίσιν οἱ ἀναγκαστικοὶ διορισμοί, περὶ ὧν ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ἐλήφθη πρὸ τῆς 4.8.1936, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι τίθενται ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ἄνω Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου μόνον ἐκεῖναι αἱ ὑπαλληλικαὶ συμβάσεις, αἵτινες τελειοῦνται κατόπιν συνθέτου διοικητικῆς ἐνεργείας, ἐφ' ὅσον ὅλαι αἱ ἀπαιτούμεναι μερικώτεραι πράξεις πρὸς τελείωσιν αὐτῶν ἐγένοντο ἐντὸς τοῦ ὑπόπτου χρονικοῦ διαστήματος τῆς δικτατορίας (4.8.1936 - 27.4.1941) καὶ οὐχὶ οἱ διορισμοί, ὧν ἡ τυχὸν τελευταία μὲν πρᾶξις ἐγένετο μετὰ τὴν 4.8.1936, ἀλλ' εἰς ἐκτέλεσιν ὀφειλομένης νομίμου ἐνεργείας, πρὸς ἐκτέλεσιν προσωρινῆς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως τῆς Πολιτείας, ὡς ἡ περὶ διορισμοῦ τοιαύτη, οὔσης ἀπολύτως ὑποχρεωτικῆς καὶ δεσμευτικῆς (ἄρθρ. 3 § 6 τοῦ Α.Ν. 244|1936 κλπ.), ἐκδοθείσης δὲ πρὸ τῆς 4 Αὐγούστου 1936, ἤτοι πρὸ τοῦ ὑπόπτου (εἰς ἀνύποπτον) χρονικοῦ διαστήματος, εἰς ὅπερ ἀπέβλεψεν ἡ Σ.Π. 59|1945. Ἔδει κατ' ἀκολουθίαν νὰ δεχθῇ, ὅτι ὁ ἄνω διορισμὸς του δὲν ἐμπίπτει ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὰ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω Σ.Π. 59|1945 (ἄρθρ. 6) προβλεπόμενα χρονικὰ ὅρια, οὐδὲ συνέτρεχον αἱ κατὰ νόμον προϋποθέσεις, ὥστε νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τῆς Σ.Π. 59|1945 ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου καὶ ὅτι συνεπῶς αἱ

περὶ ἀπολύσεώς του ὡς ἄνω ἀποφάσεις εἶναι τύποις καὶ οὐσίᾳ παράνομοι.

γ) Κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς § 8 τοῦ ἄρθρ. 7 καὶ τῶν §§ 1 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 8 τῆς Σ.Π. 59|1945 ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι τὸ διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἱδρυθὲν ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. ἀποτελεῖ ὑπηρεσίαν ἐκτὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κειμένην καὶ ὅτι αἱ πράξεις αὐτοῦ εἶναι πράξεις τρίτου, εἰς ἃς δέον νὰ συμμορφωθῇ, ἐνῷ, κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν ἄνω διατάξεων, ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι τὸ Συμβούλιον ταῦτο δὲν ἀποτελεῖ ὑπηρεσίαν ἐκτὸς τοῦ Ταμείου κειμένην, ὥστε ἡ πρᾶξις αὐτοῦ περὶ ἀπολύσεώς του νὰ θεωρηθῇ ὡς πρᾶξις τρίτου, πρὸς ἣν ὑπεχρεοῦτο νὰ συμμορφωθῇ, ἀλλ' ὅτι τοὐναντίον τὸ συμβούλιον τοῦτο ἀποτελεῖ συλλογικὸν ὄργανον αὐτοῦ τούτου τοῦ Ταμείου, ἐνεργοῦν ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ διὰ λογαριασμὸν τούτου καὶ ὅτι ἐπομένως αἱ πράξεις καὶ ἀποφάσεις αὐτοῦ δημιουργοῦν εὐθύνας διὰ τὸ ἀναιρεσίβλητον, ἐφ' ὅσον εἶναι οὐχὶ νόμιμοι. Τούτου δοθέντος κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν περὶ ἀνωτέρας βίας διατάξεων καὶ τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ. ἐδέχθη περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ περὶ ἀπολύσεώς του πρᾶξις τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. συνιστᾷ δι' αὐτὸ ἀνωτέραν βίαν, ἐνῷ κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τούτων ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη, ὡς πρᾶξις αὐχὶ τρίτου, ἀλλ' ὀργάνου αὐτοῦ τούτου τοῦ Νομ. Προσώπου τοῦ Τ.Σ.Α.Υ., ἀρῶντος ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ διὰ λογαριασμὸν τον, δὲν συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν.

δ) Κατὰ ταῦτα καὶ ἐν συνεχείᾳ κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ κανόνος «τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἔνοχη» καὶ τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ. ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι τὸ ἀναιρεσίβλητον δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς αἰτηθείσης ἀποζημιώσεως, διότι ἡ πρᾶξις τοῦ ἐκκαθαριστικοῦ ὑπηρεσιακοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου συνιστᾷ δῆθεν ἀνωτέραν βίαν κατὰ τοὺς ἄνω κανόνας, ἐνῷ ἔδει κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τούτων νὰ δεχθῇ, ὅτι τὸ ἀναιρεσίβλητον εὑρίσκεται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς αἰτηθείσης ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τοὺς ὀφειλομένους μισθούς του, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἡ πρᾶξις περὶ ἀπολύσεως του τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου δὲν ἀποτελεῖ πρᾶξιν τρίτου, οὐδὲ συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ αἱ ἄνω διατάξεις περὶ ἀνωτέρας βίας, ἀλλ' ὁ κανών, καθ' ὃν τὸ Νομικὸν Πρόσωπον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὰς πράξεις τῶν ὀργάνων αὐτοῦ.

ε) Ἄλλως, ἤτοι καὶ ἐὰν ἤθελε ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. ἀποτελεῖ οὐχὶ πρᾶξιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλὰ πρᾶξιν τρίτου, καὶ πάλιν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν §§ 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 8 τῆς Σ.Π. 59|1945 καὶ τῶν περὶ ἀνωτέρας βίας διατάξεων κατὰ τὸ ἄξιωμα «τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἔνοχη» κλπ. δέχεται, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τῆς Σ.Π. 59|1945 Ὑπηρ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐκτελεστὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομικοῦ Προσώπου κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 8 § 4 τῆς ἄνω Σ. Πράξεως, ἥτις δέχεται, ὅτι τὸ Νομικὸν Πρόσωπον ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἄνευ περιορισμῶν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ νομίμου ἢ μὴ αὐτῆς καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἀνωτέραν βίαν, κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ὁποίου τὸ Τ.Σ.Α.Υ., εἰς τὸ ὁποῖον ἐμισθώθησαν ἀναγκαστικῶς αἱ ὑπηρεσίαι του, ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τῆς αἰτηθείσης ἀποζημιώσεως, ἐνῷ κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἔδει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τῆς Σ.Π. 59|1945 Ὑπηρ. Συμβουλίου θὰ ἦτο, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὑπόθεσιν, ὑποχρεωτικὴ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν §§ 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 8 τῆς αὐτῆς Σ. Πράξεως διὰ τὸ ἀντίδικον, ὅπερ θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐκδώσῃ ἐν συνεχείᾳ τὴν σχετικὴν περὶ ἀπολύσεώς του ἀπόφασιν, μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπηρ. Συμβουλίου ἦτο καθ' ὅλα, ἤτοι τύποις καὶ οὐσίᾳ, σύννομος, πρᾶγμα ὅπερ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δὲν συμβαίνει καὶ περαιτέρω νὰ δεχθῇ, ὅτι οὐδόλως ὑφίσταντο τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα τῆς νομικῆς ἐννοίας τῆς ἀνωτέρας βίας κατὰ τὸν κανόνα «τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἔνοχη».

στ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ἐπίδικον περίπτωσιν αἱ περὶ ἀνωτέρας βίας διατάξεις κατὰ τὸν κανόνα «τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἔνοχη», χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐκθέσῃ συγχρόνως ἐν αὐτῇ καὶ τὰ πραγματικὰ ἐκεῖνα περιστατικά, ἅτινα ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της, ἵνα ἀχθῇ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι συντρέχει ὄντως περίπτωσις ἀνωτέρας βίας καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ κανόνος τούτου καὶ δὴ 1) ὅτι συντρέχει διὰ τοὺς ἀναιρεσιβλήτους ἀπρομηθεύτου, ἀναπότρεπτον καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἀποφευχθῇ ἄλλως περιουσιακὸν κακὸν καὶ δὴ κακὸν ὁριζόμενον ἐπακριβῶς κατ' ἔκτασιν, κείμενον ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τρίτου καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἀποτιμηθῇ διὰ μέτρου ἄκρας ἐπιμελείας ἐκ μέρους τῶν καθ' ὧν καὶ 2) ὅτι ὑφίστατο ἀρχικὴ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἐκ μέρους τούτων καὶ οὐχὶ γενικὴ καὶ ὑποκειμενικὴ τοιαύτη μὴ ὀφειλομένη εἰς πταίσματα τῶν καθ' ὧν, ἐστέρησε τὸν Ἄρειον Πάγον τῆς δυνατότητος τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐλέγχου, ἐὰν ὀρθῶς ἐκρίθη ὡς ἐφαρμοστέος καὶ ἐφηρμόσθη ὁ ἄνω κανών, καὶ ἕνεκα τούτου στερήσασα ἑαυτὴν νομίμου βάσεως ἐκ πλαγίου παρεβίασε τὸν νόμον.

ζ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ἐπίδικον περίπτωσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 Ν.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 κλπ.», χωρὶς νὰ ἐκθέτῃ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ πραγματικὰ ἐκεῖνα περιστατικά, ἅτινα ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της, ἵνα ἀχθῇ εἰς τὸ συμπέ-

ρασμα, ὅτι συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης. Οὕτως ὅμως πράξασα (ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις) ἐστέρησε τὸν Ἄρειον Πάγον τῆς δυνατότητος τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐλέγχου, ἂν ὀρθῶς ἐφηρμόσθη καὶ ἀληθῶς ἡρμηνεύθη ὁ νόμος οὗτος ἐν προκειμένῳ καὶ ἕνεκεν τούτου στερήσασα ἑαυτὴν νομίμου βάσεως καὶ ἐκ πλαγίου παρεβίασε τὸν νόμον.

η) Ὡσαύτως κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 118|1945 καὶ 1 καὶ 3 τοῦ ν. τῆς 8|11.5.1946, ὡς καὶ τῶν διατάξεων τῶν ἱδρυτικῶν τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. νόμων 5333|1932 καὶ 5945|1933, ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι ἀπεσβέσθη ἡ «ἐκ μισθώσεως» —ἐνῷ πρόκειται περὶ ἀποζημιώσεως— ἀπαίτησις τοῦ κατὰ τοῦ ἀντιδίκου Τ.Σ.Α.Υ. κατὰ τὴν ἐχουσαν δηθεν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 Ν.Δ. ἐνῷ—καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐξητεῖτο τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τοὺς μισθούς, οὓς θὰ ἐλάμβανε μέχρι τῆς ἀγωγῆς του, ἂν δὲν ἀπελύετο παρὰ τὸν νόμον, καὶ, ὅλως ἐπικουρικῶς, τὴν καταβολὴν μισθοῦ—ἔδει κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων νὰ δεχθῇ, ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946, ἀφ' ἑνὸς μέν, διότι τοῦτο ἐφηρμόζετο, κατὰ τὸν χρόνον τῆς παρανόμου ἀπολύσεώς του, μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν περιοριστικῶς ἀναγραφομένων εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 118|1945 καὶ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946, εἰς ἃς δὲν συγκαταλέγεται τὸ ἀναιρεσίβλητον, ὡς μὴ ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ 1) διότι αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοιαύτης δημοσίου δικαίου, οἵα ἡ συνδέουσα αὐτὸν μετὰ τοῦ ἐκ τῶν ἀναιρεσιβλήτων Τ.Σ.Α.Υ., ὅπερ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν διατάξεων ν. 5333|1932 καὶ 5945|1933 κλπ., εἶναι Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἀσκοῦν διοίκησιν 2) διότι διὰ τὴν λύσιν τῆς συνδεούσης αὐτὸν μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σχέσεως δὲν ἐχώρησε καταγγελία συμβάσεως βάσει τῶν κανόνων ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλ' ἀπελύθη βάσει τῶν δημοσίου δικαίου διατάξεων τῆς Σ.Π. 59|1945 καὶ κατὰ τῆς τοιαύτης ἀπολύσεώς του, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1945. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἄνω, ἔδει, κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 (ἄρθρον 3) τοῦ ν. 118|1945, νὰ δεχθῇ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἀνωτέρω διάταξις, διότι πρὸ τῆς παρούσης ἰσχυούσης ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως καὶ γνωστοποιήσεως τῆς ἀπολύσεώς του, γενομένης τὴν 16.7.1947, ἤσκησεν ἐνώπιον τῆς μονῆς κατὰ τὸν ν. 244|1936 ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τὴν ἀπὸ 8.8.1949 αἴτησίν του διὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεώς του κ.τ.λ.

θ) Ἐκ πάσῃ περιπτώσει κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων 101, 105 καὶ 106 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Α.Κ. ἐχόντων ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἄλλως τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν § 1 ἐδ. α' τοῦ ἄρθρου 6 τῆς 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως, ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι τὸ ἐκ τῶν ἀναιρεσιβλήτων Τ.Σ.Α.Υ. δὲν ὑποχρεοῦται, ὅπως τῷ καταβάλῃ τὴν διὰ τῆς ἀγωγῆς του αἰτηθεῖσαν ἀποζημίωσιν, καίτοι ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας του, συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων παρανόμων πράξεων τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, ἤτοι τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ καὶ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Σ.Α.Υ., ἐνῷ κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν § 1 ἐδάφ. α' τοῦ ἄρθρου 6 τῆς 59|1945 Σ. Πράξεως, ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι αἱ ἀνωτέρω περὶ ἀπολύσεώς του ἀποφάσεις τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τοῦ ἀσκοῦντος διοίκησιν καὶ ἔχοντος ἀποστολὴν τὴν ἐκπλήρωσιν πολιτειακοῦ σκοποῦ Ν.Π.Δ.Δ. τοῦ Τ.Σ.Α.Υ., οὖσαι τύποις καὶ οὐσίᾳ παράνομοι, ὡς ἐκδοθεῖσαι κατὰ παράβασιν οὐσιαστικοῦ νόμου, ἄλλως ἀναρμοδίως ἢ καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας, ἤτοι τῆς § 1 ἐδαφ. α' τοῦ ἄρθρου 6 τῆς Σ. Πράξεως, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, ὑποχρεοῦν τὸ ἀναιρεσίβλητον εἰς τὴν καταβολὴν τῆς αἰτηθείσης ἀποζημιώσεως, ἄλλως ὑποχρεοῦν τὸ ἐκ τῶν ἀναιρεσιβλήτων Ἑλληνικὸν Δημόσιον εἰς τὴν καταβολὴν ταύτης, δι' ἣν περίπτωσιν γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 7 τῆς 59|1945 Σ. Πράξεως εἶναι, ὅτι τὰ διὰ ταύτης συνιστώμενα ὑπηρεσιακὰ συμβούλια ἀποτελοῦν ὄργανα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ οὐχὶ ὄργανα τοῦ ἐκ τῶν ἀναιρεσιβλήτων Τ.Σ.Α.Υ., ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 210|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν. Ἔδει συνεπῶς ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή του.

ι) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων 274 κλπ. τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἐδέχθη, ὅτι τὸ ἀπολῦσαν αὐτὸν Ὑπηρ. Συμβούλιον τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. δὲν ἀποτελεῖ ὄργανον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλά, κατὰ συνέπειαν, τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἂν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 210|1950 προκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, οὖσης ὁριστικῆς κατὰ τοῦτο καὶ ἀποτελούσης ἐν προκειμένῳ δεδικασμένον, εἶχε γίνει δεκτόν, ὅτι τὸ ἀπολῦσαν αὐτὸν Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. δὲν εἶναι ὄργανον τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, οὐδὲ προεστήθη ὑπ' αὐτοῦ ἢ ἐνήργησε διὰ λογαριασμόν αὐτοῦ, ἐνῷ ἔδει κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῆς ἄνω διατάξεως νὰ δεχθῇ, ὅτι ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὑφίσταται δεδικασμένον καὶ συνεπῶς ὅτι τὸ ἀπολῦσαν αὐτὸν Ὑπη-

ρεσιακών Συμβουλίων αποτελεί όργανον τυφ ανωτέρας βίας.

Αρείου Πάγου 577|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Τσάτσος, Λ. Παππακάκης, Ι. Χαραμπαλόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὰ ἄρθρα 813 καὶ 820 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἡ ἀναίρεσις ἀπευθύνεται κατ' ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν διάδικοι κατὰ τὴν δίκην, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἐνίκησαν κατ' αὐτήν. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ἐφ' ὅσον στρέφεται κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, μὴ ὄντος διαδίκου κατὰ τὴν δίκην, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν διάταξιν αὕτη περιλαμβάνει κατὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, καθ' ὅσον ἡ κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἔφεσις καὶ ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος εἶχον ἀπορριφθῇ τελεσιδίκως διὰ προηγηθείσης ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου, εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6 § 1 καὶ 9 §§ 4 καὶ 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως, ὁριζουσῶν τῆς μὲν πρώτης, ὅτι οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτῆς ὑπηρετοῦντες παρὰ ταῖς Ὑπηρεσίαις, Ὀργανισμοῖς, Νομικοῖς Προσώποις κλπ. ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται τίθενται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ἐφ' ὅσον καὶ μόνον συντρέχει, ὡς πρὸς αὐτούς, οἱαδήποτε τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων περιπτώσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων κατὰ τὸ ἐδάφ. α' ἂν διωρίσθησαν, ἀναδιωρίσθησαν ἢ κατ' ἄλλον τρόπον προσελήφθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 4 Αὐγούστου 1936 μέχρι τῆς 27ης Ἀπριλίου 1941, τῆς δὲ ἑτέρας, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ ἐκτελοῦνται, ἐὰν ταῦτα ἤθελον ἀποφασίσει τὴν ἀριστικὴν ἀπόλυσιν ὑπαλλήλου τινὸς ἢ ὑπηρέτου, δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τῆς Διοικήσεως τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, συνδυαζομένων πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 §§ 8, 9 καὶ 13, σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου (ἄρθρ. 6 § 2), ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων τίθενται καὶ οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμων περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν διορισθέντες ἢ προσληφθέντες, μὴ ἐξαιρούμενοι, καὶ ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, μὴ ὄντων ὀργάνων τῶν παρ' οἷς διωρίσθησαν νομικῶν προσώπων, περὶ ἀπολύσεως ὑπαλλήλου τινὸς ἢ ὑπηρέτου, δέον, οὖσαι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὰ νομικὰ πρόσωπα, νὰ ἐκτελῶνται παρ' αὐτῶν, ἀσχέτως τῆς νομικῆς καὶ οὐσιαστικῆς αὐτῶν ὀρθότητος, μὴ δικαιουμένων τῶν παρ' οἷς ὑπηρετοῦσιν οἱ ἀπολυτέοι νομικῶν προσώπων νὰ ἐλέγξωσι τὸ νόμιμον ἢ μὴ τῶν ἀποφάσεων τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων καὶ αὐτῆς τῆς περὶ ἁρμοδιότητος τοῦ συμβουλίου ἀμφισβητήσεως λυομένης ἀμετακλήτως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ταυτότη δέ, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεωτικῆς διὰ τὰ νομικὰ πρόσωπα ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ἀπόλυσις παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου του, ὀφειλομένη εἰς ἀνωτέραν βίαν, ὅταν συνιστᾷ ἡ γενομένη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου ἀπόλυσις τούτου, ἀπαλλάσσει τὸ ἀπολῦσαν τὸν ὑπάλληλον ἢ ὑπηρέτην νομικὸν πρόσωπον πάσης κάθε πρὸς καταβολὴν μισθοῦ κατὰ τὸν ἐν τῷ δοτικῷ δικαίῳ ἰσχύοντα καὶ ἐν τῇ ἐπιδίκῳ διαφορᾷ ἔχοντα ἐφαρμογὴν κανόνα, ὅτι τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἐνοχή (ν. 185 Π. 50 Π. 17). Ὅθεν τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ἐδέχθησαν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ τοποθετηθεὶς παρὰ τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ νομικῷ προσώπῳ, ὡς εἰσπράκτωρ, δι' ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν, τὴν 31 Ἰουλίου 1935, ἀναλαβὼν δὲ ὑπηρεσίαν μετὰ τὴν 4 Αὐγούστου 1936, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου, εἰς ἐκτέλεσιν ὑποχρεωτικῆς διὰ ταῦτο ἀποφάσεων τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως συσταθέντος ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, μὴ ὄντος ὀργάνου αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἡ γενομένη οὕτω κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου ἀπόλυσις του, ἀσχέτως τῆς νομικῆς καὶ οὐσιαστικῆς ὀρθότητος τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, συνιστᾷ, ἀφοῦ ἐκ ταύτης δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποστῇ τοῦτο, ἀνωτέραν βίαν, ἀπαλλάσσουσαν, ἐν μὴ ὑποδοχῇ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυθέντος, τὸ ἀναιρεσίβλητον εἰς τὴν καταβολὴν μισθῶν κατὰ τὸν κανόνα ὅτι ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἐνοχή, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπορρίψαν (δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως) τὴν διώκουσαν τὴν εἰς αὐτὸν πληρωμὴν τῶν μισθῶν, οὓς θὰ ἐλάμβανε ἀπὸ τῆς παρανόμου ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος, τέταρτος καὶ ἕβδομος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως, ὡς καὶ ὁ πέμπτος, δι' οὗ πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ πλαγίου παραβιάσασα τὸν νόμον, μὴ ἀναφέρουσα τὰ συνιστῶντα τὴν ἀνωτέραν βίαν πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα ἐν πληρότητι ἐν τῷ αἰτιολογικῷ τῆς ἀποφάσεως ἐκτίθενται.

Ἐπαρκῶς καὶ αὐτοτελῶς στηριζομένου τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως (ὡς πρὸς τὸ ἀναιρεσίβλητον Ταμεῖον) ἐκ τοῦ περὶ οὗ ἡ προηγουμένη αἰτιολογία ἐρείσματος, ὅλως ματαία ἀποβαίνει ἡ ἐρευνα περὶ τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τοῦ ἐπικουρικοῦ ἐρείσματος τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὸ νόμιμον τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, καθ' ὅσον ἡ τυχὸν πλημμέλεια τῆς σχετικῆς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σκέψεως οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ὀρθότητα

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΛΥΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ

Καθορισμός ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς καὶ παροχὴ βοηθήματος

Ἔννοια διατάξεως ὀργανισμοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλου.— Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀπόλυσιν διὰ κοινοποιήσεως τοῦ περὶ ἀπολύσεως ἐγγράφου ἡ ἀποδοχὴ τῆς γενομένης ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας παραιτήσεως, ὅτε ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως — Παροχὴ πραγματικῆς ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίας διὰ τῆς παραμονῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐν ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας.— Δικαίωμα βοηθήματος ἀπολυομένων ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π, μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔρχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 345|1952 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*. ΕΕΔ 11, 732), πρὸς τὴν γνώμην τῆς ὁποίας συμφωνεῖ.

Ἐνδιαφέρον εἶναι, ὅτι καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἑρμηνεύει διάταξιν, καθ' ἣν οἱ ὑπάλληλοι ἀποχωροῦν ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ... ἔτους τῆς ἡλικίας των, ὡς ἔχουσιν τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων διὰ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ περὶ ἀπολύσεως ἐγγράφου ἢ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς γενομένης ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας παραιτήσεως, ὅτε ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἡ πρόσφατος Α.Π. 526|1952 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1261) τὴν διάταξιν, καθ' ἣν «ἡ συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς» ἡρμήνευσεν ὡς ἔχουσαν τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ τεθέντος ὁρίου, ἄνευ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως καταγγείλῃ ταύτην κλπ. (Βλέπε περὶ ὅλων τῶν ἀναπτυχθεισῶν θεωριῶν διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας μὲ καθορισμὸν

τοῦ διατακτικοῦ αὐτῆς. Συνεπῶς μοιραία ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα τῶν ταύτην ἀποκλειστικῶς πληττόντων πρώτου καὶ δευτέρου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγων ἀναιρέσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ διατακτικὸν αὐτῆς στηρίζεται ἐπὶ τῆς πρώτης κυρίας αὐτῆς αἰτιολογίας, δι' ἧς γίνεται δεκτόν, ὅτι τὸ ἀναιρεσίβλητον Ταμεῖον ἀπέλυσε τὸν ἐνάγοντα τῆς ὑπηρεσίας, ἀρνηθὲν νὰ δεχθῇ περαιτέρω τὰς ὑπηρεσίας του, ἐξ ἀνωτέρας βίας, λόγῳ τῆς ὑποχρεώσεως, ἣν εἶχεν ἐκ τοῦ νόμου, νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, οὐδαμῶς δὲ στηρίζει τὸ ἐφετεῖον τὸ διατακτικὸν τοῦτο εἰς τὴν ἐν τῷ αἰτιολογικῷ περιλαμβανομένην περισσὴν αἰτιολογίαν, καθ' ἣν, ἀσχέτως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἡ περὶ μισθοῦ ἀξιώσεις τοῦ ἀναιρεσείοντος εἶχεν ἀποσβεσθῇ καὶ ἐκ τῆς ἐχούσης καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Διατάγματος. Συνεπῶς, μὴ ἐρειδομένου τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω περισσῆς αἰτιολογίας, ματαία ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν ταύτην ἀποκλειστικῶς πληττόντων ἕκτου καὶ ἑβδόμου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγων ἀναιρέσεως.

Ὁ ἕνατος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν τὸ Ἐφετεῖον ἐσφαλμένως ἐδέχθη, ὅτι τὸ ἀποφασίσαν τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου δὲν ἀποτελεῖ ὄργανον αὐτοῦ, ἐνῷ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὀφείλετο δεδικασμένον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 210|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, κατὰ τὸ ἄρθρον 811 § 1 ἐδ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, καθ' ὃ νέος, διότι οὔτε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου περιέχει σχετικὴν αἰτιολογίαν, οὔτε ὁ ἀναιρεσείων διατείνεται διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου, ὅτι ὑπέβαλε τοιοῦτον περὶ δεδικασμένου ἰσχυρισμόν, ἀλλ' οὔτε καὶ ὑπέβαλε πράγματι τοιοῦτον ἰσχυρισμόν, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προτάσεών των τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ Ἐφετεῖον, δικάζον μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου (τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μὴ ὄντος διαδίκου καὶ μὴ μετασχόντος τῆς συζητήσεως, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις), ἀνεκάλεσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 210|1950 ἀπόφασίν του κατὰ τὴν διάταξιν αὐτῆς, δι' ἧς διετάχθη ἀπόδειξις ἐπὶ τῆς κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἀπέρριψε ταύτην καὶ τὴν ἔφεσιν, ὡς πρὸς τοῦτον, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν διάταξιν αὐτῆς, δι' ἧς εἶχεν ἤδη ἀπορριφθῇ τελεσιδίκως διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἡ κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος. Ὅθεν οἱ δέκατος καὶ ἑνδέκατος λόγοι ἀναιρέσεως, δι' ὧν πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐσφαλμένως ἀνακαλέσασα τὴν ὑπ' ἀριθ. 210|1950 ἀπόφασιν καὶ κατὰ τὴν διάταξιν, καθ' ἣν εἶχε κρίνει ὁριστικῶς ἀπορριπτέαν τὴν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀγωγὴν καὶ διότι παρέλειψε μετὰ ταῦτα νὰ ἐκτιμήσῃ ἐκ νέου τὰς ἀποδείξεις, καθ' ὅσον αὗται ἐστρέφοντο κατὰ τοῦ Δημοσίου, εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενοι.

δρίου ήλικίας μισθωτού σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 1268 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 594|1952 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρεύχης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Κόντος, Κ. Μπουρῆς

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 345|1952 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 503|1952 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, νομίμως εἰσάγεται ἡ διαφορὰ ἐνώπιον αὐτοῦ μετὰ τὴν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ παρακατιὸν ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, ὃν ὁ ἀνηρέθη ἡ τοῦ Δικαστηρίου τῶν Ἐφετῶν ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολιτ. Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὃ νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν ἡ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1951 ἔφεσις τοῦ ἐναγομένου ἐν Πειραιεῖ ἐδρεύοντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ταμεῖον Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π.» κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2814|1951 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Πειραιεῖ Πρωτοδικῶν, δι' ἧς, κρινάσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1951 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἥτις διώκει, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐκκαλοῦν νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐνάγοντα, μόνιμον ἀνώτατον ὑπάλληλον τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ἡσφαλισμένον ὑποχρεωτικῶς παρ' αὐτῷ, δραχμὸς 10.123.000 πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὀφειλομένου πράγματι ποσοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος κατὰ συνυπολογισμὸν καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του ἀπὸ 1.1.1946, ὅτε συνεπλήρωσε τὸ ὅριον ἡλικίας, μέχρι τῆς 5.10.1950, ὅτε ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας συνεπείᾳ παραιτήσεως, νομιμοτόκως ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς ἄχρις ἐξοφλήσεως, ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ αὕτη.

Ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἐκρίθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὅτι εἶχεν ὑπαχθῇ ἐκ νέου ὁ ἐφεσίβλητος εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου ἀπὸ τῆς συστάσεως τούτου μὲ τὴν προϋπηρεσίαν του τῶν 117 μηνῶν, διότι ἡ ὀφειλὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐμπίπτουσα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 18|1944 περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως, ὡς ὀφειλὴ εἰς δραχμάς, στηριζομένη εἰς γενεσιουργὸν αἰτίαν ὑφισταμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἦτοι ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1941, ὅτε, ἀκυρωθείσης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου τῆς ὑπηρεσίας του, λαβούσης χώραν τὴν 12 Ἰουλίου 1939, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 423|1941 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐπανῆλθεν οὗτος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, λογίζεται ἐξοφληθεῖσα, μετὰ τῶν δεδουλευμένων τόκων αὐτῆς, ἀπὸ τῆς 11 Νοεμβρίου 1944, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 1 §§ 2 καὶ 3 τοῦ Α.Ν. 1073|1946 περὶ ἐπιβολῆς ἐφ' ἅπαξ εἰδικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐξοφληθέντων πάσης φύσεως ὑποχρεώσεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ κατὰ δραχμὰς 28124 ὑπέλαττον τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ καταβολὴ τὴν 30 Νοεμβρίου 1943, ἦτοι εἰς χρόνον, καθ' ὃν εἶχεν ἐκμηδενισθῇ ἡ δραχμή, ὀφειλομένη προφανῶς εἰς συγγνωστὴν πλάνην τοῦ ἐφεσιβλήτου, δὲν συνεπάγεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος τούτου νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι Ταμείῳ. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν δὲν ἠδύνατο νόμιμῳ νὰ ὑπαχθῇ ἐκ νέου εἰς ἀσφάλισιν ὁ ἐφεσίβλητος διότι ἔλαβε προπολεμικῶς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἐκ δρχ. 200.662, ὅπερ δὲν ἐπέστρεψεν, ὡς ὁρίζει ἡ 5|1939 1939 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀλλὰ κατεθηκεν εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων Πειραιῶς τὴν 30.11.1943 δραχ. 270.000, ἐνῷ τὰ πράγματι ὀφειλόμενον ποσὸν μετὰ τῶν τόκων του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 298.124, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ βάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 22 ν. 4748|1930 ἐκδοθέντος ἀπὸ 27.2.1933 Διατάγματος «περὶ ὀργανισμοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π.» εἰς τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς παρέχεται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, κατὰ τὰς περὶ τούτου νομίμους διατάξεις, τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 54 τοῦ ἀπὸ 21.7.1937 Διατάγματος «περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Λ.Π.», καθ' ἣν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου ἀποχωροῦν ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὸν βαθμὸν εἰσηγητοῦ καὶ ἄνω, ὑπὸ τὴν προφανῆ ἔννοιαν ὅτι ὁ εἰρημένος Ὀργανισμὸς ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων, διὰ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ περὶ ἀπολύσεως ἐγγράφου ἢ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς γενομένης ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας παραιτήσεως, ὅτε ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἐκ τοῦ νόμου δὲ τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον κρίνεται ἡ ἔκτασις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἡσφαλισμένου περὶ ἀπολήψεως ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50721 ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τροποποιησάσης τὸ ἄρθρον 3 τοῦ μνησθέντος ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1933 Διατάγματος, ἐφαρμογὴν ἐχούσης ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς 16 Νοεμβρίου 1949 καὶ ἐφεξῆς ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, ἀπαιτεῖται πραγματικὴ ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσία, τὸ μέγεθος δὲ τούτου προσδιορίζεται ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανεν ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τοὺς τελευταίους 3 μῆνας πρὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀρθείσης οὕτω τῆς ἀμφιβολίας, ἣν κατέλειπεν ἡ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τροποποιηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 18142 ἔτους 1945 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθ' ἣν ὑπολογίζονται αἱ λαμ-

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

Διαδικασία καταρτίσεως και κυρώσεως αὐτῶν κατὰ τὸν Νόμον 3752|1929

Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος.— Ὑπαγωγὴ εἰς Γενικὸν Κανονισμόν, συνταρασσόμενον κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν κειμένων διατάξεων περὶ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας.— Διαδικασία συντάξεως καὶ κυρώσεως Κανονισμῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων κατὰ Ν. 3752|1929.— Γνώμη προσωπικοῦ καὶ ἐπίλυσις διαφωνιῶν.— Ἀκυρότης ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας μὴ λαβούσης ὑπ' ὄψιν γνώμην ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου.— Ἀκυρότης διατάγματος κυρωτικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε.

Ὁ Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος ἀποτελεῖ Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν ἀνήκουσαν εἰς τὸ Κράτος (Σ.Ε. 667|1950, εἰσηγητὴς *Ο. Κυριακός*, ΕΕΔ 9,845), (πρβλ. καὶ Α.Π. 296|1952, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 11, 644), τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ διατελεῖ εἰς σχέσιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Σ.Ε. 822|1951, εἰσηγητὴς *Μ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1237, Α.Π. 296|1952, ἔνθ' ἀνωτ., πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 224|1951, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, Ἐπιθ. Ἐμπορ. Δικαίου 1952, τεῦχος 1ον, σελ. 75), ὁριζεται δὲ ἄλλως τε τοῦτο ρητῶς καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 «περὶ τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος».

Ὁ Κανονισμὸς τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ἐμπίπτει εἰς τὸν ν. 3752 τῆς 1|12 Ἰανουαρίου 1929 «περὶ κυρώσεως διαταγμάτων Κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων συνδεομένων διὰ συμβάσεων μετὰ τοῦ Κράτους πρὸς ἄσκησιν τῆς λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καὶ ὠφελείας τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας», ὁ ὁποῖος ρυθμίζει τὰ τῆς συντάξεως καὶ κυρώσεως τῶν Κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἐργοδοτῶν.

Ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐτέθη ζήτημα ἐνδιαφέρον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω νόμου καὶ ἠρευνήθη ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1824|1952 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Χ. Παναγιωτόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Παπαθανασίου, Φ. Βεγλερῆς, Β. Γιομπρές, Β. Κασίμης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. Δ. 1049|1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος» τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος διέπεται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ, συνταρασσομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ὁριζεται δὲ ἐν ἐδ. β' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι ὁ Γενικὸς οὗτος Κανονισμὸς Προσωπικοῦ συντάσσεται συμφώνως πρὸς τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς, τὰς διεπούσας τὰ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν κειμένων διατάξεων περὶ προσωπικοῦ ἐπιχει-

---

βανόμεναι ἀποδοχαὶ «κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ ὑπάλληλος, ἐξακολουθῶν νὰ παραμένῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας λαγίζεται παρέχων πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, ἀφοῦ δὲν παύει μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἡ ὑποχρέωσίς του πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς κατ' ἄρθρον 1 ἐδ. 3 τοῦ προμνησθέντος ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1933 Διατάγματος καὶ ἀρθρ. 10 Ν. Διατάγματος 23.9.1931, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 5332|1932, ὁ δὲ χρόνος τῆς τοιαύτης πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπηρεσίας ἐπηρέαζε τὸ μέγεθος τοῦ δικαιουμένου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἑνὸς τῶν κυρίων συντελεστῶν του, τοῦτέστι τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, αἵτινες, ὡς προεξετέθη, ὑπολογίζονται εἰς τὸ ποσόν, εἰς ὃ ἀνήρχοντο κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας. Οὐδὲ προκύπτει τὸ ἐναντίον ἐκ τῶν περὶ ἀπονομῆς συντάξεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀρχῶν, καθ' ἃς δὲν λογίζεται ὡς συντάξιμος ἡ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας διανυθεῖσα ὑπηρεσία (ἄρθρον 12 ἐδ. δ τοῦ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1935 Διατάγματος περὶ ἀπονομῆς πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων, ἐπεκταθὲν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ο.Λ.Π., κατ' ἄρθρον 59 τοῦ προμνησθέντος ἀπὸ 21.7.1937 Διατάγματος, ἀφορωσῶν τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ὅλως διαφόρου τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀπονομῆς βοηθήματος παρασχετέου παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας. Κατ' ἀκολουθίαν, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι τὸ παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου χορηγούμενον βοήθημα χορηγεῖται εἰς τοὺς πράγματι προσφέροντας ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ Ο.Λ.Π., ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν συνεπλήρωσαν τὸ ὅριον ἡλικίας, καὶ ἐδέχθη τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος (ἐφεσιβλήτου) ὡς βάσιμον καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ βάσιμος, ὡς καὶ ἡ ἔφεσις.

ρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἐφ' ὅσον δέν ἀντίκεινται εἰς τάς διατάξεις τοῦ εἰρημένου Ν. Διατάγματος 1049|1949.

Τήν διαδικασίαν τῆς καταρτίσεως κανονισμῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας διέπουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 3752|1929 περί κυρώσεως διά διατάγματος κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, συνδεομένων διά συμβάσεων μετά τοῦ Κράτους, πρός ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καί ὠφελείας τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας. Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀναφερόμεναι εἰς τόν τρόπον καταρτίσεως κανονισμῶν προσωπικοῦ νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων, συνδεομένων διά συμβάσεων μετά τοῦ Κράτους πρός ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καί ὠφελείας τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, ἔχουσιν ἐφαρμογήν συμφώνως πρός τήν μνημονευθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 καί προκειμένου περί τοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε., ἀφ' ἑνός μέν διότι ὁ Ὀργανισμός οὗτος ἀποτελεῖ κατά τό ἄρθρ. 2 τοῦ ἐν λόγω Ν. Διατάγματος 1049|1949 ἀνώνυμον ἑταιρίαν, ἥτις, ἀνήκουσα εἰς τό Κράτος καί ὑποκειμένη εἰς τήν ἐποπτείαν αὐτοῦ, ἀσκεῖ κατά παραχώρησιν λειτουργίαν κοινῆς χρήσεως καί ὠφελείας ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, ἀφ' ἑτέρου δέ διότι αἱ ἐν λόγω διατάξεις τοῦ ν. 3752|1929 καί καθ' ὅσον ἔτι ὁρίζουσι τήν διά διατάγματος κύρωσιν τῶν κανονισμῶν προσωπικοῦ δέν ἀντίκεινται εἰς τά περί διοικητικῆς αὐτονομίας τοῦ Ο.Τ.Ε. διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1049|1949, διότι τήν διοικητικήν ταύτην αὐτονομίαν, ἀφ' ἧς ἔννοιαν περιέχει αὐτήν τό Ν. Διάταγμα τοῦτο, οὐδαμῶς περιορίζει ἡ ἐκ γενικωτέρων λόγων δικαιολογουμένη σύμπραξις τοῦ Κράτους ἐπί τῆς καταρτίσεως τοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας.

Αἱ κατά τά ἀνωτέρω, ἐφαρμοστέαι ἐν προκειμένῳ, διατάξεις τοῦ ν. 3752|1929 ὁρίζουσιν, ὅτι οἱ περί ὧν ὁ λόγος κανονισμοί προσωπικοῦ κυροῦνται διά διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, διά τήν κύρωσιν δέ αὐτῶν προαπαιτεῖται καί ἡ γνώμη τοῦ προσωπικοῦ, εἰς ὃ ἀφορᾷ ὁ Κανονισμός, ὑποβαλλομένη ἐντός τριμήνου τό πολύ ἀπό τῆς κοινοποιήσεως αὐτοῦ. Ὁρίζεται δέ περαιτέρω (ἄρθρ. 2 ν. 3752|1929) ὅτι ἐν ἡ περιπτώσει ἐντός τῆς ὡς ἄνω τριμήνου προθεσμίας, ἤθελον ὑποβληθῆ ἐκ μέρους τοῦ ἐνδιαφερομένου προσωπικοῦ διαφωνίαι ἐπί τοῦ σχεδίου κανονισμοῦ, ἐπί τῶν διαφωνιῶν τούτων ἀποφαίνεται ὁ Ὑπουργός τῆς Συγκοινωνίας ἠτιολογημένως μετά γνώμην τοῦ ἁρμοδίου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου. Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου πρόκοπτει, ὑπεβλήθησαν ἐμπροθέσμως ἐκ μέρους τῶν νομίμως ἀναδειχθέντων ἀντιπροσώπων ἁπασῶν τῶν ὀργανώσεων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. διαφωνίαι ἐπί τοῦ κοινοποιηθέντος αὐτοῖς Κανονισμοῦ, ἐπί τῶν διαφωνιῶν δέ τούτων ἀπεφήνατο ὁ Ὑπουργός τῶν Συγκοινωνιῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 105225 τῆς 20.6.1951 ἀποφάσεώς του.

Ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 105225|1951 ὑπουργική ἀπόφασις ἀπεφήνατο ἐπί τῶν ὑποβληθεισῶν ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. διαφωνιῶν ἐπί τοῦ Κανονισμοῦ, μετά γνώμην, ὡς ἐν αὐτῇ βεβαιοῦται, τοῦ τηλεπικοινωνιακοῦ Συμβουλίου, τό ὁποῖον ὅμως ἔχων τήν ἐν ἄρθρῳ 27 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 ὁριζομένην σύνθεσιν καί τούς ἐν ἄρθρ. 28 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος ἁρμοδιότητας καί καθήκοντα, συνιστάμενα γενικῶς εἰς τό νά βοηθῇ τόν Ὑπουργόν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐν ἄρθρῳ 25 τοῦ Ν. Διατάγματος τούτου ρυθμιστικῆς ἐποπτείας τοῦ ἐπί τῆς διά τοῦ Ο.Τ.Ε. ἀκολουθητέας τηλεπικοινωνιακῆς πολιτικῆς ἐν τῇ Χώρᾳ, δέν εἶναι τό ἁρμόδιον ὑπηρεσιακόν συμβούλιον, αὐτόνομος τήν προηγουμένην γνώμην ἀπαιτεῖ τό μνημονευθέν ἄρθρον 2 τοῦ ν. 3752|1929, προκειμένου ὁ Ὑπουργός νά ἀποφανθῇ ἐπί ὑποβληθεισῶν διαφωνιῶν καί τοῦ καταρτισθέντος Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ. Καί βεβαιοῦται μέν ὅτι πλήν τῆς γνώμης τοῦ ἀναρμοδίου, ὡς ἐλέχθη, τηλεπικοινωνιακοῦ Συμβουλίου, διετύπωσε διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15 τῆς 25.1.1951 πρακτικοῦ τήν γνώμην αὐτοῦ ἐπί τῶν, ὡς ἄνω, ὑποβληθεισῶν διαφωνιῶν καί τό παρά τῇ Γεν. Διευθύνσει Τηλεπικοινωνιῶν τοῦ Ὑπουργείου Τ.Τ.Τ. Συμβούλιον Προσωπικοῦ, τό προβλεπόμενον ὑπό τοῦ ἄρθρ. 13 § 1 τοῦ ἀπό 17.10.1949 Β. Διατάγματος περί ὀργανώσεως παρά τῷ Ὑπουργείῳ Τ.Τ.Τ. Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Τηλεπικοινωνιῶν, ὅπερ Συμβούλιον μετά τόν διά τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 γενομένου διαχωρισμόν τῶν Τηλεπικοινωνιῶν ἀπό τά Ταχυδρομεῖα ἦτο ἐν προκειμένῳ τό κατά νόμον ἁρμόδιον ὑπηρεσιακόν συμβούλιον, πλήν ὅμως οὐδαμόθεν προκύπτει, ὅτι ἡ γνώμη τοῦ ἁρμοδίου τούτου Συμβουλίου ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατά τήν ἔκδοσιν τῆς περί ἧς πρόκειται ὑπ' ἀριθ. 105225|1951 ἀποφάσεως παρά Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν. Ἐξ ἄλλου, παρά τήν μνημονευθεῖσαν ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 3752|1929, ἥτις ἐπιβάλλει τήν αἰτιολογίαν τῆς ἐπί τῶν κατά τό ἀνωτέρω διαφωνιῶν ἐκδιδομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ὀδιαιτέρα διά τό κῦρος αὐτῆς τύπον, ἡ ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 105225|1951 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, ἀποφηναμένη ἐπί τῶν ὑποβληθεισῶν διαφωνιῶν καί ἐπενεγκοῦσα προσθήκας καί τροποποιήσεις εἰς τόν Κανονισμόν τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε., οὐδεμίαν ἀπολύτως αἰτιολογίαν περιέχει, ἥτις αἰτιολογία ἦν προκειμένῳ ἦτο πολλῷ μᾶλλον ἀπαραίτητος, ἐφ' ὅσον δέν βεβαιοῦται, ἐάν, πλήν τῆς γνώμης τοῦ ἀναρμοδίου, ὡς εἴρηται, τηλεπικοινωνιακοῦ Συμβουλίου, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατά τήν ἔκδοσιν τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως καί ἡ ὑπό τοῦ ἁρμοδίου ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου διατυπωθεῖσα γνώμη.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμόν 105225|1951 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Συγκοινωνιῶν τυγχάνει παράνομος, ὡς κατά παράβασιν τῶν ἐν τῷ νόμῳ ὅρων καί τύπου περί τήν κατάρτισιν αὐτῆς ἐκδοθεῖσα, ἐκ τοῦ λόγου δέ τούτου, βασίμως προβαλλομένου, ἀκυρωτέον καθίσταται καί τό προσβαλλόμενον Β.Δ., ὡς ἐγκρῖναν Κανονισμόν τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. καταρτισθέντα χωρίς νά τηρηθῇ ἡ ὑπό τοῦ νόμου ὁριζομένη διαδικασία.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Έφαρμογή Ν. 551 δι' αποζημίωσιν ένεκα επελεύσεως εργατικού ατυχήματος

Έννοια διατάξεως άρθρ. 12 του διά Ν. 5332)1932 κυρωθέντος Ν.Δ. 23)23 Σεπτεμβρίου 1931 περί τροποποιήσεως Ν. 4748)1930.—Έφαρμογή μόνον όταν ο δικαιούχος του βοηθήματος εκ του Ταμείου Προνοίας των Εργατών Λιμένος Πειραιώς είναι ο εξ αφνιδίου ατυχήματος ανίκανος καταστάς μόνιμος εργάτης του Ο.Λ.Π., ούχι δε και όταν δικαιούχος είναι η οικογένεια του εξ αφνιδίου ατυχήματος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας αποθιώσαντος εργάτου.

Μετά διαφωνίαν των δύο Τμημάτων του Αρείου Πάγου (Α.Π. 83)1952, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 534, Α.Π. 384)1952, εισηγητής *Η. Τζαννετάκης*, ΕΕΔ 11, 850) επελήφθη της λύσεως του ανασχολήσαντος τον Άρειον Πάγον νομικού ζητήματος ή Ολομέλεια του Αρείου Πάγου.

Ως συνάγεται εκ της κατωτέρω δημοσιευομένης αποφάσεως της Ολομελείας, ήγένετο δεκτή ως ορθή ή γνώμη της ανωτέρω υπ' αριθ. 384)1952 Β' Τμήματος αποφάσεως.

Αρείου Πάγου 555)1952 Ολομελείας

Πρόεδρος ο κ. **Η. Παπαηλιού**
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκάς**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Κρεμεζής, Ε. Αγγλιτσόπουλος

Διά του άρθρου 12 του διά του ν. 5332)1932 κυρωθέντος νομοθετικού διατάγματος της 23 Σεπτεμβρίου 1931, δι' ού προσετέθη 4η παράγραφος εις το άρθρον 25 του ν. 4748)1930, ωρίσθη, ότι δέν ισχύουσιν αι διατάξεις του ν. 551 επί των εργατών Λιμένος Πειραιώς, οίτινες εδικαιώθησαν εφ' άπαξ ή μηνιαίου βοηθήματος παρά του Ταμείου Προνοίας Εργατών Λιμένος Πειραιώς, ένεκα ανικανότητος προς εργασίαν, οφειλομένης εις αφνίδιον άτύχημα, επελθόν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας των, εφ' όσον το εφ' άπαξ βοήθημα ή το μηνιαίον τοιούτον κεφαλαιοποιούμενον επί τόκω 7 ο)ο, συμπληροί την εν τω ν. 551 καθοριζομένην αποζημίωσιν, άλλως δικαιούται ο παθών να ζητήση κατά τον ν. 551 την συμπλήρωσιν του ποσού. Άφ' ετέρου διά μέν της § γ' του άρθρου 13 του από 1)7 Ιουλίου 1931 Διατάγματος «περί κυρώσεως του κανονισμού των εργατών Λιμένος Πειραιώς» ωρίσθη, ότι του υπό του Ταμείου Προνοίας των Εργατών Λιμένος Πειραιώς παρεχομένου βοηθήματος δικαιούνται οι λόγω αφνιδίου ατυχήματος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας των καθιστάμενοι ανίκανοι προς εργασίαν, ανεξαρτήτως ηλικίας και χρόνου υπηρεσίας, διά δε της ε' παραγράφου του αυτού άρθρου ωρίσθη, ότι του ιδίου βοηθήματος δικαιούται και ή οικογένεια εργάτου αποβιούντος εξ αφνιδίου ατυχήματος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή αποθνήσκοντος μετά 15ετή τουλάχιστον υπηρεσίαν ή του λαμβάνοντος βοήθημα.

Εκ του συνδυασμού των ως άνω διατάξεων του νόμου και Διατάγματος, σαφώς προκύπτει, ότι ή διάταξις του άρθρου 12 του Νομοθετικού Διατάγματος της 23 Σεπτεμβρίου 1931 έχει εφαρμογήν μόνον εις την περίπτωσιν γ' του άρθρ. 13 του Διατάγματος της 1)7 Ιουλίου 1931, τουτέστιν όταν δικαιούχος του βοηθήματος είναι αυτός ούτος ο εξ αφνιδίου ατυχήματος ανίκανος καταστάς μόνιμος εργάτης του Ο.Λ.Π., ούχι δε και όταν δικαιούχος αυτού είναι κατά την ε' παράγραφον του αυτού Διατάγματος ή οικογένεια του εξ αφνιδίου ατυχήματος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας του αποβιώσαντος εργάτου, τούτο δε διότι ο νομοθέτης του Νομοθετικού Διατάγματος της 23 Σεπτεμβρίου 1931, θείς τον κανόνα δικαίου του άρθρου 12, ήτο εν γνώσει της διατάξεως του άρθρου 13 του προϊσχύοντος Διατάγματος της 1)7 Ιουλίου 1931, καθ' ην δικαιούχος βοηθήματος ήτο τόσον ο εργάτης, όσον και, τούτου θανόντος, ή οικογένειά του. Εάν ήθελε συνεπώς να αποκλείση και την οικογένειαν του εργάτου της δυνάμει του άρθρ. 6 του ν. 551 οφειλομένης αυτή αποζημιώσεως θά περιελάμβανε εις το άρθρον 12 και την περίπτωσιν του έδαφ. ε' του άρθρ. 13 του άνω Δ)τος. Προφανώς όμως δέν έπραξε τούτο εξ εννοίας προς την οικογένειαν του θανόντος εργάτου, ήτις απολέσασα τον προστάτην της εκρίθη άξια μείζονος προστασίας διά της παροχής αυτή τόσον της αποζημιώσεως του ν. 551, όσον και του βοηθήματος βάσει του Διατάγματος της 1)7 Ιουλίου 1931.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Άγρον την μεταξύ των δύο τμημάτων του Αρείου Πάγου διαφωνίαν.

Αποφαίνεται ότι ή διάταξις του άρθρου 12 του Νομοθετικού Διατάγματος της 23 Σεπτεμβρίου 1931, δι' ού προσετέθη 4η παράγραφος εις το άρθρον 25 του ν. 4748)1930, έχει εφαρμογήν μόνον εις την περίπτωσιν γ' του άρθρ. 13 του Δ)τος της 1)7 Ιουλίου 1931, τουτέστιν όταν δικαιούχος του βοηθήματος εκ του Ταμείου Προνοίας των Εργατών Λιμένος Πειραιώς είναι ο εξ αφνιδίου ατυχήματος ανίκανος καταστάς μόνιμος εργάτης του Ο.Λ.Π., ούχι δε και όταν δικαιούχος αυτής είναι κατά την ε' παράγραφον του αυτού Διατάγματος ή οικογένεια του εξ αφνιδίου ατυχήματος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας αποβιώσαντος εργάτου.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Γνωρίσματα τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατά τὸν Ἀστικὸν Κώδικα

Προϋποθέσεις συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 648 καὶ 652 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἀνταλλαγὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν διὰ μισθοῦ καὶ προσωπικὴ ἐξάρτησις μισθωτοῦ.— Τοιαῦται ὑφίστανται ἐν τῇ σχέσει ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἐπὶ τῇ βάσει ὁποδεχθέντων ὅρων συμβάσεως.— Οὐχὶ ἀλλοίωσις τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ τοῦ ἰδιοτύπου καὶ μόνον τοῦ καθιερουμένου τρόπου πληρωμῆς τῆς ἀμοιβῆς.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3848|1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (ὁμοία ἀκριβῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 3847|1952 τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσκινᾶς*, ΕΕΔ 11, 690), ἡ ὁποία ἠρνήθη τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξί, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ἐπίδικος σχέσις ἦτο ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος.

Λύεται διὰ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, τῆς ὁποίας ἡ ἔκδοσις ἀνεμένετο μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον, τὸ διχάσαν τὴν νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων τῆς χώρας ζήτημα περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς σχέσεως τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ Πρωτοδικεῖα Θεσσαλονίκης καὶ Πειραιῶς, τὰ ὁποῖα, εἰς β' βαθμόν, ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἡ προκειμένη σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε Πρωτ|κεῖον Θεσσαλονίκης 2188|1951, εἰσηγητὴς *Π. Δουμπάγιας*, ΕΕΔ 11, 190, τοῦ αὐτοῦ 2324|1952, εἰσηγητὴς *Μ. Γεωργόπουλος*, ΕΕΔ 11, 962, Πρωτ|κεῖον Πειραιῶς 2988|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Πασχάλης*, ΕΕΔ 11, 194), τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, ἀντιθέτως καὶ πρὸς πολλὰς ἀποφάσεις τοῦ α' βαθμοῦ (βλέπε προχείρως ἐκ τῶν τελευταίων τὰς 4000|1950, Πρωτοδικὴς *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 10, 20, 3947|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1130), κατὰ τὰς ὁποίας ἐδέχετο, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος (βλέπε σχετικὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 689 ἐπ. Μόνη διάσωσις γνώμης ἡ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 6793|1952, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, εἰσηγητὴς *Στ. Στεφανιτσᾶς*, ΕΕΔ 11, 690).

Ἐσημειώσαμεν, ἀφ' ἧς ἐνεφανίσθη ἐν τῇ πρακτικῇ τὸ ζήτημα (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 521 ἐπ. ἐπὶ τῆς ὁμοίως σκεπτομένης ὑπ' ἀριθ. 8|141|1950 γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, εἰσηγητὴς *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 9, 522), ὅτι ἐκ τῶν ἐν γένει ὅρων ἐργασίας τῶν ὁδηγῶν ταξὶ καὶ σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων συνάγεται ἀδιαφιλονεικήτως, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. (Βλέπε καὶ ἐνδιαφερούσας μελέτας *Θεοδ. Γ. Βλαχοπούλου*, ἐν ΕΕΔ 11, 945, ΕΕΔ 11, 1233).

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι πράγματι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὕτω τακτοποιεῖται διὰ τῆς πλέον ἐγκύρου γνώμης νομικῶς μία σχέσις ἐργαζομένων, ἁρκετὰ ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἐργατικῶν καὶ ἀσφαλιστικῶν νόμων.

Ἀρείου Πάγου 636|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρέπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρινόπουλος, Χ. Ἀγγελιγιός, Σ. Ἀργυρός, Ι. Καποδίστριας

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο, μετ' ἐκτίμησιν ἀνελέγκτων τῶν ἀποδείξεων, ὅτι «ἡ ἐναγομένη ἑταιρία, ἰδιοκτήτρια αὐτοκινήτων ταξί, συνεφώνησε μετὰ τοῦ ἐνάγοντος, ἐπαγγελματίου ὁδηγοῦ, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοκινήτου της (ταξὶ) ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους: 1) τὸ αὐτοκίνητον ἕτοιμον πρὸς λειτουργίαν καὶ ἐφωδιασμένον διὰ βενζίνης, λιπαντικῶν ἐλαίων κλπ. θὰ παρεδίδετο καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὸν ὁδηγόν, ὑποχρεούμενον νὰ ἔχῃ τοῦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ δεκάωρον περίπου ἡμερησίως καὶ δὴ ἐκ περιτροπῆς μὲ ἕτερον ὁδηγὸν ἡμέραν ἢ νύκτα, 2) ὁ ὁδηγὸς ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην δραχμὰς 1600 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου βάσει τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχοντος εἰδικοῦ μετρητοῦ τῶν διανυομένων χιλιομέτρων, 3) αἱ δαπάναι συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν ἐβάρυνον τὸν ἰδιοκτήτην, 4) ὁ ὁδηγὸς ὤφειλε νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τὸ ἀνωτέρω ποσὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας του, 5) ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως παρέμενεν ἀόριστος, 6) ὑπεχρεοῦτο ὁ ὁδηγὸς νὰ σταθμεύῃ εἰς ὡρισμένον μέρος «πιάτσαν», 7) δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ὁδηγήσῃ τὸ αὐτοκίνητον ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ ἰδιοκτήτου, καὶ 8) θὰ ὑφίστατο καθημερινῶς ἔλεγχον ἐκ μέρους τοῦ ἰδιοκτήτου, εἰς ὃν θὰ κατέβαλλε καὶ τὸ συμπεφωνημένον ὡς ἄνω ποσὸν κατὰ χιλιόμετρον». Τοιούτου περιεχομένου ὄντος ἡ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει διέπουσα τοὺς διαδίκους συναλλακτικὴ σχέσις πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ὑπάκειται σύμβασις ἐκ τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς πληρουμένων κατ' αὐτὴν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 648 καὶ 652 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου συνέστη αὕτη, προϋποθέσεων. Οὕτω καὶ ἡ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 648

Α.Κ. προϋπόθεσις ανταλλαγής παροχής υπηρεσιών έναντι μισθού ύφίστατοι, τού μισθού συνισταμένου είς ποσοστά έπί τών ύπό τών πελατών έναντι τής χιλιομετρικής διαδρομής πραγματοποιουμένων εισπράξεων (διά τό ποσόν τού όποίου άπέβλεψεν ό ένάγων είς τό άόριστον τού χρόνου τής διαρκείας τής συμβάσεως), τού πράγματος (αύτοκινήτου) άποτελούντος τό μέσον της έργασίας. Άνευ τής έκμεταλλεύσεως τού όποίου καθίστατο άνέφικτος ή έκτέλεσις τής συμβάσεως, άλλά και τό ύπό τής διατάξεως τού άρθρου 652 τού αύτού Κώδικος καθιερούμενον κριτήριον τής τοιαύτης συμβάσεως γνώρισμα, τούτέστι τής προσωπικής τού μισθωτού έξαρτήσεως έν τή έκτελέσει τής ύπηρεσίας του, άτε τού ένάγοντος όντος ύποχρέου όπως κατ' αύτήν συμμορφούται πρός τούς κατά τήν σύμβασιν έπιβαλλομένους αύτώ ύπό τού έργοδότου περιοριστικούς όρους. Τό ίδιότυπον δέ και μόνον τού καθεσταμένου τρόπου πληρωμής τής άμοιβής, συνισταμένης είς τά εισπραττόμενα ποσά πέραν τών 1600 δραχμών κατά χιλιόμετρον, άστινας μόνας έδει νά καταβάλλη είς τόν ίδιοκτήτην, ούδόλως δύναται νά άγάγη είς άλλοίωσιν τής φύσεως τής συμβάσεως. Όθεν τ' άντίθετον άποφηνάμενον τά ώς έφετείαν δικάσαν Πρωτοδικείον διά τής προσβαλλομένης άποφάσεώς του, χαρακτηρισαν βάσει τών ώς άνω ύπ' αύτού δεκτών γενομένων πραγματικών γεγονότων τήν μεταξύ τού άναιρεσείοντος και άναιρεσιβλήτου σύμβασιν ώς τοιαύτην μισθώσεως πράγματος και έπί τή έκδοχή ταύτη άπορρίψαν τήν άγωγήν τού άναιρεσείοντος ψευδώς τάς προπαρατεθείσας διατάξεις ήρμήνευσε και έφήρμοσε και άναιρετέαν κατέστησε τήν άπόφασίν του, κατά τό άρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας και τόν περί τούτου βάσιμον πρώτον τού άναιρετηρίου λόγον άναιρέσεως.

Κατά την αυζήτησιν, έφ' ής εκδόθη ή άναιτέρω υπ' άριθ. 636/1952 απόφασις του Άρείου Πάγου, ο παρ' αύτώ Άντεισαγγελεύς κ. Χρ. Ι. Οικονόμου έξέθεσε τα κάτωθι:

Ή προσβαλλομένη άπόφασις έν άναξαλέγκτω περί πραγμάτων κρίσει της έδέχθη, ότι ή άναιρεσιβλήτος έταιρία ώργάνωσεν έπιχείρησιν μεταφοράς έπιβατών δι' αύτοκινήτων, ότι συνεφώνησε μετά τού άναιρεσείοντος, όπως ούτος καθ' έκάστην πρωίαν μεταβαίνη παρ' αύτή και παραλαμβάνη έν τών αύτοκινήτων πλήρως έξωπλισμένον και έτοιμον πρός κίνησιν, έφοδιασμένον δέ και διά της άναλόγου καυσίμου ύλης, βενζίνης, μεταφέρη τούτο είς καθωρισμένην θέσιν, έξ ής θά παραλαμβανη πελάτας πρός μεταφοράν, ότι θά εισπράττη τόν ναύλον και έκ τούτου θά καταβάλλη είς την έπιχείρησιν ώρισμένον ποσόν κατά ένδεικνυόμενον ύπό τού ρυθμιστού ώς διανυθέν χιλιόμετρον και ύπό τούς λοιπούς όρους της έπιβλέψεως και έλέγχου τών κινήσεων.

Περαιτέρω ή προσβαλλομένη έκρινεν, ότι τά πραγματικά ταύτα περιστατικά συνιστώσι τό συναλλαγμα της μισθώσεως πράγματος και ούχι μίσθωσιν έργασίας, ώς ό άναιρεσείων διά της άγωγής του και διά τού πρώτου και μόνου λόγου τού άναιρετηρίου ύποστηρίζει. Ό λόγος ούτος τού άναιρετηρίου, άφορών την ύπαγωγήν τών πραγματικών της ύποθέσεως περιστατικών ύπό τόν οίκείον νομικόν κανόνα, δέν είναι άπαράδεκτος, ώς ύποστηρίζει ή άναιρεσιβλήτος, ισχυριζομένη ότι πρόκειται κρίσις της άποφάσεως περί πραγμάτων, άλλά συνιστά τόν έν § 17 τού άρθρου 807 Πολιτικής Δικονομίας λόγον άναιρέσεως περί έσφαλμένης έφαρμογής τού ούσιαστικού νόμου.

Μετά ταύτα, λαμβάνοντες ύπ' όψιν τά άνω ύπό της προσβαλλομένης άποφάσεως δεκτά ώς νομίμως πραγματικά περιστατικά και άναλύοντες ταύτα, εύρίσκομεν ότι ό όρος έπιχειρήσεως μεταφοράς προσώπων δι' αύτοκινήτων τίθεται έν τή άποφάσει ταύτη, ύφ' ήν έννοιαν διδάσκεται έν τή έπιστήμη της Πολιτικής Οίκονομίας, και δέχεται και ό Άρειος Πάγος (407/1940), ήτοι ώς όργάνωσις διαθέτουσα τά άναγκαία κατά φύσιν, κεφάλαιον, έργασίαν, ίδίαν του έπιχειρηματίου ή και συνεργασίαν άλλων προσώπων κατά ποικίλην σύνθεσιν τών στοιχείων τούτων και έχουσα προορισμόν την έξυπηρέτησιν τού κοινού πρός πορισμόν κέρδους είς τόν έπιχειρηματίαν (1).

Και έν προκειμένω, διά νά τελειωθή ή έπιχείρησις και έπιτύχη τού σκοπού της, δέν ήρκει ή ύπό τού έπιχειρηματίου προμήθεια και έξοπλισμός αύτοκινήτων πρός μεταφοράν προσώπων και ή άδεια κυκλοφορίας τούτων, άλλ' άπητείτο και άνθρωπίνη ένέργεια, όπως θέση τό αύτοκίνητον είς κίνησιν και όδηγήση τούτο μετά τού έν αύτώ έπιβάτου είς τόν τόπον τού προορισμού του. Ό τοιαύτην όμως ύπηρεσίαν προσφέρων είς την έπιχείρησιν μεταφοράς έπιβατών δι' αύτοκινήτων και μή ών συναίτιος ταύτης, ένεργών δέ έν αύτή κατά τάς ύποδείξεις και τούς κανονισμούς, ούς ό έπιχειρηματίας έχει όρίσει, είναι έμφυχον όργανον της έπιχειρήσεως, τούτέστιν μισθωτός αύτής και όχι μισθωτής των αύτοκινήτων της έπιχειρήσεως, διότι τοιούτος είναι, διά τόν χρόνον της μεταφοράς του, ό έπιβάτης τού αύτοκινήτου.

Την τοιαύτην δέ νομικήν φύσιν τού όδηγού τού αύτοκινήτου έναντι της ίδιοκτησίας έπιχειρήσεως δέν μεταβάλλει ό συμφωνηθείς τρόπος της πληρωμής του, δηλ. μέ τό κατάλοιπον τού ύπ' αύτού κατά την άστυνομικήν διατίμησιν εισπραχθέντος άγωγίου, μετά την άφαίρεσιν τού ύπ' αύτού και κατά την σύμβασιν καταβλητέου τή έπιχειρήσει κατά διανυόμενον χιλιόμετρον ποσού, ούτε και ή έξυπακουομένη, λόγω της φύσεως έν προκειμένω της σχέσεως, έντολή πρός είσπραξιν τού άγωγίου από τον έπιβάτην. Την λύσιν ταύτην δικαιολογούσι και παγίως έδέχθη και τό Γαλλικόν άκυρωτικόν είς τό προκείμενον ζήτημα (2). Κατά ταύτα, άντιθέτως πρός τά άνω άποφανθείσα ή προσβαλλομένη άπόφασις και δεχθείσα ότι τά άνω ύπ' αύτής δεκτά γενόμενα πραγματικά περιστατικά συνιστώσιν ούχι την σύμβασιν μισθώσεως έργασίας, άλλά την σύμβασιν μισθώσεως πράγματος, και έφαρμόσασα τάς σχετικάς περί της συμβάσεως ταύτης διατάξεις τού Α.Κ. ούχι ορθώς τόν ούσιαστικόν νόμον έφήρμοσε, δι' ό προτείνω νά άναιρεθή.

---

1) Όρα περί τούτου *Χρ. Ι. Οικονόμου*, Δικαίων Έργατικών Άτυχημάτων και Έπαγγελματικών Νόσων § 221, ύπό τόν τίτλον «Νομική φύσις τού όρου έπιχείρησις».

2) Όρα νομολογίαν έν *Χρ. Ι. Οικονόμου*, ο.π.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείων, σφάλματα ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν εἰς ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945. — Στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. — Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς παντελοῦς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας καὶ ἐκ τῆς παραλείψεως μνείας τινὸς τῶν ὁριζομένων ἐν τῇ σχετικῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει στοιχείων. — Οὐχὶ ὅμως ἀκυρότης ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἀναφορᾶς τῶν στοιχείων.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4867)1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἐν ταῖς πρ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Κλάδος Ἀνεργίας καὶ Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας) γενομέναις ἀναγγελίαις τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης Ἑταιρίας καὶ ἐναντι τοῦ στοιχείου τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀνεγράφη μόνον ἡ λέξις «ἔγγαμος», ἐνῷ ἔδει, κατὰ τὴν προσβαλλομένην, ν' ἀναγραφῇ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν τέκνων τοῦ ἀπολυομένου, μὴ ἀναπληρούμενος ἀλλοθεν ἐκ τῆς ἐκ αὐτῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἀνωτέρω ὅρου «ἔγγαμος», οὐδὲ ἐκ τῆς καταβολῆς τῆς προηγουμένης ἀποζημιώσεως, συναγομένης δὲ τῇ σκέψει ταύτῃ, ἡ προσβαλλομένη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς ἐπεχούσης ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ὑπ' ἀριθμὸν 51560)1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκήρυξε τὰς ἐν λόγῳ ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τὴν καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας ἄκυρον.

Διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ὅμως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1, ὃ τοῦ Α.Ν. 118)1945 ἐκδοθείσης καὶ ἰσχύν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται, ὅτι αἱ εἰς τὸν Α.Ν. 118)1945 ἀπαγόμεναι ἐκκειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν παρ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ. Ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀκυρότης ἀπαγγέλλεται μόνον ἐν περιπτώσει παντελοῦς παραλείψεως τῆς ὡς ἄνω ἀναγγελίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν αὐτὴ γενομένη δὲν ἔχουσι τὰ ὑπὸ τῆς ἑπομένης § 2 ὁριζόμενα στοιχεῖα, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, καθ' ἃ ἐγένετο δεκτὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 161)1947 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὸ τοιοῦτον συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς 2ας παραγράφου τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 51560)1948, δι' ἧς ὁρίζεται ἁπλῶς, ὅτι «δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα...», χωρὶς νὰ ὁρίζηται ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ γίνεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, καθίσταται δ' ἐμφανέστερον, ἐὰν παραβληθῇ ἡ διάταξις αὕτη τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως πρὸς τὴν ἀντίστοιχον τῆς προϊσχυούσης καὶ καταργηθείσης διὰ τῆς ὡς ἄνω, ὑπ' ἀριθ. 35020)1946, δι' ἧς ὁριζετο ὅτι «ἡ ἀναγγελία δέον ἀπαραιτήτως νὰ περιλαμβάνῃ τὰ κάτωθι στοιχεῖα...». Ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ὑπουργικῇ ἀποφάσει ἀπηλείφθη ἡ λέξις «ἀπαραιτήτως», οὐχὶ βεβαίως ἄνευ τινὸς λόγου, ἀλλὰ ἵνα γίνῃ ἐμφανές, ὅτι τὰ ὁριζόμενα στοιχεῖα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγράφωνται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐν ταῖς ὡς ἄνω ἀναγγελίαις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ τοιαύτη ἔννοια τῆς ὡς ἄνω διατάξεως συνάγεται ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀναγγελίας, ὅστις κατὰ τὸ προϊσχὺον ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 118)1945 καὶ τὸ νῦν ἰσχύον ἄρθρ. 36 τοῦ Α.Ν. 1846)1951 περὶ Κοιν. Ἀσφαλίσεων συνίσταται εἰς τὴν ἐγκαίρον εἰδοποίησιν τῆς διοικήσεως (Νομ. Προσώπων Δημοσίου Δικαίου), καταβολὴν εἰς αὐτὴν τοῦ εἰδικοῦ φόρου εἰσφορᾶς προικοδοτήσεως τῶν Ταμείων καὶ καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας ὑπὸ τούτων, ὅπερ καθορίζεται ἐκ τοῦ ἡμερομισθίου ἢ μισθοῦ καὶ μόνον, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτός, καὶ ὅστις ἐν προκειμένῳ ἐδηλώθη καὶ δὲν δέχεται τὸ ἐναντίον ἡ προσβαλλομένη, ἀδιαφόρως τοῦ ἐὰν ἔχῃ καὶ πόσα τέκνα, τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις καὶ ὁ ἀριθμὸς οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ἐπιδόματος.

Τὸ βάσιμον τῆς παρ' αὐτῆς ὑποστηριζομένης ἀπόψεως καθίσταται πλέον ἢ ἐκδηλον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560)1948 ἀποφάσις ἀντικατεστάθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257)1952, ἰσχυούσης ἀπὸ 14.8.1952, ἡ τελευταία δ' αὕτη προφανῶς πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας ἐπὶ τοῦ ἄνω ζητήματος ἀπέλειψεν ἐντελῶς τὸ στοιχεῖον τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν τοῦ ἀπολυομένου, ἐκ τῶν ὅσων πρέπει ν' ἀναφέρωνται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν ἀνωτέρω, δεδομένου ὅτι ἡ ρηθεῖσα ἀναγγελία πρὸς τὴν Διοίκησιν εἶναι πρᾶξις ἀναγομένη εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου, ἡ διὰ τῆς νέας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως γενομένη ὡς ἄνω κατάργησις τοῦ τύπου τούτου ἔχει ἀπισθενεργὸν δύναμιν, ἣν δύναμιν ἄλλως ἔχει καὶ κατὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα πᾶσα ἑρμηνευτικὴ διάταξις, τοιαύτη δὲ εἶναι, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου σημείου, ἡ ρηθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

* * *

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἀρτοπαγιτικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 11, 89, ΕΕΔ 11, 298, ΕΕΔ 11, 404),

αἱ ὁποῖαι ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας συνεπάγεται οὐ μόνον ἡ παντελὴς παράλειψις τῆς ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἐγγράφου ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ παράλειψις στοιχείου τινὸς ἐκ τῶν ὁριζομένων εἰς τὴν σχετικὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (προϊσχύουσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948, ΕΕΔ 8, 122 καὶ ΕΕΔ 11, 101, ἰσχύουσα ἤδη ἡ ὑπ' ἀριθ. 65257|1952, ΕΕΔ 11, 837), προστίθεται καὶ ἡ νεωτέρα δημοσιευομένη κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ἀποκλίνουσα ὅμως αὕτη τῆς ὑπ' ἀριθ. 138|1952 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 401), ἡ ὁποία ἐπεκύρωσεν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀκυρώσασαν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ συνεπληροῦτο τὸ στοιχεῖον «οἰκογενειακὰ βάρη» τοῦ ἀπολυθέντος (τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἀπήτει ἡ προϊσχύουσα τῆς ἤδη ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις) μόνον διὰ τῆς λέξεως «ἔγγαμος», χωρὶς νὰ ἀναφέρηται, ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς ἦτο πατὴρ ἑνὸς τέκνου (δὲν ἀνεφέρθησαν δηλαδὴ πλήρη τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ μισθωτοῦ), ἀναιρεῖ ἤδη ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, μὲ τὴν συλλογιστικὴν ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναγραφὴ τῆς λέξεως «ἔγγαμος», καὶ ὑπαρχόντων τέκνων, συνιστᾷ ἐσφαλμένην ἀναφορὰν καὶ οὐχὶ παράλειψιν ἐκ μνείας τοῦ στοιχείου τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν, ὁπότε δὲν ἐπέρχεται ὡς συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε περὶ ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς στοιχείου καὶ τὴν Α.Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361, Α.Π. 265|1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 622).

Ἀλλ' ἂν τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἀπολυομένου, ὡς εἶχον καθορισθῇ, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν προκειμένῳ γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58494|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 93), ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, εἶχαν, ὡς πράγματι εἶχον, σκοπὸν τὸν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν καθερισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τοῦ ἀπολυομένου, τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ὑπερβοήθει ἡ ἑρμηνευομένη ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, πρέπει, νομίζομεν, ἡ τελευταία αὕτη νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ παράλειψις ἀναγραφῆς πλήρων τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν τοῦ ἀπολυομένου συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Οὕτως ἐσκέφθη καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου προεκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 138|1952 ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις (ἔνθ. ἀνωτ.), θεωρήσασα ὡς παράλειψιν τὴν μὴ ἀναγραφὴν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ὑπάρξεως τέκνου τοῦ ἀπολυθέντος καὶ οὐχὶ ὡς ἐσφαλμένην συμπλήρωσιν στοιχείου.

Ἡ νόμιμος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἢ τὰς ὑποκαταστάτους αὐτοῦ Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις ἤδη, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπολυθέντα, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ νόμος (ἄρθρ. 19 § 8 τοῦ ν. 118|1945) παρέχει τὸ δικαίωμα τῆς ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ παραβαίνοντος τὴν ὑποχρέωσιν ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργοδότου (αἱ ποιναὶ τοῦ ἄρθρου 19 ν. 118|1945 διὰ τοὺς μὴ παρέχοντας πᾶσαν χρήσιμον πληροφορίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας δὲν ἐκάλυπταν προφανῶς τὴν περίπτωσιν, περὶ τῆς ὁποίας σκέπτεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, διὰ τοῦτο δὲ ἀπῃτήθη νὰ ὁρισθῇ διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 Ν.Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 963, ὅτι οἱ ἐργοδόται κλπ. παραλείποντες τὴν ἀναγγελίαν ὑπόκεινται *καὶ εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις* τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ν. 118|1945), ἀνεξαρτήτως τῶν ἀστικῶν κυρώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ἤτοι τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐξετάζεται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ νομοθετικὸς λόγος τῆς θεσπίσεως αὐτῆς, οὔτε τὸ οὐσιῶδες ἢ μὴ τῆς παραλειφθείσης διατυπώσεως, διότι περὶ πάντων τούτων ἔκρινεν ὁ Νομοθέτης καὶ ἀπήγγειλε τὴν ἀκυρότητα (βλέπε *Γ. Ράμμον*, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 159 Α.Κ. ἀριθ. 4, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἐγένετο ἤδη δεκτὸν ὑπὸ τῆς Α.Π. 378|1951 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1097) καὶ λοιπῶν, ὅτι ἡ ἔλλειψις τοῦ πατρωνύμου τοῦ ἐργοδότου (στοιχεῖον τὸ ὁποῖον ἀπήτει πρότερον ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις) ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἀφοῦ τοῦτο ἀπετέλει παράλειψιν στοιχείου τῆς ἀναγγελίας.

Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον εἰς τὸν ὅρον «οἰκογενειακὰ βάρη» δὲν ἐννοεῖται οὔτε κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, οὔτε κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, μόνον ἡ σύζυγος, διατί θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ ἀποτελῇ ἔλλειψιν τοῦ στοιχείου τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν ἡ ἀναγραφὴ τῶν τέκνων τοῦ ἀπολυομένου, ἀλλ' ἐσφαλμένην μόνον συμπλήρωσιν στοιχείου;

Διάφορον ἦτο τὸ θέμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 161|1947 Α.Π. (ΕΕΔ 6, 361). Αὕτη εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἐσφαλμένην ἀναγραφὴν τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐνῷ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δημοσιευομένης ἀποφάσεως ἐπρόκειτο, νομίζομεν, περὶ ἐλλείψεως, ὁποίαν ἔλλειψιν θὰ ἀπετέλει, ἂν κατὰ τὴν προϊσχύουσαν τῆς ἑρμηνευομένης ὑπ' ἀριθ. 25000|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 5, 510), ἡ ὁποία σαφέστερον ὡρίζεν ὡς συμπληρωτέον στοιχεῖον «ἔγγαμος, ἄγαμος, οἰκογενειακὰ βάρη», ἀνεγράφετο μόνον ὅτι ὁ μισθωτὸς ἦτο ἔγγαμος ἢ ἄγαμος.

Δὲν μετεβλήθη, τέλος, τὸ πρᾶγμα ἐκ τοῦ ὅτι ἡ νεωτέρα ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις τὸ στοιχεῖον «ἔγγαμος, ἄγαμος, οἰκογενειακὰ βάρη» τὸ συνέπτυξεν εἰς «οἰκογενειακὰ βάρη».

Ἀρείου Πάγου 617|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Πλατσῆς, Κ. Δημάκης

Κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μι-

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ἐπιτρεπτὸν αὐτῆς κατ' ἄρθρον 127 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος

Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἡ ὕπαρξις παρὰ τῷ ἐνάγοντι ἐννόμου συμφέροντος.—Ἀσυγχώρητον ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ δικαίωμα εἶναι κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν καὶ προστατεύεται ὁ δικαιοῦχος διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, ἐκτὸς προβολῆς ἰδιαιτέρων λόγων.

Ἡ ἤδη ἀναιρεσίβλητος δι' ἀγωγῆς της ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κατὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν ἐζήτησε νὰ ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι τὸ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως της δικαίωμά της δὲν παρεγράφη καὶ ὅτι ἐμπροθέσμως ἢ ὑποβληθεῖσα αἴτησίς της ἠσκήθη, ἄλλως ὅτι δὲν παρεγράφη αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαίωμα της πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως, ἀλλ' αἱ μὴ ἐπὶ πενταετίαν ζητηθεῖσαι μηνιαῖαι καταβολαί,

Ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου, ἀπορριφθείσης ἐφέσεως τοῦ Ταμείου κατ' αὐτῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 548|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Ἐπὶ λόγου ἀναιρέσεως τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν κατὰ τῆς ὡς ἄνω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι παρενείρεν ἐαυτὸ τὸ Ἐφετεῖον εἰς διοικητικὰ καθήκοντα, ἐπελήφθη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 305|1952 ἀποφάσεως της (εἰσηγη-

---

σθωτῶν κλπ.», ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1255|1949 ταυτοῦ αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα, κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ταύτου ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης καὶ ἑπομένως ἰσχύν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων εἰδικῶς ἀναφερομένων στοιχείων, καὶ τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἀπολυομένου, ἅτινα καθωρίσθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58494 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 § 3 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 118|1945 νόμου, πᾶς ἐργοδότης, παρ' οὗτινος κατηγγέλθη ἡ μετὰ τοῦ μισθωτοῦ των ἐργασιακὴ σύμβασις, ὑποχρεοῦται, ὅπως παρέχῃ εἰς τὸ ὡς εἴρηται Ταμεῖον πᾶσαν πληροφορίαν χρήσιμον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ του καὶ δὴ τὴν καταβολὴν χρηματικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸν ἀπολυθέντα ἐν ἀδυναμίᾳ ἐξευρέσεως ἐργασίας, ἐπιβαλλομένης τῷ ἐργοδότῃ ἐν παροχῇ ψευδῶν πληροφοριῶν τῆς ἐν αὐτῇ καθοριζομένης χρηματικῆς ποινῆς ἢ φυλακίσεως. Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς πρακύπτει, ὅτι ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπάγεται οὐ μόνον ἡ παντελὴς παράλειψις τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὰ εἰρημένα Ταμεῖον καὶ Γραφεῖον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῇ πρὸς αὐτὰ ἀναγγελίᾳ παράλειψις τῆς μνείας τινὸς ἐκ τῶν ὁριζομένων ἐν τῇ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐκδιδομένῃ σχετικῇ ἀποφάσει στοιχείων, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἀσφαλμένη τυχὸν ἐν αὐτῇ τῶν στοιχείων τούτων ἀναφορά, ἥτις δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἐκθέσῃ τὸν δηλοῦντα ἐργοδότην εἰς πολιτικὰς καὶ ποινικὰς μόνον ἐνάντι τοῦ Ταμείου εὐθύνας. Τοιαύτην, μὴ συνεπαγομένην ἀκυρότητα, ἀσφαλμένην ἀναφορὰν καὶ οὐχὶ παράλειψιν τῆς μνείας τοῦ ἀπαιτουμένου κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ στοιχείου τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν συνιστᾷ, καὶ ὑπαρχόντων τέκνων, ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναγραφὴ τῆς λέξεως «ἔγγαμος», ἐμφαινούσης τὴν ὕπαρξιν οἰκογενειακῶν βαρῶν. Ὅθεν, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηνάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὅτι ἡ ἐν τῇ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένῃ παρὰ τῆς ἀναιρεσιουσης ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας ἀναγραφὴ τοῦ ὅρου «ἔγγαμος» δὲν ἀναπληροῖ τὸ στοιχεῖον τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ ὅτι ἡ κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἐλλιπὴς καρισταμένη ἀναγγελία λογίζεται ὡς μὴ γενομένη καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, μετὰ ταῦτα δὲ δεξάμενον, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὡς βάσιμον τὴν διώκουσαν, κατὰ συνέπειαν τῆς ἐκ τοῦ ὡς ἄνω λόγου ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν καταβολὴν μισθῶν ὑπερημερίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ψευδῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον τῆς ἀναιρέσεως λόγον.

της *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 686) άπερρίφθη ὁ λόγος οὗτος.

Μετά ταῦτα εἰσήχθη πρὸς συζήτησιν ἡ ἀναίρεσις ἐνώπιον τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὲ τὸν κάτωθι λόγον:

Ἐνῷ, καθ' ἃ τὸ Ταμεῖον ἰσχυρίσθη, κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι, προκειμένου περὶ ἀσκήσεως ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, καίπερ γεγενημένης οὔσης τῆς καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, δέον συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 127 τοῦ Α.Ν. 2783 (Εἰσ. Νόμος), ὅπως ὁ ἐνάγων κέκτηται εἰδικὸν ἔννομον συμφέρον πρὸς τοῦτο, τὸ 'Εφετεῖον ἐδέχθη τὴν ὕπαρξιν τοιούτου συμφέροντος ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι αὕτη «τυγχάνει μέτοχος τοῦ Τ.Σ.Ν. δικαιουμένη συντάξεως ἢ καὶ ἄλλων εὐεργετημάτων», πρὸς δὲ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι «ἡ καταψηφιστικὴ ἀγωγὴ ἀπαιτεῖ μείζονας δαπάνας καὶ μακρὸν χρόνον», ἐνῷ ἐπὶ τῶν δεκτῶν γενομένων τούτων πραγματικῶν περιστατικῶν δὲν ἠδύνατο, κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἄνω διατάξεως, νὰ θεμελιωθῇ τὸ ὑπὸ ταύτης ἀπαιτούμενον εἰδικὸν ἔννομον συμφέρον καὶ συνεπῶς ἡ ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Α.Ν. 2783.

* * *

Ἐπανέρχεται ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τῆς προηγουμένης Α.Π. 450|1951 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 42) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν, ἐπικρινομένην, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 41), ὑπὸ τῆς θεωρίας ὡς μὴ ὀρθήν (βλέπε *Γ. Μητσοπούλου*, 'Η ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, ἐκδ. 1947, σελ. 121, *'Αθ. Κ. Μπάμπορον*, κατωτέρω σελ. 1334).

Ἀρείου Πάγου 607|1952 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μάριος Μπαμπάκος, Π. Δεβεντογιάννης

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος 2783|1941 σαφῶς προκύπτει, ὅτι δύναται νὰ ζητηθῇ παρὰ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἡ ἀναγνώρισις πάσης ἐννόμου σχέσεως, ἡ περὶ τῆς ὁποίας διένεξις ὑπάγεται κατ' ἄρθρ. 1 Πολιτικῆς Δικονομίας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ ἐνάγων ἔχει ἔννομον πρὸς τοῦτο συμφέρον, ὅπερ θεωρεῖται ὑφιστάμενον, ὅταν συνεπείᾳ ἀμφισβητήσεως πηγάζῃ ἀβεβαιότης διὰ τὰς ἐννόμους αὐτοῦ σχέσεις, ἐξ ἧς ἐπάγεται αὐτῷ ζημία, ἥτις δὲν δύναται ν' ἀποφευχθῇ ἄλλως ἢ διὰ τῆς παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπάρξεως ἢ ἀνυπαρξίας δικαιώματος ἢ ὑποχρεώσεως καὶ ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ δικαίωμα αὐτοῦ εἶναι κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν καὶ ἔχει οὗτος πρὸς προστασίαν καὶ ἄμεσον ἱκανοποίησιν τοῦ καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, δὲν συγχωρεῖται ἡ μὴ πρόσφορος πρὸς τοῦτο ἀναγνωριστικὴ τοιαύτη, ἐκτὸς ἂν προβάλλωνται ὑπ' αὐτοῦ ἰδιαίτεροι λόγοι, οἵτινες, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, συνηγοροῦσιν ἐν τῇ περιπτώσει πρὸς προστασίαν τοῦ συμφέροντός του εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ἀντὶ τῆς καταψηφιστικῆς.

Τὸ δικάσαν 'Εφετεῖον, καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς β' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀναγνωριστικὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐν ᾗ ἱστορεῖται, ὅτι τὸ ἀναιρεσεῖον Ταμεῖον ἀρνεῖται νὰ τῇ καταβάλῃ τὴν κεκανονισμένην σύνταξίν της, ἐπὶ τῇ δικαιολογίᾳ ὅτι τὸ δικαίωμά της τοῦτο παρεγράφη, καὶ αἰτεῖται ν' ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι τὸ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως δικαίωμά της δὲν παρεγράφη καὶ ὅτι ἐμπρόθεσμος εἶναι ἡ ὑποβληθεῖσα τὴν 2 Αὐγούστου 1949 καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν αἴτησίς της, ἄλλως ὅτι δὲν παρεγράφη αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαίωμα πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως, ἀλλ' αἱ μὴ ἐπὶ πενταετίαν ζητηθεῖσαι μηνιαῖαι καταβολαί, ἐδέχθη ὡς βάσιμον, κρίναν ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἔχει ἄμεσον συμφέρον πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ ὅτι τυγχάνει μέτοχος τοῦ ἀναιρεσειόντος Ταμείου, δικαιουμένη ἐντεῦθεν συντάξεως ἢ καὶ ἄλλων εὐεργετημάτων, δεδομένου ὅτι ἡ καταψηφιστικὴ ἀγωγὴ ἀπαιτεῖ μείζονας δαπάνας καὶ μακρὸν χρόνον, καθ' ὃν παρακωλύεται ἡ ἐπιδίωξις τῶν ἐν γένει δικαιωμάτων της, ὡς μετόχου. Οὕτως, ὅμως, κρίναν καὶ ἀποφηνάμενον δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως δεκτὴν τὴν ὡς ἄνω ἀναγνωριστικὴν ἀγωγήν, βάσει μόνον τῶν ὡς ἄνω δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν, χωρὶς ἅμα νὰ δέχηται ἕτερον εἰδικὸν συμφέρον, ἐφ' οὗ νὰ ἐδράζεται ἡ ὡς ἄνω ἀγωγή, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπικαλούμενον καὶ δεκτὸν γενόμενον ὡς μόνον ὑπάρχον ἔννομον συμφέρον συμπίπτει ἐντελῶς μὲ τὸ διὰ τὴν ἔγερσιν τῆς καταψηφιστικῆς πρὸς ἄμεσον ἱκανοποίησίν του προσβληθέντος διὰ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἀναιρεσειόντος πρὸς καταβολὴν τῆς συντάξεως δικαιώματός της, τὸ δὲ ὅτι ἡ καταψηφιστικὴ ἀγωγὴ ἀπαιτεῖ μείζονας δαπάνας καὶ μακρὸν χρόνον, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι αὐτοτελῶς συνιστᾷ τὸ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου ἔννομον συμφέρον πρὸς ἔγερσιν ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ἀντὶ τῆς καταψηφιστικῆς τοιαύτης, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 127 τοῦ Α.Ν. 2783|1941 καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέαν δι' ἐκ πλαγίου παράβασιν τὴν ἀπόφασιν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 857 § 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον γ' λόγον ἀναιρετηρίου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ.— III. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ.— IV. ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΟΡΩΝ ΥΠΕΡ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΨΕΩΣ.— V. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ.

I. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Αναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Ἔννοια παρασχεθείσης δι' ἄρθρου 3 Α.Ν. 1838|1951 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας.— Ὑποχρεώσεις αὐτοῦ πρὸς λῆψιν ὑπ' ὄψιν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου εἰς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν δικηγόρου.— Ἀνυπόστατος ἄλλως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40243 τῆς 16 Ἰουλίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ», καθωρίσθησαν τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τὰ ὑποχρεούμενα βάσει τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ταπητουργικὸς Ὀργανισμός, ὑποχρεωθεὶς διὰ τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου, ἐπεδίωξε τὴν ἀκύρωσιν ταύτης δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1021|1952, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Μητρέλιας*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Α. Δήμτσας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βαρότσος, Κ. Τσγός, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 40243 τῆς 16 Ἰουλίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 ἀν. ν. 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κ.λ.π., ὁ ρηθεὶς Ὑπουργὸς περιέλαβε μεταξὺ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου τῶν ὑποχρεουμένων εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ρηθείσης διατάξεως, καὶ τὸν αἰτοῦντα Ὀργανισμόν.

Νομίμως παρεμβαίνει διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1952 δικογράφου ὁ δικηγόρος «», ὑποθετηθεὶς εἰς τὴν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἱδρυθεῖσαν παρὰ τῷ αἰτοῦντι Ὀργανισμῷ θέσιν, ἔχων ἔννομον συμφέρον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 3 τοῦ διαληφθέντος ἀν. ν. 1836|1951 κατὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ὅσας ἐκδυθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω νομικὰ πρόσωπα καὶ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου». Κατὰ τὴν ἐλληθῆ ὅμως ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, προκειμένου νὰ καθορίσῃ τὰ ὑποχρεα εἰς πρόσληψιν δικηγόρου Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ κοινωφελῆ Ἱδρύματα κλπ., δέον, κατ' ὀρθὴν ἄσκησιν τῆς παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσίας, νὰ διαπιστώσῃ προηγουμένως τὰς οἰκονομικὰς τοιαύτας ὁ νατοτητας ἑκάστου αὐτῶν διὰ τὴν τοιαύτην ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν, ὡς καὶ τὴν ἐπάρκειαν τῶν παρ' αὐτοῖς ἤδη ὑπηρετούντων δικηγόρων, αἰτιολογῶν ὡς πρὸς τὰ σημεῖα ταῦτα τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ. Ἐν προκειμένῳ οὔτε ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οὔτε καὶ ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει αἰτιολογία τις ὡς πρὸς τὰ ἀνωτέρω, καθ' ὃν ἀφορμὴ τὸν αἰτοῦντα Ὀργανισμόν. Συνεπῶς αὕτη τυγχάνει ἀκυρωτέα διὰ τὸν λόγον τοῦτον, βασίμου ἐλεγχομένου ὡς πρὸς τὸν αἰτοῦντα, παρελκούσης τῆς ἐξετάσεως τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως, καὶ ἀπορριπτομένης τῆς παρεμβάσεως τοῦ «», ὅστις, ἐκτιθεμένων τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, ἐφ' ἃς τελεῖ, δέον ν' ἀπαλλαγῇ τῆς δικαστικῆς δαπάνης τοῦ αἰτοῦντος.

---

2. Ἀπόλυσις προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δι' ἀποφάσεως Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου πρὸ τοῦ πέρατος ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως ἐργασίας.

Διάρκεια ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως ἐν τῇ θέσει των ὑποχρεωτικῶς διοριζομένων πολεμιστῶν τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καὶ λόγοι ἀπολύσεως.— Δυνατότης ἀπολύσεως διὰ τοὺς νομίμους λόγους, προκειμένου περὶ τοποθετηθέντων παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ Ὀργανισμοῖς Δημοσίου Δικαίου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.— Ἀπαραίτητος ὅμως προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ἡ προηγουμένη κλῆσις τοῦ ἐργαζομένου εἰς ἀπολογίαν.— Ἀκυρότης ἄλλως ἀποφάσεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὁ αἰτῶν, ἀπολυθεὶς τῆς προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ, ἐτοποθετήθη ὡς διαχειριστὴς τοῦ ἐν Ἀγριδίῳ Νοσοκομείου «Ἁγία Τριάς». Ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἀπελύθη διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως (ἀποφάσεως Ε-

τορείας Νοσοκομείου 18|10.11.1951) ένεκεν ανάρμοστου συμπεριφοράς.

Τῆς ἀπολύσεως ταύτης τὴν ἀκύρωσιν ἐπεζήτησε δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις αὐτοῦ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1074|1952, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Μητρέλιος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Η. Καμπίτσης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημητρακάκης, Ι. Καραπελοπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἠσκήθη νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως, στερουμένη δὲ κατ' ἀποφάσεως πειθαρχικοῦ συμβουλίου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου περὶ ἀπολύσεως προστατευομένου ἐφέδρου (ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836|1951), μὴ ἔχοντος καταστῆ μονίμου ὑπαλλήλου αὐτοῦ, τυγχάνει τύποις δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ. ὁρίζει ὡς ὑποχρεωτικὴν τὴν διατήρησιν τούτων ἐπὶ μίαν τοὐλάχιστον τριετίαν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν ἐπιτρέπεται μόνον διά τινα τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων λόγων, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου πειθαρχικοῦ συμβουλίου, προκειμένου περὶ τοποθετηθέντων παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ παρ' Ὀργανισμοῖς δημοσίου δικαίου, οἷον καὶ τὸ ἐν Ἀγρινίῳ νοσοκομεῖον «Ἁγία Τριάς—Ἀντωνοπούλειον» (ἄρθρ. 1 ν. 3951|1938), παρ' ᾧ εἶχε τοποθετηθῇ ὁ αἰτῶν.

Ἀπαραίτητος ὅρος τῆς ἐγκυρότητος τῶν κατὰ τὴν ἡγουμένην σκέψιν ἀποφάσεων πειθαρχικῶν συμβουλίων περὶ ἀπολύσεως προστατευομένων ἐφέδρων εἶναι ἡ προηγουμένη κλήσις αὐτῶν εἰς ἀπολογίαν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀποδιδομένων αὐτοῖς κατηγοριῶν. Ἡ ἐν προκειμένῳ δὲ προσβαλλομένη, τοιούτου περιεχομένου, ἀπόφασις ἐξεδόθη, κατὰ τὰ ἐκ τοῦ φακέλλου προκύπτοντα, ἄνευ προηγουμένης κλήσεως τοῦ αἰτοῦντος εἰς ἀπολογίαν. Τούτου ἕνεκα ἀκυρωτέα ἀποβαίνει ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν λόγον ἀκυρώσεως, συνεπείᾳ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὁποίου παρέλκει ἡ ἔρευνα τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

---

3. Συμπλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίου διὰ προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951.

Ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ Δημόσιον ἡ συμπλήρωσις κενῶν θέσεων, κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 4 § 1 Α.Ν. 1836|1951 ἀνωτέρω ἐκλογήν, διὰ πολεμιστῶν τοῦ Α.Ν. 1836|1951.—Ἀκυρότης διαφορετικοῦ ἄλλως γενομένου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορίου διώρισεν εἰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις κλητήρων (μονιμοποιήσας δηλαδὴ ὡρισμένους ἐκτάκτους, ὑπηρετοῦντας ἐκεῖ πρὸ δεκαετίας) πέντε πρόσωπα, οὐχὶ ὅμως πολεμιστάς, ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους εἶχε τοποθετήσει τὸ Συμβούλιον τῶν Πολεμιστῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ προτείνει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὑπουργείου.

Τὴν πρᾶξιν ταύτην προσέβαλεν εἷς τῶν τοποθετηθέντων καὶ προταθέντων πολεμιστὴς (μὴ διορισθεὶς ὅμως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ) ὡς παράνομον καὶ ἀνακλητέαν εἰς τὸ ἄρθρον 4 § 1 τοῦ Α.Ν. 1836|1951, καθ' ἣν εἰς κενὰς θέσεις τοῦ Δημοσίου διορίζονται πολεμισταὶ κατ' ἀναλογίαν δύο πρὸς ἕνα.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1197|1952, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Μητρέλιος*
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Α. Ραγκούσης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μπαγιώργας, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις διὰ τῆς ἐν αὐτῇ λόγους τῆς ὑπ' ἀριθ. 70043|1951 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, δι' ἧς οὗτος διώρισεν εἰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις κλητήρων τοῦ Ὑπουργείου τοὺς ἐν τῇ πράξει ταύτῃ ἀναφερομένους, παραλείψας τὸν διορισμὸν τοῦ αἰτοῦντος πολεμιστοῦ, ὅστις εἶχε προταθῇ πρὸς διορισμὸν παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ Α.Ν. 1836 τοῦ 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι κλπ. ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου πληρώσι τὰς κενὰς θέσεις ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου, κατ' ἀναλογίαν δύο πολεμιστῶν πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον». Ἡ Διοίκησις, ὅθεν, πληρώσασα τὰς διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως κενὰς ὀργανικὰς θέσεις κλητήρων, διὰ προσώπων μὴ συγκεντρούντων τὰ προβλεπόμενα τοῦ νόμου τούτου, παραλείψασα δὲ τὸν αἰτοῦντα, ἔχοντα ταῦτα καὶ προταθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30218 τοῦ 1951 ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ἐπιτροπῆς προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 135 τοῦ 1951 γνωμοδοτήσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐμπορίου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἐνήργησε καὶ ἀκυρωτέαν τῷ λόγῳ τούτῳ τὴν πρᾶξιν αὐτῆς κατέστησε, καθ' ὃ σημεῖον ἀφορᾷ τὴν παράλειψιν τοῦ αἰτοῦντος, μὴ καλυπτομένης τῆς παραλείψεως ταύτης ἐκ τοῦ ὅτι μεταγενεστέρως ἡ Διοίκησις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6464 τοῦ 1952 πράξεως της προσέλαβε τὸν αἰτοῦντα ὡς ἡμερομίσθιον, διότι ἡ ἰδιότης αὕτη εἶναι διάφορος τῆς πληρωθείσης κενῆς ὀργανικῆς θέσεως κλητῆρος, εἰς ἣν νομίμως ἄξιος νὰ τοποθετηθῇ ὁ αἰτῶν, δέον ἐπομένως ὅπως, ἀναπεμπομένης τῆς ὑποθέσεως, ὑποχρεωθῇ ἡ Διοίκησις εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ αἰτοῦντος εἰς μίαν τῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως πληρωθεισῶν ὀργανικῶν κενῶν θέσεων κλητῆρος, κρίνουσα ἀλέον αὕτη εἰς ἀντικατάστασιν εἴνος ἐκ τῶν διορισθέντων θέλει διορίσει τὸν αἰτοῦντα.

4. Αρμοδιότης Συμβουλίων περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού.

Ανάθεσις υπό του νόμου εις τα Συμβούλια προστασίας απολυομένων εκ του Στρατού της διαπιστώσεως συνδρομής νομίμων προϋποθέσεων διά την αναγκαστικήν τοποθέτησιν προσώπων παρά τινι επιχειρήσει.— Υπαγωγή όμως της διαπιστώσεως εάν προσώπόν τι ανήκη εις μίαν των εν τω νόμω κατηγοριών εις την ειδικήν παρά τω Υπουργείω Εθνικής Αμύνης Επιτροπήν.

Το ιστορικόν της υποθέσεως έχει ως εξής: Δι' αποφάσεως του κατά το άρθρον 2 § 3 του Α.Ν. 1836|1951 «περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού κλπ.» Τοπικού Συμβουλίου του Νομού Κορυτανίας απετέθη εις κενήν θέσιν δακτυλογράφου παρά τω εν Καρπενησίω υποκαταστήματι της αιτούσης ή «*», ως προστατευομένη υπό του νόμου αυτού 1836|1951.

Προς ακύρωσιν της αποφάσεως ταύτης ήσκησεν η αιτούσα Τράπεζα την υπό κρίσιν αίτησιν, ισχυριζομένη: α) ότι αναρμοδίως εξεδόθη η απόφασις αύτη υπό του Τοπικού Συμβουλίου Νομού Κορυτανίας, β) ότι αφ' ετέρου η τοποθετηθείσα δεν προστατεύεται υπό των διατάξεων του ν. 1836 και γ) ότι, εν πάση περιπτώσει, η τοποθετηθείσα παρ' αυτώ δακτυλογράφος δεν κέκτηται τα υπό του Κανονισμού της αιτούσης απαιτούμενα προσόντα διά κατάληψιν θέσεως δακτυλογράφου, άτε μη κατέχουσα καλώς μίαν ξένην γλώσσαν.

Συμβουλίου Επικρατείας 1283|1952, Ολομελείας

Προεδρεύων ο Σύμβουλος κ. *Π. Μερεικόπουλος*
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Α. Ταβουλάρης*
Δικηγόρος ο κ. Π. Πανόπουλος

Υπό μεν του άρθρου 1 του Νόμου αυτού ορίζεται ότι «1. Από της ισχύος του παρόντος Νόμου προστατεύονται, υπαγόμενοι εις τας διατάξεις αυτού, οι από του Οκτωβρίου 1940 και μέχρι λήξεως των γενομένων επιστρατεύσεων, λόγω της κατά του Έθνους συμμοριακής δράσεως, οπωσδήποτε υπηρετήσαντες... εις τας τάξεις των ενόπλων δυνάμεων: α)..... δ) το τέκνον, η χήρα σύζυγος, η χήρα μήτηρ, η ορφανή πατρός των αποθανόντων..., εκ των τραυμάτων ή κακουχιών του πολέμου εναντίον των συμμοριτών.....», διά δε των άρθρων 3 και 4 του Νόμου τούτου καθορίζεται η προστασία, περί ης η ανωτέρω διάταξις, συνιστωμένη κατά μεν το άρθρον 3 εις την υποχρέωσιν πάσης επιχειρήσεως κλπ., όπως, εφ' όσον απασχολεί προσωπικόν πλέον των 10, προσλάβη πολεμιστάς του Νόμου τούτου «κατά ποσοστόν 7 η|ο του παρ' εκάστης τούτων απασχολουμένου προσωπικού, ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη κενών θέσεων», κατά δε το άρθρον 4 εις την υποχρέωσιν των Δημοσίων Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Τραπεζών κλπ., όπως επί μίαν τριετίαν από της ισχύος του παρόντος νόμου πληρώσι τας κενάς ή κενωθησομένας θέσεις εκ πολεμιστών του άρθρου 1 του παρόντος νόμου κατά αναλογίαν δύο πολεμιστών προς ένα μη τοιούτον. Υπό των διατάξεων, αφ' ετέρου, των άρθρων 2 και 6 του αυτού Νόμου συνεστήθησαν εν Κεντρικόν Συμβούλιον παρά τω Υπουργείω Εργασίας, αρμόδιον διά την τοποθέτησιν εφέδρων εν τη περιοχή του Νομού Αττικής, εν Συμβούλιον εν Θεσσαλονίκη, αρμόδιον διά την περιοχήν ταύτην, και ανά εν εις την έδραν εκάστου Νομού, αρμόδιον διά την περιοχήν του οικείου Νομού. Τέλος δε, υπό του άρθρου 5 του ως άνω Νόμου 1836|1951 ορίσθη, ότι: «1. Ο κεκτημένος τα υπό του άρθρου 1 του παρόντος νόμου οριζόμενα προσόντα, προκειμένου να τύχη της υπ' αυτού παρεχομένης προστασίας, δέον όπως εντός προθεσμίας τριών μηνών από της απολύσεώς του εκ των τάξεων του Στρατού υποβάλη προς το Κεντρικόν ή το οικείον Νομαρχιακόν Συμβούλιον προστασίας απολυομένων πολεμιστών αίτησιν και να προσκομίση εντός εύλογου χρόνου τα κάτωθι πιστοποιητικά: α) βεβαίωσιν επιτροπής εδρευούσης παρά τω Υπουργείω Εθνικής Αμύνης,... εξ ής να εμφαίνηται, ότι ο αιτών υπάγεται εις μίαν των εν άρθρω 1 του παρόντος κατηγοριών...».

Εκ του συνδυασμού των διατάξεων τούτων προς αλλήλας και ιδίᾳ εκ της § 1 του άρθρου 5 του ως άνω νόμου προκύπτει, ότι ο νόμος εις το Κεντρικόν και λοιπά τοπικά Συμβούλια ανέθεσε μεν την διαπίστωσιν της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων διά την τοποθέτησιν προσώπων παρά τινι επιχειρήσει και την εν γένει εφαρμογήν του νόμου τούτου, πλην όμως την κατ' αρχήν διαπίστωσιν εάν πρόσωπόν τι υπάγεται εις μίαν των εν άρθρω 1 του νόμου κατηγοριών ανέθεσεν εις έτερον διοικητικόν όργανον, ήτοι εις ειδικήν παρά τω Υπουργείω Εθνικής Αμύνης Επιτροπήν, μετά σχετικήν βεβαίωσιν της οποίας και μόναν χωρούσι περαιτέρω τα Συμβούλια του ν. 1836, κεντρικόν και νομαρχιακά, εις την κατ' εφαρμογήν του νόμου τοποθέτησιν του προστατευομένου προσώπου.

Εν τη προκειμένη περιπτώσει η διά της προσβαλλομένης αποφάσεως τοποθέτησις παρά τω εν Καρπενησίω υποκαταστήματι της αιτούσης εθεμελιώθη αφ' ενός μεν εις το γεγονός ότι αυτή τυγχάνει αδελφή του οπλίτου Μ.Ε.Α. «*», φονευθέντος υπό των συμμοριτών την 21ην Ιανουαρίου 1949, βεβαιουμένου εξ αντιγράφου του φύλλου μητρώου του 103 Στρατολογικού Γραφείου, και αφ' ετέρου εις την παρατιθεμένην ανωτέρω διάταξιν του άρθρου 1 § 1 του Α.Ν. 1836|1951, καθ' ην μεταξύ των υπό του νόμου τούτου προστατευομένων προσώπων περιλαμβάνεται και η ορφανή πατρός αδελφή των αποθνησκόντων εκ τραυμάτων ή κακουχιών του πολέμου εναντίον των συμμοριτών. Πλην όμως εις την διαπίστωσιν ταύτην περί της κατ' αρχήν υπαγωγής της εις την προστασίαν του ν. 1836 προήλθεν αυτό τούτο το εκδόν την προσβαλλομένην απόφασιν τοπικόν Συμβούλιον του Νομού Κορυτανίας, χωρίς τούτο τοιούτον να προηγηθή ή επί του αντικειμένου τούτου βεβαίωσις του αρμοδίου επί τούτου διοικητικού οργάνου, ήτοι της παρά τω Υπουργείω Εθνικής Αμύνης Επιτροπής. Ακυρωτέα, κατ' ακολουθίαν, τυγχάνει η προσβαλλομένη απόφασις, ως

κατά παράβασιν τῆς νομίμου διαδικασίας ἐκδοθεῖσα, παμελκούσης τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

---

5. Σύνθεσις Τοπικῶν Νομαρχιακῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυσμένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ.

Συνταγματικότης Α.Ν. 1836/1951.— Σύνθεσις Τοπικῶν Νομαρχιακῶν Συμβουλίων.— Ἔννοια ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ διά τήν νόμιμον σύνθεσιν αὐτῶν.

Τό ἱστορικόν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Δι' ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων τοῦ Α.Ν. 1836/1951 τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας ἐτοποθετήθη παρά τῇ αἰτούσῃ ἑταιρίᾳ ὡς ἐργατοτεχνίτης πρόσωπον ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπό τοῦ ἄνω νόμου.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης τήν ἀκύρωσιν ἐζήτησεν ἡ αἰτοῦσα ἑταιρία, προβάλλουσα ὡς λόγους ἀκυρώσεως ἀντισυνταγματικότητα τοῦ Α.Ν. 1836/1951, κακήν σύνθεσιν τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου, ἀναπολόγητον καί κατ' οὐσίαν παράβασιν τοῦ νόμου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1356/1952

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. *Γ. Κοντογιάννης*
Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Θ. Χαριπίλας

Ὁ λόγος ἀκυρώσεως ὅτι ὁ Α.Ν. 1836/1951, ὡς ἐκδοθείς ἀνωμάλως, εἶναι τοπικῶς ἄκυρος, τυγχάνει ἀβασίμως καί ἀπορριπτέος, διότι κατά τά ἤδη κριθέντα (Συμβ. Ἐπικρατείας 820, 838, 808/1952) ἡ τοιαύτη ἔκδοσις αὐτοῦ ἐδικαιολογεῖτο ἐξ ἐπειγούσης καί ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης.

Τό ἄρθρον 2 § 8 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 ὁρίζει, ὅτι τά κατά Νομαρχίας Τοπικά Συμβούλια ἀποτελοῦνται μεταξύ ἄλλων καί: «ἐξ ἑνός ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τῶν ἑνόπλων δυνάμεων, ὁριζομένου μετά τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπό τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Νομοῦ ἑδρευούσης μεγάλης στρατιωτικῆς μονάδος κλπ». Κατά τήν ἔννοιαν δέ τῆς διατάξεως ταύτης καί τό ἀναπληρωματικόν μέλος δέον νά εἶναι ἀνώτερος ἀξιωματικός, ἤτοι, κατά τήν ἐν τῇ κειμένῃ νομοθεσίᾳ συνήθη ἔννοιαν τοῦ ὅρου τούτου (ἐφ' ὅσον εἰδικός προσδιορισμός αὐτοῦ δέν γίνεται διά τοῦ ἀνωτέρω νομοθετήματος), νά κέκτηνται βαθμόν ἀπό τοῦ ταγματάρχου καί ἄνω. Παρανόμως ὅθεν τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου μετέσχεν ὡς ἀναπληρωματικόν μέλος ὁ ἔχων διορισθῆ διά τῆς ἐν ἀντιγράφῳ διαβιβασθείσης 27350/1951 ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Ἀχαΐας «..», φέρων βαθμόν λοχαγοῦ, ἤτοι κατώτερον τοῦ νομίμου, καί ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, ὑπό τοιαύτην παράνομον σύνθεσιν ἐκδοθεῖσα, τυγχάνει ἀκυρωτέα, κατά τόν βάσιμον σχετικόν λόγον τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως.

Ἀκυρουμένης ἐξ ὁλοκλήρου τῆς προσβαλλομένης πράξεως διά τόν ἀνωτέρω λόγον παρέλκει ἡ ἔρευνα τῶν λοιπῶν διά τῆς αἰτήσεως προβαλλομένων.

II. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Χρόνος προσλήψεως διά τήν προστασίαν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν σχετικῶς πρός τήν ἀπόλυσιν.

Μή ἐπέκτασις προστασίας περί ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς τούς μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 28/31.10.1935 προσληφθέντας.

Τό ἱστορικόν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διά τῆς 10/1943 ἀποφάσεως τῆς παρά τῷ Πρωτοδικείῳ Θεσσαλονίκης Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἐπετράπη εἰς τόν αἰτούντα Δῆμον ἡ ἀπόλυσις τοῦ παρεμβαίνοντος, ὑπηρετοῦντος ὡς κλητῆρος, λόγῳ αὐθαιρέτου αὐτοῦ ἀπουσίας, ἐπηκολούθησε δέ ἡ περί ἀπολύσεως αὐτοῦ 19629/5.5.1943 πρᾶξις τοῦ Δημάρχου. Ὀλίγον ὁραδύτερον ὁ παρεμβαίνων διωρίσθη ἐκ νέου προσωρινῶς παρά τῷ Δήμῳ διά τῆς 22640/21.7.1943 ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου. Μεταγενεστέρως, κατ' ἐφαρμογήν νέου ὀργανισμοῦ, οὗτος ἐνετάγη εἰς κλητῆρα γ' τάξεως ἐπί βασικῷ μισθῷ 1000 δραχμῶν διά τῆς 66/1950 πράξεως τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς.

Κατά τῆς ἐντάξεως ταύτης ὁ παρεμβαίνων προσέφυγεν ἐνώπιον τῆς ἄνω Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ἡ ὁποία, μετά τήν 6/1951 προδικαστικήν, ἐξέδωκε τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν αὐτῆς 18/1951, διά τῆς ὁποίας ἐδέχθη, ὅτι ὁ παρεμβαίνων, λόγῳ μή κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς προηγουμένης 10/1943 ἀποφάσεως της, δέν εἶχε νομίμως ἀπολυθῆ, οὐδ' ἀπολέσει συνεπῶς τά δικαιώματά του ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ, καί περαιτέρω ἠκύρωσε τήν ἀνωτέρω ἔνταξιν αὐτοῦ ἐπί μισθῷ 1000 δραχμῶν, ὡς μονομερῆ μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐλαπτικήν διά τόν παρεμβαίνοντα, λαμβάνοντα ἀποδεδειγμένως βασικόν μισθόν 2.500 δραχμῶν.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης τήν ἀκύρωσιν ἐπεζήτησεν ὁ Δῆμος Θεσσαλονίκης, προβάλλων ὅτι ὁ παρεμβαίνων εἶχε παύσει προστατευόμενος ὡς παλαιός πολεμιστής καί ὅτι ἡ προσωρινή αὐτοῦ ἔνωσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο ἐκπρόθεσμος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1396/1952, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. *Γ. Κοντογιάννης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἀγγελετόπουλος, Ν. Παντίσης

Ὡς ἐκ τοῦ φακέλλου προκύπτει, δέχεται δέ καί ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, ὁ παρεμβαίνων ἐκρίθη ἀπολυτέος ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, ὡς κλητῆρος τοῦ Δήμου, λόγῳ αὐθαιρέτου ἀπουσίας ἀπό τῆς 5.2.1942, διά τῆς 10/1943 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἐπηκολούθησε δέ, στηριχθεῖσα εἰς τήν ἀπόφασιν ταύτην, ἡ 19629/5.5.1943 πρᾶξις τοῦ Δημάρχου Θεσσαλονίκης περί ἀπολύσεως τοῦ παρεμβαίνοντος, κοινοποιηθεῖσα εἰς τοῦτον τήν 8.5.1943 διά τοῦ 21072/1943 ἐγγράφου τοῦ αὐτοῦ Δημάρχου. Ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ Δημάρχου, ὡς ἐκτελεστή διοικητική πρᾶξις, καί ἂν ἔσχε τυχόν παρανομίαν τινά, λόγῳ τῆς μή τηρήσεως τοῦ προβλέποντος περί τῆς ἐπιδόσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἄρθρ. 2 § 8 ἀν.ν. 771/1937, ἐφ'

όσον δὲν ἀνεκλήθη ἢ δὲν ἠκυρώθη, ἐπήγαγε τὸ ἔννομον αὐτῆς ἀποτέλεσμα, ἤτοι τὴν ἀπόλυσιν τοῦ παρεμβαίνοντος, παρεμπίπτουσα δὲ ἀμφισβήτησις τοῦ κύρους αὐτῆς μεταγενεστέρως δὲν ἦτο ἐπιτρεπτή, οὐχὶ νομίμως ὄθεν ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἔκρινεν ὡς ἀνύπαρκτον ἐν ἀνωτέρω ἀπόλυσιν τοῦ παρεμβαίνοντος, ἐντεῦθεν δὲ τοῦτον ὡς ἐξακολουθοῦντα προστατευόμενον ὑπὸ τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας.

Ὁ παρεμβαίνων, προσληφθεὶς μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ αἰτουμένου Δήμου οἰκειοθελῶς, δὲν ἐνέπιπτεν εἰς τὰς προστατευτικὰς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις, διότι αὗται, κατὰ τὰ παγίως κριθέντα, δὲν ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀν.ν. 28|31.10.1935 «περὶ προσασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» οἰκειοθελῶς προσληφθέντων (Σ. τ. Ε. 135 - 137, 671|1940, 305, 806|1939 κλπ.)(*).

Μὴ προστατευομένου, κατ' ἀκολουθίαν τῶν προηγουμένων σκέψεων, τοῦ παρεμβαίνοντος ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ἐν τῷ ἰατρικῷ ἐντάξεως του ἡ οἰκεία Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως αὐτῆς, ἡ ὁποία ὡς ἐκ τούτου τυγχάνει ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

III. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Νόμιμοι προϋποθέσεις ἀναγνωρίσεως χρόνου ἀσφαλίσεως.

Ἀνάκλησις ἀποφάσεως Ταμείου περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ὡς παρανόμου.— Εὔλογος χρόνος δι' ἀνάκλησιν παρανόμων διοικητικῶν πράξεων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1948 ἀπεβιώθη εἷς τὴν αἰτοῦσαν χήρα πρακτορειακοῦ ὑπαλλήλου σύνταξις ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων λόγῳ θανάτου τοῦ συζύγου της.

Μετὰ δύο καὶ ἥμισυ ἔτη, ἤτοι τὴν 31ην Ἀπριλίου 1951, ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἐκρίθη ὡς παράνομος καὶ ἀνεκλήθη διὰ νέας τοιαύτης, καθ' ἣς ἠκολήθη αἴτησις ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις αὐτοῦ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 247|1952, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. *Σ. Διβάρης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Η. Καμπίσης*
Δικηγόρος ὁ κ. Σ. Τριβιζᾶς

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ὡς καὶ ἡ πρὸς ἀπόκρουσιν ταύτης παρέμβασις τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀμφότεραι ἀσκηθεῖσαι, τυγχάνουσι τύποις δεκταὶ καὶ ἐξεταστέαι κατ' οὐσίαν.

Κατὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, ὄντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου (Α.Ν. 375|1936, Ἐφ. Κυβ. 470), δι' ἧς ἀνεκλήθη προγενεστέρα πρᾶξις αὐτοῦ περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὴν αἰτοῦσαν, δὲν ὑφίσταται ἐνδικον μέσον ἐνώπιον ἑτέρου δικαστηρίου, ἔχοντος δικαιοδοσίαν ν' ἀκυρώσῃ ταύτην. Συνεπῶς, ὁ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, λόγῳ ὑπάρξεως παραλλήλου προσφυγῆς, ἰσχυρισμὸς τοῦ παρεμβαίνοντος τυγχάνει ἀπορριπτέος.

Ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις φέρεται κοινοποιηθεῖσα εἰς τὴν αἰτοῦσαν δι' ἐγγράφου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11 Μαΐου 1951, ἡ δὲ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις κατετέθη τὴν 13 Ἰουλίου 1951, ἤτοι τὴν 60ὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου. Συνεπῶς ὁ περὶ ἐκπροθέσμου τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἰσχυρισμὸς τοῦ παρεμβαίνοντος τυγχάνει ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 40583|1057 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως Β' 25), ἐκδοθεῖσαν δυνάμει ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Α.Ν. 275|1936 (Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως 170), νόμιμος προϋπόθεσις, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ὡς χρόνος ἀσφαλίσεως τὸ διάστημα ἀνεργίας ἠσφαλισμένου ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1940 ἕως 15 Αὐγούστου 1945 εἶναι ἡ μεταγενεστέρα ἐπάνοδος τούτου εἰς τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἡ ἄσκησις τούτου ἐπὶ ἓν τουλάχιστον ἔτος, ἐκτὸς ἂν ἀπεβίωσεν οὗτος, δὲν ἀπαιτεῖται μὲν ἡ συμπλήρωσις ἑνὸς ἔτους ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, παραμένει ὅμως πάντοτε ὡς νόμιμος προϋπόθεσις ἡ εἰς τὸ ἐπάγγελμα ἐπάνοδος.

Ἡ ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει νόμιμος προϋπόθεσις, τῆς ἐπανόδου τοιούτου τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὸ ἐπάγγελμα δὲν συνέτρεχεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ συζύγου τῆς αἰτούσης, ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξ οὐδενὸς τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ στοιχείων προκύπτει, ὅτι ἐπανῆλθεν οὗτος εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πρακτορειακοῦ ὑπαλλήλου μετὰ τὴν κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον ἀνεργίαν του. Κατ' ἀκολουθίαν, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς νομίμου ταύτης προϋποθέσεως καὶ μόνον, παράνομος ὑπῆρξε ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 755 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, διὰ συνυπολογισμοῦ ὡς χρόνου ἀσφαλίσεως καὶ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον ἀνεργίας του, ἀπονομὴ συντάξεως εἰς τὴν αἰτοῦσαν καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου νομίμως ἀνεκλήθη αὕτη διὰ τῆς νῦν προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 868 τῆς 24 Ἀπριλίου 1951, ἐπὶ τῇ ἀνωτέρω αἰτιολογίᾳ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς βασιμότητος τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῇ ἐπικαλουμένων λόγων ἀκυρότητος τῆς παλαιοτέρας ἀποφάσεως. Ἀπορριπτέοι ὄθεν τυγχάνουσι οἱ διὰ τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων λόγων προβαλλόμενοι λόγοι ἀκυρώσεως.

Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακλητικῆς πράξεως περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὴν αἰτοῦσαν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς νῦν προσβαλλομένης ἀνακλη-

---

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Κάμνει λάθος ἡ ἀπόφασις. Τὴν ὀρθὴν λύσιν ἠκολούθησεν ἡ νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ Σ. Ε. 300|1948 (ΕΕΔ 7, 288), δεχθεῖσα ὅτι προστατεύονται οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες καὶ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 241|1936 (17 Ὀκτωβρίου 1936) (οὕτω καὶ αἱ Α.Π. 270|1941, ΕΕΔ 1, 306, Α.Π. 230|1949, ΕΕΔ 8, 467, σαφὴς δὲ εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 8 Ν. 118|1945, ΕΕΔ 4, 59).

τικῆς τοιαύτης δέν παρῆλθε, κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὁ εὔλογος χρόνος, ἐντός τοῦ ὁποίου αἱ παράνομοι διοικητικαί πράξεις ὑπόκεινται εἰς ἀνάκλησιν, ἀπορριπτέος δέ τυγχάνει ὁ περί τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀκυρώσεως.

IV. ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΟΡΩΝ ΥΠΕΡ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΨΕΩΣ

Χαρακτήρ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων κατά τῶν ἀπειλούντων τήν ἱκανότητα αὐτῶν πρός ἐργασίαν κινδύνων.

Δυνατότης τῆς Πολιτείας ἐπιβολῆς φόρων ὑπέρ ἀσφαλιστικῶν τῶν ἐργαζομένων Ὀργανισμῶν.— Δικαιολόγησις τῆς ἀποκλίσεως ἀπό τῆς ἀρχῆς καθολικότητος τοῦ φόρου.— Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Αὐτοκινητιστῶν καί ἐπιβολή φόρου διά φορτηγά αὐτοκίνητα.

Τό ἱστορικόν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἡ Ὑποδιεύθυνσις Τροχαίας Κινήσεως Ἀθηνῶν δι' ἀποφάσεως αὐτῆς ἠρνήθη, ὅπως προβῇ εἰς τήν θεώρησιν τῆς ἀδείας κυκλοφορίας φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἰδιωτικῆς χρήσεως τοῦ αἰτοῦντος, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος δέν προσῆγαγε διπλότυπον πληρωμῆς τῆς εἰς τό Ταμεῖον Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν ὀφειλομένης κατά τάς κειμένας διατάξεις εἰσφορᾶς.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπεζήτησεν ὁ αἰτῶν τήν ἀκύρωσιν, ὡς λόγος δέ προεβλήθη ὅτι ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰσφορᾶς ὑπέρ τοῦ ρηθέντος Ταμείου παρά τῶν μή παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων, οἵος τυγχάνει ὁ αἰτῶν, ἀντίκειται εἰς τήν περί ἰσότητος ἀρχήν τοῦ Συντάγματος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1164|1952, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. ***Σ. Διβάρης***
Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. ***Γ. Σπυρόπουλος***
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Ζούκας, Κ. Δανέλλης, Χ. Σγουρίτσας

Διά τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀμφισβητεῖται ἡ συνταγματικότης τῶν διατάξεων, δι' ὧν καθιεροῦται ὑποχρέωσις τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως, καίτοι μή ἠσφαλισμένων παρά τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, ὅπως εἰσφέρωσιν εἰς αὐτό περιοδικῶς ὡρισμένον χρηματικόν ποσόν, ἐκ τῆς καταβολῆς τοῦ ὁποίου ἠρτῆται ἡ ἀστυνομική θεώρησις τῆς ἀδείας κυκλοφορίας τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ ὑποχρέου (Ν.Δ. 22.7.1933, κυρωθέν καί τροποποιηθέν ὑπό τοῦ ν. 6033|1934 ἄρθρ. 50 § 2 ἐδ. 2 καί ἄρθρ. 52 § 1—Κωδ. Δ. 6.4.1935, ἄρθρα 7 καί 8 §§ 1 καί 3—, Ἀστυνομική διάταξις 54|1951, ἄρθρα 33 καί 34 ἐδ. 4).

Ἡ ἀσφάλισις τῶν ἐργαζομένων κατά τῶν ἀπειλούντων τήν ἱκανότητα αὐτῶν πρός ἐργασίαν κινδύνων ἐνδιαφέρει τήν Πολιτείαν, ἥτις ἐμπνευσμένη ἐκ τῆς ἰδέας τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, δύναται, πρός ἐνίσχυσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, τῶν μή δυναμένων νά ἀντιμετωπίσωσι τάς δαπάνας τῆς λειτουργίας των διά τῶν ἰδίων πόρων, τῶν εἰσφορῶν δηλ. τῶν ἠσφαλισμένων, νά ἐπιβάλῃ ὑπέρ αὐτῶν καί φόρους. Οἱ φόροι οὗτοι, ἀποβλέποντες εἰς τήν θεραπείαν κοινωνικῆς ἀνάγκης, ἀποτελοῦσιν, ὡς καί οἱ πρός κάλυψιν κρατικῶν ἀναγκῶν ἐπιβαλλόμενοι, δημόσια βάρη, καί ὡς τοιοῦτοι δέν ἀπαγορεύονται ὑπό τοῦ Συντάγματος.

Τήν ἀπόκλισιν ἀπό τῆς ἀρχῆς τῆς καθολικότητος τοῦ φόρου, ἥν ἀναγορεύει εἰς κανόνα δικαίου τό ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, δικαιολογεῖ ἐν προκειμένῳ ἐπαρκῶς τό γεγονός ὅτι ἡ κυκλοφορία αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως—οἷον τό ὑπό τοῦ αἰτοῦντος κατεχόμενον—προκαλεῖ εἰς τούς ἠσφαλισμένους τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου (τούς ἀποζῶντας ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν αὐτοκινήτων των) ζημίαν, τήν ὁποίαν καλοῦνται ὅπως ἐπανορθώσουν ἐν μικρῷ μέτρῳ, συμβάλλοντες εἰς τήν ἀσφάλισιν τῶν ζημιουμένων, ἐκεῖνοι ἀκριβῶς ἀπό τούς ὁποίους ἡ ζημία προέρχεται. Ἀβάσιμος, ἄρα, καί ὁ εἰς παράβασιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος ἐρειδόμενος λόγος τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως.

V. ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Δικαίωμα συντάξεως ἠσφαλισμένου ἀπολυομένου λόγῳ καταργήσεως θέσεως

Θεώρησις ὡς ἀπολύσεως δημοτικοῦ καί κοινοτικοῦ ὑπαλλήλου λόγῳ καταργήσεως θέσεως, διά συνταξιοδότησιν, καί τῆς ὀφειλομένης εἰς μετατροπήν τοῦ Δημοτικοῦ Ἀγαθοεργοῦ Ἱδρύματος εἰς Δημόσιον Νοσηλευτικόν Ἵδρυμα κατ' Α.Ν. 965|1937

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 571|1952, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. ***Σ. Σολιώτης***
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. ***Ἠλ. Καμπίσης***
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Κόντος

Ὁ ν. 1726|1944 «περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί κωδικοποιήσεως τῶν περί τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καί Κοινοτικῶν ὑπαλλήλων ἰσχυουσῶν διατάξεων» ἐν ἄρθρῳ δ αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι: «Δικαίωμα πρός λῆψιν τοῦ ἐφ' ἅπαξ καί μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος ἔχουσιν: α)... ε) ὁ λόγῳ καταργήσεως θέσεως ἀπολυόμενος ἠσφαλισμένος, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε χρόνον ἀσφαλίσεως δώδεκα ἐτῶν, στ)... ζ) ὁ δι' οἱονδήποτε λόγον, πλήν τοῦ ὀφειλομένου εἰς παραίτησιν ἢ ἀποχήν ἐκ τῶν καθηκόντων, ἀπολυόμενος ἠσφαλισμένος, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε χρόνον ἀσφαλίσεως δέκα ἓξ ἐτῶν».

Ὡς ἀπόλυσις τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, παρέχουσα αὐτῷ, ἐπί τῇ συνδρομῇ καί τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων, τό κατά τήν ἡγουμένην σκέψιν δικαίωμα, εἶναι καί ἡ ὀφειλομένη εἰς τήν μετατροπήν τοῦ Δημοτικοῦ Ἀγαθοεργοῦ Ἱδρύματος, παρά τῷ ὁποίῳ ὑπηρετεῖ οὗτος, εἰς Δημόσιον Νοσηλευτικόν Ἵδρυμα, διά Διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπί τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 18 § 2 τοῦ Α.Ν. 965|1937 περί δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων. Διότι διά τῆς μετατροπῆς ταύτης καταργεῖται ἡ δημοτική ὑπηρεσία καί ἀπολύονται οἱ ὑπάλληλοι αὐτῆς, ἀποκοπτομένου παντός νομικοῦ δεσμοῦ αὐτῶν πρός τόν δημοτικόν ὀργανισμόν. Τό γεγονός τῆς τυχόν νέας προσλήψεως των εἰς τό αὐτό νοσοκο-

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Χαρακτηρισμὸς τέκνων ὡς μελῶν οἰκογενείας ἠσφαλισμένης μητρός: Συμφώνως πρὸς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 138|1951 ἐγκυκλίου διαταγῆς (*) δοθεῖσαν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 33 Α.Ν. 1846|1951 ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν τέκνων ὡς μελῶν οἰκογενείας τῆς ἠσφαλισμένης μητρός των, ἐρευνωμένου ἑκάστοτε ἐὰν πληροῦνται ἢ μὴ αἱ διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ προσώπου ὡς μέλους οἰκογενείας ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις τῆς συμβιώσεως καὶ τῆς κατὰ κύριον λόγον συντηρήσεως.

Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὸ γεγονὸς τῆς κατὰ κύριον λόγον συντηρήσεως, δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ Α.Ν. 1846 οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται μεταξὺ τοῦ ἠσφαλισμένου πατρὸς καὶ τῆς ἠσφαλισμένης μητρός, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν τέκνων των ὡς μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν, εἶναι ἀποδεκτὴ καὶ ἡ ἐνδεχομένη κατὰ κύριον λόγον συντήρησις τῶν τέκνων παρὰ τῆς μητρός, ἔστω καὶ ζώντος τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἤτις ἄλλως τε ἀρχὴ δὲν ἀντίκειται οὐδὲ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Διότι καθορίζεται μὲν ἐν ἄρθρῳ 1480, ὅτι ὁ πατὴρ ὑποχρεοῦται εἰς διατροφὴν τῶν τέκνων πρὸ τῆς μητρός, ἀναγνωρίζεται ὅμως ἐν ἄρθρ. 1477, ὅτι ὑφίσταται τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνηλίκου καὶ ἀγάμου τέκνου εἰς διατροφὴν ἐναντι ἀμφοτέρων τῶν γονέων του.

Δέον, ὅπως, ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἐρευνᾶται ποῖας ἐκ τῶν γονέων βαρύνεται κυρίως ἡ τὴν συντήρησιν αὐτῶν.

Σημειοῦμεν ἐνδεικτικῶς, ὅτι κρίσιμον στοιχεῖον ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς της κατὰ κύριον λόγον συντηρήσεως τῶν τέκνων παρὰ τῆς ἠσφαλισμένης μητρός των δύναται ν' ἀποτελέσῃ τὸ γεγονός, ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ ταύτης ὑπερβαίνουσι τὰς ἀποδοχὰς τοῦ συζύγου της, διὰ τὴν ἐκτίμησίν των λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς ἐνδεχομένης διὰ τῆς μητρὸς παροχῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας πρὸς τὰ τέκνα, διότι καὶ αὕτη συνιστᾷ ὑπὲρ αὐτῆς (τῆς μητρὸς) οἰκονομικὴν ἀξίαν. *(Γεν. Διαταγὴ 43|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)*

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 278.

μείον, ὑπὸ τὴν νέαν αὐτοῦ νομικὴν μορφὴν τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 965|1937 δημοσίου νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος οὐδόλως ἀναιρεῖ τὴν ἐπελθοῦσαν ἤδη ἀπόλυσιν αὐτῶν ἐκ τῆς δημοτικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις, συντρεχουσῶν τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων, παρέχει δικαίωμα εἰς τὸν ἀπολυόμενον πρὸς λῆψιν μηνιαίου καὶ ἰσοβίου βοηθήματος.

Ὑπαγωγὴ εἰς κρατήσεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἀποζημιώσεων μισθωτῶν διὰ κανονικὴν ἄδειαν καὶ δώρων δι' ἑορτάς: Τὰ καταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτοὺς ποσά, τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς δῶρα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ὑπόκεινται εἰς κρατήσεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν δὲ τῶν παροχῶν τὰ ποσὰ ταῦτα ἐπιμερίζονται εἰς ἅπαντα τὰ πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια κατὰ τὴν περίοδον, ἣν ἀφορᾷ τὸ δῶρον, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 139|12.10.1951 ἐγκυκλίῳ διαταγῇ μας ὁριζόμενα.

Ὡσαύτως ὑπόκεινται εἰς κρατήσεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τὸ καταβαλλόμενον ποσὸν εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτούς, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰς ἡμέρας τῆς κανονικῆς ἀδείας, ἃς ἐδικαιοῦντο οὗτοι, ἀλλὰ δὲν ἔκαμαν χρῆσιν πρὸ τῆς ἀπολύσεώς των, ἀναγνωριζομένων ὑπὲρ αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, τῶν ἡμερῶν τῆς ἀδείας ταύτης ὡς ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἀπολύσεώς των.

Ἐὰν μισθωτός τις ἀπησχολήθη παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ καθ' ὅλον ἢ ἐμέρη ταῦ διαστήματος, δι' ὃ τῷ ἀναγνωρίζονται ἡμέραι ἐργασίας ὡς ἀνωτέρω, διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας θὰ ἐφαρμοσθοῦν τὰ ἰσχύοντα προκειμένου περὶ πολλαπλῆς ἀπασχολήσεως. *(Ἐγγρ. 44863|9012|1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Θεσσαλονίκης).*

Ἀσφάλισις τῶν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρεχόντων ἐργασίαν πρὸς ἐργοδότην ἐδρεύοντα ἐν αὐτῇ: Ὡς μὴ ἐπαναλαμβανομένη ὑπὸ τοῦ νέου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Α.Ν. 1846|1951, δέον νὰ θεωρῆται ὡς καταργηθεῖσα ἡ διάταξις τῆς 3ης περιόδου τῆς β α' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 6298|1934 καὶ συνεπῶς τὰ πρόσωπα τὰ κεκτημένα τὴν ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἡμοιβῆς ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας, ἀλλὰ πρὸς ἐργοδότην ἐδρεύοντα ἐν αὐτῇ, δὲν δύνανται πλέον νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος. Οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι δέον νὰ θεωρηθῇ ὡσαύτως καταργηθεῖσα καὶ ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν (ἄρθρον 2 § 2), δι' ἧς ἐρρυθμίζετο ἐν ταῖς λεπτομερείαις τὸ θέμα τοῦτο.

Σημειοῦμεν ὅμως, ὅτι τὰ ἠσφαλισμένα παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. πρόσωπα, τὰ προσκαίρως ἀπασχολούμενα ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας πρὸς ἐργοδότην ἐδρεύοντα ἐντὸς κέντρου ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος, θέλουσι συνεχίσει τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισίν των καὶ κατὰ τὸν χρόνον

τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προσκαίρου ἀπασχολήσεώς των, συμφώνως πρὸς τὴν γενικὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλπ. τοῦ Ι.Κ.Α. ***(Γενικὴ Διαταγὴ 45]1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).***

Ἐπιδότησις τῶν στρατιωτῶν τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ν. 986]1949: Εἰς συμπλήρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 120]1952 ἐγκυκλίου διαταγῆς (*), δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκ μέρους τοῦ Ἱδρύματος πληρωμὴ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054]1952, γνωρίζομεν τὰ ἑξῆς:

Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 27ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. δέον, ὅπως εἰς τοὺς κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἐγκύκλιον δικαιούχους ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος περιληφθοῦν καὶ οἱ εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ν. 986]1949 προστατευόμενοι ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ ὁριζομένας προϋποθέσεις.

Κοινοποιοῦντες ἐν τέλει τῆς παρούσης τὰς ἐνδιαφερούσας ἐν προκειμένῳ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρ. 1—5), παρέχομεν τὰς ἀκολούθους ὁδηγίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν:

1. Ὡς προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νόμου λογίζονται οἱ πρὸ τῆς στρατεύσεως των ὑπηρετοῦντες εἰς τὸ Δημόσιον, τὰ Ν.Π.Δ.Δ. καὶ τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας, ἐφ' ὅσον συνδέονται μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἔχουν ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ταύτην συμπληρώσει τὴν κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν προϋπηρεσίαν.

2. Ἡ ὑπὸ τοῦ ν. 986]1949 παρεχομένη προστασία, κατὰ παρέκκλισιν τῆς ὑπὲρ τοῦ συνόλου τῶν μισθωτῶν προβλεπομένης τοιαύτης (περὶ ἧς ἡ ὑπ' ἀρ.θ. 120]1952 ἡμετέρα ἐγκύκλιος), συνίσταται εἰς:

α) Τὴν πλήρωμὴν τοῦ κατὰ τὸν ν. 519]1948 ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς κληρωτοὺς—τέως μισθωτοὺς τοῦ Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. καὶ Ὀργανισμῶν Αὐτοδιοικήσεως—τῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946, ἔστω καὶ ἂν ἔχουν καταταγῇ ἢ κατατάσσονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μετὰ τὴν 10.1.1948.

β) Τὴν πλήρωμὴν ὡσαύτως τοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐπιδόματος εἰς τοὺς κληρωτοὺς—τέως μισθωτοὺς Δημοσίου κ.λ.π.—τῆς κλάσεως 1947 ἀνεξαρτήτως χρόνου κατατάξεως, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακὴ δράσις. Σχετικῶς διευκρινίζομεν, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Διοικήσεως κατὰ τὴν μνησθεῖσαν ἀνωτέρω συνεδρίασίν της, κατόπιν γνωματεύσεως τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας, ἀπεδέχθη ὅτι ἡ συμμοριακὴ δράσις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη.

γ) Τὴν μείωσιν τοῦ ἐλαχίστου χρόνου προϋπηρεσίας τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν χορήγησιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ ἓξ (6) εἰς τέσσαρας (4) μῆνας. Σημειοῦμεν, ὅτι ἡ τοιαύτη μείωσις ἀφορᾷ τοὺς πρὸ τῆς στρατεύσεως τῶν μισθωτοὺς τοῦ Δημοσίου κ.λ.π., ἀνεξαρτήτως κλάσεως. Οὗτοι δὲν δικαιοῦνται τοῦ κατωτέρου ὁρίου ἐπιδόματος καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν τετράμηνον μόνον ἀντὶ ἑξαμήνου προϋπηρεσίαν.

Κατὰ τὴν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 156]1952 ἐγκυκλίῳ δεκτὴν γενομένην ἀρχὴν ὡς συμπεπληρωμένη λογίζεται ἡ τοιαύτη προϋπηρεσία μετὰ παροχὴν τετραμήνου ἀσφαλισιτέας ἐργασίας καὶ πραγματοποίησιν ὀγδοήκοντα (80) τοὐλάχιστον ἡμερῶν ἐργασίας.

δ) Τὴν μείωσιν τοῦ ἐλαχίστου χρονικοῦ ὁρίου προϋπηρεσίας, τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν χορήγησιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, εἰς δύο (2) μῆνας διὰ τοὺς ὑπαλλήλους Δημοσίου κ.λ.π., οἵτινες συνεπλήρωσαν 18μηνον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατεύματι, ἐξ ὧν ἓξ (6) μῆνας εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων. Εἶναι προφανές, ὅτι εἰς τὴν τοιαύτην προνομιακὴν προστασίαν ὑπάγονται οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Δημοσίου κ.λ.π. μόνον, ἐφ' ὅσον τυγχάνουν ἢ ἀφ' ἧς καταστοῦν ἐφεδροι.

ε) Τὴν μείωσιν τοῦ ἐλαχίστου χρονικοῦ ὁρίου προϋπηρεσίας, τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν χορήγησιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἰς δύο (2) μῆνας διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Δημοσίου κ.λ.π. καὶ ἂν δὲν κέκτηνται 18μηνον στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐξ ὧν ἓξ (6) μηνῶν εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ὅμως τυγχάνουν τραυματίαι τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων. ***(Ἐγκύκλ. 286] 1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).***

Ἐπιδότησις τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐφέδρων: Εἰς συμπλήρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 235]1952 ἐγκυκλίου διαταγῆς διευκρινίζομεν:

1. Ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἀνὰ τρίμηνον τοὐλάχιστον ἀνανεουμένων βεβαιώσεων δέον νὰ προκύπτῃ, ὅτι ἡ ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἢ, κατὰ τὰς περιπτώσεις, ἡ ἐν ἀπαγωγῇ κράτησις τοῦ ἐπιδοτουμένου ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη.

2. Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐπιδοτήσεως μελῶν οἰκογενείας ἐξαφανισθέντος δέον, ὅπως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὑποβάλληται βεβαίωσις τῆς ἁρμοδίας δημοσίας ὑπηρεσίας (κατὰ τόπους Δημόσια Ταμεῖα Συντάξεων κ.λ.π.) περὶ τοῦ ὅτι διὰ τὸν φερόμενον ὡς ἐξαφανισθέντα κατὰ τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις δὲν καταβάλλεται σύνταξις ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Ἡ βεβαίωσις αὕτη δέον νὰ συνοδεύηται ἀπὸ ὑπεύθυνον δήλωσιν τοῦ εἰσπράττοντος τὸ ἐπίδομα, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπονομῆς τοιαύτης συντάξεως οὗτος θέλει πρὸ πάσης εἰσπράξεως εἰδοποιήσει τὸ Ἵδρυμα.

3. Ἐν σχέσει πρὸς τὰ πρόσωπα, εἰς ἃ δέον νὰ καταβάλληται τὸ ἐπίδομα τοῦτο, δεδομένης τῆς ἀδυναμίας πληρωμῆς τούτου ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς ἐν αἰχμαλωσίᾳ κ.λ.π. δικαιούχους, διευκρινίζομεν, ὅτι μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος εἶναι δυνατὴ ἡ πληρωμὴ τούτου εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐγκύκλιον 120]1952 πλησιέστερον συγγενῆ, ἐφ' ὅσον οὗτος τυγχάνει ἐφοδιασμένος διὰ πληρεξουσίου (συμβολαιογραφικοῦ ἢ ἰδιωτικοῦ), ἔστω καὶ ἂν τοῦτο ἔχῃ ἐνδοθῇ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἐναντὶ τοῦ ἐργοδότου—ὑποχρέου, ὡς γνωστόν, πρὸ τοῦ ν. 2054]1952 διὰ τὴν πλήρωμὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων — ἀξιώσεων. ***(Ἐγγρ. 53318]10693]1952 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).***

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 707.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112 ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ὁ βασικὸς καὶ σημαντικοῦ περιεχομένου διὰ τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558|1930 (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 11, 159), καὶ τὸ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112 νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 11, 216 καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς του ΕΕΔ 11, 212), ἰσχύων καὶ μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ τελευταίου Ν. 2783|1941, ἐφαρμόζεται εἴτε ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., εἴτε ὄχι.

Ἡ διαφορὰ ὅμως, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν περιπτώσεων, εἶναι εἰς τὸ ὅτι, ἂν ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας θὰ γίνῃ ὑποχρεωτικῶς, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος αὐτῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945 (ΕΕΔ 11, 100), (παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του, ἀντὶ τῆς ἐν σελ. 101 ὑπ' ἀριθ. 51560|1918 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας, τὴν νεωτέραν, ἀντικατασταθεῖσαν αὐτήν, ὑπ' ἀριθ. 65257|1952 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 11, 337).

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945 ἐπιβάλλει, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὴν καταβολὴν πρὸς τὸν ἀπολυόμενον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (καὶ τοιοῦτος εἶναι ὁ συγκεντρῶν τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 11 ν. 2112), ἢ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, συνδέει δὲ μάλιστα τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἔγκυρον, ἐφ' ἧς καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις.

Ὁ ν. 2112|1920 προβλέπει, κατ' ἀρχήν, περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου εἰς ἐμπρόθεσμον, κατὰ τὰ χρονικὰ ὅρια αὐτοῦ, προειδοποίησιν περὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου, διότι ὅμως τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945 ὁρίζει, ὅτι καταβάλλεται ἡ διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον ἀπόλυσιν ὀφειλομένη ἀποζημίωσις, κατὰ τὴν διαμένην παγίως ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως αὐτῆς, δὲν ἰσχύει ἡ κατὰ τὸν ν. 2112 προειδοποίησις νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς τῆς πλήρους, ὡς νὰ μὴ προειδοποιηθῇ, ἀποζημιώσεως.

Εἰς τὴν δευτέραν ὅμως περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. (συμφώνως πρὸς τὸν ἰσχύσαντα ἤδη Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ΕΕΔ 10, 637), ἐφαρμόζεται ὁ ν. 2112|1920 καὶ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐτέθη. Ὑποχρεοῦται δηλαδὴ ὁ ἐργοδότης νὰ προειδοποιήσῃ τὸν μισθωτὸν διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐγγράφως μέν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ κατὰ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη τελικῶς ὑπὸ τοῦ ν. 4558|1930 (μὴ νεωτέρα τροποποίησις, γενομένη διὰ τοῦ Α.Ν. 19|19 Νοεμβρίου 1935, δὲν ἰσχύει), ἐγγράφως δὲ ἢ καὶ προφορικῶς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου καὶ κατὰ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.

Κατὰ ρητὴν ὅμως διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 4558|1930, ἡ προειδοποίησις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (μόνον, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας) δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τοῦ τετάρτου τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης (ἂν δὲν προειδοποίει τὸν ὑπάλληλον).

Ἀντιθέτως πρὸς τὸ ρητὸν γράμμα τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, κατὰ τὸ ὁποῖον, ὅταν ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν (ἀνεξαρτήτως ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν) δὲν ἔχῃ γίνει ἐγγράφως, εἶναι ἄκυρος ἡ γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἂν παραλειφθῇ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 4558|1930 ἔγγραφον διὰ τὴν προειδοποίησιν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ καὶ ἂν δὲν ἔχῃ λάβει χώραν προηγουμένη τῆς ἀπολύσεως προειδοποίησις (καὶ ταῦτα, ὡς ἐσημειώσαμεν, ὅπου δὲν ἰσχύει ἡ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας), δὲν ἀκυροῦται ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνην ὑποχρέωσιν ἔχει ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ τὴν κατὰ τὸν ν. 2112 ἢ τὸ β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσιν.

Αὕτη εἶναι —καὶ ὀρθῶς— ἡ ἄποψις καὶ τοῦ ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς χώρας, ἐκδηλωθεῖσα εἰς ἀποφάσεις του κατὰ τὴν μακροχρόνιον ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112.

Ποῖαι ἀποδοχαὶ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, εἴτε πρόκειται περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, εἴτε ὄχι, κατὰ τὸν ν. 2112, ὁρίζεται εἰς τὸν νόμον (ἄρθρον 8 ν. 2112).

Ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλου θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον παροχαὶ εἰς εἶδος, προμήθεια κλπ. Ποσοστὰ ἐπὶ κερδῶν ἢ εἰσπραξέων ἢ ἄλλης φύσεως συμμετοχὴ εἰς ἐπιχείρησιν, ἐφ' ὅσον χορηγοῦνται ἀνεξαρτήτως τῆς κανονικῆς ὁμοιβῆς τῆς ἐργασίας, δὲν θεω-

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΙΚΗ "Η ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΤΙΚΗ;

("Αρθρ. 127 Εισαγ. Νόμου 2783/1941)

Έκ της περί το άρθρον 127 εισαγ. ν. 2783 (πρβλ. 454, 873 Α. Κ.), έξ άφορμής του σχετικώς εγερθέντος και άτυχώς διαρκούντος νομικού ζητήματος άν, επιτρεπομένης της καταψηφιστικής αγωγής, δύναται να εγερθή ή αναγνωριστική, περί ού αδεμίαν διακρισιν ποιείται το άρθρον, αναπτυχθείσης φιλολογίας και νομολογίας ορμώμενοι, δυνάμεθα σήμερον να ερωτήσωμεν εκείνας τας αποφάσεις των Δικαστηρίων (μίαν προέχουσαν: Α.Π. 411, 1948, Θέμ. 59, 872, και μίαν νεωτάτην: Πρ. Αθ. 5267 του 1959, ΕΕΝ 19, 536):

I. Πώς συμβαίνει ν' απορρίπτουν αι αποφάσεις αύται την αναγνωριστικήν και να περιμένουν να φέρουν οι διάδικοι την καταψηφιστικήν και μάλιστα επί τη βάσει της αρχής της «οικονομίας της δίκης», δηλαδή της ταχύτητος: Αφού επιδιώκουν, ως λέγουν, την ταχύτητα, διατί αποφεύγουν, αρνησιδικούν, αρνούνται και δεν λύουν την διαφοράν, ήτοι το υποβαλλόμενον νομικόν και πραγματικόν ζήτημα, τώρα επί τη βάσει του δικογράφου της αναγνωριστικής και ζητούν άλλο δικόγραφον, δηλαδή την καταψηφιστικήν; Απορρίπτουσαι την αναγνωριστικήν εις τα διατακτικόν των νομίζουν άρά γε σοβαρώς, ότι εξυπηρετούν την ταχύτητα, ην προβάλλουν ως δικαιολογίαν εις το αιτιολογικόν;

II. Γνωρίζουν κάλλιστα, ότι η απόφασις ουδέν άλλο είναι, αναγνώρισις του αιτουμένου κατόπιν διαγνωστικής διαδικασίας. Ως εκ περισσού δ' εν αυτή τίθεται το «καταδικάζω» ή «υποχρεώ». Όπερ ημπορεί και εξ επαγγέλματος να τεθή, αφού δύναται κυριαρχικώς να εξαχθή, ότι υπάρχει εν τω δικογράφω. Όπου βεβαίως τοιούτο αίτημα δεν τίθεται εν τη αγωγή, ζημιούται ο ενάγων μη περιλαμβάνων τοιαύτην αίτησιν εις το αίτημά του (καταψηφιστικήν). Και άκόμη, εάν τυχόν εκ νέου εμφανισθή τοιούτο ζήτημα, θα πρόκειται περί δεδικασμένου. Διά δε τα έξοδα υπάρχει η υπαιτιότης. Διά πάσαν εξ εαυτού ζημίαν εαυτόν άς αιτιάται ο ενάγων. Λοιπόν διατί δεν δέχονται τας αναγνωριστικάς αγωγάς; Καταλαμβανόμεναι διά της προκαταβολής των τελών υποχρεούνται βεβαίως να λύσουν διαφοράς και όχι να κάμουν φιλολογίαν.

III. Ως τόσον δε εναντίαν τηρούσαι στάσιν, χωρίς να πρόκειται να τηρήσουν κανένα, και μάλιστα επιτακτικόν, και δη ρητόν και σαφή (ποίον;) νόμον ή κανόνα, παραβιάζουν ασφαλώς την ισότητα, ήτις κατ' έξοχήν εξετάζεται εν τω Δικαίω (ν. 90 Π. 50, 17). Διότι θάλπουν καθ' υπερβολήν τους εναγομένους και αδικούν τους ενάγοντας. Προκαλούν δε βραδύτητα και έξοδα και διαιωνίζουν τας δίκας και τας έριδας. Και τούτο, χωρίς να κατορθώνουν να ικανοποιούν την διάταξιν του άρθρου 127, όπερ δεν έχει τοιαύτην εννοιοκρατικήν έννοιαν, οίαν τω αποδίδουν.

IV. Τέλος από ουσιαστικής απόψεως ερμηνεύουσαι αι τοιαύται αποφάσεις εισάγουν αυθαιρέτους διακρίσεις εις τας έννοίας των νόμων, μη υπό τούτων μαρτυρουμένας, και συντελούν εις την εισαγωγήν άκρας αβεβαιότητος εν τω Δικαίω. Τί άλλο κατορθώνουν; Όπερ βεβαίως δεν τυγχάνει ο προορισμός των!

V. Αλλά και κατά το παλαιόν δίκαιον, καθ' ο υπήρχον αποφάσεις κυρίως αναγνωριστικαί (ν. 85 § 1 Π. 6, 1, Α.Π. 241, 1909, Θέμ. 31, 17), άλλα και καταψηφιστικαί (ν. 27, 31 Εισ. 4, 6, ν. 1 Εισ. 4, 17), διότι κατά κανόνα άνήγοντο πάσαι εις καταδίκας εις πράγματα ή χρη-

---

ρούνται τακτικαί αποδοχαί, πλην εναντίας συμφωνίας ή έθίμου.

Με βάσιν τα συμπεράσματα, εις τα οποία κατέληξαν τα δικαστήρια, και τα οποία απηχούν τα διδαχθέντα εις την επιστήμην του εργατικού δικαίου, σημειούμεν, ότι εις την έννοιαν των τακτικών αποδοχών του μισθωτού διά την αποζημίωσιν του ν. 2112 είναι ο χρηματικός μισθός, ο μισθός εις είδος (κατοικία, τροφή, άλλα είδη, εφ' όσον δίδονται αντί μισθού), φιλοδωρήματα των πελατών (των οποίων όμως η λήψις να μη είναι ανήθικος και εκδηλωτική της παραβάσεως των καθηκόντων του εν τη εργασία), ποσοστά, εφ' όσον δίδονται προς συμπλήρωσιν της ούχι κανονικής αμοιβής του υπαλλήλου, προμήθειαι εκ πωλουμένων ειδών, επιδόματα λόγω πολυετούς υπηρεσίας, επιδόματα λόγω οικογενειακών βαρών κλπ.

Δεν υπολογίζονται ως τακτικαί αποδοχαί και συνεπώς εις την αποζημίωσιν του ν. 2112 η παρεχομένη εκτάκτως δι' εργασίαν κατά Κυριακάς αμοιβή, ούτε αι παροχαί λόγω υπερωριών, αφού η εργασία αύτη δεν είναι δυνατόν εκ του νόμου ή εκ της συμβάσεως άκόμη να είναι τακτική, υπό την έννοιαν ότι παρέχεται τακτικώς.

Ζήτημα αποδείξεως είναι εις τι ποσόν δύναται να ανέρχεται η αποτίμησις της παροχής κατοικίας ή τροφής, διότι διά το θέμα αύτο δεν υπάρχει νομοθετική διάταξις, ή οποία να το ρυθμίζη.

Κατά μίαν αδικαιολόγητον αλήθως άποψιν των δικαστηρίων, ή οποία κρατεί τελευταίως, διότι το έδέχθη ή πλέον πρόσφατος αρεοπαγιτική απόφασις (άλλη είχε προηγουμένως δεχθή το αντίθετον), εις την αποζημίωσιν του ν. 2112 δεν υπολογίζονται τα λεγόμενα αδοκίμως «δώρα» εών εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, διότι ταύτα αποτελούν έκτακτα βοηθήματα των εργαζομένων. Ως εάν οι εργαζόμενοι δικαιούνται έκτάκτων βοηθημάτων διά την πενίαν των και όχι του τιμίου ανταλλάγματος διά την παροχήν της, ως λέγεται, κοινωνικής λειτουργίας της εργασίας. Και ως εάν οι εργοδόται να μη υπολογίζουν τας τακτικάς κατ' έτος παροχάς αυτάς εις το κόστος των εμπορευμάτων των.

ματα (ν. 39 Εἰσ. 4, 6), γενικῶς δὲ ὁ δικαστὴς δὲν ἀπεμακρύνετο ἐκ τοῦ νόμου (πρ. Εἰσ. 4, 17), δὲν ἐγεννᾶτο τοιοῦτο ζήτημα ἀπωθήσεως τῶν διαδίκων νὰ μαζεύουν, ὡς σήμερον, ἐσπευσμένως τὰ χαρτιὰ των οἱ ἐνάγοντες καὶ νὰ φεύγουν περίλυποι ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου, ὡς ὁ Ναπολέων τὸ βράδυ ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τοῦ Βατερλώ, χωρὶς νὰ δύνανται νὰ ἐννοήσουν ὁπόσον ἀρά γε φοβερὸν λάθος διέπραξαν κατὰ τῆς Δικαιοσύνης τῆς χώρας!

VI. Ἐὰν τυχὸν διὰ τῆς θεσπίσεως τοῦ ἄρθρου 127 περιεπέσαμεν ὄντως εἰς τὴν κατάστασιν νὰ κινδυνεύῃ ν' ἀντικαθιστᾷ τοῦτο ὅλας τὰς ἀγωγὰς ὡς ἀναγνωριστικάς, ἑαυτοὺς δὲ αἰτιῶνται οἱ θιασῶται τῆς εἰσαγωγῆς του, οἵτινες ματαίως ἀγωνίζονται νὰ εὕρουν διακρίσεις. Ἂς τὰ βάλουν μὲ τοὺς νομοτέχνας! Τί πταίει ὁ Νομοθέτης; Τέλος ἂς παρηγορηθοῦν ἐνθυμούμενοι τί σχετικῶς συνέβαινε πρότερον μὲ τὴν condictio possessionis τοῦ Bruns!

VII. Ἐπειδὴ δὲ δὲν πρόκειται, ὡς φαίνεται, νὰ εὑρεθῇ ἄκρη, ἁπλῶς δὲ πρόκειται νὰ τροχίσουν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοὺς καλάμους των οἱ εἰσηγηταί, οἵτινες χαίρουν, διότι εὑρίσκουν ἀφορμὴν ν' ἀνατρέχουν εἰς τὰς περιφήμους (ξένας) «πηγάς», καλὸν εἶναι, κατὰ τὴν ταπεινήν μας γνώμην, νὰ γίνῃ ἀπὸ τοῦδε ἀποφασιστικὴ καὶ πλήρης στροφὴ τῆς νομολογίας, ὥστε νὰ γίνωνται δεκταὶ ὡς νόμιμοι αἱ ἀναγνωριστικαὶ ἀγωγαὶ οὐχ ἧττον ἐὰν καταψηφιστικάς. Καὶ τοῦτο ἂν πρόκειται κἂν νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν κοσμάκην. Διότι, ἐφ' ὅσον, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ κείμενον θὰ ξεγελᾷ πάντοτε τοὺς δικηγόρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ καλαμαράδες, ὑποκειμενισταὶ ὡς πάντοτε καὶ ἀπαδοὶ ἀγνώστου καὶ μυστηριώδους conspiration, θ' ἀρνοῦνται νὰ κάμουν νομοθετικὰς τῶν κειμένων διορθώσεις ἐκ φόβου δηθὲν μήπως βλάψουν τὸ ὁμοούσιον τῆς νέας (ξενικῆς) ἀστικῆς νομοθεσίας μας, εἶναι κάπως τοὐλάχιστον περίεργον, ἀντὶ ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς διαφορᾶς, νὰ βλέπωμεν ἀπορρίψεις καὶ ἀπαράδεκτα καὶ ἐπιδείξεις ξενομαθείας καὶ ξενομανίας!

VIII. Σχετικαὶ τινες παραπομπαί: Θ. τ. 52, σ. 318, Θ. 58, σ. 585, Θ. 59, σ. 444, 718, 872, Θ. 60, σ. 114, 223, 681, Θ. 62, σ. 59, 731, Θ. 63, σ. 107, Ν.Δ. 8, σ. 30, ΕΕΔ 8, 431, ΕΕΔ 11, 42, Α.Ν. 2, 664, Α. Ν. 3, 297, ΕΕΝ 19, 536, Σύνοψις Νομολογίας 1952, τ. 1, σελ. 193, ἰδίᾳ ἀριθ. 916—921.(*)

Ἀθαν. Κ. Μπάμπορας, Δικηγόρος

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

(Σχόλια ἐπὶ μιᾶς δικαστικῆς ἀποφάσεως)

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 554|1952 τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΩΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Πειραιῶς, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 19 (263) τεῦχος, τόμος 11, σελὶς 1034, τῆς ΕΕΔ, δέχεται, ὅτι ἡ «κοινὴ συναινέσει» ἀπόλυσις τοῦ ναυτικοῦ συνιστᾷ οἰκείᾳ βουλήσει ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν, μὴ ὑφισταμένης ἀπολύσεως ἐν νομικῇ ἐννοίᾳ, δὲν δικαιοῦται οὗτος τῆς κατὰ τὸ κεφ. ΙΕ' § 2 τῆς ἀπὸ 3.3.1951 συλλογικῆς συμβάσεως παρεχομένης ἀποζημιώσεως ἀδείας. Νομίζω ὅτι ἐσφάλην ἡ ἀπόφασις κρίνασα οὕτω καὶ τοῦτο διότι παρεῖδε τὴν διάφορον τῶν ἐννοιῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου χρησιμοποιηθεισῶν ἐν τῇ ναυτικῇ συμβάσει ἐργασίας. Γενικῶς καὶ παρ' ἡμῖν ἐκδηλος ὑπῆρξε πάντοτε ἡ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἐπίγνωσις τῆς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ἀπορρεούσης νομικῆς ἰδιοφυΐας τῆς ναυτικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ προσπάθειά του ὅπως εἰς ἀνάλογον καὶ συνεπὲς πνεῦμα ρυθμίσῃ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀνακύπτοντα ζητήματα (βλ. *Ἀγαπητίδην*, Αἱ σύγχρονοι τάσεις ἐν τῇ προστασίᾳ τῆς ναυτικῆς ἐργασίας, *Δυοβουνιώτην*, Α.Ι.Δ. 1937, σελ. 698).

Οὕτως ἡ σύναψις, ἡ ἐκτέλεσις καὶ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, ὅσον καὶ αἱ ἀποδοχαί, αἱ ἄδειαι κλπ. ρυθμίζονται οὐχὶ ὡς ἐν τῷ κοινῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς θαλασσίας ἐργασίας. Ἡ ἀπόλυσις, συγκεκριμένως, δὲν νοεῖται ἀντὶ τῆς περιφράσεως «διὰ καταγγελίας τοῦ ἐργοδότου ἀπομάκρυνσις τοῦ μισθωτοῦ», ἀλλ' ὡς ἡ τοπικὴ πρᾶξις τοῦ πλοιάρχου περὶ διαγραφῆς τοῦ ναυτικοῦ ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου, ἀσχέτως τοῦ ποῖος ἦ ὑπαιτιότητι ποίου κατηγγέλθη ἡ σύμβασις. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἀπαντᾶται ἡ ἀπόλυσις καὶ ἐν ἄρθρ. 344 Ἐμπ. Ν., καθ' ὃ κυρίως τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον λῆξιν τῆς μισθώσεως εἰς τὸ ἀπολυόμενον πρόσωπον τοῦ πληρώματος χορηγεῖται ἔγγραφον ἀπολύσεως».

Ἡ δὲ κοινὴ συναινέσει ἢ δι' ἀκαταθέτων καταγγελίας λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ρυθμιζομένη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1752|1951 (ἄρθρ. 13 §§ β καὶ ἄρθρ. 15 §§ γ'), ἐπέρχεται, ὡς ἄλλωστε ὑποστηρίζεται, τῇ βουλήσει ἀμφοτέρων καὶ οὐχὶ ὑπαιτιότητι τινος ἐξ αὐτῶν. Ἡ ὑπαιτιότης ἢ πταίσμα ἀπαντᾶται καὶ ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐν τῷ κοινῷ δικαίῳ, ἤτοι ὡς λόγος μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως ἢ ὡς ἀδικοπραξία. Ἀλλά, καὶ ἂν δεχθῶμεν, ὅτι ἡ σύμβασις ἐλύθη κοινῇ ὑπαιτιότητι, πάλιν ἐν προκειμένῳ ὁ ναυτικὸς διατηρεῖ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δικαίωμά του, τοῦ νόμου ἀπαιτοῦντος λύσιν τῆς συμβάσεως ὑπαιτιότητί του. Ἡ οἰκεία βουλήσει ἀποχώρησις τοῦ ναυτικοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας θὰ ἐπέφερε ὑπαιτιότητί του λύσιν τῆς συμβάσεως μόνον ἂν ἦτο μονομερὴς καὶ ἐγένετο ἄνευ ἐπικλήσεως ἐκκοβόλου συμπεριφορᾶς τοῦ πλοιάρχου (βλ. *Κυπραίου*, Ἐμπ. Ἐργ. Δικαίου σελ. 283). Δὲν ὑπῆρξε δὲ νομίζομεν τυχαία ἡ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου διαφορὰ ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος, ἀναγνωρίζοντος ἐν μὲν τῇ κοινῇ συμβάσει ἐργασίας (ἄρθρον 5 § 5 Α. Ν. 539|1945) εἰς τὸν μισθωτὸν δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἂν ἤθελε τύχει τῆς ἧς ἐκ τοῦ νόμου ἐδικαιοῦτο ἀδείας πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ὅταν αὕτη ὀφείλεται «εἰς ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην» (βλ. *Καυκᾶν*. Ἐνοχ. Δικ. ἄρθρ. 667 § 3, Α.Π. 466|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 1033). Ἐν δὲ τῇ ναυτικῇ τοιαύτῃ, ὡς ἀνω ἐξετέθη, ἐφ' ὅσον ἡ λύσις ἐπῆλθεν «οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ναυτικοῦ» (Κεφ. ΙΕ' § 2 τῆς ἀπὸ 3.3.1951 συλλογικῆς συμβάσεως).

Ἀθῆναι, 20 Νοεμβρίου 1952

Νικόλαος Δ. Βεργωνᾶς
Δικηγόρος

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε καὶ ἀνωτέρω σ. 1323.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2276]1952 ΝΟΜΟΣ

Περί εφαρμογής τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' σ. 300 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1952)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Τὰ Συμβούλια καὶ αἱ Ἐπιτροπαί, εἰς τὰς ὁποίας δύναται, ἐκαστάτων ἀμοιβήν, νὰ συμμετέχῃ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, δὲν δύνανται, νὰ εἶναι πλείονες τῶν δύο.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπὰς δὲν περιλαμβάνονται αἱ Νομοπαρασκευαστικαὶ Ἐπιτροπαὶ καὶ τὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ὁ ὑπάλληλος.

Ἄρθρον 2

Αἱ ἀμοιβαί, γενικῶς αἱ πάσης φύσεως ἀπολαυαί, αἱ λαμβανόμεναι παρ' ἐμμίσθου δημοσίου ὑπαλλήλου ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἢ Ταμείων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἐχόντων προνόμιον ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ σύμβασιν μετ' αὐτοῦ, ἕνεκα παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐν τῇ ἐσωτερικῇ, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι κατὰ μῆνα ἐν τῷ συνόλῳ των τὰς μηνιαίας ταχτικὰς ἀποδοχάς.

Ἄρθρον 3

1. Τὸ ἀνώτερον διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων δύναται νὰ κατέχῃ διὰ διορισμοῦ καὶ ἑτέραν ὑπαλληλικὴ θέσιν, δημοσίαν ἢ παρ' Ὀργανισμῷ Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, Κοινωφελεῖ Ὀργανισμῷ ἢ ἄλλῳ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου ἢ θέσιν εἰς παραχωρηθεῖσαν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἢ ἐπιχείρησιν κατ' ἐξαίρεσιν τῶν περιορισμῶν τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος. Ἐπίσης δύναται νὰ κατέχηται ὡς δευτέρα θέσις ἡ θέσις καθηγητοῦ τῆς Μέσης Σχολῆς τοῦ Πολυτεχνείου. Θεωροῦνται κατέχοντες β' θέσιν οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ διδάσκοντες, κατ' ἐντολήν, εἰς ἑτέραν κενὴν ἕδραν τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης Σχολῆς.

2. Εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους τοὺς κατέχοντας θέσιν, δι' ἣν ἀπαιτεῖται ὡς ἐφόδιον τὸ πτυχίον τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ὅρων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1843]1951, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ κυρωσάντος αὐτὸν νόμου 2049]1952, νὰ κατέχωσι διὰ διορισμοῦ καὶ ἑτέραν θέσιν τῆς εἰδικότητος των εἰς τὰς ἐν § 1 τοῦ παρόντος ὑπηρεσίας καὶ ὀργανισμούς.

3. Εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους τοὺς κατέχοντας θέσιν μουσικοῦ ἢ καθηγητοῦ καλλιτεχνικῶν μαθημάτων ἐπιτρέπεται νὰ κατέχωσι καὶ δευτέραν θέσιν τῆς εἰδικότητός των εἰς τὰς ἐν § 1 τοῦ παρόντος ὑπηρεσίας καὶ ὀργανισμούς.

Ἄρθρον 4

Κατὰ πάσας τὰς περιπτώσεις κατοχῆς δευτέρας θέσεως, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 96 καὶ 84 § 3 τοῦ Συντάγματος προβλεπομένων, λαμβάνεται ἐκ τῆς ἰσοσυνόμου μισθοδοτουμένης θέσεως τὸ ἓν τρίτον (1/3) τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ἄνευ ἐπιδόματός τινος.

Ἄρθρον 5

1. Διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς τηρήσεως τοῦ τρίτου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλωσιν ἀνὰ τρίμηνον εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν διοικητικοῦ τοῦ Ὑπουργείου, εἰς ὃ ἀνήκουσιν, ὑπεύθυνον δήλωσιν, ἐμφαίνουσαν ἀναλυτικῶς τὰ Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπὰς τοῦ Δημοσίου ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ἢ Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων ἢ Τραπεζῶν, εἰς ἃς οὗτοι συμμετέχουσι.

2. Διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς τηρήσεως τοῦ τετάρτου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλωσιν ἀνὰ τρίμηνον εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν διοικητικοῦ τοῦ Ὑπουργείου, εἰς ὃ ἀνήκουσιν, ὑπεύθυνον δήλωσιν, ἐμφαίνουσαν ἀναλυτικῶς τὰ ποσὰ τὰ εἰσπραχθέντα μηνιαίως διὰ τὴν συμμετοχήν των εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν συμβουλίων καὶ ἐπιτροπῶν, εἰς ἃς μετέχουσι, τὰς εἰσπραχθείσας κατὰ μῆνα ἑτέρας ἀμοιβὰς ἢ οἱανδήποτε ἄλλας ἀπολαυὰς ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἢ Ταμείου Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ἐκ τῶν ἐχόντων προνόμιον ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ σύμβασιν μετ' αὐτοῦ ἕνεκα παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐν τῇ ἐσωτερικῇ, τὰς ὑπηρεσίας αἵτινες κατέβαλον ταύτας καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν κατεβλήθησαν.

3. Ἡ ὑποβολὴ τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις παραγράφοις ὑπευθύνων δηλώσεων τυγχάνει ὑποχρεωτικὴ καὶ ἂν ἔτι ὁ ὑπάλληλος δὲν συμμετέχῃ συμβουλίων ἢ ἐπιτροπῶν καὶ δὲν λαμβάνῃ οὐδεμίαν ἀμοιβὴν πέραν τοῦ μισθοῦ του, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν, βαθμοῦ Τμηματάρχου καὶ ἄνω.

4. Αἱ ἀνωτέρω δηλώσεις διαβιβάζονται πρὸς ἔλεγχον εἰς τὴν παρὰ τῷ Ὑπουργῷ τῶν Οἰκονομικῶν Διεύθυνσιν Ἐπιθεωρήσεως, ἥτις ἐπιλαμβάνεται καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν μὴ δηλωσάντων.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται εἰδικῶς ν' ἀνατεθῇ, προκειμένου περὶ ἀνωτάτων λειτουργῶν, ἡ διεξαγωγὴ ἐλέγχου εἰς Σύμβουλον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἢ Ἀρεοπαγίτην ἢ Σύμβουλον τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἢ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἢ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

5. Ἡ μὴ ἐμπροθέσμος ὑποβολὴ τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραγράφοις ὑπευθύνων δηλώσεων ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ὑποχρέων συνιστᾷ πειθαρχικὸν ἀδίκημα. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ὑπάλληλος παραπέμπεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ οἰκεῖον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν κυρώσεων.

6. Ἐπὶ ψευδεῖ δηλώσει ἢ παραλείψει δηλώσεως ἢ παραβάσει τῆς διατάξεως τοῦ τρίτου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος καὶ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁ ὑπάλληλος παραπέμ-

νεται υποχρεωτικώς εις το οικείον Υπηρεσιακόν Συμβούλιον προς επιβολήν πειθαρχικών κυρώσεων.

7. Προκειμένου περί παραβάσεως του έδαφίου τετάρτου του άρθρου 102 του Συντάγματος οι κατέχοντες δευτέραν έμμισθον θέσιν δημόσιοι υπάλληλοι υποβάλλουσιν εις την υπηρεσίαν διοικητικού του Υπουργείου, εις ο ανήκουσιν, εντός του πρώτου μηνός εκάστου οικονομικού έτους, υπεύθυνον περί τούτου δήλωσιν.

2. Αι ανωτέρω δηλώσεις διαβιβάζονται προς έλεγχον εις την παρά τω Υπουργείω των Οικονομικών Διεύθυνσιν Επιθεωρήσεως, ως και του άρθρου 5 του παρόντος. Η εύχερεια του Υπουργού των Οικονομικών, ή εκ της § 1 του προηγουμένου άρθρου, υπάρχει και διά την περίπτωσιν του ελέγχου της τηρήσεως του παρόντος άρθρου.

3. Η παράλειψις υποβολής και ή μη εμπρόθεσμος υποβολή της ανωτέρω δηλώσεως συνιστά πειθαρχικόν αδίκημα, διά το οποίον ο υπάλληλος παραπέμπεται υποχρεωτικώς εις το οικείον Υπηρεσιακόν Συμβούλιον προς επιβολήν πειθαρχικών κυρώσεων.

4. Ο παρανόμως κατέχων δευτέραν θέσιν υπάλληλος παραπέμπεται υποχρεωτικώς εις το οικείον Υπηρεσιακόν Συμβούλιον μέ το έρωτημα της απολύσεως.

5. Ο διοριζόμενος εις δημοσίαν θέσιν ή θέσιν νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου δεν δύναται να ομόσῃ τον όρκον της υπηρεσίας του, εάν δεν υποβάλῃ προηγουμένως δήλωσιν περί μή κατοχής παρ' αυτού δευτέρας εμμίσθου θέσεως ή θέσεως παρά Νομικώ Προσώπω Δημοσίου Δικαίου ή δήλωσιν περί του νομίμου της κατοχής τοιαύτης θέσεως.

"Αρθρον 7

1. Η εις το Συμβούλιον διά παράβασιν των διατάξεων του άρθρου 102 του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου παραπομπή του δημοσίου υπαλλήλου και ή υπό τούτου έκδοσις αποφάσεως επί της ενώπιον αυτού εγερθείσης πειθαρχικής αγωγής γίνεται κατ' απόλυτον προτεραιότητα έναντι πάντων των λοιπών θεμάτων.

2. Εις πάσας τας περιπτώσεις του παρόντος ή απόφασις του Συμβουλίου δέον να ή ειδικώς ηιτιολογημένη.

"Αρθρον 8

1. Οιάδεμία αμοιβή, πλην του κυρίου μισθού της θέσεως αυτού, καταβάλλεται εις δημόσιον υπάλληλον παρά του Δημοσίου Ταμείου ή Ταμείου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου εκ των εχόντων προνόμιον υπό του Κράτους ή σύμβασιν μετ' αυτού διά παροχήν υπό του υπαλλήλου οιασδήποτε φύσεως υπηρεσιών, εάν ούτος δεν προσκομίσῃ προηγουμένως βεβαίωσιν της αρμοδίας Διευθύνσεως Διοικητικού ότι κατέθεσε παρ' αυτῇ υπεύθυνον δήλωσιν περί του ποσού, το οποίον θά εισπράξῃ, την υπηρεσίαν, ή οποία θά καταβάλῃ τούτο, και την αιτίαν, δι' ην καταβάλλεται.

2. Η ανωτέρω δήλωσις γίνεται εφ' απλού χάρτου. Η βεβαίωσις εκδίδεται εφ' απλού χάρτου, αναγράφει δε σύν τοις άλλοις υποχρεωτικώς και το ποσόν.

Η καταβολή παρά του Ταμείου είναι νόμιμος (κατά την απαίτησιν της προηγουμένης παραγράφου) διά το αναγραφόμενον ότι εδηλώθη ποσόν.

3. Αι βεβαιώσεις αύται και αι υπεύθυνοι δηλώσεις καταχωρούνται εις ιδιαίτερον βιβλίον, αποστέλλονται δε επισυναπτόμεναι εις τας δηλώσεις τας υποβαλλομένας κατά τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος εις την παρά τω Υπουργείω των Οικονομικών Διεύθυνσιν Επιθεωρήσεως διά την διευκόλυνσιν του ελέγχου.

"Αρθρον 9

1. Αι κατά παράβασιν των διατάξεων των εδαφίων 2, 3 και 4 του άρθρου 102 του Συντάγματος και του παρόντος εισπραχθείσαι παρά του υπαλλήλου αμοιβαί και λοιπαί πάσης φύσεως απολαυαί επιστρέφονται εις το Δημόσιον Ταμείον, ως καταβληθείσαι άνευ νομίμου αιτίας, αδιαφόρως των λοιπών συνεπειών.

2. Επίσης εις το Δημόσιον Ταμείον εισάγεται, αποτελούσα έσοδον του Προϋπολογισμού, πάσα αποζημίωσις δημοσίου υπαλλήλου εισπραχθείσα κατά παράβασιν των αυτών διατάξεων εκ των Ταμείων των Οργανισμών, τους οποίους το παρόν καθορίζει, καταλογιζομένη εις βάρος του λυβάντος αυτήν υπαλλήλου.

"Αρθρον 10

Αι διατάξεις του ν. 2142/1952, ως αύται εκάστοτε ισχύουσι, καθώς και αι εκδοθείσαι και αι εκάστοτε εκδιδόμεναι βάσει ταύτων υπουργικαί αποφάσεις, επεκτείνονται από της ισχύος αυτών και επί των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του παρ' αυτῷ Γεν. Επιτρόπου και του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

"Αρθρον 11

Δι' αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμισθήσονται τα λοιπά θέματα τα συνδεόμενα μέ την τήρησιν και την καλήν εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τῇ 10 Οκτωβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως του από 14.11.1951 Β.Δ. «περί προστασίας κατά της ασθενείας των ναυτικών και των οικογενειών αυτών».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 320 της 12 Νοεμβρίου 1952)

Έχοντες υπ' όψιν τα άρθρα 1 και 5 του ν. 6002 «περί προστασίας των ανέργων εργατών θαλάσσης και των οικογενειών αυτών», το άρ-

θρον μόνον τοῦ ν. 6287 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 6002 «περὶ προστασίας κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν», τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 113|1936 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 6002 «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν», τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 816|1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 6002 παρεχομένης ἰατροφαρμακευτικῆς καὶ νοσοκομειακῆς προστασίας καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν», τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 978|1948 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 816|1948 περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 6002 παρεχομένης ἰατροφαρμακευτικῆς καὶ νοσοκομειακῆς προστασίας καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν», τὴν ὑπ' ἀριθ. 1676|1.7.1952 πρότασιν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς Οἴκου Ναύτου, γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 630|4.9.1952 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Τὸ ἐδάφιον γ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 ἀντικαθίσταται ὡς κάτωθι:

γ) Νὰ κέκτηται κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν, ἀναδρομικῶς μετρουμένην ἀπὸ τῆς ἑκάστοτε ἐμφανίσεώς του πρὸς προστασίαν δωδεκάμηνον ὑπηρεσίαν, ἐφ' ὅσον ἡ συνολικὴ αὐτοῦ ὑπηρεσία ἐν τῷ Ε.Ν. δὲν ὑπερβαίνει τὴν δεκαπενταετίαν, ἐννεάμηνον ὑπηρεσίαν, ἐφ' ὅσον ἡ συνολικὴ αὐτοῦ ἐν τῷ Ε.Ν. ὑπηρεσία εἶναι ἀνωτέρα τῶν 15 καὶ κατωτέρα τῶν 20 ἐτῶν καὶ τρίμηνον τοιαύτην, ἐφ' ὅσον ἡ συνολικὴ αὐτοῦ ὑπηρεσία ἐν τῷ Ε.Ν. ὑπερβαίνει τὰ 20 ἔτη.

Ἄρθρον 2

Εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 2 προστίθεται τέταρτον ἐδάφιον, ἔχον ὡς κάτωθι:

δ) Ἐξαιρετικῶς οἱ ἔχοντες ὑπερεικοσαετῆ συνολικὴν ἐν τῷ Ε. Ν. ὑπηρεσίαν καὶ μὴ συμπληροῦντες τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω τρίμηνον ἐν τῷ Ε.Ν. ὑπηρεσίαν καὶ ἄγοντες ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 60 ἐτῶν παραμένοντες ἄνεργοι δικαιοῦνται τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος ἀναγραφομένης προστασίας ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας παροχῆς τῆς κατὰ τὰ παρὸν ἐδάφιον ἐξαιρετικῆς προστασίας.

Ἄρθρον 3

Ἡ παράγραφος 3α τοῦ ἄρθρου 2 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

3α) Πᾶσα ὑπηρεσία, δι' ἣν κατεβλήθησαν αἱ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πρὸς τὸ Ν.Α.Τ. ἀνήκουσαι ὀφειλαί πρὸς ἐξαγορὰν αὐτῆς, λαμβάνεται ὑπ' ὄψει διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὰ ἐδάφια β' καὶ γ' τῆς προηγουμένης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου προσόντων ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 4

Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 ἀντικαθίσταται ὡς κάτωθι:

2. Ἡ κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 2 οἰκογενειακὴ ἐν γένει κατάστασις βεβαιοῦται κατὰ τὴν πρώτην μὲν ἐμφάνισιν πρὸς ἔκδοσιν βιβλιαρίου προστασίας διὰ πιστοποιητικῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς οἰκείας Δημοτικῆς ἢ Κοινοτικῆς Ἀρχῆς ἢ τῶν ἁρμοδίων Ληξιαρχείων, μετέπειτα δὲ καὶ ἅπαξ τοῦ ἔτους δι' ὑπευθύνων δηλώσεων τῶν ἀμέσως ἠσφαλισμένων ναυτικῶν ἢ τῶν συζύγων των, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἐργάζονται.

Ἄρθρον 5

Εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 4 προστίθεται ὑπεδάφιον, ἔχον ὡς κάτωθι:

Ἡ προστασία τῶν ἀνέργων ναυτικῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, περὶ ὧν τὸ ἐδάφιον δ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2, παρέχεται ὑφ' οἷς ὅρους καὶ ἡ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν παρεχομένη προστασία καὶ συνίσταται εἰς τὴν παροχήν:

1. Ἰατρικῆς συνδρομῆς καὶ περιθάλψεως εἰς τὰ παρὰ τῷ Οἴκῳ Ναύτου λειτουργοῦντα ἰατρεῖα καὶ οἴκοι, ὅταν ὁ προστατευόμενος ἀσθενὴς εἶναι κλινήρης.

2. Ἰατρικῆς συνδρομῆς παρ' ἰατρῶν εἰδικοτήτων.

3. Φαρμάκων ὑπὸ μορφὴν χημικῶν παρασκευασμάτων ἢ ἰδιοσκευασμάτων.

4. Ἀκτινολογικῶν καὶ ἐργαστηριακῶν ἐξετάσεων (παρακλινικῶν ἐξετάσεων).

5. Νοσηλείας εἰς Κλινικάς, Νοσοκομεῖα καὶ εἰδικὰ Θεραπευτήρια ἐπὶ ἕνα μῆνα κατ' ἔτος, δυνάμενον νὰ παρατείνεται ἐπὶ ἕνα εἰσέτι μῆνα κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε.Ο.Ν.

Ἄρθρον 6

Τὸ ἐδάφιον α' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

α) Ἄνεργοι ναυτικοὶ καὶ αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν δικαιοῦνται εἰς ἰατρικὴν φαρμακευτικὴν καὶ παρακλινικὴν προστασίαν ἐπὶ χρόνον πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς προγενεστέρας ὑπηρεσίας των παρεχόμενον αὐτοῖς δικαίωμα προστασίας παρὰ τοῦ Οἴκου Ναύτου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1952

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ μειώσεως τῆς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ (Τ.Α.Π.Α.Σ.Ο.) ὑφισταμένης ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 329 τῆς 23 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν α) τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 1619|1951 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1532|1950 Ἀν. Νόμου «περὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων προσθέτων φόρων», β) τὰ πρακτικὰ τῆς ΝΔ' συνεδριάσεως τῆς 17ης Μαρτίου 1952 τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι ἡ σχετικὴ συμφώνως τῇ § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1619|1951, πρότασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνεκοινώθη εἰς τὸ Σῶμα, γ) τὸ ἀπὸ 2 Ὀκτωβρίου 1952 πρακτικὸν τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἄρθρον τοῦ ν. 1619|1951 ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς καὶ δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 838|1952 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἡ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ, καθοριζομένη ἴση πρὸς τὴν καταβαλλο-

μένην τοιαύτην ὑπὸ τῶν ἐν τῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένων προσώπων.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Νοεμβρίου 1952

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

50208|3569|1952 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων ἐπιπλοποιείων κλπ. Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 232 τῆς 5 Νοεμβρίου 1952)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1206|6.10.1953 ἀναφορὰν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν δι' ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς των 1) τὴν ἀπὸ 23.2.1939 συλλογικὴν συμβασιν ἐργασίας ὑπαλλήλων ἐπιπλοποιείων κλπ. Πειραιῶς — Περιχώρων καὶ 2) τὴν ἀπὸ 4.10.1945 συμπληρωματικὴν τοιαύτην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1952

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ(*)

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν (συμπληρωματική).

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 1ην Νοεμβρίου 1951, παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Γρηγορίου Κασιμάτη καὶ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Παν. Παυλάκη, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, ἀφ' ἑνὸς οἱ κ.κ. 1) Μαξιμιλιανὸς Μπαλτατζῆς, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἐδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σέλλ Κόμπανυ (Ἑλλάς) Λίμιτεδ», 2) Λεωνίδας Ζαΐμης, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῶν Η.Π.Α. ἐδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σόκονυ—Βάκιουμ Ὄϊλ Κόμπανυ Ἴνκ», 3) Σίμων Ζαφέτ, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Ἀνων. Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σόκομπελ Ἑλληνικὴ Ἐμπορικὴ Ἑταιρία Πετρελαίων Α.Ε.», 4) Θεόδωρος Χοϊδᾶς, δικηγόρος, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἐδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Β.Ρ. Ἑλλάδος Λίμιτεδ» καὶ 5) Γεώργιος Παπαοικονόμου, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σ. Ρέστης καὶ Σία» καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ κ.κ. Φωτ. Μακρῆς, Γεν. Γραμμ., ἐκπρόσωπος τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, 2) Κλεισθένης Μπάρλας καὶ Θεόδωρος Μουρκάκος, ὁ πρῶτος πρόεδρος καὶ ὁ δεύτερος γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύλλογος Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν», 3) Ἀντώνιος Καριζώνης καὶ Μιχαὴλ Μαυροφειδόπουλος, ὁ πρῶτος πρόεδρος καὶ ὁ δεύτερος γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἐν Πειραιεῖ ἐδρεύοντος ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύνδεσμος Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πετρελαίου, Βενζίνης καὶ Ὀρυκτελαίου Προμηθεύς», ἐκπροσωποῦντες ἐν προκειμένῳ ἐπιπροσθέτως καὶ τὸ ἐν Βόλῳ ἐδρεῦον ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἕνωσις Πετρελαιοεργατῶν Βόλου», 4) Νικόλαος Κοσμίδης, πρόεδρος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐδρεύοντος ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύνδεσμος Ἐργατοϋπαλλήλων καὶ Τεχνιτῶν Ἑταιριῶν Πετρελαίου ὁ Ἅγιος Γεώργιος» καὶ 5) Ἀνδρέας Γαϊτάνος καὶ Σωτήριος Ἀγγελετάκης, ὁ πρῶτος πρόεδρος καὶ ὁ δεύτερος γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἐν Πειραιεῖ ἐδρεύοντος ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύνδεσμος Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων Πετρελαίων ὁ Ἑρμῆς», ἅπαντες ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητά των, δεόντως καὶ νομίμως πληρεξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦν, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς συνεφώνησαν καὶ συνεπεδέχθησαν ὅπως α) ἡ ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1950 ὑπογραφεῖσα συλλογικὴ σύμβασις (ἀριθμὸς πράξεως καταθέσεως Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 13656|10.9.1950) καὶ β) ἡ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1950 ὑπογραφεῖσα συλλογικὴ σύμβασις (ἀριθμὸς πράξεως καταθέσεως Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 15035|25.11.1950) τροποποιηθῶσι καὶ συμπληρωθῶσιν ὡς κατωτέρω:

1) Τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὁρίζονται ὡς κάτωθι δι' ἑκάστην κατηγορίαν:

α)	Διὰ	τὴν	Α	κατηγορίαν	δραχ. 29.000
β)	»	»	Β	»	» 36.000
γ)	»	»	Γ	»	» 49.000
δ)	»	»	Δ	»	» 54.000
ε)	»	»	Ε	»	» 62.000

2) Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ εἰς τὸ ἄρθρον 1 τῆς ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαγομένου προσωπικοῦ ὁρίζεται ὡς κάτωθι δι' ἑκάστην κατηγορίαν:

α) Διὰ τὴν πρώτην κατηγορίαν εἰς δραχμὰς 700.000 διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, καὶ ἀπὸ δραχ. 950.000 μέχρι 1.600.000 διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

β)	διὰ	τὴν	Β	κατηγ.	ἀπὸ	δρ. 1.300.000—1.800.000
γ)	»	»	Γ	»	»	» 1.400.000—2.100.000
δ)	»	»	Δ	»	»	» 1.550.000—2.000.000
ε)	»	»	Ε	»	»	» 1.500.000—2.100.000
ϛ)	»	»	ΣΤ	»	»	» 1.600.000—2.200.000
ζ)	»	»	Ζ	»	»	» ἐλάχιστος μισθὸς δραχ. 1.800.000.

Αἱ Ἑταιρίαι θέλουσι προβῆ εἰς ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν τῶν διαμορφωθέντων βάσει τῆς συλλ. συμβάσεως ἐργασίας τῆς 19.10.1950 ἐντὸς τῶν ἀνωτάτων ὁρίων. Τὸ ἐλάχιστον τῆς ἐκ τῆς προαναφερομένης αὐξήσεως τῶν μισθῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Δημοσιεύονται αἱ κατωτέρω συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, μετὰ καθυστέρησιν, ἵνα συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν ἀποπερατωθέντα παρόντα τόμον, πρὸς ἀποφυγὴν ἐλλείψεων.

μικρότερον τῆς ὑπολογιζομένης ὡς ἀκολούθως αὐξήσεως, ἤτοι 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μέχρι δραχμῶν 1.500.000 τμήματος μισθοῦ καὶ 10 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀπολοίπου τμήματος μισθοῦ. Εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ εἰς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων (κατηγορία Ε) οὗτοι θὰ λάβωσι τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ (15ο|ο καὶ 10 ο|ο) πλέον ποσὸν προσαρμογῆς οὐχὶ μικρότερον τῶν δρχ. 50.000.

Προσωπικὸν εἰς οἱανδήποτε κατηγορίαν καὶ ἂν ἀνήκῃ, προσληφθὲν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 καὶ μεταγενεστέρως, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ μὴ συμπληρῶσαν τὴν δοκιμαστικὴν περίοδον, δὲν θὰ δικαιοῦται τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων, ἐντασσόμενον μόνον εἰς τὰ διὰ τῆς § 2 ὁριζόμενα ἀντίστοιχα ἐλάχιστα ὅρια.

8) Οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῆς 17.11.1950 αὐξάνονται ὡς ἀκολούθως:

α) κατὰ 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μέχρι δρχ. 1.500.000 τμήματος μισθοῦ, καὶ

β) κατὰ 10 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἑπομένου τμήματος μισθοῦ ἀπὸ δρχ. 1.500.000 μέχρι δρχ. 3.500.000.

Αἱ ὡς ἄνω αὐξήσεις θὰ ὑπολογισθῶσιν ἐπὶ τῶν διαμορφωθέντων μισθῶν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 17.11.1950. Οἱκοθεν νοεῖται ὅτι αὐξήσεις τυχὸν καταβληθεῖσαι διαρκούσης τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως συμψηφίζονται εἰς τὰς ὡς ἀνωτέρω αὐξήσεις.

Προσωπικὸν προσληφθὲν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1951 καὶ μεταγενεστέρως, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ μὴ συμπληρῶσαν τὴν δοκιμαστικὴν περίοδον προσωπικὸν δὲν θὰ δικαιοῦται τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων.

4) Τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν γραφείων τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τὰς κυρίας ἐγκαταστάσεις τῶν Ἑταιριῶν δικαιοῦται εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἐκ δραχ. 100.000 μηνιαίως δι' ὃν χρόνον καὶ μόνον θὰ ἐργάζηται εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐγκαταστάσεις καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἐκεῖ ὑπηρεσία τούτων ἤθελε ὑπερβῇ τὴν διάρκειαν τοῦ ἑνὸς μηνός. Τὸ εἰδικὸν τοῦτο ἐπίδομα παύει ὅπως τῇ μεταθέσει τοῦ δικαιούχου εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

5) Ἡ εἰσφορὰ τῶν Ἑταιριῶν διὰ τὴν παρασκευὴν συσσιτίου εἰς τὰς Ἐγκαταστάσεις καὶ Σταθμοὺς Ἐφοδιασμοῦ Ἀεροπλάνων τῶν Ἀερολιμένων Ἑλληνικοῦ καὶ Θεσσαλονίκης ὁρίζεται εἰς δραχ. 3.500 ἡμερησίως κατὰ ἐργαζόμενον ἄτομον.

6) Τὸ προσωπικὸν πωλήσεως φύσεως τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τοὺς Σταθμοὺς Ἀνεφοδιασμοῦ Ἀεροπλάνων εἰς τοὺς Ἀερολιμένας Ἀθηνῶν —Θεσσαλονίκης δικαιοῦται εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἐκ δραχ. 3.500 δι' ἑκάστην ἡμέραν πραγματικῆς ἐργασίας του.

7) Ἐκ τῶν διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 19.10.1950 (ἄρθρ. 8) ὁριζομένων ὡς ἑορτασίμων ἡμερῶν, καθ' ἃς ἀργοῦν αἱ Ἐγκαταστάσεις Πετρελαίου, ἀπαλείφονται ἐφεξῆς αἱ ἑορταὶ α) τῆς Ἀναλήψεως καὶ β) τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀντ' αὐτῶν δὲ προστίθενται αἱ ἑορταὶ α) Πέτρου καὶ Παύλου καὶ β) τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

8) Εἰς τοὺς ὁδηγοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων θὰ χορηγῆται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ χειμῶνος 1951|1952, ἀνὰ ἓν δερμάτινον ἡμίπαλτον καθ' ἕκαστον τέταρτον ἔτος καὶ ἀνὰ μία φόρμα καθ' ἕκαστον δεύτερον ἔτος, ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 τῆς ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπομένης μιᾶς φόρμας ἐτησίως.

9) Αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως προκύπτουσαι διαφοραὶ ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν ὑπολογιζόντων καὶ εἶναι καταβλητέαι ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1951, ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ κατάθεσις ταύτης εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἤθελε συμπέσει εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1951, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως.

10) Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι ὡς ἔχουν καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος της παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἅπασαι αἱ διατάξεις τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μνημονευομένων συλλογικῶν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον ρητῶς δὲν τροποποιοῦνται διὰ τῆς παρούσης.

11) Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἐπικράτειαν.

Ἡ παροῦσα σύμβασις, ἰσχύουσα ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς νομίμου καταθέσεώς της εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὸ μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως συμφώνως τῷ Νόμῳ (*).

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας στιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων στιλβωτηρίων Α.Π.Π.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 9.11.1950 παρουσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Λεάνδρου Πολυχρόνη, ἐξουσιοδοτημένου διὰ τὴν σύμπραξιν πρὸς κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν συλλ. συμβάσεων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 46972218|1493|3010|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ Τμηματάρχου τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου Χρ. Ἀποστολάκου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι 1) Γεώργιος Μπόρας, πρόεδρος τοῦ σωματείου καταστηματαρχῶν στιλβωτηρίων ἡ «Ἀλληλεγγύη». 2) Δημήτριος Εὐαγγελάτος, πρόεδρος τοῦ σωματείου στιλβωτῶν καὶ βαφέων «Ἑνωσις» νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως συνεφώνησαν καὶ συναπεδέχθησαν τὰ κάτωθι:

I. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τοὺς εἰς τὰ στιλβωτήρια ἐργαζομένους ἰσχύει τὸ σύστημα τῶν μικτῶν ἀποδοχῶν (ἡμερομίσθια καὶ φιλοδωρήματα), καθορίζονται διὰ τῆς παρούσης τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν στιλβωτῶν καὶ βαφέων στιλβωτηρίων Ἀθηνῶν —Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τούτων, ὡς ἀκολούθως:

Α'. Στιλβωταί

Ἄρθρον 1.—Οἱ στιλβωταὶ διαιροῦνται εἰς δύο κατηγορίας καὶ εἰς μὲν τὴν Α' κατηγορίαν ὑπάγονται οἱ ἔχοντες συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ἄνω καὶ ἔχοντες τοῦ-

---

(*) Κατετέθη παρὰ τῇ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 2 Νοεμβρίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 210|1951 πράξεως κατα-θέσεως

λάχιστον δύο (2) ετών εργασίαν εν τω κλάδω, εις την Β' κατηγορίαν υπάγονται οι έχοντες ηλικίαν κάτω των 18 ετών, ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας εν τω κλάδω.

"Αρθρον 2.—Καθορίζεται κατώτατον ημερομίσθιον διά μεν τους ανήκοντας εις την Α' κατηγορίαν στιλβωτάς δραχ. 14.000, διά δε τους υπαγομένους εις την Β' κατηγορίαν δραχ. 12.000. Ήτοι και οι των δύο κατηγοριών στιλβωταί χαρακτηρίζονται ως ημερομίσθιοι εργάται και τού λοιπού θά λαμβάνουν ως κατώτατον ημερομίσθιον οι μεν της Α' κατηγορίας στιλβωταί τά 7|9 (επτά ένατα) τού μετά την υπογραφήν και ισχύν της παρούσης καθοριζομένου εκάστοτε διά τους ανειδικεύτους εργάτας βασικού ημερομισθίου, οι δε της Β' κατηγορίας τά 6|9 (έξ ένατα) τού εκάστοτε καθοριζομένου διά τους ανειδικεύτους εργάτας τοιούτου.

Έάν όμως τό τιμολόγιον των στιλβωτηρίων καθορισθή άμεσως μεγαλύτερον των δραχ. 800—τού ποσού τούτου θεωρουμένου ως αντιστοιχούντος προς τά ανωτέρω ημερομίσθια—εν τοιαύτη περιπτώσει θά χορηγήται και ανάλογος αύξησις επί των ημερομισθίων ταύτων.

Β'. Βαφείς

"Αρθρον 3.—Οι βαφείς διαιρούνται εις δύο κατηγορίας, και εις μεν την Α' κατηγορίαν υπάγονται οι έχοντες εν συνόλω πέντε (5) ετών εργασίαν εν τω κλάδω, εις δε την Β' κατηγορίαν υπάγονται οι έχοντες τριών (3) ετών εργασίαν εν τω κλάδω. Και διά μεν τους υπαγομένους εις την Α' κατηγορίαν βαφείς καθορίζεται κατώτατον ημερομίσθιον εις δραχ. 24.000, διά δε τους υπαγομένους εις την Β' κατηγορίαν καθορίζεται κατώτατον ημερομίσθιον εις δραχ. 22.000.

"Αρθρον 4. - Καθορίζεται διά μεν τας καθημερινάς 10ωρος εργασία διά τους στιλβωτάς και 8ωρος διά τους βαφείς, διά δε τας Κυριακάς και εξαιρετέας ημέρας (εορτάς γεννήσεως τού Ιησού Χριστού, Δευτέρα τού Πάσχα, 25 Μαρτίου) 7ωρος εργασία.

"Αρθρον 5.— Οι καταστηματούχοι, οίτινες έχουν είσπραξιν εκ των βαφών ημερησίως κάτω των πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) δύνανται να προσλαμβάνωσι βαφείς προς ους θά καταβάλλωσι ούχι τό διά της παρούσης καθοριζομένων κατώτατον όριον ημερομισθίου βαφέων, αλλά τό κατώτατον όριον στιλβωτού Α' κατηγορίας σύν ποσοστοίς 20 ο|ο επί των εκ βαφών προερχομένων εισπράξεων.

"Αρθρον 6.—Οι βαφείς οι επιθυμούντες νά εργάζωνται κατά τας Κυριακάς, ούχι εις τας βαφάς, αλλά εις τά επί τόπου στιλβώματα, θά λαμβάνουν ημερομίσθιον στιλβωτού Α' κατηγορίας και ούχι βαφέως, εφ' όσον δεν θά υπάρχουν εις τό σωματείον των στιλβωτών άνεργοι, οίτινες θά ηδύναντο νά εργασθώσιν έστω και διά τας Κυριακάς μόνον.

"Αρθρον 7.— Οι εργοδόται καταστηματάρχαι δικαιούνται νά καθορίζωσι την προτεραιότητα βαφής κατά την απόλυτον κρίσιν των δι' άπαντα τά είδη βαφής, εις ην υπάγονται άπαντα τά εις χείρας παραλαμβανόμενα, και νά μεταθέτουν τους βαφείς εις οιονδήποτε τμήμα βαφής υποδημάτων ήθελον κρίνει.

"Αρθρον 8.— Οι καταστηματάρχαι υποχρεούνται, όπως μή παρακολούθωσι τους εργάτας στιλβωτάς άπό τό νά εισπράττωσι τό παρά των πελατών διδόμενον φιλοδώρημα. Όμοίως όπου καταβάλλονται ημερομίσθια, ποσοστά και γενικώς άμοιβαί ανώτεραι των ως άνω καθοριζομένων απαγορεύεται ή μείωσίς των.

"Αρθρον 9.— Εις περίπτωσιν, καθ' ην έγερθή αμφισβήτησις εις ποίαν κατηγορίαν εκ των ως άνω αναφερομένων υπάγεται μισθωτός τις, τότε την διαφοράν ταύτην επιλύει Επιτροπή εκ δύο εκπροσώπων των οικείων Οργανώσεων υπό την προεδρίαν ενός υπαλλήλου τού οικείου Τοπικού Γραφείου Επιθεωρήσεως Εργασίας.

"Αρθρον 10.—Η εφαρμογή της παρούσης άρχεται άπό της 1ης Σεπτεμβρίου 1950 και άφ' ής παύει ή άπο 18 Μαΐου 1948 ισχύουσα τοιαύτη ως και πάσα εν ισχύϊ τυχόν απόφασις Επιτροπής Διαιτησίας αφορώσα τά συμβαλλόμενα μέρη.

"Αρθρον 11.— Πάσα παράβασις ή μη συμμόρφωσις προς τας διατάξεις της παρούσης συνεπάγεται, εκτός των υπό των οικείων νόμων προβλεπομένων κυρώσεων, και ποινικήν δίωξιν κατά τας διατάξεις τού νόμου 690.

"Αρθρον 12.— Η παρούσα σύμβασις, ισχύουσα διά τάς Ειρηνοδικειακάς περιφερείας Αθηνών—Πειραιώς, αναγνωσθείσα παρουσία πάντων των συμπρατόντων, υπεγράφη εις δύο πρωτότυπα, εξ ων εν κατατεθήσεται εις τά αρχεία τού Υπουργείου Εργασίας και εν εις τό Ειρηνοδικείον Αθηνών προς αύνξησιν της οικείας εκθέσεως κατά τάς διατάξεις τού από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας»(*).

Συλλογική σύμβασις εργασίας περί τροποποιήσεως της από 9.11.1950 συλλογικής συμβάσεως εργασίας στιλβωτών υποδημάτων κλπ.

Εν Αθήναις σήμερον την 19 Απριλίου 1951, παρουσία τού Διευθυντού τού Υπουργείου Εργασίας Κ. Χρυσανθοπούλου, οι υπογεγραμμένοι 1) Γεώργιος Μπόρας, πρόεδρος τού σωματείου στιλβωτηρίων «Η Αλληλεγγύη», 2) Δημήτριος Ευαγγελάτος, πρόεδρος τού σωματείου στιλβωτών και βαφέων «Η Εθνική Ένωσις», νομίμως εξουσιοδοτημένοι διά την τροποποίησιν της 2ας παραγράφου τού άρθρου 2 της ισχυούσης συλλογικής συμβάσεως, συνεφώνησαν και συνεπεδέχθησαν τά κάτωθι:

Λαβόντες υπ' όψιν ότι μετά την υπογραφήν της από 9.11.1950 συλλογικής συμβάσεως εργασίας επηκολούθησεν αύξησις τού ημερομισθίου τού ανειδικεύτου εργάτου διά της υπ' αριθ. 2750|1951 υπουργικής αποφάσεως, χωρίς ανάλογον τοιαύτην των τιμολογίων στιλβώματος και βαφής υποδημάτων, συναποδεχόμενοι, όπως ή αύξησις των ημερομισθίων των στιλβωτών α' και β' κατηγοριών διά την περίπτωσιν αυξήσεως των τιμολογίων στιλβώματος πραγματοποιηθή μόνον εφ' όσον το τιμολόγιον τούτο δρισθή εις δραχμάς 1200 και άνω και κατά ποσοστόν ανάλογον.

Η παρούσα αποτελεί συμπλήρωμα της από 9.11.1950 όμοίας, συνετάγη δε εις 4 πρωτότυπα (**).

(*) Κατετέθη παρά τη Γραμματεί τού Ειρηνοδικείου Αθηνών την 31 Ιανουαρίου 1951, συνταχθείσης της υπ' αριθ. 2|1951 πράξεως καταθέσεως.

(**) Κατετέθη παρά τη Γραμματεί τού Ειρηνοδικείου Αθηνών την 20 Απριλίου 1951, συνταχθείσης της υπ' αριθ. 23|1951 πράξεως καταθέσεως.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΕ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 11ου ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

Διά τού παρόντος τεύχους συμπληρούται ὁ 11ος τόμος μας. Τὸ πλεόναστον ὑλικόν, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσε τὸ περιεχόμενον τοῦ ὀγκώδους αὐτοῦ καὶ ἐνδιαφέροντος τόμου, ἀναφέρεται εἰς ἐργασίας τῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, εἰς τὸ πολύμοχθον ἔργον τῆς δικαστηριακῆς πράξεως κατὰ τὸ λῆγον ἔτος, εἰς τὴν νομοθετικὴν κατ' αὐτὸ κίνησιν καὶ ἄλλην ὕλην.

Ἐκλεκτοὶ ἐπιστήμονες, θερμαινόμενοι ἀπὸ τὴν ἀγάπην των πρὸς τὸ τμῆμα αὐτὸ τοῦ Δικαίου, τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, τοῦ ὁποίου τὸ ἐνδιαφέρον τείνει νὰ κατακαλύψῃ τὴν ζωὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ πράξεως, ἐφώτισαν διὰ τῶν στοχασμῶν των, εἰς ἐνδιαφερούσας ἐργασίας των, ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς Ἐπιθεωρήσεώς μας, πολλὰ σκιερὰ σημεῖα τῆς ζωῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Συνέβαλον οὕτω ἀδιστάκτως εἰς τὴν πρόοδον αὐτοῦ καὶ πρὸ παντὸς ἀπέδειξαν, ὅτι, πέραν τῶν στενῶν ἐπαγγελματικῶν ἀνασχολήσεών των, ἠσθάνθησαν τὴν ψυχικὴν ἀνάγκην νὰ σταθοῦν, ἀπὸ καθαρῶς ἐπιστημονικῆς θέσεως, παραπλεύρως τοῦ οἰκονομικῶς ἀδυνάτου μισθωτοῦ, διὰ νὰ ἐρευνήσουν τὸ προστατευτικὸν του δίκαιον. Δὲν νομίζομεν νὰ ὑπάρχῃ μεγαλυτέρα ψυχικὴ εὐχαρίστησις εἰς ἕνα κοινωνικὸν ἐπιστήμονα.

Τὸ ἔργον τῆς δικαστηριακῆς πράξεως κατὰ τὸ λῆγον ἔτος, τὸ ὁποῖον ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὸν ἀποκεφαλαιωθέντα αὐτὸν 11ον τόμον μας, ὑπῆρξεν ἐντόνως ἐνδιαφέρον. Δυσχερῆ θέματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐλθόντα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ζωῆς τοῦ δικαίου, ἕνεκα καὶ τῆς γνωστῆς εἰς πολλὰ ἀσαφείας τῶν νόμων, ἀπετέλεσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀπασχολήσεως τῶν ἐργατικῶν Δικαστῶν μας καὶ δυσκόλως νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι οἱ τελευταῖοι κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ἰσορροπήσουν τὸ ἄρρυθμον ἐν πολλοῖς δίκαιον, μὲ πνεῦμα, ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ ἔργου των, κατανοήσεως τῶν σκοπῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, χωρὶς ὑπερβολάς, αἱ ὁποῖαι ἐκτρέπουν τὸ δίκαιον πέραν τῶν γραμμῶν του.

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπησχολήθη συχνάκις καὶ κατὰ τὸ ἀπερχόμενον ἔτος μὲ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον. Τὸ 1|6 τῶν ἀποφάσεών του ἐπὶ τοῦ γενικοῦ δικαίου, ἄνω τῆς ἑκατοντάδος, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν 11ον τόμον μας, ἀναφέρονται εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον.

Νέα ζητήματα, ἐκ παλαιῶν καὶ νέων νόμων, ἦλθησαν πρὸς λύσιν ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς χώρας καὶ ὑπῆρξαν ἐκ τῶν ἀποφάσεών του πολλαί, αἱ ὁποῖαι, καὶ λόγῳ τοῦ θέματος αὐτῶν, ἐσημείωσαν σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Εἰς τὸν τομέα τῆς νομοθετικῆς κινήσεως ἐσημειώθησαν πολλοὶ ἐνδιαφέροντος ὡρισμένα νομοθετήματα. Οἱ τέσσαρες νόμοι, 2053|1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», 2054|1952 «περὶ τροποποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν», 2222|1952 «περὶ κλάγχου τῶν ἀπολυσέων τῶν μισθωτῶν», 2223|1952 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 1836|1952», ἐρρύθμισαν σπουδαιοτάτης σημασίας διὰ τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ θέματα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΒΡΑΒΕΙΑ ΔΙΑ ΝΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑ

Συμφώνως πρὸς εἰλημμένην παγίαν ἀπόφασίν του τὸ Ἑλληνικὸν Ἰνστιτοῦτον Διεθνοῦς καὶ Ἀλλοδαποῦ Δικαίου, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἐπιστημονικὴν καλλιέργειαν τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, προκηρύσσει καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1952 δύο βραβεῖα: Τὸ ἕν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Βραβεῖον Νικολάου Πολίτου», πρὸς βράβευσιν ἐργασίας ἀναφερομένης εἰς τὸ Διεθνὲς Δημόσιον Δίκαιον, τὸ δὲ ἕτερον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Βραβεῖον Γεωργίου Στρέιτ», πρὸς βράβευσιν ἐργασίας ἀναφερομένης εἰς τὸ Ἰδιωτικὸν Διεθνὲς Δίκαιον.

Καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ ἀπονομὴ τῶν ὡς ἄνω βραβείων τελεῖ ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:

1. Τὰ βραβεῖα θὰ ἀπονέμωνται παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Διεθνοῦς καὶ Ἀλλοδαποῦ Δικαίου εἰς ἐπιστήμονας (Ἕλληνας ἢ ἀλλοδαποὺς) δι' ἐργασίας δημοσιευθείσας ἑλληνιστὶ ἐν Ἑλλάδι ἢ ἀλλαχοῦ, συντελούσας σπουδαίως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου.

2. Πᾶσα σχετικὴ ἐργασία δημοσιευομένη ἐντὸς τοῦ ἔτους 1952 θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς κρίσιν.

3. Ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων θὰ γίνῃ μέχρι τέλους Ἰουνίου 1953.

4. Ἕκάτερον τῶν βραβείων τούτων συνίσταται εἰς τὴν ἀπονομὴν διπλώματος καὶ τὴν παροχὴν χρηματικοῦ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 1.000.000.

5. Διὰ τὰ προκηρυσσόμενα βραβεῖα τὸ Ἰνστιτοῦτον θὰ κρίνῃ ἐλευθέρως, μὴ δεσμευόμενον ἐξ αἰτήσεως ἢ προτάσεων. Δύνανται ὅμως νὰ ὑποβάλωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι αἰτήσεις ἢ τρίτοι νομιμοποιούμενοι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἰνστιτούτου προτάσεις μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1953 διὰ τὴν βραβευτικὴν περίοδον τοῦ παρελθόντος ἔτους.

6. Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων δέον ὅπως συνοδεύωνται ὑπὸ τριῶν ἀντιτύπων τοῦ πρὸς κρίσιν ὑποβαλλομένου ἔργου.

7. Αἰτήσεις καὶ προτάσεις τρίτων δέον ν' ἀναγράφωνται ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου χαρτοσήμου καὶ νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἰνστιτούτου (Παλαιὰ Ἀνάκτορα). Ἐν τῇ αἰτήσει δέον νὰ ἀναγράφηται τὸ διεκδικούμενον βραβεῖον.

8. Τὸ Ἰνστιτοῦτον ἐπιφυλάσσει ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα ἀντὶ βραβείου ν' ἀπονείμῃ ἔπαινον, μετὰ ἢ ἄνευ χρηματικῆς ἐνισχύσεως ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ βραβείου.

9. Τὰ ἀνωνύμως δημοσιευθέντα ἔργα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν πρὸς κρίσιν.

10. Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀμφοτέρων τῶν βραβείων κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος.

Τὸ πρῶτον βραβεῖον Γεωργίου Στρέϊτ ἀπενεμήθη ἤδη διὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς τὸ περιποίητον σύγγραμμα τοῦ Καθηγητοῦ κ. ***Γεωργίου Μαριδάκη*** «Ἰδιωτικὸν Διεθνὲς Δίκαιον».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Τὰ τέλη χαρτοσήμου. (Ι. Κῶδιξ τελῶν χαρτοσήμου. ΙΙ. Σχετικαὶ διατάξεις. ΙΙΙ. Πίνακες καὶ εὐρετήρια). Ἐκδόσεις «Δελτίου Φορολογικῆς Νομοθεσίας». Ἀθῆναι, 1952. Σελ. 282, Δραχ. 35.000. Πρόκειται περὶ λίαν χρησίμου βιβλίου, μετὰ μεθοδικῆς κατατάξεως τῆς ὕλης του.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΤΟΜΟΣ 11ος, ΕΤΟΣ 1952

Επιμελείς: **Μιχαήλ Δ. Παναγιωτοπούλου**, Δικηγόρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'. Απόψεις και σημειώματα Συντάξεως.
Β'. Άρθρα, Διατριβαί, Μελέται, Νομικά ζητήματα.
Γ'. Γνωμοδοτήσεις Εισαγγελίας Αρείου Πάγου.
Δ'. Γνωμοδοτήσεις Νομικού Συμβουλίου τού Κράτους.
Ε'. Νέα Βιβλία.
Ϛ'. Βιβλιοκρισίαι.
Ζ'. Αλφαβητικόν Εύρετήριον Νομολογίας.
Η'. Αριθμητικόν Εύρετήριον δημοσιευθεισών αποφάσεων κλπ.
Θ'. Αλφαβητικόν Εύρετήριον νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων κλπ.
Ι'. Αριθμητικόν εύρετήριον νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων κλπ.

Α'. ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Μὲ τὸ νέον ἔτος, σ. 1.— Λογικὸν ἐρώτημα, σ. 1.— Ἀπολογισμός, σ. 56.— Δικαστικαὶ εἰδήσεις, σ. 56.— Περιπέτειαι δικαίου, σ. 112. — Ἀδικίαι νόμου, σ. 168.— Τὸ πατρώνυμον, σ. 344.— Κοινωνικὸν ζήτημα, σ. 344. — Ἀπὸ νομοθετικὰ κείμενα, σ. 344.— Προσοχὴ εἰς τὰς δικονομικὰς μεταρρυθμίσεις, σ. 400.— Κοινωνικὰ μέτρα, σ. 456.— Ἓν σχέδιον νόμου περὶ διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας, σ. 510.— Ἐπὶ ἑνὸς νομοσχεδίου, σ. 512.— Ἐπὶ ἑνὸς νομοσχεδίου, σ. 568.— Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, σ. 568.— Αἱ σχεδιαζόμεναι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, σ. 604.— Ἐπὶ ἑνὸς νόμου, σ. 608.— Ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον, σ. 608.— Ἐπὶ ἑνὸς νομοσχεδίου, σ. 719.— Ἐπὶ ἀντιπάλων ἀπόψεων, σ. 776 — Ἐπὶ ἑνὸς νόμου, σ. 888.— Κοινωνικαὶ ἀδικίαι, σ. 888. — Ἐπὶ ἑνὸς νομοσχεδίου, σ. 998.— Κοινωνικὴ ἀνάγκη, σ. 1000.— Σχόλια ἐπὶ ἑνὸς νέου νομοθετήματος, σ. 1063.— Φόβος...προστασίας, σ. 1064.—Σχόλια ἐπὶ ἑνὸς νέου νομοθετήματος, σ. 1118.— Αἱ ἐργατικαὶ διαφοραί, σ. 1120.— Ἐπὶ μιᾶς διοικητικῆς πράξεως, σ. 1176.— Αἱ ἐργατικαὶ διαφοραί, σ. 1232.— Μὲ τὸ τέλος τοῦ 11 τόμου μας, σ. 1344.—Βραβεῖα διὰ νομικὰ ἔργα, σ. 1344.

Β'. ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ἀγγελῆ Φ., Δικηγόρου. Ἔννοια ἀποδοχῶν ἐδιαθεσιμότητος» μισθωτοῦ καὶ συνέπειαι, σ. 169.

Ἀλεβίζου Γ., Δικηγόρου. Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, σ. 439.

Ἀμπατζῆ Ἀλεξ., Δικηγόρου. Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», σ. 67.

Ἀναγνώστου. Αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, σ. 288.

Ἀντύπα Κιμ., Δικηγόρου. Ἀποζημίωσις ναυτικοῦ δι' ἀπόλυσιν· ἔννοια ὅρου «μισθός» καὶ· ἄρθρ. 16 ν. 1752|1951, σ. 1207.

Ἀργυροῦ Σπ., Δικηγόρου. Στατιστικὴ ἐργατικῶν ἐποθέσεων, σ. 224.

Βασιλείου Βασ., Δικηγόρου. Προθεσμία ἐνασκήσεως ἀξιώσεως ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 3 ν. δ. 8|5|1946· ἔννοια τῶν ὅρων τοῦ ἄρθρου τούτου· ἀξίωσις καὶ σχετικὴ ἀγωγὴ τρόποι καθ' οὓς δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναγνώρισις ἀκυρότητος ἀπολύσεως· ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ καταγγελίας ἐνστάσεως ἰσχυρισμὸς μισθωτοῦ περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἀντένστασις διακωλυτικὴ τῆς γενέσεως τοῦ δικαιώματος καὶ οὐχὶ ἀρνησις βάρος ἀποδείξεως τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, σ. 31.— Συμβάσεις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτοῦ ἀρνηται διὰ κανονισμοῦ δυσμενεστέρα τῆς τοῦ Ν 2112|1920 καὶ συνέπειαι, σ. 263.— Μετάφρασις ἄρθρου· «Αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων θεωρίαι ἐν τῷ δικαίῳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς» τοῦ Gregory O. Charles, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Σικάγου, σ. 289.— Φύσις τῶν ὑπηρεσιακῶν καὶ πειθαρχικῶν συμβουλίων, σ. 457.—Ἀρ-

σις ὑπερημερίας ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ· ἀδυναμία μισθωτοῦ διαρκοῦς ὑπερημερίας ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ, σ. 618.— Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, σ. 833.

Βεμβεσοῦ Ν., Δικηγόρου. Ἀποζημιώσεις ναυτικῶν, σ. 1337.

Βικελίδη Ν., Δικηγόρου. Τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, σ. 3.— Τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, σ. 783.

Βλαχοπούλου Θ., Δικηγόρου. Αἱ συνέπειαι τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, σ. 59.— (Μετάφρασις μελέτης Petit R. ἐκ τῆς Revue Française du Travail). Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας εἰς διαφόρους χώρας· προϋποθέσεις κύρους· ὁρισμός· ἔκτασις ἰσχύος· συμβαλλόμενα μέρη· ἐπεξεργασία· περιεχόμενον· ἀποτελέσματα· συγκρούσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἀνανεώσεως καὶ ἀναθεωρήσεως· ἔλεγχος ἐφαρμογῆς· συμπεράσματα, σ. 459 ἑπ.—Μὴ παροχὴ ἐργασίας ἐκ λόγου ἀνωτέρας βίας· συναλλακτικὰ ἤθη καὶ καλὴ πίστις πρὸς ἑρμηνείαν συμβάσεως, σ. 755.— Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεων ἐργατικῆς νομοθεσίας· περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς καὶ δυνητικῆς διὰ τὸν δικαστὴν προσωρινῆς ἐκτελέσεως, σ. 857.— Νομικὴ φύσις τῆς συμβάσεως μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, σ. 945.— Ἡ ἔννοια τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου εἰς ἐπιχείρησιν, σ. 1233.

Γέροντα Δ., Δικηγόρου. Ἐργασία ἀλλοδαποῦ ἐν Ἑλλάδι, σ. 513.— Σύμβασις ἐργασίας συντακτῶν τύπου, σ. 1289.

Gregory Charles, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Σικάγου. Αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων θεωρίαι ἐν τῷ δικαίῳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, σ. 289.

Δημάκη Κ., Δικηγόρου. Ἡ δαπάνη χαρτοσημάνσεως τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθοῦ, σ. 113.— Ἡ προστασία τοῦ ν. 2112 ἐπὶ τῶν μονίμων μισθωτῶν, σ. 779.

Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης. Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας, σ. 607.

Δικηγορικοῦ Συλλόγου Καρδίτσης. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, σ. 607.

Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πατρῶν. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, σ. 998.

Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πειραιῶς. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, σ. 606.

Εὐθυμίου Γ., Δικηγόρου. Ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, σ. 456.

Ζηνόζη Δ., Δικηγόρου ἐν Πάτραις. Νομολογία τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, σ. 1151.

Ἰατροπούλου Σωκρ., Δικηγόρου. Ἐργατικὰ ἀτυχήματα εἰς ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους παραγωγικῶν ἔργων Μακεδονίας, σ. 1029.

Καμπίτογλου Ἰωάν., Δικηγόρου. Δικαιοδοσία Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ αἰτήσεως ἀνυκατασάτεως τοποθετημένων· ἔκτασις δικαιοδοσίας ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836|1951, σ. 368.— Συμβάσεις ἐργασίας ἀναγκαστικῶς διοριζομένων· κατάλυσις αὐτῆς καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, σ. 1353.

Καποδίστρια Ι., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μισθὸς ἐν κωλύματι ἕνεκεν ἀσθενείας κατὰ τὸ Βυζαντινορωμαϊκὸν Δίκαιον, σ. 2.

Καραβοκύρη Χρ., Δικηγόρου. Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σ. 571.— Τὸ δικαίωμα τῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ἐν τῇ διεθνεῖ νομοθεσίᾳ, σ. 1068.

Καυκᾶ Κ., Ἀρεοπαγίτου. Τινὰ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 672 καὶ 674 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον, σ. 401.— Ἰσχὺς τοῦ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν, σ. 1064.

Καψάλη Εὐαγγ., Πρωτοδίκου. Νομολογία τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, σ. 270.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑπηρετρίας εἰς συζυγικὸν οἶκον· εἰς ἐκ τῶν συζύγων ὑποχρέωσις δι' ἀμοιβὴν παρασχεθείσης ἐργασίας, σ. 420.— Συμβολὴ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 ἀ.ν. 1836|1951, σ. 1003.

Κοντοῦ Χρ., Δικηγόρου. Σύμβασις ἐργασίας ἄνευ βιβλιαρίου ἐργασίας καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀδείας· χαρακτὴρ συμβάσεως ἀντικατασταθέντος στρατευθέντος· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὑπὸ 8900|1946 περὶ προσθέτου παροχῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, σ. 1306.

Κορδογιαννοπούλου Π., Παρέδρου Νομικοῦ Συμβουλίου. Ἀκύρωσις ἀπολύσεως ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ὑποχρέωσις ὑπαλλήλου εἰς προσφορὰν παροχῆς ὑπηρεσιῶν, σ. 665.

Κορφιάτη Ν., Δικηγόρου (τ. Εἰσαγγελέως). Ποινικὴ δίωξις διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ν. 3514, σ. 438.— Ποινικὴ δίωξις διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ν. 3514, σ. 608.— Ποινικὴ δίωξις διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, σ. 775.

Μάγκου Σ., Δικηγόρου. Προστασία παλαιῶν πολεμιστῶν, σ. 1332.

Μενεΐδη Κ., Δικηγόρου. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως κατὰ διαδικασίαν νόμου Γ' ΘΟΔ', τόκοι κεφαλαίου καὶ δικηγορικὴ ἀμοιβή, σ. 544.

Μητσοπούλου Γ., Δικηγόρου. Ἡ ἀπόδειξις ἐν τῇ διαδικασίᾳ ἐργατικῶν διαφορῶν, σ. 1001.

Μοναστηριώτη Ἰω., Δικηγόρου. Ἀκυρότης συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὅρους δυσμενεστέρους τῶν τοῦ Νόμου, σ. 5.

Μπλατσίου Γ., Δικηγόρου. Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, σ. 65.— Καὶ πάλιν περὶ διαιτησιῶν, σ. 223.— Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, σ. 609.

Μπόμπορα Ἀθ., Δικηγόρου. Δίκαιος ἔπαινος, σ. 999.— Ἀνώνυμον συναλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν, σ. 1177.— Ἀναγνωριστικὴ ἢ καταψηφιστική; (ἄρθρ. 127 Εἰσαγ. Νόμου 2783|1941), σ. 1336.

Μπούκη Σπ., Δικηγόρου. Ἀναγγελία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 στοιχεῖα παραλείψεως συνεπείαι·

(ἱστορικὸν ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ 11082|1951 Π. Ἀθηνῶν), σ. 90.

Nipperdey Hans, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Κολωνίας. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας, σ. 225.

Ντασίου Α., Δικηγόρου. Ἀσφαλίσεις μισθωτῶν κατ' ἀνεργίαν· τύχη ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς ν. 118|1945 μετὰ τὸν Ν 1846|1951· ἀντιρρήσεις καταδικοκομένου πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως δι' εἰσπραξιν ἀπαιτήσεων Γ.Κ.Α. ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἀναστολὴ ἁρμοδιότης, σ. 1310.

Παναγῆ Δ., Δικηγόρου. Ποινικὴ δίωξις διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ν. 3514, σ. 553.— Ποινικὴ δίωξις διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, σ. 664. — Ποινικὴ δίωξις διὰ τὴν μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, σ. 877.

Παναγιωτίδου Ἀγάθ., Δικηγόρου. Ἡ ἀναπροσαρμογὴ ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, σ. 399.

Παπαϊωάννου Ἀγγ., Δικηγόρου. Ἀναχολὴ κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως δι' εἰσφορὰς πρὸς τὸ Γ.Κ.Α.· ἁρμοδιότης καὶ οὐσιαστικὴ ἔρευνα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, σ. 1141.

Pétit R. Τοῦ Γραφείου Συλλογικῶν Συμβάσεων κλπ. Γαλλικοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (μετάφρασις ἐκ τῆς Revue Française du travail). Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας εἰς διαφόρους χώρας· ὁρισμός· προϋποθέσεις κύρους· ἔκτασις ἰσχύος· συμβαλλόμενα μέρη· ἐπεξεργασία· περιεχόμενον· ἀποτελέσματα· συγκρούσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἀνανεώσεως καὶ ἀναθεωρήσεως· ἔλεγχος ἐφαρμογῆς· συμπεράσματα, σ. 459 ἐπ.

Πετρόγλου Δεσποίνης, Δικηγόρου. Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐπίδοσις μετὰ τὴν κάρδοπον ταύτης· συνέπειαι, σ. 204.

Πομόνη Δ., Δικηγόρου. Ἐργασία προσωπικοῦ λιθοφορείων αὐτοκινήτων προσαύξησις μισθοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Ἰουνίου|1 Ἰουλίου 1939 Β.Δ. περὶ ὀργανισμοῦ Κοινῶν Διευθύνσεων· μὴ ἰσχὺς περὶ μισθοῦ διατάξεων ἄνω Β.Δ. (Παρατηρήσεις ὑπὸ τὴν Πρωτ)καν Ἀθηνῶν 3032|1952), σ. 698.

Ράμμου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Πραγματικὴ καὶ πλασματικὴ ἐρημοδικία ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, σ. 57.— Ζητήματα διαδικασίας ν. Γ'ΘΟΔ' κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων· προβολὴ τὸ πρῶτον εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, σ. 345.

Ρουτσάκου Δάμ., Δικηγόρου. Τινὰ περὶ τῆς φύσεως καὶ ἐκτάσεως διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δεσμεύσεως, σ. 721.

Ρωμανοῦ Γ., Δικηγόρου. Ἡ διάπλασις τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, σ. 174.

Σακελλαροπούλου Α., Δικηγόρου. Ἀδυναμία παροχῆς ἐργασίας ἐν ὑπερημερίᾳ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχήν, σ. 1131.

Σαρτζετάκη Γ., ***Κριτσίνη Ε.***, Δικηγόρων. Νομολογία τοῦ Πρωτοδίκου Σύρου, σ. 976.

Στείρου Κ., Δικηγόρου. Ἀξιόποινος πρᾶξις μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112|1920, σ. 488.— Ἐπὶ ἑνὸς νόμου (ἄρθρ. 8 ν. 2097|1952), σ. 1120.

Στεργίου Δ., Δικηγόρου. Ἐργασιακὴ σχέσις προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, σ. 440.

Συντάξεως (Ταμπούκη Τάσου). Στοιχεῖα τινὰ περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ, σ. 50.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, σ. 97.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας (παράθεσις σχετικῶν νομοθετικῶν κειμένων καὶ σημειώσεις), σ. 100.— Ἡ ἐξέλιξις τοῦ θέματος τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν διαιτησίας, σ. 113.— Ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν Ν. 2112|1920, σ. 154.— Βασικοὶ νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν γραφείων, σ. 156.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατὰ Ν. 2112|1920 (παράθεσις νομοθετικῶν κειμένων), σ. 159.— Ἔννοια βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων (σκέψεις τινὲς δι' ἐφαρμογὴν τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν των), σ. 212.— Βασικοὶ νόμιμοι μισθοὶ προσωπικοῦ γραφείων καταστημάτων, σ. 213.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (παράθεσις νομοθ. κειμένου μετὰ σημειώσεων), σ. 216.— Νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων, σ. 279.— Διοικητικὸς καθορισμὸς μισθῶν κατὰ Ν. 28|1944 (παράθεσις νομοθετικῶν κειμένων μετὰ σημειώσεων), σ. 389.— Ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (παράθεσις νομοθετικῶν κειμένων μετὰ σημειώσεων), σ. 390.— Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαιτησίας διαφορῶν ἐργασίας, σ. 512.— Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, σ. 568.— Ἐπὶ ἑνὸς νόμου (ν. 2097|1952), σ. 608.— Δικαίωμα ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν μετ' ἀποδοχῶν, σ. 654.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας γεωργικῶν ἐργατῶν, σ. 666.— Παροχὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ εἰς στρατευομένους μισθωτούς ν. 2054|1952, σ. 707.— Προστασία θέσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, σ. 817.— — Νόμιμοι μισθοὶ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, σ. 879.— Ἂν δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν του ὁ μισθωτὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ προσφάτου κλεισίματος τῶν καταστημάτων, σ. 881.— Ἐπὶ ἑνὸς νόμου (ν. 690|1945) σ.888.— Ἀποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, σ. 935.— Ἂν ὁ ἀσθενὴς μισθωτὸς ἔχῃ δικαίωμα καὶ μετὰ πάροδον χρόνου ἀπουσίας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν, σ. 937.— Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν ὑπὸ ἐπιχειρήσεων, σ. 986.— Ἂν ὑποχρεοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ἐργασθῇ μὲ τὴν ἐμφάνισιν ἀνάγκης ἐργασίας πέραν τοῦ νομίμου χρόνου ἐργασίας σ. 988.— Σύμβασις ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν, σ. 1040.— Σχόλια ἐπὶ ἑνὸς νέου νομοθετήματος (ν. 3322|1952), σ. 1068, 1119.— Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας, σ. 1102.— Δικαίωμα ἐπιδόματος ἀνεργίας μισθωτῶν, σ. 1160.— Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν ν. 2222|1952, σ. 1173.—

'Η καταγγελία συμβάσεως έργασίας μετά τόν ν. 2222]1952, σ. 1180.— Προστασία θέσεως έφέδρων παλαιών πολεμιστών, σ. 1227. — Προστασία στρατευομένων μισθωτών, σ. 1286.— 'Αποζημίωσις ν. 2112 δι' άπόλυσιν μισθωτών, σ. 1335.

Τομαρᾶ 'Αθαν., Δικαστ. 'Αντιπροσώπου Δημοσίου. Καί πάλιν έπί ένός νόμου, σ. 1176.

Τούση 'Αρ., Πρωτοδίκου. Δικαίωμα άδείας μισθωτών (σύνοψις νομολογίας έπί τοῦ Α.Ν. 539]1945), σ. 889.

Φαρμάκη 'Ιωαν., Δικηγόρου. 'Αδικίαι τοῦ νόμου, σ. 168.

Hucek Alfred, Καθηγητοῦ 'Εργατικοῦ Δικαίου εἰς τό Πανεπιστήμιον Μονάχου. 'Η λύσις τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, σ. 1065.

Γ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΣ Α.Π.

Οἰκονόμου Χρ., 'Αντεισαγγελέως. 'Αποζημίωσις έπί έργατικῶν ἀτυχημάτων· περίπτωσις δυνατοῦ ἐπιλογῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ 'Αστικοῦ Δικαίου κατ' ἄρθρ. 16 ν. 551 (εἰσαγγ. ἀγόρευσις ἐφ' ἧς ἡ Α.Π. 238]1952), σ. 579.— Χαρακτήρ σχέσεως ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί πρός ἰδιοκτήτης (εἰσαγγ. ἀγόρ., ἐφ' ἧς ἡ Α.Π. 636]1952), σ. 1321.

Δ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εἰσηγητής ***Ν. Κοντογιάννης***, Νομικός Σύμβουλος. Προστασία στρατευομένων ἤ ἐθελοντικως κατατασσομένων λιμενοφυλάκων, σ. 152. — Προστασία φυματικῶν καί λοιπῶν πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης, σ. 152.— Προστασία Α.Ν. 1836]1951 καί πρόσληψις ἐκπαιδευτικῶν εἰς σχολάς ἐκπαιδεύσεως Λιμενικοῦ Σώματος, σ. 153.— Αν ὑποχρεοῦται τό Ταμεῖον Προνοίας 'Αξιωματικῶν 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας νά προσλάβῃ τόν δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας διορισθέντα βάσει τοῦ Α.Ν. 1836]1951 δικηγόρον νεοπολεμιστήν, σ. 210.— 'Απογραφή μαθητευομένων ναυτικῶν καί ἐργατῶν θαλάσσης, σ. 211.— 'Ατύχημα ἕλληνος ἐργάτου θαλάσσης εἰς πλοῖον ὑπό ξένην σημαίαν καί συνταξιοδότησις Ναυτικοῦ 'Απομαχικοῦ Ταμείου, σ. 330. —Καταγγελία συμβάσεως πλοιάρχου καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως, σ. 518.— Συνταξιοδότησις Ναυτικῶν ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου, σ. 759.— 'Υποχρέωσις Δημοσίου εἰς καταβολήν εἰσφορῶν πρός τό Ι.Κ.Α. κατά ν. 2054]1952, σ. 815.— Παροχή ἐργασίας ὑπό χήρας συνταξιούχου ναυτικοῦ καί δικαίωμα συντάξεως, σ. 1101.—

Εἰσηγητής ***Τρ. Κοντονασόπουλος***, Νομικός Σύμβουλος. 'Αναγκαστικός διορισμός δικηγόρων ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ, σ. 122.— 'Ασφάλισις ὑποδηματεργατῶν στρατιωτικῶν συνεργείων, σ. 155.— Αν ὁ κατά τό ἄρθρ. 8 § 3 Α.Ν. 1836]1951 ἀναγκαστικός διορισμός δικηγόρου εἰς 'Οργανισμόν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, τελοῦντα ὑπό ἐποπτείαν καί ἔλεγχον 'Υπουργείου 'Εργασίας, ἀπαιτῆται διά τό κῦρος αὐτοῦ νά δημοσιευθῇ εἰς τήν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί ποῖον τό εἶδος τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν οὕτω διοριζομένων δικηγόρων καί ἡ ἀμοιβή αὐτῶν, σ. 276.— Αν δύναται τό Συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Α.Ν. 1836]1951 νά τοποθετήσῃ δικηγόρον διωρισμένον μόνον παρά Πρωτοδίκαις εἰς 'Οργανισμόν, ὁ ἐσωτερικός κανονισμός τοῦ ὁποίου προβλέπει πρόσληψιν νομικοῦ συμβούλου παρά τῷ 'Οργανισμῷ ἐκ δικηγόρων διωρισμένων παρ' 'Εφέταις, σ. 276.— 'Αναγκαστικός διορισμός ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, σ. 317.— Αν πρέπει νά ἀρθῇ ἡ προστασία τοῦ 'Αναγκαστικοῦ Νόμου 1836]1951 ἐπί τοποθετηθέντος ἐπί τῇ βάσει αὐτοῦ, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἐτοποθετήθη οὗτος, ἐλάμβανε σύνταξιν μικροτέραν τῶν 500.000 δραχμῶν κατά μῆνα, μετέπειτα ὅμως ηὐξήθη αὕτη λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς, σ. 387.— Καταγγελία ναυτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἂν τήν ἀπό 3.3.1951 συλλογικήν σύμβασιν πληρωμάτων, κυρωθεῖσαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 23927]1861 τῆς 9.4.1951 ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας, δύναται νά καταγγείλῃ μονομερῶς ἐπί τῷ τέλει μή ἀνανεώσεως της, ἡ εἰς τήν Πανελλήνιον Ναυτικήν 'Ομοσπονδίαν ὑπαγομένη Πανελλήνιος 'Ενωσις Μηχανικῶν Ε.Ν., σ. 388.— 'Απόλυσις ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καί δικαιουμένη ἀποζημίωσις, σ. 388.— 'Επιδότησις δι' ἀνεργίαν συνταξιοδοτουμένων ἀναπήρων καί θυμάτων πολέμου, σ. 549.— Διαθεσιμότης μισθωτῶν δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, σ. 549. — Δῶρα δι' ἑορτάς καί ἀμοιβή δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί νύκτας, σ. 550.— 'Απαλλαγή ἐπιχειρήσεων πρός καταβολήν ἐπιδομάτων μισθοῦ ν. 3514 δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, σ. 551.— Παροχή δώρου ἑορτῶν καί ἀσφαλιστικαί εἰσφοραί, σ. 552.— 'Ασθένεια μισθωτοῦ καί δικαίωμα ἀποδοχῶν, σ. 653.— Δικαίωμα ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν· ἐφαρμογή καί ἐπί καθαριστριῶν, σ. 653.— Μισθός ἐργαζομένων ἐπί σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, σ. 873.— 'Αναγνώρισις ὡς συνταξίμου παρ' ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, σ. 984.—'Ασφάλισις προσθέτων ἀστυφυλάκων εἰς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς· ἂν εἶναι δυνατή ἡ ἀσφάλισις εἰς ἀσφαλιστικόν Ταμεῖον (Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων 'Ελληνικοῦ Κράτους) ἡ ἀσφάλισις τῶν παρ' αὐτῷ ὑπηρετούντων προσθέτων ἀστυφυλάκων, σ. 1100.— 'Επιβολή προστίμων εἰς προσωπικόν λεωφορείων αὐτοκινήτων, σ. 1101.

Εἰσηγητής ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***, Πάρεδρος. Πρόσληψις ἰδιωτῶν διά τήν εἰσπραξιν τοῦ φόρου ἐπί τοῦ διά ξηρᾶς μεταφερομένου οἴνου· ἂν ἡ συνδέουσα τούς ἰδιώτας τούτους μετά τοῦ Δημοσίου σχέσις εἶναι δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, σ. 706.

Εἰσηγητής ***Κ. Ρουμπάνης***, Νομικός Σύμβουλος. Προστασία στρατευομένου προσωπικοῦ ἀπολογιστικῶς ἐκτελουμένων ἔργων, σ. 151.— 'Αντιφυματική ἀσφάλισις μισθωτῶν καί ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰσφορῶν· ἂν ἡ 'Ελληνική 'Εταιρία 'Υδραυλικῶν καί 'Εξυγιαντικῶν ἔργων ὑποχρεοῦται νά καταβάλῃ εἰσφοράς εἰς τόν 'Οργανισμόν 'Αντιφυματικῆς

'Ασφαλίσεως, σ. 398.— 'Αποζημίωσις απολυομένων έργατών Δημοσίων έργων· άν εις τὸ απολυόμενον πάσης φύσεως προσωπικὸν τῆς 'Υπηρεσίας Συμπληρώσεως καὶ Συντηρήσεως 'Υδραυλικῶν 'Εργων Μακεδονίας θὰ εφαρμοσθῆ μόνον ὁ Α.Ν. 918|1949 ἢ παραλλήλως δύναται νὰ εφαρμοσθῆ καὶ τὸ Ν.Δ. 741|1941, σ. 328.— Τέλη χαρτοσήμου μισθῶν καὶ ημερομισθίων έργαζομένων εἰς τὸ Δημόσιον ἢαι σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, σ. 815.

Εἰσηγητὴς *Β. Σάββας*, Πάρεδρος. 'Ελλειψις νομιμοφροσύνης έργάτου Δημοσίου καὶ προστασία στρατευομένων κατὰ ν. 3514· ἂν ἔχωσιν ἐφαρμογήν, προκειμένης ἀπολύσεως έργάτου στρατιωτικοῦ ἐργοστασίου, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου διεπιστώθη, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρων, συμφώνως τῷ Α.Ν. 516|1948, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514|1928 περὶ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 προβλεπομένης 'Επιτροπῆς, σ. 330.

Εἰσηγητὴς *Κ. Τέγος*, Πάρεδρος. Στράτευσις ἀνέργου καὶ δικαίωμα ἐπὶ ἐπιδόματος ἀνεργίας, σ. 985.

Ε'. ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Βραβεῖα διὰ νομικὰ ἔργα, σ. 1344.— 'Ερμηνεία 'Αστικοῦ Κώδικος (συνεργασίᾳ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὑπὸ καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων 'Αθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης), σ. 1287.

Βάλληνδα Π., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Σκέψεις περὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς νομικῆς διδασκαλίας. 'Ανάτυπον ἐκ τοῦ 'Αρμενοπούλου. Τεύχος 1-2, 1952, σ. 456.

Δελτίον Φορολογικῆς Νομοθεσίας. Τὰ τέλη χαρτοσήμου. (Ι. Κώδιξ τελῶν χαρτοσήμου σ. 1344.

Κασσίμου Χ., Τμηματάρχου 'Υπουργείου 'Εργασίας, *Καραλῆ Α.*, Εἰσηγητοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας. Μελέται ἐργατικοῦ δικαίου (ὑπερωριακὴ ἐργασία μισθωτοῦ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ, ἄδεια τοῦ μισθωτοῦ), σ. 832.

Μπουρνιᾶ Α., Δικηγόρου La methode dugais le code civil de 1804 au point de vue de sources du Droit positif Helénique. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς Revue Helénique de Droit international, σ. 456.

ΣΤ'. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Μπέμπορα 'Αθαν., Δικηγόρου. Δίκαιος ἔπαινος, σ. 999.

Συντάξεως. Μελέται ἐργατικοῦ Δικαίου. Χ. Ι. Κασσίμου, Τμηματάρχου 'Υπουργείου 'Εργασίας, καὶ Α. Ν. Καραλῆ, Εἰσηγητοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας, σ. 832.— 'Ερμηνεία τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος (ἐκδιδομένη τῇ συνεργασίᾳ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὑπὸ καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων 'Αθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης), σ. 1287.

Ζ'. ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ (11ου) ΤΟΜΟΥ ΕΕΔ.

'Επεξήγησις συντετμημένων λέξεων.

'Αλγρ='Αλληλογραφία, Α.Μ.Ε.Δ.='Απόφασις 'Ανωτέρας Μονίμου 'Επιτροπῆς Διαιτησίας, Α.Π.='Απόφασις 'Αρείου Πάγου, 'Απόψ.='Απόψεις ΕΕΔ, Γν. Σ.=Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, Γν. νμθ.=Γνωμοδότησις νομαρχῶν, Ε.='Απόφασις 'Εφετείου, 'Εγγρ. Υ.Ε.='Εγγραφον 'Υπ. 'Εργασίας, 'Εγκ.='Εγκύκλιος, Εἰρ.='Απόφασις Εἰρηνοδικείου ἢ Εἰρηνοδίκου, Εἰσαγ.=Εἰσαγωγικὰ σχόλια, 'Επ. γνμδ.='Επίσημος Γνωμοδότησις Ε.Π.Π. ='Απόφασις Πρωτοδ. 'Επιτρ. Παλ. Πολεμιστῶν, ΝΖ=Νομικὰ Ζητήματα, Νμλγ.=Συγκεντρωμένη νομολογία, Π='Αποφασις Πρωτοδικείου. Πρωτοδίκου ἢ Προέδρου. Παρατ. =Παρατηρήσεις, Π.Ε.Δ.='Απόφασις Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπῆς Διαιτησίας, Σ.Ε.='Απόφασις Συμβουλίου 'Επικρατείας, Σημ.=Σημείωσις.

Α

'Αγαθοεργὰ ἱδρύματα. 'Ημερομίσθιοι μισθωτοὶ τῶν· ὑπαγωγὴ εἰς Ι.Κ.Α., 'Εγκ. σ. 1164. —'Απόλυσις δημοτ. ὑπαλλήλου λόγῳ μετατροπῆς Δημοτικοῦ 'Αγαθοεργοῦ 'Ιδρύματος εἰς Δημόσιον Νοσηλευτικὸν 'Ίδρυμα κατ' Δ.ν. 965|1937· θεώρησις ὡς ἀπολύσεως λόγῳ καταργήσεως θέσεως, Σ. Ε. σ. 571, σ. 1352.

'Αγνοια. Προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα· ἀδιάφορον διὰ προστασίαν ν. 3514, Π 5001, σ. 1017. Βλ. καὶ λ. *Πλάνη*.

'Αγροτικὰ κτήματα. Χαρακτηρισμὸς λατομείων ὡς ἀγροτικῶν κτημάτων, Π 341 σ. 145.

'Αγροτικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

'Αγωγή. Κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ' ἔκτασις ἐφαρμογῆς· στοιχεῖα· μεταβολὴ βάσεως κλπ. Βλ. λ. *'Εργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α', Β', Ε').—'Αναγνωριστική· ἄρθρ. 127 Εἰσαγ. 'Αστικοῦ Κώδικος Α.Ν 2783|1941· ἔννομον συμφέρον, Α.Π. 450 σ. 42, Α.Π. 483 σ. 752, Α.Π.607 σ.1326.—'Αναγνωριστικὴ ἀσυγχώρητον εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ δικαίωμα εἶναι κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν καὶ ἔχει ὁ δικαιοῦχος πρὸς προστασίαν του καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, ἐκτὸς ἂν προβάλλωνται ἰδιαίτεροι λόγοι, Α.Π. 450 σ. 42, Α.Π. 607 σ. 1326, Παρατ. σ. 41.— 'Αναγνωριστικὴ ἢ καταψηφιστική; ('Αρθρον 127 Εἰσαγ. Νόμου 2783|1941), ΝΖ σ. 1336.—'Αναγνωριστικὴ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως ὑπὸ 'Ασφαλιστικοῦ Ταμείου, Α.Π. 450 σ. 42.—'Αναγνωριστικὴ ἠσφαλισμένου κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α. περὶ ὑπαλληλικῆς του ὑπηρεσίας· νόμιμος ἀπευθύνασα τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ Διευθυντοῦ 'Υποκαταστήματος Ι.Κ.Α., Π 488 σ. 752.—'Αναγνωριστικὴ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 31 σ. 581, Νμλγ. σ. 813.—'Ασάφεια· κρίσις δικαστηρίου· ἑρμηνεία ὑπὲρ τοῦ ἐναγοντος καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀγωγῆς, Π 384 σ. 822.—'Ανέλεγκτον κρίσεως δικαστηρίου ὁ ὑπάρξεως περὶ ὡρισμένου ἢ ἀορίστου τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης δικογράφου, Α.Π. 263 σ. 631, Π 1675 σ. 1076.—'Η ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ. Βλ. λ. *'Ανεργία* (παράγρ. Δ').—Σώρευσις ἀντιφατικουσῶν ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ· συνέπειαι· αἴτημα πρὸς κήρυξιν ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου καὶ ἐπιδίκασιν ἀποδοχῶν καὶ σύγχρονον καταβολήν

ἀποζημιώσεως Ν. 2112· ἀκυρότης δικογράφου, Π 58 σ. 545.—Ἀγωγὴ ἀκύρως ἀπολυθέντος περὶ μισθῶν· ἐπικουρικὸν αἴτημα περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920· οὐκ ἀκυρότης δικογράφου ἀγωγῆς, ὡς μὴ περιέχοντος ἀντιρατικὰς βάσεις, Π 1675 σ. 1076, Π 4655 σ. 1147.—Ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας· ἀπαράδεκτον αἴτημα κατὰ συζήτησιν περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, μὴ περιεχόμενον ἐν τῇ ἀγωγῇ, Π 1943 σ. 683.— Δικαστικὸς ἐξαναγκασμὸς πρὸς χορήγησιν τῆς ἀδείας, Π 159 σ. 805, Νμλγ. σ. 1152.—Ἔλλειψις εἰς κοινοποιηθὲν ἀντίγραφον ἀγωγῆς ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου θεωρήσεως διὰ τὴν νόμιμον σήμανσιν κλπ. καὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν ἐνσήμου· οὐκ ἀκυρότης ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Α.Π. 237 σ. 851.— Κατὰ νομικῶν προσώπων· ἀρκεῖ μνεία ὀνόματος, δι' οὗ προσδιορίζονται, μὴ ἀπαιτουμένου καὶ προσδιορισμοῦ φυσικῶν προσώπων ἐκπροσωπούντων αὐτά, Π 8084 σ. 916.—Ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ΝΖ σ. 1177—. Στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων, Α.Π. 517 σ. 1199. Βλ. καὶ λ. *Προθεσμία*.

Ἄδεια ἀπολύσεως. (ν. 2222|1952) Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*.

Ἄδεια ἐργασίας. Ἀλιεργάτου· ἔλλειψις· κῦρος συμβάσεως ἐργασίας, Π 10 σ. 425.—Ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι, ΝΖ σ. 513.— Ἐλεγκτῶν εἰσπρακτόρων λεωφορείων αὐτοκινήτων· ἔλλειψις· συνέπειαι ἐπὶ τῆς συμβάσεως, Π 1394 σ. 1011, Π 59 σ. 1305, Παρατ. σ. 1306.

Ἄδεια μισθωτῶν. Σκοπὸς τῆς κατ' Α.Ν. 539|1945 ἀδείας, Π 159 σ. 805, Νμλγ. σ. 976.—Ἰσχὺς Α.Ν. 539|1945, Νμλγ. σ. 889, ΝΖ σ. 1064, Π 42 σ. 1080.— Τὸ δικαίωμα ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ἐν τῇ διεθνεῖ νομοθεσίᾳ, ΝΖ σ. 1068.— Δικαίωμα ἀδείας μισθωτῶν· σύνοψις νομολογίας ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 539|1945, ΝΖ σ. 889 ἐπ.— Προϋπόθεσις χορηγήσεως ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως, Νμλγ. σ. 812.—Α.Ν. 539|1945· δημοσίας τάξεως· ἀνεπίτρεπτον παρεκκλίσεως δι' ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς συμβάσεως, Εἰσαγ. σ. 10, Π 5807 σ. 10, Νμλγ. σ. 889.— Ἀποδοχαὶ ἀδείας κατ' ἄρθρ. 3 § 2 Α.Ν. 539|1945 τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζομένων· ἀντίθετος ρύθμισις θέματος ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν· ἀκυρότης σχετικῆς διατάξεως, Π 5807 σ. 10, Παρατ. σ. 5.—Ἐφαρμογὴ Α.Ν. 539|1945 καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Π 87 σ. 96, Π 164 σ. 1152.— Σύμβασις ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος· ὡρισμένου χρόνου· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως δι' ἄδειαν, λόγῳ ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|1945, Π 59 σ. 1305, Παρατ. σ. 1306.— Φύσις σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην καὶ ἐφαρμογὴ Α.Ν. 539|1945, Π 2188 σ. 196, Α.Π. 638 σ. 1321, Εἰσαγγ. ἀγόρ. σ. 1322. Βλ. καὶ εἰς λ. *Αὐτοκίνητα*.—Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς Α.Ν. 539|1945 ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων, Π 11235 σ. 207, Contra: Π 164 σ. 1152.— Χορήγησις εἰς ἀπασχολουμένους μισθωτούς, Νμλγ. σ. 976.— Προσωπικοῦ Κοινῶν Ταμείων αὐτοκινήτων, Π 920 σ. 378.— Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 441.—Δικαίωμα ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ καθαριστριῶν, Γν. Σ. σ. 653.—Ἄδεια στρατευθέντος, Νμλγ. σ. 812.— Δικαίωμα ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν μετ' ἀποδοχῶν· προϋποθέσεις· ὑπολογισμὸς χρόνου ἀπασχολήσεως· ἐξαιρέσεις· ἐπεκτάσεις· αὐτουσία παροχὴ τῆς ἀδείας· ἀκυρότης ἀπολύσεως διαρκούσης τῆς ἀδείας· ἔννοια ἀποδοχῶν, ΝΖ σ. 651.— Δυνατότης ἐκβιασμοῦ ἐργοδότου εἰς παροχὴν ἀδείας κατ' ἄρθρ. 882 § 2 Πολιτικῆς Δικονομίας, Π. 159 σ. 805, Νμλγ. σ. 1152.— Δικαίωμα μισθωτοῦ αὐτουσίας ἀδείας κατ' Α.Ν. 539|1945· ἀνεπίτρεπτον ἀποζημιώσεως διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν, Π. 159 σ. 805.— Μὴ χορήγησις ἀδείας· ποινικὴ δίωξις· οὐ καὶ διπλῆ ἀντιμισθία, Νμλγ. σ. 976.— Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 52 διεθνοῦς συμβάσεως ἐργασίας περὶ κανονικῶν κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 830.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας μετ' ἀπόλυσιν κατ' Α.Ν. 539|1945, Π 866 σ. 358, Π 1043 σ. 594, Π 1943 σ. 683, Νμλγ. σ. 895, Π 42 σ. 1080, Π 633 σ. 1147.—...προϋπόθεσις ἡ ἔγκυρος ἀπόλυσις· οὐ δικαίωμα ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει, Π 296 σ. 1153, Νμλγ. σ. 895.— Δήλωσις μισθωτοῦ περὶ παραιτήσεως· ἐν ἀποδείξει καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112· ἐκτίμησις ὡς μὴ ἀφορώσης καὶ ἀποζημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας, Π 866 σ. 358.—Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας· οὐ συνυπολογισμὸς ἐπὶ ἀποδοχῶν τῆς προσθέτου καταβολῆς προσαυξήσεως ἐξ 75 ο|ο δι' ἀργίαν κατὰ Κυριακάς, Π 1043 σ. 594, Π 7487 σ. 1132.—...οὐδὲ δώρων ἑορτῶν Π 633 σ. 1147. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α').— Συμψηφισμὸς καταβληθείσης ἀχρεωστήτως εἰς μισθωτὸν προσαυξήσεως μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καθ' ἡμέρας ἀδείας του, κατ' Α.Ν. 539|1945, Π 7487 σ. 1132.— Ἔγκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ· οὐ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἕνεκα μὴ ληφθείσης ἀδείας, ἣν ἀπήλαυσεν αὐτουσίως· ἀπόλυσις πταίσματι μισθωτοῦ· οὐ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀδείας, Π 1943 σ. 683.— Ἐὰν δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως νόμου περὶ ἀδειῶν, κατὰ τὴν 976|1947 πρᾶξιν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ ἀπολυόμενοι ὑπὸ Δημοσίου ἕνεκεν πταίσματος τῶν μισθωτοί· πότε ἐντὸς τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους δικαιοῦνται οὗτοι νὰ ζητήσωσι τὴν ἄδειάν των, Γν. Σ. σ. 816.—Ἀπόλυσις κατὰ διάρκειαν ἀδείας, ΝΖ σ. 654, Νμλγ. σ. 896.— Ναυτικῶν· δικαίωμα ἀδείας κατὰ ναυτικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῆς 3.3.1951· προϋπόθεσις δικαιώματος· στέρησις ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως, Π 554 σ. 1034.— Κρατήσεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐπὶ ἀποζημιώσεων μισθωτῶν διὰ κανονικὴν ἄδειαν, Ἔγγρ. σ. 1333.

Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός. Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀξίωσις ἀποζημιώσεως βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Π 175 σ. 209, Π 65 σ. 305, Α.Π. 160 σ. 469, Π 22 σ. 959, Π 1926 σ. 960, Π 3107 σ. 961, Π 42 σ. 1080.

Π 24 σ. 1092, Είρ. 3525 σ. 1134, Νμλγ. σ.1154, Π 11233 σ. 1304.—Άκυροι συμβάσεις έργασίας· περιπτώσεις· βλ. λ. *Έργασίας σύμβασις*. — Παροχή μή έπιτρεπομένης έργασίας κατά Κυριακάς· άξίωσις έκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 5653 σ. 91, Π 1407 σ. 479, Α.Π. 240 - 241 σ. 572, Νμλγ. σ. 810, 813, Π 9403 σ. 958, Π 42 σ. 1080.— Παροχή έργασίας υπέρ τάς νομίμους ώρας άνευ άδείας· άξίωσις έκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, Α.Π. 160 σ. 469, Π 1926 σ. 960, Π 42 σ. 1080, Είρ. 3525 σ. 1134.— Άξίωσις τακτικού υπαλλήλου Δήμου (ώρομισθίου) νά άποζημιωθή βάσει του αδικαιολογήτου πλουτισμού δι' έργασιαν καθ' ήμέρας άργίας άβάσιμος· έφαρμογή έπί σχέσεων δημοσίου δικαίου ιδιαιτέρων νομικών κανόνων· μισθοί ιδιωτικών υπαλλήλων, Π 271 σ. 1020.— Άπαγόρευσις έργασίας υπέρ το νόμιμον ώκτάωρον· δικαίωμα μισθωτού εις άπόδοσιν ωφελείας έργοδότου κατ' άρθρον 904 Άστικού Κώδικος· άνεύρεσις της ωφελείας· άμειβομένου του μισθωτού διά μισθού υπέρ τά νόμιμα όρια καλύπτεται διά της διαφοράς ή ωφέλεια έργοδότου έκ της παροχής έργασίας υπέρ το ώκτάωρον, Είρ. 3525 σ. 1134.—Άπαράδεκτον εισαγωγής κατά διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ' άγωγής περί άποζημιώσεως βάσει αρχών αδικαιολογήτου πλουτισμού έκ παροχής έργασίας, Π 5653 σ. 91, Π 5671 σ. 92, Π 11080 σ. 180, Π 175 σ. 209, Π 65 σ. 805, Π 160 σ. 469, Π 1407 σ. 479, Π 89 σ. 537, Π 240—241 σ. 572, Νμλγ. σ.810, 813, Π 44 σ. 808, Π 9404 σ. 958, Π 1926 σ. 960, Π 1207 σ. 961, Π 42 σ. 1080, Π 5435 σ. 1090, Π 24 σ. 1092, Π. 11233 σ. 1304.

Άδίκημα (άστ.). Άποζημιώσεως έπί έργατικών άτυχημάτων· περίπτωσις δυνατού έπιλογής άποζημιώσεως έκ του Άστικού Δικαίου κατ' άρθρ. 16 Ν. 551, Α.Π. 238 σ. 579.— Άφαίρεσις ωφελείας έκ ζημίας· νεώτεραι νομοθετικαί διατάξεις· άποζημίωσις έξ αδικήματος καί συνταξιοδότησις· συμψηφισμός συντάξεως προς άποζημίωσιν έν τώ καταλογισμώ της ζημίας, Α.Π. 188 σ. 583.— Εύθύνη Νομικών Προσώπων έξ αδίκων πράξεων, Είρ. 133 σ. 867.— Παράλειψις υπό έργοδότου άναγγελίας λήξεως συμβάσεως έργασίας ώρισμένου χρόνου·

σ. 182, πρβλ. Παρατ. σ. 127.— Τιμητική προαγωγή κατά Ν.Δ. 1799|1942· απαράδεκτον λόγου ακυρώσεως περί υπερεχής κατά τά ουσιαστικά προσόντα μή προαγθέντος δημοτικού υπαλλήλου, ως πλήττοντος την περί τά ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων κρίσιν, Σ.Ε. 1664 σ. 267. — Ακύρωσις απολύσεως υπό Συμβουλίου Επικρατείας· υποχρέωσις Διοικήσεως εις κρούσκλησιν άκυρος απολυθέντος προς παροχήν υπηρεσιών, Α.Π. 153 σ. 115.—Έκτασις ισχύος και αποτελέσματα ακυρωτικής αποφάσεως Συμβουλίου Επικρατείας, ΝΖ σ. 665.— Ακύρωσις απολύσεως υπό Συμβουλίου Επικρατείας και υποχρέωσις υπαλλήλου εις προσφοράν υπηρεσιών, ΝΖ σ. 665. — Προσβολή αιτήσεως ακυρώσεως επί τω λόγω ότι ο υπογράψας αυτήν δικηγόρος εσετερείτο ορθώς εντολής του εντολέως Συλλόγου, Σ.Ε 505 σ. 757.— Απόλυσις αναγκαστικώς διοριζομένων κατά Ν.Δ. 1799|1942· λόγος και ή ασυμβίβαστος προς ιδιότητα υπαλλήλου διαγωγή· ακύρωσις πράξεως αρμοδίου διοικητικού συλλογικού οργάνου μή αποφανθέντος επί υπάρξεως τοιούτου λόγου, Σ.Ε. 569 σ. 980.— Αναιτιολόγητον αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας· ακύρωσις εκ του λόγου τούτου, Σ.Ε. 882 σ. 1206.

Αιτία. Αναιτιώδης ή καταγγελία συμβάσεως εργασίας· ανυποχρέων αναγραφής λόγου απολύσεως, ΝΖ σ. 59, Π 774 σ. 411, Π 302 σ. 737.

Αιτιολογία. Υπουργικαί αποφάσεις κατά Ν. 28|1944· έλλειψις αιτιολογίας· υπέρβασις εξουσιοδοτήσεως· συνέπειαι, Π 765 σ. 424.— Ειδική αιτιολογησις αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας· έλλειψις· συνέπειαι, Σ.Ε. 1203 σ. 532, Σ.Ε. 882 σ. 1206.—Έλλειψις εν υπ. αποφάσει 58309|1951· συνέπειαι, Π 6267 σ. 130, Π 6455 σ. 131.—Αναίρεσις κατ' άρθρ. 813 Πολ. Δικ.· κρίσις περί βλάβης εκ του διατακτικού της αποφάσεως ασχέτως προς δυσμενή αιτιολογίαν, Α.Π. 350 σ. 1031.

Αιχμάλωτοι. Επιδότησις των εν αιχμαλωσία ευρεθέντων, Έγκ. σ. 1099, 1334.

Ακαταλληλότης. Απόλυσις δι' ακαταλληλότητα και Ν. 2222 περί ελέγχου απολύσεων, ΝΖ σ 1043, 1063, 1119, 1180.

Ακτοπλοϊκαί επιχειρήσεις. Ασφάλισις εις Ταμεία Ανεργίας, Έγκ. σ. 760.

Ακυρότης. Συμβάσεως εργασίας· περιπτώσεις· αξίωσις εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού· ανεφάρμοστον διαδικασίας Ν. Γ ΘΟΔ'. Βλ. λ. *Εργασίας σύμβασις* (Άκυροι ή μη συμβάσεις), *Αδικαιολόγητος πλουτισμός*, *Εργατικαί διαφοραί* (παράγρ. Α'), *Βιβλιάρια*. — Συμβάσεως ανηλίκου κάτω των 14 ετών περί παροχής εργασίας εις βιομηχανικήν επιχείρησιν, Π 176 σ. 209. — Συμβάσεως περί παροχής εργασίας υπηρετρίας κατ' οίκον υπό ανηλίκου· απαγορευτικαί διατάξεις Α. Ν. 759|1937· ακυρότης συμβάσεως ως αντικειμένης εις νόμον δημοσίας τάξεως, Π 3403 σ. 958.— Συμβάσεως εργασίας μετά Δημοσίου μή καταρτισθείσης εγγράφως, Π 3889 σ. 1194, Π 3013 σ. 1239, Π 5435 σ. 1251.— Συμβάσεως εργασίας· ανεφάρμοστον νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Α.Π. 267 σ. 688, Π 1531 σ. 700, Π 715 σ. 864, Π 3403 σ. 958, Π 1926 σ. 960, Π 24 σ. 1092, Π 5500 σ. 1194, Π 3013 σ. 1239, 5435 σ. 1251, Π 11233 σ. 1304. Συμβάσεως εργασίας· ανεφαρμοστον ά.ν. 539|1945, Νμλγ. σ. 892.— Προστασία υπό Νόμου 551 και των εν ακύρω συμβάσει εργασίας τελούντων, Π 10 σ. 934.— Συλλογικών συμβάσεων εργασίας με όρους δυσμενεστέρους των του Νόμου, ΝΖ σ. 5, Π 5807 σ. 10. —Εκ μή τηρήσεως διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 118|1945 εν καταγγελία συμβάσεως εργασίας· φύσις ακυρότητος· συνέπειαι· άγωγη άκυρος απολυθέντος· στοιχεία· προθεσμία άγωγής κλπ. Βλ. λ. *Ανεργία* (παράγρ. Δ', Β'), *Προθεσμία*.—Απόλυσις κατά κατάχρησιν δικαιώματος· ακυρότης. Βλ. λ. *Κατάχρησις δικαιώματος* (παράγρ. Γ').— Απολύσεως κατά παράβασιν Α.Ν. 1803|1951 περί προστασίας συνδικαλιστικών στελεχών, Π 1004 σ. 77, Π 5447 σ. 1129. — Παραιτήσεως μισθωτού από δικαιωμάτων του· ακυρότης συμφωνιών αντιθέτων προς Α.Ν. 539|1945, Ν. 2112, Ν. 3514, Ν. 751|1948, Ν. 1836|1951. Βλ. λ. *Άδεια*, *Ανεργία* (παράγρ. Δ'), *Αποδοχαί* (παράγρ. Ζ'), *Εργασίας σύμβασις*, *Καταγγελία συμβάσεως* (παράγρ. Γ'), *Στράτευσις* (παράγρ. Ζ' Θ'), *Συλλογικαί συμβάσεις*. — Κύρος ατομικών συμβάσεων περί μισθού πέραν των νομίμων ορίων. Βλ. λ. *Αποδοχαί* (παράγρ. Γ'), *Συλλογικαί συμβάσεις*.—Συμβάσεως προσχορήσεως υπαλλήλων εις κανονισμόν με όριον ηλικίας, εφ' όσον δεν λαμβάνεται πρόνοια αποζημιώσεως Ν. 3112, Π 1101 σ. 258, Παρατ. σ. 263.— Συμβάσεως περί παροχής εργασίας καθ' ημέρας υποχρεωτικής αναπαύσεως ή υπέρ το δικτάωρον· συνέπειαι, Βλ. λ. *Κυριακή*, *Υπερωρίαι*.— Συμβάσεως καλυπτούσης παραμονήν εν τη υπηρεσία μετά συμπλήρωσιν ορίου ηλικίας, Α.Π. 343 σ. 734. —Συμβάσεως προσωπικού Κοινού Ταμείου Αυτοκινήτων προσληφθέντος υπό Διαχειριστού Ταμείου· διατυπώσεις νόμου προς σύναψιν δικαιοπραξίας· αι αύται και δι' έγκρισιν αυτής, Π 715 σ. 864.— Δικογράφου εκ σφαιρώσεως αντιφασκουσών αγωγών, Π 58 σ. 545.— Διατάξεως αποφάσεως Επιτροπής Διαιτησίας περί μελλοντικής αυξήσεως ημερομισθίων, Σ.Ε. 1672 σ. 1006.—Υπουργικής αποφάσεως 47178|1951 περί αποδοχών καθαριστριών παρ' οιφδήποτε εργοδότη· σκοπός νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 αναγκαία εκτιμησις οικονομικών δεδομένων, υφισταμένων κατά χρόνον, εφ' ού άρχεται ισχύουσα η ρύθμισις, Σ.Ε. 1313 σ. 758.—Η λύσις της άκύρου συμβάσεως εργασίας, ΝΖ σ. 1065.— Επίκλησις εκ των ύστερων ακυρότητος συμβάσεως εργασίας διά παράβασιν Α.Ν. 516|1948 περί νομιμοφροσύνης, προς υπεκφυγήν των υποχρεώσεων του Ν. 2112· αντίθεσις καλή πίστει, Π 31 σ. 1083.—Ακυρότης αποφάσεως Υπουργού Συγκοινωνίας, μή λαβούσης υπ' όψιν γνώμην υπηρεσιακού συμβουλίου διά κανονισμόν Ο.Τ.Ε.· ακυρότης διατάγματος κυρωτικού κανονισμού προσωπικού Ο.Τ.Ε., Σ.Ε. 1821 σ. 1318. Βλ. και λ.

Αίτησις ἀνυρώσεως, Νόμισμα, Συλλογικαὶ διαφοραί κλπ.

Ἁλευρόμυλοι. Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Ἁλιεργάται. Κῦρος συμβάσεως ἁλιεργάτου καὶ ἐν ἐλλείψει ἀδείας ἁλιείας κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 2078|1939· ἐργαζόμενοι εἰς ἰχθυοτροφεῖα τεχνίται καὶ ἀνειδίκευτοι ἐργάται (ἁλιεργάται)· οὐχ ἐργάται δώρων· δικαίωμα δώρου ἑορτῶν ὑ.π. 67890|1951, Π 10 σ. 125.

Ἁλλαντοποιΐα. Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖα Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Ἁλληλέγγυον. Ὅρος ἁλληλεγγύου εὐθύνης πλειόνων ἐργοδοτῶν εἰς καταβολὴν μισθοῦ ἢ ρητὴ συμφωνία· ἔννοια ἄρθρ. 480 Ἀστ. Κώδ., Π 643 σ. 356, Νμλγ. σ. 811.—Ἀποτίμησις ὑπηρεσιῶν ὑπηρετρίας κατὰ δικαίαν κρίσιν· ὑποχρέωσις εἰς ὁλόκληρον καὶ διαιρετὸν ἑνοχῆς· ἄρθρον 480 Α.Κ., Π 3593 σ. 1021.

Ἁλλοδαποί. Ἐργασία ἐν Ἑλλάδι, ΝΖ σ. 513.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 2054|1952 περὶ ἐπιδοτήσεως στρατευομένων, Ἔγκ. σ. 707.— Παροχαὶ ἀνεργίας Ι.Κ.Α.· ἄδεια ἐργασίας, Ἔγκ. σ. 1226. — Καταβολὴ βοηθήματος τοκετοῦ εἰς ἀσφαλισμένην τεκοῦσαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, Νμλγ. σ. 1159.

Ἁλωνιστικὰ συγκροτήματα. Ἀσφάλισις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων· τὶς ἕδρα ἐπιχειρήσεως, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 932, Ἔγκ. σ. 933.

Ἁμαξαγωγεῖς. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Ἁμέλεια. Ἐργοδότου καὶ ἐργατικὸν ἀτύχημα· συνέπειαι μετὰ Ν. 1846|1951, ΝΖ σ. 3.—Ἀμελὴς ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας· αὐτὴ μόνον κατὰ Ν. 2112 ἄξιμος διὰ τὸν ἐργοδότην καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Π 4655 σ. 1147.

Ἁμερικανοί. Ἐργολαβίαι· προσωπικόν· Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 765.— Μισθωτοὶ ὀργανώσεων — μελῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 765.— Διοίκησις Οἰκονομικῆς Συνεργασίας Ἀποστολῆς Ἑλλάδος· ἀναστολὴ ἀδειῶν προσωπικοῦ διὰ τὸ ἔτος 1948, ΝΖ σ. 890.— Ὑποκατάστασις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς τὰς ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Κοινοπραξίας Ἑταιριῶν Ἄτκινσον-Νερίτ-Πάρκ ὑποχρεώσεις· ἐπέλευσις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς ἐργάτην ἔργων τῆς ἄνω Κοινοπραξίας· ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ Ν. 551 καὶ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον· προθεσμία ἀγωγῆς, Π. 621 σ. 919. — Αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων θεωρίαι ἐν τῷ δικαίῳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, Μελ. σ. 289.

Ἁμμοχάλικα. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Ἀμοιβαί. Ἠθικαὶ καὶ ὑλικοὶ προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 441. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί, Δικηγόροι.*

Ἀμφιβολία. Ἐξόλογος διαδίκου· συμψηφισμὸς δικαστικῆς δαπάνης, Π 4528 σ. 848. —Ἐξόλογος ἐργοδότου περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως· αὐτὸ ἀνυρότης καταγγελίας, Α.Π. 46 σ. 528, Α.Π. 265 σ. 622.

Ἀναγγελία. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β', Δ'). Ἐργατικοῦ ἀτυχήματος· παράλειψις· συνέπειαι, Π. 334 σ. 1029, Παρατ. σ. 1029.

Ἀναγκαστικαὶ σχέσεις ἐργασίας. Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις* (παράγρ. Θ').

Ἀναγνώρισις. Γνωμοδότησις Ὁλομελείας Νομικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναγνωρίσεως ἀπαιτήσεως ἀπολυθέντος καὶ ἀποδοχῆ αὐτῆς ὑπὸ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν· σύναψις οὕτω συμβάσεως ἀναγνωρίσεως κατ' ἄρθρ. 873 Α.Κ., Α.Π. 152 σ. 415.— Περίπτωσις ἀναγνωρίσεως παρὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαιτήσεως δημοσίου ὑπαλλήλου, ἕνεκα ἀποζημιώσεως μισθῶν κλπ.· παραγραφὴ μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως, Α.Π. 152 σ. 415.— Ἀνυρότητος ἀπολύσεως· τρόπος· χαρακτὴρ ἰσχυρισμῶν ἐργοδότου περὶ καταγγελίας καὶ μισθωτοῦ περὶ ἀνυρότητος ταύτης· ἔνστασις· ἀντένστασις· βάρος ἀποδείξεως, Παρατ. σ. 31.

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή. Βλ. λ. *Ἀγωγή, Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α').

Ἀναγωγή. Δικαίωμα ἀναγωγῆς μεταξὺ πλειόνων συνοφειλετῶν κατ' ἄρθρ. 487 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 820 σ. 482.

Ἀναδρομικάτης. Διαιτήσεως ἄρθρ. 3 § 7 Α.Ν. 1836|1951 περὶ συμψηφισμοῦ ἀριθμοῦ προσληφθέντων, κατόπιν διαγωνισμοῦ, οἰκειοθελῶς παρ' ἐπιχειρήσεων, Σ.Ε. 1460 σ. 44, Σ.Ε. 144 σ. 517.—Ἀναδρομικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν καὶ ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος, ΝΖ σ. 169.— Ἐπέλευσις Α.Ν. 1801|1951· ἐπανεξέτασις δι' αὐτοῦ διαιτητικῶν ἀποφάσεων καὶ ἰσχὺς αὐτῶν οὐχὶ ἀναδρομικῶς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς νέας διαιτητικῆς ἀποφάσεως, Π 10454 σ. 189.—Σύστασις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἐργατοτεχνιτῶν δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν διὰ κανονιστικοῦ Διατάγματος, μὴ τυχόντος ἐπεξεργασίας ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἀνίσχυρον ἀναδρομικῆς κυρώσεως διὰ Ν. 1731|1951, Σ.Ε. 1564 σ. 282.—Ἀπαλλακτικὴ ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπὸ ἐπιδομάτων στρατευθέντος, Γν. Σ. σ. 551.— Διάταξις ἄρθρ. 3 ν.δ. 8|11 Μαΐου 1946· ἰσχύουσα προθεσμία ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· οὐκ ἀναδρομικότης, Α.Π. 335 σ. 736.—Ἀνακλητικῆς πράξεως Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ· ἐφαρμογὴ ἀρχῶν διοικ. δικαίου περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος ἀνακλήσεως πράξεως πλημμελοῦς· μὴ ἀνατροπὴ δεδικασμένου διὰ τὰς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως ἀξιώσεις, Π 3962 σ. 849, Π 1846 σ. 1149.—Ἀναδρομικὴ καταβολὴ διαφορᾶς ἡμερομισθίων μισθωτῶν Μετοχ. Ταμείου Στρατοῦ, Γν. Σ. σ. 873, Σημ. σ. 875. — Κύρωσις Ἰδρυτικοῦ Διατάγματος τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν διὰ τῆς 324|1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ν. 1731|1951· νομοθετικὸς ἔγκυρος μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως, Α.Π. 436 σ. 1135.— Ἑρμηνευτικὴ διάταξις ἄρθρ. 12 § 1 ἐδάφ. β' Α.Ν. 1836|1951· κατάληψις ὑπ' αὐτῆς καὶ

ἐκκρεμῶν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου δικῶν, Α.Π. 562 σ. 138, Α.Π. 500 σ. 140, Α.Π. 314 σ. 668, Α.Π. 527 σ. 1202.

Ἀναθεώρησις. Τιμῶν ἡμερομισθίων ἐργολαβιῶν δημοσίων ἔργων λόγῳ καταβολῆς δώρου ἑορτῶν εἰς ἐργατοτεχνίτας, Π 979 σ. 96. —Καθυστερουμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, Α.Π. 436 σ. 1135.—Ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β'), *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.—Ἀναπροσαρμογὴ συντάξεων διὰ διοικητικῶν πράξεων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως σχετικοῦ Ν. 19|1944, Σ.Ε. 1583 σ. 970.—Ἀναπροσαρμογὴ ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ΝΖ σ. 399, ΝΖ σ. 456, Α.Π. 236 σ. 582.

Ἀναίρεσις (πολ. δικ.). Βλ. καὶ λ. *Ἀνέλεγκτον*. Κατὰ τίνων ἀπευθύνεται, Α.Π. 577 σ. 1315.—Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀπαλλαγὴ τελῶν καὶ παραβόλου, Α.Π. 20 σ. 244.—Ἑκατέρου τῶν διαδίκων· συνεκδίκασις λόγῳ συναφείας, Α.Π. 160 σ. 469.—Δικαίωμα διαδίκου πρὸς ἀναίρεσιν κατ' ἄρθρ. 813 Πολιτικῆς Δικονομίας βλαπτικῶν δι' αὐτοὺς ἀποφάσεων· κρίσις περὶ βλάβης ἐκ τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως ἀσχέτως πρὸς δυσμενῆ αἰτιολογίαν, Α.Π. 350 σ. 1031.—Ἀπόρριψις ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μετὰ συμψηφισμόν· ἔλλειψις δικαιώματος ἀναιρέσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, Α.Π. 350 σ. 1031.—Συγχωρητὸν ἀναιρέσεως ἀποφάσεων κατ' ἄρθρ. 812 Πολιτ. Δικονομίας· ἀπαράδεκτος ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεως πρώτου βαθμοῦ ἐργατικῆς διαδικασίας Ν. Γ'ΦΟΔ', ἐφ' ὅσον, συγχωρουμένης ἐφέσεως, δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι κατέστη αὐτὴ τελεσίδικος, Α.Π. 524 σ. 1205.—Ψευδὴς ἑρμηνεία καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ νόμου· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 456 σ. 74, Α.Π. 500 σ. 140, Α.Π. 18 σ. 243, Α.Π. 74 σ. 311, Α.Π. 124 σ. 524, Α.Π. 296 σ. 644, Α.Π. 346 σ. 725, Α.Π. 344 σ. 747, Α.Π. 458 σ. 1126, Α.Π. 617 σ. 1324, Α.Π. 607 σ. 1326 κλπ.—Λόγος ἀναιρέσεως ἀφορῶν ὑπαγωγὴν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὸν οἰκεῖον νομικὸν κανόνα· συνιστᾷ τὸν λόγον ἀναιρέσεως ἄρθρ. 807 § 17 Π.Δ., Α.Π. 636 σ. 1331, Εἰσαγγ. Ἀγορ. σ. 1322.—Ἀμφισβήτησις κρίσεως δικαστηρίου περὶ τὴν ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν νομοθετικοῦ ὁρισμοῦ· ἐσφαλμένον κρίσεως Δικαστηρίου· λόγος ἀναιρέσεως ἄρθρου 807 ἐδ. 17 Πολ. Δικ., Α.Π. 103 σ. 370, Παρατ. σ. 457.—Διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν νόμου· ἀοριστία λόγου μὴ καθορίζοντος τὰς προσβληθείσας διατάξεις, Α.Π. 448 σ. 20, Α.Π. 501 σ. 88.—Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν ἐπουσιώδους ἰσχυρισμοῦ· οὐ λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 484 σ. 30, Α.Π. 562 σ. 138, Α.Π. 129 σ. 522, Α.Π. 263 σ. 631.—Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν οὐσιώδους ἰσχυρισμοῦ· λόγος ἀναιρέσεως· παραπομπὴ εἰς ἰσόβαθμον καὶ ὁμοειδὲς δικαστήριον, Α.Π. 267 σ. 639.—Κήρυξις ἀπαραδέκτου παρὰ τὸν νόμον· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 43 σ. 315.—Ὑπὲρ τοῦ νόμου· δὲν παραβλάπτει τὰ δίκαια τῶν διαδίκων, Α.Π. 105 σ. 353.—Ὑπέρβασις καθηκόντων πολιτικοῦ δικαστηρίου καὶ ἁρμοδιότης Ὁλομελείας Ἀρείου Πάγου· ἔννοια ἄρθρου 808 § 1 Πολιτικῆς Δικονομίας, Α.Π. 103 σ. 370.—Ἐσφαλμένη κήρυξις ἁρμοδιότητος· λόγος ἀναιρέσεως (ἄρθρ. 807 § 4 Πολ. Δικ.)· παραπομπὴ εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, Α.Π. 159 σ. 478, Α.Π. 240—241 σ. 572.—Ὕπαρξις λόγου ἀναιρέσεως ἐπὶ προσωπικῆς ἁρμοδιότητος μόνον ἐὰν τὸ δικαστήριον ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον καὶ οὐχὶ ἐὰν ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἁρμόδιον, Α.Π. 348 σ. 742.—Ἔρευνα στηριζομένη ἐπαρκῶς διατακτικόν· ματαία ἔρευνα λόγου πλήσσοντος ἐπάλληλον αἰτιολογίαν, Α.Π. 452 σ. 17, Α.Π. 484 σ. 30.—Ἀπαράδεκτον λόγου τὸ πρῶτον προτεινομένου ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ μὴ ἀναγομένου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, Α.Π. 484 σ. 30, Α.Π. 20 σ. 244.—Παραδεκτὴ πρότασις τὸ πρῶτον ἐνώπιον Ἀρείου Πάγου ἰσχυρισμοῦ Δημοσίου περὶ ἀκυρότητος συμβάσεως ἐκ μὴ τηρήσεως τοῦ Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης», ὡς ἀναγομένου εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, Α.Π. 132 σ. 414.—Ἀπαράδεκτον λόγου ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προβάλλεται ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς προεβλήθη ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, Α.Π. 132 σ. 414, Α.Π. 130 σ. 619.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν νόμου· παραπομπὴ εἰς Β' Τμῆμα διὰ κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, Α.Π. 47 σ. 265, Α.Π. 128 σ. 351, Α.Π. 190 σ. 587.—Διαφωνία τμημάτων· παραπομπὴ εἰς Ὁλομέλειαν, Α.Π. 471 σ. 89, Α.Π. 384 σ. 850.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως· ἐπάνοδος διαδίκων εἰς τὴν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως κατάστασιν, Α.Π. 180 σ. 587, Α.Π. 314 σ. 669, Α.Π. 395 σ. 796, Α.Π. 436 σ. 1135, Α.Π. 581 σ. 1298, Α.Π. 564 σ. 1317.

Ἀναίρεσις (ποιν. δικ.). Ἀναίρεσις βουλεύματος δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν ἢ ἑρμηνείαν οὐσιαστικῆς διατάξεως· οὐ παραπομπή· ἐφαρμογὴ ἄρθρου ὑπὸ Ἀρείου Πάγου καὶ ἀπαλλαγὴ ἐν μὴ ὑπάρξει κολασίμου πράξεως, Α.Π. 493 σ. 142.—Ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ καὶ ἑρμηνεία οὐσιαστικοῦ ποιν. νόμου· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 416 σ. 141.

Ἀναιτιολόγητον. Βλ. λ. *Αἰτιολογία*.

Ἀνάκλησις. Ὑπὸ Δικαστηρίου παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως κατ' ἄρθρ. 189 Πολ. Δικ., Α.Π. 450 σ. 12.—Ἀποφάσεως περὶ συνταξιοδοτήσεως ὡς μὴ συντρεχουσῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως· ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου διοικητικῶν πράξεων καὶ ἔκτασις ἐπιτρεπτοῦ ἐλέγχου· δικαίωμα ἀνακλήσεως διοικητικῶν πράξεων, Π 483 σ. 752.—Συντελεσθείσης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· δὲν ἐπιτρέπεται, Π 6509 σ. 841.—Ἀνάκλησις πράξεως διορισμοῦ προσώπου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου· ἐφαρμογὴ ἀρχῶν διοικητικοῦ δικαίου περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος ἀνακλητικῆς πράξεως πλημμελοῦς· ἔκτασις ἀποτελεσμάτων, Π 3932 σ. 819, Π 1846 σ. 1149.—Ἀπολύσεως ὑπαλλήλου ὡς μὴ νομιμόφρονος· δικαίωμα μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας διανυθέντα χρόνον, Π 11067 σ. 1248.—Ἔλλειψις ἐξουσίας Συμβουλίων Α.Ν. 1836|1951 δι' ἀνά-

κλησιν ἀποφάσεως αὐτῶν περὶ ἀντικαταστάσεως· παράνομος ἀνείθετος ἀνακλητικὴ πρᾶξις, Π 3663 σ. 1256.— Ἀποφάσεως Ταμείου Ἀσφαλ. Ναυτικῶν Πρακτόρων περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ὡς παρανόμου εὔλογος χρόνος δι' ἀνάκλησιν παρανόμων διοικητικῶν πράξεων, Σ.Ε. 247 σ. 1361.

Ἀνακοπή. Κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως δι' εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.· ἁρμοδιότης καὶ οὐσιαστικὴ ἔρευνα τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων. Π 146 σ. 1140, Παρατ. σ. 1141.

Ἀνανέωσις. Ἀνεφαρμοστον ἄρθρ. 671 Α.Κ. περὶ ἀνανεώσεως συμβάσεως ἐκ τῆς παραμονῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, Α.Π. 343 σ. 754.

Ἀνάπαυσις. Βλ. λ. *Κυριακή*.

Ἀνάπηροι. Βλ. καὶ λ. *Νεοπολεμιστοί, Στράτευσις* (παράγρ. Θ). Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, Γν. Σ. σ. 336, 549, 1212, ΝΖ σ. 439.— Σχέσις ἐργασίας καὶ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. θεραπαινίδων ἀναπήρων πολέμου, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1096.

Ἀναπροσαρμογή. Βλ. λ. *Ἀναθεώρησις*.

Ἀναρμοδιότης. Βλ. λ. *Ἁρμοδιότης*.

Ἀναστολή. Ἐπιδόματος ἀνεργίας Ι.Κ.Α. ἐπὶ λήψεως συντάξεως ἢ ἐπιδόματος παρ' Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου, Ἔγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 159, Ἔγκ. σ. 1224.— Παραχαὶ κλάδου συντάξεων Ι.Κ.Α.· ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιουμέναι ὑπὸ συνταξιούχου κατὰ χρόνον ἀναστολῆς συντάξεως του, Ἔγκ. σ. 334.— Ἐκτελέσεως ἀποφάσεων κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν. Βλ. λ. *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις*.— Ἐργασίας κεραμοποιῶν, Π 1735 σ. 754, Παρατ. σ. 755, Νμλγ. σ. 1151.— Διοικητικῆς ἐκτελέσεως· ἁρμοδιότης· ὅροι, Παρατ. σ. 1311, πρβλ. Π 646 σ. 1308. Βλ. καὶ λ. *Πυραγορφή*.

Ἀνέλεγκτον. Ἐκτιμήσεως πραγμάτων ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας, Α.Π. 149 σ. 12, Α.Π. 448 σ. 20, Α.Π. 562 σ. 138, Α.Π. 55 σ. 254, Α.Π. 49 σ. 526, Α.Π. 151 σ. 531, Α.Π. 295 σ. 625, Α.Π. 337 σ. 729, Α.Π. 526 σ. 1264.— Ἐκτιμήσεως ἐγγράφων, Α.Π. 452 σ. 17.— Ἐκτιμήσεως ἀποδείξεων, Α.Π. 452 σ. 17, Α.Π. 559 σ. 178, Α.Π. 139 σ. 518, Α.Π. 263 σ. 631, Α.Π. 391 σ. 728.— Ἐκτιμήσεως περιεχομένου ἀποφάσεως, Α.Π. 484 σ. 80.— Κρίσεως δικαστηρίου οὐσίας περὶ παραιτήσεως, Α.Π. 482 σ. 43, Α.Π. 601 σ. 88.— Κρίσεως δικαστοῦ περὶ τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῶν ἀποδείξεων εἰθισμένου μισθοῦ ἀναγκαστικῶς διοριζομένων δικηγόρων κατὰ ἀ.ν. 1836|1951, Α.Π. 562 σ. 138.— Κρίσεως δικαστηρίου οὐσίας περὶ τῆς ὑπάρξεως δεδικασμένου, Α.Π. 46 σ. 528.— Κρίσεως περὶ τοῦ ὁρισμένου ἢ ἀορίστου τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης δικογράφου, Α.Π. 263 σ. 631, Π 1675 σ. 1076.— Ὑπὸ δικαστηρίων τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ κατεπείγοντος πρὸς ἔκδοσιν ἀναγκ. νόμου, Π. 5661 σ. 648.

Ἀνεπάρκεια. Ἀπόλυσις δι' ἀνεπάρκειαν καὶ Ν. 2222 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων, ΝΖ σ. 1043, 1063, 1119, 1180.

Ἀνεργία. (Ν. 118|1945, Ν.Δ. 1255|1949, Α.Ν. 1846|1951). *Α'. Γενικὰ· προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς Ν. 118|1945*. Σκοπὸς Ν. 118|1945, Π 193 σ. 189.— Σκέψεις ἐπὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Σημ. σ. 568.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας (παράθεσις σχετικῶν νομοθετικῶν κειμένων), ΝΖ σ. 100.— Κύκλος μισθωτῶν ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸ ν.δ. 1255|1949 καὶ συνεπῶς εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1946, Α.Π. 88 σ. 13, Π 193 σ. 319, Α.Π. 157 σ. 474, Α.Π. 297 σ. 646, Α.Π. 391 σ. 728, Α.Π. 343 σ. 754, Π 1046 σ. 744, Π 646 σ. 1308, Παρατ. σ. 1310.— Ἀσφαλιζόμενα εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας πρόσωπα, ἀπὸ τῆς συστάσεως του μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συγχωνεύσεως διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, Ἔγκ. σ. 760.— Προϋπόθεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας μετὰ τὸ ν.δ. 1255|1949 καὶ ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἄλλῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Π 88 σ. 13, Α.Π. 484 σ. 80, Α.Π. 157 σ. 474, Α.Π. 391 σ. 728, Α.Π. 343 σ. 754, Π 1046 σ. 744.— Ἀνεξαρτήτως ἐγγραφῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., Π 1046 σ. 744.— Ἀνεξαρτήτως εἴδους συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὁρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, Α.Π. 157 σ. 474.— Προϋπόθεσις ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ εἰς περιφερείας, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Π 88 σ. 13, Π 26 σ. 112, Α.Π. 157 σ. 474, Α.Π. 391 σ. 728, Α.Π. 343 σ. 754, Π 1046 σ. 744.— Ἀδιαφόρων ποῦ εὑρίσκει ἡ ἐπιχείρησις ἐπὶ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως κατ' ἀνεργίας ἐν τῷ τόπῳ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, Π 88 σ. 13.— Κύκλος ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. προσώπων μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, Ἔγκ. σ. 102, Ἔγκ. σ. 103, Α.Π. 157 σ. 474, Π 5636 σ. 202, Π 192 σ. 319, Π 26 σ. 112, Π 1410 σ. 477, ΝΖ σ. 660.— Διατήρησις, δι' ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951, ἐν ἰσχύϊ ἄρθρου 9 Α.Ν. 118|1945 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, Π 26 σ. 112.— Παύσις μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 τοῦ κατὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 κριτηρίου ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας· ἐφαρμογὴ μόνον Ν. 2112|1920, Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἢ ἄρθρου 669 Α.Κ. εἰς περίπτωσιν μὴ ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας, Π 26 σ. 112.— Διεύρυνσις δι' Α.Ν. 1846|1951 κύκλου ἀσφαλιζομένων· ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐξηρτημένη ἐργασία παρέχηται κατὰ κύριον ἢ οὐ ἐπάγγελμα· πραγματοποίησις ὅμως ἀσφαλίσεως κατὰ χρόνον καὶ διαδικασίαν δι' ἐκδοθησομένου κανονισμοῦ· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ ἀρτοποιοῦ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, παρέχοντος παρέργως ἐξηρτημένην ἐργασίαν, Π 192 σ. 319.— Ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας· τύχη τούτων μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, Ἔγκ. σ. 103, Π 5636 σ. 202, Γν. Σ. Ι.Κ.Α.

σ. 704, Έγγρ. σ. 981, Π 646 σ. 1308, Παρατηρ. σ. 1310.— Προσωπικόν Όργαν. Διαχειρίσεως Συμμαχικού Υλικού (Ο.Δ.Σ.Υ.)· εξαίρεσις υπαγωγής εις Α.Ν. 118|1945 και της κατά το άρθρ. 9 αυτού καταγγελίας συμβάσεως εργασίας· διατήρησις εν ισχύι εξαιρέσεως και μετά Α.Ν. 1846|1951 περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Π 5636 σ. 202.—Εξαίρεσις της εις το Ταμείον Ανεργίας και Ι.Κ.Α. ασφαλίσεως υπαλλήλων και εργατών Εταιρίας Χένρυ Μπούτ και Υιοί· απαλλαγή έπιμένουσα και υποχρεώσεως τηρήσεως διατυπώσεων άρθρ. 9 §§ 1 και 3 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, Α.Π. 302 σ. 676.—Υπαγωγή εις ασφάλισιν Ι.Κ.Α. και των απασχολουμένων εις τα έργα του προγράμματος «Πρόνοια διά της εργασίας». Έγγρ. σ. 981.— Εξαίρεσις υπαγωγής εις Ταμείον Ανεργίας των ησφαλισμένων κατά του κινδύνου ανεργίας εις άλλους ασφαλιστικούς Οργανισμούς κατά Ν.Δ. 1255|1949 και επομένως και της κατά το άρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας συμβάσεως αυτών, Π 1521 σ. 677, Π 2811 σ. 678.— Μή υπαγωγή εις Ταμείον Ανεργίας κατά Ν.Δ. 1255|1949 μισθωτών ημερησίων εφημερίδων Αθηνών—Πειραιώς—Θεσσαλονίκης· τήρησις όμως διαδικασίας απολύσεως κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945 έναντι Ταμείου Συντάξεων, κατά Ν.Δ. 1126|1946, διατηρηθέν εν ισχύι και μετά Ν.Δ. 1255|1949· άκυρότης άλλως απολύσεως, Π 1521 σ. 677, Π 2811 σ. 678, Π 5462 σ. 1190. — ...αύ και υποχρέωσις όμως καταβολής αποζημιώσεως Ν. 2112, ήν δσον έγένετο έγκαίρως κατ' άρθρ. 1 και 3 Ν. 2112 προειδοποιήσις, Π 5462 σ. 1190. Contra: Εισαγ. σ. 1180.— Υπαγωγή και τραπεζιτικών εις Ν. 118|1945, Α.Π. 481 σ. 30.— Ανεφάρμοστον Ν. 118|1945 έπι προσωπικού Σ.Ε.Κ. και Σ.Π.Α.Π. κατά το Ν.Δ. 648|1948 και μετά το Ν.Δ. 1255|1949· ανεφάρμοστον επομένως και άρθρ. 9 Ν. 118|1945, Α.Π. 494 σ. 85, Π. 646 σ. 1308, Παρατ. σ. 1310.— Υπαγωγή εις ασφάλισιν Ι.Κ.Α. και των ασχολουμένων εις γεωργικάς, δασικάς και κτηνοτροφικάς εργασίας, Έγκ. σ. 104 και σ. 436. — Καταγγελία συμβάσεως εργασίας γεωργικών εργατών, ΝΖ σ. 666.— Εφαρμογή Ν. 118|1945 και επί Κοινωφελών Ιδρυμάτων άπό ισχύος Ν.Δ. 1255|1949· εφαρμογή και επί προσωπικού Φυματιολογικού Ινστιτούτου Σισμάνογλου· έννοια ειδικού Α.Ν. 836|1948, Α.Π. 563 σ. 133.—Υπαγωγή εις ασφάλισιν κατ' ανεργίας και προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων διά της 20516|1948 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας· κατάργησις διά 303|1946 πράξεως Υπουργικού Συμβουλίου άρθρ. 2 Ν. 291|1943 περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων, Α.Π. 121 σ. 534.— Μή υπαγωγή επιχειρήσεων λατομείων εις Ν. 118|1945 πρό του Ν.Δ. 1255|1949· υπαγωγή μετά το Ν.Δ. 1255|1949, Π 341 σ. 145.—Εφαρμογή επί εφημεριδοπωλών προσληφθέντων υπό υποπρακτορείου εφημερίδων διά διανομήν εφημερίδων, Π. 643 σ. 356.—Ασφάλισις εις κλάδον ανεργίας Ι.Κ.Α. προσωπικού Ταμείων Αλληλοβοηθείας, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 433.— Ανεφάρμοστον άρθρ. 9 Ν. 118|1945 επί εργατών προσλαμβανομένων παρ' Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς, Α.Π. 125 σ. 529. — Εφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118|1945 και επί Γεωργικών Συνεταιρισμών, Α.Π. 235 σ. 574.— Επέκτασις Ν. 118|1945 επί εμπορικών επιχειρήσεων· έννοια τούτων· ανεφάρμοστον επί συνεταιρισμών, Νμλγ. σ. 977.— Επέκτασις Ν. 118|1945 διά Ν. Δ 8.5 1946 και επί εμπορικών επιχειρήσεων· υπαγωγή και των μή εγγεγραμμένων εις τα μητρώα οίκείου επιμελητηρίου, εκείνων, περί ών ήθελεν αποφανθή το διοικητικόν συμβούλιον του Ταμείου Ανεργίας, Α.Π. 263 σ. 631.— Φύσις σχέσεως οδηγού αυτοκινήτου (ταξί) προς ιδιοκτήτην και εφαρμογή άρθρ. 9 Ν. 118|1945, Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα* (εν αρχή).

Δημόσιον, Δήμοι, Νομικά Πρόσωπα: Υπαγωγή εις Ν. 118|1945 των εν συμβάσει εξηρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αδιάφορον άν εργοδότης είναι φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον οιουδήποτε είδους ή το Δημόσιον και άν υπάρχη το στοιχείον της εκμεταλλεύσεως ή επιχειρήσεως, Α.Π. 157 σ. 474, Α.Π. 297 σ. 646, Α.Π. 391 σ. 728, Π 1046 σ. 744.— Απαλλαγή Δημοσίου κατ' άρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 μόνον υποχρεώσεως αναγγελίας ούχι και λοιπών διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 118|1945 ώς καταβολής αποζημιώσεως, Π 3013 σ. 1239, Π 10487 σ. 1303. Contra: Π 1943 σ. 683.— Περιέλευσις εγχωρίων περιουσιών εις το Δημόσιον· τύχη συμβάσεως εργασίας προσωπικού· άκυρότης απολύσεως εκ μή τηρήσεως διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 4667 σ. 837.— Υπαγωγή εις υποχρέωσιν τηρήσεως διατυπώσεων άρθρου 9 Ν. 118|1945 και των Δήμων μετά το Ν.Δ. 1255|1949, προκειμένου περί σχέσεων ιδιωτικού δικαίου, Α.Π. 297 σ. 646, Π 163 σ. 189, Α.Π. 575 σ. 1300.— Εφαρμογή άρθρ. 9 Ν. 118|1945 επί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας εκτάκτου ημερομισθίου εργάτου συνεργείων καθαριότητος Δήμου· ρύθμισις υπό ιδιωτικού δικαίου· ανεφάρμοστον Β.Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 και έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως εξ αυτού· εφαρμογή άρθρ. 669 Α.Κ., Π 5008 σ. 1015.— Σχέσις οδηγού αυτοκινήτου, προσληφθέντος υπό Δήμου, προς επάνδρωσιν των συνεργείων αυτού μή ομόσαντος όρκον και μή δημοσιευθέντος του διορισμού του εις Εφημερίδα της Κυβερνήσεως· σχέσις ιδιωτικού δικαίου· εφαρμογή Ν. 118|1945, Α.Π. 575 σ. 1300.— Υπαγωγή εις ασφάλισιν και μισθωτών Ο.Α.Ε.Π., Α.Π. 391 σ. 728.

Συμβάσεις ωρισμένου χρόνου: Υποχρεωτική και επί ωρισμένου χρόνου συμβάσεως εργασίας ή έγγραφος αναγγελία λήξεως αυτών· παράλειψις· συνέπεια μόνον ποιναί κυρώσεις και ούχι ή άκυρότης, Α.Π. 343 σ. 734, Είρ. 133 σ. 867, Π 554 σ. 1013, Π 5881 σ. 1276.— Παράλειψις εργοδότου προς αναγγελίαν λήξεως συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου· υποχρέωσις προς

ἀποζημίωσιν κατὰ τὸ περὶ ἀδικοπραξίας καὶ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 914 Α.Κ.· ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰ δύο ἑκατομμύρια· διαδικασία μικροδιαφορῶν, Κέρ. 133 σ. 867.—Συμβάσεις ἐφ' ὡρισμένου χρόνου· δικαίωμα ἐργασίας μισθωτοῦ· λῆξις χρόνου καὶ ὑποχρέωσις ἀναγγελίας πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, Π 551 σ. 1013.— Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐκ τοῦ εἴδους καὶ σκοποῦ παρεχομένων ὑπηρεσιῶν· λῆξις διὰ πέρατος ἔργου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945· περίπτωσις προσλήψεως μισθωτοῦ διὰ ραψὴν ὡρισμένων ἐνδυμασιῶν, Π. 5881 σ. 1278.— Συμβάσεις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας· λῆξις αὐτοδικαίως διὰ συμπληρώσεως ὁρίου, μὴ ἀπαιτουμένης καταγγελίας· ἀμεταβλήτων τούτων καὶ διὰ Ν. 118|1945, Α.Π. 348 σ. 764, Α.Π. 854 σ. 781, Α.Π. 337 σ. 729, πρβλ. Α.Π. 315 σ. 733, Α.Π. 594 σ. 1317.—Ἀνυπόχρεον ἀναγγελίας τερματισμοῦ ἐργασιακῆς σχέσεως λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945· δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π. 166 σ. 1266.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς, Α.Π. 484 σ. 30, Π 1713 σ. 539, Ἐγκ. σ. 983.— Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας πρὸ λήξεως τοῦ χρόνου· οὐ καὶ καταβολὴ ἀποζημιώσεως, Εἰσαγ. σ. 39. — Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· καταγγελία πρὸ λήξεως διὰ σπουδαῖον λόγον κατ' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἀναγγελία κατ' ἄρθρ. 9 § 3 Ν. 118|1945· ἐφαρμογὴ ἄλλως ἀστικῶν συνεπειῶν ἄρθρ. 669 καὶ 606 Α.Κ., Π 1410 σ. 477, Παρατ. σ. 476.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου τῆς διατάξεως ἄρθρ. 9 § 9 Α.Ν. 118|1945 σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ μισθωτοῦ ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, Π 1410 σ. 477, Παρατ. σ. 475.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς· χρόνος ἐναρξεως ἐπιδοτήσεως, Ἐγκ. σ. 983.— Συμβάσεις ἐργασίας μὲ καθορισμὸν ὡρισμένου χρόνου πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 4655 σ. 1147.

Β'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· ὅροι ἐφαρμογῆς τούτου· καταγγελία· προϋποθέσεις κύρους κλπ. — Ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 βλ. καὶ τὴν προηγουμένην παράγραφον Α'.—Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, Π 1926 σ. 960. —Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Π. 267 σ. 633, Π 1531 σ. 700, Π 715 σ. 864, Π 3403 σ. 958, Π 1926 σ. 960, Π 24 σ. 1092, Π 3889 σ. 1194, Π 5590 σ. 1194, Π 3013 σ. 1239, Π 11283 σ. 1804. Περιπτώσεις ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, Βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ ναυάρχων καὶ ἐλεγκτῶν Κοινῶν Ταμείων λειτουργείων καίτοι στερουμένων ἀστυνομικῆς ἀδείας· ἔγκυρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 1394 σ. 1011.— Ἐφαρμογὴ διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, μετὰ τὴν ἔγκρισιν ταύτης ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 344|1936· ἔννοια ἄρθρου 9 § 8 Α.Ν. 118|1945, ΝΖ σ. 817, 1927.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προσθέτων ἀστυφυλάκων· ὑποχρεώσεως μόνων τοῦ παρ' ὧ ὑπηρετεῖ ἐργοδότου εἰς εἰδοποίησιν Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας, τερματιζομένης διὰ διαταγῆς του τὴν σύμβασιν ἐργασίας, Π 2270 σ. 939, Π 2887 σ. 939. —Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ μισθωτῶν ἐκτάκτως καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ προσληφθέντων, Π 1046 σ. 744.—Ἀπασχόλησις μισθωτοῦ εἰς πλείονας ἐργοδότας· δὲν ἀποκλείει ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 4655 σ. 1147. —Ἀπόλυσις κατὰ διάρκειαν ἀδείας, ΝΖ σ. 654, Νμλγ. σ. 836.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, Α.Π. 452 σ. 954, Π 2 σ. 976.— Ἀναγκαία ἡ τήρησις τυπικῶν προϋποθέσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ μὴ συμπληρώσεως διμήνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, Π 2324 σ. 962.— Ἰσχὺς ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 κατὰ τὸ ἄρθρον 60 Α.Ν. 1846|1951· διατήρησις νῦν τῶν μέχρι τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἰσχυουσῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 26 σ. 412, Π 6 σ. 701.— Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 πρὸς ἔγκυρον λύσιν τῆς ὡρισμένης συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 5658 σ. 91, Π 741 σ. 999, Π 1394 σ. 1011.— Ἀναιτιώδης ἡ καταγγελία, ΝΖ σ. 59, Π 774 σ. 411, Π 302 σ. 737.— Ἔννοια τοῦ ὅρου «καταγγελία» τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· ἐτέθη ἐπὶ τὴν ἔννοιαν τῆς «ἀπολύσεως»· μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας διὰ προμηνύσεως περὶ ἀπολύσεως, ἀλλὰ ἀπὸ ἀπολύσεως· ἀφετηρία τριμήνου προθεσμίας ἀγωγῆς, Εἰσαγ. σ. 187, Π 12638 σ. 187.

Ἐπὶ ἀνωτέρας βίας: Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καὶ εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν· ἀπαλλαγὴ μόνον καταβολῆς ἀποζημιώσεως· μόνη περίπτωσις ἀπαλλαγῆς τηρήσεως διατυπώσεως ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, Π 85 σ. 819.— Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ὑπὸ ἐργοδότου λόγῳ ἐξώσεως ἐκ τοῦ καταστήματος· οὐκ ἀνωτέρα βία· ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118|1945 πρὸς ὄρον τῆς ὑπερημερίας, Π 5772 σ. 1136.

Ἐπὶ ἀξιοποίνου πράξεως· ὑποβολὴ μηνύσεως: Μήνυσις κατὰ μι-

σθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π. 1096 σ. 22, Π 85 σ. 319, Π. 1410 σ. 477, Παρατ. σ. 475, Π. 747 σ. 599, Α.Π. 346 σ. 725, Νμλγ. σ. 813, Π. 4678 σ. 966, Π. 4757 σ. 1008. Π 4360 σ. 1145, Π. 10187 σ. 1303.—Ἀπαλλαγὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατ' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας. Π 1096 σ. 22, Π. 85 σ. 319, Α.Π. 346 σ. 725, Νμλγ. σ 812, Π 4757 σ. 1008, Π. 5360 σ. 1145, Π. 10187 σ. 1303.—Ἔννοια τοῦ ὅρου «μήνυσις», Π 1096 σ. 22, Π 10187 σ. 1303.—Ὑποβολὴ μηνύσεως ὑπὸ τρίτου παθόντος κατὰ μισθωτοῦ διὰ πταῖσμα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 5 Ν. 2112· ἐφαρμογὴ ἐπὶ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου Δημοσίου μηνυθέντος ὑπὸ τρίτου, Π 10187 σ. 1303. Contra: Εἰσαγ. σ. 1302.— Χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· δυνατότης ὑποβολῆς μηνύσεως καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐγγὺς ὅμως πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, Π 1096 σ. 22, Εἰσαγ. σ. 22, Νμλγ. σ. 812.—Ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως μέχρι τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως· ἀκυρότης ἄλλως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρου 9 § 9 Ν. 118|1945 καὶ ἔννοια ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, Α.Π. 346 σ. 725, Π. 4678 σ. 966, Π 747 σ. 599.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρ. 9 § 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ μισθωτοῦ ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, Π 1410 σ. 477, Παρατ. σ. 475.—Ἀπόλυσις συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920· ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 πρὸ ἐγκύρου κατ' ἀ. ν. 1803|1951 ἀπολύσεως· ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρου 9 § 9 Α.Ν. 118|1945· ὑποβολὴ ἄλλως μηνύσεως πρὸ ἀπολύσεως μισθωτοῦ, Π 4678 σ. 966.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ὑποβολῆς μηνύσεως πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου περὶ στρατευομένων μισθωτῶν ὑποχρεώσεων· ἔρευνα πολιτικοῦ δικαστηρίου ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ, Π 4757 σ. 1008. — Ἀγωγὴ ἀπολυθέντος διὰ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀπολύσεως· ἀναγκαία ἡ ἐπίδοσις αὐτῆς ἐντὸς τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946· ἔναρξις προθεσμίας ἀπὸ ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἐκδόσεως ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος, Π 5360 σ. 1145.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Ἀστ. Κώδικος περὶ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου πρὸς ἀπρόθεσμον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 1098 σ. 22, Contra: Εἰσαγ. σ.23. —Ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ποινικοῦ δικαστηρίου· δεδικασμένον διὰ τὸ πολιτικόν, Νμλγ. σ. 813.

Διὰ μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας: Ἐξίσωσις μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεων ἐργασίας πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας· ἀκυρότης ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 Παρατ. σ. 265, Π 6 σ. 701.— Θέσις μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν· ἐξακολούθησις αὐτῆς καὶ μετὰ τὸ τρίμηνον τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἄνευ διαμαρτυρίας μισθωτοῦ δὲν παρέχει εἰς αὐτὸν δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ μονομερῶς μεταβληθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920, Π 7879 σ. 840, πρβλ. Π 6503 σ. 841. Βλ. ὡς πρὸς τὴν μονομερῆ μεταβολὴν ὅρων καὶ λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. ΣΤ').

Καταχρηστικὴ ἄσκησις: Δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· περιπτώσεις· συνέπειαι· βλ. λ. ***Καταχρήσεις δικαιώματος***.

Ἡ καταγγελία ἔγγραφος: Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ γίνηται ἔγγραφος, Εἰσαγ. σ. 11, Π 1096 σ. 22, Π 5653 σ. 91, ΝΖ σ. 97, Α.Π. 139 σ. 518, Α.Π. 263 σ. 631, ΝΖ σ. 667, Α.Π. 346 σ. 725, Π 5361 σ. 1131, Π 5462 σ. 1190, ΝΖ σ. 1335. Καὶ ἐπὶ συμπληρωσάντων δίμηνον, ΝΖ σ. 98.— Συστατικὸν δηλώσεως περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἔγγραφον, Εἰσαγ. σ. 11.— Δέον νὰ περιελθῃ τὸ ἔγγραφον εἰς τὸν μισθωτόν, ΝΖ σ. 97.— Δὲν ἀπαιτεῖται ἐπίδοσις διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, ΝΖ σ. 97.

Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐξ ὁλοκλήρου· χρόνος καταβολῆς· ὑπολογισμός· ἐλλιπὴς καταβολὴ συνέπειαι: Στοιχεῖον κύρους καταγγελίας ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως· Εἰσαγ. σ. 11, Π 1096 σ. 22, Π 5405 σ. 91, Π 5653 σ. 91, ΝΖ σ. 97, Π 4849 σ. 302, Π 139 σ. 361, Α.Π. 139 σ. 518, Α.Π. 265 σ. 623, Α.Π. 263 σ. 631, ΝΖ σ. 667, Π 1075 σ. 680, Α.Π. 346 σ. 725, Π 5361 σ. 1131, Π 5462 σ. 1190, Π 3013 σ. 1259, ΝΖ σ. 1335.—Ἀποζημίωσις ν. 2112 δι' ἀπόλυσιν μισθωτῶν, ΝΖ σ. 1335.—Μὴ ἀναπλήρωσις καταβολῆς διὰ συμψηφισμοῦ· ἔννοια συμψηφισμοῦ, Π 139 σ. 361, Π 1075 σ. 680.— Νομοθετικὸς σκοπὸς καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, Εἰσαγ. σ. 11, Π 139 σ. 361, Π 1075 σ. 680.— Ὑποχρέωσις ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἢ Β.Δ. 16 Ἰουλ. 1920, ἀδιαφόρως ἂν καταγγελθῇ ἡ σύμβασις διὰ προειδοποιήσεως ἐγκύρου κατὰ τοὺς νόμους τούτους, Εἰσαγ. σ. 1190, ΝΖ σ. 1335. Contra: Π 5462 σ. 1190. — Ὁμοίως καὶ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσ[νίκης· ἔννοια Ν. 1126|1946, Εἰσαγ. σ. 1190. Contra: Π 5462 σ. 1190. — Οὐ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως, Εἰσαγ. σ. 29, ΝΖ σ. 99.— Οὐχ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ μὴ συμπληρωσάντων δίμηνον, ΝΖ σ. 98. — Οὐ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920· ἐφαρμογὴ ὡς πρὸς τούτους τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ.· προειδοποίησις πρὸ 15 ἡμερῶν ἐγγράφως· ἀναγγελία μετ' ἐκπνοὴν προθεσμίας ταύτης, ΝΖ σ. 98.— Ἀ-

πλάλαγή άπο καταβολής άποζημιώσεως έπί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας λόγω ανωτέρας βίας, Π 85 σ. 319.— Δωδοχή ύπο Δημοσίου κατ' Α.Ν. 1826|1951 του καινοφανούς 'Οργανισμού «Σύμπραξις Διεθνούς 'Αντιφυματικού 'Αγώνος» καταγγελία συμβάσεως έργασίας μισθωτού αύτου· άπαλλαγή Δημοσίου, κατ' άρθρ. 10 Α.Ν. 1846|1951, ύποχρεώσεως είς άναγγελίαν· άνυπάρκτων και καταβολής άποζημιώσεως· Π 1943 σ. 683. Contra: 'Απαλλαγή Δημοσίου δι' άρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951 μόνον ύποχρεώσεως άναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως έργασίας και ούχι και λοιπών διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 118|1945 ώς καταβολής άποζημιώσεως, Π 3013 σ. 1239, Π 10487 σ. 1303. Contra: Π 1943 σ. 683.— Καταβλητέα άποζημίωσις έπι άπολυομένου έκτάκτου προσωπικού του Δημοσίου, συνδεομένου διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου, Είσαγ. σ. 1239, πρβλ. Π 3013 σ. 1238, Α.Π. 76 σ. 294.— Καταγγελία συμβάσεως έργασίας έκτάκτου ημερομισθίου έργάτου συνεργείων καθαριότητος Δήμου· άνεφάρμοστον Β.Δ. 16|18 'Ιουλίου 1920 και έλλειψις δικαιώματος άποζημιώσεως έξ αύτου· έφαρμογή άρθρ. 669 Α.Κ. και συνέπεια άλλως ή ύπερημερία του έργοδότου και καταβολή μισθού έπι τό δεκαπενθήμερον του άρθρ. 669 Α.Κ., Π 5008 σ. 1015.— 'Απόψεις έπι της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας· χρόνος καταβολής άποζημιώσεως Ν. 2112, Σημ. σ. 568.— Δυνατή καταβολή άποζημιώσεως και βραδύτερον της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας· κύρος καταγγελίας άπο της καταβολής, Α.Π. 139 σ. 518.—Καθορισμός χρόνου, τρόπου, ποσού καταβολής άποζημιώσεως Ν. 2112 ώς στοιχείου της άναγγελίας· έκτος νομοθετικής έξουσιοδοτήσεως· θεώρησις έκ του άρθρ. 9 Ν. 118|1945 ώς άκύρου της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας μέχρι καταβολής έξ ολοκλήρου άποζημιώσεως Ν. 2112|1920, Π 4842 σ. 802. Σημ. σ. 568, πρβλ. 5117 σ. 1193.—'Υπολογισμός βάσει τακτικών άποδοχών του τελευταίου πρό της καταγγελίας μηνός, ΝΖ σ. 98, 'Αλγρ. σ. 882.— 'Υπολογισμός άποζημιώσεως Ν. 2112· έννοια τακτικών άποδοχών· συνυπολογιζόμενα δι' άποζημίωσιν. Βλ. λ. *'Αποδοχαί* (παράγρ. Α'), *Καταγγελία συμβάσεως έργασίας* (παράγρ. Δ'). — Συνυπολογισμός είς την κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945 άποζημίωσιν Ν. 2112|1920 ποσοστού δώρων δι' έορτάς, ΝΖ σ. 99, Α.Π. 3 σ. 256, Π 4 σ. 307, Γν. Σ. σ. 552, Νμλγ. σ. 810, ΝΖ σ. 1336. Contra: Π 10456 σ. 72, Π 113 σ. 259, Π 228 σ. 427, Α.Π. 192 σ. 471, Π 633 σ. 1147, Π 9717 σ. 1246.— Ού συνυπολογισμός άμοιβών έξ υπερωριών, Π 10456 σ. 72.— Ού συνυπολογισμός δι' άποζημίωσιν του χρόνου της κατά την κατοχήν παρουσίας του μισθωτού και άν κατετάγη αύτος είς έθνικην άντίστασιν· άνίσχυρον σχετικής διατάξεως άρθρων 4 Ν.Δ. 1104|1949, Π 10456 σ. 72.—'Αποζημίωσις έργαζομένων έπι ποσοστοίς κατ' άρθρ. 6 § 3 Ν.Δ. 1255|1949· συνταγματικότης διατάξεως, Π 3948 σ. 905.— Είσπραξις άποζημιώσεως Ν. 2112· ού και υποχρεωτικώς παραίτησις άπο άκυρότητος καταγγελίας· είσπραξις και δήλωσις πλήρους ικανοποιήσεως και έλλείψεως άλλης άξιώσεως κατ' έργοδότου σημαίνει παραίτησιν έκ της άκυρότητος, Π 121 σ. 303.— Κύρος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έκ μη καταβολής άποζημιώσεως άδείας, Νμλγ. σ. 898.

'Ελλειψις καταβολή: 'Ακυρότης καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έξ έλλείψεως καταβολής άποζημιώσεως, Π 139 σ. 361, Π 1768 σ. 537, Π 1075 σ. 680 — 'Ελλειψις καταβολή άποζημιώσεως έξ έσφαλμένου ύπολογισμού ή και πλήρης συγγνωστής του καταβάλοντος έργοδότου· ούκ άκυρότης καταγγελίας, Α.Π. 449 σ. 12.—Εύλογοι άμφιβολίαι έργοδότου περί τον χαρακτηρισμόν του μισθωτού ώς υπαλλήλου και την καταβλητέαν άποζημίωσιν· ούκ άκυρότης άπολύσεως· άπορριπτις αγωγής έξ άκύρου άπολύσεως· ύστερα αγωγή περί συμπληρώσεως της άποζημιώσεως· δεδικασμένον έκ της πρώτης άποφάσεως, Α.Π. 46 σ. 528.— Εύλογοι άμφιβολίαι του έν καλή πίστει διατελούντος έργοδότου περί της έκτάσεως των πρός άποζημίωσιν υποχρεώσεών του και έκ τούτου μή καταβολή έξ ολοκλήρου άποζημιώσεως Ν. 2112· ούκ άκυρότης καταγγελίας· δικαίωμα μόνον συμπληρωματικής άποζημιώσεως, Α.Π. 260 σ. 623.— 'Ακυρότης καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έκ μη έξ ολοκλήρου καταβολής άποζημιώσεως· ισχυρισμός περί αντιθέσεως καλής πίστεως πρός άκυρότητα, Π 1075 σ. 680.

'Αναγγελία απολύσεως· προθεσμία· στοιχεία· παράλειψις ή έλλείψεις συνέπειαι: Προϋπόθεσις έγκύρου καταγγελίας ή άναγγελία είς Ταμείον 'Ανεργίας και Γραφείον Εύρέσεως 'Εργασίας, Είσαγ. σ. 11, Π 1096 σ. 22, Α.Π. 517 σ. 70, Π 11082 σ. 90, Π 5658 σ. 91, ΝΖ σ. 99, Π 12623 σ. 187, Π 163 σ. 189, Α.Π. 81 σ. 298, Α.Π. 138 σ. 494, 'Εγκ. σ. 432, Α.Π. 139 σ. 518, Α.Π. 124 σ. 524, Α.Π. 260 σ. 631, Α.Π. 297 σ. 646, ΝΖ σ. 667, Α.Π. 301 σ. 738, Α.Π. 152 σ. 954, Π 593 σ. 967, Π 5462 σ. 1190, Π 5117 σ. 1195, Π 617 σ. 1324. — 'Αναγγελία έπι συμβάσεων έργασίας ώρισμένου χρόνου συνέπειαι παραλείψεως. Βλ. άνωτέρω παράγρ. Α'.—'Υποχρεώσεις άναγγελίας και έπι μη συμπληρωσάντων Δημήνων, ΝΖ σ. 98.—'Επι μισθωτών έπιχειρήσεων μη υπαγομένων είς Β.Δ. 16 'Ιουλ. 1920· έφαρμογή άρθρ. 669 Α.Κ.· προειδοποίησις έγγράφος πρό 15 ημερών και άναγγελία μετ' έκπνοην προθεσμίας ταύτης, ΝΖ σ. 98.— 'Επι καταγγελίας συμβάσεως μισθωτών Δημοσίου· άπαλλαγή Δημοσίου της έπι αυτή άκυρότητος υποχρεώσεως άναγγελίας, Π 1943 σ. 682, Π 3013 σ. 1239, Π 10487 σ. 1303.— 'Υποχρεώσεις άναγγελίας της καταγγελίας έγγράφως και ένιος προθεσμίας δεκαπενθημέρου, άφ' ής γίνη έγγραφος, Α.Π. 139 σ. 518, Π 593 σ. 967, Π 5117 σ. 1195.—'Εναρξις δεκαημέρου προθεσμίας άναγγελίας άπο άπολύσεως και ούχι άπο της προμηνύσεως άπολύσεως· πρωθύστερος άναγγελία άκυρος, Π 12623 σ. 187.— 'Ακυρότης καταγγελίας έκ παραλείψεως άναγγελίας ή έκπρο-

θέσμου ὑποβολῆς καὶ οὐχὶ ἐξ ὑποβολῆς κατὰ διάρκειαν χρόνου προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀπολύσεως καὶ μετὰ καταβολὴν ἀποζημιώσεως, Π 163 σ. 189.— Ὑποχρέωσις ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν νομίμων στοιχείων· ἐλλείψεις· ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως, ΝΖ σ. 99, Α.Π. 517 σ. 70, Π 12623 σ. 187, Α.Π. 47 σ. 265, Α.Π. 124 σ. 524, Π 1713 σ. 539, Α.Π. 130 σ. 617, Π 593 σ. 967, Π 363 σ. 1153, Π 8507 σ. 1200, Νμλγ σ. 813.— Ἐσφαλμένη ἐν γνώσει τῆς ἀναλήθειας ἀναγραφὴ στοιχείων ἀναγγελίας· ἀκυρότης, Π 363 σ. 1153, Νμλγ. σ. 813.— Ἀκυρότης μόνον ἐκ παραλείψεως τινὸς τῶν ἐν τῇ σχετικῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει στοιχείων· οὐχὶ καὶ ἐκ τῆς ἐσφαλμένης τῶν στοιχείων ἀναφορᾶς δυναμένης νὰ ἐκθέσῃ τὸν δηλοῦντα ἐργοδότην εἰς πολιτικὰς καὶ ποινικὰς μόνον ἐναντι τοῦ Ταμείου εὐθύνας, Α.Π. 365 σ. 622, Α.Π. 617 σ. 1321, Α.Π. 81 σ. 298, Α.Π. 138 σ. 404.— Παράλειψις στοιχείων ἀναγγελίας· συνέπεια ἀκυρότης καταγγελίας· ἀνεπηρέαστον μεταγενεστέρως προθεσμίας ἀναγγελίας συμπληρώσεως στοιχείων, Π 8507 σ. 1200.— Παράλειψις στοιχείου ὀνοματεπωνύμου, ὀνόματος πατρὸς καὶ διευθύνσεως ἐκπροσωπούντων τὴν ἐπιχείρησιν· ἀκυρότης ἀναγγελίας· σκοπὸς τοῦ νόμου ἐν τούτῳ, Α.Π. 517 σ. 70.— Τὸ πατρώνυμον ὡς στοιχεῖον ἀναγγελίας, Π 1713 σ. 539, Σημ. σ. 544.— Ἀναγραφὴ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καὶ στοιχείου ἐπωνυμίας ἐπιχειρήσεως· ἔννοια ἐπωνυμίας ὡς πρὸς τὰς ὁμορρύθμους ἐμπορικὰς ἑταιρίας· διάκρισις ἐπωνυμίας ἀπὸ διακριτικοῦ τίτλου, Π 523 σ. 967.— Ἀναγραφὴ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ μεταξὺ ἄλλων καὶ ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α.· συνέπεια παραλείψεως ἀκυρότης Π 11082 σ. 90, Π 1713 σ. 539.— Ἄθικτον κύρους ἀναγγελίας ἐκ τῆς μὴ ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς ἀναγγελίας ὑπὸ ἐργοδότου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου του δικηγόρου, Π 5405 σ. 91.— Μὴ ἀναφορὰ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀντικειμένου καὶ διευθύνσεως ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς χρονολογίας καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112· συνέπειαι, Π 12623 σ. 187.— Στοιχεῖον ὑπ. ἀριθ. 51560|1948 περὶ μεταβολῶν συμβάσεως ἐργασίας (ἀπόλυσις - ἐπαναπρόσληψις)· ἔννοια αὐτοῦ, Α.Π. 81 σ. 298, Π 363 σ. 1153.— Στοιχεῖα ἀναγγελίας κατὰ ὑπ. ἀπόφ. καθορισμὸς ἐν αὐτῇ ὡς στοιχείου τοῦ χρόνου, τρόπου, ποσοῦ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112· ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως· θεώρησις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὡς ἀκύρου τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μέχρι καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, Π 4843 σ. 302. Contra: Π 5117 σ. 1195.— Ὑποχρέωσις ἐργοδότου ὅπως ἐπιμελῆται τῆς ἐξακριβώσεως τῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ περιληπτέων στοιχείων· συνδρομὴ πταίσματος τοῦ ἀπολυομένου διὰ ψευδοῦς δηλώσεως· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 147 καὶ 300 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 138 σ. 404.— Συνέπεια παραλείψεως ἀναγραφῆς οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀπολυομένου· ἀκυρότης ἀναγγελίας, Α.Π. 138 σ. 404.— Ἐσφαλμένη ἐν γνώσει ἀναγραφὴ μεταγενεστέρου χρόνου προαλήψεως· συνέπειαι, Π 363 σ. 1153.— Ἀνυποχρέων ἀναγγελίας τερματισμοῦ ἐργασιακῆς σχέσεως λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945· δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 166 σ. 1266.— Ἀναγραφὴ δι' οἰκογενειακὰ βάρη τῆς λέξεως «ἔγγαμος», ἄνευ μνείας ὑπάρχοντος τέκνου· ἀποτελεῖ ἐσφαλμένην ἀναφορὰν καὶ οὐχὶ παράλειψιν στοιχείου· οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας, Α.Π 617 σ. 1324.—

Γ'. Ἔλεγχος ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν Ν. 2232|1952. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.***

Δ'. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ἄρθρου 9 Ν. 118· συνέπειαι· ἀκυρότης· ὑπερημερία ἐργοδότου· δικαίωμα ἀποδοχῶν· φύσις ἀκυρότητος· παραίτησις· στοιχεῖα ἀγωγῆς κλπ. Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν, Π 1096 σ. 23, ΝΖ σ. 97, Π 11082 σ. 90, Π 12623 σ. 187, Α.Π. 47 σ. 265, Π 643 σ. 356, Π 139 σ. 361, Π 4687 σ. 837, Π 2324 σ. 962, Π 4678 σ. 966, Π 593 σ. 967, Π 1675 σ. 1076, Π 536 σ. 1131, Π 5462 σ. 1190, Π 5772 σ. 1196, ΝΖ σ. 1335.— Μὴ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἢ παραλείψεις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· συνέπειαι. Βλ. ἀνωτέρω ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ.— Παράλειψις ἀναγγελίας καταγγελίας ἢ λήξεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου· συνέπειαι. Βλ. ἀνωτέρω ἐν παραγρ. Α'.— Χαρακτὴρ προβαλλομένης ἀκυρότητος καταγγελίας ὡς ἀντενστάσεως· μὴ ἀναγκαία ἡ διὰ τοῦ αἰτητικοῦ τῆς ἀγωγῆς αἴτησις δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως ἀκυρότητος, Α.Π. 484 σ. 30, Παρατ. σ. 31, 609.— Ἀγωγὴ ἀκύρου ἀπολυομένου μισθωτοῦ· αἴτημα καταβολῆς μισθοῦ διὰ μὴ τήρησιν νομίμων διατυπώσεων ἀπολύσεως· προβολὴ οὐτω, καθ' ὑποφοράν, ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, Α.Π. 484 σ. 30, Παρατ. σ. 31, 609.— Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 πρὸς μισθοὺς ἐν ἀκυρώσει ἀπολύσεως, Π 1004 σ. 77.— Σχετικὴ ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ΝΖ σ. 97, Π 124 σ. 503, Π 2373 σ. 791.— Ἐπιτρεπτὴ ἡ παραίτησις δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου· δυνατὴ καὶ ἡ σιωπηρά, Π 124 σ. 503.— Ἀνέλεγκτον κρίσεως περὶ παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Α.Π. 501 σ. 88.— Ἐκ μόνης εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112 δὲν συνάγεται βούλησις μισθωτοῦ παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐξ ἀκυρότητος, Π 124 σ. 503, Π 2373 σ. 791.— Εἴσπραξις ἀποζημιώσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς δήλωσιν πλήρους ἱκανοποιήσεως καὶ ἐλλείψεως ἄλλης ἀξιώσεως κατ' ἐργοδότου· σημαίνει παραίτησιν ἐκ τῆς ἀκυρότητος, Π 124 σ. 503.— Ληψις ὑπὸ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· σιωπηρὰ ἐκδήλωσις βουλήσεως πρὸς διάσπασιν ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, Π 1760 σ. 864.— Ἰσχυρισμὸς περὶ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύ-

ρου· ἐπιφύλαξις μισθωτοῦ ἐν δηλώσει περὶ μὴ ὑπάρξεως ἀξιώσεως καταβολῆ μισθοῦ εἰς ἀκύρως ἀπολυθέντα· διάλυσις ἐπιχειρήσεως καὶ συνέπειαι, Π 8507 σ. 1200.— Δικαίωμα μισθοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ.· ὑπαρξις ἐννόμου συμφέροντος ἐν ἀκυρότητι, μὴ καθισταμένης ἀπαραδέκτου τῆς ἀξιώσεως μισθοῦ ἐκ τῆς τυχὸν ἐπιδιωκομένης παρὰ Γραφείου Ἀνεργίας, Α.Π. 47 σ. 265.— Ματαία προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ἐκμισθωτοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, Α Π 152 σ. 415.— Αἴτημα ἀγωγῆς πρὸς κήρυξιν ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου καὶ ἐπιδίκασιν ἀποδοχῶν καὶ αὐγχρόνου καταβολὴν ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἀκυρότης δικογράφου· πορεύσις ἀγωγῶν, ὧν ἡ μία ἀποκλείει τὴν χρῆσιν τῆς ἄλλης, Π 58 σ. 545.—Ἀγωγὴ ἀκύρως ἀπολυθέντος περὶ μισθῶν ἐπικουρικῶν αἴτημα περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 δὲν καθιστᾷ δικόγραφον ἀγωγῆς ἄκυρον, ὡς μὴ περιέχον ἀντιφατικὰς βάσεις, Π 1675 σ. 1076, Π 4655 σ. 1147.— Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ· στοιχεῖα, Α.Π. 184 σ. 28, ΝΖ σ. 609, Π 1046 σ. 74, Π 2181 σ. 1077.— Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ὑποχρεώσεις εἰς πληρωμὴν μισθοῦ καὶ παῦσις ὑπερημερίας δι' ἄρσεως αὐτῆς πρὸς ἄρσις· ἀδυναμία μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, πρὸς παροχὴν ἐργασίας· δικαίωμα μισθοῦ· ἀσθένεια καὶ ἔννοια Νόμου 2112|1920, Α.Π. 130 σ. 617, Παρατ. σ. 618.— Ἄρσις ὑπερημερίας ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ διὰ προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἐπανάληψιν ἐργασίας καὶ διὰ πραγματικῆς καταβολῆς ὀφειλομένων, Π 1046 σ. 744.— Ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας· καταλυτικὴ τῆς ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἀναίρεσις, Α.Π. 205 σ. 622.— Ἀορίστου ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· αἰτιολογία τούτου, Α.Π. 253 σ. 651, Π 44 σ. 906.— Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ· ἐπιδίκασις μισθῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας ἐργοδότου· ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως ταύτης εἰς ἐννοίαν καθυστερουμένων μισθῶν τοῦ ἄρθρου 1864 Πολ. Διαγωνίας· ὑποχρεωτικὴ κήρυξις ἀπορρήτου ὡς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς· ἀπαραδέκτου αἴτησις ἀναστολῆς λόγῳ ἀσηθείας ἐφέσεως, Π 3771 σ. 857.— Ἄδειαι μισθωτῶν ἀκύρως ἀπολυθέντων, Νμλγ. σ. 891.— Ποινικὸν ἀδίκημα διὰ καθυστερουμένων ἀποδοχῶν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Α.Ν. 690|1945 καὶ καθυστερήσεως ἀποδοχῶν ἐξ ἀκύρου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀπολύσεως μισθωτοῦ, Συμβ. Πλημ. Ἀθ. 2774|1952 σ. 969, Συμβ. Πλημ. Ἀθην. 9959 σ. 685, πρβλ. Παρατ. σ. 684, 776, 968.— Ἀπόρριψις ἀγωγῆς περὶ μισθῶν ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μετὰ συμψηφισμὸν· ἔλλειψις δικαιώματος ἀναιρέσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, Α.Π. 350 σ. 1031.— Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἐξώσεως, Π 5772 σ. 1187.— Ἀδικαιολόγητον ἐπὶ μετ' ἐνστάσει ἀπολύσεως μισθοῦ ἐκ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ προηγουμένης ἀπολύσεως, Π 10032 σ. 1372.

Ε'. Προθεσμία ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8 Μαΐου 1945. Βλ. λ. *Προθεσμία.*

ΣΤ'. Διαθεσιμότης κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. Βλ. λ. *Διαθεσιμότης.*

Ζ'. Ἄλλα θέματα. Βλ. εἰς λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις (ἐπιδόματα ἀνεργίας κλπ.), Ταμεῖα (Ἀνεργίας), Φορτοεκφορτωταί.*

Ἀνεργίας παροχαί. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

Ἄνεργοι. Βλ. λ. *Ἀνεργία, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα,* Ὑποχρεώσεις Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐκ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τὴν ταχυθέτησιν εἰς ἐργασίαν ἀνέργων, Γν Σ. Ι.Κ.Α. σ. 437.— Στράτευσις ἀνέργου καὶ δικαίωμα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Γν Σ. σ. 985.—Διορισμὸς κατὰ Ν 751 καὶ Α.Ν. 1856|1951 ἱστορία καὶ ἀνεργία διορισθέντος, Σ.Ε. 320 σ. 978, Σ.Ε. 669 σ. 1292.

Ἀνήλικοι. Ἀκυρότης συμβάσεως ἀνηλίκου κάτω τῶν 14 ἐτῶν περὶ παροχῆς ἐργασίας εἰς βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἀπαραδέκτου κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 175 σ. 209, Π 24 σ. 1092.—Ἱκανότης πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου ἀνηλίκου, Νμλγ σ. 813, 1161.— Σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπηρεσίας κατ' οἶκον ὑπὸ ἀνηλίκου· ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις Ν. 750|1937· ἀκυρότης συμβάσεως· ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἀπαράδεκτος κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 3463 σ. 958.

Ἀνθυγιεινὴ ἐργασία. Καθορισμὸς ἐπιδοματων μισθοῦ δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν κείται ἐντὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944· κρίσις περὶ ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, Σ.Ε. 1111 σ. 652.

Ἀνικανότης. Ἐφαρμογὴ Ν. 2112 καὶ εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος μισθωτοῦ δι' ἐργασίαν, Π 113 σ. 250· Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ ΣΙΔΗΠ· δικαίωμα πρὸς σύνταξιν λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν· βεβαίωσις ἀνικανότητος, Α.Π. 290 σ. 975.

Ἀνοχῆς οἶκοι. Βλ. λ. *Οἶκοι ἀνοχῆς.*

Ἀνταγωγή. Ἀπαράδεκτος κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 111 σ. 813, πρβλ. Π 171 σ. 1151.

Ἀντίγραφα. Βλ. λ. *Ἔγγραφα.*

Ἀντικατάστασις. Στρατευθέντος. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε'). —Ἀναγκαστικῶς διορισθέντος μισθωτοῦ κατ' Α.Ν. 1856|1951· ἐξουσία Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, Π 158 σ. 368, Παρατ. σ. 369, Π 4668 σ. 1250, Π 1218 σ. 1030.

Ἀντιπρόσωποι. Ἀθέτων κύρους ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς ἀναγγελίας ὑπὸ ἐργοδότου, ἀλλ' ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου, Π 5105 σ. 91.—Ἐκπρόσωποι ἐργαζομένων· προστασία. Βλ. λ. *Συνδικαλιστικὸν στοιχεῖον.*— Ἀπεργία καὶ

ἐκπροσώπησις ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, Μελ. σ. 384.

Ἀντιρρήσεις. Βλ. λ. *Εἰσπραξις δημοσίων ἐσόδων.*

Ἀντίστασις Ἐθνική. Ἀνίσχυρον διατάξεως περὶ προστασίας παραιτηθέντων κατὰ κατοχὴν καὶ συμμετασχόντων εἰς ἐθνικὴν ἀντίστασιν, Π 10456 σ. 72.

Ἀντισυνταγματικότης. Βλ. λ. *Σύνταγμα.*

Ἀντιφατικαὶ ἀγωγαί. Βλ. λ. *Ἀγωγή.*

Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις. Μισθωτῶν καὶ ὑποχρεώσεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰσφορὰς εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, Γν. Σ. σ. 328.

Ἀντιφυματικὸς ἀγών. Διαδοχὴ ὑπὸ Δημοσίου, κατ' Α.Ν. 1826|1951, τοῦ κοινωφελοῦς Ὀργανισμοῦ «Σύμπραξις Διεθνοῦς Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος» καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ αὐτοῦ, Π 1913 σ. 683.

Ἀνυποταξία. Ἀνεπηρέαστον δικαιώματος ἐφέδρου ἐκ τῆς ἐν φύλλῳ μητρῴου ἀνυποταξίας, ἐφ' ὅσον βεβαιοῦται ὅτι δὲν ὑπηρετεῖ πρόσθετον ὑπηρεσίαν λόγῳ ἀνυποταξίας, Π 2741 σ. 865.

Ἀνώνυμον συνάλλαγμα. Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ νομισματικὴ διαρρύθμισις· συμφωνία περὶ προσδιορισμοῦ ἀξίας ὑπηρεσιῶν ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως, Α.Π. 561 σ. 125, Α.Π. 559 σ. 178, Π 3593 σ. 1021.—Μισθοὶ ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1944 κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ Ν. 18|1944 καὶ 1073|1946, Νμλγ. σ. 1152.— Εἰσαγωγὴ ἁρμοδίως κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ' καὶ ἀξιώσεως μετὰ προσδιορισμὸν μισθοῦ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, Α.Π. 559 σ. 178, Π 3593 σ. 1021.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑπηρεσίας εἰς συζύγικον οἶκον· τίς ἐκ τῶν συζύγων ὑποχρεοῦται δι' ἀμοιβὴν παρασχεθείσης ἐργασίας, Π 104 σ. 430, ΝΖ σ. 421.— Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἀξίωσις ἀποζημιώσεως διὰ παροχὴν ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν· ἐπιτρεπτὴ συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος· μὴ ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων εἰς νομισματικὴν διαρρύθμισιν Ν. 18|1944· ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Π 89 σ. 537.— Ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸ Βυζαντινορωμαϊκὸν Δίκαιον, ὑπαγομένη εἰς τὴν διετῆ παραγραφὴν τοῦ Ν. ΓΥΑΓ', ὑπάγεται ἤδη εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου 250 Ἀστικοῦ Κώδικος πενταετῆ παραγραφήν· ἀποζημίωσις ὑπηρετήσασα διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ὡς ἀνταλλάγματος συμφωνηθείσης προικίσεώς της, Α.Π. 348 σ. 742.— Ἀποτίμησις ὑπηρεσιῶν ὑπηρετούσης κατὰ δικαίαν κρίσιν· ὑποχρέωσις εἰς ὁλόκληρον καὶ διαιρετὸν ἔνοχῆς· ἄρθρον 480 Α.Κ., Π 3593 σ. 1021.— Σύμβασις ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν, ΝΖ σ. 1040.— Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἰσχὺν δίκαιον, ΝΖ σ. 1177.

Ἀνώνυμος Ἑταιρία. Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 760.—Ἀποζημίωσις ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν δι' ἀδοιπορικά· ἔννοια σχετικῶν ὑ. ὰ. 3323|1951 καὶ 4900|1951· ὅρος δικαιώματος, Π 1306 σ. 536, Π 4474 σ. 697.— Ἐπίδομα λόγῳ ἀδοιπορικῶν ἐξόδων, Ἔγγρ. σ. 443.—

Ἀνωτέρα βία. Βλ. λ. *Βία.*

Ἀξιωματικοί. Ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἐφεδρικῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1098.—

Ἀοριστία. Λόγου ἀναιρέσεως διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν νόμου ἐν μὴ προσδιορισμῷ παραβιασθείσης διατάξεως, ΑΠ 448 σ. 20, Α.Π. 501 σ. 88.—Ἀσάφεια ἀγωγῆς· κρίσις δικαστηρίου, Π 384 σ. 322.—Ἀνελέγκτων κρίσεως δικαστηρίου οὐσιῶν περὶ τοῦ ὁρισμένου ἢ ἀορίστου τοῦ δικογράφου, Α.Π. 263 σ. 631, Π 1675 σ. 1076.—Ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· στοιχεῖα τούτου, Α.Π. 263 σ. 631.—Ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς ἀπολύσεως, Νμλγ. σ. 813.

Ἀπαλλαγή. Ἐπιχειρήσεων ἀπὸ καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀναδρομικότης, Γν. Σ. σ. 551.—Ἀπὸ κατηγορίας τοῦ ἀπολυθέντος λόγῳ ἀξιοποίνου πράξεως· συνέπειαι, Π 1553 σ. 331, ΝΖ σ. 438.—Ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ποινικοῦ δικαστηρίου δεδικασμένον διὰ πολιτικόν, Νμλγ. σ. 812.

Ἀπαράδεκτον. Βλ. καὶ λ. *Ἀναίρεσις* (πολ. δικ.).—Κριθείσης πρωτοδίκως παρουσίᾳ διαδίκων διαφορᾶς ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ δικαστηρίου ἔνστασις ἀπαραδέκτου συζητήσεως λόγῳ ἀκυρότητος περὶ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς, Α.Π. 237 σ. 851.

Ἀπασχόλησις. Ἀσφάλισις ἀπασχολουμένων ἐκ νέου συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 158.—Στοιχεῖα περὶ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ παροχαὶ Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1212.—Νόμιμοι ἀποδοχαὶ καθαριστριῶν ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ χρόνος ἀπασχολήσεως, Π 7851 σ. 1025.—Ἰσχὺς τῆς 8600|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Νμλγ. σ. 1152. Βλ. καὶ λ. *Διαθεσιμότης.*

Ἀπείθεια. Πρὸς δεδικαιολογημένην διαταγὴν ἐργοδότου πρὸς συμμόρφωσιν εἰς καθωρισθὲν ὑπ' αὐτοῦ νομίμως ὡράριον ἐργασίας· σπουδαῖος λόγος ἀπολύσεως συνδικαλιστικοῦ στελέχους, Ἐπιτρ. Νόμου 1803 1, σ. 1241.

Ἀπεργία. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας· γενικὰ γερμανικῶν ἀμοσπονδιακῶν δίκαιον· ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀπεργία· ἡ εὐθύνη ἐπὶ προσβολῆς τῆς ὑποχρεώσεως εἰρήνης· ἀντισυνδικαλιστικὴ ἀπεργία· ἀπεργία καὶ ἐκπροσώπησις ἐν τῇ ἐπιχειρήσει· ἀπεργία καὶ σύμβασις ἐργασίας· ἀπεργία ἀντίθετος πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν· ἡ ἀπεργία ὡς ἀδικοπραξία· ἡ εὐθύνη ἐξ ἀδικοπρακτικῆς ἐνεργείας· ἀπεργία καὶ γερμανικὰ τοπικὰ Συντάγματα· τὸ δικαίωμα ἀπεργίας εἰς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις τῆς Γερμανικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας (Ἀνατολικὴ Ζώνη). Ἄρθρον σ. 225.—Ἀναγνώρισις ἀπεργίας ὡς δικαιώματος· ἔρευνα ἀπὸ ἀπόψεως καταχρηστικῆς ἀσκήσεως ἀπροσδιορίστου ὑπὸ τοῦ νόμου χρονικῶν ὁρίων διαρκείας ἀπεργίας ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, Π 4667 σ. 837.— Ἀναγνώρισις ἀπεργίας ὡς νομικοῦ δικαιώματος καὶ τρόπος ἐνασκήσεως αὐτοῦ, Π 136 σ. 1127.— Ἂν δικαιοῦται τῶν

ἀποδοχῶν του ὁ μισθωτὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ προσφάτου κλεισίματος τῶν καταστημάτων, ΝΖ σ. 881.—Δίκαιος ἔπαινος (ἐξ ἀφορμῆς δημοσιεύσεως μελέτης περὶ ἀπεργίας), σ. 999.

Ἀπογραφή. Μαθητευομένων ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης, Γν. Σ. σ. 211.

Ἀποδείξεις ἐξοφλητικαί. Βλ. λ. *Χαρτόσημον*.

Ἀπόδειξις. Βλ. καὶ λ. *Ἀναίρεσις* (πολ. δικ.), *Ἀνέλεγκτον*, *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Δ').—Ἐπὶ χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως ἄρθρ. 932 Α.Κ., ΝΖ σ. 3.—Ἀγωγὴ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· χαρακτὴρ ἰσχυρισμῶν ἐναγομένου περὶ καταγγελίας καὶ ἐνάγοντος περὶ ἀκυρότητος ταύτης· βάρος ἀποδείξεως, Α.Π. 484 σ. 30, Παρατ. σ. 31.—Βάρος ἀποδείξεως ἰσχυρισμοῦ ἀκύρου ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ νόμιμοι διατυπώσεις διὰ τὴν καταγγελίαν, ΝΖ σ. 609.—Ἀνάκλησις ὑπὸ Δικαστηρίου παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως κατ' ἄρθρ. 180 Πολιτικῆς Δικονομίας, Α.Π. 450 σ. 42.—Ἡ ἀπόδειξις ἐν τῇ διαδικασίᾳ ἐργατικῶν διαφορῶν, ΝΖ σ. 1001.—Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς ὡς μισθωτῶν προσώπων προστευομένων ὑπὸ τῶν Ν. 751|1948 καὶ 1836|1951· ἔλεγχος συνδρομῆς νομίμων προϋποθέσεων· ὑπόχρεως ἐργοδότης εἰς ἀπόδειξιν ἰσχυρισμοῦ του ὅτι δὲν ὑφίσταται παρ' αὐτῷ κενὴ θέσις, Π 5455 σ. 1092.

Ἀποδοχαί. Βλ. καὶ λ. *Ἄδεια*, *Ἀνεργία* (παράγρ. Δ'), *Ἐργασίας σύμβασις*, *Συλλογικαὶ διαφοραί*, *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Α'. Γενικά· τακτικαὶ ἀποδοχαί· ἔννοια· περιεχόμενον. Στοιχεῖα τινὰ περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ, ΝΖ σ. 55.—Στοιχεῖον συμβάσεως ἐργασίας ἡ καταβολὴ μισθοῦ, Π 6715 σ. 794, Π 8025 σ. 795.—Καθορισμὸς ἡμερομισθίου κατὰ τὴν ἐκάστοτε αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου· ἀκυρότης ρήτρας, Π 228 σ. 427.—Τακτικαὶ ἀποδοχαί· ἔννοια, ΝΖ σ. 98, 1335, Α.Π. 128 σ. 351, Α.Π. 581 σ. 1298.—Ἔννοια ὅρου μισθὸς ἐν τῷ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν, Νμλγ. σ. 898.—Χαρακτὴρ προσθέτων παροχῶν καθ' ἑορτὰς· τακτικαὶ ἀποδοχαί· συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112, ΝΖ σ. 99, ΑΠ 8 σ. 256, Π 4 σ. 307, Γν. Σ. σ. 552, Νμλγ. σ. 810, ΝΖ σ. 1336, Contra: Π 10456 σ. 72, Π 118 σ. 259, Π 228 σ. 427, Α.Π. 192 σ. 471, Π 633 σ. 1147, Π 9717 σ. 1246.—Ἂν τὰ δι' ἑορτὰς καταβαλλόμενα πρὸς μισθωτοὺς «δῶρα» ἀποτελοῦν μισθὸν καὶ καταβάλληται καὶ ἐπ' αὐτῶν πρὸς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς εἰσφορά, Γν. Σ. σ. 552.—Ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν· οὐ τακτικαὶ ἀποδοχαί, Π 10456 σ. 72, ΝΖ σ. 98.—Πασσάτον ἐπὶ κερδῶν ἢ εἰσπράξεων πότε τακτικαὶ ἀποδοχαί, ΝΖ σ. 98, 1335.—Προσθέτοι ἀμοιβαὶ διὰ Κυριακὰς ἢ νυκτερινὴν ἐργασίαν· οὐ τακτικαὶ ἀποδοχαί, ΝΖ σ. 98, 1336.—Χρηματικὸς μισθός· μισθὸς εἰς εἶδος (κατοικία, τροφὴ καὶ ἄλλα εἴδη διδόμενα ἀντὶ μισθοῦ), φιλοδωρήματα, ἂν ἡ λῆψις δὲν εἶναι ἀνήθικος καὶ ἐκδηλωτικὴ παραβάσεως καθήκοντος, ποσοστὰ πρὸς συμπλήρωσιν οὐχὶ κανονικῆς ἀμοιβῆς, προμήθειαι ἐπὶ πωλουμένων εἰδῶν, ἐπιδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας, οἰκογενειακὰ κλπ. ἀποτελοῦν τακτικὰς ἀποδοχάς, ΝΖ σ. 1336.—Ἀποζημίωσις διὰ παράβασιν συλλογ. συμβάσεως· οὐ μισθός, Π 4 σ. 307.—Σύμβασις περὶ καταβολῆς μισθοῦ εἰς εἶδος· ἀντιπαροχὴ κατοικίας ὡς ἀνταλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν· νηπιεῖος ὡς μισθὸς κατ' ὀφείλημα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς παρεχομένης παρ' αὐτοῦ ἐργασίας, Α.Π. 128 σ. 351, Α.Π. 581 σ. 1298.—Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βοηθοῦ σερβιτόρου κατὰ τὸ Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 βάσει φιλοδωρημάτων καὶ τροφῆς· Π 866 σ. 358, Εἰσαγ. σ. 358.—Μισθὸς οἰκιακῆς ὑπηρετρίας εἰς εἶδος· ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἀξιώσεις ἀποζημιώσεως διὰ παροχὴν ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν· ἐπιτρεπτὴ συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος· μὴ ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων εἰς νομισματικὴν διαρρύθμισιν Ν. 18|1944· ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π. 89 σ. 537.—Ἰσχυρὰ συμφωνία περὶ οἰκήσεως ἐργαζομένης ὡς οἰκονόμου, ἐν οἰκίᾳ ἐργοδότου κατὰ χρόνον, καθ' ὃν θὰ ἔζη, ὅσον καὶ μετὰ δεκαετίαν ἀπὸ θανάτου του, ὡς ἀνταλλάγματος μισθοῦ διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν της, Α.Π. 581 σ. 1298, Α.Π. 128 σ. 351.—Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας· οὐ τακτικαὶ ἀποδοχαί, Νμλγ. σ. 898.—Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας μετ' ἀπόλυσιν μισθωτοῦ ἄνευ ἀτιμώματος αὐτοῦ· μὴ ὑπολογισμὸς δώρων ἑορτῶν ἐπὶ νομίμων ἀποδοχῶν, Π 633 σ. 1147.—Ἀπόλυσις ναυτικοῦ καὶ ἀποζημίωσις κατ' ἄρθρον 16 §§ 1 καὶ 2 τοῦ Ν. 175|1951· ὑπολογισμὸς εἰς μισθὸν καὶ ἀντιτίμιον παρεχομένης τροφῆς· θεώρησις καὶ ταύτης μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, Π 970 σ. 1207, Παρατ. σ. 1207.—Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 ἀποζημιώσεως δι' ἑκτὸς ἔδρας ὑπηρεσίαν καὶ ἀναλογίας δώρου ἑορτῶν, Π 9717 σ. 1246.—Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ· ἐπιδίκασις ὑπὸ ἀποφάσεως τοῦ κατὰ Ν. ΓΨΟΔ' Πρωτοδίκου μισθῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου· ὑπαγωγὴ τῆς ἀξιώσεως ταύτης τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν τοῦ ἄρθρου 186α Πολ. Δικονομίας διὰ τὴν κήρυξιν ὑποχρεωτικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς τῆς ἀποφάσεως, Π 3771 σ. 857.

Β'. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν· Ν. 28|1944 καὶ 19|1944· ἔννοια καὶ ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργῶν· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὑπ. ἀποφάσεων κλπ. Στοιχεῖα τινὰ περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ· τρόπος καθορισμοῦ ἀτομικὴ σύμβασις· συλλογικὴ σύμβασις· ὑπαρχεωτικὴ διαιτησία· ἀποφάσεις Ὑπουργῶν κατὰ Νόμον 28|1944 σχετικὰ νομοθετήματα, ΝΖ σ. 55.—Ἔννοια καὶ ἔκτασις τῆς διὰ τοῦ Νόμου 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν, Π 1699 σ. 94, Π 6267 σ. 130, Π 6455 σ. 131, Π 765 σ. 424, Α.Π. 268 σ. 635, Σ.Ε. 1813 σ. 758, Α.Π. 597 σ. 785.—Ἀναγκαία στήριξις καθορισμοῦ ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἐκ εὐθείας ἐκτιμήσεως ἀνθηκῶν ὑφισταμένων κατὰ χρόνον ἐκδόσεως σχετικῆς ἀποφάσεως καὶ κατὰ

χρόνον μέχρις οὗ κατ' εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν Α.Ν. 866|1946 θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατρέξῃ ἡ ἰσχὺς αὐτῆς· ἀκυρότης ὑ.ἀ. 59451|1950, Α.Π. 268 σ. 635, Σ.Ε. 1313 σ. 758.— Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 19|1944 καὶ 28|1944· ρύθμισις διὰ τοῦ πρώτου ἀποδοχῶν τῶν ἐν σχέσει τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ἐν τοιαύτῃ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 269 σ. 641, Α.Π. 397 σ. 785.—Ἁρμοδιότης Ὑπουργῶν κατὰ Ν. 28|1944 καὶ πρὸς καθορισμὸν ἐκτάκτων, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Πάσχα καὶ Χριστουγέννων παροχῶν, Π 1099 σ. 94.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» μετὰ τὸν Α.Ν. 28|1944· παράλληλος ἰσχὺς τῶν ἄνω νομοθετημάτων, Σ.Ε. 1788 σ. 242.—Ἄσκησις τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὑπερκειμένης τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἁρμοδιότητος μόνου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπικυρούντος τὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις, ὁσάκις λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιβάλλουν τὴν διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τούτων ρύθμισιν τῶν σχετικῶν ὅρων, Σ.Ε. 1788 σ. 242.— Παροχὴ εἰς Ὑπουργοὺς διὰ Ν. 19|1944 εὐρυτάτης ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἀναπροσαρμογὴν καὶ τροποποίησιν γενικῶς ἀποδοχῶν καὶ πάσης φύσεως ἀποζημιώσεων τοῦ ὑπαλληλικοῦ κλπ. προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων· νόμιμος ρύθμισις δι' ὑ.ἀ. 92540|1947 δευτερευουσῶν ἀπαλαυῶν προσωπικοῦ Σ.Κ.Κ., Α.Π. 105 σ. 353.— Διοικητικὸς καθορισμὸς μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων κατὰ Ν. 28|1944 (παράθεσις νομοθετικῶν κειμένων μετὰ σημειώσεων), σ. 389.— Κριτήρια ἀποδοχῶν κατ' Α.Ν. 1538|1950 καὶ περιορισμοὶ διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς διακριτικὴν ἐξουσίαν Διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου τῆς αὐξήσεως προπολεμικῆς βασικῆς ἀντιμισθίας ὑπαλλήλων ἀποκλειστικὸς διὰ Α.Ν. 1538|1950 καθορισμὸς κριτηρίων· συνταγματικὸς κανὼν περὶ ἰσότητος, Σ.Ε. 1650 σ. 268.—Ἔννοια Α.Ν. 1538|1950 «περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Νομ. Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· καθορισμὸς μισθοῦ, κατὰ χρόνον τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἐξουσιοδοτήσεως, καὶ τῶν παρεχόντων ὑπηρεσίας ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἷοι οἱ δικηγόροι ἢ νομικοὶ σύμβουλοι καθορισμὸς μισθοῦ δικηγόρου ἀναλόγως δικαστηρίου εἰς ὃ ὑπηρετεῖ· οὐκ ἀντίθεσις ἰσότητι, οὐδὲ κακὴ χρῆσις διακριτικῆς ἐξουσίας, Σ.Ε 333 σ. 651.— Καθορισμὸς ἐπιδομάτων μισθοῦ δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν· κεῖται ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως Νόμου 28|1944· κρίσις περὶ ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, Σ.Ε. 1111 σ. 652.— Ἀναπροσαρμογὴ δι' ὑπ. ἀποφ. 19253|1947 ἀποδοχῶν μισθωτῶν ρυθμιζομένων προπολεμικῶς ὑπὸ ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν· μισθοδοσία προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, Α.Π. 344 σ. 747.— Παροχὴ ὑπὸ Ν. 19|1944 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ποσοτικὴν μόνον ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἤδη νενομοθετημένων ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων πρὸς τὴν διὰ τοῦ Ν. 18|1944 νέαν νομισματικὴν μονάδα καὶ οὐχὶ πρὸς κατάργησιν ἢ τροποποίησιν τῶν κειμένων ὀργανικῶν διατάξεων· ἀκυρότης ὑ. ἀ. 62280|1952 περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων, καθ' ὃ μέρος καθώρισε κατωτάτων ὅρων συντάξεως γυναικῶν μικροτέρων τοῦ τῶν ἀνδρῶν, Σ.Ε. 1583 σ. 970.— Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας ὑπὸ προσωπικοῦ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀντισυνταγματικότης ὑ.ἀ. 58399|1951· ἀντίθεσις αὐτῆς καὶ πρὸς τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 399|1947 ἐπικυρωθεῖσαν ἀρχὴν «δι' ἴσην ἐργασίαν ἴση ἀμοιβή»· ἐκδοσις ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 ἐλλείψει καὶ αἰτιολογίας, Π 6455 σ. 181, Π 6267 σ. 130, Π 765 σ. 124.— Ἐφαρμογὴ τῶν κατὰ τὸν Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ μισθωτῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν, καὶ' ἐργοδότῃ, φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ, καὶ συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, Α.Π. 190 σ. 586.— Προσωπικῶν συνεργείων πολεμικοῦ ναυστάθμου· σύνδεσμος μετὰ Δημοσίου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον τῶν διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς ὑπουργικῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἀποφάσεων περὶ ἀποδοχῶν· ρύθμισις τούτων ἀποκλειστικῶς δι' ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ναυτικῶν κατὰ Ν. 6321|1934, Π 6382 σ. 205, Α.Π. 190 σ. 586.— Σύμβασις ἐργασίας προσθέτων ἀστυφυλάκων καὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ μισθοῦ· ἀποκλειστικὸς προσδιορισμὸς μισθοῦ προσθέτων ἀστυφυλάκων κατὰ Ν. 4971|1931, Π 284 σ. 217.— Μισθοδοσία ἐκτάκτων ἡμερομισθίων ἐργατῶν δι' ἐξυπηρέτησιν διανομῆς δεμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ· ἐφαρμογὴ τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀκυρότης παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἐξ αὐτῶν δικαιωμάτων, Π 8329 σ. 1143.— — Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Δημενικῶν Ἔργων πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ νόμιμον αὐτῆς, Π 10214 σ. 93.— Ἀναδρομικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν· ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος, ΝΖ σ. 160. Βλ. εἰδικὰ θέματα ἀποδοχῶν μισθωτῶν κατωτέρω παράγρ. Γ'.

Γ'. *"Ορια ἀποδοχῶν· ὑπέρβασις· αὐξήσεις.* Ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (παράθεσις νομοθ. κειμένων), σ. 390. — Ἀνεπίτρεπτος δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπέρβασις τῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ προσαύξησιν, καθωρισμένων ὁρίων μισθοῦ· σκοπὸς ἀποφυγὴ ἀκριβείας κόστους ζωῆς, Α Π. 47 σ. 265, Νμλγ. σ. 819.— Κοινωνικὸν ζήτημα (ἡ ἀκυρότης ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια), σ. 344.— Ἐπιτρεπτὴ ἀτομικὴ σύμβασις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Π 228 σ. 427.—Νόμιμος,

κατ' άρθρ. 11 Ν. 2063|1952, ἡ συμφωνία περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν πέραν τῶν νομίμων, Π 1675 σ. 1076.— Ὑπολογισμὸς δώρου Χριστουγέννων βάσει νομίμου μισθοῦ Π 42 σ. 846.— Ἀμοιβὴ μισθωτοῦ διὰ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια· κάλυψις διὰ τῆς διαφορᾶς τῆς ὠφελείας ἐργοδότου ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὡρισμένον, Εἰρ. 3525 σ. 1134.— Μισθωτὸς προσληφθεὶς μετὰ τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1950 καὶ λαμβάνων ἀποδοχὰς μείζονας τῶν νομίμων· οὐ δικαίωμα αὐξήσεως δυνάμει τῆς ὑ.ἀ. 2750|1951 ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν νομίμων, Π 81 σ. 370.— Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι κατ' ἀποκοπὴν καὶ αὔξησις ἡμερομισθίων δι' ὑ.ἀ. 2750|1951· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 1 ὑ.ἀ. 2750|1951 περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐπὶ τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἀμειβομένων μισθωτῶν· ἐξασφάλισις ἀποδοχῆς τῶν δι' ὑ.ἀ. κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, Π 855 σ. 423.— Αὔξησις κατὰ 100.000 δραχμὰς τῶν ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου μισθῶν, Ἔγκ. σ. 443.

Δ'. *Ἀποδοχαὶ μὴ ἀπασχολουμένων* δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν. Τύχη τῆς ὑπ. ἀποφ. 3600|1946 μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 4039 σ. 1020, Εἰσαγ. σ. 1019, Π 178 σ. 1152.—Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 3600|1946 περὶ ἡμίσους ἡμερομισθίου ἐπὶ διαθεσιμότητος μισθωτοῦ πρὸ Ν.Δ. 1255|1948· ἐφαρμογὴ μετὰ ταῦτο ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945 καὶ ὑ.ἀ. 3600|1946 ἰσχύς ἀπορρίψεως καὶ μετὰ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Π 341 σ. 145, Εἰσαγ. σ. 1019. Βλ. καὶ λ. *Διαθεσιμότης*.

Ε'. *Καθυστερήσεις ἀποδοχῶν*. Ποιναὶ κυρώσεις διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν κατ' Α.Ν. 690|1945, Συμβ. Πλημ. Ἀθ. 6059 σ. 685, Συμβ. Πλημ. Ἀθ. 2774 σ. 969, Εἰσαγ. σ. 685, 969, ΝΖ σ. 138, 553, 770, 776. — Στοιχεῖα τοῦ ποινικοῦ ἀδικήματος Α.Ν 690|1945· πραγματικὴ ἀπασχόλησις τῶν δικαιούχων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων καὶ ἄρνησις ἐργοδότου εἰς ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν, Συμβ. Πλημ. Ἀθ. 6059 σ. 685.—Ἔννοια Α.Ν. 690|1945· στοιχεῖα ἀδικήματος διὰ καθυστέρησιν ἀποδοχῶν μόνον εἰς περίπτωσιν πραγματικῆς ἀπασχολήσεως καὶ ἐντεῦθεν καθυστερήσεως δεδουλευμένου μισθοῦ· μὴ ἐπαγωγὴ καὶ καθυστερήσεως ἀποδοχῶν ἐξ ἀκύρου κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀπολύσεως μισθωτοῦ, Συμβ. Πλημ. Ἀθηνῶν σ. 969, πρβλ. Παρατ. σ. 684, 776, 968.— Ποινικὴ δίωξις διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ΝΖ σ. 438, ΝΖ σ. 553, ΝΖ σ. 664, ΝΖ σ. 775, ΝΖ σ. 776, ΝΖ σ. 877. — Καθυστέρησις ἀποδοχῶν μισθωτοῦ πρὸς ἐξαναγκασμὸν εἰς παραίτησιν· μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112, Π 42 σ. 1080. — Ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος· οὐ ποινικὸν ἀδίκημα, ΝΖ σ. 169. — Ἐπὶ ἑνὸς νόμου (Ν. 690|1945), ΝΖ σ. 888.

ΣΤ'. *Συμψηφισμός· κρατήσεις· παραγραφή*. Βλ. τὰς λέξεις ταύτας.— Ἐφαρμογὴ τῆς 16|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἐργασίας ἠλεκτροτεχνιτῶν· ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ ἀξίας εἰδῶν κλπ. κατὰ τὴν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, Α.Π 160 σ. 469.— Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ΝΖ σ. 883.

Ζ'. *Παραίτησις· συμβιβασμός*. Ἄκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ νομίμου μισθοῦ καὶ προσθέτων ἀμοιβῶν διὰ Κυριακάς, Π 920 σ. 378, Π 3629 σ. 1113.— Ἄκυρος ὅρος μὴ λήψεως ἀποδοχῶν ἐν ἀδείᾳ, Ἡμλγ. σ. 894.— Κῦρος συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐργατικῆς διαφορᾶς, Π 1046 σ. 744.

Η'. *Χαρτόσημον*. Ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, Βλ. λ. *Χαρτόσημον*.

Θ'. *Πρόσθετοι παροχαὶ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, νυκτερινὰς ὥρας ἢ καθ' ὑπερωρίαν*. Βλ. λ. *Κυριακή, Νυκτερινὴ ἐργασία, Ὑπερωρίαι*.

Γ'. *Ἄλλα θέματα*. Ἀσθένεια ἢ ἀπεχὴ μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ. Βλ. λ. *Ἀσθένεια, Ἐργασίας σύμβασις*.—Ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α'), *Ἐργασίας σύμβασις*.— Μισθὸς τῶν ἀναγκαστικῶς κατὰ Ν. 1836|1951 διοριζομένων διευθυντῶν. Βλ. λ. *Στρατεύσεις* (παράγρ. Θ').— Βασικοὶ νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν γραφείων, ΝΖ σ. 156.— Σύμβασις φορτεχυτικῶν ὑπαλλήλων καὶ νόμιμοι ἀποδοχαί, Π 121 σ. 208.— Βασικοὶ νόμιμοι μισθοὶ προσωπικοῦ γραφείων, καταστημάτων, ΝΖ σ. 213.— Μισθὸς προσωπικοῦ Κρατικοῦ ἐργοστασίου ἀεροπλάνων· ἔννοια σχετικῆς κατὰ Ν. 28|1943 ἐκδοθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Α.Π. 28 σ. 246.— Νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ΝΖ σ. 379.—Ἀποδοχαὶ καθαριστριῶν· πλῆρες ἀρίστου· ποῖον γεῦμα, Α.Π. 68 σ. 351.— Ἀναγκαία δι' ἀλληλέγγυον εὐθύνην πλειόνων ἐργοδοτῶν εἰς καταβολὴν μισθοῦ ἡ ρητὴ συμφωνία περὶ ἀλληλεγγύου εὐθύνης, Π 643 σ. 306.— Καταβολὴ μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀσθενείας ἠφαλισμένου καὶ ὑποχρεώσεις εἰσφορᾶς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 583.— Ἀποδοχαὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐργοστασίου διυθυντοῦντος ἄνθρακος Ἐλευσῖνος, Π 867 σ. 126.—Ἀργία διὰ πράξεως ἀρχῆς καὶ δικαίωμα μισθοῦ· κλεῖσιμον καταστημάτων δι' ἑορτασμὸν τῆς 1ης Μαΐου καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς μισθόν, Σ.Ε. 195 σ. 466.— Μισθὸς ἐργαζομένων ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Γν. Σ. σ. 873.— Ἀποδοχαὶ ἀδειοῦχου μισθωτοῦ· ἄκυρος ὅρος μὴ λήψεως ἀποδοχῶν ἐν ἀδείᾳ· οὐ διαλῆ ἀντιμισθία ἐν μὴ λήψει ἀδείας, Ἡμλγ. σ. 894.— Ἀποδοχαὶ καθαριστριῶν, Σ.Ε. 1313 σ. 758, Π 7851 σ. 1025, ΝΖ σ. 1040.— Σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ νομικοὶ κανόνες περὶ μισθοδοσίας· ἀξίωσις ταχικοῦ ὑπαλλήλου Δήμου (ὑδρονομέως) νὰ ἀποζημιωθῇ βάσει τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ δι' ἐργασίαν καθ' ἡμέρας ἀργίας· ἀβάσιμος· ἐφαρμογὴ ἐπὶ σχέσεων Δημοσίου Δικαίου ἰδιαιτέρων νομικῶν κανόνων· μισθοὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, Π 271 σ. 1026.— Μισθοὶ πρὸ τῆς 10 Νοεμβρίου 1944 κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ Ν. 18|1944 καὶ 1073|1946, Ἡμλγ. σ. 1152.— Ἀνάκλησις ὑ-

παλλήλου ὡς μὴ νομιμόφρονος· δικαίωμα μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας διανυθέντα χρόνον, Π 11067 σ. 1248.— Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων παντοπωλείων· μισθὸς ἐργάτου βοηθοῦ ἐπιχειρήσεως ἐπισκευῆς καὶ ἐκμισθώσεως ποδηλάτων καὶ μοτοσυκλετῶν· μισθὸς ταμίου καταστημάτων· μισθὸς σταθμάρχου λεωφορείων· μισθὸς εἰς βάρος πτωχευσάντος· ἀποδοχαὶ ἀπολυομένων τοῦ Δημοσίου, Νμλγ. σ. 811. Βλ. καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἀποδοχή. Σιωπηρὰ ἀποφάσεως δι' εἰσπράξεως ἐπιδικασθέντος ποσοῦ· ἀπώλεια δικαιώματος προσβολῆς ἀποφάσεως δι' ἐφέσεως· διαφορὰ δεκτικὴ ἀποδοχῆς παραιτήσεως, Α.Π. 482 σ. 43, Π 7851 σ. 1031.— Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος δὲν διαδηλοῖ καὶ ἀποδοχὴν ἀπολύσεως, Π 2481 σ. 1077. Βλ. καὶ λ. *Παραίτησις*.

Ἀποζημίωσις. Βλ. καὶ λ. *Ἀδίκημα* (Ἀστ.). Ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας, Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'), *Ἐργασίας σύμβασις*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Δ' ἐπ.), *Στράτευσις* (παράγρ. Β').— Ἀπολυθέντος διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν, Βλ. λ. *Ἄδεια μισθωτῶν*.— Διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως, Βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.— Λόγῳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, Βλ. λ. *Ἐργατικὸν ἀτύχημα*.— Ἐπιδίκασις ὑπὸ δικαστηρίου εὐλόγου ἀποζημιώσεως ἐπὶ μεταβολῆς περιουσιακῶν ἢ προσωπικῶν σχέσεων ἐργαδότου, Α.Π. 452 σ. 17, Π 2380 σ. 18, ΝΖ σ. 401.— Καταγγελία συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· ὕπαρξις σπουδαίου λόγου καὶ ἐπιδίκασις εὐλόγου ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, Α.Π. 452 σ. 17, Π 2380 σ. 18.— Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου εἰς περίπτωσιν ἐπελεύσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.· ἀφορᾷ εἰς μόνας τὰς καλυπτομένας ὑπὸ τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 6298 χορηγουμένων παροχῶν ζημίας· μεταξὺ τῶν ζημιῶν τούτων δὲν περιλαμβάνεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 932 Α.Κ. ἠθικὴ βλάβη· ὑπαγωγὴ εἰς ἠθικὴν βλάβην ἄρθρ. 932 Α.Κ. καὶ σωματικῶν πόνων, καὶ ἂν δὲν προεκάλεσαν χρηματικὴν ζημίαν, καὶ τῆς αἰσθητικῆς βλάβης, ἰδίᾳ τοῦ γυναικείου σώματος, Π 5508 σ. 56.— Ἐπὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 49 σ. 525.— Ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν δι' ἔλλειψιν νομιμοφρουσύνης, Π 11364 σ. 650. — Δι' ὁδοιπορικὰ ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν, Ἔγγρ. σ. 443, Π 1306 σ. 536, Π 4474 σ. 697.— Εἰς περίπτωσιν παραλείψεως ὑπὸ ἐργοδότου ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Εἰρ. 133 σ. 867.— Μισθωτῶν δι' ἐκτὸς ἕδρας ἀπασχόλησιν κατὰ συλλογ. σύμβασιν 16.9.1937, Π 44 σ. 908.— Ἐκτὸς ἕδρας ὑπαλλήλου Δημοσίου· οὐ συννυπολογισμὸς δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 9717 σ. 1246. Βλ. καὶ λ. *Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός*, *Ἀνώνυμον συνάλλαγμα*, *Ναυτικοί*.

Ἀποθῆκαι. Βλ. λ. *Γενικαὶ Ἀποθῆκαι*.

Ἀποκατάστασις. Θεώρησις τοῦ ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνου τῶν ἀποκατασταθέντων διὰ τῆς 24|1945 Συντακτικῆς Πράξεως ὑπαλλήλων ὡς χρόνου ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας· δὲν ἀφορᾷ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Α.Π. 192 σ. 471.

Ἀποκοπή. Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι κατ' ἀποκοπὴν καὶ αὔξησις ἡμερομισθίων δι' ὑ.ἀ. 2750|1951, Π 855 σ. 423.

Ἀπολογία. Ἀπόλυσις ὑποχρεωτικῶς διοριζομένων πολεμιστῶν Α.Ν. 1836|1951, κατόπιν ἀποφάσεως οἰκείου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου· προϋποθέσεις ἢ κλῆσις εἰς ἀπολογίαν. Σ.Ε. 1074 σ. 1128.

Ἀπολογιστικὰ ἔργα. Βλ. λ. *Δημόσια ἔργα*.

Ἀπόλυσις. Βλ. λ. *Ἄδεια*, *Ἀνεργία* (Ν. 118|1945 κλπ.), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, *Κατάχρησις δικαιώματος*, *Ναυτικοί*, *Νεοπολεμισταί*, *Πολιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις*. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ'). Ἔλεγχος ἀπολύσεως μισθωτῶν· ἄδεια (Ν. 2222|1952). Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΔ').

Ἀποπεράτωσις δίκης. Δι' ἀποδοχῆς· ὅροι, Π 7851 σ. 1031.

Ἀπορία. Διορισμὸς κατὰ Ν. 751· ἀπορία καὶ ἀνεργία διοριστέων, Σ.Ε. 320 σ. 978.

Ἀπόσπασις. Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 440.

Ἀποστρατευομένων προστασία. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').

Ἀπουσία. Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας· συνέπειαι. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').

Ἀπόφασις. Ἑρμηνεία ὑπὸ δικαστηρίου ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὰς ὁμφιβόλους διατάξεις αὐτῆς· ἄσκησις κατὰ τῆς ἑρμηνευομένης ἀποφάσεως ἐφέσεως, Π 104 σ. 420. — Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου πρὸς εἰδικὴν μνείαν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐπικληθέντων καὶ προσαχθέντων ὑπὸ διαδίκων ἐγγράφων, Α.Π. 49 σ. 525— Ὁριστικὴ ἀπόφασις ἔννοια· ἀνάκλησις ὑπὸ Δικαστηρίου παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως, κατ' ἄρθρ. 180 Πολ. Δικ., Α.Π. 450 σ. 42.— Δικαίωμα διαδίκου πρὸς ἀναίρεσιν κατ' ἄρθρ. 813 Πολιτικῆς Δικονομίας βλαπτικῶν δι' αὐτοὺς ἀποφάσεων· κρίσις περὶ βλάβης ἐκ τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως ἀσχέτως πρὸς δυνατὴν αἰτιολογίαν, Α.Π. 350 σ. 1031. — Ἄλλα θέματα βλ. εἰς τὰς οἰκείας λέξεις, ἤτοι· *Αἴτησις ἀκυρώσεως*, *Ἀποδοχή*, *Δεδικασμένον*, *Ἐργατικαὶ διαφοραί*, *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις*, *Συλλογικαὶ διαφοραί*, *Ὑπουργοί*— *Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις* κλπ.

Ἀποχή. Μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα ἀποδοχῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ. Βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').— Ἀποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, ΝΖ σ. 935.— Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας, ΝΖ σ. 1102.

Ἀποχώρησις. Ναυτικοῦ καὶ δικαίωμα ἀδείας, Π 554 σ. 1034.— Ἐπὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, Π 42 σ. 846.

Ἀργία. Βλ. καὶ λ. *Κυριακή*, *Διαθεσιμότης*.

Πειθαρχία. — Ἐπί μιᾶς διοικητικῆς πράξεως· (καθορισμός 28 Ὀκτωβρίου ὡς ἡμέρας ἀργίας· ἡμερομίσθιον). ΝΖ σ. 1176. - Ἀργία διά πράξεως ἀρχῆς καί δικαίωμα μισθοῦ· κλεισιμον δι' ἑορτασμόν τῆς 1ης Μαΐου καί συνέπειαι ὡς πρός μισθόν. Σ.Ε. 195 σ. 466. — Ἐργασιακή σχέσις δημοσίου δικαίου καί ἐργασία καθ' ἡμέρας ἀργίας. Π 271 σ. 1026.

Ἄρειος Πάγος. Βλ. λ. ***Ἀναίρεσις, Ἀνέλεγκτον.***

Ἀρμοδιότης. Διαφοραί ὑπαγόμεναι εἰς διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ'. Βλ. λ. ***Ἐργατικαί διαφοραί*** (παράγρ. Α'). — Ἐπί διαφορῶν ἐκ τοῦ Ν. 3511. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Η'). — Ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἐπί συλλογικῶν διαφορῶν. Βλ. λ. ***Συλλογικαί διαφοραί.*** — Συμβουλίων Ν. 751|1948 περί προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Θ'). — Δωσιδικία κατοικίας ἐναγομένου ἢ τόπου παροχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· εἰσαγωγή διαφορᾶς εἰς ἀναρμόδιον Πρωτοδίκην καί παραπομπή εἰς τόν κατά τόπον ἁρμόδιον συντρέχουσα καί ἡ τοῦ συναλλάγματος δωσιδικία. Π 3602 σ. 118. — Ἐπί ἀναρμοδιότητος παραπομπή εἰς τό ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐάν καί τοῦτο δικάζῃ βάσει ἐκθέσεως ἐργατικῆς διαφορᾶς. Π 2 σ. 372. — Παραπομπή ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης ἀγωγῆς εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, κατ' ἄρθρ. 25 Πολ. Δικονομίας· ἀνεφαρμοστον ἐπί ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν καί μή εἰσαγωγή αὐτῆς διά κλήσεως εἰς τό ἁρμόδιον δικαστήριον· παρεκκλίσεις ἐργατικῆς διαδικασίας ἀπό διατάξεων Πολ. Δικονομίας. Ε 2591 σ. 1088. — Εἰρηνοδικῶν πρός ἐπίλυσιν διαφορῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς εἰσοδογίων φορτηγίδων καί ρυμουλκῶν συμφώνως πρός τό ἄρθρ. 3 § 4 τοῦ Ν. 5167|1932· διάκρισις μεταξύ ἁρμοδιότητος κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' καί εἰδικῆς τοιαύτης Εἰρηνοδικῶν κατά διαδικασίαν ταύτην. Π 2 σ. 372, πρβλ. Π 11 σ. 1204. — Ρήτρα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περί ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας καί ἁρμοδιότης Δικαστηρίων διά τάς ἐξ αὐτῆς διαφοράς. Π 13035 σ. 875. — Ἀναστολή ἐκτελέσεως ἀποφάσεων κατά ἐργατικήν διαδικασίαν· ἔννοια ἄρθρου 764 Πολιτικῆς Δικονομίας καί ἁρμόδιος πρός χορήγησιν ἀναστολῆς. Π. 9 σ. 695. — Σχέσις προσωπικοῦ τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας Δημοσίου· φύσις τῆς σχέσεως καί ἁρμόδιον δι' ἐξ αὐτῆς διαφοράς δικαστήριον. Α.Π. 395 σ. 796. — Προσβολή ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου· ἁρμόδιον δικαστήριον μετά τήν εἰσαγωγήν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Π 10161 σ. 807. Π 154 σ. 808. — Ἁρμοδιότης καί Προέδρου πρός τήν τοῦ Εἰρηνοδίκου διά προσωρινήν ἐπιδίκασιν ἀπαιτήσεως παύοντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος. Π 206 σ. 927. — Συνταγματικότης κανόνων δικαίου διά διοικητικῶν πράξεων· ἁρμόδια ὄργανα ἐκ τοῦ Συντάγματος πρός ρύθμισιν νομοθετικῶν θεμάτων. Σ.Ε. 1253 σ. 931. — Πρόσληψις ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α., νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, εἰς ὀργανικήν θέσιν· σχέσις δημοσίου δικαίου· ἁρμοδιότης τακτικοῦ δικαστηρίου ἐπί ἀγωγῆς περί μισθοῦ λόγῳ παρανόμου ἀπολύσεως. Π 2481 σ. 1077. — Ἀνακοπή κατά διοικητικῆς ἐκτελέσεως δι' εἰσφοράς πρός τό Ι.Κ.Α.· ἁρμοδιότης καί οὐσιαστική ἔρευνα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων. Π 146 σ. 1140, Παραρτ. σ. 1141. — Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν· φύσις διά τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.· ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος καί ἰσχύς σχετικῶν διατάξεων καί μετά τόν Α.Ν. 1846|1951 περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». Σ.Ε. 1506 σ. 1267. — Ἁρμοδιότης ὀργάνων ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. καί ἐφοριακός ἔλεγχος πράξεων τούτων. Ἔγκ. σ. 1283. — Ἄλλα θέματα βλ. εἰς λ. ***Ἀναίρεσις, Δικαιοδοσία, Ἐργατικά ἀτυχήματα, Πυλαιοί Πολεμισταί, Ὑπουργοί - Ὑπουργικαί ἀποφάσεις κλπ.***

Ἀρτεργάται - Ἀρτοποιεῖα. Ἄποχη λόγῳ ἀσθενείας ὑπέρ τά νόμιμα χρονικά ὅρια· συνέπειαι. Π 1295 σ. 136. — Ἀπαγόρευσις ἐργασίας εἰς ἀρτεργάτας μή ἐφωδιασμένους διά τῶν κατά Ν. 5691 καί 6413 ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως καί ἀνεφάρμοστον Νόμων περί καταγελίας συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἰσχύς προσωρινῶν σημειωμάτων ἐργασίας. Π 11235 σ. 207, Π 95 σ. 809. — Ὑποχρεώσεις πρατικοῖων πρός χρησιμοποίησιν ἀρτεργατῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· συνταγματικότης σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων· ἔννοια ἄρθρων 3 καί 4 Συντάγματος· ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν περί χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων. Σ.Ε. 2210 σ. 825. — Βιβλιάρια ὑγείας ἀρτεργατῶν· ἀντικατάστασις διά ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ταυτότητος, ἐκδιδομένου μετά προηγουμένην ἰατρικήν ἐξέτασιν· καταρτίσεις ἐγγράφου συμβάσεως ἐργασίας δι' ἐφοδιασμοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. Α.Π. 180 σ. 617. — Ἐπιδότησις ἀρτεργατῶν, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 1089. — Ἀνεφάρμοστον ὁ Δ. 8900|1946 περί προσθέτου ἁμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς ἐπί ἀλιβάντων διά τήν κατά Κυριακάς ἔφησιν φαγητῶν. Π 698 σ. 697. — Ἀρτοποιεῖα· οὐ κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις· ἄδειαι μισθωτῶν. Νμλγ. σ. 891. Βλ. καί λ. ***Τομεῖα.***

Ἀρχεῖον. Ἀνυποχρέων Δικαστηρίου ἡ δικαίωμα ἁπλῶς διατάσσῃ τήν ἐν τῷ ἀρχείῳ αὐτοῦ κατακράτησιν ἐγγράφων τῶν διαδίκων ἢ τήν χορήγησιν ἀντιγράφων αὐτῶν. Π 307 σ. 483.

Ἀρχιτεχνῖται. Βλ. λ. ***Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.***

Ἀσθένεια. Ἄποχή μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας· συνέπειαι· τύχη συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Ε'). — Ἀσθένεια μισθωτοῦ καί δικαίωμα μισθοῦ ἄρθρ. 657 καί 658 Α.Κ.· κώλυμα παροχῆς ἐργασίας. Γν.Σ. σ. 663. Βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις.*** — Ἀσθένεια μισθωτοῦ· μισθός κατά τό Βυζαντινορωμαϊκόν Δίκαιον. ΝΖ σ. 2. Π 3567 σ. 595. Π 529 σ. 868. — Ἂν ὁ ἀσθενήσας μισθωτός ἔχῃ δικαίωμα καί μετά πάσαν χρόνον ἀπουσίας ἀπό τήν ἐργασίαν του νά ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν. ΝΖ σ. 937. — Ἀσφάλισις κατά τῆς ἀσθενείας παρά τῷ Ι.Κ.Α.· παροχαί χλάδου ἀσθενείας

κλπ. Βλ. λ. ***Κοινωνικαί Ἀσφαλίσεις***.— Καταβολή μισθοῦ κατά χρόνον ἀσθενείας ἡσφαλισμένου καί ὑποχρέωσις εἰσφορᾶς πρός τό Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 883.—Ἐπαγγελματικαί ἀσθένειαι· κανονισμός Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1061. — Κριτήριον ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ν. 118|1945 μετά τό Ν.Δ. 1255|1949 ἡ ἀσφάλισις κατά τῆς ἀσθενείας παρά τῷ Ι.Κ.Α. ἢ εἰς Ὀργανισμόν Κοινων. Ἀσφαλίσεως. Βλ. λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Α'). — Προστασία φυματικῶν καί λοιπῶν πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης. Γν. Σ. σ. 152.—Ἑρμηνεία, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. 3752|1920, ἐκδοθέντος κανονισμοῦ περί ἰατρικοῦ ἐλέγχου διά τό πάσχον προσωπικόν τῶν Σ.Π.Α.Π. κλπ.· καταβολή κατά μῆνα περιοδικοῦ βοηθήματος πρός συμπλήρωσιν τῆς παρά τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ παρεχομένης συντάξεως· ὑπολογισμός αὐτοῦ, Α.Π. 560 σ. 199. Βλ. καί λ. ***Ἐργατικά ἀτυχήματα***.

Ἀστικός Κῶδιξ. Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καί μετά τήν εἰσαγωγήν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πάντων τῶν ἐργατικῶν νόμων. Εἰρ. 2525 σ. 1131.—Ἀν. Νόμος 539|1945 περί ἀδείων μισθωτῶν καί Ἀστικός Κῶδιξ, Νμλγ. σ. 889, ΝΖ σ. 1064, Π 42 σ. 1080.

Ἀστυνομικαί διατάξεις. Δικαίωμα Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δι' ἐκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων μόνον ἐπί θεμάτων ἀνατεθειμένων ὑπό τοῦ νόμου εἰς τήν μερίμναν καί ἐπαγρύπνησίν της, Π 1394 σ. 1011.

Ἀστυφύλακες πρόσθετοι. Φύσις σχέσεως προσθέτων ἀστυφυλάκων· ἐφαρμογή ἢ μή Ν. 2112· ρύθμισις διά Ν. 1653|1951· ἔννοια· ἔκτασις ἐφαρμογῆς, Π 5421 σ. 36. Εἰσαγ. σ. 33, Π 5752 σ. 37, Π 284 σ. 247, Π 1407 σ. 479, Π 3575 σ. 869, Π 2270 σ. 929, Π 4407 σ. 1024, Π 3755 σ. 1024.— Εἰδικαί διατάξεις χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτ. ὑπαλλήλων· Ν. 1653|1951 διά τούς προσθέτους ἀστυφύλακας, σ. 161.— Φύσις σχέσεως προσθέτου ἀστυφύλακος πρό Ν. 1653|1951· δημόσιον δίκαιον· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112, Π 5421 σ. 36.— Πρόσθετοι· ὁρισμοί Ν. 1653|1951 περί χαρακτηρισμοῦ σχέσεως προσθέτων ἀστυφυλάκων ὡς συμβάσεως ἐργασίας καί ἐφαρμογῆς Ν. 2112|1920· προστασία μόνον τῶν ὑπηρετούντων κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 1653|1951, Π 5421 σ. 36, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 35. Contra: Χαρακτηρισμός σχέσεως προσθέτου ἀστυφύλακος καί πρό τοῦ Ν. 1653|1951 ὡς τοιαύτης συμβάσεως ἐργασίας· ἀναδρομική δύναμις τοῦ νόμου τούτου, Π 5752 σ. 37.— Σκοπός Ν. 1653|1951 ἡ καταβολή ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 πρός προσθέτους ἀστυφύλακας καί οὐχί ἡ ἐξίσωσις αὐτῶν πρός τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, οὐδέ ἡ ὑπαγωγή των εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τούς νόμους, τούς ρυθμίζοντας τάς τοιαύτας σχέσεις, Π 284 σ. 247, Π 3575 σ. 869.— Ἀποκλειστικός προσδιορισμός μισθοῦ κατά Ν. 1971|1951, Π 284 σ. 247, Π 1407 σ. 479.— Ἀνεφάρμοστον τῆς 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί νύκτας· ἀνεφάρμοστον καί ἄρθρ. 659 Α.Κ., Π 1407 σ. 479, Π 3575 σ. 869, πρβλ. Π 5752 σ. 37.— Ἔννοια Ν. 1653|1951· συνέπεια χαρακτηρισμοῦ συμβάσεως προσθέτων ἀστυφυλάκων ὡς μισθωτικῆς ἐργασίας ἢ ἐκδίκασις τῶν ἐξ αὐτῆς διαφορῶν κατά τήν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 1407 σ. 479.— Σκοπός Ν. 1653|1951· ἄρσις δι' αὐτοῦ τῆς ἀμφισβητήσεως περί τοῦ χαρακτῆρος τῆς συνδεούσης τόν πρόσθετον ἀστυφύλακα μετά τοῦ ἐργοδότου σχέσεως, Π 2387 σ. 929.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσθέτων ἀστυφυλάκων· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945· ὑποχρέωσις μόνον τοῦ παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ ὁ πρόσθετος ἀστυφύλαξ ἐργοδότου εἰς εἰδοποίησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, τερματίζοντος διά διαταγῆς του τήν σύμβασιν ἐργασίας, Π 2270 σ. 929.— Τερματισμός ἐργασιακῆς σχέσεως προσθέτου ἀστυφύλακος διά καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ προσλαμβάνοντος αὐτόν, κοινοποιουμένης εἰς τόν Ἀρχηγόν τῆς Ἀστυνομίας καί τόν ἀστυφύλακα· ὁρισμός ὡς χρόνου προειδοποιήσεως ἐκείνου τοῦ Ν. 2112· ἔννοια Ν. 1653|1951· παροχή μόνον ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καί οὐχί καθιέρωσις τύπου (διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας) διά τήν ἔγκυρον λύσιν τῆς σχέσεως· σκοπός τῆς διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, Π 1407 σ. 1024.— Παροχή ὑπηρεσιῶν ὑπό προσθέτου ἀστυφύλακος εἰς τό Δημόσιον· ἀ προειδοποιήτως ἄπόλυσις καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 καί Ν. 1653|1951· κατάργησις δι' αὐτοῦ, χωρισθεισῶν ὑπό τοῦ Α.Ν. 913|1949 ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976|1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Π 3755 σ. 1024.— Ἀσφάλισις προσθέτων ἀστυφυλάκων εἰς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς· ἂν εἶναι δυνατή ἡ ἀσφάλισις εἰς ἀσφαλιστικόν ταμεῖον (Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους) ἡ ἀσφάλισις τῶν παρ' αὐτῷ ὑπηρετούντων προσθέτων ἀστυφυλάκων, Γν. Σ. σ. 1160.

Ἀσυμβίβαστος διαγωγή. Λόγος ἀπολύσεως ἀναγκαστικῶς διοριζομένων κατά Ν.Δ. 1799|1942, Σ.Ε. 569 σ. 980.

Ἀσφάλισις. Βλ. λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Α'), ***Ἀντιφυματική ἀσφάλισις***, ***Κοινωνικαί ἀσφαλίσεις***, ***Ταμεῖα***.—Ἡ θεωρία τῆς τυπικῆς ἀσφαλίσεως, Γν. Σ. σ. 1209.— Χαρακτήρ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων κατά τῶν ἀπειλούντων τήν ἱκανότητα αὐτῶν πρός ἐργασίαν κινδύνων, Σ.Ε. 1161 σ. 1332.

Ἀσφαλιστικαί διαφοραί. Ἁρμοδιότης Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν· σύστασις διά τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.· ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος καί ἰσχύς σχετικῶν διατάξεων καί μετά τόν Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», Σ.Ε. 1506 σ. 1267.— Ἀσφαλιστικαί διαφοραί καί ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἔννοια ἐπιλύσεως ἀμφισβητήσεων σχετικῶν πρός τήν ἀσφάλισιν ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀναφορά τοῦ ὅρου «ἀμφισβήτησις» τοῦ ἄρθρου 10 § 4 Α.Ν. 691|1937 εἰς μόνα τά ζητήματα τά σχετικά πρός τήν ὑπαγωγήν ἢ μή εἰς τήν ἀσφάλισιν· ἀναρμοδιότης Ὑπουργοῦ ἐπί ἄλλων θεμάτων, ὡς ἐπιστροφή παρανόμως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, Σ.Ε. 1560 σ. 1270.

Ἀσφαλιστικοὶ Ὀργανισμοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἀτυχήματα. Βλ. λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί*.

Αὐτοκίνητα. Φύσις σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην· σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἐφαρμογὴ ἐργατικῶν νόμων ἢ μίσθωσις πράγματος· τρόπος πληρωμῆς· συνέπειαι. Π 5653 σ. 91, Π 2988 σ. 194, Π 2188 σ. 196, Π 12204 σ. 390, Π 2640 σ. 321, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 346, Π 1246 σ. 371, Σ.Ε. 1203 σ. 532, Π 747 σ. 589, Π 6739 σ. 690, Π 3847 σ. 690, Π 6715 σ. 794, Π 8625 σ. 795, Π 10652 σ. 964, ΝΖ σ. 945, Π 2324 σ. 962, Π 8443 σ. 963, ΝΖ σ. 1233, Α.Π. 638 σ. 1321, Εἰσαγγ. ἀγόρ. σ. 1322.— Ὑφίστανται ἐν τῇ σχέσει ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἐπὶ τῇ βάσει ἀποδεικθέντων ὅρων συμβάσεως· αὐχὶ ἀλλοίωσις τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ τοῦ ἰδιοτύπου καὶ μόνου τοῦ καθιερωμένου τρόπου πληρωμῆς τῆς ἀμοιβῆς, Α.Π. 636 σ. 1321, Εἰσαγγ. ἀγόρ. σ. 1322.— Φύσις σχέσεως ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ καὶ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 346, Π 4246 σ. 371, Π 10652 σ. 964.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, προσληφθέντος ὑπὸ Δήμου, πρὸς ἐπανδρωσιν τῶν συνεργείων αὐτοῦ, μὴ ὁμόσαντος ὅρκον καὶ μὴ δημοσιευθέντος τοῦ διορισμοῦ του εἰς Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ν. 118]1945· ἁρμοδιότης Ἐργατικοῦ Πρωτ[κείου, Α.Π. 575 σ. 1330.— Ὁδηγοὶ· ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.— Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων Κρατ. Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων· ἐφαρμογὴ ὑ.ν. 283604]1949· εὐχέρεια Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Κ.Ε.Α. ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν καὶ κατωτέρου τοῦ δι' αὐτῆς ὁριζομένου ἡμερομισθίου, Α.Π. 28 σ. 216.— Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων προσλαμβανόμενοι κατὰ ν. 445]1947 δι' ἀνάγκας Λῄσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ λοιπῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν Ὑπ. Ἐμπορ. Ναυτιλίας· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ ν. ΓΦΟΔ' καὶ ν. 2112]1920· ἀνεφάρμοστον πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου 956 καὶ 976]1947, Α.Π. 76 σ. 294.— Ἐφαρμογὴ τῆς 5]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων· ἔκτασις δεσμεύσεως τῶν ἐν διενέξει μερῶν· ἐπέλευσις ἀποτελεσμάτων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀνίσχυρον διατάξεως ἄνωθεν 25 β.δ. περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, Π. 1 σ. 376.— Ρύθμισις διὰ τῆς 3]1951 ἀποφάσεως Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὅρων ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ· ἀκύρωσις αὐτῆς ἐξ ἐλλείψεως εἰδικῆς αἰτιολογίας καὶ ἐρεύνης τῶν νομίμων προϋποθέσεων διὰ τὴν ὕπαρξιν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, Σ.Ε. 1203 σ. 532.— Κοινὰ Ταμεῖα· ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακάς· δικαίωμα ἐντεῦθεν προσθέτου ἀμοιβῆς· ἀκυρότης παραιτήσεως, Π 920 σ. 378.— Ἔλλειψις νομοθετικῆς προβλέψεως διὰ παροχὴν στολῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Κοινῶν Ταμείων· χαρακτηρισμὸς ὡς νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου δικαίωμα ἀδείας προσωπικοῦ, Π 920 σ. 378.— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων κατὰ συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· πλάνη περὶ τὸ δίκαιον καὶ συγγνωστὸν αὐτῆς· καταλυτικὴ τῆς ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἐνστασις τοῦ ἐργοδότου, Α.Π. 265 σ. 622.— Ἐργασία προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων προσαιξήσεις μισθοῦ κατὰ τὸ ἄρθ. 26 [Ἰουνίου]· Ἰουλίου 1969 Β.Δ. περὶ ὀργανισμοῦ Κοινῶν Διευθύνσεων· ἐξακολούθησις ἰσχύος περὶ μισθοῦ διατάξεων ἄνω Β.Δ., Π 3692 σ. 698, Παραπ. σ. 698.— Κοινὰ Ταμεῖα φορτηγῶν αὐτοκινήτων· συγχώνευσις ταύτων δι' ἐπουργικῆς ἀποφάσεως βάσει νόμου· διαδοχὴ τύχῃ ὑπαλλήλων συγχωνευθέντος Ταμείου ὑποχρεώσεως διαλόγου ἐργοδότου πρὸς διατήρησιν τούτου μέχρις ἐγκύρου καταγγελίας, Π 177 σ. 702, Π 83 σ. 886.— Ἐπιχειρήσεις συγκοινωνίας δι' αὐτοκινήτων καὶ μεταφορῶν διὰ ξηρᾶς· ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 763.— Βοηθὸς φορτηγοῦ μὴ ἐφοδιασμένος δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 73 σ. 903.— Μισθὸς ὁδηγῶν καὶ σταθμαρχῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων, Νμλγ. σ. 811, 812.— Πρόσληψις προσωπικοῦ Κοινῶν Ταμείων· ἀνήκει εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων τοῦ διαχειριστοῦ τῶν Κοινῶν Ταμείων ἐποπτεύοντος, διοικοῦντος καὶ ἀσκοῦντος πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ προσλαμβανομένου προσωπικοῦ· ἀκυρότης συμβάσεως προσωπικοῦ προσληφθέντος ὑπὸ Διαχειριστοῦ Ταμείου, Π 715 σ. 864.— Ἂν νομίμως κατανέμωνται ἐξ ἴσου εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν αὐτοκινήτων τῶν ἐνηκόντων εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Κοινοῦ Ταμείου Λεωφορείων Ἀθηνῶν.— Ἐλαιναὶ τὰ πρόστιμα, ἐπὶ ὁδηγῶν καὶ εἰσπράκτορων ἢ ὄχι ταῦτα τὰ περιέρχονται εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν, σ. 1101.— Ἐπίδομα διανυκτερεύσεως ὁδηγῶν λεωφορείων· ἐπίδομα λόγῳ προϋπηρεσίας· ἐπίδομα συζύγου καὶ τέκνων, Νμλγ. σ. 1152.— Ἡ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ παρ' αὐτῆς ἄσκησις τῆς οἰκονομικῆς προσπαθείας τῆς μεταφορᾶς προσώπων δι' αὐτοκινήτων ταξί, ΝΖ σ. 1233.— Συνέπεια ἐλλείψεως ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου εἰσπράκτορος λεωφορείων αὐτοκινήτου· ποιναὶ καὶ κυρώσεις· αὐχὶ ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας, Π 88 σ. 13, Π 59 σ. 1305, Παραπ. σ. 1306.— Ἀκυρότης ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ ἀπαγορεύσεως εἰς τὰ Κοινὰ Ταμεῖα λεωφορείων αὐτοκινήτων πρὸς πρόσληψιν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν στερουμένων ἀστυνομικῆς ἀδείας ὡς ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως· ἀκυρότης ἄλλως ὡς ἀντισυνταγματικῆς, ἐφ' ὅσον δὲν προέρχεται ἐκ λόγων δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος, Π 1294 σ. 1011.— Ταμεῖον Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν· ἑρμηνεία διατάξεων καταστατικοῦ· προϋποθέσεις συντάξεως· δικαίωμα Ταμείου εἰς ἐπανεξέτασιν καὶ τῶν ὁριστικῶν συνταξιούχων· πότε ὑφίσταται τὸ δικαίωμα ἐπανεξετάσεως· ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος Ταμείου πρὸς ἐπανεξέτασιν· διακοπὴ συντάξεως μετ' ἄρνησιν συνταξιούχου νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπανε-

ξέτασιν· πότε καταλύεται τὸ δικαίωμα πρὸς λῆψιν συντάξεως προσώπου, οὗτινος ἀποκατέστη ἡ ὑγεία, Α.Π. 396 σ. 971.— Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Αὐτοκινητιστῶν καὶ ἐπιβολὴ φόρων διὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα, Σ.Ε 1164 σ. 1332.

Ἄφαντοι. Ρύθμισις ζητημάτων ἀφορώντων ἐπιδότησιν ἐφέδρων (αἰχμάλωτοι καὶ ἄφαντοι ἐφεδροι), Ἐγκ. σ. 1099.

Β

Βάναυσος συμπεριφορά. Ἐργοδότου πρὸς μισθωτὸν καὶ συνέπειαι ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 6 σ. 701, Π 4648 σ. 956.

Βαρελοποιοί. Ἐπίδομα ἐπὶ νομίμου ἡμερομισθίου λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων βαρελοποιῶν· ὑ.ἀ. 41690|1947· δικαίωμα ἐφ' ὅσον κατέχουν ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης των· σκοπὸς ἐπιδόματος, Α.Π. 480 σ. 9.

Βαριετέ Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 48.

Βάρος ἀποδείξεως. Βλ. λ. *Ἀποδείξεις*, *Ἐργατικαὶ διαφοραὶ* (παράγρ. Δ').

Βεβαιώσεις Ἐνορκοι. Κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Νμλγ. σ. 1154.

Βία. Ἀνωτέρα βία ὡς λόγος ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· συνέπειαι. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε'), *Ἐργασίας σύμβασις*.— Θεωρησις ὡς ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ τοῦ ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ πολεμικοῦ γεγονότος, Α.Π. 74 σ. 311.—Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας, Π 85 σ. 319.— Ἀνωτέρα ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ἐπιδομάτων στρατευθέντος δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Γν. Σ. σ. 551. — Ἀνωτέρα βία κωλύουσα ἐργοδότην εἰς ἀποδοχὴν ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρου 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1735 σ. 754, Παραπ. σ. 755, Π 3949 σ. 906, Π 136 σ. 1137.— Ἔλλειψις ἀπαραιτήτου ὕλης (ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας) ἀπαιτουμένης διὰ τὴν λειτουργίαν ἐργοστασίου, προελθοῦσα ἐκ καταστροφῆς τοῦ μετασχηματιστοῦ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, συνεπείᾳ καταιγίδος βροχῆς, ἐξ ἧς ἀδυναμία ἐργοδότου εἰς ἀποδοχὴν ἐργασίας συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν ἀπαλλάσσουσαν αὐτὸν τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, Π 3949 σ. 906.— Ἔννοια ἀνωτέρας βίας δι' ἀπαλλαγὴν ἐργοδότου ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ.· δὲν συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν βλάβη μηχανῶν ἐργοστασίου, Π 31 σ. 1083.— Ἀπόλυσις ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ ἄδεια, Νμλγ. σ. 896.— Παραίτησις ἀπὸ ἀξιώσεων στρατευομένων μισθωτῶν ὑπὸ τὸ κράτος οἰκονομικῆς ἀνάγκης, Π 19 σ. 914.— Ἀπόλυσις δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς μὴ νομιμόφρονος κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης· ὑστέρα ἀνάκλησις ἀπολύσεως· ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον λόγῳ ἀνωτέρας, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, Π 11067 σ. 1248.— Συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν ἀπόλυσις κατ' ἐπιταγὴν νόμου (Συντ. Πρᾶξις 59|1945) ἀπαλλάσσουσαν τὸ Νομικὸν Πρόσωπον ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, Α.Π. 577 σ. 1315.

Βιβλία ἐμπορικά. Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου Ν. ΓΨΟΔ' ὅπως διατάξῃ ἐμφάνισιν ἐμπορικῶν βιβλίων, Α.Π. 152 σ. 17.

Βιβλιάρια. Ι.Κ.Α.· ὑποχρεωτικὴ ἐπικόλλησις ἐνσήμων, Ἔγγρ. σ. 214.— Μνεία ἐν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α.· συνέπεια παραλείψεως, Π 11082 σ. 90.

Ἐπαγγελματικά: Δέσμευσις ἐλευθερίας διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἰσχὺς καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς δρου περὶ ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐργατῶν, Σ.Ε. 305 σ. 757, Παραπ. σ. 721.— Ὑποχρεοῦνται εἰς ἐφοδιασμὸν δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου: Οἱ εἰσπράκτορες λεωφορείων· ἔλεγχος· ποινικαὶ μόνον κυρώσεις καὶ οὐχὶ ἀκυρότης, Π 88 σ. 13, Π 167 σ. 1151, Π 59 σ. 1305, Παραπ. σ. 1306.— ...οἱ φορτοεκφορτωταὶ ξηρᾶς· τρόπος ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων, Ἐγκ. σ. 442.— ...οἱ ὑπάλληλοι ξενοδοχείων ὅπνου· ἔλλειψις· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 22 σ. 959, Π 1926 σ. 960.— ...οἱ βοηθοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων· ἔλλειψις· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 73 σ. 809.— ...οἱ ἀρτεργάται (Ν. 5891, 6413)· ἔλλειψις· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 11235 σ. 207, Σ.Ε. 2240 σ. 325, Α.Π. 130 σ. 617, Π 95 σ. 809.— Βιβλιάρια ὑγείας ἀρτεργατῶν· ἀντικατάστασις αὐτῶν διὰ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ταυτότητος, ἐκδιδομένου μετὰ προηγουμένην ἰατρικὴν ἐξέτασιν· κατάρτισις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας δι' ἐφοδιασμοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, Α.Π. 130 σ. 617.— Ὑποχρέωσις ἀρτοποιῶν πρὸς χρησιμοποίησιν ἀρτεργατῶν ἐφοδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· συνταγματικότης σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων· ἔννοια ἄρθρων 3 καὶ 4 Συντάγματος· ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν περὶ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, Σ.Ε. 2240 σ. 325.

Ὑγείας: Ὑποχρεούμενοι εἰς ἐφοδιασμὸν διὰ βιβλιαρίου ὑγείας: Οἱ τεχνῖται ζαχαροπλαστείων· ἔλλειψις· μόνον ποινικαὶ κυρώσεις καὶ οὐχὶ ἀκυρότης συμβάσεως, Π 1018 σ. 31, Εἰσαγ. σ. 33, Π 1408 σ. 1305.— ...οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τυπογραφεῖα· ἔλλειψις· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 5671 σ. 92. Contra: Ἐπιβολὴ μόνον ποινικῶν κυρώσεων, Π 328 σ. 427.— ...αἱ ἐργαζόμεναι εἰς οἴκους ἀνοχῆς· ἔλλειψις· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 65 σ. 305, Π 317 σ. 961.—...οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἑστιατόρια, μαγειρεῖα κλπ. λειτουργοῦντα ἐντὸς τῶν περιφερειῶν εἰς ἃς ἰσχύει Ὑγειονομικὸς Κανονισμὸς Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας· ἔλλειψις· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 1531 σ. 700, Π 77 σ. 809.—...οἱ ὑπάλληλοι καφενείων, ζυθοπωλείων κλπ.· ἔλλειψις· ἀκυρότης συμβάσεως, Π 5500 σ. 1194, Π 11233 σ. 1301.—Ἀκυρότης συμβάσεως ἐξ ἐλλείψεως ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἢ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἀπαράδεκτον κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Π 1531 σ. 700, Π

3403 σ. 958, Π 22 σ. 959, Π 1026 σ. 960, Π 3107 σ. 961, Π 11233 σ. 1304.

Βιβλιοδετεία. Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἔννοια, ΝΖ σ. 98.—Ἔννοια βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων δι' ἐφαρμογὴν Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1929 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν των, ΝΖ σ. 212.—Ἐκμεταλλεύσεις λατομείου· οὐ βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις, Π 841 σ. 145.—Τίνες θεωροῦνται βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις δι' ἀπαγορευσιν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, Α.Π. 296 σ. 644.—Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος· χαρακτηρισμὸς ὡς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἔννοιαν, Α.Π. 236 σ. 644.—Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.—Ἀπαγορευσις ἀπασχολήσεως ἀνηλίκου κάτω τῶν 14 ἐτῶν εἰς βιομηχανικὰς κλπ. ἐπιχειρήσεις· χαρακτὴρ ἀπαγορευτικῶν διατάξεων ὡς δημοσίας τάξεως καὶ συνέπεια παραβάσεως ἢ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως, Π 175 σ. 209, Π 21 σ. 1062.

Βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἔννοια, ΝΖ σ. 98.—Ἔννοια βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων δι' ἐφαρμογὴν τοῦ Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1930 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν των, ΝΖ σ. 212.—Σύμβασις ἐργασίας σερβιτόρου ἑστιατορίου· ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίαν Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως, Π. 866 σ. 358.—Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ.760.

Βλάβη. Βλ. λ. *Ἀδίκημα*, *Ἀποζημίωσις*, *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα*.—Ἠθικὴ βλάβη· ἄρθρ. 932 Α.Κ.· αἰσθητικὴ βλάβη γυναικείου σώματος, Π 5508 σ. 863.

Βοηθήματα. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*.—Ἀπαράδεκτον κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ' ἀξιώσεων διὰ σύνταξιν ἢ ἄλλας παροχὰς ἢ βοηθήματα χορηγούμενα διὰ τὸν μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ χρόνον, Π 5074 σ. 1276.

Βοηθοί. Σερβιτόροι εἰς ἑστιατόριον ὑπὸ Σωματείου διὰ τὰ μέλη του· ὅροι προστασίας μετὰ Ν. 3514, Π 5565 σ. 1252.—Πρόσληψις βοηθοῦ μηχανικοῦ Δήμου πρὸ ἰσχύος Α.Ν. 1400|1950 καὶ φύσις τῆς σχέσεως, Π 5627 σ. 1274. Βλ. καὶ λ. *Αὐτοκίνητα*.

Βουτάσια. Ἐπέκτασις Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδείων μισθωτῶν, ΝΖ σ. 890.

Βραδύτης. Ἐναοχήσεως δικαιώματος· οὐ κατάσχεσις δικαιώματος, Εἰσαγ. σ. 178, Α.Π. 559 σ. 178, Π 3330 σ. 367, Α.Π. 430 σ. 1135, Π 5473 σ. 1192.—Ἐναοχήσεως δικαιώματος προσβολὴς ἀπολύσιμος δὲν διαδηλοῖ ἀποδοχήν, Π 2181 σ. 1077.

Γ

Γαλακτοπωλεῖα. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Γαλλοελληνικὴ ἑταιρία σιδηροδρόμων. Βλ. λ. *Σιδηρόδρομοι*.

Γάμος. Θέσις γυναικὸς ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ· οἰκόσιτος ὑπηρέτρια· εἰς ἐργοδότης, Π 104 σ. 420, ΝΖ σ. 421.—Γάμος καὶ παροχαὶ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1212.—Προστασία φυματικῶν καὶ λοιπῶν πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης· γάμος μετὰ συνταξιοδότησιν κατὰ Α.Ν. 306|1946· συνέπειαι, Γν. Σ. σ. 152.

Γενικαὶ ἀποθῆκαι. Ὀργανισμὸς Α. Ε. Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ἑλλάδος, Α.Π. 3 σ. 256.

Γεωργικαὶ ἐργασίαι. Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 101, 436.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας γεωργικῶν ἐργατῶν, ΝΖ σ. 666.

Γεωργικοὶ συνεταιρισμοί. Βλ. λ. *Συνεταιρισμοί*.

Γνῶσις. Ἀδιάφορον διὰ προστασίαν Ν. 3514 γνῶσις ἢ μὴ ἐργοδότου περὶ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα, Π 5001 σ. 1017.—Ἐπαγωγὴ κληρονομίας καὶ γνῶσις ὑπάρξεως ἢ μὴ ἀνεργητικοῦ, Α.Π. 74 σ. 311.

Γνωστοποίησις. Προϋπηρεσίας, Π 44 σ. 208.

Γραφεῖα. Ἀνων. Ἑταιριῶν· ἐπίδομα ὁδοιπορικῶν ἐξόδων προσωπικοῦ· ὅροι δικαιώματος, Ἔγγρ. σ. 443, Π 4474 σ. 697, Π 1506 σ. 536. Βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.—Βασικοὶ νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν γραφείων, ΝΖ σ. 156.—Βασικοὶ νόμιμοι μισθοὶ προσωπικοῦ γραφείων καταστημάτων, ΝΖ σ. 218.—Ἀνεφάρμοστον τῶν διὰ τοῦ Α.Ν. 99|1936 κυρωθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 12 Λεπτοῦ 1936 ἐπὶ τῶν μὴ παρεχόντων ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ὑπηρεσίαν ἢ ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργαζομένου δι' οἰκιακὰς ἀνάγκας ἐργοδότου, Α.Π. 19 σ. 250.

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Τρόπος προσλήψεως μισθωτῶν· Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας (σχετικὰ νομοθετικὰ κείμενα), ΝΖ σ. 100.—Ὑποχρεώσεις τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ὡς πρὸς τὴν τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν ἀνέργων, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 137.—Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν ὑπὸ ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 986.

Γυναῖκες. Βλ. καὶ λ. *Οἶκοι ἀνοχῆς*. Διατήρησις ἐκ μέρους χήρας τοῦ ἐπωνύμου θανόντος συζύγου, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1039.—Συνυπολογισμὸς καὶ γυναικῶν διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν προσώπων τοῦ Α.Ν. 1836|1951, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ· ἐξαίρεσις, Σ.Ε. 670 σ. 979.—Ἄποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν· συνέπειαι, Π 2373 σ. 791, ΝΖ σ. 935.—Βοήθημα τοκετοῦ ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 158.—Παροχαὶ μητρότητος ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 132.—Καταβολὴ βοηθήματος τοκετοῦ εἰς ἠσφαλισμένην τελούσαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, Νμλγ. σ. 1159.—Ἔννοια Καταστατικοῦ Ταμ. Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν· ὑπόχρεοι εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν καὶ αἱ θήλεις ἠσφαλισμέναι ὑπάλληλοι, Π 13469 σ. 370.—Ἠθικὴ βλάβη· ἑαυτὴ καὶ ἡ αἰσθητικὴ βλάβη ἰδίᾳ τοῦ γυναικείου σώματος, Π 5508 σ. 863.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγγύου ἐργαζομένης γυναικὸς διὰ μόνην λόγον μειώσεως ἀποδοτικότητος αὐτῆς· κατάχρησις δικαιώματος· νομοθετικὴ προστασία μητρότητος, Π 6307 σ. 192.

Δ

Δάνειον. Ἀνταπαίτησις ἐργοδότου ἐκ δανείου· οὐ συμψηφισμὸς κἰς μισθόν, Π 4 σ. 307

Δασικαὶ ἐργασίαι. Ἀσφάλισις εἰς Ι.Κ.Α.· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Ἔγκ. σ 436, ΝΖ σ. 666

Δεδικασμένον. Ἐξ ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἔννοια ἔκτασις, Π 10451 σ. 182.— Προϋπόθεσις δεδικασμένου ἐξ ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας νὰ ἐχωσιν ἐκδοθῆ κατὰ πράξεων προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ δὴ διοικητικῶν τοιούτων πράξεων, ἁποῖαι ὅμως δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις, Α.Π. 122 σ. 348, Α.Π. 264 σ. 633.— Ἀκύρωσις ὑφ. 11526|1950, κυρωτικὴς τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διὰ τῆς 1279|1950 ἀποφάσεως Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας· δεδικασμένον ἢ μὴ ἐκ ταύτης· Α.Ν. 1801, Π 11254 σ. 127, Πρακτ. σ 223, Π 867 σ. 126, Π 6528 σ. 184, ΝΖ σ. 288, Α.Π 122 σ. 348, Α.Π. 264 σ. 633.— Ἔννοια καὶ ὅροι δεδικασμένου ἐκ τῶν ἄρθρ. 273, 274 Πολ. Λικονομίας· ἀνέλεγκτος κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ ὑπάρξεως δεδικασμένου, Α.Π. 46 σ. 528, Α.Π. 290 σ. 975.— Ἀκύρωσις ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἕνεκα εὐλόγων ἀμφιβολιῶν ἐργοδότου περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ ὡς πρὸς καταβολὴν προσηκούσης ἀποζημιώσεως καὶ ὑστέρα ἀγωγὴ μισθωτοῦ περὶ καταβολῆς συμπληρωματικῆς διαφορᾶς ἀποζημιώσεως· δεδικασμένον ἐκ τῆς πρώτης ἀποφάσεως, Α.Π. 46 σ. 528.— Ἐξ ὁριστικῆς ἀποφάσεως Εἰρηνοδίκου ἢ Προέδρου κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514, Π 715 σ. 598, Π 1675 σ. 1076.— Καὶ ἐξ ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἄνευ ἀρμοδιότητος καθ' ὅλην, ἐφ' ὅσον ὁ δικάσας δὲν ἐστερεῖτο ἐντελοῦς δικαιοδοσίας δεδικασμένον ἐκ παρεμπιπτόντως κριθέντων, Νμλγ. σ. 814.— Μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ· ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ποινικοῦ· δεδικασμένον διὰ τὸ πολιτικόν, Νμλγ. σ. 812.— Δεδικασμένον ἐπὶ μεταγενεστέρας ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐκ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ προηγουμένης ἀπολύσεως, Π 10032 σ. 1272.— Ἀνάκλησις πράξεως ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ κατ' Α.Ν. 1836|1951· μὴ ἀνατροπὴ δεδικασμένου διὰ τὰς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ, Π 7932 σ. 819.

Δῆμοι - Κοινότητες. Νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦντα ἐξουσίαν κατὰ παραχώρησιν τοῦ Κράτους, Α.Π. 239 σ. 638, Α.Π. 269 σ. 641.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων εἰς Δήμους· ὑπαγωγὴ τούτων ἐν τῇ γενικῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «νομικὰ πρόσωπα». Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').— Ἡμερομίσθιοι ἐργάται· φύσις σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ διαδικασία Νόμου ΓΨΟΔ', Α.Π. 55 σ. 254, Π 716 σ. 598, Α.Π. 329 σ. 688, Α.Π. 269 σ. 641.— Πρόσληψις ἐργατικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἢ ὑπηρεσιῶν Δήμου δι' αὐτεπιστασίας· φύσις σχέσεως καὶ διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ', Π 2557 σ. 538, Α.Π. 297 σ. 646.— Πρόσληψις ἐργατῶν διὰ συνεργεῖα καθαριότητος Δήμου· φύσις σχέσεως· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1718 σ. 539, Π 5008 σ. 1015.— Πρόσληψις βοηθοῦ μηχανικοῦ πρὸ ἰσχύος Α.Ν. 1490|1950, φύσις σχέσεως καὶ διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ', Π 5627 σ. 1274.— Διεύρυνσις διὰ Ν. 986|1949 προηγουμένης προστασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων κλπ.· δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ· ὅροι, Π 1459 σ. 543.— Ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν, Ἔγκ. σ. 708.— Ὑπαγωγὴ καὶ μισθοτῶν Δήμων εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ Ν.Δ. 1255|1949, Α.Π. 297 σ. 646.— Πίναξ Δήμων, Κοινοτήτων, Πόλεων καὶ Χωρίων περιλαμβανομένων ἐν τῇ περιφερείᾳ πρώην Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἔγκ. σ. 982.— Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν κατ' ἄρθρον 60 Ν. 1846|1951, ΝΖ σ. 986.— Ἀξιώσεις ταμικοῦ ὑπαλλήλου Δήμου (ὑδρονομέως) νὰ ἀποζημιωθῇ βάσει τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ δι' ἐργασίαν καθ' ἡμέρας ἀργίας ἀβάσιμος· ἐφαρμογὴ ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου ἰδιαιτέρων νομικῶν κανόνων· μισθοὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, Π 271 σ. 1026.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων· δικαίωμα συντάξεως ἠσφαλισμένου ἀπολυομένου λόγῳ καταργήσεως θέσεως· τοιαύτη ἐν μετατροπῇ Δημοτ. Ἀγαθουργοῦ Ἱδρύματος εἰς Δημοτ. Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα κατ' Α.Ν. 965|1937, Σ.Ε. 571 σ. 1332.— Παροχὴ βοηθήματος ἀπολυομένων λόγῳ ὁρίου ἡλικίας· Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων· δικαίωμα καὶ ἐκτάκτων Δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ἀπολυομένων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας εἰς λῆψιν μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος, Σ.Ε. 1512 σ. 1268.— Φύσις σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, προσληφθέντος ὑπὸ Δήμου, πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν συνεργείων αὐτοῦ, μὴ ὁμόσαντος ὅρκον καὶ μὴ δημοσιευθέντος τοῦ διορισμοῦ του εἰς Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἀρμοδιότης Ἐργατικοῦ Πρωτοδίκου, Α.Π. 575 σ. 1300. Βλ. καὶ λ. *Ἀεριόφως, Φορτοεργάται.*

Δημόσια ἔργα. Βλ. λ. *Ἔργα.*

Δημόσιαι τάξεις. Εἶναι δημόσιαι τάξεως: Αἱ διατάξεις τοῦ ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν, Εἰσαγ. σ. 10, Π 5807 σ. 10, Νμλγ. σ. 889.— Αἱ διατάξεις περὶ βιβλιαρίων ὑγείας, Εἰσαγ. σ. 33, Π 1048 σ. 34.— Αἱ διατάξεις τοῦ ν. 516|1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης, Α.Π. 182 σ. 414.— Ἡ διάταξις περὶ ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, Α.Π. 313 σ. 734.— Ἡ διάταξις ἄρθρ. 281 Α.Κ., Π 2999 σ 739.— Οἱ Νόμοι προστασίας ἐργαζομένων ἀνεξαρτήτως ἂν ρητῶς ἢ μὴ ἀναγράφεται εἰς αὐτούς· ἀκυρότης παραιτήσεως Π 49 σ. 914.— Αἱ διατάξεις περὶ ἐργασίας ἀνηλίκων, Π 3403 σ. 958, Π 24 σ. 1092.— Αἱ περὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος τραπεζιτικῶν, Α.Π. 517 σ. 1199.— Ἀντικείμενα ἐνδιαφέροντα τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀνεπίτρεπτα παραιτήσεως, Α.Π. 482 σ. 13.— Ἀντικείμενα ἀφορῶντα τὴν δημοσίαν τάξιν· ἀνεπίτρεπτον δικαστικῆς ὁμολογίας· αὐτεπάγγελτος ἐνέργεια δικαστηρίου, Π 10214 σ. 93.

Δημοσίευσις. Έκτασις εφαρμογής Α.Ν. 177|1945 περί δημοσιεύσεως διορισμών προαγωγών κλπ. εις Έφημ. Κυβερνήσεως, Σ.Ε. 1541 σ. 252, Π 5455 σ. 1092.— Αναδημοσίευσις εις Έφημερίδα Κυβερνήσεως ὑπ. ἀ. 58399|6185|1951 διά τῆς προσθήκης εἰς αὐτὴν καὶ μισθωτῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων νέα πρᾶξις· ἄκυρος ὡς μὴ φέρουσα ὑπογραφάς τῶν κατά τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς (13 Νοεμβρίου 1951) Ὑπουργῶν. Σ.Ε. 1176 σ. 503.— Πράξεις προσληψεως προσωπικοῦ Ταμείων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κλπ. δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως· ἀπόλυσις διευθυντοῦ ἱδρύματος, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἄνευ δημοσιεύσεως· ἀκυρότης. Νμλγ. σ. 977.—Ἀναγκαστικός διορισμός κατ' Α.Ν. 1836|1951 καὶ δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').

Δημοσιογράφοι. Βλ. λ. *Ἐφημερίδες*.

Δημόσιον. Βλ. καὶ λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις*, *Ἔργα*, *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α'), *Νομιμοφροσύνη*, *Στράτευσις* (παράγρ. Α'), *Ὑπάλληλοι Δημοσίου*. Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 μισθωτῶν δημοσίου ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀπαλλαγὴ δημοσίου ἀναγγελίας ἀπολύσεως κλπ· ἀνεργία (παράγρ. Α', Β')· ἀναγκαστικὸς διορισμὸς ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κατ' Α.Ν. 1836|1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').— Παροχὴ ἐργασίας εἰς ἔργα ὑδρεύσεως Ἑταιρίας Ὑδάτων· ἐργοδότης ἡ Ἑταιρία καὶ οὐχὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, Π 11080 σ. 180.— Ἀπόλυσις ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων ἐν γένει ὑπαλλήλων Δημοσίου καὶ ἐφαρμογὴ πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου 936 καὶ 976|1947· ὅροι ἐφαρμογῆς. Α.Π. 76 σ. 204, Π 76 σ. 810, Π 9717 σ. 1246.— Ἐὰν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως νόμον περὶ ἀδείων, κατὰ τὴν 976|1947 πρᾶξιν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ ἀπολυόμενοι ὑπὸ Δημοσίου ἕνεκεν ἀπαισματός των μισθωτοὶ καὶ 2) τὸν ἐντὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσιν ἄδειαν. Γν. Σ. σ. 816.— Μισθωτοὶ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἰδιωτ. δικαίου· ἄδειαι. Νμλγ. σ. 890.— Σχέσεις ἐργαζομένων μετὰ Δημοσίου· πρόσληψις ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ κατὰ Ν. 786|1937 δι' ἀνάγκας Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν· δημοσίου δικαίου σχέσις· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ'. Α.Π. 75 σ. 355.— Σχέσις δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς τὸ Κράτος· ἐφαρμογὴ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. Α.Π. 152 σ. 415.— Γνωμοδοτήσεις Ὁλομελείας Νομικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναγνωρίσεως ἀπαιτήσεως ἀπολυθέντος καὶ ἀποδοχῆς αὐτῆς ὑπὸ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν· ἀνάψις οὕτω συμβάσεως ἀναγνωριστικοῦ κατ' ἄρθρον 873 Α.Κ., Α.Π. 152 σ. 415.—Ἐκ τοῦ νόμου 2097|1952· ἀπαλλαγὴ Δημοσίου δαπάνης ἐκτιναγῶν πρὸς πληρωμὴν ΝΖ σ. 638, Σημ. σ. 1120.— Ὑποκατάστασις Δημοσίου Ταμείου Χίου εἰς ὑποχρεώσεις Δημοσίου κατὰ Ν. 1441|1950 καὶ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ μὴ προσληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ, Α.Π. 295 σ. 625.—Σύμβασις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μετὰ τῆς Ἑταιρίας Χένγν Μπουτ καὶ Υἱοί· ἀπαλλαγαί· ἔκτασις. Α.Π. 362 σ. 876, 481 σ. 81.— Διαδοχὴ ὑπὸ Δημοσίου κατ' Α.Ν. 1826|1951, τοῦ κοινωφελοῦς Ὀργανισμοῦ «Σύμπραξις Διεθνοῦς Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος»· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ αὐτοῦ· ἀπαλλαγὴ Δημοσίου κατ' ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας· ἀνυποχωρήτου καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως. Π 1913 σ. 683.— Προσωπικὸν ἐξαιρούμενον ἀσφαλίσεως εἰς Ταμ. Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 705.— Σύμβασις μετὰ Δημοσίου· ἐγγράφως· ἄλλως ἀκυρότης· οὕτω καὶ ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας· συνέπειαι ἀκυρότητος. Π 76 σ. 809, Π 3889 σ. 1194, Π 3918 σ. 1239, Π 5435 σ. 1251.— Σύμβασις ἐργασίας ἐργατικοῦ προσωπικοῦ Δημοσίου δι' ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων· μὴ ἀναγκαία ἡ δι' ἐγγράφου διορισμοῦ κατάρτισις τῆς συμβάσεως· ἔννοια διατάξεων ἄρθρων 54, 59 καὶ 40 Ν. ΣΙΒ' περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ, Π 306 σ. 927.— Ὑποχρεώσεις Δημοσίου εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ Ν. 2064|1952 δι' ἐκτάκτους Ὑπουργείου Ἐμπορ. Ναυτιλίας, Γν. Σ. σ. 815.— Τέλη χαρτοσήμου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἐργαζομένων εἰς τὸ Δημόσιον ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, Γν. Σ. σ. 815.— Γερμανικαὶ περιουσίαι καὶ μεταγγένησις καὶ Δημοσίου· ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ εὐθύνῃ Δημοσίου, Π 4467 σ. 857.— Ὑποκατάστασις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς τὰς ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Κοινοπραξίας Ἑταιριῶν Ἄτκινσον - Νιρέϊκ - Πάρκ ὑποχρεώσεις· ἐργατικὸν ἀτύχημα εἰς ἐργάτην· ἀποζημίωσις· προθεσμία ἀγωγῆς· ἐπιλογή, Π 621 σ. 919.

Δημοσίου δικαίου σχέσις. Ἔννοια· κριτήρια διακρίσεως ἀπὸ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Σ.Ε. 1541 σ. 252, Π 34 σ. 602, Γν. Σ. σ. 706, Π 3029 σ. 1143, Ἔγκ. σ. 1161.— Ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως τῆς συνδεούσης τὸ Δημόσιον ἢ τὰ λοιπὰ διοικοῦντα Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου πρὸς τὰ εἰς αὐτὰ παρέχοντα τὰς ὑπηρεσίας πρόσωπα ὡς σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τῶν κριτηρίων διακρίσεως τῶν δύο τούτων σχέσεων. Ἔγκ. σ. 1161.—Σχέσεις δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ', Π 6382 σ. 205, Π 6429 σ. 206, Π 6148 σ. 206, Π 191 σ. 208, Α.Π. 55 σ. 254, Α.Π. 75 σ. 355, Α.Π. 152 σ. 414, Α.Π. 159 σ. 478, Α.Π. 161 σ. 531, Π 2557 σ. 598, Π 716 σ. 698, Α.Π. 239 σ. 638, Α.Π. 269 σ. 641, Α.Π. 297 σ. 616, Π 21 σ. 692, Α.Π. 395 σ. 796, Π 7481 σ. 1077, Π 5688 σ. 1274.— Σχέσις δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ ἀποδοχῶν, Π 6382 σ. 205, Α.Π. 190 σ. 588, Α.Π. 269 σ. 641, Π 8329 σ. 1143.— Συνδεόμενοι μετὰ Δημοσίου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ τῶν 936 καὶ 976|1947 πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου ἐν ἀπολύσει, Α.Π. 76 σ. 204, Π 76 σ. 810, Π 9717 σ. 1246.— Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 19|1944 ρύθμισις διὰ τούτου ἀποδοχῶν τῶν ἐν σχέσει τοῦ δημοσίου δικαίου, Α.Π. 269 σ. 641.— Πράξεις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀναγωρητικὴ διορισμῶν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας· καὶ ἂν ἔχῃ ἐφαρ-

μογήν ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. ἀναφέρεται εἰς σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ εἰς προσλήψεις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ διὰ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου· οὐχὶ ἄλλως συνεπεία ἡ ἀκυρότης τοῦ διορισμοῦ, Π 5455 σ. 1092.—Σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ νομικοὶ κανόνες περὶ μισθοδοσίας· ἀξίωσις ταχτικοῦ ὑπαλλήλου Δήμου (ὑδρονομέως) νὰ ἀποζημιωθῇ βάσει τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ δι' ἐργασίαν καθ' ἡμέρας ἀργίας ἀβάσιμος, Π. 271 σ. 1026.— Μισθὸς ἐργαζομένων ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Γν.Σ. σ. 873.—

Εἶναι σχέσεις δημοσίου δικαίου: Ἡ σχέσις προσθέτου ἀστυφύλακος πρὸ Ν. 1653|1951· δημοσίου δικαίου, Π 5421 σ. 36, πρβλ. Π 5752 σ. 37.—Ἡ σχέσις τοῦ προσωπικοῦ συνεργείων πολεμικοῦ ναυστάθμου μετὰ τοῦ Δημοσίου· ἀνεφάρμοστον τῶν διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς ὑπουργικῶν κατὰ ν. 28|1944 ἀποφάσεων περὶ ἀποδοχῶν· ρύθμισις ἀποκλειστικῶς δι' ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κατὰ ν. 6321|1934, Π 6382 σ. 205.—Ἡ μετὰ τοῦ ναυὸ σχέσις τοῦ νεωκόρου, Π. 6429 σ. 206.—Ἡ σχέσις ὑπαλλήλων, φορτωτῶν καὶ ἐργατῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, Π 6143 σ. 206.—Ἡ σχέσις ἐπιστάτου ἀπασχολουμένου εἰς ἔργα Ταμ. Ἐπαρχ. Ὁδοποιΐας· ἐκπλήρωσις ἀποστολῆς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου δι' ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου· πρόσληψις ἐξαιρετικῶς ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν· δημοσίευσις μεταβολῶν εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως κατ' Α.Ν. 177|1945, Σ.Ε. 1541 σ. 252.—Διάκρισις προσωπικοῦ εἰς ἀσχολουμένων μὲ διοικητικὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας καὶ εἰς τεχνικὸν τοιοῦτο· ὑπαγωγὴ εἰς τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἀπασχολουμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἁρμοδιότητος τῶν Ταμείων, ἤτοι μὲ κατασκευὴν καὶ συντήρησιν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, Σ.Ε. 1541 σ. 252.— Ἡ σχέσις μετὰ Δημοσίου τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 186|1937 προσλαμβανομένων δι' ἀνάγκας Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἡμερομισθίων, Α.Π. 75 σ. 355, πρβλ. Α.Π. 132 σ. 414.— Ἡ σχέσις τῶν προσλαμβανομένων κατὰ Ν. 6321|1934 διὰ τὰ συνεργεῖα τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ, Α.Π. 159 σ. 478, Α.Π. 190 σ. 586.— Ἡ σχέσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν κατὰ Ν. 2851|1922 ἱδρυομένων Ὀρφανοτροφείων καὶ Οἰκοτροφείων ἄνευ διακρίσεως τῆς ἣν κατέχει ὀργανικῆς νομοθετημένης θέσεως, Α.Π. 161 σ. 531.— Ἡ σχέσις τῶν προσλαμβανομένων ὑπὸ ναυτικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσκοῦντας διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους πολιτικὴν ἐξουσίαν, Π 2557 σ. 538.— Ἡ σχέσις τῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δημοτικῶν ἔργων προσλαμβανομένων ἐργατοτεχνιτῶν, Π 2557 σ. 538, πρβλ. διὰ τὸ μετὰ τὸν Ν. 1726|1951 ἐργατικὸν προσωπικόν, Α.Π. 297 σ. 646.— Ἡ πρόσληψις ἡμερομισθίων κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 115 § 2 τοῦ Κώδικος Νομοθεσίας Δήμων καὶ Κοινοτήτων· ἄρθρον 148 Α.Ν. 1430|1950 περὶ χαρακτηρισμοῦ σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀνεπηρέαστον σχέσεως ὡς μὴ ὄντος αὐτοῦ ἑρμηνευτικοῦ, Π 716 σ. 598.— Ἡ πρόσληψις βοηθοῦ μηχανικοῦ Δήμου πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1430|1950, Π 5627 σ. 1274.— Ἡ σχέσις τοῦ μονίμου ὑπαλλήλου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑγιεινομικῶν τοῦ καταλαμβάνοντος ὀργανικὴν θέσιν, Π 24 σ. 692.— Ἡ πρόσληψις ἰδιωτῶν διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ διὰ ξηρᾶς μεταφερομένου οἴνου, Γν. Σ. σ. 706.— Ἡ πρόσληψις ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α. εἰς ὀργανικὴν θέσιν, Π 2481 σ. 1077.

Εἶναι σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου: Ἡ πρόσληψις φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ ἰδιώτου ἐνοικιαστοῦ δημοτικῶν φόρων, Π 121 σ. 208.—Ἡ πρόσληψις ἡμερομισθίου ἐργάτου Δήμου εἰς μὴ ὀργανικὴν θέσιν καὶ ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας προσλήψεως ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὑπὸ Δήμων, Α.Π. 55 σ. 254, Π 716 σ. 598, Α.Π. 239 σ. 638, Α.Π. 269 σ. 611, Π 5008 σ. 1015, πρβλ. Π 2557 σ. 538.— Ἡ πρόσληψις ἐργατῶν διὰ συνεργεῖα καθαριότητος Δήμου, Π 1713 σ. 539.— Ἡ πρόσληψις βοηθοῦ μηχανικοῦ Δήμου μετὰ τὸ ἄρθρον 148 Α.Ν. 1430|1950, Π 5627 σ. 1274.— Ἡ σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, προσληφθέντος ὑπὸ Δήμου, πρὸς ἐπανδρωσιν τῶν συνεργείων αὐτοῦ μὴ ὁμοσάντος ὅρκον καὶ μὴ δημοσιευθέντος τοῦ διορισμοῦ του εἰς Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, Α.Π. 575 σ. 1300.—Ἡ σχέσις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ προσλαμβανομένου κατὰ Ν. 445|1947 δι' ἀνάγκας Διευθύνσεως θαλασσίων μεταφορῶν καὶ λοιπῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν Ὑπ. Ἐμπορ. Ναυτιλίας· ὑπαγωγὴ καὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, Α.Π. 76 σ. 294.—Ἡ πρόσληψις κατὰ Ν. 4436|1939 ὑπὸ Διευθυντῶν Στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπαραιτήτου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, Α.Π. 132 σ. 414, πρβλ. Α.Π. 75 σ. 355.— Ἡ σχέσις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, Π 5688 σ. 1274.—Ἡ σχέσις τῶν προσλαμβανομένων παρὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ἐκτάκτων ἐργατῶν, Α.Π. 125 σ. 529.— Ἡ σχέσις τοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, Α.Π. 296 σ. 644.—Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 1726|1951 ὑπηρετοῦντος εἰς Δῆμον ἐργατικοῦ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ προσωπικοῦ συνεργείων δι' ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας κλπ. σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, Α.Π. 297 σ. 646.— Ἡ πρόσληψις εἰδικοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ ὑπὸ Δημοσίου εἰς περίπτωσιν ἀνεπαρκείας τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ εἰς τὴν τοπογραφικὴν ὑπηρεσίαν ἀνήκοντος ἢ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς τεθέντος πρὸς σύνταξιν τοῦ κτηματολογίου, Α.Π. 395 σ. 796.—Ἡ πρόσληψις ἐκτάκτων ἡμερομισθίων ἐργατῶν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν διανομῆς δεμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Π 8329 σ. 1143.

Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες.*

Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον. Τοποθέτησις προ-

σώπου έκ των έν τῷ Α.Ν. 1836|1951 εἰς Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον· ὅροι, Π 529 σ. 672, Παρατ. σ. 1003.

Διαγωνισμός. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').

Διαδικασία. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί, Στράτευσις.* — Προσλήψεως μισθωτῶν ὑπὸ ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 986. — Πραγματοποιήσεως παροχῶν Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1226.

Διαζύγιον. Ἀποσβεστικὴ προθεσμία ἀγωγῆς, Α.Π. 74 σ. 311.

Διαθεσιμότης. Μισθὸς μὴ ἀπασχολουμένων δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν· ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 3600|1948 περὶ ἡμίσεος ἡμερομισθίου ἐπὶ διαθεσιμότητος μισθωτοῦ πρὸ Ν.Δ. 1255|1949· ἐφαρμογὴ μετὰ ταῦτα ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945 καὶ ὑ.ἀ. 3600|1948· ἰσχὺς ἀποφάσεως καὶ μετὰ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον τῆς ὑ.ἀ. ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Π 341 σ. 145, πρβλ. Π 4039 σ. 1020. — Ἔννοια ἀποδοχῶν ἐδιαθεσιμότητος μισθωτοῦ καὶ συνέπειαι· συμψηφισμὸς δι' ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου· ἐπιτρεπτὸν παραιτήσεως δικαιούχου· ἀναδρομικὸς καθορισμός· οὐ ποινικὴ δίωξις ἐν καταστάσει· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 656 Α.Κ.· οὐ προνομιοῦχος κατάταξις ἐπὶ ἐκτελέσεως κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ πτωχεύσεως τούτου· παραγραφή· ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'· τριμήνου προθεσμία, ΝΖ σ. 169. — Παλαιῶν πολεμιστῶν· μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως· ἄκυρος ἄνευ ἀδείας ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, Π 4 σ. 307. — Δικαίωμα ἐφέδρων ἐπιδωμάτων κατὰ Ν. 3514 μὲ ἀνάλογον μείωσιν κατὰ διαθεσιμότητα λοιπῶν μισθωτῶν, Π 2744 σ. 365. — Ἂν τὸ κατ' ἄρθρ. 9 § 2 Α.Ν. 118|1945 περὶ Ταμείου Ἀνεργίας τριμήνου δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης ἐφ' ἅπαξ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους νὰ χρησιμοποιήσῃ ἢ ἡμιατικῶς εἰς πλείονας τῆς μιᾶς περιπτώσεως ἐλλείψεως ἐργασιῶν, ἀρκεῖ τὸ σύνολον τῶν χρονικῶν διαστημάτων τῆς διαθεσιμότητος νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ τριμηνον ἐντὸς τοῦ ἔτους· ἂν τὸ τρίμηνον τοῦτο θὰ λογισθῇ διὰ 90 ἡμέρας ἢ 75 ταιαύτας, ὅσαι εἶναι καὶ αἱ ἐργάσιμοι τοῦ τριμήνου, Γν. Σ σ. 649. — Κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν· ἐξακολούθησις αὐτῆς καὶ μετὰ τὸ τρίμηνον τοῦ ἄρθρ. 9 ν.118|1945· ἄνευ διαμαρτυρίας μισθωτοῦ δὲν παρέχει δικαίωμα εἰς αὐτὸν νὰ θεωρήσῃ μονομερῶς μεταβληθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920, Π 7879 σ. 840, πρβλ. Π 6509 σ. 841. — Ἄδειαι μισθωτῶν ἐν διαθεσιμότητι τελούντων, Νμλγ. σ. 891, Νμλγ. σ. 898. — Καθημερινὴ ἐμφάνισις μισθωτοῦ εἰς τόπον ἐργασίας· οὐ διαθεσιμότης κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945· συνεχὴς ἢ μὴ διαθεσιμότητος· μὴ ἔκτασις ὅμως ἐν συνόλῳ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ τριμήνου, Π 4039 σ. 1020.

Διαιρετόν. Βλ. λ. *Ἕνοχαί.*

Διαιτησίαι. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ διαφοραί.* Ἐργατικὰ ἀτυχήματα εἰς ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους παραγωγικῶν ἔργων Μακεδονίας· διαιτησία ἀπαιτήσεων· ἀναγγελία, Π 334 σ. 1029. — Διαιτητικὴ ἐπίλυσις διαφορῶν κατὰ τὴν ἀπὸ 3.3.1951 ναυτικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· ἔννοια διατάξεως· ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου δι' ἐκδίκασιν διαφορῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 554 σ. 1033. — Ἀνικανότης σωματείου δι' ὑπογραφὴν συνυποσχετικοῦ, Π 13035 σ. 375.

Διακοπή. Παροχῶν ἀνεργίας Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1225. Βλ. καὶ λ. *Παραγραφή.*

Διακριτικὸς τίτλος. Βλ. λ. *Ἐπωνυμία.*

Διάλυσις ἐπιχειρήσεως. Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· ἔννοια σχετικοῦ προστατευτικοῦ Α.Ν. 1803|1951· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ διακοπῆς λειτουργίας ἐπιχειρήσεως, Π 5931 σ. 76. — Παῦσις ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514|1928· διάκρισις πραγματικῆς καὶ προθέσει καταστρατηγήσεως διαλύσεως ἐπιχειρήσεως, Π 830 σ. 482. — Καταβολὴ μισθοῦ εἰς ἄκυρος ἀπολυθέντα· διάλυσι ἐπιχειρήσεως καὶ συνέπειαι, Π 8507 σ. 1200.

Διανυκτέρευσις. Ἐπίδομα διανυκτερεύσεως ὁδηγῶν λεωφορείων, Νμλγ. σ. 1152.

Διάταγμα. Βλ. λ. *Νόμος.*

Διατροφή. Βλ. λ. *Συμψηφισμός.*

Διαχειριστής. Ἑταίρος· εὐθύνη, Π 830 σ. 482. — Κοινῶν Ταμείων Αὐτοκινήτων· ἡ πρόσληψις προσωπικοῦ, Π 715 σ. 864.

Διεύθυνσις Θαλασσίων Μεταφορῶν. Πρόσληψις κατὰ Ν. 445|1947 τεχνικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας της· ὑπαγωγὴ καὶ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτου· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ Ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ Ν. 3112|1930, Α.Π. 76 σ. 294. — Ἀπόλυσις ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ δικαιουμένη ἀποζημίωσις, Γν. Σ. σ. 888.

Διϑειούχου ἄνθρακος μισθωτοί. Ἀποδοχαὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐργοστασίου διϑειούχου ἄνθρακος Ἐλευσῖνος, Π 867 σ. 426.

Δικαιοδοσία. Ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικοῦ νόμου, Π 1044 σ. 77, Π 6242 σ. 83, Π 55 σ. 540. — Ἀνεπίτρεπτον ὑπὸ δικαστηρίων ἐλέγχου τηρήσεως ἢ μὴ ἐσωτερικῶν τυπικῶν στοιχείων τοῦ νόμου, Α.Π. 436 σ. 1135. — Δικαιοδοσία συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ· ἔκτασις, Π 158 σ. 368, Παρατ. σ. 369, Α.Π. 580 σ. 1204, Π 5455 σ. 1092. — Δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεων συμβουλίου Ν. 751· ἔκτασις, Νμλγ. σ. 977, Σημ. σ. 977. — Ὑπέρβασις καθηκόντων πολιτικοῦ δικαστηρίου καὶ ἁρμοδιότης Ὁλομελείας Ἀρείου Πάγου· ἔννοια ἄρθρ. 808 § 1 Πολιτικῆς Δικονομίας, Α.Π. 103 σ. 370. — Ρήτρα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας καὶ ἁρμοδιότης Δικαστηρίων διὰ τὰς ἐξ αὐτῆς διαφοράς, Π 13035 σ. 375. — Δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως ὑπηρεσιακῶν καὶ πειθαρχικῶν συμβουλίων, ΝΖ σ. 457. — Δικαστικὸς ἔλεγχος διοικητικῶν πράξεων· ἔκτασις, Π 529 σ. 672, Παρατ. σ. 1003, Α.Π. 305 σ. 687, Π 483 σ. 752, Π 3939 σ. 1148. — Ἔλλειψις δικαιοδοσίας τακτικῶν Δικαστηρίων εἰς ἀκύρωσιν πράξεων Διοικήσεως καὶ εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν

χρίσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς· ἐξέτασις παρεμπίπτουσα τοῦ κύρους καὶ τῆς νομιμότητος αὐτῶν, Α.Π. 305 σ. 687. — Κρίσις διοικητικοῦ συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ παραγραφῆς ἀξιώσεως ἐμπίπτει εἰς δικαιοδοσίαν δικαστηρίων, Α.Π. 305 σ. 687. — Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας. Βλ. λ. ***Συλλογικαὶ διαφοραί***. — Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· ἔλλειψις δικαιοδοσίας πολιτικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ὑπάρξεως ἢ ὄχι ἀπουδαίου λόγου, Π 5447 σ. 1139. — Ἀνακοπὴ κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως δι' εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.· ἁρμοδιότης καὶ αὐσιαστικὴ ἔρευνα πολιτικῶν Δικαστηρίων, Π 146 σ. 1140. Παραπ. σ. 1141. Βλ. καὶ λ. ***Ἁρμοδιότης***.

Δικαιολογητικά. Ἐπὶ παροχῶν Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1212. Προϋπηρεσίας, Π. 44 σ 908.

Δικαιοπραξία. Βλ. λ. ***Σύμβασις***.

Δικαίωμα. Βλ. λ. ***Ἀγωγή, Ἀπεργία, Κατάχρησις δικαιώματος, Παραίτησις***. Βραδύτης ἀσκήσεως· συνέπειαι, Εἰσαγ. σ. 178, Α.Π. 559 σ. 178, Π. 3330 σ. 367, Π 2481 σ. 1077, Α.Π. 436 σ. 1135, Π 5473 σ. 1192.

Δικαστικὰ ἔξοδα. Συμψηφισμὸς ἐν εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ τῶν διαδίκων, Π 115 σ. 259, Π 65 σ. 305, Π 774 σ. 411, Π 4528 σ. 843. — Συμψηφισμὸς ἐπὶ ἐν μέρει ἥττης, Π 1101 σ. 258.

Δικαστικὸν ἔνσημον. Οὐχὶ ἐπὶ ἀγωγῶν κατὰ διαδικασίαν Ν.Γ'ΦΟΔ', Α.Π. 501 σ. 88, Α.Π. 559 σ. 178, Π 115 σ. 259, Π 89 σ. 537, Π 42 σ. 846, Π 44 σ. 908.

Δικηγόροι. Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ ν. 751|1948 καὶ 1836|1951· πότε τελειοῦται ὁ διορισμός· ἀντιμισθία κλπ. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Θ'). — Ἔννοια Α.Ν. 1538|1950 περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· καθορισμὸς μισθοῦ δικηγόρων ἢ νομικῶν συμβούλων· καθορισμὸς μισθοῦ δικηγόρου ἀναλόγως δικαστηρίου εἰς ὃ ὑπηρετεῖ· δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν περὶ ἰσότητος συνταγματικὴν διάταξιν, οὔτε συνιστᾷ κακὴν χρῆσιν διακριτικῆς ἐξουσίας, Σ.Ε. 333 σ. 651. — Παροχὴ ἐπὶ πλείω ἢ περιοδικῇ ἀμοιβῇ νομικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα ὑπὸ δικηγόρου δὲν μεταβάλλει αὐτὸν εἰς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον· προστασία δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος ὑπὸ Κώδικος περὶ Δικηγόρων καὶ προστασία ν. 751|1948, Π 5161 σ. 749. — Προσβολὴ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ὑπογράψας αὐτὴν δικηγόρος ἐστερεῖτο ρητῶς ἐντολῆς τοῦ ἐντολέως Συλλόγου, Σ.Ε. 305 σ. 757. — Καθορισμὸς ὑπὸ Κώδικος περὶ Δικηγόρων ἐλαχίστων ὁρίων δικηγορικῶν ἀμοιβῶν· ἀμοιβὴ δικηγόρου διὰ συμβουλὴν πρὸς ἐκτέλεσιν, Π 6486 σ. 544, ΝΖ σ. 544. — Ἄθικτον κύρους ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς μὴ ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς ἀναγγελίας ὑπὸ ἐργοδότου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου δικηγόρου, Π 5405 σ. 91.

Δικόγραφον. Βλ. λ. ***Ἀγωγή, Ἐργατικαὶ διαφοραί*** (παράγρ. Β').

Δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις. Προσοχὴ εἰς τὰς δικονομικὰς μεταρρυθμίσεις, Ἀπόψ. σ. 400.

Διοίκησις. Δικαστικὸς ἔλεγχος πράξεων διοικήσεως· ἔκτασις. Βλ. λ. ***Δικαιοδοσία***. — Διοικητικὴ πρᾶξις ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ ἐκείνου ὃν ἀφορᾷ· καθίσταται ἀπρόσβλητος, Π 158 σ. 368, Παραπ. σ. 369. — Ἀνάκλησις ἀποφάσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων περὶ ὀπονομῆς συντάξεως ὡς παρανόμου· εὔλογος χρόνος δι' ἀνάκλησιν παρανόμων διοικητικῶν πράξεων, Σ.Ε. 247 σ. 1331. — Ἀνάκλησις ἀποφάσεως περὶ συνταξιοδοτήσεως ὡς μὴ συντρεχουσῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως· ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου διοικητικῶν πράξεων καὶ ἔκτασις ἐπιτρεπτοῦ ἐλέγχου· δικαίωμα ἀνακλήσεως διοικητικῶν πράξεων, Π. 483 σ. 752. — Ἀναπροσαρμογὴ συντάξεων διὰ διοικητικῶν πράξεων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως σχετικοῦ νόμου 19|1944, Σ.Ε. 1583 σ. 970. — Ρύθμισις θεμάτων ὑπὸ Νομοθετικῆς ἐξουσίας· δυνατότης κατὰ κρατήσαν συνταγματικὸν ἔθιμον παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν πρὸς εἰδικώτερον διακανονισμὸν τῶν κατ' ἰδίαν θεμάτων· ἀλλ' ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, ὑπάγουσα τὰ θέματα ταῦτα εἰς κανονικὴν ἁρμοδιότητα, δέον νὰ παρέχηται εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ οὐχὶ εἰς τὰς κατ' ἰδίαν διοικητικὰς ἀρχάς· ἀκυρότης ὀργανισμοῦ συνθέσεως ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π., Σ.Ε. 1253 σ. 931. — Ἀνάκλησις πράξεως διορισμοῦ προσώπου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου· ἐφαρμογὴ ἀρχῶν διοικητικοῦ δικαίου περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος ἀνακλητικῆς πράξεως πλημμελοῦς· μὴ ἀνατροπὴ ὅμως δεδικασμένου διὰ τὰς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ, Π 3333 σ. 849. — Ἔγκρισις πράξεων ὀργανισμοῦ κοινωνικῆς πολιτικῆς· ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· περιορισμὸς Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ γενικῶς τοῦ ὀργάνου, τοῦ ὁποίου ἡ ἔγκρισις πράξεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου προβλέπεται ὑπὸ νόμου εἰς μόνην ἔγκρισιν ἢ μὴ πράξεων καὶ οὐχὶ τροποποίησιν καὶ μεταρρύθμισιν αὐτῶν, Σ.Ε. 1526 σ. 1268. — Ἐπὶ μιᾶς Διοικητικῆς πράξεως· (καθορισμὸς 28 Ὀκτωβρίου ὡς ἡμέρας ἀργίας), Σημ. σ. 1176. Βλ. καὶ λ. ***Αἴτησις ἀκυρώσεως, Δικαιοδοσία, Ὑπάλληλοι δημόσιοι, Ὑπουργοί—Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις***.

Διοίκησις Πρωτευούσης. Πίναξ Δήμων, Κοινοτήτων, Πόλεων καὶ Χωρίων περιλαμβανομένων ἐν τῇ περιφερείᾳ πρώην Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἔγκ. σ. 982.

Διοικητικὰ δικαστήρια. Βλ. λ. ***Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις***.

Διοικητικαὶ πράξεις. Βλ. λ. ***Διοίκησις, Δικαιοδοσία***.

Διοικητικὴ ἐκτέλεσις. Βλ. λ. ***Εἰσπράξεις δημοσίων ἐσόδων***.

Διορισμός. Βλ. λ. ***Νεοπολεμισταί, Νομιμοφροσύνη, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Ὑπάλληλοι δημόσιοι***. — Διορισμὸς ἀναγκαστικὸς ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· πότε τελειοῦται κλπ. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ.

ἐπ'). — Ἔκτασις ἐφαρμογῆς Α.Ν. 177]1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν προαγωγῶν κ.λ.π. εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, Π 5155 σ. 1092. — Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπαγορευτικὴ διορισμῶν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. ἀναφέρεται εἰς σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ εἰς προσλήψεις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ διὰ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου· οὐχὶ ἄλλως συνέπεια ἡ ἀκυρότης τοῦ διορισμοῦ, Π 5155 σ. 1092.

Δόλος. Βλ. λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα.*

Δομικαὶ ἐργασίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Δῶρον. Χαρακτὴρ προσθέτων παροχῶν καθ' ἑορτὰς ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν· συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112, ΝΖ σ. 99, Α.Π. 3 σ. 256, Π 4 σ. 307, Γν. Σ. σ. 552, Νμλγ. σ. 810, ΝΖ σ. 1336, Contra: Π 10156 σ. 72, Π 118 σ. 259, Π 228 σ. 427, Α.Π. 132 σ. 471, Π 633 σ. 1147, Π 9717 σ. 1246. — Ἐξουσιοδότησις Ν. 28]1944 ἁρμοδιότης Ὑπουργῶν καὶ πρὸς καθορισμὸν ἑκάστων, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Πάσχα καὶ Χριστουγέννων παροχῶν, Π 1099 σ. 94. — Τρόπος ὑπολογισμοῦ ἐκμαιρεύτου ἡμερομισθίου διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν παροχῶν εἰς χρῆμα· συνυπολογισμὸς εἰς λόγῳ τῶν ἑορτῶν παρεχομένης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, Ἔγκ. σ. 382. — Δικαίωμα ἐπὶ δώρων ἑορτῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ Πάσχα 1951 καὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργολαβικῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων συμβάσεων· ὑπολογισμὸς βάσει κατωτάτων ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων, διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, Π 1099 σ. 94, Νμλγ. σ. 810. — Δικαίωμα παροχῶν πρὸς μισθωτοὺς δι' ἑορτὰς καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων· ὑπόχρεοι εἰς καταβολὴν ἐργολάβοι· δικαίωμα ἀναθεωρήσεως τιμῶν ἡμερομισθίων, Π 979 σ. 96. — Ἔκτακτοι παροχαὶ δι' ἑορτὰς καὶ δικαίωμα ἐσωτερευμένων, Π 2744 σ. 365, Π 3330 σ. 367, Νμλγ. σ. 810. — Στρατευθέντος· ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς διαδικασίαν ἄρθρου 6 Ν. 3514, Νμλγ. σ. 811. — Νόμιμος ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ περὶ δώρου κατὰ ὑπ. ἀπόφ. 67800]1951· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, ἔστω καὶ ἂν λόγῳ δυσμενῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν κλονίζεται οἰκονομικὰς ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοδότου, Π 10 σ. 425. — Ἐξαίρεσις παροχῆς «δώρου δι' ἑορτὰς ἐργατῶν θαλάσσης· τίνες λογίζονται ὡς ἐργάται θαλάσσης· οὐ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἰχθυοτροφεῖα τεχνῖται καὶ ἀνειδίκευτοι (ἁλιεργάται)· δικαίωμα τούτων διὰ δῶρον ὑ.ἀ. 67800]1951, Π 10 σ. 425. — Δῶρα δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων 1951 καὶ ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας, σ. 559. — Παροχὴ δώρου δι' ἑορτὰς πρὸς μισθωτοὺς καὶ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί, Γν. Σ. σ. 552, Ἔγγρ. σ. 1333. — Ἀνεφάρμοστον ὑπουργ. ἀποφ. περὶ δώρων ἐπὶ συμβάσεως μαθητείας, Π 11 σ. 810. — Δῶρα ὑπηρετρίας, Νμλγ. 811. — Ὑπολογισμὸς δώρου Χριστουγέννων βάσει νομίμου μισθοῦ, Π 42 σ. 846, Νμλγ. σ. 1154. — Δικαίωμα ναυτικῶν ἐπὶ δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, κατὰ τὴν ἀπὸ 27.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· προϋπόθεσις ἡ κατὰ χρόνον ἐκδόσεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐνεργὸς ὑπηρεσία τῶν ναυτικῶν· ἀνεφάρμοστον Α.Ν. 1777]1951 ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης, Π 1426 σ. 1032. — Οὐχ ὑπολογισμὸς ἀναλογίας εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 9717 σ. 1246.

Δωσιδικία. Βλ. λ. *Ἁρμοδιότης.*

Ε

Ἔγγραφα. Στοιχεῖον κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'). — Μὴ ἀναγκαία ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας ἰδιαιτέρα μνεία ἑνὸς ἑκάστου τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, Α.Π. 152 σ. 17, Α.Π. 49 σ. 525. — Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου ἡ δικαίωμα ὅπως διατάσσῃ τὴν ἐν τῷ ἀρχείῳ αὐτοῦ κατακράτησιν ἐγγράφων τῶν διαδίκων ἢ τὴν χορήγησιν ἀντιγράφων αὐτῶν, Π 307 σ. 483. — Στοιχεῖον κύρους συμβάσεως μετὰ Δημοσίου, Π 76 σ. 809, Π 206 σ. 937, Π 3889 σ. 1194, Π 3013 σ. 1239, Π 5435 σ. 1251. — Ἔλλειψις εἰς κοινοποιηθὲν ἀντίγραφον ἀγωγῆς ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου θεωρήσεως διὰ τὴν νόμιμον σήμανσιν κλπ. καὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν ἑνὸς μου· οὐκ ἀκυρότης ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Α.Π. 237 σ. 851.

Ἔγκρισις. Βλ. λ. *Διαιτοπραξία. Διοίκησις.*

Ἔγκυος. Βλ. λ. *Τοκετός.*

Ἕδρα Ἐργοδότου καὶ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Π 88 σ. 13, Ἔγκ. σ. 1333. — Ἀποζημίωσις τῶν ἐκτὸς ἕδρας ἀποστελλομένων προσκαίρως πρὸς ἐργασίαν, Π 44 σ. 908. — Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 ἀποζημιώσεως δι' ἐκτὸς ἕδρας ὑπηρεσίαν, Π 9717 σ. 1246. — Ἀσφάλισις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεως ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων εἰς ἕδρα ἐπιχειρήσεως, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 932, Ἔγκ. σ. 933.

Ἐθελονταί. Λιμενοφύλακες· προστασία, Γν. Σ. σ. 152. — Προστασία Ν. 519]1948 διὰ καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ, Π 97 σ. 1149.

Ἔθιμον. Ἔρεισμα ἀξιώσεως πρὸς παροχὴν στολῆς εἰς ἔθιμον· ἔννοια ἐθίμου, Π 920 σ. 378.

Ἐθνικὴ ἀντίστασις. Βλ. λ. *Ἀντίστασις Ἐθνική.*

Εἶδος. Παροχαὶ εἰς εἶδος, Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α). *Κατοικία, Τροφή.*

Εἰρηνοδίκης - Εἰρηνοδικεῖον. Ἁρμόδιοι πρὸς ἐπίλυσιν διαφορῶν, προκυπτουσῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τιμολογίων φορτηγίδων καὶ ρυμουλκῶν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 § 4 τοῦ Ν. 5167]1932· διάκρισις μεταξὺ ἁρμοδιότητος κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ' καὶ εἰδικῆς τοιαύτης Εἰρηνοδικῶν κατὰ διαδικασίαν ταύτην, Π 2 σ. 372, πρβλ. Π 11 σ. 1204. — Προσβολὴ ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου εἰς α βαθμὸν καὶ κατ' ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων, Π 154 σ. 808. Βλέπε καὶ λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Εἰσπράκτορες. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.* — Ἀγροτικῆς Τραπέζης, Νμλγ. σ. 1154.

Εἴσπραξις. Ἐπιδικασθείσης ἀπαιτήσεως καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ δικαιώματος ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων, Π 7851 σ. 1031.—Ἀνεζημιώσεως Ν. 2112· συνέπειαι ὡς πρὸς δικαίωμα προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, Α.Π. 501 σ. 88, Π 124 σ. 303, Π 2378 σ. 791.—Ἐπιδόματος ἀνεργίας ὑπὸ ἀκύρως ἀπολυθέντος· αἰωπηρὰ δήλωσις βουλήσεως διασπάσεως ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, Π 1760 σ. 861.—Περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ διὰ πληρεξουσίου εἴσπραξις τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἔγγρ. σ. 555.

Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων. Νόμιμος αὐθαιρεσία διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων· δικαίωμα εἰσπράξεως εἰσφορῶν κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, Π 2697 σ. 197.—Ἀντιρρήσεις ἐνώπιον Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως, Π 1246 σ. 371, Π 10652 σ. 961.—Προσωπικὴ κράτησις ὀφειλετῶν Ι.Κ.Α., Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 385.—Ἔννοια ἄρθρ. 4 § 5 Α.Ν. 1022|1946 περὶ ἀναπροσαρμογῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν· συνταγματικότης εἰσπράξεως ὡς δημοσίων ἐσόδων, Α.Π. 436 σ. 1135.—Ἐπιτρεπτὸν ἀνακοπῆς ἄρθρ. 235 Πολιτ. Δικονομίας ἐνώπιον ἁρμοδίου καθ' ὕλην δικαστηρίου κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 68 νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐπὶ ὀφειλῶν ἐξ εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἐπιτρεπτὸν λήψεως προσωρινῶν μέτρων περὶ ἀκυρώσεως κατασχέσεως ὑπὸ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, κειθομένου περὶ βασιμότητος ἀντιρρήσεων ὀφειλέτου, μετ' ἔρευναν οὐσίας εἰς ἣν δικαιοῦται νὰ εἰσέλθῃ Τοπικαὶ Διοικοῦσαι Ἐπιτροπαὶ Ι.Κ.Α. οὐ διοικητικὰ δικαστήρια ἢ διοικητικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 68 νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, Π 146 σ. 1140.—Ἀντιρρήσεις καταδιωκομένου πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως δι' εἴσπραξιν ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α. ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν· ἐπιτρεπτὸν ἐν παντὶ στάδιῳ ἐλλείψει τίτλου καὶ ἐν μὴ νομίμῳ βεβαιωθείσης ἐκτὸς ἀξιουμένης ἐνοχῆς, Π 646 σ. 1308, Παρατ. σ. 1310.—Ἀναστολὴ διοικητικῆς ἐκτελέσεως· ἁρμοδιότης· ὅροι, Παρατ. σ. 1311, πρβλ. Π 646 σ. 1308.

Εἰσφοραί. Βλ. λ. ***Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα, Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις, Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων.***—Βαρύνουσαι ναυτικοὺς μισθωτοὺς· εἴσπραξις ὑπὸ πλοιοκτήτου κατὰ καταβολὴν μισθοῦ, Π 3318 σ. 149.—Ὀφειλαὶ ἐξ εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικὰ Ἱδρύματα καὶ νομισματικὴ διαρρύθμισις Ν. 18|1944, Π 13469 σ. 879.—Παροχὴ δώρου δι' ἑορτὰς πρὸς μισθωτοὺς καὶ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί, Γν. Σ. σ. 552, Ἔγγρ. σ. 1333.—Ἀσφαλιστικαὶ διαφοραὶ καὶ ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ ἐπὶ ἄλλων θεμάτων, ὡς ἐπιστροφὴ παρανόμως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, Σ.Ε. 1560 σ. 1270.

Ἐκδίκησις. Βλ. λ. ***Κατάχρησις δικαιώματος.***

Ἐκδορεῖς. Ἰσχὺς καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὅρου περὶ ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐργατῶν ἐκδορέων, Σ.Ε. 805 σ. 757, Παρατ. σ. 721.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 766.—Ὑπαγωγὴ εἰς εἰδικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ στρατευομένων Ν. 2054|1952 τῶν σωματείων ἐκδοροσφαγέων, Ἔγγρ. σ. 1039.

Ἔκθεσις Βλ. λ. ***Ἐργατικαὶ διαφοραὶ*** (παράγρ. Β').

Ἐκκλησίαι. Βλ. λ. ***Ναοί.***

Ἐκμεταλλεύσεις. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 καὶ τῶν ἐν συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτῶν νομικῶν προσώπων καὶ Δημοσίου· ἀδιαφόρως ἂν ὑπάρχῃ τὸ στοιχεῖον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως, Α.Π. 157 σ. 474, Α.Π. 297 σ. 646, Α.Π. 321 σ. 728, Π 1046 σ. 744.

Ἐκπαιδευτικοί. Προστασία Α.Ν. 1836|1951 καὶ πρόσληψις ἐκπαιδευτικῶν εἰς σχολὰς ἐκπαιδεύσεως λιμενικοῦ σώματος, Γν. Σ. σ. 153.—Ὑπολογισμὸς πραγματοποιουμένων ἡμερῶν ἐργασίας διὰ τὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφοράς· (καθηγηταὶ μουσικῆς, ἐκπαιδευτικοὶ καὶ λοιπαὶ κατηγορίαι μισθωτῶν), Ἔγγρ. σ. 551.

Ἐκπρόσωποι ἐργαζομένων. Βλ. λ. ***Συνδικαλιστικὰ στελέχη.***

Ἔκτακτοι. Μισθωτοὶ Δημοσίου, Δήμων· ἰδιότης σχέσεως· συνέπειαι. Βλ. λ. ***Δημοσίου δίκαιον σχέσις, Δῆμοι, Δημόσιον.*** — Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Βλ. λ. ***Τράπεζαι.***—Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, Α.Π. 125 σ. 529.—Ἔκτακτος προσληφθέντες καὶ δικαίωμα ἀδείας, Νμλγ. σ. 893.—Ἀνεφαρμοστον Α.Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης ἐπὶ προσλαμβανομένου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου προσκαίρως ἐκτάκτου κρουσκικοῦ, Π 3018 σ. 1239.

Ἐκτέλεσις. Βλ. καὶ λ. ***Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων, Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.*** Ἐπὶ τοῦ νόμου 2097|1952· ἀπαλλαγὴ Δημοσίου ἀπὸ δαπάνης ἐπιταγῶν, ΝΖ σελ. 608, 1176.—Δυνατότης ἐκβιασμοῦ τοῦ ἐργοδότου εἰς παροχὴν ἀδείας κατ' ἄρθρον 882 § 2 Πολιτ. Δικον., Π 159 σ. 805, Νμλγ. σ. 1152.—Ἀμοιβὴ δικηγόρου διὰ συμβουλὴν πρὸς ἐκτέλεσιν, Π 6486 σ. 544, ΝΖ σ. 544.—Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος ἀντιρρήσεων κατὰ ἐκτελέσεως ὅτ' ἐλάχιστον ποσόν, Π 6486 σ. 544, ΝΖ σ. 544.—Κατ' ἐργοδότου· ἀρνησιμαθὴς κατάταξις μισθῶν· οὐ καὶ ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος, ΝΖ σ. 169.

Ἐκτελωνισταί. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Ἐκτόπισις. Σύλληψις ὑπὸ καταδιωκτικῶν ἀρχῶν ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α. καὶ ἐκτόπισις· ἐφαρμόστεαι διατάξεις, Π 2481 σ. 1077.

Ἔλεγκται. Λειτουργιῶν· ἄδεια· ἔλλειψις· συνέπειαι, Π 1394 σ. 1011.

Ἔλεγχος. Βλ. λ. ***Δικαιοδοσία.*** Ἁρμοδιότης ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἱεραρχικὸς ἔλεγχος πράξεων τούτων, Ἔγκ. σ. 1283.

Ἔλεγχος ἀπολύσεων (Ν. 2222|1952). Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Ιδ').

Ἐλευθερία. Βλ. λ. ***Σύνταγμα.***

Ἔλλειψις ἐργασιῶν. Βλ. λ. ***Διαθεσιμότης.***

Ἐλλιπὴς ἀποζημίωσις. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β').

Ἐμπορικὰ βιβλία. Βλ. λ. *Βιβλία ἐμπορικά.*

Ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.— Διατάξεις ἀρχικοῦ Ν. 118|1945 καὶ ἐπέκτασις διὰ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων· ἔκτασις, Α.Π. 263 σ. 631.—Ἐκμετάλλευσις λατομείου· οὐκ ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις, ὡς ἀφορῶσα κερδοσκοπίαν ἀκινήτου, Π 341 σ. 115.

μπορικὰ καταστήματα. Νόμιμος ὕπαρξις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων, Π 2697 σ. 197.— Νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων, σ. 279.

Ἐνδικα μέσα. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Ζ') καὶ τὰ κατ' ἰδίαν ἔνδικα μέσα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Ἀνεπιφύλακτος εἴσπραξις ἐπιδικασθείσης ἀπαιτήσεως καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ δικαιώματος ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων, Π 7851 σ. 1031.

Ἔνορκοι βεβαιώσεις. Κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', σ. 1154.

Ἐνοχαί. Κανὼν περὶ διαιρετῆς ἐνοχῆς ἄρθρου 480 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔννοια αὐτοῦ· ἀγωγὴ ὑπηρετρίας πρὸς πληρωμὴν μισθοῦ διὰ παρασχεθείσας ὑπ' αὐτῆς ὑπηρεσίας εἰς συζυγικὸν οἶκον κατ' ἀμφοτέρων τῶν συζύγων, Π 104 σ. 420, πρβλ. ΝΖ σ. 421.—Ἀποτίμησις ὑπηρεσιῶν ὑπηρετρίας κατὰ δικαίαν κρίσιν· ὑποχρεώσεις εἰς ὁλόκληρον καὶ διαιρετὸν ἐνοχῆς· ἄρθρον 480 Α.Κ., Π 3595 σ. 1091.—Δικαίωμα ἀναγωγῆς μεταξὺ πλειόνων συνοφειλετῶν κατ' ἄρθρ. 487 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 830 σ. 482.— Πλείονες ὑπόχρεοι ἐργοδόται εὐθύνονται συμμέτρως, Νμλγ. σ. 811.

Ἔναμον. Βλ. λ. *Δικαστικὸν ἔναμον.*—Ι.Κ.Α.· ἐπικάλλησις ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων, Ἔγγρ. σ. 214.

Ἔνστασις Χαρακτὴρ προβαλλομένης ἀκυρότητος καταγγελίας ὡς ἀνεκτάσκως· βάρος ἀποδείξεως, Α.Π. 481 σ. 30, Παρατ. σ. 31, ΝΖ σ. 609, Α.Π. 265 σ. 622.— Ἀοριστία ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· στοιχεῖα τούτου, Α.Π. 263 σ. 631, Π 14 σ. 908.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς κατὰ Ν. 751|1948· ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ μὴ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως ἀποτελεῖ καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν ἀποδεικτέαν ὑπ' αὐτοῦ, Π 749 σ. 1033.— Βλ. καὶ λ. *Συμψηφισμός.*

Ἔντολή. Προσβολὴ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ὡς ὑπογραφείσης ὑπὸ δικηγόρου στερουμένου ρητῆς ἐντολῆς τοῦ ἐντολέως Συλλόγου, Σ.Ε. 305 σ. 757.

Ἕνωσις μηχανικῶν Ε.Ν. Δικαίωμα καταγγελίας ναυτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Γν.Σ. σ. 388.

Ἐξάρτησις—ἐξηρτημένη ἐργασία. Σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας· ἔννοια· κριτήρια· περιπτώσεις. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (ἐν ἀρχῇ).

Ἔξοδα. Δικαστικά. Βλ. λ. *Δικαστικὰ ἔξοδα.* Ὁδοιπορικά. Βλ. λ. *Ὁδοιπορικὰ ἔξοδα.* Ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων· χαρτόσημον. Βλ. λ. *Χαρτόσημον.*— Κηδείας ἠσφαλισμένων, Ἔγκ. σ. 157, 385, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1039.— Ἂν ὀφείλωνται πρὸς τὸν πλοίαρχον ἔξοδα παλινοστήσεως, νοσήλεια, ἀποζημιώσεις δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα κ.λ.π. ὡς ἐπὶ λοιπῶν ναυτικῶν, Γν. Σ. σ. 548.

Ἐξουσιοδότησις νομοθετική. Πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 28|1944, 19|1944· ἔννοια· ἔκτασις. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β').—Ἀναπροσαρμογὴ συντάξεων διὰ διοικητικῶν πράξεων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως σχετικοῦ Ν. 19|1944, Σ.Ε. 1583 σ. 970.—Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ὑποχρέων Νομικῶν Προσώπων, Σ.Ε. 1278 σ. 1074, Σ.Ε. 1021 σ. 1327.— Δυνατότης κατὰ κράτησαν συνταγματικῶν ἐθίμων παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν πρὸς εἰδικώτερον διακανονισμὸν τῶν κατ' ἰδίαν θεμάτων· πρὸς τίνα δέον νὰ παρέχηται, Σ.Ε. 1253 σ. 931.

Ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις. Βλ. λ. *Χαρτόσημον.*

Ἐξοχικὰ κέντρα. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Ἔξωσις. Ἐργοδότου ἐκ καταστήματος καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, Π 5772 σ. 1196.

Ἑορταί. Βλ. καὶ λ. *Δῶρον, Κυριακή.* Διάταξις ἄρθρου 2 § 1 Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930· καθορισμὸς ἐν αὐτῇ, πλὴν Κυριακῶν, περιοριστικῶς ὡρισμένων ἡμερῶν μὴ ἑορτασίμων, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία· οὗ καὶ κατὰ τὴν 1 Μαΐου, Α.Π. 416 σ. 144.— Ἀργία διὰ πράξεως Ἀρχῆς καὶ δικαίωμα μισθοῦ κλεισίμου δι' ἑορτασμὸν τῆς 1ης Μαΐου καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς μισθόν, Σ.Ε. 195 σ. 466.—Ἐργασιακὴ σχέσις δημοσίου δικαίου καὶ ἐργασία εἰς ἡμέρας ἀργίας, Π 271 σ. 1026.— Τίνες αἱ νόμῳ ἐξαιρέσιμοι ἡμέραι τοῦ ἔτους διὰ τὴν πρόσθετον ἀμοιβὴν ἐργασίας κατὰ τὴν ὑ. ἀ. 8300|1946, Π 4355 σ. 1090.— Ἐπὶ μιᾶς διοικητικῆς πράξεως· (καθορισμὸς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ὡς ἡμέρας ἀργίας), ΝΖ σ. 1176.

Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια. Βλ. λ. *Βιβλιάρια.*

Ἐπαγγελματικὴ κατοικία. Μισθωτοῦ· ἔννοια, Νμλγ. σ. 811.

Ἐπαναπρόσληψις. Λύσις συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν. 2112|1920· ἐπαναπρόσληψις· ὑπολογισμὸς χρόνου ὑπηρεσίας δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920 ἀπὸ ἐπαναπροσλήψεως μέχρις ἀπολύσεως, Α.Π. 192 σ. 471.

Ἐπανεξέτασις. Συνταξιούχων ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν· ἔκτασις δικαιώματος· ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος Ταμείου πρὸς ἐπανεξέτασιν· διακοπὴ συντάξεως μετ' ἀργησιν συνταξιούχου νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπανεξέτασιν· ποτὲ καταλύεται τὸ δικαίωμα πρὸς λῆψιν συντάξεως προσώπου, οὗτινος ἀποκατεστη ἡ ὑγεία, Α.Π. 596 σ. 971.

Ἐπαρχιακὴ ὀδαποιΐα. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἐπιδόματα. Βλ. καὶ λ. *Ναυτικοί, Νεοπολεμι-*

οται. *Ταμεία.*—Έπιδόματα μισθοῦ στρατευομένων μισθωτῶν· ἐπιδότησις κατά Ν. 2054|1952. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Γ',Δ',Θ'). — Ἐπιδόματα ἀνεργίας καὶ ἄλλαι παροχαὶ ὑπὸ Ι.Κ.Α. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις.* —Ἐπίδομα ἐπὶ νομίμου ἡμερομισθίου λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων βαρελοποιῶν· ὑ.ἀ. 41630|1947 δικαίωμα ἐφ' ὅσον κατέχουν ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης των· σκοπὸς ἐπιδόματος, Α.Π. 480 σ. 9.— Οἰκογενειακὰ ἐκτάκτου προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης δι' ὑπηρεσίαν ΕΦ—ΕΞ, Α.Π. 20 σ. 244.— Οἰκογενειακὰ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων· προϋποθέσεις δικαιώματος· στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, Α.Π. 517 σ. 1129. —Ἐπίδομα λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, Ἔγγρ. σ. 443.— Δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν, Σ.Ε. 1111 σ. 652.— Ἀνεργίας· λῆψις ὑπὸ ἀκύρως ἀπολυθέντος συμπραξ ἐκδήλωσις βουλήσεως πρὸς διασπασιν ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, Π 1760 σ. 864, πρβλ. Α.Π. 47 σ. 265.— Ἐπίδομα συζύγου καὶ τέκνων ἐργατῶν ΕΦ—ΕΞ, Νμλγ. σ. 1151.— Ἐπίδομα συζύγου καὶ τέκνων ὁδηγῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων, Νμλγ. σ. 1152.— Λόγῳ προϋπηρεσίας ὁδηγοῦ λεωφορείου, Νμλγ. σ. 1152.— Ἐπίδομα διανυκτερεύσεως ὁδηγῶν λεωφορείων, Νμλγ. σ. 1152.

Ἐπίδοσις. Κανονισμὸς προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· τρόπος ἐπιδόσεως ἐγγράφου κλήσεως ὑπαλλήλου πρὸς ἀπολογίαν διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα, Α.Π. 485 σ. 80.— Ἔλλειψις εἰς κοινοκοινηθὲν ἀντίγραφον ἀγωγῆς ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου θεωρήσεως διὰ τὴν νόμιμον σήμανσιν κ.λ.π. καὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν ἐναγμοῦ· οὐκ ἀκυρότης ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Α.Π. 237 σ. 851.— Κριθείσης πρωτοδίκως παρουσίᾳ διαδίκων διαφορᾶς ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ δικαστηρίων ἐνστασις ἀπαραδέκτου συζητήσεως λόγῳ ἀκυρότητος περὶ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς, Α.Π. 237 σ. 851.— Διακοπὴ προθεσμίας ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 διὰ κοινοποιήσεως ἀγωγῆς, ἀδιαφόρως ἂν περὶ τῆς ἐργατικῆς διαφορᾶς συντάσσηται ἔκθεσις παρὰ τοῦ Δικαστοῦ καὶ ἡ ἔκθεσις κοινοποιῆται τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχῆς, Π 22 σ. 204. Contra: Παρπτ. σ. 204.

Ἐπιπλοποιοί. Βλ. λ. *Ξυλουργοί.*

Ἐπιστάται. Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλλήλων, Α.Π. 265 σ. 628, Π 15503 σ. 1273, πρβλ. Π 10566 σ. 186.

Ἐπίσχεσις. Τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ΝΖ σ. 783, 833.

Ἐπίταξις. Ἐπίτακτοι ὑπάλληλοι Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν· ἀπόλυσις καὶ δικαιουμένη ἀποζημίωσις, Γ'ν. Σ. σ. 388.— Αὐτοκινήτου κατὰ Ν. 1422|1929 ὅροι, Α.Π. 183 σ. 584.

Ἐπιτροπαί. Βλ. λ. *Ἀρτεργάται, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Συλλογικαὶ διαφοραί, Φορτοεκφορτωταί.*

Ἐπιφύλαξις. Ἐν εἰσπράξει ἐπιδικασθείσης ἀπαιτήσεως καὶ ἐπιροὴ ἐπὶ δικαιώματος ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων, Π 7851 σ. 1031.

Ἐπιχειρήσεις. Ὑπαγόμεναι εἰς Ν. 118|1945 καὶ Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ. Βλ. εἰς λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α') καὶ *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΑ').—Ἔννοια βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων· σχέσεις τινὲς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν των, ΝΖ σ. 212.— Ἀπεργία καὶ ἐκπροσώπησις ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, Μελ. σ. 234.—Ἔννοια ἐπωνυμίας ἐπιχειρήσεως ὡς στοιχείου τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 593 σ. 967.— Ἡ ἔννοια τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου εἰς ἐπιχείρησιν· ἡ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ παρ' αὐτῇ ἄσκησις τῆς οἰκονομικῆς προσπαθείας τῆς μεταφορᾶς προσώπων δι' αὐτοκινήτων ταξί, ΝΖ σ. 1233.— Προστασία στρατευομένων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν· ἄσκησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως ὡς ὅρος τῆς προστασίας· περίπτωσις βοηθοῦ σερβιτόρου ἐργαζομένου εἰς διατηρουμένον ὑπὸ σωματείου ἑστιατόριον διὰ τὰ μέλη του· ἄσκησις ὑπὸ τούτου ἐπιχειρήσεως, Π 5565 σ. 1252. Βλ. καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐπόπται. Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλλήλων, Α.Π. 265 σ. 628, Π 15503 σ. 1273, πρβλ. Π 10566 σ. 186.

Ἐποχιακοὶ μισθωτοί. Ἐπιδότησις· προϋποθέσεις, Ἔγκ. σ. 384, 657.

Ἐπωνυμία. Ὡς στοιχεῖον ἀναγγελίας ἀπολύσεως· ἔννοια ἐπωνυμίας διὰ τὰς ὁμορρύθμους ἐμπορικὰς ἑταιρίας· διάκρισις ἐπωνυμίας ἀπὸ διακριτικοῦ τίτλου, Π 593 σ. 967.

Ἐπώνυμον. Διατήρησις ἐκ μέρους χήρας τοῦ ἐπωνύμου θανόντος συζύγου, Γ'ν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1069.

Ἔργα. Δημόσια· ἐργολαβίαι· ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Π 979|1951 σ. 96. —Δημόσια· δῶρα ἑορτῶν ἐργατοτεχνιτῶν· ὑπολογισμός· ἀναθεώρησις τιμῶν κλπ., Π 1099 σ. 94, Π 979 σ. 96, Νμλγ. σ. 810.—Προστασία στρατευομένου προσωπικοῦ ἀπολογιστικῶς ἐκτελουμένων ἔργων, Γ'ν Σ. σ. 151.— Ἀποζημίωσις ἀπολυομένων ἐργατῶν δημοσίων ἔργων· ἀπόλυσις προσωπικοῦ Ὑπηρεσίας Συμπληρώσεως καὶ Συντηρήσεως Ὑδραυλικῶν Ἔργων Μακεδονίας καὶ ἐφαρμογὴ Λ.Ν. 918|1949 (πράξεις Ὑπ. Συμβ. 956 καὶ 976) ἢ παραλλήλως καὶ Ν.Δ. 741|1941, Γ'ν. Σ. σ. 328.—Δημόσια· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἐξαιρέσεις Κυριακῆς ἐργίας, Νμλγ. σ. 813.—Δημοτικά· φύσις σχέσεως ἐργατοτεχνιτῶν· συνέπειαι. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες.*— Ἐπιχειρήσεις ἐκτελέσεως τεχνικῶν καὶ οἰκοδομικῶν ἔργων· ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 700.—Ἀμερικανικαὶ ἑταιρίαι· προσωπικὸν καὶ Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 765. —Ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν τῆς Ebasco Services Inc μὴ κατοικοῦν μονίμως ἐν Ἑλλάδι καὶ τοιοῦτον ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπῶν ἐργολάβων καὶ ὑπεργολάβων ἐνεργειακοῦ προγράμματος· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 765.— Σύμβασις ἐργασίας δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· χαρακτὴρ ὡς ὡρισμένου χρόνου, Π 4502 σ. 1082, Π 5881 σ. 1273.—Ἐργατικὰ ἀτυχήματα εἰς ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους παραγωγικῶν ἔργων Μακεδο-

νίας· διαιτησία κατ' άρθρ. 18 Ν. 1296|1944· άναγγελία άτυχήματος, Π 334 σ. 1023, Παρατ. σ. 1029.

Έργασία. Βλ. και λ. ***Ανήλικοι, Γυναίκες, Κυριακή, Έορταί, Έργασίας σύμβασις***, και τά λοιπά κατ' ίδίαν θέματα είς τας οίκείας λέξεις.— Έλευθερία έργασίας· συνταγματική προστασία, Α.Π. 483 σ. 142, Σ.Ε. 2240 σ. 325, ΝΖ σ. 513.— Άλλοδαπού έν Έλλάδι, ΝΖ σ. 513.— Πνευματικαί έργασίαι ώς άντικείμενον μισθώσεως ύπηρεσιών, Π 877 σ. 26, Είσαγ. σ. 24.— Έξηρτημένη· έννοια, Βλ. λ. ***Έργασίας σύμβασις***.

Έργασίας σύμβασις. Βλ. και λ. ***Άδεια μισθωτών, Άνεργία, Άπεργία, Άποδοχαί, Έργασία, Καταγγελία συμβάσεως έργασίας, Κατάχρησις δικαιώματος, Ύπάλληλοι ιδιωτικοί*** και τά λοιπά κατ' ίδίαν θέματα είς τας οίκείας λέξεις.— Σκέψεις τινές έπί τού έργατικού δικαίου, ΝΖ σ. 571.— Στοιχεία συμβάσεως έργασίας ή καταβολή μισθού, Π 2988 σ. 194, Π 6715 σ. 794, Π 8025 σ. 795, Π 8443 σ. 963, Α.Π. 636 σ. 1321.— Κριτήριον συμβάσεως έργασίας ή προσωπική έξάρτησις, Είσαγ. σ. 24, Π 6792 σ. 690, ΝΖ σ. 945, Π 2324 σ. 962, Π 8443 σ. 963, Π 4655 σ. 1141.— Προυποθέσεις συμβάσεως έργασίας, κατ' άρθρον 648 και 652 Άστικού Κώδικος· άνταλλαγή παροχής ύπηρεσιών διά μισθού και προσωπική έξάρτησις μισθωτού, Α.Π. 636 σ. 1321, Είσαγγ. άγόρ. σ. 1322. —Έννοια και κριτήρια συμβάσεως έξηρτημένης έργασίας, Π 877 σ. 26, Είσαγ. σ. 24, Π 5653 σ. 91, Α.Π. 559 σ. 178, Π 643 σ. 356, Π 747 σ. 599, ΝΖ σ. 945.— Χαρακτηριστικόν γνώρισμα συμβάσεως έξηρτημένης έργασίας ή συμμόρφωσις τού μισθωτού πρός τάς γενικάς ή είδικάς όδηγίας τού προϊσταμένου του έργοδότου, Π 5653 σ. 91.— ... ούχι και ή άποξένωσις μισθωτού άπό πάσης προσωπικής πρωτοβουλίας έν τή έκτελέσει τής ύπηρεσίας του, Π 877 σ. 26, Π 5653 σ. 91, Π 6792 σ. 690.—Έννοια τής έξαρτήσεως τού έργαζομένου είς έπιχείρησιν, ΝΖ σ. 1233.— Έργασία ιατρού πρός έξακρίβωσιν άληθείας περί άσθενείας ύπαλλήλων έπιχειρήσεως· δέν συνιστά έξηρτημένην τοιαύτην, Π 877 σ. 26, πρβλ. Είσαγ. σ. 24.— Πρόσληψις ιατρού ύπό Άσφαλιστικού Ταμείου δι' ιατρικήν έξέτασιν μελών του· έκτίμησις συμβάσεως ώς άποβλεψάσης είς τό άποτέλεσμα καί ούχί είς αύτήν ταύτην τήν παροχήν τής έργασίας· ούκ έξάρτησις· μίσθωσις έργου, Π 4778 σ. 27, πρβλ. Είσαγ. σ. 24.—Έπιστάτης είς κτήματα· άρκετή πρωτοβουλία διαχειρίσεως· έξηρτημένη έργασία, Α.Π. 559 σ. 178.— Πρόσληψις έφημεριδοπωλών ύπό ύπαρακτορείου έφημερίδων· σύμβασις έξηρτημένης έργασίας, έφ' όσον άποδεικνύεται ή ύπαρξις νομικής καί οίκονομικής έξαρτήσεως· άδιάφορον άμοιβής διά ποσοστών, Π 643 σ. 356.— Διάκρισις άπό μισθώσεως έργου, Π 138 σ. 810.— Σύμβασις περί ραφής παραδιδομένων ύφασμάτων ύπ' εύθύνην τού άναλαμβάνοντος τήν ραφήν· μίσθωσις έργου καί ούχί σύμβασις έξηρτημένης έργασίας, Π 138 σ. 810.—Διάκρισις συμβάσεως έργασίας άπό έταιρικής σχέσεως· παροχή έργασίας έπ' άμοιβή διά ποσοστών έπί τών κερδών· πότε συνιστά σύμβασιν έργασίας, Π 58 σ. 1091.— Χαρακτήρ σχέσεως προσθέτων άστυφυλάκων· Νόμος 1653|1951, Π 5421 σ. 86, Π 3752 σ. 37, Είσαγ. σ. 35, Π 284 σ. 247, Π 1407 σ. 479.— Φύσις σχέσεως όδηγού αύτοκινήτου ταξί πρός ίδιοκτήτην· σύμβασις έξηρτημένης έργασίας ή σύμβασις πράγματος, Π 5653 σ. 91, Π 2988 σ. 194, Π 2188 σ. 196, Π 12204 σ. 820, Π 2643 σ. 321, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 346, Π 4246 σ. 371, Π 747 σ. 599, Π 3847 σ. 690, Π 6792 σ. 690, ΝΖ σ. 945, Π 2324 σ. 962, Π 8443 σ. 963, Π 10652 σ. 964, Α.Π. 638 σ. 1321, Είσαγγ. άγόρ. σ. 1322.— Σχέσις όδηγού αύτοκινήτου ταξί πρός ίδιοκτήτην βάσει άποδειχθέντων όρων συμβάσεως· έργασίας σύμβασις· ούχί άλλοίωσις τής φύσεως τής συμβάσεως έκ μόνου ίδιοτύπου τρόπου πληρωμής, Α.Π. 636 σ. 1321, Είσαγγ. άγόρ. σ. 1322.— Άνώνυμον συνάλλαγμα παροχής ύπηρεσιών, Βλ. λ. ***Άνώνυμον συνάλλαγμα***.— Παροχή έργασίας ύπό ύπηρετρίας είς συζυγικόν οίκον· τίς έκ τών συζύγων ύπόχρεος δι' άμοιβήν παρασχεθείσης έργασίας, Π 104 σ. 420, ΝΖ σ. 421. Βλ. και λ. ***Ύπηρέται***. —Έφαρμογή τών περί μισθώσεως ύπηρεσίας διατάξεων άστικού δικαίου έπί σχέσεως δημοσίου ύπαλλήλου, Α.Π. 152 σ. 415.— Διάκρισις σχέσεως δημοσίου δικαίου άπό τοιαύτης ίδιωτικού δικαίου· περιπτώσεις. Βλ. λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσεις***.— Άναγκαστικαί σχέσεις έργασίας. Βλ. λ. ***Νεοπολεμισταί, Στράτευσις*** (παράγρ. Θ').—Άναγκαστική σχέσις έργασίας τοποθετουμένων μισθωτών ή δικηγόρων μετ' άπόλυσιν έκ τών τάξεων τού στρατού και Α.Ν. 1836|1951· πότε τελειούται ό διορισμός, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Π 1800 σ. 541.— Έργασία άλλοδαπού έν Έλλάδι, ΝΖ σελ. 513.— Σύμβασις έργασίας μετά Δημοσίου· κατάρτισις έγγράφως· άλλως άκυρότης, Π 76 σ. 809, Π 3013 σ. 1239, Π 5435 σ. 1251.—Σύμβασις έργασίας έργατικού προσωπικού Δημοσίου δι' έκτέλεσιν τεχνικών έργων· μή άναγκαία ή δι' έγγράφου διορισμού κατάρτισις τής συμβάσεως· έννοια διατάξεων άρθρων 34, 39 και 40 Ν. ΣΙΒ' περί Δημοσίου Λογιστικού, Π 206 σ. 927. — Φύσις σχέσεως λογοτεχνών και καλλιτεχνών έργαζομένων είς έφημερίδας και περιοδικά, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1209.— Σύμβασις μαθητείας, Ναυλγ. σ. 809.— Σύμβασις έργασίας συντακτών τύπου, ΝΖ σ. 1289.—Σύμβασις έργασίας ναυτικών· άποζημιώσεις, ΝΖ σ. 1337. — Έννοια όρου έπαγγελματική κατοικία τού μισθωτού, σ. 811.— Τό δικαίωμα έπισχέσεως έν τή συμβάσει έργασίας· έπίσχεσις παροχής έργασίας, ΝΖ σ. 783, 833. — Έπίλυσις διαφορών μεταξύ ιδιώτου έργοδότου και τού παρ' αύτώ ύπηρετούντος προσωπικού περί τών έκατέρωθεν έκ τής συμβάσεως έργασίας δικαιωμάτων και ύποχρεώσεων άνήκει είς πολιτικά Δικαστήρια· άμφισβήτησις κρίσεως Δικαστηρίου περί τήν έρμηνείαν ή τήν έφαρμογήν νομοθετικού όρισμού· έσφαλμένον κρίσεως Δικαστηρίου συνιστά τόν κατ' άρθρον 807 έδάφ.

17 λόγον ἀναιρέσεως, Α Π. 103 σ. 370, Παρατ. σ. 457.

Ἄκυροι ἢ μὴ συμβάσεις ἐργασίας· συνέπειαι. Ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας· ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνέπειαι. Βλ. λ. ***Βιβλιάρια.*** — Ἔλλειψις ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου· ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ κύρους συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνέπειαι. Βλ. λ. ***Βιβλιάρια***, Π 88 σ. 13, Π 65 σ. 305, Α.Π. 130 σ. 617, Π 73 σ. 809, Π 22 σ. 959, Π 1926 σ. 960, Π 167 σ. 1151, Π 59 σ. 1305, Παρατ. σ. 1306. — Ἄκυρότης συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου, μὴ καταρτισθείσης ἐγγράφως, Π 3013 σ. 1239, Π 3889 σ. 1194, Π 76 σ. 809. — Ἄκυρότης συμβάσεως ἀνηλίκου κάτω τῶν 14 ἐτῶν περὶ παροχῆς ἐργασίας εἰς βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, Π 175 σ. 209, Π 24 σ. 1092. — Παραδεκτὴ πρότασις τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἰσχυρισμοῦ Δημοσίου περὶ ἀκυρότητος συμβάσεως ἐκ μὴ τηρήσεως τοῦ Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης», ὡς ἀναγομένου εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν· ὅρος παραδεκτοῦ, Α.Π. 132 σ. 414. — Ἀλιεργάται· ἔγκυρος καὶ ἄνευ ἀδείας κατ' ἄρθρ. 32 Α.Ν 2078|1939, Π 10 σ. 425. — Ἄκυρότης συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν 1154|1938 προσλαμβανομένων ὑπὸ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ὑπαλλήλων ἐκ τῆς ἐλλείψεως παρ' αὐτοῖς πτυχίου Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς καὶ ἐκ τῆς προσλήψεως ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτέρου Συμβουλίου Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἀνώτερον προσωπικὸν ἢ τοῦ Προέδρου τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ὡς πρὸς τὸ κατώτερον, Α.Π. 267 σ. 638. — Ἄκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον καὶ κατὰ Κυριακάς, Π 5653 σ. 91, Α.Π. 160 σ. 469, Π 1407 σ. 479, Α.Π. 240—241 σ. 572, Νμλγ. σ. 810, 813, Π 3288 σ. 958, Π 1926 σ. 960, Π 42 σ. 1080, Εἰρ. 352 σ. 1134. — Ἄκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπηρετρίας κατ' οἶκον ὑπὸ ἀνηλίκου, Π 3403 σ. 958. — Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Α.Π. 267 σ. 638, Π 1531 σ. 700, Π 715 σ. 864, Π 3403 σ. 958, Π 1926 σ. 960, Π 24 σ. 1092, Π 5500 σ. 1194, Π 3889 σ. 1194, Π 3013 σ. 1239, Π 11233 σ. 1304. — Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδείων μισθωτῶν, Π 9501 σ. 892, Π 1128 σ. 892, Π 164 σ. 1152. Contra: Π 6205 σ. 892. — Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Π 175 σ. 209, Π 65 σ. 305, Α.Π. 160 σ. 469, Π 3403 σ. 958, Π 22 σ. 959, Π 1926 σ. 960, Π 6107 σ. 961, Π 42 σ. 1080, Π 24 σ. 1092, Π 175 σ. 1154, Π 11233 σ. 1304. — Προστασία ὑπὸ Ν. 551 καὶ τῶν ἐν ἀκύρῳ συμβάσει ἐργασίας τελούντων, Π 10 σ. 924. — Ἡ λύσις τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, Ν.Ζ. σ. 1065.

Ἀναστολή. Ἐργασίας κεραμοποιῶν, Π 1735 σ. 754. Παρατ. σ. 755, Π 48 σ. 1151.

Μισθός. Στοιχεῖον συμβάσεως ἐργασίας ἡ καταβολὴ μισθοῦ, Π 6715 σ. 794, Π 8025 σ. 795. — Σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 648 Ἀστικοῦ Κώδικος· παροχὴ ἐπ' ἀόριστον χρόνον ἐργασίας καὶ ἀντὶ μισθοῦ παραχώρησις οἰκήσεως ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ· νοητέος ὡς μισθὸς πᾶν ὄφελημα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας· συμφωνία περὶ καταβολῆς μισθοῦ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος, Α.Π. 138 σ. 351, Α.Π. 581 σ. 1298. — Ἀκυρότης ρήτρας περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων βάσει τιμαριθμοῦ, Π 228 σ. 427. — Πλείονες ὑπόχρεοι ἐργοδόται εὐθύνονται συμμέτρως, Νμλγ. σ. 811. — Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατ' Α.Ν. 1836|1951· δικαιουμένη ἀντιμισθία· ὑποχρεώσεως παροχῆς εἰθισμένου μισθοῦ· καθορισμὸς κατ' ἄρθρ. 653 Α.Κ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρα 371 καὶ 379 Α.Κ., Α.Π. 562 σ. 138, Α.Π. 576 σ. 1257. Βλ. καὶ λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Θ'). — Ὀργὴ διὰ πρᾶξεως ἀρχῆς καὶ δικαίωμα μι[illegible]ὺ κλεισίματος δι' ἑορτασμὸν 1 Μαΐου καὶ [illegible]ίωμα μισθοῦ, Σ.Ε. 195 σ. 465. Βλ. καὶ λ. ***Ἀποδοχαί*** καὶ κατωτέρω.

Ἀμεταβίβαστον ἀξιώσεως ἐπὶ τὴν ἐργασίαν (ἄρθρ. 651 Α.Κ.): Προσωπικὴ φύσις τῆς σχέσεως· ἀμεταβίβαστον ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν κατ' ἄρθρ. 651 Α.Κ. διαρκούσης τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, Α.Π. 129 σ. 522, Εἰσαγ. σ. 17

Ὑπερημερία ἐργοδότου· συνέπειαι· ἀνωτέρα βία· συμψηφισμὸς ὠφελειῶν (ἄρθρ. 656 Α.Κ.): Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἐντεῦθεν καταβολῆς μισθοῦ, Π 1410 σ. 477, Π 749 σ. 109, Π 2324 σ. 963, Π 136 σ. 1127, Π 5679 σ. 1296. — Ἄκυρος ἀπόλυσις ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποδοχῶν, Π 1675 σ. 1076, Π 1410 σ. 477, Π 2999 σ. 739. Βλ. καὶ λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Δ'). — Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας· ὑποχρεώσεις εἰς πληρωμὴν μισθοῦ καὶ παῦσις ὑπερημερίας δι' ἄρσεως αὐτῆς· πότε ἄρσις αὐτῆς· ἀδυναμία μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, πρὸς παροχὴν ἐργασίας· δικαίωμα μισθοῦ· ἀσθένεια καὶ ἔννοια Ν. 2112|1920, Α.Π. 130 σ. 617, Παρατ. σ. 618, 1121. — Ἀδυναμία παροχῆς ἐργασίας ἐν ὑπερημερίᾳ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχήν, ΝΖ σ. 1121. — Ἄρσις ὑπερημερίας ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ διὰ προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἐπανάληψιν ἐργασίας καὶ διὰ πραγματικῆς καταβολῆς ὀφειλομένων, Π 1046 σ. 744. — Δικαίωμα μισθοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ὕπαρξις ἐννόμου συμφέροντος τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀκυρότητι, μὴ καθισταμένης ἀπαραδέκτου τῆς ἀξιώσεως μισθοῦ ἐκ τῆς τυχὸν ἐπιδοτήσεώς του παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Α.Π. 47 σ. 285. — Ματαία προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ἐκμισθώτου μετὰ τὴν ἀ-

πόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ. Α.Π. 152 σ. 115.— Νόμιμος ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις ἀποστρατευθέντος δικηγόρου κατ' Α.Ν. 1836|1951· προσφορὰ ὑπηρεσιῶν· ἄρνησις ἀποδοχῆς· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρεώσεις καταβολῆς ἀποδοχῶν, Π 6242 σ. 83, Π 577 σ. 429, Π 1071 σ. 480, Π 55 σ. 540, Π 1800 σ. 541, Π 5679 σ. 1296.— Ὑπερημερία ἐργοδότου ἡ ἀνωτέρα βία καὶ ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος, ΝΖ σ. 169.— Κακόβουλος παράλειψις ἐργασίας ἀλλαχοῦ· συνέπειαι, Εἰσαγ. σ. 522.— Ὀφειλόμενος μισθὸς δικηγόρου ἀναγκαστικῶς διορισθέντος κατ' Α.Ν. 1836|1951· ἀνεφάρμοστον συμψηφισμοῦ κερδηθέντων ἀλλαχοῦ, κατ' ἄρθρον 656 Α.Κ., Π 8034 σ. 916. — Ἐργασία κεραμοποιῶν ἐν ὑπαίθρῳ· συνήθεια νὰ μὴ παρέχηται ἐργασία, οὔτε νὰ καταβάλληται ἡμερομίσθιον καθ' ἡμέρας καθ' ἃς λόγῳ δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐργασία· καλὴ πίστις ὡς ὁδηγὸς διὰ καθορισμὸν ἀκριβοῦς περιεχομένου συμβάσεως, Π 1735 σ. 754, Παρατ. σ. 755.— Ἀνωτέρα βία κωλύουσα ἐργοδότην εἰς ἀποδοχὴν ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 1735 σ. 754, Παρατ. σ. 755, Π 3949 σ. 906.—Ἂν δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν του ὁ μισθωτὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ προσφάτου κλεισίματος τῶν καταστημάτων, ΝΖ σ. 881.—Ἔλλειψις ἀπαραιτήτου ὕλης (ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας) ἀπαιτουμένης διὰ τὴν λειτουργίαν ἐργοστασίου, προελθοῦσα ἐκ καταστροφῆς τοῦ μετασχηματιστοῦ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, συνεπείᾳ καταιγίδος βροχῆς, ἐξ ἧς ἀδυναμία ἐργοδότου εἰς ἀποδοχὴν ἐργασίας, συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, ἀπαλλάσσουσαν αὐτὸν τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, Π 3949 σ. 906.—Ἔννοια ἀνωτέρας βίας δι' ἀπαλλαγὴν ἐργοδότου ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ.· δὲν συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν βλάβη μηχανῶν ἐργοστασίου, Π 31 σ. 1083.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. εἰς καταβολὴν μισθοῦ ἐν μὴ ἀποδοχῇ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ, πλὴν ὑπάρξεως πειστικοῦ ἀνωτέρας βίας· ἔννοια ἀνωτέρας βίας ἀποκλειούσης ὑπερημερίαν ἐργοδότου, Π 130 σ. 1127.— Ἀπόλυσις δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς μὴ νομιμοφρόνως κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης· ὕστερα ἀνάκλησις τῆς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεως κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου· ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον λόγῳ ἀνωτέρας, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, βίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, Π 11067 σ. 1248.—Ὑπερημερία περὶ τὴν παροχὴν ἀδείας, Νμλγ. σ. 894.— Ἀναγκαία δι' ἀλληλέγγυον εὐθύνην πλειόνων ἐργοδοτῶν εἰς καταβολὴν μισθοῦ ἡ ρητὴ συμφωνία περὶ ἀλληλεγγύου εὐθύνης· ἔννοια ἄρθρου 480 Α.Κ., Π 648 σ. 356.—Ἀλλαι ἐκ τοῦ Α.Κ. ὑποχρεώσεις ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτόν· ἀνυπαρξία τοιούτων ἐν συμβάσει ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην, Π 8025 σ. 795.

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· κωλύματα παροχῆς ἐργασίας· ἀσθένεια· συνέπειαι· δικαίωμα μισθοῦ (ἄρθρ. 657, 658 καὶ 660 Α.Κ.): Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ἄρθρ. 5 §§ 3 Ν. 2112. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε'). — Κώλυμα παροχῆς καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρα 657 καὶ 658 Α.Κ.· ἔννοια τούτων, Π 723 σ. 249, Γν. Σ. σ. 653, Π 6982 σ. 862, Π 529 σ. 868, Π 4245 σ. 907.— Μισθὸς ἐν κωλύματι ἕνεκεν ἀσθενείας κατὰ τὸ Βυζαντινορωμαϊκὸν δίκαιον, ΝΖ σ. 2, Π 3367 σ. 595. — Ὁρισμοὶ ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. περὶ ἀξιώσεως μισθοῦ ἐπὶ σπουδαίου κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἐφ' ἅπαξ μόνον καθ' ἑκαστον ἔτος δικαίωμα μισθοῦ κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις, εἴτε ἐν συνεχείᾳ, εἴτε καὶ τμηματικῶς, ἐὰν συντρέξωσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους διάφοροι σπουδαῖοι λόγοι, Π 723 σ. 249, Π 4245 σ. 907.— ... ἀφετηρία ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ πολιτικὸς ὑπολογισμὸς αὐτοῦ, Π 4245 σ. 907. — Θεώρησις ἀσθενείας μισθωτοῦ ὡς σπουδαίου λόγου ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἀξίωσις μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀναλόγως χρόνου ὑπηρεσίας μισθωτοῦ· νοητέος ὡς μισθὸς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον πράγματι θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἐργαζόμενος ἄνευ τοῦ κωλύματος, Π 297 σ. 318. — Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν, Γν. Σ. σ. 653. — Μὴ παροχὴ ἐργασίας ἕνεκεν ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ· συμβάσεις πρὸ Ἀστικοῦ Κώδικος· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος· δικαίωμα ὅμως μὴ περικοπῆς μισθοῦ ἐπὶ ἐπουσιώδους ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν κατὰ ρωμαϊκὸν δίκαιον, Π 3367 σ. 595, Π 529 σ. 868.— Γέννησις ἀξιώσεως ἐπὶ τὸν μισθὸν κατ' ἄρθρα 657 καὶ 658 Α.Κ. διὰ πᾶν κώλυμα παροχῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ἂν τοῦτο ἐνεφανίσθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἢ ἂν εἶναι τῆς αὐτῆς, ὡς τὸ παλαιόν, φύσεως· σκοπὸς τῶν ἄρθρων 657, 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος· θεώρησις καὶ τῆς ἀσθενείας ὡς κωλύματος ἐκ σπουδαίου λόγου, Π 6982 σ. 862. — Ἀποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, ΝΖ σ. 935.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας, σ. 1102.—Σκοπὸς διατάξεων ἄρθρων 657, 658, 660 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, Π 6050 σ. 1184.— Ἂν ὁ ἀσθενήσας μισθωτὸς ἔχῃ δικαίωμα καὶ μετὰ πόσον χρόνον ἀπουσίας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν, ΝΖ σ. 937.

Ἐργασία ἐπὶ πλέον συμφωνηθείσης ἢ νομίμου (ἄρθρον 659 Α.Κ.). Ἔννοια ἄρθρου 659 Ἀστικοῦ Κώδικος· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ· ἐπιτρεπομένη πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασία, Α.Π. 160 σ. 169.—Σχέσις ἐργασίας προσθέτου ἀστυφύλακος· χαρακτήρ· ἔννοια Ν. 1653|1951· ἀνεφάρμοστον καὶ ἄρθρ. 659 Α.Κ., Π 3575 σ. 869. — Ἂν ὑποχρεοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ἐργασθῇ μὲ τὴν ἐμφάνισιν ἀνάγκης ἐργασίας πέραν τοῦ νομίμου χρόνου ἐργασίας, Σημ. σ. 988.

Ἀσφάλεια καὶ ὑγιεινὴ χώρων ἐργασίας. Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 662 Α.Κ. καὶ Ν. 551, Α.Π. 238 σ. 679. Εἰσαγγ. ἀγόρ. σ. 579.

Συμψηφισμὸς ἀντιπαιτήσεων ἐργοδότου (ἄρθρ. 661 Α.Κ.): Συμψηφισμὸς μισθοῦ πρὸς ἀπαιτήσεις ἐργοδότου· ἔννοια ἄρθρ. 664 Α.Κ., Π 4 σ. 307, Π 183 σ. 1275.— Ἐπιτρεπτὸς συμψηφισμὸς πρὸς ἀξιώσεις ἐκ ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ μισθωτοῦ δόλιος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας· ὁμοίως διὰ κρατήσεις Ι.Κ.Α. καὶ Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος· οὐχὶ διὰ δοθέν δάνειον, Π 4 σ. 307. — Συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν ὑπὸ μισθωτοῦ πρὸς μισθόν, Π 31 σ. 1083.— Ἔννοια ἄρθρ. 661 Α.Κ.· ἀπαγόρευσις συμψηφισμοῦ πρὸς μισθόν, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ, ἀπαιτήσεων ἐργοδότου, μὴ ἐχουσῶν κοινὴν τὴν γενεσιουργὸν αἰτίαν ἢ μὴ συναφῶν πρὸς τὸν μισθόν, Π 1043 σ. 594.— Ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ ἀπαιτήσεων ἐκ μειακῶν καταβολῶν μισθοῦ, ἄνευ ἀνάγκης ἐρεύνης περὶ τοῦ ἂν ὁ μισθὸς εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφήν, Π 1043 σ. 594.— Συμψηφισμὸς ληφθείσης ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 πρὸς μισθοὺς μόνον ἐφ' ὅσον, κατ' ἄρθρ. 661 Ἀστικοῦ Κώδικος, δὲν εἶναι ὁ μισθὸς ἀπαραίτητος πρὸς διατροφήν· ἔννοια ἄρθρου 664 Α.Κ., Π 302 σ. 737.— Ἀπαγόρευσις κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ. συμψηφισμοῦ ὀφειλομένου μισθοῦ πρὸς ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλ' οὐχὶ πέραν τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου εἰς διατροφὴν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του· ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀπαγορεύσεως προκαταβολῶν μισθοῦ· συμψηφισμὸς καταβληθείσης ἀχρεωστήτως εἰς μισθωτὸν προσαυξήσεως μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καθ' ἡμέρας ἀδείας του, κατ' Α.Ν. 539|1945, Π 7487 σ. 1132.

Διάρκεια· συμβάσεις ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου: Ἀναγκαῖος ὅρος διὰ τὴν σύναψιν συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἡ συμφωνία περὶ παροχῆς ἐργασίας ἐπὶ ὡρισμέναν ἢ ἀόριστον χρόνον· ρητὴ ἢ σιωπηρὰ συμφωνία, Π 5881 σ. 1273, Π 2988 σ. 194.— Διάρκεια συμβάσεως κατ' ἄρθρον 13 τοῦ περὶ ναυτικῆς ἐργασίας Νόμου 1762|1951· λύσις συμβάσεως καὶ ἀποζημίωσις, Π 3348 σ. 149.— Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἔννοια· χαρακτηριστικά, Π 4502 σ. 1082, Π 5881 σ. 1273. —Ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κατ' ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ διὰ καθορισμοῦ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου, Π 4502 σ. 1082, Π 5881 σ. 1273.— Λῆξις συμβάσεως διὰ τοῦ πέρατος τοῦ ἔργου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945· περίπτωσις προσλήψεως μισθωτοῦ διὰ ραφὴν ὡρισμένων ἐνδυμασιῶν, Π 5881 σ. 1273.— Σύμβασις ἐργασίας μετὰ Γεωργικῆς Συνεταιρικῆς Τραπέζης μέχρις ἄρσεως ἀνατεθειμένης εἰς αὐτὴν ὑπὸ Δημοσίας Ἀρχῆς διαθέσεως πιτύρων· χαρακτήρ, Α.Π. 448 σ. 20.—Ὁρισμοὶ ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος· θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος αὐτῆς τελεῖ ὑπὸ διαλυτικὴν αἴρεσιν, ἐξαρτωμένην ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου, Α.Π. 448 σ. 20, Π 341 σ. 145, Π 4502 σ. 1082.— Σύμβασις ἐργασίας ὑπογράφου ἐφημερίδος μέχρις ὅτου ὁ ἐργοδότης θέσῃ εἰς λειτουργίαν λινοτυπικὰς μηχανάς· ἀορίστου χρόνου, Εἰσαγ. σ. 20.— Σύμβασις ἐργασίας «μέχρις ὅτου στρατευθῇ»· ἀορίστου χρόνου, Εἰσαγ. σ. 20.— Πρόσληψις ἐργατῶν διὰ συνεργεῖο καθαριότητος Δήμου· σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁρίζεται ἡ χρονικὴ διάρκεια λειτουργίας τοῦ συνεργείου, Π 1713 σ. 569.— Σύμβασις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας· χαρακτὴρ ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου· τρόπος τερματισμοῦ, Α.Π. 387 σ. 729, Α.Π. 334 σ. 731, Α.Π. 348 σ. 731, Α.Π. 342 σ. 733, Α.Π. 526 σ. 1264, Α.Π. 594 σ. 1317, Νμλγ. σ. 813.— Πρόσληψις μισθωτοῦ ἀντικατασταθέντος στρατευθέντος· σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Π 1213 σ. 1090, Π 59 σ. 1305, Πρακτ. σ. 1306.— Θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁ καθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, Π 4650 σ. 1147.— Πρόσληψις ἐργατῶν διὰ πειραματικὰς ἐργασίας ἐπιχειρήσεως μὲ ὡρισμένην διάρκειαν· σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Π 4502 σ. 1082.— Θεώρησις ἀρχικῆς δυνάμει Α.Ν. 1836|1951 καταρτιζομένης ἀναγκαστικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ὡς ὡρισμένου χρόνου, Π 1040 σ. 1251.— Ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον νομοθετικῆς προστασίας Α.Ν. 1893|1951 ἐπὶ συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, Π 5931 σ. 76.— Ὡρισμένου χρόνου· ἐφαρμογὴ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν, Π 87 σ. 96, Νμλγ. σ. 892, Π 164 σ. 1152.— Ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 4 ὑ. δ. 3600|1946 καὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 341 σ. 145.— Ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112, ΝΖ σ. 99, 101, Π 113 σ. 261, Π 1410 σ. 477, Π 138 σ. 810, Π 1040 σ. 1251.— Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία λήξεως· συνέπειαι παραλείψεως. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α', Β'). — Σύμβασις ἐφ' ὡρισμένον χρόνον δοκιμῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ· λῆξις χρόνου καὶ ὑποχρέωσις ἀναγγελίας πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, Π 554 σ. 1013.— Ὡς πρὸς τὴν λύσιν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου βλ. κατωτέρω.

Ἀνανέωσις (ἄρθρ. 671 Α.Κ.): Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 671 Α.Κ. περὶ ἀνανεώσεως συμβάσεως ἐκ τῆς παραμονῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, Α.Π. 343 σ. 734.

Λῆξις· λύσις· καταγγελία διὰ σπουδαῖον λόγον (ἄρθρ. 669, 672, 674 Α.Κ.): Ὁρισμοὶ ἄρθρου 669 Α.Κ. συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἐξάρτησις λύσεως αὐτῶν ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου, Α.Π. 448 σ. 20.— Ἐφαρμογὴ μόνον Ν. 2112|1920, Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἢ ἄρθρου 669 Α.Κ. εἰς περίπτωσιν μὴ

ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας· συνέπεια παραμελήσεως προειδοποιήσεως κατά τούς ἄνω Νόμους, Π 26 σ. 412.— Σκοπός καθορισμοῦ εἰδικῆς ἀποζημιώσεως Α.Ν. 516|1948 διά τούς κατά τοῦτον ἀπομακρυνομένους τῆς ὑπηρεσίας· ληφθείσης ὑπό μισθωτοῦ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἀποζημιώσεως δικαιοῦται οὗτος τῆς διαφορᾶς μέχρι συμπληρώσεως τοιαύτης δύο μηνῶν, Π 11364 σ. 650.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν Δήμων· ἐφαρμογή ἄρθρου 9 Ν 118|1945 καί ἄρθρων 669 Α.Κ., Π 5008 σ. 1014. — Περιορισμός ἐφαρμογῆς Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποκλειστικῶς μόνον εἰς τάς ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 3112|1920 ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς δέν ὑπάγονται τά ἐστιατόρια· ἐφαρμογή ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐπί σερβιτόρου ἐστιατορίου, Π 5988 σ. 1185.— Σύμβασις ἐργασίας φύλακος Ἀγροτικῆς Τραπέζης· καταγγελία αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 669 Α.Κ.· λύσις συμβάσεως μετά παρέλευσιν προθεσμίας προειδοποιήσεως· δικαίωμα μισθοῦ, Π 5473 σ. 1192.— Ἡ λύσις τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 1065.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου διά σπουδαῖον λόγον· ἄρθρον 672 Α.Κ., Α.Π. 452 σ. 17, Π 2380 σ. 18, Π 1096 σ. 22, ΝΖ σ. 99, Π 85 σ. 319, ΝΖ σ. 40, Π 4648 σ. 956, Ἐγκ. σ. 988, Π 1213 σ. 1090, Π 136 σ. 1127, Π 5361 σ. 1131, Νμλγ. σ. 1153, Π 61 σ. 1244.— Ἐφαρμογή ἄρθρων 672 καί 674 Ἀστικοῦ Κώδικος· σοβαραί ζημίαι ἐπιχειρήσεως· σπουδαῖος λόγος λύσεως συμβάσεως ἐργασίας πρό παρόδου χρόνου αὐτῆς· ἐπιδίκασις ὑπό δικαστηρίου εὐλόγου ἀποζημιώσεως ἐπί μεταβολῆς περιουσιακῶν ἢ προσωπικῶν σχέσεων ἐργοδότου, Α.Π. 452 σ. 17, Π 2380 σ. 18.— Ἐφαρμογή ἄρθρ. 672 Α.Κ. περί ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου πρός ἀπρόθεσμον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 1096 σ. 22, Contra: Εἰσαγ. σ. 22, Contra: Κατά Ν. 2112 διατηρηθεῖσα ἐν ἰσχύι ὡς ἔχει κατά τό ἄρθρον 38 Εἰσαγ. νόμου τοῦ Α.Κ. μονή περίπτωσις ἀπροθέσμου καταγγελίας ἡ μεθ' ὑποβολήν μηνύσεως· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 Α.Κ., Εἰσαγ. σ. 22.— Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου λόγῳ μή ἀναγγελίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118· ἄσχετος πρός τήν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἀκυρότητα, ΝΖ σ. 99.— Ἐφαρμογή ἄρθρ. 672 Α.Κ. προϋποθέτει καταγγελίαν, Π 85 σ. 319.— Τινά ἐπί τῶν ἄρθρων 672 καί 674 τοῦ Α.Κ. περί καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διά σπουδαῖον λόγον· ἔννοια σπουδαίου λόγου· συνέπειαι καταγγελίας· εὔλογος ἀποζημίωσις, ΝΖ σ. 401.— Ἀντίθετος πρός τά συναλλακτικά ἤθη καί τάς ἀρχάς τῆς καλῆς πίστεως, διεκπούσας τάς ἐργασιακός σχέσεις, ἡ βάναυσος καί ταπεινωτική συμπεριφορά τοῦ ἐργοδότου πρός μισθωτόν· παροχή εἰς μισθωτόν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. καί ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, Π 4648 σ. 956.— Ἀρνήσεις χορηγήσεως ἀδείας· σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Νμλγ. σ. 894.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρό τῆς λήξεως αὐτῆς· σπουδαῖος λόγος· ἄρθρ. 672 Α.Κ., Ἐγκ. σ. 988.— Σύμβασις ἀντικαταστάτου στρατευθέντος συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἀκυρότης καταγγελίας ἄνευ σπουδαίου λόγου (ἄρθρ. 672 Α.Κ.) πρό πέρατος χρόνου αὐτῆς· ἀναγκαία ἡ ἐν τῇ καταγγελίᾳ ἀναφορά τοῦ σπουδαίου λόγου, Π 1213 σ. 1090.— Σπουδαῖος λόγος πρός λύσιν συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., Π 136 σ. 1127.— Ἀποχή ἐκ τῆς ἐργασίας ἐπί ἐλάχιστον χρονικόν διάστημα· οὐ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀπό μέρους τοῦ μισθωτοῦ· οὐτε δικαιολογεῖ τήν κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. καταγγελίαν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, Π 5361 σ. 1131.— Καταγγελία διά σπουδαῖον λόγον ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως, Νμλγ. σ. 1153.— Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπροειδοποιήτως διά σπουδαῖον λόγον κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ.· ἐφαρμογή αὐτοῦ καί ἐπί συμβάσεων ἐργασίας ὁρίστου διαρκείας, παραλλήλως πρός τό ἄρθρον 5 § 1 Ν. 2112|1920· κρίσις δικαστοῦ περί ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου· μεταβολή περιουσιακῶν σχέσεων ἐργοδότου δικαιολογοῦσα ἀποζημίωσιν κατά Ν. 2112|1920, Π 61 σ. 1244.— Ἀπόλυσις προστατευομένων ὑπό τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δι' ἀποφάσεως Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου πρό τοῦ πέρατος ὑπαρχούσης ἰσχύος σχέσεως ἐργασίας, Σ.Ε. 1074 σ. 1028. — Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καί ἄρθρ. 6 Ν. 2112 περί μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου, Εἰσαγ. σ. 16, Π 2380 σ. 18.— Ἔννοια· περιπτώσεις κλπ. συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (ἄρθρ. 669 § 2 Α.Κ.). Βλ. ἀνωτέρω.

Πιστοποιητικόν ἐργασίας (ἄρθρον 678 Α.Κ.). Διατάξεις ἄρθρ. 2 Ν. 2112|1920 καί ἄρθρ. 678 Ἀστικοῦ Κώδικος· σκοπός ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας ἡ εὕρεσις ἐργασίας ὑπό τοῦ μισθωτοῦ· ἀναγκαία ὅμως ἡ πρός τόν ἐργοδότην ὄχλησις ἐντός εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος ἀπό τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας· μή νόμιμος ἀξίωσις μισθωτοῦ πρός ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ μετά ἐνδεκαετίαν ἀπό τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 2375 σ. 859.

Παραίτησις ἀπό δικαιωμάτων (ἄρθρ. 679 Α.Κ.). Ἐνδιαφέρουσαι τήν δημοσίαν τάξιν μόνον αἱ μεταξύ ἐργοδότου καί ἐργάτου συμβάσεις, αἱ κατά συμφωνίαν περιορίζουσαι τάς ἐκ διατάξεως νόμου ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐργασίας παρ' ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου αὐτοῦ, Α.Π. 482 σ. 43.— Παραίτησις μισθωτοῦ ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 679 Α.Κ. δικαιωμάτων του μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως· ἔγκυρος, ΝΖ σ. 172.— Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπό νομίμου μισθοῦ, Π 920 σ. 878.

Ἐργάται-τεχνῖται. Διάκρισις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· περιπτώσεις. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί*.— Θαλάσσης. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· β.δ. 16 Ἰουλίου 1920. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*.— Δημοσίου, Δήμων κλπ.· φύσις σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· συνέπειαι. Βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσεις*.— Ἰδιότης ἐργάτου· βοηθός ζαχαροπλάστης.

Νμλγ. σ. 812.— Προαγωγή εἰς ἀνώτερον βαθμόν ἢ μισθός ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ ἀρχικοῦ μισθοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 1792|1942· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατῶν, Α.Π. 82 σ. 360, Α.Π. 21 σ. 257.— Προστασία στρατευομένων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν· ἄσκησις ὑπὸ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως ὡς ὅρος τῆς προστασίας, Π 5565 σ. 1252.— Θεώρησις τοῦ κατόχου τέχνης τινὸς ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων ὡς τεχνίτου, Π 10566 σ. 186, Π 228 σ. 427, Π 10058 σ. 186, Π 9153 σ. 1079.— Μάγειρος ἑστιατορίου· τεχνίτης· ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀρχιμαγείρου μεγάλου ξενοδοχείου, ἐλέγχοντος ἐργασίαν καὶ λοιπῶν μαγείρων, Π 10058 σ. 186.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ χειριστοῦ μηχανήματος ἐκσκαφέως· χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 9153 σ. 1079.— Προϋπηρεσία ὡς ἐργάτου· οὐχὶ ὑπολογισμὸς δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Π 10566 σ. 186. Βλ., ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ κατ' ἰδίαν θέματα τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐργάται τύπου. Βλ. λ. *Ἐφημερίδες*.

Ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ΝΖ σ. 3.— Ὁρισμοὶ ἄρθρου 69 § 4 Ν. 6298|1934 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων· προϋπόθεσις ἀπαλλαγῆς ἐργοδότου ἀποζημιώσεως Ν. 551 νὰ ἔχῃ ὑπαχθῇ ὁ παθὼν εἰς τὴν ἀσφάλισιν Ν. 6298|1934 καὶ νὰ δικαιοῦται τῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως παροχῶν· ἀτύχημα εἰς μισθωτὸν ἐργαζόμενον ἐκτὸς Κέντρου Ἀσφαλίσεως· ἔναρξις ἰσχύος ἐπεκτάσεως κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, Α.Π. 156 σ. 74, Α.Π. 119 σ. 1085.— Μὴ καταβολὴ εἰσφορῶν ὑπὸ ἐργοδότου· δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ παροχῶν, Α.Π. 119 σ. 1085.— Θεώρησις ὡς ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ τοῦ ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ πολεμικοῦ γεγονότος, Α.Π. 74 σ. 311.— Οὐκ ἀποκλεισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 551 ἐκ τοῦ ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἔτυχε πολεμικῆς συντάξεως κατὰ Ν. 1119|1946· συντρέχουσα ἢ ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημίωσις ἐργάτου θαλάσσης πρὸς τῇ ἐκ τοῦ Ν.Α.Τ. συντάξει, Α.Π. 74 σ. 311.— Στοιχεῖα ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατ' ἄρθρ. 1 Ν. 551· ἀπώλεια ὁράσεως ἐκ βιαίου γεγονότος καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως, Π 384 σ. 822.— Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου εἰς περίπτωσιν ἐπελεύσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. τῆς κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἀποζημιώσεως· τίνας ζημίας ἀφορᾷ· οὐχὶ καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 932 Α.Κ. ἠθικῆς βλάβης· ὑπαγωγὴ εἰς ἠθικὴν βλάβην ἄρθρ. 932 Α.Κ. καὶ σωματικῶν πόνων, καὶ ἂν δὲν προεκάλεσαν χρηματικὴν ζημίαν, καὶ τῆς αἰσθητικῆς βλάβης, ἰδίᾳ τοῦ γυναικείου σώματος, Π 5508 σ. 363.— Καταβλητέον ὑπὸ Ι.Κ.Α. ποσὸν ἐπιδόματος εἰς περίπτωσιν ἐπελεύσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, Ἔγγρ. σ. 887.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 551 ἐπὶ ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς δικαιωθέντων ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου ἐπιδόματος παρὰ Ταμείου Προνοίας, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ αἰφνιδίου ἀτυχήματος ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον τὰ ἀνωτέρω κεφαλαιοποιούμενα συμπληροῦν τὴν ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένην ἀποζημίωσιν· ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸν Ν. 551 τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων· ἰσχὺς τούτου καὶ ἐπὶ βοηθήματος οἰκογενείας ἀποβιούντος ἐξ ἀτυχήματος ἐργάτου, Α.Π. 83 σ. 584, Α.Π. 84 σ. 418.— Ἔννοια ἄρθρου 12 τοῦ διὰ Ν. 5332|1932 κυρωθέντος Ν.Δ. 23|23 Σεπτεμβρίου 1931 περὶ τροποποιήσεως Ν. 4748|1930· ἐφαρμογὴ μόνον ὅταν δικαιοῦχος βοηθήματος ἐκ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς εἶναι ὁ ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος ἀνίκανος καταστὰς μόνιμος ἐργάτης τοῦ Ο.Α.Π., οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν δικαιοῦχος εἶναι ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐξ αἰφνιδίου ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἀποβιώσαντος ἐργάτου, Α.Π. 384 σ. 850, Α.Π. 555 σ. 1320.— Ἐργασία ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐργατικὰ ἀτυχήματα, ΝΖ σ. 513.— Ἀπόλυσις πλοιάρχου· ἀποζημιώσεις δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα κλπ., Γν.Σ. σ. 548.— Εἰσηγ. ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας, σ. 558.— Ἐκλεκτικὸν κατ' ἄρθρον 16 Ν. 551 δικαίωμα τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων, δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ εἰς παράβασιν ἰσχυόντων περὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν, πρὸς ἄσκησιν εἴτε τῆς ἐκ τοῦ Ν 551, εἴτε τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγῆς· μόνον ὅταν δὲν ἐτηρήθησαν διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν, εἰδικῶς προβλεπόντων τοὺς ὅρους ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων· ὁρισμοὶ ἄρθρου 662 Α.Κ., Α.Π. 238 σ. 579, Εἰσαγγ. Ἀγόρ. σ. 579.— Καθορισμὸς ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ Ν. 551, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ Ν. 4705 ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 50123|5059|1947 καὶ 40135|4764|1949 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων· ἔννοια αὐτῶν, Α.Π. 236 σ. 588.— Ἡ ἀναπροσαρμογὴ ἀποζημιώσεων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ΝΖ σ. 399, 456.— Ἐπέλευσις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἕνεκα συνεχοῦς ἐντατικῆς ἐργασίας πρὸς φόρτωσιν καὶ ταχύτερον ἀπόπλουν φορτηγοῦ ἀτμοπλοίου· ὑποχρέωσις εἰς ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρ. 2 Ν. 551 καὶ τῶν κυρίων ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς διὰ γῆς ἢ ὕδατος φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως παντὸς εἴδους· τοιαύτη καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων ἀσκουμένη, Α.Π. 393 σ. 800.— Ὑποκατάστασις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς τὰς ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Κοινοπραξίας ἑταιριῶν Ἄτκινσον - Ντρέϊκ - Πάρκ ὑποχρεώσεις· ἐπέλευσις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς ἐργάτην ἔργων τῆς ἄνω Κοινοπραξίας· ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ Ν. 551 καὶ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον· προθεσμία ἀγωγῆς κατὰ Ν.Δ. 1101|1949, προκειμένου περὶ τῶν ἐκ τῆς ὑποκαταστάσεως τοῦ Δημοσίου κατὰ τὰ ἄνω ἀπαιτήσεων· ἐπιλογὴ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημιώσεως διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς· στέρησις τοῦ δικαιούχου τοῦ δικαιώματος

άγωγῆς κατά τό κοινόν ἀστικόν δίκαιον, Π 621 σ. 919.— Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος· τοιοῦτο καί τό ἐκ ναρκης ἐπισυμβάν κατά τήν ἐκτέλεσιν ἐργασίας, Π 10 σ. 924.—Ὑπαγωγή εἰς προστασίαν Νόμων 551 παντός ἐπί μισθῷ ἐργαζομένου, Π 10 σ. 924.— Δικαίωμα ἀντόντων εἰς ἀποζημίωσιν, ἐφ' ὅσον ἔζων εἰς βάρος παθόντος, ἀρκεῖ οἱ πόροι των νά εἶναι ἀνεπαρκεῖς· δικαιουμένη ἀποζημίωσις· συμψηφισμός ἀποζημιώσεως πρός σύνταξιν ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου περιελεύσεις ἀποζημιώσεως εἰς ἀντόντας· προστασία ὑπό Νόμων καί τῶν ἐν ἀκύρῳ συμβάσει ἐργασίας τελούντων· ὑπολογισμός ἀποζημιώσεως Ν. 551, Π 10 σ. 924.— Δικαίωμα ἐπιλογῆς ἀποζημιώσεως Ν. 551 ἤ ἀστικοῦ δικαίου, Π 206 σ. 92..—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατά Ν. 551· λήψις ὑπ' ὄψιν διά προστασίαν νόμου τῆς ἐλαττώσεως, ἣν δύναται νά ὑποστῇ ὁ παθών· ὑπολογισμός ἀποζημιώσεως· τί κριτέον δι' ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ἤ τοῦ ἐργοδότου, Π 206 σ. 927.— Ἐργατικά ἀτυχήματα εἰς ἐργάτας ἤ ὑπαλλήλους παραγωγικῶν ἔργων Μακεδονίας· ὑποβολή κατ' ἄρθρ. 18 Ν. 1296|1944 εἰς διατεταγμένας ἀπαιτήσεων ὑπαλλήλων ἤ ἐργατῶν δι' ἀποζημίωσιν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μετ' ἀναγγελίαν τοῦ ἀτυχήματος ὑπό τοῦ παθόντος ἤ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ ἐντός δέκα ἡμερῶν· παράλειψις τῆς πρός ἀναγγελίαν ἀτυχήματος ὑποχρεώσεως δέν ἔχει ὡς συνέπειαν τήν ἀπώλειαν τοῦ πρός ἀποζημίωσιν δικαιώματος ἤ τό ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς, Π 334 σ. 1029, Πάρατ. σ. 1029.— Ἐργατικόν ἀτύχημα εἰς ἐργάτην Σ.Ε.Κ. καί ὀφειλόμεναι ἀποζημιώσεις, Α.Π. 419 σ. 1085.—Ἐργατικά ἀτυχήματα ἐργατῶν Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς· ἐφαρμογή Ν. 551 δι' ἀποζημίωσιν ἕνεκα ἐπελεύσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, Α.Π. 555 σ. 1320.—Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδικείου πρός ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 551 διαφορῶν, Α.Π. 74 σ. 311.— Ἁρμοδιότης καί Προέδρου πρός τήν τοῦ Εἰρηνοδικείου διά προσωρινήν ἐπιδίκασιν ἀπαιτήσεως παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, Π 206 σ. 927. Βλ. καί λ. *Ναυτικοί*.

Ἐργατικαί διαφοραί (Διαδικασία Ν. Γ΄ΘΟΔ΄). *Α΄. Γενικά· προϋποθέσεις καί ἔκτασις ἐφαρμογῆς τῆς διαδικασίας· ἁρμοδιότης· παραπομπή:* Ἐπί τῶν σχεδιαζομένων δικονομικῶν μεταρρυθμίσεων, Σημ. σ. 100. ΝΖ σ. 604, Σημ. σ. 720.—Αἱ ἐργατικαί διαφοραί, Σημ. σελ. 1120.— Ἀποκλειστική καί ὑποχρεωτική ἡ διαδικασία τοῦ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Π 31 σ. 381.— Διαφοραί ὑπαγόμεναι εἰς τήν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Α.Π. 160 σ. 169, Π 307 σ. 483, Α.Π. 420—421 σ. 572, Α.Π. 239 σ. 638, Νμλγ. σ. 813, 976, Π 5674 σ. 1276. —Ἐκδικασις κατά διαδικασίαν ν.Γ΄ΘΟΔ΄ πάσης ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ κατά τοῦ ἐργοδότου ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε αὕτη κατάγεται εἰς δίκην διά καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς· ἐκδίκασις καί ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐργοδότου κατά μισθωτοῦ δι' ἀξιώσεις μισθωτοῦ, Π 31 σ. 381.— Ἀναγνωριστική ἀγωγή κατά διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Νμλγ. σ. 813.—Ὑπαγωγή μόνον διαφορῶν βάσιν ἐχουσῶν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 877 σ. 26, Α.Π. 75 σ. 355, Α.Π. 159 σ. 478, Α.Π. 239 σ. 638, Α.Π. 269 σ. 641, Π 5374 σ. 1276.— Ἔννοια ἐξηρτημένης ἐργασίας· περιπτώσεις. Βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.— Ἀνεφάρμοστον ἐπί διαφορᾶς ἐξ ἐργασίας ἰατροῦ πρός ἐξακρίβωσιν ἀληθείας περί ἀσθενείας ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεως· οὐχ ἐξηρτημένη ἐργασία· Π 877 σ. 26, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 24.— Ὑπαγωγή καί ἀξιώσεως ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος, Ν Ζ. σ. 169.— Ἀδιαφόρων τρόπου καθορισμοῦ ἀμοιβῆς δι' ὑπαγωγήν εἰς διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Α.Π. 559 σ. 178, Νμλγ. σ. 976, Π 89 σ. 537, Π 3593 σ. 1021.— Ὑπαγωγή καί ἀξιώσεως μετά προσδιορισμόν μισθοῦ κατά κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός· μή ὑπαγωγή εἰς Ν. 18|1944 ὀφειλῶν, μή καθωρισμένων πρό αὐτοῦ εἰς τό τότε κυκλοφοροῦν νόμισμα, Α.Π. 559 σ. 178, Νμλγ. σ. 976, Π 3593 σ. 1021.— Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἀξίωσις ἀποζημιώσεως διά παροχήν ὑπηρεσιῶν ἐργασιῶν· ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου κατά διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Π 89 σ. 537, Π 3593 σ. 1021.— Ὑπαγωγή καί ἀξιώσεων περί μισθοῦ ἐκ παραβάσεων τοῦ Α.Ν. 1836|1951 περί προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ, Π 52 σ. 209, Π 55 σ. 540, Α.Π. 314 σ. 662, Α.Π. 571 σ. 1295, Π 5679 σ. 1296.— ... ἀνεξαρτήτως ἂν διάδικον εἶναι τό Δημόσιον, Π 5679 σ. 1296.— Ἀξιώσεις ἐκ συμβάσεως προσθέτων ἀσυμφυλάκων καί διαδικασία Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Π 1407 σ. 479.— Ἀνεφάρμοστον ἐπί διαφορῶν ἐκ συμβάσεως ἔργου, Π 307 σ. 483.— Εἰσαγωγή ἀγωγῆς διά πληρωμήν μισθοῦ ἐξ ἀκύρου κατά κατάχρησιν δικαιώματος ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατά τήν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Α.Π. 49 σ. 525.— Ἐκδίκασις ἀγωγῶν περί χορηγήσεως ἀδείας κατά διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Νμλγ. σ. 898. — Ἀπαράδεκτον ἀξιώσεων διά σύνταξιν ἤ ἄλλας παροχάς ἤ βοηθήματα χορηγούμενα διά τόν μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ χρόνον, Π 5374 σ. 1276.— Ἀπαράδεκτον κατά διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ ἀγωγῆς περί ἀποζημιώσεως βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας, Π 5653 σ. 91, Π 5671 σ. 92, Π 11080 σ. 180, Π 175 σ. 209, Π 65 σ. 305, Α.Π. 160 σ. 169, Π 1407 σ. 479, Π 89 σ. 537, Α.Π. 240 - 241 σ. 572, Π 44 σ. 908, Π 3403 σ. 958, Π 1926 σ. 960, Π 42 σ. 1080, Π 4385 σ. 1090, Π 24 σ. 1092, Νμλγ. σ. 815.— Ἀνεφάρμοστον ἐπί ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας· ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ὑπαγωγή εἰς τακτικήν διαδικασίαν, Π 5671 σ. 92, Π 175 σ. 209, Π 65 σ. 305, ΑΠ 160 σ. 169, Π 3403 σ. 958, Π 3288 σ. 958, Π 1926 σ. 960, Π 3107 σ. 961, Π 42 σ. 1080, Π 24 σ. 1092, Νμλγ. σ. 1154, Π 11233 σ. 1304.— Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἀνηλίκου κάτω τῶν 14 ἐτῶν εἰς βιομηχανικήν ἐπιχείρησιν· ἀκυρότης, Π 175 σ. 209, Π 24 σ. 1092. —Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας εἰς οἶκον ἀνοχῆς ἄνευ ἀ-

δείας καὶ ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας, Π 65 σ. 805, Π 3107 σ. 961. — Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἐκ συμβάσεως παροχῆς ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπὸ ὑπηρετρίας ἀνηλίκου καὶ ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας, Π 3103 σ. 958. — Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλου ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, Π 1926 σ. 960. — Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' ἀξιώσεως ἐξ ἀπαγορευομένης παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ἢ ἐξαιρετέας ἡμέρας· ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 5653 σ. 91, Π 1407 σ. 479, Α.Π. 420 - 421 σ. 572, Π 3288 σ. 958, Π 42 σ. 1080, Νμλγ. σ. 813. — Παραδεκτὴ ἡ εἰσαγωγὴ ἀξιώσεως ἐξ ἐπιτρεπτῆς κατὰ νόμον παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, Π 11080 σ. 180. — ...ὡς ἐκ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὴν εἰς ἐπιχειρήσεις διανομῆς ὕδατος, Π 11080 σ. 180. — Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ὑπὸ ἐργατῶν εἰς ἔργα κατασκευῆς ὑδραγωγείου, ἀνατεθέντα εἰς τὴν Ἑταιρίαν Ὑδάτων διὰ κυρωθείσης ὑπὸ Ἀναγκ. Νόμου 1380|1938 συμβάσεως, δὲν ἐμπίπτει εἰς ἐξαίρεσιν ἀναπαύσεως· ἀπαράδεκτον ἐντεῦθεν εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως εἰς διαδικασίαν νόμου ΓΨΟΔ', Α.Π. 240—241 σ. 572. — Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' ἀξιώσεων ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας ἄνευ ἀδείας, Α.Π. 160 σ. 469, Π 3288 σ. 958, Π 42 σ. 1080. — Ἀξιώσεις ἐξ ἐργασίας ναυτικῶν καθ' ὑπερωρίαν νόμιμος· ἁρμοδιότης τοῦ κατὰ Ν. ΓΨΟΔ' Πρωτοδίκου, Π 3348 σ. 149. — Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων ἐκ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, Π 6382 σ. 205, Π 6143 σ. 206, Π 6429 σ. 206, Π 121 σ. 208, Α.Π. 76 σ. 294, Α.Π. 75 σ. 355, Α.Π. 132 σ. 414, Α.Π. 159 σ. 478, Α.Π. 161 σ. 531, Π 2557 σ. 538, Π 716 σ. 598, Α.Π. 297 σ. 646, Π 21 σ. 692, Α.Π. 395 σ. 796, Π 2481 σ. 1077, Π 5688 σ. 1274, Π 5627 σ. 1271, Α.Π. 575 σ. 1300 — Ἔννοια καὶ περιπτώσεις σχέσεων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὧν δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'. Βλ. εἰς λ. ***Δημοσίου Δικαίου σχέσεις***. — Ὑπαγωγὴ κάσης ἀξιώσεως φυσικοῦ προσώπου, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐπ' ἀμοιβῇ καὶ ἂν ὁ πρὸς ὃν παρεσχέθη ἡ ἐργασία (ἐργοδότης) εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν πολιτικὴν ἐξουσίαν κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς οἱ Δῆμοι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ συναφθεῖσα σχέσις ἠθέλησυνιστᾷ αὐμβασιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, Α.Π. 55 σ. 254, Α.Π. 230 σ. 638, Α.Π. 269 σ. 641, Νμλγ. σ. 976. — Παραδεκτὴ εἰσαγωγὴ ἀξιώσεως ἡμερομισθίου ἐργάτου Δήμου προσληφθέντος εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν, Α.Π. 55 σ. 254. — Ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, προσλαμβανόμενον δι' ἀνάγκας Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ λοιπῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν Ὑπ. Ἐμπορ. Ναυτιλίας· ὑπαγωγὴ καὶ κατωτέρων τεχνικῶν ὑπαλλήλων, οἷος ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, Α.Π. 76 σ. 294. — Διαιτητικὴ ἐπίλυσις διαφορῶν κατὰ τὴν ἀπὸ 3.3.1951 ναυτικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου δι' ἐκδικασιν διαφορῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 554 σ. 1033. — Ἁρμόδιοι ἐπὶ διαφορῶν ἐξ ἐφαρμογῆς τιμολογίων φορτηγίδων καὶ ρυμουλκῶν συμφώνως ἄρθρ. 3 § 4 Ν. 5167|1932 οἱ Εἰρηνοδίκαι· διάκρισις μεταξὺ ἁρμοδιότητος κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' καὶ εἰδικῆς τοιαύτης Εἰρηνοδικῶν κατὰ διαδικασίαν ταύτην, Π 2 σ. 372, πρβλ. Π 11 σ. 1204. — Ἁρμοδιότης κατὰ τόπον, Νμλγ. σ. 976. — Δωσιδικία κατοικίας ἐναγομένου ἢ τόπου παροχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· εἰσαγωγὴ διαφορᾶς εἰς ἀναρμόδιον Πρωτοδίκην καὶ παραπομπὴ εἰς τὸν κατὰ τόπον ἁρμόδιον· συντρέχουσα καὶ ἡ τοῦ συναλλάγματος δωσιδικία, Π 3602 σ. 148. — Ἀναρμοδιότης ἐργατικοῦ Δικαστοῦ καὶ εἰσαγωγὴ εἰς ἁρμόδιον Δικαστήριον, Ε 2534 σ. 1088. — Παραπομπὴ ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης ἀγωγῆς εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, κατ' ἄρθρ. 25 Πολ. Δικονομίας· ἀνεφαρμοστον ἐπὶ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ μὴ εἰσαγωγὴ αὐτῆς διὰ κλήσεως εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον· παρεκκλίσεις ἐργατικῆς διαδικασίας ἀπὸ διατάξεων Πολ. Δικονομίας, Ε 2534 σ. 1088, Π 2 σ. 372.

Β'. Προδικασία· ἀγωγή· διάδικοι. Δυνατὴ πλὴν τῆς κατὰ τὸν Ν. ΓΨΟΔ' ἐκθέσεως ἀγωγῆς καὶ ἡ ἄσκησις αὐτῆς διὰ δικογράφου, Α.Π. 559 σ. 178 — Στοιχεῖα τῆς ἐκθέσεως, Νμλγ. σ. 814. — Διακοπὴ προθεσμίας ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 διὰ κοινοποιήσεως ἀγωγῆς, ἀδιαφόρως ἂν περὶ τῆς ἐργατικῆς διαφορᾶς συντάσσηται ἔκθεσις παρὰ τοῦ Δικαστοῦ καὶ ἡ ἔκθεσις κοινοποιῆται τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχῆς, Π 23 σ. 204, Contra: Παρατ. σ. 204. — Δυνατότης προσελεύσεως διαφερομένων καὶ αὐθορμήτως κατὰ Ν. ΓΨΟΔ' πρὸς ὑποβολὴν διαφορᾶς ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ, Α.Π. 287 σ. 851. — Ἔκθεσις ἐν ἀγωγῇ Ν. ΓΨΟΔ' πραγματικῶν γεγονότων καταχρήσεως δικαιώματος· ἀποσαφήνισις διὰ τῶν προτάσεων ἐνώπιον Ἐφετείου· πότε νόμιμος, Α.Π. 43 σ. 315. — Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ· στοιχεῖα, ΝΖ σ. 609, Π 1046 σ. 74, Π 1675 σ. 1076, Π 2481 σ. 1077. Βλ. καὶ λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Δ'). — Ἀγωγὴ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ· αἴτημα καταβολῆς μισθοῦ διὰ μὴ τήρησιν νομίμων διατυπώσεων ἀπολύσεως· προβολὴ οὕτω, καθ' ὑποφοράν, ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, Α.Π. 481 σ. 30, Παρατ. σ. 31. — Ἐπικουρικὸν αἴτημα ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 1675 σ. 1076, Π 4655 σ. 1147. — Ἀπαράδεκτον αἴτημα περὶ ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας κατὰ συζήτησιν περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, μὴ περιεχόμενον ἐν τῇ ἀγωγῇ, Π 1943 σ. 683. — Κριθείσης πρωτοδίκως παρουσίας διαδίκων διαφορᾶς ὀρθῶς ἀπερριφθη ὑπὸ δικαστηρίου ἔνστασις ἀπαραδέκτου συζητήσεως λόγῳ ἀκυρότητος περὶ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς, Α.Π. 287 σ. 851. — Χαρακτὴρ προβαλλομένης ἀκυρότητος καταγγελίας ὡς ἀντενστάσεως· μὴ ἀναγκαία ἡ διὰ τοῦ αἰτητικοῦ τῆς ἀγωγῆς αἰτήσεως δικαστικῆς ἀναγνω-

ρίσεως ἀκυρότητος, Α.Π. 484 σ. 30, Παρατ. σ. 31.— Ἱκανότης πρὸς τὸ παριστάσθαι ἐπὶ δικαστηρίου· ἀνηλίκων, Νμλγ. σ. 813.

Γ'. *Δικαστικὸν ἔνσημον.* Ἀνυπόχρεον καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου Ν. ΓΘΟΗ ἐπὶ ἐργατικῶν ἀγωγῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Α.Π. 501 σ. 88, Α.Π. 559 σ. 178, Π 113 σ. 259, Π 89 σ. 537, Π 42 σ. 846, Π 44 σ. 908.

Δ'. *Διαδικασία· ἀπόδειξις· ἐρημοδικία:* Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Α.Π. 449 σ. 12, Α.Π. 295 σ. 635, Α.Π. 398 σ. 1030.— Ἀδέσμευτον δικαστοῦ ἐκ διαδικαστικῶν τύπων καὶ μὴ διάταξις ἀποδείξεων, Α.Π. 449 σ. 12, Α.Π. 73 σ. 292, Α.Π. 129 σ. 522, Π 1757 σ. 1008.— Δυνατότης σχηματισμοῦ πεποιθήσεως ἐκ παντὸς νομίμως προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ στοιχείου, Α.Π. 398 σ. 1030.— Ἀδέσμευτον πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου ἀπὸ δικονομικῶν τύπων καὶ ἐπομένως καὶ βάρους ἀποδείξεως· σχηματισμὸς κρίσεως περὶ ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 129 σ. 522.— Ἀνυπόχρεον Δικαστοῦ πρὸς ἐφαρμογὴν ὡρισμένων κανόνων ἐν τῇ ἀποδείξει ἢ καὶ νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν πρὸς σχηματισμὸν κρίσεως του, Α.Π. 449 σ. 12.— Μὴ ἀναγκαία ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας ἡ ἰδιαιτέρα μνεία ἑνὸς ἑκάστου τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, Α.Π. 452 σ. 17.—Ἀνυπόχρεον δικαστοῦ Ν. ΓΘΟΔ' ὅπως διατάξῃ ἐμφάνισιν ἐμπορικῶν βιβλίων, Α.Π. 452 σ. 17.— Ἀνυπόχρεον δικαστοῦ Νόμου Γ' ΘΟΔ' δι' ἐπιβολὴν ὅρκου, Α.Π. 562 σ. 188.— Ἀνυπόχρεον Δικαστηρίου ἢ δικαίωμα ὅπως διατάσσῃ τὴν ἐν τῷ ἀρχείῳ αὐτοῦ κατακράτησιν ἐγγράφων τῶν διαδίκων ἢ τὴν χορήγησιν ἀντιγράφων αὐτῶν, Π 307 σ. 483.— Ἡ ἀπόδειξις ἐν τῇ διαδικασίᾳ ἐργατικῶν διαφορῶν, ΝΖ σ. 1001. —Ἔνορκοι βεβαιώσεις κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', σ. 1151.— Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, Νμλγ. σ 1151.—Δικαίωμα ἐργατικοῦ δικαστοῦ πρὸς παρεμπίπτουσαν ἔρευναν τοῦ κύρους καὶ τῆς νομιμότητος τῶν διοικητικῶν πράξεων, οἷον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ δὴ κατὰ τὴν διάταξιν περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς διοικ. ἀποφάσεως, ΝΖ σ. 65.—Ἀπόλυσις πρὸ παρελεύσεως χρόνου ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως ἐργασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ μετ' ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936· ἀντικατάστασις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς, προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων Δημοσίου δικαίου, δι' ἀποφάσεως οἰκείου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου· ὑπόχρεος εἰς προσαγωγὴν ἀποφάσεως ἐργοδότης πρὸς ἀπόδειξιν κύρους ἀπολύσεως, Α.Π. 571 σ. 1395.—Πραγματικὴ καὶ πλασματικὴ ἐρημοδικία ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ΝΖ σ. δ΄.— Ἐρημοδικία ἐναγομένου, Νμλγ. σ. 1154.

Ε'. *Προτάσεις· μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς· ἀνταγωγή.* Κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων διαδίκων, Ἀνακοίνωσις σ. 56.—Ἔκθεσις ἐν τῇ ἀγωγῇ Ν. ΓΘΟΔ' πραγματικῶν γεγονότων περὶ καταχρήσεως δικαιώματος· ἀποσαφήνισις διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου προτάσεων· νόμιμος ἐφ' ὅσον τὰ ἐκτιθέμενα ἀποτελοῦν διασάφησιν ἰσχυρισμοῦ, προβληθέντος καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ ὀρθοῦντος τὴν δημοσίαν τάξιν, Α.Π. 43 σ. 315.— Ζητήματα διαδικασίας Ν. ΓΘΟΔ'· κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων· προβολὴ τὸ πρῶτον εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, ΝΖ σ. 345.— Καὶ ὁ μὴ κατάθεσας προτάσεις κατὰ διαδικασίαν ἄνευ νόμου δικάζεται κατ' ἀντιμωλίαν, Π 2 σ. 372, Νμλγ. σ. 814. —Ἀπαράδεκτον νέου ἰσχυρισμοῦ μὴ προταθέντος κατὰ τὴν συζήτησιν διὰ τῶν προτάσεων, Π 774 σ. 111.—Ἀπαράδεκτον μεταβολῆς βάσεως ἀγωγῆς καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Π 5360 σ. 1145.— Κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'· δικαίωμα ἁπλῶς παρόντων ἐν τῇ δίκῃ διαδίκων καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικῶν μέσων ὑποβολῆς ἰσχυρισμῶν των, Π 307 σ. 483.—Ἄσκησις δικαιώματος πρὸς κατάθεσιν προτάσεων μέχρι τῆς ἐπὶ τῆς διαφορᾶς συζητήσεως, ἐκτὸς ἂν ἤθελε δοθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου προθεσμία πέραν τοῦ χρόνου συζητήσεως, Π 307 σ. 483.—Ἀπαράδεκτον ἀνταγωγῆς τοῦ ἐναγομένου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Π 111 σ. 813, πρβλ. Π 171 σ. 1151.

ΣΤ'. *Ἀπόφασις· δεδικασμένον· προσωρινὴ ἐκτέλεσις.* Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου πρὸς εἰδικὴν μνείαν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐπικληθέντων καὶ προσαχθέντων ὑπὸ διαδίκων ἐγγράφων, Α.Π. 49 σ. 525.— Δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεων κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'. Βλ. λ. *Δεδικασμένον.*—Προσωρινὴ ἐκτέλεσις· ἀναστολή. Βλ. λ. *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.*

Ζ'. *Ἔνδικα μέσα· ἔφεσις· ἀναίρεσις.* Παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος ἐφέσεως· ἀντικείμενα ἐνδιαφέροντα τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀνεπίτρεπτα παραιτήσεως, Α.Π. 482 σ. 43.— Ἐφαρμογὴ παρ' Ἐφετείου τοῦ κατὰ τὸν χρόνον ἀπαγγελίας τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἰσχύοντος νόμου, Π 10454 σ. 182.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀπολύσεως· προβολὴ ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου πραγματικῶν γεγονότων πρὸς διασάφησιν ἰσχυρισμοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ, Α.Π. 43 σ. 315.— Διατάξεις Πολιτ. Δικονομίας περὶ καταθέσεως προτείμου ἐφέσεως πρὸ πάσης ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ δικῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'· συνέπειαι παραλείψεως καταθέσεως ἢ ἀπόρριψις τῆς ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου, Π 430 σ. 822, Α.Π. 575 σ. 1300.— Κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων· προβολὴ τὸ πρῶτον εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, ΝΖ σ. 345.— Προσβολὴ ἀποφάσεως πρώτου βαθμοῦ διαρκούσης τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας· συγχωρητὸν ἀναιρέσεως ἀποφάσεων κατ' ἄρθρ. 812 Πολιτ. Δικονομίας· ἀπαράδεκτος ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεως πρώτου βαθμοῦ ἐργατικῆς διαδικασίας Ν. ΓΘΟΔ', ἐφ' ὅσον, συγχωρουμένης ἐφέσεως, δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι κατέστη αὐτὴ τελεσίδικος, Α.Π. 524 σ. 1208.—

Η'. *Διάφορα.* Στατιστικὴ ἐργατικῶν ὑποθέσεων, Ἀπόψ. σ. 224.— Αἱ ἐργατικαὶ διαφοραὶ (καθυστερήσεις ἐκδόσεως ἀποφάσεων· ἔγγραφον Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης), Σημ. σ. 1232.

Ἐργατικὴ Ἑστία. Ἐπιβολὴ προστίμων εἰς προ-

σωπικόν λεωφορείων αὐτοκινήτων καὶ Ἐργατική Ἑστία, Γν. Σ. σ. 1101.

Ἐργατική νομοθεσία. Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ΝΖ σ. 571.— Θεώρησις νόμων περὶ προστασίας ἐργαζομένων ὡς δημοσίας τάξεως, ἀνεξαρτήτως ἂν ρητῶς ἢ μὴ ἀναγράφεται εἰς αὐτούς· ἀνεπίτρεπταν παραιτήσεως, Π 49 σ. 911.— Διατήρησις ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πάντων τῶν ἐργατικῶν νόμων, Εἰρ. 3525 σ. 1131.

Ἐργοδότης. Οἰκόσιτος ὑπηρέτρια· τὶς ἐργοδότης, Π 101 σ. 420, ΝΖ σ. 421.— Πλείονες· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, Π 4655 σ. 1117.— Πλείονες· σύμμετρος εὐθύνη, Νμλγ. σ. 811.

Ἐργολαβίαι. Βλ. λ. *Ἔργα, Μισθώσεις ἔργου*.

Ἐργοστάσιο. Στρατιωτικά· ἀναστολὴ ἀδειῶν προσωπικοῦ διὰ τὸ 1949, ΝΖ σ. 890.— Ἔλλειψις ἀπαραιτήτου ὕλης (ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας) διὰ λειτουργίαν ἐργοστασίου ἐκ καταστροφῆς μετασχηματιστοῦ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, συνεπείᾳ κατακλυσμιαίας βροχῆς, ἐξ ἧς ἀδυναμία ἐργοδότου εἰς ἀποδοχὴν ἐργασίας· ἀνωτέρα βία, ἀπαλλάσσουσα ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, Π 3949 σ. 906.— Βλάβη μηχανῶν· οὐκ ἀνωτέρα βία δι' ἀπαλλαγὴν ἐργοδότου ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 31 σ. 1083.— Ἀποδοχαὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐργοστασίου διϋλιούχου ἀνθρακος Ἐλευσῖνος, Π 867 σ. 426.— Βλ. καὶ λ. *Ἀεροπλάνων Κρατ. Ἐργοστάσιον*.

Ἐρημοδικία. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Δ').

Ἑρμηνεία. Συμβάσεως· συναλλακτικὰ ἤθη καὶ καλὴ πίστις, Π 1735 σ. 754, Παρατ. σ. 755. — Ὑπὸ δικαστηρίου ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὰς ἀμφιβόλους διατάξεις αὐτῆς· ἄσκησις κατὰ τῆς ἑρμηνευομένης ἀποφάσεως ἐφέσεως, Π 104 σ. 420. Βλ. καὶ λ. *Νόμος*.

Ἑστιατόρια. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 46.— Πρόσθετος ἀμοιβὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας προσωπικοῦ ἑστιατορίων κ.λ.π. ἀντισυνταγματικότης ὑ.ἀ. 58399|1951, Π 6267 σ. 180, Π 6455 σ. 181.— Μάγειρος ἑστιατορίου· τεχνίτης, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀρχιμαγείρου μεγάλου ξενοδοχείου, ἐλέγχοντος τὴν ἐργασίαν καὶ λοιπῶν μαγείρων, Π 10558 σ. 186, Π 13478 σ. 318.— Σύμβασις ἐργασίας σερβιτόρου ἑστιατορίου· ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίαν Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως, Π 866 σ. 358. Contra: Π 5988 σ. 1185.— Ἐργαζόμενοι εἰς ἑστιατόρια, μαγειρεῖα κλπ. λειτουργοῦντα ἐντὸς περιφερειῶν, εἰς ἃς ἰσχύει Ὑγειονομικὸς Κανονισμὸς Λήμνου καὶ Κοινοτήτων Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας· ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· ἔλλειψις· συνέπειαι, Π 1551 σ. 700.— Μάγειρος ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας· συνέπειαι, Π 77 σ. 809.— Προσωπικὸν νοσοκομείου «Σωτηρία»· ἐφαρμογὴ ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ., Α.Π. 397 σ. 785. — Καθορισμὸς δι' ἀγορανομικῆς διατάξεως φιλοδωρήματος προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ. καὶ ρύθμισις αὐτοῦ καὶ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, Σ.Ε. 1377 σ. 890.— Βοηθὸς σερβιτόρου εἰς διατηρούμενον ὑπὸ σωματείου διὰ τὰ μέλη του ἑστιατόριον· προστασία ἐκ τοῦ Ν. 3514, ἐφ' ὅσον τὸ σωματεῖον ἀσκεῖ αὐτὸ ἐπιχείρησιν· σύνδεσις βοηθοῦ σερβιτόρου μετὰ τοῦ σωματείου δι' ἐνοχικοῦ δεσμοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 5565 σ. 1252 Βλ. καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΑ').

Ἑταιρίαι. Εὐθύνη διαχειριστοῦ ἑταίρου κατὰ ἄρθρ. 754 Ἀστικοῦ Κώδικος· δικαίωμα ἀναγωγῆς μεταξὺ πλειόνων συνοφειλετῶν κατ' ἄρθρ. 487 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 830 σ. 482. —Ἐπωνυμία ὡς στοιχεῖον ἀναγγελίας· ἔννοια ἐπωνυμίας διὰ τὰς ὁμορρύθμους ἐμπορικὰς ἑταιρίας· διάκρισις ἐπωνυμίας ἀπὸ διακριτικοῦ τίτλου, Π 593 σ. 967—Σύμβασις Δημοσίου καὶ ἑταιρίας Χένρυ Μπουτ καὶ Υἱοί· κύρωσις· ἰσχὺς νόμου· ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κρατήσεων ὑπὲρ Ι.Κ.Α. κλπ.· ἔννοια· ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945, Α.Π. 302 σ. 676.— Σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ἀντὶ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν κερδῶν· διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἑταιρικῆς σχέσεως, Π 58 σ. 1091. Βλ. καὶ λ. *Ἀνώνυμος ἑταιρία, Σιδηρόδρομοι, Ὑδάτων Ἑταιρία* κλπ.

Ἑτεροδικία. Ἀσφάλισις ἀσχολουμένων εἰς πρόσωπα ἀπολαύοντα δικαιώματος ἑτεροδικίας, Ἐγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 157.

Εὐαγγελισμός. Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ὑποχρέωσιν ἀναγκαστικῆς προαλήψεως κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1836|1951 ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ· ὑποχρέωσις μόνον εἰς πλήρωσιν κενῶν θέσεων κατ' ἄρθρον 4 Α.Ν. 1836|1951 καὶ εἰς προάληψιν διηγόρου κατ' ἄρθρον 3 § 3 αὐτοῦ, Σ.Ε. 1042 σ. 674.

Ἔφεδροι. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις*. Ἐπιδότησις τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐφέδρων, Ἐγκ. σ. 1334.

Ἔφεσις. Βλ. καὶ λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραὶ* (παράγρ. Ζ'). *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις*. Σιωπηρὰ ἀποδοχὴ ἀποφάσεως δι' εἰσπράξεως ἐπιδικασθέντος ποσοῦ· ἀπώλεια δικαιώματος προσβολῆς ἀποφάσεως δι' ἐφέσεως· διαφορὰ δεκτικὴ ἀποδοχῆς παραιτήσεως, Α.Π. 182 σ. 13.— Παραδεκτὴ προβολὴ τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν ἰσχυρισμῶν πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως, Π 10450 σ. 72.— Ἐφαρμογὴ παρ' Ἐφετείου τοῦ κατὰ τὸν χρόνον ἀπαγγελίας τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἰσχύοντος νόμου, Π 10454 σ. 182, Α.Π. 68 σ. 351.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀπολύσεως· προβολὴ ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου πραγματικῶν γεγονότων πρὸς διασάφησιν ἰσχυρισμοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ, Α.Π. 43 σ. 315.—Ἑρμηνεία ἀποφάσεως ὑπὸ δικαστηρίου· ἄσκησις κατὰ τῆς ἑρμηνευομένης ἀποφάσεως ἐφέσεως, Π 101 σ. 420.— Παραδεκτὸν ἐνστάσεως συμψηφισμοῦ κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον, Π 302 σ. 737. Ἀνεπιφύλακτος εἰσπραξις ἐπιδικασθείσης ἀπαιτήσεως καὶ ἐπιροὴ ἐπὶ δικαιώματος ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων, Π 7851 σ. 1031.—

'Απόρριψις ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολιτ. Δικονομίας προσήμου· ἐφαρμογὴ καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'. Α.Π. 575 σ. 1300, Π 439 σ. 822.

Ἐφημερίδες. Χαρακτὴρ συμφωνιῶν μεταξὺ Συνδικάτου Τύπου Θεσσαλονίκης καὶ ἐκδοτῶν ἐφημερίδων· σχέσις πρὸς ὑπουργ. ἀποφάσεις, Π 228 σ. 427.— Χαρακτηρισμὸς τυπογράφου ἢ λινοτύπου ἐφημερίδος ὡς ἐργάτου, Π 228 σ. 427. Contra: 'Υπαλληλικὴ ἰδιότης λινοτύπου ἐφημερίδος καὶ ἀποζημίωσις διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 693 σ. 1147, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1036.— 'Ασφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων 'Αθηνῶν—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης εἰς Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ 'Εφημερίδων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου 'Ανεργίας κατὰ Ν.Δ. 1255|1949· τήρησις ὅμως διαδικασίας ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐναντι Ταμείων Συντάξεων, κατὰ Ν.Δ. 1126|1946, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ Ν.Δ. 1255|1949· ἀκυρότης ἄλλως ἀπολύσεως, Π 1521 σ. 677, Π 2811 σ. 678, Π 5462 σ. 1190.— 'Ασφάλισις εἰς Ταμεῖον 'Ανεργίας, 'Εγκ. σ. 760.— 'Αναστολὴ ἀδειῶν συντακτικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὸ 1948, ΝΖ σ. 890.— Σχέσις ἐφημεριδοπωλῶν πρὸς τὰ Πρακτορεῖα 'Εφημερίδων καὶ ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 933.— Σχέσις λογοτεχνῶν καὶ καλλιτεχνῶν ἐργαζομένων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, Γν.Σ. Ι.Κ.Α., σ. 1210.— Σύμβασις ἐργασίας συντακτῶν τύπου, ΝΖ σ. 1289.

Ἐφημεριδοπῶλαι. Σχέσις ἐφημεριδοπωλῶν πρὸς τὰ Πρακτορεῖα 'Εφημερίδων καὶ ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 933.— Προσληψις ἐφημεριδοπωλῶν ὑπὸ ὑποπρακτορείου ἐφημερίδων διὰ διανομὴν ἐφημερίδων· σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται ἡ ὕπαρξις νομικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως· ἀδιάφορον ἂν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ ποσοστῶν· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 643 σ. 856.

Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως. Βλ. λ. *Δημοσιεύσεις*.

Ἐφόδια Ἐξωτερικοῦ. Προσωπικὸν 'Αγροτικῆς Τραπέζης δι' ὑπηρεσίαν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ (ΕΦ-ΕΞ). Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Ἐχθρικαὶ περιουσίαι. Περιέλευσις ἐχθρικῶν περιουσιῶν εἰς τὸ Δημόσιον· τύχη συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, Π 1667 σ. 857.

Ζ

Ζαχαροπλαστεῖα. Τεχνῖται· βιβλιάρια ὑγείας· ἔλλειψις· συνέπειαι, Π 1048 σ. 34, Εἰσαγ. σ. 34, Π 1408 σ. 1305.— Βοηθὸς ζαχαροπλάστης· ἰδιότης ἐργάτου, Νμλγ. σ. 812.— 'Ασφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., 'Εγκ. σ. 46.— Μισθὸς βοηθητικοῦ προσωπικοῦ· κῦρος καὶ ἐφαρμογὴ τῆς 20|1939 διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ἀμοιβὴ διὰ μικτοῦ συστήματος καὶ αὔξησις ἡμερομισθίου δι' ὑ. ἀ. 53700|1950· παροχὴ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ πρόσθετος ἀμοιβή, Π 11234 σ. 127.

Ζημία. Βλ. λ. *'Αδίκημα*, *'Αποζημίωσις*, *Συμψηφισμός*. Σοβαραὶ ζημίαι ἐπιχειρήσεως· σπουδαῖος λόγος λύσεως συμβάσεως ἐργασίας πρὸ παρόδου χρόνου αὐτῆς, Α.Π. 452 σ. 17, Π 2380 σ. 18.

Ζυθεστιατόρια. 'Ασφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., 'Εγκ. σ. 46.

Ζυθοπωλεῖα. Βιβλιάρια ὑγείας ὑπαλλήλων· ἔλλειψις· συνέπειαι, Π 11233 σ. 1304.

Η

Ἠθικὴ βλάβη. 'Αποζημίωσις δι' ἠθικὴν βλάβην ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος· ἀσφάλισις μισθωτῶν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρων 299 καὶ 932 'Αστικοῦ Κώδικος· ἔννοια ἠθικῆς βλάβης· σωματικοὶ πόνοι· αἰσθητικὴ βλάβη, ἰδίᾳ γυναικείου σώματος, Π 5508 σ. 363.

Ἡλεκτρικαὶ ἑταιρίαι. Κανονισμὸς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀπολυομένου μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ Ν. 2112, Α.Π. 526 σ. 1264.

Ἠλεκτροτεχνῖται. Εἰδικαὶ διατάξεις χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτ. ὑπαλλήλων, σ. 161.— 'Εφαρμογὴ τῆς 16|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἐργασίας ἠλεκτροτεχνιτῶν· ἐκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ ἀξίας εἰδῶν κλπ. κατὰ τὴν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, Α.Π. 160 σ. 469.

Ἡλικία. Καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας διὰ μεταγενεστέρου ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργοδότου, μὴ κυρωθέντος διὰ νόμου· ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις προσχωρήσεως ὑπαλλήλων εἰς τοῦτον, ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνεται πρόνοια ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 1101 σ. 258, Παρατ. σ. 263.— Πρόβλεψις ὑπὸ Κανονισμοῦ οὐχὶ ἀμέσου ἀπομακρύνσεως τῶν κατ' ἐναρξίν του συμπληρωσάντων ὅριον ἡλικίας, ἀλλὰ μετὰ ὑπαγωγὴν εἰς ἀσφαλιστικόν, τινα ὀργανισμὸν ὑπὸ ἔννοιαν ἀποκτήσεως τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων συνταξιοδοτήσεως· μεταγενεστέρα ὑπαγωγὴ αὐτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α.· ἀνακοίνωσις εἶτα ὑπὸ ἐργοδότου εἰς τοιούτων ὑπαλλήλων τοῦ ἄνω ἐγγράφου κανονισμοῦ· τακτικὴ ἔκτοτε ἔγκυρος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα 1|4 ἀποζημιώσεως Ν. 2112· κατάχρησις δικαιώματος μισθωτοῦ, Π 1101 σ. 258, πρβλ. Π 113 σ. 259, Παρατ. σ. 263.— 'Ακυρότης συμβάσεων ἀντιθέτων πρὸς Ν. 2112· θέσπισις ὁρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως μισθωτοῦ δι' ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως, Π 9451 σ. 1186.— Καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα, διὰ τοῦ Α.Ν. 2432|1940, ἐν αἷς καὶ ἡ 'Εταιρία Διαχειρίσεως 'Υπεγγύων Προσόδων· συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας προσωπικοῦ· ἐπιφέρει λῆξιν χρόνου συμβάσεως καὶ ἀφ' ἑαυτῆς λύσιν ὑπαλληλικῆς σχέσεως μὴ ἀπαιτουμένης καταγγελίας συμβάσεως· ἀνεφάρμοστον οὕτω Ν. 2112|1920· ἀμετάβλητον δι' Ν. 118|1945· συνέχισις ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, Α.Π. 337 σ. 727, Α.Π. 343 σ. 734.— 'Α-

νεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 2112|1920 ἐπὶ συμβάσεως προσδιορισμένης λήξεως ἐκ τῆς ἐν ὀργανισμῷ ὑπάρξεως ὁρίου ἡλικίας διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ, Α.Π. 337 σ. 729, Α.Π. 334 σ. 731, Α.Π. 343 σ. 734.— Διάταξις ὀργανισμοῦ ὑπηρεσιῶν Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως ἅμα συμπληρώσει ὁρίου ἡλικίας· ἔννοια ὅτι ὑποχρεοῦται ὁ Ὀργανισμὸς νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ ὁρίου ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων· συνεχισις ἀσφαλίσεως διὰ λῆψιν βοηθήματος ἐκ τῆς μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας παραμονῆς ὑπαλλήλου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, Α.Π. 345 σ. 732, Α.Π. 594 σ. 1317.— Θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ἐν τῇ ὁποίᾳ καθορίζεται ὅριον ἡλικίας διὰ Κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐργοδότου ὑπὸ τὴν διατύπωσιν ὅτι ἡ συμπλήρωσις αὐτοῦ συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς, ὡς συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920, Α.Π. 526 σ. 1264.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 671 Α.Κ. περὶ ἀνανεώσεως συμβάσεως ἐκ τῆς παραμονῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐν ὑπηρεσίᾳ μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, Α.Π. 343 σ. 734. — Κατάλυσις σχέσεως ὑπαλλήλου ἑταιρίας διαχειρίσεως ὑπεγγύων προσόδων μετ' αὐτῆς διὰ παραιτήσεως μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· ἔννοια Ν. 1831|1944 περὶ αὐτοδικαίας ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, Α.Π. 342 σ. 793.—Ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ· ὅριον ἡλικίας· χαρακτὴρ συμβάσεως· διακρίσεις, Νμλγ. σ. 813.— Κοινωνικαὶ ἀδικίαι· λύσις συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ προβεβηκυίας ἡλικίας, Σημ. σ. 888.— Ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας συμπληρούντων ὅριον ἡλικίας διὰ κανονισμῶν καὶ ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 982.—Ἡλικία καὶ παροχαὶ Ι.Κ.Α.. Ἔγκ. σ. 1212.— Κανονισμὸς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀπολυομένου μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ Ν. 2112, Α.Π. 526 σ. 1264.— Παροχὴ βοηθήματος ἀπολυομένων λόγῳ ὁρίου ἡλικίας· Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων· δικαίωμα καὶ ἐκτάκτων Δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ἀπολυομένων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας εἰς λῆψιν μηνιαίου ἰσαρίου βοηθήματος, Σ.Ε. 1512 σ. 1268.— Ἀπόλυσις παλαιῶν πολεμιστῶν μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· νόμιμοι λόγοι ἀπολύσεως καὶ διαδικασία ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936, Π 166 σ. 1266.

Ἡμερομίσθια. Βλ. λ. ***Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις.*** Ἔννοια κρικανονισμένου ἡμερομισθίου δι' ὑπολογισμὸν ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακάς, Α.Π. 472 σ. 7.— Προσαύξησις ἡμερομισθίων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἔννοια αὐτῆς, Π 81 σ. 376.— Τρόπος ὑπολογισμοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν παροχῶν εἰς χρῆμα· συνυπολογισμὸς δώρου ἑορτῶν, Ἔγκ. σ. 382.— Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι κατ' ἀποκοπὴν καὶ αὔξησις ἡμερομισθίων δι' ὑ.ἀ. 2750|1951· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 1 ὑ.ἀ. 2750|1951 περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐπὶ τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἀμειβομένων μισθωτῶν· ἐξασφάλισις ὁπωσδήποτε τῶν δι' ὑ.ἀ. κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, Π 855 σ. 423.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίου κατὰ τὴν ἑκάστοτε αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου· ἀκυρότης ῥητρας, Π 228 σ. 427.— Τί ληπτέον ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, προκειμένου περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων· ἀκυρότης διατάξεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ μελλοντικῆς αὐξήσεως ἡμερομισθίων, Σ.Ε. 1672 σ. 1006.

Ἡμερομίσθιοι. Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι δι' ἡμερομισθίου· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης· πότε, Α.Π. 265 σ. 628, Π 228 σ. 427.—Δημόσιοι, Δήμιων· φύσις σχέσεως· συνέπειαι. Βλ. λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσεις, Δῆμοι, Δημόσιον.***— Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 8900|1946 ἐπὶ ἡμερομισθίων καὶ οὐχὶ ἐπὶ μηνιαίων μισθῶν, Π 59 σ. 1305. Contra : Παρατ. σ. 1306.

Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι. Αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων θεωρίαι ἐν τῷ δικαίῳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, Μελ. σ. 289.

Θ

Θαλάσσιαι μεταφοραί. Βλ. λ. ***Διεύθυνσις Θαλασσίων Μεταφορῶν.***

Θέατρα. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 48.

Θεραπαινίδες. Σχέσις ἐργασίας καὶ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. θεραπαινίδων ἀναπήρων πολέμου, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1096.

Θεραπευτήρια. Βλ. λ. ***Εὐαγγελισμός, Νοσοκομεῖα.***

Θύματα πολέμου. Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 336, ΝΖ σ. 439, Γν. Σ. σ. 549.

Θυρωροί. Εἰδικαὶ διατάξεις χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, σ. 161. — Νόμιμοι μισθοὶ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ΝΖ σ. 879.

Ι

Ἰατρεῖα. Ἰδιωτικά· ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Ἰατροί. Ἐργασία ἰατροῦ πρὸς ἐξακρίβωσιν ἀληθείας περὶ ἀσθενείας ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεως· οὐ καὶ ἐξηρτημένη τοιαύτη· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 877 σ. 26, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 21.—Πρόσληψις ἰατροῦ ὑπὸ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου δι' ἰατρικὴν ἐξέτασιν μελῶν του· ἐκτίμησις συμβάσεως ὡς ἀποβλεψάσης εἰς τὸ ἐκ τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ἀποτέλεσμα καὶ οὐχὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας· μίσθωσις ἔργου· οὐκ ἐξάρτησις, Π 4778 σ. 27, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 24.

Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. Βλ. λ. ***Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.***

Ἱδρύματα. Βλ. λ. ***Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Κοινωφελῆ ἱδρύματα, Νομικὰ πρόσωπα, Νοσοκομεῖα, Στράτευσις*** (παράγρ. Θ').— Ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν, Ἔγκ. σ. 707.

Ἱεροψάλται. Βλ. λ. ***Ναοί.***

Ἱκανοποίησις χρηματική. Δι' ἠθικὴν βλάβην·

κριτήρια διά προσήκον μέτρον· ἀπόδειξις, ΝΖ σ. 3, Π 5508 σ. 363. Βλ. καί λ. *Ἠθική βλάβη*.

Ἱκανότης. Ἀνηλίκου πρός τό παρίστασθαι ἐπί δικαστηρίου, Νμλγ. σ. 813, 1154.—Ἱκανότης σωματείου δι' ὑπογραφήν συνυποσχετικοῦ, Π 13035 σ. 875.

Ἱνστιτοῦτον φυματιολογικόν. Σισμανόγλου· ἐφαρμογή Ν. 118|1945· ἔννοια Α.Ν. 836|1948, Α.Π. 563 σ. 133.

Ἰση μεταχείρισις. Ἀντίθεσις ὑ. ἀ. 58399|1951 καί πρός τήν διά τοῦ Ν.Δ. 399|1947 ἐπικυρωθεῖσαν ἀρχήν «δι' ἴσην ἐργασίαν ἴση ἀμοιβή», Π 6455 σ. 131.

Ἰσότης. Βλ. λ. *Σύνταγμα*.

Ἰχθυοπωλεῖα. Ἀσφαλιστικαί εἰσφοραί πρός τό Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Ἰχθυοτροφεῖα. Κῦρος συμβάσεως ἁλιεργάτου καί ἐν ἐλλείψει ἀδείας ἁλιείας κατ' ἄρθρον 32 Α.Ν. 2078|1939· ἐργαζόμενοι εἰς ἰχθυοτροφεῖα τεχνῖται καί ἀνειδίκευτοι ἐργάται· (ἁλιεργάται)· οὐκ ἐργάται θαλάσσης· δικαίωμα δώρου ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57800|1951, Π. 10 σ. 425.

Κ

Καθαριότητος ὑπηρεσία. Βλ. λ. *Δῆμοι—Κοινότητες*.

Καθαρίστριαι. Ἀσφαλιστικαί εἰσφοραί πρός τό Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 48.— Πλήρες ὡράριον διά καθορισμόν μισθοδοσίας καθαριστριῶν κατά τήν ὑ.ἀ. 33700|1950· νοητέον τό δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργοδοτῶν ἰσχύον, Α.Π. 68 σ. 351.— Πλήρες ὡράριον καί διά τάς καθαριστρίας Τραπεζῶν· πότε νοεῖται· μείωσις ὡρῶν ἐργασίας καί ἀνάλογος μισθός, Α.Π. 68 σ. 351.—Ὑπαγωγή εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. τῶν καθαριστριῶν Τραπεζῶν, Ἔγκ. σ. 1038.— Δικαίωμα ἐτησίας ἀδείας, Γν. Σ. σ. 653.— Καθορισμός ἀποδοχῶν καθαριστριῶν παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ δι' ὑ.ἀ. 47178|4822|1951· ἀκυρότης ταύτης, Σ.Ε. 1313 σ. 758.— Νόμιμοι ἀποδοχαί καθαριστριῶν ἰδιωτικῶν Γραφείων καί χρόνος ἀπασχολήσεως· ἰσχύς ἀπό τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Νοέμβριος 1947) συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 ἀναπροσαρμοζομένης νομίμως κατ' αὐτήν μισθός· μεταγενεστέρα ρύθμισις μισθοῦ δι' ὑ.ἀ. 33700|2890|1950 καί 47178|1951· χρόνος ἀπασχολήσεως πρός καταβολήν νομίμου μισθοῦ, Π 7851 σ. 1025.

Καθηγηταί. Ὑπολογισμός πραγματοποιουμένων ἡμερῶν ἐργασίας διά τάς πρός τό Ι.Κ.Α. εἰσφοράς· (καθηγηταί μουσικῆς, ἐκπαιδευτικοί κ.λ.π.), Ἔγκ. σ. 554.

Καθυστέρησις. Ἀποδοχῶν· ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων· συνέπειαι· ποινικόν ἀδίκημα Ν. 630|1945. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Ε').— Εἰσφορῶν Ν. 1022|1946 κλπ. Βλ. λ. *Εἰσπραξις δημοσίων ἐσόδων, Ταμεῖα*.— Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, Α.Π. 559 σ. 178, Π 3330 σ. 367, Α.Π. 436 σ. 1135, Π 5478 σ. 1102.— Ἀδείας· συνέπειαι, Π 159 σ. 805, Νμλγ. σ. 889, 1152.— Ἀποδοχῶν μισθωτοῦ πρός ἐξαναγκασμόν εἰς παραίτησιν· μονομερής βλαπτική μεταβολή ὅρων, Π 42 σ. 1080.

Καλή πίστις. Ὡς ὁδηγός διά καθορισμόν ἀκριβοῦς περιεχομένου συμβάσεως· σύμβασις ἐργασίας κεραμοποιῶν, Π 1735 σ. 754, Παρατ. σ. 755.— Ἀντίθεσις πρός ἀρχάς καλῆς πίστεως, διεπούσας τάς ἐργασιακάς σχέσεις, τῆς βαναύσου καί ταπεινωτικῆς συμπεριφορᾶς ἐργοδότου πρός μισθωτόν, Π 1648 σ. 956.— Ἀντίθετος πρός τήν καλήν πίστιν ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπίκλησις ἀκυρότητος συμβάσεως ἐργασίας διά παράβασιν Α.Ν. 516|1948 «περί νομιμοφροσύνης» πρός ὑπεκφυγήν ὑποχρεώσεων Ν. 2112, Π 31 σ. 1083. Βλ. καί λ. *Κατάχρησις δικαιώματος*.

Καλλιτέχναι. Σχέσεις λογοτεχνῶν καί καλλιτεχνῶν ἐργαζομένων εἰς ἐφημερίδας καί περιοδικά, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1210.

Καμπαρέ. Ἀσφαλιστικαί εἰσφοραί πρός τό Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 48.

Κανονισμοί. Κανονισμός μέ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν· σύμβασις προσχωρήσεως· χαρακτήρ συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου κλπ.· μείωσις δικαιωμάτων Ν. 2112· μέριμνα διά κανονισμῶν καί Ν. 2112. Βλ. λ. *Ἡλικία, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Γ', ΙΒ').—Ἐργατικόν ἀτύχημα ἐκ παραβάσεως κανονισμῶν· συνέπειαι. Βλ. λ. *Ἐργατικά ἀτυχήματα*.— Κανονισμός προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· τρόπος ἐπιδόσεως ἐγγράφου κλήσεως ὑπαλλήλου πρός ἀπολογίαν διά πειθαρχικόν παράπτωμα, Α.Π. 185 σ. 80.— Κανονισμός ἐπιχειρήσεων· πότε δεσμεύει τόν μισθωτόν· γνῶσις ὀργανισμοῦ ταύτισις πρός ἔγγραφον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Εἰσαγ. σ. 408, πρβλ. Π 229, σ. 409.— Αὔξησις δι' ὑ.ἀ. 2750|1951 κατά 100.000 τῶν ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου μισθῶν· ἐφαρμογή εἰς ἐπιχειρήσεις καί ὀργανισμούς διεπομένους ὑπό κανονισμῶν κλπ., Ἔγκ. σ. 443.—Κανονισμός μονιμότητος προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων καί προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, Α.Π. 335 σ. 756.— Ἀναπροσαρμογή δι' ὑ.ἀ. 19253|1947 ἀποδοχῶν μισθωτῶν ρυθμιζομένων προπολεμικῶς ὑπό ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν· μισθοδοσία προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, Α.Π. 341 σ. 747.— Ἡ προστασία τοῦ Ν. 3113 ἐπί τῶν μονίμων μισθωτῶν, ΝΖ σ. 777.— Πειθαρχικαί ποιναί διά κανονισμῶν ἐργασίας· ρήτρα περί θέσεως μισθωτοῦ εἰς ἀργίαν διά πειθαρχικόν παράπτωμα, Π 3935 σ. 903.— Ἀπόλυσις προσωπικοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τροχιοδρόμων· ἔννοια γενικοῦ κανονισμοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἰσχύοντος καί ἐπί ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, Α.Π. 304 σ. 921.— Ἀκυρότης ὀργανισμοῦ συνθέσεως ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π., Σ.Ε. 1253 σ. 931.— Κανονισμός ὑπηρεσίας προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων· ἰσχύς ὡς νόμου· ἄκυρος παρά τόν κανονισμόν ἀπόλυσις καί προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Α.Π. 458

σ. 1126.— Γέννησις ἀξιώσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Πετρελαιοειδῶν πρὸς πληρωμὴν εἰσφορῶν ἡσφαλισμένων ἀπὸ δημοσιεύσεως κανονισμοῦ Ταμείου, Α.Π. 436 σ. 1135.— Κανονισμοὶ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· διαδικασία καταρτίσεως καὶ κυρώσεως αὐτῶν κατὰ τὸν Ν. 3752|1929, Σ.Ε. 1624 σ. 1318.

Καπνεργάται. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Καπνοῦ ἐπιχειρήσεις. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 760.

Καρραγωγεῖς. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 46.

Καταγγελία. Βλ. λ. *Ἄδεια*, *Ἀνεργία* (Ν. 118|1945 κλπ.), *Ἐργασίας σύμβασις*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, *Κατάχρησις δικαιώματος*, *Ναυτικοί*, *Νεοπολεμιστοί*, *Παλαιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις*, *Συνδικαλιστικὰ στελέχη*.— Καταγγελία ναυτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Γν. Σ. σ. 388.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας (Ν. 2112|1920, Β.Δ. 16|20 Ἰουλίου 1920).

Α'. Γενικά. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατὰ Ν. 2112|1920 (παράθεσις νομοθετικῶν κειμένων Ν. 2112 καὶ εἰδικῶν διατάξεων περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· κατώτεροι ὑγειονομικοί· φροντιστικοί· ξενοδοχοϋπάλληλοι· θυρωροί· ὑπάλληλοι καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων κλπ.· ἠλεκτροτεχνῖται· πρόσθετοι ἀστυφύλακες), σ. 161.— Σκοπὸς Ν. 2112, ΝΖ σ. 779.—Ἰσχὺς Ν. 2112 ὡς ἔχει μετὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. νόμου, Εἰσαγ. σ. 22, 1215, Π 4655 σ. 1147, πρβλ. Π 1086 σ. 32, Π 64 σ. 1244.—Ἐφαρμογὴ μόνον Ν. 2112|1920 β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἢ ἄρθρου 669 Α.Κ. εἰς περίπτωσιν μὴ ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας· συνέπεια παραμελήσεως προειδοποιήσεως κατὰ τοὺς ἄνω Νόμους, Π 26 σ. 412.— Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 568.— Ἀπόλυσις κατὰ διάρκειαν ἀδείας, ΝΖ σ. 654, Νμλγ. σ. 896.

Β'. Προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς. Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920 ἐπὶ ἀμοιβαίᾳ συναινέσει λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ εἶναι ἡ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνία ἔγκυρος, Α.Π. 3 σ. 256, Π 9431 σ. 1186.— Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ, Π 9431 σ. 1180.— Ἴδρυσις ὑποχρεώσεως ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν μισθωτοῦ κατὰ Ν. 2112|1920 ἐκ μόνου τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου τῆς ἐργασίας του, Π 31 σ. 1083. — Ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, ΝΖ σ. 99, ΝΖ σ. 401, Π 113 σ. 261, Π 1410 σ. 477, Π 1040 σ. 1254. — Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 καὶ Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ΝΖ σ. 99, Π 113 σ. 261, Π 138 σ. 810, Π 1040 σ. 1254, Π 59 σ. 1305, Παρατ. σ. 1306.—Συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.—Θεώρησις τῆς ἀρχικῆς δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καταρτιζομένης ἀναγκαστικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ὡς ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον ἑπομένως Νόμου 2112|1920, Π 1040 σ. 1254. — Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία κατὰ Ν.Δ. 1255|1949· παράλειψις· συνέπειαι. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α'). — Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Π 1531 σ. 700, Π 8403 σ. 958, Π 24 σ. 1091, Π 3889 σ. 1194, Π 5500 σ. 1194, Π 3013 σ. 1239, Π 11233 σ. 1304.—Περιπτώσεις ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.—Ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας· ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀκυρότης συμβάσεως· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 5671 σ. 92, Π 11235 σ. 207, Π 5500 σ. 1194. Βλ. λ. *Βιβλιάρια*.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μισθωτῶν· ἀποζημίωσις κατὰ Ν. 2112, Π 13478 σ. 318, Π 633 σ. 1147, Π 15503 σ. 1273.— Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου· κριτήριον· περιπτώσεις. Βλ. καὶ λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί*. —Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου, Π 9717 σ. 1246.— Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ προαλαμβανομένου κατὰ Ν. 445|1947 δι' ἀνάγκας Δ|σεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ λοιπῶν Τεχν. Ὑπηρεσιῶν Ὑπ. Ἐμπορ. Ναυτιλίας· ἔννοια τεχνικοῦ προσωπικοῦ· ὑπαγωγὴ καὶ κατωτέρων τεχνικῶν ὑπαλλήλων, οἷος ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου· σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου, Α.Π. 76 σ. 294.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 ἐπὶ ἀπολυομένων ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων ἐν γένει ὑπαλλήλων συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου· ἐφαρμογὴ ἐπὶ τούτων τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου· ἐφαρμογὴ Ν. 2112 ἐπὶ τῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων, Π 76 σ. 294, Π 9717 σ. 1246, Π 10487 σ. 1303. Contra: Γν. Σ. σ. 328, Εἰσαγ. σ. 1245.— Ἐφαρμογὴ Ν. 2112 καὶ εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος μισθωτοῦ δι' ἐργασίαν, Π 113 σ. 259.— Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112 ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ μονομεροῦς καταγγελίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, Α Π. 3 σ. 256, Α.Π. 337 σ. 729, Α.Π. 334 σ. 731, Α.Π. 343 σ. 734, Π 9431 σ. 1186, Π 1040 σ. 1254.— Συμβάσεις μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν· χαρακτὴρ αὐτῶν ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου· τρόπος τερματισμοῦ καὶ ἐφαρμογὴ ἢ μὴ νόμου 2112, Π 113 σ. 259, Παρατ. σ. 263, ΝΖ σ. 779, Α.Π. 337 σ. 729, Α.Π. 334 σ. 731, Α.Π. 343 σ. 734, Α.Π. 526 σ. 1264, Εἰσαγ. σ. 729, 1263, Α.Π. 594 σ. 1317.— Συμβάσεις μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν· λῆξις τῆς συμβάσεως ἀφ' ἑαυτῆς ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας, μὴ ἀπαιτουμένης καταγγελίας· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112, Π 337 σ. 729, Α.Π. 334 σ. 731, Α.Π. 343 σ. 734, Α.Π. 526 σ. 1264, πρβλ. Α.Π. 345 σ. 732.— ... οὕτως ἐπὶ ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑταιρία Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων· θέσπισις δι' Α.Ν. 2432|1940 ὁρίου

ήλικίας, Α.Π. 337 σ. 729, Α.Π. 343 σ. 734.— Κανονισμός εσωτερικής υπηρεσίας Οργανισμού Ύδρεύσεως και Ηλεκτροφωτισμού Λαρίσης· ανεφάρμοστον επί απολυομένων μετά συμπλήρωσιν ορίου ηλικίας προσωπικού Ν. 2112, Α.Π. 526 σ. 1264.— Οργανισμός υπηρεσιών Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς· διάταξις περί υποχρεωτικής αποχωρήσεως άμα τη συμπληρώσει ορίου ηλικίας έχει την έννοιαν ότι υποχρεούται ο Οργανισμός όπως προβή εις απόλυσιν των υπό ορίου ηλικίας καταληφθέντων υπαλλήλων, Α.Π. 315 σ. 732, Α.Π. 594 σ. 1317.— Η προστασία του Ν. 2112 επί των μονίμων μισθωτών, ΝΖ σ. 779.— Καταλύσις σχέσεως υπαλλήλου Εταιρίας Διαχειρίσεως Υπεγγύων Προσόδων μετ' αυτής διά παραιτήσεως μετά συμπλήρωσιν ορίου ηλικίας· έννοια Ν. 1834|1944 περί αυτοδικαίας επανόδου εις την υπηρεσίαν, Α.Π. 342 σ. 793.— Ορισμοί άρθρ. 47 τελ. δι' Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος οργανισμού Αγροτικής Τραπέζης περί λύσεως υπαλληλικής σχέσεως διά καταγγελίας· εφαρμογή Ν. 2112 επί μόνων των εκτάκτων υπαλλήλων, περί ων το άρθρον 59 του οργανισμού· ανεφάρμοστον Ν. 2112 επί τακτικώς διοριζομένων υπαλλήλων, δι' ους ειδικοί λόγοι απολύσεως· ανεφάρμοστον άρα και επί απολύσεων, κατόπιν πειθαρχικής αποφάσεως αρμοδίου Συμβουλίου, συνεπεία μη συμμορφώσεως υπαλλήλου εις διαταγήν περί μεταθέσεως, Α.Π. 51 σ. 237, Α.Π. 300 σ. 679, Α.Π. 388 σ. 789.— Εφαρμογή Ν. 2112 επί βιομηχανικών επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων Ν. 343|1945· εφαρμογή συμπληρωματικών διατάξεων κανονισμών, Π 1559 σ. 521.— Σύμβασις εργασίας προσθέτων αστυφυλάκων και εφαρμογή Ν. 2112· έννοια Ν. 1653|1951, Π 5121 σ. 36, Είσαγ. σ. 35, Π 5752 σ. 37, Π 284 σ. 247, Π 3755 σ. 1024, Π 4407 σ. 1024.— Φύσις σχέσεως οδηγών αυτοκινήτων ταξί προς ιδιοκτήτην και εφαρμογή νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας. Βλ. λ. *Αυτοκίνητα*.— Ανεφάρμοστον επί δικηγόρων, Π 5161 σ. 749.

Γ'. *Καταγγελία· χαρακτήρ· προθεσμία· ανάκλησις*. Έννοια τακτικής καταγγελίας· προσδιορισμός διά ταύτης χρόνου λύσεως της συμβάσεως· υποχρέωσις συνεχίσεως εργασίας μέχρι πέρατος νομίμου χρόνου προειδοποιήσεως· αυτόβουλος εγκατάλειψις πρό του πέρατος· στέρησις δικαιώματος 1|4 αποζημιώσεως Ν. 2112, Είσαγ. σ. 187.— Η καταγγελία προκειμένου περί ιδιωτικού υπαλλήλου έγγράφως· άλλως αποζημίωσις και ούχι άκυρότης, ΝΖ σ. 1335.— Άρνησις αποδοχής υπηρεσιών υπό εργοδότου κατά χρόνον προειδοποιήσεως· ισοδύναμος προς απόλυσιν, Είσαγ. σ. 187.— Ισχυρισμός περί τακτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας και δικαιώματος εντεύθεν υπαλλήλου εις λήψιν του 1|4 αποζημιώσεως Ν. 2112|1920 διά της γνωστοποιήσεως οργανισμού επιχειρήσεως μειούντος τα εκ του Ν. 2112 δικαιώματα, Π. 229 σ. 409.— Η καταγγελία ανατιθείσης δικαιοπραξία, ΝΖ σ. 59, Π 774 σ. 411, Π 802 σ. 737.— Ανυπόχρεον εργοδότου εις αναγραφήν εν τω έγγράφω καταγγελίας λόγου απολύσεως· αναγραφή ψευδών ισχυρισμών περί μη επιμελούς εκτελέσεως καθηκόντων μισθωτού κλπ.· ού και εκ τούτου μόνου κατάχρησις δικαιώματος, Π 774 σ. 411.— Υπολογισμός χρόνου καταγγελίας. Βλ. εν τη επομένη παραγράφω.— Η καταγγελία, αφ' ης συντελεσθή, δεν υπόκειται εις μονομερή ανάκλησιν, Π 6509 σ. 841.

Δ'. *Αποζημίωσις· υπολογισμός*. Παράλειψις προειδοποιήσεως· αποζημίωσις και ούχι άκυρότης καταγγελίας, Π 26 σ. 412.—Ού δικαίωμα αποζημιώσεως των μη συμπληρωσάντων δίμηνον, ΝΖ σ. 98.— Αποζημίωσις Ν. 2112 δι' απόλυσιν μισθωτών, ΝΖ σ. 1335.—Υπολογισμός αποζημιώσεως βάσει τακτικών αποδοχών χρόνου προ του οποίου έδει να γίνη η καταγγελία, Π 228 σ. 427, Αλγρ. σ. 832, Π 64 σ. 1214.— Υπολογισμός αποζημιώσεως βάσει αποδοχών τελευταίου προ της απολύσεως μηνός, μη αντιλεγόντος του εναγομένου, Π 64 σ. 1214.—Έννοια τακτικών αποδοχών μισθωτού δι' υπολογισμόν αποζημιώσεως Ν. 2112. Βλ. λ. *Αποδοχαί* (παράγρ. Α').—Συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν Ν. 2112 και αναλογίας προσθέτων παροχών δι' εορτάς (δώρων), ΝΖ σ. 99, Α.Π. 3 σ. 236, Π 4 σ. 307, Γν.Σ. σ. 552. Contra: Π 10456 σ. 72, Π 113 σ. 259, Π 228 σ. 427, Α.Π. 192 σ. 471, Π 633 σ. 1147, Π 9717 σ. 1248.— Ού συνυπολογισμός προσθέτων αμοιβών διά Κυριακάς, νυκτερινήν εργασίαν ή υπερωρίας, ΝΖ σ. 98, Π 10456 σ. 72.— Ού συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν Ν. 2112 αποζημιώσεως δι' εκτός έδρας υπηρεσίαν, Π 9717 σ. 1246.— Υπολογισμός μόνον υπαλληλικής υπηρεσίας δι' εφαρμογήν Ν. 2112|1920· όχι και προϋπηρεσίας ως εργάτου, Π 10566 σ. 186, Π 157 σ. 1153.— Λύσις συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού υπαλλήλου κατά Ν. 2112|1920· κατάρτισις νέας συμβάσεως διά της επαναπροσλήψεως, έστω και υπό τους αυτούς όρους· υπολογισμός χρόνου υπηρεσίας δι' αποζημίωσιν Ν. 2112|1920 από επαναπροσλήψεως μέχρις απολύσεως, Α.Π. 192 σ. 471.— Θεώρησις του εκτός υπηρεσίας χρόνου των αποκαθισταμένων διά της 24|1945 Συντακτικής Πράξεως υπαλλήλων ως χρόνου ενεργού υπηρεσίας δεν άφορά ιδιωτικούς υπαλλήλους και αποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Α.Π. 192 σ. 471.—Συμψηφισμός ληφθείσης αποζημιώσεως Ν. 2112 προς μισθούς εν ακυρώσει απολύσεως και άρθρ. 664 Α.Κ., Π 1001 σ. 77, Π 302 σ. 737.— Ασυμψήφιστον προς αποζημίωσιν Ν. 2112 ανεκκαθαρίστου απαιτήσεως εργοδότου, Π 10487 σ. 1303.— Είσπραξις αποζημιώσεως Ν. 2112 και επίδρασις επί δικαιώματος προσβολής απολύσεως ως άκυρου, Α.Π. 501 σ. 88, Π 124 σ. 303, Σ.Ε. 132 σ. 546.— Δικαίωμα αποζημιώσεως ημερών αδείας· απαράδεκτον αίτημα κατά την συζήτησιν περί καταβολής αποζημιώσεως Ν. 2112, μη περιεχόμενον εν τη αγωγή, Π 1948 σ. 683.— Σχέσις αποζημιώσεως ημερών αδείας προς αποζημίωσιν Ν. 2112, Νμλγ. σ. 898.— Αξίωσις ιατρού παρασχόντος υπηρεσίας εις

Ὑποκατάστημα Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 δι' ἀπόλυσιν ἀπευθύνοντος ἀγωγὴν κατὰ τοῦ 'Υποκαταστήματος' παθητικῶς ἀνομιμοποίητον, Π 11 σ. 703.— Ἵδρυσις ὑποχρεώσεως ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν μισθωτοῦ κατὰ Ν. 2112|1920 ἐκ μόνου τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου τῆς ἐργασίας του· ἀντιθέσεις καλῇ πίστει τῆς ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπικλήσεως ἀκυρότητος συμβάσεως ἐργασίας διὰ παραβάσιν Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης πρὸς ἀποφυγὴν ὑποχρεώσεων Ν. 2112, Π 31 σ. 1083.— Τακτικὴ καταγγελία· δικαίωμα μόνον 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως, Π 220 σ. 409, ΝΖ σ. 1335.— Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 7|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 113 σ. 259.

Ε'. Περιπτώσεις ἀζημίου καταγγελίας (ἄρθρ. 5 Ν. 2112 καὶ 3 Ν. 4558|1930)· ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας· ἀνωτέρα βία· μήνυσις ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει. Πότε μόνον κατὰ Ν. 2112 ἄζημιος διὰ τὸν ἐργοδότην καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· οὗ καὶ ἡ ἀμελὴς ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας, Π 4655 σ. 1147. —Ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν Ν. 2112|1920· ἄζημιος καταγγελία κατὰ Ν. 2112 μόνον ἐν ὑποβολῇ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, ΝΖ σ. 154. — Ἐφαρμογὴ Ν. 2112 καὶ εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος μισθωτοῦ δι' ἐργασίαν, Π 113 σ. 259.— Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπροειδοποιήτως διὰ σπουδαῖον λόγον κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἐφαρμογὴ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, παραλλήλως πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 2112|1920· κρίσις δικαστοῦ περὶ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου· μεταβολὴ περιουσιακῶν σχέσεων ἐργοδότου, Π 64 σ. 1241, Π 1096 σ. 22, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 22, 1243.— Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· σχέσις ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 πρὸς εἰδικὴν προστασίαν Α.Ν. 1803|1951, Π 4678 σ. 966.

Ἀποχὴ μισθωτοῦ: Ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 5 Ν. 2112 καὶ 3 Ν. 4558 περὶ χρονικῶν ὁρίων ἀσθενείας μισθωτοῦ, Π 1048 σ. 34, Εἰσαγ. σ. 33, Π 1295 σ. 136, Α.Π. 130 σ. 617, Παρατ. σ. 618, Π 2373 σ. 791, Π 4667 σ. 837, Π 4528 σ. 843, Π 5516 σ. 841, ΝΖ 935 σ. 937, Α.Π. 452 σ. 951, ΝΖ σ. 1102.— Θεώρησις ὡς λύσεως συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 τῆς ἀδικαιολογήτου ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, Π 1048 σ. 34, Εἰσαγ. σ. 33.— Ἀποχὴ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεκμηριοῖ κατ' ἄρθρ. 5 § 8 Ν. 2112 αἰωνίαν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 1295 σ. 136, Π 4528 σ. 843, Π 5516 σ. 841.— Ἔννοια ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920· θεώρησις ὡς λυθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἐκ πάσης ἄλλης ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, πλὴν ἀσθενείας καὶ λοχείας, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας· ἰσχὺς καὶ μετὰ τὸν Ν. 118|1945, Α.Π. 452 σ. 951, Π 11154 σ. 1237.— Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκεν ἀσθενείας· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἄρθρου 5 § 3 Ν. 2112|1920, Π 4528 σ. 843, πρβλ. Π 5516 σ. 844.— Ἀναγκαία ἀποχὴ συνεχὴς καὶ ὄχι διαλείπουσα, διάρκεια δὲ μόνης τῆς τελευταίας ἀποχῆς ἐπὶ χρόνον ὑπὲρ τὰ ὅρια ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930, Π 1295 σ. 136.— Βραχεῖα ἀπουσία δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας διὰ αἰωνηρᾶς καταγγελίας, Π 1048 σ. 34.— Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐπὶ ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα δὲν ἑρμηνεύεται ὡς καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, οὔτε δικαιολογεῖ τὴν κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, Π. 5361 σ. 1131.— Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀδυναμία μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ἐργασίας· δικαίωμα μισθοῦ· ἀσθένεια καὶ ἔννοια Ν. 2112|1920, Α.Π. 130 σ. 617, Παρατ. σ. 618.— Δικαίωμα ἀποχῆς γυναικὸς πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν κατὰ Ν. 2274|1920 καὶ Β.Δ. 14.8.1918 «περὶ ἐκτελέσεως κ.λ.π. Ν. ΔΚΘ'»· λύσις συμβάσεως ἐργασίας δι' ὑπερβάσεως νομίμων χρονικῶν ὁρίων, Π 2373 σ. 791.— Ἀποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, ΝΖ σ. 935.— Ἀπροσδιόριστον ὑπὸ τοῦ νόμου χρονικῶν ὁρίων διαρκείας ἀπεργίας· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, Π 4667 σ. 837.— Ἂν ὁ ἀσθενήσας μισθωτὸς ἔχῃ δικαίωμα καὶ μετὰ πόσον χρόνον ἀπουσίας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν, ΝΖ σ. 937.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου· πότε ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος, Π 6050 σ. 1184. – Φυλάκισις μισθωτοῦ ἐπὶ παραβάσει Γ' Ψηφίσματος· ἀθώωσις ὑστέρα καὶ ἐμφάνισις εἰς τὸν ἐργοδότην πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας· θεώρησις ὡς λυθείσης συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112· σκοπὸς Ν. 1504|1950, Π 1559 σ. 321.— Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος. Βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις.***

Ἀνωτέρα βία. Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας· ἀπαλλαγὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112· ὑποχρέωσις ὅμως τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 85 σ. 319.—Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ὑπὸ ἐργοδότου λόγῳ ἐξώσεως ἐκ τοῦ καταστήματος· οὐκ ἀνωτέρα βία· ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 πρὸς ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας, Π 5772 σ. 1196.

Μήνυσις ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει. Ἀπρόθεσμος καὶ ἀζήμιος λύσις συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112 καὶ Β.Δ. 6 Ἰουλίου 1920 εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, Εἰσαγ. σ. 21,

Π 1096 σ. 22, Π 1559 σ. 321, ΝΖ σ. 438, Π 747 σ. 599, Α.Π. 346 σ. 725, Π 4757 σ. 1008, Π 5360 σ. 1115, Π 10487 σ. 1303.— Έννοια τοῦ ὅρου μήνυσις, Π 1096 σ. 22, Π 10487 σ. 1303. — Ὑποβολὴ μηνύσεως ὑπὸ τρίτου παθόντος κατὰ τοῦ μισθωτοῦ διὰ πταῖσμα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 5 Ν. 2112· ἐφαρμογὴ ἐπὶ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου Δημοσίου, μηνυθέντος ὑπὸ τρίτου, Π 10487 σ. 1303. Contra: Εἰσαγ. σ. 1302.— Ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως μέχρι τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως, Α.Π. 346 σ. 725, Π 747 σ. 599, Π 4678 σ. 966.— Ἀνατότης ὑποβολῆς μηνύσεως καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐγγὺς ὅμως πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, Π 1096 σ. 22, Εἰσαγ. σ. 22.— Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως νόμου 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς ἀπὸ κατηγορίας διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, Π 1559 σ. 321, ΝΖ σ. 438. — Ἀξιόποινος πρᾶξις μισθωτοῦ καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112|1920· ἔννοια ἄρθρ. 5 § 1· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐν ἐλλείψει ὑπαιτιότητος, ΝΖ σ. 438.— Μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ· ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ποινικοῦ δικαστηρίου· δεδικασμένον διὰ τὸ πολιτικόν, Νμλγ. σ. 812. — Ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις Α.Ν. 1803|1951 «περὶ ἐλευθέρας καὶ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως συνδικαλιστικῶν στελεχῶν»· μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920· ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 πρὸ ἐγκύρου κατ' Α.Ν. 1803|1951 ἀπολύσεως, Π 4678 σ. 966.— Ἀπόλυσις μετ' ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας· ἀγωγὴ ἀπολυθέντος διὰ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀπολύσεως· ἀφετηρία τριμήνου προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἀπὸ ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἐκδόσεως ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος, Π 5360 σ. 1146.— Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 μετ' ὑποβολὴν μηνύσεως· ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκ τοῦ Νόμου περὶ στρατευομένων μισθωτῶν ὑποχρεώσεων· ἔρευνα ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἀγωγὴ ἐγείρεται πρὸ τοῦ πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης, Π 4757 σ. 1008 — Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 5 § 1 μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὁρίστου χρόνου, Π 1410 σ. 477.

ΣΤ'. Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως. Βάναυσος συμπεριφορὰ ἐργοδότου πρὸς μισθωτὸν καὶ συνέπειαι ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας· βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων, Π 6 σ. 701.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920 περὶ βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, Π 6 σ. 701.—Μετάθεσις ὑπαλλήλου· πότε θεωρεῖται ὡς μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων, Νμλγ. σ. 809.—Ἐξακολούθησις διαθεσιμότητος κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ μετὰ τὸ τρίμηνον· ἄνευ διαμαρτυρίας μισθωτοῦ· οὐ δικαίωμα τούτου νὰ θεωρήσῃ μονομερῶς ὡς μεταβληθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920, Π 7879 σ. 840, πρβλ. Π 6509 σ. 841.— Προϋποθέσεις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄμεσος ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, Π 42 σ. 846. — Ἀντίθετος πρὸς συναλλακτικὰ ἤθη καὶ ἀρχὰς καλῆς πίστεως ἡ βάναυσος καὶ ταπεινωτικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς μισθωτόν· παροχὴ εἰς μισθωτὸν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, Π 4648 σ. 956.— Ἔννοια βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 7 Ν. 2112|1920· τοιαύτη καὶ ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν μισθωτοῦ πρὸς ἐξαναγκασμὸν εἰς παραίτησιν, Π 42 σ.1080. — Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας παλαιῶν πολεμιστῶν, Π 4 σ. 307, Σ.Ε. 2166 σ. 546.

Ζ'. Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου. Ἔννοια ἄρθρ. 6 § 1 Ν. 2112 περὶ μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου, Π 85 σ. 866, Νμλγ. σ. 1153, Α.Π. 235 σ. 574.—Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἄρθρου 6 Ν. 2112 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Εἰσαγ. σ. 16, Π 2380 σ. 18, ΝΖ σ. 401.— Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον ὑπηρεσίας Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ Κ.Υ.Δ.Ε.Π. δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112· σχέσις τούτων, Α.Π. 235 σ. 474.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 6 § 1 Ν. 2112|1920 ὁσάκις πρόκειται περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως εἰς ἣν ἐξακολουθεῖ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ὑπάλληλος καὶ ἥτις ὑπέστη μεταβολὴν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου καθ' οἱονδήποτε τρόπον, Α.Π. 235 σ. 574. — Ὑποκατάστασις Λιμενικοῦ Ταμείου Χίου εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Δημοσίου κατὰ Ν. 1441|1950 καὶ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ προσληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ, Α.Π. 295 σ. 625.— Σκοπὸς ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920· ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπροσώπως, Α.Π. 295 σ. 625.— Κοινὰ Ταμεῖα Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων· συγχώνευσις δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως βάσει νόμου· διαδοχὴ τύχη ὑπαλλήλων συγχωνευθέντος Ταμείου· ὑποχρέωσις διαδόχου ἐργοδότου πρὸς διατήρησιν τούτου μέχρις ἐγκύρου καταγγελίας, Π 177 σ. 702, Π 85 σ. 866.— Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου· ἔννοια ἄρθρου 6· τίνα δικαιώματα μεταβιβάζονται, Νμλγ. σ. 811.

Η'. Καταγγελία ὑπὸ μισθωτοῦ. Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ δηλώσεως μισθωτοῦ ὅτι ἀποχωρεῖ οἰκειοθελῶς, Π 9431 σ. 1186.

Θ'. Πιστοποιητικὸν ὑπηρεσίας. Διατάξεις ἄρθρ. 2 Ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 678 Α.Κ.· σκοπὸς ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας· ἀναγκαία ὄχλησις ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ λήξεως συμβάσεως· μὴ νόμιμος ἀξίωσις πρὸς ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ μετὰ ἐν-

δεκαετίαν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 2875 σ. 859.

Γ'. *Ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν (ἄρθρ. 8 Ν. 2112, 11 Α. Ν. 547/1937).* Ἀκυρότης κατ' ἄρθρον 8 Ν. 2112/1920, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπ' ἄρθρου 11 Α.Ν. 547/1937, οἱασδήποτε συμβάσεως, πλὴν ἂν περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξαφάνισιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112/1920 ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου· ἔννοια, Α.Π. 3 σ. 256, Π 1101 σ. 258, Π 113 σ. 259, Π 329 σ. 409, Π 9431 σ. 1186.— Ἐξαιρετικῶς οὐχὶ ἄκυρος ἡ μᾶλλον εὐνοϊκὴ ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112/1920 προνοουμένας διὰ τὸν ὑπάλληλον περιπτώσεις ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, Α.Π. 3 σ. 256.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112/1920 ἐπὶ ἀμοιβαίᾳ τῶν μερῶν συναινέσει λύσεως συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ εἶναι ἡ περὶ λύσεως συμφωνία ἔγκυρος, Α.Π. 3 σ. 256.— Συμβάσεις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτοῦ· πρόνοια διὰ κανονισμοῦ δυσμενεστέρα τῆς τοῦ Ν. 2112/1920 καὶ συνέπειαι, Π 1101 σ. 258, Π 113 σ. 259, Παρατ. σ. 263.— Καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας διὰ μεταγενεστέρου ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ἐργοδότου, μὴ κυρωθέντος διὰ νόμου· ἄκυρος οἱαδήποτε συμβασις προσχωρήσεως ὑπαλλήλων εἰς τοῦτον, ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνεται πρόνοια ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 1101 σ. 258, Παρατ. σ. 263, πρβλ. Π 113 σ. 259.— Ἀκυρότης συμβάσεων ἀντικειμένων εἰς Ν. 2112· ὀργανισμὸς ἐπιχειρήσεως μειῶν τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112/1920 δικαιώματα· ἀκυρότης συμφωνίας προσχωρήσεως, Π 329 σ. 409.— Ἰσχυρισμὸς περὶ τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαιώματος ἐντεῦθεν ὑπαλλήλου εἰς λῆψιν τοῦ 1/3 ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920 διὰ τῆς γνωστοποιήσεως ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως μειοῦντος τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112 δικαιώματα, Π 329 σ. 409.— Ἔννοια ἄρθρου 8 Ν. 2112/1920, ὡς ἡρμηνεύθη δι ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547/1937 περὶ ἀκυρότητος συμβάσεων ἀντικειμένων πρὸς τὸν Ν 2112· περίπτωσις τροποποιήσεως ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως κατὰ δίοδον ἐργασιακῆς σχέσεως διὰ θεσπίσεως ὁρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως μισθωτοῦ· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ δηλώσεως μισθωτοῦ ὅτι ἀποχωρεῖ οἰκειοθελῶς, Π 9431 σ. 1186.

ΙΑ'. *Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν· Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920· ἔκτασις ἐφαρμογῆς.* Ἀδικίαι τοῦ νόμου (Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920· ἀνάγκη βελτιώσεως τῆς προστασίας τῶν ἐργατῶν), Ἀπόρ. σ. 168.— Ἡ καταγγελία προκειμένου περὶ ἐργάτου, τεχνίτου, ὑπηρέτου ἐγγράφως ἢ καὶ προφορικῶς, ΝΖ σ. 1335.— Ἔννοια βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων· σκέψεις τινὲς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν των, ΝΖ σ. 212.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (παράθεσις νομοθ. κειμένων μετὰ σημειώσεων), σ. 216.— Σύμβασις ἐργασίας σερβιτόρου ἑστιατορίου· ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως, Π 866 σ. 858, Contra: Περιορισμὸς ἐφαρμογῆς Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἀποκλειστικῶς μόνον εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 Ν 2112/1920 ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς δὲν ὑπάγονται τὰ ἑστιατόρια· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐπὶ σερβιτόρου ἑστιατορίου· ὑπολογισμὸς δικαιουμένων ἀποδοχῶν, Π 5988 σ. 1185.— Θεώρησις τοῦ κατόχου τέχνης τινὸς ἄνευ σχετικῶν θεωρητικῶν γνώσεων ὡς τεχνίτου· τοιοῦτος καὶ ὁ μάγειρος ἑστιατορίου· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112/1920· ἀνεφάρμοστον καὶ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112/1920, ἐφ' ὅσον τὰ ἑστιατόρια δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112/1920, Π 13478 σ. 318.— Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βάσει τίνων ἀποδοχῶν, Π 228 σ. 427.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 7 Ν. 2112/1920 περὶ βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, Π 6 σ. 701.— Ὀφειλόμεναι εἰς ἀπολυομένους ἐργάτας, τεχνίτας κ.λ.π. κατὰ τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. ἀποζημιώσεις, Π 2373 σ. 791.— Ἐπὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, ΝΖ σ. 1040.— Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια ἄρθρ. 3 Ν. 4558/1930· σιωπηρὰ δήλωσις λύσεως συμβάσεως ἐργασίας· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, Π 1295 σ. 136.— Ἀνεφαρμοστον Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν Δημοσίου· οὐ καὶ ὑποχρεώσεις καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945· ὑποχρέωσις τηρήσεως προθεσμίας ἄρθρ. 669 Α.Κ., Εἰσαγ. σ. 1302.

ΙΒ'. *Μέρισμα διὰ κανονισμῶν ἐργοδότου.* Ἡ προστασία τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ τῶν μονίμων μισθωτῶν· αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 τοῦ Ν. 2112/1920 καὶ 6 τοῦ Ν. 4558/1930, ΝΖ σ. 780.— Ἀκυρότης συμβάσεων ἀντικειμένων πρὸς τὸν Ν. 2112· ἔννοια ἀνεφαρμόστου Ν. 2112 ἐπὶ ὑπάρξεως Κανονισμοῦ ἐργοδότου, Π 113 σ. 259, Παρατ. σ. 263.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 ἐπὶ μονίμων ὑπαλλήλων Ἀγρ. Τραπέζης· ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ προσωρινῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, Α.Π. 383 σ. 789.

ΙΓ'. *Κατάχρησις δικαιώματος ἐν τῇ καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας.* Βλ. λ. *Κατάχρησις δικαιώματος.*

ΙΔ'. *Ἔλεγχος ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν (Ν. 2322/1952).* Κοινωνικὴ ἀνάγκη· τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν), Σημ. σ. 1000.— Ἔλεγχος ἀπολύσεων μισθωτῶν· εἰσηγητικὴ ἔκθεσις Νόμου· πρακτικὰ συνεδριάσεως Βουλῆς, σ. 1013.— Σχόλια ἐπὶ ἑνὸς νέου νομοθετήματος, ΝΖ σ. 1063.— Σχόλια ἐπὶ τοῦ νομοθετήματος περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ΝΖ σ. 1119. — Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Ν. 2112, ΝΖ σ. 1180.

ΙΕ'. *Εἰδικὰ θέματα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.* Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· προστασία Α.Ν. 1803/1951· ἀποζημίωσις κλπ., Π 1004 σ. 77, Π 5931 σ. 76, Π 4678 σ. 966, Π 5447 σ. 1129, Ἐπιτρ. ν. 1803 1, σ. 1241. Βλ. λ. *Συνδικαλιστικὰ στελέχη.* — Καταγγελία συμβά-

σεως ἐργασίας ναυτικῶν καὶ συνέπειαι· ἀποζημίωσις· περιεχόμενον κλπ., Π 3348 σ. 149, Γν. Σ. σ. 548, Π 622 σ. 1033, Π 575 σ. 1207, Παρατ. σ. 1207.— Σύμβασις ἐργασίας προσθέτων ἀστυφυλάκων· ἀπόλυσις· ἀποζημίωσις Ν. 2112 καὶ Ν. 1655|1951, Π 5421 σ. 36, Εἰσαγ. σ. 35, Π. 5752 σ. 87, Π 284 σ. 247, Π 3755 σ. 1024, Π 4407 σ. 1024.—Ἀπόλυσις ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ δικαιουμένη ἀποζημίωσις, Γν. Σ. σ. 388. — Ἀπόλυσις ἐκτάκτου καὶ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ Δημασίου· ἀποζημίωσις βάσει πράξεων Ὑπουργ. Συμβουλίου 956 καὶ 976 ἔτους 1947· ἔκτασις ἐφαρμογῆς τούτων, Α.Π. 76 σ. 294, Π 9717 σ. 1261, Π 10187 σ. 1303, πρβλ. Γν. Σ. σ. 328, Εἰσαγ. σ. 1245.—Ἀν. εἰς τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν Ὑπηρεσίας Συμπληρώσεως καὶ Συντηρήσεως Ὑδραυλικῶν Ἔργων Μακεδονίας θὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον ὁ Α.Ν. 913|1949 (πράξεις Ὑπουργ. Συμβ. 956 καὶ 976) ἢ παραλλήλως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ Ν.Δ. 741|1941, Γν.Σ. σ. 328.— Συμπλήρωσις κενῶν θέσεων δι' ἀπολυομένων ἐκ τάξεων στρατοῦ κατ' ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836|1951· διάρκεια ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως καὶ τούτων ἐπὶ τριετίαν καὶ διαδικασία καὶ λόγοι ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου τριετίας, κατ' ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836|1951, Α.Π. 573 σ. 1260, Π 2406 σ. 1261.—Ὡς πρὸς τὴν προστασίαν τῶν ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ βλ. λ. **Στράτευσις** (παράγρ. Θ΄). — Σύμβασις ἐργασίας φύλακος Ἀγροτικῆς Τραπέζης· καταγγελία αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος· λύσις συμβάσεως μετὰ παρέλευσιν προθεσμίας προειδοποιήσεως· δικαίωμα μισθοῦ, Π 5473 σ. 1193.— Ἀπόλυσις προσωπικοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ἑταιρίας Τροχιοδρόμων· ἔννοια γενικοῦ Κανονισμοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἰσχύοντος καὶ ἐπὶ ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, Α.Π. 301 σ. 921.

Κατάργησις θέσεως. Ἀπόλυσις λόγῳ μετατροπῆς Δημοτικοῦ Ἀγαθοεργοῦ Ἱδρύματος εἰς Δημόσιον Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα· θεώρησις ὡς ἀπολύσεως λόγῳ καταργήσεως θέσεως, Σ.Ε. 571 σ. 1332.

Καταστήματα. Ὁ μισθὸς ταμίου καταστημάτων, Ναλγ. σ. 811.— Βιομηχανοὶ νόμιμοι μισθοὶ προσωπικοῦ γραφείων καταστημάτων, ΝΖ σ. 215.— Κλείσιμον δι' ἑορτασμὸν 1ης Μαΐου καὶ δικαίωμα μισθοῦ, Σ.Ε. 195 σ. 465. — Κλείσιμον καταστημάτων καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν, σ. 881. Βλ. τὰ κατ' ἰδίαν θέματα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Καταστρατήγησις. Ἐν καθορισμῷ ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου, Π 228 σ. 427.—Ἐν καθορισμῷ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, Π 4655 σ. 1147.— Ἐν διαλύσει ἐπιχειρήσεως ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, Π 830 σ. 482.

Κατάχρησις δικαιώματος. *Α΄. Γενικά· δικονομικὸς χειρισμός.* Διάταξις ἄρθρ. 281 Α.Κ. δημοσίας τάξεως, Π 2999 σ. 739.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος ἐφ' ἁπάντων τῶν δικαιωμάτων εἴτε ἐκ συμβάσεως, εἴτε ἐκ τοῦ νόμου, Π 10456 σ. 72.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος καὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 10456 σ. 72, ΝΖ σ. 97, Α.Π. 43 σ. 315, Α.Π. 49 σ. 525, Π 302 σ. 737, Π 12209 σ. 1010, Π 5462 σ. 1190.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος ὅταν διάδικος, ἀποκρούων τὴν ἐπιχειρουμένην κατ' αὐτοῦ ἄσκησιν δικαιώματος πρὸς παροχήν, ἀντιτάσσει ὅτι τὸ κατ' αὐτοῦ δικαίωμα κατέστη ἐκ διατάξεως νόμου ἀνύπαρκτον, Α.Π. 481 σ. 81.—Ἡ διάπλασις τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ΝΖ σ. 174.— Πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ κατάχρησις δικαιώματος κατ' ἄρθρον 281 Α.Κ., Α.Π. 559 σ. 178, Α.Π. 49 σ. 525, Π 5117 σ. 1195, Νμλγ. σ. 813.—Καλὴ πίστις, χρηστὰ ἤθη, σκοπὸς δικαιώματος· ἔννοιαι νομικαί· ἔλεγχος Ἀρείου Πάγου, Εἰσαγ. σ. 314.— Φύσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἐξήγησις ἐργοδότου περὶ αἰτίων καταγγελίας καὶ προβολὴ αὐτῆς διὰ κατάχρησιν δικαιώματος, Π 774 σ. 411.— Ἔκθεσις ἐν τῇ ἀγωγῇ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ πραγματικῶν γεγονότων, συνιστώντων τὴν κατ' ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος κατάχρησιν δικαιώματος· ἀποσαφήνισις ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου διὰ τῶν πρακτάσεων· νόμιμος ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ διασαφήσεως ἰσχυρισμοῦ προβληθέντος καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ δρῶντος τὴν δημοσίαν τάξιν, Α.Π. 43 σ. 315.— Εἰσαγωγὴ ἀγωγῆς διὰ πληρωμὴν μισθοῦ ἐξ ἄκυρου κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Α.Π. 49 σ. 525.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου περὶ στρατευομένων μισθωτῶν ὑποχρεώσεων· ἔρευνα ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἀγωγὴ ἐγείρεται πρὸ τοῦ πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης, Π 4757 σ. 1008.— Ἀγωγὴ ἀπολυθέντος διὰ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀπολύσεως μὴ ὑποβολὴν μηνύσεως· ἀναγκαία ἡ ἐπίδοσις αὐτῆς ἐντὸς τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946· ἔναρξις προθεσμίας ἀπὸ ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἐκδόσεως ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος, Π 5360 σ. 1145.

Β΄. Περιπτώσεις. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ λόγους σχετιζομένους πρὸς συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν του· κατάχρησις δικαιώματος, Π 10456 σ. 72, Εἰσαγ. σ. 71, Π 2999 σ. 739.— Ἀνάπτυξις ὑπὸ μισθωτοῦ συνδικαλιστικῆς δράσεως· ἀναγκαία ἡ ἐξειδίκευσις αὐτῆς, ἵνα ἀναλόγως κριθῇ ἂν ἡ δι' αὐτὴν ἀπόλυσις συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἐργοδότου, Π 10032 σ. 1272.— Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, Εἰσαγ. σ. 178, Α.Π. 559 σ. 178, Π 3330 σ. 367, Α.Π. 436 σ. 1185, Π 5472 σ. 1192.— Μόνη ἡ προσληψις ἀντικαταστάτου ἀπολυθέντος δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 163 σ. 189.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγκύου ἐργαζομένης γυναικὸς διὰ μόνον λόγον μειώσεως ἀποδοτικότητος αὐτῆς· κατάχρησις δικαιώματος· νο-

μοθετική προστασία μητρότητος, Π 6307 σ. 192.— Καταγγελία συμβάσεως εργασίας έκ λόγου εκδικήσεως· κατάχρησις δικαιώματος, Α.Π. 72 σ. 292, Π 2186 σ. 406, Π 302 σ. 737, Π 12209 σ. 1010.— Καταγγελία συμβάσεως εργασίας έκ λόγου εκδικήσεως, διότι ο μισθωτός παρεπονέθη εις την Επιθεώρησιν Εργασίας διά μη ικανοποίησιν νομίμου δικαιώματός του πρός άρθρ. 281 Ασικού Κώδικος, Α.Π. 72 σ. 292.— Απόλυσις έκ λόγων εκδικήσεως κατά εργαζομένης, προηγουμένη απόλυσις της οποίας ηκυρώθη υπό του δικαστηρίου ως καταχρηστικώς ασκηθείσα· έρευνα υπό του δικαστηρίου της πλησιεστέρας προφανούς και νομίμου αιτίας απολύσεως, Π 2186 σ. 406.— Καταχρηστική καταγγελία συμβάσεως εργασίας λόγω της αξιώσεως μισθωτού πρός ικανοποίησιν νομίμων δικαιωμάτων του, Π 5462 σ. 1190.— Απόλυσις λόγω περιορισμού εργασίας· ού κατάχρησις δικαιώματος, Π 2186 σ. 406.— Αναγραφή ψευδών ισχυρισμών περί μη επιμελούς εκτελέσεως καθηκόντων μισθωτού κ.λ.π. δεν αποτελεί, αύτη καθ' εαυτήν, κατάχρησιν δικαιώματος, Π 774 σ. 411.— Νόμιμος άσκησις δικαιώματος μισθωτού πηγάζουσα έκ της υ.ά. 67890/1951 περί δώρου εορτών δεν συνιστά κατάχρησιν δικαιώματος, έστω και αν λόγω δυσμενών οικονομικών συνθηκών κλονίζεται οικονομικώς η επιχείρησις του εργοδότου, Π 10 σ. 425.— Καταχρηστική άσκησις δικαιώματος αντιρρήσεων κατά εκτελέσεως δι' ασήμαντον ποσόν, Π 6486 σ. 544, ΝΖ σ. 544.— Αναγνώρισις απεργίας ως δικαιώματος· έρευνα από άποψεως καταχρηστικής άσκησεως· απροσδιόριστον υπό του Νόμου χρονικών ορίων διαρκείας απεργίας· ανεφάρμοστον άρθρου 5 Ν. 2112/1920, Π 4667 σ. 887.— Καταχρηστική άσκησις δικαιώματος επιβολής πειθαρχικών ποινών, εν αις και η άργία· δικαίου ανδρός κρίσις, Π 3935 σ. 903.—Ισχυρισμός περί καταχρηστικής ασκήσεως δικαιώματος Ταμείου Συνταξεων Αυτοκινητιστών πρός επανεξέτασιν συντάξεων· διακοπή συντάξεως μετ' άρνησιν συνταξιούχου να εμφανισθή εις την Υγειονομικήν Επιτροπήν προς επανεξέτασιν· πότε καταλύεται το δικαίωμα πρός λήψιν συντάξεως προσώπου, ούτινος αποκατέστη η υγεία, Α.Π. 396 σ. 971.— Καταγγελία συμβάσεως εργασίας εις περίπτωσιν ασθενείας εργαζομένου· αύτη και μόνη δεν συνιστά κατάχρησιν δικαιώματος, αν μη συνοδεύηται από περιστάσεις προσδιδούσας εμφανή υπέρβασιν των ορίων άρθρου 281 Α.Κ., Π 6050 σ. 1181.

Γ'. **Συνέπειαι· άκυρότης.** Αι συνέπειαι της καταχρηστικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, ΝΖ σ. 59.— Απόλυσις κατά κατάχρησιν δικαιώματος· άκυρότης, Π 6307 σ. 193, Α.Π. 72 σ. 292, Α.Π. 43 σ. 315, Α.Π. 49 σ. 525, Π 302 σ. 737, Π 2999 σ. 789, Π 12209 σ. 1010.— Συνέπεια παραβάσεως η άκυρότης της καταγγελίας, εάν ο δικαιούχος δεν αρκεσθή εις την υπό του άρθρου 914 Α.Κ. παρεχομένην αποζημίωσιν, Α.Π. 49 σ. 525.— ...και η υποχρέωσις του εργοδότου εις καταβολήν μισθού, ως εκ της υπερημερίας του, Π 2999 σ. 789.

Κατάχρησις εξουσίας. Έννοια Α.Ν. 1538/1950 «περί ρυθμίσεως αποδοχών υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· καθορισμός μισθού δικηγόρου αναλόγως δικαστηρίου εις ο υπηρετεί· ού κακή χρήσις διακριτικής εξουσίας, Σ.Ε. 393 σ. 651.

Κατοικία. Δωσιδικία κατοικίας εναγομένου ή τόπου παροχής υπηρεσιών μισθωτού· εισαγωγή διαφοράς εις αναρμόδιον Πρωτοδικήν και παραπομπή εις τον κατά τόπον αρμόδιον, Π 3602 σ. 148.— Σύμβασις περί καταβολής μισθού εις είδος· αντιπαροχή κατοικίας ως ανταλλάγματος παροχής υπηρεσιών, Α.Π. 128 σ. 351, Α.Π. 581 σ. 1298.— Έννοια όρου επαγγελματική κατοικία του μισθωτού, Νμλγ. σ. 811.—Κατοικία και παροχαί Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 1212.

Καφενεία. Καφενεία· καφεγαλακτοπωλεία· καφεζαχαροπλαστεία· ασφαλιστικαί εισφοραί πρός το Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 46.— Διάταξις διαιτητικής αποφάσεως περί προσθέτου αμοιβής εξ 75 ο/ο αποδοχών σερβιτόρων καφενείων· έννοια υ. ά. 8900/1946 και 58399/6185/1951· καθορισμός δι' αγορανομικής διατάξεως φιλοδωρήματος προσωπικού εστιατορίων κ.λ.π. και ρύθμισις αύτου και υπό Επιτροπής Διαιτησίας, Σ.Ε. 1377 σ. 890.— Βιβλιάρια υγείας υπαλλήλων καφενείων· ακυρότης άλλως συμβάσεως εργασίας· μη θεραπεία ακυρότητος εκ μεταγενεστέρως της απολύσεως εφοδιασμού μισθωτού διά βιβλιαρίου· ανεφάρμοστον εργατικών Νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, Π 5500 σ. 1194, Π 11233 σ. 1304. Βλ. και λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. ΙΑ').

Κέντρα διασκεδάσεως. Ασφαλιστικαί εισφοραί προς το Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 46.

Κεραμοποιοί. Ασφάλισις προσωπικού Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών κ.λ.π., Έγγρ. σ. 383.— Εργασία κεραμοποιών εν υπαίθρω· συνήθεια να μη παρέχηται εργασία, ούτε να καταβάλληται ημερομίσθιον καθ' ημέρας, καθ' ας λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών δεν είναι δυνατή η εργασία· καλή πίστις ως οδηγός διά καθορισμόν ακριβούς περιεχομένου συμβάσεως, Π 1735 σ. 754, Παρατ. σ. 755, Νμλγ. σ. 1151.

Κεφάλαια αποζημιώσεως. Ασφάλισις κατ' ώνεργίας υπό των Κ.Α.Φ. Λιμένων και Ξηράς ως ασφαλιστικών οργανισμών κατ' άρθρον 5 § 1 Α.Ν. 1846/1951· εξαίρεσις από ασφαλίσεως εις Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 825.

Κηδεία. Καταβολή εξόδων κηδείας ησφαλισμένου, Έγκ. σ. 157, 385.— Χορήγησις εξόδων κηδείας εν περιπτώσει θανάτου στρατιωτικών ή πολιτικών συνταξιούχων του Δημοσίου, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1039.

Κινηματογράφοι. Ασφαλιστικαί εισφοραί πρός το Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 46.— Παροχή εργασίας κατά Κυριακάς και νύκτας υπό προσωπικού κινηματογραφικών επιχειρήσεων· ανίσχυρον υ.ά. 58399/1951· έννοια εξουσιοδοτήσεως Ν. 28/1944· ακυρότης και ως αντικειμένης εις

άρθρ. 3 Συντάγματος περί ίσότητος, Π 6267 σ. 130, Π 6455 σ. 131, Π 765 σ. 424, Σ.Ε. 1176 σ. 593.— Αναδημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως ὑ.ἀ. 58599|6185|1951 διὰ τῆς προσθήκης εἰς αὐτὴν καὶ μισθωτῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων· νέα πρᾶξις· ἄκυρος ὡς μὴ φέρουσα ὑπογραφὰς τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς (13 Νοεμβρίου 1951) Ὑπουργῶν τῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποτελούσης συστατικὸν αὐτῶν στοιχεῖον, Σ.Ε. 1176 σ. 593.— Παροχὴ ἐργασίας εἰς κινηματογραφικὰς ἐπιχειρήσεις· μείζων μισθὸς κατὰ συμφωνίαν καλύπτων πρόσθετον ἀμοιβὴν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας· οὐ δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς, Π 9866 σ. 1247. — Ἀσφάλισις εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Κληρονομία. Ἐπαγωγὴ εἰς τὸν ἐκ τοῦ Νόμου ἢ διαθήκης κληρονόμον· χρόνος ἐπαγωγῆς· οὐ στοιχεῖον ἡ γνῶσις ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐνεργητικοῦ· δυνατότης ἀποποιήσεως κληρονομίας ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπαγωγῆς· ἀκυρότης ἄλλως μετὰ παρέλευσιν προθεσμίας, Α.Π. 74 σ. 311.

Κληρωτοί. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Γ').

Κλῆσις. Πρὸς εἰσαγωγὴν ὑποθέσεως εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον ἐν παραπομπῇ λόγῳ ἀναρμοδιότητος· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ', Ε 2594 σ. 1088.

Κλιβανεῖς. Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 6900|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἔψησιν φαγητῶν, Π 638 σ. 697.

Κλινικαί. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Κλωστοϋφαντουργοί. Προσαύξησις ἡμερομισθίων κλωστοϋφαντουργῶν, Ἔγκ. σ. 143.— Ἰσχὺς 50λέπτου αὐξήσεως ἡμερομισθίων διὰ τὰ ἔτη προϋπηρεσίας των, κατὰ τὴν ἀπὸ 20.2.1940 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, Ἀλγρ. σ. 888.

Κοινὰ Ταμεῖα. Βλ. λ. *Δύσκινητα*.

Κοινοποίησις. Βλ. λ. *Ἐπίδοσις*.

Κοινοπραξίαι. Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ Κοινοπραξιῶν κατὰ τὴν ἀπὸ 16.9.1948 μέχρι 15.12.1949 χρονικὴν περίοδον, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 704.

Κοινότητες. Βλ. λ. *Δῆμοι*.

Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις. Εὐθύνη ἐργοδότου ἐπὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων μετὰ τὸν νόμον περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων· περιπτώσεις καὶ ὅροι ἀπαλλαγῆς ἐργοδότου κλπ. Βλ. εἰς λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα*.—Ἀτύχημα εἰς μισθωτὸν ἐργαζόμενον ἐκτὸς Κέντρου Ἀσφαλίσεως· ἐναρξις ἰσχύος ἐπεκτάσεως κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, Α.Π. 456 σ. 74. — Ἀποζημίωσις δι' ἠθικὴν βλάβην ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος· ἀσφάλισις μισθωτῶν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρων 299 καὶ 932 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π. 5508 σ. 363.—Ἀσφάλισις μισθωτοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὡς προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς Ν. 118|1945· ἔννοια ὅρου ἠσφαλισμένου· τύχη ἐξαιρέσεων μετὰ τὸν ἀ.ν. 1846|1951 κλπ. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α'). — Τύχη ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας μετὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 1846|1951, Ἔγκ. σ. 102, 103, Γν.Σ. σ. 103, Π 5636 σ. 202, Γν. Σ. σ. 704, Ἔγγρ. σ. 981, Π 646 σ. 1308, Παρατ. σ. 1310.— Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ΝΖ σ. 67. — Ἔννοια ὑποχρεωτικῆς καὶ αὐτοδικαίας ἀσφαλίσεως κατὰ νόμον 1846|1951, ΝΖ σ. 3.— Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς ἀσφάλισιν· ἕδρα ἐπιχειρήσεως καὶ ἀσφάλισις, Π 88 σ. 13.—Ἀσφάλισις ἀσχολουμένων εἰς γεωργικὰς ἐργασίας, Ἔγκ. σ. 104, ΝΖ σ. 666.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. τῶν ἀπασχολουμένων εἰς γεωργικάς, δασικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας, Ἔγκ. σ. 436.—Ἀσφάλισις ἀσχολουμένων εἰς πρόσωπα ἀπολαύοντα δικαιώματος ἑτεροδικίας, Ἔγγρ. σ. 157.— Ἀσφάλισις ἀπασχολουμένων ἐκ νέου συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 158.— Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. (ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. 74|32|1951), Ἔγκ. σ. 166.— Προϋπόθεσις ἡ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ταύτης ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα· διεύρυνσις διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 κύκλου ἀσφαλιζομένων· ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐξηρτημένη ἐργασία παρέχηται κατὰ κύριον ἢ οὐ ἐπάγγελμα· πραγματοποίησις ὅμως ἀσφαλίσεως κατὰ χρόνον καὶ διαδικασίαν δι' ἐκδοθησομένου κανονισμοῦ, Π 193 σ. 319.— Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας τῶν προσκαίρως ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχολουμένων, Ἔγγρ. σ. 335.— Ἀσφάλισις τῶν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρεχόντων ἐργασίαν πρὸς ἐργοδότην ἐδρεύοντα ἐν αὐτῇ, Ἔγκ. σ. 1333. —Χαρακτὴρ σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην ὡς μισθώσεως πράγματος ἢ μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Π 4246 σ. 371, Π 10652 σ. 964.—Ἀσφάλισις προσωπικοῦ Ταμείων Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν κλπ., Ἔγγρ. σ. 383.— Παράλληλος ἀσφάλισις καὶ εἰς ἕτερον Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, Ἔγγρ. σ. 383.— Ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, Ἔγκ. σ. 386.—Ἀσφάλισις εἰς κλάδον ἀνεργίας Ι.Κ.Α. προσωπικοῦ Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας, Γν. Σ. σ. 433.—Ἐπεκτάσεις ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλιζόμενοι κίνδυνοι, Ἔγκ. σ. 434.— Ἀσφάλισις φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς κατὰ κινδύνου ἀνεργίας, Ἔγγρ. σ. 434. — Ἐργασία ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, ΝΖ σ. 515.— Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας πρόσωπα ἀπὸ τῆς συστάσεως του μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συγχωνεύσεως διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, Ἔγκ. σ. 760.—Κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συγχωνεύσεως διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, σ. 819. — Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας ὑπὸ τῶν Κ.Α.Φ. Λιμένων καὶ Ξηρᾶς ὡς ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν κατ' ἄρθρ. 5 § 1 Α.Ν. 1846|1951· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ι.Κ.Α., Γν. Σ. σ. 825.— Ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. νεωκόρων καὶ ἱεροψαλτῶν, Ἔγκ. σ. 870.— Ἀσφάλισις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἀλωνι-

στικῶν συγκροτημάτων· τίς ἕδρα ἐπιχειρήσεως, Γν. Σ. σ. 932, Ἔγκ. σ. 933. — Σχέσις ἐφημεριδοπωλῶν πρὸς τὰ Πρακτορεῖα Ἐφημερίδων καὶ ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Γν. Σ. σ. 933. — Πίναξ Δήμων, Κοινοτήτων, Πόλεων καὶ Χωρίων, περιλαμβανομένων ἐν τῇ περιφερείᾳ πρώην Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἔγκ. σ. 982. — Σχέσις καὶ ἀσφάλισις αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ραπτεργατῶν, Γν. Σ. σ. 1036. — Χαρακτηρισμὸς τυπογράφων καὶ λινοτυπῶν ὡς ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, Γν. Σ. σ. 1036. — Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν καθαριστριῶν Τραπεζῶν, Ἔγγρ. σ. 1038. — Σχέσις ἐργασίας καὶ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. θεραπαινίδων ἀναπήρων πολέμου, Γν. Σ. σ. 1036. — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἀπασχολουμένων ἐν οἴκοις ἀνοχῆς ἐλευθερίων γυναικῶν, Γν. Σ. σ. 1037. — Ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Πειραιῶς — Ἀθηνῶν — Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.), Νομ. σ. 1157. — Ἡ θεωρία τῆς τυπικῆς ἀσφαλίσεως, Γν. Σ. σ. 1209. — Σχέσις λογοτεχνῶν καὶ καλλιτεχνῶν ἐργαζομένων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, Γν. Σ. σ. 1210. — Ἀσφάλισις ξενοδοχοϋπαλλήλων· ἐξαίρεσις ἀπὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1226. — Ἔναρξις ἐφαρμογῆς ἀσφαλίσεως εἰς συνιστώμενα περιφερειακὰ ἢ τοπικὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ἀπὸ ἡμέρας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπραγματοποιήθησαν αὗται· ἡ μὴ ὑπὸ ἐργοδότου καταβολὴ εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ παροχῶν, Α.Π. 419 σ. 1085. — Κύρωσις συμβάσεως Δημοσίου — ἑταιρίας Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί διὰ Ν.Δ. 1207|1949 καὶ κτῆσις οὕτω διὰ τῆς κυρώσεως ἰσχύος νόμου· ἀπαλλαγὴ δι' αὐτῆς πάσης κρατήσεως ὑπὲρ Ι.Κ.Α. ἐπιδοράτων ἀνεργίας κλπ.· ἔννοια τούτου ὡς ἐξαιρέσεως τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς ἑταιρίας Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί, Α.Π. 302 σ. 676. — Ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεομένων μετὰ Δημοσίου ἢ Νομ. Προσώπων Δημ. Δικαίου· κριτήρια διαχωρισμοῦ τῶν σχέσεων δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, Ἔγκ. σ. 1161. Βλ. καὶ λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσεις***.

Εἰσφοραί· κρατήσεις· ἔνσημα· εἰσπραξις· ἐπίλυσις ἀσφαλιστικῶν διαφορῶν. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ μισθωτοὺς μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, Ἔγκ. σ. 46. — Ρύθμισις καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς ἢ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ Α.Ν. 1022|1946· ἔννοια νόμου, Π 13469 σ. 879. — Καταβολὴ μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀσθενείας ἠσφαλισμένου καὶ ὑποχρέωσις εἰσφορᾶς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 383. — Πότε θεωρεῖται ἐμπρόθεσμος ἡ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καταβολὴ εἰσφορῶν, Ἔγγρ. σ. 431. — Παροχὴ δώρου δι' ἑορτὰς πρὸς μισθωτοὺς καὶ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί, Γν. Σ. σ. 552, Ἔγγρ. σ. 1333. — Ὑπαγωγὴ εἰς κρατήσεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἀποζημιώσεων μισθωτῶν διὰ κανονικὴν ἄδειαν, Ἔγγρ. σ. 1333. — Ὑπολογισμὸς πραγματοποιουμένων ἡμερῶν ἐργασίας διὰ τὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφοράς (καθηγηταὶ μουσικῆς, ἐκπαιδευτικοὶ καὶ λοιπαὶ κατηγορίαι μισθωτῶν), Ἔγγρ. σ. 554, Ἔγκ. σ. 1037. — Εἰσφοραὶ δι' ἐπιδότησιν στρατευομένων ἀνέργων. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Γ'). — Γαμετὴ Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν· ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν· καθυστερήσεις· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 22 § 3 Ν. 6298|1934 ἐπὶ λοιπῶν, πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α., Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Α.Π. 351 σ. 973. — Κρατήσεις Ι.Κ.Α. καὶ συμψηφισμὸς μισθῶν, Π 4 σ. 807. — Ὑποχρεωτικὴ ἐπικόλλησις ἐνσήμων εἰς ἀσφαλιστικὰ βιβλιάρια Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 214. — Ἀντιρρήσεις ἐνώπιον Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως, Π 4246 σ. 371, Π 10652 σ. 964. — Προσωπικὴ κράτησις ὀφειλετῶν τοῦ Ι.Κ.Α., Γν. Σ. σ. 385. — Ἐπιτρεπτὸν ἀνακοπῆς ἄρθρου 235 Πολ. Δικ. ἐνώπιον ἁρμοδίου καθ' ὕλην δικαστηρίου κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 68 Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐπὶ ὀφειλῶν ἐξ εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.· ἐπιτρεπτὸν λήψεως προσωρινῶν μέτρων περὶ ἀκυρώσεως καὶ κατασχέσεως ὑπὸ Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν, πειθομένου περὶ τῆς βασιμότητος τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου, μετ' ἔρευναν τῆς οὐσίας εἰς ἣν δικαιοῦται νὰ εἰσέλθῃ τοπικαὶ διοικοῦσαι ἐπιτροπαὶ Ι.Κ.Α.· δὲν εἶναι διοικητικὰ δικαστήρια ἢ διοικητικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 68 Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, Π 146 σ. 1140, Παρατ. σ. 1141. — Ἁρμοδιότης ὀργάνων ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. καὶ ἱεραρχικὸς ἔλεγχος πράξεων τούτων, Ἔγκ. σ. 1288. — Ἁρμοδιότης Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν· σύστασις αὐτῆς διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.· ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος καὶ ἰσχὺς σχετικῶν διατάξεων καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», Σ.Ε. 1506 σ. 1267. — Ἀντιρρήσεις καταδιωκομένου πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως δι' εἴσπραξιν ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α. ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν· ἐπιτρεπτὸν αὐτῶν ἐν παντελεῖ ἐλλείψει τίτλου καὶ ἐν μὴ νομίμῳ βεβαιώσει ἀξιουμένης ἐνοχῆς, Π 646 σ. 1308, Παρατ. σ. 1310.

Παροχαί: Διαδικασία πραγματοποιήσεως παροχῶν τοῦ Ι.Κ.Α.· ἀπασχόλησις· κατοικία· ἡλικία· οἰκογένεια· γάμος· θάνατος· κηδεία· δαπάναις ἠσφαλισμένου περίθαλψις· ἔξοδα μετακινήσεως· πρόσκλησις πρὸς συμπλήρωσιν στοιχείων· τρόπος κοινοποιήσεως· πιστοποιητικὸν ἱκανότητος· διαδικασία ἀπονομῆς· γενικαὶ ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν δικαιολογητικῶν· ἐπὶ τῶν αἰτήσεων· ἐπὶ τῶν πληρεξουσίων· παροχαὶ ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου· παροχαὶ ἀσθενείας, μητρότητος· παροχαὶ ἀνεργίας· ἀναστολή· διακοπή· εἰδικαὶ περιπτώσεις ἀνεργίας· ἄλλοδαποί· ἔφεδροι παλ., πολεμισταὶ· συνταξιοῦχοι, Ἔγκ. σ. 1212. — Ἐπαγγελματικαὶ ἀσθένειαι· τροποποίησις Κανονισμοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1061. — Παραγραφὴ ἀξιώσεως ἐπὶ ἐπιδομάτων ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 106.

'Αναστολή επιδόματος ανεργίας επί λήψεως συντάξεως ή επιδόματος παρ' 'Ασφαλιστικού 'Οργανισμού ή τοῦ Δημοσίου, Έγγρ. σ. 157.—Χρόνος αναμονῆς δι' επίδομα ανεργίας, Έγγρ. σ. 157.—Έννοια τριημέρου αναμονῆς, προκειμένου περί καταβολῆς επιδόματος ασθενείας και ανεργίας κατ' άρθρον 35 εδ. δ' και άρθρων 38 § 3 Α. Ν. 1846|1951 «περί κοινωνικῶν ασφαλίσεων», Γν.Σ. σ. 1099. —Χρονικά όρια επιδοτήσεως ησφαλισμένου παρά τῷ Ι.Κ.Α. συνεπεία ασθενείας, Έγκ. σ. 331.—Χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας και επίδομα ανεργίας, Έγγρ. σ. 331.—Επιδότησις δι' ανεργίαν αναπήρων και θυμάτων πολέμου, Γν. Σ. σ. 836, 159. 519.—Επιδότησις λόγῳ ανεργίας τῶν εποχικῶς απασχολουμένων μισθωτῶν, Έγκ. σ. 384.—Καταβλητέον ποσόν επιδόματος εἰς περίπτωσιν επελεύσεως εργατικοῦ ατυχήματος, Έγγρ. σ. 387.—Στοιχεία έγκυρου λύσεως συμβάσεως εργασίας και επιδότησις παρά τῷ Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 432.—Επιδότησις λόγῳ ανεργίας τῶν προ τῆς 1ης Αὐγούστου 1951 στρατευθέντων, Έγκ. σ. 432.—Αν επί αναπήρων και θυμάτων πολέμου, συνταξιοδοτουμένων ὑπό τοῦ Δημοσίου, ἔχῃ εφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ τελευταίου εδαφ. τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί κοινωνικῶν ασφαλίσεων», Γν. Σ. σ. 519.—Περιπτώσεις, καθ' ἃς επιτρέπεται ἡ διὰ πληρεξουσίου εἰσπραξις τοῦ επιδόματος ανεργίας, Έγγρ. σ. 555.—Περὶ τῆς ἐν γένει επιδοτήσεως ανεργίας ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, Έγκ. σ. 556.—Επιδότησις λόγῳ ανεργίας τῶν παρ' ἐργοδοτῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ασφάλισιν κατὰ τῆς ανεργίας ἀπολυομένων μισθωτῶν, Έγγρ. σ. 573.—Έξοδος ἐκ τῆς υπηρεσίας τῶν συμπληρούντων ὅριον ἡλικίας διὰ κανονισμῶν καὶ επιδότησις λόγῳ ανεργίας, Γν. Σ. σ. 982.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς καὶ επίδοτήσεως ὅροι, Έγκ. σ. 983.—Επὶ τῆς επιδοτήσεως ανεργίας, Έγκ. σ. 1039.—Γενικαὶ ὁδηγίαι ὅσον ἀφορᾷ τὴν επιδότησιν λόγῳ ανεργίας, Έγκ. σ. 1096.—Δικαίωμα επιδόματος ανεργίας μισθωτῶν, ΝΖ σ. 1160.—Παροχαὶ κλάδου συντάξεων 'Ιδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων· κριτήριον ἐφαρμοστέου νόμου· τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν λόγῳ θανάτου συντάξεων· αναπροσαρμογὴ ἀπὸ 1 Αὐγούστου καὶ τῶν ποσοστῶν δικαιούχων· ποσὸν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος· ἡμέραι επιδοτήσεως λόγῳ ανεργίας ἢ φυματιώσεως· ἡμέραι ἐργασίας κατὰ χρόνον αναστολῆς συντάξεως· μεταβίβασις συντάξεως· μετατροπὴ αἰτίας συνταξιοδοτήσεως· επίδομα αναπροσαρμογῆς· παραγραφή, Έγκ. σ. 332.—Τέκνα ησφαλισμένου ἄξια ασφαλιστικῆς προστασίας διὰ τὴν αναγνώρισιν συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος, Έγγρ. σ. 157.—'Ανάκλησις ἀποφάσεως περὶ συνταξιοδοτήσεως ὡς μὴ συντρεχουσῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως· ανεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου διοικητικῶν πράξεων καὶ ἔκτασις επιτρεπτοῦ ἐλέγχου· δικαίωμα ἀνακλήσεως διοικητικῶν πράξεων, Π 483 σ. 752.—Ὕπαρξις ἐννόμου συμφέροντος ησφαλισμένου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. δι' ἔγερσιν κατ' αὐτοῦ αναγνωριστικῆς ἀγωγῆς περὶ ὑπάρξεως ὡρισμένης ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν νομίμων ἡμερῶν ἐργασίας πρὸς συνταξιοδότησιν λόγῳ γήρατος· μόνιμος ἀπευθυνσις τῆς ἀγωγῆς καὶ κατὰ τοῦ Διευθυντοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α., Π 483 σ. 752.—Ἐπέκτασις παροχῶν Ι.Κ.Α. καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἄρθρ. 33 Α.Ν. 1846 μελῶν οἰκογενείας καὶ συνταξιούχων λόγῳ θανάτου κλπ., Έγκ. σ. 883.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 62280|1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων, καθ' ὃ μέρος καθώρισε κατώτατον ὅριον συντάξεως γυναικῶν μικρότερον τοῦ τῶν ἀνδρῶν, Σ.Ε. 1588 σ. 970.—Διατήρησις ἐκ μέρους χήρας τοῦ ἐπωνύμου θανόντος συζύγου, Γν. Σ. σ. 1039.—Καταβολὴ ἐξόδων κηδείας ησφαλισμένου, Έγγρ. σ. 157, Έγκ. σ. 385.—Χορήγησις ἐξόδων κηδείας ἐν περιπτώσει θανάτου στρατιωτικῶν ἢ πολιτικῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου, Γν. Σ. σ. 1039.—Βοήθημα τοκετοῦ, Έγγρ. σ. 158.—Ἀποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, ΝΖ σ. 935.—Ἔκτασις περιθάλψεως εἰς φυματικοὺς ασθενεῖς τοῦ Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 214. —Σανατοριακὴ περίθαλψις ησφαλισμένου, Έγκ. σ. 277.—Νοσοκομειακὴ περίθαλψις εἰς μέλη οἰκογενείας ησφαλισμένων καὶ συνταξιούχων Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 431.—Φαρμακευτικὴ περίθαλψις τῶν δικαιουμένων νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐμμέσως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ησφαλισμένων, Έγκ. σ. 1037.—Παροχαὶ μητρότητος ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.· κυοφορία· τοκετός· λοχεία, Έγκ. σ. 432.—Μεταβολὴ ασφαλιστικοῦ φορέως καὶ χορήγησις παροχῶν Ι.Κ.Α.· ἔννοια· ἄρθρου 51 Α.Ν. 1846|1951, Γν. Σ. σ. 277.—Μέλη οἰκογενείας ησφαλισμένων ἔννοια ἄρθρου 23 Α.Ν. 1846|1951, Έγκ. σ. 278.—Χαρακτηρισμὸς τέκνων ὡς μελῶν οἰκογενείας ησφαλισμένης μητρός, Έγκ. σ. 1335.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου διὰ τὸν καθορισμὸν ποσοῦ παροχῶν εἰς χρῆμα· συνυπολογισμὸς τῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν παρεχομένης οἰκονομικῆς ενισχύσεως, Έγκ. σ. 382.—Ἀπαλλαγὴ τελῶν διὰ λήψιν ασφαλιστικῶν παροχῶν, Έγγρ. σ. 278.—Ὑπολογισμὸς εἰς χρῆμα παροχῶν, χορηγουμένων πρὸς ὑπαλλήλους Ναυτικῶν Πρακτόρων Δημοσίου Δικαίου, Έγγρ. σ. 331.

Ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν· Ν. 2054|1952 κλπ. Βλ. λ. **Στράτευσις** (παράγρ. Γ', Δ').—Ρύθμισις ζητημάτων ἀφορώντων ἐπιδότησιν ἐφέδρων (αλχιμάλωτοι καὶ ἄφαντοι ἐφεδροι)· πρόσθετος στρατιωτικὴ υπηρεσία μετὰ ποινὴν φυλακίσεως· ὑπηρετοῦντες εἰς ὀργανώσεις Μ.Ε.Α., Μ.Α.Δ., Τ.Ε.Α. ἐφεδροι ἀξιωματικοί· ἐπιδότησις ἀρτεργατῶν· συντήρησις οἰκογενείας ὑπὸ ἐφέδρου, Έγκ. σ. 1099.

Διάφορα: Ὑποχρεώσεις Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ὡς πρὸς τὴν τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν ἀνέργων, Γν. Σ. σ. 337.—Ἀπόλυσις ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α. δι' ἀδικαιολόγητον

άπομάκρυνσιν έκ τῆς θέσεώς του· σύλληψις ὑπό καταδιωκτικῶν ἀρχῶν καί ἐκτόπισις· ἐφαρμοστέαι διατάξεις. Π 2481 σ. 1077.— Πρόσληψις ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α., νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, εἰς ὀργανικήν θέσιν συνιστᾷ σχέσιν δημοσίου δικαίου· ἁρμοδιότης τακτικοῦ δικαστηρίου ἐπί ἀγωγῆς περί μισθοῦ λόγῳ παρανόμου ἀπολύσεως, Π 2481 σ. 1077.— Ἀναγγελία ἀπολύσεως· στοιχεῖα· παράλειψις ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α.· σύνεπειαι, Π 11082 σ. 90.

Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις. Τίνες· ἄδεια μισθωτῶν, Νμλγ. σ. 889 ἐπ.—Κανονισμοί προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· διαδικασία καταρτίσεως καί κυρώσεως αὐτῶν κατά Ν. 3752|1929, Σ.Ε. 1824 σ. 1318.—Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Κοινωφελῆ ἱδρύματα. Ἀναγκαστικός διορισμός δικηγόρων κατά Ν. 1836|1951. Βλ. λ. **Στράτευσις** (παράγρ. Θ').—Ἔκδοσις τριῶν ἀποφάσεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περί τοῦ Ν. 291|1943· καταργήσεις διά μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἄρθρ. 2 Ν. 291|1943· ἐφαρμογή Ν. 118|1945 καί ἐπί τῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων ἀπό τῆς ἰσχύος Ν.Δ. 1255|1949· ἐφαρμογή Ν. 118|1945 καί ἐπί προσωπικοῦ Φυματιολογικοῦ Ἱνστιτούτου Σωμάνογλου· ἔννοια εἰδικοῦ Α.Ν. 836|1948, Α.Π. 563 σ. 133. Βλ. καί λ. ***Ἀντιφυματική ἀσφάλισις, Ἀντιφυματικός ἀγών, Νοσοκομεῖα.***

Κουρεῖα — Κομμωτήρια. Ἄδεια μισθωτῶν, Νμλγ. σ. 890.— Ἀσφαλιστικαί εἰσφοραί πρός τό Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Κρατήσεις. Ι.Κ.Α.· συμψηφισμός μισθῶν, Π 4 σ. 307.— Βαρύνοντες τούς μισθωτούς φόροι, τέλη καί εἰσφοραί· εἴσπραξις ὑπό πλοιοκτήτου κατά καταβολήν μισθοῦ, Π 3348 σ. 149.— Κρατήσεις ἐπί ἀποδοχῶν ὑπέρ Μ.Τ.Π.Υ., Νμλγ. σ. 811.— Ταμεῖον Συντάξεων προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν· νόμιμος ὑπό ἐργοδότου παρακράτησις ἐκ τῆς μισθοδοσίας εἰσφορῶν διά λογαριασμόν τοῦ Ταμείου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 22 § 8 Ν. 6298|1934 ἐπί λοιπῶν, πλήν τοῦ Ι.Κ.Α., Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Α.Π. 351 σ. 973. —Ὑπαγωγή εἰς κρατήσεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἀποζημιώσεων μισθωτῶν διά κανονικήν ἄδειαν καί δώρων δι' ἑορτάς, Ἔγγρ. σ. 1333.

Κρεοπωλεῖα. Ἰσχύς καί ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὅρου περί ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐργατῶν ἐκδορέων σφαγείων, Σ.Ε. 305 σ. 757, Παρατ. σ. 721.

Κτηνοτροφικαί ἐργασίαι. Ἀσφάλισις ἐργατῶν· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 666.— Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 436.

Κυλινδρόμυλοι. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760. — Δέν ἐξαιροῦνται τῆς Κυριακῆς ἀργίας, Νμλγ. σ. 813.

Κυριακή. Ἔννοια Κυριακῆς ἡμέρας, Α.Π. 472 σ. 7, Π 11234 σ. 127.—Ἐφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπί ἡμερομισθίων καί οὐχί ἐπί μηνιαίων μισθῶν, Π 59 σ. 1305. Contra: Παρατ. σ. 1306.— Παροχή καθ' ἑορτάς ἐργασίας ἐλάσσονος τοῦ κεκανονισμένου ὡραρίου· μειώσεις ἀναλόγως τοῦ ἐπιδόματος, Π 11234 σ. 127.—Διατάξεις ὑ. ἀ. 8900 καί 18310|1946, ὡς ἠρμηνεύθησαν διά τῆς 25825|1951· καθορισμός δι' αὐτῶν ηὐξημένης ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί νύκτας καί ἀσυμψήφιστον αὐτῆς πρός καταβαλλόμενον πέραν τοῦ νομίμου μισθόν· ἡ δι' ὑ. ἀ. 58399|1951 ἄλλοια ρύθμισις διά μισθωτούς κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀντισυνταγματικότης ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς καθιερούσης ἀνισότητα· ἔλλειψις προσεκτι αἰτιολογίας καί ἔκδοσις ἐκτος ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944, Π 765 σ. 424, Π 6267 σ. 130, Π 6455 σ. 131, Π 675 σ. 424.—Ἀναδημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως ὑ.ἀ. 58399|6185|1951 διά τῆς προσθήκης εἰς αὐτήν καί μισθωτῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων· ἄκυρος, μή φέρουσα ὑπογραφάς τῶν κατά τήν δημοσίευσιν αὐτῆς (13 Νοεμβρίου 1951) Ὑπουργῶν, Σ.Ε. 1176 σ. 593.— Πρόσθετος ἀμοιβή μισθωτῶν διά παροχήν ἐργασίας κατά Κυριακάς· ἀσυμψήφιστον πρός καταβαλλομένας τυχόν ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, ἐφ' ὅσον δέν συνεφωνήθη νά καταβάλλεται ὁ μείζων μισθός διά τήν κατά Κυριακάς ἐργασίαν· παροχή ἐργασίας εἰς κινηματογραφικάς ἐπιχειρήσεις, Π 9866 σ. 1247.— Διάταξις ἄρθρου 2 § 1 Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930· καθορισμός, πλήν Κυριακῶν, περιοριστικῶς ὡρισμένων ἡμερῶν μή ἑορτασίμων, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία· δέν ἀπαγορεύεται ἐργασία κατά 1ην Μαΐου, Α.Π. 416 σ. 141.— Προσαύξησις 75ο|ο· ἄσχετος πρός δικαίωμα ἀναπαύσεως κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, Νμλγ. σ. 810.— Ἐφαρμογή ὑ.ἀ. 8900|1946 ἐπί νομίμως ἐπιτρεπτῆς ἐργασίας, Π 11080 σ. 180.— Ἀνυπόχρεον Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς ἐπιχειρήσεις διανομῆς ὕδατος· Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», Π 11080 σ. 180.— Παροχή ἐργασίας εἰς ἔργα ὑδρεύσεως ἐκτελούμενα ὑπό τῆς Ἀνωνύμου Ἑλλ. Ἑταιρίας Ὑδάτων ὡς ἀναδόχου ἐργολάβου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου· ἐργοδότις ἡ ἑταιρία Ὑδάτων, Π 11080 σ. 180.— Παροχή ἐργασίας κατά Κυριακάς ὑπό ἐργατῶν εἰς ἔργα κατασκευῆς ὑδραγωγείου, ἀνατεθέντα εἰς τήν Ἑταιρίαν Ὑδάτων διά κυρωθείσης ὑπό Α.Ν. 1380|1938 συμβάσεως, δέν ἐμπίπτει εἰς ἐξαίρεσιν ἀναπαύσεως καί ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος, Α.Π. 240-241 σ. 572.— Ἐφαρμογή ὑ.ἀ. 8900|1946 ἐπί παντός ἐργοδότου ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 11080 σ. 180.— Ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 8900|1946 ἐπί προσθέτων ἀστυφυλάκων, Π 284 σ. 247, Π 1407 σ. 479, Π 3575 σ. 869.— Κοινά Ταμεῖα Αὐτοκινήτων· ἐπιτρεπτή ἐργασία κατά Κυριακάς· δικαίωμα ἐντεῦθεν προσθέτου ἀμοιβῆς· ἀκυρότης παραιτήσεως, Π 920 σ. 378.—Ἀπαγόρευσις κατά Κυριακάς καί ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένας μή ἐργασίμους ἡμέρας πάσης βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς, ἐμπορικῆς ἐργασίας· ἀκυρότης κατ' ἄρθρον 174 Ἀστικοῦ Κώδικος συμφωνίας περί παροχῆς ἐργασίας κατά ἡμέρας Κυριακῆς ἀναπαύσεως, Α.Π. 240—241 σ. 572.— Τίνες

θεωροῦνται βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις δι' ἀπαγόρευσιν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, Α.Π. 296 σ. 644.— 'Οργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν 'Ελλάδος' βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις· ἄσκησις ὑπὸ τοῦ Κράτους· ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακάς· δικαίωμα ἐκ τούτου προσθέτου ἀμοιβῆς, Α.Π. 296 σ. 644.— 'Εφαρμογὴ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 8900|1946 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 269 σ. 641.— 'Ανεφάρμοστον ὑ.ἀ. 8900|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἐπὶ κλιβανέων διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἔψησιν φαγητῶν, Π 698 σ. 697.— Γενικὴ ἀρχὴ περὶ μὴ ἐφαρμογῆς ὑ.ἀ. 8900|1946 ἐπὶ ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν, Π 698 σ. 697.— 'Εργαζόμενοι εἰς ἑστιατόρια, μαγειρεῖα κλπ. λειτουργοῦντα ἐντὸς τῶν περιφερειῶν, εἰς ἃς ἰσχύει 'Υγειονομικὸς Κανονισμὸς Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοῦ 'Αττικοβοιωτίας· ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 8900|1946, Π 1531 σ. 700.— Διάταξις διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς ἐξ 75 ο|ο ἀποδοχῶν σερβιτόρων καφενείων· ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 58399|6185|1951 ὑ. ἀ., Σ.Ε. 1377 σ. 890.— Δῶρα δι' ἑορτὰς καὶ ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας, Γν. Σ. σ. 550.— Πρόσθετος καταβολὴ προσαυξήσεως ἐξ 75 ο|ο δι' ἀργίαν κατὰ Κυριακάς· οὐ συνυπολογισμὸς δι' ἀποζημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας, Π 1043 σ. 594.— Τίνες θεωροῦνται κατὰ νόμον ἐξαιρέσιμοι ἡμέραι τοῦ ἔτους διὰ τὴν προσθέτου ἀμοιβὴν ἐργασίας κατὰ τὴν ὑ.ἀ. 8900|1946, Π 4355 σ. 1090.—Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως μισθωτῶν· δικαίωμα μισθωτοῦ ἀντουσίας κατὰ νόμον ἀναπαύσεως καὶ οὐχὶ διπλῶν ἀποδοχῶν, καθ' ἃς ἡμέρας ἀναπαύσεως εἰργάσθη, Π 4355 σ. 1090.— Συμψηφισμὸς καταβληθείσης ἀχρεωστήτως εἰς μισθωτὸν προσαυξήσεως μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 7487 σ. 1132.— 'Εννοια ὡς «κεκανονισμένου» ἡμερομισθίου πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς προσθέτου κατὰ 75ο|ο ἀμοιβῆς· νοεῖται τὸ πράγματι καταβαλλόμενον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ ἀνώτερον τοῦ κατωτάτου ὁρίου, Α.Π. 472 σ. 7, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 6.— 'Υπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς ἐπὶ νομίμου μισθοῦ, Π 11080 σ. 180.— Πρόσθετοι ἀμοιβαὶ διὰ Κυριακὰς οὐ τακτικαὶ ἀποδοχαί, ΝΖ σ. 98.— Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς· αἴτησις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ', Π 5658 σ. 91, Π 1407 σ. 479, Α.Π. 420—421 σ. 572, Νμλγ. σ. 810, 813, Π 3288 σ. 958, Π 42 σ. 1080.— Παραδεκτὴ ἡ εἰσαγωγὴ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' αἰτήσεως ἐξ ἐπιτρεπομένης κατὰ νόμον παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, Π 11080 σ. 180.

Κύριον ἐπάγγελμα. Καὶ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Π 192 σ. 319.

Κυτιοποιεῖα. 'Ασφάλισις εἰς Ταμεῖον 'Ανεργίας. 'Εγκ. σ. 760

Κωλύματα ἐργασίας. Βλ. λ. *'Ασθένεια, 'Εργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').

Λ

Λάθη. 'Εν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *'Ανεργία* (παράγρ. Β').

Λατομεῖα. Οὐ βιομηχανική, οὔτε ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις· χαρακτηρισμὸς ὡς ἀγροτικῶν κτημάτων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949· ὑπαγωγὴ μετὰ τὸ Δ|γμα τοῦτο, Π 341 σ. 145.

Λαχανοκηπουροί. 'Επέκτασις Α.Ν. 589|1945 περὶ ἀδείων μισθωτῶν, ΝΖ σ. 890.

Λαχεῖα. Πωληταὶ λαϊκοῦ λαχείου· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. 'Ανεργίας, 'Εγκ. σ. 766.

Λεωφορεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Λιθογραφεῖα. 'Ασφάλισις εἰς Ταμεῖον 'Ανεργίας, 'Εγκ. σ. 760.

Λιμενικὰ ἔργα. Εἰδικὸν Ταμεῖον Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων· μισθωτοί· καθορισμὸς ἀποδοχῶν· ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ ἡμερομισθίων, Π 10214 σ. 93.

Λιμενικὰ Ταμεῖα. 'Υποκατάστασις Λιμενικοῦ Ταμείου Χίου εἰς ὑποχρεώσεις Δημοσίου κατὰ Ν. 1441|1950 καὶ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ μὴ προαληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ, Α.Π. 295 σ. 625.

Λιμενικοί. Προστασία Α.Ν. 1826|1951 καὶ πρόσληψις ἐκπαιδευτικῶν εἰς σχολὰς ἐκπαιδεύσεως Λιμενικοῦ Σώματος, Γν. Σ. σ. 158.

Λιμενοφύλακες. Προστασία στρατευομένων ἢ ἐθελοντικῶς κατατασσομένων λιμενοφυλάκων, Γν. Σ. σ. 152.

Λινοτύπαι. Βλ. λ. *'Εφημερίδες.*

Λογοτέχναι. Σχέσις λογοτεχνῶν καὶ καλλιτεχνῶν ἐργαζομένων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1210.

Λουτρά. 'Ασφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., 'Εγκ. σ. 46.

Μ

Μαγειρεῖα — Μάγειροι. Βλ. λ. *'Εστιατόρια.*

Μαθητευόμενοι. 'Απογραφὴ μαθητευομένων ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης· τί ἐν καταδίκῃ τετράκις εἰς ποινὰς κάτω τοῦ ἔτους, Γν. Σ. σ. 211.— 'Αμισθοι· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς διατάξεις Ν. 2054|1952 περὶ ἐπιδοτήσεως στρατευομένων, 'Εγκ. σ. 708.—'Αμισθοι· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. 'Ανεργίας, 'Εγκ. σ. 766. — Σύμβασις μαθητείας, Νμλγ. σ. 809.—Σύμβασις μαθητείας· ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ δώρων, Π 11 σ. 810.

Μακαρονοποιοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*— 'Ασφάλισις εἰς Ταμεῖον 'Ανεργίας, 'Εγκ. σ. 760.

Μεσεγγύησις. Γερμανικαὶ περιουσίαι ὑπὸ μεσεγγύησιν καὶ Δημόσιον· ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ· εὐθύνη Δημοσίου, Π. 4467 σ. 837.

Μεσῖται. 'Ασφάλισις εἰς Ταμεῖον 'Ανεργίας, 'Εγκ. σ. 760.

Μεταβίβασις. 'Αξιώσεως ἐξ ἀδείας, Νμλγ. σ. 897.—'Αμεταβίβαστον ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐπὶ

τὴν ἐργασίαν κατ' ἄρθρ. 451 Α.Κ. διαρκούσης τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, Α.Π. 129 σ. 522.

Μεταβολή. Μονομερὴς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΣΤ'), *Ἀνεργία* (παράγρ. Β).—Προσώπου ἐργοδότου. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ζ), *Στράτευσις* (παράγρ. ΣΤ').—Συνθηκῶν. Βλ. λ. *Ἀναθεώρησις*.—Ἀσφαλιστικοῦ φορέως καὶ χορήγησις παροχῶν Ι.Κ.Α.· ἔννοια ἄρθρου 51 Α.Ν. 1846|1951, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 277.— Βάσεως ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'· ἀπαραδέκτων, Π 5360 σ. 1145.— Περιουσιακῶν σχέσεων ἐργοδότου· δικαιουμένη ἀποζημίωσις κατὰ Ν. 2112|1920, Π 64 σ. 1244.

Μετάθεσις. Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 440.— Ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης· μὴ συμμόρφωσις πρὸς αὐτὴν καὶ συνέπειαι, Α.Π. 51 σ. 297, Εἰσαγ. σ. 297, Α.Π. 383 σ. 789. — Μετάθεσις ὑπαλλήλου· πότε μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως, Νμλγ. σ. 803.

Μεταλλεῖα—Μεταλλευταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (εἰδικά).—Ἔννοια μεταλλευτικῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων· σκέψεις τινὲς δι' ἐφαρμογὴν τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν των, ΝΖ σ. 212.

Μεταφοραί. Ἐπιχειρήσεις συγκοινωνίας δι' αὐτοκινήτων καὶ μεταφορῶν διὰ ξηρᾶς· ἀσφάλισις εἰς Ταμ. Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.— Ἐργατικὸν ἀτύχημα κατὰ τὴν ἔννοιαν Ν. 551· ὑποχρέωσις εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς, φορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως· τοιαύτη καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων ἀσκουμένη, Α.Π. 393 σ. 800. Βλ. καὶ λ. *Διεύθυνσις Θαλασσίων Μεταφορῶν*.

Μετοχικὸν Ταμεῖον Στρατοῦ. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (εἰδικά).

Μήνυσις. Μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν.118|1945 καὶ 2112|1920, Βλ.λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').

Μητρότης. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγκύου ἐργαζομένης γυναικὸς διὰ μόνον λόγον μειώσεως ἀποδοτικότητος αὐτῆς· κατάχρησις δικαιώματος· νομοθετικὴ προστασία μητρότητος, Π 6307 σ. 192.— Παροχαὶ μητρότητος ὑπὸ Ι.Κ.Α. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*.

Μηχανικοί. Πανελλήνιος Ἕνωσις Μηχανικῶν Ἐμπ. Ναυτικοῦ καὶ δικαίωμα καταγγελίας ναυτικῆς συλλ. συμβάσεως ἐργασίας, Γν. Σ. σ. 388.— Πυροχὴ ἐργασίας ὑπὸ χειριστοῦ μηχανήματος· ἐκσκαφέως· χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 9153 σ. 1079.— Πράσληψις βοηθοῦ μηχανικοῦ πρὸ ἰσχύος Α.Ν. 1490|1950 καὶ φύσις σχέσεως· σχέσις δημοσίου δικαίου· ἀπαραδέκτων ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'· συμβάσεις ἐργασίας μετὰ τὸ ἄρθρ. 148 Α.Ν. 1490|1950· ὑπαγωγὴ εἰς σφαῖραν ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 5527 σ. 1274.

Μίσθωσις ἔργου. Προσληψις ἰατροῦ ὑπὸ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου δι' ἰατρικὴν ἐξέτασιν μελῶν του· ἐκτίμησις συμβάσεως ὡς ἀποβλεψάσης εἰς τὸ ἐκ τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ἀποτέλεσμα· οὐκ ἐξηρτημένη ἐργασία· μίσθωσις ἔργου, Π 4778 σ. 27, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 24.—Διαφοραὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· ἀποκλεισμὸς τῶν ἐκ συμβάσεως ἔργου, Π 307 σ. 483.— Μίσθωσις ἔργου· ραφὴ ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην παραδιδομένων ὑφασμάτων(πανταλονίων), Νμλγ. σ. 810.— Φύσις σχέσεως λογοτεχνῶν καὶ καλλιτεχνῶν ἐργαζομένων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1209.

Μίσθωσις πράγματος. Διαφορὰ ἀπὸ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας· φύσις σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου πρὸς ἰδιοκτήτην ὡς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως πράγματος, Βλ. τὰς ἀποφάσεις ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως *Αὐτοκίνητα*.

Μίσθωσις ὑπηρεσιῶν. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

Μισθωτοί. Βλ. λ. *Ἐργάται - τεχνῖται*, *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί*. *Ὑπηρέται* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις. —Ἔννοια, Π 2988 σ. 194.

Μόνιμοι. Ἀπόλυσις μονίμων ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης· μονιμότης κατὰ τὸν ὀργανισμὸν καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112|1920, Α.Π. 383 σ. 789.

Μονιμοποίησις. Μονιμοποιήσεως προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 141. — Ἡ προστασία τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ τῶν μονίμων μισθωτῶν, ΝΖ σ. 779. Βλ. καὶ λ. *Κανονισμοί*. *Ἡλικία*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΒ').

Μορφωτικαὶ ὀργανώσεις. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ ἐφαρμογῆς Ν. 2054|1952, σ. 982.

Μοτοσυκλέτται. Μισθὸς ἐργάτου βοηθοῦ ἐπιχειρήσεως ἐπισκευῆς καὶ ἐκμισθώσεως ποδηλάτων καὶ μοτοσυκλετῶν, Νμλγ. σ. 811.

Μουσικοί. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Μυλεργάται. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ν

Ναοί. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.—Χαρακτηρισμὸς σχέσεως νεωκόρου ὡς δημοσίου δικαίου· ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Π 6429 σ. 206. — Ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. νεωκόρων καὶ ἱεροψαλτῶν, Ἔγκ. σ. 870.

Ναύσταθμος. Προσωπικὸν ἀνενεργείων Πολεμικοῦ Ναυστάθμου καὶ φύσις σχέσεως μετὰ Δημοσίου, Π 6382 σ. 205.

Ναυτικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Ναυτικοί. Βαρύνοντες τοὺς μισθωτοὺς φόροι, τέλη καὶ εἰσφοραὶ· εἰσπραξις ὑπὸ πλοιοκτήτου κατὰ καταβολὴν μισθοῦ, Π 3348 σ. 149. — Ἐπιτρεπτὴ ἐργασία ναυτικῶν καθ' ὑπερωρίαν· ἀξίωσις ἐξ αὐτῆς· ἁρμοδιότης τοῦ κατὰ Ν. ΓΘΟΔ' Πρωτοδίκου· ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν ἀπασχολήσεως καὶ ὑπολογισμὸς ἀμοιβῆς, Π 3348 σ. 149. — Διάρκεια συμβάσεως κατ' ἄρθρον 12 τοῦ περὶ ναυτικῆς ἐργασίας Ν. 1762|1951· λύσις συμβάσεως καὶ ἀποζημίωσις· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 4 § 1 Ν. 1762|1951· ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ καὶ παροχῆς τροφῆς καὶ κλίνης· ἔννοια διατάξεως, Π 3348 σ. 149.—Ἂν

ὀφείλεται καὶ μετὰ τὸν Ν. 1752|1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» ἀποζημίωσις δι' ἀναιτίου καταγγελίαν συμβάσεως τοῦ ἀπολυομένου πλοιάρχου καὶ ἂν ὀφείλωνται πρὸς τὸν πλοίαρχον ἔξοδα παλιννοστήσεως, νοσήλεια, ἀποζημίωσις δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα κλπ. ὡς ἐπὶ λοιπῶν ναυτικῶν, Γν. Σ. σ. 648.— Ἀποζημίωσις ναυτικοῦ δι' «ἀπόλυσιν» ἰσχύς ναυτικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀξία τροφῆς κατωτέρων πληρωμάτων· μὴ ὑπολογισμὸς εἰς τὴν κατ' ἄρθρ. 16 τοῦ Ν. 1752|1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας» ἀποζημίωσιν ναυτικοῦ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ πταίσματός του καὶ ἀντιτίμου παρεχομένης τροφῆς ἰσχύ- συλλ. συμβάσεων ἐργασίας ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ, Π 622 σ. 1032. — Ἀπόλυσις ναυτικοῦ καὶ ἀποζημίωσις κατ' ἄρθρον 16 §§ 1 καὶ 2 τοῦ Ν. 1752|1951· ὑπολογισμὸς εἰς τὸν μισθὸν καὶ ἀντιτίμου παρεχομένης τροφῆς· θεώρησις καὶ ταύτης μεταξὺ τῶν ταπτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, Π 575 σ. 1207, Παρατ. σ. 1207.— Ἀποζημιώσεις ναυτικῶν, ΝΖ σ. 1337.— Προστασία ψυματικῶν καὶ λοιπῶν παιχνιδιῶν ἐργατῶν θαλάσσης· ἂν δικαιοῦνται ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν οἱ μετὰ τὴν κατ' Α.Ν. 306|1946 συνταξιοδότησιν ἐρχόμενοι εἰς γάμον ναυτικοί, Γν. Σ. σ. 152.— Ἀπογραφὴ μαθητευομένων ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης· τί ἐν καταδίκῃ τετράκις εἰς ποινὰς μὴ ὑπερβαινούσας τὸ ἔτος, Γν. Σ. σ. 211.— Οὐκ ἀποκλεισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 551 ἐκ τοῦ ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἔτυχε πολεμικῆς συντάξεως κατὰ Ν. 1119|1946· συντρέχουσα ἡ ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημίωσις ἐργάτου θαλάσσης πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Ν.Α.Τ. συντάξει, Α.Π. 74 σ. 311.— Ἀτύχημα Ἕλληνος ἐργάτου θαλάσσης εἰς πλοῖον ὑπὸ ξένην σημαίαν καὶ συνταξιοδότησις Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, Γν.Σ. σ. 330.— Καταγγελία ναυτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἂν τὴν ἀπὸ 8.3.1951 συλλογικὴν σύμβασιν πληρωμάτων, κυρωθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23927|1861 τῆς 9.4.1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δύναται νὰ καταγγείλῃ μονομερῶς, ἐπὶ τῷ τέλει μὴ ἀνανεώσεώς της, ἡ εἰς τὴν Πανελλήνιον Ναυτικὴν Ὁμοσπονδίαν ὑπαγομένη Πανελλήνιος Ἕνωσις Μηχανικῶν Ε.Ν., Γν. Σ. σ. 588.— Ἕννοια ἐργάτου θαλάσσης· ἐργαζόμενοι εἰς ἰχθυοτροφεῖα τεχνῖται καὶ ἀνειδίκευτοι ἐργάται (ἀλιεργάται) δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐργάται θαλάσσης· δικαίωμα ἑπομένως λήψεως δώρου ἑορτῶν δι' ὑπ. ἀποφ. 67800|1951, Π 10 σ. 425.— Δικαίωμα ναυτικῶν ἐπὶ δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα κατὰ τὴν ἀπὸ 27.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· προϋπόθεσις ἡ κατὰ χρόνον ἐκδόσεως ὑπονοργικῆς ἀποφάσεως ἐνεργὸς ὑπηρεσία τῶν ναυτικῶν· ἀνεφάρμοστον Α.Ν. 1777|1951 ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης, Π 1496 σ. 1032. — Συνταξιοδότησις ναυτικῶν ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου, Γν. Σ. σ. 759.— Διαιτητικὴ ἐπίλυσις διαφορῶν κατὰ τὴν ἀπὸ 8.3.1951 ναυτικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· ἔννοια διατάξεως· ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου δι' ἐκδίκασιν διαφορῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ', Π 551 σ. 1034. — Δικαίωμα ἀδείας ναυτικοῦ κατὰ τὴν ναυτικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῆς 8.3.1951· προϋπόθεσις δικαιώματος· στερήσις ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως, Π 554 σ. 1034, Παρατ. σ. 1337. — Ἂν δικαιοῦται συντάξεως ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου χήρα ναυτικοῦ ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 306|1946, ἐφ' ὅσον αὕτη ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὡς καθαρίστρια, Γν. Σ. σ. 1101. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*.

Ναυτικοὶ πράκτορες. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Εἰδικά).

Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Εἰδικά).

Νεκροπομποί. Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 766.

Νεοπολεμισταί. Διαθεσιμότης, ΝΖ σ. 169.— Προαγωγὴ ἢ ἄλλως ἐπίδομα 15ῳ υἱῷ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 προστατευομένων προσώπων· περιορισμὸς ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 1799|1942 εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους Ὀργανισμῶν ἢ ἐπιχειρήσεων ἢ τοὺς κατ' εἰδικοὺς νόμους τοιούτους· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατοτεχνικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, Α.Π. 21 σ. 257, Α.Π. 330 σ. 360, Α.Π. 293 σ. 685.— Τιμητικὴ προαγωγὴ κατὰ Ν.Δ. 1799|1942· παῦσις ἰσχύος διατάξεως ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 1799|1942 περὶ τιμητικῆς προαγωγῆς προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς Σ.Π. 59|1945· ἀπαράδεκτον λόγου ἀκυρώσεως περὶ ὑπεροχῆς κατὰ τὰ οὐσιαστικὰ προσόντα μὴ προαχθέντος δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς πλήττοντος τὴν περὶ τὰ οὐσιαστικὰ προσόντα τῶν ὑποψηφίων κρίσιν, Σ.Ε. 1661 σ. 287.— Ἀπόλυσις ἀναγκαστικῶς διοριζομένων κατὰ Ν.Δ. 1799|1942· λόγοι καὶ διαδικασία ἀπολύσεως· μεταξὺ λόγων ἀπολύσεως καὶ ἡ ἀσυμβίβαστος πρὸς ἰδιότητα ὑπαλλήλου διαγωγή· ἀκύρωσις πράξεως ἁρμοδίου διοικητικοῦ συλλογικοῦ ὀργάνου μὴ ἀποφανθέντος ἐπὶ ὑπάρξεως τοιούτου λόγου, Σ.Ε. 569 σ. 980.— Προστασία νεοπολεμιστῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ Ν. 751|1948 καὶ 1836|1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').

Νεκρόποι. Βλ. λ. *Νεκροί*.

Νομικὰ πρόσωπα. Ἐκπλήρωσις ἀποστολῆς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου δι' ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου· πρόσληψις ἐξαιρετικῶς ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν· δημοσίευσις μεταβολῶν εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως κατ' Α.Ν. 177|1945, Σ.Ε. 1541 σ. 252.— Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας πρὸς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου καὶ διαδικασία ν. Γ'ΦΟΔ'. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α').— Σχέσις μισθωτῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· διάκρισις σχέσεων δημοσίου δικαίου· περιπτώσεις. Βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσεις*.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως προσλαμβανομένων ὑπὸ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ἀσκούντος διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους πολιτικὴν ἐξουσίαν ὡς δημοσίου δικαίου· τοιαύτη καὶ ἡ σχέσις τῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δημοτικῶν ἔργων προσλαμ-

βανομένων ἐργατοτεχνιτῶν, Π 2557 σ. 538.— Εἶναι Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου: Τὰ κατὰ ν. 3851 ἱδρυόμενα Ὀρφανοτροφεῖα καὶ Οἰκοτροφεῖα, Α.Π. 161 σ. 531.—...τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Αὐτοκινήτων, Π 920 σ. 378.—...τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν, Π 24 σ. 692.—...τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν· Ὑποκαταστήματα αὐτοῦ, μὴ ἀποτελοῦντα αὐθύπαρκτα καὶ αὐτοτελῆ νομικὰ πρόσωπα, δὲν δύνανται νὰ ἐναχθοῦν, ἀλλ' ἐνάγεται αὐτὸ τοῦτο τὸ Ταμεῖον· ἀξίωσις ἰατροῦ παρασχόντος ὑπηρεσίας εἰς Ὑποκατάστημα περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 δι' ἀπόλυσιν, Π 11 σ. 703.— ...τὸ Ἵδρυμα Κοινῶν. Ἀσφαλίσεων· πρόσληψις ὑπαλλήλου εἰς ὀργανικὴν θέσιν· σχέσις δημοσίου δικαίου· ἁρμοδιότης τακτικοῦ δικαστηρίου ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ λόγῳ παρανόμου ἀπολύσεως, Π 2481 σ. 1077.— ...τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον· διοίκησις καὶ ἁρμοδιότης Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, Σ.Ε. 1574 σ. 1270.— Σχέσις Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως πρὸς τὴν Κ.Υ.Δ.Ε.Π.· ἑκάστη τούτων ἀποτελεῖ ἰδίαν νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου· μὴ συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον ὑπηρεσίας Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ Κ.Υ.Δ.Ε.Π. δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Α.Π. 235 σ. 574.— Κτῆσις νομικῆς προσωπικότητος Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλ. Προσωπικοῦ Πετρελαιοειδῶν ἀπὸ δημοσιεύσεως ἱδρυτικοῦ Διατάγματος· γέννησις ὅμως ἀξιώσεως πρὸς πληρωμὴν εἰσφορῶν ἠσφαλισμένων ἀπὸ δημοσιεύσεως κανονισμοῦ Ταμείου, Α.Π. 436 σ. 1135.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· Ν. 19|1944· ἔννοια καὶ ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β').— Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς διακριτικὴν ἐξουσίαν Διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου τῆς αὐξήσεως προπολεμικῆς βασικῆς ἀντιμισθίας ὑπαλλήλων· ἀποκλειστικὸς δι' Α.Ν. 1538|1950 καθορισμὸς κριτηρίων· συνταγματικὸς κανὼν περὶ ἰσότητος, Σ.Ε. 1650 σ. 268.— Ἔννοια Α.Ν. 1538|1950· καθορισμὸς μισθοῦ κατὰ χρόνον τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἐξουσιοδοτήσεως καὶ τῶν παρεχόντων ὑπηρεσίας ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἷοι οἱ δικηγόροι ἢ νομικοὶ σύμβουλοι· καθορισμὸς μισθοῦ δικηγόρου ἀναλόγως δικαστηρίου εἰς ὃ ὑπηρετεῖ, Σ.Ε. 333 σ. 651.—Ὑπολογισμὸς εἰς χρῆμα παροχῶν χορηγουμένων πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Ἔγγρ. σ. 331.—Προστασία στρατευομένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 1439 σ. 543.—Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8900|1946 περὶ Κυριακῆς ἀργίας καὶ 18310|1946 περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐπὶ μισθωτῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 269 σ. 641.— Ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν, Ἔγκ. σ. 707.—Μισθὸς ἐργαζομένων ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Γν. Σ. σ. 873.—Ἄδεια προσωπικοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Νιλγ. σ. 890.— Στράτευσις ὑπαλλήλων Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημ. Δικαίου· ἐπιδόματα μισθοῦ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Α', Γ').—Εὐθύνη νομικῶν προσώπων ἐξ ἀδίκων πράξεων. Εἰρ. 133 σ. 867.— Θέσις ὑπὸ κρίσιν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν, καὶ ἐφέδρων καλαῶν πολεμιστῶν, ὑπηρετούντων εἰς ὀργανισμούς, νομικὰ πρόσωπα κλπ.· ὑποχρεωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίων, μὴ ὄντων ὀργάνων τῶν νομικῶν προσώπων· συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν ἀπόλυσις κατ' ἐπιταγὴν νόμου, ἀπαλλάσσουσαν τὸ νομικὸν πρόσωπον ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, Α.Π. 577 σ. 1315.— Δικόγραφα ἐπὶ νομικῶν προσώπων· ἀρκεῖ μόνη ἡ μνεία ὀνόματος, δι' οὗ προσδιορίζονται μὴ ἀπαιτουμένου καὶ προσδιορισμοῦ φυσικῶν προσώπων ἐκπροσωπούντων αὐτά, Π 8034 σ. 916.— Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν· δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, ΝΖ σ. 986, Νιλγ. σ. 977.— Μισθωτοὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α').— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς μισθωτῶν καὶ δικηγόρων ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, κοινωφελῆ ἱδρύματα κλπ. κατ' Α.Ν. 751|1948 καὶ 1836|1951· ὅροι· μισθοδοσία κλπ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').— Ἔκτασις ἐφαρμογῆς Α.Ν. 177|1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγωγῶν κλπ. εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, Π 5455 σ. 1062. Βλ. καὶ τὰ κατ' ἰδίαν νομικὰ πρόσωπα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις, ἤτοι: *Δῆμοι—Κοινότητες, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ναοί, Νοσοκομεῖα, Σιδηρόδρομοι, Ταμεῖα, Τράπεζαι* κλπ.

Νομικοὶ σύμβουλοι. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').

Νομιμοποίησις. Εὐθεῖα ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐπαγγέλματίου ἐργοδότου δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἂν ἔχῃ ὁ ἐπαγγελματίας τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1843|1939 εὐεργέτημα, Π 3330 σ. 367.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑπηρετρίας εἰς συζυγικὸν οἶκον· τίς ἐκ τῶν συζύγων ὑπόχρεως δι' ἀμοιβὴν παρασχεθείσης ἐργασίας, Π 104 σ. 120, ΝΖ σ. 421.—Ἀξίωσις ἰατροῦ παρασχόντος ὑπηρεσίας εἰς Ὑποκ]μα Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν· παθητικὴ νομιμοποίησις, Π 11 σ. 703.—Ὕπαρξις ἐννόμου συμφέροντος ἠσφαλισμένου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. δι' ἔγερσιν ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς περὶ ὑπάρξεως ὡρισμένης ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας διὰ πληρώσιν νομίμων ἡμερῶν ἐργασίας πρὸς συνταξιοδότησιν λόγῳ γήρατος· νόμιμος ἀπεύθυνσις ἀγωγῆς καὶ κατὰ Διευθυντοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α., Π 483 σ. 752.

Νομιμοφροσύνη. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ Ν. 751|1948 καὶ Ν. 1836|1951 καὶ διαδικασία νομιμοφροσύνης κατ' Α.Ν. 516|1948. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').—Ἂν ἔχωσιν ἐφαρμογήν, προκειμένης ἀπολύσεως ἐργάτου στρατιωτικοῦ ἐργοστασίου, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου διεπιστώθη, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρων, συμφώνως τῷ Α.Ν. 516|1948, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514|1928 περὶ προηγουμένης ἀποφάσεως

τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 προβλεπομένης 'Επιτροπῆς. Γν. Σ. σ. 330. — Παραδεκτὴ πρότασις τὸ πρῶτον ἐνώπιον 'Αρείου Πάγου ἰσχυρισμοῦ Δημοσίου περὶ ἀκυρότητος συμβάσεως ἐκ μὴ τηρήσεως Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης», ὡς ἀναγομένου εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν· στοιχεῖα τῆς προτάσεως. Α.Π. 132 σ. 414. — 'Εφαρμογὴ ἐλέγχων νομιμοφροσύνης τῶν προσλαμβανομένων ἢ διοριζομένων παρὰ τοῦ Δημοσίου ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν εἰς θέσεις νενομοθετημένας καὶ οὐχὶ ἐπὶ προσλαμβανομένων ἐργατῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Α.Π. 137 σ. 474. — Σκοπὸς καθορισμοῦ εἰδικῆς ἀποζημιώσεως Α.Ν. 516|1948 διὰ τοὺς κατὰ τοῦτον ὑπομακρυνομένους τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀποζημιώσεις μισθωτῶν ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας· ἔλλειψις δικαιώματος διπλῶν ἀποζημιώσεων τῶν κατὰ Ν. 516|1948 ἀπομακρυνομένων λησθείσης ὑπὸ μισθωτοῦ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἀποζημιώσεως δικαιοῦται οὗτος τῆς διαφορᾶς μέχρι συμπληρώσεως τοιαύτης δύο μηνῶν. Π 11364 σ. 650. — Πρόσληψις ἄνευ γνωματεύσεως ἐπιτροπῆς νομιμοφροσύνης ἀκυρότης. Π 113 σ. 809. — 'Αντίθετος πρὸς τὴν καλὴν πίστιν ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπίκλησις ἀκυρότητος συμβάσεως ἐργασίας διὰ παράβασιν Α.Ν. 516|1948 «περὶ νομιμοφροσύνης» πρὸς ἀπεκφυγὴν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Ν. 2112, Π 31 σ. 1083. — 'Ανεφαρμοστέον Α.Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης ἐπὶ προσλαμβανομένου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου προσκαίρως ἐκτάκτου προσωπικοῦ, Π 3073 σ. 1239. — 'Απόλυσις δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς μὴ νομιμόφρονος κατόπιν ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης· ὑστέρα ἀνάκλησις τῆς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεως κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου· ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον λόγῳ ἀνωτέρας, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, βίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως. Π 11967 σ. 1248.

Νόμισμα. Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς νομισματικὴν διαρρύθμισιν Ν. 18|1944 καὶ θεώρησις ὡς ἐξοφληθεισῶν ἀπαιτήσεων πρὸ Ν. 18|1944 γεννηθεισῶν καὶ πρὸς ἐξόφλησιν ἀπαιτουμένης προηγουμένης ἐκτιμήσεως πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ δραχμῶν· χρησιμοποίησις τῆς δραχμῆς ὡς μέτρου ἀξίας καὶ οὐχὶ πληρωμῆς. Α.Π. 561 σ. 125, Α.Π. 559 σ. 178, Π 89 σ. 537, Π 3593 σ. 1021. — 'Ανεφαρμοστέον ἄρθρ. 5 § 2 Ν. 18|1944 καὶ ἐπὶ συμβάσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν, καθ' ἣν συνεφωνήθη ὅπως ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τῆς ἀντιπαροχῆς γίνῃ ἐνιαίως ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Α.Π. 561 σ. 125, Π 3593 σ. 1021. — 'Υποχρεώσεις ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει· ὀφειλαὶ ἐξ εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικὰ 'Ιδρύματα καὶ νομισματικὴ διαρρύθμισις Ν. 18|1944, Π 13469 σ. 879. — Καθορισμὸς ἡμερομισθίου κατὰ τὴν ἑκάστοτε αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου· ἀκυρότης φήτρας. Π 228 σ. 427. — 'Επιτρεπτὴ συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος. Π 89 σ. 537. — Μισθοὶ πρὸ 10 Νοεμβρίου 1944 κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ Ν. 18|1944 καὶ 1073|1946. Νμλγ. σ. 1152.

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις. Βλ. λ. *'Αποδοχαί* (παράγρ. Β'), *Νόμος*.

Νόμος. Βλ. καὶ λ. *'Αναδρομικότης*, *Σύνταγμα*. Ρύθμισις θεμάτων διὰ συλλογικῆς συμβάσεως· κῦρος ὅρων ἀντικειμένων πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ νόμου. Π 5807 σ. 10, Παρατ. σ. 5. — 'Ανεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκ. νόμου. Π 1094 σ. 77, Π 55 σ. 540, Π 5661 σ. 648. — 'Ανεπίτρεπτον ἐλέγχου ὑπὸ δικαστηρίων τηρήσεως ἢ μὴ ἐσωτερικῶν τυπικῶν στοιχείων τοῦ νόμου. Α.Π. 436 σ. 1135. — 'Ακυρώσεις καὶ ἐπικυρώσεις νομοθετημάτων κατὰ κατοχὴν Χώρας δι' ἀποφάσεων 'Υπουργ. Συμβουλίου κατὰ τὴν Σ.Π. 58|1945, Α.Π. 563 σ. 183. — 'Εφαρμοστέος παρ' 'Εφετείοις ὁ κατὰ τὸν χρόνον ἀπαγγελίας τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἰσχύων, Π 10454 σ. 182. — Κανόνες ἑρμηνείας περὶ καταργήσεως εἰδικοῦ διὰ γενικοῦ Νόμου. Π 5636 σ. 202. — Κατάργησις νόμου· τύχη ἐξαιρέσεων ἀπ' αὐτοῦ. Π 5636 σ. 202. — 'Υπαγωγὴ ἀσφαλίσεως ἀνέργων εἰς Ι.Κ.Α.· διατήρησις ἐξαιρέσεως προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων δι' Α.Ν. 1545|1950· σχέσις γενικοῦ Νόμου πρὸς εἰδικόν. Π 646 σ. 1308, Παρατ. σ. 1310. — Στοιχεῖα ὑ.ἀ. 51560|1948 περὶ ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· καθορισμὸς ὡς στοιχείου τοῦ χρόνου, τρόπου, ποσοῦ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112· ἔκτασις νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Π 4842 σ. 302. — 'Εγκρισις καταστατικοῦ 'Ασφαλιστικοῦ Ταμείου δυνάμει τῆς ἐν ἄρθρῳ 59 § 1 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 ἐξουσιοδοτήσεως· ἀντισυνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρου 59 § 1 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας», ὡς ἡρμηνεύθη δι' ἄρθρου 1 Α.Ν. 694|1936 ἀνίσχυρον καὶ ἄρθρ. 4 § 1 Α.Ν. 1022|1946· δρισμοὶ Α.Ν. 580|1945, Σ.Ε. 64 σ. 327. — 'Εξουσιοδότησις 'Υπουργοῦ 'Εργασίας δι' Α.Ν. 694|1937 πρὸς τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων· συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν θίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ θεσμοῦ κοινων. ἀσφαλίσεως. Π 13469 σ. 879. — Παραπομπὴ διαιτητικῆς ἀποφάσεως πρὸς ἐπανεξέτασιν κατὰ τὸν Α.Ν. 1804|1951· ἔννοια ἐπανεξετάσεως καὶ ἐξουσιοδοτήσεως 'Υπουργοῦ 'Εργασίας. Π 867 σ. 426. — Ρύθμισις θεμάτων ὑπὸ Νομοθετικῆς ἐξουσίας· δυνατότης κατὰ κρατήσαν συνταγματικὸν ἔθιμον παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν πρὸς εἰδικώτερον διακανονισμὸν τῶν κατ' ἰδίαν θεμάτων· ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, ὑπάγουσα τὰ θέματα ταῦτα εἰς κανονικὴν ἁρμοδιότητα, δέον νὰ παρέχεται εἰς τὸν 'Αρχηγὸν τῆς 'Εκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ οὐχὶ εἰς τὰς κατ' ἰδίαν διοικητικὰς 'Αρχὰς ἀκυρότης ὀργανισμοῦ συνδέσεως 'Υπηρεσιῶν Ο.Α.Π., Σ.Ε. 1253 σ. 931. — Δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεων Συμβουλίου 'Επικρατείας· οὐ καὶ ἐπὶ νομοθετικῶν πράξεων Κυβερνήσεως. Α.Π. 139 σ. 848. — Σύμβασις 'Ελληνικοῦ Δημοσίου μετὰ τῆς ἑταιρίας Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί· κύρω-

σις· ἰσχὺς νόμου, Α.Π. 302 σ. 676.—Ἐφαρμογὴ ἑρμηνευομένου νόμου ὡς ἔχοντος ἔννοιαν ἀποδοθεῖσαν ὑπὸ ἑρμηνευτικῆς διατάξεως ἐπὶ πάσης διαφορᾶς καὶ ὅταν ἔχῃ ἐκδοθῇ ἐπ' αὐτῆς τελεσίδικος ἀπόφασις ὑπὸ ἄλλοίαν ἔννοιαν, Α.Π. 333 σ. 688, Α.Π. 527 σ. 1202.—Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύουν ὡς οὐσιαστικοὶ νόμοι, Α.Π. 333 σ. 688, Νμλγ. σ. 1151.—Δικαίωμα Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δι' ἐκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων μόνον ἐπὶ θεμάτων ἀνατεθειμένων ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν μέριμναν καὶ ἐπαγρύπνησίν της, Π 1394 σ. 1011.—Ἀπὸ νομοθετικὰ κείμενα, Σημ. σ. 344.

Νοσήλεια. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Νοσοκομεῖα. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.— Ἔκδοσις τριῶν ἀποφάσεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ τοῦ Ν. 291|1943· καταργήσεως διὰ μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἄρθρ. 2 Ν. 291|1943· ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ τῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων ἀπὸ τῆς ἰσχύος Ν.Δ. 1255|1949· ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ Φυματιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Σισμάνογλου· ἔννοια εἰδικοῦ Α.Ν. 836|1948, Α.Π. 563 σ. 183.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων διὰ τῆς ὑ. ἀ. 26516|1948· κατάργησις διὰ τῆς 303|1946 πράξεως Ὑπουργ. Συμβουλίου ἄρθρ. 2 κατοχικοῦ Ν. 291|1943 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, Α.Π. 124 σ. 524.— Προσόντα νοσοκόμου διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν Α.Ν. 199|1936· ἔννοια Α.Ν. 199|1936· μὴ ἀποκλεισμὸς ἐφαρμογῆς γενικῆς διατάξεως ἄρθρου 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἂν ὁ νοσοκόμος δὲν ἔχῃ πτυχίον ἢ δίπλωμα νοσοκόμου· χαρακτηρισμὸς προϊσταμένης τμήματος ὡς ὑπαλλήλου, Π 1768 σ. 597.— Τοποθέτησις προσώπου ἐκ τῶν ἐν τῷ Α.Ν. 1836|1951 εἰς Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον, Π 529 σ. 672, Παρατηρ. σ. 1003.— Θεώρησις ὡς ἀπολύσεως δημοτικοῦ καὶ κοινοτικοῦ ὑπαλλήλου λόγῳ καταργήσεως θέσεως, διὰ συνταξιοδότησιν καὶ τῆς ὀφειλομένης εἰς μετατροπὴν τοῦ Δημοτικοῦ Ἀγαθοεργοῦ Ἱδρύματος εἰς Δημόσιον Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα κατ' Α.Ν. 965|1937, Σ.Ε. 571 σ. 1332.— Ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν, πολυϊατρείων καὶ φυσικοθεραπευτηρίων· ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.— Προσωπικὸν Νοσοκομείου - Σανατορίου «Σωτηρία» διέπουσαι αὐτὸ διατάξεις καὶ λύσις τῆς σχέσεως· ἐφαρμογὴ ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ ἐστιατορίων κλπ., Α.Π. 397 σ. 785.—Ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Νμλγ. σ. 813.— Νοσοκομειακὴ περίθαλψις εἰς μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 131, 1212 ἑπ. — Φαρμακευτικὴ περίθαλψις τῶν δικαιουμένων νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐμμέσως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένων, Ἔγκ. σ. 1037. — Σανατοριακὴ περίθαλψις ἠσφαλισμένου, Ἔγκ. σ. 277.

Νοσοκόμοι. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα.*

Νυκτερινὴ ἐργασία. Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν· ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὑ.ἀ.· δικαίωμα καὶ τῶν εἰδικῶς προσλαμβανομένων διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, Π 5752 σ. 37.—Ἀσυμφίστον ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν πρὸς καταβαλλομένας ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, Π 5752 σ. 37, Π 765 σ. 424.— Ἀσυμφίστον πρὸς καταβαλλομένας τυχὸν ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, ἐφ' ὅσον δὲν συνεφωνήθη νὰ καταβάλλεται ὁ μείζων μισθὸς διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας ἐργασίαν· παροχὴ ἐργασίας εἰς κινηματογραφικὰς ἐπιχειρήσεις, Π 9866 σ. 1247.— Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας ὑπὸ προσωπικοῦ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀνίσχυρον ὑ.ἀ. 58399|1951· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944· ἀκυρότης καὶ ὡς ἀντικειμένης εἰς ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος, Π 6267 σ. 130, Π 6455 σ. 131, Π 765 σ. 424.— Πρόσθετοι ἀμοιβαὶ διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν· οὐ τακτικαὶ ἀποδοχαί· μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112, ΝΖ σ. 98.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310|1946 ἐπὶ προσθέτων ἀστυφυλάκων, Π 284 σ. 247, Π 3575 σ. 869.—Δῶρα δι' ἑορτὰς καὶ ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας, Γν.Σ. σ. 550.— Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 18310|1946 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 269 σ. 641.— Ἀξίωσις καταβολῆς μισθοῦ διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν· ἄλλως ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἀνεφάρμοστον ἐργατικῆς διαδικασίας, Π 1926 σ. 960.— Ἐργασιακὴ σχέσις δημοσίου δικαίου καὶ νυκτερινὴ ἐργασία, Π 271 σ. 1026.— Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310|1946 ἐπὶ νυκτοφυλάκων· ἔννοια ἑρμηνευτικῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὑ.ἀ., Π 5772 σ. 1197.

Νυκτοφύλακες. Πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν· ἔννοια ὑπ. ἀπορ. 25825|1951, Π 5752 σ. 37, Π 5772 σ. 1197.— Ἀπασχόλησις μισθωτοῦ ἐργασθέντος ἐπὶ τὸ νόμιμον ὀκταώρου ὡς ἐργάτου καὶ εἰς ἐργασίαν νυκτοφύλακος πέραν τοῦ ὀκταώρου· ἀντίθεσις πρὸς ἄρθρ. 16 τοῦ Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 περὶ ὀκταώρου καὶ ἀκυρότης συμβάσεως, Π 3288 σ. 958.

Ξ

Ξενοδοχεῖα. Ὑπάλληλοι ξενοδοχείων· ὑποχρεωτικὸς ἐφοδιασμὸς διὰ βιβλιαρίων ὑγείας· σύμβασις ἐργασίας μετὰ στερουμένου τοιούτου· ἀκυρότης· ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 22 σ. 959, Π 1926 σ. 960.— Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.— Ἀσφάλισις ξενοδοχοϋπαλλήλων, Ἔγκ. σ. 760, 1226.— Ὕπνου καὶ φαγητοῦ· ἀμειβόμενοι ἐπὶ ποσοστοῖς· παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 5653 σ. 91.— Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, σ. 161.

Ξυλουργοί. Ἐπίδομα ἐπὶ νομίμου ἡμερομισθίου λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων ἐπαγγελματιῶν ξυλουργῶν· ὅροι· ὑ.ἀ. 41690|1947· δικαίωμα ἐ-

πιδόματος και βαρελαποιών, ἐφ' ὅσον κατέχουν ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης των' ακοπὸς ἐπιδόματος, Α.Π. 480 σ. 9. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*.

Ο

Ο.Δ.Ε.Π. Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|1945 καὶ μισθωτῶν Ο.Δ.Ε.Π., Α.Π. 391 σ. 728.

Ὁδηγοί. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Ο.ΑΙ.Σ.Υ. Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 καὶ ἑταιρίνος καὶ εἰς τὴν κατ' ἄρθρ. 9 αὐτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας' διατήρησις ἐν ἰσχύϊ ἐξαιρέσεως καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», Π 5636 σ. 202. — Προσωπικὸν' ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀσφαλίσεως εἰς Ταμ. Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 766.

Ὁδοιπορικά. Ἐπίδομα λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, Ἔγγρ. σ. 443. — Ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν' ἔννοια σχετικῶν ὁ.ἀ. 3523|1951 καὶ 19004|1951' δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ γραφεῖα' ὅροι, Π 1306 σ. 536. — Ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν' ἐφαρμογὴ ὁ.ἀ. 3523|295|1951 καὶ 19001|5037|1951' δικαίωμα τῶν ἀπασχολουμένων ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας ἐν Γραφείοις ἀπασχολήσεως εἰς διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων προϋπόθεσις ἢ συχνότης καὶ τὸ μόνιμον τῆς ἐξωτερικῆς ἀπασχολήσεως, Π 4474 σ. 697.

Ὁδοποιΐα. Διάκρισις προσωπικοῦ εἰς ἀσχολουμένων μὲ διοικητικὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας καὶ εἰς Τεχνικὸν τοιοῦτο' ὑπαγωγὴ εἰς τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἀπασχολουμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἁρμοδιότητος τῶν Ταμείων, ἤτοι μὲ κατασκευὴν καὶ συντήρησιν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, Σ.Ε. 1541 σ. 252.

Οἴκησις. Βλ. λ. *Κατοικία*.

Οἰκιακαὶ ἀνάγκαι. Μισθὸς ἐργατῶν δι' οἰκιακὰς ἀνάγκας ἐργοδοτῶν' ἀνεφαρμοστον τῶν διὰ τοῦ Α.Ν. 99|1936 κυρωθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 19 σ. 250.

Οἰκιακοὶ ὑπηρέται. Βλ. λ. *Ὑπηρέται*.

Οἰκογένεια. Παροχαὶ Ι.Κ.Α. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*. — Ἐφέδρου' ἔννοια' συντήρησις, Ἔγκ. σ. 1038, 1099.

Οἰκογενειακὰ βάρη. Συνέπεια παραλείψεως ἀναγραφῆς οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀπολυομένου' ἀκυρότης ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 138 σ. 404.

Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα. Βλ. λ. *Ἐπιδόματα*.

Οἰκοδομικὰ ἔργα. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Οἶκοι ἀνοχῆς. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46. — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. τῶν ἀπασχολουμένων ἐν οἴκοις ἀνοχῆς ἐλευθερίων γυναικῶν, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1097. — Ὅροι ὑφ' οὓς εἶναι νόμιμος ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς οἶκον ἀνοχῆς' ἐφαδιασμὸς ἐργαζομένης δι' ἀδείας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος καὶ βιβλιαρίου ὑγείας' ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως' ἀποζημίωσις κατὰ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐνώπιον τακτικῶν δικαστηρίων, Π 65 σ. 305, Π 3107 σ. 961.

Οἰκόσιτοι ὑπηρέται. Βλ. λ. *Ὑπηρέται*.

Οἶκος Ναύτου. Συνταξιοδότησις ναυτικῶν ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου, Γν. Σ. σ. 759. — Ἂν δικαιοῦται συντάξεως ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου χήρα ναυτικοῦ ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 306|1936, ἐφ' ὅσον αὕτη ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὡς καθαριστρια, Γν. Σ. σ. 1101.

Οἰκοτροφεῖα. Χαρακτηρισμὸς τῶν κατὰ Ν. 2851|1922 Οἰκοτροφείων ὡς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου' φύσις σχέσεως προσωπικοῦ αὐτῶν, Α.Π. 161 σ. 531.

Οἶνος. Πρόσληψις ἰδιωτῶν διὰ τὴν εἰσπραξιν φόρου ἐπὶ τοῦ διὰ ξηρᾶς μεταφερομένου οἴνου' φύσις σχέσεως, Γν. Σ. σ. 706.

Ὀκτάωρον. Βλ. λ. *Ὑπερωρίαι*, *Ὧραι ἐργασίας*.

Ὁμολογία. Δικαστικὴ' ἀνεπίτρεπτον ἐπὶ ἀντικειμένων ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν, Π 10214 σ. 93.

Ὄνομα. Ἀναγγελία ἀπολύσεως' παράλειψις στοιχείων ὀνοματεπωνύμου, ὀνόματος πατρὸς καὶ διευθύνσεως ἐκπροσωπούντων τὴν ἐπιχείρησιν' ἀκυρότης' σκοπὸς τοῦ νόμου, Α.Π. 517 σ. 70. — Ἐπὶ Νομικῶν Προσώπων' ἀρκεῖ μόνη ἡ ἐν τῷ δικογράφῳ μνεία τοῦ ὀνόματος, μὴ ἀπαιτουμένου καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτὰ φυσικῶν προσώπων, Π 8034 σ. 916. — Διατήρησις ἐκ μέρους χήρας τοῦ ἐπωνύμου θανόντος συζύγου, Γν. Σ. σ. 1039.

Ὀργανισμοί — Ὀργανώσεις. Βλ. λ. *Νομικὰ Πρόσωπα*, καὶ τὰ κατ' ἰδίαν *Νομικὰ Πρόσωπα* καὶ *Ὀργανισμούς* εἰς τὰς οἰκείας λέξεις. — Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Βλ. λ. *Ταμεῖα*. — Ὑπηρετοῦντες εἰς ὀργανώσεις Μ.Ε.Α., Μ.Α.Δ., Τ.Ε.Α.' ἐπιδότησις κατὰ Ν. 2054|1952' διάκρισις, Ἔγκ. σ. 1098. — Ὀργανώσεις φιλανθρωπικαί, μορφωτικαί' ἐξαιρέσεις ἀπὸ Ν. 2054|1952 «περὶ στρατευομένων μισθωτῶν», Ἔγκ. σ. 982. — Μισθωτοὶ τῶν Ὀργανώσεων — Μελῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων' ἐξαιρέσεις ἀπὸ ἀσφαλίσεως εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 765. — Σχέσις Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως πρὸς τὴν Κ.Υ.Δ.Ε.Π.' ἑκάστη ἰδίων νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου μὴ συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον ὑπηρεσίας Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως χρόνων ὑπηρεσίας παρὰ Κ.Υ.Δ.Ε.Π. δι' ἀποζημιώσιν Ν. 2112, Α.Π. 235 σ. 574.

Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς. Ἔκτακτοι ἐργάται' ἐργασιακὴ σύμβασις ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι μιᾶς ἡμέρας' ἀνεφαρμοστον ἄρθρ. 9 Ν.118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 1 § 2 Ν.Δ. 1255|1949' καθορισμὸς ἡμερομισθίου, Α.Π. 125 σ. 529. — Ὀργανισμὸς ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π.' διάταξις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως ἅμα τῇ συμπληρώσει ὁρίου ἡλικίας' ἔννοια ὅτι ὑποχρεοῦται ὁ Ὀργανισμὸς ὅπως προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τῶν ὑπὸ ὁρίου ἡλικίας καταληφθέντων ὑπαλλήλων, Α.Π. 345 σ. 732, Α.Π. 594 σ. 1317. — Συνέχισις ἀσφαλίσεως διὰ λῆψιν βοηθήματος ἐκ τῆς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας παραμονῆς ὑπαλ-

λήμου Ο.Α.Π.· ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, Α.Π. 346 σ. 732, Α.Π. 594 σ. 1317. – Ἀκυρότης ὀργανισμοῦ Συνθέσεως Ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π., Σ.Ε. 1253 σ. 931. — Ἀνεφάρμοστον Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ἐπὶ ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς δικαιωθέντων ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὀφειλομένης εἰς αἰρνίδιον ἀτύχημα, ἐφ' ὅσον τὸ βοήθημα κεφαλαιοποιούμενον συμπληροῖ τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 551· ἰσχὺς τούτου καὶ ἐπὶ βοηθήματος οἰκογενείας ἀποβιοῦντος ἐξ ἀτυχήματος ἐργάτου, Α.Π. 83 σ. 534. Contra: Α.Π. 384 σ. 850, Α.Π. 555 σ. 1320. — Ἐργατικὰ ἀτυχήματα ἐργατῶν Ο.Α.Π.· συνταξιοδότησις ἐκ Ταμείου Προνοίας αὐτῶν καὶ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν· συμπλήρωσις ποσοῦ· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων, Α.Π. 84 σ. 418.

Ὅριον ἡλικίας. Βλ. λ. *Ἡλικία*.

Ὅρκος. Ἀνυπόχρεον δικαστοῦ Ν. ΓΘΟΔ' δι' ἐπιβολήν, Α.Π. 562 σ. 138.

Ὀρφανοτροφεῖα. Χαρακτηρισμὸς τῶν κατὰ Ν. 2851|1922 ἱδρυομένων ὡς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· φύσις σχέσεως προσωπικοῦ δημοσίου δικαίου, Α.Π. 161 σ. 531.

Ὀχλησις. Ἐντὸς εὐλόγου χρόνου διὰ χορήγησιν πιστοποιητικοῦ ἐργασίας, Π 2375 σ. 859.

Π

Παλαιοὶ πολεμισταί. Διαθεσιμότης, ΝΖ σ. 169. — Διαθεσιμότης· ἰσοῦται πρὸς ἀπόλυσιν ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως· ἄκυρος ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, Π. 4 σ. 307. — Ἀνεπιφύλακτος λῆψις ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 καὶ δήλωσις περὶ μὴ ὑπάρξεως ἀξιώσεως κατὰ τοῦ ἐργοδότου· ἀποδοχὴ ἀπολύσεως· στέρησις δικαιώματος προσφυγῆς ἐνώπιον ἁρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, Σ.Ε. 132 σ. 646. — Ἁρμοδιότης Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν· ἀποφαίνονται ἂν ὑφίσταται νόμιμος λόγος ἀπολύσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀκυροῦσιν ἀπόλυσιν, γενομένην ἄνευ συνδρομῆς νομίμου λόγου, ἀποφαίνονται ἂν ὡρισμένη πρᾶξις ἢ παράλειψις ἀποτελῇ μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας· οὐ καὶ ἐξουσία νὰ ἀποφαίνωνται ἂν ὁ ἐφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς διατελῇ εἰς γενικὴν τινα νομικὴν κατάστασιν ὡς τῆς μονιμότητος ἢ μή, Σ.Ε. 2166 σ. 546. — Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκεν ἀσθενείας· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἄρθρ. 5 §§ Ν. 2112|1920, Π 4528 σ. 843, πρβλ. Π 5518 σ. 814. — Προστασία θέσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· τίνες ὑπάγονται· ἔννοια ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ· ἀπόλυσις· λόγοι· διαδικασία· ἐπιτροπὴ ἄρθρ. 7 Ν. 344· ἐφαρμογὴ διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· μέγεθος ἀποζημιώσεως κλπ., ΝΖ σ. 817, 1227. — Ἀναγνώρισις ὡς συνταξίμου παρ' ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, Γν.Σ. σ. 984. – Παροχαὶ ἀνεργίας ὑπὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1226. — Προστασία παλαιῶν πολεμιστῶν· πρόσμετρησις στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐξαγορά· ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ διοικ. συμβούλια τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Ἔπισ. σ. 1232. — Μὴ ἀναγκαία παρέμβασις Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936 ἐπὶ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας μισθωτοῦ, ἀπὸ κανονισμοῦ ἐργοδότου καθωρισμένου· ἀνυπόχρεον ἀναγγελίας τερματισμοῦ ἐργασιακῆς σχέσεως πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945· δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 166 σ. 1266. – Θέσις ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, κατὰ τὴν 59|1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν, καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑπηρετούντων εἰς τὰς ἐν τῇ Συντακτικῇ Πράξει ἀναφερομένας ὑπηρεσίας, ὀργανισμούς, νομικὰ πρόσωπα κ.λ.π.· ὑποχρεωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίων, μὴ ὄντων ὀργάνων τῶν νομικῶν προσώπων· ἀπόλυσις κατ' ἐπιταγὴν Νόμου· ἀνωτέρα βία ἀπαλλάσσουσα τὸ νομικὸν πρόσωπον ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, Α.Π. 577 σ. 1315. — Μὴ ἐπέκτασις προστασίας περὶ ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς τοὺς μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Α Ν. 28|31.10.1935 προσληφθέντας, Σ.Ε. 1396 σ. 1339.

Παλιννοστήσεως ἔξοδα. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Παντοπωλεῖα Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων, Νμλγ. σ. 811. — Βιβλιάρια ὑγείας μισθωτῶν, Νμλγ. σ. 1151.

Παράβολον. Ἀπόρριψις ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολιτ. Δικονομίας προστίμου· ἐφαρμογὴ καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Α.Π. 575 σ. 1300, Π 430 σ. 822. — Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀπαλλαγὴ τελῶν καὶ παραβόλου, Α.Π. 20 σ. 244.

Παραγραφή. Ἀξιώσεις ἐπὶ ἐπιδομάτων ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 106. — Παροχῶν κλάδου συντάξεων Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 882. — Ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος, ΝΖ σ. 169. — Ἀποσβεστικὴ προθεσμία τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς, Α.Π. 74 σ. 311. — Προσωπικῶν ἀγωγῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν· περίπτωσις ἀναγνωρίσεως τῆς ἀπαιτήσεως παρὰ τοῦ Δημοσίου· παραγραφὴ μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως, Α.Π. 152 σ. 415. – Κρίσις Διοικ. Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ παραγραφῆς ἀξιώσεως ἐμπίπτει εἰς δικαιοδοσίαν δικαστηρίων, Α.Π. 305 σ. 687. — Ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν· κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 250 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 348 σ. 742, Π 3593 σ. 1021. — Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· παραγραφή· ἀναστολή, ΝΖ σ. 1177. — Διαφορὰ ἡμερομισθίων προσωπικοῦ Μ.Τ.Σ. ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀναδρομικότης καταβολῆς καὶ παραγραφή, Γν. Σ. σ. 873, Σημ. σ. 875. — Καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὸ ταμεῖον Ἀνεργίας, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 932. — Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 261 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ διακοπῆς παραγραφῆς ἐπὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως», Α.Π. 452 σ. 954.

Παραίτησις. Παραίτησις ἀπὸ δικαιωμάτων ἐκ

των Ν. 2112, 3514. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως έργασίας*** (παράγρ. Γ'). ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ζ'). — Άποχή μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας ὑπέρ τὰ νομιμα ὅρια καὶ παραίτησις. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως έργασίας*** (παράγρ. Ε'). — Σιωπηρὰ ἀποδοχὴ ἀποφάσεως δι' εἰσπράξεως ἐπιδικασθέντος ποσοῦ· ἀπώλεια δικαιώματος προσβολῆς ἀποφάσεως δι' ἐφέσεως· διαφορὰ δεκτικὴ ἀποδοχῆς παραιτήσεως. Α.Π. 482 σ. 43. — Ἀπὸ δικογράφου ἀγωγῆς καὶ προσφορὰ εἰς καταβολὴν ἐξόδων καταργήσεως ἐκκρεμοῦς δίκης· δυναμένη ἐγέρσεως νέας· οὐκ ἀπαράδεκτον ἄρθρου 475 Πολιτικῆς Δικονομίας μετὰ τοιαύτην παραίτησιν. Π 483 σ. 755. — Ἀνέλεγκτον κρίσεως δικαστηρίου οὐσίας περὶ παραιτήσεως. Α.Π. 482 σ. 43. Α Π. 501 σ. 88. — Ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος καὶ παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων του, ΝΖ σ. 169. — Δικαιωμάτων ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 679 Α.Κ. μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως· ἐγκυρος, ΝΖ σ. 172. — Δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου· δυνατὴ καὶ ἡ σιωπηρά, Π 124 σ. 303. — Εἰσπραξις ἀποζημιώσεως Ν. 2112· οὐ καὶ ἐκ μόνης ταύτης βούλησις μισθωτοῦ παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐξ ἀκυρότητος, Π 124 σ. 303, Π 2373 σ. 791. — Εἰσπραξις ἐν συνδυασμῷ πρὸς δήλωσιν πλήρους ἱκανοποιήσεως καὶ ἐλλείψεως ἄλλης ἀξιώσεως κατ' ἐργοδότου· σημαίνει παραίτησιν ἐκ τῆς ἀκυρότητος, Π 124 σ. 303. — Ἀνεπιφύλακτος ὑπὸ ἀπολυθέντος ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ λήψις ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 καὶ δήλωσίς του περὶ μὴ ὑπάρξεως ἀξιώσεως κατὰ ἐργοδότου του· ἀποδοχὴ ἀπολύσεως· στέρησις δικαιώματος προσφυγῆς ἐνώπιον ἁρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, Σ.Ε. 132 σ. 546. — Δικαίωμα ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀδείας· δήλωσις μισθωτοῦ περὶ παραιτήσεως, Π 866 σ. 358. — Παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος ἀδείας, Νμλγ. σ. 830. — Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ νομίμου μισθοῦ, Π 920 σ. 378, Π 8329 σ. 1143. — Λῆψις ὑπὸ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· οὐ σιωπηρὰ ἐκδήλωσις βουλήσεως πρὸς διάσπασιν ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, Π 1760 σ. 864. — Ἀκυρότης παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων κλπ., ἀνεπιτρέπτων ἐφαρμογῆς ἀποδυναμώσεως δικαιωμάτων μισθωτοῦ ἀνεπιδέκτων παραιτήσεως, Π 44 σ. 908. — Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως ἀπὸ προστασίας ἐργατικῶν Νόμων εἴτε ἐκ τῶν προτέρων, εἴτε μετὰ τὴν γέννησιν τῆς ἀξιώσεως· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀξιώσεων στρατευομένων μισθωτῶν, Π 45 σ. 914. — Περιστάσεις ὑφ' ἃς ἡ παραίτησις ἐκ τῆς θέσεως ὑποκρύπτει συμφωνίαν περὶ παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐκ τοῦ Ν. 3514 καὶ εἶναι ἄκυρος· ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 7 Ν. 519|1948, Π 2673 σ. 1018, Π 5001 σ. 1017. — Βραδύτης ἐναγωνίσεως δικαιώματος· οὐκ ἀποδοχὴ ἀπολύσεως, Π 2481 σ. 1077. — Ἀκυρότης παραιτήσεως ἀπὸ προστασίας Ν. 751|1948, Π 5155 σ. 1093. — Ἰσχυρισμὸς περὶ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου· ἐπιφύλαξις μισθωτοῦ ἐν δηλώσει περὶ μὴ ὑπάρξεως ἀξιώσεως· καταβολὴ μισθοῦ εἰς ἀκύρως ἀπολυθέντα, Π 8507 σ. 1200. — Ἀνίσχυρον διατάξεως περὶ προστασίας παραιτηθέντων κατὰ κατοχὴν καὶ συμμετασχόντων εἰς ἐθνικὴν ἀντίστασιν, Π 10456 σ. 72.

Παραπεμπή. Εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, Π 3692 σ. 148, Α.Π. 159 σ. 478, Π 2 σ. 372, Ε 2594 σ. 1088.

Παράστασις. Ἱκανότης ἀνηλίκου πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου, Νμλγ. σ. 813, 1154.

Παρέμβασις. Προσεπίκλησις εἰς παρέμβασιν ἐν δίκῃ, Α.Π. 188 σ. 584.

Παροχαὶ εἰς εἶδος. Βλ. λ. ***Ἀποδοχαί*** (παράγρ. Α').

Πειθαρχία. Κανονισμὸς προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· τρόπος ἐπιδόσεως ἐγγράφου κλήσεως ὑπαλλήλου πρὸς ἀπολογίαν διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα, Α.Π. 485 σ. 80. — Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 47 τοῦ δι' Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης· ἐφαρμογὴ Ν. 2112|1920 ἐπὶ μόνων τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 89 τοῦ Ὀργανισμοῦ· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀπολύσεων, κατόπιν πειθαρχικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, συνεπείᾳ μὴ συμμορφώσεως ὑπαλλήλου εἰς διαταγὴν περὶ μεταθέσεως, Α.Π. 51 σ. 397, πρβλ., Εἰσαγ. σ. 296, Α.Π. 383 σ. 789. — Φύσις Ὑπηρεσιακῶν καὶ Πειθαρχικῶν Συμβουλίων· δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως, ΝΖ σ. 457. — Ἔλλειψις νομοθετικοῦ ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τῶν ἐν Κανονισμῷ ἐργοδότου, ἐγκεκριμένῳ ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, πειθαρχικῶν ποινῶν καὶ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς ἀφύλης· ἔννοια σχετικῆς ῥήτρας· λειτουργία καὶ κατάπτωσις πειθαρχικῶν ποινῶν κατὰ τὰς περὶ ποινικῆς ῥήτρας διατάξεις· καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος καὶ δικαία κρίσις, Π 3935 σ. 903. — Ἀπόλυσις προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δι' ἀποφάσεως Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου πρὸ τοῦ πέρατος ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως ἐργασίας, Σ.Ε. 1074 σ. 1028. — Ἀπόλυσις πρὸ παρελεύσεως χρόνου ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως ἐργασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ μετ' ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936· ἀντικατάστασις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς, προκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δι' ἀποφάσεως οἰκείου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, Α.Π. 571 σ. 1295. — Διάρκεια ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως τῶν ὑποχρεωτικῶς διοριζομένων πολεμιστῶν τοῦ Α.Ν. 1836|1951· δυνατότης ἀπολύσεως προκειμένου περὶ τοποθετηθέντων παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ Ὀργανισμοῖς Δημοσίου Δικαίου, κατόπιν ἀποφάσεως Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου· ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἡ προηγουμένη κλῆσις τοῦ ἐργαζομένου εἰς ἀπολογίαν· ἀκυρότης ἄλλως ἀποφάσεως, Σ.Ε. 1074 σ. 1028.

Περιοδικὸς τύπος. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Περιορισμὸς ἐργασιῶν. Βλ. καὶ λ. ***Διαθεσιμότης.*** — Ἀπόλυσις μισθωτοῦ λόγῳ περιορισμοῦ ἐργασίας δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, Π 2186 σ. 406, Π 10 σ. 425.

Περιπτεριοῦχοι. Ὡς ἐφημεριδοπῶλαι· ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 934.
Πετρελαιοειδῶν ἑταιρίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.
Πιστοποιητικά. Βλ. καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Θ'). *Προϋπηρεσία*. —Διὰ παροχὰς Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1212 ἐπ.— Ἀντισυνταγματικὴ ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις μόνον ἐργατῶν ἐφοδιασμένων διὰ πιστοποιητικοῦ ἐπιτροπῆς προβλεπομένης ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Ἐπιτρ. Διαιτ. 1 σ. 860.
Πλάνη. Περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ καὶ τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν· κῦρος ἀπολύσεως, Α.Π. 265 σ. 622, Α.Π. 449 σ. 12.
Πληρεξουσιότης. Βλ. καὶ λ. *Δικηγόροι*.—Πληρεξούσια καὶ παροχαὶ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1214. — Περιπτώσεις καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ διὰ πληρεξουσίου εἴσπραξις τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἔγγρ. σ. 555.
Πληρώματα πλοίων. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.
Πλινθοποιοί. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί*.
Πλοῖον - πλοίαρχος. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.
Ποδήλατα. Μίσθος ἐργάτου βαθμοῦ ἐπιχειρήσεως ἐπισκευῆς καὶ ἐκμισθώσεως ποδηλάτων καὶ μοτοσυκλεττῶν, Νμλγ. σ. 811.
Ποιναὶ - ποινικαὶ κυρώσεις. Βλ. λ. *Ἀδίκημα* (ποιν.), *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Ε'), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε'), *Πειθαρχία*.
Ποινικὴ ρήτρα. Λειτουργία καὶ κατάπτωσις ποινικῶν ἐν κανονισμῷ ἐργοδότου κατὰ τὰς περὶ ποινικῆς ρήτρας διατάξεις· καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος καὶ δικαία κρίσις, Π 3935 σ. 905.
Πολεμιαταί. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις*.
Πολυκατοικίαι. Νόμιμοι μισθοὶ θυρωρῶν, ΝΖ σ. 879.
Ποσοστά. Ἀμειβόμενοι ἐπὶ ποσοστοῖς καὶ ἐξηρτημένη ἐργασία, Π 5653 σ. 91.—Ἐπὶ κερδῶν ἢ εἰσπράξεων· πότε τακτικαὶ ἀποδοχαί, ΝΖ σ. 98, 1335.— Γενικὴ ἀρχὴ μὴ ἐφαρμογῆς ὑ.ά. 8900|1946 ἐπὶ ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν, Π 698 σ. 697.— Προσδιορισμὸς ἀποδοχῶν κατ' ἔτος ἀδείας τῶν ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένων, ΝΖ σ. 890.— Καθορισμὸς δι' ἄρθρ. 6 § 3 Ν.Δ. 1255|1949 ἀποζημιώσεως ἐργαζομένου ἐπὶ ποσοστοῖς μισθωτοῦ· συνταγματικότης διατάξεως, Π 3948 σ. 905.— Παροχὴ ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν κερδῶν· πότε σύμβασις ἐργασίας, Π 58 σ. 1091.
Πρακτορεῖα—Πράκτορες. Πρόσληψις ἐφημεριδοπωλῶν ὑπὸ ὑποπρακτορείου ἐφημερίδων διὰ διανομὴν ἐφημερίδων· πότε σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας· ἀδιαφόρων ἂν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ ποσοστῶν· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, Π 643 σ. 356.—Σχέσις ἐφημεριδοπωλῶν πρὸς Πρακτορεῖα Ἐφημερίδων καὶ ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 933.— Πρακτορειακαὶ ἐπιχειρήσεις· ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Εἰδικά).
Προαγωγή. Βλ. καὶ λ. *Νεοπολεμισταί*. Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.· διαδικασία, ΝΖ σ. 440.— Ἔκτασις ἐφαρμογῆς Α.Ν. 177|1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγωγῶν κλπ. εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, Π 5455 σ. 1092.
Πρόεδρος. Ἀντιρρήσεις ἐνώπιον Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως, Π 4246 σ. 371.— Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως· ἁρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ', καὶ οὐχὶ τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν δικαστηρίου (Πρωτοδίκου)· ἔννοια ἄρθρου 761 Πολ. Δικονομίας, Π 9 σ. 694.— Ἁρμοδιότης καὶ Προέδρου πρὸς τῇ τοῦ Εἰρηνοδίκου διὰ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἀπαιτήσεως παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, Π 296 σ. 927.— Δεδικασμένων ἐξ ἀποφάσεως Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514, Π 1675 σ. 1076.— Προσωρινὰ μέτρα κατ' ἄρθρ. 634 Πολ. Δικ.· ἔκτασις δικαιοδοσίας· οὐχὶ καὶ ὅταν δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως δίδεται τῷ Προέδρῳ εἰδικὴ δικαιοδοσία· ἀναστολὴ διοικητικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἄρθρ. 68 Ν.Ε.Δ.Ε.· ὅροι, Παρατ. σ. 1311, πρβλ. Π 646 σ. 1308. Βλ. καὶ λ. *Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων*.
Προθεσμία. Συμβάσεως ἐργασίας ἀρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.—Ἀποσβεστικὴ τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς, Α.Π. 74 σ. 311.—Τῆς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καταβολῆς εἰσφορῶν, Ἔγγρ. σ. 431.— Κατάθεσις προτάσεων, Π 307 σ. 483.—Ἐνδεικτικὴ καὶ ὄχι ἀνατρεπτικὴ ἡ μηνιαία προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1804|1951 πρὸς ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἀναπεμφθεισῶν πρὸς ἐπανεξέτασιν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, Σ.Ε. 1377 σ. 890.— Ὑποκατάστασις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς τὰς ἐκ τῆς Ἀπερικανικῆς Κοινοπραξίας ἑταιριῶν Ἄτκινσον — Νιρεῖκ — Πάρκ ὑποχρεώσεις· ἐπέλευσις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς ἐργάτην ἔργων τῆς ἄνω Κοινοπραξίας· ἀποζημίωσις· προθεσμία ἀγωγῆς κατὰ Ν.Δ. 1101|1949, Π 621 σ. 919.—Ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 8507 σ. 1209.— Προσβολὴ ἀποφάσεως πρώτου βαθμοῦ διαρκούσης τῆς πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας, Α.Π. 524 σ. 1205.
Προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἄρθρον 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946: Προθεσμία ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως κατ' ἄρθρον 3 Ν.Δ. 8.5.1946· ἔννοια ὅρων «ἀξίωσις» καὶ «σχετικὴ ἀγωγή»· ἀναγνώρισις ἀκυρότητος ἀπολύσεως· τρόποι· χαρακτὴρ ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ καταγγελίας καὶ μισθωτοῦ περὶ ἀκυρότητος ταύτης· βάρος ἀποδείξεως, Παρατ. σ. 31.— Τριμήνου προθεσμία πρὸς κοινοποίησιν ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, ΝΖ σ. 97.—Ἀνεφάρμοστον εἰς περίπτωσιν μὴ προσλήψεως διορισθέντος κατὰ Ν. 1836|1951, Α.Π. 562 σ. 138.— Ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος καὶ τριμήνου προθεσμία ἀγωγῆς, ΝΖ σ. 173.— Ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιακρίτως ἂν αὕτη προέρχηται ἐκ παραβάσεως διατάξεων Ν. 118|1945 ἢ ἄλλου νόμου, Π 22 σ. 201, Α.Π. 335 σ. 736, Α.Π. 458 σ. 1126, Π 55 σ. 1154.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 113 σ. 259.— Οὐκ ἀναδρο-

μική δύναμις άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, Α.Π. 335 σ. 736.—Έφαρμογή έπί της πρώτης άγωγής. Π 1046 σ. 744.—Άνεφάρμοστον έπί σχέσεων δημοσίου δικαίου. Π 2481 σ. 1077. —Άγωγή άπολυθέντος μεθ' υποβολήν μηνύσεως διά καταχρηστικήν άσκησιν δικαιώματος άπολύσεως· άναγκαία ή έπίδοσις έντός αποκλειστικής προθεσμίας άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946· έναρξις προθεσμίας άπό απολύσεως καί ούχί άπό έκδόσεως άπαλλακτικού βουλεύματος. Π 6360 σ. 1145.—Έναρξις ούχί άπό προμηνύσεως, άλλ' άπό απολύσεως, Π 12623 σ. 187.—Έναρξις άπό ημέρας καταγγελίας συμβάσεως, συνυπολογιζομένης έρμηνευτικώς διατάξεως άρθρ. 241 Α.Κ.· έφαρμογή είς ην περίπτωσιν δέν προκύπτει άλλοία τού Νομοθέτου θελήσεις έκ τού ειδικού Νόμου, Π 4824 σ. 300.—Έναρξις άπό χρόνου τής έξ ής αί αξιώσεις τού μισθωτού καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, Α.Π. 129 σ. 522.—Διακοπή διά κοινοχαιρέσεως άγωγής, άδιαφόρως άν περί τής έργατικής διαφοράς συντάσσηται έκθεσις παρά τού Δικαστού καί ή έκθεσις κοινοποιήται έπιμελεία τής Άρχής, Π 22 σ. 201. Contra: Παρατ. σ. 201.— Τριήμερον διαθεσιμότητος μισθωτών· χρήσις έφ' άπαξ ή επαναληπτικώς· υπολογισμός είς 90 ή 75 ημέρας; Γν.Σ. σ.549.—Άνεφάρμοστον άρθρ. 261 Α.Κ. περί διακοπής παραγραφής έπί τής αποσβεστικής προθεσμίας άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, Α.Π. 452 σ. 954.— Προθεσμία επιδόσεως άγωγής έξ άκύρου απολύσεως κατά τό προϊσχύσαν άρθρον 10 Ν.Δ. 424|1941· έφαρμογή έπί μόνων τών κατά παράβασιν αύτού απολυομένων καί ούχί κατά παράβασιν άλλου ειδικού Νόμου, Α.Π. 335 σ. 736, Α Π. 458 σ. 1126.

Προκαταβολαί. Βλ. λ. *Συμψηφισμός.*

Πρόνοια διά τής Έργασίας. Έξαιρέσεις προσωπικού άπο ασφαλίσεως είς Ταμείον Άνεργίας, Έγκ. σ. 765.— Καταργήσεις εξαιρέσεων υπαγωγής είς ασφάλισιν παρά τώ Ι.Κ.Α.· (άπασχολούμενοι είς τά έργα «Πρόνοια διά τής Έργασίας»), Έγγρ. σ. 981.

Προνόμιον. Άποδοχαί διαθεσιμότητος· ού προνομιούχος κατάταξις έπί εκτελέσεως κατ' έργοδότου ή πτωχεύσεως αύτού. ΝΖ σ. 169. — Ύπέρ προσώπων· άπαγόρευσις κατά τό Σύνταγμα, Α.Π. 493 σ. 142. Βλ. καί λ. *Φορτοεκφορτωταί.*

Προσεπίκλησις. Είς παρέμβασιν έν δίκη, Α.Π. 188 σ. 584.

Πρόσθετοι άστυφύλακες. Βλ. λ. *Άστυφύλακες πρόσθετοι.*

Πρόσθετοι παροχαί. Βλ. λ. *Άποδοχαί* (παράγρ. Α'), *Κυριακή, Νυκτερινή έργασία, Υπερωρίαι.*

Πρόσκαιρος άπασχόλησις. Άσφάλισις κατ' άνεργίας τών προσκαίρως έκτός κέντρου ασφαλίσεως απασχολουμένων, Έγγρ. σ. 835.

Πρόσκλησις. Άκύρως απολυθέντος είς επανάληψιν έργασίας· συνέπειαι, Π 1046 σ.744. —Ύπό τά όπλα καί προστασία Ν. 3514· αδιάφορος ή γνώσις τού έργοδότου, Π 5001 σ. 1017.

Πρόσληψις. Βλ. λ. *Γραφεία Εύρέσεως Έργασίας, Νεοπολεμισταί, Παλαιοί πολεμισταί, Στράτευσις* (παράγρ. Θ').—Διαδικασία προσλήψεως μισθωτών ύπό επιχειρήσεων, ΝΖ σ. 986.— Θέσις έκτός αρμοδιότητος Έπιτροπών Διαιτησίας περιορισμών τεινόντων έμμέσως είς πρόσληψιν τεχνιτών, Σ.Ε. 1672 σ. 1006.

Πρόστιμον. Έπιβολή είς προσωπικόν λεωφορείων αυτοκινήτων Κοινού Ταμείου Λεωφορείων Άθηνών—Ελευσίνος· τύχη προστίμων, Γν.Σ. σ. 1101.—Άπόρριψις ένστάσεως ώς ανυποστηρίκτου διά μή κατάθεσιν τού κατ' άρθρ. 772 Πολιτ. Δικονομίας προστίμου· εφαρμογή καί κατά τήν διαδικασίαν Ν. Γ'3ΟΔ'. Α.Π. 575 σ. 1300, Π 430 σ. 822.

Προσφορά. Ματαία προσφορά υπηρεσιών έκμισθωτού μετά τήν απόλυσιν τού μισθωτού, Α.Π. 152 σ. 415.—Άκύρωσις απολύσεως υπό Συμβουλίου Επικρατείας καί υποχρέωσις υπαλλήλου είς προσφοράν παροχής υπηρεσιών, ΝΖ σ. 665.

Προσχώρησις. Είς οργανισμόν επιχειρήσεως μεταφέροντα τά έκ τού Ν. 2112|1920 δικαιώματα, Π 1101 σ. 258, Παρατ. σ. 263. Π 223 σ. 409.

Προσωπική έλευθερία. Βλ. λ. *Έλευθερία.*

Προσωπική κράτησις. Όφειλετών τού Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 385.

Προσωρινά μέτρα. Βλ. λ. *Εἰσπραξις δημοσίων εσόδων, Πράξεδρος.*

Προσωρινή έκτέλεσις. Κήρυξις αποφάσεως προσωρινώς εκτελεστής· συμψηφισμός δικαστικής δαπάνης, Π 113 σ. 250, — Άξιώσεις μισθών λόγω άκυρότητος απολύσεως· προσωρινή εκτέλεσις αποφάσεως, Π 1026 σ. 22.— Διάταξις περί προσωρινής εκτελεστότητος αποφάσεως· αφορά καί τούς τόκους τού επιδικασθέντος κεφαλαίου· καταχρηστική άσκησις δικαιώματος άντιρρήσεων κατά εκτελέσεως δι' άσήμαντον ποσόν, Π 6486 σ. 544, ΝΖ σ. 544. — Άναστολή εκτελέσεως αποφάσεων κατά εργατικήν διαδικασίαν· έννοια άρθρ. 764 Πολ. Δικονομίας καί αρμόδιος πρός χορήγησιν αναστολής, Π 9 σ. 694.— Άναστολή εκτελέσεως· ού καί έπί αποζημιώσεων διά παροχήν εργασίας ή καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας· τοιαύτη ή απαίτησις έκ τού άρθρ. 9 § 3 Α.Ν. 1836|1951, Νμλγ. σ. 813.—Άκυρος απόλυσις μισθωτού, επιδίκασις μισθών έκ τής υπερημερίας τού εργοδότου· υπαγωγή είς την έννοιαν τών καθυστερουμένων μισθών τού άρθρου 186α Πολ. Δικονομίας διά τήν κήρυξιν υπό τού Δικαστού υποχρεωτικώς προσωρινώς εκτελεστής τής αποφάσεώς του· απαράδεκτος αίτησις αναστολής λόγω άσκηθείσης έφέσεως, Π 3771 σ. 857.—Έλλειψις δικαιώματος δικαστηρίου εκδόντος τήν προσβαλλομένην απόφασιν δι' αναστολήν εκτελέσεως αύτής, άσκηθείσης έφέσεως, έφ' όσον κηρύσσεται κατ' άρθρ. 186α Πολ. Δικονομίας υποχρεωτικώς εκτελεστή, Π 5396 σ. 1150.—Άναστολή εκτελέσεως, Νμλγ. σ. 1154.

Προσωρινή επιδίκασις. Άρμοδιότης καί Προέδρου πρός τή τού Είρηνοδίκου διά προσωρινήν επιδίκασιν απαιτήσεως παθόντος έξ εργατικού ατυχήματος, Π 206 σ. 327.

Προτάσεις. Βλ. λ. *Έργατικαί διαφοραί* (παράγρ. Ε').

Προϋπηρεσία. Ἐργάτου καὶ ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, Π 10566 σ. 186.— Φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων· ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων Θεσσαλίας· ὑποχρέωσις προσαγωγῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας κατὰ χρόνον προσλήψεως μισθωτοῦ, Π 121 σ. 208.— Προσμέτρησις ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ καὶ διακεκομμένης δι' ὑπολογισμῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, Π 2744 σ. 365.— Κλωστοϋφαντουργῶν· ἰσχὺς 50λέπτου αὐξήσεως ἡμερομισθίων, Ἀλγρ. σ. 888.— Διὰ καθορισμὸν μισθοῦ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937· προηγουμένη γνωστοποίησις καὶ ὑποβολὴ δικαιολογητικῶν· τὶς συνυπολογιστέα προϋπηρεσία, Π 44 σ. 908.— Ἐπίδομα λόγῳ προϋπηρεσίας ὁδηγοῦ λεωφορείου, Νμλγ. σ. 1152.

Πρωτοδικεῖον. Διαδικασία ἐνωπίων τοῦ Πρωτοδικείου ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, Νμλγ. σ. 1154.—Ἀρμοδιότης Πρωτοδικείου, κατ' ἄρθρον 101 Α.Κ. ἐπὶ προσβολῆς ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, Π 10161 σ. 807.

Πρωτομαγιά. Διάταξις ἄρθρου 2 § 1 Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930· καθορισμὸς ἐν αὐτῇ, πλὴν Κυριακῶν, περιοριστικῶς ὡρισμένων ἡμερῶν μὴ ἑορτασίμων, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία· δὲν ἀπαγορεύεται ἐργασία κατὰ 1ην Μαΐου, Α.Π. 416 σ. 141.— Ἀργία διὰ πρᾶξεως ἀρχῆς καὶ δικαίωμα μισθοῦ· κλείσιμον δι' ἑορτασμὸν τῆς 1ης Μαΐου καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς μισθόν, Σ.Ε. 195 σ. 466.

Πταῖσμα. Διὰ καταψήφισιν πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 31 σ. 1083.— Συνδρομὴ πταίσματος ἀπολυομένου διὰ ψευδοῦς δηλώσεως ὅσον ἀφορᾷ τὰ στοιχεῖα ἀναγγελίας· ἐφαρμογὴ ἄρθρ 147 καὶ 300 Α.Κ., Α.Π. 138 σ. 404.—Ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν Ν. 2112|1920, ΝΖ σ. 154.

Πτηνοτροφεῖον. Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλου, Νμλγ. σ. 810.

Πτώχευσις. Ἐργοδότου καὶ προνομιοῦχος κατάταξις αὐξήσεως μισθῶν· οὐ καὶ ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος, ΝΖ σ. 169.— Ἐπιχειρήσεως καὶ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, Π 830 σ. 482. — Μισθοὶ εἰς βάρος πτωχεύσαντος, Νμλγ. σ. 814.

Ρ

Ραπτεργάται Σχέσις καὶ ἀσφάλισις αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ραπτεργατῶν, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1036.— Ἀξὶς συμβάσεως διὰ τοῦ πέρατος τοῦ ἔργου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945· περίπτωσις προσλήψεως μισθωτοῦ διὰ ραφὴν ὡρισμένων ἐνδυμασιῶν, Π 5881 σ. 1273.

Σ

Σανατόρια. Βλ.. λ. *Νοσοκομεῖα.*

Σερβιτόροι. Βλ.. λ. *Ἑστιατόρια, Καφενεῖα, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΑ').

Σιδηρόδρομοι. Βλ.. καὶ λ.. *Ταμεῖα.* Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.. Ἔγκ. σ. 46.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 167 Γενικοῦ Κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ἔγκυρος ἐπίδοσις ἐγγράφων κλήσεως ὑπαλλήλου τεχνίτου ἢ ἐργάτου πρὸς ἀπολογίαν, Α.Π. 485 σ. 80.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. κατὰ τὸ Ν.Δ. 648|1948 καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945· ἀνεφάρμοστον καὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 494 σ. 85.—Ἑρμηνεία, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. 3752|1929, ἐκδοθέντος κανονισμοῦ περὶ ἰατρικοῦ ἐλέγχου διὰ τὸ πάσχον προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. κλπ.· καταβολὴ κατὰ μῆνα περιοδικοῦ βοηθήματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρὰ τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ παρεχομένης συντάξεως· ὑπολογισμὸς αὐτοῦ, Α.Π. 560 σ. 199.— Φυλάκισις μισθωτοῦ ἐπὶ παραβάσει Γ' Ψηφίσματος· ἀθώωσις ὑστέρα καὶ ἐμφάνισις εἰς τὸν ἐργοδότην πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας· θεώρησις ὡς λυθείσης συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112· σκοπὸς Ν. 1501|1950, Π 1559 σ. 321.— Νόμιμος ρύθμισις δι' ὑ.δ. 32540|1947 δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., Α.Π. 105 σ. 353.— Ἐργασιακὴ σχέσις προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους· κανονισμὸς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας· μονιμοποίησις· προαγωγὴ· μετάθεσις· ἀπόσπασις· ἄδειαι ἀναπαύσεως· ἠθικαὶ ὑλικαὶ ἀμοιβαί, ΝΖ σ. 110.— Προσωπικὸν ἀτμηλάτου σιδηροδρομικοῦ δικτύου· ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀσφαλίσεως εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 766.—Ἐργατικὸν ἀτύχημα εἰς ἐργάτην Σ.Ε.Κ. καὶ ὀφειλόμεναι ἀποζημιώσεις, Α.Π. 419 σ. 1085.— Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπαγορευτικὴ διορισμῶν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας· καὶ ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. ἀναφέρεται εἰς σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ εἰς πρόσληψεις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ διὰ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 5455 σ. 1092.—Ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.)., Νμλγ. σ. 1157. —Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1210. 1211.—Ἀσφάλισις προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, καὶ Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος, Ἔγκ. σ. 1277.— Ὑπαγωγὴ ἀσφαλίσεως ἀνέργων εἰς Ι.Κ.Α. διατήρησις ὅπως ἐξαιρέσεως προσωπικοῦ ἀτμηλατων σιδηροδρόμων δι' Α.Ν. 1515|1950· σχέσις γενικοῦ νόμου πρὸς εἰδικόν, Π 646 σ. 1308, Παρατ. σ. 1310.

Σισμανόγλειον. Βλ.. λ.. *Νοσοκομεῖα.*

Σιωπηρά. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε'). — Παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος. Βλ. λ. *Παραίτησις.*

Σκοπευτήρια. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.. Ἔγκ. σ. 46.

Σμυριδωρύκται. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Σπουδαῖος λόγος. Διὰ καταγγελίαν συμβάσεως

ἐργασίας· ἄρθρον 672 Α.Κ. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

Σταθμάρχαι. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Σταφιδεργάται Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Στελέχη συνδικαλιστικά. Βλ. λ. *Συνδικαλιστικὰ στελέχη*

Στιλβωτήρια. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Στοιχειοθέται Βλ. λ. *Ἐφημερίδες*.

Στολή. Ἔλλειψις νομοθετικῆς προβλέψεως διὰ παροχὴν στολῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Κοινῶν Ταμείων, Π 920 σ. 578.

Στράτευσις. *Α'. Γενικά· προϋποθέσεις· Ἔκτασις ἐφαρμογῆς Ν. 3514· ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.* Στράτευσις κατὰ χρόνον προειδοποιήσεως κατὰ Ν. 2112· προστασία ἐκ τοῦ Ν. 3514, Εἰσαγ. σ. 187.— Στράτευσις ἀλλοδαπῶν· συνέπειαι εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας των ἐν Ἑλλάδι, ΝΖ σ. 513.— Περιεχομένων προστασίας στρατευομένου μισθωτοῦ κατὰ Ν. 3514· ἔναρξις προστασίας ἀπὸ προσκλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταστάσεως ἐν τῷ στρατῷ, Π 5001 σ. 1017, Εἰρ. 20 σ. 803.— Ἀδιάφορον διὰ προστασίαν Ν. 3514 ἡ γνῶσις ἢ μὴ ἐργοδότου περὶ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα, Π 5001 σ. 1017.— Βασικὴ προϋπόθεσις τῆς προστασίας Ν. 3514 ἡ ὕπαρξις συμβατικῆς σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐργοδότου ὡς ἐπιχειρηματίου ἢ μὴ· προκειμένου ὅμως περὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἀναγκαία ἡ ἄσκησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως, Π 5565 σ. 1252.— Περίπτωσις βοηθοῦ σερβιτόρου ἐργαζομένου εἰς διατηρούμενον διὰ τὰ μέλη του ὑπὸ σωματείου ἑστιατόριον· προστασία αὐτοῦ ἐφ' ὅσον τὸ σωματεῖον ἀσκεῖ οὕτω ἐπιχείρησιν· συνδεσις βοηθοῦ σερβιτόρου μετὰ τοῦ σωματείου δι' ἐνοχικοῦ δεσμοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 5565 σ. 1252.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 3514|1928 περὶ προστασίας στρατευομένων μισθωτῶν ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας· ἀζήμιος διὰ τὸ Δημόσιον λύσις τῆς ἀκύρου, ὡς μὴ καταρτισθείσης ἐγγράφως, συμβάσεως ἐργασίας, Π 5485 σ. 1251.— Προστασία στρατευομένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Γν. Σ. σ. 152, Π 1439 σ. 513, Π 5844 σ. 1250.— Στράτευσις ὑπαλλήλων Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· διάρκεια συμμοριακῆς δράσεως δι' ἐπιδόματα μισθοῦ κληρωτῶν· λῆξις ταύτης ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1949, Π 5844 σ. 1250.— Ἂν αἱ προστατευτικαὶ διατάξεις τῶν στρατευομένων ἢ καὶ ἐθελοντικῶς καταταγομένων εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις κατὰ Ν. 519|1948 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν λιμενοφυλάκων, Γν. Σ. σ. 152.— Ἔννοια Ν. 986|1949· διεύρυνσις δι' αὐτοῦ προηγουμένης προστασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων κ.λ.π.· δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐπὶ συμπληρώσει ἑξαμήνου ὑπηρεσίας, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐστρατευμένος ὑπηρέτησεν ἢ μὴ εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων, Π 1439 σ. 513. Βλ. ὡς πρὸς τὰς προϋποθέσεις καὶ τὰς ἑπομένας παραγράφους Β' καὶ Γ'.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ὑποβολῆς μηνύσεως πρὸς ἐπαλλαγὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου περὶ στρατευομένων μισθωτῶν ὑποχρεώσεων· ἔρευνα ὑπὸ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἀγωγὴ ἐγείρεται πρὸ τοῦ πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης, Π 4757 σ. 1008.

Β'. Διατήρησις συμβάσεως ἐργασίας· ἐπανάληψις ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν (ἄρθρα 1 καὶ 4 Ν. 3514). Ἀδιάλυτον συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς στρατεύσεως, Π 3664 σ. 802, Π 5001 σ. 1017, Γν. Σ. σ. 151, Π 11151 σ. 1237. — Στρατευόμενοι μισθωτοὶ καὶ δικαίωμα ἀδείας, Νμλγ. σ. 812, 891.— Ὑποχρέωσις ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ καὶ διατηρήσεως αὐτοῦ ἐπὶ ἕν ἔτος· ὑποχρέωσις ἄλλως εἰς ἀποζημίωσιν, Π 5001 σ. 1017, Εἰσαγ. σ. 801, Π 3664 σ. 802, Εἰρ. 20 σ. 803.— Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν καὶ· ἄρθρ. 1 καὶ 4 Ν. 3514|1928· ἀναγκαία προϋπόθεσις διὰ μὴ διάλυσιν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ἐπαναλήψιν ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν ἡ συνεχὴς πρὸ τῆς στρατεύσεως ἑξάμηνος ὑπηρεσία παρὰ τῷ ἐργοδότῃ· ἀνεφάρμοστον ἤδη μεταβατικῆς διατάξεως ἄρθρ. 6 § 2 Ν. 519|1948 περὶ διμήνου ὑπηρεσίας λόγῳ τῆς ἀπὸ 31ης Ὀκτωβρίου 1949 λήξεως τῆς συμμοριακῆς δράσεως, Π 3664 σ. 802.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 6 § 2 Ν. 519|1948· λῆξις τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως· προϋπόθεσις ἑπομένως τῆς προστασίας τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. 3514|1928 ἑξάμηνος παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσία του, Εἰρ. 20 σ. 803.— Μισθωτοὶ δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· στράτευσις· τύχη συμβάσεως μετ' ἀποπεράτωσιν ἔργου, Γν. Σ. σ. 151.— Ἔλλειψις νομιμοφροσύνης ἐργάτου Δημοσίου καὶ προστασία στρατευομένων κατὰ Ν. 3514· ἂν ἔχωσιν ἐφαρμογὴν, προκειμένης ἀπολύσεως ἐργάτου στρατιωτικοῦ ἐργαστασίου, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου διεπιστώθη, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρων, συμφώνως τῇ Α.Ν. 516|1948, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514|1928 περὶ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936 προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς, Γν. Σ. σ. 330. — Στρατευόμενοι μισθωτοί· μὴ ἐπαναπρόσληψις μετ' ἀφυπηρέτησιν· ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἀκυρότητος δι' ἐπιχειρήσεις ὑπαγομένας εἰς Ν. 118|1945 ἢ ἀναζητήσεως ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 4 Ν. 3514 καὶ τῆς συρροούσης τοῦ Ν. 2112· ἐπιλογὴ τούτων· θεώρησις ὡς ἀποχωρήσαντος, ἀφ' ἧς ἀπεπέμφθη, Νμλγ. σ. 813.

Γ. Ἐπιδόματα μισθοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 νόμου 3514 καὶ νόμον 519|1948. — Ἂν δικαιοῦται ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη, τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ἔργου ἀπολογιστικῶς ἐκτελουμένου μετὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν περαίωσιν αὐτοῦ, Γν. Σ. σ. 151.— Ὑπολογισμὸς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν λαμβανομένων παρὰ τῶν συναδέλφων τοῦ στρατευθέντος, ὡς καὶ ἐπὶ

τῶν διόρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, Π 2744 σ. 365, Π 3330 σ. 367.—Ὑπολογισμὸς ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐστρατευμένου ἐπὶ τῆς κατ' ἄρθρ. 3 Ν 519|1948 μισθοδοσίας καὶ ἔννοια διατάξεως, Π 1725 σ. 543.—Ἔκτακτοι παροχαὶ δι' ἑορτὰς εἰς στρατευθέντας· δικαστικὴ ἐπιδίωξις κατὰ διαδικασίαν ν. 3511, Π 3330 σ. 367, Νμ/γ. σ. 314.— Προσμέτρησις ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ καὶ διακεκομμένης, Π 2744 σ. 365.—Ἀνεπηρέαστον δικαιώματος ἐφέδρου ἐκ τῆς ἐν φύλλῳ μητρώων ἀνυποταξίας, ἐφ' ὅσον βεβαιοῦται ὅτι δὲν ὑπηρετεῖ πρόσθετον ὑπηρεσίαν λόγῳ ἀνυποταξίας, Π 2744 σ. 365.— Δικαίωμα ἐπιδομάτων μὲ ἀνάλογον μείωσιν κατὰ διαθεσιμότητα λαϊκῶν μισθωτῶν, Π 2744 σ. 365.—Ἔκπτωσις ἐκ τῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514 μισθοῦ διὰ παραιτηθείσαν εἰς ἐργοδότην κατὰ χρόνον στρατεύσεως ἐργασίαν, Π 3330 σ. 367.—Ὕπαρξις δικαιώματος ἐπιδομάτων παρ' ἐργοδότου καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἐπιδοτῆται παρὰ τοῦ Δημοσίου, Π 3330 σ. 367.—Εὐθεῖα ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐπαγγελματίου ἐργοδότου δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἂν ἔχῃ ὁ ἐπαγγελματίας τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1843|1939 εὐεργέτημα, Π 3330 σ. 367.— Βραδύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, Π 3330 σ. 367.— Ἰσχυρισμὸς περὶ λήξεως συμμοριακῆς δράσεως καὶ σχέσις πρὸς ἐπιδόματα μισθοῦ κατὰ Ν. 3514|1928, Π 3330 σ. 367.—Παῦσις ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514|1928 εἰς περίπτωσιν πραγματικῆς καὶ οὐχὶ προθέσει κατασιτηγήσεως τοῦ Νόμου διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, Π 830 σ. 482.—Ἀπαλλαγὴ ἐπιχειρήσεων πρὸς καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀναδρομικότης, Γν.Σ. σ. 551.— Κατάταξις ἐν τῷ Στρατῷ ὡς ἐθελοντῶν καὶ προστασία Ν. 519|1948 διὰ καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ· δικαίωμα κατατασσομένων ἐν τῷ στρατῷ μόνον ἐφ' ὅσον ἀνήκουν εἰς κλάσεις τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ δικαιοῦνται ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 519|1948, Π 97 σ. 1149.— Ἔννοια Ν. 986|1949· διεύρυνσις δι' αὐτοῦ προηγουμένης προστασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων κλπ.· δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐπὶ συμπληρώσεως ἑξαμήνου ὑπηρεσίας, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐστρατευμένος ὑπηρέτησεν ἢ μὴ εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων, Π 1439 σ. 543.— Στράτευσις ὑπαλλήλων Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· διάρκεια συμμοριακῆς δράσεως δι' ἐπιδόματα μισθοῦ κληρωτῶν· λῆξις ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1949, Π 5844 σ. 1250.— Ρύθμισις ζητημάτων ἀφορώντων ἐπιδότησιν ἐφέδρων· αἰχμάλωτοι καὶ ἄφαντοι ἐφεδροι· πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία μετὰ ποινὴν φυλακίσεως· ὑπηρετοῦντες εἰς ὀργανώσεις Μ.Ε.Α., Μ.Α.Δ., Τ.Ε.Α. ἐφεδροι ἀξιωματικοί· ἐπιδότησις ἀρτεργατῶν· συντήρησις οἰκογενείας ὑπὸ ἐφέδρου, Ἐγκ. σ. 1097.— Ποινικὴ δίωξις διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514, ΝΖ σ. 438, 553, 608, 664, 775, 877. — Ποινικὸν ἀκαταδίωκτον διὰ μὴ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατ' Α.Ν. 690|1945, Π 830 σ. 482.

Κατὰ τὸν νόμον 2054|1952· ἐπιδοτήσεις ὑπὸ Ι.Κ.Α.· εἰδικὴ εἰσφορὰ ἐργοδοτῶν. Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων, Σημ. σ. 156.—Τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, Εἰσηγ. ἐκθ. Ν. 2054|1952 σ. 490. — Παροχὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ εἰς στρατευομένους μισθωτούς· ὁδηγίαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 2054|1952, Ἐγκ. σ. 707, 767. — Αἱ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφοραὶ μετὰ τὸν Ν. 2054|1952, ΝΖ σ. 719.—Ἂν διὰ τοὺς βάσει τοῦ Ν.Δ. 440|1947 προσλαμβανομένους ἐκτάκτους ἐργατοτεχνίτας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ὀφείλῃ τὸ Δημόσιον νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὴν ὑπὲρ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν εἰσφορὰν τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 2054|1952, Γν. Σ. σ. 815. — Ἐξαιρέσεις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς Ν. 2054|1952 ἐνίων φιλανθρωπικῶν καὶ μορφωτικῶν ὀργανώσεων, Ἐγκ. σ. 982.— Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν εἰδικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ στρατευομένων Ν. 2054|1952 τῶν σωματείων φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἐκδοροσφαγέων, Ἔγγρ. σ. 1039.—Ρύθμισις ζητημάτων ἀφορώντων ἐπιδότησιν ἐφέδρων· αἰχμάλωτοι καὶ ἄφαντοι ἐφεδροι· πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία μετὰ ποινὴν φυλακίσεως· ὑπηρετοῦντες εἰς ὀργανώσεις Μ.Ε.Α., Μ.Α.Δ., Τ.Ε.Α. ἐφεδροι ἀξιωματικοί· ἐπιδότησις ἀρτεργατῶν· συντήρησις οἰκογενείας ὑπὸ ἐφέδρου, Ἐγκ. σ. 1097.—Ἐπιδότησις τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐφέδρων, Ἐγκ. σ. 1334.— Ἐπιδότησις τῶν στρατιωτῶν τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Ν. 986|1949, Ἐγκ. σ. 1334.—Ὑπαγωγὴ στρατευομένου προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2054|1952· τρόπος ἐφαρμογῆς τούτων, Ἐγκ. σ. 1158.—Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν· Ν. 2054|1952, Σημ. σ. 1286.

Δ'. ***Ἐπιδότησις στρατευομένων ἀνέργων.*** Ἐπιδότησις στρατευομένων ἀνέργων μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951· ἰσχὺς ἢ μὴ ἄρθρ. 4 § 2 Ν. 519|1948 μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, Ἐγκ. σ. 105, Γν. Σ. σ. 985, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1155. —Ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας τῶν πρὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1951 στρατευθέντων, Ἐγκ. σ. 432.—Ἐπιδότησις ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. μετὰ στράτευσιν μισθωτοῦ· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 4 § 2 Ν. 519|1948, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 56 § 1 Α.Ν. 1846|1951· ἔννοια καὶ ἐφαρμογὴ σχετικῆς διατάξεως ἄρθρ. 7 Ν. 2054|1952, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1155.

Ε'. ***Ἀντικαταστάτης στρατευθέντος.*** Πρόσληψις μισθωτοῦ ἀντικαταστάτου στρατευθέντος συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου· ἀκυρότης καταγγελίας αὐτῆς ἄνευ σπουδαίου λόγου (ἄρθρ. 672 Α.Κ.) πρὸ πέρατος χρόνου αὐτῆς· ἀναγκαία ἡ ἐν τῇ καταγγελίᾳ ἀναφορὰ τοῦ σπουδαίου λόγου, Π 1213 σ. 1090.— Θεώρησις συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος ὡς ὁρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 καὶ

έλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως δι' ἄδειαν, λόγῳ ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|1945, Π 59 σ. 1305, Παρατ. σ. 1306.

ΣΤ'. *Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου· ἄρθρ. 8 Ν. 3514.* Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 πρὸς τὸν νέον ἐργοδότην· ἔννοια ἄρθρ. 8 Ν. 3514|1928· μεταβίβασις ὑποχρεώσεων καὶ ἂν ὁ συνεχίζων τὴν ἐπιχείρησιν δὲν εὑρίσκεται εἰς συμβατικὴν σχέσιν μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἐπιχειρηματίου, Π 2744 σ. 365, Π 1725 σ. 543.

Ζ'. *Παραίτησις· ἀκυρότης.* Θεώρησις νόμων περὶ προστασίας ἐργαζομένων ὡς δημοσίας τάξεως, ἀνεξαρτήτως ἂν ρητῶς ἢ μὴ ἀναγράφεται εἰς αὐτούς· ἀνεπίτρεπτον παραίτησεως, εἴτε ἐκ τῶν προτέρων, εἴτε μετὰ τὴν γέννησιν τῆς ἀξιώσεως· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀξιώσεων στρατευομένων μισθωτῶν· δήλωσις βουλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος οἰκονομικῆς ἀνάγκης, Π 49 σ. 914.— Δήλωσις μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν· περιστάσεις ὑφ' ἃς ἡ παραίτησις ἐκ τῆς θέσεως ὑποχρεοῖ συμφωνίαν περὶ παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐκ τοῦ Ν. 3514 καὶ εἶναι ἄκυρος· ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 7 Ν. 519|1948, Π 2678 σ. 1018.— Ἀκυρότης πάσης συμβάσεως ἀντικειμένης εἰς τὸν Ν. 3514, καὶ· ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937· τοιαύτη ἄκυρος συμφωνία καὶ ἡ ἀποδοχὴ ὑπὸ ἐργοδότου δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ οἰκειοθελοῦς παραιτήσεως του ἀπὸ ἐργασίας μετὰ πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα, Π 5001 σ. 1017.

Η'. *Ἁρμοδιότης ἐπὶ διαφορῶν· διαδικασία Ν. 3514.* Ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 διαφορῶν δικαστήριον, Π 2744 σ. 365.—Ὑπαγωγὴ εἰς διαδικασίαν Ν. 3514 καὶ ἀξιώσεων στρατευομένων δι' ἐκτάκτους παροχὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, Π 3330 σ. 367.— Ἐκδίκασις διαφορῶν στρατευομένων ἐκ τῶν Ν. 519|1948 καὶ 936|1949 κατὰ διαδικασίαν ἄρθρων 6 Ν. 3514, Π 5844 σ. 1250.— Δεδικασμένον ἐξ ὁριστικῆς ἀποφάσεως Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514, Π 716 σ. 598. — Δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514, Π 1675 σ. 1076.— Εὐθεῖα ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐπαγγελματίου ἐργοδότου δι' ὁλόκληρον τὸ χρέος ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἂν ἔχῃ ὁ ἐπαγγελματίας τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1848|1939 εὐεργέτημα, Π 3330 σ. 367.

Θ'. *Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (Α.Ν. 751|1948, 1836|1951).* Εἰσηγ. ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Ν. 2223|1952 περὶ τροποπ. τοῦ Α.Ν. 1836|1951, σ. 1049.— Σκοπὸς τῶν Ν. 751|1948 καὶ 1836|1951, Α.Π. 471 σ. 39, Π 52 σ. 209, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Α.Π. 347 σ. 748, Π 8034 σ. 916, Π 749 σ. 1093.— Συνταγματικότης Α.Ν. 1836|1951· ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικοῦ Νόμου, Π 6242 σ. 88, Σ.Ε. 838 σ. 417, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Π 5661 σ. 646, Σ.Ε. 1042 σ. 674, Π 8034 σ. 916, Σ.Ε. 1112 σ. 1075, Σ.Ε. 1366 σ. 1330.— Ἡ μὴ κατάθεσις εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ Α.Ν. 1836|1951 πρὸς κύρωσιν, ἐφ' ὅσον αὕτη διελύθη πρὸ τῆς λήξεως τῆς συνόδου, δὲν καθιστᾷ τὸν Νόμον ἀνίσχυρον, Σ.Ε. 838 σ. 417.— Ὑπεροίσχυσις Α.Ν. 1836|1951 λοιπῶν Νόμων ὡς εἰδικοῦ, Ἐγκ. σ. 43, Π 6242 σ. 88, Π 55 σ. 540, Π 1300 σ. 511, Π 749 σ. 1093.— Ἀναγκαία διὰ τὴν ὡς ὑπαλλήλων προσληψιν κατὰ Ν. 751|1948 μόνον ἡ βάσει τῶν καθοριζομένων ὑπὸ Ν. 751|1948 ὅρων ἐκδιδομένη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων ἀπόφασις τοποθετήσεως, Α.Π. 471 σ. 39, Γν.Σ. σ. 122, Π 1071 σ. 430, Α.Π. 314 σ. 669, Π 6035 σ. 670, Α.Π. 347 σ. 748, Π 749 σ. 1093.— Δημιουργία διὰ μόνης ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου δικαιώματος τοποθετουμένου πρὸς κατάληψιν θέσεως καὶ ὑποχρεώσεως ἐργοδοτῶν πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως μὴ ἀπαιτουμένων ἄλλων προϋποθέσεων, οἷον δημοσιεύσεως εἰς Ἐφημ. Κυβερνήσεως, κλπ., Α.Π. 471 σ. 39, Π 1071 σ. 477, Π 6035 σ. 670, Α.Π. 347 σ. 748, Π 8034 σ. 916, Π 749 σ. 1093, πρβλ. ΝΖ σ. 1003.— ...οὐδὲ ὁρκίσεως, Π 6035 σ. 670.— ...οὔτε ἐγκρίσεως τῆς δαπάνης παρὰ τοῦ εἰς ὃ ὑπάγεται τὸ Ν.Π.Δ.Δ. ὑπουργοῦ, Π 8034 σ. 916.— Δὲν ἀπαιτεῖται τήρησις τῶν ὑπὸ ἄλλων νόμων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν προβλεπομένων διατυπώσεων, Π 749 σ. 1093, Γν. Σ. σ. 122.—Ἀνεφάρμοστον καὶ διαδικασίας περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης κατ' ἀ.ν. 516|1948 ἐπὶ ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων κατ' ἀ.ν. 751|1948, Α.Π. 471 σ. 39, Π 55 σ. 540, Π 6035 σ. 671, Α.Π. 347 σ. 748, Π 9 σ. 1028, Π 5455 σ. 1092. Contra: Ἀνυπόχρεον ὅμως Νομικῶν Προσώπων καὶ Ὑπηρεσιῶν τοῦ ἄρθρου 1 Α.Ν. 516|1948 εἰς πρόσληψιν, ἐφ' ὅσον οἱ τοποθετηθέντες δὲν προσαγάγωσιν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίνουσαν αὐτοὺς ὡς νομιμοφρονας, Α.Π. 580 σ. 1294.— Τελείωσις διορισμοῦ ἅμα τῇ ἀποδοχῇ παρὰ τοῦ διορισθέντος, ἐκδηλουμένῃ διὰ τῆς ἐμπροθέσμου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ διορισμοῦ παρουσιάσεως πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, Π 49 σ. 809, Π 83 σ. 809, ΝΖ σ. 1003.—Τοποθέτησις κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας ἢ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου δὲν ἀπαιτεῖ συνετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὑποχρεοῖ ἁρμοδίαν Ἀρχήν, ἵνα κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν προβῇ εἰς διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος, Σ.Ε. 662 σ. 1293. — Συμψηφισμὸς πρὸς προσληπτέον προσωπικὸν ἀριθμοῦ οἰκειοθελῶς προσληφθέντων κατὰ Ν. 751|1948 κατόπιν διαγωνισμοῦ· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἄρθρ. 3 § 7 ἀ.ν. 1836|1951, Σ.Ε. 1460 σ. 11, Σ.Ε. 141 σ. 547.— Σύμβασις μετὰ Δημοσίου ἑταιρίας «Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί»· ἀπαλλαγὴ δεσμεύσεως ἐκ τῶν διατάξεων Ν. 751|1948, Α.Π. 481 σ. 81. —Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐντὸς τριμήνου εἰς περίπτωσιν μὴ προσληφθέντος διορισθέντος κατὰ Ν. 1836|1951, Α.Π. 562 σ. 138.—Προστασία Α.Ν. 1836|1951 καὶ πρόσληψις ἐκπαιδευτικῶν εἰς σχολὰς ἐκπαιδεύσεως Λιμενικοῦ Σώματος, Γν. Σ. σ. 153.— —Ἔννοια ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος μισθωτοῦ καὶ συνέπειαι· διατάξεις Α.Ν. 751|1948 καὶ 1836|1951 περὶ καταβολῆς μισθοδοσίας

ἐν μὴ ἀποδοχῇ ὑπηρεσιῶν ἀναγκαστικῶς διορισθέντος, ΝΖ σ. 163.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ εἰς κενὰς θέσεις Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων κ.λ.π.· ἔντεξις τούτων· προαγωγή· διάρκεια ὑπηρεσίας των· ἀπόλυσις διαρκούσης τῆς τριετίας· προϋποθέσεις, ΝΖ σ. 347.— Συμπλήρωσις κενῶν θέσεων δι' ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836|1951· διάρκεια ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως καὶ τούτων ἐπὶ τριετίαν καὶ διαδικασία καὶ λόγοι ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου τριετίας, κατ' ἄρθρον 7 Α.Ν. 1836|1951, Α.Π. 573 σ. 1260, Π 2406 σ. 1261.— Ἀπόλυσις προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δι' ἀποφάσεως Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, πρὸ τοῦ πέρατος ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως ἐργασίας, Σ.Ε. 1074 σ. 1028.— Διάρκεια ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως ἐν τῇ θέσει των ὑποχρεωτικῶς διοριζομένων πολεμιστῶν τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καὶ λόγοι ἀπολύσεως· δυνατότης ἀπολύσεως διὰ τοὺς νομίμους λόγους προκειμένου περὶ τοποθετηθέντων παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ Ὀργανισμοῖς Δημοσίου Δικαίου κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου· ἀπαραίτητος προϋπόθεσις κύρους ἀποφάσεως Συμβουλίου ἡ προηγουμένη κλῆσις τοῦ ἐρωτωμένου εἰς ἀπολογίαν· ἀκυρότης ἄλλως ἀποφάσεως, Σ.Ε. 1074 σ. 1328.— Συμπλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων κλπ. κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836|1951 διὰ προσώπων ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· προστασία μόνον τῶν τυγχανόντων ἀνέργων καὶ οὐχὶ τῶν ἐχόντων ἐξησφαλισμένην ἐργασίαν καὶ δὴ ἀνάλογον πρὸς τὰ τυπικὰ αὐτῶν προσόντα, Σ.Ε. 669 σ. 1292.— Ὑποχρέωσις Δημοσίου εἰς συμπλήρωσιν κενῶν θέσεων δι' ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ· συνδρομὴ καὶ προσθέτων διατυπώσεων ἐκ τῶν κειμένων νόμων διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετουμένου· ἐφ' ὅσον τὸ Δημόσιον διὰ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων ἀποφεύγει ἀδικαιολογήτως ἐνέργειαν καὶ ἀρνεῖται τὴν πρόσληψιν, θεωρεῖται ὡς παραβαῖνον τὸν Α.Ν. 1836|1951 καὶ ὀφείλει τὴν μισθοδοσίαν τοῦ τοποθετηθέντος, Π 5679 σ. 1296.— Ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ Δημόσιον ἡ συμπλήρωσις κενῶν θέσεων κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 4 § 1 Α.Ν. 1836|1951 ἀναλογίαν διὰ πολεμιστῶν τοῦ Α.Ν. 1836|1951· ἀκυρότης διορισμοῦ ἄλλως γενομένου, Σ.Ε. 1197 σ. 1328.— Ἀπόλυσις πρὸ παρελεύσεως χρόνου ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος σχέσεως ἐργασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ μετ' ἀπόφασιν ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936· ἀντικατάστασις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς, προκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δι' ἀποφάσεως οἰκείου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου· ὑποχρεως εἰς προσαγωγὴν ἀποφάσεως ἐργοδότης πρὸς ἀπόδειξιν κύρους ἀπολύσεως, Α.Π. 571 σ. 1295.— Ἁρμοδιότης Συμβουλίων περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, Σ.Ε. 1283 σ. 1329.— Μόνη δικαιοδοσία Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ διὰ τοποθέτησιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων προσώπων εἰς τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ νόμῳ Νομικὰ Πρόσωπα, ὑπηρεσίας καὶ ἐπιχειρήσεις, Α.Π. 580 σ. 1291.— Δικαιοδοσία Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ αἰτήσεως ἀντικαταστάσεως τοποθετημένων ἐκτὸς δικαιοδοσίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836|1951· διοικητικὴ πρᾶξις ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰς ὃν ἀφορᾷ· ἀπρόσβλητον, Π 158 σ. 368, Παρατ. σ. 369.— Δυνατότης ἐπιχειρήσεων αἰτήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 τοποθετηθέντων δι' Ὁμάδων προσώπων ὑπὸ τῶν Συμβουλίων· ἔλλειψις ἐξουσίας τῶν Συμβουλίων δι' ἀνάκλησιν ἀποφάσεως αὐτῶν περὶ ἀντικαταστάσεως· παρανομος ἀντίθετος ἀνακλητικὴ πρᾶξις, Π 1663 σ. 1256.— Ἀνάθεσις ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς Συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ τῆς διαπιστώσεως συνδρομῆς νομίμων προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν προσώπων παρά τινι ἐπιχειρήσει· ὑπαγωγὴ ὅμως τῆς διαπιστώσεως ἑνὸς προσώπου τινὸς εἰς μίαν τῶν ἐν τῷ νόμῳ κατηγοριῶν εἰς τὴν εἰδικὴν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ἐπιτροπήν, Σ.Ε. 1197 σ. 1329.— Σύνθεσις Τοπικῶν Νομαρχιακῶν Συμβουλίων· ἔννοια ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ διὰ τὴν νόμιμον σύνθεσιν αὐτῶν, Σ.Ε. 1366 σ. 1330.— Ἂν πρέπει νὰ ἀρθῇ ἡ προστασία τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἐπὶ τοποθετηθέντος ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἐτοποθετήθη οὗτος, ἐλάμβανε σύνταξιν μικροτέραν τῶν 500.000 δραχμῶν κατὰ μῆνα, μετέπειτα ὅμως ηὐξήθη αὕτη λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς, Γν. Σ. σ. 387.— Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ὑποχρέωσιν ἀναγκαστικῆς προσλήψεως κατ' ἄρθρον 3 Α.Ν. 1836|1951 τῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, οἷον τὸ Θεραπευτήριον Εὐαγγελισμός· ὑποχρέωσις μόνον εἰς πλήρωσιν κενῶν θέσεων κατ' ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836|1951 καὶ εἰς πρόσληψιν δικηγόρου, κατ' ἄρθρον 3 § 3 αὐτοῦ, Σ.Ε. 1042 σ. 674.— Ἀνάκλησις πράξεως διορισμοῦ προσώπου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου· ἐφαρμογὴ ἀρχῶν διοικητικοῦ δικαίου περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος ἀνακλητικῆς πράξεως πλημμελοῦς· μὴ ἀνατροπὴ ὅμως δεδικασμένου ἐξ ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως δικαστηρίου διὰ τὰς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ, Π 3932 σ. 849, Π 1846 σ. 1149.— Προστασία τοποθετηθέντων ἀναγκαστικῶς βάσει προγενεστέρων Α.Ν. 1836|1951 νόμων· ἀστικὴ εὐθύνη διὰ καταβολὴν μισθοδοσίας τῶν μὴ προσλαμβανομένων, Π 44 σ. 909, Εἰσαγ. σ. 908.— Συμβολὴ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 Ν. 1836|1951, ΝΖ σ. 1003.— Δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεων συμβουλίου Ν. 751· ἔκτασις, Νμλγ. σ. 977, Σημ. σ. 977, Π 3939 σ. 1148.— Σειρὰ προτιμήσεως πρὸς διορισμὸν κατὰ Ν. 751|1948· ἔννοια ἀναπήρου κατὰ Ν. 751|1948 πρὸς ἀναγκαστικὸν διορισμόν· μεταγενεστέρων Ν.Δ. 1196|1949 καὶ συμπλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν διὰ τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων· προϋπόθεσις διορισμοῦ ἡ ἀπορία καὶ ἀνεργία τοῦ διοριστέου, Σ.Ε. 320 σ. 978.— Ὑπολογισμὸς ἀριθμοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων δι'

ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν μισθωτῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951 ἀνεξαρτήτως φύλου· πότε ἰδιαίτερος ὑπολογισμὸς γυναικῶν, Σ.Ε. 670 σ. 979.— Ἔλεγχος συνδρομῆς νομίμων προϋποθέσεων δι' ἀναγκαστικὸν διορισμὸν ὑπὸ ἁρμοδίου Συμβουλίου· ὑποχρεώσεις ἐργοδότης εἰς ἀπόδειξιν ἰσχυρισμοῦ του ὅτι δὲν ἠρίστευσε παρ' αὐτῷ κενὴ θέσις, Π 5455 σ. 1092. —Ἀκυρότης παρατήσεως ἀπὸ προστασίας Ν. 751|1948· παράτασις χρόνου συμβάσεως διορισθέντων κατὰ Ν. 751|1948, Π 5455 σ. 1092. —Ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ μὴ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως ἀπαιτεῖται καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν ἀποδεικτέαν ὑπ' αὐτοῦ· ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν διορισθέντος καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, Π 749 σ. 1093. — Θεώρησις τῆς ἀρχικῆς δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 καταρτιζομένης ἀναγκαστικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ὡς ὁρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον ἑπομένως Ν. 2112|1920 ἐπὶ ἀπολύσεως αὐτῶν, Π 1040 σ. 1251.—Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐκ παραβάσεως Α.Ν. 1836|1951 κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 52 σ. 209, Π 55 σ. 540, Α.Π. 314 σ. 669, Α.Π. 571 σ. 1295.

Διοργάνωσις ἀναγκαστικὸς διορισμός. Ὑποχρέωσις Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, Τραπεζῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου εἰς πρόσληψιν δικηγόρου ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 προστατευομένων προσώπων, Ἐγκ. σ. 45, Εἰσαγ. σ. 83, Π 6242 σ. 83, Π 52 σ. 209, Σ.Ε. 838 σ. 417, Π 577 σ. 429, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Π 529 σ. 672, Π 9 σ. 1027, Σ.Ε. 1279 σ. 1074. —Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ὑποχρέων πρὸς πρόσληψιν δικηγόρων νομικῶν προσώπων· διαπίστωσις οἰκονομικῶν δυνατοτήτων· ἀκυρότης ἄλλως ὑπουργ. ἀποφάσεως, Σ.Ε. 1278 σ. 1074, Σ.Ε. 1021 σ. 1327.— Καθορισμὸς δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951 ὑποχρέων εἰς πρόσληψιν δικηγόρων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· ἀκυρότης ἀποφάσεως περὶ διορισμοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ Νόμου· δικαστικὸς ἔλεγχος διοικητικῶν πράξεων, Π 3939 σ. 1148.— Ὑπαγωγὴ εἰς τὸν κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836|1951 ἀναγκαστικὸν διορισμὸν δικηγόρων καὶ τῶν Δήμων, ὡς περιλαμβανομένων ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Ἐγκ. σ. 45, Εἰσαγ. σ. 83, Π 6242 σ. 83, Σ.Ε. 838 σ. 417, Π 577 σ. 429, Π 5661 σ. 648, Π 9 σ. 1027, Σ.Ε. 1287 σ. 1271.— Τοποθέτησις δικηγόρου ὑπὸ ἁρμοδίου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ δὲν προσκρούει εἰς διάταξιν ἄρθρου 100 § 2 Κώδικος Νομοθ. Δήμων καὶ Κοινοτήτων, Σ.Ε. 838 σ. 417, Π 5661 σ. 648, Π 9 σ. 1027, Σ.Ε. 1267 σ. 1271.— Ὑποχρέωσις καὶ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἀξιωματικῶν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας νὰ προσλάβῃ τὸν δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διορισθέντα βάσει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δικηγόρον νεοπλεμιστήν· ἀδιάφορον ἂν τοῦτο δὲν διαθέτῃ ὑπαλλήλους, Γν. Σ. σ. 310.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1836|1951 εἰς Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων· χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καὶ οὐχὶ ἀποκεντρωμένης δημοσίας ὑπηρεσίας, Π 1300 σ. 541.— Ὑπαγωγὴ κοινωφελῶν ἱδρυμάτων, οἷον τὸ Θεραπευτήριον Εὐαγγελισμός, εἰς ὑποχρέωσιν προσλήψεως δικηγόρων κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Ἀν. Νόμου 1836|1951, Σ.Ε. 1042 σ. 674.— Δυνατότης τοποθετήσεως ὑπὸ τῶν Συμβουλίων παρ' ἑκάστῳ τῶν Νομικῶν Προσώπων κλπ. ἑνὸς μόνου δικηγόρου· ἀκυρότης διορισμοῦ δικηγόρου εἰς ὑποκατάστημα Τραπέζης, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ κέντρον εἶχε διορισθῇ ἕτερος, Σ.Ε. 1112 σ. 1074. — Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις δικηγόρων, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ οὐ κενῶν θέσεων, Π 6242 σ. 83, Γν. Σ. σ. 276, Π 577 σ. 429, Π 1071 σ. 430, Π 9 σ. 1027.—Ὑποχρέωσις χρησιμοποιήσεως τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τοποθετηθέντων κατὰ Ν. 751|1948 εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ὀργανισμοὺς δικηγόρων, ἀποκλειστικῶς ὡς δικηγόρων, ἀσχέτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὡργανωμένων δικαστικῶν τμημάτων, Α.Π. 562 σ. 138, Α.Π. 500 σ. 140, Π 52 σ. 209, Π 55 σ. 540, Α.Π. 314 σ. 669.—... καὶ ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῆς θέσεως δικηγόρου, Π 52 σ. 209, Γν. Σ. σ. 276, Σ.Ε. 838 σ. 417, Π 1071 σ. 429, Π 55 σ. 540.— Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Α.Ν. 1836 δημιουργεῖται θέσις δικηγόρου ὅπου τυχὸν τῶν Νομικῶν Προσώπων κλπ. δὲν ὑφίσταται τοιαύτη, Γν. Σ. σ. 310, Σ.Ε. 838 σ. 417. — Οὐδεμία ἐν τῷ νόμῳ διάκρισις δικηγόρων ἐχόντων δικαίωμα ἀσκήσεως δικηγορίας παρὰ τοῖς ἀνωτάτοις δικαστηρίοις, Σ.Ε. 838 σ. 417, Π 5661 σ. 648.]— Δυνατότης Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων, συμφώνως ἄρθρῳ 3 Α.Ν. 1836|1951, πρὸς τοποθέτησιν δικηγόρου διορισμένου μόνον παρὰ Πρωτοδίκαις εἰς Ὀργανισμόν, ὁ ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τοῦ ὁποίου προβλέπει πρόσληψιν Νομικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ ἐκ δικηγόρων διορισμένων παρ' Ἐφέταις, Γν. Σ. σ. 276.—Ὑποχρέωσις ἐπιχειρήσεων διὰ χρησιμοποίησιν τοποθετηθέντων κατὰ Ν. 751|1948 δικηγόρων ὡς τοιούτων, ἀδιαφόρως ἂν ἀνέλαβον διάφορον ὑπηρεσίαν ἢ ἠρνήθησαν νὰ ἀναλάβουν τοιαύτην· ἀνεπηρέαστον ἀκυρώσεως ἀποφάσεως περὶ διορισμοῦ ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Α.Π. 500 σ. 140, Α.Π. 314 σ. 668, Α.Π. 527 σ. 1202.—Ἑρμηνευτικὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 ἀ.ν. 1836|1951· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐκκρεμῶν δικῶν, Α.Π. 562 σ. 138, Α.Π. 500 σ. 140, Α.Π. 314 σ. 668, Α.Π. 527 σ. 1202. — Τελείωσις διορισμοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836|1951 δικηγόρων διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου περὶ τοποθετήσεως, μὴ ἀπαιτουμένων ἄλλων προϋποθέσεων, οἷον δημοσιεύσεως εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, Α.Π. 471 σ. 89, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Π 1300 σ. 541, Α.Π. 314 σ. 669 ἑπ., Π 6035 σ. 670, Α.Π. 347 σ. 748, Π 8034 σ. 916, Π 9 σ. 1027, Π 749 σ. 1093, Εἰσαγ. σ. 1391. —...οὐδὲ ὁρκίσεως, Π 6035 σ. 670.—...οὐδὲ

έγκρίσεως τῆς δαπάνης παρὰ τοῦ εἰς ὃ ὑπάγεται τὸ Ν.Π.Δ.Δ. Ὑπουργοῦ, Π 8034 σ.916. —Ὁμοίως δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ διορισμοῦ ἡ σύμφωνος βούλησις τοῦ Νομικοῦ Προσώπου, Π 55 σ. 540.— Ὁμοίως δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κῦρος τοῦ διορισμοῦ ἡ κατὰ Ν. 516|1948 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς νομιμοφροσύνης, Α.Π. 471 σ. 89, Π 55 σ. 540, Π 6035 σ. 671, Π 9 σ. 1028, Α.Π. 317 σ 748. Contra: Α.Π. 580 σ. 1294.— Τελείωσις διορισμοῦ δικηγόρων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τελοῦντας ὑπὸ ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον Ὑπουργείου Ἐργασίας διὰ μόνης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου τοποθετήσεως, μὴ ἀπαιτουμένων ἄλλων διατυπώσεων, πράξεως διορισμοῦ, δημοσιεύσεως εἰς Ἐφημ. Κυβερνήσεως κλπ., Γν. Σ. σ. 122.— Ὡσαύτως δὲν ἀπαιτεῖται οὐδ' ἡ διαδικασία ἡ προβλεπομένη διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ὀργαν. Κοιν.ν. Ἀσφαλίσεως πρόσληψιν Νομικῶν Συμβούλων, Γν. Σ. σ. 122, Π 749 σ. 1093. Contra: Διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ διορισμοῦ προσαπαιτεῖται καὶ πρᾶξις διορισμοῦ καὶ δημοσίευσις εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, Γν.Σ σ.276.—Ἀναγκαία, μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου, καὶ ἡ τήρησις διατυπώσεων ὁριζομένων ὑπὸ ἰσχυόντων νόμων ἢ ὀργανισμῶν τοποθέτησις προσώπου ἐκ τῶν ἐν τῷ Α.Ν. 1836|1951 εἰς Δημ. Νοσοκομεῖον, Π 529 σ. 672, Παρατ. σ. 1003.— Ποῖον τὸ εἶδος τῶν προσενεχθησομένων ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων δικηγόρων, Γν. Σ. σ. 122, 276.— Μισθὸς τῶν ἀναγκαστικῶς κατ' Α.Ν. 1836|1951 διοριζομένων δικηγόρων, Π 6242 σ. 83, Α.Π. 562 σ 138, Π 52 σ. 209, Γν. Σ. σ. 122, 276, Π 577 σ. 429, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Π 1300 σ. 541, Π 5661 σ. 648, Π 6035 σ. 670, Π 5164 σ. 749, Π 8034 σ. 916, Π 9 σ. 1027, Α.Π. 576 σ. 1257.— Ὡς πρὸς τὴν ἀντιμισθίαν τῶν δικηγόρων ἐφαρμογὴ Κώδικος Δικηγόρων, μὴ ἀποκλειομένου καθορισμοῦ παγίας ἀντιμισθίας κατὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ νομ. προσώπου, κρίνοντος ἐμφρόνως καὶ ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων του· τήρησις ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως, Γν. Σ. σ. 123, 276, πρβλ. Π 6035 σ. 670, Α.Π. 576 σ. 1257.— Οἱ δικηγόροι μὴ ἀνήκοντες εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν ἐντάσσονται εἰς ὑπαλληλικὰς θέσεις, οὐδὲ διέπονται ὑπὸ τῶν περὶ μισθοδοσίας διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν, Γν. Σ. σ. 122, 276, Π 5661 σ. 648, Π 6035 σ. 670.— Δικαία καὶ εὔλογος ἀντιμισθία δικηγόρων· καθορισμὸς ὑπὸ δικαστηρίου, Π 6242 σ. 83, Π 577 σ. 429, Α.Π. 311 σ. 669.— Ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ εἰθισμένου εἰς ὁμοίας περιπτώσεις μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 653 Α.Κ., Α.Π. 562 σ. 138, Π 52 σ. 209, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Π 1300 σ. 541, Π 5661 σ. 648, Π σ. 6035 σ. 670, Π 5164 σ. 749, Π 9 σ. 1027, Α.Π. 576 σ. 1257, Νμλγ. σ. 811. — Ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰθισμένης ἀντιμισθίας τῶν δικηγόρων ἀνεξαρτήτως χρησιμοποιήσεως ἢ μὴ διαρκῶς ἢ προσκαίρως τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας δι' ἣν δὲν ἔκαμον χρῆσιν ταύτων, Π 52 σ. 209. — Δικαίωμα ἀναγκαστικῶς διοριζομένων δικηγόρων πρὸς λῆψιν παγίας κατὰ μῆνα ἀμοιβῆς, ἀσχέτως ἂν ἀνατίθενται εἰς αὐτοὺς ὑποθέσεις ἢ οὔ· σκοπὸς τοῦ Νόμου· καθορισμὸς ἀμοιβῆς κατ' ἄρθρ. 653 Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 371, 379 Α.Κ., Α.Π. 576 σ. 1257.— Νόμιμος τοποθέτησις δικηγόρου· προσφορὰ ὑπηρεσιῶν του· ἄρνησις ἀποδοχῆς· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν· διαδικασία· Ν. ΓΨΟΔ', Π 52 σ. 209, Π 6242 σ. 83, Π 577 σ. 429, Π 1071 σ. 430, Π 55 σ. 540, Π 1300 σ. 541.— Ὀφειλόμενος μισθὸς δικηγόρου· ἀνεφάρμοστον συμψηφισμοῦ κερδηθέντων ἀλλαχοῦ, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 8034 σ. 916.— Ἵδρυσις ὑπὸ Ν. 751|1949 ἐξαιρετικῶς μισθωτικῆς σχέσεως ἀπολυομένου ἐφέδρου δικηγόρου· ἐφαρμογὴ προστατευτικῶν περὶ λοιπῶν ἐφέδρων διατάξεων· ὑπαγωγὴ εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Α.Π. 314 σ. 669.— Παροχὴ ἐπὶ παγίᾳ ἢ περιοδικῇ ἀμοιβῇ νομικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα· ὑπὸ δικηγόρου δὲν μεταβάλλει αὐτὸν εἰς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον· προστασία δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος ὑπὸ Κώδικος περὶ Δικηγόρων καὶ προστασία Ν. 751|1948, Π 5164 σ. 749.— Τοποθέτησις δικηγόρων κατὰ τὸν Ν. 1836|1951· ἐπιτρεπτὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα, Π 83 σ. 810.

Στρατιωτικὰ ἐργοστάσια. Ἔλλειψις νομιμοφροσύνης ἐργάτου στρατιωτικοῦ ἐργοστασίου καὶ προστασία ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, Γν. Σ. σ. 330.— Ἀναστολὴ ἀδειῶν προσωπικοῦ διὰ τὸ ἔτος 1949, ΝΖ σ. 890. Βλ. καὶ λ. *Συνεργεῖο*.

Στρατιωτικὰ συνεργεῖα. Βλ. λ. *Συνεργεῖα*.

Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία. Χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐπίδομα ἀνεργίας, Ἔγγρ.σ.331 —Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία παλαιοῦ πολεμιστοῦ (μυλεργάτου) ὡς συντάξιμος παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, Γν.Σ. σ.984.—Παλαιῶν πολεμιστῶν· προσμέτρησις καὶ ἐξαγορά· ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Διοικ.Συμβούλια τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Ἐπιστ. σ. 1232.

Στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν μισθωτοί. Σύνδεσμος μετὰ Δημοσίου τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 786|1937 προσλαμβανομένων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἡμερομισθίων διὰ σχέσεως ἐοῦ δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν.ΓΨΟΔ', Α.Π. 75 σ. 855, Π 5688 σ. 1274.— Πρόσληψις κατὰ Ν. 4436|1929 ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ὑπὸ τῶν διευθυντῶν Στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπαραιτήτου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἁρμοδιότης ἐργατικοῦ δικαστοῦ, Α.Π. 182 σ. 414.

Συγχώνευσις. Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων καὶ τύχη συμβάσεως προσωπικοῦ συγχωνευομένου Ταμείου, Π 35 σ. 866.

Συκεργάται. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 760.

Συλλογικαὶ διαφοραί. Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1804|1951, ΝΖ σ. 65.— Καὶ πάλιν περὶ

διαιτησιών, ΝΖ σ. 223.— Αί διαιτητικαί ἀποφάσεις, ΝΖ σ. 288.—Ἐπί τοῦ νομοσχεδίου περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας, Σημ. σ. 456, ΝΖ σ. 510, 512, 605, Δισ. Συλλ. Πατρῶν σ. 998.— Ρύθμισις συλλογ. σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας, Εἰσηγ. Ἔκθεσις Ν. 2053|1952, σ. 488. —Ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἀναγκαστικόν δίκαιον, Π 1046 σ. 741.—Στοιχεῖα περί ἐργατικοῦ μισθοῦ· τρόποι καθορισμοῦ· ἀποφάσεις ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, ΝΖ σ. 55.— Συνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950 περί κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· κύρωσις δι' ὑ.ἀ. 11526|1950 τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων· ἰσχύς συνεπῶς αὐτῶν ἐκτοτε· ἔννοια μεταγενεστέρου Ἀναγκ. Νόμου 1804|1950, Π 11231 σ. 127, Παρατ. σ. 223.— Ἀκύρωσις ὑ. ἀ. 11526|1950 κυρωτικῆς τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας διά τῆς 1279|1950 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ὕπαρξις ἐντεῦθεν δεδικασμένου καί ἔννοια δεδικασμένου· ἐπέλευσις Α.Ν. 1804|1951· ἐπανεξέτασις δι' αὐτοῦ διαιτητικῶν ἀποφάσεων καί ἰσχύς αὐτῶν οὐχί ἀναδρομικῶς, ἀλλ' ἀπό τῆς νέας διαιτητικῆς ἀποφάσεως, Π 10451 σ. 182, Π 867 σ. 426. — Κύρωσις διαιτητικῶν ἀποφάσεων διά τῆς ὑ. ἀ. 11526|1950 εἰς ἐκτέλεσιν Α.Ν. 1406|1950 ἀνυπαρξία δεδικασμένου ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Σ.Ε.· ἐπέλευσις Α.Ν. 1804|1951· ἔννοια αὐτοῦ, Π 6528 σ. 184.—Προϋπόθεσις δεδικασμένου ἐξ ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας· οὐ καί νομοθετικῶν τῆς κυβερνήσεως πράξεων· τοιαύτη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 κυρωτική δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1406|1950 ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· μισθοὶ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων Ἀγροτ. Τραπέζης, Α.Π. 132 σ. 348, Α.Π. 264 σ. 633.— Κυρωτική, δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1406|1950, ἀπόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως καί Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῶν κηρυχθεισῶν ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· καθορισμός μισθῶν διά τῆς ὑ.ἀ. 59451|1950, δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944· ἀκύρωσις ἄνω ἀποφάσεων ὑπό Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἔλλειψις δεδικασμένου, Α.Π. 264 σ. 633. — Δυνατότης ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατά τόν Α.Ν. 1804 καί διαρκοῦντος τοῦ συμβατικῶς καθωρισμένου χρόνου ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ὅροι· οὐσιώδης μεταβολή συνθηκῶν, Ἐπ. Διατ. 1 σ. 860.— Μέθοδοι καθορισμοῦ μισθῶν· ἄσκησις τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἁρμοδιότητος Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας ὑπερκειμένης τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἁρμοδιότητος μόνου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπικυρούντος τάς διαιτητικάς ἀποφάσεις, ὁσάκις λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιβάλλουν τήν διά κοινῆς ἀποφάσεως τούτων ρύθμισιν τῶν σχετικῶν θεμάτων, Σ. Ε. 1788 σ. 212.— Συλλογική σύμβασις ἐργασίας τεχνικοῦ προσωπικοῦ πολιτικῆς ἀεροπορίας· ρήτρα περί κρίσεως πάσης διαφορᾶς ἐργασίας, ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς, ὑπό διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς, συνισταμένης δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀνυπαρξία δικαιώματος ἰδιωτικῶν ὀργανώσεων πρός τοιαύτην ἐξουσιοδότησιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί συστάσεως Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς· ὅροι κύρους· ὑπογραφή συνυποσχετικοῦ· ἀνικανότης σωματείου δι' ὑπογραφήν συνυποσχετικοῦ· συντρέχουσα ἐν πάσῃ περιπτώσει ἁρμοδιότης πολιτικῶν Δικαστηρίων, Π 13035 σ. 375.—Ἐφαρμογή τῆς 5|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περί ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων· ἔκτασις δεσμεύσεως τῶν ἐν διενέξει μερῶν· ἐπέλευσις ἀποτελεσμάτων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀνίσχυρον διατάξεως ἄρθρου 23 Β.Δ. περί Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, Π 1 σ. 376, Νμλγ. σ. 812.— Κύρωσις τῆς 5|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως δι' ὑ.ἀ. 898|1950 κατά τόν Α.Ν. 1406|1950· ἔννοια κυρώσεως, Π 1 σ. 376.— Δέσμευσις ἐργοδοτῶν ἐκ τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων· ὅροι· ἀνίσχυρον ἄρθρου 23 Β.Δ. 18 Ἰουνίου 1936 περί ἀποτελεσμάτων συλλογικῆς συμβάσεως ἐπί διαιτητικῶν ἀποφάσεων, Α.Π. 268 σ. 635. —Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περί μισθῶν διπλωματούχων χημικῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἐπί τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων, Α.Π. 268 σ. 635.— Ρύθμισις δι' ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀποφάσεως Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὅρων ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί· ἀκύρωσις ἐλλείψει εἰδικῆς αἰτιολογίας καί ἐρεύνης τῶν νομίμων προϋποθέσεων διά τήν ὕπαρξιν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, Σ.Ε 1203 σ. 532.— Ἐνδεικτική καί ὄχι ἀνατρεπτική ἡ μηνιαία προθεσμία τοῦ ἄρθρου 2 Α.Ν. 1804|1951 πρός ἀπόφανσιν ἐπί τῶν ἀναπεμφθεισῶν πρός ἐπανεξέτασιν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, Σ.Ε. 1377 σ. 900.— Δικαιοδοσία Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρός πλήρη ἔρευναν τῶν κατά τόν χρόνον τῆς ἀναπομπῆς τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑφισταμένων διενέξεων, Σ.Ε. 1377 σ. 900.— Διάταξις διαιτητικῆς ἀποφάσεως περί προσθέτου ἀμοιβῆς ἐξ 75 ο|ο ἀποδοχῶν σερβιτόρων καφενείων· καθορισμός δι' ἀγορανομικῆς διατάξεως φιλοδωρήματος προσωπικοῦ ξενοδοχείων κ.λ.π. καί ρύθμισις αὐτοῦ καί ὑπό Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, Σ.Ε. 1377 σ. 900.— Τί ληπτέον ὑπ' ὄψιν ὑπό τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας προκειμένου περί αὐξήσεως ἡμερομισθίων· ἀκυρότης διατάξεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περί μελλοντικῆς αὐξήσεως ἡμερομισθίων, Σ.Ε. 1672 σ. 1006.— Ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρός προσαρμογήν οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρός οἰκονομικάς συνθήκας κατά χρόνον διενέξεως· διατάξεις Ν. 1804|1951· παραπομπή διενέξεως εἰς διαιτησίαν· τί ληπτέον ὑπ' ὄψιν ὑπό Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, προκειμένου Ἰδίᾳ περί αὐξήσεως ἡμερομισθίων· ἀναιτιολόγητον ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἀκύρωσις ἐκ τοῦ λόγου τούτου, Σ.Ε. 882 σ. 1206.—Ἀνεπίτρεπτος ὑπό Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας τροποποίησις τῶν περί ὡρῶν ἐργασίας νομικῶν διατάξεων, Σ.Ε. 1672 σ. 1006.— Θέσις ἐκτός ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπῶν περιορισμῶν τεινόντων ἐμμέσως εἰς πρόσληψιν τε-

χνιτῶν· ἀναρμοδιότης καὶ διὰ σύστασιν ἄλλων Ἐπιτροπῶν μὲ ὡρισμένον περιεχόμενον ἐνεργείας των, Σ.Ε. 1672 σ. 1006.

Συλλογικαὶ συμβάσεις. Κανονιστικὴ δύναμις συλλογ. συμβάσεων ἐκ τοῦ Νόμου (Α.Ν. 21|11|1935, ἄρθρ. 680 Α.Κ.), Π 5807 σ. 10.— Στοιχεῖα περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ· τρόποι καθορισμοῦ, ΝΖ σ.55.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πάντων τῶν ἐργατικῶν Νόμων, Εἰρ. 3525 σ. 1134.— Συλλογικαὶ συμβάσεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου· κῦρος συμβιβασμοῦ, Π 1046 σ. 744.— Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύουν ὡς οὐσιαστικοὶ νόμοι, Α.Π. 333 σ. 688, Νμλγ. σ. 1151.— Δυνατότης διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ρυθμίσεως θεμάτων κατὰ τρόπον εὐνοϊκώτερον τοῦ νόμου, βάσει ἀρχῆς εὐνοίας· ἀδύνατος δυσμενεστέρα ρύθμισις, Π 5807 σ. 10, Παρατ. σ. 5.— Καθορισμὸς δι' ἄρθρ. 5 § 2 Α.Ν. 539|1945 ἀποδοχῶν ἀδείων κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζομένων· ἀντίθετος ρύθμισις θέματος ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν· ἀκυρότης σχετικῆς διατάξεως, Π 5807 σ. 10, Παρατ. σ. 5.— Ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων ἐργολαβιῶν, Π 973 σ. 96.— Μισθὸς μὴ ἀπασχολουμένων ἐλλείψει ἐργασιῶν· ὑ.ἀ. 3600|1946· ἰσχὺς ταύτης καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Π 841 σ. 145.— Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας· ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀπεργία, Μελ. σ. 229.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ Α.Ν. 16|30 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» μετὰ τὸν Α.Ν. 28|1944· παράλληλος ἰσχὺς τῶν ἄνω νομοθετημάτων, Σ.Ε. 1788 σ. 242.— Αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων θεωρίαι ἐν τῷ δικαίῳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, Μελ. σ. 289.— Ρήτρα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας καὶ ἀρμοδιότης δικαστηρίων διὰ τὰς ἐξ αὐτῶν διαφοράς, Π 18085 σ. 375.— Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας εἰς τὰς διαφόρους χώρας· προϋποθέσεις κύρους· ὁρισμός· ἔκτασις ἰσχύος· συμβαλλόμενα μέρη· ἐπεξεργασία· περιεχόμενον· ἀποτελέσματα· συγκρούσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἀνανεώσεως καὶ ἀναθεωρήσεως· ἔλεγχος ἐφαρμογῆς· συμπεράσματα, Μελ. σ. 459 ἑπ.— Ρύθμισις συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας, Εἰσηγ. ἐκθ. Ν. 2053|1952 σ. 488.— Τινὰ περὶ τῆς φύσεως καὶ ἐκτάσεως τῆς διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δεσμεύσεως, ΝΖ σ.721.—Δέσμευσις ἐλευθερίας διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἰσχὺς καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὅρου περὶ ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐργατῶν, Σ.Ε. 305 σ.757, Παρατ. σ. 721.—Πρόσληψις ἐκτάκτων ἡμερομισθίων ἐργατῶν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν διανομῆς δεμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου· σχέσις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀκυρότης παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἐξ αὐτῶν δικαιωμάτων, Π 8329 σ. 1148.— Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον συλλογικῶν συμβάσεων, Π 3889 σ. 1194, Π 5500 σ. 1191.— Ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 19|1944 καὶ Ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν· ἐφαρμογὴ καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 397 σ. 785.— Κατὰ τὴν ἔννοιαν Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ὅρον τῆς ἐργασίας καὶ τὸ ὅτι θὰ παρέχηται ὑπὸ ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζομένων νομίμως συνέστη διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων, Π 2697 σ. 197.— Ἰσχὺς κανόνων συλλογικῶν συμβάσεων μεταξὺ μελῶν σωματείου ἐργατῶν καὶ μελῶν σωματείου ἐργοδοτῶν ὡς συμβατικῶν κανόνων δεσμευόντων τὴν περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐλευθερίαν· ἔγκυρος ὅρος περὶ ἐφοδιασμοῦ ἐργατῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, Σ.Ε. 305 σ. 757, Παρατ. σ. 721.— Ἀντισυνταγματικὴ ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις μόνον ἐργατῶν ἐφοδιασμένων διὰ πιστοποιητικοῦ ἐπιτροπῆς προβλεπομένης ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Ἐπ. Διαιτ. 1 σ. 860.— Δυνατότης ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ τὸν Α.Ν. 1804|1951 καὶ διαρκοῦντος τοῦ συμβατικῶς καθορισμένου χρόνου ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς κατηρτίσθη, Ἐπ. Διαιτ. 1 σ. 860, Σ.Ε. 882 σ. 1206. Βλ. καὶ λ. ***Συλλογικαὶ διαφοραί.***

Γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις· αὔξησις: Ἀνεφάρμοστον συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936 ἐπὶ τῶν μὴ παρεχόντων ἐπ' ἀντιμισθίῳ ὑπηρεσίαν ἢ ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργαζομένου δι' οἰκιακὰς ἀνάγκας ἐργοδότου, Α.Π. 19 σ. 250.—Ἐφαρμογὴ γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936 ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, μὴ ὑπαγομένων εἰς εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, Π 1 σ. 876.— Σύμβασις ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν· ἀνεφάρμοστον συλλ. συμβάσεων ἐργασίας, ΝΖ σ. 1040.— Ἰσχὺς ὡς οὐσιαστικοῦ νόμου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947, ὡς συνεπληρώθη δι' ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Α.Π. 336 σ. 688.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν δι' ἀναπροσαρμογὴν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τῶν ἀπὸ τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 καὶ 1ης Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ οὐχὶ τῶν καθορισμένων δι' ἀτομικῶν συμβάσεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων· ἀνεπίτρεπτον μόνον μειώσεως τῶν ἀνωτέρων τυχὸν μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογήν, Π 42 σ. 846.— Προσληφθέντες ὑπὸ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ ἀπὸ ἔτους 1947 καὶ ἐντεῦθεν ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται· μισθοδοσία ὡς ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν ἢ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρή-

σεων ἢ τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων· διαφορὰ ἡμερομισθίων· ἀναδρομικὴ καταβολή· παραγραφή, Γν. Σ. σ. 873, Σημ. σ. 870.— Μισθωτὸς προσληφθεὶς μετὰ τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1950 καὶ λαμβάνων ἀποδοχὰς μείζονας τῶν νομίμων· δὲν δικαιοῦται αὐξήσεως, δυνάμει τῆς ὑ.ἀ. 2750|1951 ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν νομίμων, Π 31 σ. 876.— Καθορισμὸς δι' ἄρθρ. 6 § 3 Ν.Δ. 1255|1949 ἀποζημιώσεως ἐργαζομένου ἐπὶ κοσσατοῖς μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκει, ἀπολυομένου κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἴσης πρὸς τὴν τοῦ τεχνίτου γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· συνταγματικότης διατάξεως, Π 3948 σ. 905.—Αὔξησις μισθοῦ κατὰ τὴν ὑ.ἀ. 2750|1951, Νμλγ. σ. 812.

Εἰδικαὶ συλλογ. συμβάσεις ἐργασίας. Ἐργατῶν κατεργασίας ξύλου 31 Μαρτίου 1938· καθορισμὸς ἐργαλείων τεχνίτου· ἐπίδομα ἐπὶ νομίμων ἡμερομισθίων λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων βαρελοποιῶν· ὑ.ἀ. 41630|1947· δικαίωμα ἐφ' ὅσον κατέχουν ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης των, Α.Π. 480 σ. 9. — Βασικοὶ νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν γραφείων, ΝΖ σ. 166.— Νόμιμοι μισθοὶ προσωπικοῦ γραφείων καταστημάτων, ΝΖ σ. 213.—Χαρακτηρισμὸς φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων ὑπὸ Α.Ν. 760|1937 ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· ἐφαρμογὴ συλλ. συμβάσεως ἐργασίας φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων Θεσσαλίας· ὑποχρέωσις προσαγωγῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας κατὰ χρόνον προσλήψεως μισθωτοῦ, Π 121 σ.208.—Νόμιμοι μισθοὶ ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ΝΖ σ.279.—Νόμιμος μισθὸς ὑπαλλήλου γραφείου ἀνωνύμου ἑταιρίας· ἀκυρότης ἀτομικῆς συμβάσεως περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, Π 719 σ. 317.—Ἀναγκαία δι' ὑπολογισμὸν προϋπηρεσίας μισθωτοῦ ἐν τῇ καθορισμῷ μισθοῦ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 ἡ προηγουμένη γνωστοποίησις εἰς τὸν ἐργοδότην προϋπηρεσίας καὶ ὑποβολὴ δικαιολογητικῶν· τίς συνυπολογιστέα προϋπηρεσία, Π 14 σ. 908.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ δι' ἐκτὸς ἕδρας ἀπασχόλησιν κατὰ συλλογ. συμβ. 16.9.1937, Π 44 σ. 908.— Νόμιμοι ἀποδοχαὶ καθαριστριῶν ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ χρόνος ἀπασχολήσεως· ἰσχὺς ἀπὸ τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Νοέμβριος 1917) συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937, ἀναπροσαρμοζομένης· νόμιμος κατ' αὐτὴν μισθός· μεταγενέστερα ρυθμίσεις μισθοῦ δι' ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 καὶ 47178|1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων· χρόνος ἀπασχολήσεως πρὸς καταβολὴν νομίμου μισθοῦ, Π 7851 σ. 1025.— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τεχνικοῦ προσωπικοῦ πολιτικῆς ἀεροπορίας· ρητρα περὶ κρίσεως πάσης διαφορᾶς ἐργασίας, ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς, ὑπὸ Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, συνιστωμένης δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀνυπαρξία τοιούτου δικαιώματος· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συστάσεως Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπογράφεται τὸ σχετικὸν συνυποσχετικὸν διαιτησίας παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ τοῦ νομίμου πληρεξουσίου των· ἀνικανότης ὅμως σωματείου δι' ὑπογραφὴν συνυποσχετικοῦ συντρέχουσα ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀρμοδιότητος πολιτικῶν Δικαστηρίων, Π 13035 σ. 375.— Ναυτικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας βλ. λ. *Ναυτικοί*.—Ἰσχὺς 50λέπτου αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων τῶν κλωστουφαντουργῶν διὰ τὰ ἔτη προϋπηρεσίας των, κατὰ τὴν ἀπὸ 20.2.1940 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, Ἀλγρ. σ. 888.

Ἐπιτρεπτὸν ὑπερβάσεως ὁρίων δι' ἀτομικῶν συμβάσεων. Ἀνεπίτρεπτος δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπερβασις τῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ προσαύξησιν καθωρισμένων ὁρίων μισθοῦ· ἀκοπὸς ἀποφυγὴ ἀκριβείας τοῦ κόστους ζωῆς, Α.Π. 47 σ. 265. — Ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια· νόμιμος μισθὸς ὑπαλλήλου γραφείου ἀνωνύμου ἑταιρίας· ἀκυρότης ἀτομικῆς συμβάσεως περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, Π 719 σ. 317. —Κοινωνικὸν ζήτημα (ἀκυρότης ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια), Σημ. σ. 344.—Ἐπιτρεπτὴ ἀτομικὴ σύμβασις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Π 228 σ. 427.—Ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια· αὐθεντικὴ ἑρμηνεία δι' ἄρθρ. 11 § 2 Ν. 2053|1952· ἐφαρμογὴ ἑρμηνευομένου νόμου ὡς ἔχοντος ἔννοιαν ἀποδοθεῖσαν ὑπὸ ἑρμηνευτικῆς διατάξεως ἐπὶ πάσης διαφορᾶς καὶ ὅταν ἔχῃ ἐκδοθῇ ἐπ' αὐτῆς τελεσιδίκος ἀπόφασις ὑπὸ ἄλλοίαν ἔννοιαν, Α Π. 333 σ. 688. —Νόμιμος κατ' ἄρθρ. 11 Ν. 2053|1952 ἡ συμφωνία περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν πέραν τῶν νομίμων, Π 1675 σ. 1076.—Ἔννοια ὡς ἐκκρεμονισμένου ἡμερομισθίου, πρὸς ὑπολογισμὸν ἐπ' αὐτοῦ τῆς διὰ Κυριακὰς προσθέτου ἀμοιβῆς, τοῦ πράγματι καταβαλλομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως 4 Νοεμβρίου 1917 καὶ ἀνωτέρου τοῦ κατωτάτου ὁρίου, Α.Π. 472 σ. 7.—Ἀσυμψήφιστον ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν πρὸς καταβαλλομένας ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, Π 5752 σ. 87.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν· συνταξιοδότησις ἠσφαλισμένου βάσει τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθορισμένου ἡμερομισθίου κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου καὶ ὄχι τοῦ πράγματι καταβαλλομένου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 680 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔννοια τούτου, Σ.Ε. 1101 σ. 45.— Ἀπαγόρευσις ἐργασίας ὑπὲρ τὸ νόμιμον ὀκτάωρον· δικαίωμα μισθωτοῦ εἰς ἀπόδοσιν ὠφελείας ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 901 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἀνεύρεσις τῆς ὠφελείας· ἀμειβομένου τοῦ μισθωτοῦ διὰ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια καλύπτεται διὰ τῆς διαφορᾶς ἡ ὠφέλεια ἐργοδότου ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον, Εἰρ. 3525 σ. 1134.

Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως· συνέπειαι: Ἀποζημίωσις διὰ παράβασιν συλλογ. συμβάσεως 4.11.1947· δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ ἄρθρ. 661 Α.Κ., Π 4 σ. 307.— Ἔννοια πολλαπλα-

σίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 284 σ. 633.— Ἀναγκαία διὰ τὴν καταψήφισιν πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὕπαρξις πταίσματος, Π 31 σ. 1083.— Παρατηρήσεις: Ἀκυρότης παραιτήσεως δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων κλπ.· ἀνεπίτρεπτον ἐφαρμογῆς ἀποδυναμώσεως δικαιωμάτων μισθωτοῦ ἀνεπιδέκτων παραιτήσεως, Π 44 σ. 908.— Συλλογικαὶ συμβάσεις· ἀναγκαστικὸν δίκαιον· κῦρος συμβιβασμοῦ, Π 1046 σ. 744.

Σύμβασις. Κρίσις περὶ νομικῆς μορφῆς ἐννόμου σχέσεως ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ Δικαστήριον, δυνάμενον νὰ δώσῃ χαρακτηρισμὸν διάφορον τοῦ δοθέντος ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων, Π 3847 σ. 690.— Διατυπώσεις νόμου πρὸς σύναψιν δικαιοπραξίας· αἱ αὐταὶ καὶ δι' ἔγκρισιν αὐτῆς, Π 715 σ. 864.— Σύμβασις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μετὰ τῆς ἑταιρίας Χενρυ Μπουτ καὶ Υἱοί· κύρωσις· ἰσχὺς νόμου· ἀνεφαρμοσίαν Ν. 118|1945, Α.Π. 392 σ. 676.

Συμβιβασμός. Κῦρος συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐργατικῆς διαφορᾶς, Π 1046 σ. 744.

Συμβούλια. Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κατὰ Ν. 751|1948· ἔκτασις δικαιοδοσίας κ.λ.π. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').— Ἀντισυνταγματικότης Α.Ν. 1778|1951· ἀνισχύουν καὶ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συνθέσεως κατ' ἐφαρμογὴν αὐτοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Σ.Ε. 1798 σ. 268.— Φύσις τῶν ὑπηρεσιακῶν καὶ πειθαρχικῶν Συμβουλίων· δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως, ΝΖ σ. 457.— Κρίσις διοικητικοῦ συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ παραγραφῆς ἀξιώσεως· δικαστικὸς ἔλεγχος, Α.Π. 305 σ. 687.

Συμβούλιον Ἐπικρατείας. Βλ. λ. *Αἴτησις ἀκυρώσεως, Δεδικασμένον.*— Ἀκυρότης κανονιστικοῦ διατάγματος μὴ τυχόντος ἐπεξεργασίας ἐπὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἀνίσχυρον ἀναδρομικῆς κυρώσεως διὰ Ν. 1731|1951, Σ.Ε. 1564 σ. 269.

Συμμοριακὴ δράσις. Ἰσχυρισμὸς περὶ λήξεως συμμοριακῆς δράσεως καὶ σχέσεις πρὸς ἐπιδόματα μισθοῦ κατὰ Ν. 3514|1928, Π 3350 σ. 367, Π 5841 σ. 1250.

Συμπεριφορά. Βάναυσος ἐργοδότου· συνέπειαι ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 6 σ. 701, Π 1648 σ. 956.

Συμψηφισμός. Ληφθείσης ἀποζημιώσεως Ν. 2112 πρὸς μισθοὺς ἐν ἀκυρώσει ἀπολύσεως, Π 1004 σ. 77.— Συμψηφισμὸς ληφθείσης ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 πρὸς μισθοὺς μόνον ἐφ' ὅσον, κατ' ἄρθρ. 664 Ἀστικοῦ Κώδικος, δὲν εἶναι ὁ μισθὸς ἀπαραίτητος πρὸς διατροφήν· ἔννοια ἄρθρου 661 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 302 σ. 737.— Ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος· συμψηφισμὸς δι' ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου, ΝΖ σ. 169.— Συμψηφισμὸς μισθῶν πρὸς ἀξιώσεις ἐργοδότου· πρὸς μισθὸν ἐξισοῦνται τὰ δῶρα ἑορτῶν· ἐπιτρεπτὸς συμψηφισμὸς πρὸς ἀξίωσιν ἐκ ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ μισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας· ὁμοίως διὰ κρατήσεις Ι.Κ.Α. καὶ Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος· οὐχὶ διὰ δοθέν δάνειον, Π 4 σ. 307.— Συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν ὑπὸ μισθωτοῦ πρὸς μισθόν, Π 31 σ. 1083.— Ἀπαγόρευσις κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ. συμψηφισμοῦ πρὸς μισθόν, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ, ἀπαιτήσεων ἐργοδότου, μὴ ἐχουσῶν κοινὴν τὴν γενεσιουργὸν αἰτίαν ἢ μὴ συναφῶν πρὸς τὸν μισθόν, Π 1043 σ. 594, Π 7487 σ. 1132.— Ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ ἀπαιτήσεων ἐκ προκαταβολῶν μισθοῦ, ἄνευ ἀνάγκης ἐρεύνης περὶ τοῦ ἂν ὁ μισθὸς εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφήν, Π 1043 σ. 594, Π 7487 σ. 1132.— Συμψηφισμὸς καταβληθείσης ἀχρεωστήτως εἰς μισθωτὸν προσαυξήσεως μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καθ' ἡμέρας ἀδείας του, κατ' Ἀναγκ.Ν. 539|1945, Π 7487 σ. 1132.— Συμψηφισμὸς μισθοῦ πρὸς ἀπαιτήσεις ἐργοδότου· ἔννοια ἄρθρου 664 Α.Κ., Π 183 σ. 1275.— Ἀφαιρετέα ἐν τῷ κατολογισμῷ τῆς ἐξ ἀδικήματος ζημίας ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ζημιογόνου γεγονότος προσγενομένη εἰς τὸν ζημιωθέντα ὠφέλεια· νεώτεραι νομοθετικαὶ διατάξεις, Α.Π. 188 σ. 584.— Συμψηφισμὸς πρὸς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀδικήματος συντάξεως ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, μετ' ἀφαίρεσιν ἐκ ποσοῦ συντάξεως γενομένων ὑπὸ παθόντος εἰσφορῶν, Α.Π. 188 σ. 584, Π 10 σ. 324.— Μὴ ἀναπλήρωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ συμψηφισμοῦ· ἔννοια συμψηφισμοῦ, Π 39 σ. 361, Π 1075 σ. 680.— Ἔκπτωσις ἐκ τῶν ἐπιδομάτων Ν. 3514 μισθοῦ διὰ παρασχεθείσαν εἰς ἐργοδότην κατὰ χρόνον στρατεύσεως ἐργασίαν, Π 3330 σ. 367.— Ἔνστασις συμψηφισμοῦ· χρόνος προτάσεως, Π 302 σ. 737.— Διορισμὸς δικηγόρου εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1816|1951· ὀφειλόμενος μισθός· ἀνεφαρμοστὸν συμψηφισμοῦ περιηθένεων ἀλλαχοῦ, κατ' ἄρθρον 650 Α.Κ.· Π 8034 σ. 916.— Ἀπόρριψις ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μετὰ συμψηφισμόν· ἔλλειψις δικαιώματος ἀναιρέσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, Α.Π. 350 σ. 1031.— Ἀσυμψήφιστον πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 ἀνεκκαθαρίστου ἀπαιτήσεως ἐργοδότου, Π 10487 σ. 1303.— Ἀσυμψήφιστον ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν πρὸς καταβαλλομένας ἀνωτέρους τῶν νομίμων ἀποδοχάς, Π 5752 σ. 87, Νμλγ. σ. 812, Π 9866 σ. 1247.— Συμψηφισμὸς πρὸς προσληπτέον ἀριθμοῦ οἰκειοθελῶς προσληφθέντων κατὰ Ν. 751|1948 κωλύμην διαγωνισμοῦ· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἄρθρου 3 § 7 Α.Ν. 1836|1951, Σ.Ε. 1460 σ. 44, Σ.Ε. 144 σ. 547.— Δικαστικῶν ἐξόδων, Π 1191 σ. 258, Π 113 σ. 259, Π 65 σ. 395, Π 774 σ. 411, Π 4528 σ. 843.

Συνάλλαγμα ἀνώνυμον. Βλ. λ. *Ἀνώνυμον συνάλλαγμα.*

Συναλλακτικὰ ἤθη. Ἑρμηνεία συμβάσεως· συναλλακτικὰ ἤθη καὶ καλὴ πίστις, Π 1735 σ. 754, Παρατ. σ. 755.

Συνδικαλιστικὰ στελέχη. Συνταγματικότης

Α.Ν. 1803]1951 «περί προστασίας συνδικαλιστικών στελεχών». Π 1044 σ. 77.—Σκοπός νομοθετικής προστασίας Α.Ν. 1803]1951· αποτροπή αυθαιρέτου καταγγελίας συμβάσεως εργασίας παρά εργοδοτών των συνδικαλιστικών στελεχών, λόγω της συνδικαλιστικής δράσεως των· ανεφάρμοστον επί συμβάσεων εργασίας ωρισμένου χρόνου· ανεφάρμοστον επί διακοπής λειτουργίας επιχειρήσεως, Π 5931 σ 76.— Συνταγματικάς κανών άρθρ. 3 περί ισότητος· θεμιτοί περιορισμοί· μή αντίθεσις Α.Ν. 1803]1951 πρός ανώτερον συνταγματικόν κανόνα, Π 1044 σ. 77.— Απαγορευτικαί διατάξεις Α.Ν. 1803] 1951 «περί ελευθέρας και αδιαιολογήτου απολύσεως συνδικαλιστικών στελεχών»· μίσθωσις κατά μισθωτού δι' αξιόποινον πράξιν κατ' άρθρ. 5 Ν. 2112]1920· ανεφάρμοστον διατάξεως άρθρ. 5 Ν. 2112]1920 πρό εγκύρου κατ' Α.Ν. 1803]1951 απολύσεως· ανεφαρμοστέον διατάξεως άρθρ. 9 § 3 Α.Ν. 118]1945· υποβολή άλλως μηνύσεως πρό απολύσεως μισθωτού, Π 4678 σ. 966.— Αδικαιολόγητος απόλυσις συνδικαλιστικών στελεχών· ειδική δια του Α.Ν. 1803]1951 προστασία Προέδρων και Γενικών Γραμματέων, Π 5447 σ. 1129. —Άκυρότης απολύσεως άνευ υπάρξεως σπουδαίου λόγου εκ των εν τω Α.Ν. 1803]1951 αναφερομένων, κριναμένου υπό ειδικής «Επιτροπής» έλλειψις δικαιοδοσίας πολιτικού δικαστηρίου προς έρευναν υπάρξεως ή όχι σπουδαίου λόγου, Π 5417 σ. 1139.—Θεώρησις ως σπουδαίου λόγου, δικαιολογούντος απόλυσιν μαγείρου, συνδικαλιστικού στελέχους του Α.Ν. 1803]1951, της απειθείας του προς δεδικαιολογημένην διαταγήν εργοδότου προς συμμόρφωσιν εις καθορισθέν υπ' αυτού νομίμως ωράριον εργασίας, Επιτρ. του 1803 νόμου 1 σ. 1241.— Απόλυσις μισθωτού διά λόγους σχετιζομένους προς συνδικαλιστικήν δράσιν του και καταχρήσεις δικαιώματος, Π 10456 σ. 72, Εισαγ. σ. 71.—Ανάπτυξις υπό του μισθωτού συνδικαλιστικής δράσεως· αναγκαία η εξειδίκευσις αυτής, ίνα αναλόγως κριθή αν ή δι' αυτήν απόλυσις συνιστά καταχρηστικήν άσκησιν δικαιώματος εργοδότου, Π 10033 σ. 1272.— Το δικαίωμα της απεργίας· αντισυνδικαλιστική απεργία, Μελ. σ. 233.

Συνέλευσις. Βλ. λ. *Σωματεία*.

Συνεργεία. Ασφάλισις υποδηματεργατών στρατιωτικών συνεργείων, Γν. Σ. σ. 153.— Σύνδεσις προσλαμβανομένων κατά Ν. 6321]1934 «περί συνεργείων του κατά θάλασσαν στρατού» διά σχέσεως δημοσίου δικαίου ανεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ' ανεφάρμοστον και των δυνάμει του Ν. 28]1944 εκδοθέντων υπουργικών αποφάσεων ρυθμισις αποδοχών κατά Ν. 6321]1934, Π 6382 σ. 265, Α.Π. 159 σ. 478, Α.Π. 190 σ. 586.—Αναστολή αδείας προσωπικού διά το 1943, ΝΖ σ. 890.

Συνεταιρισμοί. Εφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118] 1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας και επί Γεωργικών Συνεταιρισμών, Α.Π. 235 σ. 574.—Ανεφάρμοστον Ν. 118]1945 επί συνεταιρισμών· χαρακτήρ ταύτων, Νμλγ. σ. 977. — Άκυρότης συμβάσεως εργασίας των υπό το κράτος του Ν. 1154]1938 προσλαμβανομένων υπό των Γεωργικών Συνεταιρισμών υπαλλήλων εκ της ελλείψεως παρ' αυτοίς πτυχίου Γεωργικής Συνεταιριστικής Σχολής και εκ της προσλήψεως άνευ αποφάσεως του Ανωτέρου Συμβουλίου Γεωργικών Συνεταισμών, δουν άφορμή εις το ανώτερον προσωπικόν ή του Προέδρου του αυτού Συμβουλίου, ως προς το κατώτερον· συντέλεσις δικαιοπρακτικής βουλήσεως νομικών προσώπων· ανεφάρμοστον άρθρου 9 Ν. 118]1945 επί άκυρων συμβάσεων εργασίας, Α.Π. 267 σ. 638.— Υπαγωγή εις ασφάλισιν κατά ανεργίας προσωπικού Γεωργικών Συνεταιρισμών και Κοινοπραξιών κατά την από 16.9. 1948 μέχρι 15.12.1949 χρονικήν περίοδον, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 701.—Ασφάλισις εις το Ταμείον Ανεργίας, Έγκ. σ. 760.—Προσωπικόν Γεωργικών Συνεταιρισμών και Ενώσεων αυτών άδεια, Νμλγ. σ. 890, 891.

Συνομοσπονδία Εργατών. Κρατήσεις υπέρ και συμψηφισμός μισθών, Π 4 σ. 307.

Σύνταγμα. Ανεπίτρεπτον δικαστικού ελέγχου περί της ανάγκης εκδόσεως αναγκαστικού νόμου, Π 1044 σ. 77, Π 6242 σ. 83.— Συνταγματικότης Α.Ν. 1803]1951 περί προστασίας των συνδικαλιστικών στελεχών, Π 1044 σ. 77.— Συνταγματικός κανών άρθρου 3 περί ισότητος· θεμιτοί περιορισμοί· μή αντίθεσις Α.Ν. 1803]1951 πρός ανώτερον συνταγματικόν κανόνα, Π 1044 σ. 77.— Συνταγματικότης Α.Ν. 1836]1951 περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού, Π 6242 σ. 83, Σ.Ε. 808 σ. 417, Π 55 σ. 540, Π 5661 σ. 618, Σ.Κ. 1042 σ. 674, Σ.Ε. 1112 σ. 1074.—Η μή κατάθεσις εις την Βουλήν προς κύρωσιν του Α.Ν. 1836]1951, εφ' όσον αύτη διελύθη πρό της λήξεως της συνόδου, δεν καθιστά τον νόμον άνισχυρον, Σ.Ε. 808 σ. 417.— Τελείωσις διορισμού δικηγόρου εις Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κατ' άρθρον 8 Α.Ν. 1836]1951 διά μόνης αποφάσεως Συμβουλίου· συνταγματικότης διατάξεων, Π 8034 σ. 916.— Συνταγματικότης Α.Ν. 1406]1950 περί κυρώσεως αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, Π 11231 σ. 127.— Πρόσθετος αμοιβή εργασίας κατά Κυριακάς και νύκτας προσωπικού κινηματογραφικών επιχειρήσεων, εστιατορίων κ.λ.π.· αντισυνταγματικότης δ. δ. 58389]1951· αντίθεσις και προς άρθρ. 3 Συντάγματος περί ισότητος, Π 6267 σ. 130, Π 765 σ. 134.—Απαραβίαστον προσωπικής ελευθερίας και συνεπώς και ελευθερία εργασίας κατ' άρθρ. 4 Συντάγματος· ισότης Ελλήνων, κατ' άρθρ. 3 Συντάγματος· έννοια συνταγματικών αυτών διατάξεων· αντισυνταγματικοί αι του Νομοθετικού Διατάγματος 1254]1949 περί φορτοεκφορτώσεων εν τη ξηρά περιορισμοί άρθρ. 2, §§ 1 και 2, και 10 αύτου, Α.Π. 495 σ. 142.— Συνταγματική ελευθερία εργασίας· συνταγματικότης νομοθετικών διατάξεων περί επαγγελματικών βιβλιαρίων άρτεργατών· έννοια άρθρων 3 και 4 Συντάγματος, Σ.Ε. 2240 σ. 325.—Αντισυνταγματική ή υποχρεωτική πρόσληψις μόνον εργατών εφωδιασμένων διά πιστοποιητικού επιτροπής προβλε-

πομένης ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Ἐπ. Διαιτ. 1 σ. 860.—Ἐργασία ἀλλοδαποῦ ἐν Ἑλλάδι· προστασία προσωπικῆς ἐλευθερίας, ΝΖ σ. 513.—Ἀπεργία καὶ γερμανικὰ τοπικὰ συντάγματα· τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας εἰς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις τῆς Γερμανικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας (Ἀνατολικὴ Ζώνη), Μελ. σ. 209.—Ἀντισυνταγματικότης Α.Ν. 1778|1951, ἐκδοθέντος οὐχὶ κατ' ἀπαράβλεπτον καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην· συνέπεια καὶ τὸ ἀνίσχυρον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συνθέσεως κατ' ἐφαρμογὴν αὐτοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Σ.Ε. 1798 σ. 268.—Κριτήρια ἀποδοχῶν κατ' Α.Ν. 1538|1950 καὶ περιορισμοὶ διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου· συνταγματικὸς κανὼν περὶ ἰσότητος, Σ.Ε. 1650 σ. 268.—Ἔννοια Α.Ν. 1538|1950· καθορισμὸς μισθοῦ δικηγόρου ἀναλόγως δικαστηρίου εἰς ὃ ὑπηρετεῖ· δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν περὶ ἰσότητος συνταγματικὴν διάταξιν, οὔτε συνιστᾷ κακὴν χρῆσιν διακριτικῆς ἐξουσίας, Σ.Ε. 353 σ. 651.—Ἀντισυνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρ. 59 § 1 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἠρμηνεύθη δι' ἄρθρ. 1 Α.Ν. 694|1937· ἀνίσχυρον καὶ ἄρθρ. 4 § 1 Α.Ν. 1022|1946· ὁρισμοὶ Α.Ν. 580|1945, Σ.Ε. 64 σ. 327.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' Α.Ν. 694|1937 πρὸς τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων· συνταγματικότης ἐφ' ὅσον δὲν θίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ θεσμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, Π 13469 σ. 375.— Καθορισμὸς δι' ἄρθρ. 6 § 3 Ν.Δ. 1255|1949 ἀποζημιώσεως ἐργαζομένου ἐπὶ ποσοστοῖς μισθοτοῦ· συνταγματικότης διατάξεως, Π 3948 σ. 905. — Συνταγματικότης κανόνων δικαίου διὰ διοικητικῶν πράξεων· ἁρμόδια ὄργανα ἐκ τοῦ Συντάγματος πρὸς ρύθμισιν νομοθετικῶν θεμάτων, Σ.Ε. 1253 σ. 931.— Ἀκυρότης ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ ἀπαγορεύσεως εἰς τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Λεωφορείων Αὐτοκινήτων πρὸς πρόσληψιν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν αἰτουμένων ἀστυνομικῆς ἀδείας ὡς ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἄλλως ὡς ἀντισυνταγματικῆς, ἐφ' ὅσον δὲν προέρχεται ἐκ λόγων δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος, Π 1391 σ. 1011.—Συνταγματικότης ἄρθρου 4 § 5 Α.Ν. 1022|1946 περὶ ἀναπροσαρμογῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν, Α.Π. 436 σ. 1135.—Ἐπιβολὴ φόρων ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως, Σ.Ε. 1161 σ. 1332.

Συντάκται τύπου Βλ. λ. *Ἐφημερίδες*.

Σύνταξις—Συνταξιοῦχοι. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Οἶκος Ναύτου, Ταμεῖα*. Οὐκ ἀποκλεισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 551 ἐκ τοῦ ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἔτυχε πολεμικῆς συντάξεως κατὰ Ν. 1119|1946· συντρέχουσα ἡ ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημίωσις ἐργάτου θαλάσσης πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Ν.Α.Τ. συντάξει, Α.Π. 74 σ. 311. — Σύνταξις καὶ ἀναγκαστικὴ προστασία ἐκ τοῦ ν. 1836|1951 ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ, Γν. Σ. σ. 387.—Ἂν ἐπὶ ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, συνταξιοδοτουμένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ τελευταίου ἐδαφ. § 8 ἄρθρου 36 Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», σ. 549.— Συμψηφισμὸς πρὸς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀδικήματος συντάξεως ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, μετ' ἀφαίρεσιν ἐκ ποσοῦ συντάξεως γενομένων ὑπὸ παθόντος εἰσφορῶν, Α.Π. 188 σ. 584, Π 10 σ. 924.—Ἀνάκλησις ἀποφάσεως περὶ συνταξιοδοτήσεως ὡς μὴ συντρεχουσῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως· ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου διοικητικῶν πράξεων καὶ ἕκτασις ἐπιτρεπτοῦ ἐλέγχου, Π 483 σ. 752.—Ἀναπροσαρμογὴ συντάξεων διὰ διοικητικῶν πράξεων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως σχετικοῦ Ν. 19|1944, Σ.Ε. 1583 σ. 970.— Χορήγησις ἐξόδων κηδείας ἐν περιπτώσει θανάτου στρατιωτικῶν ἢ πολιτικῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1039.—Ἀπαράδεκτον κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' ἀξιώσεων διὰ σύνταξιν ἢ ἄλλας παροχὰς ἢ βοηθήματα χορηγούμενα διὰ τὸν μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ χρόνον, Π 5374 σ. 1276.

Σχέσεις Δημοσίου Δικαίου. Βλ. λ. *Δημοσίου Δικαίου σχέσεις*.

Σχολαί. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτικοί*.

Σωματεῖα. Βλ. καὶ λ. *Συνδικαλιστικὰ στελέχη*. —Ἀνικανότης δι' ὑπογραφὴν συνυποσχετικοῦ, Π 12035 σ. 375.— Πρόσωπα μετέχοντα εἰς διοίκησιν σωματείων ἢ ἑνώσεων σωματείων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 2054|1952 (ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν), Ἔγκ. σ. 708.— Πρόσωπα μετέχοντα εἰς διοίκησιν σωματείων ἢ ἑνώσεων τοιούτων σωματείων· ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀσφαλίσεως εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 766.— Κατάργησις δι' ἄρθρ. 13 Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ. διατάξεων Ν. 281|1914 περὶ Σωματείων· διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων· διάταξις ὅμως ἄρθρου 28 Β.Δ. 15|20 Μαΐου 1920, ἐκτελεστικοῦ Ν. 2151|1920 περὶ ἁρμοδιότητος Εἰρηνοδίκου ἐπὶ προσβολῆς ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, κεῖται ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως· ἁρμοδιότης συνεπῶς ἤδη Πρωτοδικείου, κατ' ἄρθρ. 101 Α.Κ., Π 10161 σ. 807.— Προσβολὴ ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμὸν καὶ κατ' ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν· κατάργησις ἄρθρου 12 Εἰσαγ. Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος ὡρισμένων διατάξεων Ν. 281|1914, ἀλλὰ διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων· μεταξὺ διατηρηθεισῶν διατάξεων καὶ ἡ περὶ προσβολῆς ἀποφάσεων συνελεύσεως αὐτῶν ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου, Π 151 σ. 808.— Ὑπαγωγὴ εἰς εἰδικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ στρατευομένων Ν. 2054|1952 τῶν σωματείων φορτηγῶν καὶ ἐκδορασφαγέων, Ἔγγρ. σ. 1039.— Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· εἰδικὴ διὰ τοῦ Α.Ν. 1803|1951 προστασία Προέδρων καὶ Γενικῶν Γραμματέων, Π 5447 σ. 1129.— Βοηθὸς σερβιτόρος εἰς διατηρούμενον ὑπὸ σωματείου διὰ τὰ μέλη του ἐστιατόριον· προστασία ἐκ τοῦ Ν. 3514, ἐφ' ὅσον τὸ σωματεῖον ἀσκεῖ οὕτω ἐπιχείρησιν· σύνδεσις βοηθοῦ σερβιτό-

ρον μετά τοῦ σωματείου δι' ἐνοχικοῦ δεσμοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 5565 σ. 1252.— Ἰσχὺς κανόνων συλλογικῶν συμβάσεων μεταξὺ μελῶν σωματείου ἐργατῶν καὶ μελῶν σωματείου ἐργοδοτῶν ὡς συμβατικῶν κανόνων δεσμευόντων τὴν περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐλευθερίαν· ἐγκύρως τίθεται ὅρος περὶ ἐφοδιασμοῦ ἐργατῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, Σ.Ε. 305 σ. 757, Παρατ. σ. 721.

Σωματικοὶ πόνοι. Ὑπαγωγὴ εἰς ἠθικὴν βλάβην ἄρθρ. 932 Α.Κ., Π 5508 σ. 863.

Σύρευσις. Βλ. λ. *Ἀγωγή.*

Τ

Ταβέρναι. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Ταμεῖα. Γενικά. Ἀσφαλιστικά· ἱστροὶ αὐτῶν· χαρακτὴρ σχέσεως, Π 4778 σ. 27.— Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα ἀποτελοῦν Ὀργανισμοὺς Κοιν. Ἀσφαλίσεως, Α.Π. 484 σ. 30. —Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως ὑπὸ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, Α.Π. 450 σ. 42.—Ἀναστολὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας Ι.Κ.Α. ἐπὶ λήψεως συντάξεως ἢ ἐπιδόματος παρ' Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ ταμ. Δημοσίου, Ἔγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 157.—Ἐπικουρικὴ ἀσφάλισις διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 2697 σ. 197.—Ἀντισυνταγματικότης Α.Ν. 1778|1951, ἐκδοθέντος οὐχὶ κατ' ἀπρόβλεπτον καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην· συνεπεια καὶ τὸ ἀνίσχυρον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συνθέσεως κατ' ἐφαρμογὴν αὐτοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Σ.Ε. 1798 σ. 988.—Ἔγκρισις καταστατικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου δυνάμει τῆς ἐν ἄρθρῳ 59 § 1 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 ἐξουσιοδοτήσεως· ἀντισυνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρου 59 § 1 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἠρμηνεύθη δι' ἄρθρ. 1 Α.Ν. 694|1937· ἀνίσχυρον καὶ ἄρθρ. 4 § 1 Α.Ν. 1022|1946· ὁρισμοὶ Α.Ν. 580|1945, Σ.Ε. 64 σ. 327.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' Α.Ν. 694|1937 πρὸς τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων· συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν θίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ θεσμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, Π 13469 σ. 879.— Ρύθμισις καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς ἢ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τοῦ Α.Ν. 1022|1946· ἔννοια νόμου, Π 13469 σ. 879.— Ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει· ὀφειλαὶ ἐξ εἰσφορῶν πρὸς ἀσφαλιστικὰ Ἱδρύματα καὶ νομισματικὴ διαρρύθμισις ν. 18|1914, Π 13469 σ. 879.— Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α. παράλληλος ἀσφάλισις καὶ εἰς ἕτερον Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, Ἔγγρ. σ. 883.—Ἀσφάλισις εἰς κλάδον ἀνεργίας Ι.Κ.Α. προσωπικοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 433.—Ἂν τὰ δι' ἑορτὰς καταβαλλόμενα πρὸς μισθωτοὺς ἐβδομαδιαῖα ἀποτελοῦν μισθὸν καὶ καταβάλληται καὶ ἐπ' αὐτῶν πρὸς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς εἰσφορά, Γν. Σ. σ. 552. — Ὑπαγωγὴ εἰς κρατήσεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἀποζημιώσεων μισθωτῶν διὰ κανονικὴν ἄδειαν καὶ δώρων δι' ἑορτάς, Ἔγγρ. σ. 1353.— Κρίσις Διοικ. Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ παραγραφῆς ἀξιώσεως ἐμπίπτει εἰς δικαιοδοσίαν δικαστηρίων, Α.Π. 305 σ. 687.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 22 § 3 Ν. 6298|1934 ἐπὶ λοιπῶν πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Α.Π. 351 σ. 973. — Πράξεις προσλήψεως προσωπικοῦ καὶ δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, Νμλγ. σ. 977. — Ἀναγνώρισις ὡς συνταξίμου παρ' Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, Γν. Σ. σ. 981.—Ἀσφάλισις προσθέτων ἀστυφυλάκων εἰς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, Γν. Σ. σ. 1100.—Ἀναπροσαρμογὴ καθυστερουμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν· κύρος Ἱδρύσεως Ἐπικουρικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων διὰ διαταγμάτων, Α.Π. 438 σ. 1185.— Ἔννοια ἄρθρ. 4 § 5 Α.Ν. 1022|1946 περὶ ἀναπροσαρμογῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν· συνταγματικότης· εἰσπραξις ὡς δημοσίων ἐσόδων, Α.Π. 436 σ. 1185.— Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία παλαιῶν πολεμιστῶν· προσμέτρησις καὶ ἐξαγορά· ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Δ. Συμβούλια τῶν Ἀσφαλ. Ὀργανισμῶν, Ἐπιστ. σ. 1232.— —Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ Α.Ν. 751|1948 καὶ 1836|1951· πότε συντελεῖται ὁ διορισμός· μισθοδοσία κλπ. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Θ'.).— Χαρακτὴρ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων κατὰ τῶν ἀπειλούντων τὴν ἱκανότητα αὐτῶν πρὸς ἐργασίαν κινδύνων, Σ.Ε. 1161 σ. 1332.— Δυνατότης Πολιτείας ἐπιβολῆς φόρων ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν τῶν ἐργαζομένων Ὀργανισμῶν· δικαιολόγησις τῆς ἀποκλίσεως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καθολικότητος τοῦ φόρου, Σ.Ε. 1164 σ. 1332.

Εἰδικὰ Ταμεῖα: Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν· ἑρμηνεία διατάξεων καταστατικοῦ· προϋποθέσεις συντάξεως· δικαίωμα Ταμείου εἰς ἐπανεξέτασιν καὶ τῶν ὁριστικῶν συνταξιούχων· πότε ὑφίσταται τὸ δικαίωμα ἐπανεξετάσεως· ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος Ταμείου πρὸς ἐπανεξέτασιν· διακοπὴ συντάξεως μετ' ἄρνησιν συνταξιούχου νὰ ἐμφανισθῇ εἰς Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπανεξέτασιν· πότε καταλύεται τὸ δικαίωμα πρὸς λῆψιν συντάξεως προσώπου, οὗτινος ἀποκατέστη ἡ ὑγεία, Α.Π. 396 σ. 971.— Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Αὐτοκινητιστῶν καὶ ἐπιβολὴ φόρων διὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα, Σ.Ε. 1164 σ. 1332. —Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων· δικαίωμα καὶ ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ἀπολυομένων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας εἰς λῆψιν μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος, Σ.Ε. 1512 σ. 1268.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ὑπαλλήλων· δικαίωμα συντάξεως ἠσφαλισμένου ἀπολυομένου λόγῳ καταργήσεως θέσεως· θεώρησις ὡς ἀπολύσεως καὶ τῆς ὀφειλομένης ἐκ μετατροπῆς τοῦ Δημοτ. Ἀγαθοεργοῦ Ἱδρύματος εἰς δημόσιον Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα κατ' Α.Ν. 365|1937, Σ.Ε. 571 σ. 1332.— Σύστασις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομι-

κών καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν διά κανονιστικοῦ Διατάγματος, μή τυχόντος ἐπεξεργασίας ὑπό τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἀνίσχυρον ἀναδρομικῆς κυρώσεως διά Ν. 1731|1951, Σ.Ε. 1564 σ. 269.— Ἂν ὑποχρεοῦται τό Ταμεῖον Προνοίας Ἀξιωματικῶν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας νά προσλάβῃ τόν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διορισθέντα βάσει τοῦ Α.Ν. 1836|1951 δικηγόρον νεοπολεμιστήν, Γν. Σ. σ. 210.— Ἐπιτρεπτόν ὅρου συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὅτι θά παρέχηται ὑπό ἐπικουρικήν ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζομένων· νόμιμος ἡ συστασις διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων· ἐμμεσος ἐξ ἄλλου κύρωσις καὶ διά Ν.Δ. 912|1941 καὶ δικαίωμα εἰσπράξεως εἰσφορῶν κατά νόμον περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, Π 2697 σ. 197.— Ἀσφάλισις κατά τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης εἰς τό ἐπί τούτῳ συνεστημένον Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων· μή ὑπαγωγή εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας κατά Ν.Δ. 1255|1949· τήρησις ὅμως διαδικασίας ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐναντι Ταμείου Συντάξεων, Π 1521 σ. 677, Π 2811 σ. 678.— Χαρακτήρ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου· ὑποκαταστήματα αὐτοῦ, μή ἀποτελοῦντα αὐθύπαρκτα καὶ αὐτοτελῆ νομικά πράσωπα, δέν δύνανται νά ἐναχθοῦν, ἀλλ' ἐνάγεται αὐτό τοῦτο τό Ταμεῖον· ἀξίωσις ἰατροῦ παρασχόντος ὑπηρεσίας εἰς Ὑποκατάστημα περί καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 δι' ἀπόλυσιν, Π. 11 σ. 703.— Ἀσφάλισις προσωπικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν κ.λπ., Ἔγγρ. σ. 383.— Κοινά Ταμεῖα εἰσπράξεων αὐτοκινήτων. Βλ. λ. **Αὐτοκίνητα.**— Ἔκτασις εὐθύνης Ταμείου Μεταλλείων πρός καταβολήν συντάξεων εἰς ἠσφαλισμένους· διάκρισις διά Ν. 1607|1939 εἰς συντάξεις ἀπονεμηθείσας μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 καὶ ἐφεξῆς· διάκρισις ὡσαύτως τῶν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1939 ἀπονεμηθεισῶν συντάξεων εἰς ὀφειλομένας ὑπό ἐπιχειρήσεων ἠσφαλισμένων εἰς ἰδιωτικάς ἀσφαλιστικάς ἑταιρίας καὶ εἰς ὀφειλομένας ὑπό μή ἠσφαλισμένων ἐπιχειρήσεων, Α.Π. 158 σ. 590.— Εὐθύνη Ταμείου Μεταλλευτῶν πρός καταβολήν συντάξεων ἀπονεμομένων ἀπό 1ης Μαρτίου 1939 καὶ ἐφεξῆς ἐξ ὁλοκλήρου καὶ γενικῶς· περιπτώσεις ἀσφαλίσεως εἰς ἰδιωτικάς ἀσφαλιστικάς ἑταιρίας, Α.Π. 158 σ. 590.— Ἀσφάλισις ἐργατῶν μετάλλου· ἐπίλυσις ἀμφισβητήσεων μεταξύ ἐργατῶν καὶ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἔννοια ἁρμοδιότητος Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ὑπαγωγή εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Μετάλλου καὶ ἐργατῶν Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, Σ.Ε. 1559 σ. 1269.— Ἐάν οἱ προσληφθέντες ὑπό τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ ἀπό τοῦ ἔτους 1947 καὶ ἐντεῦθεν ἐπί σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται δέον νά ἐξακολουθήσωσι μισθοδοτούμενοι ὡς ἡμερομίσθιοι ἀνειδίκευτοι ἐργάται καὶ ἐργάτριαι ἢ βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν κάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων ἢ τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων· ἐάν ἐν περιπτώσει διαφορᾶς ἡμερομισθίων μεταξύ καταβληθέντων καὶ καταβλητέων ὑποχρεοῦται τό Μ.Τ.Σ. εἰς ἀναδρομικήν καταβολήν ἀπό τῆς προσλήψεώς των καὶ ἐάν ἡ ἀπαίτησις αὕτη ὑπέκυψεν εἰς παραγραφήν, Γν.Σ. σ.873, Σημ. σ.875.— Νομοθετική ἐξουσιοδότησις Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων πρός καθορισμόν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ· νόμιμον αὐτῆς· κατάρτισις συμβάσεων ἡμερομισθίου προσωπικοῦ δι' ὡρισμένον χρόνον· μή τήρησις διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 πρός λύσιν συμβάσεων, Π 1021 σ. 93.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν· συνταξιοδότησις ἠσφαλισμένου βάσει τοῦ ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθορισμένου ἡμερομισθίου κατά τήν ἔννοιαν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου καὶ ὄχι τοῦ πράγματι καταβαλλομένου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 630 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔννοια τούτου, Σ.Ε. 1101 σ. 45.— Ἂν ἡ ἐν τῷ στρατῷ διανυθεῖσα ὑπηρεσία πολεμιστοῦ (μυλεργάτου) δύναται νά ἀναγνωρισθῇ ὡς συντάξιμος παρά τῷ Ἀσφαλιστικῷ Ταμείῳ παρ' ὃ τυγχάνει οὗτος ἠσφαλισμένος (Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν), Γν.Σ. σ. 984.— Μετοχικόν Τ. Π. Υ.· κρατήσεις ἐπί τῶν ἀποδοχῶν ὑπέρ. Νμλγ. σ. 811.— Ναυτικῶν Ἀπομαχικόν· οὐκ ἀπαλείσασα ἀποζημιώσεως Ν. 551 ἐκ λήψεως πολεμικῆς συντάξεως κατά Ν. 1119|1946· συντρέχουσα ἡ ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημίωσις ἐργάτου θαλάσσης πρός τῇ ἐκ τοῦ Ν.Α.Τ. συντάξει, Α.Π. 71 σ. 811.— Ναυτικόν Ἀπομαχικόν· ἀτύχημα Ἕλληνος ἐργάτου θαλάσσης εἰς πλοῖον ὑπό ξένην σημαίαν καὶ συνταξιοδότησις Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, Γν.Σ. σ. 330.— Ναυτικῶν Ἀπομαχικόν· ἁρμοδιότης Ναυτικοῦ ἐπί ἀσφαλιστικῶν παροχῶν χαρακτηρισμός Ταμείου ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου· διοίκησις καὶ ἁρμοδιότης διοικητικοῦ αὐτοῦ συμβουλίου, Σ.Ε. 1574 σ. 1270.— Ναυτικῶν Πρακτόρων· ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων· νόμιμοι προϋποθέσεις ἀναγνωρίσεως χρόνου ἀσφαλίσεως, Σ.Ε. 217 σ. 1831.— Ἀνάκλησις ἀποφάσεως Ταμείου Ἀσφαλ. Ναυτικῶν Πρακτόρων περί ἀπονομῆς συντάξεως ὡς παρανόμου· ἔλλογος χρόνος δι' ἀνάκλησιν παρανόμων διοικητικῶν πράξεων, Σ.Ε. 217 σ. 1831.— Συντάξεων Νομικῶν· ἔλλειψις εἰς κοινοποιηθεῖν ἀντίγραφον ἀγωγῆς ὑπό πληρεξουσίου δικηγόρου θεωρήσεως διά τήν νόμιμον σήμανσιν κλπ. καὶ τοῦ ὑπέρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν ἐνσήμου δέν καθίσταται ἄκυρον τήν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς, Α.Π. 237 σ. 851.— Ἀσφάλισις ξενοδοχοϋπαλλήλων· Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως τούτων, Ἔγκ. σ. 1226.— Διάκρισις προσωπικοῦ εἰς ἀσχολούμενον μέ διοικη-

τικὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν τῶν Εἰδικῶν Ταμείων Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιΐας καὶ εἰς τεχνικὸν τοιοῦτον· ὑπαγωγὴ εἰς τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἀποσχολουμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀρμοδιότητος τῶν Ταμείων, ἤτοι μὲ κατασκευὴν καὶ συντήρησιν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, Σ.Ε. 1541 σ. 252.— Ὁδοποιΐας· πρόσληψις τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἔργου· θέσις ἐπιστάτου, ἀπασχολουμένου μὲ παρακολούθησιν ἐκτελουμένων ἔργων· πρόσληψις ἐξαιρετικῶς ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ δι' ἐκπλήρωσιν παροδικῶν ἀναγκῶν· δημοσιεύσεις μεταβολῶν εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως κατ' Ἀναγκαστικὸν Νόμον 177|1945, Σ.Ε. 1541 σ. 252.— Ἐργατικὰ ἀτυχήματα ἐργατῶν Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς· συνταξιοδότησις ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοΐας αὐτῶν καὶ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν, Α.Π. 84 σ. 418, Α.Π. 83 σ. 534.— Ἐργατικὰ ἀτυχήματα ἐργατῶν Ο.Α.Π.· ἔννοια ἄρθρ. 12 τοῦ διὰ Ν. 5332|1932 κυρωθέντος Ν.Δ. 23|23 Σεπτεμβρίου 1931 περὶ τροποποιήσεως Ν. 4748|1930· ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ περιπτώσεων καθ' ἃς δικαιοῦνται εἰς βοήθημα ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοΐας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς οἱ διαγραφόμενοι ἐκ ταῦ μητρώου τοῦ Ο.Α.Π. μόνιμοι ἐργάται, οἱ λόγῳ ἀτυχήματος καθιστάμενοι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ περιπτώσεων, καθ' ἃς δικαιοῦται εἰς λῆψιν βοηθήματος ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐργάτου, Α.Π. 351 σ. 850, Α.Π. 555 σ. 1330, Contra: Α.Π. 85 σ. 534.— Προνοΐας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.· ὀργανισμὸς ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π.· διάταξις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως ἅμα τῇ συμπληρώσει ὁρίου ἡλικίας· ἔννοια ὑποχρεώσεως ὀργανισμοῦ ὅπως προβῇ εἰς ἀπόλυσιν, Α.Π. 315 σ. 732.— Προνοΐας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.· συνέχισις ἀσφαλίσεως διὰ λῆψιν βοηθήματος ἐκ τῆς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας παραμονῆς ὑπαλλήλου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, Α.Π. 315 σ. 732.— Ἀσφάλισις προσωπικοῦ ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν· χρόνος ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, Α.Π. 429 σ. 40.— Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν· κύρωσις ἱδρυτικοῦ διατάγματος διὰ τῆς 82|1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ν. 1731|1951· νομοθέτησις ἐγκύρως μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως, Α.Π. 196 σ. 1130.— Κτῆσις νομικῆς προσωπικότητος Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν ἀπὸ δημοσιεύσεως ἱδρυτικοῦ διατάγματος· γέννησις ὅπως ἀξιώσεως πρὸς πληρωμὴν εἰσφορῶν ἀσφαλισμένων ἀπὸ δημοσιεύσεως Κανονισμοῦ Ταμείου, Α.Π. 486 σ. 1135.— Ἑρμηνεία, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. 3752|1929, ἐκδοθέντος κανονισμοῦ περὶ ἰατρικοῦ ἐλέγχου διὰ τὸ πάσχον προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π. κλπ.· καταβολὴ κατὰ μῆνα περιοδικοῦ βοηθήματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρὰ τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ παρεχομένης συντάξεως· ὑπολογισμὸς αὐτοῦ, Ἀρείου Πάγου 560 σ. 199.— Συντάξεων καὶ Προνοΐας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π.· ἑρμηνεία διατάξεων καταστατικοῦ· δικαίωμα πρὸς σύνταξιν λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν· βεβαιώσεις ἀνικανότητος, Α.Π. 299 σ. 975.— Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. καὶ ἀσφάλισις προσθέτων ἀσυρφλάκων, Γν. Σ. σ. 1100.— Ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Πειραιῶς - Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π), Νμλγ. σ. 1157.— Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1210, 1211.— Ἀσφάλισις προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, καὶ Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος, Ἔγκ. σ. 1277.— Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δικτύων Λαρισαϊκοῦ — Δικτύου Μακεδονίας — Θράκης), Ἔγκ. σ. 1277. — Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων, Ἔγκ. σ. 1280. — Ἔννοια Καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν· εἶνες αὐτοδικαίως καὶ ὑποχρεωτικῶς μέτοχοι ὑπόχρεοι εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν καὶ αἱ θήλειες ἠσφαλισμέναι ὑπάλληλοι Τραπ. Ἀθηνῶν, Π 13469 σ. 879.— Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπ. Ἀθηνῶν· ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν· καθυστερήσεις· ἔννοια ἄρθρ. 28 § 1 Καταστατικοῦ· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν καὶ τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν αὐτοῦ καθυστερουμένων ἀπὸ χρόνου προγενεστέρου τῆς ἰσχύος Ν. 18|1944 νόμιμος ὑπὸ ἐργοδότου παρακράτησις ἐκ τῆς μισθοδοσίας εἰσφορῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 22 § 3 Ν. 6298|1934 ἐπὶ λοιπῶν πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Α.Π. 351 σ. 973.—Χαρακτηρισμὸς Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑγιεινομικῶν ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καὶ τῆς σχέσεως μονίμου ὑπαλλήλου αὐτοῦ, καταλαμβάνοντος ὀργανικὴν θέσιν, ὡς δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. Γ΄ΣΟΔ, Π 21 σ. 692.—Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν· ἀσφάλισις ὑποδηματεργατῶν στρατιωτικῶν συνεργείων, Γν. Σ. σ. 153.—Καταβολὴ πρὸς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φορτοεκφορικῶν Ὑπαλλήλων εἰσφορᾶς ἐπὶ καταβαλλομένων εἰς φορτοεκφορικοὺς ὑπαλλήλους πάσης φύσεως ἀποδοχῶν· οὐκ ἀντίθεσις πρὸς ἄρθρ. 48 § 5 Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων, Α.Π. 188 σ. 587.—Γέννησις ἀξιώσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φορτοεκφορικῶν Ὑπαλλήλων δι' εἰσφορὰς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Καταστατικοῦ· ὑπαγόμενοι εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου· ὑπολογισμὸς καθυστερουμένων εἰσφορῶν κατ' Α.Ν. 1022|1946, Α.Π. 185 σ. 587.

Ταμεῖον Ἀνεργίας. Πρόσωπα ὑπαγόμενα κατὰ Ν.Δ. 1255|1949· ἀδιάφορον ποῦ ἐδρεύει ἡ ἐπιχείρησις ἐπὶ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως κατ' ἀνεργίας ἐν τῷ τόπῳ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, Π 88 σ. 13.— Θεώρησις λήψεως ὑπὸ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὡς σωτηρᾶς ἐκδηλώσεως βουλήσεως πρὸς διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, Π 1760 σ. 864, πρβλ. Α.Π. 47 σ. 265.— Ἐξαίρεσις τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐρ-

γατῶν τῆς ἑταιρίας Χένρυ Μπούτ καὶ Υἱοί, Α.Π. 302 σ. 676.— Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας πρόσωπα ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συγχωνεύσεως διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, Ἔγκ. σ. 760.— Κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συγχωνεύσεως διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, σ. 819.— Παραγραφὴ καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὸ τέως Ταμεῖον Ἀνεργίας, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 932.

Ταμίαι. Καταστημάτων· μισθός, Νμλγ. σ. 811.

Ταξί. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία. Πρόσληψις ἐκτάκτων ἡμερομισθίων ἐργατῶν δι' ἐξυπηρέτησιν διανομῆς δεμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπὸ Δημοσίου· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ διὰ μισθοδοσίαν τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων, Π 8329 σ. 1143. — Πρόσληψις κατὰ Α.Ν. 556|1945 ὑπαλλήλων, φορτωτῶν καὶ ἐργατῶν διὰ τὰς ἀνάγκας ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· σχέσις τοῦ δημοσίου δικαίου· ἀνεφαρμοστον διαδικασίας Ν. Γ'ΦΟΔ', Π 6143 σ. 206.

Τέκνο. Ἠσφαλισμένων ἄξια ἀσφαλιστικῆς προστασίας διὰ τὴν ἀναγνώρισιν συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος, Ἔγγρ. σ. 157. — Χαρακτηρισμὸς τέκνων ὡς μελῶν οἰκογενείας ἠσφαλισμένης μητρός, Ἔγκ. σ. 1333.

Τελεσιδικία. Βλ. λ. *Δεδικασμένον.*

Τέλη. Βλ. λ. *Χαρτόσημον.*

Τεχνῖται. Βλ. λ. *Ἐργάται - Τεχνῖται, Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.*

Τηλεπικοινωνίαι. Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος· χαρακτηρισμὸς ὡς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἔννοιαν· ἀσκησις ὑπὸ τοῦ Κράτους· θεώρησις προσωπικοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας· ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακάς· δικαίωμα ἐκ τούτου προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ τὴν ὑ.ἀ. 8900|1946, Α.Π. 296 σ. 644. — Προσωπικὸν Ο.Τ.Ε.· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 765. — Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος· ὑπαγωγὴ εἰς Γενικὸν Κανονισμόν, συνταχθησόμενον κατὰ διαδικασίαν τῶν κειμένων διατάξεων περὶ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· γνώμη προσωπικοῦ καὶ ἐπίλυσις διαφωνιῶν· ἀκυρότης ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας μὴ λαβούσης ὑπ' ὄψιν γνώμην ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου· ἀκυρότης διατάγματος κυρωτικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., Σ.Ε. 1824 σ. 1318.

Τίτλος διακριτικός. Βλ. λ. *Ἐπωνυμία.*

Τοκετός. Βοήθημα τοκετοῦ ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 158.— Παροχαὶ μητρότητος ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 432. — Ἀποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν· συνέπειαι, ΝΖ σ. 935, Π 2373 σ. 791. — Καταβολὴ βοηθήματος τοκετοῦ εἰς ἠσφαλισμένην τεκοῦσαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, Νμλγ. σ. 1159.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγκύου ἐργαζομένης γυναικὸς διὰ μόνον λόγον μειώσεως ἀποδοτικότητος αὐτῆς· κατάχρησις δικαιώματος· νομοθετικὴ προστασία μητρότητος, Π 6307 σ. 192.

Τόκοι. Διάταξις περὶ προσωρινῆς ἐκτελεστότητος· ἀφορᾷ καὶ εἰς τοὺς τόκους τοῦ ἐπιδικασθέντος κεφαλαίου, δι' ὃ διετάχθη ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις, Π 6186 σ. 541. ΝΖ σ. 541.

Τοπογραφικὴ ὑπηρεσία. Σχέσις προσωπικοῦ τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας Δημοσίου· φύσις τῆς σχέσεως καὶ ἁρμόδιον δι' ἐξ αὐτῆς διαφορὰς δικαστήριον, Α.Π. 395 σ. 796.

Τράπεζαι. Ὑπαγωγὴ τραπεζιτικῶν εἰς Ν. 118|1945, Α.Π. 484 σ. 30.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων διὰ τῆς ὑ.ἀ. 3602|1946· προσαύξησις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν· προϋπόθεσις ἡ συντήρησις· κατίσχυσις διατάξεως αὐτῆς, ὡς δημοσίας τάξεως, πάσης ἀτομικῆς δικαιοπραξίας ὁριζούσης ἄλλως τοὺς ὅρους τοῦ δικαιώματος· στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, Α.Π. 517 σ. 1199.— Καθαρίστριαι· πλήρες ὡράριον νοητέον τὸ καὶ διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν καθορισμένον διὰ τῆς ἀπὸ 31.5.1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· μείωσις ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀνάλογος μισθός, Α.Π. 68 σ. 851.— Καθαρίστριαι· ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 1038.— Ἂν δικαιοῦται συντάξεως ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου χήρα ναυτικοῦ ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 306|1936, ἐφ' ὅσον ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὡς καθαρίστρια, Γν. Σ. σ. 1101.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων κατ' Α.Ν. 1836|1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγραφος Θ').— Εἰσπράκτωρ Τραπέζης, Νμλγ. σ. 1151.— Ἀγροτικὴ· ἀνεφαρμοστον τῶν περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος διατάξεων νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πάσης ἄλλης ἐν γένει διατάξεως, ρυθμιζούσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὑπηρεσιῶν· ἔννοια εἰδικῆς 5563|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Α.Π. 18 σ. 243.—Ἀγροτική· ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ· καθορισμὸς αὐτῶν δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης· ἀνεφαρμοστον διατάξεων περὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ· συμψηφισμὸς μισθοῦ πρὸς ἀπαιτήσεις ἐργοδότου· ἔννοια ἄρθρου 664 Α.Κ., Π 183 σ. 1275.—Ἀγροτική· μισθὸς ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ΕΦ—ΕΞ, Α.Π. 122 σ. 348, Νμλγ. σ. 1151.—Ἀγροτική· ἐπίδομα συζύγου καὶ τέκνων ἐργατῶν ΕΦ-ΕΞ, Νμλγ. σ. 1151.—Ἀγροτική· εἰδικὴ περὶ μισθοῦ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὴν ὑπηρεσίαν Ἐφοδίων τοῦ Ἐξωτερικοῦ ὑπ' ἀριθ. 5563|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις· ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῶν ὑ. ἀ. 29488|1949 καὶ 33700|1950· διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεως περὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, Α.Π. 20 σ. 244.—Ἀγροτική· ἀπαλλαγὴ τελῶν καὶ παραβόλου, Α.Π. 20 σ. 244.—Ἀγροτική· ὁρισμοὶ ἄρθρ. 47 τοῦ δι' Α.Ν. 2584|1949 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης περὶ λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως διὰ καταγγελίας· ἐφαρμογὴ Ν. 2112|1920 ἐπὶ μόνων

τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 59 τοῦ ὀργανισμοῦ· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920 ἐπὶ τακτικῶς διοριζομένων ὑπαλλήλων δι' οὓς εἰδικοὶ λόγοι ἀπολύσεως· ἐπομένως ἀνεφάρμοστον καὶ ἐπὶ ἀπολύσεων, κατόπιν πειθαρχικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, συνεπείᾳ μὴ συμμορφώσεως ὑπαλλήλου εἰς διαταγὴν περὶ μεταθέσεως. Α.Π. 51 σ. 297, Α.Π. 390 σ. 679, Α.Π. 383 σ. 789.— Ἀγροτική· σύμβασις ἐργασίας φύλακος· καταγγελία κατ' ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος· λύσις συμβάσεως μετὰ παρέλευσιν προθεσμίας προκηδοποιήσεως· δικαίωμα μισθοῦ, Π 5473 σ. 1192.— Ἀθηνῶν· Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ· ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν· καθυστέρησις· ἔννοια ἄρθρ. 28 § 1 Καταστατικοῦ· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν αὐτοῦ καθυστερουμένων ἀπὸ χρόνου προγενεστέρου τῆς ἰσχύος Ν. 18|1944· νόμιμος ὑπὸ ἐργοδότου παρακράτησις ἐκ τῆς μισθοδοσίας εἰσφορῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 22 § 5 Ν. 6298|1934 ἐπὶ λοιπῶν πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Α.Π. 351 σ. 978.— Σύμβασις ἐργασίας μετὰ Γεωργικῆς Συνεταιρικῆς Τραπέζης μέχρις ἀρσεως ἀνατεθειμένης εἰς αὐτὴν ὑπὸ Δημοσίας Ἀρχῆς διαθέσεως πιστώσεως ἀορίστου χρόνου, Α.Π. 118 σ. 20.

Τραυματίαι. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι, Ναυπολεμισταί.*

Τροφή. Ἀπόλυσις ναυτικοῦ· ἀποζημίωσις κατ' ἄρθρ. 16 §§ 1 καὶ 2 Ν. 1762|1951· ὑπολογισμὸς καὶ ἀντικείμενον παρεχομένης τροφῆς, Π 575 σ. 1207, Παρατ. σ. 1207, πρβλ. Π 622 σ. 1042.— Λύσις συμβάσεως ναυτικοῦ καὶ ἀποζημίωσις· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 4 § 1 Ν. 1762|1951· ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ καὶ παροχῆς τροφῆς καὶ πλίνης· ἔννοια διατάξεως, Π 3318 σ. 149.

Τροχιόδρομοι. Ἀπόλυσις προσωπικοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ἑταιρίας Τροχιοδρόμων· ἔννοια γενικοῦ κανονισμοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἰσχύοντος καὶ ἐπὶ ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, Α.Π. 301 σ. 921.

Τυπογραφεῖα — Τυπογράφοι. Ἐργαζόμενοι εἰς τυπογραφεῖα· ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας κατὰ Β.Δ. 11|12.2.1914· ἀκυρότης ἄλλης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀξιώσεις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἁρμοδιότης τακτικοῦ δικαστηρίου, Π 5671 σ. 92.— Ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· κῦρος συμβάσεως ἐργασίας ἐξ ἐλλείψεως βιβλιαρίου· ἐπιβολὴ χρόνου ποινικῶν κυρώσεων, Π 228 σ. 427. Βλ. καὶ λ. *Ἐφημερίδες.*— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.— Τυπογράφοι καὶ λινοτύπαι· χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργατῶν, Π 228 σ. 427. Contra: Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1036, Π 633 σ. 1147.

Τύπος. Βλ. λ. *Ἐφημερίδες.*

Υ

Ὑγεία. Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν· δικαίωμα ἐπανεξετάσεως τῶν λαμβανόντων σύνταξιν· πότε καταλύεται τὸ δικαίωμα πρὸς λῆψιν συντάξεως προσώπου, οὗτινος ἀποκατέστη ἡ ὑγεία, Α.Π. 396 σ. 971.— Βιβλιάρια ὑγείας. Βλ. λ. ***Βιβλιάρια.***— Καθορισμὸς ἐπιδομάτων μισθοῦ δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν κεῖται ἐντὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944· κρίσις περὶ ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, Σ.Κ. 1111 σ. 652.

Ὑγειονομικοί. Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, σ. 161.— Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν· νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· σχέσις μονίμου ὑπαλλήλου καταλαμβάνοντος ὀργανικὴν θέσιν· δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ', Π 21 σ. 692.

Ὕδατος ἐπιχειρήσεις. Ἀνυπόχρεον Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς ἐπιχειρήσεις διανομῆς ὕδατος· Ν.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως»· ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακάς· παραδεκτὴ εἰσαγωγὴ ἀξιώσεως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 11080, σ. 180.

Ὑδάτων Ἑταιρία. Παροχὴ ἐργασίας εἰς ἔργα ὑδρεύσεως ἐκτελούμενα ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων ὡς ἀναδόχου ἔργολάβου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου· ἐργοδότης ἡ Ἑταιρία Ὑδάτων· παροχὴ ἐργασίας εἰς τοιαῦτα ἔργα κατὰ μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς· νόμῳ ἐπιτρεπτή· ἀξιώσεις ἀμοιβῆς· εἰσαγωγὴ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 11080 σ. 180.— Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ὑπὸ ἐργατῶν εἰς ἔργα κατασκευῆς ὑδραγωγείου, ἀνατεθέντα εἰς τὴν Ἑταιρίαν Ὑδάτων διὰ κυρωθείσης ὑπὸ Α.Ν. 1380|1938 συμβάσεως· δὲν ἐμπίπτει εἰς ἐξαίρεσιν ἀναπαύσεως καὶ ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος· ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Α.Π. 240-241 σ. 572.— Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ μισθῶν διπλωματούχων χημικῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων, Α.Π. 268 σ. 635.— Κανονισμὸς μονιμότητος προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ὑδάτων· προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἄκυρου ἀπολύσεως, Α.Π. 335 σ. 736.— Κανονισμὸς ὑπηρεσίας προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς — Περιχώρων· ἰσχὺς ὡς νόμου· ἄκυρος παρὰ τοὺς κανονισμοὺς ἀπόλυσις πρὸ τῆς ἰσχύος ἄρθρου 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946· ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς κατ' ἄρθρον 2 Ν. 765|1943· ἐφαρμογὴ ἤδη ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως, Α.Π. 458 σ. 1126.

Ὑδραυλικὰ ἔργα. Ἂν εἷς τῶν ἀπολυομένων πάσης φύσεως προσωπικῶν τῆς Ὑπηρεσίας Συμπληρώσεως καὶ Συντηρήσεως Ὑδραυλικῶν Ἔργων Μακεδονίας θὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον ὁ Α.Ν. 913|1949 (πράξεις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου 956 καὶ 976) ἢ παραλλήλως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ Ν.Δ. 741|1941, Γν. Σ. σ. 828.— Ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰσφορὰς εἰς τοὺς Ὀργανισμοὺς Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, Γν. Σ. σ. 328.— Σύμβασις μετὰ Δημοσίου Ἑταιρίας «Χένρυ Μποὺτ καὶ Υἱοί»· ἀπαλλαγὴ δι-

σμεύσεως ἐκ τῶν περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ διατάξεων Ν. 751|1948, Α.Π. 481 σ. 81.

Ὑπαιτιότης. Ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν Ν. 2112|1920, ΝΖ σ. 151. Βλ. καὶ λ. *Πταῖσμα*.

Ὑπάλληλοι δημόσιοι. Ἔλεγχος νομιμοφροσύνης· ἀποζημίωσις ἀπομακρυνομένων κατὰ Ν. 519|1948· ἀνάκλησις· συνέπειαι κλπ. Βλ. λ. *Νομιμοφροσύνη*. — Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς κατ' Α.Ν. 1836|1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Θ'). — Πρόσληψις κατὰ τὸν Α.Ν. 656|1945 ὑπαλλήλων, φορτωτῶν καὶ ἐργατῶν διὰ τὰς ἀνάγκας ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· σχέσις δημοσίου δικαίου· ἀνεφαρμοστον διαδικασίας Ν. Γ'ΨΟΔ', Π 6143 σ. 206. — Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας· ἀπεργία ἀντίθετος πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, Μελ. σ. 236. — Ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, Ἔγκ. σ. 386. — Ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (παράθεσις νομοθ. κειμένων), σ. 330. — Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεων ἀστικοῦ δικαίου ἐπὶ σχέσεως δημοσίου ὑπαλλήλου, Α.Π. 152 σ. 415. — Μαιὴν προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ἐκμισθωτοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑπὸ μισθωτοῦ, Α.Π. 152 σ. 415. — Ἀκύρωσις ἀπολύσεως ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ὑποχρεώσεως ὑπαλλήλου εἰς προσφορὰν παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ΝΖ σ. 665. — Ἀκύρωσις ἀπολύσεως ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ὑποχρέωσις Διοικήσεως εἰς πρόσκλησιν ἀτόμου ἀπολυθέντος πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν, Α.Π. 152 σ. 415. — Γνωμοδοτήσεις Τμήματος Νομικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναγνωρίσεως ἀναιτήσεως ἀπολυθέντος καὶ ἀποδοχῆ αὐτῆς ὑπὸ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν· συνάφεις οὕτω συμβάσεως ἀναγνωρίσεως κατ' ἄρθρον 873 Α.Κ., Α.Π. 152 σ. 415. — Παραγραφὴ προσωπικῶν ἀγωγῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν· περίπτωσις ἀναγνωρίσεως τῆς ἀναιτήσεως παρὰ τοῦ Δημοσίου· παραγραφὴ μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως, Α.Π. 152 σ. 415. — Θεώρησις τοῦ ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνου τῶν ἀποκαθισταμένων διὰ τῆς 24|1945 Συντακτικῆς Πράξεως ὑπαλλήλων ὡς χρόνου ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας· δὲν ἀφορᾷ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Α.Π. 192 σ. 171. — Σχέσις προσωπικοῦ τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας Δημοσίου· φύσις τῆς σχέσεως καὶ ἁρμόδιον δι' ἐξ αὐτῆς διαφορὰς δικαστήριον, Α.Π. 395 σ. 796. — Κρατήσεις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν ὑπὲρ τοῦ Μ.Τ.Π.Υ., Νμλγ. σ. 811. — Σύμβασις ἐργασίας μετ' ἰδιώτου· οὐκ ἄδεια, Νμλγ. σ. 891. — Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπαγορευτικὴ διορισμῶν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἐπὶ Σ.Ε.Κ., Π 5455 σ. 1092. — Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κληρωτῶν ὑπαλλήλων Δημοσίου κατὰ Ν. 986|1949· διάρκεια συμμοριακῆς δράσεως· λῆξις αὐτῆς ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1949, Π 5844 σ. 1250. — Θέσις ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59|1945 συντακτικὴν πρᾶξιν, καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· ὑποχρεωτικὸν ἀποφάσεων Συμβουλίων, μὴ ὄντων ὀργάνων τῶν Νομικῶν Προσώπων· ἀπόλυσις κατ' ἐπιταγὴν Νόμου ἀνωτέρα βία, Α.Π. 577 σ. 1315.

Ὑπάλληλοι δημοτικοί. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες*.

Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί. Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου· στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, Εἰσαγ. σ. 185, Π 13478 σ. 318, Π 528 σ. 427, Π 1768 σ. 597, Α.Π. 265 σ. 628, Νμλγ. σ. 976, Π 9153 σ. 1079, Π 633 σ. 1147, Π 15568 σ. 1273. — Νομοθετικοὶ ὁρισμοὶ περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 10566 σ. 186. — Κριτήριον γνώρισμα ἡ φύσις τῆς καταβαλλομένης ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα μὴ σωματικῆς, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἡμερομισθίων, ἐκτὸς συνδρομῆς προϋποθέσεων ἄρθρ. 7 Ν.1558|1950, Α.Π. 265 σ. 628. — Κριτήρια διαχωρισμοῦ μισθωτῶν εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας δι' ἐπιδότησιν Ι.Κ.Α.· περιπτώσεις ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, Ἔγκ. σ. 658. — Ἀδιάφορον διὰ χαρακτηρισμὸν ὑπαλλήλου τὸ εἶδος τῆς προγενεστέρας παρ' ἄλλῳ ἢ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἐργασίας· ἐκτίμησις μόνον προσφερομένης ὑπηρεσίας, καθ' ὃν χρόνον ἀνακύπτει τὸ ζήτημα, Νμλγ. σ. 976. — Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· κατώτεροι ὑγειονομικοί· φορτοεχνικοί· ξενοδοχοϋπάλληλοι· θυρωροί· ὑπάλληλοι καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως· ἠλεκτροτεχνῖται· πρόσθετοι ἀστυφύλακες· (παράθεσις σχετικῶν νομοθετικῶν κειμένων), σ. 161. — Μισθωτοὶ ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· περιπτώσεις. Βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσεις*. — Θεώρησις κατόχου τέχνης τινὸς ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων ὡς τεχνίτου, Π 10058 σ. 186, Π 13478 σ. 318, Π 228 σ. 427, Π 9153 σ. 1079. — Μάγειρος ἐστιατορίου· τεχνίτης, Π 10058 σ. 186, Π 13478 σ. 318. — Ἀρχιμάγειρος μεγάλου ξενοδοχείου, ἐλέγχοντος τὴν ἐργασίαν καὶ λοιπῶν μαγείρων· ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, Π 10058 σ. 186. — Παροχὴ ἐργασίας ἀρχιτεχνίτου ἐπιχειρήσεως ἄνευ εἰδικῶν θεωρητικῶν γνώσεων, ἀλλὰ συνεπείᾳ μακροχρονίου ἀπασχολήσεως καὶ πείρας· δὲν συνιστᾷ ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν, Π 10566 σ. 186. — Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ χειριστοῦ μηχανήματος ἐκσκαφέως· χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 9153 σ. 1079. — Χαρακτηρισμὸς φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων ὑπὸ Α.Ν. 769|1937 ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων Θεσσαλίας, Π 131 σ. 208. — Πρόσθετοι ἀστυφύλακες· χαρακτὴρ ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ μή· Ν. 1653|1951, Π 284 σ. 247, Π 1407 σ. 479, Π 2887 σ. 929. — Ἀμοιβὴ δι' ἡμερομισθίου καὶ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, Π 228 σ. 427, Α.Π. 265 σ. 628. — Χαρακτηρισμὸς τυπογράφων καὶ λινοτυπῶν ὡς ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, Π 328 σ. 427, Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 1036, Π 633 σ. 1147. — Προέχον ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ λινοτύπου ἐφημερίδος τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον καὶ χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 633 σ. 1147. — Συντάκται τύπου ἰδιωτικοὶ ὑ-

πάλληλοι. ΝΖ σ. 1289.—Προσώπα νοσοκόμου διά χαρακτηρισμόν ως ιδιωτικού υπαλλήλου κατά Α.Ν. 199|1936 έννοια Α.Ν. 199|1936· ού και πτυχίον ή δίπλωμα, Π 1768 σ. 597.— Χαρακτηρισμός προϊσταμένης τμήματος νοσοκόμων ως ιδιωτικής υπαλλήλου, Π 1768 σ. 597.— Υπαλληλική ιδιότης βοηθών φορτηγών αυτοκινήτων κατά συλλογικήν σύμβασιν εργασίας, Α.Π. 265 σ. 622.— Χαρακτηρισμός μισθωτού ασχολουμένου εις επιστασίαν, εποπτείαν και καθοδήγησιν μεγάλης ομάδος εργατών ως υπαλλήλου, Α.Π. 265 σ. 628.— Επίβλεψις μισθωτών τεχνιτών και σιγαροποιητικής μηχανής εργοστασίου καπνοβιομηχανίας· χαρακτηρισμός υπηρεσίας ως υπαλληλικής, Π 15503 σ. 1278.—Οδηγοί αυτοκινήτων ταξί· χαρακτήρ, φύσις σχέσεως αυτών προς ιδιοκτήτην. Βλ. λ. *Αυτοκίνητα*.— Βοηθός ζαχαροπλάστης· εργάτης, Νμλγ. σ. 812.— Παροχή επί παγία ή περιοδική αμοιβή νομικών υπηρεσιών εις φυσικά ή νομικά πρόσωπα υπό δικηγόρου· ούχ υπαλληλική ιδιότης, Π 5164 σ. 749. Βλ. και λ. *Εργασίας σύμβασις*, ως και τά κατ' ιδίαν θέματα και κατηγορίας ιδιωτικών υπαλλήλων εις τας οικείας λέξεις.

Υπεγγύων Προσόδων Εταιρία. Σύμβασις εργασίας με όριον ηλικίας μισθωτών· προσωπικόν Εταιρίας Διαχειρίσεως Υπεγγύων Προσόδων, Α.Π. 342 σ. 793. Α.Π. 337 σ. 729. Βλ. και λ. *Ηλικία*.—Υποχρεωτικαί εισφοραί· Ν. 551 και οι κύριοι επιχειρήσεων μεταφοράς διά γής ή ύδατος φορτώσεως, εκφορτώσεως και αποθηκεύσεως παντός είδους· τοιαύτη και η υπό της Εταιρίας Διαχειρίσεως Υπεγγύων Προσόδων άσκουμένη, Α.Π. 393 σ. 800.

Υπέρβασις καθηκόντων. Υπέρβασις καθηκόντων πολιτικού δικαστηρίου και αρμοδιότης Ολομελείας Αρείου Πάγου· έννοια άρθρου 808 § 1 Πολιτικής Δικονομίας, Α. Π. 103 σ. 370.

Υπερημερία. Βλ. και λ. *Εργασίας σύμβασις*.— Εργοδότου περί την παροχήν άδειας· συνέπειαι, Νμλγ. σ. 892 επ.— Κανονισμός εργοδότου εγκεκριμένος υπό της Αρχής καθιερών πειθαρχικήν ποινήν της άρσεως· έννοια ότι ο εργοδότης δεν υποχρεούται εις πλήρωσιν μισθού υπερημερίας λόγω συμφωνηθείσης ποινής άρθρ. 494 Α.Κ.· λειτουργία και κατάπτωσις πειθαρχικών ποινών κατά τας περί ποινικής ρήτρας διατάξεις, Π 3935 σ. 903.— Ακυρότης καταγγελίας· υπερημερία εργοδότου· υποχρέωσις καταβολής υποδοχών. Βλ. λ. *Ανεργία* (παράγρ. Δ), *Κατάχρησις δικαιώματος*, *Στράτευσις* (παράγρ. Θ').—Αδυναμία παροχής εργασίας εν υπερημερία εργοδότου περί την αποδοχήν, Α.Π. 130 σ. 617. Παρατ. σ. 618, 1121.—Άρσις υπερημερίας εργοδότου εξ άκυρου απολύσεως μισθωτού διά προσκλήσεως του μισθωτού εις επανάληψιν εργασίας και διά πραγματικής καταβολής οφειλομένων, Π 1046 σ. 744.

Υπερωρίαι. Πρόσθετοι αμοιβαί δι' υπερωρίας· ού τακτικαί αποδοχαί· ού και συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν Ν. 2112, Π 10456 σ. 72. ΝΖ σ. 98.—Επιτρεπτή εργασία ναυτικών καθ' υπερωρίαν· άξιώσεις εξ αυτής· αρμοδιότης του κατά Ν. Γ'ΨΟΔ' Πρωτοδίκου· ιδιαιτέρα αμοιβή εργασίας καθ' υπερωρίαν· απασχόλησις και υπολογισμός αμοιβής, Π 3348 σ. 149. — Άκυρότης συμβάσεως περί παροχής εργασίας υπέρ το διά νόμου καθοριζομένων οκτάωρον· αποζημιώσεις εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού· απαραδέκτου εισαγωγής κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΨΟΔ', Α.Π. 160 σ. 469, Π 42 σ. 1080.—Απαγόρευσις εργασίας υπέρ το νόμιμον οκτάωρον· άκυρότης της συμφωνίας· δικαίωμα εις απόδοσιν οφελείας· ανεύρεσις της οφελείας· κάλυψις διά μισθού υπέρ τα νόμιμα όρια, Εφ. 3525 σ. 1134.—Έννοια άρθρου 659 Αστικού Κώδικος· προϋπόθεσις εφαρμογής αυτού επιτρεπομένη πέραν των νομίμων χρονικών ορίων εργασίας, Α.Π. 160 σ. 469.— Ανεπίτρεπτον απασχολήσεως κατά την αυτήν ημέραν εργασίας μισθωτού, εργασθέντος εις έτερον τόπον· άκυρότης τοιαύτης συμβάσεως, Π 3288 σ. 958.—Απασχόλησις μισθωτού εργασθέντος επί το νόμιμον οκτάωρον ως εργάτου και εις εργασίαν νυκτοφύλακος πέραν του οκταώρου· αντίθεσις προς άρθρ. 16 του Ν.Δ. 27 Ιουνίου|4 Ιουλίου 1952 περί οκταώρου και άκυρότης συμβάσεως· άκυρότης και της συμβάσεως περί παροχής εργασίας υπέρ το οκτάωρον, Π 3288 σ. 958.— Αν υποχρεούται ο μισθωτός να εργασθή μέχρι την εμφάνισιν ανάγκης εργασίας πέραν του νομίμου χρόνου εργασίας, ΝΖ σ. 988.— Εργασιακή σχέσις δημοσίου δικαίου και αξιώσεις δι' υπερωρίας, Π 271 σ. 1026. Βλ. και λ. *Ώραι εργασίας*.

Υπηρέται. Γραφείων· βασικοί νόμιμοι μισθοί, ΝΖ σ. 156.— Προαγωγή ή άλλως επίδομα 15 ο|ο επί του μισθού των υπό του Ν.Δ. 1799|1942 προστατευομένων προσώπων· ανεφαρμοστον επί υπηρετικού προσωπικού, Α.Π. 21 σ. 257. Α.Π. 298 σ. 685.—Ασφάλισις εις το Ι.Κ.Α. δημοσίων υπηρετών, Έγκ. σ. 886.— Παροχή εργασίας υπό υπηρετρίας εις συζυγικόν οίκον· τις εκ των συζύγων υποχρεούται δι' αμοιβήν παρασχεθείσης εργασίας, Π 104 σ. 120, ΝΖ σ. 121.—Μισθός οικιακής υπηρετρίας εις είδος και δικαστική αναζήτησις κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. Γ'ΨΟΔ'· ανώνυμον συνάλλαγμα παροχής υπηρεσιών· μη υπαγωγή αξιώσεων εις νομισματικήν διαρρύθμισιν Ν. 18|1944, Π 89 σ. 537, Π 3593 σ. 1021.—Αποζημίωσις υπηρετρίας διά παροχήν υπηρεσιών, ως ανταλλάγματος συμφωνηθείσης της προικίσεως της· παραγραφή, Α.Π. 348 σ. 742.— Ανώνυμον συνάλλαγμα παροχής υπηρεσιών· οικόσιτοι υπηρέται, ΝΖ σ. 1177.—Δώρα υπηρετρίας, Νμλγ. σ. 811.— Σύμβασις εργασίας κατ' οίκον υπηρετριών, ΝΖ σ. 1040.— Αποτίμησις υπηρεσιών υπηρετρίας κατά δικαίαν κρίσιν· υποχρέωσις εις ολόκληρον και διαιρετόν ένοχής· άρθρον 480 Α.Κ., Π 3593 σ. 1021. Βλ. και λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. ΙΑ').

Υπογραφή. Αναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως εργασίας υπό πληρεξουσίου δικηγόρου· έγκυρος, Π 5405 σ. 91.

Ὑποδηματεργάται. Καθορισμὸς δι' ἄρθρ. 3 § 2 Α.Ν. 539|1945 ἀποδοχῶν ἀδείων κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζομένων· ἀντίθετος ρύθμισις θέματος ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν· ἀκυρότης σχετικῆς διατάξεως. Π 5807 σ. 10, Παρατ. σ. 5.—Ἀσφάλισις ὑποδηματεργατῶν στρατιωτικῶν συνεργείων, Γν. Σ. σ. 158.

Ὑποκαταστήματα. Ταμείων Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν καὶ ὑποκαταστήματα αὐτοῦ· αὐτοτέλεια ὑποκαταστημάτων, Π 11 σ. 703.

Ὑπουργεῖα — Ὑπουργοί — Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί, Νόμος, Σύνταγμα, Ταμεῖα.*—Πρόσληψις κατὰ Ν. 445|1947 τεχνικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ δι' ἀνάγκας Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν καὶ λοιπῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας· ἔννοια Τεχνικοῦ προσωπικοῦ· ὑπαγωγὴ καὶ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτου· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ Ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ Ν. 2112|1920, Α.Π. 76 σ. 294.—Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τροποποιήσιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Γενικά).— Σύνδεσμος μετὰ Δημοσίου τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 786|1937 προσλαμβανομένων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἡμερομισθίων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου· ἀνεφαρμοστον διαδικασίας Ν. Γ'ΘΟΔ', Α.Π. 75 σ. 355.—Ἔλλειψις αἰτιολογίας ἐν ὑπουργ. ἀποφάσει, Π 765 σ. 124.—Ἔρεισμα πράξεως Ὑπουργ. Ἐργασίας, δι' ἧς διατάσσεται κλείσιμον καταστημάτων κατὰ 1ην Μαΐου 1951 εἰς τὰς διατάξεις Α.Ν. 606|1937 περὶ καθιερώσεως ἑβδομάδος ἐργατικῆς ἀμίλλης καὶ ἡμέρας ἑορτασμοῦ τῆς ἐργασίας· ἀκυρότης, ὡς καθ' ὑπέρβασιν πάσης ἁρμοδιότητος, πράξεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ θεωρήσεως ὡς ἐργασίμου τοῦ χρόνου καὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μὴ ἐργασθέντας μισθωτούς, Σ.Ε. 195 σ. 466.—Ἀναδημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως ὑπ. 58399|6185|1951 διὰ τῆς προσθήκης εἰς αὐτὴν καὶ μισθωτῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων· νέα πρᾶξις· ὡς τοιαύτη ἄκυρος, μὴ φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς (13 Νοεμβρίου 1951) Ὑπουργῶν, Σ.Ε. 1176 σ. 593.—Ἐκτακτοι ἐργατοτεχνῖται Ὑπουργείου Ἐμπορ. Ναυτιλίας καὶ ὑποχρέωσις Δημοσίου νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὴν ὑπὲρ τῶν στρατευομένων εἰσφορὰν Ν. 2054|1952, Γν. Σ σ. 815.—Ἔγκρισις πράξεων ὀργανισμοῦ κοινωνικῆς πολιτικῆς· ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· περιορισμοί, Σ.Ε. 1526 σ. 1368.—Ἀσφάλισις ἐργατῶν μετάλλου· ἐπίλυσις ἀμφισβητήσεων μεταξὺ ἐργατῶν καὶ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἔννοια ἁρμοδιότητος Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Σ.Ε. 1559 σ. 1269.—Ἔννοια ἐπιλύσεως ἀμφισβητήσεων σχετικῶς πρὸς τὴν ἀσφάλισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀναφορὰ τοῦ ὅρου «ἀμφισβήτησις» τοῦ ἄρθρου 10 § 4 Α.Ν. 691|1937 εἰς μόνα τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν· ἀναρμοδιότης Ὑπουργοῦ ἐπὶ ἄλλων θεμάτων, ὡς ἐπιστροφὴ παρανόμως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, Σ.Ε. 1660 σ. 1270.—Ἀκυρότης ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας μὴ λαβούσης ὑπ' ὄψιν γνώμην ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἐπὶ διατάγματος κυρωτικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., Σ.Ε. 1824 σ. 1318.

Φ

Φαρμακεῖα. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 760.

Φαρμακευτικὴ περίθαλψις. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις.*

Φιλανθρωπικαὶ Ὀργανώσεις. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς Ν. 2054|1952 ἐνίων φιλανθρωπικῶν καὶ μορφωτικῶν ὀργανώσεων, Ἔγκ. σ. 989.

Φορολογία. Βαρύνοντες τοὺς μισθωτοὺς ναυτικοὺς φόροι, τέλη καὶ εἰσφοραὶ· εἰσπράξεις ὑπὸ πλοιοκτήτου κατὰ καταβολὴν μισθοῦ, Π 3348 σ. 149. Βλ. καὶ λ. *Φοροτεχνικοί, Χαρτόσημον.*— Πρόσληψις ἰδιωτῶν διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ διὰ ξηρᾶς μεταφερομένου οἴνου· φύσις σχέσεως, Γν.Σ. σ. 706.—Δυνατότης Πολιτείας ἐπιβολῆς φόρων ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν· δικαιολογησις ἀποκλίσεως ἀπὸ ἀρχῆς καθολικότητος φόρου· Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Αὐτοκινητιστῶν καὶ ἐπιβολὴ φόρων διὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα, Σ.Ε. 1164 σ. 1332.

Φοροτεχνικοί. Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, σ. 161.— Πρόσληψις φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ ἰδιώτου ἐνοικιαστοῦ δημοτικῶν φόρων· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· νόμιμοι ἀποδοχαί· διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 121 σ. 208.— Ἄδεια, Νμλγ. σ. 890.— Καταβολὴ πρὸς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων εἰσφορᾶς ἐπὶ καταβαλλομένων εἰς φορτεχνικοὺς ὑπαλλήλους πάσης φύσεως ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον ἡ εἰσφορὰ δὲν βαρύνει τοὺς Δήμους ἢ Κοινότητας· δὲν ἀντίκειται πρὸς ἄρθρον 18 § 5 Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων, Α.Π. 188 σ. 587.—Γέννησις ἀξιώσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Καταστατικοῦ· ὑπαγόμενοι εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου· ὑπολογισμὸς καθυστερουμένων εἰσφορῶν κατ' Α.Ν. 1922|1946, Α.Π. 180 σ. 587.

Φορτοεκφορτωταί. Ἀντισυνταγματικοὶ οἱ τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτώσεων ἐν τῇ ξηρᾷ περιορισμοὶ ἄρθρ. 2, §§ 1 καὶ 2, καὶ 10 αὐτοῦ, Α.Π. 493 σ. 142.—Ἁρμόδιοι, ὅπως ἐπιλύσωσι διαφοράς, προκυπτούσας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τιμολογίων φορτηγίδων καὶ ρυμουλκῶν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ Ν. 5167|1932, οἱ Εἰρηνοδίκαι· διάκρισις μεταξὺ ἁρμοδιότητος κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ εἰδικῆς τοιαύτης Εἰρηνοδικῶν κατὰ διαδικασίαν ταύτην, Π 2 σ. 372.— Θέσις ὑφ' ὅλην ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 Ν. 5167|1932· νοηταὶ ὡς ἁρμόδιαι δικαστικαὶ Ἀρχαὶ καὶ μετὰ τὸν Ν. 1968|1944 οἱ Εἰρηνοδίκαι δικάζοντες κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' νομοθέτησις κατὰ παραπομπήν, Π 11 σ. 1204.

—Ἀσφάλισις φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς κατὰ κινδύνου ἀνεργίας. Ἔγγρ. σ. 481.— Τρόπος ἐφαρμογῆς διὰ βιβλιαρίων τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς καὶ διενεργείας φορτοεκφορτώσεων. Ἔγκ. σ. 442.— Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας. Ἔγκ. σ. 769.—Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας ὑπὸ τῶν Κ.Α.Φ. Λιμένων καὶ Ξηρᾶς ὡς Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κατ' ἄρθρ. 5 § 1 Α.Ν. 1846|1951· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ι.Κ.Α., Γν.Σ. Ι.Κ.Α. σ. 825.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἰδικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ στρατευομένων Ν. 3054|1952 τῶν σωματείων φορτοεκφορτωτῶν. Ἔγγρ. σ. 1039.

Φύλακες. Σύμβασις ἐργασίας φύλακος Ἀγροτικῆς Τραπέζης· καταγγελία κατ' ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος· δικαίωμα μισθοῦ. Π 5473 σ. 1192. Βλ. καὶ λ. ***Νυκτοφύλακες.***

Φυλάκισις. Μισθωτοῦ ἐπὶ παραβάσει Γ' Ψηφίσματος· ἀθώωσις ὕστερα καὶ ἐμφάνισις εἰς τὸν ἐργοδότην πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας· θεώρησις ὡς λυθείσης συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112· σκοπὸς Ν. 1501|1950. Π 1559 σ. 321.—Ρύθμισις ζητημάτων ἀφορώντων ἐπιδότησιν ἐφέδρων· πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία μετὰ λοιμὴν φυλακίσεως. Ἔγκ. σ. 1099.

Φυματικοί. Ἐργάται θαλάσσης· προστασία. Γν. Σ. σ. 152.— Ἔκτασις περιθάλψεως εἰς φυματικοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 214. —Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις μισθωτῶν καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰσφορῶν ὑπὸ Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδρευλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων. Γν.Σ. σ. 828.

Φυματιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον. Βλ. λ. ***Νοσοκομεῖα.***

Φωτοταιγκογραφεῖα. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας. Ἔγκ. σ. 760.

Χ

Χαρτοβιομηχανίαι. Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας. Ἔγκ. σ. 760.

Χαρτόσημον. Ἐπιβολὴ διὰ Ν. 1755|1930 τέλους καὶ ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν· ἐπιβάρυνσις τοῦ εἰσπράττοντος ὑπαλλήλου· ἀμεταβλητον τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου φορολογικῶν διατάξεων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 425 Α.Κ., οὐδὲ διάφορος ρύθμισις περὶ τοῦ βαρυνομένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Α.Π. 518 σ. 86, πρβλ. ΝΖ σ. 113.—Ἡ δαπάνη χαρτοσημάνσεως τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθοῦ. ΝΖ σ. 113.—Ἂν κατ' ἄρθρ. 13 Ν. 2053|1952 τὸ ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ληψεως μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίου χαρτόσημον βαρύνῃ καὶ τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸ Δημόσιον ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου. Γν.Σ. σ. 815.— Τέλη βαρύνοντα μισθωτοὺς ναυτικούς· εἰσπραξις ὑπὸ πλοιοκτήτου κατὰ καταβολὴν μισθοῦ. Π 3348 σ. 149.—Ἀπαλλαγὴ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τελῶν καὶ παραβόλων. Α.Π. 20 σ. 241.—Ἀπαλλαγὴ τελῶν διὰ λῆψιν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν. Ἔγγρ. σ. 278.

Χημικοί. Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ μισθῶν διπλωματούχων χημικῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων. Α.Π. 268 σ. 635.

Χοροδιδασκαλεῖα. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 49.

Χρηματικὴ ἱκανοποίησις. Βλ. λ. ***Ἱκανοποίησις χρηματική.***

Χυτήρια. Ἄδειαι μισθωτῶν. ΝΖ σ. 890.

Ψ

Ψευδὴς δήλωσις. Ὑποχρέωσις ἐργοδότου ὅπως ἐκμελῆται τῆς ἐξακριβώσεως τῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ περιληπτέων ἀταιχείων· συνδρομὴ πταίσματος τοῦ ἀπολυομένου διὰ ψευδοῦς δηλώσεως· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 147 καὶ 390 Ἀστικοῦ Κώδικος. Α.Π. 138 σ. 401.

Ω

Ὠδεῖα. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 46.

Ὧραι ἐργασίας. Πλῆρες ὡράριον διὰ τὸν καθορισμὸν μισθοδοσίας καθαριστριῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑ.ἀ.· νοητέον τὸ δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργοδοτῶν ἰσχὺον ἐπὶ καθαριστριῶν Τραπεζῶν νοητέον τὸ διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν ὁρισμένον διὰ τῆς συλλογ. συμβάσεως 31.5.1950· μείωσις ὡρῶν καὶ ἀνάλογος μισθός. Α.Π. 68 σ. 351. — Προσωπικὸν Νοσοκομείων - Σανατορίου «Σωτηρία»· ἐφαρμογὴ ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ.. Α.Π. 397 σ. 785. —Ἀνεπίτρεπτος ὑπὸ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας τροποποίησις τῶν περὶ ὡρῶν ἐργασίας νομικῶν διατάξεων. Σ.Ε. 1672 σ. 1006. Βλ. καὶ λ. ***Ὑπερωρίαι, Κυριακή, Νυκτερινὴ ἐργασία.***

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΛΠ.(*)

Α'. Συμβουλίου Επικρατείας

1951

1101 — 45
1460 — 44
1541 — 252
1564 — 269
1650 — 268
1664 — 267
1788 — 242
1798 — 268
2166 — 546
2240 — 325

1952

64 — 327
132 — 546
144 — 547
195 — 466
247 — 1331
305 — 757
320 — 978
333 — 651
569 — 980
571 — 1332
669 — 1292
670 — 979
838 — 417
882 — 1206
1021 — 1327
1042 — 674
1074 — 1328
1111 — 652
1112 — 1073
1164 — 1332
1176 — 593
1197 — 1328
1203 — 532
1253 — 931
1267 — 1271
1273 — 1073
1283 — 1329
1313 — 758
1366 — 1330
1377 — 900
1396 — 1330
1506 — 1267
1512 — 1268
1526 — 1268
1559 — 1269
1560 — 1270
1574 — 1270
1583 — 970
1672 — 1006
1824 — 1318

Β'. Άρείου Πάγου

1951

18 — 243
416 — 144
429 — 40
448 — 20
449 — 12
450 — 42
452 — 17
456 — 74
471 — 39
472 — 7
480 — 9
481 — 81
482 — 43
484 — 30
485 — 20
493 — 142
494 — 85
500 — 140
501 — 88
513 — 86
517 — 70
559 — 178
560 — 199
561 — 125
562 — 138
563 — 133

1952

3 — 256
18 — 243
19 — 250
20 — 244
21 — 257
28 — 246
43 — 315
46 — 528
47 — 265
49 — 525
51 — 297
55 — 254
68 — 351
73 — 232
74 — 311
75 — 355
76 — 294
81 — 298
82 — 360
83 — 534
84 — 418
103 — 370
105 — 353
122 — 348
124 — 524
125 — 529
128 — 351
129 — 522
130 — 617
132 — 414
138 — 404
139 — 518
152 — 415
157 — 474
158 — 590
159 — 478
160 — 469
161 — 531
180 — 587
188 — 584
190 — 585
192 — 471
235 — 574
236 — 582
237 — 851
238 — 579
239 — 638
240 — 572
241 — 572
263 — 631
264 — 633
265 — 622,628
267 — 639
268 — 635
269 — 641
293 — 685
295 — 625
296 — 644
297 — 646
299 — 975
300 — 679
302 — 676
304 — 921
305 — 687
314 — 669
333 — 688
334 — 731
335 — 736
337 — 729
342 — 793
343 — 735
344 — 747
345 — 733
346 — 725
347 — 749
349 — 742
350 — 1031
351 — 973
383 — 789
384 — 850
391 — 728
393 — 800
395 — 796
396 — 971
397 — 785
398 — 1030
419 — 787,1085
436 — 1135
452 — 954
458 — 1126
517 — 1199,1295
524 — 1203
526 — 1264
527 — 1202
555 — 1320
571 — 1295
573 — 1260
575 — 1300
576 — 1257
577 — 1315
580 — 1294
581 — 1298
594 — 1317
607 — 1326
617 — 1324
636 — 1321

Γ'. Έφετείου Αθηνών

2594|1952—1088

Α'. Πρωτοδικείων

1. Αθηνών

α'. Προεδρικαί

1950

10161 — 807

1951

2673 — 1018
3330 — 367

1952

1439 — 543
1559 — 321
1725 — 543
2643 — 321
3664 — 802
4246 — 371
5001 — 1017
5435 — 1251
5565 — 1252
5844 — 1250
6486 — 544
10652 — 964
15503 — 1273

β'. Τακτικαί

1951

2380 — 18
5508 — 363
6050 — 1184
10058 — 186
10214 — 93
10454 — 182
10456 — 72
10566 — 186

(*) Ο πρώτος αριθμός δηλοί τον της αποφάσεως και ο δεύτερος την σελίδα.

11080 — 180
11082 — 90
11234 — 127
11235 — 207
11364 — 650
12201 — 320
12209 — 1010
12623 — 187
13035 — 375
13469 — 379
13478 — 318

1952

229 — 409
430 — 324
621 — 919
719 — 317
723 — 249
1043 — 594
1046 — 744
1394 — 1011
1521 — 677
1531 — 700
1768 — 597
2481 — 1077
3367 — 595
3593 — 1020
3847 — 690
4039 — 1020
4474 — 697
4502 — 1082
4528 — 843
4667 — 857
4757 — 1008
5164 — 749
5455 — 1092
5661 — 648
5988 — 1185
6035 — 670
6715 — 794
6792 — 690
6982 — 862
7374 — 1276
7487 — 1132
7851 — 1024,1031
7879 — 840
8025 — 795
8034 — 916
8329 — 1143
8443 — 963
8507 — 1200
9153 — 1079
9431 — 1186
9717 — 1245
9866 — 1247
10032 — 1272
10487 — 1303
11067 — 1248
11154 — 1237
11233 — 1304

2. Βεροίας

Τακτική

334|1952—1029

3. Βόλου

α'. Προεδρική

646|1952—1308

β'. Τακτικαί

341|1951 — 145
483|1952— 752

4. Θεσσαλονίκης

Τακτικαί

1951

2186 — 406
2188 — 196
2557 — 538

1952

1075 — 680
1213 — 1090
1675 — 1076
2324 — 962

5. Θηβών

Προεδρική

9|1951 — 69

6. Ἰωαννίνων

Τακτική

85|1952 — 866

7. Καλαμῶν

Τακτικαί

1096|1951— 22
302|1952—737

8. Καρδίτσης

Προεδρικαί

1952

97 — 1149
146 — 1140

9. Κατερίνης

Τακτική

307|1952— 483

10. Κερκύρας

α'. Προεδρική

154|1952— 808

β'. Τακτική

22|1952— 959

11. Λαμίας

α'. Προεδρική

206|1952— 927

β'. Τακτική

384|1951— 322

12. Μυτιλήνης

Τακτικαί

1951

979 — 96
1048 — 34
1101 — 258

13. Πατρῶν

α'. Προεδρική

49|1952—914

β'. Τακτικαί

1295|1951— 136
529|1952— 672
715|1952—864

Βλ. καὶ σύνοψιν νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν εἰς σ. 270 ἑπ., 809 ἑπ., 1151 ἑπ.

14. Πειραιῶς

Προεδρικαί

2697|1951— 197
2744|1951— 365

Τακτικαί

1951

830 — 482
2988 — 194
3348 — 149
3602 — 148

1952

698 — 697
716 — 598
747 — 599
749 — 1093
1496 — 1032

15. Σύρου

Βλ. σύνοψιν νομολογίας ἐν σελ. 976 ἑπ.

16. Χανίων

Τακτική

271|1951— 1026

Ε'. Πρωτοδίκου

Διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ'.

1. Ἀθηνῶν

1951

2373 — 791
4355 — 1090
4778 — 27
4824 — 300
4842 — 302
5405 — 91
5421 — 36
5636 — 202
5653 — 91
5671 — 92
5752 — 37
5807 — 10
5931 — 76
6143 — 206
6242 — 83
6257 — 130
6307 — 192
6382 — 205
6429 — 206
6455 — 131
6509 — 841
6528 — 184

1952

52 — 209
55 — 540
68 — 351
75 — 355
85 — 319
105 — 353
122 — 348
128 — 351
192 — 319
284 — 247
297 — 318
577 — 429
765 — 424
774 — 411
855 — 423
866 — 358
867 — 42
1071 — 430
1300 — 541
1306 — 536
1407 — 479
1410 — 477
1713 — 539
1735 — 754
1760 — 864

1846 — 1149
1920 — 960
1943 — 683
2270 — 929
2373 — 791
2375 — 859
2387 — 929
2406 — 1261
2811 — 678
2999 — 739
3013 — 1238
3032 — 698
3107 — 961
3288 — 958
3403 — 958
3575 — 869
3755 — 1024
3771 — 857
3889 — 1194
3932 — 849
3935 — 903
3939 — 1148
3948 — 905
3949 — 906
4245 — 907
4355 — 1090
4407 — 1024
4648 — 956
4655 — 1147
4663 — 1256
4678 — 966
5008 — 1015
5117 — 1195
5360 — 1145
5361 — 1131
5396 — 1150
5447 — 1129
5462 — 1190
5473 — 1192
5500 — 1194
5627 — 1274
5679 — 1296
5688 — 1274
5772 — 1197
5881 — 1273

2. Βεροίας

65]1951 — 305

3. Βόλου

121]1951 — 208
183]1952 — 1275

4. Ἡρακλείου

163]1951 — 189
175]1951 — 209

5. Θεσσαλονίκης

1951

643 — 356
877 — 26
920 — 378
1004 — 77

1952

139 — 361
158 — 368
228 — 427
529 — 868
554 — 1013
633 — 1147
1040 — 1254

6. Θηβῶν

22]1951 — 204
59]1952 — 1305

7. Ἰωαννίνων

177]1951 — 702

8. Καβάλας

1952

9 — 1027
11 — 703
136 — 1127

9. Καλαμῶν

1]1952 — 376

10. Κερκύρας

6]1952 — 701

11. Μεσολογγίου

1952

10 — 425
26 — 412

12. Μυτιλήνης

1951

87 — 96
88 — 13
89 — 537
113 — 259
124 — 303

1952

2 — 372
4 — 307
24 — 692
31 — 1083
42 — 845, 1080
44 — 908
58 — 1091
64 — 1244

13. Πατρῶν

1951

104 — 420
1099 — 94

1952

31 — 376, 381
159 — 805
166 — 1266

Βλ. σύνοψιν νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν εἰς σελ. 270 ἐπ., 809 ἐπ., 1151 ἐπ.

14. Πειραιῶς

1952

554 — 1034
575 — 1207
593 — 967
622 — 1033
1408 — 1305

15. Σύρου

1952

11 — 1204
24 — 1092

Βλ. σύνοψιν νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Σύρου εἰς σελ. 976 ἐπ.

16. Τρικάλων

1952

10 — 924
58 — 545

ΙΣΤ'. Πλημμελειοδικείων

Ἀθηνῶν

6059]1952 — 685

Βουλευμα

2774]1952 — 969

Ζ'. Εἰρηνοδικῶν, Ἐπιτροπῶν

1. Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν

1952

20 — 803
3235 — 1134

2. Εἰρηνοδίκου Βόλου

133]1952 — 867

3. Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 3 Δ.Ν. 1803] 1951

1]1952 — 1241

4. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μεσολογγίου

1]1952 — 860

Η'. Γνωμοδοτήσεις

1. Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

α'. Ὁλομελείας

1951

781 — 211
815 — 328

1952

124 — 276
142 — 388
145 — 330
522 — 815
596 — 328
617 — 873

β'. Τμήματος Α'

1951

746 — 153
910 — 152
929 — 152

1952

* — 1106
19 — 210
50 — 388
51 — 330
166 — 548
278 — 706
438 — 759
513 — 815

γ'. Τμήματος Β'

1951

821 — 151

1952

418 — 985
670 — 1101

δ'. Τμήματος διακοπῶν

564]1952 — 816

2. Νομικού Συμβούλου Υπουργείου Εργασίας

1951

1 — 122
37 — 153

1952

5 — 550
7 — 276, 387
9 — 1101
13 — 551
14 — 984
16 — 693
18 — 549
19 — 552
21 — 653
304 — 549

3. Νομικής Υπηρεσίας Ι.Κ.Α.

1951

29816 — 105
30007 — 103
31809 — 337
33388 — 106
40538 — 277
45229 — 385

1952

* — 434
2024 — 438
8582 — 1039
8589 — 1096
11704 — 1036
16164 — 825
16209 — 705
16356 — 982
16429 — 704
16777 — 932
24452 — 1039
26334 — 933
28172 — 705
29867 — 1159
32328 — 1211
37112 — 934
37114 — 1097
38378 — 1036
38393 — 1211
40160 — 1099
41633 — 1210
48531 — 1211
50557 — 1209

Θ'. Εγκύκλιοι και Έγγραφα Αρχών

1. Υπουργείου Εργασίας

α'. Εγκύκλιοι

625|1952—443
70175|1952—442

β'. Έγγραφα

58037|1951— 45
60563|1951—443
61015|1952—443

2. Υπουργείου Οικονομικών

Έγγραφον

29918|1952—278

3. Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α.

α'. Γεν. διαταγαί

1952

18 — 766, 819
43 — 1333
45 — 1334

β'. Εγκύκλιοι

1951

142 — 158
145 — 106
147 — 105
160 — 383
165 — 46

1952

17 — 157
18 — 277
20 — 158
21 — 166
23 — 215
37 — 385
39 — 284
44 — 386
46 — 387
47 — 432
50 — 432
51 — 432
53 — 433
54 — 332
55 — 335
64 — 434, 436
66 — 435
67 — 435
68 — 435
69 — 435
71 — 435
73 — 437
87 — 1037
118 — 656
120 — 707
130 — 1212
136 — 278
155 — 872
156 — 767
170 — 1061
175 — 933, 982
179 — 883
210 — 983
212 — 983
214 — 1037
215 — 1285
219 — 1039
222 — 1096
227 — 1099
230 — 1159
235 — 1099
243 — 1159
244 — 1157
245 — 1161
254 — 1283
262 — 1226

3. Έγγραφα

1951

28245 — 158
31068 — 103
32382 — 104
36224 — 102
36410 — 387

1952

5287 — 559
5514 — 431
6048 — 336
10148 — 555
12734 — 434
12858 — 872
15714 — 214
16228 — 1038
18882 — 982
20463 — 384
32909 — 331
37141 — 157
38345 — 331
39877 — 157
40807 — 982
41749 — 383
41753 — 157
44756 — 1039
44862 — 1333
45963 — 383
53318 — 1334

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΛΠ.

Ἐπεξήγησις κυριωτέρων συντετμημένων λέξεων: ἀ.δ.='Αγορανομική διάταξις' ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α.='Απόφασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου 'Ιδρύμ. Κοινων. 'Ασφαλίσεων' ἀ.έ.δ.='Απόφασις 'Επιτροπῆς Διαιτησίας' ἀ.ν.='Αναγκαστικός νόμος' ἀ.π.κ.='Απόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως' ἀ.ὑ. ἢ ὑ.ἀ.='Απόφασις 'Υπουρ[γοῦ· Δ]γμα=Διάταγμα· ν.=Νόμος· ν.δ. =Νομοθετικόν διάταγμα· π.ὑ.σ.=Πράξις 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου· σ.π. = Συντακτική πράξις· σ.σ.=Συλλογική συμβασις· Ψήφ.= Ψήφισμα.

Α

'Αγγειοπλάσται. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί, Ταμεῖα.*

'Αγορανομικαί διατάξεις. Κατάργησις ἄρθρ. 6 της 76|1951 ἀγορανομικῆς διατάξεως περί κατηγοριῶν ὑποδημάτων κ.λ.π., ἀ.ὑ. 118461|1952 σ. 1053.— Κωδικοποίησις ἰσχυουσῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων σχετικῶς μέ την παραγωγήν, διάθεσιν κ.λ.π., τοῦ ἄρτου δελτίου καί ἐλευθέρας ἀγορᾶς, ἀ.ὑ. 148248|1952 σ. 1169.

'Αγροτική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεῖα.*

"Αδεια ἀπολύσεως. "Ελεγχος ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1041, Εἰσηγ. ἔκθ. 1043, Πρακτ. Βουλῆς σ. 1046.

"Αδεια μισθωτῶν. 'Επέκτασις ἰσχύος τῆς 1206|1951 πράξεως 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου (ἀποδοχαί ἀδείας ἀρτεργατοϋπαλλήλων κλπ.) καί εἰς ἄλλας περιφερείας τοῦ Κράτους, π. ὑ.σ. 1280|1951 σ. 50.—"Αδειοῦχοι προσωπικοῦ Κ.Ε.Α.· δῶρον Χριστουγέννων 1951, ὑ.ἀ. 107|1952 σ. 163.—'Αναστολή χορηγήσεως ἀδειῶν Α.Ν. 539|1945 εἰς εἰδικευμένον ἐργατοϋπαλλήλικόν τεχνικόν προσωπικόν ὑπηρεσίας συγκοινωνιακῶν ἔργων 'Υπουργείου Δημοσίων "Εργων διά τό ἔτος 1951, Δ]γμα σ. 165.— 'Αρτεργατοϋπαλλήλων κύρωσις πράξεων 'Υπουργ. Συμβουλίου καί 'Υπουργικῶν ἀποφάσεων, ν. 2137|1952 σ. 711.— Κύρωσις τῆς 52 διεθνοῦς συμβάσεως «περί κανονικῶν κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», ν. 2081|1952 σ. 827, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 830. — Διατάγματα ἐπεκτάσεως ἀ.ν. 539|1945 περί ἀδειῶν μισθωτῶν, ΝΖ σ. 889.— 'Αναστολή χορηγήσεως ἀδειῶν ἀ.ν. 539|1945 εἰς τούς ἀρτεργατοϋπαλλήλους διά τό ἔτος 1952, Δ]γμα σ. 1285.

'Αδίκημα (ποιν). Κύρωσις, τροποποίησις καί συμπλήρωσις τοῦ Α.Ν. 1623|1951 «περί ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινῆς ἀπολύσεως καταδίκων καί τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῶν Ποινικῶν Κωδίκων», ν. 2057|1952 σ. 495.

'Αεριόφως. Βλ. λ. *Δήμοι, Ταμεῖα.*

'Αεροθεραπεία. Βλ. λ. *Φυματικοί.*

'Αεροπλάνων Κρατικόν 'Εργοστάσιον. 'Επίδομα ἑορτῶν Χριστουγέννων ἐργατοτεχνικοῦ καί βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α., ἀ.ὑ. 107|1952 σ. 163.—Κύρωσις ἀ.ν. 1792|1951 περί μισθολογικῆς διαβαθμίσεως κατηγοριῶν τινων τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Β.Α. καί ὑπερωριακῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ τοιούτου τοῦ Κ.Ε.Α., ν. 2113|1952 σ. 602.— Καθορισμός ὅρων καί προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς χορηγεῖται δῶρον ἐπί ἑορταῖς Πάσχα, ἀ.ὑ. 134818|1952 σ. 717.— Βαθμολογική ἐξέλιξις μονίμου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, ν. 2257|1952 σ. 1165.

'Αεροπορία. Κύρωσις ἀ.ν. 1792|1951 περί μισθολογικῆς διαβαθμίσεως κατηγοριῶν τινων τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Β.Α., ν. 2113|1952 σ. 602.

'Αεροπορική ἑταιρία. Κύρωσις ἀ.ν. 1856|1951 περί συστάσεως 'Ελληνικῆς 'Εθνικῆς 'Αεροπορικῆς 'Ανωνύμου 'Εταιρίας, ν. 2113|1952 σ. 602.

'Αθηνῶν Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεῖα (Τραπεζῶν).*

'Ακοταλληλότης. 'Απόλυσις διά' ἔλεγχος ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1041, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 1043, Πρακτ. Βουλῆς σ. 1046.

'Αλλοδαποί. "Αδεια ἐργασίας· ὑποχρεώσεις ἐργοδοτῶν, ἀστ.δ. 64|1952 σ. 773. Βλ. καί λ. *'Αμερικανοί, Βρεταννική 'Αποστολή.*

'Αμερικανοί. Κύρωσις ν.δ. 1286 περί φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καί ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ 'Αμερικανικοῦ Συμβουλίου 'Εθελοντικῶν 'Οργανώσεων, ν. 2113|1952 σ. 601. —'Απαλλαγή ἀπό φόρον ΣΤ' κατηγορίας 'Ελλήνων ὑπηρετούντων εἰς 'Αμερικανικήν 'Αποστολήν Βοηθείας κλπ., ἀ.ὑ.σ. 698|1952 σ. 831.

'Αμοιβαί. Βλ. λ. *'Αποδοχαί, Συλλογικαί συμβάσεις* καί τάς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τάς οἰκείας λέξεις.

"Αμυνα χώρας. Παράτασις ἰσχύος διατάξεως ἄρθρου 2 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1938|1951 «περί τρόπου ἐκτελέσεως ἐπειγόντων δημοσίων ἔργων ἀφορώντων ἄμυναν Χώρας», Δ]γμα σ. 770.

'Ανάπαυσις. Βλ. λ. *Κυριακή, 'Εορτή.*

'Ανάπηροι. Χορήγησις μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἐπί ἑορταῖς Χριστουγέννων 1951 εἰς λαμβάνοντας πολεμικήν σύνταξιν ἀναπήρους καί θύματα πολέμου, ἀ.ὑ. 335971|1951 σ. 109.— Κύρωσις ἀ.ν. 1936|1951 «περί συμπληρώσεως Νομοθεσίας περί προστασίας ἀναπήρων καί θυμάτων πολέμου», ν. 2113|1952 σ. 602.—'Επέκτασις τῆς § 1 ἄρθρου 1 ν.δ. 2195|1952 καί ἐπί τῶν θεραπαινίδων τῶν ἀναπήρων, ἀ.ὑ. 340872|1952 σ. 1286.

'Αναπροσαρμογή. Εἰσφορῶν κ.λ.π. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

'Αναστολή. Κύρωσις, τροποποίησις καί συμπλήρωσις τοῦ ἀ.ν. 1623|1951 «περί ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινῆς ἀπολύσεως καταδίκων καί τροποποιήσεως δια-

τάξεων τινων των Ποινικών Κωδίκων, ν. 2057|1952 σ. 495.— Δικών μετά έταιριών «Γκλαβάνης» καί «Β.Ι.Ο.» καί τρίτου· όρος συνεχίσεως, ν. 2022|1952 σ. 444. Βλ. καί λ. *Άδεια μισθωτών, Δικαιοστάσιον.*

Άνεπάρκεια. Άπόλυσις δι' άνεπάρκειαν καί έλεγχος άπολύσεων, ν. 2222|1952 σ. 1041, Είσηγ. Έκθ. σ. 1043, Πρακτ. Βουλής σ. 1046.

Άνεργία — Άνεργοι. Καταβολή προσθέτου έπιδόματος πρός ένίσχυσιν έπιδοτουμένων άνέργων έπ' εύκαιρίᾳ τῶν έορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καί Νέου Έτους, ά.ὑ. 66998|1951 σ. 54.— Έπιδότησις άνέργων λόγῳ έορτῶν Χριστουγέννων, π.ὑ.σ. 1332|1951 σ. 108.— Νομοθετικά κείμενα περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας άσφαλιζομένων κατά τῆς άνεργίας, σ. 100.—Κατάργησις τῆς 51560 τῆς 13.12.1948 ὑπουργ. άποφάσεως, ά.ὑ. 65257|1952 σ. 887.—Έπιδοτούμενοι ὑπό Ι.Κ.Α. ἤ ἄλλου άσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ άνεργίας· έπιδόματα ἀτρατείας, ν. 2051 σ. 493.— Κανονισμός τρόπου ταξινομήσεως των άνέργων καλλιτεχνῶν, ά.ὑ. 24080|1952 σ. 718.—Έλεγχος τῶν άπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1041, Είσηγ. Έκθ. σ. 1043, Πρακτ. Βουλῆς 1046, Σχέδιον νόμου σ. 944.— *Θέσις ἐν ἰσχύι τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2222|1952 περί ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν».* Δ|γμα σ. 1166. Βλ. καί λ. *Κοινωνικαί άσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

Άνθυγιεινή έργασία. Βλ. λ. *Ὑγιεία.*

Άνικανότης. Άπόλυσις δι' άνικανότητα· μή ὑπαγωγή εἰς νόμον ἐλέγχου ἀπολύσεων, ν. 2222|1952 σ. 1041.

Άνοικοδόμησις. Εἰσφορά ὑπέρ Όργανισμοῦ Άνοικοδομήσεως Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ, π.ὑ.σ. 177|1952 σ. 148, ὑ.ά. 25721|1952 σ. 662.—Τροποποιήσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 25721|20.5.1952 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ά.ὑ. 31502|1952 σ. 885.

Άνταρτικαί ὁμάδες. Κύρωσις ά.ν. 1919|1951 περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ διά τοῦ ν.ὑ. 1104|1949 κυρωθέντος ά.ν. 971|1949 περί ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς Ἐθνικάς Άνταρτικάς Ὁμάδας καί Ἐθνικάς Ὀργανώσεις Ἐσωτερικῆς Άντιστάσεως, ν. 2113|1952 σ. 602.

Άντίγραφα. Καθορισμός ἀξίας δικαστικοῦ ἐνσήμου ἀντιγράφων δικαιωμάτων, ά.ὑ. 67298|1952 σ. 771.

Άντικρυσταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Άντίστασις Ἐθνική. Κύρωσις ά.ν. 1919|1951 περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ διά τοῦ ν.ὑ. 1104|1949 κυρωθέντος ά.ν. 971|1949 περί ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς Ἐθνικάς Άντιαρτικάς Ὁμάδας καί Ἐθνικάς Ὀργανώσεις Ἐσωτερικῆς Άντιστάσεως, ν. 2113|1952 σ. 602.

Άνώνυμοι ἑταιρίαι. Καθορισμός τοῦ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 3325|1951 ἀποφάσεως καταβαλλομένου ἐπιδόματος λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, ά.ὑ. 64740|1951 σ. 50,—Ἰατροί, νομικοί σύμβουλοι· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.

Άξιωματικοί. Βλ. λ. *Στρατιωτικοί.*

Άπεργία. Κύρωσις ά.ν. 1943|1951 περί ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κ.λ.π., ν. 2113|1952 σ. 602.

Άπογραφή. Μαθητευομένων ναυτικῶν καί ναυτικῶν ὑπηρετησάντων εἰς τάς ἐνόπλους δυνάμεις κτλ., ν. 2270|1952 σ. 1165.

Άποδείξεις ἐξοφλητικαί Χαρτόσημον· τίνα βαρύνει, ἄρθρ. 13 ν. 2053|1952 σ. 488.

Άπόδοσις ἠὐξημένη. Ἐπίδομα· οὐ συνυπολογισμός διά δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.

Άποδοχαί. Βλ. καί λ. *Συλλογικαί συμβάσεις, Συλλογικαί διαφοραί, Ἐπιδόματα* καί τάς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τάς οἰκείας λέξεις.—Κατάργησις ά.ν. 28|1944 καί τροποποιησάντων καί συμπληρωσάντων τοῦτον νόμων πλήν τοῦ ν. 690|1945, ἄρθρ. 15 ν. 2053|1952 σ. 488.— Συλλογικαί συμβάσεις, ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἤ ὑπουργικαί ἀποφάσεις καθορισμός κατωτάτων ὁρίων μισθῶν· ἐπιτρεπτόν ὑπερβάσεως, ἄρθρ. 11 § 2 ν. 2053|1952 σ. 488.— Χαρτόσημον ἀποδείξεων, ἄρθρ. 13 ν. 2053|1952 σ. 488.— Ἐξαίρεσις ἀδικημάτων νόμου 690|1945 (καθυστέρησις ἀποδοχῶν) ἀπό παραγραφῆς ά.ν. 1623|1951, ν. 2057|1952 σ. 495.— Αὔξησις τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καί ἡμερομισθίων, ά.ὑ. 19500|1952 σ. 1111, Ἐγκ. σ. 1111.— Αὔξησις ἀπό 1ης Ἰουλίου 1952 τοῦ μισθοῦ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργῶν κλπ. κατά 20 ο|ο, ά.ὑ. 324706|1952 σ. 1228.— Ἀνάκλησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 51982|4452|1952 ἀποφάσεως· ἡμερομισθίων 28ης Ὀκτωβρίου 1952, ά.ὑ. 54679|1952 σ. 1231.— Κύρωσις ἀναγκ. νόμων ἐκδοθέντων ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ΞΖ|1949 Ψηφίσματος· ρύθμισις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ν. 2113|1952 σ. 601.— Τροποποίησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 19253|1947 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί καθορισμός ἐναισίου συντελεστοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν εἰς μεταλλικάς δραχμάς καθορισμένων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ά.ὑ. 1571|1952 σ. 221.— Κύρωσις ά.ν. 1943|1951 περί ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ., ν. 2113|1952 σ. 602.— Μαθητῶν τεχνιτῶν, Δ|γμα σ. 711.— Καθορισμός τῶν παγίων κρατήσεων ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, ά.ὑ. 60527|1952 σ. 882.— Αὔξησις τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν στρατιωτικῶν καί τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ. Δικαίου, κύρωσις πράξεών τινων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κλπ., ν.ὑ. 2195|1952 σ. 990.

Άποζημίωσις. Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 42 διεθνοῦς συμβάσεως 1931 περί ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ν. 2080|1952 σ. 559.—Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 διεθνοῦς συμβάσεως περί ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας, ν. 2078|1952 σ. 557.

Άποθῆκαι. Καθορισμός ἡμερομισθίου φυλάκων ἀποθηκῶν ὑλικῶν οἰκισμοῦ, ά.ὑ. 52400|1952 σ. 452.

Απολυομένων έκ Στρατοῦ προστασία. Βλ. λ. *Στράτευσις*.

Αποστολαί. Βλ. λ. *Αμερικανοί. Βρεταννική Αποστολή*.

Αργία. Βλ. λ. *Κυριακή, Εορταί*.

Αρμοδιότης. Ασφαλιστική Ι.Κ.Α. Βλ. λ. *Κοινωνικαί ασφαλίσεις*.

Αρτεργάται. Βλ. καὶ λ. *Άδεια μισθωτῶν, Δῶρον, Ταμεῖα*. Καθορισμὸς κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων ὑπὲρ τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἀρτεργατῶν, ἀ.ὑ. 31168|1952 σ. 218.—Κατάργησις ὑπ. ἀποφάσεων περὶ ἐπιδομάτων σιρατευθέντων καὶ στρατευθησομένων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων περιφερείας Διοικήσεως Πρωτευούσης, ν. 2054|1952 σ. 492. — Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454. — Κύρωσις πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου ἄδειαι καὶ δῶρα ἑορτῶν ἐπιλογισμός, ν. 2137|1952 σ. 711.

Αρτοποιοί. Κωδικοποίησις ἰσχυουσῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων σχετικῶς μὲ τὴν παραγωγήν, διάθεσιν κλπ τοῦ ἄρτου δελτίου καὶ ἐλευθέρας ἀγορᾶς, ἀ.ὑ. 118248|1952 σ. 1169. Βλ. καὶ λ. *Άδεια μισθωτῶν, Δῶρον, Ταμεῖα*.

Ασθένεια. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα*. Ἐπίδομα ἑορτῶν Χριστουγέννων ἐργατοτεχνικοῦ καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α. δικαίωμα καὶ τῶν ἐν ἀσθενείᾳ, ἀ.ὑ. 107|1952 σ. 163.— Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 42 διεθνοῦς συμβάσεως 1934 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ν. 2080|1952 σ. 559. — Τροποποίησις τοῦ ἀπὸ 14.11.1951 β.δ. «περὶ προστασίας κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν». Δ|γμα σ. 1339.— Δῶρον ἑορτῶν τῶν ἐν ἀσθενείᾳ, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Ἐργασίαι καταπολεμήσεως ἀσθενειῶν φυτῶν κλπ. ἐξαίρεσις νόμου ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1041.

Αστυνομικοί. Αὔξησις ἀποδοχῶν, ν.δ. 2195|1952 σ. 990.

Αστυφύλακες. Πρόσθετον χαρακτὴρ σχέσεως· διορισμὸς ἀπόλυσις· ἐφαρμογὴ ν. 2113, ν. 1653|1951 σ. 162.

Ασφαλισταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ασφαλιστικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ασφαλιστική περιοχή. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*.

Αὐτοκίνητα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*.—Κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, δι' ὧν καθορίζεται ὁ τρόπος ἀμοιβῆς ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 18868|1951 σ. 51—Ἀναστολὴ ἐφαρμογῆς τῆς 18868|5165|1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· (τρόπος ἀμοιβῆς ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί), ἀ.ὑ. 68437|1951 σ. 165.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις Β. Δ|τος 30.6|15.7.1936 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 7|14 Δεκεμβρίου 1932 Δ|τος «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας εἰς προσωπικὸν λεωφορείων αὐτοκινήτων», Δ|γμα σ. 107.— Ἐπέκτασις συλλογικῶν συμβάσεων βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς τοιαῦτα ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἀ.ὑ. 10022|1952 σ. 396, σ.σ. σ. 397.—Συμπλήρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 10022|796|1.3. 1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐπεκτάσεως συλλογικῶν συμβάσεων βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἀ.ὑ. 22765|1952 σ. 882.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἀ.ὑ. 12284|1952 σ. 451.— Δῶρον Πάσχα ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, ἀ.ὑ. 399|1951 σ. 150.— Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Ὑπαλλήλικοῦ Προσωπικοῦ Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 16527|1952 σ. 497.—Κύρωσις ἀ.ν. 1360|1949 περὶ καταργήσεως Ὑπηρεσίας Συγκεντρώσεως καὶ Διανομῆς Αὐτοκινήτων (Υ.Σ.Δ.Α.) καὶ ρυθμίσεως θεμάτων ἐπιθεωρήσεως αὐτοκινήτων ὀχημάτων, ν. 2113|1952 σ. 601.—Κύρωσις ἀ.ν. 1422|1950 περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α., ν. 2113|1952 σ. 601.— Κύρωσις ἀ. ν. 1560|1950 περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α., ν. 2113|1952 σ. 602. — Κύρωσις ἀ.ν. 1768|1951 περὶ συγκροτήσεως Ἐπικουρικοῦ Ὀργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν, ἀ.ὑ. 21092|1952 σ. 1116.— Χορήγησις τῆς αὐξήσεως 20 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ εἰς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων κ.λ.π., ἀ.ὑ. 48231|1952 σ. 1168.

Αὐτοκινητισταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Αὐτόνομος Ὀργανισμὸς Καπνοῦ. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Αὐτόνομος Στοφιδικὸς Ὀργανισμός. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Β

Βαθμολογικὴ κατάταξις. Βαθμολογικὴ ἐξέλιξις τοῦ μονίμου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀκροπλάνων, ν. 2257|1952 σ. 1165.

Βαφεῖς. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας στιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων στιλβωτηρίων, Λ.Π. Π., σ.σ. σ. 1342.

Βενζίνης πωληταί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας καταστημάτων πωλήσεως βενζίνης τῆς πόλεως Βόλου, Δ|γμα σ. 938.— Ὁμοίως πόλεως Θηβῶν, Δ|γμα σ. 938.— Ὁμοίως πόλεως Σπάρτης, Δ|γμα σ. 938.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν (συμπληρωματική), σ.σ. σ. 1341.— Ἀνάκλησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 54928|B.166|8.12.1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 24905|1952 σ. 773.

Βιβλιάρια. Βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, σ.σ. σ. 396.— Ὑγείας τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργείων καὶ σαπωνοποιῶν, Δ|γμα σ. 939.— Ὑγείας ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ὑαλουργίας, κλωστοϋφαντουργίας, ἐπεξεργασίας καὶ διαθέσεως γάλακτος καὶ γαλακτοκομικῶν προϊόντων, χημικῆς βιομηχανίας κλπ., Δ|γμα σ. 940.—Ὑγείας τεχνιτῶν ζαχαροπλαστῶν, Δ|γμα σ. 940.—Ὑγείας ἐργατοϋπαλλήλων λαχαναγορῶν, ὀπωραγορῶν

και λαχανοπωροπωλείων. Δ]γμα σ. 941.— Ὑγείας τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν λαχανοκηπουρῶν τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης. Δ]γμα σ. 941.

Βιομηχανίαι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Καθορισμὸς τοῦ διὰ τῆς 3323]1951 ἀποφάσεως καταβαλλομένου ἐπιδόματος λόγῳ ἀδοιποριῶν ἐξόδων, ἀ.ὑ. 64740]1951 σ. 50.— Ἐπέκτασις διατάξεων τῆς 29680]1951 ἀποφάσεως εἰς τινας βιομηχανίας (καθορισμὸς ἡμερομισθίων). ἀ.ὑ. 66844]1951 σ. 54.— Τροποποίησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 15]1951 Ἀστυνομικῆς Διατάξεως περὶ εἰδικῶν τινων ὑποχρεώσεων τῶν διευθυντῶν ἑταιριῶν, ἐμπόρων, βιομηχάνων, βιοτεχνῶν καὶ πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν. ἀστ.δ. 64]1952 σ. 773.

Βιοτέχναι. Βλ. καὶ λ. *Κυριακή*, *Ταμεῖα*. Βιοτεχνικὰ καταστήματα Ἀλεξανδρουπόλεως ἡμέραι ὑποχρεωτικῆς ἀργίας. Δ]γμα σ. 107.— Τμηματικὴ καταβολὴ τῆς γ' δόσεως τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων. ἀ.ὑ. 5535]1952 σ. 338.— Εἰδικαὶ ὑποχρεώσεις· τροποποίησις ἀπευν. διατ. 15]1951, ἀστ.δ. 64]1952 σ. 773.

Βοηθήματα. Βλ. λ. *Δῶρον*, *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*, *Φυματικοί*.

Βοηθοί. Ἐπέκτασις συλλογικῶν συμβάσεων βαρῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς ταιαῦτα ἰδιωτικῆς χρήσεως. ἀ.ὑ. 10022]1952 σ. 396, σ.σ. σ. 597.

Βόρειοι Ἐπαρχίαι. Κύρωσις ἀ.ν. 1427]1950 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐργάνων Προνοίων Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος», ν. 3113]1952 σ. 601.— Ἐπιδόματα προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης. σ.σ. σ. 507, 508.—Ἐπίδομα προσωπικοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος. σ.σ. σ. 500, 502.—Ἐπιδόματα προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης. σ.σ. σ. 504, 505, 506.

Βρεταννικὴ ἀποστολή Καταβολὴ ἀποδοχῶν εἰς τὸ ὑπάλληλικὸν προσωπικὸν τῆς Βρεταννικῆς Ὀργανωτικῆς Ἀποστολῆς διὰ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων. ν. 2095]1952 σ. 561.

Γ

Γαλακτοζαχαροπλαστεῖα. Λιβιδίου· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας. Δ]γμα σ. 1050.

Γαλακτοπωλεῖα. Ζακύνθου· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας. Δ]γμα σ.107.—Ἄργους· καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας. Δ]γμα. σ. 282.— Καθορισμὸς ποσοστοῦ φιλοδωρήματος. ἀ.ὑ. 115235]1952 σ. 994.— Βιβλιάρια ὑγείας. Δ]γμα σ. 940.

Γαλλοελληνικὴ Ἑταιρία Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Σιδηροδρόμων).

Γερμανία. Λῆξις τῆς μετὰ τῆς Γερμανίας ἐμπολέμου καταστάσεως. ν. 2023]1952 σ. 444.

Γεωργικαὶ ἐγκαταστάσεις. Ἐξαίρεσις νόμου ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222]1952 σ. 1041.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις β.δ. 22.4.1939 «περὶ παροχῆς πτυχίων χειριστῶν γεωργικῶν μηχανῶν καὶ τῶν ἀπὸ 6.10. 1948 Διαταγμάτων περὶ συμπληρώσεως κλπ. τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 22.4.1939 περὶ παροχῆς κλπ. γεωργικῶν μηχανῶν». Δ]γμα σ. 495.

Γεωργικαὶ ἐργασίαι. Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 396.— Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 διεθνοῦς συμβάσεως «περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ συνασπίζεσθαι τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν, ν. 2077]1952 σ. 826, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 827.

Γεωργικαὶ μικροκτηματαλλεύσεις. Ἐξαίρεσις νόμου περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222]1952 σ. 1041.

Γεωργικαὶ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἐξαίρεσις ἀπὸ νόμον περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222]1952 σ. 1041.

«Γλαῦκος» Ὑδροηλ. Ἑταιρία. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Παράθεσις σχετικῶν νομοθετικῶν κειμένων. σ. 100.

Γραφεῖον Προστασίας Ἑλλ. Σύκων. Κατάργησις καὶ ρύθμισις τῶν λόγῳ ταύτης προκυπτόντων ζητημάτων. ν. δ. 2167]1952 σ. 990.

Γραφικαὶ τέχναι. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Τυπογράφων κλπ.).

Γυναῖκες. Κατώτατον ἡμερομίσθιον. ὑ.ἀ.49500] 1952 σ. 1111, Ἐγκ. σ. 1111.

Δ

Δασικὰ ἔργα. Καθορισμὸς τιμῶν ἡμερομισθίων ἐργαζομένων εἰς δασικὰ ἔργα. ἀ. ὑ. 224072]1951 σ. 50.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.. ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 396.

Δῆμοι. Ὑποχρεώσεις ἔναντι Ι.Κ.Α. κλπ. διὰ στρατευομένους μισθωτούς. ν. 2054]1952 σ. 490, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 493 ἑπ. —Κύρωσις ἀ. ν. 1490]1950 περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων. ν. 2113]1952 σ. 601. — Δημοτικὴ ἐπιχείρησις φωταερίου Ἀθηνῶν, ν. 2234]1952 σ. 1104. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Ἀφριόφωτος).

Δημόσια Ἔργα. Βλ. λ. *Ἔργα*.

Δημόσια θεάματα. Βλ. λ. *Ταμεῖα*, *Φορολογία*.

Δημόσιοι ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι δημόσιοι*.

Δημόσιον. Ἐξαίρεσις ἐκ τῆς 24625]1951 ἀποφάσεως τῶν κεραμοποιείων καὶ πλακοποιείων τῶν συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Δημοσίου, ἀ.ὑ. 65147]1951 σ. 51.—Προσεπίκλησις δημοσίου καὶ παρέμβασις εἰς δίκας μεταξὺ ἑταιριῶν «Γ'κλαβάνης» καὶ «Β.Ι.Ο.» καὶ τρίτου, ν. 2022 σ. 444.— Ὑποχρεώσεις ἔναντι Ι.Κ.Α. κλπ. διὰ στρατευομένους μισθωτούς. ν. 2054]1952 σ. 490, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 493 ἑπ.— Κύρωσις ἀ.ν. 1530]1950 περὶ συμπληρώσεως, τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1138]1949 περὶ τῶν ἐχθρικῶν περιουσιῶν, ν. 2113]1952 σ. 601. Βλ. καὶ λ. *Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων*.

Διαδικασία. Κύρωσις ἀ.ν. 1789]1951 περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν εἰς τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν κ.λ.π.. ν. 2113]1952 σ. 602.— Ἀπλούστευσις διαδικασίας παροχῶν κ.λ.π. τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 70121]1952 σ. 393.

Διαθεσιμότης. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19300]1952

σ. 454.— "Ελεγχος ἀπολύσεων' ἄδεια διὰ θέσιν μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα, ν. 2222]1952 σ. 1041, Εἰσηγ. ἐκθ. σ. 1043, Πρακτ. Βουλῆς σ. 1046.

Διαχείρισις Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ. Συμπλήρωσις καὶ τροποποίησις τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1275]1949 περὶ τῆς Διαχειρίσεως τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ' ἀναστολὴ δικῶν' ὅροι συνεχίσεως, ν. 2022]1952 σ. 444.

Διαχείρισις Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ. Βλ. λ. *Ο.ΔΙ.Σ.Υ.*

Διαχείρισις Ὑπεγγύων Προσόδων. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Διεθνεῖς συμβάσεις. Κύρωσις τῆς 17 διεθνοῦς συμβάσεως «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας», ν. 2078]1952 σ. 557.— Κύρωσις τῆς 42 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ν. 2080]1952 σ. 559.—Κύρωσις τῆς 11 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ δικαιωμάτων συνεταιρίζεσθαι καὶ συνασπίζεσθαι τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν, ν. 2077]1952 σ. 826, Εἰσηγ. ἐκθ. σ. 827.— Κύρωσις τῆς 52 διεθνοῦς συμβάσεως «περὶ κανονικῶν κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», ν. 2081]1952 σ. 827, Εἰσηγ. ἐκθ. σ. 830.

Δικαιοστάσιον. Παράτασις ἰσχύος διατάξεων ἄρθρου 14 § 4 τοῦ δικαιοστασίου, Δ]γμα σ. 106, 770, 1166.— Παράτασις τῆς ἀφορώσης τὸ δικαιοστάσιον προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 1696]1951 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 1941]1951 καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 1970]1951 σ. 106.—Ἀντικατάστασις ἄρθρου 1 τοῦ 1636]1951 νόμου περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ δικαιοστάσιον κλπ., ν. 2002]1952 σ. 837.— Κύρωσις ἀ.ν. 1941]1951 περὶ παρατάσεως τῆς ἀφορώσης τὸ δικαιοστάσιον προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1696]1951 νόμου, ν. 2113]1952 σ. 602. — Παράτασις τῶν περὶ ὧν ὁ ὑπ' ἀριθ. 2036]1952 νόμος κλπ. προθεσμιῶν καὶ τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ δικαιοστασίου καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 2141]1952 σ. 655.— Παράτασις προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ δικαιοστασίου, ν. 2230]1952 σ. 1104.

Δικαστικὸν Ἔνσημον. Καθορισμὸς ἀξίας δικαστικοῦ ἐνσήμου ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων, ἀ.ὑ. 67298]1952 σ. 771.

Δικηγόροι. Νομικοὶ σύμβουλοι' δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200]1952 σ. 454.

Δικονομία Πολιτική. Αἱ δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις, Σημ. σ. 720.— Κύρωσις ἀ.ν. 1789]1951 περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν εἰς τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν κ.λ.π., ν. 2113]1952 σ. 602.

Διώρυγος Κορίνθου Ἑταιρία. Συγχώνευσις Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Νέας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Διώρυγος Κορίνθου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Δ]γμα σ. 1107.

Δῶρον. Ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα εἰς μισθωτούς, ἀρτεργατοϋπαλλήλους κλπ.' κύρωσις πράξεων Ὑπουργ. Συμβουλίου 798]1950, 1206]1951, 1280]1951, 21]1952, καὶ Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ν. 2137]1952 σ. 711.—Ἑορτῶν προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 507, 508.— Ἑορτῶν προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 504, 505, 506.—Ἑορτῶν προσωπικοῦ Κτηματικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 502, 503.—Ἑορτῶν κλητήρων Τραπέζης Ἑλλάδος, σ.σ. σ. 501.—Ἑορτῶν ὑπαλλήλων Τραπέζης Ἑλλάδος, σ.σ. σ. 500.—Ἑορτῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, στρατιωτικῶν, ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ.' κύρωσις πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ν.δ. 2195]1952 σ. 990.

Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους 1952: Καταβολὴ πρὸς μισθωτοὺς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων 1951 (διόρθωσις ἡμαρτημένων), ἀ.ὑ. 67800]1951 σ. 165.— Κατάργησις τῆς § 2 ἄρθρου 8 ὑ.ἀ. 67800]1951, ἀ.ὑ. 23309]1952 σ. 603.— Καταβολὴ προσθέτου ἐπιδόματος πρὸς ἐνίσχυσιν ἐπιδοτουμένων ἀνέργων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους, ἀ.ὑ. 66998]1951 σ. 54.— Τρόπος ἀπολήψεως δώρου Χριστουγέννων 1951 ὑπὸ ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 68770]1951 σ. 54.— Συμπλήρωσις τῆς 60075]1951 κοινῆς ἀποφάσεως' λιμενεργάται αἴτου δώρων ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951, ἀ.ὑ. 61827]1951 σ. 54.— Καθορισμὸς ὁριζομένης προσαυξήσεως περιωρισμένης χρονικῆς ἰσχύος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60075]1951 ἀποφάσεως (διὰ δῶρον Χριστουγέννων 1951 φορτοεκφορτωτῶν), ἀ.ὑ. 68978]1951 σ. 222.— Χορήγησις μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἐπὶ ἑορταῖς Χριστουγέννων 1951 εἰς λαμβάνοντας κολεμικὴν σύνταξιν ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου, ἀ.ὑ. 395971]1951 σ. 109.—Ἔγκρισις παροχῆς ἐπιδόματος εἰς συνταξιούχους Ν.Α.Τ. ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, ἀ.ὑ. 75666]1951 σ. 109.—Ἐπιδοτήσεις ἀνέργων λόγῳ ἑορτῶν Χριστουγέννων, π.ὑ.σ. 1332]1951 σ. 108.— Καταβολὴ δώρου Χριστουγέννων ἐ.ἔ. εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς Χώρας, ἀ.ὑ. 68490]1951 σ. 163.— Καταβολὴ τρίτης δόσεως δώρου Χριστουγέννων 1951 εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους, ἀ.ὑ. 246]1952 σ. 221.— Τμηματικὴ καταβολὴ τῆς γ' δόσεως δώρου τῶν Χριστουγέννων εἰς μισθωτοὺς βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 5535]1952 σ. 338.— Προσαρμογὴ ποσοστοῦ προσαυξήσεως φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων λόγῳ δώρου εἰς 10 ο]ο, ἀ.ὑ. 25965]1952 σ. 663.

Πάσχα 1952: Παροχὴ δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1952 εἰς τοὺς διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένους μισθωτούς, ὑ.ἀ. 19200]1952 σ. 454.— Καθορισμὸς ὅρων καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς χορηγεῖται δῶρον ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα εἰς προσωπικὸν Κ.Ε.Α., ἀ.ὑ. 134818]1952 σ. 717.— Δῶρον Πάσχα ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, ἀ.ὑ. 899]1951 σ. 450.— Χορήγησις δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν Κοινωφ. Ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 19350]1952 σ. 496.— Παροχὴ δώρου Πάσχα εἰς ἀρτοϋπαλλήλους τῆς Χώρας, ἀ.ὑ. 20055]1952 σ. 565.

Ε

Εγγειοβελτιωτικά έργα. Έξαιρεσις νόμου ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1041.

Έγγραφα. Καθορισμός ἀξίας δικαστικοῦ ἐνσήμου ἀντιγράφων δικαιωμάτων, ἀ.ὑ. 67298|1952 σ. 771.

Έθελονταί. Χρόνος ὑπηρεσίας λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῶς διανυθείσης παρά τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας, ν. 2054|1952 σ. 493.— Ἐθελοντικαί ὀργανώσεις· κύρωσις ν.δ. 1236|1949 περί φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καί ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, ν. 2115|1952 σ. 601.

«Ἐθνική» Ἀσφαλ. Ἑταιρία. Ἀνασύνταξις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνική», ὑ. ἀ. 19875|1952 σ. 656

Ἐθνική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεῖα*.

Εἰσπράκτορες. Συλλογική σύμβασις ἐργασίας περί ρυθμίσεως ἀποδοχῶν τοῦ εἰς τόν Σύλλογον Εἰσπρακτόρων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μετέχοντος προσωπικοῦ, σ. 504. — Συλλογική σύμβασις ἐργασίας περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν εἰσπρακτόρων καί κλητήρων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, σ. 508.

Εἰσπραξις δημοσίων ἐσόδων. Ρύθμισις εἰδικῶν τινων περιπτώσεων ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καί ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 2037|1952 σ. 601.

Εἰσφορά. Βλ. καί λ. *Ἐργατική Ἑστία, Κεφάλαια ἀποζημιώσεως, Κοινωνικαί ἀσφαλίσεις, Ὁμοσπονδίαι, Ταμεῖα*.

Ἐκδοροσφαγεῖς. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Καθορισμός τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν σφαγείων - ἐκδορείων Θεσσαλονίκης, ἀ. ὑ. 19637|1952 σ. 498.

Ἐκκαθάρισις. Θέσις ὑπό ἐκκαθάρισιν τῆς Α.Ε. «Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας», π.ὑ.σ. 1133|1952 σ. 1106.— Θέσις ὑπό ἐκκαθάρισιν τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ἑλλάδος, π.ὑ.σ. 1134|1952 σ. 1107.

Ἐκπαίδευσις. Ἐκπαίδευσις μαθητῶν τεχνιτῶν, Δ|γμα σ. 714.

Ἐκπρόσωποι ἐργαζομένων. Βλ. λ. *Συνδικαλιστικά στελέχη*.

Ἐκτέλεσις. Ρύθμισις εἰδικῶν τινων περιπτώσεων ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καί ἄλλων τινῶν διατάξεων· ἐκτέλεσις κατά δημοσίου· ἀπαγόρευσις ἐπιδόσεως ἐπιταγῆς πρός πληρωμήν κ.λ.π., ν. 2037|1952 σ. 601. Βλ. καί λ. *Δικαιοπράσιον*.

Ἐκτελωνισταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐλαιομετρηταί. Καθορισμός ἀμοιβῶν ἐλαιομετρητῶν, ἀ.ὑ. 14040|1952 σ.398.—Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 451.

Ἐλεγκταί. Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐλέγχου τῶν δι Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν, ἀ.ὑ. 24092|1952 σ. 1116.

Ἔλεγχος ἀπολύσεων. Ἔλεγχος ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1041. Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 1046. Πρακτ. Βουλῆς σ. 1046. Σχέδιον νόμου σ. 944.— Θέσις ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2222|1952 περί ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν, Δ|γμα σ. 1166.— Παράβολον δι' αἰτήσεις ἐπιχειρήσεων πρός ἀπόλυσιν προσωπικοῦ ὑπό κατά ν. 2222|1952, ἀ.ὑ. 56121|1952 σ. 1231.

Ἐλευθέρα Ζώνη. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἑλληνικό Χωριό. Βλ. λ. *Ἀνοικοδόμησις*.

Ἐμπορικά καταστήματα. Βλ. λ. *Κυριακή, Ταμεῖα*.

Ἐμπορική Τράπεζα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Τραπεζῶν), *Τράπεζαι*.

Ἐμπόριον τροφίμων. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἔμποροι. Τροποποίησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 15|1951 Ἀστυνομικῆς Διατάξεως περί εἰδικῶν τινων ὑποχρεώσεων ἐμπόρων, βιομηχάνων, βιοτεχνῶν καί πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν, ἀστ.δ. 64|1952 σ. 773.

Ἐμποροϋπάλληλοι. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Ἐμπορικῶν καταστημάτων).

Ἔνδυσις. Ποτέ συνυπολογισμός ἀντιτίμου διά δώρων ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.

Ἐντεροεργάται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.

Ἔξοδα. Βλ. λ. *Ὁλοιπορικά*.

Ἐξοπλισμός Μηχανικός. Συμπλήρωσις καί τροποποίησις τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 1275|1949 περί τῆς Διαχειρίσεως τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ· ἀναστολή δικῶν· ὅροι συνεχίσεως, ν. 2022|1952 σ. 441.

Ἑορταί. Βλ. καί λ. *Δῶρον, Κυριακή*. Τροποποίησις τοῦ Π. Δ|τος 22|25 Φεβρουαρίου 1933 «περί ὁρισμοῦ ἡμερῶν ὁλοκληρωτικοῦ ἢ μερικοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Νιγρίτης», Δ|γμα σ. 281. — Καθιέρωσις τῆς 13ης Νοεμβρίου, ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς τούς ὑπαιθρίους ψωτογράφους Πειραιῶς, Δ|γμα σ. 933.—Καθιέρωσις ἑορτῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τά καταστήματα τῆς περιφερείας Χαλανδρίου κλπ., Δ|γμα σ. 1050.—Ἀνάκλησις τῆς 61932|1452|1952 ἀποφάσεως (ἡμερομισθίων 28 Ὀκτωβρίου 1952), ἀ.ὑ. 54670|1952 σ. 1231.

Ἐπαγγελματικαί ἀσθένειαι. Κύρωσις τῆς 42 διεθνοῦς συμβάσεως 1934 περί ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ν. 2080|1952 σ. 559.

Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως. Βλ. λ. *Κοινωνικαί ἀσφαλίσεις*.

Ἐπιδόματα. Βλ. καί λ. *Δῶρον, Κοινωνικαί ἀσφαλίσεις, Ὁλοιπορικά, Ταμεῖα*. Συνυπολογισμός διά δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., Δ|γμα σ. 445. — Οἰκογενειακῶν βαρῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ὑ.ἀ. 12284|1952 σ. 451.— Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 507, 508.— Προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 504, 505, 506.— Προσωπικοῦ Κτηματικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 502, 503.—Κλητήρων Τραπέζης Ἑλλάδος, σ.σ. σ. 501.— Προσωπικοῦ

Τραπέζης Ἑλλάδος, σ.σ. σ.500, 501.—Ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, ἀ.ὑ. 25841|1952 σ. 661, ν. 2222|1952 σ. 1041.

Ἐπιμελητήρια. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἐπισιτισμοῦ Ὁμοσπονδία. Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, ἀ.ὑ. 14268|1952 σ. 458.

Ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμήν. Βλ. λ. *Ἐκτέλεσις.*

Ἐπιτροπαί. Ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1041. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 1043, Πρακτ. Βουλῆς σ. 1046.— Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 2276|1952 σ. 1338.— Προμηθειῶν· ἔξοδα κινήσεως στρατιωτικῶν μελῶν· κήρωσις πρωτοκόλλου Γ.Δ.Δ. Λογιστικοῦ, ν.δ. 2195|1952 σ. 994. Βλ. καὶ λ. *Φορτασφορτωταί.*

Ἐπιχειρήσεις. Νομικοὶ σύμβουλοι· ἰατροὶ· δῶρον ἰατρῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454. Βλ. τὰς κατ' ἰδίαν ἐπιχειρήσεις εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐποχιακοὶ μισθωτοί. Κανονισμὸς παροχῶν ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων, ἀ.ὑ. 66332|1951 σ. 164.

Ἔρανοι. Κύρωσις ἀ.ν. 1427|1950 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος», ν. 2113|1952 σ. 601.

Ἔργα. Καθορισμὸς τιμῶν ἡμερομισθίων ἐργαζομένων εἰς δασικὰ ἔργα, ἀ.ὑ. 22407|2|1951 σ. 50.—Ἀναστολὴ χορηγήσεως ἀδειῶν ἀ.ν. 539|1945 εἰς εἰδικευμένον ἐργατοϋπαλληλικὸν τεχνικὸν προσωπικὸν ὑπηρεσίας συγκοινωνιακῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων διὰ τὸ ἔτος 1951, Δ|γμα σ. 163.— Δώρων ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Κύρωσις ἀ.ν. 1933|1951 περὶ τρόπου ἐκτελέσεως ἐπειγόντων δημοσίων ἔργων ἀφορώντων εἰς τὴν ἄμυναν τῆς Χώρας, ν. 2113|1952 σ. 602.— Παράτασις ἰσχύος διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1938|1951 «περὶ τρόπου ἐκτελέσεως ἐπειγόντων δημοσίων ἔργων ἀφορώντων εἰς τὴν ἄμυναν τῆς Χώρας», Δ|γμα σ. 770.—Ἐπέκτασις ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Ἐδέσσης εἰς ἀπασχολουμένους εἰς τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα Βόδα, ἀ. δ. σ. Ι.Κ.Α. σ. 885.— Τροποποιήσεις τῶν περὶ ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων «ΕΤΜΛΕ» διατάξεων, Δ|γμα σ. 989.—Ἐγγειοβελτιωτικά· ἐξαίρεσις νόμου ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222|1952 σ. 1043.

Ἐργάται θαλάσσης. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Ἐργάται - Τεχνῖται. Βλ. τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐργάται τύπου. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Κύρωσις τῆς 17 διεθνοῦς συμβάσεως «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας», ν. 2078|1952 σ. 557.—Κύρωσις τῆς 42 διεθνοῦς συμβάσεως 1934 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ν. 2080|1952 σ. 559.

Ἐργατικαὶ διαφοραί. Αἱ σχεδιασθεῖσαι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, σ. 601.— Τροποποιήσεις καὶ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἄλλων τινῶν φορολογικῶν διατάξεων, ν. 2246|1952 σ. 1101.

Ἐργατικὴ Ἑστία. Ἀπαλλαγὴ ἐργοδοτῶν Ρόδου ἀπὸ εἰσφορὰς ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, ἀ.ὑ. 16518|1952 σ. 663.— Τρόπος καταβολῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν, ἀ.ὑ. 25035|1952 σ. 1112.

Ἐργατικὴ νομοθεσία. Κύρωσις ἀ.ν. 1834|1951 περὶ κωδικοποιήσεως τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς Νομοθεσίας, ν. 2113|1952 σ. 602.

Ἐργατοκαρραγωγεῖς. Βλ. λ. *Καρραγωγεῖς.*

Ἐργολαβίαι. Βλ. λ. *Ἔργα.*

Ἐρυθρὸς Σταυρός. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἑστία Ἐργατική. Βλ. λ. *Ἐργατικὴ Ἑστία.*

Ἑστιατόρια. Κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν σερβιτόρων μπάρ, οὐζερὶ καὶ καφεζυθεστιατορίων Μυτιλήνης, ἀ.ὑ. 64198|1951 σ. 53.— Κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν μαγείρων, βοηθῶν καὶ λαϊζερήδων τῶν μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Μυτιλήνης, ἀ.ὑ. 57492|1951 σ. 53.— Ζακύνθου· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 107.— Κατάργησις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας ὁπάντων τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων Στυλίδος κλπ. πλὴν ἑστιατορίων, Δ|γμα σ. 281. — Αἰγίου· ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴ ἀργία εἰς τὰ ἑστιατόρια, μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα, Δ|γμα σ. 282.— Ἠγουμενίτσης· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 988.—Λεβαδείας· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 1050.— Κατάργησις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια, οἰνομαγειρεῖα καὶ οἰνοπωλεῖα Λαυρίου, Δ|γμα σ. 1051.— Ρόδου· κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1951 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ρόδου (ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τεχνικοῦ προσωπικοῦ), ἀ.ὑ. 54098|1951 σ.449. —Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων ἑστιατορίων Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 19161|1952 σ. 566.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων, ἀ.ὑ. 16620|1952 σ.663.—Τροποποίησις ταύτης, ἀ.ὑ. 33913 σ. 831.— Παράτασις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας σερβιτόρων Ἀλεξανδρουπόλεως, ἀ.ὑ. 33064|1952 σ. 884.— Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων ἑστιατορίων κλπ. Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 50208|1952 σ. 1341.

Ἑταιρίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν ἑταιρίας εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Κύρωσις ἀ.ν. 1536|1950 περὶ ἐντάξεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς συμβατικῆς ἑταιρίας Cable and Wireless εἰς τὴν ἱεραρχίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος, ν. 2113|1952 σ. 601.— Τροποποίησις τῆς 15|1951 Ἀστυνομικῆς Διατάξεως περὶ

ειδικών τινων υποχρεώσεων των διευθυντών εταιριών. αστ.δ. 64|1952 σ. 773.

«Εὐαγγελισμός». Βλ. λ. *Νοσηλευτικά ἱδρύματα, Ταμεῖα.*

Ἔφεδροι. Χρόνος ὑπηρεσίας ὡς πραγματικὴ διανυθεῖσα ὑπηρεσία παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, ν. 2054|1952 σ. 493.— Κύρωσις ά.ν. 1562|1950 «περὶ ἱδρύσεως Ὑπηρεσίας Ἐφέδρων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης», ν. 2113|1952 σ. 602.

Ἐφημερίδες. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἐφημεριδοπῶλαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἐχθρικαὶ περιουσίαι. Κύρωσις ά.ν. 1530 «περὶ συμπληρώσεως, τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1138|1949 περὶ τῶν ἐχθρικῶν περιουσιῶν», ν. 2113|1952 σ. 601.

Ζ

Ζαχαροπλαστεῖα. Ζακυνθου· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 107.—Ἄργους· ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 282.—Καθιέρωσις τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου, Δ|γμα σ. 280, 1050.— Παράτασις τῆς δ|1.1.1939 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀγρινίου, ἀφορώσης τὰς σχέσεις τῶν περιποιητῶν καὶ τεχνιτῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων καὶ καφεζυθοζαχαροπλαστείων Ἀγρινίου, ά.ὑ. 4718|1952 σ. 838.— Παράτασις τῆς 1|1939 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀγρινίου, ἀφορώσης ἀποδοχὰς καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας περιποιητῶν καὶ τεχνιτῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων φαγητοῦ, ζυθεστιατορίων, ζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν καταστημάτων Ἀγρινίου, ά.ὑ. 3617|1952 σ. 391.— Ρόδου· κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1951 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ρόδου (ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ), ά.ὑ. 51098|1951 σ. 449.— Ἡγουμενίτσης· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 938.—Τροποποιήσεις τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1940 Β. Διατάγματος «περὶ ἐφοδιασμοῦ βιβλιαρίου ὑγείας τεχνιτῶν ζαχαροπλαστῶν», Δ|γμα σ. 940.—Καθορισμὸς ποσοστοῦ φιλοδωρήματος, ά.ὑ. 115235|1952 σ. 994.

Ζυγισταί. Ἔγκρισις 376|1951 πράξεως Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ ἐργασίας ζυγιστῶν, ά.ὑ. 190198|1952 σ. 218.

Ζυθεστιατόρια. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια.*

Ζυθοποιΐα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Οἰνοποιίας κλπ.).

Ζυθοπωλεῖα. Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 4|25.10.1951 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν (ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας προσωπικοῦ ζυθοπωλείων, μπάρ, οὐζερὶ Πατρῶν), ά.ὑ. 60214|1951 σ. 449.

Ζώνη Ἐλευθέρα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Ἐλευθέρας Ζώνης).

Η

Ἠθοποιοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Ἐθνικοῦ Θεάτρου, Λυρικῆς Σκηνῆς).—Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.— Κατανομὴ μεταξὺ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν, Τεχνιτῶν Θεάτρου κ.λ.π. τοῦ 1|8 προσθέτου τέλους Δημοσίων Θεαμάτων, ά.ὑ. 17369|1952 σ. 770, ά.ὑ. 43681|1952 σ. 1168.

Ἠλεκτρικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Κύρωσις ά.ν. 1672|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1468|1950 περὶ ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ν. 2113|1952 σ. 603.— Κατάργησις προσαυξήσεως 25 ὀβ εἰς προσωπικὸν ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας κινήσεως τροχιοδρόμων κ.λ.π., ά.ὑ. 3483|1952 σ. 450.

Ἠλεκτροτεχνῖται. Χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιοτεχνῶν ὑπαλλήλων, ν.δ. 381|1947 σ. 162.

Ἡλικία. Ἀπολυθέντες λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς νόμον ἐλέγχου ἀπολύσεων, ν. 2222|1952 σ. 1041.

Ἡμερομίσθια. Λῆξις τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ά.ὑ. 43500|1952 σ. 1111. Ἐγκ. σ. 1111. Βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Θ

Θεάματα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα, Φορολογία.* Ἐθνικῶν· Λυρικὴ Σκηνή· δῶρον ἑορτῶν μουσικῶν, ἠθοποιῶν, τεχνιτῶν, ὑ. ά. 19200|1952 σ. 454.—Τρόπος ἀπολήψεως δώρου Χριστουγέννων 1951 ὑπὸ ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ά. ὑ. 68770|1951 σ. 54.—Ταξιθέται· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.

Θεατρικοὶ συγγραφεῖς. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Θειωρυχεῖα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Μεταλλευτῶν).

Θεραλωνιστικαὶ μηχαναί. Καθαρισμὸς δικαιωμάτων θεραλωνιστικῶν μηχανῶν, ά. ὑ. 157061|1952 σ. 1171.

Θεραπαινίδες ἀναπήρων. Ἐπέκτασις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 2195|1952 καὶ ἐπὶ τῶν θεραπαινίδων τῶν ἀναπήρων, ά.ὑ. 340872|1952 σ. 1286.

Θεραπευτήρια. Βλ. λ. *Νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, Ταμεῖα.*

Θύματα πολέμου. Λαμβάνοντα πολεμικὴν σύνταξιν· χορήγησις εἰς τούτους μηνιαίας συντάξεως ὡς δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951, ὑ. ά. 395971|1951 σ. 109. — Κύρωσις ά.ν. 1936|1951 περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου, ν. 2113|1952 σ. 602.

Θυρωροί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.*—Πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων· ἀπόλυσις· ἀποζημίωσις, σ.σ. 31.12.1938 σ. 162.

Ι

Ἰατροί. Σ.Ε.Κ. ἀποδοχαί, Δ|γμα σ. 446.— Τραπεζῶν κ.λ.π. δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.

Ἱδρύματα. Ὑποχρεώσεις ἔναντι Ι.Κ.Α. κ.λ.π. διὰ στρατευομένους μισθωτούς, ν. 2054|1952 σ. 490, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 493 ἑπ. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Νοσηλευτικὰ ἱδρύματα.*

Ἰονική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεῖα*.

Ἱπποδρομίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἰχθυοπωλεῖα. 'Αλεξανδρουπόλεως' ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 107.— Λουτρακίου—Περαχώρας' Κυριακὴ ἀργία, Δ/γμα σ. 939.—'Ηγουμενίτσης' ἐξαίρεσις ἀπὸ ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 938.

Κ

Καθαρίστριαι. Διόρθωσις τῆς ὑ.ἀ. 47178/1822/1951, ἀ.ὑ. 65115/1951 σ. 163.

Καθυστέρησις. 'Αποδοχῶν' ἐξαίρεσις ἀδικημάτων ν. 690/1945 ἀπ' παραγραφῆς ἀ.ν. 1638/1951, ν. 2057 σ. 195.— Εἰσπραξις καθυστερουμένων εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείου 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Υπαλλήλων 'Εμπορικῶν Καταστημάτων, ὑ.ἀ. 23400/1952 σ. 996.— Τρόπος καταβολῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὴν 'Εργατικὴν 'Εστίαν, ἀ.ὑ. 25085/1952 σ. 1112.

Καλυκοποιεῖον. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Κανονισμοί. Βλ. λ. *Κεφάλαια ἀποζημιώσεως, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Νομικὰ πρόσωπα, Ταμεῖα*.

Καπνεμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. λ. *Ταμεῖα*. Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Υπαλλήλων Καπνεμπορικῶν 'Επιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 31554/1952 σ. 1117.

Καπνεργάται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καπνεργατῶν, ἀ.ὑ. 26693/1952 σ. 770, ἀ.ὑ. 33696/1952 σ. 831.— Κανονισμὸς τρόπου τοποθετήσεως τῶν ἀνέργων καπνεργατῶν, ἀ.ὑ. 24080/1952 σ. 718.

Καπναθιομηχανίαι. Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Παροχῶν τοῦ Ταμείου 'Εξόδου καὶ 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, ἀ.ὑ. 16072/1952 σ. 659.— Τροποποίησις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου 'Εξόδου καὶ 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, ἀ.ὑ. 24093/1952 σ. 1116.

Καπνοπωλεῖα. Ζακύνθου' ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 107.

Καπνοῦ Αὐτόνομος 'Οργανισμός. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Καρραγωγεῖς. 'Ανάκλησις τῆς 46750/1946 ἀποφάσεως καὶ κύρωσις πρακτικοῦ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατοκαρραγωγέων Ζακύνθου, ἀ.ὑ. 12135/1952 σ. 398.—'Εργατοκαρραγωγεῖς' δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200/1952 σ. 454.—Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατοκαρραγωγέων Χίου, ἀ.ὑ. 9775/1952 σ. 498.—Παράτασις τῆς ἀπὸ 10.1.1946 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Γυθείου, ἀ.ὑ. 9878/1952 σ. 499, ἀ.ὑ. 42197/1952 σ. 1115.— Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Κιάτου, ἀ.ὑ. 5888/1952 σ. 499.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. Νομοθετικὰ κείμενα περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας, σ. 100.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατὰ ν. 2112/1920 (παράθεσις νομοθετικῶν κειμένων ν. 2112/1920 καὶ εἰδικῶν διατάξεων χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων), σ. 159.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τὸ Β.Δ. 16/18 'Ιουλίου 1920 (παράθεσις νομοθετικοῦ κειμένου), σ. 216.— 'Ελεγχος τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν, ν. 2222/1952 σ. 1041, Εἰσηγ. ἐκθ. σ. 1043, Πρακτ. Βουλῆς σ. 1046, Σχέδιον νόμου σ. 944.— Θέσις ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν», Δ/γμα σ. 1166.—Παράβολον δι' αἰτήσεις ἐπιχειρήσεων πρὸς ἀπόλυσιν προσωπικοῦ των κατὰ ν. 2222/1952, ἀ.ὑ. 56421/1952 σ. 1231.

Καταθέσεις. Κύρωσις ἀ.ν. 1611/1950 περὶ καταθέσεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ 'Ασφαλιστικῶν Ταμείων, ν. 2113/1952 σ. 602.

Καταπολέμησις ἀσθενειῶν. Φυτῶν κ.λ.π. ἐξαίρεσις νόμου ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν' ν. 2222/1952 σ. 1041.

Καταστήματα. Χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων κλπ.' χαρακτηρισμὸς μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, σ.σ. 9.6.1939 σ. 162. Βλ. καὶ λ. *Κυριακή, 'Εμπορικὰ καταστήματα* καὶ τὰς λοιπὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας καταστημάτων εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Κατοικία. Πότε συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200/1952 σ. 454.

Καφεζυθεστιατόρια. Βλ. λ. *'Εστιατόρια*.

Καφενεῖα. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπάρ, ούζερί Πατρῶν, ἀ. ὑ. 56818/1951 σ. 53.— Κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν καφεϋπαλλήλων Μυτιλήνης, ἀ.ὑ. 64197/1951 σ. 53.—Ζακύνθου' ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 107.— Κήρυξις ἐκτελεστῶν τῶν 19 καὶ 39/1951 ἀποφάσεων Μονίμου 'Ανωτέρας 'Επιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν 'Εργασίας 'Αθηνῶν, ἀ.ὑ. 63993/1952 σ. 218.— Ρόδου' κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1/1951 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπῆς Διαιτησίας Ρόδου (ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τεχνικοῦ προσωπικοῦ), ἀ.ὑ. 54098/1951 σ. 449.— Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καφενεῖα Ναυπλίου, Δ/γμα σ. 940.—Καθορισμὸς ποσοστοῦ φιλοδωρήματος, ἀ.ὑ. 115235/1952 σ. 991.— Λεβιδίου' ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 1050.

Κέντρα διασκεδάσεως. Μουσικοί' δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200/1952 σ. 454.

Κεραμοποιεῖα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. 'Εξαίρεσις ἐκ τῆς 24625/1951 ἀποφάσεως τῶν κεραμοποιείων καὶ πλακοποιείων τῶν συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Δημοσίου, ἀ.ὑ. 65147/1951 σ.

51.— Επιβολή εισφοράς υπέρ Ομοσπονδίας Κεραμοποιών κλπ., ά.υ. 9588|1952 σ. 392.

Κεφάλαια ανεργίας. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Κεφάλαια αποζημιώσεως φορτοεκφορτωτών. Έγκρισις αυξήσεως ποσοστού κρατήσεως υπέρ Κεφαλαίου Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καβάλας, ά.υ. 61607|1951 σ. 150.— Έγκρισις αυξήσεως πόρων Κ.Α.Φ. Λιμένος Θεσσαλονίκης, ά.υ. 4285|1952 σ. 603. — Έγκρισις επιβολής των υπό της υπ' αριθ. 35940|1945 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας οριζομένων πόρων προς σχηματισμόν Κεφαλαίου Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Βόλου—Γιαλόβης, ά.υ. 11471|1952 σ. 656.—Έγκρισις σχηματισμού Κ.Α.Φ. Ξηράς Τριπόλεως, ά.υ. 20163|1952 σ. 774.—Αύξησις εργατικής εισφοράς υπέρ Κ.Α.Φ. Λιμένος Μυτιλήνης, ά.υ. 39071 σ. 1107.

Έγκρισις κανονισμού λειτουργίας, διοικήσεως και πόρων των Κεφαλαίων Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτών: Ξηράς Πειραιώς, ά. υ. 771|1952 σ. 567.— Ξηράς Πατρών, ά.υ. 18464|1952 σ. 660.—Λιμένος Χίου, ά.υ. 13741|1952 σ. 774.

Τροποποίησις Κανονισμού Κ.Α.Φ.: Λιμένος Ηρακλείου, ά.υ. 4491|1952 σ. 517. —Λιμένος Ελευσίνος, ά. υ. 67764|1952 σ. 567.— Λιμένος Πατρών, ά.υ. 68397|1952 σ. 567.—Ξηράς Αθηνών, ά.υ. 12423|1952 σ. 774. Λιμένος Χανίων, ά.υ. 68650|1952 σ. 774.— Λιμένος Μεσολογγίου και Αλεξανδρουπόλεως, ά.υ. 3524|1952 σ. 943. — Ξηράς Πειραιώς, ά. υ. 32814|1952 σ. 1063.— Λιμένος Ηρακλείου, ά.υ. 20837|1952 σ. 1115.—Λιμένος Σύρου, ά.υ. 18970|1952 σ. 1116.— Ξηράς Μυτιλήνης, ά.υ. 22632|1952 σ. 1116. Λιμένος Αλιβερίου, ά.υ. 68650|1952 σ. 1116. — Ξηράς Άρτης, ά.υ. 28134|1952 σ. 1118. — Λιμένος Μυτιλήνης, ά. υ. 40192|1952 σ. 1118.

Έγκρισις προσθήκης διατάξεως εις Κανονισμόν Κ.Α.Φ.: —Λιμένος Αργοστολίου, ά.υ. 7071|1952 σ. 887.— Λιμένος Λευκάδος, ά.υ. 22593|1952 σ. 1115.— Ξηράς Αθηνών, ά.υ. 27850|1952 σ. 1116.—Λιμένος Ηρακλείου, ά.υ. 30987|1952 σ. 1117.— Ξηράς Μεσολογγίου, ά.υ. 35838|1952 σ. 1118.

Κινηματογράφοι. Βλ. και λ. *Ταμεία*. Τρόπος απολήψεως δώρου Χριστουγέννων 1951 υπό ταξιθετών θεάτρων και κινηματογραφικών επιχειρήσεων, ά.υ. 68770|1951 σ. 51.— Ταξιθέται· δώρον εορτών, ά.υ. 19200|1952 σ. 451.

Κλείσιμον καταστημάτων. Βλ. λ. *Κυριακή, Εορταί*.

Κληρωτοί. Χρόνος υπηρεσίας ως πραγματική διανυθείσα υπηρεσία, ν. 2054|1952 σ. 493.

Κλητήρες. Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Κλινικαί. Καθορισμός αποδοχών προσωπικού ιδιωτικών κλινικών Θεσσαλονίκης, ά.υ. 2972|1952 σ. 338.

Κλωστοϋφαντουργοί. Βλ. και λ. *Ταμεία*. Τροποποίησις εδ.β. της § 1 άρθρου 2 του από 11 Οκτωβρίου|20 Νοεμβρίου 1950 Β.Δ. περί εφοδιασμού διά βιβλιαρίων υγείας των εργατών και τεχνιτών βαλουργίας, κλωστοϋφαντουργίας, κ.λ.π., Δ|γμα σ. 940.

Κοινότητες. Βλ. λ. *Δήμοι*.

Κοινωνικαί ασφαλίσεις. Κύρωσις ά.ν. 1846|1951 περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Τροποποίησις και συμπλήρωσις της νομοθεσίας «περί των στρατευομένων μισθωτών» εισφοραί εις Ι.Κ.Α. δι' επιδότησιν· ειδικός λογαριασμός στρατευομένων μισθωτών· κατάργησις υπουργικών αποφάσεων περί επιδομάτων στρατευθέντων και στρατευθησομένων αρτεργατών και αρτοπαλλήλων τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ν. 2054|1952 σ. 490, Είσηγ. Έκθ. σ. 493 επ.— Περί της εν γένει επιδοτήσεως ανεργίας υπό του Ι.Κ.Α., ά.υ. 19370|1952 σ. 656.— Ι.Κ.Α. και εισφορά υπέρ Οργανισμού Ανοικοδομήσεως Ελληνικού Χωριού, ό. ά. 25721|1952 σ. 662.— Τροποποίησις προσωρινού κανονισμού περί παροχής νοσοκομειακής περιθάλψεως διά τα χειρουργικά περιστατικά εις μέλη οικογενείας ησφαλισμένων και συνταξιούχων του Ι.Κ.Α.», ά.υ. 61583|1951 σ. 52.— Κανονισμός παροχών ανεργίας του Ι.Κ.Α. των εποχιακώς εργαζομένων, ά.υ. 66382|1951 σ. 184.— Τροποποίησις και συμπλήρωσις Κανονισμού Λουτροθεραπείας Ι.Κ.Α., ά.υ. 8698|1952 σ. 392.—Απλουστευσις διαδικασίας παροχών κλπ. Ι.Κ.Α., ά.υ. 70121|1952 σ. 933.— Προσθήκη άρθρου εις Κανονισμόν Ασθενείας του Ι.Κ.Α., ά.υ. 24699|1952 σ. 718, ά.υ. 30230|1958 σ. 883. — Τροποποίησις του Κανονισμού Ασθενείας του Ι.Κ.Α., ά.υ. 24699|1952 σ. 1055.— Κανονισμός παροχής νοσοκομειακής περιθάλψεως εις μέλη οικογενείας ησφαλισμένων Ι.Κ.Α., ά.υ. 33125|1952 σ. 831.—Αντικατάστασις του άρθρου 4 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Ικμοδιότητος του Ι.Κ.Α., ά.υ. 33124|1952 σ. 1051.— Προσθήκη διατάξεως εις Κανονισμόν Ασφαλιστικής Ικμοδιότητος Ι.Κ.Α., ά.υ. 34822|1952 σ. 1054. —Προσθήκη διατάξεως εις προσωπικόν Κανονισμόν απλουστεύσεως διαδικασίας άπονομής παροχών και ρυθμίσεως επιγόντων ζητημάτων Ι.Κ.Α.· προεξόφλησις συντάξεων, ά.υ. 35663|1952 σ. 1052.— Υπαγωγή εις ασφάλισιν Ι.Κ.Α. των ασχολουμένων εις γεωργικάς, δασικάς και κτηνοτροφικάς εργασίας, ά.υ. σ. Ι. Κ. Α. σ. 896. — Υποχρεωτική ασφάλισις εις Ι.Κ.Α. κατά της ανεθενείας των λάμης ήψεως συνταξιούχων του Ταμείου Συντάξεων Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης, ά.υ. 4258|1952 σ. 449.— Ανακλησις της υπ' αριθ. 1414|Ι.233|22.9.1950 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως κατά της ασθενείας εις το Ι.Κ.Α. των συνταξιούχων του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Σιδηροδρόμων Αττικής, ά.υ. 35879|1952 σ. 1053. — Επιδότησις ανέργων λόγω εορτών Χριστουγέννων, κ.υ.σ. 1332|1951 σ. 108.—Κρατήσεις επί δώρου εορτών υπέρ Ασφαλιστικών Οργανισμών, ά.υ 19200|1952 σ. 451.— Αύξησις των υπό του Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων, ά.υ. 62280|1952 σ. 281. — Διόρ-

θωσις καὶ συμπλήρωσις ἀπὸ 30.3|3.4.1951 β.δ. περὶ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Δ|γμα σ. 390. — Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως ἀτυχημάτων ἐργασίας, ν. 2078|1952 σ. 557, Κίαηγ. ἐκθ. 558. — Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 42 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ν. 2080|1952 σ. 559. — Παροχὴ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας ἐν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ ἐν Ρόδῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ὑ.ὑ. 26696|1952 σ. 566. — Συγχώνευσις τοῦ Ταμείου Συντάξεων Σμυριδωρυκτῶν Νάξου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Δ|γμα σ. 1106. — Συγχώνευσις τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Καλαμῶν εἰς Ι.Κ.Α., Δ|γμα σ. 1106. — Συγχώνευσις τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Χίου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Δ|γμα σ. 1107. — Συγχώνευσις τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Νέας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Διώρυγος Κορίνθου εἰς Ι.Κ.Α., Δ|γμα σ. 1107. — Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Παροχῆς Μαιευτικῆς Περιθάλψεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 42080|1052 σ. 1113. — Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Συνταξιοδοτήσεως Προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ὑ.ἀ. 43294|1952 σ. 1168.

Ἐπεκτάσεις ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α.: Εἰς περιοχάς τινας, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 52, 168. — Ἔγκρισις ἐπεκτάσεως εἰς Ρόδον κ.λ.π., ἀ.ὑ. 64900|1951 σ. 52. — Εἰς χωρία τινὰ τῆς περιοχῆς Τροπαίων Γορτυνίας, ἀ.δ.σ.Ι.Κ.Α. σ. 165. — Ὑποβολὴ σχεδίου Κανονισμοῦ «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως κ.λ.π.», ἀ.ὑ. 43338|1951 σ. 219. — Εἰς νῆσον Μῆλον· σύστασις ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος κ.λ.π., ἀ.δ.σ.Ι.Κ.Α. σ. 221. — Εἰς νῆσον Αἴγιναν· σύστασις ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος κ.λ.π., ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 222. — Εἰς Πύλον καὶ συστάσεως ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Καλαμῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.δ.σ.Ι.Κ.Α. σ. 339. — Εἰς Ἀλμυρὸν Βόλου καὶ συστάσεως ἐν αὐτῷ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Ὑποκαταστήματος Βόλου, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 340. — Εἰς Ἐλασσῶνα καὶ συστάσεως ἐν αὐτῇ καὶ ἐν Τυρνάβῳ Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν Λαρίσῃ, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 340. — Εἰς τὴν κωμόπολιν Κάστρου τῆς νήσου Δήμνου καὶ συστάσεως ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Μυτιλήνης τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 341. — Εἰς περιοχὴν Στρατωνίου, Στρατονίκης, Σταγείρων Χαλκιδικῆς καὶ συστάσεως ἐν Στρατωνίῳ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 342. — Εἰς Σητείαν Κρήτης καὶ συστάσεως ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Ἡρακλείου, ἀ.δ.σ.Ι.Κ.Α. σ. 343. — Παράτασις Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 22767|1952 σ. 603. — Εἰς τὰς πόλεις Ὀρεστιάδος καὶ Διδυμοτείχου καὶ συστάσεως εἰς ἑκάστην τούτων Τοπικῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος, ἀ.δ.σ. σ. 885. — Εἰς τὴν περιοχὴν Ἀλιάρτου Ὀρχομενοῦ Βοιωτίας καὶ συστάσεως ἐν Ἀλιάρτῳ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Λεβαδείας τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ. δ.σ σ. 886. — Εἰς τὴν κωμόπολιν Γιδᾶ καὶ τὴν ἐγγὺς ταύτης περιοχὴν σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Πλατέος, ἀ.ὑ. 38947|1951 σ. 941. — Διόρθωσις τῆς ἀπὸ 8.2.1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Σητείαν Κρήτης, ἀ.δ.σ. σ. 943. — Εἰς περιοχὴν Λεσινίου — Ἀστακοῦ, ἀ.δ.σ. σ. 386. — Σύστασις εἰς Ἀλιβέριον Εὐβοίας Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ εἰς Κύμην Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀλιβερίου, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 288. — Σύστασις ἐν κωμοπόλει Καλαμπάκας Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Τρικάλων, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 343.

Ἐπέκτασις ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς: Τοῦ ἐν Ναυπάκτῳ Τοπικοῦ Παραρτήματος Ὑποκαταστήματος Πατρῶν τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὴν γεφύρας Μόρνου ποταμοῦ, ἀπόφ. δ.σ. σ. 341. — Τοῦ ἐν Ἀλεξανδρουπόλει Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὴν Ἐθνικῶν Μεταλλείων Κίρκης, ἀπόφ. δ.σ. σ. 342. — Τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α., εἰς περιοχὴν ἀεροδρομίου Μάλεμε καὶ ὅρμου Σούδας, ἀπόφ. δ.σ. σ. 895. — Τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὴν Ἀσπρακοβουνίου, ἀπόφ. δ.σ. σ. 884. — Τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ἐδέσσης εἰς ἀπασχολουμένους εἰς τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα Βόδα, ἀπόφ. δ.σ. σ. 885. — Τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀθηνῶν εἰς Μπογιάτιον Ἀττικῆς, ἀπόφ. δ.σ. σ. 886. — Τοῦ ἐν Κορίνθῳ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὰς Ξυλοκάστρου, Ἰσθμίων καὶ Βραχατίου, ἀπόφ. δ.σ. σ. 942. — Τοῦ ἐν Ἡρακλείῳ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τοποθεσίαν «Σπηλιά» ἔνθα τὸ Σανατόριον «Ἁγ. Εἰρήνη», ἀπόφ. δ.σ. σ. 995. — Καθορισμὸς νέων ὁρίων ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑπ|ματος Βόλου Ι.Κ.Α., ἀπόφ. δ.σ. σ. 942. — Τροποποίησις ὁρίων ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Λεβαδείᾳ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α., ἀπόφ. δ.σ. σ. 995. — Καθορισμὸς νέων ὁρίων ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Λαυρίου, ἀπόφ. δ.σ. σ. 1113. — Καθορισμὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Σπάρτης, ἀπόφ. δ.σ. σ. 219. — Τροποποίησις ὁρίων ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Λαρίσῃ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 8513|1952 σ. 884.

Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις. Τροποποίησις τῆς 19253|1947 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ καθορισμὸς ἐνιαίου συντελεστοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς καθωρισμένων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἀ.ὑ. 1571|1952 σ. 221.

Κουρεῖα. Ζακύνθου ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 107. — Λουτρακίου—Περαχώρας Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 939. — Ἡ-

γουμενίτσης· εξαίρεσις από Κυριακής άργίας. Δ|γμα σ. 1050.— Σαγείκων· μερική Κυριακή άργία, Δ|γμα σ. 1051.

Κρατήσεις. Απαλλαγή δώρου εορτών συνταξιούχων Ν.Α.Τ., υ.α. 75666|1951 σ. 109.—Απαλλαγή δώρων εορτών Χριστουγέννων 1951 υπέρ συνταξιούχων αναπήρων και θυμάτων πολέμου, υ.α. 69597|1951 σ. 109.— Επί επιδόματος Χριστουγέννων εργατοτεχνικού και βοηθητικού προσωπικού Κ.Ε.Α., α.υ. 107|1952 σ. 163. — Καθορισμός κρατήσεων εκ των αποδοχών των αρτεργατοϋπαλλήλων υπέρ της Πανελληνίου Ομοσπονδίας Αρτεργατών, α.υ. 31168|1952 σ. 218.— Υπέρ Ομοσπονδίας Εργατών και Υπαλλήλων Χημικής Βιομηχανίας και Υγιεινής επί αμοιβής ηλιομερτσιών, α.υ. 14040|1952 σ. 398.—Διατροφήν, οίκημαν, ένδυσιν, φωτισμόν κ.λ.π.· συναπολογισμός δια δώρον εορτών, υ. α. 19200|1952 σ. 154.— Επί σκαπανικού δώρου· ού συμπερίσμός εις δώρον εορτών, υ.α. 19200|1952 σ. 154.— Επί δώρου εορτών υπέρ Ασφαλιστικών Οργανισμών, υ.α. 19200|1952 σ. 154.— Επιβολή κρατήσεως επί αποδοχών εργατών μετάλλου υπέρ Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατών Μετάλλου, α.υ. 67259|1951 σ. 449.—Απαλλαγή δώρου Πάσχα συνταξιούχων και βοηθηματούχων Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως, υ.α. 19350|1952 σ. 496.— Καθορισμός των παγίων κρατήσεων επί των αποδοχών του τακτικού προσωπικού των Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων, α.υ. 60527|1952 σ. 889.

Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων. Βλ. λ. *Αεροπλάνων Κρατ. Εργοστάσιον.*

Κρεοπωλεία. Βλ. και λ. *Ταμεία.* Αλεξανδρουπόλεως· ημέραι ολοκληρωτικής άργίας, Δ|γμα σ. 107.—Ηγουμενίτσης· εξαίρεσις από Κυριακής άργίας, Δ|γμα σ. 238. — Λουτρακίου - Περαχώρας· Κυριακή άργία, Δ|γμα σ. 939.

Κτηματική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Κτηνοτροφικαί εργασίαι. Υπαγωγή εις ασφάλισιν Ι.Κ.Α., α.υ.σ. Ι.Κ.Α. σ. 396.

Κυβέρνησις. Αύξησις κατά 20% από 1ης Ιουλίου αποδοχών Προέδρου Κυβερνήσεως, Υπουργών κ.λ.π., υ.α. 324706|1952 σ. 1228.

Κυριακή. Εργασία κατά Κυριακάς βαφείων στιλβωτηρίων υ.σ.σ. σ. 1343. — Προσωπικόν εξωτερικής υπηρεσίας κινήσεως τροχιοδρόμων κ.λ.π.· προσαυξήσις λόγω εργασίας κατά Κυριακάς· πότε παρέχεται, υ.α. 3483|1952 σ. 450.— Τροποποίησις Β.Δ|γματος 27 Απριλίου|6 Μαΐου 1939 περί επιβολής Κυριακής αναπαύσεως εις Αλεξανδρούπολιν κ.λ.π., Δ|γμα σ. 107.—Τροποποίησις Π. Διατάγματος της 22|25 Φεβρουαρίου 1933 περί ορισμού ημερών ολοκληρωτικού ή μερικού κλεισίματος των καταστημάτων πόλεως Νιγρίτης, Δ|γμα σ. 281.

Καθιέρωσις ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας: Εις τα πρατήρια χονδρικής πωλήσεως σιγαρέττων Πειραιώς, Δ|γμα σ. 282.—Εις άπαντα τα καταστήματα Ζακύνθου· εξαιρέσεις, Δ|γμα σ. 107.— Εις τα λαχανοπωλεία και οπωροπωλεία της πόλεως Θηβών, Δ|γμα σ. 282. — Των καταστημάτων της πόλεως Ηγουμενίτσης, Δ|γμα σ. 238.— Των καταστημάτων της πόλεως Ηγουμενίτσης, Δ|γμα σ. 1050. — Τροποποίησις του Π. Δ|τος της 22|25 Φεβρουαρίου 1933 περί ορισμού ημερών ολοκληρωτικού ή μερικού κλεισίματος των καταστημάτων πόλεως Νιγρίτης, Δ|γμα σ. 281.— Κατάργησις β. διατάγματος της 24.1|4.2.1950 «περί καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας άπαντων των εμπορικών καταστημάτων Στυλίδος κ.λ.π., Δ|γμα σ. 281.— Κατάργησις του β.δ. της 7|10.7. 1936 «περί επεκτάσεως της μερικής Κυριακής άργίας εις τα καταστήματα του Δήμου Λουτρακίου—Περαχώρας και καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας εις τα εμπορικά καταστήματα, παντοπωλεία κ.λ.π. Λουτρακίου κατά την χειμερινήν περίοδον και μερικής άργίας κατά την θερινήν περίοδον, Δ|γμα σ. 939.

Καθιέρωσις μερικής Κυριακής άργίας. Εις τα στιλβωτήρια της πόλεως Κορίνθου, Δ|γμα σ. 938.— Εις τα εμπορικά καταστήματα κλπ. της κωμοπόλεως Σαγείκων, Δ|γμα σ. 1051.— Εις άπαντα τα εμπορικά και βιοτεχνικά καταστήματα της κωμοπόλεως Λεβιδίου κατά την θερινήν περίοδον, Δ|γμα σ. 1050.— Κατάργησις του Β. Δ|τος της 29.10|23.11.1949 «περί καθιερώσεως μερικής Κυριακής άργίας εις τα φωτογραφεία Πατρών, Δ|γμα σ. 281.— Καθιέρωσις ημιαργίας εις τα καταστήματα Ξυλοκάστρου κατά τας Κυριακάς, Δ|γμα σ. 280.

Καθιέρωσις εκπεριτρεπούς Κυριακής άργίας: Εις τα ζαχαροπλαστεία και γαλακτοπωλεία της πόλεως Άργους, Δ|γμα σ. 282.— Εις τα καφενεία Ναυπλίου, Δ|γμα σ. 940.— Εις τα πρατήρια πωλήσεως βενζίνης της πόλεως Σπάρτης, Δ|γμα σ. 938.— Εις τα πρατήρια πωλήσεως βενζίνης και ορυκτελαίου της πόλεως Θηβών, Δ|γμα σ. 938.— Των καταστημάτων πωλήσεως βενζίνης της πόλεως Βόλου, Δ|γμα σ. 938.— Εις τα ζαχαροπλαστεία της πόλεως Βόλου, Δ|γμα σ. 1050.— Εις τα εστιατόρια, μαγειρεία και οινομαγειρεία της πόλεως Αιγίου, Δ|γμα σ. 282.— Εις τους τεχνίτας ζαχαροπλαστείων της πόλεως Βόλου, Δ|γμα σ. 280. — Κατάργησις του β. δ. της 18.8|3.9. 1949 περί καθιερώσεως της εκ περιτροπής Κυριακής άργίας εις τα εστιατόρια, οινομαγειρεία και οινοπωλεία Λαυρίου, Δ|γμα σ. 1051.

Λ

Λαϊκή Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεία.*

Λαχαναγορά. Βιβλιάρια υγείας εις εργατοϋπαλλήλους λαχαναγορών, οπωραγορών και λαχανοπωροπωλείων, Δ|γμα σ. 941.

Λαχανοκηπουροί. Καθορισμός ελαχίστων ορίων ημερομισθίων και προσαυξήσεως επ' αυτών των εργατών λαχανοκηπουρών, α. υ. 12326|1952 σ. 453.— Βιβλιάρια υγείας εργατών και εργατριών λαχανοκηπουρών περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Διάταγμα σ. 941. —Αύξησις συντάξεων Τ.Ε.Α.Ε. Λαχανοκηπουρών κατά 40 ο|ο, α. υ. 20983|1952 σ. 1052.

Λαχανοπωλεῖα. Ἀλεξανδρουπόλεως· ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 107.— Θηβῶν· Κυριακὴ ἀργία, Δ]γμα σ. 282.—Βιβλιάρια ὑγείας εἰς ἐργατοϋπαλλήλους, Δ]γμα σ. 241.

Λέσχαι. Περὶ Στρατιωτικῶν Λεσχῶν, Δ]γμα σ. 713.

Λευκοσιδηρουργοί. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 2827]1952 σ. 283.

Λεωφορεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Λιμενεργάται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα, Κεφάλαια ἀποζημιώσεως φορτοεκφορτωτῶν, Φορτοεκφορωταί.* Σίτου· δῶρον ἑορτῶν Χριστουγέννων συμπλήρωσις τῆς 60075]1951 κοινῆς ἀποφάσεως, ἀ.ὑ. 61827]1951 σ. 61.

Λιπασμάτων Ἑταιρία. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Λουτροθεραπεία. Αὔξησις τῆς προβλεπομένης ἡμερησίας ἀποζημιώσεως λουτροθεραπείας εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους τοῦ Τ.Α.Α., ἀ.ὑ. 59007]1951 σ. 285.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Κανονισμοῦ Λουτροθεραπείας τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 8698]1952 σ. 392.

Λυρικὴ Σκηνή. Βλ. λ. *Θεάματα, Ταμεῖα.*

Μ

Μαγειρεῖα. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια.* Ὧραι ἐργασίας τεχνικοῦ προσωπικοῦ, ὑ.ἀ. 16620]1952 σ. 663.— Λυθλίων· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 1050.

Μαθηταὶ τεχνῖται. Ἐκπαίδευσις μαθητῶν τεχνιτῶν, Δ]γμα σ. 714.

Μαθητευόμενοι. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μαθητευομένων μοδιστῶν, ἀ.ὑ. 13959]1952 σ. 398.— Κατωτάτων ἡμερομισθίων· αὔξησις, ὑ.ἀ. 49500]1952 σ. 1111, Ἐγκ. σ. 1111.— Ἀπαγορεύεται ὡς μαθητευομένων ναυτικῶν καὶ ναυτικῶν ὑπηρετησάντων εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις κ.τ.λ., ν. 2270]1952 σ. 1165.

Μακαρονοποιοὶ—εῖα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Μυλεργατῶν). Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν μακαρονοποιείων, ἀ.ὑ. 68420]1951 σ. 109.— Τροποποίησις τῆς 68420]1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας (ἀποδοχαὶ μακαρονοτεχνιτῶν), ἀ.ὑ. 14638]1952 σ. 451.

Ματσακονιαταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200] 1952 σ. 454.

Μεσῖται Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Μεταλλεῖα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Κύρωσις τῆς ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1952 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων διὰ τὴν μίσθωσιν τῶν σιδηρονικελιούχων μεταλλείων τῆς περιφερείας Λαρύμνης, ν. 2207]1952 σ. 1103.— Χορήγησις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα, ἀ.ὑ. 25841]1952 σ. 661.— Ἐπιβολὴ κρατήσεως ἐπὶ ἀποδοχῶν ἐργατῶν μετάλλου ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Μετάλλου, ἀ.ὑ. 67259]1951 σ. 449.— Κύρωσις ὑ.ἀ. περὶ ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργατοτεχνίτας τῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων, ν. 2222]1952 σ. 1041.

Μεταλλικαὶ δραχμαί. Τροποποίησις τῆς 49253] 1947 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ καθορισμὸς ἐνιαίου συντελεστοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς καθορισμένων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἀ.ὑ. 1571]1952 σ. 221.

Μεταφορῶν Ὀργανισμός. Κύρωσις ἀ.ν. 1768] 1951 περὶ συγκροτήσεως Ἐπικουρικοῦ Ὀργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων, ν. 2113]1952 σ. 602.

Μηχανήματα—Μηχανοδηγοί. Ἵδρυσις Ταμείου Προνοίας Μηχανοδηγῶν Ὁδοστρωτήρων καὶ Χειριστῶν Μηχανημάτων Ἐκτελέσεως Τεχνικῶν Ἔργων, ν. 2094]1952 σ. 562.— Προσόντα καὶ δοκιμασία πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου μηχανοδηγῶν - χειριστῶν γερανῶν ἐν τῷ Κράτει Σιδηροδρόμων καὶ Τροχιοδρόμων, ὡς καὶ ἐπιβλέψεως τῆς λειτουργίας αὐτῶν, Δ]γμα σ. 1050.— Τροποποίησις τῶν περὶ ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων «ΕΤΜΑΕ» διατάξεων, Δ]γμα σ. 989.— Γεωργικά· ἐξαίρεσις νόμου ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, Ν. 2222]1952 σ. 1041.

Μηχανικοί. Συμπλήρωσις τῆς 51189]5389]1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀφορώσης εἰσφορὰν ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 12614]1952 σ. 453.

Μηχανικὸς Ἐξοπλισμός. Συμπλήρωσις καὶ τροποποίησις τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1275] 1949 περὶ τῆς Διαχειρίσεως τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ· ἀναστολὴ δικῶν· ὅροι συνεχίσεως, Ν. 2022]1952 σ. 444.

Μισθός. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συλλογικαὶ διαφοραὶ* καὶ εἰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Χαρτόσημον ἀποδείξεων, ἄρθρ. 13 ν. 2053]1952 σ. 488.— Αὔξησις τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀ.ὑ. 49500]1952 σ. 1111 Ἐγκ. σ. 1111.

Μοδίσται. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μαθητευομένων μοδιστῶν, ἀ.ὑ. 13959]1952 σ. 398.

Μουσικοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μουσικῶν, ἀ.ὑ. 3747]1952 σ. 219.— Ἐθνικοῦ Θεάτρου· Λυρικῆς Σκηνῆς· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200] 1952 σ. 454.— Κέντρων διασκεδάσεως· καμικῶν ταβερνῶν· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200] 1952 σ. 454.

Μπάρ. Μυτιλήνης· ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας σερβιτόρων, ἀ.ὑ. 64198]1951 σ. 53.— Πατρῶν· ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 56818]1951 σ. 53, ἀ.ὑ. 60214]1951 σ. 449.

Μυλεργάται. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ν

Ναυπηγοξυλουργοί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200] 1952 σ. 454.

Ναυτικὴ Ὁμοσπονδία. Βλ. λ. *Ὁμοσπονδίαι.*

Ναυτικοί. Χορήγησις εἰς συνταξιούχους Οἴκου Ναύτου καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας ἀποβιωσάν-

των συνταξιούχων αύξήσεως 30 ο|ο, ά.ύ. 63168|1951 σ. 286.—Ἐπεκτάσεις τῆς παρεχομένης προστασίας ὑπό τοῦ Οἴκου Ναύτου ἐν γένει. Ἄνδρφ. Δ|για σ. 426.— Χορήγησις αὐξήσεως ἐπί τῶν συντάξεων τοῦ Οἴκου Ναύτου, ά.ύ. 25231|1952 σ. 566.— Χορήγησις ἐπί ἓν ἑξάμηνον ποσοῦ 15 ο|ο εἰς συνταξιούχους Οἴκου Ναύτου κ.λ.π., ά.ύ. 64856|1952 σ. 1339.— Παράτασις τῆς καταβολῆς τῆς χορηγηθείσης προσαυξήσεως κατά 20 ο|ο ἐπί τῶν συντάξεων τῶν συνταξιούχων τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου κ.λ.π., ά.ύ. 65778|1952 σ. 1286.— Τροποποίησις τοῦ ἀπό 14.11.1951 β.δ. περί προστασίας κατά τῆς ἀσθενείας τῶν ναυτικῶν καί τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, Δ|για σ. 1830.—Ἐργάται θαλάσσης ἐξαίρεσις ἀπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 διεθνοῦς συμβάσεως περί ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας, ν. 2078|1952 σ. 557.—Ὀργάνωσις καί διοίκησις τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἱδρύματος Ἐργατῶν Θαλάσσης, ν.δ. 2172|1952 σ. 990.— Ἐπαύξησις τῆς εἰς βάρος τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καί Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας διά τό οἰκονομικόν ἔτος 1951—1952, ά.ύ. 13160|1952 σ. 1052.— Ἀπογραφή ὡς μαθητευομένων ναυτικῶν καί ναυτικῶν ὑπηρετησάντων εἰς τάς ἐνόπλους δυνάμεις κ.τ.λ., ν. 2270|1952 σ. 1165.

Ναυτικοί πράκτορες. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ναυτικόν Ἀπομαχικόν Ταμεῖον. Ἔγκρισις παροχῆς ἐπιδόματος εἰς συνταξιούχους Ν.Α.Τ. ἐπί ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, ά.ύ. 75066|1951 σ. 109.

Ναυπολεμισταί. Καθορισμός εἰσφορᾶς ὑπέρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Παλεμιστῶν νόμου 751, ά.ύ. 18639|1952 σ. 498.

Νομικά πρόσωπα. Δῶρον Πάσχα 1952 εἰς προσωπικόν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.—Ὑποχρεώσεις ἔναντι Ι.Κ.Α. κλπ. διά στρατευομένους μαθητούς, ν. 2054 σ. 490. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 493 ἐπ.— Κύρωσις ά.ν. 1538|1950 περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ν. 2113|1952 σ. 601.— Κύρωσις ά.ν. 1611|1950 περί καταθέσεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καί Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Καθορισμός τῶν παγίων κρατήσεων ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, ά.ύ. 60527|1952 σ. 882.— Αὔξησις τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν στρατιωτικῶν καί τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ., κύρωσις πράξεων τινων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κλπ., ν.δ. 2195|1952 σ. 990. — Περί ἐφαρμογῆς ἄρθρου 102 Συντάγματος καί ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 2276 σ. 1338.

Νομικοί σύμβουλοι. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.

Νόμος. Κατοχῆς' παράτασις προθεσμίας ἄρθρου 1 τοῦ ΣΤ'|1946 Ψηφίσματος, π.ὑ.σ. 1817|1951 σ. 108.— Ἰσχύς τῶν ἀπό 14 Ὀκτωβρίου 1944 καί ἑξῆς ἐκδοθεισῶν Συντακτικῶν Πράξεων καί Ψηφισμάτων, Ψήφ. σ. 585.— Κύρωσις ἀναγκαστικῶν νόμων ἐκδοθέντων ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ΞΖ'|1949 Ψηφίσματος καί ἑξῆς, ν. 2113|1952 σ. 601.

Νοσηλευτικά Ἱδρύματα. Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων περί προσλήψεως ἐπί θητείᾳ, συμβάσει, ἐκτάκτου κλπ. προσωπικοῦ εἰς τά Κρατικά καί Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικά Ἱδρύματα, Δ|για σ. 280.— Καθορισμός τῶν παγίων κρατήσεων ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, ά.ύ. 60527|1952 σ. 882.— Ὀργάνωσις καί διοίκησις τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἱδρύματος Ἐργατῶν Θαλάσσης, ν.δ. 2172|1952 σ. 990.—Εὐαγγελισμός. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Νοσοκομειακή περίθαλψις. Βλ. λ. *Κοινωνικαί ἀσφαλίσεις.*

Νυκτερινή ἐργασία. Καταργήσεις προσαυξήσεως 25 ο|ο εἰς προσωπικόν ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας κινήσεως τροχιοδρόμων κλπ., ά.ύ. 3483|1952 σ. 150.

Ξ

Ξενοδοχεῖα. Προσωπικόν ξενοδοχείων' χαρακτηρισμός, ν.δ. 1828|1942, ά.ν. 394|1936 σ. 161, 162.— Παράτασις ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀγρινίου, ἀφορωσῶν τάς σχέσεις τῶν περιποιητῶν καί τεχνιτῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων κλπ., ά.ύ. 1718|1952 σ. 338, ά.ύ. 3617|1952 σ. 391.— Τροποποίησις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων, ά.ύ. 21111|1952 σ. 1116.

Ο

Ὁδηγοί. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Ο.ΔΙ.Σ.Υ. Κύρωσις ά.ν. 1786|1951 περί ρυθμίσεως ζητημάτων ἀφορώντων τόν Ὀργανισμόν Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ, ν. 2113|1952 σ. 602.—Ρύθμισις ζητημάτων συνδεομένων μέ τόν Ο.ΔΙ.Σ.Υ. ν. 2279|1952 σ. 1285.

Ὁδοιπορικά. Καθορισμός τοῦ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 3325|1951 ἀποφάσεως καταβαλλομένου ἐπιδόματος λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, ά.ύ. 64740|1951 σ. 50.— Οὗ συνυπολογισμός διά δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.

Ὁδοστρωτῆρες. Ἵδρυσις Ταμείου Προνοίας Μηχανοδηγῶν Ὁδοστρωτήρων κλπ., ν. 2094|1952 σ. 562.

Οἴκησις. Πότε συνυπολογισμός ἀντιτίμου διά δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 19200|1952 σ. 454.

Οἰκισμοῦ ἀποδῆκαι. Καθορισμός ἡμερομισθίου φυλάκων ἀποθηκῶν ὑλικῶν οἰκισμοῦ, ά.ύ. 52400|1952 σ. 452.

Οἰκογένεια. Βλ. λ. *Κοινωνικαί ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί, Οἰκογενειακά ἐπιδόματα, Ταμεῖα.*

Οἰκογενειακά ἐπιδόματα. Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος, σ.σ. σ. 500.— Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 507, 508. —Προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 504, 505, 506.— Προσωπικοῦ Κτηματικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, σ.σ. σ. 502, 503.

Οἰκοδόμοι. Καθορισμός κρατήσεως εἰσφορᾶς

ὑπερ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 18640|1952 σ. 568.

Οἶκος Ναύτου. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Οἰνομαγειρεῖα. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια*.

Οἰνοπνευματοποιΐα—Οἰνοποιΐα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Οἰνοποιΐας κλπ.).

Οἰνοπωλεῖα. Ζακύνθου· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακὴν ἀργίας, Δ|γμα σ. 107.— Ἡγουμενίτσης· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 938.— Λαυρίου· κατάργησις β. δ|τος περὶ ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἐργασίας, Δ|γμα σ. 1051.

Ὁμοσπονδίαι. Καθορισμὸς κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων ὑπὲρ τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἀρτεργατῶν, ἀ.ὑ. 31168|1952 σ. 218.—Ἐπιβολὴ εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Κεραμοποιῶν κ.λ.π., ἀ.ὑ. 9588|1952 σ. 392.— Προσωπικοῦ Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς· κράτησις ἐξ ἀμοιβῆς ἐλαιομετρητῶν, ἀ.ὑ. 11040|1952 σ. 398.—Ἐπιβολὴ κρατήσεως ἐπὶ ἀποδοχῶν ἐργατῶν μετάλλου ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Μετάλλου, ἀ.ὑ. 67259|1951 σ. 449.— Συμπλήρωσις τῆς 51189|5339|1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀφορώσης εἰσφορὰν ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 12614|1952 σ. 455.— Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, ἀ.ὑ. 14368|1952 σ. 453.— Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 16527|1952 σ. 497.— Καθορισμὸς κρατήσεως εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 18640|1952 σ. 566.—Ἐπαύξησις τῆς εἰς βάρος τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1951—1952, ἀ.ὑ. 43160|1952 σ. 1052.

Ὀπωροαγοραί. Βιβλιάρια ὑγείας, Δ|γμα σ. 941.

Ὀπωρολαχανοπωλεῖα. Λουτρακίου—Περαχώρας· Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 939.— Περὶ δεκαώρου ἐργασίας ὀπωρολαχανοπωλείων Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 46842|1952 σ. 1229.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ λαχανοπωλεῖα καὶ ὀπωροπωλεῖα τῆς πόλεως Θηβῶν, Δ|γμα σ. 282.— Ἡγουμενίτσης· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 1050.

Ὀργανισμοί. Στρατευόμενοι μισθωτοὶ των· ὑποχρεώσεις ὀργανισμῶν ἐναντι Ι.Κ.Α., ν. 2054|1952 σ. 490, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 493 ἑπ.— Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Πολεμιστῶν ν. 751, ἀ.ὑ. 18639|1952 σ. 498.— Κύρωσις ἀ.ν. 1768|1951 περὶ συγκρατήσεως Ἐπικουρικοῦ Ὀργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18323|Σ.886|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 13504|1952 σ. 774.— Ὀργανισμὸς Ἀνοικοδομήσεως Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ. Βλ. λ. *Ἀνοικοδόμησις*. Βλ. καὶ τοὺς λοιποὺς κατ' ἰδίαν Ὀργανισμοὺς εἰς τὰς οἰκείας λέξεις ὡς καὶ τὰς λ. *Νομικὰ Πρόσωπα*, *Ὁμοσπονδίαι*, *Ταμεῖα*.

Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς. Ἔγκρισις τῆς 314|1951 πράξεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Λ.Π. περὶ τροποποιήσεως τιμολογίου φορτοεκφορτωτικῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Λ.Π., ἀ.ὑ. 114043|1951 σ. 167.—Ἔγκρισις 376|1951 πράξεως Ο.Λ.Π. περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ ἐργασίας ζυγιστῶν, ἀ.ὑ. 190198|1952 σ. 218.—Ἔγκρισις 371, 373 καὶ 375|1951 πράξεων τοῦ Ο.Λ.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν Ο.Λ.Π., ἀ.ὑ. 190197|1952 σ. 218. — Ταμείων Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Λιμενεργατῶν. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ὀργανώσεις. Βλ. καὶ λ. *Ἀμερικανοί*. Κύρωσις ἀ.ν. 1919|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ ν.δ. 1104|1949 κυρωθέντος ἀ.ν. 971|1949 περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς Ἐθνικὰς Ἀνταρτικὰς Ὁμάδας καὶ Ἐθνικὰς Ὀργανώσεις Ἐσωτερικῆς Ἀντιστάσεως, ν. 2119|1952 σ. 602.

Ὀρυχεῖα. Βλ. λ. *Μεταλλεῖα*.

Π

Παιδικὴ μέριμνα. Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 507, 508.— Προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 504, 505, 506.— Προσωπικοῦ Κτηματικῆς Τραπέζης, σ.σ. σ. 504.— Τέκνων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν Ἑλλάδος, σ.σ. σ. 500.

Παλαιοὶ πολεμισταί. Ἀπολυθέντες κατόπιν ἀποφάσεων Πρωτοδ. Ἐπιτροπῶν ἀ.ν. 344|1936· ἐξαίρεσις ἀπὸ νόμου ἐλέγχου ἀπολύσεων, ν. 2222|1952 σ. 1041.

Παντοπωλεῖα. Ἀλεξανδρουπόλεως· ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἀδείας, Δ|γμα σ. 107.— Σαγείκων· Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 1051.— Λουτρακίου — Περαχώρας· Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 939.

Παράβολον. Δι' αἰτήσεις ἐπιχειρήσεων πρὸς ἀπόλυσιν προσωπικοῦ των κατὰ Ν. 2222|1952, ἀ.ὑ. 56421|1952 σ. 1231.

Παραγραφή. Βλ. καὶ λ. *Δικαιοστάσιον*. Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Α.Ν. 1623|1951 περὶ ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινῆς ἀπολύσεως καταδίκων καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῶν Ποινικῶν Κωδίκων, Ν. 2057|1952 σ. 495.

Παράτασις. Βλ. λ. *Δικαιοστάσιον*, *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Πειθαρχία. Ἀπόλυσις λόγῳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς νόμον ἐλέγχου ἀπολύσεων, ν. 2222|1952 σ. 1041.

Πετρελαιοειδῶν ἑταιρίαι. Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν (συμπληρωματική), σ.σ. σ. 1341.— Προσθήκη διατάξεως εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν, ἀ.ὑ. 60603|1951 σ. 285.

Πλακοποιεῖα. Ἐξαίρεσις ἐκ τῆς 24625|1951 ἀ-

αποφάσεως των κεραμοποιείων και πλακοπουείων των συμβεβλημένων μετά τού Δημοσίου, ά.ν. 65147|1951 σ. 51

Πλινθοποιοί. Βλ. λ. *Κεραμοποιεία, Ταμεία.*

Ποδηλάτων καταστήματα. Ζακύνθου· εξαίρεσις από Κυριακής άργίας, Δ|γμα σ. 107.

Πόλεμος. Λήξις της μετά της Γερμανίας εμπολέμου καταστάσεως, ν. 2023|1952 σ. 444.

Πολιτική διαδικασία. Βλ. λ. *Διαδικασία, Εργατικαί διαφοραί.*

Πολυετής υπηρεσία. Έπίδομα προσωπικού Τραπεζών, σ.σ. σ. 500 έξ.

Πολυκατοικίαι. Βλ. λ. *Ταμεία* (Θυρωρών).

Πολύτεκνοι. Διορισμός κατά ν. 1836|1951· διαγωνισμοί· μείζων προστασία πολυτέκνων, ν. 2085|1952 σ. 556.

Ποσοστά. Άμειβόμενοι διά δώρων εορτών, ά.ν. 19200|1952 σ. 454.— Καθορισμός ποσοστού φιλοδωρήματος, ά.ν. 115235|1952 σ. 934.

Πρακτορεία - Πράκτορες. Βλ. και λ. *Ταμεία* (Έφημεριδοπωλών, Ναυτικών Πρακτόρων). Έφημερίδων Ήγουμενίτσης· εξαίρεσις από Κυριακής άργίας, Δ|γμα σ. 938.

Πρατήρια. Βλ. και λ. *Βενζίνης πωληταί.* Καθιέρωσις ολοκλήρωτικής Κυριακής άργίας εις τα Πρατήρια χονδρικής πωλήσεως σιγαρέττων Πειραιώς, Δ|γμα σ. 282.

Προαγωγή. Υπηρεσία έφέδρου, κληρωτού, εθελοντού ως πραγματική υπηρεσία, ν. 2051 σ. 498.

Πρόεδρος Κυβερνήσεως. Αύξησις από 1ης Ίουλίου 1952 του μισθού του Προέδρου της Κυβερνήσεως, Υπουργών κλπ. κατά 20 ο|ο, ά.ν. 324706|1952 σ. 1228.

Προθεσμία. Βλ. και λ. *Δικαστάσιον.* Προθεσμία ως πρός τον έλεγχον απολύσεων μισθωτών, ν. 2322|1952 σ. 1041, Είσηγ. έκθ. σ. 1040, Πρακτ. Βουλής σ. 1046.— Παράτασις προθεσμίας του άρθρου 1 του ΣΤ' Ψηφίσματος του 1946 (ακυρότης νομοθεσίας κατοχής), π.ν.σ. 1317|1951 σ. 108.

Προμηθειών επιτροπή. Βλ. λ. *Επιτροπαί.*

Πρόσθετοι αστυφύλακες. Βλ. λ. *Αστυφύλακες.*

Πρωθυπουργού αποδοχαί. Αύξησις μισθού από 1ης Ίουλίου 1952, ά.ν. 324705|1952 σ. 1228.

Πτυχία. Χειριστών γεωργικών μηχανών, Δ|γμα σ. 495.

Πυρηνελαιουργοί. Βιβλιάρια υγείας, Δ|γμα σ. 939.

Πυριτιδοποιείον. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Πωληταί βενζίνης. Βλ. λ. *Βενζίνης πωληταί, Ταμεία.*

Ρ

Ραδιοφωνία. Κύρωσις ά.ν. 1775|1951 περί οργανώσεως και λειτουργίας της Εθνικής Ραδιοφωνίας της Ελλάδος, ν. 2113|1952 σ. 602.— Έγκρισις Κανονισμού εσωτερικής υπηρεσίας και προσωπικού Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας, Δ|γμα σ. 1106.

Ραπτεργάται. Δώρον εορτών, ά.ν. 19200|1952 σ. 454.

Ραφεία. Λουτρακίου — Περαχώρας· Κυριακή άργία, Δ|γμα σ. 939.

Σ

Σαπωνοποιοί. Βιβλιάρια υγείας, Δ|γμα σ. 939.

Σερβιτόροι. Βλ. λ. *Εστιατόρια, Ζαχαροπλαστεία, Καφενεία.*— Μυτιλήνης· αποδοχαί και όροι εργασίας· κήρυξις εκτελεστών αποφάσεων Επιτροπής Διαιτησίας, ά.ν. 64198|1951 σ. 53.— Παράτασις συλλογικών συμβάσεων εργασίας σερβιτόρων Αλεξανδρουπόλεως, ά.ν. 33064|1952 σ. 884.— Καθορισμός ποσοστού φιλοδωρήματος, ά.ν. 115235|1952 σ. 934.

Σιγαρέττων πρατήρια. Καθιέρωσις ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας εις τα πρατήρια χονδρικής πωλήσεως σιγαρέττων Πειραιώς, Δ|γμα σ. 282.

Σιδηροβιομηχανίαι. Τρόπος καταβολής δώρου εορτών, ά.ν. 19200|1952 σ. 454.

Σιδηρόδρομοι. Βλ. και λ. *Ταμεία.*— Αύξησις αποδοχών προσωπικού, ν.δ. 2195|1952 σ. 99.— Κύρωσις Κανονισμού Νοσηλείας και Περιθάλψεως του εκ φυματιώσεως πάσχοντος προσωπικού των σιδηροδρομικών δικτύων Σ.Ε.Κ. και Σ.Π.Α.Π., ν. 1961|1951 σ. 218.— Ρύθμισις αποδοχών προσωπικού Σ.Ε.Κ., Δ|γμα σ. 441.— Προσόντα και δοκιμασία προς απόκτησιν πτυχίου μηχανοδηγών—χειριστών γερανών των εν τω Κράτει σιδηροδρόμων και τροχιοδρόμων, ως και επιβλέψεως της λειτουργίας αυτών, Δ|γμα σ. 1030.— Επέκτασις της αυξήσεως 20 ο|ο εις χορηγηθείσης εις Σ.Ε.Κ. και Σ.Π.Α.Π. και εις το προσωπικόν των λοιπών ατμηλάτων σιδηροδρόμων, ά.ν. 10724|1952 σ. 1051.— Θέσις υπό εκκαθάρισιν της Α.Ε. «Εταιρία Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας», π.ν.σ. 1133|1952 σ. 1166.—Θέσις υπό εκκαθάρισιν της Εταιρίας Σιδηροδρόμων Β.Δ. Ελλάδος, π.ν.σ. 1134|1952 σ. 1167.

Σταφιδεργάται. Δώρον εορτών, ά.ν. 19200|1952 σ. 454.— Καθορισμός αμοιβής σταφιδεργατών Κιάτου, ά.ν. 65040|1951 σ. 499.

Σταφιδικός Οργανισμός. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Σταφιδοκαρφωταί. Καθορισμός αποδοχών σταφιδοκαρφωτών Ξυλοκάστρου, ά.ν. 64591|1951 σ. 448.— Καθορισμός αμοιβής σταφιδοκιβωτοποιών Πατρών δι' εργασίαν σκαρώματος, ά.ν. 20166|1952 σ. 565.

Σταφυλεργάται. Δώρον εορτών, ά.ν. 19200|1952 σ. 454.

Στιλβωτήρια. Καθιέρωσις μερικής Κυριακής άργίας εις τα στιλβωτήρια της πόλεως Κορίνθου, Δ|γμα σ. 938.— Συλλογική σύμβασις εργασίας στιλβωτών υποδημάτων και βαφέων στιλβωτηρίων Α.Π.Π., σ. 1342.— Συλλογική σύμβασις εργασίας περί τροποποιήσεως της από 9.11.1950 συλλογικής συμβάσεως εργασίας στιλβωτών υποδημάτων κ.λ.π., σ. 1343.

Στράτευσις. Στρατευμένοι μισθωτοί Κ.Ε.Α.· δώρον εορτών Χριστουγέννων 1951, ά.ν. 107|1952 σ. 163.— Δώρον εορτών, ά.ν. 19200|1952, σ. 454.— Τροποποίησις και συμπλήρωσις της

νομοθεσίας «περί των στρατευομένων μισθωτών» είσφοραί εις τό Ι.Κ.Α. δι' επιδότησιν ειδικός λογαριασμός στρατευομένων μισθωτών· κατάργησις υπουργικών αποφάσεων περί επιδομάτων στρατευθέντων και στρατευθησομένων άρτεργατών και άρτεϋπαλλήλων τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ν. 2054|1952 σ. 490, Είσηγ. Έκθ. 493 επ.— Καθορισμός είσφοράς ύπερ του 'Εθνικού 'Οργανισμού Πολεμιστών ν. 751, ά.ύ. 18639|1952 σ. 498.— Τροποποιήσεις και συμπλήρωσις των διατάξεων του ν. 1811|1951 «περί Κώδικος καταστάσεως των δημοσίων υπαλλήλων» εφαρμογή ν. 1836|1951, ν. 2085|1952 σ. 556.— Κύρωσις ά.ν. 1544|1950 περί συμπληρώσεως ένιων διατάξεων του ν. 751|1948 «περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού», ν. 2113|1952 σ. 601.— Κύρωσις ά.ν. 1836|1951 περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού και λαβόντων μέρος εις τον αγώνα εναντίον των συμμοριτών, ν. 2113|1952 σ. 602.— Τροποποιήσις του ά.ν. 1836|1951 «περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού και λαβόντων μέρος εις τον αγώνα εναντίον των συμμοριτών», ως εκυρώθη διά του ν. 2113|1952 «περί κυρώσεως 'Αναγκαστικών Νόμων, εκδοθέντων από της δημοσιεύσεως του ΞΖ' Ψηφίσματος και εφεξής», ν.2223|1952 σ. 1049, Είσηγ. Έκθ. σ. 1049.—'Απογραφή ως μαθητευομένων ναυτικών και ναυτικών υπηρετησάντων εις τας ενόπλους δυνάμεις κ.λ.π., ν. 2270|1952 σ. 1165.

Στρατιωτικαί Λέσχαι. Περί Στρατιωτικών Λεσχών· διοικησις· διοικητικά όργανα· πρόσληψις συμπληρωματικού προσωπικού, Δ|γμα σ. 713.

Στρατιωτικοί. 'Αξιωματικοί ανάπηροι συνταξιούχοι· δώρον εορτών Χριστουγέννων 1951, ά.ύ. 335971|1951 σ. 109.— Κύρωσις ά.ν. 1502|1950 περί ρυθμίσεως αποδοχών τακτικών δημοσίων υπαλλήλων, πολιτικών και στρατιωτικών, ν. 2113|1952 σ. 601.— Κύρωσις ά.ν. 1557|1950 περί απονομής πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων, ν. 2113|1952 σ. 602.—Τροποποίησις και συμπλήρωσις του ά.ν. υπ' αριθ. 1557|1950 περί απονομής πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Αύξησις μισθού δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δικαίου, κύρωσις πράξεών τινων του 'Υπουργικού Συμβουλίου και του 'Υπουργού των Οικονομικών κλπ., ν.δ. 2195|1952 σ. 990.

Συγγραφείς. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Συγχώνευσις. Ταμείων. Βλ. λ. *Κοινωνικαί ασφαλίσεις*.

Σύκων προστασία. Κατάργησις Γραφείου Προστασίας 'Ελληνικών Σύκων και ρυθμίσεως των λόγω ταύτης προκυπτόντων ζητημάτων, ν.δ. 2167|1952 σ. 990.

Συλλογικαί διαφοραί. Ρύθμισις συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας, ν. 2053|1952 σ. 485, Είσηγ. έκθ. σ. 488 επ.— Έν σχέδιον νόμου περί διαιτησίας διαφορών εργασίας, σ. 510, 512.— Κύρωσις ά.ν. 1406|1950 περί κυρώσεως αποφάσεων 'Επιτροπών Διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών εργασίας, ν. 2113|1952 σ. 601.— 'Επέκτασις των διατάξεων του Ν. Δ|τος της 5.11.1935 εις τας περιφερείας των νομών Θεσσαλονίκης, 'Αχαΐας, Μαγνησίας, Εύβοιας, Χανίων, 'Ηρακλείου κλπ., ά.ύ. 16061|1952 σ. 1169.—Κήρυξις εκτελεστών αποφάσεων 'Επιτροπών Διαιτησίας. Βλ. τάς κατ' ίδιαν κατηγορίας μισθωτών εις τας οικείας λέξεις.

Συλλογικαί συμβάσεις. Βάσις υπολογισμού δώρου εορτών 1952 οι μισθοί και ημερομίσθια συλλογικών συμβάσεων, ό.ά. 19200|1952 σ. 154.— Ρύθμισις συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας· σύστασις Συμβουλίου· αρμοδιότητες κ.λ.π., ν. 2053|1952 σ. 485, Είσηγ. Έκθ. σ. 488 επ.— Καθορισμός κατωτάτων ορίων μισθού· επιτρεπτόν υπερβάσεως, άρθρ. 12 § 2 ν. 2053|1952 σ. 488.— Αύξησις των κατωτάτων ορίων μισθών και ημερομισθίων, ό.ά. 19500|1952 σ. 1111, 'Εγκ. σ. 1111.

Γενικαί: Παράτασις 'Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων 'Εργασίας, ά.ύ. 69107|1951 σ. 110, ά.ύ. 16704|1952 σ. 497, ά.ύ. 32868|1952 σ. 771, ά.ύ. 47463|1952 σ. 1115.

Ειδικαί συλλογικαί συμβάσεις: Μουσικών· παράτασις, ά.ύ. 3747|1955 σ. 219. — Βοηθών φορτηγών αυτοκινήτων· επέκτασις και επί εργαζομένων εις τοιαύτα ιδιωτικής χρήσεως, ά.ύ. 10022|1952 σ. 396, σ.σ. σ. 397.— Συμπλήρωσις της υπ' αριθ. 10022|790| 4.3.1952 αποφάσεως 'Υπουργού 'Εργασίας περί επεκτάσεως συλλογικών συμβάσεων βοηθών φορτηγών αυτοκινήτων, ά.ύ. 32765|1952 σ. 882.— Τυροκόμων· κήρυξις υποχρεωτικής, ά.ύ. 11912|1952 σ. 453.— Καπνεργατών· παράτασις, ά.ύ. 17236|1952 σ. 498, ά.ύ. 26693|1952 σ. 775, ά.ύ. 33696|1952 σ. 831.— 'Εργατοκαρραγωγέων Χίου· κήρυξις υποχρεωτικής, ά.ύ. 9775|1952 σ. 498.— Καρραγωγέων Γυθείου· παράτασις, ά.ύ. 9378|1952 σ. 499, ά.ύ. 12197|1952 σ. 1115.—Καρραγωγέων Κιάτου· παράτασις, ά.ύ. 5888|1952 σ. 499.—'Υπαλλήλων Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών· επιδόματα· δώρον εορτών, σ. 500.— Συμπλήρωσις και τροποποίησις της σ.σ. μεταξύ της Τραπέζης 'Ελλάδος και Συλλόγου Κλητήρων Τραπέζης 'Ελλάδος, σ. 502.— 'Υπαλλήλων 'Εθνικής Κτηματικής Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών, σ. 502.— Βοηθητικού και υπηρετικού προσωπικού 'Εθνικής Κτηματικής Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών, σ. 503.— Κλητήρων Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών, σ. 504.— Του εις τον Σύλλογον των Εισπρακτόρων 'Εθνικής Τραπέζης 'Ελλάδος μετέχοντος προσωπικού· ρύθμισις αποδοχών σ. 504.—'Υπαλλήλων 'Εθνικής Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών, σ. 505.— Κλητήρων 'Εθνικής Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών, σ. 506.—'Υπαλλήλων 'Αγροτικής Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών σ. 507.—Εισπρακτόρων και κλητήρων 'Αγροτικής Τραπέζης 'Ελλάδος· ρύθμισις αποδοχών, σ. 508.—'Υ-

παλλήλων έστιατορίων κλπ. Πειραιώς· παράτασις, ά.ό. 19161|1952 σ. 566, ά.ό. 50208|1952 σ. 1341.— Σερβιτόρων Άλεξανδρουπόλεως· παράτασις, ά.ό. 33961|1952 σ. 881.— Έγκρισις συλλογικής συμβάσεως έργασίας τοῦ έργαζομένου εἰς ξενικὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ε.Α.Υ.Π. προσωπικοῦ, ά.ό. 47621|1952 σ. 1171.— Προσωπικοῦ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, σ. 1171.— Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν (συμπληρωματική), σ. 1341.— Στιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων στιλβωτηρίων Α.Π. Π., σ. 1342.— Συλλογική σύμβασις ἐργασίας περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀπὸ 9.11.1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας στιλβωτῶν ὑποδημάτων κ.λ.π., σ. 1343.

Συμβάσεις διεθνεῖς. Βλ. λ. *Διεθνεῖς συμβάσεις*.

Συμβούλια. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 102 Συντάγματος καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 2276|1952 σ. 1338.— Ἀνασυνθέσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου λειτουργίας του, Δ|γμα σ. 990.— Ἀνάκλησις ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ συγκροτήσεως Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ περὶ ἐξόδων κινήσεως μελῶν αὐτοῦ, ά.ό. 3563|1952 σ. 218.— Παροχαὶ συμβουλευτικαὶ εἰς δῶρον ἑορτῶν, ά.ό. 19200|1952 σ. 151.

Συνάλλαγμα. Κύρωσις ά.ν. 1820|1951 περὶ καταργήσεως τῶν ἀπαθεκτικῶν συναλλάγματος καὶ ρυθμίσεως συναλλαγματικῶν τινων ζητημάτων, ν. 2113|1952 σ. 602.

Συνδικαλιστικὰ στελέχη. Κύρωσις ά.ν. 1803|1951 περὶ προσαρτήσεως τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ν. 2113|1952 σ. 602.— Τροποποιήσεις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων τῶν ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, ά.ό. 28525|1952 σ. 1117.

Συνεταιρισμοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Γεωργικαὶ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις· ἐξαίρεσις ν. ἐλέγχου ἀποδοχῶν μισθωτῶν, ν. 2222|1951 σ. 1041.— Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ συναισπίζεσθαι τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν, ν. 2077|1952 σ. 826, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 827.

Σύνταγμα. Ἰσχὺς τῶν ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου 1944 καὶ ἑφεξῆς ἐκδοθεισῶν Συνταγματικῶν Πράξεων καὶ Ψηφισμάτων, Ψήφ. σ. 565.— Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ συναισπίζεσθαι τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν, ν. 2077|1952 σ. 826, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 827.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 102 Συντάγματος καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 2276|1952 σ. 1338.

Συντακτικαὶ πράξεις. Ἰσχὺς τῶν ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου 1944 καὶ ἑφεξῆς ἐκδοθεισῶν Συντακτικῶν Πράξεων καὶ Ψηφισμάτων, Ψήφ. σ. 565.

Συντάξεις—Συντεξιούχοι. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Οἶκος Ναύτου, Ταμεῖα*. Ὑπηρεσία κληρωτοῦ, ἐφέδρου, ἐθελοντοῦ· πραγματικὴ ὑπηρεσία, ν. 2054|1952 σ. 493.— Χορήγησις δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ά.ό. 19350|1952 σ. 496.— Κύρωσις ά.ν. 1557|1950 περὶ ἀπονομῆς πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Κύρωσις ά.ν. 1655|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ά.ν. ὑπ' ἀριθ. 1557 τοῦ 1950 περὶ ἀπονομῆς πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Κύρωσις ά.ν. 1854|1951 περὶ ἀπονομῆς τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων, ν. 2113|1952 σ. 602.— Χορήγησις μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἐπὶ ἑορταῖς Χριστουγέννων 1951 εἰς λαμβάνοντας πολεμικὴν σύνταξιν ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου, ά.ό. 395971|1951 σ. 109.

Συντηρηταὶ ζώων. Δῶρον ἑορτῶν, ά.ό. 19200|1952 σ. 151.

Σφαγεῖς. Καθορισμὸς τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν σφαγείων ἐκθορείων Θεσσαλονίκης, ά.ό. 19687|1952 σ. 498.

Σχολαί. Πτυχία χειριστῶν γεωργικῶν μηχανῶν, Δ|γμα σ. 495.

Σώματα Ἀσφαλείας. Καταβολὴ ἀποδοχῶν εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς Βρεταννικῆς Ὀργανωτικῆς Ἀποστολῆς διὰ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων, ν. 2095|1952 σ. 564.

Σωματεῖα. Κύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ δικαιωμάτων συνεταιρίζεσθαι καὶ συναισπίζεσθαι τῶν γεωργικῶν ἐργατῶν, ν. 2077|1952 σ. 826, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 827.

Τ

Ταβέρναι. Βλ. καὶ λ. *Ἑστιατόρια*. Κοσμικοὶ μουσικοὶ· δῶρον ἑορτῶν, π. ά. 19200|1952 σ. 151.

Ταμεῖα.

Α'. Γενικὰ θέματα. Ἐπιδότησις ἀνέργων λόγῳ ἑορτῶν Χριστουγέννων, π.ά.σ. 1332|1951 σ. 108.— Ἀνάκλησις ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ συγκροτήσεως Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ περὶ ἐξόδων κινήσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ, ά.ό. 3563|1952 σ. 218.— Κρατήσεις ὑπὲρ-ἐπὶ δώρου ἑορτῶν, ά.ό. 19200|1952 σ. 151.— Ὑπηρεσία κληρωτοῦ, ἐφέδρου, ἐθελοντοῦ· πραγματικὴ ὑπηρεσία, ν. 2054 σ. 493.— Χορήγησις δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεως, ά.ό. 19350|1952 σ. 496.— Τρόπος συνθέσεως Διοικ. Συμβουλίων Ταμείων, ν. 2070|1952 σ. 556.— Κύρωσις ά.ν. 1409|1950 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ν. 2113|1952 σ. 601.— Κύρωσις ά.ν. 1778|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας, ἐλέγχου καὶ διοικήσεως τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας, ν. 2113|1952 σ. 602.— Κύρωσις ά.ν. 1611|1950 περὶ καταθέσεων Νομικῶν Προ-

σώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων, ν. 2113|1952 σ. 602.—Ανασύνθεσις του παρά τω Υπουργείω Εργασίας Συμβουλίου Κοινων. Ασφαλίσεως και περί καθορισμού του τρόπου λειτουργίας του, Δ|γμα σ. 990.—Χορήγησις εις τους λόγω φυματιώσεως συνταξιούχους και βοηθηματούχους εφ' άπαξ βοηθήματος αεροθεραπείας διά την θερινήν περίοδον 1952, ά.υ. 21514|1952 σ. 1052.—Τροποποιήσις άρθρου 4 της υπ' άριθ. 18323|Σ.886|1946 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας περί εγκρίσεως του Κανονισμού Παροχών Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως, ά.υ. 13504|1952 σ. 771.—Ασφαλιστικοί Οργανισμοί και εισφορά υπέρ Οργαν. Ανοικοδομήσεως Ελληνικού Χωριού, ά.υ. 25721|1952 σ. 662.

Β'. Ταμεία Συντάξεων, Ασφαλίσεως, Επικουρικής Ασφαλίσεως, Προνοίας κλπ.

Αγγειοπλαστών. Βλ. κατωτέρω ***Κεραμοποιών.***

Αεριόφωτος: Έγκρισις τής από 31.5.1950 αποφάσεως του Δ.Σ. του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αεριόφωτος Πειραιώς, ά.υ. 20674|1952 σ. 772.— Τροποποίησις Καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αεριόφωτος Πειραιώς, ά.υ. 37886|1952 σ. 1118.—Έγκρισις καταστατικού Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Αεριόφωτος Αθηνών, ά.υ. 19571|1952 σ. 1177.

Αντικρυστών. Βλ. κατωτέρω ***Χρηματιστών.***

Αρτεργατών Ταμείον Ασφαλίσεως: Κρατήσεις υπέρ Πανελληνίου Ομοσπονδίας Αρτεργατών μερίμνη Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών, ά.υ. 31168|1952 σ. 218. — Αύξησις εις προβλεπομένης ημερησίας αποζημιώσεως λουτροθεραπείας εις τους ησφαλισμένους, ά.υ. 59007|1951 σ. 285.— Τροποποίησις τής § 1 του άρθρου 7 του Κανονισμού Συντάξεων, ά.υ. 60604|1951 σ. 286.—Έγκρισις Κανονισμού Κλάδου Προνοίας, ά.υ. 12059|1952 σ. 660.— Διόρθωσις τής § 7 του άρθρου 118 του Α.Ν. 558|1943 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 28.1.1948 Διατάγματος περί εγκρίσεως του Εσωτερικού Κανονισμού», ά.υ. 20244|1952 σ. 661.—Έγκρισις Κανονισμού Ασθενείας, ά.υ. 24471|1952 σ. 943.— Τροποποίησις καταστατικού, ά.υ. 26439|1952 σ. 1116.

Ασφαλιστικής Εταιρίας «Εθνική». Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού, ά.υ. 35011|1952 σ. 1117.— Ανασύνταξις καταστατικού, ά.υ. 19875|1952 σ. 656.

Ασφαλιστών και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως: Τροποποίησις Κανονισμού Παροχών, ά.υ. 67784|1952 σ. 509.— Τροποποίησις καταστατικού, ά.υ. 6708|1952 σ. 509.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις καταστατικόν, ά.υ. 20247|1952 σ. 887.

Αυτοκινητιστών: Αναπροσαρμογή εισφορών υπέρ του Τ.Σ.Α., ά.υ. 9851|1952 σ. 497.— Έγκρισις Κανονισμού Παροχών Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ελέγχου των δι' Αυτοκινήτων Συγκοινωνιών, ά.υ. 24092|1952 σ. 1116.

Αυτονόμου Οργανισμού Καπνού: Τροποποίησις Κανονισμού Παροχών Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Αυτονόμου Οργανισμού Καπνού, ά.υ. 7478|1952 σ. 567.

Αυτονόμου Σταφιδικού Οργανισμού: Μείωσις τής υπέρ του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Αυτονόμου Σταφιδικού Οργανισμού (Τ.Α.Π.Α.Σ.Ο.) ισχυσαμένης εργοδοτικής εισφοράς, Δ|γμα σ. 1340.— Συμπλήρωσις τής 26066|Α|1951 κοινής αποφάσεως Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών· αναπροσαρμογή συντάξεων Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Σ.Ο., ά.υ. 42205|1951 σ. 449.

Βενζίνης Πωλητών: Αύξησις του υπό του άρθρου 8 Α.Ν. 1606|1939 προβλεπομένου ποσοστού υπέρ του Λογαριασμού Προνοίας του Ταμείου Προνοίας και Κοινής Διανομής Πωλητών Βενζίνης από 3ο|ο εις 18 ο|ο, ά.υ. 54927|1951 σ. 438.—Ανάκλησις τής άνω κοινής αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, ά.υ. 24905|1952 σ. 773.

Βιομηχανίας Καπνού Ταμείον Εξόδου και Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών: Τροποποίησις του άρθρ. 1 του Κανονισμού Παροχών, ά.υ. 24093|1952 σ. 1116.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις Κανονισμόν Παροχών, ά.υ. 16072|1952 σ. 659.

Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων: Τροποποίησις Καταστατικού Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού, ά.υ. 21080|1952 σ. 774.

«Γλαύκος» Υδροηλεκτρικής Εταιρίας: Βλ. κατωτέρω ***Υδροηλεκτρικής Εταιρίας «Γλαύκος».***

Γραφικών Τεχνών: Βλ. κατωτέρω ***Τυπογράφων κλπ.***

Διώρυγος Κορίνθου Ανωνύμου Εταιρίας: Συγχώνευσις Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Νέας Ανωνύμου Εταιρίας Διώρυγος Κορίνθου εις το Τ.Κ.Α., Δ|γμα σ. 1107.

Εκπροσώπων και Υπαλλήλων Επαγγελματικών Οργανώσεων: Τροποποίησις Καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως, ά.υ. 28525|1952 σ. 1117.

Εκτελωνιστών: Τροποποίησις του Καταστατικού και του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Συντάξεων Εκτελωνιστών, ά.υ. 6345|1952 σ. 774.

Ελευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης: Αναπροσαρμογή των εφ' άπαξ παροχών Ταμείου Προνοίας Εργατών Κομωτικής Υπηρεσίας, ά.υ. 6208|1952 σ. 550.—Τροποποίησις Καταστατικού Ταμείου Προνοίας Προσωπικού Ελευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, ά.υ. 46264|1952 σ. 1228.

Εμπορικών καταστημάτων Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων: Τροποποίησις § 4

άρθρου 14 Κανονισμού Παροχών, ά.ὑ. 4122]1952 σ. 567.— Τροποποίησις Κανονισμού Παροχών, ά.ν. 3689]1952 σ. 660.— Προσθήκη άρθρου εἰς τὸ τέλος τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν, ά.ὑ. 41682]1952 σ. 1117.— Τροποποιήσις Καταστατικοῦ, ά.ὑ. 23400]1952 σ. 996.

Ἐμπορίου Τροφίμων: Βλ. κατωτέρω *Τροφίμων*.

Ἐπιμελητηρίων: Ἀναπροσαρμογὴ ἐφ' ἅπαξ βαθήματος, ὑ.ά. 57352]1952 σ. 509.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, ά.ὑ. 16074]1952 σ. 774.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμόν, ά.ὑ. 45924]1952 σ. 1231.

Ἐργατῶν Τύπου: Προσθήκη παραγράφου εἰς ἄρθρον 10 Καταστατικοῦ, ά.ὑ. 55136]1951 σ. 111.— Τροποποίησις Καταστατικοῦ, ά.ὑ. 1800]1952 σ. 567.— Τροποποίησις τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ά.ὑ. 23502]1952 σ. 943.— Σύστασις παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Στέγης καὶ Ἀποκαταστάσεως, ά.ὑ. 42309]1952 σ. 1118.—Ἔγκρισις κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης, ά.ὑ. 29867]1952 σ. 1107.—Ἐπιδότησις ἀνέργων λόγῳ ἑορτῶν Χριστουγέννων, π.ὑ.σ. 1332]1951 σ. 108.

Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ: Αὔξησις χορηγουμένων συντάξεων, ά.ὑ. 65750]1952 σ. 591.—Τροποποίησις καταστατικοῦ, ὑ.ά.68701]1952 σ. 509.—Τροποποίησις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ καταστατικοῦ, ά.ὑ. 3688]1952 σ. 567.

«Εὐαγγελισμός», Βλ. κατωτέρω: *Θεραπευτηρίου Εὐαγγελισμός*.—Τροποποίησις καταστατικοῦ, ά.ὑ. 30570]1952 σ. 1116.

Ἐφημερίδων: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, ά.ν. 25514]1952 σ. 1116.— Προσθήκη παραγρ. εἰς ἄρθρ. 7 τοῦ καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου, ά.ὑ. 19583]1952 σ. 774. Βλ. καὶ ἀνωτέρω *Ἐργατῶν Τύπου*.

Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων Ταμεῖον Συντάξεων: Προσθήκη διατάξεως εἰς ἄρθρον 10 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, ά.ὑ 48649]1951 σ. 285.— Αὔξησις καταβαλλομένων συντάξεων, ά.ὑ. 4469]1952 σ. 453.— Τροποποίησις ἄρθρου 17 καταστατικοῦ, ά.ὑ. 16966]1952 σ. 659.— Τροποποίησις ἄρθρου 18 καταστατικοῦ, ά.ὑ. 19075]1952 σ. 774.— Τροποποίησις καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων Πόλεως Θεσσαλονίκης, ά.ὑ. 19586]1952 σ. 1115.—Ἐπιδότησις ἀνέργων λόγῳ ἑορτῶν Χριστουγέννων ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων καὶ ταυτοῦτου Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, π.ὑ.σ. 1332]1951 σ. 108.

Ζυθοποιΐας: Βλ. κατωτέρω *Οἰνοποιΐας*.

Ἠθοποιῶν κ.λ.π.: Κατανομὴ ὑπὲρ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου, τοῦ 1]8 τοῦ προσθέτου τέλους δημοσίων θεαμάτων, ά.ὑ. 17369]1952 σ. 770.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν, Τεχνιτῶν Θεάτρου, ά.ὑ. 42442]1952 σ. 1118.—Κατανομὴ μεταξὺ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν, Τεχνιτῶν Θεάτρου κλπ. τοῦ 1]8 προσθέτου τέλους δημοσίων θεαμάτων, ά.ὑ. 43681]1952 σ. 1168.

Ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων: Βλ. καὶ κατωτέρω: *Τροχιοδρόμων*. Κατάργησις δευτέρου ἐδαφίου § 3 ἄρθρου 5 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, ά.ὑ. 12425]1952 σ. 771.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π. καὶ Ε.Η.Σ., ά.ὑ. 16540]1952 σ. 774.— Προσθήκη διατάξεως εἰς τὴν § 5 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, ά.ὑ. 86009]1952 σ. 1117.— Προσθήκη ἄρθρου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Η.Ε.Μ., ά.ὑ. 47363]1952 σ. 1118.— Προσθήκη ἄρθρου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων ΗΕ.Μ., ά.ὑ. 44709]1952 σ. 1231.—Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ὑδροηλεκτρικῆς Ἑταιρίας «Γλαῦκος», ὑ.ά. 30936]1952 σ. 1118.

Θεαμάτων: Βλ. ἀνωτέρω *Ἠθοποιῶν* κλπ. καὶ κατωτέρω *Συγγραφέων*, *Ὑποβολίων*.

Θειωρυχείων. Βλ. κατωτέρω *Μεταλλευτῶν*.

Θεραπευτηρίου Εὐαγγελισμός: Αὔξησις τῶν συντάξεων τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» καταβαλλομένων βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855]1947 ἀποφάσεως, ά.ὑ. 16548]1952 σ. 771.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικόν, ά.ὑ. 26497]1952 σ. 1116.— Τροποποίησις καταστατικοῦ, ά. ὑ. 30570]1952 σ. 1116.

Θυρωρῶν: Τροποποίησις τῶν ἄρθρων 4, 5 καὶ 6 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων, ά.ὑ. 41430]1952 σ. 567.

Ἱπποδρομιῶν: Ἔγκρισις καταστατικοῦ Ταμείου Προνοίας καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἱπποδρομιῶν, ά. ὑ. 4779]1952 σ. 567.— Προσθήκη ἄρθρων εἰς καταστατικόν, ά.ὑ. 1051]1952 σ. 1118.

Καλυκοποιείου: Βλ. κατωτέρω *Πυριτιδοποιείου*.

Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων: Αὔξησις συντάξεως κατὰ 100 ο]ο, ά.ὑ. 12805]1952 σ. 663.—Τροποποίησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 57667]Σ.1269]1950 ἀποφάσεως περὶ καταστατικοῦ Ταμείου, ά.ὑ. 9789]1952 σ. 774.—Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικόν, ά.ὑ. 31554]1952 σ. 1117.

Καπνεργατῶν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως: Τροποποίησις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων, ἀ.ὑ. 60601|1951 σ. 286.— Καταβολὴ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 20319|1952 σ. 565.— Τροποποίησις τῆς νομοθεσίας τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 9792|1952 σ. 774.— Αὔξησις χορηγουμένων συντάξεων ἀπὸ 1ης Μαΐου 1952, ἀ.ὑ. 25006|1952 σ. 831.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμόν Ἀσθενείας, ἀ.ὑ. 23124|1952 σ. 887.— Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 42α τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἀ. ὑ. 30927|1952 σ. 1117.

Καπνοῦ: Βλ. ἀνωτέρω ***Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ, Βιομηχανίας Καπνοῦ, Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων, Καπνεργατῶν.***

Καταστημάτων: Βλ. ἀνωτέρω ***Ἐμπορικῶν καταστημάτων.***

Κεραμοποιῶν κ.λ.π.: Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς ἄρθρον 16 Κανονισμοῦ Παροχῶν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν, ἀ.ὑ. 23501|1952 σ. 1116.— Τροποποίησις καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 43105|1952 σ. 1118.

Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων Ταμεῖον ἀλληλοβοηθείας ὑπαλλήλων· συμμετοχὴ εἰς κατανομὴν τέλους δημοσίων θεαμάτων, ὑ.ἀ. 17639|1952 σ. 770.

Κλωστοϋφαντουργῶν: Τροποποίησις Κανονισμοῦ Λειτουργίας Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας, ἀ.ὑ. 37885|1952 σ. 1054.— Τροποποίησις ἄρθρου 36 Καταστατικοῦ, ἀ.ὑ. 39712|1952 σ. 1118.—Ἀναπροσαρμογὴ χορηγουμένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 28264|1952 σ. 1170.

Κρεοπωλείων: Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς προσωρινὸν Κανονισμὸν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλείων, ὑ.ἀ. 67081|1952 σ. 569.—Τροποποίησις τῆς νομοθεσίας τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 24897|1952 σ. 1117.

Λαϊκῆς Τραπέζης: Βλ. κατωτέρω ***Τραπεζῶν***:

Λαχανοκηπουρῶν: Αὔξησις συντάξεων Τ.Ε.Α.Ε. Λαχανοκηπουρῶν κατὰ 40 ο|ο, ἀ.ὑ. 20983|1952 σ. 1052.

Λιμενεργατῶν Πειραιῶς: Προσθήκη ἐδαφίου εἰς ἄρθρον 32 τοῦ Κανονισμοῦ, ἀ.ὑ. 57533|1951 σ. 287.— Τροποποίησις Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως, ὑ.ἀ. 68452|1952 σ. 509.— Κύρωσις ἀ.ν. 1555|1950 περὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τοὺς πόρους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως νομοθεσίας, ν. 2113|1952 σ. 602.— Χορήγησις βοηθήματος ἀρρωστείας εἰς συνταξιούχους ἐφαπαξ Ταμείου Ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 34414|1952 σ. 1053.—Ἀναπροσαρμογὴ ποσοῦ παροχῶν Ταμείου Προνοίας Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ὑ.ἀ. 42461|1952 σ. 509.

Λιπασμάτων: Προσθήκη παραγράφου εἰς τὸ καταστατικὸν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ἀ.ὑ. 29100|1952 σ. 1116.

Μαγαρονοποιῶν: Βλ. κατωτέρω ***Μυλεργατῶν.***

Μαϊστώνων: Βλ. κατωτέρω ***Χρηματιστῶν.***

Μεταλλευτῶν: Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλων: Εἰς νομὸν Καβάλας, ἀ.ὑ. 7470|1952 σ. 339.—Εἰς περιοχὴν νομοῦ Ἀττικῆς, ἀ.ὑ. 56675|1952 σ. 389.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, ἀ.ὑ. 20345|1952 σ. 943.— Διάλυσις Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ 1) Α.Ε. Ἀργυρομεταλλευμάτων καὶ Βαρυτίνης Μήλου, 2) Α.Ε. Θειωρυχείων Μήλου, 3) Ἑταιρίας Μεταλλευτικῶν καὶ Χημικῶν Ἐπιχειρήσεων «Ἀδάμας», 4) Α.Ε. Θειωρυχείων Μήλου καὶ 5) τῆς Ἑταιρίας Μεταλλείων Κασσάνδρας, ἀ.ὑ. 23957|1952 σ. 882.—...χρονολογία διαλύσεως τῶν ἀνω Ταμείων, ὑ.ἀ. 35908|1952 σ. 942.— Τροποποίησις ἄρθρου 15 Καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἀ.ὑ. 10213|1952 σ. 1116.— Τροποποίησις ἄρθρου 41 Καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἀ.ὑ. 24899|1952 σ. 1116.—Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἀ.ὑ. 45535|1952 σ. 1118.

Μηχανημάτων Λιμ. Ἔργων: Τροποποίησις τῶν περὶ ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων «Ε.Τ.Μ.Λ.Ε.» διατάξεων, Δ]γμα σ. 989.

Μηχανοδηγῶν: Ἵδρυσις Ταμείου Προνοίας Μηχανοδηγῶν Ὁδοστρωτήρων καὶ Χειριστῶν Μηχανημάτων Ἐκτελέσεως Τεχνικῶν Ἔργων, ν. 2094|1952 σ. 562.

Μουσικῶν: Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας· συμμετοχὴ εἰς κατανομὴν τέλους δημοσίων θεαμάτων, ὑ.ἀ. 17639|1952 σ. 770. Βλ. καὶ ἀνωτέρω ***Ἠθοποιῶν κλπ.***

Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μαγαρονοποιῶν: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 11476|1952 σ. 439.— Τροποποίησις ἄρθρου 6 καταστατικοῦ, ἀ.ὑ. 5044|1952 σ. 1116.— Τροποποίησις νομοθεσίας τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 30934|1952 σ. 1117.— Προσθήκη παραγρ. εἰς ἄρθρ. 28 καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 41688|1952 σ. 1117.— Προσθήκη διατάξεως εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 18120|1952 σ. 1231.

Ναυτικὸν Ἀπομαχικόν: Ἔγκρισις παροχῆς ἐπιδόματος εἰς συνταξιούχους Ν.Α.Τ. ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, ἀ.ὑ. 75666|1951 σ. 109.

Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων: Ἔγκρισις αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Ν.Π.Υ. βάσει τῆς 50855|1947 κ.ἀ. καταβαλλομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 66855|1952 σ. 451.— Τροποποίησις ἄρθρου 16 Β Μέρους τοῦ καταστατικοῦ οἰκονομικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ὀργανώσεως τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 56678|1951 σ. 500.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων τινων τοῦ Β' Μέρους τοῦ καταστατικοῦ οἰκονομικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ὀργανώσεως, ἀ.ὑ. 27953|1952 σ. 1116.

Ξενοδοχοϋπαλλήλων: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 21111|1952 σ. 1116.

Οἰνοποιΐας, Ζυθοποιΐας, Οἰνοπνευματοποιΐας: Προσθήκη ἑδαφίου εἰς ἄρθρον 2 Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 57236|1951 σ. 287.— Τροποποίησις κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 16065|1252 σ. 774, ἀ.ὑ. 41908|1952 σ. 1117.

Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ: Βλ. ἀνωτέρω *Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ.*

Ὀργανισμοῦ Δημόσιος Περιουσίας: Τροποποίησις τοῦ ἀπὸ 27.11.1953 διατάγματος περὶ ὀργανισμοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.Σ., ἀ.ὑ. 6347|1952 σ. 567.— Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 12 τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 70363|1940 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (περὶ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.Σ.), ἀ.ὑ. 12426|1952 σ. 774.— Προσθήκη διατάξεως εἰς τὸ ἄρθρον 5 καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 27657|1952 σ. 1118.

Ὀργανισμοῦ Σταφιδικοῦ: Βλ. ἀνωτέρω *Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ.*

Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως Θεσσαλονίκης: Ἔγκρισις κανονισμοῦ παροχῆς βοηθημάτων τοῦ Ταμείου Προνοίας ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 62447|1952 σ. 567.

Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως: Ταμείων Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως· τροποποίησις ἄρθρου 4 τῆς 18328|Σ. 886|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν, ἀ.ὑ. 13501|1952 σ. 774.

Πετρελαιοειδῶν: Προσθήκη διατάξεως εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν, ἀ.ὑ. 60603|1951 σ. 283.

Πλινθοποιῶν: Βλ. ἀνωτέρω *Κεραμοποιῶν.*

Προμηθειῶν: Βλ. ἀνωτέρω *Ἐφημεριδοπωλῶν, Ναυτικῶν Πρακτόρων.*

Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, ἀ.ὑ. 25503|1952 σ. 949, ἀ.ὑ. 19588|1952 σ. 1116, ἀ.ὑ. 46139|1952 σ. 1231.— Προσθήκη § 4 εἰς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 41116|1952 σ. 1117.

Σιδηροδρόμων: Κύρωσις κανονισμοῦ νοσηλείας καὶ περιθάλψεως τῶν ἐκ τραυματισμοῦ πάσχοντος προσωπικοῦ σιδηροδρομικῶν δικτύων Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π., ν. 1961|1951 σ. 218.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ἀ.ὑ. 4143|1952 σ. 567, ἀ.ὑ. 22805|1952 σ. 887.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς ἄρθρ. 45 καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Μακεδονίας—Θράκης), ἀ.ὑ. 36461|1952 σ. 1118.— Προσθήκη ἑδαφίου εἰς § 5 ἄρθρου 16 καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ἀ.ὑ. 1968|1952 σ. 567.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ἀ.ὑ. 12425|1952 σ. 774.— Τροποποίησις τῆς § 5 ἄρθρου 12 καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ἀ.ὑ. 10929|1952 σ. 774.— Κατάργησις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 4 Κεφ. Β' τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ἀ. ὑ. 36608|1952 σ. 1117.— Τροποποίησις ἄρθρου 1 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.1930 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, Δίγμα σ. 448.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ἀ.ὑ. 2305|1952 σ. 509, ἀ.ὑ. 68817|1952 σ. 1117, ἀ.ὑ. 30929|1952 σ. 1117.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, ἀ.ὑ. 10927|1952 σ. 774, ἀ.ὑ. 27659|1952 σ. 1116, ἀ.ὑ. 41465|1952 σ. 1118.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Πύργου — Κατακόλου καταβαλλομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 15316|1952 σ. 1053.— Ἀνάκλησις ὑ.ἀ. περὶ ἀσφαλίσεως συνταξιούχων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς εἰς Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὑ.ἀ. 35879|1952 σ. 1053.

Σμυρνοδωροπώλων: Συγχώνευσις Ταμείου Συντάξεως Σμυρνοδωροπωλῶν Νάξου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Δίγμα σ. 1106.

Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ: Βλ. ἀνωτέρω *Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ.*

Συγγραφέων: Ἀλληλοβοηθείας θεατρικῶν συγγραφέων· συμμετοχὴ εἰς κατανομὴν τέλους δημοσίων θεαμάτων, ἀ.ὑ. 17639|1952 σ. 770. Βλ. καὶ ἀνωτέρω *Ἠθοποιῶν κ.λ.π.*

Συνεταιρισμῶν: Τροποποίησις τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, ἀ.ὑ. 33979|1952 σ. 1117.—

Συντακτῶν Τύπου: Βλ. κατωτέρω *Τύπου* καὶ ἀνωτέρω *Ἐφημερίδων.*

Τεχνιτῶν Θεάτρου: Ἀλληλοβοηθείας Τεχνιτῶν Θεάτρου· συμμετοχὴ εἰς κατανομὴν τέλους δημοσίων θεαμάτων, ἀ.ὑ. 17639|1952 σ. 770. Βλ. καὶ ἀνωτέρω *Ἠθοποιῶν κ.λ.π.*

Τραπεζῶν: Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 62138|1951 σ. 222.—Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 68953|1951 σ. 286, ἀ.ὑ. 19591|1952 σ. 1115, ἀ.ὑ. 26500|1952 σ. 1116.— Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν, ὑ.ἀ. 70178|1952 σ. 509.— Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν πάσης φύσεως συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης, ἀ.ὑ. 4358|1952 σ. 149.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης, ἀ.ὑ. 3687|1952 σ. 774.— Αὔξησις

συντάξεων κατά 100 ο/ο Ταμείου Συντάξεων Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης, ά.δ. 36815/1952 σ. 1115.— Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ιονικής Τραπέζης, ά.δ. 9790/1952 σ. 567.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις το τέλος του καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Τραπεζών Εθνικής, Κτηματικής και Ελλάδος, ά.δ. 9797/1952 σ. 567.— Συγχώνευσις Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Τραπέζης Χίου εις το Ι.Κ.Α., Δ/γμα σ. 1107.— Προσθήκη παραγράφου εις άρθρον 16 καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης, ά. δ. 24836/1952 σ. 1116. — Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης, ά.δ. 15478/1952 σ. 1118. — Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης, ά.δ. 30982/1952 σ. 1118.

Τ ρ ο φ ί μ ω ν: Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις καταστατικόν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων, ά.δ. 57325/1951 σ. 285.— Προσθήκη εδαφίου εις άρθρον 37 του καταστατικού, ά.δ. 38372/1952 σ. 1117.

Τ ρ ο χ ι ο δ ρ ό μ ω ν: Τροποποίησις άρθρου 1 του διά του από 17.12.1930 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμού Ταμείου Αλληλοβοηθείας του Προσωπικού των εν Ελλάδι Σιδηροδρομικών και Τροχιοδρομικών Επιχειρήσεων, Δ/γμα σ. 148.— Προσθήκη εις καταστατικόν Κλάδου Συντάξεων του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Τροχιοδρόμων και Ηλεκτρισμού Θεσσαλονίκης, ά.δ. 1113/1952 σ. 509, ά.δ. 41464/1952 σ. 1231. — Προσθήκη διατάξεως εις § 3 άρθρου 12 του Κανονισμού Κλάδου Προνοίας του αυτού Ταμείου, ά.δ. 9141/1952 σ. 567.— Τροποποίησις καταστατικού του αυτού Ταμείου, ά.δ. 19538/1952 σ. 656.— Τροποποίησις άρθρου 9 του καταστατικού του Κλάδου Συντάξεων και Προνοίας του αυτού Ταμείου, ά.δ. 1965/1952 σ. 656.

Τ σ ι μ έ ν τ ω ν: Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως υπαλληλικού και υπηρετικού προσωπικού Εταιριών Τσιμέντων, ά.δ. 63002/1952 σ. 509, ά.δ. 20343/1952 σ. 1116. — Τροποποίησις Κανονισμού, ά.δ. 63002/1952 σ. 509.

Τ υ π ο γ ρ ά φ ω ν και Μ ι σ θ ω τ ώ ν Γ ρ α φ ι κ ώ ν Τ ε χ ν ώ ν· Ταμείον Ασφαλίσεως: Προσθήκη διατάξεων εις Κανονισμόν Συντάξεων, ά.δ. 57523/1951 σ. 111, ά.δ. 1068/1952 σ. 509.— Επιδότησις ανέργων λόγω Χριστουγέννων, π.υ.σ. 1332/1951 σ. 108.—Τροποποίησις Κανονισμού Συντάξεων, ά.δ. 59010/1951 σ. 287, ά.δ. 12423/1952 σ. 774, ά.δ. 12060/1952 σ. 1116, ά.δ. 36010/1952 σ. 1117.

Τ ύ π ο υ: Προσθήκη παραγράφου εις άρθρ. 7 του καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου, ά.δ. 19582/1952 σ. 774. Βλ. και ανωτέρω *Εργατών Τύπου, Εφημερίδων, Τυπογράφων.*

Υ α λ ο υ ρ γ ώ ν: Αύξησις των υπό του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Υαλουργών καταβαλλομένων συντάξεων, ά.δ. 56693/1952 σ. 509.

Υ δ ά τ ω ν Ε τ α ι ρ ί α ς: Αύξησις των υπό του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ανων. Ελληνικής Εταιρίας Υδάτων χορηγουμένων συντάξεων, ά.δ. 65355/1952 σ. 773.

Υ δ ρ ε ύ σ ε ω ς Θ ε σ σ α λ ο ν ί κ η ς: Τροποποίησις Κανονισμού Παροχών Ταμείου Προνοίας Υπαλληλικού και Εργατοτεχνικού Προσωπικού Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης, ά.δ. 19539/1952 σ. 655.

Υ δ ρ ο η λ ε κ τ ρ ι κ ή ς Ε τ α ι ρ ί α ς «Γ λ α ύ κ ο ς»: Έγκρισις του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ανωνύμου Υδροηλεκτρικής Εταιρίας «Γλαύκος», ά.δ. 39936/1952 σ. 1118.—Τροποποίησις του άρθρ. 3 του καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ε.Δ.Υ.Ε. «Γλαύκος», ά.δ. 19581/1952 σ. 887.

Υ π ε γ γ ύ ω ν Π ρ ο σ ό δ ω ν: Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Διαχειρίσεως Υπεγγύων Προσόδων, ά.δ. 57380/1951 σ. 111, ά.δ. 46257/1952 σ. 1118.

Υ π ο β ο λ έ ω ν: Ταμείον Υποβολέων Ελληνικού Θεάτρου· συμμετοχή εις κατανομήν τέλους δημοσίων θεαμάτων, ά.δ. 17639/1952 σ. 770.

Υ χ ο δ η μ α τ ε ρ γ α τ ώ ν: Αύξησις ποσοστού περιοδικών βοηθημάτων Ταμείων Επικουρικής Ασφαλίσεως, ά.δ. 10811/1952 σ. 1229.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις Κανονισμόν Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως, ά.δ. 41463/1952 σ. 1231.

Φ α ρ μ α κ ε υ τ ι κ ώ ν Ε ρ γ α σ ι ώ ν: Προσθήκη εδαφίου εις το άρθρον 18 του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών, ά.δ. 45594/1952 σ. 1231.— Έγκρισις Κανονισμού Παροχών του Ταμείου, ά.δ. 16073/1952 σ. 943.

Φ ο ρ τ ο ε κ φ ο ρ τ ω τ ώ ν: Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Ασφαλίσεως Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καλαμών, ά.δ. 3479/1952 σ. 603.—Συγχώνευσις Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καλαμών εις Ι.Κ.Α., Δ/γμα σ. 1106.

Χ η μ ι κ ώ ν: Προσθήκη παραγρ. εις άρθρ. 5 του καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Χημικών, ά.δ. 23505/1952 σ. 1115.—Τροποποίησις του άρθρ. 20 του καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Χημικών, ά.δ. 67082/1952 σ. 943.

Χ ρ η μ α τ ι σ τ ώ ν, Μ ε σ ι τ ώ ν, Α ν τ ι κ ρ υ σ τ ώ ν: Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Ασφαλίσεως Χρηματιστών, Μεσιτών, Αντικρυστών και Υπαλλήλων του Χρηματιστηρίου Αθηνών, ά.δ. 1175/1952 σ. 218, ά.δ. 67082/1952 σ. 943.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις καταστατικόν, ά.δ. 16148/1952 σ. 1231.

Ταξί. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Ταξιδέται. Τρόπος ἀπολήψεως δώρου Χριστουγέννων 1951 ὑπὸ ταξιδιωτῶν θεάτρων καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 68770|1951 σ. 54.—Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.

Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον. Κύρωσις καταβολῶν ἀποδοχῶν καὶ ἀποζημιώσεων λόγῳ ἐξαιρεσίμων ἡμερῶν πλεονασμάτων διαχειρίσεως περιέλευσις Δημοσίῳ, ν.δ. 2195|1952 σ. 994.

Τεχνῖται. Βλ. καὶ τὰ κατ' ἰδίαν θέματα καὶ κατηγορίας τεχνιτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Ἐκπαίδευσις μαθητῶν τεχνιτῶν, Δ|γμα σ. 714.

Τεχνῖται θεάτρου. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* ('Ηθοποιῶν κλπ.).—'Εθνικοῦ Λυρικῆς Σκηνῆς' δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.

Τηλεπικοινωνίαι. Κύρωσις ν.δ. 1239 καὶ τῶν 1944|1951 καὶ 1536|1950 ἀναγκ. νόμων, ν.2113|1952 σ. 601.

Τοκετός. Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Παροχῆς Μαιευτικῆς Περιθάλψεως ὑπὸ Ι.Κ.Α. βοηθήματα τοκετοῦ, ἀ.ὑ. 42080|1952 σ. 1113.

Τουριστικὰ ἐπαγγέλματα. Βλ. λ. *'Ομοσπονδίαι*.

Τράπεζαι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. 'Ιατροί' νομικοὶ σύμβουλοι' δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Κύρωσις ἀ.ν. 1943|1951 περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ., ν. 2113|1952 σ. 602.

Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας: Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Τραπέζης 'Ελλάδος' ἐπιδόματα' δῶρον ἑορτῶν κλπ., σ. 589.—Συμπλήρωσις καὶ τροποποίησις τῆς ἀπὸ 29.12.1951 συλλ. συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τῆς Τραπέζης 'Ελλάδος καὶ Συλλόγου Κλητήρων Τραπέζης 'Ελλάδος, σ. 592.— Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν κλητήρων Τραπέζης Ἑλλάδος, σ. 591.— Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων 'Εθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης 'Ελλάδος, σ. 593.—Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν βοηθητικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ 'Εθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης, σ. 593.— Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν τοῦ εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Εἰσπρακτόρων 'Εθνικῆς Τραπέζης 'Ελλάδος μετέχοντος προσωπικοῦ, σ. 594.— Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων 'Εθνικῆς Τραπέζης 'Ελλάδος, σ. 595.— Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν κλητήρων 'Εθνικῆς Τραπέζης 'Ελλάδος, σ. 596.— Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων 'Αγροτικῆς Τραπέζης 'Ελλάδος, σ. 597.— Περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν εἰσπρακτόρων καὶ κλητήρων 'Αγροτικῆς Τραπέζης 'Ελλάδος, σ. 598.

Τρόφιμα. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Τροχιόδρομοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Προσόντα καὶ δοκιμασία πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου μηχανοδηγῶν, χειριστῶν γερανῶν τῶν ἐν τῷ Κράτει σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων, ὡς καὶ ἐπιβλέψεως τῆς λειτουργίας αὐτῶν, Δ|γμα σ. 1050.— Καταργήσις προσαυξήσεως 25 ο|ο εἰς προσωπικὸν ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας κινήσεως τροχιοδρόμων κ.λ.π., ἀ.ὑ. 3483|1952 σ. 450.

Ταιμέντων 'Εταιρία. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Τυπογραφεῖα. Τροποποίησις τοῦ ἀπὸ 11|12 Φεβρουαρίου 1914 Β. Διατάγματος «περὶ Κανονισμοῦ ὑγιεινῆς τῶν τυπογραφείων», Δ|γμα σ. 940.

Τυπογράφοι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Τύπος - Τύπου ἐργάται. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Τυροκόμοι. Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν τῆς ἀπὸ 4.5.1951 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τυροκόμων, ἀ.ὑ. 11912|1952 σ. 453.— Καθιέρωσις 10ώρου ἐργασίας εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν τυροκομείων, Δ|γμα σ. 882.

Υ

'Υαλοπωλεῖα. Λουτρακίου - Περαχώρας' Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 939.

'Υαλουργοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Βιβλιάρια ὑγείας, Δ|γμα σ. 940.

'Υγεία. Βλ. καὶ λ. *Βιβλιάρια*. Ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα, ὑ. ἀ. 25331|1952 σ. 661.— Κύρωσις ὑ.ἀ. περὶ ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργατοτεχνίτας μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων, ν. 2222|1952 σ. 1011.—Τροποποίησις τοῦ ἀπὸ 11|12 Φεβρουαρίου 1914 Β. Διατάγματος «περὶ Κανονισμοῦ ὑγιεινῆς τῶν τυπογραφείων», Δ|γμα σ. 940.

'Υγειονομικοί. Κατώτεροι' ἰδιωτ. ὑπάλληλοι, ἀ.ν. 199|1936 σ. 161.

'Υδάτων 'Εταιρία. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

'Υδραυλικοί. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 2827|1952 σ. 283.

'Υδρεύσεως 'Οργανισμοί. Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Προνοίας 'Υπαλληλικοῦ καὶ 'Εργατοτεχνικοῦ Προσωπικοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 19539|1952 σ. 655. — 'Εγκρισις Κανονισμοῦ Παροχῆς Βοηθημάτων τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ 'Υπαλληλικοῦ καὶ 'Εργατοτεχνικοῦ Προσωπικοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 62447|1952 σ. 567.—'Εγκρισις μισθολογίου προσωπικοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ.ὑ. 19024|1952 σ. 1229.

'Υδροηλεκτρικὰ ἔργα. Ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ 'Υποκαταστήματος 'Εδέσσης εἰς ἀπασχολουμένους εἰς τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα Βόλβα, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. 14753|1952 σ. 885.

'Υδροηλεκτρικὴ 'Εταιρία «Γλαῦκος». Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Υ.Ε.Κ.Α. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

'Υπάλληλοι δημόσιοι. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1811|1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων», ν. 2085|1952 σ. 556.— Κύρωσις ἀ.ν. 1502|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν», ν. 2113|1952 σ.

601.— Κύρωσις ά.ν. 1537|1950 «περί συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 1502|1950 περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ταικτικῶν κλπ.», ν. 2113|1952 σ. 601.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 102 Συντάγματος καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν 2276|1952 σ. 1338.— Αὔξησις μισθοῦ δημοσίων ὑπαλλήλων, στρατιωτικῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ. Δικαίου, κύρωσις πράξεων τινων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κλπ., ν.δ. 2195|1952 σ. 930.

Ὑπεγγύων Προσόδων Ἑταιρία. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, σ. 1171. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Ε.Δ.Υ.Π. προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 47631|1952 σ. 1171.

Ὑπερωρίαι. Κύρωσις ά.ν. 1792|1951 περὶ ὑπερωριακῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Ε.Α. κλπ., ν.2113|1952 σ. 602. — Οἱ συνυπολογισμοὶ διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.

Ὑπηρεσία Ἐκμεταλλεύσεως Αὐτοκινήτων. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Ὑπηρετικὸν προσωπικόν. Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Ὑποβολεῖς. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ὑποδηματεργάται - Ὑποδηματοποιεῖα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 2|1951 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ὑποδήσεως Πατρῶν, ἀ. ὑ. 3841|1952 σ. 219.— Λουτρακίου - Περαχώρας: Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 939.— Κατάργησις ἄρθρου 6 τῆς 76|1951 ἀγορανομικῆς διατάξεως «περὶ κατηγοριῶν ὑποδημάτων κλπ.», ἀ.ὑ. 118461|1952 σ. 1053.

Ὑποκαταστήματα. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*.

Ὑπουργεῖα - Ὑπουργοί. Ἀνάκλησις ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ συγκροτήσεως Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ ἐξόδων κινήσεως μελῶν αὐτοῦ, ἀ.ὑ. 3563|1952 σ. 218.— Ρύθμισις συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας· σύστασις συμβουλίου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας· ἁρμοδιότητες τούτου, ν. 2053|1952 σ. 485, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 488 ἑπ. — Ἀνασύνθεσις τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου λειτουργίας του, Δ|γμα σ. 990.—Συμπλήρωσις διατάξεων ά.ν. 560|1945 περὶ Ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθη, ν. 2970|1952 σ. 556.— Κύρωσις ά.ν. περὶ καταργήσεως Ὑπηρεσίας Συγκεντρώσεως καὶ Διανομῆς Αὐτοκινήτων (Υ.Σ.Δ.Α.) καὶ ρυθμίσεως θεμάτων ἐπιθεωρήσεως αὐτοκινήτων ὀχημάτων, ν. 2113|1952 σ. 601.— Κύρωσις ά.ν. 1778|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας, ἐλέγχου καὶ διοικήσεως τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας, ν. 2113|1952 σ. 602. —Κύρωσις ά.ν. 1562|1950 περὶ ἱδρύσεως Ὑπηρεσίας Ἐφεδρων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ν. 2113|1952 σ. 602 — Κύρωσις πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐγκυκλίων διαταγῶν, ν. 2137|1952 σ.711.—Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ά. π. κ. 16731|1952 σ. 857.— Αὔξησις ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 τοῦ μισθοῦ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργῶν κλπ. κατὰ 20 ὑ|ο, ἀ.ὑ. 324706|1952 σ. 1228.

Ὑφαλοχρωματισταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.

Φ

Φαρμακευτικαὶ ἐργασίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Φιλοδωρήματα. Ἀμειβόμενοι διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Σπλήνων σ.σ. σ. 1343.—Καθορισμὸς ποσοστοῦ φιλοδωρήματος, ἀ.ὑ. 115235|1952 σ. 994.

Φορολογία. Ἀπαλλαγὴ δῶρου Χριστουγέννων 1951 εἰς συνταξιούχους ἀναπήρους καὶ θύματα πολέμου, ὑ.ἀ. 395971|1951 σ. 109.— Ἀπαλλαγὴ δῶρου ἑορτῶν συνταξιούχων Ν.Α.Τ., ὑ.ἀ. 75666|1951 σ. 109.— Κύρωσις ν.δ. 1286 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, ν. 2113|1952 σ. 601.— Κατανομὴ ὑπὲρ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν κλπ. τοῦ 1|8 τοῦ προσθέτου τέλους δημοσίων θεαμάτων, ἀ.ὑ. 17369|1952 σ. 770. — Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ φόρου ΣΤ' κατηγορίας Ἑλλήνων ὑπηρετούντων εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν Βοηθείας κλπ., ἀ.ὑ.σ. 608|1952 σ. 831.

Φορτεχνικοί. Χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἄρθρ. 1 ά.ν. 759|1937 σ. 161.

Φορτοεκφορτωταί. Βλ. καὶ λ. *Κεφάλαια ἀποζημιώσεως* (φορτοεκφορτωτῶν). Συμπλήρωσις τῆς 60075|1951 κοινῆς ἀποφάσεως· λιμενεργάται σίτου· δῶρον ἑορτῶν Χριστουγέννων, ἀ.ὑ. 61827|1951 σ. 51.— Καθορισμὸς τῆς ὁριζομένης προσαυξήσεως προσωρισμένης χρονικῆς ἰσχύος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60075|1951, ἀποφάσεως (διὰ δῶρον Χριστουγέννων), ἀ.ὑ. 68078|1951 σ. 222.— Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 19200|1952 σ. 454.— Προσαρμογὴ ποσοστοῦ προσαυξήσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων λόγῳ δῶρου εἰς 10 ὑ|ο, ἀ.ὑ. 25965|1952 σ. 663. — Ἐπέκτασις διατάξεων κωδικοποιημένου νόμου 5167|1932 καὶ περὶ σχηματισμοῦ αὐτοτελοῦς Ε.Γ.Φ.Α. εἰς λιμένα Μυκόνου, ἀ.ὑ. 9917|1952 σ. 439.—Ἐπέκτασις δικαιοδοσίας Ε.Γ.Φ.Α. Θεσσαλονίκης εἰς λιμένας καὶ ὅρμους δικαιοδοσίας Κεντρικοῦ Λιμεναρχείου, ἀ.ὑ. 14276|1952 σ. 608.— Ἔγκρισις τῆς 314|1951 πράξεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ τιμολογίου φορτοεκφορτωτικῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Α.Π., ἀ.ὑ. 114043|1951 σ. 167.— Ἔγκρισις 371, 373 καὶ 375|1951 πράξεων τοῦ Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν Ο.Α.Π., ἀ.ὑ. 190197|1952 σ. 218.—

Έγκρισις 376|1951 πράξεως Ο.Α.Π. περί τροποποιήσεως Κανονισμού έργασίας ζυγιστών, ά.ό. 190198|1952 σ. 318. Βλ., και λ. *Ταμεία* (Λιμενεργατών, Φορτοεκφορτωτών).

Φύλακες. Καθορισμός ήμερομισθίου φυλάκων αποθηκών ύλικών οίκισμού, ά.ό. 52400|1952 σ. 452.

Φυματικοί. Κύρωσις Κανονισμού νοσηλείας και περιθάλψεως του έκ φυματιώσεως πάσχοντος προσωπικού των σιδηροδρομικών δικτύων Σ.Ε.Κ. και Σ.Π.Α.Π., ν. 1961|1951 σελ. 218.— Χορήγησις εις τους λόγω φυματιώσεως συνταξιούχους και βοηθηματούχους έφ' άπαξ βοηθήματος αεροθεραπείας διά την θερινήν περίοδον του τρέχοντος έτους 1952, ά.ό. 24514|1952 σ. 1052.— Χορήγησις βοηθήματος αεροθεραπείας εις συνταξιούχους φυματικούς Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών, ά. ό. 34444|1952 σ. 1053.

Φωταέριον. Βλ. λ. *Δήμοι*, *Ταμεία* (Λειτουργός).

Φωτογραφεία - Φωτογράφοι. Πατρών κατάργησις περικής Κυριακής άργίας, Δ|γμα σ. 281.— Καθιέρωσις της 13ης Νοεμβρίου, εορτής του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, ως ημέρας όλοκλήρωτικής άργίας εις τους απασχολουμένους φωτογράφους Πειραιώς, Δ|γμα σ. 969.

Χ

Χαρτόσημον. Τροποποίησις και συμπλήρωσις των διατάξεων περί τελών χαρτοσήμου και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων, ν. 2216|1952 σ. 1104.— Εξοφλητικών αποδείξεων· τίνα βαρύνει, άρθρ. 13 ν. 2053|1952 σ. 488.

Χημική Βιομηχανία. Επέκτασις διατάξεων της 29680|1951 αποφάσεως εις τινας βιομηχανίας (καθορισμός ημερομισθίων), ά.ό. 66844|1951 σ. 54.— Βιβλιάρια υγείας εργατών και τεχνιτών, Δ|γμα σ. 940.

Χημικοί. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Χρηματισταί. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Χωροφυλακή. Αύξησις αποδοχών, ν.ό. 2195|1952 σ. 990.

Ψ

Ψηφίσματα. Ίσχυς των από 14 Οκτωβρίου 1944 και εφεξής εκδοθεισών Συντακτικών Πράξεων και Ψηφισμάτων, Ψήφ. σ. 565.

Ω

Ώραι εργασίας. Προσωπικού λεωφορείων αυτοκινήτων, Δ|γμα σ. 107.— Τεχνικού προσωπικού εστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων και οινομαγειρείων, ά.ό. 16620|1952 σ. 663.— Τροποποιήσις ταύτης, ά.ό. 33913|1952 σ. 831.— Προσωπικού τυροκομείων, Δ|γμα σ. 882.— Ιδιωτικού προσωπικού Υπουργείου Εθνικής Αμύνης, ά.π.κ. 16731|1952 σ. 887.— Οπωρολαχανοπωλείων Θεσσαλονίκης, ά.ό. 46842|1952 σ. 1229.— Στιλβωτών και βαφέων στιλβωτηρίων, σ.σ. σ. 1342.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΛΠ. (*)

1. Άναγν. Νόμοι

199|1936 — 161
394|1936 — 162
690|1945 — 389
759|1937 — 161
866|1946 — 389

2. Νόμοι

1920

2112 — 159

1934

6299 — 161

1944

26 — 390
28 — 389

1951

1653 — 162
1961 — 218
1970 — 106

1952

2002 — 337
2022 — 444
2023 — 444
2053 — 485
2054 — 490
2057 — 495
2070 — 556
2077 — 826
2078 — 557
2080 — 559
2081 — 827
2085 — 556
2094 — 562
2095 — 564
2097 — 601
2113 — 601
2137 — 711
2141 — 655
2207 — 1103
2222 — 1041
2223 — 1049
2230 — 1104
2234 — 1104
2246 — 1104
2257 — 1165
2270 — 1165
2276 — 1338
2279 — 1285

3. Ψηφίσματα

16|29.4.1952 — 565

4. Διατάγματα

1951

3 Δεκ. — 107,108
10 » — 281,282
11 » — 232
18 » — 280
27 » — 107
28 » — 163,280, 282

1952

11 Ίαν. — 448
16 Φεβρ. — 390
19 » — 447
25 » — 496
10 Μαρτ. — 444
17 » — 495
15 Μαΐου — 713
3 Ίουν. — 714
7 » — 938,939
17 » — 770
18 » — 991
22 » — 770
9 Ίουλ. — 882,939, 940,941
22 Αύγ. — 1050, 1051
26 » — 1050
28 » — 1050
5 Σεπτ. — 1106
22 » — 1106
9 Όκτ. — 1166
25 » — 1340
11 Νοεμβ. — 1286, 1341

5. Νομοθ. Δίτα

1828|1942 — 161
381|1947 — 162

1952

2167 — 990
2172 — 990
2195 — 990

6. Βασιλ. Δίτα

16 Ίουλ. 1920 — 216

7. Πράξεις Υπουργ. Συμβουλίου

1951

798 — 711
1206 — 712
1280 — 50
1317 — 108
1332 — 108

1952

21 — 712
100 — 991
177 — 448
303 — 992
698 — 831
1133 — 1166
1134 — 1167

8. Άστυνομικαί διατάξεις

64|1952 — 773

9. Άποφάσεις Προέδρου Κυβερνήσεως

16731|1952 — 887

10. Υπουργικαί αποφάσεις α'. Υπουργού Εργασίας

1951

43338 — 219
48649 — 285
48868 — 51
54098 — 449
55136 — 111
56673 — 500
56818 — 53
57236 — 287
57323 — 111
57325 — 285
57330 — 111
57492 — 53
57533 — 287
59007 — 285
59010 — 287
60214 — 449
60603 — 285
60604 — 286
61583 — 52
61607 — 450
62438 — 222
63765 — 286
64197 — 53
64198 — 53
64900 — 52
66332 — 104
66998 — 54
68053 — 286
68437 — 165
69107 — 110

1952

771 — 567
1054 — 1118
1068 — 509
1113 — 509
1175 — 218
1800 — 567
1965 — 656
1968 — 567
2305 — 509
2447 — 943
3479 — 603
3524 — 943
3563 — 218
3617 — 391
3687 — 774
3688 — 567
3689 — 660
3747 — 219
3841 — 219
4122 — 567
4143 — 567
4285 — 603
4358 — 449
4494 — 567
4718 — 338
4779 — 567
5044 — 1116
5888 — 499
6345 — 774

(*) Ό πρώτος αριθμός δηλοί τόν τοΰ νόμου, τής αποφάσεως κλπ. καί ό δεύτερος τήν σελίδα.

6347 — 567
7071 — 887
7470 — 339
7478 — 567
7845 — 774
8698 — 392
9378 — 499
9441 — 567
9775 — 498
9789 — 774
9790 — 567
9792 — 774
9797 — 567
10022 — 396
10243 — 1116
10927 — 774
10929 — 774
11471 — 656
11912 — 453
12059 — 660
12060 — 1110
12423 — 774
12425 — 774
12426 — 774
13504 — 774
13741 — 774
14476 — 499
16061 — 1169
16065 — 774
16066 — 659
16072 — 659
16073 — 943
16074 — 774
16075 — 774
16540 — 774
16620 — 663
16704 — 497
17236 — 498
17639 — 770
18464 — 661
18970 — 1116
19161 — 566
19370 — 656
19538 — 656
19539 — 655
19571 — 1117
19581 — 887
19582 — 774
19583 — 1117
19586 — 1115
19591 — 1115
19875 — 656
20163 — 774
20244 — 661
20247 — 887
20343 — 1116
20345 — 943
20674 — 772
20827 — 1115
21080 — 774
21111 — 1116
22593 — 1115
22622 — 1116
22765 — 882
22767 — 603
22805 — 887
23124 — 887
23400 — 996
23501 — 1116
23502 — 943
23503 — 943
23505 — 1115
23957 — 882
24080 — 718
24092 — 1116
24093 — 1116
24699 — 718
24699 — 1055
24896 — 1116
24897 — 1117
24899 — 1116
25514 — 1116
26497 — 1116
26499 — 1116
26500 — 1116
26693 — 773
26696 — 566
27657 — 1118
27659 — 1116
27860 — 1116
27953 — 1116
28434 — 1118
28525 — 1117
29100 — 1116
29867 — 1107
30230 — 883
30570 — 1116
30897 — 1117
30927 — 1117
30929 — 1117
30932 — 1118
30934 — 1117
30936 — 1118
31554 — 1117
32814 — 1062
32868 — 771
33064 — 884
33126 — 831
33424 — 1051
33696 — 831
33838 — 1118
33913 — 831
33972 — 1117
33979 — 1117
34663 — 1052
34822 — 1054
35011 — 1117
35879 — 1053
35908 — 942
36008 — 1117
36009 — 1117
36010 — 1117
36461 — 1118
37885 — 1054
37886 — 1118
39671 — 1107
39712 — 1118
40492 — 1118
41116 — 1117
41430 — 567
41463 — 1231
41464 — 1231
41465 — 1118
41682 — 1117
41683 — 1117
41908 — 1117
42080 — 1113
42197 — 1115
42309 — 1118
42442 — 1118
42461 — 509
43105 — 1118
43294 — 1168
43681 — 1168
44709 — 1231
45478 — 1118
45934 — 1231
45935 — 1118
45924 — 1231
46139 — 1231
46148 — 1231
46257 — 1118
46264 — 1228
46842 — 1229
47363 — 1118
47463 — 1115
47621 — 1171
48120 — 1231
49024 — 1229
49500 — 1111
50208 — 1341
54670 — 1231
56421 — 1231
56675 — 339
62447 — 567
63092 — 509
63993 — 218
65257 — 337
67081 — 509
67082 — 843
67083 — 509
67764 — 567
67784 — 509
68397 — 567
68452 — 509
68650 — 774,1116
68704 — 509
68817 — 1117
70121 — 393
70173 — 509

β'. Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών

1951

399 — 450
42205 — 449
54927 — 448
64591 — 448
64740 — 50
65115 — 163
65147 — 51
65940 — 499
67259 — 449
68770 — 54

1952

2827 — 283
4469 — 452
6208 — 500
9586 — 392
9851 — 497
10811 — 1229
12135 — 398
12284 — 451
12526 — 453
12614 — 453
12805 — 663
14040 — 398
14268 — 453
15316 — 1053
16518 — 663
16527 — 497
16548 — 771
18639 — 498
18640 — 566
19200 — 454

19350 — 496
19367 — 498
20055 — 565
20166 — 565
20319 — 565
20983 — 1052
23369 — 603
24514 — 1052
24985 — 773
25006 — 831
25035 — 1112
25721 — 662
28264 — 1170
31168 — 218
34444 — 1053
34502 — 885
36815 — 1115
56631 — 529
57352 — 509
62280 — 284
65355 — 773
65750 — 391
65855 — 451

γ'. Υπουργών Εργασίας, Οικονομικών και Γεωργίας

1951

224072 — 50

δ'. Υπουργών Εργασίας, Οικονομικών και Εμπορ. Ναυτιλίας

1951

61827 — 51
68978 — 222
75666 — 109

1952

25965 — 663

ε'. Υπουργών Εργασίας, Οικονομικών και Εμπορίου

68420|1951—109
14638|1952—451

στ'. Υπουργών Εργασίας, Οικονομικών και Συγκοινωνίας

1952

3483 — 450
10724 — 1054

ζ'. Υπουργών Εργασίας, Οικονομικών και Συντονισμού

1951

66844 — 54
67800 — 165
68490 — 163

1952

* — 221
2972 — 338
5535 — 338
13959 — 398
25841 — 661

η'. Υπουργών Εργασίας και Εμπ. Ναυτιλίας

1952

9917 — 499
14276 — 603

θ'. Υπουργών Εργασίας, Συγκοινωνίας, Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας

1952

1571 — 221

ι'. Υπουργού Οικονομικών

1951

67963 — 993
164999 — 994
321530 — 992
395971 — 109
396758 — 993

1952

307602 — 1168
340872 — 1286

ια'. Υπουργών Οικονομικών και Εθνικ. Άμυνης

107|1951—163
134818|1952—717

ιβ'. Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας

1951

63168 — 286

1952

25231 — 566
43160 — 1052
64856 — 1229
65778 — 1286

ιγ'. Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικής Προνοίας

1952

52400 — 452
60527 — 882

ιδ'. Υπουργού Οικονομικών και Προέδρου Κυβερνήσεως

1952

324706 — 1228

ιε'. Υπουργού Δημοσίων Έργων

114043|1951—167
190197|1952—218
190198|1952—218

ιστ'. Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών

67298|1952—771

ιζ'. Υπουργού Εμπορίου

1952

115235 — 994
118461 — 1053
148248 — 1169
157061 — 1171

11. Αποφάσεις Διαιτ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

1951

74 — 52, 166
77 — 165
81 — 219
82α — 283

1952

27 — 1212
8513 — 884
10439 — 886
14283 — 894
14753 — 885
17233 — 995
18782 — 995
28190 — 886
28202 — 942
35590 — 885
38947 — 941
11|1|52 — 221, 222
8|2|52 — 340, 342, 343
15|2|52 — 339, 340, 341, 343, 395, 396
22|2|52 — 396
22|7|52 — 943
9|8|52 — 942
2|9|52 — 1113

12. Διεθνείς συμβάσεις

1952

17 — 557
42 — 559
52 — 827

13. Συλλογικαί συμβάσεις

1950

9 Νοεμβρίου (Στιλβωτών υποδημάτων κλπ.) 1342

1951

30 Ιαν. (Υπαλ. Τραπ. Ελλάδος) 500
19 Απριλ. (Στιλβωτών υποδ. των κλπ.) 1343
1 Νοεμβρίου (Προσωπικού επιχειρ. πετρελαιοειδών) 1341
30 Νοεμβρίου (Υπ. Αγροτ. Τραπέζης) 507
4 Δεκεμ. (Υπαλ. Εθνικής Τραπέζης) 505
12 Δεκεμ. (Υπαλ. Κτηματ. Τραπέζης) 502
22 Δεκεμβρ. (Εισπρακτόρων Εθνικ. Τραπ.) 504
22 Δεκεμ. (Κλητήρων Εθνικής Τραπέζης) 506
24 Δεκεμ. (Βοηθ. και υπηρ. προσωπ. Κτημ. Τραπεζης) 508
24 Δεκεμβρ. (Εισπρακτόρων και κλητήρων Αγρ. Τραπ.) 508
29 Δεκεμ. (Κλητήρων Τραπέζης Ελλάδος) 501

1952

14 Ιαν. (Κλητήρων Τραπέζης Ελλάδος) 502
28 Αύγ. (Προσωπ. Εταιρ. Διαχειρ. Υπεγγύων Προσόδων) 1171